THESAURUS LINGUAE LATINAE

Robert Estienne

Lingua Latina.
Lexica.
Pg. 379.

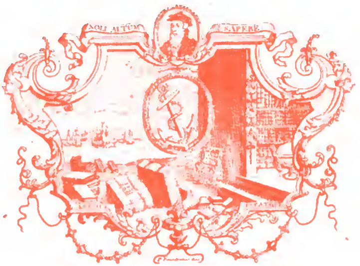
ROBERTI STEPHANI THESAURUS LINGUÆ LATINÆ.

EDITIO NOVA

PRIORIBUS

MULTO AUCTIOR ET EMENDATIOR.

TOM. IV.

LONDINI:

Typis & Impensis SAM. HARDING ad Bibliorum & Ancoræ in vico *St. Martin's-Lane.*

M. DCC. XXXV.

Q

Q LITERAM, veteres ignorabant: unde Locuntur, scribebant, non Loquuntur, ut testantur vetustissimi codices. Item Oblicum pro Obliquum. Nonnulli quia Q non literam, sed notam esse putabant, duas in se literas continentem c & u, Qis, Qæret, & Qid scribere instituerunt absque u, ut Velius Longus ait, quod alii Cuis, Cueret, Cuid, scribere malebant. Vide Pierii annotationes in Virgilium, ubi scribit veteres asseverasse Q, & c & u præ se ferre; post enim c, vocalem u adplicitam esse parte illa quæ ad instar gravis accentus premitur, adcurvata: altera vero quæ acuti accentus in morem surrigabatur, subter lineam dejecta, vel ex librariorum commoditate, vel ne præcedentibus literis esset impedimento. Quintil. lib. 12. cap. 10. Duras & illa syllabas facit; quæ ad conjungendas demum subjectas sibi vocales est utilis, alias supervacua: ut equos ac equum scribimus, quum ipsæ etiam vocales duæ efficiant sonum, qualis apud Græcos nullus est, ideoque scribi illorum literis non potest. Idem lib. 1. cap 4. Et K, quæ & ipsa quorundam nominum nota est: & Q, cujus similis effectus speciesque, nisi quod paulum a nostris obliquatur. Quasi diceret, Inter KA & QUA hoc servandum est discrimen, ut KA recto sono, QUA paulum obliquato proferatur. Sane qui recte proferunt, hanc (ut ita dicam) obliquationem servant in Q literæ prolatione. Exceptis Latinis nulla alia lingua hanc literam habet. Hæc prius non erat, unde & ipsa supervacua est vocata, quia per c cuncta veteres scripserunt. Isidor. 1. 4.

Q Quintus, vel Quintius. Q. vel QV. Quartus. Q. vel QVINT. Quintilius.

Q. B. F. Quare bene factum, Quære bonum factum. Q. B. M. V. Quæ bene mecum vixit.

Q. D. E. R. F. P. D. E. R. I. C. Quid de ea re fieri placeret, de ea re ita censuerunt: Notæ quibus Senatusconsulta designabantur. Probus.

Q. E. R. E. IV. D A. Quanti ea res erit, judicium dabo: Formula est prætoria.

Q. F. Quinti filius.

Q. L. Quinti libertus, vel liberti. Q. L. F. Quinti Lucii filius.

Q. M. Quintus Mutius. vel Quomodo.

Q. N. A. N. N. Quando neque ais, neque negas.

Q. R. F. E. V. Quod recte factum esse videbitur.

Q. S. S. S. Quæ supra scripta sunt.

Q U A

QVAES. Quæstor. QVAESS. Quæstores.

QVAM. Quemadmodum.

QUA, cujus, c. i. [τίς] Nominativo non utimur nisi in compositione, ut Aliqua, Siqua.

Quam ad rem. Plaut. Epid. 2. 2. 90. Quam ad rem istuc refert? Idem Milit. 3. 1. 176.

Quam rem agis? Ter. Heaut. 5. 1. 69.

Qua causa. Plaut. Men. 3. 2. 25.

Qua de causa. Cic. 1. Acad. 32. Qua de causa definitiones rerum probabant.

Qua gratia? i. e. Quamobrem. Ter. Eun. 1. 2. 79. Ego excludor, ille recipitur: qua gratia, nisi illum plus amas quam me?

Qua ratione. Ter. Phorm. 2. 1. 68. Qua ratione inopem potius ducebat domum? G. non ratio, verum argentum deerat.

Qua de re, pro Quam ob rem. Cic. 4. Verr. 28. Qua de re Judices vobis magnopere providendum est. Ter. And. 1. 2. 13. Quid ais? D. qua de re? S. rogas?

Qua de re, aliter, pro De qua re. Varro 2. de R. R. cap. 2. Emptor stipulatur illas oves, qua de re agitur, sanas recte esse. Cic. 1. de Invent. 82. Firmatur similitudine ejus rei qua de re agitur, ad eam rem qua de re judicatum est. Verum hic locus hodie sic legitur, Judicatum firmatur similitudine ejus rei, qua de agitur, ad eam rem, qua de judicatum est. Sic enim Cic. non infrequenter loquitur, ut hoc ipso primo libro, 27. Aut delectationis non alienæ ab eo negotio, quo de agitur. Et lib. 2. 7. Negare oportebit de vita ejus & moribus quæri, sed de eo crimine, quo de arguatur. Superior tamen lectio etiam Tulliana est. Sic enim ait lib. 1. de Invent. 29. Si locus opportunus ad eandem rem qua de re narrabitur, fuisse ostendetur. Ibid. Ostendi oportet ejus esse rei signum proprium, qua de re agitur: ut &c.

Qua pro re argentum promisit hic tibi? Plaut. Rud. 5. 3. 22.

Qua impudentia est? Ut est impudens, vel quæ est ejus impudentia? Cic. pro Rosc. Com. 45. Quod si tacit, qua impudentia est? eumne testem improbabit, quem judicem probarit?

Qua, pro Qua ratione. Virg. 1. Æn. 678.

> Qua facere id possis, nostram nunc accipe mentem.

Prædico delectus, qua possit, habiturum. Cic. 6. Philipp. 5.

QUA, Adv. loci, Per quem locum. Auctor Priap.

> Dic mihi quâ sit iter.

Perge modo, & quâ te ducit via dirige gressum. Virg. 1. Æn. 404.

Omnes introitus, quâ adiri poterat in eum fundum. Cic pro Cecin. 21.

Ipse in templum nescio quâ per cuniculum ascendit. Cic 3 Philipp. 20. Licet illi vagari quâ velit. Cic. 1. de Orat. 70.

Quâ digitum proferat non habet. Cic. pro Cecin. 71.

Quâ proximum. Tacit. 15. Ann. 12. Quâ proximum, & commeatibus non egenum, regionem Comagenam, &c. petivit.

Quâ visus erat. Sallust. in Jugurth. Postremo omnia, quâ visus erat, constrata telis, armis, cadaveribus, & interea humus infecta sanguine.

Eâ, quâ, inter se relata. Liv. 6. 24. Et Volsci quâ modo simulato metu, eâ in veram fugam effusi. Sic locus ille emendandus est, ut ait Rhenanus in Castigationibus in lib. 19. Taciti.

Qua, aut quo. Cic. 8. Att. 3. Sin discedit, quo, aut qua, aut quid nobis agendum sit, nescio

Qua, pro Qua ex parte. Ulpian. l. 1. §. Si pater. De Silaniano senatusconf. Attamen ubi decessit, qua extinctum legatum & libertas est, senatusconsulto fore locum. Et alibi sæpe: sicuti Qua, pro Qua ratione utuntur.

Quâ, aliquando significat Tum, sive partim. Plaut. Trin. 4. 3. 37. Neque istis quicquam lege sanctum est, leges mori serviunt, mores autem rapere properant, quâ sacrum, quâ publicum. i. e. Partim, vel juxta potius, aut tum sacrum, tum prophanum, inquit Budæus. Cic. 2. Att. 19. Nam gladiatoris quâ dominus, quâ advocati, sibilis conscissi. i. e. Dominus juxta ac advocati.

Topiarium laudavi, ita omnia convestivit hedera, quâ basim villæ, quâ intercolumnia ambulationis. Cic. 3. Q. frat. 1.

Quâ itineris, Quâ de Bruto: modus est dicendi, pro quo inepte dicitur, *Ea parte qua itineris, vel de Bruto mentio fit.* Cic 9. Att. 14. At quam honesta, quam expedita tua consilia, quam evigilata tuis cogitationibus, quâ itineris, quâ navigationis, quâ congressus sermonisque cum Cæsare. Eidem, lib. 15. 18. Intelligo te distentissimum esse, quâ de Buthrotiis, quâ de Bruto. i. e. Partim ob Bruti ludos, partim ob Buthrotios cives, inquit Budæus.

Quâ, pro Quatenus. Paulus, Sed nec ille qui filium alienum possidet, tantum habet, quanti eum patri vendere potest. Sed in præsentia, non quâ filius alicujus, sed quâ homo æstimatur. Budæus.

QUACUNQUE, ablativus a Quæcunque. Liv. 1. 3. Is Ascanius, ubicunque, & quacunque matre genitus (certe natum Ænea constat) abundante, &c. Quasi dicat, Tametsi incertum ubi, & qua matre sit genitus, tamen, &c.

Separatur nonnunquam apud poetas per Tmesim. Lucret. lib. 6. 84.

> Quid faciant, & qua de causa cunque ferantur.

QUACUNQUE, Adv. pro Per quamcunque partem. Cic. 5. Verr. 44. Quacunque iter facit, ejusmodi fuit, non ut Legatus Populi Romani, sed ut quædam calamitas pervadere videretur. Idem 15. Att. 18. Quacunque nos commovimus.

Quacunque vacat spatium. Lucret. lib. 1. 509.

Sic & per Tmesim. Idem lib. 1. 209.

> — qua porro cunque tenet se Corpus, &c.

QUADANTĔNUS, Adv. [μέχρι τινὸς] Usque ad quandam partem, aliquantulum. Plin. lib. 29. cap. 10. Tria autem genera ejus, latum, & alterum longius, quadantenus rubens.

QUADI, [Κουάδοι] Dioni, Bohemorum olim gens, sicut & Marcomani. Hieronymus, Sarmatæ, Quadi, Vandali, & innumerabiles aliæ gentes equorum & vulpium carnibus delectantur. V. Tacit. Germ. cap. 42.

QUADRA, æ. f. [πίναξ, πινακίσκος] Mensarium instrumentum ex stanno vel argento, super quod dapes scinduntur, sive apponuntur scissæ: quod quadrata forma fieri soleat: veluti rotunda repositoria, orbes dicimus. Fitque aliquando etiam ex pane. Virg. 7. Æn. 115.

> — patulis nec parcere quadris. Juven. 2. Sat. 5.
>
> Ut bona summa putes, aliena vivere quadra.

Quadram, Panis fragmentum sive frustum esse nonnulli dicunt: quia olim apud Romanos quadrati panes dicerentur. Martial. lib. 6. 75.

> Quum mittis turdumque mihi, quadramque placentæ,
>
> Sive femur leporis, sive quid his simile.

Sic apud eundem lib. 12. Quadra casei Tolosatis.

QUADRŬLA, æ. f. dimin. Solin. cap. 50. Nunc bractearum, nunc pulveris habet quadrulas.

QUADRAGENARIUS, a, um. Adj. [τεσσαρακοντούτης, vel τετταρακοντούτης] Qui natus est quadraginta annos. Vitruv. 8. 7 Arnob lib. 2.

Quadrageni, æ, a. [τεσσαράκοντα] aliud Adj. Idem significat quod Quadraginta. Columel. lib. 5. cap. 2. Centies vicies duceni quadrageni fiunt viginti octo millia & octingenti.
Quadragena millia. Cic. 4. Att. 18. Ut ambo HS quadragena coss. darent, si essent ipsi coss. facti.
Quadragena pedes in terga. Plin. lib. 17. cap. 23.
Quadragenis diebus latent. Plin. lib. 8. cap. 36.
Quadrageni, absolute aliquando ponitur. Suet. de Claris Gram. cap. 23. Nec sufficeret sumptibus, quanquam ex schola quadragena annua caperet. Subaudi, Millia nummûm, aut aliquid tale.

Quadragesimus, a, um. [τεσσαρακοστὸς] aliud item Adjectivum. Plin. lib. 14. cap. 20. Cocti parte quadragesima. Idem lib. 2. cap. 8. Quadragesima secunda Olympiade.
Quadragesima, absolute dicitur, pro Quadragesima parte. Suet. inCalig. cap. 40. Quadragesima summæ, de qua litigaretur, exigebatur. Subaudi, Pars. Idem in Vesp. cap. 1. Publicanum quadragesimæ in Asia egit.
Quadragesimum stipendium. Tacit. 1. Ann. 64.

Quadragies, Adv. [τεσσαρακοντάκις] Plin. de Viris illust. cap. 47. Ipse quadragies quater accusatus, gloriose absolutus. Liv. 38. 55. Cic. pro Flacc. 30. Sestertiûm ter & quadragies.

Quadraginta, indecl. [τεσσαράκοντα, sive τετταράκοντα] Plin. lib. 2. cap. 8.
Annos natus magis quadraginta. V. MAGIS adverbium.
Jugera quadraginta arvi. Catull. in Mentulam, 112. 2.

Quadrangŭlus, a, um. Adj. [τετράγωνος] Quod quatuor angulos habet. Plin. lib. 13. cap. 22. Intus granum quadrangula figura.
Quadrangulus homo, pro Perfecto, qualem Plato ait esse difficile reperire. Erasmus in Parœmia Quadratus homo. Baptista Pius in lib. 4. Lucret.

Quadrangulātus, a, um. Tertull. de Anima, cap. 17.

Quadrans, antis. m. [τεταρτημόριον] Quarta pars alicujus rei. ut, Quadrans pedis. Gell. 3. 10.
Item, Nummi genus, quarta pars assis.
Quadrans erat (auctore Plinio) Nummulus, qui & Triuncis vel Triunx vocatus est a tribus unciis. Ut enim Sestertius quarta pars est denarii, ita Quadrans quarta pars assis. Juven. 7. Sat. 8.
Nam si Pieria quadrans tibi nullus in arca
Ostendatur. Hæc Budæus. Liv. 3. 18. In Consulis domum plebes quadrantes ut funere ampliore efferretur, jactasse fertur. Martial. lib. 3. 7.
Centum miselli jam valere quadrantes, &c.
Quadrans ratitus, sic dictus, quod in eo, & triente ratis fuerit effigies, ut navis in Asse. Paulus.
Quadrantem solvisse videntur ingredientes balneum. Hor. 1. Serm. 3. 137. — dum tu quadrante lavatum
Rex ibis. Juven. 6. Sat. 446.
Cædere Sylvano porcum, quadrante lavari.
Minus locuples uno quadrante. Hor. 2. Serm. 3. 93.
Quadrans, Quatuor cyathorum mensura. V. Sextarius Romanus, in SEX. Celsus lib. 3. cap. 15. de curatione quartanæ febris, Si quarto die cum horrore febris revertitur, vomere, sicut ante præceptum est: deinde post febrem modicum cibum sumere, vinique quadrantem.
Quadrans, Quarta pars jugeri. Columel. lib. 5. cap. 1. Pars quarta pedes septem millia & ducentos, hoc est quadrans.
Quadrans operæ. Columel. lib. 2. cap. 4. i. e. Quarta pars operæ.
Quadrans, Genus ponderis. Plin. lib. 27. Et lib. 28. Ad tussim veterem recens decoquitur quadrantis pondere, in vini sextariis tribus.

Quadrantālis, e. Adj. Plin. lib. 13. cap. 15. Quatuor pedum & semipedis per medium ambitum, crassitudine quadrantali. i. e. Pedis quartæ partis.

Quadrantarius, a, um. Adj. [τεταρτημοριαῖος] Quadrante constans. Cic. pro Cæl. 62. Nisi forte mulier potens, quadrantaria illa permutatione familiaris facta erat balneatori. Per contemptum dictum, id est Quæ accepto quadrante a balneatore familiaris facta est, more meretricum. Sic Cæcilius Clytemnestram quadrantariam dixisse videtur, apud Quintilianum lib. 8. cap. 6. id est Impudicam: siquidem quadrantes fuisse prostitutarum pretium, innuit Plutarchus in vita M. Tullii, inquiens, adolescentem quendam in Clodii sororis loculos pro argenteis nummis quadrantes immisisse æreos: quam ob rem delusa puella Quadrans sive Quadrantaria est cognominata ex concubitus pretio. Est autem inquit Plutarchus, nummus ex ære minutissimus, quem quadrantem vocant.

Quadrantal, ālis. n. [ἀμφορεὺς] Festus, Quadrantal vocabant antiqui amphoram, quod vas pedis quadrati octo & quadraginta sextarios capit. Plaut. Curc. 1. 2. 15. Sitit hæc anus. PA. quantillum sitit? PH. modica est, capit quadrantal. Plin. lib. 14. cap. 2. Nequis vinum Græcum, Aminæumque octonis assibus æris singula quadrantalia venderet. Varr. 1. de R. R. cap. 57. Quidam ipsum triticum conspergunt, quum addant circiter in M. modiûm quadrantal amurcæ. Budæus satis multis verbis docet, se nihil aliud potuisse colligere ex verbis auctorum, quid significaret Quadrantal, quam Amphoram.
Quadrantal, Figura est quæ omni ex parte quadrata sit, quales sunt cubi & tesseræ, quibus in alveolo luditur; in quancunque enim partem incubuerint, immotam habent stabilitatem. Gell. lib. 1. cap. 20. Vel qualia sunt quadrata undique, quæ κύβοι illi, nos quadrantalia dicimus.

Quadrarius, a, um. Adj. [τετραγώνιος] ut, Vas quadrarium, h. e. ex quadrato lapide factum, ut contractius sit. Cato de R. R. cap. 18. Torcularium si ædificare voles, quadrariis vasis, uti contractiora fient, ad hunc modum vasa componito.

Quadratus, V. QUADRUM.

Quadrātus, i. m. Apostolorum discipulus, Præsul Atheniensis, una cum Philippi filiabus, prophetico spiritu clarus perhibetur. Christianos magnis ea tempestate terroribus dispersos, sua prudentia redintegravit. Ex Hieronymo & Eusebio.
Quadrata mensa. Meminit Varr. 4. de L. L. multis locis.

Quadridens, entis. Adj. [τετρόδους] Quod quatuor habet dentes. Cato de R. R. cap. 10. Rutra quinque, rastros quadridentes duos. Et cap. 11. Rutra quatuor: rastros quadridentes duos.

Quadriennium, i. n. [τετραετία] Spatium quatuor annorum. Cic. 5. Verr. 47. Nam quum quadriennio post in Siciliam venissem, sic mihi affecta visa est, &c.

Q U A

Quadriennis, e. Florus lib. 2. cap. 6. Post primum Punicum bellum vix quadriennis requies.

Quadrifariam, Adv. [τετραχῶς] Quadripartito, in quatuor partes. Varro, Et ea quæ ad mortales pertineant, quadrifariam dispertiemus. Liv. 4. 22. Quadrifariam diviso exercitu.

Quadrifarĭter, Idem. Paulus in l. Jurisconsultus. D. de Gradib. & affinib. Proavus quadrifariter intelligitur. Paulo post, Pronepos quoque & Proneptis quadrifariter intelliguntur. h. e. Quatuor modis, quadrupliciter.

Quadrifĭdus, a, um. Adj. [τετράσχιδης] Quod in quatuor partes findi potest, aut fissum est. Virg. 2. Georg. 25.
Quadrifidasque sudes, & acuto robore vallos. h. e. Ita robustæ, ut in quatuor partes dividi possint. Columel. lib. 4. cap. 33.
Trabs quadrifida. Valer. 1. Argon. 663.
Labor Solis quadrifidus. Propter quatuor anni partes. Claud. Conf. Prob. & Olyb. 268.

Quadrifinium, i. n. Isid. 15. 14. Quadrifinium, quod quatuor possessionum fines adstringit. Occurrit & apud rei agrariæ scriptores.

Quadrifinālis, e. Apud Goes. aliosque de re agraria scriptores.

Quadrifluvius, a, um. Vitruv. 2. 9. de abiete, Quadrifluviis dissipatur.

Quadrifŏris, e. [τετράθυρος] Quod quatuor fores sive foramina habet. Plin. lib. 11. cap. 21. Vespæ nidos Vere faciunt fere quadrifores.

Quadriformis, e. [τετράμορφος] Quod habet formas quatuor.

Quadrifrons, frontis. Jani epitheton apud Servium ad Virg. 7. Æn. 607. Janum certe apud aliquos quadrifrontem esse non mirum est.

Quadriga, æ. f. [τέθριππον] a quatuor equis quibus jungebatur, appellata est. Gell. lib. 19. cap. 8. Quadrigas Cæsar etiam si currus unus, equorum quatuor junctorum agmen unum sit, plurativo semper numero dicendas putat.
Binæ quadrigæ Latine loquentibus dicitur, non Duæ. Rationem pete ex Varr. lib. 9. de L. L. ubi hoc pluribus persequitur.
Quadrigæ initiorum, per metaphoram. Sunt autem (ut Varro pluribus lib. 4. de L. L.) Locus, corpus, tempus, & actio.
Apta quadrigis equa. Hor. 1. Carm. 16. 35.
Nec enim in quadrigis eum secundum numeraverim, aut tertium, qui vix e carceribus exierit. Cic. de Clar. Orat. 173.
Minervam quadrigarum inventricem ferunt. Cic. 3. de Nat. Deor. 59.
Quasi desultorius in quadrigarum curriculum incurrere. Cic. pro Muren. 57.
Aliquando Quadrigarum nomine intelliguntur etiam Equi, qui quadrigas agunt. Columel. lib. 3. cap. 9. Unde sacrorum certaminum studiosi pernicissimarum quadrigarum semina diligenti observatione custodiunt, & spem futurarum victoriarum concipiunt propagata sobole generosi armenti.
Curru quadrigarum vehi. Cic. 2. de Divin. 144.
Albæ quadrigæ. Plaut. Asin. 2. 2. 13. Nunquam pol indipiscet quadrigis albis pultea. Quo loco Turnebus, Ego quadrigas Jovis interpretor, quæ celerrimo per cælum ferri curriculo censebantur. Movet me Plautus, qui alio loco scribit, Quadrigas si inscendas Jovis, nunquam effugies infortunium. Ad currum autem Jovis censebant equos nivali candore junctos esse, ut ex Suetonio videre est. Hæc ille.
Citæ quadrigæ. Virg. 8. Æn. 642.
Insanæ. Claud. 4. Conf. Hon. 63.
Niveæ. Claud de Bell. Get. 127.
Pernicissimæ quadrigæ. V. PERNIX.
Pomeridianæ. Cic. in Orat. 157.
Roseæ. Virg. 6. Æn. 535.
Sed in te intuens Brute doleo, cujus in adolescentiam, per medias laudes quasi quadrigas vehentem, transversa incurrit misera fortuna Reipub. Cic. de Clar. Orat. 331.
Poeticæ. Cic. 2. Q. frat. 14.
Agitantur quadrigæ. Varr. de L. L. lib. 5.

Quadrigula, æ. f. dimin. [τεθρίππιον] Cic. de Fato 5. Aut Philippus hasce in capulo quadrigulas vitare monebatur? Plin. lib. 34. cap. 8.

Quadrigarius, i. m. [τεθριππηλάτης] Qui in Circensibus quadrigas agitabat, inquit Asconius. Varro 2. de R. R. cap. 7. Itaque peritus belli alios eligit, atque alit, & docet aliter quadrigarius, ac desultor.

Quadrigarius, a, um. Adj. Sueton. in Calig. cap. 19. Quadrigario habitu, curriculoque bijugi.

Quadrigātus, a, um. Adj. [τεθριππωτὸς] Plin. lib. 33. cap. 3. Nota argenti fuere bigæ atque quadrigæ, & inde bigati, quadrigatique dicti. Liv. 22. 52.

Quadrigeminus, a, um. Adj. [τετραπλοῦς] ut, Quadrigemina cornicula. Plin. lib. 8. cap. 23. Cerastis corpore eminere cornicula sæpe quadrigemina: quorum motu reliquo corpore occultato sollicitent ad se aves.

Quadrijŭgus, a, um. vel Quadrijŭgis, e. Adj. [τετράζυγος] ut, Quadrijugi, sive Quadrijuges equi, Quaterni ad unum jugum alligati. Virg. 10. Æn. 571.
— quin ecce Niphæi
Quadrijuges in equos, adversaque pectora tendit.
Certamen quadrijugum. Stat. 6. Theb. 370.
Currus quadrijugus. Virg. 3. Georg. 18. Plin. in Paneg. Jam hoc ipsum, quod ingressus es, quam mirum, lætumque: nam priores invehi & importari solebant: non dico quadrijugo curru, & albentibus equis, sed humeris hominum.
Quadrijuges ipsi Equi dicuntur, quadrigis juncti. Ovid. 2. Met. 166.
— tritumque relinquunt
Quadrijuges spatium: nec quo prius ordine currunt.
Nivei quadrijuges. Stat. 12. Theb. 533.

Quadrilatĕrus, a, um. Isidor. 2. 12. Figura quadrilatera.

Quadrilībris, e. [τετράλιτρος] Quod est pondo quatuor librarum. Plaut. Aulul. 5. 1. 2. Quadrilibrem aulam auro onustam habeo: quis me est divitior?

Quadrimānus, a, um. Adj. Qui quatuor habet manus, qua forma Virgilio dicitur Centimanus Briareus. Julius Obsequens lib. de Prodigiis, C. Lælio, L. Domitio coss. puella biceps, quadripes, quadrimana, gemina fœminea natura, mortua nata. Hos idem auctor alibi Quadrumanes

manes vocat inflexione tertia. T. Graccho, inquit, M. Juventio coss. pueri quadrupedes & quadrumanes nati.

QUADRIMESTRIS, e. Adj. Suet. Neron. cap. 14. Consulatus quatuor gessit &c. tertium quadrimestrem.

QUADRIMENSTRUUS, a, um. Gloss. Cyrill.

QUADRIMUS, a, um. Adj. [τετραέτης] Quod habet quatuor annos. Liv. 27. 37. Frusinone infantem natum esse quadrimo parem. Plin. lib. 8. cap. 44. Ad tales partus equis neque quadrimis minores, neque decennibus majores legunt.

Quadrimus Cato. Cic. 16. Fam. 22. Hoc Cymmeriis velut tenebris involutum, sic explicat Turnebus, ut intelligat de quodam loco laudationis Catonis Uticensis, in quo scripserat aliquid factum a puero quatuor annorum Catone, ejus laudes & decora a prima usque infantia ducens. Hæc ille.

Merum quadrimum. Hor. 1. Carm. 9. 7.

Quadrima dies, pro Quarto anno. Alfenus in l. Aliud est. D. de pactis dotalibus, Si pater pro filia dotem promisit, ut annua, bima, trima, quadrima, quinto anno a se redderetur.

QUADRIMULUS, a, um. dimin. Plaut. Pœn. prol. 85. Altera quinquennis, altera autem quadrimula cum nutrice una periere.

QUADRIMATUS, ûs. m. [τετραετία] Ætas quatuor annorum. Plin. lib. 19. cap. 11. Sed ex his quæ sunt fortissima, nullum extra quadrimatum utile est.

Quadrimatum agere. Columel. lib. 7. cap. 9.

QUADRINGENARIUS, a, um. Adj. ut, Quadringenariæ cohortes, Quadraginta viros continentes. Liv. 7. 7. Cic. 6. Att. 1.

QUADRINGENTI, æ, a. [τετρακόσιοι] numerale, Quater centum significans. Plin. lib. 8. cap. 17. Pompeius Magnus quadringentas decem misit, divus Augustus quadringentas viginti. Cic. in Pison. 10. Centum prope annos legem Heliam & Fusiam tenueramus: quadringentos judicium, rationemque Censoriam.

Tali quadringenti jacti. Cic. 2. de Divin. 48.

QUADRINGENTIES, Adv. [τετρακοσιάκις] Cic. 4. Verr. 26. H-S quadringenties accepisse te arguo contra leges.

QUADRINGENTESIMUS, a, um. [τετρακοσιοστός] Adj. Plin. lib. 8. cap. 6. Anno urbis quadringentesimo septuagesimo secundo. Liv. 5. 45.

QUADRINGENTENI, æ, a. Plin. lib. 8. cap 43. Quadringentena millia nummorum.

QUADRINGENUS, & ut nonnulli legunt, QUADRIGENUS, vel QUADRIGENARIUS, a, um. Liv. 8. 11. Vectigal quoque eis Campanus populus jussus pendere in singulos quotannis (fuere autem mille & sexcenti) denarios nummos quadringenos quinquagenos. Varr. 2. de R. R. cap. 8. Ubi tricenis ac quadrigenis millibus H-S admissarii aliquot venierunt. Suet. Vitell. cap. 13.

QUADRINUS, a, um. [τετραδικός] Adj. pro Quatuor, quemadmodum Trinus. Plin. lib. 11. cap. 36. Mutationes, & in alias figuras transitus, trinis aut quadrinis diebus. Idem lib. 7. cap. 50. Quadrini circuitus febrem nunquam bruma, nunquam hybernis mensibus incipere.

Quadrinæ copulæ, apud Varr. lib. 9. de L. L.

Quadrinæ molæ dicebantur antiquitus, quæ plurimum farinæ in pistrinis faciebant. Pomponius in Pistore, Nam plus quæsti facerem, quam quadrinas si haberem molas. Ex Turnebo.

Quadrina vasa, sunt Quadrina torcularia, ut apud Catonem legimus, quæ plus olei vinique premebant. V. Turneb.

QUADRIPARTITUS, a, um. Adj. [τετραμερής] In quatuor partes divisum. Plin. lib. 15. cap. 22. Nucleorumque illis quadripartita distinctio. Cic. 3. Verr. 33. Quare hæc eadem erit quadripartita distributio totius accusationis meæ. Cic. 3. de Nat. Deor. 6. Legitur & Quadripertitus, per e secundam vocalem; sed minus recte.

QUADRIPARTITO, Adv. Columel. 4. 26. Brachia quadripartito locabimus.

QUADRIPARTITIO, ōnis f. Varr. de L. L. lib. 4. cap. 1. Quadripartitio magis hic apparebit. Et lib. 6. cap. 2. Et si quid excidit ex hac quadripartitione, &c.

QUADRIPLICATUS, a, um. Adj. legitur apud Varronem lib. 8. de L. L. quanquam nonnulli Quadripartitam malint.

QUADRIREMIS, is. f. [τετρήρης] Navis quatuor remorum ordines habens. Liv. 24 33. Præmissa quadriremis, quum intrasset fauces portus, capitur. Cic. 7. Verr. 85. Egreditur Centuripina quadriremi Cleomenes e portu.

QUADRIVIUM, i. n. [τέτροδος] Locus publicus, quo quatuor viæ concurrunt. Juven. 1. Sat. 64.

> Nonne libet medio ceras implere capaces
> Quadrivio.

QUADRO, V. QUADRUM.

QUADRUM, i. n. [τετράγωνον] Quod rectas atque æquales lineas quatuor, & quatuor rectos angulos habet. Columel. lib. 8. cap. 3. Perticæ dolantur in quadrum.

In quadrum sententias redigere: h. e. Æqualiter fundere, & suo numero servato æqualiter disponere. forma enim quadrata inquit Quintilianus, nulla est ex parte neque longior, neque brevior. Cic. in Orat. 208. Quin redigeret omnes fere in quadrum numerumque sententias. Vel, In quadrum numerumque, id est In numerum quadratum, sive perfectum & absolutum.

QUADRO, [τετραγωνίζω] āre. In quadrum redigere. Hor. 1. Epist. 6. 35.

> ——— & quæ pars quadret acervum.

Columel. lib. 11. cap. 2. Abies atque populus singulis operis ad unguem quadrantur.

Quadrare, per translationem, pro Consentire, & ex omni parte convenire, & absolutum esse ponitur. Tractum a lapidibus quadris, qui omnium laterum æquali proportione inter se optime conveniunt ac consentiunt. Virg. 2. Georg 278.

> Arboribus positis secto via limite quadret.

Cic. 3. de Orat. 173. Et tamen eam conjunctionem, sicuti versuum, numerose cadere & quadrare & perfici volumus.

Quoniam tibi quadrat, omnia in illis fuisse paria. Cic. de Clar. Orat. 43.

Quadrare ad multa. Cic. 4. Att. 17. Visum est hoc mihi ad multa quadrare.

Quadrare in. Cic. pro Cæl. 69. Nisi omnia quæ cum turpitudine aliqua dicerentur, in istam quadrare apte viderentur.

Summa rationum quadrare dicitur, in qua nihil excurrit, & in qua nulla sunt reliqua: id est quum æqualis est summa accepti & expensi. Cic. 3. Verr. 92. Expensa Chrysogono servo sestert. sexcenta millia, accepta pupillo Malleolo retulit. Quomodo ex decies sestert. sexcenta sint facta, quomodo sexcenta eodem modo quadrarint, ut illa de Cnei Carbonis pecunia reliqua sestert. sexcenta facta sint, &c. vos æstimabitis. Budæus.

Orationis quadrandæ industria. Cic. in Orat. 197. h. e. Artificium quo sic expolitur oratio, sic coagmentatur & construitur, ut in muro pavimentove quadrati lapides.

QUADRATUS, a, um. [τετράγωνος] Partic. h. e. Quatuor angulos habens. Liv. 6. 5. Capitolium quoque saxo quadrato substructum est. Plin. 10. Epist. 37. de Aquæductu Nicomediensium.

Agmen quadratum. Cic. 2. Philip. 108. Agmine quadrato cum gladiis sequuntur scutati milites.

Angulis quadratis palmus. Plin. lib. 17. cap. 11.

Imago quadrata. Lucret. lib. 4. 237.

In quadratum pedem serantur. Columel. lib. 2. cap. 10.

Turres quadratæ. Lucret. lib. 4. 354.

Quadrata figura ideo perfecta putatur, quoniam ex nulla parte est neque brevior, neque longior. Unde etiam apud Latinos Quadrare, idem est quod Convenire: nam quadratum solidum in quancunque partem cadat, semper sui simile est. Hinc Quadratus homo dicitur Sapiens & constans, ut Aristoteles Ethicorum primo docet. Quadratum autem & in numero, & in figura, & in corpore dicitur. Numerus enim quilibet in seipsum multiplicatus, dicitur quadratus. Figura vero, quæ lineas quatuor æquales, & totidem angulos rectos continet, quadrata est. Corpus denique solidum quadratum, qui Cubus etiam dicitur, duodecim habet lineas omnes æquales, octo rectos angulos, sex æquales extremitates: adeo formatum, ut in quancunque partem ceciderit, semper rectum sit. Ex quo facile potest intelligi, cur Quadrum pro Re perfecta & absoluta ponatur.

Quadratum, Mathematicis figura est, quod & Æquilaterum, & Rectangulum est. Eucl. 1. Elemen.

Quadratus numerus, Mathematicis est, Qui æqualiter æqualis, vel, qui a duobus æqualibus numeris continetur. Eucl. 7. Elemen.

Triangula & quadrata. Cic. 2. de Divin. 89. Quum autem in eam ipsam partem orbis venerint, in qua sit ortus ejus qui nascatur, aut in eam quæ conjunctum aliquid habeat, aut consentiens, ea triangula illi & quadrata nominent. De stellis.

Quadratum & Rotundum, contraria. Cic. 2. de Finib. 36. Hor. 1. Epist. 1. 100. — mutat quadrata rotundis.

Dimensio quadrati. Cic. 5. Tusc. 57.

Forma quadrati. Cic. 1. de Nat. Deor. 24.

Efficere quadratum paribus oris. Quintil. lib. 1. cap. 10.

Boves quadrati, grandibus membris, *Formati, & bene membrati,* quod vulgo dicunt. Columel. lib. 6. cap. 1.

Compositio quadrata. Quintil. lib. 2. cap. 5. Quæ lenis & quadrata, sed virilis tamen compositio. i. e. Æqualiter sua: forma enim quadrata, nulla est ex parte neque longior, neque brevior. Idem lib 9. cap. 4. Id quod ex illis conficitur, aut severum, aut luxuriosum, aut quadratum, aut solutum erit.

Corpus quadratum intelligit Cælius, Quod sit staturæ mediæ. Celsus lib. 2. cap. 1. Corpus habilissimum, quadratum est, neque gracile, neque obesum. Nam longa statura, ut in juventa decora est, sic matura senectute conficitur: gracile corpus, infirmum: obesum, hebes est. Columel. de canibus lib. 7. cap. 12. Probatur quadratus potius, quam longus, aut brevis. Idem de gallinis lib. 8. cap. 2. Sint ergo matrices probi coloris, robusti corporis, quadratæ, pectorosæ, magnis capitibus.

Quadrata, simpliciter, aut adjuncte Quadrata legio: sex millium & ducentorum hominum primus C. Marius conscripsit legionem, quum antea quatuor millium fuisset: onde etiam (inquit Paulus) appellabatur Quadrata.

QUADRATA, Romæ locus in palatio ante templum Apollinis dicitur, ubi reposita sunt, quæ solent boni ominis gratia in urbe condenda adhiberi. quia saxo munitus est initio in speciem quadratam. Ejus loci Ennius meminit quum ait,

> Et quis existerat Romæ regnare quadratæ. Festus.

QUADRATUM, i. n. Cic. 1. Tusc. 57. Quædam geometrica de dimensione quadrati. Manil. 2. 332. Quadrati forma.

QUADRATE, Adv. Manil. 2. 295.

> Ternaque bis senis quadrate fingere signis.

QUADRATIO, ōnis. f. Vitruv. 4. 3. Anguli quadratio.

QUADRATŪRA, æ. f. Hygin. de Limit. Goes. p. 203. Ut quadraturæ diligenter eludi possent.

QUADRĀTOR, ōris. m. Qui lapides aut aliam rem quadrat. Cassiod. 2. Epist. 7. Marmorum quadratores.

QUADRATARIUS, i. m. Quadratarii [τετραγωνιστῆρες] dicuntur marmorarii, qui marmora ad amussim quadrant. Sidonios lib. 3. Epist. 12. Vide ut vitium non faciat in marmore lapicida: quod factum sive ab industria, seu per incuriam, mihi magis quam quadratario lividus lector adscribet.

QUADRĀTIM, Adv. qualitatis, a Quadra, aut quadro. Flavius Sosipater lib. 2. Institutionum.

QUADRUMANES, V. QUADRIMANUS.

QUADRŪPES, ĕdis. [τετράπους, τετραβάμων] Quod habet quatuor pedes. Ter. And. 5. 2. 24. Tu tamen cura adservandum vinctum, atque audin'? quadrupedem constringito. Per translationem dixit Ter. Plin. lib. 10. cap. 33. Ut nulla quadrupes possit accedere. Columel. lib. 11. cap. 2. Nec minus majora quadrupedia charactere signari debent.

Nihil inter te atque inter quadrupedem interest. Cic. in Parad. 1.

Vectio quadrupedum. Cic. 2. de Nat. Deor. 151. Efficimus etiam domitu nostro quadrupedum vectiones.

Animosos quadrupedes regere. Ovid. 2. Met. 84.

Cornuta quadrupes. Varr. de L. L. lib. 6.

Dissenta

Distentæ quadrupedes viridi pabulo. Quintil. lib. 2. cap. 10.

Eques quadrupes. Ennius lib. 7. Annal.

Denique vi magna quadrupes eques, atque elephanti
Projiciunt sese. In quo loco illud notandum Equitem pro Equo dici. V. Gell. lib. 18. cap. 5.

Infans quadrupes. Ovid. 15. Met. 517.

Vasta. Cic. 2. de Nat. Deor. 114.

QUADRUPĔDO, āre. Quatuor pedibus incedere. Turneb. Adverf. 26. 29. Hinc participium,

QUADRUPĔDANS, antis. [τετραποδίζων] Quod quatuor pedibus graditur, ut equi, & ejusmodi. Plaut. Capt. 4. 2. 34. Tum piscatores, qui præbent populo pisces fœtidos, qui advehuntur quadrupedanti, crucianti canterio. Virg. 11. Æn. 614.

— perfractaque quadrupedantum
Pectora, pectoribus rumpunt. Plin. lib. 8. cap. 45. Thessalorum gentis inventum est, equo juxta quadrupedante cornu intorta cervice tauros necare.

Adjective, Sonitus quadrupedans. Virg. 8. Æn. 596.

Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum.

QUADRUPEDĀTIM, Adv. qualitatis, a nomine Quadrupes. ut, Vivere quadrupedatim, Ambulare quadrupedatim. Flavius Sosipater libro 2. Instit. Es terminata nomina, videntur ex se duobus modis adverbia figurare, ut quadrupes, quadrupedatim: miles, militariter.

QUADRUPLĀTOR, ōris. m. [ἐνδείκτης, φιλεγκλήμων] Asconius; Quadruplatores, Delatores erant criminum publicorum, in qua re partem de proscriptorum bonis, quos detulerant, consequebantur. Cic. 1. Verr. 68. Putant fore, uti si paulatim hæc consuetudo serpere ac prodire cœperit, per homines honestissimos, virosque fortissimos, non imperitos adolescentulos, aut illiusmodi quadruplatores, leges judiciaque administrentur. In eundem, 4. 28. Petit Nævius Turpio quidam istius excursor & emissarius, homo omnium ex illo conventu quadruplatorum deterrimus. Liv. 3. 72. Populum Rom. quadruplatoris, & interceptoris litis alienæ personam laturum?

Quadruplatores dicebantur, Qui eo quæstu se tuebantur, ut eas res persequerentur quarum ex legibus quadrupli erat actio. Paulus apud Festum.

Quadruplatores nomen invenere ab illa quarta, quam lex accusatori pro præmio tribuebat. Id ex Cornel. Tacito satis constat, quum scribit, Contra M. Lepidus quartam accusatoribus secundum necessitudinem legis. Monuit Turnebus.

Quadruplator, ut breviter describam, capitalis est. Auctor ad Herenn. lib. 2. 41.

Quadruplatores beneficiorum vocat Seneca, Qui exiguis magna venantur, 7. de Benefic. Male istis improbis & importunis beneficiorum suorum quadruplatoribus eveniat, qui admonitionem tam bellam inter amicos sustulerunt.

QUADRŪPLOR, [φαίνω, ἐνδείκνυμι] āri. Quadruplatorem agere, vel crimina publica deferre. Plaut. Perf. 1. 2. 10. Neque quadruplari me volo: neque enim decet sine meo periculo abire aliena ereptum bona.

Quadruplari apud Jureconsultos id dicitur, quod in quadruplum damnatur. Ulpian. in l. Item si quum. §. 1. D. de eo quod metus, &c. Siquis non restituat, in quadruplum in eum judicium pollicetur. Quadruplabitur autem omne quodcunque restitui oportuit.

QUADRUPLĀRIS, e. Macrob. Somn. Scip. 1. 19. Numerus duplaris, triplaris, quadruplaris.

QUADRŪPLEX, ĭcis. Adj. [τετραπλοῦς] Quod quatuor est modorum, specierum, vel ordinum. Plin. lib. 12. cap. 11. Alia arbor floret, albæ violæ specie, sed magnitudine quadruplici. Liv. 30. 10. Onerariarum quadruplicem ordinem pro muro adversus hostem opposuit.

Quadruplex judicium. Plin. in Epist. Et eram acturus adolescentulus adhuc, eram in quadruplici judicio. Item lib. 4. Epist. Proxime quum apud centumviros dixissem, subiit recordatio egisse me juvenem æque in quadruplici judicio: processit animus ut solet, longius: cœpi reputare quos in hoc judicio, quos in illo socios habuissem. His locis quid sit Quadruplex judicium omnes inquirunt. Turnebus Quadruplex intelligit, quod coactum est e quatuor judicum consiliis & decuriis, quæ in basilica Julia sedebant. Nam in ea quatuor erant tribunalia. Quintil. Certe quum in basilica Julia diceret, primo tribunali, quatuor autem judicia, ut moris est, cogerentur, atque omnia clamatoribus fremerent, & auditum eum & intellectum, & quod agentibus cæteris contumeliosum fuit, laudatum quoque ex quatuor tribunalibus memini. Sunt & apud Fabium Duplicia judicia lib. 11. in quibus duo consilia ad unum cogebantur hastam, unumque tribunal: in quadruplicibus quatuor. Posset fortasse & Centumvirale judicium Quadruplex dici, propter quatuor hastas, quatuorque tribunalia, idque verius putem. Tu judices.

Stellæ quadruplices. Cic. in Arat. 93.

Præter quadruplices stellas in fronte locatas.

QUADRUPLĬCO, [τετραπλασιάζω] āre. Plaut. Stich. 3. 1. 4. Qui m in mercimoniis juvit, lucrisque quadruplicavit rem meam.

QUADRUPLICATIO, ōnis. f. Ulpian. l. 2. D. de exceptionibus, Et contra replicationem duplicatio, & contra duplicationem solet dari triplicatio, & contra triplicationem rursus quadruplicatio.

QUADRUPLICĀTO, Adv. [τετραπλασιαςῶς] Plin. lib. 14. cap. 4. Emptis quadruplicato vineis.

QUADRŪPLUS, a, um. Adj. [τετραπλάσιος] Plaut. Truc. 4. 2. 49. Post id ego in te manum injiciam quadruplus venefica. Ubi interpres, Quadruplus, id est veniemus quatuor in te irrumpentes.

Quadruplum aliquid attribuere, h. e. Quater id quod dicitur. Plin. lib. 7. cap. 48. Cornici novem nostras attribuit ætates, quadruplum ejus cervis, id triplicatum corvis.

Quadruplum, Pœna furis. Quintil. lib. 7. cap. 5. Quum duo fures pecuniam abstulerunt, separatim quadruplum quisque an duplum debeat. Cato de R. R. in præfatione, Furem dupli condemnari, fœneratorem quadrupli.

Dare judicium in quadruplum. Cic. 5. Verr. 34. Qui in decumanos, octupli judicium se daturum dixit, idem habuit in edicto, se in aratorem in quadruplum daturum.

Consueverat Tiberius quadruplum strenam reddere. Suet. Tiber. 5.

QUADRŪPLUM, i. n. Plin. Paneg. cap. 40. Alius tarditatem solvendi dupli vel & quadrupli irrogatione mulctaret.

QUADRUPLO, Adv. Plin. lib. 11. cap. 37. Pulmo quadruplo major bubulo. De elephantis.

QUADRURAS, Civitas quæ ex quatuor urbibus in unam coaluit, velut Athenæ. Festus. Quadrurbem Athenas Attius appellavit, quod scilicet ex quatuor urbibus, in unam domicilia contulerunt, Braurone, Eleusine, Pireæo, & Sunio.

QUADURCUM, Nobile emporium Quadurcorum in Aquitania Galliæ parte tertia. Hodie *Cahors*, patria Poetæ Gallici Clementis Maroti. Plin. lib. 4. cap. 19. Rursus Narbonensi provinciæ contermini Rutheni, Quadurci, Antobroges, Tarneque amne discreti a Tolosanis Petrogori. Sunt qui Cadurcum scribunt.

QUÆ, [τίς] pronomen fœmininum a Quis. Interrogative aliquando pronuntiatur. Cic. in Verr. Quæ (malum) est ista tua audacia, atque amentia? Idem 1. Philipp. 15.

Quæ tua facilitas, & hujusmodi, per parenthesim posita, pro Qua tu es facilitate, humanitate, &c. præditus. Plin. Epist. 97. Sed (quæ facilitas tua) hoc magis dabis veniam, quod se non mereri fatentur. Cic. 6. Att. 9. Spero enim (quæ tua prudentia & temperantia est) hercule, ut jubet me Acastus, confido te jam ut volumus valere.

Quæ tua est humanitas, in principio sententiæ. h. e. Pro tua humanitate. Cic. ad Brut. 4. Quæ tua est humanitas, æquo animo te moneri patieris.

Quæ tua potestas. Cic. Antonio, 14. Att. 13. Quare quoniam hoc a me sic petis, ut (quæ tua potestas est) ea neges te, me invito usurum, &c.

Quæ tua virtus. Hor. 1. Serm. 9. 55.

— velis tantummodo (quæ tua virtus)
Expugnabis. Genus loquendi est observatione dignum, quod tantundem valet, quantum si diceret: Ea est tua virtus, ut facile sis expugnaturus: vel, Ea, qua præditus es, virtute, facile ad amicitiam Mæcenatis pervenies. Sic sæpe loquitur Cic. ut, 5. Fam. 20. extr. Ibid. 7. 13. & aliis sexcentis locis. Ex Lambin.

Quæ mea mens in suscipienda causa fuit, fides in agenda: eadem vestra in judicanda sit. Cic. 7. Verr. 158.

Quæ, neutrum plurale a nominativo singulari Quod. Virg. 3. Ecl. 72.

O quoties, & quæ nobis Galatea locuta est.

Inter Quæ relativum & infinitum. Audivi quæ dixisti: hic Quæ relativum est, & subauditur pronomen Ea: ut sit sensus, Audivi ea quæ dixisti. Audivi quæ dixeris: Quæ hoc loco, infinitum nomen est, nec petit quicquam subaudiri: est enim quasi tu dicas, Audivi qualia tu dixeris: hoc est qualia sint ea quæ tu dixisti. Cic. 1. Fam. 6. Quæ gerantur, accipies ex Pollione. h. e. Intelliges ex Pollione qualia gerantur: id est qualia sint ea quæ geruntur.

QUÆCUNQUE, QUÆDAM, QUÆLIBET, QUÆQUE. V. QUICUNQUE, QUIDAM, QUILIBET, QUISQUE.

QUÆRO, quæsivi, quæsitum, & per syncopam quæstum, [ζητέω, δίζημαι, μαίομαι, μεταλλάω] ĕre. Donatus, Non reperitur, nisi quod quæritur: non quæritur, nisi quod præsto non sit. Ter. Eun. 2. 3. 3. Ubi quæram: ubi investigem? quem perconter? quam insistam viam? Idem Adelph. 3. 4. 15. Te quærebam ipsum, salve Demea.

Quærere, inquit Varro de L. L. lib. 5. dictum ab eo quod, Quæ res ut recuperaretur, datur opera.

Per compita quærere aliquem. Juven. 9. Sat. 112.

Aditum quærere per avia. Virg. 9. Æn. 58.

Argentum quæritur. Hor. 1. Epist. 2. 44.

Argentum quærere in fœnus, vel mutuo. Plaut. Asin. 2. 4. 23.

Auribus quærere effigiem perfectæ eloquentiæ. Cic. in Orat. 9.

Causam quærere quamobrem. Ter. Eun. 5. 6. 30.

Conjugium quærere. Juven. 11. Sat. 15.

Consilium. Ter. Andr. 4. 2. 19.

Diverticula. Cic. 5. de Finib. 74. Quinetiam ipsi voluptarii diverticula quærant.

Excusationem. Cic. 12. Att. 29. Quæ si manebunt, quærenda erit excusatio ad Brutum, & ut nunc est, mansuræ videntur.

Exitum. Cic. 3. Verr. 2. Tamen impudentiæ suæ pudentem exitum quæsisse videatur.

Et melius nulla quæritur arte favor. Ovid. 2. de Pont. 9. 40.

Fidem quærere promisso, In re promissa fidem aliquam & veritatem expetere. Plin. lib. 27. cap. 9.

Finem amori. Ovid. Rem. Amor. 143.

Fugam. Cæs. 8. Bell. Gall. 19.

Fugam quærere ex aliquo loco. Cic. 7. Att. 16. De pueris in Græciam transportandis tum cogitabam, quum fuga ex Italia quæri videbatur.

Fugam morbi. Hor. 1. Epist. 6. 29.

Gloriam. Cic. 1. Off. 38. Quum vero de imperio decertatur, belloque gloria quæritur. i. e. Captatur.

Gratiam quærere alicui ad vulgum, dicitur res aliqua. Liv. 6. Eaque ipsa affinitas haud spreta, gratiam Fabio ad vulgum quæsierat. i. e. Comparaverat apud vulgum.

Identidem quærere. V. IDEM.

Immortalitatem ipsa morte. Cic. 2. Tusc. 20. Sed videamus Herculem ipsum, qui tum dolore frangebatur, quum immortalitatem ipsa morte quærebat.

Inimicitias. Plaut. Men. 4. 3. 1.

Invidiam ex re aliqua alicui quærere, Conflare. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Invidiam in aliquem. Cic. pro Rabir. Posth. 46.

Latebram perjurio. Cic. 3. Off. 106. Sed si hoc sibi sumant, nullam esse fidem quæ infideli data sit, videant ne quæratur latebra perjurio.

Laudem. Ter. Heaut. 2. 3. 74.

Liberos. Plaut. Capt. 4. 2. 109. Liberorum quærendorum causa ei credo uxor data est.

Locum injuriæ. Liv. 5. 9.

Locum insidiis. Liv. 35. 4.

Locum gratiæ apud aliquem. Liv. 25. 16.

Locum seditionis. Liv. 3. 49.

Materiam amori. Ovid. 1. de Arte Am. 49.

In medium quærere, In commune, ſive io communi victum ſibi quærere. Tunc enim omnia erant communia. Virg. 1. Georg. 127.
Moras. Ovid. 11. Met. 462.
Moram ſupplicio. Cic. 7. Verr. 164. Illum quod moram ſupplicio quæreret, ideo clamitaſſe ſe civeio Romanum, ſed ſpeculatorem fuiſſe.
Nova. Propert. lib. 1. 13. 12.
Nomen & auxilium per ſacras quærere ſortes. Ovid. 1. Met. 368.
Occaſionem. Cæſ. 2. Bell. Civil. 14.
Opem quærere. Ovid. 5. Triſt. 7. 42.
Opes & amicitias. Hor. de Arte Poet. 167.
Periculum voce. Ovid. 2. Met. 565.
Quo modo aliquid fiat quærere. Ter. Heaut. 5. 4. 16. Quæris id quod habes, parentes: quod abeſt, non quæris, patri quomodo obſequare.
Rationem quærit animus. Lucret. lib. 2. 1043.
Regnum quæritur armis. Lucan. lib. 1. 351.
Remedium quærere ab aliquo. Cic. 2. Tuſc 45. Cogamuſque confiteri, non eſſe ab eo doloris remedia quærenda, qui dolorem malorum omnium maximum eſſe dixerit.
Remedium ad rem aliquam. Cic. pro Cluent. 71. Domo ſibi quærendum remedium exiſtimavit ad eam moram, quæ nuptiis afferebatur.
In remedio aliquid quærere. Plin. lib. 25. cap. 13.
Requiem quærit ſibi. Hor. 1. Epiſt. 7. 79.
Riſus quærere ſibi. Hor. 1. Epiſt. 7. 79.
Salutem alicui malo. Ter. Adelph. 3. 2. 2.
Seria quæramus amoto ludo. Hor. 1. Serm. 1. 27.
Sermonem. Ter. Eun. 3. 3. 10. i. e. Occaſionem colloquendi.
Sitim quærere, Provocare. Cic. 5. Philipp. 19. Ipſe interea decem & ſeptem dies de me in Tyburtino Scipionis declamitavit, ſitim quærens: hæc enim ei cauſa ſolet eſſe declamandi. Sic dicitur ut Sermonem quærere. Budæus.
Somnum quærere re aliqua, Conciliare, inducere. Plin. lib. 12. cap. 17. Odore ſtrobi arboris ſomnum ægris quærunt.
Venenum quærere alicui. Cic. pro Cluent. 125. Qui quum venenum privigno ſuo quæreret, manifeſto ſit deprehenſus.
Viam. Ovid. 10. Met. 504.

Quærebatque viam, qua ſe genitrice relicta Exereret.

Victoria ſollicitis ardua quæritur armis. Ovid. 14. Met. 453.
Voluptatem. Cic. 1. de Finib. 32. Sed quia nonnonquam ejuſmodi tempora incidunt, ut labore & honore magnam aliquam quærat voluptatem.
Ad unum exemplum & regulam quærere, Omnes ſub uno exemplo comprehendere. Cic. in Salluſt. Primum igitur, quoniam omnium majores Criſpus Salluſtius ad unum exemplum & regulam quærit, velim mihi reſpondeat.
Inter Quærere & Requirere hoc intereſt, quoniam Requirere, eſt diu quærere. Afranius Fratrius, Proin tutum quæram, ne requiram te vide. Nonius, 5. 46.
Quærere, cum infinitivo. ut, Quæro doceri. Virg. 6. Æn. 614.

— ne quære doceri
Quam pœnam, aut quæ forma viros, fortunave merſit.

Et Cic. 3. de Finib. Egone, quæris (inquit) ſcire, quid ſentiam? Hor. 3. Carm. 27. 56.

— ſpecioſa quæro Paſcere tigres.

Quærere aliquem, pro Quæſtionem habere de aliquo. Liv. 33. In præſentia placuit comprehendi eos qui ſimul fuiſſent, quæſtionem de his haberi, dum quæruntur, &c.
Quærere aliquem ad necem. Cic. pro Sext. 54. Vexabatur uxor mea, liberi ad necem quærebantur.
Quærere, Velle, contendere. Plin. lib. 8. cap. 53. Potiſſimum e monte aliquo io alium tranſilire quærentes.
Quærere, eſt etiam id quod nunc dicimus, *Informationem facere*, & Legibus vindicare. Cic. Decernebat enim ut veteribus legibus tantummodo extra ordinem quæreretur. Idem pro Milon. 15. Tulit enim de cæde quæ in Appia via facta eſſet, in qua Publius Clodius occiſus fuit. Quid ergo tulit? nempe ut quæreretur. Quid porro quærendum eſt? factumne ſit? at conſtat. A quo? at patet. Hæc Budæus.
Quærere in aliquem. Cic. pro Cluent. 148.
Majores noſtri in dominum de ſervis quæri noluerunt. Cic. pro Miloo. 60.
Quærere de. Cic. 2. Verr. 27. Quum prætores deſignati ſortirentur, & M. Metello obtigiſſet ut is de pecuniis repetundis quæreret.
Quærere rem, eſt Agitare cauſam criminis, ut Prætor quum jodicium cogit. Cic. 4. Verr. 72. Illo die rem quæſiturus non eſſet, quum repente juberetur dicere.
Quærere rem tormentis, & per tormenta. Cic. pro Cluent. 176. Tormentis omnibus vehementiſſimis quæritur. Suet. io Tiber. Acta res in Senatu: & quia ambigebatur, per tormenta quæſita eſt.
Nam quum more majorum de ſervis in dominum, ne tormentis quidem quæri, &c. Cic. pro Deiot. 3.
Quærere, [ἐκπυνθάνομαι] Percontari, ſciſcitari, petere, interrogare. Plaut. Amph. prol. 128. Atque ut ne, qui eſſem, familiares quærerent. Ter. And. 1. 1. 63. Item alio die quærebam: comperiebam nihil ad Pamphilum quidquam attinere.
Quæro abs te. Cic. pro Roſc. Amer. 73. Non quæro abs te quare patrem Sex. Roſcius occiderit.
Quærere horas ab aliquo. Plin. lib. 7. cap. 53.
Circa aliquem quidpiam quærere. Quintil. lib. 7. cap. 1.
Quærere de. Cic. 4. Acad. 76. Quæſivit de Zenone fortaſſe quid futurum eſſet. Liv. 4. 40. Quæro de te, &c. h. e. Abs te.
Quærere de re aliqua. Cæſ. 2. Bell. Gall. cap. 15. Nerviorum de natura moribuſque Cæſar quum quæreret, ſic reperiebat.
Quæro ex te. Cic. in Vatin. 10. Quæro illud etiam ex te quod privatus admiſiſti. Ter. Heaut. 4. 1. 5. Neſcio, niſi ut ex ipſa quæras, unde hunc habuerit.
Ex re quæritur, veneficium fuerit, an cruditas. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Quærere ſecreto ab aliquo. Cæſ. 1. Bell. Gall. 18.
Eruditius aliquid. Quintil. lib. 1. cap 5.
Subtiliter aliquid. Quintil. lib. 7. cap. 2.
Verum. Hor. 2. Epiſt. 2. 45.
Si verum quæris. Cic. 12. Fam. 8. Spem omnem in Decio Bruto &

Planco habemus: ſi verum quæris, in te, & in meo Bruto, non ſolem ad præſens perfugium, ſed, &c.
Quæro quid ſit, cur, &c. Cic. 1. de Orat. 6.
Et ea res, ſi quæris, magno ei honori fuit Cic. 3. Off. 80.
Quærat aliquis quæ ſint mentiti veteres magi Plin. lib. 30. cap. 2.
Forſitan quæratis qui iſte terror ſit, & quæ tanta formido, quæ tot ac tales viros impediat, quo minus, &c. Cic. pro Roſc. Amer. 5.
Quæret fortaſſe quiſpiam, diſpliceatne mihi legum præſidio a capite periculum propulſare. Cic. pro Cluent. 144.
Quid quæris amplius? Cic. pro Roſc. Amer. 145.
Quærere, eſt jodicum, cum de factis inquirunt, unde & Quæſitores appellati. Cic. 1. Att. 17. Senatus cenſuit, ut de iis qui ob judicandum pecuniam accepiſſent, quæreretur. V. infra Quæsitor.
Quærere, pro Captare: ut, Quærere furtum, pro Captare furtum, ſeu adniti & ſtudere ut furtum committas. Plin. lib. 33. cap. 6. Quapropter id furtum quærentes, ovi liquore candido uſum eum adulteravere, mox & hydrargyro. De argento vivo & auro loquitur.
Quærere, nonnunquam ſignificat Comparare, ſive acquirere. Ter. Adelph. 5. 4. 15. Contrivi in quærundo vitam atque ætatem meam. Idem Heaut. 1. 1. 87. Laborans, quærens, parcens, illi ſerviens. Ibid. 3. 1. 38. Poſt illa cœpit victum vulgo quærere. Cic. pro Quint. 13. Nec mirum ſi is qui vocem vænalem habuerat, ea quæ voce quæſiverat, magno ſibi quæſtui fore putabat.
Quærere rem honeſte mercaturis faciendis. Cic. in Parad. 6. Iis qui honeſte rem quærunt mercaturis faciendis, operis dandis, publicis ſumendis, quæſito opus eſt.
Quærere multo labore. Cic. 2. de Finib. 111.
Quærere, Petere. Plaut. Aul. 1. 2. 13. Quid ſi quiſpiam ignem quæret?
Non quæro ex his illa initia mathematicorum. Cic. 4. Acad. 116.
Quærere, Diſputare, conſulere, vel diſcutere. Cic. 9. Fam. 26. Ille baro te putabat quæſiturum num unum cælum eſſet, an innumerabilia.
Quærere de. Cic. de Orat. In quibus ſæpe non de facto, ſed de jure atque æquitate quæritur.
Quæritur inter medicos, cujus generis aquæ ſint utiliſſimæ. Plin. lib. 31. cap 3.
Finis quærendi. Hor. 1. Serm. 1. 92.
Procumbit quærendo juvencum, bucula. Virg 8. Ecl. 86.
Quærens, entis. Partic. [ζητῶν] Ovid. 6. Met. 584.

Verbaque quærenti ſatis indignantia linguæ
Defuerant.

Mihi percunctanti, aut aliquid quærenti nunquam defuiſti. Cic. 1. de Orat. 287.
Quærendus, a, um. [ζητητέος] Partic. Senec. Herc. OEth. 3. Quoties genitor quærendus eras? Lucret. lib. 5. 716.

— hoc tamen eſt, ut
Quærendum videatur, & in diſcrimen agendum.

Quæsītus, a, um. [ζητηθεὶς] Partic. ut, Artes quæſitæ. Virg. 3. Georg. 549.
Artibus ingenuis quæſita eſt gloria multis. Ovid. 2. de Pont. 7. 47.
Odium hominum quæſitum eſt mihi carmine. Ovid. 2. Triſt. 87.
Salus quæſita fuga Ovid. 14. Met. 216.
Adulatio quæſitior fuit. Tacit. 3. Ann. 57. h. e. Exquiſitior.
Quæſitiſſimus, pro Exquiſitiſſimo. Tacit. 2. Ann. 53. Excepere Græci quæſitiſſimis honoribus.
Quæsītum, i. n. pro Re parta. Ovid. 7. Met. 657.

— parcum genus eſt, patienſque laborum,
Quæſitique tenax.

Cic. in Parad. 6. Cui quæſito autem opus ſit, quis unquam hunc voce dixerit divitem?
Quæſitum, idem quod Poſtulatum. Ovid. 4. Met. 794.

Accipe quæſiti cauſam.

Quæsītus, ûs. m. Plin. lib. 5. cap. 9. Nilus incertis ortus fontibus, it per deſerta & ardentia: & immenſo longitudinis ſpatio ambulans, famaque tantum inermi quæſitu cognitus ſine bellis, quæ cæteras omnes terras invenere, originem, &c.
Quærito, [ἐκζητέω] āre. frequentat. Inſtanter quærere. Ter. Adelph. 3. 3. 9. Si me ſenſerit eum quæritare, nunquam dicet carnufex. Catull. in Camerium, 53. 52.

Et multis languoribus pereſus
Eſſem, te mihi amice quæritando.

Quæritare, proprie de iis dicitur, qui quotidie in quærendo vix victum inveniunt, ut ait Donatus. Ter. And. 1. 1. 48. Lana, ac tela victum quæritans. Plaut. Qui inops & ſordidus quæritando alit familiam.
Quæsīto, [ἐκζητοῦμαι] āre. aliud frequentat. Plin. lib. 21. cap. 3. Semper tamen auctoritas vel ludicro quæſitatum fuit. Vetus codex habet Quæſitarum, ſubaud. Coronarum, ut ſit nomen participiale. Loquitur autem de coronis.
Quæstio, ōnis. f. [ζήτησις, ζήτημα, πρόβλημα] a Quæſtum ſupino. Plaut. Ciſt. 2. 3. 49. Jube domi opperirier, ne quæſtioni mihi ſit, quid eum velim. i. e. Ne cogar eum quærere.
Quæſtio, a quærendo. Varr. 5. de L. L.
Nulla quæſtio eſt, quin. Paulus in l. ult. D. Quod juſſu. Si dominus vel pater pecuniam mutuam accepturus, juſſerit ſervo filiove numerari: nulla quæſtio eſt, quin ipſi condici poſſit.
Quæſtio, eſt aliquando Dubitatio & diſceptatio. Cic. 2 de Finib. 34. In his primis naturalibus voluptas inſit, necne, magna quæſtio eſt. Plin. lib. 7. cap. 28. Fortitudo in quo maxime extiterit, immenſæ quæſtionis eſt. Cic. 4. Acad. 26. Quæſtio autem eſt appetitio cognitionis: quæſtioniſque finis, inventio.
Quæſtionis eſt. Ulpianus in l. Sed ſi damnum. D. de peculio, Sed eſt quæſtionis, utrum ipſa furti æſtimatio, &c. Caius in l. Si noxali. eodem titulo.
Diſceptatio & quæſtio. Cic. 3. de Orat. 127. De omni re quæcunque in diſceptationem, quæſtionemque vocaretur, ſe copioſiſſime dicturum eſſe profitetur.
Quæſtio de. Cic. 4. Acad. 115. De ſapiente loquamur, de quo (ut ſæpe jam dixi) omnis hæc quæſtio eſt.
Aſperitas quæſtionum. Quintil. lib. 4. cap 1.

Frigus quæstionum & argumentorum. Quintil. lib. 2. cap. 12.
Vinculum quæstionis. Quintil. lib. 2. cap. 23.
Dura quæstio, i. e. Ad dissolvendum difficilis. Quintil. lib. 7. cap. 2. Dura prima fronte quæstio.
Immensa quæstio. V. IMMENSUS.
Infinitæ. V. INFINITUS.
Legitimæ. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Lusoria. V. LUDUS.
Naturales. Quintil. lib. 1. cap. 4.
Nodosæ & anxiæ. Macrob. 7. Saturn. cap. 1.
Perdifficilis & perobscura quæstio est de natura deorum. Cic. 1. de Nat. Deor. 1.
Quæstiones perpetuæ. V. PERPETUUS.
Summa quæstio. V. SUMMUS.
Adjuvare quæstionem. Quintil. lib. 4. cap. 4.
Afferre quæstionem. V. AFFERO.
Agitare quæstionem. Martian. in l. Creditor. D. qui pot. in pig. hab. Erit autem facti quæstio agitanda, quid inter eos actum sit.
Conscribere fictam quæstionem. V. CONSCRIBO.
Decidere. Ulp. in l. Si fundus. D. de lege commiss. Sed jam decisa quæstio est, ex vendito actionem competere.
Deducitur in judicium quæstio. Paul. in l. In duobus. D. de jurejur. Si modo eadem quæstio in judicium deducatur.
Dividunt nostri totam istam de diis immortalibus quæstionem in partes quatuor: primum docent esse deos: deinde quales sint: tum mundum ab his administrari: postremo consulere eos rebus humanis. Cic. 2. de Nat. Deor. 3.
Existit autem hoc loco quæstio subdifficilis, nunquando, &c. Cic. de Amicit. 69.
Esse in quæstione. Plin. lib. 10. cap. 22. Nec sine causa in quæstione est, quis primus tantum bonum invenerit.
Ferre quæstionem. V. FERO.
Habere aliquid quæstionis dicitur res, quum dubia est & incerta. Cic. in Orat. 68. Sed id nec dubium est: & siquid habet quæstionis, hoc tamen, &c.
Habere aliquid in magna quæstione. Plin. lib. 10. cap. 7. Sanqualem autem, atque immussulum, augures Romani in magna quæstione habent. h. e. Magna est quæstio inter augures quid sit, &c.
Habere quæstionem de aliqua re. Cic. 5. de Fin. 7.
Indicare quæstionem. Quintil. lib. 4. cap. 4.
Ratiocinativa, atque collectiva quæstio oritur. Quintil. lib. 7. cap. 2.
Persolvere quæstionem. V. PERSOLVO.
Hæc quæstio ita procedit, si de peculio agi non potest. Paul. l. 14. D. de in rem verso.
Tenet eum quæstio, qui in jus vocatus est. Papinian. in l. Judicatæ. D. de except. rei judicatæ, Nam & quum alterum ex cohæredibus inofficiosi quæstio tenuit, aut etiam duobus separatim agentibus alter obtinuit, libertates competere placuit.
Variare quæstiones. Quintil. lib. 3. cap. 10.
Versari in quæstione dicitur res, dum de ea disceptatur & dubitatur. Cic. pro Syll. Quæ res in quæstione versetur.
Quæstionem intelligere debemus & tormenta, & corporis dolorem ad eruendam veritatem, inquit Ulpianus, de injuriis & famosis libellis, l. Injuriarum. Idem de S. C. Silaniano l. 1. Quæstionem, inquit, sic accipimus, non tormenta tantum, sed omnem inquisitionem, & defensionem mortis.
Facti in eculeo quæstio est, juris in judicio. Cic. pro Milon. 58.
Abripere ad quæstionem. V. ABRIPIO.
Accipere quæstioni servos. Plaut. Most. 5. 1. 39.
Habere quæstionem de viri morte. Cic. pro Cluent. 176.
Habere quæstionem mortis paternæ de servis paternis. Cic. pro Rosc. Amer. 78. Mortis paternæ de servis paternis quæstionem habere filio non licet.
Habere quæstionem in caput alterius de furto. Cic. pro Cluent. 182.
Habere quæstionem tormentis. Liv. 33. 30. extr. De Pisistrato aliquæ quæstiones tormentis habitæ: & sumptum supplicium est.
Polliceri in quæstionem servos. Cic. pro Rosc. Amer. 77. O dii immortales, rem miseram & calamitosam, quod in tali crimine innocenti saluti esse solet, ut servos in quæstionem polliceatur, id Sextio Roscio facere non licet?
Postulare quæstionem ejus est, qui injuriam sibi factam queritur, aut alteri, quam vindicare ad eum pertineat. Liv. 2. 29. Senatus tumultuose vocatus, tumultuosius consulitur: quæstionem postulantibus iis qui pulsati fuerant, &c. Hæc Budæus. Cic. pro Rosc. Amer. 77. Aliquoties duos servos paternos in quæstionem ab adversariis Sextus Roscius postulavit.
Quæstio & tormentum. Cic. pro Syll. 78. Quæstiones nobis servorum & tormenta accusator minitatur.
Quæstio & animadversio. Cic. 2. de Legib. 37. Quo in genere severitatem majorum, Senatus vetus auctoritas de Bacchanalibus, & Consulum exercitu adhibito, quæstio animadversioque declarant.
Quæstio etiam dicitur quam vulgo *Informationem* dicunt.
Auri Tholosani quæstio. Cic. 3. de Nat. Deor. 74.
Potentissimæ quæstiones. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Adhibere quæstionem. Cic. 1. de Divin. 46. Is quæstione adhibita confessus est, pateramque retulit.
Constituere quæstionem. V. CONSTITUO.
Constituitur quæstio de furto. Cic. pro Cluent. 183.
Decernere quæstionem. V. DECERNO.
Exercere quæstionem inter sicarios. Cic. 2. de Finib. 53. Quum Prætor quæstionem inter sicarios exercuisset, aperte cepit pecunias ob rem judicandam.
Exoritur aspera & vehemens quæstio de jure belli. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Facere quæstiones juris. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Ferre quæstionem. V. FERO.
Ferre quæstionem de jure, non de facto. Cic. pro Milon. 31.
Habere quæstionem. Quintil. lib. 5. cap. 4.
Hoc falsum est: habita enim quæstio est. Cic. 2. de Orat. 173.
Inferenda est alia quæstio. Quintil. lib. 6. cap. 4.

Instituere quæstionem. Quintil. lib. 7. cap. 2.
Quæstio quandoque pro Publico judicio usurpatur, maxime apud Jureconsultos. Hotomanus, Quæstiones sunt publica judicia, inde ducto nomine, quod in his reus in judicium vocatus, nocens sit, an innocens constituto judicio quæritur. Libro singulari de verborum quæ ad jus pertinent signif. Quæstio numaria, pro judicio privato, in quo non de capite: sed de pecunia disceptatur. Callistratus, l. ult. Ne de stat. defuncto. in Pand. Per quæstionem numariam.
Quæstionem, & Judicium publicum, eodem sensu dixit Cic. in Brut. 127. de Caio Galba ita loquens: Hic, qui in collegio sacerdotum esset, primus post Romam conditam judicio publico est condemnatus. Paulo post, Invidiosa L. Manilia quæstione Caium Galbam Gracchani judices sustulerunt.

QUÆSTIUNCŬLA, æ. f. diminut. [ζητημάτιον] Parva interrogatio vel dubitatio. Cic. 1. de Orat. 102. Quid mihi nunc vos, inquit Crassus, tanquam alicui Græculo otioso & loquaci, & fortasse docto atque erudito quæstiunculam, de qua meo arbitratu loquar, ponitis?
Minutæ quæstiunculæ. V. MINUO.

QUÆSITIO, ōnis. f. a supino Quæsitum, [ζήτησις] Idem quod Quæstio Plaut. Casin. 3. 1. 16. Cave in quæsitione mihi sis. Antique.

QUÆSTOR, ōris. m. [ἀργυρολόγος, φορολόγος, χρηματιστής, ταμίας, ταμιοῦχος] Qui comitandæ rei militari primum creatus fuit; eum nunc Thesaurarium bellicum vocamus. Cum Imperatoribus enim Populi Rom. mittebantur Quæstores, id est, cum Consulibus & Prætoribus, ad administrandam rem pecuniariam & prædam, ac manubias in rationes publicas referendas, ut videre est apud Livium multis locis. Cic. 1. Verr. 61. Sic enim a majoribus nostris accepimus, Prætorem Quæstori suo, parentis loco esse oportere: nullam neque graviorem, neque justiorem causam necessitudinis posse reperiri, quam conjunctionem sortis, quam provinciæ, quam officii, quam publicam muneris societatem. Asconius in Divinationem, Hæc erat, inquit, prima Senatoris administratio, Quæstorem fieri, & in provincia curam gerere publicæ pecuniæ in usus diversos erogandæ. Inde Cicero in Prætura urbana, sive Verr. 3. Ne diutius teneam, inquit, pecunia attributa numerata est: profectus est Quæstor in provinciam: venit in Galliam expectatus ad exercitum Consularem cum pecunia. Hi autem Quæstores, lictores, & vestem & insignia quæstoria habebant: quod Cicero pro Plancio, 98. ostendit his verbis, Nam simul ac me Dyrrhachium attigisse audivit Plancius, statim ad me, lictoribus dimissis, insignibus abjectis, veste mutata profectus est. Budæus.
Quæstores, ait Varro de L. L. lib. 4. a quærendo, Qui conquirerent publicas pecunias & maleficia, quæ triumviri capitales nunc conquirunt: ab his postea qui quæstionum judicia exercent, quæstores dicti.
Quæstor. Creatos, regnante Romulo, quæstores, Ulpianus prodidit a Junio Gracchano traditum in iis libris, quos de potestatibus inscripsit; idem tamen hæc subjungit: Sicuti dubium est, an Romulo & Numa regnantibus, quæstor fuerit, ita, Tullo Hostilio rege, quæstores fuisse certum est. & sane crebrior opinio est, Tullum Hostilium primum in Remp. quæstores induxisse. Fuit autem quæstura patricius magistratus, nec a principio, multosque deinde per annos, nisi solis patriciis datus est. postea non tam quæsturam, quam reliquos omnes magistratus plebi communicatos animadverto. Ex libro P. Manut. de Legibus Romanis.
Creare Quæstores. Ulpianus in l. 1. D. de Offic. Quæstor. ubi ter eam locutionem usurpat.
Sortiri alicui provinciæ Quæstores. Cic. pro Muren. 18.
Urbani Quæstores, ærarium curabant, ejusque pecunias expensas, & acceptas referre in tabulas publicas consueverant. Valer. lib. 2. cap. 3. de Lege triumphi loquens, Cæterum ne tam præclara lex cupiditate laureæ obliteraretur, legis alterius adjutorio fulta est, quam L. Marius & M. Cato Trib. pleb. tulerunt. Pœnam enim Imperatoribus minatur, qui aut hostium occisorum in prælio, aut amissorum civium falsum numerum literis Senatui ausi essent referre. Jubetque eos, quum primum urbem intrassent, apud Quæstores urbanos jurare de utroque numero vere ab iis Senatui esse scriptum. Hi autem Quæstores signa ex ærario promebant exeuntibus ad bellum Consulibus, aut aliis Imperatoribus. Auctor Liv. lib. 7. Budæus.
Ærarios Quæstores hodie vocare possumus, quos multarum, id est *emendarum receptores* vocant. Tacit. 13. Ann. 28. Censuit Piso designatus Consul, ne multam a tribunis dictam Quæstores ærarii in publicas tabulas ante quatuor menses referrent, medio temporis contradicere liceret, de quo eo Consules statuerent. Budæus.
Quæstor non principis, sed sacri palatii dicitur. Quæstor custos est justitiæ. Ex Quæstoribus sunt Codicillares, aut qui vere Quæstores fuerunt. Quæstori leges, preces, laterculum minus curæ fuit, loquimur vero de posterioris temporis Quæstoribus: stante enim Rep. Rom. qui Quæstores dicerentur antea expositum est. Theodosius in Novella De homicid. cas. facto. Cujacius lib. 1. Institutionum civilium.
Quæstorum itidem sub Imperatoribus munus fuit, orationes Imperatorum in senatu recitare, ut ex Tranquillo colligere est, ubi ait, Orationesque in Senatu recitaret Quæstoris vice. De Quæstoribus etiam illis, qui candidati principis erant, sic refert Ulpianus, Hi etenim soli libris principalibus in Senatu legendis vacabant. Annotavit Turnebus, quæ nos eo consilio huc transferenda putavimus, tum ut nequid antiquitatis (cujus ductu locos alioqui difficilimos in classicis enodes reperias) ignorares, tum quod haud passim sint omnibus obvia.
Quæstor, idem etiam significat quod Quæsitor. V. QUÆSITOR. Cic. 4. in Catil. 20. Jam hoc nemini dubium est, qui reo custodiam, Quæstori gratulationem, indici præmium decrevit: quid de tota re & causa judicarit. Quibus verbis Quæstorem conjurationis sese vocat ob decretam sibi Consuli a Senatu quæstionem. Vetus tamen codex legit Quæsitori.

QUÆSITOR, ōris. m. [ζητητὴς] Is dicitur qui quæstionem habet, hoc est qui inquirendum curat de crimine, deque judicium exercendum. Hic quæsitor sedebat pro Tribunali, Judices autem in subselliis, omniaque ferme in potestate habebat. Cic. in Bruto 200. Itaque intelligens dicendi existimator, &c. videt oscitantem judicem loquentem cum altero, nonnunquam circulantem, mittentem ad horas, Quæsitorem ut dimittat rogantem. Quæsitorem vocat Prætorem in cujus erat potestate

solvere

solvere consilium quum libuerat, & dare veniam abeundi, coactis judicibus: quod interdum judices tædio affecti postulabant, horam non expectantes. Idem in Vatin. 34. Quæro ex te Vatini, num quis in hac civitate post urbem conditam Tribunos plebis appellarit, ne causam diceret: num quis reus in tribunal sui quæsitoris ascenderit, eumque vi deturbarit, subsellia dissiparit, urnas dejecerit? Ad hanc autem similitudinem (inquit Asconius) Virgilius Minoem judicem apud inferos, tanquam Prætor sit rerum capitalium, Quæsitorem appellat. Dat ei sortitionem, ubi urnam nominat. dat ei electionem judicum, quum dicit, Conciliumque vocat. dat cognitionem facinorum, quum dicit, Vitasque & crimina discit. Verba Virgilii 6. Æn. 432. hæc sunt,

Nec vero hæ sine sorte datæ, sine judice sedes:
Quæsitor Minos urnam movet, ille silentum
Conciliumque vocat, vitasque & crimina discit. Per syncopam etiam Quæstor dicitur. Hæc Budæus. Cic. pro Font. 11. Quid mihi opus est sapiente judice? quid æquo quæsitore? quid oratore non stulto? Idem 3. Q. frat. 3. Gravis & firmus quæsitor.

Quæsitor distinguendus est a Prætore: judicum enim quæstionis duo video fuisse genera, unum eorum, qui quum prætores essent, quæstionis etiam judices appellabantur: alterum eorum, qui quum prætores non essent, capitali tamen de crimine quærebant. de judice quæstionis prætore, patet ex oratione pro Cluentio 148. in qua ita scriptum est: Jubet lex judicem quæstionis, hoc est Q. Voconium, eosque qui illi judices obvenerint, quærere de veneno. Voconium autem prætorem fuisse duobus argumentis conjicio: primum quod in eo loco paulo ante Cicero dixit; Quid sibi illi scribæ? quid lictores? quid cæteri, quos apparere huic quæstioni video, volunt? lictores enim, qui magistratum non gereret, non habebat. judicem autem quæstionis magistratus nomen fuisse, certe nemo dixerit. Alterum argumentum est, quod ibidem Cicero subjungit de aliis prætoribus, suam unoquoque quæstionem exercente. Hæc, inquit, quæstio sola ita gubernatur? quid M. Pletorii, & C. Flaminii inter sicarios? quid C. Orchinii peculatus? quid mea de pecuniis repetundis? quid C. Aquilii de ambitu? quid reliquæ quæstiones? Quibus ex verbis, prætorem fuisse Voconium, qui judex quæstionis appellatur, quis non intelligit? nam, etsi prætores non nominat; satis tamen constat, de prætoribus intelligi. a quibus enim & tot quæstiones, nisi a prætoribus, & tam graves exercerentur, inter sicarios, de repetundis, de ambitu, peculatus? præterea, se quæsisse de repetundis, in eo loco Cicero dicit: quod ab eo factum in prætura, Valerius, & Plutarchus confirmant. ut omittam, quod quæsitorem Aquilium nominat: cujus annum fuisse legitimum, eundem, qui Ciceroni, ad petendum consulatum, prima docet ad Atticum epistola. ex quo, fuisse collegas in prætura, licet existimare. quod etiam libro 2. de Officiis manifestum est. collegam enim suum Cicero appellat. Rursus judicem quæstionis Junium, qui prætor non erat, quæsisse de veneno in Oppianici caussa, docet Pædianus his verbis: Junius quæsitor fuit in Cluentii caussa, Verre prætore: in qua Oppianicus damnatus est. & alio loco: Damnato Oppianico, res in invidia fuit; quod pecunia reus videretur oppressus: & princeps illorum judicum damnatus est, C. Junius, quod diceretur alios supposuisse, qui reum damnarent, non eos, quos prætor Verres fuerat subsortitus. neque hic eum Pædianus, neque supra prætorem nominavit. Cicero autem in oratione pro Cluent. 89. Condemnatus est, inquit, C. Junius, qui ei quæstioni præfuerat. adde etiam illud, si placet: tum est condemnatus, cum esset judex quæstionis. & alio loco: Quinctius tribunus pleb. convicium C. Junio judici quæstionis maximum fecit. non fuisse autem prætorem, aperte, sic inquam aperte, ut clarius esse nihil possit, idem demonstrat in eadem, his verbis: In hanc flammam recentem C. Junium, qui illi quæstioni præfuerat, injectum esse memini, & illum, hominem ædilitium, jam prætorem opinionibus hominum constitutum, de civitate esse sublatum. ecce, non prætorium, sed prætorem opinionibus hominum constitutum dicit: quod, eum prætorem sine dubio futurum, homines opinarentur. prætor autem si fuisset, non eum ædilitium, sed prætorium vocasset. laudabant enim veteres, ubi ornare aliquem vellent, ab eo magistratu, quem postremum gessisset, itaque, homo ædilitius, prætorius, consularis, dicebant. Præterea, quum prætores in leges non juraverint, neque sententias tulerint: quod & Cicero & Pædianus docent: a Junio autem judice quæstionis ideo multa petita sit, ut in oratione pro Cluentio legimus, quia in legem non jurasset: (erat enim illi jurandum idem, quod judicibus, leges omnino se esse in ferenda sententia servaturum) satis constat, Junium, quum de Oppianico quæsivit, prætorem non fuisse. Quod si quis dixerit, non tam Junium judicem quæstionis, quam Verrem prætorem, in illa Oppianici caussa quæsisse; quia Pædianus ita dicat: Junius quæsitor fuit in Cluentii caussa, Verre prætore; & quia idem alio loco sortitionem, & subsortitionem a Verre prætore factam tradiderit: huic ita responderi poterit: sortitionem, & subsortitionem non illius modo judicii, verum etiam aliorum ideo pertinuisse ad C. Verrem, quia prætor urb. erat. quod ipse declarat Cicero in ea pro Cluentio. prætor autem urbanus de criminibus non quærebat; quare nec unquam quæsitor dicebatur; sed jus tantum dicebat, hoc est judices & formam judicii dabat. idemque judices, quibus alii prætores ad cognoscendas capitales caussas uterentur, sortiebatur, & subsortiebatur. quod ex Pædiano, & ex ipso etiam Cicerone satis liquet. Accedit locus ex lib. 1. accusationis in Verrem: quo in loco Q. Curtium judicem quæstionis appellat Cicero, in caussa Verris repetundarum: de qua prætor M. Acilius Glabrio cognoscebat, eumque Curtium ait Pædianus a Cicerone esse rejectum. Illud addo; quum jam docuerim, judicem quæstionis, & prætorem, & non prætorem, de crimine capitali cognovisse; tertium genus judicum quæstionis interdum fuisse, quorum jus cognoscendi non esset, sed tantummodo sortiendi. quod locus de Q. Curtio proximus jam ostendit, quem cognovisse de repetundis, absurdum est credere: quum, in ea caussa prætorem quæsiisse Glabrionem, ex Cicerone & Pædiano satis constet. itaque tertium hoc genus quæsitores dici non poterant: duo illa superiora genera, quoniam quidem quærerent, quæsitores & erant, & proprie dicebantur. Ex libro P. Manut. de Legibus Romanis.

Edere quæsitorem. Cic. pro Planc. 43. Etsi Quæsitor edendus fuisset, quem potius quam tunc, &c.

Tormenta gubernat dolor, moderatur natura cujusque, regit quæsitor, &c. Cic. pro Sylla, 78.

QUÆSTORIUM, i. n. [ταμιεῖον σκηνή] in castris, Quæstoris tabernaculum erat. Liv. 10. 32. extr. Itaque captum quæstorium: Quæstorque ibi Pansa occisus. Cic. pro Planc. 99. Thessalonicam me in quæstoriumque perduxit.

QUÆSTORIUS, a, um. Adj. [ταμιευτικός] Quod ad Quæstorem pertinet. Cic. 2. Fam. 17. Quod ego officio quæstorio te adductum, &c. Idem 3. Verr. 56. Legatus quæstorius.

Persona quæstoria. Cic. pro Planc. 100.

Ager quæstorius dictus est, Qui ex hostibus captus, per Quæstores Pop. Romano limitibus actis divisus, est venditus. Flaccus. Hygenus, Quæstorii agri dicuntur, quos Pop. Rom. devictis pulsisque hostibus possedit, mandavitque Quæstoribus, ut eos venundarent.

Vir quæstorius. Cic. 3. Philip. 30. Qui ædilitii? qui tribunitii? qui quæstorii?

Sicinius quæstorius mortuus est. Cic. de Clar. Orat. 263.

QUÆSTŪRA, æ. f. Quæstoris dignitas, sicut a Prætore prætura. Cic. 13. Fam. 39. Cujus cum patre magna mihi fuit amicitia, jam inde a quæstura mea Siciliensi.

Sed quæstura utriusque propemodum pari momento sortis fuit. Cic. pro Muren. 18.

Consedit nomen in quæstura. V. CONSIDEO.

Consignata literis quæstura. V. CONSIGNO.

QUÆSITURA, æ. f. Tacit. 3. Ann. 29. Quæsituram per leges petere.

QUÆSTUS, ûs, vel i. antique, [χρηματισμός, κέρδος] dativum & ablativum plurales facit Quæstibus per i, teste Valla: significatque Lucrum ex nummis. Cic. 5. Verr. 109. Tantum de quæstu ac lucro dicam unius agri & unius anni.

Quæsti, pro Quæstus. Varro Prometh. Æmulum illius artis, atque obstrigilatorem, qui per aliquot annos quæsti nihil fecerit. Antiquum. Ex Nonio 8. 6.

Nam hic apud nos nihil est aliud quæsti furibus. Plaut. Aul. 1. 2. 5.

Quæstuis, item genit. antiquus. Nonius l. c. Per deam sanctam Lavernam, quæ cultrix quæstuis sit.

Rem aliquam gerere sui quæstus aut commodi causa. Cic. pro Rosc. Amer. 111.

Consequi quæstum. V. CONSEQUOR.

Pecuniam in quæstu relinquere. Cic. in Pison. 86. Nonne sestertium centies & octogies, quod, quasi vasarii nomine, in venditione mei capitis ascripseras, ex ærario tibi attributum Romæ in quæstu reliquisti?

Quæstus, pro Actione ipsa atque artificio lucrandæ pecuniæ, teste Valla lib. 3. Cic. 1. Offic. 150. Jam de artificiis & quæstibus, qui liberales habendi, qui sordidi sint, hæc fere accepimus. Ter. Eun. 2. 2. 22. Imperavi egomet mihi omnia assentari: is quæstus nunc est multo uberrimus. Quintilianus in proœm. lib. 1. Nam ut lingua primum esse cœpit in quæstu, institutumque eloquentiæ bonis male uti. Quæstu dixit, quasi Acquisitione.

Carcerarius quæstus. V. CARCER.

Illiberales & sordidi quæstus mercenariorum omnium. Cic. 1. Offic. 150.

Judiciarius quæstus. V. JUDICO.

Opimi. Plin. lib. 10. cap. 51.

Uberrimus quæstus. Ter. Eun. 2. 2. 22.

Abducere a meretricio quæstu. V. ABDUCO.

Callere ad quæstum. V. CALLEO.

Colere quæstum. V. COLO.

Comparare quæstum. Cic. 7. Verr. 26.

Constituere sibi magnos & uberes quæstus. Cic. 4. Verr. 30.

Conterere quæstum. V. CONTERO.

Duci quæstu & lucro emendi. Cic. 5. Tusc. 9.

Facere quæstum in aliqua re. Cic. 15. Fam. 14.

Facere quæstum furtis. Cic. 7. Verr. 140.

Facere maximos quæstus & prædas. Cic. 5. Verr. 119.

Habere Remp. quæstui, turpe. Cic. 2. Offic. 77.

Instituere sibi quæstum. V. INSTITUO.

Servire quæstui. Cels. lib. 3. cap. 4.

Quæstus quandoque plus est quam Lucrum. Cic. in Pison. 27. Uter eorum periisset, tanquam lanista, in ejusmodi pari lucrum fieri putabat; immortalem vero quæstum, si uterque cecidisset.

QUÆSTUŌSUS, a, um. Adj. [χρηματιστικός] Idem quod Lucrosus. ut, Quæstuosus homo, Qui quæstus & lucri avidior, undique lucella quæritat, ut ait Valla. Cic. 4. Verr. 115. Quam illa res calamitosa Heraclio, quæstuosa Verri, turpis Syracusanis, miseranda omnibus videbatur? Venio jam ad sumptuosos, relinquo illum quæstuosum. Cic. in Parad. 6.

Quæstuosus & Sumptuosus ager, contraria. Cato cap. 1.

Damnum quæstuosum. Cic. 14. Att. 9. Sed tamen ea ratio ædificandi initur, consiliario quidem & auctore Vestorio, ut hoc damnum quæstuosum sit.

Edictum quæstuosissimum, & uberrimum. Cic. 5. Verr. 56. Quum illud edictum repente uberrimum & quæstuosissimum nascitur.

Insula quæstuosa margaritis, h. e. Ex cujus margaritis magnus fit quæstus. Plin. lib. 6. cap. 25.

Mercatura quæstuosa. Cic. 5. de Finib. 91. Nec mercatura quæstuosa si in maximis lucris parum aliquid damni contraxerit.

Ratio quæstuosissima pascendi. Columel. lib. 6. in præfat.

Scientiam quæstuosam habere. Cic. 2. Philipp. 8.

Quæstuosus, cum genitivo. Cic. 2. Philipp. 35. Cujus domus quæstuosissima est falsorum commentariorum. i. e. Abundans, unde maximum quæstum faciat Antonius. Nam mortuo Cæsare commentaria ejus, Antonii domum translata sunt, in quibus decreta perscripta erant. Hinc Antonius quodcunque ipsius animo collibuisset, faciebat: aliis magistratus dabat, aliis immunitates; & hæc omnia faciebat quasi a Cæsare ante decreta, & in commentaria relata.

Quæstuosus, cum ablativo. Curtius lib. 4. Nasamones sunt gens Syrtica, navigiorum spoliis quæstuosa: quippe obsident litora, & æstu destituta navigia notis sibi vadis occupant.

QUÆSTUŌSE, Adv. Plin. 19. 4. Compertum est non aliter quæstuosius censum haberi. Sen. de Benef. 4. 5. Ubi quæstuosissime habeas, unde facillime tollas.

Quæ-

Quæsticŭlus, i. m. [κερδύδιον] dimin. significat Parvum lucrum. Cic. 2. de Divin. 34. Aut fissum jecoris cum lucello meo, aut meus quæsticulus cum cœlo, terra, rerumque natura?

Quæstuarius, a, um. Adj. [κερδῷος] Seneca lib. de Benef. 6. 32. Quum ex adultera in quæstuariam versa, jus omnis licentiæ sub ignoto adultero peteret.

Mancipia quæstuaria. Ulpian. in l. Athletas. D. de his qui not. infam. Lenocinium facit, qui quæstuaria mancipia habet.

Quæso, [δέομαι] idem significat quod Rogo: ita Quæsere ponitur ab antiquis pro Quærere, ut est apud Ennium lib. 3.

Ostia munita est: idem loca navibus pulchris
Munda facit, nautisque mari quæsentibus vitam. Et in Cresphonte, Ducit me uxorem liberorum sibi quæsendùm gratia. Cic. in Arato v. 18. — si quæsere perges.

Mirum est me, ut redeam, te tanto opere quæsere. Plaut. Bacch. 2. 2. 1.

Idem significat ac Oro, rogo. Lucret. 5. 1228.

Non divûm pacem votis adit, & prece quærit
Ventorum pavidus paces. Sed præcipue in usu est prima persona utriusque numeri. Festus, Anomalum verbum est, Quæso, quæsumus. Quidam Quæsimus, per tertiam vocalem in secunda syllaba scribi volunt, quod tertiæ esset conjugationis, si integrum reperiretur, ut Legimus. Ter. Eun. 3. 2. 13. Quæso hercle ut liceat, pace quod fiat tua. Idem Andr. 1. 2. 33. Ubi vis facilius passus sim, quam in hac re me deludier. D. bona verba quæso. Cic. 1. de Legib. 6. Quamobrem aggredere quæsumus, & sume ad hanc rem tempus.

Quæso quid hoc est? Cic. 7. Att. 23.

Quid est, quæso Metelle judicium corrumpere, si hoc non est? Cic. 2. Verr. 28.

Quæso quid sit mihi faciendum. Cic. 11. Att. 15.

Fac quæso, qui ego sum, esse te. Cic. 7. Fam. 15.

Reficite vos quæso Judices per deos immortales. Cic. 6. Verr. 105.

Quæso deos. Ter. And. 3. 2. 7. Deos quæso ut sit superstes: quandoquidem ipse est ingenio bono.

Deos quæsumus consilia tua Reipub. salutaria fiant. Cic. 11. Fam. 3.

A te maximopere peto & quæso. Cic. 3. Fam. 2.

Quæso a vobis. Cic. pro Arch. 1. Quæso a vobis, ut in hac causa mihi detis hanc veniam, accommodatam huic reo, vobis quemadmodum spero, non molestam.

De te quæso etiam, atque etiam vide. Cic. 15. Att. 8.

Quæsticulus, Quæsitio, Quæstor, Quæstuosus, Quæsitura, Quæsitus. V. quæro.

Qualibet, sive Qualŭbet, Adv. Ubicunque libet, undecunque. Plaut. Mostel. 3. 2. 122. Qualibet perambula ædes oppidò tanquam tuas. Quintil. lib. 5. cap. 13. Si vel maxima flumina in rivos deducantur, qualibet transitum præbent.

Quid vis? qualubet esse notus optas? Catull. 38. 6.

Qualis, e. [οἷος, ποῖος, ὁποῖος, ποιότης] relativum, alicujus rei naturam declarans: ut, Qualis pater, talis filius. Cic. de Amicit. 6. Nec sicut vulgus, sed ut eruditi solent appellare sapientem, qualem in reliqua Græcia neminem.

Qualis, interrogative aliquando ponitur. Plaut. Trin. 4. 4. 3. Qualine amico mea commendavi bona?

Qualis, Infinite. Cic. pro Font. 21. Quamobrem quali fide, quali pietate existimatis esse eos, qui, &c.

Ac primum quanta innocentia debent esse imperatores? quanta deinde omnibus in rebus temperantia? quanta fide? quanta facilitate? quanto ingenio? quanta humanitate? quæ breviter qualia sint in Cn. Pompeio consideremus. Cic. pro Lege Manil. 36.

Nulla gens est, quæ non etiam si ignoret qualem habere deum deceat, tamen habendum censeat. Cic. 1. de Legib. 24.

Nihil interest ad beate vivendum, quali utaris victu. Cic. 2. de Finib. 90.

Qualis corpore. Cic. 1. de Nat. Deor. 65. Concedo esse deos: doce me igitur unde sint, ubi sint, quales sint corpore, animo, vita.

Qualis & quantus. Cic. 3. Tusc. 56. Nam de ipsius rei natura qualis & quanta sit, quæritur.

Quid, quale, quantum. Cic. 1. Tusc. 60. Si, quid sit hoc, non vides, at quale sit, vides: si ne id quidem, at quantum sit, profecto vides.

Qualis oratoris & quanti hominis in dicendo putas esse, scribere historiam? Cic. 2. de Orat. 51.

Quale, ter repetitum. Cic. 2. de Divin. 135. Ad aperta & clara veniamus, quale est de illo interfecto a caupone Megaris: quale de Simonide, &c. quale etiam de, &c.

Tale, quale. Virg. 5. Ecl. 46.

Tale tuum carmen nobis divine poeta,
Quale sopor fessis in gramine, quale, &c.

Ut non tales quales ante habitæ sint, habeantur. Cic. 2. de Invent. 176.

Præbe te talem hoc tempore, qualem te jam antea præbuisti. Cic. pro Rosc. Amer. 11.

Nullus pilus omnibus rebus talis, qualis sit pilus alius. Cic. 4. Acad. 85.

Vidi quosdam in te tales, quales tu, &c. Cic. 1. Fam. 9.

Siquis id ageret, ut qualis haberi vellet, talis esset. Cic. 2. Off. 44.

Qualis, pro Qualiter, comparationibus faciendis apta particula. Virg. 4. Georg. 511.

Qualis populea mœrens philomela sub ombra,
Amissos queritur fœtus, &c. Ovid. 3. Met. 682.
— falcata novissima cauda est,
Qualia dimidiæ sinuantur cornua Lunæ.

Qualiscunque, [ὁποιοσοῦν] Cic. in Pison. 27. Quum tamen ille, qualiscunque est, qui est ab uno te improbitate victus Gabinius, colligit ipse se vix. Idem 1. Tusc. 95. Totumque hoc leve est, qualecunque est.

Sed homines benevolos qualescunque sunt, grave est insequi contumelia. Cic. 14. Att. 15.

Qualescunque summi civitatis viri sunt, talis & civitas. Cic. 3. de Legib. 31.

Quæ qualiacunque in me sunt (me enim ipsum non pœnitet quanta sint) sed apparent in orationibus. Cic. in Orat. 130.

Scripta qualiacunque. Ovid. 1. Trist. 1. 46.

Carmina nostra qualiacunque. Ovid. 3. Trist. 10. 18.

Qualis enim cunque est. Ovid. 4. de Pont. 13. 6.

Quale tamen cunque est. Ovid. 3. de Pont. 4. 6.

Qualisnam, Apul. Apol. p. 274. Facile intellectu cuivis sunt qualisnam accusatio futura esset.

Qualisquālis, Idem quod Qualiscunque. Tryphoninus in l. Rescriptum. De distract. pignor. Quia ex contractu, qualiquali obligatione a debitore interposita.

Qualislĭbet, [ὁποῖος βούλει, ὁποιοσοῦν] Cic. 2. de Nat. Deor. 95. Si innumerabiles unius & viginti formæ literarum, vel aureæ, vel qualeslibet, aliquo conjiciantur. Legitur & separatis dictionibus, Quales libet.

Qualĭtas, ātis. f. [ποιότης] est, Secundum quam quales dicimur; ut albedo, nigredo, advocatio, procuratio, legatio, paternitas, filiatio, qualitates sunt, quod secundum eas, albos, nigros, advocatos, procuratores, legatos, patres, filios esse dicimus. Hæc Sipontinus. Cic. 1. Acad. 25. Qualitates igitur appellavi, quas ποιότητας Græci vocant. Ibid. 25. Sed quod ex utroque (id est ex materia & vi) id jam corpus, & quasi qualitatem quandam nominabant. Et 2. de Nat. Deor. 94. Rursum 1. Acad. 26. Et quum ita moveatur illa vis, quam qualitatem esse dicimus, & quum sic ultro citroque versetur, & materiam ipsam totam penitus commutari putant, & illa effici, quæ appellant qualia.

Qualitatum aliæ principes, aliæ ex iis ortæ. Cic. 1. Acad. 26.

Cœli qualitas. Quintil. lib. 5. cap. 9.

Qualitatem litoris nostri contemplemur, si vitemus scopulos, an probemus. Columel. lib. 8. cap. 17.

Qualitas materiæ excipientis. Plin. lib. 2. cap. 80.

Qualitatis nomen apud Jureconsultos generale est, ut omne accidens, quicquid est præter substantiam rei, comprehendat. Amplitudo, quæ ipsa quantitatis est & dimensionis nomen a Celso numeratur inter ea, quibus prædia dicuntur qualiter se habere, id est qualia esse. l. quid aliud. 86. De verb. signific. in P. Qualitates autem prædiorum, quoniam quasi a natura insunt, nec possunt ab ipso fundo separari, & qui fundum vendit cum sua illum bonitate, quæcunque est, salubritate, amplitudineque vendidisse censetur: imo illo vendito, nihil de istis sibi retinere potest. Ideo videntur nihil aliud esse, quam ipsa prædia qualiter se habentia, id est iis qualitatibus prædita. Celsus, Quid aliud sunt jura prædiorum, quam prædia ipsa qualiter se habentia? &c.

Qualĭter, Adv. Plin. lib. 8. cap. 48. Antiquis enim torus e stramento erat, qualiter nunc etiam in castris gausape.

Qualiter ex alta cum Jupiter arce coruscat. Flacc. 4. 304.

Qualitercunque, aliud Adv. significat Utcunque. Columel. lib. 11. cap. 3. Potest etiam citra hanc operam fieri crispum, qualitercunque satum.

Qualiterqualĭter, pro Qualitercunque. Ulpian. in l. Quo enim. in fine. D. rem ratam haberi, Nam qualiterqualiter quis eundem actum retractat, qui a procuratore actus est, committi stipulationem oportet.

Quālus, i. m. [κάλαθος] Genus vasis viminei, per quod vinum guttatim defluit quum calcatur uva, reliqua vero materia exire prohibetur. Virg. 2. Georg. 241. — tu spisso vimine qualos,

Colaque prælorum fumosis diripe tectis. Plin. lib. 17. cap. 10. Alii in qualo pedibus in profluente deculcant, &c.

Qualus, In quo gallinæ ova edunt, apud Columel. lib. 8. cap. 3. Idem lib. 9. cap. 15. Saligneus qualus, vel tenui vimine rarius contextus saccus inversæ metæ similis, qualis est quo vinum liquatur, obscuro loco suspenditur.

Qualum, neutro genere etiam legitur. Cato cap. 11. Corbulas amerinas viginti, quala sataria septem, alveos quadraginta. Sunt autem, Turnebo interprete, Quibus ad serendum opus est, id est ad sementem. Columel. lib. 7. cap. 3. Sint quala mundissima, neque earum valetudo, quæ &c. Quidam hinc legunt Caula. Sed forte legendum, Sint quammundissima, &c. Loquitur enim de stabulis ovium.

Vindemiatorii quali. Ulpian. in l. Instrumento. D. de instruct. vel instr. leg.

Qualus, Cistula, in qua mulieres reponebant pensa. Hor. 3. Carm. 12. 4.

Tibi qualum Cythereæ puer ales.

Qualus, apud Apuleium lib. 4. Metamorphoseôs, accipitur pro Canistro in quo panis servatur.

Qualus, Vas quo cæmentarii sive calcarii utuntur ad portandam calcem vel gypsum. Ulpian. in l. Sed & siquid inædificaverit, in principio. D. de usufructu, Nam si librarium rus mittat, & qualum & calcem portare cogat. i. e. Calcem in qualo.

Quasillus, i. m. & Quasillum, i. n. [καλαθίσκος] dimin. a Qualus. Festus, Calathos Græci, nos dicimus quasillos. Cic. 3. in Philipp. 10. At vero hujus domi inter quasilla pendebatur aurum. Quasi diceret, Inter mulierculas & lanificia. Quem locum citat & Servius in illud 2. Eclog. 46.

Ecce ferunt nymphæ calathis. Sed corruptum. Tibul. 4. 10. 3.
Sit tibi cura togæ potior, pressumque quasillum.

Quasillus, Calathus, vas ipsis lanificiis aptum. Propert. lib. 4. 7. 41.
Et graviora rependit iniquis pensa quasillis.

Quasillaria, æ. f. Petron. cap. 92. Convocat omnes quasillarias familiæque sordidissimum partem.

Quam, [ὅσον] Conjunctio, notæ significationis, cui eleganter in oratione præponitur Tam particula. Ter. Eun. 4. 4. 51. Parmenonis tam scio esse hanc technam, quam me vivere. Cic. 2. Verr. 5. Quod si quam audax est ad conandum, tam esset obscurus in agendo, &c.

Nihil mihi nunc scito tam deesse, quam hominem eum, quicum omnia communicem. Cic. 1. Att. 15.

Quam, [ἤ] eleganter connectit duos comparativos. Quintil. lib. 3. cap. 1. Sitque salubrior studiis, quam dulcior. Liv. de Fabio Maximo, Non timeo Judices ne odio inimicitiarum mearum inflammatus, libentius hæc in illum evomere valeat, quam verius.

Comparativo positivum junxit Columel. lib. ult. Idcirco reddit timidiorem, quam virilem pluribus.

Compa-

Comparativo verbum. Cic. 15. Fam. 8. Majora erga salutem, dignitatemque meam studia, quàm erant a muliere postulanda.

Quam, pro Magis, vel potius quam: apud Jureconsultos frequentissimum; Paulus l. 2. De rebus credit. Mutui datio consistit in his rebus, quæ pondere, numero, mensura consistunt: quoniam earum datione possumus in creditum ire, quia in genere suo functionem recipiunt per solutionem, quam specie. Ulpianus l. 2. De judiciis: Alioquin compelletur judicium accipere, quam invenire eos, qui satis pro eo dent. Et alibi sæpius.

Quam, pro Quantum, positivo jungitur. Cicero, Videte quam valde malitiæ suæ confidat. Terent. And. 1. 1. 109. Rejecit se in eum flens quam familiariter.

Quam, pro Quantum positum post negationem *in priore oratione*, Tam, non necessario sequitur. Liv. 35. Homo, non quam isti sunt, gloriosus.

Quam, cum verbis Possum, Queo, Valeo, & aliis. Terent. Heaut. 3. 1. 7. Haud faciam: nam quam potero adjutabo senem. Plaut. Men. 5. 9. 4. Tam consimilis est, quam potest.

Quam, pro Quantum, quibusdam interpositis verbis, cujusmodi sunt, Possum, Valeo, & synonymis, tum superlativis, tum positivis additur.

Superlativis. Sallust. in Jugurth. Quam maximas potest copias armat. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 37. Re frumentaria quam celerrime potuit, comparata.

Convivium ad multam noctem, quam maxime possumus, vario sermone producimus. Cic. de Senect. 46.

Aves nidos construunt, eosque quam possunt mollissime substernunt. Cic. 2. de Nat. Deor. 129.

Positivis. Cic. 2. Philip. 47. Sed reliquum cursum vitæ, quam quidem possum celeriter, perstringam. Vetus codex legit, Quem quidem.

Quam, optantis cum affectu particula, & frequentius cum verbis Volo aut Cupio jungitur. Terent. *Adelph.* 4. 1. 16. Quam vellem etiam noctu amicis operam mos esset dari. Ubi *Donatus*, Quam vellem præcipue dicimus in his quæ non videmus fieri. Cic. 3. de Finib. 10. Quam vellem, inquit, ut te ad Stoicos inclinavisses.

Quam magis, & tam magis: ut, Quo magis, eo, vel hoc magis, & Quanto magis, tanto magis, dicunt non parum frequenter Latini. Lucret. lib. 1. 537.

> Et quam quæque magis cohibet res intus inane,
> Tam magis his rebus penitus tentata labascit.

Quam, pro Quantum, interrogativum. Terent. Eun. 2. 2. 44. Quam hoc munus gratum Thaidi arbitrare esse?

O rem difficilem, planeque perditam! quam nihil prætermittis in consilio dando! quam nihil tamen, quod tibi ipsi placeat, explicas! Cic. 9. Att. 2. Terent. And. 1. 1. 100. Quam timeo quorsum evadas!

Quam, cum indicativo. Cic. in Verr. Incredibile est autem, quam multa & quam præclara fuerunt.

Quam, cum Volo, pro eo quod vulgo dicitur *Tantum quantum.* Terent. Hec. 4. 4. 12. Dum ne reducam, turbent porro quam velint. Cic. pro Cæl. 22. Quam velit sit potens.

Quam, pro Quanto, comparativo datur: quod raro usu venit. Virg. 7. *Æn.* 787.

> Tam magis illa fremens, & tristibus effera flammis,
> Quam magis effuso crudescunt sanguine pugnæ. Quintil. lib. 1.

Quam in his quoque libris erunt omnia compositiora, & quam nos poterimus elaborata. Plaut. *Pœn.* 1. 2. 135. Quam magis aspecto, tam magis est nimbata.

Quam, cum superlativo. Cato cap. 65. Quam acerbissima olea oleum facies, tam oleum optimum erit. Sallust. in Jugurtha, Itaque quam quisque pessime fecit, tam maxime tutus est.

Impolititia nomina esse voluerunt quam paucissima, &c. Varr. de. L. L. lib. 7.

Quam, tam, superlativo. Ter. Heaut. 5. 2. 44. Namque adolescens quam minima in spe situs erit, tam maxime patris pacem in leges conficiet suas. Ovid. 1. *Amor.* 8. 27.

> Tam fœlix esses, quam formosissima, vellem.

Quam, pro Valde, elegantissime superlativo datur, & aliquando positivo.

Superlativo. Ter. And. 5. 1. 16. Quibus id maxime utile est, illum esse quam deterrimum. *Idem Heaut.* 2. 3. 127. Eademque ut esset apud te ob hoc quam gratissima. Cic. de Amicit. 45. Alienis nimis implicari, molestum esse: commodissimum esse, quam laxissimas habere habenas amicitiæ. Idem 2. de Nat. Deor. 3. Geram tibi morem, & agam quam brevissime potero.

Quam proxime hostem, & ad hostem. Cic. 6. Att. 5. Officium meum putavi, exercitum habere quam proxime hostem. Liv. 1. 23. Is ducit exercitum quam proxime ad hostem potest.

Operamque det, ut cum suis copiis quam proxime Italiam sit. Cic. 10. Philipp. 26.

Quam maturrime. Tacit. 15. Ann. 74. Ut templum Divo quam maturrime publica pecunia poneretur.

Quam maturrimum. Tacit. 12. Ann. 65. Amplecti Britannicum, robur ætatis quam maturrimum precari.

Positivo. ut, Quam longe, Quam multa, Quam celeriter. Ter. Eun. 2. 3. 43. Continuo accurrit ad me quam longe quidem. Cic. 3. de Nat. Deor. 54. Soles ipsi quam multi a theologis proferuntur? Idem 3. Tusc. 83. Atqui stirpes sunt ægritudinis quam multæ, quam amaræ! Et 7. Att. 15. Suam in Senatu operam, auctoritatemque quam magni æstimat! Et alibi, Scribis ad me quam honorifice de restitutione Sexti Clodii. Quintil. lib. 12. cap. ult. Quam multa, imo pene omnia tradidit Varro. Virg. 2. Ecl. 20.

> Quam dives pecoris nivei, quam lactis abundans. Liv. 26. 14.

Quam forti animo, &c.

Quam facile accipiter columbam consequitur. Virg. 11. *Æn.* 722.

Liberis dare operam quam honeste dicitur. Cic. 9. Fam. 22.

Suos valde quam paucos habet. Cic. 11. Fam. 13.

Quinto die quam, i. e. Postquam, & sic de aliis. Columel lib. 8. cap. 8. Quinto die quam sustuleris, condire oportebit. Idem lib. 12. cap. 38. Post nonum diem quam id factum est.

Tabellarii venerunt post diem XL. & sextum, quam a nobis discesserant. Cic. 16. Fam. 21.

Postero die quam illa erant acta, Catulus venit. Cic. 2. de Orat. 12.

Triduo proximo quam. Plin. lib. 8. cap. 42. Terram attingere ore triduo proximo quam sit genitus, negant posse.

Ego autem non commemini, ante quam natus sum, me miserum. Cic. 1. Tusc. 13.

Seculis multis ante gymnasia inventa sunt, quam in iis philosophi garrire cœperunt. Cic. 2. de Orat. 21.

Numa sapientiam constituendæ civitatis duobus prope seculis ante cognovit, quam, &c. Cic. 2. de Orat. 154.

Tandiu, quam. Plin. 3. Epist. 16. Si tandiu, tantaque concordia vixerit tecum, quam ego cum Pæto, volo. Cic. de Clar. Orat. 4. Vixitque tandiu, quam licuit in civitate bene beateque vivere.

Quam longa. Virg. 4. *Æn.* 193.

> Nunc hyemem inter se luxu, quam longa fovere. *Servius, i. e.*

In quantum longa est hyems. Fecit & talem figuram 8. *Æn.* 86.

> Tybris ea fluvium, quam longa est, nocte tumentem
> Leniit.

Quam, geminatum. Ter. Phorm. 2. 3. 61. Potius quam lites secter, aut quam te audiam.

Te igitur imitabor, quam multa, quam paucis. Cic. 11. Fam. 24.

Quam, pro Plus quam. Columel. lib. 1. cap. 8. Ferramenta duplicia quam numerus servorum exigit refecta & reposita custodiat. Budæus.

Nihil libentius quam. Cic. pro Cluent. 151. Quod si fieri posse existimasset, &c. nihil fecisset libentius, quam omnem illam acerbitatem proscriptionis suæ, &c.

Non mehercule quicquam libentius facio, quam scribo ad te. Cic. 15. Fam. 19.

Quamde, pro Quam usos esse antiquos cum multi veteres testimonio sunt, tum est Livius in primo: *Jupiter ut muro fretus magis quamde manu, &c. Item alibi, Quamde tuas omneis legiones ac populares.* Et Lucret. 1. 640.

> Clarus ob obscuram linguam magis inter inanes,
> Quamde graveis Graios inter, qui vera requirunt. Festus.

Quam pro. Curt. lib. 5. Ne aurium quidem usus supererat, sylvas quatiente vento, qui concutientibus ramis majorem quam pro flatu sonum edebat.

Quam quantum. Cic. 3. de Orat. 15. *Ut majus quiddam de L. Crasso, quam quantum a nobis exprimetur, suspicentur.*

Sexies tantum, quam quantum satum sit, ablatum esse. Cic. 5. Verr. 102.

Hic majorem pecuniam Prætori pollicetur, quam quantam tu dedisti. Cic. 4. Verr. 70.

Quam quoad. Cic. pro Domo 137. Id sperasti Rempub. diutius, quam quoad mecum expulsa careret his mœnibus esse laturam?

Quam quod. Cic. 11. Att. 7. Sed ex omnibus, nihil magis tamen desideratur, quam quod in Africam non ierim. Quam quod, subaud. Id, ut sit: Nihil magis desideratur, quam id, quod scilicet non ierim in Africam.

Quam quomodo. Cic. 3. de Orat. 10. Quod siquis erit qui ductus opinione vulgi aut Antonium jejuniorem, aut Crassum pleniorem fuisse putet, quam quomodo a nobis uterque inductus est.

Multa præclara in eo viro cognovi, sed nihil est admirabilius quam quomodo ille mortem M. filii tulit. Cic. de Senect. 12.

Quam ut. Cic. 3. de Orat. 22. Hoc est altius, quam ut nos humi strati suspicere possimus.

Plerunque dolor vehementior, quam ut causa sit cur feratur. Cic. 5. Tusc. 117.

Quam ut, pro Aliter quam ut. Sueton. in Galba, cap. 8. In secessu plurimum vixit, nec ad gestandum quidem unquam iter ingressus, quam ut secum vehiculo proximo decies HS. in auro efferret.

Quam qui. Quintil. lib. 12. cap. 9. Ideoque ne suspiciendæ quidem sunt causæ plures, quam quibus suffecturum se sciat.

Quam qui, cum superlativo. Liv. 34. 32. Nam quid minus conveniret, quam nos qui pro libertate Græciæ adversus Philippum gereremus bellum, cum tyranno instituere amicitiam? & eo tyranno, quam qui unquam fuit, sævissimo & violentissimo in suos? Verba sunt Quintii de Nabide.

Contra facis, quam pollicitus es. Cic. 2. de Legib. 12.

Factum est enim culpa, contra quam tu mecum egeras. Cic. 1. Q. frat. 1. 2.

Socrus generi contra quam fas erat amore capta. Cic. pro Cluent. 12.

Diversum quam. Quintil. lib. 1. cap. 8. Pransus quoque & potus, diversum valent quam indicant.

Extra quam. V. EXTRA.

Super quam quod. V. SUPER.

Multiplex quam. Liv. Quicquid hinc aut illinc communis Mars belli aufert, multiplex quam pro numero damnum est.

Nulla æque quam prædictæ salluræ pabula. Columel. lib. 8. cap. 17.

Quam minime multi. Cic. 3. Verr. 75. Quo quam minime multi ex illis de illius nefario scelere audire possent.

Quam facete, Quam venuste; arridentis particula. Plaut. Asin. 3. 2. 35. Ut assimulabat Sauriam me esse quam facete! Ter. Eun. 3. 2. 4. Quam venuste! quod dedit principium adveniens.

Quam cito. Ter. Eun. 1. 2. 98. Labascit victus uno verbo quam cito.

Quam extemplo, sic dicitur, ut Quam mox, apud Plautum, Nunc dicito quam extemplo hoc erit factum.

Quam mox, interrogativum cum venustate. Plaut. Asin. 2. 4. 43. Quam mox mihi operam das? Idem Bacch. 4. 6. 6. Quid fit? quam mox navigo in Ephesum, ut aurum repetam? Ter. Eun. 4. 7. 18. Quam mox irruimus?

Quam mox, aliquando non interrogat, & significat Quam cito, vel statim. Ter. Adelph. 5. 6. 1. Hera ego hinc ad hos provisam, quam mox virginem accersant. Cic. pro Rosc. Com. 44. Expecto quam mox Chærea hac oratione utatur.

Quam mox, significat Quam cito. Sed si per se ponas, mox significabit paulo post, vel postea. Festus.

Quam pene tua me perdidit protervitas! h. e. Quam parum abfuit quin, &c. Ter. Heaut. 4. 6. 10.

Quam non multi. Cic. in Brut. Ut intelligatis, primum ex omni numero quam non multi ausi sint dicere, deinde ex iis ipsis quam pauci fuerint laude digni.

QUAMDIU, Adv. temporis. [ὅσον χρόνον, εἰς ὅσον, ἕως, ἄχρις ἄν, ἄχρις οὗ] Quanto tempore. Cic. 7. Verr. 112. Homo quamdiu vixit, domui suæ, non solum post mortem tota Sicilia clarus & nobilis.

Tamdiu, quamdiu. Cic. 9. Att. 3. Ego tamdiu requiesco, quamdiu ad te scribo.

Quamdiu, interrogative. Cic. in Somn. Scip. 16. Ipsi autem qui de vobis loquuntur, quamdiu loquentur? Vetus exemplar legit, Quam loquentur diu? Idem pro Rosc. Amer. 89. Hæc tu Eruci tot & tanta si nactus esses in reo, quamdiu diceres? quo te modo jactares?

QUAMDUDUM, Adv. interrogandi. Plaut. Asin. 2. 4. 43. Hem optime: quamdudum tu advenisti? Ter. Eun. 4. 4. 30. Venit Chærea. PH. fraterne? DO. ita. PH. quando? DO. hodie. PH. quamdudum? DO. modo.

QUAMLĬBET, Adv. pro Quantumlibet. Plin. lib. 36. cap. 22. Faciliore multo natura finditur in quamlibet tenues crustas.

Quamlubet esto. Lucret. lib. 2. 542.

— quamlubet esto
Unica res quædam nativo corpore sola.

Quamlibet parum. Quintil. lib. 1. cap. 1.

QUAMOBREM, [τίνος ἕνεκα, διὸ, παρ᾽ ὅ, ἧ] unica dictio, quibusdam etiam tres, Quam ob rem: Interrogantis particula, & rationem alicujus rei petentis. Ter. And. 5. 2. 21. Sublimem hunc intro rape, quantum potes. DR. Quem? S. Davum. D. quamobrem? Cic. 1. de Fin. 15. Quamobrem tandem, inquit, non satisfacit?

Quamobrem, interdum non interrogat, atque idem significat quod Quapropter, vel Quam ob causam. Ter. And. 2. 3. 8. Dictum ac factum, invenerit aliquam causam quamobrem ejiciat oppido. Cic. 3. Fam. 10. Multaque mihi veniebant in mentem, quamobrem istum laborem tibi etiam honori putarem fore. Idem pro Cecin. 99. Deinde nihil rationis afferes quamobrem, si libertas adimi nullo modo possit, civitas possit.

Quamobrem ut maxima de re æquo animo deliberanti, ita mihi des consilium velim. Cic. 8. Att. 3.

Verum illud est quamobrem hæc commemorarim, quod existimare vos volo, &c. Cic. 6. Verr. 135.

Quamobrem quoniam mihi nullum scribendi argumentum relictum est, utar, &c. Cic. 2. Fam. 3.

Quamobrem quanquam in uno prælio omnis fortuna Reip. disceptat, &c. tamen ipsa fama, &c. Cic. 10. Fam. 10.

Quas ob res. Cic. 3. Philip. 37. Quas ob res quod Trib. pleb. verba fecerunt, ut Senatus Cal. Jan. tuto haberi, sententiæque de summa Reip. libere dici possint, de ea re ita censeo, &c. Lucret. lib. 1. 156.

Quas ob res ubi viderimus nil posse creari
De nihilo, &c.

QUAMPLURES, a nonnullis negatur esse Latinum: aliis contra, probantibus id ex locis sequentibus: quod an sit æquum, docti viderint. Plaut. Stich. 1. 3. 45. Sed curiosi sunt hic quamplures mali. Idem Cas. 2. 2. 13. Quamplura sunt mihi quæ velim. Gell. lib. 1. cap. 7. Videbatur quampluribus. Cæs. 1. de Bell. Civil. cap. 50. Hæ permanserunt aquæ dies quamplures. Cic. 5. Tusc. 61. Abacosque quamplures ornavit argento, auroque.

QUAMPLURĬMUS, a, um. Adj. Cato de R. R. cap. 156. Quamplurimam brassicam ederis, tam citissimum sanus fiet. Illiterati dicunt, Quanto plus, aut quanto magis ederis ex brassica, tanto citius sanus fies.

Quamplurimo vendere. Cic. 5. Verr. 43. Quæro si ipse excogitare non poterat quemadmodum quamplurimo venderet, &c.

QUAMPRĬDEM, Quanto tempore ante, Interrogantis particula. Ter. Eun. 3. 3. 11. Ubi surget, huc evasit, quampridem pater mihi & mater mortui essent. dico, jamdiu. Cic. pro Rosc. Com. 8. Illud vero quod ad rem vehementer pertinet, quæro, quampridem hoc nomen Fanni, in adversaria retulisti?

QUAMPRĪMUM, Valde cito. Ter. Adelph. 2. 4. 18. Obsecro hercle hominem istum impurissimum quamprimum absolvitote. Cic. 3. Fam. 18. Gratissimum mihi feceris, si ad me in Ciliciam quamprimum veneris.

Perferre literas ad aliquem quamprimum. Cic. 2. Fam. 5.

QUAMVIS, [εἰ καὶ] Conjunctio adversativa. Cic. 12. Att. 37. Quamvis prudens ad cogitandum sis, sicut es: tamen nisi magnæ curæ tibi esset, ut ego consequerer id quod magnopere vellem, &c. Quintil. lib. 9. cap. 4. Quamvis enim juncta sit, tamen soluta videri debet oratio.

Etsi quamvis non fueris suasor & impulsor profectionis meæ, approbator certe fuisti. Cic. 16. Att. 7.

Quamvis licet. Cic. 3. de Legib. 24. At duo Gracchi fuerunt, & præter eos, quamvis enumeres multos licet, quum deni creantur, nullos in omni memoria reperies, &c.

Qamvis ille felix sit, sicut est, tamen, &c. Cic. pro Rosc. Amer. 22.

Quamvis, pro Quantumvis. Cic. 1. Fam. 15. Quamvis parvis Italiæ latebris contentus essem. Idem pro Rosc. Amer. 47. Quasi vero mihi difficile sit, quamvis multos nominatim proferre.

Quamvis increpitent socii. Virg. 3. Æn. 454.

Quamvis callide facere. Cic. 4. Verr. 134. Investigare, adire, appellare, corrumpere, quidvis facere in ejusmodi rebus, quamvis callide, quamvis audacter, quamvis impudenter.

Quamvis subito. Lucret. lib. 4. 157.

Et quamvis subito, quovis in tempore, quanque
Rem contra speculum ponas apparet imago.

QUAMQUAM, V. QUANQUAM.

QUANDO, Adv. temporis. [ὅτε, πότε, ὁπότε, ἡνίκα, πηνίκα] significat Quo tempore: & acuitur in prima.

Utinam tunc essem natus, quando Romani, &c. non essem passus, &c. Cic. 2. Off. 75.

Interrogative aliquando ponitur. Ter. Heaut. 2. 2. 9. Jam aderunt. CLIN. quando istuc erit? Cic. in Pison. 49. Quando hoc bellum aut hic ordo, aut populus susceperat?

Infinite aliquando. Cic. 9. Fam. 1. Ex his literis quas Atticus a te missas mihi legit, quid ageres, & ubi esses, cognovi: quando autem te visuri essemus, nihil sane ex eisdem literis potui suspicari.

Quandò, pro Siquidem, vel quoniam positum, conjunctio est causalis, habetque accentum in ultima. Virg. 1. Æn. 265.

—quandò hæc te cura remordet. Ter. Adelph. 5. 3. 16. Quandò ego tuum non euro, ne cura meum. Idem Eun. 1. 2. 116. Meus fac sis postremo animus, quandò ego sum tuus. Liv. 34. 34. Bene vertat, inquit, obsideamus Lacedæmonem, quandò ita placet. Cic. 10. Fam. 12. Quam quandò complexus es & tenes.

Quando gentium. i. e. Quando, absolute, ea forma qua Ubi locorum, & Nusquam gentium. Plaut. Amph. 4. 3. 60. Quis te misit furcifer? S. qui me rogat. A. quando gentium? S. dudum.

QUANDOCUNQUE, Adv. [illegible] i. e. Quocunque tempore. Columel. lib. 2. cap. 10. Quandocunque in usus prompserimus, integram lentem reperiemus. Plin. lib. 29. cap. 1. Quandocunque ista gens suas literas dabit, omnia corrumpet. De Græcis.

QUANDŎQUE, Adv. temporis. [illegible] Aliquo tempore. Cic. 6. Fam. 19. Ego me Asturæ diutius arbitror commoraturum, quoad ille quandoque veniat.

Quandoque, pro Quandocunque. Hor. 4. Carm. 1. 17.

Et quandoque potentior
Largis muneribus riserit æmuli,
Albanos prope te lacus
Ponet marmoream sub trabe Cypria.

Porphyr. Quandoque pro Quandocunque positum est. Et est sensus: quandocunque apud puellam potior rivale suo fuerit, quanvis ille muneribus commendare se ei conatus sit, marmoreum signum ei & templum decorum statuet. Hactenus Porphyr. Idem in Arte Poet. 359.

Sic mihi qui multum cessat fit Chœrilus ille,
Quem bis terque bonum cum risu miror: idemque
Indignor quandoque bonus dormitat Homerus.
Verum operi longo fas est obrepere somnum.

Quemadmodum si forte aliquid eruditum eleganique protulit Chœrilus malus poeta, ut portenti simile dicit se Flaccus mirari: ita etiam ægre ferre ac stomachari, sicubi negligentior visus est Homerus, qui tamen excusatione non careat: opere enim in longo fas est obrepere somnum. Vide etiam Antonium Augustinum lib. 3. Emendation. cap. 7. & Hotomanum in Commentario verbor. juris, & Lambinum in Horatium.

QUANDOQUĪDEM, [ἐπεὶ, ὁπηνίκα, ἐπειδήπερ] Conjunctio causalis, pro Siquidem, vel quoniam. Ter. Hec. 3. 5. 42. Illique exopto, ut reliquam vitam exigat cum eo viro, me qui sit fortunatior: quandoquidem illam a me distrahit necessitas. Cic. 4. Verr. 9. Urbes ac sedes suas relinquerent, quandoquidem jam ante istius injuriis exagitati reliquissent.

Quandoquidem tu istos oratores, inquit, tantopere laudas, vellem, &c. Cic. de Clar. Orat. 163.

Quandoquidem honestum ipsa virtus est. Cic. 5. de Finib. 66.

Dicite, quandoquidem in molli consedimus herba. Virg. 3. Ecl. 55.

Qandoquidem, Quia. Ter. And. 3. 2. 7. Deos quæso, ut sit superstes: quandoquidem ipse est ingenio bono. Cic. 2. Philipp. 101. Quandoquidem hæ quondam arationes Campani & Leontini in Populi Romani patrimonio glandiferæ & fructuosæ ferebantur.

QUANQUAM, vel QUAMQUAM, [καίτοι, καίπερ] Conjunctio causalis idem significans quod Tametsi. Virg. 2. Æn. 12.

Quanquam animus meminisse horret.

Ter. Adelph. 2. 1. 51. Id quoque possum ferre, si modo reddat, quanquam injurium est.

Quanquam particulam aliquando subsequitur alia particula Tamen, & eleganter. Ter. Heaut. 1. 1. 1. Quanquam hæc inter nos nuper notitia admodum est, inde adeo quod agrum in proximo hic mercatus es, &c. tamen vel virtus tua, &c. Cic. in Partit. 127. Quanquam uterque, tamen, &c. Et 1. Off. 7. Ea quanquam pertinent ad finem bonorum, tamen id minus apparet. Virg. 2. Æn. 534.

Quanquam, sed tamen. Cic. 4. Acad. 75. Parmenides, Xenophanes minus bonis quanquam versibus, sed tamen illis versibus increpant eorum arrogantiam.

Quanquam, veruntamen. Ter. Eun. 1. 2. 92. Quanquam illam cupio abducere, atque hac re arbitror id fieri posse maxime, veruntamen potius quam te inimicum habeam, faciam ut jusseris.

Quanquam, cum interrogatione, & sine interrogatione, venustatem quandam habet corrigentis seipsum. Cic. 2. de Orat. 197. Quamobrem hoc vos doceo, Sulpiti, &c. quanquam te quidem quid hoc doceam? qui, &c. Idem 3. de Nat. Deor. 41. Quanquam quem potissimum Herculem colamus, scire sane velim.

In integro res nobis erit, quanquam quîcum loquor? &c. Cic. 15. Fam. 16.

Quanquam, subjunctivo additum. Cic. 2. de Orat. 1. Quanquam ita se rem habere arbitrarentur. Idem 1. de Orat. 21. Quanquam vis oratoris, professioque ipsa bene dicendi hoc suscipere ac polliceri videatur. Alii legunt, Videtur.

QUANTUS, a, um. [ὅσος, πόσος, ἡλίκος] Modo relativum, modo indefinitum, modo interrogativum est, referturque ad numerum & pondus & mensuram, inquit Sipontinus. Ter. Heaut. 2. 3. 9. Væ misero mihi, quanta de spe decidi! Idem Eun. 5. 4. 3. Quantam, & quam veram laudem capiet. Cic. pro Syll. 76. Quantas audacias, quam incredibiles furores. Et 1. Tusc. 86. Is propagatione vitæ, quot, quantas, quam incredibiles hausit calamitates?

Quanta pecunia. Cic. pro Sext. 24. Ab eo provincias acciperent quas ipsi vellent: exercitum & pecuniam quantam vellent. Idem pro Cluent. 87. Quum ipsa pecunia, quæ Staleno data est, numero ac summa sua, non modo quanta fuerit, sed etiam ad quam rem data fuerit, ostendat.

Quanti interest. Africanus in l. Qui usumfructum. §. ultimo. D. de usufructu, & quemadmodum, Quanti legatarii intersit moram factam non esse.

Quanti & quam multi mortales. Sallust. ad Cæsarem de Repub. ordinanda.

Quantis animis ierit in Quintium Lucullus. Sallust. in oratione Marci Trib. pleb. ad plebem.

Quantus homo in dicendo. Cic. 3. de Orat. 51. Qualis oratoris & quanti hominis in dicendo putas esse historiam scribere?

Parit ova quanta anseres. Plin. lib. 8. cap. 25. De crocodilo.

Quanta potest maxima. Cic. de Amicit. 76. Nisi quod tanta est inter eos, quanta maxima potest esse, morum studiorumque distantia.

Heus heus, quanta hæc mea paupertas est, tamen adhuc curavi unum hoc quidem, ut mihi esset fides. Ter. Phorm. 5. 8. 10.

Quanta mea sapientia. Plaut. Stich. 1. 2. 62.

Tantus & quantus. Cic. 7. Att. 1. Videre mihi videor tantam dimicationem, &c. quanta nunquam fuit. Idem ad Brut. 3. Nam tantæ multitudinis, quantam capit urbs nostra, concursus est ad me factus.

Quantum, Tam. Liv. 9. 38. Profecto Qu. Fabii trans Ciminiam sylvam quantum Romæ terrorem fecerat, tam lætam famam in Samnium ad hostes tulerat.

Quanti, genitivus, verbis pretii solet addi. Ter. Eun. 5. 6. 14. Emit? peri hercle: quanti? P. viginti minis. Idem Adelph. 5. 9. 20. Ob eam rem? D. ob eam. postremo a me argentum, quanti est, sumito. i. e. Quanto pretio valet, inquit Donatus. Cic. 4. Acad. 120. Quanti libertas illa æstimanda est, non mihi necesse esse quod tibi est?

Quanti ea res erit, & Quanti eam rem esse apparet, idem valent: in utraque enim clausula placet veram rei æstimationem fieri. Ait Ulpianus, l. inter. 179. De verb. signif. Hoc est, non ad id quod interest: sed ad verum rei pretium pertinent. ut l. Arbitro. De dolo mal. l. Prætor. 4. §. Hæc autem Vi bon. rap. Interdum autem id etiam quod interest complectitur. ut l. 4. de Damno infecto. Hinc formula apud Valerium, Q. E. R. E. T. P. I. R. D. T. Q. D. D. D. P. F. Quanti ea res erit, tantæ pecuniæ judicium recuperatorium dabo, testibusque duntaxat decem denuntiandi potestatem faciam.

Quanti minoris. Ulpianus in l. Julianus. D. de action. empt. & vendit. Qui pecus morbosum, aut tignum vitiosum vendidit, siquidem ignorans fecit, id tantum ex empto actione præstaturum, quanti minoris esset empturus, si ita scisset. Paulo post, Qui furem vendidit, aut fugitivum: siquidem sciens, præstare debebit quanti emptoris interfuit non decipi: si vero ignorans, circa fugitivum quidem tenetur, quanti minoris empturus esset, si eum fugitivum scisset. Sed forte utrobique legendum est, Quanto minoris.

Pluris Senatus æstimasset quam quanti esset annona. Cic. 5. Verr. 195.

Quanti plurimo, & Quanti minimo. Ulpianus in l. Ex empto. D. de act. empt. & vendit. Idem ait, non tradentem quanti interfit condemnari: satis autem non dantem, quanti plurimo auctorem periclitari oportet. Paulo post, Emptorem noxali judicio condemnatum, ex empto actione id tantum consequi, quanti minimo defungi potuit. Quæ locutio sic resolvitur: Tanti damnari debet venditor, quanti periclitari oportet emptorem, quum plurimo periclitatur, id est plurima pecunia. Quanti minimo defungi potuit, id est quanto explicari potest, quum minimo explicatur.

Quanti conductum erit aut locatum. Cato cap. 144.

Sed quanti quanti: bene emitur quod necesse est. Cic. 12. Att. 29. subaudi, Liceant horti. Sensus est, Etiamsi hortos emam quantivis, non male emero. quod enim necessarium est, id quanquam magno pretio emptum, bene tamen emptum est: horti autem mihi ad fanum necessarii sunt.

Quanti est negotii? ironice, pro Minimi est negotii. Plaut. Truc. 2. 7. 29.

Quanti est sapere. Ter. Eun. 4. 7. 21.

Quanti est ad famam. Cic. pro Muren. 38.

Quanti fuerit. Plaut. Capt. 1. 2. 42. Ego postquam gnatus tuus potitus est hostium, expertus quanti fuerit, nunc desidero.

Quanti penderes illum nunquam ostendisti. Ter. Heaut. 1. 1. 103.

Quanti sit homo. Cic. 1. Q. frat. 2. 4. Noli spectare quanti homo sit: parvi enim pretii est qui jam nihil sit.

Quanti faciam, quanti sim apud: pro Quanto in pretio & æstimatione. Cic. 2. Fam. 15. An dubitas, quum scias quanti cum illum, tum vero Tulliam meam faciam? Idem 7. Fam. 20. Vide quanti apud me sis.

Quanti veheret, interrogavi. Quintil. lib. 4. cap. 2.

Quanti dimiserit. Cic. 7. Verr. 111. In qua docet, quot a civitate sua nautas acceperit, quot, & quanti quemque dimiserit. i. e. Quanta pecunia accepta.

Quantisper, unde & Aliquantisper. Cæcil. Fallacia, Velim paulisper experiri te, quantisper non plus triduum. Pompon. Dotata, Possum exorare te ut recedas a me paulisper modo, quantisper tat habes.

QUANTUM, Adv. quantitatis.

Quantum, tantum. Quintil. in proœm. lib. 4. Ut quantum nobis expectationis adjecit, tantum ingenii aspiret.

Et quantum vertice ad auras Æthereas, tantum, &c. Virg. 2. Georg. 292. Idem 4. Æn. 446.

Quantum animis erroris inest! Ovid. 2. Fast. 787.

Quantum peditum. Tacit. 4. Hist. 33. Idem in vita Agric. 33. Quantum enim transisse militum, si sese Britanni numerent?

Quantum, subintellecto Tantum. Ter. Phorm. 1. 2. 3. Accipe, hem lectum est, conveniet numerus quantum debui. Et And. 3. 2. 31. Quod jussi ei dare bibere, & quantum imperavi, date.

Quantum ad porticus. Plin. Epist. 216. Quantum ad porticus, nihil interim occurrit quod videatur istinc esse repetendum. h. e. Quod autem attinet ad porticus.

Quantum attinet ad antiquos nostros, ante, &c. Varr. 1. de R. R. 10.

Quantum est adhibere hominem amicum, ubi quid geras! Plaut. Pers. 4. 4. 46. h. e. Quam confert & præstat.

Quantum, Quam multum. Plaut. Amph. 1. 1. 198. Nescio quantum tu familiaris sis: nisi actutum hinc abis, &c.

Quantum assequi potui. Cic. pro Cluent. 51. Sic ad omnia confugi, quantum ego assequi potui, remedia, ac perfugia causarum, ut, &c.

Quantum hunc audivi facere verborum. Plaut. Milit. 2. 6. 13.

Quantum conjectura auguramur. Cic. 2. Att. 9. Quantum conjectura auguramur, si erit nebulo iste cum his Dynastis in gratia.

Quantum ego opinione auguror. Cic. pro Muren. 65.

Quantum existimare possum. Cic. pro Rosc. Amer. 35. Tres sunt res, quantum ego existimare possum, quæ obstent hoc tempore Sexto Roscio.

Quantum ego intelligere possum. Ter. Heaut. 5. 2. 31. Cic. 3. Fam. 8. Etsi, quantum ex literis tuis intelligere potui, videbam te hanc epistolam, quum ad urbem esses, esse lecturum.

Quantum illa ætas capit. Quintil. lib. 2. cap. 4.

Quantum ex ipsa re conjecturam facio. Ter. Heaut. 2. 3. 25.

Quantum e vultu ejus intelligo. Cic. 3. de Legib. 37. Nec mihi placet, nec Attico nostro, quantum e vultu ejus intelligo.

Quantum intelligo. Ter. And. 1. 3. 2. Enimvero Dave, nihil loci est segnitiæ, neque socordiæ, quantum intellexi modo senis sententiam de nuptiis.

Quantum ego sentio. Cic. 4. Acad. 140.

Quantum suspicor. Ter. Eun. 1. 2. 62.

Quantum ex tuto poterat. Liv. 26. 38. Dasius Annibali amicus, Blattius, quantum ex tuto poterat, rem Romanam fovebat.

Quantum proxime conjectura potest. Liv. 25. 23. Simul altitudinem muri, quantum proxime conjectura poterat, permensus.

Quantum ego illum vidi, nonnihil timeo misera. Ter. Eun. 4. 1. 1. i. e. Quantum intelligere potui ex illius gestibus.

Quantum in me erit. Cic. 1. Q. frat. 1. 29. Neque te potiar (quantum in me erit) cum exceptione laudari. Idem pro Arch. 11. Huic profecto ipsi, quantum est situm in nobis, & opem & salutem ferre debemus. i. e. Quantum per nos fieri potest. Sæpius tamen per eclipsin dicimus, Quantum in me est.

Quantum importunitatis habent. Velut per parenthesin dictum. Sallustius in Jugurtha, Nam & illos, quantum importunitatis habent, parum est impune male fecisse, nisi deinde faciundi licentia eripiatur.

Quantum, pro Sicut. Sueton. in Vesp. cap. 4. Id de Imperatore Romano, quantum eventu postea prædictum patuit, Judæi ad se trahentes rebellarunt.

Quantum potest. i. e. Celerrime, ut ait Donatus. Ter. Eun. 5. 1. 20. Comprehendi jube quantum potest. Idem Phorm. 5. 8. 3. Quantum potest, nunc conveniendus Phormio est, priusquam, &c.

Quantum potes. Ter. Phorm. 4. 3. 69. Quantum potes me certiorem inquit, face.

Quantum potero. Cic. 2. de Finib. 39. Quantum enim potero minuam contentiones.

Quantum maximum potuit. Plin. Epist. 65. Dedit enim mihi quantum maximum potuit, daturus amplius si potuisset.

Quantum plurimum. Columel. lib. 12. cap. 21. Exploratum habeat quantum plurimum salsæ aquæ vinum quod fecerit, sine offensa gustus pati possit.

Quantum queo. Ter. Eun. 5. 2. 5. Ubi vidi, ego me in pedes, quantum queo, in angiportum quoddam desertum. Deest in hoc loquendi genere, Cito, aut Velociter: ut sit, Quantum cito queo. Sic declarandum, Quantum possum, & quantum potes. Ter. And. 5. 2. 20. Sublimem hunc intro rape, quantum potes. i. e. Quam cito poteris; quasi dicas, celerrime.

QUANTO, Adv. [ὅσῳ] comparativo jungitur, eique respondet Tanto. Ter. Heaut. 3. 1. 15. Et quanto diutius abest, magis cupio tanto, & magis desidero.

Quanto magis. Virg. 4. Georg. 412.

Sed quanto ille magis formas se vertet in omnes,
Tanto, &c.

Quanto ita, pro Quanto tantum. Lucret. lib. 3. 200.

— igitur parvissima corpora quanto
Et lævissima sunt, ita mobilitate fruuntur. Loquendi genus est quod adverti debet.

Quanto magis, & tam magis. Lucret. lib. 4. 79.

Quanto, absque particula Tanto. Ter. Eun. 4. 5. 4. Vah, quanto nunc formosior videre mihi, quam dudum! Ibid. 3. 3. 32. Profecto, quanto magis magisque cogito, nimirum dabit hæc Thais mihi magnum malum. Cic. 1. Acad. 10. Quanto magis philosophi delectabunt, si ut illi Æschylum, &c.

Quanto plus delectationis habiturus est, quam ex illis ineruditis voluptatibus. Quintil. lib. 1. cap. 12.

Quanto minoris actiones in jure Civili duæ reperiuntur, quarum altera Civilis: altera Ædilitia est. Civilis, est quanto minoris empturus erat emptor, si vitium scisset. l. Julianus de Action. empt. in P. Ædilitia, est quanto minoris res fuit contractus tempore, quam quanti emptor est. l. Quod si nolit. §. si plures. de Ædilit. edict. in P.

QUANTOPERE, Adv. [ὡς ἄγαν] pro Quam valde. Cic. 3. Tusc. 6. Quanquam de universa philosophia quantopere expetenda esset & colenda, satis, ut arbitror, dictum est in Hortensio.

Neque enim tantopere desiderabam, &c. quantopere delector, &c. Cic. 1. de Orat. 163.

Dici enim non potest quantopere gaudeant. Cic. 14. Att. 6.

QUANTUIQUANTUS, a, um. [ὁποσοσοῦν] i. e. Quantuscunque. Ter. Adelph. 3. 3. 40. Tu quantusquantus, nihil nisi sapientia es. h. e. Totus sapientia es.

QUANTUSCUNQUE, aliud Adj. Idem. [ὁπηλικοσοῦν] i. e. Quam magnus est, vel tantus quantus est. Cic. pro Corn. Balb. 56. Quæ neque invidiosa est, & quantacunque est, ejusmodi est, ut conservata magis, quam corrupta esse videatur. Idem 2. de Orat. 122. Atque ego is qui sum, quantuscunque sum, &c.

QUANTUMCUNQUE, Adv. [ὁποσονοῦν] Tantum quantum. Cic. 3. de Fin. 34. Nec rursus in malis, quantumcunque eo addideris, in suo genere manebit. Ibidem, lib. 1. 10. Quantumcunque possim.

QUANTUSLIBET, Idem. vel significat Unum quantum tibi capere licet, non omnes; ut, Quantumlibet spatium, non omnem quantitatem spatii, sed unam quam tibi capere libet. Plin. lib. 20. cap. 6. Suppurationes quantaslibet sanat, fractæ incoctum fabæ, atque ita in cibo sumptum.

Servus erat quidam quantolibet ordine dignus. Ovid. 6. Fast. 669.

QUANTUSVIS, Adj. [ὅσος ἂν βούλει] Idem. Liv. 26. 42. Tum situm super portum satis amplum quantævis classi. De Carthagine

Sed tamen esto jam quantovis oris honore. Lucret. lib. 4. 1165.

Et manus una regit quantovis impete euntem. De navi. Ibid. 901.

Quan-

Quantivis pretii homo. Donatus, Ad magnitudinem refertur Quantivis, non ad parvitatem pretii. Plaut. Perf. 4. 4. 73. Nomen atque omen quantivis est pretii. Ter. And. 5. 2. 15. Quum faciem videas, videtur esse quantivis pretii.

QUANTUMVIS, Adv. [ὁπόσον βέλει] Plaut. Milit. 2. 2. 98. Quantumvis prolationum, dum modo ounc prima via inducamus, vera ut esse credat quæ mentibimur. al. Quantum vis.

Quantumvis rusticus. Hor. 2. Epist. 2. 39.

QUANTŬLUS, diminut. a Quantus. Cic. 4. Acad. 82. Quantulus nobis videtur? De sole. Idem 2. de Legib. 47. Id autem quantulum est? Misit conjectori quantulum visum est de argento. Cic. 2. de Divin. 134.

Etenim quantulum interest utrum in Massici radices, an in Italiam aliove deducamini? Cic. 2. de Lege Agrar. 65.

Ut ne plus nos assequamur, quam quantulum tu in dicendo assecutus es. Cic. 1. de Orat. 133.

Sed magni referre ea primum quantula constent. Lucret. lib. 2. 893.

Quantula, cui respondet Tanta. Lucret. lib. 3. 379.

Quantula prima queant nobis injecta ciere
Corpora, &c. — tanta
Intervalla tenere exordia prima animaï.

QUANTŬLUM, Adv. Cic. 5. Verr. 3. Nos qui jam & quid facere, & quantulum judicare possemus, ostendimus. Hor. 2. Serm. 3. 124.

Quantulum enim summæ curtabit quisque dierum.

QUANTULUSCUNQUE, Adj. diminut. a Quantuscunque; significat Quamminimum, vel Quam parum tibi videbitur. Columel. lib. 2. cap. 11. Nam si nox incessit, quantulocunque humore, prius quam obruatur, corrumpitur. Cic. 6. Att. 9. Procura, quantulacunque est, Precianam hæreditatem. Idem 1. de Orat. 135. Sed de hac mea quantulacunque est facultate, quæritis. Martial. lib. 11. 15.

Nam terra est illi quantulacunque gravis.

Pars ego sum census quantulacunque tui. Ovid. 4. de Pont. 15. 14.

Inque tuo jaceas quantulacunque toro. Ovid. 3. de Arte Am. 264.

Quantuluncunque videbitur. Cic. 4. Verr. 183. Sed tamen quicquid erit in his libellis, quantuluncunque videbitur esse, hoc quidem certe manifestum erit.

Quantuluncunque dicere. Cic. in Orat. 106. Jejunas igitur hujus multiplicis, & æquabiliter in omnia genera fusæ orationis aures civitatis accepimus, easque nos primi, quicunque eramus, & quantuluncunque dicebamus, ad hujus generis dicendi, audiendi incredibilia studia convertimus.

Quantulum id cunque est. Cic. 2. de Orat. 97.

QUANTULUSLIBET, Ulpian. in l. 4. §. ultim. D. de ædilit. edict. Non denique febriculam quantulamlibet ad causam hujus edicti pertinere.

QUANTILLUS, a, um. Adj. diminut. a Quantulus. Plaut. Capt. 1. 2. 90. Quantillum argenti mihi apud trapezitam fiet. Item Pseud. 4. 7. 95. Quantillo argenti te conduxit Pseudolus?

QUANTILLUM, Adv. Plaut. Curc. 1. 2. 14. Sitit hæc anus. PA. quantillum sitit? PH. modica est, capit quadrantal.

QUANTĬTAS, ātis. f. [ποσότης, πηλικότης] Id quo quantum quid esse dicitur, aut judicatur. Plin. lib. 17. cap. 24. Laborant & fame & cruditate, quæ fiunt humoris quantitate.

Quantitas in jure Civili quum opponitur Corpori, sic definienda videtur, Res cujus vis, ac momentum, vel solum, vel præcipue spectatur. Corpus vero, Res cujus materia vel sola, vel præcipue spectatur. Ulpian. l. 34. §. 2. de Legatis & fideicommis. lib. 1. Pandectarum vero lib. 30.

Quantitas pro Pretio & valore apud Paulum lib. 2. Sententiarum, cap. 32. Servus qui furtum fecerit, damnumve dederit, nisi id pro sui quantitate dominus sarcire paratus sit, noxæ dedi potest.

QUAPROPTER, [διὰ τί] Adv. interrogandi, responsionem quærens, cur quid ita factum sit. Terent. And. 1. 1. 136. Magis id adeo, mihi ut incommodet, quam ut obsequatur gnato. SO. quapropter? SI. rogas? Idem Heaut. 1. 2. 14. Cave faxis, non est opus pater. CH. quapropter? CL. quia, &c.

Sed quid est quapropter nobis malum minitemini? Plaut. Bacchid. 5. 2. 25.

Quapropter, [τίνος ἕνεκα] infinite positum. Plaut. Pseud. 1. 5. 83. Animum advorte nunc jam quapropter expertam amoris gnati te habuerim.

Quapropter, [ἀνθ' ὧν] Quamobrem. Ter. Adelph. 3. 2. 44. Non est utile hanc illi dari: quapropter quoquo pacto celato est opus.

Quapropter nihil est quod metuas nequid mecum fingam. Cic. 4. Verr. 180.

Quapropter quoniam. Lucret. lib. 1. 128.

Quapropter quoniam, quæ paulo diximus ante
In commutatum veniunt, &c.

QUAQUA, Adv. [ὅπεπερ ἂν] Plaut. Epid. 5. 2. 9. Quaqua tangit, omne amburit. h. e. Quancunque partem attingit.

Quaqua versus, vel quaqua versum. Idem. Per quemcunque locum. Cæsar in Comment. Legatos quaqua versum dimittere.

Quaque versus. Cic. 9. Philip. 16. Circumque eam statuam locum gladiatoribus, ludisque liberos, posterosque ejus, quaque versus pedes quinque habere. Legitur & Quaqua.

QUAQUAM, Adv. per locum. Lucret. lib. 1. 429.

Si nullum foret: haud usquam sita corpora possent
Esse, neque omnino quaquam diversa meare. i. e. Neque omnino per ullam regionem, sive hanc, sive illam meare. Alii codices habent Quoquam: sed sic legit Lambinus, ex fide manuscriptorum.

QUARE, [τίνος ἕνεκα] Adv. interrogandi, notam significationem habens. Ter. And. 5. 4. 6. Itane huc paratus advenis: CH. quare? S. rogas? Cic. 1. de Orat. 71. Nanque illud quare Scævola negasti?

Quare, infinite positum. Cic. pro Lege Manil. 49. Quare quum & bellum necessarium sit, ut negligi non possit. Cn. Magnus ad Domitium, in Epist. 8. Att. 12. Miror quid causæ fuerit quare consilium mutaris. Cic. pro Rosc. Amer. 41.

Quare, in principio orationis, pro Quamobrem. Cic. pro Quint. 12. Quare quod socium tibi eum velles adjungere, nihil erat. Idem 13. Fam. 72. Quare sic tibi eum commendo, ut, &c.

Quare agite ô tectis juvenes succedite nostris. Virg. 1. Æn. 631.

Quare, pro Ut. Cic. 10. Fam. 21. Omnia feci quare Lepido conjuncto ad Rempub. defendendam minore solicitudine vestra perditis resisterem.

QUARIATES, Populi sunt in Gallia Narbonensi, alio nomine Cavaræ, a cavo, opinor, Alpium dicti, quorum metropolis est Avenio, hinc Valentia; nunc inferi Delphinates appellantur. Eos, uti antea diximus, Strabo Quaros appellavit. Plinii vero locus si accuratius inspiciatur, Calepinum mendacio arguet: nam Plinius Cavaras a Quariatibus separavit, eos ad Antipolim referens, Cavaras supra Druentiam collocans. V. Plin. lib. 3. cap. 4.

QUARTA, solenne verbum in Civili jure, quo illa variarum hæreditatum portio designatur, quæ variis ex causis, variis quoque personis constituto jure debentur.

Quarta Agnatorum,
Quarta Arrogati,
Quarta Curiæ,
Quarta heredis ex lege Falcidia,
Quarta Trebelliana,
Quarta filiarum ex bonis rei majestatis,
Quarta fiscalis,
Quarta liberorum, quæ in Trientem, aut Quadrantem, pro numero liberorum, commutata est,
Quarta matris, aut aviæ Curialium,
Quarta posthumi,
Quarta fidei commissarii,
Quarta parentum præmortuis liberis, quas ex Pandectarum libris, Civilis juris candidati habent petere, ne nos in messem alienam [tametsi Enciclopædiam eudimus] misisse falcem pronuntient. Collegit & Hotomanus libro singulari, de verb. quæ ad jus pertinent significatione.

QUARTUS, a, um. [τέταρτος] Adj. numerale, Proximum a tertio significans. Liv. 24. 46. Eosque ubi quartæ vigiliæ signum cecinisset, ad eum locum scalas jussit ferre.

Quartus pater, pro Abavo. Virg. 10. Æn. 619.

Pilumnusque illi quartus pater.

Hora quarta. Virg. 3. Georg. 327.

QUARTUM, Adv. [τέταρτον] pro Quarto. ut, Quartum Consul. Liv. 3. T. Quintio quartum Consule.

QUARTO, Adv. Quarto Consul, & Quartum Consul inter se differunt. nam Quarto, locum designat, & tres ante factos. Quartum vero significat tempus, & ter ante factum. Sipontinus, ex Gellio lib. 10. cap. 1.

QUARTUSDECĬMUS, a, um. [τεσσαρεσκαιδέκατος] Adj. ut, Quartadecima luna. Plin. lib. 2. cap. 59.

QUARTADECIMANI [τεσσαρεσκαιδεκατᾶνοι] paulum dubitaverant. Tacit. 1. Ann. h. e. Quartædecimæ legionis milites. Idem 2. Ann. 11.

QUARTĀNUS, a, um. [τεταρταῖος] Adj. ut, Quartana febris, Quæ quarto quoque die novam accessionem habet & ingravescit ac sævit. Cic. 16. Fam. 10. Sed quum in quartanam conversa vis est morbi (sic enim scribit Curius) spero te diligentia adhibita etiam firmiorem fore. Idem 8. Att. 6. Modo enim audivi quartanam a te discessisse. Et 3. de Nat. Deor. 24. Vide, quæso, si omnis motus, omniaque quæ certis temporibus ordinem suum conservant, divina dicimus, ne tertianas quidem febres & quartanas divinas esse dicendum sit, quarum reversione & motu quid potest esse constantius?

Febri quartana liberari. Plin. lib. 7. cap. 50.

Quartanas excutere, h. e. Sanare, vel jugulare quod quidam dicunt. Plin. lib. 20. cap. 6.

Frigida quartana. Hor. 2. Serm. 3. 290.

Vetus quartana. Ulpian. in l. 1. D. de Ædil. edicto.

Quartani, Quartæ legionis milites. Tacit. 4. Hist. 37. Dein mutati in pœnitentiam primani, quartanique, & duodevicesimani Voculam sequuntur.

QUARTARIUS, i. m. Quartarium apud Catonem sic congii quartam partem significare existimo, ut Tertiarium tertiam, & Sextarium sextam: Amurcæ (inquit ille cap. 95.) in vas æneum indito congios duos: postea igne levi coquito: rudicula agitato crebro, usqueadeo dum fiat tam crassum quam mel. Postea sumito bituminis tertiarium, & sulphuris quartarium: conterito in mortario per se utrunque. Columel. lib. 12. cap. 5. In sextarios duodequinquaginta fermenti libram, fici aridæ pondo quadrantem, salis sextarium: hæc subterito, & subtrita eum quartario mellis aceto diluito. Quartarium autem dicimus, non quartam partem alicujus majoris mensuræ, sed vas quod quatuor mensuras caperet: sic tertiarium, quod tres. Hæc Budæus. Liv. 5. 46. Cui universi selibras farris, & quartarios vini ad ædes ejus, quæ in arce erant, contulerunt.

Quartarius, mulio mercenarius dicitur eo, quia quartam partem quæstus capiebat. Festus, Quartarios appellabant antiqui muliones mercenarios, quod quartam partem quæstus capiebant. Lucilius,

Porro homines nequam malus, ut quartarius cippos
Colligere omnes.

QUARTICEPS, ĭpis. vox est a Varrone in libris de Lingua Lat. sæpe usurpata, significatque non tam ordinem, quam collium & jugorum multitudinem. Sic exponit Turnebus.

QUASI, [ὡς, ὥσπερ, ὡσεὶ, οἱονεὶ] Adv. similitudinis, significat Ita ut. Plaut. Stich. 4. 1. 33. Fuit olim, quasi ego sum, senex, & ei filiæ duæ erant, quasi nunc meæ sunt: eæ erant duobus nuptæ fratribus, quasi nunc sunt meæ vobis. Cic. 4. Verr. 187. Repente aspicimus lituras ejusmodi, quasi quædam vulnera tabularum recentia. Idem 4. Acad. 40. Sed prius potestis totius eorum rationis quasi fundamenta cognoscere. Ter. Adelph. 4. 7. 21. Ita vita est hominum quasi quum ludas tesseris. Ubi Donatus, rectum erat, si diceret, Ita vita est hominum quemadmodum tesseris ludere, aut quemadmodum ludus est tesserarum.

Quasi, geminatum. Ælius Spartianus in vita Antonii Getæ, Qui quum contenderet, & diceret quasi joco, quasi serio omnes eum liberis occidendos, &c.

Quasi, simulationem dicit. Ter. And. 3. 2. 19. Quid credas? quasi non tibi renuntiata sint hæc sic fore. Idem Adelph. 3. 1. 3. Jam nunc times, quasi nunquam adfueris, nunquam tute pepereris? Cic. 2. de Finib. Quasi me pudeat inquit, illorum, aut non possim quemadmodum

modum ea dicantur ostendere. Idem 7. Verr. 129. Quasi ego excitare filium ejus ab inferis possem.

Quasi tu dicas me te velle argento circumducere. i. e. Verba tua eo tendunt, ut dicas, &c. Plaut. Pseud. 2. 2. 40.

Quasi vero. Ter. Eun. 4. 4. 18. Tace obsecro: quasi vero paulum intersiet. Cic. 3. Fam. 7. Non poteram (credo) ante hyemem: sic enim scribis: quasi vero ad cognoscendum ego ad illos, non illi ad me venire debuerunt.

Quasi uti. Plaut. Merc. prol. 90. Qui olim a puero parvulo mihi pædagogus fuerat, quasi uti mihi foret custos.

Quasi, pro Pene vel fere. Cic. 4. Acad. 82. Quantulus nobis videtur? mihi quidem quasi pedalis. De sole loquitur. Ter. Heaut. 1. 1. 94. Quasi talenta ad quindecim coegi.

Quasi, Ita. Cic. pro Quint. 9. Qui quasi sua res, aut honos agatur, ita diligenter Sext. Nævii studio & cupiditati morem gerunt.

Quasi contractus, ex duobus verbis, una res in Civili jure, est conventio tacita, nec civilibus verbis pacta: sed magis re ipsa in similitudinem contrahentium contracta: qua obligantur, qui se vel alienis negotiis immiscent, vel aliena absque aperto domini consilio auferunt. De illis quasi contractibus, est titulus lib. 3. Civilium institutionum.

Quasi possessio, Quasi castrense peculium, nobilia quoque verba apud Jureconsultos. Quasi possessione ea retinere dicimus, quæ corpora non sunt: sed jura, ut Prædiorum dotes & onera, quas servitutes dicimus urbanorum & rusticorum prædiorum, item ea quæ solo jure consistunt: ut actiones, obligationes, hereditates. Sic quasi castrense peculium est, quod ad exemplum castrensis pecuniæ, filiusfamil. in reipub. gestione acquirit. Est tit. in P. Civilib. de Peculio tam castrense, quam quasi castrensi.

QUASILLUS, V. QUALUS.

QUASSO, QUATEFACIO. V. QUATIO.

QUATĔNUS, Adv. [ὅσον, καθ' ὅσον, ἐφ' ὅσον] significat Quantum, sive ad quem finem. Cic. de Amicit. 36. Quamobrem id primum videamus, si placet, quatenus amor in amicitia progredi debeat. Idem 1. Tusc. 107. Magna culpa Pelopis, qui non erudierit filium, nec docuerit quatenus esset quodque curandum. Et 2. de Orat. 355. Itaque soli qui memoria vigent, sciunt quid & quatenus, & quomodo dicturi sunt. Idem 1. Fam. 2. Postulatum est ut Bibuli sententia divideretur: quatenus de religione dicebat, Bibulo assensum est. Liv. ab Urbe cond. Italiæ, nisi quatenus vallum castrorum cingit, nihil relinqueretis Pœno.

Quatenus, pro Quoniam, vel quandoquidem. Plin. 3. Epist. 51. ad Caninium Rufum, Et quatenus nobis denegatur diu vivere, relinquamus aliquid quo nos vixisse testemur. Sueton. in Claud. Cæs. cap. 26. Confirmavitque pro concione apud Prætorianos, quatenus sibi matrimonia male cederent, permansurum se in cælibatu. Quintil. lib. 6. cap. 3. Propria tamen vis nominis, & exprimenda natura est, quatenus appellatione ipsa non satis significari videtur. Festus, Quatenus significat Qua fine, ut Hactenus, Hac fine. At Quatinus, Quoniam. Sed antiqui Quatenos dicebant: ut Scipio Africanus in ea oratione quam scripsit postquam ex Africa rediit, Uti negotium natum erat quatenos castra nostra ita munita erant, ut posses partem exercitus abducere. Ex his Festi verbis, videtur Quatinus pro Quoniam per i, tertiam vocalem scribendum: & ita observari video a doctis. Valla, de Quandoquidem pro Quoniam loquens, Ejusdem significati est Quatinus, apud seculum duntaxat Quintiliani. Nam Cicero dixit Quatenus, solummodo pro Inquantum, sicut Eatenus, pro Intantum. Seculum autem Quintiliani, a Livio, Virgilio, Horatio exordior: quorum ultimus, 2. Serm. 4. 47. sic ait,

Quatinus ima petit volvens aliena vitellus. Quo modo hic scripserit Valla, non est certum, quum pro voluntate chalcographi scribatur locus iste, sicut & alii multi.

Quatenus id facit. Hor. 1. Serm. 1. 63.

—jubeas miserum esse libenter

Quatenus id facit. Quem locum explicat Turnebus his verbis, Qui insanabilis est, nec deduci de aviditate studioque nummorum accumulandorum potest, eum quum videas in maxima versari miseria, jubeas eam, quantamcunque avaritia affert, libenter jucundeque ferre. Esse enim puto, Quatenus id facit, ad quam usque miseriam studium lucri perducere solet. Hæc ille.

QUATER, QUATERNUS, QUATERNARIUS, QUATERNIO, QUATERDENI. V. QUATUOR.

QUATĪNUS, Conjunctio, [ὅτι] significat Quoniam, vel Quia, ut ait Festus. Juven. 12. Sat. 102.

Quatinus hic non sunt nec vænales elephanti. V. QUATENUS pro Quoniam.

Quatinus, pro Ut. Macrob. lib. 2. Saturnal. cap. 5. Non semel præceperat ei pater, temperato tamen inter indulgentiam gravitatemque sermone, quatinus moderaretur profusos cultus, perspicuosque comitatus.

QUATIO, ssi, ssum, [σαλεύω, σείω, κλονέω, τινάσσω, συσσείζω] ĕre. Movere cum violentia, concutere. Liv. 1. 10. Carthaginis mœnia nunc quatit ariete. Plin. Epist. 147. Manibus catenas gerebat, quatiebatque. Virg. 9. Æn. 608.

Aut rastris terram domat, aut quatit oppida bello. Plin. lib. 26. cap. 4. Non satius fuit Æmylianum Scipionem Carthaginis portas herba patefacere, quam machinis claustra per tot annos quatere?

Quatere, Suspensum & vicinum rei alicujus motum significat, non ut Verrius putat Ferire, quum id ipsum verbum Concutere ex præpositione, quæ est, Con, & Quatere sit compositum. Quassare autem, est Sæpe quatere. Festus.

Quatere aliquem foras. Terent. Eun. 2. 3. 66.

Quatere aliquem mente solida, pro Deturbare, excutere. Hor. 3. Carm. 3. 4.

Justum & tenacem propositi virum,
Non civium ardor prava jubentium,
Non vultus instantis tyranni
Mente quatit solida. h. e. Non excutit, nec dimovet mente firma & constanti, vel a consilio & proposito firmo.

Quatere, Percutere. Virg. 8. Æn. 596.

Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum. Nonius.

Quatere, pro Infestare. Virg. 9. Æn. 608.

Aut rastris terram domat, aut quatit oppida bello. Nonius.

Ægritudine quati quasi tempestate. Cic. 3. Tusc. 12. Est naturale in animis tenerum quiddam atque molle, quod ægritudine quasi tempestate quatiatur.

Alas quatere magnis clangoribus. Virg. 3. Æn. 226.

Animum alicujus quatere. V. ANIMUS.

Artus vastos quatit æger anhelitus. Virg. 5. Æn. 200.

Comas faces quatiunt splendidas. Catul. in Epithal. 59. 78.

Cymbala quatere. Virg. 4. Georg. 64.

Tinnitusque cie, & matris quate cymbala circum.

Cursu quatere armenta. Virg. 3. Georg. 132.

Fundamenta quatere. Virg. 2. Æn. 611.

Neptunus muros, magnoque emota tridenti
Fundamenta quatit, totamque a sedibus urbem Eruit.

Hastam certam quatit improbus. Virg. 11. Æn. 767.

Lacertos quatit ille nudos. Ovid. 2. de Arte Am. 89.

Membra quatit frigidus horror. Virg. 3. Æn. 30.

Ora arida quatit. Virg. 5. Æn. 200.

Pectora quatit gemitu. Valer. 5. Argon. 310.

Pennas quatere. Ovid. 4. Met. 676.

Risu quatere aliquem. Hor. 2. Epist. 2. 84.

Tedam quatere manu. Catul. in Epithal. Juliæ, 59. 15.

Terrore quatere populos. Senec. Herc. OEth. 17.

Tonitru quatiuntur cærula cæli. Lucret. lib. 6 95.

Quatere, pro Excludere. Ter. Eun. 2. 3. 66. Nimirum homo quatietur certe cum dono foras. Ex Nonio.

QUATIENS, entis. Partic. [σαλεύων] Virg. 11. Æn. 656.

Tullaque, & æratam quatiens Tarpeia securim.

QUASSUS, a, um. [σεισὸς] Partic. Ruptum. Plaut. Curc. 3. 26. Nam quid id refert mea: an aula quassa cum cinere effossus fiet?

Argutatio quassa lecti. Catul. ad Flav. 6. 11.

Membra quassa Ovid. in Ibin, 17.

Rates quassæ. Hor. 4. Carm. 8. 18.

Vox quassa. Curt. lib. 7.

QUASSUS, ûs. m. [τιναγμὸς] Cic. 2. Tusc. 50.

Nam attrectatu & quassu sævum amplificatis dolorem. Ex Pacuv.

QUATEFĂCIO, fēci, factum, [τινάσσω] ĕre. Concutere & expellere. Cic. ad Brut. 10. Perrexi tamen, Romamque perveni, nulloque præsidio quatefeci Antonium.

QUASSO, [διασαλεύω] āre. frequentat. Sæpe quatere, & movere. Plaut. Merc. 3. 4. 15. Tristis incedit, pectus ardet, hæreo: quassat caput. Idem Epid. 3. 3. 55. Sed hic quis est, quem huc advenientem conspicor, suam qui undantem chlamydem quassando facit? Idem Bacch. 2. 3. 71. Subducunt lembum capitibus quassantibus. V. Gell. lib. 2. cap. 6. & Macrob. lib. 6. Saturn. cap. 7.

Caput quassare. Valer. 1. Argon. 526.

Tussis frequens quassavit me. Catul. ad Fundum, 42. 14.

Quassare, Rumpere. Virg. 1. Æn. 555.

Quassatam ventis liceat subducere classem. Idem 4. Æn. 53.
Quassatæque rates, & non tractabile cælum. Plin. Epist. 170.

Quassata atque etiam decussa monumenta.

QUASSANS, antis. Partic. [διασαλεύων] Lucret. 4. 591. —cum Pan

Pinea semiferi capitis velamina quassans, &c.

QUASSĀTUS, a, um. Partic. [διασαλευθεὶς] Plin. lib. 18. cap. 26. Antelucanis ferramenta acuere, manubria aptare, dolia quassata sarcire. Legitur & Quassa.

Domus quassata. Ovid. 2. Trist. 83.

Homo quassatus tempora Lyæo. Sil. lib. 7. 201.

Rates quassatæ. Virg. 4. Æn. 53.

Resp. quassata, Afflicta, oppressa. Cic. pro Marcell. 25. Non fuit recusandum in tanto civili bello, tantoque animorum ardore, & armorum, quin quassata Respub. quicunque belli eventus fuisset, multa perderet & ornamenta dignitatis, & præsidia stabilitatis suæ.

Vasa quassata. Lucret. lib. 3. 435.

QUASSATIO, ōnis. f. Liv. 22. 17. Quassatio irrita.

QUASSATŪRA, æ. f. Plin. Valer. 4. 5.

QUASSANDUS, a, um. Ovid. 1. de Arte Am. 696.

Quassanda est ista Pelias hasta manu.

QUASSABĬLIS, e. Adj. Quod quassari potest. Lucan. lib. 6. 22.

Sed munimen habet nullo quassabile ferro.

QUASSABUNDUS, a, um. Macrob. lib. 5. Saturn. cap. 21. Herculem fictores veteres non sine causa cum poculo fecerunt, & nonnunquam quassabundum & ebrium. Quassabundum, i. e. Ex vino vacillantem, & velut casibundum.

QUATRIDUUM, QUATRIDUO. V. QUATUOR.

QUATRIO, [τίβαιρον] quo verbo Latino Isidorus utitur, pars est in talo, quam Pronam vocant. Galenus in libello de Ossibus, cap. 24. Talus (inquit) ab imis tibiæ suræque processibus comprehenditur. Ejus pars, quam Quatrionem vocant, sursum vergit.

QUATUOR, vel QUATTUOR, [τέσσαρες, τέσσαρα] Nomen numerale indeclinabile. Virg. 5. Ecl. 65.

——— en quattuor aras.

Disputarunt viri docti de primæ syllabæ quantitate. Nonnulli correptam esse volunt nisi duplicatur T, & pro exemplo afferunt illud Ennianum apud Cic. 1. de Divin. 108.

Cedunt ter quatuor de cælo corpora sancta. Hoc autem rem non satis probat. Primo enim varia est lectio, & receptissima hæc est, quæ sequitur,

Cedunt de cælo ter quatuor corpora sancta. Adeo ut Quatuor sit vox disyllaba. V. Christ. Wasium de senario, cap. 9. Secundo, Utramvis lectionem accipias, quatuor pro disyllaba facile haberi potest. Porro, si in Quatuor prima sit natura brevis, mirum sane videtur Virgilium vicies hac voce usum semper produxisse.

QUATUORDĔCIM, [δεκατέσσαρα] ex Quatuor & Decem compositum. Cic. 10. Fam. 32. Herennium Gallum histrionem summo ludorum die, anulo aureo donatum in quatuordecim sessum deduxit. Tot enim fecerat ordines equestris loci. Plin. lib. 8. cap. 36. Præter quatuordecim dies. Sic lib. 2. cap. 14. Intra quatuordecim partes solis, semper occultam esse. De luna.

QUATUORDECIES, Adv. [τεσσαρεσκαιδεκάκις] apud Plin. lib. 3. cap. 7. Quatuordecies centena.

QUATUORVĪRI, [οἱ τέσσαρες] ut Triumviri. In l. 2. de Origine juris. §. 30. Cic. 13. Fam. 76. inscripsit, Quatuorviris & Decurionibus.

QUATUORVIRĀTUS, ûs. m. [τῶν τεσσάρων ἀρχὴ, τετραδαρχία] Ipsa quatuor virorum dignitas. Cic. 10. Fam. 32. Quatuorviratum sibi prorogavit.

QUATER, [τετράκις] Adv. numerale. Plaut. Pseud. 1. 3. 111. Utrum vis, vel quater quinis minis, &c. Columel. lib. 5. cap. 2.
Quater, pro Sæpius. Virg. 2. Æn. 242.
— quater ipso in limine portæ
Substitit, atque utero sonitum quater arma dedere.
O terque quaterque beati. Virg. 1. Æn. 98. Tibul. lib. 3. 3. 26.
O mihi felicem, terque quaterque diem.
Quater & quadragies, &c. Cic. 3. Verr. 100. Huic HS quater decies P. Tadio numerata Athenis testibus planum faciam. Plin. lib. 7. cap. 27. Sit proprium Catonis quater & quadragies causam dixisse.

QUATERNI, æ, a. Adj. [τέσσαρες] i. e. Quater in numero: ut, Quaterni denarii. Cic. pro Font. 9. Hor. 1. Serm. 4. 86.
Sæpe tribus lectis videas cœnare quaternos.
Quaternis diebus latent. i. e. Quatuor. Plin. lib. 8. cap. 36.
Quaternûm jugerum balenæ, pristes ducenûm cubitorum. Plin. lib. 9. cap. 3.
Quaternorum pedum latitudine. Plin. lib. 8. cap. 45.
Quaternûm pedum spatia. Columel. lib. 5. cap. 5.
Gens illi triplex, populi sub gente quaterni. Virg. 10. Æn. 202.

QUATERNARIUS, a, um. [τετραδικὸς] aliud Adj. Numerus qui quater est. Plin. lib. 28. cap. 6. Numerum quoque quaternarium Demetrius condito volumine prodidit, & quare quaterni cyathi, sextariive non essent.
Quaternarii scrobes. Columel. lib. 11. cap. 2. Eorum (scilicet scrobium) quaternarii, hoc est quoquo versus pedum quatuor, si est commodum terrenum, XIIII ab uno fiunt. V. SCROBS.

QUATERNIO, ōnis. m. [τετράδιον, τετράς, τετρακτὺς] Quatuor chartarum, sive alterius cujuscunque rei compositio ex quatuor. ut, Quatuor quaterniones militum. V. Voss. de Vit. L. L. 3. 40.

QUATERDĒNI, æ, a. Adj. [τετράκις δέκα] ut, Quaterdeni gradus. Ovid. 3. de Ponto 2. 50.
Anni quaterdeni, Quadraginta. Ovid. 7. Met. 293.

QUATRIDUUM, i. n. [τετραημερία] Spatium quatuor dierum. Cic 6. Verr. 6. Non ablata ex urbibus sociorum quatridui causa per simulationem ædilitatis.
Quatriduum per vastas solitudines absumptum est. Curtius lib. 4.
Quatriduum fuit. Liv. 3. 3. Sic finem justitio, quod quatriduum fuit, reditus Quintii Consulis in urbem fecit.
Quatridui navigatio. Plin. lib. 6. cap. 22.
Quatridui iter. Cic. 12. Fam. 15.

QUATRIDUO, [τετραημερίᾳ] ut, Quatriduo ante. Cic. 3. Fam. 2. Trino vero aut quatriduo ante hanc rem pulcherrimam.
Quatriduo quo. Cic. pro Rosc. Amer. 20. Mors Sext. Roscii quatriduo quo is occisus est, Chrysogono nuntiatur.

QUATRĪNI, æ, a. Varro de L. L. 7. 30. Ut est ab uno uni, a tribus trini, a quatuor quatrini.

QUAXO, āre. Quaxare ranæ dicuntur, quum vocem emittunt. Sunt qui non Quaxare, sed Quoaxare, alii Coaxare scribant. Festus. V. COAXO.

Q U E

QUE, absque dipthongo, [τὲ] Conjunctio encliticа, & adjectio syllabica, quæ non nisi in compositione reperitur: & modo copulativa est, ut Virgil. 1. Æn. 5.
Arma virumque cano. Et 10. Eclog. 23.
Perque nives alium, perque horrida castra secuta est.
Causativa, pro Quoniam, sive Quia. Cic. 1. Off. 22. Non nobis solum nati sumus: ortusque nostri partem patria vendicat, partem amici.
Expletiva, quandu ornatus tantum causa ponitur. Propert. lib. 3. 1. 29.
Deiphobumque, Helenumque & Polydamantas in armis.
Que, pro Id est. Plaut. Rudis est, nescitque quid expediat.
Que, Explanationem quandam præcedentium infert. Virg. 1. Æn. 30.
— manet alta mente repôstum
Judicium Paridis, spretæque injuria formæ. Quasi, Nempe Injuria spretæ formæ: vel, Id est injuria spretæ formæ. Grammatici Epexegesim vocant.
Que conjunctio, duo membra conjungens. Cic. 2. Fam. 7. Sed tibi & gratulor: &, ut sempiternæ laudi sit iste Tribunatus, exopto: teque hortor, ut omnia gubernes & moderêre prudentia tua.
Que, pro Etiam. Apul. Idque ei serio colluquenti non crederem. i. e. Etiam serio loquenti.
Que, sæpe repetitum legitur apud Cic. 2. de Nat. Deor. 147. Ex quo videlicet quid, ex quibusque rebus efficiatur: idque ratione concludimus: singulasque res definimus: circumscripteque complectimur.
Que disjunctiva pro Ve. Virg. 2. Æn. 36.
Aut pelago Danaûm insidias, suspectaque dona
Præcipitare jubent, subjectisque urere flammis. Et eodem modo apud Hor. 2. Serm. 7. 58.
Quid refert uri virgis, ferroque necari?
Auctoratus eas, an turpi clausus in arca? Pro eo quod est, Quid refert uri virgis, an ferro necari? Quasi dicat, Nihil hoc ab illo differt.

QUEIS, [οἷς] dativus vel ablativus a Quis. Cato cap. 11. Cola queis florem demant tria. Virg. 1. Æn. 100.
Queis ante ora patrum Trojæ sub mœnibus altis
Contigit oppetere. Ubi Servius, Ab eo quod est a Qui in BUS mittit: ab eo quod est a Quo, in IS mittit. Sed a tertia declinatione in usu sunt dativus & ablativus plurales. Valerius Probus (inquit Pierius) Queis Iambum esse dicit, passimque dativo & ablativo casu pro Iambo accipi debere: atque ita aliquot habent marmora.

QUEMADMŎDUM, [ὥσπερ, καθάπερ, ὃν τρόπον] Adv. similitudinis compositum ex Quem, & Ad, & Modum; quæ tres particulæ in unum junctæ, idem significant quod Ad quem modum, vel Ad eum modum quem, &c. Cic. de Amicit. 2. Pergratum mihi feceris, spero item Scævolæ, si quemadmodum soles de cæteris rebus, quum ex te quæruntur, sic de amicitia disputaris quid sentias. Ibid. 37. Ut quemadmodum in se quisque, sic in amicum sit animatus.
Quemadmodum, aliquando interrogative ponitur, pro Quo pacto. Plaut. Pers. 1. 1. 36. Tu tibi me facere potis es sempiternum. I. quemadmodum? T. ut des mihi nummos sexcentos. Cic. 7. Verr. 6. Quemadmodum est asservatus?
Aliquando NAM interponitur, & dicitur Quemnam admodum. Plaut. Bacch. 2. 2. 13. Qui scire possum? C. nullus plus. P. quemnam admodum?
Quemadmodum, positum ubi usitatius poni consuevit Ut. Cic 14. Fam. 2. Nam ad me P. Valerius homo officiosissimus scripsit, id quod maximo cum fletu legi, quemadmodum a Vesta ad Tabulam Valeriam ducta esses. Idem 4. Acad. 69. Excogitat inquam quemadmodum mense illo legitimo comitia haberentur.
Quemadmodum spero, Quemadmodum dicere audivi, per parenthesim dicta. Cic. 1. Fam. 2. Nos in Senatu (quemadmodum spero) dignitatem nostram, ut potest in tanta hominum perfidia & iniquitate retinebimus. Idem 5. Verr. 153. Pepercit homini amico, & (quemadmodum ipsum dicere audivi) necessario.

QUEO, quis, quivi, quitum, [δύναμαι, ἰσχύω] quire. Posse: inter verba defectiva numeratur a grammaticis. Ter. Andr. 4. 1. 30. Nec te quivit hodie cogere, illam ut duceres. Dictum Queo, quasi Qui eo. Cic. 14. Fam. 1. Non queo reliqua scribere, tanta vis lachrymarum est. Hor. 2. Serm. 7. 92.
— liber sum, dic age, non quis. i. e. Nequis, non potes. V. NON.
Antiqui, Nequeunt, pro Non eunt, dicebant.
Nun queat. Catul. 59. 71.
Quæ tuis careat sacris,
Nun queat dare præsides
Terra finibus.
Quit. Lucret. lib. 3. 646.
Mobilitate mali non quit sentire dolorem.
Cum quiret. Tacit. 1. Ann. 66.
Nec restitui quivere. Idem 3. Hist. 25.
Nunquam comprendere quistis. Juvenc. 2. 679.
Ero velocior, si quivero. Varro de L. L. 4. 1.
Ut deterreri quiverit. Liv. 4. 24.
Dixit se loqui non quire. Gell. 11. 9.
Turrim ligneam ardere non quisse. Idem 15. 1.
Quisse. Lucret. lib. 5. 1421.
Disperiisse, neque in fructum convertere quisse.
Queor. Lucret. lib. 1. 1044.
Dum veniant aliæ, ac suppleri summa queatur.

QUIENS, entis. Partic. Apul. Met. 6. Nec indipisci maritum volatilem quiens.

QUITUS, a, um. Partic. [δεδυνημένος] a Queor. Ter. in Hecyr. 4. 1. 58. Nam quum compressa est gnata, forma in tenebris nosci non quita est. Sed antique, ut ait Donatus. Gell. lib. 20. cap. 1. Sævitia ista pœnæ contemni non quita est. Apul. Apol. p. 274. Ne sic quidem quitus est.

QUENTIAM, pro Potentiam, veteres aliquando scripsere. Sipontinus.

QUERCERUS, QUERCETUM, QUERCICUS. V. QUERCUS.

QUERCUS, ûs. f. [δρῦς] ablativo plurali Quercubus. Arbor nota. Cic. 1. de Legib. 12. Quercus glandifera. Festus, Quercus dicitur quod id genus arboris grave sit, ac durum: tum etiam in ingentem evadat amplitudinem. Virg. 3. Georg. 332.
Sicubi magna Jovis antiquo robore quercus
Ingentes tendat ramos.
Aeria. Virg. 3. Æn. 680.
Annosa. Virg. 4. Æn. 441.
Auritæ. V. Auritus, in AURIS.
Decidua. Ovid. 8. Met. 758. Al. Deĩoa.
Dura. Virg. 4. Ecl. 30.
Fatidica. Senec. Herc. OEth. 11.
Geminæ consurgunt. V. CONSURGO.
Glandifera. Ovid. 12. Met. 328.
Ingens. Virg. 11. Æn. 5.
Rigidæ motant cacumina. Virg. 6. Ecl. 28.
Sacra. Virg. 7. Ecl. 13.
Sublimis. Lucan. lib. 1. 136.
Torta quercu redimitus tempora. Virg. 1. Georg 349.

QUERNUS, a, um. Adj. [δρυϊνὸς] Quod est ex quercu. Virg. 1. Georg. 305.
Sed tamen & quernas glandes. Plin. lib. 3. cap. 5. Querno folio assimilata.
Corona querna. Ovid. 1. Fast. 614.
Stipes. Ovid. 4. Fast. 331.
Vimen. Virg. 11. Æn. 65.

QUERNEUS, a, um. Adj. [δρύϊνος] Idem. Culumel. lib. 6. cap. 3. Probatur maxime ulmea frons, post fraxinea, & ab hac populnea, ultimæ sunt ilignea, & quernea, & laurea. Idem lib. 9. cap. 1. Querneæ glandis & iligneæ. Sic Cato cap. 5.

QUERCEUS, a, um. Adj. [δρύϊνος] Idem. Servius, Querceam coronam accipiebant qui in bello civem servassent.

QUERCĬCUS, a, um. Adj. [δρύϊνος] Idem. Suet. in Calig. cap. 19. Primo die phalerato equo insignisque, quercica corona & cetra & gladio, aureaque chlamyde.

QUERCULĀNUS, a, um. Adj. Plin. lib. 16. cap. 10. Ubi lucus fageus fuit, porta querculana. Legitur & Querquetulana.

QUERCĒTUM, vel QUERQUĒTUM, i. n. [δρυμὸς] Locus ubi consitæ sunt quercus. Varr. 1. de R. R. cap 16. Si enim ad limitem quercetum habet, non possis recte secundum eam sylvam serere oleam.
Querceta Gargani laborant. Hor. 2. Carm. 9. 7.

QUERCĔRUS, vel QUERQUĔRUS, a, um. [κέρκερος] Quod est frigidum cum tremore: a Græco κέρκερος. ut, Febris quercera. Lucilius, Jactas me ut febris quercera. Et alibi,
Querquera consequitur febris, capitisque dolores. Plaut. 1. Fragm.

Fragm. 88. Is mihi erat bills querquetatus. Hæc Festus. Gell. lib. ult. cap. 1. An tu forte morbum appellari hic putas ægrotationem cum febri rabida & quercera? Querceram enim Gravem & magnam quidam putant dici.

QUERELA, V. QUEROR.

QUERNUI, V. QUERCUS.

QUĔROR, ĕris, questus sum, [μέμφομαι] quĕri. a Quæ & Res, inquit Sipontinus, componitur, & significat Lamentari: nam lamentando, quæ res sit, quæ nos angat, explicamus. Ideo autem sine dipthongo scribitur, & corripit primam, ut a Quæror differat, quod est passivum hujus verbi Quæro. Absolute aliquando ponitur. Cic. 1. Fam. 9. Quid multa? questus est graviter. Cæs. 8. Bell. Gall. cap. 4. Bituriges ad eum legatos mittunt, auxilium petitum contra Carnutes, quos intulisse bellum sibi querebantur.

Aves queruntur in sylvis. Hor. Epod. 2. 26.

Bubo visa sæpe queri ferali carmine. Virg. 4. Æn. 463.

Carmine queri. Ovid. 4. de Ponto, 14. 1.

Ore queri. Hor. Epod. 5. 11.

Dulce queruntur aves. Ovid 3. Amor. 1. 4.

Queror, cum accusativo. Cic. de Amicit. 73. Quorum plerique aut queruntur semper aliquid, aut etiam exprobrant. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 39. Abditi in tabernaculis, aut suum factum querebantur, aut cum familiaribus suis commune periculum miserabantur. Cic. 5. Att. 8. Romæ acceperam literas, Milonem meum queri per literas injuriam meam.

Ibat ut Oceano quereretur facta mariti. Ovid. 5. Fast. 233.

Queri cum aliquo, vel secum, significat Expostulare. Cic. 4. Acad. 81. Neque tam quereretur cum deo quod parum longe, quam quod falsum videret. Idem 6. Att. 7. Mirifice conturbatum vidi puerum, lacrymans mecum est questus. Eidem, lib. 10. 3. Facile patior quod scribit, secum Tullium & Servium questos esse, &c.

Queror de. Sallustius, Sæpe de luxuria, de avaritia nostrorum civium questus est. Cæs. 4. Bell. Gall. cap. 8. Licere, si velint, in Ubiorum finibus considere: quorum sint legati apud se, & de Suevorum injuriis querantur.

Queri alicui multa de. Cic. 1. Fam. 9. Multa de mea sententia questus est Cæsari. Vetus exemplar habet Cæsar. Idem 3. Verr. 156. Is mihi etiam queritur, quod a nobis IX Solis diebus prima actio sui judicii transacta sit.

Queri super re aliqua. Hor. 2. Epist. 2. 24.

Queri apud, quod. Plin. de Viris illustr. Quo cognito, apud populum questus quod de se tale aliquid timuissent.

Querebatur se, tum quum illa videre cœpisset, extingui. Cic. 3. Tusc. 69.

QUERENS, entis. Partic. [μεμφόμενος] ut,

Multa querens. Virg. 4. Georg. 320.

Fidibus querens. Hor. 2. Carm. 13. 24.

QUESTUS, a, um. aliud Partic. [μεμψάμενος] Ovid. ad Liv. 166.

> Oraque nequicquam per modo questa fluunt.

Idem 10. Met. 76.

> Esse deos Erebi crudeles questus, in altam
> Se recipit Rhodopen.

QUESTUS, ûs. m. [μέμψις] ablativo plurali Questubus, vel ut quidam volunt, Questibus. Virg. 4. Æn. 553.

> Tantos illa suo rumpebat pectore questus.

Idem 4. Georg. 515.

> — & mœstis late loca questibus implet.

Cic. 2. de Finib. 94.

Quod ejulatu, questu, gemitu, &c. Ex poeta. Et pro Quint. 64. Qui denique questus, qui mœror dignus inveniri, &c.

Acerbus questus. Valer. 5. Argon. 623.

Aniles. Ovid. 9. Met. 276.

Creber. Tacit. 3. Ann. 7.

Fictus. Catul. 60. 36.

Flebilis. Claud. 1. in Ruff. 127.

Mœsti. Sil. lib. 13. 258.

Secreti. Tacit. 3. Ann. 17.

Absumere questus. Stat. 11. Theb. 646.

> Questibus absumptis tristem jam solvere nodum
> Cœperat.

Agere iras vanis questubus, Exercere iras suas tantummodo verbis & lamentationibus sine effectu. Senec. Thyest. 3.

Ciere flebiles questus. Senec. Theb. 2.

Edere questus. Ovid. 4. Met. 587.

Effundere questus pectore. Virg. 5. Æn. 780.

Effundi in questus, lacrymas, vota. Tacit. 1. Ann. 7.

Exaudire tristes questus. Senec. Octav. 1.

Exonerat sic dura suos patientia questus. Lucan. lib. 9. 881.

Fundere inanes questus. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 46.

Implere cælum questibus. Virg. 9. Æn. 480.

Implet mœstis late loca questibus. Virg. 4. Georg. 515.

Opprimere questus. Senec. Troad. 6.

Parcere questibus. Senec. Herc. OEth. 16.

Rumpere questus pectore. Virg. 4. Æn. 553.

Rumpere inexpleto questu pectora. Stat. 3. Sylv. 3. 8.

Satiari questu. Claud. 1. in Ruff. 199.

> Nunquam dives eris, nunquam satiabere questu.

Sedare questus. Senec. Herc. OEth. 14.

Seponere questus. Senec. Hippol. 4.

Tunc questus tenuere suos. Lucan. lib. 2. 20.

Volvunt tacitos muto in pectore questus. Lucan. lib. 1. 247.

QUERITOR, [μεμψιβολέω] âri. frequent. sic Lexicographi, sed semper vitiosa lectio est Queritor pro Quiritor. V. QUIRITOR in suo loco. Tacit. 16. Ann. 34. Igitur flentes, queritantesque qui aderant, facessere propere jubet Thrasea. Sed rectius Quiritantes. Liv. 39. Ne vox queritantis audiretur. Fortasse pro Quiritantis.

QUERELA, æ. f. [μεμψιμοιρία, μομφή] Querimonia. Cic. de Senect. 7. Sæpe enim interfui querelis meorum æqualium. Idem 11. Fam. 12. Sed tamen providendum sit, nequa justa querela esse possit.

Plena querelarum epistola. Cic. 3. Q. frat. 8.

Querela temporum. Cic. 2. Fam. 15. Quid in illis fuit præter querelam temporum?

Querelæ cum. Cic. pro Deiot. 9. Quanquam cui sunt inauditæ cum Deiotaro querelæ tuæ?

Rustica judicio nostra querela tuo. Ovid. 17. Epist. 12.

In querelis mens. V. IN præpositionem.

Chordarumque sonos fieri, dulcesque querelas. Lucret. lib. 4. 589. Et lib. 5. 1383.

> Inde minutatim dulces didicere querelas.

Falsa enim est querela, &c. Quintil. lib. 1. cap. 1.

Fœmineæ. Stat. 10. Theb. 561.

Gravissima. Cic. pro Marcell. 21.

Inertes. V. INERS.

Infestæ. Lucret. lib. 6. 15.

Inveterata. V. INVETERO.

Justa querela mea est. Ovid. 4. de Ponto, 3. 22.

Mœstæ. Ovid. 3. Met. 239.

Molles. Hor. 2. Carm. 9. 18.

Supplices. Tibul. lib. 1. 4. 71.

Abruptæ. V. ABRUMPO.

Abscindere querelas. V. ABSCINDO.

Adhibere querelas. V. ADHIBEO.

Assurgere haud justis querelis. Virg. 10. Æn. 94.

Audire miseras. Ovid. 2. Met. 342.

Cecinere querelam. Virg. 1. Georg. 378.

Compescere querelas. Lucret. lib. 3. 967.

Complere querelis nemus. Lucret. lib. 2. 358.

Delata est regi querela a parentibus puerorum. Justin. lib. 1. ubi de Cyro adhuc puero loquitur.

Deferri querela potuit ad competentem judicem. Paulus in l. Si ab arbitro. D. Qui satisdare cogan.

Deplorare querelas solebant. Cic. de Senect. 7.

Effundunt justas in numina sæva querelas. Lucan. lib. 2. 44.

Expleta est annis ista querela tuis. Ovid. 2. Amor. 6. 8.

Expromam multas mente querelas. Catul. Argon. 62. 223.

Figere querelas intra se. Juven. 9. Sat. 94.

Habere querelam dicitur res aliqua. Cic. 10. Fam. 28. Ut vestrum illud divinum in Rempublicam beneficium nonnullam habeat querelam.

Jacere querelas ore. V. JACIO.

Incendere querelis. Virg. 4. Æn. 360.

Incessit turba querelis. Lucan. lib. 5. 681.

Incusat fata querelis. Stat. 1. Achil. 439.

Interponere querelas. V. INTERPONO.

Mitto veteres querelas. Stat. 12. Theb. 301.

Parere querelas. Senec. Medea, 2.

Proferre querelas extremis medullis. Catull. Argon. 62. 130. Lucan. lib. 5. 761.

> Tandem ut vox mœstas potuit proferre querelas.

Pulsare rabidis querelis injustos. Stat. 5. Sylv. 1. 12.

Scalpe querelam nostri memorem sepulcro. Hor. 3. Carm. 11. 52.

Sistere querelas. Ovid. 7. Met. 711.

Sum. ut, Eorum enim est hæc querela qui sibi chari sunt. Cic. 5. de Finib. 29.

Est querela de. Cic. pro Sext. 64. His de tot, tantisque injuriis in socios, &c. Consulum querela esse debuit.

Tollunt liquidam lugubri voce querelam. Lucret. lib. 4. 552.

Tolle querelas. Hor. 1. Epist. 12. 3.

Querela, apud Jureconsultos, peculiari significatione, Eam quasi actionem denotat, qua liberi adversum parentum suorum judicia inofficiosa, & vice versa parentes contra insana liberorum testamenta, naturalem portionem, id est trientem, aut semissem & postulant & obtinent. Toto titulo de Inofficioso testamento in Pand. Civilibus, & 3. lib. Cod. Justiniani.

QUERIMONIA, æ. f. [μεμψιμοιρία] Querela, lamentatio. Cic. 2. Q. frat. 1. Eo metu injecto repente magna querimonia omnium discessimus. Hor. in Arte Poet. 75.

> Versibus impariter junctis querimonia primum,
> Post etiam inclusa est voti sententia compos.

Cum querimonia. V. CUM præpositionem.

Quotidiana querimonia populi. Cic. 1. Verr. 9.

Malis querimoniis divulsus. Hor. 1. Carm. 13. 18.

Querimonias ultro citroque jactare. Liv. 7. 9.

Querimoniam habere de re aliqua. Cic. 7. Verr. 71. Ut si me in ea querimonia quam sum habiturus de istius crudelitate, & de civium Romanorum indignissima morte, non modo vires, verum etiam vita deficiat.

QUERŬLUS, a, um. Adj. [μεμψίμοιρος, ἐγκληματικός] Qui conqueritur, sive qui querelis plenus est. Martial. lib. 2. 26.

> Quod querulum spirat, quod acerbum Nævia tussit.

Idem lib. 4. 44.

> Missa nec a querulo mappa cliente fuit.

Calamitas querula. Curt. 5. 5. 12.

Caput querulum. Senec. Thyest. 8.

Doloris queruli causa nunquam abest. Ovid. 3. Trist. 8. 32.

Fores sub verbum querulas impulit aura. Ovid. 3. Fast. 642.

Murmure querulo referens questus. Senec. Herc. OEth. 3.

Sono querulo referre aliquid. Propert. lib. 3. 6. 18.

Ululatus queruli. Ovid. 5. Epist. 73.

Querulus, Canorus aliquando dicitur a poetis. Virg. lib. 3. Georg 328.

> Et cantu querulæ rumpent arbusta cicadæ.

Servius. Hor. 3. Carm. 7. 30.

> Sub cantu querulæ despice tibiæ.

Sic apud Columellam lib. 10. v. 12. Querula rana.

Chordæ querulæ. Ovid. 5. Met. 339.

> Calliope querulas prætentat pollice chordas.

Addita da querulo volucrum medicamina nido. Ovid. de Medicam. faciei, 77.

QUERIBUNDUS, a, um. aliud Adj. [μεμπτικός] Lamentabilis. Cic. pro Sylla 30. De supplicio P. Lentuli, de carcere, magna & queribunda voce dicebat.

Senectus queribunda. Sil. lib. 13. 583.

QUERQUEDŬLA, æ. f. Avis semper in aquis natans. Varr. 3 de R. R. cap. 3. Altera species eorum quæ non sunt contenta terra soluto, sed etiam aquam requirunt, ut sunt anseres, querquedulæ, anates. Vulgus nostrum corrupte *cercedulam* vocat.

QUERQUERNI, Hispaniæ citerioris sunt populi. Plin. lib. 3. cap. 3. Simili modo Bracarum XXIIII civitates CCLXXV M. capitum, ex quibus præter ipsos Bracaros Vibali, Celerini, Gallæci, Æquesilici, Querquerni citra fastidium nominentur.

QUERQUERUS, a, um, alias Quercerus, V. QUERCUS.

QUERQUETULANA Porta Romæ fuit ita dicta a Querceto, quod intra muros juxta se habebat. Festus. Plin. lib. 3. cap. 5. Querquetulanos memorat. Al. Querquetularia. V. Quercularius, in QUERCUS.

Querquetulanæ dicebantur Nymphæ querqueto virescenti præsidentes. Paulus. Festus autem sic, Querquetulanæ viræ putantur significari Nymphæ, præsidentes querqueto virescenti, quod genus sylvæ indicant fuisse intra portam, quæ ab eo dicta sit Querquetularia. Sed fœminas antiqui quas fagas dicimus viras appellabant, unde adhuc permanent virgines & viragines.

Querquetulani, Populi sunt in prima regione Italiæ, inter Pollustinos & Sicanos. Plin. lib. 3. cap. 5.

Querquetulanus collis, qui postea Cælius a Cælio Hetrusco, a querceto quoque appellabatur. Alexander Alexandrinus lib. 6. cap. 11.

QUERULUS, V. QUEROR.

Q U I

QUI, quæ, quod; cujus, cui. [ὃς] Pronomen relativum. Plaut. Truc. 2. 7. 2. Qui amat, nequit quin nihili sit. Ter. Heaut. 4. 3. 6. Audistin' obsecro? S. quidni, qui usque una affuerim?

Qui, interrogativum, pro Quis. Ter. Phorm. 5. 8. 18. Nam qui erit rumor populi, inquit, si id feceris? Liv. lib. 3. 67. Qui finis erit discordiarum? Cic. pro Quint. 94. Qui deus appellandus est? Idem pro Domo 27. Qui tantus fuit labor? quæ simultas?

Qui, pro Nempe qui, utpote qui: id est Quia. Cic. 5. Att. 9. Actio maluimus iter facere pedibus, qui incommodissime navigassemus. Virg. 1. Æn. 392.

> Quisquis es, haud credo invisus cælestibus, auras
> Vitales carpis, Tyriam qui adveneris urbem.

Cic. 6. Verr. 33. Pueri autem Sisenoæ credo qui audivissent quæ in illum testimonia essent dicta, de isto nusquam oculos dejicere, ab argento digitum non discedere. i. e. Credo qui audiverant.

Ques antiqui dixerunt numero plurali, unde declinatum remanet dativo casu Quibus: nam Qui adhuc etiam Quis facit, ut Isti istis, Illi illis. Hæc Festus. Servius in illud Virg. 1. Æn. 99.

> Quis ante ora patrum.

Cato (inquit) in Originibus, Si ques sunt populi. Et declinavit Ques, quium: sicut Puppes, puppium.

Quî, ablativus sing. etiam fœm. Plaut. Amph. 1. 1. 263. Patera donata aurea est, qui Pterela rex potitare solitus est. Idem Pseud. 1. 1. 86. Restim volo mihi emere, quî me faciam pensilem.

Qui, pro Qualis. Cic. 1. de Divin. 52. Xenophon Socraticus qui vir & quantus? Et contra Antonium, Qui vir & quantus fuisses? Sic in Orat. 180. Et e poeticisne numeris, an ex alio genere quodam; & si e poeticis: quis eorum sit, aut qui. Ter. Adelph. 3. 7. 5. Nescis qui vir siet. Budæus.

Fac quæso qui ego sum, esse te. Cic. 7. Fam. 24.

Talem igitur te esse oportet, qui primum te disjungas, &c. Cic. 10. Fam. 6.

Siqui, qui pauci sunt. Cic. 1. Fam. 1. Regis causa, siqui sunt qui velint, qui pauci sunt, omnes rem ad Pompeium deferri volunt.

Nisi qui (ut scis) Parthicus casus accesserit. Cic. 7. Att. 25.

Quibus ipsis, sive Quibus in ipsis. Quintil. lib. 1. Nec tamen ii quibus discere ipsis non contigit, minorem curam docendi liberos habeant. Cic. de Senect. 4. Quibus enim nihil opis est in ipsis ad bene beateque vivendum, eis omnis gravis est ætas. Idem de Amicit. 79. Digni autem sunt amicitia, quibus in ipsis inest causa cur diligantur.

Quem te appellem? Cic. 13. Philip. 22. O Spartace: quem enim te potius appellem, cujus propter, &c.

Qui, relativum ab antecedente discrepans. Gell. lib. 1. cap. 14. Memoratis multis magnisque rebus, quæ bene ac benevole post redditam pacem Samnitibus fecisset, &c.

Qui, pro Ut. Cic. 4. Fam. 3. Me quidem etsi nemini concedo qui majorem ex pernicie & peste Reipub. molestiam traxerit: tamen multa jam consolantur.

QUÆ, QUIS, &c. in suis locis.

QUI, Adv. pro Quemadmodum, vel quomodo, venuste ponitur. Ter. And. 2. 1. 36. Facite, fingite, invenite, efficite quî detur tibi. Donatus putat hoc in loco pro Quemadmodum accipi. Non minus tamen recte pro Ut, exposueris, ut sit sensus, Efficite ut hæc Philumena detur tibi nuptum ô Charine. Cic. 4. Acad. 24. Quî poterit esse sapientia? Idem pro Cæcin. 7. Qui igitur convenit, quæ causa fuerit, &c.

Quî vocare? Plaut. Amph. 1. 1. 22. Et apud Ter. Adelph. 5. 6. 3.

Qui, Quamobrem. Ter. And. 5. 4. 52. Davo istuc dedam jam negotii. S. non potest. P. qui? S. quia habet aliud magis ex sese. Donatus.

Qui, Unde, vel quomodo. Ter. Hec. 4. 1. 39. Nonne ea dissimulare nos magis humanum est, quam dare operam, id scire qui nos oderit? Idem And. 3. 2. 21. Nam qui istæc tibi incidit suspectio? Idem Hec. 2. 3. 6. Hæc Donatus. Cic. 2. de Fin. 12. Deinde qui fit ut ego nesciam, sciant omnes, quicunque Epicurei esse voluerunt?

Quî, Utinam. Ter. Phorm. 1. 2. 71. Est parasitus quidam Phormio, homo confidens: qui illum di omnes perduint. G. quid is fecit? G. hoc consilium quod dicam dedit. Ubi Donatus, Qui illum? Qui, utinam est: ut Lucilius lib. 2. Satyrarum,

> Qui te Momentane malum jam cætera perdat.

Aut, Qui hoc consilium quod dicam, dedit. Item, Qui aut expletivum est, aut pronomen, quo incipiens Phormionem describere, cohortuit consideratione ejus, & in hanc vocem, quasi confusus erupit. Hoc autem certum genus est parentheseôs. Cic. 4. Att. 7. De Apollonio quod scribis, quî illi dii irati, homini Græco, &c. In quem sic ait Paulus Manutius, Qui pro Utinam, dixit more Comicorum.

Qui, pro ut. Ter. in prol. And. 6.

> Nam in prologis scribundis operam abutitur:
> Non qui argentum narret, sed quî malevoli
> Veteris poetæ maledictis respondeat.

Donatus.

Qui, Quare, cur. Ter. Adelph. 5. 3. 14. Cur emis amicam Mitio? num qui minus mihi idem jus æquum est esse, quam mecum est tibi? Ubi Donatus, Aut Num, aut Quî abundat. Et est ordo, Quî minus æquum est esse idem jus mihi, &c. Quî ergo, Quare, vel cur significat. Hactenus Donatus. Cic. 5. Tusc. 109. Qui enim beatior Epicurus quod in patria vivebat, quam Metrodorus quod Athenis? Hic non inepte posset capi pro Quomodo. Idem 16. Att. 14. Quî minus autem ego istic recte esse possim quam est Marcellus?

Qui, Quomodo, qua re, qua ratione. Ter. Adelph. 4. 5. 57. Si frater aut sodalis esset, qui magis morem gereret? Cic. 16. Att. 14. Qui fieri poterat? Donatus.

Quî ne, pro Ut non. Ter. in Andr. 2. 1. 34. Facite, fingite, invenite, efficite, quî detur tibi: ego id agam mihi quî ne detur. Verba sunt Pamphili ad Charinum, Ego, inquit, agam, ut mihi non detur nuptum Philumena.

Quidum, Quare igitur? Plaut. Amph. 4. 2. 12. Prodigum te fuisse oportet olim in adolescentia. A. quidum? M. quia senecta ætate a me mendicas malum. Ter. Eun. 2. 2. 42. At nunquid aliud? P. quidum? G. quia tristis es.

QUIA, [ὅτι] Conjunctio causalis. Ter. Heaut. 3. 1. 100. An eo fit quia in re nostra, aut gaudio sumus præpediti nimio, aut ægritudine?

Sed quia natura mutari non potest, idcirco veræ amicitiæ sempiternæ sunt. Cic. de Amicit. 32.

Quia, bis repetitum sequente subjunctivo, vel indicativo. Quintil. lib. 12. cap. 11. Non quia prodesse unquam satis sit, sed quia decet hoc quoque prospicere, ne quid pejus quam fecerit, faciat.

Quia, pro Quod, subjunctivo. Cic. 1. de Finib. 32. Neque porro quisquam est qui dolorem ipsum quia dolor sit, amet.

Quia & quod. Quintil. lib. 1. cap. 4. Danda est tamen omnibus aliqua remissio, non solum quia nulla res est, quæ perferre possit continuum laborem, sed quod studium, discendi voluntate quæ cogi non potest, constat.

Quia, eo. Sallust. in Catil. Sed quia multis & magnis tempestatibus vos cognovi fortes, fidosque mihi, eo animus ausus est maximum atque pulcherrimum facinus incipere.

Quippe quia. Ter. Heaut. 3. 2. 27. Quippe quia magnarum sæpe id remedium ægritudinum est.

Quia enim. Plaut. Amph. 2. 2. 33. Quî tibi istuc in mentem venit? S. quia enim sero advenimus. Et Cas. 2. 6. 33. Quid tu id curas? CH. quia enim metuo ne in aqua summa natet.

QUIĀNAM, Interrogat. pro Quare, vel cur, ut annotat Festus. Plaut. Truc. 1. 2. 34. Virg. 5. Æn. 13.

> Heu quianam tanti cinxerunt æthera nimbi?

Idem 10. Æn. 6.

> Cælicolæ magni quianam sententia vobis
> Versa retro?

Legitur & Quænam.

QUIANE, Significat Certe, revera. Auctor Servius. Virg. 4. Æn. 538.

> — quiane auxilio juvat ante levatos,
> Et bene apud memores veteris stat gratia facti?

QUICQUAM, cujusquam. [τὶ] i. e. Aliquid. Ter. And. 5. 2. 22. Si quicquam mentitum invenies, occidito. Cic. 4. Acad. 6. Nequicquam aliud videndum est nobis quos Populus Romanus hoc in gradu collocavit, &c. Liv. 26. 15. Queis neque quid facerent, neque quid dicerent, quicquam unquam pensi fuisset.

Ipsum quicquam. Lucret. lib. 1. 1056.

> Ipsum si quicquam posse in se fallere credis.

QUICQUE, vel QUIDQUE, [ὅτιοῦν] Quintil. lib. 3. cap. 11. Non ut quicque primum dicendum, ita primum cogitandum est. Cic. 3. de Nat. Deor. 60. Vestri autem non modo hæc non refellunt, verumetiam confirmant, interpretando quorsum quicque pertineat.

Primum quicque videamus. Cic. 3. de Nat. Deor. 7.

QUICQUID, [ὅτιπερ] infinite capitur, nunquam refert. Cic. pro Rosc. Amer. 122. Quicquid maleficii, sceleris, cædis erit, proprium id Rosciorum esse debebit. Ter. Heaut. 1. 1. 31. Ne lachryma, atque istuc quicquid est, fac me ut sciam. Quintil. lib. 1. cap. de orthographia, Frigidiora his alia: ut quicquid quartam haberet, ne interrogare bis videremur. Et quotidie, non cotidie: ut sit, quot diebus. Verum hæc jam inter ipsas ineptias evanuerunt.

Quicquid delirant reges, plectuntur Achivi. Hor. 1. Epist. 2. 14.

Quicquid est, pro Quicquid sit, vel quicquid eveniat. Plaut. Curcul. 4. 2. 2. Quicquid est, ipse ibit potius. Idem Truc. 2. 1. 42. Sed fores, quicquid est futurum, feriam. Cic. 1. Verr. 36. Aut enim id mihi satis est, quod est de me opinionis, quicquid est.

Quicquid id est, timeo Danaos & dona ferentes. Virg. 2. Æn. 49.

Quicquid sapit. Plaut. Pœn. 5. 4. 30. Nunc hinc sapit, hinc sentit: quicquid sapit, meo amore sapit.

Quicquid pauxillulum. Plaut. Truc. 5. 48. Da tu mihi de tuis deliciis summis quicquid pauxillulum.

Quicquid, pro Quicque. Lucret. lib. 4. 146.

> Semper enim summum quicquid de rebus abundat
> Quod jaculentur, &c.

Lambinus.

QUICUM, [μεθ' οὗ] pro Cum quo: Qui enim ablativus est. Ter. Heaut. 1. 2. 4. Quicum loquitur filius? Idem Eun. 4. 6. 21. Imo hoc cogitato, quicum res tibi est, peregrinus est. Cic. 4. Fam. 1. Nemo est omnium, quicum potius mihi, quam tecum, communicandum putem.

QUICUNQUE, quæcunque, quodcunque, [ὅστις, ὅσπερ] Cic. 2. de Lege Agrar. 49. Ut quibuscunque rebus possem, illius absentis dignitatem vobiscum una tuerer. Quintil. lib. 19. cap. 4. Ex iis quæ supra posui, apparet molossum quoque clausulæ convenire, dum habeat ex quocunque pede ante se brevem.

Quicunque is est, ei me profiteor inimicum. Cic. 10. Fam. 31.

Quicunque, geminatum. Cic. 1. de Orat. 51. Quicquid erit, quacunque ex arte, quocunque de genere, &c.

Quicun-

Quicunque, interpositis dictionibus, ut Hor. 2. Serm. 5. 51.
Qui testamentum tradet tibi cunque legendum. Hor. 1. Carm. 16. 2.
Quem criminosis cunque voles modum
Pones iambis.
Quæ me cunque vocant terræ. Virg. 1. Æn. 614.
Quodcunque militum contrahere poteritis, contrahatis. Cic. 8. Att. 17.
Quodcunque hoc regni. Virg. 1. Æn. 82.
Omnia quæcunque. Cic. 2. de Orat. 44. Non omnia quæcunque loquimur, mihi videntur ad artem & ad præcepta esse revocanda. Idem 3. de Lege Agrar. 5. Omnia quæcunque ille fecisset, essent rata.
Queiscunque obvertimus oris. i. e. Quibuscunque. Lucret. lib 4 168.
Quicunque, pro Qualiscunque. Cic. de Orat. Quicunque in dicendo sumus. Plin. lib. 31. cap. 9. Sed quicunque sal acopis additur. i. e. Omnis generis, sive nativus, sive factitius. Hæc Budæus. Cic. pro Rabir. Posth. 21. Quæcunque mens illa fuit, Gabinii fuit. Idem 1. de Orat. 117. Illam ipsam quancunque assequi potuerit in dicendo mediocritatem. Ibidem 117. Illa ipsa facultate, quamcunque habet, &c.

Quid, [τί] Nomen substantivum, interrogat, aut infinite capitur, nunquam refert. Ter. And. 3. 4. 21. Quid causæ est, quin hinc in pistrinum recta proficiscar via? Cic. 5. Tusc. 32. Quid est causæ, quin si Zenonis rationi consentaneum sit, &c.
Quid facerent miseri? aut quid recusarent? Cic. 5. Verr. 79.
Quid te futurum? pro Quid de te. Cic. 4. Verr. 155. Utrum tibi Siculos publice, privatimque amicos, an inimicos existimari vis? si inimicos, quid te futurum est?
Quid ætatis. Plaut. Merc. 2. 2. 19. Quid ego tibi ætatis videor? i. e. Cujus ætatis, sive quot annos natus tibi videor?
Quid animi. Plaut. Merc. 2. 3. 115. Quî scio quid sit ei animi, vænirene eam velit, an non velit?
Quid captivorum ducunt secum? Plaut Epid. 1. 1. 27.
Quid sui consilii sit, ostendit. Cæs. 1. Bell. Gall. 21.
Quid hominis, Cujusmodi, aut cujus formæ ac naturæ homo. Ter. Heaut. 4. 8. 7. Quæso, quid tu hominis es? Idem Eun. 3. 4. 8. Quid hoc hominis? qui hic ornatus est? Cic. 4. Verr. 143. Exponam vobis breviter quid hominis sit.
Quid gentium. Plin. lib. 17. cap. 24. Infestantur & arbores morbis: quid enim gentium caret his malis? h. e. Quæ natio, quæ gens, qui populi? Vetus autem codex habet, Quid enim genitum caret, &c.
Quid istud gaudii est? Ter. And. 5 5. 7. h. e. Quid sibi vult gaudium illud?
Quid mulieris. Ter. Hec. 4. 4. 21. Sed quid mulieris uxorem habes? aut quibus moratam moribus?
Quid militum, aut nautarum per triennium dederunt? Cic. 6. Verr. 150. h. e. Quos, vel quot.
Quid hujus sit rei, sciam. Plaut. Aul. 4. 5. 72. i. e. Quid de hac re futurum sit.
Quid hoc rei est? pro Quæ res, vel Quidnam est? Liv. 1. 48.
Quis tu homo es? quid tibi vis? quid cum illa rei tibi est? Ter. Eun. 4. 7. 34.
Quid juris sit, quæritur. Martianus in l. Filius familias. §. apud. D. de Legat. 1. Et Caius in l. Mortis causa capitur. §. ult. D. de mort. caus. donatione.
Quid sententiæ. Ter. Phorm. 2. 4. 4. Quid de hac re dicat, quidve sit sententiæ. h. e. Quid de hac re sentiat.
Quid signi. Plaut. Amph. 1. 1. 266.
Quid verbi. Ter. Phorm. 2. 2. 29. Cœna dubia apponitur? s. quid istuc verbi est? h. e. Quid sibi volunt hæc verba?
Quid viri. Plaut. Pœn. 3. 5. 15. Apage, nescio quid viri sis.
Quid, pro Aliquid. Ter. Hec. 5. 4. 2. Dic mihi, harum rerum numquid dixti jam patri? Idem Andr. 1. 1. 14. Si tibi quid feci, aut facio, quod placeat Simo.
Quid rerum portant. Ter. Heaut. 2. 3. 6.
Quid rerum gerere, pro Quod negotium, vel quam rem. Plaut. Aulul. 1. 1. 15.
Ad quid. V. AD.
Quid! admirative dictum a respondente quid factum sit. Ter. And. 1. 1. 61. Eho quid Pamphilus? quid! symbolum dedit, cœnavit.
Quid, Ob quid, propter quid. Ter. And. 1. 4. 7. Sed quidnam Pamphilum exanimatum video? vereor quid siet.
Quid, pro Quamobrem. Virg. 1. Æn. 749.
Quid tantum Oceano properent se tingere soles.
Quid sit, quod, &c. Cic. 2. Verr. 38. Quid sit quod P. Septimio Senatore damnato Q. Hortensio Prætore de pecuniis repetundis, lis, &c.
Quid ego nesciam factum? Ter. Heaut. 3. 2. 18. Scin' esse factum ut dico? c. quid ego nesciam? i. e. Cur ego nesciam? vel, quid, id est quam rem, quasi dicat, de qua re mihi loqueris, quam me scire oportuerit?
Quid est quod. Ter. Eun. 3. 5. 11. Quid est quod lætus sis? quid tibi vis? Cic. 4. Verr. 49. Quid est quod tu alios accuses? i. e. Quid est in causa, quid est quamobrem, vel propter quod.
Quid est cur. Cic. 1. de Finib. 33. Hanc ego quum teneam sententiam, quid est cur verear ne ad eam non possim accommodare Torquatos nostros?
Quid est quamobrem quisquam nostrûm Censorias subscriptiones omnes fixas & in perpetuum ratas putet esse oportere? Cic. pro Cluent. 132.
Quid, quid? Emphasis. Ter. Eun. 3. 2. 51. Quid, quid aliud volui dicere? Donatus, pro, Quid aliud? Ibid. 5. 3. 1. Quid, quid venire in mentem nunc possit mihi, quidnam?
Quid, quid præterea, quid aliud. Cic. pro Cæcin. 24. Quid testes, quid aiunt? P. Vetilius propinquus Ebutii, se Ebutio cum armatis servis venisse advocatum. Quid præterea? fuisse complures armatos. Quid aliud? minatum esse Ebutium Cæcinnæ.
Quid? senem quoad expectatis vestrum? Ter. Phorm. 1. 2. 97. Donatus, Animadverte Quid secundum morem quotidianum tum dici, quum sit transitus a mentione alterius rei ad alteram. Idem Phorm. 5. 3. 28. Age fiat: quid, illa filia amici nostri, quid futurum est? In hoc genere loquendi accipitur Quid, quasi pro Autem: ut sit sensus, Senem autem vestrum quoad expectatis? Et, Illa autem amici nostri filia, quid futurum est? Cic. in Partit. 4. Quid orationis, quot sont partes? h. e. Orationis autem quot sunt partes?
Quid, contemnendi adverbium, sive interjectio, vel potius ironice ac jocose dictum. Cic. 7. Fam. 1. Nosti enim reliquos ludos, quid? ne id quidem leporis habuerunt quod solent mediocres ludi.
Quid? tu me hoc mandasse existimas, ut, &c. Cic. 2. Fam. 7.
Quid est, si non hoc contumelia est? Ter. And. 1. 5. 2. Cic. 2. Verr. 29. Quid est quæso Metelle judicium corrumpere, si hoc non est?
Quid pater, vivitne? h. e. Quid de patre? Plaut. Capt. 2. 2. 32. Et Ibid. 31. Quid divitiæ, suntne optumæ?
Quid, qui pecuniæ cupiditate, qui voluptatum libidine feruntur, quorumque ita perturbantur animi, ut non multum absint ab insania, quod insipientibus contingit, omnibus his nullane est adhibenda curatio? Cic. 3. Tusc. 4.
Quid ergo, sive igitur est? Cic. pro Rosc. Amer. 39. De hisce omnibus rebus me dicere oportere intelligo. Quid igitur est? non eodem modo de omnibus. Ibid. 55. Vident omnes qua de causa huic inimicus venias: sciunt hujusce pecunia te adductum esse. Quid ergo est? &c.
Quid amplius vultis? Cic. pro Rosc. Amer. 32. Patrem meum, quum proscriptus non esset, jugulastis: occisum in proscriptorum numerum retulistis, me domo mea per vim expulistis, patrimonium meum possidetis. Quid vultis amplius?
Quid mecum est tibi, aut tecum? Plaut. Curcul. 5. 3. 10. Cic. pro Cluent. 172. Quid huic cum Habito? nihil. Idem pro Quint. 55. Quid mihi, inquit, cum ista sanctimonia & summa diligentia?
Quid Antonio cum, &c. Cic. 10. Philipp. 11. Cum Illyrico vero, & cum Vatinii legionibus quid erat Antonio? i. e. Quid ad eum pertinebant? Budæus.
Quid quidem tibi? pro Quid ad te? Cic. 4. Att. 7. Alii aliter leg.
Quid, quod; modus dicendi quum quis interrogatur. verbi gratia, Quid, quod me etiam occidere vult? Cic. 4. Acad. 95. Quid, quod eadem illa ars quasi Penelope telam texens, tollit ad extremum superiora: utrum ea vestra, aut nostra culpa est? Ibid. 26. Quid, quod si ista vera sont, ratio omnis tollitur?
Quid, quod; sæpius repetitum. Cic. 1. de Nat. Deor. 109. Quid, quod ejusdem hominis in meum aliæ, aliæ in tuum? Quid, quod earum rerum quæ nunquam omnino fuerant, &c.
Quid, quum ipse Antiochus dissentit quibusdam in rebus, ab his quos amat Stoicis, nonne indicat non posse illa probanda esse sapienti? Cic. 4. Acad. 133.
Quid illi fiet? Quid illi faciam? Quid illi factum est? Vetusta locutio, pro eo quod quidam admirantes, vel accepta aliqua calamitate, aut jactura, dicunt, Quid de illo fiet? quid de illo faciam? quid de illo factum est? Plaut. Merc. Sed quid nunc illi fiet? Idem Most. 3. 2. 90. Quid mihi fiet tertio, qui solus facio facinora Immortalia?
Quid illo fiet? Cic. 6. Att. 1. Quid illo fiet, quem reliquero? Idem 14. Fam. 4. Sed quid Tulliola mea fiet? Idem de Lege Agrar. 71. Quæro, si qui velint vendere, non fuerint, quid pecunia fiet?
Quid facerem? Virg. 1. Ecl. 41.
Quid faceret? Cic. 3. Off. 60. Stomachari Cannius: sed quid faceret? nondum, &c.
Quid faceret aliud? Cic. 3. de Orat. 84. Valerius quotidie cantabat, erat enim scenicus: quid faceret aliud?
Quid sciam? Ter. And. 4. 5. 52. Eho inepta, nescis quid sit actum? M. quid sciam? Nisi legendum est, Quî sciam, i. e. Quomodo, aut unde sciam. aut videtur esse Quid sciam, ut illud supra, Quid ego nesciam factum?
Quid si, venusta locutio, pro eo quod quis dicat, Quid futurum est, si; vel, rectumne fuerit, si; vel, quid dicas, aut censes, si. Plaut. Asin. 3. 3. 130. Quid si optaro? LE. eveniet. Ter. Phorm. 1. 4. 35. Satin' sic est? G. non. A. quid si sic? G. propemodum. A. quid si sic? G. sat est. Idem Eun. 5. 2. 36. Quid si hoc quispiam voluit deus?
Quid tibi videtur: adeon' ad eum? Ter. And 2. 1. 17. Plaut. Mostel. 3. 3. 1. Quid tibi visum est hoc mercimonii?
Quid vis tibi? aut quid quæris? Ter. Heaut. 1. 1. 9.
Quid eo? pro Ad quid? Ter. Hec. 5. 3. 11. Propere curre ad Pamphilum. P. quid eo? B. dic me orare ut veniat.
Quid verbis opus est? reticentiæ forma, pro eo quod quis dicat, Quid cupis præterea? quid multa? Ter. Phorm. 1. 2. 25. Cœpi advorsari primo: quid verbis opus est? seni fidelis dum sum, scapulas perdidi.
Quid multa? Utuntur auctores hoc interrogandi genere, quum properant ad eventum rei, & quum multis sigillatim enumeratis & commemoratis, significant longum esse cætera persequi. Cic. 1. Att. 10. Si unquam mihi ἐπιχειρήματα suppeditaverunt, illo tempore. Quid multa? clamores tanti fuerunt, ut ego brevior sim, quod eos usque isthinc exauditos putem. Hor. 1. Serm. 6. 82. Lambinus.
Quid multa? Cic. 3. Off. 59. Gravate ille primo: quid multa? impetrat. Idem 1. Att. 8. Quid multa? vereor, &c.
Quid multa verba? Ter. Eun. 3. 5. 20. Primam dices scio, si videris: quid multa verba? amare cœpi.
Quid multis moror? Ter. And. 1. 1. 87.
Quid dicam? Cic. 2. de Nat. Deor. 160. Quid multitudinem, suavitatemque piscium dicam? Festinantis sunt verba, & exaggerantis. Budæus.
Quid ita? una pars orationis, inquit Donatus, pro Quamobrem. Ter. And. 2. 1. 14. Si id facis, hodie postremum me vides. P. quid ita? C. hei mihi, vereor dicere.
Quid ita? quia, &c. Cic. pro Rosc. Amer. 34. Estne hoc illi dicto atque facto Fimbriæ non simillimum? Accusatis Sext. Roscium. Quid ita? quia de manibus vestris effugit, quia se occidi passus non est. Ter. Eun. 4. 4. 58. Thais jam aderit. PY. quid ita? D. quia quum inde abeo, &c.
Quid ita non? Ter. Phorm. 4. 1. 2.
Quid ita tantum? Ter. Eun. 5. 5. 17. Qua audacia tantum facinus audet? P. quid ita tantum?
Quid tibi huc? Plaut. Bacch. 1. 1. 6. Ter Heaut 3. 2. 7. C Syre. S. hem. C. quid tu istic? &c.
Quid mea refert? Ter. Phorm. 4. 5. 11 Quid tua (malum) id refert?

Quid nostra? pro, Quid nobis confert? quid nos juvat? Cic. ad Brut. 17.

Quid interest, utrum Prætor imperet, vique cogat aliquem de suis bonis omnibus decedere? an hujusmodi judicium det, &c. Cic. 4. Verr. 43.

Quid postea? Cic. pro Muren. 26.

Quid tum inde? Cic. pro Muren. 26.

Quid tum? Ter. Heaut. 3. 3. 41. Huic drachmarum hæc argenti mille dederat mutuum. c. quid tum? s. ea mortua est. Cic. 5. Tusc. 107. At multantur bonis exules. Quid tum? Parumne multa de toleranda paupertate dicuntur?

Quid tum si fuscus Amyntas? Virg. 10. Ecl. 38.

Quid tum postea? Ter. Adelph. 4. 5. 15. Neque enim diu huc commigrarunt. æ. quid tum postea? m. virgo est cum patre. Idem Hec. 4. 1. 37. Quid tum postea, si modeste ac raro hoc facit? Ubi Donatus, Idiotismus, quo contemnimus crimina leviora.

Quid deinde? Ter. Eun. 4. 8. 24. Dicam. quid deinde? h. e. Quid postea? subaudi Dicam.

Quid, pro In quo. Cic. de Amicit. 30. Quid enim Africanus indigens mei? minime hercle. Quintil. Quid tibi tantum malum feci? quid offendi?

Quid istic? adverbium est ægre concedentis, inquit Donatus. Ter. Eun. 2. 3. 96. Quid istic! si certum est facere, facias: verum ne post conferas culpam in me.

Quid nunc agimus? consilium quærentis est, inquit Donatus. Ter. Eun. 4. 7. 41.

Quid quæris? ornate dictum, pro Quid vis præterea? Quid plura? Quid vis dicam? Sic loquuntur scriptores, quum paucis rem expedire volunt. Cic. 1. Att. 11. Quid quæris? nunc ut ad privata redeam? Eidem, lib. 10. 13. Quid quæris? atque jubebat. Est enim suspicio illa domestici mali & sermonis Lurtiani. Hor. 1. Epist. 10. 8.

Quid censes eos esse facturos, qui omnino virtutem a bonorum fine segregaverunt, Epicurum, Hieronymum, &c. Cic. 4. de Finib. 49.

Quid cum illis agas, qui neque jus, neque bonum atque æquum sciunt? Ter. Heaut. 4. 1. 29. Cic. pro Cecin. 30. Quid huic tu homini facias?

Quid facias! ut homo est, ita morem geras. Ter. Adelph. 3. 3. 76.

Quid nisi, usurpavisse antiquos testis est Afranius in Epistula, Me auctore mater abstinebis: quid nisi? Festus.

Quid aliud nisi. Cic. 1. Tusc. 75. Num quid aliud agimus, quum, &c. quum a negotio omni sevocamus animum? quid, inquam, tum agimus, nisi animum ad seipsum advocamus?

Quid dicam, vel Quid loquar; pro Mitto, & Non dico, Prætereo. venusta loquendi forma, quum aliquid nos tacere simulamus, quod tamen exprimimus. Cic. 2. de Nat. Deor. 129. Quid dicam quantus amor sit bestiarum in educandis custodiendisque iis quæ procreaverunt? Idem 2. de Nat. Deor. 128. Quid loquar quanta ratio in bestiis appareat!

Quid, aliquando in oratione vacat. Cic. 4. Fam. 1. Trebatio mandavi, ut siquid tu eum velles ad me mittere, ne recusaret. Idem 13. Fam. 73. Nisi quid existimas in ea re violari existimationem tuam. Budæus.

Quid, pro Quid fecit. Cic. Patruus, inquit, meus cum Saturnino fuit. Quid pater? quicum? quid vicini, propinqui, &c.

Quid est factus? Varr. Quid funus? Quod funus? quid est factum? i. e. Quid est quod accidit?

Quid enim? hac interrogatione Latini uti solent, quum significare volunt se recte sentire, vel verum dicere, neque eum, quicum loquuntur, contra dicere quicquam posse, ut intelligere licet ex illo loco L. Luceii ad Cic. 5. Fam. 14. Quid enim? tu solus aperta non videbis, qui propter acumen occultissima perspicis? Sic Hor. 1. Serm. 1. 7.

Militia est potior: quid enim? concurritur, &c. i. e. Quid est, quod contra dici possit, quamobrem ita non fit? Ex Lambino.

Quid enim? Cic. 2. de Finib. 93. Quid enim? summus dolor plures dies manere non potest? Vide ne etiam menses. Ut γὰρ apud Græcos interrogationi congruit. Budæus.

Quid enim aliud quam admonendi essetis, ut morem traditum a majoribus servaretis? Livius.

Quid enim censes? si L. Mummius videret, &c. Utrum putaret, &c. Cic. in Parad. 5.

Quid enim, ad amicosne confugiam? Cic. 5. Fam. 15.

Quidam, quædam, quoddam vel quiddam; cujusdam. [εἷς τίς, ποιός τις, δεῖνα] Personam certam dicit, & singulare potius signum est, quam particulare. Ter. Eun. 3. 2. 30. Neque pugnas narrat, neque cicatrices suas ostentat, neque tibi obstat, quod quidam facit.

Quidam ex advocatis, homo & honoribus populi ornatus, & summa virtute præditus dixit. Cic. pro Cluent. 177.

Quidam de collegis. Cic. 11. Fam. 21.

Certus quidam. Cic. 1. de Orat. 183. Quæ si judicarentur certis quibusdam verbis, non novis nuptiis fieri cum superiore divortium.

Cujusdam modi. Cic. 4. de Finib. 25. Sumus igitur homines: ex animo constamus & corpore: quæ sunt cujusdam modi. i. e. Non cujuslibet.

Magni cujusdam hominis & persapientis videtur. Quint. Cic. de Provinc. Consul. 44. Cic. 2. de Orat. 298. Crassi quidem responsum excellentis cujusdam est ingenii, ac singularis.

Quiddam divinum, quiddam portenti simile: pro Nescio quid vel quidvis. Cic. 1. Acad. 33. Ut in his quiddam divinum esse diceret. Idem 3. de Legib. 23. Ego enim fateor in ista ipsa potestate inesse quiddam mali. Et 2. de Orat. 298. Cui quiddam portenti simile esse visum est. Alia exemplaria legunt, Cui quidam.

Quidem, Adv. affirmandi. [μὲν, γοῦν, γέτοι] i. e. Certe. Duobus autem tribusve modis in oratione accipi solet, Uno, ad distinguendas res. ut, Ego quidem scribo, tu vero legis, ille autem dormit. In quo modo his duabus tantum dictionibus jungitur Vero, & Autem. Altero, quasi per exceptionem ejus quod affirmes. Quintil. in Infami, Torquebis quidem filium, sed fatebitur mater. Cic. 3. Off. 39. Atqui hoc loco philosophi quidam, minime mali illi quidem, sed non satis acuti, &c. Et sequuntur istæ dictiones, Verum, veruntamen, sed tamen, at, attamen, cæterum. Idem ad Brut. 15. Suspicor illud tibi minus probari, quod ab tuis familiaribus, optimis illis quidem viris, sed in Republica rudibus non probatur. V. Vallam lib. 2. cap. 23. Tertio modo, Quum nulla sequitur ex prædictis conjunctionibus, ut apud Cic. de Amicit. 9. Aut enim nemo (quod quidem magis credo) aut si quisquam, ille sapiens fuit.

Tu quidem, ut Ille quidem: sequente semper adversativa conjunctione. Cic. pro Planc. 52. Fortius tu quidem quam nonnulli defuncti honoribus, sed apertius quam, &c.

Non tu quidem, sed. Cic. 2. Philipp. 107. Collegam quidem de cœlo detraxisti: effecistique non tu quidem etiam nunc, ut sit similis tui, sed certe ut dissimilis esset sui.

Vos quidem. Cic. 8. Att. 9. Num igitur peccamus? minime vos quidem, sed tamen signa conturbantur, quibus voluntas a simulatione distingui posset.

Ille quidem. Cic. de Clar. Orat. 115. Q. Mutius enucleate ille quidem, & polite, ut solebat, dixit, nequaquam autem ea vi atque copia, quam genus illud causæ postulabat. Idem 2. in Catil. 10. Essent illi quidem desperandi: sed tamen essent ferendi.

Id quidem ago, & tacitus Lycida mecum ipse voluto. Virg. 9. Ecl. 37.

Ea quidem, ut Illa quidem. Cic. 10. Att. 11. Quæ de fratre meo scribis, sunt ea quidem parum firma, sed habent nihil ὕπουλον. Alii legunt Equidem.

Minus quidem illa severe, quam decuit, non tamen omnino dissolute. Cic. 6. Philipp. 1.

Nunc quidem. Cic. 1. Verr. 18. Hanc habent arcem socii, minus munitam aliquando nunc quidem quam antea: veruntamen siqua reliqua illis spes est, ea tota posita in lege est.

Jungitur etiam dictioni ne, sed interjecta semper una dictione: & hoc, quum aliquid vehementer negare cupientes, id quod minus quoque est, negamus. Ut cupientes negare nos aliquem Romæ pulsasse, nos Romæ fuisse negemus. Tune illum Romæ pulsasti? Ne fui quidem Romæ. Interdum una tantum pars negatur: & altera negata intelligitur, ut in exemplo prædicto. Interdum utraque exprimuntur, ut, Non solum homines non times, sed ne deum quidem.

Ne, vel nec quidem. Cic. 10. Fam. 2. Quapropter in privatis rebus, nullum neque officium, neque studium meum desiderabis: ne in publicis quidem, siquid erit in quo me interesse necesse sit, unquam deero, ne cum periculo quidem meo, dignitati tuæ.

Et quidem, vel Ac quidem, pro Atque etiam. Cic. de Clar. Orat. 22. Nobis vero, inquit Atticus, & vehementer quidem. Subaud. Placet. Idem 2. Att. 19. Tantum doleo, ac mirifice quidem.

Et quidem, pro Et certe. Cic. 2. de Divin. 93. Post Solstitium Canicula exoritur, & quidem aliquot diebus.

Quidem certe. Cic. 1. Fam. 9. Illud quidem certe nostrum consilium jure laudandum est. Et 2. Q. frat. Aliud hoc tempore de Repub. nihil loquebantur: agebatur quidem certe nihil. Et pro Quint. 1. Qui ut summa haberem cætera, temporis quidem certe vix satis habui.

Quidem hercle certo, vel certe. Ter. Phorm. 1. 3. 12. Nam tua quidem hercle certo vita hæc expetenda, optandaque est. Idem And. 2. 2. 10. Mea quidem hercle certe in dubio est vita.

Quidem profecto. Cic. 6. Att. 5. Nunc quidem profecto Romæ es. Et 10. 4. Hoc quidem est verum profecto.

Quidnam, interrog. [τί μὴν] Ter. Phorm. 1. 4. 6. Quidnam ille commotus venit? Cic. 3. Tusc. 56. Quidnam dici potest quamobrem, &c. Quidnam, sine interrogatione, pro Quid. Ter. Eun. 5. 4. 1. Reviso quidnam Chærea hic rerum gerat. Cic. 14. Attic. 20.

Quidni, [πῶς δ᾽, πῶς γὰρ οὔ, τί μὴν] Confirmandi adverbium, Cur non? Ter. Eun. 1. 3. 36. Patris cognatum atque æqualem Archidemidem nostin'? p. quidni? Cic. 2. Off. 75. Laudat Africanum Panætius, quod fuerit abstinens: quidni laudet? sed in illo alia majora

Quid ego ni negem, qui egomet sciam? pro Quidni ego negem. Plaut. Amph. 1. 1. 278.

Quidpiam, cujuspiam. [τὶ] Aliquantulum. Ter. And. 2. 6. 7. Num illi molestæ quidpiam hæ sunt nuptiæ? Quidam scribunt Quippiam.

Quidque, cujusque. [ἓν ἕκαστον] Columel. lib. 12. cap. 7. Tum quidque vase conditur. Cic. 6. Verr. 35. Ede mihi scriptum quid argenti in provincia Sicilia pararis, unde quidque aut quanti emeris.

Qui in sua quidque arte optime faciant. V. quicque.

Quidquid, V. quicquid.

Quidvis, V. quivis.

Quidum, V. qui.

Quies, ētis. f. [ἡσυχία, ἠρεμία, ἀτρεμία] Cessatio a quocunque opere: unde etiam pro Somno sumitur.

Potest facere genitivum quietis, & quiei quintæ declinationis. Unde & requies, requiem & requietem accusativum facit.

In quiete, & Secundum quietem. Cic. 1. de Divin. 43. Quæ ei secundum quietem visa sunt. Ibid. 53. Ei visum in quiete egregia facie juvenem, &c. Sil. lib. 13. 56.

— medios inter somnos, altamque quietem.

Cura quietis. Ovid. 3. Met. 437.

Quies, Requies, tranquillitas, laxamentum, otium, vacatio, cessatio, remissio, finis.

Quies & tranquillitas. Cic. 1. de Orat. 2. Qui locus quietis & tranquillitatis plenissimus fore videbatur.

Mors, laborum aut miseriarum quies. Cic. 4. in Catil. 7.

Nec eum labor ad quietem revocavit. Cic. pro Lege Manil. 40.

Quies & remissio. Cic. pro Cæl. 39. Quem non quies, non remissio, non æqualium studia, non ludi, non convivia delectarent.

Animi quies. Ovid. 4. de Pont. 9. 91.

Omnibus una quies operum. Virg. 4. Georg. 184.

Sub his facta quies. Celsus lib. 4. cap. 11.

Veniat quies. Celsus lib. 6. cap. 6. Noctu vero quo commodior quies veniat, non alienum est, superimponere candidi panis interiorem partem ex vino subactam.

Quies doctrinarum, Quieta literarum vacatio. Plin. lib. 18. cap. 28.

Quies, Pax. Plin. lib. 15. cap. 30. Ipsa laurus pacifera, ut quam prætendi etiam inter armatos hostes quietis sit indicium.

Quies, Tranquillitas, serenitas aeris vel elementia. Virg. 2. Georg. 344.

Si non tanta quies iret frigusque caloremque
Inter, & exciperet cæli indulgentia terras.

Quies, Otium. Virg. 9. Æn. 187.

Aut pugnam, aut aliquid jandudum invadere magnum
Mens agitat mihi: nec placida contenta quiete est. Servius.

Vobis parta quies, nullum maris æquor arandum. Virg. 3. Æn. 495.
Portus æterna placidus quiete. Senec. Agam. 7.
Quies & Vigilia, opponuntur. Quintil. lib. 7. cap. 3. Refert enim convivium præcesserit an tristitia, labor an otium, vigilia an quies.
Adversa. Sil. lib. 15.
Amica. V. AMICUS.
Blanda. Stat. 2. Sylv. 2. 140.
Dura quies, Mors. Virg. 10. Æn. 745.
Fremebunda. Stat. 5. Theb. 244.
Grata. Hor. 1. Epist. 18. 6.
Impacata. Claud. 1. in Ruff. 71.
Imperiosa. Claud. Cons. Mall. Theod. 241.
Infesta miseria. Lucret. lib. 5. 981.
Insidiosa. Stat. 1. Sylv. 4. 57.
Mira quies pelagi. Stat. 2. Sylv. 2. 26.
Modica. V. MODUS.
Nocturna. Senec. Hippol. 2.
Obscura quies. i. e. Ignoti & humiles homines. Senec. Hippol. 11.
Opaca. Stat. 10. Theb. 89.
Præsaga. Stat. 10. Theb. 318.
Secura quies, & nescia fallere vita. Virg. 2. Georg. 467.
Segnis. Sil. lib. 3. 166.
Sopita. V. Sopitus, in SOPOR.
Summa. Lucret. lib. 2. 310.
Tranquilla. Lucan. lib. 1. 261.
Tremefacta. Stat. 1. Achill. 247.
Et nunquam turbata quies. Stat. 3. Sylv. 5. 86.
Vesana. Lucan. lib. 7. 764.
Quietes, Cubilia. Lucret. lib. 1. 405.

Nanque canes ut montivagæ persæpe ferai,
Naribus inveniunt intecta, fronde quietes.

Abrupta. V. ABRUMPO.
Capere quietem. V. CAPIO.
Dedit feram per membra quietem. Virg. 8. Æn. 30.
Cura non dat quietem membris. Virg. 10. Æn. 217.
Dare parva tempora quieti. Ovid. 3. Amor. 6. 10.
Datur hora quieti. Virg. 5. Æn. 844.
Imus ad quietem integri, cui Onusti cibo opponitur. Cic. 1. de Divin. 60. Quæ quidem multo plura evenirent, si ad quietem integri iremus: nunc onusti cibo & vino, perturbata & confusa cernimus. De somniis.
Excutitur terrore quies. Ovid. 4. Fast. 667.
Expellere quietem. Sil. lib. 15. 550.
Fugit pigra quies, inersque somnus. Stat. 1. Sylv. 6. 91.
Impetrare studiis quietem. Quintil. in Procem. lib. 1.
Irrigat placidam per membra quietem. Virg. 1. Æn. 695.
Irrorat quietem oculis somnus. Sil. lib. 10. 357.
Laxaverat artus inopina quies. Virg. 5. Æn. 857.
Laxarant membra quiete. Virg. 5. Æn. 836.
Levare dulci membra quiete. Ovid. de Rem. Amor. 206. al. Pingui.
Mandare corpus quieti. Lucret. lib. 4. 846.
Mitigare febrem quiete & abstinentia. Quintil. lib. 2. cap. 17.
Pati quietem. Claud. 2. in Ruff. 7.
Pressit oculos languida nocte quies. Virg. 12. Æn. 909.
Pressit dulcis & alta quies jacentem. Virg. 6. Æn. 522.
Reddere se quieti. Senec. Hippol. 4.
Retineri quiete. Quintil. lib. 1. cap. 3.
Rupta quies populis. Lucan. lib. 1. 239.
Sequitur vina quies. Ovid. 2. Fast. 305.
Sopitus quiete. Lucret. lib. 3. 1051.
Suscitare e molli quiete. Catul. 78. 3.
Tradere se quieti, Quiescere. Cic. 1. de Divin. 61. At qui salubri & moderato cultu atque victu quieti se tradiderit, ea parte, &c.
Turbare quietem alicujus. Propert. lib. 1. 3. 17.
Quietes in plurali. Sallust. Catil. 15. Nanque animus impurus diis hominibusque infestus, neque vigiliis, neque quietibus sedari poterat. Cic. 1. Off. 103. Joco uti illo quidem licet, sed sicut somno & quietibus cæteris.

QUIES, Dea apud Romanos, cui fanum extra urbem via Lavicana sacratum fuit. Alexander lib. 2. cap. 4. Et lib. 4. cap. 16. Næniæ quoque sacellum, quod cantu querulo funeribus preesset, pari exemplo ab urbe semotum, extra portam Viminalem statuerunt: sicut fanum Quietis via Lavicana, & Rediculi extra portam Capenam, quod secundo Punico bello constructum fuisse constat. Item, Collina, inquit, porta eo dicta quod anfractus multiplices circum haberet, & partim edita, partim declivia essent loca ad eam: extra eam Veneris Erycinæ, & Quietis templa fuere, & juxta campus Sceleratus: in quo incesti damnatas, vivas defodere Vestales Romani assueverant.

QUIES, ētis. Adj. Antique. Nævius,

Jamque ejus mentem fecerat fortuna quietem.

QUIETĀLIS, e. a Quiete dea Romanorum, de qua & jam diximus; & scribunt Augustinus lib. 4. de Civitate Dei, & T. Liv. lib. 4. 41.
Orcus Quietalis. Lilius Syntag. 1.

QUIETĀLUS, ab antiquis dicebatur Orcus. Festus.

QUIESCO, quiēvi, quiētum, [ἠρεμέω, ἀτρεμέω, ἡσυχάζω, παύομαι] ēre. In otio esse, vacare a labore, cura, officio, negotio: unde etiam pro Dormire sumitur. Cic. pro Rosc. Amer. 65. Propterea quod qui tantum facinus commiserunt, non modo sine cura quiescere, sed ne spirare quidem sine metu possunt. Idem 6. Verr. 32. Eo quum venio, Prætor quiescebat. Virg. 10. Ecl. 33.

—ô mihi tum quam molliter ossa quiescant, &c.

Infelix, tota quicunque quiescere nocte Sustinet. Ovid. 2. Amor. 9. 39.
Bene placideque quiescas. Tibul. lib. 2. 4. 49.
Pulveris exigui jactu compressa quiescent. Virg. 4. Georg. 87. De certaminibus apum.
Placidaque ibi demum morte quievit. Virg. 9. Æn. 445.
Quiescere in propria pelle. Hor. 1. Serm. 6. 22.

—in propria non pelle quiessem. Proverbiale est, sumptumque videtur a vestitu, & calceis, quæ tanquam hominum pellis est. Nam libertinus latum clavum, senatorii ordinis proprium, & calceos lunatos si gerat, intra pellem suam quiescere non putetur. Nisi quis a Cumano asino tractum putet, qui leonem mentiebatur leonis exuvio. Turnebus.

Conticuit tandem, factoque hic fine quievit. Virg. 3. Æn. 718.
Quiescere dicitur, Qui non est insolens & inquietus. Ter. in prol. Andr. 22. Dehinc ut quiescant porro moneo, & desinant maledicere.
Quiescere, Abstinere, & supersedere. Cic. pro Planc. 90. An si unquam in me vitæ cupiditas fuisset, ego mense Decembri mei Consulatus omnium parricidarum tela commossem, quæ, si viginti quiessem dies, in aliorum jugulum Consulum recidissent. Gell. lib. 2. cap. 28. Statuere atque edicere quiescebant. i. e. Abstinebant, & supersedebant.
Quiescas, vel quiesce: h. e. Sine, vel desine. Ter. And. 3. 4. 19. Corrigere mihi gnatum porro enitere. D. faciam hercle sedulo. S. potes nunc dum animus irritatus est. D. quiescas. Cic. 3. Verr. 134. Iste Rabonium quiescere jubet, & simul ei nonnullam spem societatis ostendit.
Quiesce tu, cujus pater cubito se emungere solebat. Auctor ad Heren. lib. 4. 68.
Quiescere per aliquem. Cic. 10. Fam. 1. Nunquam per M. Antonium quietus fui. Quasi dicat, Semper adversatus est mihi, & persecutus est me.
Æquora alta quierunt. Virg. 7. Æn. 6.
Æquora sæva quierant. Virg. 4. Æn. 523.
Arma quierunt. Sil. lib. 7. 253.
Bella quierunt. Lucan. ad Pison. 26.
Cineres collapsi, & flamma quievit. Virg. 6. Æn. 226.
Corpus & mens sopita quiescunt. Lucret. lib. 3. 933.
Livor pascitur in vivis, post fata quiescit. Ovid. 1. Amor. 15. 39.
Opus quievit tuis humeris. Ovid. 2. de Ponto, 9. 60.
Potentia in hoc solo genere quiescit. Cic. pro Cecin. 71.
Voces hominum quiescebant. Ovid. 1. Trist. 3. 27.
Quiescas cætera; activum. Plaut. Milit. 3. 3. 53. Potin' ut hominem mihi des? quiescas cætera. Quasi dicas, Ne de cæteris sis solicitus, sine ea. Idem, Quiesce istam rem: ego certe videro.
Quiesce hunc tumultum qui est ante ostium. Plaut. Most. 5. 2. 5.
Quiescere, Permittere, sinere. Cic. 7. Att. 9. Aut si per Trib. pleb. non patiatur, tamen quiescat rem adduci ad interregnum.
Quiesci, impersonale. Ter. Andr. 4. 2. 8. Quibus quidem quam facile poterat quiesci, si hic quiesset.

QUIĒTUS, a, um. [ἥσυχος, ἡσύχιος, ἕκηλος, εὔκηλος] Partic. Plaut. Amph. 1. 1. 15.
Quietus esto. Ter. Phorm. 4. 5. 1. Quietus esto, inquam: ego curabo, nequid verborum, &c. Ubi Donatus, Quietus, securus, ab eo quod præcedit, id quod sequitur.
Quietus esto de. Plaut. Curc. 4. 2. 6. Meminero: de isto quietus esto.
Quietum aliquem reddere, Efficere ut quiete & secure vivat. Ter. Eun. 2. 2. 46.
Æquor quietius. Hor. Epod 10. 11.
Aer quietus. Virg. 5. Æn. 216.
Amnes quietos irritat diluvies. Hor. 1. Carm. 29. 40.
Animus. Virg. 1. Æn. 307.

—in primis regina quietum
Accipit in Teucros animum, mentemque benignam.

Animus solutus & quietus. Cic. pro Rosc. Com. 43. Hoc ego loco, soluto & quieto sum animo: & quorsum recidat responsum tuum, non magnopere laboro.
Animo quieto vivere. Cic. 2. Tusc. 2. Qui id quod vitari non potest, metuit, is vivere animo quieto nullo modo potest.
Annus. Liv. 2. 18. Bellum indictum, tacitæ induciæ quietum annum tenuere.
Dies cælestium quieti. Cic. 2. de Legib. 19.
Ense quieto latus securum. Stat. 1. Sylv. 1. 43.
Exilium quietius oro. Ovid. 2. Trist. 578.
Gentes agitare quietas. Virg. 10. Æn. 71.
Homo quietissimus. Cic. 6. Verr. 40. Primo mirum omnibus videri Diodorum reum hominem quietissimum, &c.
Inane quietum. Lucret. 2. 238.
Mente quieta consistere. Cic. 2. de Divin. 149.
Nox quieta. Valer. 6. Argon. 158.
Officio quieto fungi. Ovid. 5. Trist. 12. 19.
Ossa quieta precor tuta requiescite in urna. Ovid. 3. Amor. 9. 67.
Pax. Senec. Thyeste 7.
Regnum. Hor. 1. Carm. 12. 33.
Respublica quieta, & Turbata, contraria. Cic. 2. in Catil. 19.
Sedes. Virg. 1. Æn. 209.
Sermo quietus & remissus. Cic. de Senect. 28.
Somni quieti. Senec. Herc. furent. 10.
Vitam traducere quietam & otiosam. Cic. de Senect. 82.
Urbs quieta, & immunis belli. Virg. 12. Æn. 559.
Superl. Valde quietus. Plin. 10. Epist. 229. ad Trajanum, Ad quam spem alioqui quietissimam hortatur natalium splendor, &c. De amico loquitur, cui præturam petebat.

QUIETŪRUS, a, um. Partic. [ἡσυχάσων] Cic. 2. de Orat. 236. Videmur enim quieturi fuisse, nisi essemus lacessiti.

QUIĒTE, Adv. [ἡσύχως, ἠρέμα, ἀτρέμας] Cic. de Senect. 13. Quiete, & pure, & eleganter actæ ætatis placida ac lenis senectus.
Quietissime se recipere. Cæs. 3. Bell. Civil. cap. 46.

QUIESCENTIA, æ. f. Idem quod Quies. Firmic. lib. 1. cap. 3.

QUILĪBET, quælibet, quodlibet vel quidlibet; cujuslibet. [ὅστις, ὁτιοῦν, ὅστις θέλει] Unus quem tibi capere libet. Hor. 1. Serm. 2. 126.

Ilia & Ægeria est, do nomen quodlibet illi, i. e. Quodcunque placet, non tamen omne nomen. Ovid. 1. de Arte Am. 414.

Pollicitis dives quilibet esse potest. Sueton. in Tiber. Non cessavit efflagitare aliquem cujuslibet ordinis custodem factis atque dictis suis. Justin. de Hered. instit. Cuilibet conditioni obtemperare tutus est. Cic. 4. Acad. 5. Ad vos nunc refero quem sequar: modo nequis illud tam ineruditum absurdumque respondeat, quemlibet modo aliquem.

Indoctus

Indutus quidlibet. Hor. 1. Epist. 17. 28.
Garrire quidlibet. Hor. 1. Serm. 9. 13.
Arti cuilibet idoneus. Hor. 2. Epist. 2. 7.
Quibuslibet temporibus egregius Senatus. Liv. 2. 49.
Quolibet modo. Plin. lib. 11. cap. 54.
Quidlibet, pro Vili & obscuro, aut etiam Imperito. Plin. lib. 7. cap. 28. Bis ab Annibale captus, neque enim cum quolibet hoste res fuit.
Non quælibet injuria est, i. e. Non vulgaris, aut parva, aut levis. Caius in l. Si vero. D. Qui satisdat. cog. Sane non quælibet injuria est, duci in jus eum, qui satis idoneum fidejussorem det.
Peritus & Quilibet, veluti contraria. Cic. 2. de Divin. 71. Apud majores adhibebatur peritus, nunc quilibet.

QUIMĀTUS, ûs. m. [πενταετία] ut, Bimatus, & trimatus: hoc est, tempus vel spatium quinque annorum. Plin. lib. 8. cap. 45. Vita fœminis XV annis longissima, maribus XX, robur in quimatu. De bobus.

QUIN, [ὅπως οὐ, ὅτι μὴ, μὴ οὐκ] Adv. varia significat, variusque est ejus usus, ut docet Donatus in Terentium. Gell. lib. 17. cap. 13. Quin particula, inquit, quam Grammatici conjunctionem appellant, variis modis, sententiisque connectere orationem videtur. Perlege caput integrum, ubi multa de hac particula.
Quin, Quod non. Ter. Adelph. 5. 4. 2. Nunquam ita quisquam bene subducta ratione ad vitam fuit, quin res, ætas, usus semper aliquid adportet novi.
Quin, pro Quod. Cic. Non dubito quin eo sis animo, quo ego essem siquid tu me rogares. Ter. And. 1. 2. 1. Non dubium est quin uxorem nolit filius.
Non dubitare quin. Cic. pro Domo, 69. Non quod dubitaret quin ab isto nihil legibus, nihil religionibus, nihil jure esset actum. Idem 5. Att. 11. Non enim dubitabat Zeno quin ab Areopagitis invito Memmio impetrari non posset.
Nihil abest quin. Cic. 11. Att. 15. Prorsus nihil abest quin sim miserrimus. Idem in Orat. 233. Abesse non potest, quin ejusdem hominis sit, probos improbare qui improbos probet. Idem 9. Att. 11. Facere non possum quin cotidie ad te mittam. Cic. 12. Att. 26. Idem pro Quin, dixit Ut non, ut ad Att. lib. 8. 16. Ut ad te nihil dem literarum, facere non possum.
Non possum quin exclamem. Cic. 2. de Orat. 39. Ibid. 66. De musicis rebus non poterit, quin dicat hoc onere suscepto, recusare.
Nemo esset quin hoc se audisse liquido diceret. Cic. 6. Fam. 7. Nemo nostrûm est quin vota victoriæ suæ fecerit.
Nullum intermisi diem quin, &c. Cic. 7. Att. 5.
Ut nequis a me dies intermittatur, quin dem ad te literas. Cic. 8. Att. 12.
Nego ullam gemmam aut margaritam fuisse, &c. quin quæsierit, inspexerit, abstulerit. Cic. 6. Verr. 1.
Dies fere nullus est quin hic Satyrus domum meam ventitet. Cic. 1. Att. 1.
Causæ nihil esset, quin secus judicaret. Cic. pro Quint. 32.
Quin, admirative. Ter. Adelph. 2. 3. 9. Festivum caput! quin omnia sibi post putarit esse præ meo commodo. Legendum est Qui, sine liquida.
Quin, Certe, profecto. Plaut. Amph. 2. 1. 70. At pol quin certa res hanc est objurgare. Idem Men. 2. 3. 74. Hercle quin tu recte dicis.
Quin, Corripiendi vel imperandi vim habet. Ter. Andr. 2. 6. 18. Quidnam est? D. puerile est. S. quid est? D. nihil. S. quin dic quid est.
Quin age, siquid habes. Virg. 3. Ecl. 52.
Quin, Cur non, interrogative sumitur. Ter. Phorm. 1. 4. 33. Quid conterimus operam frustra? quin abeam? Cic. in Somn. Scip. 5. Quin tu aspicias ad te venientem Paulum patrem? Ibid 6. Quid moror in terris? quin huc ad vos venire propero? Idem 7. Fam. 8. Quin tu urges occasionem istam? Et pro Rabir. 18. Quin continetis vocem indicem stultitiæ vestræ? Item 4. Att. 4. Quin tu huc advolas, & invisis illius nostræ Reipub. germanæ?
Quin potius pacem æternam, pactosque hymenæos Exercemus? Virg. 4. Æn. 99.
Quin ergo, quod juvat, quod charum æstimant, id semper faciant, ament, potent. Sallust. in Jugurth.
Quin, Etiam. Ter. Heaut. 3. 3. 21. Syre, pudet me. S. credo: neque id injuria: quin mihi molestum est.
Quin, Imo. Ter. Heaut. 4. 3. 23. Quid dicam? quam causam afferam? S. quin nolo mentiare: aperte ita ut res sese habet, narrato. Idem Eun. 5. 2. 63. Non pol credo Chærea, nisi si commissum non erit. C. quin Pythias tu me servato. Idem Heaut. 4. 4. 15.
Quin, Quin imo. Ter. Adelph. 4. 2. 5. Syre. S. quid ais? C. me quærit? S. verum. C. perii. S. quin tu animo bono es. Virg. 1. Æn. 283. —quin aspera Juno
Quæ mare nunc, terrasque metu, cœlumque fatigat,
Consilia in melius referet. Plaut. Capt. 5. 4. 19. Adduxtin' illum hujus captivum filium? PH. quin, inquam, intus hic est.
Quin potius. Plaut. Casin. 1. 1. 12. Quin potius quod legatum est tibi negotium, id curas atque urbanis rebus te abstines? Plin. Epist. 57. Quin potius illud adnota, quæ putaveris corrigenda.
Quin, Quamobrem. Plaut. Epid. 3. 4. 19. Hic non est locus: Quin tu alium quæras, cui centones farcias. Ter. Andr. 1. 1. 18. Quin tu uno verbo dic: quid est, quod me velis.
Quin, Quare non, vel, ut non. Ter. Adelph. 2. 2. 39. Nunquid vis quin abeam? Plaut. Cistel. 1. 1. 119. Nunquid me vis mater intro quin eam? Donatus.
Quin, Qui non, quæ non. Ter. Hec. 2. 1. 43. Et merito adeo: nam vestrarum nulla est, quin gnatum velit ducere uxorem. Quintil. lib. 7. cap. 2. Quis tam imperitus, quis tam procul a literis, quin sic incipiat? Cic. 7. Verr. 57. Hic mihi etiam audebit mentionem facere Mamertinæ laudationis: in qua quam multa sint vulnera, quis est vestrûm Judices quin intelligat? Ibid. 71. & 140.
Quin, Quin etiam, insuper, præter id. Plaut. Aulul. 2. 4. 34.
Famem hercle utendam si roges, nunquam dabit:
Quin ipsi pridem tonsor ungues dempserat,
Collegit, omnia abstulit præsegmina.

Quin, Quominus. Ter. Eun. 5. 2. 3.
Apud Antiphonem uterque, mater & pater
Quasi dedita opera domi erant, ut nullo modo
Introire possem, quin viderent me Cic. Non idcirco causas Isocrates non defendit, quin id utile esse & honestum existimaret.
Quin taces? correptio est silentium præcipientis, & timorem alicui adimentis, id est, Esto securus: nam tacere, securi est. Ter. Andr. 2. 3. 25.

QUINARIUS, a, um. Adj. [πεμπάς] dicitur Quod quinque complectitur. Plin. lib. 31. cap. 6. Fistulas denûm pedum longitudinis esse, legitimum est. Et si quinariæ erunt, sexagena pondo pendere. V. Octonarius, in OCTO.
Quinarii nummi, quod quinos æris valebant, sicuti Denarii, quod denos. Varr. de L. L. lib. 5.
Quinarius argenteus, quinque libris æris, id est, assibus quinque valebat, hoc est, denarii dimidium. Budæus.

QUINA DENA, vulgo *quindena*, l. Qui quadraginta. §. qui ducenta. Ad legem Falcid. in Pandectis.

QUINCTIA, Gens Patritia Romæ fuit, duabus familiis nobilis, quarum altera Capitolinorum, altera Flaminiorum cognomine utebantur. De his multa historici.

QUINCUNX, quincuncis. m. [πεντάς] Quinque unciæ. ut, Uncia remota de quincunce. Hor. de Arte Poet. 327.
In quincuncem [εἰς πεντάστοιχον] arbores dispositæ cur dicantur, facile ex Quintil. intelligimus, apud quem hæc verba, lib. 8. cap. 3. leguntur, Nullusne ergo etiam fructiferis adhibendus decor? quis negat? nam & in ordinem certaque intervalla redigam eas arbores. Quid enim illo quincunce speciosius, qui in quancunque partem spectaveris, rectus est? Sed protinus in id quoque prodest, ut terræ succum æqualiter trahant. Cic. de Senect. 59. Quum admiraretur Lysander & proceritates arborum, & directos in quincuncem ordines, & humum subactam, atque puram, & suavitatem odorum qui afflarentur e floribus, tum eum dixisse mirari se non modo diligentiam, sed etiam solertiam ejus. Columel. 3. 15. Hæc in quincuncem vinearum metatio expeditissima ratione conficitur. Fortasse autem antiqui sic quincuncem appellaverunt exactam plantarum metationem: ut decussem, exactam spatii divisionem. Hæc Budæus. V. Virg 2. Georg. 277. seqq. Cæs. 7. Bell. Gall. cap. 73. Ante hos obliquis ordinibus in quincuncem dispositis scrobes trium in altitudinem pedum fodiebantur. Varr. 1. de R. R. cap. 7. In quincuncem prope sint ordines atque intervalla modica. Baysius, Arborum ordines dicuntur in quincuncem digesti, quando secundi ordinis arbores paribus intervallis sic disponuntur, ut figuram quincuncialem servare adinvicem videantur. Glareanus in Commentarios Cæsaris, quincuncialem ordinem putat dictum, quasi quinpunctialem, ut sit Quincuncialis ordo, qui in quovis quadrato centro ipsius quatuor angulorum punctis comparatur. Aspectu enim sic fiunt quinque hoc modo ⁙ Quod si plura quadrata connecti intelligamus, emerget totius jugeri forma sub ordine & aspectu quincunciali ad ad hanc formam,

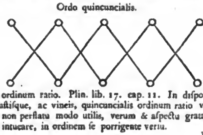

Quincunx, Jugeri pars tertia, & una duodecima, hoc est, quinque unciæ. Dividitur enim jugerum, ut as, in uncias duodecim. Columel. lib. 5. cap. 1. Pars tertia & una duodecima, pedes duodecim millia, hoc est, quincunx.
Quincunx, Mensuræ genus paulum supra dimidiam heminam continens. Martial. lib. 1. 28.
Hesterna tibi nocte dixeramus
Quincunces puto post decem peractos. h. e. Post epotos decies quinque cyathos. V. Budæum lib. 5. de Asse. Idem lib. 2. 1.
Te conviva leget misto quincunce, &c.
Quincunx, Quinque cyathorum mensura, sive quinque cyathi. Martial. lib. 11. 37.
Quincunces & sex cyathos, bessemque bibamus:
Caius ut fiat, Julius, & Proculus. V. Budæum lib. 5. de Asse. Bessem poeta vocat octo cyathos. V. Sextarius Romanus in SEX.
Quincunces usuræ, sunt Quoties ex centum nummis (ut exempli gratia sit) quinque nummos usuræ nomine percipimus. Sic Semisses usuræ, trientes, besses & hujusmodi.
Modesto quincunce nutrire nummos. Augere nummos suos fœnore quincunciali. Pers. 5. Sat. 149. V. Usura, in UTOR.

QUINCUNCIĀLIS, e. ut, Quincuncialis herba: quæ minor est semipede, & septenûm ferme digitorum. Plin. lib. 27. cap. 11. Inter omnes herbas lithospermo nihil est mirabilius: Aliqui ægonychon vocant, alii diospyron; alii heracleos: Herba quincuncialis fere, foliis duplo majoribus quam rutæ. Et paulo post, Jacere eam, atque humi serpere auctores tradunt. Budæus.
Quincuncialis figura, ejus figuræ quæ decussim antiquis significabat, media est. Fiebat vero decussis ad X literæ formam, quæ quidem apud Latinos decem significat. Atque hæc si per medium secetur, remanebit V figura, quæ quinarium numerum, atque adeo quincuncem demonstrat. Sed hæc quidem multoties tum superius, tum etiam inferius multiplicata, figuram facit quæ quincuncialis appellatur.

Quincunx, Ordo quincuncialis.

V

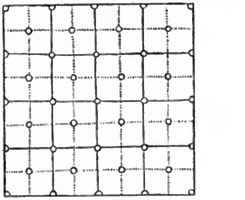

Quincuncialis ordinum ratio. Plin. lib. 17. cap. 11. In disponendis arboribus arbustisque, ac vineis, quincuncialis ordinum ratio vulgata & necessaria, non perflatu modo utilis, verum & aspectu grata quocunque modo intueare, in ordinem se porrigente versu.

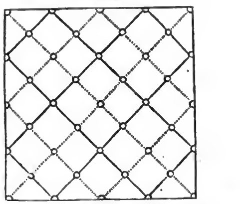
Didici,

Didici, inquit Budæus in Aſſe, duplicem quincuncialis ordinis rationem eſſe. Alteram noſtrates ſcacariam, quaſi alveolatam appellant, *en eſchiquier*. ſumpſit enim formam a poſtica parte alvei in qua ſcrupos hodie luſitantes promovent & reducunt. Altera ratio reticulata dici poteſt, non in quadras ut prior, ſed in rhombos conformata, ea forma qua ſpecularia apud nos plerunque videntur in feneſtris lumen vitro tranſmittentibus, *en lozenges*. Hujuſmodi ordinum obſervatio Northmannis ſolennis eſt inſtituendis pomariis: quorum arboratores e ſeminariis plantulas transferentes, ita ſtellatim decuſſare norunt ordines, ut in quancunque partem te vertas, rectam ſemper ſeriem videas, nuſquam obliquante proſpectu in longinquum. Hæc Budæus.

Alveolata.

Reticulata.

Quincupĕdal, Menſura quædam quinque pedum, qua fabri murarii in demetiendis parietibus uti ſolent. Hujus formam & uſum depingit, Martial. lib. 14. 92.

Quincŭplex, ĭcis. Adj. [πενταπλοῦς] ut Duplex dicitur. Martial. lib. 14. 4.
Quincuplici cæra quum datur altus honor. Quincuplices ceras vocat Tabellas, a numero quinque foliorum: his decretus triumphus nuntiabatur Imperatori, vel Conſuli.

Quinda, Munitio eſt Macedonum, non procul ab Anchiale & Tarſo Ciliciæ urbibus, quas belluam illum Sardanapalum uno die condidiſſe autumant. Strabo lib. 4. Ultra Anchialam eſt munitio nomine Quinda, in qua olim Macedones theſauros ſervabant. V. Alexand. Alexandrinum lib. 2. cap. 2.

Quindĕcim, [δεκαπέντε] Numerale nomen indeclinabile. Plaut. Pſeud. 1. 3. 111. Et jam quindecim habeo mnas.
Virorum quindecim preces. Hor. in Carm. ſecul. 70.

Quindecies, Adv. [δεκαπεντάκις] Quindecim vicibus. Cic. 4. Verr. 61. At illa H-S D. millia hæreditaria, acceſſit ipſius antiqua H-S quindecies pecunia. Martial. lib. 7. 9.
Dicere quindecies poteram, quid pertinet ad te?

Quindecimvir, viri. m. [εἷς τῶν πεντεκαίδεκα, πεντεκαιδεκάδαρχος] Nomen magiſtratus apud Romanos. Plin. lib. 7. cap. 43. Q. Metellus in ea oratione quam habuit ſupremis laudibus patris ſui L. Metelli, Pontificis, bis Conſulis, Dictatoris, Magiſtri equitum, Quindecimviri agris dandis, &c. Idem lib. 28. cap. 2. Cujus ſacri precationem, qua ſolet præire Quindecimvirûm collegii magiſter, ſiquis legat, profecto vim carminum fateatur.
Quindecimviri, erant apud Romanos Pontifices quindecim, qui tam divinis myſteriis & ſacrificiis ſolennibus, quam reſponſis dandis præeſſe in Algido, in templo Dianæ, juſſi ſunt per populum. Alexand. lib. 3. cap. 16.
Quindecimviri Sibyllini a Sylla dictatore fuerunt inſtituti, quum ante Syllæ dictaturam decem duntaxat fuiſſent, ad quos ludorum ſæcularium procuratio pertinebat, ut docet Corn. Tacit. lib. 11. Ann. 11. his verbis, Nam Domitianus quoque edidit ludos ſæculares, iiſque intentius affuit, ſacerdotio Quindecimvirali præditus, ac tum Prætor. quod non jactantia refero, ſed quia collegio Quindecimvirûm antiquitus ea cura mandabatur, & magiſtratus potiſſimum exequebantur officia cæremoniarum. Eodem reſpexit in Carmine ſeculari Horatius, ubi ait, v. 70.
Quæque Aventinum tenet, Algidumque
Quindecim Diana preces virorum
Curet, &c. Lambinus.

Quindēni, æ, a. [πεντεκαίδεκα] Adj. Idem ſignificat quod Quindecim. Liv. 35. 40. Quindena jugera agri data in ſingulos pedites ſunt, &c. Quidam legunt, Quina dena.

Quinetiam, [ὅτι δὲ, ἀλλὰ μὴν, καὶ μὴν, καὶ] Conjunctio copulativa, qua nectimus quæ conjuncta ſignificare volumus. Cic. de Amicit. 59. Quonam enim modo quiſquam amicus eſſe poterit, cui ſe putabit inimicum eſſe poſſe? quinetiam neceſſe erit cupere & optare ut quamſæpiſſime peccet amicus. Ibid. 67. Quinetiam ſiquis aſperitate ea eſt & immanitate naturæ, congreſſus ut hominum fugiat atque oderit.
Quinetiam cæli regionem in cortice ſignant. Virg. 2. Georg. 269.
Quinetiam inſuper ſcelus poſtquam ludificatus eſt virginem, veſtem omnem miseræ diſcidit. Ter. Eun. 4. 3. 3.

Quingenti, æ, a. [πεντακόσιοι] ut, Quingenti milites: h. e. Quinquies centum. Cic. 16. Att. 8. Nec mirum, quingentos denarios dat. Eidem, lib. 4. 2. Tuſculanam villam quingentis millibus, Formianum H-S. ducentis quinquaginta millibus.
Quingentis empto drachmis deprenderis. Hor. 2. Serm. 7. 43.
Hinc quoque quingentos in ſe Mezentius armat. Virg. 10. Æn. 204.

Quingentesĭmus, a, um. Adj. [πεντακοσιοστός] Plin. lib. 15. cap. 1. Anno urbis quingenteſimo quinto.

Quingenties, Adv. [πεντακοσιάκις] Cic. 4. Verr. 27. Ob eam rem H-S quingenties Veneri Erycinæ de Sthenii bonis exacturum.

Quingēni, æ, a. [πεντακόσιοι] Idem quod Quingenti. Cic. 4. Att. 2. Apud eum H-S quingenta depoſuerunt, ut qui a Catone damnatus eſſet, id perderet. Columel. lib. 5. cap. 2. Horum pars dimidia quingeni.
Quingeni, pro Singulis quingenti. Suet. in Cæſ. cap. 38. Populo præter frumenti denos modios, ac totidem olei libras, trecenos quoque nummos quos pollicitus olim erat, viritim diviſit: & hoc amplius, centenos pro mora. Annuam etiam habitationem Romæ uſque ad bina millia nummûm, in Italia non ultra quingenos ſeſtertios remiſit.

Quingenarius, a, um. Adj. [πεντακοσιακός] Plin. lib. 33. cap. 11. Diſpenſator Hiſpaniæ Citerioris quingenarium lancem habuit, cui fabricandæ officina prius exædificata fuerat. i. e. Pondo quingentarum librarum.

Quini, æ, a. V. poſt quinque.

Quinĭmo, [ἀλλὰ δὴ, καὶ μᾶλλόν γε] Conjunctio, pro Imo vero, vel Imo etiam. Plaut. Ciſtel. 2. 1. 39. Itaque Ops opulenta illius avia. M. quinimo mater quidem. Plin. Epiſt. 74. Prævaluit ſententia Cepionis; quinimo conſurgenti ei ad cenſendum acclamatum eſt: quod ſolet reſidentibus. Cic. 2. Att. 10, Ejus autem Collega & in me perhonorificus, & partium ſtudioſus ac defenſor bonarum. quinimo leviter inter ſe diſſident: ſed vereor ne hoc quod infectum eſt, ſerpat longius. Vetus codex legit, Quin nunc leviter.

Quinquaginta, indecl. [πεντήκοντα] Virg. 1. Æn. 707.
Quinquaginta intus famulæ, &c.

Quinquagies, Adv. [πεντηκοντάκις] Columel. lib. 5. cap. 2. Has duas ſummas in ſe multiplicato, quinquagies centeni ſunt quinque millia. Plin. lib. 7. cap. 25. Idem ſignis collatis quinquagies dimicavit.
Quinquagies bis centena, quindecim, &c. Plin. lib. 2. cap. 108.
Quinquagies centena millia. Plin. lib. 2. cap. 108.

Quinquagēnus, a, um. Adj. [πεντήκοντα] Idem quod Quinquaginta. Plin. 8. 36. Vivunt quinquagenis annis, quidam & centenis. Idem 15. 24. Juba auctor eſt quinquagenûm cubitorum altitudine in Arabia eſſe eas. Cic. 5. Verr. 69. In ſingulos H-S quinquagenis millibus damnari mavultis?

Quinquagesies, Adv. Plaut. Men. 5. 9. 99. Vix credo tota auctione capiet quinquageſies. i. e. Quinquaginta francos. Alii legendum putant Quinquagies.

Quinquagenarius, a, um. Adj. [πεντηκονταδικός] Quod quinquaginta continet. Cato cap. 13. Urnam quinquagenariam unam, ſextarium olearium unum. Sic cap. 10.
Quinquagenaria cohors, Quæ quinquaginta militibus conſtat. Curtius lib. 5.
Quinquagenarius grex, h. e. Quinquaginta capitum. Varr. 2. de R. R. cap. 10.

Quinquagesĭmus, a, um. alíud Adj. [πεντηκοστός] ut,
Quinquageſimus unus. Plin. lib. 7. cap. 9. Quinquageſimo uno raptus anno.
Quinquageſimas exigere, ea forma qua & Decumas exigere dicitur. Cic. 5. Verr. 116.
Quinquageſima liba, pro religione quadam apud veteres offerebantur. Martial. lib. 10. 24.
Natales mihi Martiæ Calendæ,
Lux formoſior omnibus Calendis,
Qua mittunt mihi munus & puellæ
Quinquageſima liba, ſeptimamque
Veſtris addimus hanc focis acerram.

Quinquatria, orum. n. [Παναθήναια] ab eo quod Quinquatre, in ſingulari, ſicut Bacchanale & Vulcanale. Feſta erant quæ quinque diebus Palladi fiebant menſe Martio: ita appellata, quoniam quinque diebus poſt Idus celebrabantur: nam dies poſt Idus, ater erat. Inde Quinquatria, quaſi quinque ab atro die. Primo die fiebant ſacrificia: tribus ſequentibus gladiatores in theatro certabant: quinto die erat luſtratio. V. Ovid. 3. Faſt. 809. &c. Sunt qui dicant hunc diem munuſculorum quoque eſſe, quo tempore matronæ inter ſe invicem munera miſſitabant, & cœnas ſervis apponebant, ut viri Saturnalibus. Plaut. Milit. 3. 1. 98. Da quod dem Quinquatribus, præcantatrici, conjectrici, ariolæ, atque aruſpicæ.
Feſta Quinquatria. Hor. 2. Epiſt. 2. 197.
Quinquatria, Quinquatriorum, Quinquatribus & Quinquatriis, tam tertiæ quam ſecundæ declinationis, ſicut cætera feſtorum nomina. Diomedes vero Quinquatræ in prima declinatione protulit. Cic. 12. Fam. 25. Quinquatribus frequenti Senatu cauſam tuam egi non invita Minerva.

Quinquatrus, ûs. m. etiam dicitur, ſicut Triatrus, Sexatrus, Septimatrus, Decimatrus. Jungiturque hæc particula ATRUS, nihil ſignificans, ſupplementi cauſa. Meminit Gellius lib. 2. cap. 21. Varro lib. 5. de L. L. Quinquatrum diem unum feſtum dicit, ſic appellatum, quod erat poſt diem quintum Idus Martii, &c. Chariſius lib. 1. Quinquatrus antiqui dicebant a quinquando, id eſt luſtrando, quod eo die arma Ancilia luſtrari ſint ſolita.
Dies vocata quinquatrus. Ovid. 6. Faſt. 693.

f

Quin-

Quinquatrus, pro ipſis Quinquatriis, antique. Cic. 9. Att. 12. Fuit enim pridie Quinquatrus egregia tempeſtas, qua ego illum uſum puto. Idem 2. Fam. 11. Ita tumultuoſæ conciones, ita moleſtiæ quinquatrus afferebantur.

Quinquatrus appellari quidam putant a numero dierum, qui fere his celebrantur. qui ſcilicet errant, tam hercule, quam qui triduo Saturnalia, & totidem diebus Compitalia: nam omnibus his ſingulis diebus fiunt ſacra. Forma autem vocabuli ejus, exemplo multorum populorum Italicorum enuntiata eſt, quod poſt diem quintum Iduum eſt, is dies feſtus. ut apud Tuſculanos, Triatrus, & Sexatrus, & Septenatrus, & apud Faliſcos Decimatrus. Minervæ autem dicatum eum diem exiſtimant, quod eo die ædis ejus in Aventino conſecrata eſt. Feſtus.

Minores Quinquatrus. Ovid. 6. Faſt. 651. Hæc erant menſe Junio.

QUINQUE, [πέντε] Nomen numerale.

Quinque ter implebat ulnas, Quindecim. Ovid. 8. Met. 742.

QUINQUEFOLIUM, i. n. [πεντάφυλλον] Herba, a numero foliorum nomen habens, unde etiam Græcis Pentaphyllon dicitur. Plin. lib. 25. cap. 6. Foliis per intervalla quinquefolii, aut cannabis, per ambitum inciſis quinquepartito. Idem cap. 9. Quinquefolium nulli ignotum eſt, quum etiam fraga gignendo commendetur. Græci vocant pentapetes, ſive chamæzelon, ſive pentaphylloo. Quum effoditur, rubram habet radicem. Hæc inareſcens nigreſcit, & anguloſa fit. Nomen a numero foliorum habet: & ipſa herba incipit & definit cum vite.

QUINQUELIBRĀLIS, e. [πεντάλιτραῖος] Pondo quinque librarum. Columel. lib. 3. cap. 15. Diſpoſitis lapidibus paucis, qui ſinguli non excedant quinquelibrale pondus.

QUINQUEMESTRIS, e. [πενταμηνιαῖος] Quinque menſes natum. Varro 2. de R. R. cap. 7. Quinquemeſtribus pullis factis, quum redacti ſunt in ſtabulum, objiciendum, &c. Plin. lib. 8. cap. 48. Caſtrari agnos niſi quinquemeſtres, præmaturum exiſtimant.

QUINQUENNIS, e. [πενταετὴς] Quinque annos natus. Plaut. Pœn. prol. 85. Duæ fuere filiæ, altera quinquennis, altera autem quadrimula. Columel. lib. 7. cap. 6. Caper quinquennis parum idoneus. Ovid. 4. de Ponto 6. 5.

In Scythia nobis quinquennis Olympias acta eſt.

Quinquennes oleas eſt, & ſylveſtria corna. Hor. 2. Serm. 2. 57.

Vinum quinquenne. Hor. 2. Serm. 8. 47.

QUINQUENNĀLIS, e. [πενταετηρικὸς] Quod fit ſingulis quinque annis. Cic. 3. de Orat. 125. Ex quibus Helæus Hippias, quum Olympiam veniſſet, maxima illa quinquennali celebritate ludorum gloriatus eſt, &c.

Quinquennales ludi. Plin. lib. 4. cap. 5.

Quinquennalis magiſtratus, Qui quinque annis continuis geritur. Liv. 4. 24.

Tempus quinquennale. Varr. de L. L. lib. 5.

Quinquennalia, Ludi qui quinto quoque anno fiebant. Liv. 31. 9. Vovit in eadem verba COS. præeunte Max. Pontifice: quibus ante quinquennalia vota ſuſcipi ſolita erant: præterquam quod tanta pecunia quantam tum, quum ſolveretur, Senatus cenſuiſſet.

QUINQUENNIUM, i. n. [πενταετία] Spatium quinque annorum. Cic. 3. de Legib. 7. Bini ſunto, magiſtratum quinquennium habento. De Cenſoribus.

Duo quinquennia, Decem anni. Ovid. 12. Met. 584.

In quinquennio. V. IN.

QUINQUEPARTĪTUS, a, um. Adj. [πενταμερὴς] Quod in quinque partes diviſum eſt. Cic. 1. de Invent. 59. Quinquepartitam igitur hoc pacto putant eſſe argumentationem. Legitur etiam Quinquepertitam.

QUINQUEPARTITO, Adv. [πενταμερῶς] Plin. lib. 25. cap. 6. Foliis per intervalla quinquefolii, aut cannabis, per ambitum inciſis quinquepartito, nigris & ipſis, plumoſiſque.

QUINQUE PEDUM uſucapio, apud Ciceronem quid ſit, lib. 1. de Legib. 55. ipſemet recte explicat: Ex hac (inquit) non rerum, ſed verborum diſcordia controverſia nata eſt de finibus, in qua (quoniam uſucapionem, XII tab. intra quinque pedes eſſe noluerunt) depaſci veterem poſſeſſionem Academiæ ab hoc acuto homine non ſinemus, nec Manilia lege ſinguli, ſed ex his, tres arbitri fines regemus. Eum locum ſic, & recte explicat Hotomanus: Ut in controverſia vicinorum de finibus, termini requiruntur, quibus repertis, quinque quaqua verſus pedes definiuntur, qui quanvis longo tempore ab alterutro poſſeſſi ſint, finibus tamen dirimendis reſervantur: ſic in controverſia de finibus bonorum & malorum, quæ philoſophos exercet, termini Academicæ diſciplinæ a Socrate poſiti, perveſtigandi ſunt, & Antiochi arrogantia illius gloriam depaſcentis regenda & coercenda eſt. Lex autem Manilia unicum adigi arbitrum volebant finibus agrorum regundis: ſed quum tres tum eſſent, facete intulit, nec Manilia lege ſinguli: ſed ex his tres arbitri fines regemus. Aggenus Urbicus: De fine enim lex Manilia quinque aut ſex pedum latitudinem præſcribit, quoniam hanc latitudinem vel iter ad culturas accedens occupat, vel circumactus aratri quod uſucapi non poteſt.

QUINQUEPRĪMI, [πεντάπρωτοι] qui Græce, & cap. 2. de privilegiis eorum qui in ſacro palatio militant, dicuntur Pentaproti. Cic. 5. Verr. 68. Magiſtratus & Quinqueprimi accitu iſtius evocantur.

QUINQUERĒMIS, is. f. [πεντήρης] Navis quinque remorum ordines habens. Liv. 41. 9. DC equites & decem quinqueremes naves, ſi deducere ex navalibus vellet. Cic. 6. Verr. 103. Certos homines in quinqueremi miſiſſe, qui eos dentes reportarent.

QUINQUERTIUM, i. n. [πένταθλον] Exercitium quod quinque certamina complectitur, videlicet luctam, pugillatum, curſum, ſaltum & pancratium. Feſtus. Budæus in l. Athletas. de his qui notantur infamia.

QUINQUESSIS, is. m. Numus apud Romanos. Antonius Auguſtinus ad Feſtum; Quinqueſſis (inquit) quinarius, ſive victoriatus dictus eſt, quod initio quinque aſſibus æſtimaretur, poſtea octo valuit, ejuſque nota erat victoria. Plinius.

QUINQUĔVIR, viri. [εἷς τῶν πέντε] dicitur ut Triumvir. Cic. 4. Acad. 136. Neſcio an ne Quinquevirum quidem quenquam, niſi ſapientem. Idem 2. de Lege Agrar. 17. Toties legibus Agrariis curatores conſtituti ſunt Triumviri, Quinqueviri, Decemviri.

Scriba ex Quinqueviro corvum deludet hiantem. Hor. 2. Serm. 5. 59.

QUINQUEVIRĀTUS, ûs. m. [ἀρχὴ τῶν πέντε, πενταδαρχία] Officium vel magiſtratus Quinquevirorum. Cic. 9. Att. 2. Repudiari ſe totum magis etiam quam olim in Quinqueviratu putabit. Vetus codex legit, XX viratu. Idem de Provinc. Conſul. 41. Me ille ut Quinqueviratum acciperem, rogavit.

QUINQUIES, Adv. [πεντάκις] Quinque vicibus. Cic. 5. Verr. 186. Reperietis quinquies tanto Judices, amplius iſtum, quam quantum ei in cellam ſumere licitum ſit, civitatibus imperaſſe. Idem 11. Philip. 11. At hic me defendente quinquies abſolutus eſt.

Quinquies millies. Plin. lib. 2. cap. 23.

QUINQUIPLĬCO, āre. ut, Quinquiplicare magiſtratus, apud Tacit. 2. Ann. 36. pro In annum quintum prorogare.

QUINI, æ, a. [πέντε] diſtributivum vel ordinale. Cic. 5. Verr. 114. In medimna ſingula video ex literis publicis tibi Haleſinos H-S quinos denos dediſſe. Plaut. Pſeud. 1. 3. 111. Quater quinis minis.

Quina millia peditum. Liv. 8. 8.

Quini deni. Curtius lib. 8. Menſes in quinos denos deſcripſerunt dies. De ſapientibus Indorum.

Quina dena ſeſtertiûm. Sueton. Claud. cap. 10.

Quini viceni nummi. Liv. 22. 54.

Quinas hic capiti mercedes exigit. Hor. 1. Serm. 2. 14.

Quini verſus. Nepos, 25. 18.

Græci ſtipati quini in lectulis. Cic. in Piſon. 67.

QUINTANUS, V. QUINTUS.

QUINTII, Populi ſunt in Armenia ad Medorum montes. Strabo lib. 11. Has autem montium radices, ad ſummum uſque a mari incipiendo, Albanorum & Armeniorum nonnulli, quadam ex parte habitant, partem vero maximam Gelæ, Docuſini, & Amardi & Quintii, alias Quitii, & Anariacæ.

QUINTILIANI dicti ſunt juvenes qui per ludum & laſciviam currentes Lupercalia celebrabant. Alexander Alexandrinus lib. 4. cap. 12. Sunt qui putent Romulum & Remum, quum Fauno ſacra facerent clamore paſtorum excitos, quorum oves abactæ erant, in latrones præda onuſtos incurriſſe nudos, prædamque detraxiſſe: qua poſtquam potiti ſunt, ſacra inſtituiſſe, ut nudi juvenes, incincti pellibus, per ludum & laſciviam currerent: ex quibus alii Faviani, nonnulli Quintiliani dicti.

QUINTILIĀNUS, i. m. [Κυντιλιανὸς] M. Fabius Quintilianus, Rhetor, ortus in Hiſpania, in civitate Calaguritana, ut Euſebio placet. Ipſe Quintilianus Hiſpanos provinciales ſuos vocat. Eum dicunt Romam cum Galba veniſſe, brevique tempore poſtea in familiaritatem Domitiani principis venientem ejus nepotes erudiiſſe. Id quod ipſe teſtatur in proœmio lib. 4. Ludum Romæ aperuit, primuſque e fiſco ſalarium tulit. Laurentius Valla, eum in præceptis Ciceroni præferebat, ſtyloque ejus & doctrinæ magnopere adhærebat. Meminit hujus Martial. lib. 2. 90.

Quintiliane vagæ moderator ſumme juventæ,

Gloria Romanæ Quintiliane togæ. Plinius quoque ejus diſcipulus 2. Epiſt. 14. ad Maximum, Ita certe ex Quintiliano præceptore meo audiſſe memini. Sic lib. 6. Epiſt. ad Fundanum. Idem 6. Epiſt. 3. a fine, teſtatur ſe quinquaginta millia nummum dediſſe dono nupturæ Quintiliani filiæ

QUINTĪLIS, is. m. [μεταγειτνιὼν] Quintilis menſis ideo dictus eſt, quod quintus in ordine eſſet: ſed poſtea in honorem Julii Cæſaris Dictatoris, M. Antonio M. filio Conſule legem ferente, Julius appellatus eſt, inquit Sueton. Cic. 14. Att. 7. Volo ineunte Quintili in Græciam.

QUINTILIUS, i. m. ut ſcribit Euſebius, Cremonenſis fuit, Virgilii olim & Horatii familiaris, qui obiit ante Virgilii obitum annis ſex. Hujus meminit Horatius cum alibi, tum 1. Carm. 24. ubi ipſius mortem deplorat.

Quintilius, Dictator Romæ veneficis matronis puniendis creatus eſt. Alexander Alexandrinus lib. 1. cap. 6. Poſt quam quum Romæ de veneficiis quærerent, & aliquot matronæ damnatæ forent, eaque res prodigii haberetur loco: ut mentes alienatæ, ſui compotes fierent ſimili memoria ex annalibus repetita, clavi figendi cauſa dictator creatus Cneus Quintilius fuit, qui fixo item clavo, quum eo piaculo civium mentes ſui compotes feciſſet, diſcordeſque animos conciliaſſet, dictatura ſe abdicavit.

QUINTIPOR, ſervile nomen frequens apud antiquos erat a prænomine domini ductum, ut Marcipor, Gripor, quanvis ſint, qui a numero natorum ex ancilla quinto loco dictum putent. Feſtus.

QUINTUS, a, um. [πέμπτος] Adj. a Quinque. Liv. 31. 7. Non quinto inde menſe, quemadmodum ab Sagunto Annibal, ſed quinto inde die quam ab Corintho ſolverit naves, in Italiam perveniet.

Quintæ Calendæ, & Quinto Calendas, pro eodem apud Juriſconſultos uſurpatum ubique comperimus. Et quidni? nam qui dies Nonæ aut Idus non ſunt, in menſe, Calendæ ſunt, illiſque diebus calari populus ſolebat. Feneſtella.

QUINTIDECAGŌNUM, Figura eſt æquilatera & æquiangula, compoſita ex 15 angulis, & lateribus æqualibus. Euclid. 4. Element. Theor. 16. In dato circulo, quintidecagonum & æquilaterum & æquiangulum deſcribere.

QUINTUSDECIMUS dies, [πεντεκαιδεκάτη ἡμέρα] Plin. lib. 9. cap. 51.

QUINTUM, Adv. ut, Quintum Conſul, tempus deſignat, & quater ante factum. Liv. 27. 6. Declarati Conſules Qu. Fabius Maximus quintum, Qu. Flavius Flaccus IIII. Idem 6. 42. Ut M. Furius Dictator quintum diceretur.

QUINTĀNUS, a, um. Adj. [πεμπταῖος] Plin. lib. 17. cap. 22. Semper vero quintanis ſemitari, hoc eſt ut quinto quoque palo ſingulæ jugo paginæ includantur. De limitatione vinearum loquitur.

Quintana febris, apud Galenum ſæpe.

Quintana porta, & ſtatio militum quum legiones in caſtra fuerant diſpoſitæ. Alexander Alexandrin. lib. 1. cap. 12. Quarta poſt Prætorium Quintana dicitur, quippe per eam commeatus in caſtra convehi, & rerum utenſilium copia venalis exponi: inde etiam merces ad uſum militaris multitudinis, quæque bello uſui forent importari & exportari ſolita. Sueton. in Neron. cap. 26. & Liv. 41. 2.

Quintani, Quintæ cohortis, aut legionis milites. Tacit. 4. Hiſt. 71. Adventu quintanorum, quintadecimanorumque auctæ legiones.

QUINTARIUS, a, um. Adj. Quintarium limitem ita nominavit Hygenus, Quintum quemque quintarium volunt. porro inter quintum & quintarium intereſt aliquid. quintus eſt, qui quinto loco numeratur: quintarius, qui quinque centurias cludit. hunc volunt eſſe quintum qui eſt ſextus. nam & legumlatoribus, quemadmodum perlatum eſt, ſic caverunt ut a DM. quintus quiſque ſpatio itineris ampliaretur. Erat ſane interpretatio legis hujus ambigua niſi eorum formæ ſextum quemque limitem latiorem haberent, ſignificatione qua & minores. Haſtenus nunc diligentius quid dixerint a DM. quintum quemque latiorem decumanu.

mann. quum decumanus erat positus, positi sunt deinde quinque limites, quorum novissimus factus est latior: his quum decumanus accessit, sex sunt. eandem observationem in reliqua limitum parte esse voluerunt, quemadmodum a DM. quinque limites ducebantur, quorum esset summus latior, sic & ab eo quintario, quum spatium definitum erat, quinque adjectis limitibus, summo, latitudinem suam servari placuit.

QUINTUS [Κοΐντος] & Quinctus, cognomina antiquis magno in usu. Unde Quintia prata trans Tiberim, a Quinto Cincinnato.

Quintus a principio is dictus est, Qui loco natus esset quinto: ut Sextus, qui sexto: Septimus, qui septimo: Octacilius, qui octavo: Nonius, qui nono: Decimus, qui decimo. Quod & in fœminis est servatum, ut Claudia Quinta. Postea tamen Quintus cœpit esse prænomen ejus etiam quandoque qui secundo, vel tertio, atque adeo primo loco natus esset, ut in Metellis, Catulis, & aliis licet reperire.

QUINTII, orum. nobilis apud Romanos familia a Quintio illo consule, qui Pietati ædem, ubi Marcelli postea theatrum fuit, consecravit. Plin. lib. 7. cap. 36. Pietatis (inquit) exempla infinita quidem toto orbe extitere, sed Romæ unum cui comparari cuncta non queant. Humilis in plebe, & ideo ignobilis puerpera supplicii causa carcere inclusa matre, quum impetrasset aditum, a janitore semper excussa ne quid inferret cibi, deprehensa est uberibus suis alens eam. Quo miraculo, matris salus donata Pietati est, ambæque perpetuis alimentis, & locus ille eidem consecratus deæ C. Quintio, M. Acilio coss. Idem lib. 33. cap. 1. ait Quintiorum familiam aurum plurimum contempsisse.

QUINUS, V. QUISQUE.

QUIPPE, rationis redditivæ adverb. nempe quo rationem ejus quod præcessit, reddimus. Terent. Heaut. 2. 4. 9. Nam expedit bonas esse vobis: nos quibuscunque est res, non sinunt: quippe forma impulsi nostra nos amatores colunt. Cic. 1. de Finib. 21. Sol Democrito magnus videtur, quippe homini erudito, in geometriaque perfecto.

Dixisti quippe, jam fixum & statutum est. Cic. pro Muren. 62.

Movet me quippe lumen curiæ. Cic. pro Milon. 34.

Quippe, pro Certe. Cic. pro Cecin. 55. Recte igitur diceres te restituisse? quippe. quid enim facilius est quam probari iis qui Latine sciant? &c.

Quippe quum. Cic. 2. Off. 34. Harum igitur duarum ad fidem faciendam justitia plus pollet: quippe quum ea sine prudentia satis habeat auctoritatis.

Quippe etenim. Lucret. lib. 2. 791.

Quippe etenim multo proclivius exnitientur
Candida de pullo, &c.

Quippe etiam festis quædam exercere diebus. Virg. 1. Georg 268.

Quippe qui, Ut qui, nempe qui, vel nempe quum. Columel. lib. 12. de cappari, Quippe quæ res etiam in desertis agris citra rustici operam convalescit. Plaut. Amph. 2. 2. 113. An & id tu scis? AL. quippe quæ ex te audivi, ut urbem maximam expugnavisses. Cic. pro Rosc. Amer. 52. Convivia cum patre non inibat, quippe qui ne in oppidum quidem nisi perraro veniret.

Quippe quia. Ter. Heaut. 3. 2. 17. Ego vero laudo. S. recte sane. C. quippe quia magnarum sæpe id remedium ægritudinum est.

Quippe quod. Cic. 1. Fam. 9. Ubi de mea sententia quæsitus est Cæsar: quippe quod etiam Ravennæ Crassum ante vidisset. Legitur & Quippe qui.

Quippe quoniam. Plin. 26. 10. Insanabilis non est credendus: quippe quoniam & sponte desinit, & in pluribus cura. De podagro.

Quippe ubi. Virg. 1. Georg. 507.

Quippe ubi fas versum atque nefas tot bella per orbem,
Tam multæ scelerum facies.

Quippe ubi. Lucret. 3. 431.

Quippe ubi imaginibus fumi nebulæque moventur. Græcanicum est: est enim quod Græci scriptores, ὅτε γε dicere solent, quod valet, Præsertim quum. Ait enim principia animæ tenuiora esse fumo & nebula, præsertim quum fumi & nebulæ imaginibus soleat moveri. Turneb.

Quippe in principio clausulæ. Cic. pro Muren. 74. Quippe, inquit, tu mihi summum imperium, summam auctoritatem, tu gubernacula Reip. petas fovendis hominum sensibus, & deliniendis animis, & adhibendis voluptatibus.

Quippe, indignantis, cum amaro quodam joco. ut Virg. 1. Æn. 43.

Quippe vetor fatis.

QUIPPĪNI, [τί γάρ] Cur non, antique. Plaut. Men. 5. 5. 45. Ad me face ut efferatur. S. itan' censes? MED. quippini?

QUIRIĀNUS, a, um. ex Quiriis Italiæ populis confictum a Catone attributum. Plin. lib. 15. cap. 14. Cato adjicit Quiriana poma, & quæ tradit in doliis condi, Scantiana.

QUIRINA Tribus, V. TRIBUS.

QUIRĪNUS, i. m. [Κυρῖνος] (inquit Servius) Romulus dictus est, vel quod hasta utebatur, quæ Sabinorum lingua Curis dicitur: hasta enim, id est curis, telum longum est, unde & securis, quasi semicuris. Vel quod Græce κοίρανος rex dicitur. Constat autem Græcos fuisse Romanos, vel propter generis nobilitatem. Mars enim quum sævit, Gradivus dicitur: quum tranquillus, Quirinus. Denique in Urbe duo ejus templa sunt: unum Quirini intra urbem, quasi custodis & tranquilli: aliud in Appia via, extra urbem, prope portam, quasi bellatoris, vel Gradivi. Hæc Servius enarrans illud Virg. 1. Æn. 296.

Cana fides, & Vesta, Remo cum fratre Quirinus
Jura dabunt, &c. V. Ovid. 2. Fast. 475.

Genitor urbis Quirinus. Ovid. 15. Met. 862.

Victor. Virg. 3. Georg. 27.

Armifer. Sil. lib. 16 76.

Iliacus. Sil. lib. 13. 266.

Magnus. Ovid. 4. Fast. 808.

Martigena Quirinus. Ovid. 1. Fast. 199.

Trabeatus. Ovid. 14. Met. 828.

Collis Quirini. Ovid. 4. Fast. 375.

QUIRINĀLIS, e. [Κυρινάλιος] Quirinalis collis dictus est Romæ, quod in eo Quirini templum erat: sive quod in eum commigraverint Sabini a Curibus venientes. Quirinalis porta etiam Romæ dicta, quod ea in collem Quirinalem iretur: vel quod proxime eam esset Quirini sacellum.

Jugum Quirinale. Ovid. 6. Fast. 218.

Lituos Quirinalis, Qualem Quirinus habuit. Virg. 7. Æn. 187.

Trabea Quirinalis. V. TRABEA.

QUIRINALIA, um. n. pl. [Κυρινάλια] Cic. 2. Q. frat. 13. Comitialibus diebus, qui Quirinalia sequuntur, Appius, &c. Ibid. epist. 3.

Quirinalia, Dies quo Quirino fiebant sacra mense Februario. Idem Stultorum feriæ appellantur (ante, quam in eum commigrarent fere Sabini a Curibus venientes post fœdus inter Romulum & Tatium) quod quidam suorum fornacalium sacrorum ignari, eo potissimum die rem divinam faciunt. Festus. Sic Ovid. 2. Fast. 513.

Lux quoque cur eadem stultorum Festa vocetur,
Accipe: parva quidem causa, sed apta subest.

QUIRINIĀNUS, a, um. Cato de R. R. cap. 7. Poma Quiriniana. legitur & Quiriana.

QUIRITES, um. m. pl. Romani dicuntur a Quirino, id est Romulo, urbis Romæ conditore: vel a Curibus, Sabinorum urbe. Auctor Servius enarrans illud Virg. 7. Æn. 710.

—postquam in partem data Roma Sabinis,
Una ingens Amiterna cohors, priscique Quirites.

V. de hujus nominis ratione Liv. 1. 13. & 2. 56. Cic. pro Cecin. 96. Qui enim potest jure Quiritum liber esse is, qui in numero Quiritum non est?

Bellicosi. Hor. 3. Carm. 3. 57.

Mobiles. Hor. 1. Carm. 1. 7.

Quirites interdum ignominiæ causa Imperator vocabat milites, nimirum quum ob grave aliquod delictum integram legionem exauctoraret: ut est apud Lampridium in Alexandro, qui de exauctorata una legione loquens, ita inquit, Quum nihilominus post illa fremerent, exclamavit, Quirites discedite, atque arma deponite. Mirando exemplo depositis armis, depositis etiam sagulis militaribus, non ad castra, sed ad diversoria varia discesserunt. Cui simile illud est Cæsaris apud Lucan. lib. 5. 357.

Jam certe mihi bella geram: discedite castris:
Tradite nostra viris ignavi signa Quirites.

Quirites enim eos appellans, significabat non esse milites, sed cives tantum Romanos, & paganos jam esse. Olim autem quum exercitus universus peccaverat capitaliter, legiones decimabantur.

Et quanquam hoc nomen Quirites, quidam tantum pluraliter declinari velint, apud poetas tamen reperimus Quiritem, a Quiris Quiritis, vel Quirites Quiritis, vel hic & hæc Quiritis. In genitivo plurali Quiritium, & Quiritum per syncopam. Pers. 5. Sat. 75.

—heu steriles veri quibus una Quiritem
Vertigo facit. Ovid. 1. Amor. 7. 29.

QUIRITIA, Juno mensalis dicta est apud Romanos. De ea sic Alexander lib. Gen. dierum 1. cap. 17. Rursusque singulas Curias (Romanus populus in tres tribus Tiliensem, Ramnensem, & Lucerem distributus, quinque & triginta postea superavit) in decurias, præfectos illarum Decuriones dixisse, ut in sua quisque Curia sacra facerent, suamque aram haberent: ubi Juno Mensalis, quæ Quiritia dicta est, colebatur: feriasque observarent, ac ex raptarum nominibus, decuriis nomina fuisse multi asseverant.

Quiritium fossæ dicuntur, quibus Ancus Marcius circumdedit urbem, quam secundum Ostium Tiberis posuit. ex quo etiam Ostiam. Et quia populi opera eas fossas fecerat, appellavit Quiritium. Paulus autem genitivo plurali Fossas Quiritium dixit. Festus.

Quiritium jus, erat jus Quiritibus, non etiam peregrinis, inter solos Quirites commune, velut Mancipatio, Usucapio, Cessio in jure, Justa hæreditas, Emptio ex præda sub corona, Emptio in bonis, sectione ve alicujus. Varr. lib. 2. de R. R. & Ulpian. in fragment.

QUIRITO, [χρησμιάζω, διαμαρτύρομαι] āre. &,

QUIRĪTOR, āri. Clamare, Romanos commovere, & Quiritum auxilium invocare. Varr. lib. 5. de L. L. 7. Quiritare dicitur is, qui Quiritium fidem clamans implorat. Et paulo post, Ut Quiritare urbanorum, sic Jubilare rusticorum. Nonius, Quiritare, est clamare: tractum ab iis qui Quirites invocant. Lucil. lib. 12. Satyr.

Concursus veluti aurarius, clareque quiritans.

Budæus, Quiritari, deos hominesque implorare. Liv. 39. 8. Occulebat vim, quod præ ululatibus, tympanorumque & cymbalorum strepitu nulla vox quiritantium inter stupra & cædes exaudiri poterat. Cic. 10. Fam. 32. Quum quidem pransus nudis pedibus, tunica soluta, manibus ad tergum rejectis inambularet, & illi misero quiritanti, C. R. natus sum: responderet, Abi nunc, fidem populi implora.

Quiritari, Exclamare. Quintil. lib. 3. cap. 8. Si modo est sanus non quiritet, sed quam maxime potest, civili & humano ingressu mereri assensum deliberantis velit.

Quiritari, Conqueri. Plin. lib. 9. cap. 17. Quæ reputatio aufert transversum animum ad contemplationem eorum qui in conquestione luxus coquos emi singulos pluris, quam equos quiritabant.

QUIRITATIO, ōnis. f. Liv. 33. 28. Fuga comitum & quiritatio facta, & tumultus tota urbe discurrentium factus cum luminibus.

QUIRITĀTUS, ūs. m. Clamor urbanorum, Jubilatus rusticorum, ut ostendit Valla ex auctoritate Varronis.

Quiritatus infantium. Plin. 5. Epist. 106. Audires ululatus fœminarum, infantium quiritatus, clamores virorum.

QUIRITARIUS, i. m. Cui jure Quiritium dominium competit. Vox apud JCtos.

QUIRRITO, āre. Vocem edere verris. Auctor Philomelæ, v. 55.

Quirritat verres, pardus rudit, rancat asellus.

QUIS, quæ vel qua, quod vel quid; cujus, cui. [τίς, τοῦ] interrogative aut infinite ponitur, nunquam relative. Ter. Andr. 5. 3. 1. Quis me vult? perii, pater est. Virg. 10. Ecl. 3.

Et quis erit modus, inquit? amor non talia curat.

Quis clarior in Græcia Themistocle? quis potentior? qui quum, &c. Cic. de Amicit. 42.

Quis, fœminino genere, pro Quæ. Plaut. Aulul. Dic mihi si audes, quis ea est quam vis ducere uxorem?

Quo facto. i. e. Qua re facta. Ulpian. in l. Pro hærede. §. Papinianus. D. de acquir. vel omit hære. Qui hæreditatem repudiavit: quo facto statuliber filio nominatim pecuniam dare missus, &c.

Infinite, apud Plin. Jun. Tum mihi nescio quis in aurem insusurravit.

Quis omnium. Sallust. in Jugurth. At contra, quis est omnium his moribus, qui non divitiis & sumptibus, &c.

Quis, de duobus etiam dictum. Liv. 39. 53. Non ita procul a fine, de Perseo & Demetrio Philippi filiis loquens, Et Philippus (inquit) ipse

ipse vix sui arbitrii fore quem heredem regni relinqueret credens, sibi quoque graviorem esse quam vellet, minorem filium censebat.

Quis, & uter. Quintil. lib. 7. cap. 5. Ex duobus uter dignior, ex pluribus quis dignissimus.

Quis, pro Qualis. Ter. Andr. 4. 2. 19. Quis videor? c. miser æque atque ego. Cic. 2. Fam. 7. Cui scribam video. h. e. Video qualis sit is ad quem scribo. In hoc loco dativus Cui non a Qui, sed a Quis declinatur.

Quis ego sum, aut quæ in me est facultas? Cic. de Amicit. 17.

Queis, pro Quibus, in dativo vel ablativo. Hor. 1. Serm. 1. 75.

Queis humana sibi doluit natura negatis. Plin. 22. 1. Mille præterea sunt usus earum, sine queis vita degi non possit. De arboribus.

Queiscum, pro Cum quibus. Plaut. Capt. 5. 4. 6. Aut anates, aut coturnices dantur, queiscum lusitent.

E queis, pro Ex quibus. Columel. lib. 1. cap. 1. Athenæ vero scriptorum frequentiam pepererunt, e queis probatissimi auctores Chereas, Aristandros, &c.

In queis, pro In quibus. Gell. lib. 3. cap. 11. Alii Homerum quam Hesiodum natu majorem fuisse scripserunt, in queis Philochorus & Xenophanes: alii minorem, in queis L. Accius poeta.

Quem ad finem sese effrænata jactabit audacia? Cic. 1. in Catil. 1. i. e. Quousque.

Quis quisquam. Plaut. Aul. 4. 2. 3. Quis me Athenis nunc magis quisquam est homo, cui dii sint propitii?

QUISNAM, quænam, quidnam. [τίς δ'ἄτοτε] interrogativum est. Ter. Andr. 5. 6. 1. Quisnam homo est? P. ego sum. D. o Pamphile. Cic. 6. Verr. 80. Quisnam igitur per deos immortales tuebitur P. Scipionis memoriam mortui: quis monumenta atque indicia virtutis, si tu ea relinquis ac deseris?

Quisnam igitur liber? Hor. 2. Serm. 7. 158.

Infinitum aliquando. Plin. lib. 11. cap. 37. Delphini quonam modo audiant, mirum. Gell. lib. 9. cap. 2. Tum Herodes interrogat quisnam esset.

QUISPIAM, quæpiam, quidpiam vel quippiam & quodpiam; cujuspiam, cuipiam. [τὶς] Aliquis. Cic. 1. Off. 32. Ut si constitueris te cuipiam advocatum in rem præsentem esse venturum. Idem 3. de Nat. Deor. 80. Nec si uredo aut grando quidpiam nocuit, id Jovi animadvertendum fuit.

Quid si hoc quispiam voluit Deus? Ter. Eun. 5. 2. 36. Non vis te moneam quippiam. Nævius apud Charis. p. 192.

Absolvere quempiam alteri. V. ABSOLVO.

Abrogare quempiam. V. ABROGO.

Quispiam, pro Quidam. Gell. lib. 2. cap. 21. Tum quispiam ex iis qui eodem in numero Græcas res eruditi erant.

QUISPUTAS, Idem significat quod Quisnam.

QUISQUAM, quæquam, quidquam vel quicquam; cujusquam, cuiquam. Aliquem, sive unumquemlibet significat.

Negative, interrogative, & subjunctive ponitur.

Negative. Cic. 1. Fam. 1. Nam cum in sermone quotidiano, tum in senatu palam sic egit causam tuam, ut neque eloquentia majore quisquam, nec gravitate, nec studio, nec contentione agere potuerit. i. e. Ut nemo agere potuerit majore eloquentia, nec gravitate.

Non fere quisquam. V. NON.

Interrogat fere semper, & cum indignatione. Cic. 3. Verr. 142. Quid enim quisquam ad meam pecuniam me invito aspirat? Idem pro Lege Manil. 45. Et quisquam dubitabit quid virtute profecturus sit, qui tantum auctoritate profecerit? Virg. 1. Æn. 52.

— & quisquam numen Junonis adoret?

Subjunctive. Ter. prol. Eun. 1. Si quisquam est qui placere se studeat bonis quam plurimis. Cic. Att. Quod si non modo tu, sed quisquam alius fuisset.

Quisquam, pro Quivis. Cic. 14. Fam. 7. Nisi vos fortiores cognossem, quam quenquam virum. pro Quenvis virum.

Quisquam, pro collectivo positum. Plaut. Neque nostrum quisquam sensimus quum peperit.

Quisquam, fœminine. Ter. Eun. 2. 3. 82. Quandoquidem illarum neque quisquam te novit, neque scit quis sies.

Quisquam gentium. Ter. Hec. 3. 1. 13. An quisquam gentium est æque miser? Ex emendato exemplari legendum, An quisquam usquam gentium.

Quisquam unus. Liv. 2. 9. Nec quisquam unus malis artibus postea tam popularis esset, quam tum bene imperando, universus Senatus fuit. Ibid. Quia nondum in quenquam unum sæviebatur.

Quisquam omnium. Cic. 4. Verr. 139. An hoc dubitabit quisquam omnium, quin is vænalem in Sicilia jurisdictionem habuerit?

QUISQUE, quæque, quodque & quidque; cujusque, cuique. [πᾶς τις] Universale pronomen. Unico verbo contentum est. Virg. 6. Æn. 743.

Quisque suos patimur manes. Cic. 2. de Nat. Deor. 58. Ceteræ naturæ suis seminibus quæque gignuntur. Idem in Sallust. 16. Elogium Appii Claudii & L. Pisonis integerrimorum virorum, quo usus est quisque eorum, pro lege, &c.

Quisque homo. Plaut. Merc. 5. 4. 51.

Cuique, cuique. Cic. 3. Philipp. 24. Divina vero opportunitas ut quæ cuique apta esset, ea cuique obveniret. De provinciis.

Quid quenque cuique præstare oporteret. Cic. 3. Off. 70.

Ego quid ad te tuorum quisque necessariorum scribat, nescio. Cic. 1. Fam. 9.

Quisque, superlativis, vel his quæ horum similem habent naturam jungitur: qualia sunt ex numeralibus nomina ordinalia, cum suo interrogativo vel infinito Quotus: vel positivis his, quæ superlativa publico usu non recipiunt: vel duobus pronominibus Sui & Suus: vel obliquis relativi substantiæ fere junctum invenias. Hæc ex Valla.

Superlativis; ut, Doctissimus quisque. Aliquando in diverso casu a superlativo; ut, Maximo quisque animo. Cic. 1. Acad. 13. Certe enim recentissima quæque sunt correcta & emendata maxime. Idem 1. Tusc 77. Sed nescio quo modo doctissimus quisque contemnit.

Ordinalibus. Plaut. Pseud. 4. 2. 17. Nam in foro vix decumus quisque est qui ipsus sese noverit. Idem Merc. prol. 56. Neque nisi quinto quoque anno posse tum visere urbem.

Cum Quotus. Quotus quisque, i. e. Nullus vel rarus. Cic. 2. Tusc. 11. Quotus enim quisque philosophorum invenitur qui ita sit moratus? Idem 2. de Divin. 52. Quota enim quæque res evenit prædicta ab istis?

Superlativis carentibus, Strenuus quisque, Singularis quisque, Principalis quisque.

Cum Sui & Suus. Ter. prolog. Adelph. 21. Quorum opera in bello, in otio, in negocio, suo quisque tempore usus est, sine superbia. Cic. 5. de Finib. 25. Sua cujusque animantis natura est. Et paulo post, Et sua cuique propria, & ad id apta, quod cujusque natura desiderat.

Pictores & poetæ suum quisque opus a vulgo considerari vult. Cic. 1. Off. 143.

Ex quo quia suum cujusque sit, eorum quæ natura fuerunt communia, quod cuique obtigit, id quisque teneat. Cic. 1. Off. 21.

Obliquis relativi substantiæ. Quintil. Cui quodque loco sit aptissimum.

Raro absolutis aliis, vel comparativis. Suet. in Othon. cap. 2. Ferebatur & vagari noctibus solitus, atque invalidum quenque obviorum vel potulentum corripere, ac distento sago impositum in sublime jactare. Quintil. lib. 2. cap. 3. Erit etiam eo obscurior, quo quisque deterior.

Pro se quisque. Cic. 3. Verr. 68. Pro se quisque, ut in quoque erat auctoritatis plurimum, ad populum loquebatur. Idem 1. de Lege Agrar. 26. Huic pro se quisque nostrûm mederi, atque hoc omnes sanare velle debemus.

Quoque, ablativus, priore longa. Cic. 4. Verr. 139. Quinto quoque anno Sicilia tota censetur. Idem pro Rabir. Posth. 34. Modo vobis inspectantibus in judicio Gabinii tertio quoque verbo excitabantur.

Quid quoque loco quadret. Quintil. lib. 6. cap. 4.

Quæque, pro Unaquæque. Cic. de Senect. 15. Earum, si placet, causarum quantum quæque valeat, quantumque justa sit, unaquæque videamus.

Quisque, de duobus. Caius in l. Si servus. §. Si inter. D. de verbor. obligat. Quia possit contingere, ut tam stipulator, quam promissor, ante aliquod tempus suo quisque dispensatori notum fecerit.

Quisque cum comparativo. Quintil. lib. 9. cap. 4. Sed quo quique pedes sunt temporibus pleniores, longisque syllabis magis stabiles, hoc graviorem faciunt orationem, breves celerem ac mobilem.

QUISQUILIÆ, ārum. pl. tantum, [συρφήματα] Purgamenta terrarum, & quicquid ex arboribus minutis surculorum, foliorumque & florum cadit, velut quicquid cadit, inquit Festus. Ob id Cæcilius Quisquilias volantes dicit.

Quisquilias, Homines nihili vocat Cic. 1. Att. 13. Idem pro Sext. 94. Omitto jam Numerium, Serranum, Ælium, quisquilias seditionis Clodianæ.

QUISQUILIUM, i. n. [κόκκος δενδρύφιον] vocant exiguum fruticem ilicis producentem coccum: quod granum est ad tingendas vestes gratissimum. Plin. 16. 8. Omnes tamen has ejus dotes ilex solo provocat cocco. Granum hoc, primoque ceu scapus fruticis parvæ aquifoliæ ilicis: quisquilium vocant, pensionem alteram tributi pauperibus Hispaniæ donat. Vetus codex legit Cusculium.

Hinc natum esse putatur, ut Vestis coccina, literis per imperitiam interceptis *squallata* vulgo hodie dicatur, pro Quisquiliata vel cusculata.

QUISQUIS, in utroque genere & m. & f. & QUIDQUID vel QUICQUID, n. cujuscujus. [ὅστις] significat Quicunque. Duo verba petit, quia per relativum declaratur. Plaut. Pseud. 4. 7. 42. Quisquis es adolescens, operam fac compendi quærere. Liv. 41. 8. Nam & ne stirpem domi relinquerent, liberos suos quibusquibus in eam conditionem ut manumitterentur, mancipio dabant, &c.

Quisquis est ille, si modo est aliquis. Cic. de Clar. Orat. 255.

Quisquis, pro Quisque. Cic. 1. Off. 46. Colendum autem esse ita quenque maxime, ut quisquis his virtutibus erit ornatus. Ex vetusto codice legitur, Ut quisque maxime virtutibus his lenioribus erit ornatus.

Quisquis, generi etiam fœminino attribui posse veterum auctoritas voluit. Livius, Mulier quisquis es, te volumus. Cæcilius, Quæso igitur quisquis es mea mulier. Pacuvius, Quisquis tu es mea mulier, quæ me insueto nuncupasti nomine. Ex Nonio.

QUIVIS, quævis, quodvis vel quidvis; cujusvis, cuivis. [ὃς βέλει] Unus e multis, sed indifferenter hic vel ille. Ter. Adelph. 2. 3. 1. Abs quivis homine, quum est opus, beneficium accipere gaudeas. h. e. Ab hoc, sive Ab illo, indifferenter. Cic. pro Quint. 84. Utrunque quivis intelligere potuisset.

Non quivis unus e populo. Cic. de Clar. Orat. 320.

De quavis una re. Lucret. lib. 1. 417.

Queivis anni temporibus matura est & tempestiva. pro Quibusvis. Cato cap. 17. Legitur & Quidvis.

Quidvis potius quam. Cic. pro Cluent. 96. Vis illa fuit, & ut sæpe jam dixi, ruina quædam atque tempestas, & quidvis potius quam judicium, aut disceptatio, aut quæstio.

Quidvis perpeti malle, quam. Cic. 5. Verr. 45. Tanta vis erat injuriarum, ut homines quidvis perpeti, quam non de istius pravitate & injuriis deplorare & conqueri mallent.

Quodvis. Cic. de Opt. gen. Orat. 1. Poematum suûm quodvis est diversum a cæteris.

Ut lutulentus sus cum quovis volutari. Cic. in Sallust. 3.

Cuivis tempori homo. Cic. 2. de Orat. 271. Per mihi scitum videtur, C. Publicium solitum dicere, P. Mummium cuivis tempori hominem esse. Sensus est, P. Mummius lepidus & facetus quum esset, homo cuivis tempori a Publicio dictus est, quod in otio, in negotio, in rebus lætis, in asperis, jucundus hominibus esset, & cuicunque tempori aptus. Simile quiddam de Asinio Pollione refert Quintil. lib. 6. cap. 4. ad finem, hunc in modum: ut de Pollione Asinio seriis jocisque pariter accommodato dictum est, esse eum omnium horarum.

Q U O

Quo, [ποῖ] Adv. interrogandi ad locum. Virg. 1. Æn. 374.

Quove tenetis iter? Cic. 6. Fam. 2. Tu velim scribas ad me quid agas, & ubi futurus sis, ut aut quo scribam, aut quo veniam, scire possim.

Quo abis? Donatus, Quo abis? sic Virg. 10. Æn. 649.
Quo fugis Ænea? Ibid. 369.
Quo fugitis socii? Sic enim loquitur, qui vult ostendere conditionem locorum, in qua perverso modo alius petatur, alius linquatur. Ter. Hec. 3. 5. 45. Quo abis? mane, mane inquam: quo abis?
Quone, pro Quo. Hor. 2. Serm. 3. 295.
Quone malo mentem concussa? &c. Ubi Turnebus, Observandum, inquit, arbitror esse, Flaccum in percontatione particulis sua sponte interrogantibus quis & quantus, addere ex supervacuo etiam interrogatricem particulam ne. ut Quantane, id est quanta? &c.
Quo te agis? Donatus, Admonitio discedentis. nam a quo discedere desideramus, admonemus eum qua vadat, aut quo eat. Ter. Andr. 4. 2. 25. Proinde hinc vos amolimini: nam mihi impedimento estis. P. ego hanc visam. D. quid tu? quo hinc te agis?
Quo non? Ter. Adelph. 4. 6. 4. Perreptavi usque omne oppidum, ad portam, ad lacum: quo non? i. e. Non est locus ullus quem non adierim.
Quo, pro Unde. Ter. Adelph. 2. 1. 36. Illuc quæso redi quo cœpisti Æschine. Ubi Donatus, Figurate: rectum enim erat, Unde cœpisti. Nisi forte, Quo pronomen est modo accipiendum, ut sit A quo.
Quo gentium fugiam? Plaut. Rud. 3. 1. 44.

Quo, Conjunctio, varia significat.
Quo, Quare, inquit Donatus. Terent. And. 2. 5. 18. Forma bona memini videre: quo æquior sum Pamphilo, si te illam in somnis, quam illum amplecti maluit.
Quo ut. Cic. 2. de Orat. 52. Quo etiam feci libentius, ut eum sermonem quem illi quondam inter se de his rebus habuissent, mandarem literis.
Quo bonum est? pro Quam ad rem utile est? Frequens locutio apud Jureconsul. Gaius in l. aliquando. 13. in fine. ad Velleia. in Pand. Quo bonum est expectare conditionem vel diem, cum, &c. Ulpian. l. 3. §. si quis ex liberis. de bon. poss. contra tab. in P. Quo bonum est ei contra tabulas dari? Idem in l. si post mortem. 10. §. liberi. eod. Quo bonum est eis favere? Scævola in l. si duo. 93. de solution. Quo bonum est hoc dicere? Similis est nostra loquendi formula eique plane respondet, *A quoy sert-il?*
Quo, Quod, quoniam, ex quo, aut quare. Ter. Eun. 1. 2. 16. Non pol quo quenquam plus amem, aut plus diligam eo feci. Cic. 6. Verr. 64. Nam rex id celatum voluerat, non quo quicquam metueret aut suspicaretur, sed ut ne multi, &c.
Non quo libenter male audiam, &c. sed quia, &c. Cic. 2. de Orat. 305.
Quo minus mirum est, si audientium intentio languescat. Plin. Epist. 19. lib. 2. Cic. pro Quint. 4. Nam quo minus ingenio possum subsidio mihi diligentiam comparavi.
Interpellent me, quo minus honoratus sim, dum ne interpellent quo minus Respub. a me commode administrari possit. Cic. 11. Fam. 10.
Quo minus familiaris sum, hoc sum ad investigandum curiosior. Cic. 4. Fam. 13.
Quo minus, interrogativum. Cic. 1. de Fin. 58. Neque enim civitas in seditione potest esse beata, nec in discordia dominorum domus: animus a se ipse dissidens, secumque discordans, gustare partem ullam liquidæ voluptatis & liberæ potest?
Quo magis, pro Quo minus. Imperator in l. 3. C. de judic. Nihil prohibet quo magis apud eum quoque disceptatio terminetur. Idem in l. j. C. qui dare tutor. Non ideo oportuit impediri, quo magis liberali causa ordinata curator tibi daretur. i. e. Quo minus.
Quo, pro Ut. Plin. jun. Neque enim id feci, quo tibi molestus essem. Ter. Heaut. 3. 2. 31.
Quone, pro Ut non. Cic. 7. Fam. 2. Sed homo acutus ei mandasti potissimum, cui expediret illud venire quamplurimo. Sed eo vidisti multum, quod præfinisti, quone pluris emerem.
Eo, quo. Cic. pro Quint. 5. Non eo dico C. Aquili, quo mihi veniat in dubium tua fides & constantia, aut quo, &c.
Quo, eo. Cic. pro Quint. 5. Quæ quo plura sunt, C. Aquili, eo te & hos qui tibi in consilio adsunt, meliori mente nostra verba audire oportebit. Quintil. lib. 3. cap. 7.
Quo, hoc. Quintil. lib. 2. cap. 2. Nam quo sæpius monuerit, hoc rarius castigabit. De officiis præceptoris.
Quo plus prodest, hoc præstantior. Cic. 4. Acad 2. Quo plus in negotiis gerendis res quam verba prosunt, hoc erat memoria illa præstantior.
Quo maxime, ita maxime. Cic. 4. Verr. 27. Quo usque te maxime cognatione, affinitate, necessitudine aliqua attingebat, ita maxime manus tua putabatur.
Quo, Ad quid, in quem usum. Hor. 1. Epist. 5. 12.
Quo mihi fortuna, si non conceditur uti?
Quo tibi tantum opus fuerit, id quæro. Cic. 4. Verr. 183.
Martis vero signum quo mihi pacis auctori? Cic. 7. Fam. 24.
Qua autem & quo, nihil scimus. Cic. 8. Att. 3.

Quoad, [ἕως ὅ, μέχρι οὗ] i. e. Quandiu, ut ait Donatus. Ter. Phorm. 1. 2. 98. Senem quoad expectatis vestrum? Cic. de Amicit. 1. Ego autem a patre ita eram deductus ad Scævolam, sumpta virili toga, ut quoad possem, & liceret, a senis latere nunquam discederem.
Quoad, Quoad usque. Cæsar 5. Bell. Gall. cap. 17. Neque finem insequendi fecerunt, quoad subsidio confisi equites, præcipites hostes egerunt.
Videte nunc quoad fecerit iter apertius quam antea. Cic. 1. de Lege Agr. 5.
Ego me ducem in civili bello, quoad de pace ageretur, nolui esse. Cic. 7. Att. 2.
Quoad vixit. Suet. de Clar. Gram. 20.
Quoad tibi æquum & rectum videbitur. Cic. 13. Fam. 15.
Eatenus quoad. Ulpian. in l. j. D. de peric. & com. rei vend. Quod non designavit tempus, eatenus periculum sustinere debet, quoad degustetur vinum.
Nihil differt ita loqui, Quoad vivam, & Quoad moriar: hæc enim quanvis contraria esse videantur, idem tamen significant: quoniam duo tempora, quum inter se opposita sunt, atque ita cohærentia ut alterius finis cum alterius initio misceatur, non refert utrum per extremitatem prioris, an per initium sequentis locus ipse confinis demonstretur. Sipontinus. V. Gell. lib. 8. cap. 21.

Quoad, quantitatem rerum aliquando denotat. Cic. 3. de Lege Agr. 14. Audite vos quam amplissimo populi, Senatusque judicio exercitus habuistis, & bella gessistis, quoad quenque pervenit, pervenerit ex præda, ex manubiis, ex auro coronario. i. e. Quantum.
Quoad, pro Quantum, fere cum verbo Possum.
Quoad potuit restitit. Cic. de Senect. 11.
Quoad longissime potest mens mea respicere spatium præteriti temporis. Cic. pro Arch. 1.
Quoad, pro Quantum ad. Caius in l. iij. De acquir. rer. domin. Nec interest (quoad feras bestias & volucres) utrum in suo quisque fundo capiat, an in alieno. i. e. Quantum ad feras bestias.
Quoad, pro Interim dum. Quintil. lib. 10. cap. 5. Nisi forte membranarum usum usus infirmior exiget: quæ ut juvant aciem, ita crebra relatione, quoad intinguntur calami, morantur manum, & mentis impetum frangunt.
Quoad munus officii exequi & tueri possis. Cic. de Senect. 21.
Quoad per me licitum est, pro Quantum vel quandiu permisi & licuit. Cic. 5. Verr. 77. Denique domi tuæ piratæ, a quo tempore capti sunt, quoad per me licitum est, fuerunt.
Quoad potest. Cic. 7. Verr. 175. Tulit hæc civitas quoad potuit, quoad necesse fuit, regiam istam vestram dominationem in judiciis, & in omni Repub. tulit.
Quoad ejus fieri potest, hic Ejus parelcon est. Auctor ad Heren. lib. 1. 2. Cic. 11. Att. 12. Tu tamen velim ne intermittas, quoad ejus facere poteris, scribere ad me. Cato cap. 38.
Quoad ejus potest. Liv. 39.
Quoad usque. Actius, Nihil te impedio, quoad usque rem peragas. Sueton. in Julio Cæs. cap. 14.
Quoadusque, eousque. Ulpian. in l. j. §. Julianus. D. de itiner. actuque privato. Julianus ait, quoadusque ingressus est, eousque ei competere interdictum.
Quoad sejunxit. Gell. lib. 1. cap. 15. Ulyssem Homerus virum sapienti facundia præditum, vocem mittere ait non ex ore, sed ex pectore, quo scilicet non ad sonum magis, habitumque vocis, quam ex sententiarum penitus conceptarum altitudine pertineret.

Quocirca, [τοιγάρτοι] Conjunctio rationalis, i. e. Quamobrem, Itaque. Cic. de Senect. 41. Quod quo magis intelligi posset, fingere animo aliquem jubebat tanta incitatum voluptate corporis, quanta percipi posset maxima, nemini censebat fore dubium, quin tamdiu dum ita gauderet, nihil agitare mente, nihil ratione, nihil cogitatione consequi posset: quocirca nihil esse tam detestabile, tamque pestiferum, quam voluptatem.
Quocirca bene apud majores nostros Senatus decrevit, &c. Cic. 1. de Divin. 92.

Quocum, [μεθ' οὗ] ablativus a Quicum. Cic. 1. de Legib. 54. Ergo assentiris Antiocho familiari meo: magistro enim non audeo dicere, quocum vixi.

Quocunque, [ὁτῳοῦν] ablat. a Quicunque. Plin. lib. 27. cap. 12. Quocunque hæc modo se habeant, vis earum est spissare, ac refrigerare. Sed quocunque tempore mihi potestas tui præsentis fuerit. Cic. 1. Fam. 9.

Quocunque, Adv. [πανταχόσε] Plin. lib. 15. cap. 27. Numerosis nominibus & novis quocunque incedit insignis. Vetus exemplar legit Quacunque.
Ire pedes quocunque ferent. Hor. Epod. 16. 21.
Eleganter interponitur dictio inter Quo & Cunque, per eam figuram quæ Tmesis dicitur. Cic. 2. Tusc. 7. Ut enim heri feci, sic nunc rationem, quo ea me cunque ducet, sequar.

Quod, cujus, cui. Adj. [τί ποῖον] ut, Quod pomum? Interrogativum, & relativum est. Plaut. Quod facinus ausi tantum? Idem, Nec mihi, quod facinus conscirem, inveni.
Quod, aliquando appellativi vicem obtinet, id est, rem multis communem significat. Cn. Magn. Lentulo, Cic. 8. Att. 12. Ego ad P. Lupum & C. Coponium Prætores misi, ut se vobis conjungerent, & militum quod haberent, ad vos deducerent.
Quod biremium. Tacit. 5. Hist. 23. Complet & quod biremium, quæque simplici ordine agebantur.
Quod castrorum. Tacit. 1. Ann. Et quod proxime castrorum sincerum erat.
Quod floris, quod roboris in juventute erat, amiserant. Liv. 37.
Quod militum. Tacit. 2. Hist. 44. Et a Flavio Sabino præfecto urbis quod erat in urbe militum sacramento Vitellii adactum.
Quod, provocabulum, etsi ut plurimum referri solet ad ea quæ antecedunt, interdum tamen ad ea refertur, quæ sequuntur. Cic. 2. Att. 3. Pompeius nostri amores, quod mihi summo dolori est, ipse se afflixit. Quorum verborum hic ordo est, Pompeius nostri amores, ipse se afflixit, quod mihi summo dolori est. Sic alibi sæpe. Lambinus.
Quod, relativum, aliquando dissentit a suo antecedente. Cicero, Omnes tenues atque humiles, quæ maxima in populo multitudo est, sibi præsidium paratum putant. Sallust. in Catil. Est locus in carcere, quod Tullianum appellatur.
Quod, absolutum, pro Quæ res. Ter. Eun. 3. 1. 55. Par pari referto, quod eam mordeat.
Quod, Propter quod, vel itaque. Ter. Hecyr. 2. 3. 3. Nam (ita me ament di) quod me accusat nunc vir, sum extra noxiam. Ubi Donatus. Deest In eo, ut sit, In eo quod me accusat nunc vir, sum extra noxiam. An Quod, propter quod? Hactenus Donatus. Videtur hoc loco Quod conjunctio esse, pro Quantum pertinet ad. Idem Andr. 1. 5. 54. Quod ego per hanc te dexteram oro, & genium tuum.
Quod, Propter quod, aliter. Plaut. Epid. 3. 4. 20. Animum advorte: ut quod ego ad te venio, intelligas. i. e. Ut intelligas propter quod ad te venio.
Quod te obsecro, i. e. Propter quod te obsecro. Hor. 1. Epist. 16 94.
Quod te per genium, dextramque, deosque penates,
Obsecro & obtestor, vitæ me redde priori. Lambinus.
Quod, pro Quare. ut, Quod te oro. qui modus est Latini sermonis quo utebantur quum aliquid timentes narrabant, ne deinde ne quid tale eveniret, obsecrabant: & perinde est quasi, Quare te oro. Ter. Hec. 3. 2. 3. Male metuo ne Philumenæ magis morbus aggravescat. quod te Æsculapi, & te Salus, nequid hujus sit, oro.
Quod, pro Quæ plurali, inquit Donatus. Ter. Eun. 1. 2. 19. Et quod

nunc

nunc tute tecum iratus cogitas, egone illam, quæ illum, quæ me?
Quod attinet ad. Ter. Adelph. 3. 1. 9. Quando vitium oblatum est virgini, quod ad illum attinet potissimum. Cic. pro Rosc. Amer. 90. Qui omnes (quod ad me attinet) vellem viverent.
Quod, aliquando tantum accipitur quo quadam continuatione, sive connexione, quoties Utinam adjunctum habet. Cic. 14. Fam. 4. Quum autem scribo ad vos aut vestra lego, conficior lachrymis sic ut ferre non possim: quod utinam minus vitæ cupidi fuissemus, certe nihil, aut non multum in vita mali vidissemus. Ter. Phorm. 1. 3. 5. Rogitas, qui tam audacis facinoris mihi conscius sis? quod utinam ne Phormioni id suadere in mentem incidisset. Quasi, Atque utinam, vel Utinam autem.
Quod, In quo. Ter. And. 4. 4. 17. Sed siquid sit quod mea opera opus sit vobis aut tu plus vides, quam ego, manebo.
Quod, pro Qui, auctore Donato. Ter. Eun. 2. 1. 5. Ego quoque una pereo, quod mihi est charius. i. e. Qui mihi charior sum. Et apud Plaut. Asin. 4. 2. 11. Alienum hominem intromittat neminem, quod illa autem amicum aut patronum nominet. Plin. lib. 18. cap. ult. de tempestatum præsagiis, Nube gravida candicante, quod vocant tempestatem albam, grando imminebit.
Quod absque molestia fiat, Quod commode facere possis, Pace quod fiat tua, &c. modi sunt loquendi, honoris præfatiunculam quandam & humanitatis signum denotantes. Cic. 13. Fam. 24. Atque eum, quod absque molestia fiat, siqua in re opus ei fuerit, juveris. Idem 4. Fam. 5. Tu velim, quod commodo valetudinis tuæ fiat, quam longissime poteris, obviam nobis properes. Et 14. Att. 16. Et ipse, quod commodo tuo fiat, cum eo colloquere.
Quod bene vertat, modus bene precandi. Liv. 1. 28. Tum interrex, concione advocata, Quod bonum, faustum, fœlixque sit, inquit, Quirites, regem create.
Quod inter nos liceat dicere. Cic. 2. Att. 4. Serapionis librum ad me misisti, ex quo quidem ego (quod inter nos liceat dicere) millesimam partem vix intelligo. Vulgus dicit, *Quod ego nolim alii dicere vel dici.*
Non novisti me? P. quod quidem veniat in mentem. h. e. Quod meminerim. Plaut. Epid. 5. 1. 32. Plin. 12. 14. Nec tamen ab ullo (quod equidem sciam) Latino arborum earum tradita est facies.
Quod satis est, pro Quantum satis est. Hor. 2. Serm. 7. 3.
——— amicum
Mancipium domino, & frugi, quod sit satis. i. e. Tantum frugi, quantum sufficiat.
Sum quod ille, i. e. Talis sum, qualis ille: sum illi similis. Hor. 2. Serm. 7. 40.
Tu cum sis quod ego, & fortassis nequior, ultro
Insectere? Sensus est, Quum sis id quod ego sum, id est, similiter vitiosus, ut ego: tu me ultro insecteris?
Quod, pro Quicquid. Cic. pro Domo 111. Ornamentorum quod superfuit in fanis & communibus locis, tota e Græcia, &c. fane frugaliter domum suam deportavit. Budæus.
Quod nunquam fere. Cic. pro Milon. 18. Nullis Græcis comitibus, ut solebat: sine uxore, quod nunquam fere.
Quod ad quos. Cic. 11. Att. 12. Siquid erit quod ad quos scribendum meo nomine putes, velim, ut soles, facias.
Quod quum ita est, ex edicto bona possessa non sunt. Cic. pro Quint. 65.
Quod superest, modus est loquendi, quod etiam dicitur, Quod reliquum est, quod restat, h. e. Cæterum. Virg. 11. Æn. 15.
Maxima res effecta viri, timor omnis abesto:
Quod superest, hæc sunt spolia, & de rege superbo
Primitiæ. Servius, i. e. De reliquo: & est absoluta locutio. Cic. 9. Att. 22. Quod superest, scribe quæso quam accuratissime.
Quod contra, pro E contrario vero. Cic. de Amicit. 91. Peccasse enim se non anguntur, objurgari moleste ferunt: quod contra oportebat, delicto dolere, objurgatione gaudere. Budæus.
Quod genus, pro Quemadmodum, quale est, vel cujus generis est; loquendi genus similitudinem denotans. Lucret. lib. 3. 222.
Quod genus est, Bacchi cum flos evanuit, &c. Ostendit enim a simili animum minutis admodum primordiis constare, quia quemadmodum cum odor vini aut unguenti evanuit, vinum aut unguentum nihilominus est ad speciem atque ad aspectum: ita postquam animus excessit e corpore, ipsa extrema corporis cæsura nulla ex parte videtur deminuta. Lambinus.
Quod idem, pro Id quod. Cic. de Arusp. Resp. 6. Quod idem in judicio capitis durum atque iniquum est. Idem 3. Philip. 25. Quod idem fecit L. Philippus, vir avo, patre, majoribusque suis dignissimus. Budæus.
Quod idem, pro Quod ipsum, quod etiam, id quod. Cic. pro Domo, 71. Quotiescunque de me consultus est, toties eam nullam esse judicavit. Quod idem tu Lentule vidisti in ea lege, quam de me tulisti. Et 2. de Nat. Deor. 53. Quod idem faciunt stellæ superiores. Budæus.
Quod ipsum. Cic. in Orat. 20. Nam & grandiloqui fuerunt cum ampla & sententiarum gravitate, & majestate verborum, vehementes, varii, ad permovendos, & convertendos animos instructi & parati, quod ipsum alii aspera, tristi, horrida oratione: alii leni, & instructa sunt consecuti.
Quod unum. Cic. 14. Att. 20. Nunc autem videmur habituri ducem: quod unum municipia, bonique desiderant.
Quod, pro καθότι, vel καθόσον, sive quatenus, aliquando quantum. Ter. Phorm. 1. 2. 81. Omnia hæc confingam, quod erit mihi bonum atque commodum. Quintil. lib. 1. cap. de Orthographia, Ego, quod consuetudo obtinuerit, scribendum quæque judico, quomodo sonat. Pro Quoad, vel Quatenus. Alii legunt Nisi quod.
Quod, Cur, quamobrem. Virg. 3. Ecl. 35.
Si ad vitulam spectes, nihil est quod pocula laudes. Cic. 14. Fam. 12. In viam quod te des hoc tempore, nihil est. Idem pro Rosc. Amer. 1. Credo ego vos mirari, quid sit quod quum is, &c. ego potissimum surrexerim.
Quod, pro Ut, inquit Donatus. Ter. Phorm. 5. 9. 63. Vin' primum hodie facere quod ego gaudeam Nausistrata, & quod tuo viro oculi doleant? Cic. 10. Philip. 13. Cur nunquam tam frequens Senatus fuit, quod unus aliquis tuam sententiam secutus sit? Vetus tamen codex legit Ut unus.

Quod, Conjunctio, [ὅτι] Quia significat, & indicativo aliquando, frequentius tamen subjunctivo jungitur. Indicativo. Cic. 1. Att. 4. Quod ad me scribis de Hermathena, per mihi gratum est, & ornamentum Academiæ proprium meæ: quod & Hermes commune omnium, & Minerva singulare est ejus gymnasii. Idem, Utinam illum diem videam, quum tibi agam gratias, quod me vivere coegisti. Subjunctivo. Cic. Attic. Et accersam, sed prohibebo, quod intelligam multo magis interesse tua, te agere quod agendum esset hoc tempore, quam mea, te adesse comitiis.
Quod, Sed, verum, at: quo modo fere cum Si vel Nisi jungitur. Ter. Phorm. 1. 3. 19. Quod ni fuissem incogitans. Virg. 1. Georg. 155.
Quod nisi & assiduis terram insectabere rastris. Cic. pro Muren. 4. Quod si e portu solventibus, ii qui jam in portum ex alto invehuntur, præcipere summo studio solent. h. e. Si vero.
Quod quum, pro Sed quum. Cic. 3. de Fin. 8. Quod quum accidisset ut alterum nec opinato videremus, surrexit statim. Budæus.
Quod quia, pro Sed quia, verum quando. Cic. 1. de Fin. 37. Quod quia nullo modo sine amicitia firmam & perpetuam jucunditatem vitæ tenere possumus. Budæus.
Quod quoniam. In præfat. 2 Rhetoric. Quod quoniam nobis voluntas accidit ut artem dicendi præscriberemus. Ubi principium est sententiæ, pro Quando vero nobis, vel, Quam vero nobis. Budæus.
Quod pro ὅτι. ut, Scio quod scribis, vel scribas. Plin. 3. Epist. 5. Quod lectitas, mihi pergratum est.
Quod, aliquando præcedentis verbi significationem determinat. Plin. ad Servianum 6. Epist. 26. Gaudeo & gratulor, quod Fusco Salinatori filiam tuam destinasti. Ulpian. in l. j §. denuntiare. D. de agnoscendis vel alendis liberis. sufficit mulieri, notum facere, quod sit prægnans. Mariti est jam aut mittere custodes, aut eidem renuntiare quod non sit ex eo prægnans. Paulo post, Illud notandum est, quod denuntiatio a marito non incipit, sed a muliere. Ibidem §. ult. Quæ causa si fuerit acta apud judicem, & pronuntiaverit quod ex eo prægnans fuerit: in ea causa est, ut agnosci debeat quasi suus.
Quod, pro Quantum ad illud. Ter. Eun. 4. 7. 15. Sane quod tibi nunc vir videatur esse, hic nebulo magnus est. Idem Adelph. 5. 9. 29. Ut id ostenderem, quod te isti facilem & festivum putant, id non fieri ex vera vita. Cic. 3. Fam. 5. Quod itinerum meorum ratio te nonnullam in dubitationem videtur adducere, visurusne me sis in provincia: ea res sic habet: Brundusii quum loquerer cum liberto tuo Phania, &c. Ibidem sub finem, Quod te a Scævola petiisse dicis, ut dum tu abesses, ante adventum meum provinciæ præesset: eum ego Ephesi vidi, fuitque mecum familiariter triduum illud, &c.
Quodammŏdo, [ἁμῶς γέ πως] Adverbium id significans quod barbare dicitur *Aliqualiter*, & alias Latine Aliquo pacto. Cic. de Amicit. 29. Quippe quum propter virtutem & probitatem eos etiam quos nunquam vidimus, quodammodo diligamus. Idem 13. Fam. 27. Literas ad te a M. Lepido Consule, non quæ te aliquid juberent, sed quodammodo quasi commendatitias sumpsimus.
Quasi quodammodo. Cic. 1. de Orat. 251.
Quodcunque, cujuscunque. [ὅτιοῦν] a Quicunque. Virg. 2. Æn. 77.
Cuncta equidem tibi rex, fuerit quodcunque, fatebor. Cic. 3. de Legib. 6. Quodcunque Senatus decreverit, agunto.
Quodcunque, aliquando nomen appellativum est: ut, Quodcunque militum, pro Quotcunque milites. Cic. 8. Att. 17. Vos hortor, ut quodcunque militum contrahere poteritis, contrahatis. Idem 5. Fam. 19. Quodcunque cepulem consilii. Columel. lib. 1. cap. 5. Quodcunque rubiginis aut spurcitiæ recedit, siccare.
Quodpiam, [τι] a Quispiam. ut, Quodpiam oppidum, pro Quoddam, apud Cic. in Verr.
Aliquod quodpiam membrum. Cic. 3. Tusc. 19.
Quoi, pro Cui. Cic. 2. de Legib. 60. Quoi auro dentes vincti essent.
Quojus, pro Cujus. Cic. 1. de Legib. 52. Ad finem bonorum quo referuntur, & quojus adipiscendi causa sunt facienda omnia.
Quominus, [ὡς μὴ, μὴ οὐ, μὴ οὐχὶ] i. e. Ut non. Ter. Andr. 4. 2. 17. Si poterit fieri ut ne pater per me stetisse credat, quominus hæ fierent nuptiæ, volo. Cic. 1. de Orat. 70. Nullis ut terminis circumscribat jus suum, quominus liceat vagari quo velit.
Nihil desideramus quominus Epirum ipsam possidere videamur. Cic. 2. Att. 14.
Illud non perficies quominus tua causa velim. Cic. 1. Fam. 7.
Abstinere quominus. V. ABSTINEO.
Adversari quominus. V. ADVERSOR.
Quomŏdo, [πῇ, πῶς, ὅπως, τίνα τρόπον] Adv. i. e. Qua ratione. Quidam volunt esse ablativi casus & separatim legendum.
Interrogative aliquando ponitur. Plaut. Aulul. 1. 1. 8. Quomodo tibi se res habet? Cic. 5. Verr. 119. Etiamne si plus edidisset, quam quantum natum esset? etiam. Quomodo? Magistratus ex ipsius edicto exigere debebant.
Quomodo, Quare. Plaut Stich. 1. 3. 97. Illa quidem nullum sacrificabit. G. quomodo? quid igitur me volt?
Admirative aliquando. Cic. de Amicit. 9. Quomodo (ut alia omittam) mortem filii tulit?
Infinite ut plurimum. Ter. Heaut. 5. 3. 2. Idque adeo miror, quomodo tam ineptum quicquam potuerit tibi Venire in mentem, mi vir. Cato cap. 2. Ubi cognovit, quomodo fundus cultus fiet.
Locutus sum cum Cincio quomodo se res habet. Cic. 2. Q. frat. 2.
Si Respubl. tibi narrare posset quomodo sese haberet, non facilius, &c. Cic. 3. Fam. 3.
Ita me fecistis Consulem, quomodo pauci in hac civitate facti sunt. Cic. 3. de Lege Agrar. 33.
Ut enim quæras omnia, quomodo Græci ineptum appellent, non reperies. Cic. 2. de Orat. 18.
Quomodo, pro Quoquomodo. Cic. 2. de Orat. 140. Verum hoc (ut dixi) nihil ad me. Illud ad me, ac multo etiam magis ad vos Cotta noster & Sulpiti, quomodo nunc se istorum artes habent, pertimescenda est multitudo causarum; est enim infinita.
Quomodo potuissem, te convenissem, si, &c. Cic. 5. Fam. 20.
Quomodo, pro Ut. Cic. 13. Att. 2. Ariarathes Ariobarzanis filius Romam venit. vult opinor regnum aliquod emere a Cæsare. Nam quomodo nunc est, pedem ubi ponat in suo, non habet. Et ad Q. frat. lib.

lib. 2. epiſt. 2. Quomodo res ſe habet, non eſt facillima. Idem 11. Att. 22. Pharnaces autem, quomodo agit, afferet moram. Hoc autem dicit, quia Pharnaces Ponto, quam occupaverat, non diſcedebat: ut ea res Cæſari in Italiam proficiſcenti, moram allatura videretur.

Quomodocunque, [ὁπωσοῦν] pro Quoquo pacto. Cic. 14. Fam. 14. Quomodocunque nunc res ſe habet, modo ut hæc nobis loca tenere liceat. Vetus exemplar habet Quomodo quidem. Idem lib. 5. de Finib. 30. Quomodocunque dicitur, intelligi tamen quicquid dicatur poteſt.

Quomodonam, [πῶς] Cic. 2. Q. frat. 16. Quomodonam mi frater de noſtris verſibus Cæſar?

Quonam, [ποῖ δὴ] Adverb. ad locum. Plaut. Trinum. 4. 3. 71. Eamus intro, ſequere. s. quo tu te agis? c. quonam, niſi domum? Cic. 8. Att. 3. Eum ſi nunc ſequor, quonam?

Quonam, [ποίῳ τῷ] ablativus a Quinam: jungitur ablativo Modo, eſtque tanquam una dictio vice adverbii poſita. Cic. 2. de Finib. 6. Quonam, inquit, modo? Quia, &c.

Infinite. Cic. 4. de Finib. 69. Admirantes quæramus ab utroque quonam modo vitam agere poſſimus.

Quondam, [πάλαι, ποτὲ] Adverbium temporis, præteritum tempus aliquando notat, pro Olim vel Aliquando. Cic. 1. Catil. 3. Fuit iſta quondam in hac Repub. virtus. Idem 2. Fam. 15. Noſti enim non modo ſtomachi mei, cujus tu ſimilem quondam habebas. Liv. 1. 47. Omnia onera quæ communia quondam fuerint, inclinaſſe in primores civitatis. Conſuetudo mea qua quondam ſolitus ſum uti. Cic. 1. de Orat. 135.

Aliquando futurum. Virg. apud Priſcian.

— quondam tua dicere facta   Tempus erit.

Præſens nonnunquam. Virg. 2. Æn. 367.

Quondam etiam victis redit in præcordia virtus.

Quondam, Semper. Virg. 3. Georg. 99.

Ut quondam in ſtipulis magnus ſine viribus ignis. Servius in 2. Æneidos.

Quoniam, [ὅτι, ἐπεὶ, ἐπειδήπερ] Conjunctio cauſalis. Ter. And. 1. 5. 15. Ea quoniam nemini obtrudi poteſt, itur ad me. Idem Eun. 2. 2. 6. Quid iſtuc ornati eſt inquam? quoniam miſer quod habui perdidi.

Quamobrem quoniam mihi nullum ſcribendi argumentum relictum eſt, utar ea clauſula, &c. Cic. 2. Fam. 3. Sic 3. Philip. 29. Quapropter quoniam res in diſcrimen adducta eſt, utrum ille pœnas Reip. luat, &c.

Quoniam, aliquando ſignificat Poſtquam, auctoribus Feſto & Donato. Plaut. Aſin. 3. 3. 121. Quid nunc, quoniam ambo, ut eſt lubitum, nos deluſiſtis, datiſne argentum? Ter. And. 2. 1. 6. Quæſo ædepol Charine, quoniam id fieri quod vis non poteſt, velis id quod poſſis.

Quoniam & Idcirco, veluti relativa ſunt. Propert. lib. 2. 33. 13.

An quoniam agreſtem detraxit ab ore figuram
Juppiter, idcirco facta ſuperba dea es?

Quoniam quidem ſuſcepi, non deeſt. pro Quandoquidem. Cic. pro Sext. Roſc. 30. Idem 2. Att. 1. Quoniam quidem ea quæ nos ſcribimus, &c. te etiam delectant.

Quoniam quidem, ſecundo loco. Columel. lib. 5. cap. 5. Nos autem præcipimus eaſdem virgas, quum a matre fuerint præciſæ, ſicubi de mortuis vitibus ordines vacent, aut ſi novellam quis vineam inſtituere velit, pro viviradice ponere: quoniam quidem partes ſarmentorum, quæ fuerant obrutæ, ſatis multas habent radices, quæ depoſitæ ſcrobibus confeſtim comprehendant.

Quanquam quoniam, &c. idem Roſcius, &c. Cic 1. de Orat. 254.

Quoniam, pro Quod, vel quia. Plin. lib. 23. cap. 1. Quo certe vocabulo ſatis conſilii dedere priſci, quoniam & in materiis cariem fumus erodit.

Quopiam, Adverbium ad locum. Ter. Eun. 3. 2. 9. Iturane Thais quopiam es?

Quoquam, Adverbium ad locum. Cato cap. 72. Boves ne pedes ſubterant, prius quam in viam quoquam agas. Cic. 4. Verr. 52. O Verrea præclara, quoquam ſi acceſſiſti, quo non attuleris tecum illum diem? Quoquam reſolvi. Lucret lib. 1. 1054.

— neque quoquam poſſe reſolvi.

Quoque, [ἔτι, καὶ ἔτι] Conjunctio, pro Etiam, ſimiliter. Ter. Eun. 2. 2. 20. Quicquid dicunt, laudo: id rurſum ſi negent, laudo id quoque. Idem And. 4. 4. 13. Ego quoque hinc ab dextera venire me aſſimulabo. Cic. pro Rabir. Poſth. 33. Si per eum reductus inſidiinſe rediſſem, me ſcilicet maxime, ſed proxime illum quoque fefelliſſem.

Quoque enim. Liv. 30. 1. P. Sempronius (ei quoque enim Proconſuli imperium in annum prorogabatur) P. Licinio ſuccederet.

Quoque etiam. Ter. Hec. 5. 1. 35. Nam non ſunt ſolæ arbitratæ hæ: ego quoque etiam credidi.

Quoque certe. Curtius lib. 8. Puero quoque certe poſtea ex ea utcunque genito, Alexandro fuit nomen.

Quoque, cum particula Et. Plin. lib. 8. cap. 16. Sunt vero & fortuita eorum quoque clementiæ exempla. De leonibus.

Quoque in fine ſententiæ, venuſtatem habet in oratione. Quintil. lib. 8. cap. 6. Nam fit longa & inexpedita: ut in quæſtionibus eam judices ſimilem agmini totidem lixas habenti, quot milites quoque. Idem lib. 9. cap. 4. Perdidiſſet gratiam ſimplicis atque inaffectati coloris, perdidiſſet fidem quoque.

Quoque, pro Quidem veteres dixere. Gellius lib. 17. cap. 2. ex Q. Claudio, cujus hæc refert verba, Seſe, ne id quoque quod tum ſuaderet, facturum eſſe. Dein Gellius ſubdit, Ne id quoque dixit, pro Ne id quidem: infrequens nunc ita loquendo, ſed in libris veterum creberrimum.

Quoquo, [ὁπουοῦν] Adverbium ad locum, In quancunque partem. Cic. 2. de Divin. 149. Ita quoquo ſeſe verterint Stoici, jaceat neceſſe eſt omnis eorum ſolertia.

Quoquo gentium. Plaut. Merc. 5. 2. 17. Meuſque mihi illam quærere, quoquo hinc abducta eſt gentium.

Quoquo, [ὁποτεροῦν] ablativus, i. e. Quocunque. Cic. 9. Att. 4. Confido igitur adventum noſtrum illi quoquo tempore fuerit, ut ſcribis, ἀσφαλὲς fore.

Quoquo conſilio fecit, fecit certe ſuo. Cic. pro Rabir. 21.

Hic ager quoquo pretio coemptus ſit, tamen ingenti pecunia vobis inducetur. Cic 2 de Lege Agrar. 69.

Quoquomodo. Plaut. Men. 5. 2. 75. Quid nocui tibi, aut adeo iſti; quæ mihi moleſta eſt quoquomodo? i. e. Omnibus modis, omnino. Cic. 1. Q. frat. 2. 4. Tu quoquomodo, quoniam Epheſi eſt, hominem inveſtiges velim: ſummaque diligentia vel tecum deducas.

Fuit aliquis caſus quem tulimus, quoquomodo ferendus fuit. Cic. 6. Philipp. 19.

Quoquomodo ea res huic quidem cecidit. Cic. 8. Att. 3. & 7. Verr. 37. Tu quum eſſes Prætor renunciatus quoquomodo. i. e. Quomodocunque, ſive utcunque.

Quoquomodo de me meritus eſt. Cic. pro Milon. 94.

Quoquomodo, tamen. Cic. 4. Verr. 70. Quoquomodo ſe in ea quæſtione præbebat, tamen in conſilio habebat homines honeſtos e conventu Syracuſano.

Quoquopacto. Ter. Adelph. 3. 2. 44. Quapropter quoquopacto celato eſt opus. Idem Eun. 5. 9. 53. Mirum, ni illoc homine quoquopacto opus eſt.

Quoquoverſum, ſive Quoquoverſus, [πάντῃ] Adverb. ad locum, i. e. Verſus quemcunque locum. Cæſar 3. Bell. Gall. 23. Ejus imperio claſſem quoquo verſum dimittunt. Idem 2. Bell. Civil. 8. Patebat hæc quoquoverſus pedes xxx.

Quum quoquoverſus ſpatium vacet infinitum. Lucret. lib 2. 1052.

Quorsum, Adverbium ad locum, Verſus quem locum: cum interrogatione, & ſine interrogatione aliquando ponitur. Ter. Eun. 2. 3. 13. Ego neſcio hercle neque unde eam, neque quorſum eam.

Quorſum, Ad quam rem. Ter. Eun. 1. 2. 75. Aut ego neſciebam quorſum tu ires? h. e. Quid tuis verbis velles? quo tenderes? Idem And. 1. 1. 100. Quam timeo quorſum evadas! i. e. Ad quem finem perveniat oratio tua. Ibid. 1. 5. 29. Miſera timeo, hoc incertum quorſum accidat. i. e. Vereor ne illud incertum, quod dixit Pamphilus, male vertat nobis, & in noſtram perniciem convertatur. Cic. pro Roſc. Com. 43. Quorſum recidat reſponſum tuum, non magnopere laboro.

Quorſum iſtuc? quod vulgo dicitur *Ad quod propoſitum?* Ter. And. 2. 2. 24. Quorſumnam iſtuc? D. ego me continuo ad Chremem. Cic. de Amicit. 42. Quorſum hæc? quia ſine ſociis nemo quicquam tale conatur. Idem Poſt red. ad Quir. 5. Quorſum igitur hæc diſputatio? quorſum? ut intelligere poſſitis, neminem, &c.

Verebar quorſum id caſurum eſſet. Cic. 3. Att. 24. Ter. Andr. 1. 2. 4. Et heri ſemper lenitas verebar quorſum evaderet.

Unde mihi lapidem? quorſum eſt opus? Hor. 2. Serm. 7. 116.

Quorſum hæc tandem? h. e. Ad quid tandem hæc dicis? Hor. 2. Serm. 7. 21. Legitur & Tendunt.

Quorſum tandem, aut cur iſta quæris? Cic. 1. de Legib 4.

Quorsus, Idem. Cic. de Clar. Orat. 292. Quorſus inquam iſtuc? non enim intelligo. Idem 2. Att. 21. Nunc repente tanto in odio eſt omnibus, ut quorſus eruptura ſit, horreamus.

Quot, [πόσοι, ὁπόσοι] Nomen numerale. Plaut. Stich. 1. 3. 59. Quot adeo cœnæ, quas deflevi, mortuæ! quot potiones mulſi! quot autem prandia! Admirative dictum. Et apud Terentium in Hec. 3. 3. 19. Quot commodas res attuli! quot autem ademi curas!

Tot, quot. Ter. Phorm. 2. 4. 14. Verum ita eſt, quot homines, tot ſententiæ. Hæc eadem verba habet Cic. lib. 1. de Finib. 15.

Quot homines, tot cauſæ. Cic. 2. de Orat. 140.

Quot, quantæ, quam incredibiles calamitates. Cic. 1. Tuſc. 86.

Quot ſunt? s. totidem quot ego & tu ſumus. Plaut. Rud. 2. 7. 6. Cic. in Orat. 53. Quot orationum genera, &c. totidem oratores ſunt.

Quot modis. Ter. Andr. 1. 5. 13. Quot modis contemptus, ſpretus: facta, tranſacta omnia.

Quot annos nata? H. ſeptendecim. Plaut. Ciſtel. 4. 2. 89. Idem Men. 5. 9. 59. Quot eras annos natus quum te pater a patria avehit? MEN. ſeptuennis.

Quot menſibus, pro Quolibet menſe, ſive ſingulis menſibus: quemadmodum Quotannis, pro Singulis annis Ulpian. in l. Quum ii §. Si cui non. D. De tranſactionibus, Si tamen ita ſine prætore tranſegerit, ut invicem eorum nummum quotannis vel quot menſibus acciperet, &c. V. Vallam lib. 6. cap. 6.

Quotannis, [ὅσοι ἐνιαυτοί] Singulis annis. Plaut. Epid. 2. 2 45. Quid iſtæ quæ quotannis nomina inveniunt nova? Cic. 4. Verr. 131. Quod omnes Siculi ex cenſu quotannis tributa conferunt? Sic 2. de Fin. 101. Columel. lib. 5. cap. 9. Omnis deinde ſoboles quæ ex uno ſtirpe nata eſt, quotannis extirpanda eſt.

Quotcunque, Manil. 4. 315.

Totque dabit vires, dominos quotcunque recepit.

Quotēnus, [ποσός τις] Relativum diviſivum, ſignificat Uſque ad quem numerum. Ad bini, terni, quaterni refertur. Sic docet Priſcianus. Cic. 12. Att. 32. Is, opinor, ita partes fecit in ripa neſcio quotenorum jugerum, ut certa pretia conſtitueret, quæ mihi nota non ſunt. Alii tamen dicunt nihil aliud ſignificare quam Quot.

Quotidie, Adv. [ὁσημέραι] Singulis diebus. Ter. Heaut. 3. 1. 14. Nam mihi quidem quotidie augeſcit magis de filio ægritudo. Cic. 3. Verr. 129. Quo maximarum rerum frequentiſſimæ quotidie advocationes fiunt. Quintil. lib. 1. cap. de Orthographia, Frigidiora his alia: ut quicquid C quartam haberet, ne interrogare bis videremur. Et quotidie, non cotidie: ut ſit, quot diebus. Verum hæc jam inter ipſas ineptias evanuerunt.

Quotidie, vel potius in ſingulos dies, breviores ad te literas mitto Cic. 5. Att. 7.

Quotidiānus, a. um. Adj. [ἐφημερινός] Quod quotidie fit. Cic. 2. de Divin. 62. Quia ſunt hæc quotidiana, angues non item.

Quotidianum, magis quam Uſitatum. Cic. ad Brut 16. Audire aliquid de te, non ſolum uſitatum, ſed etiam quotidianum eſt.

Cœnam quotidianam alicui apponere. Plin. lib. 9. cap. 35.

Culpa. Catul. ad Mallium 66. 139.

Cura. Terent. Phorm. 1. 3. 8.

Epiſtolæ quotidianæ odioſæ. Cic. 8. Att. 22.

Febris. Ter. Hec. 3. 2. 22.

Formæ quotidianæ, i. e. Vulgares & uſitatæ. Ter. Eun. 2 3. 6. O faciem pulchram! deleo omnes dehinc ex animo mulieres: tædet harum quotidianarum formarum. Ubi Donatus, Quotidianarum, hoc eſt Levium & uſitatarum. Eſt quippe contrarium, Nova figura oris.

Opera

Opera quotidiana & pervagata. Cic. 3. de Orat. 186.
Querimonia. Cic. 1. Verr. 9.
Res. Plin. lib. 8. cap. 5.
Sermo quotidianus, Qui quotidie habetur. Cic. 1. Fam. 1. Idem 3. Verr. 199. Nam quid ego de quotidiano ſermone querimoniaque Pop. Rom. loquar? Quintil. lib. 2. cap. 4.
Sermo quotidianus & familiaris. Cic. pro Cecin. 52. Sermo hercle & familiaris & quotidianus non cohærebit, ſi verba inter nos aucupabimur.
Sumptus quotidiani. Ter. Heaut. 4. 5. 7.
Verba quotidiana. Cic. 9. Fam. 21. Epiſtolas quotidianis verbis texere ſolemus. i. e. In quibus quotidiano ſermone utimur.
Victus quotidianus. Cic. pro Roſc. Amer. 77.
Vitæ quotidianæ expreſſa imago. Cic. pro Roſc. Amer. 77. Hæc conficta arbitror a poetis eſſe, ut effictos noſtros mores in alienis perſonis, expreſſamque imaginem noſtram vitæ quotidianæ videremus.
Vita quotidiana, aſſidua, & urbana. Cic. in Piſon. 64.

QUOTIDIANO, pro Quotidie. Plin. lib. 11. cap. 37. Palpebræ in genis homini utrinque. Mulieribus vero etiam infectæ quotidiano. Tanta eſt decoris affectatio, ut tingantur oculi quoque.

QUOTIES, [ὁσάκι, ὁσάκις, ποσάκις] Adverbium numerale, h. e. Quot vicibus. Ter. Hec. 1. 1. 3. Vel hic Pamphylus jurabat quoties Bacchidi, quam ſancte. Cic. 4. Verr. 145. Verum quoties, & quot nominibus a Syracuſanis ſtatuas auferes?
Quoties mihi certorum hominum poteſtas erit? Cic. 1. Fam. 7.
Apud veteres, Quotiens per N ſcriptum fuiſſe teſtatur Pierius his verbis, In omnibus codicibus antiquis quos evolverim, Quotiens per NS ſcriptum obſervavi. Quibus aſtipulatur Caper Grammaticus, ubi dicit, Sine N ſcribenda ſunt Millies, Centies, Decies. Totiens & Quotiens quum ſcribuntur, per N ſcribenda ſunt. In cujus ſententiam Victorinus etiam deſcendit, dum ait, Adverbia vero cum N ſcribenda ſunt, Totiens, Quotiens.
Quoties jam, quoties jam tibi extorta eſt ſica iſta de manibus? Cic. 1. in Catil. 16.

QUOTIESCUNQUE, [ποσακισοῦν] Cic. pro Cluent. 51. Quotieſcunque dico, toties mihi videor in judicium venire. Idem 3. Tuſc. extr. Cætera, quotieſcunque voletis, & hoc loco & aliis parata vobis erunt.

QUOTQUOT, [ὁσοιδή] compoſitum a Quot. Catul. de Acme, 43. 2.
Adeſte hendecaſyllabi, quot eſtis,
Omnes undique, quotquot eſtis omnes.
Quotquot erunt dies, Singulis diebus. Hor. 2. Carm. 14. 5.
Si duæ leges, ſi plures, aut quotquot erunt. Cic. 2. de Invent. 145.
Quotquot annis, pro Quotannis. Varro de L. L. lib. 4. cap. 4. Quod in agris quotquot annis rurſum facienda eadem, ut rurſus capias fructus, appellata rura, &c. Idem paulo ante, Ager reſtibilis, qui reſtituitur, ac reſeritur quotquot annis. i. e. Singulis annis.
Quotquot menſibus, pro Singulis menſibus. Varro de L. L. lib. 4. cap. 8. Quæ pertinet in arcem, qua ſacra quotquot menſibus feruntur in arcem, &c.

QUOTŬMUS, a, um. pro Quotus. Apud Plaut. Pſeud. 4. 2. 7. Quotumas ædes dixerit. Ibid. 4. 7. 77. Quotumo die.

QUOTŬPLUS, a, um. [ποσαπλάσιος] Ad menſuram vel ad pondus refertur. ut, Meus ager reddit decuplum, quotuplum non reddit tuus.

QUOTUS, a, um. [πόστος, ὁπόστος, ποσαπὸς] Relativum ordinale, quo ſignificatur Cujus numeri, ſive in quo numero aut ordine. Ut, Sum primus in civitate, quotus es in tua.
Quotus, ſimpliciter interrogat, & numerum petit. Cic. 5. Verr. 220. Quotus erit iſte denarius, qui non ſit deferendus? Hor. 2. Serm. 6. 44. Hora quota eſt?
At fuit fama: quotus quiſque iſtam poteſt effugere in tam maledica civitate? Cic. pro Cæl. 38.
Quotus, ſine interrogatione. Hor. 2. Epiſt. 1. 35.
Scire velim chartis pretium quotus arroget annus. Martial. lib. 14. 217.

Dic quotus es, quanti cupias cœnare. Plaut. Pſeud. 4. 2. 7.
Quotas ædes dixerit, id ego admodum certum ſcio.
Nequando perturbatione ordinis impediamur, quo ſecius quoto quoque loco libebit, poſſimus. Auctor ad Heren. lib. 3. 30.
Quota pars, i. e. Minima pars. Ovid. 4. de Ponto, 10. 24.
Qui quota terroris pars ſolet eſſe mei? Idem 2. Amor. 12. 12.
Ex tot in Atridis pars quota laudis erat? Martial. lib. 1. 28.
Cæſaris hæc noſtri pars eſt quota? Quaſi diceret, Minima.

QUOTUSCUNQUE, [ὁποσοσοῦν] Tibul. lib. 2. 7. ad finem,
Moverit e votis pars quotacunque deos. i. e. Minima pars.

QUOTUSQUISQUE, Nomen numerale, per interrogationem profertur: ut, Quotuſquiſque eſt qui teneat artem numerorum? Quaſi dicat, Nullus, aut rarus. Cic. 5. de Fin. 31. Quis eſt enim, aut quotuſquiſque, cui mors quum appropinquet,
Non refugitat timido ſanguis, atque exalbeſcat metu? Ex poeta. Idem 2. de Divin. 52. Quota enim quæque res evenit prædicta ab iſtis? Quotocuique lorica eſt? quis equum habet? Curtius lib. 9.

QUOVIS, Adverbium ad locum.
Quovis gentium. Ter. Heaut. 5. 1. 55. Imo abeat potius multo quovis gentium, quam hîc per flagitium ad inopiam redigat patrem.

QUOVISCUNQUE, Martial. lib. 14. 1.
Quoviſcunque loco potes hunc finire libellum.

QUOUSQUE, [ἕως, ἕως ἄν, μέχρι τίνος] i. e. Quandiu, vel uſque ad quod tempus: & ponitur interrogative. Plaut. Aſin. 1. 1. 29. Nam quouſque? L. uſque ad mortem volo. Cic. pro Cn. Planc. 75. Atque etiam clamitas Laterenſis, Quouſque iſta dicis? Nihil in Cyprio profeciſti.
Quoſque tandem, primo loco poſitum, & quaſi ex abrupto prolatum. Cic. 1. in Catil. 1. Quouſque tandem abutere Catilina patientia noſtra? Quandiu, &c.
Quouſque, cui reſpondet Quoad. Cic. 15. Att. 24. Quouſque inquies? quoad erit integrum.
Quouſque, pro Quatenus. Martian. in l. 1. §. 1. D. Quæ res pign. oblig. poſſunt. Facti tamen eſt quæſtio, ſi quæratur, quouſque eis permiſſum videatur peculium adminiſtrare.

Q U U

QUUM, [ὅταν] vel QUM, vel QUOM, ſcribebant veteres, quando adverb. temporis erat. Victorinus in orthographiæ præceptis admonet ſic eſſe ſcribendum, quum eſt adverbium temporis. Ejus hæc ſunt verba, Cum autem, ſi fuerit adverbium temporis, per Q & U, ſive unam, ſive duo ſcribatis, ut Quum primum, & Qum facerem. Hactenus Victorinus. Scripſerunt veteres & QUOM, per O ante M. Plaut. Amphit. 5. 2. 7. Gravidam ego illam reliqui quom abeo. Ter. in prolog. And. 1. Poeta quom primum animum ad ſcribendum appulit. Cic. de Amicit. 29. Quom ſæpe multa, tum memini, &c. ſubaud. Narraret. Quintil. lib. 1. cap. de Orthographia. Illa quoque ſervata eſt a multis differentia: ut Ad, quum eſſet præpoſitio, D literam: quum autem conjunctio, T acciperet. Item Cum, ſi tempus ſignificaret, per Quom: ſi comitem, per Cum: ſi vero cauſam, per Q ac duas ſequentes UU, ſcriberetur.
Quum, pro Quo, auctore Donato. Ter. And. 1. 1. 125. Prope adeſt, quum alieno more vivendum eſt mihi.

QURIS, vel QURINA, lingua Sabinorum Haſta dicebatur: unde & Quirinum, & Quirites, & Quirinalia dixere. Scribebant vero per C, quoniam Q litera Hetruſcis in uſu, ſicut Romanis, non erat. V. CURIS. Cato in Originibus, Quirinalis (inquit) collis a Junone Sabinorum dea, quam illi Curitim, id eſt haſtatam Junonem vocant, &c.
Quris cœlibaris. Arnob. lib. 11. Adverſus Gentes, Quum in matrimonia convenitis, toga ſternitis lectulos, & maritorum Genios advocatis, nubentium crinem cœlibari haſta mulcetis, puellarum togulas fortunam defertis ad virginalem. Feſtus, Cœlibari haſta caput nubentis comebatur, quæ in corpore gladiatoris ſtetiſſet abjecti, occiſique, ut quemadmodum illa conjuncta fuerit cum corpore gladiatoris, ſic ipſa cum viro ſit, &c. Lilius 3. Syntagmate.

R

Litera consonans semivocalis, Græcis Ρ, ρ, initio Romanis, mediis in dictionibus incognita, cujusque vice, S literam posuerunt: nam Lasibus, Fesiis, Valesiis, Fusiis; pro Laribus, Feriis, Valeriis, Furiis, scripserunt. Pomponius in libro singulari Enchiridii relatus in l. 2. §. Idem Appius. de Origine jur. lib. 1. Pandect. Idem Appius Cladius, qui videtur ab hoc processisse, R literam invenit, ut pro Valesii, Valerii essent, & pro Fusiis Furiis. V. Festum, Fabium lib. 4. Orat. institut. Liv. 3. 4. pr. & Cic. 9. Fam. 21.

R litera in compositione consequente L liquida, in alterum L itidem permutatur, ut in Perluceo, Pelluceo; Perlucidus, Pellucidus. Ulpian. l. 19. §. Gemmæ autem. De auro & argento legat. Gemmæ autem, inquit, pellucidæ sunt materiæ. In Pandectis Florentinis, Perlucidæ legitur.

R & L promiscui fere usus in vocibus nonnullis, Latialis & Latiaris, Palilia & Parilia: ita ex κανθήλιος Latini fecerunt Cantherius: sic Cæruleus olim fuit Cæluleus; Lemures, Remures.

R litera canina a Pers. 1. Sat. 109. dicitur, quod cum rictu pronuntietur, fragorem enim stridoremque concitat, hærente lingua dentibus, spiritu copiosiore, sonitu vero stridulo: itaque ei L opponitur, quod tam leniat verbum, quam R exasperat.

R liquida ante se in eadem syllaba quasvis mutas admittit, ut Brevis, Cresco, Draco, Frango, Gradior, Pratum, Traho, V & Q exceptis: item post se in diversis universas cum mutas tum liquidas; ut Arvum, Arquus, Perjurus, &c. & in fine solas S & X; ut Ars, Arx.

R, liquidarum maxime generosa, ut scribit D. Halic. Quæ cum Græce spiritum admittat, usus obtinuit ut aspiratio illa apud Latinos post ponatur, ut ῥήτωρ, Rhetor; ῥέδη, Rheda.

R. vel RO. Roma.

R. C. Romana civitas.

R. D. Regis domus.

R. E. Requietorium erexit.

R. F. E. D. Recte factum esse dicetur. R. F. E. V. Recte factum esse videbitur. R. FERRARIN. Rurum Ferrarinorum.

R. G. C. Rei gerundæ causa. RG. F. Regis filius.

R. I. Requietorium instituit.

R. L. P. Recte legi possit.

R. N. LON. P. X. Retro non longe pedes decem.

R. P. Respublica, Romana pecunia, vel Romani principes. R P.C. vel R. P. C. Reipublicæ constitutor, Reipublicæ causa, vel Retro pedes centum.

R. R. Rurum Romanorum, Ruderibus recolligendis, Rejectis rudibus, alias ruderibus. R. R. R. F. F. F. Regnum Romæ ruet, ferro, fame, flamma. R. REG. Rurum Regiensium.

R. S. P. Res sua publica, Requietorium sibi posuit.

R. VE. Res Veronensis.

R. R. Actuum solennis nota apud majores nostros, qua Rationes relatas significabant. Festus, R duobus in compluribus orationibus (quum de actis disseritur) etiam perscribi solet, id est Rationum relatarum, quod iis tabulis docentur judices, quæ publice data atque accepta sint.

R A B

Rabbath, [Ῥαββάθ] Metropolis erat filiorum Ammon, quæ postea a Ptolemæo Philadelpho, qui Arabiam tenuit, cum Judæa, Philadelphia nominata est.

Rabienus, antea Labienus mutato suo nomine, quod omnes passim laceraret. Cæl. lib. 11. cap. 13. In Labieno tanta, & tam impromiscua memoratur libertas, ut libertatis nomen excederet, & quia passim omnes lacerabat, Rabienus vocabatur. In hunc primum excogitata est nova pœna, effectum enim est per inimicos, ut omnes ejus libri comburerentur. Quæ res inusitata fuit, & prorsus mira, supplicium de studiis sumi. Eam contumeliam Labienus non tulit, nec superstes (ut inquit Seneca) ingenio suo esse voluit: sed in monumenta majorum suorum se ferri jussit, atque ita includi: veritus (credo) ne ignis, qui nomini subjectus erat, sibi quoque negaretur: nec tantum finivit ipse se, sed sepelivit. Cassius Severus Labieni amicissimus, quum ex Senatusconsulto libri ejus comburerentur: Nunc (inquit) me vivum uri oportet, qui illos edidici.

Rabies, ēi. f. [λύσσα] & Rabia, æ. apud antiquos; Morbus canum, quum veluti furore quodam acti, huc atque illuc rapiuntur, nec ullum quietis locum inveniunt.

Alii rabiem quasi Raviem dici putant, a raucitate vocis, quam rabiosi habent similem latratui canis. Plin. lib 29. cap. 5. Multo tamen utilissime jecur ejus qui in rabie momorderit, datur.

Canum rabies. Ovid. 14. Met. 66.

Rabies, transfertur & ad homines. Cic. in Sallust. 9. Quod ista inusitata rabie petulanter in uxorem meam invasisti. Idem 3. Tusc. 63. Hecubam autem putant propter animi acerbitatem quandam & rabiem fingi in canem esse conversam.

Edendi rabies ex longo collecta fatigat. Virg. 9. Æn. 64.

Rabies, pro Iracundia. Cic. 4. Tusc. 52. Definitione fortitudinis aperta, quis est, qui aut bellatori, aut imperatori, aut oratori quærat aliquid, neque eos existimet sine rabie quicquam fortiter facere posse?

Rabies, Furor. Hor. in Arte Poet. 79.

Archilochum proprio rabies armavit iambo.

Scelerum rabies. Lucan. lib. 5. 262.

—— liceat discedere Cæsar
A rabie scelerum.

Noti, sive Austri rabies. Hor. 1. Carm. 3. 14.

Civica rabies, i. e. Civium. Hor. 3. Carm. 24. 26.

Effrænata Scytharum rabies. Firmic. lib. 1. cap. ult.

Horrenda rabies ferarum. Sil. lib. 16. 104. & Hor. 2. Serm. 3. 323.

Improba ventris. Virg. 2. Æn. 357.

Innata. Claud. 1. in Ruff. 48.

Promptissima in ferrum. Lucan. lib. 7. 244.

Remissa. Stat. 11. Theb. 30.

Sæva ventorum. Ovid. 5. Met. 7.

Addere rabiem in fines Italûm. Sil. lib. 1. 70.

Collegerat dolor rabiem. Ovid. 9. Met. 212.

Colligit os rabiem. Ovid. 1. Met. 234.

Comprimere rabiem cæli. Virg. 5. Æn. 802.

Dissimulare rabiem & minas. Stat. 2. Achil. 32.

Effundit cunctam rabiem, irarumque procellas. Sil. lib. 11. 224.

Exasperat fretum rabies ventorum. Ovid. 5. Met. 1.

Inflammantur rabie equi. V. INFLAMMO.

Leniat & rabiem canis, & momenta leonis. Hor. 1. Epist. 10. 16.

Parare rabiem alicui, i. e. Furorem bellicum. Hor. 1. Carm. 15. 12.

Placata cruore rabies. Stat. 10. Theb. 283.

Quievit fracta rabies. Claud. de Bell. Get. 432.

Sedare indomitam properat rabiem. Hor. Epod. 12. 9.

Sedare rabiem. Sil. lib. 13. 344.

Servat frons irarum rabiem. Sil. lib. 13. 734.

Sparget intentam rabiem draconis. Senec. Herc. OEth. 12.

Stimulatus ut furenti rabie vagus animus. Catul. de Berecynth. 61. 4.

Tollere. Hor. 3. Carm. 24. 26.

Tument corda rabie fera. Virg. 6. Æn. 49.

Venit canibus rabies. Virg. 3. Georg. 496.

Vertitur jocus in rabiem. Hor. 2. Epist. 1. 149.

Rabiōsus, a, um. Adj. [λυσσώδης] Rabie correptus. Plaut. Capt. 3. 4. 15. Hic homo rabiosus habitus est in Aulide. Plin. lib. 29. cap. 5. Est limus salivæ sub lingua rabiosi canis.

Canis rabiosa. Hor. 2. Epist. 2. 75.

Fortitudo. Cic. 4. Tusc. 49. Vide ne fortitudo minime sit rabiosa, sitque iracundia tota levitatis.

Jurgia rabiosa fori clamosi. Senec. Herc. fur. 172.

Signi rabiosi tempora, Dies caniculares. Hor. 1. Serm. 6. 126.

Rabiosŭlus, a, um. Adj. dimin. [ὑπολυσσώδης] Cic. 7. Fam. 16. Primas illas rabiosulas sat fatuas dedisti. Intelligit literas asperas & mordaces.

Rabiōse, Adv. [λυσσωδῶς] Cic. 4. Tusc. 48. Atque hi collocuti, inter se prius quam manum consererent, leniter & quiete, nihil ne in ipsa quidem pugna iracunde, rabioseve fecerunt. De Ajace & Hectore.

Rabĭdus, a, um. Adj. [λυσσόδηκτος, λυσσῶν] Qui rabiem habet. Plin. lib. 29. cap. 5. In canis rabidi morsu tuetur a pavore aquæ, capitis canini cinis illitus vulneri. Idem lib. 8. cap. 9. Domantur autem elephanti rabidi fame & verberibus.

Rabidum & incitatum agere aliquem. Catul. de Berecynth. 61. 85.

Animi rabidi furor. Catul. de Berecynth. 61. 38.

Aspectu rabido circumspectare. Auctor ad Heren. lib. 4. 62.

Canes. Ovid. 3. Amor. 12. 21. Sen. OEdip. 932. Plin. lib. 29. cap. 5.

Certamen. Sil. lib. 16. 410.
Corpus. Cic. in Arat. 110.
Ver toto spirans rabido de corpore flammam.
Dens, Rabie plenus. Martial. lib. 1. 18.
Dolor. Stat. 6. Theb. 83.
Fames. Virg. 6. Æn. 421.
Ferarum rabidarum more. Stat. 8. Theb. 71.
Flatus. Stat. 2. Sylv. 2. 118.
Ingenium. Claud. 1 in Ruff. 109.
Ira. Ovid. 7. Met. 413.
Miles. Sil. lib. 13. 255.
Mores rabidos compescere. Ovid. 3. de Arte Am. 501. al. Rapidus.
Murmur. Valer. 4. Argon. 259.
Os. Virg. 6. Æn. 80.
Tigres. Virg. 2. Georg. 151.
Voces. Claud. 1. in Ruff. 44.

RABIDE, Adv. Cic. 5. Tusc. 16. Quid vero illum quem libidinibus inflammatum & furentem videmus, omnia rabide appetentem cum inexplebili cupiditate, &c.

RABIO, ire. & RABO, [λυσσάω] ĕre. Verbum dictum a Rabie; Nimia ira & quasi rabie agi. Varro, Quid est quod blateras? quid rabis? quid vis? Cæcilius Hypobolimæo, Rastraria: Rabere se ait. Ex Nonio, 1. 186. V. etiam vet. poeta apud Cic. 1. Divin. 66. Item Manil. 31. 5. 207.
—— latratque Canicula flammans
Et rabit igne suo. Adde 222.
Corda micant & lingua rabit. Sen. Epist. 29. Videbis eosdem intra exiguum tempus acerrime ridere & rabere.

RABILUS, Arabiæ rex, qui Antigonum Macedonem in vico, cui nomen postea factum Motho, interfecit. Stephanus in dictione Motho.

RABIRIUS, [Ῥαβίριος] Eques Romanus, perduellionis, id est læsæ majestatis accusatus a T. Labieno Tribunoplebis, quod Saturnium virum sceleratum & hostem patriæ in tumultu occiderit, defensus a Cicerone: cujus extat oratio, quæ inscribitur pro A. Rabirio perduellionis reo.
Rabirius, Poeta quidam temporibus Ovidii, ut ipse Ovidius testatur 4. de Ponto, 16. 5.
Quum foret & Marsus, magnique Rabirius oris. Magni oris vocat, i. e. Magniloquum. Adde Sen. de Benef. 6. 3. Quintil. lib. 10. cap. 1. Alius forte de quo Cic. in Acad. 1. pr.

RABO, [ἀῤῥαβών] pro Arrabone, concisum apud Plaut. Truc. 3. 2. 20.
—— sequere
Intro me amabo mea voluptas. S. tene hoc tibi, rabonem habeto,
Ut mecum hac nocte sies. A. peri, rabonem, quam esse dicam
Hanc beluam? quin tu arrabonem dicis? S. ita facio lucri,
Ut Prænestinis conia est ciconia.

RABŬLA, æ. m. [στόμαργος, δικολέκτης] a Rabie, ut quidam volunt: & a ravi, id est raucitate dicitur: ut is sit rabula, qui in negotiis agendis acer est & rabiosus: quique in multis intentus est negotiis, paratusque ad radendum quid, auferendumque. Hæc Festus. Unde & pro Advocato & causarum patrono accipi solet. Vel dicitur a radendis auribus. nam ut a fando fabula, a nando nabula, a stando stabula, a pascendo pabula, ita a radendo rabula. Nec alia ratione rabulas in foro dictos puto, ait Hermolaus in Plinium, quam quod suo clamore radant, id est offendant aures: & ut ait Quintilianus, nimia verbositate feriant. Quintil. lib. 12. cap. 9. Super omnia, perit illa, quæ plurimum oratori & auctoritatis & fidei affert, modestia, si a viro bono in rabulam latratoremque convertitur. Cic. in Orat. 47. Non enim declamatorem aliquem de ludo, aut rabulam de foro, sed doctissimum & perfectissimum quærimus. Idem 1. de Orat. 202. Non enim causidicum nescio quem, neque proclamatorem aut rabulam, hoc sermone nostro conquirimus, &c.
Rabula, inquit Nonius, a Rabie dictus est, quem nunc Advocatum, vel causarum patronum dicimus.
Rabula sane probabilis P. Antistius. Cic. in Brut. 226.
Rabulæ, Litigiosi. Nonius, ex Varr. περὶ ἐγκωμίων: Ille ales gallus, qui suscitabat Atticarum musarum scriptores, an hic quia gregem rabularum?

RABOLANUS, V. Radulanus, in RADO.

RABUSCŬLUS, Ravi coloris. ut, Rabuscula vitis vel uva. V. Plin. 14. 3.

R A C

RACĒMUS, i. m. [βότρυς] Pars botryonis, sive potius ipse Botryon, qui & botrys Græcis, & nostris botrus, hoc est integer uvæ racemus. est enim illa Testa uvarum plurima grana continens. Virg. 2. Georg. 102.
Non ego te mensis & diis accepta secundis
Transierim Rhodia, & tumidis bumaste racemis.
Extentis racemis tumet uva. Ovid. 4. Trist. 6. 9.
Fulgentes sole racemi. Sil. lib. 7. 208.
Prima mihi variat liventibus uva racemis. Propert. lib. 4. 2. 13.
Lividi. Hor. 2. Carm. 5. 11.
Passi. Virg. 4. Georg. 269.
Turpes racemos fert uva. Virg. 2. Georg. 60.
Variis racemis uva. Ovid. 3. Met. 484.
Racemus non solum de vite, sed etiam de aliis plantis dicitur. Plin. lib. 16. de hedera, Aliis densus acinus, & grandior, racemis in orbem circumactis.

RACĒMOR, ári. Racemos facere, item Racemos a vindemiatoribus præteritos sublegere. Varr. R. R. 3. 9.

RACEMIFER, ĕra, ĕrum. Adj. [βοτρυοφόρος] ut,
Uvæ racemiferæ. Ovid. 3. Met. 666.
Bacchus. Ovid. 15. Met. 413.
Capilli. Ovid. 6. Fast. 483.
Bacche racemiferos hedera redimite capillos.

RACEMŌSUS, a, um. Adj. [βοτρυώδης] Racemis plenum. Plin. lib. 13. cap. 6. Olivæ modo racemosus.

RACEMĀTUS, a, um. aliud Adj. [βοτρυωτὸς] Quod racemos habet. Plin. lib. 18. cap. 7. de panico, Parvis racemato paniculis.

RACEMARIUS, i. m. [βοτρυοφόρος] Malleolus ex quo pampini pullulant vel steriles, vel certe minus feraces. Columel. lib. 3. cap. 18. Nec dubium quin gemmæ cacumini proximæ quæ sunt infœcundæ, in eo relinquantur, ex quibus pampini pullulant vel steriles, vel certe minus feraces, quos rustici vocant racemarios.

RACEMATIO, ōnis. f. [βοτρυολογία] Racemorum vindemia, ut quando a vindemiatoribus racemi rari prætereuntur: sicut in messibus peractis, quod superest, spicilegium dicitur. Tertull. Apol. cap. 35. Post vindemiam racematio superstes.

RACILIUS, Tribunus pleb. qui de Claudianis facinoribus est questus in Senatu, ut scribit Cic. 2. Q. frat. 6.

R A D

RADAGAISUS, Gothorum rex, qui floruit Arcadii & Honorii Cæsarum temporibus. Dicitur habuisse sub signis supra ducenta bellatorum millia. Paulus Diaconus.

RADAMANTHUS, V. RHADAMANTHUS.

RADIATIO, RADIATUS. V. RADIUS.

RADICITUS, RADIO, RADICULA. V. RADIX.

RADIUS, i. m. [ἀκτὶν, ἀκτὶς] Splendor a sole micans. Varro, O summe sol, qui totam hanc mundi compagem, tuis radiis illustras. Cic. 5. de Fin. 71. Ita enim parvæ & exiguæ sunt istæ accessiones bonorum, ut quemadmodum stellæ in radio solis, sic istæ in virtutum splendore ne cernantur quidem.
Solis radii. Lucret. lib. 1. 148.
Non radii solis, neque lucida tela diei.
Lumen radiorum. Lucret. lib. 2. 116.
Verbera radiorum. Lucret. lib. 5. 1105.
Vires radiorum. Ovid. 4. Met. 247.
Ardentes radii. Lucret. lib. 6. 754.
Coruscis radiis insigne jubar. Ovid. 1. Met. 768.
Micantes. Ovid. 2. Met. 41.
Tabifici. Lucret. lib. 6. 737.
Nubes ardens radiis & auro, i. e inquit Servius, Radiis aureis. Virg. 7. Æn. 142.
Calere radiis. Ovid. 2. Met. 171.
Erumpunt radii. Virg. 1. Georg. 446.
Excludunt radios frigora. Stat. 1. Sylv. 2. 154.
Ingruentes solis radios sentit luna. V. INGRUO.
Inserti fundunt radii per opaca domorum. Lucret. lib. 2. 114. Inserti autem radii dicuntur, qui per domos inseruntur, & in eas subeunt, solisque lumina spargunt. Turnebus.
Interrumpunt nubes radios lucis. Lucret. lib. 5. 288.
Retexit Titan orbem radiis. Virg. 4. Æn. 119.
Rubescebat mare radiis. Virg. 7. Æn. 25.
Radius, Fulgor oculorum. Plin. Cujus ex oculis radii nocte micantes cernuntur. Gell. lib. 5. cap. 16. Stoici causas esse videndi dicunt radiorum ex oculis in ea quæ videri queunt emissionem, aerisque simul intentionem.
Radius, Virga qua Geometræ lineas indicant, Virga qua Mathematici formas suas in pulvere delineabant. Sic Vives in Bucolica. Virg. 3. Ecl. 41.
Descripsit radio totum qui gentibus orbem. Inventa autem est hæc ars tempore quo Nilus plus æquo crescens, confudit terminos possessionum. Ad quos innovandos adhibiti sunt philosophi, qui lineis diviserunt agros. Servius. Macrob. lib. 7. Saturn. cap. 2. Qui obierunt maria & terras, gaudent quum de ignoto multis vel terrarum situ, vel sinu maris interrogantur: libenterque respondent, & describunt modo verbis, modo radio loca: gloriosissimum putantes, quæ ipsi viderint, aliorum oculis objicere. V. Willichium in Bucolica. Putat enim radio significari Dioptram.
Describere radio cæli meatus. Virg. 6. Æn. 850.
A pulvere & radio aliquem excitare. Cic. 5. Tusc. 64. Ex eadem urbe humilem homunculum a pulvere & radio excitabo, qui multis post annis fuit, Archimedem.
Radius ferreus. Plin. lib. 10. cap. 42.
Radius, [κερκὶς, σπαθίον] Textoris instrumentum, quo telæ annectuntur. Virg. 9. Æn. 476.
Excussi manibus radii, revolutaque pensa. Ovid. 6. Met. 132.
Insubula, ac fusi, radii, scapique sonantes. Lucret. lib. 5. 1352.
Acutus radius. V. ACUO.
Attriti manu. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 161.
Radii [κνῆμαι] quoque rotarum dicuntur, ut apud Virg. 2. Georg. 444.
Hinc radios trivere rotis. Plin. lib. 16. cap. 40. Sed lignum non alio pene quam ad radios rotarum utile. Virg. 6. Æn. 16.
Saxum ingens volvunt alii, radiisque rotarum
Districti pendent. Ovid. 2. Met. 108. de curru Solis,
Aureus axis erat, temo aureus, aurea summæ
Curvatura rotæ, radiorum argenteus ordo.
Radius, Instrumentum quo raduntur mensuræ, alias Hostorium dicitur. Plaut. Di deæque omnes tantam nobis lætitiam, tot gaudia sine radio cumulent.
Radii, Olivæ oblongæ. Virg. 2. Georg. 86.
Nec pingues unam in faciem nascuntur olivæ
Orchites, & radii, & amara pausia bacca. Columel. lib. 5. cap. 8. Orchis quoque & radius melius ad escam quam in liquorem stringitur.
Radius est pastinacæ pisci pro telo. Plin. lib. 9. cap. 42.
Radius, Os minus brachii, & brevius, idemque superius: constat enim brachium duobus ossibus. Vulgus vocat *Le petit focile*. Cornel. Cels. lib. 8. cap. 1. Græci Cercida vocant. Videtur etiam ad pedes transferri. Plin. lib. 11. cap. 47. Avium quibusdam gravioribus, in cruribus additi radii.
Radius virilis, dicitur Membrum virile. Cæl. Aurel. Acut. 3. 13. V. Reines. Var. Lect. p. 662.

RADIŎLUS,

Radiŏlus, i. m. dimin. Parva olea oblonga. Columel. lib. 12. cap. 47. Albam pauseam, vel orchitem, vel radiolum, vel regiam dum contundes, primum quamque, ne decoloretur, in frigidam muriam demerge.

Radio, āre. Radios emittere, fulgere, & conspicuum esse. Columel. lib. 10. 288.

Nec tam nubifugo Borea Latonia Phœbe
Purpurea radiat vultu. Martial. lib. 8. 45.
Vera minus flavo radiant electra metallo. Ovid. 2. Met. 4.
Argenti bifores radiabant lumine valvæ.

Nec rudis infestis miles radiabat in armis. Propert. lib. 4. 1. 27.
Ocelli radiant ut sidus. Ovid. 3. Amor. 3. 9.

Radior, deponentis forma, Ovid. 3. de Pont. 4. 103.

Scuta sed & galeæ gemmis radientur, & auro. Nisi forte hoc passivum sit. Vide Broekhuis. ad Propert. 1. 15. 7.

Radians, antis. Partic. [ἀκτινοβολῶν] Virg. 8. Æn. 616.

Arma sub adversa posuit radiantia quercu.

Aquarius radians. Cic. in Arat. 172.

Stellas sub pedibus stratas radiantis Aquari.

Astra. Ovid. 9. Met. 272.
Aurum. Ovid. 4. Met. 636.
Galeæ radiantis nitor ab auro. Ovid. 13. Met. 105.
Lumina solis. Ovid. 2. Trist. 325.
Lunæ radiantis imago. Virg. 8. Æn. 23.
Sidera. Ovid. 7. Met. 325.
Templa multo auro. Ovid. 3. de Arte Am. 451.
Toga radiante decorus. Claud. 6. Cons. Hon. 371.

Radiātus, a, um. Partic. ur,
Radiatus sol. Cic. 4. Acad. 126. Solis magnitudo (ipse enim hic radiatus me intueri videtur) admonet, &c.
Radiatus stellæ modo. Plin. lib. 27. cap. 5.
Orbis flammeus radiatus. Cic. 1. de Divin. 44.
Rota. Varro 3. de R. R. cap. 5.
Splendor radiatus. Sil. lib. 7. 143.
Radiatum caput principis vocat Plin. quod in deos referebatur: qualiter pinguntur hodie divorum imagines. Sic enim ait in suo Panegyrico 52. Horum unum si præstitisset alius, illi jandudum radiatum caput, & media inter deos sedes auro staret, aut ebore.

Radiatio, ōnis. f. [ἀκτινοβολησις] Plin. lib. 36. cap. 5. Et Hecate Ephesi in templo Dianæ post ædem, in cujus contemplationem admonent æditui parcere oculis, tanta marmoris radiatio est. Firmicus lib. 1. cap. 1. & 4. sub finem.

Radiōsus, a, um. Adj. [ἀκτινώδης] Quod multos emittit radios. Plaut. Stich. 2. 2. 40. Postquam me misisti ad portum, cum luce simul commodum radiosus esse sol superabat ex mari.

Radix, īcis. f. [ῥίζα] dicta est quod sæpe effossa parumper terra raditur, ut arbor melius fruticescat. Cic. 5. de Fin. 33. Videamus ea quæ terra gignit, corticibus & radicibus valide servari.
Ocelli radicis. V. Ocellus, in oculus.
Ultima radix linguæ. Ovid. 6. Met. 557.
Radices montis, [κνημὸς, ὑπώρεια] pro Inferiori parte. Cæs. 1. Bell. Civil. 41. Ab infimis radicibus montis, intermissis circiter passibus quadringentis castra facere constituit. Plin. lib. 9. cap. 58. Duo lacus Italiæ in radicibus Alpium.
Imæ radices montis. V. imus.
In radice Palatii, id est in ima parte Palatii. Cic. Anteq. iret in exil. 24. Cujus templum a Romulo victis Sabinis in Palatii radice cum Victoria est collocatum. De Jovis Statoris templo.
Radix saxi, a Lucretio dicitur translate, veluti si diceres Stirpem saxi: sed & Græci terram ἐῤῥιζωμένην non ineleganter solent dicere, eam stabiliter hærentem fundatamque dicere studentes. Ex Turnebo.
Altæ radices. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Arborea. Ovid. 8. Met. 379.
Bibulæ radicis fibræ. Ovid. 14. Met. 633.
Bulbosa. V. bulbus.
Carnosa. V. caro.
Cavernosa. V. caverna.
Lata radice arbor. V. latus, adj.
Latens in locis asperis. Hor. Epod. 5. 68.
Lenta. Ovid. 11. Met. 78.
Limosa. V. limus.
Nocens. Ovid. 14. Met. 56.
Nudis radicibus arbores. V. nudus.
Oleagina. V. Oleaginus, in olea.
Oleaginea. V. Oleagineus, in olea.
Revulsa. Claud. 2. in Eutrop. 29.
Utilis radix medendi. Ovid. 5. Epist. 147.
Vulsæ. Virg. 3. Æn. 650.
Abeunt sursum radices, pro Sursum tendunt. V. abeo.
Affigere radicem terræ. Virg. 2. Georg. 318.
Agere radices. Cic. 2. Off. 43. Vera gloria radices agit, atque etiam propagatur. Plin. lib. 16. cap. 31.
Capere radices. V. capio.
Conterere radicem in pulverem. V. contero.
Descendit radice arbor. Plin. lib. 16. cap. 31. Esculus quantum corpore eminet, tantum radice descendit.
Descendunt radices. Plin. lib. 16. cap. 31. Quidam non altius descendere radices, quam solis calor tepefaciat, idque natura loci tenuioris crassiorisve dixere: quod falsum arbitror.
Defixum radicibus. Cic. 4. Philip. 13. Virtus est una altissimis defixa radicibus, quæ nunquam ulla vi labefactari potest.
Eruta radicibus pinus. Virg. 5. Æn. 449.
Evellere fibras radicum. Cic. 3. Tusc. 13. Nos audeamus non solum ramos amputare miseriarum, sed etiam radicum fibras evellere.
Expulsa imis ab radicibus seges. Virg. 1. Georg. 319.
Figere radices. Ovid. 2. Met. 583.
Habiturum malum fundamentum & radices altiores. Cic. ad Brut. 17.
Inflectere radices in nodum. V. inflecto.
Mittere radicem. V. mitto.
Niti radicibus. Cic. pro Cæl. 14. Nisi tot vitiorum tanta immanitas quibusdam facilitatis & patientiæ radicibus niteretur.
Niti altis radicibus. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Pullulat ab radice sylva. Virg. 2. Georg. 17.
Ruptis radicibus vellitur arbor solo. Virg. 3. Æn. 27.
Radices, metaphorice, de incorporeis. Varr. de L. L. lib. 5. Primigenia dicuntur verba, ut lego, scribo, sto, sedeo; & cætera quæ non sunt ab aliquo verbo, sed suas habent radices.

Radix Idæa, Nomen peculiare herbæ cujusdam quæ in Ida enascitur, eadem folia, quæ ruscus habet: adhærent iis veluti exigui capreoli, e quibus flos. Dioscorides lib. 4. cap. 40. Ἰδαία ῥίζα.

Radicŭla, æ. f. [ῥιζίον] dimin. Plin. lib. 20. cap. 9. Laseris radicula. Cic. 2. de Divin. 135. Tum secundum quietem visus ei dicitur draco, is quem mater Olympias alebat, radiculam ore ferre. Columel. lib. 5. cap. 5. Recisis radiculis.
Radicula, Herba. Plin. lib. 19. cap. 23. At quæ vocatur radicula, lavandis demum lanis succum habet: mirum quantum conferens candori mollitiæque. Et paulo post, Struthion Græci vocant, floret æstate, grata aspectu, verum sine odore, spinosa, & caule lanuginoso: semen ei nullum, radix magna quæ conciditur ad quem dictum est usum. Hactenus Plinius. Hanc a Latinis Lanariam herbam appellari Dioscorides contendit. Quinetiam radiculæ nomen ad raphanum transfertur, quam radicem vocat Dioscorides.

Radicor, [ῥιζόομαι, ῥιζοβολέω] āri. Radicem facere, seu capere, vel emittere. Plin. lib. 18. cap. 7. Frumenta multis radicantur fibris.
Radicari in fruticem. Plin. lib. 13. cap. 4.
Radicari in rectum. Plin. lib. 19. cap. 6.

Radicesco, ĕre. Sen. Epist. 87. Vidi vitem ex arbusto suo annosam transferri. Hujus capillamenta quoque (si fieri potest) colligenda sunt, deinde liberalius sternenda vitis, ut etiam ex corpore radicescat.

Radicātus, a, um. [ἐῤῥιζωμένος] Partic. Columel. de Arbor. cap. 20. Arbores & radicata semina Autumno serito. Sidon. 7. Epist. 8.

Radicōsus, a, um. Adj. [ῥιζώδης] Quod multas radices habet. Plin. lib. 16. cap. 34. Omnium ederarum generi radicosa brachia.

Radicĭtus, Adv. [ῥιζόθεν] A radice, vel Usque ad radicem. Cato cap. 50. Herbasque malas omnes radicitus effodito. Plin. lib. 21. cap. 11. Eruitur post Æquinoctium vernum radicitus.
Nonacrias atque ille tulit radicitus altas fagos. Catull. Argon. 62. 288.
Huic fluctus vivo radicitus abstulit ungues. Propert. lib. 3. 7. 51.
Radicitus, per translationem ponitur pro Omnino. Plaut. Mostell. 5. 1. 62. Nam omnia malefacta vestra reperi radicitus: non radicitus quidem hercle, verum etiam eradicitus. Cic. 2. de Fin. 27. An potest cupiditas finiri? tollenda est atque extrahenda radicitus.
Excutere opinionem radicitus. Cic. 2. Tusc. 111.

Rado, si, sum, [ξέω, ξύω, ξυρέω] ĕre. Complanare, incidere, extirpare, mundare. Columel. lib. 8. Si tamen nequid radatur.
Arenas radere. Propert. lib. 3. 3. 23.
Arva radit imbribus Eurus. Hor. Epod. 16. 54.
Caput radere. Suet. in Calig. cap. 5. Regulos quosdam barbam posuisse, & uxorum capita rasisse ad indicium maximi luctus. h. e. Radenda curasse.
Genas radere, i. e. Laniare, lacerare. In legibus XII Tabul. de sumptibus funerum, & sepulcris, tollendaque lamentatione, Mulieres genas ne radunto, neve lessum funeris ergo habento. Quæ legis verba sic alii concipiunt, Mulier genas ne carpito: ut videre est apud Cic. 2. de Legib. 59. Plin. lib. 11. cap. 33. Infra oculos malæ homini tantum, quas prisci genas vocabant, XII Tabul. interdicto radi a fœminis eas vetantes. Hoc autem sumptum e Solonis legibus testatur Cicero. Solon, inquit Plutarchus, lacerationes plangentium sustulit, olim autem humanus sanguis ante rogum effundebatur, vel captivorum, ut apud Homerum in rogo Patrocli: vel gladiatorum, unde Bustuarii gladiatores a Romanis vocati: quorum si copia deesset, fœminæ genas laniantes, cruorem effundebant.
Guttur radere. Juven. 6. Sat. 105.
Janua expletis quoque raditur oris. Lucret. lib. 4. 535.
Iter liquidum radit, celeres neque commovet alas. i. e. Secat purum aerem. Virg. 5. Æn. 217.
Littora raduntur Circeæ proxima terræ. Virg. 7. Æn. 10.
Saxa raduntur impresso vomere. Sil. lib. 8. 393.
Terram radit corvus. Plaut. Aul. 4. 3. 2.
Tigna lævia radere. Lucret. lib. 5. 1266.
Aures radere. Quintil. lib. 3. cap. 1. Quorum ne jejuna, atque arida traditio averteret animos, & aures præsertim tam delicatas raderet, verebamur. h. e. Læderet, offenderet, fatigaret.
Nomen Pisonis radendum fastis censuit. Tacit. 3. Ann. 17. De Aurelio Cotta. i. e. Eradendum.

Radens, entis. Partic. [ξέων] Lucret. lib. 6. 117.

——quam de latere ire
Diverso motu radentes corporis tractum. De nubibus.

Arva radens adhæret humo serpens. Stat. 5. Theb. 525.
Flumina radentia ripas. Lucret. lib. 5. 257.

Rasus, a, um. aliud Partic. [ἐξυρημένος] Plaut. Pseud. prol. 13. Is risu & ventre raso vigilabit sedulo.
Barba rasa. Gell. 3. 4.
Liber rasus lima. Ovid. 2. de Pont. 4. 17.
Litera rasa in extremo margine. Ovid. 1. Amor. 11. 22.
Virgæ rasæ hastilis. Virg. 2. Georg. 358.
Tabellæ rasæ. Ovid. 1. de Arte Am. 436.
Terra rasa squamis serpentis. Ovid. 3. Met. 75.

Rasĭto, [ξυρέω] āre. frequentat. Sæpe radere. Gell. lib. 3. cap. 4. Comperimus autem cæteros quoque in eisdem temporibus nobiles viros barbam in ejusmodi ætate rasitavisse.
Faciem quotidie rasitare. Sueton. Oth. cap. 12.

Rasus, ûs. m. Varro de L. L. 4. 31. Homo in pratis festucas abradit, quo ab rasu rastelli dicti.

Rasor,

Rasor, ōris. m. [ξυρήτὴρ] Qui radit. Et per translationem Fidicines, qui videntur chordas ictu radere. Festus.

Rasūra, æ. f. [ξυσμός] Columel. lib. 4. cap. 29. Calamus autem non amplius tribus digitis debet allævari æqualiter ex ea parte qua raditur, ut sit lævis, eaque rasura ita deducitur, ut, &c.

Rasilis, e. [ξυστὸς] Quasi rasum, nihil extantis aut redundantis plenitudinis habens, inquit Valla lib. 1. Plin. lib. 17. cap. 23. Nuper repertum, draconem serere juxta arborem: ita appellamus palmitem emeritum, pluribusque induratum annis. Hunc præcisum quammaxima amplitudine tribus partibus longitudinis deraso cortice quatenus obruatur, unde & rasilem vocant, deprimere sulco, reliqua parte ad arborem erecta, ocyssimum in vite.
Foris rasilis. Catul. in Epithal. Juliæ, 59. 168.
Hasta rasilis. Sil. lib. 4. 176.
Rasilis huic summam mordebat fibula vestem. Ovid. 8. Met. 318.
Rasile, Quasi rasibile. Virg. 2. Georg. 449.
—— & torno rasile buxum.

Radūla, æ. f. [ξύστρον] Instrumentum ferreum, quo doliorum veterum pix liquata primum vel in sole, vel lampade ardenti educitur, ut deinde iterum picentur ad futuram vindemiam: a radendo dictum. Columel. lib. 12. cap. 18. Nam ea quæ demersa sunt, ferreis lampadibus ardentibus calefiunt: & quum picem in fundum distillavit, sublata lampade rutabulo ligneo & ferrea curvata radula ducitur quod distillavit, aut quod in lateribus hæsit.

Radulānus, a, um. Adj. [ξυστικὸς] Radulana pix dicta, Quæ radula educitur e doliis. Plin. lib. 14. cap. 19. Radulana pice ac resina condire musta. Hermolaus apud Plinium legit Rabulana pice. Sic enim ait in Prioribus castigationibus: Quidam ex L. Columella malunt Radulana, quam Rabulana legere, quod auctor is instrumentum in pice ducenda Radulam, quasi a radendo nominaverit. Sed & rabula quoque a radendo flectitur, ut a fando, nando, pascendo, stando, fabula, nabula, pabula, stabula, mille hujusmodi. Nec alia ratione rabulas in foro dictos autumo, quam quod radant, id est offendant aures, & (ut ait Fabius) nimia verbositate feriant: quasi ab instrumento illo nuncupati, quod Rabula commodius quam Radula vocari possit. Hodie quoque vulgus ipsum garrulos & linguaces ab alio instrumento Tudiculas & Pistilla cognominat. Idem in Posterioribus: Rabulana pice, Quidam Radulana, quasi ab instrumento Radula, cujus mentionem Columella faciat. Non probavi, cum ob alia, tum quod instrumentum id (siquid ad propositum pertinere posset) non minus belle Rabula a radendo, quam Radula vocaretur: quando & rabulæ forenses etiam a radendis auribus, quia & Græci quoque garrulos, aiunt κοπάδας esse, & κνῆθειν τὰ ὦτα; ut Julius Pollux auctor: vel, ut Festus, a radendo, id est auferendo nomen traxere; quanquam & a rabie, & a ravi, hoc est raucitate dictos quidam volunt. In Gallia quoque Transalpina instrumentum fabrile quo assamenta lævigantur & poliuntur, non aliter fere quam Rabo, quasi Rabula vocatur, a radendo: in aliis locis a complanando Planula. Utcunque, verba Columellæ de Radula nihil omnino suffragantur. ea sunt ultimo ejus libro de pice in universum, non de una aliqua ejus specie. Sunt qui Rabulanam picem, a colore quasi Ravulanam scribendum autument. est enim Ravus color inter flavum & cæsium. unde, ut Festus ait, raviliæ dicantur & raviscelli, Plauto. Quidam a loco Ionii sinus Rhaba, de quo, non tamen de pice, Stephanus. Non desunt qui pro zopissa rabulanam interpretentur. Est autem zopissa, ut ait Plinius, derasa maritimis navibus pix cum cæra. Hæc Hermolaus.

R A G

Ragădes, f. & **Ragadia**, n. pl. [ῥαγάδες] Fissuræ sunt & rimæ inter sedis vitia annumeratæ, quas Plinius scissuras vocat: Celsus ani fissa. Hoc ipsum & in labris, & in vulva fœminea accidit. ῥαγάδες Græci vocant.

R A I

Raia, æ. f. [βατὶς, βάτος] Genus piscis plani & cartilaginei. Plin. lib. 9. cap. 42. Simili modo squatina & rhombus abditi pinnas exteras movent specie vermiculorum, itemque quæ vocatur raia. Hermolaus dicit Græce vocari, a rubi similitudine, qui batos Græcis dicitur, quoniam in tergo hamos habeat aculeatos, quos etiam habet pastinaca, sed præterea radium in cauda perniciosissimum & venenosissimum. Est & alia major Raia, quæ Latinis Lævirata, Græcis Liobatos dicitur, quod uncos non habeat: Mucosa etiam hæc appellatur quibusdam.

R A L

Ralla, æ. f. Genus vestis a raritate. Nam Rarum, diminutivum facit Rallum, auctore Nonio 14. 14. Plaut. Epid. 4. 2. 46. Quid istæ quæ quotannis nomina inveniunt nova? tunicam rallam, tunicam spissam, &c.

Rallum, i. n. [ξύστρον] Ferramentum est quo raditur vomer, & inhærente terra liberatur atque purgatur. Nomen habet a radendo. Plin. lib. 18. cap. 19. Purget vomerem subinde stimulus cuspidatus rallo. In editis legitur Rulla, sed corrupte. Posset & melius Ralla legi, quum præsertim reperiam in antiqui critici lexico rallam esse ξυστῆρα, quod & interpretationem nostram confirmat. Turneb.

R A M

Ramale, V. RAMUS.

Ramentum, i. n. [ξύσμα, ῥίνημα] Tenuis cujusque rei particula, a radendo, quasi rasura. Unde Ramenta auri, Ramenta argenti, lignorum & cæterarum rerum dicimus, quæ ex sectione earum rerum decidunt. Plaut. Bacch. 4. 4. 29. Patri omne cum ramento reddidi. subaudi, Aurum. Columel. lib. 4. cap. 29. Quippe non scobem, sed ramenta facit. De terebra Gallica. V. PSEGMA.
Ramentum dici voluere, inquit Nonius, quasi projectitium quoddam purgamentum. Q. Fabius Lucul. Epic. carm.
Vilissimum ramentum, proluviosa pestis.
Auri ramentum (inquit Budæus in lib. 4. de Asse) est Arena aurea, Chrysitis, Chrysammos Græce dicta.
Ferri ramentum. Lucret. lib. 6. 1043.
Fluminum ramenta; i. e. Arenæ particulæ. Plin. lib. 33. cap. 4.
Sulphurata ramenta. Martial. 10. 3.

Ramenta, æ. f. Plaut. Bacch. 3. 4. 15. Verum quam illa unquam de mea pecunia ramenta fiat plumea propensior, &c. Ex Nonio, 3. 183.
Nunquam hercle hinc hodie ramenta fies fortunatior. Plaut. Rud. 4. 3. 77.

Ramentōsus, a, um. Plenus ramentis. Cæl. Aurel. Tard. 4. 3. Sanguinolenta & ramentosa.

Ramex, icis. m. [κήλη] Genus herniæ. Ramices has species sub se continent, Porocelam; quæ est quum ex abscessu aliquo circa scrotum materia subduruit: Sarcocelam, quum in ipso scroto concrevit caro: Cirsocelam, quum venæ intumuerunt, tunicis testium integris, vel in ipso scroto, vel quum bubonocela dicitur in inguine. Hæc Hermolaus in Glossematis. Plin. lib. 20. cap. 13. Testium vero epiphoris cum ramis laureæ teneris, adeo peculiari in visceribus his effectu, ut sylvestri ruta, cum axungia veteri illitos ramices sanari prodant. Plaut. Merc. 1. 29. Tua causa rupi ramices, jandudum sputo sanguinem. De ramice, V. Cels. lib. 7. cap. 22.
Ramices, dicuntur Pulmones (alii Perniones) vel Hernia. Nonius, 2. 743.
Ramices, Longurii apud Columel. lib. 10. Cæl. lib. 5. cap. 14. Lectionum var.
Jacet exiguus cum ramice nervus. Juven. 10. Sat. 205. Ubi Vet. Scholiastes, Nervus, penis; Ramicem dicit intestinum.

Ramicōsus, a, um. Adj. [κηλήτης] Qui ramice laborat. Plin. lib. 30. cap. 15. Ramicosis cochlearum cinis cum thure ex ovi albi succo illitus per dies XXX medetur.

Ramises, Rex quidam Ægypti in Solis urbe, quo regnante Ilium a Græcis captum & solo adæquatum est. Plin. lib. 36. cap. 8. Ramises quadraginta cubitorum columnas ex alabastrite fecit.

Ramnētes, Tertia pars fuere Populi Romani temporibus Romuli: de quibus plura vide in dictione LUCERES. Propert. lib. 4. 1. 31.
Hinc Titiens, Ramnesque viri, Luceresque coloni,
Quatuor hinc albos Romulus egit equos. Alii Rhamnetes scribunt.

Ramnenses, [Ῥαμνήσιοι] Iidem qui & Ramnetes. Liv. 1. 13. Eodem tempore & centuriæ tres equitum conscriptæ sunt, Ramnenses ab Romulo, ab Tito Tatio Titienses appellati.

Ramus, i. m. [κλάδος, πτόρθος, κλών, ὄζος] est, Id in arbore (inquit Theophrastus) quod a caudice fissum, multiplexque spargitur; unde ramos nonnulli nodos appellavere, suntque veluti quædam ipsarum arborum brachia. Unde Virg. 2. Georg. 296.
Tum fortes late ramos & brachia tendens. Cic. 3. de Orat. 179. Quid in arboribus in quibus non truncus, non rami, non folia, &c.
Insignis ramis olivæ. Virg. 6. Æn. 808.
Umbra ingens ramorum. Virg. 2. Georg. 489.
Alti rami. Lucret. lib. 2. 30.
Aureus. Ovid. 7. Met. 277.
Bifurcus. Ovid. 12. Met. 442.
Cæcus. V. CÆCUS.
Felix. Virg. 2. Georg. 81.
Fortis. Virg. 2. Georg. 296.
Fragilis. Virg. 8. Ecl. 40.
Frondens. Virg. 7. Æn. 135.
Ingens. Virg. 3. Georg. 353.
Laureus. V. LAURUS.
Lentus. Virg. 4. Georg. 558.
Longus. Ovid. 2. Met. 352.
Mutilatus. Ovid. de Nuce 37.
Nudi rami, Sine frondibus. Lucan. lib. 1. 139.
Pandi rami pondere Autumni. Ovid. 14. Met. 660.
Patuli. V. PATULUS.
Plogues. Hor. Epod. 2. 56.
Jucundior quam lecta de pinguissimis
Oliva ramis arborum.
Teneri. Ovid. 2. Met. 359.
Virides. Ovid. 12. Met. 22.
Abrumpit teneros ramos manibus. Ovid. 2. Met. 359.
Adoptat ramus ramum. V. ADOPTO.
Amputans ramos inutiles falce. Hor. Epod. 2. 13.
Apprehendunt vites ramos. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Compescere fluentes ramos. Virg. 2. Georg. 370.
Contingere ramos fragiles. Virg. 8. Ecl. 40.
Decisis ramis quercus. Virg. 11. Æn. 5.
Defringere ramum arboris. Cic. pro Cæcinn. 60. Qui prætereuntes ramum defringerent arboris.
Denudat foliis ramos & cortice truncos. Cic. in Arat. 119.
Deponere corpus sub ramis arboris. Virg. 7. Æn. 108.
Diffunduntur late rami. Cæs. 6. Bell. Gall. 25.
Diffundit ramis arborem Deus. Columel. lib. 3. cap. 10. Truncum deinde superposuit velut quandam staturam corporis & habitus: mox ramis diffudit quasi brachiis.
Direpti rami arbore. Ovid. 11. Met. 29.
Extendere se rami poterunt. Virg. 2. Georg. 287.
Figere ramos humo. Ovid. 2. Fast. 648.
Flectitur obsequio curvatus ab arbore ramus. Ovid. 2. de Arte Am. 179.
Frondescunt summi rami. Lucret. lib. 1. 1092.
Habet ramos pomiferos sylva. Sen. Herc. fur. 9.
Nutant pondere rami. Ovid. 2. de Arte Am. 263.
Parat in ramo larem. Ovid. 3. Fast. 241.
Percussi ventis. Sen. Hippol. 3.
Stetit ramus nudus fugiente pomo. Senec. Thyest. 2.

Turgescit

Turgescit in arbore. Ovid. 3. Trist. 12. 15.
Ramus montis. Plin. lib. 6. cap. 27. Sub monte Cambalido, qui est Caucasi ramus.
Ramus in radice arborum dicitur, quod in herbarum radicibus Capillamentum. Columel. lib. 5. cap. 10. Quum ad scrobis solum radix pervenit, duritia humi coercita recurvatur, & ex summo dusum ramorum ambas radices emittit. De nuce.
Amputare ramos miseriarum. V. AMPUTO.

RAMŬLUS, i. m. dimin. [κλαδίσκ⊛] Columel. lib. 5. cap. 5. Nam in brachiatis plerunque fit ut aut crure, aut cornibus boum, ramuli vitium defringantur. Cic. 1. de Divin. 123. Quum ille respondisset, in agro ambulanti ramulum adductum, ut remissus esset, in oculum recidisse, &c.
Floridi ramuli. Catull. 59. 22.
Nitidissimus ramulus. V. NITEO.

RAMUSCŬLUS, aliud dimin. [κλωνάριον] Plin. lib. 20. cap. 23. E viridi ferula ramusculus, utilis est ad omnia ea vitia.

RAMŌSUS, a, um. Adj. [κλαδώδης] Ramos habens multos. Plin. lib. 13. cap. 5. Nam quæ durum, acutum, spinosum habet, oxycedros vocatur, ramosa & nodis infesta.
Arbor ramosa. Lucret. lib. 5. 1095.
Cervix ramosa colubris. Ovid. 9. Met. 73. De Hydra Lernæa.
Cornua ramosa cervi. Virg. 7. Ecl. 30.
Corpora ramosa. Lucret. lib. 2. 446.
Curalium quam ramosissimum. Plin. lib. 32. cap. 2.
Domus Sylvani ramosa. Propert. lib. 4. 4. 5.
Folium ramosius. Plin. lib. 21. cap. 10.
Garrula ramosa prospexit ab ilice perdix. Ovid. 8. Met. 237.
Stipes ramosus. Ovid. 3. Fast. 751.

RAMULŌSUS, a, um. Adj. [κλωνακώδης] a Ramulus. Plin. lib. 16. cap. 24. Ramulosa folia ulmo & cytiso.

RAMĀLE, is. n. [κλαδάριον] Ramus inutilis ex arbore decisus. Ovid. 8. Met. 644.
Multifidasque faces, ramaliaque arida tecto. Pers. 1. Sat. 97.
Ut ramale vetus vegrandi subere coctum.
Veteris ramalia fagi. Pers. 5. Sat. 59.

RAMEUS, a, um. Adj. [κλάδιν⊛] Quod ex ramo est. Virg. 4. Georg. 303. —— & ramea costis
Subjiciunt fragmenta, thymum, casiasque recentes.

R A N

RANA, æ. f. [βάτραχ⊛] Animal palustre notissimum, quum tamen etiam in rubis & mari inveniantur ranæ, quæ Græcis βάτραχοι appellantur. Ranarum aliæ sunt terrestres, licet in aquis dulcibus degunt: aliæ marinæ. Ea terrestribus quædam in vepribus tantum vivunt, & rubetæ appellantur, auctore Plin. lib. 32. cap. 5. Aliæ inter arundines, fruticesque versantur. Est & rana arborem scandens, & ea ea vociferans, ob id a calamis calamita. Plin. lib. 10. cap. 29. Quum Theophrastus tradat invectitias esse in Cyrenaica vocales ranas. Cic. 2. de Nat. Deor. 125. Ranæ autem marinæ dicuntur obruere sese arena solere.
Et veterem in limo ranæ cecinere querelam. Virg. 1. Georg. 378.
Loquaces. Virg. 3. Georg. 431.
Palustres. Hor. 1. Serm. 5. 14.
Turpes. Hor. Epod. 5. 19.
Virides. Ovid. 15. Met. 357.
Rana Gyrina. Plato, Nihilo rana Gyrina prudentior. In stupidos proverbium. Gyrini sunt informes ranarum partus. Cæl. lib. 4. cap. 2.
Rana, Morbus bobus peculiaris. Columel. lib. 6. cap. 8. Solent etiam fastidia cibo afferre vitiosa incrementa linguæ, quas ranas vocant veterinarii.

RANŬLA, æ. f. dimin. Apul. Met. 9. Virens exsiluit ranula.

RANUNCŬLUS, i. m. dimin. [βατράχιον]
Ranunculos per jocum vocat Cicero Ulubrenses qui sibi obloquerentur, eo quod clamarent tanquam ranæ, quæ præsertim instante vespere, totas paludes coaxationibus implent, 7. Fam. 18. in fine, Nam Ulubris honoris mei causa vim maximam ranunculorum se commôsse constabat. Alii putant significari Homines habitantes in palustribus locis, Ulubrenses.
Ranunculus, Herba. Plin. lib. 25. cap. 13. Ranunculum vocamus, quem Græci batrachion. Genera ejus quatuor, Unum pinguioribus quam coriandri foliis, & ad latitudinem malvæ accedentibus, colore livido, caule albo, gracili, & radice alba. Nascitur in limitibus humidis & opacis. Alterum foliosius, pluribus foliorum incisuris, altis caulibus. Tertium minimum est, gravi odore, flore aureo. Quartum simile huic, flore luteo. Omnibus vis caustica, si cruda folia imponantur, pustulasque ut ignis faciunt.

RANCEO, ēre. sicut & RANCO, āre. de quo verbo infra dicitur. Budæus posteriore libro Philologiæ, Rancere fictitia voce tunc dicuntur (de cervis loquitur.) Rancentes autem ololygones (sic enim tum vocantur) diluculo venator secundo vento exaudiens: decumanumque esse rancore dijudicans, aut alias memorabili magnitudine, eo decurias canum admovet, indagatore numellato venatus auspicatum præeunte, ut fere alias solet.

RANCENS, entis. Partic. [σηπόμεν⊛] a verbo inusitato Ranceo. Idem quod Rancidus. Lucret. lib. 3. 720.
Unde cadavera rancenti jam viscere vermes
Expirant? i. e. Unde cadavera e viscere rancenti vermes edunt? Lambinus.

RANCESCO, ēre. Idem quod Ranceo. Arnob. lib. 1. p. 12. Præcipiant, olearum fluenta rancescere.

RANCO, āre. Verbum fictitium, a voce tigridum. Auctor Philomelæ 40.
Tigrides indomitæ rancant, rugiuntque leones.

RANCOR, ōris. m. [σηπεδὼν] Putor quidam aut odoris gravitas, quæ ex vetustate & putredine ac corruptione nascitur. Palladius lib. 1. cap. 20. Receptacula olei semper sint munda, ne novos sapores veteri rancore infecta corrumpant. Idem in Octobri, cap. 10. Canales, & omnia receptacula olei, calida aqua prius lavabis, ut nihil de anni præteriti rancore custodiant. i. e. De mucido odore, ut exponit Cæl. lib. 7. cap. 27. in fine.

RANCĬDUS, a, um. Adj. [σαπρὸς] Quod est rancore putidum. Hor. 2. Serm. 2. 89.
Rancidum aprum antiqui laudabant, &c.
Rancidus, pro Insuavi aliquando ponitur. ut,
Rancidus aspectus. Plin. lib. 22. cap. 22.
Rancidus, pro Putrido. Lucret. lib. 6. 1153.
Rancida quo perolent projecta cadavera ritu, &c.

RANCĬDE, Adv. [σαπρῶς] Gell. lib. 18. cap. 8. In collocandis verbis immodice faciunt & rancide. Idem cap. 11.

RANCIDŬLUS, a, um. Adj. dimin. [ὑπόσαπρ⊛] Juven. 11. Sat. 135.
—— non tamen his illa unquam opsonia fiunt
Rancidula. Martial. lib. 7. 33.
Qui sic rancidulo loquatur ore.

R A P

RAPA, V. RAPUM.

RAPACITAS, RAPACITER, RAPAX. V. RAPIO.

RAPHAELES, Jurisconsulti duo, celebrantur: alter Fulgosius, Comensis alter, quorum uterque Patavii jus civile professus est circiter annum 1420.

RAPHANA, Nobilis civitas in Decapoli regione Syriæ. Plin. lib. 5. cap. 18. Plurimi tamen Damascum & Optoton riguas amne Chrysorroa, fertilem Philadelphiam, Raphanam, omnia in Arabiam recedentia, &c.

RAPHĂNUS, sive RHAPHĂNUS, i. m. [ῥάφαν⊛] Genus radicis notæ. Plin. lib. 19. cap. 5. Cortice & cartilagine constant raphani: multisque eorum cortex crassior etiam quam quibusdam arborum. Amaritudo plurima illi est, & pro crassitudine corticis. Cætera quoque aliquando lignosa. Et vis mira colligendi spiritum, laxandique ructum. Ob id cibus illiberalis: utique si proxime olus mandatur: si vero cum olivis drupis, rarior ructus fit, minusque fœtidus. Catul. ad Aurel. 16. 19.
Percurrent raphanique, mugilesque. Quibus verbis innuit adulterorum pœnam, quos deprehensos constituebant quadrupedes, ac violenter expilatis partibus pudendis, per podicem summo cum cruciatu grandiores raphanos aut mugiles immittebant. Juven. 10. Sat. 317.
—— quosdam mœchos & mugilis intrat. V. locum Catulli.
Aliud raphani genus agreste, de quo Plin. lib. 20. cap. 4. Est & sativi usus in Italia, & armoraciam vocant sativam. Sativl vero decocti mane poti ad ternos cyathos, comminuunt & ejiciunt calculos.
Raphanus, pro Brassica, Hermolaus in lib. 19. Plin. cap. 7. Attica lingua raphanus brassicam significat, non radicem quam illi proprie raphanida, non raphanum vocabant. Sed postea inolevit atque obtinuit, ut raphanus pro radice caperetur, non pro brassica. Idem in Corollario, cap. 349. Brassicam antiqua Græcia non Cramben, sed Raphanon appellabat: quod & Aristoteles, ut Julius Pollux inquit, & Theophrastus, fere sequitur. Hæc ille. Cornarius in cap. 2. lib. 7. Galeni de Compositione pharmacorum secundum locos, Brassicam, inquit, id est κράμβην, a veteribus fuisse item ῥάφανον dictum, Aristot. lib. 5. cap. 19. de animalium historia testatur, ubi de brassicarum erucis ait, αἱ δὲ γίγνονται ἐκ τῶν φύλλων τῶν χλωρῶν, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς ῥαφάνου, ἣν καλοῦσί τινες κράμβην. Et sic sane etiam Theophrastus vocat. Atque inde natus error videtur eorum, qui cramben & brassicam, rhaphanum hodiernum esse existimant, æquivoco rhaphani decepti, qui veteribus etiam de brassica (ut dixi) hodie de ea tantum quam radicem & radiculam appellamus, usurpatur, velut etiam Galen. lib. 2. de Aliment. testatur. Plin. certe lib. 17. cap. 24. in fine, Rhaphanum ex Theophrasto ut apparet itidem Rhaphanum reddidit, quam brassicam oportuit, velut ex eodem Theophrasto, lib. 20. cap. 9. manifestum fit, ubi de brassica idem repetit. Hæc & plura Cornarius.

RAPHANĪNUS, a, um. Adj. [ῥαφάνιν⊛] ut, Rapbaninum oleum. Plin. lib. 23. cap. 4. Dioscor. lib. 1. cap. 36.

RAPHANIDAS Thasiæ, apud Cæl. lib. 9. cap. 12.

RAPHANĪTIS, is. f. [ῥαφανῖτις] Genus Ireos herbæ. Plin. lib. 21. cap. 7. da Iri, Illyrica quoque duorum generum est. Raphanitis a similitudine, quæ & melior: & rhizotomos subrufa. Optima, quæ sternutamenta tactu movet. Caulem habet cubitalem & rectum. Floret diversi coloris specie, sicut arcus cælestis, unde & nomen.

RAPHIA, Locus in Arabia post Gazam, ubi Ptolemæus quartus cum Antiocho magno, prælium commisit. Strabo lib. 16.

RAPICIUM, V. Rapicia, in RAPUM.

RAPIO, rapui, raptum, [ἁρπάζω] ĕre. Per vim, aut cum festinantia, sive cum furore trahere, evellere, auferre. Ter. And. 5. 2. 20.
Sublimem hunc intro rape quantum potes. Virg. 1. Georg. 203.
Atque illum in præceps prono rapit alveus amni. Ter. Adelph. 3. 2. 21. Cæteros ruerem, agerem, raperem, tunderem, prosternerem.
Campum rapit acrior sonipes. Stat. 5. Theb. 1.
Carinas venti rapuere. Lucan. lib. 3. 46.
Ad cognitionem rerum rapi. Cic. 1. de Divin. 111. Rarum est quoddam genus eorum qui se a corpore avocent, & ad divinarum rerum cognitionem cura omni studioque rapiantur.
De complexu parentum ad mortem rapere. Cic. 7. Verr. 138. Navium præfectos sine ulla causa de complexu parentum suorum, hospitumque tuorum, ad mortem, cruciatumque rapuisti.
In crucem. Cic. 7. Verr. 168. Ille quisquis erat, quem tu in crucem rapiebas, qui tibi esset ignotus, quum, &c.

Cupiditate, aviditate, & similibus rapi. Cic. 3. Verr. 65. Iste qui una cupiditate raperetur, totum illius postulatum, causamque neglexit.
Cupiditate cæca prædæ ac rapinarum rapi. Cic. in Pison. 57.
Currum equi rapiunt per avia. Ovid. 2. Met. 205.
Disciplinam ad suam aliquem rapere, Attrahere & impellere ad disciplinæ suæ cognitionem. Cic. 4. Acad. 114. Neque vero tu solus, sed me ad suam disciplinam quisque rapiet.
In errorem rapi. Cic. 2. de Legib. 43. Nos opinionibus vulgi rapimur in errorem, nec vera cernimus.
Fatis rapi. Ovid. 2. de Pont. 2. 32.
In fomite flammam rapere. Virg. 1. Æn. 180.
Flammæ rogales rapuere te. Ovid. 3. Amor. 9. 41.
Fortuna rapit juvenes. Ovid. ad Liv. 372.
In fraudem aliquem rapere. Cic. 2. de Invent. 36. Eam causam putare quæ homines audaces in fraudem rapere soleat.
Fugam rapere. Valer. 5. Argon. 271.
Gressus rapit. Lucan. lib. 3. 115. i. e. Quanta vi potest, intendit cursum.
Ὁρμὴ, quæ hominem huc & illuc rapit. Cic. 1. Off. 101.
Impetus rapit huc, rapit illuc. Stat. 12. Theb. 794.
Ad id rapi quod bonum videtur. Cic. 4. Tusc. 12.
Inops mentis rapitur. Ovid. 4. Fast. 457.
Imperium rapere. Tacit. 3. Hist. 19.
In invidiam aliquem rapere, Invisum esse. Cic. 4. Acad. 126. Sed quum rapior in invidiam, licetne per vos nescire quod nescio?
Invitum rapere aliquem. Ovid. 7. Met. 74.
In jus aliquem rapere, quod & Trahere, & vocare dicitur. Plaut. Pœn. 5. 5. 56. Idem Asin. 2. 4. 32. Nam vidi hunc ipsum adducere, & rapere in jus Exærambum.
In jura raples malis ridentem alienis. Hor. 2. Serm. 3. 72.
Laborem sibiquisque rapiunt. Sil. lib. 13. 187.
Limis rapere: subaud. Oculis. Hor. 2. Serm. 5. 53.

> Sic tamen ut limis rapias, quid prima secundo
> Cera velit versu. i. e. Obliquis oculis raptim legas.

De luce rapi. Stat. 8. Theb. 102.
In mœrorem me rapit stultitia mea. Plaut. Cist. 1. 1. 63.
Ad mortem rapi. Cic. 1. in Catil. 27. Nonne hunc in vincula duci, non ad mortem rapi, non summo supplicio mactari imperabis?
Navem aliquam ad Italiam. Cic. pro Lege Manil. 21. Ab eodem imperatore classem magnam & ornatam, quæ ducibus Sertorianis ad Italiam studio inflammato raperetur, superatam esse atque depressam.
Ocellos alicujus. Ovid. 2. Amor. 19. 19.
Oculis in fraudem rapi. Cic. de Arusp. Resp. 39. Quare miserior es quum in omnem fraudem raperis oculis, quam si omnino oculos non haberes.
In odium aliquem. Auctor ad Heren. lib. 1. 8.
Oscula rapere. Tibul. lib. 1. 4. 53.
In partesque rapit varias. Virg. 4. Æn. 286.
In pejorem partem. Ter. prol. Adelph. 3. Ubi Donatus, i. e. Vitio dare, vituperare.
Pavore equi rapitur tractus. Sil. lib. 4. 257.
Pedes quo te rapiunt, & auræ. Hor. 3. Carm. 11. 49.
Ad pœnam rapere. Cic. pro Flac. 5. Rapitur ad pœnam qui indicia communis exitii cepit.
Præcipitem rapere aliquem. Ovid. 3. Met. 694.
In præceps prono rapit alveus amne. Virg. 1. Georg. 203.
Ad prætorem aliquem rapere. Plaut. Aul. 4. 10. 30.
Se alicunde rapere ocyus. Hor. 2. Serm. 7. 118.
Se aliquo rapere. Ovid. 3. Amor. 5. 29.
Se rapere ad. Cic. 13. Philip. 18. Inde se quo furore, quo ardore, ad urbem, id est ad cædem optimi cujusque rapiebat?
Ad se rapere. Cic. 2. de Nat. Deor. 128. Quum autem in locis semen insedit, rapit omnem fere cibum ad sese, eoque septum fingit animal.
Ad se convertere & rapere. Cic. 2. Off. 37.
Sensu & conjectura rapi. Cic. de Arusp. Resp. 54.
Ad stuprum virgines. Liv. 26. 13.
In sublime. Plin. lib. 35. cap. 10.
Ad supplicium rapi, quod & Trahi dicitur. Cic. 3. Verr. 7. Rapiunt eum ad supplicium dii patrii, quod iste inventus est qui, &c.
Ad tortorem rapi. Cic. 5. Tusc. 13.
Viam rapere aliquo. Sil. lib. 8. 182.
Virginem rapere, est Ei vim inferre, & violare. Plin. lib. 15. cap. 29. Propter raptas virgines.
Vis rapuit, rapietque gentes. Hor. 2. Carm. 13. 20.
Urbes rapuerunt prælia. Claud. 2. in Eutrop. 568.
Vultus alicujus rapere. Ovid. 3. Amor. 6. 28.
Rapere, pro Raptim ac festinanter ducere. Plin. in Paneg. Per hoc omne spatium quum legiones duceres, vel potius (tanta velocitas erat) raperes: non vehiculum unquam, non equum respexisti.
Rapi simulatur virgo ex gremio matris, aut si ea non est, ex proxima necessitudine, quum ad virum trahitur, quod videlicet ea res feliciter Romulo cessit. Rapi solet fax, qua prælucente nova nupta deducta est ab utrisque amicis, ne aut uxor eam sub lecto viri, ea nocte ponat, aut vir in sepulchro comburendam curet, quo utroque mors propinqua alterius utrius captari putatur. Festus.
Rapere, Per vim stuprare. Quintil. Declam. 259.
Rapsere antiquum verbum, pro Rapere. Cic. 2. de Legib. 22. Sacrum sacrove commendatum qui clepserit rapseritve, parricida esto.

Rapiens, entis. Partic. [ἁρπάζων] Hor. 3. Carm. 3. 52.

> Omne sacrum rapiente dextra.

Flamma rapiente cursum ocyor. Senec. Hippol. 6.
Venius rapiens incendia. Lucan. lib. 3. 496.

Rapiendus, a, um. aliud Partic. [ἁρπαστέος] ut, Pignora rapienda manu. Ovid. 6. Fast. 446.
Ad arces rapiendas tendit. Lucan. lib. 6. 14.
Spes rapiendi & prædandi occæcat animos. Cic. 4. Philip. 9.

Raptus, a, um. similiter Partic. [ἁρπασθεὶς] ut, Raptus a diis Ganymedes. Cic. 1. Tusc. 65.
Sublime raptus. Tacit. 4. Hist. 30.
Amore cæco raptus furit. Ovid. 2. Fast. 762.
Auribus raptis populata tempora. Virg. 6. Æn. 496.
Fortuna rapta ex oculis. Liv. 28. 7.
Lingua rapta. Ovid. 6. Met. 632.
Nuptiæ raptæ. Cic. 3. Tusc. 26. Qualis tibi ille videtur Tantalo prognatus, Pelope natus, qui quondam a socero OEnomao rege Hippodamiam raptis nactus est nuptiis?
Occasio rapta. Liv. 27. 18.
Prædas raptas ad littora vertere. Virg. 1. Æn. 532.
Tecta rapta. Ovid. 3. Trist. 10. 18.
Virginitas rapta. Ovid. 8. Met. 85. de filia Erisichthonis.
Virgo rapta. Hor. 2. Carm. 4. 7.

Raptum, i. n. [ἁρπασθὲν] Res rapta. Liv. 7. 25. Quos rapto vivere necessitas cogeret. Martial. lib. 7. 46.
Dividere rapta. Liv. 1. 4.
Potiri rapto. Virg. 4. Æn. 217.
Vivere de rapto. Ovid. 5. Trist. 10. 16.
Vivitur ex rapto. Ovid. 1. Met. 144.

Raptus, ûs. m. [ἁρπαγμὸς] Cic. 6. Verr. 107. Locus ut ipse raptum illum virginis quem jam a pueris accepimus, declarare videatur. Idem 4. Tusc. 72. Quis aut de Ganymedis raptu dubitat quid poetæ velint? Claud. 2. de Rapt. Proserp. 12.

> It Venus, & raptus meritur corde futuros.

Raptura, æ. f. [ἁρπαγὴ] Idem. Plin. lib. 11. cap. 24. Quum vero raptura incidit, quam vigilans & paratus ad cursum? Castigatum exemplar habet Captura. h. e. Præda. De araneo.

Raptor, ōris. m. [ἁρπακτὴρ] Plaut. Epid. 2. 2. 115. Raptor hostium gloriosus. Idem Trin. 2. 1. 23. Raptores panis & peni. Columel. lib. 7. cap. 12. Quum & lupi repellere insidias, & raptorem ferum consequi fugientem, prædamque excutere atque auferre debeat.
Audax raptor. Hor. 3. Carm. 20. 4.
Consilium raptor vertit ad fallaciam. Phrædrus 1. 31. 5.

Rapo, ōnis. m. [ἁρπακτὴς] Idem quod Raptor. Pomponius,

> Ne vos conturbent auri argentique rapones. V. Non. 1. 108.

Rapturus, a, um. Partic. [ἁρπάσων] Lucan. lib. 3. 99.

> —— nanque ignibus atris
> Creditur ut captæ rapturus mœnia Romæ.

Rapto, [διαρπάζω] āre. Frequenter rapere. Virg. 1. Æn. 483.

> Ter circum Iliacos raptaverat Hectora muros.

Fortunæ vexatæ, dissipati liberi, raptata conjux. Cic. pro Sext. 145.
Æthere raptavit toto. Lucret. lib. 5. 399.
In crimina raptare aliquem. Propert. lib. 3. 11. 27.
Captus raptatur manu. Stat. 9. Theb. 161.
Curru quadrijugo raptari. Cic. 1. Tusc. 105.
Equorum arbitrio raptatur. Ovid. 2. Met. 234.
Per vim raptari. Ovid. 12. Met. 223.
Ac subito vexantia turbine raptant. Lucret. lib. 1. 280. De ventis loquitur.
Raptare, pro Conviciari. Plaut. Aul. 4. 4. 5. Quid me afflictas? Quid me raptas? Quid me verberas? Conf. Milit. 2. 6.

Raptātus, a, um. Partic. [διαρπασθεὶς] ut, Bigis raptatus. Virg. 2. Æn. 272.

Raptīto, āre. aliud frequent. Gell. lib. 9. cap. 6.

Rapax, ācis. Adj. [ἁρπακτικὸς] Avidus, & rapinis semper intentus. Plaut. Pers. 3. 3. 6. Procax, rapax, trahax. Inopia rapax, metu sævus. Sueton. Domit. cap. 3. Sallust. in Cic. 5. Rapacissimæ manus. Columel. lib. 8. cap. 17. Rapax lupus.
Olim furunculus, nunc rapax. Cic. in Pison. 66.
Falces rapaces. Lucret. lib. 3. 650.
Fata rapacia. Senec. Herc. OEth. 2.
Fluvii. Virg. 3. Georg. 142.
Ignis. Ovid. 8. Met. 843.
Mors. Tibul. lib. 1. 3. 65.
Torrens. Senec. Theb. 1.
Ventus. Valer. 4. Argon. 606.
Undis rapacibus commitere se. Ovid. 8. Met. 550.
Idemque Thalle turbida rapacior procella. Catull. ad Thallum, 23. 4.
Rapax virtutis ingenium. Senec. Epist. 96.
Nihil est enim appetentius similium sui, nihil rapacius quam natura. Cic. de Amicit. 5.

Rapacīda, æ. c. Rapacidæ, imitatione patronymicorum, Homines rapaces appellantur, joco comico ficti, ut Æacidæ dicuntur ab Æaco. Plaut. Aul. 2. 7. 8. Rapacidarum ubi tantum siet in ædibus. Turnebus.

Rapacītas, ātis. f. [τὸ ἁρπακτικὸν] Columel. lib. 1. cap. 7. Nisi si maxima vel negligentia servi, vel rapacitas intervenit. Martial. lib. 12. 53.

> Diræ filius est rapacitatis.

Quis in rapacitate avarior? Cic. pro Cæl. 13. De Catilina.

Rapīdus, a, um. Adj. [ὁρμητικὸς] i. e. Velox: ab eorum, qui rapiunt, celeritate. Plin. lib. 16. cap. 39. Tantum tempestivitas etiam in rapida celeritate pollet.
Corripiunt, rapidique rotanti turbine portant. Lucret. lib. 1. 295.
Æquor rapidum. Valer. 4. Argon. 270.
Æstus. Virg. 3. Ecl. 10.
Alæ. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 254.
Amnis. Virg. 6. Æn. 550.
Amnes rapidos tranant. Lucret. lib. 1. 15.
Arma. Sil. lib. 5. 98.
Aura rapida velocius. Ovid. 3. Met. 209.
Bella. Claud. 1. in Conf. Stil. 188.

Canes

Canes. Lucret. lib. 5. 890.
Clamores rapidi. Stat. 5. Theb. 96. Alia exemplaria habent Rabidi.
Curtus. Virg. 12. Æn. 478.
Curſus. Virg. 5. Æn. 291.
Decurſus. Virg. 12. Æn. 523.
Equi. Ovid. 9. Epiſt. 28.
Feræ. Ovid. 11. Epiſt. 111.
Flamen. Virg. 4. Æn. 241.
Flamma. Ovid. 2. Met. 123.
Flumen. Hor. 2. Serm. 3. 242.
Flumen rapidiſſimum. Cæſ. 1. Bell. Civil. 50.
Gurges. Cic. 2. de Nat. Deor. 106.
Ignis. Virg. 4. Georg. 263.
Iræ. Stat. 3. Theb. 96.
Lapſus rapidi fluminum. Hor. 1. Carm. 12. 9.
Leones. Hor. de Arte Poet. 393.
Lupa. Ovid. 3. de Arte Am. 8.
Mare. Tibull. lib. 4. 1. 141.
Oratio rapida, Concitata. Cic. 2. de Finib. 3. Quum enim fertur quaſi torrens oratio, quanvis multa cujuſque modi rapiat, nihil tamen teneas, nihil apprehendas, nuſquam orationem rapidam coerceas.
Paſſus. Virg. 7. Æn. 156.
Rotis rapidis inſiſtere. Virg. 3. Georg. 114.
Sol. Virg. 1. Georg. 424.
Torrens. Virg. 2. Æn. 305.
Turbo. Lucret. lib. 1. 638.
Venti. Virg. 6. Æn. 75.
Unda rapidior. Curt. 4. 9. 18.
Volucris rapidiſſima. Ovid. 2. Met. 716.
Vortex. Virg. 1. Æn. 121.

RAPIDE, Adv. [ὁρμητικῶς] Cic. 2. de Legib. 6. Rapideque dilapſus cito in unum confluit. De Fibreno fluvio.
Ferri rapide. Cic. in Orat. 128. Quod quum rapide fertur, ſuſtineri nullo pacto poteſt. De argumento quod vocatur παθητικόν.

RAPIDŬLUS, a, um. Mart. Capel. lib. 8. Rapiduli ſonitus raucitas.

RAPIDĬTAS, átis. f. [τὸ ὁρμητικὸν] Cæſ. 1. Bell. Civil. 62. Tum etiam rapiditate fluminis ad tranſeundum impedirentur.

RAPTIM, Adv. [ἁρπάγδην] Velociter, cito, quaſi rapto tempore, non accepto. Plin. lib. 17. cap. 14. Semine raptim avium fame devorato. Liv. 3. 23. Fabius omiſſis omnibus, prædam ex caſtris raptim Antium convehit. Cic. 1. Att. 17. Et raptim in eam ſententiam pedarii cucurrerunt. Cæſ. 1. Bell. Civil. His de cauſis aguntur omnia raptim atque turbate. Lucret. lib. 3. 1015.

—— & plani raptim petit æquora campi.

Iſte ſe raptim domum ſuam conjicit. Auctor ad Heren. lib. 4. 65.
Imperia raptim mutata. Sil. 7. 21.
Raptim mittere. Lucret. lib. 1. 663.
Raptim ſcribere. Cic. 2. Att. 9. Subito quum mihi dixiſſet Cæcilius Quæſtor puerum ſe Romam mittere, hæc ſcripſi raptim.

RAPTIO, ōnis. f. [ἅρπαξις] ad perſonam refertur. Ter. Adelph. 3. 3. 2. Diſperii, Cteſiphonem audivi filium una fuiſſe in raptione cum Æſchino. Ubi Donatus: Raptio ad perſonam refertur: Rapina ad rem: Raptus ad ſtuprum, ſi proprie loqui volumus.

RAPINA, æ. f. [δρέγμα] ad rem refertur: Violenta rerum ablatio. Cic. 1. Verr. 3. Quas res luxuries in flagitiis, crudelitas in ſuppliciis, avaritia in rapinis, ſuperbia in contumeliis efficere potuiſſet. Cæſ. 1. Bell. Gall. 17. Satis habebat in præſentia hoſtem rapinis populationibuſque prohibere.
Spes prædæ ac rapinarum. Cic. 12. Fam. 12.
Avida rapina. Ovid. 1. Triſt. 11. 31.
Ingens. Stat. 10. Theb. 820.
Invidioſa. Ovid. 1. Amor. 8. 55.
Rapina, pro Loco ubi rapum ſeritur, V. RAPUM.

RAPINĀTOR, ōris. m. antiquum, pro Raptor uſurpatum. [ἁρπακτής] Lucil. apud Non. 2. 468. Homo impudicus impune eſt rapinator.

RAPIA, Oppidum in Pentapoli ſeu Cyrenaica regione, apud Plin. lib. 5. cap. 5.

RAPUM, i. n. [γογγύλη] Radicis eſcariæ genus. Plin. lib. 18. cap. 13. Genera eorum Græci duo prima fecere, maſculinum, fœmininumque, & ea ſerendi modo ex eodem ſemine. Denſiore enim ſatu maſculeſcere, item in terra difficili. Semen præſtantius quo ſubtilius. Species vero omnium tres. Aut enim in latitudinem fundi, aut in rotunditatem globari. Tertiam ſpeciem ſylveſtrem appellavere, in longitudinem radice procurrente, raphani ſimilitudine, & folio anguloſo ſcabroque, ſucco acri: qui circa meſſem exceptus oculos purgat, medetur caligini admiſto lacte mulierum. Martial. lib. 13. 16.

Hæc tibi brumali gaudentia frigore rapa
Quæ damus, in cælo Romulus eſſe ſolet.

Varro de R. R. lib. 1. cap. 11. Nam ex ſemine braſſicæ ſato naſci aiunt rapa: & contra ex raporum, braſſicam. Columel. lib. 2. cap. 10. Rapa campis in locis humidis lætantur.
Rapum Seneca dixit, quod in capite radicis hæret, nempe fibras quibus arboris radix involvitur: Epiſt. 87. Magnarum, inquit, arborum truncos circuncifis ramis & ad unum redactis pedem cum rapo ſuo tranſtulit, amputatis radicibus, relicto tantum capite ipſo, ex quo illæ pependerant. Loquitur de modo tranſplantandi arbores annoſas.

RAPA, æ. f. [γογγύλη] Idem. Columel. lib. 11. cap. ult. Napus & rapa duas ſationes habent, & eandem culturam quam Raphanus. Paulo poſt, Rapæ ſemina Hyginus putat poſt trituram jacentibus adhuc in area paleis inſpergi debere.
Rapa, dicta eſt, auctore Varrone lib. 4. de L. L. quaſi Ruapa, quod rueret e rure.
Lutoſa rapa. V. LUTUM.

RAPŬLUM, i. n. dimin. [γογγύλιον] Hor. 2. Serm. 8. 8.

In primis Lucanus aper leni fuit Auſtro
Captus, ut aiebat cœnæ pater, acria circum
Rapula.

RAPUNCŬLUS, i. m. [γογγυλίδιον] aliud diminutivum, Radicula, quæ comeditur in acetariis.

RAPICIA, ſive RAPACIA, ōrum. n. pl. Raporum frondes, quas homines decoctas in cibum ſumunt. Plin. lib. 18. cap. 13. Quadrupedes & fronde eorum gaudent: & homini non minor rapiciorum ſuis horis gratia, quam cymarum, &c. Cato cap. 35. Rapinam & coles rapicii unde fiant, & raphanum in loco ſtercorato bene, aut in loco craſſo ſerito.

RAPINA, æ. f. Ubi ſeminatur rapum. Columel. lib. 11. cap. 2. Nam & napinæ, itemque rapinæ ſiceaneis locis per hos dies fiunt. Sic Cato cap. 35.

R A R

RARESCO, &c. V. infra RARUS.

RARUS, a, um. Adj. [ἀραιὸς, μανὸς, σπάνιος] proprie dicitur, Quod non eſt denſum. ut, Rari capilli. Virg. 4. Æn. 131.

Retia rara, plagæ, & lato venabulo ferro.

Rarum, ut vult Nonius 4. 388. conſuetudine Infrequens ſignificat. Virg. 9. Æn. 508.

Quà rara eſt acies, interlucetque corona.

Rarum, Quod non ubique reperitur, unde etiam pro Præſtanti ſumitur. Cic. de Amicit. 81. Rarum genus (& quidem omnia præclara rara) nec quicquam difficilius quam reperire quod ſit omni ex parte in ſuo genere perfectum. Plin. in Paneg. Sed in principe rarum ac prope inſolitum eſt, ut ſe putet obligatum.
Rarus, Paucus. Virg. 1. Æn. 122.

Apparent rari nantes in gurgite vaſto.

Rarum, Electum. Nonius ex Virg. 4. Georg. 130.

Hic rarum tamen in dumis olus, &c.

Rarum & Vulgare, contraria. Cic. in Topic. 69.
Solitarium & rarum. Cic. 1. de Invent. 81. Oportet animadvertere, ne quum aliter multa ſint judicata, ſolitarium aliquod, aut rarum judicatum afferatur.
Rarus in potu, Qui raro potat. Plin. lib. 8. cap. 16.
Rarum dictu, eſſe aliquid cui proſit negligentia. Plin. lib. 18. cap. 16. Sic lib. 9. cap. 17. Rarus inventu.
Rarum eſt enim ut ſe quiſque vereatur. h. e. Raro accidit quin. Quintil. lib. 10. cap. ult.
Juvenum rariſſimus. Stat. 4. Sylv. 8. 32.
Facie rarus. Ovid. 14. Met. 337. de Nympha canente,

Rara quidem facie, ſed rarior arte canendi.

Locutio propter ablativum annotanda.
Acies rarior. Tacit. 3. Hiſt. 25.
Aer rarus. Lucret. lib. 2. 106.
Animalia. Virg. 6. Ecl. 40.
Audentia. Tacit. de German. 31. Rara & privata cujuſque audentia apud Cattos in conſenſum vertit.
Conjux rariſſima. Stat. 5. Sylv. 1. 11.
Cribrum. Ovid. 12. Met. 437.
Fides. Hor. 1. Carm. 35. 21.
Frutices rari apparent in vertice. Ovid. 10. Epiſt. 25.
Gratia fratrum rara eſt. Ovid. 1. Met. 145.
Lacryma. Hor. 4. Carm. 1. 34.
Lanugo. Plin. lib. 8. cap. 37.
Literas raras tuas quidem, ſed ſuaves accipio. Cic. 2. Fam. 12.
Locus rarus & anguſtus. Cic. in Somn. Scip. 14. Vides habitari in terra raris & anguſtis in locis.
Racemi. Virg. 5. Ecl. 7.
Retia. Virg. 4. Æn. 131.
Salus. Plin. lib. 7. cap. 4.
Tectis raris habitata mapalia. Virg. 3. Georg. 340.
Textum tenue atque rarum. Quintil. lib. 9. cap. 4. Neque illud in Lyſia dicendi textum rarum lætioribus numeris corrumpendum erat.
Turba rariſſima. Ovid. 2. de Arte Am. 281.

Sunt tamen & doctæ rariſſima turba puellæ.

Umbra. Virg. 7. Ecl. 46.
Vocibus raris hiſco. Virg. 3. Æn. 314.

RARE, [μανῶς] ius, iſſime. Adv. Non denſe neque ſpiſſe. Columel. lib. 2. cap. 9. Nam niſi rare conſeritur, vanam & minutam ſpicam facit. Plin. lib. 17. cap. 27. Cæteræ rarius tondentur. h. e. Infrequentius.
Rarius facere. Cic. 1. Fam. 7. Quod ſi rarius fiet quam tu expectabis, id erit cauſæ, quod non ejus generis meæ literæ ſunt, ut eas audeam temere committere.

RARO, aliud Adv. [σπανίως, ὀλιγάκις] Inſolenter, Non ſæpe, Minus ſæpe. Cic. 1. Off. 136. Si ad hoc genus caſtigandi raro, invitique veniamus. Idem pro Roſc. Amer. 37. In hoc tanto, tam atroci, tam ſingulari maleficio, quod ita raro extitit, ut ſi quando auditum ſit, portenti ac prodigii ſimile numeretur. Hor. 3. Carm. 2. 31.
Inſolenter & raro. Cic. 1. de Invent. 43. Deinde natura ejus evenire vulgo ſoleat, an inſolenter ac raro.

RARITAS, ātis. f. [σπάνις, μανότης] Plin. lib. 2. cap. 18. Nanque modo multitudo conferta ineſt circa dimidios orbes lunæ, placida nocte leniter illuſtrante eas: modo raritas. Hic Confertam multitudinem oppoſuit Raritati.
Mirabilis raritate. V. Mirabilis, in MIROR.
Raritas arborum. Plin. lib. 11. cap. 27. Cicadæ non naſcuntur in raritate arborum. i. e. Ubi raræ ſunt arbores, & non denſe conſitæ.
Raritas in pulmonibus, Laxitas, mollities ſpongioſa. Cic. 2. de Nat. Deor. 136. In pulmonibus ineſt raritas quædam, & aſſimilis ſpongiis mollitudo ad hauriendum ſpiritum aptiſſima.

Raritudo, ĭnis f. [ἀραιότης] Idem quod Raritas. Columel. de Arboribus, cap. 3. Et mediocri raritudine optima est vitibus terra. Varro de L. L. 4. 29. Dictum rete a raritudine.

Rarenter, Adv. [σπανίως] Idem quod Raro. Gell. lib. 12. cap. 25. A rarus non dicitur rare, sed alii raro dicunt, alii rarenter. Cato cap. 103. Dato rarenter bibere. Macrob. 7. Saturn. cap. 12. conf. Non. 2. 731.

Raro, [ἀραιόω] āre. Rarum facere. Cujus composita sunt Disraro, & Interraro, quod est In medio rarum facio, quo Columel. lib. 4. 32. utitur.

Rarefăcio, [ἀραιοποιῶ] ĕre. Idem. Columel. lib. 3. cap. 9. Hoc autem facile contingit, si prius rarefeceris eas partes quas supra ramum secaturus es, fœno aut stramentis texeris. Ex vetusto codice legendum, Si prius varam feceris, & Eam partem quam, &c. Lucret. lib. 6. 870.

Et rarefecit calido miscente vapore.

Rarefacit per tmesim dixit Lucret. lib. 6. 232.

—— rareque facit lateramina vasis.

Rarefio, [ἀραιοποιοῦμαι] ĕri. Rarus fio. Lucret. lib. 1. 648.

Nil prodesset enim calidum denserier ignem,
Nec rarefieri, si partes ignis, &c.

Rarefactus, a, um. [ἀραιώδεις] Partic. Lucret. lib. 2. 1138.

Jure igitur pereunt, cum rarefacta fluendo
Sunt, &c.

Conquassatum ea aliqua re ac rarefactum. Idem 3. 443.

Raresco, [ἀραιοῦμαι] ĕre. significat Rarum fieri, sive deficere. Columel. lib. 3. cap. 16. Negligentia cultorum magna pars deperit, ac interim seminum cætera quæ virent, rarescunt. Idem lib. 5. cap. 6. Vetustate rarescit. Virg. 3. Æn. 411.

Ast ubi digressum Siculæ te admoverit oræ
Ventus, & angusti rarescent claustra Pelori. Ubi Servius,

Rarescent ideo, quia venientibus de Ionio propter curvaturam litorum clausæ videntur angustiæ, quæ paulatim propinquantibus aperiri videntur.

Rarescere dicitur quod fit subtilius & minus densum. Ovid. 15. Met. 245.

—— resolutaque tellus
In liquidas rarescit aquas.

Colles paulatim rarescunt. Tacit. de German. 30.

Corpus rarescit. Lucret. lib. 4. 863.

Lanæ rarescunt. Plin. lib. 11. cap. 39. Pili quadrupedibus senectute crassescunt, lanæque rarescunt.

Miles rarescit. Sil. lib. 17. 427.

Rarescit multo laxatus vulnere miles,
Atque aperit patulas prostrato corpore late
Inter tela vias.

Nubila rarescunt pluviis. Stat. 1. Sylv. 2. 186.

Sonitus rarescit arenæ. Propert. lib. 3. 15. 33.

Tenebræ profundæ rarescunt. Stat. 11. Theb. 74.

Phocis, & Aoniæ jaculis rarescitis umbræ. Stat. 1. Achil. 421.

Umbræ rarescentes. Stat. 1. Theb. 343.

Raripilus, a, um. Adj. [ψεδνὸς] Quod habet raros pilos. Columel. in præfat. lib. 1. Et idipsum aliter curatur mutilum, & raripilum, aliter cornutum & setosum, quala est in Sicilia.

R A S

Rasilis, **Rasito**. V. rado.

Rasis, [ῥητίνη] ut ait Columel. lib. 12. cap. 20. Genus est crudæ picis: eaque quanto est vetustior, tanto melior habetur: nam longo tempore durior facta, quum est contusa, in pulverem redigitur, & his medicaminibus admiscetur.

Rasis, Nobilis & antiquus medicus, notus ex scripturis suis, a medicis sæpissime alias allegatus, refertur a Cælio Rhodig. lib. 3. cap. 17. Illud item observatione dignum, ossa in homine comperiri numero exactissimo, & in summa, ut dicitur, summarum ducenta quadraginta octo: sicuti in digitos misere diligentia præsigni Hippocrates, Galenus, Rasis, Avicenna & Averrois quoque.

Rastrum, i. n. quod in plurali hi Rastri, & hæc Rastra dicimus: Instrumentum rusticum ad glebas confringendas: dictum quod terram radat, & fodiendo conculcet. Ter. Heaut. 1. 1. 36. Istos rastros interea tamen depone, ne labora. Ibid. 5. 1. 58. Menedeme, mihi illæc vero ad rastros res redit. Columel. lib. 2. cap. 10. Subactum solum pluribus iterationibus aratri vel rastri, largoque stercore satiatum postulant.

Rastra, orum. Cornel. Celsus apud Nonium, Omnes rastra & attollunt, & adigunt.

Rastri, quibus dentalibus penitus eradunt terram, atque eruunt, a quo & rutabri dicti. Auctor Varro de L. L. lib. 4.

Arva obnoxia rastris. Virg. 2. Georg. 439.

Intacta rastro tellus. Ovid. 1. Met. 101.

Graves. Ovid. 11. Met. 36.

Quadridens. Cato cap. 10.

Tenaces. Virg. 2. Georg. 421.

Vulnera rastrorum fert tellus. Ovid. 2. Met. 287.

Frangere glebas rastris. Virg. 1. Georg. 94.

Assiduis terram insectabere rastris. Virg. 1. Georg. 155.

Humus patitur rastros. Virg. 4. Ecl. 40.

Rimari terram rastris. Virg. 3. Georg. 534.

Rastellum, i. n. dimin. Varro 1. de R. R. cap. 49. Tum de pratis, inquit, stipulam rastellis eradi, atque addere fœnisiciæ cumulum. Columel. lib. 2. cap. 13. Medica obruitur non aratro, sed ligneis rastellis.

Rastelli, inquit Varro de L. L. 1. 49. ut irpices, serræ leves: itaque homo in pratis per fœnisecia eo festucas abradit: quo ab rasu, rastelli dicti.

Rastellis & stabularii utuntur, iisdemque terram effodiunt. Suet. in Neron. cap. 19. Tubaque signo dato primus rastello humum effodit, & corbulæ congestam humeris extulit.

Rasura, **Rasus**. V. rado.

Rataria, æ. f. Genus quoddam navium, de quibus meminit Gell. lib. 10. cap. 25.

Ratiarius, V. ratis.

Ratiastum, (auctore Ptolemæo, lib. 2. cap. 5.) Lemovicum urbs est, quam Galli vulgari nostro sermone *Limoges* nuncupamus.

Ratifico, V. Ratus participium, in reor.

Ratihabitio, ōnis. f. Vox apud JCtos; de qua V. Julian. 3. t. 5. l. 6. §. 6. Nihil agitur ratihabitione.

Ratio, ōnis. f. [λόγος, τὸ λογιστικὸν] a supino Ratum; est illa Vis animi qua a cæteris animalibus homo disjungitur, iisque præpollet atque imperat. Cic. 1. Off. 101. Duplex est enim vis animorum atque naturæ. Una pars in appetitu posita est, quæ est ὁρμὴ Græce, quæ hominem huc & illuc rapit. Altera in ratione, quæ docet & explanat quid faciendum fugiendumque. Ita fit ut ratio præsit, appetitus vero obtemperet. Idem 3. de Nat. Deor. 69. Sic haud scio an melius fuerit, humano generi motum illum celerem cogitationis, acumen, solertiam quam rationem vocamus, quoniam pestifera sint multis, admodum paucis salutaria, non dari omnino, quam tam munifice, & tam large dari.

Ratio quasi quædam lux, lumenque vitæ. Cic. 4. Acad. 26.

Ratio cœpit. Lucret. lib. 3. 14.

Nam simul ac ratio tua cœpit vociferari
Naturam rerum, &c.

Omni ratione valentior amor patriæ. Ovid. 1. de Pont. 3. 29.

Homines rationis egentes. Ovid. 15. Met. 150.

Expers rationis, & Utens ratione, contraria. Cic. in Topic. 69.

Particeps rationis, Quod rationale dicimus. Cic. 1. Off. 11. Homo autem quoniam rationis est particeps, consequentia cernit, causas rerum videt, earumque progressus & quasi antecessiones non ignorat, similitudines comparat, rebusque præsentibus adjungit atque annectit futuras.

Tenor rationis. V. Jus singulare, in jus.

Abstrusa ratio. V. abstrudo.

Avens. Lucret. lib. 3. 260.

Naturalis. Lucret. lib. 6. 200.

Omnia perversa præpostera sunt ratione. Lucret. lib. 4. 831.

Sagax. Lucret. lib. 1. 131.

Scruposa. Lucret. lib. 4. 526.

Vitalis. Plin. lib. 11. cap. 4.

Abstrahere a ratione. V. abstraho.

Carere ratione. Senec. Troad. 10.

Confirmare quicquam animi ratione, i. e. Intelligentia. Lucret. lib. 1. 426. Utitur autem hoc loquendi genere frequenter.

Confligit bona ratio cum perdita. Cic. 2. in Catil. 5.

Demere usum rationis alicui. Ovid. 3. de Pont. 6. 47.

Exolvere animi ratione aliquid. Lucret. lib. 2. 381.

Expuere ex animo rationem. Lucret. lib. 2. 1040.

Inire impia elementa rationis. Lucret. lib. 1. 82.

Labi a vera ratione. Lucret. lib. 1. 638.

Obtendere rationem turpitudini. V. obtendo.

Orta ratio ab sensu falso an valeat. Lucret. lib. 4. 485.

Somnia, quæ vitæ rationes vertere possint. Lucret. lib. 1. 106.

Tentat enim dubiam mentem rationis egestas. Lucret. lib. 5. 1210.

Vincere furorem ratione. Ovid. 7. Met. 11.

Ratio, pro Respectu & cura. Cic. 10. Fam. 2. Peto a te, ut mei rationem habere velis, & salutis & dignitatis meæ. Sic 2. Off. 64. Habenda autem est ratio rei familiaris. V. Habere rationem.

Ratio prior, i. e. Potior respectus. Quintil. lib. 1. Et morum quidem in his haud dubie prior ratio est: recte tamen etiam loquantur. h. e. In his morum potius, quam sermonis habenda est ratio.

Domesticæ rationes. Quintil. lib. 1. cap. 12.

Rationes expunctæ & subscriptæ. V. expungo.

Familiares. Tacit. 6. Ann. 16.

Lunaris ratio. V. Lunaris, in luna.

Ventosa ratio vani favoris. Claud. de Bell. Get. 113.

Ducere commodi rationem. Cic. 7. Fam. 17. Ego si mei commodi rationem ducerem, te mecum esse maxime vellem.

Habere rationem officii in socios. Cic. 4. Verr. 154.

Habere rationem cum aliquo. Lucret. lib. 1. 128.

Quapropter bene cum superis de rebus habenda
Est ratio.

Habenda auctoritatis ratio. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Habere rationem si. Cic. 7. Verr. 37. Neque illud rationis habuisti, si forte expergefacere te posses.

Habere rationem alicujus. V. habeo.

Habeatur ratio sua, pro Sui. Liv. 4. 7. Principes plebis ea comitia malebant, quibus non haberetur ratio sua, quam quibus ut indigni præterirentur. Alii legunt Sui.

Habere rationem cum terra. V. habeo.

Habere rationem cum Musis. V. habeo.

Omnes quibuscum ratio mihi aut est, aut fuit. Cic. pro Quint. 75.

Populari ratione alicui se anteponere. Cic. pro Domo 88.

Quæ ratio tibi cum illo intercedit? V. intercedo.

Laboriosissima vitæ ratio. Cic. pro Lege Manil. 70.

Varia & commutabilis vitæ ratio. Cic. pro Milon. 70.

Ratio, Causa. Cic. 15. Fam. 4. Quum autem ad Cybistra propter rationem belli quinque dies essem moratus. Cæs. 8. Bell. Gall. 6. Quantum hybernorum opportunitas, bellique ratio postulabat.

Non est ratio. Cic. 2. Verr. 24. Minari denique divisoribus ratio non erat propterea quod, &c.

Nulla est ratio amittere ejusmodi occasionem. Cic. pro Cecin. 15.

Rationis est. Columel. lib. 3. cap. 5. Tenuissimo solo vitiarium facere minime rationis est, quoniam, &c.

Operta ratio, Obscura, difficilis. Ovid. 3. Fast. 763.

Parva ratio. Ter. Heaut. 3. 5. 27. Num parva causa aut parva ratio est? traditus sum mulieri.

Potens ratio. Juven. 14. Sat. 59.

Sordidissima & inquinatissima. V. inquino.

Quid habuit argumenti aut rationis res, quamobrem, &c. Cic. 4. Verr.

Verr. 115. Vidi argenteum Cupidinem cum lampade, quid tandèm habuit argumenti aut rationis res, quamobrem in eo potissimum Sthenianum præmium poneretur ?
Poscitur ab aliquo ratio. Varr. de L. L. lib. 5.
Ratio, Modus, via & forma, mos, consuetudo. Sallust. At ego vobis (inquit) si modo vultis esse viri, rationem ostendam, qua tanta ista fugiatis. Cic. 6. Att. 1. Tantummodo dissimilitudo meæ rationis offendit hominem. i. e. Viæ quam sequor in administranda provincia.
Ratio dicendi. Cic. in Partit. 1. Studeo mi pater Latine ex te audire ea quæ mihi tu de ratione dicendi Græce tradidisti.
Assumpta tamen a dialecticis argumentandi ratione. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Artificialis ratio. Quintil. lib. 6. cap. 4.
Fusa latius. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Insolita ratio dicendi. V. INSOLITUS.
Alia ratione. Cic. pro Quint. 19. Negat se alia ratione facturum.
Multis rationibus provisum. Cic. 2. Verr. 27. Verri ne noceri possit, multis rationibus esse provisum.
Nulla ratione. V. NULLUS.
Pari ratione. Lucret. lib. 6. 902.
In rationem eandem. V. in præpositione IN.
Duæ epistolæ in eandem rationem scriptæ. Cic. 1. Att. 11.
Ad rationem, i. e. Comparatione. Cic. de Clar. Orat. 46. Et Græciæ quidem oratorum partus, atque fontes vides ad nostrorum annalium rationem veteres, ad ipsorum sane recentes. Et infra, Ad nostrorum temporum rationem vetus. Budæus.
Ratio, interdum Consilium, & propositum significat. Cic. 4. Verr. 10. Ut ego istum accusarem, a quo mea longissime ratio, voluntasque abhorrebat. Et 7. Fam. 17. Posteaquam mea mutata ratio est.
Ratio & consilium. Cic. 2. Verr. 34. Tua ratio est ut secundum binos ludos mihi respondere incipias: mea, ut ante primos ludos comperendinem. ita fiet ut tua ista ratio existimetur astuta: meum hoc consilium necessarium.
Vestram nequeo mirari satis rationem. Ter. Adel. 3. 3. 23. Cic. 10. Philipp. 18. Quæ (malum) est ista ratio, semper optimis causis, veteranorum nomen opponere ?
Adduci rationibus. V. ADDUCO.
Adhibere rationem. V. ADHIBEO.
Admittere. Juven. 1. Sat. 21.
Afferre rationem quamobrem, &c. Cic. pro Cecin. 96.
Agitare rationes. V. Agito, in AGO.
Augere rem bonis & honestis rationibus. Cic. pro Rabir. Posth. 38.
Capere rationem oculis. V. OCULUS.
Cognoscere rationem facti. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Colligere rationem & rationes. V. COLLIGO.
Confligere ratione. V. CONFLIGO.
Consulere rationibus. V. CONSULO.
Dicere rationem. Plaut. Truc. 1. 2. 57.
Dicam coram contra istam rationem meam. Cic. 2. Fam. 2.
Dictare rationem. Plaut. Amph. 2. 2. 38.
Dictat ratio. V. Dicto, in DICO, ĕre.
Disputare rationibus conquisitis. V. CONQUIRO.
Dare rationem. Quintil. lib. 4. cap. 2. Alias causas, aliam, atque aliam rationem dabo.
Dare rationem suarum fabricarum. Plaut. Milit. 3. 1. 175.
Dabatur certa ratio remedii. Lucret. lib. 6. 1224.
Dare rationem, pro Referre. Cic.
Duci aliqua ratione. Lucret. lib. 4. 597.
Ducere rationem. Cic. 8. Fam. 5. Tuus porro exercitus vix unum saltum tueri potest. Hanc autem nemo ducit rationem. i. e. Nemo hanc habet considerationem de paucitate tui exercitus. V. DUCO.
Exacta ratio. Hor. 2. Serm. 4. 36.
Exponere rationem suam alicui. Lucret. lib. 1. 945.
Exquirere facta alicujus ad rationem antiquæ religionis. Cic. 6. Verr. 10. Noli isto modo agere cum Verre, noli ejus facta ad antiquæ religionis rationem exquirere.
Facere ratione. V. FACIO.
Facere aliquid certum ratione. Ter. Eun. 1. 1. 17.
Facere rem mala ratione. Hor. 2. Serm. 6. 6.
Fieri celeri ratione. Lucret. lib. 3. 181.
Geratur cum ratione. Lucret. lib. 2. 165.
Jacent rationes. V. JACEO.
Improba navigii ratio tum cæca jacebat. Lucret. lib. 5. 1004.
Incumbere toto animo & studio omni in aliquam rationem. Cic. 1. Q. frat. 1. 21.
Inire rationem, Invenire modum. Ter. Heaut. 4. 2. 7.
Inire rationem de, quomodo, ut, utrum, &c. V. INEO, ire.
Inire aliquid ratione. Ter. Phorm. 2. 2. 30.
Instituere rationem operis. V. INSTITUO.
Insanire certa ratione. Hor. 2. Serm. 3. 271.
Invenire rationem cur. V. INVENIO.
Labuntur sidera vaga & mutabili ratione. Cic. de Univers. 32.
Limat ratio. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Pendent rationes ex conjecturis. V. PENDEO.
Reddere rationem doctis dictis. Lucret. lib. 2. 986.
Reddere perfacile exemplo rationem possis. Lucret. lib. 2. 762.
Repetere altius rationem. Quintil. lib. 6. cap. 2.
Scrutari aliquid ratione. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Servare. ut, Certa quadam ratione non servat. Cic. 2. Fam. 16.
Subducta bene ratione esse ad vitam. Ter. Adelph. 5. 4. 1. Donatus, Bene disposita, bene computata. Ducere enim, est digitis computare: sed ducere, est apud alium & palam : subducere, apud seipsum & secreto; quo magis in verbo isto majoris attentionis & diligentiæ signum est.
Subducere rationes. V. SUBDUCO.
Subjicere & supponere rationem. Cic. 2. de Invent. 70.
Timere aut cupere aliquid ratione. Juven. 10. Sat. 4.

Tractare rem aliquam ratione modoque. Hor. 2. Serm. 3. 267.
Tractare rationes. Cic. 7. Att.
Trahere rationem. V. TRAHO.
Videre rationem opinionis suæ. Quintil. lib. 2. cap. 15.
Ratio, Supputatio aliquando dicitur, vel calculus, sive expensa. Plaut. Aul. 3. 5. 53. Supputatur ratio cum argentario. Plin. lib. 12. cap. 14. Schœnus patet Eratosthenis ratione, stadia XL. Columel. lib. 1. cap. 3. Ne majorem agrum quam ratio calculorum patiatur, emere velit.
Rationum summa quadrans, In qua nulla sunt reliqua: illi contraria est, Summa excurrens. Cic. 3. Verr.
Castrensis ratio. V. CASTRUM
Implicita ratio, apud Jurisconsultos, est quotiens ex multis & variis causis, ultro citroque facta sunt nomina, qua computata, vel solvitur quod deberi apparet, vel constitutæ summæ chirographum datur. Jacob. Cujacius ad l. Emptor. §. Lucius. de pactis. in Pandect.
Longæ rationes. Hor. de Arte Poet. 325.
Nummaria. V. NUMMUS.
Sumptuariæ. Cic. 13. Att. 45.
Accipere rationem. V. ACCIPIO.
Accipere rationes a colono. Cic. pro Cecin. 94.
Apparet ratio. V. Non comparet ratio argenti, in COMPAREO.
Comparet ratio argenti. V. COMPAREO.
Componere rationes. Tacit. 6. Ann. 16.
Computare rationem. Columel. lib. 5. cap. 1.
Conferre. V. CONFERO.
Conficere, ut Tabulas conficere. Cic. 7. Verr. 146. Cedo rationem carceris, quæ diligentissime conficitur quo quisque die datus in custodiam, quo mortuus, quo necatus sit.
Conficere rationes in ordinem. V. CONFICIO.
Confingere rationes. V. CONFINGO.
Constat ratio. V. CONSTO.
Constat Pergami non multum auri ratio. Cic. pro Flacc. 68.
Convenit inter eos ratio accepti & expensi. V. CONVENIO.
Deponere rationes. Cic. 2. Fam. 17.
Exponere facti sui rationem alicui. Cic. de Arusp. Resp. 3.
Habere rationem cum Orco. V. ORCUS.
Habeo rationem quid a Pop. Rom. acceperim. Cic. 7. Verr. 36.
Inducere pecuniam in rationem. V. INDUCO.
Inferre rationibus, apud Latine ac ex formula loquentes, est In rationario perscribere, quid cui sit erogatum. Cæl. Rhod. lib. Lect. Antiq. 12. cap. 21. Suet. in Cæsare.
Inferre rationes falsas. Cic. pro Flacc. 20.
Onerare rationes. V. Onero, in ONUS.
Ponere rationem cum Orco. V. ORCUS.
Probare alicui rationem facti sui. Cic. pro Muren. 3.
Putare rationes cum aliquo. Cic. 4. Att. 10.
Putare rationem argentariam, frumentariam, olearium, vinariam. Vulgo dicunt, *Audire computum vini, olei*, &c. Cato de R. R. cap. 2.
Reddere rationem. V. REDDO.
Reddere rationem de factis aliorum. Cic. 4. Verr. 30.
Semper ita vivamus, ut rationem nobis reddendam arbitremur. Cic. 4. Verr. 28.
Reddere rationes, Reliqua solvere. Africanus, l. 53. D. de condit. & demonstrat. Quanvis (inquit) rationes reddere, nihil aliud sit quam reliqua solvere, &c.
Referre rationes. Cic. 3. Verr. 7.
Rationes ad ærarium & Quæstores & Imperatores exercituum ex provinciis decedentes referre dicebantur, pro eo quod nunc *Computum reddere* dicunt. Cic. in Pison. 61. Rationem ad ærarium retuli continuo Cæsar, sicut lex tua jubebat: neque alia ulla in re legi tuæ parui. Quas rationes si cognoris, intelliges nemini plus quam mihi, literas profuisse. Budæus.
Rationem conficere ad denarium: Phrasis elegans, & aliquantum subdifficilis propter antiquitatis ignorationem. Significat vero, ut ex Turnebo didici, quum summa quædam quæ in ære debebatur (ut puta si centum millia æris debita sint) in argento solvi desiderabatur: quod sæpe fit, quum nemo non magnam summam in argento, quam in minuto ære habere malit. Et hoc est quod ad denarium rationem conficere, sive solvere dicimus. Erat enim denarius argenteus, & in argento ratio vel ad denarium fiebat, vel ad sestertium. Volusius, Quare si ad denarium rationem conficies. Et paulo post, Quum ad denarium ratio conficeretur. Rursum Volusius, Si prius inspexeris ad quem modum sestertiaria ratio conficiatur.
Reposcere rationem vitæ & magistratus gesti vocat Cic. 1. Verr. 27. item Edere & exponere quod in magistratu quisque gesserit: quod nunc Jurisperiti, nullo antiqui juris exemplo, *syndicari* dicunt. Budæus.
Referre rationibus, est Inter recepta computare, hoc est *Receptam facere*, ut vulgus loquitur. Sueton. in Vespasiano. Budæus. V. REFERO.
Revocare ad veritatem rationem. Cic. 3. Off. 84.
Procurare rationes Galliæ. Plin. lib. 7. cap. 16. In filio Cornelii Taciti Equitis Rom. Belgicæ Galliæ rationes procurantis.
Ratio, pro eo quod recentiores Quantitatem dicunt. Cato de R. R. Ad villam quum venies, videto, vasa, torcula, & dolia multane sient. ubi non erunt, scito pro ratione fructuum esse. i. e. Secundum quantitatem.
Ratio Mathematicis, pro Magnitudine & quantitate. Eucl. 5. Elemen. Ratio, est duarum magnitudinum ejusdem generis mutua quædam secundum quantitatem habitudo.
Pro ratione pecuniæ liberius est Brutus tractatus, quam Pompeius. Cic. 6. Att. 3.
Ad rationem loci & temporis. Plin. Epist. 62.
RATIUNCŬLA, æ f. dimin. Cic. 2. Tusc. 29. Concludunt ratiunculis Stoici, cur non sit malum: quasi de verbo, non de re laboretur. Sic 4. Tusc. 42.
Suggerere ratiunculas. Cic. 3. de Nat. Deor. 73.

Ratiuncula, Supputatio. Ter. Phorm. 1. 1. 2. Erat ei de ratiuncula jam pridem apud me reliquum pauxillulum nummorum: id ut conficerem: confeci, affero.

RATIONALIS, e. Adj. [λογικὸς] Quod ratione utitur. Quintil. lib. 7. cap. 3. Falsa est finitio, si dicas, Equus est animal rationale; Nam equus est animal, sed irrationale.
Causa rationalis. Auctor ad Herenn. lib. 2. 18. In causa rationali primum quæretur, ecquid, &c.
Quæstio rationalis, Quæ in re, non in scripto versatur. Quintilian. lib. 3. cap. 5.
Rationales, & Procuratores Cæsaris iidem erant, ut ait Lampridius in Alexandro, teste Budæo.
Rationales, officiales dicuntur a Constantino, pro iis qui quum in aliqua potestate curationeque fuerint, nondum rerum a se administratarum rationem retulerunt. ὑπεύθυνοι a Græcis appellantur, id est reddendis rationibus obnoxii l. 4. C. de Episc. & Cleric. Lampridius in Alexandro a fisci procuratoribus nihil differre Rationales putat. Hunc Budæus sequitur, cui ego adstipulor: nam nos quoque eos, qui rationum cognoscendarum susceperunt officium, seu reddiderint, seu non reddiderint, Rationales dicimus, *Maistres rationaulx, ou Gens des comptes.* Primum illud adnotat Hotomannus, lib. singulari de verborum quæ ad jus attinent significatione.

RATIONALITER, Adv. Sen. Epist. 109. Hominem movere rationaliter. Tertull. de Anima cap. 16. Indignabitur Deus rationaliter.

RATIONALITAS, ātis. f. Tertull. de Anima cap. 38. Anima habet immortalitatem, rationalitatem, &c.

RATIONABILIS, e. Adj. Ulpian. in l. 2. §. Ei quoque. D. de judiciis. Et hæc sententia vera & rationabilis est. Sen. de Vit. Beat. cap. 14. Rationabilem sortiris naturam.

RATIONABILITER, Adv. Hieron. Epist. 25. cap. 5. Rationabiliter errare.

RATIONABILITAS, ātis. f. Apul. de Doctr. Plat. 1. p. 9. Rationabilitas, mentis optima portio, capitis arcem tenet. al. Rationabilis.

RATIONARIUS, a, um. Adj. [λογιστικὸς] ut, Rationarius codex, In quo rationes rerum gestarum continentur. Suet. in August. cap. 28. Rursus tædio diuturnæ valetudinis, magistratibus ac Senatu domum accitis, rationarium imperii tradidit.

RATIONARIUS, i. m. Qui rationarium conficit, vel qui rationibus præest. Marcell. 18. 5. Quidam ex mercatore opulento rationarius apparitor.

RATIONARIUM, i. n. Commentarius rationum. Suet. Aug. cap. 28. De reddenda Reip. bis cogitavit: primo post oppressum statim Antonium, memor objectum ab eo sibi sæpius, quasi per ipsum staret, ne redderetur; ac rursus tædio diuturnæ valetudinis cum etiam magistratibus ac Senatu domum accitis rationarium imperii tradidit.

RATIONĀTOR, ōris. m. Ulpianus, in l. Procuratoris. D. de tribut. action. Sed etsi duas tabernas ejusdem negotiationis exercuit, & ego fui tabernæ (verbi gratia) quam ad Bucinum habuit, rationator: alius ejus, quam trans Tyberim: æquissimum puto, &c.

RATIOCINOR, [ἀναλογίζομαι, συλλογίζομαι] āri. Ratione colligere & deprehendere, vel etiam *computare* quod dicitur. Cic. 1. Tusc 4. At nos metiendi ratiocinandique utilitate, hujus artis terminavimus modum.
Item Argumentis colligere. ut,
Cujus illi conatus, ut ille ratiocinabatur, nec si cuperent, reprimere possent. Cic. pro Milon. 32.
De pecunia ratiocinari. Cic. 2. de Invent. 125. De pecunia ratiocinari sordidum est, quum de gratia referenda deliberetur.

RATIOCINĀTUS, a, um. Partic. pass. Vitruv. 10. 15. Omni proportione eorum ratiocinata ex longitudine.

RATIOCINĀTOR, ōris. m. [λογιστὴς] Calculator. Cic. 1. Att. 9. Libertum ego habeo sane nequam hominem, hilarem dico ratiocinatorem, & clientem tuum.
Ratiocinatores officiorum. Cic. 1. Off. 59. Et consuetudo exercitatioque capienda, ut boni ratiocinatores officiorum esse possumus: & addendo, deducendoque videre quæ reliqui summa fiat.

RATIOCINATIO, ōnis. f. [συλλογισμὸς] Computatio. Vitruv. 1. 1. Ratiocinationes cognoscere & percipere. Item tralate ad mentis actum. Cic. 2. de Invent. 18. Ratiocinatio autem, est diligens & considerata faciendi aliquid, aut non faciendi excogitatio, &c.

RATIOCINATIVUS, a, um. Adj. [συλλογιστικὸς] Quod ad ratiocinationem pertinet. ut, Ratiocinativum genus orationis. Cic. 1. de Invent. 17.
Ratiocinativa atque collectiva quæstio orietur. Quintil. lib. 7. cap. 6. Et ratiocinativus status, id est syllogismus. Quintil. lib. 3. cap. 6.

RATIOCINIUM, i. n. Ipse ratiocinandi actus. Columel. lib. 5. cap. 1. Hæc non aliena, nec procul a ratiocinio, quod edituri sumus, breviter præfari oportuit.

RĂTIS, is. f. vel RATES, secundum Probum, [σχεδία] Navigium temere factum & inconditum, ut trabes connexæ, & sine fabrica compactæ, quæ navigii vicem præbent.
Ratis & navis. Cic. 7. Verr. 5. Quum aut navibus aut ratibus conarentur accedere.
Membra ratis. Ovid. 1. Trist. 1. 2.
　Dii maris & cæli (quid enim nisi vota supersunt?)
　　Parcite quassatæ solvere membra ratis.
Scirpea ratis. Plaut. Aul. 4. 1. 9.
Ratis, abusive usurpatur pro Nave. Virg. 1. Æn. 47.
　Disjecitque rates. Cic. 9. Att. 14. Circumvallatum esse Pompeium, ratibus etiam exitus portus teneri.
Tanquam ratis in mari immenso nostra vehitur oratio. Cic. 1. Tusc. 73.
Ratis dicta Navis longa propter remos: quod hi quum per aquam sublati sub dextra & sinistra, duas partes efficere videntur. ratis enim unde hoc translatum, illic ubi plures mali aut asseres. Varro de L. L. lib. 6.

Rates duplices. Cæs. 1. Bell. Civil. 25.
Cavæ. Ovid. 18. Epist. 8.
Celsa. Valer. 5. Argon. 9.
Ceratæ Ovid. 5. Epist. 42.
Excelsæ. Sil. lib. 17. 623.
Fractarum ratium subita ruina. Lucan. lib. 2. 5:4.
Frugiferæ. Claud. de Bell. Gildon. 58.
Insana. Valer. 1. Argon. 605.
Intrepida. Senec. Oedip. 11.
Laceræ ratis naufraga membra. Ovid. ·. de Arte Am. 412.
Laceræ ratis fracta membra. Ovid. in Ibin, 277.
Opitergina. Quintil. lib. 5. cap. 8.
Pronæ. Ovid. 14. Met. 548.
Quassatæ. Virg. 4. Æn. 53.
Turbata. Claud. 4. Cons. Hon. 61.
Velivolæ. Ovid. 4. de Ponto, 5. 42.
Victrices. Claud. de Nupt. Honor. & Mar. 178.
Advehi ratibus. Varr. de L. L. lib. 4.
Armare rates. Virg. 10. Æn. 165.
Committere ratem vento. Ovid. 3. Fast. 579.
Committere fragilem ratem pelago. Hor. 1. Carm. 3. 11.
Credita est vento ratis. Senec. Agamemn. 6.
Nondum credenda periclis ratis. Stat. 4. Sylv. 4. 100.
Dedere fluctibus ratem. Senec. Agamemn. 3.
Flectere ratem. Ovid. 10. Epist. 36.
Frænare ratem. Senec. Medea, 1.
Implicuit Auster rates. Stat. 11. Theb. 520.
Impulerat aura ratem. Ovid 15. Met. 697.
Mergere ratem in ima. Ovid. 11. Met. 557.
Mersa ratis. Juven. 14. Sat. 301.
Navigare ratibus. V. Navigo, in NAVIS.
Ponere carinas ratibus. Virg. 2. Georg. 445.
Provecta ratis fertur in altum. Senec. Octav. 6.
Recurrit læta ratis. Valer. 1. Argon. 170.
Reficere rates quassas. Hor. 1. Carm. 1. 18.
Regere ratem in undis nocturnis. Virg. 5. Æn. 868.
Regere ratem dubiam. Ovid. 1. de Arte Am. 588.
Repens ratis in alto. Pacuv. apud Varr. 6. de L. L. Æges ferme aderant in æquore in alto navibus repentibus.
Repletum mare eversis ratibus. Senec. Agamemn. 13.
Submersis ratibus saturata Charybdis. Ovid. 2. Amor. 16. 25.
Solvere ratem. Ovid. 15. Epist. 213.
Subigere ratem conto. Virg. 6. Æn. 302.
Temperare ratem. Ovid. 13. Met. 396.
Tenuere altum rates. Virg. 3. Æn. 192.
Tentare Thetin ratibus. Virg. 4. Ecl. 32.
Transnare rates vidit. Stat. 1. Achil. 452.
Vectus rate parva. Ovid. 1. Met. 319.
Vectus rate celeri. Catull. de Berecynth. 61. 1.
Vexare rates. Virg. 6. Ecl. 77.

RATIARIUS, i. m. [σχεδιαγὸς] dicitur ut Navicularius, non opifex, sed negotiator. Paulus de Pignorat. act. l. 30. dig. Qui ratiario crediderat, quum ad diem pecunia non solveretur, ratem in flumine sua auctoritate detinuit: posteaque flumen crevit, & inde ratem abstulit. Si invito ratiario retinuisset, ejus periculo ratem fuisse, respondi.

RATITUS, a, um. attributum ex Rate verbo confictum.
Ratitus quadrans. Paulus apud Festum, Ratitum quadrantem dictum putant, quod in eo, & triente, ratis fuerit effigies, ut navis in Asse.

RATOUS, Fluvius in Ionia Asiæ regione in Austrum fluitans, donec in sinum Ionium influat. Strabo lib. 7.

RATUMENNA, Auriga fuit, qui quum in ludis Circensibus excussus fuisset, equi ejus cum corona & palma in Capitolium pervenerunt, sedemque ter lustrarunt. Ex quo factum est, ut porta per quam intraverant, Ratumenna diceretur.
Ratumenna porta, a nomine ejus appellata est, qui ludicro certamine quadrigis victor Etrusci generis juvenis Veiis, consternatis equis excussus Romæ periit: qui equi feruntur non ante constitisse, quam pervenirent in Capitolium, conspectamque fictilium quadrigarum molem, quæ erant in fastigio Jovis templi, quas faciendas locaverant Romani Veienti cuidam artis figulinæ prudenti, quæ bello sunt reciperatæ, quia in fornace adeo creverant, ut eximi nequirent. Idque prodigium portendere videbatur, in qua civitate eæ fuissent, omnium eam futuram potentissimam. Festus.

RATUS, V. REOR.

R A U

RAUCA, æ. f. Vermis est. Plin. lib. 17. cap. 18. Olea, ubi quercus effossa sit, male ponitur: quoniam vermes qui raucæ vocantur, in radice quercus nascuntur & transeunt. Ulpian. in l. Ex conducto. D. Locati & conducti, Si raucis, aut herbis segetes corruptæ sint. Alciatus tamen 7. Parerg. cap. 5. legendum putat apud Ulpianum, Erucis.

RAUCUS, a, um. Adj. [βραγχώδης] Qui nimio clamore vel ob aliam causam, vocem habet compressam & impeditam. Virg. 11. Æn. 458.
　Dant sonitum rauci per stagna loquacia cygni. Raucos cygnos vocat, non quidem canoros, sed alarum concussione inter volandum, raucum per aera sonum efficientes, qualis est tubarum. Talis enim auditur cygnorum volantium sonus, qualis tubarum clangor.
Raucus, pro Fesso & defatigato: ut, Rauca fama. Cic. 9. Fam. 2. Te vero nolo, nisi ipse rumor jam raucus erit factus, ad Baias venire. i. e. Nisi quum ipse rumor jam defecerit. Budæus.
Sonare raucum quiddam. Ovid. 3. de Arte Am. 289.
Æris rauci canor. Virg. 4. Georg. 71.
Aquis raucis fervet mare. Ovid. 18. Epist. 26.

Aquilo

Aquilo raucus. Martial. 1. 50.
Bombus. Lucret. lib. 4. 550.
Bubones. Ovid. 1. Amor. 12. 19.
Chartæ raucæ, i. e. Libelli forenses. Martial lib. 8. 67.
Cicadis raucis resonant arbusta, i. e. Clamosis & multum strepentibus. Virg. 2. Ecl. 12.
Concentus rauci, Dissoni. Stat. 6. Theb. 227.
Cornices. Lucret. lib. 6. 751.
Cornua rauca sonant. Claud. 2. in Ruff. 57.
Fragor. Claud. 2. in Eutrop. 163.
Fremitus. Valer. 2. Argon. 307.
Garrulitas. Ovid. 5. Met. 678.
Guttur. Ovid. 3. de Pont. 1. 22.
Litus. Stat. 5. Theb. 291.
Male rauci. Hor. 1. Serm. 4. 66. i. e. Admodum rauci, ex quo significat eos admodum vocales & clamosos fuisse. Lambin.
Mugitus raucos edere. Ovid. 14. Met. 409.
Murmur. Virg. 1. Georg. 109.
Ora. Ovid. 3. Amor. 6. 52.
Orator. Cic. 1. de Orat. 259. Itaque nos raucos sæpe attentissime audiri video.
Palumbes. Virg. 1. Ecl. 58.
Pectus. Senec. Agamemn. 7.
Postes. Propert. lib. 4. 9. 23.
Querela longa raucus. Propert. lib. 1. 16. 39.
Rivi. Claud. Cons. Prob. & Olyb. 221.
Rumor. Cic. 9. Fam. 2. V. supra.
Sono rauco dedere mugitum. Ovid. 1. Fast. 560.
Stridor. Ovid. 8. Met. 287.
Tympana. Ovid. in Ibin, 458.
Vallis rauca sonat. Stat. 4. Theb. 801.
Unda. Ovid. 11. Met. 783.
Vox. Ovid. 6. Met. 377.

Raucidŭlus, a, um. dimin. Hieron. Epist. 1. 16.

Raucisŏnus, a, um. Adj. [βραγχιάζων] Lucret lib. 2. 619.
Concava raucisonoque minantur cornua cantu. Catull. Argon. 65. 263.
Multi racisonis efflabant cornua bombis.

Raucitas, ātis. f. [βράγχος] Vocis obtusitas. Plin. lib. 11. cap. 51. Elephas per nares tubarum raucitati similem elidit sonum. Sic lib. 22. cap. 23. In tussi, uva, fellis veteri suffusione, hydropicis, raucitatibus. conf. Cels. 2. 1.

Raucio, si, sum, īre. vel

Rauceo, ui, [βραγχάω] ēre. Raucum esse. Vet. Gloss. Priscian. lib. 10. p. 907. præteritum & supinum format Rausi, Rausum, & Lucilii eo versum refert;
Rausuro tragicus qui carmina perdit Oreste.

Raucēdo, Inis. f. Isidor. 4. 7. Raucedo, amputatio vocis.

Raudus, vel Rodus, a, um. [ἀνέργαστος] significat (inquit Festus) Rem rudem & imperfectam. nam Saxum quoque raudum appellant poetæ. Æs raudum veteribus dictum. Unde in venditionibus mancupi, scriptum erat, Raudusculo libram ferito.
Rodus modo est adjectivum, ut supra: modo substantivum, ut & Rudus in architectura: & quum molem, glebam, massam significat. ut, Hinc rapere manibus rodus saxeum grande & grave. Et apud Lucilium,
Plumbi pauxillum rodus linique mataxam. Hic Rodus est Pondus.

Raudoscŭlum, i. n. dimin. Cic. 4. Att. 8. Nam de raudusculo quod scribis, &c. id est, modico illo ære. Raudum enim pro ære apud veteres. Cic. hic usurpat pro Minimo sumptu. Eidem lib. 14. 15. Nec mehercule me raudusculum movet. i. e. Pecunia.

Rauduscula, Porta Romæ appellata est, a Raudo, id est ære, quod ærata sit. V. Val. Maxim. loco mox citato.

Raudusculānus, a, um. Adj. unde, Raudusculana porta Romæ. Val. Max. lib. 5. cap. 6. Genitio Cippo Prætori paludato portam egredienti, novi & inauditi generis prodigium incidit. Nanque in capite ejus subito velut cornua emerserunt, responsumque est, cum regem fore, si in urbem revertisset; quod ne accideret, voluntarium ac perpetuum sibimet indixit exilium. Cujus testandæ rei gratia, capitis effigies ærea portæ qua excesserat, inclusa est: dictaque Raudusculana, quod olim rauda æra dicebantur.

Ravenna, [Ῥάβεννα] Urbs in octava regione Italiæ, Sabinorum oppidum, in ora litoris Adriatici, olim tota ligneis compacta ædificiis, aquis diffusa, pontibusque ac lembis peragratu: a Thessalis condita perhibetur. Alii post excisam Trojam, alii post confusa hominum labia in Babylone constructam fabulantur. Et quum a mari fiunt inundationes, non mediocrem accipit partem cœni palustris. De hac Sil. lib. 8. 603. Hanc urbem vetustam esse, res ab Ostrogothis gestæ commemorant, qui eam regiam posuere. Livius auctor est, ab Augusto muris cinctam fuisse, quos Valentinianus imperator postea ampliavit, ejusque archiepiscopo duodecim civitatum episcopos subjecit, Arimini, Cæsenæ, Fori Livii, Fori Cornelii, Faventiæ, Briucii, Bononiæ, Mutinæ, Rhegii, Parmæ & Placentiæ: quæ civitates deinceps sub Exarchatu fuere. Et Alaricus subinde eam magnificavit, sic Theodoricus, qui in ea octo & triginta annis regni sedem habuit. conf. Suet. Aug. cap. 49.

Ravennas, ātis. [Ῥαβεννάτης] Ravennæ incola, aut Ad Ravennam pertinens. Martial. 3. 93.
Meliusque ranæ garriant Ravennates.

Ravis, is. f. [βράγχος] Raucedo vocatur, quæ fit aut nimia siccitate propter clamorem, aut nimio humore ad vocis locum fluente, ex quibus vox homini plerunque negatur. Plaut. Aul. 2. 5. 10. Huccine detrusisti me ad senem parcissimum, ubi siquid poscamus, ad ravim poscamus prius quam quicquam detur? i. e. Improbe, sæpius, clamose, adeo ut vox etiam toties vociferanti raucescat, inquit Erasmus. Idem Fragm. 1. 21. Expurgabo hercle omnia ad raucam ravim. Nonius, 2. 730.

Ravus, a, um. Adj. [ἀμβλύς, μελανόπυρρος] Veteres dixerunt Obtusum. Unde,

Rava vox, Rauca & parum liquida, proxime canum latratum sonans: unde etiam Causidicus pugnaciter loquens Rabula appellatur.
Rava frumenta, Nimium sicca, torrida & arida appellata esse scribit Festus: ex eo, ut suspicatur Turnebus, quod quemadmodum rauci ab ariditate vocis & gutturis appellantur, ab eadem nominatæ sunt spicarum aristæ, & frumenta rava: nisi quis in Festo Stramenta legat, eodem sensu, quanquam alterum magis illi probetur.
Ravus color, Obtusus, id est mistus niger cum fulvo, color inter flavum & cæsium. Nonius 2. 726. Ravum, Fulvum. Cic. 4. Acad. 105. Quia nobismetipsis modo cæruleum videbatur, mane ravum. Legitur hic in nostris exemplaribus Flavum. Varro 2. de R. R. cap. 9. Facie debent esse formosi, magnitudine ampla, oculis nigricantibus, aut ravis. Quidam legunt Glaucis. Ibid. cap. 2. Cornibus pronis ad rostrum, ravis oculis.
Lupa rava. Hor. 3. Carm. 27. 3.

Ravidus, a, um. [μελανόπυρρος] aliud Adjectivum. ut, Ravidi oculi; Nigro & fulvo misti, qui color est inter flavum & cæsium. Columel. lib. 8. cap. 2.

Ravio, īre. Ad ravim usque clamare. Anglicè *to rave*. Plaut. Pœn. 3. 5. 33. Nego & negando, si quid refert, ravio. V. & Paulum in Festo.

Ravillus, a, um. Ravillæ mulieres a ravis oculis dictæ, quemadmodum a cæsiis, cæsullæ. Festus.

Raviscellus, a, um. similiter Adj. a Ravo. Plaut. apud Festum. Quia inquit hæc mulier, & ille raviscellus qui venit? Legitur & Ravistellus.

Ravŭlus, a, um. dimin. Sidon. 9. Epist. 13. Ravuli choraulæ.

Rauraci, Galliæ Belgicæ populi, ut scribit Cæsar in Comment. & Plin. lib. 4. cap. 17. Plinio Raurici dicuntur lib. 2. cap. 9 quos nunc Basilienses esse conjectura est. V. Cluver. Antiq. Germ. 2. 5.

R E

Re, [ἀνὰ] Præpositio inseparabilis, a Retro per apocopen facta videtur. Unde Respicio, retro aspicio. Revertor, retrovertor. & non nisi composita reperitur.
Re cum Rursum. Plin. lib. 8. cap. 22. Homines in lupos verti, rursumque restitui sibi. Ibid. cap. 32. Quum prope ventum est, rursus fugæ præsidia repetentes.
Re cum Iterum. Plin. 2. Epist. 14. Iterum clamor. Iterum reticuit.
Re, ablativus a Res, V. suo loco. Cic. pro Milon. 12. Quum diceret Senatum non quod sentiret, sed quod ego vellem, re decernere. i. e. Exitu. Vetus codex non habet Re.

Rea, vel Rhea, aliis nominibus Ops, Deûm mater, Cybele, Magna mater, Dea Phrygia, Vesta, Idæa, Dindymene, Pylena, Pesinuntia, Enthea, aliisque compluribus nominibus vocitata, re vera (ut auctor est Orpheus in hymnis) Protogenis cujusdam filia. Hanc fabulantur Cæli & Terræ filiam, Saturni uxorem, denique terram esse. Cui quantum religiose olim sacra Galli facerent, auctores sunt Festus, Arnobius, Augustinus, & plerique alii viri sapientissimi. Hujus semiviri, id est execti sacerdotes, se castrabant furentes, quæ res nobis vitio vertitur a Solino. V. Stat. 2. Achil. 154.
Rhea Sylvia, filia Numitoris, Vestæ sacerdos Romulum & Remum (si diis placet) de deo Marte, aut potius furtivo quopiam adolescente, uti adsolent monachæ, & concepit & peperit. V. Lilium, 4. Syntagmate Historiæ deorum. & Livium lib. 1. pr.

Readopto, V. redadopto.

Readunatio, ōnis. f. Tertull. de Resur. carnis, cap. 30. Recorporatio est readunatio ossium.

Reædifico, [ἀνοικοδομέω] āre. Rursum vel denuo ædificare.
Reædificare meritum, pro Resarcire. Cic. 6. Att. 1. Cæsarem in merito reædificando diligentiorem fore.

Reapse, [τῷ ὄντι] significat Reipsa. Pacuvius, Si non est ingratum reapse quod feci. Cic. 1. de Divin. 81. Formæ quæ reapse nullæ sunt, speciem autem offerunt.

Reassŭmo, ĕre. Plin. 5. Epist. 6. Æstate fluminis nomen arenti alveo deserit, autumno reassumit. al. Resumit.

Reate, is. n. [Ῥεάτιον] Oppidum Sabinorum, Italiæ umbilicus. unde Reatini populi. Plin. lib. 3. cap. 12. Varro 2. de R. R. cap. 6. Ego, inquit, de asinis potissimum dicam qui sum Reatinus, ubi optimi & maximi fiunt. Sil. lib. 8. 417.
—— magnæque Reate dicatum
Cælicolûm matri.

Reatini, Populi, a Reate oppido quartæ regionis Italicæ inter Nomentanos & Trebulanos. Plin. lib. 3. cap. 12.

Reatus, ûs. m. [ἐνόχου κατάστασις] Vox Augusti ætate primum inventa a Messala, uti tradit Quintilian. 8. 3. quo designatur Status & conditio reorum, hoc est habitus demissus, pannosus, squalidus, & misericordiæ aucupator. Unde reorum sordes, sordidatique rei dicebantur. Modestinus, D. de pœnis, in l. Si diutino tempore aliquis in reatu fuerit, aliquatenus pœna ejus sublevanda erit. i. e. In eum mitius animadvertendum qui diu sordidatus fuerit: id quod evenire solet, aut judicum consilio in diem longiorem judicium rejicientium: aut pro re nata, si qua de causa plane non liquebat, reus sæpius ampliatus est. Pars enim pœnæ visa est, longa temporis intercapedo in conspicua calamitate & miseranda. Paulus D. de bonis damnat. l. Cum ratio, Fraudis autem causa adoptio facta videtur, etiam si non reatu, sed in desperatione rerum per conscientiam metu imminentis accusatoris quis adoptet. Hodie in reatu sunt, qui vel carcere detenti, squalore, & illuvie conficiuntur: aut qui honoris causa, custodiæ suæ, aut apparitorum commissi, aut vadimonio, aut vadibus obstricti sunt, aut expromissoribus. Justin. lib. 4. Histor. Revocato igitur ad reatum Alcibiade, duo prælia secunda Nicias & Lamachus faciunt. Ad reatum, inquit, i. e. Ad causam dicendam. Budæus.
Errore autem miro hæc opinio inter Jurisperitos, aliosque invaluit, ut Reatus pro Crimine exaudiatur. Budæus. Martial. lib. 2. 24.
Si det iniqua tibi tristem fortuna reatum,
Squallidus hærebo, pallidiorque reo.

REBAR, V. REOR.

REBELLO, [ἀνίσταμαι, ἀφηνιάζω] āre. ex Re & Bello, are, compositum; significat Iterum bellare. Ovid. 13. Met. 619. de Memnoniis avibus,

—— quum sol duodena peregit
Signa, parentali moriturae more rebellant. i. e. Bellum instaurant, bellum iterum in se suscipiunt, more eorum qui inferis parentant.

Rebellare, Repugnare, & quasi bellando aut certando contra venire & contendere. Caes. 8. Bell. Gall. cap. 44. Si tali ratione diversis in locis plures rebellare coepissent. Liv. 8. 14. Quia cum Latinis rebellare noluissent.

Rebellare vulnera, seu alia vitia dicuntur, quando semel curata repullulant. Plin. lib. 25. cap. 13. Creduntque ea rursus sata rebellare quae curaverit vitia: quo scelere & plantagine utuntur.

Rebellat humor. Plin. lib. 13. cap. 12. Minus sorbet politura charta, magis splendet. Rebellat saepe humor incuriose datus, primoque malleo deprehenditur, aut etiam odore, quum fuerit indiligentior.

REBELLATIO, ōnis. f. Valer. lib. 7. cap. 3. Quum crebris rebellationibus meruissent ut eorum urbem funditus Romani evertere vellent. Tacit. 14. Ann. 31. Commoti ad rebellationem.

REBELLĀTOR, ōris. m. & REBELLĀTRIX, īcis. f. [ἀφηνιαστὴς] Qui vel quae rebellat. Liv. 40. 35. Dictu quam re facilius sit, provinciam ingenio ferocem rebellatricem confecisse. Ovid. 3. Trist. 12. 47.

Teque rebellatrix, &c.

REBELLIS, e. [ἀποστατικὸς] Adj. ut, Flammae rebelles. Stat. 1. Theb. 35.

Rebellis amor. Ovid. Rem. Amor. 246.

Regio rebellis. Curt. 8. 1. 35.

REBELLIO, ōnis. f. [ἀφηνιασμὸς] Caes. 3. Bell. Gall. Rebellio facta post obsidionem.

Coeptare rebellionem. Tacit. 3. Ann. 40.

REBELLIUM, i. n. Idem. [ἀπόστασις] Liv. 42. 21. Qui deditis contra jus & fas bellum intulisset, & pacatos ad rebellium incitasset.

REBĪTO, [ἄνειμι] āre. a Re, & Ito frequentativo verbi Eo, compositum; Reverti significat, & redire. Interpositum est autem a, tantum euphoniae causa. Plaut. Capt. 2. 3. 20. Ac si non rebitas huc, ut viginti minas dem pro te. Ibid. 3. 5. 89. At unum hoc te quaeso, si huc rebitet & Philocrate, &c. Antiquum.

REBLATA, V. ANTIOCHIA.

REBOO, [ἀναβοάω] āre. ex Re & Boare. Virg. 3. Georg. 223.

—— reboant sylvaeque & magnus Olympus. i. e. Resonant, remugiunt. Est autem Graecum verbum. Nam apud Latinos nullum verbum est quod ante o finalem, habeat o, excepto Inchoo: quod tamen majores aliter scribebant, aspirationem interponentes duabus vocalibus, & dicebant Incoho. Servius.

Laqueata templa citharis reboant. Lucret. lib. 2. 28.

Tympana reboant. Catul. de Berecynth. 61. 21.

Reboare, cum accusativo. Sil. lib. 3. 439. de Hercule,

—— moesto clamore ciebat
Pyrenen: scopulique omnes, ac lustra ferarum
Pyrenen reboant. al. Resonant.

REBULLIO, īre. Apul. lib. 5. Lucerna fervens oleum rebullivit in ejus humerum. Et alibi, Spiritum rebullire, pro Mori.

R E C

REC. Recondita.

RECALCĪTRO, [ἀντιλακτίζω] āre. Idem quod Calcitro. Hor. 2. Serm. 1. 20.

—— nisi dextro tempore Flacci
Verba per attentam non ibunt Caesaris aurem:
Cui male si palpere, recalcitrat undique tutus.

RECALCO, [παλιμπατέω] āre. Rursum calcare. Columel. lib. 2. cap. 2. Si velis scrobibus egestam humum recondere, & recalcare, quum aliquo quasi fermento abundaverit. conf. Apul. 6. Miles.

RECĂLEO, ui, [ἀναθέρμομαι] ēre. Idem quod simplex Caleo. Virg. 12. Æn. 35. —— vix urbe tuemur
Spes Italas, recalent nostro Tyberina fluenta
Sanguine.

Acrius multo atque vehementius Thessalici incendii cineres recaluere. Florus lib. 4. cap. 2.

RECALESCO, [ἀναθερμαίνομαι] Rursus calescere. Cic. 2. de Nat. Deor. 26. Quod nostris quoque corporibus contingit, quum motu atque exercitatione recalescunt. Ovid. de Rem. Amor. 629.

Quid juvat admonitu tepidam recalescere mentem?

RECALEFĂCIO, fēci, factum, [ἀναθερμαίνω] ĕre. Rursus calidum facere. Ovid. 8. Met. 444.

—— calidumque prioris
Caede recalfecit consorti sanguine telum.

RECALFIO, fiĕri. Scribonius Largus cap. ult. Rursus recalfiunt, & colantur per linteum.

RECALVASTER, tri. m. [ἀναφαλαντίας] Qui fronte calvus est, non toto corpore, quasi Recalvatulus, quod est diminutivum. Valla lib. 1. cap. 5.

RECALVUS, a, um. Adj. [ἀναφαλαντίας] Idem. Plaut. Rud. 2. 2. 11. Ecquem recalvom ac silonem senem statutum, ventriosum, &c.

RECANDEO, ui, [ἀναλάμπομαι] ēre. Iterum candere, sive candidum esse. Ovid. 4. Met. 529.

Seque super Pontum nullo tardata timore
Mittit, onusque suum: percussa recanduit unda. i. e. Candida & alba facta est propter spumam, quam concitatum mare emittere solet.

Recandescere, [ἀναπυροῦσθαι] Rursus incalescere. ut,

Ira recanduit, Iterum inflammata est. Ovid. 3. Met. 707.

Tellus recanduit. Ovid. 1. Met. 434.

Ergo ubi diluvio tellus lutulenta recenti
Solibus aethereis altoque recanduit aestu.

RECANDENS, entis. Partic. [ἀναπυρούμενος] Valde candens significat. Plin. 37. 9. Sed esse aliquas scabris lateribus & angulis inaequalibus dicunt, in sole aperto projectas, radios in se recandentes discurrere. Vetus exemplar legit Candentes.

RECĂNO, cinui, centum, [ἀναφωνέω] ĕre. Iterum canere. Plin. lib. 10. cap. 33. Adeoque vincit libido etiam foetus charitatem, ut illa furtim & in occulto incubans, quum sensit foeminam aucupis accedentem ad marem, recanat, revocetque. De perdice.

Recanere, pro Incantationem retorquere ac dissolvere. Plin. lib. 26. cap. 2. ut legit Turneb. Non pauci etiam serpentes ipsos recanere, &c. Sensus est, ut cantu angues rumpi prisci censebant, sic angues ipsos existimabant, si id praesentirent, recanere, & incantationem referre ac diluere. Quidam legunt Recantare. V. RECANTO.

RECANTO, [παλινῳδέω] āre. est Rem incantatam alio carmine liberare. Plin. lib. 28. cap. 2. Non pauci etiam serpentes ipsos recantari credunt.

Recantare, Iterum cantare. Martial. lib. 2. 85.

Nusquam Graecula quod recantat Echo. h. e. Cantanti vel loquenti respondet.

RECANTĀTUS, a, um. Partic. [παλινῳδημένος] Hor. 1. Carm. 16. 17. —— nunc ego mitibus
Mutare quaero tristia, dum mihi
Fias recantatis amica
Opprobriis, animumque reddas. Recantatis, i. e. Meliore carmine deletis. Recantantur autem opprobria, quum mutato carmine laudibus corriguntur, ait Acron. Porphyrio vero, Recantari probra dicuntur, quum contraria probris carmina fiunt in eum cui maledixerimus.

Curae recantatae. Ovid. Rem. Amor. 259.

Nulla recantatas deponent pectora curas. i. e. Amores magicis carminibus repressos.

RECAPITŬLO, [ἀνακεφαλαιῶ] āre. Summa rerum capita breviter repetere. Tertull. adv. Marc. 5. 17. Ut ita dixerim, sicut verbum illud in Graeco sonat, recapitulare, id est, ad initium redigere vel ab initio recensere. August. de Civ. Dei, cap. 21. Recapitulat ab initio. Quintil. 6. 1. ἀνακεφαλαιοῦν vertit Decurrere per capita.

RECAPITULATIO, ōnis. f. Sic Latine redditur ἀνακεφαλαίωσις. Laur. Valla.

RECASURUS, V. RECIDO.

RECAUTA, uno verbo, Apochae species in Novel. 130. cap. 1. de transitu militum, in qua Justinianus ostendit de recauta de more facta, ὥστε τὰ ὅπλιτων τοῖς ὑποτελέσιν ὑπὲρ τῆς παρ' αὐτῶν δαπανωμένων. Brissonius lib. 16. De verborum quae ad jus pertinent significat.

RECĒDO, ssi, ssum, [ἀναχωρέω, ἀναχωρίζομαι, ὑπείκω] ĕre quasi Retro cedere. Plin. lib. 3. cap. 23. Recedens a mari M. passuum.

Recedere ab aliquo procul. Plaut. Capt. 3. 4. 20.

Accedere ad aliquem, & Recedere ab aliquo, contraria. Cic. pro Planc. 15.

Ab hoste recedere. Ovid. 3. de Pont. 1. 131.

Ex acie. V. ACIES.

Longius. Virg. 4. Georg. 191.

Recede illuc. Plaut. Rud. 3. 5. 7. Jube dum recedere istos ambo illuc modo.

Domus recessit. Virg. 2. Æn. 300.

Et magis atque magis (quanquam secreta parentis
Anchisae domus, arboribusque obtecta recessit.) i. e. inquit Servius, a frequentia se removit. & est speciosa translatio, quoties rei mobilis ad immobilem, vel e contra transfertur officium.

Flammae recedunt. Virg. 2. Æn. 633.

Turpiter victa Venus saepe recessit. Ovid. Rem. Amor. 199.

Recedere ab armis, pro Cessare, & desistere. Cic. pro Rosc. Amer. 16. Posteaquam ab armis recesserunt, in summo otio, rediens a coena Romae occisus est.

A causa alicujus paululum recedere. Cic. Post redit. in Senat. 6. Qua strage nonnulli permoti magistratus, partim metu mortis, partim desperatione reipub. paululum a mea causa recesserunt.

A conditione, a persona, a statu; est quod Immutare conditionem, personam, statum dicimus.

Ab usitata consuetudine. Cic. pro Quint. 67. Usque dum inveniretur, qua ratione res ab usitata consuetudine recederet.

Corde recedere. Stat. 3. Sylv. 5. 55.

Sic ut mater amas, sic nunquam corde recedit
Nata tuo.

A lege. Cic. 4. Verr. 44. Sin illud dices, te Heraclii voluntate ab lege recessisse: ipse te impedies.

A natura. Quintil. lib. 2. cap. 10.

Ab oculis, Mori. Plin. 2. Epist. 1. Vivit enim, vivetque semper, atque etiam latius in memoria hominum & sermone versabitur, postquam ab oculis recessit.

Ab officio, Non facere officium. Cic. 3. Off. 19. Quam si sequemur in comparatione rerum, ab officio nunquam recedemus.

Nullo dolore cogi ut ab officio recedatur. Auctor ad Heren. 3. 5.

A vera longe ratione recedit. Lucret. lib. 2. 229.

A sententiis alicujus, pro Illas taxare. Cic. 11. Att. 4. Si a sententiis ejus dictis, si ab omni voluntate consiliisque, quae de Repub. habuit, recedam, &c.

A significatione dictio recessit. Cic. 1. Off. 37. Hostis enim apud majores nostros is dicebatur, quem nunc peregrinum dicimus, &c. quanquam id nomen durius jam effecit vetustas: a peregrino enim recessit, & proprie in eo qui arma contra ferret, remansit.

A vita recedere, Mori. Cic. 4. Tusc. 40. Quippe qui ob eam causam a vita recesserit.

A vitio recedere. Plin. Epist. 182.

Vita recessit patrio corpore, i. e. Mortuus est pater. Plaut. Merc. prol. 73.

De statu dignitatis recedere. Cic. 1. Att. 17. Neque de statu nobis nostrae dignitatis est recedendum, neque, &c.

Recedere, pro Reverti. Sallust. in Jugurth. Albinus Aulo fratre in castris Propraetore relicto, Romam recessit.

In otia tuta. Hor. 1. Serm. 1. 31.
In ventos. Virg. 4. Æn. extr.
Dilapsus calor, atque in ventos vita recessit.
Recedo, pro Discedo. Cic. 2. Att. 13. Tu si literas ad Sicyonios habes, advola in Formianum, unde nos pridie Non. Maii recedere cogitamus.
Ante finem recedere, Quod Galli totidem verbis, *S'en aller devant la fin*. Plin. 1. Epist. 13.
In auras tenues recedere. Virg. 2. Æn. 791.
De medio. Cic. pro Rosc. Amer. 112. Recede de medio, per alium transigam.
Quid furis: aut quonam nostri tibi cura recessit? Virg. 2. Æn. 595.
Ille, ut opes fractæ Teucrûm, & fortuna recessit. Virg. 3. Æn. 53.
Recedere, pro Diminui. Plin. 6. Epist. 3. Recessit venter.
Rarescunt tenebræ, tantum de luce recessit. Stat. 11. Theb. 74.
Recedere, pro Disjungi. Cels. lib. 8. cap. 7. Sed in aliis quidem ossibus ex toto sæpe fragmentum a fragmento recedit: maxillæ vero semper ossa etiam vexata aliqua parte cohærent.
Membra cæsa recesserunt a cute. Ovid. 6. Fast. 707.
Ante recessisset caput hoc cervice cruenta,
Quam tu, &c.
Illa etiam siquando in tergum pulsa recessit. Virg. 11. Æn. 653.
Recedere, Remotum esse. Curt. lib. 4. Maritimam tamen oram, & pleraque longius etiam a mari recedentia, rex ejus insulæ Strato possidebat.

RECEDENS, entis. Partic. [ἀναχωρῶν] ut, Anni venientes & recedentes. Hor. de Arte Poet. v. 175.
Rursus recedens hospes. Valer. 7. Argon. 118.

RECESSURUS, a, um. [ἀναχωρήσων, ὑπείξων] aliud Partic. Ovid. in Ibin. 237.

RECESSUS, a, um. Compar. Vitruv. 5. 8. Recessior scena.

RECESSUS, ûs. m. [ἀναχώρησις, ὕπειξις] Actus recedendi. Cic. 2. de Nat. Deor. 34. Bestiis autem sensum & motum dedit, & cum quodam appetitu accessum ad res salutares, a pestiferis recessum.
Tacitus recessus. Stat. 1. Sylv. 2. 271.
Accessus & Recessus æstus, contraria. Cic. 2. de Divin. 34. Quid de fretis aut de marinis æstibus plura dicam? quorum accessus & recessus, Lunæ motu gubernantur.
Recessus in oculo, pro Cavitate, sive profunditate quam vocant. Plin. lib. 8. cap. 53. Oculi in recessu cavo, tenui discrimine, prægrandes, & corpori concolores.
Recessus collium. Martial. lib. 4. 64. 4.
Lati collibus imminent recessus.
Solitudo & recessus. Cic. 12. Att. 25. Mihi solitudo & recessus provincia est.
In recessu, & Fronte, contraria. Quintil. lib. 1.
Angulosi recessus. V. ANGULUS.
Apricus. V. APRICUS.
Longis recessibus ingens spelunca. Ovid. 1. Fast. 555.
Magni recessus & amœni. Curt. lib. 7.
Marmoreo superi sedere recessu. Ovid. 1. Met. 177.
Seducti. Ovid. 13. Met. 902.
Tenebroso recessu carceris obtecta. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 82.
Oris recessus. Quintil. lib. 1. cap. 5. Quum vox quasi in recessu oris auditur.
Latebræ & recessus in animis hominum. Plin. 3. Epist. 3. Vita hominum altos recessus, magnasque latebras habet. i. e. Reconditissima arcana. Budæus.
Umbra aliqua aut recessus. Cic. 3. de Orat. 99. Sed habeat tamen illa in dicendo admiratio ac summa laus, umbram aliquam aut recessum, quo magis id quod erit illuminatum, extare atque eminere videatur.

RECESSIO, ônis. f. Vitruv. 1. 6. Ventus inclinationibus & recessionibus varietates mutatione flatus facit.

RECESSIM, Adv. [ἀναδρομάδην] Retro cedendo. Plaut. Amph. 5. 1. 60. Ego cunas recessim rursum prorsum trahere.

RECELLO, ui, [ἀνακλίνω] ĕre. Reducere, &, ut ait Festus, Reclinare. Apul. lib. 10. de Asino, Illa enim quoties ei parcens nares recellebam accedens, toties nisu rabido & spinam prehendens ad eam appliciore nexu inhærebat. Liv. 24. 34. Ferrea manus quum injecta proræ esset, gravique libramento plumbi recelleret ad solum: suspensa prora navim in puppim statuebat. i. e. Deprimeret, inquit Budæus.
Terra retro recellit, i. e. Reclinat. Lucret. lib. 6. 572.

RECELLICLUNIÆ, ârum. f. pl. Meretriculæ in Plauto apud Festum.

RECENS, entis. Adj. [νεαρὸς, πρόσφατος] Novum, quod nuper accidit. Ter. Adel. 3. 2. 14. Ut iram hanc in eos evomam omnem, dum ægritudo hæc est recens.
Recens novus. Cic. 11. Fam. 21. Quocirca Segulium negligamus qui res novas quærit: non quo veterem comederit (nullam enim habuit) sed hanc ipsam recentem novam devoravit.
Recens & Inveteratus, contraria. Cic. de Senect. 72. Omnis conglutinatio recens, ægre: inveterata facile divellitur.
Recens & Lassus, contraria. Curt. lib. 3. Timere ne non virtute hostium, sed lassitudine sua vincerentur. Persas recentes inde successuros, si laxius stare potuissent. Hinc dicuntur Equi recentes Ovid. 2. Met. ut paulo post videbis adnotatum.
Pullus a partu recens. Varro 2. de R. R. cap. 8.
Dido recens a vulnere. Virg. 6. Æn. 450.
Recens ab. Cic. 3. de Nat. Deor. 11. Et quos Homerus qui recens ab illorum ætate fuit, sepultos dicit Lacedæmone.
Recens e provincia. Cic. 2. Verr. 5. Quum e provincia recens esset, invidiaque & infamia non recenti, sed vetere ac diuturna flagraret.
Recentior, recentissimus. Cic. 2. de Finib. 12. Horum recentiorum nunquam dictum ab ipso ullo quod sciam. Nonius in hunc locum, Recentiorum, id est novorum.
Alius alio recentior est in dolore. Auctor ad Heren. lib. 2. 10.

Recentiores ex auctoribus. Plin. lib. 12. cap. 17.
Recentissima bella. Liv. 38. 45.
Recens a diis, Qui nuper a diis profectus est. Senec. Epist. 91. Non tamen negaverim fuisse alti spiritus viros, &c. ut ita dicam, a diis recentes.
Animæ recentes. Ovid. 8. Met. 488.
Auctor recentior. Liv. 2. 56.
Ægritudo. Ter. Adelph. 3. 2. 14.
Animus, i. e. Præfervidus. Liv. 21. 52.
Cædes. Virg. 2. Æn. 718.
Cæde recenti locus tepidus. Virg. 9. Æn. 455.
Candore recenti sol irrigat cælum. Lucret. lib. 5. 283.
Causa recens accessit ad iras. Ovid. 3. Met. 73. al. Plaga.
Crimen. Ovid. 9. Epist. 53.
Cura. Ovid. 3. Amor. 9. 32.
Dolor. Quintil. lib. 6. cap. 2.
Epistola recentissima. Cic. 8. Att. 15.
Equi recentes, Non lassi, vel a lassitudine recreati. Ovid. 2. Met. 63.
Exemplum. Claud. 2. in Eutrop. 547.
Factum. Ovid. 1. Met. 164.
Fama. Plin. lib. 10. cap. 43.
Flores recentes carpere. Hor. 3. Carm. 27. 43.
Fluvios recentes, pro Aqua statim hausta, dixit Virg. 3. Georg. 301. Servius.
Folio velata recenti. Ovid. 3. Fast. 141.
Homines recentes, Nuper nati. Hor. 1. Carm. 10. 2
Laudes. Ovid. 4. de Pont. 8. 87.
Lectus recens, h. e. Delectus recens. Tacit. 4. Hist. 70.
Literæ recentissimæ. Cic. 6. Att. 1. Recentissimas a Cybistris meas literas habere ais ad x. Cal. Oct. datas.
Malum. Ovid. 4. Trist. 6. 22.
Maritus. Plin. Epist. 176. Plaut. Novum dixit.
Memoria recentiore. Cic. 2. de Nat. Deor. 6. Et recentiore memoria iidem Tyndaridæ Persen victum nuntiaverunt. i. e. Haud ita multo ante.
Metu recenti trepidat mens. Hor. 2. Carm. 19. 5.
Negotio recenti. Cic. 3. Verr. 101. Datam quidem esse tum inter omnes recenti negotio facile constabat.
Pede recenti recurrere. Plaut. Trin. 4. 3. 8
Poma recentissima. Columel. lib. 12. cap. 44.
Prata recentia incolere rivis. Virg. 6. Æn. 674.
Re recenti, i. e. Eo tempore quo res contigit, quod etiam E re nata dicitur. Cic. 7. Verr. 75. An recenti re Syracusis apud notos, inspectante Sicilia pene tota, securi ferire!
Rore recenti gemmantes herbæ. Lucret. lib. 2. 319.
Seditio recens. Ovid. 12. Met. 61. al. Repens.
Sermo hominum recens, & Vetustas annalium, contraria. Cic. pro Muren. 17. Itaque non ex sermone hominum recenti, sed ex annalium vetustate eruenda est memoria nobilitatis tuæ.
Tempore recenti illo tu omnia, &c. Cic. ad Brut. 7.
Vestigia recentia. Cic. 5. Verr. 79. Præsertim quum in lectulo Decumanæ mulieris vestigia viderent recentia, quibus illum inflammari ad perseverandum intelligebant?
Vires recentes. Ovid. 4. Trist. 6. 29.
Umbræ recentes, Quarum corpora nuper erant mortua. Ovid. 10. Met. 48. de Orpheo.

RECENS, [πρόσφατως] Adverbium est aliquando, idem quod Recenter significans. Virg. 3. Georg. 156.
Sole recens orto.
Recens condita Roma, h. e. Nuper. Suet. in Tiber. Cæs. cap. 1.
Recentes Roma venerunt. Cic. 16. Att. 7. Rhegyni quidam illustres homines eo venerunt Roma sane recentes.
Recens natus, apud Plaut. Cist. 1. 2. 17.
Recens dives. Ovid. 3. Amor. 8. 9.

RECENTER, Adv. Apic. 1. 1. Olivæ de arbore recenter sublatæ. Pallad. 1. 26. Poma recenter lecta.
Superl. Plin. lib. 18. cap. 23. Quam recentissime stercorato solo.

RECENTOR, [νεουργοῦμαι] âri. Renovari, & denuo recens fieri. Matius apud Gell. lib. 15. cap. 25.
Jamjam albicascit Phœbus, & recentatur,
Commune lumen hominibus & voluptas. Nonius 2. 751.

RECENSEO, ui, sum, [καταλέγομαι, ἀπαριθμέω] ēre. Recognoscere, summam totius populi colligere. Liv. 1. 16. Inter hæc recenset exercitum, militem instruit.
Captivos recensere. Liv. 26. 49.
Numerum. Virg. 4. Georg. 436.
Numerum porcorum. Columel. lib. 7. cap. 9.
Vellera ad numerum pecoris. Columel. lib. 12. cap. 3.
Recensere, Narrare. Cic. 16. Att. 1. Ovius enim recenset multa, quæ vellem. Aliqui legunt, Ob jus enim recessis multa.
Facta fortia recensere. Ovid. 9. Epist. 105.
Dinumera fastos, nec parva exempla recense. Stat. 4. Sylv. 1. 29.

RECENSUS, a, um. Partic. [καταλεχθεὶς] a Recenseo. Suet. in Vesp. cap. 9. Amplissimos ordines, & exhaustos cæde varia, & contaminatos veteri negligentia purgavit, supplevitque recenso Senatu & equite, submotis indignissimis, & honestissimo quoque Italicorum ac provincialium allecto.

RECENSUS, ûs. m. [ἀπαρίθμησις] Ipse recensendi actus, ac recognitio. Sueton. in Cæs. cap. 41. Recensum populi, nec more, nec loco solito, sed vicatim per dominos insularum egit.

RECENSIO, ônis. f. [κατάλογος] Idem. Cic. pro Milon. 74. Eum qui ædem Nympharum incendit, ut memoriam publicæ recensionis tabulis publicis impressam extingueret. Suet. in Jul. Cæs. cap. 41. Ne qui novi cœtus recensionis causa moveri quandoque possent.

RECENSITIO, ônis. f. Idem. Ulpian. in l. 3. §. Si quis noxali. D. Ad exhibend. Recensitione servorum facta. Sic habent Pandectæ Florentinæ, & Haloander.

RECENSITUS, a, um. Partic. [ἀπαριθμηθεὶς] a Recensio, quartæ conjugationis verbo antiquo, ut docet Georgius Valla: Idem quod

Recensus, sive recognitus. Suet. in Jul. Cæs. cap. 41. Instituit quotannis in demortuorum locum ex his qui recensiti non essent, subsortitio a Prætore fieret. Claud. in Eutrop. lib. 2. 60.

Prisca recensitis evolvite secula fastis.

RECEPTACULUM, RECEPTO. V. RECIPIO.

RECESSIM, RECESSUS. V. RECEDO.

RECHAMUS, i. m. Trochlea per cujus orbiculum funis ductarius trajicitur. Vitruv. 10. 2.

RECHARMIDO, āre. ficta vox a Græco χάρμη lætitia, apud Plaut. in Trin. 4. 2. 135. Tute itidem ut charmidatus es, rursum recharmida. i. e. Conceptam lætitiam & nomen charmidis depone.

RECHEDIPNA, erant Vestes peregrinæ, quibus in gymnasiis utebantur. Juven. 3. Sat. 67.

Rusticus ille tuus sumit rechedipna Quirine. Quo in loco volunt docti legendum esse Trechedipna.

RECIDO, cĭdi, cāsum, [ἀναπίπτω] ĕre. ex Re & Cado compositum; Retro sive iterum cadere. Jungitur præpositionibus Ad vel In. Cic. 2. de Nat. Deor. 66. Quia & recidant omnia in terras, & oriantur e terris.

Reccido, c geminato productionis gratia interdum dixerunt poetæ. Lucret. lib. 1. 857.

At neque reccidere ad nihilum res posse. Idem lib. 5. 281. Propert. lib. 4. 9. 18.

Reccidit inque suos mensa supina pedes. Legitur & Decidit.

Recidere in caput. Curt. lib. 9.

Incassum recidit omnis impensa. Columel. lib. 4. cap. 3.

Eo recidit, Quorsum recidat. Liv. 4. 2. Ne id Jupiter Opt. Max. sineret, regiæ majestatis imperium eo recidere. Cic. pro Rosc. Com. 43. Et quorsum recidat responsum tuum, non magnopere laboro.

Recidit ad paucas familias attenuata bellis civitas. Plin. 5. 2.

Recidunt febres, Redeunt. Plin lib. 28. cap. 16. Quartanis magi excrementa felis cum digito bubonis adalligari jubent: & ne recidant, non removeri septeno circuitu.

In fortunam recidere. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Tela in jugulum Consulum recidissent. Cic. pro Planc. 90.

Ad luctum reciderunt ex lætitia. Cic. pro Syll. 91. Quam cito illa omnia ex lætitia & voluptate ad luctum & lacrymas reciderunt?

Ad ludibrium recidit. Curt. lib. 9.

Hoc in memoriam recidit. Cic. 13. Philip. 19.

In graviorem morbum recidere. Liv. 24. 29.

Ad nihilum recidere. Cic. 7. Philip. 28. Hunc tuum tantum apparatum, tamque præclarum ne ad nihilum recidere patiare.

Ramulus adductus ut remissus esset in oculum suum recidit. Cic. 1. de Divin. 123.

Ad paucos recidit ars musica. Ter. in prol. Hec. 47.

In te recident hæ contumeliæ. Plaut Men. 3. 2. 54. Ætolorum prava consilia, atque in ipsorum caput semper recidentia accusavit. Liv. 36. 29.

In pristinam causam recidere, i. e. In pristinam conditionem. Neratius in l. Quod in littore. D. de acquir. rer. domin.

In tenebras recidere. Cic. ad Brut. 16. Nonne hoc est in easdem tenebras recidisse?

RECASURUS, a, um. Partic. [ἀναπεσούμενος] Cic 4. Att. 26. Id ego puto, ut multa ejusdem, ad nihil recasurum. Suet. Aug. 96. Adversa cuncta in illos recasura.

RECIDIVUS, a, um. Adj. [ὑπότροπος, ὑπόστροφος] Quod post casum renascitur. Virg. 4. Æn. 344.

Et recidiva manu posuissem Pergama victis. i. e. Quæ reciderunt quasi Didoni se purgans Æneas, Si mihi inquit licuisset, ruinas Trojæ protinus instaurassem: non tot, tantisque laboribus ac periculis condere novam quæsissem. Servius Recidiva, Post casum restituta, interpretatur. V. Interp. Sil. 1. 106.

Recidivæ febres. Plin. lib. 30. cap. 11. Charisius lib. 1. Redivivа dicimus, quæ post interitum redeunt: recidiva, quæ ex suo casu restituuntur.

RECIDIVATUS, ūs. m. Renovatio. Tertull. de Resur. carnis cap. 18. Scripturæ recidivatum carnis pollicentur.

RECIDO, cidi, cīsum, [ἀποτέμνω] ĕre. ex Re & Cædo compositum; Incidere. Unde, Recisos ramos dicimus. Cato cap. 2. Viam publicam muniri, vepres recidi. Martial. lib. 1. 32.

Quam primum longas Phœbe recide comas.

Barbam recidere falce. Ovid. 13. Met. 766.

Vulnus ense recidendum est. Ovid. 1. Met. 190.

Ornamenta ambitiosa recidere. Hor. de Arte Poet. 447.

Culpa reciditur supplicio. Hor. 3. Carm. 24. 34.

RECISUS, a, um. Partic. {ἀποτετμημένος} Plin. lib. 16. cap. 34. Itaque quum trunco inaruit recisa, etiam lætius fruticat.

Ab omni parte recisum. Ovid. 3. Fast. 577.

Caput recisum est. Ovid. 9. Met. 71.

Columnæ recisæ. Hor. 2. Carm. 18. 4.

Coloni ense recisi, Interfecti. Lucan. lib. 2. 194.

Fustes recisi. Hor. 3. Carm. 6. 40.

Nationes partim recisæ, partim repressæ. Cic. de Prov. Cons. 21.

Opus recisum, Breve & contractum. Paterc. lib. 2. Quæ magnificentia triumphorum Cæsaris, quæ fuerit munerum, ne in operis quidem justi materia, nedum hujus tam recisi digne exprimi potest.

Vitia recisa a stirpe. Claud. 1. in Ruff. 56.

Vultus a cervice recisus. Lucan. lib. 2. 112.

Compar. Callistrat. l. 2. D. De termino moto, Possunt ad tempus, ut cujusque ætas patietur, relegari: & si junior, in longius: si senior, recisius.

RECISURUS, a, um. Partic. [ἀποτεμούμενος] Hor. 1. Serm. 3. 123.

—— quum dicas esse pares res
Furta latrociniis, & magnis parva, mineris
Falce recisurum simili te.

RECISIO, ōnis. f. [ἀπότμησις] Plin. lib. 21. cap. 4. Omnis autem recisione atque ustione proficit.

RECISAMENTUM, i. n. [ἀπότμημα] Parvum frustum & quasi tomentum ex re aliqua recisum. Plin. lib. 34. cap. 11. Ocyfime vero coronarium æruginem contrahit recisamentis in acetum additis. De ære.

RECINGO, cinxi, cinctum, [ἀναζωννύω] ĕre. Idem quod Discingere, quemadmodum Revincio, & multa alia, significationem habent suis simplicibus contrariam. Plin. lib. 17. cap. 28. Privatim autem contra erucas ambiri arbores singulas a muliere incitati mensis nudis pedibus recincta. Subaud. Multi jubent. h. e. Discincta, & vestem recinctam habente, ut menses fluant super humo. Ovid. 4. Met. 510.

—— sumptumque recingitur anguem. i. e. Iterum deponit anguem, quo se antea velut cingulo præcinxerat.

RECINCTUS, a, um. Partic. [ἀναζωσθείς] ut, Vestis recincta. Virg. 4. Æn. 518.

Tunica recincta. Ovid. 1. Amor. 5. 9.

Castaque fallaci zona recincta manu. Ovid. 2. Epist. 116.

RECINIUM, sive RICINIUM, i. n. sive RECINUS, i. m. Vestis antiquissima quadrata, ut ait Varro, cujus mediam partem retro incidebant, unde Reciniati mimi. Servius in primum Comment. Æneid. Recinus dicitur, ab eo quod post tergum rejicitur.

Recinium, omne vestimentum quadratum. ii qui l. 12. tabul. interpretati sunt, esse dixerunt virilem togam, qua mulieres utebantur, prætextam clavo purpureo. Unde Reciniati mimi planipedes. Quam rem diligenter exequitur Sentra libro secundo de Antiquitate verborum. Festus.

RECINO, cinui, centum, [ἀναᾴδω] ĕre. Rursus canere. Cic. de Clar. Orat. 171. Illud est majus, quod in vocibus nostrorum oratorum recinit quiddam & resonat urbanius. Hor. 1. Epist. 1. 55.

—— hæc recinunt juvenes dictata, senesque.

Nomen alicujus recinere. Hor. 1. Carm. 12. 3.

Parræ recinentis omen. Hor. 3. Carm. 27. 1.

Recinere urbanius. V. Urbanius recinere, in URBS.

RECIPIO, cēpi, ceptum, [ἀναδέχομαι, ἀποδέχομαι, ἐκδέχομαι, ὑποδέχομαι] ĕre. ex Re & Capio; Rursum capere significat. Liv. lib. 9. 11. Recipiant arma quæ per pactionem tradiderunt. Plin. de Viris illustr. Apud Contrebiam oppidum cohortes loco pulsas redire, & locum recipere jussit.

Anhelitum recipere. Plaut. Epid. 2. 2. 21.

Animam. Quintil. in proœm. lib. 6. Animam recipere, auramque communem haurire amplius potui?

Animum. Ter. Adelph. 3. 2. 26.

Animum vultumque. Ovid. 4. Fast. 615.

Animum vel animos a vel ex pavore. Liv. 2. 50. Idem 21. 5. extr.

Libertatem pristinam recipere, i. e. Recuperare. Caius in l. Adeo. in prin. D. de acquir. rer. domin.

Mentem. Virg. 11. Æn. 899.

Res amissas. Liv. 5. 63.

Se recipere, pro Ad se redire, & animum ac vires resumere. Cic. in Somn. Scip. 11. Quæ quum intuerer stupens, ut me recepi, Quis hic, inquam, quis est qui complet aures meas tantus & tam dulcis sonus?

Urbem aliquam recipere, Recuperare. Cic. de Senect. 11. Tarentum vero qua vigilantia, quo consilio recepis?

Ab aliquo pœnas. Virg. 4. Æn. 656.

Ulta virum, pœnas inimico a fratre recepi. Bene Recepi, inquit Servius, quasi debitas.

Ab undis se recipere. Virg. 4. Georg. 404.

Ab Actio quum Samum insulam in hyberna se recepisset. Suet. in August. cap. 17.

Ad aliquem fuga recipere se. Cæs. 1. Bell. Gall. 15.

Ad cœnam se recipere ad aliquem, Ire ad cœnam. Plaut. Capt. 4. 2. 51.

Ad diem se recipere. Cic. 3. Off. 45. Qui quum ad diem se recepisset, &c.

Ad dominum domum te recipe. Plaut. Trin. 4. 8. 8.

Ad limina gressum recipere. Virg. 11. Æn. 26.

Ad me recipe te. Plaut. Pers. 1. 1. 48.

Ex loco aliquo se recipere. Cic. 6. Verr. 21. Et quum ex hisce se locis reciperent, eodem deferrentur.

Ex opere se recipere. Plaut. Men. 5. 2. 7.

In locum aliquem recipere se, pro Conferre se, & proficisci. Cic. 1. Att. 20. pr. Me Romam recepissem. Ter. Phorm. 2. 3. 11. Percunctatum ibo ad portum quoad se recipiat.

In portum se. Cic. 5. de Finib. 15. Ex quo tantus error consequitur ut quem in portum se recipiant, scire non possint.

In montem sese. Cæs. 1. Bell. Gall. 25.

Sub murum se. Cæs. 2. Bell. Civil. 14.

Domo me recipio tempore. Cic. 11. Att. 6.

Domum se recipere. Ter. Phorm. 5. 4. 7. Neque me domum nunc reciperem, ni mihi esset spes ostensa.

Recipere, Capere vel accipere: ut, Recipere in custodiam. Plaut. Rud. 3. 3. 34. In custodiam nos ut tuam recipias & tutere. Et apud Plin. in Paneg. Recipere in tutelam.

Animis recipere consilia alicujus. Liv. 22. 39.

Sinu recipere. Cic. de Univers. 36. Ita oriuntur animantes, quos & vivos alatis, & consumptos sinu recipiatis.

In aures recipere, Audire. Plaut. Cist. 2. 1. 34.

In se omnia recipere. Cic. 4. Acad. 118. Plato ex materia in se omnia recipiente, mundum esse factum censet a deo sempiternum.

Austeritatem recipere dicuntur vina. Plin lib. 14. cap. 2. Vina primo dulcia austeritatem annis recipiunt, & rubra fiunt. In vetusto exemplari legitur Accipiunt.

Casum recipere res aliqua dicitur. Cæs. 3. Bell. Civil. 51. Quæ res tamen fortasse aliquem reciperet casum, ne imperatorias sibi partes sumpsisse videretur.

Cunctationem non recipit hæc res. Liv. 29. 24.

Detrimentum. Cæs. 3. Bell. Civil. 9.

Domum recipere custodiendam. Liv. 39. 50.

Episto-

Epistolas recipere. Cic. 12 Att. 36 A te heri duas epistolas recepi, alteram pridie datam Hilaro, alteram eodem die a tabellario.
Frænum recipit equus. Hor. 1. Epist 10. 36.
Frigus intima receperunt ossa. Ovid. 11. Met. 417.
Ignem recipere dicitur lignum, & similia. Plin. lib. 14. cap. 20. Fæx vini siccata recipit ignes, ac sine alimento per se flagrat.
Incrementum. Columel. lib 5. cap. 6.
Sonum recipiunt aures. Cic. 2. de Nat. Deor. 141. Aures quum sonum recipere debeant, qui natura in sublime fertur, recte in altis corporum partibus collocatæ sunt.
Recipere aliquem, Admittere, accipere, honoris vel beneficii aut humanitatis causa suscipere. Cic. 3. Off. 48. Cyrsillum quendam suadentem ut in urbe manerent, Xerxemque reciperent, lapidibus obruerunt.
Adytis recipere suis. Columel. lib. 1 in præf.
Civitate recipere Cic pro Corn. Balb. 31. Ubi est igitur exceptum fœdere Gaditano, nequem Populus Romanus Gaditanum recipiat civitate?
Hospitio recipere aliquem. Ovid. 5. Met. 658.
Mensa, lare, tecto, &c. aliquem recipere. Liv. 26. 25. Cic. 4 Verr. 26. Idem pro Cluent. 170. Quem propter animi importunitatem nemo recipere tecto, nemo adire, &c.
Portis neu recipi, aut duci in mœnia possint. Virg. 2. Æn. 187.
Tectis ac sedibus suis aliquem recipere. Cic. 2. de Lege Agr. 89.
Tectoque animoque recepi. Ovid 6. Epist 55.
Thalamo & animo aliquem recipere. Ovid. 2. de Arte Am. 407.
Ad deos recipi. Liv. 4. 15.
Ad se hospitio recipere aliquem domum. Cæs 2. Bell. Civil. 20.
Ad sese aliquem. Virg 2. Æn. 524.
In aciem secundam aliquem. V. ACIES.
In amicitiam. Cic. 2. Att. 20. Numestium ex literis tuis studiose scriptis libenter in amicitiam recepi.
In cælum. Ovid. 2. Met 529.
In deditionem. Cæs. 3. Bell. Gall. 21.
In domum recipere hospitem. Cic. 1. Off. 139. Sic in domo clari hominis, in quam & hospites multi recipiendi sunt, & admittenda hominum cujusque generis multitudo.
In familiaritatem aliquem. Cic. 2. Philip. 78. Si eundem nequam hominem audacemque cognoverat, hunc in familiaritatem libentissime recipiebat.
In fidem civitatem. Plin. lib. 7. cap. 26. Cæs. 2. Bell. Gall 15. Cæsar honoris Divitiaci causa atque Heduorum, sese eas in fidem recepturum, & conservaturum dixit. Ibid. lib. 8. Cic. 1. Off 35. Ut ii qui civitates aut nationes devictas bello in fidem recepissent, earum patroni essent more majorum.
In fidem suam aliquem. Cic. 13. Fam. 70. Ut igitur eum recipias in fidem, habeasque in numero tuorum, te vehementer etiam atque etiam rogo.
In fidem & necessitudinem. Cic. 13. Fam 20. Sed eo vehementius a te contendimus, ut Lysonem in fidem, necessitudinemque tuam recipias.
In gratiam. Cic. pro Rabir. Post 19. Quem ex tantis inimicitiis receptum in gratiam summo studio defenderim, hunc afflictum violare non debeo.
In navem eandem. Cic. 3. de Nat. Deor. 89. Non injuria sibi illud accidere, qui illum in eandem navem recepissent.
In ornithona aliquem. V. ORNITHON.
In sedem recipere, & Recipere dorso dicitur equus hominem. Plin. lib. 8. cap. 42. Neminem hic alium quam Alexandrum, regio instratus ornatu recepit in sedem, alios passim rejiciens. De equo Alexandri. Idem lib. 8. cap. 42. Nec Cæsaris dictatoris quenquam alium recepisse dorso, equus traditur.
Cognitio recepta est, i. e. Admissa est actio causæ. Plin. Epist. 108.
Hospites recipere. Cic. 3. Verr. 121. Quum suæ partes essent hospitum recipiendorum.
Ignorantiam alicujus recipere, i. e. Excusationem admittere. Ulpian. in L. Si fidejussor. § 1. D. Mandati, vel contra.
Recipere servum (inquit Ulpian D. de servo corrupto, l. 1.) est Abscondendi causa servo refugium præstare, vel in suo agro, vel in alieno loco, ædificiove.
Recipere, Excipere ad usum suum, & reservare: quod fit quum quis venditis cæteris, sibi quippiam reservat. Plaut. Trin. 1. 2. 157. Ubi nunc adolescens habet? c. posticulum hoc recepit quum ædes vendidit. Nonius; Recipere, est Exceptum facere. Budæus, Recipere, antiquum verbum juris. Gell. lib. 17. cap 6. Quando mulier, inquit, dotem marito dabat, tum quæ ex suis bonis retinebat, neque ad virum transmittebat, ea recipere dicebatur: sicuti nunc quoque in venditionibus quæ excipiuntur, neque væneunt. Receptitius ergo servus mulieris est proprius, quem cum pecunia reliqua mulier receperat, neque dixerat doti, sed retinuerat.
Recipere, In tutum reducere, liberare. Virg 6. Æn. 111.

——medioque ex hoste recepi.

In tutum recipi. Liv. 2. 19.
In periculo aliquem recipere. Vatin. Cic. 5. Fam. 9. Non puto repudiabis in honore, quem in periculo recepisti.
Nomen absentis recipere. Cic 4. Verr. 94. Et hac actione quum voletis multi dicent, & qui ex isto ipso audierint viri primarii nostri ordinis, & alii qui interfuerint quum absentis nomen reciperetur. i. e. Inter reos reciperetur, inquit Bud. Valer. 3. 7. 9. de M. Antonio, Lex Memmia eorum, qui Reipub. causa abessent, recipi nomina vetabat.
Recipere corpore telum. Virg. 9. Æn. 348. h. e. Educere, inquit Servius. ut 10. Æn. 382.

——hastamque receptat
Ossibus hærentem.

Cic. pro Rosc. Amer. 33. Aiunt hominem (ut erat furiosus) respondisse, quod non totum telum corpore recepisset h. e. Admisisset, seu intrare permisisset.
Recipere se in principem. Plin. in Paneg.

Recipere se ad frugem. Cic. pro Cæl. 28. Sed qui totam adolescentiam voluptatibus dedidissent, emersisse aliquando, & se ad frugem bonam, ut dicitur, recepisse.
Recipere, Facienda suscipere, & cum obligatione promittere. Cic. 5. Fam. 8. Quæ tibi promitto ac recipio, sanctissime esse observaturum. Ter. Phorm. 5. 8. 9. An verebamini ne non id facerem, quod recepissem semel?
Ad se recipere, In suam fidem & periculum accipere. Ter. Heaut. 5. 5. 12. Ad me recipio, faciet.
In se recipere. Cic. 13. Fam. 11. Sed tamen separatim promitto, in meque recipio, fore eum tibi & voluptati & usui.
In me recipio & tibi spondeo. Cic. 13. Fam. 18.
Causam capitis recipere. Cic. post Red. ad Quir. 11. i. e. Defendendam suscipere. Idem 4. Verr. 1. Recepi enim causam Siciliæ.
Fidem de aliquo recipere. Cic. 2. Att. 22.
Mandatum recipere. Cic. pro Rosc. Amer. 112. Quid recipis mandatum, si aut neglecturus, aut ad tuum commodum conversurus es?
Officium receptum persolvere. Cic. 7. Verr. 112. Quum & Populo Romano satisfactum, & receptum officium Siculis necessariis meis erit persolutum.
Onus aliquod recipere. Cic. in Orat. 35. Volo mihi tecum commune esse crimen, ut si sustinere tantam quæstionem non potuero, injusti oneris impositi tua culpa sit, mea recepti.
Recipere, Promittere. Cic 6. Fam. 7. Sed tamen ego filio dixeram, librum tibi legeret & auferret: aut ea conditione daret, si reciperes te correcturum.
Thermus omnia se facturum recepit. Cic. 5. Att. 13.
Recipere alicui. Cic. 5. Att. 13. Ut ego ei coram dixeram, mihique ille receperat Idem 13. Fam. 3. Velim ita tractes, ut mihi coram recepisti.
Inter Recipere, & Suscipere. Recipimus partem, Suscipimus totum, ut ait Asconius in Divinationem Cic. 26. Ego in hoc judicio mihi Siculorum causam receptam, Populi Rom. susceptam esse arbitror. Idem 2. de Orat. 101. In quo est illa quidem magna offensio, vel negligentiæ susceptis rebus, vel perfidiæ receptis.
Recipere & Respuere, contraria. Quintil. lib. 6. cap 5.
Recipere, Approbare. Quintil. lib. 8. de Metonymia loquens, Ex eo quod continetur, usus recepit bene moratas urbes, & poculum epotum, seculum fœlix. Budæus.
Cognoscere & recipere. Cic. 1. Tusc. 3. Sero igitur a nostris poetæ vel cogniti vel recepti.
Recipere, Extinguere, prosternere. Virg. 9. Æn 348.

Pectore in adverso totum cui cominus ensem
Condidit assurgenti, & multa morte recepit.

Nonius.
Recipere, Revocare. Lucil. lib 29. Primum ea adverso, si quod est cœnaculum, quo recipiat te. Virg. 2. Æn. 524

——sic ore effata recepit
Ad sese.

Cic. 3. Off. 45. Qui quum ad diem se recepisset, admiratus eorum fidem tyrannus.
Recipi in cibum, vel in mensas, dicitur herba, vel avis, quum recipitur pro cibo. Plin. lib. 22. cap. 22. Scolymon quoque in cibos recipit Oriens. Et lib. 10. cap. 26 Africæ novissimæ sunt peregrinarum avium in mensas receptæ propter ingratum virus.
Recipere in mores, Observatione quadam, non legibus confirmare. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Receptum est, impersonale, pro Approbatum est, ut ait Budæus. Plin. lib. 28. cap. 2. Quin & absentes tinnitu aurium præsentire sermones de se, receptum est.
Ratione falsa receptum est. Lucret. lib 1. 378.
RECEPTUS, a, um. Partic. [illegible] Recepti in civitatem dicuntur, Qui cum suffragio cives sunt effecti, ut apud Livium sæpe legitur. Et, Receptus mos est, Quem sponte civitas alienum ascivit.
Ex facili nulloque urgente receptus. Lucan. lib. 4 46.
Cælo receptus. Quintil. lib. 3. cap. 7.
Sede cælesti receptus. Ovid. 3 de Pont 5 53.
Amans receptus tota nocte. Propert. lib. 2. 14. 28.
Ensis receptus pectore. Senec. Thyest. 8.

——frugesque receptas
Et torrere parant flammis, & frangere saxo.

i. e. Liberatas, inquit Servius, ut, Medioque ex hoste recepi. Virg 6 Æn. 111.
Receptus mos, est, Quem sua sponte civitas alienum adscivit. Festus.
Persuasio publice recepta. Quintil. lib. 3. cap. 7.
Preces receptæ. Stat. 4 Sylv. 1. 9.
Somnus receptus parte oculorum. Ovid. 1. Met. 686.
Verba aure recepta. Ovid 4. de Pont. 4 14.
RECEPTUM, i. n [illegible] Cic. 2. Philipp. 79. Promissum & receptum intervertit, ad seque transtulit.
Promisso ac recepto suo satisfacere. Cic. 7. Verr. 138.
RECEPTUS, ûs. m. [illegible] Liv. 8. 10. Brevitate ipsa loci, facilique receptu in tam propinqua castra, haud ægre militem a multa cæde est tutatus.
Receptui canere, est Tuba e prælio exercitum removere. [illegible] Cic. 12. Philipp. 8. Quis enim revocante & receptui canente Senatu properet dimicare?
Per translationem, pro Discedere & abire. Cic. 3 Tusc. 33 Vetat igitur ratio tueri molestias, abstrahit ab acerbis cogitationibus hebetem aciem ad miserias contemplandas: a quibus quum cecinit receptui, impellit rursum & incitat ad conspiciendas, totaque mente contrectandas varias voluptates.
Receptui signum dare. Liv. 2. 62.
Receptui signum, aut revocationem a bello audire. Cic. 13. Philipp. 15.
Receptus pertinacis sententiæ, apud Livium lib 4 57 pro Resipiscentia a sententia pertinaci. Alia constructione, lib. 28 Receptus a malis consiliis.
Receptus, [illegible] Locus in quo se tuto recipit exercitus, & sine periculo hostem expectare potest Virg. 11. Æn. 527.

Planities ignota jacet, tutique receptus.

Habere

Habere aliquem receptum. Cic. 10. Fam. 11.
Amittere receptum. Cic. 8. Att. 19. Neque ex omnibus oppidis contrahere copias expedit, ne receptum amittam.

Receptio, ōnis. f. [ἐκδέξις] Plaut. Asin. 5. 2. 70. Quid tibi huc receptio ad te est meum virum? i. e. Quare recipis ad te virum meum?

Reciperatio, ōnis. f. est, ut ait Gallus Ælius, quum inter populum, & reges, nationesque & civitates peregrinas lex convenit, quomodo per reciperatores reddantur res reciperenturque, resque privatas inter se persequantur. Festus.
Reciperationem Turnebus esse dicit, quum inter populos lex convenit, quomodo res repetantur recuperenturque. σύμβολα, si credimus Suidæ, appellat Demosthenes 7. Philipp. quæ pacta convecta sunt civitatum inter se, quibus jura civibus ultro citroque redduntur. Hæc ille.

Receptor, ōris. m. [ὑποδέκτης] Qui latrones, eorumque surrepta recipit, occultatque. Cic. pro Milon. 51. Sustinuisset hoc crimen primum ipse ille latronum occultator & receptor locus, dum neque multa solitudo indicasset, neque cæca nox ostendisset Milonem. Metius Jurisconf. ait. De receptoribus, Pessimum, inquit, genus est receptorum, sine quibus latere nemo diu potest.
Prædarum receptor. Tacit. 4. Ann. 23.

Receptrix, icis. f. [ὑποδέκτεια] Cic. 6. Verr. 17. Tua inquam, tua Messana, tuorum adjutrix scelerum, libidinum testis, prædarum ac furtorum receptrix.

Receptibilis, e. August. de Trin. 5. 13. Nostra scientia est amissibilis & receptibilis.

Receptitius, a, um. Quod reservatur. Unde, Receptitius servus appellatus est, Nuptæ mulieris proprius, quem scilicet quum dotem marito daret, sibi reservavit. Quoties enim mulier in danda viro dote, aliqua ex suis bonis retinet, nec ea ad virum transmittit, recipere ea dicitur. Cato apud Gell. lib. 17. cap. 6. V. Recipere, pro Excipere ad usum suum.
Receptitia dos apud Caium l. 31. §. 2. D. de mort. caus. donat.

Recepto, [ὑποδέχομαι] āre. frequentat. Ter. Heaut. 5. 2. 15. Ibi tuæ stultitiæ semper erit præsidium Clitipho, victus, vestitus, quo in tectum te receptes. Idem Hec. 5. 1. 16. Meum receptas filium ad te Pamphilum. Liv. 5. 8.
Animam receptare. Lucret. lib. 3. 504.
Sinu suo cuncta receptat natura. Lucan. lib. 7. 810.
Receptare, Concedere, probare. Lucret. lib. 1. 669.
Scilicet ex ulla facere id si parte receptent,
Occidet ad nihilum, &c. Codices veteres habent Reparcent, plane mendose, ut ait Lambin.

Receptatio, ōnis. f. Ammian. Marcell. lib. 20. sub fin. Sed varia est lectio, de qua V. Valef. in loc.

Receptātor, ōris. m. Qui fures, eorumque furta domi suæ receptat, seu recipit & occultat. Vulgus *Recelatorem* vocat. Ulpian. ff. de incend. ruin. naufrag. &c. Non tantum autem qui rapuit, verum is quoque qui recepit, ex causis supra scriptis tenetur: quia receptatores non minus delinquunt, quam aggressores.
Receptator hostium atque defensor. Flor. 3. 10. 9.
Ille latronum occultator & receptator locus. Cic. pro Milon. 50.

Receptācŭlum, i. n. [ὑποδοχή, δοχεῖον, ἐμπυρτάειον] Confugium. Cic. 7. Verr. 58. Illud tibi oppidum receptaculum prædæ.
Receptaculum omnium purgamentorum urbis. Liv. 1. 56.
Nisi illud & rei frumentariæ subsidium, & receptaculum classibus nostris pateret. Cic. 4. Verr. 3.
Receptaculum animi corpus. Cic. 1. Tusc. 52. Corpus quidem quasi vas est, aut aliquod animi receptaculum.
Mors æternum nihil sentienti receptaculum. Cic. 5. Tusc. 117.
Cibi receptaculum ventriculus. Lactant. de Opific. Dei, cap. 11.

Receptorius, a, um. Tertull. de Ref. carn. cap. 27. Locus receptorius.

Receptorium, i. n. Idem ac Receptaculum. Sidon. 5. Epist. 17. Nunciatum est progredi Episcopum de receptorio.

Recīprŏcus, a, um. Adj. [παλίνδρομος, ἀντίστροφος] dicitur Quod eo redit unde prodiit. Spiritus reciprocatur quum rursum resorbetur. Et, Unda a litore excussa, rursus litus alluens, reciprocari dicitur. Et, Horæ reciprocantur, quum expleto legitimo cursu, rursum ad pristinum ordinem redeunt. Haud aliter Pronomina reciproca ad id unde prodierant revocantur. Hæc Erasmus. Varro de L. L. 6. 5. A recipiendo derivat reciprocum, qui esse asserit, id quod aliunde profectum, redit eo unde profectum est.
Amnis reciprocus, Refluus. Plin. lib. 9. cap. 57. Idem lib. 5. cap. 4. Tertius sinus dividitur in geminos, duarum Syrtium vadoso ac reciproco mari diros.
Argumenta reciproca, Græcis ἀντιστρέφοντα dicta, vitium sunt in oratione longe maximum, quum scilicet argumentum propositum referri contra convertique in eum potest, a quo dictum est, & utrunque pariter valet, quale est illud pervulgatum Protagoræ, de quo Gell. lib. 5. cap. 10. V. & lib. 9. cap. 16.
Motus reciproci. Sen. Herc. fur. 12.
Tela reciproca. Varro, Reciproca tendens nervo equino concita tela. Quod sic accipit Turnebus, quum arcus tenditur, sagitta ad nos versus trahitur, quæ mox, dum mittitur, in eam partem, unde trahebatur redit, idque est quod reciprocum appellat.
Tethys reciproca. Sil lib. 3. 60.

Recīprŏco, [ἀντιστρέφω, παλινδρομέω] āre. Repetere, reflectere, remittere, retrogredi. Liv. 21. 57. Quum jam spiritum intercluderet, nec reciprocare animam sineret, aversi a vento parumper consedere. Cic. 1. de Divin. 10. Siquidem ista sic reciprocantur, ut si divinatio sit, dii sint: & si dii sint, sit divinatio. Idem 3. de Nat. Deor. 24. Quid Chalcidico Euripo in motu identidem reciprocando putas fieri posse constantius? Liv. 28. 30. Quinqueremem satis credens deprehensam rapido in freto in adversum æstum reciprocari non posse.
Reciprocare cœpit mare, magno tractu aquis in suum fretum recurrentibus, reddebatque terras paulo ante profundo salo mersas. Curt. lib. 9.

Reciprocare manu telum. Gell. lib. 9. cap. 50.
Reciprocantes aquæ. Flor. lib. 2. cap. 8.
Reciprocata vicissitudo. Arnob. lib. 2. advers. Gent. Cujus est autem pudoris, maledicti & criminis loco dare ea, quæ in te possint reciprocata vicissitudine retorqueri?
Reciprocare item, pro Recipere. Nonius, Reciproca animum, inquam, odiose. Ennius Andromeda, Riscus (alii risus) prorsus reciprocat, fructus feram.

Reciprocatio, ōnis. f. [ἀντιστροφή] Retrogressio. Plin. lib. 8. cap. 52. Quum circumactum angustiæ non caperent, nec reciprocationem longitudo in exilitate cæca. Idem lib. 9. cap. 8. Observata æstus reciprocatione. Idem lib. 11. cap. 24. Longitudo fili a culmine, ac rursus a terra per illud ipsum velox reciprocatio.

Recisamentum, **Recisio**, **Recisus**. V. RECIDO.

Recĭto, [λέγω, ἀπαγγέλλω, ἀναγινώσκω] āre. ex Re & cito, are. compositum; Scripturam clara voce, ut alii audiant, intelligantque, legere. Cic. 4. Verr. 23. Quid ego nunc hic Sext. Pompeii Chlori testimonium recitem?
Recitare identidem. V. IDEM.
Clare recitare. Plaut. in Perf. 4. 3. 30.
Carmen recitare. Ovid. 3. de Pont. 5. 39.
Edictum recitare. Cic. pro Quint. 39.
Literas in senatu. Cic. 10. Fam. 26. Cave putes ullas literas unquam graviores, quam tuas in Senatu esse recitatas.
Scripta recitant in medio foro. Hor. 1. Serm. 4. 73.
Recitare de, vel ex. Cic. pro Cluent. 135. Cui loco respondere posse vix videor, quod elogium recitasti de testamento Cn. Egnatii patris. Idem 5. Verr. 26. Da quæso scribæ, recitet ex codice.
De tabulis publicis recitare. Cic. pro Flacc. 40.
Recitatus hæres testamento, Factus, pronuntiatus, scriptus. Plin. lib. 7. cap. 52. Apertoque testamento recitatum hæredem minorem funeri instituisse.
Recitare Senatum, aut Senatorem. Cic. pro Domo, 84. Patrem tuum, &c. L. Philippus Censor avunculum suum præteriit in recitando Senatu.
Recitare, Memoriter enuntiare. Quintil. Declamat. 6. At ista legem recitat. De muliere cæca. Cels. lib. 3. cap. 18. Quinetiam recitare, siqua meminerunt, cogendi sunt. De phreneticis.

Recitatio, ōnis. f. [ἀνάγνωσις] Cic. pro Cluent. 141. Crassus tum ita Brutum ultus est, ut illum recitationis suæ pœniteret.
Literarum recitatio. Cic. pro Domo 22.
Item Lectio privata scriptorum ad amicos, ut judicium de iis fieret. Plin. 1. Epist. 13. Possum jam repetere secessum, & scribere aliquid quod non recitem, ne videar, quorum recitationibus affui, non auditor fuisse, sed creditor.

Recitator, ōris. m. [ἀναγνώστης] Cic. 2. de Invent. 139. Neque enim vos scripti sui recitatores, sed voluntatis interpretes fore putavit. Idem pro Cluent. 141. Tres & ipse excitavit recitatores cum singulis libellis.
Acerbus recitator. Hor. de Arte Poet. 474.
Recitatores sunt etiam, Qui in cœtu amicorum scripta sua recitant. Sen Epist. 95. Recitator historiam ingentem attulit minutissime scriptam, arctissime complicatam, & magna parte perlecta; Desinam, inquit, si vultis. Acclamatur, Recita, recita ab his qui illum obmutescere illico cupiunt. Plin. 1. Epist. 13. Subinde sibi nuntiari jubent, an jam recitator intraverit. V. RECITATIO.

Reclāmo, [ἀντιλέγω, ἀντιβοάω, ἀναβοάω] āre. Clamore adversari, non acquiescere, repugnare, refragari. Cic. 6. Verr. 41. Reclamat Sicilia tota, propter cælati argenti cupiditatem, reos fieri rerum capitalium. Ibid. 36. Res agitur in Senatu, vehementer ab omnibus reclamatur.
Ager canenti domino reclamat, Respondet ad vocem. Stat. 4. Sylv. 5. 20.
Fervet iter gemitu, & plangoribus arva reclamant. Stat. 5. Theb. 120.
Æquora scopulis illisa reclamant. Virg. 3. Georg. 261.
Ratio vera reclamat. i. e. Contradicit. Lucret. lib. 1. 617.
Theatra tota reclamant. Cic. 3. de Orat. 194. At in his si paulum modo offensum est, ut aut contractione brevius fieret, aut productione longius, theatra tota reclamant.
Reclamare in libertatem. V. PROCLAMO.
Reclamo tibi pro reo, i. e. Reprobo cum clamore quæ in reum dicis. Plin. 3. Epist. 9.
Reclamari, passivum, pro Objici. Quintil. lib. 12. cap. 1. Nunc de iis dicendum, quæ mihi quasi conspiratione quadam vulgi reclamari videntur.
Ab universo Senatu reclamatum est. Cic. pro Domo 10.

Reclamatio, ōnis. f. [ἀναβόησις] Cic. 4. Philipp. 5. Præclara & luculenta reclamatione vestra factum pulcherrimum Martialium comprobavistis. h. e. Nova acclamatione, iterato clamore. Re, enim (ait Cælius Secundus) hic repetit, non contrarium dicit.

Reclamātor, ōris. m. Apul.

Reclamātrix, īcis. f. Mart. Capel.

Reclamito, [ἀναβοάω] āre. frequent. Cic. pro Rosc. Amer. 66. Magna est enim vis humanitatis, multum valet communio sanguinis, reclamitat istiusmodi suspicionibus ipsa natura.

Reclino, [ἀνακλίνω, κατακλίνω] āre. Ad aliquid flexum esse, incurvari & reflecti. Cic. in Arato, 417.
At Cepheus caput atque humeros, palmasque reclinat. Plin. lib. 29. cap. 3. Candido ovorum in oculis & pili reclinantur ammoniaco trito, admistoque. Cornarius in Diosc. lib. 2 cap. 41. Ex Galeno Reclinantur exponit Agglutinantur.
Reclino, neutrum est apud Senecam in Consolatione ad Mariam, cap. 2. In quem onus imperii reclinaret.

Reclinātus, a, um. Partic. [ἀνακλιθείς] Hor. 2. Carm. 3. 7.
Seu te in remoto gramine, per dies
Festos reclinatum, beâris
Interiore nota Falerni. h. e. Resupinum, recumbentem Porphyr.

Reclinis, e. [ἀνάκλιτος] Idem quod Acclinis, projendens, prominens. Martial. lib. 9. 91.

Sic

Sic in gramine floreo reclinis,
Qua gemmantibus hinc & inde rivis
Curva calculus excitatur unda.

Cubili reclinis. Stat. 1. Sylv. 2. 161.
Pectus recline. Sen. Herc. OEth. 13.
Reclinis in sinu juvenis. h. e. Reclinata. Ovid. 10. Met. 558. De Venere in sinu Adonidis recumbente. Al. leg. Renidens.
Reclinis, & nescio similis Tacit. 13. Ann. 16.
In hisce auctorum locutionibus citatis, veteres quædam Edd. legunt Reclivis.

Reclinatorium, i. n. V. Barthii Adversf. 35. 23.

Reclūdo, si, sum, [ἀνοίγω] ĕre. Aperire. Plaut Capt. 4. 4. 10. Cellas refregit omnes intus, reclusitque armarium. Virg. 8. Æn. 144.

Infernas reseret sedes, & regna recludat
Pallida.

Artus recludere. Sil. lib. 1. 120.
Cælum luce æstiva. Virg 4. Georg. 52.
Ensem. Virg. 4. Æn. 646.
Jugulum recludere, Aperire. Ovid. 7. Met. 285.
Occulta recludere, Prodere. Stat. 1. Achil. 498.
Operta. Hor. 1. Epist. 5. 16.
Ora fontana recludere, Fonti dare cursum. Ovid. 1. Fast. 269.
Portas. Propert. lib. 3. 19. 24.
Tellus recluditur dente unco Virg. 2. Georg. 423.
Tellure recludere thesauros. Virg. 1. Æn. 362.
Recludere, pro Claudere. Justin. lib. 1. 9. Orthanes per internuntios quærit a filia, quæ inter regias pellices erat, an Cyri regis filius rex esset. At illa nec se scire, nec ex alia posse cognoscere, quia singulæ separatim recludantur.

Reclūdens, entis. Partic. [ἀνοίγων] ut, Virtus recludens cælum. Hor. 3. Carm. 2. 21.

Reclūsus, a, um. Partic. [ἀνεῳγμένος] Apertus. ut, Forea reclusæ. Ovid. 5. Met. 647.
Domo reclusa vigilare. Hor. 2. Epist. 1. 103.

Recoctus, V. recoquo.

Recogito, [ἀναπολέω, ἀναλέγομαι] āre. Iterum atque iterum cogitare. Cic. 2 Q frat. 2. Sic tu mihi videris in Sardinia de forma Minutiana & nominibus Pompeianis in otio recogitasse. Columel. lib. 1. in præfat. Quæ quum animadvertam sæpe mecum retractans ac recogitans, quam turpi consensu deserta exoleverit disciplina ruris.

Recogitatio, ōnis. f. Tertull. de Cast. cap. 4.

Recognosco, nōvi, nĭtum, [ἀναγνωρίζω, ἀναγινώσκω] ĕre. Æstimare significat, & considerare, tractareque, inquit Budæus: In memoriam revocare, vel etiam agnoscere. Cn. Magnus ad Cic. 8. Att. 11. Tuas literas libenter legi: recognovi enim tuam pristinam virtutem etiam in salute communi. Item 4. Verr. 18. Quum illius in Quæstura fugam & furtum recognosceret.
Aliquem penitus recognoscere. Cic pro Deiot. 4. Perturbat me C. Cæsar etiam illud interdum: quod tamen, quum te penitus recognovi, timere desino.
Amorem alicujus erga se in literis. Cic. 12. Fam. 12.
Dona Virg. 8. Æn. 721.
Plura. Ovid. 4. Fast. 418.
Sacra recognosces annalibus eruta priscis Ovid. 1. Fast. 7.
Verba recognoscere. Cic. ad Brut. 16. Verba tua recognosce, & aude negare servientis adversus regem istas esse preces.
Vetera. Cic. in Sallust. 2. Quod nullum vos sciatis novum crimen in Sallustium audituros, sed omnia vetera recognituros.
Recognoscere ex. Cic. 3. Verr. 15. Quæ qualis fuerit, aut meministis, aut ex eo quem sui simillimum produxit, recognoscere potestis.
Reminiscendo recognoscere. Cic. 1. Tusc. 57. Bene interroganti respondentem, declarare se non tum illa discere, sed reminiscendo recognoscere.
Recognoscere cum aliquo. Cic. in Catil. 6. Recognosce mecum tandem illam superiorem noctem: jam intelliges multo me vigilare acrius ad salutem, quam te ad perniciem Reipub.
Recognosci ab omnibus. Cognosci, vel Iterum cognosci. Cic. 7. Verr. 71. Alii quum a multis civibus Romanis recognoscerentur, ab omnibus defenderentur, securi feriebantur.
Recognoscere, Opus compositum emendandi aut limandi, aut reprehendendi causa revidere, inquit Sipontinus. Cic. 3. de Legib. 37. Quamobrem quoniam non recognoscimus nunc leges R. P. sed aut repetimus ereptas, aut novas scribimus. Idem 4. Verr. 190. Hæc omnia summa cura & diligentia recognita & collata, & ab hominibus honestissimis obsignata sunt.
Decretum recognoscere, Retractandi, vel emendandi causa cognoscere & videre. Cic. pro Corn. Balb. 11. Nos Cn. Pompeii decretum, judicium de consilii sententia pronuntiatum recognoscemus?
Recognoscere in consilio. Cic. 4. Verr. 30. Quum hos sibi quæstus constituisset magnos, atque uberes ex iis causis, quas ipse instituerat in consilio, hoc est cum sua cohorte recognoscere. Alii legunt Cognoscere.
Explorare & recognoscere. Columel. lib 1. cap. 8. Panis, potionisque bonitatem gustu suo exploret: vestem, manicas, pedumque tegmina recognoscat. i. e. Recenseat.
Supellectilem pecuniamque omnem recognovit. Curt. lib. 1.
Recognoscere equitum turmas, pro Recensere. Suet. in Octav. cap. 37. Idem in Calig. cap. 16. Equites Romanos severe curioseque, nec sine moderatione recognovit, palam adempto equo quibus aut probri aliquid, aut ignominiæ inesset.

Recognitio, ōnis. f. [ἀνάγνωσις, ἀναγνώρισις] Plin. lib. 11. cap. 30. Et quoniam ex diverso convehunt altera alterius ignara, certi dies ad recognitionem mutuam nundinis dantur. De formicis.
Recognitio eorum quæ in familia sunt. Columel. lib. 11. cap. 1.
Recognitio scelerum suorum. Cic. 6. Verr. 110. Qui tandem illius animus est nunc in recognitione scelerum suorum, quum ego ipse in commemoratione eorum non solum commovear, verumetiam corpore perhorrescam?
Recognitio rei judicatæ. Gallice, *Revision de procez. Revisio processus* a barbaris dicitur. Budæus in forensibus, Instaurativum (inquit) judicium & instauratitium dici potest, quæ *Revisio* vulgo dicitur.

Recolligo, lēgi, lectum, [ἀναλέγομαι] ĕre. In unum colligere. Columel. lib. 8. cap. 5. Confestim circumire oportebit cubilia, ut quæ mota sunt ova, recolligantur. Plin. 9. Epist. 190. ad Quadratum, Postea actionem meam utcunque potui, recollegi, addidi multa.
Annos primos recolligere. Ovid. 7. Met. 216.
Animum alicujus recolligere, qui est in alterum offensior, [ἐξιλάσκειν] Cic. 1. Att. 4. Quod scribis, etiam si cujus animus in te esset offensior, a me recolligi oportere: quid dicas, nequid id neglexi, sed est miro quodam modo affectus l. e. Corrigi, revocari ab ira, inquit interpres.
Ignes sparsos recolligit. Lucan lib. 1. 157.
Se recolligere dicitur ager, [ἀναλαμβάνειν] Plin. lib. 29. cap. 5. Heraclides contra argentum vivum dedit, & Veneri subinde offensanti, ægrisque se recolligentibus.
Se recolligere a longa valetudine, Resumere & recipere vires. Plin. lib. 23. cap. 7.
Vires recolligere longa ægritudine. Plin. lib. 24. cap. 6.

Recōlo, āre. Iterum colare. Scribon. Largus, Comp. 268. Postea recolare per linteum duplex.

Recŏlo, colui, cultum, [ἀνακαινίζω] ĕre. Rursum colere, Desertum agrum rursus colere. Liv. 27. 5. Omnes in urbes, in agros suos reductos, arare, serere, desertam recoli terram. Tacit. 3. Ann. 72. Quo tum exemplo Lepidus, quanquam pecuniæ modicus, avitum decus recoluit. h. e. Restituit, renovavit. Idem 1. Hist. Et recens ab exilio reversos nobiles adolescentulos avitis ac paternis sacerdotiis in solatium recoluit. h. e. Rursus coluit, decoravit, honoravit.
Recolere, [ἀναλογίζεσθαι, ἀναμιμνήσκεσθαι] Repetere, meditari, & mente tractare. Diomedes, Supercil ut singula recolendo, memoria tenus mandentur, ne frustra cum tempore evanescant. Cic. pro Arch. 13. Quantum alii tribuunt tempestivis conviviis, quantum denique aleæ, quantum pilæ: tantum egomet mihi ad hæc studia recolenda sumpsero. Idem 13. Philipp. 45. Quæ si tecum ipse recolis, æquiore animo, & majore consolatione moriere.
Studio recolere. Virg. 6. Æn. 681.

Inclusas animas, superumque ad lumen ituras
Lustrabat studio recolens. i. e. Circumibat studiose retractans. Servius.

Artes inter se recolere, Exercere. Cic. 1. de Orat 2. Neque vero nobis cupientibus atque optantibus fructus otii datus est ad eas artes quibus a pueris dediti fuimus, celebrandas, interque nos recolendas.
Intermissa recolere. Liv. 39. 24. Vectigalia regni non fructibus tantum agrorum, portoriisque maritimis auxit, sed metalla etiam & cætera intermissa recoluit, & nova multis locis instituit.
Ingenia recolere. Plin 7. Epist. 9. Ut enim terræ variis mutatisque seminibus, ita ingenia nostra nunc hac nunc illac meditatione recoluntur. i. e. Poliuntur, renovantur.

Recultus, a, um. Partic. [ἀναγεωργηθεὶς] ut, Humus reculta. Ovid. 5. Met. 647.

Recomminiscor, ĕris, [ἀναμιμνήσκομαι] isci. Reducere in memoriam. Plaut. Trin 4 2. 70. Literis recomminiscar.

Recompōno, ĕre. Iterum componere & colligere. Ulpian. in l. 25. Argumento. §. Margarita, Sed si in hoc sunt soluti, ut recomponantur: ornamentorum loco sunt De lapillis & margaritis.

Recompositus, a, um. Partic. [ἀνασυνθετὸς] Idem quod Rursus compositus. Ovid. 1. Amor. 7. 68.

Pone recompositas in statione comas.

Reconcilio, [καταλλάσσω, ἀναλλάσσομαι] āre. In gratiam restituere. Liv. 35. 19. Non movit modo talis oratio regem: sed etiam reconciliavit Annibali. Cic. 6. Att. 7. Cicero Q. filius pie sane, me quidem certe multum hortante, sed currentem animum patris sui, sorori tuæ reconciliavit.
Alienare & Reconciliare, contraria. Cic. de Provinc. Cons. 21. Tuus pater Philippe, nonne uno tempore cum suis inimicissimis in gratiam rediit, quibuscum omnibus eadem Respub. reconciliavit quæ alienarat?
Animos populi sibi reconciliare. Liv. 1. 27.
Civitates reconciliare. Plin. in Paneg. O vere Principis, atque etiam Consulis, reconciliare æmulas civitates.
Existimationem reconciliare, pro eo quod est Recuperare. Cic 2 Verr. 2. In quo reconciliare existimationem judiciorum amissam possetis.
Filium reconciliare domum, h. e Tantum efficere ut reducatur filius domum. Plaut. Capt. prol. 33.
Gratiam cum aliquo. Curt. lib. 10.
Gratiam veterem. Cic. 1. Att. 9. Eo accedebat hortator assiduus Sallustius, ut agerem quam diligentissime cum Luceio de vestra vetere gratia reconcilianda
In gratiam reconciliari. Cic. pro Domo 129. Inimici in gratiam reconciliabantur.
Reducit, reconciliat, restituit in gratiam. Cic. de Provinc Cons. 23. Hic me meus animus in Rempub. pristinus cum C. Cæsare, reducit, reconciliat, restituit in gratiam.
In libertatem reconciliare. Plaut Capt. 3. 4. 45
Novi conciliantur, Reconciliantur antiqui, inquit Festus.
Pacem reconciliare. Liv. 42. 46.

Reconciliatus, a, um. Partic. [καταλλαγεὶς] Cic 1. Fam. 2. Videbatur enim reconciliata nobis voluntas Senatus esse.
Fructus libertatis reconciliatus. Cic. Anteq iret in exil. 1. Etsi majores vestri eos imperatores qui militum virtute, hostium fregerunt furorem, jucundissimo fructu libertatis reconciliato, non solum statuis dignos putaverunt.

Reconciliata & Nunquam imminuta gratia, contraria. Cic. 5. Fam. 2. Quod scribis de reconciliata nostra gratia, non intelligo cur reconciliatam esse dicas, quæ nunquam imminuta est.

RECONCILIATIO, ōnis. f. [καταλλαγή, ἀνάκλησις] Cic. pro Cluent. 100. Irridebatur hæc illius reconciliatio, & persona viri boni suscepta.

Reconciliatio gratiæ, vel concordiæ. Cic. 3. in Catil. 25. At illæ tamen omnes dissensiones, quarum nulla exitium Reipub. quæsivit, ejusmodi fuerunt, ut non reconciliatione concordiæ, sed internicione civium dijudicatæ sint.

Gratiarum reconciliationes. Cic. Post redit. ad Quirit. 13.

RECONCILIĀTOR, ōris. m. [καταλλακτήρ, ἱλαστήριος] Liv. 35. 45. Phaneas reconciliatore pacis & disceptatore de iis, quæ in controversia cum Pop. Rom. essent, utendum potius Antiocho censebat, quam duce belli.

RECONCINNO, [ἀνασκευάζω, [illegible]] āre. Denuo vel rursum concinnare, hoc est Expolire. Plaut. Men. 2. 3. 72. Ad phrygionem ut referam, ut reconcinnetur. Cic. 2. Q. frat. 6. Tribus locis ædifico: reliqua reconcinno. Varr. 3. de R. R. cap. 16. Hoc faciundum secundum alvos, ut reconcinnatæ ad suum quæque opus & domicilium redeant.

Reconcinnatur, passive. Cæs. 2. Bell. Civil. 15. Diuturni laboris detrimentum solertia & virtute militum brevi reconcinnatur.

RECONDO, condĭdi, condĭtum, [ἀποτίθεμαι] ĕre. Reponere, contegere. Cic. 2. de Nat. Deor. 108.

Hoc caput hic paulum sese subitoque recondit. Ex Arato.

Plin. lib. 7. cap. 53. Flammæ vi e rogo ejectus, recondi propter ardorem non potuisset.

Caput strato recondere. Ovid. 11. Met. 649.

Gladium recondere in vaginam. Cic. 2. de Invent. 14. Gladium prope oppositum e vagina eduxit, & illum alterum occidit, nummos abstulit, gladium cruentum in vaginam recondidit.

Gladium lateri. Ovid. 12. Met. 482.

Glandem recondere tabulatis fumo, vel cisternis in aquam. Columel. lib. 7. cap. 9.

In vasis aliquid recondere. Columel. lib. 12. cap. 15.

In aliquem locum se recondere. Quintil. lib. 10. cap. 3.

Interius recondere venerem. Virg. 3. Georg. 137.

Nummos aurumque. Hor. 2. Serm. 3. 109.

Oculos erigere, & Recondere, opposita. Ovid. 4. Met. 146.

Opes recondere. Ovid. 1. de Arte Am. 628.

Mens aliqua sic recondidit, e quibus memoria oritur. Cic. 4. Acad. 30.

Multi præterea, quos fama obscura recondit. Virg. 5. Æn. 362.

Uvas recondere in amphoras. Plin. lib. 12. cap. 16. Uvas contegunt, & ita in amphoras recondunt.

RECONDITUS, a, um. [ἀπόθετος, ἀποκείμενος] Partic. Plin. lib. 10. cap. 33. Merops vocatur, genitores suos reconditos pascens.

Clausum & reconditum. Cic. 6. Verr. 42. Statuerunt se nihil tam clausum, neque tam reconditum posse habere, quod non istius cupiditati apertissimum, promptissimumque esset.

Quod cælari oportebat, habebant sepositum & reconditum. Cic. 6. Verr. 23.

Ægyptus recondita. Cic. 2. de Lege Agr. 41. Quid Alexandria, cunctaque Ægyptus! ut occulte latet? ut recondita est?

Angulus reconditus ac derelictus. Cic. 5. Verr. 193. Angulum mihi aliquem eligas provinciæ reconditum ac derelictum.

Ars. Cic. 1. de Orat. 8. Studia quæ reconditis in artibus versantur.

Cæcubum reconditum prome. Hor. 3. Carm. 28. 2.

Literæ reconditæ. Cic. 15. Fam. 21. Multæ erant & reconditæ literæ. Idem de Clar. Orat. 265. Erant in eo plurimæ literæ, nec eæ vulgares, sed interiores quædam & reconditæ.

Mores reconditi. Cic. 1. de Legib. 26. Tum speciem ita formavit oris, ut in ea penitus reconditos mores effingeret.

Natura recondita. Cic. pro Quint. 59. Vixit enim semper inculte atque horride: natura tristi ac recondita fuit: non ad solarium, non in campo, non in conviviis versatus est.

Saltus reconditi. Catul. 32. 11.

Reconditiora. Cic. 4. Acad. 10. A me enim ea quæ in promptu erant, dicta sunt: a Lucullo autem reconditiora desidero. Cic. 11. Fam. 20. Ad has literas statim mihi rescribe: tuorumque aliquem mitte, siquid reconditum magis erit.

RECONDŪCO, ĕre. Iterum conducere. Ulpian. in l. Item quæritur. § Qui impleto. D. Locati & conducti, Qui impleto tempore conductionis remansit in conductione: non solum reconduxisse videbitur, sed etiam pignora videntur durare obligato. Quintil. Declam. 12. Vicinarum provinciarum copias reconducit.

RECONDUCTUS, a, um. Plin. 29. 1. Unum agrum ex provincialibus HS ducentis reconductum.

RECONFLOR, [ἀναχωνεύομαι] āri. Rursus conflari. Lucret. lib. 4. 925.

Unde reconflari sensus per membra repente
Possit? h. e. Resuscitari.

RECONVENIO, īre. Actionem contrariam intentare. &

RECONVENTIO, ōnis. f. Voces apud JCtos.

RECŎQUO, coxi, coctum, [ἀνεψέω] ĕre. Iterum coquere. Martial. lib. 11. 46.

Altera non deerunt tenui versata favilla,
Et Velabrensi massa recocta foco.

Recoquere, per translationem, Rursus erudire, polire & formare, tanquam ea quæ iterum coquuntur, ut meliora fiant. Quintil. lib. 12. cap. 6. de Cicerone, Quum jam clarum meruisset inter patronos, qui tunc erant, nomen, in Asiam navigavit: seque & aliis sine dubio eloquentiæ ac sapientiæ magistris, sed præcipue tamen Apollonio Moloni, quem Romæ quoque audierat, reformandum ac velut recoquendum dedit. Cic. de Senect. 83. Quo quidem me proficiscentem haud sane quis facile retraxerit, neve tanquam Peliam recoxerit.

Spicula recoxit. Lucan. lib. 7. 148.

RECOCTUS, a, um. Partic. [ἀνεψηθεὶς, ἔμπειρος] ut, Passum recoctum. Stat. 4. Sylv. 9. 38.

R E C

Recocti aulici, i. e. (inquit Budæus) Veteratores, & consummati.

Senex recoctus. Catul. 5. 5. i. e. Qui sæpius eundem magistratum gessit. Victorius in Variis lectionibus significari putat, senem illum studio & artificio quodam senectam exuisse, & quasi iterum juvenem factum exquisito cultu corporis

Scriba recoctus. Hor. 2. Serm. 5. 55.

Recocti dicuntur scribæ, qui sæpius pro Consulibus ad provincias missi, exercitatiores facti sunt ex ipsa frequentia & ipso usu. Acron. Lambinus vero sic: Recoctum scribam appellat, vel quod ex quinque viro refectus erat scriba, quod munus ante quinque viratum gesserat: vel quia hic Coranus, quanvis aliquantum esset ætate provecta, ita firmus erat tamen, & validus, ut recoctus esse videretur. Nota autem est omnibus de Æsone a Medea recocto fabula. Alii Recoctum, Vafrum & callidum interpretantur, per translationem. Hæc ille. V. Drakenb. ad Sil. 7. 41.

RECORDOR, [ἀναμιμνήσκομαι] āri. Rursus in cor revocare, vel iterum rem cordi dare, hoc est in mentem revocare, reminisci. Cic. 1. Tusc. 57. Ex quo effici vult Socrates, ut discere nihil aliud sit, quam recordari. Hor. 2. Epist. 2. 145.

Quocirca mecum loquor hæc, tacitusque recordor. Ovid. 13. Met. 705.

Inde recordati Teucros, a sanguine Teucri
Ducere principium.

Recordor hujus rei. Cic. pro Planc. 69. Hujus meriti in me recorder.

Recordor hanc rem. Cic. de Senect. 79. Ut pedestres navalesque pugnas, ut bella a se gesta, triumphosque recordentur. Idem 2. de Lege Agrar. 72. Est operæpretium diligentiam majorum recordari.

Si rite audita recordor. Virg. 3. Æn. 107.

Benefacta priora recordari. Catul. 74. 1.

Verbera, secures, & cruces recordari. Cic. 5. Verr. 6. Is non tibi plus etiam, quam inimicus esse debeat, quum tua verbera, quum secures, quum cruces ad civium Romanorum supplicia fixas recordetur?

Recordor vocem, vultumque. Virg. 8. Æn. 156.

Et vocem Anchisæ magni, vultumque recordor.

Recordari cum animo suo vitam alicujus. Cic. pro Cluent. 70. Atque hæc Judices, quæ vere dicuntur a nobis, facilius credetis, si cum animis vestris longo intervallo recordari C. Staleni vitam & naturam volueritis.

Recordor anteferre, pro Recordor me antetulisse. Cic. in Orat. 23. Sed ego idem, qui in illo sermone nostro qui est expositus in Bruto, multum tribuerim Latinis, vel ut hortarer alios, vel quod amarem meos, recordor longe omnibus unum anteferre Demosthenem.

Recordari de. Cic. pro Planc. 104. Quoniam istis vestris lacrymis de illis recordor, quas, &c. Idem 1. Tusc. 13. Tu si meliore memoria es, velim scire ecquid de te recordere.

Recordatur quantum. Cic. 6. Verr. 129. Hinc colligere potestis, si recordari volueritis, quanta religione fuerit, eadem specie atque forma signum illud, &c.

Ut recordor, per parenthesin. Cic. 13. Att. 6. Et (ut recordor) una, &c.

Recordanda & cogitanda. Cic. pro Syll. 26. Mihi ne ad ea quidem quæ pro salute omnium gessi recordanda & cogitanda quicquam relinquitur temporis.

RECORDANS, antis. Partic. [ἀναμιμνησκόμενος] Cic. 4. Att. 16. O navigationem amandam, quam me hercule ego valde timebam, recordans superioris tuæ transmissionis.

RECORDATIO, ōnis. f. [ἀνάμνησις] Reminiscentia. Cic. 1. Fam. 6. Facile secundo loco me consolatur recordatio meorum temporum.

Conscientia bene actæ vitæ, multorumque beneficiorum recordatio jucundissima est. Cic. de Senect. 9.

Ultimi temporis recordatione & proximi memoria. Cic. de Provinc. Cons. 43.

Acerba sane recordatio veterem animi curam molestiamque renovavit. Cic. 3. de Orat. 1.

Assidua recordatio. V. ASSIDUUS.

Doloris præteriti secura recordatio. Cic. 5. Fam. 12.

Veteris memoriæ non satis explicata recordatio Cic. 1. de Orat. 4.

Fugere recordationes. Cic. 12. Att. 18. Dum recordationes fugio, quæ quasi morsu quodam dolorem efficiunt, refugio a te admonendo.

Subit recordatio. Plin. 1. Epist. 9. ad Fundanum.

RECORDO, āre. ab antiquis usurpatum. Quadrigar. Annal. lib. 5. Is ubi Datium cognovit, & patria (alii patriæ) eum recordavit. Ex Nonio, 7. 65.

RECORDĀTUS, ûs. m. Tertull. de Resur. Carn. cap. 4. Caro recordatui tuo erepta.

RECORRĬGO, ĕre. Senec. Epist. 51. Si modo ante incipimus formare animum nostrum & recorrigere, quam indurescat pravitas ejus.

RECRASTĬNO, [ἀναβάλλομαι] āre. Idem quod Procrastinare, & in diem crastinum differre. Columel. lib. 2. cap. 21. Propter quæ recrastinari non debet, sed æqualiter flaventibus jam sati, antequam ex toto grana indurescant, quum rubicundum colore[illegible]traxerunt, messis facienda est. conf. Plin. 17. 4.

RECREATIO, V. RECREO.

RECREMENTUM, V. RECRESCO.

RECREO, [ἀνακομίζω, [illegible], ἀναζωπυρῶ] āre. Iterum creare. Cic. 2. de Nat. Deor. 10. Atqui & nostrorum augurum, & Hetruscorum, & aruspicum disciplinam P. Scipione, C. Figulo COSS. res ipsa probavit, quos quum T. Gracchus COS. iterum recrearet, primus rogatorum, ut eos retulit, ibidem est repente mortuus.

Recreare carnes, Rursus creare Plin. lib. 34. cap. 15. Præcipua tamen commendatio ejus in hygremplastro ad purganda vulnera fistulasque, & omnem callum erodendum, & rasis ossibus carnes recreandas.

Recreari cum recipit res. Lucret. lib. 5. 278.

Recreare, [ἀνασκιδάζειν] per translationem, pro Instaurare, & quasi novum facere. Plin. Sic enim defecta longis ægritudinibus corpora recreantur. h. e. Restaurantur & reficiuntur. Idem lib. 12. cap. 1. Ea arboribus recreans membra olei liquor, viresque potus vini.

Viribus recreandis, ore, stomachoque mulcendo, &c. Plin. lib. 22. cap. 24.

Recreari & confirmari. Cic. 7. Verr. 178. Posteaquam iste recreari & confirmari visus est, lex statim promulgata est.

Recreari & restitui. Cic. pro Rosc. Amer. 137. Tum vero in isto bello non recreatus, neque restitutus, sed subactus, oppressusque Populus Rom. est.

Recreor ejus nomine. Cic. in Somn. Scip. 1. Cujus ego nomine ipse recreor.

Afflictos bonorum animos recreare. Cic. 1. Att. 13.

Arbor æstiva recreatur aura. Hor. 1. Carm. 22. 17.

Humerum recreare leni vento. Hor. 3. Carm. 20. 13.

Literis amicorum recreari. Cic. 16. Fam. 6.

Literis recreari & sustentari. Cic. 4. Att. 9.

Mentem meam conspectus vester reficit & recreat. Cic. pro Planc. 2.

E morbo recreatus. Cic. Post redit. ad Quir. 4. Tanquam bona valetudo jucundior est eis qui e gravi morbo recreati sunt, quam qui nunquam ægro corpore fuerunt.

Perditum recreare. Cic. pro Lege Manil. 23.

Perditam provinciam erigere & recreare. Cic. 5. Verr. 212.

Se colligere & recreare. Cic. 1. Tusc. 58. Quum se collegit atque recreavit, tum agnoscit illa reminiscendo.

Se ex magno timore recreare. Cic. 3. in Catil. 8.

Veritas debilitata recreatur. Cic. pro Quint. 4. Ut multis incommodis veritas debilitata, tandem æquitate talium virorum recreetur.

Vitam recreare. Lucret. lib. 6. 3.

Vocem recreare. Cic. 2. Att. 23. Et quum recreandæ voculæ causa necesse esset mihi ambulare, hæc dictavi ambulans.

Urbes dirutæ ac pene desertæ per aliquem recreatæ. Cic. 1. Q. frat. 1. 120.

Ex vulnere recreatus. Cic. 2. de Invent. 154.

RECREATIO, ōnis. f. Plin. lib. 22. cap. 23. Ab ægritudine recreationi efficax in cibo.

RECREĀTOR, ōris. m. Tertull. de Anim. cap. 43. Somnus recreator corporum. V. Gruteri Inscript. p. 1095. n. 7.

RECRĔPO, āre. Catul. 64. 59.

Leve tympanum remugit, cava cymbala recrepant. i. e. Crepitum reddunt.

RECRESCO, crēvi, [ἀναφύομαι] ĕre. Rursum crescere. Plin. lib. 11. cap. 37. Cartilago rupta non solidescit. Nec præcisa ossa recresunt. Liv. 26. 41. Vos modo milites favete nomini Scipionum, soboli imperatorum vestrorum, velut accisis recrescenti stirpibus.

Terra aucta recrescit. Lucret. lib. 5. 261.

Luna quater latuit, toto quater orbe recrevit. Ovid. 2. Epist. 5.

RECREMENTUM, i. n. [σκωρία] Idipsum quod recrevit: hoc est, veluti purgamentum & retrimentum alicujus rei. Plin. lib. 18. cap. 16. Farrago ex recrementis farris prædensa seritur. Cels. lib. 6. cap. 8. Ulcera, illinenda sunt aut plumbi recremento, aut cerussa. i. e. Scoria.

Recrementum argenti. Dioscorides lib. 5. cap. 61.

RECRIMINOR, āri. &

RECRIMINATIO, ōnis. f. apud Augustin.

RECRUDESCO, ui, ĕre. Renovari. Tractum a vulneribus, quæ agitatione nimia, vel male purgata, interdum pejora & crudeliora, id est cruda & nova fiunt. Cic. 4. Fam. 6. Nunc autem hoc tam gravi vulnere, etiam illa, quæ consanuisse videbantur, recrudescunt.

Recrudescere dicitur morbus, qui denuo repetit. Curt. lib. 7. non procul ab initio, Recruduit soporatus dolor. h. e. Sopitus.

Nefas recrudescit. Senec. Theb. 1.

Recrudescit seditio. Liv. 6. 18.

Recruduit pugna. Liv. 10. 19.

RECTA, RECTE, RECTIO, RECTOR, RECTUS. V. REGO.

RECŬBO, ui, itum, [ἀνάκειμαι] āre. Quiescere, jacere. Virg. 1. Ecl. 1.

Tityre, tu patulæ recubans sub tegmine fagi. Cic. 1. de Divin. 57. Eum primo perterritum somnio surrexisse: dein quum se collegisset, idque visum pro nihilo habendum esse duxisset, recubuisse. h. e. Rursus cubuisse.

Sub qua nunc recubas arbore, virga fuit. Ovid. 2. de Arte Am. 342.

Toro Tyrio recubare. Tibul. lib. 1. 2. 77.

Recubare & considere. Columel. lib. 7. cap. 3.

RECŬBANS, antis. Partic. [ἀνακείμενος] Cic. 3. de Orat. 60. Sed in hortulis quiescet suis, ubi vult, ubi etiam recubans molliter & delicate nos avocat a Rostris, &c.

Solo recubans. Virg. 3. Æn. 392.

RECŪDO, di, sum, [ἀνακολάπτω] ĕre. Denuo cudere. Varro, Ut hi solent qui vetera metalla recudunt.

RECUMBO, cubui, cubĭtum, [ἀναπίπτω] ĕre. proprie est Toto corpore jacere, ita scilicet composito, ut facilius somnum capere possis. Interdum tamen pro Accumbendi verbo usurpatur. Hor. 1. Epist. 5. 1.

Si potes Archaicis conviva recumbere lectis, &c. Plin. 4. Epist. 22. Cœnabat Nerva cum paucis, Veiento proximus, atque etiam in sinu recumbebat. Martial. lib. 2. 19.

Debet Aricino conviva recumbere clivo,

Quem tua fœlicem Zoïle cœna facit.

Recumbere mecum, tecum, secum. Plin. Epist. 200. Recumbebat mecum vir egregius Fidius Rufinus, super eum municeps ipsius.

Recumbere, pro Recubare, & jacere. Plin. lib. 17. cap. 22. Adeo non recumbat in eo, nec delicate se spargat. Cic. 2. de Orat. 287. Ut M. Lepidus quum cæteris in campo exercentibus in herba ipsa recubuisset, Vellem hoc esset, inquit, laborare.

Humo recumbere. Ovid. 14. Met. 100.

Cervia collapsa in humeros recumbit. Virg. 9. Æn. 434.

Ipsa sibi est oneri cervia, humeroque recumbit. Ovid. 10. Met. 195.

Onus recumbit in partes proclinatas. Ovid. 2. Trist. 84.

Recumbunt jugera. Martial. lib. 4. 64.

RECUBITUS, us. m. (ἀνάπτωσις) Plin. lib. 24. cap. 13. Itemque baculum ex ea factum, in quodvis animal emissum, etiamsi citra ceciderit defectu mittentis, ipsum per sese recubitu propius adlabi.

RECUPĔRO, [ἀνακτάομαι, ἀνακομίζομαι, ἀναλαμβάνω] āre. a Recipio derivatur, ut ait Sipontinus: vel forsan a Reci, antiquo pro Re, & Paro; significat Recipiendo parare, vel Rem amissam rursus acquirere. Cæs. 3. Bell. Civil. 91. Quo confecto, ille suam dignitatem, & nos nostram libertatem recuperabimus. Cic. 4. Verr. 86. Victoriam recuperare. Liv. 1. 45. Recuperare imperium.

Consumpta replere, & erepta recuperare, Cic. pro Muren. 50.

Judicio suum recuperare. Cic. 5. Verr. 35. Ille autem unde oblatum est, judicio suum recuperare nullo modo potest.

Gloriam. Tacit. 3. Hist.

Veterem belli gloriam. Cæs. 7. Bell. Gall. 1.

Jus suum. Cic. 15. Att. 13.

Aliquam honestatis suæ partem recuperare. Cic. pro Cluent. 120.

Libertatem. Corn. Tacit. 2. Ann. 45.

Somnum interruptum. Suet. in August. cap. 78.

Vires. Tacit. 3. Hist. 22. Et recuperatis cibo somnoque viribus, confectum, algore, &c.

Recuperare aliquem per. Cic. 1. Q. frat. 2. Idem 13. Fam. 73. Ego si hominem per te recuperaro, summo me beneficio affectum arbitrabor.

Recuperare se, &c. Cic. 14. Fam. 1. Quem ego diem si videro, & si in vestrum complexum venero, ac si & vos & me ipsum recuperaro.

Respub. se adhuc tantummodo ulta est, nondum recuperavit. Cic. 2. Philip. 113.

Scribitur & interdum Reciperare. Varro de R. R. 1. 13. Se quiete reciperare. Et eodem modo Tacit. 12. Ann. 34. Reciperandæ libertatis initium. Et 2. Hist. 24. Gloriam reciperare.

RECUPERATIO, ōnis. f. [ἀνάκτησις, ἀνακομιδή] Cic. 10. Philip. 20. Ita præclara est recuperatio libertatis, ut ne mors quidem sit in repetenda libertate fugienda.

Recuperatio, quæ & Reciperatio. V. Reciperatio, in RECIPIO.

RECUPERĀTOR, ōris. m. dicebatur ille cui Prætor jurisdictionem mandabat privatarum causarum, qui Delegati judices postea appellari cœpti sunt a recentioribus, ut ait Budæus. Plaut. Bacch. 2. 3. 36. Postquam quidem Prætor recuperatores dedit. Quintil. Etenim recuperatoris non ea sola vis est, quæ ad corpus nostrum, vitamque pervenit, sed etiam multo major ea quæ periculo mortis injecto, formidine animum perterritum, loco, spe & statu certo dimovet.

Sublatus e numero recuperatorum. Cic. pro Flacc. 11.

Sumere recuperatores. Liv. 43. 2.

Recuperator a Judice distinguitur proprie loqui volentibus. Cic. 5. Verr. 28. De conventu nullum unquam judicem, neque recuperatorem dedit. Idem pro Cecin. 8. At si quis mihi hoc judex, recuperatorve dicat, Potuisti enim, &c.

Recuperatores (inquit Budæus in Forensibus) hodie Judices commissarii vocantur.

RECUPERATORIUS, a, um. Adj. Quod ad recuperatorem pertinet. Cic. 2. de Invent. 60. Non enim oportet in recuperatorio judicio ejus maleficii, de quo inter sicarios quæritur, præjudicium fieri.

Judicium recuperatorium, i. e. Commissariorum cognitio. Bud. in Forens. Adde Plin. 5. Epist. ult. & Suet. Vesp. cap. 3.

RECUPERATIVUS, a, um. ut, Status recuperativus. Aggen. Urb. de Limit. p. 63. edit. Goes.

RECŬPIO, ivi, itum, [ὑπερποθέω] ĕre. Valde cupere. Plaut. Capt. 4. 2. 76. Quin ita faciam, ut recupias facere sumptum, etsi ego vetem. Sed Gronovius legit, Ut te cupias.

RECŪRO, [ἀνακομίζω] āre. Diligenter curare. Plin. lib. 13. cap. 12. Quæ non esset ita recurata, in suo mansit amphitheatrica.

Ocymo se recurare. Catul. 45. 15. al. Procurare.

RECURRO, curri, cursum, [ἀνατρέχω, παλινδρομέω] ĕre. Rursum currere. Ter. Adelph. 4. 1. 10. Nunc ubi me illic non videbit, jam huc recurret, sat scio. Cic. 14. Fam. 3. Desippo quoque ita imperavi, statim ut recurreret.

Recurrere cursum ad aliquem. Plaut. Cist. 2. 3. 50.

Recurrere ad. Cic. 2. Att. 12. Quare quanquam jam teipsum expecto, tamen isti puero quem ad me statim jussi recurrere, da ponderosam aliquam epistolam.

Ad suos auctores recurrere, quod vulgo dicunt, *Avoir recours contre son aucteur, ou vendeur.* Papyrius Justus in l. Imperator. §. 1. De de administr. rer. ad Remp. pertinent.

Ad initia recurrere Luna dicitur, quum renovatur. Cic. 2. de Nat Deor. 51. Lunæ species mutatur tum crescendo, tum defectionibus ad initia recurrendo.

Ad rationem eam recurrunt. Quintil. lib. 1. cap. 6.

In arcem recurrere. Liv. 4. 55. Cic. 13. Att. 45. Equidem Cal. in Tusculanum recurram.

In contrarium recurrere dicuntur argumenta, quæ retrorsum aut reciproce valent. Quintil. lib. 5. cap. 9.

In contrarium recurrere. Quintil. lib. 5. cap. 9.

Recurrere eodem. Columel. lib. 8. cap. 14.

Aqua versa recurret ad fontem. Ovid. 5. Epist. 30.

Hyems nequa versa recurrat & metuit. Ovid. 2. Fast. 854.

Luna recurrit. Tibul. lib. 2. 4. 18.

Opus inceptum sæpe recurrit. Ovid. 3. de Arte Am. 360.

Recurrere, cum dativo. ut, Recurrit memoriæ hominum. Plin. in Paneg. Etenim ut nomine Augusti admonemur ejus, cui primum dicatum est: ita hæc Optimi appellatio, nunquam memoriæ hominum sine te recurret.

Recurrere, cum ablativo. ut, Recurrere rure. Hor. 1. Serm. 2. 127.

Recurrens, entis. Partic. [ἀνατρέχων] ut, Sol recurrens. Virg. 7. Æn. 100.
Anni recurrentes. Hor. 2. Epist. 1. 147.

Recursus, ûs. m. [ἀναδρομή] Plin. lib. 16. cap. 25. Natales pomorum recursus annuos versicolori nuntio promittunt. Liv. 26. 42. Ut subeunti sæpe ad mœnia urbis recursus pateret.
Ad bonam valetudinem recursus facilis. Celsf. lib. 4. cap. 4. Si vero his morbus levatus, jamque fauces & cibum & spiritum capiunt, facilis ad bonam valetudinem recursus est.
Ad pristinum militiæ ordinem recursus. Val. Max. lib. 2. cap. 2. de Senatu Romano.
Cursus & recursus adversis spatiis inire. Virg. 5. Æn. 583.
Lydia perfusa Mæandri recursibus. Plin. lib. 5. cap. 29.
Celeres recursus spondere. Ovid. 6. Met. 450.
Insperati recursus. Claud. 1. in Ruff. 331.
Dant fata recursum. Ovid. 6. Epist. 59.

Recursio, ônis. f. Idem. Mart. Capell. lib. 9. in Choriamb. Suevit lege rata sacra recursio.

Recurso, [ἀνατρέχομαι] âre. frequent. Plaut. Mostel. 3. 1. 54. Quid ego recursem? aut operam sumam, aut conteram? Virg. 4. Æn. 4.

—— multusque recursat
Gentis honos.

Huc & huc recursare. Senec. Med. 6.
Cura sub noctem recursat. Virg. 1. Æn. 666.
Cura dies noctesque recursans. Stat. 1. Theb. 316.
Longe recursant. Lucret. lib. 2. 105.

Recursito, âre. Idem. Mart. Capel. lib. 1. p. 10. Hic cursor plerumque recursitans gaudet occupari.

Recurvus, a, um. Adj. [ἀνακαμπύλος] Idem quod Curvus: nisi ipsa præpositio aliquid augeat. Columel. lib. 3. cap. 18. Quicquid recurvum & sursum versus spectans, demersum est, quum tempestivum eximitur, in modum hami repugnat obluctanti fossori. Idem lib. 9. cap. 33. Ad plausum apertis, ad buccinam recurvis.
Æra recurva, Hami. Ovid. de Rem. Amor. 210.
Cornu recurvum. Ovid. 3. Amor. 13. 17.
Hasta. Ovid. 2. Fast. 560.
Pedes. Ovid. 2. Fast. 251.
Puppis. Ovid. 8. Met. 141.
Rostrum. Claud. 2. in Eutrop. 230.
Tectum. Ovid. 10. Epist. 71.

Recurvo, [ἀνακαμπυλιάζω] âre. Columel. lib. 5. cap. 10. Quum ad scrobis solum radix pervenit, duritia humi coercita recurvatur, & ex summo duûm ramorum ambas radices emittit. De arboribus pomiferis.
Aquas recurvare in caput. Ovid. 1. Amor. 8. 6.
Gladios horrentesque situ in sæva recurvant vulnera. Stat. 3. Theb. 583.

Recurvâtus, a, um. Partic. [ἀνακαμπυλιασθείς] Quod recurvum factum est. Columel. lib. 3. cap. 18. Prætorto capite & recurvato semen. Celsf. lib. 5.
Undis recurvatis ludit Mæander. Ovid. 2. Met. 246.

Recûso, [ἀναίνομαι, ἀναδύομαι] âre. Renuere. Plin. de Viris illust. Imperatoris nomen a militibus, & a Senatu triumphum recusavit oblatum. Tractum ab his qui ad causam actitandam asciti onus rejiciunt. Cic. 4. Verr. 5. Quando id quod imperaretur, recusavit? Ibid. 6. 85. Quum recusaret, vehementer minatur. Virg. 1. Georg. 53.
Et quid quæque ferat regio, & quid quæque recuset.
Vires recusant ferre rem illam. Hor. 2. Epist. 1. 259.
Cedo equidem, nec nate tibi comes ire recuso. Virg. 2. Æn. 704.
Longe recusare. Virg. 5. Æn. 406.
Deprecari & recusare. Cic. 7. Verr. 140. Servilius & recusare & deprecari.
Amicitiam alicujus recusare. Cæs. 1. Bell. Gall. 44.
Arma. Virg. 5. Æn. 417.
Jussa. Virg. 5. Æn. 749.
Munus legationis. Cæs. 1. Bell. Civil. 33.
Periculum. Cæs. 7. Bell. Civil. 19.
Sortem. Cæs. 8. Bell. Gall. 1.
Verbera. Tibul. lib. 1. 9. 37.
Vetera omnia recusabant animo. Tacit. 2. Hist. 78.
Vincla leones recusantes. Virg. 7. Æn. 16.
Uxorem filius grandi cum dote recusat. Hor. 1. Serm. 4. 50.
Recusare, Negare, negationemque tueri. Celsf. in l. 48. D. mandati, Quintus Mutius Scævola ait: Si quis sub usuris creditam pecuniam fidejussisset, & reus in judicio conventus, quum recusare vellet sub usuris creditam esse pecuniam, & fidejussor solvendo usuras, potestatem recusandi eas reo sustulisset, eam pecuniam a reo non petiturum.
Recusare actionem, i. e. Exceptione depellere. Ulpian. in l. Quod ad hæredem. D. de magistrat. conven. Idem l. 4. in princip. D. de re judicat. ubi etiam paulo post dicitur, Rem judicatam recusare.
Recusare de. Cic. 3. Verr. 6. Sin absolvitur, desinemus nos de judiciis transferendis recusare.
Non recuso quin, pro Non abnuo, non inficias eo. Cic. 2. Att. 1. Neque recusas quin non modo, si opus sit, sed etiam si velim, accurras.
Non possumus quin alii a nobis dissentiant, recusare. Cic. 4. Acad. 7.
Non recuso quominus. Cic. 1. de Fin. 7. Nec vero ut noster Lucilius, recusabo quominus omnes mea legant.
Recusare, pro Rejicere judicem. Cic. pro Flacc. 97. Populum Rom. disceptatorem non modo non recuso, sed etiam deposco.
Recusare, pro Accusationem depellere. Cic. de Clar. Orat. 90. Tum igitur Galba recusans pro sese. Budæus.
Recusatur, passivum. Liv. 1. 24. Cum Trigeminis agunt reges, ut pro sua quisque patria dimicent ferro: ibi imperium fore unde victoria fuerit: nihil recusatur: tempus & locus convenit.

Recûsans, antis. Partic. [ἀνανεύμενος] Cic. 4. Verr. 129. Itaque fit omnibus recusantibus & implorantibus.
Rogatus & recusans hoc feci. Cic. in Orat. 56.
Milites nullum periculum pro salute Cæsaris recusantibus. Cæs. 3. Bell. Civil. 26.
Ministri recusantes. Ovid. 2. Fast. 387.

Recusâtus, a, um. aliud Partic. Ovid. 4. ex Pont. 13. 27.

Recusatio, ônis. f. [ἀνάρνησις] Cæs. 3. Bell. Civil 98. Quod ubi sine recusatione fecerunt, &c. Cic. 2. de Orat. 26. Nam hæc ipsa recusatio disputationis, disputatio quædam fuit mihi quidem perjucunda.
Recusatio, pro Defensione seu exceptione. Cic. 2. de Legib. 41. Pœna vero violatæ religionis, justam recusationem non habet. Idem 2. de Invent. 12. Aliud accusatio aut recusatio conficere debet. Idem 2. de Orat. 364. Adimere, inquit, omnem recusationem Crasso volui.

Recusabilis, e. Tertull. adversf. Marc. 4. 35. Revelatio prima recusabilis, &c.

Recutio, ĕre. August. Confess. 8. 11. Incutiebat horrorem, sed non recutiebat retro, nec avertebat.

Recussus, a, um. Partic. [ἀνασεισθείς] Virg. 2. Æn. 53.
—— uteroque recusso
Insonuere cavæ gemitumque dedere cavernæ. Recusso pro Concusso, inquit Servius, præpositio pro præpositione.
Æquor recussum. Valer. 6. Argon. 166.

Recussus, ûs. m. Plin. lib. 8. cap. 53. In hæc se librant, ut tormento aliquo rotati in petras, potissimum e monte aliquo in alium transilire quærentes, atque recussu pernicius quo libuerit exultant. De ibicibus.

Recussabilis, e. Cæl. Aurel. Tard. 3. 6. Recussabilis sphæra.

Recutitus, a, um. Adj. [λειπόδερμος, περίτμητος] Curtatus, & cui resecta est cutis glandem tegens. Quo nomine dicti sunt Judæi, a verendorum cute summa recisa. Martial. lib. 7. 29.
Nec recutitorum fugis inguina Judæorum:
Nec te Sarmatico transit Alanus equo.
Recutitus, Ruptus & exulceratus. Martial. lib. 9. 59.
Nec ruptæ recutita colla mulæ. i. e. Nova pelle restituta.

R E D

Reda, V. rheda.

Redabsolvo, solvi, solûtum, [ἀπολύω] ĕre. Idem quod Absolvere, vel solvere. Plaut. Curc. 3. 84. Sequere hac, te redabsolvam qua advenisti gratia. Componitur ex Re, & Absolvo, d litera interposita.

Redadopto, âre. Iterum sive denuo adoptare. Modestinus in l. si pater filium. D. de adopt. Sed nec is in patris potestatem (inquit Jurisconsultus) revertitur, quem avus retinuerat, filio dato in adoptionem, quem denuo redadoptavit. Nam etsi in vulgaribus legitur Readoptavit, in Pandectis tamen Florentinis legitur Redadoptavit, ac rectius.

Redambŭlo, [ἀναβαδίζω] âre. Reverti. Plaut. Capt. 4. 2. extr. Cura quam optime potes. er. bene ambula, & redambula.

Redâmo, [ἀντιφιλῶ] âre. In amore respondere, Contra vel similiter, sive me amantem amare. Cic. de Amicit. 49. Quid enim tam absurdum, quam delectari multis inanibus rebus: ut honore, ut gloria, ut ædificio, ut vestitu, cultuque corporis: animo autem virtute prædito, eo qui vel amare, vel (ut ita dicam) redamare possit, non admodum delectari?

Redandruo, âre. antiquum, dicitur in Saliorum exultationibus, quum Præsul amptruavit, quod est motus edidit, ei referuntur invicem iidem motus. Nonius; Redandruare, Redire. Lucil. lib. 9. Sat. Ut vulgus redandruet inde. Pacuvius Chryse, Græcos nihil mediocriter redandruare. Alii legunt Redamtruo.

Redanimo, âre. Tertull. de Resur. Carn. cap. 13. Nec redanimari, sed reformari existimentur.

Redanimâtus, a, um. Tertul. loc. cit. cap. 19. Redanimatus & revivificatus.

Redanimatio, ônis. f. Tertul. loc. cit. cap. 38. Ad præsentem gratiam redanimationis.

Redardesco, [ἀναπυροῦμαι] ĕre. Iterum ardescere, recandescere. Ovid. de Rem. Amor. 734.
Sic nisi vitaris quicquid revocabit amorem,
Flamma redardescet, quæ modo nulla fuit.

Redarguo, ui, ûtum, [ἐξελέγχω] ĕre. Accusare cum reprehensione. Cic. 2. Tusc. 5. Philosophia nascatur Latinis quidem literis ex his temporibus, eamque nos adjuvemus, nosque ipsos redargui refellique patiamur. Idem 3. de Nat. Deor. 88. Improborum igitur prosperitates, secundæque res redarguunt, ut Diogenes dicebat, vim omnem deorum, ac potestatem.
Poterat autem impune, quis enim redargueret? Cic. 2. de Finib. 55.
Redargue me si mentior. Cic. pro Cluent. 62.
Inconstantiam alicujus. Cic. pro Domo 21.
Verba alicujus redarguere armis. Virg. 11. Æn. 688.
Redarguere, partem refutationis facit. Quintil. lib. 6. cap. 4. Refutatio, inquit, non sit in negando, redarguendo, defendendo, elevando.

Redarmâtus, a, um. Iterum armatus. Dict. Cretens. Novis jaculis manus utriusque redarmatæ sunt.

Redauspico, [ὑπάρχομαι] âre. & **Redauspicor**, âri. Incipere significat, & denuo auspicium sumere vel auspicari. Plaut. Capt. 3. 5. 109. Exauspicavi ex vinculis, nunc intelligo redauspicandum hunc esse in catenas denuo, i. e. Cœpi ego illum e catenis eximere, nunc quoque volo ut rursus in catenas redeat.

Reddo, reddĭdi, reddĭtum, [ἀποδίδωμι, ἀνταποδίδωμι, ἀμείβω, ἀποτίνω] ĕre. proprie est Ablatum vel acceptum restituere. Ter. Adelph. 2. 4. 16. Reddetur, ne time. sa. at ut omne reddat. s. omne reddet.
Mutuari aliquid ab aliquo, & ei vicissim reddere aliquid aliud. Cic. de Fato, 3.

Red-

Reddere, pro Dare. Celf. De verb. fignif. l. Verbum, Reddendi (inquit) verbum, quanquam fignificatum habet retrodandi, recipit tamen & per fe dandi fignificationem.

Reddere, Facere. ut, Reddo te certiorem: & Tu me reddidifti probum virum.

Reddere, Reponere. Plaut. Moft. 1. 2. 29. Tempeftas venit, confringit tegulas, imbricefque: ibi dominus indiligens reddere alias ne volt. V. Nonium.

Reddere, pro Referre, five recenfere. Plin. in præf. Tria non amplius, ut opinor, abfolute quæ traduntur infcripta, ille fecit quæ fuis locis reddam.

Redde age, quæ deinceps rififti, &c. Hor. 2. Serm. 8. 80. i. e. Renuntia. Tralatio eft.

Perge Pomponi de Cæfare, & redde quæ reftant. Cic. de Clar. Orat. 258.

Aliquem fibi ipfi reddere. Cic. Poft redit. in Senat. 1. Qui denique nofmetipfos nobis reddidiftis.

Aliquem reddere, pro Referre, æquare, repræfentare. Plin. Epift. 139. Tantæ fœminæ matrem rurfus videor amittere, quam hæc ut reddit, ac refert nobis, fic, &c.

Clodius omnes Catilinas reddidit. Cic. 4. Att. 3.

Ut charitas liberorum, amiciores Reipub. parentes redderet. Cic. 12. Fam. 3.

Anhelitum reddere, ac per vices recipere, Refpirare. Plin. 9. 7.

Animam reddere, Refpirare. Cic. 2. de Nat. Deor. 135. Excipiatque animam, eam quæ ducta fit fpiritu, eandemque a pulmonibus refpiret, ac reddat. Plin. lib. 11. cap. 37. Sub corde pulmo eft, fpirandique officina, attrahens ac reddens animam.

Animam reddere, Mori, expirare. ut, Animas dulces reddunt ad præfepia. Virg. 3. Georg. 495.

Hanc animam & prius vacuas reddemus in auras. Ovid. 2. de Pont. 11. 7.

Animam tandem poft fera triftem vulnera reddidit. Tacit. 4. Ann.

Auctoribus fuis reddere. Celf. lib. 2. cap. 14. Oportet autem neque recentiores viros in his fraudare, quæ vel repererunt, vel recte fecuti funt: & tamen ea quæ apud antiquiores aliquos pofita funt, auctoribus fuis reddere.

Arborem reddere truncam. Columel lib. 2.

Reddere, Retorquere, revibrare, rejicere. Stat. 9. Theb. 121.

> Tandem intermiffa jaculantum nube, poteftas
> Reddere tela fuit. i. e. In fe ab hoftibus miffa in ipfos retorquere.

Reddere, Egerere. Plin. lib. 10. cap. 47. Inter aquaticas mergi foliti funt devorare quæ cæteræ reddunt.

Animum reddere, pro Reconciliari alicui, intelligi videtur debere apud Hor. 1. Carm. 16. 28.

> —— dum mihi
> Fias recantatis amica
> Opprobriis, animumque reddas. h. e. Spem mihi redintegrandi amoris facias. Acron.

Animum reddere, aliter. Ter. And. 2. 1. 35. Nuptias effugere ego iftas malo, quam tu adipifcier. CHAR. reddidifti animum.

Animum alicujus conciliatum reddere. Cic. 14. Att. 14. Puero quoque hoc a me dabis, fi tibi videbitur, ut animum ejus conciliatum reddas.

Beneficium reddere, Referre. Ter. Phorm. 2. 2. 22. Pro maleficio fi beneficium fummum nolunt reddere. Quintil. lib. 7. cap. 5. In paupere gratior liberalitas, quam in divite: dante beneficium, quam reddente. Cic. 2. Off. 48. Nam quum duo genera liberalitatis fint, unum dandi beneficii, alterum reddendi.

Caufas reddere. Hor. 1. Serm. 4. 116.

> —— fapiens vitatu, quidque petitu
> Sit melius caufas reddet tibi.

Clamorem. Liv. 5. 38.

Colorem vini. Plin. lib 27. cap. 12.

Commotum reddere. Ter. And. 5. 2. 13. Ubi Donatus, Commotum, citum, celerem.

Corpus fepulchro reddere. Virg. 2. Æn. 542.

Crepitum. Plin. lib. 27. cap. 12. h. e. Pedere.

Data reddere nolunt. Ovid. 1. de Arte Am. 433.

Delibutum gaudio reddere. V. DELIBUTUS.

Depofitum. Cic. 1. Off. 31.

Dicta reddere, i. e. Refpondere. Lucret. lib. 4. 463.

Dictum ac factum. Ter. Heaut. 4. 5. 12.

Dubia omnia. Cic. 4. Acad. 84. Et fi una fefellerit fimilitudo, dubia omnia reddiderit.

Eloquentiam alicujus eloquentiorem reddere. Quintil. lib. 1. cap. 1. Et Lælii filia reddidiffe in eloquendo paternam eloquentiam eloquentiorem dicitur. i. e. Dicitur ita retuliffe paternam eloquentiam, ut etiam elegantius patre loqueretur.

Epiftolam reddere. Cic. 1. Att. 20. Cincius nofter eam mihi abs te epiftolam reddidit, quam tu Idib. Feb. dederas.

Excrementa. Plin. lib. 9. cap. 43.

Exemplum ac effigiem virtutis alicujus reddere, Repræfentare. Liv. 26. 14. extr.

Exequias reddere, Solvere. Ovid. ad Liv. 218.

Exercitatum te reddam. V. EXERCITOR.

Facies quas hominum reddunt, qualefque colores? Lucret. lib. 6. 812.

Farinam reddere dicuntur quæ moluntur. Plin. lib. 18. cap. 9.

Ferociorem & impotentiorem aliquem reddere. Cic. 4. Fam. 9.

Fimum reddere, pro Cacare. Plin. lib. 8. cap. 15.

Flores reddit arbor. Plin. lib. 16. cap. 26. Abies flores croci colore circa folftitium, femen reddit poft vergiliarum occafum.

Geftus reddunt brachia. Ovid. 6. Met. 308.

Gratiam reddere. Columel. lib. 4. cap. 3. Experto mihi crede Sylvine, bene pofitam vineam, bonique generis, & bono cultore, nunquam non cum magno fœnore gratiam reddidiffe.

Honorem fuum cuique & gradum reddere. Cic. pro Rofc. Amer. 136.

Humorem reddere, pro Meiere. Plin. lib. 11. cap. 26.

Imaginem reddere. Plin. lib. 11. cap. 37. Adeoque iis abfoluta vis fpeculi, ut tam parva pupilla totam imaginem reddat hominis.

Imaginibus redditis veris. Plin. lib. 35. cap. 7.

Impendium reddere ufque ad affem. V. AD affem.

Impetratum reddere aliquid alicui, i. e. Impetrare. Plaut. Epid. 1. 1. 46.

Incerta omnia reddere. Cic. 4. Acad. 110. Itaque non metuit ne confundere omnia videatur, & incerta reddere.

Infectum. Hor. 3. Carm. 29. 47.

Infignem arte multa reddere aliquem. Virg. 5. Æn. 705.

Jura reddere. Ovid. 1. Faft. 252.

Jura reddere foro. Stat. 1. Sylv. 4. 47.

Jus vel judicium reddere populo. Ter. Phorm. 2. 3. 57. Cæf. 7. Bell. Gall. 76. Pro quibus meritis civitatem ejus immunem effe jufferat, jura, legefque reddiderat.

Jufta reddere funeri. Plin. lib. 10. cap. 2.

Latine reddere, Vertere. Cic. 1. de Orat. 155. Ut quum ea quæ legerim Græce, Latine redderem, non folum optimis verbis uterer, &c.

Literas reddere. Cic. 2. Fam. 1. Scripta & obfignata jam epiftola, literæ mihi redditæ funt a te.

Lucem reddere. Hor. 4. Carm. 5. 5.

Ludos reddere. V. LUDUS.

Me vitæ redde priori. Hor. 1. Epift. 7. 95.

Meliorem aliquem reddere. Cic. 2. Att. 1.

Merces reddita mihi. Ovid. 3. de Pont. 3. 39.

Mors ô fortunata, quæ naturæ debita, pro patria eft potiffimum reddita. Cic. 14. Philipp. 41.

Mors jam vitai reddita. Lucret. 4. 765. Mors vitæ reddita, h. e. (ut opinor) Vita eum morte commutata, inquit Lambinus.

Motus genitales. Lucret. lib. 2. 228.

Nitorem. Plin. lib. 28. cap. 8.

Nomen. Plin. lib. 7. cap. 21.

Nomine aliquem reddere, Habere idem nomen. Virg. 6. Æn. 763.

Odorem reddere, pro Odorem emittere, five fpirare. Plin. lib. 36. cap. 23.

Onera ciborum. V. ONUS.

Operam. Plaut. Epid. 1. 1. 22. Te volo percontari, operam da, opera reddetur tibi.

Operas reddere. Cic. 16. Fam. 12. Tu Mufis noftris para ut operas reddas. i. e. Abfolvas penfum.

Ornamenta reddere. Cic. 2. Verr. 14.

Otiofum aliquem reddere. Cic. 9. Fam. 25. Mathonem & Pollionem inimicos habet Fabius: quid multa? non me hercule tam perfcribere poffum, quam mihi gratum feceris, fi otiofum Fabium reddideris.

Paria reddere in utranque partem. Cic. 3. de Fin. 12. Qui omnia fic exæquaverunt, ut in utranque partem ita paria redderent, nulla felectione uterentur ejus, virtutem ipfam fuftulerunt. Hic Cicero exponit quid fit Paria reddere, quum ait Omnia exæquaverunt.

Partum reddere, Parere. V. Partus, in PARIO.

Perfectum reddere aliquid, Perficere. Plaut. Afin. 1. 1. 109.

Pœnas reddere. V. PŒNA.

Pœnæ reddere aliquem. Plin. Epift. 275. Reddendumque pœnæ, quam fractis vinculis evafit.

Promiffa reddere alicui. Virg. 5. Æn. 386.

Quies nulla reddita eft corporibus. Lucret. lib. 2. 95.

Rationem reddere. Plaut. Aul. 1. 1. 6. Tibi ego rationem reddam ftimulorum feges?

Ratio reddunda eft. Lucret. lib. 5. 67.

Rationem reddere acti, vel fuæ vitæ. Cic. 3. de Fin. 12. Idem 1. Verr. 27. Nihil eft enim quod minus ferendum fit, quam rationem ab altero vitæ repofcere eum qui non poffit fuæ reddere.

Rationem fententiæ fuæ redderet. Cic. 1. Tufc. 39.

Rationem reddere cur. Cic. 4. Acad. 105. Ut etiam fi poffis rationem reddere cur id eveniat, tamen, &c.

Rationem reddere quare. Quintil. lib. 7. cap. 2.

Refponfa nec poteft confultus reddere vates. Virg 3. Georg. 491.

Rurfus reddere. Hor. 1. Serm. 3. 75.

Sanguinem reddidit. Plin. Epift. 114.

Saporem reddere. Plin. lib. 19. cap. 12.

Segniorem reddere ad refpondendum, &c. Cic. 1. de Fin. 34.

Semen reddit arbor. Plin. lib. 16. cap. 26.

Servum reddere in poteftatem domini. Ulpian. in l. Aut damnum. §. ult. D. de pœnis.

Se convivio reddere. Liv. 23. 9.

Sefe epulis reddere. Sil. lib. 11. 368.

Se labori reddere. Claud. 8. Paneg.

Solatia reddita confufæ menti. Ovid. 1. de Pont. 3. 3.

Sonum reddere, pro Facere & excitare. Plin. lib. 11. cap. 51.

Sonitum reddere. Cic. 1. Tufc. 96. Quo fonitu reddito arridens, Propino, inquit, hoc pulchro Critiæ, qui in eum fuerat teterrimus.

Sonitum plangoris reddere. Ovid. 3. Met. 493. De Echo.

Spiritum reddere alicui. Liv. 28. 34. Ut aut (fi ita videatur) reddant fpiritum P. Scipioni ab eodem illo acceptum: aut fervati bis uni debitam vitam pro eo in perpetuum devoveant. i. e. Pro Scipione fundant, quibus ut ne funderetur, defendit Scipio.

Statua reddita eft ei tum a majoribus pro vita. Cic. 9. Philipp. 5.

Stridorem reddit janua. Ovid. 11. Met. 608.

Suggillata reddere colori. Plin. lib. 20. cap. 11.

Titulum reddere meritis. Ovid. 13. Met. 372.

Tranfactum reddere aliquid, Tranfigere. Plaut. Capt. 2. 2. 95.

Vacuum fe reddere alicui. Cic. 12. Att. 44. Sed, quæfo, confice, & te vacuum redde nobis. Subaud. Ab omni folicitudine.

Vaftitatem reddere, i. e. Efficere. Liv. 3. 26. Tantam vaftitatem in agro Sabino reddidit.

Verbum reddere pro verbo: Hoc intelligitur interpretando. Cic. de Opt. gen. Orat. 14.

Vicem reddere meritis. Ovid. 1. Amor. 6. 23.
Vicem alterius reddere, aliter. Plin. lib. 2. cap. 8.
Vim alicujus herbæ reddere, Saporis vires referre gustu. Plin. lib. 21. cap. 18.
Vitam reddere pro aliquo. Ovid. 10. Met. 203.
Atque utinam pro te vitam, tecumque liceret Reddere.
Vitam reddere ferro. Cic. 7. Verr. 89. Quod reliquum vitæ viriumque fames fecerat, id ferro potissimum reddere volebant. i. e. Reliquum vitæ pugnando finire.
Vitam reddere pro Republica. Cic. pro Planc. 92. Qui pro Repub. vitam reddiderunt, licet me desipere dicatis, nunquam me hercule eos mortem potius, quam immortalitatem assequutos putavi. i. e. Mortui non sunt.
Vocem humanam reddit psittacus. Plin. lib. 10. cap. 42.
Voces audire, & reddere, Humaniter loqui, inquit Servius. Virg. 1. Æn. 413.
Vota reddere. Cic. 3. de Legib. 22. Caute vota reddunto. Curtius lib. 3. Vota deinde pro salute suscepta per ludum atque otium reddens, &c.
Urinam reddere. Plin. lib 8. cap. 42.
Reddere, interdum est, Id, quod ab aliquo acceperis, ac didiceris, vel recitare, vel cantare. Hor. 4. Carm. 6. extr.
Reddidi carmen docilis modorum
Vatis Horati. Et 1. Epist. 2. 13.
Ut puerum sævo credas dictata magistro Reddere, &c.
Reddere aliquid sine scripto. Cic. de Clar. Orat. 301. Primum memoria tanta, quantam in nullo cognovisse me arbitror, ut quæ secum commentatus esset, ea sine scripto verbis eisdem redderet, quibus excogitavisset. De Hortensio loquitur. Cujus rei meminit his verbis Quintil. lib. 10. cap. 6. Cicero certe Græcorum Metrodorum Sceptium, & Eriphylum Rhodium, nostrorumque Hortensium tradidit, quæ cogitaverant, ad verbum in agendo retulisse. Paulo ante capite eodem dixerat, Assumendus usus paulatim, ut pauca primum complectamur animo, quæ reddi fideliter possint.
Reddere pro pietate. Catull. 74. 26.
O dii reddite mi hoc pro pietate mea. Ex antiquorum consuetudine id dixit, qui sæpe a diis pietatis suæ in ipsos præmia mercedemque petebant, quod æquum esse videretur, a diis eos facilius aliquid impetrare, qui numina pie colerent, venerarenturque. Sic apud Plaut. Rud. 1. 3. 6. Hanccine ego partem capio ob pietatem præcipuam? Ex Turnebo.
Reddibo, futurum antiquum, pro Reddam. Plaut. Men. 5. 7. 49. Salvum tibi ita, ut mihi dedisti, reddibo. Idem Vidular. Ego servabo, quasi sequestri detis, neutri reddibo. Nonius.
Reddere aliquem inter philosophos, Referre, & connumerare. Quintil. lib. 10. cap. 1.
Reddit ager, i. e. Fructum affert. Varro 3. de R. R. cap. 3. Ut ex eo anno reddiderit ea pars villæ, bis tantum quantum tuus fundus reddit. Ter. Phorm. 4. 3. 75. Fructum quem Lemni uxoris reddunt prædia.

REDDITUS, a, um. Partic. ut, Redditæ literæ. cujus generis infinita exempla reperies.

REDDITŪRUS, a, um. [ἀποδώσων] Catul. de Acme, 40. 4.
Et negat mihi vestra reddituram
Pugillaria, si pati potestis.

REDDITIO, ōnis. f. [ἀπόδοσις] Quintil. lib. 8. cap. 3. Redditio illa rem utranque comparat.

REDDITOR, ōris. m. August. Epist. 5. Debitorum redditores.

REDEMPTIO, REDEMPTOR, REDEMPTURA. V. REDIMO.

REDEO, īvi, & frequentius ii, ĭtum, [ἐπανήκω, ἐπανέρχομαι, ὑποστρέφω, ἐπάνειμι] ire. Retroire, sive reverti. Ter. Andr. 1. 1. 110.
Redeo inde iratus atque ægre ferens. Virg. 9. Ecl. 23.
Tityre, dum redeo (brevis est via) pasce capellas.
Redire actutum. Plaut. Pseud. 1. 5. 148.
Redire rursum. Ter. Eun. 4. 2. 6.
Redire retrorsum. Plin. lib. 9. cap. 31.
Inde domum redeunt sub prima crespula mœsti. Ovid. 5. Fast. 455.
Non unquam gravis ære domum mihi dextra redibat. Virg. 1. Ecl. 36.
Mature redire. Hor. 1. Epist. 7. 97.
Tardius. Ovid. 10. Met. 674.
Redire a foro. Plaut. Aul. 2. 3. 6.
Redire e suburbano. Plin. lib. 8. cap. 40.
Redire ad. Plaut. Amph. 2. 2. 32. Redire ad navim melius est. Ter. Heaut. 2. 3. 37. Ad lanam redit.
Itque reditque viam toties. Virg. 6. Æn. 122.
Redire viam, & Inire viam apud Jurisconsultos. Cic. pro Muren. 26. Prætor interea, ne pulchrum se ac beatum putaret, atque ipse aliquid sua sponte loqueretur, ei quoque carmen compositum est, cum cæteris rebus absurdum, tum vero nullo usui, utrisque superstitibus præsentibus, istam viam dico, Inite viam. Præsto aderat sapiens ille, qui inire viam doceret. Redite viam, eodem duce redibant.
Rediit victor seu victus. Cic. 10. Att. 10. Et dubita si potes, quin ille, seu victus, seu victor redierit, cædem facturus sit.
Redire pedibus. Plaut. Men. prol. 49. Nunc in Epidamnum pedibus redeundum est mihi.
Pedibus invitis redit. Propert. lib. 2. 25. 20.
Redire, pro Referri, revocari. Lucil. lib. 27. Si tamen non ad te hoc redivit, hoc carebis commodo. Et Virg. 2. Georg. 401.
—— redit agricolis labor actus in orbem. Ex Nonio.
Quid si redeo ad illos qui aiunt, Quid si nunc cælum ruat? Ter. Heaut. 4. 3. 41.
Atque (ut ad me redeam) meministis, Q. Maximo fratre Scipionis, &c. Cic. de Amicit. 96. i. e. Ut redeam ad propositum.
Sed redeamus illuc unde divertimus. Cic. 12. Fam. 25.
Illuc quæso redi quo cœpisti. Ter. Adelph. 2. 1. 36.
Illuc, unde abii, redeo. Hor. 1. Serm. 1. 108.
Amores redeunt vel cum odio depositi. Plin. lib. 24. cap. 17.
Animus mihi redit. Ter. Hec. 3. 2. 12.
Animi rediere viris. Valer. 3. Argon. 468.

R E D

Aurora aut redit a nobis, diemque reducit. Virg. 1. Georg. 249.
Calor Vere redit ossibus. Virg. 3. Georg. 272.
Carbasa redierunt adverso vento. Ovid. 21. Epist. 71.
Color redit. Plin. lib. 13. cap. 25. Restinctis colore suo redeunte.
Color rediit in ora. Ovid. 3. de Arte Am. 730.
Febres redeunt. Plin. lib. 28. cap. 16.
Gramina jam redeunt campis. Hor. 4. Carm. 7. 1.
Mens rediit. Ovid. 14. Met. 519.
Mos redit. Liv. 2. 43.
Rabies eadem redit. Lucret. lib. 4. 1111.
Res adeo rediit. Ter. Phorm. 1. 2. 5. Præsertim ut nunc sunt mores: adeo res rediit si quis quid reddit, magna habenda est gratia. Ubi Donatus, figurate, pro ita ut loqueris, adeo res rediit dixit, & proprie res rediisse dicitur, quum aliquid pejus expectatione contigit.
Res animo redit. i. e. In memoriam redit. Plin. Epist.
Vires rediere. Valer. 4. Argon. 673.
Virtus redit in præcordia victis. Virg. 2. Æn. 367.
Vultus ardore remisso rediit. Stat. 8. Theb. 518.
Ad animum alicujus redire. Quintil. lib. 7. cap. 2.
Ad ineptias redire. Cic. 2. Tusc. 29. Ad ineptias redis: illud enim quod me augebat, non eximis.
Ad ingenium. Ter. Adelph. 1. 1. 46.
Ad nilum redeunt res funditus omnes. Lucret. lib. 2. 755.
Ad pauca ut redeam, Ut in pauca conferam. Ter. Phorm. 4. 3. 43. Ut ad pauca redeam, ac mittam illius ineptias.
Ad præcedentia redire. Cic. de Amicit. 100.
Ad propositum. Cic. 1. Tusc. 23. Utrum igitur inter has sententias dijudicare malimus, an ad propositum redire.
Ad pugnam. Virg. 5. Æn. 454.
Ad rationem. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Ad rem. Ter. Heaut. 2. 3. 78. Syre verum hic dicit: mitte, ad rem redi. V. Cic. 1. de Fin. 66.
Ad restim rediit res, sive ad rastros: Proverbium de re desperata. Ter. Phorm. 4. 4. 5.
Ad se redire, Animum recipere, animam colligere. Cic. 7. Att. 3. Et id quod animum induxerat, paulisper non tenuit, sed cito ad se rediit. Adde Ter. Andr. 3. 5. 16. & Adelph. 5. 3. 8.
Ad se, & ad mores suos redire, i. e. Pristinos mores resumere. Cic. 1. Verr. 57.
Ad somnum res rediit. Lucret. lib. 3. 923.
Ad te redit hæreditas. Ter. Hec. 1. 2. 97.
Ad vestitum suum. Cic. pro Sext. 32.
In amicitiam alicujus redire. Liv. 25. 16.
In concordiam redire, Plaut. Amph. 3. 8. 7.
In conspectum. Cic. 7. Verr. 144. Nunquam te in horum conspectum rediturum, nunquam in forum Populi Rom. venturum, &c.
In corda redeunt tumultus. Claud. de Bell. Get. 216.
In deditionem. Sueton. in Claud. Cæs. cap. 25.
In familiam. Quintil. lib. 3. cap. 6. In adoptionem dato redire in familiam liceat.
In fidem alicujus. Liv. 25. 1.
In gratiam cum aliquo. Cic. 1. Fam. 9. Ut cum Crasso redirem in gratiam. Ter. Phorm. 5. 9. 40. Redeat sane in gratiam, jam supplicii satis est mihi.
In gratiam redire cum libris. Cic. 9. Fam. 1. Scito enim me posteaquam in urbem venerim, rediisse cum veteribus amicis, id est cum libris nostris in gratiam.
In locum res rediit. Ter. Adelph. 2. 4. 8.
In magistrum sæpe scelera rediere sua. Senec. Thyest. 4.
In memoriam redire, Reminisci. Ter. Phorm. 5. 3. 19. Non temere dico, redi mecum in memoriam. i. e. Memineris ut ego. Cic. de Senect. 21. His enim ipsis legendis redeo in memoriam mortuorum.
In metum redire. Plin. Epist. 164.
In mores patrios. Liv. 29. 1.
In ordines redire, dicuntur milites. Liv. 35. 5. Obstabant duces, hastilibus cædentes terga trepidantium, & redire in ordines cogentes.
Redit in rugas. Pers. 6. Sat. 79.
Jam decies redit in rugas. i. e. Eum tanta summa non satiat, sed corrugat & iratum reddit, adductumque vultum. Vulgo tamen exponitur Decies crumenam non explet, & eam adhuc rugosam, necdum distentam relinquit. Turnebo prior magis arridet.
In saporem redire. Plin. lib. 11. cap. 42. Caseos redire in musteum saporem, aceto & thymo maceratos, certum est. h. e. Recipere easdem saporis vires quas mustum, vel musteum, id est recentem & novum.
In sedes antiquas primordia redeunt. Lucret. lib. 6. 87.
In semitam rectam redire, sive in viam. Cic. 12. Philipp. 6. Quod si est erratum P. C. spe falsa atque fallaci, redeamus in viam: optimus est portus pœnitenti, mutatio consilii.
In speciem veram rediit, solitumque nitorem. Ovid. 4. Met. 231. De Apolline, qui in fœminam mutatus fuerat.
In statum antiquum redire. Liv. 3. 9.
Redire, Provenire. unde fit Reditus, Proventus. Plin. lib. 14. cap. 4. Varro 1. de R. R. cap. 44. Ut ex eodem semine aliubi cum decimo redeat, aliubi cum quintodecimo: ut in Hetruria, & locis aliquot in Italia. In Sybaritano dicunt etiam cum centesimo redire solitum.
Nihil ad me rediit ex his. Cic. 2. de Fin. 78. i. e. Nullum ex his percipio commodum.
Redĭtur, impersonale. Liv. 3. 5. Romam reditum est, justitium remissum est. Cic. 3. de Legib. 18. Sed jam si placet, de provinciis discedatur, in urbemque redeatur.

REDIENS, entis. Partic. [ἐπανήκων] ut, Annus rediens. Hor. 3. Carm. 8. 9.
Lunæ redeuntis cornua. Ovid. 10. Met. 479.

REDITŪRUS, a, um. aliud Partic. [ἐπανήξων] Cic. 13. Att. 9. Ad quos dies rediturus sim, ad te scribam. Ovid. 4. de Pont. 5. 43.

Fluminaque

Fluminaque in footes cursu reditura supino.
Dies non reditura. Propert. lib. 2. 15. 24.
Vela reditura tenebat Eurus. Ovid. 7. Met. 664.

REDITUS, ûs. m. [ἐπάνοδος, ἀνακομιδή, κάθοδος] Reversio. Cic. de Amicit. 13. Idem dicebat semper animos hominum esse divinos, iisque, quum e corporibus excessissent, reditum ad cælum patere.
Aditus & Reditus, opponuntur. Cic. pro Clueot. 119. Hominibus ignominia notatis, neque ad honorem aditus, neque in curiam reditus esset.
Itus & Reditus, opponuntur. Cic. 15. Att. 5. Quis porro noster itus, reditus, vultus, incessus inter istos?
Profectio & Reditus, contraria. Cic. de Clar. Orat. 227. Inter profectionem & reditum L. Syllæ.
Ad meum reditum. V. AD præpositionem.
Abscindere dulces reditus. Hor. Epod. 16. 35. i. e. Impedire quo minus revertamur.
Aperire reditum. V. APERIO.
Arcere reditu. V. ARCEO.
Cessare ex reditu. V. CESSO.
Conficere reditum. V. CONFICIO.
Excusare reditus. Ovid. 2. Epist. Sabin. 63.
Ferre reditum, Redire. Catull. de Coma Berenicis, 66. 35.
Si reditum tetulisset is.
Ferre reditum io nemora. Catul. de Berecynth. 61. 79.
Morari reditus. Hor. 3. Carm. 5. 52.
Parare reditum sibi. Hor. 1. Epist. 2. 21.
Parere sibi reditum. V. Segnis providentia, in PROVIDEO.
Patent reditus populo. Ovid. 1. Fast. 279.
Perimere reditum. V. PERIMO.
Pollicitus maturum reditum. Hor. 4. Carm. 5. 3.
Prohibere reditum. Cic. 8. Philipp. 32.
Promittere inanes redditus sibi. Ovid. 11. Met. 576.
Referre reditum. Catull. de Berecynth. 61. 47.
Retulit animo æstuante rursus reditum ad vada. Alii legunt Detulit.
Reservare ad reditum. V. AD.
Rupere reditum Parcæ. Hor. Epod. 14. 22.
Erit oon emisso reditus tibi. Hor. 1. Epist. 21. 6.
Solis anfractus, reditusque. Cic. de Somn. Scip. 3.
Reditus in gratiam. Cic. 3. Fam. 50. Quid illa tandem popularia? reditus illustris in gratiam, in quo ne per imprudentiam quidem errari potest sine suspicione perfidiæ.
Gratiæ reditus ei patet. Cic. de Arusp. Resp. 52. Quid existimatis eum, si reditus ei gratiæ patuerit, esse facturum?
Reditus, Proveotus, eo quod singulis annis redeat. Ovid. 2. de Pont. 3. 17.
At reditus jam quisque suos amat: & sibi quid sit
Utile, sollicitis computat articulis. Plin. lib. 17. cap. 1.
Pecuoiæ reditus, i. e. Usuræ. Scævola in l. 30. D. de adimen. vel transferen. legat. §. 1. Et si putaveris eam ad bonam vitæ consuetudinem reversam, ita viginti auri libras ei reddere, quum morieris, interim tamen reditus ejus, id est usuras semisses ei præstes.
Populi reditus. Ovid. 4. de Pont. 5. 19.
Aut populi reditus positam componet ad hastam,
Et minui magnæ oon sinet urbis opes.
Tutior reditus. Plin. lib. 16. cap. 37. Nullius quippe tutior est reditus minorisve impendii, aut tempestatum securior. De salice loquitur.
Uberiores reditus. Paterc. lib. 2.

REDITIO, ōnis. f. Cic. 3. Verr. 16. Cæs. 1. Bell. Gall. 7. Ut domum reditionis spe sublata, paratiores ad omnia pericula subeunda essent.

REDITO, [ἐπανοστέω] âre. frequent. Statim, sive continuo redire. Plaut. Capt. 2. 3. 20. Ac si non reditas huc, &c. Exemplaria quæ legimus, Rebitas hoc loco legunt.

REDHIBEO, ui, ĭtum, ēre. ex Re & Habeo compositum, D interposita, causa melioris soni. Est (inquit Ulpian. De ædilitio edicto, l. Redhibere) Facere ut rursus habeat venditor quod habuerat: quia id reddendo fiebat, idcirco redhibitio est appellata, quasi redditio. Festus, Redhiberi dicitur, id quod redditum est, improbatumque. Plaut. Merc. 2. 3. 83. Quid si igitur reddatur illi unde empta est? D. minime gentium. C. dixit se redhibere, si non placeat. De venditore loquitur. i. e. Pretium restituere, re reddita scilicet. Idem Men. 5. 7. 49. Salvum tibi, ut mihi dedisti, redhibeo marsupium. i. e. Restituo, reddo. Ulp. in l. Pompoius, De acqui. vel amit. poss. Præterea quæritur, si quis homioum venditori redhibuerit, an accessione uti possit venditio ex persona ejus. Cic. 3. Off. 91. In mancipio vendendo dicendæne vitia, non ea quæ nisi dixeris, redhibeatur mancipium?
Redhiberi, tum id proprie dicitur quod redditum est, improbatumque, & qui dedit, idemque rursus coactus est habere id quod ante habuit. Nonius.

REDHIBITIO, ōnis. f. Quintil. lib. 8. cap. 3. An non pudeat certam creditam pecuoiam periodis postulare, aut circa stillicidia affici, aut in mancipii redhibitione sudare? h. e. In agendo tanta uti vehemeotia, ut sudorem emittas. Est autem Redhibitio actionis nomen, quæ & Redhibitoria actio vocatur. Ea vero actio contra eum intentatur, qui quid corrupti vitio commutaverit sive vendiderit, ut cogatur & restituere pretium, & retro quod tradiderat accipere: hoc est enim redhibere, ut ex titulo De ædilitio edicto colligi potest. Hæc interpres.

REDHIBITOR, ōris. m. Qui venditum recipit, l. 25. ff. de excepe. rei jud.

REDHIBITORIUS, a, um. Adj. ut, Actio redhibitoria, Exceptio redhibitoria. Pompon. in l. Si tamen. D. de Ædilit. edict. & Papinianus ibidem in l. Actioni redhibitoriæ.
Judicium redhibitorium. Caius in l. Si quid venditor. D. de Ædilit. edict. & alibi sæpius eodem titulo.

REDHOSTIO, ire. antiquum, Reddere. Accius, Amphit. Cedo ecquid hic redhostit eam, quum mi assem obhier facilius. Sic enim legit Junius medicus apud Nonium, & rectius, ut opinor, quam ut hactenus est excussum. V. REDOSTIO.

REDICŬLUS, i. m. Deus extra portam Capenam a Romanis tum excogitatus quando Hannibal dimissa urbis obsidione ex illo loco castra movit, quibusdam præstigiis perterritus. Alex. Alexandrinus libro Genialium dierum 2. cap. 4. Næniæ quoque sacellum, quod cantu querulo funeribus præesset, pari exemplo ab urbe semotum, extra portam Viminalem statuerunt: sicut fanum Quietis via Lavicana & Rediculi extra portam Capenam, quod secundo Punico bello constructum fuisse constat. Quum enim Hannibal urbem oppugnaturus, inter Anienem & mœnia Romana castrametatus foret, quod nulla bene gerendæ rei occasione data, & spe urbis potiundæ abscissa, fatum urbis & propitii dii illius mentem ab oppugoanda urbe avertissent, & inde parum feliciter rediisset, Rediculo deo fanum ibi constructum ferunt: dictumque est Rediculi, quod visis infecto negotio redierit. V. Fest. & Plin. 10. 43.

REDIGO, ēgi, actum, [καθιστῶ] ĕre. ex Re & Ago compositum, A in I conversa, & D interposita: est Vi quadam vel industria ducere ad aliquid vel aliquo, & semper accusativum postulat cum præpositione, multisque accommodatur actibus, & in utranque partem sumi solet.
Bona redigere alicujus: Accumulare, in unum reducere. Cic. 4. Verr. 47. Syracusani, qui præfuerant his Heraclii bonis verbo redigendis, re dispertiendis, reddebant eorum negotiorum rationem in Senatu. Idem 1. Verr. 56. Deinde bona vendit, pecuniam redigit.
Copiam frumeoti redigere penes aliquem. Cic. 5. Verr. 171. Quum omnis frumenti copia decimarum nomioe penes istum esset redacta.
Pecuniam ex bonis patriis in prædæ dissipatione redigere. Cic. 13. Philipp. 10.
Quæstum totum ad se redigere. Cic. de Arusp. Resp. 42. Unde ut rediit, quæstum illum maxime fœcundum, uberemque campestrem, totum ad se ita redegit, ut homo popularis fraudaret improbissime populum.
Rem ad pristinam rationem redigere. Cæs. 1. Bell. Civil. 76.
Rem ex difficillima facilem redigere, i. e. Facilem reddere. Cæs. 2. Bell Gall.
Redactus eo, & Io id loci redactus, h. e. Eo deveni, ac perductus sum. Ter. Eun. 4. 4. 23. Eo redigis me, ut quid egerim, egomet nesciam. Idem Phorm. 5. 7. 86. Et Eun. 2. 2. 7.
Ad æqualitatem redigere. Plin. lib. 30. cap. 13. Carnesque excrescentes, ad æqualitatem redigit.
Ad assem redigere. Plio. lib. 18. cap. 3.
Ad interitum. Lucret. lib. 5. 875.
Ad irritum & vanum victoriam redigere, Irritam victoriam facere. Liv. 26. 37.
Ad libros sex redigere. Varro 1. de R.R. cap. 1.
Ad maciem ultimam. Columel. lib. 4. cap. 3.
Ad miseriam redigere aliquem. Ter. Heaut. 5. 1. 56. Quam hic per flagitium ad inopiam redigat patrem.
Ad necessitatem. Quintil. lib. 8. cap. 6.
Ad nihilum redigi. Lucret. lib. 1. 791.
Ad numerum duorum redigi. Ovid. 6. Met. 199.
Ad onus minimum. Ovid. 14. Met. 149.
Ad paucos. Cic. pro Marcel. 10.
Ad, vel In peregrinitatem redigere. Sueton. in Claudio, cap. 16. Ulpianus De in jus vocando, Sed si per pœnam deportatioois ad peregrinitatem redactus sit patronus, putat Pomponius eum amisisse honorem.
In ærarium redigere venditum sub hasta. Liv. 4. 53.
In concordiam redigere. Plaut. Amph. 1. 2. 13.
In deditionem imperii redigere, Cogere ut se dedant. Cic. 4. Philipp. 13. Potentissimos reges, bellicosissimas gentes in deditionem hujus imperii redegerunt.
In ditiooem suam. Cic. pro Corn. Balb. 25. Quos Gaditanis adjutoribus armis subegimus, atque in ditionem nostram redegimus.
In gratiam redigere aliquos. Ter. Phorm. 5. 8. 73.
In jura sua. Ovid. 3. Fast. 64. al. In rura.
In mala antiqua. Liv. 3. 9.
In memoriam redigere, i. e. Reducere. Ter. Phorm. 2. 3. 36. Cic. 2. Philipp. 8. Qui autem tibi venit in mentem, redigere in memoriam nostram, te domi Publii Lentuli esse educatum?
In ordinem. V. ORDO.
In ordinem aliquem auctorem redigere, alium omnino eximere numero. Quintil. lib. 1. cap. 43.
In potestatem, vel io servitium redigere, Sibi subditum & servum facere. Plaut. Aul. 2. 1. 47. Nihil moror quæ in servitutem sumptibus redigunt viros. Cic. 3. Off. 79. Si se Consulem fecissent, brevi tempore, aut vivum aut mortuum Jugurtham se in potestatem Pop. Romani redacturum.
In provinciam. Cæs. 1. Bell. Gall. 45.
In servitutem redigere. V. In potestatem redigere.
In speciem. Plin. lib. 14. cap. 4. Durantque adhuc vina ducentis fere annis, jam in speciem redacta mellis asperi.
In testatum redigere. Ulp. in l. 1. §. Cavere. D. Usufruct. quemad. caveat.
In tranquillum. Liv. 3. 40.
In turbam sordidissimam. Senec. de Benef. lib. 3. cap. 15.
In unum. Cic. 5. Philipp. 12. Quibus rebus tanta pecunia una in domo coacervata est, ut si hoc genus in unum redigatur, non sit pecunia Pop. Rom. defutura.
Sub imperium redigere. Cæs. 5. Bell. Gall. 29. V. Gruter. Inscript. p. 226. n. 7.
Redigere, pro Agere, sive ducere. Liv. 26. 12. extr. Hi supra XXX comprehensi, & cum transfugis novis multati virgis, manibusque præcisis Capuam rediguntur.
In urbem redigere, Reducere. Plin. de Viris Illust.
Monte redigere. Ovid. 4. Fast. 511.
Filia parva duas redigebat monte capellas. h. e. Reducebat.

Hostem

Hostem in castra redigere, Vi agere. Liv. 21. 9.

REDACTUS, ûs. m. i. e. Pecunia ex frugibus venditis redacta. Scævola, l. 58. §. 1. D. de usufructu, Sempronio do lego ex redactu fructuum oleris & porrinæ, partem sextam. sic enim in Pandectis Flor. & manuscriptis codicibus legitur, non Reditu.

REDIMIO, [ἀναστέφω, ταινιόω] îre. ex Re & Emio, D interposita compositum, & E in I mutata: significat Ornare, coronare, circumdare. Claud. de Rapt. Proserp. lib. 2. 99. Idem in Laud. Seren. 2. Martial. 8. 65.

Hic lauro redimita comas, & candida vultu, &c. Ibid. 70.
Pieriam tenui frontem redimire corona
Contentus, famæ nec dare vela suæ. Cic. 3. Tusc. 43.

Incendes odores, & sertis redimiri jubebis & rosa. Idem in Somn. Scip. 15. Cernis autem terram eandem, quasi quibusdam redimitam & circumdatam cingulis.
Capillos ausus es hirsutos mitra redimire. Ovid. 9. Epist. 63.
Capillos frondibus redimita. Ovid. 1. Fast. 713.
Caput coronis redimire. Lucret. lib. 5. 1368.
Cervia redimita jacebat. Claud. de Rapt. Proserp. lib. 3. 246.
Comas intonsasque viridi redimita corona. Sil. lib. 16. 526.
Crinem redimire corymbis. Stat. 1. Sylv. 5. 16.
Fastigium ædis tintinnabulis redimivit. Suet. in August. cap. 91.
Frons redimita corymbis. Tibul. lib. 1. 17. 45.
Loca redimita sylvis. Catul. de Berecynth. 61. 39.
Puppis jam mea votiva redimita corona. Ovid. 3. Amor. 11. 29.
Tempora vittis & sacra redimitus lauro. Virg. 3. Æn. 81.

REDIMITUS, ûs. m. Solin. cap. 33. Mitrata capita, redimitu pari, rasa in cutem barba. Sed Salmas. legit, Mitrata capita, pars rasa in cutem barba.

REDIMICŬLUM, i. n. [ταινία, κάλλυντρον] Ornamentum capitis mulierum, & vittatum teniæ pendentes a posteriore parte mitræ. Juven. 2. Sat. 84. ——accipient te
Paulatim, qui longa domi redimicula sumunt
Frontibus, & toto posuere monilia collo. Cic. 5. Verr. 76.

Hæc civitas mulieri redimiculum præbeat, hæc in collum, hæc in crines. Virg. 9. Æn. 616.
Et tunicæ manicas, & habent redimicula mitræ.

Redimiculum vocant mulieres Catellam, qua maxime utuntur ornatus causa. Festus.
Aurea redimicula demere collo. Ovid. 4. Fast. 135.
Longa redimicula. Juven. 2. Sat. 84.
Auferre collo redimicula. Ovid. 9. Epist. 71.
Pendent aure leves baccæ, redimicula pectore. Ovid. 10. Met. 265.
Redimiculum, per translationem. Plaut. Truc. 2. 4. 41. Ut esset aliquis laqueus & redimiculum. Quum enim redimiculo innexi implexique teneantur crines mulierum, redimiculum pro quodam vinculo & nodo, quo velut alligatus teneretur Babyloniensis miles, id est miles Græcus, qui Babylone stipendia meruerat, jucunda suavique translatione dixit.

REDIMICŬLO, âre. Gloss. Lat. Gr. Redimiculat, ἀναλύει δέσματα.

REDĬMO, ēmi, emptum, [λυτρόω, ἀπολυτρόω, ὠνέομαι] ĕre. ex Re & Emo, D interposita euphoniæ causa, compositum: pro simplici accipitur. Plaut. Men. 4. 3. 6. Ego tibi redimam bis tanto pluris pallam.
Paululo redimere. V. PAULULUM.
Amicos sibi redimere. Cæs. 1. Bell. Gall. 44. Quorum omnium gratiam atque amicitiam ejus morte redimere posset.
Domum redimere. Cic. 13. Philipp. 10. Eamque non minoris, quam emit Antonius, redimet: redimet inquam Cn. Pompeii domum filius.
Hostias redimere. Cic. 2. de Invent. 96.
Jus sepulchri auro redimere. Ovid. 13. Met. 472.
Pacem redimere re aliqua. Cic. 1. Q. frat. 1. 27. Æquo animo parte aliqua suorum fructuum pacem sibi sempiternam redimat, atque otium.
Potestatem sepeliendi redimere pretio. Cic. 7. Verr. 119.
Voluntates militum redimere largitione. Cæs. 1. Bell. Civil. 39.
Qui ab hostibus capti sunt, vel alicui pœnæ obnoxii, soluto pretio redimuntur. Item, Qui injuste vexantur, si per solutionem pecuniæ liberati fuerint, redemisse vexationem dicuntur. Ter. Eun. 1. 1. 29. Quid agas nisi ut te redimas captum quam queas minimo: si nequeas paululo, at quanti queas. Curtius, Sed medici quoque graviores morbos asperis remediis curant: & gubernator si naufragium timet, jactura quicquid servari potest, redimit.
Acerbitatem a Repub. suis privatis & domesticis incommodis redimere. Cic. 2. Fam. 15.
Captos redimere. Cic. 2. Off. 55. Liberales qui suis facultatibus aut captos a prædonibus redimunt, aut æs alienum suscipiunt amicorum.
Corpus ut redimas, ferrum patieris & ignes. Ovid. Rem. Amor. 229.
Culpam redimere præteritam. Cic. 10. Fam. 8. Ille præteritam culpam redimere dicitur, qui aliquo egregio facto compensat.
Metum virgarum redimere pretio. Cic. 7. Verr. 113. Metum virgarum navarchus nobilissimæ civitatis pretio redemit.
Mortem morte redimere. Ovid. 1. de Pont. 3. 105.
Pœnam ut per nostram sua redimat perjuria. Ovid. 3. Amor. 3. 21.
Redimere dicitur qui pretio accepto aliquid faciendum suscipit, quod & Conducere dicimus. Cic. 3. Verr. 142. Si pupillo opus redimi, mihi præda de manibus eripitur. Ibid. 31. Etenim qua stultitia fuissem, siquam diem qui istum eripiendum redemerunt, in cautione viderunt, &c. Redemerunt (inquit) id est, qui susceperunt procurationem corrumpendorum judicum, & conduxerunt corrumpendum judicium. Budæus.
Conducere & Redimere, pro eodem. Ulpian. in l. Plenum. D. de usu & habitation. Quare etsi lanam conduxerit usuarius expediendam, poterit etiam per usuarias ancillas opus perficere. Itemque si vestimenta texenda redemerit, vel insulam vel navem fabricandam: poterit ad hoc operis uti usuarius.
Opus faciendum redimere. Cic. 5. Verr. 128. & 131. Eundemque te memini Censorias quoque leges in sartis tectis exigendis tollere & commutare, ne is redimeret cuja res esset.
Vectigalia redimere. Cic. 5. Verr. 78. Ne forte ab nocturno suo quæstu animum ad vectigalia redimenda transferret.
Redimere, pro Corrumpere: ut, Redimere delatorem, pecunia eum a delatione deducere. Ulp. l. 26. D. de jure fisci.

REDIMENDUS, a, um. Partic. [λυτρωτέος] Ovid. 5. Epist. 39.
Si tibi ab Atrida pretio redimenda fuissem.

REDEMPTUS, a, um. Partic. [λυτρωθεὶς] Virg. 9. Æn. 213.
Sit qui me raptum pugna, pretiove redemptum
Mandet humo.
Mercede capitis redemptus. Ovid. 1. Amor. 8. 63.
Plausor redemptus, i. e. Ad plaudendum pretio conductus. Petron. cap. 5. V. ibi Burm.

REDEMPTIO, ōnis. f. [λύτρωσις, ἀνάῤῥυσις] Cic. 2. Verr. 116. Ut primum e provincia rediit, est redemptio hujus judicii facta grandi pecunia.
Temeritas redemptionis. Cic. de Provinc. Cons. 11. Itaque P. C. videtis non temeritate redemptionis aut negotii gerendi inscitia, sed avaritia, superbia, &c. pene afflictos jam atque eversos publicanos.
Redemptio, Quod pro liberatione datur. Plin. de Viris Illust. His facile victis, inter captivas uxor Regis Ortiagontis Centurioni cuidam in custodiam data, a quo vi stuprata de injuria tacuit. Et post, impetrata redemptione, marito adulterum Centurionem interficiendum tradidit. Sic loquitur & Valer. Maxim. lib. 4. cap. 3. de Scipione, Aurum quoque quod pro redemptione puellæ allatum erat, &c.

REDEMPTOR, ōris. m. [λυτρωτὴς] Vectigalium emptor.
Festinat calidus mulis, gerulisque redemptor. Hor. 1. Epist. 2. 72.
Redemptor, Qui certo pretio conducit universum aliquod opus faciendum. Cic. 2. de Divin. 47. Et redemptor qui columnam illam de Cotta & de Torquato conduxerat faciendam, non inertia aut inopia tardior fuit, sed a diis immortalibus ad illam rem reservatus est. Idem 2. Q. frat. 4. Redemptori tuo dimidium pecuniæ curavi.
Redemptores (inquit Festus) proprie atque antiqua consuetudine dicebantur, Qui quum ad faciendum aut præbendum conduxerant, effeceranique, tum demum pecunias accipiebant. Nam antiquitus Emere pro Accipere ponebatur. At ii nunc dicuntur Redemptores, qui quid conduxere præbendum, utendumque.
Litium redemptor, seu causarum quis dicatur pulchre explicat Alexandrinus Alexand. lib. 4. cap. 16. Redemptor causarum is dicitur, qui lites quotidianas pecunia mercari, illasque pactionibus muneribusque pellicere conaretur, haud secus quam qui domos ædificiumque faciendum, utendumve pretio conducit: qui etiam quadruplator, & interceptor alienæ litis dictus est, quos homines tanquam inciviles, & malarum artium artifices, Jureconsulti jure incessere.
Pontis redemptor portorium ab eo exigebat. Labeo in l. Cum in plures. §. Vehiculum. D. Locati & cond.
Sylvæ redemptor, Qui conduxit operas ad sylvam custodiendam, vulgo sylvanus dicitur. Alfenus in l. Lege. D. Locati & cond.
Redemptor κατ᾽ ἐξοχὴν Christus. Prudent. Cathem. 10. 157.
Sequimur tua dicta Redemptor.

REDEMPTRIX, ícis. f. Prudent. in Romano v. 774.
Prima offeratur in sacramentum necis,
Et sit redemptrix prima membrorum omnium.

REDEMPTO, âre. frequent. Tacit. 3. Hist. 34. A propinquis occulte redemptabantur.

REDEMPTITO, [λυτρόομαι] âre. Plautus, Redemptitavere ad unum captos. Cato apud Festum, Lege facta benefactis non redemptitavere.

REDEMPTŪRA, æ. f. Quæ fit per mancipes. Gallice *Ferme*. Liv. 23. 48. Exhortandos qui redempturis auxissent patrimonia, ut Reipub. ex qua crevissent, ad tempus commodarent. Ulp. in l. Quicunque. §. 1. D. de institoria actione, Labeo quoque scribit, Siquis iis pecuniis fœnerandis, agris colendis, mercaturis, redempturisque faciendis præposuerit, &c.

REDIMIÆ, arum. f. pl. Gloss. Gr. Lat. λύτρα, Redimiæ.

REDINTĔGER, gra, grum. ex Re & Integer compositum; Rursus integrum & renovatum significat. Liv. 8. 32. Tunc Papyrius redintegra ira spoliari Magistrum equitum ac virgas & secures expediri jussit. Vetus exemplar habet Redintegrata.

REDINTĔGRO, âre. Rursus inchoare, instaurare, sive innovare & integrum facere. Plin. in Paneg. Hominisne istud ingenium est, hominis potestas, renovare gaudia, redintegrare lætitiam, nullamque requiem gratulationis dare? Componitur a Re & Integro, D interposita, euphoniæ causa.
Animum redintegrare, Instaurare, resumere. Cæs. 2. Bell. Gall. 25.
Bellum redintegrare, Redintegrare prælium. Cic. 11. Fam. 9. Ne bellum nobis redintegrare possit Antonio sibi conjuncto.
Iram redintegrare. V. REDINTEGER.
Legatum redintegratur. Ulp. in l. 4. D. de adimend. legat.
Locatio redintegratur. Ulp. in l. Qui ad certum. D. Locati.
Pacem. Liv. 2. 13.
Seditionem redintegrari. Tacit. 1. Ann. 21. Horum adventu redintegratur seditio.
Spem victoriæ. Cæs. 7. Bell. Gall. 25.
Vires. Cæs. 3. Bell. Gall. 26.
Redintegro, aliud quam Renovo. Auctor ad Heren. lib. 2. 47. Ut renovetur, non redintegretur oratio.

REDINTEGRĀTUS, a, um. ut, Memoria redintegrata. Liv. 3. 56.
Acies redintegrata. V. ACIES.
Clamor redintegratus. Aggen. de Limit. p. 52.

REDINTEGRATIO, ōnis. f. Renovatio. Ter. And. 3. 3. 24. Amantium iræ, amoris redintegratio est. Cic. Anteq. iret in exil. 10. Nam quid ego improborum facta renovem oratione, ut redintegratione illius conjurationis animos vulnerem vestros?

Redintegrātor, ōris. m. Vet. Inscript. Grut. p. 459. n. 1. REDINTEGRATORI OPERVM PVBLICORVM.
Carnis redintegrator. Tertull. de Resur. Carn. cap. 57.

Redinunt, pro Redeunt scripserunt veteres. Festus.

Redipiscor, redeptus sum, [ἀναλαμβάνομαι] isci. Recuperare, Assequi. Plaut. Trin. 4. 3. 15. Inter eosne homines condalium te redipisci postulas, quorum eorum unus surripuit currenti cursori solum?

Reditio, **Reditus**. V. REDEO.

Redivia, vel **Reduvia**, æ. f. [παρωνυχία] Morbus est quum cutis extra ungues se solvit, quia redivire, solvere est, inquit Festus. Plin. lib. 29. cap. 2. Lana succida redivias sanat ex aqua frigida. Peritiores dicunt Reduvia per quintam vocalem.
Escarum reduviæ. Solin. cap. 45. Trochilos avis est parvula. Ea dum reduvias escarum affectat, os belluæ hujusce paulatim scalpit, & sensim scalpurigine blandiente aditum sibi in usque fauces facit, &c. Reduvias escarum vocat Reliquias ciborum inter crocodili dentes hærentium. Has dormiente crocodilo appetit Trochilus, inde victum sibi parans, ut scribit etiam Plin. lib. 8. cap. 25.
Reduviam curare. Cic. pro Rosc. Amer. 128. Intelligo me ante tempus Judices hæc scrutari, & propemodum errare, qui quum capiti Sext. Roscii mederi debeam, reduviam curem. h. e. Qui res maximi momenti & præcipuas negligam, secundarias & infinitis partibus minoris æstimandas consecter. Narrat Plutarchus quendam consuluisse medicum de vitio ungium, quum color argueret illum esse vitiato hepate. At medicus intelligens ineptum hominis pudorem, Nihil, inquit, tibi periculi est a reduvia, sed gravius malum urget te. Inde natum proverbium, De reduvia queritur. quo utimur, ubi quis pravo pudore, levissimis malis quærit remedium, dissimulans majora.

Redivius, vel **Reduvius**, i. m. [κρότων] Vermiculus, seu animalculum quoddam quod infixo semper sanguini capite vivit, cui uni ex omnibus, cibi exitus non est, sed usque adeo intumescit satietate, ut ipso alimento moriatur. Hoc Græci κρότωνα vocant. Latini Redivium a rediviendo, id est solvendo, quod carnem animalium suctu resolvat. Columel. lib. 6. cap. 2. Ventri quoque & sub femina manum subjicere convenit, ne ad ejusmodi tactum postmodum pavescant, & ut redivii, qui plerunque feminibus inhærent, eximantur. Alia exemplaria habent Ricini. V. Plin. lib. 11. cap. 34. Ricinus alias dicitur.

Reduviōsus, a, um. Asper & extans. Lævius: Scabra in legendo reduviosaque offendens. V. Fest. in Redivia cum not. Dacer.

Redivīvus, a, um. Adj. [παλίμψυχος] Quod ex vetusto renovatur. Juven. 6. Sat. 361.

> Prodiga non sentit pereuntem femina censum,
> Ac velut exhausta redivivus pullulet arca
> Nummus, & e pleno semper tollatur acervo,
> Non unquam reputat quanti sibi gaudia constent.

i. e. Reviviscens ac renascens, postquam extinctus est. Cic. 3. Verr. 147. Utrum existimatis minus operis esse, unam columnam efficere ab integro novam, nullo lapide redivivo, an quatuor illas reponere? Et paulo post, REDIVIVA SIBI HABETO. Quasi quicquam redivivi ex opere illo tolleretur: ac non totum opus ex redivivis constitueretur.
Bella rediviva, Renovata. Sil. lib. 10. 257.
Gens rediviva. Sil. lib. 1. 106.

Redo, ōnis. m. Genus piscis ignoti. Auson. Mosella v. 89.

> Et nullo spinæ nociturus acumine redo.

Redŏleo, ui vel ēvi, [ὄζω] ēre. Multum olere. Virg. 4. Georg. 169.

> Fervet opus, redolentque thymo fragrantia mella.

Antiquitatem redolet; per translationem. Cic. de Clar. Orat. 82. Sed nescio quomodo hujus quem constat eloquentia præstitisse, exiliores orationes sunt, & redolentes magis antiquitatem, quam aut Lælii, aut Scipionis, aut etiam ipsius Catonis.
Fœtorem redolet. Columel. lib. 12. cap. 18.
Nihil igitur illa vicinitas redolet? Cic. pro Cæl. 47.
Sermonem ejus redolet. Cic. pro Sext. 24. Et quod ita domus ipsa fumabat, ut multa ejus sermonis indicia redoleret.
Situm redolet. Plin. lib. 12. cap. 12.
Solitudinem redolere. Plin. lib. 12. cap. 17.
Vinum. Cic. 2. Philipp. 63. Is vomens frustis esculentis vinum redolentibus, gremium suum & totum tribunal implevit.
Virus. Plin. lib. 12. cap. 12.

Redŏlens, entis. Partic. [ὄζων] ut,
Mella redolentia thymi flore. Ovid. 15. Met. 80.
Mala redolentia. Ovid. 8. Met. 675.

Redones, um. m. Galliæ populi. V. RHEDONES.

Redōno, [ἀναδίδωμι] āre. Reddere. Hor. 2. Carm. 7. 33.

> Quis te redonavit Quiritem
> Diis patriis, Italoque cælo?

Invisum nepotem Marti redonabo. Hor. 3. Carm. 3. 3.

Redonātor, ōris. m. Inscript. Grut. p. 1095. n. 7. REDONATOR LIBERTATIS.

Redordior, orsus sum, [ἀνυφαίνω] iri. Retexere: Quod orsum est & textum, filatim explicare, & dissolvere. Quod bombyces ordiuntur, nos redordimur: deinde rursum teximus, & pannum conficimus. Plin. lib. 9. cap. 17. Unde geminus fœminis nostris labor, redordiendi fila, rursumque texendi. Et lib. 11. cap. 22. Prima eas redordiri, rursusque texere invenit.

Redormio, [ἀνακοιμῶμαι] īre. Rursum dormire. Plin. Epist. 213. Paulum redormio: dein ambulo, mox orationem Græcam Latinamve clare & intente, non tam vocis causa, quam stomachi lego.

Redormitio, ōnis. f. (ἀνακοίμησις) Plin. lib. 10. cap. 73. In redormitione vana esse visa, prope convenit. Harduinus legit Redormitatione.

Redostio, [ἀντιχαρίζομαι] īre. antiquum, Gratiam referre. Nævius in Lupo, Vel Veiens regem salutat, jube Albanum milium, comitem, senem, sapientem contra redostis Menalus. Et Accius in Amphitryone, Cedo ecquid te redostitum, quum measses objectet facilius? Hæc Festus.

Redostit, Reddit, inquit Nonius. Accius in Amphitryone, Quid hic redostit viam?

Redūco, xi, ctum, [ἀνάγω, ἐπανάγω, κατάγω] ĕre. Retroducere, retrahere. Suet. in Calig. cap. 27. Equitem Romanum objectum feris quum se innocentem proclamasset, reduxit: abscissaque lingua rursus induxit.
A morte reducere aliquem. Virg. 4. Æn. 375.
E convivio reducere. Cic. 7. Verr. 31. Curritur ad Prætorium, quo istum e convivio illo præclaro reduxerant paulo ante mulieres cum cantu atque symphonia.
Domum reducere aliquem. Cic. 2. Q. frat. 8. Crassum cos. ex Senatu domum reduxi.
Reducere ad. Cic. 1. Acad. 1. Satis eum longo intervallo ad suam villam reduximus.
Ad colorem reducere. Plin. lib. 27. cap. 12. Caustica vi exulcerat cicatrices, & ad colorem reducit.
Ad concilium vitæ reducere. Senec. de Benef. lib. 3. cap. 9.
Ad divitias reducere & revocare. Plaut. Cist. 2. 3. 17.
Ad etymum varie & multipliciter verba reducere. Quintil. lib. 1. cap. 6.
Ad maciem reducere obesum corpus. Plin. lib. 34. cap. 8.
Ad planum cicatrices. Plin. lib. 20. cap. 9.
Ad salutem reducere aliquem medicina. Cic. Post red. ad Quirit. 15.
Ad tecta vesper ubi e pastu vitulos reducit. Virg. 4. Georg. 434.
In concordiam pristinam distractos reducere. Balbus Cic. 8. Att. 24. Obsecro te Cicero, suscipe curam & cogitationem dignissimam tuæ virtutis, ut Cæsarem & Pompeium perfidia hominum distractos, rursus in pristinam concordiam reducas.
In gratiam. Ter. And. 5. 4. 46. Jandudum reduxit me ipsa in gratiam.
In gratiam cum aliquo reduci. Cic. pro Rabir. Post. 12.
In memoriam reducere, quod & Revocare dicitur. Cic. 1. de Invent. 98. Et reducere in memoriam quibus rationibus unamquanque partem confirmaris.
In viam reducere. Plaut. Pseud. 2. 3. 2.
Æstas dum mox frondosa reducitur. Virg. 3. Georg. 296.
Amicitiam errantem reducere. Plin. in Paneg.
Amorem scelerum reduxit. Lucan. lib. 4. 236.
Animum alicujus ad misericordiam reducere. Ter. And. 3. 3. 28.
Diem reducit aura. Virg. 1. Georg. 249.
Exemplum reducere, libertatem, morem. Plin. in Paneg. Hæc nempe intentio tua, ut libertatem revoces ac reducas.
Exules reducere. Cic. 7. Verr. 12. Vincti solvantur, exules reducantur.
Febrim reducere. Hor. 2. Serm. 3. 294.
Lucem reducit aurora, invecta croceis rotis. Ovid. 3. Met. 150.
Luctus fortuna iterum reduxit. Claud. 2. in Eutrop. 551.
Reducere liberalitatem, dicit Senec. de Benef. 1. pro Contrahere, vel In angustum redigere.
Passus reducere, Retrocedere. Valer. 5. Argon. 374.
Solem reducere. Virg. 1. Æn. 147.

> Collectasque fugat nubes, solemque reducit.

Somnum. Hor. 3. Carm. 1. 21.
Spem mentibus anxiis. Hor. 3. Carm. 21. 17.
Se reducere undique, pro Contrahere. Senec. Epist. 14.
Reducere, Liberare, & sine periculo recipere. Apuleius, Meque oppido in arcem reduco.
Reducere, Reconciliare. Virg. 2. Æn. 173.

> —— numenque reducant. Servius.

Reducere, Attenuare, vel Refrænare, Contrahere, In angustum redigere. Senec. de Benef. lib. 1. cap. 14. Nemo hæc ita interpretetur, tanquam reducam libertatem, & frænis arctioribus reprimam.
Redduco duplici D propter carmen, apud Lucret. lib. 4. 990.

> —— & crebras redducunt naribus auras.

Redūcens, entis. Partic. [ἐπανάγων] ut, Sinum nitidum reducens, i. e. Aperiens veste utrinque reducta. Catul. in Camerium, 53. 11.

Reductus, a, um. Partic. [ἐπαναχθείς] ut, Reductus in gratiam. Cic. pro Cluent. 110.
Reductus de exilio. Cic. 9. Att. 17.
Eminens & Reductus, opposita. Quintil. lib. 11. cap. 3. Ut qui singulis pinxerant coloribus, alia tamen reductiora, alia eminentiora fecerunt.
Producta & reducta. Cic. 5. de Finib. 90. Hæc igitur quum ego tot nominibus a Stoicis appellata, partim novis & commentitiis, ut ista, producta & reducta: partim idem significantibus, &c.
Medium vitiorum virtus est utrinque reductum, i. e. Remotum. Hor. 1. Epist. 18. 9.
Sinus reductus, Replicabilis. Virg. 1. Æn. 165. Servius.
Testes reductos possum excitare multos liberalitatis tuæ. Cic. pro Rabir. Post. 47.
Vallis reducta. Virg. 6. Æn. 703. h. e. Secreta. Acron. Lambinus vero in illud Hor. 1. Carm. 17. 17.
Hic in reducta valle, &c. Reductam vallem appellat, Quæ sinus quosdam flexuosos & recessus habeat, in quibus quis a ventis & injuria cæli tutus esse queat. Hæc ille.

Reductio, ōnis. f. [ἀναγωγή] Cic. 1. Fam. 7. Quoniam Senatusconsultum nullum extat, quo reductio regis Alexandrini tibi adempta sit. V. Vitruv. 5. 10.

Reductor, ōris. m. [καταγωγεύς] Liv. 2. 33. Reductori plebis Romanæ in urbem, sumptus funeri defuit.
Literarum senescentium reductor. Plin. 8. Epist. 165.

Reducto, āre. frequent. Aurel. Vict. in Numeriano: Cum exercitum reductaret.

Redux, ŭcis. Adj. [παλίνοστος, παλίντροπος] Qui a periculis in tutum, ab exilio sive captivitate reducitur in patriam. Cic. pro Milon. 16. Quid me reducem esse voluistis? an ut spectante me expellerentur hi, per quos essem restitutus? Virg. 1. Æn. 394.

Nanque tibi reduces socios classemque relatam
Nuntio.

Facere reducem. Ter. Hec. 5. 5. 11. Egone, qui ab Orco mortuum me reducem in lucem feceris? Idem Heaut. 2. 4. 16. Ergo mea Antiphila tu nunc sola reducem me in patriam facis.

Gratari aliquem reducem. Virg. 5. Æn. 40.

Carina redux. Ovid. 6. Epist. 1.

Fortuna redux, quod e bello, aut longinqua peregrinatione, exiliove reduceret appellata, eoque nomine illi sacrum in urbe fabricatum referunt ex veterum monumentis. Lilius & Alexand. Alexandrin. lib. 1. cap. 13.

Reduces, pro Redeuntibus simpliciter. Plin. lib. 8. cap. 5. Initur autem biennio, quinis (ut ferunt) cujusque anni diebus, nec amplius: sexto perfunduntur amne, non ante reduces ad agmen.

Choreæ reduces, Multitudo comitum divitem aliquem reducentium. Martial. lib. 10. 70.

Redulcero, [ἀνελκόω] āre. ab Ulcere fit. ut, Cutis redulceratur, h. e. Rursus ulcerosa fit: vel etiam Plaga redulceratur, h. e. Redintegratur. Columel. lib. 7. cap. 5. Tepefactumque medicamentum linitur scabræ parti, quæ prius aspera testa vel pumice defricata redulceratur. Nempe ut facilius medicamentum penetret.

Redulceratus, a, um. Apul. 5. Met. p. 163. Redulcerato dolore.

Reduncus, a, um. Adj. [ἀνακαμπὴς] contrarium est Adunco. Plin. lib. 11. cap. 37. Aliis adunca, aliis reduncа.

Rostrum reduncum. Ovid. 12. Met. 562.

Redundo, [κυμαίνω, πλεονάζω, πλεονεκτέω, ὑπερβλύζω] āre. ex Re & Unda compositum: significat Super abundare. Cic. 3. Verr. 100. Hinc illæ extraordinariæ pecuniæ, quas nullo duce, tamen aliqua ex particula investigavimus, redundarunt.

Si lacus Albanus redundasset, isque in mare fluxisset, Romam perituram. Cic. 2. de Divin. 100.

Aqua gutture fac pleno sumpta redundet. Ovid. de Rem. Amor. 536.

Cœna hesterna redundare. Plin. in Paneg. Non alii marcidi somno, hesternaque cœna redundantes, comitiorum suorum nuntios opperiebantur?

Digito uno. Cic. 1. de Nat. Deor. 110. Tuus autem deus non digito uno redundat, sed capite, collo, cervicibus, lateribus, alvo, tergo, poplitibus, manibus, pedibus, feminibus, cruribus, i. e. Plus habet, & supervacaneum, ut ipse Cicero ibidem dicit.

Eloquio. Claud. Cons. Prob. & Olyb. 151.

Ornamentis omnibus redundare. Cic. 3. Fam. 10. Præsertim quum tu omnibus vel ornamentis, vel præsidiis redundares.

Pituita redundat. Cic. 4. Tusc. 22.

Sanguine redundare. Cic. pro Lege Manil. 30. Testis est Africa, quæ magnis oppressa hostium copiis, eorum ipsorum sanguine redundavit.

Verbis non complere quod proposueris, & Redundare, contraria. Cic. in Partit. 6. Numeros aures ipsæ metiuntur, ne aut compleas verbis quod proposueris, aut redundes.

Nihil prætermittatur, cui opponitur Nihil redundet. Cic. in Orat. 117. Nulla neque prætermittatur, neque redundet.

Deesse & Redundare, contraria. Cic. 3. de Orat. 16. Neque in Antonio defuit hic ornatus orationis, neque in Crasso redundavit.

Oratio redundat. Cic. 5. de Finib. 14. Critolaus imitari antiquos voluit, & quidem est gravitate proximus, & redundat oratio.

Vindicta libelli fera redundavit veteris. Ovid. 2. Trist. 454.

Ad amicos infamia redundat. Cic. de Amicit. 78. Erumpunt sæpe vitia amicorum tum in ipsos amicos, tum in alienos, quorum tamen ad amicos redundet infamia.

Ad fructum redundat. Cic. pro Ligar. 8. Quod laudem adolescentis propinqui etiam existimo ad meum aliquem fructum redundare. i. e. Referri, & pertinere. Budæus.

Ad te damni periculum non redundat. Imp. Alexand. l. Et si scisses C. De administ. tut.

Redundare de. Cic. 5. Verr. 155. Necesse est quod redundaret de vestro frumentario quæstu, ad illum potissimum, per quem agebatis, defluxisse.

Redundat ex. Cic. 5. Verr. 103. Quibus quod tum aut remissum, aut relictum sit, id fuisse tantum, quantum ex eo, quo istius avaritia contenta fuit, redundarit.

Redundabit ex necessitate onus legatorum ad hæredem. Ulpian. in l. Si servus plurium sit. §. Si quis ante. D. de legatis. 1.

Redundat in. Plaut. Hoc facinus in tuum redundabit caput. Cic. 1. in Catil. 29. Certe verendum mihi non erat, nequid, hoc parricida civium interfecto, invidiæ mihi in posteritatem redundaret.

In annum redundare. Cic. pro Muren. 85. Sed quid tandem fiet, si hæc elapsa de manibus nostris, in eum annum qui consequitur, redundarint?

In eum captio redundat, qui suscepit mandatum. Paulus in l. Si mandavero tibi. §. ult. D. Mandati.

In genus auctoris miseri fortuna redundat. Ovid. 3. Trist. 1. 73.

In me commissi pœna redundet si scelus est. Ovid. 6. Fast. 451.

Redundare, Abundare, superesse. Cic. 3. Off. 91. Nunc fugientes conspectum sceleratorum, quibus omnia redundant. Et Hortens. Tum intelligas, quam illud non sit necessarium, quod redundat. Ex Nonio.

Redundans, antis. Partic. [πλεονάζων] ut, Redundans homo. Cic. de Fato 7. Inter locorum naturas quantum intersit videmus, alios esse salubres, alios pestilentes, in aliis pituitosos, & quasi redundantes, in aliis exsiccatos & aridos.

Nos redundantes & superfluentes juvenili quadam dicendi impunitate & licentia is repressit. Cic. de Clar. Orat. 51.

Redundatus, a, um. Partic. [πλεονασθεὶς] Ovid. 6. Fast. 402.

Amne redundatis fossa madebat aquis. al. Redundanti.

Redundatio, ōnis. f. [πλεονασία] Plin. lib. 7. cap. 6. Fastidium in cibis, redundatio stomachi, indices sunt hominis inchoati. i. e. Nausea, vel quæ fluctuatio dicitur.

Redundantia, æ. f. [πλεονασμὸς] quam Superfluitatem appellamus. Cic. in Orat. 108. Ipsa enim illa pro Roscio juvenilis redundantia, multa habet attenuata, quædam etiam paulo hilariora.

Redundanter, Adv. Plin. 1. Epist. 20. Ut illud immodice & redundanter, ita hoc jejune & infirme.

Compar. Ambros. Epist. 82. Pro remedio parcius, pro deliciis redundantius bibendum.

Reduvia, V. Redivia.

Reexinanio, ire. Apic. 4. 2. Reexinanire in cacabum.

R E F

REF. C. Reficiendum curavit.

Refectio, **Refectus**. V. Reficio.

Refello, [ἐπανελέγχω, ἀποσκευάζομαι] ĕre. ex Re & Fallere; Quod dictum est, arguendo falsum ostendere, inquit Donatus. Ter. Phorm. 1. 2. 52. Quum tu horum nihil refelles, vincam scilicet. i. e. Quum factum non negabis. Donatus, Refelles, refutabis, redargues. Cic. 2. Tusc. 5. Et refellere sine pertinacia, & refelli sine iracundia parati sumus. Virg. 4. Æn. 380.

—— neque te teneo, neque dicta refello.

Refello & Approbo, contraria. Quintil. lib. 7. cap. 4.

Ex re ipsa refellere. Quintil. lib. 5. cap. 13.

Aliquem refellere, Alicujus sententiam oppugnare. Cic. 4. Acad. 15. Socrates autem de se ipse detrahens, in disputatione plus tribuebat eis quos volebat refellere.

Dicta alicujus refellere. Cic. 4. de Finib. extr. Ut audias me quæ a te dicta sunt refellentem.

Fortunam refellere. Stat. 2. Sylv. 2. 226. leg. & Repellere.

Mendacium alicujus refellere & coarguere. Cic. pro Ligar. 16.

Opprobria non possunt refelli. Ovid. 1. Met. 759.

Orationem, ut, Ita enim vivunt quidam, ut eorum vitâ refellatur oratio. Cic. 2. de Finib. 81.

Sensus non possunt refelli. Lucret. lib. 4. 481.

Testimonia refellere, & testes, & tabulas dicebant veteres. Cic. pro Flacc. 17. Nam aut oratio testium refelli solet, aut vita lædi. Tranquillus in August. cap. 56. Testem se in judiciis & interrogari & refelli æquissimo animo patiebatur. Dicitur & Elevare, apud Quintil. Budæus.

Refercio, si, tum, [ἐμπήθω] ire. ex Re & Farcio; significat Implere. Cic. de Senect. 56. Semper enim boni, assiduique domini referta cella vinaria, olearia, & penaria est, villaque tota locuples est.

Complere & refercire. Cic. pro Sext. 77. Meministis tum Judices, corporibus civium Tyberim compleri, cloacas referciri.

Omnia refersserunt libris. Cic. 2. Tusc. 6. Idem pro Corn. Balb. Quod eis rebus urbem Italiamque refersserunt.

Refercire in. Cic. 1. de Orat. 163. Sed hoc nobis da Scævola & perfice, ut Crassus hæc quæ coarctavit, & peranguste refersit in oratione sua, dilatet nobis atque explicet.

Sermonibus aures hominum refercire. Cic. pro Rabir. Post. 40. Tum subinvisum apud malevolos Posthumi nomen propter opinionem pecuniæ nescio quam, æstatem unam complures aures refersit istis sermonibus.

Refertus, a, um. Partic. [ἐμβεβυσμένος] ut, Refertæ suavitate literæ, h. e. Omni officio plenæ. Cic. 2. Q. frat. 15. Accepi tuas literas datas Placentiæ. Deinde alteras postridie datas Blandenonæ, cum Cæsaris literis refertis omni officio, diligentia, suavitate.

Locuples ac refertus. Cic. 5. Verr. 128. Cum provincia tam locuplete ac referta, non modo rem, sed ne spem quidem ullam reliquam cuiquam feceris.

Plenus ac refertus. Cic. 1. Acad. 17. Sed utrique Platonis ubertate completi, certam quandam disciplinæ formulam composuerunt, & eam quidem plenam ac refertam.

Ærarium refertius. Cic. 5. Verr. 202. Tum refertius erit ærarium Populi Romani quam unquam fuit.

Domus referta, Plena, dives. Senec. Med. 17.

Domus locuples & referta. Cic. 1. de Orat. 161.

Refertissimus, quod & Confertissimus dicitur. Cic. 1. Q. frat. 1. 33. Quare quoniam ejusmodi theatrum totius Asiæ virtutibus est datum, celebritate refertissimum, magnitudine amplissimum, &c.

Genitivo aliquando jungitur. Gell. Is librum multæ variæque historiæ refertum composuit. Cic. pro Font. 1. Referta Gallia negotiatorum est, plena civium Romanorum. Idem 8. Att. 4. Etsi propediem video bonorum, id est lautorum & locupletum urbem refertam fore.

Elephantorum saltus referti. Plin. lib. 5. cap. 1.

Hominum oppida referta. Varr. de vita Pop. Rom. Ipsa Italiæ oppida sunt vastata, quæ prius fuerunt hominum referta. Ex Nonio.

Prædonum mare refertum. Cic. pro Rabir. Post. 20.

Ablativo frequentius. Cic. 3. Verr. 137. Domus erat meretricio conventu, sed Prætoria turba referta. Et 7. Verr. 70. Referta piratarum præda navis.

Divitiis puppis referta. Claud. 6. Cons. Hon. 134.

Pecunia annus refertus. Cic. 6. Verr. 41. Primus annus erat provinciæ: non ut in Sthenio jam refertus pecunia.

Referina faba. V. Refrina.

Referio, [ἀντιτυπτέω] ire. Repercutere. Ter. Adelph. 4. 2. 29. Quia miseram mulierem, & me servolum qui referire non audebam vicit, hui perfortiter!

Phœbus referitur imagine speculi opposita. Ovid. 4. Met. 349.

Refero, tŭli, lātum, [ἀναφέρω, ἀνάγω, ἀνακομίζω, ἐπαναφέρω] ferre. Reportare, quasi retro ferre. Quintil. Ad patrem arma non retulit. Tacit. 14. Ann. 24. Quum ex agris segetes domum referrent.

Humeris suis pecunias alicui referre. Cic. 6. Att. 2. Itaque sine ulla ignominia suis humeris pecunias populis retulerunt.

Sub tectum referre. Columel. lib. 11. cap. 3.

Pateram referre, pro Restituere. Cic. 1. de Divin 54. Is pateram retulit.

Ad aliquem referre, In consultationem illius ponere, ut ait Valla lib. 3. Plaut. Curc. 2. 2. 4. Tute ipse, siquid somniasti, ad me refers. Cic. 1. de Divin. 144. Ex eo evenit, ut & Tarquinius augure Attio Navio uteretur, & populus de suis rebus ad eum referret.

Ad Senatum de re aliqua Consules referre, & ii quibus Senatum cogere licebat, dicebantur, quum rem in Senatu agitandam, deliberandam, decernendamque proponebant, rogantes Senatorum sententias. Cic. 2. in Catil. 11. Reliquis autem de rebus constituendis, maturandis, agendis, jam ad Senatum referemus, quem vocari videtis. Virg. 3. Æn. 58.

Delectos populi ad proceres, primumque parentem
Monstra deûm refero. Et ne dubitares de sensu sermonis, more suo aperuit, subjungens,
—— & quæ sit sententia posco. Cic. in Pison. 31. An tum eratis Consules, quum quacunque de re verbum facere cœperatis, referre ad Senatum, cunctus ordo reclamabat? ostendebatque nihil esse vos acturos, nisi prius de me retulissetis? Ex Budæo.

Rem omnem ad Patres Conscriptos retuli. Cic. 2. in Catil. 12.

De rebus obscuris & incertis ad Apollinem, censeo referendum. Cic. 1. de Divin. 122.

Consulere se, & ad se referre. Cic. pro Quint. 53. Sed ne ipse quidem te consuluisti, sed ne ipse quidem ad te retulisti.

Ad aliquid referre. Quintil. lib. 2. cap. 11. Theodori scholia (ut dixi) omnia refert ad capita.

Ad arbitrium alicujus referre. Cic. 5. Tusc. 81. Omnia ad suum arbitrium referre, suis stare judicibus.

Ad conscientiam referre omnia. Plin. Epist. 22.

Ad finem aliquem referre omnia. Cic. 4. Acad. 60. Nempe fines constituendi sunt, ad quos & bonorum & malorum summa referatur.

Ad memoriam vetustatis referre omnia. Cic. 7. Verr. 84. Atque hæc omnia ad memoriam vetustatis, non ad contumeliam civitatis referri volo.

Ad rem hæc referunt, i. e. Pertinent. Plaut. Pers. 4. 4. 44.

Ad summam unam referre omnia. Cic. 4. de Finib. 32. Introduci enim virtus nullo modo potest, nisi omnia quæ leget, quæque rejiciet, unam referantur ad summam. i. e. Conferantur in unum.

Ad voluptatem vel Ad ventrem referre omnia, & similia, est Omnia propter voluptatem facere. Cic. de Amicit. 31. Ab iis, qui pecudum ritu ad voluptatem omnia referunt, longe dissentimus.

In acceptum referre. Cic. 3. Verr. 149. Postquam reus factus est, primo negabat opus in acceptum referre posse. Referre in acceptum, inquit Budæus, est Scribere opus esse præbitum & probatum, quod Prætoris munus erat in sartis tectis.

In acta referri. Juven. 2. Sat. 136.

In ærarios referre. V. Ærarius, adj. in ÆS.

In album referre. Liv. 1. 32.

In censum aliquid referre. Liv. 39. 44.

In codicem referre. Cic. pro Syll. 44. Tibi meo familiari & contubernali prius etiam edituri fuerint indicium scribæ mei, si voluisses, quam in codicem retulerint?

In commentarium referre. Cic. 7. Att. 3. Quod ipse in Tusculano me referre in commentarium mea manu voluit.

In deterius referre. Tacit. 13. Ann. 13.

In judices selectos referre. Cic. pro Cluent. 121. Deinde prætores urbani qui jurati debent optimum quemque in selectos judices referre.

In libellum referre. Cic. 1. Philipp. 19. Nisi forte si quid memoriæ causa retulit in libellum, id numerabitur in actis.

In libros referre. Macrob. 7. Saturn. cap. 15. Quod tantum virum in libros retulisse, mirandum est.

In literas publicas referri. Cic. 6. Verr 14. Turpitudinem summam esse arbitrabantur referri in publicas literas, pretio adductam civitatem.

In melius referre, i. e. Convertere. Virg. 11. Æn. 426.

In Novocomenses retulit, i. e. Adscripsit. Cic. 13. Att. 35.

In numeros referre. Plin. Epist. 52. Neque enim adhuc nomen in numeros relatum est.

In numerum deorum referre, i. e. Adscribere. Suet.

In reos referre, Reum facere. Relatus inter reos quid sit, ex Jureconsultis & Asconio Pædiano disce. Ulpian. in l. 15. § j. D. ad legem Jul. de adulr. Legis (inquit) Juliæ de adulteris cap. 7. ita cavetur, ne quis inter reos referat eum, qui tum sine detrectatione Reip. causa aberit: neque enim æquum visum est absentem reipublicæ causa inter reos referri, dum Reipub. operatur. Asconius, Quid est reum fieri, nisi apud prætorem legibus interrogari? quum enim in jus ventum esset, dicebat accusator apud Prætorem reo, Aio te Siculos spoliasse. Si tacuisset, lis ei æstimabatur, ut victo: si negasset, petebatur a magistratu dies inquirendorum ejus criminum, & instituebatur accusatio. Hæc ille. Interea autem ejus nomen in reorum album referebatur, ut causa ex ordine ageretur, dicebaturque in reos receptus, vel relatus. V. l. 3. D. de accusat.

In spem sibi aliquid referre. Plaut. Epid. 3. 2. 3.

In tabulas referre. Cic. 7. Verr. 101. Iste in tabulas refert, obsignat signis amicorum providens homo.

In tectum referre. Varro 3. de R. R. cap. 6. Præterea ova emit, ac supponit gallinis: ex quibus ex his excussos pullos refert in id tectum, in quo pavones habet.

Ad seipsum aliquid referre, i. e. Perpendere, & quasi de suo facto, alienum metiri. Cic. pro Deiot. 7. Quæ quoniam angustiora parietes faciunt, actioque causæ maxime debilitatur loco; tuum est Cæsar, qui pro multis sæpe dixisti, quid nunc mihi animi sit, ad teipsum referre.

Acceptum referre alicui, est Fateri se ab eo accepisse: idque in codicem accepti referre: denique est quasi Debitorem se profiteri. Significat etiam interdum Fateri, sibi pecuniam a se creditam, a debitore esse solutam. Cic. pro Cecin. 17. Se habere ait argentarii tabulas, in quibus sibi expensa pecunia lata sit, acceptaque relata. Per tralationem autem dicimus, Acceptum referre alicui bonum, vel malum, & tam rei, quam personæ, pro eo quod est, Ingenue fateri ac prædicare sibi illius opera ac beneficio id boni evenisse, vel mali. Exempla passim reperies. V. ACCIPIO.

Acceptam referre (ἀνατιθέναι) salutem suam benevolentiæ alicujus, pro Fateri accepisse. Cic. 11. Att. 2. Te etiam atque etiam oro, ut me totum tuendum suscipias: ut si ii salvi erunt, quibuscum sum, una cum iis possim incolumis esse, salutemque meam benevolentiæ tuæ acceptam referre.

Acceptum refero versibus esse nocens. Ovid. 2. Trist. 10.

Referre, Adscribere. Varr. Eumen. Forenses decernunt, ut existimatio nomen meum in sanorum numerum referat. Nonius.

Aliquem ore referre, i. e. Ore similem esse. Virg. 4. Æn. 329.

Animum referre ac rem aliquam. Cic. pro Rosc. Amer. 48. Age nunc, refer animum sis ad veritatem, & considera.

Animum sed licet a parvis ad majora referre. Ovid. 3. de Arte Am. 499.

Animum ad mala sua referre. Ovid. de Rem. Amor. 559.

Animum & oculos ad aliquem. Cic. pro Quint. 47.

Ænean animo noxque diesque refert. Ovid. 7. Epist. 26.

Aspectum referre in curiam. Cic. de Provinc Consul. 38. Qui si ex illa jactatione, cursuque populari, bene gesta Repub. referunt aspectum in curiam, atque huic amplissimæ dignitati commendari esse volunt, non modo non repellendi sunt, verum etiam expetendi.

Cælum & terram in Deos refert Heraclides. Cic. 2. de Nat. Deor. 34.

Colorem paternum referre. Columel. lib. 7. cap. 2.

Consilia referre aliquo. Cic. 1. de Finib. 20. Quid ultimum, quo sint omnia bene vivendi, recteque faciendi consilia referenda?

Consilia in melius. Virg. 1. Æn. 285.

Consuetudinem repetere atque referre. Cic. 1. Verr 67. Neque enim magis animos hominum nocentium res unquam ulla commovit, quam hæc majorum consuetudo longo intervallo repetita atque relata. i. e In usum restituta, quæ desita & antiquata fuisset.

Curas omnes referre ad aliquem, & in eum consumere, i. e. Illum solum curare, de eo solo solicitum esse. Cic. ad Brut. 18. Rogatus sum a prudentissima & diligentissima fœmina matre tua, cujus omnes curæ ad te referuntur, & in te consumuntur, ut venirem ad se ad VIII Calend. Sext.

Dexteram ad osculum referre. Plin lib. 28. cap. 2.

Diem referre dicitur sol. Virg. 1. Georg. 458.

At si quum referetque diem, condetque relatum.

Diem inter nefastos referre. Plin. de Viris illustr.

Diem prodictam referri, i. e. Anteferri. Festus.

Ensem vaginæ referre. Sil. lib. 7. 508.

Eodem referri, Reportari. Cic. 1. Tusc. 119. Si restantibus ventis rejiciemur, tamen eodem paulo tardius referamur necesse est.

Epistolam referre. Cic. 4. Att. 11. extr. Statim ut sit qui a te mihi epistolam referat.

Expensum referre. V. Expensum, in EXPENDO.

Facta referre quæ mandata sunt. Plaut. Capt. 2. 3. 86.

Figuras proavorum. Lucret. lib. 4. 1213.

Fructum diligentiæ referre alicui. Cic. 3. Verr. 149. Quum in eo vestra mihi dignitas fructum diligentiæ referret, id sum assecutus ut, &c. i. e. Reciperem a vestra dignitate fructum ob diligentiam meam.

Gradum referre, quod & Pedem referre dicitur. Liv. 3. 70. Idem 1. 14. Et quum velut inter pugnæ fugæque consilium trepidante Equitatu pedes quoque referret gradum, plenis repente portis effusi hostes.

Gradus ille retulit. Ovid. 2. Fast. 502.

Gratiam referre, est facto: ut si tu a me sublevatus aut pecunia aut patrocinio, aut manu, aliove subsidio, vicissim me aliquo modo sublevaveris; gratias retulisti, reddidistique, ut ait Valla lib. 5. Liv. 37. 37. Satiatus tandem complexu filii, Renunciate, inquit, gratias regi me agere: referre gratiam aliam nunc non posse, quam ut suadeam non ante in aciem descendat, quam in castra me rediisse audierit. Cic. in Sallust. 9. Non enim me sperasti mutuam tibi gratiam relaturum, ut vicissim tuos compellarem. Referre gratiam hoc loco, etiam verbo dicitur. Cic. 2. Off. 69. Nimirum enim inops ille si bonus est vir, etiam si referre gratiam non potest, habere certe potest. Ter. Eun. 2. 3. 93. Nunc referam gratiam: atque eas itidem fallam, ut ab illis fallimur. Seipsum exponit Terent. Ubi Donatus, Referam gratiam, non eas, inquit, lacessam: sed quod justum est, vicem reddam.

Gratia referenda est emeritis. Ovid. 1. de Pont. 7. 61.

Gratia referatur factis. Ovid. 5. Trist. 4. 47.

Gratiam referre in aliquo. V. IN præpositionem.

Gratiam plenius referre. Quintil. lib. 2. cap. 6.

Gratiam referre in majus, pro Majorem gratiam. Senec. de Benef. 3.

Gratiam bonam, vel præclaram referre. Cic. 2. Att. 9. Ut sciat hic noster Ierosolymitarius traductor ad plebem, quam bonam meis putissimis orationibus gratiam retulerit, quarum expecto divinam παλινῳδίαν.

Gratias referre, Idem. Plaut. Amph. 1. 1. 27.

Honorem officii. Ovid. 2. Met. 286.

Judices rejicere, & Referre, contraria. Cic. pro Planc. 41. An vero nuper clarissimi cives nomen edititiis judicis non tulerunt, quum ex CXXV judicibus principibus Equestris ordinis, V & LXX reus rejiceret, L referret?

Laudem referre familiæ alicujus, Desitam & antiquatam in dignitatem restituere, sive revocare. Cic pro Flacc. 1. Quum L. Flaccus veterem Valeriæ gentis in liberanda patria laudem prope quingentesimo anno Reipub. retulisset?

Libera-

Liberalitatem introrsus referre, pro Coarctare, vel in arctum cogere. Sen. lib. 1. de Benefic.
Mandata referre ad aliquem. Cæs. 3. Bell. Civil. 58.
Mandata referre alicui. Virg. 7. Æn. 267.
Manubias referre. Cic. 2. de Lege Agr. 61. Is excipitur unus ne manubias referre debeat.
Manum ad poplitem referre. Plin. lib. 28. cap. 4.
Morem referre, Revocare, & quasi rursus ferre. Virg. 5. Æn. 598.
Hunc morem, hos cursus, atque hæc certamina primus
Ascanius, longam muris quum cingeret Albam, Rettulit.
Mores patris referre, i. e. Exprimere, & imitari. Plin. Epist. 111. Amisit enim filiam, quæ non minus mores ejus, quam os vultumque referebat: totumque patrem mira similitudiue excripserat.
Referre numerum, Numerare. Virg. 6. Ecl. 85.
Omnia referre ad unum, i. e. In unum omnia conferre. Cic. pro Lege Manil. 52. Si ad unum omnia referenda sunt, dignissimum esse Pompeium. De re intelligitur, non de oratione. Valla lib. 3. cap. 38.
Oculos referre ad aliquem, vel ad terram. Cic. pro Quint. 47. Quum autem ad te C. Aquill oculos animumque retuli. Idem in Somn. Scip. 14. Hæc ego admirans, referebam tamen oculos ad terram identidem.
Oculos & ora in aliquem referre. Virg. 12. Æn. 657.
Opem referre. Cic. 1. de Divin. 67.
—— cives referte opem, & restinguite. Ex poeta. Idem 3. de Legib. 43. Quibus sæpe referre opem possit. i. e. Auxilio esse.
Opes in apertum referre. Cic. in Parad. 1.
Os referre in se. Ovid. 2. Met. 303.
Ora rettulit ad juvenem, Aspexit juvenem. Valer. 7. Argon. 79.
Par referre. Ter. Adelph. 1. 1. 48. Donatus, Par referre, i. e. Benefacere.
Pedem referre, quod inepte dicitur *Retrahere se.* Virg. 10. Æn. 794.
Ille pedem referens, & inutilis, inque ligatus
Cedebat. Cæs. 1. Bell. Civil. 44. Pedem ferre, & loco excedere, non turpe existimarent. Liv. 3. 22. Inde signum observare jussit, ut pariter & socii tem inciperent, referrentque pedem, si receptui cecinisset.
Pedem jamque referens casus evaserat omnes. Virg. 4. Georg. 485.
Pedem quam mollissime referre. Quintil. lib. 6. cap. 4.
Pedem rettulit ad me. Plaut. Epid. 3. 4. 3.
Pedes referunt me in locum aliquem. Cic. 15. Att. 16.
Primas referre ad aliquem. Cic. 1. de Nat. Deor. 15. Ad quem tum Epicurei primas ex nostris hominibus referebant. Vetus exemplar habet Deferebant.
Quæstum majorem referre. Columel. lib. 1. cap. 3.
Rationes referre, pro eo quod vulgo *Computum reddere* dicunt. Cæs. 2. Bell. Civil. Relatis ad eum publicis rationibus cum fide, quod penes eum est pecuniæ, tradit. Cic. 3. Verr. 37. Ut hoc pacto rationem referre liceret, eo Syllanus repente factus est.
Rationes referre ad ærarium. V. Ærarium, in Æs.
Rationibus referre, & in rationes, est Rationibus adscribere, hoc est *Impensam vel receptam facere*, ut vulgus loquitur. Tranquillus in Vesp. cap. 22. Expugnatus autem a quadam, quasi amore sui deperiret, quum perductæ pro concubitu sestert. quadraginta donasset, admonente dispensatore quemadmodum summam rationibus referri vellet, Vespasiano, inquit, adamato. Alii legunt, Inferri. Dicitur & Referre in rationes, ut Referre in publicas literas, quod Juvenalis Referre in acta dixit. Budæus. Paulus in l. Nesennius, ad finem. D. de negot. gestis, Maxime si etiam in rationes impensam eam retulisse aviam apparebit.
Repulsam referre, quod & Ferre repulsam simpliciter dicitur, & Pati repulsam, hoc est Repelli, rejici. Cic. 1. Off. 139. Hic summi & clarissimi viri filius in domum multiplicatam non repulsam solum retulit, sed ignominiam etiam & calamitatem.
Responsum referre, quod & Reddere dicitur: sive quod responsum est referre & recensere. Cic. 6. Att. 1. Deiotarus etiam mihi narravit se ad eum legatos misisse de re Bruti: eos sibi responsum retulisse, illum non habere. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 35. His responsis ad Cæsarem relatis, iterum ad eum Cæsar legatos cum his mandatis mittit.
Salutem alicui referre, pro Resalutare. Cic. 16. Att. 3. Atticam nostram cupio suaviari, ita mihi dulcis salus visa est per te missa ab illa. Referes igitur ei plurimam salutem.
Saporem salis. Virg. 3. Georg. 397.
Se referre, pro Redire domum. Virg. 4. Georg. 180.
Se domum referre, Redire. Hor. 1. Serm. 6. 115.
Se iterum Romam referre. Cic. pro Flacc. 50.
Se ab æstu referre. Ovid. 14. Met. 52.
Se in gregem suum veterem referre. Cic. 6. Att. 1. Velim te in tuum veterem gregem retulisses.
Se ad ordinem referre. Cic. 4. Acad. 67. Jam enim referam me ad ordinem. i. e. Ordine omnia agam ut cœperam.
Se ad studia referre, ad philosophiam. Cic. 2. Off. 45. Existimavi honestissime posse deponi, si me ad philosophiam retulissem. i. e. recepissem.
Senium parentis referre. Columel. lib. 7. cap. 3. h. e. Imitari, reddere.
Similitudinem referre. Plin. lib. 22. cap. 8.
Sonum eundem referre in cadendo. Cic. in Orat. 38.
Spem referre. Cic. pro Rosc. Amer. 110. Pro re certa spem falsam domum retulerunt. h. e. Reportarunt.
Ventus me retulit ad vel in Italiam. Cic. 12. Fam. 25.
Vicem referre, Rependere. Ovid. 1. de Arte Am. 370.
Victoriam. Liv. 4. 17.
Voces. Cic. 1. Q. frat. 1. 33. Theatrum Asiæ ita resonans, ut usque Romam significationes, vocesque referantur.
Referre, Reddere. Virg. 8. Æn. 560.
O mihi præteritos referat si Juppiter annos
Qualis eram.

Referre, Ostendere. Lucret. lib. 1. 76.
Unde refer nobis victor quid possit oriri
Quid nequeat. Ex Nonio.
Referre, Narrare, indicare. Virg. 2. Æn. 547.
—— referes ergo hæc, & nuntius ibis
Pelidæ genitori. Cic. ad Brut. 18. At illa retulit, quæsivitque quidnam mihi videretur.
Ordine referre. Ovid. 9. Met. 5.
Horresco referens. Virg. 2. Æn. 204.
Acta memoranda referre. Ovid. 13. Met. 956.
Dicta referre. Ovid. 1. Met. 656.
Facta. Hor. 2. Epist. 1. 130.
Palam facta. Ovid. 3. Amor. 14. 8.
Magna facta. Ovid. 4. de Pont. 8. 88.
Pauca referre. Virg. 4. Æn. 333.
Pugnas referre, Recensere. Ovid. 12. Met. 160.
Versus in ordine referre. Virg. 7. Ecl. 20.
Vera referre. Ovid. 3. Met. 659.
Voces tum senior tales referebat pectore. Virg. 5. Æn. 409.
Voce referre. Virg. 1. Æn. 98. Servius, Pleonasmos est.
Ad aures alicujus referre aliquid. Virg. 3. Ecl. 73.
O quoties, & quæ nobis Galatea locuta est?
Partem aliquam venti divûm referatis ad aures. i. e. Utinam referatis.
Refertur, pro Narratur. Plin. lib. 7. cap. 41. Una fœminarum in omni ævo Lampido Lacedæmonia refertur.
Referre, pro Perferre. Cic. ad Cæs. Junior. Sed hæc videbimus, cum legati responsa retulerint. Ex Nonio.
Referre, Convertere. Virg. 11. Æn. 425.
Multa dies, variusque labor mutabilis ævi,
Rettulit in melius. Ex Nonio.
Referre, pro Respondere. Cic. pro Cecinn. 85. Ego enim tibi refero, si non sum ex eo loco dejectus, &c. i. e. Respondeo. Idem pro Quint. 44. Quid autem a nobis refertur?
Referre, Revocare. Senec. de Benef. lib. 1. cap. 14. Quare siquis existimat nos, quum illa præcipimus, benignitatis fines introrsus referre, & illi minus laxum limitem aperire.
Referre rem judicatam, Retractare. Cic. pro Domo 78. Si decemviri sacramentum in libertatem injustum judicassent, tamen quotiescunque vellet quis, hoc in genere se rem judicatam referre posse voluerunt. Sic, Referre mysteria dixit lib. 3. de Orat. 72. pro Iterare. Et Ter. in prol. Hec. 7. Referre comœdiam, pro Denuo agere.
Relatum, relatu, supin. Plin. lib. 32. cap. 11. Præter hæc purgamenta aliqua relatu indigna, & algis potius annumeranda, quam animalibus.
Digna relatu. Ovid. 4. Met. 792.
Fœdum relatu. Ovid. 9. Met. 167.
Horrenda relatu res. Ovid. 15. Met. 298.
REFERT, impers. [διαφέρει] Utile est significat, & genitivo jungitur. Salustius in Jugurtha, Faciendum aliquid quod illorum magis, quam sua retulisse videretur.
Refert quum dicimus, errare nos Verrius ait, esse enim rectum Reifert, dativo scilicet, non ablativo casu. Sed esse jam usu possessum.
Cum genitivis pretii frequentissime construitur, Magni, parvi. Cic. 13. Fam. 99. Ut habeamus aliquam Rempub. cujus consiliis magni referebat te interesse. Ter. Phorm. 4. 3. 41. Parvi retulit non suscepisse: inventa est quæ dotem petat. Cic. 1. Q. frat. 1. 16. Parvi refert abs te ipso jus dici æqualiter & diligenter, nisi, &c.
Permagni referre eadem primordia sæpe. Lucret. lib. 1. 907.
Cum ablativis his, Mea, tua, sua, nostra, vestra. Plaut. Curc. 3. 25. Nam quid id refert mea an aula quassa cum cinere effosus siet? h. e. Non magnopere laboro. Et Amph. 2. 2. 108. Tua illuc refert si curaveris. h. e. Tuo fit commodo. Ter. Phorm. 4. 5. 11. Quid tua, malum, id refert?
Nihil referre iniquitatis. h. e. ut ego quidem opinor, Nihil interesse quod ad iniquitatem attinet. Plin. in Panegyr. Vetuisti exigi, quod deberi non tuo seculo cœperat. Alius ut contumacibus irasceretur, tarditatemque solvendi dupli, vel & quadrupli irrogatione multaret: tu nihil referre iniquitatis existimas, exigas quod deberi non oportuerit, an constituas ut debeatur.
Nihil mea refert utrum tu, &c. Cic. in Pison. 29.
Non adscripsi id quod tua nihil referebat. Cic. 5. Fam. 20.
Aliquando his adverbiis jungitur, Multum, plus, plurimum, parum, paulum, pauxillum, nihil, aliquid, & similibus. Martial. lib. 9. 102.
Multum, crede mihi, refert, a fonte bibatur
Quæ fluit, an pigro quæ stupet unda lacu. Quintil. lib. 9. cap. 4. Plurimum refert compositionis, quæ quibus anteponas. Cic. 5. de Fin. 90. Tantum refert quam magna dicam.
Refert, cum infinitivo. Cic. de Clar. Orat. 110. Neque enim refert videre quid dicendum sit, nisi, &c. Ter. And. 3. 2. 16. Interminatus sum ne faceres? num veritus? quid retulit? Ubi Donatus, Retulit, profuit, vel interfuit.
Magnopere. Cic. pro Cæl. 57. At quibus servis? refert enim magnopere idipsum.
Refert, [προσήκει] Ad rem pertinet. Plin. lib. 14. cap. 6. Quibus exemplis, nisi fallor, manifestum est, patriam, solumque referre, non uvam. i. e. Ad vini præstantiam maxime pertinet, eligere solum & regionem. Idem lib. 16. cap. 30. de arboribus cædendis, Infinitum refert lunaris ratio, nec nisi a vicesima in tricesimam cædi volunt. Hæc Budæus. Varro 1. de R. R. cap. 8. Refert inquam quod genus vineæ sit, quod sunt multæ species ejus.
Plurimum referre. Plin. lib. 21. cap. 11. Diximus & terram referre plurimum.
Refert in ea re. Cic. 2. de Divin. 97. Fac in puero referre ex qua affectione cœli primum spiritum duxerit.
Aves pascantur, necne, quid refert. Cic. 2. de Divin. 72.
Non multum refert an villatici corporibus graves, & parum veloces sint. Columel. lib. 8. De canibus loquens.

Nihil

Nihil refert. Plaut. Rud. 4. 4. 25. Quomodo habeas, nihil id refert, jure, anne injuria?
Sed refert quomodo adhibeatur. Cic. 3. Tusc. 42.
Nec terræ tantum natura circa has refert. Plin. lib 16 cap. 33. i. e. Ad rem non tantum pertinet.
Adeone est fundata leviter fides, ut ubi sim, quam qui sim magis referat? Liv. 2. 7.
Refert, Necesse est. Sallustius, Quare vanum quidem hoc consilium est, si periculum ex illis timuit, si in tanto omnium metu solus non timet, eo magis refert me mihi atque nobis timere. Virg 2. Georg. 104.
—— neque enim numero comprehendere refert.

RELATUS, a, um. Partic. [ἀναστρεφόμενος] Cic. 2. de Nat. Deor. 144. Sed duros, & quasi corneolos habent introitus, multisque cum flexibus, quod his naturis relatus amplificatur sonus. De auribus.
Causa relata mea est. Ovid. 3. Fast. 476.

RELATUS, ûs. m. Tacit. 1. Hist. 30. Neque enim relatu virtutum in comparatione Othonis opus est.

RELATIO, ōnis. f. [ἀναφορά, ἐπαναφορά] Cic. in Pison. 29. Nam relatio illa salutaris & diligens fuerat Consulis animadversio quidem & judicium, Senatus. Vetustum exemplar legit Delatio. Plin. Epist. 190. Et relationem quidem de eo Cæsar ad Senatum non remisit. Hic propositionem criminis & rei apud Senatum significat.
Criminis relatio. Ulpian. in l. Is qui reus. D. de publ. judiciis. Is qui reus factus est, purgare se debet: nec ante potest accusare, quam fuerit excusatus. Constitutionibus enim observatur, ut non relatione criminum, sed innocentia reus purgetur.
Gratiæ relatio. Senec. lib. 5. de Benefic. cap. 11.
Meritorum relatio. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Jus quintæ relationis, est Jus de quinque rebus quoties senatus haberetur, referendi. Scribit Julius Capitolinus ominosum Pertinaci Imperatori fuisse, quod ei pro jure quintæ relationis, jus quartæ relationis decretum fuisset: par enim numerus infaustus est. Nam Probo Imperatori jus tertiæ relationis decretum est, nec ominosum fuit. Initio autem jus unius relationis dabatur, ut Augusto Cæsari. Dion, Et quandocunque senatus haberetur, jus esse ei unius relationis, de quacunque re vellet.

RELATIVUS, a, um. Relationem habens. Arnob. lib. 7. p. 221. Honos relativi est ad alterum generis.

RELATIVE, Adv. Augustin. lib. 5. de Trin.

RELATOR, ōris. m. [μηνυτής] Cic. 8. Att. 24. Incipiam sperare, etiam consilio Senatus auctore te, illo relatore, Pompeium & Cæsarem conjungi posse.

RELATORIUS, a, um. Relationem continens. Cod. Theod. lib 13.

REFERENDARII, orum. m. apud veteres Imperatores dicebantur, Per quos ipsi facilius singulorum desideria perdiscebant, teste Cassiodoro, qui libro 6. Epistolarum, quibus verbis hæc dignitas solebat concedi, indicat. Horum funguntur ministerio, qui hodie in aulis Principum Cancellarii appellantur. Nominat autem eos ipse Justinianus spectabiles, qui mox suum post illustres obtinebant locum. V. No. De Referend. sacri palatii. Alciatus lib. 3. Dispunct. & Jureconsulti in l. Eos. C. de Excusationib. munerum. lib. 10. C. Coclcus hanc vocem ad barbaros relegavit.

REFERVEO, bui, [ἀναζέω] ēre. Valde fervere. Plin. lib. 16. cap. 11. Item terebinthinam in sartagine referventi.
Crimen refervens. Cic. pro Rosc. Com. 17. Nonne ut ignis in aquam conjectus continuo restinguitur, & refrigeratur: sic refervens falsum crimen in purissimam & castissimam vitam collatum, statim concidit & extinguitur?
Refervere, aliquando contrarium significat. Cic. de Clar. Orat. 316. Nam & contentio nimia vocis reciderat, & quasi referbuerat oratio. h. e. Refrixerat.

REFERVESCO, [ἀναζέω] ĕre. Idem quod Refervere. Cic. 1. de Divin. 46. Ex his Mercurium ex patera quam dextera manu teneret, sanguinem visum esse fundere: qui quum terram attigisset, refervescere videretur, sic ut tota domus sanguine redundaret.

REFIBULO, [ἀποπορπάω] Fibulam tollere, vel solvere. Martial. lib. 9. 28.
Refibulavit turgidum faber penem. V. INFIBULO.

REFICIO, fēci, fectum, [ἀνακτίζω, ἀναλαμβάνω] ĕre. Instaurare, renovare, quod corruptum erat, in statum pristinum instaurare. Verbo item reficiendi tegere, substruere, sarcire, ædificare, & advehere, apportareque ea quæ ad eandem rem opus sunt, continentur. Hæc Ulpianus, De rivis, l. 1. Cic. 1. de Divin. 4. Quinetiam memoria nostra templum Junonis Sospitæ L. Julius qui cum P. Rutilio Consul fuit, de Senatus sententia refecit.
Ædes reficere quæ vitium fecerunt. Cic. in Topic. 15.
Memoriam judicum reficere brevi repetitione rerum, pro Recolligere. Quintil. in procem. lib. 4.
Pecuniam reficere ex venditionibus. Papin. in l. Tutores. §. Patruus. D. de administr. tutor.
Puppes laceras refeci. Ovid. 2. Epist. 46.
Rates quassas reficere. Hor. 1. Carm. 1. 17.
Templa ædesque labantes reficere. Hor. 2. Carm. 6. 2.
Testamentum reficere. Ulpian. in l. Idemque erit. D de militari testamento.
Villam reficere, vel stabulum. Ulpian. in l. Ea conducto. in princ. D. Locati.
Reficere aliquid ex pecunia alicujus. Cic. 3. Verr. 142. Locatur id opus, quod ex mea pecunia reficiatur.
Reficitur ei tantum ex suis possessionibus. Cic. in Parad. 6. Hoc proposito nunquam eris dives, ante quam tibi ex tuis possessionibus tantum reficiatur, ut eo tueri sex legiones & magna equitum ac peditum auxilia possis. i. e. Redeat.
Reficere Tribunos, & alios magistratus, pro Recreare & iterum creare. Cic. de Amicit. 65. Papyrius legem ferebat de Tribunis reficiendis.
Tribum reficere. Cic. pro Planc. 47. Neque hoc liberis nostris interdicendum est, ne observent tribules suos, ne deligant, ne reficere necessariis suis suam tribum possint.

Reficere, Recreare, delectare, & animum oblectare. Plin. Quum reficiendi animi gratia id fecisset. Idem in Paneg. Adhæc tam assiduus in Tribunali, ut labore refici ac reparari videretur. Cic. 7. Fam. 27. Ego hic cogito commorari, quoad me reficiam: nam & vires & corpus amisi. Hic pro Restaurare sumitur, & vires recipere.
Refectus sum quum tua lego. Plin. Epist. 68.
Exercitum reficere ex labore & inopia, Cibo & potu reparare, atque etiam quiete, ne labore victus deficiat. Cæs. 7. Bell. Gall. cap. 83.
Herbas teneras aurora refecit. Ovid. 3. Fast. 711.
Me consilium Cn. Pompeii recreat, & reficit. Cic. pro Milon. 2.
Salutem communem reficere. Cic. pro Sext. 15.
Reficere se ab imbecillitate. Plin. lib. 26. cap. 11. Reficientibus se ab imbecillitate utilissima.
Se reficere ex caloribus, Post multos calores defessas vires & animum recipere. Cic. 3. Q. frat. 1. Ego ex magnis caloribus (non enim meminimus majores) in Arpinati summa cum amœnitate fluminis me refeci ludorum diebus.
Se reficere ad audiendum. Cic. 6. Verr. 105. Ad ea autem quæ dicturus sum, reficite vos, quæso Judices, per deos immortales.
Vires reficere cibo, Reparare. Liv. 37. 24.
Vultum reficere. Cic. 12. Att. 15.
Refici dicitur qui convalescit. Plin. Epist. 164. Quanquam vereor ne post gratulationem quoque in metum redeas, atque ita gaudeas periculo liberatam, ut simul quod periclitata sit, perhorrescas. jam hilaris, jam sibi, jam mihi reddita, incipit refici, transmissumque discrimen convalescendo remetiri.
Arte Æmonia refectus Thelephus, Sanatus. Stat. 1. Sylv. 4. 112.
Furiis refecti ardebant. Virg. 3. Georg. 511. Quia languentia corpora in vires quodammodo excitat furor, & facit ea in exitium convalescere. Servius.
Refici, In pristinum statum reponi. Lucret. lib. 1. 557.
Nam quidvis citius dissolvi posse videmus,
Quam rursus refici.

REFECTUS, a, um. Partic. Cic. 16. Att. 1. Sed tamen idem σύνταγμα misi ad te retractius, & quidem ἀρχέτυπον ipsum crebris locis inculcatum & refectum. Ovid. 4. Fast. 610.
Opibus curisque amici refectus. Hor. 2. Epist. 2. 136.

REFECTUS, ûs. m. [ἀνάληψις] Ipsa refectio. Plin. lib. 18. cap. 7. Panem ex hordeo antiquis usitatum vita damnavit, quadrupedumque tradidit refectibus.

REFECTIO, ōnis. f. [ἀνάκτησις] Ipse reficiendi & restaurandi actus. Columel. lib. 12. cap. 3. Cæteraque, si refectionem desiderant, fabris concinnanda tradantur.
Quies & refectio. Quintil. lib. 10. cap. 3. Tempora ab ipsa rerum natura ad quietem, refectionemque nobis data, in acerrimum laborem convertimus.
Instar refectionis. Plin. in Paneg. Quod si quando cum influentibus negotiis paria fecisti, instar refectionis existimas mutationem laboris.
Valere refectioni. Cels. lib. 3. cap. 15.
Dicitur etiam Ciborum refectio. Cels. lib. 4. cap. 6. Si in refectione quoque manserit tussis, intermittere oportebit uno die.

REFECTOR, ōris. m. Sueton. in Vespas. cap. 18. Item colossi refectorem insigni congiario magnaque mercede donavit.

REFACIO, [ἀνασκευάζω] ĕre. antiquum, apud Plautum legitur in Truc. 4. 4. 24. Nam refacere si velim, non est locus.

REFIGO, xi, xum, [καταπήγνυμι] ĕre. Rursus, sive valde figere. Columel. lib. 4. Nam sive prope truncum defigitur palus, pedali tamen spatio refigendus est. Virg. 4. Georg. 202.
—— aulasque & cerea regna refigunt. i. e. Figunt, inquit Servius.
Refigere, [ἀποκαθηλόω] aliquando contrarium significat: nempe Quod fixum est educere. Inde, Refigere tabulas, & leges, i. e. Rescindere. Cic. 13. Philipp. 5. Acta Antonii rescidistis, leges refixistis per vim. Leges enim in tabulis æneis incisæ erant.
Æra refigere. Cic. 12. Fam. 1. Cujus æra refigere debebamus, ejus etiam chirographa defendimus. Hor. 1. Epist. 18. 56.
Sub duce qui templis Parthorum signa refixit.
Leges figere & refigere. Virg. 6. Æn. 622.

REFIXUS, a, um. ut, Clypeus refixus. Virg. 5. Æn. 36. & Hor. 1. Carm. 28. 11.
Sidera refixa cælo. Virg. 5. Æn. 527.

REFIGURO, āre. Reformare. Vulg. Interpr. Sapient. cap. 19. 6. Omnis creatura ad suum genus ab initio refigurabatur.

REFLAGITO, [ἀπαιτίζω] āre. Iterum flagitare. Catul. de Acme, 40. 6.
Persequamur eam, & reflagitemus.

REFLECTO, xi, xum, [ἀνακάμπτω] ĕre. Retro flectere. Plin. lib. 11. cap. 50. Canum degeneres caudam sub alvum reflectunt.
Aciem reflectere. Senec. Herc. fur. 8. Aciem oculorum intelligit.
Caput leviter reflectens. Catul. de Acme, 43. 10.
Colla mollia ei reflectunt. Virg. 11. Æn. 622.
Oculos reflectere. Ovid. 7. Met. 342.
Pedem reflexit inde. Catull. Argon. 62. 112.
Visus reflectere. Valer. 5. Argon. 454.
Avis reflectitur in longos ungues. Ovid. 5. Met. 547. De Ascalapho in bubonem verso.
Reflectere, per translationem, pro Revocare. ut,
Revocare & reflectere animum ad aliquid. Cic. pro Syll. 46. Fero ego te Torquate jam dudum, fero: & nonnunquam animum incitatum ad ulciscendam orationem tuam revoco ipse & reflecto.
Reprimere atque reflectere. Ter. Adel. 3. 2. 9.
Incitare & Reflectere, contraria. Cic. 1. de Orat. 53. Quæ nisi qui naturas hominum, vimque omnem humanitatis, causasque eas quibus mentes aut incitantur aut reflectuntur, penitus perspexerit, dicendo quod volet, perficere non poterit.
Animum reflexi. Virg. 2. Æn. 741.

REFLEXUS, a, um. Partic. [ἀνακαμφθείς] ut, Cervix reflexa Stat. 1. Achill. 382.

Telum reflexum rotabat obliquo Marte. Sil. lib. 16. 54.
Reflexum & Rectum, contraria. Plin. lib. 11. cap. 37.

Reflexim, Adv. Vice versa. Apul. de Syll. Categor. &c. Reflexim inferre.

Reflexus, ûs. m. Apul. 1. Florid. p. 342. Prope Oceani reflexus.

Reflo, [ἀντιπνέω] âre. Retro, vel contra spirare. Cic. 2. Off. 19. Nam & quum prospero flatu ejus utimur, ad exitus pervehimur optatos: & quum reflavit, affligimur. Idem 6. Att. 7. Inde quamprimum Athenas, etsi Etesiæ valde reflarint.
Reflor, passiv. Lucret. lib. 9. 936.
Interiorem etiam partem spirantibus aer
Verberat hic idem quum ducitur, atque reflatur.

Reflans, antis. Partic. Cic. 1. Tusc. 119. Si reflantibus ventis rejicimur.

Reflatus, a, um. Partic. ut, Reflata succositas. Cæl. Aurel. Acut. 2. 29. 151.

Reflatus, ûs. m. [ἀντίπνευμα] Plin. lib. 9. cap. 6. Quorum unum mergi vidimus reflatu beluæ expletum unda. Cic. 12. Att. 2. Hic rumor est T. Marcum periisse naufragio, Asinium delatum vivum in manus militum; 2 naves delatas in Uticam reflatu hoc.

Reflatio, ônis. f. Cæl. Aurel. Tard. 1. 1. 12. Ex alto reflatio quædam viarum nuditate permittitur.

Reflabilis, e. ut, Tibi facile reflabiles. Cæl. Aurel. Tard. 4. 1. 6.

Refloreo, ui, [ἀναθάλλω] ēre. sive **Refloresco**, ĕre. Rursum florere. Plin. lib. 18. cap. 16. Secatur incipiens florere, & quoties refloruit, &c. Idem lib. 19. cap. 8. Cujus natura in carnariis reflorescens sæpius dicta est.
Juventa reflorescente ibat ovans. Sil. lib. 15. 728.

Refluo, xi, xum, [ἀναῤῥέω] ĕre. Rursum fluere. Plin. lib. 2. cap. 87. Nec unquam eodem tempore quo pridie refluit. Virg. 9. Æn. 32.
Undis refluentibus stridet mare. Virg. 4. Georg. 262.

Refluus, a, um. Adj. [παλιῤῥόθιος, παλίῤῥοος] ut, Refluum mare, Quod refluit. Plin. lib. 2. cap. 97.
Gurges refluus. Stat. 5. Sylv. 1. 91.

Refluamen, înis. n. Fortunatus 1.
Parvula Grammaticæ lambens refluamina guttæ.

Refocillo, [ἀναψυχίζομαι, ἀναψύχω] âre. Idem quod Focillare, Recreare, reparare, instaurare. Plin. Epist. 58. Ipse paucis diebus ægre refocillatus, non sine ultionis solatio decessit, ita vivus vindicatus, ut occisi solent. Verbum ex Focillo, quod calefacio significat, compositum: quod ex Focillo diminutivo hujus nominis Focus, derivatur.
Lugentem efficacibus remediis refocillare. Senec. de Benefic. lib. 3. cap. 9.

Refodio, fôdi, fossum, [ἀνασκάπτω, ἀνορύσσω] ĕre. contrariam habet significationem suo primitivo: significat enim Extra terram educere, fodiendo eruere. Plin. lib. 15. cap. 18. Quæ mitiore cælo refossæ cum arbore, atque in lucem remissæ, novos soles recipiunt. Idem lib. 2. cap. 63. Si ulli essent inferi, jam profecto illos avaritiæ atque luxuriæ cuniculi refodissent. Columel. lib. 4. cap. 32. Sed illud de integro refodi debet.

Reformido, [ὑποπτήσσω] âre. Idem quod simplex Formidare, sive Valde formidare. Cic. 3. de Finib. 7. Quippe qui ne reprehensionem quidem vulgi inanem reformidans, in ipsa curia soleret legere sæpe. De Catone. Idem pro Cæcin. 84. Istum locum fugis & reformidas.
Crimen amicitiæ reformidare. Cic. pro Cæl. 14.
Ferrum reformidant frondes. Virg. 2. Georg. 369.
Solem insuetum lumina reformidant. Ovid. 3. de Pont. 4. 49.
Tactum membra saucia reformidant. Ovid. 2. de Pont. 7. 13.
Tempus illud mens reformidat. Ovid. 3. Trist. 6. 29.
Vulnus humus reformidat. Ovid. 1. Fast. 666.

Reformidatio, ônis. f. [ὑπόπτηξις] Cic. in Partit. 11. In suasione autem aut spem, aut reformidationem deliberantis.

Reformo, [ἀναπλάττω, ἀνατυπόω] âre. In priorem vel meliorem formam redigere. Plin. in Paneg. Ut ostendam quam longa consuetudine corruptos depravatosque mores principatus parens noster reformet & corrigat. Ovid. 11. Met. 254.
Reformare, & velut recoquere. Quintil. lib. 12. cap. 6. de Cicerone, Qui postquam egit pro Sestio, tamen Apollonio Moloni, quem Romæ quoque audierat, Rhodi rursus reformandum ac velut recoquendum se dedit. Legitur &, Rursus formandum.
Reformare ad exemplum. Senec. Epist. 94. Deinde jubetur imitari proposita, & ad illa reformare chirographum.
Reformare, h. e. Constituere denuo. Hermogenianus, De publicanis & vectigalibus. l. Vectigalia, Vectigalia sine imperatorum præcepto, neque præsidi, neque curatori, neque curiæ constituere, neque præcedentia reformare, & his vel addere vel diminuere licet. Budæus.

Reformatus, a, um. Ovid. 9. Met. 339.
Ora reformatus primos Iolaus in annos.

Reformatio, ônis. f. Apul. 3. Met. Facilior hujus reformationis medela suppeditat.

Reformatus, ûs. m. Tertull. adv. Valent. cap. 13. Tutelaris reformatus.

Reformator, ôris. m. [ἀναπλάστης] Plin. Epist. 165. lib. 8. ad Minicianum, Ipsarum denique literarum jam senescentium reductor ac reformator.

Reformatrix, îcis. f. Idem. JCt. in Dig.

Refoveo, fôvi, fôtum, [ἀναθάλπω] ēre. Rursum fovere, sive nutrire. Columel. lib. 2. cap. 1. Licet enim majorem fructum percipere, si frequenti, & tempestiva & modica stercoratione terra refoveatur.
Artus refovet complexibus. Lucan. lib. 8. 67.
Corpus refoventque foventque. Ovid. 8. Met. 536.
Membra refovere quiete. Sil. lib. 3. 637.
Oculos inungere ac refovere. Plin. lib. 8. cap. 37. Quod vulgus dicit *fomentare*.
Vires absumptas refovere stercore. Columel. lib. 2. cap. 14.
Vires dat refovetque deus. Stat. 6. Theb. 521.
Refovere, per translationem. Plin. in Paneg. Siquid usquam stirpis antiquæ, siquid residuæ claritatis, hoc amplexatur, & refovet, & in usum Reipub. promit. Ibid. Quam speciosum est enim quod disciplinam castrorum lapsam extinctamque refovisti, depulso prioris seculi malo, inertia & contumacia.
Ignes tepidos refoverat. Ovid. 2. Amor. 19. 15.

Refotus, a, um. Partic. Suet. Neron. cap. 27. Refotus sæpius calidis piscinis.
Animus refotus. Gell. 15. 2.

Refractarius, V. refringo.

Refræno, [ἀναχαιτίζω, ἀναστέλλω] âre. a Fræno deductum verbum, significat Valde frænare, cohibere, coercere: ut, Refrænare libidines. Cic. in Parad. 5. Et 2. de Lege Agrar. 54. O libidinem refrænandam.
Refrænare atque coercere omnium opibus juventutem prolapsam. Cic. 2. de Divin. 5. His præsertim moribus atque temporibus, quibus ita prolapsa est, ut omnium opibus refrænanda ac coercenda sit.
Aquas refrænat illa, obliquaque flumina sistit. Ovid. 6. Epist. 87. De Medea.
Licentiam indomitam refrænare. Hor. 3. Carm. 24. 19.
Morsus refrænat voluptas, i. e. Mitigat. Lucret. lib. 4. 1079.
A gloria refrænare, cui Incitare opponitur. Cic. pro Cæl. 76. Semper magno ingenio adolescentes refrænandi potius a gloria, quam incitandi fuerunt.
A reditu refrænare. Cic. 11. Philipp. 4. A progressu arcuit, a reditu refrænavit.
Ab exitio refrænare, i. e. Tueri, defendere. Lucret. lib. 1. 850.
——— neque ab exitio res ulla refrænat. Metaphora est.
Refrænor, passiv. usus est Lucret. lib. 2. 283.
Et projecta refrænatur, retroque residit? i. e. Reprimitur. Lambinus.

Refrænatus, a, um. [ἀναχαιτισθείς] Partic. ut, Relligione refrænatus. Lucret. lib. 5. 115.

Refrænatio, ônis. f. Senec. 3. de Ira, 15. Necessaria est ista doloris refrænatio, utique hoc fortitis vitæ genus, & ad regium mensam adhibitis.

Refrăgor, [ἀντιπράττω, ἀντιψηφίζομαι] âri. Resistere, repugnare. Plin. Epist. 63. Proinde hoc te non moveat, si cætera non refragantur, quæ velim quam diligentissime examines. Plin. lib. 19. cap. 8. Quidam eunuchion, quoniam hæc maxime refragetur veneri.
Refragari, Repugnare, sed proprie verbis. Cic. 11. Philipp. 20. Etsi quis potest refragari non modo non petenti, verumetiam recusanti?
Ingenium illi refragatur. Quintil. lib. 10. cap. 6.
Refragare, Suffragari. Sisenna lib. 22. Multi populi, plurimæ concionis Dictaturam omnibus animis & studiis refragavere. i. e. Suffragati sunt. Auctor est Nonius.

Refragator, ôris. m. Tertull. adv. Gnost. cap. 1. Omnes martyriorum refragatores ebulliunt.

Refragatio, ônis. f. August. Epist. 157. In re facillima curvam refragationem & nodos difficultatis posuisse.

Refrico, ui, ctum, vel âvi, âtum, [ἀναψάω] âre. Rursum, vel valde fricare. Cato cap. 87. Id in linteum novum indito, exprimito cremorem in patinam novam, aut in mortarium: id omne ita facito, & refricato denuo.
Refricare, [ἐπαναξύειν] Renovare. Tractum a vulneribus, quæ plerunque fricando renovantur. Cic. 5. Fam. 17. Sin autem omnia quæ sentio perscripserim, ne refricem meis literis desiderium ac dolorem tuum. Idem 3. de Lege Agrar. 4. Refricare obductam Reipub. cicatricem.
Nec hæc quæ refricant, hic me magis angunt. Cic. 12. Att. 45.
Animum memoria refricat cinis patriæ. Cic. pro Syll 19. Quum cinis patriæ versari ante oculos, atque animum memoria refricare cœperat.
Vulnera refricare. Cic. 5. Att. 15. Appii vulnera non refrico, sed apparent, nec oculi possunt.
Refricare, neutrum. Cic. 10. Att. 19. Crebro refricat lippitudo, non illa quidem perodiosa, sed tamen quæ impediat scriptionem meam.

Refrigeo, xi, [ἀναψύχομαι] ēre. vel potius **Refrigesco**, ĕre. Frigidum fieri. Cato cap. 105. Ubi jam vinum refrixerit, in dolium quadragenarium infundito. Columel. lib. 2. cap. 2. Et boves inhibeat, ut colla eorum refrigescant, quæ celeriter conflagrant, nisi assidue refrigerentur: & ex eo tumor, ac deinde ulcera invadunt.
Cor refrixit. Ovid. 12. Met 442.
Plaga refrigescit cunctando per auras. Lucret. lib. 4. 707.
Res refrigescit, per translationem. Cic. 3. Q. frat. 8. Sed tota res & timetur & refrigescit. Idem 9. Fam. 10. Ego cætera qui animo æquo fero, unum vereor ne hasta Cæsaris refrixerit.
Res refrixerit, pro Refrigescit: ut ait Donatus. Ter. Adel. 2. 2. 24. Nihil est, refrixerit res. i. e. Tacent de hac re, nulla amplius mentio fit. Cic. 2. Q. frat. 6. Nam quod de Pompeio Caninius agit, sane quam refrixit.

Refrigĕro, [ἀναψύχω, καταψύχω] âre. Frigus inducere, rem calidam frigidam facere. Cic. de Senect. 57. Ubi enim potest illa ætas, aut æque calescere, vel apricatione melius, vel igni, aut vicissim umbris aquisve refrigerari salubrius?
Refrigerare & Incendere, contraria. Cic. 2. de Nat. Deor. 119. Quarum tantus est concentus ex dissimillimis motibus, ut quum summa Saturni refrigeret, media Martis incendat. De stellis.
Aliquem refrigerat frigus. Cic. 5. Fam. 10. Et eo minus quod me frigus Dalmaticum, quod illinc ejecit, etiam hic refrigeravit.
Æstum refrigerare. Plin. lib. 20. cap. 7.
Calorem refrigerare & extinguere. Cic. 2. de Nat. Deor. 27. Refrigerato autem & extincto calore, occidimur ipsi & extinguimur.

Membra

Membra refrigerat unda. Ovid. 13. Met. 9‑3.
Piscinas refrigerare. Varro 3. de R. R. cap. 17.
Testem refrigerare, Ad frigus redigere, id est Attonitum reddere, & perturbare, & pene explodere. Quintil. De testibus interrogandis, lib. 5. cap. 7. Testis, inquit, brevi interlocutione patroni refutandus est, aut aliquo, si continget, urbane dicto refrigerandus. Budæus.
Thermas refrigerare. Martial. lib. 5. 28.

REFRIGERATUS, a, um. Partic. [ἀναψυχθεὶς] Plin. lib. 12. cap. 15. Myrrha melior radice refrigerata.
Refrigeratus, Refocillatus. Sueton. in Claud. Cæs. cap. 41. Et quum primum frequenti auditorio commisisset, ægre perlegit, refrigeratus sæpe a semetipso.
Ardens & Refrigeratus, contraria. Cic. 1. de Nat. Deor. 24. Quæ si mundus est deus, quoniam mundi partes sunt, dei membra partim ardentia, partim refrigerata dicenda sunt.
Accusatio defessa ac refrigerata. Cic. 2. Verr. 31. Ita defessa ac refrigerata accusatione rem integram ad M. Metellum prætorem esse venturam.
Amor inventionis refrigeratus. Quintil. Tryphoni.
Sermone levissimo hominum provincialium refrigerato. Cic. 3. Fam. 8.

REFRIGERATIO, ōnis. f. [ἀνάψυξις, ψυγμὸς] Plin. lib. 34. cap. 13. Additur & in emplastra, quibus lenis quæritur refrigeratio & siccatio. Columel. lib. 11. cap. 1. Qui quum sit una profectus, umbras arborum, fonticulorumque amœnitatem, vel auræ refrigerationem captavit. Cic. de Senect. 46. Et refrigeratio æstate, & vicissim aut sol, aut ignis hybernus.

REFRIGERIUM, i. n. Idem. Tertull. de Resur. Carn. cap. 17. Aliter anima non capiat passionem tormenti seu refrigerii. V. Cur. post. Cellar. p. 228.

REFRIGESCENTIA, æ. f. Idem. Tertull. de Anima cap. 43. Sed non refrigescentiam admittam.

REFRIGERATOR, ōris. m. & REFRIGERATRIX, īcis. f. [ἀναψυκτὴς] Plin. lib. 19. cap. 8. Est quidem natura omnibus refrigeratrix.

REFRIGERATORIUS, a, um. Adj. [ἀναψυκτικὸς] ut, Vis refrigeratoria. Plin. lib. 22. cap. 2.

REFRINA, æ. f. Faba dicitur, ut ait Cincius quoque, quæ ad sacrificium referri solet domum ex segete causa auspicii, quasi revocent fruges, ut domum datantes te virtito ad rem divinam faciendam. Ælius dubitat an ea sit quæ prolata in segetem, domum referatur: an quæ refringatur, quod est teratur: sed opinionem Cincii adjuvat, quod in sacrificiis publicis quum puls fabata diis datur, nominatur refrina. Hæc Festus. Turnebus quum illud te virtito nihil significet, scribendum putat e tritico, hoc sensu, Quum obleverant segetem, quia in agrum fruges tulerant, quod inauspicatum videbatur domo eas exportasse, ut non redituras, solebant e segete aut statim sementi facta, aut postea auspicii causa domum fabam referre, pro tritico & frugibus. Retulisseque fabam perinde erat ac retulisse fruges, & auspicari earum reditum, ominarique eas domum reversuras, non in agro semper remansuras. Plin. lib. 18. cap. 12. Nanque fabam utique e frugibus referre mos est auspicii causa, quæ ideo refrina appellatur. Turnebus in quibusdam legit Referina: ego Reservia.

REFRINGO, frēgi, fractum, [ἀνακλάω, ἀποῤῥηγνύω] ĕre. Rumpendo aperire. Plaut. Capt. 4. 4. 10. Cellas refregit omnes intus. Plin. Epist. 34. Enotuerunt quidam tui versus, & invito te claustra sua refregerunt.
Aculei judicii delinimentis refringuntur. Plin. 3. Epist. 59. Confido tamen, me non sic auribus duci, ut omnes aculei judicii mei illarum delinimentis refringantur, &c.
Carcerem refringere. Liv. 34. 44.
Aditus. Valer. 1. Argon. 595.
Domos. Valer. 8. Argon. 322.
Hostes discordia refregit. Hor. 1. Serm. 4. 61.
Mucronem unguium refringere & hebetare. Plin. lib. 8. cap. 15.
Portas refringere. Cæs. 2. Bell. Gall. 33.
Radius solis refringitur. Plin. 2. 59.
Sylvas refringens pectore. Stat. 4. Theb. 159.
Virgulta refringit pede vago. Catul. de Berecynth. 61. 86.
Translate, Claustra nobilitatis. Cic. pro Muren. 17. Quum vero ego tanto intervallo claustra ista nobilitatis refregissem, ut aditus ad Consulatum posthac, sicut apud majores nostros fuit, non magis nobilitati quam virtuti pateret.
Gloriam alicujus. Cic. pro Milon. 5. Nunquam existimavi spem ullam esse habituros Milonis inimicos, ad ejus non salutem modo extinguendam, sed etiam gloriam per tales viros refringendam. al. Infringendam.
Impetus ingeniorum angustissimo gyro refringere. Plin. Epist. 26. ad Lupercum, Sed hoc intelligi volo laxandos esse eloquentiæ frænos, nec angustissimo gyro ingeniorum impetus refringendos.
Opes alicujus. Propert. lib. 3. 3. 44.
Vim fortunæ refringere. Liv. 5. 37.

REFRACTUS, a, um. Partic. [ἀνακεκλασμένος] ut, Aquilo refractus. Stat. 4. Sylv. 5. 8.
Claustris pudoris refractis. Plin. Epist. 38.
Gubernacula refracta. Lucret. lib. 4. 442.

REFRACTIO, ōnis. f. ut, Refractio seu repercussio luminis, l. 8. Dig. t. 2. l. 17. §. 2.

REFRACTARIUS, a, um. Adj. [αὐθάδης] a Refringo, quasi Repercutiens ad tactum & reluctans: significat Contumacem, & nimis in sua sententia tenacem. Senec. Epist. 74. Errant siqui existimant philosophiæ fideliter deditos contumaces esse ac refractarios, & contemptores magistratuum. al. Regum.

REFRACTARIŎLUS, a, um. Adj. dimin. Cic. 2. Att. 1. Fuit enim mihi commodum, quod in eis orationibus quæ Philippicæ nominantur, enituerat civis ille tuus Demosthenes, & quod se ab hoc refractariolo judiciali dicendi genere abjunxerat, ut σεμνότερός τις & πολιτικώτερος videretur, curare ut meæ quoque essent orationes, quæ Consulares nominarentur.

REFRONDESCO, ĕre. Sidon. Apollin. Carm. 22. 46.
Sponte refrondescit per brachia roscida palmes.

REFŬGIO, fūgi, fŭgitum, [ἀποδιδράσκω, ἀποφεύγω, καταφεύγω] ĕre. Retro fugere. Plin. lib. 9. Venantes refugere (nempe pisces ipsos) in suas cavernas. Gellius, Postea quum prælio victus in ultima regione refugisset.
Trepidusque repente refugit. Virg. 2. Æn. 380.
A consuetudine refugere. Cic. 1. Att. 1. Et postea prorsus ab instituta nostra paucorum dierum consuetudine longe refugit.
A mari refugere. Columel. lib. 1. cap. 5.
A pestiferis & nocentibus refugere. Cic. 2. de Nat. Deor. 120. Quinetiam a caulibus brassicis, si propter sati sint, ut a pestiferis & nocentibus refugere dicuntur. De vitibus.
Ad aliquem refugere. Cic. pro Deiot. 32. Nonne quum esset productus testis, & quum tecum fuisset, refugit ad legatos?
Ad planctus refugit. Stat. 5. Sylv. 1. 30.
Ad urbem refugere. Liv. 23. 47.
Refugere ex. Cic. 7. Verr. 99. Qui ex illo numero reliqui Syracusas classe amissa refugerant.
Ex cæde nemo refugit. Cæs. 8. Bell. Gall. cap. 36. Magnæ fœlicitatis esse arbitrabatur, neminem ex cæde refugisse.
In secundam aciem refugere. V. ACIES.
Memoriam nostram refugiunt ista, i. e. Non meminimus istorum. Columel. lib. 12. cap. 50.
Refugit Romam. Liv. 5. 39.
Refugere, Devitare, valde fugere. Columel. lib. 3. Idque adeo plurimi dubitant, ut multi refugiant & reformident talem positionem ruris.
Animus refugit, eaque reformidat dicere, quæ, &c. Cic. 14. Philip. 9.
Fortuna refugit procul hæc. Lucan. ad Pison. 116.
Invidiam refugere muneris, Munus recusare propter malevolam invidorum calumniam. Senec. de Benef. lib. 2. cap. 16.
Jurgia vicina refugit. Hor. 2. Epist. 2. 171.
Periculum refugere ac deprecari. Cic. 10. Fam. 31.
Tela refugere. Cic. pro Cecin. 22. Et jam ingrediens intra finem ejus loci quem oleæ terminabant, impetum armati Antiochi, cæterorumque tela atque incursus refugit.
Virum mors ipsa refugit. Lucan. lib. 2. 75.
Venerem omnem refugerat Orpheus. Ovid. 10. Met. 79.
Refugere, Recusare. Cic. pro Rosc. Com. 45. Quem ego si ferrem judicem, refugere non deberet: quum testem producam, reprehendere audebit?
Refugere ab admonendo. Cic. 12. Att. 19. Dum recordationes fugio, quæ quasi morsu quodam dolorem efficiunt, refugio a te admonendo.
Refugere a dicendo. Cic. 2. de Orat. 10. Pudore a dicendo & timiditate ingenua quadam refugisti.

REFUGIENS, entis. Partic. [καταφεύγων] Plin. de Viris illustr. Qua re audita Servius, dum ad curiam properat, jussu Tarquinii gradibus dejectus, & domum refugiens, interfectus est.

REFUGESCO, ĕre. Idem quod Refugere. Commodian. Instruct. 23.

REFŬGA, æ. c. [δραπέτης] Qui aliorum dominium refugit. Ulpian. in l. Aut damnum, De pœnis, Quique refugæ ex opere metalli in metallum damnantur. Marcellus, De re militari, in lege, Milites agrum, Quia custodiæ refuga, non desertor militiæ est.
Angelos refugas, vocat Hieron. Epist. 151.

REFŬGUS, i. m. [ἀποφεύγων] Qui se fuga subducit. Tacit. 13. Ann. 40. Quibus jusserat, ut instantibus cominus resisterent, refugos non sequerentur. h. e. Refugientes.
Refugus dicitur is, Qui se fuga subducit. Tacit. 3. Hist. 61. Quidam in castra refugi, omnia formidine implebant.

REFŬGUS, a, um. Adj. Quod est reclive, aut rejectum. Sidon. Capitis apex rotundus, in patulum a planitie frontis verticem cæsaries refuga crispatur.
Amnis refugus. Plin. Paneg. 30.
Capilli refugi a fronte, h. e. Reflexi, & velut refugientes, quales sunt crispi Maurorum capilli. Lucan. lib. 10. 132.
Flumen refugum. Ovid. 18. Epist. 182.
Mare refugum. Stat. 12. Theb. 634.
Umbra refuga. Valer. 4. Argon. 41.

REFUGIUM, i. n. [ἀποφυγὴ] Locus ad quem confugimus. Cic. 2. Off. 26. Regum, populorum, nationum portus erat, & refugium Senatus. Suet. in Tiber. Ne refugium in tali fraude cuiquam esset.
Refugia, sunt Loca domus abditiora, & penitiora, in quæ imminente vi majore, vel hostium, vel incendii, bona sua refugiendi incendii vel hostium impetus causa, paterfamilias conjicere solet. Hujusmodi loca aperire, & pervia facere, usufructuario non licet. Ulpian. in l. Si cujus rei. D. de usufr. & quemad. quis utat. fruat. Sed neque diætas transformare, vel conjugere, easve separare ei permittitur: vel aditus, posticasve vertere, vel refugia aperire, vel atrium mutare, &c.

REFULGEO, si, [ἀπολάμπω] ēre. Valde fulgere. Plin. lib. 11. cap. 28. Nunc pennarum hiatu refulgentes.
Clara in luce refulsit. Virg. 1. Æn. 592.
Cervice rosea refulsit. Virg. 1. Æn. 406.
Fama splendida refulget. Propert. lib. 3. 20. 8.
Humus refulsit luce purpurea. Ovid. 6. Fast. 252.
Lucifer refulgens ab occasu. Plin. lib. 2. cap. 8.
Nubes longe refulget. Virg. 8. Æn. 623.
Radiis refulget adversa. Virg. 9. Æn. 374.
Sol refulget in liquida aqua. Ovid. 2. de Arte Am. 722.
Spes refulsit. V. SPES.
Suspectu refulgere. Plin. lib. 9. cap. 38. Color sanguinis concreti, nigricans aspectu, idemque suspectu refulgens.
Umbris refulgere. Plin. lib. 37. cap. 5.

REFULGENTIA, æ. f. Apul. Florid. 4. Lacunarium refulgentia.

REFUNDO, fūdi, fūsum, [ἀναχέω] ĕre. Idem quod Fundere. Plin. lib. 2. cap. 101. Glaciem refundat, cunctaque humifico spiritu laxet.
De luna. Refundat, i. e. Regelet, resolvat, liquefaciat. Cic. 2

de

de Nat. Deor. 118. Quibus altæ, renovatæque stellæ, atque omnis æther refundunt eadem, & rursum trahunt indidem. Refundunt, h. e. Remittunt, rejiciunt, rursus fundunt, regerunt.

Aquas refudit urna. Propert. lib. 2. 26. 50.

Æquor refundit in æquor. Ovid. 11. Met. 488.

Sanguinem alicui refundere & bona, pro Reddere. Liv.

Unda refunditur. Stat. 9. Theb. 465.

Refundere, Reddere, restituere. Ulpian. in l. Si pecuniam. D. de condit. caus. dat. Consequens est, ut dicamus eum refundere quod accepit.

Refūsus, a, um. Partic. [ἀναχυθεὶς] ut, Refusum mare, Redundans. Plin. lib. 36. cap. 26.

Oceanus refusus. Virg. 7. Æn. 225.

Ponto sonat unda refuso. Virg. 2. Georg. 163. h. e. Retro fuso, & molibus oppositis repulso.

Stagna refusa vadis. Virg. 1. Æn. 130. i. e. Effusa.

Valles refusæ. Sil. lib. 17. 63.

Refūse, ius, issime, Adv. [ἀνακεχυμένως] Redundanter. Columel. lib. 4. cap. 1. Nam semper in plano refusius egesta humus tumidior est, quam gradus soli crudi.

Refusio, ōnis. f. Macrob. 1. Saturn 21. Pluvialis copia est refusio humoris, ad supera tracti.

Refusorius, a, um. ut, Refusoriæ literæ. Sidon. 9. Epist. 10.

Refūto, [ἀνασκευάζω, ἀποσκευάζομαι] āre. Festus, Refutare, redarguere, compositum a Fando, versa a litera in u, unde Confutare, & Refutare, id est redarguere, sive non ita esse ostendere, reprehendere. Cic. in Vatinium testem, 1. Nemo enim horum te ita refutandum ut gravem adversarium : aut ita rogandum ut religiosum testem arbitrabatur.

Manifesta refutant id. Lucret. lib. 2. 866.

Res vero refutat id. Lucret. lib. 2. 245.

Testes refutare. Cic. pro Font. 1. Plus ego in hac causa laboris & operæ consumo in poscendis testibus, quam cæteri defensores in refutandis.

Bello refutare. Cic. de Provinc. Consul. 32. Semper illas nationes nostri imperatores refutandas potius bello, quam lacessendas putaverunt.

Oratione feroci refutando plebem. Liv. 2. 52.

Testibus refutare. Cic. 2. de Orat. 2. Quos tum ut pueri, refutare domesticis testibus, patre, & C. Aculeone propinquo nostro & L. Cicerone patruo solebamus.

Refutare, Reprimere. ut, Conatum alicujus refutare, Reprimere aut verbis, aut etiam facto. Cic. de Arusp. Resp. 7. Et aut concedente, aut etiam adjuvante Milone, ejus conatum refutabo. V. Cic. 1. Fam. 9.

Refutare ac rejicere. Cic. 2. Tusc. 55. In primisque refutetur ac rejiciatur Philocteteus ille clamor.

Aspernari & refutare, Complecti & augere, contraria. Cic. pro Rabir. Post 44. Quam quidem vos Judices, in novo genere bonitatem, inusitatam claris ac præpotentibus viris, non modo non aspernari ac refutare, sed complecti etiam & augere debetis.

Refutātus, a, um. Cic. pro Lege Manil. 52. Obsolevit jam ista oratio, re multo magis, quam verbis refutata.

Refutātus, ûs. m. [ἀποσκευὴ] Refutatio. ut, Ancipiti refutatu convincere falsum. Lucret. lib. 3. 524.

Refutatio, ōnis. f. [ἀνασκευὴ] Cic. in Topic. 93. Refutatio autem accusationis, in qua est depulsio criminis, quæ Græce στάσις dicitur, Latine appelletur status, in quo primum insistit quasi ad repugnandum congressa defensio.

Firma refutatio. Quintil. lib. 5. cap. 10.

Refutātor, ōris. m. Arnob. lib. 1. p. 18. Refutator incredulus.

Refutatorius, a, um. Adj. Refutatoriæ preces, l. j. C. de relat. l. 18. C. de appell. & Refutatorii libelli, l. 37. §. j. C. eodem tit. l. 8. eod. in C. Theod. Judex a quo provocatum erat opinionis suæ exemplum litigatoribus dare debebat & acta edere. Quod si cui minus plena, vel contraria viderentur, is refutatorias preces offerebat, quæ simul mittebantur. l. 18. C. de appellat. Symmach. lib. 1. Epist. 31. Cujus meritum perennitas vestra lectis gestis ac refutatoriis cohærentibus æstimabit.

R E G

REG. Regio REG SACR. Regi sacrorum.

Regaliŏlus, i. m. [ἰκτερος] Avis, quam Plin. lib. 10. scribit appellari regem avium in Italia, propter dissidia & bella quæ sunt inter eam & aquilam. Alii putant Galgulum, quæ avis Græce dicitur Icteros, a colore. Suet. in Jul. Cæs. cap. 81. Pridie autem easdem Idus, avem regaliolum cum laureo ramulo Pompeianæ curiæ se inferentem, volucres varii generis proximo nemore prosecutæ ibidem discerpserunt.

Regalis, V. rego.

Regĕlo, āre. contrarium est suo simplici, Gelu resolvere. Columel. lib. 1. cap. 5. Idem lib. 2. cap. 16. Alter quod assiduis humoribus rigens hoc adhibito regelatur. Idem lib. 10. 77.

> Post ubi Rypheæ torpentia frigora brumæ
> Candidus aprica Zephyrus regelaverit aura.

Regelare, Frigidare. Varro R. R. 1. 57. Granaria, quæ ventus regelare possit.

Regelātus, a, um. Partic. Martial lib. 11. 9.

> Succina virginea quod regelata manu.

Regelatio, ōnis. f. Aggen. de Limit. p. 57. Gallia immodicas Alpium nives in mare transmittit, & subitarum regelationum repentinas inundationes patitur.

Regenĕro, [ἀναγεννάω] āre. Iterum sive rursum generare. Plin. lib. 12. cap. 1. Platani satæ regeneravere vitium. Idem lib. 7. cap. 11. Signa quædam, nævosque & cicatrices etiam regenerari.

Avum regenerare, Similem avo gigni. Plin. lib. 7. cap. 12. Indubitatum exemplum est Nycæi nobilis Pyctæ Byzantii geniti, qui adulterio Æthiopis nata matre, nil a cæteris colore differente, ipse avum regeneravit Æthiopem, h. e. Niger natus est, qualis fuerat avus, quum tamen alba esset mater.

Regenero, idem etiam significat quod Repræsento, seu naturam & mores refero. Plin lib. 14. cap. 22. Nec alio magis Drusus Cæsar regenerasse patrem Tiberium ferebatur.

Regeneratio, ōnis. f. Vox ecclesiastica, apud Patres passim, & in Vulg. Nov. Test. Interpr. occurrens.

Regermino, [ἀναβλαστάνω] āre. Iterum germinare. Plin lib. 16. cap. 33. Et in Ænaria succisa regerminat.

Regerminatio, ōnis. f. [ἀναβλάστησις] Plin lib 17. cap. 20. Regerminatione cardua, vel salice lætior.

Regĕro, ssi, stum, [ἀντιβάλλω] ĕre. Retro portare, reducere, rejicere. Plin. lib. 2. cap. 9. In coitu quidem non cerni, quoniam haustum omnem lucis aversa illo regerat, unde acceperit. De Luna. Columel. lib. 2. cap. 20. Deinde quum ad alteram partem areæ pervenerint, in acervum culmos regerant.

Culpam communem regerere in aliquem. Plin 10 Epist. 236

Contagia regerere. Plin. lib. 28. cap 4

Crimen alicui regerere, i. e. In aliquem rejicere. Senec. Hippol. 5.

Invidiam regerere in aliquem. Quintil. lib. 11. cap. 1.

Alicui regerere alterum, pro Objicere, vel opponere. Cic. 15. Fam. 19. Pro quo tibi proxima epistola tot rusticos Stoicos regeram, ut Catium Athenis natum esse dicas.

Regestus, a, um. Partic. ut, Tellus regesta. Ovid. 11. Met. 188.

In librum relatus Quintil. lib. 3. cap. 8. Sunt enim velut res regestæ in hos commentarios, quas adolescens deduxerat schola. Budæus. De rhetoricis Ciceronis.

Regestum, i. n. Latine dici potest, quod vulgo *registrum* vocamus, teste Budæo. Vopisc. in Probo, 2. Usus etiam ex regestis scribarum porticus Porphyreticæ.

Regestum, sive Regesta terra, est Tèrra ex sulco egesta, ut ait Budæus. Columel. lib. 3. cap. 13. Quum a superiore parte in inferiorem detrahitur humus vix justum pastinationi præbet regestum.

Regia, æ. V. rego.

Regiesco, ĕre. Cresco. Festus : & apud eum Paulus : Regiescit, apud Plautum, significat crescit. Sed quum glires, inquit Turnebus, indidem nomen habere in fragmento significare videatur, Reglescit esse scribendum affirmo, pro Reglisco a Glisco.

Regifugium, i. n. Festus dies apud Romanos 6. Cal. April. quo die fugisse Tarquinios Historia antiquitatis testis meminit. Lilius Syntag. 17. Historiæ deorum V. Auson. Ecl. de Feriis Rom. v. 13.

Regigno, [ἀναγεννάω] ĕre. Iterum gignere. Hinc passivum Regignor, apud Lucret. lib. 5. 245.

> —— quapropter maxima mundi
> Quum videam membra, ac partes consumpta regigni.

Regilla, æ f. [βασιλικὴ] Vestis quæ & Basilica, & Trabea dicitur, quoniam ea reges uterentur, auro & purpura intexta. Plaut. Epid. 2. 2. 39. An regillam induculam, an mendiculam ? Meminit Nonius 54. 13.

Regillis, tunicis albis, & reticulis luteis, utrisque rectis, textis sursum versum a stantibus pridie nuptiarum virgines indutæ cubitum ibant ominis causa, ut etiam in togis virilibus dandis observari solet. Festus.

Regillianus, imperator Romanus fuit miro fortunæ ludibrio ad tantæ dignitatis fastigium evectus. Nam quum forte milites aliquot apud ipsum cœnarent, exortaque esset quæstio unde Regilliani nomen deductum foret, quibusdam ad Regillum lacum, aliis alio originem ejus referentibus, Grammatista, qui forte aderat, deflectere hoc nomen a rege exorsus est : Regi, Regillianus ; qua voce veluti omine quodam excepta, succlamatum est protinus a militibus : Merito itaque rex eris. Quum itaque postridie in publicum prodiisset, ab universis imperator est consalutatus.

Regillus, i. m. [Ῥήγιλλος] Lacus est in Algidæ sylvæ ingressu, ad quem Aulus Posthumius dictator prospere adversum Tarquinium Superbum patria ejectum & Latinos bellum inferentes pugnavit. Liv. 2. 19.

Regilli, orum m. pl. Oppidum est in Sabinis. Suet. Tiber. cap. 1.

Regimen, Regina, Regio. V. rego.

Regindalsa, Ludus, vel potius ea Sors qua ducta rex creatur. Vide Cælium Rhodiginum, & Lilium Geraldum, 13. Syntagmate Histor. deorum.

Regis-vila, æ. f. Urbs exigua in extrema Italia, non procul ab Ostia. Strabo lib. 5. A Cossis Ostiam navigantibus exiguæ occurrunt urbes, Travicium, Pyrgi, Halium, Fregenia, ad Traviscos CCC sunt stadiis. inter hæc locus est, quem Regis vilam vocant.

Regium lepidi, [Ῥήγιον Λεπίδιον] Galliæ Cisalpinæ oppidum, a quo Regienses. Auctor Plin. lib. 3. cap. 15. Est & Rhegium aliud, cum aspiratione, Promontorium Siciliæ. V. suo loco.

Reglutino, [ἀποκολλάω] āre. contrarium suo simplici Glutinare. Catull. ad Thallum 25. 9.

> Quæ nunc tuis ab unguibus reglutina & remitte.

Reglutinare, Redintegrare. Prudent. Peristeph. 10. 853.

> Vel amputatum plaga collum dividens
> Rursus coibit ac reglutinabitur.

Reglutinātus, a, um. ut, Reglutinatis luminibus. Mart. Capel. lib. 6. p. 191.

Reglutinōsus, a, um. Adj. [κολλώδης] Valde glutinosum significat. Plin. lib. 11. cap. 15. Sequens probatio ut sit odoratum ex dulci acre, reglutinosum, perlucidum. Vetus exemplar habet Glutinosum.

Regno, Regnum. V. rego.

Rego, rexi, rectum, [ἰθύνω, εὐθύνω] ĕre. Gubernare : quasi rem populi agere. Virg. 4. Ecl. 17.

> Pacatumque reget patriis virtutibus orbem.

Regere & moderari. Cic. in Somn. Scip. 19. Siquidem deus est qui viget, qui sentit, qui meminit, qui providet, qui tam regit & moderatur, & movet id corpus, cui præpositus est, quam hunc mundum princeps ille Deus.

Consilio rem aliquam. Ter. Eun. 1. 1. 13.
Aliquem regere disciplina. Cic. 10. Att. 7. Hoc autem vitium puto te existimare non nostra indulgentia, sed a natura profectum, quem tamen nos disciplina regimus.
Arva lapis regit certis finibus. Tibul. lib. 1. 3. 44.
Animum regere. Hor. 1. Epist. 2. 62.
Animos dictis regere. Virg. 1. Æn. 157.
Bella regere. Sil. lib. 7. 47.
Cursus. Virg. 6. Æn. 350.
Equos lunaque nocturnos alta regebat. Ovid. 1. Trist. 3. 28.
Fines regere. Cic. pro Muren. 21. Ille exercitatus est in propagandis finibus, tu in regendis.
Fines regi dicuntur (inquit Boethius lib. 2. Topic.) quando agri propositis terminis finiuntur. Nam Regere antiquæ legis XII Tab. significatione, est suis finibus terminatum habere & statuere. Justinian. lib. 4. tit. De officio jud. §. ultimo, Si finium regundorum actum fuerit, &c.
Habenas regere. Ovid. 1. Fast. 25.
Imperium regere. Virg. 1. Æn. 344.
Italiam imperiis gravidam. Virg. 4. Æn. 230.
Ingenium alicujus. Plaut. Bacch. 3. 3. 90.
Iter rexit lino Theseus. Propert. lib. 2. 14. 8.
Mentem suam. Lucan. ad Pison. 56.
Mores regere suo exemplo. Ovid. 15. Met. 834.
Naturam suam versare & regere ad tempus. Cic. pro Cæl. 13.
Opes. Ovid. 14. Met. 773.
Ora equi. Ovid. 8. Met. 34.
Populos imperio. Virg. 6. Æn. 851.
Ratem arte. Ovid. 1. Trist. 4. 12.
Rates gubernacula regunt. h. e. Dirigunt. Plin. lib. 12. cap. 19.
Rates reguntur remo. Ovid. 1. de Arte Am. 3. al. Moventur.
Res imperio. Virg. 1. Æn. 234.

—— o, qui res hominumque deûmque
Æternis regis imperiis.

Rempublicam. Cic. 1. Off. 92. Illud autem est judicandum maximas geri res & maximi animi ab iis qui Reipub. regunt: quod earum administratio latissime pateat.
Semet ipsum. Cic. 4. Fam. 14.
Senatum consiliis. Quintil. lib. 2. cap. 16.
Urbes regere in longa pace. Virg. 7. Æn. 46.
Urbes consiliis. Quintil. in procem. lib. 1.

REGENS, entis. Partic. Virg. 6. Æn. 30.

Cæca regens filo vestigia.

Fortuna ita regente. Justin. 1. 9. 23.

REGENDUS, a, um. Partic. [ἰθυντέος] Senec. Octav. 8. Regenda magis est fervida adolescentia.
Juvenem suscipere regendum. Cic. 10. Att. 6.

REGITO, [ἰθύνειν] āre. frequentat. Varro 2. de R. R. cap. 57. Granaria in agro quidam sublimia faciunt, ut in Hispania citeriore, & in Apulia: ita ut non solum a lateribus per fenestras, sed etiam subtus a solo ventus regitare possit. Vetus exemplar habet Regelare.

RECTUS, a, um. Partic. [εὐθυνθείς] ut, Rectus ad ingenium bonum. Plaut. Bacch. 3. 3. 8.

RECTUS, a, um. Adj. [ὀρθός, ὄρθιος, ἰθύς, εὐθύς, εὐθύνομος, ἰθύβολος]
Rectus, Qui stat & erectus est.
Rectus, Qui nullam in partem inflectitur, cujus contrarium est, Obliquus. Plin. lib. 12. cap. 19. Recto cursu.
Acies recta oculorum. V. ACIES.
Cœna recta. V. CŒNA.
Cœnæ rectæ jus habere, i. e. *Buccam ad curiam*, inquit Budæus. V. SPORTULA.
Coma recta, i. e. Pressa, Crispæ opponitur. Senec. Epist. 96.
Conscientia recta. Cic. 13. Att. 20. In omni vita sua quenque a recta conscientia transversum unguem non oportet discedere.
Consilium rectum & tutum capere. Ter. Heaut. 2. 3. 86. Idem And. 2. 1. 11. Quum valemus, recta consilia ægrotis damus.
Flumine recto & ripis ipse ego te dicam. Virg. 8. Æn. 57.
Indoles recta, i. e. Bonæ naturæ. Senec. Hippol. 20.
Ingenia recta, i. e. Non depravata. Senec. Hippol. 21.
Lux recta aut obliqua. Lucret. lib. 2. 799.
More recto servat munia vitæ. Hor. 2. Epist. 2. 131.
Ore recto voces emittere foras. Lucret. lib. 4. 552.
Platea recta, Via recta. Ter. Phorm. 2. 1. 80. Eo recta via quidem illuc. Cic. 1. in Catil. 23. Recta perge in exilium.
Talo recto stare. Hor. 2. Epist. 1. 176.

—— post hoc
Securus cadat, an recto stet fabula talo.

I. e. Parum sollicitus post hoc utrum exibiletur, atque explodatur comœdia, an probetur. Recto talo dixit per tralationem, quia qui stant, recto sunt talo. Ita dicebant Stare fabulam, quæ attente audiretur, & quæ placeret: Cadere & excidere histriones, qui explodebantur. Lambinus.
Truncus rectus. Ovid. 2. Met. 822.
Tunica recta dicebatur, Quæ ita contexta erat, ut veluti rigens staret. Vel Quæ astantibus ab imo in altum texebatur. Hac tyrones & novæ nuptæ induebantur. Hanc parentes liberis suis conficiendam curabant, ominis causa. Ex Festo.
Via recta rem narrare, Narrare rem ut est, nihil mentiri. Ter. Heaut. 4. 3. 28. Imo ut recta via rem narret ordine.
Via recta animi. Propert. lib. 3. 5. 10.
Vitæ rationem rectæ, honestæque (ut quidam putaverunt) ad philosophos relegandum non concesserim. Quintil. in procem. lib. 1.
Compar. Hor. 1. Serm. 2. 82.

Sit licet hoc Cerinthe tuum, tenerum est femur, aut crus
Rectius: atque etiam melius persæpe rogatæ.

Longa trabe rectior. Ovid. 3. Met. 78.
Superl. Rectissimus in dicendo. Cic. 2. de Orat. 206. Ego mehercule, inquit, Antoni, semper is fui qui de te oratore sic prædicarem, unum te in dicendo videri rectissimum.

Rectus, cum genitivo: ut, Rectus judicii animus. Seneca de Vita beata.

RECTUM, i. n. per translationem, pro Eo quod est cum virtute conjunctum; & pro Bono ponitur: & Recte, pro Bene. ut, Hor. 2. Epist. 2. 44. —curvo dignoscere rectum. h. e. Quid sit vitium, quid virtus. Porphyrio.
Non agere iter in rectum. Ovid. 2. Met. 715. i. e. Non recta pergere.
Rectum est. Cic. 6. Att. 9. Saufeium sine meis literis ad te venire vix rectum erat. i. e. Honestum.
Videre rectum. Hor. 2. Epist. 1. 63.

Interdum vulgus rectum videt, est ubi peccat.

Rectum in oratione, & Pravum, contraria. Cic. 1. Acad. 16. Tertia de differendo, & quid verum, & quid falsum, quid rectum in oratione, pravumve, quid consentiens, quid repugnet judicando.
Amor recti. Stat. 5. Sylv. 3. 248.
Conscia mens recti. Virg. 1. Æn. 608.
Capessere recta. Hor. 2. Serm. 7. 7.
Colere rectum. Ovid. 1. Met. 90.
Defendere rectum. V. DEFENDO.
Præponere rectum utilibus. Claud. 2. in 1. Cons. Stil. 105.
Servare animi rectum. Hor. 2. Serm. 3. 201. h. e. (ut ita dicam) Rectitudinem.
Trahat nos quidve ad amicitias, usus, rectumne. Hor. 2. Serm. 6. 75.

RECTA, [ἰθύ, εὐθύ] Ter. Eun. 1. 2. 7. Cur non recta introibas? Cic. 5. de Fin. extr. Sed tempus est, si videtur, & recta quidem ad me. Idem 7. Verr. 159. Si recta iter esse Romam, Verri se præsto advenienti futurum. Et 4. Att. 5. Tu de via recta in hortos.
E navi recta ad me venit. Cic. 6. Att. 8.

RECTE, Adv. [ὀρθῶς, καλῶς] i. e. Bene. Cic. 4. Acad. 98. Recte conclusit, teneo: sin vitiose, minam Diogenes reddet.
Auguraris recte de me, bene enim tibi cognitus sum. Cic. 9. Att. 19.
Recte an secus, nihil ad nos. Cic. in Pison. 68.
Recte atque ordine facere. V. ORDO.
Recte, Non oblique. Cic. 1. de Fin. 20. Sive aliæ declinabunt, aliæ suo nutu recte ferentur.
Recte & Oblique, opposita. Cic. 1. de Fin. 20. Hoc erit quasi provincias atomis dare, quæ recte, quæ oblique ferantur.
Recte, in responsione. Ter. Hec. 3. 2. 20. Quid tu igitur lacrymas? aut quid es tam tristis? PA. recte mater. Ubi Donatus, Recte mater, Sic dicimus quum sine injuria interrogantis aliquid reticemus. Alii Recte sic accipiunt, ut intelligant, Nihil est mali. Hæc Donatus.
Recte, pro Nihil, auctore Donato. Ter. Eun. 2. 3. 49. Dum hæc dicit, abiit hora, rogo nunquid velit, recte inquit, abeo. Idem in Heaut. 1. 3. 16. Tum quod dem ei, recte est. h. e. Nihil. Quare autem Recte pro Nihil dixerit, ostendit subdens: nam nihil esse mihi, religio est dicere. i. e. Dicere quod nihil mihi sit quod dem amicæ, est religio, id est, metus mali ominis cavendi. Putabant enim superstitiosi illi mortales, si dixissent sibi nihil esse, nihil etiam futurum; & si interroganti Quis me petiit? puer respondisset, nullus, se a nullo deinceps expetendos: unde respondere solebat, bona fortuna here; id est nullus.
Recte, pro Sic est, etiam. Ter. Adelph. 3. 3. 79. S. Tu rus hinc abis? D. recte.
Recte facitis, Gratiarum actio est, interprete Donato. Ter. Eun. 5. 9. 54. Mirum ni illoc homine quoquo pacto opus est. C. idem arbitror. G. recte facitis.
Recte parere, i. e. Non monstrum parere, inquit Donatus. Ter. Hec. 4. 1. 17. Præsertim quum & recte, & tempore suo pepererit.
Recte, pro Juste. Ter. Andr. 5. 4. 53. Vinctus est. P. pater, non recte vinctus est. Et Andr. 4. 5. 27. Recte ego semper fugi has nuptias.
Lata recte, & Vitio lata, contraria. Cic. de Arusp. Resp. 48. Augures interrogabant, quæ ita lata essent rectene lata essent: illi vitio lata esse dicebant.
Recte abuti. Quintil. lib. 5. cap. 10. Potest videri hoc nomine recte abusus.
Tabernaculum recte captum. Cic. 2. de Divin. 75.
Recte apud Jurisconsultos maxime in stipulationibus, idem quod Arbitratu boni viri. l. hæc verba. 73. D. de Verb. sign. l. jam tamen. 5. § 3. D. jud. sol. Cato de R. R. cap. 144. & cap. 146. Varr. lib. 2. cap. 4.
Recte, responsio ad Quid fit? Ter. Adelph. 5. 5. 3. Quis homo? ô Syre noster, salve: quid fit? quid agitur? S. recte. D. optime est.
Recte, Tuto. Cic. 14. Fam. 14. Si ille Romam modeste venturus, recte in præsentia domi esse potestis.
Admones recte. Cic. 6. Verr. 5. Sed earum artificem quemnam? recte admones, Polycletum esse dicebant.
Convivari recte. V. Recta cœna, in CŒNA.
Dare recte literas. Cic. 1. Fam. 7. Quoties mihi certorum hominum potestas erit, quibus recte dem: non prætermittam. i. e. Quibus tuto & citra periculum dare possim literas.
Dare recte fundum. Cic. 13. Att. 48. Ut ipse ei Puteolis fundum recte mancipio dare posset.
Dicere non recte alicui, pro Maledicere. Plaut. Pseud. 4. 6. 23.
Dicis recte. Ter. Adelph. 4. 3. 18. Et recte & verum dicis. Plaut. Capt. 5. 2. 7. Recte & vera loquere: sed neque tu vere neque recte adhuc fecisti unquam.
Esse recte alicui, pro Recte valere. Cic. 14. Att. 16. extr. De Attica pergratum mihi fecisti, quod curasti ante scirem ei recte esse, quam non belle fuisse. Idem de Clar. Orat. 331. Quæ si recte esset. i. e. Si omnia bene & commode cederent. Budæus.
Esse recte alicubi, pro Sine reprehensione manere. Cic. 16. Att. 9. Qui minus autem ego istic recte esse possim, quam est Marcellus?
Est recte apud matrem. Cic. 1. Att. 7.
Est recte, pro Satis est. Ter. Heaut. 1. 3. 16. Tum quod dem ei, recte est: nam nihil esse mihi, religio est dicere.

Facere alicui rectè. Plaut. Aul. 2. 5. 12.
Factum recte, & peccatum. Cic. 1. Acad. 36. Sic inter recte factum atque peccatum, officium & contra officium, media locabat quædam: recte sola, &c.
Ferre molestias rectè, i. e. Patienter. Ter. Eun. 1. 1. 33.
Meministi rectè. Ter. Heaut. 5. 2. 43. Sat recte hoc mihi in mentem venit.
Ministrare rectè. Hor. 2. Serm. 8. 70.
Olere recte, Bene olere. Plaut. Mostel. 1. 3. 115.
Oneratus rectè. Plaut. Bacch. 2. 3. 114. Ille est oneratus recte, & plus justo secum vehit.
Ponere otia rectè. Hor. 2. Serm. 7. 112.
Sperare recte. Cic. 13. Att. 17. Attica nostra quid agat scire cupio, etsi tuæ literæ (sed jam nimis veteres sunt) recte sperare jubent.
Valere recte. Plaut. Bacch. 2. 2. 14. Quia si illa inventa est quam amat, vivit, recte valet.
Vivere rectè. Hor. 1. Epist. 6. 29.
Epicurus circuitione quadam deos tollens, recte non dubitat divinationem tollere. Cic. 2. de Divin. 40. h. e. Aperte, non dissimulanter, nec per circuitionem.
Compar. Rectius cœnaverimus. Plaut. Merc. 4. 4. 62. Eadem licebit mox cœnare rectius.
Meminisse rem rectius. Plaut. Epid. 4. 1. 26.
Perspicere rectius. Lucret. lib. 1. 157.
Tenere rem rectius. Plaut. Amph. prol. 110.
Valere rectius. Plaut. Trin. 1. 2. 125.
Superl. ut, Rectissime animadvertere. Cic. 3 de Legib. 12.
Probare rectissime. Ulp. l. 54. § 4. Dig. pro socio.

RECTO, Adv. Anton. & Verus apud Papir. l. 21. pr. D. de Appellat. Appellationes, quæ recto ad Principem factæ sunt.

RECTIO, ônis. f. [ἴθυνσις] Cic. 5. de Fin. 11. Quum autem tertia pars bene vivendi præcepta quæreret, ea quoque est ab iisdem, non solum ad privatæ vitæ rationem, sed etiam ad Rerumpub. rectionem relata.

RECTOR, ôris. m. & RECTRIX, îcis. f. [εὐθυντὴρ, εὐθυντὴρ, εὐθυντὴς] Qui vel quæ regit. Cic. 2. de Nat. Deor. 90. Intelligere inesse aliquem non solum habitatorem in hac cælesti ac divina domo, sed etiam rectorem & moderatorem, & tanquam architectum tanti operis, tantique muneris. Columel. lib. 3. cap. 10. Videmus hominibus inspiratam velut aurigam, rectricemque membrorum animam. Plin. lib. 37. cap. 13. Italia rectrix parensque mundi altera.
Majestas rectoris. Sil. lib. 15. 417.
Divûm Juppiter maximus rector. Virg. 8. Æn. 572.
Juvenum rectores. Virg. 9. Æn. 173.
Olympi rector. Ovid. 9. Met. 498.
Pelagi. Ovid. 1. Met. 331.
Populorum centum. Ovid. 7. Met. 481.
Regum rector maximus. Sen. Troad. 10.
Superûm. Ovid. 1. Met. 668.

RECTITUDO, înis. f. Aggen. in Goes. Agrar. p. 46. Rigor suæ rectitudinis naturalis nomen accepit.

RECTURA, æ. f. ut, Rectura limitum, apud rei agrariæ scriptores. V. Goes. Ind. & Rigalt. Gloss.

REGIBILIS, e. Quod facile regitur. ut, Acies regibilis. Ammian. 19. 15.
Juventus regibilis. Idem 15. 2.

REGIMEN, înis. n. [εὔθυνσις] Ipsa rectio. Liv. 3. 33. Regimen totius magistratus penes Appium erat, favore plebis. Plin. lib. 7. cap. 16. Vocis, sermonisque regimen primores tenent dentes.
In quo consilium vitæ, regimenque locatum est. Lucret. lib. 3. 95.
Cruentum regimen manu tractare, Regere in Tyrannide. Stat. 11. Theb. 658.
Lentum regimen navis. Senec. Agamem. 6.

REGIMENTUM, i. n. Idem quod Regimen. Arcad. in l. 1. §. 1. De offic. præf. prær. Regimentis Reipub. ad Imperatores perpetuo translatis, &c. Adde Ammian. 28. 1. & 25. 9.

REGULA, æ. f. [κανὼν] Norma qua lineæ diriguntur, quasi mensuram regens. Columel. lib. 3. cap. 13. Nam duas regulas ejus latitudinis qua pastinator sulcum facturus est, in speciem Græcæ literæ x decussavimus: atque ita mediæ parti, qua regulæ committuntur, antiquam illam ciconiam infiximus.
Regula prima. Lucret. lib. 4. 516.

> Denique ut in fabrica, si prava'st regula prima.

Quo loco Lambinus, Regula, lignum est rectum, oblongum, & latum, quo fabri utuntur ad exigendas rectitudines, & parietes ædificiorum dirigendas. Fiunt etiam e ferro regulæ. Hæc ille.
Regula & Norma quid differant, V. NORMA.
Exemplum & regula. Cic. in Sallust. 4. Primum igitur quoniam omnium Crispus Sallustius ad unum exemplum & regulam quærit.
Mediocritatis regula optima. Cic. 2. Off. 59. In his autem ipsis mediocritatis regula optima est.
Naturæ norma, regula, & præscriptio. Plin. Epist. 9. ad Lupercum, Sed Demosthenes ipse ille norma oratoris & regula.
Philosophiæ regula. Cic. 4. Acad. 29. Hanc esse regulam totius philosophiæ, constitutionem veri, falsi, cogniti, incogniti.
Omnium una regula est, quam cupio tibi esse notissimam, &c. Cic. 3. Off. 81.
Aberrare a regula & præscriptione vitæ. V. ABERRO.
Dirigere ad regulam. Cic. 1. de Fin. 63. Servata illa, quæ quasi delapsa de cælo est ad cognitionem omnium, regula, ad quam omnia judicia rerum dirigentur.
Habere regulam qua vera & falsa judicentur. Cic. de Clar. Orat. 152.
Irroget regula quæ pœnas æquas peccatis. Hor. 1. Serm. 3. 118.
Loqui ad regulam. Quintil. lib. 9. cap. 4. Neque enim loquuti sunt ad hanc regulam & diligentiam primi homines.
Regula, Baculus quo aliquid rectum tenetur. Columel. lib. 6. cap. 19. Deinde prius quam ferrum admoveas, duabus angustis ligneis regulis (veluti forcipibus) apprehendere testium nervos, &c.
Regula, Instrumentum, eundem usum præbens in factura olei, quem fiscus. V. FISCUS loco suo. Columel. lib. 12. cap. 50. Aut regulis, si consuetudo erit regionis, aut certe novis fiscis sumpsæ exprimi.

REGULARIS, e. Adj. [κανονικὸς] Quod secundum regulam est, vel quod in regulam trahi potest.
Æs regulare, Quod obsequitur malleis, & quasi in utranque partem regi potest, quod etiam ab aliis Ductile appellatur. Plin. lib. 34. cap. 8. In Cypro coronarium æs & regulare est, utrunque ductile.

REGULARITER, Adv. Ulpian. in l. Quod si servus. §. 2. D. de in rem verso, Et regulariter dicimus toties de in rem verso esse actionem. Idem in l. Regulariter definiendum est. De petit. hæred.

REGULATIM, Adv. Idem. Veget. de Re Vet. 2. 41. Regulatim curare.

REGULO, âre. Cæl. Aurel. Tard. 3. 4. 62. Regulantur vel diriguntur eorum virtutes non natura loci.

REX, rêgis. m. [βασιλεὺς, ἄναξ] Qui regnum possidet & regit. Cic. 2. Off. 41. Mihi quidem non apud Medos solum, ut ait Herodotus, sed etiam apud majores nostros justitiæ fruendæ causa videntur olim bene morati reges constituti. Idem 3. de Fin. 75. Rectius enim appellabitur rex quam Tarquinius, qui nec se, nec suos regere potuit. Ter. Phorm. 1. 2. 20. Regem me esse oportuit.
Triumphi regum. Ovid. 1. Amor. 15. 33.
Cælicolum rex. Virg. 3. Æn. 21.
Deorum. Hor. 4. Carm. 4. 2.
Divûm pater, & rex hominum, Juppiter. Virg. 1. Æn. 69.
Fluviorum rex, Eridanus. Virg. 1. Georg. 481.
Olympi magnus rex. Virg. 5. Æn. 533.
Nominis ingentis. V. INGENS.
Regum rex. Hor. 1. Epist. 1. 107.
Æquævus. Virg. 2. Æn. 561.
Fortissimus gentis Sidoniæ. Sil. lib. 8. 212.
Indomitus. Lucan. lib. 2. 581.
Infernus. Virg. 6. Æn. 106.
Magni. Hor. 2. Serm. 3. 45.
Minantes. Hor. 2. Carm. 12. 12.
Nemorensis. V. NEMUS.
Purpureus, i. e. Purpuratus, seu purpura ornatus. Ovid. 7. Met. 103.
Semidei. Stat. 2. Achil. 363.
Superbus. Virg. 11. Æn. 15.
Timendi. Hor. 3. Carm. 1. 5.
Tremendus. Virg. 4. Georg. 470.
Abacta pauperies epulis regum. Hor. 2. Serm. 2. 45.
Colere reges, non regna. Sen. Herc. OEth. 5.
Constituere regem populis. V. CONSTITUO.
Editus atavis regibus. Hor. 1. Carm. 1. 1.
Expugnant reges, capiuntur, prælia miscent. Lucret. lib. 4. 1007.
Imminent duo reges toti Asiæ. V. IMMINEO.
Imponere regem alicui regioni. V. IMPONO.
Inducere regem in regnum. V. INDUCO.
Interceptus mortalitate rex. V. INTERCIPIO.
Pati imperia regum. Sen. Herc Fur. 6.
Pati famulum & regem, i. e. Infimam & summam conditionem. Sen. Herc. OEth. 3.
Succurrere regis tectis. Virg. 2. Æn. 451.
Sum. Hor. 1. Serm. 2. 86.

> Regibus hic mos est, ubi equos mercantur, opertos
> Inspiciunt.

Venire. Virg. 1. Æn. 25.

> Hinc populum late regem, belloque superbum
> Venturum excidio Libyæ.

Rex, pro Rectore. Hor. 1. Carm. 36. 8.

> —— memor
> Actæ non alio rege puertiæ.

i. e. Moderatore ac magistro.
Rex, (ait Donatus) alias Regnatorem, alias Dominum, alias Divitem significat. Sed nunc rationem habet nominis ad aliquid dicti, ad significandum Parasitum. Ut enim parasitus regis est, & libertus patroni: sic e contrario rex parasiti est, & patronus liberti. Hæc ille in illud Ter. Phorm. 2. 2. 24. Imo enim nemo satis pro merito gratiam regi refert.
Reges etiam appellantur Liberi affinesque regum. Cæs. 3. Bell. Civil. 107. Interim controversias regum ad P. R. & ad se, quod esset Consul, pertinere existimans. Per Reges intelligit Ptolemæi regis Ægyptiorum liberos.
Rex, Potentior: & is quem nobis veluti in patronum eligimus quem sequamur. Martial. lib. 2. 18.

> Capto tuam, pudet heu, sed capto Maxime cœnam,
> Tu captas alias: jam sumus ergo pares.
> Mane salutatum venio, tu diceris esse
> Ante salutatum: jam sumus ergo pares.
> Sum comes ipse tuus, tumidique anteambulo regis,
> Tu comes alterius: jam sumus ergo pares.
> Esse sat est servum, jam nolo vicarius esse.
> Qui rex est, regem Maxime non habeat.

Captare, est Blanditiis & servilibus officiis aliquid quærere, ut scurræ & parasiti. Vicarius, est Servi servus.
Rex, Dives, qui a clientibus colitur & parasitis. Hor. 2. Carm. 14. 12.

> —— sive reges
> Sive inopes erimus coloni.

Juven. 1. Sat. 136.

> Vestibulis abeunt veteres lassique clientes,
> Votaque deponunt, quanvis longissima, cœnæ:
> (Spes hominum) caules miseris, atque ignis emendus.
> Optima sylvarum interea, pelagique vorabit
> Rex horum, vacuisque toris tantum ipse jacebit.
> Nullus jam parasitus erit.

Spes hominum: acclamatio est poetæ in miseriam clientum, qui diu speraverant se apud divitem cœnaturos. Plaut. Capt. 1. 1. 24. Nam postquam meus rex est potitus hostium, &c. Verba sunt Ergasili parasiti, Philopolemum ob id regem suum appellantis, quod sæpe apud eum cœnaret.
Ærarii reges, Qui præsunt ærario. Cic. 2. de Lege Agr. 15. Atque ego

ego a primo capite legis usque extremum reperio Quirites, nihil aliud cogitatum, nihil aliud susceptum, nihil aliud actum, nisi uti decem reges ærarii, vectigalium provinciarum omnium, totius Reip. regnorum, liberorum, populorum, orbis denique terrarum domini constituerentur, legis Agrariæ simulatione atque nomine.
Mensæ rex, qui & Dominus convivii. Macrob Saturn. lib. 2. cap. 1. Ipse rex mensæ, nec in moribus Socrate minor. Varro apud Gell. lib. 13. cap. 11. Dominum autem convivii esse oportet, non tam lautum, quam sine sordibus.
Sacrorum rex. Cic. de Arusp. Resp. 12. L. Claudius rex sacrorum. Plin. lib. 11. cap. 37.

Regina, æ. f. [βασιλὶς, βασίλισσα, βασίλεια, ἄνασσα] Regis uxor. Cic 14. Att. 8. Reginæ fuga mihi non molesta.
Teque particeps connubii, socia regni, regina Juno. Cic. Anteq. iret in exil. 24.
Regina deum, Juno. Virg. 1. Æn. 13.
Regina, Domina. Plaut. Truc. 2. 6. 50. Sed reginæ domi suæ fuêre ambæ.
Pecunia regina. Hor. 1. Epist. 6. 37.
Omnium regina rerum oratio. Cic. 2 de Orat. 187.
Siderum regina bicornis Luna. Hor. in Carm. secul. 35.
Regina, Quæ provinciæ alicui præest & eam regit: quemadmodum Dido apud Carthaginienses, & Cleopatra in Ponto.
Reginæ, Divites, inquit Donatus. Ter. Eun. 1. 2. 88. Eunuchum porro dixti velle te, quia solæ utuntur his reginæ: repperi.

Regŭlus, i. m. [βασιλίσκος] dimin. quasi Parvus rex, non quod parvæ staturæ, sed quod alicujus urbis aut oppidi dominus sit: qui generali vocabulo Dominus aut Princeps dicitur. Quanvis proprie Reguli sint Filii aut Nepotes regum. Plin. lib. 18. cap. 3. Ut quum regulis Africæ bibliothecas donaret. Liv. 21. 2.
Regulus, Avis minima, a quibusdam Regaliolus dictus: alio nomine Trochilus, ut Plin. lib. 10. cap. 74. docet. Et ab Aristotele τρίλος, quasi rex & præses avium dicitur.
Regulus, Serpentis genus est, quem Græci Basiliscum dicunt.
Regulus, nomen proprium. ut, M. Attilius Regulus. V. infra in suo loco.

Regius, a, um. Adj. [βασιλικὸς] Quod est regis: sive Quod rege dignum est. Cic. 3. Off. 38. Erat autem regius pastor. De Gyge.
Ales regia, Aquila. Ovid. 4. Met. 362.
Apparatu regio acceptus. Cic. de Somn. Scip. 1.
Bellum regium. Cic. pro Lege Manil. 50. Cur non ducibus diis immortalibus eidem, cui cætera summa cum salute Reipub. commissa sunt, hoc quoque bellum regium committimus?
Chartæ regiæ. Catul. ad Varum, 20. 6.
Civitatem regiam Ægyptios invenisse, Popularem Atticos scribit. Plin. lib. 7. cap. 56.
Conditio. Cic. 12. Att. 13. Balbi regia conditio est delegandi.
Conjux. Virg. 2. Æn. 783.
Consuetudo. Cic. 5. Verr. 76.
Dona. Virg. 1. Æn. 700.
Honos. Virg. 7. Æn. 814.
Regium imperium pati. Sen. Med. 4.
Insigne. Tacit. 6. Ann. 42.
Juvenis. Ovid. 2. Fast. 761.
Moles. Hor. 2. Carm. 15. 1.
Morbus regius, qui & Arquatus. Plin. lib 22. cap. 24. Varro regium cognominatum morbum arquatum tradit, quoniam mulso curetur. Hor. in Arte Poet. 453.
Aut mala quem scabies, aut morbus regius urget. Alias Aurigo dicitur hic morbus. Cels. lib. 3. cap. 24. Æque notus est morbus, quem interdum arquatum, interdum regium nominant.
Nutus regios omnes tuemur interfecto rege. Cic. 12. Fam. 1.
Olea regia. Columel. lib. 5. cap. 8.
Ornatus. Cic. 1. Tusc. 116. Codrum qui se in medios immisit hostes famulari veste, ne posset agnosci si esset ornatu regio.
Parens. Ovid. 13. Met. 484.
Potestas. Cic. 1. Philip. 3.
Principatus. Cic. 3. de Fin. 52. Sed eos qui in aliquo honore sunt, quorum ordo proxime accedit ut secundus sit ad regium principatum.
Progenies. Ovid. 2. de Pont. 9. 11.
Puer. Virg. 1. Æn. 681.
Pyra regia, apud Columel. lib. 5. cap. 10. Et lib. 12. cap. 10.
Sanguis. Hor. 3. Carm. 27. 65.
Virgo. Ovid. 2. Met. 570.
Urbs. Plin. lib. 12. cap. 1.

Regia, æ. f. [βασίλειον] Domicilium & aula regis. Cic. 3. de Fin 52. Ut enim inquit, nemo dicit in regia regem ipsum quasi productum esse ad dignitatem.
Cœli regia. Virg. 1. Georg. 503.
Jampridem nobis cæli te regia Cæsar
Invidet.
Alta regia. Ovid. 2. Met. 1.
Regia Solis erat sublimibus alta columnis.
Aurea regia cæli. Virg. 7. Æn. 210.
Celsa regia Priami. Ovid. 1. Epist. 34.
Opulenta. Catull Argon 62. 44.
Parva regia Numæ hic fuit antiqui. Ovid. 3. Trist. 1. 30.
Confusa festaque resonabat regia turba. Ovid. 12. Met. 214.
Contingere regiam affinitate. V. CONTINGO.
Urbes ac oppida cognomento velut appellantur Regiæ in Vet. Inscript. sic, BACTRA REGIA: COLONIA AELIA HADRIANA REGIA: &c.

Regie, Adv. [βασιλικῶς] Ut decet regem, vel ut solet rex. Cic. 1 in Catil. 30. Si in hunc animadvertissem, crudeliter & regie factum esse dicerent. Correctius exemplar habet, Non egregie factum.
Politum regie ædificium. Varr 1. de R. R. cap. 2.
Statuere regie. Cic. 5. Verr. 115. Nunc ut hoc tempore ea quæ regie seu potius tyrannice statuit in aratores Apronius, prætermittam.

Regificus, a, um. Adj. [βασιλικὸς] ut,
Luxus regificus. Virg 6. Æn. 605.
——epulæque ante ora paratæ
Regifico luxu.
Paratus regificus. Valer. 2. Argon. 652.

Regifice, Adv. [βασιλικῶς] Cic. 3. Tusc. 44.
Vidi ego te, astante ope Barbarica
Tectis cælatis, laqueatis,
Auro, ebore, instructam regifice. Ex poeta.
Regifice extructis celebrant convivia mensis. Sil. lib. 11. 273.

Regalis, e. Adj. [βασιλικὸς] ad excellentiam & eminentiam pertinet, & significat Dignum rege. Cic. de Senect. 56. Nihil ei tam regale videri, quam studium agri colendi.
Animus regalis. Liv. 27. 19.
Arma. Propert. lib. 4. 4. 21.
Armentum. Ovid. 2. Met. 842.
Atria. Ovid. 5. Met. 2.
Aula regalis. Senec. Troad. 771.
Carmen. Ovid. 4. de Pont. 16. 9.
Cultus. Hor. 4. Carm. 9. 15.
Divitiæ. Hor. 1. Epist. 12. 6.
Domus. Ovid. 1. Met. 171.
Epulæ. Ovid. 6. Met. 488.
Gaza regali splendida domus. Catul. Argon. 62. 46.
Genus civitatis regale. Cic. 3. de Legib. 15.
Imago Jovis Ovid. 6. Met. 74.
Impendia. Plin. lib. 36. cap. 15.
Luxus. Virg 1. Æn. 641.
Mensæ. Virg. 1. Æn. 690.
Nomen. Cic. pro Lege Manil. 24.
Nomine regali a Senatu dignus existimatus Deiotarus. Cic. de Arusp. Resp. 29.
Ornatus. Cic. 2. de Finib. 69.
Potestas. Cic. de Arusp. Resp 54.
Sceptrum. Ovid. 5. Met. 422.
Scriptum regale & dedimus tragicis cothurnis. Ovid. 2. Trist. 553.
Sententia. Cic. 1. Off. 38. Regalis sane, & digna Æacidarum genere sententia.
Solium. Liv. 1. 47. Dii te penates patriique, & patris imago, & domus regia, & in domo regale solium, & nomen Tarquinium creat, vocatque regem. Ovid. 6. Fast. 353.
Tecta. Ovid. 6. Met. 614.
Virgo. Ovid. 1. de Arte Am 697.
Regales, etiam Filii regum dicuntur. Ammian. 16. 27. Hos sequebantur potestate proximi reges numero quinque, regales decem.
Regalia, dicta sunt, Quæ multum fœlicitatis & fortunæ pollicentur. Alexandrinus Alexander lib. 5. cap. 25.
Regalia exta appellantur, Quæ potentibus insperatum honorem pollicentur: privatis & humilioribus hæreditates, filiosfamiliæ dominationem. Festus.

Regaliter, Adv. [βασιλικῶς] Idem quod Regie. Ovid. 2. Met. 397.
——precibusque minas regaliter addit.

Regio, ōnis. f. [χώρα, κλίμα] dicta a Rego, quod prius quam provinciæ fierent, regiones sub regibus erant, atque ab his regebantur.
Regio & ora. Cic. pro Sext. 66. Quæ regio, atque terrarum erat latior, in qua non, &c.
Certa regio loci. Lucret. lib. 2. 260.
Terræ regio. Cic. 1. de Nat. Deor. 24. Atqui terræ maximas regiones inhabitabiles atque incultas videmus. i. e. Fines & terminos.
Agrorum regiones. Justinian. lib. 4. tit. 17. De officio jud. §. ultim. Quod si de una re, veluti de fundo: si quidem iste fundus commode regionibus divisionem recipiat, partes ejus singulis adjudicare debet.
Deserta siti regio. Virg. 4. Æn 42.
Montosa. V. Montosus, in MONS.
Ignota. Ovid. 2. Met. 203.
Cultu vacantes. V. CULO.
Apprehendere regionem. V. APPREHENDO.
Attingere regionem. V. ATTINGO.
Defendere regiones suas & fines. Cic. in Orat. 141.
Obire pedibus regiones. V. OBEO.
Peragrare mente regiones. V. PERAGRO.
Euryale infelix qua te regione reliqui? Virg. 9. Æn. 390.
Regiones cæli quatuor, Ortus, Occasus, Meridies, Septentrio. Ortus & Occasus, mobilia ac varia sunt: Meridies & Septentrio perpetuo statu permanent. oritur quippe sol non iisdem semper, sed aut æquinoctialis oriens dicitur, aut solstitialis, aut brumalis. Idem non in eundem semper occidit locum: sed occasus ejus similiter fit aut æquinoctialis, aut brumalis. Ab his quatuor regionibus, quatuor venti flare dicuntur, qui sunt Eurus, Auster, Favonius, Aquilo. Cic. 2. de Nat. Deor. 51. Sed etiam regio, quæ tum est Aquilonaris, tum Australis. De regione Lunæ.
Lituo Romulus regiones direxit, tum quum urbem condidit. Cic. 1. de Divin. 30.
Ara locata sub media cæli regione. Cic. in Arato, 193.
Australis regio. V. AUSTER.
Vespertina. Hor. 1. Serm. 4. 30.
Arctis regionibus exire. Lucret. lib. 6. 119.
Regio, inquit Budæus, vulgo *quartarium* dicitur, apud Cic. pro Planc. 32. qui etiam Tractum vocat, Totus ille tractus celeberrimus Venefranus, Alifranus: tota denique nostra illa aspera & montuosa & fidelis & simplex & fautrix suorum regio, &c.
Viarum regio nota. Virg. 2. Æn. 737.
Recta regione viæ declinare. Lucret. lib 2. 250.
Regiones, Majores urbis partes appellari postea cœptæ a similitudine earum regionum, in quas orbis dividitur. Quatuor autem fuerunt

fuerunt antiquitus urbis Romæ regiones: e quibus prima regio Suburrana: secunda, Exquilina: tertia, Colina: quarta, Palatina. Sub Augusto 14 vocari cœperunt. V. Suet. Aug. cap. 30. & l. 3. ff de Off. præf. vigil. vel Lex. Pitisc. qui rem late prosequitur.

Natura & regio provinciæ, h. e. Natura partis & regionis ejus provinciæ quam incolis, vel cui præficeris. Cic. 1. Fam. 7. Eam esse naturam & regionem provinciæ tuæ, ut, &c.

Regiones vineæ, Fines & limites. Cic. 2. de Nat. Deor. 9. An Attii Navii lituus ille, quod ad investigandum suem regiones vineæ terminavit, contemnendus est?

Regionibus officii sese continere. Cic. 2. de Lege Agrar. 96. Singularis homo privatus, nisi magna sapientia præditus, vix facile sese regionibus officii, magnis in fortunis & copiis continet.

Modicæ regiones orationis. Cic. 2. de Orat. 67. Sed ita ut sit circumscripta modicis regionibus.

Regionibus circumscriptum vitæ spatium, i. e. Finibus & terminis, ut ait Budæus. Cic. pro Arch. 29. Si nihil animus præsentiret in posterum, &, siquibus regionibus vitæ spatium circumscriptum est, eisdem omnes cogitationes terminaret suas.

Regiones & fines eloquentiæ. Cic. in Orat. 141. de Juris scientia loquens, Ea vero, inquit, repugnante eloquentia vix suas regiones finesque defenderet.

Regio, pro Orbita & linea. Cic. 7. Verr. 175. De omnibus nobis siquis tantulum de recta regione deflexerit. Ibid. 181. Hæc eadem est nostræ rationis regio & via, horum nos hominum sectam atque instituta persequimur. Inde E regione idem pro Rectis lineis accipit. Budæus.

E regione, tanquam adverb. ponitur in oratione, pro In conspectu, quasi rectis lineis. V. E præp. Cæs. 7. Bell. Gall. cap. 35. Quum uterque utrique esset exercitui in conspectu, fereque e regione castris castra poneret. Cic. 4. Acad. 315. Nonne etiam dicitis esse e regione nobis e contraria parte terræ, qui adversis vestigiis stent contra nostra vestigia, quos Antipodas vocatis?

REGIONATIM, Adv. [κατὰ χώρας] Per singulas urbis regiones. Suet. in Cæs. cap. 39. Ludos etiam regionatim urbe tota & quidem per omnium linguarum histriones. Liv. 40. 51. extr.

REGIONALITER, Adv. Apul. de Mundo, Quæ cum regionaliter videantur esse pestifera. conf. Cæl. Aurel. Acut. 2. 29.

REGIONARIUS, i. m. Frontin. de Colon. p. 357. Cassium oppidum militi regionarii diviserunt.

REGNUM, i. n. [βασιλεία] Regio quæ a rege possidetur. Cic. 12. Fam. 1. Nam ut adhuc quidem actum est, non regno, sed rege liberati videmur.

Regnum regionibus continetur. Cic. 1. de Lege Agrar. 35. Nullum regnum fuit unquam, quod non si minus jure aliquo, at regionibus tamen certis contineretur.

Regnum etiam dici potest quicquid a quoquam possidetur. Cic. 1. de Orat. 4. Nisi hic in tuo regno essemus, non tulissem. i. e. In Tusculano.

Regnum, pro Dominatu, sive dominatione. Plaut. Pseud. 1. 1. 13. Sub Veneris regno vapulo, non sub Jovis.

Aut dominatus, aut regnum. Cic. de Arusp. Resp. 54.

Regnum ac ditio. Cic. 6. Verr. 60. Nationes quæ in eorum regno ac ditione sunt.

Custos regni pervigil canis. Sen. Herc. fur. 9.
Eversor regnorum Priami Achilles. Virg. 12. Æn. 545.
Fructus regni feritas. Sil. lib. 1. 148.
Novitas regni. Virg. 1. Æn. 563.
Adusta regna, Zona torrida. Sen. Herc. fur. 4.
Alterna. Stat. 1. Theb. 1.
Barbara. Hor. 2. Epist. 1. 253.
Cælestia. Ovid. 1. Met. 152.
Continua. V. CONTINUO.
Dissona regna, Linguis diversis utentia. Valer. 5. Argon. 607.
Famosa. Lucan. lib. 7. 277.
Furentia. Sil. lib. 3. 491.
Humida. Virg. 4. Georg. 363. Intelligit regna Cyrenes Nymphæ sub aquis.
Ignobile. Hor. 1. Serm. 6. 9.
Inamabile Plutonis. Ovid. 4. Met. 476.
Inamœna Plutonis. Ovid. 10. Met. 15.
Inferna. Sen. Herc. fur. 11.
Infelix Erebi. Stat. 8. Theb. 22.
Inhospita regna. Ovid. 11. Met. 284.
Injusta. Valer. 6. Argon. 608.
Invia vivis. Virg. 6. Æn. 154. Orcum intelligit.
Judiciale. Cic. 1. Att. 1. Aquilius illud suum regnum judiciale opposuit. h. e. Juris interpretandi munus: In quo ita excellebat Aquilius, ut quasi regnare videretur, omnibus qui majore aliqua de causa in judicium irent, ad unum consilii causa confluentibus.
Lacerum. Claud. 2. in 1. Cons. Stil. 202.
Lamentabile. Virg. 2. Æn. 4.
Lata. Virg. 4. Æn. 199.
Liberale regnum, Munificum. V. LIBER adj.
Magni regni potentia. Ovid. 6. Met. 153.
Nobile. Ovid. 17. Epist. 153.
Opulenta. Senec. Theb. 1.
Pallida Ditis. Lucan. lib. 1. 451.
Piceum Ditis. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 90.
Potentia. Ovid. 1. Amor. 1. 13.
Stabile. Sen. Herc. fur. 6.
Tristia regna, Inferorum regna. Hor. 3. Carm. 4. 46.
Trux regnum. Sen. Herc. fur. 9.
Vasti regni silentia. Ovid. 10. Met. 30.
Uberrima. Virg. 3. Æn. 106.
Viduata lumine, Orcus. Sil. lib. 3. 601.
Undosa regna, Naiadum. Sil. lib. 5. 21.
Aburi regno & licentia ad omnia. V. ABUTOR.
Affectare regnum. Ovid. 1. Met. 152.
Appetere regnum. Cic. pro Milon. 73. Incidere in suspicionem regni appetendi. Idem de Senect. 56. C. Ser. Ahala Sp. Melium regnum appetentem & occupare volentem interemit.
Capessere regna. Virg. 8. Æn. 507.
Concutere regna Jovis. Senec. Medea, 10.
Considere regnis vultis & his mecum pariter? Virg. 1. Æn. 576.
Contribuere in regna. V. CONTRIBUO.
Decernere regnum. V. DECERNO.
Deducere aliquem ex regno. V. DEDUCO.
Deferre regnum alicui. Cic. 2. Philipp. 87. Ad Lupercalia C. Cæsari Dictatori perpetuo M. Antonium Consulem populi jussu regnum detulisse, Cæsarem uti noluisse.
Detrudere superis regnis Jovem. i. e. Cælo. Virg. 6. Æn. 584.
Dividitur ferro regnum. Lucan. lib. 1. 109.
Dare & Adimere regna, contraria. Cic. pro Milon. 74.
Dominari regno capaci. Sen. Herc. fur. 9.
Ereptum Censuræ regnum. i. e. Magistratus. Liv. 4. 32.
Exercere regnum. Plin. lib. 10. cap. 21.
Fœdant mea regna suis ruinis. Sil. lib. 15. 538.
Gerere indeserta regna pectore. Ovid. 2. Amor. 9. 52.
Gerere regna superba. Tibul. lib. 1. 9. 80.
Habere regna, Regnare. Virg. 1. Æn. 350. Idem 6. Æn. 566.

Gnosius hæc Rhadamanthus habet durissima regna.

Impendere regnum. Ovid. 6. Met. 465.
Inducere regem in regnum. V. INDUCO.
Instituere regnum. V. INSTITUO.
Insurgere regnis alicujus. Ovid. 9. Met. 444.
Intercipere regnum. V. INTERCIPIO.
Invadere regnum aliquod. Ovid. 3. Fast. 551.
Locare aliquem in parte regni. Virg. 4. Æn. 374.
Occupare regnum. Cic. 5. Philipp. 17. Neque ii, qui regibus exactis regnum occupare voluerunt.
Optare locum regno. V. OPTO.
Permittere regnum alicui. Hor. 1. Serm. 3. 123.
Permittere regnum alicui in aliquos. Hor. 4. Carm. 4. 2.
Pollutum regnum sanguine. Sil. lib. 1. 22. al. Crimine.
Possidere regna. Sen. Herc. fur. 9. Ter. Adel. 2. 1. 21.
Prodere regna alicujus. Ovid. 7. Met. 38.
Pulsata gemino mari regna Pelopis. Sen. Herc. fur. 13.
Pulsi regnis. Virg. 7. Æn. 217.
Regere regnum. Ovid. 11. Met. 270.
Resurgunt regna. Virg. 1. Æn. 210.
Sancire regnum. Tacit. 5. Hist. 2.
Sortiri regna vini talis. Hor. 1. Carm 4. 18. Hoc, inquit Porphyr. ad magisteriorum convivia pertinet. V. Talus pro ludo, in TALUS. Lambinus in hunc locum, Regna vini ea (inquit) appellat, quæ in conviviis constituebantur, in quibus is e convivis, cui tale regnum sorte obtigisset, leges bibendi ferebat, quibus cæteros omnes parere erat necesse. Hujusmodi regem, Arbitrum bibendi nominat idem Hor. 2. Carm. 7. 25. conf. Lips. in Tacit. 13. Ann. 15. 2.
Sum sub regno. Cic. 7. Att. 7. Nisi eos timere putas, ne sub regno sint, qui id nunquam, dummodo otiosi essent, recusarunt.
Tenere regna. Lucret. lib. 5. 1127.
Tenere injusta regna. Ovid. 5. Met. 277.
Torpent regna. Virg. 1. Georg. 124.
Trahere ad auxilium septem regna. Senec. Theb. 12.
Viget regnum consiliis. Virg. 2. Æn. 88.

Regnum, In quo quis eminet, ut in eo regnare videatur. Cic. 1. Att. 1. Aquilium non arbitrabamur, qui denegat & juravit morbum, & illud suum regnum judiciale opposuit. Item 14. Att. 17. Post in Cumana & Puteolana regna renavigare. Idem 9. Fam. 18. pr. Amisso forensi regno.

De Possessionibus exiguis. Virg. 1. Ecl. 70.

Post aliquot mea regna videns mirabor aristas. De ipso Quintil. Declam. 13. &c. V. not. Burm. p. 272.

REGNO, [βασιλεύω, ἀνάσσω] āre. Regnum possidere & administrare. Priscian. Rex solum quod a regendo nascitur, peperit ex se aliud verbum quod est regno. Cic. 15. Fam. 2. Illum cohortatus sum, ut in vita sua conservanda primum regnare disceret: a quibus perspexisset sibi insidias paratas, in eo uteretur jure regio. Idem pro Lege Manil. 7. Sed ab illo tempore annum jam tertium & vicesimum regnat, & ita regnat, &c.

Si judicas, cognosce: si regnas, jube. Senec. Medea, 4.
Meditatus est regnare. V. MEDITOR.
Impotenter regnare. V. IMPOTENS.
Latius regnare. Hor. 2. Carm. 2. 9.
In otio. Sen. Herc. fur. 7.
Cælo regnare. Hor. 3. Carm. 5. 1.
Mundo vacuo. Sen. Herc. fur. 1.
Oppido alicui regnare. Cic. 4. Verr. 136. Timarchidem in Sicilia omnibus oppidis per triennium scitote regnasse.
Per urbes Graias. Virg. 3. Æn. 295.
Regnare in centuriis equitum. Cic. 11. Fam. 16. Quum equitum centurias tenes, in quis regnas.
Advenæ in nos regnaverunt. Tacit. 11. Ann. 24. 7.
Ardor edendi regnat per fauces & viscera. Ovid. 8. Met. 828.
Ebrietas geminata libidine regnat. Ovid. 12. Met. 226.
Oratio in hoc uno regnat. Cic. in Orat. 128.
Regnavit populorum, pro Rex fuit. Hor. 3. Carm. 30. 11.

Et qua pauper aquæ Daunus agrestium
Regnavit populorum. Sic emendavit hunc locum Lambinus, idque optime. Solet enim Horatius structuram Græcam servare etiam in sermone Latino, ut Desine mollium querelarum, Abstineto irarum, & cætera id genus. Dicerent autem Græci, ἐβασίλευσε τῶν λαῶν.

Regnare, pro In auctoritate esse. Cic. 7. Fam. 25. Olim quum regnare existimabamur, &c.

Regnare, pro Beatum esse, & suo voto vivere. Hor. 1. Epist 10. 8.

Quid quæris? vivo & regno. Phædr. 3. 8. extr.
Regnare nolo, liber ut non sim mihi.

Regnatur, imperf. Virg. 1. Æn. 2‸6.

Hic jam tercentum totos regnabitur annos
Gente sub Hectorea. Sil. lib. 3 592.
Hinc Cytherea tuis longo regnabitur ævo.

Regnatum est. Liv. 1. 17.

Regnor, pass. ut, Gentes regnantur. Tacit. 1. Hist. 16. 7. Idem Germ. 25 4 Trans Lygios Gothones regnantur, paulo jam adductius, quam cæteræ Germanorum gentes, nondum tamen supra libertatem.

Gens regnata fœminis. Plin. lib. 6. cap. 20. Ab iis gens Pandæ sola Indorum regnata fœminis. i. e. Quibus imperaverunt fœminæ.

Terra regnata Philippo. Ovid. 4. de Pont. 15. 15.

Cupido dira regnandi. Virg. 1. Georg. 37.

Accipere Albam regnandam. Virg. 6 Æn. 770.

REGNANS, antis. Partic. Virg. 1. Æn. 269.

Tertia dum Latio regnantem viderit æstas. Justin. 7. 6. 1.

Uno ex Amyntæ filiis regnante.

REGNATUS, a, um. Partic. [βασιλευθεὶς] Hor. 2. Carm. 6. 11.

—— & regnata petam Laconi Rura Phalanto. Idem 3. Carm. 27. 29. & Virg. 3. Æn. 14.

REGNATOR, ōris. m. [βασιλευτὴς] Qui regnat. Plaut. Amph. prol. 45. Regnator deûm, architectus omnibus Juppiter.

Olympi superi regnator. Virg. 2. Æn. 779. conf. Idem 4. Æn. 269. & 7. 558.

Regnator agelli, pro Possessore. Martial. lib. 10. 61.

REGNATRIX, icis. f. [βασιλεύτειρα] ut, Domus regnatrix. Tacit. 1. Ann. 4.

REGRADATUS, a, um. ut, Regradati menses. Solin. cap. 3. conf. Salmas. in loc.

REGRADATIO, ōnis. f. Gloss. Gr. Lat. καταβιβασμὸς, regradatio. conf. Theod. Cod. tit. 8. l. 5. & Vales. in Ammian. p. 65.

REGREDIOR, ĕris, gressus sum, [ἀναχάζω, ἀναχωρέω] grĕdi. Retro gradi, reverti. Plaut. Aul. 1. 1. 7. Illuc regredere ab ostio. Cic. 8. Att. 19. Quamobrem nolito commoveri si audieris me regredi, si forte Cæsar ad me veniet.

Regredi & Progredi, contraria. Cic. 1. Off. 33. Cum utrisque separatim locutum, ne cupide quid agerent, nec appeterent, atque ut regredi quam progredi mallent.

Ad formandos animos, statuendasque vitæ leges regressi, partem quidem potiorem (si dividi posset) retinuerunt. Quintil. prœm. lib. 1.

In memoriam regredi. Plaut. Capt. 5. 4. 26.

REGREDO, ĕre. legitur apud antiquos pro Revocare. Ennius Achille, Quo nunc incerta re, atque inorata, gradum regredere conare? V. Nonium, 2. 745.

REGRESSUS, a, um. Justin. 22. 4. 4. Inde regressus Cretam contendérat. conf. Tacit. 2. Hist. 74. 5.

REGRESSUS, ûs. m. [ἀναχώρησις] Liv. 24. 6. Neque locus pœnitendi, aut regressus ab ira relictus esset. Tacit. 1. Ann. 30. Et Drusus non expectato legatorum regressu, quia præsentia satis consederat, in urbem rediit.

Progressus & Regressus, contraria. Cic. 2. de Nat. Deor. 51. Nihil errat quod in omni æternitate conservat progressus & regressus, reliquosque motus constantes & ratos.

Neque habet fortuna regressum. Virg. 11. Æn. 413.

Regressus ad aliam actionem. Ulp. in l. Quod in hærede. D. de tributor. action. Eligere quis debet, qua actione experiatur: utrum de peculio, an tributoria, quum scit sibi regressum ad aliam non futurum.

Mandati regressum habere. Ulpian. in l. Sed si paterfamilias. §. ult. D. ad Senatuscons. Maced. Quia & ipsi mandati habent regressum.

REGRESSIO, ōnis. f. [ἀναχώρησις] Cic. 1. Philipp. 1. Exponam vobis breviter consilium profectionis, & regressionis meæ. Apul. lib. 2. Aur. Asin. Metum istum tibi demam matura regressione. Quintil. 9. 3. Ἐπάνοδος Græce dicitur; nostri regressionem vocant.

REGULA, REGULUS. V. REGO.

REGULUS, i. m. Attilius, de quo Gell. lib. 6. cap. 4. sic scribit, Eundem Regulum Tubero in historiis rediisse Carthaginem, novisque exemplorum modis excruciatum a Pœnis dicit. In atras (inquit) & profundas tenebras eum claudebant, ac diu post, ubi erat visus sol ardentissimus, repente educebant, & adversus ictus solis oppositum continebant, atque intendere in cælum oculos cogebant. Palpebras quoque ejus, ne connivere posset, sursum ac deorsum diductas insuebant. Tuditanus autem, somno diu prohibitum, atque ita vita privatum refert. Idque ubi Romæ cognitum est, nobilissimos Pœnorum captivos, liberis Reguli a Senatu deditos, & ab iis in armario muricibus præfixo destitutos, eademque insomnia cruciatos interisse. Hactenus Tubero apud Gellium. Cic. in Pison. 43. M. Regulus, quem Carthaginienses resectis palpebris, illigatum in machina, vigilando necaverunt. Idem 5. de Finib. 82. Qui in potestate hostium, vigiliis & inedia necatus est Regulus? De rebus ab eo gestis V. Plin. de Viris Illust. & Valer. Max. lib. 4. cap. 4. conf. Drakenb. ad Sil. 6. 539.

Mens provida Reguli. Hor. 3. Carm. 5. 3.

Sunt & alii hujus nominis, inter quos ille M. Regulus, de quo Plin. lib. 1. Epist. 5.

REGUSTO, [ἀναγεύομαι] āre. Iterum gustare. Cic. 4 Att. 16. Nam Vestorio dandi sunt dies, & ille Latinus Ἀττικισμὸς ex intervallo regustandus. Eidem, lib. 13. 13. Sed crebro regusto tuas literas: in his acquiesco, tamen expecto novas. i. e. Crebro tuas literas in manus sumo: iis legendis acquiesco, quia scribis te de Attica ægrotante bene sperare.

Laudationem alicujus regustare. i. e. Orationem scriptam de laude. Cic. 13 Att. 48. Velim M. Varronis & Ollii mittas laudationem. Ollii utique: nam illam legi: volo tamen regustare. conf. Sen. de Provid. 3.

REGUSTATUS, a, um. Pers. 5. Sat. 138. Regustatum salinum. al. Falernum.

REGYRO, āre. Revolvi. Flor. 4. 2. 6. Postremo in Hispaniam regyravit. V. Gruter. Varr. R. R. 1. 57. sed locus incertus. Gloss. Gr. Lat. περικάμψαι, regyrare.

REHALO, [ἀάζω, ἀθμίζω] āre. ex Re & Halo; Iterum halo, & spiro. Lucret. lib. 6. 522.

Terraque quum fumans humorem tota rehalat. i. e. Humorem e cælo delapsum iterum atque iterum sursum halat. Lambinus.

R E I

REI. GER. CAVS. Rei gerundæ causa. REIP. Reipublicæ.

REJICIO, jēci, jectum, [ἀναβάλλω, ἀνατίθεμαι, ἀπορρίπτω, ἀπετιμήσομαι] ăre. Retro jacere. Virg. 11. Æn. 619.

Rejiciunt parmas, & equos ad mœnia vertunt. Cæs. 1. Bell. Gall. 46. Suisque imperavit nequod omnino telum in hostem rejicerent. h. e. Vicissim jacerent, retorquerent.

E gremio rejicere aliquid. Ovid. 1. Trist. 1. 66.

Amictum rejecit ex humeris. Virg. 5. Æn. 421.

Lictores togulis acceptis sagula rejecerunt. Cic. in Pison. 54.

Vestem de corpore rejicere. Ovid. 9. Met. 32.

Rejicere ex humeris vestem. Ovid. 2. Met. 582.

Rejectis ad tergum manibus. Cic. 10. Fam. 32. Quum quidem pransus nudis pedibus, tunica soluta, manibus ad tergum rejectis inambularet.

Rejicere se in aliquem. Ter. And. 1. 1. 109.

Hostem ab aliquo loco. Cic. 2. Fam. 9.

Ut domus eorum fores extra aperirentur, & janua in publicum rejiceretur. Plin. lib. 36. cap. 15.

Rejici a vento ad, vel in. Cic. 16. Att. 6. Quum a Leucopetra profectus stadia circiter trecenta processissem, rejectus sum Austro vehementi ad eandem Leucopetram. Et 3. Att. 8. Vento rejectus ab illo in Macedoniam.

Rejicere, Repellere. Virg. 3. Ecl. 96.

Tityre, pascentes a flumine reice capellas.

Rejicere, Refutare, abjicere, & pro vili habere. Ter. Phorm. 4. 5. 5. Nam si altera illa magis instabit, forsitan nos rejiciat. Idem prol. Phorm. 19. Ille ad famem hunc ab studio studuit rejicere.

Spernere & rejicere. Cic. 1. de Finib. 4.

Aliquid a se rejicere & aspernari. Cic. pro Rosc. Amer. 153.

Refutetur ac rejiciatur clamor. Cic. 2. Tusc. 55.

Deligere bona, & Rejicere, contraria. Cic. 2. de Legib. 60.

Rejicere judices, [ἀπολέγειν, ἀποδοῦν] aliquando pro Eligere & accipere judices. Cic. 5. Verr. 32. Quid prætor? jubet Recuperatores rejicere Decurias? scribamus quas Decurias de cohorte mea rejicies, inquit. Rejecti enim, Electi dicuntur, inquit Asconius. Alibi pro Iniquum dicere, & alium subsortiri cupere: ut ibid. 70. Sic habuisti statutum cum animo ac deliberatum, omnes qui habitarent in Sicilia, aut qui Siciliam te Prætore attigissent, judices rejicere. Hoc ipse in eadem Iniquum ejurare appellat. Cur autem utranque significationem habeat, ex loco ejusdem orationis intelligi potest, Apronio permittis ut quos velit de cohorte sumat Recuperatores. Indignum, uni potius ex iniquis sumendi, quam utrisque ex æquis rejiciendi fieri potestatem. Qui enim rejicit, is quasi electos sumit. Budæus. V. SUBSORTITIO.

Rejicere ex albo, significat Judicem ut suspectum & iniquum recusare & aversari. Budæus.

Rejicere, pro Remittere & differre. Cic. 10. Fam. 16. Tu quanquam consilio non eges, vel abundas potius, tamen hoc animo esse debes, ut nihil huc rejicias: neve in rebus tam subitis, tamque angustis a Senatu consilium petendum putes.

In mensem Quintilem rejecti sumus. Cic. 1. Att. 4.

Rejicere aliquem ad, Remittere. Cic. 9. Att. 15. Sed ne bis eadem legas, ad ipsam te epistolam rejicio.

Si huc te rejicis. Cic. 8. Att. 15. i. e. Si hanc curam suscipis. Manut.

Rejicere causam ad Senatum, pro Referre ad Senatum, quod vulgus dicit *Remittere*. Liv. 3. 13. Summam pecuniæ quantam æquum esset promitti veniebat in dubium, id ad Senatum rejicitur. Idem 39. 7. De ea re consultationem integram Senatus ad novos magistratus rejecit.

Rejicere sanguinem. Plin. 8. Epist. 1. ad Septitium, Encolpius quidem lector ille seria nostra, ille deliciæ, exasperatis faucibus pulvere sanguinem rejecit. Idem lib. 5. ad Paulinum, Hic dum intente, instanterque pronuntiat, sanguinem rejicit. Paulo post, Reddidit dixit.

Rejicere, pro Reponere seu reclinare. Curt. lib. 10. Velut omni vitæ debito liberatus, fatigata membra rejecit.

Per contractionem, Virg. 3. Ecl. 96.

—— a flumine reice capellas. conf. Drakenb. ad Sil. 8. 671.

REJECTUS, a, um. Partic. [ἀποδοθεὶς] Cic. 2. Verr. 16. Ut primum e provincia rediit, redemptio est hujus judicii facta grandi pecunia, mansit in conditione atque pacto usque ad eum finem, dum judices rejecti sunt.

Capillus rejectus circum caput, h. e. Projectus. Ter. Heaut. 2. 3. 49. Capillus passus, prolixus, circum caput rejectus negligenter.

Os rejectum terræ quemadmodum obtegatur. Cic. 2. de Legib. 55.

Minæ rejectæ retrorsum. Hor. 4. Carm. 8. 16.

Naves tempestate rejectæ. Cæs. 5. Bell. Gall. 5.

Penula Milo de rheda rejecta resiluit. Cic. pro Milon. 29.

Præda rejecta. Hor. 2. Serm. 3. 68.

Rutuli bis rejecti respectant. Virg. 11. Æn. 630.

Conquesti ad senatum rejectique ad consulem. Liv. 39. 3.

REJECTURUS, a, um. aliud Partic. [ἀποδώσων] Ovid. 9. Met. 512.

Ergo ego quæ fueram non rejectura petentem,
Ipsa petam?

REJECTIO, ōnis. f. [ἀπόδοσις, ἀπόθεσις, ἀποβολὴ] Ipse rejiciendi actus.

Selectio & Rejectio, contraria. Cic. 3. de Finib. 12. Deinceps ut ea teneat quæ secundum naturam sint, pellatque contraria, quæ inventa selectione, & item rejectione sequuntur.

Rejectio civitatis. Cic. pro Corn. Balb. 29. Quod si civi Romano

licet esse Gaditanum sive exilio, sive postliminio, sive rejectione hujus civitatis.

Rejectio judicum, cui Selectio contrarium est. Cic. 2. Verr. 16. Posteaquam rejectio judicum facta est, quod & in sortitione, istius spem fortuna Pop. Romani, & in rejiciendis judicibus, mea diligentia istorum impudentiam vicerat, renuntiata est tota conductio.

Rejectio sanguinis, pro Fluxu. Plin. lib. 25. cap. 13.

Rejectio, Vomitus. Plin. Et vernatio utilis erat, si postquam sorpta fuerat, statim rejectio sequatur.

REJECTUS, ûs, m. [ἀναγωγὴ] Idem quod Vomitio. Cels. Et rejectus cibi non erit inutilis, si raro fiat. Conf. Hygin. Astr. 3. 36. & ibi Munker.

REJECTO, [ἀντιλακτίζω] âre. frequent. Lucret. lib. 2. 330.

—— clamoreque montes
Icti rejectant voces ad sidera mundi. i. e. Referunt voces. Lambin. Capitol. in Ant. Pio, cap. 12. Quum caseum edisset avidius, nocte rejectavit.

REJECTANS, antis. Partic. Virg. 5. Æn. 469.

—— crassumque cruorem
Ore rejectantem, &c.

REJECTANEUS, a, um. Adj. [ἀποπροηγμένος] Rejectanea a philosophis dicuntur mala: ut morbus, dolor, &c. quod ab omnibus rejiciantur, vel rejici debeant. Cic. 4. de Finib. 71. Illa autem, morbum, egestatem, dolorem, non appello mala, sed si libet, rejectanea.

REJECTATIO, ōnis. f. Solin. cap. 5. Æterna rejectatione terram terra evomit.

REJICŬLUS, a, um. Adj. [ἀπόβλητος] Rejiculæ oves dicuntur, Quæ propter ætatem vel morbum rejiciuntur. Varro 2. R. R. cap. 1. Scire oportet in grege, quot rejiculæ sint alienandæ. Ibid. Rejiculæ soboles. Cato cap. 2. Vendat boves vetulos, armenta rejicula, oves rejiculas, lanam, pelles. Nonius Reiculas scribit 2. 757.

Dies rejiculi. Sen. de Brev. Vitæ cap. 8. & Quæst. Nat. 7. 32.

Rejicula mancipia. Idem Epist. 47.

REJECTITIUS, a, um. Scriban. de Pass. Christ. cap. 3.

REITĔRO, âre. Apul. 8. Met.

REITERATIO, ōnis. f. [ἀνάληψις] Repetitionem significat. Quintil. lib. 21. cap. 2. Sola qua exciderunt, retractantur, ut crebra, reiteratione firmentur.

R E L

RELABOR, ĕris, lapsus sum, [καταολισθαίνω] lābi. depon. Iterum labi significat. Ovid. 15. Epist. 95.

Huc ades, inque sinus formose relabere nostros.

In præcepta alicujus relabi. Hor. 1. Epist. 1. 18.

Relabi dicuntur flumina, Quum eo refluunt & revertuntur, unde fluxerant. Hor. 1. Carm. 29. 11.

—— quis neget arduis
Pronos relabi posse rivos
Montibus, & Tyberim reverti,
Quum tu, &c. h. e. In montes arduos, unde descendunt, posse referri & refluere, quum tu vitæ studia in contrarium verteris, quod nemo speraverat posse fieri.

RELANGUEO, ui, [καταδαρθάνω] ēre. sive RELANGUESCO, ĕre. Valde languere. Ovid. 6. Met. 291.

Imposito fratri moribunda relanguit ore.

Relanguit. Cic. 13. Att. 39. Quod autem ille relanguisse se dicit, ego ei tuis literis lectis σκολιαῖς ἀπάταις significavi me non fore.

Relanguescit animus. Cæs. 2. Bell. Gall. 15. 4. Quod his rebus relanguescere animos, eorumque remitti virtutem existimarent.

Impetus relanguescit. Liv. 35. 45. Ut tædio & impetus relanguescat regis, & Romani tempus ad comparandum habeant.

RELATIO, RELATOR, RELATUS. V. REFERO.

RELĂVO, lāvi, lōtum, āre. Frequenter lavare. Lucret. lib. 6. 799.

Denique si calidis etiam quum te relavaris,
Plenior efflueris solio ferventis aquaï. al. Cunctere lavacris.

RELAXUS, a, um. Adj. (πολύχαυνος) Valde laxum & solutum significat. Columel. lib. 11. cap. 3. Relaxa humo plenioris crassitudinis fiat radix.

RELAXO, (ἀραιόω, χαυνόω) āre. Laxum facere, aperire, liberare, dissolvere. Cic. de Senect. 81. Ex quo intelligitur quales futuri sint, quum se plane corporis vinculis relaxaverint.

Vincula tunicarum relaxat. Ovid. 2. Fast. 321.

Agmina deturbat gladio, campumque relaxat. Sil. lib. 7. 715.

Densa relaxare, & laxa densare. Virg. 1. Georg. 420.

Ora fontibus relaxare. Ovid. 1. Met. 281.

Pelagus relaxans fontes Oceani. Sil. lib. 3. 51.

Calor relaxat cæca spiramenta, Aperit breves & occultas cavernulas. Servius. Virg. 1. Georg. 89.

Alvum astringere, & Relaxare, contraria. Cic. 2. de Nat. Deor. 136. Alvus tum astringitur tum relaxatur.

Relaxare & Astringere, contraria. Cic. 10. Att. 6. Pater enim nimis indulgens, quicquid ego astrinxi, relaxat.

Dat intervalla & relaxat dolor. Cic. 2. de Finib. 95. Si longus, levis: dat enim intervalla & relaxat.

Relaxantur insani. Cic. 4. Acad. 72. Quod idem contingit insanis, ut & incipientes furere, sentiant, & dicant aliquid quod non sit, id videri sibi: & quum relaxentur, sentiant, atque illa dicant Alcmeonis, Sed mihi neutiquam cor consentit cum oculorum aspectu.

Relaxare animum, & Relaxari animis, Recreari. Cic. 1. Off. 122. Atque etiam quum relaxare animos, & dare se jucunditati volent. Idem 2. Philipp. 39. Veruntamen homines quanvis in turbidis rebus sint, tamen si modo homines sunt, interdum animis relaxantur. Sic de Clar. Orat. 21. Relaxa modo paulum animum: aut sane, si potes, libera.

Mentem relaxare. Senec. Hippol. 4.

Relaxatus somno animus, h. e. Resolutus sopore. Cic. 2. de Divin. 100. Hæc me Peripateticorum ratio magis movebat, &c. qui censent esse in mentibus hominum tanquam oraculum aliquod, ex quo futura præsentiant, si aut furore divino incitatus animus, aut somno relaxatus, solute moveatur ac libere.

Relaxare se occupatione. Cic. 16. Att. 15. Cum sorore ages attentius, si te occupatione ista relaxaris. i. e. Remiseris occupationem istam: plane te illa exolveris, & omnino reliqueris.

A nimia necessitate aliquid faciendi se relaxare. Cic. in Orat. 176.

RELAXATIO, ōnis. f. [ἀραίωσις] Cic. 7. Fam. 27. Visa est mihi vel loci mutatio, vel animi etiam relaxatio, vel ipsa fortasse jam senescentis morbi remissio profuisse. Idem 2. de Orat. 22. Verum otii fructus est, non contentio animi, sed relaxatio.

RELAXATUS, a, um. V. supra.

RELAXĀTOR, ōris. m. Cæl. Aurel. Acut. 2. 38. Relaxator fluentium.

RELĒGO, (ἀποτίμνω, ἀποδιοπομπέομαι) āre. Separare, semovere. Virg. 3. Georg. 212.

Atque ideo tauros procul atque in sola relegant
Pascua. Cic. 3. Off. 112. Criminabatur etiam quod Titum filium qui postea est Torquatus appellatus, ab omnibus relegasset, & ruri habitare jussisset. Cæs. 5. Bell. Gall. cap. 30. Ne rejecti & longe relegati ab cæteris, aut ferro, aut fame intereant.

Relegare alicui causas alicujus rei, i. e. Prætexere illum esse in causa. Tibul. lib. 4. 6. 5.

Illa quidem ornandi causas tibi diva relegat. i. e. Assignat causam sui ornatus, quod te colere voluerit.

Relegare, Remittere. Plin. lib. 7. cap. 1. Nec tamen ego in plerisque eorum obstringam fidem meam, potiusque ad auctores relegabo, qui dubiis reddentur omnibus. Paterc. 2. 64. 2. Invidiam rei in auctorem relegabat.

Relegare, [ἐξορίζειν] In exilium mittere. Plin. Epist. 35. Assenserunt Consules designati, Martianum in quinquennium relegant. Cic. 2. Att. 12. Narro tibi, plane relegatus mihi videor postquam in Formiano sum. Ovid. 2. Trist. 201.

Unde precor supplex ut nos in tuta releges.

In concione aliquem relegare. Cic. pro Sext. 29. L. Lamiam, qui, &c. in concione relegavit: edixitque ut ab Urbe abesset millia passuum ducenta.

Verba alicujus relegare. Ovid. 2. de Pont. 2. 7.

Relegari in exilium. Liv. 25. 6.

Relegare in alio significato, V. Ulpian. in l. 1. & 2. D. de dot. præle.

RELEGĀTUS, a, um. Partic. [ἀποτετμημένος, ἐξωρισμένος] ut, Ambitio relegata. Hor. 1. Serm. 10. 84. h. e. Semota.

Relegatus, In exilium missus. Ovid. 4. de Pont. 13. 40.

—— sed me jam Care nivali
Sexta relegatum bruma sub axe videt.

Non sæva terris gens relegata ultimis. Cic. 2. Tusc. 10. Ex poeta.

Relegati dicuntur proprie, Quibus ignominiæ, aut pœnæ causa necesse est ab urbe Roma, aliove quo loco abesse lege, Senatusque consulto, aut edicto magistratus, ut etiam Ælius Gallus indicat. Festus.

RELEGATIO, ōnis. f. [ἐξορισμὸς] est Exterminatio, quum quis exire fines patriæ jubetur: quod Cicero Sedibus expellere interpretatur. Liv. 3. 10. Exilio & relegatione civium ulciscentes Tribunos.

Relegatio ac supplicium. Cic. pro Rosc. Amer. 43. Tot prædia, tam pulchra, tam fructuosa Sext. Roscius filio suo relegationis ac supplicii gratia colenda ac tuenda tradiderat?

Relegatio atque amandatio. Cic. pro Rosc. Amer. 43. Tamenne hæc attenta vita & rusticana, relegatio atque amandatio appellabitur?

Jejuna & bella relegatio. Cic. 2. Att. 7. Hæc jejuna ac bella relegatio datur ei cujus Tribunatus ad istorum tempora reservatur. Emendatiores codices legunt, Jejuna tabellarii legatio, &c.

Relegationem semper Exilio minorem facit Ovid. ut 2. Trist. 137.

Quippe relegatus, non exul dicor in illo.

RELEGĀTOR, ōris. m. V. Digest.

RELĔGO, lēgi, lectum, [ἐπαναγινώσκω] ĕre. Rursus legere. Cic. 2. de Nat. Deor. 72. Qui autem omnia quæ ad cultum deorum pertinerent, diligenter pertractarent, & tanquam relegerent, sunt dicti religiosi ex relegendo, ut elegantes ex eligendo.

Scripta relegere, & Scripta relecta. Ovid. de Rem. Amor. 717.

Pecuniam Idibus relegere, Recolligere. Hor. Epod. 2. 69.

Jamjam futurus rusticus
Omnem relegit Idibus pecuniam,
Quærit Calendis ponere. Tanquam enim eum, inquit Acron, pro fœnoris lucro jam receptæ pecuniæ pœniteret, ita recollectam Idibus, Calendis properat commodare.

Iter relegere, Redire per eandem viam. Stat. 1. Achil. 23.

Littora errata retrorsum relegens. Virg. 3. Æn. 690.

Sæpe relegendo feci plura. Ovid. 3. de Pont. 5. 11.

RELIGENS, entis. Partic. Gell. lib. 4. 9. Disputatur de versu antiqui Poetæ;

Religentem esse oportet religiosum nefas: ubi prius mediocritatem, alterum excessum religionis significare dicunt.

RELECTUS, a, um. V. Ovid. supra.

RELENTESCO, ĕre. Iterum lentescere. Ovid. 1. Amor. 8. 76.

Neve relentescat sæpe repulsus amor. i. e. Lentus fiat, & imminuatur.

RELĔVO, [ἀνακουφίζω] āre. Rursum levare.

E terra corpus relevare. Ovid. 9. Met. 318.

Humeros paternos relevare. Ovid. 4. Fast. 169.

Per translationem ad multa alia transfertur. ut,

Æstus relevare. Ovid. 3. de Arte Am. 697.

Aliquem relevare, Excusare, & quasi noxæ eximere. Cic. 3. Att. 10. Hæc eo scripsi, ut potius relevares me, quod facis, quam aut castigatione, aut objurgatione dignum putares.

Animum relevare alicui, h. e. Suscitare & erigere. Ter. Adelph. 4. 4. 11.

Caput

Caput relevare. Plin. 1. Epist. ult.
Casus alicujus relevare. Ovid. 5. Trist. 3. 43.
Casum communem. Cic. 1. Q. frat. 4. Si relevare potes communem casum misericordia hominum: scilicet incredibile quiddam assequeris. Vetus exemplar legit, A se levare potest, &c.
Famem copia nulla relevat. Ovid. 11. Met. 129.
Fructus dotis relevat onera matrimonii. Paulus in l. Quæris. D. de pactis dotalibus.
Labores relevare, Minuere. Plin. in Paneg.
Laborem longum requie relevare. Ovid. 15. Met. 16.
Mulier pro parte dimidia relevatur. Papinianus in l. Quum pater. §. Quum existimarer. D. de leg. 2.
Mulier per senatusconsultum relevatur. Ulpian. in l. Quamvis §. Interdum. D. ad senatusconsultum Velleianum.
Pectora & relevant multo sicca mero. Ovid. 3. Fast. 304.
Satietas cibi atque fastidium relevatur. Cic. 1. de Invent. 25. Cibi satietas atque fastidium aut subamara aliqua re relevatur, aut dulci mitigatur.
Sitim relevare. Ovid. 6. Met. 354.
Relevari molestiis, Liberari. Cic. 2. de Divin. 7. Ut animus molestiis potissimum relevaretur. Vetus codex habet, Ut & animus molestiis hac potissimum re levaretur. Idem 1. in Catil. 31. Videbimur fortasse ad breve quoddam tempus cura & metu esse relevati.
Dolore relevari. Ovid. 9. Met. 674. al. Labore.
Non est in medico semper relevetur ut æger. Ovid. 1. de Pont. 3. 17.
Relevare aliquem satisdatione. Modestinus in l. Si procuratorem. D. de procurat.
Relevari in aliquo. Ulpian. in l. post rem. D. de transactionib. Etsi transactio non perimit rem judicatam, tamen in eo quod datum est, relevari rem judicatam oportet.
Relevari, pro Exonerari. Ulpian. in l. 4. in princ. D. de censibus. Illam enim æquitatem debet admittere censitor, ut officio ejus congruat, relevari eum qui & in publicas tabulas delato modo frui certis ex causis non potuit; quare & si agri portio chasmate perierit, debebit per censitorem relevari.
Relevari, in sensu illo vulgari, qui est, In integrum restitui. Modestinus in l. Etiam. §. 1. D. de minoribus. Ex causa curationis condemnata pupilla, adversus unum caput sententiæ restitui volebat: quia videbatur in cæteris litis speciebus relevata fuisse.

RELEVĀTUS, a, um. Partic. [ἀνακουφισθεὶς] ut,
Mens relevata cura. Ovid. 1. Trist. 10. 12.
Relevata mihi & recreata respublica videtur. Cic. 2. Catil. 7.

RELEVATIO, ōnis. f. Octav. Hor. 1. 9. Capillorum relevatio.

RELEVĀMEN, ĭnis. n. Priscian. Perieg. Facilis relevamine partus.

RELIBO, āre. Papinian.

RELICINUS, a, um. antiquum vocabulum, significat, In occiput refugiente capillamento recrispum. Nomen (ut quidam putant) a Recello deductum, quod significat Retraho, revibro, reclino, & cæsim reduco. Et quoniam ad cranium capillitium retorquetur, inde Relicinus veluti Recellinus crinis appellatus, euphoniæ causa. Apul. lib. 1. Florid. Laudavit sese quod erat & coma relicinus, & barba squalidus, & pectore hirsutus. Et Relicina frons dicitur, ut idem paulo post, Et tabulis & toreumatis idem vigor acerrimi bellatoris, idem ingenium maximi bellatoris, eadem forma viridis juventæ, eadem gratia relicinæ frontis cerneretur. Idem etiam Frontem relicinam in Alexandro magno fuisse laudat, quæ scilicet lata, aperta, spectabilis, & a capillorum tegmento libera viseretur. Alii deduci putant a participio Relictus: ut sit Frons relicina, Capillitio denudata, & velut relicta.

RELICTUS, V. RELINQUO.

RELIGIO, ōnis. f. [θρησκεία, θεοσέβεια, ἐναγισμὸς] est, ut ait Cic. 2. de Invent. 161. Quæ superioris cujusdam naturæ (quam divinam vocant) curam cæremoniamque affert.
Religio quid a Superstitione differat. Cic. 2. de Nat. Deor. 72. Non enim philosophi tantum, verum etiam majores nostri superstitionem a religione separaverunt. Nam qui totos dies precabantur & immolabant, ut sibi sui liberi superstites essent, superstitiosi sunt appellati: quod nomen patuit postea latius. Qui autem omnia quæ ad cultum deorum pertinerent, diligenter pertractarent, & tanquam relegerent: sunt dicti religiosi ex relegendo, ut elegantes ex eligendo, tanquam a deligendo diligentes, ex intelligendo intelligentes. His enim in verbis omnibus inest vis legendi eadem quæ in religioso. Ita factum est in superstitioso & religioso: alterum vitii nomen, alterum laudis. Lactantius lib. 4. cap. 28. a Religando dici Religionem tradit, carpitque interpretationem Cicer. Idem Cic. 1. de Nat. Deor. 118. de atheis loquens, Horum enim sententiæ (inquit) non modo superstitionem tollunt, in qua inest timor inanis deorum, sed etiam religionem: quæ deorum cultu pio continetur. Cujus dicti meminit Augustinus lib. 4. de Civitate, cap. 30. Idem ibid. lib. 6. cap. 9. Quale autem illud est, quod Varro religiosum a superstitioso ea distinctione discernit, ut a superstitioso dicat timeri deos: a religioso autem tantum vereri, ut parentes: non ut hostes timeri?
Ponitur interdum pro Superstitione. Justin. 18. 6. 11. Cruenta sacrorum religione & scelere pro remedio usi. Idem 22. 6. 1. Terrebat eos portenti religio.
Pietas, sanctitas, religio, quæ omnia pure & caste deorum numini tribuenda sunt. Cic. 2. de Nat. Deor. 3.
Religio est justitia erga deos. Cic. in Partit. 78.
Superstitio imitatur religionem. Cic. in Partit. 81.
Divûm religio, i. e. Religio erga deos. Lucret. lib. 6. 1274.
Cælestes religiones. Tacit. 1. Ann. 11.
Prisca relligione sacer recessus. Ovid. 10. Met. 693.
Ætheris alti relligio. Virg. 12. Æn. 181.
Nondum divinæ religionis, non humani officii ratio colebatur. Cic. 1. de Invent. 2.
Cadit labefacta religio. Claud. 1. in Ruff. 14.
Colere religionem. Cic. pro Planc. 80. Qui sancti, qui religionum colentes, nisi qui meritam diis immortalibus gratiam justis honoribus & memori mente persolvunt?
Conficere sacra Cereris summa religione, cæremoniaque. Cic. pro Balb. 55.
Consecrata omnium religione. V. CONSECRO.
Eripere religionem e domo Pontificis. Cic. pro Domo, 104. Publiusne Clodius qui ex Pontificis Maximi domo religionem eripuit, is in meam intulit?
Expiare solennes religiones supplicio alicujus. Cic. pro Milon. 74.
Expiabo religionem ædium mearum. Cic. de Arusp. Resp. 10.
Habere religionem. Cic. pro Domo, 126.
Implicare religionem. Cic. pro Domo, 105.
Interponere religionem. Cic. in Pison. 50.
Manere in religione. Virg. 3. Æn. 409.
Polluere religionem. Cic. Quid te impurius, qui religiones omnes pollueris, &c.
Possidere religionem. Cic. pro Rosc. Amer. 66.
Religare religione. Cic. pro Domo, 124.
Suscipere cultum deorum, & puram religionem. Cic. 1. de Legib. 69.
Suscipiunt gentes bella pro suis religionibus. Cic. pro Font. 20.
Tollere religionem. Cic. 1. de Divin. 105.
Trahere in religionem. Liv. 5. 23.
Tueri populum antiqua sub relligione. Virg. 2. Æn. 188.
Venire in religionem res aliqua dicitur. Cic. 2. de Nat. Deor. 10. Gracchus quum comitia nihilominus peregisset, remque illam in religionem populo venisse sentiret, rem ad Senatum retulit.
Violare religionem. Cic. 6. Verr.
Religio, est Latine loquentibus, id quod vulgo *Debitum officii*, hoc est justam muneris functionem appellant. Cic. 7. Verr. 2. Nam qui sibi hoc sumpsit, ut corrigat mores aliorum, ac peccata reprehendat; quis huic ignoscat, si qua in re ipse ab religione officii declinarit? Budæus.
Religio. Plin. 4. Epist. ad C. Tacitum, Si parentibus solis jus præceptoris conducendi relinquatur, iisdemque religio recte judicandi necessitate collationis addatur. i. e. Solicita, & anxia cura probos præceptores idoneosque deligendi liberis suis. Budæus.
Religio, Diligentia, & vehemens cura. Cic. in Orat. 25. Atheniensium religioni quum serviret orator, nullum verbum insolens, nullum odiosum ponere audebat. Religionem vocat eam Diligentiam, qua utebantur Attici, ne quod insolens verbum aut loquerentur aut audirent.
Adhibere religionem. V. ADHIBEO.
Oratio nimia religione attenuata. Cic. de Clar. Orat. 282.
Religio, Conscientiæ scrupulus. Cic. de Arusp. Resp. 10. Quæ tanta religio est, qua non in nostris dubitationibus, atque in maximis superstitionibus unius Publ. Servilii ac Marci Luculli responso ac verbo liberemur? Hæc Budæus. Ter. And. 5. 4. 39. At mihi unus scrupulus etiam restat, qui me male habet. P. dignus es cum tua relligione, odio: nodum in scirpo quæris.
Arcti nodi relligionum. Lucret. lib. 4. 6.
Liber religione animus. V. LIBER, adj.
Afferre religionem. V. AFFERO.
Cepit quosdam religio. V. CAPIO.
Constringi religione. Curt. lib. 6.
Religio judicis, Integritas, vel anxia cura. Callistratus in l. divus Adrianus. D. de re jud. Conspiratione adversariorum testibus pecunia corruptis, religionem judicis circumventam esse.
Religio est mihi. Plaut. Curc. 2. 3. 71. Vocat ad cœnam: religio fuit, denegare nolui. Budæus. Ter. Heaut. 2. 1. 16. Tum quod dem ei, recte est: nam nihil esse mihi, religio est dicere. Suet. Aug. cap. 6. Huc introire, nisi necessario & caste, religio est, i. e. Nefas non licet.
Religio mihi non est quo minus hoc faciam. Cic. 3. in Catil. 15.
Eximere religionem. Liv. 4. i. e. Scrupulum, & vanum metum adimere. Budæus.
Exolvere religione. V. EXOLVO.
Habere religioni, pro Vereri, & aversari. Cic. 2. Off. 51. Nec tamen ut hoc fugiendum est, ita habendum est religioni, nocentem aliquando & nefarium defendere impiumque. Budæus.
Impediri religione. V. IMPEDIO.
Incessit dein religio. Tacit. 3. Ann. 71.
Incutere religionem. V. INCUTIO.
Inducere religiones inexpiabiles in Rempub. i. e. Anxietates & formidines impendentes, quasique adventantis iræ divinæ. Cic. 1. Philip. 13. Ut inexpiabiles religiones in Rempub. inducerentur?
Infixa animis religio. V. INFIGO.
Injicere religionem alicujus rei. V. INJICIO.
Mederi religioni. V. MEDEOR.
Obligare religione vel obstringere dicebant veteres, pro eo quod dicimus Conscientiæ metum incutere. Cic. 2. Philip. 83. Obstrinxisti Populum Romanum religione, augur auguri, Consul Consuli obnuntiasti. i. e. De cælo servasse te dixisti ne populus eo die comitia haberet. & vitium obvenisset dixisti (verba sunt auguralia) ut comitia disturbares, & populum adalligares, & morareris hac obnuntiatione. Verebantur enim Romani aliquid agere vetantibus auspiciis, ne male cederet, si contra deorum monita agerent.
Offerre religionem. V. OFFERO.
Oppressa gravi sub religione vita. Lucret. lib. 1. 64.
Solvere civitatem religione. Cic. pro Cecin. 98. Plaut. Merc. 5. 2. 40. Liv. 7. 2. V. Gronov.
Tangi religione. Liv. 1. 45.
Vertere in religionem. Liv. 26. 11. Et postero die eodem loco acies instructas eadem tempestas diremit. ubi recepissent se in castra, mira serenitas cum tranquillitate oriebatur. In religionem ea res apud Pœnos versa est. i. e. Pœni interpretati sunt id diis non placere, ut pro urbe Roma capienda confligerent, vel ut urbs Roma armis oppugnaretur. Budæus.

Religio, quam vulgo *Conscientiam rectam* dicunt. Cic. pro Cecin. 28. Splendor Equestris ordinis, decus atque ornamentum judiciorum, exemplar antiquæ religionis. Budæus.
Religio, Fides. Cic. pro Flacc. 10. de testibus, Itaque videte quo vultu, qua confidentia dicant: tum intelligetis qua religione dicant. Budæus.
Testimoniorum religionem & fidem nunquam ista natio coluit. Cic. pro Flacc. 9.
Religio, Metus, & solicitudo, inquit Servius. Virg. 8. Æn. 344.
Jam tum relligio pavidos terrebat agrestes
Dira loci.
Religio scelerosa. Lucret. lib. 1. 84.
Refrænatus relligione. Lucret. lib. 5. 115.
Plural. Val. Max. 1. 1. 8. Religionibus suus tenor suaque observatio reddenda V. & supra.
Numinum religiones introspicere. Tacit. 3. Ann. 60.

RELIGIŌSUS, a, um. Adj. [θεοσεβής, εὐσεβής, εὐλαβής] Gellius ex Nigidio Figulo, Quocirca religiosus is appellabatur, qui nimia & superstitiosa religione sese alligaverat: eaque res vitio assignabatur. Sed præter ista quæ Nigidius dicit, alio quodam diverticulo significationis, Religiosus pro casto atque observanti, cohibentique sese certis legibus, finibusque dici cœptus. Simili autem modo illa quoque vocabula ab eadem profecta origine, diversum significare videntur, Religiosi dies, & Religiosa delubra. Religiosi enim dies dicuntur tristi omine infames, impeditique, in quibus & res divinas facere, & rem quampiam novam exordiri temperandum est: quos multitudo imperitorum prave & perperam Nefastos appellant. Itaque M. Cicero in lib. 9. Att. 5. Majores, inquit, nostri funestiorem diem esse voluerunt Alliensis pugnæ, quam urbis captæ, quod hoc malum ex illo. Itaque alter religiosus etiam nunc dies, alter in vulgus ignotus. Idem tamen M. T. in oratione de Accusatore constituendo, (1. Verr. 3.) Religiosa delubra dicit, non ominosa nec tristia, sed majestatis venerationisque plena. Massurius autem Sabinus in commentariis quos de indigenis composuit, Religiosum, inquit, est quod propter sanctitatem aliquam remotum ac sepositum a nobis est. Verbum a relinquendo dictum, tanquam ceremoniæ a carendo. Hactenus Gell. lib. 4 cap. 9.
Religiosi, ut Nonio placet, dicti sunt, quasi relinquosi cæterorum omnium, sacrificiis deserviant.
Religiosus & Impius, contraria. V. IMPIUS.
Justus, integer, religiosus, timidus, perferens injuriarum. Cic. 2. de Orat. 184
Ita non religiosus, ut edat de patella. Cic. 2. de Fin. 22. Atqui reperiemus asotos ita non religiosos ut edant de patella.
Aures Atticorum teretes & religiosæ. Cic. in Orat. 27.
Dedicatio est religiosa. Cic. pro Domo, 125.
Delubrum religiosum. Cic. 6. Verr. 124. Herculis templum est apud Agrigentinos, non longe a foro, sane sanctum apud illos & religiosum.
Dies religiosi, V. paulo ante ex Gellio. Cic. 2. Q. frat. 4. Dies erant duo, qui post Latinas habentur religiosi. conf. Liv. 6. 1.
Domum facere aliquam religiosam. Cic. de Aruſp. Resp. 33.
Limina religiosa deorum. Virg. 2. Æn. 365.
Res religiosissimæ, & Nefas, contraria. Cic. 2. de Invent. 135.
Religiosum est quod jurati legibus judicaverunt. Cic. 1. de Invent. 48.
Religiosum est id facere, Vulgus dicit *Facienda est conscientia*. Liv. 2. 5.
Religiosum habere. Plin. lib. 28 cap. 4.
Religiosus, Fidelis. Cic. pro Cecin. 26. Huic ego testi gratias agam quod & in te misericordem se præbuit, & testimonio religiosum. Ita Budæus. Rursum Cic. 4. de Fin. 61. Religiosissimus testis.
Religiosus, aliquando pro Superstitioso ponitur. Ter. Heaut. 4. 1. 37. Ut stultæ & miseræ omnes sumus religiosæ.
Compar. Agricolæ religiosiores. Columel. lib. 11. extr. conf. Plin. lib. 29. cap. 1.
Superl. Mortales religiosissimi. Sallust. Catil. cap. 12.
Sacra religiosissima. Patere. 2. 45. 1. conf. Sen. Nat. Quæst. 7. 16. Petron. cap. 21. & Cic. 1. Verr. 3.

RELIGIOSŬLUS, a, um. dimin. Hieronym. adv. Ruffin. 3 3.

RELIGIŌSE, Adv. [θεοσεβῶς] i. e. Solicite & accurate, inquit Budæus. Columel. lib. 3. cap. 10. Nihil curiose, nihil religiose administrant.
Religiose testimonium dicere, Fideliter. Cic. pro Cæl. 55. Utrum temeraria, procax, irata mulier finxisse crimen: an gravis, sapiens, moderatusque vir religiose testimonium dixisse videatur.
Religiose promittere, i. e. Summa fide. Nepos 25. 15. 1.
Cineres & ossa religiose quiescentia. Quintil. Decl. 10.
Compar. Plin. 3. Epist. 7. Natalem cujus religiosius quam suum celebrare. Idem Paneg. cap. 65.
Superl. Cic. 2. de Invent. 1. Templum Junonis, quod religiosissime colebant, egregiis picturis locupletare voluerunt. Plin. 3. Epist. 15. Poeticen religiosissime veneror. conf. Petron. cap. 117.

RELIGIOSĬTAS, ātis. f. Apul. Doctr. Plat. Justitia cum religiositate, id est ὁσιότητι copulatur. conf. Tertull. Apol. cap. 25.
Religiose, pro Subtimide & verecunde. Cic. 13. Fam. 18. Faciamque id quod debent facere hi, qui religiose & sine ambitione commendant.

RELĬGO, [ἀναδέω] āre. Ligare significat, aut Fortius ligare. Columel. lib. 2. Diutiusque perennat quæ firmis truncorum & idoneis locis religata est.
Classem religavit ab aggere. Virg. 7. Æn. 106.
Funiculus a puppi religatus. Cic. 2. de Invent. 54.
Funis ab humeris religatus. Plin. lib. 9 cap. 46.
Religatus ad. Cic. 1. Tusc. 105. Trahit Hectorem ad currum religatum Achilles. Columel. lib. 12. cap. 44.
Religare ex. Caius, D. de divisione rerum. l. riparum, Funes ex arboribus religare.
Religare in. Plin. lib. 2. cap. 65. Religetur in mali cacumine.
Funem religare in querno stipite. Ovid. 4. Fast. 331.
Catena religari. Ovid. 10. Epist. 89.
Classem religavit littore, Alligavit. Ovid. 13. Met. 439. Catull. 65. 174.
Robora catenis religare. Lucan. lib. 2. 671.
Religare lineo funiculo. Columel. lib. 7. cap. 10.
Jussu ipsius quadrigis religatus, ac in diversa distractus est. Plin. de Viris illust.
Religare religionibus bona alicujus, pro Consecrare alicui deo. Cic. pro Domo, 124. Vidimus hoc idem Cn. Lentulo Censori Tribunum plebis facere; nunquid igitur is bona Lentuli religionibus religavit? &c.

RELIGĀTUS, Partic. [ἀναδεδεμένος] Hor. 4. Carm. 11. 5.
——est hederæ vis
Multa, qua crines religata fulges.
Nodo religatus brachia. Tibul. lib. 1. 8. 5.
Si prudentia extrinsecus religata pendeat. Cic. 3. Tusc. 37.
Somno religata agmina. Claud. 6. Conf. Hon. 472.
Hedera crines religata. Virg. 9. Æn. 352.

RELIGĀMEN, ĭnis. n. Prudent. Psychom. 359.
Conbibat infusum croceo religamine nardum.

RELIGATIO, ōnis f. [ἀνάδεσις] Cic. de Senect. 53. Et ipsa naturæ delectat, adminiculorum ordines, capitum conjugatio, religatio, propagatio vitium sarmentorumque.

RELĬNO, lēvi & lini, litum, [ἀνοιγεῖν] ĕre. Quod obturatum erat aperire. Ter. Heaut. 3. 1. 51. Relevi dolia omnia, omnes serias. Plaut. Stich. 5. 4. 38. Nolo ego nos pro summo bibere: nulli relerimus postea. Pro Releverimus. i. e. Nulli deinceps vinum depromperimus. Cic. 1. Att. 1. Quotus enim quisque est qui epistolam paulo graviorem ferre possit, nisi eam per lectionem releverit?

RELINQUO, liqui, lictum, [λείπω, λιμπάνω, ἀπολείπω, ἀπολιμπάνω, καταλείπω, καταλιμπάνω, ἐγκαταλείπω, ἐγκαταλιμπάνω] ĕre. notæ significationis. Plaut. Most. 1. 3. 45. Reliquit, deseruitque me. Cæs. 5. Bell. Gall. cap. 9. In litore molli atque aperto deligatas ad anchoras relinquebat.
Relinquere ab se aliquem. Plaut. Truc. 2. 6. 32.
Prætereo ac relinquo. Cic. 5. Verr. 105.
Relinquere, est Aliquid pro suo alicui dimittere seu legare. Plaut. Aul. prol. 13. Agri reliquit ei non magnum modum, &c. Ter. Phorm. 2. 3. 46. At si talentum rem reliquisset decem, primus esses, &c.
Relinquere aliquem, pro Nolle juvare. Cic. 13. Fam. 64. Tantum a te petimus ut agas eam rem, ne relinquas hominem innocentem ad alicujus tui dissimilis quæstum.
Aculeos relinquere in animis auditorum. V. ACULEUS.
Æs alienum relinquere. Cic. pro Quint. 15. Propterea quod C. frater aliquantum æris alieni reliquerat. i. e. Mortuus fuerat non persoluto ære alieno.
Amata relinquere pernix. Hor. in Arte Poet. 165.
Amicitiam relinquere. Cic. 2. de Fin. 45. Quid ages tandem, si utilitas ab amicitia (ut fit sæpe) defecerit? relinquesne?
Animam relinquam potius, quam illas deseram. i. e. Moriar potius, sive Mori me malim. Ter. Adelph. 3. 4. 52.
Animus relinquit eam, pro Deficit, sive concidit animo. Plaut. Mil. 4. 8. 37. Et Men. 5. 2. 6. Reliquere vires.
Arraboni relinquere. Ter. Heaut. 3. 3. 42. Ea relicta huic arraboni est pro illo argento. i. e. In pignus.
Certatio relinquitur mihi cum aliquo. Cic. 2 de Fin. 44. Ita cæterorum sententiis semotis relinquitur, non mihi cum Torquato, sed cum virtute certatio.
Comites in valle reliquit. Ovid. 3. de Arte Am. 711.
In commentariis relinquere. Plin. lib. 29. cap. 4. Subaud. Scriptum.
Confectum relinquere. Cic. 5. Att. 21. Illud tamen non desinam, dum adesse putabo, de Cæsaris nomine rogare, ut confectum relinquas.
Consolationem alicui relinquere. Cic. 15. Fam. 21. Ut unam mihi consolationem relinquas.
Consuetudinem relinquere. Cic. 1. Acad. 17. Illam autem Socraticam dubitationem de omnibus rebus, & nulla affirmatione adhibita, consuetudinem differendi reliquerunt.
Consultationi relinquere. Liv. 25. pro Remittere ad consultationem.
Curionem quondam concio reliquit. Cic. de Clar. Orat. 26.
Direptioni urbem relinquere. Cic. 4 Fam. 1. Urbem sine legibus, sine judiciis, sine jure, sine fide relictam direptioni & incendiis.
Diis votisque relinquere. Ovid. 2. Met. 185.
Præcipiti pinus Borea, cui cuncta remisit
Fræna suus rector, quam dis, votisque reliquit. Pinus, i. e. Navis pinea.
Dominos relinquens, ut famuli solent. Catul. de Berecyn. 61. 51.
Dubitationem relinquere apud aliquem. Cic. 15. Fam. 21. Nullam enim apud me reliquisti dubitationem, quantum me amaris.
In egestate relinquere. Cic. 3. Verr. 72. Nemo jam Dolabella, neque tui, neque tuorum liberûm quos tu miseros in egestate, atque in solitudine reliquisti, misereri potest.
Excusationem relinquere ad aliquem. Cic. 9. Att. 6. Etsi Ciceroni meo togam puram quum dare Arpini vellem, hanc eram ipsam excusationem relicturus ad Cæsarem.
A febre quartana relinqui. Cic. 8. Att. 6.
Gaudia relinquere. Ovid. 16. Epist. 204.
Hæredem testamento. Cic. pro Quint. 15. Hæredem testamento reliquit hunc P. Quintium.
Incertam relinquere aliquam, & vulnere mentis turbatam. Virg. 12. Æn. 160.
Incœpta fila relinquit. Ovid. 6. Met. 34.
Infecta sacra relinquunt. Ovid. 6. Met. 202.
Ita relinquitur, ut ea fortuita divinari possint, quæ nulla nec arte, nec sapientia provideri possunt. Cic. 2. de Divin. 14.
Limen. Virg. 5. Æn. 316.

Locum

Locum admonitionibus. Cic. 1. Fam. 1. Sed plane nec precibus nostris, nec admonitionibus relinquit locum. i. e. Nec se orari, nec se admoveri sinit: adeo præstat omnem diligentiam in tuo negotio.
Locum precibus non relinquere, dupliciter dicitur. Aut enim significat, Facere aliquid vel non rogatum; ut Cic. 1. Fam. 1. aut plane Non admittere preces, ut Ter. And. 3. 4. 23.
Locum subtilitati nullum relinquere. Plin. lib. 35. cap. 10.
Locum vituperandi. Cic. 2. Q. frat. 4. Necui iniquo relinqueremus vituperandi locum. i. e. Daremus ansam, &c.
Lucem. Virg. 4. Æn. 452.
Mature relinquere aliquid. Hor. 2. Epist. 1. 100.
In medio relinquere. Cic. pro Cæl. 48. Hic ego jam rem definiam: mulierem nullam nominabo, tantum in medio relinquam.
Memoriam alicujus rei. Cic. 2. Off. 55. Prodigi, qui epulis & visceratiombus, & gladiatorum muneribus, ludorum, venationumque apparatu, pecunias profundunt in eas res, quarum memoriam aut brevem, aut nullam omnino sint relicturi.
Memoriam acrem sui relinquunt. Tacit. 15. Ann. 68. De asperis facetiis.
Monimentum æternum audaciæ relinquere in sermone hominum. Cic. 3. Verr. 19. Quo maximarum rerum frequentissimæ quotidie advocationes fiunt: in eo loco, in sermone hominum, audaciæ suæ monimentum æternum relinquere?
Negotia longa relinquere. Hor. 3. Carm. 5. 54.
Nihil de tanto patrimonio relinquere. Cic. pro Rosc. Amer. 10.
Obsessionem alicujus oppidi. Cic. 10. Fam. 33. Antonium turpiter Mutinæ obsessionem reliquisse.
In opinione alicujus relinquere. Cic. 1. Verr. 16. Verum non id mihi sumo Judices, & hoc non modo in oratione mea non ponam, sed ne in opinione cujusquam relinquo, me omnibus patronis esse præpositum.
Opus inceptum dextra reliquit. Ovid. 2. de Arte Am. 78.
Ossa pavor reliquit. Virg. 3. Æn. 57.
Patrimonium filio meo satis amplum in memoria nominis mei relinquam. Cic. 2. Fam. 15.
Pecuniam in quæstu. Cic. pro Lege Manil. 37. Quid hunc hominem, magnum aut amplum de Repub. cogitare, qui pecuniam ex ærario depromptam ad bellum administrandum, aut propter cupiditatem provinciæ magistratibus diviserit, aut propter avaritiam Romæ in quæstu reliquerit?
Præsidium relinquere castris. Cæs. 1. Bell. Gall. 51. Postridie ejus diei Cæsar præsidium utrisque castris, quod satis esse visum est, reliquit.
Scriptum relinquere. Cic. de Clar. Orat. 74. Utinam extarent illa carmina, quæ multis seclis ante suam ætatem in epulis esse cantitata a singulis convivis de clarorum virorum laudibus, in Originibus scriptum reliquit Cato. i. e. Scripsit. conf. Nep. 9. 5. 3.
Spem relinquere. Cic. 1. Tusc. 39. Quam (nisi quid dicis) prætermittamus, & hanc totam spem immortalitatis relinquamus. Sic Cæs. 1. Bell. Gall. 51. Nequa spes in fuga relinqueretur.
In spe aliorum relinquere. Cic. 1. Verr. 26. In quo quid eniti, aut quid efficere possim, malo in aliorum spe, quam in oratione mea relinquere.
Studium rei alicujus. Cic. 4. Acad. 7. Neque nos studium exquirendi defatigati relinquemus.
In suspenso. Plin. Epist. 248.
Suspicionem alicui. Suet. Cæs. cap. 86.
Terras dulces relinquere. Virg. 4. Æn. 281.
Testamento aliquid alicui. Cic. 3. Off. 93. Quum ei testamento sestertiûm millies relinquatur.
Verbum in ambiguo. Lucret. lib. 4. 1131.
Verba imperfecta reliquit. Ovid. 13. Epist. 13.
Vestigium amoris. Plin. lib. 36. cap. 5.
Vitam. Virg. 3. Georg. 547. Tacit. 4. Ann. 34. Relinquendæ vitæ certus.
Vita reliquit eum. Lucret. lib. 5. 64.
Mihi ne ut dubitem quidem relinquitur. Cic. 4. Acad. 120.
Relinquitur, pro Restat, sive reliquum est. Cic. 9. Att. 4. Relinquitur, ut si vincimur in Hispania, quiescamus.
Relinquendo. Ovid. 3. Trist. 13. 9.

> Inque relinquendo, quod idem fecere sodales,
> Tu quoque dixisses tristis in urbe, vale. al. Jamque relinquendo.

RELINQUENS, entis. Partic. Catull. 36. 3. Relinquens Comi mœnia. Paterc. 1. 17. 7. Occupatam relinquens materiam quærit novam.
RELICTUS, a, um. Partic. [ἀπολειφθεὶς] Ter. Eun. 2. 2. 55. Eho numnam tu hic relictus custos, nequis forte internuntius clam a milite ad istam cursitet?
Omnibus relictis mihi frequentem operam dedistis. h. e. Præter alios, vel præ aliis omnibus. Plaut. Cistel. 1. 1. 6.
Relictus sum mihi. Plin. Epist. 213. Ab his quæ avocant abductus, & liber, & mihi relictus, non oculos animo, sed animum oculis sequor.
Solus, inops, expes, letho, pœnæque relictus. Ovid. 14. Met. 217.
At tu, oro, solare inopem, & succurre relictæ. Virg. 9. Æn. 290.
Relictus ab omni honestate, Inhonestus. Cic. pro Rabir. 23. Nemo est inquam inventus tam profligatus, tam perditus, tam ab omni non modo honestate, sed etiam simulatione honestatis relictus, qui se in Capitolio fuisse cum Saturnino fateretur.
Quid faciat? multum cæli post terga relictum. Ovid. 2. Met. 187. De Phaethonte.
Æs alienum relictum. Cic. pro Quint. 37.
Ætate relicta dissimilem animum sublit. Ovid. 7. Met. 170. De Æsone sene pristinæ juventuti restituto.
Arbitrium relictum cuique intelligendi. Plin. lib. 6. cap. 29.
Cursus relictos iterare. Hor. 1. Carm. 34. 5.
Fides relicta. Ovid. 3. de Arte Am. 460.
Loci relicti. Hor. 2. Carm. 1. 37.
Mei siqua tamen est in te pia cura relicti. Ovid. 2. Amor. 16. 47.
Officiis omnibus relictis. Hor. 2. Epist. 2. 67.
Rebus relictis; usitatum loquendi genus veteribus, quod idem valet atque Rebus aliis omnibus relictis. Plaut. Epid. 4. 2. 35. Ego relictis rebus, Epidicum operam quærendo dabo. Lucret. lib. 3. 1084.

> —— jam rebus quisque relictis
> Naturam primum studeat cognoscere rerum. Lambin. conf.

Ter. And. 2. 5. 1.
Postes a tergo relicti. Virg. 2. Æn. 454.
Spatium. Virg. 5. Æn. 321.

> Insequitur Salius: spatio post deinde relicto,
> Tertius Euryalus.

Virtute relicta invidiam placare paras. Hor. 2. Serm. 3. 13.
Vita tantummodo relicta est mihi. Ovid. 4. de Pont. 16. 48.
Repetere relicta. Hor. 1. Epist. 7. 97.
Relicta, Loca sunt quæ limites non acceperunt, ut ait Frontinus de limitibus. Cic. 1. Lege Agr. 2. Ut a majoribus nostris possessiones relictas disperdat & dissipet.
RELICTIO, onis. f. [ἐγκατάλειψις] Cic. 3. Verr. 35. Quibus illam relictionem proditionemque Consulis, &c. Paulo ante dixerat, Consulem, exercitum, provinciamque deseruit. Idem 16. Att. 7. Quod effugissem duas maximas vituperationes. Unam, quam itinere faciendo me intelligebam suscipere desperationis ac relictionis Reip. Aliqui legunt Religionis, sed inepte.
RELICTUS, ûs. m. Gell. 3. 1. Labor civilis exercendique corporis studium relictui sunt.
RELIQUUS, a, um. Adj. [λοιπὸς, ὑπόλοιπος] Quod superest. Cæs. 1. Bell. Gall. 13. Demonstrant sibi præter agri solum nihil esse reliqui. Cic. 7. Fam. 32. Reliquum est ut officiis certemus inter nos. Ter. Adelph. 3. 2. 48. Hoc reliquum est, si infitias ibit, testis mecum est annulus.
Perge reliqua. V. PERGO.
Dies reliqui. Cic. pro Planc. 99. O reliquos omnes dies, noctesque eas, quibus iste a me non recedens Thessalonicam me, in Quæstoriumque perduxit.
Græcia qualis in reliqua nemo. Cic. de Amicit. 6. Nec sicut vulgus, sed ut eruditi solent appellare sapientem, qualem in reliqua Græcia neminem.
Oppida erant mihi complura etiam reliqua, quæ adire vellem. Cic. 4. Verr. 65.
Operam reliquam dare. Plaut. Truc. prol. 15.
Spes reliqua. Ter. Eun. 2. 2. 9. Itane parasti te, ut spes nulla reliqua in te siet tibi. Cic. 11. Fam. 5. Spem reliquam nullam video salutis.
Tempus reliquum. Cic. 3. Verr. 30. Menses mihi tres quum eripuissetis, ad agendum maxime appositos, reliquum omne tempus hujus anni me vobis remissurum putastis.
In reliquum tempus sancit. Cic. 1. de Lege Agrar. 13. conf. Cæs. 1. Bell. Gall. 20.
Tranquillitatis spe reliquæ, luctus fugere, i. e. futuræ. Cic. pro Sext. 73.
Vitæ reliquum. Cic. 7. Verr. 89. Et quod reliquum vitæ viriumque fames fecerat, id ferro potissimum reddere volebat.
Vaticinationis reliqua brevi confecta sunt. Cic. 1. de Divin. 68.
Reliqui nihil fecit. Cic. 5. Verr. 115. Ex quibus nihil non modo de fructu, sed ne de bonis quidem suis reliqui fecit. i. e. Omnia absumpsit. conf. Nepos, 25. 21. 5.
Reliqui nihil est ei. Cic. 5. Verr. 126. Quid esse reliqui poterat ei, qui per hanc injuriam non modo frumentum omne amittere, sed etiam omne instrumentum vendere cogeretur?
De reliquo velim tibi persuadeas, &c. Cic. 1. de Orat. 100. Quoniam id quod difficillimum nobis videbatur, ut omnino de his rebus Crasse loquerere, assecuti sumus: de reliquo jam nostra culpa fuerit, si te, nisi omnia quæ percunctati erimus explicaris, dimiserimus.
Reliquum est, ut de me id scribam, quod te ex tuorum literis & spero, & malo cognoscere. Cic. in quadam epistola.
In reliquum. Quintil. lib. 4. cap. 5. Propositis enim probationibus, omnis in reliquum gratia novitatis præcerpitur.
Præter te neminem habeo reliquum, in quo, &c. Cic. 9. Fam. 15.
Reliquos facere, pro Relinquere: ut, Missos facere. Cic. 5. Verr. 126. Quos belli calamitas reliquos fecerat. Budæus.
Reliqui, pl. Cic. 4. Acad. 96. Sunt enim multi, qui omnino Græcas non ament literas, plures qui philosophiam, reliqui qui etiamsi hæc non improbent, tamen, &c.
Reliqua, [ἐλλείμματα] ut, Reliquorum ratio, h. e. Debitor unab aliquo. Cic. 16. Att. 3. Maxime autem me angit ratio reliquorum meorum: quæ quanquam explicata sunt, tamen quod & Dolabellæ nomen in iis est, & attributio est mihi nominum ignota, conturbor. i. e. Quanquam sint solvendo qui mihi debent, vel non sit controversa persecutio. Idem ad eundem, lib. 16. 1. Plaut. Cist. 1. 3. 41. Nunc quod reliquum restat, volo persolvere, ut expungatur nomen, nequid debeant. Plin. 9. Epist. 37. ad Paulinum, Nam priore lustro, quanquam post magnas remissiones, reliqua creverunt. Idem 3. Epist. 19. Reliqua colonorum minuit ad tempus. i. e. Debita contracta colonis. Budæus.
Reliqua. Subductis rationibus, & collatis creditorum debitorumque nominibus, quum eam pecuniam quam ipsi debemus, & quam alii nobis, redigimus in summam: id quod superat a nobis, reliqua dicuntur.
Accepisse se reliqua mea Camillus scribit. Cic. 6. Att. 1. i. e. Quæ mihi reliqua debentur.
Contrahere reliqua. Paulus De administratione tutorum, l. L. Titius, Curator C. Seii tempore curæ fundum Cornelianum locavit Sempronio, qui Sempronius reliqua contraxit. Pandectæ Florent. & Haloander habent, Traxit.
Trahere reliqua, quod alii Contrahere dicunt. Paulus, ff. de administratione & periculo tutorum. l. Lucius Titius, Curator Caii Seii tempore curæ fundum Cornelianum locavit Sempronio: qui Sempronius reliqua traxit. Sic enim habent Pandectæ Flor. & Haloander. Ibidem paulo post, Ex quibus quidam, quum reliqua traherent, idonei ipso tempore administrationis esse desierunt. Papin. in l. Servus si hæredi. §. 1. D. de statuliberis, Quod rescriptum ita accipi debet: ut si reliqua non trahat, liber sit. Quod si trahat:

Ita demum, si obtulerit eam quantitatem, quæ refundi debuit, ex fide veritatis. Est igitur Reliqua trahere, idem quod Reliquari.

RELLIQUUS, vel RELLICUUS, a, um. ut, Rellicuo tempore. Lucret. lib. 1. 560. conf. 2. 953.

RELIQUUM, i. n. substantive. Ter. Phorm. 1. 1. 2. Erat ei de ratiuncula jampridem apud me reliquum pauxillulum nummorum, id ut conficerem. V. supra

RELIQUATIO, ōnis. f. Paulus in l. Qui nominibus. D. de administ. & peric. tut. Sed & si pupillus post pubertatem rationibus a tutore acceptis, reliquationem ejus secutus usuras acceptaverit: privilegium suum non amittit in bonis tutoris venditis. Tertull. de Anima, cap. 56.

RELIQUOR, [λειπάζομαι] āri. deponens, Æs alienum ex reliquis rationum contrahere. Paulus de administratione tutorum, l. L. Titius, Paulus respondit, non ex eo quod adultus eum qui prædia ejus coluit, procuratorem habere voluit: debitum quod ex conditione reliquatus est, agnovisse eum videri. Ulpianus de Muneribus & honoribus, l. Rescripto, Eos demum debitores Reip. accipere debemus, qui ex administratione Reip. reliquantur. Budæus.

RELIQUĀTOR, ōris. m. Qui reliqua contraxit: Qui integrum non solvit, sed partem æris alieni servat sibi. Scævola, De solutionibus & liberat. l. Creditor, Valerius L. Titii servus scripsit, Accepi a Marino Materno ex summa majore tot aureos. Quæro an hæc summa in proximum annum ei accepta ferri debeat, quum superioris anni sit reliquator? Budæus. Conf. Crinit. de H. D. 15. 3.

RELIQUATRIX, icis f. Tertull. de Anima cap. 35. Anima reliquatrix delictorum donec exsolvat novissimum quadrantem.

RELIQUIA, æ. f. Apul. Apol. Converritorem pridianæ reliquiæ.

RELIQUIA, orum. n. pl. [λείψανα, κατάλειμμα] Phædr. 1. Fab. 23. 6. —— ut fruaris reliquiis,
Quæ sunt rosuri. Plaut. Milit. 1. 1. 54. At pedites tibi reliquia erant, si viverent.

RELIQUIÆ, arum. f. pl. ut, Reliquiæ cibi, prandii, cœnæ. Plaut. Stich. 2. 3. 40. Et Men. 3. 1. 15. Idem Perſ. 1. 2. 25. Nunc huc intro ibo, visam hesternas reliquias qui evenerint.
Nihil reliquiarum extat. Lucret. lib. 1. 1102.
Animæ reliquias reddere omnes. Lucret. lib. 3. 656.
Belli. Paterc. 2. 17.
Cibi reliquiæ. Cic. 2. de Nat. Deor. 18. Cibi reliquiæ depelluntur tum astringentibus se intestinis, tum relaxantibus.
Cladis reliquiæ. Liv. 22. 56.
Cœnæ vel prandii reliquiæ. Cic. 12. Fam. 4. Vellem Idibus Martiis me ad cœnam invitasses: reliquiarum nihil fuisset.
Conjurationis reliquiæ. Cic. in Parad. 4. Et reliquiæ conjurationis a Catilinæ furiis ad tuum scelus furoremque conversæ.
Exercitus reliquiæ. Liv. Reliquias duorum exercituum cum cura colligerent. conf. Hirt. Bell. Alex. cap. 40.
Febrium reliquiæ. Celſ. lib. 3. cap. 4.
Flagitiorum reliquias colligere. Cic. 4. Verr. 74. de Timarchide, Non solum nummos siqui isti exciderant, tollere solebat, ex quibus pecuniam maximam fecit: sed etiam voluptatum, flagitiorumque istius ipse reliquias colligebat.
Generis hujus reliquiæ. Ter. Adelph. 3. 3. 91.
Legionum reliquias conservare. Paterc. 2. 46. 4.
Motus vitalis reliquiæ. Lucret. lib. 2. 954.
Vitæ reliquias membris ex omnibus aufert. Lucret. lib. 6. 825.
Vitæ alicujus lacerare reliquias & distrahere. V. LACER.
Colligere velut ex naufragio tantæ cladis reliquias. Liv. 22. 56.
Reliquias persequi. Cic. de Senect. 16. de Carthaginis eversione loquens, Quam palmam utinam dii immortales Scipio tibi reservent, & avi reliquias persequare, i. e. Superioris Africani præscriptum sequare, & peragas inceptum. Budæus.
Reliquiæ, pro Cineribus. Modestinus in l. Quidam. De cond. instit. Quidam testamento suo hæredem scripserat tali conditione, si reliquias ejus in mare projiciat. Plinius ad Trajanum, de reliquiis sepultorum transferendis epistolam scripsit. Budæus.
Legere reliquias, & legere ossa. Suet. Aug. Idem Domit. cap. 8. Monimentum, quod libertus ejus e lapidibus templo Capitolini Jovis destinatis filio construxerat, diruit per milites: ossaque & reliquias quæ inerant, mari mersit.
Receptæ reliquiæ ex ardente Troja. Virg. 7. Æn. 244.
Colere reliquias suorum. Virg. 4. Æn. 343.

RELŎCO, āre. Rursus locare. Ulpian. in l. Item quæritur. §. Si lege D. Locati & conducti, Si in lege operis locandi comprehensum esset, ut si ad diem effectum non esset, alii relocare id liceret.

RELŎQUOR, ĕris, lŏqui. Idem quod Eloqui. Varro lib. 5. de L. L. 7. Hinc etiam amplius dicuntur eloqui ac reloqui in fanis Sabinis e cella dei, qui reloquuntur, &c.

RELŪCEO, luxi, [σίλβω, ἐκλάμπω] ēre. Valde lucere. Virg. 2. Æn. 312.
—— Sigæa igni freta lata relucent. Cic. 2. de Nat. Deor. 107.
Huic non una modo caput ornans stella relucet. Ex poeta.
Liv. 22. 17. Relucens flamma.
Dies reluxit cæco. h. e. Visum recepit. Tacit. 4. Hist. 81.
Barba reluxit flammis. Virg. 12. Æn. 300.
Focus reluxit vivo torre. Valer. 3. Argon. 115.
Vestis fulgore reluxit. Ovid. 11. Met. 617.
E Vesuvio latissimæ flammæ altaque incendia relucebant. Plin. 6. Epist. 16.

RELUCESCO, ĕre. Mart. Capell. 8. Luna quæ solem spectat pleno lumine relucescit. Idem infra, Plena luminis effigie relucescit.

RELUCTOR, [ἀντιπαλαίω] āri. Repugnare, reniti sive obniti. Martial lib. 5. 36. Suscitanti reluctatur. Claud. 2. Ruff. 354.
—— equites poscentia cursum
Ora reluctantur pressis sedare lupatis.
Dracones reluctantes. Hor. 4. Carm. 4. 11.
Hostis reluctans. Ovid. 2. Amor. 9. 12.
Ore reluctanti it equus. Ovid. 3. Amor. 4. 14.

RELUCTĀTUS, a, um. Partic. [ἀντιπαλαισθείς] Claud. 1. de Rapt. Proserp. 42.
Pene reluctatis iterum pugnantia rebus
Rupissent elementa fidem. i. e. Convulsis. passive enim accipitur.
Diu precibus reluctatum ægre vicerunt. Curt. 8. 2. 11.

RELUCTATIO, ōnis. f. Apul. de Mundo, Terrenæ reluctationes.

RELUCTO, āre. Apul. 4. Met. 6. Reluctare alicui. Fulgent. de Cont. Virg. Contra omnem furiam sapientiæ & ingenii arma reluctant.

RELUMINO, āre. Tertull. Apol. cap. 21. Cum ille cæcos reluminaret, leprosos purgaret. Paul. Nolan. Epist. 30. Reluminare quod cæcatum fuerat.

RELUMINATIO, ōnis. f. Gloss. Lat. Gr. Reluminatio, ἀναυγασία.

RELUO, ui, ĕre. est, inquit Festus, Resolvere, repignerare. Cæcil. in Carine, Ut aurum & vestem, quod matris fuit, reluat, quod viva ipsi opposuit pigneri. A Luo compositum, quod est persolvo. Plautus, Repignorat, reluit, vendit. Usus est Cic. in Sallust. ut in optimo codice legit Turneb. 17. 8. Unde tu, inquit, qui modo ne paternam quidem domum reluere potueris, repente tanquam somnio beatus, hortos pretiosissimos, villam in Tiburti C. Cæsaris, reliquasque possessiones paraveris?

RELUVIA, æ. f. a Reluendo dicitur, grammaticis auctoribus, Quum se cutis reluit, quod est resolvit circa ungues. Unde Turnebus quam Reduviam dicunt, ipsa vocabuli origine adductus, contra fidem librorum omnium & famam, Reluviam libenter appellaret. Quod probaris, sequere.

R E M

REM. P. N. Rempublicam nostram. REMP. Rempublicam.

REMACRESCO, ĕre. Suet. Domit. cap. 18. Postea calvitio quoque deformis, ventris obesitate, crurum gracilitate, quæ tamen ei longa valetudine remacruerant.

REMALEDICO, xi, ctum, [ἀντικακολογέω] ĕre. Maledictum maledicto retaliare. Suet. Vesp. cap. 9. de jurgio quodam Senatoris Equitisque Romani ita pronuntiavit: Non oportere maledici Senatoribus: remaledici, civile fasque esse. Conf. Tertull. de Idol. cap. 21.

REMANCIPO, [ἀναχειρίζω] āre. pro Mancipatam rem reddere, & iterum mancipare, hoc est redhibere. Boethius, Fiduciam inquit accepisse dicitur, cuicunque res aliqua ea lege mancipatur, ut mancipanti aliquando remancipet.

REMANCIPATUS, a, um. Remancipatam Gallus Ælius esse ait, Quæ mancipata sit ab eo cui in manum convenerit. Festus. V. Lex. Prisc.

REMANDO, di, sum, [ἀναμασάομαι] ĕre. Ruminare, rursus mandere. Plin. lib. 10. cap. 73. Pontici mures simili modo remandunt. Quintil. lib. 11. cap. 3. Devoret initio tædium illud, & scripta, & lecta sæpius revolvendi, & quasi eundem cibum remandendi.

REMĀNEO, si, sum, [καταμένω, ὑπολείπομαι] ēre. Retro manere, sistere. Cic. 1. Tusc. 2. Expone igitur, nisi molestum est, primum si potes, animos remanere post mortem. Cæs. 3. Bell. Civil. cap. 87. Annon audistis ex iis qui per causam valetudinis remanserunt, cohortes esse Brundusii factas?
Recedere ab aliquo, & Remanere in aliquo, contraria. Cic. 1. Off. 36. A peregrino recessit, & proprie in eo qui contra ferret arma, remansit. De verbo Hostis loquitur, quod Peregrinum olim significabat.
Remansit in mente. Varro 5. de L. L.
Cubito remanere presso. Hor. 1. Carm. 28.
Amicus remanens in duris rebus. Ovid. 1. Trist. 8. 23.
Causa injuriæ remanet. Cic. 1. Verr. 59.
Effigies remansit non cognoscenda. Ovid. 9. Met. 263.
Mens animusque remansit. Lucret. lib. 3. 403.
Res incolumi remanent corpore. Lucret. lib. 1. 147.
Vestigia antiqui officii in illo remanent. Cic. pro Rosc. Amer. 27.

REMANSIO, ōnis. f. [καταμονή] Mansio. Cic. pro Ligar. 4. Profectio certe animum tuum non debet offendere: non igitur remansio? multo minus.

REMANSOR, ōris. m. pro Emansore dixit Arrius in l. 4. § 13. de re milit. Edicta faciebant, qui diu abfuisset, ut is inter remansores haberetur. Et l. 5. § 6. Si remansor, aut negligens suorum, aut segnis, aut extra contubernium agens, non credetur ei.

REMĀNO, [ἀποῤῥέω] āre. Repetere, inquit Festus. Ennius lib. 5.
—— deserunt rivos, camposque remanant.
Remanare, Refluere. Lucret. lib. 5. 207.
Percolatur enim virus, retroque remanat
Materies humoris. i. e. Retrocedit.

REMANT, Repetant. Ennius lib. 1. Deſiunt rivos, camposque remant. Certe eo verbo, eaque significatione utimur Vocontini. Remere enim pignora, pro Repetere dicimus. Festus.

REMEDITOR, āri. ita legit Lipsius in Sen. Epist. 12. pr.

REMEDIUM, i. n. a Medeor, ēri. [ἀλεξιφάρμακον, ἀντιφάρμακον] Id quod medendi causa alicui morbo adhibetur. Ter. Heaut. 3. 2. 28. Quippe quia magnarum sæpe id remedium ægritudinum est. Idem And. 3. 1. 10. Quod remedium nunc huic malo inveniam? Cic. 3. Verr. 142. Quod est igitur remedium?
Ratio certa remedii. Lucret. lib. 6. 1224.
Remedium & allevamentum. Cic. pro Syll. 66. In adversis fortunis sine ullo remedio atque allevamento permanere.
Incommodorum remedia. Cic. 5. Fam. 12.
Remedium unum incommodis. Cic. 1. Verr. 9. Quum hoc unum his tot incommodis remedium esse arbitrarer, ut homines idonei atque integri causam Reipub. legumque susciperent.
Remedium contra tonitrum, clavus ferreus sub stramine ovorum positus. Plin. lib. 10. cap. 54.
Acre remedium. Cic. pro Cluent. 67. Acrioribus saluti suæ remediis subveniendum putavit.
Aspera. Quintil. lib. 2. cap. 4.

Lene.

Lene. Liv. 2. 23.
Efficax remedium. Celf. lib. 3. cap. 18.
Eximium remedium. Plin. lib. 27. cap. 12.
Salutare. Firmic. lib. 6. cap. 34.
Singulare. Plin. lib. 26. cap. 8.
Adhibere remedium. V. ADHIBEO.
Cedere remediis. V. CEDO.
Comparare remedium ad frigorum magnitudinem. Cic. 7. Verr. 26. Primum temporibus hibernis, ad magnitudinem frigorum, & ad tempestatum vim ac fluminum præclarum fibi hoc remedium comparat.
Habere remedium, & uti remedio. Cic. 2. de Nat. Deor. 126 Auditum est pantheras, quæ in Barbaria venenata carne caperentur, remedium quoddam habere, quo quum essent usæ, non morerentur.
Invenire remedium alicui rei. Cic. 13. Philip. 25. Veneficum audes appellare eum virum qui tuis veneficiis remedia invenit?
Lenire molli & levi manu remedia aspera. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Pati remedium. Liv. 1. in præf.
Quærere remedium. Cic. 5. Verr. 129. Non inquam, perpeterere, ut homines injuriæ tuæ remedium morte ac suspendio quærerent.
Quærere remedium ad aliquam rem. Cic. pro Cluent. 7.
Reperire remedium. Cæf. 3. Bell. Civil. cap. 50.
Scatet remediis urtica. Plin. lib. 22. cap. 13.
Tentare remedia. Celf. præf. lib. 1. Quod si jam incidat mali genus aliquod ignotum: non ideo tamen fore medico de rebus cogitandum obscuris, sed eum protinus visurum, cui morbo proximum sit, tentaturumque remedia similia illis, quæ vicino malo sæpe succurrerunt: & per ejus similitudinem opem reperturum.

REMEDIO, āre. Curare, sanare. Scribonius Largus, Constat inter plures, & crocodili testiculum ex aquæ cyathis tribus sumptum multos remediasse. Idem, Illud non oportet ignorare, sanari hoc vitium quum cognitum est, aliquibus: viros facilius mulieribus remediari. Idem Comp. 11. & 104. Item Hieron. vit. Hilar. f. 94. Et Tertull. adv. Marc. 4. 35.
Remediari deponentaliter usurpatur ut Munckerus probavit ad Hygin. Fab. 101. Et Andr. Borrick Vind. p. 201. Ex Apul. de Herb. cap. 2. Herba quinquefolium contrita, potui si datur cum vino, mire remediatur. Idem cap. 195. Febricitanti mire remediaberis.

REMEDIATUS, a, um. Partic. Scribonius Largus, Oportet tamen non indifferenter remediatos in futurum vivere. Paulo post, Ante quam remediati erunt. Conf. Tertull. ad Scap. cap. 4.

REMEDIATIO, ōnis. f. Scribonius Largus, Quod signum est remediationis.

REMEDIALIS, e. Vindicianus ad Valentinianum Imperatorem, Perunctus unguentis remedialibus. Macrob. lib. 7. Saturn. extr. Inest æri vis quædam remedialis & siccifica, quam dimittit in vulnere.

REMEDIATOR, ōris. m. Tertull. contr. Marc. 4. 8. Remediator valetudinum. Idem cap. 35. Remediator languorum.

REMEDIABILIS, e. Sen. Epist. 95. Minora peccantes & levi cura remediabiles. Cassiod. Varr. 3. 14. Remediabile bonum est in peccatum accelerata correctio.

REMELIGO, inis. f. Remeligines, & Remoræ a morando dictæ sunt. Plaut. Cas. 4. 3. 7. Nam quid illæ nunc tam diu intus remorantur remeligines. Afranius in Prodito, remeligo a laribus missa sum. Lucill. Quænam vox ex te resonans, meo gradu remoram facit. al. Remoragines. Conf. Dacer.

REMEO, [ἀναστρέφομαι] āre. Retromeare, redire, reverti. Plaut. Asin. 1. 3. 75. Remeato audacter, mercedem si eris nactus. Martial. lib. 1. 99.

Gaudia non remeant, sed fugitiva volant.

Remeare, redire, ut Commeare, ultro citroque ire. unde Commeatus dari dicitur, id est tempus, quo ire, redireque possit. Afranius in Emancipato, Vetuit me sine mercede prorsum paucius remeare in ludum. Festus.
Remeare ad. Virg. 2. Æn. 95.

Si patrios unquam remeassem victor ad Argos.

Remeare ex. Varro 3. de R. R. cap. 5. Idemque faciunt, quum ex Italia trans mare remeant.
Urbem remeare. Virg. 11. Æn. 793.
Aer remeat. Cic. 2. de Nat. Deor. 118. Neque remearet aer, cujus ortus aqua omni exhausta esse non posset.
Calor remeat pestifer. Plin. lib. 7. cap. 50.
Dies remeat. Tibul. lib. 1. 4. 28.
Remeare in se, pro Replicari, sive revolvi. Senec. Epist. 36. Observa orbem rerum in se remeantium: videbis in hoc mundo nihil extingui, sed vicibus descendere ac resurgere.
Remeant aquæ. Plin. lib. 6. cap. 27.
Remeandi, do, dum. Lucret. lib. 4. 724.

—— aut quod penetrantibus illis
Exitus ex oculis liber datur, in remeando
Lædere ne possint, &c. i. e. In redeundo.

REMEANS, antis. Partic. [ἀναστρεφόμενος] Tacit. 1. Ann. 3. Caium remeantem Armenia, & vulnere invalidum, mors fato propera, vel novercæ Liviæ dolus abstulit.

REMEATUS, ūs. m. Martianus in l. Relegati, in fine. D. de pœnis, Nemo potest commeatum remeatumve dare exuli, nisi Imperator ex aliqua causa. *Rappel de ban*. Budæus.

REMEACULUM, i. n. Apul. Met. lib. 6. pr. Illuminarium Proserpinæ nuptiarum demeacula, & luminosarum filiæ inventionum remeacula.

REMEABILIS, e. Prudent. Apoth. 1053.

—— e tumulo cum jam remeabilis adstat
Cerno Deum.

REMETIOR, mensus sum, [ἀναμετρέω] iri. Rursum metiri. Aliquando etiam Reddere. Plin. Epist. 164. Jam mihi reddita incipit refici, transmissamque discrimen convalescendo remetiri.

Astra servata remetior. Virg. 5. Æn. 25.
Iter remensus. Stat. 3. Theb. 324.
Mari remenso ire. Virg. 3. Æn. 145.
Pelagus remetiri. Virg. 2. Æn. 181.
Stadia XXX fuere quæ remensi sunt. Curt. 5. 3. extr.
Remetiri, pro Recognoscere. Senec. 3. de Ira, Quum sublatum e conspectu lumen est, & conticuit uxor, moris jam mei conscia, totum diem mecum scrutor, facta ac dicta mea remetior.
Fabulam illam tuam remetire. Apul. lib. 2. Met.
Remetiri, pro Pensare vel remunerari. Quintil. Decl. 12. Frumentum pecunia remetiamur, libertatem nostram addicimus.

REMENSUS, a, um. Partic. Martial. lib. 6. 89.

Ille fide summa testæ sua vina remensus.

Remensum spatium. Lucret. lib. 2. 515.

Finitu' est, retroque pari ratione remensum 'st.

Passive, Pelagoque remenso. Virg. 2. Æn. 181.

REMEX, V. REMUS.

REMIGERO, āre. Reverti. Plaut. Pers. 4. 6. 3. Crumenam hanc emere aut facere, ut remigeret domum. Antique pro Remigrare.

REMIGIUM, REMIGO. V. REMUS.

REMIGRO, [ἀνακομίζομαι] āre. Iterum migrare, reverti. Cic. 1. Tusc. 118. In nostram domum remigremus. Idem 1. Acad. 13. Remigrare in domum veterem e nova.
In locum remigrant. Lucret. lib. 2. 965.
Romam tibi remigrandum est. Cic. 9. Fam. 18.
Atque ei ne integrum quidem erat ut ad justitiam remigraret. Cic. 5. Tusc. 62.
Remigrare, ad alia translatum. Plaut. Pœn. prol 47. Ad argumentum nunc vicissatim volo remigrare. Idem Epid. 4. 1. 42. Remigrat animus nunc demum mihi.

REMIGRANS, antis. Partic. Senec. Epist. 122. extr. Contra aquam remigrantes.

REMILLUS, V. REMUS.

REMINISCENTIA, æ. f. Tertull. de Anima, cap. 23.

Reminiscentiæ, plur. Arnob. lib. 2.

REMINISCOR, ēris, [ἀναμιμνήσκομαι, ἀναμέμνημαι] isci. Recordari: quod fit quum ea quæ mens tenuit, repetuntur, inquit Varro 5. de L. L. 6. quasi iterum rem in mentem revocare. Jungitur aliquando genitivo, aliquando etiam accusativo.
Genitivo. Cic. 4. Att. 2. Reminiscebantur enim Calendarum Januar. Cæs. 1. Bell. Gall. 13. Reminisceretur veteris incommodi.
Accusativo. Cic. Anteq. iret in exil. 11. In nostro eventu aliorum reminiscentes casus.
Aliquem animo reminisci. Ovid. 1. de Pont. 8. 31.

Nam modo vos animo dulces reminiscor amici.

Actus miseros reminiscitur. Stat. 12. Theb. 391.
Dies reminiscor illos. Accius apud Nonium, Heu me miserum, quum hæc recordor, quum illos reminiscor dies.
Tempus illud reminiscitur mœrens. Ovid. 5. Trist. 4. 30.
Reminisci & recordari aliquid. Cic. de Senect. 79. Magno esse argumento homines scire pleraque antequam nati sint: quod jam pueri quum artes difficiles discunt, ita celeriter res innumerabiles arripiant, ut eas non tum primum accipere videantur, sed reminisci & recordari.
Reminisci de re aliqua. Cic. pro Ligar. 36. Quoniam hoc est animi, quoniam etiam ingenii tui, te aliquid de hujus Quæstoris officio cogitantem, etiam de aliis quibusdam Quæstoribus reminiscentem recordari.
Reminiscendo recognoscere. Cic. 1. Tusc. 29. Declarare se non tum illa discere, sed reminiscendo recognoscere.

REMISCEO, ui, [ἀναμίγνυμι] ēre. Idem quod simplex Misceo. Hor. in Arte Poet. 151.

Atque ita mentitur, sic veris falsa remiscet.

REMISTUS, vel REMIXTUS, a, um. Partic. ut, Venenum remistum. Sen. lib. 2. de Tranquil. vitæ, Venenum mihi dedit aliquis, sed vim suam remistum cibo perdidit. Idem de Const. cap. 7. Venenum remixtum cibo. Paulin. 6. Nat. Fel. 80. Remixto corpore.

REMITTO, misi, missum, [ἀναπέμπω, ἀναστέλλω, ἀνίημι, ὑφίημι, ἀποστέλλω, ἐνδίδωμι] ĕre. Retro mittere, ut ait Sipontinus. Plaut. Munera accipit frequens, remittit nunquam.
Dona remittunt non leviora datis. Ovid. 13. Met. 702.
Remittere, primo loco: & Mittere, secundo. Cic. 16. Fam. 1. Volebam ad te Marionem remittere, quem quum meliuscule tibi esset, ad me mitteres.
Ablativo pretii aliquando jungitur. Curt. lib. 4. Captivos si placet reddi, honestius dono dabimus, quam pretio remittemus.
Remittere, Rursus mittere, reddere. Columel. lib. 1. cap. 6. Plin. lib. 9. cap. 18. His aquam acceptam ore remittunt.
Remittere, Concedere, condonare, dimittere, ignoscere, dativo construitur. Cic. 5. Verr. 219. Verum hoc quoque vobis remitto, negligite præterita si vultis.
Remitto & condono. Cic. 5. Fam. 10. Meam animadversionem & supplicium quo usurus eram in eum quem cepissem, remitto tibi & condono.
Dionysio ego non modo placabilem me præbuissem, sed totum remisissem. Idem 10. Att. 16.
Remitto, Permitto, sino, concedo. Ovid. 11. Met. 376.

Sed mora damnosa est, nec res dubitare remittit. Cic. 10.

Att. 5. Tullium & Servium quæstos esse, quia non idem sibi, quod mihi remisisset. V. Burm. ad Quintil. Decl. 2. 1. & Drakenb. ad Sil. 17. 367.
Remittere alicui aliquid, Concedere. Cic. 4. Acad. 126. Sed tibi aut concedendum est ita esse, quod minime vis: aut memoriam mihi remittas oportet, & facile esse ei locum, etiam si comprehensio, perceptioque nulla sit. i. e. Concedas mihi memoriam esse.
Urgere, & nihil remittere. Cic. 4. de Finib. 77.
Remittere, Demittere: cui contrarium est Erigere. Plin. lib. 8. cap. 32. Quum erexere aures, acerrimi auditus: quum remisere, surdi.
Remittere, pro simplici Mittere apud antiquos. Lucilius, Cohibet domi

domi mœstos se Albinus: repudium quod filiæ remisit. Nonius. conf. Ter. Phorm. 5. 7. 35.

Remittere aliquem sub furca: Plaut. Cas. 2. 8. 1. Sine modo rus veniat, remittam ad te virum sub furca in urbem, tanquam carbonarium. Quo loco Turnebus, Furca aptati gestabantur carbones, & furciferi servi sub furca plectebantur, & in exemplum traducebantur. Ærumnæ etiam furculæ erant, quibus onera tollebantur ferebanturque. Hæc ille.

Remittere, Cessare. Ter. And. 5. 1. 8. Nam si cogites, remittas jam me onerare injuriis.

Remittere, intransitive, Minui. V. DOLOR.

Dissolvere. Virg. 4. Georg. 35. ——frigore mella
 Cogit hyems, eademque calor liquefacta remittit.

De custodia remittere, Negligentiorem fieri. Columel. lib. 1. cap. 8. ad finem.

De supplicio remittere. Cic. 7. Verr. 82. Aliquid de summo supplicio remitteres. i. e. Minueres supplicium.

De suo remittere. Cic. pro Rabir. Post. 31. Neque fuit Gabinii, remittere tantum de suo, nec regis imponere tantum pati suis.

De voluntate nihil remittere. Cic. ad Brut. 17. Persuade tibi de voluntate mea nihil esse remissum, de judicio largiter.

Ex pecunia remittere. Cic. 5. Verr. 82. In illo reprehenditur, quod ex ea pecunia remiserit, quam ipse quæsierat.

Ex rugis aliquid vis tu remittere? Plin. Epist. 194.

Ex virtute pristina remittere aliquid. Cæs. 3. Bell. Civil. cap. 28.

Ædes remittere quas emeris. Plaut. Most. 3. 2. 111.

Annum remittere alicui. Plin. Epist. 136. Ille me in Tribunatu, &c. quum mihi Cæsar annum remiserit. Idem Epist. 155. Rursus ergo iis qui solverant, ejus quod solverant, decimam remisi.

Animum remittere, Delectare, inquit Nonius: cui contrarium est Intendere. Cic. in Hortens. Quæro enim non quibus intendam animum rebus, sed quibus relaxem, ac remittam.

Animum remittere a. Liv. 39. 24. Nunquam tamen remisit animum a colligendis in pace viribus, quibus quandocunque data fortuna esset, ad bellum uteretur. i. e. Nunquam cessavit colligere vires, &c.

Animos remittere & contrahere dicitur cantus. Cic. 2. de Legib. 38. Et incitat languentes, & languere facit excitatos: & tum remittit animos, tum contrahit.

Ardorem pugnæ remittere. Liv. 35. 5. h. e. Minuere.

Beneficium. Cæs. 2. Bell. Civil. 32.

Causam integram ad Senatum remittit. Tacit. 3. Ann. 10. 5.

Contentionem. Cæs. 2. Bell. Civil. cap. 14.

Culpam remittens. Valer. 3. Argon. 407. i. e. Condonans.

Curas remittens. Stat. 4. Sylv. 6. 1.

Curam animi remittere. Cic. 6. Verr. 137. Quum diutius in eo negotio, curaque fueram, ut requiescerem, curamque animi remitterem, ad Carpinatii præclaras tabulas revertebar.

Debitum remittere. Cic. 13. Att. 23. Ne existimes eos, qui non debita consectari soleant, quod debeatur remissuros.

Dolores pedum remiserunt, i. e. Remissiores sunt. V. DOLOR.

Febres ex toto remittuntur. Cels. lib. 3. cap. 12. Horror autem eas fere febres antecedit, quæ certum habent circuitum, & ex toto remittuntur.

Fila incœpta remisit. Ovid. 2. Fast. 755.

Fræna remittere equo, Laxare. Ovid. 1. Trist. 4. 14.

Frænos remittere dolori, per translationem. Plin. lib. 5. Epist. 104.

Frontem remittere, Minus severum effici. Plin. 2. Epist. 5. Idem tamen qui a te hanc austeritatem exigo, cogor id quod diversum est postulare, ut in plerisque frontem remittas.

Furor ille se remisit. Ovid. 4. Epist. 51.

Habenas adducere & Remittere, contraria. Cic. de Amicit. 45.

Horam remittere de suis legitimis horis, Prætermittere, præterire. Cic. 3. Verr. 121. Hic tu fortasse eris diligens, nequam ego horam de meis legitimis horis remittam.

Imbres remiserunt. Liv. 40. h. e. Cessarunt, vel Minores fuerunt.

Inimicitias suas remittere Reip. Liv. 39. 5.

Intercessionem remittere, Cessare ab intercessione. Liv. 38. 54.

Iracundiam. Cic. 8. Philipp. 19. Quotidie aliquid iracundiæ remittebat.

Iras. Virg. 4. Georg. 536.

Jus alicui. Martial. lib. 1. 96.

Labores remittere, Cessare a laboribus, sive minus & parcius laborare. Martial. lib. 10. 82.

Hyems se remittit Vere. Tibul. lib. 3. 5. 4.

Lacrymis remittere, adolescentiæ alicujus remittere. Plin. Epist. 198.

Legem. Curt. lib. 6. Legem se supplicio conjunctis sontium remittere edixit.

Librum remittere dicitur arbor, quando librum sua sponte relinquit. Columel. lib. 11. cap. 2. Possuntque si jam librum remittunt, inseri oleæ, vel emplastrari.

Mandata remittere. Cæs. 1. Bell. Civil. cap. 10. Illi deliberata respondent, scriptaque ad eum mandata per eos remittunt.

Memoriam remittere. Cæs. 6. Bell. Gall. cap. 13. Quod fere plerisque accidit, ut præsidio literarum diligentiam in perdiscendo ac memoriam remittant. i. e. Memoriam non curent, & negligant meminisse.

Multam remittere. V. Multam dicere, in DICO.

Nervos remittere, & Intendere, contraria. Plin. lib. 26. cap. 10.

Nomen remittere. Tacit. 4. Hist. Vim principis complecti, nomen remittere.

Numeros in cantu. Cic. 1. de Legib. 11. Quemadmodum Roscius familiaris tuus in senectute numeros in cantu remiserat.

Nuntium ad aliquem. Plaut. Capt. 2. 3. 15.

Nuntium remittere uxori, Repudiare uxorem. Cic. in Topic. 19. Si mulier quum fuisset nupta cum eo cui connubii jus non esset, nuntium remisit, quoniam qui nati sunt, patrem non sequuntur.

Officium alicui remittere, cui opponitur Exigere. Plin. Epist. 143. i. e. Condonare.

Opera remittere. Liv. 30. 3.

Opinionem. Cic. pro Cluent. 6. Deinde siquam opinionem jam vestris mentibus comprehendistis: si eam ratio convellet, si ratio labefactabit, si denique veritas extorquebit, ne repugnetis, eamque animis vestris aut libentibus aut æquis remittatis. i. e. Discedatis ab ea.

Pœnam. Liv. 40. 10.

Repudium remittere, Repudiare. Ter. Phorm. 5. 6. 35.

Saporem remittere, pro Mitiorem reddere vel temperare. Senec. de Provident. Non mutant saporem maris, neque remittunt quidem.

Sonum vocis intendere, & Remittere, contraria. Cic. in Orat. 59.

Spiritus remittant, comprimant animos suos, sedent arrogantiam. Cic. pro Flacc. 38.

Tempus nullum remittis, neque te respicis. i. e. Non cessas. Ter. Heaut. 1. 1. 18.

Verba aspera remittere alicui, i. e. Non acrius objurgare aliquem. Ovid. 2. de Pont. 6. 8.

Vincula sæva. Ovid. 2. de Arte Am. 291.

Voluntate remittere. Liv. 35. 45.

Vultum. Ovid. 2. de Pont. 2. 65.

REMITTOR, ĕris. pass. pro Interquiesco, occupationes intermitto, & animum remitto. Plin. 1. Epist. 16. Erucio, Est ergo mecum per diem totum: eundem antequam scribam, eundem quum scripsi, eundem etiam quum remittor, non tanquam eundem lego.

Lege remissum, Concessum lege. Ovid. 2. de Arte Am. 599.

Thyades membra remissæ. Senec. OEdip. 5.

REMITTENS, entis. Partic. Valer. Flacc. 3. 407. Culpam remittens.

REMISSUS, a, um. [ἀνειμένος, ἀνετός] Partic. Laxus, negligens.

Tristis & Remissus, contraria. Cic. pro Cæl. 13. Cum tristibus severe, cum remissis jucunde: cum senibus graviter, cum juventute comiter: cum facinorosis audacter, cum libidinosis luxuriose vivere.

Remissus & Acris, contraria. Cic. 3. de Finib. 2. Quanquam in eo sermone, qui cum Torquato est habitus, non remissi fuimus: tamen hæc acrior est cum Stoicis parata contentio.

Remissiorem esse, & summo jure contendere. Cic. 16. Att. 15. Ego, si me non improbissime Dolabella tractasset, dubitassem fortasse, utrum remissior essem, an summo jure contenderem.

In ulciscendo remissior. Cic. Post redit. ad Quirit. 23.

Remissus animo. Cæs. 2. Bell. Civil. 14.

Mente remissus. Claud. 2. in 1. Cons. Stil. 143.

Remissior æstimatio, quam annona. Cic. 5. Verr. 214. Remissior aliquanto ejus fuit æstimatio, quam annona.

Ambage remissa. Ovid. 7. Epist. 149.
 Hos populos potius in dotem ambage remissa
 Accipe. i. e. Omissa. Alii legunt, Ambage remota.

Animus remissus. Cic. 2. de Divin. 81. Hæc scilicet in imbecillo remissoque animo multa omnibus modis confusa & variata versantur.

Animo leni & remisso esse. Cic. 2. de Orat. 193.

Animo ad otium & ad omnem comitatem remississimo. Suet. August. cap. 98.

Corpus contentum & Remissum, contraria. Cic. 2. Tusc. 54. Onera contentis corporibus facilius feruntur, remissis opprimunt.

Digitos inter remissos cecidere pocula. Propert. lib. 4. 9. 27.

Frigus remissius. Cæs. 5. Bell. Gall. 12.

Genus dicendi remissius. Cic. pro Sext. 115. Facit, Judices, vester iste in me animorum oculorumque contuitus, ut mihi jam licere putem remissiore uti genere dicendi.

Ira remissior. Liv. 24. 39.

Opus remissum, Humile & non magnæ artis, aut magni laboris. Ovid. 2. Trist. 54°.

Pectus remissum. V. PECTUS.

Ramus adductus, quum remissus esset, in oculum recidit. Cic. 1. de Divin. 123.

Sanguis e pulmone remissus, i. e. Ejectus. Ovid. 1. de Pont. 3. 19.

Studia remissa temporibus. Cic. 1. Tusc. 1.

Ventus remissior. Cæs. 3. Bell. Civil. 26.

Remissus, Solutus febri. Plin. 7. Epist. 1. Quinetiam quum perustus ardentissima febri, tandem remissus unctusque, acciperem a medico potionem, &c.

REMISSIO, ōnis. f. [ἔνδοσις, ἄνεσις, πάρεσις, ἀπολυσις] Plin. 4. Epist. 3. ad Hadrianum, Ego tamen te vel magis in remissionibus miror; nam, &c. Alii legunt Remissioribus, id est levioribus, & hilarioribus. Sic apud Cic. 4. in Catil. 13. Remissio pœnæ.

Remissio, Relaxatio & dissolutio. Cic. 5. Fam. 2. Si humanitas appellanda est in acerbissima injuria remissio animi ac dissolutio.

Quies & remissio. Cic. pro Cæl. 39. Quem non quies, non remissio, non æqualium studia, non ludi, non convivia delectarent.

Danda tamen est omnibus aliqua remissio. Quintil. lib. 1. cap. 3.

Non inutilis laborum remissio. Quintil. lib. 3. cap. 8.

Remissio morbi senescentis. Cic. 7. Fam. 27. Visa est mihi vel loci mutatio, vel animi æterna relaxatio, vel ipsa fortasse jam senescentis morbi remissio profuisse.

Remissio animorum. Cic. 9. Fam. 24. Nec id ad voluptatem refero, sed ad communitatem vitæ atque victus, remissionemque animorum, quæ maxime efficitur sermone familiari qui est in conviviis dulcissimus.

Remissio & moderatio vocis. Cic de Clar. Orat. 313.

Contentio vocis & Remissio, contraria. Cic. 2. de Orat. 261.

Remissio & contractio superciliorum. Cic. 1. Off. 146. Ex oculorum obtutu, ex elevatione, aut superciliorum remissione, aut contractione.

Remissio pensionis. Suet. Jul. cap. 20.

Remissiones. Tacit. in Vita Agric. cap. 9. Jam vero tempora curarum remissionumque divisa.

Remissio, aliter. Columel. lib. 1. cap. 7. Nam ubi sedulo colitur ager, plerunque compendium, nunquam detrimentum affert, eoque remissionem petere colonus non audet. *Rabais de son marché.*

REMISSE, Adv. [ἀνειμένως] Leniter vel laxe. Sallust. Pauca timide, remisseque locutus abscessit.
Remisse, Lente, & veluti remisso, id est laxato animo. Cic. 3. de Orat. 27. Quis unquam res præter hunc tragicas pene comice, tristes remisse, severas hilare, forenses scenica prope venustate tractarit? Nonius Remisse hoc loco, Læto animo interpretatur.
Remisse disserere, & Nervose, contraria. Cic. 3. Off. 106. Nervosius qui ista disserunt, solum audent malum dicere id quod turpe sit: qui autem remissius, hi tamen non dubitant summum malum dicere.
Remissius agere. Cic. 1. de Finib. 1. Quidam autem non id tam reprehendunt, si remissius agatur: sed tantum studium, tamque multam operam in eo ponendam non arbitrantur.
Agere versum leniter, remisse, non actuose. Cic. 3. de Orat. 100.
Remisse, leniter, urbane agere cum aliquo, cui opponitur Graviter, severe, prisce. Cic. pro Cæl. 33.
Remisse & Vehementer, contraria. Cic. 6. Verr. 76. Quum iste nihilo remissius atque etiam multo vehementius instaret quotidie.
Remisse, Per jocum. Suet. Claud. cap. 33. Ingredientem destituebant poplites minus firmi, & remisse quid vel serio agentem multa dehonestabant. conf. Non. 4. 398.

REMISSA, æ. f. pro Remissione. Cyprian. lib. 8. Epist. 14. Tertull. adv. Marc. 4. 18. conf. Zimmerm. Anal. Miscell. Mens. 5. §. 1.

REMISSARIUS, a, um. Adj. [ἀνετικὸς] ut, Remissarius vectis in sucula torcularis, qui frequenter remittitur: vel quia ad remissionem factus est. Cato cap. 19. Vectes longissimos pedum decem & octo, secundos pedum sexdecim, tertios pedum quindecim, remissarios pedum duodecim.

REMISSIVUS, a, um. Adj. Cæl. Aurel. Acut. 3. 4.

REMISSOR, ōris. m. Ambros. de Off. 1. 7. & Chrysolog. Serm. 84.

REMIXTUS, V. REMISCEO.

REMOBOTH, Monachorum genus apud Ægyptios deterrimum. Rhodiginus lib. 10. Antiq. lect. cap. 4. Quia vero Antonii anachoritæ facta mentio est, ambigentque forsan multi, quæ sit cognominis ejus ratio: sciendum in Ægypto tria fuisse monachorum genera. Quidam cœnobitæ dicebantur, vel ejus gentis lingua *Sauses*. Alii anachoritæ, qui deserta fere incolebant: unde & nominis profluit ratio, ex Græcæ linguæ interpretamento. Tertios Remoboth appellant, deterrimos, neglectosque: quibus mos est, ut bini ternive habitent simul, suoque vivant arbitrio, conquisita in medium conferentes. Verum apud eos omnia affectata, laxæ manicæ, follicantes caligæ, vestis crassior, crebra suspiria, inquit Hieronymus.

REMOLIOR, [ἀπωθέω] īri. De suo loco pellere. Ovid. 5. Met. 354.

Sæpe remoliri luctatur pondera terræ,
Oppidaque & magnos devolvere corpore montes.

De Typhoeo. h. e. Excutere: vel decutere & demoliri.
Arma remolitur. Sil. lib. 1. 36. i. e. Retractat, & instaurat.

REMOLITUS, a, um. Partic. ut, Orbis remolitus. Sen. Herc. fur. 6.

REMOLLIO, īvi, ītum, [ἀναμαλάττω] īre. Valde, vel rursus mollire. Columel. lib. 2. cap. 12. Nihil itaque amplius in iteratione, quam remolliri terra debet æqualiter.
Artus tactos remollit Salmacis. Ovid. 4. Met. 286.

REMOLLITUS, a, um. Partic. [ἀναμαλαχθεὶς] Suet. in August. cap. 79. Vultu erat vel in sermone, vel tacitus, adeo tranquillo serenoque, ut quidam e primoribus Galliarum confessus sit inter suos, eo se inhibitum ac remollitum, quominus ut destinarat, in transitu Alpium per simulationem colloquii propius admissus, in præcipitium propelleret. Apul. Herb. cap. 3. Grana humore remollita.

REMOLLESCO, [ἀναμαλάττομαι] ĕre. Molle fieri. Cæs. 4. Bell. Gall. cap. 2. Vinum ad se importari non sinunt, quod ea re ad laborem ferendum remollescere homines, atque effœminari arbitrantur.
Cera remollescit sole. Ovid. 10. Met. 285.
Sole remollescit, quæ frigore constitit unda. Ovid. 9. Met. 661. ad finem fabulæ Byblidis.
Remollescere, per translationem, Mitem & placatum fieri. Ovid. 1. Met. 377.

—— precibus si numina justis
Victa remollescunt, si flectitur ira deorum.

REMONIUM, i. n. Locus juxta urbem, quem ad inauguranda templa Remus cepit. Alexander lib. 6. Genial. dier. cap. 11.

REMORA, a Remo, Romuli fratre, appellatio. Ennius apud Cic.

Curabant urbem Romam Remoramne vocarent.

Sic in manuscriptis. Editi habent, Romamne Remamne vocarent. Turnebus priorem scripturam magis probat.

REMORA, V. REMOROR.

REMORBESCERE, [ἀνανοσεῖν] In morbum recidere, inquit Festus. Verbum antiquum.

REMORDEO, di, sum, [ἀντιδάκνω] ēre. Mordere eum a quo quis est morsus.
Remordere, Cruciare, sollicitare. Virg. 1. Æn. 261.

—— quando hæc te cura remordet.

Cura remordet me. Claud. de Bell. Get. 302.
Præteritisque admissa malis peccata remordent. Lucret. 3. 840.
Animus conscius remordet. Lucret. lib. 4. 1129.
Libertatis desiderium remordet animos. Liv. 8. 4.

REMORSŪRUS, a, um. Partic. [ἀντιδήξων] Hor. Epod. 6. 4.

Quin huc inanes, si potes, vertis minas,
Et me remorsurum petis?

REMŎRES, um. m. pl. Aves in auspicio dicuntur, quæ acturum aliquid remorari compellunt. Festus.

REMŎROR, [ἀναβάλλω, ἐπέχω, ἀνέχω, παρέλκω] āri. Retardare: a Remora pisce, ut ait Donatus. Ter. And. 4. 4. 18. Nequod vestrum remorer commodum. Idem Eun. 2. 3. 10. Ut illum di, deæque senium perdant, qui me hodie remoratus est.
Ituros remorari. Ovid. 13. Met. 220.
Verba & preces puellæ me remorantur. Propert. lib. 1. 6. 5.
Aliquem remorari a re aliqua. Cic. 1. in Catil. 4. Num unum diem postea L. Saturninum Trib. pleb. & C. Servilium mors a Reipub. pœna remorata est?
Gradum remorari. Plaut. Pers. 1. 2. 28.
Iter. Ovid. 11. Met. 233.
Pœnam. Ulpian. in l. Si quis filio. §. Quid tamen. D. de injusto testamento.
Spes alicujus. Cic. 3. Att. 13. Scito te me iis epistolis potius, & meas spes solitum esse remorari.
Remorari, sine casu. Liv. 37. 45. In deteriore sua fortuna pacem faciet rex, quia serius facit, quam facere potuit; si nunc remoratus fuerit, &c. Vetus codex habet Moratus. Plaut. Cas. 4. 3. 7. Nam quid illæc nunc tam diu intus remoratur, quasi ob industriam?
Non diu remoratus es. Catul. in Epithal. Mallii, 59. 200.

REMORĀTUS, a, um. Partic. [ἀναβεβλημένος] ut, Calamitas remorata longius serpit. Cic. Anteq. iret in exil. 14.

REMŎRANS, antis. [ἀναβάλλων] aliud Partic. Ovid. 6. Fast. 772.

Et fugiunt fræno non remorante dies.

conf. Ovid. 4. Met. 137. & 10. 671.

REMORATIO, ἀναστροφή, διατριβή.
REMORATOR, παρελκύστης.
REMORATRIX, παρελκύστρια.
} In Vet. Gloss. Cyrill.

REMORĀMEN, ĭnis. n. Ovid. 3. Met. 567.

—— remoraminaque ipsa nocebant.

V. Heins.

REMŎRA, æ. f. [παρέλκυσις] Retardatio dicitur. Lucilius, Quæ vox ex te resonans meo gradu remoram facit? Plaut. Trin. 1. 1. 15. Quæ in rebus multis obstant, odiosæque sunt, remoramque faciunt rei privatæ & publicæ. Idem Pœn. 4. 2. 106.
Remora, [ἐχενηΐς] Animal aquatile, admodum breve: a remorando nomen trahens, quod navem cui adnixum sit, remoretur. Plin. lib. 32. cap. 1. Tamen omnia hæc pariterque eodem impellentia unus ac parvus admodum pisciculus echeneïs appellatus in se tenet. Ruant venti licet, & sæviant procellæ, imperat furori, viresque tantas compescit, & cogit stare navigia: quod non vincula ulla, non anchoræ pondere irrevocabili jactæ. Et paulo post, E nostris quidam Latinis remoram appellavere eum.

REMŎVEO, mōvi, mōtum, [ἀποκινέω, διακρέω, ἀναζεύγνυμι, μετάγω] ēre. Amovere, abducere, auferre. Cic. 16. Fam. 11. Accepimus conditiones, sed ita ut removeat præsidia ex his locis quæ occupavit.
Removere aliquem a legibus, Dejicere eum a spe legum ferendarum. Cic. 2. Q. frat. 5. Hunc Catonem Lentulus a legibus removit.
Removere aliquem a Rep. Cæs. 3. Bell. Civil. 31. Senatus Cælium ab Repub. removendum censuit.
Removere ab oculis, & Occultare, idem. Cic. 1. Off. 129. Quæ natura occultavit, eadem omnes qui sana mente sunt, removent ab oculis.
Artem removere. Cic. in Brut. 48. Lysiam primo profiteri solitum artem esse dicendi: deinde quod Theodorus esset in arte subtilior, in orationibus autem jejunior, orationes eum scribere aliis cœpisse, artem removisse. similiter Isocratem primo artem dicendi esse negavisse, scribere autem solitum aliis orationes, quibus in judiciis uterentur. Artem removisse, h. e. Negavisse ullam esse artem dicendi, ut multi alii negarunt: quod Cic. 1. de Orat. 90. scripsit. Ita vero interpretandum docet particula, Similiter, quæ sequitur. Et Quintil. lib. 2. cap. 18. scribit Lysiam negasse artem esse.
Removere de medio, Clam auferre. Cic. pro Rosc. Amer. 23. Multa palam domum suam auferebat, plura clam de medio removebat.
Ex urbe me removi in montes. Hor. 2. Serm. 6. 16.
A vulgo & scena in secreta se removere. Hor. 2. Serm. 1. 18.
Causas desidiæ removere. Ovid. 3. Trist. 7. 31.
Infantem removere, A lacte depellere. V. INFANS.
Invidiam a se removere. Ovid. 12. Met. 626.
Manus removere ex oculis. Ovid. 9. Met. 390.
Ministerio sceleris me removi. Ovid. 3. Met. 645.
Metum. Liv. lib. 2. 2.
Moram. Plaut. Stich. 2. 1. 37.
Nubem animi removit ipse dolor. Ovid. 1. Trist. 3. 13.
Oculos removere, & se totum avertere. Cic. pro Corn. Balb. 11. Fuisse judicem ex illis equitibus Romanis gravissimis viris neminem quin removeret oculos, & se totum averteret.
Operam suam a populari cœtu. Cic. 4. Acad. 18. Quod si quum fungi munere debeamus, non modo operam nostram nunquam a populari cœtu removemus, sed ne literam quidem ullam facimus nisi forensem.
Pudorem. Ovid. 8. Met. 157.
Se removere ab aliquo, pro Alienare. Cic. 4. Att. 8. Quid sit quod se a me removit, si modo removit, ignoro.
Se a negotiis publicis removere, Extricare se. Cic. 1. Off. 69. Multi & sunt & fuerunt, qui eam quam dico tranquillitatem expetentes, a negotiis publicis se removerunt. i. e. Abdicaverunt se muneribus publicis.
Se ab amicitia alicujus removere. Cic. de Amicit. 79.
Se a suspicione alicujus commodi. Cic. 2. de Lege Agrar. 22.
Se arte sua removere, Non eam exercere amplius. Cic. in Orat. 5. Ne opifices quidem se artibus suis removerunt, quæ aut Ialysi (quem Rhodi vidimus) non potuerunt, aut Coæ Veneris pulchritudinem imitari.
Soporem cura removens. Ovid. 6. Met. 439.
Suspicionem levare, atque ab se removere. Cic. 3. Verr. 116. Tum iste homo innocens, qui illam suspicionem levare, atque ab ea se removere cuperet.
Vim procul hinc remove. Ovid. 1. Amor. 14. 29.
Remōsse, pro Removisse. Lucret. lib. 3. 68.

—— falso terrore coacti
Effugisse volunt longe, longeque remōsse.

A vulgo remōrant se in secreta, i. e. Removerant, secesserant. Hor. 2. Serm. 1. 71. Syncope est. Sil. lib. 11. 175.

—— hi sunt qui jura dedere
Terrore expulso, Sidicinaque bella remōrant.

Remōtus, a, um. Partic. Qui longius abest. Cic. 7. Verr. 80. Remoto atque ablegato viro, non liberius quam ante, &c.
Remotum procul. Cic. 5. Verr. 85. Etiamne hæc tam parva civitas, tam procul a manibus tuis atque a conspectu remota?
Procul urbe remotus. Ovid. 4. de Pont. 9. 125.
Longa regione remotus. Ovid. 3. Trist. 4. 73.
Longe remotus homo ab ambitione V. LONDUS.
A culpa remotus, Qui caret culpa. Cic. pro Muren. 73.
A cupiditate remotus. Cic. 3. Verr. 35. Quis tam remotus fuit a cupiditate?
A dialecticis remotus homo, i. e. Alienus, non exercitatus in dialecticis. Cic. 14. Att. 12. Hæc conscripsi x. Cal. accubans apud Vestorium hominem remotum a dialecticis, in arithmeticis satis exercitatum.
Ab injuriis remotissimus. Cic. 4. Verr. 160. Homines quietissimi, qui maxime ab injuriis nostrorum magistratuum remotissimi, consueverant esse præsidio fœderis, &c.
Ab inani remotus laude & sermonibus vulgi. Cic. 15. Fam. 4. Si quisquam fuit unquam remotus ab inani laude, & sermonibus vulgi, ego profecto is sum.
Ab oratoris officio procul remotus. Cic. 1. de Invent. 8.
A pudore remotus longissime. Cic. 2. de Lege Agrar. 1.
A religione remotus. Cic. pro Font. 11. Testibus, Judices, non credere cupidis, & iratis, & conjuratis, & ab religione remotis, non solum potestis, sed etiam debetis.
A sensibus remotum. Lucret. lib. 5. 149.
A suspicione minimi errati remotissimus. Cic. 6. Verr. 30.
Vitio ab omni remotus. Hor. de Arte Poet. 384.
Ambage remota verum abdidit. Ovid. 3. Fast. 337.
Antrum remotius. Ovid. 6. Fast. 121.
Arbitris remotis dicit esse quæ secreto agere de Repub. velit, &c. Liv. 2. 37.
Custos remotus. Hor. de Arte Poet. 161.
Delectu omni & discrimine remoto officia tollebantur. Cic. 4. de Finib. 69.
Fœmina a viris remotissima, Non dedita libidini. Columel. lib. 12. cap. 1.
Joco remoto tibi hæc amicissimo animo præcipio. Cic. 7. Fam. 11. Quod & Amoto joco dicitur.
Locus arbitris remotus. Cic. 7. Verr. 79.
Mensæ remotæ postquam exempta fames epulis. Virg. 1. Æn. 220.
Nimbi remoti. Hor. 4. Carm. 4. 8.
Pietas remota. Lucan. lib. 5. 155.
Res a memoria remota. Cic. 1. de Invent. 39. Quum autem res ab nostra memoria propter vetustatem remotas ex literarum monumentis repetere instituo, &c.
Res remota a Lentulo. Cic. 2. Q. frat. 2. Sine dubio res a Lentulo remota videtur esse.
Sermo a strepitu forensi remotissimus. Cic. in Orat. 32.

Remōte, Adv. Compar. Cic. 2. de Nat. Deor. 87. de Stellis, Aliæ propius a terris, aliæ remotius eadem spatia conficiunt.
Superl. Remotissime. Augustin. de Trin. 12. 5.

Remotio, ōnis. f. [ἀπομάκρυνσις] Cic. 1. de Invent. 15. Ejus partes sunt quatuor, concessio, remotio criminis, relatio criminis, comparatio.
Criminis remotio, apud Cic. 2. de Invent. 86. est, Quum ejus intentio facti, quod ab adversario infertur, in alium, aut in aliud dimovetur.

Remūgio, īvi vel ii, ītum, [ἀναμυκάομαι, ἀναβρύχω] īre. Resonare. Virg. 3. Georg. 45.
Et vox assensu nemorum ingeminata remugit.
Cælum remugit. Virg. 9. Æn. 504.
Mons totus circum remugit. Virg. 12. Æn. 928.
Nemus remugit ventis. Hor. 3. Carm. 10. 5.
Nemus remugit bellatore. Stat. 12. Theb. 602.
Sinus Ionius remugiens Noto. Hor. Epod. 10. 19.
Tympanum remugit. Catul. de Berecynth. 61. 29.
Vox remugit assensu nemorum ingeminata. Virg. 3. Georg. 45.
Antro remugit Sibylla. Virg. 6. Æn. 99.
Ad mea verba remugis. Ovid. 1. Met. 657. Verba Inachi ad filiam mutatam in vaccam. h. e. Mugitum reddis, non verba.
Insanis ululatibus remugit. Stat. 12. Theb. 274.

Remulceo, [ἀνακηλέω] ēre. ut,
Corda stimulata remulcere. Stat. 8. Theb. 93.
Minas remulcere. Stat. 8. Theb. 93.
Remulcere, pro Reflectere. Virg. 11. Æn. 812.
Ac velut ille, prius quam tela inimica sequantur,
Continuo in montes sese avius abdidit altos
Occiso pastore lupus, magnoque juvenco,
Conscius audacis facti, caudamque remulcens
Subjecit pavitantem utero, &c. Caudam remulcens, inquit Turneb. Advers. 21, 22. i. e. Reflectens: sic enim lupi & canes timentes reflectunt caudam, ut eam sub verenda reducant. Sic & Demulcere aures pro Demittere dixit Lactantius. V. DEMULCEO.

Remulco, ablativus est, vel a Remulcus, vel Remulcum: Quum scaphæ remis magna navis trahitur, ait Festus. Cæs. 3. Bell. Civil. 40. Ad Oricum venit, submersamque navim remulco, multisque contendens funibus reduxit. Liv. 25. 30. Itaque Marcellus nocte navim onerariam cum armatis remulco quadriremis, trahi ad Acradinam jussit. Idem 37. 24. Contemplatus Eudamus hostes, claudas, mutilasque naves apertis navibus remulco trahentes, viginti paulo amplius integras abscedentes, &c. Qui locus aperte docet, Remulcum non esse parvam navem, aut scapham, ut quidam sunt interpretati. Quas enim Naves apertas Livius vocat, quis tam stupidus, ut Scaphas intelligat? Quis rursum in superioribus, ubi scribit Navim onerariam remulco quadriremis tractam, Quadriremem dici putet, aut parvam navem aut scapham? Certe nihil aliud est, Navim remulco trahi, quam Remigio sive remigatione. Naves enim vel plus æquo oneratæ, vel fractæ, vel mutilæ, aliis navibus remigum plenis alligatæ ducuntur: ut quo simpliciter a nautis duci non possunt, aliorum navigiorum adminiculo perveniant. Itaque quemadmodum navis oneraria quadriremi alligata, eorum qui in ea quadriremi erant remigio trahebatur, sic & naves claudæ mutilæque navibus apertis alligatæ. Sunt qui putent Remulcum esse Funem, ad quem navis alligata remorum vice trahitur. Sunt qui putent Hastam esse prælongam unco ferreo præfixam, qua navis grandior e minore scapha attrahebatur. conf. Lex. Pitisc.
Translate Ammian. 18. 5. Non contis, nec remulco, ut aiunt, id est, non flexiloquis ambagibus vel obscuris, sed velificatione plena in rempublicam ferebatur.

Remulco, [ῥυμουλκέω] āre. Latinis minus in usu. Proprie est, Remigando e scapha grandiorem navim trahere, quod aliquando non solum necessitatis gratia fit, sed ut navis quirtius agatur. Hinc Remulcare aliquando dicimus, Molli ac leni tractu ad progressum mulcere: ut ait Nonius. Sisenna lib. 2. Siqua celeriter solvi poterat, in altum remulcando trahitur. Et a remulcendo fit.

Remuncŭlus, i. m. Navigium piscatorium, inquit Nonius, 13. 8. Sallust. Histor. lib. 2. Primo incidit forte super (alii per) noctem in remunculo piscantis. Meminit & Gell. lib. 10. cap. 25. al. Renunculus.

Remŭlus, i. m. Sylvius cognomine, Rex Latinorum ob impietatem fulmine ictus. Ovid. 4. Fast. 49.
Jam tamen Agrippam natum Remulumque nepotem
Viderat, in Remulum fulmina missa ferunt.

Remunĕro, [ἀντιμισθόω, ἀντιχαρίζομαι] āre. & **Remunĕror**, āri. depon. Retribuere, compensare, beneficium reddere, mutuam gratiam referre. h. e. Munere aliquo, munus aliud compensare. Plin. Epist. 165. Remuneranda est igitur probitas eorum, &c. Cic. Post red. in Senat. 8. Quibus autem officiis T. Annii beneficia remunerabor? Idem 8. Att. 1. Tu si tibi eadem causa est, me remunerare sane velim.
Officio aliquem remunerare. Q. Cic. de Petit. Consul. 29.
Remunerare præmio. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 44.
Remunerari aliquem munere. Cic. 9. Fam. 8. Ut possem te remunerari quam simillimo munere.
Suppliciis his te remunerabor. Catul. ad Calvum, 14. 24.
Ad remunerandum nihil suppetit præter voluntatem. Cic. 15. Fam. 13.

Remuneratus, a, um. Partic. Gell. 18. 13. Facete Diogenes sophisma remuneratus.

Remuneratio, ōnis. f. [ἀντίδωρον, ἀντίχαρις] Cic. de Amicit. 49. Nihil est enim remuneratione benevolentiæ, nihil vicissitudine studiorum officiorumque jucundius. Idem 2. Off. 68. A quo enim expeditior & celerior remuneratio fore videtur, in eum fere est voluntas nostra propensior.

Remunerātor, ōris. m. Tertull. Apol. cap. 36. A Deo remuneratore.

Remunerabilis, e. Sarisb. Epist. 143. Remunerabilius est exulem ad bonorum participium invitare.

Remuria, orum. n. pl. Remi occisi funesti dies. Alex. Alex. lib. 4. cap. 20. Etiam mense Maio, dies quibus Remuria celebrantur, ut occisi Remi umbra placaretur: & Nonis Julii, quæ Caprotinæ dictæ sunt, qua die Romulus apparere desiit. Postea Lemuria dicti sunt. V. Lex. Pitisc. Ovid. 4. Fast. 479.
Romulus obsequitur lucemque Remuria dixit.

Remurinus, a, um. ut, Remurinus ager dictus, Quia possessus est a Remo. & Remi habitatio Remona: sed & locus in summo Aventino Remoria dicitur, ubi Remus de urbe condenda fuerat auspicatus. Paulus apud Festum.

Remurmŭro, [ἀντιμορμύρω] āre. Contra murmurare. Stat. 5. Sylv. 1. 153.
Qualiter alta comam sylvarum gloria pinus
Seu Jovis igne malo, seu jam radice soluta
Deficit, & nulli spoliata remurmurat auræ. conf. Fortunat. lib. 3. extr.

Remus, i. m. [Ῥῶμος, Ῥῆμος] filius Martis & Iliæ, a fratre Romulo interemptus, ut scribit Liv. 1. 5. &c. Post cujus mortem, oborta pestilentia, consulto oraculo responsum est, placandos esse manes fratris extincti: ob quam rem sella curulis cum sceptro & corona, & cæteris regni insignibus semper juxta sancientem aliquid Romulum ponebatur, ut pariter imperare videretur: unde est illud Virg. 1. Æn. 296.
—— Remo cum fratre Quirinus
Jura dabunt. Hæc Servius. Tibul. lib. 2. 5. 24.
Romulus æternæ nondum firmaverat urbis
Mœnia, consorti non habitanda Remo. De ratione nominis ita Victor. de Orig. gent. Rom. Romulum scribit a virium magnitudine appellatum: nam Græca lingua ῥώμην virtutem dici, certum est: alterum vero Remum dictum a tarditate, quippe talis naturæ homines ab antiquis remores dicti.
Fuit hoc nomine alius quidam Æmathionis filius. Item alius Latinorum tyrannus, de quo Plutarch. in Romulo.

Rēmus, i. m. [κώπη, πλάτη, ἐρετμός] Instrumentum quo naves aguntur. Cic. 3. Verr. 134. Quam multos esse oporteret, ex ipso navigio quod erat factum sex remorum numero, conjiciebant.
Remi, sunt navales pedes, sicuti plerunque remus remigis. Virg. 5. Æn. 153. —— quam deinde Cloanthus
Consequitur melior remis, sed pondere pinus
Tarda tenet. Ex Nonio.
Breves remi. Juven. 15. Sat. 128.
Inflexus. Cic. 4. Acad. 19. Neque vero hoc loco expectandum est, dum de remo inflexo, aut de collo columbæ respondeam. i. e. Cur in aqua inflexus videatur.
Lenti remi. Sen. Hippol. 3.
Validi. Valer. 2. Argon. 511.
Abstergere remos. Curt. 9. 9. 16.
Adjicere vela remis. Ovid. de Rem. Amor. 790.
Admotum fretum remis. Ovid. 6. Met. 512.

Aptare

Aptare remos. Virg. 5. Æn. 753.
Certantibus æquora remis. Virg. 3. Æn 668.
Contisa minutis remis cymba. Propert. lib. 1. 11. 9.
Consurgunt ordine terno remi. Virg. 5. Æn. 120.
Contorsit remum in hostem. Lucan. lib. 3. 671.
Convulsum remis dehiscit æquor. Virg. 5. Æn. 143.
Detergere remos transcurrentes. Cæs. 1. Bell. Civil. 58. pr.
Dare aliquem ad remum. V. in præpositione AD.
Ducere remos. Ovid. 1. Met. 294.
Franguntur remi. Virg. 1. Æn. 108.
Impellere remos. Virg. 4. Æn. 594.
Impellere navim remis, i. e. Remigare. Cic. 4. Tusc. 9.
Impellit æquora properantibus remis. Ovid. 3. Met. 65.
Incumbere remis. Ovid. 2. de Arte Am. 731.
Incumbere validis remis. Virg. 5. Æn. 15.
Incurvans lentos gurgite remos. Catul. Argon. 62. 183.
Inhibere remos. V. INHIBEO.
Ineunt gravibus certamina remis. Virg. 5. Æn. 114.
Insistere alarum remis. Ovid. 5. Met. 558.
Posse super fluctus alarum insistere remis
Optastis. i. e. Posse volare.
Insurgere remis. Virg. 3. Æn. 207.
Intenta remis brachia. Virg. 5. Æn. 136.
Lentandus remus in unda. Virg. 3. Æn. 384.
Obsistunt remis freta. Ovid. 13. Epist. 5.
Peragit freta agili remo. Ovid. 15. Epist. 65.
Perstant in verbere remorum. Ovid. 3. Met. 662.
Petit maria agmine remorum celeri. Virg. 5. Æn. 211.
Petere æquora summis remis. Lucan. lib. 3. 532.
Pulsata freta remis resonant. Sen. Octav. 6.
Reducere remum ad pectora. Ovid. 11. Met. 402.
Reguntur rates remo. Ovid. 1. de Arte Am. 3. al. Moventur.
Sollicitare freta remis. Virg. 2. Georg. 503.
Stringere remos. Virg. 1. Æn. 556.
Subducere remos. Ovid. 11. Met. 486.
Torsit aquas remis. Ovid. 5. Fast. 644.
Verrunt vada remis. Virg. 6. Æn. 320.
Verrebant freta demissi remi. Ovid. 3. Amor. 8. 42.
Remis ventisque lævam cuncta cohors petivit. Virg. 3. Æn. 563.
Ventis remisque, idem quod Remis ac velis, hoc est Citissime; proverbialis est locutio. Cic. 12. Fam. 25. Atque inde ventis remisque in patriam omni festinatione properavi. Vetus codex legit Ventis remis. conf. Interpr. ad Sil. 1. 566.
A remo ad tribunal. V. A vel AB præpositiones.
Corporis remos, pro Brachiis natantis dixit Ovid. 18. Epist. 215.
Pennarum remos dixit Sil. 12. 98.

Remigo, [ἐρέσσω, ἐρέσσομαι, καταπλατίω] āre. Remis navigare. Cic. 4. Tusc. 9. Utrum igitur mavis: statimne nos vela facere, an quasi e portu egredientes, paululum remigare? Plin. lib. 32. cap. 1. Tenuit & nostra memoria Caii principis ab Astura Antium remiganti. Liv. 6. 4. Qui non remigasset Romam.

Remigans, antis. Partic. Sen. Epist. 122. extr. Contra aquam remigantes.

Remigatio, ōnis. f. [εἰρεσία] Cic. 13. Att. 21. Inhibitio autem remigum motum habet, & vehementiorem quidem remigationis navem convertentis ad puppim.

Remex, ĭgis. m. [ἐρέτης, κωπηλάτης, πρόσκωπος] Qui remos agit & remigandi ministerio mancipatus est. Plaut. Merc. 4. 2. 5. Sed coquos quasi in mari solitus est hortator remiges hortarier. Cic. 2. de Divin. 114. Quid, inquies, remex ille de classe Coponii, nonne ea prædixit quæ facta sunt? Cæs. 3. Bell. Gall. 9. Naves interim longas ædificari in flumine Ligeri, quod influit in Oceanum, remiges ex provincia institui, nautas, gubernatoresque comparari jubet.
Ictus remigis. Ovid. 3. Amor. 6. 3.
Officium remigis. Ovid. 15. Met. 361.
Classis infirma propter dimissionem propugnatorum & remigum. Cic. 7. Verr. 85.
Opem remigis addere velo. Ovid. 1. de Arte Am. 368.
Acri remige velocem agit Pristin. Virg. 5. Æn. 116.
Remige iter carpere. Ovid. 1. Trist. 9. 4.
Exercere remiges. Nepos, 10. 9. 2.
Extructi remigis ordo quater surgens. Lucan. lib. 3. 525.
Imperare remiges. Cic. 2. de Orat. 40.

Remigium, ĭi. n. [εἰρεσία] Ipsa remorum agitatio & remigatio. Virg. 1. Georg. 202.
Non aliter, quam qui adverso vix flumine lembum
Remigiis subigit.
Vitiosum remigium Ulyssis. Hor. 1. Epist. 6. 63. Per metonymiam, Socios Ulyssis intelligit nequam & voluptatibus addictos, ut qui nec a Circes poculis temperarint, nec a Lotophagis avelli potuerint. Proverbii speciem habet. V. Erasmum.
Aptæ remigio aquæ. Ovid. 2. de Arte Am. 196.
Nudum remigio latus navis. Hor. 1. Carm. 14. 4.
Aptat remigio biremes. Virg. 8. Æn. 80.
Findere aquas remigio. Ovid. 3. Fast. 586.
Meo remigio rem gero. Plaut. Mil. 3. 1. 152. Proverbiale est, huncque sensum continet, Illis velint nolint parendum est, quum mei sint. Aliis enim fortasse remigibus imperare quod vellem invitis non possem: nunc vero meis remigibus & servis rem gero, qui mihi dicto audientes esse coguntur. Turnebus.
Remigium, ad aves transfertur, quoniam alis veluti remis quibusdam ad diffindendum aerem utuntur. Virg. 1. Æn. 300.
—— volat ille per aëra magnum
Remigio alarum. conf. Idem 6. 19.
Pennarum remigium. Lucret. lib. 6. 743.
Remigium, Remigum multitudo. Virg. 3. Æn. 471.
Remigium supplet, socios simul instruit armis. Cic. 5. Tusc. 14. Quæ pugna, quæ acies, quod remigium, qui motus hominum, &c.

Remillus, a, um. i. e. Repandus, ut docet Festus: Instar remi qui inflexus in aqua videtur, secundum Perott. & Dacer.

Remipes, ĕdis. Auson. Mosell. 201. Remipedes lembi. Idem Epist. 3. 13. Anates remipedes. Sic quoque legendum videtur in Varr. apud Non. 6. 65. pro Tremipedes.

Remivăgus, a, um. ut, Remivaga celox. Varr. apud Non. 131.

Remūto, āre. Tacit. de Orat. 19. 2. Vidit namque conditionem temporum & diversitates auctorum, formam quoque ac speciem orationis remutandam. al. Mutandam.

R E N

Ren, rēnis. m. [νεφρός] Renes sunt qui lumbis summis coxis inhærent. ἀπὸ τοῦ ῥεῖν, fluere, quod rivi spermatis ab his oriantur. Veteres Rien dicebant, teste Festo. Plaut. Curc. 2. 1. 21. Sed quid tibi est? c. lien necat, renes dolent, pulmones distrahuntur.
Humores qui ex renibus vesicaque profunduntur. i. e. Urina. Cic. 2. de Nat. Deor. 137.
Laborare e renibus. Cic. 2. Tusc. 60. Quum ex renibus laboraret, ipso in ejulatu clamitabat falsa esse illa quæ, &c.
Tentantur renes morbo acuto. Hor. 2. Serm. 3. 163.
Renes, pro Lumbis ipsis. Nemesianus in Cynegeticis,
Renibus ampla satis validis, diductaque costas. Usus est & ea in significatione Ausonius.

Renicŭlus, & **Ranuncŭlus**, diminut. Marc. Empir. cap. 26.

Renālis, e. Cæl. Aurel. Tard. 5. 3. Renalis passio.

Renōsus, vel **Rienōsus**, Vet. Gloss. Rienosus, νεφριτικός.

Renanciscor, ĕris, nactus sum, sci. Deprehendo. Festus, Renanciscitur significat deprehendit: unde adhuc nos dicimus Nanciscitur, & Nactus, id est adeptus.

Renarro, [διηγέομαι] āre. Idem quod Narrare. Virg. 3. Æn. 717.
Sic pater Æneas intentis omnibus unus
Fata renarrabat divûm, cursusque docebat.
Facta renarrare. Ovid. 6. Met. 316.
Utque fit, a facto propiore priora renarrant.

Renascor, ĕris, nātus sum, [ἀναφύω] nasci. Iterum nasci. Plin. lib. 11. cap. 29. Deinde ad Canis ortum obire, & alias renasci. Ibid. cap. 37. Equus septimo anno dentes omnes habet & renatos & immutabiles. Liv. 26. 41. Ut revixisse, aut renatum sibi quisque Scipionem imperatorem dicat. Cic. 1. Tusc. 54. Nam principium extinctum, nec ipsum ab alio renascetur, nec a se aliud creabit.
Ardor occultus renascitur sub corde. Stat. 2. Achil. 315.
Renascitur malum. Cic. ad Brut. 4. Neu semper primi cujusque mali excidendi causa sit, ut aliud renascatur illo pejus.

Renascens, entis. Partic. [ἀναφύων] ut, Renascens annus, pro Primo Vere. Plin. lib. 16. cap. 25.

Renātus, a, um. [ἀναπεφυκώς] aliud Partic. ut, Flumen rursus renatum novo fonte. Lucan. lib. 3. 262.
Dentes renati. Plin. lib. 11. cap. 37.
Dies renatus. Senec. Troad. 1.
Renatum bellum. Cic. ad Brut. 13. Renatum bellum est, idque non parvo scelere Lepidi.
Renata urbs. Liv. 6. 1.
De nihiloque renata forent quæcunque videmus. Lucret. lib. 1. 675.
Hinc,

Renascibĭlis, & **Renascibilĭtas**, apud Augustin.

Renavĭgo, [ἀναπλέω] āre. A navigatione redire. Cic. 14. Att. 17. Post in Puteolana & Cumana regna renavigare. Plin. lib. 6. cap. 23. Ex India renavigant mense Ægyptio Tybi incipiente.

Renāvo, āre. ut, Renavare operam. Cic. 1. Att. 11. Renavabo operam. h. e. Diligenter ac celeriter præstabo. Sunt qui sejunctim legant, Re navabo: sunt qui Renovabo. Manutius legit, Video hominem valde pœnitere; navabo operam.

Renĭdeo, ui, [στίλβω] ēre. Resplendere. Proprium est æris, quum politum & lævigatum fuerit. Stat. 10. Theb. 654.
Emicat effigies, & sparsa orichalca renident. Hor. 2. Carm. 18. 1.
Non ebur, neque aureum
Mea renidet in domo lacunar. h. e. Fulget. Porphyrio. Idem 2. 5. 19.
Oratio renidet. Quintil. lib. 12. cap. 10.
Renidere, pro Ridere. [μειδιᾶν, μειδιῶν] Catul. in Egnatium, 37. 1.
Egnatius, quod candidos habet dentes,
Renidet usquequaque: seu ad rei ventum est
Subsellium, quum orator excitat fletum,
Renidet ille: seu pii ad rogum filii
Lugetur, orba quum flet unicum mater,
Renidet ille. Paulo post,
Nam risu inepto res turpior nulla est. Renidet, Ridet. Renidere dicitur, quicquid hilarem aliquam speciem præ se fert. quo sensu transfertur etiam ad inanimata.
Renidere, Lætari, gaudere. Hor. 3. Carm. 6. 12.
—— & adjecisse prædam
Torquibus exiguis renidet. Lambinus.

Renĭdens, entis. Partic. [στίλβων] Resplendens: ut, Domus auro renidens. Lucret. lib. 2. 27.
Falsum vultu renidens. Tacit. 4. Ann. 60.
Ære renidenti fluctuat tellus. i. e. Splendet armis rutilantibus. Virg. 2. Georg. 281.
Lares renidentes. Hor. Epod. 2. 65. h. e. Splendentes, aut vultu, aut garrulitate. Acron.
Os renidens. Ovid. 8. Met. 197.
—— puer Icarus una
Stabat, & ignarus sua se tractare pericla,
Ore renidenti modo quas vaga moverat aura
Captabat plumas. h. e. Ore hilari, læto, & ridenti. Acro in illud Hor. 2. Serm. 7. 38.
—— nasum nidore supinor: Nidor, inquit, a nimio odore tractum,

R E N

tractum, seu risu: unde & Renidet. Ibid. Porphyr. Nidorem pro risu posuit, a quo verbum fit Renideo.
Puer renidens. Stat. 4. Theb. 789. h. e. Labra contrahens. Lactantius. conf. Ovid. 2. de Arte Am. 49.

Renidesco, [ἀναςίλβω] ĕre. inchoativum. Lucret. 2. 328.
Fulgur ibi ad cælum se tollit: totaque circum
Ære renidescit tellus. h. e. Splendore armorum persusa hilaritatem quandam præ se fert, & quasi risu diffundit spectatorem. Lambin.

Reniteo, ui, [ὑποςίλβω] ēre. Valde nitere. Plin. lib. 37. cap. 6. Arabicæ excellunt candore circuli prælucido atque non gracili, neque in recessu gemmæ aut in dejectu renitente, sed in ipsis umbonibus nitente, præterea substrato nigerrimi coloris.

Renitor, ĕris, nisus vel nixus sum, [ἀνθερείδω] niti. Contra, vel adversum niti. Liv. 5. 49. Quum illi renitentes pactos dicerent se, negat eam pactionem ratam esse. Plin. lib. 2. cap. 82. Postesque alterno pulsu renitentes. Ammian. 18. 2. Renitebatur firmissime Cæsar. Cels. 5. 28. Si magis id renititur.
Sanis consiliis male renitens. Sulp. Sev. 1. 20. 8.

Renixus, ûs. m. [ἀντέρεισις] Cels. lib. 5. cap. 28. de fistulis, At cartilago ubi subhæsit, ipsa sedes docet, perventumque esse ad eam ex renixu patet.

Reno, [ἀνανήχομαι] āre. Iterum nare, aut natando redire. Ovid. ad Liv. 432.
Nullaque per Stygias umbra renavit aquas. Hor. Epod. 16. 25.
—— simul imis saxa renarint Vadis levata.

Renōdo, āre. In nodum constringere. Hor. Epod. 11. extr.
Aut teretis pueri longam renodantis comam. Valer. 5. Argon. 380.
Teque renodatam pharetris, ac pace fruentem.

Renŏvo, [ἀνανεόω, ἀνακαινίζω] āre. notæ significationis.
Vetera renovare. Cic. 1 Acad. 21. Imo vero & istam, & totam veterem Academiam aqua absorptam diu, renovari a te, nisi molestum est, velim.
Ager renovatur aratro. Ovid. 5. Trist. 12. 23.
Amicitia ac societas renovata. Liv. 34. 31.
Amores veteres renovamus desiderio. Catul. ad Calvum, 93. 3.
Animum renovare. Hist. de Bell. Afric. cap. 18. At cohortes suis ex terrore firmatis, rursusque renovatis animis legionarios conversis equitibus, &c.
Animum alicujus renovare, & revocare ad. Cic. 2. de Orat. 199. Animos Equitum Romanorum, apud quos tum judices causa agebatur, ad Q. Cæpionis odium, a quo erant ipsi propter judicia abalienati, renovabam, atque revocabam. Idem 2. de Invent. 49. Animus aut renovatur ad ea quæ restant, aut omnibus jam dictis exuscitatur.
Annos renovaverat Titan. Tibul. lib. 4. 1. 113.
Aratrum renovans terram. Ovid. 4. Trist. 6. 13.
Arvum renovaverat taurus. Ovid. 15. Met. 125.
Bellum renovare. Cæs. 3. Bell. Gall. cap. 2.
Campus renovatur aratris. Ovid. 1. Amor. 3. 9.
Casus omnes renovare. Virg. 2. Æn. 750.
Clamorem renovare. Liv. 34.
Commendationem. Cic. 7. Fam. 18. Multa mihi crede, assequêre: ego enim renovabo commendationem, sed tempore.
Consilia belli. Cæs. 8. Bell. Gall. cap. 1.
Desiderium. Cic. Post red. ad Quir. 8. Frater erat unus qui suo squalore vestros oculos inflecteret: qui suo fletu desiderium mei, memoriamque renovaret.
Dictum renovare, pro Iterum dicere. Cic. 2. de Lege Agr. 54. Hic quoniam video vos hominis dignitate, & contumelia legis esse commotos, renovabo illud quod initio dixi, regnum comparari, libertatem vestram hac lege funditus tolli.
Dolorem. Virg. 2. Æn. 3.
Fœdus. Liv. 1. 14. Fœdus inter Romam Laviniumque urbes renovatum est
Honores. Cic 2. Q. frat. 11.
Hospitium. Cic. pro Deiot. 8. Tu vetus hospitium renovare voluisti.
Humum. Martial. lib. 2. 14.
Institutum referre ac renovare. Cic. 1. Verr 68. Hoc institui, atque adeo institutum referri atque renovari moleste ferunt.
Legendo renovare. Cic. 1. Acad. 11. Hæc inclusa habebam, & ne obsolescerent, renovabam, quum licebat, legendo.
Locationem. Ulp. in l. Item quæritur. §. ult. D. Locati.
Luctus renovabantur acerbi. Tibul. lib. 2. 6. 41.
Memoriam. Cic. pro Muren. 16. Et ut Scaurus memoriam prope intermortuam generis sui, virtute renovaret.
Militiam. Cic. 7. Verr. 146. Renovabitur prima illa militia, quum iste e foro abduci, non ut ipse prædicat, perduci solebat.
Operam. Cic. 1. Att. 14.
Opibus novis se renovare. Cic. pro Muren. 33. Tantum tamen consilio atque auctoritate valuit, ut se, rege Armeniorum adjuncto, novis opibus copiisque renovarit.
Nuptias. Papin. in l. Inter. §. ult. D. de pact. dotalib.
Orationem. Cic. 1. de Invent. 100.
Prælium. Cæsar 3. Bell. Gall. cap. 20.
Recordatione, vel commemorando rem aliquam renovare. Cic. 1. de Fin 57. Stulti malorum memoria torquentur, sapientes bona præterita grata recordatione renovata delectant.
Scelus pristinum in aliquem renovare & instaurare. Cic. 2. Verr. 11. Quum in Cn. Dolabellam scelus suum illud pristinum renovavit, & instauravit quæstorium.
Servitutem. Jabolen. in l. Si locus. D. Quemad. servit. amit.
Societatem. Cic. 12. Fam. 27. Quod societatem Reip. conservandæ tibi mecum a patre acceptam renovas, gratum est
Studia. Cic. 2. de Divin. 7. Quod quum accidisset nostræ Reip. tum pristinis orbati muneribus, hæc studia renovare cœpimus, ut & animus molestus hac potissimum re levaretur, & prodessemus civibus nostris qua re cunque possemus.
Vulnera alicujus. Ovid. 2. Trist. 209.
Renovare a. Quintil. lib. 6. cap. 4. Animum a satietate vel a fatigatione renovat, h. e. Recreat vel instaurat, & reficit. De risu.

Renovatus, a, um. Partic. [ἀνανεωθείς] Quintil. lib. 1. cap. 3. Itaque & virium plus afferunt ad discendum renovati ac recentes. De pueris.
Ager renovatus. Ovid. 1. Met. 110.
Clades domus renovata. Juven. 10. Sat. 243.
Lucifer renovatus unda Oceani. Sil. lib. 7. 639.
Senecta renovata in florem redit. Ovid. 7. Met. 215.
Stellæ aliæ & renovatæ. Cic. 2. de Nat. Deor. 118.
Templum Honoris a M. Marcello renovatum. Cic. 2. de Nat. Deor. 61.
Testamentum renovatum. Ulpian. in l. In fraudem § j. D. de milit. testam. Sic enim habent Pandectæ Florentinæ, quanvis Revocatum legat Haloander.

Renovativus, a, um. ut,
Renovativum fulgur vocatur, Quum ex aliquo fulgure functio fieri cœpit, si factum est simile fulgur, quod idem significet. Festus.

Renovatio, ōnis. f. [ἀνανέωσις, ἀνακαίνωσις] Cic. 6. Att. 1. Confeceram ut solverent centesimis sexennii ductis, cum renovatione singulorum annorum. Idem de Clar. Orat. 150. Usurpatione & renovatione doctrinæ.
Renovatio timoris. Cic. 11. Fam. 18.

Renovamen, ĭnis. n. Idem. [ἀνακαινισμός] Ovid. 8. Met. 729.
Forma semel mota est, & in hoc renovamine mansit.

Renovator, ōris. m. Inscript apud Fabrett. p. 102. INSTITVTORI NOVOR. AC RENOVATORI OBR. OPERVM PVBLICORVM.

Renovello, [ἐπανανεόω] āre. Rursus novellum facere. Columel. de Arbor. cap. 6. Ejusmodi itaque vinea si non aridos in corpore habet truncos, & flecti potest, factis sulcis optime sternitur, atque ita renovellatur.

Renumĕro, [ἐπαναριθμέω] āre. Reddere quod ante nobis numeratum fuerat, ut aurum, dotem, &c. Ter. Hec. 3. 5. 2. Sin alio est animo, renumeret dotem huc, eat.

Renuntio, [ἀπαγγέλλω] āre. Referre quid actum sit, aut velit aliquis: quemadmodum nuntios referre dicimus, de his ad quæ missi sunt. Cic. 5. Verr. 132. Fremebat tota provincia, nemo id tibi renuntiabat? Idem pro Cluent. 17. Nam hoc persæpe dixisti, tibi sic renuntiari, me habere in animo causam hanc præsidio legis defendere.
Posteaquam mihi renuntiatum est de obitu Tulliæ filiæ tuæ. Cic. 4. Fam. 5.
Renuntiare ad Senatum acta. Cic. 5. Verr. 75. Qua de re Agyrinenses magistratus, & Quinqueprimi, quos tui quæstus causa evocas, acta & imperia tua domum ad Senatum suum renuntiarerunt: quorum renuntiatio legibus illorum literis publicis mandata est.
Renuntiare, Deferre arcanum, vel rem novam narrare. Cic. pro Cluent. 143. Quisnam tibi hoc renuntiavit? quis tam improbus fuit? cui ego autem narravi? Budæus.
Ut nobis renuntiatur. Cic. pro Cluent. 163.
Renuntiare, Aperte nuntiare, significare. Ter. And. 3. 2. 28. Id ego jam nunc tibi renuntio here futurum, ut sis sciens, ne tu mihi hoc posterius dicas, Davi factum consilio, aut dolis. Cic. 2. Verr. 19. Renuntio, inquit, tibi, te hodiernis comitiis esse absolutum.
Renuntiare alicui de re aliqua. Plaut. Men. 2. 3. 67.
Renuntiare ad patrem, dixit Plaut. 1. 3. 49.
Amicitiam renuntiare, redemptionem, repudium, Denuntiare amicitiam discissam, testari se non esse redemptorem, & repudiare uxorem. Tacit. 2. Ann. 70. Componit epistolas, quis amicitiam ei renuntiabat. Ter. Phorm. 4. 3. 72. Illis repudium renuntiet, hanc ducat. Cic. 3. Verr. 88 Itaque renuntiat Rabonius illam decisionem tutoribus: accurrunt tamen ad tempus tutores, digitum tollit Junius patruus. i. e. Significat se esse redemptorem.
Conductionem renuntiare, est Irritam nuntiare Asconius.
Exceptionibus renuntiare. Ulpian. in l. Sed & si quis. §. Quæsitum est. D Si quis caution.
Excusationi renuntiare. Ulpian. in l. Prætor. § ult. D. de vacation. muner.
Hospitium renuntiare alicui dicebatur is quem contracti hospitii pœnitebat, ne hospitii jus violaret. Cic. 4. Verr. 89 Itaque iste vehementer Sthenio infensus, hospitium ei renuntiat, domo ejus emigrat, i. e. Denuntiat sese nolle amplius hospitari in domo ejus. Liv. 25. 18.
Legationi renuntiare. Paulus in l. Si absenti. D. de legation.
Societati renuntiare. Ulpian. in l. Si convenerit. & Paulus in l. Actione. D. pro Socio.
Societatem alicui renuntiare. Liv. 38. 31.
Renuntiare, pro Nuntium remittere, & salutem ultimum dicere. Quintil. lib. 10. cap. 7. Mea quidem sententia, civilibus officiis renuntiabit.
Stoicis renuntiare. Cic. 1. de Orat. 230. Pedem nemo in illo judicio supplosit, credo ne Stoicis renuntiaretur.
Vitæ. Suet. Galb. cap. 11.
Renuntiatur Consul, Tribunus, aliusve magistratus, i. e. Declaratur factus Consul, Tribunus, &c.
Consulem renuntiare aliquem. Cic. 2. de Orat. 260.
Prætorem. Idem de Lege Manil. 2.
Renuntiatur in tribus illis sacerdotibus. Cic. 4. Verr. 129. de sacerdotibus Jovis, Perfecerat iste imperio, ut pro suffragio Theomnastus familiaris suus in tribus illis renuntiaretur. Conf. Lex. Pitisc.
Renuntiare, aliter, & quod vulgo dicitur *Contremander.* Senec. 1. de Clement 9. Renuntiari extemplo amicis quos in consilium rogaverat, imperavit. i. e. Indicavit mutato consilio nihil se eorum opera in præsens usurum.

Renuntiare deposito, est Rerum depositarum curam & custodiam deponere. Ulpian. in l. Si hominem. § Quotiea. D. Depositi vel contra.

RENUNTIATUS, a, um. Partic. Plin. in Paneg. Tuo judicio Consules facti, tua voce renuntiati sumus. i. e. Declarati.

RENUNTIATIO, ōnis. f. [ἀπαγγελία] Relatio. Cic. 5. Verr. 88. Cæsio renuntiat se dedisse: cognoscite renuntiationem ex literis.

Renuntiatio dicitur Recusatio ejus rei, quæ in pactum & promissionem venerat. Asconius.

Renuntiatio, Testimonii genus, quod *rapportum* vulgo dicunt: cujusmodi edere solent architecti & magistri uniuscujusque opificii, quum opus est, qui propterea publice sacramento adiguntur. Budæus. Ulpian. in l. 1. in princ. D. Si mensor falsum modum dixerit, Adversus mensorem agrorum Prætor in factum actionem proposuit, a quo falli nos non oportet: nam interest nostra ne fallamur in modi renuntiatione.

Renuntiatio, ea significatione vulgari, *Renoncement, ou Renonciation.* Ulpian. in l. Verum est. in fine. D. Pro socio, Voluntate distrahitur societas renuntiatione. *Par y renoncer, En y renonceant.*

Suffragiorum renuntiatio. Cic. pro Planc. 14.

RENUNTIATOR, ōris. m. Tertull. de Anima, cap. 57. & de Pallio cap. 4.

RENUNTIUS, i. m. [ἀνάγγελος] Qui aliquid iterum nuntiat. Plaut. Trin. 2. 1. 22. Cantrices, cistellatrices, nuntii, renuntii. Theod. Cod. 3. t. 7. Taciti nuntii, renuntiique corrupti.

RENUO, ui, ūtum, [ἀπαίνομαι, ἀπαγορεύω] ĕre. Respuere, & quasi signo aliquo ostendere aliquid sibi displicere. Martial. lib. 2. 14. Renuente Deo.

Nullum convivium renuere. Cic. pro Cæl. 27.

Fato renuente novos furores. Sil. lib. 10. 49.

Oculo renuente negavi. Ovid. 17. Epist. 89.

Quibus superciliis renuentes, huic decem millium crimini? Cic. pro Rabir. Post. 36.

RENUTUS, ûs. m. [ἀνάνευσις] Plin. 1. Epist. 7. Nam ego quoque simili nutu ac renutu respondere voto tuo possum. Nutu, i. e. Assensu, dum promitto non agere adversus Gallum. Renutu, dum nolo adesse Gallo adversus Bæticos.

RENUTO, [ἀπαγορεύω] āre. Negare, renuere, non velle. Lucret. lib. 3. 351.

> Quod superest, siquis corpus sentire renutat.

Simulachra renutant. Lucret. lib. 4. 604.

> Incolumis transire potest, simulachra renutant.

R E O

REOR, rātus sum, [νομίζω, δοκέω] rēri. Existimare, opinari. Cic. 3. de Nat. Deor. 15. Rebantur enim fore, ut exercitus imperatorem equo incitato se in hostem immittentem persequeretur, id quod evenit. Sallustius in Catil. Optimum factu ratus, in tali re fortunam belli tentare. Quintil. lib. 8. cap. 3. Virg. 9. Æn. 253.

> Quæ vobis, quæ digna, viri, pro talibus ausis
> Præmia posse rear solvi?

Illos in quibus eas virtutes esse remur, a natura ipsa diligere cogimur. Cic. 2. Off. 32.

Quod minime reris. Virg. 6. Æn. 97.

Ducebam animo, rebarque. Virg. 6. Æn. 690.

Tum restitutas fratribus rebor meis animas. Senec. Herc. furc. 20.

Uti tenebras omnes Acherunta reamur Liquisse. Lucret. 4. 171.

Tibi si rebare pudendum justa pati. Sil. lib. 13. 378.

Te antequam me amare rebar, ei rei firmasti fidem. Ter. Hec. 4. 2. 5.

RATUS, a, um. Partic. [νομίσας] significat idem quod Puto, imaginor. Priscianus, Reor quoque ratus facit participium, ut puto, differentiæ causa: quia Ritus aliud significat, & Retus pro Reatus dicebant, quomodo Saucius pro Sauciatus, Lassus pro Lassatus. Plaut. Amph. 2. 2. 24. Victis hostibus quos nemo superari posse ratus est. Festus, Ratus sum, significat Putavi: sed aliquando pro Firmo certoque ponitur Ratus.

Abunde ratus, pro Satis ratus. Tacit. 2. Hist. 95.

Obsidionem flagitii ratus. Tacit. 3. Ann. 20.

Ratum, [κύριον] Firmum, constans, certum, fixum. Ter. Hec. 4. 1. 59. Ne quod egissem, esset ratum.

Certus & ratus. Cic. 2. de Nat. Deor. 99. Qui quum tam certos cæli motus, tam ratos astrorum ordines, tamque inter se omnia connexa & apta viderit.

Constans & ratum. Cic. 2. de Nat. Deor. 51. Nihil errat quod in omni æternitate conservat progressus & regressus, reliquosque motus constantes & ratos.

Ratum & immutabile. Cic. 2. de Nat. Deor. 95. Astrorum in omni æternitate rati & immutabiles cursus.

Jussum, ratum atque firmum. Cic. pro Cecin. 96. Si populus jusserit me tuum, aut item te meum servum esse, id jussum, ratum atque firmum futurum?

Verum illud certum, comprehensum, perceptum, ratum, firmum, fixum fuisse vis. Cic. 4. Acad. 141.

Ratum & Irritum, contraria. Cic. de Provinc. Consul. 45. Cujus Tribunatus si ratus est, nihil est quod irritum ex actis Cæsaris possit esse.

Ruptum & Ratum, contraria. Cic. 1. de Orat. 173. Testamentum ruptum aut ratum.

Dicta rata. Ovid. 2. Fast. 488.

Fides. Ovid. 3. Trist. 10. 26.

Leges naturæ. Senec. OEdip. 12.

Opus. Ovid. in Ibin, 76.

> Quæque ratum triplici pollice netis opus.

Habere ratum aliquid, [δοκιμάζειν] Approbare, confirmare. Cic. pro Rosc. Com. 3. Quis hoc frater fratri, quis parens filio tribuit, ut quodcunque retulisset, id ratum haberet?

Judicium habere ratum, & Rescindere judicium, contraria. Cic. in Partit. 125.

Ratum habere aliquid, pro Comperto & constituto. Cic. 1. de Nat. Deor. 10. Id habent ratum quod ab eo quem probant, judicatum vident. De Pythagoreis.

Ratum facere augurium. Cic. 1. de Divin. 85. Quid habet aruspex, cur pulmo incisus etiam in bonis extis dirimat tempus, & proferat diem? Quid augur, cur a dextra corvus, a sinistra cornix faciat ratum? Subaudi, Augurium.

Ratum mihi est, h. e. Probo vel approbo. Cic. 5. Fam. 24. Attamen ista ipsa quæ te emisse scribis, non solum mihi rata erunt, sed etiam grata.

Rato tempore aliquid facere. Cic. 2. de Divin. 29. Si nihil fieri potest, nihil accidere, nihil evenire, nisi quod ab omni æternitate certum fuerit esse futurum rato tempore, quæ potest esse fortuna?

Pro rata, sive Pro rata parte, quod vulgus nostrum *Ad æquipollentiam*, & etiam Pro rata dicit, Latinam vocem usurpans. Ulpian. in l. In his vero. de Soluti. Si vero summa usurarum debitarum non eadem sit, æqualiter ad utranque causam proficit, non pro rata. Idem ibidem, Siquis ita caverit debitori in sortem & in usuras ejus se accipere: utrum pro rata & sortis & usurarum decedat. Cic. 1. Tusc. 94. Omnia ista perinde ut cuique data sunt pro rata parte a vita, longa aut brevia dicuntur. conf. Liv. 45. 40. & Cæs. 3. Bell. Civil. 17.

Pro rata portione. V. Ad portionem, in præp. AD.

Ratæ preces, i. e. Exauditæ. Ovid. 1. Fast. 696. Budæus.

Superl. Festus, Ratissima quoque ab iis quæ rata dicimus: unde etiam rationes dictæ. Cato in Q. Thermum, Ergo Rempublicam multa beneficia ratissima atque gratissima.

RATIFICO, [κυρόω] āre. Approbare, quod actum est confirmare. Veteres Ratare pro Ratificare dicebant: unde est Irritare contrarium. Sipontinus.

RATO, Adv. Certo. Tertull. de Anima, cap. 35. & ad Uxor. 2. 9. & adv. Marc. 4. 8.

R E P

REP. Republica.

REPAGULUM, i. n. [μοχλός] quod & Repages dicitur fœminino genere, Obex dici potest, ex Re & Pago compositum. Festus, Repagula sunt, ut Verrius ait, quæ patefaciendi gratia ita figuntur, ut ex contrario oppagantur, ut Cic. 6. Verr. 94. Postea convulsis repagulis, effractisque valvis, demoliri signum, ac vectibus labefactare conantur: quæ poetæ interdum repages appellant. Hactenus Festus. Plaut. Cist. 3. 18. Occludite ædes pessulis, repagulis.

Portæ repagula ceciderunt. Ovid. 14. Met. 783.

Convellere repagula. V. CONVELLO.

Laxare repagula. Lucan. lib. 1. 295.

Perfringere repagula juris. V. PERFRINGO.

Pulsant pedibusque repagula. Ovid. 2. Met. 155.

Rapta robusta repagula de poste. Ovid. 5. Met. 120.

Recludere iram repagulis. Cic. 3. de Nat. Deor. 66. Illa versa mente mihi hodie tradidit repagula, quibus ego iram omnem recludam.

REPAGULARIUS, a, um. Adj. ut,

Repagularii judices, seu disceptatores, Commissarii sunt, ad fores Curiæ jus dicentes. Et Sententiæ eorum vel interfata, seu interlocutiones, Acta repagularia vocantur. Budæus in forensibus.

REPANDUS, a, um. Adj. [ἀνάκυρτος] Quod est recurvum & sinuosum, quodque retrorsum patet. Plin. lib. 14. cap. 22. Ad hæc pertinet pectorosa cervicis repandæ ostentatio. Idem 9. 8. Cic. 1. de Nat. Deor. 83. Quam tu nunquam ne in somnis quidem vides, nisi cum pelle caprina, cum hasta, cum scutulo, cum calceolis repandis. conf. Solin. cap. 43.

REPANDIROSTRUS, a, um. Cæl. lib. 7. cap. 26. Sed & erectam cervicem non tacuit. Repandus vero, nunc retro patentem significat, nunc reflexum: unde repandirostrum concinnavit Pacuvius, quanquam dure, Quintiliano teste 1. 5.

REPANGO, pēgi, & panxi, pactum, ĕre. Idem quod Pangere. Columel. lib. de Arborib. cap. 22. In quo scrobe destinaveris nucem serere, terram minutam in modum semipedis ponito, ibique semen ferulæ repangito. Idem 5. 10.

REPARCO, si, sum, [ἀναφείδομαι] ĕre. Idem quod Parcere. Plaut. Truc. 2. 4. 25. Utinam a principio rei item parsissem meæ, ut nunc reparcis suaviis. Antiquum est.

Reparcere, ex contrario sensu, pro Non parcere, ut in Claudere & Recludere. Lucret. lib. 1. 668.

> Scilicet ea ulla facere id si parte reparcent. Sic, enim legit Lambinus, alii aliter, ut annotavit Turnebus.

REPARO, [ἀνακτάομαι, ἀναλαμβάνω, ἀνασκευάζω, ἀκέομαι] āre. Instaurare, & in statum pristinum redigere, quasi rursus parare. Plin. Epist. 291. Sed quæ sunt vetustate sublapsa, reparentur in melius.

Perdere & Reparare contraria. Cic. 5. Verr. 199. Quibus injuriis gravissimis tamen illud erat miserum solatium, quod id perdere videbatur, quod alio Prætore, eodem ex agro reparare posset.

Reparare quod amiseris. Plin. 6. Epist. 94.

Amissas res reparare. Hor. 2. Serm. 5. 2.

Exercitum. Plaut. Capt. 1. 5. 52. al. Imperare.

Reparare bellum. Liv. 30. 7.

Requies reparat vires. Ovid. 4. Epist. 90.

Reparare, pro Repetere, requirere, recuperare. Ut enim Parare, est Quærere: sic Reparare, Requirere, recuperare. Hor. 1. Carm. 37. 24.

> —— quæ generosius
> Perire quærens, nec muliebriter
> Expavit ensem, nec latentes
> Classe cita reparavit oras.

Monuit Turnebus.

Reparare, Redimere, rursus emere. Alfenus in l. Quidam D. de in rem verso, Quidam fundum colendum servo suo locaverat, & boves ei dederat. Quum hi boves non essent idonei, jusserat eos vænire, & his nummis, qui recepti essent, alios reparari. Servus

bovei vendiderat : alios redemerat : numos venditori non solverat, &c.

Reparari, passive, Resarciri. Lucret. lib. 1. 1036.

Unde amissa solent reparari in tempore quoque.

Reparari labore, ac refici. Plin. in Paneg. cap. 33.

REPARATUS, a, um. Partic. ut, Vina Syra reparata merce. Hor. 1. Carm. 31. 12. h. e. ut interpretatur Duarenus lib. 1. Anniversf. disput. Vina, quæ sint empta nummis ex venditione Syræ mercis refectis. Jurisconsultis autem, Parare, pro emendi verbo in usu est. Reparare igitur, pro parandi verbo ab Horatio est usurpatum, quemadmodum & Redimere, pro eo quod est Emere, ponere solemus. Lambinus.

Majores copias esse reparatas. Curt. 4. 9. 1.

REPARATOR, ōris. m. [ἀνανεωτής] Stat. 4. Sylv. 1. 11.

Ipse etiam immensi reparator maximus ævi

Attollit vultus &c. conf. Fab. Pict. apud Serv. 1. Georg.

REPARATIO, ōnis. f. [ἀνανέωσις] Sallust. in Jugurth. cap. 31. Sed sane fuerit regni reparatio, plebi sua jura restituere. Prudent. Hymn. Exeq. 120.

Mors hæc reparatio vitæ est. Veget. 3. 14. extr. Reparationis spes.

REPARABILIS, e. Adj. [ἀνανεωτός] ut, Damnum reparabile. Ovid. 1. Amor. 14. extr. & Met. 1. 379.

Pudicitia nulla arte reparabilis. Ovid. 5. Epist. 103.

Vitam abire, ut rem supervacuam & reparabilem, sinitis. Senec. de Brev. vitæ cap. 6.

REPASTINO, [ἀνορύσσω] āre. Repastinari dicebant veteres vineas Quæ refodiebantur. Festus, Repastinari is ager dicitur, ut Verrius existimat, cujus natura mutatur fodiendo, quum aut sylvester excodicatur, aut lapis mollitur frangendo, ut fiat pascui, vel pecoribus herba, vel hominibus satione. Cato in ea quam scribit de suis virtutibus contra Thermum, Ego jam a principio in parsimonia, atque in duritia, omnem adolescentiam meam abstinui agro colendo, saxis Sabinis silicibus repastinandis, atque conserendis. Hactenus Festus. Columel. lib. 4. cap. 32. Quum deinde cultus consenuit, repastinandum est. Idem lib. 2. cap. 15. Æstivis deinde mensibus non aliter ac si repastinea, totum sterquilinium rastris permisceri oportet. Plin. lib. 13. cap. 13. Cn. Terentium scribam agrum suum in Janiculo repastinantem offendisse arcam. conf. Varro 1. de R. R. 18.

REPASTINATIO, ōnis. f. Cic. de Senect. 54. Quid agri fossiones repastinationesque proferam ?

REPATRIO, āre. Redire. Solinus cap. 46. extr. Hoc Arabiæ sat est, hinc ad Pelusium repatriemus. Idem cap. 40. Assiduis denique exemplis patet eos pepercisse quum multi captivorum aliquot leonibus obviis intacti repatriaverint. h. e. In patriam reverti sint.

REPECTO, xi vel xui, xum, [ἀναχτενίζω] ĕre. Rursum pectere. Unde,

REPEXUS, a, um. Partic. [ἀναχτενισθεὶς] Claud. Conf. Prob. & Olyb. 3.

Sparge diem meliore coma : crinemque repexi

Blandius elato surgent temone jugales.

Coma repexa modo. Ovid. 3. de Arte Am. 154.

Repecto, Quod pexum erat & compositum dissolvo. Stat. 6. Theb. 418.

Colla toris crinita tument, stantesque repectit

Aura jubas. h. e. Dispergit, dissolvit. Lactantius. De equis loquitur.

REPĔDO, [ἀναποδίζω] āre. Pedem retrahere, recedere, inquit Festus, sive reverti. Lucilius lib. 26. Rediisse ac repedasse, ut Roma viret gladiatoribus. Cic. 3. de Legib. 18. Domum cum laude repedandum. Correctius exemplar legit Redeunto.

REPELLO, pŭli, pulsum, [ἀπωθέω, ἀνακόπτω] ĕre. Retro pellere quod ingruit, rejicere, propellere sive propulsare. Plaut. Bacch. 4. 9. 43. Conflixi, atque hominem repuli. Cic. 6. Verr. 94. Qui primo quum obsistere ac defendere conarentur, male multati clavis ac fustibus repelluntur.

Armis repellere, Fugare, & avertere aliquem. Cic. pro Cæcin. 33.

Repellere a vel ab. Cic. Post redit. in Senat. 16. Tu meum generum propinquum tuum, tu affinem tuam, meam filiam superbissimis & crudelissimis verbis a genibus tuis repulisti. Idem pro Domo, 54. Homines audaces ab ejus templi aditu atque ascensu repulisti ?

Bellum repellere. Cic. de Provinc. Consul. 32. Bellum Gallicum P. C. C. Cæsare imperatore gestum est, antea tantummodo repulsum; semper illas nationes nostri imperatores refutandas potius bello, quam lacessendas putaverunt.

Causam repellere. Cic. 3. de Finib. 53. Nec qui defendunt eam, versuti sunt in disserendo : nec qui contra dicunt, causam difficilem repellunt

Contumelia repellatur, severitas adhibeatur. Cic. 1. Off. 137.

Dolorem a se. Cic. 1. de Finib. 30. Dolorem aspernari ut summum malum, & quantum possit a se repellere.

Facinus. Ovid. 15. Met. 777.

Famem arte humili reppulit. Ovid. 4. de Pont. 3. 40.

Fraus concessa est repellere fraudem. Ovid. 3. de Arte Am. 491.

Hyemem ver repellit. Ovid. 10. Met. 164.

Impetum ægre repellere. Cic. de Provinc. Consul. 6.

Ictus validos cute reppulit. Ovid. 3. Met. 64.

Jugum servitutis a corpore suo. Cic. Anteq. iret in exil. 1. Sit is vestris animis acceptissimus, qui a vestro corpore jugum acerbissimum repulit servitutis.

Legatum a se. Julian. in l. Si hæreditatem. D. Mandati.

Nefas reppulit ille. Ovid. 2. Fast. 140. al. Submovet.

Preces alicujus. Ovid. 14. Met. 377.

Sanguinem repellere, pro Depellere, vel extrahere. Plin. 18. 16.

Servitutem a civibus. Cic. ad Brut. 14. Tibi persuade non te Idib. Martiis, quibus servitutem a tuis civibus repulisti, plus profuisse patriæ, quam si mature veneris, profuturum.

Tellurem hasta. Ovid. 2. Met. 786.

Verba fastidita. Ovid. 4. de Pont. 1. 19.

Vim vi. Cic. pro Sext. 88. Non verebar nequis aut vim vi repulsam reprehenderet, aut, &c.

Vim repellere, & Inferre vim, contraria. Cic. pro Milon. 52.

Repellere ab impediendo & lædendo. Cic. de Petit. Consf. 42.

Repellere & excludere. Cic. 1. de Orat. 46. Multi erant præterea præclari in philosophia & nobiles, a quibus omnibus una pene repelli voce Oratorem a gubernaculis civitatum, excludi ab omni doctrina, rerumque majorum scientia, &c. videbam.

Quum te a Consulatu repuli. Cic. 1. in Catil 27.

REPULSUS, a, um. Partic. [ἀπωσθεὶς] ut,

Repulsus foribus, pro A foribus, apud Hor. 2. Serm. 7. 90.

A vera ratione repulsum. Lucret. lib. 6. 767.

Æra repulsa toties. Tibul. lib. 1. 3. 24.

Æra repulsa sonant. Tibul. lib. 1. 8. 22. h. e. Frequenter pulsata seu percussa.

Amor sæpe repulsus. Ovid. 1. Amor. 8. 76.

Hostis repulsus. Ovid. 6. Fast. 393.

Noxa repulsa effugiat meis stabulis. Ovid. 4. Fast. 748.

Tellus repulsa est. Ovid. 6. Met 512.

Telum repulsum ære. Virg. 2. Æn. 545.

REPULSUS, ūs. m. [ἀπώθησις] Ipse repellendi actus. Plin. lib. 34 cap. 8. Cervumque unà ita vestigiis suspendit, ut linum subter pedes trahatur alterno morsu digitis calceque retinentibus solum, ita vertebrato dente utrisque in partibus, ut a repulsu per vices resiliat. Idem lib. 11. cap. 37. Vipera prægnans veneno impresso, dentium repulsu virus fundit in morsus.

Repulsus scopulorum. Cic. 1. de Divin. 13.

Rauci repulsus umbonum. Claud. de Bell. Gild. 433.

Assiduus creberque repulsus. Lucret lib. 4. 105.

Repulsus, pro Repercussu. Plin lib 8 cap. 43. de asinis, Repulsus durioris materiæ claudicatem ilico affert.

Repulsior secunda collatione dixit Cato in ea quæ est contra Cornelium apud populum. Nec quis (inquit) incultior, religiosior, desertior, publicis negotiis repulsior. Repulsior comparative dixit a repulso. Festus.

REPULSA, æ. f. Rejectio ab honore vel magistratu. V. Valer. Max. lib. 7. cap. 5. Dicimus autem Accipere repulsam, & Ferre repulsam. Cic. 5. Att. 19. Quod scribis, libenter repulsam tulisse eum qui cum sororis tuæ filii patruo certaret, hoc magni amoris signum. Idem pro Planc. 51. C. Marius duabus Ædilitatis acceptis repulsis septies Consul est factus.

Gravior mihi morte repulsa est. Ovid. 20. Epist. 167.

Offensiones & repulsas quasi quandam ignominiam & infamiam timere. Cic. 1. Off. 71.

Rara repulsa. Ovid. 2. Amor 19. 6.

Sordida. Hor. 3. Carm. 2. 17.

Tristes. Claud. 6 Consf. Hon. 361.

Turpis. Hor. 1. Epist. 1. 43.

Afferre repulsam. V. AFFERO.

Assequi magistratum sine repulsa. Cic. in Pison. 2.

Ferre repulsam. Cic. 2. de Orat. 280. Nepos 4. 25. Cic. 5. Att. 19.

Ferre repulsam & præteriri. Cic. 11. Philipp. 19.

Pati repulsam. Ovid. 2. Met. 97.

Referre repulsam. Cic. 1. Off. 139. Hic summi & clarissimi viri filius in domum multiplicatam non solum repulsam retulit, sed ignominiam, &c.

Dolore repulsæ crescit amor. Ovid. 3. Met. 395.

REPULSIO, ōnis. f. Cæl. Aurel Chron. 2. 7. 112.

REPULSO, [ἀπωθίζω] āre. frequent. unde

REPULSANS, antis. Partic. [ἀπωθίζων] Lucret lib. 4. 583.

——ita colles collibus ipsis

Verba repulsantes iterabant dicta referre.

Pectus repulsans vera. Lucret. lib. 4. 912.

Vera repulsanti discedas pectore dicta.

REPENDO, di, sum, [ἀνταποδίδωμι, ἀμείβω, ἀμείβομαι, ἀντισηκόω, ἀντισταθμίζω] ĕre. Retribuere, compensare. Virg. 1. Æn. 243.

—— fatis contraria fata rependens. Plaut. Pseud. 1. 2. 86. Sine modo, rependam ego cuncta ob hæc hercle una opera. al. Reprehendam.

Rependere argento. Plin. lib. 12. cap. 25. de opobalsamo, Alexandro Magno res ibi gerente, toto die æstivo unam concham impleri jussum erat. Omni vero fœcunditate e majori horto congios senos, minore singulos, cum duplo rependebatur argento.

Damna ingenio formæ rependo meæ. Ovid. 15. Epist. 32.

Dona rependere alicui. Stat. 9. Theb 658.

Gratia rependatur facto, Reddatur, Referatur. Ovid. 2. Met. 694.

Pœnas sceleribus rependere pares. Senec. OEdip. 14.

Præmia digna. Stat. 9. Theb 50.

Pretium pro officiis. Ovid. 2. Amor. 8. 21.

Vices. Propert. lib. 4. 4. 58.

Vota alicui rependere pro re aliqua. Stat. 3. Sylv. 3. 155.

REPENSUS, a, um. [ἀντισταθμισθεὶς] Partic. ut, Repensum aurum pro capite alicujus, & Repensum auro caput, Idem. Cic. 2. de Orat. 259. Plin. lib. 33. cap. 3. Quum Septimuleius C. Gracchi familiaris, auro repensum caput ejus excisum ad Opimium tulerit.

REPENSŪRUS, a, um. aliud Partic. [ἀμείψων] ut, Magna repensurus. Sil. lib. 17. 578.

REPENSO, [ἀντισηκόομαι] āre. frequent. Columel. lib. 3. cap. 2. Id tamen incommodum repensat uvarum multitudine. Paterc. lib. 2. 12. 15. quem vide.

REPENSATIO, ōnis. f. Salvian. lib. 4. Ad repensationem vicissitudinis.

REPENSATRIX, īcis. f. ut, Repensatrix data. Mart. Capell. lib. 9.

RĔPENS, entis. Adj. [αἰφνίδιος, ἐξαιφνίδιος, ἐξαπιναῖος] Subitus & repentinus. Tacit. 6. Ann. 7. Quid repens, aut vetustate obscurum ? Adventus hostium repens, & Expectatus, contraria. Cic. 3 Tusc. 52. Quanquam hostium repens adventus magis aliquando conturbat, quam expectatus : & magis subita tempestas, quam ante provisa, terret navigantes vehementius.

Bellum repens. Liv. 10. 7. Siquod repens bellum oriatur.

Casus. Liv. 33. 2.

Causa. Tacit. 15. Ann 68.

Clades. Liv. 22. 8. pr.
Clamor. Sil. lib. 5. 220.
Clamor repens per mœnia tollitur. Claud. de Bell. Get. 460.
Cogitatio. Tacit. 2. Hist. 23. 1. Idem 4. 25. 2.
Consternatio. Curt. lib. 10.
Cura repens. Cic. 3. Tusc. 29.
Ne me imparatum cura laceraret repens. Ex Poeta.
Defectio Lucanorum. Liv. 8. 29.
Discordia. Virg. 12. Æn. 313.
Fama repens allata. Liv. 6. 42.
Ictus fulminis repens. Lucret. 5. 401.
Lacrymas repentes suderunt simulachra. Tibul. lib. 2. 5. 77. al. Tepentes.
Metus Senec. Troad. 6.
Perfidia Tacit. 4. Hist. 25.
Religio repens civitatem eo tempore invaserat. Liv. 29. 10.
Sonus. Seneca Medea, 12.
Terror. Liv. 21. 30.
Tumultus. Liv. 1. 14.
Vox. Valer. 2. Argon. 91.

REPENTE, Adv. [αἰφνιδίως, ἐξαίφνης, ἄφνω, αἰφνιδίως] Subito, statim. Cic. 9 Fam. 12. Gratulor Baiis nostris, siquidem ut scribis, salubres repente factæ sunt.
Sensim & Repente, contraria. Cic. 2. Off. 120. Magis decere censent sapientes sensim dissuere, quam repente præcidere.
Repente præter spem dixit. Cic. 4. Fam. 4.
Sed repente, e vestigio ex homine, tanquam aliquo Circæo poculo, factus est verres. Cic. 1 Verr. 57.
Repente tanquam somnio. Cic. in Sallust. 20.
Modo egens, repente dives. Cic. 2. Philipp. 65.
Ruere omnia visa repente. Virg. 8. Æn. 525.
Lapsa repente turris. Virg. 2. Æn. 465.
De repente. V. DE præp.

REPENTINUS, a, um. Adj. [αἰφνίδιος, ἐξαπίνιος, ἐξαπιναῖος] Res subita, & a nemine provisa, seu de qua nemo cogitaverat. Ter. And 5. 4. 34. Vix sum apud me, ita animus commotus est metu, spe, gaudio, mirando hoc tanto, tam repentino bono.
Expectatus & repentinus. Cic. 2. de Orat 225.
Aquas repentinas ejaculatus est. Ovid. 1. Fast. 270.
Consilium. Nepos 4. 4. 5.
Edictum exoritur peculiare repentinum. Cic. 5. Verr. 36.
Exitus repentinus & informis. Tacit. 6. Ann. 49.
Fragor. Claud. Cons. Prob. & Olyb. 211.
Homines. Cic. de Clar. Orat. 242. Ignoti homines & repentini, Quæstores celeriter facti sunt, oppidano quodam & incondito genere dicendi. Turnebus, Homo repentinus dicitur, homo novus, qui subito repenteque in hominum cognitionem, famam, commendationemque pervenit.
Mala. Cic. 3. Tusc. 40.
Mors. Cic. 2. de Divin. 14.
Motu repentino accidentia, & Quæ meditata inferuntur, contraria. Cic. 1. Off. 27. Leviora sunt ea quæ repentino aliquo motu accidunt, quam ea quæ meditata & præparata inferuntur.
Nuntius. Cic. 5. Verr. 27. Veniunt Syracusas parentes, propinquique miserorum adolescentium, hoc repentino calamitatis suæ commoti nuntio.
Tumultus. Ovid. 5. Met. 5.

REPENTINO, Adv. [αἰφνιδίως] Plaut. Pseud. 1. 1. 37. Repente exortus sum, repentino occidi. Cic. pro Quint. 14. Moritur in Gallia Quintius quum adesset Nævius, & repentino.

REPERCUTIO, cussi, cussum, [ἀντιτυπέω] ĕre. Percutientem ferire. Plin. Epist 95. An ut flumina, quæ in mari deferuntur, adversantibus ventis, obvioque æstu retorquentur: ita est aliquid, quod hujus fontis excursum per momenta repercutiat?
Repercutere aciem oculi dicit Senec. lib. 21. Epist. 1. pro Repercutiendo perstringere.
Repercutere alicujus dicta. Quintil. lib. 6. cap. 3. Aliena aut reprehendimus, aut refutamus, aut elevamus, aut repercutimus, aut eludimus. i. e. Refellimus.
Repercutere fascinationes, Discutere. Plin. lib. 28. cap. 4.

REPERCUSUS, a, um. Partic. [ἀντιτετυπωμένος] Plin. lib. 17. cap. 21. Quum vero concreti ademere transitum, repercussa erumpit.
Repercussus sol. Virg. 8. Æn. 23.
Sicut aquæ tremulum labris ubi lumen ahenis
Sole repercusso, aut radiantis imagine Lunæ,
Omnia pervolitat late loca. Ubi Servius, Repercusso, aut vacat RE, aut bene repercussum, quia primo aquam ferit, inde postea tendit ad tecta. Ovid. 2. Met. 110.
—— positæque ex ordine gemmæ
Clara repercusso reddebant lumina Phœbo.
Imaginis repercussæ umbra. Ovid. 3. Met. 434.
Repercussæ clamoribus valles. Liv. 21. 33.

REPERCUSSUS, ûs. m. [ἀντιτυπία] Ipse repercutiendi actus. Plin. Epist. 282. Nec in flumen, sed in ipsum mare emittere, repercussus maris servabit, & reprimet quicquid e lacu veniet.
Repercussus colorum. Plin. lib. 35. cap. 2. Sunt qui maxime in iis laudent extremitates, & quosdam colorum repercussus, quales in cælesti arcu spectantur. *La reverberation des couleurs.*
Repercussus solis, quæ vulgo *Reverberatio* dicitur. Plin. lib. 5. cap. 5.
Repercussus ventorum. Plin. lib. 5. cap. 9.
Repercussu vox intumescit. Tacit. Germ. 3. 2.

REPERCUSSIO, ônis. f. Sen. Nat. Quæst. 7. 19. Per repercussionem vicinorum siderum. conf. Ulp. Dig. 1. 2. l. 27. §. 2.

REPERCUSSIBILIS, e. ut, Repercussibilis usus. Cæl. Aurel. Tard. 1. 1. Repercussibilis sphæra. Idem ibid. 3. 6.

REPERIO, repĕri, vel poetice, reppĕri, repertum, [εὑρίσκω, ἀλφέω] îre. est Casu offendere non quæsitum aliquid. Plaut. Aul. 5. 1. 10. Reperi. L. quid reperisti? S. non quod pueri clamitant in faba se reperisse. Ovid. 1. Met 654.
—— tu non inventa reperta es. i. e. Tu quæ non invenibilis olim eras.
Reperire, non est aliquando fortunæ. Ter. Phorm. 1. 4. 15. Sed ubi Antiphonem reperiam? aut qua quærere insistam via?
Reperiri dicitur aliquis, aut aliqua, Quum palam & comperta nobis est. Cic. pro Quint. 56. Tamen in ista populatione & proscriptione bonorum, improbissimus reperiebare.
Repertus es ingratus Plaut. Pers. 5. 3. 59. i. e. Palam visus & compertus es esse ingratus.
Aditum sibi reperire. V. Aditus, in ADEO.
Auxilium alicui rei. Cæs. 3. Bell. Gall. cap. 15.
Causam reperire, Invenire rationem quapropter aliquid fieri aut minus fieri debeat. Ter. Phorm. 2. 1. 4. Quid mihi dicent? aut quam causam reperient? Idem Eun. 2. 3. 6. Ubi veni, causam ut ibi manerem, repperit.
Causas reperio cur senectus misera esse videatur. Cic. de Senect. 15. Quum complector animo, quatuor causas reperio cur senectus misera videatur.
Consilium reperire. Ter. Phorm. 1. 4. 1. Nullus es Geta, nisi aliquod jam tibi consilium celere reperеris. conf. Idem Heaut. 3. 2. 22.
Exitum. Cic 1. de Nat. Deor. 108. Nec vos exitum reperitis, resque tota vacillat & claudicat.
Gloriam armis. Ter. Heaut. 1. 1. 60.
Malefacta vestra repperi radicitus. Plaut. Most. 5. 1. 62.
Medicinam alicui rei. Cic. 1. Verr. 70. Profecto nulla unquam medicina his tot incommodis reperietur.
Negotium repperi in hac re. Plaut. Rud. 2. 5. 26.
Novi aliquid. Cic. 4. Acad. 16. Posteaquam Archesilas Zenoni, ut putatur obtrectans, nihil novi reperienti, sed emendanti superiores immutationes verborum, &c.
Occasionem. Plaut. Pseud. 4. 4. 9.
Periculum suum. Ovid. 8. Met. 333.
Rationes bellandi. Cæs. 3. Bell. Civil. cap. 50. In novo genere belli novæ ab utrisque bellandi rationes reperiebantur.
Viam. Cic. 2. Att. 1. Quod si in eam me partem incitarem, profecto jam aliquam reperirem resistendi viam. Idem 5. Verr. 110. Mihimet ineunda ratio & via reperienda est, qua, &c. Virg. 5. Æn. 807.
Reperire parentes. Ter. And. 4. 6. 11.
Hoc non secus reperies. Plaut. Capt 3. 4. 97.
Non reperiebam quemadmodum posset jungi sententia duorum tam diversa censentium. Cic. de Clar. Orat. 8. Quibus armis quemadmodum uterentur, non reperiebant.
Quid ad hæc repereris? solvamus inquis. Cic. 7. Att. 3.
Reperire quamobrem. Ter. Adel. 4. 3. 1.
Reperio eum venisse Tarentum. Cic. de Senect. 10. Quem Tarentum venisse L. Æmylio, App Claudio Consulibus reperio.
Non reperitur ullo vestigio. Cic. pro Cluent. 30. Cluentii nummus nullus judici datus ullo vestigio reperitur.
Reperitur de quodam. Plin. lib. 10. cap. 54. Scitum de quodam potore reperitur, Syracusis tandiu potare solitum, donec cooperta terra fœtum ederent ova.
Reperiam multos, vel potius innumerabiles, non tam, &c. Cic. 2. de Finib. 29.
Reperibitur, in futuro dixit Plaut. Epid. 1. 2. 48. Quid illa fiet fidicina igitur? aliqua res reperibitur.
Reperibo, in futuro antiqui dixerunt. Cæcil. Obolostate, Nunc enimvero est, quum meæ morti remedium reperibit nemo. Auctor Nonius, 10. 29.
Reperio, ex Re & Pario componitur: ut, Repertum sit quasi Repartum, & in lucem proditum.
Reperirier, pro Reperiri. Lucret. lib. 4. 482.
Nam majore fide debet reperirier illud, &c.

REPERITO, âre. frequent. Varr. R. R. 1. 1. Indicabo a quibus scriptoribus reperites. al. Reperias.

REPERIENS, entis. Partic. Cic. 4. Acad. 16. Zeno nihil novi reperiens, sed emendans superiores.

REPERTUS, a, um. Partic. ut, Carmina labore reperta. Lucret. lib. 3. 420.
Civis repertus frater ejus. Sulpit. Apoll. in Ter. Eun. arg. 11.
Divina antiqua reperta. Lucret. lib. 5. 13.
Divitiis repertis incumbere. Virg. 6. Æn. 610.
Obscura reperta Graiorum. Lucret. lib. 1. 137.
Superl. Apul. Apol. Per me licet fuerit repertissimum.

REPERTUM, i. n. [εὕρημα] Lucret. lib. 1. 732.
Carmina quinetiam divini pectoris ejus
Vociferantur, & exponunt præclara reperta. i. e. Inventa, quæ ipse Empedocles (de quo hic fit mentio) primus adinvenit. Idem 5. pr. Divina reperta.

REPERTITIUS, a, um. Adj. Quod repertum est. Sallust. in Cic. 1. Repertitius, accitus, & paulo ante insitus huic urbi civis. Repertitius autem appellatur civis, Turnebo auctore, Qui non est origine civis, sed jure, ut in civitate receptus, quasi repertus civis & quæsitus. Alii tamen Reptitius legunt eleganter: quidam Irreptitius. non deest etiam qui Repetitius, quasi is sit, qui quum se civem Romanum ferat, ab aliis repetatur. Sed Repertitius, quod in veteribus libris perscribitur, ut ingenuum & verum libentius retinuerim.

REPERTOR, ôris. m. Qui reperit. Ovid. 3. Fast. 762. Plin. 2. 12.
Doctrinarum repertores. Lucret. lib. 3. 1050.
Hominum rerumque repertor. Virg. 10. Æn. 829.
Legum. Quintil. lib. 2. cap. 16.
Opis medicæ repertor Phœbus. Ovid. de Rem. Amor. 76.
Pœnæ mirandus repertor. Ovid. 3. Trist 11. 51.
Tormentorum. Claud. 1. in Eutrop. 163.
Vitis repertor, Bacchus. Ovid. 2. Fast. 329.

REPERTORIUM, i. n. quid sit, declarat Ulpianus De administratione & periculo tutorum, l. Tutor, his verbis, Tutor qui repertorium

torium non fecit, quod vulgo *inventarium* appellatur, dolo fecisse videtur, nisi forte aliqua necessaria & justissima causa allegari possit cur id factum non sit.

REPERTRIX, icis. f. Apul. Apol. Paupertas omnium artium repertrix.

REPERTUS, ûs m. Apul. Met. 11. Ceres repertu lætata filiæ. Idem Florid. Ars ista repertu novo oriebatur.

REPĔTO, ivi vel ii, itum, [ἀπαιτέω, μεταιτέω, ἐπαναλαμβάνω] ĕre. proprie Restituendum petere. Auctor ad Heren. lib. 2. 19. Id quod argentario obtuleris expensum, a socio ejus recte repetere possis. Ter. Eun. 4. 6. 11. Hanc tibi dono do, neque repeto pro illa abs te quicquam pretii. Cic. 7. Verr. 127. Repetere res suas.

Dare & repetere. Cic. 1. Tusc. 116. At ea quidem dedit usuram vitæ, tanquam pecuniæ nulla præstituta die. Quid est igitur quod querare, si repetit quum vult?

Beneficium repetere. Senec. de Benef. lib. 3. cap. 15.

Bona sua repetere ac persequi lite atque judicio. Cic. 5. Verr. 32.

Fructum repetere; dictum de rebus ad animum pertinentibus. Cic. pro Arch. 1. Earum rerum omnium vel in primis hic A. Licinius fructum a me repetere prope suo jure debet. Hoc dixit Cicero post commemoratum ingenium suum, & dicendi exercitationem, & optimas artes. Est autem metaphora a villico, a quo dominus villæ rationem fructuum solet exigere.

Fructum & officii præmium repetere. Cic. Anteq. iret in exil. 4.

Gratiam pro beneficio repetere. Liv. 1. 47.

In servitutem urbes. Liv. 34. 58.

Jus. Cic. 1. Verr. 18. Ecquid auctoritatis apud vos in suo jure repetundo socii Populi Romani supplices vestri habere debeant.

Pœnas ab aliquo. Cic. 7. Verr. 16. Verebatur ne Populus Romanus ab isto eas pœnas vi repetisse videretur, quas veritus esset, ne istis legibus & vestro judicio non esset persoluturus.

Repetere, Revocare. Plaut. Truc. 4. 3. 72. Bene agis mecum, filium istinc tute melius est repetere. Ter. And. 1. 5. 14. Hem, repudiatus repetor.

Repetere, Sæpius petere. Cic. pro Planc. 101. Quid me aspectas? quid mea promissa repetis? quid meam fidem imploras?

Repetere, Iterare. Columel. lib. 4. cap. 28. Postea licet eandem pampinationem repetere.

Audita repetens. Ovid. 20. Epist. 193.

Omina repetere, i. e. Auspicia. Virg. 2. Æn. 178.

> Extemplo tentanda fuga canit æquora Calchas:
> Nec posse Argolicis excindi Pergama telis
> Omina ni repetant Argis.

Sumptum ex disciplina Roman. apud quos duces e provincia & exercitu auspiciorum repetendorum causa Romam sæpe advolabant. Liv. 8. 30. Nanque Papyrius Dictator a pullario monitus, quum ad auspicium repetendum Romam proficisceretur, magistro Equitum denuntiavit, ut sese loco teneret. Ex Turnebo.

Sermonem de re aliqua. Plin. lib. 33. cap. 1.

Somnum. Cic. 13. Att. 37. Deinde somno repetito simul cum sole experrectus sum.

Verba. Ovid. 20. Epist. 9.

Repetere per judicem. Ulpian. l. 5. §. Si liber. D. de condict. caus. dat.

Repetere reum. Paulus in l. Reum. D. de accusat. Quod si libelli inscriptione legitime ordinati non fuerint: rei nomen aboletur: & ex integro repetendi reum potestas fiet. i. e. Rursus accusandi.

Vox gladiatorum qui icti novo ictu feriuntur. V. Lips. Saturn. 2. 20. Huc pertinet tessera percussorum Caligulæ apud Suet. cap. 58. Repete. Sic Liv. 4. 19. pr. Repetitum cuspide ad terram affixit.

Repetere, [ἐπανήκειν] Reverti: ut, Castra repetere. Liv. 31. 21.

Domum. Ovid. 3. Met. 204.

Præsepia tauri repetunt. Virg. 7. Ecl. 39.

Urbem. Virg. 2. Æn. 749.

Iter. Ovid. 3. de Arte Am. 747.

Repetere in Africam. Liv. 25. 27.

Ministeria repetere solita, Redire ad consuetum opus. Plin. Epist. 200.

Opus propositum. Ovid. 3. Met. 151.

Relicta repetere, Redire ad intermissa negotia. Hor. 1. Epist. 7. 97.

Studia. Cic. de Fato 4. Idem in Verr. Comitiis factis eadem illa vetera consilia pecunia majore repetuntur. i. e. Renovantur. Bud.

Repetere, Petere. Tibul. lib. 1. 3. 39.

> Nec vagus ignotis repetens compendia terris, &c.

Repetere, est Retrorsum petere: ut quum Alte repetitam orationem dicimus. Cic. 3. de Orat. 89. Quorsum igitur hæc spectat, inquit, tam longa, & tam alte repetita oratio? Alte repetita, pro A principiis rerum exorsa dixit: quod ipsum interdum vitiosum est. Ibid. 23. Repetam, & non ab incunabulis nostræ veteris puerilisque doctrinæ quendam ordinem præceptorum. Budæus.

Repetita longius interrogatio, apud Quintil. lib. 5. cap. 7. Vulgo dicimus, *Longissime rem quærere*, vel *longissime vestigare*. Hæc Budæus.

Altius repetere. Cic. pro Cluent. 66. Repetam paulo altius Judices, & omnia quæ in diuturna obscuritate latuerunt, sic aperiam, ut ea cernere oculis videamini.

Altius omnis rei repetenda oratio est. Quintil. lib. 6. cap 2.

Alte & a capite repetere. Cic. 1. de Legib. 18. Alte vero, & ut oportet, a capite frater repetis quod quærimus.

Ab initiis Urbis. Caius in l. 1. D. de orig. juris.

Ab origine prima repetens expediam omnem famam. Virg. 4 Georg. 286.

Ab ultimis, vel Ab ultima antiquitate repetere. Cic. 1. de Divin. 2. Principio Assyrii, ut ab ultimis auctoritatem repetam.

Ab ultimo aliquid repetere, i. e. Ab initio, Auctor ad Heren. lib. 1. 14.

Ex literarum monumentis res repetere. Cic. 1. de Invent. 1. Quum autem res ab nostra memoria propter vetustatem remotas, ex literarum monumentis repetere instituo, &c.

Longe repetere principia. Cic. 1. de Legib. 20. Dii immortales, quam tu longe juris principia repetis!

Altius ordiri, & memoriam repetere. Cic. 6. Verr. 105. De quo si paulo altius ordiar, ac repetere memoriam religionis videbor, ignoscite.

Memoriam alicujus temporis. Cic. pro Deiot. 20.

Originem repetere. Caius in l. 1. D. de orig. juris.

Rem repetere supra annos duos. Liv. 1. in præfat.

Repetita consuetudo & institutum dicitur, hoc est Longo intervallo relata, id est, ut clarius dicam, A longissimis retrorsum temporibus petita. Cic. 1. Verr. 67. Neque enim magis animos hominum nocentium res unquam ulla commovit, quam hæc majorum consuetudo longo intervallo repetita atque relata. Hæc Budæus.

Repetita die, Locutio a Jurisconsultis usurpata pro eo quod *antidatam* appellant. Ulpianus De fide instrumentorum, Repetita quidem die cautionem interponi non debuisse. i. e. Die retrorsus ementita. Ubi dies pro tempore intelligi debet, quum fœminino genere sit positum, ut in illa locutione, Annua, bima, trima die. Idem De damno infecto, Videamus si cautio ei offeratur postquam missus est in possessionem, an prius decedere debeat, quam si ei caveatur, etiam de eo damno quod ei contigerit posteaquam missus est in possessionem: quod quidem magis probatur: repetita igitur die cavendum erit. i. e. Referenda retrorsus cautio & in præteritum. Huic opponitur, Prolata die, in titulo De edendo. Ex Budæo.

Repetere, pro Referire. Unde Repetere mulam calcibus, & canem morsu. Senec. lib. 3. de Ira, cap. 27. i. e. Vicissim impetere mulam, & canem remordere. *Refrapper des pieds, & remordre.* Idem ibid. lib. 2. cap. 34.

Repetere, [ἀναμιμνήσκεσθαι] pro Recordari. Suet de Clar Gram. cap. 17. Me quidem adolescentulo, repeto quendam Principem nomine alternis diebus declamare, alternis disputare. Subauditur Memoria. Plin. 5. Epist. 5. Repeto me correptum ab eo cur ambularem.

Repetere memoriâ. Cic 1. de Orat. 1. Cogitanti mihi sæpenumero, & memoriâ vetera repetenti, perbeati fuisse Quinte frater, illi videri solent, qui, &c.

Inde usque repetens. Cic. pro Arch. 1. Nam quoad longissime potest mens mea respicere spatium præteriti temporis, & pueritiæ memoriam recordari ultimam, inde usque repetens hunc video, &c.

Repetere usque a. Cic. 1. de Orat. 91. Quum repeteret usque a Corace nescio quo, &c.

Repetere, pro eo quod Galli *Regretter* dicunt. Sic enim quidam exponunt. Cic. 4. Acad. 13. Repetunt jam P. Valerium, qui exactis regibus primo anno Consul fuit: commemorant reliquos, qui leges populares, &c. Repetunt & Commemorant videtur eodem sensu dixisse.

REPETENDUS, a, um. [ἐπαιτητέος] Partic ut, Terra nunquam repetenda. Ovid. 13. Met. 947.

Vulnera repetenda. Sil. lib. 6. 320.

REPETITUS, a, um. [ἐπαναληφθεὶς] aliud Partic. V. supra.

Per arma repetitus. Ovid. 16. Epist. 341.

Clades repetita. Claud. de Bell Get. 284.

Divinatio est ab omni æternitate repetita. Cic. 1. de Divin. 25.

Emptio repetita dicitur Retrorsum petita: ut si re vendita & pretio soluto conveniat inter contrahentes, ut discedatur ab ea venditione, & consistat secunda, & quasi alia non præcesserit. Certe ex quo res non est integra (quia pretium solutum est) non potest consistere illa posterior venditio, sed prior censetur repetita: & sic disceditur a secunda, & recurritur ad priorem. Pompon. in l. 2. De resc. vend.

Exordia repetita. Sil. lib. 7. 435.

Loci ex intima quæstionum naturalium subtilitate repetiti. Quintil. lib. 1. cap 4.

Memoria repetita. Cic. in Parad. 4. Esset juris & æquitatis (quæ vincula sunt civitatis) repetita memoria.

Possessio repetita per interdictum. Cic. pro Cecin 9.

Somno repetito. Cic. 13. Att. 37. Deinde quum somno repetito, simul cum sole experrectus essem, datur mihi epistola a sororis tuæ filio.

Semicremoque novat repetitum stipite vulnus. Ovid. 12. Met. 287.

REPETITOR, ōris. m. [ἀπαιτητής] ut, Ademptæ nuptæ repetitor. Ovid. 8. Epist. 19.

REPETENTIA, æ. f. [ἀνάμνησις] Recordatio, & memoria. Lucret. lib. 3. 864.

> Interrupta semel quum sit repetentia nostra.

Sic legit Lambinus. Quidam vero Repentia: sed prior magis placet.

REPETITIO, ōnis. f. (ἀπαίτησις, ἐπανάληψις) Cic. 3. de Orat. 204. Et ejusdem verbi crebra tum a primo repetitio, tum in extremum conversio.

REPETUNDARUM, Repetundis: hos duos tantum casus habet Repetundarum, vel de repetundis pecuniis a provincialibus accusatur is, qui præses provinciæ alienas pecunias aut vi, aut dolo expilavit. Unde Marcell. lib. 48. Digestorum, Lex Julia repetundarum pertinet ad eas pecunias quas quis in magistratu, potestate, curatione, legatione, vel alio officio, munere, ministeriove acceperit. Sed postea latius patuit, ut hoc nomine, omnia quibus divitiæ constant, contineantur, ut vasa preciosa, vestes, frumentum, navigia, ut etiam si quis populus alteri populo injuriam fecerit, aut captivorum, aut incendii, aut prædæ, qui injuriam repeteret, diceretur agere repetundarum rerum. Ergo quum repetuntur quæ sunt ablata, tunc repetundarum rerum agitur, vel de repetundis. Hæc fere omnia ex Marcello, Ad legem Juliam repetundarum. Plin. Epist. 35. Marium repetundarum pœnæ, quam jam passus esset, censuit relinquendum. Cic. 2. Off. 75. Nondum centum & decem anni sunt, quum de pecuniis repetundis a L. Pisone lata est lex. Valla, Repetundarum, & de pecuniis repetundis, non habet alios casus: & dubitari potest participiumne sit, sive nomen, an gerundium. Verres accusatus est repetundarum, vel de pecuniis repetundis. Quum dico

 R E P

dico Repetundarum, subintelligo Pecuniarum: quo nomine, pecuniæ & omnia quibus divitiæ constant, contineri dicimus. Et paulo post, Hoc autem sive participium, sive nomen, sive gerundium a tertia conjugatione natum, mutavit E in U, vel ob hoc saltem ut differret ab illo quod dicitur ad res repetendas, ut sunt missi legati ad res repetendas: quo significatur aut principi aut populo erepta esse vel pecorum, vel hominum, vel locorum, aut terrarum, agrorumque corpora.

Repetundæ, crimen capitale necne fuerit, dubitatur a doctis. verum omnem dubitationem tollit una distinctio. prioribus enim temporibus capitale non fuit: postea, cum avaritia magistratuum haud paulo latius manare jam in provinciis cœpisset, visum est, ut acrioribus remediis obviam iretur. itaque, lege lata, capitale crimen factum est. utrunque probatur exemplis. L. Lentulum, de repetundis damnatum, postea cum L. Martio Censorino censorem esse factum, tradit Valerius lib. 6. quo patet, damnatione, jus Romæ manendi ademptum illi non esse, siquidem censuram sit assecutus, quam gessit anno ab urbe condita DCVI. idem illa confirmant, quæ scripta sunt lib. 1. 20. Rhetoricorum ad Herennium; Lex vetat eum, qui de repetundis damnatus sit, in concione orationem habere. Augur quidam damnatus de repetundis, in demortui locum qui petat, nominavit. veteris enim legis, non ejus, quæ postremis Reip. temporibus lata esset, exemplum videtur attulisse: cum libro 2. de Offic. 75. ita loquatur Cicero: Proximæ quæque leges de repetundis duriores. Hæc, mansisse Romæ primis illis temporibus, qui jam de repetundis damnati essent, facile demonstrant. Rursus, capitale crimen fuisse, eoque damnatos exulasse, interdictis aqua & igni, A. Gabinii, & C. Verris exemplo cognoscitur. Quod si quis objecerit, non eos lege exulasse, sed quia, cum solvendo non essent, aut omnino cum nollent solvere, voluntarium in exilium profecti sint: adjungemus de C. Catone: quem & esse damnatum de repetundis Cic. 6. Verr. 22. Velleiusque tradunt, & exulasse Tarracone, ex oratione pro Balbo perspicuum sit, cum tamen æstimata ei lis esset tantummodo H-S XVIII millibus, ut exulasse videatur: non quod fortasse posset aliquis de Gabinio & Verre suspicari, ne solveret quod æstimatum erat, quod minimum sane pecuniæ fuit, sed quia legi, quæ repetundarum damnatis aqua & igni interdiceret, parere cogeretur. Est etiam apud Velleium P. Rutilii exemplum, repetundarum lege damnati. quem exulasse & Cicero in oratione pro Balbo, & epitome Liviana lib. 70. declarat. Verum, ut hæc sint dubia, quæ tamen satis aperta mihi quidem videntur, Pediani testimonio nihil certius, nihil illustrius. is, ubi exponit illud Cic. 3. Verr. 8. Avaritiæ supplicio communi; subjungit, Æstimatione litis, & exilio. satis manifeste exilium cum pecuniaria pœna in repetundarum crimine conjungens. Actionem fuisse in hoc crimine adversus heredes, nisi si rei in reatu, ut Jurisconsulti loquebantur, periissent. cum ex ipsis cognoscitur Jurisconsultis, tum Valerius indicat his verbis: C. Licinius Macer, vir prætorius, Calvi pater, repetundarum reus, dum sententiæ dicerentur, in Mænianum conscendit: deinde M. Ciceronem, qui id judicium cogebat, prætextam ponentem quum vidisset, misit ad eum, qui diceret, se non damnatum, sed reum periisse, nec sua bona hastæ posse subjici: ac protinus sudario, quod forte in manu habebat, ore & faucibus coarctatis, incluso spiritu pœnam morte præcurrit. qua cognita re, Cicero de eo nihil pronuntiavit. Igitur illustris ingenii orator ab inopia rei familiaris, inusitato paterni fati genere, vindicatus est. Pœna vero damnatis de repetundis, quod ex Pediano satis liquet, dupli fuit. Lex per annos DC hoc de crimine lata Romæ nulla est: consulibusque Censorino & Manilio, L. Piso Frugi tribunus pl. primum de repetundis rogationem tulit, ut Cic. 2. Off. 75. & in Bruto, 106. docet eodemque anno, aut certe proximo, alia lex a Cæcilio tribuno pl. lata est: qua damnatum L. Lentulum, eum, de quo proxime meminimus, qui postea censor fuit, prodidit Valerius lib. 6. Aliæ deinde leges de repetundis, Servilia, Acilia, Cornelia, Julia: quibus singulis aliquandiu judicia sunt administrata. nam posterior quæque proximam superiorem abrogavit, sic tamen, ut quædam retineret, atque adeo interdum multa. non enim dubito, quin quod in rebus crimen repetundarum Servilius constituit, iisdem in rebus, aut omnibus, aut plerisque idem crimen Acilius, quum suam legem ferret, esse voluerit: pœnam vero semper fere auxit posterior lex, & judicii rationem aliqua re multæ mutarunt. Itaque C. Servilius Glaucia, (redeo enim ad quatuor leges, quas proxime nominavi) is qui cum Saturnino tribuno pl. prætor est occisus, quum de repetundis rogationem ferret, novum de comperendinatione caput primus tulit, intraque spatium hoc judicii tempus conclusit, ut accusatori dies viginti ad agendum, totidem defensori ad defendendum darentur. Ante hanc legem ampliari quidem licebat, comperendinari vero in judicio repetundarum non licebat. quorum alterum lege Servilia confirmatum: alterum, nulla in veteri lege scriptum, sed novum inductum, Acilia sustulit. qua de re Pedianus sic ante legem Glauciæ de comperendinatione, aut statim sententia dicebatur, si absolvendus esset reus: aut amplius pronunciabatur, si videretur esse damnandus, quum dixissent judices, Non liquet, hoc est, obscura caussa est. itaque ea pars, interposita dilatione, dicebat, in cujus peroratione videbatur obscuritas. comperendinatio vero utriusque partis recitatio est. Aciliam legem, quam tulit M. Acilius Glabrio, pater ejus, qui Verris in caussa prætor fuit, severissimam fuisse Cic. 3. Verr. 26. & Pedianus tradunt. nec enim ea lege comperendinari, aut ampliari reum licebat. itaque multi, nulla omnino, neque comperendinationis, neque ampliationis, dilatione interposita, semel accusati, semel dicta caussa, semel auditis testibus, ea lege damnati sunt. Quod autem eo in loco Cicero dixit, Ego tibi illam Aciliam legem restituo, non dixit, restituo, quasi de lege ante Serviliam lata, sed habuit rationem præsentis temporis, cum ex lege Cornelia, non jam ex Acilia, de repetundis quærebatur. Acilia enim tollebat omnino & comperendinationem, & ampliationem: quæ utraque, comperendinatio quidem certe, lege Cornelia permittebatur. Id Cicero significavit satis aperte quum dixit: Adimo enim comperendinatum: quod habet lex in se molestissimum, bis ut caussa dicatur & in eo. Glaucia primus tulit, ut comperendinaretur reus. nam si primus Glaucia, ergo aliquis post eum idem de comperendinatione tulit. Eum autem Acilium constat non fuisse, id quod ostendimus. Fuit igitur L. Sylla, cujus ea lege eo tempore judicia de repetundis administrabantur. idemque declarat Pedianus, quum ait, Ideo testibus usum esse Ciceronem, ut si posset, comperendinationem tolleret. frustra enim Cicero conatus esset tollere, ac ne conatus quidem esset, si necessaria fuisset. Quum autem subjunxit, Ita mittam in consilium, ut etiam si lex ampliandi faciat potestatem, tamen isti turpe sibi existiment, non primo judicare: hoc dicit: Ita testes interrogabo, ita scelera Verris patefaciam, ut etiam si lex Acilia, quam, quod ad me attinet, tibi restituo, (adimo enim comperendinatum) permittat id, quod minime permittit, dilationem videlicet, judices tamen haudquaquam ampliantes, (comperendinationem non nominat, quia comperendinatio, non judicum, sed accusatoris, & defensoris erat, cum, eorum alterutro petente, fieret, ampliatio vero judicum) magnitudine criminum, & vi probationum inspecta, sibi turpe arbitrentur non primo judicare. Et quod Aciliam Cicero mitissimam vocat, quam Asconius severissimam; uterque recte: severissimam, si cum veteribus: mitissimam, si cum Cornelia conferatur. Hæc pluribus verbis, quia locus Ciceronis in Verrem satis habet obscuritatis: & in eo interpretes omnes implicati, tanquam in salebra hæserunt. Cornelia, L. Syllæ dictatoris fuit, ut posterior quæque lex durior, quam Acilia: etsi comperendinationem concedebat, quam Acilia tollebat. sicuti lex Glauciæ durior, quam vetus: cum tamen Glauciæ lege comperendinari posset reus, veteri lege non posset. id Cicero significat his verbis: Utram putas legem molliorem? opinor, illam veterem: eodemque modo severior, quæ consecuta est, Julia, quam Cornelia. quod idem Cicero scripsit in oratione pro Posthumo, 9. Sunt autem lege Cornelia judicia de repetundis omnia usque ad C. Cæsaris qui postea dictator fuit, primum consulatum administrata. Consul enim Cæsar novam de repetundis legem rogavit: cujus quidem capita, quæ ex veterum scriptis liceat colligere, hæc maxime fuerunt: ut repeterentur pecuniæ, quas quis in magistratu, potestate, curatione, legatione, vel quo alio officio, munere ministeriove publico cepisset, vel aliquis ex cohorte ipsius: ut urbani magistratus ab omni sorde se abstinerent, neve plus domi munerisve in anno acciperent, quam quod esset aureorum centum: neve quis ob judicem arbitrumve dandum, mutandum, jubendumve, ut judicaret; neve ob hominem in vincula publica conjiciendum, vinciendum, vincirive jubendum, vel ex vinculis dimittendum, neve quis ob hominem condemnandum, absolvendumve, neve ob litem æstimandam, judiciumve capitis pecuniæve faciendum, vel non faciendum, aliquid acciperet. quæ verba non minus pertinebant ad provinciales, quam ad urbanos magistratus. item, ne quis omnino ob negotium faciendum, vel non faciendum, per calumniam pecuniam acciperet. Cautum præterea, ne provinciæ præsidum avaritia premerentur, aut exhaurirentur: ne illi, qui provincias regebant, quive circa eos erant, negotiarentur, nec mutuam pecuniam darent, fœnusve exercerent: neque hoc tantum, sed ne uxorem quidem ducere quisquam posset ex ea provincia oriundam, vel domicilium ibi habentem; neve filio uxorem ducenti consentiret: ne iis in liberos populos jus de pecuniis creditis dicere liceret: item, ne quis de provincia exiret, aut exercitum inde sua auctoritate educeret, bellum sua sponte gereret, in regnum alienum injussu senatus ac populi accederet, ut libertas sociis, ac præmia, ob merita in Rempubl. data, integra, essent: ne cuiquam aurum coronarium aut imperare, aut accipere liceret, nisi cui decretus esset a senatu triumphus: ne dona quæstores acciperent, aut xenia: ut rectores provinciarum, rationes, prius quam decederent, apud duas in provincia civitates deponerent: ne quis pro consule, aut pro prætore legatum suum ante se de provincia dimitteret: quod ab Ulpiano in lege meminisse, traditum est. Spectavit hæc lex non modo ad eos, qui cum aliqua potestate erant, verum etiam ad eos, qui curabant aliquod opus publice faciendum, frumentum comparandum, vel viam reficiendam: item ad legatos, qui provinciarum rectoribus a senatu dabantur, præfectosque, & tribunos, quæstores etiam, totamque cohortem prætoriam, siquid accepisse a provincialibus convicti essent. Eadem lege illud etiam sancitum erat, quid rectoribus provinciarum, dum in provinciam irent, a sociis pop. Rom. liceret accipere. qua de lege Cicero, dum in provinciam proficiscitur, ita scribit ad Att. lib. 5. 14. Adhuc sumptus nec in me, aut publice aut privatim, nec in quenquam comitum, nihil accipitur in lege Julia, nihil ab hospite. postea vero quam in provinciam pervenit, eodem libro epist. 21. sic: Scito non modo nos fœnum, aut quod lege Julia, dari solet, sed ne ligna quidem, nec præter quatuor lectos, & tectum, quenquam accipere quidquam. Ad hanc legem postea Cæsar, rerum potitus, fortasse caput hoc addidit, ut repetundarum convicti etiam ordine senatorio moverentur. Id quidem ab eo factum, Sueton narrat quod vel aucta, ut dixi, sua vetere lege potuit, vel nova lege lata, vel etiam, lege nulla, pro ea, quam omnium rerum unus habebat, potestate. Scriptum etiam apud Martianum Jurisconsultum invenio, lege Julia repetundarum cautum esse, ne judicare, neve testimonium dicere liceret ei, qui ob turpitudinem senatu motus, nec restitutus esset. Ex P. Manutii libro de Legibus Romanis.

Repetundarum judicium inde dictum est, quod eo judicio socii pecunias sibi contra leges ereptas repetebant, quas ex condemnatorum litibus æstimatis, domum reportarent. Cic. 7. Verr. 10.

Crimina repetundarum. Tacit. 4. Ann. 19.

Ferre legem de pecuniis repetundis. Cic. 6. Verr 46.

Insimulari repetundarum. Quintil. lib. 4 cap. 2.

Postulare aliquem repetundis. Tacit. 3. Ann. 66.

Repetere ab aliquo rationem de pecuniis repetundis. Cic. pro Cluent. 104.

Teneri lege pecuniarum repetundarum. Cic. pro Cluent. 148.

Repetitius, V. Repetitus, in **repo**.

Repignĕro, (ἀντενεχυράζω) āre. Pignus recipere soluto pretio. Ulpian. tit. Commodati, l. Si ut certo. § Nunc videndum, in quibus speciebus commodati actio locum habeat: & est apud veteres de hujusmodi

hujusmodi speciebus dubitatum. Rem tibi dedi, ut creditori tuo pignori dares: dedisti, non repigneras, ut mihi reddas. Paulo post, Si a me culpa absit repignerandi, creditor autem nolit reddere pignus, &c. Alii legunt Repignoras, & Repignorandi. Est autem Repignorare, Pignus luere.

Repigro, áre. Retardare: Apul. 8. Met. p. 208. Ipso lumine dirarum bestiarum repigratur impetus.

Repigrātus, a, um. Apul. 1. Met. p. 106. Obsepto utero & repigrato fœtu.

Replaudo, ĕre. Hinc

Replaudens, entis. Apul. 1. Met. p. 105. Dextra frontem replaudens. Et 6. Met. p. 185. Quadrupedi cursu solum replaudens.

Repleo, ēvi, ētum, [ἀναπληρόω] ēre. Implere. Plaut. Pœn. 3. 3. 88. Ibi te replebo usque unguentorum e Zeugmatis.
Corpora replere tosta carne. Ovid. 12. Met. 156.
Delubra mors replerat corporibus exanimis. Lucret. lib. 6. 1270.
Dolia replere. Propert. lib. 2. 1. 67.
Domos exhaustas. Cic. de Provinc. Consf. 4.
Fossa repletur humo. Ovid. 4. Fast. 823.
Fœmina lacte repletur quæ peperit. Lucret. lib. 5. 811.
Lagenam replere vino. Martial. lib. 7. 19.
Misto lagenam replet ad pedes vino.
Littora voce replet. Ovid. 1. Met. 338.
Locum rumore. Ovid. 4. de Pont. 4. 19.
Nemora ac montes sylvasque gemitu replebat. Lucret. lib. 5. 990.
Populos fama replebat multiplici sermone. Virg. 4. Æn. 189.
Tectum omne gemitu replebat. Virg. 2. Æn. 679.
Repletur ex lege, quod sententiæ judicis deest. Ulpian. in l. 4. §. Si quis condemnatus. D. de re judicata.
Repleri. Lucret. lib. 2. 535.
Multa licet genere esse in eo numerumque repleti.

Replētus, a, um. Partic. [ἀναπεπληρωμένος] ut,
Alte repletum. Cels. lib. 7. cap. 8.
Eruditione repletus. Suet. in August. cap. 89.
Terrore trepido repletus. Lucret. lib. 5. 41.
Cornu repletum pomis & flore. Ovid. 9. Met. 87.
Genus pietate repletum. Lucret. lib. 2. 1167.
Insula repleta sylvis. Plin. lib. 12. cap. 10.
Mare repletum ratibus eversis. Senec. Agam. 13.
Templis omnibus repletis refertoque foro. Cic. pro Lege Manil. 44.
Vox repleta. Stat. 2. Theb. 625.

Repletio, ōnis. f. ut, Bellissima repletio. Imp. Cod. 7. t. 2. l. 15. § 4.

Repletūra, æ. f. Idem. ut, Accrescentes repleturæ. Cod. Theod. lib. 53.

Replico, [ἀναπτύσσω] āre. contrarium est sui simplicis Plico. Plaut. Replica tricam, atque extende.
Replicare ad. Cato cap. 4. Eos in terram demittito, replicatoque ad vitis caput.
Replicari in rugas, pro Plicari. Plin. lib. 17. cap. 14.
In se replicari. Senec. lib. 1. de Benef. cap. 4. Chrysippi acumen nimis tenue retunditur, & in se sæpe replicatur.
Replicare, per translationem, pro Rursus explicare, dicere. Plin. Quum sæpius ille replicasset, tandem persuasit.
Memoriam annalium vel temporum replicare. Cic. pro Syll. 27. Si quæris qui sunt Romæ regnum occupare conati, ut ne replices annalium memoriam, ex domesticis imaginibus invenies. i. e. Evolvas annales.

Replicans, antis. ut, Replicans tempus, Explicans, proferens, ostendens, patefaciens, quod vulgus *deplicans* dicit. Cic. 1. de Divin. 127. Non illa quæ futura sunt subito existunt: sed est quasi rudentis explicatio, sic traductio temporis nihil novi efficientis & primum quidque replicantis.
Replicans, Invertens. Plin. lib. 8. cap. 27. de angue membranam exuente, Exuit autem a capite primum, nec celerius quam uno die ac nocte, replicans, ut extra fiat membranæ quod fuerat intus.

Replicātus, a, um. ut, Intus replicatum. Plin. lib. 9. cap. 33. Cervix replicata. Plin. lib. 34. cap. 8.

Replictus, a, um. Partic. ut, Tunicæ bulborum replictæ. Stat. 4. Sylv. 9. 29. V. Tunicæ bulborum, in aulbus.

Replicatio, ōnis. f. Cic. 1. de Nat. Deor. 53. Modo alium quendam præficit mundo, eique eas partes tribuit, ut replicatione quadam mundi motum regat.
Est & Replicatio verbum Jurisconsultis frequens, ad eas allegationes pertinens quæ intentionem sustentant adversum exceptionis iniquitatem. De qua tractatus est lib. 4. Instit. Justiniani. inde dicta replicatio, quod implicatam & tectam exceptionis iniquitatem replicet, atque patefaciat.

Replum, i. n. Operimentum quoddam. Vitruv. Item replum, inquit, de impage dimidia & sexta parte. Et alio loco, Chelonii, inquit, replum, quod est operimentum. In quibus tamen locis Peplum legi debere suspicatur Turnebus, ut tanquam ornamentum & vestimentum esse videatur. Auget conjecturam quod hæc dictio vix apud alium Latine loquentem reperiatur.

Replūmbo, [ἀναμολυβδόω] āre. Dissolvere. Ulpian. in l. Cum aurum. D. de aur. argent. mundo legatis. Celsus libro decimo octavo Quæstionum quærit, si centum pondo argenti fuerint relicta, an replumbari debeant, ut sic adpendantur? Et Proculus & Celsus aiunt, exempto plumbo adpendi debere. Nam & emptoribus replumbatæ assignantur, & in rationes argenti pondus sic defertur. Senec. Nat. Quæst. lib. 4. Argentum replumbatur. De calorib. Æthiopiæ loquitur.

Replūmis, e. Quod iterum plumis vestitur. Paulinus Iambo ad Cytherium v. 853.
Ut pullus aquilæ dicitur repascere
Cura parentes mutua;
Quos vis senectæ rursus implumes facit
Nidoque pascendos refert:
Donec replumi vestiantur corpore,
Pennisque florescant novis.

Replŭo, ĕre. Vicissim pluere. Senec. Controv. 5. Præf. Quis ferret hominem de siphonibus dicentem: cælo repluunt.

Repo, psi, ptum, [ἕρπω] ĕre. proprie dicitur de animalibus quæ pedibus & ventre gradiuntur, ut sunt vermes: quanvis & ea quæ parvos pedes habent, repere dicuntur, ut sunt lacertæ & similia. Plaut. Amph. 4. 2. suppos. 2. 17. Cum Veneris filia angues repsisse tellus Epirotica vidit.
Vulpecula per rimam repserat in cumeram. Hor. 1. Epist. 7. 29. Bentleius legit Nitedula.
Genibus repere. Plin. lib. 8. cap. 7.
In purpuris repere. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Per iter longum repsere. Lucan. lib. 3. 458.
Millia tum pransi tria repsimus. i. e. Lente processimus. Hor. 1. Serm. 5. 25.
Repere etiam Radices dicuntur. Columel. lib. 8. Spatium autem radicibus qua repant, lapides præbent.
In altitudinem repit vinea. Columel. de Arbor. cap. 16.

Repens, entis. [ἕρπων] Partic. ut, Repens humi. Plin. lib. 16. cap. 34.
Animantis repentis itus. Lucret. lib. 3. 389.
Sermones repentes per humum. i. e. Humiles, sive styli humilioris. Hor. 2. Epist. 1. 251.
Repens, pro Celeri & subito, V. repens paulo ante alphabetico ordine.

Reptitius, a, um. Adj. [ἑρπυστικὸς] Sallust. in Cic. 1. Ubi M. Tullius leges, judicia Populi Romani defendit, atque in hoc ordine ita moderatur, quasi unus reliquus, ex familia viri clarissimi Scipionis Africani, ac non reptitius, accitus, ac paulo ante insitus huic urbi civis. Reptitius, i. e. Qui velut clanculum irrepsit in hanc urbem novus homo. Sunt qui legant Repetitius, quam recte ipsi viderint.

Repto, [ἑρπύζω] āre. frequentat. Sæpe seu continue repere.
Pecudes reptant in colli tondentes pabula. Lucret. lib. 2. 318. Tralatio est.
Per vada reptabat pronus. Claud. 2. in Eutrop. 443.
Solo nostro reptasti. Stat. 1. Sylv. 2. 262.
Reptare, per translationem, dicimus eum qui segniter & quasi testudineo passu incedit, quales sunt qui in hortis aut vineis spatiantur. Hor. 1. Epist. 4. 4.
An tacitum sylvas inter reptare salubres.
Sine cruribus & pennis reptare. Plin. lib. 11. cap. 29.
Reptare cum accusativo. Tacit. 4. Ann. Et adhuc reptabat Africa Tacfarinas.
Caput reptant. Plaut. Merc. 4. 6. 9.
Nive effossa reptans. Stat. 1. Achill. 477.

Reptabundus, a, um. Adj. Idem quod Reptans. Senec. de Vita beata, cap. 18. Ex ingenti intervallo reptabundus sequar.

Reptātus, a, um. Partic. [ἑρπυσθεὶς] ut, Ager reptatus. Stat. 5. Theb. 581.

Reptātus, ús. m. [ἑρπυσμὸς] Plin. lib. 14. cap. 1. Aliæ improbo reptatu atria media complentes.

Reptatio, ōnis. f. Idem. Quintil. lib. 1. cap. 12. Nec illa per manus & genua reptatio graviter affligit infantium corpora.

Reptilis, e. [ἑρπυστικὸς] Quicquid repit. ut, Cochleæ reptiles. Sidon. 8. Epist. 12.

Repŏlio, íre. Rursus polire. Columel. lib. 2. cap. 21. Sin protinus usui destinantur (nempe frumenta) nihil attinet repoliri: satisque est in umbra refrigerari, & ita granario inferri.

Repondĕro, āre. Sidon. 1. Epist. 4. Reminiscaris velle me tibi studii hujusce vicissitudinem reponderare.

Repōno, pŏsui, pŏsitum, (ἀποτίθημι, ταμιεύω, θησαυρίζω) ĕre. Rursus ponere. Virg. 3. Æn. 231.
——arisque reponimus ignem. I. e. Rursus adhibemus ignem, & sacrificamus. Liv. 1. 34. Rursus velut ministerio divinitus missa capiti apte reponit.
Insigne regium quod ille de suo capite abjecerat, reposuit. Cic. pro Sext. 58.
Grues in tergo prævolantium capita reponunt. Idem 2. de Nat. Deor. 125.
Ligna large reponere super foco. Hor. 1. Carm. 9. 6.
Pocula reponere. Virg. 4. Georg. 378.
Vina reponite mensis. Virg. 7. Æn. 134.
Reponere, Recondere, collocare. ut,
Acervum farris tecto reponunt. Virg. 4. Æn. 403.
Alimenta in hyemem. Quintil. lib. 2. cap. 16.
Fructus condere ac reponere. Cic. 2. de Nat. Deor. 156. Neque serendi neque colendi, neque tempestive demetendi, percipiendique fructus, neque condendi ac reponendi ulla pecudum scientia est.
Provisa ante reponere. Virg. 1. Georg. 167.
Seorsum reponere. Columel. lib. 9. cap. 15.
Vasa in horreum siccissimum reponi convenit. Columel. lib. 12. cap. 15. Paulo post, Religatas junco vel qualibet herba offas reponunt in crates. Ibid. Siccatam in tabulatum reponunt. Quam locutionem idem auctor semel & iterum usurpavit lib. eod. cap. 12. Rursus cap. 16. Quum deinde modice aruerint, in vasa nova sicco loco reponito.
Hyemi reponere aliquid, Reservare in hyemem. Virg. 3. Georg. 403.
Reponere omnia in aliquo. Cic. 9. Fam. 14. Intelligere debes in te repositam esse Remp. i. e. In te fixam, & ex te pendere, in te spem habere.
Deterioribus reponi. Hor. 3. Carm. 5. 30.
Nec vera virtus quum semel excidit,
Curat reponi deterioribus. i. e. Restitui.
Reponere, Reddere quod ablatum est. Cic. 13. Att. 13. Catullo & Lucullo alibi reponemus: ita tamen si tu hoc probas: deque eo mihi rescribas velim. Budæus.
Reponere alicui, [ἀντεμβάλλειν] pro Vicissim objicere, quasi replicare, recriminari. Cic. 1. Fam. 9. Cum autem laudarim, peto a te

te ut id a me, neve in hoc reo, neve in aliis requiras, ne tibi idem reponam quum veneris: tametsi possim vel absenti. i. e. Ne te vicissim rogem, ne tibi idem objiciam. Budæus.

Semper ego auditor tantum? nunquamne reponam? Juven. 1. Sat. 1. i. e. Semper ero auditor, & nunquam scribam, aut mea opera recitabo? Nunquam poetis sua recitantibus, me auditore, vicem rependam mea recitans? Nunquam illis paria faciam, aut quod debeo & ab illis accepi reddam?

Reponere, Revocare, reprimere, cohibere. Stat. 7. Theb. 201.

—— quoties jam torta reponam
Fulmina, quam ratus terris hic imperet ignis.

Animas lætis sedibus reponere. Hor. 1. Carm. 10. 30.

Animum suum omniaque sua in aliquem reponere. Valer. 5. Argon. 390.

Capillum reponere. Quintil. lib. 8. cap. 1.

Cervicem reponere, pro Reprimere, contrahere. Quintil. lib. 4. cap. 2.

Causam reponere in mansuetudine judicum. Cic. pro Syl. 92. Vestræ jam sunt partes judices: in vestra mansuetudine atque humanitate causam totam repono.

Cœnam reponere, Dare cœnam ei qui prior dederat. Martial. lib. 2. 37.

Ullus si pudor est, repone cœnam. Vel potius, Repone cœnam, i. e Refer quæ sustulisti e mensa.

Donata reponere. Hor. 1. Epist. 7. 39.

Fabulas & scripta sua reponere poetæ dicuntur, quum secundo hæc in scena apponunt, i. e. Quum rursus recitant. Solebant enim (ut Porphyrio meminit) qui ludis apud veteres præerant, scriptores quum primum in scenam prodirent, benigne excipere: ut si forte non recte egissent, iterum ad scribendum audientium benignitate allicerentur: propterea inquit Hor. in Arte Poet. 190.

Fabula quæ posci vult & spectata reponi. i. e. Primo & secundo in scena recitari. Ibid. 123.

—— honoratum si forte reponis Achillem. h. e. Si fabulam semel de Achille positam, rursus ponere in animo est.

Fiduciam suam reponere in aliquo. Plin. 3. Epist. 55. ad Minutianum.

Injuriam reponere, pro Rependere. Senec. de Ira, lib. 2.

Lacrymas reponere. Stat. 5. Sylv. 5. 47.

Lapidem loco suo reponere. Cic. 3. Verr. 146. Quid erat quod rescinderet, quum suo quemque loco lapidem reponeret?

Membra reponunt stratis. Virg. 4. Æn. 392.

Mentem reponere, Reddere animum. Valer. 7. Argon. 295.

Nummos reponere, Reddere, restituere. Plaut. Pers. 1. 1. 38.

Odium reponere. Tacit. in vita Agric. 39.

Onus mens reponit, Graves curas deponit. Catul. ad Sirmionem, 29. 8.

Remum reponere, Cessare a remigando. Plaut. Asin. 3. 1. 16.

Sensibus imis reponere. Virg. 4. Ecl. 54.

Spem suam in aliquo reponere. Cic. 5. Philipp. 42. Magnam spem in ejus virtute, auctoritate, fælicitate reponere, otii, pacis, concordiæ, libertatis.

Spem sui in seipso reponere. Cic. 5. Tusc. 36.

Spem unicam senectutis in aliquo reponere. Quintil. in proœm. lib 6.

In causa eadem reponere aliquem. Cic. 10. Philipp. 15. Si qua tuos exercitus, de quibus dixi, propterea laudantur, quod pro populi Rom. libertate arma ceperunt, quid est cur M. Bruti exercitus non in eadem causa reponantur?

In coronamenta reponere, pro Inter herbas quibus coronæ fiunt. Plin. lib. 22. cap. 21.

In deos reponere aliquem, pro Inter deos collocare. Cic. 1. de Nat. Deor. 18. Quo quid absurdius, quam aut res sordidas atque deformes deorum honore afficere: aut homines jam morte deletos reponere in deos, quorum omnis cultus esset futurus in luctu?

In gradum reponi. Quintil. lib. 5. cap. 7.

In gremio reponere aliquid. Liv. 26. 15.

In libris aliquem reponere pro alio. Cic. 12. Att. 7.

In locum alicujus reponi. Cic. ad Brut. 16. Scilicet ut illo prohibito, rogaremus alterum qui se in ejus locum reponi pateretur.

In medium quæsita reponunt. Quæsita & parta in commune conservant. De apibus. Servius. Virg. 4. Georg 157.

In numero aliquem reponere. Cic. de Opt. gen. Orat. 17. Tamen hunc in numero non repono. Sic 1. de Orat. 63. Reponere in numero eloquentium.

In numero deorum reponere. Cic. pro Sext. 143. Quos equidem in deorum immortalium cœtu ac numero repono.

In numerum fabularum reponere aliquid. Cic. 1. de Invent. 39.

In ordinem aliquorum. Columel. lib. 9. cap. 12.

In sceptra reponere aliquem. Virg. 1. Æn. 257.

In silentio reponere recte facta alterius. Plin. Epist. 8.

In suis aliquem reponere, pro Inter Amicos. Cic. 10. Att. 13. Sic volo te tibi persuadere, mihi neminem esse chariorem te excepto Cæsare meo, meque illud una judicare, Cæsarem maxime in suis M. Ciceronem reponere.

In vetustatem reponere aliquid. Columel. lib. 12. cap. 44. h. e. Ut diu servetur.

In vicem alicujus rei aliud reponere. Columel. lib. 4. cap. 26.

In vita alterius vitæ suæ partem reponere. Cic. 1. Q. frat. 3. Testor omnes deos, me hac una voce a morte esse revocatum, quod omnes in mea vita partem aliquam tuæ repositam esse dicebant.

Reposivi pro Reposui. Plaut Asin. 3. 4. 16. Si reposivi remum.

Repositus, & per syncopen **Repostus**, a, um. [ἀποκείμενος] Partic. ut, Repositi & frigidi cibi. Quintil. lib. 2. h. e. Rursum appositi mensæ.

Cervice tereti reposta. Lucret. lib. 1. 36.

Epulæ repostæ. Virg. 3. Georg. 364. i. e. Abundantes, aut variæ. Servius.

Honos repositus, i. e. Restitutus. Tacit. 14. Ann. 61.

Judicium mente repostum, i. e. Reconditum. Virg. 1. Æn. 26.

—— manet alta mente repostum
Judicium Paridis, spretæque injuria formæ.

Pecunia in thesauris reposita. Liv. 31. 13.

Puer in optima spe repositus. Antonius Cons. ad Cic. 14. Att. 13. Et voles P. Claudium in optima spe puerum repositum, existimare, non te insectatum esse, quum potueris amicos paternos.

Terras tentare repostas. Virg. 3. Æn. 364. i. e. Longe positas. Servius.

Tellure repositi, i. e. Sepulti. Virg. 6. Æn. 665.

Repositio, ōnis. f. Pallad. 1. 32. Repositiones fœni, ligni, &c.

Repostor, ōris. m. Restitutor. Ovid. 1. Fast. 63.

Templorum positor, templorum sancte repostor.

Repositorium, i. n. Id quod super antiquorum mensa reponebatur ad fercula collocanda, quæ subinde una cum ipso repositorio adferebantur & auferebantur; vel dictum fortassis quod super eo fercula & mensæ reponerentur. Plin. lib. 28. cap. 2. Bibente conviva mensam vel repositorium tolli, inauspicatissimum judicatur.

Ponitur pro Loco secretiori apto ad asservandas res pretiosas Capitol. Anton. Phil. cap. 17. Gemmas multas in repositorio sanctiore Adriani repererat.

Reporto, [ἀνακομίζω] āre. notæ significationis. Virg 1. Georg. 275. —— aut atræ massam picis urbe reportat.

Dorso vel collo reportare. Columel lib. 7. cap. 1.

Humeris reportare suis exulem Italia. Sallust. in Catil.

Ad aures alicujus reportare aliquid, Nunciare. Virg. 7. Æn. 167.

Frigidissime reportare. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Benevolentiam de provincia. Cic. 6. Att. 1. Si nihil aliud de hac provincia, nisi illius benevolentiam reportassem, mihi id satis esse. Vetus exemplar legit Deportassem.

Commodatum reportare. Cic. 6. Verr. 6. Ut illis benignis usus est ad commodandum, sic ipse diligens fuit ad reportandum.

Dicta hæc tristia adytis reportat. Virg. 2. Æn. 115.

Exercitum reportare Britannia. Cæs. 5. Bell. Gall. cap. 23. Duobus commeatibus exercitus reportare constituit.

Gaudia mente reportare. Stat. 1. Sylv. 3. 13.

Gloriam reportare ex Proconsulatu. Plin. Epist. 51.

Laudem ex hostibus. Cic. 3. de Legib 18. Nihil præter laudem bonis atque innocentibus, neque ex hostibus, neque a sociis reportandum.

Mandata. Propert. lib 3. 6. 37.

Pedem reportat ex hoste. Virg. 11. Æn. 764.

Prædas ac manubias reportare ad Decemviros. Cic. 2. de Lege Agr. 60. Si est æquum prædas ac manubias suas imperatores, non in monimenta deorum immortalium, neque in urbis ornamenta conferre, sed ad decemviros tanquam ad dominos reportare, nihil appetit sibi præcipue Pompeius, nihil.

Victoriam ab aliquo rege. Cic. pro Lege Manil. 8. Adhuc ita vestri cum illo rege contenderunt imperatores, ut ab illo insignia victoriæ non victoriam reportarent.

Reportatus, a, um. Partic. ut, Equis & curru reportatus. Cic. Post redit. in Senat. 27.

Reportatio, ōnis. f. JCt. in Dig.

Reposco, pŏposci, poscitum, [ἀπαιτέω] ĕre. Ab aliquo petere quod nobis debet, vel quod a nobis accepit. Virg. 7. Æn 606.

—— Parthosque reposcere signa. Ter. Adelph. 1. 2. 52.

Nam ambos curare, propemodum reposcere illum est, quem dedisti.

Reposcere, duobus accusativis jungitur, ut apud Plaut. in Curc. 5. 2. 16. Quam virginem me reposcis? Cic. 6. Verr. 115. Sese a suis civibus hæc habere mandata, ut ad Verrem adirent, & eum simulacrum Cereris & Victoriæ reposcerent.

Aliquid reposcere ab aliquo. Cic. Post redit. in Senat. 9. Quorum alter a me Catilinam amatorem suum multis audientibus, alter Cethegum consobrinum reposcebat.

Auxilium datum reposcere. Liv. 3. 23.

Fœdus reposcite flammis. Virg. 12. Æn. 573.

Fratrem clamore magno reposcit. Sil. lib. 17. 460.

Pacta reposcere. Stat. 11. Theb. 570.

Pœnas. Virg. 6. Æn. 530.

—— dii talia Graiis
Instaurate, pio si pœnas ore reposco.

Pœnas ab aliquo. Catul. ad Licinium, 48. 20. al. Reponere.

Promissa sua reposci videt. Virg. 12. Æn. 2.

Rationem. Cæs. 5. Bell. Gall cap. 30.

Rationem vitæ ab altero. Cic. 5. Verr. 1. Legem sibi ipsi indicunt innocentiæ, continentiæ, virtutumque omnium qui ab altero vitæ rationem reposcunt.

Rationem vos reposcitis quid Achæi Lacedæmoniis bello victis fecerimus? Liv. 39. 37.

Vicem. Martial. lib. 8. 38.

Reposcere per judicem, Callistratus in l. Extat D. de eo quod metus causa, &c.

Causa reposcit, Exigit. Ulpian. in l. in eos. D. Ad legem Jul. maje.

Reposco, pro Posco. Lucret. lib. 6. 920.

Quo magis attentas aures animumque reposco.

Ad pœnas reposcere aliquem. Virg 2. Æn. 139.

Ad supplicium aliquem reposcere. Virg 8. Æn. 495.

Propensiores ad bene merendum, quam ad reposcendum. Cic. de Amicit. 32.

Reposcōnes, um. m. Ammian. 22. 16. Ægyptii controversi & reposcones acerrimi. Hi forte iidem qui Flagitatores acres, molesti & assidui, apud Cic. In Brut. 5.

Repositorium, V. **Repono**.

Repotia, orum. n. pl. [ἐπαύλια] dicta sunt quod postridie nuptiarum apud novum maritum fiunt, nempe Cœna & compotationes, quia quasi reficitur potatio. Hæc Festus. Hor. 2. Serm. 2. 60.

Cujus odorem olei nequeas perferre, licebit
Ille repotia, natales, aliosve dierum
Festos albatus celebret. Ubi Porphyrio, Repotia dicebatur

Dies post nuptias. Acron vero, Repotia, inquit, dicuntur Septi-
mus

mus dies, quo nova solet nupta redire ad parentes suos. Hic pro Festis diebus. Gell. lib. 2. cap. 24. Nuptiis autem & repotiis H. S. millies esse. Turnebus hunc Horatii locum aliter explicat his verbis, Sed crediderim etiam repotia celebrari solita liberis natis, & cum maritis nova quotannis prope soboles nascatur, ut renovanda sit epulatio, idcirco ea convivia repotia appellata. Nec vero Avidieni personæ convenit nuptiale convivium. Ea, nisi me fallit augurium, dicere voluit Acron Grammaticus παιδοτρόφια Græce vocari, veluti sublatis & susceptis liberis & parentibus eos alere decernentibus. Nam in Græcorum potestate erat liberos exponere, nec alere. Ut autem ita repotia interpreter, mihi persuadet Ausonius sic scribens,

Conjugioque dapes, & sacra repotia patrum. Ecce eorum epulas dicit, qui susceptis liberis facti sunt parentes. Hactenus ille, 3. 6.

REPOTATIO, ōnis. f. Varro de L. L. lib. 5. cap. 8. Ab eadem lingua πίνω, unde Potio, unde poculum, potatio, repotatio : &c.

REPOTIĀLIS, e. ut, Liber repotialis. Festus. V. Turneb. Advers. 13. 25.

REPRÆSALIÆ, Verbum quod ex tyrannide in jus civile irrepsit, ut Corvata quæ diurna opera est, Prendere est manu injecta trahere, ducere. Hinc Reprehendere, quasi quod evaserat, ita violente fato, recarpere, recuperare. Hinc & Repræsaliæ elicitum a Barbaris verbum, pro Remanelpatione. At Barbaros de re omnino non Barbara, sed quæ in usu frequens sit audiamus : Repræsaliæ sunt pignorationes hominum, quæ concedi solent ob damna, vel injurias adversus quoslibet habitatores loci, in quo fuerint admissa hujusmodi delicta, C. 1. de injuriis lib. 6. No. Ne personæ, vel rei, vel auri alterius, pro alio oppignerationes fiant : sed oppigneratione oblæso, ejus quadruplum restituatur. Constit. 52. Novis fœderibus inter potentissimum Galliarum principem & Allobrogum ducem Repræsaliæ funditus sublatæ sunt edicto, anno 1558.

REPRÆSENTO, [παρεμφαίνω, ὑποτυπόω, παρίστημι] āre. Velut præsens aliquid ostendere vel offerre oculis. Plin. Epist. 159. Astruitur his, quum Senatui, Populoque Romano liberalitatis gratior repræsentari nulla materia posset, quam si, &c.

Repræsentare, proprie locum habet in pecunia in diem debita, die præsenti solvenda : & Diem promissi repræsentare, est Promissum, antequam dies advenerit, vel certe quum advenerit, exolvere. Ex quo repræsentandi verbo utimur pro eo quod est Rem, quæ abest, præsentem constituere, ut Cic. pro Sext. 26. Hor. 1. Epist. 19. 14.

Virtutemne repræsentet, &c. Ex Lambino.

Repræsentare ab aliquo. V. A vel AB præpositiones.

Aliquid repræsentare animo, In memoriam revocare. Curt. lib. 3.

Diem promissorum repræsentare, i. e. Præstare promissum. Cic. 16. Fam. 14. Conserva te mihi : dies promissorum adest, quem etiam repræsentabo, si adveneris.

Faciem veri maris repræsentare. Columel. lib. 8. cap. 17. h. e. Facere ut stagnum quam proxime accedat ad similitudinem maris.

Imaginem sceleris repræsentare. h. e. Tanquam præsens ostendere. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Improbitatem suam repræsentare. Cic. 16. Att. 2. Mihi quidem videntur istorum animi incendi ad repræsentandam improbitatem suam, i. e. Citius aliquanto, quam fecissent, ostendendam. Sic exponit Paulus Manutius.

Iram deorum repræsentare. Liv. 8. 6.

Legata repræsentare. Suet. Calig. cap. 16

Libertatem civitatis morte sua. Cic. 2. Philipp. 118. Quinetiam corpus libenter obtulerim, si repræsentari morte mea libertas civitatis potest. i. e. Dari nunc & statim.

Libertatem. Ulpian. in l. Si pure. D. de fideicom. libert. & Scævol. in l. Thais. §. 1. eodem tit.

Memoriam alicujus rei. Cic. pro Sext. 26. Erat eodem tempore Senatus in æde Concordiæ, quod ipsum templum repræsentabat memoriam consulatus mei.

Mercedem repræsentare, i. e. Exhibere. Suet. in Claud. cap. 18.

Mores repræsentare. Hor. 1. Epist. 18. 14.

Pecuniam ab aliquo repræsentare. V. PECUNIA.

Pœnam repræsentare, i. e. Statim & sine dilatione exigere. Suet. Claud. cap. 34.

Pretium rei emptæ repræsentare, est Præsenti pecunia solvere, non autem ante diem solvere. Cic. 12. Att. 25. Reliquæ pecuniæ vel usuram Silio pendemus, dum a Faberio, vel ab aliquo qui Faberio debet, repræsentabimus. Hæc Budæus. Paulus Manutius hunc Ciceronis locum exponens dissentit a Budæo. Sic enim ait, Repræsentare, Budæus hoc loco dicit esse, Præsenti pecunia solvere, non, ut aliis locis, Ante diem solvere. Non improbo eruditi hominis opinionem : quanquam ne cur probem quidem est. Cur enim usitatam verbi significationem sine causa negligimus ? Sane mihi placet, ac vehementer quidem placet, ut hic Repræsentare valeat Ante diem solvere : contra Budæi sententiam, fateor : sed nunquid apud me pluris esse debet ullius auctoritas, quam ratio & veritas ipsa ? Neque tamen illum, quem omnibus nostræ ætatis hominibus eruditione video præstitisse, ut male sentientem reprehendo : sed quando interpretis partes suscepi, & præter communem utilitatem nihil specto, quod meum officium est, quodque mihi a principio ad hoc opus aggredienti propositum fuit, id facio, ut omnia libere exponam, quum hoc tamen ne quid temere affirmem. Sensum igitur consideremus, & enodatum quam planissime poterit exponamus. Siliani, inquit, horti, de quibus ad me scripsisti, placent : sed ita, ut numerato eos malim accipere, quam æstimatione. Si autem numerato accipimus, unde pecunia ? habebimus infert, HS DC, ab Hermogene expressa : & DC item, quæ domi sunt. erit igitur unde sumamus HS MCC. quæ autem reliqua pecunia erit, quæ scilicet a nobis supra HS MCC Silio debebitur, ei pecuniæ solvendæ diem, puta annuam, vel bimam, præstituemus. interea Silio vel versuram pendemus. Quoniam autem hoc posuerat, Versuram pendemus, veritus ne Attico videretur insanire, qui hortos eo usque cuperet, ut etiam usuras subire vellet : quasi se excusans adjecit, dum a Faberio repræsentabimus : hoc significans, diuturniorem usuram non futuram : quum putet se, pecunia a Faberio debitore sumpta, repræsentaturum, hoc est solutionem facturum ante diem reliquæ pecuniæ solvendæ præfinitam. Certe enim hortos, nisi præsenti pecunia potuisset, vel pendendis usuris emere cogitabat : quas putabat fore ut non diu penderet, quum speraret, hortorum pretium, pecunia a debitoribus suis exacta, brevi se posse totum persolvere. Quod confirmat illud aliquanto ante, ut usuram ei pendam a quo emero, non plus annum possum assequi, si tu me adjuvas. Simili sententia dixit, Repræsentare medicinam, in Epistola ad Titium 5. Fam. 16. &, Repræsentare diem, ad Tironem, 16. 14. &, Repræsentare libertatem, Philip. 2. 118. &, Repræsentare improbitatem, lib. 16. ad hunc ipsum Atticum 2. Quibus ex locis quum de significatione hujus verbi liqueat unicuique vel negligenter consideranti : quumque in eum, quem ostendimus, sensum accipi hoc in loco non absurde possit vox illa Repræsentabimus : non video cur assentiar Budæo, docto alioqui viro, & de literis optime merito : quum præsertim Repræsentare pro Præsentem pecuniam solvere, quo modo ipse exponit, nusquam apud eos quos ego auctores in Latina lingua vehementer sequor, positum reperiam. Hæc Paulus.

Se repræsentare. Columel. lib. 11. cap. 1. Itaque non ægre consequetur, si semper se repræsentaverit. i. e. Præsentem se ostenderit, inquit Budæus, neque discesserit.

Spectaculum repræsentare, pro Rursus exhibere. Suet. in Calig. 58.

Tormenta repræsentare. Suet. in Claud. Cæs. cap. 34. Tormenta quæstionum, pœnasque parricidarum repræsentabat, exigebatque coram.

Vicem alicujus rei repræsentare. Plin. lib. 28. cap. 10. Nam si oleum non sit, vicem ejus repræsentat.

Virtutem & mores alicujus. Hor. 1. Epist. 19. 14.

Repræsentare, pro Accelerare : Propere edere. Cic. 16. Att. 2. Mihi quidem videntur istorum animi incendi etiam ad repræsentandam improbitatem suam. Sic apud Quintil. lib. 10. cap. 7. Innumerabiles incidunt subitæ necessitates, vel apud magistratus, vel repræsentatis judiciis continuo agendi. Budæus.

REPRÆSENTANS, antis. Partic. Cic. 8. Fam. 2. Me repræsentante pronuntiatum est.

REPRÆSENTĀTUS, a, um. Partic. Suet. Othon. cap. 5. Omnibus dena sestertia repræsentata.

Minæ cælestes repræsentatæ. Liv. 2. 36.

REPRÆSENTATIO, ōnis. f. [ἀποτύπωσις] Plin lib. 9. cap. 6. Hoc scire orcas, infestam his belluam, & cujus imago nulla repræsentatione exprimi possit alia, quam carnis immensæ dentibus truculentæ.

Repræsentatio, pro Ipsa pecuniarum solutione. Cic. 12. Att. 30. Si enim Faberianum venderem, explicare vel repræsentatione non dubitarem de Silianis, si modo adduceretur ut venderet. Sensus est, Non dubitarem Silii hortos emere, vel si repræsentandum sit : hoc est, vel si pretium nunc numerandum sit, nulla temporis dilatione. Est enim Repræsentare, quod aliquando futurum est, id præripere, ut nulla interposita mora, statim fiat. Quoniam autem constituerat hortos ita emere, ut partem pecuniæ solveret, reliquæ pecuniæ usuram penderet : nunc si Faberianum nomen possit vendere, dicit se non cogitare de die, neque solutionis tempus velle differre, sed repræsentaturum, hoc est, non expectaturum diem quam constituerat, universumque pretium statim persoluturum.

Concludere repræsentatione. Cic. 13. Att. 29. Nomen Dolabellæ jam expeditum videtur, ut etiam repræsentatione concludam.

REPRÆSENTĀTOR, ōris. m. Tertull. advers. Praxean. cap. 24. Filius repræsentator patris.

REPRÆSENTANEUS, a, um. Tertull. Apol. cap. 27. Repræsentaneæ potestatis respectu aliquid facere.

REPREHENDO, vel per syncopen REPRENDO, di, sum, [ἀντιλαμβάνω, μέμφομαι, ἐπιπλήττω, ἐπιτιμάω] ĕre. Retrahere, quasi Retro prehendere, & corripere. Plaut. Pseud. 1. 3. 19. Reprehende hominem, adsequere. Propert. lib. 3. 19. 9.

Quam possit nostros quisquam reprehendere cursus.

Pergraviter reprehendere. V. PERGRAVITER.

Manu reprehendere. Cic. 4. Acad. 139. Revocat virtus, vel potius reprehendit manu, pecudum illos motus esse dicit, hominem jungit Deo.

Verba elapsa reprendere. Ovid. 11. Epist. 53.

Vires cupiunt reprehendere vinclum extremum. Lucret. lib. 3. 598.

Reprehendere, Arguere, Increpare. Ter. Adelph. 4. 4. 14. Sensi illico id illas suspicari, sed me reprehendi tamen, nequid de fratre garrulæ illi dicerem, ac fieret palam. Cic. 4. Acad. 65. Nam si minimis rebus pertinacia reprehenditur, calumnia etiam coercetur.

Reprehendere & exagitare aliquem. Cic. in Orat. 26.

Discessum alicujus reprehendere & subaccusare. Cic. pro Planc. 86.

Factum alicujus. Ovid. 20. Epist. 49.

Justius reprehendi. Hor. 2. Serm. 4. 86.

Studia aliena. Hor. 1. Epist. 18. 39.

In aliquo vitio reprehendi. Cic. in Partit. 129.

REPREHENSUS, a, um. Partic. Retractus. De fugitivis dixit Curt. 4. 14. 2. Reprehensos ex fuga Persas pugnaturos.

Locus reprehensus. Ter. Adelph. prol. v. 14.

Membra reprensa relinquere. Ovid. 15. Met. 526.

Item Culpatus. Nepos 4. 1. 3. Pausanias in eo reprehensus, &c. V. Hor. 1. Serm. 10. 55.

REPREHENSIO, ōnis. f. [ἐπιτίμησις] Cic. 1. de Finib. 1. Quamobrem dissentium inter se reprehensiones non sunt vituperandæ.

Non indigna laude. Quintil. lib. 3. cap. 11.

Levis reprehensio. V. LEVIS.

Abesse a reprehensione temeritatis. V. ABSUM. Cic. 10. Fam. 23.

Capere reprehensionem. Quintil. lib. 5. cap. 7. Si reprehensionem non capit ipsa persona, infamare signatores licet. De testibus.

Fugere reprehensionem. Cic. 10. Att. 3.

Incurrere in varias reprehensiones. Cic. 1. de Finib. 1.

Vereri reprehensionem doctorum atque prudentium. Cic. in Orat. 1.

REPREHENSOR, ōris. m. [ἐπιτιμητὴς] Cic. 2. de Nat. Deor. 20.

Nam

Nam ut profluens amnis, aut vix, aut nullo modo, conclusa autem aqua facile corrumpitur: sic orationis flumine reprehensoris vitia diluuntur.

Delicti reprehensor. Ovid. 17. Epist. 219.

Reprehensor, pro Emendatore & correctore. Cic. de Opt. gen. Orat. 18. Duo genera reprehensorum.

Reprehenso, [συναλαμβάνω] āre. frequentat. Liv. 2. 10. Reprehensans singulos, obsistens, obtestansque deûm & hominum fidem, testabatur, nequicquam deserto præsidio eos fugere.

Reprehensibĭlis, e. Adj. ut, Ebrietas reprehensibilis. Salvian. lib. 4. de Gubern. Dei, p. 141.

Reprehensibilĭter, Adv. Rufinus in Apolog. Libellus reprehensibiliter scriptus.

Repressor, Repressus. V. reprimo.

Reprĭmo, pressi, pressum, [ἀναστέλλω, καταστέλλω, ἐπισχίζω] ĕre. Continere, cohibere. Ter. Adel. 5. 3. 8. Tandem reprime iracundiam, atque ad te redi. D. repressi, redii: mitto maledicta omnia. Cic. 2. de Legib. 51. Reprimam jam me, nec insequar longius, eoque minus, quo plus pœnarum habeo quam petivi.

Coercere & reprimere. Cic. 1. de Finib. 2. Difficilem quandam temperantiam postulant in eo, quod semel jam missum coerceri, reprimique non potest.

Hæc Reipub. pestis paulisper reprimi, non in perpetuum comprimi potest. Cic. 1. in Catil. 30.

Belia nascentia repressit. Claud. de Bell. Get. 400.

Conatus hominum reprimere. Cic. 4. Verr. 64.

Consuetudinem peccandi. Cic. 4. Verr. 53.

Cursum. Cæs. 3. Bell. Civil. cap. 93.

Dextram. Virg. 12. Æn. 939.

Ensem. Stat. 11. Theb. 309.

Famam, sive sermones. Cic. 11. Philipp. 23. Hanc quæso pro tua singulari sapientia reprime famam, atque effice ne id quod non curas, cupere videare.

Ferocitatem alicujus. Cic. 2. Off. 40.

Fletu reprimi nequid scribamus. Cic. 11. Att. 15.

Fluvium redundantem. Cic. 2. de Divin. 69.

Furorem exultantem. Cic. pro Sext. 95.

Gemitum virtute. Ovid. 9. Met. 163.

Impetum populi. Cic. 3. de Legib. 27.

Iram repressit pudore. Ovid. 1. Met. 755.

Itinera. Cic. 10. Att. 1. Dubitaverat nostrûm nemo, quin Cæsar itinera repressisset.

Objurgationem susceptam. Cic. 4. Att. 15. Nunc reprimam susceptam objurgationem.

Pedem repressit retro. Virg. 2. Æn. 378.

Se continere & reprimere a supplicio. Cic. 7. Verr. 73. Fit in eo gemitus omnium & clamor, cum tamen a præsenti supplicio tuo se continuit pop. Rom. & repressit, & salutis suæ rationem Judicum celeritati reservavit.

Se reprimere ab omni contagione vitiorum. Plin. in Paneg. Est magnificum, quod te ab omni contagione vitiorum reprimis, ac revocas: sed magnificentius, quod tuos.

Repressus, a, um. Partic. [κατεσταλμένος] Cic. pro Lege Manil. 13. Tamen impetus hostium repressos esse intelligunt ac retardatos.

Represse, Adv. Gell. 12. 11. Repressius pudentiusque peccabitur. al. Suppressius.

Repressor, ōris. m. [κατασταλτὴς] Cic. pro Sext. 144. Extinctorem domestici latrocinii, repressorem cædis quotidianæ, defensorem templorum atque tectorum, &c.

Reprŏbo, [ἀθετέω, ἀθετίζω, ἀποδοκιμάζω] āre. Improbare, rejicere; notæ significationis. Cic. 4. Acad. 4. Qui quum Zenonis fuisset auditor, reprobavit ea quæ ille verbis, Nihil esse bonum, nisi virtutem. Legendum existimo, Re probavit, disjunctim.

Asciscere & Reprobare, contraria. Cic. 1. de Finib. 22. Confirmat autem illud vel maxime, quod ipsa natura, ut ait ille, asciscat & reprobet, id est voluptatem & dolorem.

Reprobātus, a, um. Partic. Scævola JCt. Statuas imperatorum reprobatas conflare.

Reprobatio, ōnis. f. Tertull. Apol. cap. 13. Nec electio sine reprobatione.

Reprobātor, ōris. m. Augustin. Unde

Reprobatrix, īcis. f. Tertull. contr. Marc. 4. 36. Disciplina reprobatrix superbiæ.

Reprŏbus, a, um. Vulg. Interpr. Rom. 1. 28. Ulpian. l. 24. §. 1. ff. de pign. act. Qui reprobos nummos solvit creditori.

Repromitto, misi, missum, ĕre. Spondere stipulanti. Plaut. Asin. 2. 4. 48. Verum istuc argentum tamen mihi si vis denumerare, repromittam istoc nomine solutam rem futuram. i. e. Stipulatione a te facta me obstringam. Cic. de Clar. Orat. 18. Non me hercule, inquit, tibi repromittere istuc quidem ausus sim. Plin. de Viris Illust. 2. Illa petiit, quod illi in sinistris manibus gerebant, videlicet annulos, armillas: quibus dolose repromissis, Sabinos in arcem perduxit. Ibid. 12. Necem regis repromitteos. Cic. pro Rosc. Com. 37. Repromittis tu abhinc triennium Roscio? quid? recita istam restipulationem clarius. Budæus.

Repromittit, inquit Alciatus, qui nuda stipulatione se obligat.

Repromittere differt a Satisdare, inquit Budæus, ut ex exemplo sequenti Pauli patet, De operis novi nuntiatione, L. Non solum, Si quum jure possem te prohibere nuntiavero tibi opus novum, non alias ædificandi jus habebis, quam si satis dederis. Quod si nuntiavero tibi nequid contra leges in loco publico facias, repromittere debebis: quoniam de eo opere, alieno jure contendo, non meo: & tanquam alieni juris petitor, repromissione contentus esse debeo. conf. l. 9. §. 7. Dig. quod met. causa, &c.

Repromittere, pro simplici Promittere. Suet. in Claud. cap. 20. Quum quidam privato sumptu emissuros se repromitterent, si sibi siccati agri concederentur.

Repromissus, a, um. Aurel. Vict. de Vir. Illust. cap. 2. Annulis & armillis dolose repromissis.

Repromissio, ōnis. f. Cic. pro Rosc. Com. 39. Roscius, qui ex jurisperitorum consilio & auctoritate restipularetur a Fannio diligenter, ut quod is exegisset a Flavio, dimidiam partem sibi dissolveret, si quidem sine cautione & repromissione nihilominus id Fannius societati, hoc est, Roscio debebat.

Repropitio, āre. Expiare. Tertul. ad Nation. 1. 17. Neque imagines Cæsarum repropitiando hostes populi nuncupamur.

Reptabundus, Reptile, Repto. V. repo.

Repubesco, [ἀνηβάω] ĕre. Rursum pubescere, juvenem fieri, rejuvenescere, quod vulgo dicitur. Columel. lib. 2. cap. 1. Non ergo est exiguarum frugum causa terræ vetustas, si modo quum semel invasit senectus, regressum non habet, nec revirescere, nec repubescere potest.

Repudium, i. n. [ἀποστάσιον, ἀποπομπὴ] proprie dicitur Recusatio ea, qua vir uxorem a se rejicit ob rem aliquam pudendam. Quintil. lib. 7. cap. 5. Simpliciores illæ quæstiones injusti repudii. Caius de divortiis, L. Divortium. In repudiis, i. e. Renuntiationibus comprobata sunt hæc verba, Res tuas tibi habeto. Item hæc, Tuas res tibi agito.

Repudium Verrius ait dictum quod fit ob rem pudendam. Festus.

Repudium alicui remittere. Ter. Phorm. 5. 6. 35. Dicitur & Mittere repudium. V. post, in repudio.

Repudium renuntiare. Ter. Phorm. 4. 3. 73.

Repudio, [ἀποπέμπω, ἀπωθῶ, ἀφοσιόομαι] āre. Matrimonium dirimere, & quasi ob rem pudendam aliquam uxorem repellere. Sueton. in Cæs. cap. 1. Neque ut repudiaret illam compelli a Dictatore Sylla ullo modo potuit.

Repudiat etiam maritum uxor. Quintil. lib. 7. cap. 9. Sæpe secubanti amatorium dedit, repudiavit. Ulpian. De divortiis, Julianus lib. 8. Digestorum, quærit, an furiosa repudium mittere, vel repudiari possit: & scribit furiosum repudiari posse.

Repudiare, Non accipere, recusare, respuere, aspernari. Ter. And. 4. 4. 12. Repudio consilium quod primum intenderam. Idem Adel. 5. 4. 4. Et quæ tibi putaris prima, in experiundo repudies. Idem And. 1. 5. 15. Quot modis contemptus, spretus, facta, transacta omnia: hem, repudiatus repetor.

Repudiare & Recipere, contraria. Cic. 5. Fam. 9. Non puto repudiabis in honore, quem in periculo recipisti.

Repudiare & Assumere, contraria. Cic. in Orat. 209.

Beneficium repudiare. Cic. 2. de Finib. 76. Metrodorum non putant ipsum professum: sed quum appellaretur ab Epicuro, repudiare tantum beneficium noluisset.

Conditionem repudiare æquissimam. Cic. pro Quint. 46.

Gratiam alicujus repudiare. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 40.

Iracundia omnibus in rebus repudianda est. Cic. 1. Off. 89.

Morem patrium contumaciter repudiare. V. contumax.

Obsecrationem alicujus repudiare & aspernari. Cic. pro Font. 38. Cavete, ne periculosum superbumque sit, ejus vos obsecrationem repudiare, cujus preces si dii aspernarentur, hæc salva esse non possent.

Hoc non repudio. Cic. 2. Att. 19. Honestior hæc declinatio periculi, sed ego hoc non repudio.

Voluntatem alicujus. Cic. 3. Verr. 98. Eorum ego voluntatem omnium repudiavi: non modo proditori, sed ne perfugæ quidem locus in meis castris cuiquam fuit.

Auctoritas alicujus repudiata: h. e. Neglecta & violata. Cic. 3. Verr. 153.

Funditus repudiare aliquid. Cic. in Orat. 25.

Repudiatus, pro Repulso in comitiis. Cic. pro Planc. 21. Nunquam enim nobilitas, præsertim integra atque innocens, Populo Rom. supplex repudiata fuit.

Repudiatio, ōnis. f. [ἀποπομπὴ] Cic. 12. Att. 51. Sed mihi simulatio pro repudiatione fuerit.

Repudiātor, ōris. m. Qui repudiat. Tertul. adv. Marc. 1. 14. Marcionita repudiator creatoris.

Repudiōsus, a, um. Adj. Plaut. Pers. 3. 1. 56. Verum videto, me ubi voles nuptum dare, ne hæc fama faciat repudiosas nuptias. i. e. Ut nemo velit me habere in uxorem propter hanc famam.

Repuerasco, [ἀναπαιδίζομαι] ĕre. quasi In puerilem ætatem reverti: & in contemptum fere semper sumitur. Plaut. Merc. 2. 2. 25. De senibus fere semper dicitur, quum desipere vitio ætatis incipiunt. Cic. de Senect. 83. Et si quis deus largiatur ut ex hac ætate repuerascam, & in cunis vagiam, Valde recusem. Vetus exemplar legit Repueriscam. Idem 2. de Orat. 22. Quum is diceret socerum suum Lælium semper fere cum Scipione solitum rusticari, eosque incredibiliter repuerascere esse solitos, quum rus ex urbe, tanquam ex vinculis evolavissent.

Repugno, [ἀντιμάχομαι, ἐναντιόομαι, ἀνθίσταμαι, ἀνταγωνίζομαι, ἀντερείδω, ἀντιφέρομαι, ἀντιφιλονεικέω] āre. Resistere, contradicere, refragari, obsistere. Cic. de Amicit. 64. Cum omnium rerum simulatio est vitiosa (tollit enim judicium veri, idque adulterat) tum amicitiæ repugnat maxime.

Non pugnare, sed repugnare. Cn. Magnus Domitio, Cic. 8. Att. 19.

Oppugnare & repugnare alicui. Cic. 5. Fam. 2. Quare non ego oppugnavi fratrem tuum, sed fratri tuo repugnavi.

Dictis & factis repugnare & resistere crudelitati. Cic. pro Rabir. 15.

Repugnare & Concedere, contraria. Cic. 1. Fam. 2. Consules neque concedebant, neque valde repugnabant.

Nimium repugnare. Ovid. 1. de Arte Am. 127.

Repugnare alicui rei. Cic. 3. Tusc. 17. His autem perturbationibus, quas in vita hominum stultitia quasi quasdam furias immittit atque incitat, omnibus viribus atque opibus repugnandum est.

Amori fœdo. Ovid. 10. Met. 319.

Dictis. Ovid. 2. Met. 103.

In una parte repugnare. Ovid. 15. Met. 854.

Repugnant hæc inter se. Cic. 3. Tusc. 72.

Resistere & repugnare contra veritatem. Cic. pro Rosc. Com. 51. Hoc cum sentit Saturius esse apertum, resistere & repugnare contra veritatem non audet.

Repugnare circa. Quintil. in procem. lib. 8. Circa quæ si is qui instituitur, non repugnarit, primum ad cætera habiturus est cursum.

Cum sæpe obnitens repugnasset. Paterc. lib. 2.

Repugnans, antis. Partic. [ἀντιμαχόμενος] Plin. lib. 8. cap. 16. Ita ut devinciatur non repugnans.
Adversans & repugnans natura. Cic. 3. Off. 110.
Cede repugnanti. Ovid. 2. de Arte Am. 197.
Compar. Quo quid repugnantius dici possit. Lactant. de Ira Dei, cap. 9.

Repugnatio, ōnis. f. Actus repugnandi. Apul. de Phil. Platon. p. 9. Repugnationes nocivæ.

Repugnatorius, a, um. Ad repugnandum utilis. Vitruv. lib. 10. cap. ult. In repugnatoriis rebus non tantum machinæ, sed etiam maxime consilia sunt comparanda.

Repugnantia, æ. f. [ἐναντιότης] Cic. 2. Philipp. 19. Sed qui tantarum rerum repugnantiam non videas, nihil profecto sapis.

Repugnax, ācis. Adj. [ἀντίμαχος] Qui obsistit & reluctatur. Cic. 1. de Orat. 95. Quibus dicere Carneades solebat, ingenium tuum Crasse vehementer admirans, me sibi perfacilem in audiendo, te repugnacem in disputando esse visum. Vetus exemplar legit, Perpugnacem.

Repugnanter, Adv. [ἐναντιωμένως] cui contrarium est Patienter. Cic. de Amicit. 93. Ut igitur & monere, & moneri, proprium est veræ amicitiæ: & alterum libere facere, non aspere: alterum, patienter accipere, non repugnanter.

Repullŭlo, [ἀναβλαστάνω] āre. Iterum pullulare. Plin. lib. 16. cap. 20. Larix ustis radicibus non repullulat, picea repullulat.
Repullulare e radicibus. Plin. lib. 16. cap. 44.

Repullulasco, [ἀναβλαστάνω] ĕre. Rursum pullulascere, & novos pullos emittere: & de arboribus ac plantis fere semper dicitur. Columel. lib. 4. cap. 22. Quoniam fere plurimarum stirpium natura sic se commodat, ut juxta cicatricem novellis frondibus repullulascant. Ibid. cap. 24. Nam præstat ex vulnere sobolem repullulascentem vellere, quam nodosam & scabram plagam relinquere.

Repulsa, &c. V. repello.

Repumico, āre. videtur a Pumice deduci, ut sit quasi Pumice expolire. Unde

Repumicatio, ōnis. f. in arboribus dicitur, quando gemmæ hirsutæ propter frigus, expoliuntur ipso Vere. Plin. lib. 17. cap. 26. de remediis arborum, Item succo emisso quibusdam veluti detractio sanguinis circumrasi corticis, vitium extenuatio, & domitura palmitum. Gemmas si frigus retorridas hirsutasque fecerit, repumicatio, & quædam politura. V. Harduin. in loc.

Repungo, pupŭgi & punxi, punctum, [ἀντινύσσω] ĕre. Vicissim pungere. Cic. 1. Fam. 9. Quoniamque illi haberent suum Publium, darent mihi ipsi alium Publium, in quo possem illorum animos mediocriter lacessitus leviter repungere.

Repurgo, [ἀνακαθαίρω] āre. Idem quod Purgare, vel diligenter emundare. Plin. lib. 19. cap. 10. Enecatur cyminum ab imo dorso, nisi repurgetur.
Humum repurgare. Ovid. de Nuce 125.
Nomas repurgare. Plin. lib. 23. cap. 4.
Cælum repurgatum. Ovid. 5. Met. 286.
Repurgatus in sincerissimum nitorem. Senec. Epist. 67.

Repurgium, i. n. a repurgando, utuntur Justinianus, C. de aquæ ductibus, & Ambrosius ad Theodosium. Non audisti Imperator, quia quum jussisset Julianus reparari templum Hierosolymis, divino qui faciebant repurgium igne cremarunt.

Repŭto, [λογίζομαι, ἀναλογίζομαι, ὑπολογίζομαι] āre. Diligenter putare.
Reputare, per translationem, pro Multum ac diu cogitare, considerare, secum volvere. Ter. Eun. 3. 5. 44. Dum hæc mecum reputo, accersitur lavatum interea virgo. Idem And. 2. 6. 11. Etenim eam secum rem recta reputabit via. Cic. 1. Fam. 9. Tamen non reputans quid ille vellet. Idem 2. de Nat. Deor. 119. Hunc horum nihil unquam reputavisse certo scio.
Tecum ipse reputa furores Sidonios. Sil. lib. 17. 347.
Non facile est reputare, utrum, &c. Cic. in Sallust. 14.
Reputare, pro Imputare. Modestinus in l. Nihil interest. §. Si quum filius. D. de inofficioso testamento, Tamen est aliquid quod testatoris vitio reputetur ut merito repellendus non sit.
Reputare, Computare, compensare. Ulpian. in l. 1. §. Si pupillus. D. de tutel. & rationibus distrah. Item sumptus litis tutor reputabit, & viatica, si ex officio necesse habuit aliquo exire vel proficisci. Papin. in l. Sed si nondum. D. de relig. & sumpt. funer. sed si nondum pater dotem recuperaverit: vir solus convenietur, reputaturus patri, quod eo nomine præstiterit.

Reputatio, ōnis. f. [ἀναλογισμός] Consideratio. Plin. lib. 10. cap. 37. Gell. lib. 12. cap. 5. Per incrementa ætatis exorta e seminibus suis ratio est, & utendi consilii reputatio, & honesti contemplatio. Plin. Paneg. cap. 70. Ingenia hebetabat misera sed vera reputatio.
Reputatio, pro Computatione. Caius in l. Item ex diverso. D. familiæ erciscundæ. Si judex aut reputationes inter eos fecerit, aut curaverit cautiones interponi, quibus inter eos communicentur commoda & incommoda. Marcellus in l. Titia. D. de solutionibus. Titia, quum propter dotem bona mariti possideret, omnia pro domina egit: reditus exegit, & moventia distraxit. quæro an ea quæ ex re mariti percepit, in dotem ei reputari debeant? Marcellus respondit, reputationem ejus quod proponeretur, non iniquam videri.

R E Q

REQ. Requiescit.

Requies, ēi, vel ētis. f. [ἀνάπαυμα, ἀνάπαυσις, κατάπαυσις, ῥαστώνη, ἡσυχία, ἠρεμία] Ipse quiescendi actus. Cic. de Senect. 52. Ut meæ senectutis requietem, oblectamentumque noscatis. Charisius lib. 1. Cicero requietem dixit, ad Hostilium.
Labori requies hæc erat. Ovid. 7. Met. 812.
Requietis intervalla. Cic. 1. de Finib. 49. Et ad dolores ita paratus est, ut meminerit maximos morte finiri, parvos multa habere intervalla requietis.

In amicitia Scipionis, requies plena oblectationis mihi fuit. Cic. de Amicit. 103.
Requies spatiumque. Virg. 4. Æn. 433.
Tantum temporis quantum ad animi & corporis requiem conceditur. Cic. pro Arch. 13.
Bellorum requies, i. e. A bellis. Stat. 3. Theb. 295.
Doloris feri requies. Ovid. 2. de Arte Am 490.
Curarum requies animi oblectatio. Cic 2. Off 6.
Curæ medicina & requies. Ovid. 4. Trist. 10. 118.
Laborum certa requies. Virg. 3. Æn. 393.
Laboris grata requies. Ovid. ad Liviam, 306.
Mali nulla requies erat. Lucret. lib. 6. 1176.
Pugnæ requiem sperabant. Virg. 12. Æn. 241.
Senectæ meæ sera requies. Virg. 9. Æn. 481.
Alterna requies. Ovid. 4. Epist. 89.
> Quod caret alterna requie durabile non est.

Mœsta. Stat. 8. Theb. 161.
Tutior. Ovid. 8. Met. 557.
Attulit pugna requiem multorum dierum. Ovid. 12. Met. 146.
Dare requiem ab opere. Columel. lib. 6. cap. 14.
Dare voce requiem & modum. Ovid. 3. Met. 618.
Habere requietem. Cic. 1. Att. 15. Ita sum ab hominibus destitutus, ut tantum requietis habeam, quantum cum uxore & filiola & mellito Cicerone consumitur.
Negare requiem. Ovid. 10. Met. 135.
Petit exiguam requiem. Ovid 4. Met. 622.
Poscunt requiem socii. Ovid. 7. Epist. 175.
Quærere requietem. Cic. 5. de Finib. 54. Itaque si aut requietem natura non quæreret, aut eam posset alia quadam ratione consequi.
Quærere requiem ex occupationibus. Cic. 5. Fam. 14. Vel animo defatigato tuo qui nunc requiem quærat ex magnis occupationibus.

Requiesco, ēvi, ētum, [ἀναπαύομαι, ῥαστωνεύω] ĕre. Dormire. Virg. 1. Ecl. 80.
> Hic tamen hac mecum poteris requiescere nocte
> Fronde super viridi.

Lecto requiescere. Tibul. lib. 1. 1. 43.
Humo. Ovid. 10. Met. 556.
Somno molli. Catul. ad Mallium, 66. 5.
Noctes longas. Tibul. lib. 3. 7. 21.
Requiescere, pro Conquiescere, vel quietem accipere, & tranquille vivere, sine ullo animi aut corporis impedimento.
Requiescere, & curam animi levare. Cic. 6. Verr. 13. Quum diutius in eo negotio curaque fueram, ut requiescerem, curamque animi remitterem, ad Carpinatii præclaras tabulas revertebar.
A malis. Cic. 1. Tusc. 107. Ubi remissa humana vita corpus requiescat a malis. Ex Ennio.
A turba rerum. Ovid. 4. de Pont. 5. 27.
In lectione poetarum. Quintil. lib. 10. cap. 1.
In miseriis. Cic. 8. Att. 22. Et simul (crede mihi) requiesco paulum in his miseriis, quum quasi tecum loquor.
In sella. Cic. 1. de Divin. 104. Quum virgo staret, & Cæcilia in sella sederet, neque diu ulla vox extitisset, puellam defatigatam petiisse a matertera ut sibi concederet paulisper, ut in ejus sella requiesceret.
In sermone alicujus. Cic. 2. de Orat. 234. Sed tamen defessus in labore, atque itinere disputationis meæ, requiescam in Cæsaris sermone, tanquam in aliquo peropportuno diversorio.
In spe alicujus adolescentis. Cic. pro Cæl. 79. h. e. Ex spe futuræ illius probitatis, quietem sibi polliceri.
Non requiescere consilio cujusquam. Cic. 1. Att. 15. Non sunt permolesti, sed tamen insident & urgent, & nullius amantis consilio aut sermone requiescunt.
Arva requiescunt mutatis fœtibus. Virg. 1. Georg. 82.
Aures requierant omnibus. Catul. de Ario, 82. 7.
Cum tot sideribus cælum requievit in illo. Ovid. 4. Met. 661.
Pectora requierunt. Stat. 12. Theb. 514.
Requiescere, Quietum facere, sive retardare, cum accusativo, teste Servio. Virg. 8. Ecl. 4.
> Et mutata suos requierunt flumina cursus.

Ubi Servius, Requierunt, Cursus proprios retardaverunt, & quietos esse fecerunt. Eodem modo Propert. 2. 2. 47.
> Jupiter Alcmenæ geminas requieverat Arctos.

Requiētus, a, um. Adj. [ἀναπεπαυμένος] Qui requievit. Sallust. Paululum requietis militibus.
Ager requietus. Ovid. 2. de Arte Am. 351. i. e. Ager qui aliquantulum requievit.
Arvum requietum. Columel. lib. 2. cap. 9.
Lac requietum. Columel. lib. 7. cap. 8.
Requietior. Columel. lib. 2. cap. 1. Neque enim idcirco rudis & modo ex sylvestri habitu in arvum transducta fœcundior haberi terra debet, quod sit requietior & junior.

Requietio, ōnis. f. Hieron. adv. Jovin. 2. 12. Septimo requietionis anno.

Requietorium, i. n. Sepulcrum. Vet. Inscript. apud Gruter. p. 1030. n. 8. SIBI ET CONIVGI CARISSIMAE REQVIETORIVM FECIT.

Requiro, sivi, situm, [ἀναζητέω] ĕre. Sæpius vel rursum quærere, aut investigare. Ter. Phorm. 2. 1. 79. Abi Phædria, eum require, atque adduce huc. Cic. 3. de Finib. 10. Tu autem quum ipse tantum librorum habeas, quos hic tandem requiris?
Requirere & Quærere hoc differunt: quoniam Requirere, est diu quærere. Afranius Fratriis: Proin tutum quæram, ne requiram te vide. Ex Nonio.
Aliquem vocibus, vel sermone requirere. Plin. Epist. 106. Virg. 1. Æn. 221.
> Amissos longo socios sermone requirunt.

Oculis requirere aliquid. Curt. lib. 4.
Animo & oculis aliquem. Ovid. 4. Met. 129.
Requirere ab aliquo, Quærere ab aliquo, interrogare aliquem. Cic. 12 Att. 40. Si quis requirit a te cur Romæ non sim, quia discessus est.

est. Idem 1. Acad. 3. Illud autem mihi ante hoc tempus nunquam in mentem venit a te requirere

Requirere ex. Cic. pro Cæl. 67. Ex quibus requiram, quonammodo latuerint.

Requisivit rex, quis supremum diem Athenis obiisset. Plin. lib. 7. cap. 29.

Illud quoque requisivi, qua ratione ex tot creditoribus nemo neque tum idem fecerit, neque nunc contradicat. Cic. pro Quint. 84.

Studiose requirere. Ovid. 1. de Arte Am. 145.

Causam. Ovid. 10. Met. 358.

Causas requirit inscius. Virg 6. Æn. 710.

Domum alicujus. Cic. 6. Verr. 7.

Requirere, Postulare, flagitare, deposcere. Cic. pro Lege Manil. 54. Quibus amissis, & pacis ornamenta, & subsidia belli requiretis. De Vectigalibus.

Requirere & flagitare. Cic. 7. Verr. 70. Abs te officium tuum debitum generi & nomini requiro & flagito.

Requirere auxilium. Cic. 7. Verr. 142. Omnes hoc loco cives Romani & qui adsunt, & qui ubicunque sunt, vestram severitatem desiderant, vestram fidem implorant, vestrum auxilium requirunt.

Divitias. Tibul. lib. 1. 1. 41.

Requirere, pro Inspicere, animadvertere, inquirere. Caius in l. 4. D. de testamen. Si quæramus an valeat testamentum: in primis animadvertere debemus, an is qui fecit testamentum, habuerit testamenti factionem: deinde si habuerit, requiremus an secundum regulas juris civilis testatus sit.

Requiri, pro Necessarium esse: & Requirere, pro Opus habere. Cic. 1. de Finib. 61. Virtutem autem nixam hoc honesto, nullam requirere voluptatem, atque ad beate vivendum seipsa esse contentam.

Requirere, pro Desiderare quod non adest. Cic. 6. Fam. 6. Vereor ne literarum a me officium requiras. Nam supra dixerat, Vereor ne desideres officium meum. Idem in Parad. 1. In quo equidem continentissimorum hominum majorum nostrorum prudentiam requiro.

Requirere, pro Desiderio rei amissæ teneri, vel præteritæ, vel absentis, vel eam poscere. Cic. de Senect. 50. Denique isto bono utare dum adsit: quum absit, ne requiras: nisi forte adolescentes, pueritiam: paulum ætate progressi, adolescentiam debeant requirere.

REQUISITUM, i. n. ut, Ad requisitum respondere. Quintil. lib. 8. proœm.

Post requisitum etiam, nisi ejusmodi esset visum verum, quale falsum. Cic. 4. Acad. 77.

Requisita naturæ, dixit Sallustius per periphrasin, ut notat Quintil. lib. 8. cap. 6. pro Exonerare alvum.

REQUISITIO, ōnis. f. Gell. lib. 1. cap. 2. Historiæ antiquioris requisitio.

REQUIRITO, [ἀναζητοῦμαι] āre. frequent. Plaut. Most. 4. 3. 11. Quid tu otiosus res novas requiritas?

R E S

RESP. Respublica. REST. Restitutum.

RES, rei. f [χρῆμα, πρᾶγμα, πρᾶγμα] generalem habet significationem. Nam, ut Caius inquit in l. 1. D. de rerum divisione, sive corporalia, sive incorporalia comprehendit. Corporales res sunt, quæ tangi possunt, ut fundus, homo, vestis: incorporales sunt, quæ tangi non possunt, qualia sunt ea quæ in jure consistunt, sicut hæreditas, usus fructus, obligationes.

Abdita rerum. Hor. in Arte Poet. 49.

Asperitas rerum. Cic. 1. de Orat. 3. Sed tamen in his vel asperitatibus rerum, vel angustiis temporis, obsequar studiis nostris.

Caput & fons rerum. Hor. 1. Epist. 17. 45.

Causas rerum cognoscere. Virg. 2. Georg. 490.

Concordia rerum discors. Hor. 1. Epist. 12. 19.

Creatrix rerum natura. Lucret. lib. 1. 625.

Cursus rerum. Cic. 4. Fam. 2.

Desiderium rerum. Lucret. lib 3. 931.

Edax rerum tempus Ovid 15. Met. 234.

Fama rerum incredibilis. Virg. 3. Æn. 294.

Fundamina rerum mole sub ingenti ponit. Ovid. 15. Met 433.

Gravitas rerum. Cic. ad Brut.

Inopes rerum versus. Hor. in Arte Poet. 322.

Inscitia rerum. Hor. 1. Epist. 3. 33.

Interitus rerum. Cic. 6. Fam. 1.

Majestas rerum. Lucret. lib. 5. 7.

Natura rerum. Cic. 4. Acad. 84. Negat tantam similitudinem in rerum natura esse.

Novatrix rerum natura. Ovid. 15. Met. 252.

Opifex rerum. Ovid. 1. Met. 79.

Perturbatio rerum vel confusio. Cic. 1. Off. 93.

Prudens rerum animus. Hor. 4. Carm. 9. 35.

Prudentia rerum. Virg. 1. Georg. 415.

Sepulchrum commune rerum, terra. Lucret. lib 5 260.

Status rerum. Cic. 12. Fam.

Trepidus rerum. Virg. 12. Æn. 589.

Tumor rerum. Cic. 14. Att. 5. Ne deserere viderer hunc rerum tumorem.

Turba rerum. Cic. 6. Fam. 6. Expone rem etiam quemadmodum hic, & quanta in turba, quantaque in confusione rerum viveremus.

Turbine rerum miserarum attonitus. Ovid. 7. Met. 614.

Varietas rerum. Cic. 2. Fam.

Vilissima rerum aqua. Hor. 1. Serm. 5. 85.

Absurda res. V. ABSURDUS.

Acerba. Lucret. lib 4. 665.

Amplissimæ res. Cic. 5. Fam. 2.

Angustæ res, Exiguæ, non magni momenti. Virg. 3. Georg. 290.

Animales res. Ulpian. in l. a divo. D. de re jud.

Ad faciendam fidem res appositæ. Quintil. lib. 5. cap. 8.

Arcana. Ovid. 4. Met. 223.

Ardua. V. ARDUUS.

Bona. V. BONUS.

Bonæ res, vel optimæ. Cic. 4. Fam.

Calamitosæ res. Cic. pro Lege Manil. 53.

Certa. V. CERTUS.

Communis. Hor. 2. Serm. 6. 36.

Comperendinata res significat Judicium in diem tertium constitutum. Festus.

Confessa. V. CONFITEOR.

Contorta. V. CONTORQUEO.

Contractæ res. Cic. 7. Fam. 31.

Conversæ res. Cic. 1. Fam.

Corporales res. V. CORPUS.

Corporea. Lucret. lib. 2. 185.

Credula res amor est. Ovid. 6. Epist. 21.

Declamatoria res. Quintil. lib. 4. cap. 2.

Desperatæ res. Cic. 5. Fam. 21.

Deteriores res. Cic. Quanto deteriores offensurus sis, &c.

Divina. Cic. 4. Att. 15. Senex ad rem divinam dicit se velle discedere.

Eversæ res. Cic. 6. Fam. 21.

Facilis. Lucret. lib. 2. 1025.

Furtiva. Quintil. lib. 5. cap. 13.

Horrenda relatu. Ovid. 15. Met. 298.

Illiberalis ad cognoscendum. V. ILLIBERALIS.

Immoderata res est Cupido. Ovid. 4. de Pont. 15. 31.

Implicata res controversiis. V. IMPLICO.

Incognita res turbat animos. Virg. 1. Æn. 519.

Incommodæ res. Cic. 6. Fam. 4. V. INCOMMODUS.

Incorporales res. V. CORPUS.

Incredibilis dictu res. Quintil. in Gladiatore, non procul a fine.

Infirma & nugatoria ad probandum. V. INFIRMUS.

Ingeniosa res est. Ovid. 1. Amor. 8. 62.

Inquisita & comperta. V. INQUIRO.

Insolitam rem apportare auribus, Referre aliquid inauditum antea. Lucret. lib. 5. 101.

Invidiosa. V. INVIDEO.

Involutæ & occultæ res. V. INVOLVO.

Luculenta res. Cic. 4. Att. 15. Est enim res luculenta.

Ludicra. Hor. 2. Epist. 1. 180.

Manifestæ. V. MANIFESTUS.

Manifestas contra res & veras repugnare. Lucret. lib. 3. 354.

Manifestaria res est. V. MANIFESTUS.

Medicatissima. V. MEDICO, as.

Missiles res. V. Missilis, in MITTO.

Molesta & odiosa. Quintil. lib. 5. cap. 13.

Nec opinata. V. NEC.

Negotiosa. V. NEGOTIUM.

Novæ res. V. NOVUS.

Nudæ atque inornatæ. Quintil. lib. 2. cap. 4.

Operosa res. Cic. 3. Q. frat. 5. Res operosa est, & hominis, &c.

Otii plurimi res. Cic. 4. Att. 16.

Otiosa. V. Otiosus, in OTIUM.

Parva res. Virg. 3. Ecl. 54.

Pensitata. V. PENSO.

Perditæ res. Cic 6. Fam. 1. V. Perditus, in PERDO.

Periculosa res. Cic. 4. Acad. 68. In magnis, periculosisque rebus, &c.

Perturbatæ res. Cic. 6. Fam. 6.

Ridicula & jocosa. Catul. ad Catonem, 54. 1.

Suaves. Hor. 2. Serm. 8. 92.

Testata. V. TESTOR.

Turbulentæ res. Cic. 9. Fam. 1.

Abducere a re aliqua ad aliam. V. ABDUCO.

Abire in rem aliquam. V. ABEO.

Abjicere rem. Cic. 7. Att. 3. Quin nunc ipsum non dubito rem tantam abjicere.

Abrumpere ex re aliqua. V. ABRUMPO.

Abstinere rebus urbanis. V. ABSTINEO.

Abesse res videtur. V. ABSUM.

Absumere aliquot dies frigidis rebus. Plin. 1. Epist. 9. ad Fundanum.

Abundare in re aliqua. V. ABUNDO.

Accedere alicui rei. V. ACCEDO.

Accipere ab aliquo rem aliquam. V. ACCIPIO.

Accommodare in rem aliquam. V. ACCOMMODO.

Acquiescere alicui rei. V. ACQUIESCO.

Addere nomina rebus. Ovid. 5. Met. 525.

Adducere rem in locum, vel deducere. Cic. 16. Fam.

Adducere rem in discrimen. Cic. 5. Fam. 21.

Adhibere rebus cautionem. Cic. 1. Att. 16.

Agere alias res. Cic. Ita furebat, ut mirarer tam alias res agere populum, &c.

Agere res aliquas. V. AGO.

Cedit illi res. V. CEDO.

Cogitare rem aliam ex alia. V. COGITO.

Conferre rem in pauca. V. CONFERO.

Consolatur me hæc res. V. CONSOLOR.

Damnatus rei capitalis. V. DAMNO.

Deducere rem aliquo. Hor. 1. Serm. 1. 15.

Deducta est eo res. V. DEDUCO.

Deducere rem aliquam in diversas partes. V. DEDUCO.

Deferre rem ad aliquem, vel alicui committere. Cic. 1. Fam. 8.

Differre rem. Cic. 10. Fam. 16.

Diminui rem familiarem, vel Re familiari comminui. Cic. 4. Att. 5. Et 11. Fam. 28.

Dissipare rem familiarem. Cic. 4. Fam. 7.

Esse rem in motu. Cic. Q. frat.

Esse rem in integro. Cic. 5. Fam. 20.
Esse rem loco, id est statu. Cic. 12. Fam.
Exasperare rem verbis. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Exponere rem verbis. Lucret. lib. 1. 833.
Facere rem divinam alicui deo. Cic. 3. de Nat. Deor. 47.
Habere se. Cic. 10. Fam. 6.
Jactare rem sermonibus. V. Jacto, in JACIO.
Imperitare rem æquam. Hor. 2. Serm. 3. 188.
Impertire de re familiari. Cic. 2. Off. 87.
Inclinari rem. Cic. 1. Fam. 1.
Increbuit res proverbio. V. INCREBRESCO.
Inducere chaos rebus. Senec. Agamemn. 6.
Intendere honestis rebus animum. Hor. 1. Epist. 2. 36.
Ire rem, pro Expediri. Cic. 14. Att. 15. Incipit res melius ire quam putaram.
Ibat prorsus res. Cic. 14. Att. 20. i. e. Erat cur bene speraremus. *Tout alloit bien : tout l'affaire se portoit bien.*
Loqui magnis de rebus. Lucret. lib. 4. 1012.
Movere res. Cic. 2. Q. frat. 3.
Nasci rem. Ter. Hec. 5. 2. 30.
Notare res nominibus novis. V. NOTA.
Notare insigni aliqua & nota re quippiam. V. INSIGNIS.
Pando rem ordine. Virg. 3. Æn. 179.
Procurare rem. Cic. 6. Att. 9.
Reddere rationem rei. Lucret. lib. 6. 918.
Refrigere rem. Cic. 1. Att. 16.
Rejicere rem. Cic. 5. Fam. 6.
Revocare rem ad manus. V. MANUS.
Secernere apertas res a dubiis. Lucret. lib. 4. 469.
Sequar summa fastigia rerum. Virg. 1. Æn. 346.
Suscipere rem. Cic. 3. Q. frat. 1.
Tentare rem. Hor. 2. Epist. 1. 259.
Venire in rem præsentem. Totum ad rem judiciariam pertinet, neque admodum absimile est, A justo sacramento contendere. Budæus.
Res, Negotium, causa ipsa. Ter. Adelph. 5. 3. 10. Rem ipsam putemus : dictum inter nos hoc fuit. Ubi Donatus, Res, causa litis. Ter. Hec. 3. 5. 18. Omnem rem scio, ut sit gesta. Idem Heaut. 1. 2. 23. Chreme, tantumne est ab re tua otii tibi, aliena ut cures, eaque quæ ad te nihil attinent ? h. e. Præter familiaria negotia tua, estne tantum tibi otii ut, &c.
Integra res. V. INTEGER.
Parvula. V. PARVUS.
In invidia res est. V. INVIDEO.
Accingi ad rem aliquam. V. ACCINGO.
Agitur res in scenis, aut acta refertur. Hor. in Arte Poet. 179.
Agere rem quasi alienam. Quintil. lib. 6. cap. 2.
Agitare res. V. AGITO.
Agitur res tua. Cic. 5. Verr. 115. Quod si res tua non ageretur, a te potius postularent, ne amplius, &c.
Attinet ad rem. Hor. 2. Serm. 2. 27.
Credenda fuit nemini res tanti sceleris. Cic. pro Cæl. 52.
Ire in rem præsentem. V. IN præpositionem.
Gerere rem male. Hor. 2. Serm. 3. 74.
Gerendis in rebus acer. V. ACER, adj.
Gerendis a rebus abstrahere. V. ABSTRAHO.
Gerendis rebus minus apta. Ovid. 1. de Arte Am. 415.
Habebo siquid in eam rem. V. IN præpositionem.
Incipiunda in re. V. IN præpositionem.
Interest nihil ad rem. V. INTEREST.
Locuti sumus nihil neque ante rem, neque præter rem. Auctor ad Herenn. lib. 4. 1.
Ministrare res timide gelideque. Hor. in Arte Poet. 171.
Monet res. V. MONEO.
Moventur res magnæ. V. MOVEO.
Natus rebus agendis. Hor. in Arte Poet. 82.
Novi rem omnem. V. NOSCO.
Salva res est. Ter. Eun. 2. 2. 37.
Bellica res. Hor. 4. Carm. 3. 6.
Militaris res divinitus constituta. V. CONSTITUO.
Militaris rei scientia. Cic. pro Lege Manil. 28.
Militarem rem discere. V. MILES.
Navalis res, sive nautica. Cic. 7. Verr. 42.
Nummaria res. V. NUMMUS.
Pastoria. V. PASTOR.
Pecuniaria. V. PECUNIA.
Res prolatæ, & Rerum prolatio, significat Tempus illud quum homines feriarentur. Declarat maxime Plautus in Capt. 1. 1. 10. ex persona parasiti,

Ubi res prolatæ sunt, quum rus homines eunt,
Simul prolatæ res sunt nostris dentibus.
Quasi quum caletur, cochleæ in occulto latent,
Suo sibi succo vivunt, ros si non cadit :
Item parasiti rebus prolatis latent,
In occulto miseri victitant succo suo, &c.

Cic. pro Muren. 28. Sapiens existimari nemo potest in ea prudentia, quæ neque extra Romam usquam, neque Romæ, rebus prolatis, quidquam valet. Idem 14. Att. 5. Meam stultam verecundiam, qui legari noluerim ante res prolatas, ne deserere viderer hunc rerum tumorem. Et 3. Q. frat. 2. a fine, Res prolatæ, ad interregnum comitia adducta. Idem 7. Att. 11. Istum quidem, cujus, phalarismum times, omnia teterrime facturum puto. Nec enim rerum prolatio, nec Senatus magistratuumque discessus, nec ærarium clausum tardabit. Rerum igitur prolatio, sive Res prolatæ, idem est ac si dicas, Vacatio a muneribus : quæ maxime erat ludorum diebus. Ludorum autem nomina, Votivi, Romani, Victoriæ, Plebeii. quorum primi Votivi XVII Cal. Sept. commissi, per quindecim dies celebrabantur : & continuo Romani per decem dies : quum interea res prolatæ dicebantur. Confectis Votivis & Romanis, rursus ad negotia : judicia fiebant : senatus habebatur : tum publice, tum privatim quisque satagebat in sua re : hoc usque ad VIII Cal. Novembris. Nam quum inter ludos Romanos & ludos victoriæ dies interessent XLV ; quod aperte ipse declarat lib. 4. in Verrem : recte subducenti perspicuum fiet, ludorum Victoriæ commissionem incidere in diem VIII Cal. Novembris. iterum igitur res prolatæ. Victoriæ autem ludi, quumque his Plebeii conjuncti, dies auferebant octo : ut ad IIII Nonas Novembris, & magistratus, & cujusvis ordinis homines intermissam rei sive publicæ sive privatæ administrationem repeterent. Itaque 4. Att. 16. non procul a fine, Pontinus vult ad IIII Nonas Novembris triumphare. ex quo patet, non fuisse diem festum IIII Nonas Novembris. Quocunque igitur tempore ad Urbem Cæsar venerit, statim aget quæ putabit e re sua. non eum tardabit rerum prolatio, quo tempore nihil neque publice fit, neque privatim : contemnet antiquum morem : sine senatu, sine magistratibus decernet ipse ex libidine : refringet ærarium, publicasque pecunias ad usum Reipublicæ servatas, ad rei publicæ oppugnationem convertet.
Res ipsa. V. IPSE.
In re ipsa. V. IN præpositionem.
E re, & Ex re. V. E & EX præpositiones.
Ex re ipsa. Quintil. lib. 5. cap. 13. Accusator dat testem, patronus ex re ipsa refellit.
Ex re ipsa natus, i. e. Temporalis. Quintil. lib. 4. cap. 5.
Reque eapse, pro Re ipsa. Scipio Africanus Pauli filius, quum pro æde Castoris dixit, hac compositione usus est : Quibus de hominibus ego sæpe, atque in multis locis opera, factis, consiliis reque eapse (sæpe) benemeritis spem, &c. Festus.
E re nata, i. e. Occasione, ut ait Donatus. Ter. Adelph. 3. 1. 8.
Ex re consulere. Tacit. 1. Ann. 24. h. e. Prout occasio tulerit.
Pro re pauca loquar. Virg. 4. Æn. 337.
Pro re nata, Pro eventu rei & occasione. Cic. 14 Att. 6. Antonii colloquium cum heroibus nostris pro re nata non incommodum. i. e. Quantum ad præsens tempus attinet. *Pour le temps.*
Cum re præsenti deliberare. V. CUM præpositionem.
Ob rem. V. OB præpositionem.
Ab re. V. A & AB præpositiones.
Ab re, i. e. Ab eventu. Liv. 1. 17. Id ab re (quod nunc quoque tenet nomen) interregnum appellatum.
Res, Veritas. Ter. Adelph. 4. 7. 12. Si non in re ipsa tibi istuc dolet, simulare certe est hominis. Item Hec. 5. 2. 7. Hæc res hic agitur, Pamphilo me facere ut redeat uxor, oportet. Ubi Donatus, Aut sic intelligendum est, quasi dicat. Hoc agebamus quum tu advenires. aut cum asseveratione pronuntiandum est, ut sit Res, veritas : quasi dicat, Hic non verba sunt, sed res agitur.
Res ipsa atque veritas. Cic. pro Rosc. Amer. 44. Vides Eruci quantum distet argumentatio tua a re ipsa atque a veritate.
Res ipsa indicat. V. INDICO, are.
Res ipsa loquitur. V. LOQUOR.
Verba ad rem conferre. Ter. Eun. 4. 6. 4. Ubi Donatus ; Verba ad rem contulit, h. e. Agere quod dicebat, aggressus est. Idem Andr. 5. 1. 5. Ut beneficium verbis initum dudum, nunc re comprobes.
Re juvare. Ter. Heaut. 1. 1. 34. Crede inquam mihi, aut consolando, aut consilio, aut re juvero.
Dictu quam re facilius. Liv. 31.
Res, pro Sumptu. Martianus in l. Quum vir. D. de doli mal. & me. except. Quum vir in area ab uxore sibi donata aliquid ædificasset, plerisque placet, doli mali exceptione posita rem servari posse.
Res, Utilitas. Ter. Hec. 1. 2. 27. Ita di deæque faxint, si in rem est Bacchidis. Idem Phorm. 2. 4. 9. Ego quæ in rem tuam siot, ea velim facias.
In rem nostram est. V. IN.
In re mea est. V. IN.
Cogitate rem suam tractare. V. COGITO.
In rem suam aliquid convertere. Cic. pro Rosc. Amer. 15.
E re, Ex utilitate, utiliter. Papin. in l. Donationes. in § 1. D. de donationib. Nec matrem offensam e re petitionem habere. h. e. Matrem ex levi offensione eas res utiliter repetere non posse.
Res, aliquando relativum est, referens præcedentia. Ter. Phorm. 2. 1. 41. Si est patrue, culpam ut Antipho in se admiserit, ex qua re minus rei foret, aut famæ temperans. Ubi Donatus, Res ad Culpam relatum.
Alicui rei esse. Ter. Adelph. 3. 3. 4. Id misero restat mihi mali, si illum potest, qui alicui rei est, etiam eum ad nequitiam abducere. Ubi Donatus, Recte : de hoc enim supra dixit, 1. 2. 15. Non fratrem vides rei dare operam, ruri esse parcum ac sobrium?
Res est mihi cum illo. Ter. Phorm. 1. 3. 19. Cic. 13. Fam. 27. Siqui difficiliores erunt, ut rem sine controversia confici nolint, si eos, quando cum Senatore res est, Romam rejeceris.
Rem habere cum aliquo, i. e. Consuetudinem, amorem. Ter. Eun. 1. 2. 39.
Res, Hæreditas. Ter. Phorm. 2. 3. 46. At si talentûm rem reliquisset decem. Donatus.
Res, Patrimonium. Ter. Adelph. 5. 3. 44. At enim metuas ne ab re sint tamen omissiores paulo, i. e. Negligant curare rem domesticam. Idem Adelph. 5. 3. 25. Tu illos duos olim pro re tollebas tua. Ubi Donatus, Pro re, pro Patrimonii tui qualitate.
Res, Pecunia, & etiam fortunæ bona. Ter. Eun. 1. 2. 51. Ejus frater aliquantum ad rem est avidior. Idem Adelph. 5. 3. 48. Solum unum hoc vitium affert senectus hominibus, attentiores sumus ad res omnes, quam sat est. Cic. 2. in Catil. 10. Res eos jampridem, fides deficere nuper cœpit.
Res & aurum. Lucret. lib. 5. 1112.
Accisæ res. V. ACCIDO.
Ampla res domi. Juven. 12. Sat. 10.
Angusta res domi. Juven. 3. Sat. 165.
Arctis in rebus absit pudor, In magna rerum angustia. Valer. 5. Argon. 324.
Avita res & patria. V. Avitus, in AVUS.
Cibaria re copiosus. V. COPIA.

Contemptæ

Contemptæ rei dominus splendidior. Hor. 3. Carm. 16. 25
Contracta res. V. CONTRAHO.
Curtæ nescio quid semper abest rei. Hor. 3. Carm. 24. 64.
Familiaris res ministra & famula corporis. Cic. 1. Tusc. 75
Familiaris res mea. Cic. 2. de Orat. 97.
Familiaris rei naufragia. Cic. 1. Fam. 9.
Frumentaria res. Cic. 8. Att. 2.
Mobiles res. Ulp. in l. a divo. D. de re jud.
Modica. Juven. 15. Sat. 143.
Moventes res, pro Mobilibus. V. MOVEO.
Parvis rebus alta præstatur quies. Sen. Thyest. 5.
Paupera res, apud Plautum. V. PAUPER.
Pauperculæ res, modicæ & modestæ. V. MODUS.
Pecuaria. V. Pecuarius, in PECUS.
Præclara filius in re sublatus male alitur. Hor. 2. Serm. 5. 45.
Salva res & Perdita, contraria. Ter. Eun. 2. 2. 26.
Ampliare rem. Hor. 1. Serm. 4. 32.
Amplificare rem familiarem. V. AMPLIFICO.
Augere rem, Locupletari. Cic. pro Rabir. Post. 3. Ita ut in augenda re, non avaritiæ prædam, sed instrumentum bonitati quærere videretur.
Comminuti re familiari. V. COMMINUO.
Conficere rem. V. CONFICIO.
Confringere rem. V. CONFRINGO.
Corrumpere rem familiarem. V. CORRUMPO.
Curare rebus alienis suo vestimento & cibo. Plaut. Truc. 1. 2. 35.
Facere rem, Lucrari. Ter. Adel. 2. 2. 12. Nunquam rem facies: abi, nescis inescare homines. Ex Donato.
Habere rem, Non inopem esse. Cic. 2. Off. 73. Illud male dixit, non esse in civitate duo millia hominum qui rem haberent.
Intercipere res alicujus. Ovid. 9. Met. 122.
Mersat membra copia rerum. Lucret. lib. 5. 1006.
Nitet res magna domino lene. Hor. 2. Serm. 5. 12.
Obstat virtutibus res angusta domi. Juven. 3. Sat. 164.
Officient tibi multæ res. Hor. 1. Serm. 2. 97.
Partæ sanguine res. Ovid. 1. Epist. 92.
Perdere rem patriam. Hor. 1. Serm. 4. 111.
Quærere rem honeste mercaturis faciendis. Cic. in Parad. 6.
Stringat præclaram ingrata malus ingluvie rem. Hor. 1. Serm. 2. 45.
Vir haud magna cum re. Cic. de Senect. 1. Licet versibus eisdem mihi affari te Attice, quibus affatur Flaminium ille vir haud magna cum re, sed fidei plenus.
Res, Status, conditio. ut, Res publica, Res privata, Res familiaris, Res uxoria. Cicero, Id enim, rebus nostris minime conducebat. i. e. Statui nostro. Virg. 6. Æn. 857.

> Hic rem Romanam magno turbante tumultu,
> Sistet eques. Ubi Servius, Rem Romanam, Statum Reip.

Tueri armis res Italas. Hor. 2. Epist. 1. 2.
Forensis res. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Revocare se ad curam rei domesticæ, rei forensis, Reipublicæ. Cic. pro Cæl. 42.
In re præsenti. V. IN præpositionem.
Res privatæ, i. e. Bona privatorum. Cic. 9. Att. 6.
Privatæ ac domesticæ res. Quintil. lib. 2. cap. 21.
Administrare rem familiarem. V. ADMINISTRO.
Conficere rem suam non minus strenue quam publicam. Cic. Post redit. in Senat. 10.
Invisere res rusticas vel fructus causa, vel delectationis. Cic. 1. de Orat. 249.
Obire rem privatam vel publicam. V. OBEO.
Ordinare publicas res. Hor. 2. Carm. 1. 11.
Res, [ἀρχὴ] Imperium. Virg. 3. Æn. 1.

> Postquam res Asiæ, Priamique evertere gentem
> Immeritam visum superis. Ibid. 54.
> Res Agamemnonias, victriciaque arma secutus. Servius.

Dissociabilis res. Tacit. in Vita Agric. cap. 3. De principatu ac libertate.
Adepta rerum. V. ADIPISCOR.
Domina rerum Roma. Ovid. 15. Met. 447.
Caput rerum. Tacit. 1. Ann. 47.
Custos rerum Cæsar. Hor. 4. Carm. 15. 17.
Imperia rerum. Hor. 2. Serm. 7. 75.
Origo rerum & molitio. V. ORIGO.
Pulcherrima rerum Roma. Virg. 2 Georg. 534.
Potestas summa rerum. Virg. 10. Æn. 100.
Rem, vel res gerere, pro Pugnare apud Jurisconsultos, & alios. Livius, Malleique adversus singulos separatim, quam adversus duos simul rem gerere. Plin. lib. 2. cap. 67. In Arabico sinu res gerente C. Cæsare Augusti filio, signa navium ex Hispaniensibus naufragiis feruntur agnita. i. e. Belligerante.
Bene gestæ res. Virg. 9. Æn. 157.
Maxima res effecta. Virg. 11. Æn. 14.
Res Romana, pro Acie. Livius, Sed res Romana erat superior. Et sic sæpe. Budæus.
Navalis res. Tacit. 15. Ann. 46.
Rem bellicam administrare. Cic. 2. de Divin. 76.
Eventus rerum. Lucan. lib. 5. 779.
Abscissa res erat. V. ABSCINDO.
Tunc res immenso placuit statura labore. Lucan. lib. 3. 381.
Dare rem in casum. Tacit. 12. Ann. 52.
Diffidere rebus suis. Liv. 1. 2.
Emittere rem de manibus. V. MANUS.
Fessi rerum. Virg. 1. Æn. 182.
Forma rerum. Ovid. 1. de Pont. 10. 17.
Inclinationes rerum & temporum. V. INCLINO.
Summæ rerum consulere. Ovid. 2. Met. 300.
Adversæ res. V. ADVERTO.
Afflictæ. Virg. 1. Æn 456.
Angustæ. Hor. 2. Carm. 10. 21.
Dubiis rebus non deficere. Virg 6. Æn 196.

Dura. Virg. 1. Æn. 567.
Duris urgens in rebus egestas. Virg. 1. Georg. 146
Egenis in rebus. Virg. 6. Æn. 91.
Extremæ. Tacit. 1. Hist. 45.
Fessis rebus ferre finem. Virg. 3. Æn. 145.
Fluxæ. Sil. lib. 7. 17.
Fractæ. Virg. 4. Georg. 240.
Humanæ. Virg. 10. Æn. 152.
Inclinata. V. INCLINO.
Infracta. V. INFRINGO.
Jucundæ. Hor. 2. Serm. 6. 96.
Secundæ. Virg. 9. Æn. 301.
Secundis rebus mersus. V. MERGO.
Rem miseram, Adverbium dolentis. Cic. 7. Att. 24.
O rem lugubrem! V. LUGEO.
Res, Modus. Plaut. Rud. 4. 3. 87. Jam repperi rem, quo pacto nec fur, nec socius fies.
Res, [πεῖρα] Experientia. Ter. Adel. 5. 4. 1. Nunquam ita quisquam bene subducta ratione ad vitam fuit, quin res, ætas, usus semper aliquid apportet novi. Donat.
Re vera, [ὄντως] duæ dictiones sunt, aut unica Revera, vice adverbii. Cic. pro Quint. 7. Deinde habet adversarium P. Quintius verbo Sex. Nævium, re vera hujusce ætatis homines disertissimos. Idem pro Cluent. 54. Verbo ille reus erat: re quidem vera, & periculo, & tota accusatione Oppianicus.
Reipsa. Cic. pro Rosc. Amer. 123. Qui recuset, eum profecto, tametsi verbo non audeat, tamen reipsa de maleficio suo confiteri.
Nomine, & Revera, contraria. Cic. 3. Verr. 76. Quod iste M. Marcelli, & P. Africani monimenta, quæ nomine illorum, revera Pop. Rom. & erant, & habebantur.
Verbo & simulatione, & Revera, contraria. Cic. 5. Verr. 133.
Re vera pugnare: quod vulgus dicit, *De facto*. Hor. 2. Serm. 7. 99.

RESPUBLICA, æ. f. [πολιτεία] ex duobus integris composita dictio, quam nonnulli disjungunt; Res populi dicitur, & negotium publicum.
Sed necesse est, charitatem eam præstare, qua R. P. nomen universæ civitatis est: pro qua mori, & cui nos totos dedere, & in qua nostra omnia ponere, & quasi consecrare debemus. Cic. 2. de Legib. 55.
Conversiones Rerumpublicarum. Cic. 2. de Divin. 6. Id ipsum a Platone, philosophiaque didiceram, naturales esse quasdam conversiones Rerumpub. ut eæ tum a principibus tenerentur, tum a populis, aliquando a singulis.
Forma Reip. Cic. 3. Fam. 11.
Interitus. Cic. pro Syll. 33.
Salus. Cic. 4. Catil. 4.
Status. V. STATUS.
Summa. Cic. 13. Fam.
Ægra Resp. V. ÆGER.
Beata. V. BEATUS.
Castrata. V. CASTRO.
Commutabilis. V. COMMUTO.
Constituta. V. CONSTITUO.
Nuda a magistratibus Resp. V. NUDUS.
Inclinata. V. INCLINO.
Summa Resp. & municipalis. Cic. 3. de Legib. 36. Utinam, inquit, M. Cicero, isto animo atque virtute in summa Rep. nobiscum versari, quam in municipali maluisses.
Abducere aliquem a Repub. V. ABDUCO.
Accedere ad Remp. V. ACCEDO.
Accipere Rempub. V. ACCIPIO.
Accommodare se ad Remp. V. ACCOMMODO.
Adire ad Rempub. V. ADEO.
Administrari eo censu nullius civitatis Respubl. potuit. Cic. 4. Verr. 138.
Ædificare Remp. V. ÆDIFICO.
Agere Remp. Paulus. l. 35. § 3. D. ex quib. caus. major.
Amplificare Remp. V. AMPLIFICO.
Arrodere. V. ARRODO.
Attingere. Cic. 1. Fam. 9. Atque hanc quidem ille causam sibi ait non attingendæ Reip. fuisse, quod quum offendisset populum Atheniensem prope jam desipientem senectute, &c.
Cadere Remp. vel occidere. Cic. 6. Fam. 6.
Capere Remp. pro Occupare. Sallust. in Catil.
Capessere Remp. V. Capesso in CAPIO.
Cedere de Rep. V. CEDO.
Celebrare Remp. V. CELEBRO.
Censere e Rep. Tacit. 3. Ann. 53.
Conferre se ad Rempub. V. CONFERO.
Conflictare Rempub. Tacit. 6. Ann. 48.
Consultare Reipub. V. CONSULTO.
Continere Remp. V. CONTINEO.
Constituere Remp. pro Stabilire vel confirmare. Cic. 6. Fam. 17.
Convellere Remp. Cic. in Pison. 4.
Cruentare Remp. vulneribus. V. CRUENTO.
Deficere a Rep. Cic. 12. Fam. 10.
Delere Remp. Cic. 10. Att. 6.
Erigere. Cic. 8. Att. 19.
Excitare. Cic. pro Sext. 99.
Exurgere. Cic. 12. Fam. 10.
Facere contra Rempub. Cic. 2. Q. frat. 1.
Gerere Remp. Cic. 15. Fam. 12.
Gubernare Remp. Cic. 1. Fam.
Habere Remp. Cic. ad Brut. 15. Hoc bello victores quam Remp. simus habituri, nescio, victis certe nulla unquam erit.
Incumbere in Remp. Cic. 10. Fam. 1.
Interire Remp. Cic. 6. Fam. 21.
Labefactare & evertere Remp. V. LABEFIO.
Lugere Remp. V. LUGEO.
Mederi Reipub. V. MEDEOR.

Mereri bene de Rep. Cic. 10. Fam. 5. Nec quicquam ex omnibus rebus humanis est præclarius aut præstantius, quam de Republica bene mereri.
Obruere Remp. Sallust. Et quam Remp. servitio non potuerat obruere, &c.
Opprimere. Cic. 4. Fam. 3.
Oppugnare. Cic. pro Sext. 120.
Pendet Resp. e Bruto. V. PENDEO.
Perturbare Remp. Cic. 9. Fam.
Præcipitare. Cic. pro Syll. 87.
Profligare. Cic. 3. de Orat. 3.
Regere. Cic. 4. Acad. 115.
Reviviscere. Cic. 6. Fam. 10.
Salvare. Cic. in Pison. 78.
Serere. Cic. 1. Tusc. 1.
Stabilire. Cic. pro Sext. 143.
Sustinere. Cic. pro Domo, 142.
Temperare. Cic. 1. Tusc. 2.
Temperare res publicas. V. TEMPERO.
Tenere, pro Occupare. Cic. 1. Fam. 9.
Tenere, pro Gubernare. Cic. 4. Fam.
Tractare. Cic. 6. Fam. 6.
Trahere funditus. Tacit. 3. Ann. 54.
Vastare. Sallust. Profecto neque Respub. sicuti nunc vastaretur.
Violare. Cic. 1. Fam. 9.
Respublicas multarum civitatum pluraliter dixit C. Gracchus in ea quam conscripsit de lege P. Ennii & peregrinis, quum ait: Ex nationes, cum aliis rebus, per avaritiam atque stultitiam, Respublicas suas amiserunt. Festus.

RESĂCRO, V. RESECRO.

RESÆVIO, ire. Iterum sævire. Ovid 1. Trist. 1. 103.
Quæque quiescebat, ne mota resæviat ira.

RESALŪTO, [ἀνταπρoσαγορεύω] āre. Salutantem salutare. Plaut. Pseud. 2. 4. 19. Dic utrum spemne an matrem resalutem Pseudole? legitur & hoc modo, Dic utrum Spemne an Salutem te salutem Pseudole? Cic. 2. Philipp. 106. Sed tum nimis inter omnes constabat, neminem esse resalutatum. Martial. lib. 4. 84.
Securus nullum resalutas, despicis omnes.

RESALUTATIO, ōnis. f. Suet. Neron. cap. 37. Neque proficiscens quenquam osculo impertivit, ac ne resalutatione quidem.

RESĀNO, āre. Lactant. lib. 4. cap. 20. Ne adduceret eos in pœnitentiam, atque resanaret. Idem 5. 22.

RESANESCO, ĕre. Lactant. 5. 2. Ut susceptis Deorum cultibus resanescant. Ovid. 1. Amor. 10. 9.
——animique resanuit error.

RESARCIO, si, tum, [ἀκέομαι] īre. Instaurare, & quasi novam formam inducere. Suet. in Claud. Cæs. cap. 6. Quod decretum abolitum est excusante Tiberio imbecillitatem ejus, ac damnum liberalitate sua resarturum pollicente. Ter. Adel. 1. 2. 41. Fores effregit? restituentur: discidit vestem? resarcietur. Hæc eadem verba habet Cic. pro Cæl. 38.
Damna resarcire. Cic. 1. Fam. 9.
Quæstum resarcire. Columel. lib. 11. cap. 1.

RESARRIO, ivi, itum, [ἀνασκάλλω] īre. Rursum sarrire. Plin. lib. 18. cap. 20. Quum hyeme prægelida captæ segetes essent, reseverunt, resarrientes campos.
Resarrire, inquit Varro, ab Serra dictum, i. e. Aperire. Hinc etiam Seræ, quibus remotis fores panduntur. Quidam Reserare legunt. V. lib. 6. de L. L. 6.

RESCINDO, scĭdi, scissum, [ἀναχίζω, ἀναῤῥήγνυμι] ĕre. Tollere, auferre, destruere. Cæs. 1. Bell. Gall. 7. Pontem qui erat ad Genevam, jubet rescindi. Virg. 1. Georg. 280.
Et conjuratos cælum rescindere fratres.
Locum aliquem rescindere. Cic. 2. de Lege Agrar. 3.
Vias. Sen. Theb. 1.
Rescindere, ad omnia quæ resecari & scindi possunt aut ferro, aut alio quovis instrumento, pertinet. Columel. lib. 2. cap. 14. Et quod falx reliquerit, prius quam inarescat, vomis rescindat, atque obruat: id enim cedit pro stercore. Virg. 3. Georg. 453.
Quam siquis ferro potuit rescindere summum
Ulceris os: alitur vitium, vivitque tegendo. i. e. Aperire.
Pectora ferro rescindere. Stat. 11. Theb. 507.
Terram rescindere, quod & Proscindere dictum est. Columel. lib. 2. cap. 2.
Vitem rescindere. Columel. lib. 4. cap. 29.
Rescindere, pro Abolere, sive abrogare accipitur, per translationem. Ter. Phorm. 2. 4. 16. Mihi non videtur quod sit factum legibus, rescindi posse.
Acta alicujus. Cic. 13. Philipp. 5. Acta Antonii rescidistis, leges refixistis per vim.
Beneficium. Senec. de Benef. lib. 3. cap. 13.
Concilia. Cic. 2. de Legib. 31. Quid enim majus est, si de jure quærimus, quam posse a summis imperiis & summis potestatibus comitatus tollere, & concilia vel instituta dimittere, vel habita rescindere?
Crimina rescindere, Renovare, Refricare, Iterum commemorare. Ovid. 3. Trist. 11. 63. al. Vulnera.
Damnationem. Cic. 4. Verr. 100.
Fœdus. Patere. lib. 2.
Injurias rescindere, & iritas facere. Cic. 4. Verr. 63. Fecerat hæc egregie primo adventu Metellus, ut omnes istius injurias, quas modo posset, rescinderet & irritas faceret.
Judicia rescindere, sive rem judicatam. Cic. pro Planc. 10.
Judicium rescindere, & Ratum habere, contraria. Cic. in Partit. 125. Negat probari oportere, eos qui leges scripserunt, ratum habere judicium, si totum corruptum sit: si unus accusator corruptus sit, rescindere nititur æquitate.
Jussa Jovis. Ovid 2. Met. 677.
Luctus obductos annis rescindere, i. e. Renovare luctus multitudine annorum obrutos & oblitos. Ovid. 12. Met. 543.

Pactiones. Cic. de Provinc. Cons. 10. Pactiones sine ulla injuria factas rescidit.
Venditio rescindenda est. Scævola in l. Tutor. D. de minoribus. Pandectarum lib. 18. titulus quintus est, De rescindenda venditione.
Voluntatem mortui rescindere. Cic. 3. Verr. 111. Solus tu inventus es cui non satis fuerit corrigere voluntates vivorum, nisi etiam rescinderes mortuorum.

RESCISSUS, a, um. Partic. [ἀποῤῥηγμένος] ut,
Palatum rescissum. Lucan. lib. 4. 328.
Rescissoque nocent suspiria dura palato.
Gloria rescissa cunctis. Claud. de Bell. Get. 586.
Fac mea rescisso pectora nuda sinu. Propert. lib. 3. 8. 8.

RESCISSORIUS, a, um. Adj. ut, Actio rescissoria. Ulpian. in l. Exemplo. D. Ex quibus caus. major. &c.

RESCISSIO, ōnis. f. Ulpian. in l. Sed etsi. D. Ex quibus caus. major. in integr. rest.
Rescissio prioris decreti. Callistratus in l. pen. D. de decret. ab ordin. faciend.
Rescissio, præcise pro Rescissio matrimonii, quum scilicet Prætor matrimonium in danda possessione pro nihilo ducens, tacite illud rescindit, & quantum ad jus impetrandæ possessionis pertinet, extinguit. Ulpianus, l. 3. § 5. D. de bonor. poss. contra tab. Si emancipatus filius uxore non ex voluntate patris ducta, filium fuerit sortitus, dein nepos, patre jam mortuo, ad bonorum possessionem avi velit venire: admittendus est ad eam. Non enim per rescissionem is, qui filius justus est, efficitur non filius quum rescissio quo magis, non quo minus adhibeatur.
Mortis rescissio. Tertul. de Resur. Carn. cap. 57.

RESCIO, ivi, itum, [μανθάνω] īre. Factum aliquod occultius, aut inopinatum, insperatumque cognoscere: vel potius Rem postquam gesta est, scire, quam nesciebas quum gereretur. Sic enim interpretatur Valla carpens Gell. lib. 6. cap. 23. Ne rescirent Carthaginienses. Liv. 29. 14. Ter. Adel. 5. 3. 5. Rescivit omnem rem. Cic. 3. Off. 91. Quærit etiam, si sapiens adulterinos nummos acceperit imprudens pro bonis, quum id rescierit, soluturusne sit eos, sicui debeat, pro bonis? Cic. 8. Fam. 12. Id postquam resciit, exarsit.
Furtum rescire. Ovid. 2. Met. 424.

RESCISCO, [ἐπιγινώσκω] ĕre. Idem. Ter. Hec. 5. 4. 27. Omnia omnes ubi resciscunt hi, quos par fuerat resciscere, sciunt.

RESCRIBO, psi, ptum, [ἀντιγράφω, ἀντεπιστέλλω] ĕre. Rursus scribere, vel alterius scripto respondere. Ovid. 1. Epist. 2.
Nil mihi rescribas, attamen ipse veni. Suet. in Jul. cap. 56.
Existimatque rescripturum, & correcturum fuisse.
Manu trepida rescribere. Ovid. 2. Amor. 2. 6.
Cui rei fugerat me rescribere. Cic. 5. Att. 12. Nostra negotia (quoniam Romæ commoraris) amabo te explica, cui rei fugerat me rescribere.
Alicui rescribere ad. Cic. 11. Fam. 2. Rescribas nobis ad omnia, rogamus.
Ad omnia quæ quæruntur rescribere. Cic. 1. Fam. 9.
Rescribere de aliquo. Cic. 2. Att. 1. Tu tamen de Curtio ad me rescribe certius.
Epistolæ alicujus rescribere. Cic. 7. Att. 16. Uni tuæ disertissimæ epistolæ non rescripsi. i. e. Non respondi.
Rescribere, pro E contrario scribere. Quintil. lib. 10. cap. 5. Melius hoc quam rescribere veteribus orationibus.
Rescribere legionem ad equum, est Eam quæ peditum erat, in numerum equitum transcribere. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 42.
Argentum alicui rescribere. Ter. Phorm. 5. 8. 28. Sed transi sodes ad forum, atque illud mihi argentum jube rursum rescribi Phormio. Ubi Donatus, Rescribi, reddi, seu per mensæ scripturam dari. Quoniam ad numerationem pecuniæ antecedit scriptura, rescribere dicebant pro renumerare. Hor. 2. Serm. 3. 76
Dictantis quod tu nunquam rescribere possis.
Nummos rescribere. Plaut. Asin. 2. 4. 34. Adducit domum etiam ultro, & rescribit nummos. Est autem Rescribere nummos, non præsentes solvere, sed pro his in certum diem solvendis apud Trapezitam se obligare, & per argentarium in certam diem cavere redditum iri nummos qui debeantur. Quæritur enim pro pecunia præsenti cautionem solvendæ per mensam pecuniæ apud argentarium factam: & ante dictum erat, Nam vidi huc ipsum adducere ad Trapezitam Exærambum. Hæc Turnebus.

RESCRIPTUS, a, um. Partic. Cic. 4. Tusc. 3. ubi scribit Cantus rescriptos fuisse sonis, i. e. Notatos & scriptos suis sonis, nec antiquis defuisse musicam. V. Turnebus.

RESCRIPTUM, i. n. [ἀντιγραφή, ἀντιγράμματα] significare videtur id genus Epistolæ qua imperatores, aut summi Pontifices consulentibus eos respondent: cujusmodi sunt quas Decretales vocant. Ulpian. in l. 1. De appellationibus, Quæsitum est an adversus rescriptum principis provocari possit: si forte Præses provinciæ, vel quis alius consuluerit, & ad consultationem ejus fuerit rescriptum.
Immite rescriptum. Tacit. 6. Ann. 9. Immiti rescripto venas resolvit.

RESCRIPTIO, ōnis. f. Idem. L. 8. D. de Off. Præsidis. Sæpe audivi Cæsarem nostrum dicentem hac rescriptione.

RESCULPO, psi, ptum, ĕre. Tertull. de Jejun cap. 5. Populus primi hominis resculpserat crimen. Prudent. Psychom. præf. v. 51.
Quam nostra recto vita resculpat pede.

RESĔCO, secui, sectum, [ἀνατέμνω] āre. Rescindere, de aliquo exscindere. Columel. de Arboribus, cap. 6. Veterem vineam, si in summo radices habebit, resecare nolito: alioqui etiam novella vinea, quæ ex resectione enata fuerit, vim inutilem habebit.
Alas resecare. Ovid. de Rem. Amor. 791.
Ferro resecare capillos. Ovid 11. Met. 183.
Linguam. Cic. 2. de Divin. 96. Aut quorum linguæ sic inhærerent, ut loqui non possent, hæ scalpello resectæ liberarentur?
Palpebras. Cic. in Pison. 43. Quem Carthaginienses resectis palpebris, illigatum in machina vigilando necaverunt. De Regulo.
Reseco spem longam spatio brevi. Hor. 1. Carm. 11. 7.

Ungues

Ungues resecare, apud Valer. Max. 3. 2. 15.
Ad vivum resecare. Columel. lib. 6. cap. 12.
Resecare, per translationem. Cic. 4. Tusc. 45. Hæc tamen ita disputant, ut resecanda esse fateantur: evelli penitus dicant nec posse nec opus esse. Idem 2. in Catil. 11. Quæ sanari poterunt, quacunque ratione sanabo: quæ resecanda erunt, non patiar ad perniciem civitatis manare.
Libidinem resecare. Cic. 1. Att. 15. In qua ego nactus (ut mihi videbar) locum resecandæ libidinis & coercendæ juventutis, vehemens fui. Sic 5. Verr. 208. Resecare audacias ac libidines.

Resecandus, a, um. Partic. [ἀνατμητικὸς] ut, Seges falce resecanda. Ovid. 1. Epist. 53.

Resectus, a, um. aliud Partic. [ἀνατετμημένος] ut, Farra resecta. Ovid. 2. Fast. 520.
Barba resecta. Ovid. 4. Trist. 10. 58.
Lingua ense resecta. Ovid. in Ibin, 441.
Compar. Apuleius de Deo Socratis, Sic enim ferme assolet apud prudentes viros esse in operibus judicatio resecatior, in rebus subitariis venia prolixior.

Resecatio, ōnis. f. Salvian. de Gubern. Dei, 7. Dum peccata auferre cupiunt, ipsi in peccatorum resecatione peccant.

Resectio, ōnis. f. [ἀνατομὴ] V. paulo ante in primo exemplo, in verbo RESECO. Columel. lib. 4. cap. 29. Is nodus etiam si quatuor digiti a resectione absuerit, illigari tamen eum prius quam vitis findatur, conveniet.

Resegmen, ĭnis. n. [ἀπότμημα] Quod ex aliquo resecatur: ut Resegmina unguium. Plin. lib. 28. cap. 1.

Resex, sĕcis. m. Custos dicitur in vitibus. V. CUSTOS.
Dicitur & Præsidiarius palmes & subsidiarius. Columel. lib. 3. cap. 10. Nam confiteor pampinarios quoque quum e duro prorepserint, tempore anni sequentis acquirere fœcunditatem, & ideo in resecem submitti, ut progenerare possit. Verum ejusmodi partum comperimus, non tam ipsius resecis, quam materni esse muneris. Pampinum resecem vocat Columella, Qui resectus, recisusque melius provenit, fitque fructuosior. Idem lib. 4. cap. 21. vocat Custodem & præsidiarium. Dicitur & Subsidiarius, ibid. cap. 24.

Resēcro, vel **Resăcro**, [ἀναλιταρέω] āre. est aut Easdem preces iterare, aut Contrarias facere. Plaut. Aul. 4. 7. 4. Nunc te obsecro, fac mentionem cum avunculo mater mea, resecroque mater quod dudum obsecraveram. Festus, Resecrare, solvere religione, utique quum reus populum comitiis oraverat per deos ut eo periculo liberaretur, jubebat magistratus eum resecare. Nepos 7. 6. in Alcibiade, Restituta ergo Alcibiadi sunt publice bona. Iidem illi Eumolpidæ sacerdotes resacrare sunt coacti, qui eum devoverant: pilæque illæ in quibus devotio fuerat scripta, in mare præcipitatæ. Resacrare enim ibi legitur per primam vocalem.

Resecratio, ōnis. f. Augustin.

Resēda, æ. f. Plin. lib. 27. cap. 12. Circa Ariminum nota est herba, quam resedam vocant. Discutit collectiones inflammationesque omnes. Qui curant ea, addunt hæc verba: Reseda morbos reseda, scisne scisne quis hic pullos egerit? radices, nec caput, nec pedes habeant. Hæc ter dicunt, totiesque despuunt.

Resēdo, [ἀναπαύω] āre. Plin. lib. 27. cap. 12. Idem quod Sedo significat. V. RESEDA.

Resegmen, V. RESĔCO.

Resemĭno, āre. Ovid. 15 Met. 692.
　　Una est quæ reparet, seque ipsa reseminet ales.

Reseminatio, ōnis. f. Columel.

Resĕquor, ĕris, secūtus sum, [ἀνακολουθέω, ἀνταποδίδω] sĕqui. Sequi. Ovid. 8. Met. 862.
　　Illa dei munus bene cedere sensit, & a se
　　Se quæri gaudens, his est resecuta rogantem. i. e. Sic respondit interroganti. Ovid. 13. Met. 749.
　　Nereis his contra resecuta Crateide natam est.

Resĕro, [ἀνοίγω] āre. Aperire. Cic. 2. Off. 54. Quamobrem nec ita claudenda est res familiaris, ut eam benignitas aperire non possit: nec ita reseranda ut pateat omnibus.
Reserare, inquit Nonius Aperire, a Sera dictum, qua remota valvæ patefiunt. Virg. 8. Æn. 244.
　　Non secus, ac si qua penitus vi terra dehiscens
　　Infernas reseret sedes.
Claudere & Reserare, contraria. Plin. lib. 10. cap. 21.
Fores reserare. Ovid. 10. Met. 384.
Mœnia. Ovid. 8. Met. 61.
Urbem reserare, & pandere portas. Virg. 12. Æn. 584.
Reserare Italiam exteris gentibus. Cic. 7. Philipp. 2. Ut conditiones ferret, leges imponeret, reserare nos exteris gentibus Italiam juberet.
Ut reseret pelagus, spargatque per æquora bellum. Lucan. lib. 2. 682.
Annum longum reserat Janus. Ovid. 4. de Pont. 4. 23.
Oracula reserabo augustæ mentis. i. e. Divinæ. Ovid. 15. Met. 145.
Secreta reserans. Valer. 2. Argon. 438.

Reserātus, a, um. Partic. [ἀνοιγόμενος] ut, Janua reserata patet. Ovid. 2. Fast. 456.
Carcere reserato patent postes. Ovid. 3. Amor. 2. 77.
Pectore reserato egerere dapes. Ovid. 6. Met. 663.

Resēro, sēvi, sătum, [ἀναφυτεύω] ĕre. Rursus serere, seu rursus plantare. Plin. lib. 18. cap. 20. Nam quum hyeme prægelida captæ segetes essent, reseverunt, resurrientes campos mense Martio. Columel. lib. 3. cap. 11. Nam de vineis quæ longo usu exoleverant, inter omnes auctores constitit pessima esse si resererentur velimus.

Reservo, [διαφυλάττω, διατηρέω] āre. Retro servare, vel in futurum servare. Plin. Epist. 221. Sed hoc votum meum bonitati tuæ reservatum est.
Usum loquendi populo concessi, scientiam mihi reservavi. Cic. in Orat. 160.
Rem totam vobis integram reservavi. Cic. 11. Fam. 21.
Quæsita reservare. Ovid. 7. Met. 657.
Judicii reservare. Cic. 7. Verr. 66. Quum tamen a præsenti supplicio tuo se continuit Populus Rom. & repressit, & salutis tuæ rationem judicum severitati reservavit.
Præsenti sermoni reserventur cætera. Cic. 2. Q. frat. 8.
Supplicia reservare alicui. Stat. 8. Theb. 121.
Ad aliam rem aliquem. Cic. pro Rosc. Amer. 151.
Reservabo in congressum nostrum. Cic. 1. Att. 17. Mihi vero ut invideant piscinarii nostri, aut scribam ad te alias, aut in congressum nostrum reservabo.
Pœnas in diem. Cic. pro Cæl. 59. Pro dii immortales, cur interdum in hominum sceleribus maximis aut connivetis, aut præsentis fraudis pœnas in diem reservatis.
Ad extremum. Cæsar 3. Bell. Gall. cap. 3.
Ad majora reservare se. Virg. 4. Æn. 368.
Ad meliora sese. Sil. lib. 10. 56.
Ad pœnam vel ad periculum. Cic. 7. Verr. 121. Quos (ut mihi videtur) ab illorum innocentium pœna, fortuna ad hanc causam reservavit.
Quartam partem agri in pratum reservare. Cato cap. 29.
Ad spem aliquam. Cic. 3. Verr. 20. Ad quam spem tam perfidiosum, tam importunum animal reservetis?
Ad tempora dubia. Cic. pro Font. 34. Nonne & hominem ipsum ad dubia Reipub. tempora reservandum, & cæteros studio laudis ac virtutis inflammandos putatis?
In aliud tempus. Cic. 3. de Nat. Deor. 3. Quare & mundus universus, & sol, & luna, & stellæ sensum ac mentem haberent, in idem tempus reservabo.

Reservātum, i. n.
Reservātio, ōnis. f.　} Voces apud JCtos.
Reservātor, ōris. m.

Resci, V. RESIDEO.

Resex, V. RESECO.

Resideo, sēdi, [ἀνακαθίζω, ἀνακάθημαι, ἀνάκειμαι] ēre. Quiescere, sedere, sine motu ac firmum stare. Virg. 7. Æn. 27.
　　Quum venti posuere, omnisque repente resedit　　Flatus.
Residere, deinde spatiari. Cic. pro Rosc. Amer. 59.
Aselli tergo. Ovid. 3. Fast. 749.
Humi. Ovid. 3. Fast. 15. & 3. de Arte Am. 696.
Monte. Ovid. 5. Met. 364.
Saxo residit pastor. Ovid. 4. Trist. 1. 11.
In corpore mortui nullus residet sensus. Cic. 1. Tusc. 104.
In clunes residere dicuntur quædam animalia. Plin. lib. 8. cap. 37. Similiter residunt in clunes, & binis pedibus gradiuntur. Alii legunt, Residunt.
In odiis residere, pro Odio haberi. Plaut. Truc. prol. 7.
In rupe residere. Virg. 5. Æn. 180.
In solio Ovid. 6. Fast. 613.
Per artus residere. Lucret. lib. 3. 399.
　　Nam sine mente, animoque nequit residere per artus
　　Temporis exiguam partem pars ulla animai.
Acies residet hoc campo. V. ACIES, pro Exercitu.
Siquid amoris residet in te erga me. Cic. 5. Fam. 5.
Auctoritas residet in nutu. Cic. de Senect. 61. Quorum non in sententia solum, sed etiam in nutu residebat auctoritas.
Bellum horum tectis ac sedibus residet. Cic. pro Domo, 61.
Culpa ejus rei residet in te. Cic. ad Brut. 16. Cujus culpa non magis in te residet, quam in omnibus aliis. Idem 1. Att. 17.
Culpa in nobis resedit. Lucret. lib. 5. 1424.
Culpa residet penes eum. Alphenus in l. Si ex plagis. §. 2. D. ad l. Aquiliam.
Iræ residunt. Liv. 2. 22. i. e. Quiescunt.
Pecunia publica residet apud eum, i. e. In debitos usus ab eo non erogata. Martianus in l. 4. D. ad legem Juliam peculatus.
Periculum residet. Cic. 1. in Catil. 31. Videbimur fortasse ad breve quoddam tempus cura, & metu esse relevati: periculum autem residebit, & erit inclusum penitus in venis, atque in visceribus Reipublicæ.
Ratio. Cic. Anteq. iret in exil. 30. O misera vitæ ratio quæ tandiu resides in voluptate!
Spes residet in virtute tua. Cic. 12. Fam. 3. Etiam nunc residet spes in virtute tua.
Spes reliquis residet. Cic. Anteq. iret in exil. 9. Quomodo spes salutis reliquis residebit, quum civibus præclusa sit expectatio incolumitatis?
Suspicio, ut, Res gestæ in quibus nulla potest residere inertiæ suspicio. Cic. 1. Q. frat. 1. 22.
Tumor animi residet. Cic. 3. Tusc. 26. i. e. Quiescit.
Resideamus, si placet. Cic. 3. de Fin. 9. h. e. Sedeamus.
Residere esuriales ferias. Plaut. Capt. 3. 1. 8. Ita venter, gutturque resident esuriales ferias. i. e. Otiantur aguntque ferias esuritione plenissimas, feriantur, quiescunt. Residere enim Feriari est. Sic dicimus Vivo vitam, Servio servitutem.
Residere, pass. Cic. 2. de Legib. 5. Nec vero tam Denicales, quæ a nece appellatæ sunt, quia residentur mortui, quam cæterorum cælestium quieti dies, Feriæ nominarentur, nisi majores eos qui ex hac vita migrassent, in deorum numero esse voluissent. h. e. Quia feriamur mortuis. Residere enim feriari est, a quiete feriarum ducto vocabulo. Quidam codices habent Residunt.

Residens, entis. Partic. Post factum aliquod sedens, quiescens. Plin. lib. 34. cap. 14. Aristonides artifex quum exprimere vellet Athamantis furorem, Learchum filium præcipitare volentis, & præcipitato illo residentis pœnitentiam, &c. Alia exemplaria sic habent, Quum exprimere vellet Athamantis furorem Learcho filio præcipitato residentem, pœnitentiamque, ferrum & æs miscuit: ut rubigine ejus per nitorem æris relucente, exprimeretur verecundiæ rubor.
Vertice residens. Sil. lib. 7. 366.
In vertice residens. Sil. lib. 5. 206.

Reses, ĭdis. Adj. [ἀνάκειμενος] Qui remanet otiosus a labore, seu opere quod exercere solebat. Liv. 2. 32. Timere patres residem in urbe plebem, incerti manere eam, an abire mallent.

Viros

Viros resides in arma movere. Virg. 6. Æn. 813.
Reses aqua. Varr. 3. de R. R. cap. 17. Piscinas ejus despiciebat, quod æstuaria idonea non haberet, ac in residem aquam & locis pestilentibus habitarent pisces ejus.
Curas resides solvere. Valer. 8. Argon. 220.
Reses animus, Piger. Virg. 1. Æn. 726.
Jampridem resides animos, desuetaque corda. Ubi Servius, Resides, pigros, & ad amandum inertes.

RESIDUUS, a, um. Adj. [ὑπόλοιπος] Quod residet & superest, sive reliquum est. Liv. 33. Omnibus residuis pecuniis exactis, tributo privatis remisso, &c. Cic. 10. Fam. 11. Cupio mehercules, nullam residuam solicitudinem esse.
Quid relatum, quid residuum sit. Cic. 2. de Lege Agr. 58.
Residua & vetus simultas. Liv. 29. 37.
Residuus, pro Relictus. Sueton. in August. cap. 73. Instrumenti ejus & suppellectilis parsimonia apparet etiam nunc residuis lectis, atque mensis.
Residuus pœnæ homo, Qui tantum in pœnam vivit. Quintil. in Gladiatore, Cum confectum cladibus senem, & tantum pœnæ suæ residuum considero.

RESIDUUM, i. n. Paulus in l. Sacrilegi. D. ad l. Juliam peculat. Lex Julia residuorum. Papin. ibidem l. ultim. Publica judicia peculatus, & de residuis, & repetundarum. Martianus ibidem l. 4. Lege Julia de residuis tenetur is, apud quem ex locatione, emptione, alimentaria ratione, ex pecunia quam accepit, aliave qua causa pecunia publica resedit.

RESIDO, sēdi, [ἀνακαθίζομαι] ĕre Motum significat. Plin. Epist. 87. lib. 4. ad Sempronium, Nam Viennensium vitia inter ipsos residunt, nostra late vagantur. Plin. lib. 28. cap. 9. Datur & phthisicis unciatim cum vini veteris hemina decocta, donec tres unciæ e toto residant. i. e. Supersint & remaneant, residuæ sint.
Si montes resedissent, amnes exaruissent. Cic. in Pison. 82.
Retro residere. Lucret. lib. 2. 283. i. e. Quiescere.
Residunt in clunes. Plin. lib. 8. cap. 37. De muribus ponticis. V. supra in RESIDEO.
Corda ex ira residunt. Virg. 6. Æn. 407.
Omnia quæ commoverat, pace & otio resederunt. Cic. in Sallust. 10.

RESIGNO, [ἀποσφραγίζω] āre. Quod signatum erat, aperire, relaxare, patefacere: ut, Resignare literas. Plaut. Trin. 3. 3. 65. Jam si obsignatas non feret, dici non potest apud portitorem eas res resignatas tibi, inspectasque esse. Cic. 11. Att. 9. Quas si putabis illi ipsi utile esse reddi, reddes: nihil me lædet. nam quod resignatæ sunt, habet, opinor, ejus signum Pomponia.
Testamenta resignare. Hor. 1. Epist. 7. 9.
Resignare, [ἐπισφραγίζειν] Perfecte signare. Columel. lib. de Arboribus, cap. 20. Prius quam arbusculas transferas, rubrica resignato, ut hisdem quibus ante steterunt constituas eas. Qui locus ex castigato exemplari sic legitur, Rubrica, vel alia qualibet re signato, ut iisdem ventis quibus ante steterunt, constituas eas.
Resignare, Claudere. Virg. 4. Æn. 244.
Dat somnos, adimitque, & lumina morte resignat.
Fata venientia resignare. Ovid. 6. Fast. 535.
Resignare, pro Rescribere dicebant antiqui, sicuti Subsignare, pro Subscribere: & Resignatum æs dicebatur militi, quum ob delictum jussu Tribuni militum, ne stipendium ei daretur, in tabulas referebatur. Festus.
Resignare, Reddere, ut aiunt Acron & Porphyrio: quod fit quum in libris datorum & acceptorum, pecuniam quam acceptam signavimus, redditam demonstramus. Hor. 3. Carm. 29. 54.
—— si celeres quatit
Pennas, resigno quæ dedit. De Fortuna. Idem 1. Epist. 7. 9.
Hac ego si compellar imagine, cuncta resigno. h. e. Reddo, restituo.
Resignare, [ἀκυροῦν] pro Dissolvere, perimere, abrogare. Cic. pro Arch. 9. Nam quum Appii tabulæ negligentius asservatæ dicerentur, Gabinii, quamdiu incolumis fuit, levitas, post damnationem, calamitas, omnem tabularum fidem resignasset. Budæus.
Sic, Parem rationem resignare, Senec. de Benef. 6.
Perjuria resignare. Sil. lib. 17. 426.
—— irrumpit mole ruinæ
Ausonius globus, & perjuria Graia resignat. h. e. Aperit & laxat Macedonum perjurorum phalangem densam, & quasi signatam & clausam.

RESIGNĀTUS, a, um. Partic. Cic. 11. Att. 9. Literæ resignatæ.
RESIGNĀTOR, ōris. m. [ἀποσφραγιστής] Gloss. Cyril.
RESIGNATRIX, īcis. f. Tertull. de Habit. mulier. cap. 1. Eva arboris illius resignatrix.
RESIGNACŬLUM, i. n. Tertull. Adv. Marc. 2. 10. Tu es resignaculum similitudinis. Ex Ezech. 28. 12.

RESILIO, silivi, vel silii, sultum, [ἀναθρώσκω] īre. In contrarium agi, rebellare, inquit Sipontinus. Plin. Quandoque resilit vulnus, & curare scalpello oportet. Lucret. lib. 4. 689.
Omnia quandoquidem cogit natura referri,
Ac resilire ab rebus ad æquos reddita flexus.
Grando resilit a culmine tecti. Ovid. 12. Met. 480.
In spatium breve resilire manus. Ovid. 3. Met. 677. Resilire dixit pro Retrahi, seu potius Contrahi.
Resilire dicitur mamma quando sterilescit. quasi Retro saliat, sive intro lac ipsum quod in mamma est. Plin. lib. 11. cap. 40. Detracto mamma alumno suo sterilescit ilico, ac resilit.
Resilire, Non hærere, non convenire. Cic. pro Rosc. Amer. 79. Ubi scopulum offendis ejusmodi, ut non modo ab hoc crimen resilire videas, verum omnem suspicionem in vosmetipsos recidere intelligas.
Resilire, A priore emptione discedere, sive abire. Ulpian. in l. Sabinus. D. de in diem addiction. Quid tamen, si hoc erat nominatim actum, ut liceret emptori resilire, meliore condicione allata? Dicendum erit dissolutam priorem emptionem.

RESULTO, [ἀναπηδάω] āre. frequent. Sæpe resilire, inquit Festus.
Resultant colles. Virg. 5. Æn. 150.
—— pulsati colles clamore resultant.
Imago vocis resultat. i. e. Echo. Virg. 4. Georg. 50.
Oranti nox & juga longa resultant. Stat. 2. Theb. 714.
Resultant tecta vocibus. Plin. in Paneg.
Resultans sonus. Plin. lib. 11. cap. 19.

RESULTATIO, ōnis. f. August.

RESIMUS, a, um. Adj. [ἀνάσιμος] ex Re & Simus compositum; Qui sursum versus reductas habet nares. Columel. lib. 6. cap. 1. Naribus resimis, patulisque. Varro 2. de R. R. cap. 9. Labris subnigris, aut rubicundis, neque resimis superioribus, neque pendulis subtus. Plin. lib. 8. cap. 25 Rostro resimo, cauda & dentibus aprorum aduncis, &c. Celsus lib. 8. Lamina ferrea est, ænea, firma, paulum resima. i. e. Panda.

RESINA, æ. f. [ῥητίνη] Humor ex arboribus defluens in iisdemque residens. Plin. lib. 16. cap. 10. Pinus fert minimum resinæ, interdum & nucibus ipsis, &c. Plaut. Merc. 1. 28. Resinam ex melle Ægyptiam vorato, salvum feceris.
Resina terebinthina. Columel. lib. 12. cap. 20. Plin. lib. 23. cap. 1. Resina condita, frigidis stomachis utilia existimantur. h. e. Quæ resina condita sint: ut vinum resinatum, & hujusmodi.

RESINŬLA, æ. f. dimin. Arnob. 7.
RESINACEUS, a, um. Adj. [ῥητινώδης] Quod resinam refert. Plin. lib. 24. cap. 11. Alterum sterile, alterum cui & caulis & semen resinaceum, quod canchrys vocatur.
RESINĀLIS, e. Adj. Cæl. Aurel. Tard. 2. 13. Resinale quid in se continere.
RESINĀTUS, a, um. [ῥητινωτός] aliud Adj. Quod est resina illitum. Juven. 8. Sat. 114.
—— quid resinata juventus?
Resinatum vinum, Cui resina admista est. Plin. lib. 23 cap. 1. Martial. lib. 3. 77.
Resinata bibis vina, Falerna fugis.
RESINŌSUS, a, um. Adj. [ῥητινώδης] Quod resina abundat. Plin. lib. 15. cap. 7. Est enim pinguissima & resinosissima.

RESIPIO, ivi, & ui, [ὄζω] ĕre. ex Re & Sapio compositum; Idem quod Valde oleo, vel redoleo. Unde dicimus Resipit picem. Plin. lib. 14. cap. 1. Jam inventa vitis per se in vino picem resipiens.

RESIPISCO, [ἀνανήφω, ἐκνήφω] ĕre. est (ut ait Valla lib. 5.) Ad priorem mentis statum, vel ad meliorem mentem redire. Ter. And. 4. 2. 15. Resipisco. P. non Apollinis magis verum, atque hoc responsum est. Idem Heaut. 4. 8. 3. Quum te intelligo, resipisse. Cic. pro Sext. 80. An quod, quum esset ablatus, primumque resipuisset, non se referri jussit? Idem 4. Att. 7. Vir aliquando te auctore resipivi. Liv. 36. 22. Ut tunc saltem experti regiam vanitatem resipiscerent.
Resipiscunt ægroti, quasi respirantes a defectione vel animi deliquio. Suet. in Tiber. cap. 73. Quum extractum sibi deficienti annulum mox resipiscens requisisset.

RESIPISCANTIA, æ. f. Budæus in lib. 2. De transitu Hell. Resipiscentiam autem nemo nescius est (opinor) mœstam & veluti squallentem recordationem esse, ob errorem admissum in vita instituenda, atque in ratione comparanda ad functiones animæ commodas, naturæque rationali consentaneas & congruentes.
Vox a recentioribus solis usitata, ut patet ex Lactant. 6. 24. Μετάνοιαν nos possimus resipiscentiam dicere.

RESISTO, stiti, stitum, [ἀντέχω, ἀνθίσταμαι] ĕre. Consistere. Liv. 1. Restitere Romani, tanquam cælesti voce jussi.
Restitit ad nostras fessa labore fores. Ovid. 5. Fast 234.
Ad fores thalami resistere. Ovid. 2. de Arte Am. 704.
Resistere in re aliqua. Cic. 4. de Fin. 50. Quod bonum sit, id esse optabile: quod optabile, id esse expetendum: quod expetendum, laudabile: deinde reliqui gradus: sed ego in hoc resisto.
In voce media. Virg. 4 Æn. 76.
Nihil est jam unde nos reficiamus, aut ubi lapsi resistamus. Cic. pro Muren. 84.
Resistere, Permanere. Liv. 36. 13. Bebius restitit ad Pelineum oppugnandum.
Resistere, Adversari, Repugnare. Cæsar 2. Bell. Gall. cap. 22. Quum diversis locis legiones aliæ alia in parte hostibus resisterent. Cic. 5. Verr. 36. Q. Septitio, honestissimo homine, equiteque Rom. resistente Apronio, & affirmante se plus decima non daturum, exoritur peculiare edictum repentinum.
Resistere & pervincere. Cic 2. Att. 1.
Age restitero Peripateticis. Cic. 4. Acad. 115.
Amori restitit robur. Lucan. lib. 2. 379.
Armis resistere. Cic. 2. Tusc. 33.
Malo resistere. Ovid. 1. Met. 288.
Resistere alicui clamore hominum. Cic. 3. Verr. extr. Cui ego nisi vi populi & hominum clamore, atque convitio restitissem.
Arbor resistit ventis. Ovid. 2. de Arte Am. 651.
Sero resistimus ei, quem per annos decem aluimus contra nos. Cic. 7. Att. 5.
Resistere immobilem. Plin. lib. 12. cap. 9.
Resistere contra. Columel. lib. 1. cap. 5. Præstructa valenter resistent contra ea quæ postmodum superposita incumbent.
Contra veritatem resistere & repugnare. Cic. pro Rosc. Com. 51.
Contumaciter resistere. V. CONTUMAX.
Fortiter resistere dolori. Cic. 5. Fam. 17.
Obfirmate resistere. V. OBFIRMO.
Paulisper resistere. V. Paulisper in PARUM.
Resistere dicitur venenatis pabulis herba aliqua. Plin. lib. 8. cap. 27. Cervus herba cinare venenatis pabulis resistit.
Resistens oratio. Quintil. lib. 11. cap. 2. Inde Interruptus actionis impetus, & resistens ac salebrosa oratio. h. e. Intersistens, non perpetuo tenore fluens, sed interdum subsistens & hærens.
Species resistentes. V. ADARO, āre.
Resistitur, impers. Cæs. 1. Bell. Civil. cap. 3. Omnibus his resistitur, omnibusque oratio cos. Scipionis, Catonis apponitur. Liv. 3. 11. Tamen legi resistebatur.

RESOLVO,

RESOLVO, solvi, solûtum, [ἀναλύω] ĕre. Quod ligatum erat dissolvere. Ovid. 1. Met. 382.

Et velate caput, cinctasque resolvite vestes. Plin. lib. 8 cap. 12. Resolvunt illi nodos manu.

Vincere & Resolvere, contraria. Columel. lib. 11. cap. 1.

Colligere & Resolvere, contraria. Quintil. lib. 12. cap. 2. Proprietates vocis cujusque nosse, & ambigua aperire, & perplexa discernere, & de falsis judicare, & colligere ac resolvere quæ velis.

Ab amplexu resolvi. Ovid. 1. Epist. Sabin. 66.

Artus nexos resolvere. Virg. 4. Æn. 695.

Artus & animam. Virg. 4. Æn. 695.

Bella. Sil. lib. 8. 277.

Claustra vitæ resolvere. i. e. Animam a corpore separare. Lucret. lib. 1. 416.

Crines. Liv. 24. 26.

Crura arida nec vinclis resolve tuis. Ovid. 3. de Arte Am. 272.

Curas. Virg. 1. Georg. 302.

Emptio sub conditione resolvitur, Ad nihilum redigitur. Ulp. in l. 2. D. de in diem addictione.

Fauces resolvere in verba, Aperire fauces ad loquendum. Ovid. 2. Met. 282.

Fila. Ovid. 2. Met. 654.

Fraudes. Sil. lib. 7. 153.

Galeam alicui. Ovid. 13. Epist. 147.

Gleba se resolvit Zephyro. Virg. 1. Georg. 44.

Humum resolvere, Mollire, subigere. Columel. lib. 2. cap. 2. Neque enim aliud est colere, quam resolvere & fermentare terram.

Jugulum ferro. Ovid. 6. Met. 643. & 1. 227.

Jura sacrata. Virg. 2. Æn. 157.

Latus ense. Lucan. ad Pison. 132.

Literas. Liv. 26. 15.

Nebulæ ventis ac sole resolvuntur. Ovid. 14. Met. 400.

Obligatio resolvitur. Paulus in l. 3. & 4. D. de rescind. vendit.

Ora sono. Ovid. 13. Met. 126.

Operata resolvimus ora. Ovid. 6. Fast. 249.

Tenebras. Virg. 8. Æn. 591.

Tristitiam animi. Plin. lib. 24. cap. 6.

Vires resolvunt. Lucret. lib. 4. 950.

Vittas capitis. Virg. 3. Æn. 370.

Vocem atque ora. Virg. 3. Æn. 457.

Vulnera. Stat. 5. Sylv. 5. 82.

Vulnera resolvi. Quintil. lib. 6. cap. 2.

Resolvere corruptam partem a viva. Cels. lib. 5. cap. 28.

Resolvere in pulverem, Reducere. Columel. lib. 11. cap. 2.

Resolvere in tabem margaritas. Plin. lib. 9. cap. 35.

In desidiam nimia quiete resolvi. Valer. Max. lib. 7. cap. 2. de Appio Claudio.

Resolvere, pro Numerare pecunias creditoribus, aut aliis quibus promisimus. Plaut. Epid. 3. 2. 16. Nam leno omne argentum abstulit pro fidicina: ego resolvi. Cic. 14. Philipp. 38. Senatum quæ sit antea pollicitus legionibus exercitibusque nostris, ea summo studio Reip. recuperata resoluturum.

Resolvere & Componere, contraria. Senec. Epist. 30.

Resolvere, Refellere. Quintil. lib. 5. cap. 13. Resolvere ex parte diversa dicta difficile erit.

Resolvere, pro Absolvere piaculo & flagitio. Hor. 1. Carm. 28. 34.

Teque piacula nulla resolvent. h. e. Nullis hostiis expiaberis. Piacula enim dicebantur quibus facinus expiabatur admissum. Acron.

Mollire & resolvere hominem: pro Effœminare. Senec. Epist. 36.

RESOLŪTUS, a, um. Partic. [ἀναλελυμένος] ut, Comas resoluta puella. Tibul. lib. 1. 3. 31.

Amore resolutus, Liber ab amore. Tibul. lib. 1. 9. 83.

Corpore resoluto neci similis. Ovid. 7. Met. 328.

Quiete resolutus, Dormiens. Ovid. 9. Met. 468.

Brachia resoluta somno. Ovid. 1. Fast. 371.

Corpora fluxa & resoluta. Columel. lib. 1. cap. 1.

Gaudia resoluta. Sil. lib. 11. 305.

Ira resoluta frænis legum. Lucan. lib. 2. 145.

Pondus. Sil. lib. 3. 643.

Dat gemitum patiens resoluto pondere moles. h. e. Saxo putrefacto igni & aceto.

Tellus resoluta rarescit in aquas. Ovid. 15. Met. 245.

Transactio resoluta. Ulpian. in l. Eleganter. in princ. D. de condiction. indebit.

Vincla resoluta. Sil. lib. 3. 462.

Compar. Martial. 10. 98. Resolutior cinædo. Valer. Max. 8. 7. extr. 1. de Demosthene, Fertur ore insertis calculis multum ac diu loqui solitus, quo vacuum promptius esset & resolutius.

RESOLŪTE, Adv. Compar. Tertull. ad Nation. 1. 19. Quo facilius rideatis & resolutius decachinnetis.

RESOLUTIO, ōnis. f. Gell. 17. 9. Resolutio lori.

Sophismatis resolutio. Idem 18. 2.

Ventris resolutio. Cels. 2. 6. & alibi passim.

RESŎNO, ui, [ἀντηχέω, κατηχέω, κοναβέω, ῥοχθέω, σμαραγέω] āre. Contra sonantem sonare. Virg. 1. Ecl. 5.

Formosam resonare doces Amaryllida sylvas.

Æther clamoribus resonat. Virg. 5. Æn. 228.

Æther resonat latratibus. Ovid. 3. Met. 231.

Gloria virtuti resonat tanquam imago gloriæ. Cic. 3. Tusc. 3.

Resonare, Sonum reddere. Cic. 1. Tusc. 96. Qui quum conjectus in carcerem, triginta jussu tyrannorum venenum ut sitiens obbibisset, reliquum sic e poculo ejecit ut id resonaret. Quo sonitu reddito arridens, Propino, inquit, hoc, &c.

Cornua, quæ ad nervos resonant in cantibus. Cic. 2. de Nat. Deor. 149.

Cantu assiduo. Virg. 7. Æn. 12.

Ore superbo. Sil. lib. 3. 247.

Arbusta resonant cicadis. Virg. 2. Ecl. 13.

At mecum raucis tua dum vestigia lustro,

Sole sub ardenti resonant arbusta cicadis. Hic Virgilius e cicadarum cantu maximum æstum significat, perinde ac si diceret, At nunc meridiano tempore solis vapore omnia torrentur, quod arbusta cicadis resonantia ostendunt. Per æstum enim cicadæ vehementius canunt. Turnebus.

Avia tum resonant avibus virgulta canoris. Virg. 2. Georg. 328.

Spectacula plausu resonant. Ovid. 10. Met. 668.

Umbræ acutum resonant. Hor. 1. Serm. 8. 41.

Umbræ triste resonant. Hor. 1. Serm. 8. 41.

Recinere & resonare, per translationem. Cic. de Clar. Orat. 171. Illud est majus, quod in vocibus nostrorum oratorum recinit quiddam & resonat urbanius. V Urbanius recinere & resonare, in URBS.

Resonavi, pro Resonui apud Manil. 5. 566.

Imperf. pass. ur, In fidibus testudine resonatur, aut cornu. Cic. 2. de Nat. Deor. 144.

RESŎNO, ĕre, per tertiam conjugationem ab antiquis reperitur usurpatum. Acc. Æneadis, aut Decio: Clamore & gemitu templum resonit cælitum. Pacuv. Dulorest. Hymenæum fremunt æquales, aura resonit crepitu musico. Non. 10. 4. Ennius apud Priscian. 9. Clypei resonunt. V. Laurent. Ant. p. 427.

RESŎNANS, antis. Partic. [κρέκων, ἠχήεις] ut, Saxa resonantia. Virg. 3. Æn. 432.

Carmina resonantia chordis Romanis. Lucan. ad Pison. 229.

Theatrum. Cic. 1. Q. frat. 1. 33. Quare quoniam ejusmodi theatrum totius Asiæ virtutibus est datum celebritate refertissimum, magnitudine amplissimum, judicio eruditissimum, natura autem ita resonans, ut usque Romam significationes vocesque referantur.

Unda resonante tunditur litus. Catul. ad Furium, 11. 3.

RESONANTIA, æ. f. Vitruv. 5. 8. Locus ubi non impediatur resonantia. Idem paulo post, Voces sine resonantia perveniunt ad aures.

RESONABILIS, e. Adj. Ovid. 3. Met. 358.

Vocalis nymphæ, quæ nec reticere loquenti,

Nec prior ipsa loqui didicit, resonabilis Echo. Verbum de verbo expressit. Nam Echo dici potest Resonantia. Resonabilis, i. e. Resonans. conf. Auson. Epigr. 99.

RESŎNUS, a, um. Adj. [κατηχής] ut,

Ictus resoni. Valer. 1. Argon. 619.

Voces resonæ. Ovid. 3. Met. 496.

RESŌPIO, īre. Fulgent. Cont. Virg. Tricerberum mellitis resopit offulis.

RESORBEO, bui, & psi, ptum, [ἀναῤῥοφέω, ἀναῤῥοιβδέω] ēre. Rursum sorbere. Plin. lib. 4. Epist. ult. An quæ Oceano natura, fonti quoque? quaque ille ratione aut impellitur, aut resorbetur, hac modicus hic humor, vicibus alternis supprimitur, vel egeritur?

Vomere & Resorbere, contraria. Ovid. 12. Epist. 125.

Quæque vomit totidem fluctus, totidemque resorbet.

Resorbere quæ evomimus. Plin. lib. 9. cap. 43.

Æstum resorbere. Lucret. lib. 6. 695.

Lachrymas resorbere. Stat. 5. Theb. 654.

Pontus saxa revoluta resorbet. Virg. 11. Æn. 627.

Vocem resorbere. Plin. lib. 18. cap. 35.

RESORTIOR, [ἀναλαγχάνω] īri. a quo verbum Resortus elicuerunt pragmatici, quo Territorium aut jurisditionem significant. Budæus in notis ad Pandectas adnotavit, λαγχάνειν δίκην (inquit) Græcis dicitur, quasi sortiri judicium. Sorte enim cognoscendarum causarum diem capiebant, auctore Servio lib. 6. Æn. in illum locum Virgilii, v. 431.

Nec vero hæ sine sorte datæ, sine judice sedes. Cujus moris reliquias lingua vernacula retinet: resortiri enim in curiam eos dicimus qui curiam appellant, hoc est quorum disceptationes in curia per provocationem agitantur.

RESPECTO, & **RESPECTUS**. V. RESPICIO.

RESPERGO, si, sum, [διαῤῥαίνω] ĕre. Circum circa spargere. Columel. lib. 1. Deinde quum prædictum tectorium inaruit, rursus amurca respergitur. Cic. 7. Verr. 78. Quum Prætoris nequissimi inertissimique oculos prædonum remi respergerent.

Sanguine respergere dextram. Catull. Argon. 62. 230. conf. Liv. 1. 13.

Mero respergere tergora. Columel. lib. 6. cap. 2.

RESPERSUS, a, um. Partic. [διαῤῥανθείς] ut, Respersæ matris cruore virgines. Liv. 24. 26.

Cæde fraterna juvenis respersus. Catull. Argon. 62. 181.

Pulvere respersus. Stat. 8. Theb. 8.

Sanguine manus respersæ. Cic. pro Rosc. Amer. 68.

Comæ respersæ sanguine. Ovid. 3. Fast. 452.

Mensa respersa cruore. Liv. 39. 43. Idem 1. 48.

Vinum respersum dixerunt antiqui, quia vino sepulcrum spargebatur. Festus.

RESPERSUS, ûs. m. [διάῤῥανσις] Plin. lib. 10. cap. 3. Hæc causa est gregatim avibus natandi: quia plures simul non infestantur, respersu pinnarum hostem obcæcantes.

RESPERSIO, ōnis f. [ἐπίῤῥανσις] Idem. Cic. 2. de Divin. 48. Habes & respersionem pigmentorum, & rostrum suis, & alia permulta.

RESPICIO, spexi, spectum, [ἀναβλέπω, ἀνακύπτω] ĕre. Retro aspicere, sive flexis in terram oculis aspicere, ut ait Erasmus. Ter. Eun. 2. 3. 50. Quum huc respicio ad virginem. Cic. 1. de Divin. 49. Tum ei ducem illum præcepisse ne respiceret.

Inter Respicere & Prospicere. Prospicere enim advorsum videre significat: Respicere vero, quasi retro aspicere. Varr. Manio, Sedens alius alieno sumptu, neque post respiciens, neque ante prospiciens. Ex Nonio.

Respicit Æneas subito. Virg. 6. Æn. 548.

Instantem tergo Cloanthum respicit. Virg. 5. Æn. 168.

Tellus respicitur. Ovid. 2. Amor. 11. 23

Tam longe retro respicere non possunt. Cic. 5. Tusc. 6.

A tergo respicere. Virg. 8. Æn. 697.

Respicere ad. Ter. And. 2. 5. 6. Quasi de improviso respice ad eum. Cic. 1. de Divin. 69. Et noctu ad oppidum respicienses.
Ad aliquid respicere. Quintil. lib. 2. cap. 12. Et quum Latinis studebimus literis, non respiciamus ad Græcas.
Periculum rei venditæ ad venditorem debet respicere. Ulpian. in l. Si quis vina vendiderit. D. de pericul. & comm. rei vendit. Idem ibidem, Periculum acoris & mucoris ad venditorem pertinebit.
Mala sua respicere, Considerare. Lucret. lib. 4. 1152.
Vitæ exemplar respicere. Hor. in Arte Poet. 317.
Respicere aliquem, pro Juvare. Ter. And. 5. 6. 11. Age, me in tuis secundis rebus respice. Idem Adel. 3. 2. 55. Cic. 2. Fam. 15. Ut respiciam generum meum adolescentem optimum, mihique charissimum.
Lucina respexit domum nullo ululata dolore. Stat. 3. Theb. 159.
Rempub. respicere. Cic. ad Brut. 14. Quod ipsum, si Rempublic. cui susceptus es, respicis, sibi jam jamque faciendum est.
Respicit nos Deus, i. e. Custodit, vel diligit. Ter. Phorm. 5. 3. 34. Di nos respiciunt: gnatam inveni nuptam cum tuo filio. Cic. 1. Att. 13. Nisi quis nos Deus respexerit.
Pietas respicis labores humanos. Virg. 5. Æn. 689.
Cavere alicui, & respicere eum. Cic. 5. Verr. 26.
Respicere Cæsarem, Juvare, favere, vel obsequi. Cæs. 1. Bell. Civil. cap. 1.
Se respicere, pro Sui rationem habere. Plaut. Pseud. 2. 2. 18.
Se respicere, Sibi prospicere, vel rebus suis consulere. Ter. Heaut. 1. 1. 4. Nullum remittis tempus, neque te respicis. Cic. 2. de Finib. 79. Ne tum quidem te respicies, & cogitabis sibi quenque natum esse & suis voluptatibus?
Ætatem suam respicere, Prospicere ætati suæ. Ter. Phorm. 2. 3. 87.
Homo aptissimus ad jocandum minimeque respiciens patriam. Cic. 2. de Nat. Deor. 46.
Summa imperii ad me respicit, i. e. Ad me spectat, ad me pertinet. Cæs. 3. Bell. Civil. 5. extr.
Respicere, Retrorsum aspicere & in præteritum. Cic. pro Arch. 1. Nam quoad longissime potest mens mea respicere spatium præteriti temporis, & pueritiæ memoriam recordari.

RESPICIENS, entis. Partic. [ἀναβλέπων] Ovid. 1. Trist. 3. 60.
Respiciens oculis pignora chara meis.
Æneas mœnia respiciens. Virg. 5. Æn. 3.
Respiciens Fortuna. Notum est literatis omnibus, antiquos idololatras, varias Fortunæ finxisse functiones, & numina, quæ & illi varia quoque nomina pepererunt. Respicienti, id est prosperæ fortunæ fanum Romæ ædificatum atque sacratum scimus, non procul a fano Jovis victoris. V. Alex. Alex. lib. 1. Genial. dier. cap. 13.

RESPICIENDUS, a, um. aliud Partic. [ἀναβλεπτέος] Ovid. 1. Amor. 8. 38.
Quantum quisque feras, respiciendus erit.

RESPECTUS, ûs. m. [ἀποβλεψις] Respectio ipsa, & oculorum conjectus. Plautus, Et me respectu terruit.
Respectus honesti. Lucan. lib. 8. 490.
Effuse ac sine respectu fugit rex Philippus. Liv. 32. 12.
Respectus, Id quod respicitur. Cic. 1. de Divin. 68. Fugientibus miserabilem respectum incendiorum fore. i. e. Horrendum spectaculum.
Respectus, [λόγος] Ratio qua ad aliquid agendum movemur. Martial. lib. 11. 50.
Sit pudor, & tandem veri respectus & æqui. Cic. ad Brut. 1. Meus quidem animus in acie est, neque respectum ullum quærit, nisi me utilitas civitatis forte converterit.
Movebat hæc multitudo hostium respectu paucitatis suæ. Justin. 11. 9. 2.
Occultæ musicæ nullum esse respectum. Suet. Neron. cap. 20.
Respectum habere ad aliquem. Cic. 5. Philipp. 49. Itaque quum respectum ad Senatum, & ad bonos non haberet. Liv. 2. 30. Sed factione, respectuque rerum privatarum quæ semper offecere, officientque publicis consiliis, Appius vicit.
Abscindere rerum omnium respectum. V. ABSCINDO.
Respectu mei. Ovid. 1. Trist. 3. 100.
Respectu cupiunt hic tamen esse sui. Ovid. 4. de Pont. 9. 100.

RESPECTO, [ἀναπαπταίνω] âre. frequent. Ter. Adel. 2. 1. 3. Quid respectas? nihil pericli est. Cic. pro Planc. 45. Ne par ab his munus in sua petitione respectent.
Lumine obliquo respectare aliquem. Stat. 3. Theb. 377.
Si qua pios respectant numina. Virg. 1. Æn. 607.
Sed patet immani, & vasto respectat hiatu. Lucret. lib. 5. 376. I. e. Janua leti valde late, & vaste retrorsum patefacta est. Lambinus.

RESPECTANS, antis. Partic. [ἀναπαπταίνων] Lucret. lib. 6. 1232.
Funera respectans animam & mittebat ibidem, &c. Paterc. 2. 107. Sine fine respectans Cæsarem.

RESPIRO, [ἀναπνέω, ἀναψύχω, ἀμπνύομαι] âre. Recipere intro anhelitum. Ter. Heaut. 2. 2. 12. ô Clitipho, timeo. CLIT. respira. Plaut. Epid. 2. 2. 20. Mane, sine respirem quæso. P. imo acquiesce. E. animo male est, recipiam anhelitum. Cic. pro Rosc. Amer. 22. Quum tot tantisque negotiis distentus sit, ut respirare libere non possit. Sic 1. de Finib. 53.
A re aliqua respirare. Quintil. lib. 1. cap. 8. Quum poeticis voluptatibus aures a forensi asperitate respirent.
A metu respirare. Cic. pro Cluent. 200.
Respirat civitas, quum in pristinum statum redit. Cic. 6. Fam. 2. Si armis aut conditione positis, aut defatigatione abjectis, aut victoria detractis, civitas respiraverit, & dignitate tua frui tibi, & fortuna uti licebit.
Respirare & reddere animam, h. e. Anhelitum extra mittere. Cic. 2. de Nat. Deor. 135. Eaque ad pulmones usque pertineat, excipiatque animam, eam, quæ ducta sit spiritu, eandemque a pulmonibus respiret, & reddat.
Respiraro si te videro. Cic. 2. Att. 24. Item atque eò si potest ocius te rogo, ut plane ad nos advoles: respiraro, si te videro.
Respiravi, liberatus sum. Cic. pro Milon. 48.
Respirat cupiditas. Cic. pro Quint. 53. Si mehercule hæc tecum duo verba fecisses, Quid ago? respirasses cupiditas atque avaritia paululum.
Respiro, Efflo, aut emitto odorem aliquem. Stat. 2. Sylv. 2. 78.
—— inde malignum
Aera respirat pelago circumflua Nesis.

RESPIRATIO, ônis. f. [ἀναπνοὴ] Cic. de Univers. 16. Neque erant anima circumfusa extrema mundi, ut respirationem requireret.
Respiratio aquarum, pro Evaporatione quam vocant. Cic. 2. de Nat. Deor. 27. Ipse oritur ex respiratione aquarum; earum enim quasi vapor quidam aer habendus est.
Respiratio parva atque anhela. Cæl. Aurel. Acut. 2. 32. 16.
Mora & respiratio in oratione. Cic. in Orat. 53. Distincta alias, & interpuncta intervalla, moræ, respirationesque delectant.

RESPIRATUS, ûs. m. [ἀνάπνευσις] Cic. 2. de Nat. Deor. 136. In pulmonibus autem inest raritas quædam, & assimilis spongiis mollitudo, ad hauriendum spiritum aptissima: qui tum se contrahunt aspirantes, tum in respiratu dilatant, ut frequenter ducatur cibus animalis, quo maxime aluntur animantes. Aliqua exemplaria habent, Respiritu; alia, Tum spiritu dilatant, &c. Apul. Met. 4. Parvis respiratui circa nares & oculos datis foraminibus.

RESPIRAMEN, ĭnis. n. [ἀνάπνευμα] pro Halitu seu meatu spiritus. Ovid. 2. Met. 828.
Vitalesque vias, & respiramina clausit.

RESPIRAMENTUM, i. n. Augustin. Confess. 7. 7. Laxamentum & respiramentum.

RESPIRACŬLUM, i. n. Claud. Mamert. 2. 12. Redactæ paululum respiraculo pausæ vires.

RESPIRIUM, i. n. Gloss. Lat. Gr. Respirium, ἀναπνοή.

RESPLENDEO, ui, [μαρμαίρω, σίλβω] ēre. Idem quod Splendere. Cic. 2. de Finib. 23. Adsint etiam formosi pueri qui ministrent, resplendeat iis vestis, argentum, vel Corinthium orichalcum, locus ipse, ædificium.

RESPONDEO, di, sum, [ἀποκρίνομαι, ὑπολαμβάνω, ἀμείβομαι] ēre. notæ significationis. Ter. Adel. 2. 1. 26. Responde.
Non canimus surdis, respondent omnia sylvæ. Virg. 10. Ecl. 8.
Responde quod rogo. Plaut. Pseud. 4. 2. 12.
Acute respondere. V. ACUO.
Benigne. Hor. 1. Epist. 7. 63.
Incaute. Quintil. lib. 5. cap. 11.
Memoriter. V. MEMOR.
Pariter & æqualiter. V. PARITER.
Paratissime. V. Paratus, in PARO.
Propalam aliquid. Tacit. 12. Ann. 46.
Pudice. Quintil. lib. 5. cap. 11.
Varie respondere. Cels. lib. 5. cap. 18.
Venuste. Quintil. lib. 5. cap. 7.
Corde sedato. Virg. 12. Æn. 18.
Respondere ad. Cic. 7. Verr. 147. Quid ad hæc cogitas respondere?
Ad ea quæ quæsita sunt respondere. Cic. 1. Philipp. 2.
Ad rogatum respondere, sive ad interrogata. Cic. pro Flacc. 10. Nunquam nobis ad rogatum respondent, semper accusatori plus quam ad rogatum. Liv. 3. 4. Cæs. 1. Bell. Gall. 44. Ariovistus ad postulata Cæsaris pauca respondit.
Ad voluntatem alicujus. Cæs. 4. Bell. Gall. cap. 5.
Videat quid de illis respondeat, quos, &c. Cic. 3. Verr. 12.
Respondere aliquid in utranque partem. Cic. 4. Acad. 104. Item ea quæ interrogati in utranque partem respondere possumus.
Respondis quod. Cic. pro Rosc. Amer. 33. Aiunt hominem (ut erat furiosus) respondisse, quod non totum telum corpore recepisset.
Respondere pro aliquo. Cic. de Clar. Orat. 122. Ut etiam pro Bruto respondeam.
Respondere jus. Plin. Epist. 101.
De jure respondere. Cic. de Clar. Orat. 53. Multaque opera, multaque industria Rutilius fuit, quæ erat propterea gratior, quod idem magnum munus de jure respondendi sustinebat.
Respondere criminibus. Cic. 11. Fam. 28. Respondebo criminibus, quibus tu pro me, ut par erat, tua singulari bonitate & amicitia nostra sæpe restitisti.
Non respondere dicitur citatus, Quando non comparet. Marcellus in l. penult. D. de in integrum restitution.
Graviter respondere contra inimici contumeliam. Cic. de Arusp. Resp. 17.
Maledictis respondere. Ter. in prol. And. 7.
Ad nomina respondere, quod vulgo in jure dicitur, *Comparere*. Liv. lib. 7. 4.
Non respondere citatum: est ut nunc loquuntur in jure, *Deficere*. Cic. 3. Verr. 19. Budæus.
Ad tempus respondere, vel ad diem debitor dicitur, qui in mora non est. Cic. 16. Att. 2. Quanquam enim reliqua satis apta sunt ad solvendum, tamen fit sæpe ut ii qui debent, non respondeant ad tempus. Turnebus, Ut appellari, inquit, dicitur debitor, quum flagitatur ut solvat, ita quum solvere se dicit, respondere dicitur.
Respondere, Convenire, quadrare, consentire, & parem esse. Virg. 1. Æn. 585.
—— dictis respondent cætera matris.
Dextra dextris respondent. Cic. de Univers. 41.
Ut omnia omnibus, paribus paria respondeant. Cic. 1. de Nat. Deor. 50.
Convenire & respondere. Cic. 3. de Finib. 8. Quid posterius priori non convenit? quid sequitur, quod non respondeat superiori?
Ad normam respondere. Structuram ad normam & libellam & ad perpendiculum respondere oportet. i. e. Competere & quadrare. Vitruv. lib. 7. cap. 3.
Ad illud respondet. Varro, Quarta chorda ad septimam respondet i. e. Convenit cum septima.
Respondet frumentum ad pondus & mensuram. Senec. de Brevitate vitæ.

Respondet,

Respondet ad spem eventus, h. e. Secundum expectationem accidit. Liv. 28. 6.
Speí respondere. V. SPES.
Invidiæ respondere. Ovid. de Rem. Amor. 397.
Labori suo fama responsura. Hor. 2. Serm. 8. 66.
Labori fructus non respondens. Ovid. 4. Fast. 642.
Laudibus respondere Græcorum. Cic. 1. Tusc. 3. Idem ad Brut. 7. Qui vestris paucorum respondeat laudibus. i. e. Qui vestras æquet laudes.
Meritis favor non respondet. Hor. 2. Epist. 1. 9.
Opinioni hominum tua virtus non respondet. Cic. 2. Fam. 4.
Voto respondere. Plin. Epist. 7. Nam ego quoque simili nutu, ac renutu respondere voto tuo possum. i. e. Facere quod desideras.
Si bonitas tua responderit judicio meo. Antonius Cic. 14. Att. 13.
Neque quicquam tam obscenum dicere, cui non ab initio pueritiæ omni genere facinoris ætas sua respondeat. Cic. in Sallust. 1.
Amore, vel in amore respondere alicui, Amantem redamare. Cic. 15. Fam. 21. Cui ego quidem amori (utinam cæteris rebus possem) amore certe respondebo.
In omnibus tuis rebus meis optatis fortuna respondit. Cic. 2. Fam. 1.
Par pari respondere. Plaut. Truc. 2. 7. 45.
Respondere patri, pro Imitari mores patris, nec degenerare. Cic. 3. de Finib. 8. Est enim magnæ curæ (quanquam quidem hoc proprium tuum munus est) ut ita erudiatur, ut & patri, & Scipioni nostro, & tibi tam propinquo respondeat. Budæus.
Nobilitati majorum respondere. Quintil. lib. 3. cap. 7.
Plenius & uberius respondere. Senec. de Benef. lib. 3. cap. 17.
Respondere, Respicere, seu contra positum esse. Virg. 6. Æn. 23.

Contra elata mari respondet Gnosia tellus. Servius.

Ædificare porticum quæ palatio respondeat. Cic. de Arusp. Resp. 49.
Res ibi respondent simili forma, &c. De speculo. Lucret. lib. 4. 168.
Respondere, pro Profectum habere, & non fallere consilium & propositum medici. Cels. lib. 2. cap. 10. Id quod si in cura quoque aquæ, quæ inter cutem est, ita respondet, quanto magis necesse est in sanguine respondeat? Alibi Cedere vocat. Budæus.
Varie respondere. Cels. lib. 5. cap. 18. Credo autem quo pejus id malum est, minusque facile discutitur, eo plura esse tentata: quæ in personis varie responderunt. De malagmate ad strumas.
Responsum est, impers. Cic. 1. de Finib. 2. Quanquam philosophiæ quidem vituperatoribus satis responsum est eo libro, quo a nobis philosophia defensa & collaudata est.
In tertia conjugatione usi sunt veteres. Manil. 5. 734.

Sic etiam magno quædam respondere mundo
Hæc natura fecit. Hinc Martial. lib. 3. 4.
Si quando veniet, dicet responde Poeta.

Responsu, supinum, pro Responsione sive responso. Cic. pro Cluent. 164. Videtis hæc quam sint lævia genere ipso, quam brevia responsu.

RESPONDENS, entis. Partic. [ἀποκρινόμενος] ut, Tympana respondentia, i. e. Sonantia, quod pulsata reclamant. Stat. 2. Achill. 175. V. supra.

RESPONSO, [ἀπολογοῦμαι] āre. frequent. Ferociter & aspere alteri compellanti respondere. Plaut. Men. 4. 1. 57. Responsa aut loquere.
Responsare cupidinibus, i. e. Resistere, repugnare, contradicere. Hor. 2. Serm. 7. 85. Acron.
Gallina dura malum responsat palato, i. e. Non sapit, non convenit palato. Vel (ut exponit Acron) Resistit, reluctatur in faucibus. Tralatio est. Hor. 2. Serm. 4. 18.
Fortunæ superbæ responsare, Contumaciter respondere. Hor. 1. Epist. 1. 68.

RESPONSITO, [ἀνταποκρίνομαι] āre. aliud frequentativum a Responso, responsas. Gell. lib. 17. cap. 19. Consulentibus de jure publice responsitavit. Cic. 1. de Legib. 14. Egone? summos fuisse in civitate nostra viros, qui id interpretari populo, & responsitare soliti sint.

RESPONSUM, i. n. [ἀπόκρισις, ἀπολόγημα] Ipsa responsio. Ter. in prol. Phorm. 17. Is sibi responsum hoc habeat. Idem in prol. Eun. 6. Sciat responsum non dictum esse. Cic. 7. Att. 16. Ex illius ad nostra responsa responsis intelligentur.
Liberale responsum. V. LIBER, adj.
Fida. Virg. 2. Æn. 376.
Medium. V. MEDIUS.
Torva responsa trucis Senatus. Sil. lib. 11. 121.
Auferre responsum ab aliquo. Cic. 1. de Orat. 239.
Dare. Cic. 6. Verr. 85. Senatus Sopatro responsum nullum dat, sed commotus, perturbatusque discedit.
Dare petenti. Virg. 1. Ecl. 45.
Elicere. Quintil. lib. 5. cap. 7.
Ferre ab aliquo. Cic. 1. in Catil. 19. A me quoque id responsum tulisti, me nullo modo posse.
Reddere. Cic. pro Planc. 34. Quum senatus impediretur quo minus id quod hostibus semper erat tributum, responsum equitibus Romanis redderetur.
Responsum, Oraculum. Cic. 2. de Nat. Deor. 10. Multa ex aruspicum responsis commemorare possum. Virg. 9. Æn. 134.

Si qua Phryges præ se jactant responsa deorum.

E responso. Tacit. 13. Ann. 24.
Perplexum responsum. V. PERPLEXUS.
Delusit Apollo animum responso. Virg. 6. Æn. 344.
Edere responsa. Tacit. 2. Ann. 54.
Horrent divûm responsis regna Caspia. Virg. 6. Æn. 798.
Petunt in dubiis responsa. Virg. 7. Æn. 86.
Poscens responsa sacerdos. Sil. lib. 1. 121.

Reddere responsa. Virg. 3. Georg. 491.
Responsa atque decreta jurisconsultorum. Cic. pro Muren. 28.

RESPONSUS, ûs. m. [ἀναλογία] Convenientia, consensusque. Vitruv. lib. 1. cap. 2. Symmetria est ex ipsius operis membris conveniens consensus: ex partibusque separatis, ad universæ figuræ speciem ratæ partis responsus.

RESPONSIO, ōnis. f. [ἀπόκρισις, ἀπολογία] Cic. pro Corn. Balb. 36. Accusatoris interpretatio indigna responsione. Et in Pison. 55. Responsione inimica. Quintil. lib. 9. cap. 1. Sibi ipsi responsio.

RESPONSOR, ōris. m. [ἐγγυητὴς] Fidejussor, qui pro aliquo spondet. Hor. 1. Epist. 16. 38.

Quo responsore, & quo causæ teste tenentur. Sed videndum nunquid de eo loquatur, qui de jure respondebat, qualis erat Scævola & alii multi.

RESPONSIVE, Adv. Ascon. in Verr. p. 106. Interrogative pronuntiandum est, & contra responsive.

RESPUBLICA, V. supra in RES.

RESPUO, ui, ūtum, [ἀναπτύω, ἀποπτύω] ĕre. Repudiare, & quasi Cum sputo per contemptum rejicere. Vitruv. 7. 4. Ab se respuere liquorem. Liv. 2. 41. Adeo propter suspicionem insitam regni, velut abundarent omnia, munera ejus in animis hominum respuebantur.
Aspernari & respuere aliquid. Cic. 3. de Orat. 97.
Respuere aliquid, & pro nihilo putare. Cic. pro Cecin. 56.
Respuunt aliquid aures, per translationem. Quintil. lib. 11. cap. 1.
Respuit hoc sapientissimi cujusque fides. Plin. lib. 28. cap. 2. h. e. Nemo sapiens id credit.
Auribus respuere hominem. Cic. in Pison. 45. Qui vos non oculis fugiat, auribus respuat, animo aspernetur?
Cadaver humus respuet invisum. Ovid. in Ibin, 170.
Conditionem respuere. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 42.
Consolationem. Cic. 3. Tusc. 79. Prodest hæc quidem consolatio; sed nec semper, nec omnibus: sunt enim qui respuant.
Curam. Claud. cons. Mall. Theod. 160.
Frænos cum sanguine respuit equus. Stat. 8. Theb. 543.
Ictum respuit hoc ferri. Plin. lib. 7. cap. 15. h. e. Ferro non læditur.
Imperium. Columel. lib. 6. cap. 2.
Interdictum. Cic. 7. Att. 25. Cæsaris interdicta si te secundo lumine hic offendero, respuuntur.
Munera parva. Tibul. lib. 4. 1. 7.
Secures respuere dicitur lignum, Quod securibus non potest findi. Plin. lib. 15. cap. 10.
Tela omnia respuit, h. e. Repulit, rejecit. Lucan. lib. 3. 484.
Tela in aliquem respuere, Rejicere. Senec. Epist. 54. Quædam tela Philosophia discutit, & in eum usque qui miserat respuit.
Tergus respuens vulnus: h. e. Quod nullo vulnere affici aut offendi potest, præ duritie. Plin. lib. 8. cap. 21.
Respuor. pass. Lucret. lib. 2. 389.

Præterea lumen per cornua transit, at imber
Respuitur. Juvenc. 2. 689. Respuor a vobis.

RESPUENS, entis. Partic. [ἀποπτύων] Gell. lib. 6. cap. 15. Communium vocum respuens minus, & fastidiens.

RESTAGNO, [λιμνάζω, πλημμυρῶ] āre. Aquam pigram & residem, sive non effluentem continere. Columel. lib. 2. cap. 17. Itaque si palus in aliqua parte subsidens restagnat, sulcis derivanda est: quippe aquarum abundantia atque penuria graminibus æque exitio est. Idem lib. 8. cap. 15. Ora lacus ne corrumpantur violentia restagnantis undæ, quæ semper interfluere debet, opere signino consternuntur.
Aquis restagnantibus. Plin. lib. 5. cap. 5.
Flumina restagnant alto vallo. Lucan. lib. 4. 89.
Lacus restagnant vasto gurgite. Sil. lib. 5. 4.
Mare. Ovid. 11. Met. 364.
Palus. Sil. lib. 8. 382.

RESTAGNATIO, ōnis. f. [λιμνασμὸς] Plin. lib. 11. cap. 37. Ne restagnatio intempestiva alvi obstrepat. Idem lib. 6. cap. 28.

RESTAURO, [ἐπισκευάζω, ἀνακτίζω, ἀνοικοδομέω] āre. Renovare, Redintegrare. Justin. lib. 21. Ita facta societate, & auxiliis Gallorum auctus, bellum velut ex integro restaurat. Tacit. 3. Ann. 72. 2. At Pompeii theatrum igne fortuito haustum Cæsar extructurum pollicitus est, eo quod nemo e familia restaurando sufficeret. Idem 4. Ann. 43. 4. Et Segestani ædem Veneris montem apud Erycum vetustate delapsam restaurari postulavere. conf. Justin. 2. 10. 1: 3. 5. 2. & 20. 5. 6.
Actio furti restauratur. Triphonius in l. Si alienus. D. de noxalibus actionibus.
Obligatio vetus restauratur. Papinianus in l. Ob eam. D. de præscriptis verbis. Ulpian. in l. Licet. §. 1. D. de jure dotium. Restauranda erit in diem pristinum obligatio.
Servitutem. Julianus in l. Si maritus fundum. D. de fundo dotali. Redintegrare servitutem, dicitur ibidem, eodem significatu.

RESTAURĀTUS, a, um. Partic. ut, Navis restaurata. Ulpian. in l. Quid tamen. §. In navis. D. Quib. mod. ususfructus, &c.

RESTAURATIO, ōnis. f. Julianus in l. Si maritus fundum. D. de fund. dotal. Si eundem fundum Titio reddiderit sine restauratione servitutis.

RESTAURĀTOR, ōris. m. Spon. Miscel. p. 27. CVRAT. ET RESTAVRATOR.

RESTIBILIS, e. Adj. [παλίμβλαστος] ut,
Restibilis ager. Festus, Restibilis ager fit, qui continuo biennio seritur farreo spico, id est, aristato; quod ne fiat, solent qui prædia locant, excipere. Varro 1. de R. R. cap. 44. Illud quoque multum interest in rudi terra, an in ea seras, quæ quotannis obsita sit, quæ vocatur restibilis, an in vervacto, quæ interdum requierit.
Arbor restibilis. Plin. lib. 16. cap. 32. Est in exemplis, & sine tempestate, ullave causa alia quam prodigii, cecidisse multas, ac sua sponte resurrexisse. Factum hoc pop. Rom. Quiritibus ostentum Cimbricis bellis Nuceriæ in luco Junonis, ulmo postquam eti-

am cacumen amputatum erat, quoniam in aram ipsam procumbebat, restituta sponte, ita ut protinus floreret. A quo deinde tempore majestas pop. Rom. resurrexit, quæ ante vastata cladibus fuerat. Memoratur hoc idem factum & in Philippis, salice procidua atque detruncata: & Stagiris in Museo populo alba. Omnia fausti ominis. Sed maxime mirum, Antandri platanus etiam circumdolatis lateribus restibilis sponte facta, vitæque reddita, longitudine quindecim cubitorum, crassitudine quatuor ulnarum. Ex his Plinii verbis apparet vocem hanc, Restibilis, ductam esse a verbo Restituo.

Arvum restibile. Plin. lib. 18. cap. 17.

Crassitudo restibilis. Plin. lib. 18. cap. 17.

Fœcunditas restibilis. Plin. lib. 28. cap. 29.

Seges restibilis, est Quæ regerminat, quasi cujus fœcunditas in sequentem quoque annum resistat. Varro 1. de R. R. cap. 9. Contra in agro pingui, ut in Hetruria licet videre fructuosas segetes, ac restibiles, & arbores prolixas.

Vinea restibilis. Columel. lib. 3. cap. 11.

Vinetum restibile. Columel. lib. 3. cap. 18. Pastinum vocant agricolæ, ferramentum bifurcum, quo semina panguntur, unde etiam repastinatæ dictæ fuere vineæ veteres, quæ refodiebantur: hæc enim propria appellatio restibilis vineti erat. Restibilis, i. e. Quod restituebatur. *d'une vieille vigne qu'on remettoit en nature, & qu'on repeuploit de nouveau plant.*

RESTIBILIO, ire. Restituere. Pacuv. apud Fest. in Sas. Teucrum regis sapsa res restibiliet.

RESTILLO, āre. Prudent. adv. Symmach. 2. 287.

—— ad proprium restillet vena metallum. Cic. 9. Att. 7. Litteræ tuæ mihi quiddam quasi animulæ restillarunt.

RESTINGUO, stinxi, stinctum, [ἀποσβεννύω] ĕre. Idem quod Extinguere. Plaut. Casin. 4. 1. 16. Ignem restingunt aqua. Liv. 1. 39. Quum quidam familiarium aquam ad restinguendum ferret, ab regina retentum, &c.

Ardere & Restinguere, contraria. Cic. 4. de Finib. 7. Quid ille incendat? restinguet citius, si ardentem acceperis.

Ignis in aquam conjectus continuo restinguitur & refrigeratur. Cic. pro Rosc. Amer. 17.

Favillas ardentes restinxit lacte. Stat. 5. Sylv. 5. 17.

Flammam restinguere. Hor. 1. Serm. 5. 76.

Flamma restinguitur. Lucret. lib. 4. 871.

Ignes restinguere fontibus. Virg. 2. Æn. 686.

Ignis vento restinguitur. Ovid. de Rem. Amor. 807.

Incendium restinguere. Cæs. 8. Bell. Gall. cap. 42.

Restinguere, per translationem. Cic. 1. de Finib. 43. Omnium cupiditatum ardore restincto.

Flammam. Cic. 7. Verr. 14. Exortam videtur flammam, paucorum dolore ac morte restinxisse.

Genus suum. Plaut. Trin. 3. 2. 50.

Improbitatem. Cic. 3. Verr. 153. Communi præsidio talis improbitas, tanquam aliquod incendium, restinguenda est.

Incendium, ruina. V. Ruina, in RUO.

Iracundias restinguere & cupiditates. Cic. 2. de Nat. Deor. 148.

Sermones restinguere, sive rumores. Cic. 12. Att. 10. Servunculum omnem aut restinxerit, aut sedarit: sunt enim qui loquantur etiam mecum.

Sitim. Cic. 2. de Finib. 9. Eademne, inquam, quæ restincta sitis? Imo alio genere: restincta enim sitis stabilitatem voluptatis habet, inquit. Virg. 5. Ecl. 47.

—— sitim restinguere rivo.

Studia. Cic. in Orat. 5. Nec ipse Aristoteles admirabili quadam scientia & copia cæterorum studia restinxit.

Restinguere incensum, Sedare, lenire. Ter. Phorm. 5. 8. 82.

Verba alicujus. Ter. Eun. 1. 1. 24.

RESTINCTUS, a, um. Partic. [ἀποσβεσθείς] ut, Restinctum bellum. Cic. 11. Fam. 12. Ex tuis literis, & ex Græceii oratione, non modo non restinctum bellum, sed etiam inflammatum videtur.

Restincta est seditio, inventum est temperamentum. Cic. 3. de Legib. 24.

Vapor restinctus omnis. Virg. 5. Æn. 698.

RESTINCTIO, ōnis. f. [ἀπόσβεσις] Cic. 2. de Finib. 9. Illa autem voluptas ipsius restinctionis in motu est.

RESTIO, ivi, itum, ire. est, Ad referendum, laborandum, colendumve aptum esse. Columel. lib. 3. cap. 61. Nam & quæ restire incipiunt tempestive leguntur: & quæ nondum maturitatem ceperunt uvæ, sine dispendio differuntur. Legitur in aliis exemplaribus, Et quæ maturescere incipiunt.

RESTIPŬLOR, [ἀντεπερωτάω] āri. Restipulari dicitur is qui cum eo certat, a quo sponsione est provocatus, i. e. Vicissim stipulari, & mutuam sponsionem exigere. Valer. lib. 2. cap. 3. tit. 1. Valerius sponsione Luctatium provocavit, non se petiturum triumphum, nisi suo ductu Punica classis esset oppressa: nec dubitavit restipulari Luctatius. Cic. pro Rosc. Com. 35. Tua vox est Fanni: quid tu auferri petis a Flavio, si Flavius nihil debet? quid hic porro nunc restipulatur, quod jam pridem ipse exegit? quid vero Flavius tibi daturus est? Budæus; Restipulari, pro Stipulari, sive Vicissim stipulari, vel Post rem actam stipulari. conf. Varro L. L. 5. 36.

RESTIPULATIO, ōnis. f. [ἀντεπερώτησις] Cic. pro Rosc. Com. 37. Quid enim restipulatio clamat? Quod a Flavio abstulero, partem dimidiam, Inde Roscio me soluturum spondeo. Et paulo post, Quis est hujus restipulationis scriptor, testis? arbiter quis?

RESTIS, is. f. [σχοῖνος, σπάρτον] in accusativo Restem vel Restim. Funis. Plaut. Pers. 5. 2. 34. Restim tibi cape crassam, ac suspende te. Ibid. 2. 4. 11. Cædere hodie tu restibus. Apul. Restim, qua grabatulus erat intextus, aggredior expedire. Plin. lib. 17. cap. 10. Easque intrita restem circumlini.

Ad restim mihi quidem res rediit planissime. Ter. Phorm. 4. 4. 5. Hoc adagio summa rerum desperatio significatur; nam in hac solent quidam amentes ad laqueum confugere. Juven. 6. Sat. 30.

Ferre potes dominam salvis tot restibus ullam? Erasmus.

Alliorum connexa capita, Restes apud Plinium dicuntur, lib. 20. cap. 6.

In saltatione Restim ducere dicuntur chori puerorum puellarumque manus conserti. Ter. Adelph. 4. 3. 34. Tu inter eas restim ductans saltabis. Liv. 27. 38. de sacrificio Junoni reginæ facto loquens, Per manus reste data, virgines sonum vocis, pulsu pedum modulantes incesserunt.

RESTICŬLUS, i. m. dimin. Ulpian. in l. Si vero. §. fin. D. de iis qui dejecerunt, Si amphora ex resticulo suspensa decidisset, & damnum dedisset. Alias legitur Reticulo.

RESTICŬLA, æ. f. aliud dimin. [σχοίνιον, σπαρτίον] Varro 1. de R. R. cap. 41. Tum enim resticulas per ficus quas edimus, maturas perferunt, & eas quum inaruerint, complicant, ac quo volunt, mittunt. Ammian. 14. 23. Hirsutis resticulis cruribus ejus innexis.

RESTIARIUS, i. m. RESTICULARIS, is. & RESTIO, ōnis. Vet. Gloss. σχοινοπλόκος, resticularis, restio. Fronto, Restiarius, qui facit; restio, qui vendit. Suet. cap. 2. tradit Augusto proavum libertinum restionem exprobratum fuisse.

RESTĬFER, ĕri. m. Restiferi [σειροφόροι] Genus militum Parthorum. V. Suidas.

RESTITO, V. RESTO.

RESTITUO, ui, ūtum, [ἀνίστημι, ἀποκαθίστημι, ἐπανορθόω] ĕre. ex Re & Statuo; significat Reponere, Reddere. Ter. And. 4. 1. 57. Restitue in quem me accepisti locum. Idem Heaut. 3. 1. 83. Somnum hercle ego hac nocte oculis non vidi meis, dum id quæro, tibi qui filium restituerem. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 28. Ipsos, oppida, vicosque, quos incenderant, restituere jussit.

Restituere ac reddere. Ter. Eun. 1. 2. 67.

Restituere aliquem, Venia prosequi. Curt. lib. 8.

Restituere ex toto. Cels. lib. 8. cap. 20.

Restitui in bona paterna. Papin. in l. Si uno. §. ult. D. loc. & cond.

Restituere, In statum pristinum reducere. Ter. And. 3. 5. 13. Tu rem impeditam & perditam restituas? Idem Adelph. 1. 2. 40. Fores effregit? restituentur.

Ejicere aliquem, & Restituere, contraria. Cic. pro Milon. 37. Quæ fuisset igitur causa restituendi mei, nisi fuisset injusta ejiciendi?

In antiquum statum restitui. Cic. 2. Verr. 12.

A limine mortis restituere aliquem. Catul. ad Mallium 66. 4.

Restituuntur proprie volentes, auctore Donato, cupientesque: ut Civis patriæ. Caius de Verb. signif. l. Plus est: Plus est, inquit, in restitutione quam in exhibitione: nam exhibere est præsentiam corporis præbere: Restituere vero, est etiam possessorem facere, fructusque reddere.

Restituere, [ἐπισκευάζειν] Instaurare ac reficere. Cic. in Topic. 15. Si ædes excisæ corruerunt, vitiumve fecerunt, quarum usufructus legatus est, heres restituere non debet.

Aciem restituere. Liv. 5. 18.

Animum alicui. Liv. 25. 18.

Calliditatem suam veterem restituere. Cic. pro Rosc. Amer. 61. Restitue nobis aliquando veterem tuam illam calliditatem atque prudentiam.

Comas turbatas. Ovid. 3. Fast. 16.

Damnatum. Cic. 9. Fam. 10. Nec committam, ut si ego eum condemnaro, tu restituas.

Dignitatem in pristinam. Cic pro Domo, 87. Rursus ab eodem populo placato sunt in suam pristinam dignitatem restituti. Sic, Restituere in antiquum statum. Cic. 2. Verr. 12. Quam iste per triennium ita vexavit ac perdidit, ut ea restitui in antiquum statum nullo modo possit.

Dies nulla potest igne extinctos restituere. Ovid. 3. de Pont. 6. 36.

Fraudata. Cæs. 3. Bell. Civil. cap. 60. Quam maximas potuerunt pecunias mutuati, perinde ac suis satisfacere, & fraudata restituere vellent.

In gaudium restituere. Plaut. Merc. 5. 2. 44.

In gratiam. Ter. Hec. 3. 1. 11.

Rem cognosces, iram expedies, rursum in gratiam restitues. Cic. de Provinc. Consul. 23. Hic me meus in Rempub. animus pristinus ac perennis cum C. Cæsare reducit, reconciliat, restituit in gratiam.

In honorem Tribunitium. Cæs. 1. Bell. Civil. cap. 77.

Horam restituere. Cic. pro Quint. 32. Dicendum necessario est, restituendæ horæ ad arbitrium nostrum. Vetus codex legit Præstituendæ.

Imperium populo Rom. Plin. lib. 7. cap. 26.

In integrum restituere, Integrum facere ut prius, instaurare, reparare. Cic. 7. Verr. 12. Hos solent exitus exitiales habere, ut damnati in integrum restituantur, vincti solvantur, exules reducantur. Ter. Phorm. 2. 4. 11. Restitui in integrum, æquum est & bonum.

Jus restituere ereptum. Ovid. 1. Fast. 626. al. Exemptum.

In locum antiquum gratiæ & honoris restituere. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 18.

In locum restituere unde quis decidit. Cic. 2. Att. 14. Primum illud te scire volo, Sampsiceramum nostrum amicum vehementer sui status pœnitere, restituique in eum locum cupere ex quo decidit.

Nomen suum alicui. Cæs. 2. Bell. Civil. cap. 32.

Patientiæ veteri aliquem restituere. Tacit. in vita Agric. cap. 16.

In possessionem. Cic. pro Cæcin. 36. In possessionem in præsentia non restituetur.

Prælium, sive pugnam. Liv. 6. 8. Idem 4. 38.

Rem restituere alicui. Cic. pro Rosc. Amer. 114. Nonne si ex eo negotio tantulum in rem suam convertisset, damnatus per arbitrium, & rem restitueret, & honestatem omnem amitteret?

Reipublicæ restitui. Cic. 1. Fam. 9. Quum se maximum fructum cepisse dicerent ex libertate mea: meque tum denique sibi visum Reipub. qualis fuissem, restitutum, i. e. Me fortem & constantem esse in libere loquendo pro Repub. defendenda, qualis scilicet fuissem ante exilium meum.

Sanitatem restituere, & sanitati. Plin. lib. 20. cap. 6. Ibid. cap. 7.

Se

Se restituere, ac reviviscere. Varro 3 de R. R. cap. 16.
Tutelam restituere, pro Rationem & reliqua tutelæ, apud Africanum in l. 10. D. rem pupil. sal. fore.
Vina restitui sibi dicuntur quæ mutata fuerunt. Plin. lib. 14. cap. 18. Vina in apothecis Canis ortu mutantur quædam, posteaque restituuntur sibi. Budæus.
Visum restituere. Plin. lib. 11. cap. 37.
Restituiri, pro Restitutum iri. Julianus l. 23. D. de actio. empti.
RESTITUENS, entis. Partic. ut, Capitis ulcera manantia sanitati restituens. Plin. lib. 20. cap. 6.
RESTITUENDUS, a, um. Partic. [ἀποκαταστατέος] Plin. lib. 17. cap. 10. Insito restituenda. Ovid. 4. de Pont. 13. 38.
Cæsaris imperio restituendus eris.
Lingua suppressa palato restituenda mero. Ovid. 3. Trist. 3. 22.
RESTITŪTUS, a, um. ut, Animus restitutus, Liv. 21. 53. Restituta acie, Plin. 29. 6. Ab Alexandro restituta Smyrna, Idem 5. 29. Oppidum restitutum, Idem 6. 16. Potestas restituta, Cic. 2. de Lege Agr. 36. Lux salusque, Idem pro Domo 75. conf. Ibid. 71. & 86.
RESTITUTIO, ōnis. f. [ἀποκατάστασις] Cic. 4. Att. 1. Profecto hac restitutione fortunæ me ipse non satis dignum judicabo.
Nemini est triumphus honorificentius, quam mihi salus restitutioque perscripta. Cic. in Pison. 35.
Restitutio ædificiorum, pro Instauratione. Ulpian. in l. Creditor. Si certum pet.
Restitutio in integrum, judicium quod peracta causa sequebatur pro reo qui litem perdiderat. V. Ulpian. vel Lex. Pitisc.
RESTITŪTOR, ōris. m. Cic. pro Milon. 40. P. Lentulus ultor sceleris illius, propugnator Senatus, defensor vestræ voluntatis, patronus illius publici consensus, restitutor salutis meæ.
Restitutor orbis, urbis, provinciæ, Tituli imperatorum in nummis. V. Spanh. diss. 13.
RESTITUTORIUS, a, um. Adj. Caius in l. Qui proprio. §. Item. D. de procurator. Item quæritur, si judicium acceperit defensor, & actor in integrum restitutus sit: an cogendus sit restitutorium judicium accipere.
Actio restitutoria. Ulpian. in l. Quamvis pignori. D. ad Senatuscons. Velleian.
Interdictum restitutorium. Ulpianus in l. Stipulatio. D. de nov. ope. nuntiat.
RESTO, as, stiti, stitum, [ὑπολείπομαι] āre. Superesse, sive reliquum esse significat: & vel personaliter, vel impersonaliter sumi videtur.
Personaliter. Cic. pro Quint. 53. Illud etiam restiterat quod hesterno die fecerunt, ut te in jus adducerent. Idem 3. Off. 9. Qui e divisione tripertita duas partes absolverit, huic necesse est restare tertiam. Item ad Brut. 15. Longa sunt quæ restant.
De viginti restabam solus. Ovid. 3. Met. 687.
Dum resto. Idem 3. 626.
Duæ noctes restant de mense secundo. Ovid. 2. Fast. 758.
Restat reliquum. Ter. Hec. 4. 2. 11.
Restat ex. Cic. 2. de Invent. 109. Quid etiam nobis ex eo genere restet & quare restet, admonendum videtur.
Id restat: ironia est, qua Terentius utentem Æschinum inducit in Adelph. 2. 1. 34. qui lenoni dicenti,
Leno sum, fateor, pernicies communis adolescentium,
Perjurus, pestis: tamen tibi a me nulla est orta injuria: respondet,
Nam hercle etiam id restat. Cic. 13. Att. 13. Illud utique scire cupio, quem intellexeris ab eo ζηλοτυπεῖσθαι, nisi forte Brutum: id hercle restabat. quasi dicat: Invidia existit inter pares: at Varro neutiquam Bruto comparandus: cur igitur illi invideat?
Reliqua pars est, & restat. Cic. pro Marcell. 28. Hæc igitur tibi reliqua pars est, hic restat actus, in hoc elaborandum est, ut Rempublicam constituas.
Hoc nunc restat. Ter. Heaut. 5. 5. 22. Restabat aliud nihil, nisi oculos pascere. Ter. Phorm. 1. 2. 35.
Nihil restat præter. Cic. 3. Q. frat. 1. In Maniliano offendi Diphilum Diphilo tardiorem, sed tamen nihil ei restabat præter balnearia, & ambulationem, & aviarium.
Quid restat, nisi porro, &c. Ter. Hec. 3. 1. 20.
Unum etiam restat amico nostro ad omne dedecus, ut Domitio non subveniat. Cic. 8. Att. 7.
Restat, impersonaliter. Cic. 2. de Divin. 70. Restat etiam de Chaldæis: sed primum auspicia videamus.
Ire restat. i. e. Via restat. Hor. 1. Epist. 6. 27.
Ire tamen restat Numa quo pervenit, & Ancus.
Restat ut. Cic. 4. Acad. 19. Restat ut his respondeam, qui sermonibus ejusmodi nolint personas tam graves allegari.
Restat mihi. i. e. Futurum est, manet me. Virg. 7. Æn. 271.
Hoc Latio restare canunt, qui sanguine nostrum
Nomen in astra ferant.
Restare, Retro stare, Remanere, vel residere, ac immorari, vel remorari. Ter. And. 2. 6. 2. Hic nunc me credit aliquam sibi fallaciam portare, & ea me hic restitisse gratia. Idem Eun. 2. 3. 11. Ut illum di deæque senium perdant, qui me hodie remoratus est: meque adeo qui restiterim. Cic. pro Ligar. 5. Tertium est tempus quo post adventum Vari in Africa restitit. Item 3. Off. 110. Ita incolumis in patria Regulus restitisset. Sic pro Muren. 79.
Ratio nulla est restandi. Lucret. lib. 1. 111.
Restare, Resistere. Ter. Heaut. 5. 3. 6. In qua re nunc tam confidenter restas stulta? Cic. 5. de Fin. 37. Quinetiam ipsi voluptarii diverticula quærant, & virtutes habeant in ore totos dies, voluptatemque primo expeti dicant, deinde consuetudine, quasi alteram naturam, qua impulsi multa faciant, nullam quærentes voluptatem Stoici restant.
Restare pro Distare dixit Ennius: Ponere, cum is dicat,
Impetus, aut longe mediis regionibus restat. Festus.
Restavi, pro Restiti. Propert. 2. 22. 53.
Nec si post Stygias aliquid restaverit undas. al. Restabit ad.
RESTANS, antis. Partic. [ὑπολειπόμενος] Sil. lib. 10. 25.
Nunc in restantes mucronem cominus urget.
Claustra restantia solvit. Sil. lib. 7. 130. i. e. Obstantia. Ita
Æra claustris restantia. Lucret. 2. 450.

Laminæ restantes adversus pila & gladios. Tacit. 3. Ann. 46. 6.
Dona restantia flammis. i. e. Quæ ex flammis reliqua fuerunt & relicta incendio. Virg. 1. Æn. 683.
RESTITO, [ὑφίσταμαι] āre. frequent. Plaut. Capt. 3. 2. 3. Ita me miserum restitando, retinendoque lassum reddiderunt. Ter. Eun. 4. 4. pr. Exi foras sceleste! at etiam restitas? fugitive! prodi, &c.
Ubi restitaret, mortem denuntiantes. Liv. 7. 39.
RESTITANS, antis. Partic. Liv. 10. 19. Prope restitantes Consules. Idem 30. 31. Restitantem ac tergiversantem attraxerim. conf. Plin. lib. 8. cap. 16.
RESTITRIX, īcis. f. Plaut. Truc. 4. 2. 5.
RESTRINGO, strinxi, strictum, [ἀνασφίγγω, κατασφίγγω, περισφίγγω] ĕre. Retro stringere, sive Valde stringere. Plaut. Capt. 3. 1. 25.
Saltem si non arriderent, dentes ut restringerent. Lucret. lib. 2. 405.
Hæc magis hamatis inter se nexa teneri,
Propterea que solere vias restringere nostris
Sensibus, introituque suo perrumpere corpus. ubi pro Aperire ponitur. Plin. Epist. 105. Nam sumptus Candidatorum fœdos illos & infames, ambitus lege restrinxit.
Restrinxit Bellona faces. Stat. 11. Theb. 413. al. Restinxit.
Sol exortus restrinxit stellas. Lucret. lib. 3. 1057. al. Præstinxit.
Restringere ad, pro Astringere. Plin. Epist. 8. Nam quum omnes homines ad custodiam pecuniæ natura restrinxerit.
Restringere, Solvere. Apul. Jumentum restrinxit, abireque stabulo liberum sivit, quod stabularius inventum mox domum reducit.
Restringere, Rursus stringere. Apul. Et duplici, ne solvi facile queat restringit.
Restringit nauseam hæc herba: h. e. Reprimit, coercet, facit ad vel contra nauseam. Plin. lib. 8. cap. 27. Ex vetusto codice legendum Restinguit.
RESTRICTUS, a, um. [ἀνασταλθείς] Partic. ut,
Lacertis restrictis sensit lora. i. e. Vinctis. Hor. 3. Carm. 5. 35.
Membra catena restrictus. Catul. Argon. 62. 296.
Imperium restrictum. Tacit. 15. Ann. 48. 5. Idque pluribus probabatur, qui in tanta vitiorum dulcedine summum imperium non restrictum, nec perseverum volunt. i. e. Austerum & rigidum.
Restrictus, pro Avaro & parco, per translationem: quoniam qui avari sunt, pecuniam ita stringunt, ut nihil prodigant aut profundant. Cic. 3. Fam. 8. Quum & natura semper ad largiendum ex alieno fuerim restrictior.
Restrictus & tenax. Cic. pro Planc. 54.
Superl. Imp. Cod. 1. t. 17. l. 2. §. 10. Restrictissima regula.
RESTRICTE, Adv. [περιεσταλμένως, φειδομένως] Parce, cui opponitur Plene. Plin. Epist. 103. lib. 5. ad Capitonem, Quamvis illud plenissime, hoc restrictissime feceris. Cic. de Amicit. 58. Ditior mihi & affluentior videtur esse vera amicitia, nec observare restricte, ne plus reddat quam acceperit.
Restricte præfinire. Cic. 2. de Legib. 45. Sed ego cætera non tam restricte præfinio, vel hominum vitiis, vel subsidiis temporum victus.
Parce & restricte. Cic. 2. de Fin. 42. Nec tamen cur id tam parce tamque restricte faciant, intelligo.
Compar. Plin. 9. Epist. 19. Restrictius legendum dare.
Superl. Plin. lib. 5. Epist. 103. Tum si laudaveris, parcus: si culpaveris, nimius fuisse dicaris, quamvis illud plenissime, hoc restrictissime feceris.
RESTRICTIM, aliud Adv. Idem. [κατεσταλμένως] Afranius, Ea quæ ferme sedere melius consultoribus, quam restrictim cogitata, atque omnibus rationibus. V. Nonius, 11. 55.
RESTRICTIO, ōnis. f. Augustin. de Morib. Eccl. Cath. cap. 31. Epularum restrictio.
RESTRIGO, āre. Non strigare, non interquiescere. Sen. Epist. 4. Surge & restriga, ac clivum istum uno, si potes, spiritu exsupera. V. Scalig. ad Propert. p. 281. & in Catalect. p. 240.
RESTRUO, xi, ctum, ĕre. Tertull. Apol. cap. 6. Licet aras restruxeritis. Idem de Res. Carn. cap. 31.
RESTRUCTUS, a, um. Partic. ut, Altitudo muri restructa. Nepos, 2. 6. 5. al. Exstructa. Tertull. ad Nation. 1. 10. Varro commemorat statuas a Senatu dejectas, non nisi per vim popularium restructas.
RESŪDO, āre. Curt. 7. 10. 3. Solum sub quo amnis fluit, ne modico quidem resudat humore.
RESŪDANS, antis. Partic. Curt. 5. 1. 12. Toto fere solo propter venas aquarum resudante.
RESULCO, āre. Prudent. Vincent. 144.
Præsicca rursus ulcera Manus resulcans diruet.
RESULTO, āre. V. RESILIO.
RESŪMO, sumpsi, sumptum, [ἀναλαμβάνω] ĕre. Iterum sumere. Plin. Epist. 78. Vereor enim ne si hanc intentionem jam in finem laxavero, ægre resumam. Idem 2. Epist. 18. Nam beneficio tuo in scholam redeo, & illam dulcissimam ætatem quasi resumo. Idem in Paneg. 132. Hic Consularibus curis exolutus, principales resumpsit.
Ponere & Resumere, opposita. Ovid. 9. Met. 524.
Inque vicem sumptas ponit, positasque resumit.
Curas principales resumere. Plin. Paneg. 132.
Gemitus resumere. Stat. 6. Theb. 11.
Tela. Ovid. 2. Amor. 9. 34.
Vires. Ovid. 9. Met. 59.
RESUMPTUS, a, um. Partic. Ovid. 4. Met. 665.
—— pennis ligat ille resumptis
Parte ab utraque pedes. Ibid. 15. 743.
—— specie cæleste resumpta.
RESUMPTIVUS, a, um. Cæl. Aurel. Tard. 4. 3. Odoramenta resumptiva.
RESUMPTORIUS, a, um. Idem Acut. 3. 8.
RESUO, ui, ūtum, [ἀναῤῥάπτω] ĕre. Iterum suere: aliquando contrarium significat suo simplici; ut apud Suet. Aug. cap. 94. Sumenti virilem togam, tunica laticlavi resuta ex utraque parte, ad pedes decidit.
RESUPINO, [ὑπτιάζω, ἀναβάλλω] āre. Invertere, supinum aliquid devolvere. Ter. Phorm. 5. 6. 24. Pone apprehendit pallio, resupinat: respicio: rogo quamobrem retineat me. Liv. 4. 19. Adsurgentem

gentem ibi regem umbone resupinat. Plin. lib. 24. cap. 17. Hac admota, leones resupinari cum hiatu laxo.

Valvas resupinare. Propert. lib. 4. 9. 24.

Resupinare collum. Plin. lib. 10. cap. 34.

Resupinare, Pervertere. Juven. 3. Sat. 112.

—— aulam resupinat amici.

Resupinare, A proposito seu incœpto revocare, differre. Accius, Quid agis? perturbas rem omnem, ac resupinas soror. Nonius, 2.734.

Resupinatus, a, um. Partic. [ἀναϐεϐλημένος] Juven. 8. Sat. 176.

Et resupinati cessantia tympana Galli. conf. Petron. cap. 29. & Vitruv. 3. 3.

Resupinus, a, um. Adj. [ὕπτιος] Qui ventre in altum converso est, facie in cælum versa. Plin. lib. 7. cap. 2. Eosdemque sciopodas vocari, quod in majore æstu humi jacentes resupini, umbra se pedum protegant.

Jacuit resupinus humi. Ovid. 4. Met. 121.

Hæret curru resupinus inani. Virg. 1. Æn. 480.

Corpora resupina. Ovid. 2. Met. 267.

Spiritus resupinus. Lucret. lib. 1. 38.

Eque tuo pendet resupini spiritus ore.

Resupinus, pro Molli & effœminato. Quintil. lib. 5. cap. 12. Quapropter eloquentiam, licet hanc libidinosam resupina voluptate auditoria probent, nullam esse existimabo quæ ne minimum quidem in se indicium masculini & incorrupti, ne dicam gravis & sancti viri, ostendet.

Stans resupinus in ungues. Martial. lib. 12. 78.

Multis dum precibus Jovem salutat
Stans summos resupinus usque in ungues. Mos erat precantium, ut cælum respicientes resupini summis pedum digitis insisterent. Domitius.

Vultus resupinus. Martial. 9. 44.

Negligens. Paul. l. 25. ff. de probat. Qui solvit, nunquam ita resupinus est, ut facile suas pecunias jactet.

Resurgo, surrexi, surrectum, [ἀνίσταμαι, ἐγείρομαι] ĕre. Rursum surgere.

Victa tamen vinces, eversaque Troja resurges. Ovid. 1. Fast. 523.

Resurgere dicitur herba, vel arbor, quæ iterum crescit. Plin. lib. 13. cap. 9. Sed præcipua utilitas, quod cæsa anno tertio resurgit. De spina Ægyptia. V. Restibilis arbor, in RESTIBILIS. Ovid. 2. Amor. 16. 9.

Amor resurgens. Virg. 4. Æn. 531.

Incendium resurrexit. V. INCENDO.

Majestas resurrexit. Plin. lib. 16. cap. 32.

Res Romanæ resurgunt contra spem. Liv. 24. 45.

Urbs resurrexit. Curt. 5. 7. 9. Adde Paterc. 1. 7. 4. & Propert. 4. 1. 87.

Resurrectio, ōnis. f. Tertull. de Res. Carn. passim.

Resuscito, [ἐγείρω] āre. Iterum suscitare. Ovid. 8. Met. 474.

—— positamque resuscitat iram.

Legatum resuscitatur. Paul. in l. Si servo. D. de adimend. legat.

Prior obligatio novo pacto resuscitatur. Paulus in l. Si unus ex. § Sed si pactum. D. de pactis.

Resuscitatio, ōnis. f. Tertull. Res. Carn. cap. 30. & 25.

Resuscitator, ōris. m. Idem ibid. cap. 30.

R E T

RET. P. Retro pedes.

Retæ, arum. f. pl. sunt Arbores, quæ ex ripis fluminum eminent, aut in alveis ipsorum extant: a retibus dictæ, quod prætereuntes naves impedirent, & quasi irretirent. Unde ex edicto Prætorum, retanda flumina locari solebant, hoc est, purganda, nequid aut moræ aut periculi navibus in ea virgulta incidentibus fiat. Hæc fere Gell. lib. 11. cap. 17. ex libro Gaii de Origine vocabulorum. Hinc

Reto, āre. ut, Retare flumina, pro Purgare. Gell. l. c.

Retarius, i. m. Inscr. Vet. NEGOTIATOR ET RETARIVS.

Retalio, āre. pro Talionem, sive par referre, apud Jureconsultos non raro usurpatum. Talio (inquit interpres verborum juris Spiegelius) pœnæ genus est ex duodecim tabulis, quo damnum illatum simili damno pensabatur: veluti si oculus eruatur ei, qui alteri oculum effoderit. Unde Retaliare dicimus, Quum par pari refertur. Gell. 20. 1. Quod per imprudentiam factum est, retaliari per imprudentiam debet.

Retardo, [ἐπέχω, ἀναχάζω] āre. Remorari, retinere. Cic. de Senect. 57. Agro bene culto nil potest esse nec usu uberius, nec specie ornatius, ad quem fruendum non modo se non retardat, verumetiam invitat, atque allectat senectus. Plin. Epist. 123. Sed quid imprudens, quem revocare conor, retardo? Cic. 1. Att. 7. Sed mihi crede, simulatque hoc nostrum legerunt, nescio quo pacto retardantur.

In via aliquem retardare. Cic. 10. Philipp. 11. Quem nisi in via caducæ hereditates retardassent, volasse eum, non iter fecisse diceres.

Flumina objecta retardant equos. Virg. 3. Georg. 253.

Ora retardare. Ovid. 3. Met. 82.

—— instantiaque ora retardat
Cuspide prætenta.

Retinere ac retardare. Columel. lib. 2. cap. 2.

Incitari & Retardari, contraria. Cic. 2. de Nat. Deor. 103. Stellarum motus tum incitantur, tum retardantur, sæpe etiam insistunt.

Animum alicujus retardare. Cic. 3. Verr. 17. Quum iste, atque istius amici homines lauti & urbani sermones hujusmodi dissipassent, quo animos testium retardarent.

Celeritatem. Cic. pro Lege Manil. 22. Ut eorum collectio dispersa mœrorque patrius, celeritatem persequendi retardaret.

Impetum impedire ac retardare. Cic. pro Lege Manil. 13. Tamen impetus hostium repressos esse intelligunt, ac retardatos. Hirt. Bell. Afric. 68.

Iter retardare. Ovid. 3. Trist. 9. 32. al. Morari.

Loquacitatem. Cic. in Vatin. 2.

Maritos retardare. Hor. 2. Carm. 8. extr.

Menses mulierum. Plin. lib. 21. cap. 21.

Sed vereor ne nunc mea te fortuna retardet. Ovid. 3. Trist. 7. 22.

Aliquantum retardati sunt Bœotii. Nepos, 15. 9. 2. conf. Tacit. 4. Hist. 34. 9. Idem 6. Ann. 35. 5. & Curt. 4. 15. 28.

Retardatus, a, um. Partic. Suet. Othon. cap. 8. Et primo egressu inundationibus Tyberis retardatus. Idem Galba, cap. 20. In auxilium advolavere, sed serius, itinere devio per ignorantiam locorum retardati. conf. Hirt. Bell. Afric. cap. 66.

Juventa retardata arte. Claud. 1. in Eutrop. 345.

Retardatio, ōnis. f. [ἐποχὴ] Cic. 5. Philipp. 30. Unde est adhuc bellum, nisi retardatione & mora?

Plur. Retardationes facere. Vitruv. 4. 9.

Retaxo, [ἀντεγκαλέω] āre. Suet. Vespas. cap. 13. Lucinium Mucianum notæ impudicitiæ, sed meritorum fiducia minus sui reverentem, nunquam nisi clam, & hactenus retaxare sustinuit, ut apud communem aliquem amicum querens, adderet clausulæ, Ego tamen vir sum. Retaxare, est Eum a quo fueris taxatus, suorum vitiorum admonere, & vicissim reprehendere.

Rete, is. n. [δίκτυον, πλέγμα, ἀμφίβληστρον] Quo pisces capiuntur. Plaut. Rud. 4. 2. 8. Neque piscium ullam unciam pondo hodie cepi, nisi hoc quod nunc fero in rete. Cic. 2. de Nat. Deor. 103. Ut in araneolis, aliæ quasi rete texunt: ut siquid inhæserint, conficiant: aliæ ex inopinato observant, &c.

Rete, a rapio, vel a raritate dicitur, ut ait Varro.

Retis jactus. V. JACIO.

Fallentia retia. Ovid. 2. de Arte Am. 189.

Rete jaculum. Plaut. Asin. 1. 1. 86. Jubeas una opera me piscari in aere, venari autem reti jaculo in medio mari. Nemo inquit Turnebus, venari possit in mari, nemo piscari in aere, sed venari & aucupari. Rete autem jaculum dicitur ad verriculi discrimen. Nam jaculum jacitur, fundaque etiam appellatur a Marone, a fundendo vel a fundo; σαγήνη, a Græcis dicitur, inquit Servius, & recte jaculum vocatur. Verriculum autem non jacitur, sed verritur, id est trahitur. Plaut. in Truc. 1. 1. 14. de reti jaculo, Quasi in piscinam rete qui jaculum parat. Alii emendant, Recte qui jacit vim parat, quibus non assentior. Hactenus Turnebus. V. Jaculum, in JACIO.

Rara retia. Virg. 4. Æn. 131.

Exire retibus. Lucret. lib. 4. 1141.

Retia dolum meditantur cervis. Virg. 5. Ecl. 60.

Ponere retia cervis. Virg. 1. Georg. 307.

Servare retia. Virg. 3. Ecl. 75.

Summittere alicui retia. *Baisser les rets, & le laisser evader.* Plin. lib. 9. cap. 8. Saltu nullus conatur evadere, ni summittantur sibi retia.

Tendere retia cervis. Ovid. 1. de Arte Am. 45.

Tendere distincta maculis retia. Ovid. 5. Epist. 19.

Retis, m. & f. quidam probant ex Plaut. in Rud. 4. 3. 45. Non vides me referre uvidum retem, sine squammoso pecu? Ubi in nostris exemplaribus nunc legitur Uvidum rete, neutro genere. Varro 3. de R. R. cap. 5. Intra retem aves sunt omne genus, maxime cantrices: ut lusciniolæ, ac merulæ, quibus aqua ministratur per canaliculam, cibus objicitur sub retem.

Retia, æ. f. [δίκτυον] antiquum pro eodem, ut nonnullis placet. Plaut. Rud. 4. 1. 9. Jam nunc & operam ludos facit, & retiam. Ut tempestas est nunc, legitur Retia, neutro genere. Vet. Gloss. δίκτυον, retium. δίκτυον κυνηγετικὸν, plagulæ, retium, retia.

Reticŭlum, i. n. dimin. [πλεγμάτιον] Plin. lib. 31. cap. 6. Item demissæ reticulis in mari concavæ e cera pilæ, vel vasa inania obturata, dulcem intra se colligunt humorem.

Reticulum, [κεκρύφαλος] Genus retis quod in orbem spargitur: unde aliquando capitur pro Muliebri fascia, quæ capillos continet. Juven. 2. Sat. 96.

Reticulumque comis auratum ingentibus implet.

Reticulum, ait Nonius 14. 32. Tegmen capitis muliebre. Varro, Suspendit laribus marinas molles pilas, reticula, ac strophia.

Reticulum, Fascia quædam lanea, vel linea ad formam retis facta, quam faciei admovemus ne agnoscamur, vel ut naribus suaves odores admoveamus. Cic. 7. Verr. 27. Ipse autem coronam habebat unam in capite, alteram in collo: reticulumque ad nares sibi apponebat tenuissimo lino, minutis maculis, plenum rosæ. Masculinum esse hic contendit Nonius.

Reticulum junceum vel lineum. Columel. lib. 12. cap. 51.

Reticulum, Instrumentum lusorium, quo pilam accipimus & remittimus. Ovid. 3. de Arte Am. 361.

Reticuloque pilæ leves fundantur aperto.

Reticulum, Sacculus in modum retis, quo viatores pecuniam & panem gestant. Hor. 1. Serm. 1. 47.

Non tuus hoc capiet venter plus quam meus; ut si
Reticulum panis venales inter onusto
Forte vehas humero, nihilo plus accipias, quam, &c. Ubi Acron; Reticulum, Rete quo in urbe panis inter venales servos portari solet.

Reticula etiam appellantur Cancelli quibus loca separantur a communi accessu. Festus in voce Secespita; Sacraria in Templis reticulo æneo olim sepiebantur, in quo tubæ relictæ sunt, per quas manibus sacra tangere licet.

Retiacŭlum, i. n. [δικτύδιον] antiquum diminutivum a Retia, ut nonnullis placet. Plaut. Asin. 1. 1. 86. Jubeas una opera me piscari in aere, venari autem retiaculo apros in medio mari. Quidam legunt Jaculo: alii Reti jaculo. conf. Truc. 1. 1. 14.

Retiolus, i. m. [κεκρύφαλος] Plin. lib. 12. cap. 14. At hercule Alexandriæ ubi thura interpolantur, nulla satis custodit diligentia officinas. Subligaria signantur opifici. Persona adjicitur capiti, densusve reticulus: nudi emittuntur. V. Lex. Pitisc.

Reticuli e nervis, pro Cancellis. Varro 3. de R. R. cap. 5. Inter columnas exteriores, pro pariete reticuli e nervis sunt, ut perspici in sylva possit, & quæ ibi sunt, neque avis ea transire.

Masculine etiam protulit Ulp. in l. fundi nihil. D. de action. empt.

&

& vend. Reticuli circa columnas, plutei circa parietes, item cilicia vela, ædium non sunt. conf. Non. 3. 188.

RETICULATUS, a, um. Adj. [δικτυωτὸς] Quod factum est in modum retis. Plin. lib. 36. cap 22. Dictyotheton vocant reticulatam structuram, quam frequentissime Romæ struunt, rimis opportunam.
Fenestræ reticulatæ, Reticulis objectis munitæ. Varro 3. de R. R. cap. 7. conf. Vitruv. 2. 8.

RETIARIUS, i. m. [δικτυοβόλος] Qui rete immittit. Nam compositi gladiatores per paria, diversa nomina sortiebantur. Nam alter dicebatur Retiarius, quod rete jaceret: alter Sequutor, perinde ac retiarium fugiens, vel fugam simulans, sequeretur. Quintil. lib. 6. cap. 3. Et Pedo de Mirmilone, qui retiarium consequebatur, nec feriebat: Vivum, inquit, capere vult. V. Gladiator in GLADIUS, & Sequutor, in SEQUOR.
Retiario pugnante adversus Mirmillonem cantatur, Non te peto, piscem peto. Quid me fugis Galle? Quia Mirmilonicum genus armaturæ Gallicum est, ipsique Mirmillones ante Galli appellabantur, in quorum galeis piscis effigies inerat. Hoc autem genus pugnæ institutum videtur a Pittaco uno ex septem sapientibus, qui adversus Phrynonem dimicaturus propter controversias finium, quæ erant inter Atticos & Mytilenæos, rete occulto lato impedivit Phrynonem. Festus.
Contra retiarium ferula. Martial. in præf. lib. 2. Denique videas an te delectet contra retiarium ferula. i. e. An id faciendum tibi putes quod nemo non damnet atque exibilet. Domitius Calderinus interpres admonet subesse proverbium, dici solitum in eos qui infirmo præsidio contra maxime instructum pugnarent. Quanquam idem paulo post alio dilabitur, nempe huc, gladiatores olim, si minus placuissent, ferula cæsos ejici solere. Erasmus.

RETIŎLUM, i. n. dimin. Apul. Met. 8. Calcata retiola. Gloss. Cyrill. Retiolum, κεφαλοδέσμιον.

RETĔGO, texi, tectum, [ἀποκρύπτω, ἀνακαλύπτω] ĕre. Nudare, aperire. Virg 1. Æn. 360.
—— cæcumque domus scelus omne retexit. Juven. 6. Sat. 2;7.
Si tibi zelotypæ retegantur scrinia mœchæ.
Animi commenta retegere. Ovid. 13. Met. 38.
Caput retexit. Petron. cap. 17.
Consilium. Hor. 3. Carm. 21. 15.
Damna dies clara retexit Pharsalica. Lucan. lib. 7. ;8;.
Diem lucifer retegens. Ovid. 8. Met. 1.
Insidias. Claud. 2. in 1. Cons. Stil 214.
Orbem retexit Titan radiis. Virg. 4. Æn. 119.
Pectus. Ovid. 13. Met. 459.
Sylvas ferro. Stat 3. Theb. 174.
Thecam nummariam retegere. Cic. 4. Att. 7.
Vultus retegit scisso velamine. Lucan. lib. 8. 669.
Retecta es, dixit Lucretius, forma quadam passivi præteriti, lib. 3. 30.
His tibi me rebus quædam divina voluptas
Percipit, atque horror, quod sic natura tua vi
Tam manifesta patens ex omni parte retecta es. Sic enim legendum contendit Lambinus, non Retecta est, ut vulgo.

RETECTUS, a, um. Partic. [ἀνακεκαλυμμένος] ut, Res luce retectæ. Virg 9. Æn. 461. conf. 12. 374.
Idem quod Tectus, reconditus. Suet. Aug. cap. ;8. Post cibum meridianum ita ut vestitus calceatusque erat, retectis paulisper pedibus, conquiescebat.

RETENDO, di, sum vel tum, [ἀνίημι] ĕre. Laxare, contrariam habet significationem suo simplici. Ovid. 2. Met. 419.
Exuit hic humero pharetram, lentosque retendit
Arcus. Ibid lib. 3. 166. —— Nympharum tradidit uni
Armigeræ jaculum, pharetramque arcusque retentos.
Passive. Quintil. lib 1. cap. 3.

RETENTO, [ἀναπειράω] āre. ex Tento compositum; Iterum tentare. Ovid. 1. Met. 746.
—— timide verba intermissa retentat. i. e. Iterum tentat proferre. Idem 10. Epist. 11.
Nullus erat, referoque manus, iterumque retento.
Memoriam retentare. Sen. Epist. 73. Diu res ista non retentavit memoriam meam.
Studium retentare, Intermissa studia repetere. Ovid. 5. Trist. 12.51.
Viam lethi sine fine tetentat. Ovid. 11. Met. ;92.
Retento, frequent. a Retineo. V. suo loco.

RETENTATUS, a, um. Partic. ut, Dominatio retentata. Aur. Vict. de Cæs. 37. 1.
Precibus frustra retentatis. Ovid. 14. Met 382.

RETERGO, si, ĕre. Ammian. 29. 37. Retersit obrutas ruderibus fossas.

RETĔRO, trivi, tritum, [ἀνατρίβω] ĕre. Iterum terere, purgare. Columel. lib. 2. cap. 21. Pura frumenta, si in annos reconduntur, reteri debent.

RETRIMENTUM, V. infra.

RETEXO, texui, textum, [ἀνυφαίνω, ἀναλύω] ĕre. Quod textum erat, non textum reddere.
Telas intertextas retexere. Stat. 3. Sylv. 5. 9.
Penelopes telam retexere. V. PENELOPE.
Properata fata retexere. Resolvere, ut possit qui mortuus est ad vitam redire. Ovid. 10. Met. 31. al. Fila.
Retexere, per translationem. Cic. 2. de Orat. 158. Et ad extremum, ipsi se compungunt suis acuminibus, & multa quærendo reperiunt, non modo ea quæ jam non possint ipsi dissolvere, sed etiam quibus ante exorsa, vel potius detexta prope retexantur. Ovid. de Rem. Amor. 12.
Nec nova præteritum Musa retexit opus.
Idem ordo retexitur, Resolvitur. Ovid. 15. Met. 249.
Plenum orbem Luna quater retexuit, Dissolvit. Ovid. 7. Met. 531.
Noxas retexere, Reminisci. Stat. 9. Theb. 148.
Retexere orationem, pro In contrarium mutare, expolire, emendare, vel potius Rursus texere, & ordiri quasi aliam telam. Cic. 2. Philipp. 32. Itaque jam retexo orationem illam: scribam & illos, ut siqui forte quod a te mihi objectum est, quærent sitne verum. i. e. Quod negabam confiteor. Idem 11. Fam. 14. Novi timores retexunt superiora.
Seipsum retexere. Cic. 11. Fam. 28. An quod adolescens præstiti, quum etiam errare cum excusatione possem, id nunc ætate præcipitata commutem, ac me ipse retexam?
Retexere, pro Dissolvere, revocare, irritum facere. Cic. 4. Verr. 63. Omnia erant Metelli ejusmodi, ut totam suam Præturam retexere videretur. Supra dixerat, Ut omnes illius injurias quas posset, retexeret. Budæus.
Retexi, [ἀναλύεσθαι] Resolvi. Lucret. lib. 1. 530.
Hæc neque dissolvi plagis extrinsecus icta
Possunt, nec porro penitus penetrata retexi.

RETEXENS, entis. Partic. [ἀνυφαίνων] Hor. 2. Serm. 3. 2.
—— scriptorum quæque retexens.

RETEXTUS, a, um. Partic. Ovid. 3. Amor. 9. 30.
Turdaque nocturno tela retexta dolo.

RETIARIUS, **RETICULUM**, **RETICULUS**. V. RETE.

RETICEO, [ἀποσιωπάω] ēre. A loquendo abstinere: & proprie de iis dicitur quæ dolorem sive solicitudinem afferunt. Ter. Heaut. 1. 1. 33. Ne lachruma: atque istuc quicquid est, fac me ut sciam, ne retice. Cic. 2. de Legib. 41. Quoniam mihi sermo est apud deos, nihil reticebo.
Nihil nec temere dicere, nec astute reticere debeo. Cic. 1. Q.frat. 2.
Non possum reticere. Catull. ad Mallium, 66. 41.
Patefacere & Reticere, contraria. Cic. 14. Fam. 2. Quod ii qui ea patefacere possent, propter metum reticuissent.
Negare & reticere. Cic. 3. Verr. 90. Hoc tantum facinus non modo negare interrogati, sed ne producti quidem reticere poterunt.
Celare & reticere. Cic. 3. Off. 56. Neque enim id est celare quicquid reticeas: sed quum quod tu scias, id ignorare emolumenti tui causa velis eos, quorum intersit id scire.
Reticere de. Cic. 3. Verr. 139. Tamen de Chelidone reticuit, quoad potuit, alio responsionem suam derivavit.
Dolores reticere. Propert. lib. 1. 10. 13.
Passiv. Ovid. 20. Epist. 151. —— reticetur formula pacti.

RETĬCENS, entis. Partic. Compar. Auctor ad Herenn. 2. 10. Alius alio reticentior est in dolore. al. Recentior.
Multa reticenda lingua modesta. Ovid. 19. Epist. 63.
Arteriæ reticendo acquiescunt. Auctor ad Herenn. lib. 3. 21.
Crimina reticenda deorum. Stat. 1. Theb. 230.

RETICENDUS, a, um. aliud Partic. Propert. 2. 24. 4. Reticendus amor.

RETICENTIA, æ. f. [ἐχεμυθία, ἀποσιώπησις] est, Quum id non dicitur quod dici debuit, ut vitium ædium, vel rei vænalis. Cic. 3. Off. 65. A Jureconsultis etiam reticentiæ pœna constituta est. Plaut. Merc. 5. 2. 52. Dic, enecas me miserum tua reticentia.
Est & Figura rhetorica, Gr. ἀποσιώπησις. V. Quintil. 9. 2. & Cic. 3. de Orat. 205.

RETĪNA, æ. f. est in oculis Pellicula pertenuis, quam Araneam dicunt, quæ in duas dividitur partes, anterior aranea nominatur: posterior retina. Cæl. Rhodig. Lect. Antiq. lib. 16. cap. 1.

RETĬNEO, tinui, tentum, [ἐπέχω, ἀναλαμβάνω, κατέχω, ἐφίστημι] ēre. Remorari, quod & Detinere dicitur. Ter. Phorm. 1. 3. 23. Cui de integro est potestas etiam consulendi, quid velis retinere, amare, amittere.
Aliquem retinere, Remorari. Cic. 13. Att. 14. Quare nisi jam profecti sunt, retinebis homines.
Euntem retinere. Ovid. 18. Epist. 99.
Firmis vinclis. Ovid. Rem. Amor. 213.
Saucius arrepto piscis retinetur ab hamo. Ovid. 1. de Arte Am. 393.
Abalienare & Retinere, contraria. V. ABALIENO.
Retinere, Facere, vel aliquem retrahere ne cadat. Plaut. Curc. 2. 3. 31. Retine, retine me obsecro. PH. vide ut expalluit? Ter. Heaut. 2. 4. 23. Ah! retine me obsecro.
Retinere dicitur qui adversum aliquem tenet, inquit Donatus. Ter. Adel. 1. 1. 32. Pudore & liberalitate liberos retinere satius esse credo quam metu. Plin. Epist. 248. Et in publicis officiis retinere damnatos, non satis honestum putabam.
Retinere, pro Tenere etiam accipitur. Cic. 6. Verr. 74. Sagittæ pendebant ab humero, sinistra manu retinebat arcum.
Retinere majestatem, vel jus suum, pro Conservare, [διαφυλάττειν] Cic. in Orat. 102. Jus omne retinendæ majestatis, Rabirii causa continebatur: ergo in omni genere amplificationis exarsimus. Idem de Senect. 37. Ita enim senectus honesta est, si seipsa defendit, si jus suum retinet, si nemini mancipata est.
Amicos retinere. Cic. pro Quint. 59. Id egit ut amicos observantia, rem parsimonia retineret.
Amore patriæ retineri. Ovid. 1. Trist. 3. 49.
Animo studia retinere. Cic. 1. Tusc. 1. Retuli me Brute te hortante maxime ad ea studia, quæ retenta animo, remissa temporibus, longo intervallo intermissa revocavi.
Charitatem retinere in aliquem. Cic. de Amicit. 72. Quum cogniti sunt & aut deorum, aut regum filii inventi, retinent tamen charitatem in pastores, quos patres per multos annos esse duxerunt. i. e. Amant semper ipsos pastores.
Commissa retinent aures. Hor. 1. Epist. 18. 70.
Complexu retinere. Cic. pro Planc. 100. Vi me Plancius & complexu suo retinuit.
Custodiis retineri atque servari. Cic. 5. Verr. 38. Equitem Romanum scitote biduum cibo, tectoque prohibitum, biduum Leontinis in foro custodiis Apronii retentum atque servatum.
Decus nativum retinent inviolata. Ovid. de Nuce 52.
Dignitatem in Rep. Cic. 1. Att. 13. Sum enim & ab observando homine perverso liber, & ad dignitatem in Rep. retinendam contra illius voluntatem solutus.
Existimationem. Cic. pro Cluent. 56. Affirmabat enim lachrymans non se cupidiorem esse civitatis retinendæ, quam existimationis.

Fidem

Fidem in amicitia, Fidelem esse. Cic. de Amicit. 90. Una illa sublevanda offensio est, ut & utilitas in amicitia, & fides retineatur.
In fide retinere animos sociorum. Liv. 25. 41.
Gaudia non retinere. Lætitiam præ se ferre. Ovid. 12. Met. 285.
Gemitus non retinere. Ovid. 4. Fast. 461.
Gratiam alicujus. Cic. 2. Q. frat. 3. Quæ tibi eo scribo quod me de retinenda Sextii gratia literis sæpe monuisti. Idem 1. Att. 1. Vides enim in quo cursu sumus, & quam omnes gratias non modo retinendas, verumetiam acquirendas putemus.
Gravitatem. Cic. 1. Off. 137. Rectum est autem etiam in illis contentionibus, quæ cum inimicissimis fiunt, etiamsi nobis indigna audiamus, tamen gravitatem retinere, iracundiam repellere.
Humanitatem. Cic. 3. Verr 65. Hic Philodamus, postquam jus suum obtinere non potuit, ut humanitatem suam retineret, laborabat.
Invidiam suam apud improbos. Cic. 2. Att. 9. Sunt enim illi apud bonos invidiosi: ego apud improbos meam retinuissem invidiam, alienam sumpsissem.
Judicem retinere aliquem. Cic. 2. Verr. 31. Quem ego hominem, si ejus fidei diffisus essem, judicem non retinuissem.
Judicium suum. Cic. 1. de Finib. 50. Qui suum judicium retinent, ne voluptate victi faciant id quod sentiunt non esse faciendum: Hi voluptatem maximam adipiscuntur, prætermittenda voluptate. i. e. In suo judicio perseverare.
Jus retinere. Cæs. 1. Bell. Civil. cap. 5.
Justitiam. Cic. 1. de Invent. 3. Urbibus constitutis ut fidem colere, & justitiam retinere discerent.
Lachrymas. Ovid. 1. Met. 648.
Manus. Ovid. 6. Met. 35.
Memoriam gratissimam alicujus rei. Cic. 3. de Legib. 29. Ille vero, etsi tuus tuus est ordo, gratissimamque memoriam retinet consulatus tui, pace tua dixerim, non modo censores, sed etiam judices omnes potest defatigare.
Memoria retinere. Cic. pro Rosc. Amer. 33. Neque plura tamen dici possunt quam pop. Rom. memoria retinet. Nepos 25. 5. 11.
Mensa. Ovid. de Rem. Amor. 631.
Non facile esuriens posita retinebere mensa.
Modum ludendi. Cic. 1. Off. 104 Ludendi etiam est modus retinendus, ut ne nimis omnia profundamus, elatique voluptate in aliquam turpitudinem delabamur.
Morbo retineri. Liv. 34. 10.
Morem. Cic 2. de Finib. 2. Qui mos cum a posterioribus non esset retentus, Archesilas eum revocavit.
Nummos & similia. Cic. 5. Verr. 170. Quos de publico nummos ceperat, retinuit omnes.
Officium retinere, pro In officio manere. Cic. pro Cluent. 133. Neque enim hoc homine sanctior, neque probior, neque in omnibus officiis retinendis diligentior esse quisquam potest.
In officio. Cic. pro Rosc. Amer. 70. Ut quos natura ipsa retinere in officio non potuisset, ii magnitudine pœnæ maleficio summoverentur.
Pacem. Cic. Cn. Magno, 8. Att. 11. Meaque semper fuerit sententia primum de pace vel iniqua conditione retinenda, deinde de urbe.
Pilam. Cic. in Pison. 69. Iste claudus (quomodo aiunt) pilam retinere: quod acceperat, testificari.
In possessione. Cic. 2. Off. 65. Quam quidem ante hanc confusionem temporum in possessione sua principes retinuerunt.
Religiones deorum retinere. Cic. 2. Verr. 46. Observant quemadmodum se unusquisque vestrûm gerat in retinenda religione conservandisque legibus.
Se retinere. Cic. 1. de Legib. 52. Quin labebar longius, nisi me retinuissem.
Sermone in longo aliquem retinere, Occupare longo sermone & detinere. Cic. 4. Att. 15. Credo Platonem vix putasse satis consonum fore, si hominem id ætatis in tam longo sermone diutius retinuisset.
Spem retinere. Tacit. 3. Hist. 84.
Tempestatibus retineri. Cic. 11. Att. 16. At eas Cephalioni dedi, qui multos menses tempestatibus retentus est.
Veritatem. Cic. pro Quint. 75. Unum tamen hoc cogitent, ita se graves esse ut si veritatem volent retinere, gravitatem possint obtinere.
Virtute retineri in vita. Cic. 3. de Finib. 61. Neque his qui virtute retinentur in vita, nec his qui sine virtute sunt, mors est oppetenda.
Virtutem. Cic. 15. Fam. 19. Itaque & Pansa qui ἡδονὴν sequitur, virtutem retinet.
Vitam retinere. Cic. 5. Verr. 81. Hic tantum potuit, ut nemo illo invito, nec bona, nec patriam, nec vitam retinere posset.
Vi aliquem retinere, aut metu. Cic. 4. Verr. 7. Aut hi qui contra istum legatos decreverant, & testimonium publicum, mandataque acceperant, vi ac metu retinerentur.
Utilitatem hæc & gratiam retinent. Plin. Epist. 8.
Retineor, passiv. Lucret. lib. 2. 453.
Nec retinentur enim inter se glomeramina quæque. i. e. Non cohærent inter se, neque manent constipatæ. Lambinus.

Retinens, entis. [κατέχων] Partic. ut,
Retinentis pocula rite manu. Lucret. 1. 495.
Dignitatis retinens. Cic. 1. Q. frat 2. 3. Fert enim graviter homo & mei observantissimus, & sui juris, dignitatisque retinens. Gell. lib. 10. cap. 20. Salustius quoque proprietatum in verbis retinentissimus.
Ferociam retinens. Sallust. Catil. 60.
Vento retinente morari. Ovid. 13. Epist. 3.
Membra retinentia aliquid animæ. Ovid. 6. Met. 644.
Modestiæ retinens. Tacit. 5. Ann. 11.

Retinendus, a, um. Partic. [καθεκτέος] ut, Cura retinendæ puellæ Ovid. 2. de Arte Am. 295. V. supra.

Retentus, a, um. Partic. [κατασχεθεὶς] h. e. Detentus, remoratus. Martial. lib. 1. 47.
Exspectare jube: velocius ibo retentus. Cic. 1. Verr. 29. Potamonem scribam & familiarem tuum retentum esse a Verre in provincia, quum tu decederes. Sen. Epist. 9 Retentus in navigatione longa.
Equi frustra retenti, dominum trahunt per saxa. Ovid. 6. Fast. 741.
Lingua retenta metu. Ovid. 11. Epist. 82.
Verba dolore retenta. Ovid. 10. Met. 474.
Hoc retento, reliqua voluntas auctoritati aut gratiæ traditur. Cic. 3. de Legib. 39.

Retentio, ōnis. f. [ἐπίσχεσις] Cic. 13. Att. 21. Semperque Carneades προβολὴν pugilis, & retentionem aurigæ similem facit ἐποχῇ. Idem 4. Acad. 78 Illud certe opinatione & perceptione sublata sequitur, omnium assentionum retentio, ut si ostendero nihil posse percipi, tu concedas nunquam assensurum esse. conf. Vitruv. 9. 4. & Lactant. 6. 10.

Retentor, ōris. m. Apul. 1. Florid. Retentores suos toto corpore oblidere.

Retentus, ûs. m. Claud. Rufin. 2. 438. Vivos imitata retentus.

Retinentia, æ. f. Tenacitas, & memoria. Nomen Lucretianum, & aliis quod sciam, inusitatum: quod significat, inquit Lambinus, ἀνάμνησιν, sive μνήμην, i. e. Recordationem seu memoriam rerum præteritarum: vel (ut quidam malunt) Continuationem quandam partium, ex quibus constamus, permanentem. Lucret. lib. 3. 676.
Nam si tantopere est animi mutata potestas,
Omnis ut actarum exciderit retinentia rerum, &c. Idem eodem libro v. 864.
Interrupta semel cum sit retinentia nostri.

Retento, [ἐπισχέω] āre. frequent. Cic. 1. de Divin. 17.
Quæ penitus sensus hominum vitasque retentat. Ex poeta. Lucan. lib. 4. 723.
Ipse cava regni vires in valle retentat. h. e. Retinet exercitum.
Cælum a terris retentare, i. e. Ne cælum cum terris misceatur. Lucret. lib. 2. 728.
Fræna retentare. Ovid. 2. Amor. 9. 30.
Lora retentat. Sil. lib. 4. 211.
Cur me retentas? Plaut. Asin. 3. 3. pr.
Qui tanquam cochlea abscondens retentat sese tacitus. Auct. ad Herenn. 4. 46.
Retento, compositum a Tento, are. V. suo loco.

Retentans, antis. Partic. Aur. Vict. de Cæs. 41. 10. Liberis Cæsarum nomina retentantibus. i. e. Retinentibus.

Retentator, ōris. m. Cassiod. 2. Epist. 10. & 1. Epist. 22. Gloss. Cyrill. retentator, διακάτοχος.

Retentatrix, īcis. f. Macrob. 7. Saturn. 4. Secundæ hoc cura virtutis est, quam Græci, quia retentatrix est, vocant καταδεκτικήν. De Digestione.

Retinax, ācis. Symmach. 1. Epist. 47. Retinax advenarum lotos.

Retinacŭlum, i. n. [ἔχμα, ἔχος] Quo aliquid retinetur. Virg. 1. Georg. 265.
Atque Amerina parant lentæ retinacula viti.
Retinacula vitæ abrupit multa Corelius. Plin. 1. Epist. 12. ad Calestrium Tironem. h. e. Posthabitis omnibus rationibus quæ eum retinere potuissent in vita, mori decrevit.
Unca retinacula. Stat. 3. Sylv. 2. 32.
Ferit retinacula ferro stricto. Virg. 4. Æn. 580.
Prærumpere puppis retinacula. Ovid. 14. Met. 547.
Solvere retinacula. Ovid. 7. Epist. 55.

Retingo, [ἀναβάπτω] ĕre. Stat. 1. Sylv. 4. 75.
—— nec in otia pacis
Permissum laxare animos, ferrumque retingi. Sed hic legendum puto, Recingi, i. e. Discingi. Pallad. 13. tit. 2. Vinum myrtite retingemus.

Retis, V. Rete.

Reto, āre. V. Retæ.

Retondeo, di, sum, [κατακείρω] ēre. Omnino vel perfecte tondere. Plaut. Pseud. 1. 2. 26. At hæc retonsa est. B. sine fiet, itidem quoque vos estis plagis omnes.

Retonsus, a, um. Partic. Plin lib. 18. cap. 17. Retonsarum vero etiam semel omnino certum est, granum longius fieri. De segetibus.

Retōno, [ἀναβροντάω] āre. Contra tonare, resonare. Catul. de Berecynth. 61. 82.
Face cuncta mugienti fremitu loca retonent. Verba Cybeles ad Furorem.

Retorpeo, ēre. Tertull. adv. Gnost. cap. 1. Pristini sensus retorpescunt.

Retorqueo, torsi, tortum, [ἀντιστρέφω, ἀνακάμπτω] ēre. Retro jacere, vel remittere. Cic. de Senect. 83. Quo quidem me proficiscentem haud sane quis facile retraxerit, nec tanquam pilam retorserit. Vetus codex legit, Neve tanquam Peliam recoxerit.
Retorquere aliquem, pro In alteram partem invertere. Quintil. Decl. 16.
Ille dolore ferox, caput in sua terga retorsit. Ovid. 3. Met. 68.
Colla retorquere ferocis equi. Ovid 4. Epist. 79.
Currus aversos retorsit. Virg. 12. Æn. 485.
Retorqueri sub terra. Plin. lib. 17. cap. 10. h. e. Reflecti.
Retorquere telam, Dissolvere, retexere. Plin. lib. 11. cap 22. Prima telas bombycinas retorquere, &c. Ex vetusto codice legendum, Redordiri.
Retorquere sarmentum. Columel. lib. 4.
Oculos. Ovid. 10. Met. 656.
Oculos ad urbem. Cic. 2. in Catil. 2. Retorquet oculos profecto sæpe ad hanc urbem, quam ex suis faucibus ereptam esse luget.
Animum ad præterita. Sen. de Benef. lib. 3. cap. 3.
Retorquere gubernacula. Retro flectere, i. e. Reverti. Plin. Paneg. Nec dubito quin agitaverit secum, an gubernacula retorqueret: & fecisset, nisi quod pene ipso contubernio principis felicius, jucundiusque est desiderare principem. Ulp. l. 14. § 6. Dig. de bon. libert. Si ab eo petitus, retorsit in eum crimina.

Retorquens, entis. Partic. Virg. 8. Æn. 463.
　Demissa ab læva pantheræ terga retorquens. Tertull. de Pallio cap. 2.

Retortus, a, um. Partic. [καμπύλος] ut, Retortæ cervices. Plin. Paneg. Quum delatorum supina ora, retortasque cervices agnoscebamus, & truebamur.
Brachia tergo retorta. Hor. 3. Carm. 5. 22.
Manibus retortis trahi. Hor. 2. Epist. 1. 191.
Specus in cochleam retorti. Columel. lib. 8. cap. ult.
Undæ violenter retortæ. Hor. 1. Carm. 2. 13.

Retorsio, ōnis. f. verbum vulgare JCtorum.

Retorridus, a, um. Adj. [καταξηρός] Quod intempestive, amissis viribus, a sole retorretur. Columel. lib. de Arbor. cap. 17. Si in olea unus ramus aliquanto cæteris lætior est, nisi cum recideris, arbor tota fiet retorrida. Idem lib. 3. cap. 11. Igitur si non retorrida & scabra, sed lævia & nitida, & prolixa fœcundaque viderimus, eam intelligemus esse terram surcularem. conf. Plin. 13. 29.
Retorridum etiam dicitur Quod igne combustum est: ut Seneca vocat manum Scævolæ retorridam, Epist. 67. Idem Epist. 12.
Retorrida frons. Columel. lib. 2. cap. 2.
Tralate, Veteratorius, versutus, vafer. ut, Phædr. 4. 1. 7.
　—— venit & retorridus
　Qui sæpe laqueos & muscipulam effugerat, &c. De mure.

Retorride, Adv. [καταξηραμμένως] Plin. lib. 17. cap. 5. Terram amaram sive macram siquis probare velit, demonstrant atræ herbæ, frigidam autem retorride nata.

Retorresco, [καταξηραίνομαι] ĕre. Retorridum fieri. Columel. lib. 3. cap. 3. Deinde sata non ita enutriunt, ut ante convalescant ac prosiliant, quam retorrescant. Idem cap. 5.

Retostus, a, um. Partic. [παλίνοπτος] Plin. lib. 13. cap. 4. Marcescitque non retostus furnis.

Retracto, V. retraho.

Retrado, tradĭdi, traditum, ĕre. Rursus tradere. Pomponius in l. Tenetur. D. de action. empt. & vendit. Si aream tibi vendidi certo pretio, & tradidi, ita ut insula ædificata partem dimidiam mihi retradas: verum est, ut ædifices, agere me posse ex vendito, & ut ædificatam mihi retradas.

Retraho, traxi, tractum, [ἀνέλκω, ἀνθέλκω, ἀνασύρω, ἀνακωχεύω] ĕre. Retro trahere: sive Rursus, vel in contrariam partem trahere. Cic. pro Cæl. 63. Licinium autem cum jam manum ad tradendum pyxidem porrexisset, retraxisse. Idem de Senect. 83. Quo quidem me proficiscentem haud sane quis facile retraxerit.
Non habeo certum quæ te res hinc maxime retrahat. Cic. 5. Fam. 14.
Retrahere ad se argentum. Ter. Heaut. 4. 2. 11.
Ab ictu se retrahere. Ovid. 3. Met. 87.
Aliquem a studio. Ter. prol. Phorm. pr. i. e. Revocare. Sic, Retrahere aliquem a Republica. Cic. pro Sext. 34.
Ex fuga retrahere. Plaut. Merc. 1. Perioch. 7.
Retrahere verba fugitiva. Varro lib. 4. de L. L. Quare illa, quæ jam majoribus nostris ademit oblivio, fugitiva si sedulitas Mutii & Bruti retrahere nequit, non, si non potuero indagare, eo ero tardior. Translatio est: fugitivi enim servi dicuntur retrahi, qui e fuga reducuntur domum ad herum. unde & apud Varronem de R. R. Fugitivarius dicitur, qui fugitivum conquirit & sectatur. De verbis igitur, ut de servis, honesta præclaraque translatione loquutus est. Turnebus Advers. 24. 29.
Retrahere se ne. Cic. pro Cæl. 64. Qui minus enim Licinius comprehendi potuit, quum se retraxit, ne pyxidem traderet, quam si non retraxisset?
Scipio Annibalem in Africam retraxit. Cic. 2. de Finib. 56.
Aliquem retrahere in conditionem ministrorum. Plin. Epist. 29.
Quo fata trahunt, retrahuntque, sequamur. Virg. 5. Æn. 709.
Nocturnæ quietis imaginem ad spem haud dubiam retraxit. Tacit. 16. Ann. 1.
Retrahere se, Desistere a re aliqua. Catull. ad Alphenum, 28. 9. Hor. 1. Epist. 18. 58.
　Ac ne te retrahas, & inexcusabilis absis. i. e. ut Lambinus explicat, Ne te nimis longe abducas ab exercitationibus tuis, &c.
Retrahere verba, pro Reducere & quasi resorbere: quum interventu alicujus sermonem interrumpimus. Senec. Epist. 3.
Passiv. Retrahi ex fuga. Sallust. Catil. 47. extr.

Retrahens, entis. Partic. Cic. in Sallust. 10. Ipsa republica manu retrahente me.

Retractus, a, um. Partic. [ἀνθελχθείς, ἀνελχθείς] Cic. 6. Philipp. 10. Nescio quomodo se conjecit in urbem, atque ita mœstus rediit, ut retractus, non reversus videretur.
Retractis ac resupinis capitibus. Columel. lib. 2. cap. 2.
Retractus in tutum animus. Senec. de Benef.
Retractus, pro Remoto. Plin. 2. Epist. 17. ad Gallum, Hujus a læva retractius paulo cubiculum est amplum. Liv. 34. 9. Hispanis retractior a mari trium millium passuum in circuitu murus erat.
Retracti, Fugitivi dicuntur quum reprehenduntur, ut apud Cic. in Verr. Tranquillus Reprehensos dicit. Salustius, Ceparius (namque is paulo ante ex fuga retractus erat) Cn. Terentio traditur. Idem, Ad Catilinam proficiscentem ex itinere retractum esse aiebant. Bud.
Retractus, pro Abdito. Liv. 36. 1. Thespiensium emporium est in intimo sinu Corinthiaco retractum.

Retractio, ōnis. f. Vitruv. 3. 3. Retractiones graduum. Macrob. 1. Saturn. 14. pr. Modo auctio, modo retractio dierum proveniebat.

Retractus, ûs. m. Tertull. adv. Gnost. cap. 1. Bellicam machinam retractu tela vegetantem de scorpio nominant.

Retracto, [ἀνθέλκομαι] āre. Rursus, vel retro trahere; frequentativum a Retraho. Liv. 2. 30. Tutius visum est defendere inermes Latinos quam pati retractare arma. Tacit. Germ. 22. extr. Ergo detecta & nuda omnium mens postera die retractatur, & salva utriusque temporis ratio est.
Retrahere. Virg. 12. Æn. 889.
　Quæ nunc deinde mora est, aut quid jam, Turne, retractas?
Retractare, [ἀνατίθεσθαι] Revocare, velut sub incudem repolire, repetere. Plin. 7. Epist. 126. ad Macrinum, Præceptum est Serviano, ut vacaret finitam causam retractanti, siquid novi afferret.
Largitiones retractare, Revocare, reprobare, Trajanus ad Plin. lib. 10.
Pedamenta retractare. Columel. lib. 4. cap. 26. Tamen in his, hæc eorumque similia pedamenta post putationem retractanda sunt, partesque eorum putres dedolandæ, &c. Quibus verbis abunde declarat quid sit Pedamenta retractare, nimirum Superioris anni pedamenta in manus resumere, rursum exacuere putrefactis partibus amputatis, inutilia rejicere, dedolare, ut ita dicam. Gallis dicitur, *Remanier, reparer.*
Retractare aliquid, Rursum tractare, ut ait Festus, sive Refricare, & iterum commemorare, [ἀναμεταχειρίζειν] Cic. 8. Att. 9. Sed hæc omittamus: augemus enim dolorem retractando. Plin. ad Septitium, lib. 1. Epist. 16. Ex Budæo. Hor. 2. Carm. 1. 38.
　Sed ne relictis Musa procax jocis,
　Ceæ retractes munera næniæ.
Vulnera cruda retractare, Rursus vel frequenter contrectare. Ovid. 3. Trist. 11. 19.
Neve retractando nondum coeuntia rumpe Vulnera. Ovid. 4. Trist. 4. 41.
Actiones retractare, i. e. Repetere, & iterum tractare & rescribere, repolire, emendare. Plin. 5. Epist. 8. Egi magnas & graves causas, has destino retractare. Ibid. Rescribere vocat. Budæus.
Dicta retractare. Virg. 12. Æn. 11.
Materiam eandem. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Verba desueta. Ovid. 5. Trist. 7. 63.
Diligenter retractare. Cic. 2. de Nat. Deor. 72. Qui omnia quæ ad cultum deorum pertinerent, diligenter retractarent, & tanquam relegerent, sunt dicti religiosi ex relegendo.
Retractare ac recogitare secum. Columel. in præfat. lib. 1.

Retractans, antis. Partic. [ἀνθελκύμενος] Sallust. Fragm. cap. 7. Vos mussantes & retractantes verbis. conf. Liv. 3. 49. pr. & cap. 52. & 53. Item Aurel. Vict. de Cæs. passim.
Retractans juvencus, & calcitrosus, Qui non potest facile duci quo volumus, & retractat ac renuit. Columel. lib. 2. cap. 2. Alii legunt Retrectantem per e secundam vocalem. Gallice, *Restif.*

Retractātus, a, um. [ἀναμεταχειρισθείς] aliud Partic. Quintil. lib. 2. cap. 4. Quoties eandem materiam rursus a me retractatam, scribere de integro juberem.
Compar. Retractatius opus, pro Emendatiori, & lituris pleno. Cic. 16. Att. 3. Sed tamen idem σύνταγμα misi ad te retractatius, & quidem ἀρχέτυπον ipsum crebris locis inculcatum & refectum. Quasi dicat Limatius & politius.

Retractatio, ōnis. f. [ἀναμεταχείρισις] Actus ipse retractandi: h. e. Opinionem revocandi. Cic. 13. Att. 25 pr. Conficies igitur, & quidem sine ulla dubitatione aut retractatione. Idem 5 Tusc. 29. Sine retractatione libere dicere. V. Gronov. ad Liv. 3. 49.

Retractātor, ōris. m. Tertull. de Jejun. cap. 15. Retractator officii. conf. Salmas. ad Spartian. Hadr. c. 12. & ad Getam, c. 4. pr.

Retrectans, V. superius retractans.

Retribuo, ui, ūtum, [ἀντιδίδωμι, ἀνταποδίδωμι, ἀντιπροσφέρω, ἀμείβω] ĕre. notæ significationis, Reddere. Cic. pro Rosc. Com. 44. Nihil mihi detraham, quum illis exactæ ætatis severissime fructum, quem meruerunt, retribuam. Idem Anteq. iret in exil. 1. Fidei conducis, in loco debitum retribuere. Liv. 2. 41. Pecuniam acceptam retribui populo.
Rebus retribuere corpora. Lucret. lib. 5. 278.

Retribūtus, a, um. Partic. Paulin. Epist.
　Nec retributa suis, nec potienda tibi.

Retributio, ōnis. f. August. Civ. Dei, 22. 23. Tertull. adv. Marc. 5. 4. & 2. 18. Lactant. 4. 13. & 6. 18.

Retribūtor, ōris. m. Paulin. Nolan. Epist. 11. Salvian. Gub. Dei, 1. Tertull. adv. Marc. 4. 29. & 5. 16.

Retrices, um. Rivuli nomen extra urbem, ex quo aqua irrigandorum pratorum ac hortorum gratia derivabatur. Festus, Retricibus quum ait Cato in ea quam scripsit, quum edissertavit Fulvii nobilioris censuram, significat aquam eo nomine, quæ est supra viam Ardeatinam, inter lapidem secundum, & tertium, qua irrigantur horti infra viam Ardeatinam, & Asinariam, usque ad Latinam. conf. Nardin. Rom. vet. 3. 3. vel Lex. Pitisc.

Retrimentum, i. n. [ὑπόλειμμα] a Retero; sicut Detrimentum a Detero. Varro lib. 1. de R. R. cap. 64. Amurca quum ex olea est expressa, qui est humor aquatilis, ac retrimentum conditum in vas fictile.
Retrimentum, Excrementum fœculentum, & stercus ipsum. Macrob. lib. 7. cap. 4. In ventre fit prima digestio, cujus fæx, retrimenta sunt, quæ per intestina inferiora orificio trudente labuntur. Idem, Aridiora retrimenta in alvum convenire refert, humidiora in vesicam retrahi. Intelligit Stercora & urinam. Hæc, Recrementa a Celso vocantur. Gellio item quum ait, Recrementa aridiora in alvum conveniunt.

Retro, Adv. [ὄπισθεν, κατόπιν, ὀπίσω, ἄψορρον] contrarium habet Ante. Ter. Heaut. 5. 1. 29. Est mihi ultimis conclave in ædibus quoddam retro. Plin. lib. 28. cap. 6. Contra lippitudines retro aures fricare prodest.
Retro ad Alpes versus iter mihi incidit. Cic. 8. Fam. 15.
Retro & a tergo. Cic. 1. de Divin. 49. Tum visam belluam vastam, &c. præcepisseque ut pergeret protinus: quid retro, atque a tergo fieret, ne laboraret.
Retro inhibita. Liv. 30. 10.
Vocare retro aliquem. Virg. 4. Georg. 495.
Longe & retro. Cic. 5. Tusc. 87. Ut omnia quæ sine ea sint, longe & retro ponenda censeat. Ibid. 6. Quod tam longe retro respicere non possunt.
Abduxere retro longe capita ardua ab ictu. Virg. 5. Æn. 428.
Abscedere retro. V. abscedo.
Ambulare retro. Plin. lib. 7. cap. 45.
Cedere retro, sive unica dictione, ut aliis placet, Retrocedere. Liv. 8. 8. Si hastati profligare hostem non possent, pede presso eos retrocedentes in intervalla ordinum principes recipiebant.

Cedens retro. Virg. 3. Æn. 496.
Commeare retro. Cic. 3. de Nat. Deor. 31. Cumque eadem vicissim retro commeant.
Dare retro, & Retro reddere. Marcellus in l. Si quis duos. D. de solution.
Discedere retro. Lucret. lib. 4. 911.
Fluere retro amnes nostra vidit ætas. Plin. lib. 2. cap. 103.
Fugit retro. Virg. 11. Æn. 405.
Ire retro. Hor. 3 Carm. 10. 10.
Properare retro. Ovid. 5. Epist. 31.
Recurrere retro, pro Reciprocum esse. Plin. in Paneg. Cur enim posteris amplior honor, quam majoribus haberetur? curve retro quoque recurreret æquitas eadem?
Referri retro. Virg. 1. Georg. 200.
Ruere retro. Stat. 12. Theb. 19.
Versa retro. Virg. 10. Æn. 6.
Retro, pro Ante, usurpavit Jul. Capitol. in Pertinace: Stipendia, inquit, plurimis retro debita exolvit. Pacatus in Paneg. Theodosii, Cum te semper ultra omnes retro principes laudari oportuerit. Quomodo videtur etiam usus Plin. ad Trajanum 10. Epist. 4. a fine, Hic quoque, ait, non mediocriter hæreo, ne cujusquam retro habeatur ratio, dandumque quod tunc quum vincerent, non debebatur.
Sic, Retro-anni, Retro-secula, &c. per hyphen dicuntur. V. Borrichi. Cogit. adv. Sciopp. p. 282. & Gruter. Inscript. p. 281. n. 4. & p. 283. n. 11.
Retro, pro Contra, vel e converso. Africanus in l. Si de eo. D. de acqu. vel amitt. possess. Non ideo magis hoc tempore clam possidere me videri ait. Nam retro quoque, si sciens tuum non a domino emerim, &c.

RETROĂGO, ēgi, actum, [ἀναχαιτίζω, ἀναποδίζω] ĕre. Plin. lib. 7. cap. 44. Aut quos non honores currusque illa sua violentia fortuna retroegit, per mediam urbem Censore tracto?
Capillos retroagere. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Expositionem. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Ordinem. Quintil. lib. 12. cap. 2. conf. Mela 3. 1.

RETROACTUS, a, um. Quintil. lib. 9. cap. 4. Dactylus retroactus vocatur Anapæstus.

RETROCĒDO, ĕre. Liv. 8. 8. Pede presso retrocedentes.

RETROCESSUS, ūs. m. Apul. Doctr. Plat. 1. 53. Processus & retrocessus, &c.

RETROCĬTUS, a, um. Lucret. lib. 4. 546.

Aut reboant raucum retrocita cornua bombum.

RETRODŪCO, ĕre. Vitruv. 10. 6. extr. Necesse erat rursus retroducere.

RETROEO, īvi, [ἀναχάζω, ἀναχωρέω, ἀναποδίζω] īre. Plin. lib. 2. cap. 16. Retroire incipiunt stellæ. Ibid. Et retroire cogit vapor repercussas.

RETROFĔRO, fers, tŭli, lātum. Retroferre se, pro Retrocedere. Seneca in præf. Decl. Nescio qua iniquitate & ad malum pronitate naturæ eloquentia se retrotulerit.

RETROLĀTUS, a, um. Cod. Theod. 13. 1. Retrolatarum sanctionum auctoritas.

RETROFLECTO, ĕre. Petron. cap. 126. Frons radices capillorum retroflexerat.

RETROFLEXUS, a, um. Apul. Met. 3. Retroflexum effligere lapide gestit.

RETROGRADIOR, ĕris, gressus sum, [ἀναχάζομαι] gradi. Plin. lib. 2. cap. 15. Ab his retrogradiuntur ad solem, & occasu vespertino delitescunt. Idem lib. 8. cap. 15. Ob id retrograditur in pascendo.

RETROGRĂDUS, a, um. Adj. [ἀναποδίζων, ὀπισθόρμητος, ἄψορρος] ut, Retrogradus exortus. Plin. lib. 2. cap. 17. Firmic. lib. 1. cap. 2.

RETROGRĂDO, āre. Mart. Capell. 8. Eas retrogradare facit.

RETROGRADATIO, ōnis. f. Idem lib. 8. Retrogradatione sui viciniæ solis admotus.

RETROGRESSUS, ūs. m. Macrob. 1. Saturn. 17. Sol retrogressum agit.

RETROLĔGO, ĕre. Quintil. Decl. 6. Curva littora retrolego.

RETROPENDŬLUS, a, um. Adj. Apul. Met. 5.

RETRORSUS, vel RETRORSUM, [ὀπίσω, εἰς τ' ὀπίσω] Retro versum. Plin. lib. 6. cap. 15. Ab ea gente retrorsus ad Cyrum amnem produntur ducenta viginti millia. Cic. 2. de Nat. Deor. 84. Nam ex terra, aqua: ex aqua oritur aer: ex aere, æther: deinde retrorsum vicissim, ex æthere, aer, inde aqua: ex aqua, terra infima. i. e. Contra, sive e converso. Hor. 1. Epist 1. 75.

Omnia te adversum spectantia, nulla retrorsum. conf. Varro L. L. 4. 30.

Retrorsum ad id tempus conventionem reducere emptoris, quo venditor conventus fit. Ulpian. in l. Si ex duobus. D. de peculio.
Retrorsum se actio refert. Ulpian. in l. Item illa. §. 1. D. de constituta pecunia.
Rejectæ retrorsum Hannibalis minæ. Hor. 4. Carm. 8. 16.
Retrorsum homo mihi væniit. Africanus in l. Si duobus. D. de diversis præscriptionibus.
Retrorsum valere dicuntur argumenta, quæ reciproca sunt. Quintil. lib. 5. cap. 9. Sed quædam & retrorsum idem valent: ut vivere hominem qui spirat, & spirare qui vivit.

RETRORSUS, a, um. Adj. [ὀπισθοφανής] Plin. lib. 26. cap. 9. Negat Apollo pestem posse crescere, quam nuda virgo restinguat: atque ita retrorsa manu ter dicat, totiesque ambo despuant. Apul. Met. 2. Denique sæpe retrorsa respiciens substitit. i. e. Reflexa, obliquata. Idem 4.

RETROSĔCUS, Adv. Tacit. Germ. 38. 3. Apud Suevos usque ad canitiem horrentem capillum retrosecus. conf. Voss. Etym. p. 461.

RETROSPĬCIO, ĕre. Vitruv. 9. 4. Orientis orbem Sol retrospiciens.

RETROTRIMĔTER, tri. m. Quintil. lib. 9. cap. 4. Sat adeo adjungat retrotrimetros.

RETROVERSUS, a, um. Ovid. 4. Met. 655.

Ipse retroversus squallentia prodidit ora. conf. Solin. cap. 4. & Lactant. 1. 16.

RETRŪDO, si, sum, [ἀνωθέω] ĕre. Retro trudere. Plaut. Epid. 2. 2. 64. Cœpi rursum vorsum ad illas pauxillatim accedere, quasi retruderet hominum me vis invitum. Sulp. Sever. Vita Martin. cap. 4. Retrudi in custodiam jubetur.

RETRŪSUS, a, um. Partic. Cic. 3 Verr. 7. Simulachra jacent ab isto retrusa atque abdita.
Retrusum atque abditum. Cic. 1. de Orat. 87. Hæc autem esse penitus in media philosophia retrusa atque abdita, quæ isti rhetores ne primoribus quidem labris attigissent.

RETUNDO, tŭdi, tūsum, [ἀνακόπτω, ἀμβλύνω] ĕre. Repercutere, cuspidem vel aciem alicujus rei usu nimio vel alio casu perstringere, atque hebetare. Plin. lib. 16. cap. 40. Argumentum afferunt quod citissime ascias retundat.
Ferrum retundere jugulis. Lucan. lib. 6. 61.
Gladios retundere, per translationem. Cic. 3. in Catil. 2. Iidemque gladios in Rempub. districtos retudimus, mucronesque eorum a jugulis vestris rejecimus.
Mucronem styli retundere. Cic. pro Cluent. 123. Ne Censorium stylum, cujus mucronem multis remediis majores nostri retuderunt, æque posthac atque illum Dictatorium gladium pertimescamus.
Improbitatem alicujus retundere, Reprimere. Quintil. lib. 6. cap. 4.
Linguam & sermones quorundam. Liv. 33. 33.
Tela conjurationis retundere. Cic. pro Domo 63. In me omnia quæ ego quondam retuderam, conjurationis nefaria tela adhæserunt.
In præsentia aliquem. Cic. 16. Att. 14. In præsentia belle iste puer retundit Antonium, h. e. Reprimit.

RETŪSUS, a, um. Partic. [ἀμβλυνθείς] Columel. lib. 4. Quod evenit in retuso & crasso ferramento.
Aurum retusum hebeti mucrone. Lucret. lib. 5. 1273.
Ferrum. Hor. 1. Carm. 35. 39.
Securis. Plaut. Pseud. 1. 2. 26.
Tela. Ovid. 12. Met. 456.
Cor retusum, sive retunsum. Plaut. Pseud. 4. 4. 8.
Ingenium retusum: cui contrarium est Acutum. Cic. 1. de Divin. 79. Et sunt partes agrorum aliæ pestilentes, aliæ salubres, aliæ quæ acuta ingenia gignant, aliæ quæ retusa.
Res retusæ. Sil. lib. 16. 21.

—— rebusque retusis
Fidas ductoris tenuit reverentia mentes. i. e. Fractis, & adversante fortuna.

RETŪRO, āre. Recludere. Varro Agathone, Pueri obscenis verbis novæ nuptæ aures returant. V. Non. Marc. 4. 330.

R E V

REVALESCO, ui, [ῥαΐζω, ἀναρραΐζω, ἀναθάλλω] ĕre. Ad sanitatem redire. Gell. lib. 16. cap. 13. Quod in eorum finibus sub ipso oppido ex capitali morbo revaluisset. Ovid. 21. Epist. 231.

Ne tamen ignores ope qua revalescere possis. conf. l. 28. §. 3. ff. de usur.

REVANESCO, [ἀναφανίζομαι] ĕre. Iterum evanescere, & in nihilum redigi. Ovid. 2. Amor. 9. 27.

Quum bene pertæsum est, animique revanuit ardor,
Nescio quo miseræ turbine mentis agor.

REVĔHO, xi, ctum, ĕre. Reducere. Plaut. Bacch. 1. 1. 9. Ut ubi emeritum sibi sit, se revehat domum. Liv. 3. 70. Conficerent equos virosque, nequis reveheretur inde ad prælium, aut integraret pugnam. Stat. 2. Theb. 734.

—— figamque superbis
Arma tholis, quæque ipse meo quæsita revexi
Sanguine.

Aliquem domum revehere. Hor. Epod. 13. 16.
In castra revectus Consul. Liv. 2. 47.
Curru revectus est triumphali. Plin. lib. 7. cap. 26.
Equo revehi. Liv. 34. 15. pr.
Famam revehere. Plin. Epist. 177.
Manus revehere, Reducere exercitum. Senec. Med. 7.
Pecuniam ex re vendita revehere, pro Colligere. Liv. 35.
Prædam revehere. Liv. 1. 35.
Ad superiorem ætatem revehi, Incidere in sermonem de superiore ætate. Cic. de Clar. Orat. 225. Sed ad paulo superiorem ætatem revecti sumus, nunc ad eam, de qua aliquantum locuti sumus, revertamur.

REVĒLO, [ἀποκαλύπτω] āre. contrarium est suo simplici Velo, quod Tego significat. Unde Revelare, Detegere significat.
Frontem revelare. Tacit. Germ. 31. 2.
Tempus omnia revelat. Tertull. Apol. cap. 7.

REVELĀTUS, a, um. Partic. ut, Os revelatum. Ovid. 6. Fast. 619.

REVELATIO, ōnis. f. ut, Revelatio pudendorum. Arnob. 5. Augustin. Confess. 9. 10. Somnia & imaginariæ revelationes. conf. Hieron. Epist. 25. cap. 2.

REVELLO, velli & vulsi, vulsum, [ἀποσπάω, ἀνασπάω] ĕre. Rursus vellere, id est, Extirpare: frequentius tamen pro Auferre simpliciter & detrahere sumitur, ut in sequentibus exemplis. Columel. lib. 2. cap. 3. Boves quum ab opere disjunxerit, substrictos confricet, manibusque comprimat dorsum, & pellem revellat, nec patiatur corpori adhærere. Cic. 6. Verr. 124. Gorgonis os pulcherrimum, cinctum anguibus, revellit, atque abstulit.
Acies revellunt signa. Lucan. lib. 7. 77.
Claustra revellere & effringere multorum fores. Cic. 6. Verr. 52. Et apud Liv. 5. 21. Revellere claustra portarum.
Humum revellit dente. Ovid. 3. Amor. 10. 14.
Tabulam revellere in qua nomina civitate donatorum incisa sunt. Cic. 13. Fam. 37.
Titulum chartæ de fronte revellere. Ovid. 4. de Pont. 13. 7.

Revellere tela de corpore Reip. per translationem. Cic. in Pison. 25. Et absentem principe Cn. Pompeio referente, & de corpore Reip. tuorum scelerum tela revellente, revocarunt.
Vincula judiciorum revellere. Cic. pro Cecin. 70. Nam qui jus civile contemnendum putat, is vincula revellit non modo judiciorum, sed etiam utilitatis, vitæque communis.
Oscula revellere. Stat. 3. Sylv. 2. 57.
Revellere ex omni memoria. Cic. 13 Philipp. 26. In quibus tu es videlicet consularis, cujus totus consulatus est ex omni monimentorum memoria revulsus.
Revelli, habet Virg. 12. Æn. 787. &c. Ovid. 6. Epist. 104. & Cic. 5. Att. 20. Perillustres fuimus & omnes injurias revellimus superiores.
Revellor, pass. Lucret. lib. 1. 602.

Quæ quoniam per se nequeunt constare: necesse'st,
Hærere: ut nequeant ulla ratione revelli.

Revellatur penitus falsorum recepta persuasio. Sen. Epist. 95.

REVULSUS, a, um. Partic. [ἀποσπασθεὶς] ut,
Axis revulsus temone. Ovid. 2. Met. 316.
Caput a cervice revulsum. Virg. 4. Georg. 523.
Fores Templi revulsæ. Suet. Calig. cap. 6.
Gradibus revulsis, sublato aditu. Cic. in Pison. 23.
Janua effracta & revulsa. Cic. pro Muren. 33.
Limen revulsum tellure. Ovid. 12. Met. 281.
Saxum e monte revulsum. Ovid. 12. Met. 341.
Statuæ revulsæ jacentesque. Cic. 4. Verr. 144.
Tabula revulsa. Cic. 4. Verr. 112.

REVULSIO, ōnis. f. [ἀπόσπασμα] Plin. lib. 13. cap. 12. Sed ratio deprehendit vitium unius schedæ revulsione plures infestante paginas.

REVENDO, vendĭdi, vendĭtum, ĕre. Iterum vendere. Ulpian. in l. Julianus. D. de bonis libertorum. Julianus ait, si patronus libertatis causa imposita liberto revendiderit, filium ejus a bonorum possessione submoveri. Paulo post, Quoties pater ejus donum, munus, operas liberto revendiderit.

REVĒNEO, ire. Iterum vænire, rursus vendi. Neratius in l. Lege fundo vendito dicta. D. de lege commissoria, Sed si fundus revenisset: Aristo existimabat, venditori de his judicium in emptorem dandum esse.

REVĒNIO, vēni, ventum, [ἐπανέρχομαι] īre. Reverti. Plaut. Amphit. 1. 1. 33. Victis hostibus legiones reveniunt domum. Idem Capt. 2. 3. 87. Et tua huc ornatus reveniam ex sententia. Cic. 1. de Orat. 175. Quum miles domum revenisset, egissetque lege in hereditatem paternam.
Revenire ex aliquo loco. Tacit. 3. Ann. 24.
Revenire in gratiam. Plaut. Stich 1. 3. 8.

REVENTUS, us. m. Macrob. 2. Saturn. 14. Suo post inde reventu.

REVERA, ablativus ex Re & Verum. V. RES, rei.

REVERBĔRO, āre. Senec. 2. de Clement. 5. Omnem fortunæ impetum reverberabit, & ante se franget.

REVEREOR, ēris, verĭtus sum, [αἰδέομαι, ἐντρέπομαι] ēri. Timere, vereri, & etiam Honorare. Ter. Phorm. 1. 5. 3. Age, mitto imperium, non simultatem meam revereri? saltem non pudere? &c. Hæc eadem verba refert Cic. 2. Att. 19. Ter. Hec. 3. 1. 10. Sed nunc adventum tuum ambas Pamphile scio reverituras.
Difficile est primum virtutem revereri, qui semper secunda fortuna sit usus. Auctor ad Herenn. lib. 4. 17.
Lectum reverere parentis. Ovid. 4. Epist. 127.
Revereri & colere dignitate antecedentes. Cic. 2. de Invent. 66. Observantiam per quam ætate, aut sapientia, aut honore, aut aliqua dignitate antecedentes reveremur & colimus.
Revereri, genitivo junctum. Varro Sardis Venalibus: Non te tui saltem pudet, si nihil mei revereatur? Ubi Nonius 9. 5. Veteribus genitivum pro accusativo poni placuit, quod multis exemplis docet.
Revereo & Revereor Priscianus p. 799. refert inter ea quæ tam activa, quam passiva voce unum atque idem significant.

REVĒRENS, ior, issimus. [αἰδήμων] Qui defert, sive dat honorem. Plin. 6. Epist. 103. ad Restitutum, Nisi forte aliud judicas tu: quanquam quis uno te reverentior hujus operis? quis benignior æstimator? Idem Epist. 307. Probum, industrium, atque inter ista reverentissimum mei.
Quis enim vel uno die reverentior Senatus candidatus, quam tu, cum omni vita, tum illo ipso tempore, quo judicas de candidatis? Plin. in Paneg. cap. 69.
Illa nulla est reverentior deorum. Ovid. 1. Met. 323. al. Metuentior.
Sermo erga patrem reverens. Tacit. 1. Hist. 17. 1.
Florus tum de eo qui exhibet, tum qui meretur reverentiam, 2. 12. 11. Nec reverentior captæ majestatis alius Paulo fuit. Idem 4. 12. 66. Sanctius & reverentius visum est nomen Augusti.

REVERENDUS, a, um Partic. [αἰδοῖος, αἰδέσιμος] ut,
Canities reverenda. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 12. leg. Lucida.
Nox reverenda specie tenebrarum. Ovid. in Ibin, 73.
Superl. Reverendissimum, habent Impp. Honor. & Theod. 1. Cod. tit. 55. l. 8. & Inscriptio Christiana apud Fabrett. p. 145.

REVERENTIA, æ. f. [ἐντροπὴ, αἰδὼς, σέβας] Honor quem tam verbis, quam factis alicui exhibemus. Cic. 1. Off. 99. Adhibenda est igitur quædam reverentia adversus homines. Propert. lib. 3. 13. 13.

Nulla est poscendi, nulla est reverentia dandi.

Claustra pudoris & reverentiæ refracta. Plin. 2. Epist. 14. ad Maximum.
Vultu placido decens reverentia. Ovid. 5. Fast. 23.
Famæ reverentia. Ovid. 9. Met. 555.
Imperii reverentia. Tacit. 1. Hist. 55.
Rei reverentia. Columel. lib. 11. cap. 1. Nisi magnitudo rei peperit reverentiam vel discendi, vel profitendi pene immensam scientiam. h. e. Timorem.
Sacramenti reverentia. Tacit. 1. Hist. 12.
Absit reverentia vero, i. e. Secedat personæ respectus, & omnis pudor, ubi quid ex fide narratur. Ovid. 5. Epist. 11.
Adhibere reverentiam. V. ADHIBEO.
Amittere reverentiam. V. AMITTO.
Constat magistratibus reverentia. V. CONSTO.
Debetur reverentia parentibus. Quintil. lib. 11. cap. 1. Juven. 14 Sat. 44.

Maxima debetur puero reverentia, si quid Turpe paras.

Exuere reverentiam imperii. Tacit. 1. Hist. 55. 4.
Inservire reverentiæ alicujus, h. e. Deferre honorem. Plin. in Paneg. extr.
Intendere reverentiam auditorum. Plin. 5. Epist. 3. Primum quod ipse qui recitat, aliquanto acrius scriptis suis auditorum reverentiam intendit. i. e. Auget.
Obstat nobis reverentia personæ. Quintil. lib. 9. cap. 2.
Præstare reverentiam. Plin. 3. Epist. 8.
Remisit libertas reverentiam. Stat. 1. Sylv. 6. 45.
Rumpere sacramenti reverentiam. Tacit. 1. Hist. 12. 1.

REVERENTER, Adv. [αἰδημόνως] Honorifice. Plin. Epist. 151. Idem quam reverenter, quam fideliter amicos colat, multorum supremis judiciis, &c. Suet. Octav. cap. 93. Peregrinarum cæremoniarum, sicut veteres ac præceptas reverentissime coluit, ita cæteras contemptui habuit.
Reverenter habere fortunam. Ausonius in exhortatione ad modestiam, epigr. 8.

Fortunam reverenter habe, quicunque repente
Dives ab exili progrediere loco.

Compar. [αἰδημονεστέρως] Plin lib. 8. Epist. Lego enim omnia, ut omnia emendem: quod contingere non potest, electa recitantibus. At illud modestius, & fortasse reverentius, sed hoc simplicius, & amantius. Idem Paneg. 25.
Superl. Suet. Neron. 23. Reverentissime alloquebatur. V. supra.

REVERICUNDITER, Adv. ex Ennio apud Priscianum, 15.

REVERITUS, a, um. Gell lib. 11. cap. 11. Nigidium Cicero summe reveritus. Curt. 6. 2. 8. Fortunam captivæ reveritus. Idem 3. 12. 17. Regis vicem reveritus.

REVERTOR, ĕris, versus sum, [ἀναστρέφω, ὑποστρέφω, ἀναχωρέω, ἀνακάμπτω, ἀπονέομαι] verti. notæ significationis. Ter. Heaut. 1. 1. 70. Domum revertor mæstus. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 54. Suevi qui ad ripas Rheni venerant, domum reverti cœperunt.
Domum revertens sera nocte. Virg. 4. Georg. 132.
Iterum reverti. Virg. 6. Æn. 720.
Cum laude reverti. Ovid. 13. Met. 248.
Unde cum honore discesseris, eodem cum ignominia reverti. Cic. pro Muren. 89.
Ad pristinum actum. Plin. Epist. 246
Ad causam. Cic. 5. Verr. 109. Ad illam quam institui causam frumenti ac decumarum revertar.
Ad diem. Cæs. 6. Bell. Gall. cap. 32.
Ad propositum. Cic. 2. de Finib. 104. Sed ut ad propositum revertamur, &c. nunc totum illud concludi sic licet.
Ad vitam. Lucret. lib. 2. 960.
In civitatem. Cic. 6. Fam. 6.
In gratiam cum aliquo. Liv. 8. 35.
Eo reverti, unde egressus es. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Reverti, pro Venire, vel divertere. Cic. de Fato 7. Sed Possidonium, æquum est, cum bona gratia dimittamus: ad Chrysippi laqueos revertamur. Cum nihil de Chrysippo antea dixisset.
Reversus sum pro Reverti. Hirt. de Bell. Hisp. cap. 13. Qui cum in oppidum reversi essent. conf. ibid. cap. 18. Phædr. 4. 13. 10. Sero domum est reversus. V. Borrich. Vind. 204.

REVERTO, [μεταστρέφω] ĕre. active, sæpe apud Ciceronem legitur: sed non nisi in præterito, aut in temporibus a præterito formatis, ut 3. Fam. 10. Conscendens jam navem, Epheso Laodiceam revertit. Idem 3. Off. 45. Vas factus est alter sistendi ejus: ut si ille non revertisset, moriendum esset ipsi.
Revortit, pro Revertit in tempore presenti dictum est antiquis. Pomponius Maiali, Cœnam quæritat, si eum nemo vocat, revortit mœstus ad me, nam miser. Ex Nonio.
Reverti aliquo. Cic. 8. Att. 3. Ipse ne quo inciderem, reverti Formias.
Legati Ameriam, re inorata, reverterunt. Cic. pro Rosc. Amer. 26.
Ad eum revertit unde exorta est. Lucret. lib. 5. 1152.
Ad illum animum meum reverti pristinum. Cic. 10. Fam. 28.
Subitoque revertit. Lucret. lib. 3. 1074.
Adversa revertere. Cic. 2. Tusc. 73. Itaque dubitans, circumspectans, hæsitans, multa adversa revertens, tanquam ratis in mari immenso, nostra vehitur oratio, h. e. Revolvens & reputans apud se. Nisi forte legendum putes Reverens, i. e. Timens.
Revertendi, [τοῦ ἀναστρέφειν] Ovid. 1. Epist. 80.

Neve revertendi liber abesse velis.

REVERTENS, entis. Partic. Virg. 1. Georg. 274.

—— lapidemque revertens —— reportat. Ibid 427.
Luna revertentes cum primum colligit ignes. Idem supra.

REVERSUS, a, um. Partic. Manil. 5. 464. Sol reversus. Adde Sallust. apud Non. 1. 232. & Cæs. 6. Bell. Gall. 41.

REVERSŪRUS, a, um. Partic. [ἀναστρέψων] Ovid. 1. de Arte Am. 540.

Pœna reversura est in caput ista tuum.

REVERSIO, ōnis. f. [ἀναστροφὴ, ἀναχώρησις, ἐπαναστροφὴ] Cic. 1. Philipp. 1. Exponam vobis breviter consilium & profectionis & reversionis meæ.
Reversio & Reditus nonnihil differre videntur, Cic. 16 Att. 7. Dii immortales quam valde ille reditu, vel potius reversione mea lætatus, effudit illa omnia, quæ tacuerat. Qui regreditur ante quam eo perveniat, quo animum intenderat, is non redire dicitur, sed reverti: redire autem, qui cœptum iter absolvit. Reversione

versione igitur, quia quum processisset, ab austro retro versus est: id quod ipse luculentissime dicit in ipso statim initio hujus epistolæ.
Febrium reversio & motus. Cic. 3. de Nat. Deor. 24.
Temporum reversiones. Apul. Doctr. Plat. 1.

Reverticŭlum, i. n. ut, Solis annua reverticula. Apul. 4. Florid.

Reversor, āri. Veget. 3. 11. Reversatur ex talis.

Reversātus, a, um. Plin. Valer. 1. 23. Reversata prius palpebra.

Revilesco, ĕre. Vile fieri. Sen. de Tranquil. vitæ, lib. 1. cap. ult. Sed nec virtuti periculum est, ne admota oculis revilescat.

Revincio, vinxi, vinctum, [ἀναδεσμέω] īre. Retro vincire, vel Vehementer & arcte vincire. Virg. 2. Æn. 57.
Ecce manus juvenem interea post terga revinctum. Cæs. 7. Bell. Gall. 23. Revinciuntur retrorsus, & multo aggere vestiuntur.
Latus ense revincit. Propert. lib. 3. 14. 11.

Revinciens, entis. Partic. ut,
Mentem amore revinciens. Catul. in Epithal. Jul. 59. 33.

Revinctus, a, um. Partic. Lucret. lib. 5. 554.
—— nisi esset
Partibus aeriis mundi, cæloque revincta.

Revinco, vici, victum, [ἐξελέγχω] ĕre. Convincere & confutare. Cic. pro Arch. 12. Quære argumenta, siqua potes: nunquam enim hic neque suo, neque amicorum judicio revincetur.
Revincere crimen verbis, aut rebus. Liv. 6. 26.
An confutabunt nares oculive revincent? Lucret. lib. 4. 490.
Revinci in culpa. Gell. lib. 6. cap. 2. Apul. Apol.
Revincere, Vicissim vincere & superare. Lucret. lib. 1. 587.
—— nam si primordia rerum
Commutari aliqua possent ratione revicta. i. e. Vicissim superata. Lambinus.

Revictus, a, um. Partic. Apul. Met. lib. 8. Simulanter revicta charitate suscipit.
Vires revictæ. Lucret. lib. 5. 410.

Revictio, ōnis. f. Apul. de Syllog. Cat. Utriusvis harum revictio confirmat alteram.

Revivesco, ui, [ἀναθάλλω, ἀναθαλέω] ĕre. Iterum virescere. Columel. lib. 2. cap. 1. Non est ergo exiguarum frugum causa terræ vetustas, si modo quum semel invasit senectus, regressum non habet, nec revirescere nec repubescere potest.
Sylvæ læsæ revirescunt. Ovid. 2. Met. 407.
Revirescere, per translationem, pro Reviviscere & renovari ac renasci. Cic. de Provinc. Consul. 34. Impolitæ vero res, & acerbæ, si erunt relictæ, quanquam sunt abscissæ, tamen efferent se aliquando, & ad renovandum bellum revirescent. Idem 15. Att. 13. Ille enim nunquam revixisset, nos timor confirmare ejus acta non coegisset.
Arte suum parili revirescere posse parentem, i. e. Rejuvenescere. Ovid. 7. Met. 305.
Pignore laudis revirescens, Gaudens, & animum recipiens ob promissa. Sil. lib. 8. 228.
Pari credent torvos patrui revirescere vultus. Idem 15. 134.

Revireo, ĕre. Albinovan. de morte Mæcen. 113.
Redditur arboribus florens revirentibus ætas.

Reviriddo, āre. Vulg. Int. 4. Esdr. 5. 36.

Revisito, [ἀνεπισκέπτομαι] āre. Iterum visitare. Plin. lib. 18. cap. 3. Nundinis urbem revisitabant.

Reviso, si, sum, [ἀνεπισκέπτομαι] ĕre. Redire ad videndum. Ter. Eun. 5. 4. 1. Reviso quidnam Chærea hic rerum gerat. Cic. 1. Att. 15. Revise nos aliquando. Eidem 12. 49. Quare quum poteris, revises nos.
Sæpius aliquem revisere. Virg. 7. Ecl. 67.
Agrum sæpe revisere. Columel. lib. 1. cap. 4.
Domos. Liv. 7. 39.
Ad aliquem. Gell. lib. 13. cap. 29.
Sedes suas. Virg. 1. Æn. 419.
Urbem. Lucret. lib. 3. 1080.
Crebra revisit ad stabulum mater vituli. Lucret. lib. 2. 360.
Ad hanc quia signa revisunt. Idem 5. 635.
Furor revisit, Redit. Lucret. lib. 4. 1112.

Revisens, entis. Partic. Catull. 65. 376.
Non illam nutrix oriente luce revisens. Ibid. 387.
Sæpe pater divûm templo in fulgente revisens. Virg. 11. Æn. 426.
—— multos alterna revisens
Lusit, & in solido rursus fortuna locavit.

Revisio, ōnis. f. Claud. Mamert. ad Sidon. 4. Epist. 2. Revisionis potestas intercluditur.

Revivisco, vixi, [ἀναβιόω, ἀναζωπυρέομαι] ĕre. Rursum vivum fieri. Cic. 4. de Finib. 61. Quid si reviviscant Platonici illi, & deinceps illi qui auditores eorum fuerunt, & tecum ita loquantur?
Is ubi galli cantum audivit, avum suum revixisse putat. Cic. in Pison. 67.
Reviviscere, per translationem, pro Renasci, & ad pristinum statum redire. Cic. 4. Fam. 4. Ut speciem aliquam viderer videre quasi reviviscentis Reip. Et 7. Philipp. 1. Senatum dolent ad auctoritatis pristinæ spem reviviscere.
Pennæ reviviscunt. Plin. lib. 11. cap. 28. Nullis eorum pennæ reviviscunt avulsæ.
Reviviscere, respirare a metu cædis, emergere a fluctibus servitutis. Cic. de Arusp. Resp. 48.
Anima moribunda revixit ab alloquiis. Ovid. 4. Trist. 5. 3.
Adventu nostro reviviscunt justitia, abstinentia, clementia tui Ciceronis. Cic. 5. Att. 16.
Ad verba alicujus reviviscere. Ovid. 1. de Pont. 3. 9.

Revivo, ĕre. Paul. Nolan. de obitu Celsi pueri, 563.
—— omnes in qua vixerunt carne revivent.

Revivificātus, a, um. Tertull. de Resur. Carn. cap. 19. Redaminatus & revivificatus Deo.

Reunctor, ōris. m. Minister & mediastinus eorum medicorum qui iatralepticen, hoc est reunctoriam medicinam docebant. Plin. lib. 29. cap. 1. Prodicus Selymbriæ natus, discipulus ejus, instituens quam vocant iatralepticen, reunctoribus quoque medicorum, ac mediastinis vectigal invenit.

Revŏco, [ἀνακαλέω] āre. Rursum vocare. Plaut. Merc. 2. 4. 6. Mane mane obsecro Charine. c. qui me revocat? Cic. pro Quint. 83. Revocares eum quem in Galliam miseras?
Reperere & revocare aliquem. Cic. pro Domo 44.
Unde tu me ex jure consertum vocasti, inde ibi ego te revoco. Cic. pro Muren. 26. Verba juris.
Facta revocare. Ovid. 9. Met. 617.
—— si facta mihi revocare liceret. h. e. Si possem efficere, ut facta essent infecta.
Forum revocare. Ulp. in l. Si quis postea. D. de judiciis, In ea causâ jus revocandi forum non habebit.
Promissum revocare, pro Negare quod promiseras. Seneca de Benef. 4.
Quæstio revocatur inter easdem personas, quum eadem res quæ priore judicio petita fuit, secundo petitur. Ulp. in l. 3. D. de except. rei jud. Quoties inter easdem personas eadem quæstio revocatur, vel alio genere judicii.
Revocare, cum præpositione In. Seneca Epist. 51. Robora in rectum, quamvis flexa, revocabis.
Revocare cum præpositione Ad, fere semper Referre significat. Cic. 5. Verr. 213. An me ad M. Antonii æstimationem frumenti, exactionemque pecuniæ revocaturus es? h. e. Dicturne me imitatum fuisse Antonium in exactione pecuniæ, & simile Antonio aliquid fecisse, quod ad æstimationem frumenti attinet?
Reprimere ac revocare se a contagione vitiorum. Plin. Epist. 137.
Revocare ex. Cic. pro Cæcin. 84. Et me ex hoc (ut ita dicam) campo æquitatis, ad istas verborum angustias, & ad omnes literarum angulos revocas.
Revocare, auctore Nonio 2. 751. Per vices mutuo vocare. Varr. Sexagef. Qui nobis ministrarunt pueri diebus festis cicer viride, qui nos provocare ac vocare eum audeant, nos illos revocare timemus. Lactant. 6. 12. Idem Deus præcepit, ut, si quando cœnam paraverimus, eos in convictum adhibeamus qui revocare non possunt, & vicem reddere. conf. Phædr. 1. 27. 3. & Turneb. Advers. 28. 13.
Revocare, Instaurare. Suet. Claud. cap. 22. Item circa omnium ordinum statum, domi forisque, aut correxit, aut exoleta revocavit, aut etiam nova instituit.
Ab armis ingenium revocatur. Ovid. 2. Amor. 18. 11.
A consilio revocare. Cic. 3. Att. 15. Quod si non modo tu, sed quisquam fuisset, qui me Pompeii minus liberali responso perterritum a turpissimo consilio revocaret, &c.
A cupiditate revocare. Cic. pro Cluent. 12.
A cursu instituto, vel ab incœpto furore revocare. Cic. 4. Verr. 99. Commoventur amici Sthenii, sperant fore ut patris literis nuntiisque, filius ab incœpto furore revocetur. Idem pro Lege Manil. 40. Non avaritia ab instituto cursu ad prædam aliquam revocavit. al. Devocavit.
Ab errore lapsos. Quintil. lib. 2. cap. 6.
Ab exilio. Plin. lib. 7. cap. 30.
Ab inferis, A morte, A limine mortis. Cic. pro Milon. 80. Etiamsi propter amicitiam vellet illum ab inferis revocare, propter Remp. non fecisset. Plin. 7. 44. A limine ipso mortis revocatus. Idem 23. 6. Dysentericos a morte revocari.
Ab ira animum. Ovid. 2. Trist. 557.
Ab opere revocare. Cæs. 1. Bell. Civil. 82. Cæsar ab opere legiones revocat.
A scelere. Cic. 2. de Legib. 16. Quam multos divini supplicii metus a scelere revocavit.
Ad arbitrium suum revocare rem aliquam. Cic. ad Brut. 4. Quod enim nondum Senatus censuit, nec populus Rom. jussit, id arroganter non præjudico, neque revoco ad arbitrium meum. i. e. Nolo arbitratu meo rem peragi.
Ad conjecturam revocare rem aliquam. Cic. pro Domo 15. Nonnulli autem illam rem ad illam rationem, conjecturamque revocabant.
Ad curam revocare aliquid. Plin. lib. 28. cap. 9. h. e. Cum cura & diligentia facere.
Ad exempla. Cic. 5. Verr. 210. Quo me igitur, aut ad quæ exempla revocas?
Ad manus rem revocare. Cic. pro Cluent. 136. Quum Tribunus plebis populo concitato rem pene ad manus revocavisset. h. e. Ita commovisset populum, ut propter eam rem pene inter se digladiarentur.
Ad mediocritatem revocare modum alicujus rei. Cic. 1. Off. 140. Quarum quidem certe est adhibendus modus, ad mediocritatemque revocandus.
Ad memoriam alicujus rei animos aliquorum revocare. Cic. pro Flacc. 60. Revocarem animos vestros ad Mythridatici belli memoriam, ad illa universorum civium Romanorum per tot urbes uno puncto temporis miseram, crudelemque cædem.
Ad mœstitiam se revocare. Cic. 3. Tusc. 33. Quod si qui forte quum in luctu esse vellent, aliquid fecerunt humanius, aut si hilarius locuti sunt, revocant se rursus ad mœstitiam, peccatique se insimulant, quod dolere intermiserint.
Ad potentiam suam revocare omnia. Cic. de Amicit. 60. Sed impuri cujusdam, & ambitiosi, aut omnia ad suam potentiam revocantis esse sententiam.
Ad rationem operum operarumque villicum. Cato cap. 2.
Ad scientiam omnia. Cic. 2. de Finib. 43. Herillus autem ad scientiam omnia revocans, unum quoddam bonum vidit.
Ad solicitudinem suam rerum administrationem revocare. In se recipere. Scævola in l. Mævia. D. de annuis legat. & fideicommiss.

Ad

Ad studia pristina se revocare. Cic. de Clar. Orat. 315. Nam vestris primum literis recreatus, me ad pristina studia revocavi.

Ad vitam revocare, Facere ut aliquis reviviscat. Cic. 7. Att. 2. Sed tamen M. Lepidum, L. Torquatum, C. Cassium Trib. plebis, Philotimi literæ ad vitam revocarunt.

Ad vitam revocare, alio sensu dicit Lucretius, de mortuis intelligens, quos solebant veteres abluere, & per intervalla conclamare, quod plerunque solet spiritus extremus afflatus esse putari, & homines fallere. Lucret. lib. 3. 469.

Unde neque exaudit voces, nec noscere vultus
Illorum potis est, ad vitam qui revocantes
Circumstant lachrymis rorantes ora, &c. V. Donat. in Eun. Terentii.

Ex itinere revocare. Cic. 2. de Divin. 88. Quod enim is qui divinat, prædicit, id vero futurum est, ut ne illud quidem sciam quale sit, quod Deiotarum necessarium nostrum ex itinere Aquila revocavit.

Ex otio revocare. Plin. in Paneg.

In crimen mandati revocare negligentiam alicujus. Cic. pro Rosc. Amer. 113. In minimis privatisque rebus etiam negligentia in crimen mandati, judiciumque infamia revocatur. h. e. Crimine mandati prætermissi & infamiæ judicii damnatur.

In dubium. Cic. pro Cæcin. 38. Populi Rom. causa, civitatis jus, bona, fortunæ, possessionesque in dubium incertumque revocabuntur.

In formam priorem. Senec. de Benef. lib. 2. cap. 21.

In lucem aliquid. Plin. lib. 29. cap. 1.

In vitam revocare. Cic. 7. Att. 23.

Amor revocatur admonitu. Ovid. de Rem. Amor. 729. al. Refricatur.

Animum ab ira revocare. Ovid. 2. Trist. 557.

Euntem. Catull. ad libellum suum.

Exordia pugnæ. Virg. 7. Æn. 40.

Gradum revocare, Redire. Virg. 6. Æn. 128.

Ingenium revocatur ab armis. Ovid. 2. Amor. 18. 11.

Labores inceptos. Valer. 3. Argon. 625.

Libertatem revocare ac reducere. Plin. in Paneg.

Manus cupidas. Ovid. 1. de Arte Am. 452.

Et revocat cupidas alea sæpe manus.

Mentem revocare a. Cic. 1. Tusc. 37. Magni autem est ingenii revocare mentem a sensibus, & cogitationem a consuetudine abducere.

Morem revocare. Cic. 2. de Finib. 2. Qui mos cum a posterioribus non esset retentus, Arcesilas eum revocavit.

Oculos alicujus. Ovid. 16. Epist. 252.

Opus cœptum. Ovid. 1. Epist. Sabin. 54.

Pecuniam revocare & exigere ab aliquo. Plin. 10. Epist. 240. ad Trajanum.

Pedem revocare, quod dictum est etiam de fluminibus. Virg. 9. Æn. 125.

Prætermissum revocare. Plin. lib. 18. cap. 6. Sic Cic. 4. Acad. 11. Philosophia ista nunc prope dimissa revocatur.

Se revocare, Mutare sententiam. Cic. 4. Acad. 52. Dubitant, hæsitant, revocant se interdum, hisque quæ videntur imbecillius assentiuntur.

Studia intermissa revocare. Cic. 1. Tusc. 1.

Testes revocare, quod Recolere dicimus, apud Martianum in l. Divus, De custodia & exhibitione reorum. Budæus.

Vires victu revocare. Virg. 1. Æn. 218.

Publice aliquem. Quintil. lib. 6. cap. 11.

REVŎCANS, antis. Partic. Ovid. 1. Met. 503.

——neque ad hæc revocantis verba resistit.

REVOCATUS, a, um. Partic. [ἀνακεκλημένος] ut, Millies revocatus. V. MILLE. Petron. cap. 10. Cæs. 5. Bell. Gall. 7. & Virg. Æn. passim.

Voce revocatus de cursu Reip. Cic. 10. Fam. 1.

Dum jacet & lente revocatas ruminat herbas. Ovid. 3. Amor. 5. 17.

Servare aliquem revocatum a morte. Virg. 5. Æn. 476.

Puncta revocata. Ausonius,

Narrantem fido per singula puncta recursu
Quæ data per longas, quæ revocata moras. De ludo tesserarum loquitur, in quo bolos vel dabant, vel revocabant.

REVOCATIO, ōnis. f. [ἀνάκλησις] Cic. 13. Philipp. 15. Receptui signum, aut revocationem a bello audire non possumus.

Revocatio ad contemplandas voluptates. Cic. 3. Tusc. 33. Levationem autem ægritudinis in duabus rebus ponit, avocatione a cogitanda molestia, & revocatione ad contemplandas voluptates.

Plur. Vitruv. 9. 4. A sole revocationibus.

REVOCĀMEN, ĭnis. n. [τὸ ἀνακλητικόν] Idem quod Revocatio. Ovid. 1. Fast. 561.

Accipio revocamen ait: vocemque sequutus
Impia per sylvas victor ad antra venit. Idem 2. Met. 596.

Talia dicenti tibi, ait, revocamina corvus, &c.

REVOCABILIS, e. [ἀνακλητός] Qui potest revocari. Ovid. ad Liv. 427. ——non est revocabilis istis.

Carmen fatorum nulli revocabile. Propert. 4. 7. 51.

Damnum revocabile. Claud. 2. in Eutrop. 488.

Telum non revocabile. Ovid. 6. Met. 264.

Verum non revocabile. Stat. 1. Theb. 291.

REVOCĀTOR, ōris. m. ut, Revocator animarum. Quintil. Decl. 10. extr.

REVOCATORIUS, a. um. ut, Revocatoria emplastra. Theod. Prisc. 2. 22.

REVŎLO, [ἀνίπταμαι] āre. Retro, vel rursum volare. Cic. 2. de Nat. Deor. 125. Eæque in tergo prævolantium colla & capita reponunt: quod quia ipse dux facere non potest, quia non habet ubi nitatur, revolat, ut ipse quoque quiescat. De gruibus.

Cum medio celeres revolant ex æquore mergi. Virg. 1. Georg. 361.

R E V

Revolat ad patrem Cæsar. Paterc. lib. 2. Paulo post, Festinanter revocavit filium. Ille ad patrem expectato revolavit.

REVŎLANS, antis. Partic. Manil. 1. 190.

Cum Sol æquoreis revolans decurrit ab astris.

REVOLVO, volvi, volūtum, [ἀνειλίσσω, ἀνακυλίνδω, ἀνακαλινδέω] ĕre. Rursum volvere. Cic. 2. de Nat. Deor. 106.

Torvus draco serpit subter, superaque revolvens
Sese, conficiensque sinus e corpore flexos. Ex poeta.

Fluctus revolvere. Columel. lib. 8. cap. 17. Quoniam gelidum ab imo fluctum revolvit in partem superiorem.

Revolvere iter. Virg. 9. Æn. 391.

Revolvi ad, per translationem, pro Recidere, redire. Cic. 2. de Orat. 130. Contraque quæ pro reo dicentur, omnia necessario a tempore, atque homine ad communes rerum & generum summas revolventur.

Ad sententiam alicujus revolvi. Cic. 4. Acad. 148. Egone inquit ad patris revolvor sententiam?

Victoria ad irritum revolvebatur. Tacit. 3. Hist. 26. 2.

In eandem vitam revolvi. Ter. Hec. 4. 4. 69. Nam in eandem vitam te revolutum denuo video esse. Ubi Donatus, Non redisse, sed revolutum esse, tanquam invitum aut nescium; relinquit enim quandam veniam, ut velit esse correctior.

In Tusculanum revolvi. Cic. 13. Att. 26. Itaque revolvor identidem in Tusculanum.

Eo revolvi, vel eodem. Cic. 4. Acad. 18. Et 1. Tusc. 12. Revolveris eodem. h. e. Idem dicis.

In aliqua revolvi, i. e. In cogitationem aliquarum rerum recidere. Ovid. 10. Met. 335.

——quid in ista revolvor? Id fit quum jam consilio stabilito, nescio quid novi consilii institutum interturbat.

In eundem somnum revolvi. Valer. Max. lib. 7. cap. 2. de Q. Metello.

Retro revolvi. Cels. lib. 7. cap. 26.

Revolvitur ad emptorem infecti damni stipulatio. Paulus in l. Damni. § Emptor prædii. D. de damno infecto, &c.

Revolvere libros, ineptias, pro Volvendo tractare & legere, quod de libris proprie dicitur. Liv. 34. 5. Martial. lib. 11. 1.

Antiqua revolvere. Sil. lib. 8. 49.

Casus revolvere. Virg. 10. Æn. 61.

—Xanthum & Simoenta
Redde oro miseris: iterumque revolvere casus
Da pater Iliacos Teucris. Ubi Servius, Si ad Trojam vis referre, sic dicit, Nobis redde Trojam per naufragia & pericula. i. e. Patiamur denuo quæ pertulimus: duntaxat nobis Troja reddatur. Si vero ad Italiam vis referre, sic intellige, Redde nobis Italiam, & libenter repetimus ea quæ in Troja pertulimus.

Vulnus revolvere. Stat. 1. Sylv. 2. 100.

REVOLŪTUS, a, um. Partic. [ἀνελιχθείς] Redactus. Liv. 4. 12. Revolutus ad dispensionem inopiæ.

Equo suffosso revolutus. Virg. 11. Æn. 671.

Pensa revoluta. Virg. 9. Æn. 476.

Secula revoluta, Ætates, sive anni jam exacti. Ovid. 4. Fast. 29.

Saxa æstu revoluta Pontus resorbet. Virg. 11. Æn. 627.

Revolutus, Apertus. Virg. 10. Æn. 256.

——& interea revoluta ruebat
Matura jam luce dies. Revoluta, aperta: sicut contra, Involutum dicimus esse quod clausum est. Servius.

REVOLUTIO, ōnis. f. Augustin. de Civitate Dei, 22. 12. extr. Post multas per diversa corpora revolutiones. Idem lib. 12. de Trin. cap. ult.

REVOLUBILIS, e. [illegible] Ovid. in Ibin, 191.

Sisyphe cui tradas revolubile pondus habebis.

REVŎMO, ui, ĭtum, [ἀνεμέω] ĕre. Idem quod Evomere. Plin. lib. 10. cap. 72. Dracones avibus devoratis solidis, contentione plumas, & ossa revomunt.

Sylla revomit carinas. Ovid. 13. Met. 731.

Ac miseri fluitant revomentes æquora nautæ. Sil. lib. 10. 326.

Revomere, Sæpius vomere. Virg. 5. Æn. 182.

Et salsos rident revomentem pectore fluctus. Servius.

Revomere, per tralationem, pro Rejicere; ut, Humor aquæ revomit tigna. Lucret. lib. 2. 199.

Tam cupide sursum revomit magis atque remittit.

REUS, i. m. [ὑπόδικος, [illegible], [illegible], [illegible]] Quicunque in litem adducitur, etiamsi nihil amiserit, i. e. Contra quem quispiam agit. Cic. 2. de Orat. 183. Reos autem appello non eos modo qui arguuntur, sed omnes quorum de re disceptatur. Plaut. Truc. 2. 7. 58. Reus solutus causam dicit.

Reus dictus est a re, quam promisit, ac debet: Paulus. Reus stipulando est, qui stipulatur. Reus promittendo est, qui suo nomine alteri quid pro altero promisit: Paulus. Festus vero, in hunc modum: Reus nunc dicitur, qui causam dicit: Et item qui quid promisit spopanditve, ac debet. At Gallus Ælius lib. 2. significationum verborum, quæ ad jus pertinent, ait: Reus est, qui cum altero litem contestatam habet, sive is egit, sive cum eo actum est. Reus stipulando est, idem qui stipulator dicitur; quippe suo nomine ab altero, qui stipulatus est, non is qui alteri adstipulatus est. Reus promittendo est, qui suo nomine alteri quid promisit, quive pro altero quid promisit. At Capito Ateius in eadem quidem opinione est, sed exemplo adjuvat interpretationem. Numa in secunda tabula, secunda lege, in qua scriptum est: Qui horum fuit unum judici, arbitrove, reove, eo die diffensus esto. Nunc uterque, actor, vocatur reus. Hæc Festus, quæ Jureconsultis, si actutum inspiciantur, commodum allatura sunt. conf. Lex. Pitisc.

Petitor & Reus, contraria. Cic. pro Rosc. Com. 42.

Capulares rei, i. e. Capulo digni, apud Cæcil. Lucil. & Plaut. ut ex Nonio & Fulgentio discimus.

Diuturni rei, quorum lis diu pendet. Suet. August. cap. 32.

Nocens reus. Cic. 1. Verr. 9.

Sontes rei. Claud. 4. Cons. Hon. 88.

Trepidi rei. Ovid. 1. de Pont. 2. 18.

Reus est maximis plurimisque criminibus in judicium vocatus. Cic. 4. Verr. 95.

Rea, fœm. Seneca Controvers. lib. 4. cap. 29. Rea es. Idem mox, Hæc rea non mittenda in exilium. Ibid. plur. Comparemus inter se duas reas.

Reos (inquit Nonius 6. 71.) non solum crimini & culpæ obnoxios, sed etiam honesti vel voti debitores promissi auctoritas voluit. Virg. 5. Æn. 236.

Constituam ante aras, voti reus.

Reus etiam, interdum pro Expromissore accipitur. Ulp. in l. 1. §. Exceptionem. D. Quarum rerum actio non datur, Exceptionem onerandæ libertatis causa, sicut & cæteras, fidejussori non esse denegandam sciendum est: nec ei quidem qui rogatu liberti reus factus est. Modestinus. Quum servus pecuniam pro libertate pactus est, & ob eam rem reum dederit, quanvis servus ab alio manumissus est, reus tamen obligabitur. Budæus.

Reus satisdandi, ab Ulpiano dicitur, qui satisdato obligatus est, id est fidejussore dato. Reus vero satisaccipiendi, qui fidejussores accepit ob debitum. In l. Qui hominem. §. Quidam. De solutionibus, Dici potest quoties reus satisdandi, reo satisaccipiendi heres extiterit, fidejussores liberari.

Promittendi reus, qui suo nomine, quid pro altero promittit. Stipulandi reus, qui stipulatur. Modest. in l. j. D. de duobus reis constit. Qui stipulatur, reus stipulandi dicitur: qui promittit, reus promittendi habetur.

Ambitus reus. Cic. 4. Att. 15. Candidati consulares omnes rei ambitus.

Avaritiæ reus. Cic. pro Flacc. 7. Et is est reus avaritiæ, qui in uberrima re, turpe compendium: in maledicentissima civitate, in suspiciosissimo negotio maledictum omne, non modo crimen effugit.

Capitis reus. Apul. Met. 3.

Criminis alicujus reus. Ovid. 16. Epist. 324.

Culpæ reus. Caius in l. Ex maleficio. §. ult. D. de act. & oblig.

Culpæ alienæ. Liv. 24 22.

Delicti reus. Nepos 7. 8. 4.

Desidiæ. Martial. lib. 10. 70.

Facti reus, Qui factum aliquod commisit. Plaut. Cist. 1. 3. 16

Fortunæ ejus dici reus. Liv. 6. 74.

Injuriarum. Quintil. lib. 4. cap. 2.

Majestatis læsæ. V. LÆDO.

Peculatus. Quintil. lib. 5. cap. 13.

Pugnorum. Martial. lib. 10. 87.

Sacrilegii reus est. Quintil. lib. 4. cap. 2.

Tutandæ suæ stationis reus dicitur, Qui stationem ea lege custodit, ut illi imputetur siquid adversi acciderit. Liv. 25. 30.

Voti reus, inquit Macrobius 3. Saturn. 2. Qui suscepto voto numinibus se obligat. Virg. 5. Æn. 237.

Constituam ante aras voti reus.

Reus de vi. Cic. 2. Att. 56. Nunc reus erat apud Crassum divitem Vectius de vi, & quum esset damnatus, erat judicium postulaturus.

Agere reum. V. AGO.

Agitur reus, qui accusatur.

Absens quum reus infœlix agor. Ovid. 20. Epist. 91.

Agi ream falsi criminis. Ovid. de Rem. Amor. 388.

Agi ream laudis. Ovid. 14. Epist. 120.

Agitur spretarum legum reus. Ovid. 15. Met. 36.

Ampliati rei. V. AMPLIO.

Arguere reum. V. ARGUO.

Citare reum. V. CITO.

Non citatur reus audaciæ, virtutis reus citatur. Cic. Anteq. iret in exil. 6.

Coarguere reum testibus. V. COARGUO.

Comperendinare reum. V. COMPERENDINO.

Considere in reum. V. CONSIDEO.

Constituere aliquem reum, i. e. Facere. Papinian. in l. libertus a patrono reus constitutus. D. de in jus vocand.

Deferre reum criminis. Quintil. lib. 11. cap. 1. h. e. Accusare.

Denuntiare testimonium reus poterit, & inquirere. Plin. 6. Epist. 5. ad Ursum, Addidit etiam petendum a Consulibus, ut referrent sub exemplo legis ambitus, de lege Repetundarum, an placeret in futurum ad eam legem adjici, ut sicut accusatoribus inquirendi, testibusque denuntiandi potestas ea lege esset, ita reis quoque fieret. ex Budæo.

Eximere ex, vel de reis. Cic. 4. Verr. 99.

Facere aliquem reum, pro Accusare, sive reum agere. Tacit. 1. Ann. 58. Violatorem fœderis vestri Arminium, apud Varum, qui tum exercitui præsidebat, reum feci.

Facere aliquem rei capitalis reum. Cic. 4. Verr. 94. Ea postea quam numerata est, contentus hac iniquitate non fuit: palam de sella, ac tribunali pronuntiat, siquis absentem Sthenium rei capitalis reum facere vellet, sese ejus nomen recepturum, & simul ut ad causam accederet, nomenque deferret.

Facere aliquem reum de moribus. Quintil. lib. 4. cap. 2.

Fieri reum (inquit Asconius) est Apud Prætorem legibus interrogari. Quum enim in jus ventum esset, dicebat apud Prætorem accusator reo, Aio te Siculos (verbi gratia) spoliasse. Si tacuisset, lis ei æstimabatur ut victo: si negasset, petebat a magistratu dies accusator inquirendorum criminum, & instruebatur accusatio.

Fieri reum, est Se expromissorem & alieni debiti debitorem constituere. Ulp. in l. 1. §. Except. D. Quarum rerum act. non dat. Cum enim propositum sit Prætoris, in hujusmodi obligationibus reo succurrere: non servaturus est propositum suum, nisi fidejussorem quoque & eum, qui rogatu liberti reus factus fuerit, adversus patronum defenderit.

Pendentes rei. V. PENDEO.

Peragitur reus, qui damnatur. Plin. Dum ille peragitur reus, sedimus. Jurisconf. Peregisse reum non alias quis videtur, nisi condemnaverit. V. PERAGO.

Postulare reum, pro Accusare. Plin. jun. Reum Postulavit, tanquam in causa prævaricaretur. V. POSTULO.

Referre in reos. V. REFERO.

Repetere reum. V. REPETO.

Subdere reum. Tacit. 1. Ann. 6.

Supponere se reum. Cic. pro Deiot. 42.

REATUS, ûs. m. Vocabulum Augusti ætate inventum a Messala, qui primus dixit, ut auctor est Quintil. lib. 8. cap 3. Idem Decl. cap. 8. Nemo paternis reatibus obligatur. Martial. 2. 24.

Si det iniqua tibi tristem fortuna reatum. conf. Prudent. Nat. Dom. 101. Hymn. jejun. 175. Alcim. Avit. 2. 180. & Apul. Met. 3. & 7.

REVULSIO, REVULSUS. V. REVELLO.

REX, regis. V. REGO.

R H A

RHA, [῾Ρᾶ] auctore Ptolemæo lib. 5. cap 9. Sarmatiæ fluvius, in Europa: alio nomine *Volga*, *Volba*, a Tattaris *Edel* nuncupatus. Ab hoc nomen medicamento notabili (ut Ammian. Marcel. lib. 12. Historiarum inquit) quod rheon, ῥῆον, seu Rha barbarum atque Ponticum vocatur. Cornelius Celsus in antidoto Mithridatis, radicem Ponticam nominavit. V. Ruellium lib. 3. cap. 2. & Salmas. exerc. Plin. p. 796.

RHABA, æ. f. [῾Ράβα] Oppidum est ad sinum Ionium a quo deducitur gentile Rhabæus, Stephan.

RHABARBARUM, [ῥῆον] V. RHA.

RHABATHMOMA, æ. f. [῾Ραβάθμωμα] tertia Palestinæ urbs, alio nomine Areopolis dicta. Auctor. Steph.

RHABBENUS, i. m. Rhabbi: magister Haccas Rhabbenus Antoninum instruxit quid nomen Jehova יהוה significaret Hebræis. Lilius refert primo Syntagmate historiæ Deorum.

RHABDOS, i. f. [ῥάβδος] Meteoron apud Apul. de Mundo p. 64. Ad virgæ rigorem per longum colorata nubecula.

RHACHIS, is. f. Portio est Sturionis qua dorsum flectit. Est sturio piscis apud Gallos notissimus, nempe Martio Aprilique mensibus, multus Rhodanum averso flumine secat: capitur plurimum inter Arelatem & Tarasconem: sed & alibi Cælius de eo scribit lib. 12. cap. 12.

RHACINUS, i. m. Piscis pulli coloris a nemine eorum qui Halieutica scripserunt, præterquam ab Ovidio commemoratus: ob id fortassis quod non alibi, quam in Ponto enascatur, ubi supremis suis temporibus opus hoc Ovidius inchoavit. Plin. lib 32. cap. ult.

Rhacinusque pullus, inquit ex Ovidio Plin. lib 29. Rhacinus est ex conchatorum piscium in mari degentium numero

RHACODES, is. f. Cutis in abscessibus. Cæl. lib 3. cap. 19. Est & in abscessibus cutis nuncupata Rhacodes, puris virulentia insigniter attenuata & τριβακαῖς, id est, attritis linteis admodum assimilis. Lacernosam autem Latine appellant nonnulli, quia lacernæ instar rodatur.

RHACOMA, ătis. n. Herba, cujus radix costo nigro est similis, minor & russior paulo, sine odore, calefaciens gustu & astringens. Plin. lib. 27. cap. 12 Rhacoma (inquit) adsertur ex his quæ supra Pontum sunt regionibus.

RHACOSIS, is. f. [ῥάκωσις] i. e. Detrisio, multa scroti extensio est. Galen. in libro finitionum Medicæ artis.

RHADAMANTHUS, i. m. Jovis ex Europa filius, & rex Lyciæ, qui quod severus fuerit, & justitiæ executor, fingitur a poetis apud inferos nocentum explorare culpas. De quo Virg. 6. Æn. 566.

Gnosius hæc Rhadamanthus habet durissima regna, &c. conf. Ovid. 9. Met. 436. & Plin. lib. 7. cap. 56.

RHADAMANTHĒUS, a, um. Adj ut,

Rhadamantheum judicium, proverbio de incorrupte judicantibus dictum: Rhadamanthus enim Manium judex, neque muneribus, neque gratia flectitur quo minus severe judicet. Erasmus in Chiliad. Rhadamantheum jusjurandum, quod nullo numine contestato aut nominato fit, nefas enim est Deum jurando testem illis quisquiliis advocare. Erasm. in Chiliadibus

RHADAMISTUS, i. m. Regis Iberiæ filius fuit, qui dum simularet cum Mithridate rege Armeniæ fœdus inire, & ob id colligandi pollices forent, lorum ad terram callido astu decidere simulasse fertur, quo Mithridatis pedes vinculo invasit, ipsumque cum uxore & liberis captivum secum abduxit, atque occidit. Alexand. lib. 5. cap. 3.

RHADATA, æ. f. [῾Ράδατα] Oppidum Syenitarum in Æthiopia, in quo felis aurea pro Deo colebatur. Plin. lib. 6. cap. 29.

RHADINA, æ. & RHADINE, es. f. [ῥαδινή] i. e. Gracilis, tenella. apud Lucret. lib. 4. 1160. Item

Virgo quædam, quæ Corinthio nuptum data tyranno, dicitur e Samo flante Zephyro navigasse. Strabo lib. 8. In hanc hymnum sive Epithalamium concinnavit Stesichorus, cujus initium est,

Ἄγε Μοῦσα λίγει᾽ ἄρξον ἀοιδᾶς ἐρατῶν
Ὕμνους Σαμίων περὶ παίδων
Ἐρατᾷ φθεγγομένα λύρᾳ, &c. V. Casaub. in Strabonis loc. cit.

RHÆTIA, RHÆTI. V. RHETIA, &c.

RHAGA, æ. f. [῾Ράγα] sive RAGA: Mediæ urbs a Nicatore condita, & ab ipso quidem Europus, a Persis vero Arsasia appellata. Strabo lib. 11.

RHAGAS, ădis. f. [ῥαγὰς] & RHAGADIA, orum. n. Rhagades vocantur Scissuræ sive fissa quæ in sede, pedibus, labiis, aliave qua corporis parte proveniunt; dictæ a verbo Græco ῥήσσω, quod significat Rumpo. Plin. lib. 23. cap. 4. Attrita sanat & furfures, rhagadas, condylomata, articulos luxatos. Ibid. cap. 3. Usus ejus cum aceto, aut vino vetere, aut mulso, ut quæque causa exigat in curatione oris, dentium, aurium, ulcerum manantium, genitalium, rhagadum. Idem lib. 7. cap. 15. Arboris ipsius cinis ex melle sedat rhagadia. V. Galen. in lib. Finitionum Medicæ artis; & Cels. lib. 6 cap 17.

Rhagion, i. n. Aranei species acino nigro similis, ore minimo sub alvo, pedibus brevissimis, tanquam imperfectis. Dolor a morsu ejus qualis a Scorpione. Plin. lib. 29. cap. 4. Sane Rhagion vertitur Latine, Parvus acinus.

Rhagis, is. f. Regiuncula est in Parthia affinis Hyrcaniæ & Persicæ regionibus. Rhagis nomen impositum dicitur a terræ motibus, qui ibi frequenter fiunt, a quibus multæ urbes (ut Posidonius refert) & duo millia vicorum eversa sunt. Strabo lib. 11.

Rhagoides, is. f. [ῥαγοειδὴς] Tunicula oculi inferior. Cels. lib. 7. cap. 7. Oculus summas habet duas tunicas, ex quibus superior a Græcis κερατοειδὴς vocatur. Ea qua parte alba est, satis crassa, pupillæ loco extenuatur. Huic inferior adjuncta est, media parte, qua pupilla est, modico foramine concava, circa tenuis, ulterioribus partibus ipsa quoque plenior, quæ ῥαγοειδὴς a Græcis nominatur. Hæ duæ tunicæ cum interiora oculi cingant, rursus sub his coeunt, extenuatæque, & in unum coactæ, per foramen quod inter ossa est, ad membranam cerebri perveniunt, eique inhærescunt. Sub his autem, qua parte pupilla est, locus vacuus est.

Rhagopodes, um. m. Chiropodes, qui morbo pedum laborant, quasi rupturas in pedibus habentes. Cæl. Rhod. lib. 4. cap. 12. Denique in pedibus quæ fiunt rupturæ, vocantur Chiræ, unde ita affecti Chiropodes nuncupati, velut Rhagopodes.

Rhammæi, orum. m. Populi in Nabathæa Arabiæ regione, quorum originem referunt quidam ad Rhadamanthum Minois fratrem. Plin. lib. 6. cap. 28.

Rhamnes, um. m. pl. [Ῥαμνήσιοι] Hor. de Arte Poet. 342.

Celsi prætereant austera poemata Rhamnes. Acron, Rhamnes, Luceres, Tatienses, Romanæ tribus erant: vel ut verius, Equites. Hactenus ille. Propert. lib. 1. 4. 31.

Hinc Tatiei, Rhamnesque viri, Luceresque coloni.

Iidem qui Rhamnenses. Liv. 1. 13.

Rhamnes alii a Romulo appellatos: alii Rhamnes & Luceres vocabula esse Tusca volunt, ut refert Varro lib. 4. de L. L.

Rhamnis, is. f. Urbs fuit in Eubœa, in qua Fortunæ templum habebatur maximum: hinc Rhamnensis, & Rhamnenses. Alexander Alexandrin. lib. 1. cap. 13.

Rhamnos, i. m. [ῥάμνος] Genus sentium asperrimum aculeis, & flore gratissimum. Plin. lib. 24. cap. 14. Inter genera ruborum rhamnos appellatur a Græcis, candidior & fruticosior. Is floret ramos spargens rectis aculeis, non ut cæteri aduncis, foliis majoribus. V. Ruell. lib. 1. cap. 123. Diosc. 1. 119. & Columel. lib. 10. cap. 373.

Rhamnus, untis. m. Pagus in Attica, non procul a Marathone. Plin. lib. 4. cap. 7. & cap. 12.

Rhamnusius, a, um. possess. [Ῥαμνούσιος] Quod est ex Rhamnunte. Ter. And. 5. 4. 26. Hoc certo scio, Rhamnusium se aiebat esse. Unde Rhamnusia dea.

Virgo Rhamnusia, Fortuna. Catull. Argon. 62. 395. V. Alexandrum lib. 4. cap. 26.

Rhamnusia, æ. f. [Ῥαμνουσία] Indignationis dea, quam Græci Νέμεσιν vocant; nam quum Narcissus formæ bonitate abuteretur superbius, recte fingitur ejusmodi Dea adversus eum, qui præsentibus bonis sit indignus. Claud. de Bell. Get. 601.

Sed Dea, quæ nimiis obstat Rhamnusia votis. Ovid. 5. Trist. 9. 9.

Exiget at dignas ultrix Rhamnusia pœnas. V. NEMESIS.

Rhamnusis, idis. patronym. f. [Ῥαμνουσίς] Ovid. 14. Met. 694.

—— memoremque time Rhamnusidis iram. h. e. Rhamnusiæ.

Rhampsinitus, i. m. Nomen proprium regis Ægypti, ut Herodotus lib. 2. Hist. refert.

Rhanis, idis. f. nomen Nymphæ unius Dianæ comitum, cujus meminit Ovid. 3. Met. 171.

Excipiunt laticem Nymphæque, Hyaleque, Rhanisque.

Rhaphæ, arum. f. pl. [ῥαφαὶ] Suturæ in cranio, quæ serratæ inter se coalescunt, Rabdoiadas sunt qui appellent. Cæl. lib. 13. Lect. antiq. cap. 28. Dorion in libello de piscibus Rhaphidas aliud multo esse, quam ῥαφὰς, dicit: nam esse pisciculos, quos & Belonas vocant, auctor est.

Raphael, elis. m. Volaterranus, vir insignis doctrinæ & virtutis, nostro ævo excelluit: de quo quoniam Alexander Alexandrinus ejus coætaneus atque familiaris ingenue scribit lib. 6. cap. 7. non necesse est hasce paginas replere: sed cupidum studiosumque lectorem ad Alexandrum remittere: quo eat bonis avibus.

Rhaphane, es. f. quæ & Apamia, Oppidum in Media. Plin. lib. 6. cap. 14. Reliqua Medorum oppida, Phausia, Agamzua, Apamia Rhaphane cognominata.

Rhaphanitis, idis. f. Iridis Illyricæ genus primum. Plin. lib. 21. cap. 7. Illyrica quoque (de Iride loquitur) duorum generum est, Rhaphanitis a similitudine, quæ & melior: Rizotomos subrufa, optima, quæ contactu sternutamenta movet. Illa herba caulem habet cubitalem, erectum. Floret diversi coloris specie, sicut arcus cælestis, unde & nomen habet.

Rhaphanos agria, [ῥάφανος ἀγρία] Herba, quæ alias Apios, sive Ischas dicitur. Plin. lib. 26. cap. 8.

Rhaphanus, V. RAPHANUS.

Rhaphæa, æ. f. Oppidum in Palæstina Idumææ, non procul a Rhinocolura. Plin. lib. 5. cap. 13.

Rhapheion, i. n. Herba eadem quæ Leontopetalon. Plin. lib. 27. cap. 11.

Rhaphia, æ. f. [Ῥαφία] Ptolemæo lib. 5. cap. 19. Urbs Judææ Palestinæ prope Jordanem fluvium, a Judæis *Rama* appellatur.

Rhaphidæ, arum. m. auctore Dorione in libello de Piscib. Pisces sunt, quos & Belonas vocant. V. RHAPHÆ.

Rhaphius, i. m. Animal. Plin. lib. 8. cap. 19. Pompeii magni primum ludi ostenderunt chaum, quem Galli rhaphium vocabant, effigie lupi, pardorum maculis.

Rhapsodia, æ. f. Nepos 10. 6. 4. Versum illum Homeri retulit ex secunda rhapsodia. V. Scalig. Poet. 1. 41. & Salmas. Exerc. Plin. p. 867.

Rhapsōdi, orum. m. Divinorum interpretes dicuntur. Cælius Rhod. lib. 7. cap. 1. Constat nimirum divino instinctu ab interpretibus, quos & Rhapsodos nuncupant, alienam enarrari poesim.

Rhauraris, is. m. Obris, & Atax ex Cemmeno monte, per Galliam Narbonensem in ipsum mare devolvuntur. Strabo lib. 4. Hæc quidem flumina e Pyreneo monte inter Narbonem & Aphrodisium ex utraque Narbonis parte ac etiam ex Cemmeno monte feruntur in mare, quo ex monte & Atax oritur & Obris, & Rhauraris: quem integriore lectione quidam vocant Araurarim, Gallice, *Eraud, Orb, & Aude.*

Rhaxayli, orum. m. pl. Populi sunt extra Germaniæ fines, trans Albin ad Septentrionis oram. Strabo lib. 7. Verum enimvero quid ultra Germaniam existat & quid de aliis ex ordine positis, sive Bastarnas appellare oporteat, ut plures arbitrantur, sive allos intermedios, seu Iazygas, seu Rhaxaylos, seu quoslibet alios ex iis qui pro tecto carris utuntur, non facile protulerim.

R H E

Rhea, æ. f. [Ῥέα] Cæli & Terræ filia, quæ alio nomine Cybele dicitur.

Rhea Sylvia, filia Numitoris, Remi & Romuli mater, quæ & Ilia dicitur. V. Liv. 1. 4.

Rhebanus, i. m. Fluvius in Faucibus Bosphori Thracii, ut scribit Orpheus in Argonaut.

Rhebas, æ. m. [Ῥήβας] Plin. lib. 6. cap. 1. Ergo a faucibus Bosphori est amnis Rhebas, quem aliqui Rhœsum dixerunt. Valer. 4. Argon. 698. —— nigrantia quin jam

Littora, longinquique exirent flumina Rhebæ.

Rhecas, æ. m. Unus ex iis ducibus qui Laconas Heniochiam deduxerunt. Auctor Strabo lib. 11.

Rhectæ, arum. m. pl. [ῥῆκται] Species terræ motuum, quorum impulsu dissilit tellus, ut habet Apul. de Mundo p. 65.

Rheda, vel **Reda**, æ. f. [ἀπήνη] vocabulum Gallicum, ut ait Quintil. lib. 1. in cap. de virtut. & vitiis oration. Est autem genus Leviculi currus, quo gestabantur nobiliores in villas suas, cujusmodi sunt hodie quos Italia *cochos* vocant. Cic. 5. Att. 17. Hanc epistolam dictavi sedens in rheda, quum in castra proficiscerer, a quibus aberam bidui. Eidem 6. 1. Hic Vedius venit mihi obviam cum duobus essedis, & rheda equis juncta, & lectica, & familia magna. Cæs. 1. Bell. Gall. 51. Omnemque aciem suam rhedis & carris circumdederunt. V. Lex Pitisc.

Tollere aliquem rheda. Hor. 2. Serm. 6. 42.

Rhedarius, i. m. [ἀπηνηλάτης] Auriga, rectorque ipsius rhedæ. Cic. pro Milon. 29. Statim complures cum telis in hunc faciunt de loco superiore impetum, adversi rhedarium occidunt. conf. Capitol. Max. & Balb. cap. 5.

Rhedarius, a, um. Adj. ut, Rhedarius mulus, Qui rhedam ducebat. Varro 3. de R. R. cap. 17.

Rhedones, um. m. pl. Galliæ populi, in ducatu Britanniæ, de quibus Cæs. 7. Bell. Gall. cap. 75. Scribitur & sine aspiratione.

Rhegion, i. n. [Ῥήγιον] Oppidum situm in margine Italiæ, cui Græci a fractura nomen dedere. Hic enim Sicilia avulsa abruptaque est ab Italia, auctore Plin. lib. 3. cap. 5. Olim Rheginæ civitatis ingens fuit potentia, ob eamque causam nomen civitati factum esse autumant, quasi Rhegia urbs foret. Unde & Strabo scribit quosdam existimasse a quodam rege dici potuisse: sicque absque aspiratione scribendum esset. Ovid. 14. Met. 48.

Liquerat & Zanclen, adversaque mœnia Rhegi. Nunc vulgo dicitur *Reza*, testis Olivarius in Melam.

Rhegium appellatur id municipium, quod in freto Siciliæ est, quoniam id a rumpendo dictum est, quod est Græce ῥῆξαι, eo quidem magis, quia in Gallia Cisalpina, ubi forum Lepidi fuerat, Rhegium vocatur. Festus. conf. Justin. 4. 1.

Est aliud Rhegium Cisalpinæ Galliæ oppidum, non longe a Parma & Mutina a Lepido instauratum, quod & Rhegium Lepidi pro differentia alterius dicitur, a quo Rhegienses: sed melius dicitur Rhegium Longobardiæ.

Rhegini, orum. m. [Ῥηγῖνοι] Populi qui Rhegium incolunt. Cic. pro Arch. 5.

Rheginus, a, um. Adj. [Ῥηγῖνος] Sil. lib. 13. 94.

Dum Lybis haud lætus Rhegina ad littora tendit.

Rhegma, ătis. n. [ῥῆγμα] citra plagam, ut spasma in nervosis, Trauma τραῦμα, ex illato ictu in corpulentis. Cæl. lib. 3. cap. 17.

Rhegma, Lacus est post Anchialam, quod antiqua navalia habet multa, haud procul a Tarso, qua parte spectat Rhodios. Strabo lib. 14.

Rhegmochasmos, i. m. Hians ruptura. Cels. 4. 7. 5.

Rhemi, orum. m. pl. [Ῥημοὶ] Galliæ Belgicæ populi, ut scribit Cæsar in Commentariis, & Plin. lib. 4. cap. 17. Vulgo *Rhemenses*.

Rhemnia Lex, pœnam calumniatoribus irrogat: Calumniator enim cum falsa intendat, sciens crimina, innocentemque laceret immeritum, ea lege coercetur: atque utinam Talio revivisceret. V. tit. in Pandect. Civil. ad Sen. Cons. Turpil.

Rheneia, æ. f. [Ῥήνεια] Exigua est insula Delo usque adeo vicina ut a Polycrate Samiorum Tyranno duæ hæ insulæ catenis aliquando fuerint connexæ. In hanc mortuos suos Delii inferebant, eo quod in Delo nec parere licebat, nec mortuos sepelire, nec canem alere. auctor Thucidides lib. 1. & 3. belli Peloponnesiaci. V. Strab. lib. 10. Hermolaus, Rhenen, vocat.

Rheno, ōnis. f. [διφθέρα] Vestis pellicea, præcipue ovilla, ad usum humanum redacta, Ab ovibus nomen habet, quas Græci ῥῆνας appellant. Licebit etiam pelles caprinas Rhenones appellare. Plurima enim his duobus pecorum generibus indifferenter tribuuntur. Cæs. 6. Bell. Gall. 20. scribit Germanos uti parvis rhenonum tegumentis. V. Gesner. & Varr. de L. L. 5.

Rhenus, i. m. [Ῥῆνος] Germaniæ fluvius celeberrimus, qui ab Alpibus defluens, tribus ostiis in mare Germanicum effunditur. Cæs. 4. B. G. 10. Rhenus oritur ex Lepontiis, qui Alpes incolunt, & longo spatio per

fines

fines Nantuatium, Helvetiorum, Sequanorum, Mediomatricum, Tributorum, Trevirorum citatus fertur: & ubi Oceano appropinquavit, in plures diffluit partes, multis ingentibusque insulis effectis: quarum pars magna a feris barbarisque nationibus incolitur: ex quibus sunt, qui piscibus atque ovis avium vivere existimantur: multisque capitibus in Oceanum influit. Hactenus ille. V. Tacit. 2. Ann. 6.

Rhenus veteribus Germanis dictus est a puritate, quod unda sit limpidissima & pura. Nam *Ren* purum significat. Vel a fluendo, quod *Rinnen* Germanis dicitur. Hic in principio agri Batavorum juxta Lobeecam arcem in tria exit cornua, seu ostia. Primum quod ad Austrum labitur, Flandriam atque Selandiam versus, Cornelio Tacito Vahalis, Cæsari Vacalos, Plinio Helium, Marliano Wallis, Conrado celti Balus, Germanis *der Waal* appellatur. In hoc Mosa fluvius defertur. Secundum ostium, quod medium est, nunc Lecca, *der Lech* dicitur. Tertiam Frisiam Occidentalem alluens, ad Septentrionemque descendens, Issula, sive Isela, *die Dyssel*, Germania vocatur. Plinius & Mela Flevum dicunt. His itaque tribus ostiis Rhenus in Germanicum evolvitur mare, totamque inundat Geldriam, Hollandiam, Selandiam, & Frisiam. Porro quod Ptolemæus & alii multi tria Rheni ostia faciunt, Virgilius & Veteres duo tantum: hinc accidit, quia tertium ostium quod hodie *Isela* dicitur, antiquitus non fuit: sed Drusi adversus Germanos bellantis jussu, fossa in mare ducta, factum est, ut munimentum adversus Barbaros esset. Atque ideo Ptolemæo tria sunt Rheni ostia, quæ veteribus duo. Ex Andrea Althamero in Tacitum, & Glareano in Cæsarem. Vulgo *Le Rhin*.

Hesperiosque amnes, Rhenum, Rhodanumque, Padumque. Ovid. 2. Met. 258.

Caput luteum Rheni. Hor. 1. Serm. 10. 37.

Ripæ feraces Rheni. Lucan. lib. 1. 459.

Bicornis Rhenus: propter duo cornua, seu ostia. Virg. 8. Æn. 727.

Citatus Rhenus. V. CITO.

Gallicus. Catull. ad Furium, 11. 11.

Minax. Claud. 1. in 1. Cons. Stil. 220.

Rebellis. Stat. 1. Sylv. 4. 89.

Spumans vertice Arctoo. Lucan. lib. 2. 371.

Squallidus. Ovid. 3. de Pont. 4. 108.

Alius item fluvius Italiæ Bononiam alluens. Sil. lib. 8. 601.

—— parvique Bononia Rheni. conf. Plin. 3. 36.

RHENI, orum. m. pl. [Ῥῆνοι] Rheni accolæ, Germani videlicet & Galli dicti sunt a Pers. 6. Sat. 47.

Flumen Rhenum. Hor. de Arte Poet. 18.

RHENĀNUS, a, um. Adj. [Ῥηναῖος] Unde Cisrhenanus, & Transrhenanus, qua dictione utitur Cæs. 4. Bell. Gall. cap. 16. Ubii autem, qui uni ex transrhenanis, ad Cæsarem legatos miserunt, &c. Martial. 9. 36. Rhenana manus.

RHEON, i. n. [ῥῆον] apud Pharmacopolas Rha barbarum, atque Ponticum: radix est nobilis, quam medicamentis insertam multis usibus applicant. V. RHA.

RHESCUPŎRIS, vel RHESCYPŎRIS, idis. m. Thraciæ regis Rhæmetaolis frater. V. Spanh. Numm. diss. 8.

RHĒSUS, i. m. [Ῥῆσος] Rex Thraciæ fuit (inquit Servius) qui quum ad Trojæ venisset auxilia, clausisque jam portis tentoria locavisset in littore, Dolone prodente Trojano, qui missus fuerat speculator: a Diomede & Ulysse est interfectus, qui & ipsi speculatum venerant, abductique sunt equi quibus pendebant fata Trojana. Hactenus Servius apud Virg. 1. Æn. 473.

Nec procul hinc Rhesi, &c.

Sithonii tentoria Rhesi. Ovid. 2. de Arte Am. 137.

Nec Rhesi niveæ citæque bigæ. Catul. 56. 26.

RHESUS, i. m. Fluvius in Zelia Asiæ regione. Strabo lib. 13. Circa Zeliam est Tarsius amnis, qui eadem via viginti locis transitur, quemadmodum is de quo poeta dixit,

Et septem Rhesi vada, qui a Nicomedia Niceam fertur.

RHETI, orum. m. [Ῥαῖτοι] inter Alpinas gentes, Plinio commemorantur, lib. 3. cap. 20. Hi duce Rheto, a Gallis pulsi, Alpes occupaverunt: & a nomine ducis Rheti condiderunt Rhetiam. Hor. 4. Carm. 4. 17.

Immanes Rheti. Hor. 4. Carm. 14. 15.

Sævi Rheti. Claud. in Epithal. Palladii 89. al. Geti.

RHETIA, æ. f. [Ῥαιτία] Regio Europæ est, quæ (ut lib. 2. cap. 12. Ptolemæus refert) ab Occasu limites habet montem Adulam, & fontes Danubii & Rheni: ab Ortu Lycium fluvium qui in Danubium exit, & Rhetiam a Vindelicia dividit: a Septentrione Danubium: a Meridie Alpibus terminatur supra Galliam cisalpinam. Post Rhetiam versus Orientem sequitur Vindelicia, cui Noricum adhæret, OEno tantum fluvio disjuncta. Quidam eam Bavariam appellant.

Rhetia antiquitus in primam, & secundam, ripensem, & mediterraneam fuit divisa, & ab ipsa Germania Danubio flumine separata. Prima Rhetia, quæ & superior, complexa est Alpes. Sed & trans Rhenum, & Brigantinum lacum, quem Constantiensem vocant, versus Occidentem & Rhodanum flumen suam habet portionem. Insuper bonam ejus provinciæ partem comprehendit, quam Athesinam ab Athesi amne vocant. In Velinam præterea vallem & Larium lacum excurrit: ubi Rheticum vinum in primis generosum profert, quo summopere delectatus est Augustus Cæsar. Germani *Veltlyner* & *Passauner*, Traminium & Vernaciolum vocant. Hi Rheti nunc vulgo *Grisones*, *Graubunter*, Engedini, Curienses, Athesini, Tirolenses, &c. nuncupantur. Rhetia secunda sive inferior ab Lyco amne, qui primam a secunda determinat, incipit: & ad OEnum amnem usque porrigitur, qui Rhetiæ & Norici terminus est. Hæc comprehendit Vindeliciam. Boioarii ipsam hodie incolunt. Rhetia ripensis, ea est portio provinciæ, quæ Danubii ripam attingit: in qua sunt Ulma, Guntia, id est *Guntzburgum*, &c. Rhetia mediterranea est tractus qui interjacet, per quem Iler, Guntia, Camilachus, Mindula, Zasum, & Smuter fluvii labuntur. Rhetiam in provinciæ formam redegit Augustus Cæsar per Tiberium & Drusum, Velleio Paterculo, Suetonio, & Horatio testibus.

Universa Rhetia nunc intra Germaniam connumeratur, ad quam

olim non pertinebat, moribus, lingua, & flumine Danubio discreta. Germanicum quoque idioma recepit, præter Alpinæ Rhetiæ partem, quæ adhuc Romana lingua utitur. Suevi Alemanni nunc Rhetiam tenent. Andreas Althamerus in Corn. Tacitum. V. Cluver. de Vindelicia & Norico cap. 3. Claud. de Bell. Get. 330.

Prominet Hercyniæ confinis Rhetis silvæ.

RHATICUS, a, um. Adj. [Ῥαιτικός] ut, Rheticæ vites, & Rheticum vinum, quod inter generosa Italiæ vina numeratur: quod (ut Strabo lib. 4. scribit) in montanis Rhetôrum radicibus nascitur, qui populi Veronam Comumque usque pervenerunt. Virg. 2. Georg. 96.

Arma Rhetica. Ovid. 2. Trist. 226.

Rheticæ vites. Plin. lib. 14. cap. 2.

Rheticæ Alpes, quæ Rhenum effundunt, late porriguntur, & ab Curia Rhetiæ civitate, supra quam Occidentem versus oriuntur, per Helvetios Tridentum usque contra Orientem vagantur, variaque asciscunt nomina. Ubi incipiunt, *Grisones*, *Graubunter*, Engedini, & Helvetica montana, montes S. Bernardi, S. Gothardi, Sprulius, S. Nicolai: ubi desinunt Tridentinæ Alpes, *das Triendisch gepir* nuncupantur. Incipiunt (inquit Alciatus in Tacitum) ab Adya monte (Straboni corrupte legitur nunc Adula, nunc Aduela) id est inaccesso, vernacula simplicitas montem *Braulium* nuncupat in Volturena, seu ut imperiti, in valle Telina, & in Venetiam protenduntur, donec Ocriæ subeant.

RHETICO, ōnis. m. [Ῥητικών] Mons apud Pomp. Melam lib. 3. Est jugum illud Rhetiæ primæ, inter fines Curientium & Vallesianorum, Helvetiis imminens, cujus adhærens vallis reliquias nominis vetusti servat. Vulgo enim *Bretigau*, est Rhetôrum ager, pagus, aut vallis pro Rheticone appellatur. Apparet Pomponium *Bretigau* ad Romanæ linguæ figuram in Rheticonem deflexisse. Andreas Althamerus in Tacitum.

RHETOR, ŏris. m. acc. Rhetorem vel Rhetora, [ῥήτωρ] Qui artem oratoriam profitetur, & dicendi præcepta tradit. Cic. 3. de Fin. 4. Item ipsæ rhetorum artes, quæ sunt totæ forenses atque populares. Martial. lib. 5. 57.

Omnes grammaticosque, rhetorasque

Divites moneo. Plin. Epist. 3. lib. 3. Jam circumspiciendus rhetor Latinus, cujus scholæ severitas, pudor in primis, castitas constet.

Rhetor a Sophista differt, Rhetor est, qui docet literas, atque artis traditor est eloquentiæ: Sophista vero, apud quem dicendi exercitium discitur: Orator qui in causis publicis & privatis plena & perfecta utitur eloquentia. Cæl. Rhod. lib. 19. cap. 17. conf. Voss. de Nat. & Const. Rhet. cap. 1.

Rhetores, & qui dicendi præcepta tradunt. Cic. 1. de Orat. 84. Græce ab eloquendo ῥήτωρ, & Latine eloquens dictus est. Cic. in Orat. 61. Antiquum enim verbum ῥέω, & per contractionem ῥῶ, quod in futuro facit ῥήσω, idem significat quod eloquor: unde ῥῆσις, eloquutio, & ῥήτωρ, eloquens.

Cicero noster dum ego adsum, non cessavit apud rhetorem. Cic. 3. Q. frat. 1.

Eminentissimus rhetor. Quintil. lib. 2. cap. 3.

Magnus & nobilis. V. NOBILIS.

Congredi cum rhetore. V. CONGREDIOR.

Rhetor interdum pro Oratore usurpatur. Cic. in Brut. 42. At ille ridens, Tuo vero, inquit, arbitratu, quoniam quidem concessum est rhetoribus mentiri & in historiis, ut aliquid dicere possint argutius. Ut enim tu nunc de Coriolano, sic Clitarchus, sic Stratocles de Themistocle finxit. Et in historiis, hoc est etiam in historiis, nedum in aliis rebus. Rhetoribus, & his qui docent artem dicendi, & his qui orant. utrunque enim Cicero hic complecti voluit: quod & qui docent, declamationes fingant, ac mentiantur: & qui orant, historias sæpe aliter referant. Sic Æschinem mentitum sæpe convincit Demosthenes. Idem libro eodem 265. Reliqui sunt, qui mortui sint; L. Torquatus, quem tu non tam cito rhetorem dixisses (etsi non deerat oratio) quam (ut Græci dicunt) πολιτικόν. Rhetorem, id est oratorem, in hoc enim libro catalogum texit oratorum. Vel eloquentem: nam Græce ab eloquendo rhetor, & Latine eloquens dictus est, ut ait in Oratore. πολιτικόν, civilem, Reipublicæ administrandæ peritum. Idem lib. 2. de Fin. 17. Quasi vero perpetua oratio Rhetorum solum, non etiam Philosophorum sit. Juven. 1. Sat. 44.

Aut Lugdunensem Rhetor dicturus ad aram.

RHETORICE, es. vel RHETORICA, æ. f. [ῥητορική] Quintil. lib. 2. cap. 15. Huic ejus substantiæ maxime convenit finitio, rhetoricen esse bene dicendi scientiam. Cic. 2. de Fin. 17. Zenonis est, inquam, hoc Stoici, omnem vim loquendi, ut jam ante Aristoteles, in duas tributam esse partes dicere: rhetoricam palmæ, dialecticam pugno similem esse dicebat, quod latius loquerentur rhetores, dialectici autem compressius.

Rhetorica duplex est, altera forensis, altera philosophica, quod lib. 2. de Fin. 17. ostendit Cicero quum ait: Obsequar igitur voluntati tuæ, dicamque si potero rhetorice: sed hac rhetorica philosophorum, non nostra illa forensi, quam necesse est, quum populariter loquatur, esse interdum paulo hebetiorem. De forensi sic idem Cic. in Orat. 13. Sic eloquentia hæc forensis, spreta a philosophis & repudiata, multis quidem illa adjumentis, magnisque caruit: sed tamen ornata verbis atque sententiis, jactationem habuit in populo, nec paucorum judicium reprehensionemque pertimuit. Sensus est: Quoniam Philosophi eloquentiam forensem spreverunt, qui poterant ei plurimum prodesse: populares homines ejus studium amplexi, verborum luminibus exornarunt, & populi judicio contenti, quid de se philosophi sentirent, penitus neglexerunt. Hanc igitur forensem eloquentiam philosophi spreverunt, non illam doctam & elegantem, quam in Platone & Aristotele videmus. Spreverunt, inquam, quoniam ab administratione Reipublicæ remoti, suis tantum studiis vacabant. Subdit ibidem Cicero: Ita & doctis eloquentia popularis, & disertis elegans doctrina defuit. Doctis, id est, philosophis: Disertis, oratoribus, qui tantum forensi eloquentia instructi, philosophiam non attigerunt.

Exercere rhetoricen apud Grammaticos. Quintil. lib. 2. cap. 1.

RHETORICA, orum. n. pl. [ῥητορικά] Cic. de Fato, 4. Rhetorica mihi nostra sat nota.

RHETORICI, orum. m. [ῥητορικοί] Libri de Rhetorica scripti. Quintil. lib. 3. cap. 1. *Post quem tacere modestissimum foret, nisi & rhetoricos suos ipse adolescenti sibi elapsos diceret.* De Cicerone. Idem numero quoque singulari usus est lib. 3. cap. 5. *Sicut ex Ciceronis quoque rhetorico primo manifestum est.*

RHETORICUS, a, um. Adj. [ῥητορικός] Quod ad rhetorem sive rhetoricen pertinet. Cic. 2. de Orat. 10. Rhetoricis nunc quibusdam libris quos tu agrestes putas. Quintil. lib. 5. cap. 1.
Ars rhetorica. Quintil lib. 2. cap. 17.
More rhetorico loqui. Cic. 1. de Orat. 133.
Umbra. Juvenal. 7. Sat. 173.
Ad pugnam qui rhetorica descendit ab umbra.

RHETORICE, Adv. Cic. de Clar. Orat. 43. *Hanc enim mortem rhetorice & tragice ornare potuerunt.* Rhetorice, id est, Eleganter, copiose, electis verbis & ornatis, qualibus rhetores uti solent. Tragice, Graviter, & verbis grandibus quibus tragici utuntur.

RHETORICOTĔROS, [ῥητορικώτερος] Magis rhetor. Cic. 3. de Orat. 169. Quæ quum dixisset, in Albutium illudens, ne a me quidem abstinuit,
Crassum habeo generum, ne rhetoricotero' tu sis. *Versus est fictus a Cicerone ad antiquum morem.* Rhetoricotero' dixit pro Rhetoricoteros. Veteres enim s finalem frequenter elidebant.

RHETORICOR, [ῥητορεύω] āri. Rhetoricorum more loqui. Tertull. de Res. Carn. cap. 5. Ita nos rhetoricari provocant hæretici.

RHETORICO, āre. Novius Asinio, Age nunc, quando rhetoricasti, responde, quod te rogo. Nonius, 7. 69.

RHETORISSO, [ῥητορίζω] āre. Rhetorice loqui. Pomp. Medico, Dolasti uxorem nunc, & propter me cupis concidere, & jam rhetorissas. Nonius, 2. 742.

RHETRA, æ. f. [ῥήτρα] Responsio Apollinis. Dein de legibus Lycurgi dicitur. Ammian. 16. 5. Tanquam adstrictus sumptuariis legibus viveret, quas ex rhetris Lycurgi & axonibus Romam translatas diuque observatas & senescentes paullatim, reparavit Sylla dictator. V. Dempster. Paralip. ad Rosin. Ant. Rom. 8. p. 764.

RHETUS, i. m. [Ῥῆτος] Centaurus quidam Ixionis filius. Lucan. lib. 6. 390.
Teque sub OEtæo torquentem vertice vulsas
Rhete ferox, quas vix Boreas inverteret, ornos. Rhœtus ab aliis scribitur.
Insanus multo Rhetus Iaccho. Valer. 1. Argon. 141.
Rhetus, unus Gigantum, V. RHŒCUS.

RHEUMA, ătis. n. [ῥεῦμα] Unda, fluxus, catharrus, fluentum, impetus aquarum, tempestas, ἀπὸ τοῦ ῥέω, quod est fluo. Hieron. Epist. 46. cap. 2.

RHEUMATICUS, a, um. Adj. [ῥευματικός] Qui rheumate sive fluxione laborat. Plin. lib. 29. cap. 6. Humanissimi eorum cinerem crematarum reservandum ad hos usus in cornea pyxide censuere, aut tritas clysteribus infundendas orthopnoïcis, aut rheumaticis.

RHEUMATĬDIO, āre. Fluxione laborare. Th. Prisc. 1. 12. Si oculi rheumatidiaverint.

RHEUMATISMA, ătis. n. est Humor ille, qui ex mala, aut alias indigesta concoctione in cerebrum ascendens congelatur, venas exagitat, corpus ne dicam caput plane vexat, & paralysim frequentissime minatur. Cæl. lib. 7. cap. 27. Lect. Antiq. Propter quod (inquit) ex cibo resolutæ evaporationes, & arcem illam scandentes, ex loci frigore densiores factæ, rheumatismis plerunque præstant argumentum: ad quæ amolienda vel aliquo modo mitiganda, odores, imbecillitatis nostræ Natura memor, suggessit.

RHEUMATISMUS, i. m. [ῥευματισμός] Fluxio dicitur. Plin. lib. 22. cap. 18. Radicem ejus aliqui concisam servari jubent funiculis pendentem, decoquuntque in cibo contra fluxiones, quas Græci rheumatismos vocant.
Rheumatismus ventris. Plin. lib. 27. cap. 12.

RHEXENOR, oris. m. [Ῥηξήνωρ] Nausithoi filius, & frater Alcinoi Pheacum regis, & pater Aretes, ab Apolline sagittæ ictu interfectus. Homer. lib. 7 Odyss.

RHEXIA, æ. f. Herba, proprio nomine Onochelos. Plin. lib. 24. cap. 3.

R H I

RHIMOTALCES, is. m. Thracum rex qui ab Antonio ad Augustum Octavium transierat. Hic quum Cæsari Octavio petulantius, crebriusque inter pocula societatem & convictum exprobraret, illud ab indignato Augusto reportavit: Ἐγὼ (inquit) *προδοσίαν φιλῶ, προδότας δ' οὐκ ἐπαινῶ*, Amo proditionem, Proditores vero odi. Plutarchus in Vita Romuli. V. Cæl. Rhod. Lect. Antiq. lib. 8. cap. 3. & Spanheim. de Usu & Præst. Num. diss. 8. p. 499. Scribitur & Rhœmetalces, & Rhymitalcus.

RHINA, æ. f. [ῥίνη] Piscis marinus, alias Squatina. Plin. lib. 32. cap. 7.

RHINENCHŸTES, æ. m. [ῥινεγχύτης] Instrumentum quo aliquid in nares infunditur. V. Rhodium in Scrib. Larg. p. 38.

RHINION, i. n. dictum videtur voce diminutiva, hoc est, a limula, quod ad limæ similitudinem cicatrices & callos oculorum deterat. ῥίνη enim lima est. Celsus lib. 6. cap. 6. De Rhinio collyrio, Collyrium vero aptissimum est, quod Rhinion vocatur. Meminit & Galenus lib 4 cap 7. De compositione pharmacorum secundum locos. Habet item Paulus lib 7. quod Rhinarion vocat.

RHINEÆ, arum f. pl. sunt Nigriores caricæ. *Figues noires.* Cæl. lib. 16. cap. 15.

RHINNEA, æ. f. Insula Nomadum in mari Arabico. Plin. lib. 6. cap. 28.

RHINŎCĔROS, ŏtis. m. [ῥινόκερως] Animal, dictum a ῥὶν, ῥινὸς, quod nasum significat; & κέρας, cornu. Plin. lib. 8. cap. 20. Iisdem ludis & rhinoceros, unius in nare cornu, qualis sæpe visus. Alter hic genitus hostis elephanto: cornu ad saxa limato præparat se pugnæ, in dimicatione alvum maxime petens, quam scit esse molliorem. Longitudo ei par, crura multo breviora, color buxeus. Festus, Rhinocerotem quidam putant esse bovem Ægyptium. Pausanias affirmat rhinocerota duo habere cornua, alterum insigni magnitudine ex naribus extans, alterum quod superne erumpit, exiguum quidem, sed validissimum. V. Rhodig. Martial. de Spectac. 22. de Rhinocerote & urso,
Nanque gravem gemino cornu sic extulit ursum,
Jactat ut impositas taurus in astra pilas.
Rhinocerotis nasum habere dicimus Sagacem & prudentem virum. Martial. lib. 1. 4. ad Librum suum,
Majores nusquam ronchi: juvenesque, senesque,
Et pueri nasum rhinocerotis habent. h. e. *Producunt mentum & rostrum in tantam longitudinem, ac si esset cornu Rhinocerotis.*
Rhinoceros, ponitur pro quodam Vase oleum guttatim fundente lavantibus se in balineis. Martial. lib. 14. 52. Guttus corneus loquitur,
Gestavit modo fronte me juvencus,
Verum rhinocerota me putabis. Juven. 7. Sat. 130.
—— exitus hic est
Tongilli magno cum rhinocerote lavari
Qui solet. i. e. Illo vase ex cornu rhinocerotis facto, quo potentiores utebantur in balneis.
Rhinoceros, per translationem dicitur, Qui dente eminente bronchus est. Lucilius, Bronchus bovillanus dente adverso eminulo, hic est rhinoceros. Quid sit autem Bronchus, vide suo loco.

RHINOCEROTIUS, a, um. Adj. ut, Cornua rhinocerotis.

RHINOCEROTICUS, a, um. aliud Adj. Sidon. Carm. 9. extr.
Rugato Cato tetricus labello
Narem rhinoceroticam minetur.

RHINOCLISIA, æ. f. [ῥινοκλεισία] alterum Callæ herbæ genus. Plin. lib. 27. cap. 8. Alterum genus ejus, quidam Anchusam vocant, alii Rhinoclisiam. Folia lactucæ longiora, plumosa, radice rubra, quæ ignes sacros cum flore polentæ sanat imposita.

RHINOCOLŪRA, æ. f. sive ut Stephanus, RHINOCURARA, legitur in Ægypto fuisse urbs, inde ita nuncupata, quod incolæ forent mutilati nares, ut Stephanus idem interpretatur, & pluribus exposuit Diodorus. Colura nanque & Coluria dicunt, quæ caudam omnino non habent, aut mutilatam præcisamque habent. Meminit ad Dardanum Hieronymus: sed Rhinocolura ab eo dicitur. Cælius Rhodig. lib. 3. cap. 30. Strabo lib. 16. V. Senec. lib. 3. de Ira cap. 20. cum Not. Lips.

RHINOS, [ῥινός] Pellis: hinc *ῥινοτόρος*, Andreas non contemptibilis auctor: Si Salamandræ (inquit) sanguine, vel manum, vel omnino vestem infeceris, nocumenta ex igne haud prorsum sentiet. Cælius Rhodig. lib. 10. cap. 10. addit; Postremo, animal nec corio contegitur, nec præfulcitur squamma. Quin eo argumento Græcus poeta *λεπτόῤῥινον* appellavit, quoniam pellem dicant rhinon.

RHINTHON, V. RHYNTON.

RHIOCHARUS, i. m. Fluvii nomen in Colchide. Strabo lib. 10. In Colchidis autem finibus non procul a Dioscuriade Rhiocharus flumen labitur.

RHION, i. n. [Ῥίον] Achaiæ promontorium est. Plin. lib 4. cap. 2. Promontorium Antirium, ubi ostium Corinthiaci sinus minus mille passuum latitudine influentis, Ætolosque dirimentis a Peloponneso. Promontorium quod contra procedit, appellatur Rhion. Livius quoque lib. 28. 7. hujus Rhii meminit. V. ANTIRRHIUM.

RHIPHÆUS, a, um. Riphæi montes, [Ῥιπαῖα ὄρη] montes Septentrionales Scythiæ, quorum Cosmographi omnes meminerunt. Plin. lib. 4. cap. 12. Græci hoc nomen in secunda syllaba non aspirant quod ἀπὸ τῆς ῥιπῆς, hoc est a flatuum vi deductum putent: quod ibi vehementissimi esse dicantur Boreæ flatus. Latini vero tenuem π, mutant in φ, ad differentiam Rhipæorum montium, qui in Arcadia, teste Servio, collocantur. Scribitur & Riphæus.
Arces Rhiphææ. Virg. 1. Georg 240.
Nix Rhiphæa. Stat. 11. Theb. 115.
Pruinæ Rhiphææ. Virg. 4. Georg. 518.

RHIPHÆI, orum. m. pl. Populi sunt Septentrionales Rhiphæorum montium accolæ. Virg. 3. Georg. 382.
Gens effræna virûm Rhiphæo tunditur Euro.
Rhiphæos populos Riphath filius Gomer instituit, quos a se Rhiphæos nominavit, ut scribit Josephus lib. 1. Jud. 7.

RHIPHEARMA, æ. f. Oppidum in Arabia. Plin. lib. 6. cap. 28.
Rhiphearma oppidum, quo vocabulo hordeum appellant.

RHIPHEUS, sive RIPHEUS, i. m. [Ῥιφεύς] unus ex Centauris, Ixionis & Nubis filius. Ovid. 12. Met. 352.
Fuit & alter Rhipheus Trojanus, Justitiæ nomine Trojanis omnibus prælatus: ut auctor est Virg. 2. Æn. 426.

RHITIMNA, æ. f. [Ῥίτυμνα] Ptolemæo lib. 3. cap 17. Urbs Cretæ, hodie Rhetimum, vulgo *Retimo* sive *Retino*.

RHIZAGRA, æ. f. [ῥιζάγρα] Forceps quo Chirurgi dentes radicitus eximunt. Cels. 7. 12. 1.

RHIZEI, orum. m. pl. Populi Dardaniæ confines. Sunt in Asia populi de quibus Strabo ita scripsit: Post Ardiæorum & Pleræorum oram maritimam Rizæorum sinus est, & eorundem oppidum cum quibusdam castellis.

RHIZICUS, a, um. Adj. ut, Rhizicus sinus. Apud eundem lib. 7. Post sinum (inquit) &c.

RHIZES, um. m. pl. Animalia quædam in Æthiopia frequentia, forma tauris persimilia, vita vero & magnitudine, pugnandi quoque viribus elephantes referentia. Strabo lib. 17.

RHIZIAS, æ. m. [ῥιζίας] Succus est ex radice laserpitii profluens: nam qui e caulibus exprimitur, caulias appellatur. Plin. lib. 19 cap. 3.

RHIZINIUM, **RHISINIUM**, **RHIZON**, & **RHISINUM**, i. n. [Strab. & Stephan. Ῥίζων, Ptolemæo, Ῥίζινον] Dalmatiæ oppidum non longe ab Epidauro, in intimo recessu Rhizonici sinus. Plin. lib. 3. cap. 22. Ab Epidauro sunt oppida civium Romanorum, Rhizinium, &c. V. Liv. 45. 26. Hodie *Risine*. Volaterranus putat id esse oppidum quod hodie *Cataro* vocatur; quoniam sinus Rhizonicus hodie *le Golphe de Cataro* dicitur. Hinc

RHIZONICUS, a, um. Adj. ut, Sinus Rhizonicus Plin 3. 22.

RHIZONITÆ, arum. m. pl. Populi, Livio lib. 45. 26.
RHIZOTOMUS, i. m. [ῥιζοτόμος] Qui radices colligit.
Item herba, Subrufæ iridis species. Plin. lib. 21. cap. 7.
RHIZOTOMOMENA scripsit Micton. Plin. lib. 20. cap. 23.
RHIZUS, i. m. Oppidum in Magnesia juxta Melibœam & Erymnas. Plin. lib. 4. cap. 9.

R H O

RHOÆ, arum. [ῥωαί] sunt Costæ tenuiores mollioresque. Cæl. Rhod. lib. 4. cap. 4. Tenuiores molliorésque costas Græci ῥωάς vocant.
RHOALI, orum. m. pl. Populi in Mesopotamiæ finibus. Plin. lib. 5. cap. 24. Qui cohærent Mesopotamiæ, Rhoali vocantur.
RHOAS, æ. m. Flumen in Themiscyrena, quod ex Caucaso defluit. Plin. lib. 6. cap. 4.
RHODA, æ. f. Rhodiorum in Gallia Narbonensi metropolis: a quibus Rhodiis & Rhodanum dictum putant. Plin. lib. 3. cap. 4. Oppida de cætero rara, præjacentibus stagnis, Agatha quondam Massiliensium & regio Volcarum Tectosagum: atque ibi Rhoda Rhodiorum fuit, unde dictus multo Galliarum fertilissimus Rhodanus.
RHODÆI, orum. m. pl. Strabo lib. 6. Cæterum in mediterranea regione Rhodæi sunt & Lupiæ. Item, Hinc observato ferente vento, Brundusinis propinquant portubus, & egressi Rhodæos urbem Græcam pedestres ocyus adventant; cujus oriundus Ennius poeta fuit.
RHODĂNUS, i. m. [Ῥοδανός] Fluvius Galliæ, a Rhoda, Rhodiorum oppido, ut ait Plin. lib. 3. cap. 4. Adeo magni cursus est, ut vix adversa possit navigari aqua. Ferunt hunc amnem ex Alpibus oriri, quæ Italiam a Gallia dividunt, non longe a fontibus Rheni & Danubii. Fertur per Lemanum lacum, & versus Occidentem, per Galliam fluens, Ararim suscipit. Inde ad meridiem conversus, & Isaram Druentiamque suscipiens, apud Heracleam, uno ostio, & paulo ulterius duobus aliis in mare Tyrrhenum irrumpit. V. Cæs. 1. Bell. Gall. 1. Vulgo, *le Rhosne*.
Gentes feræ Rhodani. Lucan. lib. 6. 145.
Celer. Tibul lib. 1. 7. 11.
Torrens. Claud. de mulabus Gallicis 1.
Velox. Claud. 2. in Ruff. 111.
RHODANICUS, a, um. Vet. Inscript. apud Gruter. p. 418. n. 3.
IIVIR. VIENNENSIVM PATRONO RHODANICORVM ET ARRICOR.
RHODANITIS, idis. f. Sidon. Anacr. Epist. 13. lib. 9. Rhodanitidas per urbes.
RHODIA, æ. f. [Ῥοδία] Nymphæ marinæ nomen, Oceani & Tethios filia a roseo, ut videtur, genarum colore impositum. Hesiod. in Theogonia.
Rhodia radix, Herbæ nomen proprium, de qua sic Dioscorides, lib. 4. cap. 41. Gignitur Rhodia radix in Macedonia, Costo similis, levior, inæquabilis, quæ contrita rosas redolet. Utilissima capitis doloribus, si madefacta, fronti & temporibus cum rosacei momento imponatur.
RHODIGIA Jacoba, mulier quædam Rhodigina, quæ malo genio correpta, a Cælio compatriota deprehensa est mendax in futurorum admonitionibus. Dæmoni malo nomen erat Cincinnatulus. Cæl. lib. 8. cap. 18.
RHODIGINUS Cælius, ex Rhodigio Insubriæ oppidulo, homo tantæ lectionis, scientiæ, sapientiæ, ut vere eum anterioribus omnibus humanarum literarum scriptoribus palmam præripuisse libere, vereque pronuntiem: nostris vixit temporibus, quem tamen ex solis scriptis cognovimus. libros Lectionum variarum 30. bibliothecam divinam, posteritati tradidit.
RHODĬNUS, a, um. [ῥόδινος] Adj. a Rhodos, quod Latine rosam significat. Unde Rhodinum oleum, quod Rosaceum nostri nuncupaverunt. Plin. lib. 15. cap. 7. de oleo factitio loquens, Sic & rhodinum e rosis, juncinum e junco, quod est rosaceo simillimum.
Rhodinum, aut cum adjectione Oleum rhodinum. Plin. lib. 13. cap. 1. Itaque simplicissima Rhodini mistura diu fuit, additis omphacio, flore rosæ, &c.
RHODĬDES, um. f. pl. Pastilli ex rosis confecti. Diosc. 1. 116.
RHODITES, [ῥοδίτης] Gemma a rosæ rubore nomen sortita. Plin. lib. ult. cap. 11. & Diosc. 5. 35.
RHODODAPHNE, es. f. [ῥοδοδάφνη] Frutex est quem alio nomine vocant Rhododendron, florem habens similem rosæ, folium autem indeciduum, simile lauri foliis, unde Rododaphne appellatur, nomine ex rosa & lauro composito: ῥόδον enim Græci appellant, quam nos rosam: & quam nos laurum dicimus, illi vocant Daphnin. V. Plin. lib. 16. cap. 20. Diosc. 4. 82. Prudent. Hamartig. 234.
—— viridem qui vestit flos rhododaphneo.
RHODODENDROS, i. n. [ῥοδόδενδρον] quasi Rosa arborescens dicta. Frutex est qui & Nerion & Rhododaphne dicitur a flore roseo, & folio laureo; eam ait esse Barbarus, quæ vulgo *Sabina herba* dicitur, officinis tamen *oleander* appellatur. Plin. lib. 24. cap. 11. Rhododendros ne nomen quidem apud nos invenit Latinum: rhododaphnen vocant aut nerium. Mirum, folia ejus quadrupedum venenum esse, homini vero contra serpentes præsidium, ruta addita, & e vino pota. Pecus etiam & capræ, si aquam biberint, in qua folia ea maduerint, mori dicuntur. conf. Diosc. 6. 82.
RHODOMELI, n. Mel rosaceum. Pallad. in Maio, cap. 16. & Diosc. 5. 35.
RHODONIA, æ f. [ῥοδωνιά] Locus ubi rosæ enascuntur, sicut Ionia locus in quo violæ excrescunt, quæ vocantur ia, & Rhoduntia ola. Cælius Rhodig. lib. 7. cap. 10. Ionia si accentiunculum in postrema recipiat apud Græcos, locum signat, ubi violæ nascuntur, quæ dicuntur ia, quod probat Libanius: sicuti Rhodonia, ubi rosæ. Sunt qui plantam ipsam eo nomine intelligant: quanquam est & ganeæ genus condimenti Rhodonia, in Athenæi monumentis. Sed ῥοδωνία, inquit λοπάς nuncupatur quoque, id est ola rhoduntia: concinnabatur avium cerebellis ac porcorum in rosa decoctis, numerosiore

addito item garo, oleo, vino, pipere, ovorum luteis, quæ is vocat τῶν ὠῶν τὰ χρυσᾶ.
RHODŎPE, es. f. Oppidolum est Emporiensium, quod plerique a Rhodiis conditum fuisse tradunt. Strabo lib. 3. Plin. Rhodopes in Epiro commemorat lib. 4. cap. 1.
RHODŎPE, es. f. [Ῥοδόπη] Mons Thraciæ, a Rhodope Thracum regina ibi sepulta. Vel a Rhodope Strymonis amnis filia, ex qua Neptunus Athon gigantem genuit, qui & ipse monti nomen dedit. Sed Ovidius ipsam Rhodopen conversam tradidit, quod deos aspernaretur. V. 6. Met. 86. Virg. 8. Ecl. 44.
—— duris in cotibus illum
Ismarus, aut Rhodope, aut extremi Garamantes
Quaque redit medium Rhodope porrecta sub axem. Virg. 3. Georg. 351. i. e. inquit Servius, Qua Rhodope mons Thraciæ protentus in Orientalem plagam, Gammaidea in Septentrionalem reflectitur. Nam ideo ait, Redit sub Axem. Nam axis est Septentrio, qui Græce ἄμαξα nominatur. Nunc vocatur Basilissa, βασίλισσα, quasi montium regina. Aliis Mons argenti dicitur, propter argentifodinas, quæ illic sunt frequentes.
Glacialis Rhodope. Ovid. 2. Epist. 113.
Thracia. Senec. Herc. OEth 12.
RHODOPĒIUS, a, um. [Ῥοδοπήϊος] possessivum, quinque syllab. ut Orpheus Rhodopeius, i. e. Thracius. Ovid. 10. Met. 50. Idem 3. de Arte Am. 321.
Saxa ferasque lyra movit Rhodopeius Orpheus.
Rhodopeia spicula. Sil. 12. 399.
Rhodopeiæ arces. Virg. 4. Georg. 461.
RHODŎPIS, idis. f. [Ῥοδῶπις, Suid.] vel RHODOPE, es. secundum Plin. Meretrix fuit quædam Thraciæ miræ pulchritudinis, quæ una cum Æsopo captiva fuit. Illam Charaxes Mitylenæus frater Sapphûs maxima pecunia redemit, ut Herodotus scribit lib. 2. Cujus rei etiam meminit Sappho in epistola ad Phaonem apud Ovid. 15. Epist. 63. Hanc eandem Plin. lib. 36. cap. 12. pyramidem laudatissimam construxisse scribit, ne quis opes regum miretur: ut majore sit miraculo, eam tantas opes meretricio quæstu conquisisse: asseritque una cum Herodoto, illam Æsopi philosophi conservam & contubernalem fuisse. Juven. 9. Sat. 4.
RHODŌRA, æ. f. Herba. Plin. lib. 24. cap. 19. Rhombotinum (inquit) arborem demonstravimus inter arbusta. Juxta hanc viduam vite nascitur herba, quam Galli Rhodoram vocant: caulem habet virgæ ficulneæ modo geniculatum, folia urticæ in medio exalbida, eadem procedente tempore tota rubentia, florem argenteum. Præcipua contra tumores, fervoresque & collectiones, &c.
RHODOS, i. f. [Ῥόδος] Nomen urbis, ut ait Strabo, super Orientali promontorio sita, dicta quod capulo rosæ illic invento sit ædificata. Nomen etiam hodie retinet. Ea portubus olim & viis & mœnibus & reliquis ornamentis tantopere cæteras superavit, ut nulla putaretur æqualis: legum præstantia & navalis rei peritia adeo valuit, ut annis multis maris imperio potiretur, & piratarum latrocinia sustulerit. Quo etiam nomine dicta est insula in qua ea urbs est, quam Plinius Lyciæ, & primam Cycladum scribit esse venientibus ab Oriente. Hæc insula noningentorum ac viginti stadiorum ambitu patet, inter Asiaticas insulas tertia. Nam Lesbus & Cyprus majores habentur. Prius Ophiusa dicta est, deinde Stadia, postea Telchin, eo quod Telchines insulam incolerent, quos nonnulli maleficos, alii eximios artifices fuisse tradunt, qui æris & ferri fabricam invenisse dicuntur. Auctor Strabo lib. 14. Sunt qui hanc insulam Carpathio mari adsignant, ut ex Luciliano versu intelligi licet,
Carpathium Rhodos in pelagus se inclinat apertum. Soli sacra est, qui puellæ nomine Rhodiæ amore captus, Rhodum ab ea nominavit, ut Diodorus lib. 6. refert. Nam ut Solinus auctor est, nunquam ita cælum nubilum est, ut in sole Rhodos non sit. Diodorus Siculus lib. 6. cap. 13 Neptunus jam vir, ex alia Telchinum sorore ab se dilecta genuit liberos mares sex, fœmellam unicam nomine Rhodon: a qua & insula cognominata est. Pindarus etiam a Rhodo nympha dictam scribit, sed quæ fuerit Apollinis & Veneris filia. Alii a rosa nomen ducunt, quæ Græce ῥόδον vocatur: vel quod locus ille pulchras ferat rosas: vel quod dum urbs ædificaretur, in fundamentis inventa sit rosa. Aurum Rhodi pluisse ob fœlicitatem insulæ cecinit Pindarus, ubi studia liberalium artium, & in primis oratoriæ facultatis floruerunt. In ea fuit admirandæ magnitudinis Colossus. In ea etiam urbs opulentissima Lyndus, ex qua Cares statuarius qui Colossum extruxit. Gymnasium habuit Asiatica eloquentia & mathematicis studiis clarissimum. V. Vitruv. præfat. lib. 6. Dicta etiam est Asteria, Æthræa, Trinacria, Corymbia, Pœessa, Arabyria ab rege. Plin. 5. 31. conf. Meurs. vel Lex. Pitisc.
Hanc urbem usque ad An. 1522. tenuerunt Equites Joannitæ, quo Solimannus 2 Turcarum Imp. semestri oppugnatione facta, occupavit, suoque cum tota insula imperio subjecit.
Aspera Rhodos. Stat. 1. Sylv. 1. 104.
Clara Rhodos. Hor. 1. Carm. 7. 1.
Laudabunt alii claram Rhodon, aut Mitilenem: vel quod in ea nunquam (ut ait Plin. lib. 2. cap. 62.) tanta nubila obducantur, ut non aliqua hora Sol cernatur: vel quod clara, nobilis & illustris fuit libertate, re maritima, Romanorum amicitia, rebus gestis, pictura, & artibus etiam liberalibus, quas ibi magni viri sunt professi, & in his Posidonius & Molo, cui Cicero & Cæsar operam dederunt.
Nobilis. Catull. de Phaselo, &c. 4. 8.
Phœbea. Ovid. 7. Met. 365.
A Rhodus fiunt adjectiva
RHODIUS, & RHODIENSIS, & RHODIACUS. V. Columel. lib. 8. cap. 11. & Plin. lib. 31. cap. 14.
Vitis Rhodia, Genus est vitis e Rhodo insula primum in Italiam advectum. Virg. 2. Georg. 102.
Non ego te mensis & diis accepta secundis
Transierim Rhodia.
RHODUNTIA, æ. f. est locus sane munitus, apud Heracleam, non procul ab antiqua Thracide. Strabo lib. 9.
RHODUSÆ, arum. f. duæ Insulæ in Bosphoro ante Propontidem & Hellespontum. Plin. lib. 5. cap. ult

Rhœas, ădis. f. tertii generis Papaver, quod nostri appellant Papaver erraticum. Plin. lib. 19. cap. 36.
Rhœas, [ῥοιάς] dicitur, quum angulus oculi ex latente quadam causa secesserit, aut prava curatione sublatus fuerit, ut lachrymas continere non amplius possit: sed humorem dimittat. Galenus in lib. Finitionum medicæ artis.

Rhœba, seu potius **Rhæba**, [ῥαιβά] Galen. de Causis morbor. c. 7. Intempestivi autem, & vehementiores motus labefactant membra, ac in quam minime sit opportunum partem circumagunt. Crura etenim ex ipsa innitentium corporum gravitate, aut ad exteriora, aut ad interiora vertuntur, ut magis ad hæc quam ad illa primum tibiæ momentum declinet: quibus enim est rectior, quam natura conveniat, blesa fit magis: quibus autem cavior, efficitur Rhæba. Voco autem blesum, quod ad exteriora convertitur: Rhæbum autem, quod in contrariam partem.

Rhœbus, i. m. [Ῥοῖβος] Equus fuit Mezentii apud Virg. 10. Æn. 861.

> Rhœbe diu, res siqua diu mortalibus ulla est,
> Viximus, &c.

Rhœcus, i. m. unus Gigantum, apud Hor. 3. Carm. 4. 55. Scribitur & Rhetus.
Rhœcus, plastices inventor. Plin. lib. 35. cap. 12.

Rhœdias, æ. m. Fluvius Macedoniæ, qui in Axium influit. Plin. lib. 4. cap. 10.

Rhœo, [Ῥοιώ] Cæl. lib. 7. cap. 15. Vino autem veritas attribuitur: hinc Græci, οἶνος καὶ ἀλήθεια λέγεται. Superpodii vero id loco fuerit, Staphylum Dionysii filium, Ῥοιώ, id est, Rhœo, filiam suscepisse, quam Apollo compressit: id ubi rescivit pater, conjectam in arcam demisit in mare.

Rhœmatalcas, V. rhimotalcas.

Rhœsus, V. rhasus.

Rhœtacas, is. m. Fluvius in Armenia qui ex Caucaso monte in Arabonem influit: Arabo autem in mare Caspium intrat. Strabo lib. 11.

Rhœtus, i. m. [Ῥοῖτος] Marrubiorum Rex in Italia, qui Anchemolo filio Casperiam superduxit novercam, hanc privignus stupravit. quo cognito quum eum pater persequeretur, & ad pœnam vocaret, fugiens ille, se ad Turnum contulit. Hæc Servius in illud Virg. 10. Æn. 388.

> Hinc Helenum petit, & Rhœti de gente vetusta
> Anchemolum, thalamos ausum incestare novercæ.

Rhœtus, Centaurus, V. rhetus.

Rhœteum, i. n. [Ῥοίτειον] Troadis oppidum & promontorium, ubi fuit Ajacis Asylum, loquit Servius: sicut in Sigeo, Achillis.
Quidam Rhœtium montem Trojanum fuisse dicunt, in quo Ajax Telamonius postquam seipsum interfecit, sepultus fuit. Unde

Rhœteus, & **Rhœtaius**, a, um. Adj. ut,
Capax Rhœteum. Ovid. 4. Fast. 279. al. Rapax.
Littora Rhœtea. Virg. 6. Æn. 505.
Oræ Rhœteæ. Virg. 3. Æn. 108.
Profundum Rhœteum. Ovid. 11. Met. 197.

Rhœti, V. rhæti.

Rhoicus, a, um. [ῥοϊκός] Fluidus, fluxus. Plin. lib. 25. cap. 11. Medici rhoicis utuntur ad contusa.

Rhoites, æ. m. [ῥοΐτης] Vinum ex malis punicis expressum, quæ Græci ῥοιάς appellant. Dioscorides lib. 5. cap. 25.

Rholus, i. m. Unus ex his architectis qui Lemnium Labyrinthum ædificarunt. Plin. lib. 36. cap. 13.

Rhombites, major & minor, nomina sunt locorum in Mæotide, de quibus ita Strabo lib. Geographiæ, 11. Navigantibus secus terram & ad octingenta stadia Tanaide progredienti, primum est is qui magnus Rhombites dicitur, ubi piscatio multa est, & conditurae aptæ: deinde aliorum octingentorum stadiorum intervallo, est minor Rhombites; quod promontorium non adeo piscibus abundat. Majores Rhombitani insulas habent stationibus plenas, &c.

Rhombus, i. m. [ῥόμβος] Græca vox est, significatque Figuram quadratam solidam, cujus latera omnia sunt æqualia, anguli vero obliqui tetrapleuros, id est, quatuor laterum. Hic si in terram jactetur, volvitur ad similitudinem fere cylindri. Utebantur eo maleficæ mulieres ad deducendam lunam tortis filis confecto. Martial. lib. 9. 30.

> Quæ nunc Thessalico lunam deducere rhombo.

Rhombus, est quadrilatera figura, quæ tamen rectiangula non est: sicut Rhomboides, quod in contrarium collocatas lineas, atque angulos habet æquales, non autem rectis angulis neque lateribus æquis continetur. Rhombus item apud Theocritum est magicum instrumentum. Corymbum ab Atheniensibus quidam dici putant. Apollonii interpres Rhombum esse rotulam dicit, quam loris diverberantes circumagunt, atque ita sonum inde eliciunt. Quidam etiam Didymon vocant Rhombum dimidiatum. In re militari etiam transformatum in triquetrum, cuneum seu rostrum vocamus. Rhombus strumba, seu bombix. Rhombus, jaculi evibratio, apud Pindarum, quæ sine rotata vertigine non fiat. Cælius Rhodigin. lib. 9. cap. 22.
Rota staminea rhombi. Propert. lib. 3. 6. 26.
Rhombus, Piscis, quem Græci alio nomine ψῆτταν vocant, ut scribit Athenæus lib. 7. in extremo. A figura autem Rhombus appellatus est. Galli lingua vernacula *turbinem*, & *turbonem* nominant. Piscem fuisse magni pretii declarat Hor. 2. Serm. 8. 30. Juven. 4. Sat. 39.

> Incidit Hadriaci spatium admirabile rhombi
> Ante domum Veneris. Martial. lib. 13. 81.

> Quamvis lata gerat patella rhombum,
> Rhombus latior est tamen patella. Sic Plin. lib. 32. cap. 9.

Grandes rhombi. Hor. 2. Serm. 2. 95.
Rhombus, Torques, sive machinula illa, quam vertendo mulieres tramam ad lanicium nent.
Rhombus, Fasciæ genus apud Galenum in lib. de Fasciis.

Rhomphæa, æ. f. [ῥομφαία] Genus gladii. Valer. Flacc. 6. Argon. 98.

> Æquaque nec ferro brevior, nec rhomphæa ligno.

Penultima corripitur a Flacco hoc loco, licet a Græcis scribatur cum diphthongo ῥομφαία. Heinsius legit Rumpia. Liv. 31. 39. Thracas quoque Rhomphææ, ingentis & ipsæ longitudinis, inter adjectos undique ramos impediebant. V. Isidor. 18. 3.

Rhomphæalis, e. Prudent. Cathem. 7. 93.

> Dextram perarmat rhomphæali incendio. i. e. Rhomphæa flammante.

Rhonchus, i. m. [ῥόγχος] Stertentis sonus, nomen fictitium. Martial. lib. 1. 4.

> Majores nusquam rhonchi: juvenesque senesque,
> Et pueri nasum rhinocerotis habent.

Rhoncho, āre. Sidon. 1. Epist. 6. Bussequæ rusticani, subulcique rhonchantes.

Rhonchisso, [ῥογχάζω] āre. Stertere. Plaut. Cyathissat dum cœnat: dum dormit, rhonchissat.

Rhonchisŏnus, a, um. Qui sonat rhonchos, & derisor est. Sidonius Carm. 3.

> Nec nos rhonchisonos rhinocerote notat.

Rhopalon, i. n. Herba, quam alii Nymphæam, alii Heraclion nominant. Plin. lib. 25. cap. 8. Nymphæa nata traditur, Nympha, zelotypia erga Herculem, mortua. Quare Heraclion vocant aliqui, alii Rhopalon, a radice clavæ simili. Ideoque eos, qui biberint eam, duodecim diebus coitu genituraque privari. Laudatissima in Orchomeno & Marathone. Bœoti Madon vocant, qui & semen edunt. Nascitur in aquosis, foliis magnis, in summa aqua, & aliis ex radice prodeuntibus, flore Lilio simili, & quum defloruit, capiti papaveris in caule. secatur Autumno. Radix nigra in sole siccatur, adversaturque alvinis.

Rhopalicus, a, um. Grammaticis Rhopalicus versus dicitur, qui a monosyllaba voce incipiens gradatim crescit, & ῥόπαλον, i. e. Herculis clavum imitatur, ab angusto & tenui in latitudinem desinens. ut,

> Spes Deus æternæ stationis conciliator. V. Salmas. ad Solin. p. 942.

Rhoptron, est quod nos in janua Cricum dicimus. Lysias: Ad sacrum rhoptrum equum destinavit. Cæl. lib. 8. cap. 13.

Rhosos, i. f. [Ῥῶσος Steph. Ῥωσός Strab.] Oppidum Syriæ ad Casium montem, inter Issum Ciliciæ & Seleuciam positum. Plin. lib. 5. cap. 22. & Strab. lib. 16. Scribitur & Rhossus.

Rhosius, a, um. Adj. Plin. lib. 5. cap. 22. Oppidum Rhosos, & a tergo portæ, quæ Syriæ appellantur, intervallo Rhosiorum montium & Tauri.

Rhosiăcus, a, um. Adj. Idem. ut, Rhosiaca vasa. Cic. 6. Att. 1.

Rhosphodusa, æ. f. alio nomine a Stephano Rhodussa dicta, Insula est maris Pontici, paulum admodum a Matra distans. Plin. lib. 4. cap. 13.

Rhossus, V. rosos.

Rhoxalani, orum. m. Populi in Scythia. Plin. lib. 4. cap. 12.

Rhoxana, æ. f. [Ῥωξάνη] Oxyartis filia & uxor Alexandri Magni, quæ illi jam vita functo posthumum peperit, de qua multa tum apud Q. Curtium, Arrianum, tum apud Plutarchum in opusculo, de Virt. & Fortuna Alexand.

Rhoxolani, vel **Roxolani**, orum. m. [Ῥωξολανοί] Populi Septentrionales, inter Borysthenem & Tanaim amnes, campestria incolentes. Strabo lib. 7. Iidem sunt cum Rhoxalanis, supra.

R H U

Rhudiæ, arum. f. Urbs in Apulia, de qua scribit in hunc modum Alexandrinus Alexander lib. 1. Genial. dierum, cap. ult. Sed quia Tarenti mentio & Ileæ facta est, admoneor etiam Rhudiarum in Apulia sitæ urbis, quæ multi nominis, & famæ non minoris habitæ sunt. De hac Plin. lib. 3. cap. 11.

Rhus, rhois. f. [ῥοῦς] Fruticis genus duplicem utilitatem habentis: ab antiquis enim ad condienda opsonia væniebat, & concinnandis conficiendisque pellibus utilis erat, unde frutex coriarius, & rhus sutorius appellatur. Plin. lib. 24. cap. 11. Rhus, quæ erythros appellatur, frutex est, & hujus fruticis semen vim habet astringendi, refrigerandive. Vulgo vocatur *du Rhodoul*. Eo utuntur coriarii ad coria depilanda.

Rhoscano, onis. m. Amnis in Narbonensi Gallia e Pyreneis montibus defluens. Est in eadem provincia urbs ejusdem nominis, Russilio nunc nominata. Strabo lib. 4. Elpyrene quidem Rhusceno & Iliberrhis amnes exeunt, e quibus uterque ejusdem nominis urbem habet. Juxta Rhuscenonem lacus est, &c.

Rhuselinon, i. n. [ῥουσέλινον] Apium rusticum. Apul. de Herb. cap. 8.

R H Y

Rhyas, ădis. f. [ῥυάς] est, Angulorum carnis assumptio, ob quam causam effluit lachryma. Galenus in lib. Finitionum medicæ artis.

Rhynitalcus, V. rhimotalcas.

Rhymus, i. m. [Ῥῦμος] Mysiæ fluvius juxta Alasiam fluens, & per Mygdonium campum in Rhyndacum influens. Strabo lib. 12.

Rhyndacus, i. m. [Ῥύνδακος] Fluvius, teste Strabone lib. 12. ex Azanitide ortum habens, qui assumptis ex Abrettana Mysia cum aliis, tum etiam Macesto, ab Anchora Abasitica in Propontidem juxta Besbicum insulam emittit.

Rhynton, seu **Rhinthon**, [Ῥίνθων] Poeta comicus, patria Tarentinus, nugator vilissimus in agendis præcipue fabulis, ad quem alludunt tam Varro, quam Columella, apud quos modo legitur Mython, modo Rhynton. Varro 3. de R R cap. 3. Quis contra nunc Rhynton non dicit sua nihil interesse, utrum his piscibus stagnum habeat plenum, an ranis? Eadem verba habet Columel. lib. 8. cap. 16. Athenæus lib. 3. Δειπνοσοφιστῶν hunc Rhyntonem citat in comœdia Amphitryone. Cicero quoque ad Atticum 1. Epist. ult.

ult. Nam ut ait Rhynton ut opinor, οἱ μὲν παρ' οὐδὲν εἰσιν, οἷς δ' οὐδὲν μέλει. Ad quem senariolum vice proverbii jactatum putantur allusisse Varro & Columella. Cæl. lib. 16. cap. 10. Mandya vero Phænolæ similis habetur, cujus meminit Iphigenia Rhynthon.

RHYPAROGRĂPHUS, i. m. Sordidarum humiliumque rerum pictor. Plin. lib. 35. cap. 10. Tonstrinas sutrinasque pinxit, & asellos, & obsonia ac similia, ob hoc cognominatus Rhyparographus, in iis consummatæ voluptatis: quippe eæ pluris væniere quam maximæ multorum.

RHYPHOS, i. [ῥύπος] Pulvis sordida, sordes pulverulentum. Galen. lib. 8. de Simplicium medicamentorum facultatibus cap. 82.

RHYPŌDES, is. m. Emplastrum ad extrahendum. Cels. 5. 19. 5.

RHYPTŪSA, æ. f. [ῥύπτουσα] Medicamentum abstergens. Cels. 5. 26. 23.

RHYSSOSIS, [ῥύσσωσις] Morbus est oculorum, quem Latine Rugationem appellamus. Cæl. lib. 7. cap. 20.

RHYTHMOS, i. m. [ῥυθμὸς] Latine Numerus dicitur. Quintil. lib. 9. cap. 4. Sunt numeri rhythmi, qui neque finem habent certum, nec ullam in contextu varietatem: sed qua cœperunt sublatione ac positione ad finem usque decurrunt. Diomedes, Rhythmus est versus imago modulata, servans numerum syllabarum, positionem sæpe sublationemque continens. Differt a Metro: quia temporum, syllabarum, pedumque congruentia in infinitum multiplicatur ac profluit.

Translate Vitruv. 1. 1. Est ratiocinatio medicis de venarum rhythmo. i. e. De harmonia & justa proportione.

RHYTHMICOS, i. m. [ῥυθμικὸς] ut Musicus dicitur, Qui numeros in cantu vel in prolatione aut sono observat. Cic. 3. de Orat. 190. Neque tamen hoc tanti laboris est, quanti videtur: nec sunt hæc rhythmicorum ac musicorum acerrima norma dirigenda.

RHYTHMICUS, a, um. Adj. ut, Rhythmica musicæ pars. Isidor. Orig. 2. 16. & 21.

Tempus rhythmicum. Mart. Capel. 9. p. 327.

RHYTHMICE, es. f. [ῥυθμικὴ] Mart. Capell. 9. p. 327. Rhythmice est ars omnis in numeris.

RHYTHMIZOMENON, i. n. Materia numerorum. Idem 9. p. 336.

RHYTHMIZATIO, ōnis f. Vet. Interpr. Irenæi 2. 20. Apta rhythmizatio.

RHYTHMOIDES, is. [ῥυθμοειδὴς] i. e. Similis numeris. Mart. Capel. 9. p. 327.

RHYTHMOPŒIA, æ. f. [ῥυθμοποιία] Idem l. c.

RHYTIUM, i. n. Genus vasis. Martial. lib. 2. 35.

> Quum sint crura tibi, simulent quæ cornua lunæ,
> In rhytio poteras Phœbe lavare pedes. al. Imbricio. V.

Imbricium, in IMBREX.

R I C

RICA, æ. f. Quadratum vestimentum fimbriatum, & purpureum, quo pro palliolo utebantur Flaminicæ. Alii dicunt quod ex lana fiat succida alba, quod conficiunt virgines ingenuæ patrimæ, matrimæ cives, & inficiatur cæruleo colore. Hæc Festus. Plaut. Epid. 2. 2. 48. Supparum, aut subminiam, ricam, basilicum, aut exoticum. Nonius, Rica est quod nunc sudarium dicimus.

Rica, Genus veli quo mulieres capita tegunt. Dictum a ritu, ut Varro auctor est, quod a Romano ritu sacrificia fœminæ quum faciunt, capita tegunt.

RICŬLA, æ. f. dimin. pro Sudario ponitur, apud Festum. Nonius 14. 16. pro Capitis quodam velamine positum refert. Turpil. Veliterna. Ducit me secum, postquam ad ædem venimus, veneratur deos. Interea aspexit virginem gestantem in capite riculam indutam ostrinam.

RICINIUM, i. n. Palliolum est fœmineum breve. Auctor Nonius Marcellus. Varro de Vita populi Romani lib. 1. Et quo mulieres in adversis rebus ac luctibus, quum omnem vestitum delicatiorem ac luxuriosum postea institutum ponunt, ricinia sumunt. Cic. 2. de Legib. 59. Extenuato igitur sumptu tribus riciniis, & vinculis purpuræ, & decem tibicinibus, tollit etiam lamentationem. Varro lib. 4. de L. L. Ricinium dictum putat, quod eo uterentur duplici, ab eo quod dimidiam partem retrorsum jaciebant, a rejiciendo. Idem ταφῇ Μεννίππου, Nihilo magis dicere muliebre, quam de muliebri ricinio palliolum simplex. Ricæ, & riculæ, inquit Festus, vocantur parva ricinia, ut palliola ad usum capitis facta. Quidam Ricinus scribunt. V. Voss. Etym. p. 434. V. RECINIUM.

RICINIĀTUS, a, um. Adj. Ricinio indutus. Arnob. lib. 6. adversus gentes, Fronte Janus ancipiti, riciniatus Juppiter.

RICINOS, a, um. apud Non. ut Mitra ricina. Varr. Prometheo lib. 1. Aliæ mitram ricinam, aut mitram Melitensem.

RICINUS, [κυνοραιστὴς, κρότων] Genus vermis, canes acrius atque boves infestans. Varro 2. de R. R. cap. 9. Quidam nucibus Græcis in aqua tritis perungunt aures, quod muscæ, & ricini & pulicea soleant (si hoc unguine non sis usus) eas exulcerare. Plin. lib. 22. cap. 18. Et ricinos canum necant. Columel. lib. 6. cap. 2.

Ricini quoque ovium sunt. Cato de R. R. cap. 103.

Ricinus, [κίκι] Frutex grana ferens ricinis animalibus similia, unde nomen traxit. Græcis, Cici, appellatur. Plin. lib. 15. cap. 7. Proximum fit & e Cici arbore in Ægypto copiosa: alii crotonem, alii trixin, alii sesamum sylvestre appellant. Et paulo post, Nostri eam vocant ricinum, a similitudine seminis. Vulgus nostrum hodie vocat *palmam Christi*. Cujus semine & granis exprimitur oleum cibis fœdum, lucernis emplastrisque utile, ricinium appellatum, inquit Dioscorides lib. 4. cap 158. Galenus Cicinninum vocat. Cæterum, ricinum, Hetrusci phaselum Romanum appellant.

Ricinus, aliter. Plin. lib. 23. cap. 7. Mori germinatione prius quam in folia exeant, sinistra decerpi jubentur futura poma, ricinos Græci vocant. Hi terram si non attigere, sanguinem sistunt adalligari.

RICTO, āre. V. in RINGO.

RICTUS, V. RINGO.

RICOTIA, æ. f. Medicamenti genus. Octav. Hor. 1 5.

RICULA, V. RICA.

R I D

RIDEO, si, sum, [γελάω, μειδιάω μειδιάω] ēre. notæ significationis. Gell. lib. 1. cap. 19. Rex, quasi avus ætate desiperet, risit. Cic. 5. Verr. 62. Ridere convivæ, cachinnari.

Fletu misto risit. Stat. 9. Theb. 820.

Ore ridere catuli Gallicani, est Turpiter & late inter ridendum os diducere, ut patulus erat oris rictus canibus Gallicis venaticis. Catull. 40. 9.

Ridere catuli ore Gallicani. Turnebus.

M. Crassus semel in vita risit, ex quo vocatus ἀγέλαστος. Cic. 5. de Finib. 91.

Rideo tibi. Plaut. Truc. 5. 8.

Alicui ridere. Virg. 5. Æn. 358.

Canterio rideo; proverbium est, quod Sinnius Capito interpretatur de iis, qui principio rei alicujus inchoatæ deficiunt animo. Sulpitius Galba, quum in provinciam exiens ad portam ipsam Canterium suum animadvertisset cecidisse, rideo, inquit, Canteri tē jam lassum esse, quum tam longum iter iturus, vix sis ingressus. Festus.

Ridere aliquem, pro Deridere. Ter. Adelph. 4. 2. 10. Cic. de Arusp. Resp. 8. Quum riseritis impudentiam hominis, tum a me de tota concione audietis.

Amatorem ridet Lyda puella suum. Ovid. 2. Fast. 356.

Deos ridere inulte. Ovid. 2. Amor. 3. 20.

Nivem risi atram, teque hilari animo esse & prompto ad jocandum valde me juvat. Cic. 2. Q. frat. 2.

Risum ridere. Cic. 7. Fam. 26. Videris mihi vereri, ne si istum habuerimus, rideamus γέλωτα Σαρδόνιον.

Vitia ridere, pro De vitiis. Tacit. in lib. de moribus German. 19. De severitate in adulteriis puniendis, Nemo illic vitia ridet, nec corrumpere & corrumpi, seculum vocatur: hoc est, Nemo connivendo vitia probat, vel excusat: nemo arridet, applaudit, blanditur vitiis, nemo vitiis prætexit illud, sic seculum est.

Versus alicujus ridere. Hor. 1. Serm. 10. 54.

Ab omni conventu rideri. Hor. 1. Serm. 7. 22.

De re aliqua ridere. Cic. 14. Att. 15. De hæresi Vestorina, & de Pherionum more Puteolano risisse me satis, nihil est necesse rescribere.

Ridere in stomacho. Cic. 2. Fam. 15. Hoc aspersi, ut scires me tamen in stomacho solere ridere.

Intempestive ridere. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Ridere etiam dicitur quicquid hilaritate nobis adblanditur. ut, Omnia nunc rident. Virg. 7. Ecl. 55.

Reddes dulce loqui, reddes ridere decorum. Hor. 1. Epist. 7. 27.

Æquora Ponti tibi rident. Lucret. lib. 1. 8.

Angulus mihi ridet, i. e. Arridet, placet. Hor. 2. Carm. 6. 13.

Domus ridet argento, Splendet. Hor. 4. Carm. 11. 6. Acron.

Fortuna ridet vultu sereno. Ovid. 1. Trist. 4 27.

Tempestas ridet Lucret. lib. 5. 1394.

Venus dulce ridet. Ovid. 16. Epist. 83.

RIDO, ĕre. antiquum, Idem. Lucret. lib. 3. 22.

> —— diffuso lumine ridit. al. Ridet.

RIDENS, entis. Partic. [γελῶν] ut, Arridere ridentibus. Hor. de Arte Poet. 101.

Dulce ridens. Catul. ad Lesbiam, 49. 5.

Undæ ridentes. Lucret. lib. 5. 1003.

RIDENDUS, a, um. Partic. [γελαστέος] Hor. 1. Epist. 1. 9.

> Solve senescentem mature sanus equum, ne
> Peccet ad extremum ridendus.

RIDIBUNDUS, a, um. Adj. [μειδιῶν] Abunde ridens. Plaut. Epid. 3. 3. 33. Illam ridibundam, atque hilaram huc adduxit simul. V. Gell. lib. 11. cap. 15. ubi late de his quæ in BUNDUS finita sunt differit.

RIDICŬLUM, i. n. [γελοῖον] Sermo risum excitans. Ter. And. 3. 1. 6. Hui, tam cito? ridiculum. Idem Eun. 5. 7. 3. Mihi solæ ridiculo fuit, quæ, quid timeret, sciebam. Cic. 2. Verr. 19. Aliis illud indignum, aliis ridiculum videbatur.

Dicuntur sæpe etiam sententiose ridicula. Cic. 2. de Orat. 256.

Eludere ridiculum ridiculo. Quintil. lib. 6. cap. 3.

Est ridiculum ad ea quæ habemus, nihil dicere, &c. Cic. pro Arch. 8.

Esse in ridiculo. V. IN.

Haberi in ridiculo. V. IN.

Jacere ridiculum, & Mittere. V. JACIO & MITTO.

Iteratu ridiculum. V. ITER.

Per ridiculum. Cic. 2. Off. 134. Quum studiose de absentibus detrahendi causa, aut per ridiculum, aut severe, maledice, contumelioseque dicitur.

RIDICŬLUS, a, um. Adj. [γελοῖος, καταγέλαστος] Qui aliis risui est, & de quo alii rident. Ter. Eun. 2. 3. 13. At ego infelix, neque ridiculus esse, neque plagas pati possum. Cic. 4. Verr. 143. Hoc postulatum de statuis ridiculum esse videatur ei, qui rem sententiamque non perspiciat. Plaut. Stich. 1. 3. 68. Jocos ridiculos vendo, agite licemini.

Ridiculus proprie dicitur, Qui in rebus turpibus ridetur. Festus.

Ridiculus, Facetus, quique diceret ea quibus homines riderent, non ipse rideretur. Cic. in Brut. 217. Cn. Sicinius homo impurus, sed admodum ridiculus, neque aliud in eo oratoris simile quicquam: is quum Tribunus plebis Curionem & Octavium Consules produxisset, Curioque multa dixisset sedente Cn. Octavio collega, qui devinctus erat fasciis, & multis medicamentis propter dolorem artuum delibutus: Nunquam, inquit, Octavi collegæ tuo gratiam referes: qui nisi se suo more jactavisset, hodie te istic muscæ comedissent. libro eodem, 114. Longe autem post natos homines improbissimus C. Servilius Glaucia, sed peracutus, & callidus, cumprimisque

primisque ridiculus. i. e. Facetus, cujus etiam joci lib. 2. de Orat. 217. ponuntur.

Facie magis quam facetiis ridiculus. Cic. 1. Att. 10.
Multa Græcorum ridicula & salsa. Cic. 2. de Orat. 217.
Mus ridiculus. Hor. de Arte Poet. 139.
Poema ridiculum. Hor. 2. Epist. 1. 237.
Rem o ridiculam! Catul. ad Catonem, 54. 1.
Ridiculissimus, antiquum. Plaut. Stich. 2. 2. 58. Euge quando adbibero, alludiabo, tum sum ridiculissimus. al. Ridiculosissimus.

Ridicularius, a, um. Adj. antiquum, [καταγέλαστος] Idem quod Ridiculum. Plaut. Trin. 1. 2. 28. Sed hoc animum advorte, aufer ridicularia. Gell. lib. 4 cap. 20. Qui jurabat cavillator quidam, & canicula, & nimis ridicularius fuit.

Ridicŭle, Adv. [γελοίως] Ter. Adel. 4 5. 42.

——hæc mi pater
Te dicere æquum fuit, & id defendere.
m. Ridicule: adversumne illum causam dicerem,
Cui veneram advocatus? Cic. 1. de Orat. 243. Non modo acute, sed etiam ridicule ac facete.

Ridiculōsus, a, um. Idem. Arnob. 5 p. 175. Ridiculosa negotia defendere. Et Hieron adv. Rufin. 3. 4. pr. Non ridiculosa, ut scribis, sed ridicula mihi forte res accidit.

Risito, āre. frequent. a Rideo. Nævius apud Non. 3. 116. Clam ineunt, irruunt, cachinnos, joca, dicta risitant.

Risiloquium, i. n. Tertull. de Pœnit. cap. 10. In risiloquio consistere.

Risio, ōnis. f. [μειδίασις, γέλασις] Plaut. Stich. 5. 2. 10. Quot ego voluptates fero, quot risiones, quot jocos.

Risor, ōris. m. [γελαστὴς] Hor. in Arte Poet. 225.

Verum ita risores, ita commendare dicaces
Conveniet Satyros.

Risorius, a, um. Adj. Fulgent. Mythol. 2. Risorii honores.

Risibilis, e. Adj. Aptus ad ridendum: utuntur eo philosophi.

Risus, ûs. m. Idem quod Risio. [γέλως, μειδίασμα] Plaut. Milit. 4. 2. 81. Nequeo hercle quidem risu meo moderarier.

Blando risu fraudem prætexere. Claud. 1. in Rufin. 99.
Gratus risus. Hor. 1. Carm. 9. 22.
Ineptus. Catul. in Egnatium, 37. 16.
Lachrymosi. Stat. 6 Theb. 164.
Lentus. Hor. 2. Carm. 16. 26.
Multus. Hor. 4. Carm 13. 27.
Obscœni. Ovid. 2. Trist. 409.
Soluto risu ludere. Virg 2. Georg 386
Teneri risus pueri. Claud. 2. in 1. Cons. Stil. 346.
Tremulus. Lucret. lib. 1. 918.
Adimere risum. V. ADIMO.
Captare. Cic. 2. Tusc. 17. Epicurus ea dicit, ut mihi risus captare videatur.
Compescere mappa. Hor. 2. Serm. 8. 63.
Componitur non bene risus ore mendaci. Tibul. lib. 3. 7. 3.
Conciliatur risus. Quintil. lib 6. cap. 3.
Concitare risum. Cic. 2. de Orat. 235. Atque illud primum quid sit ipse risus, quo pacto concitetur, ubi sit, quo modo existat, atque ita repente erumpat.
Consequutus est risus. Cic. 5. Fam. 2. Visa est oratio non injucunda, & mediocris quidam est risus consequutus. Idem 2. Q. frat. 6. Magni risus consequebantur.
Consumere risum. V. CONSUMO.
Continere. V. CONTINEO.
Dare risus alicui. Hor. 2. Serm. 5. 98.
Edere risum. Cic. 2. Q. frat. 9. Memini quum hominem portarem ad Baias, &c. miros risus nos edere.
Elicere risum alicui. Juven. 7. Sat. 212.
Est risus de. Cic. 2. Philipp. 73. Qui risus hominum de te erat!
Excipere aliquid risu & osculo. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Excitare risum. V. RIDEO.
Excutere sibi risum. Hor. 1. Serm. 4. 34.
Factus est risus. Cic. 6. Verr. 27. Risus populi atque admurmuratio omnium facta est.
Mereri risum. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Movere risum. Cic. 6. Att. 3. In quo tamen ille mihi risum magis quam stomachum movere solet.
Movere risum facto aliquo, vel ipso vultu. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Oriebantur unde risus, dulcesque cachinni. Lucret. 5. 1402.
Quatere populum risu. Hor. 2. Epist. 2. 84.
Ridere risu Sardonio. *Ris d'hoste*, apud Gallos; Ridere risu Sardonio, in eos dictum, qui præferunt lætitiam, cum intus angantur curis, quique blanditiis velant odium: risus Sardonius dicitur, quod in Sardinia Apiastro similis herba nascatur, cujus esus deducto ore velut ridentes homines mortem oppetere cogit. V. Chiliad.
Solventur risu tabulæ. Hor. 2. Serm. 1. 86.
Tenere risum. Cic. de Clar. Orat. 292. Equidem in quibusdam risum vix tenebam.
Tollere risum. Hor. in Arte Poet. 381.

Risus, Idoli nomen. Deum enim risuum multi olim populi, risu, gesticulatione, summaque lætitia coluerunt. Lilius Syntag. 1. lib. Histor. Deorum: Risus simulachrum, ut Dei, Lycurgum apud Lacedæmonios erexisse testis est Plutarchus. Putabat enim ille, Risum laboris & modesti victus esse condimentum. Apud Apuleium quoque Risus, quod etiam interpres notat, mentio est. Hypatenses Thessali huic Deo quotannis rem divinam in summa lætitia faciebant γέλωτος θεῷ, id est Dei risus. Pausanias meminit.

Ridica, æ f. [χάραξ] Pedamentum vinearum. Columel. lib. 11. cap. 2. Palos una opera cædere, & exputatos acuere centum numero potest: ridicas autem querneas sive oleagineas findere, & dedolatas utraque parte exacuere numero sexaginta. Varr. 1. de R. R. cap. 8. Unum robustum quod optimum solet afferri in vineam e quercu ac junipero, & vocatur ridica. Columel. lib. 4. cap. 12. Hic annus nondum vehementem palum aut ridicam desiderat. Pedamentum vinearum, inquit Budæus, aut est fissile ut ridica, quo hodie plurimum utimur: aut est teres, ut palus. Plin. lib 17. cap. 22. Pedamenta optima quæ diximus, aut ridicæ robore, oleaque: aut si non sint, pali e junipero, cupresso, laburno, sambuco.

Ridicŭla, æ. f. dimin. Senec. Quæst. Nat. 1. 3. Cum os aqua implevit, & vestimenta ridiculis diducta leviter aspergit.

Ridiculus, V. RIDEO.

R I E

Riénes, um. antiqui vocabant Nefrundines, quia Græci eos νεφρὲς vocant. Plaut. in Satyr. Male tibi evenisse video. Glaber erat tanquam rien. Festus.

R I G

Rigeo, **Rigidus**. V. RIGOR.

Rigiacum, i. n. auctore Ptolemæo lib. 3. cap. 9. Attrebatum civitas: vulgo *Arras.*

Rigo, [ὑδρεύω, βρέχω, ποτίζω] āre. Madefacere, humorem aspergere. Plin. lib. 12. cap. 11. Rigatur arbor gelidis fontibus.

Conspergere & rigare. Columel. lib. 5. cap. 6.
Agros imbribus quoties Juppiter utilibus rigat. Ovid. 2. de Pont. 1. 13. al. Juvat.
Arma cruore rigare. Virg. 12. Æn. 308.
Arva rigare. Hor. 3. Carm. 3. 48.
Babylonica rigantur. Lucret. lib. 4. 1023.
Cælum lux solis rigat. Lucret. lib. 4. 203.
Genas indigno teneras imbre rigante. Ovid. 1. de Arte Am. 532.
Hortus rigatur fonte. Ovid. 5. Fast. 210.
Ora rigantur aquis. Ovid. 3. Amor. 9. 26.
Ora rigavit fletibus. Ovid. 11. Met. 419.
Sanguinem venæ rigant vitalem membris. Plin. lib. 11. cap. 37.
Vultum lachrymis & ora rigare. Virg. 9. Æn. 251.
Rore rigare. Cic. 1. de Divin. 20.

——quæ parvos Mavortis semine natos
Uberibus gravidis vitali rore rigabat.

Metaph. ut, Ingenia omnium rigare. Auctor ad Herenn. lib. 4. 10. Isti cum non modo dominos se fontium, sed seipsos fontes esse dicant, & omnium rigare debeant ingenia, non putant fore ridiculum si quum id polliceantur aliis, arescant ipsi siccitate.

Rigari, per metaphoram pro Compleri, amplificari, & propagari. Lucret. lib. 2. 262.

Nam dubio procul his rebus sua cuique voluntas
Principium dat: & hinc motus per membra rigantur. Lambinus.

Rigans, antis. Partic. [βρέχων] ut, Nimbi rigantes. Lucret. lib. 6. 520.

Atque aliis aliæ nubes, nimbique rigantes.

Rigatio, ōnis. f. [βρεχὴ] Columel. lib. 11. cap. 3. Sin autem sicco loco seri debuerint, quod rigationem ministrari non expediat, mense Feb. sesquipedali altitudine sulci faciendi sunt.

Rigātor, ōris. m. Tertull. adv. Valent. cap. 15. O fletum rigatorem.

Rigus, ŏris. n. Plin. 5. 4. Diarrhytum a Græcis dictum propter aquarum rigus. al. Irrigua.

Riguus, a, um. Adj. [ἐπίῤῥυτος] Quod aquis irrigatur: cui opponitur Siccaneus. Columel. lib. 2. cap. 17. de prato loquens, Ejus igitur, inquit, animadvertimus duo genera: quorum alterum est siccaneum, alterum riguum.

Amnes rigui. Virg. 2. Georg. 485.
Hortus riguus. Ovid. 8. Met. 646.
Saltus rigui. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 5.

Riguum, i. n. Rigatio, vel Aquæ ipsæ rigantes. Plin. lib. 17. cap. 26. Rigua æstivis vaporibus utilia, hyeme inimica, autumno varia. Paulo post, Circa canis ortus rigua maxime prosunt, ac ne tunc quidem nimia, quoniam inebriatis radicibus nocent. Rursus cap. 27. Urit vineas fimum suillum, nisi quinquennio interposito, præterquam si riguis diluatur.

Rigor, ōris. m. [ῥῖγος] Frigiditas vehemens. Plin. 8. Epist. 8. ad Romanum, Rigor aquæ certaverit nivibus, nec color cedit. Plaut. Bacch. 2. 3. 46. Longum est rigorem maleficum exornarier. Columel. lib. 9. cap. 14. Quam recentissimi rigoris aqua infusa.

Nervorum rigor. Cels. lib. 4. cap. 3.
Calor & Rigor, contraria. Plin. lib. 7. cap. 50.
Horridus rigor. Valer. 3. Argon. 263.
Formosus. Claud. de Nupt. Honor. 324.
Rigor, Rapiditas, *videtur*. Ulpian. in l. 1. D. de fluminibus. ne quid, &c. Ripa autem recte ita definitur: id quod flumen continet, naturalem rigorem cursus sui tenens. Idem titulo sequenti proxime, Quod autem ait, aliter fluat, non ad quantitatem aquæ fluentis pertinet, sed ad modum, & ad rigorem cursus aquæ referendum est.
Rigor, [σκληρότης] Durities. Virg. 1. Georg. 143.

Tum ferri rigor, atque argutæ lamina serræ. Servius.

Auri rigor. Lucret. lib. 1. 493.

Quin labefactatus rigor auri solvitur æstu. Tralatio est.

Juris rigor. Modestin. in l. Si expressim. D. de appel. Si expressim sententia contra juris rigorem data fuerit.
Naturæ rigor. Plin. lib. 7. cap. 19. Exit hic animi tenor aliquando in rigorem quendam, torvitatemque naturæ duram & inflexibilem, affectusque humanos adimit. Idem lib. 9. cap. 3. Oratio habeat rectam quandam velut faciem, quæ stupere immobili rigore non debeat.
Stillicidii rigor. Scævola in l. Olymp. § ult. D. de servit. urb præd.
Rigor est etiam Tractus rectus. Frontin. de qualitate agrorum p. 31. edit. Goes. Rigor est, quicquid inter duo signa vel in medio lineæ, rectum perspicitur. Et mox: Quicquid in agro mensori operis causa ad finem rectum fuerat, rigor appellatur.

Rigorātus, a, um. Adj. [σκληρυνθεὶς] Plin lib. 17. cap. 23. Traduces Gallica cultura bini utrinque lateribus, si pes quadrageno di-

ftet fpatio, quaterni fi viceno, inter fe obvii mifcentur, alliganturque una conciliati, virgultorum comitatu obiter rigorati qua deficiant. h. e. Rigidiores & firmiores facti. V. ibi Harduin.

Rigidus, a, um. Adj. [ῥιγηλὸς, σκληρὸς, αὐστηρὸς] Frigidum. Virg. 2. Georg. 316.

Tellurem borea rigidam fpirante moveri.

Nec poterit rigidas fcindere remus aquas. Ovid. 3. Trift. 10. 48.
Manus rigida. Ovid. 14. Met. 647.
Pruinæ. Lucret. lib. 2. 520.
Rigidus, Durus, Erectus, Quod non nifi ex duritie accidit. Virg. 6. Ecl. 28.

—— tum rigidas motare cacumina quercus.

Æfculus rigida. Hor. 3. Carm. 10. 17.
Caligo rigida. Cic. 1. Tufc. 37.

Per fpeluncas faxis ftructas afperis, pendentibus,
Maximis, ubi rigida & craffa conftat caligo inferùm. Ex quodam poeta.

Capillis rigidis hirta canities. Ovid. 10. Met. 425.
Cornu. Ovid. 9. Met. 85.
Cruribus rigidis aves ibes. Cic. 1. de Nat. Deor. 102.
Enfem in rigidum falces conflantur. Virg. 1. Georg. 508.
Ferro rigido fodit pectora. Ovid. de Rem. Amor. 19.
Mons. Ovid. 8. Met. 797.
Pectore in rigido nec mite pone caput. Ovid. 1. Amor. 4. 36.
Roftrum. Ovid. 5. Met. 673.
Silex. Ovid. 10. Met. 242.
Ungues. Ovid. 2. Amor. 6. 4.
Durus, feverus, conftans. ut,
Leo rigidus. Martial. lib. 10. 65.
Fores. Ovid. 3. Amor. 7. 24.
Innocentia rigida. Liv. 39. 40.
Jus eft rigidum & inevitabile. Ovid. ad Liviam, 443.
Mente rigida patriæ negavit opem, h. e. Dura & pertinaci. Ovid. 3. Epift. 96.
Minæ. Ovid. 1. Amor. 8. 24.
Mores. Ovid. de Rem. Amor. 762.
Mors. Lucret. lib. 6. 1194.
Pudor. Claud. Conf. Mall. Theod. 246.
Sententia. Plin. Epift. 74.
Signa Canachi rigidiora effe quam ut imitentur veritatem. Cic. de Clar. Orat. 70. Signa intelligit Statuas.
Vultus rigidus & trux. Ovid. 4. Epift. 73.

Rigide, Adv. ut, Submovere rigide. Ovid. 3. de Pont. 3. 55.
Compar. Valer. Max. 9. 7. extr. Difciplinam præfractius & rigidius adftringere.

Rigiditas, átis. f. Vitruv. 2. 9. Rigiditatem habere.

Rigeo, [ῥιγέω] ēre. Frigere. Plin. lib. 6. cap. 13. Verum Afiæ quoque magna portio appofita Septentrioni, injuria fideris rigentis, vaftas folitudines habet. Sic lib. 8. cap. 36.
Frigore rigent partes mundi incultæ. Cic. 1. Tufc. 69. Cæteras partes incultas, quod aut frigore rigeant, aut urantur calore.
Frigore rigere. Lucret. lib. 3. 904.
Frigore perpetuo Sarmatis ora riget. Ovid. 2 de Pont. 7. 72.
Gelu rigere. Liv. 21. 32. Homines intonfi & inculti, animalia, inanimaque omnia rigentia gelu, cætera vifu quam dictu fœdiora terrorem renovavere.
Lingua riget. Ovid. 1. de Arte Am. 515.
Prata rigent. Hor. 4. Carm. 12. 3.
Rigere, Erectum effe. ut,
Comæ rigebant terrore gelido. Ovid. 3. Met. 100.
Capilli metu rigent. Ovid. 1. Faft. 97.
Cervix horrida riget. Ovid. 8. Met. 284.
Janua riget duris fulta roboribus. Ovid. 1. Amor. 6. 38.
Rigere, Durum effe. Virg. 5. Æn. 405.

Terga boum, plumbo infuto, ferroque rigebant.

Rigens, entis. [ῥιγῶν] Partic. ut, Artus rigentes imbri ventoque. Stat. 1. Theb. 387.
Bruma rigens. Lucan. lib. 1. 16.
Caput prædurum ac rigens. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Corpus rigens, Nullo modo flexum. Quintil. lib. 1. cap. 13. A fummo ad imum rigens corpus. Alii legunt, A fummis ad ima rigens opus. De Statuis & picturis.
Membra rigentia. Lucan. lib. 2. 25.
Oculi rigentes, apud Plin. lib. 11. cap. 37. Qui non circumaguntur, ut ait Budæus.
Palla rigens fignis & auro. Virg. 1. Æn. 652.
Veftes auro & oftro rigentes. Virg. 11. Æn. 72.
Ungue rigente fecui genas, i. e. Duro. Ovid. 5. Epift. 72.

Rigefacio, ĕre. Frontin. Strat. 2. 5. 23. Jejunum exercitum in maximo frigore tranfitu fluminis rigefecit. Alii, Rigere fecit.

Rigesco, [ῥιγώω] ĕre. Indurari. Virg. 3. Georg. 363.

Æraque diffiliunt vulgo, veftefque rigefcunt. Ubi Serv.

Rigefcunt, Durantur, ut frangi potius, quam fcindi poffe videantur. Plin. lib. 17. cap. 22. Uva quæ nafcatur e duro rigefcente.
Lachrymæ rigefcunt fole. Ovid. 2. Met. 364.
Ubera fenfit rigefcere. Ovid. 9. Met. 357.

Rigidor, ári. Rigidum fieri. Senec. Epift. 72. Flexuram non recipit: rigidari quidem, amplius intendi non poteft. Alii legunt Rigida eft.

Riguus, a, um. V. rigo.

R I M

Rima, æ. f. [ὀπὴ, τμῆμα, χίσμα] Fiffura. Rimæ proprie dicuntur, Exiguæ diftantiæ tabularum in juncturis. Unde tractum eft ut omnes fiffuræ, rimæ dicantur. Plin. lib. 15. cap. 8. Ut formicæ, rimæque abfint.
Hiantes rimæ. Lucan. lib. 1. 619.
Agere rimas. Ovid. 2. Met. 211.
Explere rimas dicuntur oratores, per tranflationem, quum verba infarciunt ut pleniorem orationem faciant. Cic. in Orat 231. Neque infarciens verba, quafi rimas expleat, nec minutos numeros fequens concidat, delumbetque fententias.
Fatifcunt naves rimis. Virg. 1. Æn. 127.
Invenire rimam; in tergiverfatores dictum qui nulla in caufa tot fidei vinculis aftringi poffunt, quin aliquid inveniant quo elabantur: ut ait Erafmus. Plaut. Curc. 4. 2. 24. Rogitationes plurimas propter vos populus fcivit: quas vos rogatas rumpitis, aliquam reperitis rimam.
Plenus rimarum, dicitur Qui nihil celat eorum quæ creduntur illi. Ter. Eun. 1. 2. 25. Plenus fum rimarum, hac atque illac perfluo. Tralatio fumpta a vafe aquario fictili.

Rimŭla, æ. f. dimin. Celf. 8. 4. Ne parvæ rimulæ fallant.

Rimōsus, a, um. Adj. [διαῤῥώξ, διάτρητος] Quod eft rimis plenum. Columel. lib. 1. cap. 5. Quicquid ab inferiore mox appofueris, fiffum erit rimofumque.
Auris rimofa. i. e. Rimarum plena, & hac & illac perfluens, vel quæ negligenter audit, & audita ftatim oblivifcitur, nec memoriæ mandat. Hor. 2. Serm. 6. 46.

Et quæ rimofa bene deponuntur in aure.

Cymba rimofa. Virg. 6. Æn. 414.
Compar. Gell. 17. 11. Pulmo rimofior.

Rimo, áre. Feftus in voce Rufpari: Et ego ibo, ut latebras rufpans rimarem optimas. Ita in fchedis legi teftatur Dacerius; fed Scaliger legere cupit, Rimer maritimas. alii, Rimer amaptimas.

Rimor, [ἐκζητέω, ἐρευνάω] ári. Diligenter quærere, fcrutari, quafi rimulas quafque perquirere. Tractum a fuibus, qui glandes rimantur de rimis terrarum, auctore Servio. Virg. 1. Georg. 385.

Dulcibus in ftagnis rimantur prata Cayftri. i. e. Pafcuntur in pratis, cibum per terræ rimas requirentes: inquit Servius. At Nonius, Rimantur exponit hic, Inhabitant. Cic. 1. de Divin. 130. Sed tamen id quoque rimatur quantum poteft.

Diligentiffime rimari. Quintil. lib. 5. cap. 13.
Juga rimari canibus. Claud. de Bell. Gild. 357.
Partes apertas rimari. Virg. 11. Æn. 748.
Vultus alicujus rimari lumine acerbo. Stat. 11. Theb. 526.
Rimari, Scindere, & quafi In rimas agere. Virg. 3. Georg. 534.

Ergo ægre raftris terram rimantur. Servius.

Rimari, Expleri, pafci. Virg. 6. Æn. 599.

—— rimaturque epulis, habitatque fub alto
Pectore. Servius.

Rimans, antis. Partic. Quærens. Virg. 7. Æn. 507.

—— quod cuique repertum
Rimanti, telum ira facit.

Rimātus, a, um. paffive. Sidon. 7. Epift. 2. Diligenter, quæ ad focrum pertinuerant, rimatis convafatifque.

Rimatim, Adv. Martian. Capella 2. Rimatim ab oftio fpeculari.

Rimātor, óris. m. Qui rimatur. Arnob. 5. p. 161. Varro in antiquitatis indagatione rimator.

Rimabundus, a, um. Intente contemplans. Apul. 2. Met. p. 116. Dum hæc identidem rimabundus eximie delector.

R I N

Ringo, rixi, rictum, [σαίρω] ĕre. vel Ringor, ĕris. deponens; Os torquere: quod canes faciunt latraturi, vel quum ex ira in rugas deducunt os.
Ringi, Irafci, & tacitum ftomachari, ut ait Donatus. Ter. Phorm. 2. 2. 27. Quum ille & cura & fumptu abfumitur, dum tibi fit quod placeat, ille ringitur, tu rideas. Sidonius; Multum ringitur otiofa virtus.
Ringi dicitur a narium tortura: nam ῥὶν naris dicitur, ut fit Ringi, quafi narem agi, hoc eft narem torqueri, inquit Sipontinus.

Ringens, entis. Partic. Petron. cap. 75. Me non facies ringentem, amafiuncula.

Ricto, áre. frequent. eft leopardorum quum vocem emittunt. Spartianus in Geta cap. 5. Leopardi rictant.

Rictus, ûs. m. [τὸ σαιρεῖν, five τὸ χάσμα] eft Oris diftentio, qualis effe folet in ridentibus: a Græcis Gelafinus dicta, inquit Budæus. Martial. lib. 3. 93.

Quum comparata rictibus tuis ora
Niliacus habeat crocodilus angufta.

Rictus, Rixæ, Rixofæ, Ringitur, dici videntur, quia in diverfum rumpantur, contrariaque fint recto, quod vocabulum dictum videtur a regendo. Feftus.
Ferarum rictum dici volunt, inquit Non. 6. 43. cum Titinnius auctor fit, hominis dici debere: ut, Cave frontem excordem, labia, percilia, rictus. Item Pomponius Proftibulo, Quis hic eft, quamobrem hic proftat, rictum & labia quum confidero?
Rictus etiam ponitur pro Minaci habitu oris. Cic. 6. Verr. 94. Ufque eo judices ut rictus ejus ac mentum paulo fit attritius. Tractum a canibus dum ringuntur. Quintil. lib. 1. cap. 11. Obfervandum ne labra diftorqueantur, ne immodicus hiatus rictum diftendat. i. e. Os in ringentis modum formet. Budæus.
Columbi rictus. Plin. lib. 10. cap. 9.
Caninus rictus. Juven. 10. Sat. 272.
Crudi. Senec. Agamemn. 9.
Dehifcens rictus ad aures. Plin. lib. 8. cap. 21.
Flexibiles rictus quadrupedis five equi. Lucan. ad Pifon. 53.
Fluidi fanguine. Ovid. 14. Met. 168.
Fulmineus lupi. Ovid. 11. Met. 367.
Immanes. Claud. 4. Conf. Hon. 249.
Lati. Ovid. 3. Met. 673.
Lethiferi. Claud. 1. in Ruff. 261.
Modici. Ovid. 3. de Arte Am. 283.
Niger. Sil. lib. 13. 560.
Oblitus fpumis. Ovid. 11. Met. 367.
Patuli. Ovid. 6. Met. 378.
Peftiferi. Ovid. 3. Met. 74. De ferpente Cadmeo.
Spumantes. Ovid. 4. Met. 98.

Tabido rictu mœsta jacens Fames. Sen. Herc. fur. 9.
Contrahere rictum, eorum est qui mœsti aut meditabundi sunt. Budæus.
Diducere risu rictum, Ad hilaritatem impellere. Hor. 1. Serm. 10. 7. Budæus.
Diducere rictum, Os aperire. Juven. 10. Sat. 230. Budæus.
Distendere rictum. Quintil. lib. 1. cap. 11.
Reddere rictum alicujus in loquendo. Plin. lib. 7. cap. 12.
Ruunt nimbosoque spumantia flumina rictu. i. e. Ore vehente nimbos & aquas. Sil. lib. 1. 207.

Rictum, i. n. Lucret. lib. 5. 1063.
　Mollia ricta fremunt duros nudantia dentes. Adde 6. 1193. & Cic. 4. Verr.

R I P

Ripa, æ. f. [ὄχθη] Extremitas terræ, aquæ vicina. Dicta quod aquarum agitatione rumpatur. Et proprie est fluminum vel fontium, sicut Litus maris. Ovid. 1. Met. 42. —— campoque recepta
　Liberioris aquæ, pro ripis litora pulsant. Cæs. 6. Bell. Gall. 6. Erat inter Labienum atque hostem difficili transitu flumen, ripisque præruptis. Sic lib. 5. 18.
Ripa & Litus, pro eodem accipi videntur apud Columel. lib. 1. cap. 5. Villa semper mare recte conspicit, quum pulsatur, aut fluctu respergitur, nunquam ex ripa, sed paulum summota a litore.
Ripa de mari Pontico. Plin. lib. 9. cap. 15. Thynni dextra ripa intrant, læva exeunt.
Agger ripæ gramineus. Virg. 7. Æn. 106.
Anfractu riparum incurvus fluvius. Stat. 4. Theb. 52.
Margo riparum. Ovid. 2. Fast. 222.
Murus riparum. Plin. lib. 16. cap. 37. h. e. Ripæ vicem murorum præbentes.
Vestitus viridissimi riparum. Cic. 2. de Nat. Deor. 98.
Abruptissimæ ripæ. Plin. Epist.
Algentes. Stat. 1. Sylv. 3. 44.
Arentes. Virg. 3. Georg. 555.
Arundineæ. Stat. 6. Theb. 274.
Declives. Ovid. 5. Met. 591.
Fluviales. Ovid. 5. Epist. 25.
Frondentes. Claud. 6. Conf. Hon. 194.
Gelidæ. Hor. 2. Serm. 3. 294.
Limosæ. Ovid. 3. Amor. 6. 1.
Mæoniæ. Ovid. 2. Met. 252. i. e. Caystri, fluminis Mæoniæ sive Lydiæ.
Opacæ. Sil. lib. 4. 85.
Pendens ripa. Ovid. 1. de Arte Am. 620.
Peregrina. Ovid. 2. Met. 337.
Tacens. Stat. 4. Sylv. 3. 90.
Trementes ripæ verbere. i. e. Undis & ventis verberatæ. Hor. 3. Carm. 27. 24.
Tumentes æstate ripæ Nili. Lucan. lib. 8. 826.
Virides. Ovid. 2. Met. 371.
Viridissima gramine. Virg. 3. Georg. 144.
Umbrosa. Hor. 3. Carm. 1. 23.
Ascendit eodem equo adversam ripam. Cic. 1. de Divin. 58.
Assuetæ ripis volucres. Virg. 7. Æn. 33.
Caret taciturna ripa ventis vagis. Hor. 3. Carm. 29. 24.
Cingere obliquis ripis flumina. Ovid. 1. Met. 39.
Coercere fluvium extra ripas diffluentem. Cic. de Clar. Orat. 316.
Effusus capacibus ripis amnis. Ovid. 3. Amor. 6. 19.
Habitare ripis. Virg. 3. Georg. 430.
Inambulare in viridi & opaca ripa. Cic. 1. de Legib. 15.
Intrare ripas fluminis. Virg. 7. Æn. 201.
Labuntur altis ripis aquæ. Hor. Epod. 2. 25.
Rodunt flumina radentia ripas. Lucret. lib. 5. 257.
Stringens Tiberis ripas flumine pleno. Virg. 8. Æn. 63.

Ripŭla, æ. f. dimin. [ὀχθίδιον] Cic. 15. Att. 6. Itaque me referunt pedes in Tusculanum, tamen hæc τοπογραφία ripulæ videtur habitura celerem satietatem.

Riparius, a, um. Adj. Quod in ripis habitat. ut, Ripariæ hirundines. Plin. 30. 4. Ita vocant in riparum cavis nidificantes.

Ripariŏla, æ. f. Hirundo riparia. Marcell. Emp. cap. 15.

Riparienses, um. de quibus mentio fit C. de Re militari. L. de castris Ripariensibus, erant Milites, qui in imperii limitibus excubabant pro Republica adversus Barbaros: puta in ripis Danubii, ad tuendas Pannonias adversus Sarmatas: & in ripis Euphratis, adversus Parthos. Herodianus lib. 6. Alciatus. Et Vopisc. Aurel. cap. 38. Qui ripam inhabitant, Riparii dicuntur: & legiones, quæ prætendebant apud riparios, dictæ Riparienses.

Ripensis, e. Adj. Juxta ripam, cui opponitur Mediterraneus. Ammian. 26. 30. Dacia ripensis.

Ripatĭcum, i. n. Tributum, quod accipitur in ripis. JCtl.

Ripa alta, [Ὄχθη ὑψηλὴ] Britanniæ locus, Ptolemæo auctore lib. 2. cap. 3.

Ripepora, æ. f. Civitas ex Cordubensi conventu populo Romano fœdere conjuncta. Plin. lib. 3. cap. 1.

Riphæi montes, & **Riphæi** populi, V. in **Rhiphæus**, a, um.

Ripheus, V. **Rhipheus**.

R I R

Rira, æ. Fluvius in Thracia, regione Astice non procul a Chersoneso, Plutarchi patria. Plin. lib. 4. cap. 11.

R I S

Risagallum, i n. alias Reagal, Pharmaci quoddam genus pulverulenti, quod & virus est, & Aurificibus atque Chymistis usui esse solet ad metallorum faciliorem tractationem & fabricam. V. Matthiolum apud Dioscoridem lib 6. cap 29.

Risardir, Portus in Mauritania e regione Gaditani freti. Plin. lib. 5. cap. 1.

Riscus, i. m. [ῥίσκος] auctore Donato, est Cista pelle contecta. Nomen Phrygium. Servius vero ait Fenestram esse parvam in pariete. Ter. Eun. 4. 6. 16. Abi tu, cistellam Pythia domo effer cum monumentis. c. viden' tu illum Thais? p. ubi sita est. t. in risco. Riscus, loca in parietibus angusta. Nonius.
Riscus in mundo muliebri ponitur ab Ulpiano in l. 25. § 4. D. de auro, & argen. leg. Pollux Riscon inter arculas muliebres memorat.

Risinum, V. **Rhizinium**.

Risus, V. **Rideo**.

R I T

Ritus, ûs. m. [θεσμὸς, θεσμοθεσία] Festus, Ritus, mos est comprobatus in administrandis sacrificiis, sive ritus est mos vel consuetudo. Plaut. Men. 2. 3. 44. Certe hæc mulier cantherino ritu astans somniat.
Ex patriis ritibus optima colunto. Cic. 2. de Legib. 22.
Quadrupedum ritus. Lucret. lib 4. 1260.
Tempestatis ritu mobilis. Hor. 2. Serm. 3. 268.
Antiquus ritus. Juven. 10. Sat. 335.
Barbarici. Lucan. lib. 1. 445.
Profani. Tacit. 2. Ann. 85.
Ediscere ritus novos. Ovid. 2. Fast. 546.
Exigere ritus humanos ad cælestia. Ovid. 9. Met. 500.
Exuere ritus. Tacit. 2. Ann. 85.
Indere ritus. Tacit. 5. Hist. 4.
Lustrari magico ritu. Ovid. 10. Met. 398.
Vivere latronum ritu. Cic. 2. Philipp. 62.
Rituis, pro Ritûs, genitivus antiquus. Varr. Cato, vel De liber. educand. Itaque domi rituis nostri, qui per deumfidium jurare vult, prodire solet in compluvium. Nonius.

Rites, is. m. Idem. [θεσμὸς] Stat. 11. Theb. 285.
　Hei mihi primitiis ararum, & rite nefasto
　Libatus, &c.

Rituales, um. [θεσμοθετικὸς] nominantur Hetruscorum libri, in quibus perscriptum est, quo ritu condantur urbes, aræ, ædes sacrentur, qua sanctitate muri, quo jure portæ, quo modo tribus, curiæ, centuriæ distribuantur, exercitus constituantur, ordinentur, cæteraque ejusmodi ad bellum, ac pacem pertinentia. Festus.

Ritualiter, Adv. Ammian. 29. 7. Ritualiter consecratus.

Rite, Adv. [κατὰ θεσμὸν] a Ritu verbo, secundum Priscianum, significat Recte, quia nihil traditur ritibus, quod non rectum esse credatur. Vel, ut ait Varro, quia quod fit rite, id ratum & rectum est. Festus, Rite, bene significat, ac recte. Cic. 2. de Fin. 37. Quam igitur pronuntiabit sententiam ratio? Adhibitâ primùm divinarum humanarumque scientia, quæ potest appellari rite sapientia. Affuerunt testes rite, testamentum ipso præsente conscribunt. Auctor ad Herenn. lib. 1. 23.
Coli rite. Ovid. 13. Met. 633.
Colere deos rite. Cic. 1. de Divin. 21.
Perpetrare rite sacrificium. Liv. 44. 37. extr.

R I V

Rivalis, is. m. [ἀντεραστὴς, ἀντίζηλος] Qui eandem amat cum aliquo: quemadmodum Procus qui eandem petit. Plaut. Stich. 3. 1. 30. Est amica ambobus: rivales sumus. Ter. Eun. 2. 2. 37. Sed Parmenonem ante ostium Thaidis tristem video rivalis servum.
Rivales dicti sunt, inquit Nonius, quasi in unum amorem derivantes. Ter. Eun. 2. 3. 62. Miles Thraso, Phædriæ rivalis.
Amare nullo rivale. Ovid. 1. Amor. 8. 95.
Sine rivale diligere dicuntur, qui stulte mirantur quod nemo alius concupiscat. Veluti simia catulos suos & miratur & amplectitur: & indocti poetæ suas nugas soli diligunt. Sumpta allegoria ab amantibus quibus est amica deformis, & quam alius nemo velit. Extat adagium in Epistolis Ausonianis. Cic. 3. Q. frat. 8. O dii quam ineptus, quam se ipse amans, sine rivali! Hor. in Arte Poet. 444.
　Quin sine rivali, teque & tua solus amares. Translatio sumpta vel a bestiis, quæ sitientes, quum ex eodem rivulo haustum petunt, prælium contra se invicem concitant. Vel a re rustica: nam rivales dicuntur ii, quorum agros rivus aliquis determinat, qui incertitudine & mutatione crebra cursus, lites sæpe inter eos suscitat. V. post **Rivus**.
Rivalis aries. Columel. lib. 7. cap. 3.

Rivalitas, âtis. f. [ζηλοτυπία] dicta est Æmulatio illa inter amatores. Cic. 4. Tusc. 56. Obtrectare vero alteri, aut illa vitiosa æmulatione, quæ rivalitati similis est.

Rivinus, i. m. [ζηλότυπος] Idem quod Rivalis. Plaut. Asin. Perioch. 6. Cedit noctem filius rivinus, ameni ob raptam mulierem.

Rivolta Sicca, Nomen loci, in quo contra Venetos pugnarunt Galli non procul ab Addua Italiæ flumine. Cæl. lib. 5. cap. 1. Haud ita multo interjecto tempore, discordi ab hisce belli primitiis exercitu Veneto, pars una Gallûm, Prandinum oppidum haud ita ab flumine dissitum invadere cogitantem, ducentis ferme ab fluvio passibus audacius adorta est inter Cassianum, Trivilium, & Rivoltam siccam, id loci nomen est, &c.

Riusiana, æ. f. Ptolemæo lib. 2. cap. 11. Germaniæ urbs, vulgo *Gingen*.

Rivus, i. m. [ῥύαξ] est Locus (inquit Ulpianus D. de rivis, l. 1.) per longitudinem depressus, quo aqua decurrat: cui nomen est, ἀπὸ τοῦ ῥεῖν. Festus, Rivus vulgo appellatur tenuis fluor aquæ, non specu, consiliove factus, verum naturali suo impetu. Sed & ii rivi dicuntur, qui manufacti sunt, sive super terra in fossa, sive super specu: cujus vocabuli origo ex Græco pendet. Cic. in Topic. 33. Tanquam rivorum a fonte deductio.
Aquæ puræ rivus. Hor. 3. Carm 16. 29.

Ruris

Ruris rivi. Hor. 1. Epist. 10. 6.
Apertus rivus. Paul. in l. 2. D. de rivis.
Arens, Siccus fere. Virg. 3. Æn. 350.
Cœmentitius. Ulp. in l. 3. D. de rivis.
Fluens. Virg. 8. Ecl. 87.
Garrulus. Ovid. 2. Fast. 316.
Integer. Ulpian. in l. 1. D. de rivis.
Lapidosus. Ovid. 3. Fast. 273.
Mobiles. Hor. 1. Carm. 7. 14.
Obliquus. Hor. 2. Carm. 3. 12.
Proni. Hor. 1. Carm. 29. 11.
Rauci. Claud. Cons. Prob. & Olyb. 221.
Saliens rivus dulcis aquæ. Virg. 5. Ecl. 47.
Signinus. Ulpian. in l. 1. D. de rivis.
Structilis. Ulpian. in l. 3. D. de rivis.
Terrenus. Ulpian. in l. 3. D. de rivis.
Agit aquas rivus. Ovid. 1. Fast. 404.
Claudere rivos. Virg. 3. Ecl. 111.
Deducere rivos. V. DEDUCO.
Fugiens tenuis per gramina. Virg. 4. Georg. 19.
Gaudent potis rivis intyba. Virg. 4. Georg. 120.
Indigens rivus purgatione & refectione. Ulp. in l. 1. D. de rivis.
Inficere gelidos rivos sanguine. Hor. 3. Carm. 13. 104.
Labens rivus cum murmure. Ovid. 2. Met. 456.
Morari celeres rivos. Hor. 3. Carm. 11. 14.
Reficere rivos. Ulpian. in l. 3. D. de rivis.
Trepidat aqua cum murmure per pronum rivum. Hor. 1. Epist. 10. 21.
Argenti rivus & auri. Lucret. lib. 5. 1255.
Facundiæ. Lactantius de Opific. Dei, cap. ult. Tenuis in nobis facundiæ rivus est.
Fortunæ rivus. Hor. 1. Epist. 12. 9.
Lachrymarum rivus. Ovid. 9. Met. 655.
Lactis uberes rivi. Hor. 2. Carm. 19. 11.
Sanguinis rivus. Plin. lib. 11. cap. 37.
Sanguinis rivos vomens. Virg. 11. Æn. 668.
Flumina facere e rivo. Proverbii figuram habet, ut illud, Ex musca elephantum, i. e. E re minima rem maximam. Ovid. 2. de Pont. 5. 22.

RIVŬLUS, i. m. dimin. [ῥυάκιον] Cic. 1. Acad. 7. ut ea a fontibus potius hauriant, quam rivulos consectentur. Idem pro Cæl. 19. Nam si ipse orietur & nascetur ex sese, fortasse ut soleo, commovebor: sive autem ut rivulus accersitus & ductus ab ipso capite accusationis vestræ, lætabor.

RIVALIS, e. Adj. Rivos frequentans. [ῥυάκιος] Columel. lib. 8. cap. 15. Datur cammarus, & rivalis alecula, vel siqua sunt incrementi parvi fluviorum animalia.
Rivales, Qui eodem rivo utuntur. Ulpian. in l. 1. D. de aqua quotidia. & æstiv. Si inter rivales, id est, qui per eundem rivum aquam ducunt, sit contentio de aquæ usu, &c. Idem l. 3. eodem tit. Is qui jus aquæ quotidianæ habet, vel fistulam in rivo ponere, vel aliud quodlibet facere potest: dummodo ne fundum domino, aut aquagium rivalibus deterius faciat. V. Gell. 14. 1.
Rivalis, Amator, V. ordine alphabetico.

RIVĀTIM, Adv. Macrob. lib. 7. Saturn. cap. 12. Quæ igitur ratio facit, ut rivatim aquæ de Ponto fluant, quum foris influentes aquas Pontus accipiat?

RIVORUM, i. n. Minor rivus. ut, In monte posita tria rivora, &c. Vet. Auct. Rei agr. Goes. 25.

RIVŌSUS, a, um. Gloss. Lat. Gr. Rivosus, ῥειθρώδης.

RIVIFINALIS, e. Objectu rivi fines in vicinos faciens. Siculus Flacc. de Condit. Agr. Goes. p. 12. Per omnem tractum rivifinalem.

R I X

RIXA, æ. f. [ἔρις] Nomen fictitium, a ringendo, quod est proprium canum quando irritantur. Festus, Rictus, rixæ, rixosæ, ringitur, dici videntur, quia in diversum rumpantur, contrariaque sint recto. Cic. 6. Verr. 148. Ecce autem nova turba atque rixa. h. e. Contentio & pugna.
Calidæ rixæ. Hor. 3. Carm. 27. 70.
Dulcis rixa. Propert. lib. 3. 8. 1.
Nocturna. Ovid. 3. de Arte Am. 71.
Sanguineæ rixæ. Hor. 1. Carm. 27. 4.
Vecors. Catull. ad Ravidum 38. 4.
Committere rixam. V. COMMITTO.
Committere se rixæ. Lucan. ad Pison. 187.
Concitus ad rixam. V. CONCIO.
Excitare. Catull. ad Ravidum, 38. 4.
Inserere rixas. Tibull. lib. 1. 1. 74.
Est rixa cum eo magna. Cic. 9. Fam. 22.
Sedata rixa. Liv. 2. 29.

RIXATOR, ōris. m. Firmic. lib. 5. cap. 8. Homines erunt mali, litigiosi, rixatores, contentiosi. adde Quintil. 11. 1. p. 967.

RIXŌSUS, a, um. Adj. [ἐριστικὸς, δύσερις] Contentiosus.
Aves rixosæ, Pugnaces, & ad ineunda inter sese certamina proclives, cujusmodi erant Græcorum alites, inquit Columella: eorum enim studium erat ferocissimum quemque alitem certaminibus & pugnæ præparare. Columel. lib. 8. cap. 2.

RIXO, āre. Antiqui pro Rixor sunt usi. Varr. apud Non. 7. 82. Armorum judicio, Ille viros hortari, ut rixarent, præclari philosophi. Idem Serrano, Dormit altius, nimirum vigilant, clamant, calent, rixant. Idem de Rerum Natur. lib. 1. Ne familiæ rixent cum vicinis.

RIXOR, [ἐρίζω, ἐριδαίνω] āri. Jurgiis agere, contendere. Hor. 1. Epist. 18. 15.

> Alter rixatur de lana sæpe caprina,
> Propugnat nugis armatus.

Proverbium est in eos qui de re nihili disceptant: quod a quopiam eventu natum apparet, contentiose decertantibus duobus, utrum lanam haberet caper, an setas: Aut alioqui de villis caprinis dimicantibus, re videlicet inutili, minimique momenti, cujusmodi jocus fertur & de asini lana. Loquitur autem Horatius de morosis in amicitia, qui quantumlibet frivola de causa litem cum amico suscipiunt.
Rixantur inter se. Plin. lib. 16. cap. 2.
Rixari cum aliquo de amicula. Cic. 2. de Orat. 240. Quum esset cum eo Tarracinæ de amicula rixatus.
Herbæ aridæ rixantur. Varr. 1. de R. R. cap. 47. Aridæ factæ herbæ rixantur, ac celerius rumpuntur, quam sequuntur.

RIXANS, antis. Partic. [ἐρίζων] Lucret. lib. 6. 1284.

> Rixantes potius quam corpora desererentur.

RIZONICUS, a, um. V. RHIZINIUM.

R O

RO. Roma, Romanus, Romilia. ROB. Robigalia.

ROBATHRON, i. n. [ῥόβαθρον] Herba eadem quæ Hypocistis. Diosc. 1. 112.

ROBIGO, ĭnis. f. Dea quam Romani putabant robiginem sive rubiginem avertere. Ovid. 4. Fast. 907.

> Flamen & antiquum lucum Robiginis ibat.

Erat & Robigus deus cui Robigalia sacra VII Calend. Maii fiebant, quoniam tunc fere segetes robigo occupat, ut ait Plin. V. Varronem 1. de R. R. cap. 1.

ROBIGALIA, um. n. Dies festus septimo calendas Maias, quo Robigo deo suo, quem putabant rubiginem avertere Romani sacrificabant. Festus.

ROBIGO, ĭnis. f. [ἐρυσίβη] Morbus segetum qui culmis frumentorum innascitur ex nimio humore, ut ait Varr. Hoc vitio, spicæ marcidæ fiunt, & in pulverem fœtidum confriatiles. Virg. 1. Georg 151.

> Mox & frumentis labor additus, ut mala culmos
> Esset rubigo.

Servius vero dicit, Rubiginem genus esse vitii quo culmi pereunt, sed abusive Robigo dicitur: nam proprie Rubigo dici debet. V. RUBIGO.

ROBOR vel ROBUR, ŏris. n. [δρῦς] Species quercûs durissimæ. Plin. lib. 16. cap. 2. Roborum vastitas intacta ævis & congenita mundo. Cic. 2. de Divin. 85. Itaque perfracto saxo sortes erupisse in robore insculptis priscarum literarum notis.
Acutum robur. V. ACUO.
Ambesa flammis. Virg. 5. Æn. 753.
Cavum. Virg. 2. Æn. 260. Sic vocat Equum durateum.
Congesta robora. Virg. 3. Georg. 377.
Fissile robur cuneis scinditur. Virg. 6. Æn. 181.
Grave robur aratri. Virg. 1. Georg. 162.
Indurata flammis. Stat. 4. Theb. 64.
Insabricata. Virg. 4. Æn. 399.
Innata rupibus. Ovid. 7. Epist. 38.
Magnum. Senec. Herc. fur. 9. Clavam intelligit trinodem.
Nodoso robore fregit illi tempora. Ovid. 12. Met. 349.
Solidum. Virg. 2. Georg. 64.
Movere convulsa robora terra. Ovid. 7. Met. 204.
Succidere robur. Ovid. 8. Met. 752.
Robur quoque in carcere, Is dicitur locus quo præcipitatur maleficorum genus quod antea arcis robusteis includebantur. Hæc Festus. Plaut. Curc. 5. 4. 13. At ego vos ambo in robusto carcere ut pereatis. Erat enim genus supplicii quod idem Plaut. Pœn. 5. 3. 34. Codicem robustum vocat. Liv. 38. 59. Ut in carcere inter fures nocturnos & latrones vir clarissimus Scipio includatur, & in robore & tenebris expiret. Quidam legunt Rubore. Valer. Max. lib. 6. cap. 3. in Tiberium & Caium Gracchum, Quinetiam familiares eorum, nequis Reipub. inimicis amicus esse vellet, de robore præcipitati sunt. Hinc facinora magnitudine rara, novitate dira & inauspicatissima, robore digna solent appellari. Apuleius in secunda Apologia, O mirum commentum, ô subtilitas digna carcere & robore. Meminit Cælius lib. 17. cap. 8.
Robur etiam Fustem lignumque significare videtur, quo sontes tundebantur fustuario. Lucret. lib. 3. 1030.

> Verbera, carnifices, robur, pix, lamina, tedæ.

Nam locum hic, ut reor, non significat, nec vinculum: de suppliciis enim loquitur, non de vinculis. Turnebus.
Robur, [τὸ ἀνδρεῖον μένος] per translationem, pro Animi fortitudine, qua quis durat adversus pericula. Cic. pro Font. 16. Equites Rom. quos non vidimus, &c. habuerunt tantum animi, tantum roboris, ut &c. Idem 2. de Orat. 343. Aliæ quæ in ingenii aliqua facultate: aut animi magnitudine & robore. Idem 6. Fam. 1. Quantum in cujusque animo roboris est atque nervorum.
Animis inest robur. Lucan. lib. 5. 18.
Incredibili quodam robore animi homo. Cic. pro Milon. 102.
Robur, [ἰσχὺς] Corporis firmitas quæ adversus omnes difficultates firmiter obnititur. Cic. pro Rosc. Amer. 149. Fori judiciique rationem Messala, ut videtis Judices, suscepit: qui si jam satis ætatis ac roboris haberet, ipse pro Sext. Roscio diceret. Idem 10. Philipp. 16. Alter virtutis robore firmior, quam ætatis, cum istis ipsis veteranis ad D. Brutum liberandum profectus est.
Robur, Omnium rerum firmitas, duritiaque. Columel. lib. 2. Quod protinus exile natum sit, nunquam robur accipere manifestum est. Unde Servius dicit, Omne quod forte est, robur vocamus. Virg. 7. Æn. 610.

> —— æternaque ferri
> Robora.

conf. Lucret. lib. 2. 449.
Firmamentum & robur. Cic. pro Lege Manil. 10. Sed tamen alterius partis periculum Sertorianæ atque Hispaniensis, quæ multo plus firmamenti ac roboris habebat, Cn. Pompeii divino consilio ac singulari virtute depulsum est.
Firmamentum & robur accusationis. Cic. pro Muren. 58. Venio nunc ad Catonem quod est firmamentum & robur accusationis.
Soboles & robur militum interiit. Cic. 11. Fam. 33.
Ætatis robur. Cic. pro Cæl. 73. Quum autem paulum jam roboris accessisset ætati, in Africam profectus est

Ætatis firmius robur. Quintil. lib. 1. cap. 8.
Ætatis quam maturrimum robur. Tacit. 12. Ann. 65
Arboris robur. Ovid. 3 Met. 94.
Herba capers roboris. Ovid. 15. Met. 202.
Adultum. V. Adultus, in ADOLEO.
Antiquo robore quercus. Virg. 3. Georg. 332.
Non expugnabile. Stat. 6. Theb. 103.
Illibatum robur hominis. V. ILLIBATUS.
Rude. Valer. 3. Argon. 680.
Virili robore aucta proles. Stat. 4. Sylv. 8. 26.
Accessit robur ætati. V. ACCEDO.
Assumere robora. Ovid 15. Met. 422.
Capere robur. V. CAPIO.
Collectum robur viresque receptæ. Virg. 3. Georg. 235.
Habere robur. Cic. pro Rosc. Amer. 149.
Metiri inani sagina verum robur. Quintil. lib. 2. cap. 15.
Ponebat invictum non pectore robur, i. e. Deponebat. Sil. lib. 11. 557.
Prosequi honore verborum robur. Quintil. lib. 3. cap. 7.
Stant vires solidæ suo robore. Virg 2. Æn. 639.
Subest robur illi ætati. Celsus lib. 2. cap. 10.
Sumere robur corporibus. Liv. 1. 4.
Tenere firmitatem & robur in virtute. Cic. 5. de Fin. 12. Dummodo plus in virtute teneamus quam ille tenuit firmitatis & roboris.

ROBOREUS, a, um. Adj. [δρύϊνος] Quod est ex materia roboris. Columel. lib. 6. cap. 19. Est autem talis machinæ forma, roboreis axibus compingitur solum.
Pons roboreus. Ovid. 5. Fast 622.

ROBURNEUS, a, um. aliud Adj. Quod ex robore nascitur. ut, Fruges roburneæ, pro Glande. Columel. lib. 9. cap. 1.

ROBUSTEUS, a, um. denominat. a Robur. ut, Robustea materies, Quæ ex robore erat. Varro 1. de R. R. cap. 38. Alii legunt Robusta. V. Vitruv. 3. 3.

ROBUSTUS, a, um. Adj. Idem quod Robusteus & Roboreus. Columel. lib. 2. cap. 15. Sed eodem medio loco robustam materiam defigere convenit. Robustus codex apud Plaut. in Pœn. 5. 3. 34. & Robustus carcer, apud eundem in Curc. 5. 3. 14 h. e. Ex robore arbore. V. paulo ante, ROBUR quoque in carcere.
Robustus, [εὔρωστος, ἐῤῥωμένος, εὔτονος, ἰσχυρὸς] Quod est multi roboris. Columel lib. 2. cap. 9. Neque dubium est, ex robusto semine posse fieri non robustum.
Ad incursum robustus. Plin. lib. 11. cap. 37
In clamando robustus atque exercitatus Cic. 1. Verr. 48. In clamando quidem video eum esse bene robustum atque exercitatum.
Ætate robustus. Cic. 5. Philipp. 51. Magni honores habiti Cn. Pompeio, quum esset adolescens, & quidem jure: subvenit enim Reipub. sed ætate multo robustior.
Exercitatione robustus. Cic. 2. in Catil. 20. Tertium genus est, ætate jam confectum, exercitatione robustum.
Vetustate res robusta. Cic. 1. de Divin. 35. Quæ est igitur ista calliditas, res vetustate robustas calumniando velle pervertere?
Ætas robustior. Claud. 4. Cons. Hon. 360.
Animus. Cic. 1. Off. 67.
Annus. Ovid. 15. Met. 206.
Transit in æstatem post ver robustior annus.
Collum. Catull. Argon. 62. 332.
Improbitas Cic. 2. Philipp. 63. Sed hæc quæ robustioris improbitatis sunt, omittamus.
Legiones robustissimæ. Cic. 7. Fam. 3.
Malum robustius. Cic. 5. Philipp. 63. Omne malum nascens facile opprimitur: inveteratum fit plerunque robustius.
Plaustra. Hor. 2. Epist. 2. 74
Puer robustus acri militia. Hor. 3. Carm. 2. 2.
Satelles robustus, & valens, & audax. Cic. 2. de Lege Agrar. 84.
Viribus robustis adolevit ætas. Lucret. lib. 3. 450.

ROBŌRO, [τονόω, ἰσχυρίζω] āre. Robur addere, firmare. Plin. lib. 10. cap. 33. Hirundines nidos luto construunt, stramento roborant.
Artus adulta ætas roborat. Lucret. lib. 4. 1032.
Gravitatem roborare constantia. Cic. 1. Off. 112. Catoni autem cum incredibilem tribuisset natura gravitatem, eamque ipse perpetua constantia roboravisset, semperque in proposito, susceptoque consilio permansisset, moriendum potius quam tyranni vultus aspiciendus erat.
Se roborat eloquentia. Cic. in Orat. 42. Sed quod educata ejusmodi nutrimentis eloquentia est, ipsa se postea colorat & roborat, non alienum fuit de oratoris quasi incunabulis dicere.
Vox roboratur. Plin. lib. 11. cap. 51.

ROBORĀTUS, a, um. Partic. Saresb. 7. 1. Humanis viribus roborati intumuerunt.
Compar. Tertull. de Anima, cap. 25. Roboratior exitus.

ROBORASCO, ĕre. Nævius apud Nonium, 2. 368. Cujus vox gallulascit, ejus jam ramus roborascit.

ROBORARIUM, i. n. [παράδεισος] Roboraria, inquit Gellius, antiquis significabant ea, quæ nunc Vivaria vulgus vocat. Sic autem erant appellata, a tabulis roboreis, quibus septa visebantur: quod genus septorum se adhuc plerisque locis in Italia vidisse scribit. Usus est hoc vocabulo Scipio in oratione contra Cl. Asellicum quinta, ut idem Gellius auctor est lib. 2. cap. 20.

ROBORETUM, i. n. Gloss. Gr. Lat. δρυμὼν, Querectum, roboretum.

ROBORŌSUS, a, um. ut, Roborosa passio. Veget. de Re Vet. 3. 24.

ROBUS, a, um. [ἐρυθρὸς] apud veteres dicebatur rubeus, & bovem robum idcirco rustici vocabant. Unde & materia quæ plurimas hujus coloris venas habet, dicta est robus: & homines valentes, ac boni coloris, robusti. Ex Festo.

ROBUS, i. m. Genus frumenti. Columel. lib. 2. cap. 6. Tritici genera complura cognovimus. Verum ex his maxime serendum est, quod robus dicitur, quoniam & pondere, & nitore præstet.

ROBEUS, a, um. Adj Rubeus ut, Robeus color. Varro de R. R. 1. 5.

ROBUSTEUS, ROBUSTUS, V. ROBOR.

RŌDO, si, sum, [τρώγω κατατρώγω] ĕre. proprie Murium est, qui dentibus fere semper aliquid demoliuntur. Cic. 2. de Divin. 59. Quasi vero quicquam intersit mures diem & noctem aliquid rodentes, scuta an cribra corroserint.
Dentem dente rodere dicitur, qui carpit eum qui neque lædi queat, neque sentiat: aut qui mordet pari mordacitate præditum quempiam. Martial. lib. 13. 2. in obtrectatorem quendam,
—— quid dentem dente juvabit
Rodere? carne opus est, si satur esse velis.
Pollicem rodens. Hor. Epod. 5. 48.
Ripas rodunt flumina. Lucret. lib. 5. 257.
Ungues rodere. Hor. 1. Serm. 10. 71.
Rodere aliquem, per translationem, pro Obtrectare alicui, & obscure, ac dissimulanter maledictis insectari. Cic. pro Corn. Balb 57. More hominum invident, in conviviis rodunt, in circulis vellicant.
Amicum absentem rodere. Hor. 1. Serm. 4. 81.

RODOR, pass. Lucret. lib. 5. 259.
Præterea, pro parte sua quodcunque alid auget,
Roditur, &c. Tralatio est.
Ferrum roditur scabra rubigine. Ovid. 1. de Pont. 1. 71.

ROSIO, ōnis. f. Plin. lib. 20. cap. 14. Stomachi autem ex aqua item rosiones sistit, & vomitiones cum aceto & polenta. Ibid. cap. 21. Succus decoctæ nervis prodest, & vesicæ, & intestinorum rosionibus.

ROSOR, ōris. m. Qui rodit. Ambros. Serm. 81. p. 380. Mures, horreorum rosores.

RODUS, V. RAUDUS.

R O E

RŒCUS, i. m. Plastes Samius, quem in Samo primum omnium Plasticen invenisse refert Plin. lib. 35. cap. 12. Scribitur & Rhœcus.

R O F

ROFFREDUS, i. m. Jurisconsultus Beneventanus, jus Civile publice Bononiæ, dein Aretii professus est circiter annum 1200.

R O G

ROGATIANUS, i. m. Nobilis senator, de quo audi sapientissimi Cælii Rhodigini admonitum. Succurrit (inquit Cælius lib. 7. cap. 11.) exemplum frugalitatis nobile, Senatoris Rogatiani, cujus idem meminit Porphyrius. Is ergo sapientiæ studio egregie intentus, nihil habebat antiquius, quam ut quantum ratio pateretur, animum ab vitæ cogitationibus revocaret: quamobrem nec bonorum curam omnino ducebat, quin & servos a se rejecit, nec ullos unquam honores admisit. Nam proditurus quandoque Prætor, jam lictoribus illi apparentibus, nulla prorsus dignitatis habita ratione, nec prodire quidem sustinuit: Imo & propria domo relicta, apud amicos divertebat, contentus semel interdiu dedisse operam cibo. Quæ vivendi ratio tam incuriosa, tamque sui negligens illuc demum profecit: ut cum podagra infestaretur prius, mox tanquam in multos annos impetratis induciis, aut diffiso die, ita convalesceret, ut manuum pedumque munere non uteretur secus, ac quilibet maxime vigentium: qua quidem re factum est, ut vere sinceriterque philosophantis insigne esset, ac haberetur exemplar. Hæc Cælius.

ROGO, [δέομαι, καταδέομαι, λιτανεύω, ἀξιόω, γυέομαι] āre. notæ significationis. Gell. lib. 13. cap. 20. Crepidarium, inquit, cultellum rogavit a crepidario sutore. Accusativo jungitur rei quam rogamus.
Rogare ad & in. Plin. 1. Epist. 9. ad Fundanum, Ille me ad signandum testamentum, ille in advocationem, ille in consilium rogavit.
Ab amico rogare. Cic. 9. Att 9. Quod majus imperium a minore rogari non sit jus.
De proximo aquam rogare. Plaut. Rud 2. 3. 73.
Rogare aliquem de. Cic. 3. Q. frat. 1. Et simul Taurum, quem tibi audio promisisse, qui nunc Romæ erat, de aqua per fundum ejus ducenda rogabo.
Auxilium rogare, Petere precibus. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 13. Legatos ad Cæsarem mittunt rogatum auxilium.
Beneficium hoc meo jure te rogo. Cic. 14. Att. 13.
Divitias deos rogare. Martial lib. 4. 33.
Nunquam divitias deos rogavi.
Finem rogant erroris. Ovid. 14. Met. 484.
Opem rogavit summissa voce. Ovid. 4. de Pont 3. 41.
Rogare & orare ne. Cic. 1. Verr. 3. Rogare & orare ne illos supplices aspernarer, quos me incolumi nemini supplices esse oporteret. Idem 13. Fam. 67. Te oro atque rogo, ut eum & in reliquiis veteris negotiationis colligendis juves.
Ac te illud primum rogabo, nequid, &c. Cic. 15. Fam. 1.
Rogare ut. Ter. Heaut. 2. 3. 64. Ubi dicimus redisse te, & rogare uti veniret ad te mulier, &c.
Studio magno rogare. Cic. 1. Q. frat. 2. 3. Hoc te ita rogo ut majore studio rogare non possim.
Voce supplice rogare. Ovid. 6. Met. 33.
Concione rogare. V. Concinne, in CONCINNUS.
Impudenter rogare, & impudentissime postulare. V. IMPUDENS.
Leviter rogare. Senec. de Benef. lib 1. cap. 1.
Miserabiliter rogare. Senec. de Benef. lib. 2. cap. 14.
Moleste rogare. Cic. 1. Att. 17. Jam illud moleste rogo, quod maxime cupio, ut quamprimum venias. Moleste refertur ad personam legentis, i. e. Cum molestia tua.
Nominatim rogare. V. Nominatim, in NOMEN.
Precario aliquem rogare. Cic. 7. Verr. 58. Quo tempore in tanta inopia navium tantaque calamitate provinciæ, etiam si precario essent rogandi, tamen ab iis impetraretur.

Supplicìter rogare deos. Ovid. 1. Pont. 10 44.
Occidere aliquem rogando. Hor. Epod. 14. 5. i. e. Molestum esse alicui, & instare semper rogando.
Molestum verbum est, Rogo. Senec. de Benef. lib. 2. cap. 2. Molestum verbum est, onerosum, & demisso vultu dicendum, Rogo.
Omittere rogare. V. OMITTO.
Rogare, Utendum accipere. Cic. 6. Verr. 12. Profecto hinc natum est, Malo emere, quam rogare.
Rogare utendum. Cato cap. 5.
Mutuum aliquem rogare. V. MUTUUS.
Pecuniam mutuam aliquem rogare. Cels. in l. Si me. D. Si certum petatur.
Vasa inspicienda rogare, i. e. Commodato petere, ut tantum inspicere liceat. Cic. 6. Verr. 41. Mittit rogatum vasa ea quæ pulcherrima apud illum viderat, ait se suis cælatoribus velle ostendere. Budæus.
Rogare, [ἐρωτᾷν] Interrogare. Plaut. Amphit. 2. 2. 76. Alcumena unum rogare te volo. AL. quidvis roga.
Rogavi, pervenissentne Agrigentum: dixit pervenisse, quemadmodum revertissent. Cic. 6. Verr. 123.
Rogare de. Plaut. Pers. 4. 4. 90. Jam de istoc rogare omitte: non vides nolle eam loqui? Cic. 7. Fam. 24. Estne aut tui pudoris, aut nostri, primum rogare de die, deinde, &c.
De aliquo aliquid rogare. Cic. in Vatin. 10. Tum respondeto ad ea, quæ de teipso rogaro.
Roget quis. Modus est loquendi, & veluti quædam dilutio eorum quæ objici possent: pro quo multi inepte dicunt, *Si aliquis me interrogaret, peteret, diceret.* Ter. Eun. 3. 3. 5. Roget quis, quid tibi cum illa?
Rogat, est Consulit populum, vel petit ab eo, ut id sciscat, quod ferat. Unde nos quoque in consuetudine habemus pro Petere & orare. Cato in dissuasione, ne lex Bæbia derogaretur, ait, Hoc potius agam, quod hic rogat. Festus.
Uti rogas, quo sensu dici soleret, hinc intelliges. Cic. 1. Att. 14. Quum dies venisset rogationi ex senatusconsulto ferendæ, concursabant barbatuli juvenes, totus ille grex Catilinæ, duce filiola Curionis: & populum, ut antiquaret, rogabant. Piso autem Consul lator rogationis, idem erat dissuasor, operæ Clodianæ pontes occuparant: tabellæ ministrabantur, ita ut nulla daretur, Uti rogas. Hic tibi Rostra Cato advolat, &c. Quum populus in campum Martium convenerat, uti rogationem aliquam aut acciperet, aut antiquaret: tabellæ singulis binæ dabantur, diverse inscriptæ: altera sic, Uti rogas: qua significabant, se rogationem accipere, & velle uti rogasset is qui rogationem tulisset: altera, cum litera A, quæ erat antiquatæ, id est sublatæ rogationis nota. Liv. 10. 8. extr. Ego hanc legem Quirites, quod bonum, faustum, fœlixque sit vobis ac reipublicæ, uti rogastis, jubendam censeo. Tametsi suspicor mendose scriptum in Livio, Rogastis: non enim populus rogat, sed rogatus jubet: mallem igitur, Rogati, aut Rogati estis: ut apud eundem lib. 33. 26. Ea rogatio in Capitolio ad plebem lata est, omnes quinque & triginta tribus, uti rogatæ, jusserunt. Libro autem de Legibus 3. 38. Vos demum, ut video, legem antiquastis sine tabella. Corrupti igitur Clodiani, qui tabellas ministrabant, quum eas tantum darent, quibus antiquari rogatio posset. Cic. in Pison. 3. Me universa civitas non prius tabella, quam voce priorem Consulem declaravit. V. Suffragia quomodo ferri solerent, in SUFFRAGOR.
Legem rogare. Gell. lib. 2. cap. 24. Lex deinde Licinia rogata est. Cic. 2. Philip. 72. Ego leges perniciosas rogavi. Hinc, Legis rogatio dicitur, quoniam rogare populum magistratus solebant, an id placeret quod statuerant. Rogare populum, est Agere cum populo. In qua re hæc erant verba solennia, Velitisne, jubeatisne Quirites, ut hoc vel illud fiat? Idem 2. de Legib. 23. Et si quæ forte a me hodie rogabuntur, quæ non sint in nostra Repub. nec fuerint, tamen erant fere in more majorum, qui tum ut lex valebat. De legibus. V. ABROGO.
Magistratum aliquem rogare, Rogatis suffragiis creare. Cic. 9. Att. 11. Id assequitur, si per Prætores Consules creantur. Nos autem in libris habemus non modo Consules a Prætoribus, sed ne Prætores quidem creari jus esse, idque factum esse nunquam: Consules, eo non esse jus, quod majus imperium a minore rogari non sit jus: Prætores autem, quum ita rogentur, ut collegæ Consulum sint, quorum est majus imperium. Idem 1. de Divin. 33. Comitia Consulibus rogandis habuit. Et populum rogare magistratum dicebatur is, qui comitia habebat: id est, populum rogare, ut suis suffragiis eum magistratum crearet cujus magistratus causa comitia haberentur. Et legimus in Livio 6. in fine, Factum esse Senatusconsultum, ut duos viros Ædiles ex patribus Dictator populum rogaret. Cic. 9. de Legib. 3. Tribunisque quos sibi plebes rogassit, jus esto cum patribus agendi. Verba sunt XII Tabul. Rogassit, id est Creaverit.
Militem sacramento rogare. Liv. 35. 2. Idem 32. 26. Cum quinque legatis profectus, obvios in agris sacramento rogatos, arma capere & sequi cogebat. Additur interdum nomen potestatis, ut Rogare Consulis sacramento, id est, jure Consulari. Cæsar in princip. lib. 6. Bell. Gall. cap. 1. Quos ex Cisalpina Gallia Consulis sacramento rogavisset, ad signa convenire, & ad se proficisci juberet.
Sententiam rogare. In senatu primi sententias a Consule rogabantur Consules designati, si modo post consularia comitia senatus haberetur: sin ante, rogabat Consul arbitratu suo, non quem vellet ex omni Senatorum frequentia, sed quem vellet e numero Consularium. Et antiquæ consuetudini dabatur, ut quem ordinem interrogandi sententias Consul Calendis Januariis instituisset, eum toto anno conservaret, quo ordine Cæsar neglecto, primum Pompeium post affinitatem Consul rogare sententiam cœpit, quum antea Crassum solitus esset. Quoniam autem, quum designati consules fuissent, ii sententiam primi rogabantur: queri potest, uter ex ipsis designatis prior rogaretur. Sciendum igitur, sive patritius & plebeius, sive duo plebeii designati consules essent, qui priore loco

declaratus esset Consul, eum in magistratu priorem quoque sententiam rogasse. Ideoque rogavit in re Catilinaria non C. Antonius, sed M. Cicero, quia Consul priore loco declaratus: nam genere pares erant, uterque plebeius. Et 1. Att. 13. pacificatorem Allobrogum (C. Calpurnium Pisonem intelligit) rogat sententiam M. Pupius Piso Consul, ex familia plebeia: M. Valerius Messala, etsi patritius, tamen non rogat. plebeius igitur anteponitur patritio: cur? quia priore loco declaratus Consul. Uter in magistratu prior rogaret, ostendi: quo conjicitur, & uter rogaretur, quum designati essent.
Sententiam rogare aliquem. Quintil. lib. 6. cap. 3. Post acceptam hereditatem, primus sententiam rogabatur, cujus hæreditas est.
In perpetuum rogari. Quintil. lib. 2. cap. 4.
ROGANS, antis. Partic. [δεόμενος] ut, Veniam dare roganti. Ovid. 6. Met. 33.
Facilis rogantibus. Ovid. 2. Amor. 3. 5.
Partes rogantis agere. Ovid. 6. Fast. 70.
Verba rogantia. Ovid. 20. Epist. 93.
Voce rogante flectitur iratus deus. Ovid. 1. de Arte Am. 442.
ROGANDUS, a, um. Partic. [δεητέος] Ovid. 5. Trist. 8. 20.
Tunc quoque sollicita mente rogandus erit.
Comitia Consulibus rogandis habere. Cic. 1. de Divin. 53. Qui quum tabernaculum vitio cepisset imprudens, quod inauspicato pomarium transgressus esset, comitia Consulibus rogandis habuit. Liv. 38. 42. Comitia consulibus rogandis fuerunt ad XII. Calend. Mart. Creati Consules M. Æmylius Lepidus, C. Flaminius. i. e. Creandis.
ROGATUS, a, um. Partic. [ἐρωτηθεὶς] ut, Rogatus sententiam in Consulatu. Plin. lib. 7. cap. 48.
Creditores rogati. Cic. 3. Verr. 113. Erat in consilio etiam æquissimus judex, ipse Verres: erant nonnulli rogati creditores Græcorum, quibus ad exigendas pecunias improbissimi cujusque legati plurimum prodest gratia. Emendatiora exemplaria legunt Togati.
Leges rogatas rumpere. Plaut. Curc. 4. 2. 24.
Puellæ gaudent esse rogatæ. Ovid. 1. de Arte Am. 345.
ROGATUS, ûs. m. [ἀξίωσις] Cic. 1. de Nat. Deor. 15. Nam quum feriis Latinis ad eum ipsius rogatu accersituque venissem, offendi eum sedentem in exhedra.
Impetravit rogatu meo. Cic. 13. Att. 36.
Non respondere ad rogatum, Ad interrogationem. Cic. pro Flac. 10.
Venire ad aliquem ipsius rogatu. Cic. 2. de Nat. Deor. 15.
ROGATUM, i. n. Cic. de Amicit. 40. Tale facere rogatum.
ROGATIO, ônis. f. [δέησις, δέημα, λιτανεία] Interrogatio. Rogationis etiam nomine continetur Lex, plebiscitum, & privilegium. Suet. in Cæs. cap. 5. Reditum in civitatem rogatione Plotia confecit. i. e. Lege a Plotio lata. Festus lib. 16. Rogatio ea dicitur quum populus consulitur de uno, pluribusve hominibus, quod non ad omnes pertineat: & de una, pluribusve rebus, de quibus non omnibus sanciatur. Nam quod in omnes homines resve populus scivit, lex appellatur. Itaque Gallus Ælius ait, Inter legem & rogationem hoc interest, rogatio est genus legis, quæ lex non continuo est, ea rogatio est, non potest non esse lex, si modo justis comitiis rogata est. Hæc Festus. Cic. 4 de Finib. 77. Et eadem imbecillitate & constantia L. Tubulum fuisse, qua illum cujus condemnatus est rogatione P. Scævolam.
Rogationem a Lege nihil differre ostendit Cic. in Brut. 89. de C. Galba: Rogatione, inquit, Manilia, Jugurthinæ conjurationis invidia, oppressus est. Paulo post, Invidiosa lege Manilia quæstione C. Galbam Gracchani judices sustulerunt. Nihil igitur differunt Lex & Rogatio: nisi prius fit rogatio, & postea lex: quo ordine in his exemplis ponuntur.
Rogatio & huic finitima percontatio. Cic. 3. de Orat. 203.
Judicis rogatio. Cic. 3. Off. 44. Itaque præclarum a majoribus morem accepimus rogandi judicis, si eum teneremus, quæ salva fide facere possit. Hæc rogatio judicis ad ea pertinet quæ paulo ante dixi, honesta amico a judice posse concedi.
Rogationes & plebiscita. Quintil. lib. 2. cap. 14.
Accipere rogationem, i. e. Legem accipere. Cic. 1. Att. 11. Ut Consules populum cohortarentur ad rogationem accipiendam. V. ACCIPIO.
Ferre rogationem ad populum. Cæs. 3. Bell. Civil. cap. 1.
Perferre rogationem per vim, est Legem perferre. Cic. 2. Q. frat. 2. Sed tamen suspicor per vim rogationem Caninium perlaturum.
Promulgatur ab eodem rogatio de mea pernicie. Cic. pro Sext. 25.
Rogatio, pro Supplicatione, & prece. Valer. Max. lib. 6. cap. 4. de Publio Rutilio, Quum amici cujusdam injustæ rogationi resisteret, atque is per summam indignationem dixisset, Quid ergo, inquit, mihi opus est amicitia tua, si quod rogo, non facis? respondit, Imo quid mihi tua, si propter te aliquid inhoneste facturus sum?
Alicujus rogatione aliquem diligere. Cic. 3. Q. frat. 1.
ROGATIUNCŬLA, æ. f. [δεημάτιον] dimin. Cic. pro Domo 51. Te meam domum consecrasse, te monimentum fecisse, in meis ædibus te signum dedicasse, eaque te ex una rogatiuncula fecisse. conf. 1. de Fin. 39.
ROGĀTOR, ôris. m. [αἰτητὴρ] ut, Rogator comitiorum, Qui postulat comitia ut fiant. Cic. 1. de Divin. 33. Qui recentibus comitiis in Senatum introducti, negaverunt justum comitiorum rogatorem fuisse.
Rogatores in comitiis dicebantur Consules qui comitia habebant: sed & illi qui in centuria aliqua rogabant suffragia, & renuntiabant Consuli comitia habenti, interrogante præcone, ut facile colligitur ex verbis Cic. 2. de Orat. 260. de Scipione Maluginensi. Tum autem voce suffragia, non tabella ferebantur, nondum latis legibus tabellariis. Rogatores vero renuntiatores centuriorum fuisse, ita docet Cic. 2. de Divin. 74. Quos quum Tib. Gracchus propter mortem

mortem repentinam ejus qui in prærogativa referenda subito concidisset, in senatum introduxisset, non justum rogatorem comitiorum fuisse dixerunt. Primum vide ne in eum dixerint, qui rogator centuriæ fuisset is enim erat mortuus. Sed & Consul renuntiabat, ut Cicero Murænam se renuntiasse dixit in ipso statim orationis pro Muræna principio. Præco etiam populo renuntiabat quem centuria quæque relata & renuntiata a rogatoribus Consulem faceret.

Rogator, Postulator & mendicus, qui eleemosynam postulat. Plaut. Ut rogator ostiatim petam panem? Cic. 16. Att. 17. Quanquam hæc epistola non suasoria est, sed rogatoris. V. Bucca, pro frusto panis, in BUCCA.

ROGATARIUS, i. m. [ἐπερωτητὴς] Tabellio qui rogat quod quisque stipulatur, hoc est promittit. Sipontinus.

ROGATORIUS, a, um. Adj. ut, Rogatoriæ literæ. Alcuin. de Div. Offic.

ROGATŪRA, æ. f. Gloss. Gr. Lat. ἀσπασμὸς, Rogatura.

ROGĀMEN, inis. n. Eædem Gloss. δέημα, Rogamen.

ROGAMENTUM, i. n. Idem. Apul. de Syllog. Categ. p. 31. Rogamentum proponere.

ROGITO, (ἀξιῶμαι) āre. frequent. Sæpe rogare.

Rogitare, Precari. Plin. Patrem adit, rogitat ut sui misereatur. Ter. Eun. 2. 2. 35. Sed ego cesso ad Thaidem hanc deducere, & rogitare ad cœnam ut veniat.

Rogitare, Sciscitari. Ter. And. 1. 2. 57. Rogitabam, heus puer, dic sodes, quis heri Chrisidem habuit? Idem Adelph. 1. 2. 2. Rogitas me, ubi nobis Æschinus siet, quid tristis ego sim? Plaut. Aul. 2. 8. 3. Venio ad macellum, rogito pisces, indicant caros.

Rogitare super aliquo, De aliquo interrogare. Virg. 1. Æn. 754.

ROGITATIO, ōnis. f. [ψήφισμα, νομοθεσία] Lex, plebiscitum. Plaut. Curc. 4. 2. 23. Rogitationes plurimas propter vos populus scivit.

ROGUS, i. m. [πυρὰ] Strues lignorum ad cremanda cadavera. dictus, quod in eo dii Manes rogentur. Plaut. Men. 1. 2. 44. Age sane igitur quando æquum oras, quam mox incendo rogum. Cic. 3. de Finib. 76. Nam si beatus unquam fuisset, beatam vitam usque ad illum a Cyro extructum rogum protulisset. Quintil. Decl. 6. Refertur rogus, hoc est, lignum cremando cadaveri advectum refertur domum.

Avidi rogi. Ovid. de Rem. Amor. 38.

Flagrans. Senec. Herc. fur. 1.

Laceri. Senec. Octav. 6. Lacerosque seni violenta rogos nata negavit. Sed legendum potius, Laceroque seni.

Ploratus. Ovid. 4. Fast. 856.

Ultima plorato subdita flamma rogo est.

Tepidi. Ovid. 6. Epist. 90.

Tristis. Lucan. lib. 8. 762.

Accendere rogum. Lucan. lib. 9. 55.

Ascendere in rogum ardentem. Cic. 1. de Divin. 47. Siquidem ad mortem proficiscens Calanus Indus, quum ascenderet in rogum ardentem, O præclarum discessum, inquit, e vita, quum (ut Herculi contigit) mortali corpore cremato, in lucem animus excesserit!

Consumptus rogis. Ovid. 7. Epist. 193.

Dare corpus plebeio rogo. Ovid. in Ibin, 154.

Extruere rogum. Lucan. lib. 6. 825.

Imponere aliquem in rogum. Cic. 1. Tusc. 85.

Impositi rogis juvenes. Virg. 4. Georg. 477.

Prosequi usque ad rogum. Cic. pro Quint. 99.

Rogum etiam neutro genere dicitur, ut auctor est Nonius 3. 186. Afran. Epistola, Pulchre hoc incendi rogum, ardet, tenetur, hoc sepulchro sepeli licet.

ROGALIS, e. Adj. [ὁ τῆς πυρᾶς] ut, Ignis rogalis. Stat. 1. Theb. 112.

Flammæ rogales. Ovid. 3. Amor. 9. 41.

ROGARIUS, i. m. Gloss. Gr. Lat. πυρκαΐστης, Rogarius, bustuarius.

R O M

ROM. ET AVG. Romæ & Augusto. ROM. FEL. Romæ felici.

ROMA, æ. f. [Ῥώμη] Orbis aliquando caput dicta, & amplissimi imperii jure in hunc usque diem fœlix. Cujus situm atque habitum, quo tempore cœpta est condi, observaverunt antiqui, e quorum numero fuit Lucius Tarutius Mathematicus, Chaldaicis literis eruditus, quemadmodum Cic. 2. de Divin. 98. scriptum reliquit. Hæc parvum ab initio oppidum fuit, a juventute Latina Valentia appellatum. Quod quum Evander ad ea loca veniens extendisset, servata prius impositi nominis significatione, Romam nuncupavit. Siquidem Græci ῥώμην robur appellant. Alii volunt Troja capta quosdam ex Achivis in ea loca ubi nunc Roma est, devenisse per Tiberim. Deinde suadente nobilissima captivarum, cui Rome nomen erat, incensis navibus, posuisse sedes, & structo oppido Romen ab ea vocasse. Alii Romam a Romulo dictam volunt. Romulus vero a Romula arbore, id est ficu, sub qua Romulus & Remus pueri inventi sunt cum lupa præbente infantibus rumen, id est mammam. Vel a ruminando, quod æstate sub ea pecudes ruminabant. Sunt etiam qui Romulum & Remum a robore, ἀπὸ τῆς ῥώμης appellatos volunt. Multa de Roma ex variis auctoribus, sed antiquis, vide apud Sext. Pompeium Festum, suo ordine.

Roma. Civium Romanorum tria genera fuisse video, senatores, equites, de plebe: qui tres ordines dicebantur, & ex duplici genere constabant, patricio & plebeio. duplex enim est civium Romanorum divisio, quarum altera ad alteram nihil pertinet. prior hæc, Vel patricii sunt cives Romani, vel plebeii. posterior hæc, Vel senatores sunt cives Romani, vel equites, vel de plebe; ita vel a genere, vel ab ordine distinguebantur: ut civis Romanus genere patricio natus, equestris tamen ordinis, si nondum in senatum lectus esset, diceretur; sin senator esset factus, ordinis senatorii. quod si patricius non modo in senatum allectus non esset, verum nec inter equites locum haberet; quia scilicet equestri censu non esset, hoc est sestertiorum quadringenta millia non possideret, (minus enim qui habebat, eques esse non poterat, sed, ut Horatii verbis utar, plebs erat) aut quia, quum quadringenta millia possideret, annulo tamen aureo & equo publico non uteretur, quæ illi, equestris ordinis insignia, censor ob aliquod flagitium ademisset; aut denique, quia neque majores ejus, neque pater, neque ipse, cum quadringenta millia, eove amplius haberet, de equestri dignitate laborassent, equestrisque ordinis indicia, annulum scilicet aureum, & equum publicum, neque in militia a duce, neque domi a censoribus, quum censeretur, postulasset: quod tamen vix est ut credi possit: quis enim contemnit honestatem? quis, quum ab infimo ordine plebeio ad equestrem possit ascendere, aut ab equestri ad senatorium, recuset? siquis igitur patriciæ gentis neque senator esset, neque eques, is patricius quidem & erat, & dicebatur, idem tamen de plebe & erat, & dicebatur. quandoquidem, civis Romanus quicunque erat, is de tribus ordinibus unum haberet, senatorium aut equestrem, aut plebeium, necesse erat. senator non es, ergo eques, aut de plebe. neque senator, neque eques, ergo de plebe. ordo enim præterea nullus superest, at quadringenta millia, qui est equestris census, aut octingenta millia, qui senatorius, possideo: sequitur ergo, ut eques ob quadringenta millia sim, aut senator ob octingenta millia falsum. census enim dat, non ut eques aut senator necessario sis, sed ut esse possis: neque propter opes honor datur, sed ob inopiam negatur, turpe enim & indecorum, senator egens: malasque res non omnino malis mentibus quandoque persuadet inopia. Erant ergo patriciorum tria genera, patricii senatores, patricii equestris ordinis, patricii de plebe. Sed oritur consideratio. Civis Romanus, ex equite senator factus, amittitne ordinis equestris insignia, annulum aureum, & equum? minime. Auctus enim dignitate, tantum abest ut de pristino jure quidquam amittat, ut etiam aliquid præterea consequatur. nam præter annulum, & equum, quæ equitum erant, habebant senatores tunicam purpuream, ut ab equestri ordine aliqua omnino specie distinguerentur, sicuti equester ordo a plebe annulo aureo, & equo distinguebatur. Ex Manutii observationibus. Duos populos seminarium gentium Romanarum fuisse reperio, Aborigines, & Trojanos, qui utrique ab Ænea, ut Livius & Dionysius tradunt, communi nomine Latini sunt appellati. Aborigines autem, qui ante adventum Æneæ, Latium, regente Latino, tenebant, docet Dionysius ex Græcis in Italiam venientibus esse conflatos. Græcos autem hos nominat, OEnotrum ex Arcadia, Pelasgos ex Thessalia, Evandrum item ex Arcadia, Herculem ex Peloponneso profectum. atque etiam iidem scribunt, Romulum, superante Latinorum Albanorumque multitudine, urbem in Palatio condidisse. quæ quum ita sint, jam id dubium esse non potest, quin ad hos populos alii etiam plurimi accesserint, qui Romanam urbem gentibus repleverint. siquidem accepimus, Romulum Cæninenses, Antemnates, Camerinos, Veientes, Fidenates, quos bello devicerat, Sabinos vero etiam quibus cum æquo Marte pugnaverat, in societatem novæ urbis vocasse. quinetiam multas Etruscorum urbes se ad eum recepisse, initio a Medullia facto, traditum est. hoc autem Romuli institutum reliqui deinceps reges studiosissime sibi conservandum esse duxerunt, ut finitimas civitates aut vi, aut benevolentia sibi adjungerent, Romamque transferrent. Itaque Tullus Hostilius, eversa Alba, familias ejus urbis Romam traduxit. Ancus Lucumonem Etruscum in senatum ascivit. Priscus Ser. Tullium Corniculanum sibi etiam generum adjunxit. idem post quoque factum est, liberata regio dominatu Repub. neque enim unquam desitum est, civitatem victis populis & gentibus dari, Italiamque ipsam municipiis devinciri, quousque bello Marsico universa fere civitate donata est. Ex libro Caroli Sigonii de Nominibus Romanorum.

Roma in montibus posita & convallibus cœnaculis sublata atque suspensa. Cic. 2. de Lege Agrar. 95.

Urbs Roma. Hor. 3. Carm. 5. 12.

Altæ Romæ mœnia. Virg. 1. Æn. 11.

Beata. Hor. 3. Carm. 29. 12.

Bellatrix. Ovid. 2. Trist. 321.

Dardania. Ovid. 15. Met. 431.

Domina Roma, Dominans. Hor. 4. Carm. 14. 44. Sic Virgil. de Romanis ait, Populum late regem, 1. Æn. 25.

Ferox. Hor. 3. Carm. 3. 44.

Magna. Martial. lib. 12. 69.

Martia. Ovid. ad Liviam, 246.

Potens. Hor. 2. Epist. 1. 61.

Princeps urbium. Hor. 4. Carm. 3. 13.

Pulcherrima rerum. Virg. 2. Georg. 534.

Regia. Hor. 1. Epist. 7. 44.

Romæ ambitum varie prodiderunt auctores. Plin. lib. 3. cap. 5. Mœnia ejus collegere ambitu, Imperatoribus Censoribusque Vespasianis anno conditæ DCCCXXVIII. pass. XIII. M. CC. Fla. autem Vopiscus tradit, Aurelium imperatorem ambitum urbis ad triginta millia passuum ampliasse.

ROMÆA, Parilia dici cœperunt, Fortunæ templo ab Adriano in urbe restituto. V. in dictione PARILIA. Cælius Rhodig. lib. 5. cap. 4.

ROMĀNUS, a, um. Adj. [Ῥωμαῖος] Qui e Roma est, vel Romam inhabitat.

Domini rerum Romani. Virg. 1. Æn. 286.

Achilles Romanus. V. ACHILLES.

Acer. Virg. 3. Georg. 346.

Arces. Virg. 2. Georg. 172.

Gens. Virg. 1. Æn. 37.

Linguæ Romanæ facundia. Ovid. 1. de Pont. 2. 69.

Ore

Ore Romano profluit Græcia, i. e. Homo Romanus Græce loquitur. Lucan. ad Piſon. 77.
Populus. Hor. 1. Epiſt. 1. 70.
Porta Romana, propria appellatione dicta eſt ea in urbe Roma, quam Romulus infimo clivo Victoriæ inſtituit. Appellata autem Romana a Sabinis præcipue, quod ea proximus aditus erat Romam. Feſtus, Romanam portam vulgus appellat ubi ex epiſtylio defluit aqua. Qui locus ab antiquis appellari ſolitus eſt Statuæ Cinciæ, quod in eo fuit ſepulchrum ejus familiæ.
Potentia. Ovid. 15. Met. 877.
Pubes. Hor. 4. Carm. 4. 46.
Sermo. Quintil. lib. 2. cap. 14.
Tellus. Virg. 4. Æn. 275.
Urbis Romanæ conditor. Ovid. 14. Met. 849.
Vincit Romanus ſedendo; Proverb. in eos, qui tranquilli atque otioſi, tamen quæ volunt, efficiunt. Varro 1. de R. R. 2. pr.

ROMANE, Adv. Idem. Gell. 13. 21. Hæc Romane & ſevere dixit.

ROMANICUS, a, um. Adj. [Ῥωμαϊκὸς] Cato cap. 135. Aratra in terram validam Romanica bona erunt, in terram pullam Campanica, juga Romanica optima erunt. Sic Romanicum oleum, apud eundem, cap. 153. in lege oleæ pendentis.

ROMANENSIS, e. [Ῥωμανήσιος] Qui alibi ortus eſt, ſed in Roma verſatur. Unde Cato in lib. de R. R. cap. ult. Salem Romanenſem appellat, non Romæ factum, ſed qui Romæ vendebatur.

ROMANIENSIS, e. Grut. Inſcript. p. 41. n. 7. PISTOR ROMANIENSIS.

ROMANIA, æ. f. Barbariæ opponitur. Fortunat. 6. Carm. 4. 7.
Hinc cui barbaries, illinc Romania plaudit.

ROMANITAS, átis. f. pro Orbe, ſive Imperio Romano, ponitur a Tertull. de Pallio cap. 4. pr.

ROMANDUES, [Ῥωμάνδυες] Ptolemæo lib. 2. cap. 9. Populi ſub Rhotomago. Hodie Veromandi, *Vermandois*.

ROMANULA porta teſte Varrone lib. 4. de L. L. in Palatino monte fuit, gradus habens in navalia ad Volupiæ ſacellum.

ROMILIUS, a, um. Romilia lex, cavit, ne alii præter patres & magiſtratus, ſacra inirent, poſtea plebi quoque aditus ad ſacra fuit. Nam rogationibus tribunitiis, primum Sextio Licinia ſancitum eſt, ut x viri ſacrorum, non ut antea omnes patricii, ſed ex parte dimidia de plebe crearentur. Deinde ſecuta eſt Ogulina, ut quum quatuor pontifices eſſent, placeretque ſacerdotum numerum augeri, quatuor præterea pontifices, quinque augures, de plebe omnes allegerentur ut omnino octo pontificum, novem augurum numerus fieret. Ex Manutio.
Tribus Romilia. V. TRIBUS.

ROMPHÆA, V. RHOMPHÆA.

ROMPHUS, i. Pedamenti vitium genus. Alexander Alexandrinus lib. 2. cap. 10. Quod autem nativum ex arboribus in arbores traductis vitibus, nonnulli traduces, quidam Romphos, plerique arbuſta dixere, quas in Tranſpadana Italia ex Cornu, Populo, Tilia, Acere, Orno, Carpino, & Quercu frequenter arbuſtari tradunt.

ROMULA, Arbor dicebatur ſub qua Remus & Romulus pueri inventi ſunt. V. RUMINALIS.

ROMULENSIS, e. Colonia Romanorum in Celtica Hiſpalenſium. Plin. lib. 3. cap. 1. Et a læva Hiſpalis colonia, cognomine Romulenſis.

ROMŬLUS, i. m. [Ῥωμύλος] Martis & Iliæ filius, frater Remi, primus rex Romanorum. Cujus & Remi fratris hiſtoriam ſic ſcribit Servius, Amulius (inquit) & Numitor fratres fuerunt. Amulius fratrem imperio pepulit, & filium ejus necavit: filiam vero ejus Iliam, Veſtæ ſacerdotem fecit, ut ſpem ſobolis auferret, a qua ſe puniri poſſe cognoverat. Hanc, ut multi dicunt, Mars compreſſit, unde ſunt nati Remus & Romus, quos cum matre Amulius præcipitari juſſit in Tiberim: tum, ut quidam dicunt, Iliam ſibi Anien fluvius fecit uxorem: ut alii, inter quos Horat. Tiberis: unde ait, 1. Carm. 2. 17. Iliæ dum ſe, &c. V. ibi Acronem. Pueri vero expoſiti ſunt ad ripam vicinam: hos Fauſtulus reperit paſtor, cujus uxor erat nuper meretrix, Acca Laurentia, quæ ſuſceptos aluit pueros. Hi poſtea avum ſuum Numitorem occiſo Amulio in regna revocaverunt. quibus dum cum eo anguſtum Albæ videretur imperium, receſſerunt, & captatis auguriis urbem condiderunt. Sed Remus prior ſex vultures vidit, Romus poſtea duodecim: quæ res poſtea bellum creavit, in quo extinctus eſt Remus: & a Romi nomine Romani appellati. Ut autem pro Romo, Romulus diceretur, blandimenti gratia factum eſt, quod gaudet diminutione. Quod autem a lupa dicuntur nutriti, fabuloſum figmentum eſt, ad celandam auctorum Romani generis turpitudinem: nec incongrue factum eſt: nam & meretrices lupas vocamus, unde & lupanaria. Et conſtat hoc animal in tutela eſſe Martis. Hactenus Servius enarrans illud Virg. 1. Æn. 278.
—— donec regina ſacerdos
Marte gravis geminam partu dabit Ilia prolem.
Romulus, Martis filius, educatuſque a Lupa dicitur. Quintil. lib. 3. cap. 7.
Romulus poſt exceſſum ſuum dixit Proculo Julio, ſe Deum eſſe, & Quirinum vocari, templumque ſibi dedicari in eo loco juſſit. Cic. 1. de Legib. 3.
Mavortius Romulus. Virg. 6. Æn. 778.
Alius Romulus Silvius, de quo Liv. 1. 3.

ROMULĒUS, a, um. [Ῥωμύλειος] poſſeſſivum: ut, Colles Romulei. Ovid. 14. Met. 845.
Culmo Romuleo ſedens. Virg. 8. Æn. 654.
Enſe Romuleo cadit Amulius, i. e. Enſe Romuli. Ovid. 3. Faſt. 60.
Muri Romulei. Sil. lib. 7. 485.
Urbs Romulea. Ovid. 15. Met. 625.

ROMŬLUS, a, um. Adj. pro Romuleus: ut, Tellus Romula. Virg. 6. Æn. 876.
Gens Romula. Hor. in Carm. ſecul. 1.

ROMULIDÆ, arum. m. [Ῥωμυλίδαι] dicti ſunt Romani a Romulo. Perſ. 1. Sat. 31.
—— ecce inter pocula quærunt
Romulidæ ſaturi quid dia poemata narrent.
Arx Romulidarum. Lucret. lib. 4. 687.

ROMPOTINUM, V. RUMPOTINUM.

RORO, áre. V. ROS.

R O S

RŌS, rōris. m. [δρόσος, ψεκὰς, ἔρση, ἐέρση] Humor qui ſereno tempore e cælo fluit, ſerena nocte, non gelu, neque ardoribus, neque ventis exiſtentibus. Ariſtoteles lib. 1. Meteororum, ſcribit rorem fieri ex vaporatione modica, atque in hoc differre a pluvia quæ largo vapore progeneretur. Apuleius lib. de Mundo, Ros nocturnus humor, quem ſerenitatis tenuitas ſpargit. A Græcis dicitur ὁ δρόσος.
Amarus ros. Virg. 4. Georg. 431.
Gelidus. Virg. 2. Georg. 202.
Levis. Virg. 6. Æn. 230.
Liquidus ros, Aqua fontana. Ovid. 3. Met. 164.
Marinus ros. Hor. 3. Carm. 23. 15. de herba ſalutari.
Nocturni. Plin. lib. 21. cap. 17. ad finem.
Purus ros Caſtaliæ. Hor. 3. Carm. 4. 61.
Tepidus. Ovid. 10. Met. 360.
Vitreus. Ovid. 1. Amor. 6. 55.
Vitalis. Cic. 2. de Divin. 20.
Canent recente rore herbæ. Ovid. 3. Faſt. 880.
Stillavit ſanguineis roribus arbor. Lucan. lib. 7. 837.
Quum ros in tenera pecori gratiſſimus herba eſt. Virg. 8. Ecl. 15.
Lachrymarum rore madidæ coronæ. Ovid. 14. Met. 708.
Salis ros, pro Aqua marina. Lucret. lib. 4. 440.
Nam quæcunque ſupra rorem ſalis edita pars eſt
Remorum, recta'ſt, &c. Rorem ſalis, i. e. Aquam maris. Lambinus.

RORALIS, e. Adj. Ovid. 4. Faſt. 728.
Virgaque rorales laurea miſit aquas. i. e. Ad irrigandum, ſive ad aſpergendum, vel aſpergentes. Alii legunt Roratas.

RORIFER, ĕra, ĕrum. Adj. [δροσοφόρος] ut, Aura rorifera. Senec. Hippol. v. 11.
Biga Lunæ rorifera. Stat. 1. Theb. 338.
Umbris roriferis terram nox obruit. Lucret. lib. 6. 864.

RORIFLUUS, a, um. ut, Rorifluam ſectemur carmine lunam. Vetus Poeta lib. 2. Catalect. p. 259. edit. Scalig.

RORULENTUS, a, um. Adj. [δροσερὸς, δροσώδης, πολύδροσος] Plenum rore. Columel. lib. 5. Cavendum ne aut Septentrionalibus ventis, aut rorulentæ, ſed ſiccæ ferantur vites. Idem lib. 12. cap. 38. Ne rorulentæ baccæ legantur cavendum.

ROSCIDUS, a, um. Adj. [δροσερὸς, ἑρσήεις, ἐερσήεις] Quod eſt rore perfuſum; unde Nox roſcida, dicitur Quæ rore humecta eſt. Plin. lib. 18. cap. 28. & lib. 3. cap. 12. Roſcidis collibus.
Antra roſcida. Ovid. 2. Faſt. 332.
Aurora. Ovid. ad Liviam 282.
Gramina. Claud. 2. de Rapt. Proſerp. 104.
Herba roſcida. Varro 2. de R. R. cap. 2.
Iris. Virg. 4. Æn. 700.
Mala roſcida, Quæ matutino rore humecta ſunt. Virg. 8. Ecl. 37.
Plin. lib. 11. cap. 11. Itaque tum prima aurora, folia arborum melle roſcida inveniuntur.
Mella. Virg. 4. Ecl. 30.
Poma. Propert. lib. 2. 20. 36.
Pruina roſcida foliis excuſſa. Ovid. 5. Faſt. 215.
Solum roſcidum. Columel. lib. 3. cap. 2.
Tellus roſcida. Senec. Hippol. 1.

ROSIDUS, a, um. Idem. Columel. 5. 6. Roſidum & nebuloſum ſolum.

RORIDUS, a, um. Idem. Propert. 2. 23. 27. V. ibi Broekhuſ.

RORARIUS, a, um. Rorarii milites dicebantur, Qui armatura levi prælium primi committebant: quod ut ante pluvias cælum rorare ſolet, ſic illi ante gravem armaturam qui prodibant, rorarii appellabantur, qui & ferentarii. Hæc ex Feſto. Liv. 8. 8. Primum vexillum triarios ducebat, veteranum militem ſpectatæ virtutis: ſecundum rorarios, minoris roboris ætate factiſque.
Rorarii appellati, quod imbribus fere primum rorare incipiat. Varro de vita Pop. Roman. lib. 3. Idem lib. 6. de L. L. Rorarii dicti a rore, qui bellum committebant ante, ideo quod ante rorat, quam pluit.
Vinum rorarium, Quod rorariis dabatur. Feſtus. V. Heinſ. ad Sil. lib. 1. Stewech. ad Veget. lib. 1. cap. 20. & Dalechamp. ad Plin. lib. 2. cap. 60.

RORO, [δροσίζω, ψεκάζω, ῥαίνω] áre. Humorem inſtar roris paulatim deſtillare. Virg. 8. Æn. 645.
—— & ſparſi rorabant ſanguine vepres. Columel. lib. 11. cap. 2. IIII. Id. Jun. Delphinus veſpere exoritur, Favonius interdum rorat. In vetuſto exemplari abſolute legitur, Nonnunquam rorat. Plin. lib. 17. cap. 10. Periculum tantum eo die eſt, ſi roraverit quantulumcunque imbrem.
Undique dant ſaltus, multaque aſpergine rorant. Ovid. 3. Met. 683. De delphinis.
Oculi rorantur lachrymis. Ovid. 15. Epiſt. 97. i. e. Rigantur.
Rorare aliquem cruore. Sil. lib. 10. 263.
Quum videt in ſcopulo rorantem ſaxa cruore,
Torvoque obtutu labentem in Tartara Paulum.
Rorat, abſolute: quomodo dicimus Pluit, Ningit, Tonat. Columel. lib. 11. cap. 2. Idibus Octobris, & ſequenti biduo interdum tempeſtas, nonnunquam rorat.

RORANS, antis. Partic. [δροσίζων, ῥαντίζων] Lucret. lib. 3. 470.
—— lacrymis rorantes ora, genaſque.
Antra rorantia fontibus. Ovid. 3. Met. 177.
Aſtra rorantia. Virg. 3. Æn. 567.
Capilli rorantes. Ovid. 4. Faſt. 141.
Lachrymis rorantibus ſpargunt ora. Lucret. lib. 2. 976.

Pocula rorantia. Cic. de Senect. 46.

RORATUS, a, um. [ῥαντισθεὶς] Partic. ut, Rorata pruina. Ovid. 3. Fast. 357.

Mollis erat tellus rorata mane pruina. Alii legunt Rorataque, ut referatur ad Tellus.

Rosæ roratæ. Ovid. 2. de Pont. 1. 36.

RORATIO, ōnis. f. [ῥαντισμὸς] quam Theophrastus Rhoada quasi defluxum appellat, morbus est vitium, quem vulgo *Colaturam* vocamus. Plin. lib. 17. cap. 24. Siderationis genus est in vitibus deflorescentibus roratio. Aut quum acini priusquam crescant, decoquuntur in callum. Theophrastus lib. 4. de plantis, Roratio, inquit, fit quum viris deflorescens irrorat. Fit autem id genus affectionis, quum acini defluunt: & qui remanent, parvuli sunt. Propter hoc vitium Floralia, ab antiquis instituta sunt. Plin. lib. 18 cap 29 Floralia quarto Cal. Maii instituerunt, anno urbis quingentesimo sextodecimo ex oraculis Sibyllæ: ut omnia bene deflorescerent.

Roratio, Roris distillatio. ut, Nocturnæ rorationes. Apul. 9. Met. p. 232.

RORAMENTUM, i. n. Capitolin. in Vero cap. 10. Capiti auri ramenta respergere. Alii Ramenta.

RORESCO, [δροσίζομαι] ēre. Rore aspergi. Vox dubiæ auctoritatis. Plin. lib. 18. cap. 34. Aquilonem prænuntiat terra siccescens, sed rorescens repente, &c. Sic leg. in veteri edit. A. D. 1491. sed hodierna exemplaria omittunt voces, Sed rorescens. Ovid. 15. Met. 245. ——resolutaque tellus

In liquidas rorescit aquas. al. Rarescit, quam lectionem recepit Robertus Stephanus. V. RARESCO.

RŎSA, æ. f. [ῥόδον] Flos e spina nascens, cui ῥόδος Græcis nomen est Plin. lib. 21. cap 4. Rosa nascitur spina verius quam frutice, in rubo quoque proveniens, illic etiam jucundi odoris, quamvis angusti, &c. Cic. 7. Verr. 27. Sed quum rosam viderat, tunc incipere Ver arbitrabatur.

Flos rosarum. Hor. 3. Carm. 29. 3.
Atria plena rosarum. Ovid. 2. Met. 113.
Albentes rosæ. Ovid. 3. de Arte Am. 182.
Amœnæ. Hor. 2. Carm. 3. 14.
Arentes. Virg. 4. Georg. 268.
Confusa rubore. V. CONFUNDO.
Hybernæ pretium sic meruere rosæ. Martial. 4. 29. 4.
Plena nimium pudoris rosa, Nimium rubra. Columel. lib. 10. 102.
Punicea. Hor. 4. Carm. 10. 4.
Sera. Hor. 1. Carm. 38. 3.
Carpere rosam. Virg. 4. Georg. 134.
Deligere primam tenui ungue rosam. Ovid. 4. Epist. 30.
Dicere an tu me in viola putas aut in rosa? Cic. 5. Tusc. 73.
Fulgent quale rosæ inter sua lilia mistæ. Ovid. 2. Amor. 5. 37.
Perlucidus pulvinus Melitensi rosa farctus. Cic. 7. Verr. 17.
Redimiri sertis & rosa. Cic. 3. Tusc. 43.
Spargere rosas. Hor. 3. Carm. 19. 22.
Vivere in rosis, i. e. Florere, & omni felicitate affluere. Martial. 8. 77. ——in æterna vivere digne rosa.
Rosam, quæ præteriit, ne quære iterum: i. e. Noli te cruciare desiderio rerum, quæ restitui nequeunt. V. Chiliad.
Rosas loqui, i. e. Blanditias. Erasm. ibid.
Rosam suam vocat amicam amator quidam apud Plaut. Asin. 3. 3. 74. blandiendi gratia.
Rosa, pro Oleo rosaceo. Cels. lib. 8. cap. 3. Neque alienum est instillare paulum rosæ, vel lactis, quo magis lubrico circumagatur. Ibid. cap. 4. Quod si membrana per inflammationem intumuerit, infundenda erit rosa tepida.

ROSŬLA, æ f. dimin. Dracont. Hexaem. v. 597.

Qui rosulis stellare nemus vel floribus agros
Imperat Autumni.

ROSEUS, a, um. Adj. [ῥόδινος] Quod est coloris rosæ. Plin. 28. 19. Asini a coitu spuma collecta roseo panno, & inclusa argento, venerem stimulat. Idem lib. 14 cap. 1. Hic purpureo lucent colore, illic fulgent roseo.

Cervix rosea, i. e. Pulchra. Servius. Virg. 1. Æn. 406.
Convalles roseæ, i. e. Florulentæ, species pro genere. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 85.
Dea rosea, Aurora. Ovid. 3. de Arte Am 84.
Face rosea sol infert lumina cælo. Lucret. lib. 5. 974.
Genæ roseæ. Virg. 12. Æn. 606.
Labella. Catul. de Berecynth. 61. 74.
Os roseum. Virg. 2. Æn. 593.
Rubor. Ovid. 3. Amor. 3. 5.

ROSACEUS, a, um. Adj. [ῥόδινος] Quod ex rosa factum est: unde Rosaceum oleum, quod ex rosis expressum est, quod Græci Rhodinon vocant. Plin. lib. 20. cap. 3.

Corona rosacea. Plin. lib 21. cap. 3. L. Fulvius argentarius, bello Punico secundo, cum corona rosacea interdiu e pergula sua in forum prospexisse dictus.

ROSACEUM, i. n. subaud. Oleum. Plin. 21. 29. & 37. 3.

ROSARIUS, a, um. Adj. ut, Absortio rosaria. Suet. Neron. cap. 27.

ROSARIUM, i. n. [ῥοδών] Copiam fruticum significat, uno loco rosas gignentium: vel Locum in quo sunt hujusmodi frutices. Plin. lib. 21. cap. 11. Rosaria a favonio fossa oportet esse, iterumque solstitio. Columel. lib. 11. cap. 2. Rosarium serotinum, perfossum & cultum habere jam tempus est.

Amœna rosaria. Ovid. 5. Trist. 2. 23.

ROSO, āre. Hinc

ROSĀTUS, a, um. Partic. ut, Propoma rosatum. Pallad. Feb. tit. 32. V. Lamprid. Heliogab cap. 19. & 21. & Apic. 1. 1.

ROSĒTUM, i. n [ῥοδωνιά] Locus rosis consitus. Virg. 5. Ecl. 17.

Puniceis humilis quantum saliunca rosetis.

ROSULENTUS, a, um. Plenus rosarum. Mart. Capella lib. 1. p. 19. Rosulenti splendoris gratia.

ROSEA, æ. f. auctore Festo, Campus in agro Reatino appellatur, quia in eo arva rore humida semper feruntur. Varro lib. 1. de R. R.

cap. 7. ad finem, Cæsar Vopiscus Ædilitius, causam quum ageret apud Censores, campos Roseæ, Italiæ dixit esse sumen, in quo relicta pertica postridie non appareret propter herbam.

ROSEĀNUS, a, um. Adj. ut, Roseani equites. Varro de R. R. 2. 7.

ROSCIOUS, V. ROS.

ROSCIUS, i. m. Otho, [Ῥώσκιος Ὄθων] Tribunus plebis legem tulit, ut Equitibus Romanis in theatro XIIII gradus proximi assignarentur, qui censum CCCC. HS. haberent. Auctor Livius. De hoc Cicero pro Muren. 21. L. Otho vir fortis, meus necessarius equestri ordini restituit non solum dignitatem, sed etiam voluptatem.

Roscius Gallus Comœdus, Ciceronis præceptor in pronuntiationis & gestus exercitatione, eo præstantiæ venit, ut quum de perfecto in arte aliqua loquimur, in suo genere Roscius a nobis dicatur, teste Cicerone lib. 1. de Orat. 130. Hic a Cicerone defensus est, quum a Fannio quodam ob pecuniariam rationem in judicium adductus esset.

Doctus Roscius. Hor. 2. Epist. 1. 82.

Roscius Amerinus etiam in causa parricidii defensus a Cicerone, patrem habuit hominem locupletem, quem quidam clam interfecerunt: filius per occasionem discordiæ cujusdam, quæ inter eos intervenerat, paternæ cædis auctor accusatur. Præda ad quendam Syllæ satellitem L. Cornelium Chrysogonum redibat, accusatore Erucio, quam causam egit primam publicam Cicero annos natus XXIII ut est Auctor Corn. Nepos. De qua causa Ipse in Bruto.

ROSCIUS, a, um. Adj. ut, Lex Roscia. Hor. 1. Epist. 1. 62.

ROSCIĀNUS, a, um. Idem. ut, Rosciana imitatio. Cic. 2. de Orat. 242.

ROSEUS, V. ROSA.

ROSIO, V. RODO.

ROSMARINUM, i. n. vel ROSMARINUS, i. m. [λιβανωτίς] Frutex. Plin. lib. 19. cap. 12. Libanotis, locis putridis & macris ac roscidis seritur semine. Radicem habet olusatri, nihil a thure differentem. Usus ejus post annum stomacho saluberrimus. Quidam eum nomine alio rosmarinum appellant. Idem lib. 17. cap. 13. Et Columel. lib. 9. cap. 4.

Rosmarinum coronarium. Rosmarinum (Gallice *Romarin* appellatur) duplicis est differentiæ: Unum fœcundum frugiferumque, cujus semen cachrys vocatur. Folia fœniculi habet, &c. Alterum coronarium quo in sertis coronisque amasii abutuntur. De utroque vide Dioscoridem lib. 3. cap. 72. & 73.

ROSMĀRIS, [λιβανωτίς] Arboris nomen. Ovid. 3. de Arte Am. 690.

——tegit arbutus herbam,
Rosmaris, & laurus, nigraque myrtus olent. Alii divisim leg.

ROSTELLUM, V. ROSTRUM.

ROSTRUM, i. n. [ῥύγχος, ῥάμφος] Quo aves cibum capiunt. Nec solum de avibus, sed etiam de reliquis animalibus, & de ipso homine interdum dicitur. Plinius, Et mugilis rostrum. Plaut. Men. 1. 1. 13. Apud mensam plenam homini rostrum deliges. Cic. 1. de Nat. Deor. 102. Procero corneoque rostro aves.

Acumen rostri. V. Acumen, in ACUO.
Acies rostri. Plin. lib. 11. cap. 37.
Rostrum, de hippopotamo. Plin. lib. 8. cap. 25. Rostro resimo, cauda & dentibus aprorum, &c.
Caprarum. Varro 2. de R. R. cap. 3. *Duo enim genera earum, sub rostra duas ut mammulas pensiles habeant.*
Canum. Plin. lib. 8. cap. 40. Ventos & odorem captantes, prodentesque rostro cubilia.
Cervorum. Plin. lib. 8. cap 32.
Delphinorum. Plin. lib. 9. cap. 8.
Draconum piscium. Plin. lib. 9. cap. 27.
Malleorum rostrum. Plin. lib. 34. cap. 14. i. e. Ferreum illud in malleis, quo proprie ad percutiendum utimur.
Suum. Columel. lib. 7. cap. 9. Rostris brevibus & resupinis.
Sus rostro si humi, A, literam impresserit, num propterea, &c. Cic. 1. de Divin. 23. & 2. 48.
Testudinum piscium. Plin. lib. 9. cap. 10.
Tragelaphorum. Plin. lib. 8. cap. 33. Eminet rostrum ut in parvo sit haud dissimile suillo.
Rostrum de Homine etiam dicitur. Petron. cap. 75. p. 277. Ut celerius rostrum barbatum haberem. V. Non. 6. 41.
Acutum rostrum. V. Acutus, in ACUO.
Aptum rapinæ. Ovid. 6. Fast. 133.
Corneum. V. Corneus, in CORNU.
Crepitante ipsa sibi plaudat ciconia rostro. Ovid. 6. Met. 97.
Immodicum. Ovid. 6. Met. 673.
Obuncum vulturis. Virg. 6. Æn. 597.
Pandum. Ovid. 14. Met. 282.
Punica. Ovid. 2. Amor. 6. 22.

Tincta gerens rubro punica rostra croco.

Reduncum. Ovid. 12. Met. 562.
Rigidum. Ovid. 6. Met. 673.
Contingere cibum terrestrem rostris facile. Cic. 2. de Nat. Deor. 122.
Exacuere spicula rostris. Virg. 4. Georg. 74.
Finditur hoc quasi rostro Fibrenus. Cic. 2. de Legib. 6. Sed ventum in Insulam est. Hac vero nihil est amœnius. ut enim hoc quasi rostro finditur Fibrenus, & divisus æqualiter in duas partes latera hæc alluit, &c.
Occalescere osque meum sensi pando rostro. Ovid. 14. Met. 282.
Prominet immodicum pro longa cuspide rostrum. Ovid. 6. Met 673.
A similitudine autem rostri avium, aut aliorum animalium dicta est pars illa navis exporrecta atque acuta e prora, a quo Naves ipsæ, Rostratæ dicuntur. Cæs. 3. Bell. Gall. 13. Rostro enim noceri non posse cognoverant.
Navium rostra. Plin. lib. 16. cap 4.
Æquata. Virg. 5. Æn. 232.
Erepta rostra carinis. Virg. 7. Æn. 186.
Stridentibus rostris & remis æquor convulsum dehiscit. Virg. 5. Æn. 143.
Rostra, [ἔμβολα] (auctore Liv. 8. 14.) dictum est Templum, seu forum

trum ante curiam Hostiliam, in quo erat pulpitum ornatum ex rostris navium Antiatium, ex quo loco concionari solebant. Unde sæpe legimus pro Rostris, id est, In rostris: in eo enim loco rostra ab hostibus capta, fixa erant. Charisius lib. 1. Rostra, locus in urbe ubi concionantur. Cic. 3. Off. 80. Conscripserunt communiter edictum cum pœna atque judicio, constituuntque ut omnes simul in Rostra post meridiem descenderent.
Ascendere in rostra. V. ASCENDO.
Convocare ad rostra. V. CONVOCO.
Deducere de rostris. V. DEDUCO.
Perorasset quum Vectius descendissetque de rostris. Cic. in Vatin. 26.
Statuere in rostris statuam alicui. Cic. ad Brut. 15.

ROSTRATUS, a, um. Adj. [ῥυγχωτὸς] ut, Rostrata navis. Cic. 2. de Invent. 98. Lex est apud Rhodios, ut siqua rostrata in portu navis deprehensa sit, publicetur.
Corona rostrata. Plin. lib. 16. cap. 4.
Falces rostratæ. Columel. 2. 21. *Faucilles bechues non pointues.*
Impetus rostratus, Qui fit ipso rostro. Plin. lib. 10. cap. 23.
Tempora rostrata. Virg. 8. Æn. 685.
—— cui belli insigne superbum,
Tempora navali fulgent rostrata carina. Sextus Pompeius Pompeii filius in Sicilia piraticam exercuit, contra quem primo cum Agrippa pugnavit Augustus. Postea Agrippæ cura data est, qui eum delevit: ob quod Augustus ei rostratam dedit coronam, quia vicerat navali certamine. Servius.

ROSTRALIS, e. Sidon. 1. Epist. 10. Dignum poema, quod apicibus perarrandum auratis juste tabula rostralis acciperet.

ROSTRO, [ῥυγχόω] āre. Hinc

ROSTRANS, antis. Partic. Plin. lib. 18. cap. 19. In collibus transverso tantum monte aratur: sed modo in superiora, modo in inferiora rostrante vomere. i. e. Rostrum impingente, ut ait Budæus.

ROSTELLUM, i. n. dimin. [ῥαμφίδιον] Parvum rostrum. Plin. lib. 30. cap. 11. Muris rostellum, auriculasque summas roseo panno, ipsumque dimittunt. Columel. lib. 8. cap. 5. Die vicesimo animadvertat an pulli rostellis ova percuderint.

R O T

ROTA, æ. f. [τροχὸς, κύκλος] a rotunditate seu a ruendo: ruit enim facile in suos orbes. Plaut. Capt. 2. 3. 9. Pro rota me uti licet: vel ego huc, vel illuc vortar, quo imperabitis. Plin. lib. 16. cap. 40. Sed lignum non aliò pene quam ad radios rotarum utile.
Curvatura summæ rotæ. Ovid. 2. Met. 107.
Orbis rotarum. Plin. lib. 8 cap. 16.
Radii fractarum rotarum. Ovid. 2. Met. 317.
Strepitus rotarum. Hor. 1. Epist. 18. 7.
Vestigia rotæ. Ovid. 2. Met. 133.
Acris Perf. 3. Sat. 28.
Aquariæ rotæ, apud Paulum lib. 4. sentent. tit. 6. sunt, Per quas tollitur aqua.
Aquilega rota. Tertullian.
Currens. Hor. 3. Carm. 10. 10.
Effusæ rotæ, Currentes. Propert. lib. 4. 8. 18.
Errantes. Stat. 1. Theb. 220.
Volucres. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 431.
Evitata fervidis rotis meta. Hor. 1. Carm. 1. 5.
Inducere rotam. V. INDUCO.
Terenda hæc erit admissa meta rota. Ovid. 1. de Arte Am. 40.
Fortunæ rota. Cic. in Pison. 22.
Rota, pro Solis orbe a Latinis usurpatur, sicut δίσκος pro eodem a Græcis. Sidonius,
Inde patefecit radiis rota candida cælum. i. e. Sol exortus cælum noctu clausum aperuit luce sua: noctu enim cælum claudi censebant. Hinc illud Maronis, 1. Æn. 378.
Ante diem clauso componet vesper Olympo. Turnebus.
Rota, Supplicii genus quoddam fuit apud Græcos, quo distento corpore homines torquebantur, sicque definiebant, Τροχὸς ἐστὶ βασανιστικὸν ὄργανον, διατεῖνον τὰ σώματα τῶν βασανιζομένων. Cic. 5. Tusc. 24. In eo etiam putatur dicere, in rotam (id est genus quoddam tormenti apud Græcos) beatam vitam non ascendere. Apud Josephum in Maccabæis, ejus supplicii crebra mentio est. Meminit & Aristophanes: sed & Plutarchus quoque in Nicia. Cælius lib. 10. cap. 15. putat illi simile esse, quod apud Gallos grassatoribus infertur, vocaturque vulgo *La Roue*. Quanquam lubentius crediderim genus quoddam tormenti fuisse ad verum exsculpendum. V. Turneb. Adversf. 7. 16.
Rotæ, Genus caprarum. Varro 3. de R. R. cap. 1. Etiam nunc in locis multis genera pecudum ferarum sunt aliquot, ut in Phrygia ex ovibus, ubi greges videntur complures: ut in Samothrace, caprarum quas Latine rotas appellant.
Rota, Piscis. Plin. lib. 32. cap. 11.
Rota, pro Vi dicendi, sive orationis impetu ponitur. Sidon. 9. Epist. 15.
Homericæque par & ipse gloriæ
Rotas Maronis arte sectans comparî. V. Auson. Profess. Burdigalens. Commem. carm. 5.

ROTŬLA, æ. f. diminut. [τροχίσκος, τροχίδιον] Plaut. Perf. 3. 3. 38. Jam a foro argentarii abeunt, quam in cursu rotula circumvortitur. Plin. 18. 18. Galliæ vero duas addiderunt rotulas.

ROTŬLO, āre. Saresb. 8. 12. In orbe rotulari quam incedere magis idoneus est.

ROTO, [κυκλόω, γυρόω] āre. In modum rotæ versare, vertere, circumagere. Columel. lib. 8. cap. 11. Signa sunt extimulatæ libidinis, quum semetipsum veluti mirantem caudæ gemmantibus pinnis, protegit: idque quum facit, rotare dicitur. De pavone.
More fundæ rotare aliquem. Ovid. 4. Met. 17.
Canes rotat aper. Ovid. 2. de Arte Am. 374.
Caput ense rotare. Lucan. lib. 8. 673.
Flammas venti rotant cavis fornacibus. Lucret. lib 6 201.
Sylvas rotare. Stat. 4. Sylv. 3. 79.
Telum immane rotat. Stat. 9. Theb 802.
Circum & infra rotare. Stat. 1. Achil. 56

ROTANS, antis. Partic. [κυκλῶν] Hor. 4. Carm. 11. 11.
Turbine rotanti portant res venti. Lucret. lib. 1. 294.

ROTATUS, a, um. Partic. [κυκλωθεὶς] ut, Cervix rotata. Lucan. ad Pison. v. 53.
Ignis rotatus. Ovid. 12. Met. 296.
Sermo rotatus. Juven. 6. Sat 448.
—— & curtum sermone rotato
Torqueat enthymema. Sermonem rotatum, Turnebus hic interpretatur, Orationem conversione conclusam, atque comprehensam ambitu: quod genus dicendi a Cicerone Versum, ab Aristotele συνεστραμμένον appellatur: quo genere loquendi contorta oratio est, ideoque brevior, quam sponte naturæ fusa.
Sol rotatus, i. e. In præceps datus. Prudent. Cathem. 11. 29.
Viri rotati. Valer. Flacc. 4. 181.

ROTĀTIM, Adv. Per rotas, rotarum modo. Apul. 10. Met. p. 253. In orbe rotatim flexuosi.

ROTATUS, ûs. m. Claudian. de Consul. Mallii v. 77. Rapido cæli rotatu.
Præceps rotatus. Auson. Mosella, v. 362.

ROTATIO, ōnis f. Idem. Vitruv. 10. 8. Sine porrecto rotationis. Et in fine capitis, Per rotationem circini. V. Apul. Apol. p. 303.

ROTATOR, ōris. m. Stat. 2. Sylv. 7. 7. de Baccho,
Et tu Bassaridum rotator Evan.

ROTALIS, e. ut, Carpentum rotale. Capitolin. in Macrin. cap. 12.

ROTATILIS, e. Sidon. 2. Epist. 9. Inter rotatiles catastropharum gyros.

ROTABILIS, e. Idem. Ammian. 23. 4. Agiliter rotabilis.

ROTHOMAGUS, i. m. [Ῥοδόμαγος] Ptolemæo auctore lib. 2. cap. 8. Galliæ civitas ad Sequanam. Vulgo *Rouen.*

ROTUNDA, proprium nomen templi ejus quod Numa Pompilius Vestæ sacrarat. Festus, Rotundam ædem Vestæ Numa Pompilius rex Roman. consecrasse videtur, quod eandem esse terram, qua vita hominis sustentaretur crediderit, eamque pilæ forma esse, ut sui simili templo Dea coleretur.

ROTUNDUS, a, um. Adj. [στρογγύλος, περιφερὴς, περίτροχος, κυκλόεις, κυκλοτερὴς] dicitur quasi collectum, & per omnem circuitum læve sine offensione asperi anguli. Plin. lib. 10. cap. 52. Aquatilium ova rotunda. Ibid. Ova exeunt a rotundissima sui parte dum pariuntur
Dictum rotundum a retundendo: quod omnis undique retusa & veluti deformata sit asperitas Habet enim quod rotundum est, unicam superficiem, in qua nec principium notari potest, nec finis. Rotundum etiam a radendo dici potest, quod circum rasum atque expolitum sit.
Rotundum a rota dictum, teste Nonio, vel rota, a rotundo.
Quadratum & Rotundum, contraria. Cic. 2. de Fin. 36.
Ambitus rotundus. Cic. de Univers. 23.
Baccæ rotundiores. Hor. Epod. 8. 53.
Cælum rotundum. Cic. 3. de Orat. 176.
Clausulæ rotundæ. Quintil. lib. 8. Rotundas clausulas intelligit, Intra quas sententiæ clauduntur, cum sequentibus non hærentes. Budæus.
Constructio verborum apta, & quasi rotunda. Cic. de Clar. Orat. 271.
Deus volubilis & rotundus. Cic. 2. de Nat. Deor. 46.
Distributio rotunda. Quintil. lib. 3. cap. 4. Celeri magis ac rotunda usi distributione, quam vera.
Figuræ rotundæ præstantia & perfectio satis intelligitur ex Cic. de Universit. 15. & 2 de Nat. Deor. 47. Quid pulchrius, inquit, ea figura, quæ sola omnes alias figuras complexa continet, quæque nihil asperitatis habere, nihil offensionis potest, nihil incisum angulis, nihil anfractibus, nihil eminens, nihil lacunosum? Cumque duæ formæ præstantes sint, ex solidis globus (sic enim sphæram interpretari placet) ex planis autem circulus aut orbis, qui κύκλος Græce dicitur, his duabus formis contingit solis, ut omnes earum partes sint inter se simillimæ, a medioque tantum absit extremum, quantum idem a summo, quo nihil fieri potest aptius: hujus enim figuræ extremitas paribus a medio radiis attingitur. Hactenus Cicero. Unde persuadent nobis philosophi, cælum, stellas, elementa, mundum denique totum rotunda atque globosa esse figura formatum a Deo. Hinc factum est, ut quum aliquid egregium & plane perfectum significare volumus, illud rotundum appellemus.
Forma rotunda ullam negat esse pulchriorem Plato. Cic. 1. de Nat. Deor. 24.
Lances rotundæ. Hor. 2. Serm. 4. 40.
Orator rotundus, per translationem. Cic. in Orat. 40. Thucydides autem præfractior, nec satis ut ita dicam, rotundus. i. e. Elegans & compositus: vel rotundam non habens sententiarum & clausularum elegantiam, qua integra clausula integram sententiam comprehendit.
Ore rotundo loqui. Hor. in Arte Poet. 323. i. e. inquit Parrhasius, Perfecto, pleno, vel sine offensione & aspiratione in se revolvente.
Stellæ globosæ & rotundæ. Cic. de Somn. Scip. 6.

ROTUNDITAS, ātis. f. [τὸ κυκλοτερὲς] Plin. lib. 9. cap. 30. Cornibus quæ sunt propria rotunditate præpilata, ad latera porrectis. Ibidem cap. 36. Rotunditas oris. Idem lib. 16. cap. 23. Folia in juventa circinatæ sunt rotunditatis.

ROTUNDO, āre. Rotundum facere. Cic. de Univers. 31. Quumque similem universi naturæ efficere vellet, ad volubilitatem rotundavit. Vitruv. lib. 10. cap. 11. Id ad circinum rotundatur.
Caput rotundare, Rotundum habere, vel producere. Plin. lib. 20. cap. 18.
Rotundare, pro Implere, & perficere. Hor. 1. Epist. 6. 34.
Mille talenta rotundentur, totidem altera, porro
Tertia succedant.

ROTUNDATUS, a, um. Partic. ut, Solis orbis rotundatus. Vellei. 2. 59. 6. Hendecasyllabi rotundati. Sidon. 8. Epist. 4.

ROTUNDATIO, ōnis. f. Vitruv. lib. 10. cap. 11. Sic & in rotundatione & in longitudine æqualia spatia fient.

ROTUNDE, Adv. [στρογγύλως] Cic. 5. de Finib. 7. Ista ipsa quæ tu breviter Regem, dictatorem, divitem, solum esse sapientem, a te quidem apte ac rotunde, quippe habes enim a rhetoribus. i. e. Concinne, & collecte, ut ait Nonius. Et ut ait Budæus, Eleganter, & composite, sive explicate.

ROTUNDŬLA, æ. f. Idem quod Rotula. Apul. de Herb. cap. 13. His bene commixtis, facies exinde velut rotundulam.

ROTUNDIFOLIUS, a, um. ut, Phlomides rotundifoliæ. Apul. de Herb. cap. 71.

R O X

ROXANA, æ. f. Darii filia, & Alexandri concubina, quæ quum prægnans esset, a sorore Satyra in puteum demersa est, quod eam præcipuis honoribus Macedones cumularent. Auctor Plutarchus in Alexandro.

ROXICUM, i. n. [Ῥωξικὸν] Corsicæ insulæ civitas. Ptolemæo lib. 3. cap. 2.

R R

RR geminatum (inquit Festus) in compluribus orationibus, quum de actis disseritur, quæ etiam perscribi solent: id est, Rationum relatarum, quod iis tabulis docentur judices, quæ publice data atque accepta sint.

R U B

RUBEA vimina. V. RUBI.

RUBEAS, Promontorium est in Ponto. Plin. lib. 4. cap. 13. Philemon Morimarusam a Cimbris vocari, hoc est mortuum mare, usque ad promontorium Rubeas: ultra deinde Cronium.

RUBEDO, RUBEFACIO. V. RUBEUS.

RUBELLUS, a, um. Adj. [ὑπέρυθρος] dimin. a Ruber, bra, brum. Rubellum vinum, Vinum subrubens. Martial. lib. 1. 104.

Et Veientani bibitur fæx crassa rubelli.

Vites rubellæ, & Vineæ rubellæ appellatæ sunt, quarum materia rubra sit. Plin. lib. 14. cap. 2. Proxima dignitas Nomentanis rubente materia, quapropter quidam rubellas appellavere vineas.

RUBELLŬLUS, a, um. aliud dimin. Idem. ut, Umbilicus rubellulus. Mart. Capell. 5. p. 187.

RUBELLIANUS, a, um. Adj. ut, Rubellianæ vites. Columel. lib. 3. cap. 2. Sed earum quoque feracior est minor, cujus & folium parcius scinditur, & materia non ita rubet, ut amineis: a quo colore rubellianæ nuncupantur.

RUBELLIO, ōnis. m. [ἐρυθρῖνος] Piscis. Plin. lib. 32. cap. 10.

RUBENS, RUBER. V. RUBEUS.

RUBENSIS, e. ut, Rubensis lacus in Narbonensi provincia quem præterlabitur Atax. Plin. lib. 3. cap. 4. Flumen Atax e Pyrenæo Rubensem permeans lacum.

RUBETA, æ. f. [φρῦνος] Plin. lib. 8. cap. 31. Ranæ quoque rubetæ, quarum & in terra & in humore vita, plurimis refertæ medicaminibus. Idem lib. 32. cap. 5. Sunt quæ in vepribus tantum vivunt, ob id rubetarum nomine, ut diximus, quas Græci phrynos vocant, grandissimæ cunctarum, geminis veluti cornibus, plenæ veneficiorum. Mira de his certatim tradunt auctores. Juven. 1. Sat. 70. ——quæ molle Calenum

Porrectura viro miscet sitiente rubetam.

Rana rubeta. Plin. 25. 10. Auxiliantur contra ranam rubetam. Propert. lib. 3. 6. 27.

RUBETUM, V. RUBUS.

RUBEUS, a, um. Adj. [ἐρυθρὸς] Rubeus & rufus generalia nomina sunt, ad omnia quæ quomodolibet rubent. Etenim sanguineus, roseus, aureus, ostrinus, fulvus, flavus, rubidus, phœniceus, rutilus, luteus, spadicus, rubei seu rufi coloris sunt, aut acuentes cum quasi incendentes, aut cum colore viridi miscentes, aut nigro infuscantes, aut virenti sensim albo illuminantes. Hactenus Sipontinus ex Gell. lib. 2. cap. 26. Negant tamen quidam Latinam esse dictionem, Rubeum. Inter quos sic Hermolaus in Plinium lib. 9. cap. 38. Rubens color nigricante deterior. Non Rubeus. Præterissem (inquit idem) hoc ut leve, nisi in omnibus codicibus inolevisset: vulgoque imperiti barbariem suam in eo verbo tueri laborarent. Hactenus Hermolaus. Columel. lib. 6. cap. 1. Colore rubeo, vel fusco. Ubi alii tamen legunt Rubro. nam in eodem capite legitur, Umbria vastos & albos, eademque rubros. Gellius loco supra citato, Rufus enim color & ruber nihil a vocabulo rubei differunt. Firmic. lib. 4. cap. 12. Rubeis capillis, oculis sanguinolentis.

RUBEO, [ἐρυθριάω, ἐρυθραίνομαι, ἐρεύθομαι] ēre. Rubrum esse. Gell. lib. 2. cap. 26. Sed quum aliter rubeat ignis, aliter sanguis, aliter ostrum, aliter crocus. Virg. 2. Georg. 430.

Sanguineisque inculta rubent aviaria baccis. Cic. 15. Att. 4. Rubeo, mihi crede: sed jam scripseram, delere nolui. Idem 4. Verr. 187. Hærere homo, adversari, rubere.

Facies rubet igne sacri veneni. Stat. 9. Theb. 748.

Prata ante novis rubeant, quam coloribus. Virg. 4. Georg. 306.

Terra rubet sanguine. Ovid. 2. Fast. 212.

RUBENS, entis. Partic. [ἐρυθραίνων] ut, Dulce rubens. Stat. 4. Theb. 224. ——sublimis agebat

Dulce rubens, viridique genas spectabilis ævo

Color rubens. Plin. lib. 9. cap. 36.

Hiacynthus suave rubens. Virg. 3. Ecl. 63.

Ferrum rubens igne. Ovid. 12. Met. 277.

Nupta rubens dulci probitate. Stat. 1. Sylv. 2. 12.

Vina rubentia. Ovid. 5. Fast. 511.

Zona semper sole corusco rubens. Virg. 1. Georg. 234.

RUBESCO, [ἐρυθραίνομαι] ēre. Rubrum fieri. Plin. lib. 9. cap. 35. Miror ipso tantum eas cælo gaudere, sole rubescere, coloremque perdere ut corpus humanum.

Aurora rubescebat. Virg. 3. Æn. 521.

Mare radiis rubescit. Virg. 7. Æn. 25.

Mundus rubescit. Ovid. 2. Met. 116.

Tum pater ut terras mundumque rubescere vidit.

RUBEFACIO, fēci, factum, [ἐρεύθω, ἐρυθραίνω] ēre. Ruborem afferre. Sil. lib. 66. 137.

Vixque Atlantiadum rubefecerat ora sororum.

Setas rubefecit sanguine. Ovid. 9. Met. 583.

RUBEFACTUS, a, um. Partic. [ἐρυθρανθεὶς] Ovid. 13. Met. 394.

Expulit ipse cruor, rubefactaque sanguine tellus.

RUBEDO, inis. f. Firmic. lib. 2. cap. 12. Leo significat colorem croceum, atque ad rubedinem declinantem. V. Voss. de vit. Serm. p. 602.

RUBER, bra, brum. Adj. [ἐρυθρὸς, πυῤῥὸς, κόκκινος, ἐρυθρίας] Idem quod Rubens, sed magis Latinum est Ruber. Martial. lib. 1. 56.

Flavaque de rubro ponere mella cado. Auctor ad Herenn. lib. 4. 64. Hunc dico rubrum, brevem, incurvum, canum, subcrispum, cæsium.

Ruber crine. Martial. lib. 12. 54.

Æquor rubrum. Virg. 3. Georg. 359.

Aurora rubra. Propert. lib. 3. 13. 16.

Deus ruber hortorum. Ovid. 1. Fast. 415.

Flamma rubra. Ovid. 11. Met. 368.

Humor ruber occupat os. Lucret. lib. 4. 1044.

Mare Rubrum. Plin. lib. 6. cap. 23. ad finem, Irrumpit deinde & in hac parte geminum mare in terras, quod Rubrum dixere nostri. Græcia Erythræum, a rege Erythra, aut (ut alii) solis repercussu talem reddi colorem existimantes: alii ob arena terraque: alii tali aquæ ipsius natura. Cic. 1. de Nat. Deor. 97.

Sanguis ruber. Hor. 3. Carm. 13. 7.

Compar. Plin. lib. 10. cap. 63. Colorem ilico mutant rubriore pilo.

Superl. ut, Uva ruberrima. Scribon. Larg. Compos. 249.

RUBRUS, a, um. Idem quod Ruber. Solinus cap. 53. Colores duo sunt, quos fingere non valet, rubrus & candidus: cæteros facile mentitur. De chamæleonte.

RUBOR, ōris. m. [ἐρύθημα, ἔρευθος, φοινιγμὸς] Color rubens, qui & Rubedo dicitur. Plin. lib. 11. cap. 37. In malis maxime ostenditur rubor. Idem lib. 2. cap. 18. Ardentior in ruborem.

Dilutus rubor, Debilis, & velut aqua permista parum intensus atque ardens. Plin. lib. 22. cap. 22. & cap. 23. Tutissimi, qui rubent callo, minus diluto rubore quam boleti.

Igneus rubor. Lucan. lib. 5. 214.

Mistus candore. V. MISCEO.

Tyrii rubores, Purpura. Virg. 3. Georg. 307.

Virgineus rubor, pro Pudore. Virg. 1. Georg. 430.

Acuere ruborem. V. ACUO.

Confessus secreta rubor. Claud. de Nupt. Honor. & Mar. 9.

Consequitur pudorem rubor. Cic. 4. Tusc. 19.

Ejectus rubor attrita de fronte. Juven. 13. Sat. 240.

Incanduit ore rubor. Claud. de Nupt. Honor. & Mar. 8.

Notavit subitus rubor ora. Ovid. 6. Met. 46.

Præstet ingenuitatem & ruborem suum, verborum turpitudine, & rerum obscœnitate vitanda. Cic. 2. de Orat. 242.

Traxerunt pectora tenuem percussa ruborem. Ovid. 3. Met. 482.

RUBICUNDUS, a, um. Adj. [ἐρυθαίνων, ἐρυθρίας] Rubore plenus, sive Abunde rubens. In quo alternitatis causa, ut ait Priscianus, c loco b ponitur, ne sit absonum, si Rubibundus dicatur. Ter. Hec. 3. 4. 26. Magnus, rubicundus, crispus, crassus, cæsius. Varr. 2. de R. R. cap. 8. Hinnus qui appellatur, ex equo & asina, minor est, quam mulus corpore, plerumque rubicundior. Martial. lib. 14. 114.

Cornua rubicunda. Hor. 1. Epist. 17. 8.

Conjux rubicunda Umbri mariti. Ovid. 3. de Arte Am. 303.

RUBICUNDŬLUS, a, um. Adj. dimin. Juven. 6. Sat. 425.

——tandem illa venit rubicundula, totum

OEnophorum sitiens.

RUBIDUS, a, um. Adj. [ἐρυθρόχρους] Quod est colore rufo atrore multo mistum. Plaut. Stich. 2. 1. 77. Rubiginosam strigilem, ampullamque rubidam.

Panis rubidus, Scaber, atque asper: unde a scabritie, panis secundo coctus, rubidus vocatur, qui & a nautarum usu, nauticus appellatur. Plautus, Exiguam bucellam rubidi panis. Festus, Rubidus apud Plaut. Cas. 2. 5. 2. Panis vocatur parum coctus.

Rubidæ dicuntur etiam Scorteæ ampullæ & rugosæ. Festus.

RUBI, orum. [Ῥῦβοι, seu Βάτοι] tantum pluraliter, Oppidum Campaniæ, a ruborum frequentia, seu a colore ruboris. Hor. 1. Serm. 5. 94.

RUBEUS, a, um. ut, Vimina Rubea, pro Fiscellis quæ inde adferebantur. Virg. 1. Georg. 266.

Nunc facilis Rubea texatur fiscina virga. V. ibi Servium.

RUBIA, æ. f. [ἐρυθρόδανον, ἐρευθόδανον] Herba. Plin. lib. 24. cap. 11. Erythrodanus quam aliqui ereuthodanum vocant, nos rubiam, qua tinguntur lanæ, pellesque perficiuntur: in medicina urinam ciet. Vulgus pharmacopolarum *rubiam majorem, & rubiam tinctorum* vocant.

RUBICON, ōnis. m. [Ῥουβίκων] Fluvius Galliam citeriorem a reliqua disterminans Italia, cujus multa mentio est apud Plutarchum in vita Pompeii & Cæsaris. Sueton. in Cæs. cap. 31. Consecutusque cohortes ad Rubiconem flumen, qui provinciæ ejus finis erat, paulum constitit. Volaterranus lib. 6. Geograph. de hoc flumine hæc habet, Rubicon ipse nunc Pisitella, parvus quidem amnis, sed memorabilis, quod terminus Gallorum ac Romanæ provinciæ fuerit. Blondus in Italia illustrata, Sequitur magni quondam nominis torrens

peregrinus

perexiguus Rubicon, cisalpinæ Galliæ & Italiæ arva disterminare solitus: Pisatellum nunc qui sub Flaminia via, Rueonem qui supra accolunt, vocant: fuitque olim stante & integra Republica Romana, lege prohibitum, ne quispiam armatus illum injussu magistratuum transgrederetur. Eaque lex loco mota in quo ab initio fuit posita, marmore literis incisa elegantissimis, etiam nunc visitur. Sabellicus in Suetonium, Rubiconem hodie corrupto nomine Riconem accolæ appellant. Priusquam ad mare sit ventum, proximo amniculo insinuatus, aquis & nomine confusis, in Adriam inter Ariminum & Ravennam evolvitur. Sulpitius in Lucan. Ultima Italiæ urbs Ariminum erat: prima Galliæ, Ravenna. Ejus legis seu edicti, cujus meminit Blondus, verba, tum ex ipso Blondo, tum ex Volaterrano, tum ex Petro Crinito lib. 12. cap. 5. sic collegimus; Jussu mandatuve pop. Rom. Consul, Imperator, Tribu. miles, tiro, commilito, armate, quisquis es, manipulare, Centurio, turmarie, legionarie, hic sistito: vexillum sinito: arma deponito: nec citra hunc amnem Rubiconem signa, arma, exercitum, commeatumve traducito. Siquis hujusce jussionis ergo adversus præcepta ierit feceritve, adjudicatus esto hostis populi Rom. ac si contra patriam arma tulerit, penatesque e sacris penetrabilibus asportaverit. S.P.Q.R. SANCTIO PLEBISCITI S.V.C. hoc est, Senatusve consulti. De Rubiconis ortu & nomine sic ait Merula in Galliæ Cisalpinæ antiquitatibus: Rubicon non procul a Sarsina, Plauti patria, fontes habet: vocaturque hac ætate a circumvicinis populis materno idiomate Altiustrugum, paulo inferius Rugozum, non procul a sinu in quem influit Adriatico Pisciatellum ingreditur per duo millia juxta Cisennam. Non est audiendus Vibius Sequester, qui Rubiconem putat eum esse fluvium, qui Varus appellatur inter Avenionem & Niceam in extremis Liguriæ finibus. Hæc Merula.

Undæ Rubiconis. Lucan. lib. 7. 254.

Amœni Rubiconis incola. Claud. ad Gennadium, 1.

Parvus Rubicon. Lucan. lib. 1. 185.

Puniceus. Lucan. lib. 1. 213. Putat Sidonius Rubiconem a rubro arenarum colore, seu puniceo, nomen habere.

RUBICUNDUS, RUBIDUS. V. RUBEUS.

RUBIGO, inis. f. [ἰὸς] in metallis situ quodam contrahitur, arida & rubra, metallum paulatim absumens, qualem in ferro videmus. Dicta a colore, nam veteres robum, rubrum dicebant. Plin. lib. 17. cap. 4. Ferroque omnis rubiginem obducit.

Adoranda rubigo. Juven. 13. Sat. 148.

Nigræ rubiginis morsu scabri enses. Lucan. lib. 1. 243.

Putris. Stat. 3. Theb. 582.

Salsa. Virg. 2. Georg. 220.

Squallida. Catull. Argon. 62. 42.

Detersa. Sil. lib. 4. 12.

Exesa invenier scabra rubigine tela. Virg. 1. Georg. 495.

Dicitur de aliis. ut, Dentium rubigo. Ovid. 2. Met. 776.

Ingenium rubigine læsum. Ovid. 5. Trist. 12. 21.

Nomen rubigine tangere. Catull. 69. 151.

Rubigo, [ἐρυσίζη] idem quod Robigo significat, estque vitium in segetibus. V. ROBIGO. Plin. lib. 18. cap. 17. Rubigo quidem maxima segetum pestis lauri ramis in arvo defixis, transit in earum folia ex arvis. Rubigo vel erugo in segetibus, inquit Budæus, est quam *nyllam* nostrates agricolæ vocant. Spicæ enim marcidæ fiunt hoc vitio, & in pulverem fœtidum confriatiles.

Sterilem rubiginem non sentiet seges. Hor. 3. Carm. 23. 7.

Rubigo, Dea. V. ROBIGO.

RUBIGALIA, V. ROBIGALIA.

RUBIGINŌSUS, a, um. Adj. [ἰώδης] Plenum rubigine. Plaut. Stich. 1. 3. 77. Rubiginosam strigilem. Apud Martial. lib. 5. 29. Rubiginosi dentes.

RUBIGINO, [ἰόομαι] āre. Rubiginem contrahere. Apuleius lib. 3. Florid. Profecto ut gladius usu splendescit, situ rubiginatur, ita vox in vagina silentii condita, diutino torpore hebetatur.

RUBOR, V. RUBEUS.

RUBRANI, antis. Rubens, rubeum. Alcim. Avit. 5. 525. Rubranti profundo.

RUBRIANUM Senatuscons. Trajani temporibus factum est, Rubrio Gallo & Cælio Pisone consulibus: cujus sententia exponitur in l. 26. l. 28. l. 33. §. 1. de fideicommissar. libertatibus. l. 3. D. de legit. Tutoribus.

RUBRICA, æ. f. [μίλτος] Terra rubentis coloris, & minio proxima. Columel. lib. de Arboribus, cap. 17. ad finem, Omnes arbusculas prius quam transferas, rubrica notare convenit: ut quum ferentur, easdem cæli partes aspiciant, quas etiam in seminario conspexerant. Plin. lib. 35. cap. 6. Ex reliquis rubricæ generibus fabris utilissima Ægyptia & Africana: quoniam maxime sorbentur. Picturis autem apta nascitur & in ferrariis metallis.

Fabrilis rubrica. Dioscorid.

Sinopica rubrica. Dioscorides lib. 5. cap. 71.

Rubrica, pro Jure civili & publico, ab eo quod capita legum rubrica essent insignita. Pers. 5. Sat. 90.

—— vivere tolle,
Vindicta postquam meus a prætore recessi,
Cur mihi non liceat jussit quodcunque voluntas,
Excepto siquid Masuri rubrica veravit?

Quod de Jureconsulto Masurio Sabino est intelligendum. Etsi enim Jurisconsultorum officium consumebatur potissimum in jure civili & privato enucleando, tamen iidem jus publicum in legum sanctionibus positum explicabant, quod Rubricæ nomine hic intelligendum videtur esse. Nam quamvis Jurisconsulti hodie ob miniata capita juris, rubricas in ore habeant in quocunque jure, tam privato quam publico, tamen veteres in publico legitimoque rubricas posuisse videntur, ut majestas legibus accresceret, capitibus earum sinopide aut cinabari notatis, & sanguineum quiddam, & cruentum forsasse etiam minantibus. Itaque a Prudentio scriptum est,

—— dicant cur condita sit lex
Bis sex in tabulis, aut cur rubrica minetur
Quæ prohibet peccare reos?

Quintilianus quoque non de jure prætorio, sed de duodecim tabulis Rubricas intelligit, non tamen tantum ubi criminibus minantur pœnas, cum credibile sit omnia earum capita milto picta fuisse, Verba Fabii sunt, Quorum alii se ad album ac rubricas transtulerunt, ac formularii, ac (ut Cicero ait) leguleii esse maluerunt. Ecce hic album pro jure prætorio dixit, rubricas pro jure civili, quod duodecim tabulis continebatur: ut & formularios ad prætorias retulit formulas: leguleios ad duodecim tabularum leges. Ex Turnebo.

Delibutus rubrica. Auctor ad Herenn. lib. 3. 37.

RUBRICUS, a, um. ut, Amurcam rubricam diluere. Columel. 5. 10. Alii legunt, Rubricam amurca.

Terram rubricam amare. Idem 2. 10.

RUBRICĒTA, æ. f. [ἀνδρείκελον] Color quo mulieres ad emendandum faciei ruborem utuntur. Plaut. Truc. 2. 2. 39. Buccas rubriceta omne corpus intinxit tibi, pessumæ estis. Purpurissum etiam dicitur. unde idem Plaut. Truc. 2. 2. 35. Buccas purpurissatus vocat, Rubriceta intinctas. Al. Rubrica cera.

RUBRICO, āre. Rubrica tingere. Claudiano tribuit Passeratius.

RUBRICĀTUS, a, um. ut, Herba rubricata. Marc. Empir. cap. 33. Libri rubricati, i. e. Quorum capita & tituli sunt minio notati. Petron. Fragm. Tragur. p. 18. V. Not. Scheff. p. 106.

RUBRICŌSUS, a, um. Adj. [μιλτώδης] ut, Terra rubricosa, h. e. Rubra & rubrica veluti conspersa, aut rubris arenulis, ut differat ab aliis, hoc est, pulla, &c. Plin. lib. 18. cap. 17. In solo autem rubricoso lupinum. Columel. lib. 4. cap. 33. Spissum solum & rubricosum reformidat.

RUBRICATUS, [Ῥουβρικάτα] Ptolemæo lib. 2. cap. 6. Hispaniæ Tarraconensis fluvius: vulgo *Lobregat*.

RUBUS, i. m. vel f. [βάτος] Sentis genus. Columel. lib. 11. cap. 3. de sepibus hortorum, Ea semina sunt vastissimarum spinarum, maximeque rubi & paliuri, & ejus quam Græci vocant *κυνόσβατον*, nos sentem canis appellamus. Horum autem ruborum semina quam maturissima eligi oportet. Ibidem in fœmin. gen. Alternis ordinibus ferulas, alternis rubos in hortis consitas habere. Et Gell. lib. 19. cap. 12. Videt forte vicinum rubos late atque alte obortas excidentem.

Acuta rubus. V. Acutus, in ACUO.

Asper rubus. Virg. 3. Ecl. 89.

Caninus rubus. Palladius lib. 1. cap. 34. Columella cynosbaton vocat, & sentem canis. *Esglantier.*

Duri rubi. Ovid. 4. de Pont. 4. 4.

Horrentes rubi. Virg. 2. Georg. 315.

Idæus rubus, ab Ida monte Phrygio. Dioscorid. lib. 4. cap. 34. & Plin. lib. 24. cap. 14. *Un framboisier.*

Mordax rubus. Ovid. de Medic. faciei, 4.

Punicei rubi. Propert. lib. 3. 13. 28. i. e. Mori sylvestres.

RUBEUS, a, um. Spinosus. ut, Virga rubea. Virg. 1. Georg. 226. a Rubo, frutice, vel a Rubis oppido Campaniæ, ut putat Servius. V. supra in RUBI.

RUBĒTUM, i. n. [βατών] Locus in quo rubi sunt. ut,

Dura rubeta. Ovid. 1. Met. 105.

R U C

RUCTUS, ûs. m. [ἐρυγή] Cibi & potus in stomacho male concocti ventosa per os efflatio. Cels. lib. 4. cap. 5. ad finem, Sed si coacuit intus cibus, aut computruit (quorum utrumlibet ructus ostendit) ejiciendus est. Plin. lib. 20. cap. 18. Anethum quoque ructus movet, & tormina sedat. Cic. 9. Fam. 22. Stoici crepitus aiunt æque liberos ac ructus esse oportere.

Ructus Nonio, a Ructando ductus. Plaut. Pseud. 5. 2. 9. Pergin' ructare in os mihi, suavis ructus mihi est, sic sine modo. Lucilius Satyra, Exhalas tum acidos ex pectore ructus.

Crebri ructus, cruditatis indicium. Columel. lib. 6. cap. 6.

Ructu gravis herba, h. e. Gravem odorem ipso ructu ori referens, quale est allium. Plin. lib. 24. cap. 15.

RUCTO, [ἐρυγγάνω, ἐρεύγομαι] āre. Ructus emittere. Plaut. Pseud. 5. 2. 9. Pergin' ructare in os mihi? Cic. 12. Fam. 25. Quem ego ructantem & nauseantem, conjeci in Cæsaris Octaviani plagas. Juven. 3. Sat. 108. —— laudare paratus,

Si bene ructavit, si rectum minxit amicus.

Cui ructare turpe esset, is vomuit. Cic. 2. Philipp. 63.

Confer sudantes, ructantes, refertos epulis tanquam opimos boves. Cic. 5. Tusc. 100.

RUCTOR, [ἐρυγγάνομαι] āri. depon. Idem significat.

Aves ructari. Varr. 3. de R. R. cap. 2.

Versus ructari. Translate dixit Hor. in Arte Poet. 457.

RUCTĀTUS, a, um. Partic. [ἐρευχθεὶς] ut, Ructati cruores. Sil. lib. 15. 432.

Permiscetque mero ructatos ore cruores.

RUCTĀTOR, ōris. m. [ἐρεύκτης] & RUCTĀTRIX, īcis. f. Ructatrix herba, Quæ ructus inducit. Martial. lib. 10. cap. 48.

Nec deest ructatrix menta, nec herba salax.

RUCTĀMEN, inis. n. Prudent. Hamartig. v. 466.

Carnis & immodicæ spurco ructamine crudos.

RUCTITO, [ἀνερεύγομαι] āre. frequent. Columel. lib. 6. cap. 6. de bove ægrotante sic inquit, Gemitus exprimit, locoque stare non patitur, sæpe decumbere & ructitare cœpit, caudamque crebrius agere. Locus corruptus est, legi autem debet, Sæpe decumbere, & agitare caput, caudamque, &c.

RUCTUŌSUS, a, um. Adj. [ἐρευγματώδης] ut, Spiritus ructuosi. Quintil. lib. 4. cap. 2. Ipsum offendunt temulento sopore profligatum, totis præcordiis stertentem, ructuosos spiritus geminare.

R U D

RUDENS, entis. V. RUDO.

RUDERO, RUDETUM. V. RUDUS.

RUDIÆ, ārum. f. [Ῥοδίαι] vetus Apuliæ oppidum, Ennii patria. Pomponius Mela lib. 2. *Post Barium (inquit) Egnatia, & Ennio cive nobiles Rudiæ. Hodie non extant.*

RUDIUS, a, um. Adj. *Hominem Rudium*, Cic. pro Arch 22 Ennium vocat.

RUDINUS, a, um. *Adj.* Idem. Auson. Idyll. 12.

Unde Rudinus ait divûm domus altisonum cæl.

RUDIARIUS, V. RUDIS, substantivum.

RUDIMENTUM, V. RUDIS, adject.

RUDIS, is. f. [ῥάβδος, σπάθη] Virga impolita dicitur. Cato de R. R. cap. 105. Hæc rude misceto ter in die, dies quinque continuas. Rudibus solitos pugnare gladiatores, testis est Lampridius, quum ait Commodum in arena rudibus inter cubiculares gladiatores depugnasse.

Accipere rudem, pro Dimitti a munere; Rude donare, pro Dimittere, crebriter apud idoneos auctores obvia sunt. Inde ducta metaphora, quod antiquitus gladiatores, quibus permissum erat a gladiatorio munere cessare, rude donati dicebantur. Ea cessatio dabatur virgi, quam rudem appellabant: unde hoc modo dimissi, rudiarii vocabantur. Proinde quicunque a munere quovis in otium restituuntur, vel ob ætatem, vel ob imbecillitatem, rudem accepisse dicuntur. Cic. 2. Philipp. 74. Tam bonus gladiator rudem tam cito accepisti?

Compellere ad rudem. Cic. ad Octav. Veteres vulneribus & ætate confectos Julianos gladiatores, egentes reliquias Cæsaris ludi ad rudem compulisset? quibus ille septus omnia misceret, nulli parceret, sibi viveret. i. e. Certare facere.

Donatus rude. Hor. 1. Epist. 1. 2.

Spectatam satis & donatum jam rude, quæris
Mæcenas iterum me antiquo includere ludo. Item Juven. 7. Sat. 171.

Ergo sibi dabit ipse rudem, si nostra movebunt
Consilia.

Meruit rudem. Martial lib. 3. 36. in Fabianum,

Hoc merui Fabiane toga, tritaque, meaque,
Ut nondum credas me meruisse rudem. h. e. Missionem, vel cessationem ab officio præstando & salutationibus. Domitius sic exponit: Putas me non meruisse rudem, i. e. Ut me alas sine officio: Gladiatores enim ætate ingravescente donabantur rude: qua rude accepta non cogebantur amplius pugnare, sed publica alebantur pecunia.

Tuta rudis. Ovid. 2. Amor. 9 22.

Fessus in acceptos miles deducitur agros:
Tutaque deposito poscitur ense, rudis.

RUDICŬLA, æ. f. dimin. [σπαθίδιον] Parva virga impolita ad multa utilis, potissimum autem ad movenda & agitanda ea quæ super igne decoquuntur: vulgus nostrum *spatulam* vocat. Cato cap. 9 de R. R. Convolvulus in vinea ne siet, amurcam, igni leni coquito, rudicula agitato crebro, usqueadeo dum fiat tam crassa quam mel. Plin. lib. 29. cap. 3. Non est opus in hoc usu lanas rudiculis esse curatas. Sed hic locus aliter nunc legitur. Columel. lib. 12. cap. 46.

RUDIARIUS, i. m. [ἄφετος] Rudiarii dicti sunt, qui impetrarunt missionem artis gladiatoriæ, donati rude. Sueton. in Tiber. cap. 7. Rudiariis quoque quibusdam revocatis auctoramento centum millium.

Rudiarius, Qui saga rudia & nova polit, ut ait Hermol. ex Festo.

Rudiarius, Qui ruderarium cribrum facit, & rudiora linteamina.

RUDIS, e. Adj. [ἀμαθής, ἀδαής, σκαιός, αὐτοσχέδιος, ἄγροικος] Imperitus, indoctus, inscius, ignarus; a Rudere, derivatur. Cic. pro Flacc. 16. Quum in theatro homines imperiti, homines rerum omnium rudes, ignarique consederant.

Ad bella rudis. Liv. 24 48.

Ad mala jampridem non sumus ulla rudes. Ovid. 3. de Pont. 7. 18.

Ad seditiones rudis. Liv. 28. 25.

Rudis in. Cic. 1. de Orat. 40. Quem tu adolescentulus perpulisti, ignarum legum, hæsitantem in majorum institutis, rudem in jure civili. Et 1. de Orat. 32. Quid esse potest in otio aut jucundius, aut magis proprium humanitatis, quam sermo facetus ac nulla in re rudis?

In re nulla orator tyro ac rudis, nec peregrinus atque hospes esse debet. Cic. 1. de Orat. 18.

Rudes, & omnium ignari. Quintil. lib. 1. cap. 8.

Artium rudes homines. Liv. 1. 7.

Artium bonarum rudis. Tacit. 1. Ann 3.

Belli rudis, Inexpertus armorum. Hor. 2. Epist. 2. 47.

Conjugii rudis juvenca. Ovid. 4. Fast. 336.

Dicendi rudis. Tacit. 1. Ann. 29.

Exemplorum rudis. Cic. pro Corn. Balb. 47. Dicat se non imperitum fœderis, non rudem exemplorum, non ignarum belli fuisse.

Literarum Græcarum rudes. Cic. 1. Off. 1.

Operum rudes juvenci. Ovid. 1. Fast 83.

Provinciæ rudis & tyro. Cic. 4. Verr. 17. Nolebat in agendo discere, tametsi non provinciæ rudis erat & tyro.

Rerum rudis. Valer. 1. Argon. 771.

Rerum omnium rudis. Cic. 1. Tusc. 57.

Rei militaris rudis. Cic. 4. Acad. 2. Quum esset Roma profectus rei militaris rudis.

Tractandi rudis militares animos. Curt. lib. 4. h. e. Imperitus.

Rudis, ad animum transfertur: rudesque illi dicuntur qui adhuc animum non expolivere disciplinis & doctrina, rerumque usu. Plin. lib. 2. cap. 7. Sedere cœpit sententia hæc, pariterque & eruditum vulgus, & rude in eam cursu vadit. Festus, Hominem imperfectum rudem dicimus.

Anni rudes. Claud. 3. Conf. Hon. 85.

Campus rudis. V. CAMPUS.

Capilli rudes, Non compti. Senec. Hippol 3.

Carmen rude, Inemendatum. Ovid. 1. Trist. 7. 22.

Discipulum me rudem atque integrum accipe. Cic. 3. de Nat. Deor. 7.

Epicurus hebes ac rudis. Cic. 2. de Divin. 103.

Forma ingenii admodum impolita & plane rudis. Cic. de Clar. Orat. 293.

Genus hominum rude, hebes & impolitum. Cic. 2. de Orat. 133.

Ingenium rude, Nullis studiis excultum. Hor. de Arte Poet. 410.

Lanæ rudes. Ovid. 2. de Arte Am. 220. i. e. Impolitæ.

Materia rudis, Chaos informe. Lucan. lib. 2. 8.

Moles rudis indigestaque. Ovid. 1. Met. 7.

Pectus. Ovid. 4. Epist. 23.

Populi. Ovid. 1. Fast. 38.

Puer rudis ignoto amore tactus. Ovid. 2. Amor. 1. 6

Simplicitas. Ovid. 3. de Arte Am. 113.

Vetustas. Ovid. 1. Fast. 131.

Vulgus. Ovid. 2. Fast. 292.

Rudis, pro Rustico. Juven. 11. Sat. 143.

Tunc rudis, & Graias mirari nescius artes. Budæus.

Superl. Ammian. 26. 6. In rabido corde rudissimus.

RUDITAS, ātis. f. [ἀμαθία, σκαιότης] Imperitia, & obtusitas ingenii. Apul. 4. Florid. p. 363. Literatoris ruditatem eximere.

RUDIMENTUM, i. n. [προπαίδευμα] Principium sive prima disciplina quæ rudibus datur: quod & tyrocinium appellatur.

Clara rudimenta primæ militiæ. Stat. 5. Sylv. 2. 9.

Dura rudimenta. Virg. 11. Æn 157. i. e. Difficilia.

Turpe rudimentum. Ovid. 5. Epist. 97.

Dicendi rudimenta. Quintil lib. 2. cap. 1.

Lucis rudimentum, pro Initio vitæ, apud Plin. lib 7. in prooem.

Militiæ rudimentis imbutus cum aliquo actæ. Paterc. lib. 2. sub finem.

Regni puerilis rudimentum. Liv. 1. 3.

Virtutis rudimenta & incunabula. Cic. in Sallust. 8. An ulla alia putas esse rudimenta & incunabula virtutis?

Deponere rudimenta tyrocinii sub aliquo. Incipere. Justinus lib. 9.

Ponere rudimentum, Idem. Cic. in Sallust. 2. Verum eo magis odisse debetis hominem, qui ne incipiens quidem peccare minimis rebus posuit rudimentum, sed ita ingressus est, ut neque ab alio vinci possit, &c.

RUDO, [ὀγκάομαι] ĕre. proprie ad asinos pertinet: nam rudere asini dicuntur, quum vocem emittunt. Pers. 3. Sat. 9.

Findor, ut Arcadiæ pecuaria rudere credas.

Asellus sono intempestivo rudit. Ovid. 6. Fast. 342.

Asella turpis ut rudit a scabra mola. Ovid. 3. de Arte Am. 290.

Rudere, abusive & de leonibus, & de hominibus dicitur. Virg. 7. Æn. 16. —— sera sub nocte rudentum. Idem 8. Æn. 248.

Inclusumque cavo saxo, atque insueta rudentem. i. e. Clamantem: & abusive dictum est. Servius.

Rudeo, ēre. per secundam conjugarunt antiqui. Lucilius,

Hæc inquam rudet ex rostreis, atque hinnilitabat. Meminit Varr. lib 6. de L. L. 5.

RUDENS, entis. Partic. [ὀγκώμενος] ut, Prora rudens. Virg. 3. Æn. 561. —— primusque rudentem

Contorsit lævas proram Palinurus ad undas.

Asellus rudens. Ovid. 1. Fast 433.

Leones rudentes. Virg. 7. Æn. 16.

RUDITUS, us. m. Clamor asini. Apul. 8. de Asino, p. 215. Audito ruditu meo.

RUDOR, ōris. m. Idem. Apul. 3. Florid p. 357. Vox hominis & tuba rudore torvior, & lyra concentu variatior.

RUDENS, entis. [πεῖσμα, κάλως, πρότονος] tam m. quam f. Funis nauticus: quod quum vento agitatur, veluti rudere audiatur. Virg. 1. Æn 91.

Insequitur clamorque virûm, stridorque rudentum. Plaut. Rud. 4. 3. 1. Heus mane. G. quid maneam? T. dum hanc tibi rudentem, quam trahis complico. Cic. 5. Tusc. 40. Non sane optabilis est quidem, inquit, rudentibus apta fortuna.

Rudentes ea caussa sapientissimi dictos volunt, quod funes, quum vento verberentur, rudere existimentur: atque hunc sonum proprium funium non asinorum putant. Nonius 1. 254.

Aptare remos & rudentes. Virg. 5. Æn. 753.

Excutere rudentes. Virg. 3. Æn. 682.

Explicare rudentem. Cic. 1. de Divin. 127. de fato loquens, Sed est quasi rudentis explicatio.

Jactare rudentes. Ovid. 4. de Pont. 9. 73.

Immittere rudentes. V. IMMITTO.

Laxare excussos rudentes Virg. 3. Æn. 267.

Porrexit innumeros rudentes puppis utrinque. Stat. 5. Sylv. 1. 243.

Sustollunt intorti rudentes vela. Catul. Argon. 62. 235.

Tractare duros rudentes. Juven. 6. Sat. 102.

RUDENTISIBILUS, i. m. dictio composita, qua usi sunt antiqui, & in primis Pacuvius, ut auctor est Varro lib. 4. de L. L.

RUDUS, ĕris. n. quod & Raudus dicitur, [ἐρείπιον] proprie significat Rem rudem, asperam & imperfectam. Iden hominem imperfectum, Rudem nominamus. Et Rudis, impolita virga: de quibus suis locis. Dicitur autem Novum rudus, & Vetus rudus, sed diversa significatione. Liv. 26. 11. Æris acervi, quum rudera milites religione inducti jacerent, post profectionem Annibalis magni inventi.

Novum rudus, est Materia pavimenti, hoc est, saxa recens contusa, seu testæ confractæ cum calce ad pavimentum faciendum. Vitruv. lib. 7. cap. 1. Deinde ruderi novo tertia pars testæ tusæ admisceatur, calcisque duæ partes ad quinque mortarii mistionibus præstent responsum. Plin. lib. 36. cap. 25.

Redivivum rudus. Vitruv. lib. 7. cap. 1. Rudus si novum erit, ad tres partes una calcis misceatur. Si redivivum fuerit, quinque ad duûm mistiones habeant responsum.

Vetus rudus, est Materia pavimentorum & dirutorum ædificiorum,

quæ lapidibus testis confractis, calceque arena comista constat. Plinius, Complanatæ veteri rudere erant viæ.

Rudus, Stercus, quod raditur, ut vult Nonius. Lucil. Sat. lib. 11. Viam sternendam, & jaciendum huc aggerem, & id genus rudus.

RUDĔRO, āre. Rudus inducere. Vitruv. lib. 7. cap. 1. Tunc insuper statuminetur, ne minore saxo, quam quod possit manum implere, statuminationibus inductis ruderetur.

RUDERATIO, ōnis. f. Vitruv. lib. 7. cap. 1. Primumque incipiam de ruderatione, quæ principia tenet expolitionum.

Ruderatio, & Statuminatio differunt. Statuminatio fit lapidibus & cementis libralibus & manualibus, sine calce & arena: Ruderatio vero statumini super inducitur cum calce & arena, aut rudere novo aut redivivo, id est, ex vetere ædificio sumpto, non nuper effosso, quod constat e cemento, ad differentiam nuclei, qui e testa contusa constat, & tertio loco inducitur. De his omnibus Vitruvius abunde lib 7. Monuit Turnebus ex Budæo.

RUDERĀTUS, a, um. Adj. Ruderatus ager, Qui veterum ædificiorum materia scatet. Plin. lib. 21. cap. 4.

RUDĒTUM, i. n. Locus plenus ruderibus: sive Terra, quæ prius rudis fuerat & inculta, tum autem arata. Cato cap. 38. Lentim in rudeto & rubricoso loco, qui herbosus non siet, serito. Idem cap. 37. Ager rubricosus, & terra pulla, materina, rudeta, arenosa. Vetus exemplar habet Rudecto, Rudecta.

RUDERARIUS, a, um. Adj. Ruderarium cribrum, vilius & furfurarium Apuleius dixit 8. Met. p. 212.

RUDUSCŬLUM, i n. Non modo pro Ære infecto vulgus usurpat, sed etiam pro Signato, ut cum dicitur in mancipando: Rudusculo libram ferito, id est, asse libram tangito. Festus.

RUDUSCULĀNUS, vel RODUSCULĀNUS, a, um. Festus, Rodusculana porta, rudis & impolita relicta, vel raudo id est ære vincta. conf. Valer. Max. 5. 6. 3.

RUDECTUS, vel RUDEATUS, a, um. Cato R. R. cap. 34. Terra pulla, materina, rudecta.

Loca rudeata. Idem cap. 131.

R U E

RUELLIUS, I. m. Inclyti nominis Phisicus ac medicus, qui suæ virtutis reliquias posteritati, libris de natura stirpium editis, reliquit.

R U F

RVF. Rufus.

RUFILLUS, i. m. Nomen viri apud Hor. 1. Serm. 2. 27.

Pastillos Rufillus olet, Gorgonius hircum.

RUFINUS, i. m. Vir Consularis a Fabritio Censore damnatus, quod decem pondo argenti apud eum inventa essent.

Rufinus alter una cum Stilicone & Gildone relictus a Theodosio seniore imperii administrator pro tutela Arcadii & Honorii filiorum, Gildo in Africa, Stilicon in Occidente, Rufinus vero in Oriente, omnes sane cupiditate regni incensi in suos principes arma converterunt: ex quo diversis modis oppressi periere. Extant in hunc Rufinum Claudiani poetæ invectivæ. V. Volaterranum.

RUFRÆ, arum. f Oppidum Campaniæ, cujus meminit Virg. 7. Æn. 739. V. Sil. lib. 8. 568. & ibi Drakenb.

RUFRENI, orum. m. Incolæ. Cic. 10. Fam. 71.

RUFRIMACERIÆ, arum. f. Oppidum Campaniæ. Cato cap. 32. Venduntur ad Rufrimacerias numis centum octoginta, temperantur numis triginta, tantidem Pompeiis emuntur. Idem cap. 135. Est & Pompeii, oppidum Campaniæ.

RUFUS, a, um. Adj. [πυῤῥὸς] Color non plene ruber. Martial. lib. 14. 129.

Roma magis fuscis vestitur, Gallia rufis. Ter. Phorm. 1. 2. 1. Siquis me quæret rufus. Idem Heaut. 5. 5. 17. Rufamne illam virginem, &c.

Quidam scribunt duplici f, Ruffus. Sed hi vehementer falluntur, ut palam facit Martial. lib. 8. 51. ubi aperte docet vocativum Rufe constare tantum literis quatuor. V. IAPTUNX, pro septem vini cyathis.

Agna rufa. Hor. 2. Serm. 3. 214. al. Nitida.

Color. Plin. lib. 12. cap. 12.

Gingiva. Catul. in Egnatium 37. 19. al. Russa.

Vela lutea & rufa. Lucret. lib. 4. 73.

Et vulgo faciant id lutea, rufaque vela. al. Russa.

Compar. [πυῤῥότερος] Plin. lib. 16. cap. 14. Namque & materies maris dura, rufiorque, ac nodosa.

RUFŬLUS, a, um. dimin. [ὑπόπυῤῥος] Plaut. Amphit. 4. 4. 63. Ut primum coivit cicatrix rufula.

Rufuli appellati sunt Tribuni militum, non a populo, sed a Consule facti, quod de eorum jure Rutilius Rufus legem tulerit: hi postea mutatione unius literæ, Rutuli sunt appellati. Festus. V. Liv. 7. 5.

RUFO, [πυῤῥοποιέω] āre. Rufum facere. Plin. lib. 15. cap. 22. Rufatur capillus primum prodeuntibus nucleis. Et lib. 23. cap. 2. Tunc addito lentiscino oleo illita una nocte rufat capillum.

RUFEO, ēre. a quo RUFESCO, [πυῤῥοποιοῦμαι] ēre. Rufum fieri. Plin. lib. 10. cap. 29. Grues senectute nigrescunt, Merula ex nigra rufescit.

RUFUS, i. m. Purpurio, [Ῥοῦφος] Legatus Romanorum in concilio Ætolorum: apud Liv. 32.

Rufus, Centurio sub Scipione Africano, cujus & res gestas, & belli apparatum descripsit. Auctor Appianus.

Virginius Rufus, Orator egregius, interfectus a Nerone, de quo Tacitus, Virginium, inquit, Rufum claritudo nominis extulit. Et paulo inferius, Nam Virginius Rufus studia juvenum eloquentia, Musonius præceptis sapientiæ fovebat.

Rufus, Poeta Bononiensis, cujus meminit Martial lib. 6. 85.

Funde tuo lachrymas orbata Bononia Rufo,
Et resonet tota planctus in Æmylia

Rufus Medicus, sub Trajano principe multa conscripsit, quorum nihil ad nos pervenit, sæpe tamen ab aliis testis citatur.

Rufus Corinthius, Sophista, quanquam divitiis, & generis nobilitate pollebat, plus tamen ad ejus laudem dicendi gloria, linguæque gratia contulit. Auctor Philostratus.

R U G

RUGA, æ. f. [ῥυτὶς, πτυχὴ] In hominibus præ senectute accidit. Cic. de Senect. 92. Non cani, non rugæ repente auctoritatem arripere possunt, sed honeste acta superior ætas, &c.

Aniles rugæ. Ovid. 14. Met. 96.

Cavæ. Ovid. 7. Met. 291. al. Venæ.

Deformes. Claud. 2 in Eutrop. 67.

Senilis. Ovid. 5. Fast. 58.

Cogitur densissima ruga in frontem. Juven. 13. Sat. 215

Decipere aliquem rugis & supercilio. Cic. Post red. in Senat. 14.

Exarat senectus frontem rugis. Hor. Epod. 8. 3.

Excutere rugas. Ovid 1. Amor. 8. 45.

Inducit rugas senectus. Tibul. lib. 2. 2. 20.

Laxantur corpora rugis. Ovid. 3. de Arte Am. 73.

Portare rugas. Ovid. 1. Amor. 8. 45.

Trahere rugam. Juven. 14. Sat. 325.

Turpant te capitis nives & rugæ. Hor. 4. Carm. 13. 11.

Venient jam rugæ quæ tibi corpus arent. Ovid. 2. de Arte Am. 118.

Ruga, non solum in corporibus dici solet, sed etiam in vestibus. Plin. lib. 35. cap. 8. Præter quæ in veste & rugas & sinus invenit.

Ruga in arboribus. Plin. lib. 12. cap. 7. Deest tota illa maturitas, ideoque & rugarum colorisque similitudo.

Ruga, pro Severitate ponitur. Plin. 9. Epist. 17. Vis tu remittere aliquid ex rugis.

RUGŌSUS, a, um. Adj. [ῥυτιδώδης, πτυχώδης, ῥυτιδωτὸς] Rugis plenus. Plin. lib. 12. cap. 13. Amomum laudatur quammaxime punici mali foliis simile, nec rugosis.

Acina rugosa. Columel. lib. 13. cap. 43.

Cortex rugosus. Plin. lib. 16. cap. 31.

Facies rugosior uva passa. Claud. 1. in Eutrop. 111.

Folium rugosum. Plin. lib. 13. cap. ult.

Frons. Martial. lib. 3. 93.

Genæ. Ovid. 1. Amor. 8. 112.

Palmæ. Ovid. 8. Met. 674.

Senecta rugosa ora pallent. Tibull. lib. 3. 5. 25.

RUGINŌSUS, a, um. Idem. Cæl. Aurel. Acut. 1. 11. Cutis veluti ruginosa vel sulcata pannositas.

RUGOSITAS, ātis. f. pro Severitate posuit Tertull. de Patient. cap. 15. Frons nulla mœroris aut iræ rugositate contracta.

RUGO, āre. Rugare dicitur vestis, quum multos sinus facit. Plaut. Casin. 2. 3. 30. Vide palliolum ut rugat.

RUGĀTUS, a, um. ut, Rugata testa, apud Plin. lib. 9. cap. 33.

RUGIO, [βρυχάομαι] īre. Rugire dicitur leo, quum vocem emittit. Auctor Philomelæ, v. 49.

Tigrides indomitæ rancant, rugiuntque leones.

RUGITUS, ūs. m. [βρυχηθμὸς] Vopisc. in Prob. cap. 19. Rugitibus tonitrua excitare.

RUGUSCI, orum. n. Alpini populi inter eos quos maximus ille Cæsar Julius sub jugum Romanorum misit. Plin. lib. 3. cap. 20.

R U I

RUĪDUS, sive RUVĪDUS, a, um. Adj. [ἄξεστος] Plin. lib. 18. cap. 10. Major pars Italiæ ruido utitur pilo. Hermolaus, Præferratum pilum in molendo propterea vocatur Plinio, ut a pilo ruido (sic enim vocat ipse) distinguatur: ad molas videlicet quas aqua versat, utili: nec tam quod sine ferro est, id nomen habet, quam quod asperum, impolitumque. Nam & Ruvidus panis Plauto (ut ait Festus) cum significat, qui parum coctus, rugosusque sit, quanquam Ruhidus fere scribitur.

RUINA, V. RUO.

R U L

RULLA, æ. f. Instrumentum ferreum, stimulo rusticorum additum, ad vomerem detergendum. Plin. lib. 18. cap. 19. Purget vomerem subinde stimulus cuspidatus rulla. Diminutivum a Runa, quod est teli genus, ut ait Festus. Ennius, Runata recedit. Habet autem hoc telum latiorem cuspidem.

RULLUS, i. m. [Ῥοῦλλος] teste Plin. lib. 8. cap. 51. solidum aprum Romanorum primus in epulis apposuit, qui Ciceronis Consulatu legem Agrariam promulgavit. V. Alexandrum Alexandrin. lib. 1. cap. 9.

R U M

RUMA, æ. f. [θηλὴ] Idem quod Rumen. A veteribus dicebatur Mamma. V. RUMIS.

Ruma, Gutturis pars eminens. Servius, Rumatio dicta est a ruma eminente gutturis parte, per quam demissus cibus a certis revocatur animalibus.

RUMO, [ἀναμαρυκάομαι, μηρυκάζω] āre. Idem quod Ruminare dicebatur apud veteres. Est etiam Rumare, Lactare, quasi mammam in rumen immitere. V. Fest.

RUMBOTINUS, V. RUMPOTINUS

RUMEN, inis. n. Eminens sub mento gutturis pars, qua cibus in alvum demittitur. Festus, Rumen est pars colli qua esca devoratur: unde & rumare dicebatur, quod nunc ruminare.

Rumen, Mamma dicitur. [μαστὸς] Plin. lib. 15. cap. 19. Magisque ob memoriam ejus quæ nutrix fuit Romuli ac Remi conditoris appellata: quoniam sub ea inventa est lupa infantibus præbens rumen (ita vocabant mammam) miraculo ex ære juxta dicato, tanquam in comitium sponte transiisset.

Rumen, Nonius docet esse Locum in ventre, quo sumitur cibus, & unde redditur. Pomponius Prostibulo, Ego rumorem parvifacio, dum sit rumen qui impleam.

RUMINO, [μηρυκάζω] āre: & RUMINOR, āri. est Revomere, ac rursus consumere; quasi cibum ad rumen revocare, iterumque conficere. Columel. lib. 6. Propter quæ bos neque ruminat, neque lingua se detergit.

Herbas ruminare. Ovid. 3. Amor. 5. 17. & Virg. 6. Ecl. 54.

Ruminari, per translationem, In memoriam revocare. Varro Tanaquile, Non modo absens quicquam de te sæpius cogitabit, sed etiam ruminabitur humanitatem. Livius Ægistho, Nemo hæc voster ruminabitur mulieri. Alii legunt, Vostræ ruminetur. Nonius.

RUMINATIO, ōnis. f. [μηρυκασμὸς] Plin. lib. 11. cap. 37. Quibus neque dentes utrinque, nec ruminatio. Idem lib. 17. cap. 22. Si saucias recenti medicina mordeat quædam hyemis ruminatio. i. e. Frigoris reiteratio. ducta metaphora a cibi repetitione & revocatione.

Ruminatio, Ipsa in memoriam revocatio. Cic. 2. Att. 8. Quanto magis vidi ex tuis literis, quam ex illius sermone, quid ageretur de ruminatione quotidiana, de cogitatione Publii, &c.

RUMINATOR, ōris. m. Arnob. 7. p. 230. Rumæ sunt prima in gurgulionibus capita, qua dejicere cibos & referre natura est ruminatoribus seculis. conf. Voss. Etym. p. 438.

RUMINALIS, e. & RUMINUS, a, um. Ficus ruminalis, [Ῥωμυλιδία συκῆ] sub qua Lupa Romulo & Remo dicitur mammam præbuisse, ut ait Festus. quæ & Romula vocitata est. Ovid. 2. Fast. 411.

Arbor erat, remanent vestigia, quæque vocatur
Romula nunc ficus, Rumina ficus erat. Sive quod sub ea pecudes æstatis tempore frigora captantes, herbas ruminare consueverunt. conf. Liv. 1. 4.

Ruminales hostiæ, Eorum animalium quæ ruminant. Plin. lib. 8. cap. 51.

RUMEX, ĭcis. m. [λάπαθον] Lapathi sylvestris genus. Plin. lib. 19. cap. 12. Solum vero ex omnibus lapathum sylvestre melius, hoc in sativis rumex vocatur, nasciturque fortissimum.

Rumex, Genus teli, simile spari Gallici, ut ait Festus. Lucilius,

Tum spara, tum rumices portantur, tragula porro. V. Gell. lib. 10. cap. 25.

RUMIA, æ. f. [Ῥωμία] dicta est, Dea, quæ rumis, id est, mammis, hoc est, pueris lactentibus præsidebat. Hujus meminit Augustin. lib. 4. de Civit. Dei. Varro 2. de R. R. cap. 11. Non negarim inquam, ideo apud divæ Rumiæ sacellum a pastoribus satam ficum. Ibi enim solent sacrificare lacte pro vino, & pro lactentibus.

RUMIFERO, RUMIGERO. V. RUMOR.

RUMINESTRI, orum. Telorum genus quoddam fuit apud antiquos, de quibus meminit Gell. lib. 10. cap. 25.

RUMIGO, āre. apud Apul. lib. 4. de Asino aureo: Jam fere tertium palam rumigabam i. e. ut interpretor, Ruminabam.

RUMINA, æ. f. Dea eadem quæ paulo ante Rumia dicta est. Varro Cato, vel de Liberis educandis: Hisce manibus lacte fit, non vino, Cuninæ propter cunas, Ruminæ propter rumam, id est, prisco vocabulo, mammam, a quo subrumi etiam nunc dicuntur agni. Ex Nonio, 2. 756.

RUMINO, RUMINOR. V. RUMEN.

RUMIS, is. f. [θηλὴ] Idem quod Ruma, id est, mamma, sed proprie animalium. Varro lib. 2. de agricultura, cap. 11. Mammæ enim rumis, sive rumæ, ut ante dicebant, a rumi, & inde dicuntur subrumi agni lactentes, a lacte. Sic ibid. cap. 1.

RUMON, Præceps in Tiberi locus. Alexander Alexandrin. lib. 5. cap. 26. Præterque aram Consi, quæ in circo fuit, ab accessu hominum semota, etiam ara Ditis & Proserpinæ in loco abdito in Martio campo ad Tarentum colebatur, locum denominatum, quod ibi Tiberis ripas tereret, qui Rumon propterea dictus & Serra, ad quam rarus erat accessus hominum.

RUMOR, ōris. m. [θρόος, θρύλλος, φήμη, θρύλλημα] Sermo in populo sine certo auctore (in bonum vel in malum) de re recenti dispersus. Cic. 5. Verr. 98. Multa sunt imposita huic ordini munera, multi labores, multa pericula, non solum legum ac judiciorum, sed etiam rumorum ac temporum.

Multitudinis rumor. Cic. 2. de Finib. 49. Honestum quid sit, si id non est in voluptate, negat se intelligere: nisi forte illud quod multitudinis rumore laudetur.

Rumor de. Cic. 12. Fam. 9. Nihil perfertur ad nos præter rumores de oppresso Dolabella, satis illos quidem constantes, sed adhuc sine auctore.

Ex sermone rumor attulit eam calamitatem ad aures. Cic. pro Lege Manil. 45. Sinite hoc loco Quirites, sicut Poetæ solent qui res Romanas scribunt, præterire me nostram calamitatem, quæ tanta fuit ut eam ad aures L. Luculli non ex prælio nuntius, sed ex sermone rumor afferret.

Aura rumoris. Cic. pro Muren. 35. Totam opinionem parva nonnunquam commutat aura rumoris.

Adversus. V. ADVERTO.

Amarus. Virg. 4. Æn. 203.

Atrox. Tacit. 1. Hist. 54.

Bellus. Cic. 8. Fam. 1. Quod ad Cæsarem attinet, crebri, & non belli de eo rumores veniunt: alius equitem perdidisse: alius, &c.

Celebris. V. CELEBRIS.

Clemens. V. CLEMENS.

Constans. V. CONSTO.

Crebri rumores. V. Bellus rumor.

Fallax. Claud. 2. in 1. Conf. Stil. 294.

Firmus. Cic. 11. Att. ult. Illum discessisse Alexandria rumor est non firmus, ortus ex Sulpitii literis.

Iniquus. Ovid. 4. Fast. 307.

Magnus. V. MAGNUS.

Miserabilis. Claud. de Bell. Get. 199.

Nuntius rumor. Cic. 12. Fam. 10. Nos de Dolabella quotidie quæ volumus, audivimus: sed adhuc sine capite, sine auctore, rumore nuntio.

Secundo rumore, h. e. Grato. Tacit. 3. Ann. 29. Utque hæc secundo rumore, ita adversis animis acceptum, quod filio Claudii socer Sejanus destinaretur.

Sinister. Lucan. lib. 8. 52.

Tristis. Cic. 15. Fam. 17. Rumores tristiores, sed ἀδέσποτοι. Idem 3. Q. frat. 8. Rumor Dictatoris injucundus bonis.

Vagus. Tacit. 2. Ann. 39.

Validus. Tacit. 4. Ann. 10.

Afferre rumores. V. AFFERO.

Affingere rumoribus. V. AFFINGO.

Afflavit rumor. Cic. 16. Att. 5. Sed tamen rumoris nescio quid afflaverat, commissione Græcorum frequentiam non fuisse. i. e. Nescio quid rumoris affluxerat, quum Græci ludi committerentur, infrequentem populum affuisse.

Affluere rumorem. Cic. 3. Q. frat. 3.

Ait rumor. Martial. lib. 3. 80.

Rumor ait linguæ te tamen esse malæ.

Aucupari inanem rumorem. V. AUCUPOR.

Calent rumores. V. CALEO.

Colligere rumorem. V. COLLIGO.

Ditur hic subito Trojana per agmina rumor. Virg. 7. Æn. 144.

Differre rumorem. Tranquillus in Octav. cap. 7.

Dissipatis rumoribus improbissimis. Cic. 14. Philipp. 10.

Effertis quæ vos ad cælum rumore secundo. Hor. 1. Epist. 10. 9.

It facti rumor per oppida. Ovid. 6. Met. 147.

Excipere rumores. Cic. pro Deiot. 25. At eo, inquit, tempore ipso Niceam Ephesumque mittebat, qui rumores Africanos exciperent, & celeriter ad se referrent.

Extinguere rumorem. Cic. 15. Att. 10.

Fieri raucum rumorem, i. e. Extingui. Cic. 9. Fam. 2.

Flagrare rumore malo. Hor. 1. Serm. 4. 125.

Incedit rumor. Tacit. 1. Ann. 5. h. e. Subit.

Increbrescit. V. INCREBRESCO.

Inflat animos. V. INFLO.

Intelligere rumore. Plaut. Casin. prol. 11.

Nos, postquam populi rumore intelleximus,
Studiose expetere vos Plautinas fabulas.

Manat frigidus a rostris per compita rumor. Hor. 2. Serm. 6. 50.

Narrat rumor. V. NARRO.

Ortus rumor. V. ORIOR.

Perferret multa etiam ipse rumor. Cic. 2. Fam. 7.

Perstrepit rumor in aula. Stat. 2. Achil. 76.

Pertulit hoc idem nobis Germanice rumor. Ovid. 2. de Pont. 1. 49.

Pervaserat rumor, ipso tempore flagrantis urbis, &c. Tacit. 15. Ann. 39.

Pugnare rumoribus cum aliquo. Cic. 3. de Nat. Deor. 13. Rumoribus, inquit, mecum pugnas Balbe, ego autem a te rationes requiro.

Senescunt rumores. Tacit. 2. Ann. 77. h. e. Vanescunt, & consumuntur.

Serere varios rumores. Virg. 12. Æn. 228.

Serpere rumorem. Cic. pro Muren. 45.

Servire rumori, i. e. Famæ. Plaut. Trin. 3. 2. 14.

Spargere rumorem. Cic. pro Deiot. 25.

Subdere rumorem. Tacit. 3. Hist. 25.

Erat claro apud vulgum rumore. Tacit. 15. Ann. 48. De Pisone.

Est rumor in ambiguo. Ovid. 3. Met. 253.

Est rumor, erit, & erat. Ter. And. 1. 2. 14. Meum gnatum rumor est amare. Idem Phorm. 5. 8. 18. Nam qui erit rumor populi inquit, si feceris! Cic. 1. Fam. 9. Rem te valde bene gessisse rumor erat. Sic Martial. 4. 16.

Surrexit rumor. Tacit. 2. Hist. 42.

Vagantur rumores. Ovid. 12. Met. 55.

Mistaque cum veris passim commenta vagantur
Millia rumorum.

Venit rumor datum iri gladiatores. Ter. in Hec. prol. 39.

Rumor, pro Favore. Virg. 8. Æn. 90.

Ergo iter inceptum peragunt rumore secundo. i. e. Prospero favore, & auxilio fluminis.

RUMUSCŬLUS, i. m. dimin. [θρυλλίδιον] Cic. pro Cluent. 105. Tum etiam illi quinque qui imperitorum hominum rumusculos aucupati, tum illum absolverunt, jam suam clementiam laudari magnopere nolebant.

Rumusculi populares. Cic. 3. de Legib. 35.

RUMIFĔRO, [θρυλλέω] āre. Rumoribus ferre: antique. Plaut. Amph. 2. 2. 46. Quamque adeo cives Thebani vero rumiferant probam.

RUMIGĔRO, [διαθρυλλέω] āre. Idem, sed obsoletum. V. Fest. in voce Rumito.

RUMIGERATIO, ōnis. f. Lamprid. Heliogab. cap. 10. Infami rumigeratione pasci. V. Voss. de Vit. Serm. Lat. 4. 22. p. 769.

RUMIGERŬLUS, i. m. Ammian. 14. 1. Per clandestinos rumigerulos.

RUMITO, āre. Festus, Rumitant, rumigerantur. Nævius. Simul alius aliunde rumitant inter se.

Rumpo, rupi, ruptum, [ῥηγνύω, ῥήσσω] ĕre. Frangere. Virg. 10. Æn. 233.
Rupimus invitæ tua vincula. Hor 2. Serm. 7. 70. Rumpere catenas. Cic. 7. Verr. 78. Quid si aufugisset, si vincula rupisset?
Rumpere, Defatigare. Plaut. Merc. 1. 1. 40. Opera licet experiri, qui me rupi currendo tua causa. Ter. Hec. 3. 4. 21. Ut me ambulando rumperet?
Rumpere, Disjicere. Virg. 8. Ecl. 71.
Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis.
Rupisse videtur, qui corrupit. Ulpianus, vi bonor. rapt. l. Prætor. Idem in l. Si servus servum. §. inquit. D. ad l. Aquil. Inquit lex, ruperit: quod verbum fere omnes veteres sic intellexerunt, Corruperit. Alphen. in l. Qui insulam. Locari, Qui mulas ad certum pondus oneris locarat, quum majore onere conductor eas rupisset.
Ut aliquando ista quæ sunt inflata rumpantur. Cic. in Vatin. 10.
Aditus rumpere. V. Adeo, ire.
Aera ictibus rumpit. Ovid. 4. Met. 124.
Amnes fontibus rumpuntur. Virg. 3. Georg. 428.
Amores tantos rumpi non speret. Virg 4. Æn. 292.
Capillos. Ovid. 10. Met. 723.
— pariterque sinus, pariterque capillos Rupit.
Diem. ut, Fulmen emicuit, & rupit diem, i. e. Erumpendo emisit lucem igneam. Lucan. lib. 1. 153.
Edicta rumpere. Hor. 3. Carm. 15. 22.
Fidem. Liv. 9. 40.
Fœdus. Liv. 3.25. Virg. 12. Æn 585. Ibid. 8. 540.
Fœdera negligere, violare, rumpere. Cic. pro Corn. Balb. 13.
Fræna pudoris. Propert. lib. 3. 19. 3.
Funem ab littore rumpere, & fugere. Virg. 3. Æn. 640.
Guttura cultro. Ovid. 15. Met. 464.
Horrea rumpunt immensæ messes. Virg. 1. Georg. 49.
Imperium. Tacit. 13. Ann. 36.
Iter rumpere ad littora Ponti Adriaci. Sil. lib. 1. 54.
Iter cœptum. Ovid. 3. Amor. 6. 88.
Jus rumpere. Liv. 4. 17.
Moras rumpere, h. e. Festinare, quasi moram frangere, in mora non esse. Virg. 3. Georg. 43. Martial lib. 2. 64.
Eja age, rumpe moras, quo te spectabimus usque?
Mulas rumpere. V. paulo ante, Rupisse videtur, &c.
Græcia conjurata rumpere nuptias. Hor. 1. Carm. 15. 7.
Patientiam rumpere. V. Patientia, in Patior.
Pectora rumpere ense. Virg. 9. Æn. 432.
Pectora fremitu rumpere. Lucret. lib. 3. 298. De leonibus.
Præcordia ferro. Ovid. 6. Met. 251.
Questus pectore rumpere. Virg. 4. Æn. 553. i. e. In questus repente & clare erumpere.
Reverentiam sacramenti rumpere. Tacit. 1. Hist. 12.
Silentium rumpere. Virg. 10. Æn. 64.
——quid me alta silentia cogis
Rumpere, & obductum verbis vulgare dolorem?
Silentia sermone rupit. Ovid. 1. Met. 208.
Somnos. Lucan. lib. 3. 25.
Telum rupit terga novena boum clypei. Ovid. 12. Met. 97.
Testamentum rumpere. Cic. 1. de Orat. 241. Quia constat agnoscendo rumpi testamentum, ergo in hoc genere juris judicia nulla sunt.
Testamentum rumpi dicitur, quum permanente suo in statu testatore casu aliquo evertitur. L. 3. §. 2. D. de injusto, rup. & irrito testamen.
Tunicas. Virg. 2. Georg. 75.
Vestes. Ovid. 6. Met. 131.
Vincula. Virg. 10. Æn. 233.
Vocem rumpere, de eo dicitur, qui cum diu tacuerit, repente quidpiam edit. Virg. 2. Æn. 129.
Composito rumpit vocem, & me destinat aræ. Servius, h. e. Erumpit in vocem. Et dictum est per contrarium. Nam si Silentium rumpere, est loqui: Vocem rumpere, est tacere. Sed aliqua interdum simpliciter, interdum per contrarium intelliguntur. Idem 3. Æn. 246.
——rupitque hanc pectore vocem. h. e. Cum indignatione loquitur, ut ait Servius.
Invidia rumpi. Virg. 7. Ecl. 26.
Malis rumpi, & Non moveri, contraria. Cic. 3. Q. frat. 9.
Rumpere, Introire. Ter. Eun. 5. 6. 26. Cesso huc intro rumpere? Nonius.
Rumpo, i. e. Rumpi facio. Plin. lib. 30. cap. 4. de bupresti, Devoratumque tacto felle ita bovem inflammat, ut rumpat. Martial. lib. 10. 79.
Rupsit, pro Rupetit, præteritum antiquum in XII Tab. apud Festum, Si membrum rupsit, &c. i. e. Ruperit.
Rumpor, passiv. Hor. 1. Serm. 3. 136.
Urgeris turba circum testante: miserque
Rumperis, &c.
Rumptus, a, um. pro Ruptus. Ulpian. l. 3. §. Dig. de injusto, rumpto, irrito facto testamento.
Ruptus, a, um. Partic. ut, Rupta pacis fides. Liv. 24. 29.
Aggeres rupti. Virg. 2. Æn. 496.
Comis ruptis exulare. Ovid. 15. Epist. 114. al. Scissis.
Fides. Ovid. 2. Epist. Sabin. 96.
Rupi, quam ruptam sum mihi questa, fidem.
Leges. Virg. 1. Georg. 510.
Vicinæ ruptis inter se legibus urbes
Arma ferunt.
Montes rupti. Lucan. lib. 3. 63.
Pustula rupta lædit teneras manus. Tibul. lib. 2. 3. 10.
Quies populis rupta. Lucan. lib. 1. 239.
Testamentum ruptum, & Ratum, contraria. Cic. 1. de Orat. 173.
Verba. Ovid. de Rem. Amor 598.
Ruptaque singultu verba loquentis erant
Vincla rupta. Virg. 8. Æn 651.
Rupti. Plin. lib. 20. cap. 6. Convulsis & ruptis, cum sale & oleo
Ruptim, Adv. Cæs. 1. Bell. Civil 5. Aguntur omnia ruptim atque turbate.
Ruptor, ōris m. Liv. 4. 19. Hiccine est, inquit, ruptor fœderis humani, violatorque gentium juris? Adde Tacit. 4. Hist. 57
Ruptio, ōnis. f. Ulpianus in l Si servus. §. rupisse. D. ad legem Aquiliam, Aquilia, enim eas ruptiones quæ damna dant, persequitur.
Rumpi, orum. m. qui & Traduces dicuntur. Varr. 1. de R. R cap. 8. Quartum pedamentum est nativum ejus generis ubi ex arboribus in arbores traductis vitibus vinea fit, quos traduces, quidam rumpos appellant.
Rumpotinum, i. n. Columel. lib. 5. cap. 7. Est & alterum genus arbusti Gallici, quod vocatur rumpotinum: id desiderat arborem humilem, nec frondosam. Plin. lib. 24 cap. ult. V. sequentia.
Rumpotinetum, i. n. Locus arboribus rumpotinis consitus. Columel. lib. 5. cap. 7. Nam fere ita constitutum rumpotinetum animadverti, ut ad octo pedes locis siccis & clivosis, ad duodecim locis planis & uliginosis tabulata disponantur, plerunque autem ea arbor in tres ramos dividitur, quibus singulis ab utraque parte complura brachia summittuntur, tum omnes pene virgæ, ne umbrent eo tempore quo vitis putatur, abraduntur. Arboribus rumpotinis si frumentum non inseritur, in utranque partem viginti pedum spatia intervenient.
Rumpotinus, [αἴγειρος] vocatur & alio nomine populus arbor Italiæ Padum transgressis, cujus, &c. Plin. lib. 14 cap. 1. Alii tamen legunt Rumbotinus.
Rumusculus, V. Rumor.

R U N

Runa, æ. f. Genus teli significat. V. Fest. Hinc
Runatus, a, um. Ennius, Runata recedit, i. e. Pilata. Paulus.
Runca, æ. f. pro Runcina veteres usurpaverunt, teste Festo.
Runcalia, vel **Roncaliæ**, arum. f. Locus est campestris ad Padum haud longe a Placentia. Otho Frising. lib. 2. cap. 11. Rerum Ænobarb. Fit mentio in libris Feudorum, De cap. Conrad. in princip.
Runcina, æ. f. [ῥυκάνη] Runcinæ (ut ait Hermolaus) sunt Majores serræ, quibus fabri materiarii secant arborum moles, subjectis canteriis. Plin. lib. 16. cap. 42. Ad incitatos runcinarum raptus.
Runcina, præterquam quod significat serram majorem, signat & Planulam, qua levigandis lignis lignarii fabri utuntur. Gallice appellamus *un Chevalet, une plaine*. Cæl. lib. 8. cap. 4.
Runcino, āre. Varro de L. L. 5. 10. Runcinare a runcina, cujus origo Græca, ῥύγχος. Et Arnob. 5. p. 177. Ex arbore ramum dolat, runcinat, &c.
Runco, [βοτανίζω] āre. Eruere, evellere noxias herbas. Cornutus, Runcari proprie segetes vel herbæ dicuntur. Plin. 18. 21. Siliginem, far, triticum, semen, hordeum occato, sarrito, runcato quibus dictum erit diebus. Apud Caton. cap. 2. Runcare spinas.
Runcatio, ōnis. f. [βοτανισμός] Evulsio ipsa. Plin. lib. 18. cap. 21. Runcatio, quum seges in articulo est, evulsis inutilibus herbis, frugum radicem vindicat, segetemque discernit a cæspite.
Runcator, ōris m. [βοτανιστὴς] Columel. lib. 11. cap. 3. Quæque præteriero, intelligi oportebit nullam operam postulare runcatoris
Runcina Dea, frumento præesse ab antiquis Idololatris credita est. Lilius Syntagmate, 1. Histor. Deorum, Runcina Dea (inquit) tum placabatur, quum frumenta runcanda essent, id est, a terra auferenda. Augustinus & Varro de L. L.
Runco, ōnis. m. Pallad. 1. 43. Runcones, quibus vepreta persequimur. conf. Isidor. 20. 16.

R U O

Ruo, rui, rutum, [ἐρείπομαι, πίπτω, δίνω, ὁρμῶ] ĕre. Concidere. Virg. 2. Æn. 290.
——ruit alto a culmine Troja. Ter. Heaut. 4. 3. 41. Quid si nunc cælum ruat?
Ruere illa non possunt, ut hæc non eodem labefacta motu concidant. Cic. pro Lege Manil. 19.
Et subito casu, quæ valuere, ruunt. Ovid. 4. de Pont. 3. 36.
Æther arduus ruit. Virg. 1. Georg. 324.
Cælum ruit imbribus. Martial. lib. 3. 100.
Dies ruit, pro Oritur. Virg. 10. Æn. 256.
Ira ruit resoluta frænis legum. Lucan. lib. 2. 145.
Nox ruit. Virg. 6. Æn. 539.
Sol ruit interea, & montes umbrantur opaci. Virg. 3. Æn. 508.
Venti ruunt qua data porta. Virg. 1. Æn. 87.
Venti ruant liceat, & sæviant procellæ, imperat furori, viresque tantas compescit. Plin. lib. 32. cap. 1.
Ver ruit, Præcipitatur, declinat, in finem vergit. Virg. 1. Georg. 313. ——vel quum ruit imbriferum Ver.
Ruere, Effundi. Virg. 6. Æn. 44.
Unde ruunt totidem voces responsa Sibyllæ.
Amnes de montibus ruunt. Virg. 4. Æn. 164.
Flumina ruunt per apertos campos. Ovid. 1. Met. 285.
Impetus unde ruit. Ovid. 11. Met. 530.
Ruere, Festinanter ire, seu in præceps ferri, & impetum de improviso facere in aliquem. Virg. 10. Æn. 811.
Quo moriture ruis? majoraque viribus audes? Ter. Heaut. 2. 3. 128. Vide sis nequid imprudens ruas. Cic. 7. Att. 19. de Cæsare, At illum ruere nuntiant, & jam jamque adesse

Ad

Ad interitum. Cic pro Marcell. 14. Tantumque apud me grati animi fidelis memoria valuit, ut nulla non modo cupiditate, sed ne spe quidem prudens & sciens tanquam ad interitum ruerem voluntarium.
Ad urbem ruere infesto agmine. Liv. 5. 3.
In agendo ruere, & sæpe peccare. Cic. pro Domo, 141.
In arma media ruere. Virg. 2. Æn. 353.
In bella. Virg. 7. Æn. 782.
In facinus. Senec. Octav. 17.
In fata media. Liv. 8. 24.
In ferrum. Virg. 8. Æn. 648.
In fugam. Liv. 26. 40.
In furias & ignem. Virg. 3. Georg. 244.
In perniciem suam. Liv. 37. 43.
In prælium avidi ruunt. Liv. 7. 14. extr.
In rixam. Quintil. lib. 2. cap. 12.
In hostium tela. Liv. 7. 15.
In vulnera ac tela. Liv. 26. 44.
Per fas omne nefasque ruere. Lucan. lib. 5. 313.
Per medios ruit Virg. 4. Æn. 647.
Per nefas vetitum gens humana ruit. Hor. 1. Carm. 3. 26.
Sine lege ruere. Ovid. 2. Met. 204.
Portis mane ruunt. Virg. 4. Georg. 185.
Portis ruere. Liv. 27. 41.
Ruere, Decipi. Cic. 3. Off. 55. Si hoc non est emptorem pati ruere, & per errorem alterum inducere.
Ruere, Iracunde furere. Cic. 2. Att. 14. Nihil est jam quod magis timendum nobis putem, quam ne ille noster Sampsiceramus, quum se omnium sermonibus vapulare videbit, ruere incipiat. Pompeium intelligit.
Ruere, Evertere, diruere, complanare, accusativo junctum. Virg. 1. Georg. 105.

Quid dicam, jacto qui semine cominus arva
Insequitur, cumulosque ruit male pinguis arenæ? Servius.

Ruit nubem ad cælum. Virg. 2. Georg. 308.

Et totum involvit flammis nemus: & ruit atram
Ad cælum picea crassus caligine nubem. i. e. Egerit, emittit, & ruere facit. nam modo Ruit, agentis est. Servius.

Ruere, Impellere. Ter. Adelph. 3. 2. 21. Cæteros ruerem, agerem, raperem, tunderem, prosternerem.
Ruere, Eruere, levare. Virg. 11. Æn. 211.

—— & confusa ruebant
Ossa focis. i. e. De cineribus eruebant. Servius.

Ruere herbas & limum. Eruere, proruere. Plin. lib. 11. cap. 37. Cornea & acuta volucribus rostra. Eadem rapto viventibus adunca: collecto, recta: herbas ruentibus, limumque lata, ut suum generi.

Ruens, entis. Partic. Virg. 4. Æn. 401.

Migrantes cernas, totaque ex urbe ruentes. Hor. 1. Carm. 16. 12.
Nec sævus ignis, nec tremendo
Juppiter ipse ruens tumultu.

Acervus ruens. Hor. 2. Epist. 1. 47.
Imperium ruens. Lucan. lib. 5. 200.
Ira ruens. Propert. lib. 3. 14. 44.
Fulcire ruentem. Sil. lib. 11. 234.

Ruitūrus, a, um. Partic. ut, Pons ruiturus. Lucan. lib. 2. 499.

Ruina, æ. f. [ἐρείπιον, πτῶσις, πτῶμα, κατάπτωμα] proprie Casum significat alicujus rei quæ concidit. Cic. 2. de Divin. 40. Eos enim ipsos jocandi causa inducit Epicurus perlucidos & perflabiles, & habitantes tanquam inter duos lucos, sic inter duos mundos propter metum ruinarum. De diis loquitur.
Cæli ruina. Virg. 1. Æn. 133.

Fluctibus oppressos Troas, cælique ruina. i. e. Tonitribus, quorum sonus similis est ruinis. Servius.

Fortunarum ruinæ. Cic. 1. in Catil. 14. Prætermitto ruinas fortunarum tuarum.
Mentis illa fuit prima ruina meæ. Ovid. 12. Epist. 32.
Neronis ruina, i. e. Mors. Plin. lib. 17. cap. 25.
Patriæ ruina. Ovid. 8. Met. 498.
Non levi ruina disjecta tecta. Hor. 2. Carm. 19. 15. Ratio carminis exigit Leni, non Levi.
Avida. Stat. 8. Theb. 132.
Graves. Hor. 2. Serm. 8. 54.
Impendens. Ovid. ad Liv. 363.
Innocens. V. INNOCENS.
Perlucens. Juven. 11. Sat. 13.
Probrosæ. Hor. 3. Carm. 5. 40.
Putres. Lucret. lib. 2. 1145.
Tristes. Virg. 1. Æn. 242.
Cadunt properante ruina summa. Lucan. lib. 5. 746.
Collabi ruina. V. COLLABOR.
Convulsa loca ruina. Virg. 3. Æn. 414.
Dedit ruinam domus. Virg. 2. Æn. 310.
Dare sonitu ingenti ruinam. Virg. 11. Æn. 613.
Edere ruinas. Cic. 1. de Legib. 39.
Facere ruinam, Ruere. Hor. 2. Serm. 8. 54.
Facere ruinam, per tralationem pro Errare, labi, decipi. Lucret. lib. 1. 741.

Principiis tamen in rerum fecere ruinas. i. e. Graviter ceciderunt, lapsi sunt.

Fit quasi paulatim nobis per membra ruina. Lucret. lib. 4. 940.
Impendet magna ruina. Cic. 11. Att. 22.
Incident ruinæ capitibus nostris. V. INCIDO.
Labent cuncta quassata ruina. Senec. Thyest. 9.
Opprimi ruina. V. OPPRIMO.
Perire ruina. Lucan. lib. 5. 637.
Restinguere incendium ruina. Catilina apud Sallust. in Catil.

Sarcire generis lapsi ruinas. Virg. 4. Georg. 249.
Subdere caput ruinæ, Periculo se exponere. Curt. lib. 5.
Tonat horrificis Ætna ruinis. Virg. 3. Æn. 571.

Ruinōsus, a, um. Adj. [ἑτοιμόρροπος] Quod ruinam minatur. Cic. 3. Off. 54. Male materiatæ, ruinosæ. Subaudi Ædes. Vitruv. lib. 2. cap. 8.

R U P

Rupes, is. f. [ῥώξ, ἀπόρρωξ, ἀπορρωγάς] est Prærupta pars terræ, vel scopuli, aut saxi prægrandis propter altitudinem ac proclivitatem inaccessa, quod veluti abrupta sit, a rumpendo dicta. Fluminum quoque altiores atque inaccessæ ripæ, Rupes dicuntur. Cæs. 2. Bell. Gall. 29. Quod quum ex omnibus in circuitu partibus altissimas rupes, despectusque haberet, una ex parte leviter acclivis aditus in altitudinem non amplius ducentorum pedum relinquebatur.
Rupes, proprie de Montibus dicuntur. Virg. 10. Ecl. 14.

Pinnifer illum etiam sola sub rupe jacentem
Mænalus.

Acuta. Senec. Agamem. 6.
Aerea. Virg. 4. Georg. 508.
Alta. Virg. 1. Ecl. 57.
Ardua. Ovid. 5. Fast. 293.
Cavata. Virg. 1. Æn. 314.
Excsa. Lucan. lib. 3. 226.
Frigida. Propert. lib. 1. 18. 27.
Frondosæ. Sil. lib. 7. 468.
Maxima. Hor. 2. Serm. 3. 59.
Nubifera. Valer. 4. Argon. 599.
Præcelsa. Virg. 5. Æn. 647.
Scopulosa. Lucan. lib. 2. 619.
Vastæ. Virg. 1. Æn. 166.
Undisonæ. Stat. 1. Achil. 198.
Excindere rupes. Stat. 3. Sylv. 1. 124.

Rupicăpra, æ. f. [αἰξάγριος] Capra sylvestris, quasi rupium capra. Plin. lib. 11. cap. 37. Rupicapris in dorsum adunca cornua, Damis in adversum.

Rupices, um. m. Rupices a rupibus dicebantur & rustici, ut & Petrones a petrarum asperitate appellabantur. Festus. Gell. 13. 9. Sed enim veteres nostri non usque adeo rupices & agrestes fuerunt. V. Tertull. de Pallio cap. 5. & Salvian. de Gubern. Dei, 1. p. 34.

Rupico, onis. m. Homo nullius pretii. Apul. Florid. p. 344. Rupicones, bajuli, tabernarii.

Rupilius, i. m. cognomento Rex, præturam gerens, ab Augusto, M. Antonio, M. Lepido proscriptus est: qua calamitate afflictus, ad Brutum confugit, eumque postea perpetuo secutus est. Hujus meminit Hor. 1. Serm. 7. 1.

Proscripti regis Rupili pus atque venenum
Hybrida quo pacto, &c.

Rupinæ, arum. f. pl. Abrupta montium. Apul. 6. Met. p. 184. Vides istas rupinas proximas & præacutas in his præminentes silices. V. Voss. Etym. in Rupes.

Rupitio, ire. Rupitias in XII Tab. significat Damnum dederis. Festus.

Ruptor, **Ruptio**, **Ruptus**. V. RUMPO.

R U R

RVR. Rura, vel Rursus.

Rurestris, **Ruricola**, **Ruro**, are. V. RUS.

Rurina, V. RUSINA.

Rursus, & **Rursum**, [αὖ, ἄψορρον, αὖθις, εἰσαῦθις] Adv. significant Retro. Ter. Hec. 3. 1. 35. Tace, trepidari sentio, cursari rursum prorsum. Donatus, Rursum proprie Retro, Prorsum Ante significat, & est proverbiale, ut dicimus, Sursum deorsum, Intro foras, Hac illac, & similia.
Rursus, & Prorsus, contraria. Varr. Andabat. Mortales multi rursus ac prorsus meant.
Rursus, E contrario, ut vult Donatus. Ter. Eun. 4. 4. 45. Heus tu, negato rursum. i. e. Contrarium superioribus dicito. Ibid. 2. 2. 20. Quicquid dicunt, laudo: id rursum si negant, laudo id quoque.
Rursus, Denuo, iterum. Ter. Eun. 1. 1. 16. Inimicitiæ, induciæ, bellum, pax rursum. Cic. pro Muren. 15. Facis ut rursus plebs in Aventinum sevocanda esse videatur. Virg. 2. Æn. 337.

Rursus in arma feror.

Scandunt rursus equum. Virg. 2. Æn. 401.
Rursus denuo, simul conjuncta. Plaut. Pœn. prol. 79. Revertor rursus denuo Carthaginem.

R U S

Rus, rūris. n. [ἀγρός] Locus extra urbem, ubi agri sunt & villæ. Dictum quod in iis agri quotannis rursus iidem fiant, id est, colantur, ut ex iis rursus capiatur fructus. Ter. Eun. 1. 2. 107. Rus ibo.
Rura, veteres Incultos agros dicebant, id est, sylvas, & pascua. Ex libello variorum auctorum, de Limitibus apud Rigalt. p. 299.
Solatia ruris aves. Ovid. 1. Fast. 441.
Amatores ruris. Hor. 1. Epist. 10. 2.
Amœnum rus. Cic. pro Rosc. Amer. 133. Habet animi relaxandi causa rus amœnum & suburbanum.
Aprica. Hor. 3. Carm. 18. 2.
Aspera dumis. Virg. 4. Æn. 527.

Cretosa rura Cymoli. Ovid. 7. Met. 463.
Devia. Ovid. 1. Met. 676.
Divini gloria ruris. Virg. 1. Georg. 168.
Exiguum rus colere. Virg. 2. Georg. 413. V. illic commentarios.
Ferax. Ovid. 1. Met. 694.
Florea. Virg. 1. Æn. 434.
Fluvialia. Sil. lib. 13. 85.
Frigida. Virg. 3. Georg. 324.
Gaudentia. Stat. 3. Sylv. 1. 78.
Inambitiosa. Ovid. 11. Met. 766.
Ingentia rura colere. Virg. 2. Georg. 412. V. commentarios.
Innocui ruris labor. Senec. Herc. fur. 11.
Merum. V. MERUS.
Obsita pomis. Ovid. 13. Met. 719.
Opaci ruris umbræ. Virg. 1. Georg. 156.
Opulenta. Senec. Troad. 15.
Parva. Hor. 2. Carm. 16. 37.
Pascua. Lucret. lib. 5. 1247.
Saturum. Pers. 1. Sat. 71.
Sobria, In quibus non nascitur vinum. Stat. 4. Sylv. 2. 37.
Sordida. Virg. 2. Ecl. 28.
Suburbana. Hor. 1. Epist. 7. 76.
Abducere rus. V. ABDUCO.
Avellere rus ab aliquo. V. AVELLO.
Carpere rura. V. CARPO.
Evolare rus ex urbe, tanquam ex vinculis. Cic. 2. de Orat. 22.
Habitare ruri. Cic. 3. Off. 112.
Inducere in rura oves & armenta. V. INDUCO.
Mittere aliquem rus. Quintil. lib. 2. cap. 8.
Morans rure. Martial. lib. 4. 45.
Nutrit rura Ceres, almaque Faustitas. Hor. 4. Carm. 5. 18.
Pascuntur omni rure. Columel. lib. 8. cap. 10.
Peragrare rura. V. PERAGRO.
Scindere rura bubus. Senec. Troad. 11.
Redire vel venire rure. Ter. Eun. 5. 5. 25. Cic. 5. Fam. 20. Quum Tullius rure redierit, mittam eum ad te. Hirtius Ciceroni, 15. Att. 6. Rure jam redierim.
Est ruri. Cic. pro Cluent. 141. Forte evenit ut in Privernate essemus.
Rure esse autumant. Plaut. Merc. 4. 5. suppos. 2. 18.
Tendit rus. Quintil. lib. 11. cap. 2.
Rus, per tralationem, pro Sermone inconcinno, invenusto, illepido, inornato, & rusticitatis pleno. Catull. in Annales Volusii, 34. 19.

Pleni ruris, & infacetiarum
Annales Volusi, cacata charta. Hor. 2. Epist. 1. 160.
——sed in longum tamen ævum
Manserunt, hodieque manent vestigia ruris. Lambinus.

Ruri & rure, adverbialiter, ut Peregre & peregri, docet Flav. Sosipater. Festus, Ruri esse non rure, dicendum. testis est Ter. in Phorm. 2. 2. 17. quum ait, Ruri se continebat, ibi agrum de nostro patre, &c.

RUSCŬLUM, i. n. dimin. Gell. lib. 19. cap. 9. Sub urbe in rusculo.

RURINA, æ. f. Dea agrorum apud antiquos. vide in dictione RUSINA.

RURO, [ἀγραυλέω] āre: & RUROR, āri. depon. Ruri agere. Plaut. Capt. 1. 1. 16. Dum ruri rurant homines. Varro Serrano, Dum in agro studiosius ruror, aspicio Triptolemum sculponeatum bigas sequi cornutas.

RURĀLIS, e. Quod ad rus pertinet. Macrob. lib. 5. Saturn. cap. 2. Virgilius Theocritum sibi fecit pastoralis operis auctorem, ruralis Hesiodum. Cæs. 3. Bell. Gall. 14. Falces præacutæ, insertæ, affixæque longuriis, non absimili forma ruralium falcium. Sic enim legit Robortelius, non Muralium, idque ex tribus vetustis codicibus. Firmicus lib. 8. cap. 11. In Virginis parte decima oritur Spica. Quicunque sub hoc sidere natus fuerit, erit ruralibus officiis semper applicatus, & ad agrorum cultum patientia laboris adjunctus.

RURALĬTER, Adv. Cassiodor. 3. Epist. 51. Necdum fundatis ædificiis ruraliter.

RURATIO, ōnis. f. Apul. Apol. p. 310. Iste nec diis rurationis, qui eum pascunt ac vestiunt, segetis ullas, aut vitis, aut gregis primitias impertit.

RURESTRIS, e. [ἐπάρουρος] Quod est ruris, vel eorum proprium qui ruri degunt: antiquum. Apuleius 4. Met. p. 143. Rurestri vocabulo vulgus indoctum *Rosas aureas* appellat.
Opus rurestre, i. e. Rusticum. Paulus in l. Servis urbanis. §. muliones. D. de legat. 3. Muliones de urbano ministerio sunt: nisi propter opus rurestre testator eos destinatos habebat.

RURICŎLA, æ. c. [ἀγραυλος] Qui colit rus. Columel. lib. 10. 339.
Hæc ne ruricolæ paterentur monstra.
Boves ruricolæ. Ovid. 5. Met. 479.

RURICOLĀRIS, e. Adj. Fortunat. de vita Martin. lib. 1. v. 326. Cultores ruricolares.

RUSTICUS, i. m. [ἀγροδίαιτος, ἄγροικος] Idem ut,
Acer rusticus. Virg. 2. Georg. 406.
Jam tum acer curas venientem extendit in annum
Rusticus, &c.
Urbani fiunt rustici. Plaut. Merc. 4. 3. 17.
Rusticus dicitur Qui moribus & vita incultus est, quasi semibarbarus. Virg. 2. Ecl. 56.
Rusticus es Corydon.
Sermo urbanorum, & Rusticorum, contraria. Cic. in Orat. 81.

RUSTICUS, a, um. Adj. [ἄγροικος, χωρικός] Quod ruris vel rustici est. Cic. pro Quint. 12. Erat ei pecuaria res ampla & rustica, sane bene culta & fructuosa.
Aratra rustica. Ovid. 2. de Arte Am. 184.
Conjux. Ovid. 1. Epist. 77.
Convitia. Ovid. 14. Met. 522.
Corda. Propert. lib. 4. 1. 12.
Dona. Ovid. 2. de Arte Am. 264.
Homines rustici & agrestes. Cic. 10. Philipp. 143.
Manus indoctæ ac rusticæ. Quintil. lib. 2. cap. 11.
Mores. Cic. pro Rosc. Amer. 75.
Populus. Ovid. 3. Fast. 783.
Proverbium. Liv. 23. 47.
Quærela. Ovid. 17. Epist. 12.
Res rusticas vel fructûs causa, vel delectationis invisere. Cic. 1. de Orat. 249.
Sylva rustica. Ovid. 4. Epist. 102.
Titulus rusticior. Senec. Epist. 88.
Vinalia rustica, Festus dies apud Romanos fuit, de quo ita scribit Alexander lib. 6. Genial. dierum cap. 8. Præter quæ fuerunt Rustica Vinalia, quod Veneri ædes tunc dicata foret, ejusque tutelæ olitores addicerentur, quibus diebus erant feriati, quæ dies tempestatibus leniendis solemnis habebatur, qua novum vinum in urbem ferre, & in cellis vinariis condere assuerant.
Rustica vinalia quarto decimo Kalend. Septemb. celebrabantur, quo die primum, vinum in urbem deferebant. Paulus. Hic dies Jovi sacratus erat, quia Latini bellum gerentes adversus Mezentium, omnis vini libationem ei Deo dedicaverunt. Eodem autem die Veneri templa sunt consecrata, alterum ad Circum maximum, alterum in luco Libitinensi, quia in ipsius Deæ tutela sunt horti.
Vita rustica & agrestis. Cic. pro Rosc. Amer. 75.

RŬSTICE, Adv. [ἀγροίκως] Ut solet rusticus, hoc est, Imperite. Cic. 3. de Orat. 42. Ex quo sic locutum esse ejus patrem judico, sic majores, non aspere, ut ille quem dixi, non vaste, non rustice, non hiulce, sed presse & æqualiter, & leniter.
Compar. Hor. 1. Serm. 3. 31.
——rideri possit eo quod
Rusticius tonso toga defluit. i. e. Nimis rustice & negligenter, ut ab imperito tonsore.

RUSTICITAS, ātis. f. [ἀγροικία] contraria est Urbanitati. Martial. lib. 7. 57.
Quære aliquem Curios semper, Fabiosque loquentem,
Hirsutum & dura rusticitate trucem. Plin. lib. 25. cap. 4.
Post eum M. Agrippa, vir rusticitati quam deliciis proprior.
Urbanitati contraria est rusticitas. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Vultus pudentes sine rusticitate. Ovid. 20. Epist. 59.
Rusticitas, Timida quædam & indecens verecundia. Ovid. 1. Amor. 8. 44.
Et si rusticitas non vetat, ipsa rogat.
Excutienda est rusticitas. Ovid. 17. Epist. 186.
Rusticitas, pro ipsis Rusticis. Lege 3. §. 3. Cod. de defens. civit. Utili ratione prospectum est, ut innocens & quieta rusticitas peculiaris patrocinii, id est, defensoris locorum beneficio fruatur.

RUSTICŬLUS, i. m. dimin. [ὑπάγροικος] Qui utcunque moribus rusticis est præditus. Cic. pro Sext. 82. Sensit rusticulus non incautus, &c.

RUSTICŬLUS, a, um. Adj. Martial. lib. 10. 19.
Nec doctum satis, & parum severum,
Sed non rusticulum nimis libellum
Facundo mea Plinio Thalia I, perfer, &c.
Avis rusticula, Avis perdici similis, nisi quod rostrum longius habet, de qua Martial. lib. 13. 76.
Rustica sum perdix; quid refert, si sapor idem est?
Carior est perdix; sic sapit illa magis.

RUSTICELLUS, i. m. dimin. Varro apud Plin. lib. 7. cap. 10. Rusticellus, inquit, Hercules appellatus.

RUSTICĀNUS, a, um. Adj. [ἀγροίτερος] Idem quod Rusticus. Cic. 7. Verr. 34. Unum illud quod ita fuit illustre, notumque omnibus, ut nemo tam rusticanus homo, L. Lucullo, & M. Cotta Consulibus, Romam ex ullo municipio vadimonii causa venerit.
Homines rusticani ex municipiis. Cic. 3. Verr. 127.
Parsimonia rusticana. Cic. pro Quint. 92.
Verbum. Cic. 3. de Orat. 39. Et illud quod loquitur, priscum visum iri putat, si plane fuerit rusticanum.
Vita. Cic. pro Rosc. Amer. 44. Tamenne hæc attenta vita & rusticana, relegatio atque amandatio appellabitur?

RUSTICARIUS, a, um. Adj. [ἀγροικικός] Quod ad rusticum pertinet. Cato cap. 11. Falces sylvaticas quinque, arborarias tres, rusticarias decem. Vetus exemplar habet Ruscarias. Varro 1. de R. R. cap. 22. Rusticariæ falces. Et hic Ruscariæ legitur.

RUSTICOR, [ἀγραυλέω] āri. Ruri agere. Cic. 16. Fam. 23. Liceat modo rusticari. Idem pro Arch. 16. Pernoctant nobiscum, peregrinantur, rusticantur.

RUSTICATIO, ōnis. f. Columel. lib. 11. cap. 1. Et hoc undecimum præceptum rusticationis memoriæ tradidi. Cic. de Amicit. 103. Neque solum militia, sed etiam peregrinationes, rusticationesque communes.

RUSTICĀTIM, Adv. [ἀγροίκως] pro Rustice. Pomponius A leonibus, At ego rusticatim tangam, urbanatim nescio.

RUSTICĀTUS, ûs. m. Rusticatio. Cic. 12. Att. 1. In rusticatu garrire & scribere. Alii aliter legunt.

RUSAZUS, V. RUZASUS.

RUSCINO, ōnis. Oppidum in extremis Galliæ finibus, non procul a Pyrenæis montibus, cujus meminit Plin. lib. 3. cap. 4. Hodie, *la Tour de Roussillon* appellatur.

RUSCONIÆ, arum. f. Colonia Augusti in Tingitana provincia. Plin. lib. 5. cap. 2.

RUSCUM, i. n. sive RUSCUS, i. m. [μυρσίνη ἀγρία] Virgultum unde vites ligantur, auctore Servio. Virg. 2. Georg. 413.
—— necnon etiam aspera rusci
Vimina per sylvam. Ex eo enim rusco magis vimina fiebant, ex

ex quo nunc scopæ fiunt. folia autem habet myrto similia, sed acutiora & rigidiora : unde myrtus sylvestris & chamæmyrsine & oxymyrsine vocatur.

Horridior rusco. Virg. 7. Ecl. 42. Rusto legit Gifan. Ind. Lucret.

Rusco etiam sepes muniebantur antiqui. Columel. lib. 10. 375.

— hirsuta sepes nunc horrida rusco Prodit

Ruscarius, a, um. Adj. ut, Falx ruscaria, i. e. Ruscis secandis apta. Cato R. R. cap. 11.

Rusco, áre. i. e. Runcare. Ita legit Havercamp. ad Tertull. Apol. cap. 4.

Ruscurium, i. n. Populi Rom. oppidum in Tingitana provincia a Claudio civitate honoratum. Plin. lib. 5. cap. 2.

Rusellana, æ. f. Colonia in Hetruria. Plin. lib. 3. cap. 5. Intus coloniæ, Falisca Argis orta, ut auctor est Cato, quæ cognominatur Hetruscorum, Lucus Feroniæ, Rusellana, Semensis, Sutrina.

Rusciade, es. f. Oppidum in Numidia. Plin. lib. 5. cap. 3. Mela Ruſicadam nominat. Nunc *Stora* dicitur.

Rusina, æ. f. Dea fuit, cui rura committebant antiqui, ut ait Divus Augustinus. Eam quidam Rurinam vocitarunt. Lilius Syntagmate primo Histor. Deor.

Ruspina, æ. f. Oppidum in Africa proprio nomine dicta, non procul ab Adrumeto. Plin. lib. 5. cap. 4.

Ruspor, [ἐξερευνάω] āri. Sæpe seu diligenter scrutari. Accius Meleagro, Vagent ruspantes sylvas. Hæc Nonius. Festus, Ruspari esse crebro quærere, hoc versu indicatur, Et ego ibo ut latebras ruspans rimet amaptimas.

Russatus, V. russus.

Russus, & **Russeus**, a, um. Colorum nomina ad rufum inclinantes, dilucidius tamen rubentes. Unde in factionibus aurigantium Russati dicebantur, qui hoc colore erant exornati. Thylesius in libello de Coloribus.

Faciem russeam, pro Colore russeo, dixit Cato, qui e viridi rutilus est, aut flavus. Sic enim scribit, Coronas aureas russea facie, galbeas lineas, pelles, redimicula. Quidam scribunt Ruscea. Turnebus.

Tunicæ russæ, i. e. Militares. Trebell. Pollio in Claud. cap. 14.

Vela russa. Lucret. lib. 4. 73.

Et volgo faciunt id lutea, russaque vela,
Et ferrugina, &c.

Russātus, a, um. Russata vestis. Alexand. Alexandrin. lib. 1. cap. 20. Sed tamen legionariorum & arma graviora, & disciplina fuit severior : auxiliariorum vero minor, nec tam exactæ diligentiæ : quibus in prælium euntibus, præter saga togasque & rectam tunicam, album, aut rubrum paludamentum, quo socios ab hostibus internoscerent, publice dabatur : Afris vero, Caunis, Numidis, Lacedæmoniis & Messagetis in bellum profecturis, Russatas, vel puniceas ferre vestes, moris erat : ut eo argumento, vulnera & sanguinis effusus non innotescerent, confidentiusque & sine pavore dimicarent : id quod apud Persas in usu fuit. Idem Alexand. lib. 6. cap. 22. & Isidor. 19. 29. Russata sub consulibus Romani usi sunt milites : Unde etiam Russati vocabantur. Hinc Tertullianus de Christiano milite loquens lib. 1. de Coron. cap. 1. Et nunc sanguine suo russatus, spe calceatus.

Russŭlus, a, um. Adj. Idem quod Russus. ut,

Fasciolæ russulæ. Capitol. in Albino cap. 5.

Tunicæ russulæ. Vopisc. in Probo cap. 4.

Russeŏlus, a, um. Idem. ut, Sanies russeola. Prudent. Peristeph. 11. 130.

Rustarius, a, um. ut, Rustariæ falces, apud Varronem sunt, Quibus ruri secantur rubi, qui per agros serpunt. Turnebus 13. 26. auctor est, conjiciens ex eo quod legitur apud Festum, Rustum ex rubus. Alii Ruscariæ.

R U T

Ruta, orum. n. apud Jurisconf. quasi Eruta dicuntur, ut arena, creta, & similia.

Ruta cæsa dicuntur (ut ait Festus) quæ venditor possessionis sui usus gratia concidit, ruendaque contraxit. Ulpian. in l. Fundi. §. Si ruta cæsa, De actionibus empt. & vendit. Si ruta cæsa excipiantur in venditione, ea placuit esse ruta, quæ eruta sunt, ut arena, creta & similia. Cæsa ea esse, ut arbores cæsas, & carbones, & his similia. Mutius, l. In rutis, de Verb. signif. In rutis, & cæsis, ea quæ sunt terra non tenentur, quæque opere structili, tectoriove non continentur.

Ne rutis quidem & cæsis. Haud dubie proverbiali figura dictum est a Cic. 2. de Orat. 226. pro eo quod est, Nulla in parte : Sed dicet te, quum ædes venderes, ne in rutis quidem & cæsis, solum tibi paternum recepisse. Est hoc loco Recipere, Idem quod Excipere. Meminit & in Topicis de rutis & cæsis, in fine ; & in Partit. 107. Et quum significamus inclementius tolli omnia, neque quicquam fieri reliqui, venuste dicimus, ne rutis quidem ac cæsis receptis, ut Jureconsultorum more loquar. Ex Erasmo.

Ruta, æ. f. [πήγανον] Herba : dicta a tuendo, quod una ex omnibus herbis, propter multiplices ejus usus maxime eruatur. Peculiaris illi auctoritas propter venena, quibus remedium exhibet præsentaneum. V. Plin. lib. 20. cap. 13.

Rutam per translationem, ac prope ænigmatice usurpavit Cic. 16. Fam. 23. scribens, de Lepta, Etenim ad cujus rutam pulegio mihi sermonis tui utendum est. Significat enim Leptam virum fuisse doctum, & acris judicii, qualis est in condimentis ruta : sed & pulegium quoque, quod rutæ apponit, acumen & eruditionem Tironis innuens. Ex Turneb. Adverſ. 8. 5.

Conjici in rutæ folium ; proverbii speciem habet, & significat In spatium minimum cogi & contrahi posse.

Rutŭla, æ. f. Ruta pusilla. Cic. 9. Fam. 22. Volo mentam pusillam ita appellare, ut rutulam.

Rutaceus, a, um. Adj. Ex ruta, aut mixtum, aut omnino confectum. Oleum rutaceum. Plin. Valer. 2. 28.

Rutātus, a, um. aliud Adj. [πηγανιτὴς] Ex ruta factum. Plin. lib. 19. cap. 8. Invenio mustum rutatum populo datum. h. e. In quo macerata est ruta, sive ruta medicatum. Plin. lib. 19. cap. 8.

Lacerti rutati, Ruta involuti. Martial. lib. 10. 48. 11.

Secta coronabunt rutatos ova lacertos.

Rutabri, orum. m. dicti sunt olim Rastri, quod eradant terram atque eruant, teste Varrone lib. 4. de L. L.

Rutabŭlum, i. n. Instrumentum quo utuntur rustici in proruendo igne, panis coquendi gratia. Festus. Cato cap. 11. & Columel. lib. 12. cap. 18.

Ponitur & pro Veretro. Nævius obscœnam viri partem describens, Vel (inquit) quæ sperat se nupturam iri adulescentulo, ea licet senile tractet retritum rutabulum. Festus.

Rutēla, æ. f. *Tarantula* Galli appellamus, maxime Massilitani, nam apud eos sæpe Phalangium vidimus, *Tarante* : animal est non absimile ei quam *laramusiam* vulgo dicimus. Cælius Rhodiginus lib. 7. cap. 16. Phalangium vero ex araneorum decuria, solers recentiorum perpensio dici ab Arabibus Rutelam animadvertit, collatis quæ cum Galeno prodit Avicenna, vulgo autem Tarantulam, cujus exitiale virus stuporem læsis inducat, genuum labefactationem, demumque universi corporis tremorem, qui in proverbium usque profecerit. Illud gravius multo, qua quis affectione morsus tempore distrahatur, eandem, vel ad extrema servare perpetem. Sic qui, uti assolet per mentis hallucinationem, Regem se aut Deum ementiatur, imaginario malo perdurante, regiæ claritatis aut divinæ excellentiæ opinionem exuere nunquam. Hæc Cælius.

Ruthēni, orum. m. [Ῥουτανοὶ] Galliæ Aquitanicæ populi, Narbonensi provinciæ contermini, & Cadurcis vicini. Auctor Plin. lib. 4. cap. 19. Vulgo *Rhodez*.

Rutilius, i. m. Geminus, [Ῥουτίλιος Γέμινος] libros Pontificales fecit, de quo Cicero in Brut. 113. Rutilius in quodam tristi & severo dicendi genere versatus, magnum munus de jure respondendi sustinebat. Sunt ejus orationes jejunæ, multa præclara de jure, doctus vir, & Græcis literis eruditus, Panætii auditor, prope perfectus in Stoicis.

P. Rutilius, primus legem pugnandi militibus tradidit. De quo Valerius lib. 2. cap. 1. Hic actus in exilium a partibus Syllanis, & a Sylla deinde redeundi potestate facta, respondit illud quod a Seneca in sexto lib. de Beneficiis ponitur, Malo ut patria mei exilii erubescat, quam reditu mœreat. V. Valer. lib. 6. cap. 4.

M. Rutilius Censorinus, teste Valerio de Moderatione lib. 4. cap. 1. iterum Censor creatus, in concione populum corripuit, quod eam potestatem bis sibi detulisset, cujus majores, quia nimis magna videretur, tempus coarctandum judicassent.

Rutilius Lupus, rhetor, cujus meminit Quintil.

Rutilius, Romanus quidam nobilis : a quo familia Rutiliorum. Festus, Rutilium, rufum significat : cujus coloris studiosæ etiam antiquæ mulieres fuere, unde traxere cognomina Rutiliæ, ut indicat frequenter Afranius.

Rutĭlo, [πυῤῥίζω] āre. Splendere : unde dicimus Aurum rutilare.

Arma rutilant. Virg. 8. Æn. 529.

Rutilare, activum, pro Rutilum facere. Plin. lib. 18. cap. 12. Gallorum hoc inventum rutilandis capillis ex sevo & cinere.

Comam rutilare. Suet. Calig. cap. 47.

Rutĭlans, antis. Partic. ut, Arva rutilantia. Stat. 11. Theb. 514.

Arvaque sanguineo scribit rutilantia gyro.

Compar. Fortunat. 8. 5.

Vellere candidior niveo, rutilantior auro.

Rutilātus, a, um. Tacit. 4. Hist. 61. Propexum rutilatumque crinem patrata demum cæde legionum, deposuit.

Comæ promissæ & rutilatæ. Liv. 38. 17.

Rutilesco, [πυῤῥακοῦμαι] ĕre. Rutilum fieri. Plin. lib. 8. cap. 55. In alpibus candidi lepores, quibus hybernis mensibus pro cibatu nivem credunt esse : certe liquescente ea rutilescunt annis omnibus.

Rutĭlus, a, um. Adj. [πυῤῥάκης, πυῤῥὸς] Quod habet aliquid ruboris cum nigro admistum, ut conspicuum & lucidum videatur. Plaut. Rud. 5. 2. 14. Nam hoc quidem pol e rubigine non e ferro fabrefactum est : ita quanto magis extergeo, rutilum, atque tenuius fit. Plin. lib. 8. cap. 18. Albis maculis rutilum colorem distinguentibus. Idem lib. 6. cap. 22. Ipsos vero excedere hominum magnitudinem, rutilis comis, cæruleis oculis, oris sono truci.

Aurei rutili, inquit Varro, & inde etiam mulieres valde rufæ, rutilæ dictæ. V. lib. 6. de L. L.

Canes rutilæ, id est, non procul a rubro colore, immolantur, ut ait Ateius Capito, Canario sacrificio pro frugibus deprecandæ sævitiæ causa sideris Caniculæ. Festus.

Capilli rutili. Ovid. 2. Met. 319.

Cruor. Ovid. 5. Met. 83.

Flamma. Ovid. 3. Fast. 285.

Mars rutilus & horribilis terrenis. Cic. in Somn. Scip. 9. De sidere.

Squamæ. Virg. 4. Georg. 93.

Rutrum, i. n. [σκάφη] Instrumentum quo quid eruitur. A ruendo. nam sicut Aratum, aratrum ; sic Rutum, rutrum facit. Festus, Rutrum tenentis juvenis effigies in Capitolio Ephebi fuit, more Græcorum arenam eruentis, exercitationis gratia, quod signum deportavit ex Bithynia Romam Pompeius Bithynicus. Cato cap. 11. Oportet habere villicum palas sex, rutra quatuor, rastros quadridentes duos. Plin. lib. 36. cap. 23. Experimentum marmorati est in subigendo, donec rutro non cohæreat. Adde Plin. lib. 28. cap. 45.

Rutellum, i. n. dimin. [σκαφίον] Lucil.

> Frumentarius est, modium hic secum, atque rutellum,
> Una adfert.

Nonius 1. 66. a radendo dici putat, proinde quasi instrumentum sit hostorium ad æquandam mensuram & radendam: cum tamen significari possit instrumentum, quo fruges corruuntur in modium, id est, conjiciuntur. Turnebus Adversf. 8. 6.

Rutŭlus, i. m. Idem. V. Salmas. ad Hist. Aug. in Vopisc. Prob. cap. 19. p. 705.

Rutŭba, æ. m. [Ῥύτυβα] Fluvius Liguriæ ex Apennino fluens, cujus meminit Plin. lib. 3. cap. 5.

Cavus Rutuba. Lucan. lib. 2. 422.

> Dexteriora petens montis declivia Tibrim
> Unda facit, Rutubamque cavum.

Rutubam, [τύρβην] Veteres Perturbationem appellabant. Varro Sexagesima, Ergo tum Romæ parce, pureque pudentis vivere in patriam: nunc sumus in rutuba. Nonius, 2. 750.

Rutŭli, orum. m. Antiquissimi Italiæ populi, qui Latium tenuerunt, teste Plin. lib. 3. cap. 5.

Rutŭlus, a, um. Adj. ut,

Castra Rutula. Tibull. lib. 1. 5. 47.
Colles Rutuli. Virg. 7. Æn. 798.
Hostes Rutuli. Ovid. 1. Trist. 5. 22.

Rutŭlus, i. m. Viri proprium. ut,

Magnanimus Rutulus. Ovid. 1. de Pont. 3 63.

> Et grave magnanimi robur mirare Rutuli
> Non usi reditus conditione dati.

al. Rutili.

Rutupiæ, arum. f. [Ῥυτούπιαι] Britanniæ insulæ portus, apud Ptolemæum lib. 2. cap. 3. Vulgo *Sandwich*.

Rutupinus, a, um. Adj. [Ῥυτουπινὸς] Lucan. lib. 6. 67.

> Aut vaga quum Thetys, Rutupinaque littora fervent,
> Unda Caledonios fallit turbata Britannos.

R U Z

Ruzasus, i. m. Augusti colonia in Tingitania. Plin. lib. 5. cap. 2. Rusazus legit Harduinus.

S

S

LITERA semivocalis, quæ tantam habet cum H aspiratione cognationem, ut veteres eam loco ipsius H aspirationis posuerint, in hujusmodi vocibus & aliis; ἅλς, sal: ἕξ, sex: ἑπτά, septem: ἑ, se.

A Græcis derivata est ejus figura, & facili mutatione ex Σ fit S. Apud veteres Græcos pingebatur ad instar Romanæ G, a qua haud multum differt minuscula ς. Sicut Græca σ in initiis & mediis, ς autem tantum in fine vocum scribitur; sic apud Latinos ſ principium & medium solummodo, s vero finem vel ullum alium locum occupat: excepto immediate ante aliam ſ; non enim scribitur *posſum*, sed *possum*, vel *poſſum*

S literam in fine dictionis veteres elidebant subsequente consonante. Quintil. lib. 9. cap. 4. de compositione, Cæterum consonantes quoque, eæque præcipue quæ sunt asperiores, in commissura verborum rixantur, & s ultima cum x proxima, quarum tristior, etiam si binæ collidantur, stridor est; ut Ars studiorum. Quæ fuit causa & Servio (ut dixi) subtrahendæ s literæ, quoties ultima esset, aliaque consonante susciperetur. Quod reprehendit Lauranius: Messala defendit. Nam neque Lucilium putant uti eadem ultima, quum dicit Serenu' fuit, & Dignu' loco. Quinetiam Cicero in Oratore plures antiquorum tradit sic loquutos. Hactenus Quintilianus. Cic. in Orat. 161. Quinetiam, quod jam subrusticum videtur, olim autem politius, eorum verborum, quorum eædem erant postremæ duæ literæ, quæ sunt in Optumus, postremam literam detrahebant, nisi vocalis sequebatur. Ita non erat ea offensio in versibus, quam nunc fugiunt poetæ novi. Ita enim loquebamur,

Qui est omnibu' princeps. non, Omnibus princeps. &,
Vita illa dignu' locoque. non, Dignus. V. & Gell. 12. 4

qui hoc affert Ennii exemplum;

Suavis homo, facundu', suo contentu', beatus.

Tollebatur etiam in dictionibus, quibus annexa est conjunctio encliticа NE, ut Scin' pro Scisne; Satin' pro Satisne.

Tollebatur etiam in dictionibus, quæ a Græcis derivatæ fuerunt, ut a ποιητής, Poeta.

Ciceronis temporibus, paulumque infra (ut inquit Quintil. lib. 1. cap. 7.) fere quoties ſ litera media vocalium longarum, vel subjecta longis esset, geminabatur: ut Caussa, Cassus, Divissiones; quo modo & ipsum, & Virgilium quoque scripsisse, manus eorum docent. Atque paululum superiores etiam illud quod nos gemina ſ, dicimus Jussi, una dixerunt.

Huic literæ magna cum T cognatio est, & cum R, ut idem Quintilianus testatur lib. 1. cap. 4. nam & T in S, & rursus S in T transit, similiterque de R: dicit enim, Nam ut Valesii & Fusii, in Valerios Furiosque venerunt: ita Arbos, Labos, Vapos, etiam & Clamos, ac Lases, ætatis fuerunt. Et hæc ipsa S litera ab his nominibus exclusa, in quibusdam ipsa alteri successit: nam Mertare, atque Pultare dicebant.

Nonnunquam transit in X, ut Αἴας, Ajax; πίστρις, Pistrix.

S, si sequatur nomen proprium, denotat Servum vel servam; sic AVG. N. S. Augusti nostri servus.

Item S. pro Sacellum, Sacrum, Scriptus, Semis, Senatus, Sepulchrum, Sequitur, Sibi, Silentium, Stipendium.

S Semuncia

ς Uncia, vel Centuria.

S — Bes.

S. A. Sub ascia. SA. Sua. S̄Ā. Sanguis.

S A B

SAB. Sabatina.

SABA, Civitas regia Æthiopiæ, inquit Josephus, quam postea Cambyses a sororis suæ nomine, Meroen denominavit. Hanc Nilus circundans, inexpugnabilem reddebat. Dicta Saba, ἀπὸ τοῦ σέβειν, quod est revereri: quia thus mittit, quo in sacrificiis utuntur: & ideo Thuriferam vocat Ptolemæus. Sunt qui dicant, Saba Arabum lingua Mysterium significari. Saba appellatur, quod significare Græci Mysterium dicunt. Plin. lib. 12. cap. 14. Hieronymus vero Conversionem sonare autumat.

Saba quidem civitas est regalis Æthiopiæ, ut scribit Hieronymus in libro de Locis Hebraicis: sed tunc scribitur Saba per literam Samech. Esaiæ 43. Dedi propitiationem tuam Ægyptum, Æthiopiam, & Saba pro te, sortiturque nomen a Saba filio Chus. Genesis 10. Filii autem Chus: Saba, Hevila, & Sabatha. Nam aliud vocabulum Saba scribitur per Sin literam, & significat Arabiam, a suo auctore Saba filio Regma, ut Genesis 10. Et ab eo dicuntur Sabæi, non Æthiopici ut supra, sed Arabici, de quibus Strabo libro 16. postquam de Nabathæis multa loquutus est. Unde quando invenitur per Sin literam scriptum, transfertur Arabia, ut Psalmo 62. Dabitur ei de auro Arabiæ. Et paulo superius, reges Arabum & Saba dona adducent. Ubi utraque vocabula in eodem versiculo reperies. Solent itaque in hoc vocabulo facile decipi qui negligenter intuentur orthographiam. Saba igitur per Sin, Arabia est thurifera, ad mare Rubrum, odorifera, & dives, ac Beatæ cognomine inclyta. Per Samech autem, Æthiopica. Unde facile est intelligere reginam Saba quæ ad audiendum Salomonem accesserat, 3 Regum 10. non fuisse Æthiopissam, sed Fœlicis Arabiæ reginam.

SABÆI, Arabiæ fœlicis populi, quorum metropolis est Saba, quam Strab. lib. 16. Meriabam vocat: His proxima est (inquit) fœlicissima Sabæorum terra, quæ maxima natio est. Apud hos thus & myrrha, & cinnamomum nascitur, in ora etiam balsamum, & alia quædam herba valde odorata, quanquam ejus odor cito deperit. Habent præterea palmas odoratas, & calamum. Serpentes quoque palmares, colore puniceo, usque ad ilia assilientes, quorum morsus incurabilis est. Homines propter maximam fructuum copiam otiosi segnesque vivunt. In radicibus arborum cubant: & ex eis incidunt, quæ proximi suscipientes, protinus alter alteri consequenti tradunt, usque in Syriam atque Mesopotamiam. Ab odoribus autem stupefacti, bituminis suffitu, & hirci barba stuporem tollunt. Meriaba, Sabæorum urbs, in monte jacet arboribus pleno. Sub rege sunt, qui judiciorum ac cæterarum rerum potestatem habet. Hæc & plura ibidem Strabo. Hos Josephus lib. 1. a Saba Gusi filio, qui a Chan ortus fuit, dictos affirmat. Sabæos dictos putat Servius ἀπὸ τοῦ σέβεσθαι, hoc est, venerari: quod deos per ipsorum thura veneramur. Virg. 1 Georg. 57.

India mittit ebur, molles sua thura Sabæi.

Dociles Sabæi. Claud. 4 Cons. Hon. 305.

Leves Sabæi. Claud. 1. in Eutrop. 321.

Thuriferi Sabæi. Valer. 6 Argon. 138.

SABÆUS, Adj. ut, Thus Sabæum, Quod in Saba regione invenitur, vel quod apud Sabæos crescit. Virg. 1. Æn. 420.

—— centumque Sabæo
Thure calent aræ.

Flores Sabæi. Stat. 5 Sylv. 1. 211.

Myrrha Sabæa. Sen. OEth. 376.

Ros Sabæus. Flacc. 6. Argon. 709.

SABACUS, Æthiopum rex, qui Anisim Ægypti regem fugavit, & illius regnum quinquaginta annis obtinuit, teste Herodoto, lib. 2.

SABAIA, æ f. apud Illyricos Cerevisiæ genus vocatur. Ammian. 26. 8. Est sabaia ex hordeo vel frumento in liquorem conversis paupertinus in Illyrico potus.

SABAIARIUS, i. m. Ammian. 26. 8. Injuriose compellabatur ut sabaiarius.

SABANUM, i. n. Linteæ vestis genus. Marc. Empir. cap. 26. In sabanis constitutus. V. Casaubon. ad Suet. Aug. cap. 83.

SABAOTH, f. pl. (σαβαώθ) Militiæ vel exercitus: unde Dominus sabaoth. V. Tertul. advers. Jud. cap. 13.

SABATA, Ptolemæo lib. 3. cap. 1. Sabatium, Plin. lib. 3. cap. 4. Sabatia, Pomponio lib. 2. Maritima civitas Liguriæ, vulgo *Savona*, aliis *Saona*.

SABATIUS, Adj. ut, Stagna Sabatia. Sil. lib. 8. 491.

Quique tuos Flavina focos, Sabatia quique
Stagna tenent.

Strab. lib. 4. Ad Genuam Ligusticum emporium, & Sabatia vada nuncupata, quæ paludes sunt, Apenninus quidem a Genua, Alpes vero a Sabatiis initium capiunt: Inter Genuam vero & Sabatios ducenta ac sexaginta stadia intersunt.

SABATE, Lacus est. Unde fit

SABATINUS, Adj. Columel. lib. 8. cap. 16. Inde Velinus, inde etiam Sabatinus, & item Volsiniensis, & Ciminus, lupos, auratasque procreaverunt.

SABATINA Tribus. V. TRIBUS.

SABATHRA, Ptolemæo lib. 4. cap. 3. Urbs parvæ Syrtis, Plinio Sabrata dicta, vulgo *Raxamtabes*. V. Drakenb. ad Sil. 3. 256.

SABAZIUS, i. m. Bacchus sive Dionysius ita dicitur ab ἀάζειν, quod barbari, præsertim Phryges, σαβάζειν vocant. Auctor Suidas. Est autem σαβάζειν Bacchari, tripudiare, & more furentium saltare. Valer. Max. lib. 1. cap. 4. de Cornelio Hispalo, Idem, qui Sabazii Jovis cultu sublato mores Romanos inficere conati sunt, domos suas repetere

repetere coegit. Eundem vero esse & Dionysium, cum alii, tum Amphitheus in secundo libro Heracleæ. Mnaseas vero Patareus Sabazium ait filium esse Dionysii. V. Cælium lib. 7. cap. 15.

Item nomen fuit Jovis, in cujus honorem Cretenses Orgia celebrabant, & eum Sabazium vocabant.

SABAZIA, orum. n. Sacra in honorem Bacchi instituta; de quibus V. Cic. 3. de Nat. Deor. 58. & Arnob. 5. p. 171.

SABBĂTHUM, vel SABBĂTUM, i. n. [τὸ σάββατον] Vox Hebraica, inflexione Latina declinata, significans Quietem, cessationem ab opere. Est autem Septimus dies, quo requievit Deus ab operibus suis. Prima itaque sabbati dicitur, primus dies septimanæ, quem Dominicum etiam nominamus: secunda sabbati, secundus dies: tertia sabbati, tertius dies: quarta sabbati, quartus dies: quinta sabbati, quintus dies: sexta sabbati, sextus dies, a die Dominico: & ipsum sabbatum, septimus dies. Plin. lib 31. cap. 1. In Judæa rivus sabbatis omnibus siccatur. Hæc Ethnici Planetarum nominibus appellant: quod nunc quoque retinemus: ut secunda sabbati a Luna sit, tertia a Marte, quarta a Mercurio, quinta a Jove, sexta a Venere. Sueton. in August. cap. 76. Ne Judæus quidem mi Tiberi, tam diligenter sabbatis jejunium servat, quam ego hodie servavi. Verba sunt Augusti. Idem in Tiber. cap. 32. Diogenes Grammaticus disputare sabbatis Rhodi solitus, venientem, &c. Addas etiam, Hor. 1. Serm. 9. 69. Justin. 36. 2. 14. Tertul. Apol. cap. 18. Sueton. Tiber. cap. 3. Plin. 31. 2. Sen. Epist. 95. Rutil. Itin. v. 389. De sabbato gentilitio peculiaris est Syrbii disquisitio. conf. item Broeckh. in Tibul. 1. 3. 18.

Festa sabbata observare. Juven. 6. Sat. 158.

Observant ubi festa mero pede sabbata reges.

Peregrina sabbata. Ovid. Rem. Amor. 219.

Nec pluvias opta, nec te peregrina morentur
Sabbata, nec damnis Allia nota tuis.

SABBATARIUS, i. m. [ὁ σαββατίζων] Qui sabbatum colit & observat, quod faciunt nunc Judæi. Unde & Sabbatarii a Martiale dicuntur, lib. 4. 4.

Quod jejunia sabbatariorum,
Mœstorum quod anhelitus reorum, &c.

Dicitur adjective Sabbatarius luxus, i. e. Magnus & Festivus. Sidon. 1. Epist. 2.

SABBATISMUS, i. m. Sabbati celebratio Augustin. de Civ. Dei, 22. 30.

SABBATIZO, āre. Tertul. adv. Jud. cap. 2. Justos sabbatizasse.

SABE, Syrorum lingua, Mensis Februarius dicitur.

SABELLUS, SABELLICUS. V. SABINUS.

SABIDIUS, Vir Romanus, gulæ deditus, plus vorabat quam posset concoquere: quocirca ita fœtebat ejus anima, ut nemo posset cum eo loqui, quem Martial. hoc epigrammate insectatur, lib. 1. 33.

Non amo te Sabidi, nec possum dicere quare:
Hoc tantum possum dicere, non amo te.

Voracitatem ejus & fœtorem animæ, altero epigrammate non minus salse indicat idem Martial. lib. 3. 17.

Circumlata diu mensis scriblita secundis,
Urebat nimio sæva calore manus.
Sed magis ardebat Sabidi gula protinus ergo
Sufflavit buccis terque quaterque suis.
Illa quidem tepuit, digitosque admittere visa est:
Sed nemo potuit tangere, merda fuit.

SABEM, Arabes Deum appellant, & illi decimas mensura, non pondere persolvunt.

SABINA, æ. f. [τὸ βράθυ] Herba de qua sic Plin. lib. 24. cap. 11. Herba Sabina brathy appellata a Græcis, duorum generum est. Altera tamaricæ similis folio est, altera cupresso. Columel. lib. 6. cap. 4. Alii sabinam herbam, rutamque cum mero diluunt.

SABINA, æ. f. Illyrii appellabant Telum venabuli simile. Ennius apud Festum,

Illyrii restant sicis sabinisque fodentes. al. Sibinis.

SABINI, ōrum. m. Antiquissimi Italiæ populi sunt & indigenæ atque aborigines. Ab iis Picentes, Samnitesque in colonias defluxere. Sabinorum agrum Tyberis alluit, quemadmodum Umbriam, Latiumque. Quippe inter Umbros ac Latinos sunt Sabini, extendunturque usque ad Nomentum oppidum, & a religione & deorum cultu, hoc est ἀπὸ τοῦ σέβειν, dicti sunt Sabini, quasi Sebini. Auctor Plin. lib. 3. cap. 12. Quanquam Silius a Sabo, gentis auctore, Sabinos dici putat, qui lib. 8. 423. sic ait, —— pars laudes ore ferebant

Sabe tuas: qui de patrio cognomine primus
Dixisti populos magna ditione Sabinos.

Sabum istum Sanci vel Sancti esse filium tradit Dion. Halicarn. Antiq. 2. 51.

Hos vocat fortissimos & florem Italiæ Cic. pro Ligar. 32.

Tristem & tetricam disciplinam antiquis Sabinis tribuit Liv. 1. 18.

Mulieres Sabinæ præ ceteris placuerunt tanquam pudicæ & castæ; V. Ovid. 1. Amor. 101. &c. Hor. Epod. 2. 39. Martial. 1. 63.

Ardui Sabini. Hor. 3. Carm. 4. 21.

Bacifero Sabino nutrita gens. Sil. lib. 3. 596.

Incultæ Sabinæ. Ovid. 1. Amor. 8. 39. al. Immundæ.

Rigidi Sabini. Hor. 2. Epist. 1. 25.

Tetricæ Sabinæ. Ovid. 3. Amor. 8. 61.

Veteres Sabinæ. Juven. 10. Sat. 299.

SABINUS, Adj. ut,

Ager Sabinus. Hor. 2. Serm. 7. 118.

Cælum. Idem 1. Epist. 7. 77.

Diota. Hor. 1. Carm. 9. 7.

Gens Sabina. Ovid. 15. Met. 4.

Herba Sabina. Propert. lib. 4. 3. 58.

Sol Sabinus. Stat. 5. Sylv. 1. 123.

Vile Sabinum. Hor. 1. Carm. 20. 1.

—— vile potabis modicis Sabinum
Cantharis. Subaudi, Vinum.

SABELLUS, aliud Adj. Juven. 3. Sat. 169.

Fictilibus cœnare pudet, quod turpe negavit
Translatus subito ad Marsos, mensamque Sabellam.

Virg. 2. Georg. 167. de Italia loquens,

Hæc genus acre virûm Marsos, pubemque Sabellam,
Assuetumque malo Ligurem, Volscosque verutos
Extulit, &c. Idem 8. Æn. 510.
Gnatum exhortarer, ni mistus matre Sabella
Hinc partem patriæ traheret.

Anus Sabella. Hor. 1. Serm. 9. 29.

Carmina Sabella. Hor. Epod. 17. 28.

Jaculator Sabellus. Sil. lib. 4. 221.

Ligonibus Sabellis versare glebas. Hor. 3. Carm. 6. 38.

Pubes Sabella. Virg. 2. Georg. 167.

SABELLICUS, a, um. aliud Adj. ut, Sus Sabellicus. Virg. 3. Georg 255

Ipse ruit, dentesque Sabellicus exacuit sus.

SABELLIUS, i. m. Hæreticus Trinitatem Personarum in Deitate negans. V. Arat. 1. Apost. v. 924.

SABINUS, i. m. Declamator tempore Senecæ, lepido vir ingenio. Cujus meminit Seneca in Declamationibus.

Sabinus, Vespasiani frater, interfectus a Vitellio, qui Vespasiano res contra Judæos gerente, post Othonis mortem, Capitolium cum æde Jovis occupaverat.

Sabinus, sophista, sub Adriano principe scripsit Isagogen ad materias & hypotheses, Declamationum libros quatuor, præterea in Thucididem enarrationem. Suidas.

Sabinus Massurius, scripsit Fastorum & memorabilium rerum libros.

Sabinus Syrus, memorandæ fortitudinis, qui tempore Titi, primus Ierosolymæ muros ascendit: auctor Josephus lib. 7. cap. 1.

Sabinus Tyro, qui scripsit περὶ κηπευτικῶν, id est de Hortensibus, ut scribit Plin. lib. 19. cap. 10.

SABIS, Fluvius inter Belgas. V. SAMAROBRINA.

SABIUSA, Porta dicebatur, quæ recta in Sabinos ducebat.

SABOTA, Urbs Arabiæ in monte excelso, a quo octo mansionibus differt regio eorum thurifera. Auctor Camers, Solini interpres.

SABRATHA, V. SABATHRA.

SABRIANA, Ptolemæo lib. 2. cap. 3. Æstuarium Britannici maris.

SABRINA, æ. f. Fluvius Angliæ celeberrimus, qui ortus in comitatu Montgomeriensi, deinde per Angliam fluens, Salopiam & Vigorniam irrigat. Hodie vocatur, *Severn*. Hujus meminit Tacit. 12. Annal.

SABŬLUM, i. n. [ἄμμος] Arena tenuior & minutior. Plin. lib. 17. cap. 4. Invicem sabulum album in Ticinensi, multisque in locis nigrum, itemque rubrum, etiam pingui terræ permistum, infœcundum est. Curt. 4. 6. 9. Desidens sabulum.

SABŬLO, ōnis. m. Idem. Columel. lib. 4. cap. 33. de castanea. Pullam terram & resolutam desiderat, sabulonem humidum, vel refractum topbum non respuit. Varro 1. de R. R. cap. 9. In quis lapis marmor, rudus, arena, sabulo, argilla, &c. Ibidem 4. Præterea discrimina etiam omnium horum generum subtiliora alia, ut in sabulosa terra, quod ibi refert, sabulo albus sit, an rubicundus. Columel. lib. 3. cap. 11. Nigrum tamen & rutilum sabulonem, qui fit humidæ terræ permistus, probaverunt antiqui.

Item Qui sabulo canit. Macrob. 2. Saturn. 1.

SABULŌSUS, a, um. [ἀμμώδης] Adj. Plenum sabulo. Columel. lib. 2. cap. 9. Nec in sabuloso solo, sed in arena quoque proveniunt modo humido cælo, vel riguo solo. Plin. lib. 13. cap. 4. Palma gignitur levi, sabulosaque terra. Apud Columel. 6. cap. 23. Stabula sabulosa.

SABULĒTUM, i. n. [ὁ ἀμμαθών] Locus qui sabulo abundat. Plin. lib. 27. cap. 8. Crocodilium nascitur in sabuletis.

SABŪRA, æ. m. Nomen viri proprium, qui secundum post regem obtinuit locum apud Numidas. Lucan. lib. 4. 723.

Mittitur exigua qui prælia prima lacessat,
Eliciatque manu, Numidis a rege secundus,
Ut sibi commissi simulator Sabura belli.

SABURRA, æ. f. [ἕρμα] Arena crassior & vilior, qua naves onerari usque ad certam mensuram, quo stabiliores sint, consueverunt. Plin. lib. 10. cap. 23. Certum est, Pontum transvolaturas, primum omnium angustias petere, inter duo promontoria Criu metopum, & Carambin: mox saburra stabiliri. De gruibus. Liv. 37. 14. Se in animo habuisse tota classe Ephesum petere, & onerarias ducere multa saburra gravatas, atque eas in faucibus portus supprimere. Virg. 4. Georg. 195.

—— & sæpe lapillos
Ut cymbæ instabiles fluctu jactante saburram,
Tollunt.

SABURRALIS, e. Saburra constans. Vitruv. 9. 9.

SABURRO, [ἑρματίζω] āre. Satagere in sabulo, ac mersare. Plin. lib. 18. cap. 35. Echini affigentes sese, aut arena saburrantes, tempestatis signa sunt. Solin. cap. 15. Grues volaturæ arenas devorant, sublatisque lapillis ad moderatam gravitatem saburrantur.

SABURRĀTUS, Partic. [ὁ ἑρματισθείς] Saburra oneratus; & per translationem, Plenus, oppletus. Plaut. Cistel. 1. 2. 2. Quæ ubi saburratæ sumus, largiloquæ extemplo sumus.

SABUS, V. SABINI.

SABYLLUS, Gelæ urbis Siciliæ tyrannus, post a seipso interfectum Cleandrum. Auctor Herodotus lib. 6.

S A C

SAC. Sacerdos, Sacrum.

SACA, V. AMANUS & ANANITIS.

SACÆ, ārum. m. pl. sunt Scythiæ populi, quos Herodotus tradit vocari a Persis omnes Scytas: item Plin. lib. 6. cap. 17. Ultra (inquit) sunt Scytharum populi, Persæ illos Sacas universos appellavere a proxima gente, antiqui Arameos, Scythæ ipsi Persas, Chorsaros. Horum meminit & Strabo lib. 11. Dicuntur & Sagæ, teste Mela lib. 3.

SACARUM, Regio est (ut Ptolemæus lib. 6. cap. 13. ait) in Asia ultra mare Caspium, Sogdianis contermina: in qua nec urbes nec vicos esse testatur: sed incolæ ejus regionis nemora & specus habitant, sagittandi arte peritissimi. Qui olim Bactrianam provinciam occupavere, & optimam

mam Armeniæ regionem adepti ſunt, ut lib. 11. Strabo refert, atque uſque ad Cappadocas proceſſerunt. Sed quum ex ſpoliis feſta celebrarent, Perſarum imperatores eos noctu adorti, funditus delevere. Hos quidam Saccaſanos vocant.

SACCATUS, SACCARIUS, &c. V. SACCUS.

SACCHARUM, i. n. [τὸ σάκχαρον] Mel in arundinibus collectum, gummi modo candidum, ac fragile. Plin. lib. 12. cap. 8. Saccharum & Arabia fert, ſed laudatius India. Eſt autem mel in arundinibus collectum, gummium modo candidum, dentibus fragile. Ampliſſimum, nucis avellanæ magnitudine, ad medicinæ tantum uſum. V. Harduin. ad loc.

SACCIPERIO, ōnis. m. Marſupium majoris modi; a Sacco & Pera. Non. cap. 50. Nubentes aſſem in ſacciperione condidiſſent. V. Cæl. Rhodig. Lect. Antiq. 11. 12.

SACCIPERIUM, i. n. [τὸ βαλάντιον] Idem. Plaut. Rud. 2. 6. 64. Quod plenum argenti fuit in ſacciperio.

SACCUS, i. m. [ὁ σάκκος] Receptaculum ad pecuniam, frumentum, aut aliud quidpiam condendum; necnon ad vinum percolandum & defæcandum. Hor. 1. Serm. 1. 70.

—— congeſtis undique ſaccis
Indormis inhians. Idem 2. Serm. 3. 149.
—— menſam poni jubet, atque
Effundi ſaccos nummorum. Plin. lib. 14. cap. 22. Quinimo ut plus capiamus, ſacco franguntur vires. Columel. 9. cap. 15. Saligneus qualus, vel tenui vimine rarius contextus ſaccus inverſæ metæ ſimilis. Idem lib. 12. cap. 17. Poſtea in junceis fiſcellis, vel ſparteis ſaccis percolant. Cic. 3. Verr. 95. Quum iſte civitatibus frumentum, coria, cilicia, ſaccos imperaret, neque ea ſumeret: pro his rebus pecuniam exigeret.

Saccus frumentarius, Quo frumentum geritur.

Saccus nivarius, ſic loquitur apud Martial. lib. 14. 140.
Attenuare nives norunt & lintea noſtra,
Frigidior colo non ſalit unda tuo. Domitius, Nives in penu ſervatæ vina refrigerabant hoc pacto. Cola, vel ſacci nivibus implebantur, per quas effuſa vina colabantur gratiſſimo frigore. Hinc Colum nivarium apud Martialem, & Saccus nivarius. V. Nivarius in NIX. Cola autem ſerviebant lautioribus, eratque majoris precii: Nam ex politis viminibus, aut certe panno craſſiore conſtabant. Conficiebantur item ſacci ad eundem uſum linteis, ſed minore precio. Huc faciunt Plinii verba lib. 19. cap. 4. Heu, inquit, prodigia ventris. Hi nives, illi glaciem potant, pœnaſque montium in voluptatem gulæ vertunt. Servatur algor æſtibus, excogitaturque ut alienis menſibus nix algeat. Decoquunt alii aquas, mox & illas hyemant. Paulo ante dixerat, Inveterari vina, ſacciſque caſtrari. Tunc autem Caſtrari vina dicuntur, quum vires ſacco franguntur. Plin. lib. 23. cap. 50. Utiliſſimum omnibus ſacco viribus fractis.

Saccis vina caſtrare. V. CASTRO.

Saccus vinarius. Plin. lib. 24. cap. 1.

SACCŬLUS, i. m. dimin. [σακκίον] Cic. 2. de Fin. 23. Cui nihil dum ſit, jus & ſacculos abſtulerit. Vetus codex legit Sarculos. Martial. lib. 5. 40.
Excuſſi loculoſque ſacculumque. Plaut. Capt. 1. 1. 20. Vel extra portam ire trigeminam ad ſacculum licet.

Plenus ſacculus eſt aranearum. Catul. 13. 8.

Pleno cum turget ſacculus ore. Juven. 14 Sat. 138.

SACCŬLUM, i. n. Idem. Vet. Gloſſ.

SACCELLUS, i. m. aliud dimin. Vet. Gloſſ. Petron. cap. 40. Sonantes ære ſaccellos mittere.

SACCARIA, æ. f. [ἡ τῶν σάκκων ἐμπόλησις] Saccorum mercatura. Apul. lib. 1. de Aſino, Saccariam faciens merebam.

SACCARIUS, i. m. Bajulus vel gerulus [ὁ σακκοφόρος] qui ſaccis geſtandis victitat. Paulus in l. Qui fundum, De contrahend. empt. Cæterum ſecundum verba non eſſe exceptum quod ex ſtipula naſceretur, non magis, quam ſiquid ex eo quod ex ſacco ſaccarii cecidiſſet, aut avibus ex ore cecidiſſet, natum eſſet. Budæus.

Item, Qui ſaccos conficit. Vet. Gloſſ.

SACCARIUS, a, um. Adj. ut,
Saccaria navis. Quintil. lib. 8. cap. 2. Fallunt etiam verba, vel regionibus quibuſdam magis familiaria, vel artium propria, ut Atabulus ventus & navis Saccaria. V. Cælium lib. 25. cap. 20.

SACCULARIUS, i. m. [βαλαντιοκλέπτης] quid ſignificet, declarat Ulpianus, De extraordin. criminibus, L. Saccularii, his verbis, Saccularii, qui vetitas artes exercentes, in ſacculos partem ſubducunt, partem ſubtrahunt.

SACCO, āre. Sacco percolare, uti explicat Columel. 12. 17. Martial. 2. 40.
Cæcuba ſaccentur, quæque annus coxit Opimî. Plin. 29. 2. Quæ pinguitudo in linteo ſaccatur.

Dicitur interdum in eodem ſenſu Caſtrare vinum, ut apud Plin. 19. 1. & Vinum liquare, apud Hor. 1. Carm. 11. 16.

SACCĀTUS, Partic. [ὁ διὰ σάκκου κεχυμένος] Plin. lib. 20. cap. 19. De diacodio, fit autem hujus papaveris aut cujuſcunque ſylveſtris capitibus C X X in aquæ cæleſtis ſextariis tribus biduo maceratis, in eademque diſcoctis: deinde ſaccatis, iterumque cum melle decoctis ad dimidias partes vapore tenui. Idem lib. 29. cap. ult. Saccatuſque lineis ſaccis, & in fictili novo repoſitus loco frigido, minus putreſcit addito melle. De adipe avium præparando. Saccatus, i. e. Per ſaccum colatus, ſic vinum hippocraticum colant pharmacopolæ. Sen. Epiſt. 86. Non ſaccata aqua lavabatur, ſed ſæpe turbida. Sic MSS; ſed alia eſt lectio quorundam exemplarium.

Saccatus corporis humor. Lucret. 4. 1022.

SACELLUM, [τὸ ναΐδιον] V. SACER.

SACER, cra, crum. [ἱερὸς] Venerabilis, conſecratus. Virg. 8. Æn. 591.
Suſtulit os ſacrum cælo. Plaut. Men. 5. 5. 38. At ego te ſacram coronam ſurripuiſſe Jovi ſcio. Plin. Epiſt. 177. Reverere gloriam veterem, & hanc ipſam ſenectutem, quæ in homine venerabilis, in urbibus ſacra eſt.

Confundere ſacra profanis. Claud. 4. Conſ. Honor. 238.

Miſcere ſacra profanis. Hor. 1. Epiſt. 16. 54.

Ædes ſacra. Cic. 13. Fam. 12.

Amor ſacer. Valer. 3. Argon. 367. Sic vulgati codices; ſed rectius in hodiernis editionibus legitur Acer.

Aræ ſacræ. Virg. 3. Georg. 160.
Aut aris ſervare ſacris aut ſcindere terram. Sic ſcriptum legimus in nonnullis editionibus, ſed in Romano & Mediceo codice legitur Sacros, quod Pierio potius arridet.

Arvum ſacrum Martis. Ovid. 7. Met. 100.

Chorus ſacer. Ovid. 2. Faſt. 156.

Dies ſacer. Hor. 2. Carm. 12. 20.

Effigies ſacræ divûm. Virg. 3. Æn. 148.

Fontes ſacri. Virg. 1. Ecl. 53.

Horror ſacer. Claud. 6. Conſ. Hon. 33.

Ignibus ſacris imponit libamina. Virg. 6. Æn. 244.

Jura ſacerrima lecti. Ovid. 9. Epiſt. 159.

Locus ſacer, & Locus profanus, contraria. Cic. 1. de Invent. 38. & Nep. 2. 6.

Lucus late ſacer. Virg. 5. Æn. 761.

Medicamen ſacrum, Divinum. Ovid. 2. Met. 122.

Mens ſacra. Ovid. 6. Faſt. 6.
Eſt deus in nobis, agitante caleſcimus illo,
Impetus hic ſacræ ſemina mentis habet. i. e. Divinæ.

Signa ſacra & religioſa. Cic. 3. de Legib. 31.

Voce ſacra profatur Tellus. Ovid. 2. Met. 278. Alii hic leg. Voce ſicca locuta eſt.

Vulgus ſacrum. Cœtus dearum. Claud. 2. de Rapt. Proſerp. 71.

Sacer, cum genitivo. Plin. lib. 8. cap. 21. Feram nomine Axim, hinnuli pelle, pluribus candidioribuſque maculis, ſacram Liberi patris.

Sacer, cum dativo. Plin. lib. 16. cap. 4. Civica iligna primo fuit, poſtea magis placuit ex eſculo Jovi ſacra. Ibidem cap. 33. Diti ſacra cupreſſus. Liv. 3. 55. Caput Jovi ſacrum.

Sacrum eſt ritu. Plin. lib. 11. cap. 37. Morientibus oculos operire, rurſuſque in rogo patefacere, Quiritium magno ritu ſacrum eſt.

Sacer, Execrandus, ſceleſtus. [ὁ καὶ ὁ ἐναγής] Virg. 3. Æn. 56.
——quid non mortalia pectora cogis
Auri ſacra fames? Antiquitus, Homo ſacer dicebatur, Quem populus ob maleficium judicaſſet, neque fas erat eum immolari. Et ſiquis eum occidiſſet, parricidii non damnabatur: ex quo omnis homo malus atque improbus, Sacer appellari ſolet. Hor. 2. Serm. 3. 181.
—— uter ædilis fuerit, vel
Veſtrûm prætor, is inteſtabilis & ſacer eſto. Plin. lib. 33. cap. 1. Urinamque poſſet e vita in totum abdicari aurum, ſacra fames, ut celeberrimi auctores dixere. Budæus, Antiqui Sacros homines vocabant quaſi Execrandos & deteſtandos. Unde, Sacra fames Virgilio: & Sacer atque inteſtabilis Horatio, e XII Tabulis ſumptum vocabulum: quod more Gallorum Servius tranſlatitium eſſe ait. Nam quum Maſſilienſes peſte laborarent, unus ſe ex egentibus offerre ſolebat annum integrum alendum publicis cibis & purioribus. Poſtea verbenis, veſtibuſque ſacris ornatus circunducebatur per urbem cum execrationibus, precabantur enim ut in eum omnia mala civitatis incumberent & inciderent: ſicque projiciebatur. Plaut. Bacchid. 4. 6. 14. Men' criminatus eſt? optume eſt: ego ſum malus, ego ſum ſacer, ſceleſtus. Macrob. lib. 3. Saturn. cap. 7. Hoc loco (inquit) non alienum videtur de conditione eorum hominum referre, quos leges diis ſacros eſſe jubent: quia non ignoro quibuſdam mirum videri, quod quum cætera ſacra violari nefas ſit, hominem ſacrum jus fuerit occidi. cujus rei cauſa hæc eſt: Veteres nullum animal ſacrum in finibus ſuis eſſe patiebantur, ſed abigebant ad fines deorum quibus ſacrum eſſet: animas vero ſacratorum hominum diis debitas eſſe exiſtimabant. Feſtus, Sacer homo eſt quem populus judicavit ob maleficium. Neque fas eſt immolari: ſed qui occidit, parricidii non damnatur. nam lege Tribunitia prima cavetur, Siquis eum qui plebiſcito ſacer ſit, occiderit parricida ne ſit. Inde Sacratæ leges dictæ, ut ipſe alibi auctor eſt, Quibus ſanctum jubetur eſſe alicui deorum quicquid adverſus eas fecerit, ſicut familia pecuniaque. Hactenus Budæus.

Sacer item pro Magnus. Sil. 8. 100.
Heu ſacri vatum errores. Ubi Heinſius interpretatur Sacros, Magnos ex Græcorum more. Lucanus utrumque conjunxit, 9. 983.
O ſacer & magnus vatum labor.

Sacer ignis, [τὸ ἐρυσίπελας] Morbus, cujus multa ſunt genera, quæ apud Plin. lib. 25. cap. 11. habentur. Columel. lib. 7. cap. 5. Eſt etiam inſanabilis ſacer ignis, quam puſulam vocant paſtores. ea niſi compeſcitur intra primam pecudem, quæ tali modo correpta eſt, univerſum gregem contagione proſternit: ſic quidem quod nec medicamentorum, nec ferri remedia patitur: nam pene ad omnem tactum excandeſcit. V. IGNIS. Lucret. lib. 6. 600.
Et ſimul ulceribus quaſi inuſtis omne rubere
Corpus, ut eſt, per membra ſacer quum diditur ignis.

Ignis ſacer edit contactos artus. Virg. 3. Georg. 566.

Sacer morbus, appellatur Comitialis. V. COMITIUM.

SACER Mons, Locus eſt ad tertium milliarium ſupra Anienem, quem plebs Romana poſt reges exactos, dum a potentioribus premeretur, occupavit. Auctor Cic. in Brut. 54. Videmus item (inquit) paucis annis poſt reges exactos, quum plebs prope ripam Anienis ad tertium milliarium conſediſſet, eumque montem, qui Sacer appellatus eſt, occupaviſſet, M. Valerium Dictatorem dicendo ſedaviſſe diſcordias, eique ob eam rem honores ampliſſimos habitos, & eum primum ob eam ipſam cauſam Maximum eſſe appellatum. Hactenus Cicero. Sunt qui Sacrum eſſe dictum putant, quod in eo leges ſacratæ ſint latæ, & magiſtratus ſacroſancti ſint creati: vel quod plebs ipſa montem illum Jovi conſecravit, ut Sex. Pompeius ſcribit, & Cic. pro Cornel. teſtatur. Sacer mons, inquit Pompeius, appellatur trans Anienem fluvium paulo ultra tertium milliarium, quod eum plebes, quum ſeceſſiſſet a patribus, creatis Tribunis plebis qui ſibi eſſent auxilio, diſcedentes, Jovi conſecraverunt.

SACRA Via, Locus in urbe Roma, ubi Romulus & Tatius fœdus fecerunt: cujus meminit Cicero pro Planc. 17. his verbis, Equidem (inquit)

(inquit) siquando, ut fit, jactor in turba, non illum accuso, qui est in summa Sacra via, quum ego ad Fabium fornicem impellor: sed eum qui in meipsum incurrit atque incidit. Hæc ille. Hac, triumphantes in Capitolium ibant. Tendebat autem a regia usque in arcem. Hor. 1. Serm. 9. 1.

Ibam forte via sacra sicut meus est mos. Hanc idem auctor Sacrum clivum nuncupavit.

SACRUM Promontorium, Lusitaniæ locus, teste Ptolemæo lib 3. cap. 2. *Caput sancti Vincentii* hodie dicitur, ubi Cuneus ager. *Cabo de san Vincente.*

SACRUM, i. n. [τὸ ἱερὸν, θῦμα] dicitur Omne quod nomine deorum habetur. Unde Virgilius quoties Sacrum nominat, additionem fere deorum facit, ut 3. Æn. 19.

Sacra Dionææ matri divisque ferebam. Idem 4. Æn. 638.
Sacra Jovi Stygio, quæ rite incœpta paravi,
Perficere est animus. Macrob. lib. 1. Saturn. cap. 16. Sacra celebritas est, vel quum sacrificia diis offeruntur, vel quum dies divinis epulationibus celebratur: vel quum ludi in honorem aguntur deorum, vel quum feriæ observantur.

Nequid de sacrorum religione mutetur. Cic. pro Domo 36.
Vates sacrorum. Ovid. 11. Met. 68.
Legationis sacra. Tacit. 1. Ann. 42. Hostium quoque vis, & sacra legationis, & fas gentium rupistis.
Mensæ sacra. Tacit. 13. Ann. 17. Quanquam intra sacra mensæ, &c. properata sit. sc. Mors.
Accersita sacra. V. ACCERSO.
Anniversaria sacra. Cic. 1. Att. 18.
Annua sacra. Virg. 1. Georg. 338. & 8. Æn. 173.
Arcana sacra. Ovid. 10. Met. 436.
Familiare sacrum, erat Sacrificium privatum singularum familiarum V. Macrob. 1. Saturn. 16.
Fera sacra. Ovid. 13. Met. 454.
Funebria sacra. Ovid. 4. Trist. 4. ad finem.
Gentilitia sacra; ita vocabantur Sacrificia Gentium propria. Liv. 5. 52. An gentilitia sacra ne in bello quidem intermitti, publica sacra & Romanos Deos etiam in pace deseri placet? V. Macrob. 1. Saturn. 16.
Non gratum sacrum. Lucan. lib. 1. 611.
Horrida sacra. Sil. lib 3. 140.
Jugalia sacra. Nuptiarum celebritas aut celebratio. Ovid. 7. Met. 700.
Municipalia sacra. V. MUNUS.
Mystica sacra. Ovid. 2. Epist. 42.
Nefanda sacra. Ovid. 10. Met. 227.
Novendiale sacrum. V. NOVEM.
Nuptialia sacra. Quintil. lib. 1. cap. 7.
Peregrina sacra. V. PEREGRINUS.
Piaculare sacrum facere, h. e. Sacrificium pro expiatione sceleris. Liv. 29. 19. Prætor Legatique Locros profecti, primam, sicuti mandatum erat, religionis curam habuere. Omnem enim sacram pecuniam, quæque apud Pleminium, quæque apud milites erat, conquisitam, cum ea quam ipsi secum attulerant, in thesauris reposuerunt, ac piaculare sacrum fecerunt. Sic ibidem.
Privata sacra perpetua manento. Cic. 2. de Legib. 22.
Populare sacrum dicebatur Publicum, quia pro populo publice fiebat. Festus.
Publicum vocabatur, Quod publico sumptu pro populo fiebat, quodque pro montibus, pagis, curiis & sacellis. Festus.
Pura sacra. Ovid. 2. Met. 713.
Sancta sacra generis. Sen. Herc. fur. 13.
Seclusum sacrum fuit, quod Græci Mysterium vocabant. Festus.
Solenne, Quod certis temporibus annisque fieri solet. Festus. Vocabatur etiam Statum. V. infra.
Socialia sacra, Conjugium. Ovid. 21. Epist. 155.
Solenne, & necessarium sacrum. Tacit. 9 Ann.
Solenne sacrum lustri Troici. Sen. Troad. 8.
Stata sacra, dicuntur Quæ stato & certo tempore singulis annis recurrunt, diversa ab illis quæ Indicta vocantur, quæ nimirum vel in alia tempora rejici possunt, vel etiam omitti penitus. Ovid. 1. Fast. 660.

Ter, quater evolvi signantes tempora Fastos,
Nec Sementinæ est ulla reperta dies.
Tum mihi (sensit enim) lux hæc indicitur inquit
Musa, quid a Fastis non stata sacra petis?

Veneranda sacra. Sil. lib. 7. 582.
Accedere factis sacris. Stat. 1. Achil. 370.
Alligari sacris. V. ALLIGO.
Astringere se sacris. V. ASTRINGO.
Canere sacra. Virg. 2. Æn. 239.

——circum pueri innuptæque puellæ
Sacra canunt. i. e. Hymnos dicunt. Servius.

Conficere sacra. V. CONFICIO.
Facere sacra. Cic. de Arusp. Resp. 57. Itaque nequis meorum imprudens introspicere tuam domum possit, ac te sacra illa tua facientem videre, tollam altius tectum. Liv. 29. 19.
Frequentare sacra. Ovid. 3. Met. 581.
Initiari sacris. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Instaurabat sacrum diis loci. Tacit. 2. Hist. 70. h. e. Adornabat. Sic enim hoc verbum usurpant auctores aliquando.
Jurare per commune sacrum doloris. Stat. 12. Theb. 392.
Obire sacra. V. OBEO.
Parare sacra. Ovid. 12. Met. 11.
Parcere sacris. Hor. 1. Serm. 2. 75.
Peragere sacra de more. Ovid. 5. Fast. 444.
Peregisse mihi videor sacra tradentium artes. Quintil. lib 5. cap. 14.
De sacris autem (qui locus patet latius) hæc sit una sententia, ut conserventur, & deinceps familiis prodantur, & (ut in lege posui) perpetua sint sacra. Cic. 2 de Legib. 42.
Sacrum, dicitur Templum; [ἱερὸν] Paulus Jureconf. D. Ad legem Juliam peculatus, L. Sacrilegi capite puniantur. Sunt autem sacrilegi, qui publica sacra compilarint. At qui privata sacra, vel ædiculas incustoditas tentaverint, amplius quam fures, minus quam sacrilegi, merentur.
Sacrum, sacrove commendatum qui clepserit rapseritque, parricida esto. Cic. 2. de Legib. 22
Sacrum, Magicum quoddam ad compescendas detrahentium linguas. Ovid. 2. Fast. 571.

Ecce anus; in mediis residens annosa puellis,
Sacra facit tacite, nec tamen ipsa tacet.

Magica sacra. Virg. 8. Ecl. 66.
Inter sacrum & saxum stare: proverbialis locutio, pro In periculo esse. Plaut. Capt. 3. 4. 85. Nunc ego inter sacrum saxumque sto, nec quid faciam scio. i. e. In summo vitæ periculo sto. Apuleius in Asino Aureo, lib. 11. Plurimum ergo duritia paupertatis intercedente, quod ait vetus proverbium, Inter sacrum & saxum positus, cruciabar. Explicat hic Apuleius allegoriam adagii, videlicet alludens ad sacerdotium, cui erat initiandus: & paupertatem saxo duriorem, per quam non suppetebant sumptus. Sumptum apparet ex priscis fœderis feriendi cæremoniis, in quibus Fecialis porcum saxo feriebat, hæc interim pronuntians, Qui prior populus fœdus rumpet, Jupiter ita eum feriat, quemadmodum ego porcum hoc lapide ferio. Sed undecunque fluxit adagium, satis liquet dici solitum in eos, qui perplexi, ad extremum periculum rediguntur. Ex Erasmo.

SACELLUM, i. n. [τὸ ναΐδιον] dimin. a Sacrum; significat Locum parvum deo consecratum cum ara. Trebatius Jureconf. scribit, Sacellum, compositum verbum, quasi Sacra cella. Plin lib. 8. Epist. ad Romanum, Sparsa sunt circa sacella complura, totidemque dei: sua cuique veneratio, suum nomen. Cic. 2. Lege Agr. 36. Sunt enim loca publica urbis, sunt sacella, quæ post restitutam Tribunitiam potestatem nemo attigit: quæ majores in urbe partim, periculi perfugia esse voluerunt. Idem 1. de Divin. 104. Quum vellet sororis suæ filiam in matrimonium collocare, exiisse in quoddam sacellum ominis capiendi causa. quod fieri more veterum solebat. Plin. lib. 6. cap. 29. Delubrum Ammonis est ibi religiosum, & toto tractu sacella. Propert. lib. 4. 3. 57.

Flore sacella tego. Virg. 5. Ecl. 9.
Novimus & qui te, transversa tuentibus hircis,
Et quo, sed faciles Nymphæ risere, sacello.

Ponere modicum sacellum alicui. Tacit. 3. Hist. 74. Modicum sacellum Jovi conservatori, aramque posuit.

SACRO, [ἱερόω] are. Deo dicare, & sacrum facere. Plin. lib 36. cap. 11. Ejusdem remanet & alius centum cubitorum, quem post cæcitatem visu reddito, ex oraculo Soli sacravit. Cic. 1. de Divin. 22.

Quod patriæ vocis studiis, nobisque sacrasti. Ex poeta.

Aras sacrare. Virg. 5. Æn. 505.
Carmina sacrarunt avum tuum, Immortalem fecerunt. Ovid. 4. de Pont. 8. 64.
Conditionem parentum sacrare. Sen. de Benef. lib. 3. cap. 11. Parentum conditionem sacravimus, quia expediebat liberos tolli.
Fœdus sacrare, pro Sancire. Liv. 38. Fœdus quod in Capitolio, quod Olympiæ, quod in arce Athenis sacratum fuisset, irritum per illos esse.
Honorem sacrare alicui. Virg. 12. Æn. 413.

——hunc illi rex ætheris altus honorem
Juppiter erepta pro virginitate sacravit.

Nomen alicujus sacrare. Martial. lib. 1. 117.

Condidit hic natæ cineres, nomenque sacravit.

Templum sacrare deo. Plin. lib. 8. cap. 16. Libero patri templum in Samo Helpis sacravit.
Vota sacrare diis, quod & Consecrare dicimus. Virg. 8. Æn. 715.

——votum immortale sacrabo.

Sacrare, [ἐναγίζω] Devovere, & detestabile decernere, & ita morti addicere, ut impune occidi & violari possit. Liv. 2. Ante omnes de provocatione adversus magistratus ad populum, sacrandoque cum bonis capite ejus qui regni occupandi consilia inisset, gratæ in vulgus leges fuere. Ibid. lib. 5. Eum prædam Veientanam publicando, sacrandoque ad nihilum redegisse, absentes ferociter increpant.

SACROR, ari. pass. ut, In aris sacrari. Ovid. 1. Fast. 535.

Utque ego perpetuis olim sacrabor in aris,
Sic Augusta novum Livia numen erit.

SACRATUS, a, um. [ὁ ἱερωθεὶς] Partic.
Caput sacratum. Virg. 3. Æn. 371.

Exorat pacem divum, vittasque resolvit
Sacrati capitis.

Corona. Ovid. 4. de Pont. 14. 55

Tempora sacrata mea sunt velata corona. i. e. Corona hederacea Baccho sacra, qua coronabantur poetæ.

Dona ducum sacrata. Lucan. lib. 1. 138.
Jura. Virg. 2. Æn. 157.

Fas mihi Graiorum sacrata resolvere jura. i. e. Jusjurandum militare.

Homines sacrati dicebantur, Qui diis sacra faciunt, & sese dicunt. Macrob. 3. Saturn. 7. Augustin. de Civ. Dei, 2. 26.
Leges sacratæ, Quibus sanctum jubetur esse alicui deorum quicquid adversus eas fecerit, sicut familia, pecuniaque. Liv. 2. 54. Præcipuus pavor Tribunos invaserat, quam nihil auxilii sacratæ leges haberent morte Collegæ monitos. Idem, Sub idem ferme tempus Ligures lege sacrata, coacto exercitu, nocte castra Proconsulis aggressi sunt. Cic. pro Domo 43
Numen nullum sacratius. Sil. lib. 8. 228
Opus alicui sacratum. Ovid. 2. Trist. 552.
Pontifices sacratissimi. Sidon. 7. 6
Sede sacrata recondere. Virg. 1. Æn. 685.
Compar. Plin. lib. 16 cap. 44. Nihil habent Druidæ (ita suos appellant magos) visco & arbore in qua gignatur sacratius.
Superl. Plin. lib. 33. cap. 4. Aurea statua prima omnium nulla inanitate, & ante quam ex ære aliqua illo modo fieret, quam vocant holosphyratum in templo Anaitidis posita dicitur, quod in situ ter-

ratum

rarum nomine hoc ſignificavimus, numine illis gentibus ſacratiſſimo.

Sacrate, Adv. Auguſt. Epiſt. 22. Aliud bene, aliud ſacrate vivere.

Sacratio, ōnis f. Macrob. Saturn. 3. 7. Sacrationis vocabulo obſervantiam divini juris implevit.

Sacrator, ōris. m. Auguſt. Epiſt. 140. Sacrator juſtitiæ.
Item nomen proprium apud Virgil. 10. Æn. 747.
Cædicus Alcathoum obtruncat Sacrator Hydaſpen.

Sacrarius, i. m. Inſcript. apud Gruter. p. 308. n. 1. SACRARIVS IVNONIS QVIRITIS.

Sacrarium, i. n. [τὸ ἱεροφυλάκιον, τὸ ἄδυτον] Locus ſacer in templo, in quo ſacra reponuntur. Unde a Cicerone pro Milon. 86. Sacrarium Bonæ deæ nominatur. Ulpian. l. Sacra. De diviſione rerum, Sacer locus eſt, locus conſecratus. Sacrarium, eſt locus in quo ſacræ res ponuntur. Liv. 7. 20. Cære ſacrarium Populi Rom. diverſorium ſacerdotum, ac receptaculum Romanorum ſacrorum, intactum, inviolatumque crimine belli, hoſpitio Veſtalium, cultiſque diis darent. Propert. 3. 24. 19.
Mens bona (ſi qua dea es) tua me in ſacraria dono.
Diri ſacraria Ditis. Virg. 12. Æn. 199.
Probro vetito temerat ſacraria: Templum polluit & violat concubitu nefario. Ovid. 10. Met. 695.
Sacrarium, [τὸ ναΐδιον] pro Sacello, locoque ſacrato ſumpſit Suetonius, de Auguſto loquens, cap. 5. Natus eſt (inquit) Auguſtus ad capita bubula, ubi nunc ſacrarium habetur, aliquanto poſtquam exceſſit conſtitutum. Cic. 6. Verr. 4. Erat apud Heium ſacrarium cum magna dignitate in ædibus a majoribus traditum perantiquum. Ibidem, Sacrarium Cereris eſt apud Catinenſes, eadem religione qua Romæ, qua in cæteris locis. conf. Tacit. 2. Ann. 41.
Sacrarium Fidei fuit in urbis regione prima. Liv. 1. 21.
Sacrarium Martis Gradivi fuit locus in ipſius templo, in quo Ancilia ſervabantur. V. Servium in Virg. 7. Æn. 603.
Sacrarium principis, pro Interiore ejus conſilio uſurpatur. V. Inſcriptionem Romæ repertum apud Pitiſc. Lex.
Sacrarium, pro Larario in ædibus privatis. Cic. 13. Fam. 2. Caio Aviano Evandro, qui habitat in tuo ſacrario, & ipſo multum utor, & patrono ejus M. Æmylio familiariſſime.
Teſtor mentis ſacraria, Jovis jusjurandum. Stat. 3. Theb. 246.
Scelerum ſacrarium. Cic. 2. in Catil. 13. Quum aquilam illam argenteam (cui ille etiam ſacrarium ſcelerum domi ſuæ fecerat) ſcirem eſſe præmiſſam.

Sacres, e. Adj. Sincerus, ad ſacrificium idoneus. ut, Sacres porci appellabantur, quoniam puri eſſent ad ſacrificium, ut immolarentur. Plaut. Men. 2. 2. 16. Quibus hic pretiis porci væneunt ſacres, ſinceri? Et in Rud. 4. 6. 4. Sunt domi agni & porci ſacres. Varr. 2. de R. R. cap. 1. Fere ad quatuor menſes a mamma non disjunguntur agni, hœdi tres, porci duo, e quis, quoniam puri ſunt ad ſacrificium, ut immolentur, olim appellati ſacres: quos appellat Plautus quum ait, Quanti ſunt porci ſacres? Ibidem cap. 4. Porci qui a partu decimo die habentur puri, ab eo appellantur ab antiquis ſacres, quod tum ad ſacrificia idonei dicuntur primum. V. Turneb. Adverſ. 29. 32.

Sacramentum, i. n. [ἡ ὁρκωμοσία, ὁ ἱερὸς ὅρκος] Quod jusjurandi ſacratione interpoſita geritur, ut ait Feſtus.
Sacramentum militare. Vegetius de Re Milit. lib. 2. Milites jurare ſolent, & ideo militiæ ſacramenta dicuntur. Jurant autem ſe omnia ſtrenue facturos, quæ præceperit Imperator, nunquam deſerturos militiam pro Romana Repub. Plin. 10. Epiſt. 29. ad Trajanum, De ſervis inter tyrones inventis, Ipſe enim dubito ob hæc maxime, quod ut jam dixerant ſacramento militari, ita nondum diſtributi in numeros erant.
Longum ſacramentum. Tacit. 1. Hiſt. 5.
Solenne ſacramentum. Tacit. 1. Hiſt. 55.
Accedere ſacramento alicujus. V. accedo.
Adigere ſacramento alicujus. V. adigo.
Contendere ſacramento. Cic. 7. Fam. 33. Niſi cætera, quæ ſunt a me in ſecundo libro de Oratore per Antonii perſonam diſputata de ridiculis, ἔντεχνα & arguta apparebunt, ut ſacramento contendas mea non eſſe. Eſt autem Contendere ſacramento, Contendere depoſita certa ſumma pecuniæ, ſicut fiebat in ſponſione. Qua de re vide paulo poſt, Sacramentum ex Varronis, &c.
Contendere juſto ſacramento. Cic. 1. de Orat. 42. Quod vero in extrema oratione tua Craſſe, quaſi tuo jure ſumpſiſti, oratorem in omnis ſermonis diſputatione copioſiſſime poſſe verſari, id niſi hic in tuo regno eſſemus, non tuliſſem: multiſque præeſſem, qui aut interdicto tecum contenderent, aut te ex jure manu conſertum vocarent, quod in alienas poſſeſſiones tam temere irruiſſes. Agerent enim tecum lege primum Pythagoræi omnes atque Democritici, cæterique in tuo genere Phyſici: vindicarentque ornati in dicendo & graves, quibuſcum tibi juſto ſacramento contendere non liceret. Juſto ſacramento cum Pythagoræis & Democriticis contendere oratori non licere dixit Scævola, propter præſtantiam ingenii eorum hominum qui fundatores auctoreſque fuerunt magni nominis ſectarum, quibuſcum ſacramento & vindicatione contendendo de Phyſicæ ſpeculationis explicationiſque profeſſione, nullus ſane orator litem vincere poſſet: vel propter tanti nominis præjudicium, vel quia impudentiæ daretur, ſiquis illis viris doctrinarum poſſeſſione non cederet, qui nomina ſua profeſſione earum rerum uſque adeo illuſtrarunt. Hæc Budæus.
Dicere ſacramento. V. dico, ĕre.
Dicere ſacramentum. Tacit. 4. Hiſt. 59. Inſtantibus Tribunis dixit ſacramentum. Idem 1. Ann. 36. Percennione, & Vibuleno ſacramentum dicturi ſumus? V. dico, ĕre.
Dicere perfidum ſacramentum. i. e. Falſo jurare, pejerare. Hor. 2. Carm. 17. 9.
Exuere ſacramentum. Tacit. 3. Hiſt. 42. Cujus ſacramentum cunctis circa hoſtilibus non exuerat.
Imbutus ſacramento. Tacit. 1. Hiſt. 76. Miles urbanus longo Cæſarum ſacramento imbutus, &c.
Obligare ſacramento. Cic. 1. Off. 36.
Obſtringere religione ſacramenti. Juſtin. 1. 9.
Renovare ſacramentum in nomen alicujus. Tacit. 1. Ann. 8. Addebat Meſſala Valerius, renovandum per annos ſacramentum in nomen Tiberii.
Rogare aliquem ſacramento. Quintil. lib. 12. cap. 2. Sed hæc inter ipſos, qui velut ſacramento rogati, vel etiam ſuperſtitione conſtricti, nefas ducunt a ſuſcepta ſemel perſuaſione diſcedere. i. e. Jurejurando adacti & jurati. Budæus.
Teneri ſacramento. Suet. in Cæſ. 42. Sanxit, nequis civis major viginti annis, minorve decem, qui ſacramento non teneretur, plus triennio continuo Italia abeſſet.
Sacramenta, Milites a Juvenale dicuntur, 16. Sat. 36.
Præmia nunc alia, atque alia emolumenta notemus
Sacramentorum. h. e. Militum juratorum & ſacramento rogatorum.
Sacramentum, ex Varronis verbis intelligi poteſt lib. 4. de Lingua Latina: Sacramentum (inquit) a Sacro. Et qui petebat, & qui inficiabatur, de aliis rebus utrique quingenos æris ad pontem deponebant: de aliis item rebus certum alium legitimum numerum aſſium. Qui judicio vicerat, ſuum ſacramentum a ſacro auferebat: victi, ad ærarium redibat, id eſt, ut Budæus exponit, victus ea pecunia quam depoſuerat, mulctabatur in pœnam injuſtæ litigationis, quæ ærario cedebat. Sacramentum dixit, Pecuniam lite depoſitam apud Pontificem. Decipi enim docti putant eos, qui in Varrone legunt, Ad pontem: quum ſit legendum, Apud Pontificem, vel forte rectius Ad Pontificem. Erat igitur Sacramentum, Litis genus ſimile ſponſionis. Cic. 1. de Orat. 42. Quibuſcum tibi juſto ſacramento contendere non liceret. i. e. Depoſita pecunia contendere. In privatis enim controverſiis, ne calumniatores impune diſcederent, moris erat, ut qui litem intenderet, adverſarium ſponſione certæ pecuniæ laceſſeret, ni veram cauſam haberet. V. Vindiciæ in vindex. Feſtus lib. 17. Sacramenti nomine id Æs dici cœptum eſt, quod Pœnæ nomine penditur. Et id quidem propter ærarii inopiam, & ſacrorum publicorum multitudinem, conſumebatur in rebus divinis. Hæc Feſtus. Cic. pro Cæcin. 97. Quum Aretinæ mulieris libertatem defenderem, & Cotta Decemviris religionem injeciſſet, non poſſe ſacramentum noſtrum juſtum judicari, quod Aretinis adempta civitas eſſet, &c.
Sacramentum ſodalitii juris, eſt Formula ſeu pactio in quam ſe obligant ſodales vel collegiati. Juſtin. 20. 4. Sed trecenti ex juvenibus, cum ſodalitii jure ſacramento quodam nexi ſeparatam a cæteris civibus vitam exercerent, quaſi cœtum clandeſtinæ conjurationis haberent, civitatem in ſe converterunt. Sic Plin. 10. Epiſt. 97. de Chriſtianis ad Trajanum, refert eos ſe ſacramento non in ſcelus aliquod obſtringere, ſed ne furta, ne latrocinia, ne adulteria committerent, ne fidem fallerent, ne depoſitum appellati abnegarent. Et hoc ſenſu accipitur, cum Chriſtiani per ſacramentum baptiſmi Eccleſiæ inſeruntur. Sic utuntur Hieronymus, Tertullianus aliique Scriptores Eccleſiaſtici.
Aliquando etiam pro Myſterio ponitur. ut, Redemptionis ſacramentum, pro Myſterio Redemptionis. Fulgent. de Incarn. cap. 2.

Sacramentalis, e. Ad ſacramentum pertinens. Gloſſ.

Sacrosanctus, a, um. Maxime ſanctus, vel Inviolabilis. Liv. 29. 20. Sacroſancta poteſtas.
Sacroſanctum, Quod jurejurando interpoſito eſt inſtitutum: ſiquis id violaſſet, morte pœnas penderet: ut ait Budæus. Cic. pro Corn. Balb. 35. Quid fuit in rogatione ea quæ de Pompeio a Gellio, & a Lentulo coss. lata eſt, in qua aliquid ſacroſanctum videretur?
Sacroſanctum nihil eſſe poteſt, niſi quod per populum, plebemve ſancitum eſt. Cic. pro Corn. Balb. 35.
Sacroſanctus Trib. pleb. dicebatur quem violare nefas erat: qui ſine capitali piaculo attingi violenter non poterat. [ὁ ἀκαταπάτητος] Plin. lib. 7. cap. 44. Quum reſiſtendi ſacroque ſanctum repellendi jus non eſſet, virtutis ſuæ opera & cenſura periturus, &c. Liv. 9. 8. Tum Poſthumius, Interea dedite, inquit, profanos nos, quos ſalva religione poteſtis: dederis deinde & iſtos ſacroſanctos, quum primum magiſtratu abierint. Ibid. Pro eo, quod ſpondendo pacem, ſervaſſent exercitum Populi Romani, pœnam nullam meritos eſſe: neque ad extremum, quum ſacroſancti eſſent, dedi hoſtibus violarive poſſe. Hinc Sacroſanctæ eccleſiæ dictæ, In quibus eſt jus aſyli. Ideo principes Romanos legimus Tribunitiam poteſtatem aſſumere ſibi ſolitos: ut auguſtiores ſe & ſacroſanctos facerent: id quod in numiſmatis quoque eorum extat. Tranquil. in Aug. cap. 27. Tribunitiam poteſtatem perpetuam recepit. Tacit. 1. Hiſt. 47. Accurrunt Patres: decernitur Othoni Tribunitia poteſtas, & nomen Auguſti, & omnes principum honores. De hac poteſtate, multa Cic. lib. 3. de Legib.
Sacroſanctæ poſſeſſiones. Cic. 2. in Catil. 18. Ergo in vaſtatione omnium tuas poſſeſſiones ſacroſanctas futuras putas? h. e. Intactas, & ab omni injuria tutas.
Sacroſancta poteſtas, h. e. Tribunitia. Liv. 29. 20. Comprehendere Tribuni juberent, ac jure ſacroſanctæ poteſtatis reducerent.
De quantitate antepenultimæ ambigi poteſt; Corripitur a Voſſio Arte Gram. 2. 20.
Compar. Valer. Max. lib. 5. cap. 3. in Phocionem, Honore aræ decoratos cineres ſacroſanctiores colis.

Sacrŏvir, iri. m. Cognomen Julii apud Tacit. 3. Ann. 40. 1. & 3. 44. 3.

Sacrovirianus, a, um. ut, Bellum ſacrovirianum. Tacit. 4. 18. 1.

Sacricŏlæ, arum. m. pl. [ἱεροποιοί] Tacit. 3. Hiſt. 74. Domitianus prima irruptione apud æditimum occultatus, ſolertia liberti lineo amictu turbæ ſacricolarum immiſtus, ignoratus apud Cornelium Primum paternum clientem, juxta Velabrum delituit. Macrob. 5. Saturn. cap. 19. Velut ad ſacricolarum ſagarumque carmina & devotiones fugientem. Et ipſi Ciceroni hanc vocem refert Guiliel. 6. Verr. 111. Omnes ſacricolæ & Antiſtites Cereris eſſe videntur. Vulgo, Accolæ.

Sacrifico, [ἱερατεύω, ἱερουργέω, θύω] āre. Sacrum facere. Plaut. Moſtel. 1. 3. 8. Ædepol ſummo Jovi ſi vivo argento ſacrificaſſem.

Idem Capt. 2. 2. 4. Quinetiam, ut magis noſcas, genio ubi ſuo quando ſacruficat, ad rem divinam quibus eſt opus, Samiis vaſis utitur.
Deæ forti ſacrificare. Ovid. 3. Faſt. 850.
Suem ſacrificare. Ovid. 4. Faſt 414.
Sacrificare, Veniam petere. Plaut. Pœn. 2. 1. 2. Si Hercle iſtuc unquam factum eſt, tum me Juppiter faciat, ut ſemper ſacruficem, neque unquam litem. De differentia inter Sacrifico & Lito V. Non. 5. 12.
Sacrificare alicui deo ad diem certum. Plin. lib. 3. cap. 5. Nanque diva Angerona, cui ſacrificatur ad diem XII Cal. Januarii, ore obligato, &c.
Orco ſacrificare. Plaut. Epid. 2. 1. 7. V. ORCUS.
Sacrificare abſolute, Immolare hoſtias. Nepos 23. 2. 4.
Sacrificor pro Sacrifico ſcribit Nonius ex Varrone 7. 98.

SACRIFICANS, antis. Vulg. Interp. Iſai. 66. 3. Sacrificans de grege.

SACRIFICĀTUS, a, um. Partic. Cypr. Epiſt. 52.

SACRIFICĀTUS, ûs. m. Apul. Met. 7. Nullum pecus ſacrificatui habere.

SACRIFICATIO, ōnis. f. [τὸ ἱερούργημα] Cic. 2. de Nat. Deor. 67. Itaque in ea dea, quod eſt rerum cuſtos intimarum, omnis & precatio & ſacrificatio externa eſt.

SACRIFICĀLIS, [ὁ ἱερουργικός] Adj. ut,
Apparatus ſacrificalis. Tacit. 2. Ann. 69. Sacrificalem apparatum, feſtam Antiochenſium plebem per lictores proturbat. Al. Sacrificialis. Apul. Met. 9. Epulæ ſacrificiales. V. Tertull. adv. Hæret. cap. 40. Macrob. Saturn. 3. 2.

SACRIFICĀTOR, ōris. m. Tertull. de Spectaculo, cap. 8.

SACRIFICUS, [ἱερατικός] Adj. ut, Sacrificæ tibiæ, Quibus utebantur in ſacrificiis. Plin. lib. 16. cap. 36. Nunc ſacrificæ Tuſcorum e buxo tibiæ.
Aræ ſacrificæ. Valer. 8. Argon. 243.
Dies ſacrifici. Ovid. 13. Met. 590.
Os ſacrificum. Ovid. 1. Faſt. 130.
Preces ſacrificæ. Sen. Med. 2.
Ritus ſacrifici. Ovid. 15. Met. 483.
Veſtis ſacrifica. Sil. lib. 3. 27.

SACRIFICUS, i. m. [ἱερουργός, ἱερατικός] Qui ſacra facit.
Ancus ſacrificus. Ovid. 6. Faſt. 803.
Des mihi ſacrificos caliturasque ignibus aras. Ovid. 13. Met. 590.

SACRIFICŬLUS, i. m. [ὁ ἱερουργῶν] Rex ſacrorum. Plerumque contemptum denotat. Gell. lib. 10. cap. 15. Liv. 26. Vulgo ergo pontifices, augures, ſacrificuli reges creentur, cuilibet apicem Dialem, dummodo homo ſit, imponamus. Sueton. in Domit. cap. 1. Ardente templo, apud æditum clam pernoctavit: ac mane Iſiaci celatus habitu, interque ſacrificulos vanæ ſuperſtitionis, &c.
Sacrificulus & vates. Liv. 35. 1.

SACRIFICIUM, i. n. [ἡ ἱερουργία] Sacrum, ſeu res divina. Liv. 1. 28. Sacrificium luſtrale in diem poſterum parat.
Sacrificium facere. Cic. de Clar. Orat. 56. Quum M. Popilius ſacrificium publicum cum læna faceret quod erat flamen Carmentalis. Idem 15. Fam. 11. In eoque ſum majorum exemplum ſecutus, qui hunc honorem mulieri Laurentiæ tribuerunt, cujus vos Pontifices ad aram in velabro ſacrificium facere ſoletis. Et de Aruſp. Reſp. 12. De illo ipſo ſacrificio quod fit pro ſalute pop. Rom.
Anniverſaria ſacrificia. Cic. 6. Verr. 128.
Penetrale ſacrificium, V. Penetralis in PENETRO.
Perpetrare ſacrificium. Liv. lib. 4. In monte ſacrificio rite perpetrato.

SACRIFER, [ἱεροφόρος] Adj. Qui fert ſacra: ut
Rates ſacriferæ, Quæ ſacra vehunt. Ovid. 4. Faſt. 252.

> Quum Trojam Æneas Italos portaret in agros,
> Eſt dea ſacriferas pene ſecuta rates.

SACRILĔGUS, [ἱερόσυλος] Adj. Qui ſacra, aut de ſacro legit, id eſt furatur. Ter. Adelph. 2. 4. 1. Ubi eſt ille ſacrilegus? Plin. lib. 24. cap. 17. Ophiuſam in Elephantine ejuſdem Æthiopiæ, lividam, difficilemque aſpectu, qua pota terrorem minaſque ſerpentium obverſari, ita ut mortem ſibi eo metu conſciſcant, ob id cogi ſacrilegos illam bibere.
Sacrilegus & hoſtis ſacrorum. Cic. 3. Verr. 3. Non ſacrilegum, ſed hoſtem ſacrorum, religionumque.
Sacrilegum interpretatur Cicero, Qui aliquid e ſacro abſtulerit. Cic. 2. de Legib. 40. Sacrilego pœna eſt, neque ei ſoli qui ſacrum abſtulerit, ſed etiam ei qui ſacro commendatum, quod & nunc multis fit in fanis.
Græcos vocat Cicero ſacrilegos, 5. Verr. 69.
Hæc ibi ſi non ſunt, minor extat ſacrilegus. Juven. 13. Sat. 150.
Artes ſacrilegæ meretricum. Ovid. 1. de Arte Am. 435.
Bellum ſacrilegum. Cic. 7. Verr. 187. Cæteros iterum deos, deaſque omnes imploro atque obteſtor, quorum templis & religionibus iſte nefario quodam furore & audacia inſtinctus, bellum ſacrilegum ſemper impiumque habuit indictum.
Furores ſacrilegi. Martial. lib. 9. 86.

> Quum tua ſacrilegos contra Norbane furores
> Staret pro domino Cæſare ſancta fides.

Ignes ſacrilegos admovere templis. Tibul. lib. 3. 5. 11.
Lingua ſacrilega. Ovid. Rem. Amor. 367.
Manus ſacrilega. Hor. 2. Carm. 13. 2. Cic. 12. Philipp.
Sanguis ſacrilegus. Virg. 7. Æn. 595.
Superl. Exi e fano, natum quantum eſt hominum ſacrilegiſſume. Plaut. Rud. 3. 4. 1.

SACRILEGE, Adv. Tertull. Apol. cap. 12. Contumelioſiſſime & ſacrilege.

SACRILEGIUM, i. n. [ἡ ἱεροσυλία] Ipſum ſacrarum rerum furtum.
In ſodalitium ſacrilegii alicujus abire. Cic. in Salluſt. 14.
Admittere ſacrilegium. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Committere ſacrilegium. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Facere ſacrilegium. Quintil. lib. 5. cap. 10. Si quis ſacrilegium faciet, faciet & furtum.
Reum eſſe ſacrilegii. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Sacrilegium verius quam ſacrum videbatur. Curt. 4. 3.
Prope ſacrilegium ratus ſum. Liv. 4. 20.

SACRIPORTUS, ûs. m. Sacer portus. Locus in Roma ſic dictus. Varr. de L. L. 4. 8. In hac regione ſacriportus eſt. conf. Aur. Vict. Vir. ill. cap. 68. 75.

SACERDOS, ōtis. c. [ὁ ἱερεύς, ὁ ἱεροφάντης] Qui deo dicatus eſt ad ſacrificia facienda: a Sacris dictus. Apud Romanos varia erant Sacerdotum genera, Flamines, Diales, Martiales, Quirinales, Salii, Pontifices minores, Pontifices maximi, Reges ſacrorum, ſacrificuli, & Galli qui Cybeles ſacra faciebant. V. Liv. 10. 6. & Lucan. 1. 595. qui multa ſacerdotum genera deſcripſerunt. Cic. 4. Acad. 121. Sed quum ſacerdotes deorum vacationem habeant, quanto eſt æquius habere ipſos deos?
Purus Muſarum, Phœbique ſacerdos. Ovid. 3. Amor. 8. 23.
Muſarum ſacerdos; Poeta, vates. Hor. 3. Carm. 1. 3.
Caſti ſacerdotes. Virg. 6. Æn. 661.
Doctus ſacerdos. Claud. 6. Conſ. Hon. 326.
Religioſus libertatis ſacerdos. Cic. pro Domo 111.
Stuprorum ſacerdos. Cic. pro Sext. 39. Cum ſororis adultero, cum ſtuprorum ſacerdote, cum venefico.
Maximum ſacerdotem creare. Cic. 4. Verr. 128.
Furiata ſacerdos. Stat. 2. Theb. 21.
Magna ſacerdos. Virg. 6. Æn. 544.
Longæva ſacerdos. Virg. 6. Æn. 321.
Sacra Cereris per Græcas ſemper curata ſunt ſacerdotes. Cic. pro Corn. Balb. 53.
Pro Augure Romano. Plin. 2. Epiſt. 1. Illo die, quo ſacerdotes ſolent nominare. conf. 4. Epiſt. 8.
Eſt etiam Sacerdos in propriis nominibus. V. Quintil. 6. 3.

SACERDOTISSA, æ. f. Vet. Inſcriptio Hiſpanica; CORNELIAE CLEMENTIS FILIAE TVSCAE SACERDOTISSAE PERPETVAE. Sed raro admodum invenitur; Sacerdos frequentiſſime de fœmineo ſexu dicitur.
Sacerdotiſſa Flaminica. (ἡ ἱέρεια) Gell. lib. 10. cap. 15. Eædem ferme ceremoniæ ſunt, quas Flaminicas ſacerdotiſſas Dialis ſeorſum aiunt obſervitare. Idem tamen lib. 13. cap. 19. Sacerdotes fœminas dicit: & iſtud Sacerdotiſſa eruditi plerumque, ut Gloſſema, rejiciunt.

SACERDOTŬLA, æ. f. Varro de L. L. 4. 29. Sacerdotulæ in capite capital nunc ſolent habere.

SACERDOTIUM, i. n. (ἡ ἱερατεία, τὸ ἱεράτευμα, ἡ ἱερωσύνη) Sacerdotis dignitas. Liv. 30. In locum Pontifex (nam duo ſacerdotia habuit) Servius Sulpitius Galba. Idem lib. 29. Gens Potitia, cujus ad aram Herculis familiare ſacerdotium erat.
Auctus ſacerdotiis & honoribus. V. AUGEO.
Inire ſacerdotium. Cic. pro Domo 135.
Mandare ſacerdotia per religionem populus non poterat. Cic. 2. de Lege Agr. 18.
Præditus ſacerdotio. Cic. pro Domo 136. Quum Licinia virgo Veſtalis ſummo loco nata, ſanctiſſimo ſacerdotio prædita, T. Flaminio, Q. Metello COSS. aram & ædiculam & pulvinar ſub ſacro ſaxo dedicaſſet. Idem 1. de Divin. 89. In qua & reges augures, & poſtea privati eodem ſacerdotio præditi Rempub. religionum auctoritate rexerunt. Tacit. 11. Ann. 11. Iiſque intentius affui ſacerdotio Quindecimvirali præditus.
Venire in ſacerdotium. Cic. pro Domo 37. Cur enim quiſquam vellet Tribunum plebis ſe fieri non licere? anguſtiorem ſibi eſſe petitionem Conſulatus, in ſacerdotium quum poſſit venire: quia Patricio non ſit is locus, non venire.

SACERDOTALIS, e. Adj. [ἱερατικός] Quod ad ſacerdotem pertinet. Liv. 5. Virgines, ſacraque in plauſtrum impoſuit, & Cære quo iter ſacerdotalibus erat, pervexit.
Lex ſacerdotalis. Tertull. adv. Jud. cap. 5.
Nomen ſacerdotale. Macrob. 3. Saturn. 5.

SACŌMA, ătis. n. [τὸ σήκωμα] eſt Æquipondium, hoc eſt quod in libra apponitur ad æquilibrium faciendum, vel quod lanci trutinæ ſurſum latæ adjungitur, ut graviori fiat æqualis. teſtis Julius Pollux lib. 4. cap. 24. Ariſtoteles in Mechanicis dicit σήκωμα ποιεῖν, pro æquilibrium facere. Vitruvius lib. 9. cap. 3. de Archimede, Quum auream coronam votivam diis immortalibus in quodam fano conſtituiſſet ponendam, immani pretio locavit faciendam, & aurum ad ſacoma appendit redemptori. Is ad tempus opus manufactum ſubtiliter, regi approbavit, & ad ſacoma pondus coronæ viſus eſt præſtitiſſe. Idem eod. lib. cap. ult. Pendet ex una parte phellos ſive tympanum, quod ab aqua ſublevatur, ex altera æquo pondere phelli ſacoma ſaburrale.

SACRAMENTUM, V. SACER.

SACRĀNI, Populi ſunt, quorum origo ſic Servio narratur in illud Virg. 7. Æn. 795.
Et Sacranæ acies, & picti ſcuta Labici. Dicunt quendam Corybantem veniſſe ad Italiam, & tenuiſſe loca, quæ nunc urbi vicina ſunt. Et ex eo populos ducentes originem, Sacranos appellatos. Nam ſacrati ſunt Matri deûm Corybantes. Alii Sacranas acies Ardeorum volunt, qui aliquando quum peſtilentia laborarent, Ver ſacrum voverunt, unde Sacrani dicti ſunt. Hactenus Servius.

SACRATUS, SACRIFICO, SACRILEGUS, SACRO, SACRUM. V. SACER.

S A D

SADDUCÆI, [Σαδδουκαῖοι] dicuntur Qui Sadducæum quendam magiſtrum legis ſequentes, neque reſurrectionem credebant, neque angelos, neque ſpiritus eſſe. V. Hieron. in Matt. cap. 22. Tertul. adv. Hæret. cap. 45.

SADYATTES, fuit Ardyos filii Gygis filius, qui poſt patrem regnavit in Lydia. Vide de hoc Herodotum lib. 1. Hiſtoriarum.

S Æ

SÆCULUM, V. SECULUM.

SÆPE, [πολλάκις] Adv. ius, iſſime. i. e. Frequenter. Recipit diphthongum,

diphthongum, ut differat a Sepe ablativo nominis Sepes. Ter. Eun. 5. 2. 34. Sæpe ex hujusmodi re quapiam, & ex malo principio, magna familiaritas conflata est. Idem Heaut. 3. 4. 53. Non licet hominem esse sæpe ita ut vult, si res non sinit.

Multum & sæpe. Cic. 1. de Invent. 1. Sæpe & multum hoc mecum cogitavi, bonine, an mali plus, &c. Idem pro Quint. 3. M. Junius, &c. in hac multum & sæpe versatus.

Sæpe ac diu. Cic. pro Quint. 96.

Semel, atque iterum, ac sæpius. Cic. pro Font. 16.

Sæpe, & sæpius. Cæsar Ciceroni, 9. Att. 6. Etsi hoc & feci sæpe, & sæpius mihi facturus videor.

Quod etsi sæpe dictum est, dicendum tamen est sæpius. Cic. 3. Off. 69.

Iterum & sæpius te rogo. Cic. 13. Fam. 43.

Nimium sæpe. Cic. 2. de Fin. 41. Interdum, vel potius nimium sæpe. V. NIMIS.

Non sæpe. Cic. 1. Fam. 7. Scis temporibus illis non sæpe in Senatu fuisse. Subaud. Pompeium.

SÆPIOR, us. &

SÆPISSIMUS, a, um. Adjectiva antiqua ab adv. Sæpe, ut testatur Priscian. lib. 15.

SÆPICŬLE, Adv. Idem quod Sæpe. Frequens vox est in Apul. V. Met. 6. & 9. Occurrit & semel in Plaut. Cas. 3. 5. 59. Sæpicule peccas.

SÆPIUSCŬLE, Adv. Priscianus asserit a Sæpius derivari; & ita legit Plaut. l. c.

SÆPENUMĔRO, Adv. [πολλάκις] Idem significat quod simplex Sæpe: est enim composita dictio ex Sæpe & Numero. Plin. lib. 11. cap. 37. Septimo mense genitis sæpenumero foramina aurium & narium defuere. Cic. 16. Fam. 21. Sum totos dies cum eo, noctisque sæpenumero partem. Cic. de Senect. 1. Sæpenumero mirari soleo, &c.

Sæpiusnumero. Gell. 3. 16. Gigni hominem sæpe, sæpiusnumero decimo mense.

SÆPINUM, Ptolemæo lib. 3. cap. 1. Urbs Samnitum: Hodie *Sepinum*.

SÆTABIS, Fluvius apud Ptolemæum lib. 2. cap. 6. Augusta Valeria alio nomine dicta, Sectanis olim, nunc *Xativa*.

SÆVIO, SÆVITIA. V. post SÆVUS.

SÆVUS, Adj. [ὁ ϰ̀ ἡ ἀπηλεγὴς, πικρὸς, ὁ πικρὸς, χαλεπὸς, δεινὸς] Durus, crudelis. Virg. 5. Æn. 270.

Quum sævo e scopulo multa vix arte revulsus. Ter. Adel. 5. 4. 12. Ego ille agrestis, sævus, tristis, parcus, truculentus, tenax.

Sævus, [ἐχθρὸς] Inimicus. Virg. 1. Æn. 8.

—— sævæ memorem Junonis ob iram.

Sævus, [κρατερὸς] Fortis. Virg. 1. Æn. 105.

Sævus ubi Æacidæ telo jacet Hector.

Manibus sævum esse. Tibull. lib. 1. 10. 67.

Sed manibus qui sævus erit, scutumque, sudemque
Is gerat.

Sævus, Iratus. Virg. 1. Æn. 462.

— & sævum ambobus Achillem.

Sævus, Magnus. Virg. 12. Æn. 107.

— maternis sævus in armis.

Sævus, Potens. Virg. 1. Æn. 142.

Non illi imperium pelagi, sævumque tridentem,
Sed mihi sorte datum. Ex Nonio hæc omnia.

Adulationes sævæ. Tacit. 4. Ann. 20. Nam pleraque ab sævis adulationibus aliorum, in melius flexit. De Lepido.

Amor sævus. Virg. 8. Ecl. 47.

Amore sævo saucia Medea. Cic. pro Cæl. 18.

Armis sævis cominus certare. Virg. 12. Æn. 890.

Belluæ sævæ. Hor. 1. Carm. 12. 22.

Belli sævi certamina. Lucret. lib. 1. 476.

Cædes sæva. Ovid. 1. Met. 161.

Catenæ sævæ. Hor. 3. Carm. 11. 45.

Dolor sævus. Sil lib. 13. 234.

Dolores sævi animo exciderant. Virg. 1. Æn. 29.

Facies sæva ac deformis. Tacit. lib. 3. Hist. 83.

Faces sævæ. Virg. 4. Æn. 566.

Feræ sævæ. Ovid. 7. Met. 387.

Gelu sævum. Valer. 1. Argon. 512.

Gens sæva. Cic. 2. Tusc. 20.

Horror sævus. Virg. 2. Æn. 556.

Hyems sæva. Valer. 7. Argon. 52.

Jocus sævus. Hor. 1. Carm. 33. 12. Idem 2. Epist. 1. 148.

Ira sæva. Ovid. 1. Met. 453.

Lea sæva. Ovid. 4. Met. 102.

Militia sæva. Hor. 1. Epist. 18. 55.

Necessitas sæva. Hor. 1. Carm. 35. 17.

Noverca sæva. V. NOVERCA.

Odor vini sævus. V. ODOR.

Paupertas sæva. Hor. 1. Carm. 12. 43.

Rabies ventorum sæva. Ovid. 5. Met. 6.

Scopulo e sævo revulsus. Virg. 5. Æn. 270.

Tempestates sævæ. Tacit. in vita Agric. 22.

Turbines sævi. Cic. 3. de Orat. 155.

Venenum sævum. Virg. 12. Æn. 857.

Ventus sævus. Cic. 5. Att. 12. Ad VIII Iduum ab Ceo jucunde inde ad Gyarum sævo vento, non adverso.

Verbera sæva. Virg. 3. Georg. 252.

Verba sæva. Hor. Epod. 12. 13.

Vox sæva. Cic. 2. de Divin. 115. Unde superstitiosa primum sæva evasit vox fera.

Adverbialiter. ut, Cui sævum arridens, Sil. 1. 398. Sævum fremere, Claud. de Rapt. Proserp. 1. 285. & 2. 242.

Compar. Juvencis indomitis sævior. Ovid. 13. Met. 798.

Pestis nulla sævior. Virg. 3. Æn. 214.

Superl. Centaurorum sævorum sævissimus Eurytus. Ovid. 12. Met. 219.

Sævissimus quam qui unquam. Liv. 34. Et eo tyranno, quam qui unquam fuit, sævissimo & violentissimo in suos?

Juno sævissima. Virg. 2. Æn. 612.

Jussa sævissima matris ferre. Valer. 3. Argon. 47.

SÆVE, Adv. Suet. Tiber. cap. 59. Multa sæve & atrociter factitavit.

Compar. Aut sævius aut lenius agendo. Columel. 11. 1.

Superl. Quædam loca æstate sævissime candent.

SÆVITER, [ὠμῶς] Adv. Plaut. Pseud. 5. 2. 31. Magis cogito sæviter blanditerne alloquar.

Nimium sæviter. V. NIMIS.

SÆVITIA, æ. f. [ἡ ὠμότης] Crudelitas. Plin. lib. 6. cap. 17. Proxima inculta sævitia gentium. Idem lib. 18. cap. 31. Hoc non tam sæpe proventu nimio evenit, quam sævitia insidiantium caritati civili. Tibull. lib. 1. 6. 3.

Quid tibi sævitiæ mecum est?

Clementia & Sævitia, contraria. Cic. in Partit. 11. Quas res sibi proponet in istis tribus generibus orator? C. P. Delectationem in exornatione: in judicio, aut sævitiam, aut clementiam.

Intestabilis sævitia, sed obtectis libidinibus. Tacit. 6. Ann. 51.

Intolerabilis sævitia. V. INTOLERABILIS.

Nefandæ sævitiæ mos, parcere morti pereuntis. i. e. Crudele est hominem ita cruciare, ut non statim moriatur, sed efficere ut elangueat, quo sint cruciatus graviores. Lucan. lib. 2. 180.

Adhibere sævitiam in aliquem. V. ADHIBEO.

Afflictat sævitia. Tacit. 13. Ann. 30. Italiam luxuria, sævitiaque afflictavisset.

Demere aliquid sævitiæ. Catull. ad Juventium 96. 6.

Da breve sævitiæ spatium, pelagique, tuæque. Ovid. 7. Epist. 73.

Gliscit sævitia. Tacit. 6. Ann. 19. Quantumque sævitia glisceret, miseratio arcebatur.

Relinquere sævitiam. Ovid. 6. Met. 688.

Trahere aliquid ad sævitiam. Tacit. 3. Ann. 22. Exemit etiam Drusum Consulem designatum dicendæ primo loco sententiæ quod alii civile rebantur, ne cæteris assentiendi necessitas fieret: quidam ad sævitiam trahebant.

SÆVITAS, ātis. f. Idem quod Sævitia. Firmicus lib. 5. cap. 5. Semper ad arma parati unde alios sua fortitudine aut sævitate deterreant. Apul. Met. 9. En rei sævitatem.

SÆVITIES, ēi. f. Idem. Tacit. 11. Ann. 10. Per sævitiem & luxum adegit Parthos.

SÆVITŪDO, inis. f. Plaut. apud Non. 2. 796. Mole sævitudo mala fit pejor.

SÆVIDĬCUS, a, um. Ter. Phorm. 1. 4. 36. Ne te iratus suis sævidicis dictis protelet. Al. Sævidictis, aut Sævis dictis.

SÆVIO, ivi, itum, [μαίνομαι, χαλεπαίνω] ire. Crudeliter in aliquem agere, aut Vehementius irasci. Liv. 7. In Tarquinienses acerbe sævitum, multis mortalibus in acie cæsis. Idem 28. Cæterum se neque arma iis ademturum, neque se in obsides innoxios, sed in ipsos, si defecerint, sæviturum. Idem 3. 45. Sævite in tergum, & in cervices nostras, pudicitia saltem in tuto sit. Virg. 6. Æn. 544.

—— Ne sævi magna sacerdos.

Graviter sævire. Virg. 4. Georg. 456.

Flagellis sævire. Juven. 10. Sat. 180.

Rabie fameque sævit. Ovid. 11. Met. 369.

Accipiter in aves omnes sævit. Ovid. 11. Met. 345.

Amor resurgens sævit. Virg. 4. Æn. 532.

Dolor sævit in erepto amore. Propert. lib. 2. 8. 36.

Ira sævit in illum. Ovid. 14. Met. 193.

—— ô si quis referat mihi casus Ulyssem,
Aut aliquem ex sociis, in quem mea sæviat ira.

Quo fortuna magis sævit, magis ipse resistis. Ovid. 2. de Pont. 3. 51.

Latratus canum sævit in auras. Virg. 5. Æn. 257.

S A G

SAGA, æ. f. [ἡ φαρμακὶς, ἡ φαρμακεύτρια, ἡ ἐπῳδὸς] Mulier prudens, versuta quæ multa scire vult, inquit Cic. 1. de Divin. 65. Item Perita sacrorum, & divina. Acron, Saga dicta est Incantatrix & malefica, quod satis agat: & ea est quæ carminibus & herbis mala hominibus dicebatur vel accersere, vel pellere. Hor. 1. Carm. 27. 21.

Quæ saga, quis te solvere Thessalis
Magus venenis, quis poterit deus? Columel. lib. 11. cap. 1. Sacrificia nisi ex præcepto domini facere nesciat, aruspicem sagamque sua sponte non noverit: quæ utraque genera, vana superstitione rudes animos infestant.

Rapacis sagæ præcepta. Tibull. lib. 1. 5. 59.

Thessala saga. Propert. lib. 3. 24. 10.

Saga est etiam, virorum Indagatrix ad libidinem, ut interpretatur Nonius 1. 86.

SAGA, æ. f. [ὁ χιτὼν, τὸ σάγον] Genus vestis. Cato cap. 59. Quoties cuique tunicam aut sagam dabis, prius veterem accipito: unde centones fiant. Sagum tamen usitatius, quod vide.

SAGAPĒNUM, i. n. [σαγάπηνον] Succus est herbæ ferulaceæ quæ in Media nascitur. Optimum est translucens, fulvo forinsecus colore, & intus albo, nescio quid inter laser & galbanum redolens, gustu acri. Auctor Dioscorides lib. 3. Officinæ interpolato vocabulo Serapinum appellant. Sagapeni meminit Plin. lib. 20. cap. 18. & alibi. Dicitur & Sacopenium. Idem 20. 18.

SAGÆ, Iidem qui Sacæ antea dicti, Auctor Pomponius Mela lib. 3.

SAGĂNA, æ. f. Priscian. 4. Sagana & Saga idem significant.

Item celebris Venefica apud Hor. Epod. 5. 25.

SAGARIA, SAGARIUS. V. SAGUM.

SAGĂRUS, sive SAGARIS, Fluvius Phrygiæ, teste Herodoto lib. 3. Livius autem in octavo de bello Macedonico fluvium esse dixit Gallogræciæ, qui per Phrygiam defluens; & ad Berecynthum pertingens, in Propontidem tandem influit. Meus Livius sic habet Decad. 4. lib. 8. Sangarius ex Adoreo monte per Phrygiam fluens, miscetur ad Bithyniam Tymbreti fluvio: inde major jam geminatis aquis per Bithyniam fertur, & in Propontidem sese effundit, non tamen tam magnitudine memorabilis, quam quod piscium accolis ingentem vim præbet. Strabo lib. 12. Sangarius fontes habet apud Sangiam vicum. Distat a Pesinunte CL stad. & magnam Phrygiæ Epicteti ac Bithyniæ partem percurrit, ut ab urbe Nicomedia paulo

paulo pluribus quam CCC. stad. absit, ubi Gallus amnis in eum influit, &c. Homerus apud eundem Strabonem lib. 13.

Ὃς Φρυγίην ναίεσκε ῥοῆς ἐπὶ Σαγγαρίοιο. id est,

Sangarium Phrygiæ campos habitantis ad amnem. V. Plin. lib. 6. cap. 1. sub finem, & Solinum. Ovid. 4. de Pont. 10. 47.

Huc Lycus, huc Sagaris, Peniusque, Hypanisque, Cratesque
Influit, & crebro vortice tortus Halys. Apparet igitur hunc fluvium & Sagarim dici & Sangarium.

Sagatus, V. SAGUM.

Sagax, ácis. Adj. [ἀγχίνοος] Acutus, solers. Festus, Sagaces appellantur, multi ac solertis acuminis. Cic. 6. Att. 3. Quæstorem nemo dignum putat: etenim est levis, libidinosus, sagax. Martial. lib. 12. 87.

Excogitavit homo sagax & astutus. Cic. 2. de Finib. 45. Homines enim, etsi multis aliis, tamen hoc uno a bestiis plurimum differunt, quod rationem habeant a natura datam, mentemque & acrem & vigentem, celerrimeque multa simul agitantem, & ut ita dicam, sagacem, quæ & causas rerum, & consequutiones videat.

Sagax ad. Cic. 10. Fam. 23. Sed certe nimia ejus indulgentia in Lepidum, ad hæc pericula perspicienda fecit eum minus sagacem. Cic. in Catil. 1. 19. Quem tu videlicet & ad custodiendum te diligentissimum, & ad suspicandum sagacissimum, & ad vindicandum fortissimum fore putasti.

Palatum sagax in gustu. Plin. lib. 8. cap. 37. de muribus, Quorum palatum in gustu sagacissimum, auctores quonam modo intellexerint, miror.

Acies oculorum sagax. V. ACIES.

Animus sagax. Lucret. lib. 1. 403.

Curæ sagaces. Hor. 4. Carm. 4. 75.

Cura sagaci aliquid videre. Cic. 1. de Divin. 22.

Mens sagax. Lucret. lib. 1. 1021.

Ratione sagaci videndum est. Lucret. lib. 1. 131.

Naturæ rerum sagacissimus, Peritissimus. Columel. lib. 1. cap. 1. Nam qui se in hac scientia perfectum volet profiteri, sit oportet rerum naturæ sagacissimus, declinationum mundi non ignarus.

Naris sagax. Lucan. lib. 7. 829.

Nasum sagax, apud Plaut. in Curc. 1. 2. 17. Canem esse hanc quidem magis par fuit: nasum ædepol sagax habet.

Sagaces canes dicuntur (auctore Festo) Qui ferarum cubilia præsentiunt. V. SAGIO.

Catulo sagaci sectari leporem. Ovid. Rem. Amor. 201.

Anser sagacior canibus. Ovid. 11. Met. 599.

Sagacitas, átis. f. [ἡ εὐαισθησία] Calliditas. Cic. 6. Verr. 29. Tuam tantam fuisse sagacitatem, ut eas per illum ipsum inspiceres, ubi erant depositæ, &c. Idem 3. Verr. 105. Utrum admonitus, an tentatus, an (qua est iste sagacitate in his rebus) sine duce ullo, sine indice pervenerit ad hanc improbitatem, nescio.

Narium sagacitas. Cic. 2. de Nat. Deor. 158.

Sagacitas etiam sensuum corporis. Sen. Epist. 96.

Vigili sagacitate occulta facinora perquirere. Firmic. lib. 5. cap. 5.

Sagaciter, Adv. [ἀγχίνως] Perspecte, prudenter, callide. Cic. 1. de Orat. 123. Acuto homine nobis opus est, & natura usuque callido, qui sagaciter pervestiget, quid sui cives, iique homines quibus aliquid dicendo persuadere velit, cogitent, sentiant, opinentur, expectent. Columel. lib. 7. cap. 12. Satisque pulchre funguntur officio, si & advenientem sagaciter adoriuntur, & latratu conterrent. Liv. 27. Ibi duo duces sagaciter moti sunt, alter ad inferendam, alter ad cavendam fraudem.

Compar. Odorari sagacius. Hor. Epod. 12. 4. Cic. 6. Att. 4.

Superl. Sagacissime odorari. Cic. 2. de Orat. 186. Omni mente in ea cogitatione curaque versor, ut odorer quam sagacissime possim quid sentiant, quid existiment, quid expectent, quid velint.

Sagēna, æ. f. [ἡ σαγήνη] Genus retis piscatorii. σαγήνην Græci, Latini Verriculum appellant. Manlius lib. 5. 678.

Excipitur vasta circunvallata sagena.

Sagina, æ. f. [τὸ λῖπος, τὸ πῖον] Cibus quo quis pinguis efficitur. Juven. 4. Sat. 67.

—— genialis agatur
Iste dies, propera stomachum laxare saginis. Plaut. Mil. 3. 2. 31. Postules sagina ejicere cellaria. Plin. lib. 9. cap. 56. Saginam cochlearum commentatus est sapa & farre, aliisque generibus. Columel. lib. 8. cap. 14. Est facilis harum avium sagina.

Immunda sagina. Propert. lib 4. 8. 25.

Qui dabit immundæ venalia farta saginæ.

Sagina dicendi, Ubertas. Quintil. lib. 10. cap. 5. Forensibus certaminibus exercitatos, & quasi militantes reficit ac reparat hæc velut sagina dicendi. Cic. pro Flacc. 17. Qui multitudinem illam non auctoritate, sed sagina tenebat. De Mithridate.

Inanis sagina. Quintil. lib. 2. cap. 15.

Sagina, [τὸ λῖπος, τὸ πῖον] Pinguedo supervacua, arte non natura adaucta, per totum corpus dispersa. Justinus lib. 20. Sublatis deinde æmulis in segnitiem lapsus, saginam corporis ex nimia luxuria, oculorumque valetudinem contraxit. Plaut. Most. 1. 1. 62. Bibite, pergræcamini, este, ac scrite vobis saginam. Ibid. 1. 3. 79 Sagina plane est.

Conjicere se in saginam. V. CONJICIO.

Sagino, [σιτίζω, σιτίζω, πιαίνω, λιπαίνω] áre. Pingue facere. Columel. lib. 6. cap. 37. Ea herba viridis, nec tarde tamen arida, fœni vice saginat jumenta, verum modice danda, ne nimio sanguine stranguletur pecus. Ibid. cap. 27. Ordeo saginandus equus. Ibid. Quidam etiam præcipiunt eodem ritu quo mulos admissarium saginare, ut hac sagina hilaris plurimis fœminis sufficiat. Varro 3. de R. R. cap. 3. Et nata nutricare, saginareque in macellum ut perveniant.

Saginare exquisitis epulis. Plin. lib. 9. cap. 35.

Saginari sanguine civium. Cic. pro Sext. 78.

Saginare plebem populares suos ut jugularentur. Liv. 6.

Saginatus, a, um. Partic. [ὁ σιτιστὸς] ut, Porcus saginatus. Propert. lib. 4. 1. 23.

Saginatio, ōnis. f. [λιπασμὸς, πιασμὸς] Plin. lib. 8. cap. 51. Pinguescunt sexaginta diebus, sed magis tridui inedia saginationem orsa.

Sagimen, ĭnis. n. Calepinus probat ex Columel. lib. 6. cap. 38. Ne nimio sagimine strangulentur pecora. Ubi nunc legimus, Ne nimio sanguine stranguletur pecus.

Saginarium, i. n. [τὸ σιτιστήριον] Locus ubi saginantur altilia. Varro lib. 3. de R. R. cap. 10. Ad saginandum eligunt pullos circiter sesquimense qui sunt natu, eos includunt in saginario, ibique polentam & pollinem aqua madefacta dant cibum, ita ut perinde se saturent.

Saginarius, a, um. Adj. Quod saginatum est. Unde a Servio Mulus saginarius, Bos saginarius.

Sagio, [καλῶς ἀφραίνομαι] íre. Acute sentire. Cic. 1. de Divin. 65. Sagire enim, sentire acute est: ex quo sagæ anus, quia multa scire volunt, & sagaces dicti canes. Is igitur qui ante sagit quam oblata res est, dicitur præsagire, id est futura ante sentire. conf. Priscian. 4.

Sagitta, æ. f. [τὸ βέλος, ὁ ἰὸς, τὸ βέλεμνον] Jaculi genus quod arcu emittitur: dicta Sagitta, quod satis longe agatur. Vel a Satis & Ictus: ad longum enim spatium profert ictum suum. Vel quod sagax sit ictus ejus.

Aculeus sagittæ. V. ACULEUS.

Acuta sagitta. V. ACUO.

Hamatæ. Ovid. 3. Trist. 10. 63.

Infestæ. Juven. 15. Sat. 74.

Leves. Virg. 5. Æn. 68.

Missiles. Hor. 3. Carm. 6. 16.

Pennigeræ. Sil. lib. 8. 375.

Sceleratæ. Ovid. 1. de Arte Am. 199.

Volucris sagitta. Sil. lib. 7. 646.

Acuere sagittas. V. ACUO.

Aptare nervo sagittas. Virg. 10. Æn. 131.

Armatus sagittis, ac face. Quintil. lib. 2. cap. 4. Et quid ita crederetur Cupido puer ac volucer, & sagittis ac face armatus.

Asperare sagittas ossibus. Tacit. de Germ. 46. Sola in sagittis spes, quas inopia ferri ossibus asperant.

Configere sagittis. V. CONFIGO.

Celeres sagittas corripere. Virg. 1. Æn. 191.

Depromere sagittam pharetra. Virg. 11. Æn. 858.

Diverberat auras. Virg. 5. Æn. 503.

Primaque per cælum nervo stridente sagitta
Hyrtacidæ juvenis volucres diverberat auras.

Emittere sagittas arcu. V. EMITTO.

Expellere sagittas arcu. V. ARCUS.

Ire in aliquem sagittis. Stat. 3. Sylv. 5. 4.

Non metuo ne læsa fides, aut pectore in isto
Alter amor, nullis in te datur ire sagittis.

Imbuit sagittas Phœbi primus draco. i. e. Tinxit cruore suo. Sen. Herc. fur. 6.

Imponere sagittam nervo. Ovid. 8. Met. 380.

Impellere. Virg. 12. Æn. 856.

Non secus ac nervo per nubem impulsa sagitta.

Infigere sagittarum venabula prætereuntibus. V. INFIGO.

Pendebant sagittæ ab humero. Cic. 6. Verr. 74.

Promere celeres sagittas. Hor. 3. Carm. 20. 9.

Volans sagitta. Ovid. 3. Trist. 10. 55.

Uti nudis sagittis ad bella. Ovid. Rem. Amor. 25.

Sagittam, inquit Columel. lib. 3. cap. 17. rustici vocant Novissimam partem surculi: sive quia longius recessit a matre, & quasi emicuit atque prosiluit: seu quia cacumine attenuata, prædicti teli speciem gerit. Idem lib. 3. cap. 10. Nam si sagittam, id est superiorem partem malleoli, vituperandam censebant, quum esset eadem pars surculi frugiferi: quanto magis vel ex optima vitis parte natum flagellum, si est sterile improbatum ab his ratio ipsa declarat? Sic Plin. lib. 17. cap. 21.

Sagitta, Signum cæleste. Plin. lib. 18. cap. 26. Pridie Nonas Januarii Cæsaris Delphinus matutino exoritur, & postero die Fidicula, quo Ægypto Sagitta vesperi occidit.

Sagitta, Herba. Plin. lib. 21. cap. 17. Item pistanam dicit a Græcis vocari quam inter ulvas sagittam appellamus.

Sagittŭla, æ. f. dimin. Apul. Met. 10. Pinnulis & sagittulis.

Sagittarius, Adj. [ὁ πρὸς τὸ βέλος ποιῆσαι ἐπιτήδειος] Quod ad sagittam pertinet, sive idoneum est ut ex eo fiant sagittæ. Plin. lib. 16. cap. 36. Suum genus sagittario calamo.

Sagittarius, i. m. [ὁ τοξότης] Qui sagittas emittit, præsertim eas quæ in bello ex majoribus illis tormentis ejaculabantur longius: quanquam etiam Sagittarios, Artis sagittandi peritos, appellare possumus. Cic. 5. Att. 18. Magna tormentorum copia, multis sagittariis, magno labore, apparatu, multis sauciis nostris, incolumi exercitu negotium confecimus. Idem pro Sext. Neque putavi, cum omnibus machinis ac tormentis, vi, exercitu, copiis oppugnaret, de uno sagittario me queri convenire. Idem 15. Fam. 4. Ususque multis tormentis, multis sagittariis, magno labore meo, sine ulla molestia sumptuve sociorum, septimo & quinquagesimo die rem confeci.

Sagittarius, Numisma erat Persicum, a notæ genere ita nuncupatum. Quod genus nummi iidem erant qui Darici quoque dicuntur, auctore Plutarcho in Apophthegmatis. Ex quo celebre manavit Agesilai dictum, se ex Asia pulsum triginta milibus sagittariorum, quum Persarum rex ea nummorum summa corruptis per Timocratem Atheniensibus, effecisset ut is de provincia decederet.

Sagittarius, Signum cæleste. Plin. lib. 17. cap. 24. Quum sit Luna in Leone, Scorpione, Sagittario. Idem lib. 18. cap. 26. vocat Sagittam.

Sagittifer, Adj. [βελοφόρος] Qui fert sagittas: ut Geloni sagittiferi. Virg. 8. Æn. 725.

Pecus sagittifera. Claud. de Histrice, 48.

Pharetræ sagittiferæ. Stat. 1. Achill. 416. & Ovid. 1. Met. 468.

Sagittipŏtens, [βελοκράτωρ] Cic. in Arato v. 311.

Mense sagittipotens solis quum sustinet orbem.

Sagitto, āre. Sagittas emittere. Curt. 7. 5. 42. Sagittandi celebris usus. conf. Justin. 41. 2. 5. Voss. de Vit. Serm. 1. 23. & 4. 23.

Sagittātus, Partic. Plaut. Trin. 2. 1. 16. Quam extemplo saviis sagittatis percussus est. Cæl. Aurel. Tard. 2. 12. Quidam in bello sagittatus.

Sagma, æ. f. vel **Sagma**, ătis. n. Sella, quam vulgus *bastum* vocat, semper quo componuntur sarcinæ: vel instratum, quo mollior fiat sessio. Sed & pro Sarcina quandoque ponitur. Ex Cælio lib. 11. cap. 47.

Sagmarius, a, um. Sarcinarius: ut, Equus sagmarius, qui onera portat. V. Salmas. ad Vopisc. Aurel. cap. 7.

Sagmen, īnis. n. [ὁ ἱεροστεφής] quasi Segmen; Herba vulgaris ubique sine semine crescens, de qua sic Festus, Sagmina vocantur verbenæ, id est herbæ puræ, quia ex loco sancto secabantur a Consule, Prætoreve, legatis proficiscentibus ad fœdus faciendum, bellumque indicendum. Vel a Sanciendo, id est confirmando. Nævius, Jus sacratum Jovis jurandum sagmine. Et alibi, Scapos atque verbenas sagmine sumpserunt. Liv. 1. 24. Jubesne me rex cum Patrepatrato populi Albani fœdus ferire? Jubente rege: Sagmina, inquit, te rex posco. Rex ait, Puram tollito. Fecialis ex arce graminis herbam puram attulit: ita postea regem interrogavit: Rex, facisne me tu regium nuntium Populique Rom. Quiritium? vasa, comitesque meos? Rex respondit, Quod sine fraude mea, Populique Rom. Quiritium fiat, facio. Hactenus Livius. Idem 30. 43. Plin. lib. 22. cap. 2. Quoniam non aliunde sagmina in remediis publicis fuere, & in sacris, legationibusque verbenæ. Certe utroque nomine idem significatur, hoc est Gramen ex arce cum sua terra evulsum. Martianus in l. Sanctum. D. de divisione rerum. Sanctum est, quod ab injuria hominum defensum atque munitum est. Sanctum autem dictum est a sanguinibus. Sunt enim Sagmina quædam Herbæ, quas legati populi Romani ferre solebant, ne quis eos violaret.

Sagochlamys, ĭdis. f. Vestis composita ex Sago Romano, & Chlamyde Græcanica. Treb. Poll. in Claud. cap. 14.

Sagra, Fluvius est in ora magnæ Græciæ in Italia. Auctor Plin. cap. 10. de Locris & Italiæ fronte lib. 3. Hujus meminit & Cic. 2. de Nat. Deor. 9. Quum ad fluvium Sagram Crotoniatas Locri maximo prælio devicissent. Ibid. 3. 13. De Sagra, Græcorum est vulgare proverbium, qui quæ affirmant certiora esse dicunt, quam ea quæ apud Sagram.

Sagum, i. n. [τὸ σάγον vel σάγαιον] Vestimentum apertum & infibulatum, quodque reliquis vestimentis superinduceretur. Sil. 17. 531.

—— humeris imponit honorem
Fulgentis saguli.

Sinistras sagis involvunt. Cæs. de Bell. Civil. 1. 75.

Sagum fuit Index belli, ut Toga pacis, quam tamen Consulares non gestabant: id quod ostendit Cic. 8. Philipp. 32. Equidem Patres Conscripti, quanquam hoc honore usi, togati esse solent, quum est in sagis civitas: statui tamen a vobis, cæterisque civibus in tanta atrocitate temporis, tantaque perturbatione Reipub. non differre vestitu. Non ita nos gerimus hoc bello Consulares, ut æquo animo pop. Rom. visurus sit nostri honoris insignia. Budæus.

Ad saga ire, & redire ad togas. Cic. 14. Philipp. 2.

Lugubre sagum mutare Punico. Hor. Epod. 9. 28.

Sagum autem Militare ac bellicum gestamen fuisse, cum ex Nonio, tum ex Tranquilli verbis in Augusto, cap. 26. intelligimus, Consulatum (inquit) vicesimo ætatis anno invasit: admotis hostiliter ad urbem legionibus, missisque qui sibi nomine exercitus deposcerent. Quum quidem cunctante Senatu, Cornelius Centurio princeps legationis, rejecto sagulo, ostendens gladii capulum, non dubitasset in curia dicere, Hic faciet, si non feceritis vos. Capitolinus in Mar. philosopho, Per Brundusium veniens in Italiam, togam & ipse sumpsit, & milites togatos esse jussit, nec unquam fuerunt sagati sub eo milites. Hæc Budæus. Cic. 7. Verr. 93. Tum iste excitatus exit, audit rem omnem ex Timarchide, sagum sumit.

Sagum, est etiam Vestis stragulæ genus, non dissimilis cilicio. Suet. in Oth. cap. 2. Ferebatur & vagari noctibus solitus, & invalidum quemque obviorum vel potulentum corripere, ac distento sago impositum in sublime jactare. Plin. lib. 16. cap. ult. ad finem, de visco loquens, Sacerdos candida veste cultus arborem scandit, falce demetit, candido id excipitur sago. Cæterum quod Tranquillus, In sublime sago jactare, dicit, vulgo *bernare* dicunt, i. e. Saxo excutere sursum versus. Hæc Budæus. Cic. 7. Fam. 10. Valde metuo ne frigeas in hybernis: quamobrem camino luculento utendum censeo. Idem Mutio & Manilio placebat, præsertim qui sagis non abundares: quanquam vos nunc istic satis calere audio. Columel. lib. 1. cap. 8. Quæ cuncta prohibentur pellibus manicatis, centonibus confectis, vel sagis cucullis.

Saga, æ. f. Vestimenti genus. Cato de R. R. cap. 59. Tunicam aut sagam dabis.

Sagus, i. m. Idem. Ennius apud Non. 3. 20. Tergum sagus pinguis opertat.

Sagŭlum, i. n. dimin. [σισυρνίδιον] Brevius sagum. Virg. 8. Æn. 660.

Virgatis lucent sagulis. Cæs. 5. Bell. Gall. 41. Gladiis cæspites circumcidere, manibus, sagulisque terram exhaurire cogebantur. Cic. in Pison. 54. Togulæ lictoribus ad portam præsto fuerunt: quibus illi acceptis, sagula rejecerunt, & catervam imperatori suo novam præbuerunt.

Fulgentis saguli honor. Sil. lib. 17. 531.

——atque humeris imponit honorem
Fulgentis saguli.

Sagulum gregale. Liv. 7. 34. Hæc omnia sagulo gregali amictus, centurionibus item manipularium militum habitu ductis, ne ducem circumire hostes notarent, perlustravit.

Sagulum Hispanum, apud Liv. 27.

Sagulo militari coopertus. Liv. 21. Multi sæpe militari sagulo opertum, humi jacentem, inter custodias, stationesque militum conspexerunt.

Sagātus, a, um. Adj. [σαγηφόρος] Qui sago indutus est. Suet. in Cæs. cap. 48. Convivatum assidue duobus tricliniis, uno quo sagati, palliative, altero quo togati cum illustrioribus provinciarum discumberent. Martial. lib. 6. 11.

Vis te purpureum Marce sagatus amem?

Deinde cras sagati prodeamus. Cic. 14. Philip. 1.

Sagati etiamnum erant ad bella exeuntes, ut Paludati Consules, & reliqui exercituum duces, qui Imperatores etiam vocabantur. Budæus.

Galli sagati, bracchatique. Cic. pro Font. 23.

Sagulātus, a, um. Adj. [σάγαιον ἐνδεδυμένος] Sagulo indutus. Suet. in Vitell. cap. 11. Urbem denique ad classicum introiit paludatus ferroque succinctus, inter signa atque vexilla, sagulatis comitibus, ac detectis commilitonum armis.

Sagarius, i. m. [σαγοπώλης] Qui saga vendit. Gruter. Inscript. p. 650. n. 2. MERCATOR SAGARIVS.

Sagaria, æ. f. [σαγοπωλεία] Exercitium vendendi saga: sicut ab Argento, Argentaria. Ulp. in l. procuratores. D. de Tributaria actione, Duas negotiationes exercebat, puta sagariam & linteariam. Sagaria communio. Ulp. in l. Cum duobus. §. Quidam. D. pro socio, Quidam sagariam communionem inierunt.

Senatus auctoritate sagaria. Sisenn. apud Non. 14. 10.

Sagestre, is n. Lucil. Turnebus 12. 16. sic explicat; Operimentum crassum, ut sagorum erat crassior pannus.

Saguntia, [Σαγουντία] Ptolemæo lib. 2. cap. 4. & Plin. lib. 3. cap. 3. Hispaniæ urbs. Eidem etiam Sarguntia dicta, cap. 1.

Saguntus, vel **Saguntum**, [Σάγουντος] Hispaniæ civitas ultra Iberum fluvium a Zacynthiis condita. Florus 2. 6. Saguntus vetus Hispaniæ civitas, & opulenta, fideique erga Romanos magnum quidem sed triste monumentum. Strabo, Saguntus (inquit) occurrit a Zacynthiis condita, quam Annibal contra populi Romani fœdera diruens, belli Punici secundi suscitavit incendium. Hactenus ille lib. 3. Hujus urbis situm eleganter describit lib. 1. Silius. Meminit cladis Liv. 21. Nunc vulgo dicitur *Morvedre* teste Olivario in Melam.

S A I

Saii, sunt Populi, qui Thracia relicta, in Samum insulam navigarunt, eamque coluerunt. Strabo lib. 10. Sunt qui a Saiis priscis Thraciæ cultoribus, & qui continenti finitimam habitant Samum appellatam esse dicunt. Seu illi sint, qui Sapæi aut Sinti vocabantur, quosque poeta Sintias nuncupat, aut alii. Saiorum quidem meminit Archilochus,

Quispiam Saiorum clypeo mactarat,
Quem ad Thamum sine probro non sponte reliquit.

Sais, Præfectura in Asia, auctore Plin. lib. 5. cap. 9.

Sais, Civitas est in Ægypto paulo infra Osiridis asylum. distat a Naucrate Fluvio schœnicis duobus. Strabo lib. 17.

Saitani, Populi in Asia, de quibus sic scribit Alexander Alexandrinus lib. 3. cap. 2. Genial diet. Sicut Saitanis reges qui imperitarunt, intra septa templi sepelire assuetum erat, hoc sepulturæ genus optimum pietatis ultimum officium æstimantes.

S A L

Sal, salis. m. & n. conf. Non. 3. 197. & Priscian. [ἅλς] Quo in condendis cibis utimur. Dictio græca, ἡ ἅλς, metathesi literarum. Cato, Ex sale qui apud Caithinenses fit. Salustius in Jugurtha, Neque salem, neque alia gulæ irritamenta.

Modius salis. Cic. de Amicit. 69. Verumque est illud quod dicitur, multos modios salis simul edendos esse ut amicitiæ munus expletum sit.

Concha salis puri. Hor. 1. Serm. 3. 14.

Animam pro sale datam sui ait Chrysippus. Cic. 2. de Nat. Deor. 160.

Sal torridum. Columel. lib. 7. cap. 5.

Sal fossilis. Cels. lib. 6. cap. 13.

Fusile sal. Columel. lib. 6. cap. 33.

Flos salis. Plin. lib. 32. cap. 10.

Flumina salis. Plin. lib. 31. cap. 7. Sed & summa fluminum densantur in salem, amne reliquo veluti sub gelu fluente, ut apud Caspias portas, quæ salis flumina appellantur.

Grumus salis. Plin. lib. 33. cap. 4. Torretur & cum salis grumo.

Montes salis nativi. Plin. lib. 32. cap. 7. Sunt & montes nativi salis, ut in Indis Oromenus, in quo lapidicinarum modo cæditur renascens: majusque regum vectigal ex eo est, quam ex auro atque margaritis.

Aspergere salem carnibus, & Sale carnes. V. ASPERGO.

Obruere sale. V. OBRUO.

Sales, pro Condimento ipso. Columel. lib. 7. cap. 8. Aspergitur tritis salibus.

Sal, interdum est Vitium in gemmis. Plin. lib. 37. cap. 2. De murrhinis.

Sal, [σοφία] pro Sapientia. Ter. Eun. 3. 1. 10. Labore alieno magnam partam gloriam, verbis sæpe in se transmovet, qui habet salem qui in te est. Ubi Donatus; Sal neutraliter, Condimentum: masculinum, pro Sapientia.

Sal, [σωμυλία, σίλλοι] Urbanitas, jocus, & dicta ad risum vel delectationem composita, tam singulari quam plurali numero. Catul. de Quintia, 84. 4.

Nulla in tam magno est corpore mica salis. h. e. Nihil venustum, & sapienter dictum. Quintil. lib. 6. cap. 4. exponit, Nihil in corpore ejus esse ridiculum. Victorinus lib. 12. Variar. lect. cap. 13. Salem apud Catullum interpretatur Venustatem, argutiamque ac leporem: quomodo Græci salsam sua voce quæ huic respondet, acremque pulchritudinem appellabant, ἁλμυρὸν

ϗ δριμὺ καλοῦσιν, intelligentes non inertem, nec parum aptam ad conciliandos sibi eos qui vidissent: sed contra mistam venustate quadam, ac factam ad alliciendum, quæque tanquam pungit ac vehementer commovet, ut dapes sale conditæ delectare magis excitareque desiderium cibi consueverunt. Id testatus est Plutarchus in 5. lib. συμποσιακῶν capite extremo. Plin. lib. 31. cap. 7. Ergo hercule vita humanior sine sale nequit degere, adeoque necessarium elementum est, ut transierit intellectus ad voluptates animi quoque. Nam ita sales appellantur, omnisque vitæ lepos & summa hilaritas, laborumque requies non alio magis vocabulo constat. Martial. lib. 3. 20.

Lepore tinctos Attico sales narrat.

Salis enim satis est, sannionum parum. Cic. 9. Fam. 16.

Sal dicendi & facetiæ. Cic. 1. Q. frat. 2. Quibus quidem in rebus si apud te plus auctoritas mea, quam tua, sive natura paulo acrior, sive quædam dulcedo iracundiæ, sive dicendi sal, facetiæque valuissent, nihil sane esset quod non pœniteret.

Librorum sales. Propert. lib. 3. 21. 28.

Sal humanitatis. Cic. 1. Att. 10. Pure loquuntur, cum humanitatis sparsæ sale, tum insignes amoris notis.

Sal & lepor, vel facetiæ. Cic. 5. Tusc. 55. C. Cæsaris in quo mihi videtur fuisse specimen humanitatis, salis, suavitatis, leporis. Idem 1. Off. 135. Sale vero & facetiis Cæsar Catuli patris frater vicit omnes.

Sal & venustas. Cic. 1. de Finib. 8. Quem quidem locum cum multa venustate & omni sale, &c.

Amari sales. V. AMARUS.

Aspersi sales. Claud. 2. in 1. Cons. Stilich. 170.

Facetus sal. Plin. lib. 36. cap. 63.

Liberi sales. Seneca Suasoria prima. Callisthenem occidit Alexander propter intempestive liberos sales.

Periculosi sales. Sen. lib. 1. de Tranquill. vitæ, cap. 4. Quidam urbanitatem nesciunt continere nec periculosis abstinere salibus.

Protervi sales. Stat. 1. Sylv. 6. 6.

Et ridens jocus, & sales protervi.

Vehemens salibus natis intra pomœria, h. e. Urbanis, non rusticis. Juven. 9. Sat. 11.

Versiculi habent salem ac leporem. Catul. ad Aurelium, 16. 7.

Urbani sales. Cic. 9. Fam. 15.

Sal, aliquando Mare dicitur, quia salsum est, & ex cujus aqua sal elicitur. Virg. 1. Æn. 39.

—& spumas salis ære ruebant. Idem 5. Æn. 848.

Mene salis placidi vultum, fluctusque quietos
Ignorare jubes? Idem 3. Æn. 385. & 10. 214.

Tremuli salis adversæ undæ. Catul. Argon. 64.

Vesco sale saxa peresa. Lucret. lib. 1. 327.

Sale, in nominativo etiam dicitur, auctore Prisciano. Ennius lib. 4. Annal.

Cæruleum spumat sale conferta rate pulsum. i. e. Mare.

SALARIUS, i. m. [ἁλοπώλης] Qui sal vel salsamenta vendit. Martial. lib. 1. 42.

Quod viles pueri salariorum.

SALARIUS, Adj. [τῶ ἁλὸς] Quod ad sal pertinet. Liv. 29. 37. Vectigal etiam novum ex salaria annona statuerunt. Plin. lib. 31. cap. 7. Sicut apparet ex nomine Salariæ viæ, quoniam illa sal in Sabinos portari consueverat. Varr. lib. 3. de R. R. cap. 2. 11.

Salaria via Romæ est appellata, quia per eam Sabini sal a mari deferebant. Liv. 7. 9.

Annona salaria. Liv. 26. Vectigal etiam novum ex salaria annona statuerunt.

SALITOR, ōris. m. Qui salis tributum colligit. Cic. 4. Att. 17. Confecta Britannia, obsidibus acceptis, nulla præda, imperata tamen pecunia data salitoribus Britanniæ. Ubi interpres, Salitoribus, præfectis, quos jurisconsult. Murilegulos appellant, qui salum scrutarentur, margaritasque Britannicas. sed vitiosa lectio est, nec vox usquam apud Latinos apparet; adeoque a Lexicis exterminari debet. Sic enim hunc locum legimus, sine unius literulæ mutatione, Datas [scil. Literas] a litoribus Britanniæ.

SALARIUM, i. n. [μισθὸς] dicitur Stipendium, seu Merces, quam quis pro servitio meritus est.

Salarium, a Sale originem habere vel ipsius vocabuli sono notum est: accedit auctoritas Plinii (31. 7.) verborum non incallidi investigatoris. Nam inquit, Honoribus etiam militiæque interponitur salariis inde dictis. Salaria autem tribunorum militarium & ducum, erant Annonæ ipsorum: proinde ἀλάσιον Græci, sic enim recentiores hoc nomen æmulati sua effinxerunt lingua, interpretantur σιτηρέσιον. Vopiscus in Aureliano, Nam illi Romam venienti salaria sui ordinis sunt decreta. Deinde sic scribit, Panes militares numero sedecim, panes militares castrenses quadraginta, vini mensalis sextarios quadraginta, porcellum dimidium, gallinaceos duo, porcinæ pondo triginta, & quæ sequuntur, e quibus quis non intelligit annonam cuique destinatam & assignatam salarium dici? Latius tamen patuit hoc vocabulum, significavitque non tantum eorum annonam, verum etiam commoda & stipendium. Plin. 34. 3. pr. Nec pudet tribunorum militarium salariis emere. Quod Juvenalis dicit, 3. Sat. 133.

Alter enim quantum in legione Tribuni
Accipiunt, donat Calvinæ vel Catienæ. Hæc ex Turnebo.

Salario aliquem sustentare. Suet. Tiber. cap. 46.

Salarium Proconsuli solitum offerri. Tacit. Agric. 42. 5.

Salarium annuum, & Salarium constituere. Scævola in l. ult. D. de act. & obligat.

SALARIARIUS, i. m. Cui salarium solvitur. Ulpian. Nisi si salariarius fuit, & hoc convenit, ut sumptus de suo faceret ad hæc itinera. hoc est, de salario. l. 17. Dig. t. 1. leg. 10. § 9.

SALSUS, a, um. Adj. [ἁλικὸς, ἁλυκὸς, ἁλμυρὸς, ἁλμυρώδης] Quod salis saporem habet, sive Quod sale conditum aut aspersum est. Plaut. Rud. 2. 7. 21. Itaque alvum prodi speravit nobis salsis poculis.

Æquora salsa. Hor. Epod. 16. 34.

Fluctus salsos pectore revomere. Virg. 5. Æn. 182.

S A L

Lacrymæ salsæ. Lucret. lib. 1. 126.

Rubigo salsa. Virg. 2. Georg. 220.

Saporis salsi humor. Lucret. lib. 4. 223.

Sudor salsus. Virg. 2. Æn. 173.

Compar. Marina aqua salsior. Plin. 31. 7.

Superl. Mare salsissimum. Plin. 31. 6.

Salsus etiam pro Facetus, a sale qui facetias significat. Cic. 11. Philipp. Salsus homo. Hinc

Salsum, in consuetudine, pro Ridiculo tantum accipimus, inquit Quintil. lib. 6. cap. 3. Cic. 9. Fam. 15. Accedunt non Attici, sed salsiores quam illi Atticorum, Romani veteres atque urbani sales.

Dictum salsum. Quintil. lib. 6. cap. 3.

SALSE, Adv. [ἁλμυρῶς] Cic. 2. de Orat. 275. Valde hæc ridentur, & hercule omnia quæ a prudentibus, quasi per dissimulationem non intelligendi, subabsurde salseque dicuntur. i. e. Acute, & quasi cum quadam reprehensione.

Dicere salse. Quintil. lib. 6. cap. 3.

Compar. Nihil dicitur salsius. Quintil. ibid.

SALSŬLUS, a, um. Adj. Ammian. 28. 4. Aqua salsula.

SALSIUSCULUS, a, um. Adj. dimin. Augustin. Confess. 8. 3. Ebriosi salsiuscula comedunt.

SALSAMEN, ĭnis. n. Arnob. 7. Pulpamenta & salsamina.

SALSAMENTUM, i. n. [ταριχὸν, βάμμα, ὀξύγαρον] Quod sale conditur ad usum diuturnum, ut pisces, & cætera id genus. Ter. Adel. 3. 3. 27. Salsamenta hæc Stephanio fac macerentur pulchre. Varr. 3. de R. R. cap. 17. Præterea salsamenta in eas piscinas emptitia conjiciebat. Sic Cic. 2. de Divin. 117. De vino aut salsamento putes loqui quæ evanescunt vetustate. Adde Varr. de R. R. 3. 17. Columel. 12. 13. Gell. 2. 7.

SALSAMENTARIUS, a, um. Adj. [ταριχοπωλικὸς] Quod ad salsamenta pertinet. Plin. lib. 32. cap. 8. Quin & testis cadi salsamentarii tusis cum axungia vetere, mirum in modum prodest. Columel. lib. 2. cap. 10. In vasis oleariis, salsamentariisque. Plin. lib. 28. cap. 9. Parotidas admista farina salsamentariæ testæ. Subaud. Sanat.

SALSAMENTARIUS, i. m. [ταριχοπώλης] Qui salsamenta vel facit, vel vendit. Auctor ad Herennium, lib. 4. Ut si salsamentarii filio dicas: Quiesce tu, cujus pater cubito se emungere solebat. Suet. in Vita Hor. Patre, ut vere creditum est, salsamentario.

SALSILĀGO, ĭnis. f. Plin. 31. 7. Salsilago tota liquida.

SALSŪGO, ĭnis. f. Plin. 31. 7. Appellatur in salinis salsugo.

SALSITUDO, ĭnis. f. Plin. 20. 14. Salsitudo corporis. Vitruv. 1. 4. Inconsueta salsitudo.

SALSŪRA, æ f. [ταρίχευμα] Idem quod Salsamentum. Columel. lib. 8. cap. 17. Nulla tamen æque quam prædictæ salsuræ pabulum, commode dantur, quoniam odorata sunt. Idem frequenter lib. 12. cap. 53. Et Varro de R. R. 2. 4. Corpus suis in salsura fuit. Plaut. Curc. 2. 1. 27. Nondum salsura sat bona est. Idem Stich. 1. 2. 35. Ita meæ animæ salsura evenit.

SALSĒDO, ĭnis. f. [ἁλυκότης] Ipse salis sapor. Onomast.

SALINA, æ. f. [ἁλυκὶς] Locus ubi fit sal. Cic. 5. Att. 12. De strue salinarum plane nego. Idem pro Lege Manil. 16. Quum publicani familias maximas, quas in salinis habent, quas in agris, quas in portubus atque custodiis magno periculo se habere arbitrentur. al. Saltibus. V. Turneb. Advers. 1. 5.

Salinæ ab ora maritima remotissimæ. Cic. 2. de Nat. Deor. 132.

Salis magna vis ex salinis congesta. Cæs. 2. Bell. Civil. 37.

Stagnum salinarum. Hirt. Bell. Afr. 8.

Salinæ pro Salibus & jocis ex ambiguo. Cic. 7. Fam. 32. Quibus in literis omnia mihi perjucunda fuerunt, præter illud, quod parum diligenter possessio salinarum mearum a te procuratore defenditur. Sic,

Salinas celebrare. Manil. 5. 682.

SALINUM, i. n. [ἁλοδοχεῖον] Vasculum in quo sal reponitur, tum ad mensæ usum, tum ad sacrificia paratum. In eo enim cum sale diis primitiæ offerebantur. Pers. 3. Sat. 25.

—— purum & sine labe salinum. Liv. 26. 36. Ut salinum patellamque deorum causa habere possint.

Exiguum salinum. Stat. 1. Sylv. 5. 131.

Regustatum salinum digito terebrare. Pers. 5. Sat. 138.

Salinum ponitur pro quocunque Vase fictili mensæ pauperis. Hor. 2. Carm. 16. 13.

Vivitur parvo bene, cui paternum
Splendet in mensa tenui salinum.

Uterque patellam Deorum & salinum habuit. Val. Max. 4. 4.

Salinum in mensa pro Aquali solitum esse poni ait Verrius cum patella, quia nihil aliud sit sal, quam aqua. Pompeius Festus alio sensu accipit, Salinum, inquit, cum sale in mensa ponere figulis religioni habetur, quod quondam in Esquilina regione figulus, cum fornax plena vasorum coqueretur, atque ille proxime eam convivatus super modum potus somno esset oppressus cum convivis suis, præteriens quidam petulans ostio patente ex mensa salinum conjecit in fornacem, atque ita incendio excitato cum suis concrematus est.

SALILLUM, i. n. Plaut. Trin. 2. 4. 91. Verum nos homunculi salillum animæ.

Purior salillo. Catull. ad Furium, 23. 19.

SALINARIUS, a, um. Adj. Ad salem spectans. Vitruv. 8. 3.

SALLIO, ivi, itum, [ἁλίζω] īre. Sale condire. Sisenna, Sic meam paludem multi piscium salliendorum causa a navibus semionustis commeant. Ex Prisciano lib. 10.

SALLITUS, a, um. Partic. [ἁλισθεὶς] Corn. Severus, Ad quem salliti pomiliones adferebantur. Sed rectius cum simplici L legitur

SALIO, [ἁλίζω] īre. pro eodem accipitur. Ovid. 4. Fast. 409.

Farra deæ, micæque licet salientis honorem
Detis, & in veteres thurea grana focos. Micam salientem pro Sale accipit. Columel. lib. 12. cap. 53. Cocto sale, nec nimium minuto, sed suspensa mola infracto diligenter salito. Cels. lib. 2. cap. 18. Item pisces omnes qui salem non patiuntur, solidive saliuntur.

Sallo, li, sum, [ἁλίζω] ĕre. Idem. Lucil. Sat. 4.
Sallere muranas, mercem in frigidaria ferre. Sallust. in tertio Histor. Parte consumpta, reliqua cadaverum ad diuturnitatem usus sallerent. Hæc ex Prisciano lib. 10.
Pecus occidere & sallere. Varr. de L. L. 4. 22.

Salifodina, æ. f. Vitruv. 8. 3. Per salifodinas percurrentes fontes & lacus.

Salnitrum, vel **Salonitrum**, i. n. Plin. 31. 10. Salnitrum sulphuri concoctum vertitur in lapidem.

Salsipŏtens, entis. Adj. Plaut. Trin 4. 1. 1. Salsipotens Neptunus.

Saltura, æ. f [ταρίχευσις] Condimentum cum sale factum. Columel lib. 12. cap. 21. Fœnum græcum quum est aridum factum, molitur, & ex eo molito post salituram musti cochlear cumulatum.

Salinator, ōris m. Qui rei salariæ operam dat. Arnob. inter artifices numerat lib 2. Et hinc Livio Salinatori cognomen est. Liv. 29 37. de M. Livio, & C Claudio censoribus loquens. Vectigal etiam novum ex salaria annona statuerunt, sextante sal & Romæ, & per totam Italiam erat Romæ pretio eodem, pluris in foris & conciliabulis, & alio alibi pretio præbendum locaverunt. Id vectigal commentum alterum ex Censoribus satis credebant, populo iratum, quod iniquo judicio quondam damnatus esset: & in pretio salis maxime oneratas tribus, quarum opera damnatus erat, credebant Inde Salinatori Livio inditum cognomen. Hæc Livius. Porro hic M. Livius Salinator dicebatur de quo Cic. in Bruto 73. Ludi juventutis quos Salinator Senensi prælio voverat. Quo in loco πρόληψις est; nam quum ludos vovit, nondum Salinator dicebatur, ut ex verbis Livii apparet, scribentis eum, quum Censor esset, id est annis tribus postquam Consul ludos voverat, Salinatorem appellatum fuisse. Sic Tarquinius lib. 1. de Legibus dicitur, qui nondum Tarquinius appellabatur. Prælium autem Senense describit Liv. 27. non ita procul a fine.

Sala, [Σάλα] Oppidum & Fluvius Mauritaniæ. Plin 5. 1.
Est item Sala, Oppidum magnæ Phrygiæ, Pannoniæ superioris atque Armeniæ. Ptolem. lib. 4. cap. 1.
Est & Franciæ orientalis fluvius. V. salii Germaniæ populi.

Salabastræ, Gentes sunt circa Indum, auctore Plin. lib. 6. cap. 20.

Salabria, quæ & Sarabrea, civitas est Cappadociæ, Ptolemæo lib. 5. cap 6.

Salacia, æ. f. [Σαλακία] Amphitrite, Dea aquæ, a Salo ciendo appellata. Paulus apud Festum, Salaciam, inquit, dicebant Deam aquæ quam putabant salum ciere, hoc est mare movere: unde Ovidius, —— Nymphæque salaces. quo vocabulo poetæ pro Aqua usi sunt. Pacuvius, Hinc sævitiam salaciæ fugimus, id est fluctuum. Hæc ille.
Oceanus & Salacia, cæli satu, terræque conceptu generati. Cic. de Univers. 35.
Salacia, scribit Gellius in Romanis comprecationibus quæ ritu Romano fiebant, nominari Latiam Saturni, Salaciam Neptuni, Horam Quirini. Est autem Salacia quam poetæ Amphitriten appellant, Neptuni uxor. Salmacia item dicitur, ut in antiquo lexico legisse se Turnebus scribit. V. August. 4. de Civit. Dei, & Lilium 5. Syntagm.

Salacia, Urbs imperatoria ad Tagum Lusitaniæ fluvium. Plin. lib. 4. cap. 22. Nunc pagus cui nomen *Alcazar de sal*.

Salacōma, atis. n. [σαλάκωμα] Cic. 14. Att. 2. Altera epistola de Madaro scripta: apud quem nullum salacoma. i. e. Apud quem nulla mea fuit inanis jactantia, tanquam interitu Cæsaris recuperata Republica. al. φαλάκρωμα.

Salacon, vel **Salăco**, onis. m. Autolyci pater, molliculus, & deliciis diffluens, desamatusque propterea. Hinc fit substantivum nomen Salaconia, quo Deliciæ molliores significantur. Aristoteles in Rhetoricis a Delicato disparare Salaconem videtur: nam divitum mores exprimens, eos esse ait Trypheros, id est deliciosos & Salaconas. Et Trypheros quidem ob delicias & felicitatis ostentationem: Salaconas autem & Solœcos, quia insueverint omnes circa id quod amant immorari, quodque admirantur, ac putare eisdem cæteros affici quibus ipsi. Est vero deductum nomen a verbo σαλακωνίζειν, quod nos cevere dicimus. Cæl. Rhodig. lib. 12. cap. 16. Hesychio & Suidæ, is dicitur Salacon, qui totidem fere literis ἀλαζὼν vocatur, id est Superbus, arrogans, gloriosus, jactabundus, insolens, præferox.

Salaconia, æ. f. [σαλακωνία] Græca vox a Latinis usurpata, Jactantiam significans cum vanitate & superbia conjunctam. Quidam & Mollitiem interpretantur. Cic. 7. Fam. 24. Cognosti meam causam & istius salaconis iniquitatem.

Salæ, Populi Themiscyrenæ regionis apud Plin. lib 6. cap. 4.

Salamandra, æ. f. [σαλαμάνδρα] Plin. lib. 10. cap. 67. Sicut salamandra, animal lacerti figura, stellatum, nunquam nisi magnis imbribus proveniens & serenitate deficiens. Huic tantus rigor, ut ignem tactum extinguat, non alio modo quam glacies. Ejusdem sanie, quæ lactea ore vomitur, quacunque parte corporis humani contacta, toti defluunt pili: idque quod contactum est, colorem in vitiliginem mutat. Aristoteles de natura animalium, scribit esse animal in igne vivens. V. Ælian. Hist. An. cap. 31. Petron. cap. 107.

Salamantica, Ptolemæo lib. 2. cap. 5. Oppidum est in orientali tractu Lusitaniæ in Hispania Vettonum, vulgo *Salamanca*.

Salambo, ōnis. Salambonem Babylonii Venerem dicunt. Lampridius in Heliogabalo: Salambonem (inquit) omni planctu Syriaci cultus & jactatione exhibuit.

Salambria, [Σαλαμβρία] Civitas est Cappadociæ in Gardaucrotæ præfectura Ptolemæo lib. 5. cap. 6.

Salaminus, Unus ex iis diis, qui Idæi appellantur. Lilius lib. Historiæ Deorum, Syntag. 1. Sunt qui Idæos quatuor tantum numerent; Salaminum, Damnancum, Herculem & Acmonem. Hos Rheæ Deûm matris ministros, id est dactyles dixerunt.

Salămis, vel **Salămin**, inis: sive **Salamina**, æ. f. [Σαλαμίς] Insula in mari Euboico contra Athenas sita, in qua urbs est ejusdem nominis, ubi Telamon Ajacis & Teucri pater regnavit. Sed quum reverteretur Teucer a bello Trojano, nec inimicos Ajacis ultus fuisset, expulsus a patre, in Cyprum navigavit: ibique urbem aliam condidit nomine Salaminam. Inde Jovis Salaminii cognomen Teucro auctore, qui ad Salaminem huic deo insigne & magnificum templum extruxit, ut auctor est Tacitus, 3. Ann. Cic. 1. Off. Citeturque Salamis clarissimæ tellus victoriæ.
Salamina. Cic. 1. Tusc. Ante enim Salaminam ipsam Neptunus obruet, quam, &c.
Item Urbs Cypri a Teucro condita. Hor. 1. Carm 7. 28.
— Teucer Salamina patremque Cum fugeret, &c.
Certus enim promisit Apollo,
Ambiguam tellure nova Salamina futuram

Salaminus, Adj. [Σαλαμινιὸς] Cic. 1. Tusc. 110. Salaminum tropæum.

Salaminius, possess [Σαλαμίνιος] Ex Salamine urbe: unde Solon Salaminius dicitur. Cic. pro Arch. 19. Homerum Colophonii civem esse dicunt suum, Chii suum vendicant, Salaminii repetunt, Smyrnæi vero suum esse confirmant. Nepos 5. 2. Salaminia pugna.

Salaminiacus, [Σαλαμινιακὸς] aliud Adj. ut, Mare Salaminiacum. i. e. Mare Salaminis insulæ. Lucan. lib. 5. 109.
Salaminiaca tropæa. Sil. 14. 283.

Salaphitanum, Urbs Africæ provinciæ apud Plin. lib. 5. cap. 4.

Salapia, Urbs fuit in Brundusino agro. Alexander Alexandrinus lib. Genial. Dierum 1. cap. ult.

Salapia, Urbs est Apuliæ Daunorum meretricio Hannibalis amore nobilitata. Plin. lib. 3. cap. 11.

Salaputius, a Sale & Pusius compositum nomen. Pusius enim, sive pusus, & pusio, apud Latinos dicitur Puer. Quo nomine dictus est Calvus, Catulli familiaris, tanquam puer, ob staturam puerilem, plenus salis & oratoriæ mordacitatis. Catul. 54. 5.

Salar, aris m. Auson. Mosel. v. 88
Purpureisque salar stellatus tergore guttis.
Rapacissimi salares Sidon. 2. Epist. 2.

Salaria via, V. in sal.

Salaria, Regio Italiæ suis castaneis Romæ nobilitata; quas & Salacianas appellarunt Plin. lib. 15. cap. 23. Pura & plana est ex eis & Salariana.

Salarium, V. sal.

Salas, Fluvius Germaniæ inter quem & Rhenum, quum Drusus Germanicus belligeraret, domitis hostibus, victor oppetiit. Strabo lib. 7.

Salassi, nunc Salussiani, *Salusses*. Regio seu Marcha est nobilissima inter Alpium juga, auro abundans, quæque olim Ebredunum Pedylorum metropolim attingebat: ea Salassos habitatores habuit, de quibus sic scribit Strabo lib. 4. Post istos & Padum Salassi sunt. & paulo post, Salassorum quidem regio magna est, profundam utrinque vallem, agrumque claudentibus rupibus, eorum etiam pars in superiora extenditur cacumina. Item paulo post; Tellus Salassorum aurifodinas habet, quas Salassi, quum olim potentia valerent, possidebant, &c.

Salauces, Colchorum rex ditissimus ob peritiam auri inveniendi. De eo sic Plin. lib. 33. cap. 3. Jam regnaverat in Colchis Salauces & Esubopes, qui terram virginem nactus, plurimum argenti aurique eruisse dicitur in Samnorum gente, & alioquin velleribus aureis inclyto regno. Sed & illius aureæ cameræ, & argenteæ trabes narrantur, & columnæ atque parastatæ, victo Sesostre Ægypti rege tam superbo, ut prodatur annis quibusque sorte reges singulos e subjectis jungere ad currum solitus, sicque triumphare.

Salax, ācis. Adj. [ἀφροδισιαστικὸς] Libidine pruriens. Vossius in Etym. a Salio est Salax; ut ab Audeo, Audax. Alii a Sale deducunt, quia Sal libidinem excitare putatur. Columel. lib. 7. cap. 9. Maximeque quod ad rem pertinet, quam salacissimos oportet esse mares, qui & annicula ætate commode progenerant.
Aquæ salaces. i. e. Scaturientes, quasi e terra prosilientes.
Aries salax. Ovid. 4. Fast. 771.
Cibi salaces, Venerem concitantes; ut, Erucæ salaces. Ovid. de Rem. Amor. 799.
Herba salax. Ovid. 2. de Arte Am. 422.
Taberna salax. Catull. ad contubernales, 37. 1.

Salacitas, ātis. f. Lascivia & propensio in Venerem, [τὸ ἀφροδισιαστικὸν] Plin. lib. 10. cap. 36. Passeri minimum vitæ, cui salacitas par. conf. Columel. 8. 2. Pallad. 1. 29

Saldæ Colonia, [Σάλδαι κολώνια] Mauritaniæ Cæsariensis urbs Ptolemæo auctore lib. 4. cap. 2. hodie *Alger* vel *Algeria*, olim Barbarossæ regnum.
Saldæ colonia Tingitaniæ provinciæ apud Plin. lib. 5. cap. 2.

Salduba, Urbs Hispaniæ apud Melam. lib. 2. Nunc vulgo dicitur *Ubeda* teste Olivario.

Sale, Stagnum est Mæoniæ eodem in loco in quo olim Sypilum totius regionis caput terræ hiatu desedit. Plin. lib. 5. cap. 29.

Salebra, æ. f. [ἐνερίγμα] a Saltu dicta, ut ait Nonius 2. 828. sunt Loca inæqualia & aspera, quæ quasi sine saltu præteriri non possunt. Martial. lib. 11. 91.
Carmina nulla probas, molli quæ limite currunt,
Sed quæ per salebras, altaque saxa cadunt. Hic per translationem. Propert. lib. 3. 15. 15.
Luna ministrat iter, demonstrant astra salebras. Hor. 1. Epist. 18. 53.
Qui queritur salebras & acerbum frigus. Cic. 2. de Finib. 30. Hic si diffinire & dividere didicisset, si loquendi vim, si denique consuetudinem verborum teneret, nunquam in tantas salebras incidisset. i. e. In tantas asperitates, & incultas orationis formulas. Valer. Max. 6. 9. 5. Tristitiæ salebra. Apul. lib. 1. Met. Verborum salebra. Cic 5. de Finib 84. Quod vestri non item, tria genera bonorum, proclivius currit oratio, venit ad extremum, hæret in salebra. Sed numerus singularis minus est frequens.

Salebratus, Adj. Sidon. 2. Epist. 2. Salebratis saxorum obicibus anfractus.

Salebratim, Adv. Sidon

SALEBRITAS, ātis. f. Asperitas viæ. Apul. Met. 6. Inaccessa salebritate lubricus.

SALEBRŌSUS, Adj. [ἐκρηγματώδης] Quod multas habet salebras, quodque est asperum. Martial. lib. 11. 3.

Lectorea tetrici salebrosam ediscite Sanctram.

Per translationem. Quintil. lib 11. cap. 2. Inde interruptus actionis impetus, & resistens ac salebrosa oratio.

Salebrosa & exiliens oratio. Sen. Epist. 101.

SALEIUS, i. m. Pauper quidam Poeta. Juven 7. Sat. 80.

——tenuique Salio

Gloria quantalibet. conf. Quintil. 10. 1.

SALENTIA, [Σαλεντία] Urbs Messapiorum, a qua

SALENTINUS, [Σαλεντίνος] Nomen gentile, Stephano. Ovid. 15 Met. 51.

Præterit & Sybarim, Salentinumque Neæthum.

Cohortes Salentinæ. Sil. lib. 8. 5-6.

SALENTINI, [Σαλεντῖνοι] Populi dicti, quod in salo amicitiam fecerint Idomenæus & Locrenses. Hos, Strabo scripsit esse Cretentes. Regio Salentinorum, quæ nunc (ut quidam volunt) Terra Idrunti, sive *Terra di Bari* vocatur, in Italia sita est, & Apuliæ finitima. De quibus Virg. lib. 3. Æn. 400.

Et Salentinos obsedit milite campos. In ea est Iapygium promontorium, quod & Salentinum dicitur. Sale dicitur Pomp. Melæ lib. 21. Salustius, Omnis Italia coacta in angustias scinditur in duo promontoria, Pachynum & Salentinum.

Salentini campi, peninsulæ forma intra Tarentinum & Adriatici fauces propansi, Isthmo se juxta Brundusium & Rudias contrahente, non amplius CCCX stadiis lato, quod ex Ptolemæi tabula discitur.

Salentini Illyrici, Cretæ. Festus Pompeius: Salentini a salo dicti sunt, Cretæ & Illyrici, qui cum Locrensibus navigantes societatem fecerunt ejus regionis Italiæ, &c.

SALENTINUM, i. n. [Σαλεντῖνον] Ptolemæo promontorium est extremum totius Italiæ, quo illa quamlongissime in mare excurrit, quod alio nomine Acran Iapygian Græci appellant. Plin. lib. 3. cap. 11. Sale dicitur a Pomponio Mela lib. 2. cap. 1. Primus (inquit) Tarentinus dicitur inter promontoria Salen, & Lacinium, in eoque sunt Tarentus, Metapontum, Heraclea, Croto, Turium.

SALERNUM, [Σάλερνον] Picentinorum oppidum in Italia. Plin. lib. 3. cap. 5 A Surrento ad Silarum amnem XXX. M. pass. ager Picentinus fuit, Tuscorum templo Junonis Argivæ sub Iasone condito insignis. Intus oppidum Salerni, Picentia. Volaterranus dicit Salernum fuisse ab Romanis contra Picentes & Lucanos munitum, ob initam cum Annibale societatem.

Pugnax Salernus. Sil. lib. 8. 583.

SALETES, Una ex Jovis filiabus quam Nilo ortam Minervam, Ægyptii fabulantur: Alexandrinus Alexander Genial. Dierum, lib. 6. cap. 4.

SALGĀMA, orum. n. pl. [σάλγαμα] appellabantur a priscis Quæcunque conditanea ad victum in vasis servabantur, interdum sicca, sæpe cum liquamine & jure: ut puta mala, pyra, fici, uvæ, rapæ. Columel. lib. 10. 112.

Tempore non alio vili quoque salgama merce,

Capparis, & tristes mulæ, ferulæque minaces

Plantantur. Idem lib. 12. cap. 4. Post hoc præceptum, locum & vasa idonea salgamis præparari jubent, locum esse debere aversum a sole, quam frigidissimum & siccissimum, ne situ penora mucorem contrahant. In codice Imperatorio, lib. 12. legimus Salgami nomine contineri culcitram, lignum, oleum.

SALGAMARIUS, i. m. [σαλγαμοπώλης] Columel. lib. 12. cap. 44. Libros tres edidit, quos inscripsit nominibus coci, & cetarii, & salgamarii.

SALGANEUS, Persarum dux a Metabate non procul ab Euripo interfectus. Suspicabatur Metabates præ malitia classem eo fraude illum conjecisse, & angustum in mare minime pervium induxisse. At ubi intellexisset falsum se, Barbarus ille pœnitentia ductus, ipsum classis ductorem indigna cæde peremptum cernens, honore sepulturæ decoravit. Strabo lib. 9.

SALGANEUS, Locus in Aulide ad Euripum fluvium de quo sic Strabo lib 9. Prope quidem locus est sublimis cognomento Salganeus, ab Salganeo cognomentum assequutus ibi sepulto. Is homo fuit Bœotius origine, qui sese navigantibus e Malea hoc mare Persis ducem præbuit. Ipsum vero classis præfectus Metabates priusquam Euripum attingeret occidit, & occisum in eo loco sepelivit.

SALI, orum. m. Aviculæ sunt, quas Aristoteles *αἰγιθοι*, & *αἰγιθαι* appellat, fœcunditatis magnæ, ut Perdices, gallinæque. Plin. lib. 10. cap. 52. Plurima ova pariunt struthiocameli, gallinæ, perdices, sali.

SALIA, [Σαλία] Fluvius est Hispaniæ ad oram Britannici maris, a quo Saleni accolæ dicti, quos Selinos Ptolemæum lib. 2. cap. 6. nominasse existimat Hermolaus.

SALIĀRIS, e. Adj. Ad Salios pertinens. Saliare Numæ carmen. Tacit. 2. Ann. 83. conf. Hor. 2. Epist. 1. 86.

Cursus Saliaris. Sen. Epist. 15.

Saliares Cœnæ, Dapes, Epulæ, [Σαλιακαὶ δεῖπνα] auctore Festo, Magnæ & copiosæ cœnæ dicebantur, & opiparæ, quales solebant facere Salii sacerdotes Martis. Hor. 1. Carm. 36. 12.

——nunc Saliaribus

Ornare pulvinar Deorum

Tempus erat dapibus.

Epulari Saliarem in modum. Cic. 5. Att. 9.

SALICA LEX, V. SALII Germaniæ populi.

SALICASTRUM, i. n. [ἀγριάμπελος] Plin. lib. 23. cap. 1. Est labruscæ similis, sed in salictis nascens, ideo distinguitur nomine, quum eosdem usus habeat, & salicastrum vocatur.

SALICETUM, SALICTUM, SALIGNEUS. V. SALIX.

SALICI, Populi sunt in Cordubensi conventu. Plin. lib. 3. cap. 1. Conventus vero Cordubensis circa flumen ipsum Oſsigi, quod cognominatur Laconicum, Illiturgi, quod Forumjulium, Ipasturgi, quod Triumphale. Et paulo post, Mox Ripepora fœderatorum, Salici.

SALII, [Σάλιοι] Sacerdotes Martis, sic dicti, quod in portandis Ancilibus saltare eos mos esset. Liv. 1. 20. Numa item Salios duodecim Marti Gradivo legit, tunicæque pictæ insigne dedit, & super tunicam æneum pectori tegumen, cælestiaque arma (quæ Ancilia appellantur) ferre, ac per urbem ire canentes carmina cum tripudiis solennique saltatu jussit. Et Plin. lib. 21. cap. 3. Cic. 3. de Orat. 197. Ut epularum solennium fides ac tibiæ, Saliorumque versus indicant. Ovid. 3. Fast. 387.

Jam dederint Saliis a saltu nomina dicta.

Exultantes Salii. Virg. 8. Æn. 285.

Curia Saliorum. Cic. 1. de Divin. 30.

Iidem vocantur Salisubsuli, a Catullo, 18. 6.

SALIUS, Adj. ut, Salius mos. Hor. 1. Carm. 36. 12.

Neu morem in Salium sit requies pedum. i. e. Neu cessemus Saliorum more saltare. Erant autem Salii Martis Gradivi sacerdotes a Numa Pompilio instituti, qui certis anni temporibus carmina cantabant cum tripudiis & saltibus solennibus: de quibus qui plura scire volet, legat Dionys. Halycarn. lib 2. Ex Lambino.

Saliæ virgines, Cincius Salias virgines esse ait Conductitias, quæ ad Salios adhibebantur cum apicibus paludatæ, quas Ælius Stilo scripsit sacrificium facere in regia cum Pontifice paludatas cum apicibus in modum Saliorum. Festus. Ego Salias, illis non absimiles existimo, quas Saliis Provincialibus Aquarum Sextiarum (quæ urbs in Provincia est Massiliensium) cives Sacramentario die, per vicos salire, rident.

SALII, [Σάλιοι] Germaniæ populi, qui & Franci dicuntur, ejus regionis incolæ quæ vulgo *Franconia* vocatur. Sidonius, Salius pede, falce Gelonus. Ammianus Marcellinus lib. 17. de Constantio scribens, Quibus, inquit, paratis, petit primos omnium Francos, eos videlicet quos consuetudo Salios appellavit. Andreas Althamerus in Tacitum, suspicatur ita fuisse nuncupatos ab Sala fluvio. Francia enim illa Orientalis irrigatur fluminibus Mœno, Radiantia, Æsto, Sala, Sinna, & Tubero. Hi Gallis expulsis, eorum sedes occuparunt, Franciamque de suo nomine appellarunt. Ab his Saliis putat Alciatus Legem Salicam nomen duxisse, quasi dicas Francicam.

SALINÆ, arum. Urbs Siciliæ juxta Lilybæum palmis abundans.

Sunt & aliæ non paucæ ejusdem nominis urbes a salsis fontibus nomen sortitæ, inter quas minime convenit præteriri, quæ apud Sequanos visuntur, & structuræ genere, & salis proventu adeo admirandæ, ut non immerito octavum sibi locum inter orbis miracula possint vendicare. Vulgo a nobis dicuntur *Salins* non procul a Claudiano monte.

SALINÆ, & SALINUM, V. SAL.

SALIO, salivi, vel salii, vel salui, saltum, [πηδάω, ἅλλομαι] īre. Virg 2. Georg 383.

Mollibus in pratis unctos saliere per utres. Quidam legunt Saluere. Plin. lib. 10. cap. 38. Saliunt aliquæ aves, ut passeres.

Ad strepitum tibicinæ salire. Hor. 1. Epist. 14. 26.

Saliendo se exercere. Plaut. Bacch 3. 3. 25.

Salire de muro. Liv. 25.

Salire e terra. Lucret. lib. 1. 188 i. e. Prodire, emitti.

Grando salit in tectis. Virg. 1. Georg 449.

Salit mihi cor: per translationem. Plaut. Cistel. 2 6. 62

Salire dicuntur animalia ratione carentia, Quando mares ineunt fœminas, nam saliendo ascendunt. Ovid. 2. de Arte Am 485.

Læta salitur ovis, tauro quoque læta juvenca est.

Salire matrem; de equo dictum. Varr. 2. de R. R. cap. 7.

Salire in aqua. Varr. 3 de R. R. cap. 10.

SALIENS, Partic. [ἁλλόμενος] ut

Aqua saliens, pro Currente. Plin 2. Epist. 17. 24. & Suet. Aug cap. 82.

Grandine saliente graves ceciderunt nimbi. Ovid. 14. Met. 543.

Rivo saliente sitim restinguere Virg. 5. Ecl. 47.

Vena saliens sanguine. Virg. 3. Georg. 460.

Salientes Latinis dicuntur Capita fistularum, atque etiam ipsæ tubulorum, fistularumque Scaturigines, quæ & Siphunculi dicuntur & Sipunculi, ab aquæ expressione, tanquam ex siphone salientis. Hos Græci κρουνὸς dicunt, Vitruvius lib. 8. cap. 3. Hæc maxime considerantur Athenis: ibi enim ex ejusmodi locis fontibus, & in Asty, & ad portum Pyræum. ducti sunt salientes, e quibus bibit nemo, sed lavationibus & reliquis rebus utuntur, bibunt autem ex puteis. Ibid. cap 7. Budæus. Cic. 3. Q. frat. 1. Equidem hoc quod melius intelligo, affirmo, mirifica suavitate te villam habiturum piscina & salientibus additis palæstra & sylva viridicata.

SALTO, [ὀρχέομαι] āre. frequent. Tripudiare. Cic. in Catil. 2. 23. Hi pueri tam lepidi, ac delicati, non solum amare & amari, neque cantare & saltare, sed etiam sicas vibrare, & spargere venena didicerunt. Vetus exemplar legit, Psallere. Idem 3. Off. 93. At si dares hanc vim M. Crasso, & digitorum percussione heres posset scriptus esse, qui revera non esset heres, in foro mihi crede saltaret.

Nemo fere saltat sobrius. Cic pro Muren. 13.

Nudus in convivio saltaret. Cic. in Pison. 22.

Laudes alicujus saltare, pro Saltationibus immiscere, ut ait Budæus. Plin. in Paneg. Ita cantari & saltari commentarios dixit. Tacit. de Orat. 26.

In oratione saltare. Cic. in Orat. 226.

Saltari poemata vel carmina, i. e. Populus saltat ad carminum mensuras.

Carmina saltantur theatro. Ovid. 5. Trist. 7. 25.

Saltata poëmata populo. Ovid. 2. Trist. 5. 9.

SALTITO, āre. frequent. a Salto Macrob. lib. 3. cap. 14. Sed quid loquor de histrionibus, quum Appius Claudius vir triumphalis, qui Salius adusque senectutem fuit, pro gloria obtinuerit, quod inter collegas optime saltitabat. Arnob. l. 2. Saltitaret & caneret. Adde Quintil. 9. 4. Macrob. Saturn. 3. 14. Vopisc. in Aurel. cap. 6

SALITIO, ōnis. f. Actus saliendi. Veget. de Re Milit. 1. 18. Salitio equorum.

SALISATIO, ōnis. f. [παλμός] Palpitatio. Gloss. Gr. Lat.

SALISATOR, ōris. m. Gloss. Isid. 8. 9.

SALTATIO, ōnis. f. [ὄρχησις, ὄρχημα] Cic. pro Muren. 135. Intempestivi

tempestivi convivii amœni loci, multarum deliciarum comes est extrema saltatio. Idem 3. de Fin. 24

Cordax saltatio. V. Cordax, in COR.

Saltationi Tityus nomen. Cic. de Clar. Orat. 225. Quos Sex. Tityus consequutus, homo loquax sane & satis acutus, sed tam solutus & mollis in gestu, ut saltatio quædam nasceretur, cui saltationi Tityus nomen esset.

Armatam saltationem Curetes docuere: Pyrrichen Pyrrhus. Plin. lib. 7. cap. 56.

SALTATIUNCŬLA, æ. f. dimin. Vopisc. in Aurel. cap. 6. Pueri saltatiunculas in Aurelianum componerent.

SALTĀTOR, ōris. m. [ὀρχηστής] apud Romanos nomen contemptum insinuans. Cic. pro Muren. 13. Idem 1. Off. 150. Adde huc si placet unguentarios, saltatores, totumque ludum talarium. conf. Suet. Calig. cap. 54. Plin. 35. 11. Quintil. 6. 3.

Facere aliquem saltatorem. Quintil. lib. 1. cap. 12.

Motus certus datus saltatori. Cic. 3. de Fin. 24.

SALTATORIUS, a, um. Adj. [ὀρχηστικός] Quod ad saltationem pertinet: ut, Ludus saltatorius, In quo saltare docetur. Macrob. lib. 3. Cic. in Pison. 22. Quumque ipse nudus in convivio saltaret, in quo ne tum quidem quum illum suum saltatorium versaret orbem, Fortunæ rotam pertimescebat.

SALTĀTRIX, īcis. f. [ὀρχήστρια] Cic. in Pison. 18. Tu ex tenebricosa popina Consul extractus, cum illa saltatrice tonsa, Senatum Reip. occasum atque interitum lugere vetuisti. conf. Justin. 9. 8. Plin. 10. 23.

SALTATRICŬLA, æ. f. [ὀρχηστρίδιον] dimin. a Saltatrix. Gell. lib. 1. cap. 5. Dionysiamque eum notissimæ saltatriculæ nomine appellaret.

SALTĀTUS, ūs. m. [ὀρχησμός] Ipsa saltatio. Liv. 1. 20. Per urbem ire canentes carmina cum tripudiis solennique saltatu jussit. Ovid. 14. Met. 637.

> Quid non & satyri saltatibus apta juventus
> Fecere?

SALTUS, us. m. [ἅλμα, ὀρχηστύς, πήδημα] Qualis est cervorum & leporum. Virg. 9. Æn. 554.

> —— saltu supra venabula fertur.

Dicitur & de hominibus. Sic Virg. de Turno 9. Æn. 815.

> Tum demum saltu præceps, sese omnibus armis
> In fluvium dedit.

Superbus saltu. Virg. 12. Æn. 326.

Agrestis saltus. Ovid. 14. Met. 521.

Facilis saltus. Claud. de Bell. Get. 178.

Rapidus saltus. Stat. 1. Achil. 178.

Volucer saltus. Stat. 6. Theb. 569.

Dare saltum. Ovid. 1. Fast. 507. i. e. Salire.

Insilire saltu. V. INSILIO.

Superare viam saltu. Virg. 3. Georg. 141.

Uti excursione & saltu. Cic. de Senect. 19.

Saltus, Sylva, V. suo ordine.

SALTICUS, a, um. Tertull. adv. Gnost. cap. 8. Contumeliosa cæde truncatur in puellæ salticæ lucar.

SALTABUNDUS, a, um. Gell. 20. 2. Saltabundi canebant, quæ nunc stantes canunt.

SALTUĀRIS, e. [πηδηματικός] Plin. lib. 2. cap. 95. Sunt & in Nymphæo parvæ insulæ, saltuares dictæ, quoniam in symphoniæ cantu ad ictus modulantium pedum moventur.

SALTUĀTIM, Adv. [πηδηματικῶς] h. e. Per saltus. Gell. lib. 9. cap. 4. Atque item esse alia apud ultimas Orientis terras miracula: homines qui monomeri appellantur, singulis cruribus saltuatim currentes, vivacissimæ pernicitatis.

Saltuatim scribere; h. e. Non scribere rem aliquam suo ordine, sed ut sese offert, id est digredi. Sisenna lib. 1. Histor. Nos una ætate in Asia & Græcia gesta literis idcirco continentia mandavimus, ne vellicatim, aut saltuatim scribendo, lectorum animos impediremus. conf. Non. 2. 758. Amm. 26. 12. Sidon. 4. 3.

SALIOCANUS, Portus Galliæ, Urbs apud Ptolemæum lib. 2. cap. 8. Vulgo *S. Paulus*.

SALISI, Populi Alpini, Boiis Helvetiisque finitimi, quos Cato Tauricæ gentis esse arbitratur. Salisorum tellus aurisodinas habet, diuque olim potentes fuerunt, sed Augustus eos devictos omnea sub corona vendidit. Strabo lib. 5. Græce scribitur per η, Σαλήσσιοι.

SALISUBSULUS, Mars dictus a saliendo subsultandoque: Nonius ex Pacuvio. Catull. 18. 6.

> Sic tibi bonus ex tua pons libidine fiat,
> In quo vel Salisubsuli sacra suscipiunto.

SALIVA, æ. f. vel **SALIVUM**, i. n. [πτύαλον, σιαλίς, σίαλος] Sputum: quod fere salis saporem habeat. Vel a saliendo, quod in ore saliat & crescat. Plin. lib. 28. cap. 4. Quidam vero aggravant ictus ante conatum simili modo saliva in manu ingesta.

Jungere salivas oris. Lucret. lib. 4. 1101.

Jejuna saliva. Plin. lib. 28. cap. 4.

Mercurialis saliva, pro Lucro. Perf. 5. Sat. 12.

Spurca saliva lupæ commistæ. Catul. ad Juventium, 96. 10.

Tenuis saliva turdorum, i. e. Gustus, aut sapor. Perf. 6. Sat. 24.

Item in genere pro quovis Succo aut humore. Plin. 9. 36. Purpuræ conchæ vivunt saliva sua.

Saliva lacrymationum, Humor lacrymarum. Plin. lib. 11. cap. 37.

Saliva siderum. Plin. lib. 11. cap. 12. Sive est cæli sudor, sive quædam siderum saliva.

Saliva vino innocentissima. Plin. lib. 23. cap. 1. Sua cuique vino saliva innocentissima, sua cuique ætas gratissima, hoc est media.

SALIVŌSUS, Adj. [σιαλώδης] Quod salivæ saporem habet, vel salivæ est simile. Plin. lib. 16. cap. 38. Humor ulmis salivosus. Sub finem carminis obscœni,

> Quibus repletus ut salivosis aquis
> Obesam ad uxorem redis.

SALIVO, [σιαλίζω] āre. Salivam facere, sive emittere. Plin. lib. 9. cap. 36. Congregantur verno tempore purpuræ, mutuoque attritu lentorem cujusdam ceræ salivant.

Salivare etiam est, quod Salviare quoque a nonnullis dicitur. Quid autem sit Salviatum, & Salviare, vide suo loco. Columel. lib. 6. cap. 5. Tunc panacis & eryngii radices fœniculi seminibus miscendæ, & cum defruti ac moliti tritici farina, candentique aqua conspergendæ, eoque medicamine salivandum ægrotum pecus. Ibid. cap. 37. de asino admissario, Et defecto viridi pabulo, & largo ordeo firmandus, nonnunquam etiam salivandus erit.

SALIVATIO, ōnis. f. Cæl. Aurel. Acut. 3. 2. Plurima salivatio.

SALIVARIS, e. Adj. ut, Herba salivaris. Diosc. 3. 78.

SALIVARIUS, a, um. Adj. [σιαλώδης] Plin. lib. 9. cap. 51. Quæ durioris testæ sunt, ut murices, purpuræ, salivario lentore proveniunt. i. e. Viscositate salivæ.

SALIUNCA, æ. f. [νάρδος Κελτική] ut putat Ruellius, lib. 2. cap. 7. Herba statim e terra exiliens. Plin. lib. 21. cap. 7. Saliunca foliosa quidem est, sed brevis, & quæ necti non possit. Radici numerosæ cohæret: herba verius quam flos, densa veluti manu pressa, breviterque cæspes sui generis. Pannonia hanc gignit, & Norici, Alpiumque aprica.

Humilis saliunca. Virg. 5. Ecl. 7.

SALIUNCANUS Portus, maritimum Galliæ Celticæ oppidum ea in parte, qua Britanniam insulam spectat. Auctor Ptolemæus lib. 2. cap. 8.

SALIUS, i. m. auctore Polemone, Nomen proprium Arcadi cujusdam, qui ab Ænea ex Arcadia in Italiam transvectus, juvenes Italicos ἐνόπλιον saltationem docuerit: Pompeius Festus Salios a saliendo dictos esse, quamvis dubitari non debeat: tamen Polemon ait, Arcada quendam fuisse nomine Salium, quem Æneas a Mantinea in Italiam deduxerit, qui juvenes Italicos ἐνόπλιον saltationem docuerit. At Critolaus Saonem ex Samothrace cum Ænea Deos penates, qui Lavinium transtulerit, saliare genus saltandi instituisse, a quo appellatos esse salios, quibus per omnes dies ubicunque manent, quia amplæ ponuntur cœnæ, si quæ aliæ magnæ sunt, saliares appellantur.

SALIX, ĭcis f. [ἰτέα] Arbor: a Saliendo dicta: vel quod sata, vel casu terræ impacta salit ac repente surgit. V. Plin. lib. 16. cap. 37. Virg. 10. Ecl. 40.

> Mecum inter salices lenta sub vite jaceret.

Salicem, Verrius, Virgulti genus, non Arboris dicit, & ridicule interpretatur dictam, quod ea celeritate crescat, ut salire videatur. Festus.

Amnicolæ salices. Ovid. 10. Met. 96.

Amaræ salices. Virg. 1. Ecl. 79.

Curva salix. Ovid. 5. Met. 594.

Erratica. Vitruv. 8. 1.

Fœcundæ salices viminibus. Virg. 2. Georg. 446.

Frugiperda salix. V. Frugiperda, in FRUGES.

Glaucæ salices. Virg. 4. Georg. 182.

Lenta salix. Virg. 3. Ecl. 83.

Munda salix apud Jurisconsultum, Ea dicitur quæ omni spurcitia & frondibus liberata & purgata est, aptaque est ad viendum & alligandum: ut quum ex arundine juga fiunt, aut pedamenta adminiculaque vitium. Verba Jurisconsulti sunt, Et salicis mundæ annua librarum viginti millia. Ex Turnebo. V. l. Caius. D. de ann. legatis.

Perticalis salix. V. Perticalis, in PERTICA.

Teneræ salices. Lucret. lib. 2. 361.

Viminalis salix. V. Viminalis, in VIMEN.

Salicis tria genera. V. Columel. lib. 4. cap. 30. & Plin. lib. 16. cap. 37.

SALIGNUS, a, um. Adj. [ἰτέϊνος] Quod ex salice factum est. Columel. lib. 7. cap. 1. Quippe vel foliis, spinisque, vel perticis salignis alitur.

Crates umbonum salignæ. Virg. 7. Æn. 632.

Falx saligna. Virg. 4. Georg. 110.

Fores salignæ. Stat. 4. Theb. 161.

Fustis salignus. Hor. 1. Serm. 5. 22.

Lectus salignus. Ovid. 8. Met. 659.

SALIGNEUS, a, um. aliud Adj. [ἰτέϊνος] Idem. Columel. lib. 7. cap. 10. Deinde ab ictu virgæ oportet tumentem venam ferro rescindi, detractoque sanguine colligari saligneo libro, vel etiam ulmeo. Idem lib. 11. cap. 3. Et lib. 6. cap. 2. Salignea clava.

Virgas saligneas instituendi salicti causa siquis defixerit, hæque radices egerint. Ulp. in l. 3. § j. D. arb. furt. cæsar.

SALICĒTUM, & per syncopen, **SALICTUM**, i. n. quod est usitatius, [ἰτεών] Locus salicibus consitus. Varro, Idoneus locus eligendus ubi faciat salictum.

Flos salicti. Virg. 1. Ecl. 55.

Amœna salicta. Cic. 1. de Divin. 40.

Canentia salicta fronde glauca. Virg. 2. Georg. 13.

Densis salictis obsessa palus. Ovid. 11. Met. 363.

Humile salictum. Juven. 11. Sat. 67.

Incultum salictum. Virg. 2. Georg. 415.

Udum salictum. Hor. 2. Carm. 5. 8.

Instituere salictum, V. paulo ante Virgas saligneas.

SALICTARIUS, Adj. Qui salictum curat, & ex eo materiam salignam viti pedandæ jugandæque parat. Meminit Cato de R. R. cap. 11. ubi de vinea instruenda loquitur.

Adjective apud Plin. 21. 15. Lupus salictarius; Herba quædam.

SALICASTRUM, i. n. Labrusca in salicetis nascens. Plin. 23. 1.

SALLIO, **SALLO**, V. SAL.

SALLUSTIUS, i. m. [Σαλλούστιος Κρίσπος] C. Crispus Sallustius. Natus est Amiterni, oppido Sabinorum. A. U. C. 668. Obiit autem A. U. C. 723.

Scripsit Historiam Romanam, egregium opus, de quo Martial 14. 191.

> Crispus Romana primus in Historia.

Hodie vero extant tantum,

1. Bellum Jugurthinum.
2. Bellum Catilinarium, sive de Conjuratione Catilinæ liber.
3. E sex libris Historiarum populi Romani, a morte Syllæ A. U. C. 626. usque ad Catilinæ conjurationem, pauca quædam fragmenta.
4. Duæ Orationes (sive Epistolæ) de Republica ordinanda: quas quidem nonnulli Sallustii esse negarunt.

5. Declamatio in Catilinam, & alia in Ciceronem; de quibus V. Vossium de Vit. Serm. 3. 6. Tacit. lib. 3. Ann. 30. Crispum Equestri ortum loco, C. Sallustius rerum Romanarum florentissimus auctor, sororis nepotem in nomen adscivit. V. CRISPUS. Quintil. lib. 2. cap. 5.

Subtilissimæ brevitatis artifex. Gell. 3. 1.

SALLUSTIĀNUS, Adj. Tacit. 13. Ann. 47. Horti Sallustiani.
Sallustiana brevitas. Quintil. lib. 4. cap. 2.

SALMĂCIS, ĭdis. f. Nympha Cæli & Terræ filia, fertur causa fontis Halicarnassi aquæ appellandæ fuisse Salmacidis, quam qui bibisset vitio impudicitiæ mollesceret, ob eam rem, quod ejus aditus angustatus parietibus, occasionem largitur juvenibus petulantibus antecedentium (alias accedentium) puerorum puellarumque violandarum, quia non patet refugium. Ennius. Salmacidas spolia sine sudore & sanguine. Ita enim legendus est ille senarius, non Salmacida. Festus. Itaque M. Cicero lib. 1. de Off. 61. Intelligendum est, &c. sic restituendus est: Et siquid ejusmodi: Salmacidas spolia sine sanguine & sudore.

Item Fons in Caria, juxta Halicarnassum. Dictus Venereus ab amœnitate incolarum, ubi paulatim homines illecti, omnem feritatem deposuerunt. Strabo lib. 14. Salmacis fons, nescio quamobrem calumniatus, tanquam emolliens eos qui inde bibant. Hominum enim mollities videtur ab aëre, vel ab aqua causam trahere, quum ea minime sint causa mollitiei, sed divitiæ, & victus incontinentia. Spolia quoque sine labore parta, Salmacia dicuntur. Et, Salmacia Bajas dixit Macer. Ovid. 4. Met. 285.

> Unde sit infamis, quare male fortibus undis
> Salmacis enervet, tactosque remolliat artus,
> Discite. V. ibi fabulam.

Undæ obscœnæ Salmacis. Ovid. 15 Met. 319.

SALMĂCIS, Adj. [Σαλμακίς] ut, Salmacidei aquæ. Plin. lib. 31. cap. 3. Nam nitrosas atque Salmacides, in desertis Rubrum mare petentes, addita polenta, utiles intra duas horas faciunt.

SALMANTICA, [Σαλμάντικα] Ptolemæo lib. 2. cap. 5. Alio nomine Salamanca, Hispaniæ Lusitaniæ urbs. Quod vide.

SALMANI, Gentes sunt in Arabia. Auctor Plin. lib. 6 cap. 26.

SALMO, ōnis. m. Genus piscis. Alii a Sale, alii a Saliendo ducunt. Plin. lib. 9. cap. 18. In Aquitania salmo fluviatilis marinis omnibus præfertur. Quibusdam tamen Sulmo rectius placet dici. Auson. in Mosel. v. 97.

> Nec te puniceo rutilantem viscere salmo
> Transierim, latæ cujus vaga verbera caudæ
> Gurgite de medio summas referuntur in undas.

SALMŌNA, æ. f. Fluvius in Mosellam profluens. Auson. Mosell. v. 366.

> Nec fastiditos Salmonæ usurpo fluores.

SALMONE, Una ex octo urbibus Pisanæ regionis, in qua olim Salmoneum imperasse auctor est Strabo lib. 8.

SALMŌNEUS, i. m. trisyllabum, [Σαλμωνεύς] Æoli filius, non regis ventorum, sed cujusdam apud Elidem, ubi regnavit: qui fabricato ponte æreo, super eum agitabat currus, ad imitanda tonitrua: & in quem jaculatus esset faciem, eum jubebat occidi. Hic postea verum expertus est fulmen. Hactenus Servius enarrans locum Virg. 6. Æn. 580.

> Vidi & crudeles dantem Salmonea pœnas, &c.

SALMŌNIS, ĭdis. f. patronym.
Nympha Salmonis, Tyro Salmoneos filia. Valer. 5. Argon. 478.
Ex hac & Cretheo natus est Æson Iasonis pater.
Siccus ut amplecti Salmonida posset Enipeus. Ovid. 3. Amor. 6. 43.

SALMOXIS, Dæmon quidam Thracum. Herodot. lib. 4.

SALMYDESIUS, Regio Ponti sinistra, quam cœno increvisse Strabo lib. 1. auctor est. V. eundem lib. 7.

SAL-NITRUM, ut vulgo nunc dicitur, factitium est, & ad tormenta ignium missilia repertum, veteribus autem fuisse videtur incognitum ἁλόνιτρον, corrupta tamen dictio est: nam legitur apud Plinium 31. 10. Sal & nitrum sulphuri concoctum in lapidem vertitur. V. NITRUM.

SALO, ōnis. m. Fluvius est apud Celtiberos non procul a Bilbili oppido, optima ferri temperatura nobilis. Martial. lib. 10. 96.

> Auriferumque Tagum sitiam patriumque Salonem.

Salo, Dalmatarum emporium, quod Cæsar vastavit incendio. Strabo lib. 7. Dehinc Dalmatarum litus & eorum emporium Salo. Ea gens annos complures adversus Romanos bella gessit. Castella ad quinquaginta habuerunt dignitate præstantia, In his & oppida quædam Salo, Priamo, Ninia, atque Sinotium & novum & vetustum, quæ Cæsar Augustus vastavit incendio.

SALOBRIASÆ, Populi sunt circa Indum, apud Plin. lib. 6. cap. 20.

SALOME, es. f. Soror ejus Herodis, qui data Antonio pecunia regnum Judæorum invaserat, quo tempore Jesus Christus de Maria virgine natus fuit. Strabo lib. 16. Cæsar & Herodis filios, & sororem Salomen, & Berenicen ejus filiam, honore prosecutus est.

SALŌMON, ōnis. m. [Σαλωμών] Nomen regis Hierusalem, & Pacificus interpretatur. Pacem enim habuit cum omnibus regibus, sapientissimus judicatus. Templum Deo pulcherrimum extruxit, ut in literis Sacris habetur. Ab Hebræis Selomo scribitur, a Græcis vero Solomon.

SALOMONIUS, Adj. possess. [Σαλωμώνιος] ut, Templum Salomonium, apud Lactant. 4. 13.

SALON, Regio est Bithyniæ pascendis bobus idonea. Unde etiam Salonensis caseus dicitur. Strabo lib. 12.

SALONA Littorea, Oppidum in Provincia medio itinere inter Avenionem Cavarum & Phocensium Massiliam, nobilitatum Craucea lapidea. Craucea est planities quæ cum quinquaginta miliaria per circuitum habeat, non possis tamen digito terram tangere, quin te saxum impediat: tantus est lapidum (quos ex Herculis pugna relictos fabulantur) in ea planitie numerus. Sunt & apud Salonam Marii monumenta & Cæsaris: nempe callata via, murus Marius, Augusti lapides, & missilia multa passim inveniuntur. Gallice, *Salon de crau.*

SALŌNÆ, arum. f. pl. [Σάλωναι] Urbs Dalmatiæ, capta olim ab Asinio Pollione Hor. 2. Carm. 1. 15.

SALONIUS, Adj. [Σαλώνιος] ut, Quercus Saloniæ. al. Chaoniæ. Claud. 3. Cons. Hon. 118.

SALONINUS, [Σαλωνῖνος] Serv. in 4. Ecl. pr. Asinius Pollio, inquit, ductor Germanici exercitus, quum post captas Salonas Dalmatiæ civitatem, primo meruisset lauream, post etiam Consulatum adeptus fuisset, eodem anno suscepit filium, quem a capta civitate, Saloninum vocavit, cui nunc Virgilius Genethliacon dicit, quem constat natum risisse statim: quod parentibus omen est infœlicitatis: nam ipsum puerum inter ipsa primordia periisse manifestum est.

SALONENSIS, In SALON.

SALONIANI, Catones, Catonis Censorii genus apud Romanos celebre, ex Salonio cliente Catonis, cujus ille filiam uxorem duxit, atque genuit anno suæ ætatis LXXX. Plin. lib. 7. cap. 14.

SALPA, æ. f. [σάλπη] Genus piscis circa Ebusum, obscœnus alibi, & qui coqui non possit, nisi verberatus, ut ait Plin. lib. 9. cap. 18. Ibid. cap. 51. Salpæ Autumno gignuntur.

SALPIÆ, [Σαλαπίαι] Ptolemæo lib. 3. cap. 1. Apulorum urbs in Ionio pelago: Salapia Plinio.

SALPINA, Palus in Apulia juxta Salpiam civitatem meretricio amore Hannibalis inclitam. Lucan. lib. 5. 377.

> Quos recipit Salpina palus. Sunt qui non Salpiam: sed Salapiam scribant, de quo suo loco scripsimus.

SALPŪGA, æ. f. Genus formicarum. Plin. 29. 4. & 34. 4.

SALSAPARILLA, aut, ut nonnulli voluerunt, Sparta parilia, Ebulo similis herba, de qua post Dioscoridem scribit Matthiolus lib. 11. cap. 111.

SALSAMENTUM, SALSE, SALSILAGO, SALSITUDO, SALSURA. V. SAL.

SALSICORTEX, ĭcis. a nonnullis appellatur Arbor ex genere glandiferatum, quam Græci ἁλίφλοιον nominant. Est autem hæc arbor cortice atque caudice crassissimo & plerunque cavato, fungosoque. Sola corde caret etiam quum vivit putrescens, fulmine frequenter icitur, etiamsi altitudine non excellat: ideo ad sacrificia uti nefas erat apud Æoles. Eadem fere sterilis est, & siquando glandem tulerit, ea adeo est amara, ut præter sues, a nullo attingatur animali, ac ne ab iis quidem quum aliud pabulum possunt nancisci.

SALSOS, Amnis in Cassandro Indiæ. Plin. lib. 6. cap. 25.

SALSŪSÆ, ārum. f. pl. [Σάλικες] Fons Narbonensis Galliæ juxta Ruscinonem, non dulcibus, sed salsioribus, quam marinæ sint, aquis defluens. Pomponius Mela lib. 2. Vulgo *Saulses*: ubi est arx munitissima regum Galliæ ditionis.

SALTATOR, SALTATRIX, SALTATRICULA. V. SALIO, & SALTO.

SALTEM, [κατηγῦν, γέ, γοῦν, ἀλλάμην, ἀλλ' ἕν, τὸ ἐλάχιστον, τὸ λάχιστον] Conjunctio adversativa, per defectionem dicitur, quasi Si aliter non potest. Servius; Saltem, Vel hoc Est autem sermo tractus a captivis, qui quum tenerentur ab hostibus, dicebant sublatis manibus, Salutem concede. Inde per synæresim, hic natus est sermo, ut in contemptu rerum multarum petituri aliquid saltem dicamus. Donatus, Desperatis rebus, solam petentes salutem, hoc verbo utimur. V. Gellium lib. 12. cap. 14. Ter. And. 3. 2. 14. Itane tandem idoneus tibi videor, quem tam aperte fallere incipias dolis? saltem accurate, ut metui videar. Idem Phorm. 2. 10. 2. Cic. 8. Att. 16. Quare nunc saltem ad illos calculos revertamur. Eidem, 9. 6. Eripe mihi hunc dolorem, aut minue saltem.

Atque aliquo si non bono, at saltem certo statu civitatis hæc inter nos studia exercere possemus. Cic. 9. Fam. 8.

Vix saltem. Quintil. lib. 6. cap. 5. Illud vix saltem præcipiendum videtur.

Nonnulli scribunt Saltim. V. Priscian. 15.

SALTIÆ, Populi sunt juxta Pontum Euxinum postea Pheirophagi a tenuitate victus appellati.

SALTUARES Insulæ in Nymphæo sitæ sunt, ita dictæ, quod ad ictus saltantium moventur. Plin. lib. 2. cap. 95. Sunt & in Nymphæo parvæ insulæ Saltuares dictæ, quoniam in symphoniæ cantu, ad ictus modulantium pedum moventur.

SALTITO, SALTO, SALTUS, &c. V. SALIO.

SALTUS, ūs. m. [νάπη, νάπος, ὀργάς, κνημός] Densior sylva & invia, quod ibi arbores saliant, in quo pasci & æstivare pecudes solent: ut ait Valla lib. 4. Sunt qui dicant Saltus esse Loca arboribus expedita, quia facile in his salietur. Virg. 3. Georg. 143.

> Saltibus in vacuis pascant, & plena secundum
> Flumina. Plaut. Cas. 5. 2. 35. Ubi illum saltum video obseptum, rogo ut alterum sinat adire.

Saltum, Gallus Ælius libro secundo significationum, quæ ad jus pertinent, ita definit: Saltus est, ubi sylvæ, & pastiones sunt, quarum causa casæ quoque. Si qua particula in eo saltu pastorum, aut custodum causa aratur, ea res non perimit nomen saltui, non magis, quam fundi, qui est in agro culto, & ejus causa habet ædificium, si qua particula in eo habet sylvam. Festus.

Saltus, salti, secundæ declinat. antiquis. Accurs. Menalippo, Hi Menalippum interea trajectus nemorum in salti faucibus. Nonius.

Nemorum saltus. Virg. 6. Ecl. 57.
Apti saltus venantibus. Ovid. 5 Epist. 17.
Floriferi saltus. Lucret. lib. 3. 11.
Innoxius saltus. V. INNOXIUS.
Invii saltus. V. INVIUS.
Profundi. Virg. 2. Georg. 391.
Pyrenæi. Cæs. Bell. Civil. 1. 37.
Umbriferi saltus. Juven. 10. Sat. 194.
Cingere saltus indagine. Virg. 4. Æn. 121.
Circundare magnos saltus canibus. Virg. 1. Georg. 140.
Depascere saltus. Ovid. 5. Fast. 283.
Detrudi de saltu agroque communi. Cic. pro Quint. 28.
Occupare saltus. V. OCCUPO.
Peragrare virides saltus. Lucret. lib. 2. 355.
Sepire saltum plagis. Lucret. lib 5. 1250.
Saltum pro Magna possessione accepit Catullus, ut a Varrone memoratum

moratum est in libris de R. R. Sic autem scribit,

Firmano saltu non falso mentula dives. Turnebus.

Saltus, Salebræ. V. SALIO.

SALTUARIUS, i. m. [ἀγροφύλαξ] Sylvarum seu saltus custos. Pomponius de Usu & Habit. lib. 7. l. Si ita, Dominus proprietatis, etiam invito usufructuario vel usuario, fundum vel ædes per saltuarium vel insularium custodire poterit. Petron. cap. 53. Saltuariorum testamenta.

SALTUENSIS, e. Adj. Qui saltus a publico redimit, conducitve, Diocletianus & Maximianus Principes. Cura pervigili observare debebit Sublimitas tua, ne coloni, vel saltuenses, ultro etiam se offerentes ad militiam suscipiantur armatam, aut cogantur inviti. Per saltus pascunt pecora, sunt enim herbosi saltus, quos si cultore destituas, deserta sylvæve fient: itaque eos haud esse advocandos ab opere principes constituunt: Ex agris quippe sitia: ex saltibus carnes accipimus. Antonianus. vide l. 3 de fugit. Colon. lib. 11. C. & l. 13. Qui militar. non possunt. l. 13. De fundis patrimonial. eodem lib.

SALTUOSUS, a, um. Adj. [νεπώδης] Locus saltibus plenus. Liv. 27. 12. Aperta erat regio sine ullis ad insidias latebris: itaque in loca saltuosa cedere inde cœpit. Nepos 14. 4. 2. Regio saltuosa.

SALUZZR, SALVEO. V. SALUS.

SALVIA, æ. f. [ἐλελίσφακον] Herba, dicta quod diversos sanet morbos. Plin. lib. 22. cap. 25. Nostri qui nunc sunt herbarii elelisphacon Græce, Latine salviam vocant, mentæ similem, canam, odoratam: partus emortuos ea apposita extrahunt. Item vermes aurium ulcerumque. Idem lib. 26. cap. 6.

SALVIATUM, i. n. Genus potionis quo veterinarii & mulomedici utuntur in ægrotantium animalium curatione. Græce ποτὸν vocant a Salvia, quam veteres pro succo accipere consueverunt. Quidam tamen volunt Salviatum, a Salviæ succo deduci. Columel. lib. 6. cap. 10. Recens tussis optime salviato farinæ ordeaceæ discutitur. Plin. lib. 27. cap. 11. Ex hac in tres modios salviati additur. Docti quidam contendunt legendum esse Salivatum, & ita in vetustis haberi codicibus. Porro Salivatum appellant, quod Apsyrtus & alii qui de medicina equorum scripserunt, πυρετὸν ... vocant & Salivare, quod illi πυρετίζειν.

SALVIO, âre. Salviatum in potum dare, vel, ut alii volunt, Salviati more demittere. Columel. lib. 6. cap. 24. Vel tenero olere commisto, torrido, mollitoque milio, & per unam noctem lacte macerato salviatur. Alii legunt Salivatur.

Salviandum pecus, h. e. Salviato potionandum. Salviatum, quod a quibusdam Salivatum dicitur, Potionis genus est, quo in veterinis jumentisque maxime utuntur veterinarii, hoc est, medici veterinorum. Sunt autem Veterina, Animalia quæ vehere possunt. Salivatum a Saliva quasi succo dictum videtur. Qui Salviatum legere mavult, a Salvia sive Sale nuncupationem trahit. Hæc in Columellam Beroaldus. V. Gesnerum p. 499.

SALVIA, Mater Apuleii.

Salvia, Oppidum Triacensium in quinta Italiæ regione. de quo Plin. lib. 3. cap. 13.

SALVIUS Fusius inter eximii roboris viros recensetur a Plin. lib. 7. cap. 20. in hunc modum: Fusius Salvius duo centenaria pondera pedibus, totidem manibus, & ducenaria duo humeris contra scalas ferebat.

Salvius Julianus cognomento Severus, origine Mediolanensi, nobili familia, juris peritissimus fuit. Is perpetuum edictum diligentissime composuit: floruit sub Hadriano post Christum anno 134. V. Rutilium lib. singulari de vita Jurisconsult. A Salvio fit.

SALVIANUS, a, um. ut, Salvianum interdictum de quo lib. 43. P. tit. 33. quo adversus se frustrantes, creditores ad pignora recuperanda agunt.

SALUM, i. n. [ἅλς] Mare dicitur a sapore salis. Vel a verbo Græco σαλεύω, quod significat movere, fluctuare. Virg. 1. Æn. 541.

Perque undas superante salo. Cic. 3. Tusc. 67. Nec tam ærumnoso navigassem salo

Spumante salo fit sonitus. Virg. 2. Æn. 209.

Salus, masculine protulit Ennius, Hecuba undantem salum. Nonius 3. 199.

SALUS, Dea apud Martianum. In sedecim (inquit) discernitur cœlum omne regiones, in quarum prima, sedes habere memorantur post Jovem dei Consentes, Penates, Salus ac Lares. Lilius Syntag. 1. lib. Historiæ deorum. Ferebatur Æsculapii filia, & hanc precari solebant, ut morbos depelleret. Ter. Hec. 3. 2. 2. Male metuo, ne Philumenæ magis morbus ingravescat, quod te, Æsculapi, & te, Salus, ne quid sit hujus, oro. Et Plaut. Capt. 3. 3. 14. Neque jam servare, Salus si vult, me potest. Item meminit Tacit. 12. Ann. 23.

SALUS, ûtis. f. [σωτηρία, ἀσφάλεια] Incolumitas. Plaut. Capt. 3. 3. 3. Hic ille est dies, quum nulla vitæ salus sperabilis est mecum. Ter. Adel. 4. 1. 3. Utinam quidem (quod cum salute ejus fiat) ita se defatigarit velim, ut, &c. h. e. Sine malo aliquo. Ibid. 3. 2. 2.

Salus, contrarium habet Exitium. Cic. pro Rosc. Amer. 149.

Rerum salus. Lucan. lib. 2. 221.

Reipub. salus. Cic. 5. Verr. 207. Reip. salus deerit, si improborum exemplis improbi judicio ac periculo liberabuntur.

Salus omnis in sociis. Plin. lib. 9. cap. 46.

Cum salute. V. CUM præpositionem.

Dubius salutis Æneas. Ovid. 15. Met. 437.

Incertus sum salutis meæ. Ovid. 3. Trist. 3. 4.

Socius salutis. Virg. 5. Æn. 174.

Via prima salutis. Virg. 6. Æn. 96.

Afflicta salus. V. AFFLIGO.

Dulcis salus. Ovid. 5. Trist. 7. 3.

Infesta alicui sua salus. V. INFESTUS.

Afferre salutem. Cic. 3. de Legib. Cui ne reditus quidem ad bonos, salutem a bonis potuit afferre.

Amittere salutem. V. AMITTO.

Confidere de. V. CONFIDO.

Consistit salus. V. CONSISTO.

Consulere saluti. Cic. 2. Att. 19. Saluti, si me amas, consule. V. CONSULO.

Consulere de salute alterius. V. CONSULO.

Continetur salus publica incolumitate illius. V. CONTINEO.

Dare salutem. Cic. 1. de Orat. 32. Dare salutem, liberare periculis.

Debere salutem suam alicui. Ovid. 4. de Pont. 15. 3.

Deserere salutem. Cic. 1. Fam. 7. Multum enim interest, utrum laus minuatur, an salus deseratur.

Desperare salutem. Ovid. 3. de Pont. 7. 23.

Donatus æterna salute. Lucret. lib. 5. 1214.

Ferre opem & salutem indigentibus. Cic. 2. de Finib. 118. Et pro Arch. 1. Huic profecto ipsi, quantum est situm in nobis, & opem & salutem ferre debemus.

Fulcire salutem. Lucret. lib. 3. 125.

Habere salutis rationem. Cic. 1. Fam. 6.

Jacere salutem in reliqua. V. JACIO.

Impetrare precibus salutem. V. IMPETRO.

Incumbere ad salutem Reipub. V. INCUMBO.

Invisa est mihi ipsa quoque salus. Ovid. 4. de Pont. 14. 5.

Juncta salus nostra est. Ovid. 20. Epist. 233.

Monstrare salutis iter. Virg. 2. Æn. 387.

O socii, qua prima, inquit, fortuna salutis

Monstrat iter.

Periclitanda salus. V. PERICLITOR.

Petere salutem. Cic. 6. Fam. 19.

Posita est nostra salus in te uno. Ovid. 3. Met. 648.

Potiri stabili salute, Firma esse valetudine. Ovid. 20. Epist. 179.

Quæsita salus fuga. Ovid. 14. Met. 236.

Recuperare salutem. Cic. 14. Fam. 1.

Reducere ad salutem. Cic. Post redit. ad Quirit. 15. An ego quum mihi esset exploratissimum, &c. dubitarem quin is me confectum consularibus vulneribus, consulari medicina ad salutem reduceret.

Restituere salutem. Cic. pro Domo 75.

Retinere salutem. Cic. 6. Fam. 21.

Sperare. Virg. 2. Æn. 354.

Saluti esse alicui. Cic. 9. Att. Quum ei saluti qui mihi fuerit, fuisses tamen lectis ejus literis, quas, &c.

Superest salus. Quintil. lib. 3. cap. 8.

Vocari ad perniciem, & Ad salutem, contraria. Cic. 2. de Orat. 35. Eadem facultate fraus hominum ad perniciem, & integritas ad salutem vocatur.

Utitur medicis suis non ad salutem, sed ad necem. Cic. de Arusp. Resp. 35.

Salutem dicere alicui, Salutare, salutem precari. Plaut. Capt. 2. 3. 29. Omnium primum salutem dicito matri & patri. Cicero salutem dicit Appio Pulchro. Idem 5. Tusc. 90. Anacharsis Hannoni salutem. subaud. Dicit. Sic 4. Att. 47. Dionysio plurimam salutem.

Accepta redditaque salute. Liv. 7. 5.

Adscribere salutem alicui. Cic. 6. Att. 20. Filiola tua gratum mihi fecit, quod tibi diligenter mandavit ut salutem mihi adscriberes. V. ASCRIBO.

Dicere salutem foro & curiæ. Cic. 7. Fam. 33. Quas si ut volumus exceperimus, ego vero multam salutem & foro dicam, & curiæ: vivamque tecum, & cum communibus nostris amatoribus. h. e. Jubebo valere curiam: nihil mihi amplius cum curia erit commune.

Dicere multam salutem. V. MULTUS.

Dic a me illi salutem. Cic. 14. Fam. 1.

Dare salutem alicui. Ovid. 4. Epist. 1.

Data redditaque salute. Liv. 3. 26.

Impertire salutem alicui, & Impertire aliquem salute. Cic. 2. Att. 12. Ter. Eun. 2. 3. 39.

Mittere salutem alicui. Ovid. 16. Epist. 1.

Mittere salutem, & Referre salutem: pro Salutare, & Resalutare. Cic. 16. Att. 4. Atticam nostram cupio suaviari: ita mihi dulcis salus visa est per te missa ab illa: Referes igitur ei plurimam salutem.

Nuntiare salutem. V. NUNTIO.

Salus, Remedium. Virg. 2. Æn. 354.

Una salus victis, nullam sperare salutem.

Suprema salus in aliquo. Virg. 12. Æn. 653.

SALUBER, bris, bre: vel SALUBRIS, bre. Adj. [ὑγιεινὸς, σωτηριώδης] Quod præbet sanitatem, ut ait Valla: unde Aër, Cibus, Locus, Salubres dicuntur. Columel. lib. 1. cap. 2. Salubri cælo.

Adoptio salubris pupillo, i. e. Utilis. Ulpian. in l. Nec ei. §. Et primum. D. de adoption.

Annus salubris, & Pestilens, contraria. Cic. 1. de Divin. 130.

Aquæ salubres. Hor. Carm. secul. 31.

Aura salubris. Ovid. 3. de Arte Am. 693.

Consilium salubre. Cic. 8. Att. 12. Quare nunc saltem ad illos calculos revertamur, quos tum abjecimus, ut non solum gloriosis consiliis utamur, sed etiam paulo salubribus.

Factum salubre. Ovid. Rem. Amor. 316.

Fluvius saluber. Virg. 1. Georg. 272.

Herbis salubribus sanare curas. Tibul. lib. 2. 3. 13.

Liber studiis salubrior, quam dulcior. Quintil. lib. 3. cap. 1.

Locus. Varr. de R. R. 1. 2.

Lympha salubris. Propert. lib. 3. 22. 26.

Malvæ salubres corpori. Hor. Epod. 2. 58.

Sententia Reipub. saluberrima. Cic. pro Domo 16.

Verba salubria. Ovid. 6. Fast. 753.

Salubris huic rei. Plin. lib. 8. cap. 27.

Quicquid salsum aut salubre in oratione, id proprium Atticorum est. Cic. in Orat. 90.

Salubris, pro Sano aliquando accipitur. Liv. 3. 8. Graviore tempore anni jam circumacto, defuncta morbis corpora salubriora esse cœpere. Cic. 9. Fam. 12. Gratulor Baiis nostris, si quidem, ut scribis, salubres repente factæ sunt.

SALU-

SALUBRITAS, ātis. f. [ὑγίεια, τὸ ὑγιές] Sanitas. Plin. lib. 37. cap. 13. Jam situ ac salubritate cæli atque temperie, accessu cunctarum gentium facili, &c. Cato cap. 157. De brassica Pythagorea, quid in ea boni sit, salubritatisque. Cæs. 8. Bell. Gall. cap. 52.
Urbis vel alicujus loci salubritas. Cic. 2. de Lege Agrar. 94.
Afferre salubritatem. V. AFFERO.
Vini salubritas. Plin. 14. 6.
Salubritates in plur. dixit Vitruv. 5. 3.
Dictionis salubritas, per translationem. Cic. de Clar. Orat. 51. Ita peregrinata tota Asia est, ut se externis obtineret moribus: omnemque illam salubritatem Atticæ dictionis, quasi sanitatem perderet, ac loqui pene dedisceret. V. Succus orationis, in SUCCUS.

SALUBRITER, Adv. [ὑγιεινῶς] Liv. 3. 62. Et trahi bellum salubriter, & mature perfici potest. Plin. lib. 27. cap. 3. Sed majores, oculorum quoque medicamentis aconitum misceri saluberrime promulgavere.
Emere salubriter. V. EMO.
Refrigerari salubrius. Cic de Senect. 57. Ubi enim potest illa ætas aut æque calescere vel apricatione melius, vel igni; aut vicissim umbris, aquisve refrigerari salubrius?

SALUTĀRIS, e. [σωτήριος, σωτηριώδης] Idem quod Saluber, hoc est sanitatem præbens, vel ad sanitatem præbendam idoneum. Cic. ad Octav. Nulla enim remedia quæ vulneribus adhibentur, tam faciunt dolorem, quam quæ sunt salutaria.
Cultura agrorum generi universo salutaris. Cic. de Senect. 56.
Salutaris ad ortus puerorum. Cic. 1. de Divin. 85. Quid astrologus, cur stella Jovis aut Veneris conjuncta cum Luna ad ortus puerorum salutaris sit, Saturni Martisve contraria?
Accessus ad res salutares, A pestiferis recessus, contraria. Cic. 2. de Nat. Deor. 34.
Civis beneficus & salutaris. Cic. pro Milon. 20.
Salutares literæ, Quæ consolationem afferunt. Cic. 6. Att 9. Sic ergo habeto, salutares te mihi literas misisse: neque solum has longiores, quibus nihil potest esse explicatius, nihil perfectius, sed etiam illas breviores, &c. Idem 2. de Nat. Deor. 27. Salutaris calor. Et 3. de Fin. 66. Salutaris Jupiter.
Salutaris litera dicitur A. V. A præpositionem.
Salutaris digitus, Qui pollici est proximus, qui & Index dicitur. Suet. de August. Cæs. cap. 80.
Salutaris severitas vincit inanem speciem clementiæ. Cic. ad Brut. 2.
Salutaris porta appellata est ab æde Salutis, quæ ei proxima fuit. Paulus.
Compar. Cic. 14. Fam. 17. Nihil magnificentius, nihil præclarius actum unquam, nihil Reipub. salutarius.

SALUTARITER, Adv. [σωτηρίως] Cic. de Clar. Orat. 8. Tum arma sunt ea sumpta, quibus illi ipsi qui didicerant eis uti gloriose, quemadmodum salutariter uterentur, non reperiebant. Cic. 10. Fam. 24.

SALUTARIUM, i. n. Munus a convalescentibus deditum. Tertull. Apol. 46. Statuis & salutariis remunerari.

SALŪTO, [ἀσπάζομαι, προσαγορεύω, προσκυνέω] āre. Salutem dicere, visitare, colloqui, quod non accedentibus solum, sed abeuntibus quoque attribuitur. Ter. Eun. 2. 2. 29. Salutant, ad cœnam vocant, adventum gratulantur. Idem Adel. 3. 3. 92. Opperiar hominem hic, ut salutem, & colloquar. i. e. Visitem. Virg. 3. Æn. 524.
Italiam læto socii clamore salutant. Cic. 5. Att. 23. Domus te tota nostra salutat. Idem de Univers. 2. Venissetque eodem Mitylenis me salutandi & visendi causa.
Salutare benigne, comiter appellare unumquemque. Cic. 13. Philip. 4.
Agros salutare. Ovid. 3. Met. 25. Idem 15. Met. 687.
Assuetasque domos, habitataque templa salutat.
Vade liber, verbisque meis loca grata saluta. Ovid. 1. Trist. 1. 15.
Salutare, Salutem precari. Plin. lib. 28. cap. 2. Cur sternutamentis salutemur? h. e. Quum sternutamus.
Salutare: Servare. Plin. lib. 17. cap. 22. Sequenti anno palmites salutentur pro viribus matris singuli aut gemini. Salutentur dixit, pro Serventur incolumes, nec resecentur.
Salutare, pro eo quod Vale dicere vulgo dicitur. Plaut. Milit. 4. 8. 29. Etiam nunc saluto te familiarius, priusquam eo. conservi, conservæque omnes bene valete & vivite. Stat. 4. Theb. 31.
Stant tamen, & nota puppim de rupe salutant.
Salutare deum. Venerari. Ter. Phorm. 2. 1. 81. Cic. pro Rosc. Amer. 55. Quod si luce quoque canes latrent, quum deos salutatum aliqui venerint, opinor iis crura suffringantur.
Salutare deum precibus. Martial. lib. 12. 74.
Deum læto clamore salutare. Ovid. 15. Met. 731.
Salutari, passivum. Cic. de Senect. 62. Salutari, appeti, decedi, &c. Hor. de Arte Poet. 87.
Descriptas servare vices, operumque colores
Cur ego, si nequeo, ignoroque, poeta salutor?
Visne salutari sicut Sejanus? Juven. 10. Sat. 90.
Esse salutatum te vult mea littera primum. Ovid. 2. de Pont. 7. 1.
Salutanti mutuam salutationem reddere. Senec. 2. de Tranquil. Vitæ, cap. 13.
Deos salutare, i. e. Venerari, colere. Plaut. Bacch. 2. 3. 113. Salutatum ire Deos. Ter. Phorm. 1. 5. 81. At ego Deos Penates salutatum domum devortar.

SALUTATIO, ōnis. f. [ἀσπασμός, προσαγόρευσις] Cic. in Pison. 96. Quis enim te aditu, quis ullo honore, quis denique communi salutatione dignum putet?
Dare se salutationi. Cic. 7. Fam. 29. Quum enim salutationi nos dedimus amicorum, &c.
Tempus consumere salutationibus. V. CONSUMO.
Facere salutationem. Liv. 1. & Curt. 10. 8.

SALUTĀTOR, ōris. m. [προσαγορευτής] Cic. de Petit. Consul. 28. Ibid. Deductorum officium, quod majus est quam salutatorum.
Salutator mercenarius. Columel. in præfat. lib. 1. An honestius duxerim mercenarii salutatoris mendacissimum aucupium, circumvolitantis limina potentiorum, &c. Eos notat, qui sportularum spe singulis matutinis veniebant potentiores salutatum.
Regum salutator. Stat. 2. Sylv. 4. 29.

SALUTĀTRIX, īcis. f. Turba salutatrix. Juven. 5. Sat. 21. Charta salutatrix. Martial. 9. 101.

SALUTATORIUS, Adj. [προσαγορευτικός] Plin. lib. 15. cap. 11. Omnia jam & virorum salutatoriis cubilibus inclusa. i. e. Vestibulis.
Salutatorius casus, qui & Vocativus dicitur: ut, Salve Ænea. Priscian. lib. 5. cap. de Casu.

SALUTABUNDUS, a, um. Adj. Mart. Capel. l. 7.

SALUTATORIUM, i. n. Senec. 2. de Tranquil. Vitæ, Itaque illi quoque quisquis erit, qui salutatorium publicum exerceat, donabit. Qui salutatorium publicum exercet, is est quem Seneca & Janitorem & Ostiarium appellat.

SALUTIFER, ĕra, ĕrum. [ὑγιής, σωτήριος] Ferens salutem. Martial. lib. 5. 1.
Puer salutifer orbi. Ovid. 2. Met. 642. de Æsculapio.
Venit urbi salutifer. Ovid. 15. Met. 744.
Opem salutiferam dare. Ovid. 21. Epist. 174.
Sorte salutifera succurrere rebus miseris. Ovid. 15. Met. 632.

SALUTIGER, ĕra, ĕrum. [σωτηρίας φέρων] Qui salutem nuntiat. Apul. de Deo Socr. p. 4. Interpretes & salutigeri. Auson. Ecl. de Nom. 7. dier.
Sexta salutigerum sequitur Venus alma parentem.

SALUTIGERŪLUS, a, um. [ἀσπαστικός] Plaut. Aulul. 3. 5. 28. Æquum est salutigerulos pueros, vehicula, qui vehat. Pueros salutigerulos vocat, Servos qui jussu dominæ hunc illum salutant, suntque Nuntii & Renuntii. al. Sandaligeruli.

SALVE, [χαῖρε] Verbum defectivum, sic conjugatur, Imper. Salve, salveto. Pl. salvete, salvetote, Infin. salvere. Ter. Phorm. 2. 1. 56. Here salve, salvum te advenisse gaudeo. D. ô bone custos salve. Hor. lib. 1. Epist. 10. 1.
Urbis amatorem Fuscum salvere jubemus
Ruris amatores.
Multum salve. V. MULTUS.
Salve cura deûm. Tibul. lib. 3. 4. 43.
Salve læta dies. Ovid. 1. Fast. 87.
Salve sancte parens. Virg. 5. Æn. 80.
Dionysium salvere jubeas. Cic. 4. Att. 15.
Salve & Vale. Salve dicimus in salutatione matutina: Vale, quum discedimus. Sueton. in Galba c. 4. Ut liberti servique bis die frequentes adessent: ac mane salvere, vespere valere sibi singuli dicerent. Utrunque Virgilius posuit, quum scripsit, 11. Æn. 97.
—— Salve æternum mihi maxime Palla,
Æternumque vale. Turnebus.

SALVEO, ēre. dixit Plaut. pro Salvus & sanus sum: in Trucul. 2. 2. 4. Salve. S. satis est mihi tuæ salutis, nihil moror, non salveo.
Salvebis, in futuro, dixit Cic. 6. Att. 6. Valebis igitur, & valere Pyliam & Cæciliam nostram jubebis literis, & salvebis a meo Cicerone. i. e. Cicero meus te salutat.

SALVUS, Adj. [σῶος, σῶος, σῶς] i. e. Sanus. Ter. Phorm. 2. 1. 56. Salvum te advenisse gaudeo. Idem And. 4. 6. 7. O Mysis salve. M. salvus sis Crito. Ubi Donatus; Salvus sis, Asseveratio salutantis est, non quasi responsio.
Sum salvus, si hæc vera sunt: h. e. Tutus, sine periculo. Ter. Andr 5. 6. 9.
Salvus & incolumis. Cic. 2. de Invent. 169.
Te salvum venisse in Epirum vehementer gaudeo. Cic. 5. Att. 20.
Capite salvo. Cic. pro Cecin. Cecinnæ placuit & amicis, quoad videretur salvo capite fieri posse, experiri.
Salva res est, quum saltat senex; ab Apollinaribus ludis tractus mos. Servius 3. & 8. Æneidos. Liv. 25. Macrob. 1. Saturn. Festus ex Verrio: Salva res est, quum saltat senex, quare Parasiti Apollinis in scena dictitent causam Verrius reddit: quod P. Sulpitio & Cn. Fulvio consulibus, M. Calpurnio Pisone Prætore urbis faciente ludos, subito ad arma exierint, nuntiato adventu hostium, victoresque in theatrum redierint, soliciti, ne intermissi religionem adferrent, instaurandique essent, inventum esse ibi C. Pompinium libertinum mimum, magno natu, qui ad tibicinem saltaret. Itaque gaudio non interruptæ religionis editam vocem nunc quoque celebrari.
Salvus, ad inanimata transfertur. Plaut. Merc. 1. 62. Quid alia armamenta. A. salva & sana sunt. h. e. Integra. Ter. Eun. 2. 2. 37. Quibus re salva & perdita profueram. h. e. Dum divites erant.
Auspiciis proscriptionem illam salvis rogatam esse dicebant. Cic. de Provinc. Consf. 45.
Clypeus salvus. Cic. 2. de Fin. 97. Simulatque ipse gravi vulnere exanimari videret se, ut primum dispexit, quæsivit salvusne esset clypeus. Quum esse flentes sui respondissent, &c.
Epistola salva. Cic. 7. Fam. 26. Quod epistolam conscissam doles, noli laborare: salva est domi.
Fide salva aliquid facere. Cic. 3. Off. 44. Itaque præclarum a majoribus morem accepimus rogandi judicis, si eum teneremus, quæ salva fide facere possit.
Gratia salva. Quintil. lib. 11. cap. 3. Quum aliquid detrahere salva gratia velis, concedas alia omnia.
Gratia quod vestro salva pudore queat. Ovid. 1. de Pont. 2. 68.
Jure salvo amicitiæ. Cic. 13. Fam. 78. Quum his temporibus non sane in senatum ventitarem, tamen ut tuas literas legi, non existimavi me salvo jure nostræ amicitiæ veteris multorumque inter nos officiorum facere posse, ut honori tuo deessem.
Lege salva. Cic. 3. Fam. 6. Et ut habere rationem possis, quo loco me salva lege Cornelia convenias. Idem 1. Fam. 2. Nequid agi cum populo aut salvis auspiciis, aut salvis legibus, aut denique sine vi possit, &c.
Magnitudine salva tua domine, descendas oportet ad meas curas, quum jus mihi dederis referendi ad te. Plin. Epist. 248.
Officio salvo aliquid facere. Cic. pro Rosc. Amer. 4.
Pietas salva. Ovid. 15. Met. 109.
Corpora missa neci salva pietate fatemur.
Res salva est. Plaut. Capt. 2. 2. 34.
Respublica sana ac salva. Cic. 12. Fam. 23.

Reve-

Reverentia salva, &c. Martial. lib. 1. 29.
Virginitas salva. Ovid. 16. Epist. 160.

Salve, Adv. Plaut. Men. 5. 2. 26. Salven' arcessi jubes? Apul. Miles. 1. Quum salve agis, Demeas noster?

Salvo, [σώζω] āre. Salvum & incolumem reddere. Quintil. lib. 12. cap. 10. Quod si non eveniret, omnes pares essent, & idem omnes deceret. At loquuntur, & salvant personarum discrimen, ita quo quisque plus efficit dicendo, hoc magis secundum naturæ eloquentiam dicit. In castigatis exemplaribus legitur Servant. Cic. 2. de Nat. Deor. 9. Itaque maximæ Reipub. partes in iis bellis quibus Reipub. salus continetur, nullis auspiciis administrantur, nulla perennia salvantur. Hoc verbum apud veteres doctissimorum judicio non invenitur: ideoque hi duo loci suspecti sunt, cum & in meliore sensu legi possit, Servant & Servantur. Quintil. Decl. 5. Perdiderunt pulchritudinem sanctitatemque naturæ, qui putant illis parentibus jura succurrere, quibus apud liberos salvandi est de mutua charitate reverentia. Castigatiores codices habent Salva est, &c.

Salvator, ōris. m. [σωτήρ] Verbale, de quo nullum exemplum legi apud idoneos Latinæ linguæ auctores. Servator enim Latine magis dicitur. Cic. 4. Verr. 254. negat extare Latinum nomen quod respondeat Græco vocabulo σωτήρ. V. dictionem soter. Sed Lactantius, Arnobius, aliique Patres Latini hac voce utuntur. Et veterem fuisse & vere Latinam probare videtur vetus Inscriptio apud Gruter. p. 19. IOVI CVSTODI QVIRINO SALVATORI PRO SALVTE CAESARIS NERVAE TRAIANI AVG. COL. SARM.
Salvator quidem plus significat quam Servator; Servare enim est vox militaris denotans Parcere in bello, quos interimere possumus: Salvare autem est non tantum Vitam, sed & Felicitatem & meliorem omnino statum impertire.

Salvatrix, īcis. f. Fulgent. de Nativ. Christi. Et Prosper Aquit. Epist. 16. Salvatrix gratia Christi.

Salvificus, a, um.

Salvifico, āre.

Salvificator, ōris. m. Salvator.

Salutificator, ōris. m.

Salvatio, ōnis. f.
Hæ quinque ultimo memoratæ, sunt voces apud Ecclesiasticos scriptores non infrequentes.

Salyes, um; vel **Salyi**, orum. m. pl. [Σάλυες] Straboni & Ptolemæo, Populi sunt Narbonensis Galliæ Liguribus finitimi, Plinius tamen Salyos vocat Liguriæ eos adscribens: Ligurum celeberrimi ultra Alpes Salyi. Liv. 21. 26. Flor. 2. 3. 5.
Vocantur & Salvii in Epitome Livii. Et Salluvii apud Marcellin.

Salyes, sunt Populi, qui Salonam atque vicinos agros inhabitant. Salona castellum est provinciæ ejus nostræ quæ Massiliam & Sextias Aquas principes civitates habet. Strabo lib. 4. A Massilia itaque initio capto, & ducto per medium agrum inter Alpes, & Rhodanum cursu usque ad Diventiam amnem, per stadia quingenta Salyes incolunt.

S A M

Sama, æ. f. Creta Italica. Isidor. 20. 4.

Samacia, [σαμάκια] Ornamenta quædam muliebria ex Polluce lib. 5. cap. 16.

Samæna, est Navigium dicrotum, hoc est bireme, rotundum, concavum, ac in ventris similitudinem formatum, ut mare percurrere & celeriter converti possit. Alii Samænam, Numisma intelligunt. Cæl. lib. 7. cap. 31.

Samanæi, orum. m. pl. sunt Gymnosophistæ apud Indos quos Porphyrio solis pomis, oryzis, aut farina vivere (adeo continentes sunt) asserit. Eos rex veneratur ut deos, quod illorum precibus omnia a Deo impetrare se credat. Vitam hanc fastidiunt, itaque emori student, beatos tum demum se futuros opinati. Cæl. Rhodig. lib. 13. cap. 25.

Samara, V. samera.

Samarabriæ, Gentes circa Indum, auctore Plin. lib. 6. cap. 20.

Samaria, [Σαμάρεια] Judææ Palestinæ regio est, ut scribit Plin. lib. 5. cap. 13.
Est autem Civitas regalis in Israel, a qua tota regio decem Tribuum est Samaria. Postea Sebaste dicta ab Augusti nomine. Dicitur quoque Sichar, & Sichem, & Sichima: ea est Palæstinæ inter Judæam & Galilæam sita. Hinc

Samaritani & **Samaritæ**, dicti sunt, qui Samariam habitant.

Samarobrini aut **Samarobrivi**, orum. m. pl. [Σαμαρόβριβα] Fuerunt populi in Gallia inter Belgas, ubi Cæsar Galborum concilium induxit. Hanc Cameracensem esse urbem nonnulli autumant, quam Scaldis fluvius interfluit. Constantior tamen opinio urbem esse putat Novioduno vicinam, quam vulgo Sancti Quintini dicunt: hanc enim præterfluit Samara fluvius. Horum civitas dicitur Samarobrina Cæsari & Ptolemæo lib. 2. cap. 9.

Samarum, i. n. Ulmi semen. Plin. lib. 16. cap. 17. Atiniæ non ferunt Samara: ita vocatur Ulmi semen. conf. Columel. lib. 5. cap. 16.

Sambicus, i. m. [Σάμβικος] Famosi sacrilegi nomen, qui cum Dianæ τῆς ὀπισκίτης, fanum aliquoties expilasset: tandem deprehensus annum perpetuum in quæstione tormentisque habitus, miserrimo mortis genere excarnificatus, sacrilegii pœnas luit. Hinc factus est locus proverbio, ut Sambico graviora pati dicamus, quem significare volumus Exquisitissimo tormenti genere excruciari. V. Cæl. lib. 18. cap. 3.

Sambracatæ, Insulæ & oppidi nomen in Chaldæorum Arabia apud Plin. commemoratur lib. 6. cap. 28.

Sambruceni, Populi sunt circa Indum teste Plin. lib. 6. cap. 20.

Sambuca, æ. f. [σαμβύκη] Auctore Festo, Organi & instrumenti musici genus. Vitruv. 6. 1. Sambuca, inquit Porphyrius in Ptolemæi armonica, Triangulum instrumentum est, quod ex inæqualibus longitudine sicut & crassitudine nervis efficitur. V. Isidor. 3. 20. & Barth. Advers. 55. 9.

Sambucam citius caloni aptaveris alto. Pers. 5. Sat. 95.
Sambuca, eodem Festo auctore, Machina qua urbs expugnatur, similiter vocatur, nam ut in organo chordæ, sic in machina intenduntur funes. conf. Veget. 4. 21. Athenæus 14. 8. & Polyb. 8. 5.

Sambucina, æ. f. [σαμβυκίστρια] Quæ sambuca canit. Plaut. Stich. 2. 3. 57. Fidicinas, tibicinas, sambucinas advexit secum forma eximia. Quædam exemplaria Sambucas legunt.

Sambucistria, æ. f. [σαμβυκίστρια] apud Festum, Idem quod Sambucina. Liv. 39. 6. Tunc psaltriæ, sambucistriæque, & convivalia ludionum oblectamenta addita epulis. conf. Arnob. 2.

Sambucus, i. f. [ἀκτῆ] Arbor. V. Plin. lib. 24. cap. 8. Scribitur & Sabucus. Seren. cap. 4.

Sambuceus, a, um. Adj. [ἀκτίτης] Quod ex sambuco est. Plin. de Viris Illust. Juvenibus regiis Delphos euntibus, ridiculi gratia comes adscitus, baculo sambuceo aurum infusum deo donum tulit.
Sambucea arbor. Plin. lib. 29. cap. 4.

Sambulos, Mons in Perside Herculi sacer. Alex. ab Alex. lib. Genial. dierum 2. cap. 14.

Sambyca, est Musicum instrumentum, quo primo usam Sibyllam produnt aliqui a Sambyce quodam inventa, unde & nomen. Est vero organum id, oxyphthongon, quo tetrachordo Parthi sint usi, ac Troglodytæ. Cæl. lib. 9. cap. 4.

Same, [Σάμη] Insula ante sinum Ambracium, quæ & Samos, & Cephalenia dicitur, non procul ab Ithaca si Ovidio credimus 1. Trist. 4. 67.

> Nec mihi Dulichium domus est, Ithacheve Sameve.

Dulichiumque Sameque. Virg. 3. Æn. 271.
Item Oppidum ejusdem insulæ a Romanis dirutum. Plin. lib. 4. cap. 12. V. samos.

Samera, æ. f. [πτελέας σπέρμα] Columel. lib. 5. cap. 6. Atineam ulmum Trimellius Scrofa non ferre sameram (quod est semen ejus arboris) falso est opinatus. Plin. lib. 16. cap 17. Atineæ, inquit, non ferunt samaram: ita vocatur ulmi semen: omnesque radicum plantis proveniunt; reliquæ semine. Scribitur & Samara.

Samia, **Samiator**, &c. V. samos.

Samicum Litus, ubi sacellum est Neptuni maxima veneratione cultum, in Asia situm est. Strabo lib. 8.

Samio, samius, V. samos.

Sammonium, Promontorium est in littore Peloponesiaco apud Plin. lib. 4. cap. 12.

Samnites, um, & ium. m. [Σαυνῖται] Populi in Samnio, quod nunc Aprucium vocamus, regio Italiæ inter Picenum, Campaniam & Apuliam. V. Liv. 7. 29. Flor. 1. 16. Urbes in ea sunt Adria, Aquila, Amiternum, Sulmo, Ortona, Arpinum, Aquinum, Athina, Beneventum, Corfinium. Vel Samnites dicti sunt a Samnio colle, in quo e Sabinis venientes consederunt, & ejusdem nominis oppidum ædificarunt. Quidam etiam Sannites per duplex n scribunt. Hi quondam apud Caudinas furculas Romanum exercitum profligaverunt, quos postea L. Papyrius sub jugum misit. De Samnitibus multa Strabo lib. 5.
Samnites (inquit Festus) ab hastis appellati sunt, quas Græci σαύνια appellant: has enim ferre assueti erant: sive a colle Samnio, alias Samo, ubi ex Sabinis adventantes consederant.
Curio ad focum sedenti magnum auri pondus Samnites quum attulissent, repudiati sunt. Cic. de Senect. 55.
Samnites, Gladiatorum genus quoddam fuit. Dictum autem est nomen a Samnitibus illis, qui diu ancipiti Marte cum Romanis bella gesserunt, ut testatur Livius 9. 40. Et Romani quidem ad honorem Deûm insignibus armis hostium usi sunt: Campani ab superbia & odio Samnitium, gladiatores, quod spectaculum inter epulas erat, eo ornatu armarunt, Samnitiumque nomine appellarunt.

Samnium, i. n. Regio Samnitium. Flor. 1. 16. Populus Romanus ruinas ipsas urbium diruit, ut hodie Samnium in ipso Samnio requiratur. conf. Varro de R. R. 2. 1.

Samniticus, a, um. Flor. 1. 16. Bellum Samniticum. Suet. Vitell. cap. 1.

Samnitius, a, um. Liv. 7. 29.

Samon, Insula in Ionico apud Plin. lib. 5. cap. 31.

Samonium, Cretæ insulæ promontorium Rhodo aversum, sicut contrario littore Cyrenas versus, κριοῦ μέτωπον prominet. Pomponius Mela, lib. 2.

Samornion, Urbs Epheso apud Plin. lib. 5. cap. 29.

Samos, i. f. [Σάμος] est Nomen duarum insularum, quarum altera est in mari Icario, modica, & Junoni dicatissima; quod in ea nata fuerit & educata, & Jovi nupta. Unde Virg. 1. Æn. 20.

> Posthabita coluisse Samo.

Scribit Varro, Samon prius Partheniam nominatam, ubi antiquissimum fuit templum, & simulacrum in habitu nubentis figuratum: & sacra ejus anniversaria nuptiarum ritu celebrabantur. A qua & Juno Samia dicta est. In ea Pythagoras quoque philosophus ortum habuit, necnon & una ex Sybillis, quæ exinde Samia dicta est, quam ferunt de Christo prædixisse. Fiebant etiam in ea vasa fictilia egregie ex creta fabricata, quæ Samia vocabantur. Ferunt hanc insulam Thraciæ adjacere, quæ postea ex commistis Thraciæ populis Samothracia appellabatur. Virg. 7. Æn. 208.

> Threiciamque Samum quæ nunc Samothracia fertur.

Nunc vulgo vocatur *Samo*.
Altera vero est Samos insula, a Plinio collocata prope Ithacam apud Dulichium: de qua videtur Suetonius intelligere, quum non multum distet ab Epiro, ubi de Augusto ait cap. 17. Ab Actio quum Samum insulam in hyberna se recepisset. Same vero (ut ait Servius) civitas Thraciæ est in Cephalea. Apud Strabonem tamen legimus Samum & Samen, Samum urbem esse, Samen vero insulam. Sunt qui scribant Samothraciam insulam esse, quæ prius Dardania vocabatur a Dardano, qui Palladium Minervæ secum ferens, eo confugisse traditur. Post Samiis insula bello ejectis, quum eo se in Thraciam ex Asia reciperent, indutum nomen, ut pro Dardania, Samothracia vocaretur.
Juno Sami colebatur. Cic. 6. Verr. 71.

Concinna Samos. Hor. 1. Epist. 11. 2.

SAMIUS, a, um. [Σάμιος] Quod e Samo insula est. ut
Asserit his Samius, i. e. Pythagoras. Sidon. Carm. 15. 52.
Bathyllus Samius. Hor. Epod. 14. 9.
Terra Samia. Plin. 35. 16
Testæ Samiæ. Tibull. lib. 2. 3. 51.
Vasa Samia. Plaut. Capt. 2. 2. 41. Cic. pro Muren. 75.
Samium, est Testeum. Lucil. Sat. lib. 14. apud Non. 4. 434.
Et non pauper uti samio, curtoque catino. Cic. 6. de Republ.
Extat oratio Lælii, quam omnes habemus in manibus, quam sympina pontificum diis immortalibus grata sint, Samiæque (ut is scribit) capedines.
Confringi vas cito Samium solet. Plaut. Bacch. 2. 2. 24.
Vasa Samia, i. e. Fictilia. Plin. 35. 12. conf. Plaut. Men. 1. 2. 65. Gell. 17. 8. Plin. 36. 21. Isidor. 20. 4.
Samium, Acutum, teste Nonio. unde & Samiare dicimus Acuere, quod in Samo hoc genus artis polleat. Lucil. Sat. lib. 8. Non. 4. 434.
Hanc ubi vult male habere, ulcisci pro scelere ejus
Testam sumit homo Samiam, sibique illico telo
Præcidit caulem, testesque una amputat ambo.

SAMIŎLUS, a, um. Adj. dimin. [Σαμίδιον] Plaut. Stich. 5. 4. 12. Nos nostro Samiolo potorio tamen vivimus.

SAMIA, æ. f. Placentæ genus, veteribus nobilitatæ. Tertull. adv. Marc. 3. 5. Non tamen ut de Glebis credas te unquam placentas & Samias coacturum. Græci vero Σάμιος πλακοῦς. Athenæus 14. p. 644. C. Excellere Samias placentas, & Samias coacturum. Salmas. in Vopisc. Aurel. cap. 7. Jun. in Tertull. Casaubon. in Athen.

SAMIO, āre. Veteres pro Acuere ponebant, & quasi Samiæ testæ acumen inducere, auctore Nonio 4. 434. V. paulo ante SAMIUM, Acutum, &c. conf. Veget. 2. 14. Auson. Epist. 4. 68.

SAMIATUS, a, um. Vopiscus, Ferramenta samiata. Nonius Acuta & mucronata explicat: & recte, quod ex eo credo, quia Samia creta polita & nitida acuerentur. Vim enim in ea detergendi esse noverunt omnes: igitur & detergendo ferramenta acuit, unde ducta Nonii interpretatio, quæ mihi valde probatur. Nam & Samiator in vetere lexico ἀκονητής exponitur, & in antiqua inscriptione, Samiariis doryphoron legitur. Ex Turnebo.

SAMIĀTOR, ōris. m. Qui arma acuit & tergit. ἀκονίτης. Gloss. Vet. V. Salmas. in Vopisc. Aurel. cap. 7.

SAMIARIUS, i. m. Idem. Turneb. Adv. 27. 21. ex antiqua Inscriptione, SAMIARIIS DORYPHORON.

SAMŎLUS, i. m. Herba. Plin. 24. 11.

SAMOSATA, [Σαμόσατα] Urbs Asiæ ad Euphratem, auctore Strabone, lib. 14. Samosata Luciano alumno nobilis.

SAMOTHRACIA, Gemma nigri coloris ab insula Samothracia nomen sortita, quia in illa invenitur. Plin. lib. 37. cap. 10. Samothracia insula, ejusdem nominis gemmam dat nigram ac sine pondere similem ligno.

SAMOTHRACIA, sive SAMOTHRACE, es. f. [Σαμοθρᾴκη] Stephano Σαμμοθρᾴκη, Insula est maris Ægei Thraciæ adjacens ea in parte, qua Hebrus in mare influit. Olim Dardania dicta a Dardano quodam Trojano qui Palladium secum ferens eo traditur confugisse. Gentilia sunt Samothrax & Samothracius. Virgil. 7. Æn. 208.
Threiciamque Samum, quæ nunc Samothracia fertur. Fuit hæc insula religione & templo celeberrima; ubi Cereris & Proserpinæ mysteria celebrata fuerunt. V. Strab. & Liv. 45. 5. Diod. Sic. 5. 47.
Hic & inventum fuit annulorum genus ferreorum; unde Lucret. 6. 1042.
Exsultare etiam Samothracia ferrea vidi.

SAMOTHRACES, um. m. pl. Populi hujus Insulæ. Curt. 8. 1. 26.
Dii Samothraces, i. e. Castor & Pollux. Varr. de L. L. 4. 10. V. & Macrob. 3. Saturn. 4.

SAMOTHRACICUS, a, um. Macrob. 3. Saturn. 4. Samothracicis religionibus mystice imbutus.

SAMPSA, V. SANSA.

SAMPSICERAMUS, Bassi Cæcilii filius fuit, qui juxta Apamiam & Arethusam regnavit: Phylarchæ quoque genti Emessinæ præfuit. Strab. lib. 16.
Sampsiceramus, i. e. Pompeius a regulo quodam in Syria Sampsiceramo devicto, ut est apud Strabonem. Ita & vocatus est Pompeius a Cic. 2. Att. 14.

SAMPSŪCHUM, i. n. sive SAMPSYCHUS, i. m. [σάμψυχον] Herba quæ & Amaracus dicitur. Plin. lib. 21. cap. 22. Sampsuchum sive amaracum in Cypro laudatissimum & odoratissimum. Scribitur & Sansucus. V. AMARACUS. Columel. lib. 10. 172.
Nataque jam veniant hilari sampsucha Canopo.

SAMPSUCHINUS, a, um. Adj. [σαμψύχινος] ut, Sampsuchinum oleum. Plin. lib. 21. cap. 22.

SAMSA, sive SAMPSA, sive SANSA, æ. f. Officulum olivæ dicitur. Columel. lib. 12. cap. 49. Et quum est in samsam redacta, tunc sal coctus, tritusque manu permiscetur cum cæteris aridis condimentis. Idem lib. 12. cap. 50. Et aut regulis, si consuetudo erit regionis, aut certe novis fiscinis sampsæ exprimi.

SAMULA, ob diuturnam vitam (vixit enim centum decem annis) ab Asconio Pediano primum, deinde a Plinio lib. 7. cap. 48. nobilitata mulier.

S A N

SANABILIS, SANATIO. V. SANO.

SANĀTES, um. m. pl. dicti sunt, Qui supra, infraque Romam habitaverunt: quod nomen iis fuit, quia quum defecissent a Romanis, brevi post redierunt in amicitiam, quasi sanata mente. Itaque in XII cautum est, ut idem juris esset Sanatibus quod fortibus, id est, bonis, & qui nunquam defecerant a Populo Romano. Festus. conf. Gell. 16. 10.

S A N

SANAUS, Phrygiæ oppidum, Apolloniæ metropolis, teste Strabone libro 12. Ptolemæus *Vanida* appellat.

SANAZARIUS, Libertus Accii Synceri apud Alex. ab Alex. lib. Genial. dier. 2. cap. 1.

SANCHONIATHON, onis. m. Berytius, vir inter antiquissimos numeratus, quem vel ante tempora Trojana floruisse, prodiderunt Porphyrius Tyrius philosophus in quarto eorum quos adversus Christianos libros evomuit, & Eusebius Pamphil. lib. 1. Præpar. Evang. Eam theologiam Philon Byblius, non ille Hebræus, in Græcam linguam transtulit. Lilius Syntag. 1. Hist. deorum.

SANCIO, ivi, itum, vel sanxi, sanctum, [κυρόω, κυρόω, ἐπικυρόω] ire. Confirmare, religiose instituere. Cic. de Amicit. 40. Hæc igitur prima lex in amicitia sanciatur, ut neque rogemus res turpes, nec faciamus rogati. Virg. 12. Æn. 200.
——qui fœdera fulmine sancit. Ubi Servius; Sancit, Confirmat, sancta esse facit: quia quum fiunt fœdera, si coruscatio fuerit, confirmantur. Vel certe quia apud majores aræ non incendebantur, sed ignem divinum precibus eliciebant. Sancire autem proprie est Sanctum aliquid, id est, consecratum facere, fuso sanguine hostiæ: & dictum sanctum, quasi sanguine consecratum. Hactenus Servius. Cic. 1. de Legib. 20. Populariter interdum loqui necesse erit, & eam legem, quæ scripto sanciat quod vult aut jubendo, aut vetando, ut vulgus appellare.
Cavere & sancire. Cic. 2. de Fin. 101. Quum reliqui nihil sit omnino quod pertineat ad nos, tam accurate, tamque diligenter caveat & sanciat. Sanxerunt ne quis emeret mancipium, nisi in demortui locum. i. e. Vetuerunt & interdixerunt.
Sancire ne. Cic. 6. Verr. 114.
Sancire de. Cic. 4. Verr. 123. In quibus multa sanxit de ætate hominum.
Augurem sancire aliquem. Cic. 13. Philipp. 12.
Cæremonias sancire. Cic. 1. Tusc. 27. Quas maximis ingeniis præditi, nec tanta cura coluissent, nec violatas tam inexpiabili religione sanxissent. De cæremoniis.
Cæsar digna scelere hominum perditorum sancit. Cic. 4. in Catil. 8.
Carmina sancire alicui, Dicare, consecrare. Stat. 3. Sylv. 3. 215.
Dictis connubia sancire. Claud. in Epithal. Pallad. 129.
Dolore suo sancire militaris imperii disciplinam. Cic. 1. de Fin. 33.
Dubia sancire. Cic. 3. de Lege Agr. 13. Quæ dubia sunt, per vos sancire vult. i. e. Possessiones dubii juris confirmare legis auctoritate.
Edicto sancire ne. Cic. pro Flacc. 67. Prætor sanxit edicto, ne ex Asia exportari liceret de frumento.
Execrationibus publicis sancire. Cic. 3. Off. 55. Quod Athenis execrationibus publicis sanctum est. i. e. De quo lege cautum est si-quid admitteretur hujusmodi, &c. Budæus.
Exilium sancire. Tacit. 1. Ann. 65.
Fidem sancire. Stat. 5. Theb. 155.
Fidem dextra sancire. Liv. 28.
Fide sancire. Liv. 25. 8. Congressi cum Annibale, rursus fide sanxerunt, liberos Tarentinos, leges, suaque omnia habituros.
Fœdera sancire fulmine. de Jove. Virg. 12. Æn. 200.
Audiat hæc genitor qui fœdera fulmine sancit.
Fœdus capite vel sanguine alterius cum aliquo sancire. Liv. 25. Nisi imperatoris, & ejusdem hospitis proditi capite ac sanguine fœdus cum hostibus sanxisset.
Jurejurando sancire. Liv. 39. 37.
Leges sancire. Cic. 2. Tusc. 33. Cretum quidem leges, quas sive Jupiter, sive Minos sanxit de Jovis quidem sententia, ut poëtæ ferunt.
Leges de ambitu sancire. Cic. pro Planc. 44.
Legem sancire in aliquem. Hor. 1. Serm. 3. 67.
——eheu
Quam temere in nosmet legem sancimus iniquam.
Leges de Jovis sententia sancitæ. Cic. 1. Tusc.
Orbem purgatum sanxerat Hercules. Propert. 4. 10. 73.
Pacem victoria sancit mundo. Claud. de Bell. Get. 573.
Pœnas sancire malorum. Stat. 3. Theb. 244.
Pœna sancire aliquid. Cic. pro Planc. 47. Et 10. Att. 1. Ego vero Solonis popularis tui, ut puto, etiam mei, legem negligam, qui capite sanxit. i. e. Multavit, vindicavit, punivit.
Præcepta sancire. Quintil. lib. 2. cap. 13. Neque enim rogationibus, plebisve scitis sancta sunt ista præcepta.
Regnum ab Antonio Herodi datum victor Augustus sanxit. Tacit. 5. Hist. 9.
Societatem sancire. Sen. de Benef. lib. 1. cap. 4. Quibus tam convenit hæc adhortatio, quam vobis, societatem humani generis sancientibus.
Sancitum est lege. Cic. 2. de Legib. 65. Id quoque ne fieret, lege sancitum est.
Templum sancire. Coripp. 4. 264.
Viam erranti non monstrare, quod Athenis execrationibus publicis sancitum est. Cic. 3. Off. 55.
Communi jure Gentium sancitum. Cic. de Arusp. Resp. 32. Hoc si minus jure Civili perscriptum est, lege tamen naturæ communi jure Gentium sancitum est.

SANCTUS, a, um. [κυρωθείς] Partic. usurpat Liv. 10. 9. De provocatione legem diligentius sanctam. Martian. in l. Sanctum ff. De divisione rerum, ait Sanctum proprie dici, Quod ab injuria hominum defensum atque munitum est. Tractum a sagminibus herbis, quas legati Populi Romani ferre solebant, nequis eos violaret. Juven. 14. Sat. 68.
——& sanctam filius omni
Aspiciat sine labe domum, vitioque carentem. Ulpian. ff. de divisione rerum. l. Sacra loca, scribit Sanctum esse, Quod nec sacrum, nec profanum est, sed sanctione aliqua firmatum: ut, Sanctæ leges, h. e. Sanctione quadam subnixæ. Alii dicunt Sanctum esse Religiosum, sacrum, & incorruptum. Virg. 12. Æn. 648.
Sancta ad vos anima, atque istius inscia culpæ
Descendam. i. e. Incorrupta. Idem lib. 11. 158.
——tuque

—— tuque ô sanctissima conjunx
Felix morte tua. i. e. Castissima. Unde, Sanctus vir, dicitur Integer moribus. Donatus; Sanctum dicitur, Quod omni observatione inviolatum est. Cic. 2. Philip. 60. Tanta enim est charitas patriæ, ut vestris etiam legionibus sanctus essem, quod eam a me servatam esse meminissent.
Sanctus atque integer. Cic. pro Rosc. Amer. 109.
Sanctus & innocens. Liv. 32.
Nihil jam sanctum atque sincerum in civitate. Cic. pro Quint. 5.
Ætate grandis natu, natura sanctus & religiosus homo. Cic. pro Rosc. Com. 44.
Sanctum, augustum, & religiosum. Cic. de Arusp. Resp. 12.
Ærarium sanctius. V. ÆS, æris. Cic. 6. Verr. 140. Primum mihi literas publicas, quas in ærario sanctiore conditas habebant, proferunt.
Amicitiæ sanctum nomen & venerabile. Ovid. 1. Trist. 8. 15.
Amor sanctus. Cic. 3. de Fin. 61. Ne amores quidem sanctos a sapiente alienos esse arbitrantur.
Animal sanctius. Ovid. 1. Met. 76.
Antiquius & sanctius. Cic. 12. Att. 19.
Aula sanctior. Martial. lib. 5. 6.
Admittas tumidam, brevemque cartam
Intra lumina sanctioris aulæ. V. AULA.
Concilium sanctum patrum. Hor. 4. Carm. 5. 4.
Consilium sanctissimum gravissimumque. Cic. in Catil. 1. 9. Hic, hic sunt in nostro numero P. C. in hoc orbis terræ sanctissimo gravissimoque consilio.
Di sancti. Ovid. 3. Amor. 8. 54.
Fides induciarum sancta. Liv. 8. 36.
Fidem sanctam violare. Catul. 74. 3.
Flumen sanctum. Virg. 8. Æn. 72.
Fons sanctus. Cic. 5. Tusc. 36. Ex hoc igitur Platonis quasi quodam sancto angustoque fonte nostra omnis manabit oratio.
Jus sanctum atque integrum. Cic. pro Rosc. Amer. 109.
Leges sanctæ. Hor. 2. Serm. 1. 81.
Libertas. Liv. 3. 52.
Memoria sancta. Tacit. 4. Hist. 10.
Numina sancta Palladis. Virg. 3. Æn. 543.
Officium sanctum & solenne. Cic. pro Quint. 26.
Ornatus sanctus. Quintil. lib. 8. cap. 3. Hic ornatus virilis, fortis & sanctus sit, nec effœminatam levitatem, nec fuco eminentem colorem amet.
Præmia virtutis sancta & casta esse oportet. Cic. 2. de Invent. 114.
Pietas sancta. Sen. Octav. 4.
Pudicitia. Liv. 3. 52.
Sententia sancta. Lucret. lib. 3. 372.
Testimonia firmissima & sanctissima. Cic. pro Rosc. Com. 43. Firmissimis enim & sanctissimis testimoniis virorum optimorum causa Roscii communita est.
Vates sanctissima. Virg. 6. Æn. 65.
Vir sanctissimus. Cic. 10. Fam. 21. At Laterensis vir sanctissimus suo chirographo mittit mihi literas, meisque. Plin. 2. Epist. 9. Nam pater ejus Erucius clarus vir, sanctus, antiquus, disertus. Ad Mores perfectissimos, vitæque integritatem refertur hîc Sanctus.
Sanctum, i. e. Silendum. Liv. 23. Et si quid unquam arcani sanctive in curia fuerit.

SANCTŬLUS, Adj. dimin. Hieron.

SANCTE, Adv. [ὁσίως] Auguste. Cic. pro Font. 12. Cum his vos testibus vestram religionem conjungetis? ab his quicquam sancte aut moderate dictum putabitis?
Pie sancteque Deum colere. Cic. 1. de Nat. Deor. 57.
Auguste sancteque consecrare aliquem. Cic. 2. de Nat. Deor. 62.
Sancte, Firmiter. Ter. Hec. 2. 2. 26. Sancte adjurat, non posse apud vos Pamphilo se absente perdurare. Cic. 5. Fam. 8. Meque ea quæ tibi promitto ac recipio, sanctissime esse observaturum, diligentissimeque esse facturum. Idem 13. Fam. 20. Quam ego necessitudinem sancte colendam puto.

SANCTOR, ōris. m. [κυρωτής] Qui aliquid sancit. Tacit. 3. Ann. 26. Sed præcipuus Servius Tullius sanctor legum fuit.

SANCTIO, ōnis. f. [κύρωσις] Lex cum terrore pœnæ. Cic. pro Corn. Balb. 3. Primum enim sacrosanctum nihil esse potest, nisi quod populus, plebsve sanxisset. Deinde sanctiones sacrandæ sunt, aut genere ipso, aut obtestatione & consecratione legis aut pœnæ, quum caput ejus qui contra facit, consecratur. Idem 6. Verr. 149. Nisi vehementius homini minatus essem, nisi legum sanctionem, pœnamque recitassem, tabularum mihi potestas facta non esset. Liv. 4. 41. Ægerrime plebs ferebat jacere tamdiu irritas sanctiones, quæ de suis commodis ferrentur.
Fœderis sanctio. Cic. pro Corn. Balb. 36.

SANCTITAS, ātis. f. [ὁσία, ἁγιότης, ὁσιότης] est (ut ait Cic. 1. de Nat. Deor. 3.) Scientia colendorum deorum. Idem Post red. in Senat. 33. Mecum libertas, mecum etiam frugum ubertas, mecum deorum & hominum sanctitates omnes & religiones affuerunt. Sic pro Cæl. 32. Si matremfamilias, secus quam matronarum sanctitas postulat, nominamus. Item 3. Philip. 15. Quod in juventute habemus illustrius exemplum veteris sanctitatis?
In genere Sanctitas est Innocentia, integritas, justitia. Nepos 6. 4. 1. Petiit ut sibi testimonium daret, quanta sanctitate bellum gessisset. conf. Suet. Cæs. cap. 6. Sidon. 6. 10. Tacit. 14. Ann. 60.
Constituere sanctitatem in aliquo. V. CONSTITUO.

SANCTIMONIA, æ. f. [ἁγιασμός] Idem. Cic. pro Rabir. perd. reo, 30. Quæ mihi videntur ex hominum vita ad deorum religionem & sanctimoniam demigrasse. Idem pro Quint. 55. Quid mihi inquit, cum ista summa sanctimonia ac diligentia.
Habere domum clausam pudori & sanctimoniæ. Cic. pro Quint. 93.
Nuptiarum sanctimonia. Auct. ad Herenn. lib. 4. 45.
Fœmina sanctimonia insignis. Tacit. 12. Ann. 6.

SANCTIMONIĀLIS, e. Adj. Sanctimoniæ addictus. Augustin. de Civ. Dei, 1. 16.
Sanctimoniales appellant Imperatores Virgines Deo devotas, dicatas & consecratas. Rubr. de Rapt. Virg. & l. unic. ad finem. lib. 9. C. tit. 13. Ut hæc tantummodo lex (inquit Princeps) in hoc capite pro omnibus sufficiat, quam de sanctimonialibus & virginibus & viduis locum habere sancimus.

SANCTIMONIALITER, Adv. Just. Cod. 1. tit. 3. l. 56. § 1.

SANCTESCO, ĕre. Accius apud Non. 2. 576.

SANCTIFICO, āre.
SANCTIFICĀTUS, a, um. Partic.
SANCTIFICATIO, ōnis. f.
SANCTIFICĀTOR, ōris. m.
SANCTIFICUS, a, um.
SANCTIFICIUM, i. n.
SANCTILŎQUUS, a, um.
} Septem hæ voces leguntur in Scriptoribus Ecclesiasticis.

SANCTITŪDO, ĭnis. f. [ἁγίασις] Idem ac Sanctimonia, sed antiquius. Accius Tereo, Alia hic sanctitudo est, aliud & nomen, & numen Jovis. Idem Phœnissis, Delubra cæli tu maris sanctitudines. Cic. lib. 4. de Rep. Eosdem terminos hominum curæ, atque vitæ, sic pontificio jure sanctitudo sepulturæ. Nonius 2. 805. conf. Gell. 17. 2. & 13. 3.

SANCTUARIUM, i. n. [ἁγιαστήριον] Sacer locus, templum, sacrarium.
Sanctuarium, sive Sanctuaria Mithridatis appellavit Plinius, Quæ alio loco arcana, lib. 23. cap. 8. In sanctuariis Mithridatis maximi regis devicti, Cn. Pompeius invenit in peculiari commentario ipsius manu compositionem antidoti.
Sanctuarium non solum Locum sacrum, aut Sacrosanctum significat: sed etiam Tabulas aut Librum in quo sancta referuntur, rescribuntur, subnotantur. Hinc, Sanctuarium principis dixit Siculus Flaccus, pro Libris atque Commentariis, in quos agrorum formæ referebantur, aut quod magis est, Locum ipsum & tabularium in quo hujusmodi libri repositi adservabantur significare notavimus. Sic. Flacc. in libro de Conditionibus agror. Quod si quis contradicat, Sanctuarium Cæsaris respici solet. Omnium enim agrorum & divisorum & adsignatorum formas, sed & divisionem commentarius & principatus in sanctuario habet. Qualescunque enim formæ fuerint, si ambigatur de earum fide, ad sanctuarium principis revertendum erit.

SANCUS, i. m. Unus ex iis diis, quos in 16. cælorum ordinibus Martianus his verbis enumerat: Ex duodecima (inquit) Sancus tantummodo advocatur. Refert Syntagmate 1. lib. Histor. Deor. Lilius Geraldus.
Sabinis Sangus, Græcis Hercules, Latinis Dius Fidius appellatur. Varr. de L. L. 4. 10. Nomen a Sanciendo ductum. Propert. 4. 10. extr.
Nunc quoniam manibus purgatum sanxerat orbem
Sic Sancum Tatiæ composuere Cures.

SANDALIDES, um. f. pl. [σανδαλίδες] Palmæ genus, a similitudine sandalii dictum. Plin. lib. 13. cap. 4. de palmit. Quarta, inquit, auctoritas, sandalidum a similitudine appellatarum.

SANDALION, Insula in mari Ionico auctore Plinio lib. 5. cap. 31.

SANDALIOTIS, [Σανδαλιῶτις] Sardinia insula denominata est ab effigie sandalii, hoc est soleæ, quam nonnulli Ichnusiam vocant, a similitudine vestigii quod Græce ἴχνος dicitur. Plin. 3. 5.

SANDALIUM, i. n. [σανδάλιον, βλαῦτα] Calceamenti genus, Græci σανδάλιον calceum vocant. Ter. Eun. 5. 8. 4. Utinam tibi commitigari videam sandalio caput.
Sandalium, Farris Gallici genus. Plin. lib. 18. cap. 7. Galliæ quoque suum genus farris dedere, quod illi brance vocant: apud nos sandalium nitidissimi grani.

SANDALIGERŬLUS, a, um. Adj. [σανδαλιοφόρος] Qui sandalio utitur. Plaut. Trinum. 2. 1. 22.

SANDALIARIUS, i. m. Qui sandalia conficit. Gell. 18. 4. Reines. Inscript. class. 1. n. 299. GENIO VIARVM L. LVTATIVS L. L. PACCIVS SANDALIARIVS.

SANDALIARIUS, a, um. Sandaliarius vicus ab Apolline Sandaliario, cujus effigiem ornatam sandalio, quod est calceamenti genus in quarta urbis regione auctores ponunt. Alex. ab Alex. lib. 9. Genial. Dier. cap. 18.

SANDANIS, Vir fuit quidam Lydus, qui frustra Crœso suadere conatus est, ne bellum Persis inferret. Herodotus lib. 1. & 2. Sardanis a quibusdam appellatur.

SANDAPILA, æ. f. [σοροῦ γένος] Genus feretri. Martial. lib. 2. 81. Idem lib. 8. 75.
Permutatur onus, stipataque tollitur alte
Grandis in angusta sarcina sandapila.
Fabri sandapilarum. Juven. 8. Sat. 175.
Sandapila antiqui dici voluerunt Feretrum mortuorum, id est, Loculum, non in quo nobilium corpora, sed in quo plebeiorum atque damnatorum cadavera portabantur, sicut Stesimbrotus Thasius de morte Polycratis Samiorum regis scripsit, dicens, Posteaquam de cruce depositus, sandapila etiam deportatus est. Ex Fulgentio.

SANDAPILARIUS, i. m. Sidon. 2. Epist. 8. Vespillonum sandapilariorum ministeria.
Sandapilarii erant Vespilones aut ex eorum grege, quos Vulturios seu Codonophoros, id est tintinabula gestantes, sive anteambulones, ferales præcones, appellarunt. Budæus in notis ad Pand.

SANDARĂCHA, Herbæ nomen apibus gratissima, quam alio nomine Cerinthum appellant. Plin. lib. 11. cap. 7.

SANDARĂCHA, æ. f. [σανδαράχη] Festus, Sandaraca scribit & Sandaracinus. Plin. lib. 34. cap. 18. Sandarachæ quoque propemodum dicta natura est. Invenitur autem & in aurariis, & in argentariis metallis, melior quo magis rufa, quoque magis virus redolens, ac pura friabilisque. Valet purgare, sistere, excalefacere, perfodere. Idem lib. 35. cap. 6. Color esse debet flammeus. Vitruvius architecturæ lib. 7. Cerussa vero quum in fornace coquitur, mutato colore ad ignem incendii sandaracha fit. Id autem incendio facto ex casu didicerunt homines: & ea meliorem usum præstat, quam quæ de metallis per se nata foditur. Hinc conjicere licet duplicem esse sandaracham, metallicam, factitiam. Fossitia est colore cinnabaris.

ris. Vulgo *Arsenicum rubrum* vocatur. Factitia fit, cerussa in fornace cremata. Errant Arabes medici, qui putant Sandaracham esse nostrum Vernicem: quum hic sit Juniperi gummi. Philander in Vitruvium & Ruell. lib. 1. cap. 90.

Sandaraca, Genus coloris. Festus.

SANDARACINUS, a, um. Adj. [σανδαράκινος] Color sandaracinus. Nævius, Merula sandaracino ore. Festus.

SANDARACATUS, a, um. aliud Adj. [σανδαρακωτὸς] Cui sandaraca admista est. Plin. lib. 35. cap. 15. Item lendes tollit in palpebris æris, aceto sandaracato admisto.

SANDARACURGIUM, Mons est concavus in Ponto de quo sic scribit Strab. lib. 12. Sandaracurgium mons est concavus propter metallorum effossionem: hunc operatores maximis cuniculis subeunt. Solebant olim publice operari & fossoribus utebantur servis, ex aliquo maleficio redemptis: Nam præter operandi laborem, qui maximus est, dicunt aërem ex metallis lethiferum esse atque intolerabilem, propter odoris gravitatem e glebis prodeuntem. Unde corpora cito ibi mori, sæpe metallorum effossionem deficere, propter operariorum incommoditatem, qui cum plures sint quam ducenti, continue & morbis, & labe absumuntur. Hæc ille.

SANDASER, seu SANDASERION, Gemma quæ expolita, ad Sandastri splendorem quamproxime accedit: Plin. lib. 37. cap. 7.

SANDASTROS, Gemma, a Sandastro Indiæ loco sic dicta. Plinius de Carbunculis, lib. 37. cap. 7. Cognata est huic Sandastros, quam aliqui Haramantitim vocant: nascitur in India, loco ejusdem nominis.

SANDIX, Icis. f. Herba. Virg. 4. Ecl. 45.

Sponte sua sandix pascentes vestiet agnos. Plinius de Sandice herba intelligit, & ut verum fateamur, est concinnior sententia agnos inter pascendum ejus herbæ, quam comedant, fuco colorari. Contra tendunt grammatici recentiores: censent enim Sandicem esse Colorem sandaracha & rubrica temperatum, quod & Plinius retulit. Videtur & de Herba loquutus potius quam de Pigmento Gratius cum scripsit,

Interdum Libyco fucantur sandice pinnæ. Quasi ea stirps in Lybia proveniat: nisi si quis censeat metallum illius pigmenti illic fuisse, aut officinam, quando in factitiis pigmentis erat: sed illud alterum de planta verius crediderim in Gratio, ut & in Vopisco, cujus hæc verba sunt, Dicitur enim sandix Indica talem purpuram facere si curetur. Hæc ex Turneb. Advers. 15. 20.

Sandix, Genus coloris, auctore Plinio lib. 35. cap. 6. Sandaracha (inquit) si torreatur, æqua parte rubrica admista, sandicem facit.

Amictus sandicis, i. e. Sandicini coloris. Propert. lib. 2. 25. 45.

SANDOBANES, Fluvius est Albaniæ, qui in Caspium mare erumpit: Strabo lib. 11.

SANDRACORA, Locus Cappadociæ. Strabo lib. 14.

SANE, [τῷ ὄντι] Adv. a Sanus. Quandoque (inquit Valla) affirmative ponitur pro Certe: ut, Ita sane. Cic. 1. Fam. 9. Sane moleste Pompeium id ferre constabat.

Sane, pro Quidem. Cic. in Verr. 6. 182. Sane homini præter opinionem improviso incidi.

Herennius tribulis tuus sane homo nequam. Cic. 1. Att. 19.

Sane; Permissiva particula quando aliquid adversario tribuimus: ut, Sit, sane, ut vis. Cic. Quid enim habet commodi, quid non potius laboris? sed habeat sane. Quintil. in Corpore projecto, Tulerit sane filius noster merito pœnas, dederit spiritum supplicio. h. e. Esto tulerit, fac tulerit.

Sane, pro Valde aliquando ponitur: quando qui sani sunt, iidem & validi, ut ait Donatus. Cic. de Senect. 3. Rem haud sane Scipio & Læli, difficilem.

Non sane, pro Non admodum. Cic. 3. Tusc. 74. Mediocritatem vel perturbationum vel morborum mihi non sane probant. i. e. Non valde eos probo. Idem 2. de Fin. Post enim Chrysippum non sane est disputatum. Budæus.

Sane bene, pro Bene quidem. Cic. pro Quint. 12. Erat ei pecuaria res ampla, & rustica, sane bene culta & fructuosa.

Sane autem vellem obsequi voluntati tuæ. Cic. 3. Fam. 5.

Et sane; Affirmativum est. Quintil. lib. 1. cap. 2. Et sane concipiat quis vel declamantis habitum, vel orantis vocem, incessum, pronuntiationem, illum denique animi & corporis motum, nonne, &c.

Sane quam. Cic. 11. Fam. 13. Sane quam sum gavisus.

Nam quod de Pomponio Caninius, sane quam refrixit. Cic. 2. Q. frat. 5.

Sane quidem, Permittentis. Ter. And. 1. 2. 24. Nempe ergo aperte vis, quæ restant, me loqui? D. sane quidem. Cic. 2. de Legib. 8. Sane quidem hercle, & est ista recte dicendi via.

Sane quod tibi nunc vir videatur esse, hic nebulo magnus est, ne metuas. Ter. Eun. 4. 7. 15.

Ne sit sane. Cic. 4. Acad. 57. Negas tantam similitudinem in rerum natura esse, pugnas omnino cum adversario facili: ne sit sane videri recte potest.

Non sane. Cic. in Partit. 3. Semperne igitur ordinem collocandi, quem volumus, tenere possumus? C. P. non sane.

Sane si placet. Cic. in Partit. 2. Si ego te vicissim eisdem de rebus Latine interrogem? C. P. Sane si placet.

Sane tamen; in principio sententiæ. Quintil. in Mathematico, Sane tamen claritas patriæ privatos vicerit metus.

Sane quia vero. Ter. Eun. 1. 2. 9. Quid taces? PH. sane quia vero hæ mihi patent semper fores. Ironicon est.

Sane; in principio sententiæ. Cic. 2. de Nat. Deor. 44. Sane restat, ut qualis eorum natura sit, consideremus. Budæus. Vetus exemplar non habet Sane.

Sane, pro Satis. Cic. 4. Verr. 69. Sopater, cum hoc belli improvisum accidisset, commotus est sane. Sic apud eundem sæpe. Budæus.

Sane, Multum. Ter. Andr. 1. 4. 2. Sane pol illa temulenta est mulier & temeraria. Donatus.

Non ita sane vetus. Cic. de Clar. Orat. 41.

Recte sane. Ter. Adelph. 4. 2. 48. Ubi potetis vos. D. recte sane. Ubi Donatus; Recte sane, hic ironia est, non approbatio.

SANESCO, V. SANUS.

SANGA, [Σάγγα] Plinio lib. 4. cap. 20. Fluvius Cantabrorum in Hispania citeriori.

Est etiam Servi nomen. Terent. in Eunucho.

SANGARIUM, Fluvius est Lycaoniæ apud Plin. lib. 5. cap. ult. Oritur in Phrygia. Idem auctor lib. 6. cap. 1.

SANGARIUS, Amnis Phrygiæ, secus quem erant antiqua Phrygum domicilia, ut Midæ, & prius Gordii. Strabo lib. 12.

SANGARIS, [Σαγγάριος] Fluvius Gallogræciæ, qui per Phrygiam defluens, tandem in Propontidem influit, ut scribit Servius. Alio nomine dicitur Coralius, ut testatur Plio. lib. 6. cap. 1. sub finem. Vulgo *Zagari*.

SANGARIUS, a, um. Adj. ut, Sangarius puer, Ganymedes. Stat. 3. Sylv. 4. 41.

SANGENON, i. n. Gemma ex Opalorum genere. Plin. lib. 37. cap. 6. Sunt & qui privatum genus ejus faciunt, Sangenonque ab Indis vocari dicunt. Traduntur vero nasci & in Ægypto & in Arabia, & vilissimi in Ponto. Item in Galatia ac Tharso & Cypro.

SANGUEN, inis. n. Vox antiqua. Lucret. 1. 836.

Visceribus viscus gigni, sanguenque creari. Charisius utitur in genere masculino lib. 1.

Sangueo illi fervet. Petron. cap. 59. conf. Non. 3. 203.

SANGUIS, inis. m. [αἷμα] a Sanguen veteri, unde Sanguinis in genitivo: Humor est in venis contentus. Celsus lib. 5. cap. 26. de sanguine & sanie, &c. Malus est sanguis nimium aut tenuis, aut crassus, colore vel lividus vel niger: aut pituita mistus & varius. Optimus, calidus, rubeus, modice crassus, non glutinosus. Itaque protinus ejus vulneris expedita magis curatio est, ex quo sanguis bonus fluxit.

Sanguis interdum ultimam producit. Sil. 10. 23.

Et color, & sanguis, & tela minora periclo. V. Drakenb. ad loc. Ovid. 6. Fast. 488. Et 10. Met. 459.

Amore sanguinis asper. Sil. lib. 1. 148.

Dulcedine sanguinis asper lupus. Ovid. 11. Met. 402.

Detractio sanguinis, & Sanguinis missio. Cels. lib. 2. cap. 8. Quintil. lib. 2. cap. 10.

Fluxio sanguinis. Plin. lib. 23. cap. 1. & lib. 20. cap. 17.

Habitus sanguinis. Cels. lib. 2. cap. 10. Incidenda ad medium vena est: ex qua cum sanguis erumpit, colorem ejus habitumque oportet attendere.

Profluvium sanguinis, per nares. Columel. 6. 33.

Tenuitas sanguinis. Plin. lib. 11. cap. 39.

Sanguis ærarii, per translationem, pro Substantia quæ in ærario continetur. Cic. 5. Verr. 83. Quæ quum de Populo Romano victu, de vectigalium nervis, de sanguine detraxisset ærarii, Tertiæ mimæ condonavit.

Plenus sanguinis homo, Sanguinis effusionem appetens, sanguine coinquinatus. Plaut. Bacch. 1. 2. 45.

Altilis sanguis. V. ALO.

Ater sanguis. V. ATER adjectivum.

Captivus sanguis. V. Captivus in CAPIO.

Conglobatus sanguis. V. CONGLOBO.

Corruptus sanguis. Claud. 2. in Eutrop. 17.

Crassus sanguis. V. CRASSUS.

Fluens sanguis per nares. Plin. lib. 26. cap. 13.

Generosus sanguis. Ovid. 13. Met. 457.

Integer sanguis. V. INTEGER.

Juvenilis sanguis. Ovid. 7. Met. 334.

Largus sanguis. Claud. Cons. Mall. Theod. 309.

Niger sanguis. Ovid. 12. Met. 326.

Pinguis, pinguior, pinguissimus sanguis. Plin. lib. 11. cap. 38.

Rapidus sanguis. Claud. 3. Cons. Hon. 101.

Rutilus sanguis. Lucan. lib. 1. 610.

Salsus sanguis. Ennius in Ctesiphonte, apud Macrob. lib. 6. Saturn. cap. 2.

Neque miseræ lavere lachrymæ salsum sanguinem.

Tenuis sanguis. Plin. lib. 11. cap. 38.

Tetri sanguinis profluvium. Lucret. lib. 6. 1203.

Vænalis sanguis. Valer. 6. Argon. 558.

Vitiosus sanguis, & Verus, opponuntur. Cic. de Clar. Orat. 282. Metuensque ne vitiosum colligeret, verum sanguinem dependebat.

Vitiosus sanguis. Cels. lib. 2. cap. 10. Nam si is crassus & niger est, vitiosus est (subaud. Sanguis) ideoque utiliter effunditur.

Astringit rigens sanguis sicca vulnera. Lucan. lib. 4. 291.

Avertere aliquo profusionem sanguinis. Cels. lib. 2. cap. 11.

Avertitur interdum sanguis, ubi alia parte prorumpens, alia amittitur. Cels. lib. 2. cap. 10.

Augere sanguinem. Plin. lib. 20. cap. 7.

Coagulant sanguinem, & ideo rejicientibus sanguinem prosunt. Plin. lib. 24. cap. 11. De gummium generibus.

Coit celerrime taurorum sanguis, atque durescit, ideo pestifer potu maxime. Aprorum & cervorum, caprarumque & bubulorum omnium non spissatur. Plin. lib. 11. cap. 38.

Cohibere sanguinem vulnerum. Plin. lib. 22. cap. ult.

Concrescere sanguinem non patitur thymum e melle. Plin. lib. 21. cap. 21.

Concretum sanguinem ventris, aut vesicæ absumit heliochrysum. Plin. lib. 21. cap. 25.

Concreti sanguine crines. Valer. 3. Argon. 286.

Concutitur sanguis. al. Quatitur. Lucret. lib. 3. 250.

Conquievit sanguis. Cels. lib. 4. cap. 4. ad finem.

Densari sanguinem prohibet Balsaminum. Plin. lib. 23. cap. 4.

Detrahere sanguinem. Cels. lib. 2. cap. 10.

Detractus sanguis venis. Lucret. lib. 3. 443.

Diffunditur sanguis per venas in omne corpus. Cic. 2. de Nat. Deor. 138.

Discutit conglobatum sanguinem acetum. Plin. lib. 23. cap. 1.

Dare sanguine pœnas. Virg. 2. Æn. 366.

Dandus invidiæ est sanguis, nihil ne ego quidem moror quominus Decemviratu abeam. Livius.

Dare alternum sanguinem dicuntur, Qui se invicem vulnerant. Sen. Thyest. v. 388. Quis vos exagitat furor, alternum dare sanguinem, sceptrum scelere aggredi?
Duratur sanguis, h. e. Concrescit. Quintil. Decl. 2.
Editur sanguis per alvum. Cels. lib. 2. cap. 7.
Effunditur sanguis. Cels. lib. 2. cap. 10.
Egestus sanguis per immensos fletus. Ovid. 10. Met. 136.
Emicat sanguis. Lucret. lib. 4. 1043.
Emittere sanguinem. Cels. lib. 2. cap. 10.
Erumpit sanguis. Cels. lib. 2. cap. 10.
Erumpit graviter sanguis. Cels. lib. 4. cap. 4. De tussi.
Excreare sanguinem spumantem. Cels. lib. 2. cap. 7.
Exit sanguis ex gingivis, ex ore. Cels. lib. 4. cap. 4. De tussi.
Exonerare oculos suffusos sauguine. Plin. lib. 8. cap. 5.
Exorberi. ut, Ne judicio iniquo exorbeatur sanguis tuus. Cic. 1. de Orat. 225.
Expirans sanguinis flumen de pectore. Lucret. lib. 2. 354.
Expuere sanguinem. Cels. lib. 4. cap. 4. De tussi. Plin. lib. 26. cap. 7.
Extrahunt inutilem sanguinem raphani. Plin. lib. 20. cap. 4.
Extrahit densatum sanguinem abiga pota. Plin. lib. 24. cap. 6.
Extundit sanguinem frequens tussis. Cels. lib. 4. cap. 4. De tussi.
Facere sanguinem. Liv. 2.
Fertur sanguis ex pectore, aut ex latere, aut ex jecinore. Cels. lib. 4. cap. 4. de tussi.
Fervescit sanguis. Pers. 3. Sat. 115.
Fluere mihi solet sanguis. Cels. lib. 4. cap. 4. De tussi.
Fluit mihi sanguis ex naribus. Cels. lib. 2. cap. 7.
Fundere sanguinem. Cels. lib. 2. cap. 10.
Fuso per venas sanguine extinguitur. Tacit. 4. Hist. 11. De cæde Calphurnii Galeriani.
Fundere sanguinem de rege, h. e. Ob regem. Curt. lib. 10.
Hebet gelidus sanguis tardante senecta. Virg. 5. Æn. 395.
Incitatur sanguis ex ea parte. Scribonius Largus.
Incitatur sanguinis eruptio. Scribonius Largus.
Inficere æquor sanguine. Hor. 3. Carm. 6. 34.
Inficere rivos rubro sanguine. Hor. 3. Carm. 13. 8.
Luere quippiam sanguine. V. LUO.
Madens vestis sanguine. V. MADEO.
Manat cicatrix multo sanguine. Sen. Troad. 3.
Minuere sanguinem. Plin. lib. 32. cap. 9.
Miscetur lethifero sanguine orbis. Ovid. 1. Fast. 123.
Mittere sanguinem in brachiis. Cels. lib. 2. cap. 10. Mitti vero is debet, si totius corporis causa fit, ex brachio: si partis alicujus, ex ea ipsa parte, aut certe quamproxima: quia non ubique mitti potest, sed in temporibus, in brachiis, juxta talos.
Mittere ex brachio sanguinem: i. e. Venam secare in brachio. Cels. lib. 2. cap. 10.
Mittere sanguinem. V. MITTO.
Missus sanguis e corpore. Lucret. lib. 2. 194.
Mittere sanguinem dicuntur oratores, quum adversariorum argumenta ita solvunt, ut causa ipsa stare non possit. Unde Quintil. lib. 8. cap. 6. Illa agendis causis jam detrita, Pedem conferre, & Jugulum petere, & Sanguinem mittere, inde sunt: nec tamen offendunt.
Obstiterit frigidus circum præcordia sanguis. Virg. 2. Georg. 484.
Occupare sanguinem. Cels. lib. 8. cap. 4. Inter quæ si sanguis fertur, spongia subinde in aceto tincta cohibendus est, occupandusque objectis linamentis, & caput altius excitandum.
Occurrit vitio sanguinis quinquefolii succus. Plin. lib. 26. cap. 7.
Pellere sanguinem per urinam. Plin. lib. 35. cap. 15.
Pellit copiosum sanguinem per nares. Plin. lib. 27. cap. 8. De crocodilo.
Perfusus sanguine. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Persolves calido sanguine pœnas mihi. Virg. 9. Æn. 422.
Poscere pœnas cum sanguine. Virg. 2. Æn. 72.
Procedit sanguis ex ore. Cels. lib. 4. cap. 4. De tussi.
Profluit sanguis. Cels. lib. 4. cap. 4. De tussi.
Prorumpit ex naribus sanguis. Cels. lib. 4. cap. 4. De tussi.
Redditus sanguis per os. Plin. lib. 26. cap. 13.
Reddere sanguinem per urinam, vel alvum. Scribonius Largus.
Refugere sanguinem in metu, certum est: multisque non transfluere transfossis. Plin. lib. 11. cap. 38.
Rejicientibus sanguinem datur succus porri. Plin. lib. 20. cap. 6.
Rejicientibus sanguinem occurrit quinquefolii succus. Plin. lib. 2. cap. 7.
Reliquit sanguis corpus. Ovid. 3. Met. 39.
Respondet sanguis. Cels. lib. 4. cap. 4. Sæpe fœminæ quibus sanguis per menstrua non respondet, hunc expuunt. De tussi.
Revocetur sanguinis cursus. Cels. lib. 5. cap. 26. De curatione adversus profusionem sanguinis in vulneribus.
Saliens vena sanguine. Virg. 3. Georg. 460.
Satiare ferrum sanguine. Ovid. 5. Fast. 575.
Sistere sanguinem. Plin. lib. 25. cap. 8.
Sistit sanguinem ex vulnere glycyrrhiza commanducata. Plin. lib. 22. cap. 9.
Sistit sanguinem interiorem ruta pota, narium indita. Plin. lib. 20. cap. 13.
Sistit æque maribus ac fœminis sanguinem menta. Plin. lib. 20. cap. 14.
Sistunt sanguinem vulnerum folia vitium. Plin. in prœm. lib. 23. Sic lib. 31. cap. ult.
Sitire sanguinem. Sen. Troad. 10.
Sumit pœnam scelerato ex sanguine. Virg. 12. Æn. 949.
Trahere sanguinem. Cels. lib. 2. cap. 10. Plin. lib. 21. cap. 19.
Venit sanguis. Cels. lib. 2. cap. 10.
Vocatus in corpus sanguis. Ovid. 2. Met. 235.
Vomens globos sanguinis. Ovid. 12. Met. 238.
Vomere sanguinem. Cels. lib. 2. cap. 6.
Vomens rivos sanguinis. Virg. 11. Æn. 668.

S A N

Sanguis, pro Vigore & vi. Cic. 4. Att. 16. Amisimus, mi Pomponi, omnem succum & sanguinem, sed etiam colorem & speciem pristinam civitatis: nulla est Resp. quæ delectet, in qua acquiescam.
Sanguis orationis incorruptus. Cic. in Brut. 36. Succus ille, & sanguis incorruptus usque ad hanc ætatem oratorum fuit, in qua naturalis inesset, non fucatus nitor. Sanguis, i. e. Oratio fortis, robusta, vires, lacertos, & nervos habens. Sic enim solet a Cicerone per translationem dici; ut Viri fortes & robusti dicuntur; Qui plurimum sanguinis habent: unde Plaut. Bacch. 1. 2. 45. Nihil moror discipulos mihi esse tam plenos sanguinis: valens afflictat me nunc jam vacuum virium. Incorruptus, h. e. Purus, sanus, integer, non vitiosus. Hinc eodem in dialogo 51. dixit, Salubritatem Atticæ dictionis, quasi Sanitatem, & Sanum genus dicendi in Callidio: in libello vero de Opt. gen. orat. 8. Incorruptam sanitatem, & bonam valetudinem. Semper enim Atheniensium, ut in Orat. 25. scribitur, ita prudens sincerumque judicium fuit, ut nihil possent, nisi incorruptum & elegans, audire.
Sanguis, Progenies. Virg. 1. Æn. 19.

—Trojano a sanguine duci
Audierat.

Auctor sanguinis. Virg. 7. Æn. 49.
Cognatio sanguinis Transalpini. Cic. Post redit. in Senat. 14. Is non me, quanquam equidem non cognorat eum propter Pisonum affinitatem, quam longe hinc ab hoc genere cognatio materna Transalpini sanguinis abstulisset.
Degener sanguinis. Stat. 9. Theb. 619.
Gradu sanguinis propior. Ovid. 3. Epist. 28.
Nomina sanguinis, Nomina affinitatis vel consanguinitatis: ut pater, frater, soror, &c. Ovid. 9. Met. 465. de Byblide quæ fratrem amabat,

Jam dominum appellat, jam nomina sanguinis odit,
Byblida jam mavult, quam se vocet ille sororem.

Vincula chari sanguinis, Consanguinitas. Propert. lib. 1. 15. 16.
Alto a sanguine genus. Virg. 4. Æn. 230.
Aureus sanguis, Proles aurea sub Saturno. Stat. 3. Theb. 559.
Charus sanguis. V. Vincula &c. paulo ante.
Claro sanguine genitus. Sen. Octav. v. 90.
Cognatus sanguis. Virg. 12. Æn. 29.
Consors sanguis. Ovid. 8. Met. 444.

—calidumque prioris
Cæde recalfecit consorti sanguine telum.

i. e. Occidit etiam fratrem ejus.
Obscuri sanguinis deformes ortus. Stat. 5. Sylv. 3. 116.
Paternus & maternus sanguis. Cic. pro Rosc. Amer. 66. Magnam vim, magnam necessitatem, magnam possidet religionem paternus, maternusque sanguis.
Regius sanguis. Hor. 3. Carm. 27. 65.
Attingere aliquem sanguine. V. ATTINGO.
Cohærere sanguine alicui, pro Affinem esse. Quintil. lib. 8. cap. 3.
Conjungi sanguine alicui, Idem. Cic. 2. de Invent. 66.
Hortamur fari quo sanguine cretus. Virg. 2. Æn. 74.
Rumpere vincula sanguinis. Propert. 1. 15. 16.

SANGUINEUS, a, um. Adj. [αἱματικὸς] Ad corpus aliquando refertur, & Plenum sanguine significat. Aliquando ad animum, pro Crudeli, cruentoque. Apuleius, Immani ab sanguinea voce perterruit.
Acies oculorum sanguinea. V. ACIES.
Bellum sanguineum. Stat. 5. Theb. 5.
Cædes sanguinea. Ovid. 13. Met. 65.
Caput sanguineum. Ovid. 3. Trist. 9. 30.
Color sanguineus. Plin. lib. 14. cap. 3.
Cometæ sanguinei. Virg. 10. Æn. 273.
Frutices sanguineæ. V. Virga, &c. infra.
Guttæ sanguineæ. Ovid. 2. Met. 360.
Imber sanguineus. Cic. 2. de Divin. 60.
Mora sanguinea. Virg. 6. Ecl. 22.
Pulmo sanguineus. Plin. lib. 11. cap. 37.
Rixæ sanguineæ. Hor. 1. Carm. 27. 4.
Virga sanguinea, Cujus cortex ad sanguinis similitudinem rubet. Plin. lib. 24. cap. 10. Sic, Frutices sanguineæ. Idem lib. 16. cap. 18.

SANGUICŬLUS, i. m. [αἱμάτιον] Sanguis hœdi sive suis in cibum formatus. Plin. lib. 28. cap. 14. Utuntur ad utrunque vitium & coagulo hœdi in vino myrtite, magnitudine fabæ poto: & sanguine ejusdem in cibum formato, quem sanguiculum vocant.

SANGUINOLENTUS, a, um. Adj. a genit. Sanguinis. [αἱματώδης] Plenus sanguinis, & sanguine conspersus. Varro de Vita pop. Rom. Magistratus gravatim seditionibus sanguinolentis urbem perturbavere. Auctor ad Heren. lib. 4. 52. Sanguinolenta palma.
Color sanguinolentus. Ovid. 1. Amor. 12. 12.
Litera sanguinolenta, Quæ exitio sit alicui. Ovid. in Ibin, 4.
Pectora sanguinolenta. Ovid. 3. Epist. 50.
Sanguinolentos appellant Jurisconsulti & Principes, Infantes recenter editos, quique vix dum sordes materni uteri amiserunt cum aut venduntur aut exponuntur. Constantinus. Si quis propter nimiam paupertatem, egestatemque victûs causa filium, filiamve sanguinolentos vendiderit. l. ii. C. de patribus. qui fil. distraxer. lib. 4. C. tit. 43. non enim ibi Sanguinolentus legendum est: sed Sanguinolentos. Auctor mihi est ea Rubrica, quæ 8. lib. C. tit. 52. inscribitur, De infantibus expositis liberis & servis, & de iis qui sanguinolentos nutriendos acceperunt.

SANGUILENTUS, a, um. aliud Adj. a genit. Sanguis. Idem. Scribon. Largus Compos. 102. Etiamsi sanguilentam urinam faciant. Idem, Oculi sanguilenti conspiciuntur. Semperque ita usurpat hic autor.

SANGUINARIUS, a, um. aliud Adj. [φιλαίματος] Sævus, crudelis sanguinem sitiens. Cic. Itaque gravem illam ac sanguinariam vocem audivimus. Sic Sanguinarius homo, Qui gaudet humano sanguine.

Juventus

Juventus ſanguinaria. Cic. 2. Att. 7.
Nuntius ſævus, ſanguinarius. Plin. lib. 19. cap. 4.
Sententia ſanguinaria. Plin. Epiſt. 87. De hujus nequitia, ſanguinariiſque ſententiis in commune omnes ſuper cœnam loquebantur. i. e. Iis quos morti adjudicaverat.
Herba ſanguinaria dicta eſt, cujus ſuccus infuſus naribus, ſupprimit ſanguinem. Columel. lib. 7. cap. 5. Eſt etiam gravis pernicies herbæ ſanguinariæ, quam ſi paſta eſt ovis, toto ventre diſtenditur, contrahiturque, & ſpumam quandam tenuem tetri odoris expuit.

Sanguinalis, e. [πολύγονον] ut, Sanguinalis herba, eadem quæ Sanguinaria. Columel. lib. 6. cap. 12. Celſ. lib. 2. cap. 23. Herba ſanguinalis quam Græci πολύγονον vocant, inde nomen habet, quod ſanguinis fluorem, undecunque feratur, ſiſtat.

Sanguino, [αἱμοῤῥέω] āre. Sanguine manare. Quintil. in Declam. 10. Tum repititis ſanguinavere planctibus jam convaleſcentes lacerti. Ibid. non procul a fine, Quando non lividum pectus & ſanguinantes vidit lacertos?
Eloquentia lucroſa & ſanguinans. Tacit. in Orat. 12. Plin. lib. 30. cap. 9. Si pedes ſanguinent. Sed varia eſt lectio.
Lea a contactu fœminæ ſanguinantis ſubmovet. Tertull. adv. Marc. 4. 40.
Coluber veneno noxio colla ſanguinans. Apul. Met. 5.

Sanguinatio, ōnis. f. Cæl. Aurel. Tard. 4. 6. & 1. 4. Gingivarum ſanguinatio.

Sanguinōsus, a, um. Idem Acut. 3. 4.

Sanguisūga, æ. [βδέλλα] Vermis in aqua degens, qui & Hirudo dicitur. Plin. lib. 32. cap. 7. Idem præſtare ſanguiſugarum cinis ex aceto illitus putatur. Idem lib. 8. cap. 10.

Sangus, i. m. Deus Sabinorum ex quo & Sangi dicti ſunt. Sangi ſacellum urbis regione ſeptima ſtatuit P. Victor. Cæl. lib. 2. cap. 3. V. SANCUS.

Sanicula, æ. f. Herba, quam nos *Ozrille* vel *aigrette* appellamus, a Matthiolo deſcribitur in Dioſcoridis lib. 4. cap. 9.

Sanies, ēi. f. [βρότος, ἰχώρ] Celſ. lib. 5. Sanguis omnibus notus eſt. Sanies eſt tenuior hoc, varie craſſa, & glutinoſa, & colorata. Pus craſſiſſimum albidiſſimumque, glutinoſius & ſanguine & ſanie. Exit autem ſanguis ex vulnere recenti, aut jam ſaneſcente: ſanies eſt inter utrumque tempus. Pus ex ulcere jam ad ſanitatem ſpectante. Virg. 8. Æn 487.
—— & ſanie taboque fluentes. Cic. in Piſon. 43. Saxa ſpargens tabo, ſanie, ſanguine atro.
Jocinoris recentis inaſſati ſanies. V. INASSATUS.
Putris ſanies. Stat. 12. Theb. 569.
Serpentium ſanies. Sen. Med 9.
Ejectat ſanguis ſaniem per ora. Lucan. lib. 3. 653.
Emittere ſaniem conjecto ferro. Ovid. 7. Met. 338.
Eructare ſaniem. Virg. 3. Æn. 632.
Expirant ſaniem tabificam. Sil. lib. 6. 276.
Vomunt ſaniem ſerpentes. Ovid. 4. Met. 493.
Sanies, pro Infectura. Plin. lib. 9. cap. 38. Rurſuſque mergitur carminata, donec omnem ebibat ſaniem.
Pro Peſtifero ſerpentis afflatu. Sil. 12. 10.
Serpens —— ſaniem ſublatis faucibus efflat.
Oleæ ſanies amara, pro Fæce. Plin. lib. 15. cap. 3.

Saniōsus, a, um. Adj [ἰχωροειδής] Sanie & impuro ſanguine conſperſus. Plin. lib. 7. cap. 15. Ergo quum gravidis fluxit, invalidi, aut non vitales partus eduntur, aut ſanioſi, ut auctor eſt Nigidius.

Sanitas, V. SANUS.

Sanna, æ f. [χλεύη, χλευασία] Solutus deriſus dicitur, a narium ſonitu. vel in genere, Deriſus aliquis geſtu mimico expreſſus. Juven. 6. Sat. 305.
I nunc, & dubita quæ ſorbeat aëra ſanna
Tullia.
Poſtica ſanna. Perſ. 1. Sat. 58.
Rugoſa ſanna cadat naſo. Perſ. 5. Sat. 91. i. e. Subſannatio quæ fit cum criſpatione & corrugatione naſi, remittatur.

Sannas, æ. m. apud Cratinum, Fatuum indicat: unde & Sanna verbum Latinis frequens, defluxit, etiamſi a narium ſonitu Grammatici opinentur ductum. Cæl. Rhodig. Ant. Lect. 8. 43.

Sannali, Populi ſunt immani auricularum patularum prolixitate totum corpus tegentes, de quibus, ut ſuſpicor, prodigioſa illa fabula ficta eſt, quia toto corpore pelliti & bracchati erant, ut cum hinc inde penderent pellium prægrandes alæ, aures viderentur. Pomponius Mela. Et Sannalos, quibus magnæ aures, & ad ambiendum corpus omne patulæ, nudis alioqui pro veſte ſunt. Vulgo *Satmalos* legitur, ſed ex veteri libro ſic Turnebus reſtituit.

Sannātor, ōris. m. [μυκτηριστής] Gloſſ. Gr. Lat.

Sannaus, Lacus de quo Plin. lib. 2. cap. 103. Lacus Sannaus in Aſia circumnaſcente abſynthio inficitur.

Sannio, ōnis. m. [χλευαστὴς] Qui ſoluto riſu, & contortis corporis totius partibus immoderatam quandam alios deridendi formam effingit, & aliorum mores inepto quodam geſtu per contemptum exprimit, ut ſtultus propemodum videatur, ac ridiculus. Cic. 2. de Orat. 251. Quid enim poteſt eſſe tam ridiculum, quam ſannio eſt? ſed ore, vultu, imitandis moribus, voce, denique corpore ridetur ipſo. Idem 9. Fam. 16 Salis enim ſatis eſt, ſannionum parum.
Sanniones, dicuntur a Sanniis, qui ſunt in dictis fatui, & in motibus, & in ſcænis, quos μωροὺς vocant Græci, inquit Nonius 1. 302.

Sannyrion, cognomine Canabus, poëta quidam fuit, quem commemorat Cæl. Rhodig. lib. 8. Lect. Antiq. cap. ult.

Sano, āre. **Sanor**, āri. V. SANUS.

Sanqualis, is. f. Avis. Plin. lib. 10. cap. 7. Sanqualem avem atque immuſſulum, augures Romani in magna quæſtione habent. Immuſſulum aliqui vulturis pullum arbitrantur eſſe, & ſanqualem oſſifragæ. Maſſurius ſanqualem oſſifragam dicit eſſe, Immuſſulum autem pullum aquilæ prius quam albicet cauda. al. Sangualis.
Sanqualis porta appellatur proxima ædibus Anci, alias ædi Sangi. Feſtus.

Sansūcus, i. f. [σάμψυχον] Herba, Amaracus alias dicitur, & Sampſucus, & Samſucus. Plin. lib. 13. cap. 1. Optimum hoc in Cypro & Mytilenis, ubi plurima ſamſucus. V. SAMPSUCUS.

Sansūcinus, ſive **Sampsūcinus**, a, um. Adj. [σαμψύχινος] Quod factum eſt ex ſanſuco: ut, Sanſucinum oleum. Plin. lib. 13 cap. 1.

Santălum, i. n. [σάνταλον] (quod vulgus noſtrum Sandalum vocat) Græcis recentioribus, inquit Ruellius, Lignum eſt quod India mittit. Hujus tria genera apud pharmacopolas, candidum, rubrum, luteum: quibus ſimul commiſtis, fit compoſitio vulgaris quæ Triaſandali appellatur, vel trium ſandalorum, ad roborandum ventriculum, & cardiacos affectus. Quinetiam nullæ non fere medicorum potiones hodie his ſantalis imbuuntur, ut gratiam a fumentibus ineant, & aliquid jucundi ſaporis habeant. Ex Ruellii commentariis.

Santerna, æ f. [χρυσοκόλλα] Plin. lib. 33. cap. 5. Chryſocollam & aurifices ſibi vendicant agglutinando auro, & inde omnes appellatam ſimiliter utentes dicunt. Temperatur autem ex Cypria ærugine, & pueri impubis urina, addito nitro. Teritur Cyprio ære in Cypriis mortariis: ſanternam vocant noſtri. Idem lib. 34. cap. 12.

Santŏnes, & Santŏni, ſive Xantŏnes, & Xantonici, [Σάντωνες] populi Galliæ, non longe a Toloſatium finibus, quæ civitas eſt in provincia, ut Cæſar Comment. lib. 1. ſcribit. Lucan. lib. 1. 422.
—— gaudetque amoto Santonus hoſte. Juven. 8. Sat. 145.
Tempora Santonico velas adoperta cucullo. Martial. lib. 14. 133. Vulgo *Xaintonge*, Aliis *Santonges*, & oppidum ipſum *Saintes*, *Xaintes*.
Oceani littora Santonici. Tibul lib. 1. 8. 10.

Santonica Herba, [Σαντονικὴν] quam Abſynthium Santonicum vocat Plin. lib. 27. cap. 7. a Galliæ civitate nomen accepit, eſtque abſynthii genus illius quod nobis in vulgari uſu eſt. Columel. lib. 6. cap. 25. Poteſt etiam cum arida fico & ervo conteri herba Santonica, & formata in offam, ſicut ſalviatum demitti.

Santonum Portus, [Σαντόνων λιμὴν] Ptolem. lib. 2. cap. 7. Galliæ urbs. Vulgo *La Rochelle*.

Santonum Promontorium in Gallia. Ptolem. lib. 2. cap. 7. Vulgo *Blaye*, Σαντόνων ἄκρον.

Sanus, a, um. Adj. [ὑγιὴς, ὑγιεινὸς, ἐῤῥωμένος, ὑγιηρὸς] Integer & incorruptus, bene habens. Cic. pro Sext. 135. Non ea eſt medicina, quum ſanæ parti corporis ſcalpellum adhibetur. Idem pro Sext. 97. Qui integri ſunt, & ſani.
Medicamento ſanum fieri. Cic. 3. Off. 92. Si quis medicamentum cuipiam dederit ad aquam intercutem, pepigeritque ſi eo medicamento ſanus factus eſſet, &c.
Sanum facere aliquem. Cic. 2. Philipp. 101. Quaſi medicus ille te ſanum feciſſet.
Fieri ſanum ex morbo. Cato cap. 157.
Nec quiſquam ex illo vulnere ſanus abit. Propert. lib. 2. 12. 12.
Sanus; ad animum tranſlatum. Ter. Eun. 3. 5. 8. Quid mihi quæram: ſanus ſim: anne inſaniam? Idem Heaut. 4. 3. 29. Satin' ſanus eſt, aut ſobrius? Sic Cic. 2. de Divin. 94. Sanus homo.
Pro ſano aliquid facere. Cæſ. 5. Bell. Gall. cap. 7.
Homo ſanus, cui opponitur Furioſus. Cic. 4. Acad. 89.
Male ſanus, i. e. Inſaniens. Cic. 9. Att. 15.
Mentis ſanus. Plaut. Trin. 2. 4. 53.
Mens bene ſana. Hor. 1. Serm. 9. 44.
Mentis ſanæ homo. Cic. 2. de Nat. Deor. Eſſe igitur deos ita perſpicuum eſt ut id qui neget, vix eum ſanæ mentis exiſtimem.
Mentis ſanæ vix compos. Ovid. 8. Met. 35.
Mente ſana ſcribere. Cic. 9. Att. 18. Miſi etiam Cæſaris ad eos ſana mente ſcriptas literas, quomodo in tanta inſania!
Reſpub. ſana ac ſalva. Cic. 12. Fam. 23. Nullam partem & ætatem ſanæ ac ſalvæ Reip. guſtare potuiſti.
Sanum genus dicendi. Cic. in Brut. 202. i. e. Incorruptum.
Compar. Hor. 2. Serm. 3. 241.
—— qui ſanior, ac ſi
Idem illud in rapidum flumen, jaceretve cloacam?
Saniores oratores. Cic. de Clar. Orat. 51.

Sane, Adv. [ὑγιηρῶς] Plaut. Curc. 1. 3. 20. Bonum eſt pauxillum amare ſane, inſane non bonum eſt.
Sane eſt variæ ſignificationis. V. in ſuo loco.
Compar. Sanius. Hor. 2. Carm. 7. 26.
—— non ego ſanius,
Bacchabor Edonis. i. e. Libet mihi Edonos illos Thraciæ populos bibaciſſimos intemperanter bibendo imitari.

Saniter, Adverbium priſcum auctore Nonio 11. 51. Afran. Megalenſibus, Adeſto, aſſentio te non amare me, at adorare ſaniter.

Sanitas Dea, cujus teſſera, ſeu ſymbolum ab Alexandro illo Magno tribunis datum legitur, ut eorum veſtibus inſueretur. Lilius Syntag. 1. Hiſtoriæ Deorum.

Sanitas, ātis. f. [ὑγίεια, εὐεξία, ῥῶσις, ῥώμη] proprie ad corpus pertinet. Quintil. lib. 5. cap. 10. Si robur corporibus bonum eſt minus ſanitas.
Petere ſanitatem ægri. Quintil. lib. 2. cap. 17.
Sanitas, ſæpiſſime, pro Bono ſtatu mentis, & Animo quieto ac tranquillo. Cic. 12. Fam. 10. Quibus tamen ad ſanitatem redeunti ante Cal. Septemb. poteſtas facta eſt.
Animi ſanitas. Cic. 3. Tuſc. 9. Ita fit ut ſapientia ſanitas ſit animi, inſipientia autem quaſi inſanitas quædam, quæ eſt inſania eademque dementia.
Metri ſanitas. V. METRUM.
Inſulſitatem & inſolentiam tanquam inſaniam quandam orationis odit, ſanitatem autem & integritatem quaſi religionem & verecundiam oratoris probat. Cic. de Clar. Orat. 285. V. Succus orationis, in SUCCUS.
Eloquentia omnem illam ſalubritatem Atticæ dictionis quaſi ſanitatem perdidit. Cic. de Clar. Orat. 51.
Qui incorrupta ſanitate ſunt. Cic. de Opt. gen. Orat. 8.
Suum quemque ſcelus de ſanitate ac mente deturbat. Cic. in Piſon. 46.

Reddere

Reddere sanitatem veram. Cels. lib. 8. cap 2.
Reddita sanitas. Cels. lib. 5. cap. 20.
Alienus a sanitate. Cic. pro Syll. 83. Adeone vobis alienus a sanitate, adeo oblitus constantiæ meæ, adeo immemor rerum a me gestarum esse videor?

Sano, [ὑγιάω, ἰάομαι, ἀλθαίνω] āre. Sanum facere. Cic. 4. Tusc. 82. Citiusque repentinus oculorum tumor sanatur, quam diuturna lippitudo depellitur.
Corpora vix ferro quædam sanantur. Ovid Rem. Amor. 527.
Medicina sanat dolores. Propert. lib. 2. 1. 57.
Carmine & herbis sanare. Ovid. 10. Met. 397.
Vulnera sanare. Ovid. 1. de Pont. 3. 22.
Sanare vulnera Reipublicæ; per translationem. Cic. 4. de Finib. 66.
Quos quidem ego, si ullo modo fieri posset, non tam ulcisci studeo, quam sanare, & ipsos placare Reip. Cic. 2. in Catil. 17.
Animos sanare & mentes consolatione. Cæs. 8. Bell. Gall. cap. 38. Idem 1. Bell. Civil. cap. 35.
Curas sanare. Tibull. lib. 2. 3. 13.
Dolorem levare, minus quam sanare. Cic. 5. Fam. 16. Quæ levare dolorem tuum posset, si minus sanare potuisset.
Malum sanabunt vina. Propert. lib. 3. 17. 10.
Malum nativum sanare. Cic. pro Domo 12.
Rempublicam ægram & labentem sanare & confirmare. Cic. pro Milon. 69.
Remediis sanare. Cic. 7. Verr. 120. Avaritiæ vulnera crudelitatis remediis posse sanare.
Sanor. Lucret. lib. 3. 509.
Et quoniam mentem sanari corpus, ut ægrum
Cernimus, &c.
Domi sanata discordia. Liv. 2. 32.

Sanator, ōris. m. Vulg. Interp. Exod. 15. 17. Ego Dominus sanator tuus.

Sanatio, ōnis. f. [ἴασις] Cic. 4. Tusc. 35. Eorum igitur malorum in una virtute posita sanatio est. Ibid 60. Hæc est propria, & certa sanatio, si doceas, &c.

Sanabilis, e. [ἰάσιμος] Quod facile sanatur. Cic. 4. Tusc. 80. Qui autem natura dicuntur iracundi, aut misericordes, aut invidi, aut tale quid, ii sunt ejusmodi constituti quasi mala valetudine animi, sanabiles tamen.
Genus vulneris sanabile. Ovid. 2. de Pont. 2. 59.
Vulnus sanabile. Ovid. Rem. Amor. 101.

Sanesco, [ὑγιάζω] ēre. Sanum fieri. Columel. lib. 8. cap. 7. Sed vulnera facta igne, dum sanescunt, defricare bubula urina convenit. Plin. lib. 17. cap. 23. Diu enim dolent talia quoque ulcera & difficile sanescunt. Adde Cels. 3. 18. & 5. 26.

Sanates, V. in suo loco.

S A O

Saocondarius Castor, qui regiam habuit ad amnem Sangarium Phrygiæ, uti auctor est Strabo lib. 12.

Saos, Mons Abderitarum, apud Plin. lib. 4. cap. 12. Attollitur monte Saoce decem m. pass. portuosissima omnium.

S A P

Sapa, æ. f. [ἕψημα, σίραιον] a Sapiditate dicitur; & est Vinum coctum ad tertiam partem, de quo Plin. lib. 23. cap. 2. Vino cognata res sapa est, musto decocto, donec tertia pars supersit. Ex albo hoc melius. Idem lib. 9. cap. 56. de cochleis, Quin & saginam earum commentatus est sapa & farre, aliisque generibus. Varro lib. 3. de R. R. cap. 14.
Sapa quod nunc mellaceum dicimus, mustum ad mediam partem decoctum. Varro de Vita pop. Rom. lib. 1. Sapam appellabant, quod de musto ad mediam partem decoxerant. Nonius.
Purpurea sapa. Ovid. 4. Fast. 778.

Sapæi, Populi sunt in Thracia. Plinius lib. 4. cap. 11. Inter Eletos, Diobesos, Carbylesos, inde Brysas, Sapæos.
Exta canum vidi Triviæ libare Sapæos. Ovid. 1. Fast. 389.

Saperda, æ m. [κομψὸς] quasi Sapiens & elegans. Varro Modio, Omnes videmur nobis esse belli, saperdæ, festivi, quum simus copriæ: ut legit Lipsius; i. e. Scurræ, ut exponit Scaliger. V. Voss. Instit. 5. vel σαπροὶ, i. e. Putidi, ut legit & exponit Junius. Nonius 2. 823.
Saperda, est Ponticum (inquit Cæl. Rhodig. lib. 13. cap. 26.) obsonium. Pers. 5. Sat. 134.
—— saperdam advehe Ponto. Athenæus Saperdam appellat Coracinum. Photion Saperdam pro Apua inveterata arundini inserta usurpat. Item pro Succidia & larido.

Saperdion, altera Phryne. Cæl. Rhodig. lib. 14. cap. 15. Scribit Apollodorus Phrynes fuisse duas: quarum alteram Clausigelota cognominarunt, Saperdion alteram.

Saphar, Urbs regia Arabum, apud Plin. lib. 6. cap. 23.

Saphon, onis. m. Funis in prora positus ut ex Cæcilio habet Isidor. 19. 4.

Saphirus, V. SAPPHIRUS.

Sapidus, **Sapiens**, **Sapientia**, V. SAPIO.

Sapinoi, Gemma ex genere Iaspidum. Plin. lib. 37. cap. 9. Dilutior ex eodem sapinos vocatur.

Sapinus, i. f. [ἐλάτη] Plin. lib. 16. cap. 29. Abietis quæ pars a terra fuit, enodis est: hæc qua diximus ratione fluviata decorticatur, atque ita sapinus vocatur: superior pars nodosa duriorque, fusterna. Et in ipsis autem arboribus robustiores Aquiloniæ partes. Et in totum deteriores ex humidis opacisque: spissiores ex apricis & diuturnæ. Ideo Romæ infernas abies supernati præfertur. conf. Vitruv. 1. 2. & Varr. de R. R. 1. 6.

Sapineus, a, um. Adj. [ἐλάτινος] Columel. lib. 12. cap. 5. Alii nucibus sapineis ardentibus idem efficiunt. conf. Vitruv. 2. 9.

Sapio, ivi vel ii, itum, vel (quod frequentius) ui, itum, [χυμίζω] ĕre. Proprie pertinet ad sensum gustûs: diciturque res ipsa sapere, quæ aliquem habet saporem. Juven. 11. Sat. 81.
Qui meminit, calidæ sapiat quid vulva popinæ.
Jucundissime sapit. Columel. lib. 7. cap. 8.
Mare sapit. Plin. lib. 14. cap. 7.
Oleum male sapiet. Cato de R. R. cap. 66.
Palatus sapit. Cic. 2. de Finib. 24. Nec enim sequitur ut cui cor sapiat, ei non sapiat palatus. h. e. De saporibus recte judicet.
Sapio, interdum refertur ad odorem: ut apud Plinium, cum dicuntur jucundiora unguenta esse quæ terram sapiunt, quam quæ crocum. Plaut. Pseud. 2. 4. 47. Sed istic servus ex Caristo hic qui advenit quid sapit? CH. hircum ab alis. Editi habent, Usque a cunabulis, nullo aut inepto sensu. Turnebus.
Sapere, [φρονεῖν, πεπνῦσθαι] ad animum sæpissime transfertur, pro Sapientem esse, seu Rectam sententiam vel opinionem habere. Ter. Adel. 3. 3. 32. Istuc est sapere, non quod ante pedes modo est videre, sed etiam illa quæ futura sunt prospicere. Ibid. 5. 3. 41. Video eos sapere, intelligere, in loco vereri, inter se amare. Cic. 14. Fam. 1. Nam quid ego de Cicerone dicam? qui quum primum sapere cœpit, acerbissimos dolores miseriasque percepit. Martial. lib. 9. 6.
Nubere vis Prisco, non miror Paula, sapisti.
Nemo mortalium omnibus horis sapit. Plin. lib. 7. cap. 40.
Pectus sapit illi. Plaut. Bacch. 4. 4. 12.
Rem suam sapit. Plaut. Pseud. 1. 5. 81. Desiste, recte ego meam rem sapio. h. e. Scio quid mihi agendum sit.
Semitam sibi sapere. Cic. 1. de Divin. 133.
Qui sibi semitam non sapiunt, alteri monstrant viam. Ex poëta.
Sapiunt male miseri. Plaut. Merc. 4. 6. 8.
Sapere pleno pectore. Plaut. Epid. 2. 2. 101.
Sapitis plus, vel satis. Plaut. Epid. 2. 2. 77. Idem Trin. 3. 2. 10.
Sapere recta. Cic. 14. Att. 5. Nam ista quidem Cæsaris libertorum conjuratio facile opprimeretur, si recta saperet Antonius.
Sapere ad. Plaut Pers. 1. 3. 28. Sapis multum ad genium. h. e. Nosti probe curare cuticulam & indulgere genio.
Sapere in. Plaut. Truc. 4. 4. 1. Blitea & lutea est meretrix, nisi quæ sapit in vino ad rem suam.
Intelligere & sapere. Cic. 2. Off. 48. Quem qui audiunt, intelligere etiam & sapere plus quam cæteros arbitrantur.
Aliquid sapere. Cic. 7. Fam. 29. Quanquam quis, qui aliquid sapiat, nunc esse beatus potest?
Nihil sapere. Cic. 2. de Divin. 81. Idem 1. Verr. 55. Hic plane nihil sapit.
Per se sapere Hor in Arte Poet. 367.
Sapivi, pro Sapui antiquis. Nonius Virgine prægnante, Quando ego plus sapivi, qui fullonem compressi quinquatribus. V. Nonium.

Sapiens, entis. Adj. [σοφὸς, συνετὸς, δεξιὸς, δαίμων, φρόνιμος, ἀρτίφρων] Qui sapit. Cic. 1. Off. 16. Ut enim quisque maxime perspicit quid in quaque verissimum sit, quique & acutissime, & celerrime potest videre & explicare rationem, is prudentissimus & sapientissimus rite haberi solet. Idem pro Cluent. 84. Sapientissimum esse dicunt eum, cui quod opus sit, ipsi veniat in mentem: proxime accedere illum, qui alterius bene inventis obtemperet.
Misera mors sapienti non potest accidere. Cic. 4. in Catil. 3.
Sapiens ad. Cic. 10. Philipp. 17. Quis aut sapientior ad conjecturam rerum futurarum?
Ad normam alicujus sapiens. V. NORMA.
Facere sapientem. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Formare sapientem. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Judicatus sapiens. V. JUDICO.
Dictum sat sapienti. Plaut. Pers. 4. 7. 19.
Ætas sera & sapientior. Ovid. 1. de Arte Am. 65.
Consilium sapiens. Ovid. 13. Met. 433.
Excusatio sapiens. Cic. 1. Att. 16.
Mores sapientes. Plaut. Rud. 4. 7. 25.
Nutrices sapientes. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Populus sapiens. Hor. 2. Epist. 1. 18.
Puella sapiens. Ovid. 10. Met. 622.
Vir bonus & sapiens. Hor. 1. Epist. 7. 22.
Sapientes κατ' ἐξοχὴν apud Græcos fuere, Cleobulus, Solon, Chilo, Pittacus, Thales, Bias, Periander: quorum multæ sunt sententiæ, quas leges vitæ vocat Quintil. 5. 11. Lactantius 4. 1. temere eos sibi Sapientum nomen tribuisse affirmat.

Sapientia, æ. f. [σοφία] in primo sensu ad sensus corporeos pertinet, & de sapore dicitur. Sic lusit in hac voce Ter. Adel. 3. 4. 62. Hoc salsum, hoc adustum est, hoc lautum est parum: illud recte: sedulo moneo, quæ possum pro mea sapientia. Sed plerumque ad animum refertur, & est (ut ait Cic. 4. Tusc. 51.) Rerum divinarum & humanarum scientia cognitioque, quæ cujusque rei causa sit. Idem 2. Off 5.
Ita fit mater omnium bonarum rerum sapientia: a quovis amore, Græco verbo Philosophia nomen invenit. Cic. 1. de Legib. 58.
Sapientia, hominis custos & procuratrix. Cic. 4. de Finib. 1.
Sapientia, moderatrix omnium rerum. Cic. 1. de Invent. 5.
Princepsque omnium virtutum est illa sapientia, quam σοφίαν Græci vocant. Cic. 1. Off. 153.
Doctores sapientiæ, pro Philosophis. Tacit. 14. Ann. 16.
Præcepta sapientiæ. Quintil. lib. 1. cap. 4.
Professores sapientiæ. Quintil. in procem. lib. 1. de philosophis.
Sapientia custodiendæ civitatis. Cic. 2. de Orat. 154.
Studia sapientiæ. Tacit. 14. Ann. 56.
Cælestis sapientia. Hor. 1. Epist. 3. 27.
Compositissima sapientia. Plin. lib. 18. cap. 3 in fine; qui locus nunc aliter legitur.
Consummata sapientia. V. CONSUMMO.
Erudita sapientia. Cic. Philipp. 13. 6. Næ ego istam eruditam sapientiam non audiam.
Fracta sapientia cadet. Ovid. 5. Trist. 12. 13.
Inops dicendi sapientia. V. INOPS.

Insaniens sapientia Epicureorum. Hor. 1. Carm. 34. 2.

Oscitans & dormitans sapientia. Cic. 2. de Orat. 144. Istam oscitantem & dormitantem sapientiam, Scævolarum & cæterorum beatorum otio concedamus. Sapientiam vult accipi Jurisprudentiam. Oscitantem & dormitantem, quia languet otio, domique secura manet. Signum languoris & securitatis est oscitatio. Significat Jurisconsultos non agitari tumultu forensium causarum dictionumque, quibus insudant causidici: sed in otio securaque tranquillitate de jure consulentibus domi respondere.

Par sapientia. V. PAR.

Perversa sapientia Tuberonis. Cic. pro Muren. 75.

Compilare sapientiam alicujus. V. COMPILO.

Sapientiam pro Judicio videtur ponere Cic. in Orat. 70. Sed est eloquentiæ, inquit, sicut reliquarum rerum, fundamentum sapientia. Ut enim in vita, sic in oratione nihil est difficilius, quam quid deceat videre. πρέπον appellant hoc Græci, nos dicamus sane decorum. Certe multa sunt vocabula, quæ Cicero pro Animi sagacitate usurpat: ut, Prudentia, Sapientia, Judicium, Consilium, Ratio, Intelligentia, Mens, & nonnulla alia, quæ sæpenumero idem significant: ut non mirum sit hoc loco Sapientiam pro Judicio poni. Est igitur Judicium, Eloquentiæ fundamentum: sicuti etiam reliquarum rerum omnium. Nam si quis judicio careat, non tantum infans erit, sed etiam omnia perquam insipienter tractabit. Hanc interpretationem plurimum juvant ipsius Ciceronis verba statim præcedentia.

SAPIENTIĀLIS, e. Adj. Sapientia pollens. Tertull. de Anim. 15. Summus in anima gradus vitalis & sapientialis.

SAPIENTIPŎTENS, Adj. [σοφοκρατής] Cic. 2. de Divin. 116. Postremo quanquam semper fuit, ut apud Ennium est, stolidum genus Æacidarum, bellipotentes sunt magis quam sapientipotentes, tamen hanc amphiboliam versus intelligere potuisset.

SAPIENTER, Adv. [σοφῶς] Plaut. Men. 5. 7. 2.

Vitam sapienter instituere. Ter. And. 1. 1. 40.

Fallaciter & Sapienter, contraria. Cic. pro Domo 77. Quia jus a majoribus nostris, qui non ficte & fallaciter populares, sed vere & sapienter fuerunt, ita comparatum est, &c.

Agendum sapienter. Ovid. 13. Met. 377.

Amare sapienter. Ovid. 21. Epist. 57.

Facere sapienter. Cic. pro Rosc. Amer. 70.

Facere aliquid sapienter & fortiter. Cic. 1. Fam. 7.

Monere sapienter. Cic. 3. de Finib.

Uti ratione sapienter. Quintil. lib. 2. cap. 5.

Compar. Cic. 2. Fam. 6. Nemo est qui tibi suadere sapientius possit teipso.

SAPOR, ōris. m. a Sapio, [χυλὸς, χυμὸς] Qualitas illa quæ lingua sive gustu deprehenditur. Interdum etiam ipse Sensus quo aliquid sapimus, & gustu quale sit dignoscimus. Plin. lib. 15. cap. 27. Interim quæ sunt communia & pomis omnibusque succis saporum genera, tredecim reperiuntur, dulcis, suavis, pinguis, amarus, austerus, acer, acutus, acerbus, acidus, salsus, &c. Cic. 3. de Finib. 34. Ut enim mel, etsi dulcissimum est, suo tamen proprio genere saporis, non comparatione cum aliis dulce esse sentitur.

Sapor oris. Plin. lib. 30. cap. 4.

Acumen saporis. V. Acumen in ACUO.

Asper in ore sapor. Virg. 4. Georg. 277.

Acidulo sapore jucunda pira. Plin. lib. 15. cap. 15. & lib. 2. cap. 100. Sapor maris asper.

Asperrimus sapor. V. ASPER.

Calidus ac vinosus sapor. V. Calidus, in CALOR.

Cerealis sapor. V. Cerealis, in CERES.

Cibarius sapor. V. CIBUS.

Dulcis sapor. Hor. 3. Carm. 1. 19.

Durus sapor. Virg. 4. Georg. 102.

Ferruginei saporis aqua. Plin. lib. 31. cap. 2. V. FERRUM.

Fœdus sapor. Lucret. lib. 2. 401.

Horridus sapor. Plin. lib. 3. cap. 13.

Ingrati saporis caseus. V. INGRATUS.

Infirmi saporis vinum. V. INFIRMUS.

Inimitabilis sapor. Quintil. lib. 2. cap. 10.

Jucundus sapor. V. JUCUNDUS.

Medicatus sapor. V. MEDICO.

Mulseus sapor. V. MULSUM.

Salsi saporis humor. Lucret. lib. 6. 928.

Tardus sapor. Virg. 2. Georg. 126.

Tristis sapor. Ovid. 4. Trist. 6. 12.

Vinosus sapor. Plin. lib. 12. cap. 13.

Adjudicare saporem. V. ADJUDICO.

Capi aliquo sapore. Cic. pro Cæl. 42.

Conspurcare tetro sapore omnia. Lucret. lib. 6. 21.

Domare saporem durum. Virg. 4. Georg. 102.

Imbuere sapore. Quintil. lib. 1. cap. 1.

Infuscare saporem. V. INFUSCO.

Nosse saporem. V. NOSCO.

Perficere saporem. Quintil. lib. 1. cap. 10.

Redolere saporem. Quintil. lib. 6. cap. 3.

Sapor, per translationem, pro Jucunditate sermonis. Cic. de Clar. Orat. 172. Granius obruebat nescio quo sapore vernaculo. Budæus. V. Urbanius recinere & resonare, in URBS.

Sermonem habere non publici saporis. Petron. cap. 3.

Item denique, pro Sapientia. Arnob. 3. Quisquamne est hominum rationis alicujus sapore contactus. Et Ennod. Epigr. 15.

Tu mea vel tenui perfundis corda sapore. conf. Barth. Advers. 43. 19.

SAPŎRO, āre. Sapore imbuere. Petr. Chrysol. Serm. 15. Christus In nuptiis aquas saporavit in vinum.

SAPORĀTUS, a, um. Petron. Fragm.

Mille saporatam medicatis frugibus offam. Haud multum differt ab illo Virg. 6. Æn. 420.

Melle saporatam & medicatis frugibus offam
Objicit. sed alii legunt Soporatam: de qua lectione V. Turnebi Advers. 28. 45. & 29. 6.

Saporatos cibos dixit Ammian. 5. 2.

Pulmenta bene saporata. Tertull. de Spectac. cap. 27.

Comparativo usus est Arnob. 5. Ex sanguine saporatiore genus ducunt.

SAPŌRUS, a, um. Lactant. 3. 15. vocat Piper & Palmas, merces saporas.

SAPORŌSUS, a, um. Constant. Afer. de Febr. cap. 4. Sanguis est omnibus elementis saporosior.

SAPIDUS, a, um. Quod gratum habet saporem. Apic. 9. 10. Jus sapidum. & cap. 11. Pisces sapidiores. conf. Apul. Met. 2. & 10. Attamen barbaram esse hanc vocem censet Vossius.

SAPIDE, Adv. Superl. apud Apul. Met. 8. Femur sapidissime concoctum.

SAPIRES, [Σάπειρες] Stephano, Populi in Ponti mediterraneis, qui & Sabires, Σάβειρες dicuntur. Orphæus in Argonauticis. Sapiri a quibusdam appellantur.

SAPIS, is. m. Fluvius Italiæ in Flamminia prope Cesenam urbem. Plin. lib. 3. cap. 15.

Est & Sapis, Galliæ Cisalpinæ fluvius Senogalliam urbem subterlabens, juxta quam & Isaurus fluit. Lucan. lib. 2. 406.

Crustumiumque rapax & junctus Sapis Isauro. adde Sil. 8. 450. Plin. 3. 15.

SAPIUM, i. n. Picis genus. Plin. lib. 16. cap. 12. Inter hæc genera proprium quidam fecere sapium, quoniam ex cognatione earum seritur, qualis dicta est in nucleis.

SAPLŪTUS, a, um. [ζάπλουτος] Valde dives. Petron. Fragm. Tragur. cap. 37. Adeo saplutus est.

SAPO, onis. m. [σμῆγμα, σμῆγμα] Plin. lib. 28. cap. 12. Prodest & sapo: Gallorum hoc inventum rutilandis capillis, ex sevo & cinere. Optimus fagino & carpino duobus modis, spissus ac liquidus: uterque apud Germanos majore in usu viris quam fœminis.

SAPOR. V. SAPIO.

SAPPHIRUS, i. f. [σάπφειρος] Lapis pretiosus. Plin. lib. 37. cap. 2. Inest aliquando & aureus pulvis, non qualis in sapphirinis. Sapphirus enim & aureis punctis collucet. Cæruleæ & sapphiri, raroque cum purpura. Optimæ apud Medos, nusquam tamen perlucidæ. Præterea inutiles scalpturæ intervenientibus crystallinis centris. conf. Diosc. 5. 100. Tertull. adv. Marc. 2. 10.

SAPPHIRĪNUS, Adj. [σαπφειρινός] ut, Lapis sapphirinus. Plin. lib. 37. cap. 2.

SAPPHIRĀTUS, a, um. [σαπφειρωτός] Sapphiris intertextis variegatus. Sidonius 2. Epist. 10. Ac si sub versicoloribus figuris vernans herbida crusta sapphiratos.

SAPPHO, ūs. f. [Σαπφώ] Nomen mulieris vatis. Unde Sapphici versus appellati. Ferunt autem nonnulli fuisse duas hoc nomine, quarum una Eresia, quæ & antiquior Lyrica: qua tempestate Alceus claruit, Terpsicoris, & Pittacus, tempore Tarquinii Prisci. Ea plectrum prima invenit. Scripsit Lyricos modulos, Epigrammata, Elegidia, Iambos, & Monodes.

Altera Mithylenæa, longe junior, cujus pulcherrimum opus ad amicum Phaonem extat. Scripsit & alia multa apud Græcos, ut merito nona inter Lyricos poëtas annumeretur. Antipater autem Sidonius sic de ea scribit, Mnemosinem matrem Musarum cepit stupor, quando audivit dulcisonam vocem Sapphûs, Nunquid decimam Musam habent mortales? Et Hor. 2. Carm. 13. 25.

Mascula Sappho. Hor. 1. Epist. 19. 28.

Lesbia Sappho. Ovid. 2. Trist. 365.

SAPPHICUS, a, um. Adj. [Σαπφικὸς] ut, Carmen Sapphicum. Diomed. p. 508.

Musa Sapphica. Catull. ad libellum, 35. 17.

SAPRUM, i. n. Genus potionis. Plin. lib. 28. cap. 9. Sapron vocant, qui cum sale & sorbis siccis e vino tritus potusque medetur cœliacis.

SAPROPHĂGUS, i. m. [σαπροφάγος] Qui saprum devorat. Martial. lib. 3. 27.

Nescio quod stomachi vitium secretius esse
Suspicor: ut quid enim Bætice saprophagis?

SAPSA, a veteribus dictum est pro Ipsa, vel Seipsa. Ennius,
Quæ res sapsam loco sese ostendat. V. Pacuv.

S A R

SARABALLUM, i. n. Vestis erat Parthorum fluxior. Hieronymus in Danielem.

SARABARA, æ. f. Vestis erat Medica fluxa. Alii interpretantur crurum Operimenta & indumenta. Ejus mentio apud Septimium Florentem de Pall. cap. 4. Monuit Turneb. 7. 20.

SARACA, Ptolemæo lib. 6. cap. 2. Oppidum in mediterraneis Mediæ.

Est & eidem lib. 5. cap. 10. Sarace civitas in Colchide.

SARACENI, ōrum. m. pl. Arabum gens, vaga & inculta.

SARANGÆ, Populi sunt Caucasi juga incolentes apud Plin. lib. 6. cap. 16.

SARAPANI, Populi sunt Colchidis, de quibus sic scribit Strabo: Navigatur autem usque ad Sarapanos, quæ munitio urbis habitatores recipere posset. Strabo lib. 10.

SARAPARÆ, Populi sunt circa Caucasum non procul ab Hyrcano: Plin. lib. 6. cap. 16.

SARAPODA, Homo latos pedes habens, qualem Alcæus Pittacum fuisse refert: a Naturæ quippe deformitate multi cognomina sua traxerunt. Alex. ab Alex. lib. Genial. Dier. 2. cap. 11.

SARASA, Urbs insignis Parthorum quos antiqui Carduchos appellabant. Strabo lib. 16.

SARASTES, In SARRASTES.

SARBONIS, idis. Lacus in Ægypto extrema apud Strabonem lib. 1.

SARCARIUS, Fluvius est Phrygiæ auctore Hesiodo in Theogonia.

SARCASMUS, i. m. [σαρκασμὸς] Latine dicitur Jocus cum amaritudine: ut apud Virg. 2. Æn. 547.

——referes ergo hæc, & nuntius ibis
Pelidæ genitori: illi mea tristia facta,
Degeneremque Neoptolemum narrare memento.

SARCINA,

S A R

SARCINA, æ. V. SARCIO.

SARCIO, si, tum, [ὑποκλάζω, καταρτάω, ἀκέομαι] ire. Integrum facere, inquit Festus. Proprie est Vestes consuere. Transfertur tamen etiam ad alia. Plin. lib. 11. cap. 10. Apes ruentes ceras fulciunt, pilarum intergerivis a solo fornicatis, ne desit aditus ad sarciendum. Cato, Vimina matura: salices per tempus legantur, uti sit unde corbulæ fiant, & veteres sarciantur.

Deinde impudentia proloquor, sed idem sarciam. Cic. 16. Fam. 62.

Damna sarcire, Reparare. Columel. lib. 9. cap. 15.

Detrimentum sarcire, Restaurare. Cæs. 1. Bell. Civil. 45. Dum sarcire acceptum detrimentum volunt, temere insecuti fugientes, &c.

Fideicommissum sarcire. Ulpian. in l. Fideicommissa. § si quis alicui decem. ff de legat. 3.

Infamiam sarcire. Cæs. 3. Bell. Civil. 74.

Ruinas sarcire generis lapsi. Virg. 4. Georg. 449.

Usuram longi temporis, magnitudine officiorum sarcire. Cic. 3. Fam. 1. Quod cum ita sit, perficiam profecto ut longi temporis usuram qua caruimus intermissa nostra consuetudine, & gratia, & crebritate, & magnitudine officiorum meorum sarciam.

SARTUS, a, um. Partic. [ὑποκλασθείς] ut, Male sarta gratia nequicquam coit. Hor. 1. Epist. 3. 31.

Sarta tecta [ὑποκλᾶ, κατασκευᾶ] vocabantur, auctore eodem Festo, Opera publica quæ locabantur, ut integra præstarentur. Sarta tecta exigendi cura ad Censores spectabat, interdum etiam ad Ædiles, raro ad Prætores, nec nisi quum Senatus decreverat. Cic. 3. Verr. 128. Quum L. Octavius, Cæsar Aurelius Consules, ædes sacras locavissent, neque potuissent omnia sarta tecta exigere, neque ipsi, neque ii Prætores quibus erat negotium datum, C. Sacerdos, & M. Cæsius: factum est Senatusconsultum, quibus de sartis tectis cognitum & judicatum non esset, uti C. Verres, P. Cælius Prætores cognoscerent, & judicarent. Idem paulo post, Quæsivit quis ædem Castoris sartam tectam deberet tradere. Et rursus, Monumentum illa amplitudine, illo opere quamvis sartum tectum, integrumque esset: tamen aliquid se inventurum in quo moliri prædarique posset, arbitrabatur. Ex cujus orationis lectione, facile intelligimus quomodo sarta tecta locari solerent exigique. Hæc Budæus. Liv. 42. Censorem moribus regendis creatum, cui sarta tecta exigere sacris publicis & loca tuenda more majorum traditum esset.

Censores sarta tecta acriter & cum summa fide exegerunt. Liv. 29. 37.

Quibus sarta tecta ædium sacrarum locorumque communium tueri possunt. Cic. 13. Fam. 11.

Dicitur interdum cum conjunctione, Sarta tectaque, & Sartum & tectum, quum plena est locutio, ut inquit Asconius, quomodo Cicero sæpe usus est. Budæus.

Sartum tectum habere aliquid, est Integrum & incorruptum servare. Budæus.

Utuntur & hac locutione antiqui metaphoricôs. Cic. Anteq. iret in exil. 14. Si igitur aliquo tempore his hominibus consuluistis, quorum animus est religionis pietate defunctus, debetis mihi quoque prospicere, qui numini deorum consecratum sartum tectum ab omni periculo conservavi, & vos ut tutam tranquillamque fortunam traheretis, mea perfeci vigilantia. Quo tamen in loco non Periculo, ut in omnibus exemplaribus legitur, sed Piaculo lego: hoc sensu, ut Cic. significet animum suum integrum intactumque ab omni piaculo conservasse: id est indigno facinore & gravi aliqua pœna expiando, ac nihil in sese scelestum admisisse. Idem 13. Fam. 50. Hoc mihi da atque largire, ut M. Curium sartum & tectum, ut aiunt, ab omni incommodo, detrimento, molestia sincerum integrumque conserves. Plaut. Trinum. 2. 2. 36. joculari metaphora usus est; Sarta tecta tua præcepta pater usque habui mea modestia. h. e. Omnibus numeris obedientiæ tibi parui: unguem latum aut digitum transversum a tuis præceptis non discessi. Budæus.

SARTE, Adv. Integre. Festus.

SARTOR, ōris. m. Non. 1. 24. Sartores dicuntur non solum a sarciendo, verum etiam a sarriendo. V. in SARRIO.

SARTRIX, icis. f. apud Frontonem.

SARTŪRA, æ. f. Refectio, instauratio. Columel. 4. 26. Jugo, si non erit opus nova sartura, recentia vincula inserantur.

SARSŪRA, æ. f. Idem. Varr. R. R. 3. 9. Ego quæ requiro sarsuræ assuræ membra de palumbis. V. Turnebi Advers. 24. 22. al. Farsuræ.

SARCINA, æ. f. [ἀποσκευή, σκευοφόρον, φάκελος] a Sarcio derivatur, ut ait Sipontinus: & proprie Utensilium est, & eorum quæ ad cultum, ad ornatum, & ad reliquum usum pertinent, veluti Fascis, quem quis in itinere faciendo comportare possit. Plaut. Mostel. 2. 1. 83. Unde advenienti sarcinam imponam seni. Cæs. 2. Bell. Gall. cap. 17.

Fida sarcina. Propert. lib. 4. 3. 46.

Magna sarcina. Ovid. 3. Epist. 68.

Colligere sarcinas dicuntur milites, Quum castra movere volunt: & qui in aliam domum immigrant, sarcinas suas componere solent.

Constringere sarcinam. Plaut. Trin. 3. 2. 93.

Sarcinas etiam vocamus Res nostras domi cistis capsisque compositas. Quintil. in Pastu cadaverum, Jacent relictæ sine herede sarcinæ. Hæc ex Valla lib. 4. cap. 49.

SARCINAT, ātis. neutro genere dixit Plaut. Mostel. 3. 2. 83. Quid sarcinatis ecqua est, si umbram non habes? De hac voce varia est Auctorum opinio. V. Interp. in loc.

SARCINŬLA, æ. f. dimin. [ἀποσκευάδιον] Juven. 3. Sat. 161.

Aptæ sarcinulæ, & expeditæ. Catul. ad Veranium, 28. 2.

Colligere sarcinulas. Juven. 6. Sat. 145. conf. Petron. 81.

SARCINĀLIS, e. Adj. Ad sarcinas pertinens. Ammian. 15. 7. Sarcinalium jumentorum actuarius.

SARCINŌSUS, a, um. Apul. 8. Met. Lupi vastis corporibus sarcinosi.

SARCINO, [σκευάζω] āre. Vet. Onom.

SARCINATUS, a, um. [σκευοφορῶν] Sarcinis onustus. Plaut. Pœn. 5. 2. 19. Viden' homines sarcinatos consequi?

SARCINARIUS, a, um. Adj. [σκευοφορικός] Quod ad sarcinas pertinet. Cæs. 1. Bell. Civil. 81. Illi & inopia pabuli adducti, & quo essent ad id expeditiores, omnia sarcinaria jumenta interfici jubent.

SARCINATOR, ōris. m. [σκευαστής] Sartor, qui resarcit ac reparat; vel Qui sarcinas compingit. Plaut. Aul. 3. 5. 41. Petunt fullones, sarcinatores petunt. Lucilius apud Non. 2. 818.

Sarcinatorem esse summum, suere centonem optime. Paulus De furtis: in L. Fullo, Fullo vel sarcinator qui polienda & sarcienda vestimenta accepit, ex contrectatione eorum furtum facit.

SARCINATRIX, icis. f. [σκευάστρια] Quæ vestes suit & reficit. Caius in l. Et ancillarum, De peculio, Et ancillarum nomine, & filiarumfamilias in peculio actio datur: maxime si qua sarcinatrix, aut textrix erit, aut aliquod artificium vulgare exerceat.

Sarcinatricis in machinis. Non. 1. 276.

SARCITOR, ōris. m. Idem ac Sarcinator. Inscript apud Fabrett. p. 753. M. PVPIVS. M. L. VRBANVS. SARCITOR. SIBI. ET CLARAE. CONLIBER. ET LAVRENTINAE. F.

SARCITRIX, icis. f. Non. 1. 276.

SARCITECTOR, ōris. m. Isidor. 19. 19. Sarcitector dictus, quod ex multis hinc inde conjunctis tabulis unum tecti faciat corpus; idem & tignarius.

SARCĪMEN, inis. n. [ῥαφή] Sutura. Apuleius Met. 4. Tunc tenui sarcimine summas oras ejus adæquavimus, & juncturæ rimam seta densitate sepsimus.

SARCION, [σάρκιον] est veluti Carnosa quædam gemmarum vena, vitiumque Carchedoniis & Smaragdis admodum peculiare. Plin. 37. 5.

SARCITES, Gemma, quæ bubulas carnes repræsentat. Plin. lib. 37. cap. 10.

SARCOCOLLA, æ. f. [σαρκοκόλλα] Lachryma arboris in Perside nascentis, inquit Dioscorides; dicta ab effectu, quem præstat, & vi potestateque sua, nempe a vulneribus glutinandis, hoc est carnibus quas Græci σάρκας vocant, κόλλαν enim illi glutinum vocant. Plin. lib. 24. cap. 14. Sunt qui & sarcocollam spinæ lachrymam putent, pollini thuris similem, cum quadam acrimonia dulcem. Idem lib. 13. cap. 11. Fit & ex sarcocolla (ita vocatur arbor) gummi utilissimum pictoribus ac medicis, simile pollini thuris. Vides quemadmodum Plinius & Arborem ipsam & Gummi, eodem nomine appellet. conf. Diosc. 3. 90. Apul. de Herb. cap. 31.

SARCŌMA, ătis. n. Isidor. 4. 7. Superfluum carnis incrementum, quo ultra modum corpora saginantur.

SARCOPHAGOS, i. m. [σαρκοφάγος] Sepulchrum, auctore Nonio. Macer in l. Funeris sumptus. D. de relig. &c.

Sarcophagus, Lapis. Plin. lib. 2. cap. 96. At circa Asson Troadis lapis nascitur, quo consumuntur omnia corpora: sarcophagus vocatur.

Contentus sarcophago. Juven. 10. Sat. 172.

SARCŬLUM, i. n. & **SARCULUS**, i. m. [σκαλίς] a Sarriendo dicitur, Instrumentum est rusticum, quo segetes purgantur. Cato de R. R. cap. 10. Sarcula octo, palas quatuor. Plaut. Trucul. 2. 2. 21. Cic. 2. de Fin 23. Cui nihil dum sit, jus & sarculos abstulerit.

Cessant sarcula. Ovid. 1. Fast. 699.

Dispersa per agros sarcula. Ovid. 11. Met. 36.

Arare sarculis. Plin. lib. 18. cap 19.

Agros findere sarculo patrio. Hor. 1. Carm. 1. 11.

Sarculi vel simplices vel bicornes. Pallad. Jan. tit. 43.

SARCŬLO, [σκάλλω, σκαλίζω] āre. Sarculo abscindere. Columel. lib. 5. 9. Primo plantæ sarculari debent, ita ut simplex stylus altitudinem maxime scrobis excedat.

SARCULATIO, ōnis. f. [σκάλευσις] Idem quod Sarritio. Plin. lib. 18. cap. 21. Sarculatio induratam hyberno rigore soli tristitiam laxat temporibus vernis. Videtur legendum Teporibus.

SARDA, æ. f. [σάρδιος] Genus gemmæ. Plin. lib. 37. cap. 7. Omnia autem hæc genera, scalpturæ contumaciter resistunt, partemque ceræ in signo tenent. E diverso ad hæc sarda utilissima, quæ nomen cum sardonyche communicavit. Ipsa gemma vulgaris & primum Sardibus reperta.

Sarda, Piscis ex genere pelamidum. Plin. lib. 32. cap. ult.

SARDABALA, Fluvius Tingitaniæ provinciæ. Plin. lib. 5. cap. 2.

SARDACHATES, Gemma Achates a Sardinia nomine accepto, quod ibi inveniatur a cæteris degenerans. Plin. lib. 37. cap. 10.

SARDANAPALUS, i. m. [Σαρδανάπαλος] Ultimus Assyriorum rex, de quo Justinus lib. 1. 3. Fuit hic omnis generis luxuriæ deditus: nec erubuit inter scortorum greges nere, & muliebri habitu fœminas omnes lascivia anteire. Quamobrem indignati Assyrii tali fœminæ parere, duce Arbace deficiscentes, bellum Sardanapalo intulerunt. Qui victus, in regiam se recepit, & extructa pyra, se atque divitias in incendium misit. Hic fuit a Nino trigesimus rex, ut ait Diodorus lib. 3. Biblioth. Et moriens condidit hoc epitaphium,

Ede, bibe, lude, post mortem nulla voluptas. Cic. 5 Tusc. Quomodo igitur jucunda vita potest esse, a qua absit prudentia, absit moderatio? & Ibid. hoc ei tribuitur Epitaphium,

> Hæc habui, quæ edi, quæque exsaturata libido
> Hausit, at illa jacent multa & præclara relicta.

Athenæus autem aliud huic Epitaphium attribuit. V. 12. 7. conf. Max. Tyr. Diss. 29. extr. & Clem. Strom. 1. 2. extr. Juven. 10. Sat. 362.

> ——— & potiores
> Herculis ærumnas credat, sævosque labores,
> Et Venere, & cœnis, & plumis Sardanapali.

SARDANAPALICUS, a, um. Sidon. 2. Epist. 13. Sardanapalicum in morem.

SARDEMISOS, Tauri montis promontorium est quod inter Lyciam & Pamphyliam in nostrum mare imminet. Plin. lib. 5. cap. 27.

SARDESSUS, Urbs Lyciæ, quæ a Lyrnesso non multum distabat: ab ea urbe dictus est Sardessius Jupiter, quod in ea urbe sanctissime coleretur Σαρδήσιος Ζεύς. Auctor Stephanus.

SARDI, [Σαρδῷοι, Σαρδιανοὶ ἄνθρωποι] Indigenæ, qui in Sardinia nati sunt.

Sardi venales. In eo libello cui titulus est, De Viris illustribus, quem alii Plinio, nonnulli Suetonio tribuunt, utriusque reclamante stylo, hujusmodi quoddam adagium refertur, Sardi venales: de negotio infinitæ prolixitatis atque inexplicabili. Idque hinc esse ortum

ortum tradunt, quod Tiberinus Sempronius Gracchus, quum altero consulatu Sardiniam domuisset, tantum ex ea captivorum adduxit, ut longa venditione res in proverbium abierit. Plutarchus in problematis Romanorum, aliam affert causam, nimirum olim inolevisse morem apud Romanos solennem, ut qui ludos ederent in Capitolio, Sardos venales pronuntiarent, prodiretque puer quispiam, per ludibrium monili cinctus, quam bullam vocant. Eum morem hinc ortum putat, quod Veientes Hetruscorum populi multum temporis cum Romulo bellum gessissent, quod horum urbem postremam Romulus expugnasset. Usus est hoc adagio Cic. 7. Fam. 24. Habes, inquit, Sardos venales, alium alio nequiorem. Sensit Cicero de contemptis & improbis, & ni fallor, patria quoque Sardis. Nam ita scribit paulo ante hunc locum, Id ego in lucris pono, non ferre hominem pestilentiorem patria sua. Erasmus.

Sardia, [σαρδία] inter Ornamenta muliebria recensentur a Polluce lib. 7. cap. 22. ad finem.

Sardii, Populi inferioris Germaniæ ad Pannonias gentes. Strabo lib. 7. Sunt & Sardici (inquit) ad meridiem procedenti, quorum ab initio Adriæ sinu regio montana ad Rhizonicum sinum progrediens, agrumque Sardicorum inter mare gentesque Pannonias cadit. Sardieos propria provincia inter Illyricanos statuunt.

Sardica, æ f. Illyrii civitas; de qua Epiphanius Tom. 2. l. 2.

Sardicensis, e. Attributum a Sardica. Sardicensis sinodus (inquit Spiegl.) non a Sardibus, sed Sardica Illyrii civitate dicta, de qua post Epiphanium lib. 2. Tom. 2. V. & Vadianum, Illyria, Histor. tripart. lib. 4. cap. 21. Theodor. lib. 2. cap. 4.

Sardinia, [Σαρδὼ] Insula maris Mediterranei. Sallustius, Sardinia, in Afro mari facie humani vestigii in Occidentem quam in Orientem latior prominet. A Sardo Herculis filio dicta, ut lib. 12. Silius, & Solinus scribunt. De ea Plin. lib. 3. cap. 7. Eadem & Ichnusa & Sandaliotis, a forma humani vestigii dicta. Claud. de Bello Gildon. 508.

Humanæ speciem plantæ sinuosa figurat
Insula: Sardiniam veteres dixere coloni.

Multa in ea insignia sunt, at nihil magis quam quæ adagio locum præbuit herba Sardoa, cujus ex varia opinione scriptorum meminit Erasmus Roterodamus in Proverbiis. Sardiniam Ptolemæus multo longiorem facit, quam sit lata. nam Eoum littus CLXXVIII mil. pas longitudinis habet, maxima latitudine CXXII mil pas. existente. Eadem prope & Pomponii Melæ sententia est. Nam angustius spectare eam in Ortum quam Occasum ait, litoribus videlicet medio contractis: in universum autem ubique spatiosiorem esse, quam Corsica sit, etiam tractu quo latissima est. De Sardinia Pausanias & Cæl. Rhodig. lib. 12. cap. 16.

Ferax est, & inter subsidia frumentaria Romæ, ut scribit Varro de R. R. lib. 2. præf. conf Plin. 3. 7.

Opima Sardinia. Hor. 1. Carm. 31. 3.

Aere fuit insaluberrimo infamis. Unde Cic. 7. Fam. 27. Sardum quendam patria sua pestilentiorem fuisse dixit. Et in hoc Martialis Sardiniam Tiburi opponit lib. 4. 60.

Nullo fata loco possis excludere quum mors
Venerit, in medio Tibure Sardinia est. Et Claud. de Bello Gildon. extr.

Hinc hominum pecudumque lues, hinc pestifer aer
Sævit, & exclusis regnant Aquilonibus Austri. V. & Tacit. 2. Ann. 85.

Sardus, a, um. Hor. de Arte Poet. v. 375. Mel sardum; i. e. Pessimum.

De Sardis incolis. V. supra SARDI.

Sardôus, a, um. Herba Sardoa, Virg. 7. Ecl. 41. V. in SARDINIA.

Sardoa lex est, Senescentes jam parentes fustibus lethaliter a filiis cædi ac mox contumulari. Cæl. Rhodig. lib. 19. Lect. Antiq. cap. 26.

Sardoa herba selino similis, id est apio: eam Pausanias nasci in ambitu fontium ait, ac eam mortem cum risus specie afferre. Inde Homerum ac posteros, Sardonium risum, nuncupasse.

Regna Sardoa. Ovid. 4. Fast. 289.

Sardonius, a, um. Solin. cap. 4.

Sardonius risus, [Σαρδόνιος γέλως] Proverbium de risu ficto aut amarulento, aut insano denique. Sensus & origo proverbii varie traditur auctoribus. Zenodotus in collectaneis suis Æschylum citat, qui hujusmodi ferme tradiderit in opere de parœmiis, Gentem esse quandam Carthaginiensium coloniam, quæ Sardonem regionem inhabitet: ei morem esse, senes septuagesimum prætergressos annum Saturno sacrificare, ridentes interim, ac mutuo sese complexantes. Nam turpe ducebant, in funere aut ejulatum edere, aut lachrymas profundere. Hinc adsimulatum risum, Sardonium vocari cœptum. Timæus apud eundem Zenodotum ait, Sardoniis consuetudinem fuisse, ut filii parentes jam grandiores juxta fossam aut præcipitium, in quo sepeliendi forent, collocarent: atque inde fustibus cædentes, in eam darent præcipites. At illi interim pereuntes ridebant, existimantes eam mortem fœlicem atque egregiam, quod liberorum impietate interirent. Sunt qui dicunt in Sardorum insula herbam nasci quandam, cui Sardoæ cognomen sit, apiastro similem: eam sapore quidem esse dulcem, verum gustatam, ora hominum in rictus dolore contrahere, ut veluti ridentes emoriantur. Hoc sensisse videtur Solinus, cumque hoc Servius grammaticus, enarrans hunc ex Virgiliana Thyrside locum, Eclog. 7. 41.

Imo ego Sardois videar tibi amarior herbis. M. Tull. 7. Fam. 21. Videris, inquit, mihi vereri, ne si istum habuerimus, rideamus γέλωτα Σαρδόνιον. Significans futurum, ut si Cæsar rerum potiretur, multis arridere atque applaudere cogerentur, quæ magnopere displicerent. Alii risum Sardonium ridere, in hoc Ciceronis loco interpretantur, Præsentis, & qualiscunque delectationis causa perniciem sibi accersere: sive in ea re esse hilarem, quæ paulo post magnum malum est allatura. Plura de origine proverbii apud Erasmum in Chiliadibus, unde hæc desumpta sunt.

Sinus Sardonii. Claud. de Bell Get. 218.

Sardiniensis, e. aliud Adj. Nepos, 24. 1. 4. Triumphus Sardiniensis.

Sardonicus, a, um. Rutil. 1. 354.

Nec quæ Sardonico cespite massa fluit.

Sardinia, Piscis genus ad condimenta & salituras utilis, apud Italos plurimus. Columel. lib. 8. cap. 17. Tabentes halleculas, & salibus excisam chalcidem, putremque sardiniam.

Sardis, [Σάρδεις] Urbs Lydiæ magna, ad latus Tmoli montis maxime celebris, ut testis est Herodotus lib. 1. Et Plin. lib. 5. Eadem fuit olim regia Crœsi Lydorum regis, ut late ostendit Herodotus, & Hor. 1. Epist. 11. 2.

Quid concinna Samos, quid Crœsi regia Sardis? Terminat autem nominativum & accusativum in IS productam, quomodo Tralis & Syrtis

Frequentius legitur pluralis Sardes. Nepos, 1. 4. 1. Atheniensium auxilio Iones Sardes expugnassent.

Magnæ Sardes. Ovid. 11. Met. 137.

Vade ait, ad magnis vicinum Sardibus amnem. Intelligit Pactolum.

Sardianus, a, um. Adj. Sardiani balani a Græcis dictæ sunt Castaneæ, quod circa Sardis primum fuerint inventæ. Plin. lib. 15. cap. 23.

Sardo, âre. Antiquum verbum, quo Nævius usus est. Paulus: Sardare, intelligere: Nævius,

Quod bruti nec satis sardare queunt.

Sardonici, [Σκάρδων ὄρη] Montes Liburniæ. Ptolemæo lib. 2. cap. 17. Vulgo *Maranai*.

Sardŏnyx, ychis. m. & f. [σαρδόνυξ] Lapis pretiosus. Componitur ex Sarda quæ lapis fuit in Sardinia primum compertus, coloris rubei, & Onyx gemma, cui est candor subcandidus, unguis humani similitudine, quasi utriusque colorem obtineat. Juven. 6. Sat. 282.

In manibus densi radiant testudine tota
Sardonyches. Pers. 1. Sat. 16.
Et natalitia tandem cum sardonyche albus. Plin. lib. 37. cap. 7.

E diverso ad hæc sarda utilissima, quæ nomen cum sardonyche communicavit.

Sardonȳchus, i. m. Idem. [σαρδόνυχος] Juven. 13. Sat. 139.

Arguit ipsorum quos litera gemmaque princeps
Sardonychus, loculis quæ custoditur eburnis.

Sardonychâtus, a, um. [σαρδονυχωτὸς] Sardonyche ornatus. Martial. lib. 2. 29.

Cujus & hinc lucet sardonychata manus.

Sardous, V. SARDINIA.

Sardus, [Σάρδος] Herculis filius, qui adhuc puer ab Iolao eorum furori subtractus, quos Hercules vivens lacessiebat cum fratribus aliquot in Sardiniam insulam pervenit, eamque quæ antea Sandaliotis, seu Ichnusa vocabatur, a nomine suo Sardiniam creditur appellasse.

Sarepta, æ. f. [Σαρέπτα] Urbs Sidoniorum inter Tyrum & Sydonem sita; ubi divinus vates Elias esurientem viduam miraculo pavisse scribitur in Sacris literis. Hinc,

Sareptânus, possess. [Σαρεπτανὸς] Sidonius Apoll. Carm. 17. 15.

Vina mihi non sunt Gazetica, Chia, Falerna,
Quæque Sareptano palmite missa bibas.

Sargâcæ, Populi juxta Mæotidem, quorum oppida Murmetion, Panticapæum, Theodosia, Hermisium. Pomponius eos Satarchas appellat cap. 1. lib. 2. De Scythia Europea de quibus suo loco.

Sargapises, Tomyris filius, a Cyro Persarum rege captus, dum manicas & brachiorum vincula eximi sibi impetrasset, seipsum interfecit. Herodotus.

Sargaurasanæ, Regio Cappadociæ apud Plin. lib. 6. cap. 3.

Sargus, i. m. [σάργος] Piscis genus (inquit Festus) qui in Ægyptio mari fere nascitur. Lucil. in Sat

Quem præclarus elops, quem Ægypto sargu' movebit. Plin. lib. 9. cap. 51. Ibid. cap. 17. Lutarium semper comitatur sargus nomine alius piscis: & cœnum fodiente eo, excitatum devorat pabulum.

Sari, n. indecl. [σάρι] Genus fruticis proveniens in aqua, radice dura intortaque ferrariis officinis utile, de quo Plin. lib. 13. cap. 23. Fruticosi est generis & Sari, circa Nilum nascens duorum cubitorum altitudine, policari crassitudine, coma papyri, similique manditur modo, radice ferrariis officinis præcipua, carbonis usu propter duritiam. Vocatur & Sapipha.

Sarissa, æ. f. [σάρισσα] Hastæ Macedonicæ genus, auctore Festo. Liv. 9. 19. Arma, clypeus, sarissæque illis: Romano scutum majus corpori tegumentum. Idem 37. 42. Ibi simul perturbati ordines, & impeditus intercursu suorum usus prælongarum hastarum (sarissas Macedones vocant) intulere signa Romanæ legiones.

Macedonia sarissa. Ovid. 12. Met. 466. Lucan. lib. 8. 298.

Primi Pellæas arcu fregere sarissas. Idem lib. 10. 47.

Sarissophorus, i. m. Alexander lib. 6. Genial. Dierum cap. 13. Sequutis inde tempestatibus, Græcorum duces diversas turmas legionesque descripsere, inter quas Macedonum robur sarissophorus magni æstimatur, quo velut firmissimo munimento in posterum usi sunt.

Sarmantus, i. m. Romanus eques scurrilitate notissimus sub Augusto Cæsare, alio nomine Sarmentus, de quo suo ordine.

Sarmatia, æ. f. Sarmatarum regio. Sunt autem duæ Sarmatiæ secundum Ptolemæum: quarum una est in Europa, quæ (ut libro tertio scribit) a Septentrione Oceano terminatur, ab Occasu parte Germaniæ, a Meridie Lazigibus Metanastis. In ea est Olbia, quam nunc Russiam & Tartariam esse crediderunt. Altera Sarmatia est in Asia, ut idem lib 5. refert, quæ a Septentrione terra incognita terminatur, ab Occasu Sarmatia Europæ, & Tanai fluvio. In ea sunt Caucasii montes.

Sarmătæ, arum. m. pl. [Σαρμάται] Populi Scythiæ sunt, qui a Græcis Sauromatæ dicuntur ab oculis lacertarum, σαῦρος enim lacerta est, ὄμμα oculus. Nomina diversa habent Sarmatæ, habitant montes & saltus, utuntur plaustris pro domibus, pascunturque lacte equino, unde quidam eos vocant ἱππημολγοὺς, hoc est equarum mulsores: alii γαλακτοφάγους, hoc est lacte vescentes. Sunt etiam quidam interius habitantes, qui sanguinem equinum lacte mistum potant, quos vocant Gelonos. Virg. 3. Georg. 115.

Item Sarmatæ alii sunt, qui cruda farina equino sanguine mista, e cruris

cruris venis aluntur. Alii etiam qui pro victimis homines immolant. Alii bellorum & cædis amatores, quibus bellantibus mos est cruorem ejus, quem primum interemerint, ex ipsius vulneribus bibere: & ut quisque plures interemerit, ita apud eos eximius habetur.

Sunt etiam in Scythiæ extremis Sarmatæ, qui carne equina vescuntur, alii qui humanæ carnis alimento vitam ducunt, propter quod vocantur Anthropophagi, ἀπὸ τοῦ φαγεῖν τοὺς ἀνθρώπους, hoc est ab hominibus edendis. Iidem ab usu plaustrorum Hamaxobitæ Pomponio, Hamaxobii Ptolemæo vocantur. Hi, ut auctor est Mela lib. 2. auri & argenti maximarum pestium ignari, vice rerum commercia exercent: atque ob sæva hyemis admodum assidue demersis in humum sedibus, specus aut suffossa habitant, totum braccati corpus, & nisi qua vident etiam ora vestiti. Horum meminerunt Plin. lib 4. cap. 12. Et Strabo libro 11. Sarmatæ nunc Poloni vocantur. Olivarius in Melam.

Discors Sarmata. Claud. 4. Cons. Hon. 484.
Frigidus Sarmata. Sen. Herc. OEth. 2.
Intonsi Sarmatæ. Sen. Herc. fur. 7.
Refugi Sarmatæ. Stat. 4. Sylv. 7. 50.
Vagus Sarmata. Sen. Hippol. 1.

SARMATICUS, Adj. [Σαρματικός] ut,
Belli Sarmatici jejunia. Lucan. lib. 3. 282.
Braccæ Sarmaticæ. Valer. 5. Argon. 424.
Hyemes Sarmaticæ. Stat. 5. Sylv. 1. 128.
Juga Sarmatica. Ovid. 1. Trist. 7. 40.

SARMATICE, Adv. [Σαρματικῶς] Ovid. 5. Trist. 12. 59.
Jam didici Græce, Sarmaticeque loqui.

SARMATIS, ĭdis. f. [Σαρματίς] patronym. Ovid. 1. Pont. 2. 11.
Terreat haud manes Sarmatis umbra meos.
Tellus Sarmatis. Ovid. 1. Trist. 2. 82.

SARMENTUM, i. n. [φρύγανον, φρυγανισμός, κληματίς] Sarmenta sunt Virgulæ vitium supervacuæ abscissæ. Varro de R. R. lib. 1. cap. 31. Juncidum enim sarmentum propter infirmitatem sterile, neque ex se potest ejicere vitem, quam minorem vocant flagellum, majorem etiam unde uvæ nascuntur, palmam.
Devecta sarmenta cremare. Virg. 2. Georg. 408.
Ligna & sarmenta circumdare, ignem subjicere cœperunt. Cic. 3. Verr. 69.
Sarmentum pro Palmite. Columell. lib. 3. cap. 16. Nec tamen eam vitem feracem dixerim, cujus singulæ uvæ in singulis sarmentis conspiciuntur: sed si per unumquenque pampinum major uvarum numerus dependet. Idem lib. 3. cap. 10. Et lib. 4. cap. 6.
Amputatio sarmentorum, & Immissio, contraria. Cic. de Senect. 52.
In vitibus nova sarmenta cultura excitantur. Cic. 2. de Orat. 88.
Sylvescere sarmentis dicitur vitis. Cic. de Senect. 52. Vitis quæ natura caduca est, & nisi fulta sit ad terram fertur: eadem ut se erigat claviculis suis quasi manibus, quicquid est nacta complectitur: quam serpentem multiplici lapsu & erratico, ferro amputans coercet ars agricolarum, ne sylvescat sarmentis, & in omnes partes nimia fundatur.
Sarmenta, Lignosi illi ramusculi quibus stipatim affiguntur uvarum acini. Plin. lib. 23. cap. 1. Sarmenta earum in quibus acini fuere, astringendi vim habent, efficaciora ex ollis.

SARMENTITIUS, a, um. Adj. [φρυγάνινος] Quod est ex materia sarmentorum. Columel. lib. 6. cap. 26. Verum vulnera ejus sarmentitio cinere cum argenti spuma linienda sunt. Cæl. lib. 10. cap. 8. Lego denique Christianos quandoque Sarmentitios & Semassios probrose nuncupatos, quod ad stipitem dimidii assis revincti, sarmentis circunjectis comburerentur.

SARMENTŌSUS, a, um. aliud Adj. [φρυγανώδης] Quod plurimum habet sarmenti. Plin. lib. 25. cap. 11. Psyllion alii cynoides, alii crystallion, alii sicelion, alii cynomyian appellant, radice tenui, supervacua, sarmentosum.

SARMENTUS, i. m. [Σάρμεντος] Nomen viri proprium, qui scurrilitate claruit, cujus meminit Hor. 1. Serm. 5. 52.
——nunc mihi paucis
Sarmenti scurræ pugnam, Messique Cicerri,
Musa velim memores.

SARNUS, i. m. [Σάρνος] Campaniæ fluvius, ex Sarno ejusdem nominis monte ortum ducens, juxta oppidum in Sarni radicibus situm: primoque magno cum murmure defluit, mox in paludes amplas definit, quæ graves incolis nebulas toto anno emittunt: deinde coarctus rupibus Vesevum montem radit, & inde parvo contentus cursu, in Tyrrhenum mare influit. Strabo lib. 5. Plin. 3. 5.
Mitis Sarni opes. Sil. lib. 8. 539.
Pompeianus Sarnus. Stat. 1. Sylv. 2. 265. Hinc

SARON, Deus marinus, qui arti nauticæ præesse existimabatur, a quo datum est mari nomen. Lilius Syntag. 5. Histor. deorum.

SARONICUS, [Σαρωνικός] Portus in Achaia, ad Isthmum Corinthiacum. Ptolemæus sinum facit Saronicum. Plinius quoque lib. 4. cap. 5. Sinus (inquit) Saronicus olim querno nemore redimitus, unde nomen, ita Græcia antiqua appellante quercum. Multi a Sarone deo marino. Nam Saronem fuisse regem, qui illic Atleptæ marinæ regioni imperarit, in Corinthiacis scribit Pausanias. Saronicus sinus, sive Megaricus.

SAROPHAGES, Gentes Indicæ sunt, accolæ Indi fluminis, auctore Plinio lib. 6. cap. 20.

SARPEDON, ŏnis. m. [Σαρπηδών] teste Homero lib. Iliad. 16. Jovis filius ex Laodamia Bellerophontis filia. Herodotus vero in Polyhymnia scribit eum fuisse Jovis filium ex Europa, ac Minois fratrem. Hic quum aliquando rex esset Lyciæ, & in armis strenuus, Trojanis contra Græcos favit: & multa bellando strenuitatis documenta demonstrans, a Patroclo tandem interfectus est, ut idem Homerus scribit.
Sarpedon Jovis progenies. Virg. 10. Æn. 471.
Ingens Sarpedon. Virg. 1. Æn. 100.
Lycius Sarpedon. Ovid. 13. Met. 256.
Est & Sarpedon, Ciliciæ promontorium, finis aliquando regni Sarpedonis, & quod Ciliciam a Pamphilia distinguit. Pomponius Mela lib. 1. in descriptione Ciliciæ.

SARPO, ĕre. Idem quod Putare, apud Priscianum: unde Vineta sarpta. Hinc nos hodie Falcem vinitoriam, Sarpam vocamus. Sed fortasse tamen verius sit Sarpam ab Harpe deduci, & sibilum ut plerumque in densum spiritum exasperari: atque adeo Falcem lignatoriam sic vocamus, propterea quod cedit & putat arbusculas. Turnebus.

SARPTUS, a, um. [ἄμπελος τμηθεῖσα] Vineta putata, id est pura facta. Festus. Unde & Virgulæ abscissæ, Sarmenta dicuntur. V. Turnebi Advers. 6. 16.

SARRA, æ. f. [Σάῤῥα] Nomen civitatis, quæ postea Tyrus dicta est, teste Gellio lib 14. cap. 6. a qua Sarranum Ostrum est nominatum. Sed id quoque a pisce quodam accepit, qui illic abundat, & Sar illa lingua vocatur, ex cujus sanguine sericum in purpuram tingebatur.

SARRANUS, Adj. [Σαῤῥανός] Quod ex Sarra est. Unde, Sarranæ vestes, Tyriæ dictæ sunt, quæ & Ostrinæ & Purpureæ. Virg. 2. Georg. 506. ——— Sarrano dormiat ostro.
Aulæa Sarrana. Juven. 10. Sat. 38.
—— aut pictæ Sarrana ferentem
Ex humeris aulæa togæ. i. e. Togam pictam & purpura distinctam. ut sit periphrasis Togæ triumphalis.
Gens Sarrana. Sil. lib. 1. 72.
Numina Sarrana. Sil. lib. 8. 46.
Viola Sarrana. Columel. lib. 9. cap. 4.

SARRACA, [Σάῤῥακα] Duarum urbium nomen, quarum una est in Media: altera in fœlici Arabia. Ptolem. lib. 6. cap. 2. & 8.

SARRACĒNI, [Σαῤῥακηνοί] Populi post Nabathæos Arabiæ populos, ut auctor est Stephanus.

SARRACUM, i. n. Quo ligna, marmora, & grandiores lapides vehi consueverunt. Juven. 3. Sat. 255.
——— longa coruscat,
Sarraco veniente, abies. Idem 5. Sat. 23.
Frigida circumagunt pigri sarraca Bootæ. Quintil. lib. 8. cap. 3. An quum dicit in Pisonem Cicero, Quum tibi tota cognatio in sarraco advehatur, incidisse videtur in sordidum nomen?
Nonnulli scriptum esse potius Soracum volunt, ducentes a Gr. σώρακος. Et Soracum habet Plaut. Pers. 3. 1. 64. Necnon & Festus. Soracum est, Quo ornamenta portantur scenicorum.

SARRASTES, [Σαῤῥάσται] Populi Campaniæ Sarno amni vicini, a quo & nomen accepisse putantur. Virg. 7. Æn. 738.
——— late jam tum ditione premebat
Sarrastes populos, & quæ rigat æquora Sarnus.

SARRIO, ivi, itum, [σκάλλω, σκαλίζω, σκαλεύω] ire. Sarculis fodere, purgare, quod fit quum segetes leviter scalpendo, & rastris a noxiis herbis purgamus. Plaut. Capt. 3. 5. 5. Nam semper occant prius quam sarriunt rustici. Varr. 1. de R. R. cap. 29. Prata purgari, salicta seri, segetes sarriri.
Sarrire sarmenta. Cato cap. 37.
Sarrire saxum. Martial. lib. 3. 93.

SARRITOR, ōris. m. [σκαλευτής] (ut ait Nonius) non solum a Sarciendo, sed etiam a Sarriendo deducitur: & tam Eum qui sarcit, quam Eum qui sarrit significat. V. SARTOR. Columel. lib. 2. cap. 13. Tritici modii quatuor vel quinque bubulcorum operas occupant quatuor, occatoris unam, sarritoris duas primum, & unam quum iterum sarriuntur.
Scribitur & pro Sarritor, Sartor apud Plaut. Capt. 3. 5. 3. Sator sartorque scelerum, & messor maxime. V. SARTOR.

SARRITORIUS, a, um. Columel. 2. 13. Opera sarritoria.

SARRITŪRA, æ. f. [σκάλισις] Columel. lib. 11. cap. 2. Sarritura quoque frumentorum iteratur egregie, modios tres una opera recte sarrit. Et apud Plin. 18. 27. legitur Sartura.

SARRITIO, ōnis. f. Idem. [σκάλευσις] Varro de R. R. lib. 2. cap. 12. Peracta sementi, sequens cura est sarritionis. Columel. lib. 2. cap. 9. Frequentem tamen exigunt sarritionem.

SARSENNA, æ. m. Pater & filius, nobilissimi scriptores, quos Plinius commemorat damnasse arbustorum rationem ad vites sublevandas, lib. 17. cap. 23.

SARSINA, æ. f. [Σάρσινα] Plin. lib. 3. cap. 14. Oppidum in Umbria, ex qua Plaut. poeta comicus ortus est. Sil. lib. 8. 463.
—— his Sarsina dives
Lactis, &c. V. Drakenb. ad loc. qui ostendit quosdam hunc locum nominare Sassinam. Martial. 9. 59.
Nec tua Baianas Sarsina malit aquas.

SARSINAS, atis. m. Ibi natus. Plin. 3. 14.

SARSŪRA, æ. f. a Sarciendo dicitur; ut Usura pro Usu. Cursura apud Plautum pro Cursu, Curatura apud Terentium pro Curatione. Varro 3. 9. de Gallinis; Axius, ego quæ requiro sarsuræ assuræ membra de palumbis, de gallinis, dic sodes Merula. Quorum verborum sensum vide in dictione Assura, in verbo ASSO. V. etiam SARTURA.

SARTĀGO, ĭnis. f. [τήγανον] Patella in qua caro frigitur. A σάρξ, quæ caro est, nomen assumpsit. Plin. lib. 16. cap. 11. Item terebinthinam in sartagine referventi. Juven. 10. Sat. 64.
Fiunt urceoli, pelves, sartago, patellæ.
Sartago loquendi. Pers. 1. Sat. 79.
Hos pueris monitus patres infundere lippos
Quum videas, quærisne unde hæc sartago loquendi,
Venerit in buccas? h. e. Hic linguæ stridor, qualis ex sartagine, cum aliquid frigitur, sonat: vel, Hic corruptus ac depravatus loquendi mos. Frigendo enim sartago confusum & dissonum reddit strepitum. V. Casaubon. ad loc.

SARTOR, V. SARTIO, & SARRIO.

SARUS, Fluvius Cappadociæ apud Plin. lib. 6. cap. 3.

S A S

SAS, [σὰς] Verrius putat significare Eas, teste Ennio qui dicat libro primo,
Virgines nam sibi quisque domi Romanus habet sas: quum Suas magis videtur significare. Sicuti ejusdem libro quarto fatendum est

est Eam significari, quum ait, Nec quisquam philosophiam, quam doctrinam Latina lingua non habet, sapientiaque perhibetur, insomnis vidit, prius quam sam dicere cœpit. Festus.

SASON, [Σάσων] Insula est inter Epirum & Brundusium, ut auctor est Strabo lib. 6. Sil. lib. 7. 480.

Adriaci fugite infaustas Sasonis arenas.

SASIUMINI, Populi sunt in Aquitanica Gallia apud Plinium lib. 4. cap. 19.

SASURI, Gentes sunt in India auctore Plin. lib. 6. cap. 19.

S A T

SAT, [ἅλις] Adv. a Satis; significat Abunde, vel Quantum opus est. Virg. 10. Ecl. 70.

Hæc sat erit divæ vestrum cecinisse poetam.

Sat bonum te facit. Cic. pro Rosc. Amer. 89.

Sat commode. Ter. And. 3. 1. 17.

Sat diu vixit. Plaut. Capt. 4. 2. 12. Cic. 15. Att. 3. Modo & libenter fuerit, & sat diu.

Sat est. Ter. And. 1. 1. 143. Sat est, curabo. Cic. de Senect. 48. Quantum sat est.

Sat est osculi. Plaut. Stich. 1. 2. 34. Sat litium, apud eundem legitur in Rud. 2. 7. 25. Cic. 2. de Fin. 62. Testium sat est.

Sat fecit officium. Ter. Eun. 4. 5. 3.

Sat habere. Ter. And. 4. 2. 22. Sat habeo. Idem Eun. 3. 2. 32. Ubi tempus tibi erit, sat habet, si tum recipitur.

Sat scio. Ter. Adelph. 3. 3. 6. Persuasit ille impurus, sat scio. Ibid. 4. 1. 10

SATAGITÆ, Populi in Asia Scythica apud Herodotum lib. 4.

SATAGO, égi, [περιεργάζομαι, πολυπραγμονέω, διαπονοῦμαι] ĕre. Sat habere quod agas, Anxium esse, anxie distorqueri difficultate alicujus rei conficiendæ. Ter. Heaut. 2. 1. 13. Nam hic Clinia, etsi is suarum rerum satagit.

Satagere, Diligentem esse, seu festinare. Plaut. Asin. 2. 4. 34. Nunc satagit, adducit domum etiam ultro, & scribit nummos.

Satagere de. Gell. lib. 9. cap. 11. Consulibus de vi ac multitudine hostium satagentibus. h. e. Solicitis.

Agere & satagere. Quintil. lib. 6. cap. 4. Afer venuste Manlium Suram multum in agendo discursantem, salientem, manus jactantem, togam dejicientem & imponentem, non agere dixit, sed satagere. h. e. Anxie multa simul agere, sed ita, ut nullum pro dignitate conficiat.

SATANAS, æ. m. [σατανᾶς] Hebraicum verbum a שׂטן, quod adversari, hostemque esse significat. Quo nomine appellatus est Diabolus, quod bonorum adversarius sit: nam διάβολος calumniantem, impostoremque significat. Quicquid enim animæ ad deum tendenti resistit & adversatur, & quicquid paci est contrarium, hoc verbo Satanas recte exprimitur: sicut legitur in Regum libris. Quia suscitavit deus Salomoni Satanam, adversus eum qui erat pacificus. Et, filii Sarviæ cur efficimini mihi hodie in Satan? Ex Jobi historia apparet Malum genium eo verbo, velut propria notatione designari. Item in Evangelio Matthæi, Ductus est Jesus Christus Dei spiritu in desertum, ut ibidem a Satana tentaretur. Sed cum idem Christus Jesus D. Petrum fatalia impedire volentem redarguendo Satanam appellavit, figurate loquutus est. Dæmones enim scelerati, quosque ad bonos exercendos Deus plerunque commovet atque excitat, proprie pessimi sunt, mortales eorum ductu.

Satanus princeps hujus mali generis. Tertull. Apol. cap. 22.

Satanas præter Notam calumniantis significationem, Terræ malleum apud Hieremiam cap. 50. denotat. Cæl. lib. 2. cap. 9.

SATARCHÆ, [Σατάρχαι] Populi sunt Septentrionales ad paludem Mæotin vergentes, ut scribit Pomponius Mela lib. 2. Hi bellicosissimi sunt. De quibus Valer. Flacc. 6. Argon. 144.

Exomatæ, Torinique, & flavi crine Satarchæ.

SATARNEI, Gentes sunt circa Mæotim. Plin. lib. 6. cap. 7.

SATAROI, notiore nomine Patara, Urbs in Lycia apud Plin. lib. 5. cap. 27.

SATASPES, is. m. Vir Achæmenius fuit Theaspis filius, qui cum Zopyri filiam violasset, & ob eam rem a Xerxe cruci destinatus esset, intercessione matris, quæ Darii erat soror, impetravit ut in exilium ageretur, donec Africam universam lustrasset, cumque jam aliquot menses aliqua in peregrinatione consumpsisset, navigationis tædio adductus in Persidem rediit, regique retulit sese reliquum itineris conficere non potuisse, quod naves a magnetibus retinerentur: quod quum Xerxi fabulosum videretur, hominem, ut antea destinarat, cruci affixit. Herodot. lib. 4.

SATELLES, itis. m. [δορυφόρος, λοχίτης, σωματοφύλαξ] Miles mercede conductus, ut ab imperatoris latere non discedat. Plin. lib. 12. cap. 14. Sed præter hos & custodes satellitesque, & ostiarii, & ministri populantur. Liv. 2. Comprehensum regii satellites retraxissent ad tribunal regis. Ovid 5. Fast. 538.

Ille deæ custos, ille satelles erat.

Administri & satellites alicujus. Cic. pro Quint. 90.

Vides tamen tyranni satellites in imperiis. Cic. 14. Att. 5.

Per medios ire satellites. Hor. 3. Carm. 16. 9.

Rigidus satelles. Hor. 1. Epist. 17.

C. Manlius audaciæ satelles atque administer tuæ. Cic. 1. in Catil. 7.

Satelles Jovis, Aquila. Cic. 2. Tusc. 24.

Tristi advolatu aduncis lacerans unguibus
Jovis satelles pastu dilaniat fero. Ex Poeta. Sic 1. de Divin. 106.

Ministri ac satellites cupiditatum alicujus. Cic. 5. Verr. 21. Qui primus certos instituerit, nomine decumanos, re vera ministros ac satellites cupiditatum suarum.

Satellites voluptatum, virtutes. Cic. 2. de Fin. 37.

SATELLITIUM, i. n. [δορυφόρημα, τὸ δορυφορικόν] Luciano collectivum nomen est ipsos significans Satellites, tuendi corporis causa adhibitos, quemadmodum Servitium accipitur pro ipsis Servis, Sodalitium pro ipsis Sodalibus. Gloss. Vet.

SATELLIUS Quadratus, (uti ait Seneca) fuit quidam stultorum divitum arrosor, & quod sequitur arrisor, & quod duobus his annexum est, derisor.

SATIAS, SATIETAS. V. post SATIO.

SATIN', V. SATIS.

SATIO, [κορέννυμι, κορέω, ἐμπορέω, χορτάζω] āre. a Sat deduci videtur; significatque Saturare, seu explere, & habere quod satis sit. Pertinet ad omnes sensus, & frequenter ad animum.

Ad corpus. Columel. lib 8. cap. 9. Satiatque semodius cibi in diebus singulis vicenos & centenos turtures.

Ad animum. Cic. de Senect. 52. Satiari delectatione non possum, ut meæ senectutis requietem, oblectamentumque noscatis.

Legendo non posse satiari. Cic. 3. de Fin. 7.

Nunquam expletur nec satiatur cupiditatis sitis. Cic. in Parad. 1.

Fretum non satiatur aquis. Ovid. 8. Met. 836.

Numerus satiat. Cic. in Orat. 215.

Animum non posse satiare in lacerando alicujus corpore. Cic. 11. Philipp. 8.

Cor satiare. Ovid. 9. Met. 178.

Cupiditatem satiare. Plin. lib. 34. cap. 8.

Desideria naturæ satiare. Cic. 2. de Fin. 15. Veniebat enim ad cœnam, ut satiaret animo quieto desideria naturæ.

Iram satiare. Ovid. 3. Trist. 8. 19.

Lumina satiavit longo visu. Stat. 4. Sylv. 6. 34.

Oculos satiemus amore. Propert. lib. 2. 16. 23.

Odium satiare, cupiditates explere. Cic. in Partit. 96.

Pectora sua satiare luctu alterius. Ovid. 6. Met. 281.

Satiare videtur a Plinio positum pro Abundare, lib. 5. cap. 9. Propterea observatum est, prout in Mauritania nives imbresve satiaverint, ita Nilum increscere.

SATIATUS, a, um. Partic. [κεκορεσμένος, διακορὴς, διάπλεως] ut, Cruore hostium satiatus. Tacit. 2. Ann. 21.

Longo ludo satiatus. Hor. 1. Carm. 2. 37.

Somno satiatus. Liv. 2. 65.

Suppliciis satiatus. Liv. 8.

Ira nondum satiata sedibus Lucan. lib. 7. 803.

Libido mentis satiata. Catul. Argon. 62. 147.

Senecta vita longa satiata Sen. Herc. fur. 10.

SATIATE, Adv. Vitruv. 2. 9.

SATIANS, antis Partic. Apul. Met. 5.

SATIANTER, Adv. Apul Met. 7. Satianter pastus.

SATIETAS, ātis. f. [κόρος, πλησμονὴ] Odium, fastidium ex copia aut abundantia. Cic. 7. Verr. 99. Posteaquam e portu piratæ non metu aliquo affecti, sed satietate exierant.

Cibi satietas & fastidium, aut subamara aliqua re relevatur, aut dulci mitigatur. Cic. 1. de Invent. 25.

Omnibus in rebus similitudo est satietatis mater. Cic. 1. de Invent. 76.

Satietas vitæ. Plin. lib. 4. cap. 12.

Satietas hominum. Ter. Eun. 3. 1. 13.

Satietas nostri & Desiderium, contraria. Cic. 2. Att. 5.

Satietas & Aviditas, contraria. Plin. lib. 12. cap. 17.

Citra satietatem. V. CITRA præpositionem.

Abire in satietatem. Plin. lib. 8. cap. 16.

Affert hæc res multum hominibus satietatis ac fastidii. Cic. pro Muren. 22.

Afficere satietate. Cic. 7. Verr. 99.

Capere satietatem. Ter. Eun. 3. 1. 13.

Deesse. ut, Satietas voluptatibus non deest. Plin. lib. 5. cap. 1.

Defatigari satietate, vel Defessum esse. Cic. 2. de Orat. 177. Et 2. Fam. 3.

Dare satietatem. Cic. 3. de Nat. Deor. 90.

Explere naturam satietate vivendi. Cic. pro Marcell. 28.

Facere. ut, Omnium rerum satietas, vitæ facit satietatem. Cic. de Senect. 76.

Ferre satietatem ex copia. Quintil. lib. 5. cap. 14. Et odium ex quadam servitute, & ex copia satietatem, & ex amplitudine fastidium tulerit.

Fugere satietatem. Cic. Facilime fugiant satietatem.

Habere satietatem, pro Afferre. Cic. 15. Att. 16.

Occurrere satietati. Cic. in Orat. 174.

Parere satietatem. Cic. 4. ad Herenn. 7.

Superare satietatem. Cic. Ego mei satietatem magno meo labore superavi.

Tenet me alicujus rei satietas. Sallust. in Jugurth.

Trucidare ad satietatem. Liv 24.

Vincere satietatem. Cic. 3. de Orat.

Vitare satietatem. Cic. ad Herenn.

SATIES, ēi. f. Idem. [πλήσμιον] Nec finis satiesve. Sil. lib. 4. 110.

Satie necari. Plin. lib. 8. cap. 51.

Sed non satis certa est hæc vox Saties. Nam in utroque loco (scil. tam Plinii quam Silii) datur lectionum varietas. V. Drakenb. ad Sil. l. c.

SATIAS, ātis. f. [πλησμονὴ] pro Satietas aliquando ponitur. V. Non. 2. 791. Ter. Eun. 5. 6. 3. Ubi satias cœpit fieri, commuto locum. Idem Hec. 4. 2. 13. Satias me jam tenet studiorum istorum. Lucret. lib. 5. 40.

Nil, ut opinor, ita ad satiatem, &c.

Fessus satiate vivendi. Lucret. lib. 2. 1037.

Facta satias. Sallust. Frumentique ex inopia gravi satias facta.

Satias eum cepit amoris in uxore. Liv. 30. 3.

Cibi satias. Lucret. lib 5. 1390.

Satias capere. Macrob. lib. 7. Saturnal. cap. 12. Cur qui avidius vorant, facilius satias capiunt, quam qui eadem quietius ederint.

SATICULUS, i. m. Populus Campaniæ moribus asper, de quo Virg. 7. Æn. 729.

—— amnisque vadosi
Accola Vulturni: pariterque Saticulus asper.

SATIO, ōnis. V. SERO, sevi.

Satis, Adv. [ἅλις, ἱκανῶς, ἄδδην, ἀγαπητῶς, ἀποχρώντως] & per apocopen Sat; significat Abunde, quantum opus est. Plaut. Men. 5. 5. 49. Accerse homines qui illum ad me deferant. s. quot sunt satis?

Satis ad. Cic. 5. Ver. 172. Sed ab iis quos repudias, exigis tantum pecuniæ, quantum ad eum numerum frumenti satis sit, quem civitati imperas.

Mihi autem ad vincendum satis est, fuisse procuratorem qui cum experiri posset quales is, &c. Cic. pro Quint. 68.

Satis audacter. Plaut. Amph. 3. 1. 208.

Satis bene. Plaut. Pœn. 1. 2. 73.

Satis certe, vel certo scio. Ter. Adelph. 2. 3. 3. Idem Heaut. 1. 1. 19. Hæc non voluptati esse, satis certo scio.

Satis credo. Ter. Eun. 5. 9. 21. Gaudeo. c. satis credo, nihil est Thaide tua dignius.

Satis cum periculo. Ter. And. 1. 1. 104.

Satis jam delusum censeo: nunc rem, ut est eloquamur. Plaut. Asin. 3. 3. 141.

Satis diu hoc jam saxum volvo. Ter. Eun. 5. 9. 55.

Satis est. Hor. 1. Epist. 2. 6.

Quod satis est cui contingit, nihil amplius optet. Ter. Eun. 4. 7. 39. Hic furti se alligat. CH. satis hoc tibi est. Cic. de Amicit. Satis erat respondere magnas, ingentes inquit.

Quod satis est sapio mihi. Pers. 3. Sat. 78.

Responsa non dabantur fida satis. Virg. 2. Æn. 375.

Satis fortis homo, & satis plane frugi. Cic. 5. Verr. 67.

Satis habeo. Plaut. Capt. 2. 3. 86. Ter. Adelph. 3. 2. 15. Satis mihi id habeam supplicii, dum illos ulciscar modo. Sallust. in Jugurth. Satis habeatis animam retinere.

Imbrem satis largum cælo demittere. Virg. 1. Georg. 23.

Satis magna pecunia. Cic. 1. Offic. Ut nuper M. Crassus negabat ullam satis magnam pecuniam esse ei qui in Repub. princeps vellet esse.

Satis mirari. Ter. Eun. 3. 4. 9. Quid illud mali est! nequeo satis mirari.

Satis multa. Cic. 11. Fam. 10. Satis me multa scripsisse, quæ literis commendari possint, arbitror. Idem 4. Acad. 147. Et quoniam satis multa dixi, est mihi perorandum.

Nec satis, extremas Coriti penetravit ad urbes. Virg. 9. Æn. 10.

Non est satis nisi præsens confirmassem, ne id quidem satis est. Cic. 5. Verr.

Non satis. Cic. 1. de Nat. Deor. 75. Sed quum agellus eum non satis aleret, ut opinor, ludimagister fuit.

Non satis est id cur alia percipi posse dicas, alia non posse. Cic. 4. Acad. 44.

Non est satis æstimare parens melior homini, an tristior noverca fuerit. Plin. lib. 7. in præfat. h. e. Non satis æstimari possit.

Non enim satis intelligebam: per parenthesim positum. Cic. 4. Acad. Me quoque jocansne, an ita sentiens (non enim satis intelligebam) cœpit hortari, ut sententia desisterem.

Et ne satis habeas semel circuire. Cato cap. 1.

Satis pernosti qualis sim. Ter. Adelph. 3. 2. 23.

Satis prospicere oculis, Satis cernere, Satis videre. Plaut. Amph. 5. 1. 7. Ter. Adel. 3. 3. 85. Estne hic Hegio tribulis noster? si satis cerno, is hercle est.

Plus quam satis opus est, doleo. Cic. 7. Verr. 122.

Satis præceptum. Plaut. Pœn. 3. 2. 17.

Satis recte mones. Plaut. Pers. 4. 4. 53.

Satis sæpe jam & virtutem militum & fortunam tentatam. Sallust. in Jugurth.

Satis sanus. Curt. lib. 4.

Satis, satis. Ter. Heaut. 3. 1. 30. Non possum; satis jam, satis pater durus fui.

Satis scire. Liv. 1.

Satis tempore. Cic. 4. Verr. 128. Satis putabat se ad comitia tempore venturum, si pridie venisset. h. e. Satis tempestive.

Quum hominem nomino, satis mihi videor dicere. Cic. pro Quint. 40.

Quare de hoc satis. Cic. 6. Att. 9.

Satis, cum genitivo; Satis causæ. Ter. Andr. 1. 1. 111. Nec satis ad objurgandum causæ.

Satis exemplorum alienæ clades præbent. Liv. 32.

Satis historiarum est? Plaut. Bacch. 1. 2. 50.

Orationis satis est. Vide Oratio in ORO.

Satis est mihi tuæ salutis, nihil moror. Plaut. Trucul. 2. 2. 4.

Satis temporis ad dicendum. Cic. 4. Verr. 1.

Satis jam verborum est. Plaut. Capt. 1. 2. 16.

Satis superque. [Ἀρκούντως, ἀδρῶς] Virg. 2. Æn. 642.

— satis una superque
Vidimus excidia. Cic. 2. de Nat. Deor. 2. Nam contra Epicurum satis superque dictum est. Hor. Epod. 1. 31.

Satis superque me benignitas tua
Ditavit.

Satin', pro Satisne. Ter. Eun. 5. 2. 12. Satin' id tibi placet? c. non. Idem And. 4. 5. 10. Satin' sanus es, qui me id rogites?

Satin' salvæ? Modus loquendi apud veteres, quum ubi quid turbati erat, interrogabant an satis salvæ res essent. Ter. Eun. 5. 6. 8. Hem quid est? quid trepidas? satin' salvæ? Alii sic legunt, Hem quid est quod trepidas? satisne salve? dic mihi. In quem locum sic ait Donatus; Salve, Integre, recte, commode. Plaut. Trinum. 5. 2. 53. Benevolens tunc atque amicus, satisne salve? Nunc adverbium est: producta est e litera. Sallustius, Inde ortus sermo, percontantibus utrinque, satin' salve? quam grati ducibus suis, quantis familiaribus copiis agerentur. Hactenus Donatus.

Satin' salva omnia. Liv. 21. Admiratus rogitansque satin' salva omnia, togam propere e tugurio proferre uxorem Raciliam jubet.

Satisaccipio, ĕpi, eptum, [ἱκανῶς λαμβάνω, συλλαμβάνομαι, κατεγγυάω] ĕre. dictum est eodem modo quo Satisfacere. Nam quia id quo quis contentus erat, ei præstabatur, Satisfieri dictum est: ita quia tales quibus contentus quis futurus esset, sic dabantur, ut verbis obligarentur, Satisaccipi dictum est. Hæc Pomponius in l. stipulationum aliæ. ff. de verbor. obligat. Plaut Stich. 4. 1. 4. Cic. pro Rosc. Com. 40. Qua de causa Flavius, quum de tota lite faceret pactionem, neque satisacciperet a Roscio, neque judicio absolveretur a Fannio. Idem pro Quint. 44. Si veretur ut res judicio facto parata sit, judicatum solvi satisaccipiat. Vetus codex legit separatim Satis accipio. Cato cap. 2. Quæ satisaccipienda fient satisaccipiantur.

Satisaccipere, contrarium habet Satisdare.

Plerumque separatim scribitur.

Satis acceptum, per translationem pro Certum, compertum, & firmum, veluti datis fidejussoribus & sponsoribus. Satis enim accipit, cui prædes & sponsores dantur. Plaut. Mostell. 1. 3. 90. Si acceptum sat habes, tibi fore illum amicum sempiternum. Et in Stich. 4. 1. 4. Satis abs te accipiam, nisi videam mihi te amicum esse Antipho. Ex Turnebo.

Satisacceptio, ōnis. f. [ἱκανοληψία] Stipulatio. Satisacceptionem appellat Pomponius in l. Stipulationum aliæ de Verb obligat. Stipulationem, quæ ita obligat promissorem, ut expromissores quoque ab eo accipiantur: id est qui idem promittunt.

Satisdo, dĕdi, datum, [ἱκανῶς δίδωμι] are. significat Fidejubere, promittere per vadem, sive fidem suam pignori dare, & reipsa certum facere. Caius ff. Qui satisdare cog. l. 1. Satisdatio eodem modo appellata est, quo Satisfactio. Nam ut Satisfacere dicimur ei, cujus desiderium implemus: ita Satisdare dicimur adversario nostro, quum pro eo quod a nobis petit, ita cavemus ut eum hoc nomine securum faciamus, datis fidejussoribus. Cic. 5. Att. 1. De satisdando te rogo quoad eris Romæ, tu ut satisdes. Cic. pro Quint. 30.

Judicatum solvi satisdare. Cic. 4. Verr. 60. Amici, siquis quid peteret judicio, secum agi passuros, judicatum solvi satisdaturos esse dicebant.

Satisdare genitivo junctum. Cic. 3. Ver. 146. Qui redemerit, satisdet damni infecti. Scilicet Nomine.

Satisdatio, ōnis. f. [ἱκανοδοσία] Cic. 5. Att. 1. De satisdando vero te rogo quoad eris Romæ tu ut satisdes: & sunt aliquot satisdationes secundum mancipium, in his Memmianorum prædiorum vel Atilianorum.

Capitalis satisdatio, Cum aliquid in nos recipimus cum obstrictione capitis. Plin. lib. 36. cap. 5. Nec minor quæstio est in Septir, Olympum & Pana Chironemque cum Achille qui fecerint, præsertim quum capitali satisdatione fama judicet dignos. Hoc autem & ipse Plinius lib. 34. cap. 7. apertius declarat his verbis, Ætas nostra vidit in Capitolio, priusquam id novissime conflagravit a Vitellianis incensum, in cella Junonia, canem ex ære, vulnus suum lambentem: cujus eximium miraculum & indiscreta veri similitudo, non eo solum intelligitur, quod ibi dicata fuerat, verum & nova satisdatione: nam summa nulla par videbatur: capite tutelarios cavere pro ea, instituti publici fuit.

Satisdationem implere non potuit. Papinian. in l. 2. ff. de custod. reor.

Præstare satisdationem. Ulpian. in l. si fidejussor. §. si necessaria. ff. qui satisd. cog. Si necessaria satisdatio fuerit, & non facile possit reus ibi præstare, ubi convenitur: potest audiri si in alia ejusdem provinciæ civitate satisdationem præstare paratus sit. Si autem satisdatio voluntaria est, non in alium locum remittitur.

Satisdatum, i. n. [ἱκανοδοτόν] Cic. 16. Att. 15. Sed & illi turpe arbitror, eo nomine, quod satisdato debeat, procuratores ejus non dissolvere. Pomponius, in l. Et magis. ff. de solut. Potius enim eo nomine exsolvisse videor, quod satisdato, quam quod sine satisdatione debeo.

Satisdato promittere. Papinian. in l. 2. in princip. ff. de custod. reor. Ulpianus duobus locis in l. §. Sed & siquis. §. Quæsitum est. ff. Si quis caution.

Satis exigere, vel non exigere; ea forma dicitur, qua Satisdare, vel non dare. Ulpian. in l. Julianus. §. Si tibi. ff. ad exhibendum. Paulus in l. Lucius Titius. §. Cum in testamento. ff. de administrat. tutorum, A quo magistratus satis exegerunt rem salvam fore.

Satis abundeque coerceri mensorem visum est, si &c. Ulpian in l. 1. §. Hæc actio. ff. Si mensor falsum modum dixerit. Papinianus, Tutores qui post. §. 1. ff. de administratione tutorum. Quum satis abundeque sit, vel in una specie per amici laborem domino consuli.

Satisdator, ōris. m. [ἱκανοδότης] Gloss. Gr. Lat. Sidon. 4. Epist. 24. Curatori necdum satisdator est inventus.

Satisfacio, ēci, actum, [παρηγορέω, ἱκανῶς ποιέω] ĕre. Tantum facere quantum satis sit irato ad vindictam, inquit Asconius. Dativo jungitur Plaut. Amph. 3. 2. 8. Quin ego illum aut deseram, aut satisfaciat mihi. Cic. 7. Att. 23. Cui nos valde satisfacere multi ad me scripserunt.

Satisfacere quibus debemus. Cic. 11. Att. 13.

Satisfacere suis, pro Dissolvere æs alienum. Cæs. 3. Bell. Civil. cap. 60.

Satisfacere de visceribus suis, pro Suis visceribus æs alienum dissolvere, hoc est sua ipsius pecunia. Cic. 1. Q. frat. 3. Sentio quid sceleris admiserim, quum de visceribus tuis & filii tui satisfacturus sis quibus debes, ego acceptam ex ærario pecuniam tuo nomine frustra dissiparim.

Satisfacere alicui in pecunia. Cic. 8. Fam. 12. Ut si mihi in pecunia minus satisfecisset, per hanc speciem simultatis eum consectarer.

De re aliqua plene & statim satisfacere. Quintil. lib. 4. cap. 5.

Satisfacere, pro Purgare. Cic. 2. Philip. 49. Acceperam enim jam ante Cæsaris literas ut mihi satisfieri paterer a te. i. e. Ut acciperem tuam excusationem & purgationem. Inde, Satisfactio, pro Purgatione & excusatione.

Satisfacere cumulate alicui. Cic. 2. Q. frat. 4. Idem in Topicis.

Satisfacere alicui de re aliqua. Cæs. 5. Bell. Gall. cap. 1. Seseque paratos esse demonstrant, omnibus rationibus de injuriis satisfacere.

Amicitiæ satisfacere. Cic. 10. Fam. 1.

Causæ & officio suo satisfacere. Cic. 1. Verr. 40.

Deo pie & caste satisfacere. Cic. 14. Fam. 7. Cui quidem tu deo, quemadmodum soles, pie & caste satisfacias: id est Apollini & Æsculapio.

Disputationi alicui satisfacere. Cic. 1. de Legib. 5. Nec enim satis fieri censent huic loco qui nunc est in manibus, nisi hoc ipsum naturæ jus esse disputarint.

Existimationi hominum satisfacere. Cic. 5. Verr. 133. Commoneri te oportuit vocare Apronium, nec illum ante tibi satisfacere, quam tu omnium existimationi satisfecisses.

Immortalitati laudum alicujus satisfacere. Cic. 13. Fam. 17. Nunc autem incensus studio rerum tuarum, eas literis Græcis mandare cupiebat: posse arbitror. valet ingenio: habet usum: jampridem in eo genere studii, literarumque versatur: satisfacere immortalitati laudum tuarum mirabiliter cupit. i. e. Laudes reddere immortales.

Mandatis alicujus satisfacere. Cic. 6. Att. 1. Noli enim putare me quidquam maluisse, quam ut mandatis tuis satisfacerem, nec ulla de re plus laborasse. Vetustum exemplar hic habet, Ut mandatis facerem.

Naturæ & legibus satisfacere. Cic. pro Cluent. 29. i. e. Mori.

Officio erga aliquem in re aliqua satisfacere, pro Fungi officio. Cic. 2. Q. frat. 2. In ea re nos & officio erga Lentulum mirifice, & voluntati Pompeii præclare satisfecimus.

Opinioni omnium ut satisfiat. Cic. pro Rabir. Posth. 45.

Promisso nostro ac recepto satisfactum est. Cic. 7. Verr. 138.

Publice satisfacere, h. e. Publico nomine. Cic. 3. Verr. 70. Sed aliqua ex parte violatus sit, nisi publice satisfactum sit, ei civitati bellum indici atque inferri solere.

Suspicioni alicujus satisfacere. Cic. pro Rabir. Posth. 45. Sed ut omnium vel suspicioni, vel malevolentiæ, vel crudelitati satisfiat, occultat pecuniam Posthumus, latent regiæ divitiæ.

Vitæ satisfacere. Cic. 10. Fam. 1.

Voluntati voluntate satisfacere. Sen. de Benef. lib. 2. cap. 35.

Histriones in dissimillimis personis satisfaciunt. Cic. in Orat. 109.

SATISFIO, [πληροφορῆμαι] ĕri. Ovid. de Rem. Amor. 698.

Quanquam a te quidem cumulate satisfit & mihi & omnibus. Cic. 13. Fam. 33.

Satisfacitur, pro Satisfit. Varr. apud Priscian. 8.

SATISFACTIO, ōnis f. [πληροφορία, πληροφόρημα] Purgatio, excusatio. Cic. 7. Fam. 13. Hic tu me etiam insimulas, nec satisfactionem meam accipis. Idem 4. Att. 6. Et simul ne βαθύτης mea quæ in agendo apparuit, in scribendo sit occultior, & aliquid satisfactio levitatis habere videatur.

SATISPRÆSTO, [ἱκανῶς παρέχω] āre. Idem quod Satisdare.

SATIOR, us; ōris. Melior. Plin. lib. 17. cap. 5. Erit igitur hæc optima, & operi satior. De terra tenera.

SATIUS, [κρεῖττον] Adv. compar. a Satis, & significat Melius, quasi ultra id quod opus est. Ter. Heaut. 3. 1. 66. Et tibi perdere talentum hoc pacto satius est, quam illo minam. Virg. 2. Ecl. 15.

Nonne fuit satius tristes Amaryllidis iras,

Atque superba pati fastidia? Cic. 7. Att. 1. Video cum altero vinci satius esse, quam cum altero vincere.

Non igitur satius esset, dicet aliquis, ab initio, præsertim quum scribas, ad optimum & electissimum verbum devenire? Est quum non est satius, si &c. Auctor ad Herenn. lib. 4. 37.

Multo satius est. Lucret. lib. 5. 1126.

Nimio satius. V. NIMIS.

SATOR, SATIVUS. V. SERO, sevi.

SATRÆ, Populi Græcorum in litoribus Thraciæ. Herodotus lib. 7.

SATRĂPES, vel SATRĂPA, æ. m. [σατράπης] dictio Persica, quæ apud nos Præfectum significat. Ter. Heaut. 3. 1. 43. Satrapes si fiet amator, nunquam sufferre ejus sumptus queat.

Mardonius satrapes regius natione Medus, regis gener. Nepos 4. 1. 2. V. Gell. 10. 18. Plin. 6. 26.

SATRAPS, apis. m. Idem. Sidon. Carm. 2. 78.

Quisque sedet, sub rege satraps.

Non est prætereundum factum Pharnabazi satrapis regii. Nepos 6. 4. 1. Sed de hoc genitivo, (qui vel a Satraps vel a Satrapes deduci potest) V. Voss. de Anal. 2. 3.

SATRAPIA, æ. f. [σατραπεία] Regio, & præfectura. Plin. lib. 6. cap. 20. Etenim plerique ab occidente non Indo amne determinant, sed adjiciunt quatuor satrapias, Gedrosos, Arachotas, Arios, Paropamissadas.

Dicitur & Satrapēa. Curtius lib. 5. 1. 44. Mazeum transfugam satrapea Babyloniæ donat. Idem lib. 6.

SATRICUM, i. n. Clara Latii civitas apud Plinium lib. 3. cap. 5.

SATRĂCUS, i. m. Quidam a Silio memoratus, quem filius suus interfecit. Sil. lib. 9. v. 68. 77. 104. 111.

SATRUS, a, um. Victus. Plin. 8. 5. Cato eum, qui fortissime præliatus esset in Punica acie satrum tradidit vocatum, altero dente mutilato. Al. Surum. V. Harduin. in loc.

SATULLO, & SATULLUS. V. SATUR.

SATUM, i. n. Genus mensuræ Palæstinæ, quæ capit sesquimodium, sive, ut nos lingua nostra dicimus, Sesquibœotium.

SATUR, ŭra, ŭrum. Adj. [κεκορεσμένος, ἔμπλεος] Quod est cibo plenum. Ter. Hec. 5. 2. 2. Sed quum tu satura atque ebria eris, puer ut satur sit facito. Cic. 1. de Divin. 77. Præclara vero auspicia, si esurientibus pullis res geri poterit, saturis nihil geritur.

Altilium satur. Hor. 1. Epist. 7. 35. h. e. Saturatus altilibus.

Rerum satur omnium. Ter. Adel. 5. 1. 3.

Fricando satur. Plaut. Pœn. 1. 2. 21.

Capellæ saturæ. Virg. 10. Ecl. 77.

Conviva satur. Hor. 1. Serm. 1. 119.

Cor saturum. Catull. 46. 4.

Verna satur. Martial. 2. 90.

Sit mihi verna satur; sit non doctissima conjux;

Sit nox cum somno; sit sine lite dies.

Satura jejune dicere. Cic. in Orat. 132. Eloquens nec satura jejune dicet, nec grandia minute, nec item contra: sed erit rebus ipsis par & æqualis oratio. Sensus est, Si quæ res sunt saturæ, hoc est plenæ, & quæ magna dicendi copia explicari possunt, non eas jejune & exiliter tractabit orator, esset enim indecorum: sed quantam maximam poterit ubertatem orationis illis adjunget. Ita, si grandia sublimiaque tractanda susceperit, non ea minute tenuiterque dicet, sed omnem dicendi vehementiam adhibebit.

Satur, Fœcundus & abundans. Pers. 1. Sat. 71.

—— nec rus saturum laudare. —— Virg. 2. Georg. 197.

Saltus, & saturi petito longinqua Tarenti. Ubi Servius; Saturi, aut Fœcundi: aut Quod juxta oppidum Saturum. Tarentum enim & Saturum vicinæ sunt Calabriæ civitates.

Præsepia satura. Virg. 3. Georg. 214.

Coloni saturi. Tibul. lib. 2. 1. 23.

Satur color, Plenus, vehemens, & quem vulgus nostrum *oneratum* vocat. Plin. lib. 37. cap. 10. Ion apud Indos violacea est, sed raro saturo colore lucet.

Vellera fucata saturo colore. Virg. 4. Georg. 335.

Saturior lactis agnus. Columel. lib. 7. cap. 4. Sen. Q. Nat. 1. 5.

SATULLUS, a, um. dimin. Varr. de R. R. 2. 2. Ut agni satulli fiant lacte.

SATŪRA, æ. f. Lanx variis frugum, pomorum vel similium generibus referta. Porphyr. in Horat. Lanx plena diversis frugibus in templum Cereris infertur, quæ Saturæ nomine appellatur. Diomed. 3. p. 483. Lanx referta variis multisque primitiis in sacro apud priscos Diis inferebatur, cujus generis lancium meminit Virg. 2. Georg. 194.

Lancibus & pandis fumantia reddimus exta. Et Ibid. 394.

—— lancesque & liba feremus.

Nimirum mos erat apud antiquos, quando Cereri, Baccho, aut aliis Diis agri annua vota solverent pro læto frugum fructuumque proventu, ut primitias rerum collectarum in lancem congestas, cuique Deo pro ratione ejus cultus, afferrent. Et cum lances refertæ fuerunt variarum rerum copia, Lances saturæ appellabantur, vel uno verbo Saturæ. Et hinc, Aliarum rerum mixturas, vocarunt Saturas. Postea ad multa alia vox translata est. viz.

Satura vocabatur Farciminis genus variis rebus refertum. Varro Plautin. Quæst. 2. Satura est, ubi uva passa & polenta & nuclei pinei ex mulso conspersi: ad hæc addunt alii de malo Punico grana. Diomed. 3.

Satura etiam vocabatur Poematis genus e vario metrorum genere compositum, ab illa Saturæ significatione, qua quod varium est, confusumque sic dicitur. Diomed. 3. p. 483. Olim carmen, quod ex variis poematibus constabat, Satura vocabatur, quale scripserunt Pacuvius & Ennius. At Varro non tantum vario & metro & argumento saturam condidit; sed etiam prosam miscebat carmini. Has saturas a Menippo, philosopho Cynico, quem imitatus Menippeas dixit Gell. 2. 18. Servus Menippus fuit, cujus libros M. Varro in saturis æmulatus est, quas alii Cynicas, ipse Menippeas appellat. Eas prosa quoque non diversa solum metro fuisse exaratas indicat Quintil. 10. 1. Alterum illud est, & prius saturæ genus, quod non sola carminum varietate mistum condidit Terentius Varro: nam si non solum carmine constitit, prosa etiam scriptum fuisse consequitur. Voss. Instit. Poet. 3. 10. 1.

Per saturam, antiqui ritu proverbii, pro Re confusa ac mista, scribit Justinian. in Proœm. de Rat. disc. Jur. Et primi anni (ait) hoc opus legentibus tradebatur non secundum edicti perpetui ordinationem; sed passim & quasi per saturam collectum & utile cum inutilibus mixtum. Et pro Eo quod inordinate & nullo recto instituto, sed more quodam saltantis & ludentis satyri. Const. de Lat. lib. toll. Cum dedititii liberti jam sublati sunt, ea propter imperfecta Latinorum libertas incertis vestigiis titubat, & quasi inducta per saturam adhuc remanet. Quomodo dixit Sallust. de Bell. Jugurth. cap. 31. Postero die quasi per saturam sententiis exquisitis in deditionem accipitur. i. e. Passim, & nullo ordine, aut more majorum, &, ut poeta quidam loquitur, Seminatim hinc inde exquisitis sententiis. V. Voss. Instit. Poet. 5. 9. & Schott. Observat. Philolog. 1. 4.

Item, Lex vocabatur Satura, quæ multa simul comprehendit. Diomed. Et, Auctore Festo, Satura est Lex multis aliis legibus conferta. Hinc, Per saturam fieri dicitur, Quicquid raptim & confuse fit. Lucil. apud Diomed. 1. 3.

Per saturam ædilem factum qui legibu' solvat. V. Casaubon. 2. de Sat. Poes. J. C. Scal. Poet. 1. 12.

SATURA, æ. f. Palus, quæ & Pontina, juxta Circeios fuit viginti trium olim urbium locus, ut est Mutiani sententia apud Plinium lib. 3. cap. 5. Hæc ad viam usque Appiam pertingebat, ubi & navibus trajiciebatur inter Appii forum & Anxurem. Virg. 7. Æn. 801.

—— queis Jupiter Anxurus arvis

Præsidet, & viridi gaudens Feronia luco,

Qua Saturæ jacet atra palus, gelidusque per imas

Quærit iter valles atque in mare conditur Ufens. conf. Sil. 8. 381.

SATURIO, ōnis. m. [γαστρίμαργος] Idem quod Satur. Plaut. Pers. 1. 3. 23. Nam esurio venio, non advenio saturio.

SATURITAS, ātis. f. [πλησμονή] Plaut. Capt. 4. 2. 97. Proin tu deum hunc saturitate tranquillum facias tibi. Plin. lib. 9. cap. 39. Sic gignitur laudatus ille pallor saturitate fraudata.

Saturitas, pro Fœcunditate. Cic. de Senect. 56. Neque solum officio, quod hominum generi universo, cultura agrorum est salutaris, sed etiam delectatione quam dixi, & saturitate copiaque rerum omnium quæ ad victum hominum, & cultum etiam deorum pertinent.

Saturitas, pro Excrementis ventris. Plin. lib. 10. cap. 33. Notabili munditia egerunt excrementa pullorum, adultioresque circumagi docent, & foris saturitatem emittere.

SATŬRO, [κλάω, κορέω, χορτάζω] āre. Explere. Ad omnes sensus pertinet, proprie tamen ad gustum. Cic. 2. Philip. 59. Versatus in bello est, saturavit se sanguine dissimillimorum sui civium. Nonius, Expleri & Saturari hanc habent differentiam: Expleri est tantummodo

modo plenum esse; Saturari, supra modum Cic. lib. 6. de Repub.
Quæ quia expleri, nec saturari ullo modo possunt. Virg. 10. Ecl. 30.

Nec cythiso saturantur apes, nec fronde capellæ.

Nuper nati mammas appetunt, earumque ubertate saturantur. Cic. 2. de Nat. Deor. 118

Famem epulis saturare Claud. de Phœnice 15.

Placare & saturare. Cic. pro Domo 44. Explevi animos invidorum, placavi odia improborum, saturavi etiam perfidiam scelus proditorum.

Odium saturare. Cic. pro Flacc. 95. Mactare victimam gratiorem, quam si L. Flacci sanguine illius nefarium in vos omnes odium saturaveritis!

Saturnus appellatus quod se saturat annis. Cic. 2. de Nat. Deor. 64.

Stercore saturare terram. Columel. lib. 2. cap. 9.

SATURATUS, a, um. [δεδεκασμένος, χορτασθείς] Partic. ut, Juno saturata. Virg. 5. Æn. 608.

Multa movens, necdum antiquum saturata dolorem. Synecdoche.

Expletus & saturatus. Cic. 5. Verr. 100. Ut aliquando ex eorum agris, atque urbibus expleti atque saturati, cum hoc cumulo quæstus decederent.

Cæde armenti saturati leones. Ovid 10. Met. 541.

Homines saturati honoribus. Cic. pro Planc. 20.

Mens saturata bonarum cogitationum epulis. Cic. 1. de Divin. 61.

Lumina saturata cara figura. Catul. Argon. 62. 220.

Saturatæ vestes murice, i. e. Tinctæ. Martial. lib 8. 48.

Compar. ut, Saturatior color. Plin. lib. 21. cap. 8.

SATULLO, [χορτάζω] āre. Idem quod Saturare. Varro apud Non. 2 786. Neque in pulvere mythico coquam carnes, quibus satullem corpora, & famem ventris.

SATURATIM, Adv. [κατ κόρον] Gloss. Gr. Lat.

SATURANTER, Adv. Idem. Compar. Fulgent. Mytholog. 3. Hæc saturantius Apuleius enarravit.

SATURATIO, ōnis. f. [χορτασία τροφῆς] Gloss. Vet.

SATURABILIS, e. [χορταστικός] Gloss. Vet.

SATUREIA, æ. f. [θύμβρα] Herba fragrantis odoris, quæ & Cunila dicitur, & Origanum Heracleoticum: a Saturo dicta, quod nullum fere condimentum sine ea fiebat, propter quod saturitatem inducere videbatur. Columel. lib. 10. 233.

Et satureia thymi referens thymbræque saporem. Plin. lib. 19. cap. 8. Thymbram vero quæ sit cunila. Hæc apud nos habet vocabulum & aliud, satureia dicta in condimentario genere. Seritur mense Februario, origano æmula.

SATUREIUM, i. n. Idem. Ovid. 2. de Arte Am. 415.

Sunt qui præcipiunt herbas satureia nocentes
Sumere. Martial. 3. 74.
Improba nec prosunt jam satureia tibi.

SATUREIUM, i. n. Urbs in Apulia. Scribitur & Saturum. Hinc

SATUREIANUS, a, um. ut, Caballus Satureianus Hor. 1. Serm. 6. 59.

SATURCHEI, Populi sunt circa Mæotim apud Plinium lib. 6. cap. 7.

SATURNIA, æ. f. [Σατορνία] Nomen regionis, & oppidi. Virg. 8. Æn. 358.

Janiculum huic, illi fuerat Saturnia nomen.

Æditiora etiam loca (ut Diodorus scribit) Saturnia dici consueverunt.

Saturnia, Italia: & Mons, qui nunc est Capitolinus, Saturnius appellabatur, quod in tutela Saturni esse existimatur. Saturnii quoque dicebantur, Qui castrum in imo clivo Capitolino incolebant, ubi ara dicata ei deo ante bellum Trojanum videtur, quia apud eam supplicant apertis capitibus. Nam Italici auctore Ænea velant capita, quod is, cum rem divinam faceret in litore Laurentis agri Veneri matri, ne ab Ulysse cognitus interrumperet sacrificium, caput adoperuit, atque ita conspectum hostis evitavit. Saturno, dies festus celebratur mense Decembri, quod eo ædis est dedicata, & is culturæ agrorum præsidere videtur, quo etiam falx est ei insigne. Versus quoque antiquissimi, quibus Faunus fata cecinisse hominibus videtur, Saturnii appellantur, quibus & a Nævio bellum Punicum scriptum est, & a multis aliis plura composita sunt, Qui deus in saliaribus Saturnus nominatur, videlicet a sationibus. Festus.

Item Cognomen Junonis. Ovid. 1. Trist 2. 7.

Oderat Ænean propior Saturnia Turno. Et Virg. 3. Æn. 380.
Saturnia Juno

SATURNINUS Volusius, Urbis præfectus, a Plinio lib. 11. cap. 38. commemoratur quotannis sanguinem per os misisse, tametsi nonagesimum excesserit annum.

Saturninus, Tribunus plebis fuit seditiosus, qui cum perniciosis legibus rempublicam perturbaret, sumptis ex Senatusconsulto armis, in Capitolio occisus est a Scæva quodam Q. Crotonis servo, cui idcirco libertas præmii loco data est. Fuerunt multis post annis, qui a Caio Rabirio occisum dicerent, quo nomine ille a T. Labieno in judicium vocatus, & perduellionis reus factus, a Cicerone defensus est pulcherrima illa oratione, quæ pro Caio Rabirio Posthumo perduellionis reo, inscribitur. V. Flor. 3. 16 & Aur. Vict. cap. 73.

Saturninus, item Hæreticus, de quo Iren. 1. 22. Euseb. H. Eccl. 4. 7.

Saturnini etiam fuerunt Populi in Etruria. Plin. 3. 5.

SATURNUS, i. m. [Κρόνος] Cœli filius, auctore Cicerone lib. 2. de Nat. Deor. 63. Vetus (inquit) hæc opinio Græciam opplevit, scilicet exectum Cœlum a filio Saturno, vinctum autem Saturnum ipsum a filio Jove. Physica ratio non inelegans inclusa est in impias fabulas. Cœlestem enim altissimam æthereamque naturam, id est igneam, quæ per sese omnia gigneret, vacare voluerunt ea parte corporis, quæ conjunctione alterius egeret ad procreandum. Saturnum autem eum esse voluerunt, qui cursum & conversionem spatiorum, ac temporum contineret, qui deus Græce idipsum nomen habet: Κρόνος enim dicitur, qui est idem χρόνος, id est spatium temporis. Saturnus autem est appellatus, quod saturetur annis. Ex se enim natos comesse fingitur solitus, quia consumit ætas temporum spatia, annisque præteritis insaturabiliter expletur. Vinctus autem a Jove, ne immoderatos cursus haberet, atque ut eum siderum vinclis alligaret. Hactenus Cicero. V. & Macrob. Saturn. lib. 1. cap. 40. 41. 42. Alii philosophi interpretantur Saturnum Cronon, veluti a satietate intellectus, eo quod Græce satietas κόρος; intellectus vero sive mens νοῦς dicitur, ut sit nomen compositum Saturnus ex prima parte Latina, & posteriore Græca, Ipsa Satietas mentis Sunt qui Saturnum a Satu deducant, quoniam peritiam ruris, & satorum omnium primus edocuisse fertur. Quidam a verbo quod Græci dicunt σαθὴν, quo virilia significantur, quod patris pudenda abscidisse, atque in mare projecisse dicitur: unde Venerem procreatam ferunt, quæ a spuma, unde coaluit, Aphrodites nomen accepit.

Rarissime in monumentis veterum apparet. Alias pingebatur homo senex & canus, barba prolixa, incurvo corpore, capite aperto, tristis & pallidus cum falce adunca. Albric. de Deor. Imag. f. 1. Macrob. 1. Saturn. 7. De quo Virg. 8. Æn. 179.

Viti sator curvam servans sub imagine falcem
Saturnusque senex. Dextra serpentis portabat imaginem, qui caudam propriam dentibus commordebat. Sinistra vero filium parvum ad os applicabat, & eum devorare videbatur.

Dies Saturni infaustus habebatur. Tibull. 1. 3. 17.

Aut ego sum causatus aves, aut omina dira,
Saturni aut sacrum me tenuisse diem.

Dens curvus Saturni, i. e. Falx. Virg. 2 Georg 406. Servius.

Saturnus regnis a Jove pulsus erat. Ovid. 3. Fast 796.

Aureus Saturnus. Virg. 2. Georg. 538. Quia sub Saturno fuit ætas aurea.

Gravis Saturnus. Pers. 5. Sat. 50.

Impius Saturnus. Hor. 2. Carm. 17. 22.

Senex Saturnus. Virg. 7. Æn. 180.

Saturni stella, Phœnon Græce, xxx fere annis cursum suum conficit. Cic. 2 de Nat Deor. 53.

Sidus grave Saturni. Propert. lib. 4. 1. 84.

Stella Saturni frigida. Virg. 1. Georg. 336.

Stella quæ Saturnia nominatur. Cic. de Somn. Scip. 9.

SATURNIUS, Adj. [Σατόρνιος, Κρόνιος] ut,

Arva Saturnia. Virg. 1. Æn. 573.

Conjux Saturnia. Sil. lib. 10. 358.

Juno Saturnia. Virg. 5. Æn. 380.

Mons Saturnius, Tarpeius & Capitolinus, Romæ notissimus.

Regna Saturnia. Virg. 4. Ecl. 6

Tellus Saturnia frugum parens. Virg. 2. Georg. 173.

Versus quoque quos olim Fauni vatesque canebant, Saturnios antiqui nominabant, ut ait Varro.

SATURNALIA, ōrum. n. pl. [Κρόνια] Festa septem seu quinque dierum, mense decembri, Saturno dicata: erantque dies illi pleni lætitiæ, in quibus Romani synthesin vestem sumebant. Dies quoque quibus munera ultro citroque mitti remittique solebant, Saturnalitia dicebantur. Suet. in August. cap. 75. Saturnalibus, & siquando alias libuisset, modo munera dividebat, vestem & aurum & argentum: modo numos omnis notæ Cic. 5. Att. 20. Saturnalibus mane, &c. Hor. 2. Serm. 3. 5. De Saturnalibus vide Macrobium lib. 1. Saturnal. cap. 7. 8. & 10.

Secundis & tertiis Saturnalibus, pro Secundo & tertio die Saturnaliorum. Cic. 13. Att. 50. Sed quum secundis Saturnalibus ad Philippum vesperi venisset, villa ita completa militibus est, &c. Paulo post, Ille tertiis Saturnalibus apud Philippum ad horam nec quenquam admisit.

Hilara Saturnalia. Cic. 5. Att. 20.

SATURNALITIUS, Adj. [Κρόνιος] Quod ad Saturnalia pertinet. Martial. lib 5. 20.

Saturnalitiæ ligulam misisse selibræ. Ibid. 21.
—— potiusque videtur
Saturnalitias perdere Varro nuces. V Gell. 18. 2. Spartian. in Hadr. cap. 7.

SATURNIGENA, æ. m. Nomen Jovis a Saturno geniti Auson. Idyll. 15 22.

Testatur Saturnigenam nec nomine cessat
Incusare Jovem. conf. Sidon. Carm. 9. 132.

SATURO, V. SATUR.

SATUS, V. SERO, sevi.

SATYRA, æ. f. [σατύρα] quasi Satura dici videtur, ob carminis varietatem, seu propter copiam rerum, quæ ibi tractantur. Est etiam Satyra, Carmen maledicum, & ad carpenda hominum vitia compositum: quale scripserunt Lucilius, Horatius, Juvenalis, Persius. Accepit & id carminis hunc titulum, quod personis, factisque satiatum abundare videatur. Quidam a Satura lance, quæ referta multis variisque primitiis, in sacrificiis diis offerebatur. Alii a Lege Satura, dictam existimant, quæ uno rogatu multa simul comprobat. De qua lege Sallust. in Jugurth. Varro a quodam farciminis genere, quod multis rebus refarciebatur, dictam Saturam esse scribit. Unde in 2. lib Plautinarum quæstionum habetur, Satyra est uva passa & polenta, & nuclei pinei ex mulso conspersi. Donatus in Terentium, Deinde aliud genus fabulæ, id est satyra, sumpsit exordium, quæ a Satyris, quos illotos semper ac petulantes esse legimus, vocitata est. Potest etiam dici, Satyram ideo vocatam, quod in antiqua satyra introducebantur Satyrorum personæ, aut si quæ erant ridiculæ similes Satyris. Duo quippe satyrarum genera fuisse constat. Alterum antiquius, quod sola carminum varietate constabat. Alterum recentius, apertam hominum reprehensionem continens, & acrem vitiorum objurgationem.

Sed vix inter doctos convenit, utrum quando de Horatii, Persii, aut Juvenalis carminibus sermo fit, scribendum sit Satyra, an Satura, an Satira. Is. Casaubonius de Poes. Sat. contendit veram orthographiam esse Saturam aut Satiram, non Satyram; atque adeo non a Satyris, sed a Satura lance nomen esse factum. Eadem sentit Scaliger ad Manil. lib. 5. At Heinsio e contra videtur nullam esse rationem, quare non scribatur Satyra ex recepto modo, & a Satyris deducatur.

Livens satyra. Stat. 1 Sylv. 3. 103

SATYRICUS, Adj. [σατυρικός] Vitruv. 5 8 Genus scenarum satyricum.

Satyricum

Satyricum signum. i. e. Priapi effigies, quæ in hortis constitui solet ad fascinationes hortorum arcendas, Græce σατυρικὸν ἄγαλμα. Plin. lib. 19. cap. 4. Quam rem comitata est & religio quædam: hortosque & fores tantum contra invidentium fascinationes dicari videmus, in remedio Satyrica signa. Quanquam hortos Veneris tutelæ Plautus adsignat. V. Harduin in loc.

Satyricus, i. m. Qui satyras scribit. Sidon. 4. 1. Si quid satyricus figuratum condidit.

Satyrice, Adv. [σατυρικῶς] Acriter, cum convitio.

Satyri, [Σάτυροι] Animalia sunt in ultimis Libyæ gentibus, quæ nihil hominis præter effigiem habeant. Satyri autem dicti esse creduntur Grammaticis, quod in libidinem semper sint proni, a virili membro, quod Græci σάθην dicunt. Veteres hujusmodi monstra pro semideis, sive pro sylvestribus diis coluerunt, quemadmodum Faunos, Sylvanosque: Faunos ac Satyros, nemorum deos esse dicentes, Panas agrorum, Sylvanos sylvarum: confunduntur tamen hæc omnia a poetis. Ovid. 1. Met. 192.
Sunt mihi semidei, sunt rustica numina Fauni, &c. V. Melam lib. 3. in descriptione Æthiopiæ. Cic. 6. Verr. 135. Satyrus qui apud Tarentinos in æde Vestæ est.
Ex superiori parte forma hominis induti sunt (nisi quod capite cornuti) ex altera vero capri; unde Capripedes nominari solent. V. Plin. 7. 2. Solin. cap. 44. Hor. 2. Carm. 19. 3. ——aures Capripedum Satyrorum acutas.
Recte observat Casaubonus Poes. Sat. 1. 2. Satyros haud existere in rerum natura, sed omnia de iis dicta a Poetis esse meras fabulas & figmenta.
Juventus Satyrorum in Venerem prona. Ovid. 1. Fast. 397.
Agrestes Satyri. Hor. in Arte Poet. 221.
Lascivus Satyrus. Sil. lib. 3. 103.
Leves Satyri. Ovid. 1. de Arte Am. 542.
Protervi Satyri. Hor. in Arte Poet. 233.
Saltantes Satyros imitari. Virg. 5. Ecl. 73.
Item Satyrus, est Scriptor satyrarum apud Hor. de Arte Poet. 225.
Verum ita risores, ita commendare dicaces
Conveniet satyros.
Sunt & Satyri, Simiarum genus. Plin. 9. 54.

Satyriscus, i. m. dimin. Cic. de Divin. 1. 39. Dionysii mater somniavit se peperisse Satyriscum.

Satyrides, ium. f. Insulæ in quibus inhabitant Satyri. Lubet ad hunc locum ea adscribere, quæ Pausanias in Atticis narrat se a quodam Euphemo Care de Satyris accepisse. Dicebat igitur Euphemus (inquit Pausanias) cum in Italiam navigaret, se vi ventorum & tempestate abreptum, a recto cursu longe admodum aberrasse, atque in mare peregrinum, & inauditum, in quo denique navigari non solet, delatum esse. In eo mari insulas esse multas desertas atque incultas, in quibus habitarent tamen homines feri, & agrestes, & rufi: quibus caudæ, non multo caudis equinis minores, ad coxas usque propenderent: insulas autem illas appellari Satyridas. Hæc Pausanias. V. Ptolem. 7. 2.

Satyrismus, i. m. apud Hippocratem Tuberculum prælongum, cujus visuntur modi sub ipsas Satyrorum aures. Cæl. Rhod. lib. 14. cap. 8 V. Isidor. 4. 8. qui vocat Satyriasin.

Satyriasis, vel **Satyriasmus**, i. m. [σατυρίασις, σατυριασμὸς] Pulsus testium, & velut Singultus quidam inguinis sequens inflammatam quandam passionem seminalis receptaculi, cum intentione & tentigine. Quod si non cessaverit pulsus ille, solent seminaria vasa intendi, vel spasmus nasci. Satyriasmus (inquit Galenus lib. 2. Methodi) est Virilis membri præter naturam arrectio, σατυριᾶν enim Græcis arrigere est: & rei Venereæ pruritu exstimulari. Idem & Priapismus dicitur ab obscœno hortorum custode, ducto nomine, qui veretro prægrandi sculpi solet, & erecto.

Satyrion, i. n. [σατύριον] Herba. Plin. lib. 26. cap. 10. Concitatricem vim habet satyrion. Duo ejus genera: una longioribus foliis quam oleæ, caule quatuor digitorum, flore purpureo, radice gemina, ad formam hominis testium, alternis annis intumescente ac residente. Altera satyrion, orchis cognominatur, & fœmina esse creditur: distinguitur internodiis, & ramosiore frutice, radice fascinis utili. Nascitur fere juxta mare. Rura, inquit Ruellius lib. 3. cap. 65. vocant *testiculum sacerdotis*.
Satyrion bibisse, pro Ad libidinem esse incitatum & inflammatum, e vi illius herbæ. Petronius cap. 8. Ubique omnes mihi videbantur satyrion bibisse. conf. Apul. de Herb. cap. 15.

Satyrus, i. m. Insignis quidam architectus quem commemorat Plin lib. 36. cap. 9. A Satyro (inquit) architecto aliqui devectum tradunt rate.

S A U

Saucio, [τραυματίζω, κατατραυματίζω] āre. Vulnerare. Plaut. Bacch. 1. 1. 30. Animum fodicant, bona dissimulant facta, & famam sauciant. Idem Rud. 3. 4. 53. Quid causæ est quin virgis te usque ad saturitatem sauciem? Cic. 3. Verr. 67. Servi nonnulli vulnerantur, ipse Rubrius in turba sauciatur. Idem de Fato 36. Ex his igitur necesse est invito Epicuro, alterum verum esse, alterum falsum: ut sauciabitur Philoctetа, omnibus ante seculis verum fuit: non sauciabitur, falsum.
Per latus alicujus sauciari. Cic. in Vatin. 13. Omniaque mea tela sic in te conjicientur, ut nemo per tuum latus (quod soles dicere) saucietur.
Ferro sauciare. Columel lib. 4. cap. 24. Si neque is reperiatur, saucianda ferro est, atque exulceranda vitis in ea parte qua pampinum studemus elicere.
Vites sauciare. Columel. lib. 4. cap. 4.
Genas sauciat ungue. Ovid. 3. de Arte Am 708.

Sauciatus, a, um. Partic. [τραυματίας] Columel lib. 11. cap. 1. Sive quis (quod plerunque accidit) sauciatus in opere noxam ceperit, adhibeat fomenta.

Sauciatio, ōnis. f. [τρῶσις] Cic. pro Cecin. 41. Et sauciatio quæretur, quum fugam factam esse constabit?

Saucius, a, um. [τρωθεὶς, τραυματισθεὶς] Adj. quod nascitur a participio Sauciatus: quomodo Lassus, a Lassatus, & Lacerus vel Lacer, a Laceratus. Saucius, Vulneratus. Virg. 2. Æn. 223.
Quales mugitus, fugit quum saucius aras
Taurus. Cic. pro Cecin. 40. Nemo inquit, occisus est, neque saucius.
Saucia vina mero. Martial. 4. 6.
Leviter saucius. V. LEVIS.
Vulnere gravi saucius. Virg. 12. Æn. 5.
Pectus saucia Bellona. Tibull. lib. 1. 6. 49.
Saucius sævo amore. Cic. pro Cæl. 18.
Saucius, de Labore etiam dicitur. Apuleius lib. 2. de Asino, cum genitivo junxit, Mihi vero fatigationis hesternæ etiam nunc saucio da veniam.
Animus saucius. Cic. 1. Att. 17. Subesse nescio quid opinionis incommodæ, sauciumque ejus animum, & insedisse quasdam odiosas suspiciones.
Brachia direpta saucia fecit acu. Ovid. 1. Amor. 14. 18.
Gladiator confectus & saucius. Cic. 2. in Catil. 24.
Mens saucia amore. Lucret. lib. 4. 1041.
Nubila dividuis clarescunt saucia sulcis. Claud. Cons. Prob. 102.
Terra saucia vomeribus. Ovid. 1. Met. 102.
Trabs securi saucia. Ovid. 10. Met. 372.
Saucius pro Ebrius. Martial. 4. 66.
Saucia Terpsichore. Petron cap. 62.
Mulieres sauciæ. conf Justin. 24. 8.

Savera, æ. f. Vicus est Licaoniæ, qui postea in urbem magnam evadens, metropolim regionis obtinuit. Strabo lib. 12.

Saufeius, i. m. prænomine Apius Romanus quidam, qui cum a balneo reversus multum bibisset, ovumque sorberet, morte repentina absorptus a Plin. lib. 7. cap. 53. commemoratur.
Licet me Saufeium putes esse, nihil est me inertius. Cic. 2. Att. 8. conf. Nepos 25. 12. 3. Cic. 4. Att. 6. & 7. 1.

Savillum, vel potius **Suavillum**, i. n. apud Catonem de R. R. Genus placentæ quoddam est a suavitate nomen habens. Nostrum enim suavium appellare solemus nostras delitias. Savii vero diminutivum est Savillum, ut & Saviolum. Hæc Turnebus. V. SUAVILLUM.

Savior, **Savium**. V. SUAVIUM.

Savo, onis. m. Fluvius est in finibus Campaniæ. Plin. lib. 3. cap. 5. Piger Savo. Stat. 4. Sylv. 3. 66.

Savōna, Ptolemæo lib. 3. cap. 1. Sabbatium Plinio: Sabbatia Pomponio, Urbs Liguriæ notissima: hodie Genuensium ditionis. Vulgo *Savone*.

Saura, æ. f. [σαῦρα] Lacerta, quæ in maceriis & in sepibus delitescit.
Est & Piscis nomen, quem & Latini Lacertam nominant. Diosc. 2. 57.

Saurites, æ. f. [σαυρίτης] Gemmæ species, quæ in ventre viridis lacertæ traditur inveniri. Plin. lib. 37. cap. 10. Harduin. Sauritis.

Sauroctonon, i. n. Signum quod Praxiteles mira arte fabricasse dicitur. Plin. lib. 34. cap. 8. Fecit & puberem subrepenti lacertæ cominus sagitta insidiantem, quem Sauroctonon vocant.

Sauromătæ, arum. m. pl. [Σαυρομάται] Iidem dicuntur qui & Sarmatæ. V. SARMATÆ.
Inter Sauromatas Getasque. Ovid. 3. Trist. 3. 6.
Truces Sauromatæ. Juven. 15. Sat. 125.
Avidi Sauromatæ. Stat. 3. Theb. 352.

Saurus, i. m. Nobilis statuarius, cujus opera commemorat Plin. lib. 36. cap. 5.
Item Latro ab Hercule interfectus. Pausan. lib. 6.
Item Piscis ita vocatus. Plin. 32. 8.

Savus, i. m. [Σαῦος] Fluvius qui ex Alpibus defluit in Germaniam, mox intrat Illyricum: labitur per mediam Segestem, Pannoniam & Tauriscos. Strabo lib. 4.
Pannonius potorque Savi. Claudian. de Laud. Stil. 2. 192.

S A X

Saxŏnes, um. m. pl. [Σάξονες] Ptolemæo lib. 3. cap. 11. Germaniæ populi, non longe a Cimbris, in Oceani Septentrionalis litoribus & paludibus inviis. Unde nomen ducitur vix constat.
Domitus Saxo. Claud. 1. in Eutrop. 392.

Saxonia, æ. f. Duplex est, superior & inferior. V. Cluver.

Saxonicus, a, um. ut, Domus Saxonica.

Saxum, i. n. [πέτρα, πέτρος, λίθος] majus, asperius, duriusque quam Lapis. Cic. de Fato 6. Quid mirum igitur, ex spelunca saxum in crura ejus incidisse?
Saxum, aliquando pro Lapide accipitur.
Saxum silex. Liv. 1.
Radices validæ saxi. Lucret. lib. 2. 102.
Robur saxi. Lucret. lib. 1. 881.
Adamantina saxa. V. ADAMAS.
Antiqua saxa, Ingentia. Virg. 12. Æn. 897.
Arentia. Ovid. 13. Met. 691.
Avulsa saxis saxa. Virg. 2. Æn. 608.
Circumlita musco saxa. Hor. 1. Epist. 10. 7.
Cruda. Valer. 2. Argon. 542.
Dura. Virg. 3. Georg. 230.
Frigida. Stat 10. Theb. 52.
Grave. Ovid. 13. Met. 26.
Ingens. Virg. 6 Æn. 616.
Intemerata gradu inaccessa Sil lib. 3. 499.
Liquefacta saxa. Virg. 3. Æn. 576.
Liquefacta saxa volvit Ætna. Virg. 1. Georg. 472.
Lucida saxa. Stat. 3. Sylv. 3 200.
Missilia saxa. V. Missile in MITTO.
Obliqua saxa Ovid. 8. Met. 552
Obluctantia saxa. Stat. 3. Sylv. 1. 20.

Præ-

Præruptis oppida saxis. Virg. 2. Georg. 156
Putria saxa. Claud. in Eutrop. 2. 277.
Rigidum Saxum. Ovid. 4. Met. 517.
Rubrum saxum quadratum. Vitruv. lib. 2. cap 8. V. ORTHOSTATA.
Scruposa saxa. Lucan. lib. 5. 675.
Surda saxa. Ovid 3. Amor. 7. 58.
Venerabile tumuli saxum. Lucan. lib. 8 855.
Vivum saxum. Ovid. 14. Met. 712. in Iphis fabula,
Durior & ferro quod Noricus excoquit ignis
Et saxo quod adhuc vivum radice tenetur. I. e. Quod nondum e terra est effossum. Saxa enim nondum a sua radice avulsa, & viva dicuntur, & duriora sunt.
Aptant saxorum orbes altis murorum turribus. Lucan lib 2 451.
Asperari saxo, & mucronem ardescere jussit. Tacit. 15. Ann. 54.
Avulsa saxis saxa. Virg. 2. Æn. 608.
Cavari. Ovid. 1. de Arte Am. 476.
Dura tamen molli saxa cavantur aqua.
Conjicere grandia saxa. Virg. 4 Georg. 26.
Defendere saxis. Virg. 10. Æn. 130.
Facere. Ovid. 3. Fast. 832.
Quique facis docta mollia saxa manu.
Frangere corpora ad saxum. Virg. 3. Æn. 625.
Ingerere saxa. V. INGERO.
Intorquere saxum. Sil. lib 7. 623.
Perrumpere saxa. Hor. 3. Carm. 16 10.
Pertundunt guttæ saxa. Lucret. lib. 4. 1281.
Peti saxis. Ovid. de Nuce, 2.
Revulsum saxum e monte. Ovid 12. Met. 341.
Rotare mœnibus avulsa saxa. Stat 10. Theb 528
Signare carmine saxum, Insculpere epitaphium. Ovid. 2. Met. 326.
Structum saxo Virg. 3. Æn. 84.
Templa Dei saxo venerabar structa vetusto
Subigere saxum, Rotare, volvere Sil lib. 13 610.
Volant faces & saxa. Virg. 1. Æn. 154.
Volvere saxa infesto pondere. Virg. 9. Æn. 512
Volvere saxum. Ter. Eun. 5. 9. 55. Satis diu jam hoc saxum volvo. Donatus admonet proverbium fuisse dictum in eos qui inextricabili sudore affligerentur: tractumque putat a notissima Sisyphi fabula, saxum apud inferos sursum ac deorsum volventis. Unde Virg. 6. Æn. 616.
Saxum ingens volvunt alii.
Saxum, pro Scopulo. Virg. 1. Æn 112.
Tres Notus abreptas in saxa latentia torquet. Ibid. 541.
Perque undas superante salo, perque invia saxa
Dispulit.
Ardua saxis insula. Virg 3. Æn. 271.
Acuta saxa. Hor. 3. Carm. 27. 61.
Asperum saxum. Cic. in Pison 43 Tu naufragio expulsus uspiam, saxis fixus asperis, &c. ex Ennio.
Aspera saxa. Ovid. 6 Met. 76.
Cæca saxa. Virg. 5. Æn. 165.
Candentibus late saxis Anxur impositum. Hor. 1. Serm. 5. 26.
Cava saxa. Virg. 3. Æn. 566
Dolosa saxa, Sub undis latentia. Sen. Troad. 9.
Fera Valer. 4. Argon. 585.
Gelida. Lucret. lib 3. 905.
Immania. V. IMMANIS.
Invia. Virg. 1. Æn. 541.
Lævia saxa. Virg. 1. Georg. 110.
Latentia saxa. Virg. 1. Æn. 112.
Navifraga saxa. Stat. 5. Theb. 415.
Peresa. Lucret. lib. 1. 327.
Præcipitia. Ovid. in Ibin, 495.
Procurrentibus in saxis infelix hæsit. Virg 5. Æn. 204.
Rauca. Virg. 5. Æn. 866.
Resonantia. Virg. 3. Æn 432.
Rigentia saxa. Sen. Herc. OEth. 2.
Salebrosa saxa. Ovid. 4. Epist 103.
Undisonum saxum. Valer. 4. Argon. 44.
Illidere saxis. V. ILLIDO.
Saxum, pro Monte. Virg. 2. Æn. 307. —stupet inscius alto,
Accipiens sonitum saxi de vertice pastor. Servius.
Apricis in saxis mitis coquitur vindemia. Virg. 2. Georg. 522.
Concava saxa. Virg. 5. Æn. 677.
Hirta dumis saxa. Stat. 3. Sylv. 1. 13.
Immobilis saxum Capitolii. Virg. 9. Æn 448.
Nubilosa saxa. Lucan. lib. 6. 91.
Ducere saxa, ac sylvas. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Saxum, Genus cretæ. Plin. 35. 17.

SAXŬLUM, i. n. dimin. [πετρίδιον] Cic. 1. de Orat. 196. Ut Ithacam illam in asperrimis saxulis, tanquam nidulum affixam, &c.

SAXĒTUM, i. n. [τραχών] Locus saxosus & petricosus. Cic. pro Lege Agr. 2. 66. Quod solum tam exile & macrum est, quod aratro perstringi non possit! aut quod est tam asperum saxetum, in quo agricolarum cultus non elaboret?

SAXEUS, a, um. Adj. [πέτρεος] Quod est e saxo. Plin. lib. 12. cap. 1. Saxeæ intus crepidinis corona muscosos complexa pumices.
Dissepta saxea domorum. Lucret. lib. 6 951.
Effigies saxea. Catul. 62. Argon. 61.
Imber saxeus ingruit. Sil. lib. 15. 181.
Moles saxea. Ovid. 12. Met. 283.
Pons saxeus. Lucan. lib. 4. 15.
Septa saxea. Lucret lib. 4 703. —quoniam per saxea septa
Non penetrat.
Strata saxea detrita vulgi pedibus Lucret. lib. 1. 317.
Tecta saxea. Ovid. 10. Epist. 128.
Umbra saxea. Virg 3. Georg 145.

SAXŌSUS, a, um. Adj. [πετρήεις, πετρώδης] Quod abundat saxis. Plin. lib. 5. cap. 24 Mox ubi perfregit Euphratem, ultra quoque

saxosum & violentem. Columel. lib. 5. cap. 10. Loca aprica, calculosa, glareosa, interdum & saxosa amat.
Flumina saxosa. Virg 6. Ecl. 84.
Frutex saxosus, In saxis crescens, vel saxosis locis. Plin. lib. 15. cap. 7.
Incendia saxosa Sil. lib. 15. 365.
Montes saxosi. Virg. 2. Georg. 111.
Viam saxosam terere. Propert. lib. 4. 5. 20.
Hypanis sonans saxosum. Virg 4 Georg. 370.

SAXOSITAS, ātis. f. Cæl. Aurel. Tard. 3. 6.

SAXITAS, ātis. f. Idem 3. 4.

SAXUŌSUS, a, um. Flacc. Goes 4. Loca saxuosa.

SAXIALIS, e. Frontinus de Colon.

SAXETĀNUS, a, um. [πετραῖος] aliud Adj. Quod inter saxa habitat. Martial. lib. 7. 77.
Quum saxetani ponatur cauda lacerti.
Colias saxetanus. Plin. 32. 11. al. Saxitanus.

SAXATĪLIS, e. [πετραῖος] Quod saxa incolit: ut, Pisces saxatiles. Columel. lib. 8. cap. 16. Rursus optime saxosum mare nominis sui pisces nutrit, qui scilicet quod in petris stabulentur, saxatiles dicti sunt, ut merulæ, turdique, nec minus melanuri. Sic Plin. lib. 9. cap. 15.
Saxatiles aves, Quæ saxa incolunt. Varro 3. de R. R. cap. 7. Unum agreste, ut alii dicunt saxatile, quod habetur in turribus ac columinibus villæ, a quo appellatæ columbæ.
Saxatilis piscatus, Qui inter saxa fit. Plaut. Rud. 2. 1. 10.

SAXIFER, ĕra, ĕrum. Valer. Flacc. 5. Argon. 60.
—saxiferæ surgat quibus imber arenæ.

SAXIFĬCUS, a, um. Adj. [πετροποιός] ut, Os saxificum, i. e. Vultus temere aspicientes in saxa vertens. Sen. Herc. fur. 11.
Saxifica Medusa Lucan. lib. 9 670.
In quo saxificam jussit spectare Medusam.
Vultus saxificus Ovid. 5. Met. 217.

SAXIFRĂGUM, i. n. & SAXIFRĂGA, vel SAXIFRAGIA, æ. f. Herba, cujus permulti variam sententiam habent: alii enim eam esse putant bipinnellæ similem, folio tantum minore ac magis serrato & minime piloso, quam vulgus *partam arum pastoris* vocat. Græci Empetron, alii genus alterum adianti esse putant: de quo Plin. lib. 2. cap. 21. Calculos e corpere mire pellit, frangitque, utique nigrum: Qua de causa potius quam quod in saxis nasceretur, & a nostris saxifragum appellatum crediderim.

SAXIFRĂGUS, a, um. Saxifragæ undæ. Cic. 3. de Orat. 165.

S C

S. C. Senatus consulto. SC. Sicut. SCA. Sancta. SCA. vel SCAPT. Scaptia, scil. Tribus. SCAPHAR. Scapharum. SCD. Secundum. S. C. D. Senatus consulto decrevit. SCDO CSL. Secundo consul. S. C. D. E. R. I. C. Senatus consulto de ea re ita censuit. S. C. D. S. Sibi curavit de suo. S. C. E. C. Simul cum eo conditus. SCE. ECCL. ROM. Sanctæ ecclesiæ Romanæ. S. C. FAC. C. vel S. C. F. C. Senatus consulto faciundum curavit. SCI. Sancti. SCATE. Sanctitate. SC. IMP. Scipio Imperator. SCL. Scilicet. SC L. Sacræ largitionis. SC. L. CM. Sacrarum largitionum comes. SCM. Sanctum. SC. MM. Sanctæ memoriæ, vel sacræ. SCOR. Sanctorum. S. C. P. S. Senatus consulto Plebiscitum. SCR. Scriba. SCS. Sanctus. SCTI. Sancti.

SCABELLUM, V. SCAMNUM.

SCABER, bra, brum Adj. [τραχύς, τραχώδης] a Scabie deducitur; & Asperum significat: quod scabies asperitatem inducat ipsi cuti. Virg. 1. Georg. 495.
Exesa invenies scabra rubigine pila. Hinc Ungues & Dentes dicuntur scabri, qui sordidi sunt, etiam si non sint asperi tactu: ut ait Valla in Raudensem. Cels. lib. 6. cap. ult. ad finem, At ubi scabri ungues sunt, circumaperiri debent qua corpus contingunt.
Intonsus & scaber. Hor. 1. Epist. 7. 90.
Aspectu scabro res, pro Re quæ aspectu scabra apparet. Plin. lib. 12. cap. 25.
Corticem scabrum myrrhæ quidam dixere. Plin. lib. 12. cap 15.
Dentes scabri rubigine. Ovid. 8. Met. 802.
Ensis. Lucan. lib. 1. 243.
Et scabros nigræ morsu rubiginis enses.
Molæ scabræ. Ovid. 6. Fast. 312.
Oves scabræ. Plaut Trin. 2. 2. 140.
Pectus scabrum. Cic. 3. Tusc. 26. Atque intonsa infuscat pectus illuvie scabrum.
Pecus scabrum, pro Scabioso. Cato cap. 96. Si hæc sic feceris, non scabræ fient, & lanæ plus, & meliorem habebunt. Columel. lib. 7. cap. 4 ad finem.
Rubigo scabra. Virg. 1. Georg. 495.
Versus scabri. V. Versus in VERTO.
Unguis scaber. Ovid. 3. de Arte Am. 276.
Compar. Plin. 33. 6. Lapis scabrior & horridior.

SCABRE, Adv. [τραχέως] Aspere. Varro Manio, Derelinqueretur, ac periret, squale, scabreque illuvie & vastitudine

SCABRĀTUS, Adj. [τετραχυσμένος] Columel. lib. 4. cap 24. Quo plerunque fit, ut quod præcidi debeat, perfringatur, & sic vitis laniata scabrataque putrescat humoribus, nec plagæ consanentur.

SCABRITIA, æ f. [τραχύτης] Asperitas: unde Plinius Unguium scabritiam dixit. Idem lib 20. cap. 7. Communia autem sponte nascentibus, candor, caulis interdum cubitali longitudine, & ipso & foliis scabritia.
Arteria scabritias sanat ex passo. Plin. lib. 17. cap. 12.
Cutis scabritias in facie emendat oleum raphaninum. Plin lib. 23. cap. 4.
Faucium scabritiæ. Plin. lib. 29 cap 3.
Genarum scabritia. Plin. lib. 23. in proœm.
Oculorum scabritias ac prurigines emendare. Plin. lib 28. cap. 7.

Unguium ſcabritias expolit. Plin. lib. 14. cap. 4.

SCABRITIES, ēi. f. [τραχύτης] Idem. Columel. lib. 7. cap. 5. Poteſt etiam ſcabritiem tollere ſuccus viridis cicutæ. Plin. lib. 31. cap. 9.

SCABRĒDO, ĭnis. f. Idem quod Scabrities, hoc eſt aſperitas & inæqualitas, τραχύτης, quo verbo Hieronymus eſt uſus in Divi Hilarionis vita. Et Apul. de Herb. cap. 73.

SCABRUM, i. n. [τὸ τραχύ] Idem. Plin. lib. 37. cap. 2. Infeſtantur plurimis vitiis, ſcabro, ferrugine, maculoſa nube, &c. De cryſtallis.

SCABRO, ōnis. m. l. 12. §. ult. D. de ædil. edict. Qui illuvie laborat, nec os colluit. Voſſ. Etym. V. Cujac. Obſerv. 2. 10.

SCABRŌSUS, a, um. Adj. [τραχώδης] Idem quod Scaber. Plin. lib. 20. cap. 21. Hippolapathi radices privatim ungues ſcabroſos detrahunt. Harduin. hic legit Scabros.

SCABIES, ēi. f. [ψώρα, ψωρίασις] a Scabo, vel a corporis aſperitate dicta eſt, quæ ut Celſus ſcribit lib. 5. cap. 28. eſt Durior cutis rubicunda, ex qua puſtulæ oriuntur, quædam humidiores, quædam ſicciores. Exit ex quibuſdam ſanies, fitque ex his continuata exulceratio pruriens. Plin. lib. 2. cap. 17.

Vetuſta ſcabie lævis canis. Juven. 8. Sat. 34.

Cadit totus grex unius porci ſcabie. Juven. 2. Sat. 79.

Ferre ſcabiem. Virg. 3. Georg. 299.

Tentat turpis oves ſcabies. Virg. 3. Georg. 441.

Urget illum mala ſcabies. Hor. de Arte Poet. 453.

Dulcedo & ſcabies voluptatis. Cic. 1. de Legib. 47. At vere animis omnes tenduntur inſidiæ, vel ab iis quos modo enumeravi, &c. vel ab ea quæ penitus in omni ſenſu implicata, inſidet imitatrix boni, voluptas, malorum autem mater omnium: cujus blanditiis corrupta quæ natura bona ſunt, quia dulcedine hac & ſcabie carent, non cernuntur ſatis.

Modo haud multum abſimili Scabiem dixit Horatius de nimio Lucri ſtudio, quod, ſcabiei ad inſtar, animum ſolicitat ac pungit, 1. Epiſt. 12. 14.

> Cum tu inter ſcabiem tantam & contagia lucri
> Nil parvum ſapias.

SCABITŪDO, ĭnis. f. Idem. Petron. cap. 99. Omnem ſcabitudinem animo, tanquam bonarum artium magiſter, deleret ſine cicatrice.

SCABIŌSUS, Adj. [ψωραλέος] Qui ſcabie laborat. Plin. lib. 29. cap. 2. Utile tale exiſtimantes eroſis, & duris genis, angulis ſcabioſis & lacrymantibus. Perſ. 2. Sat. 13.

> —— namque eſt ſcabioſus, & acri
> Bile tumet.

SCABO, ſcabi, [κνάω, κνήθω] ĕre. Scalpere, quaſi unguibus fodere. Plin. lib. 8. cap. 27. Si vero ſquamæ obtorpuere, ſpinis juniperi ſe ſcabit. Ibid. cap. 25. Mox dentes, & intus fauces quoque ad hanc ſcabendi dulcedinem quammaxime inhiantes.

Caput ſcabere. Hor. 1. Serm. 10. 71. —— & in verſu faciendo

> Sæpe caput ſcaberet, vivos & roderet ungues.

Mutum muli ſcabunt. Eraſm. Chil.

Aliæ ſcabentes ſeſe. Plin. 36. 25.

SCABILE, SCABILLUM. V. SCAMNUM.

SCABINOI, i. m. Conſul civitatis ſeu rector: Gallice *Echevin*, appellatur. Inſulanus, Nihil vetat (inquit) omnino, quin judices vulgo *Scabinos*, aut ejuſmodi homines vocemus *Juratos*, quo nomine etiam ſcimus in pleriſque orbis terrarum partibus a plebe recenſeri. Profert exemplum a Ciceronis libro de Inventione primo. Religioſum eſt quod jurati legibus adjudicaverunt. Extat quoque verbum hoc in Pontificio jure, cap. 1. §. 1. De immunitate Eccleſiæ. lib. 6. Decretat. & cap. 2. De alienat. judic. mutan. cauſ. fact.

SCADIRA, æ f. Una ex Sporadibus inſulis in ſinu Pagaſico. Plin. lib. 4. cap. 12. Sed Cycladim & Sporadum extimam, Gerontiam, Scadiram, &c. Harduin. legit Scandilam.

SCÆA, æ. f. [Σκαιὰ] Porta Trojana, in qua ſepulchrum fuit Laomedontis, ut Homerus lib. 3. Iliados ſcribit. Virg. 2. Æn. 612.

> —— hic Juno Scæas ſæviſſima portas
> Prima tenet. Sil. lib. 13. 73

Scæa porta, i. e. Siniſtra. Cæl lib. 1. cap. 10. Quod ſi dextra cæli pars Oriens eſt, ſignificat vero ipſum hoc grammaticorum ratio Scæas portas aſtruentium dici, quod Occidentales forent: nam Scæa intelligi ſiniſtra, Occidentaliaque.

SCÆVA, æ. f. Omen & augurium ſignificat, eſtque & bona ſcæva & mala. Plaut. Caſ. 5. 4. 4. Hac ibo, caninam ſcævam ſpero meliorem fore. Eſt igitur Canina ſcæva, Cum canis latrat, aut ringitur. Ait enim minus grave fore ſeni latratum canis, quam probra & contumelias & jurgia quibus ab uxore rixoſa onerabitur. Turnebus.

Scæva, æ. f. [σκαιὰ] Latine dicitur Siniſtra. apud Feſt. & Varr. de L. L. 6. 5.

Scævæ, arum. m. pl. Qui ſiniſtra manu pro dextera utuntur: quos Ulpianus l. Qui clavum, De Ædilitio edicto, ait non eſſe morboſos aut vitioſos, præterquam ſi imbecillitate dexteræ validius ſiniſtra utuntur: ſed hos non ſcævas, ſed mancos dici.

Scæva etiam in Cognomen tranſiit. Hor. 1. Epiſt. 17. 1.

> Quamvis, Scæva, ſatis per te tibi conſulis, & ſcis.

In quem locum obſervat Terentius illud Juniorum & Caſſiorum cognomen fuiſſe.

SCÆVUS, a, um. Adj. [σκαιὸς] Feſtus; Scæva res dicitur Mala, quaſi ſiniſtra, σκαιὸς enim Græce, ſiniſtrum dicitur: vulgus Scævam & malam rem vocat. Varro de L. L. 6. 5. Dicta ab ſcæva, id eſt ſiniſtra, quod quæ ſiniſtra ſunt bona auſpicia exiſtimantur. Gell. lib. 12. cap. 14. Scævus profecto & cæcus animi forem.

SCÆVITAS, ātis. f. Perverſitas. Ammian. 30. 12. Artium ſcævitas. i. e. Perverſa earum abuſio. Gellii Præfat. Male doctorum hominum ſcævitas. i. e. Siniſtra voluntas. Arnob. 2. Scævitas innumerabilis vitiorum. Apul. Met. 9. En indignæ rei ſcævitatem.

SCÆVŎLA, æ. m. [Σκαιόλας] a Scæva appellatus eſt, uti nos docet Varro de L. L. 6. 5. Unde ita dictus eſt Mutius nobilis vir Romanus, qui debilitata dextra, ſiniſtra uſus eſt. Liv. 2. 12. V. MUTIUS.

SCÆUS, a, um. Thrax, aut Trojanus: Strabo lib. 13. Multa enim apud Troes & Thraces eiſdem nominibus appellantur, ut Schæi Thraces quidam, & Scæus amnis, & Scæus murus, & Scææ Trojanæ portæ.

SCALA, æ. vel **SCALÆ**, arum. f. [κλίμαξ, κλῖμαξ, ἀναβάθρα, κατάβασις] a Scandendo, quod iis altiora ſcandamus. Nam proprie Scalæ ſunt, Quæ ex pluribus gradibus conſtant. Plaut. Rud. 3. 1. 10. Rogate ſcalas ut darem utendas ſibi.

Lapſu ſcalarum exanimatus. V. LABOR, laberis.

Applicare ſcalas parieti. Liv. 26. 44.

Admovere. Curt. 9. 1. 18.

Aſcendere ſcalis muros. Virg. 9. Æn. 507.

Conjicere ſe ſub ſcalas tabernæ librariæ. Cic. 2. Philipp. 21.

Hærent parietibus ſcalæ. Virg. 2. Æn. 442.

Induere ſcalas. Ovid. 14. Met. 650. Qui ſcalas ferunt, videntur eas induere, quum collo per interſtitia ſcalæ tranſmiſſo, ferunt.

Scalam, a Scalis diſtinguunt quidam hoc pacto: ut Scala ſit, quæ ex teretibus lignis, aut funibus, aliave materia ſimili huc atque illuc transferri poſſit. Caius Jureconſ. in l. Si pignore. D. de furtis. Vel ſcalam ſciens accommodaverit ad aſcendendum. Scalæ vero, latiores habent gradus, & immobiles permanent. Plin. lib. 14. cap. 1. Etiam nunc ſcalis tectum Epheſiæ Dianæ ſcanditur. Confunditur tamen ſæpe hæc differentia. Sallust. in Jugurth. Deinde ubi unæ atque alteræ ſcalæ comminutæ ſunt: qui ſuperſteterant, afflicti ſunt. Cæſ. 7. Bell. Gall. cap. 81. Cic. pro Milon. 41. Quum ſe ille fugiens in ſcalarum tenebris abdidiſſet. Sic Columel. lib. 12. cap. 50.

SCALĀRIS, e. Vitruv. 10. 13. Regulæ ſcalari forma compactæ.

SCALARIUM, i. n. [κλιμακεῖον] Gloſſ. Gr. Lat.

SCALABIS, alio nomine, Præſidium Julium: Municipium civium Romanorum, & Colonia in Oceano Luſitaniæ, a qua Scalabitanus conventus legitur apud Plin. lib. 4. cap. 22.

SCALABISCUS, [Σκαλαβίσκος] Ptolemæo lib. 2. cap. 5. Luſitaniæ civitas, antea Julium præſidium, ſive Turris Julia: hodie Troſilum, vulgo *Trugillo*. Plin. lib. 4. cap. 22. Scalaben appellat.

SCALDE, [Σκάλδη] Fluvius Galliæ Belgicæ ex Cæſaris commentariis notiſſimus. Plin. lib. 4. cap. 17. A Scalde ad Sequanam Belgica, &c. Aliis vocatur Scaldis: in Veromanduis ortus inter Arteſiam & Hannoniam, per Flandriam & Brabantiam infra Antverpiam in oceanum decurrit, Cameraco, Valencenis, Tornaco, Gandavo & Antverpia urbibus irrigatis. V. Cluver. lib. 2. cap. 12.

SCALI, orum. m. pl. Piſces plani, qui ſupine veſcuntur. Plin. 9. 24.

SCALMUS, i. m. [σκαλμὸς] Lignum teres, cui nautæ remos loro quodam alligant, ut ad navigandam firmius navigent: ſive ut alii volunt, Lignum crenatum ac feneſtratum in apſidem capiens remum, ut facilius ac ſolidius impellatur. Vitruv. 10. 8. Remi circa ſcalmos ſtrophis religari. Cic. 3. Off. 59. Venit ipſe mature: ſcalmum nullum videt. Idem de Clar. Orat. 196. At vero ut contra Craſſus ab adoleſcente delicato, qui in litore ambulans, ſcalmum reperiſſet, ob eamque rem ædificare navem concupiviſſet, exortus eſt; ſimiliter Scævolam ex uno ſcalmo captionis centumvirale judicium hæreditatis effeciſſe.

Navicula duorum ſcalmorum. Cic. 1. de Orat. 174.

SCALPHAS, æ. f. eſt Aſopiæ terræ locus apud Strabonem lib. 9.

SCALPO, pſi, ptum, [ξέω, κνήθω, ἀποξέω, ἀποξύω, ὀνυχίζω, ἐπιξύω] ĕre. Fodere, & unguibus pruritum auferre: ſcalpunt enim homines unguibus, & gallinæ pedibus. Plin. lib. 9. cap. 45. Contactos piſces, ſatterituque petræ ſcalpentes pruritum, invadit.

Caput ſcalpere uno digito. Juven. 9. Sat. 133.

Terram ſcalpere unguibus. Hor. 1. Serm. 8. 26.

Scalpere morſu. Columel. lib. 7. cap. 5.

Scalpere gemmam [γλύφω] aut aliquid aliud dicimus, auctore Diomede, non Sculpere. Cic. 2. de Nat. Deor. 150. Itaque ad pingendum, fingendum, ad ſcalpendum, ad nervorum eliciendos ſonos ac tibiarum, apta manus eſt admotione digitorum.

Scalptus e ſaxo. Cic. 4. Acad. 100. Non enim eſt e ſaxo ſcalptus aut e robore dolatus: habet corpus, habet animum, movetur mente. Vetus codex legit Sculptus: & ſic optima exemplaria.

Scalpere querelam. Hor. 3. Carm. 11. 50. —— i ſecundo

> Omine, & noſtri memorem ſepulchro
> Scalpe querelam.

Inſabre ſcalptum, aut fuſum durius. Hor. 2. Serm. 3. 23.

SCALPTOR, ōris. m. [γλύπτης] Qui ſcalpit. Plin. lib. 37. cap. 4. Expetuntur a ſcalptoribus, ferroque includuntur, nullam non duritiem ex facili cavantes. Plin. 3. Epiſt. 10. Sed tamen ut ſcalptorem, ut pictorem, qui filii veſtri imaginem faceret, admoneretis, &c.

SCALPTORIUM, i. n. Inſtrumentum, quo ſcapulæ prurientes fricantur. Martial. 14. 83. habet hunc titulum,

> Scalptorium.
> Defendet manus hæc ſcapulas mordente moleſto
> Pulice, vel ſi quid pulice ſordidius.

SCALPTŪRA, æ. f. [γλυφὴ] Plin. lib. 37. cap. 7. Omnia autem hæc genera, ſcalpturæ contumaciter reſiſtunt, partemque ceræ in ſigno tenent. Adde Vitruv. 4. 1. & 3. 5. Solin. cap. 33. Pallad. Nov. 1. 15.

SCALPTŪRO, [γλύφω] āre. Plin. lib. 36. cap. 25. Pavimenta credo primum facta, quæ nunc revocamus barbarica, &c. Romæ ſcalpturatum in Jovis Capitolini æde primum factum eſt poſt tertium Punicum bellum initum. Hoc eſt (ut ego quidem interpretor) Variis ſcalpturis elegantius factum.

SCALPURIO, īre. Idem quod Scalpere, quod proprie eſt galli gallinacei quum terram frequentibus ictibus percutit. Plaut. Aul. 3. 4. 8. Ubi erat hæc defoſſa, occœpit ibi ſcalpurire ungulis circumcirca. al. Scalpturire. V. not. Glandorpii ad Cic. 4. Fam. 5. conf. Non. 2. 789.

SCALPER, pri. m. [ἐγκοπεύς] Quo quod exciditur. Celſ. lib. 8. cap. 3. Tunc exciſorius ſcalper ab altero foramine ad alterum malleolo adactus, id quod inter utrunque medium eſt, excidit. Ibid. cap. 4. Ab eoque ſcalper duabus lineis ad rimam agendus. Unde apud eundem Scalpellus pro Ferramento veniſecæ identidem accipitur. lib. 2. cap. 9.

Scalprum, i. n. Scalpra sunt, quæ Græci σμίλας vocant, Ferramenta sutoria primore parte curva, & a flexu procurrentia acie recta quibus corium secant. Hor. 2. Serm. 3. 106.
Si scalpra & formas non sutor. Sed & a similitudine in falce vinitoria pars illa quæ sic acie est recta, post sinum curva, Scalprum vocatur a Columella. Quæ, inquit, a flexu procurrit, scalprum. Nomen adeptum est a scalpendo. En enim commodius sic post flexum procurrente quam directo scalpi potest. V. Turnebum.
Scalpro utuntur diversi artifices. Cato de R. R. Ficos & oleas altero modo. Quod genus aut ficum, aut oleam esse voles, inde librum scalpro eximito. Columel. lib. 4. cap. 2. Quæ pars vinitoriæ falcis a flexu procurrit, scalprum; quæ deinde adunca est, rostrum appellatur.
Scalprum librarium. Suet. in Vitell. cap. 2. Ac post Præturæ honorem inter Sejani conscios arreptus, & in custodiam fratri datus, scalpro librario venas sibi incidit.
Scalprum fabrile vocat Livius, Quo magistri elephantos interimebant. Liv. 27. 49.
Scalprum inter Instrumenta chirurgica numerat Cornelius Celsus inquiens lib 8. Tum demum ad manum scalprumque veniendum est. Scalper ab eodem dicitur. V. paulo ante.
Studiorum scalprum. Tacit. 5. Ann. 8.

Scalpurigo, inis. f. Prurigo. Solinus cap. 45. Os beluæ hujusce paulatim scalpit, & sensim scalpurigine blandiente aditum sibi in usque fauces facit.

Scalpratus, a, um. Adj. [κολαπτηροειδής] Ferramentum scalpratum dixit Columel. lib 9 cap. 15. Ad similitudinem scalpri formatum, quo ait opus esse ad castrandos apum alveos.

Scalpellus, i. m. vel **Scalpellum**, i. n. dimin. [σμίλη, φλεβοτόμον] Cic. pro Sext. 135. Non ea est medicina, quum sanæ parti corporis scalpellum adhibetur, atque integræ. Cels. lib. 7. cap. 7. Non nimium adducto ungue, scalpellus adhibendus est. Ibid. cap. 19. Sed primo rectus scalpellus quam levissima manu teneri debet, donec scrotum ipsum diducat. Columel. lib. 5. cap. 11. Medium truncum acuto scalpello permodice findito
Resecare linguam scalpello. Cic. 2. de Divin. 96.
Scalpellus, Ferramentum quo chirurgi venas incidunt. Cels. lib. 2. cap. 10. At si timide scalpellus demittitur, summam cutem lacerat: neque venam incidit.

Scamander, dri. m. [Σκάμανδρος] Fluvius Trojæ ex Ida monte descendens, quem Hesiodus θεῖον Σκάμανδρον, id est, divinum Scamandrum appellavit. Catull. 65. 353. Unda Scamandri.
Parvi Scamandri frigida flumina. Hor. Epod. 13. 14.

Scamandria, æ. f. [Σκαμάνδρεια] Urbs parva a portu Iliensi parum remota. Plin. lib. 4. cap 30.

Scamandrus, [Σκάμανδρος] Hectoris & Andromaches filius, quod nomen ei pater Hector imposuerat, teste Homer. lib. 5. Iliados, sed cæteri Astyanacta vocari maluerunt, quod solus illius pater urbem tutaretur.

Scambus, i. m. [σκαμβός] Qui crura depravata habet curvaque. Suet. in Othon. cap. ult. Fuisse, inquit, traditur & modicæ staturæ, & male pedatus scambusque. In quibusdam editis Calvus legitur: sed cum calvitium nec ad corporis habitum pertineat, nec officiat in rebus gerendis, quis merito hunc locum ambiguæ fidei esse non credat? Turnebus in manuscriptis modo Campus, modo Cambus reperisse se quodam loco scribit: quo fit ut legendum censeat Scambus sicut reposuimus. Nec mirum esse debet hanc vocem usurpasse Suetonium, cum & tanta scribendi libertate usus sit, & hanc appareat vocem Latinis usitatam fuisse. Sic enim apud Nonium legitur: Strabones sunt, quos Scambos nunc dicimus: videlicet a depravata oculorum acie.

Scamma, atis. n. [σκάμμα] Spatium definitum certamini & fossa vel stadiis circumscriptum. Hieron. Epist. 61. 5. De scammate egredi, est E proposito divagari.
Interdum pro ipso Certamine athletico intelligitur Tertull. ad Martyr. cap. 3. Epistates vester vos spiritu unxit, & ad hoc scamma produxit.

Scammonia, vel **Scamonia**, æ. f. vel **Scammonium**, i. n. [σκαμμώνιον] Herba in transmarinis regionibus, præsertimque Asia & Colophonio agro crescens, cujus succus valet ad medicinas, quanquam quidam Scammoniam, fœm. gen. pro Herba: Scammonium autem neutro, pro Succo radicis ponunt. Plin. lib. 24. cap. 15. Sed Græci clematidas & alias habent, unam quam aliqui echitem vocant, alii laginem, nonnulli tenuem scammoniam: & pedales, foliosos, non dissimiles scammoniæ ramos habet, nisi quod nigriora, minoraque sunt folia. Cic. 1. de Divin. 16. Quid scammoneæ radix ad purgandum, quid aristolochia ad morsus serpentum possit Adde Caton. de R. R. cap. 157. Cels. 3. 24.

Scamnum, i. n. [ἀσκάνδης, βάθρον] Quod lecto veluti gradus apponitur, ut per id in lectum facilius ascendatur. Varro de L. L. 4. 35. scribit Scamnum esse, quo duplici gradu in lectum altiorem conscendebant: Scabellum, quo simplici scansione in lectum non altum scandebant. Ovid. 1. de Arte Am. 162.
Et cava sub tenerum scamna dedisse pedem.
Scamnum aliter. Plin. lib. 18. cap. 19. Scamna inter duos sulcos cruda ne relinquantur, glebæ ne exultent. Columel. lib. 2. cap. 2. Sed ita necubi crudum solum & immotum relinquat, quod agricolæ scamnum vocant. Idem lib. 4. cap. 13.
Scamnum, pro Subselliis sæpe ponitur, quoniam in his sedere consuevimus. Ovid. 6. Fast. 305.
Ante focos olim scamnis considere longis　　Mos erat.
Scamna etiam in arboribus dicuntur, Rami & brachia per quæ vites ascendunt. Plin. lib. 12. cap. 1. Aliud exemplum Caii principis in Veliterno rure mirati platani unius tabulata, laxisque ramorum trabibus scamna patula.
Scamnum regni. Cic. 1. de Divin. 108. Auspicio regni stabilita scamna solumque.

Scamillum, vel **Scamellum**, vel **Scamnellum**, i. n. dimin. Parvum scamnum. Ut enim a Mamma Mamilla diminuitur, sic a Scamnum Scamillum, auctore Prisciano 3. p. 615. qui & illud affert, Verum infirma scamillorum obice fultæ fores. Alii Scabillorum legere malunt. Usus est hac voce & Vitruvius 5. 9. cum scribit, Adjectionem per scamillos impares, i. e. Per parvula scamna. Hæc Turneb. 2. 2.

Scabellum, vel **Scabillum**, i. n. dimin. [σκίμπους, σφέλας, ὑποβάθρον, ὑποπόδιον] Cic. pro Cæl. 65 Mimi ergo est etiam exitus, non fabulæ: in quo quum clausula non invenitur, fugit aliquis e manibus, deinde scabella concrepant, aulæum tollitur. Suet. Calig. cap. 54. Repente magno tibiarum & scabellorum crepitu cum palma tunicaque talari prosiluit. Cato de R. R. cap. 10. Scamnum in cubiculo unum, scabilla tria, sellas quatuor. al. Scabilia, sed male.

Scamnatus, a, um. In scamna divisus. ut, Ager scamnatus. Frontin. de Colon. p. 333.

Scamos, Oppidum in Arabia. Plin. lib. 6. cap. 29.

Scandalium, Nomen (opinor) insulæ apud Strabonem, quam Pomponius Mela lib. 2. cap. 7. Scandille nominat. Sita est in mari mediterraneo, apud quam est Coo civitas Coum. V. Strabonem lib. 14.

Scandălum, i. n. [σκάνδαλον, πρόσκομμα] Græca vox est, quam nos Offendiculum, vel Ruinam, vel Impactionem possumus dicere. Verbum adeo frequens apud Sacrarum literarum scriptores, ut in nostrum quoque idioma transitum fecerit: Offensum enim *Scandale*, Offensorem *Scandalizeur*, Actionem ipsam *Scandalizer*, dicamus. Ejus duo sunt genera: Scandalum datum, Scandalum acceptum. Datum, est cum antea inculpatæ vitæ homo, in scelera prolabitur, eo utique judicio, ut probus nihilominus videri esse velit, cum tamen sit nequissimus facto, sive oratione. Acceptum dicitur cum viri boni, nihil contra virtutem aut dicentes, aut facientes: vitæ suæ integritate offensioni sunt nefariis, aut alias imperitis, hypocritisve: quæ res nihil bonos viros movere debet, uti sæpe Jesus Christus edocuit. V. Tertull. de Virg. Veland. cap. 3. & alibi sæpe.

Scandalizo, [σκανδαλίζω] āre. Offendere. Tertull.

Scandia, vel **Scandinavia**, æ. f. Regio in Europæ partibus Borealibus, quam veteres Insulam credidere. Ita Plin. lib. 4. cap. 13. refert Insulam esse incompertæ magnitudinis; sed certo certius hodie compertum est tractum esse telluris satis amplum, & revera Continentem; quæ dividitur in Sueciam & Norvegiam. V. Cluver. Introd. Geogr. lib. 3. cap. 19.
Notandum est autem, quosdam fuisse, qui Scandinaviam existimant eandem esse quam Codonaniam, de hac re citantes Melæ lib. 3. cap. 6. & Solin. Polyhist. cap. 33. sed perperam.

Scandianus, Adj. ut, Scandiana mala. Columel. lib. 5. cap. 9. Præterea malorum genera exquirenda, maxime Scandiana, Matiana, orbiculata.

Scandix, ĭcis. f. Herba quæ inter olera sylvestria a Græcis ponitur. Plin. lib. 21. cap. 15. Reliqua vulgarium in cibo apud eos herbarum nomina condrylla, hypochœris, & caucalis, anthriscum, scandix, quæ ab aliis tragopogon vocatur, foliis croco simillimis. Idem lib. 22. cap. 22. Scandix quoque in olere sylvestri a Græcis ponitur, ut Opion & Erasistratus tradunt.

Scando, di, sum, [βαίνω, ἀναβαίνω] ĕre. In altum ingredi. Cic. de Senect. 27. Ut si qui gubernatorem in navigando nihil agere dicant, quum alii malos scandant, alii per foros cursent. Virg. 2. Æn. 237. ——scandit fatalis machina muros.
In adversum scandere. V. Adverto.
In subjectum scandere, felium modo. Plin. lib. 10. cap. 18.
In aggerem scandere. Liv. 3. 67.
In arces Tarpeias scandere. Ovid. 2. de Pont. 1. 57.
Scandenda est torvi publica cymba Canis. Propert. lib. 3. 18. 24.
Equum scandere. Virg. 2. Æn. 401.
Montem scandere. Catul. 102. 1.
Muros scandere. Virg. 2. Æn. 237.
Gradus ætatis paulatim scandere adultæ. Lucret. lib. 2. 1121.
Super titulos majorum suorum scandere. Lucan. ad Pison. 33.
Scandere versum, apud Grammaticos est, Digitis mensurare.

Scandor, di. pass. Plin. lib. 14. cap. 1. Etiam nunc scalis tectum Ephesiæ Dianæ scanditur vite una Cypria. Sic lib. 2. cap. 16. Quæ quum ita sint, manifestum erit ab exortu matutino latitudines scandi.

Scansilis, e. [ἀνάβατος] Per quod facile ascenditur. Plin. lib. 17. cap. 11. Ficumque sic etiam scansilem fieri. Ficum arborem vocat scansilem, quæ ita assurgit, & ita provenit, ut scandi facile possit.
Scansilis annorum lex, Per quam ad ætatem veluti quibusdam annorum gradibus ascendimus. Plin. lib. 7. cap. 49.

Scansio, ōnis. f. Ascensio per gradus. Vitruv. 6. 1. Scansiones fanorum. conf. Varr. L. L. 4. 35.
Scansio versuum. V. supra Scando.

Scansor, ōris. m. [καταστρώτης] Strator qui equum parat ut inscendatur. Vet. Gloss.

Scansorius, a, um. Vitruv. 10. Machina scansoria.

Scandula, æ. f. [σχίδαξ] Scandulæ, Parvæ tabellæ, hoc est in parvas laminas scissæ, quibus recta teguntur. Plin. lib. 16. cap. 10. Scandulæ e robore aptissimæ, mox e glandiferis aliis, fagoque: facillimæ ex omnibus quæ resinam ferunt: sed minime durant, præter quam e pinu. Scandula contectam fuisse Romam usque ad bellum Pyrrhi annis quadringentis LXX, Cornelius Nepos auctor est. Columel. lib. 8. cap 3. Ab cohorte forinsecus prædictis fenestellis scandulæ similiter injungantur, quibus irrepant aves ad requiem nocturnam. De gallinariis. Cæs. 8. Bell. Gall. cap. 42.

Scandularius, i. m. Faber est lignarius, qui scandulas tegendis domibus aptas fabricat. Scandularios jure immunitatis gaudere testatur Aurelius Arcadius libro singulari de muneribus civilibus. Quibusdam (inquit) aliquam vacationem munerum gravior conditio tribuit, ut sunt mensores, carpentarii, scandularii, gladiatores, aquilices &c. Ultimo responso de Jure immunitatis, lib 50. P. titu. sexto, Quod ideo receptum fuisse putem, quia, ut Cornelius Nepos auctor est: Scandulis Roma contecta fuit, usque ad bellum Pyrrhi, annis videlicet, CCCCLXX.

Scandularis, e. Adj. Apul. Met. 3. Tectum scandulare.

Scandulaca, Herba est, quam Scandulatam vocari debere Turnebus opinatur, quasi Scandulas habeat. Ea herba strangulat frumenta, ac orobanche videtur esse. Nos Convolvulum appellamus. V. Festum.

Scantace, is. f. Oppidum Zamarenorum apud Nabatæos. Plin. lib. 6. cap. 28.

Scantianus, a, um. Adj.
Scantiana poma, a Scantio inventore dicta, quæ Cato tradit in doliis, optime condi, referente Plinio lib. 15. cap. 14.
Scantiana uva a Varrone dicta est, quæ alio nomine Amminea major appellatur, ut refert idem Plin. lib. 14. cap. 4.

Scapana, es. f. Ligonem indicat, quem & Scaphium vocant: communius etiam Tzapion, inquit Theocriti interpres. Cæl. lib. 9. cap. 22.

Scapha, æ. f. [σκάφη] Navicula ex ligno cavata: a σκάπτω, fodio, cavo. Unde & σκάφη a multis Fissura, Alvus, Linter traducitur, quæ navim majorem sequitur. Et, Parvæ ad piscandum naves, Scaphæ dicuntur. Liv. 25. 3. Quum mersissent eas in alto, exceptis in præparatas scaphas nautis, multiplices fuisse merces ementiebantur. Cic. de Invent. In scapham confugeret.
Biremis scapha. Hor. 3. Carm. 29. 62.
Conscendere in scapham. Auctor ad Heren. lib. 1. 19.
Scapha piscatoria. Justin. 2. 14. 10.

Scaphe, es. f. Vitruv. 9. 9. Vas concavum ad hemisphærii formam confectum.

Scaphŭla, æ. f. dimin. Veget. de Re Mil. 3. 7.

Scaphita, æ. m. Scaphitæ sunt Qui scaphis navigant. Cæl. lib. 8. cap. 3. Sic & Scapharii dicuntur.

Scaphalos, i. m. [ἀντλητὴρ] Haustor. Cæl. lib. 8. cap. 3.

Scaphia, inquit Martianus, Vasa sunt ex ære rotunda, quæ horarum ductus styli, seu gnomonis proceritate discriminant. Cæl. lib. Lect. Antiq. 8. cap. 3.

Scaphides, Vasa sunt in quibus melicerides, id est favi collocantur. Cæl. lib. 8. cap. 3.

Scaphisterium, i. n. Instrumentum Columellæ purgandis seminibus aptum. Cæl. lib. 8. cap. 3.

Scaphium, i. n. [σκάφιον] Vas, quod sordidum & ventris purgandi causa fit. Ulpianus in l. Quintus Mutius. D. de aur. arg &c. Scaphia habita ventris causa, non puto argento legato contineri. Apud Julium Pollucem, Matula est in quam meiunt fœminæ. Juven. 6. Sat. 264.
Et ride, positis scaphium cum sumitur armis.
Scaphium mœchæ. Martial. 11. 12.
Vas amplum. Lucret. lib. 6. 1044.
Et ramenta simul ferri furere intus ahenis
In scaphiis, &c. Ex Lambino.
Scaphium. Plaut. Bacch. 1. 2. 37. Pro galea scaphium, pro insigni sit corolla plectilis. Ubi Scaphium non videtur esse Vas illud, cui solent immeiere mulieres. Nec Ornamentum capitis meretricii videtur, quod forma scaphæ & rotunditate colligeret capillum. Scribunt & Grammatici Græci, Genus esse tonsuræ meretriciæ sed pro certo, Poculum est oblongioris figuræ laterumque in scaphæ similitudinem flexorum. Plaut. Stich. 1. 3. 4. Ampullam, strigilem, scaphium, soccos, pallium. Habet autem aliquam similitudinem ejus forma cum galeæ figura, ut pro ea indui posse videatur. Hæc Turnebus 2. 30.
Scaphium, [σκαφεῖον] Instrumentum rusticum, ἀπὸ τῦ σκάπτω, hoc est fodio. Juvenal. 6. Sat. 263.
Et ride scaphium positis quum sumitur armis. Baysius. Ligonem intelligit Erasmus. Nonnulli Ornamentum muliebre.

Scapharius, i. m. Qui scaphis negotiatur. Gruter. Inscript. p. 258. n. 1. SCAPHARII QVI IVLIAE ROMVLAE NEGOTIANTVR.

Scaphus, i. m. Rei cujusvis cavitas. Vitruv. 9. 9. Æqualiter per id cavum influens aqua sublevat scaphum inversum.
Est etiam Meatus aurium tortuosus. Cæl. Rhodig. lib. 3. cap 29. Quærat hic forte quispiam, cur meatus ille aurium (scaphum vocant) anfractu sit tortuoso.

Scapos, i. f. Insula est maris mediterranei non procul a Cherroneso. Plin. lib. 4. cap. 12.

Scaptesula, æ. f. Festo, Locus est unde argentum effoditur in Macedonia, a fodiendo dictus. nam σκάπτειν Græce fodere dicitur. Ut autem notior sit hujus vocabuli origo, Scaptesula dicta est quasi σκαπτὴ ὕλη, id est, fossilis materia, mutata est enim aspirationis nota in s, Scapte hula, Scaptesula, ut in ὗς sus, ὑπὲρ super, &c. Lucret. 6. 810.
Quales exspirat scaptesula subter odores. sic legit Lambinus. Gifanius autem aliique Scaptensula.

Scaptia, [Σκαπτία] Plin. lib 3. cap 5. Oppidum in Latio, a quo Scaptia Tribus vocitata est. V. TRIBUS.
Pubes Scaptia. Sil. lib. 8. 397.
P. Scaptius, homo de plebe Ardeatium, agrum testimonio suo ad Pop. Romanum transtulit. Liv. 3. 71.

Scapŭla, æ. f. [ὦμος, ὠμοπλάτης] Humerus. A scandendo, ut quidam volunt: quia mobilis veluti mollibus jugulis a cervice demittitur. Plaut. Trin. 4. 3. 2. Ne subito metus exoriatur scapulis, stultitiam abde. Varro 2. de R. R. cap. 7. Lumbis deorsum versum pressis, scapulis latis, spina maxime duplici.
Tutari scapulas. Claud. 1. in Eutrop. 56.
Radiantibus scapulis gestari enses. Claud. 2. in 1. Cons. Stil. 91. al. Capulis.
Seni fidelis dum sum, scapulas perdidi. Ter. Phorm. 1. 2. 26.

Scapularis, e. [ὠμιαῖος] Ad scapulas pertinens.
Scapulares, Servi dicti sunt, quia scapulis cæduntur.
Scapularis vestis, Quæ tantum scapulas tegit.

Scapitium, i. n. [μετάφρενον] Veteres pro Tergo usurparunt, & aliquando pro ipsa Scapula. Unde & Spatium, quod inter scapulas quasi vallicula, Interscapilium dicitur.

Scapus, i. m. [στῦλος] Columnæ stylus & veluti virga. Columnæ partes, inquit Budæus, sunt, scapus quasi columnæ corpus: supra scapum, capitulum: infra scapum, spira, quæ basis sæpe appellari solet: infraque spiram, stylobates. Hactenus ille ex Vitruvio. Vitruvius lib. 3. cap. 3. In summis columnarum scapis. Ibid. Imus scapus. Sic alibi frequenter.
Scapus, [καυλὸς] Ruell. lib. 1. cap. 2. Radix, est in quo alimentum allicitur, & terræ cohæret. Caulis vero, in quod idem defertur nutrimentum, simplexque supra terram assurgit. Is si in styli modum sursum prorepat, aut in altum feratur, scapus Latinis nominari consuevit, ducta a columnaribus scapis similitudine. Varro de R. R. lib. 1. cap. 31. Quibus quum sursum serpit, ad scapum lupini Plin. lib. 18. cap. 10. Inventus est jam & scapus unus centum fabis onustus. Iis constat classicis auctoribus, scapum pro caule frequenter usurpatum. Idem quoque, quod in virgulæ modum, vel teli rectitudinem consurgat, thyrsi nomen sibi vindicavit. Hactenus Ruellius.
Albuci scapus. Plin. lib. 21. cap. 17.
Asphodeli scapus. Columel. lib. 9. cap. 4.
Candelabrorum scapi. Plin. lib. 34. cap. 3.
Ferulæ scapus. Plin. lib. 22. cap. 4.
Loti scapus. Plin. lib. 13. cap. 8
Scapos quidam interpretantur Siliquas leguminum: citantes Plinianum illud lib. 18 cap. 10. Inventus est jam & scapus unus centum fabis onustus. Sed hi vehementer falluntur. Non enim dicit Plinius inventam siliquam quæ centum fabas contineret, sed scapum seu colem fabaceum, in quo tam multæ erant siliquæ, & in iis siliquis tam multæ fabæ, ut centenarium explerent numerum.
Scapus alio nomine Cardinalis. Rectum illud & paulo crassius lignum in valvis, quo fores ipsæ sustinentur & reguntur præcipue, & cujus capitibus seu ambabus extremitatibus in superiori & inferiori cardine insertis, valvæ ipsæ volvuntur aut aperiendæ aut claudendæ. Vitruvius lib. 4. cap. 6. Fores ita compingantur, uti scapi cardinales sint ex altitudine luminis totius duodecima parte. Inter duos scapos tympana ex duodecim partibus, &c.
Scapus, in chartarum ratione, pro Plagularum congerie. Plin. lib. 13 cap. 12. Premitur deinde prelis, & siccantur sole plagulæ, atque inter se junguntur, proximarum semper bonitatis diminutione ad deterrimas. Nunquam plures scapo quam vicenæ. Id putatur esse quod vulgo *manum papyri* vocamus, aut *ramam* potius.
Scapus trutinæ. V. AGINA.
Scapi, [σπάθαι] Instrumenta textoris, quorum pulsu tela coarctatur & condensatur. Lucret. lib. 5. 1352.
Insubula, ac fusi, radii, scapique sonantes. Ex Lambino in Lucretium.
Scapus, ut aliqui putant, dicitur In quo semina quarundam herbarum dependent, ut in papavere. In papavere enim & similibus Scapus, in arundinibus, in glandulis, in avellanis, Panicula appellatur. V. Cæl. lib. 12. cap. 14.
Scapi, In quibus uvarum grana sunt. Varro de R. R. lib. 1. cap. 54. Quæ calcatæ uvæ erunt, earum scapi cum folliculis subjiciendi sub prelum, ut siquid reliqui habeant musti, exprimatur in eundem lacum. Vetus exemplar habet Scopi. Meminit Cælius lib. 12. cap. 14. V. SCOPUS.

Scarabantia, æ. f. Oppidum Boiorum in Norico: Plin. lib. 3. cap. 24.

Scarabæus, i. m. [κάνθαρος] Animal parvum volatile. Plin. lib. 11. cap. 28. Quibusdam pennarum tutelæ crusta supervenit, ut scarabeis: quorum tenuior fragiliorque penna, his negatus aculeus. Sed in quodam genere eorum grandi cornua prælonga, bisulcis dentata forcipibus, in cacumine quum libuit ad morsum coeuntibus, infantium remediis etiam ex cervice suspenduntur. Lucanos vocat hos Nigidius. Aliud rursus eorum genus, qui e fimo ingentes pilas aversis pedibus volutant: parvosque in iis contra rigorem hyemis vermiculos fœtus sui nidulantur. Volitant alii magno cum murmure ac mugitu. Alii focos & prata crebris foraminibus excavant, nocturno stridore vocales. Lucent ignium modo noctu, laterum & clunium colore lampyrides, nunc pennarum hiatu refulgentes, nunc vero compressu obumbratæ, non ante matura pabula, aut post desecta conspicuæ.

Scarbona, æ. f. [Σκαρδῶνα] Ptolemæo lib. 2. cap. 17. Liburniæ urbs, hodie *Scardo*.

Scardona, æ. f. Amnis Liburniam a Dalmatia segregans. Plin. lib. 3. cap. 22. Ab ea fit attributum

Scardonitanus, a, um. quo utitur Plinius eo lib. cap. 21. Conventum Scardonitanum petunt Iapides, inquit ille.

Scarifico, [ὀσχάζω, ἐγχαράσσω, ἀμύσσω] āre. Scalpello aperire, quo aliquid facilius exeat. Plin. lib. 22. cap. 23. Pedum clavos circum scarificatos ferro mistum ceræ extrahit. Legitur & Circumscarificatos, unica dictione. Idem lib. 32. cap. 7. Dentium dolores sedantur ossibus draconis marini, scarificatis gingivis. Idem, Viri interempti dente gingivas in dolore scarificari Apollonius efficacissimum scripsit. Cato cap. 52. Quem radicem capere voles scarificato, trajicitoque.
Sacrificare etiam dolorem aliquando dicimus, h. e. *Scarificando* dolorem expellere. Plin. lib 28. cap. 11.

Scarificatio, ōnis. f. Apertio facta tenui vulnere, ut sanguis facilius exeat. Columel 6. 12. *Post scarificationem ferro factam.*

Scarifio, ēri. Scribonius Largus 262. Malagma ad lumborum dolorem, qui ante leniter scarifiant.

Scariola, æ. f. Herba est Seridi similis, de qua apud Dioscoridem Matthiolus lib. 2. cap. 125. ex Serapionis sententia. Al. Seriola.

Scariphismos, i. m. Oratio philosophorum tanquam umbra & ænigma: auctor Aristophanes. Cæl. Rhodig. lib. 11. cap. 6.

Scarites, æ. [σκαρίτης] Gemma est quæ Scari piscis colorem refert, ut ait Plin. lib. 37. cap. 11.

Scarphēa, sive **Scarphia**, æ. f. [Σκάρφεια] Insula Heladi adjacens in mari Ægeo, non procul ab Attica: de qua Plin. lib. 4. cap. 12.
Est & Scarphia, Urbs Locrorum Epicnimidiorum decem stadiis distans a mari. Strabo lib. 9. a Stephano Phocidi falso adsignata.
Scarphia, Civitas in Græcia, quam Demetrius Calatianus terræmotu

motu eversam fuisse prodidit, ab imisque fundamentis humi esse dejectam, septingentis ac mille non minus corporibus oppressis. Strabo lib. 1.

SCARTHON, Fluvius Asiæ ex Pholoë in Heliensem agrum viginti locis fertur. Strabo lib. 13.

SCARUS, i. m. [σκάρος] Piscis. Plin. lib. 32. cap. 2. Mihi videntur mira & quæ Ovidius prodidit piscium ingenia, in eo volumine quod Halieuticon inscribitur v. 9.

——sic & scarus arte sub undis
Incidit.

Scarum inclusum nassis non fronte erumpere, nec infestis viminibus caput inserere: sed adversum caudæ ictibus crebris laxare fores, atque ita retrorsum erumpere. Quem luctatum ejus si forte alius scarus extrinsecus videat, apprehensa mordicus cauda adjuvare nixus erumpentis. Diphilus apud Athenæum libro 8. scarum commendat his verbis, Scarus molli, seu tenera carne præditus est, friabilis, dulcis, levis, ad concoquendum facilis, facile redditur, ventrem mollit. Addit idem, recentem scarum esse suspectum propterea, quod lepores marinos captat, iisque vescitur, idcirco ejus intestina vim bilis effectricem habent. Idem libro 7. hunc solum ex omnibus piscibus dormire dicit, & propter eam causam nunquam noctu capi. Oppian. lib. 1. Ἁλιευτ. solum vocalem esse scribit.

SCATEBRA, Fluvius in Cassinate, frigidus, abundantior æstate. In eo, ut in Arcadiæ Stymphali enascuntur aquatiles musculi. Plin. lib. 2. cap. 103.

SCATEBRA, Nomen commune V. post SCATEO.

SCATEO, ui, [βρύω, βλύζω, ἀτμίζω] ēre. Ebullire, & ita plenum esse ut exiliat quod continetur. Ablativo jungitur. Cic. 1. Tusc. 69.

Fontes scatere, herbis prata convestirier. Ex poëta. Columella lib. 6. cap. 16. Solent etiam neglecta ulcera scatere vermibus.
Amore scatet tuus animus. Plaut. Pers. 2. 1. 9.
Belluis pontus scatens. Hor. 3. Carm. 27. 26. h. e. Repletus, pullulans, fremens, ebulliens. Acron.
Miraculis scatet. Plin. lib. 7. cap. 2.
Remediis scatet urtica plurimis. Plin. lib. 22. cap. 13.
Scateo, cum genitivo. Gell. lib. 1. cap. 17. Irarumque & molestiarum muliebrium per diem, perque noctem scatebat.
Terra scatet ferarum. Lucret. lib. 5. 41.

SCATO, ēre. per tertiam. Idem quod Scateo. Lucret. lib. 5. 597.

—— ita ad satiatem terra ferarum
Nunc etiam scatit, & trepido terrore repleta'st. Et ibid. 950.
Largifluum fontem scatere, atque erumpere flumen.

SCATĔBRA, æ. f. [βρυσμὸς] Ebullitio aquæ surgentis. Virg. 1. Georg. 110.

——scatebrisque arentia temperat arva. Ubi Servius, Scatebris, Ebullitionibus quæ fiunt quum aqua in aliquas rimas defluxerit. Plin. lib. 19. cap. 10. Mirum est & illud, scatebra fonticuli semper emicante, lacum nec augeri nec effluere.
Fontium scatebræ. Plin. lib. 5. cap. 1.

SCATURIGO, inis. f. Idem. Columel. lib. 3. cap. 13. Nam præstat non conserere, quam in summa terra suspendere: nisi tamen si scaturigo palustris obvia (sicut in agro Ravennate) plusquam sesquipedem prohibeat infodere. Plin. lib. 31. cap. 3. In nigra scaturigines non fere sunt perennes.
Scaturigines turbidæ & tenues emicare cœperunt. Liv. 44. 33.

SCATURIGINŌSUS, Adj. Columel. lib. 5. cap. 8. Creta ex toto repudianda est, magis etiam scaturiginosa, & in qua semper uligo consistit.

SCATŪREX, vel SCATŪRIX, icis. f. Varr. Est modus matulæ, &c. Ismenias hic Thebogenes fluit scaturex. Ex Nonio 2. 794.

SCATŪRIO, [βλύω, βλύζω, φλύζω, ἀναβλύζω] īre. Idem quod Scatere: quod est non solum aquarum, sed herbarum, & cæterorum sua sponte ubertim nascentium. Columel. lib. 3. cap. 1. Modice tamen roscidum solum, quod fontibus non in summo, non in profundo terræ scaturiat, sed ut vicinum radicibus humorem subministret.

Scaturire aliquid. Cic. 8. Fam. 4. de Curione, Totus, ut nunc est hoc scaturit: id est, undique bonum virum olet, & Cæsaris adversarium sapit. Alii legunt, Hoc statu erit, Alii, Hic scaturit. V. Turneb. Advers. 13. 20.

SCATINIA Lex, vel ut nonnulli, SCANTINIA, est Qua præposteræ Veneris usus coërcebatur, ita a Scatinio latore dicta. Juven. 2. Sat. 38.

Quod si vexantur leges ac jura citati
Ante omnes debet Scatinia.

Postulandum me lege Scantinia curant. Cic. 8. Fam. 12. conf. ibid. 14.

SCAURUS, i. m. [σκαῦρος] Qui talos pedum tumentes ac porrectos habet. Hor. 1. Serm. 3. 48.

——hunc varum distortis cruribus, illum
Balbutit scaurum pravis fultum male talis. Acron, Scauri sunt Qui extantes talos habent. Alii dicunt Scauros esse, Qui habent talos inversos. Plin. lib. 11. cap. 45. Vola homini tantum, exceptis quibusdam. Nanque & hinc cognomina inventa Planci, Plauti, Scauri, Pansæ.

SCAURUS, [Σκαῦρος] cujus pater quanvis Patritius carbonariam ob paupertatem exercuit; idem primo dubitavit, honores peteret, an argentariam faceret. Sed eloquentiæ studiosus, ex ea gloriam peperit. Consul Ligures & Gantiscos domuit, atque triumphavit. Censor viam Æmyliam stravit, pontem Æmylium fecit: utrique nomine ab se imposito. Æmylius enim Scaurus vocabatur. Plinius in Naturali Historia dicit eum principem fuisse civitatis, & Marianarum rapinarum socium, Frontinus vero in 4. scribit, Scaurus filium suum quod in saltu Tridentino hosti loco cesserat, in conspectum suum venire vetuit: adolescens verecundiæ ignominia pressus, mortem sibi conscivit. Sallust. in bello Jugurthino, Scaurus homo nobilis, impiger, factiosus, audax, sed vitia sua callide occultans. Scaurus alter, superioris filius, de cujus Ædilitate lege Plinium lib. 34. cap. 7. Scaurus Aurelius, legatus, a Cimbris fuso exercitu captus est: & quum ad consilium ab his evocatos eos deterreret, ne Alpes transirent Italiam petituri, eo quod diceret Romanos vinci minime posse, a Bolo rege, feroci juvene occisus est. Liv. lib. 67. V. Epitomen Livii.

SCAZON, ontis. m. [σκάζων] Quoddam genus Iambici versus delumbe & claudum, quod & Choliambum appellant. habet enim in fine pro iambo spondeum. Differt autem a perfecto senario Iambico, quod hic in sexta sede spondeus esse debet, tum in quinta semper iambus: nam quum scandantur jugati hi pedes in choliambo, tertius pes jugatus, semper esse debet epitritus primus, id est, prima brevis ante tres longas. Cavendum igitur ne in quinta sede ponatur spondeus, aut alii, quos integer senarius Iambicus in ea suscipit. Hanc legem accurate servavit Persius his versibus claudis, in Præfat. 1.

Nec fonte labra prolui Caballino,
Nec in bicipiti somniasse Parnasso, &c. Ecce in quinta sede semper est iambus, & in sexta spondeus, vel pro spondeo trochæus. Dicitur autem Scazon a Græcis, quia claudicat: nam sextus pes in hoc metro major est, quam sextus qui in senario perfecto, σκάζω enim, est claudico: unde σκάζων, σκάζοντος, participium, id est, claudicans. Eadem ratione χωλίαμβον dicunt. χωλὸς enim Græce, Latine Claudus: unde choliambus componitur, quasi Claudiambus. Hujus carminis inventor fuisse dicitur Hipponax.
Scazonta mittit ad Apollinarem. Martial. 7. 25.
Scazontes convicio extorquent. Plin. 5. Epist. 11.

S C E

SCEACERIGES, Fluvius Cercetarum in Colchide ex Caucasi jugis defluens. Plin. lib. 6. cap. 5.

SCELATITÆ, Populi sunt in Africæ regionis Mauritania. Plin. lib. 5. cap. 1.

SCELIÆ, arum. f. pl. [σκελέαι] inter Calceamentorum genera positæ a Polluce lib. 7. cap. 22. ubi scribit nonnullos existimare, easdem esse cum Autopodiis, de quibus supra. Has autem Gualtherus vertit Ocreas.

SCELĔTUS, i. m. [σκελετὸς] Cadaver exaresfactum. Vet. Gloss. & Apul.

SCELERATUS, SCELESTUS, &c. V. SCELUS.

SCELIO, onis. m. [σκυλῶν] Petron. Fragm. cap. 50. Annibal homo vafer & magnus scelio.

SCELITHRIA, sunt Parvi tripodes. Cæl. Rhodig. lib. 8. Lect. Antiq. 15.

SCELOTYRBE, es. f. [σκελοτύρβη] Morbi genus quo compages in genibus resolvuntur. Plin. lib. 25. cap. 3. In Germania trans Rhenum castris a Germanico Cæsare promotis maritimo tractu, fons erat aquæ dulcis, qua pota intra biennium dentes deciderent, compagesque in genibus solverentur, stomachacen medici vocant, & scelotyrben. Hoc mali genere Ælii Galli exercitum laborasse ex Arabicorum fructuum esu, auctor est Strabo lib. 15. Fit etiam mali hujus mentio in medicis definitionibus Galeno attributis.

SCELUS, ĕris. n. [μῦσος, μύσος, ἀτόπημα, ἀλιτήμα, κακούργημα] Flagitium, facinus. Plaut. Stich. 1. 2. 24. Advorsari sine dedecore & scelere summo haud possumus. Virg. 9. Ecl. 17.

Heu cadit in quemquam tantum scelus?

Pygmalion, scelere ante alios immanior omnes. Virg. 1. Æn. 351.
Ministri sceleribus. Tacit. 6. Ann. 36.
Affinis scelerum. Cic. pro Syll. 70.
Artifex scelerum. Sen. Troad. 8.
Conatus scelerum. Stat. 5. Sylv. 2. 87.
Ferox scelerum. Tacit. 4. Ann. 12.
Hortator scelerum. Virg. 6. Æn. 529.
Imago sceleris. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Instinctor sceleris. Tacit. 1. Hist. 22.
Lugubris sceleris Jovis hospitis ara. Ovid. 10. Met. 224.
Machinator vel architectus scelerum. Cic. pro Cluent. 60.
Molimen sceleris. Ovid. 6. Met. 473.
Ministri atque socii scelerum. Lucret. lib. 3. 61.
Clandestinum scelus. V. Clandestinus in CLAM.
Crudele scelus. Virg. 2. Æn. 124.
Detestabile scelus. Cic. de Amicit. 27.
Exitiale scelus Lacenæ. Virg. 6. Æn. 511.
Gravissimum scelus. Quintil. lib. 4. cap. 3.
Importunum scelus. V. IMPORTUNUS.
Impunita scelera. V. IMPUNITUS.
Infandum scelus. Senec. Agam. 13.
Infestum scelus & immane. Cic. pro Cluent. 188.
Ingens scelus. Senec. Octav. 3.
Invitum scelus. Senec. Herc. fur. 1.
Leve scelus. Sen. Theb. 2.
Nefandum scelus. Lucan. lib. 4. 228.
Nefarium scelus. Cic. 1. Fam. 9.
Sævum scelus. Lucan. lib. 7. 766.
Non usitatum scelus. Sen. Theb. 2.
Abesse ab aliquo scelere. V. ABSUM. Ovid. 3. Fast. 310.
Abuti scelere. V. ABUTOR.
Abuti scelere & perfidia ad alicujus exitium. V. ABUTOR.
Accepi scelus majus pretium sceleris. Sen. Theb. 1.
Addere scelus in scelus. V. ADDO.
Admittere scelus. Hor. 2. Serm. 3. 212.
Affluere scelere. Cic. pro Cluent. 189.
Aggredi scelus. Ovid. 2. Amor. 2. 63.
Alligare se scelere. Cic. pro Flac. 41.
Anhelare scelus. V. ANHELO.
Arcere scelus. Senec. Thyest. 1.
Astringi scelere. Cic. pro Sext. 108.
Coarguere sceleris. V. COARGUO.
Committere scelus. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Conari scelus. Quintil. lib. 5. cap. 3.

Concipere scelus. V. CONCIPIO.
Contaminare se scelere. Cic. de Provinc. Consul. 14. Hoc statuit senatus pirmum homini sceleribus flagitiis contaminatissimo nihil esse credendum, &c.
Convictus scelere. Sen. OEdip. 12.
Coopertus sceleribus. V. COOPERIO.
Cruentari scelere. V. CRUENTUS.
Cumulare scelus scelere. V. CUMULO.
Damnare aliquem sceleris. Ovid. 5. Fast. 624.
Defungi scelere aliquo. Senec. Theb. 2.
Devincire se scelere. Cic. de Arusp. Resp. 5.
Edere scelus in aliquem. Cic. pro Sext. 58.
Esse in scelere. Cic. pro Syll. 38.
Exercent curæ supplicium sceleris parati. Stat. 3. Theb. 4
Expendere scelus. Virg. 2. Æn. 229.
—— & scelus expendisse merentem
Laocoonta ferunt. h. e. Supplicium: ab eo quod præcedit, id quod sequitur. Servius, Meritas sceleris pœnas dedisse.
Expiare scelus. Cic. in Pison. 85.
Facere scelus. Cic. pro Rosc. Amer. 25. Intelligitur Judices id quod jam ante dixi, imprudente L. Sylla scelera hæc & flagitia fieri.
Facere palam aliquod scelus. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Imbuere scelere. Cic. 5. Philip. 20.
Liberare scelere, vel A scelere. Cic. pro Marcell.
Loquuntur mera scelera. V. MERUS.
Moliri scelus. Cic. Sexcenta alia scelera moliri.
Obligare aliquem scelere. V. OBLIGO.
Pendere eos pœnas immani pro scelere omnes. Lucret. lib. 5. 119.
Perficere scelus. Cic. pro Cluent. 194. Neque ad scelus perficiendum cæsis hostiis posse placari.
Prætermittere, vel præterire scelus. Cic. 1. Fam. 9.
Refugere. Ovid. 3. Fast. 51.
Amne jubet mergi geminos, scelus unda refugit.
Relinquere monimenta scelerum. Ovid. 1. Amor. 7. 31.
Rependere pœnas sceleribus pares. Senec. OEdip. 14.
Resistere sceleri. Ovid. 10. Met. 322.
Solvere breves pœnas magnis sceleribus. Sen. OEdip. 12.
Suscipere scelus aliquod. Cic. 11. Philip. 2.
Suspectare scelus alicujus. Tacit. 1. Annal. 5.
Tegendis sceleribus obscurum. Tacit. 6. Ann. 24.
Velandum scelere scelus. Senec. Hippol. 5.
Ulcisci scelera. Senec. Thyest. 3.
Volutari in scelere. Cic. 9. Fam. 3.
Scelus, pro Scelerato aliquando ponitur. Terent. Andr. 5. 2. 3. Scelus quem hic laudat? Ubi Donatus, Non est hic solœcismus, ad sensum enim, non ad verba respexit. Ibid. 3. 5. 1. Ubi illic scelus est qui me perdidit? Donatus; quia Scelus, Scelestus intelligitur, Qui subjunxit, non Quod.
Scelus & Flagitium, differunt. Flagitium, peccatum est ab aliqua animi mollitie, aut ignavia profectum, quod dedecus ac turpitudinem affert: Scelus autem, vel cum aliqua crudelitate & cæde, vel cum impietate conjunctum est. Itaque Libidines flagitiosas dicimus, & Flagitiosam vitam. Cic. 9. Att. 12. Spes me sustentabat fore, ut aliquid conveniret potius, quam aut hic tantum sceleris, aut ille tantum flagitii admitteret. Sceleratum Cæsarem, flagitiosum Pompeium esse significat.
SCELESTUS, a, um. Adj. [ἀσεβής, ἀθέμιστος, ἀθέμιτος, ἀλιτήριος, ἴμπυρος] Qui scelus committit. Plaut. Mostel. 3. 1. 1. Scelestiorem ego annum locando argento fœnori nunquam ullum vidi, quam hic mihi annus obtigit. Idem Milit. 3. 1. 139. Et minus audacter scelesta facerent facta. Et paulo ante, Atqui improbi & scelesti, iis adimerent animam cito.
Quo, quo scelesti ruitis? Hor. Epod. 7. 1.
Civis scelestus. Cic. in Sallust. 6.
Cœna scelesta. Plaut. Rud. 2. 6. 24.
Facinus scelestum ac nefarium. Cic. pro Rosc. Amer. 37.
Manus scelestas evitare. Senec. Agam. 11.
Pectus scelestum. Senec. OEdip. 12.
Plebs scelesta. Hor. 2. Carm. 4. 17.
Res scelesta, atrox, nefaria. Cic. pro Rosc. Amer. 62.
Servitus scelesta. Plaut. Curcul. 1. 1. 40.
Compar. Liv. 5. 27. Scelestior sermo.
Superl. Plaut. Amph. 2. 1. 2. Scelestissimum te arbitror.
SCELESTE, Adv. [ἀσεβῶς] Cic. 6. Att. 1. Illud de gestu histrionis tu sceleste suspicaris, ego ἀφελῶς scripsi.
Sceleste atque impie. Liv. 24. 25. pr.
SCELERŌSUS, a, um. Adj. [κατάρατος] proprie dicitur, ut ait Donatus, Auctor sceleris. Ter. Eunuch. 4. 3. 1. Ubi ego illum scelerosum misera atque impium inveniam? conf. Lucil. & Afran. apud Non. 2. 809.
Facta scelerosa atque impia. Lucret. lib. 1. 84.
SCELĔRO, ōnis. m. Cic. 9. Att. 18. In qua erat Eros scelero. Sed varia est Lectio. Lambinus legit, Eros celeris; alii, Eros celeri; alii, Oratio celeris; alii, Area scelerum; alii ἄλως scelerum, & MS. Pal. Ærosceletum. Gronovius autem l. ἀχαρίστου leti. V. Verburg in loc. Barth. Adversf. 11. 17. Reinesf. in Petron. p. 74.
SCELĔRO, [μιαίνω] āre. Polluere. Virg. 3. Æn. 42.
Parce pias scelerare manus.
Dextram sanguine scelerare. Stat. 9. Theb. 666.
Sanguine vivo fauces scelerare. Stat. 8. Theb. 761.
Animum scelerare. Sil. lib. 16. 122.
Penates scelerare. Catul. in Argon. 65. 404.
Impia non verita est divos scelerare penates.
SCELERĀTUS, a, um. [ἐναγής, ἐπάρατος, ἀσυμπαθής, μιαρός, μιαρωτ] Adj. dicitur auctore Donato, In quo scelus sit constitutum, vel commissum. Significat etiam Scelestum & nefarium. Cic. 9. Att. 15. Ego autem illum male sanum semper putavi, nunc etiam impurum & sceleratum puto.
Facto pius & sceleratus eodem. Ovid. 3. Met. 5

Sceleratus, ad inanimata etiam transfertur. Virg. 2. Georg. 256.
—— at sceleratum exquirere frigus,
Difficile est. h. e. Nocens, omnia taurens. Servius. Plaut. Pseud. 3. 2. 28. Teritur sinapis scelerata cum illis.
Amor habendi sceleratus. Ovid. 1. Met. 131.
Arma scelerata devovere. Ovid. 5. Met. 102.
Audacia scelerata. Plin. lib. 7. cap. 44.
Campus sceleratus, Romæ appellatus est, proxime portam Collinam, in quem virgines Vestales, quæ incestum fecerant, defodiebantur. Et, Sceleratus vicus Romæ, in quo quum Tarquinius Superbus interficiendum curasset Servium regem socerum suum, corpus ejus jacens filia carpento supervecta est, properans in possessionem domus paternæ. Hæc omnia scelerata dicta sunt, h. e. Polluta. V. Festum & Liv. 8. 15.
Gens scelerata. Virg. 9. Æn. 137.
Hasta sceleratiore. Cic. 2. Off. 29. Idem sexto & tricesimo anno post a sceleratiore hasta non recessit. conf. 7. Att. 2.
Ignes scelerati. Ovid. 6. Fast. 59.
Mens stulta, non scelerata nobis fuit. Ovid. 1. Trist. 2. 100.
Miles sceleratus. Lucan. lib. 3. 150.
Porta scelerata, quæ & Carmentalis dicitur vocata, quod per eam sex & trecenti Fabii cum clientium millibus quinque egressi adversus Hetruscos, ad amnem Cremeram omnes sunt interfecti. Festus. V. & Serv. ad Virg. 8. Æn. 337.
Prælia scelerata. Lucan. lib. 2. 251.
Puellæ sceleratæ facta. Ovid. Rem. Amor. 299.
Sanguis sceleratus. Ovid. 5. Fast. 575.
Sedes scelerata. Tibull. 1. 3. 67.
Terra scelerata. Virg. 3. Æn. 60.
Telum sceleratius. Sen. de Ira, 3. 14.
Vicus sceleratus. Liv. 1. 48. V. paulo ante Campus sceleratus.
Vox inhumana & scelerata. Cic. 3. de Fin. 64.
Compar. Alio sceleratior. Ovid. 11. Met. 781.
Superl. Homini post homines natos sceleratissimo. Cic. pro Domo 23. conf. Quintil. Declam. 10. & 372. Sallust. Jugurth. cap. 102.
In Inscriptionibus Sceleratos se vocant Ii, qui parentibus aut filiis monumenta ponunt; quasi Infelices. Fabrett. p. 237. FILIIS SVIS INFELICISSIMIS FECIT MATER SCELERATA; i. e. Infelix.
SCELERATE, Adv. [μιαρῶς] Cic. pro Sext. Omnes est insidias sceleratissime machinatus. Et 1. Q. frat. 1. Quare peccavi, scelerateque feci.
In aliquos loqui scelerate. Cic. Anteq. iret in exil. 15.
Bellum scelerate susceptum. Cic. 1. in Catil. 26.
SCENA, æ. f. [σκηνή, θυμέλη] Inumbratio, ἀπὸ τῆς σκιᾶς. Apud antiquos enim theatralis scena parietem non habuit: sed de frondibus umbracula quærebant, ut docet Servius. Inumbrationis igitur causa comperta fuit scena, ubi prius carmina incondita decantabantur. Quare & a nonnullis tabernaculum ac papilio traductum fuit. Postea tabulata cœperunt componere in modum parietis. Unde hodie consuetudo permansit ut componantur pegmata a ludorum theatralium editoribus. Sed quum in orbem deducta fuit scena, redactum est nomen ad eam partem theatri, quæ ab uno ejus cornu ad aliud ducebatur. Constat autem scenam theatri frontem, binis pluribusve contignationibus constructam, in quibus histriones recitabant, mimique, mirmillones, & cæteri ludii, varios ludos ac gesticulationes edebant. In scena autem, quum hemicycli formam haberet, gradus sediliaque fuere: de quibus primarii magistratus, honoratioresque spectarent: eorumque sedilia pars intima orchestra est dicta. Placidus grammaticus scribit esse cameram hinc inde compositam, quæ in umbræ locum in theatro erat, in quo ludi actitabantur. Item scenam dici arborum in se cubantium, quasi concameratam densationem, ut subter positos tegere possit. Item scenam vocari compositionem alicujus carminis quæ digna sit agi in theatro, exclamationibus tragicis. Scena sic definitur a Labeone apud Ulpianum. De his qui notantur infamia. l. Quod ait. quæ sit ludorum faciendorum causa quolibet loco ubi quis consistat, moveaturque, spectaculum sui præbiturus, posita in publico, privatoque, vel in vico: quo tamen loco passim homines spectaculi causa admittat. Hactenus Labeo. Hæc autem versatilis erat, aut ductilis. Versatilis, quæ subito tota quibusdam machinis vertebatur, & aliam picturæ faciem ostendebat. Ductilis, quæ tractis tabulis hac atque illac, interiorem picturæ speciem denudabat. Virg. 3. Georg. 24.
Vel scena ut versis discedat frontibus. Idem 1. Æn. 433.
—— immanesque columnas
Rupibus excidunt, scenis decora alta futuris.
Scenæ spectacula amantur. Ovid. 3. de Arte Am. 351.
Scena sine arte. Ovid. 1. de Arte Am. 106.
Sceleribus scena referta. Cic. 3. de Nat. Deor. 69. Nec solum scena referta est iis sceleribus, sed multo vita communis pene majoribus.
Struere scenam. Tacit. 1. Ann.
Idque tum in vita, tum in scena intelligi potest ex iis fratribus qui in Adelphis sunt. Cic. de Senect. 65.
Orestes agitatus scenis. Virg. 4. Æn. 471.
Agere gestum in scena. Cic. 2. de Orat. 233.
Stare in scena. Hor. 2. Epist. 1. 205.
In scenam producere, & Reducere in scenam. Plin. lib. 7. cap. 48.
Dignus qui spectetur in scena. Cic. pro Quint. Etenim cum artifex ejusmodi sit, ut solus dignus videatur esse, qui in scena spectetur, tum ubi ejusmodi est ut solus dignus videatur qui eo non accedat.
Scena totius rei hæc est, pro eo quod est, Hæc est totius rei actio, metaphora e fabularum actione. Cic. 8. Fam. 11. Scena rei totius hæc Pompeius tanquam Cæsarem, &c.
In scena, in concione in qua rebus fictis & adumbratis loci plurimum est. Cic. de Amicit. 97.
Discutiendæ tamen oratione hujusmodi scenæ. Quintilianus lib. 6. cap. 1.
Servire scenæ, M. Tullius dixit, pro eo quod est Servire tempori, &

& rebus præsentibus sese accommodare. Translata ab histrionibus fabularum metaphora, qui non suopte ingenio agunt, sed hoc unum spectant, ut quovis modo populi oculis placeant, alioqui explodendi exibilandique. Sic enim scribit ad Brut. 9. Tibi nunc populo & scenæ, ut dicitur, serviendum est. Erasmus.
Ne quid scenæ deesset; i. e. Apparatus ad fallendum compositus. Petron cap. 117.
Scena minore, pro Minore apparatu & ostentatione, usus est Suetonius Calig cap. 15.
Scena, Inumbratio montis, sylvæ, aut alicujus rei similis. Virg. 1. Æn. 168.

—— tum sylvis scena coruscis
Desuper horrentique atrum nemus imminet umbra.

Scenas Sabini cœnas dicebant, quæ autem nunc prandia sunt cœnas habebant, & pro cœnis vespernas appellabant. Festus.
Scenæ, Partes actuum in fabulis. Cic. 8. Fam. 11. Scena totius rei hæc est. i. e. Actio.
In scena esse dicitur, Qui oculos hominum ad se convertit. Ovid. 5. Trist. 8. 48.

Scena manet dotes grandis, amice, tuas.

Scena est, Dolabra pontificia apud Festum. Et ibid. Livius, Corruit quasi ictus scena.

Scenalis, e. Adj. [σκηνάλιος] ut, Species scenalis patrum. Lucret. lib. 4. 77.

Nanque ibi consessum caveai subter & omnem
Scenalem speciem patrum matrumque deorumque
Inficiunt. h. e. Colorant omnem ornatum & cultum scenæ.

Scenarius, a, um. Idem. Ammian. 28. 4. Artifices scenarii per sibilos exploduntur.

Scenaticus, a, um. Idem. Comici nitidi, scenatici. Varr. apud Non. 2. 822.

Scenatilis, e. Idem. Varro apud Non. 2. 822.

Sed ô Petrulle ne meum taxis librum
Si te pigeat hic Modi scenatilis.

Scenicus, a, um. Idem. [σκηνικὸς] Quod ad scenam pertinet, vel in scena agit. Cic. pro Planc. 30. Quod dicitur Atinæ factum a juvene, vetere quodam in scenicos jure, maximeque oppidano. Idem 1. Off. 114. Suum igitur quisque noscat ingenium, acremque se & bonorum & vitiorum suorum judicem præbeat, ne scenici plus quam nos videantur habere prudentiæ.
Actores scenici. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Adulteria scenica. Ovid. 2. Trist. 514.
Artifices scenici. Cic. pro Arch. 10. Quod scenicis artificibus largiri solebant, id huic summa ingenii prædito gloria noluisset.
Decor scenicus. Quintil. lib. 2. cap. 10.
Dicacitas scenica. Quintil. lib 6. cap. 3.
Nihil scenicum apud Græcos pudori est. Liv. 24. 24.
Ostentatio scenica. Quintil. lib. 2. cap. 10.
Plebs scenica. Stat. 1. Sylv. 6. 73.
Venustas scenica. Cic. 3. de Orat. 27. Quis unquam res præter hunc tragicas pene comice, tristes remisse, severas hilare, forenses scenica prope venustate tractavit?
Scenici absolute ponuntur pro Actoribus in scenis. Cic. 1. Off. 114. Ne scenici, plus quam nos, videantur habere prudentiæ. conf. Suet. Neron. cap. 21. Tacit. 15. Ann. 59.

Scenice, Adv. [σκηνικῶς] ut, Facere aliquid scenice. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Scenofactorius, a, um. Adj. [σκηνοποιητικὸς] ut, Ars scenofactoria, Qua fiunt umbracula & tabernacula, quacunque re fiant, ut aulæis vel pellibus. Legitur in Act. Apost. 18. 3. de Paulo.

Scenopegia, orum. n. pl. [σκηνοπηγία] Festa tabernaculorum, in quibus Judæi faciebant tabernacula ad similitudinem tabernaculorum, in quibus habitaverant quum ex Ægypto peregrinarentur in eremo. Ab σκῆνος, & πήγνυμι. Vulg. Int. Joh. 7. 2.

Sceneos, Indeclinatum nomen loci cujusdam in Asiæ limitibus, non procul ab insula Sadano, quæ est maris Troglodytici, apud Plinium lib. 6. cap. 29.

Scenitæ, Populi sunt Arabiæ Felicis, auctore Plinio lib. 6. cap. 28. vagi, & a tabernaculis cognominati, quæ ciliciis metantur ubi libuit. De his & Solinus his verbis, Scenitæ carnibus suillis abstinent. Sane hoc animalis genus, si invectum illo fuerit, moritur ilico. Hos Scenitas deinde Saracenos appellatos, indicat Ammianus lib. 22. cap. 15. & lib. 23. cap. 6. Scribitur & Schenitæ.

Scenographia, æ. f. dicitur quasi Scenæ imaginaria excitatio, vel potius ex definitione Vitruvii, est Frontis & laterum abscedentium adumbratio. Quomodo differt ab Orthographia & Ichnographia vide Salmas. Exercitat. Plin. p. 577.

Sceptica, æ. f. [σκεπτική] Philosophorum quorundam secta sic dicta quod semper quærat, & nunquam inveniat. Hæc Diogenes Laertius in Pyrrhonis vita. Idem paulo post, Sceptici sectarum omnium dogmata evertere præstabant, nihil ipsi dogmatis afferentes, cæterorum tantum enuntianda dogmata atque enarranda proponentes nihil definiendo. Gell. lib. 11. cap. 5. Quod Pyrrhonios philosophos vocamus, ii Græco cognomento σκεπτικοὶ appellantur. Id ferme significat, quasi Quæsitores & consideratores. Vide ibidem multo plura ubi quærit, quid inter Pyrrhonios, & Academicos philosophos intersit. Utrique enim nihil affirmant, nihilque comprehendi putant. Sed ex omnibus rebus perinde visa fieri dicunt, quas Phantasias appellant, non ut ipsarum natura est, sed affectio animi corporisve est eorum ad quos ea visa perveniunt. Tandem respondet, in hoc potissimum differre inter sese, quod Academici quidem ipsum illud, nihil posse comprehendi, quasi comprehendunt: & nihil posse decerni, quasi decernunt: Pyrrhonii ne id quidem ullo pacto videri verum dicunt, quod nihil esse verum videtur. V. Sext. Empiric. l. 1.

Sceptrum, i. n. [σκῆπτρον, σκηπάνιον] Virga est qua reges majestatis gratia utuntur. Proprie autem Sceptrum Jovis erat, ab eo ad reges & principes & magistratus translatum. Hinc ad fœdera facienda semper adhiberi sceptrum consuevit, quando veteres in hoc Jovis simulachrum adhibere solebant cum sceptro. Quod quum difficile esset aliquando præsertim quando fœdera cum remotissimis fiebant, inventum est ut sceptrum quasi imaginem Jovis tenentes fœdus percuterent. Cic. pro Sext. 57 Sedens cum purpura & sceptro & insignibus illis regiis. De rege Ptolemæo.
Gravitas sceptri. Ovid. 2. Met. 847.
Eburno sceptro innixus. Ovid. 1. Met. 178.
Exitiale sceptrum tyrannis. Stat. 1. Theb. 34.
Gemmantia sceptra. Ovid. 3. Met. 264.
Regale sceptrum. Ovid. 3. Amor. 1. 13.
Sublime sceptrum Jovis. Claud. 2 Cons. Stilich. 21c.
Superba sceptra. Lucret. lib 5. 1136.
Et figurate usurpatur pro ipso Imperio. ut,
Accipere sceptra alicunde. Virg 7. Æn. 173.
Capit sceptra loci, rerumque moderamen. Ovid. 6. Met. 677.
Potiri sceptris. Virg 9. Æn. 267.
Potiri perenni sceptro & regem esse. Ovid. 15. Met. 585.
Reponere aliquem in sceptra, Regno restituere. Virg. 1. Æn. 257.
Tenere sceptra. Virg. 1. Æn. 61.
Transferre sceptrum alio. Stat. 11. Theb. 649.

Sceptrifer, ĕra, ĕrum. Adj. [σκηπτροφόρος] ut, Manus sceptriferæ. Ovid 6. Fast. 480. Sil. 17. 143.

Sceptriferas arcta palmas vinxere catena.

Sceptriger, ĕra, ĕrum. Adj. Sil. 16. 244.

Sceptrigero cum rege pari sub honore residunt.

Sceptuchus, [σκηπτοῦχος] Latine Sceptrum tenens. Tacit. 6. Ann. 33 Contra Pharasmanes adjungere Albanos, accipere Sarmatas, quorum sceptuchi utrinque donis acceptis more gentico diversa induere.

Scaria, V. Scheria.

S C H

Schasteria, æ. f. [σχαστηρία] Pars quædam navis, ubi interquiescente remigatione reponebantur remi. Plaut. Asin. 3. 1. 16. Quin pol si, repolivi remum sola ego in schasteria. Sic legit Turnebus Advers. 4. 13. sed perperam; nam codices omnes castigatiores exhibent Casteria.

Scheda, æ. f. [σχέδη, σχέδος] Tabella sive pagella philyracea hoc est tiliacea, qua pro chartis priscos uti solitos Eustathius & Ælianus asseverant. Hodieque Græcorum vulgus Schedas vocat Tabulas eas quibus supputatores numeris scribendis utuntur, ut mox litu spongiæ leviter aboleri possint.
Scheda, Folium chartæ, sive papyri nondum compactæ & ligatæ, quod & Philyram Græco vocabulo nuncupamus. Plin. lib. 13. cap. 125. Sed ratio deprehendit vitium, unius schedæ revulsione. Cic. 1. Att. 17. Nunc, si amas me, si te a me amari scis, enitere per amicos, clientes, hospites, libertos denique ac servos tuos, ut scheda nequa depereat, nam & Græcis his libris quos suspicor, & Latinis quos scio illum reliquisse, mihi vehementer opus est. Vetus codex legit Schida.
Schedæ, pro Libris monumentisque literarum. Martial. lib. 4. 91.

Nec summa potes in scheda teneri.

Excutere omnes schedas. Quintil. lib. 1. cap. 8. conf. Isidor. 6. 14.

Schedŭla, æ. f. dimin. [σχεδάριον] Cic. 15. Fam. 16. Hæc te tertia jam epistola ante oppressit, quam tu schedulam aut literam. Vetustum exemplar legit Schedam.

Schedia, æ. f. [σχεδία] Ratis est Latine, id est, navigium temere factum, & inconditum, ut trabes connexæ, & sine fabrica compactæ, quæ navigii vicem præbent, auctore Festo. Ulpian. in l. 1. D. de exercit. act. Navem accipere debemus, sive marinam, sive in aliquo stagno naviget, sive schedia sit. Sic enim legunt Budæus & Haloander. Pandectæ quoque Florentinæ sic habent. Sunt tamen qui legant Synedria.
Schedia, ponitur aliquando pro Ponte, seu Loco fluminis quoquo modo juncto, auctore Suida. Herodotus certe Pontem quo Darius Bosphorum junxit, Schediam vocat. Pons tumultuarius.

Schedion, i. n. dicitur a Græcis Extemporaneum, id est, quicquid inelaboratum, quicquid temere factum est, nec satis confectum. Budæus. Unde,

Schedia, orum. n. pl. [σχεδιάσματα] Incondita & extemporanea carmina dicuntur, quæ nostri Sylvas appellant. Et Græci σχεδιάζειν usurpant pro eo quod est Ex tempore dicere.
Scheda, Genus est navigii inconditum, unde Mala poematia appellantur Schedia. Festus. Sic Ausonius Libellum Epigrammatum gratia puellæ conscriptorum vocat Schedium,

Bissula in hoc schedio cantabitur, aut Erasinus. V. Sidon. 9. 16.

Schedicus, a, um. [σχέδιος] Extemporarius, subitarius, tumultuarius, inelaboratus, qua voce usus est Apuleius in opusculo de Dæmonio Socratis. In ipso (inquit) schedico & incondito experimini, an idem sim repentinus, qui præparatus. Græci in eadem significatione dicunt σχέδιον, cum repentinum quiddam ac subitarium significare volunt, neque magna cura elaboratum. unde σχεδιάζειν dicunt pro eo quod est celeriter, & extempore aliquid conficere & σχεδίαν, pro subitario navis genere, quam ratem Latini appellant, sive etiam pro ponte tumultuario, quales aut ex funibus aut trabibus dissolutis, aut connexis naviculis extempore solent confici.

Schedios, Phocensium princeps fuit, cui & honorificum sepulchrum ædificarunt in Daphno antiqua sua urbe, ac diruta. Huic sepulchro nomen est Schedieum. Strabo lib. 9.

Schema, ătis. n. [σχῆμα] Forma Latine dicitur, figura, sive cultus, ornatusve.
Geometrica schemata. Vitruv. in præfat. lib. 6.
Schema, inquit Quintil. lib. 9. cap. 1. proprie dicitur Quod est a simplici ac in promptu posito dicendi modo poetice vel oratorie mutatum. Cic. de Clar. Orat. 274 Erant autem & verborum & sententiarum illa lumina quæ vocant Græci σχήματα, quibus tanquam insignibus in ornatu distinguebatur omnis oratio.

Orna-

Ornamenta verborum, sententiarumque, quæ appellantur σχήματα. Cic. in Topic. 34.

Dubium schema. Martial. lib. 3. 68.

Schemate nos dubio, sed aperte nominat illam,
Quam recipit sexto mense superba Venus. Illam, Mentulam. Sexto mense, Augusto.

Non injucunda schemata. Quintil. lib. 4. cap. 5.

Schemata cognationum, non Stemmata dici putat Alciatus lib. 2. Parergon cap. 30. Sicque apud Paulum in l. penult. de gradib. legendum esse admonet.

Schema, æ. f. pro Ornatu & habitu. Plaut. Amphit. prol. 117. Nunc ne hunc ornatum vos meum admiremini, quod ego huc processi sic cum servili schema. In antiquioribus codicibus Scema absque aspiratione scriptum visitur.

Forma quædam concubitus, & complexus. Sueton. in Tiber. cap. 43. Exemplar impetratæ schemæ, &c. Quibus verbis significatur Forma ea concubitus & complexus, quam a portentosis illis & extremæ libidinis hominibus impetrarat imperator, qui hiantibus & avidissimis oculis talem impuritatem spectabat. Ex Turneb. Et in eodem sensu usurpatur a Petron. cap. 44. Nec schemas loquebatur.

Schematismus, i. m. [σχηματισμός] Figuratio. Quintil. 1. 8. Vitia in carmine metaplasmos, & schematismos & schemata vocamus.

Schenitæ, V. scenitæ.

Scheria, æ. f. Insula est ex adverso Thesprotiæ, a Buthroto XII M. pass. distans, quæ aliis nominibus Phæacia & Corcyra dicitur, Alcinoi hortis celeberrima, olim etiam Drepane appellata. Plin. lib. 4. cap. 12.

Schesis, [σχέσις] vox Græca est Habitudinem significans vel Affectionem. Accipitur autem pro Figura non absimili anthypophoræ, qua adversariorum affectum quemlibet fingimus, cui mox respondeamus. Exemplum vide apud Rufinianum.

Schetlius, i. m. Qui petitionibus adnuat quidem, verum mox præstet nihil: sed eo item nomine intelliguntur natura infestiviores frigidioresque, & qui dicuntur αὐθέκαστοι. Verum & qui multa perpessus est, dici Schetlios valet: quique nimio plus satagit, nec inhiberi potest, videturque ἰσμητίας, id est concitatus & præfervidus extra quam oporteat. Cæl. Rhod. lib. 11. cap. 7.

Schidia, orum. n. pl. [σχίδια] sunt Fragmenta quæ fabri materiarii ex ligno dejiciunt. Ex Cæl. lib. 14. cap. 13. Vitruv. lib. 2. cap. 1. Intervallaque quæ relinquuntur propter crassitudinem materiæ, schidiis & luto obstruunt.

Schinalus, Piscis, notiore nomine Spondylus. Cæl. Rhodig. lib. 4. cap. 2.

Schinis, [Σχίνις] Pausanias in Corinthiacis, In Isthmi initio locus est, ubi Schinis latro apprehensas piceas in terram flectebat, & quos pugna vicisset, hos alligatos sinebat in aërem efferri: quocirca quum utraque arbor alligatum ad se traheret, vinculique nodus in neutram laxaretur partem, sed utrinque pariter convelleret, eveniebat ut qui alligatus esset, laceraretur. Eodem pacto ipsum quoque Schinim Theseus dilaniavit, viamque, quæ ex Trœzene Athenas ducit, latronibus infestam, tutam reddidit.

Schinos, [σχῖνος] Arbor est eadem cum Lentisco mastichen exudans, ex cujus ligno cuspides fiunt, purgandis dentibus accommodæ, unde σχινοτρώγες a Græcis dicti sunt Homines delicatiores, qui ut dentibus candorem concilient, perpetuo lentiscum arrodunt.

Schinussa, Insula est Asiatici maris, auctore Plin. lib. 4. cap. 12.

Schisma, ătis. n [σχίσμα] Latine Scissura a Græco σχίζω, quod est scindo: hinc Divisionem in Religione Schisma dicimus, cum varii varia de ejus partibus sentiunt, integris manentibus principiis. Hinc,

Schismatici, dicti sunt Qui in Ecclesia diversum a vulgo & sentiunt & statuunt. Tertull. adv. Marc.

Schismaticum accurate definit Augustinus & ab Hæretico distinguit. V. libr. de Fide & Symb. cap. 10.

Schistum, i. n. [σχιστόν] Genus lactis. Plin. lib 28. cap. 9. Medici speciem unam addidere lactis generibus, quod schiston appellavere.

Schista ova. Plin. lib. 29. cap. 3. Fiunt & tota lutea, quæ vocant schista quum triduo incubata tolluntur.

Schistus, sive **Schistos**, i. m. [σχιστός] Lapis est crocei coloris, in tenuissimas bracteas fissilis, unde & nomen habet ἀπὸ τοῦ σχίζεσθαι, idque κατ' ἐξοχήν. Multi enim præterea sunt lapides fissiles, quos hoc nomine non dignamur. Effoditur in quibusdam Hispaniæ locis circa Iberum fluvium, morsus omnino expers: unde & ophthalmicis medicamentis imprimis idoneus est. Hodie Seplasiarii ejus loco utuntur Creta alba.

Schœneus, [Σχοινεύς] qui & Iasius, rex Arcadiæ fuit, filius Abantis & Atalantæ pater. Hinc

Schœneius, a, um. Adj. [Σχοινήϊος] ut, Virgo Schœneia, Atalanta. Ovid. 2. Trist. 399.

Schœneis, patronym. f. [Σχοινηίς] Ovid. 16. Epist. 263.

Ut tulit Hippomenes Schœneida, præmia cursus.

Schœnicŏlæ, vel **Schœnicūlæ**, ārum f. pl. Meretrices propter usum unguenti schœni sic appellatæ. Festus. Varro de L. L. 6. 3. Diobolares, schœnicolæ, miraculæ: Meretrices dicuntur quæ schœno unguentario (sic enim in Varrone legendum existimo) nonnullam odoris gratiam accerserent, quas & schœno delibutas ipsemet Plautus dicit Pœn. 1. 2. 55.

Schœnus, i. m. sive **Schœnum**, i. n. [σχοῖνος] Latine dicitur Funis & juncus. Plaut. Rud. 2. 1. 5. Hi schœni enim atque hæ arundines sunt nobis quæstu & cultu. Cato de R. R. cap. 105. Schœnum & calamum in pila contundito quod fiet sextarium unum. Columel. lib. 12. cap. 20.

Est Unguenti genus sordidissimi ex σχοίνῳ seu junco odorato confecti. Turneb. Advers. 23. 18.

Versari inter miseras schœno delibutas. Plaut. Pœn. 1. 2. 55.

Schœnus, Mensura est Ægyptiaca, sexaginta stadia capiens, auctore Herodoto: licet Plin. lib. 5. & 12 quadraginta stadia dicat, id est quinque millia: nisi sit error notarum. Budæus, Porro loci Pliniani sunt lib. 5. cap. 10. & lib. 12. cap. 14.

S C H

Schœnus, Urbs Græciæ infra Thebas. Plin. lib. 4. cap. 7.

Schœnus, Portus in Græcia, in ora Megarensium. Plin. lib 4. cap. 7. Schœnus sinus maris Carpathii. Plin. lib. 5. cap. 28.

Schœnus, [Σχοινοῦς] Fluvius est Bœotiæ per ejusdem nominis oppidum labens quinquaginta stadiis a Thebis. Strabo lib. 9. Puto eundem esse, cum eo quem Schœnuntem Plin. lib. 4. cap. 7. appellat.

Schœnus, untis. [Σχοινοῦς] Flumen Athenis proximum (ut ait Strabo) a junceis dictum, proindeque juncarios in Hispania campos Schœnuntas vocat. Sed & in Arcadia Schœnuntis fit mentio, ab amne quem Schœnicam appellant.

Schœnismos, [σχοινισμός] Mensura quædam terræ est, & torturæ genus, quod fit per funes.

Schœnobătes, æ. m. [σχοινοβάτης] Qui per funes ludendo graditur, ὁ σχοῖνος funis, & βαίνω ascendo, quasi funambulus. Juven. 3. Sat. 77.

Augur, schœnobates, medicus, vagus omnia novit.

Schœnobaticus, Adj. [σχοινοβατικός] Quod ad schœnobatem pertinet. Cic. 8. Fam. 1. Ego, qui scirem Q. Pompeium Baulis schœnobaticam facere, & usque eo, ut ego misererer ejus esuriei. Ubi interpres, Schœnobaticam facere artem, id est, qui scirem eum propter paupertatem factum schœnobatem, id est funambulum. Vetus autem codex habet Embæneticam. V. suo loco.

Schœnoplocos, [σχοινοπλόκος] Qui funes torquet, quem Latini Restionem appellant.

Schŏla, æ. f [σχολή] Literarum ludum significat, a verbo Græco σχολάζω, quod est vaco: quia cæteris rebus omissis, vacare liberalibus studiis pueri debent. Paulus. Auson. Eidyll. 4. 16.

—— Graio schola nomine dicta est,
Justa laboriferis tribuantur ut otia Musis. Et huc pertinet illud Virg. 4. Georg. 564.

—— studiis florentem ignobilis oti. Ideo & Ludus vocatur, quia studia sunt animi liberalis ludus.

De Scholæ & Ludi vocabulis ita Festus: Scholæ dictæ sunt non ab otio ac vacatione omni, sed quod cæteris rebus omissis vacare liberalibus studiis pueri debent: ut etiam Ludi appellantur, in quibus minime luditur, ne tristi aliquo nomine fugiant pueri fungi suo munere.

At Schola, in significatione maxime usitata, est Locus in quo ars aliqua publice docetur. Plin. Epist. 144. C. Lætor etiam quod domus aliquando C. Cassii hujus, qui Cassianæ scholæ princeps & parens fuit, serviet domino non minori. Cic. in Orat. 95. E philosophorum scholis tales fere evadunt.

Cœtus scholarum. Quintil. lib. 2. cap. 9.

Consuetudo scholarum. Quintil. lib. 4. cap. 2.

Exercitationes scholarum. Quintil. lib. 3. cap. 8.

Frequentia scholarum. Quintil. lib. 1. cap. 2.

Magnæ scholæ. Quintil. lib. 1. cap. 2.

Philosophorum scholæ. Quintil. in procem. lib. 1.

Audire hominem de schola. Cic. 2. de Orat. 8.

Definire in schola. Cic. 5. de Finib. 89. Nec ego solus, sed tu etiam Chrysippus in foro, domi, in schola definis.

Eligere scholas. Quintil. lib. 1. cap. 1.

Explicare scholam, Præcepta doctrinæ exponere. Cic. 2. de Finib. 1.

Fugere scholas. Quintil. lib. 1. cap. 2.

Institutæ severe scholæ. Quintil. lib. 2. cap. 2.

Homo politus e schola. Cic. in Pison. 59.

Vitare scholas. Quintil. lib. 1. cap. 2.

Erat & in balneis Schola, apud Vitruvium lib. 5. cap. 10. Pars labri sive alvei, a præstolando, ut Hermolaus arbitratur dicta: ut occupato ab his qui priores venissent, labro, in schola cæteri circumspectantes recte stare possent. Erat & in porticibus, auctore Plinio, Alexandrum (inquit) & Philippum cum Minerva qui sunt in schola, in Octaviæ porticibus & Philippi. Aliis magis placet, Scholam apud Vitruvium esse Porticum in circuitu labri, sive solii aut alvei, id est fossæ lapideæ balneorum.

Scholæ, pro Disputationibus & controversiis atque dissertationibus, quæ in scholis inter doctorem & discipulos otiose agitari solent, accipitur apud Cic. 1. Tusc. 8. Ponere jubebam de quo quis audire vellet, & id aut sedens, aut ambulans disputabam. Itaque dierum quinque scholas (ut Græci appellant) in totidem libros contuli. Ibid. lib 3. Separatim autem certæ scholæ sunt, de exilio, de interitu patriæ, &c.

Epicuri schola. Cic. 2. de Finib.

Regestæ scholæ in commentarios. Quintil. lib. 3. cap. 6. Sunt enim velut regestæ in hos commentarios, quas adolescens deduxerat scholæ. De Ciceronis rhetoricis. Alii sic legunt, Sunt enim velut res regestæ in hos commentarios, quas adolescens deduxerat schola.

Vertere se ad alteram scholam. Cic. in Pison. 60. Vertes te ad alteram scholam, disseres de triumpho.

Pomeridianis scholis Aristoteles præcipere artem oratoriam cœpit. Quintil. lib. 3. cap. 1. h. e. Disputationibus & prælectionibus pomeridianis.

Schola, non solum est eorum collegium, qui bonarum literarum studia persequuntur: sed ut diximus militum: Scholas porro militum undecim fuisse Justinianus in l. ultima. C. de loc. & conduct. significat. In qua lege non Opinionibus, uti hactenus lectum est: sed, Optionibus, est legendum. Et in l. 7. C. de aquæductib. ubi Calculis scriptum est quum esse debeat Scholis. Veget. 2. 21. In orbem quendam per diversas cohortes & diversas scholas promoveantur. Scholæ illæ tametsi ex Vegetio colligi possunt, nonnullas tamen earum formas referre lubet. Est igitur;

Schola Equitum, Peditum, Scutariorum, Clibanariorum, Agentium in rebus, Domesticorum, Silentiariorum, Palatinorum, Societatis sacrarum largitionum, Gentilium. Ex l. 6. C. de advocat. diversor. judic. l. 9. de annon. civilib. in C. Theod. & in notitia imperii Romani, & apud Marcellinum lib. 22. & lib. 26. l. penult. C. de offic. milit. judic. l. j. de argentib. in reb. l. 12. C. l. j. C. de offic. magistr. offic. l. 12. C. de offic. sacror. scrin. l. j. C. de præposit. agent.

agent. in reb. l. 7. C. de principal. agentib. l. 3. C ubi Senator. l. 4. C. de Silentiar. lib. 12. l. 11. § sin autem. & § illo proculdubio. C. de judic. l. 13. C. de palat. sacrar. larg. lib. 12. C. Marcellinus lib. 2. & in Notitia. Inde Scholaris militia l. 58. de Decurionib. in C. Theod. quum ait Scholari nomen quidam dederunt militiæ, notavit Brissonius in eo libro quem de verborum quæ ad jus pertinent significatione edidit lib. 17.

Sunt aliæ vocis Scholæ significationes, quas V. apud Vales. ad Ammian. lib. 14.

Scholaris, is c. novatum a novitiis jurisperitis verbum, Eum significat qui scholas cujuscunque ordinis assidue frequentat. utitur Fridericus Imperator in sua l. Habita. quæ subjicitur tit. Ne filius pro patre. lib. 4. C. tit. 13. Omnibus (inquit) qui causa studiorum peregrinantur scholaribus, & maxime divinarum atque sacrarum legum professoribus, &c.

Scholares militantes sunt in sacro palatio. Nam & Scholæ militum sunt, Vegetio, Severo, Sulpitio, in vita Martini. Alciatus in tit. De privilegiis scholar. lib. 12. C.

Scholaster, vel **Scholiarchus**, i. m. Is recte dicitur, qui in collegiis sacerdotum Scholasticus barbare vocatur. Erasm. in opusculo de Pronuntiatione. Spieg.

Scholicus, a, um. Adj. Gell. lib. 4. cap. 1. Ostentabat quispiam Grammaticæ rei doctior scholica quædam nugalia, de generibus & casibus vocabulorum disserens. Nisi malis scholica substantivum esse.

Scholasticos, a, um. Adj. [σχολαστικὸς, σχολάσας] Quod ad scholam pertinet. Unde, Scholastica disciplina; & Scholastici discipuli, Qui discendi causa scholas frequentant. Plin. Epist. ult. lib. 1. Scholasticis porro dominis, ut hic est, sufficit abunde tantum soli &c. Quintil. lib. 7. cap. 2. Quædam in scholasticis ponuntur ad conjungendam modo rei seriem.

Controversiæ scholasticæ. Quintil. lib. 4. cap. 2. 66. & 69.

Scholasticus, pro Declamatore solum in fictis causis & otiosis versato, non in veris litibus. Plin. 2. Epist. 3. Scholasticus tantum est, quo genere hominum nihil aut simplicius, aut sincerius, aut melius: nos enim qui in foro verisque litibus terimur, multum malitiæ, quamvis nolentes, addiscimus. Schola & auditorium & ficta causa res inermis, innoxia est, nec minus fœlix, senibus præsertim. Et in genere Scholasticus est, Qui sese litteris dedit. Sever. Sulp. Dial. 1. 5. Quia scholasticus es, non immerito te versu comici illius admonebo. i. e. Eruditus.

Scholium, ii. n. [σχόλιον] Interpretatio brevior, breve scriptum. Cic. 16. Att. 7. Velim σχόλιον aliquod elimes ad me, oportuisse te istuc facere. Itane mi Attice defensione eget meum factum, præsertim apud te, qui id mirabiliter approbasti? ego vero istum ἀπολογισμὸν συντάξομαι, sed ad eorum aliquem, quibus invitis & dissuadentibus profectus sum. Et siquid jam opus est σχολίῳ, si perseverassem, opus fuisset. Eidem, lib. 3. 18. Hic autem jam languescit, & ait tibi illum jure iratum: sed utar tuo consilio. σχόλια enim tibi video placere.

S C I

Sciagraphia, [σκιαγραφία] Prima illa & rudis picturæ delineatio, quæ & Ichnographia dicitur, quum scilicet futuri operis lineamenta carbone, creta cum rubrica ducuntur. Vitruv. 1. 2.

Sciamachia, [σκιαμαχία] Umbratilis pugna: ut Gell. lib. 13. cap. 21. transtulit. ad quam Juvenalis alludens dixit,

Ad pugnam qui rhetorica descendis ab umbra. Sat. 7. 173.

Umbratilis autem pugna propterea dicebatur, quia hujusmodi pugnæ simulacra sub tecto fieri solita erant: non ut vera pugna, in sole & pulvere.

Talem sciamachiam, seu pugnam umbratilem ex Ennio descripsit Virg. 5 Æn. 363.

Sciamachia, Pugna umbratilis quæ in proverbium abiit de iis quæ fieri nequeunt. Cæl. Rhodig. Lect. Antiq. 11. 6.

Sciapodes, sive **Sciopodes**, [Σκιάποδες ἢ Σκιόποδες] Populi sunt Trogloditis finitimi, ut ex Ctesiæ sententia tradit Plin. lib. 7. cap. 2. Qui & Monosceli a singulis cruribus sunt appellati, miræ pernicitatis ad saltum. Sciapodes inde dicti quod in majore æstu humi jacentes resupini, umbra pedum se protegant. Augustinus in lib. de Civitate Dei.

Sciatericon, [σκιατηρικὸν] Horologium apud Plinium dicitur lib. 2. cap. 76. i. e. Umbræ indagatorium. Est autem Solarium quo hodie utimur ad horas æquales æquinoctialesque colligendas: antiqui autem ad inæquales & temporales. Alii Scioterikon legunt apud Plinium.

Sciatheras, æ. m. sive **Sciotheron**, i. n. [σκιαθήρας ἢ σκιόθηρον] Instrumentum gnomonicum, quo umbras indagamus. Hoc Architecti in metandis urbibus utebantur, octoque cæli regiones exacte colligentes, ventorum vim molestam urbibus oppositis platearum angiportorumque angulis frangebant aut amoliebantur: aurasque corporibus salubres platearum directionibus admittebant. Vitruv. 1. 6. A Græcis autem σκιαθήρας vocatur, quod θήρα indaginem significet.

Sciathos, i. f. [Σκιαθὸς] Insula est in mari Ægæo, teste Plin. lib. 4. cap. 12. & Herodoto in Polymnia. Valer. 2. Argon. 8.

Jam Sciathos subsedit aquis.

Sciatica, æ. f. Lumbago, quæ vocatur & Morbus sciaticus. Vox corrupta est a medicis, pro Ischiacus, ab ἰσχίον coxendix. V. Voss. de L. L. 1. 1. & 2.

Scibilis, V. **scio**.

Scibones, Telorum genus antiquis, ut refert Gellius 10. 25.

Sciena, æ. Piscis ex illorum genere, qui lapidem in capite habere perhibentur. Plin. lib. 9. cap. 16.

Sciens, **Scienter**, **Scientia**. V. **scio**.

Scilicet, [δηλαδή, δῆλον ὅτι] Confirmandi adverbium, idem quod Scire licet vel Certe: sed per amaritudinem quandam cum derisu permistam, ut ait Valla lib. 2. ut sit adverbium negandi per ironiam. Virg. 4 Æn. 379.

Scilicet is superis labor est. Ter. And. 1. 2. 14. Meum gnatum rumor est amare. D. id populus curat scilicet. Hoc est, veluti per sensum contrarium, nimirum, Id populus non magnopere curat. Ita existimato, populo non maxime esse curæ, filius tuus amet, necne. Cic pro Milon. 48. Sciliceique latronem ac sicarium abjecti homines & perditi describebant. Et 4. Acad. Quid enim faceret huic conclusioni, si lucet lucet: lucet autem, lucet igitur? Crederet scilicet. Ovid. 2. Met. 471.

Scilicet hoc etiam restabat adultera, dixit,
Ut fœcunda fores, &c.

Scilicet; interrogativum. Cic. pro Rabir. perd. reo, Scilicet tibi graviorem dolorem patrui tui mors attulit, quam C. Graccho fratris?

Quis? tu ipse scilicet laudator & factorum & scriptorum meorum. Cic. 7. Att. 1.

Quid ad hæc Nævius? ridet scilicet nostram amentiam. Cic. pro Quint. 55.

Scilicet, nonnunquam sine amaritudine dicitur, & irrisione: & adverbium affirmandi est, pro Certe. Ter. And. 5. 4. 48. Idem Eun. 5. 8. 10. Fratris igitur Thais tota est? c. scilicet. Cic. 4. Att. 6. Si taceo, oppressus & captus, quo dolore esse debeo? quo sum scilicet. Ter. Heaut. 4. 5. 44. Neque tu scilicet eo nunc confugies; quid mea?

De Lentulo scilicet sic fero ut debeo, virum bonum & magnum hominem perdidimus. Cic. 4. Att. 6.

Peto igitur a te, tanto scilicet studio, quanto intelligis debere me petere pro homine tam mihi necessario & tam familiari. Cic. 13. Fam. 26.

Suspenso animo expecto primum te scilicet, deinde Marionem. Cic. 16 Fam. 3.

Scilicet id agitur, utrum hac petitione, an proxima Prætor fias. Cic. 10. Fam. 26.

Scilicet si ista Jupiter significaret, tam multa frustra fulmina emitteret. Cic. 2. de Divin. 44.

Scilicet, [ὅτι] pro Id est, vel Nempe, sive Nimirum ponitur. Ter. Heaut. 5. 1. 18. Nam ubi desponsam nuntiasti filio, continuo injecisse verba tibi Dromonem, scilicet, sponsæ vestem, aurum, ancillas, opus esse argentum ut dares. Cic. 2. in Catil. Quibus hoc præcipiendum videtur unum scilicet & idem quod cæteris omnibus, ut desperent se id quod conantur consequi posse. Idem 2. Q. frat. 5.

Quid tu in eo potes? nihil scilicet. Cic. 11. Att 7.

Pro Scilicet, aliquando Nimirum posuit Cicero; ut pro Rosc. Amer. 128. Opinor enim esse in lege, quam ad diem proscriptiones, venditionesque fiant: nimirum ad Calend. Junias. Aliquando, Videlicet; ut pro Cluent. 148. Qui eorum, quorum? videlicet qui supra scripti sunt.

Nonnunquam eleganter ipse Cicero subticet ipsum Scilicet; ut pro Muren. Quem non pœnitebat facere idem quod tu, habere eruditissimum hominem, cujus oratione asperior non est factus. h. e. Habere scilicet hominem.

Et scilicet. Cic. 1. Q. frat. 2. Et Flavii causa, & scilicet Pompeii omnia facies.

Scilla, æ. f. [σκίλλα] sive ut Varro appellat, Squilla, Hippocrates vero etiam Scella; Herba & terra & mari crescens. Radix tamen sit, an bulbus, an cyma, sive fructus, a Theophrasto dubitatur. Plin. lib. 21. cap. 17. Notabilis & scillæ crocique natura, quod quum omnes herbæ folium primum emittant, moxque in caulem rotundentur, in iis caulis prior intelligitur, quam folium. Et in croco flos quidem impellitur caule, in scilla vero caulis exit, deinde flos ex eo emergit. Idem lib. 19. cap. 5. Nobilissima est scilla, quanquam medicamini nata, acetoque exacuendo. Nec ulli amplitudo major, sicut nec vis asperior. Duo genera medica: Masculus albis foliis, fœmina nigris: & tertium genus est cibis gratum: epimenidium vocatur, angustius folio, ac minus aspero: Seminis plurimum omnibus. Columel. lib. 5. cap. 10. At si jam arborem satam habueris, scillam secundum radicem arboris serito.

Scillinos, Adj. [σκιλλινὸς] Quod ex scilla factum est. Plin. lib. 23. cap. 2. Acetum scillinum inveteratum magis probatur: prodest super ea quæ diximus acescentibus cibis: gustatum enim discutit pœnam eam, &c.

Scilliticus, aliud Adj. Idem. [σκιλλητικὸς] ut,

Acetum scilliticum. Columel. lib. 12. cap. 34.

Scillites, æ. m. [σκιλλίτης] Vinum factitium ex scilla, vel etiam oleum. Columel. lib. 12. cap. 33. Vinum scillites ad coquendum, & ad corpus reficiendum: itemque ad veterem tussim, & ad stomachum hoc modo condire oportet.

Acetum scillites, h. e. In quo scillarum bulbi ad medicamentum infusi sunt. Plin. lib. 32. cap. 10. Urtica marina trita ex aceto scillite, &c.

Scillis, quidam Sicyonius proditur apud Græcos omnium ea tempestate maximus urinator, qui ex Aphetis Artemisium usque octoginta fere stadia natatu brevi spatio peregit. Alex. ab Alex. lib. 2. cap. 21.

Scincos, i. m. Animal Niliacum. Plin. lib. 8 cap. 25. Similis Crocodilo, sed minor etiam Ichneumone, est in Nilo Scincos natus contra venena præcipuus antidotis: item ad inflammandam virorum Venerem.

Scindo, scidi, scissum, [σχίζω, διασχίζω, τμήσσω, ἀπορρήγνυμι, διαρρήω, κατασχίζω, ἐρείκω] ĕre. Notæ significationis. Cic. 5. Fam. 20. Hanc epistolam cur non scindi velim, causa nulla est.

Cuneis robur fissile scinditur. Virg. 6. Æn. 181.

Aquam scindere. Ovid. 3. Trist. 10. 48.

Nec poteris rigidas scindere remus aquas.

Capillos scindere. Ovid. 3 Trist 3. 51.

Crines scindere. Virg. 12. Æn. 870.

Dolorem suum scindere, Aperire, & commemorando patefacere, vel refricare. Cic. 3. Att. 15. Nolo commemorare quibus rebus sim spoliatus,

spoliatus, non solum quia non ignoras, sed etiam ne scindam ipse dolorem meum.
Fluvios scindere natatu. Claud. 4. Cons. Hon. 546.
Fretum scindens Glaucus. Ovid. 15. Met. 904 al. Findens.
Humum scindere vomere. Ovid. 12. Epist. 94. al. Findere.
Latus scindere flagello. Ovid. in Ibin, 184.
Mare scindere navigiis. Ovid. 2. de Arte Am. 671. al. Findere.
Nebulas scindere, Ire per nebulas Ovid. 2. Met. 159.
Necessitudines scindere. Plin. in Paneg.
Penulam scindere: hodie vulgo tritissimum est, pro eo quod est Impensius retinere hospitem, atque invitare prolixius: quod qui faciunt, manu in penulam injecta, quasi vi conantur remorari. Id adagium ex antiquitate fluxit, ut alia complura. Cic. 13. Att. 35. de Varrone loquens, Venit enim ad me, & quidem id temporis, ut retinendus esset: sed ego ita egi, ut non scinderem penulam. Memini enim tuum, & multi erant, nosque imparati. Quid refert? Paulo post C. Capito cum T. Carrinate. Horum ego vix attigi penulam, tamen remanserunt.
Sententiam scindere. Cic. 13. Att.
Sententia discors scinditur vario motu. Stat. 12. Theb. 173.
Solum scindere. Virg. 2. Georg. 399.
Studium deinde se scidit. Quintil. in proœm. lib. 1.
Tellurem mare scindit. Lucan. lib. 3. 61.
Terram scindere vomere. Ovid. 2. de Arte Am. 671.
Verba fletu scinduntur. Ovid. 3. de Pont. 1. 157.
Viam scindere. Virg. 10. Æn. 765.
Unda scindit se in sinus reductos. Virg. 4. Georg. 420.
Vulgus scinditur. Virg. 2. Æn. 39.
Scinditur incertum studia in contraria vulgus: i. e. Dividitur, & in diversas sententias veluti partes quasdam it.
Scindere, pro Laniare & vellere, ut in illo poetæ prisci versu a Cicerone in 3. Tusc. 62. prolato,
Scindens dolore identidem intonsam comam. Ita autem Scindere accipi hinc apparet, quod Bionis facetum dictum Agamemnonem irridentis statim proferens ita dicit, In quo facetum illud Bionis, perinde stultissimum regem in luctu sibi capillum evellere, quasi calvitio mœror levaretur. Atque, ut interea hoc moneam, puto hic distractas esse particulas, quæ conjungendæ sint in ordinanda syntaxi. Nam perinde quasi dicendum arbitror. Hæc Turnebus.
Scindidi, præteritum antiquum apud Plaut. Pseud. 4. 1. 42. Nam ego cicilendrum quando in patina scindidi. Al. Indidi.
Sciscidi, Antiquum item præteritum a verbo Scindo. Accius in Sotadicorum lib. 1. Non ergo aquila, ita ut hi prædicant, sciciderat pectus. V. Gell. lib. 7. cap. 9. Inveni a verbo scindo non sciderat, sed sciciderat dictum esse.
Sciscidi dixisse veteres nos monuit Priscianus, p. 551. & 890.
SCISSUS, a, um. Partic. [σχισθεὶς] Liv. 3. 58. Testis productus qui septies & vicies enumeratis stipendiis, octies extra ordinem donatus, donaque ea gerens in conspectu populi, scissa veste, tergum laceratum virgis ostendit.
Scissus comam, per Synecdochen. Virg. 9. Æn. 478.
Alumen scissum. Columel. lib. 6. cap. 13.
Capilli scissi. Tibul. lib. 1. 10. 55.
Tunica scissa. Ovid. 11. Epist. 57.
Vestis scissa. Virg. 12. Æn. 609.
Viscera scissa. Ovid. in Ibin, 280.
SCISSIM, Adv. Prudent. Tetrast. 9.
Ecce Dei famulis scissim freta rubra dehiscunt.
SCISSUS, ûs. m. [σχισμὸς] pro ipsa Scissura. Varro, Scissu materiæ fatigatus, quiescebat lectulo. Gloss. Cyrill.
SCISSIO, ōnis. f. Macrob. Somn. Scip. 1. 6. Ratione scissionis.
SCISSOR, ōris. m. [χρεωτριμ...] Qui obsonia conscindit. Petron. cap. 36. Processit statim scissor, & ad symphoniam ita gesticulatus laceravit obsonium. V. Dous. in loc. & Lips. Sat. 2. 2.
SCISSILIS, e. [σχιστὸς] Quod scindi potest; vel Quod scissum est: ut, Scissile alumen, apud Celsum lib. 6. cap. 11. ubi quinquies hac dictione usus est.
SCISSŪRA, æ. f. [σχισμὴ] Plin. lib. 11. cap. 28. Pennæ insectis omnibus sine scissura.
Scissura Nili. Plin. lib. 5. cap. 9. Adde Cels. & Senec.
SCINDULA, æ. f. Vegetius & alii dixerunt pro Scandula, quod vide. conf. Turneb. Advers. 22. 18.
SCINDULĀRIS, e. Apul. Met. 3. Tectum scindulare.
SCINOOMAGUS, Vicus est trans nostros Alpes, a quo Italia incipit. Strabo lib. 4.
SCINIS, vel SINIS, is. m. Latro Corinthius, quem memorarunt Propert. 3. 20. 37. Ovid. 7. Met. 440. & Stat. 12. Theb. 576.
SCINTILLA, æ. f. [σπινθὴρ] proprie est, Quæ e silice, quum is cæditur, exilire solet. Ovid. 4. Fast. 795.
Pars quoque quum saxis pastores saxa feribant,
Scintillam subito prosiluisse ferunt. Cic. Anteq. iret in exil. 14. Et quoniam animadvertistis illam conspirationem conflatam ita esse restinctam, ut nulla scintilla compareat incendii, vos quoque Tribunitiam sedate temeritatem. Cic. 4. Acad. 61. Isti autem quos tu probas, tantis offusis tenebris, ne scintillam quidem ullam nobis ad aspiciendum reliquerunt.
Scintillis plurimis carbo. Plin. lib. 16. cap. 66.
Agere scintillas. Lucret. lib. 2. 674.
Excudere silicis scintillam. Virg. 1. Æn. 174.
Prosiluit scintilla. Ovid. 4. Fast. 796.
Ad alia etiam eleganter transferri potest. Cic. 10. Fam. 14. Scintilla belli. pro Reliquiis.
SCINTILLŬLA, æ. f. dimin. [σπινθήριον] Cic. 5. de Fin. 43. Non sine causa eas quas dixi in pueris virtutum quasi scintillulas videmus, e quibus accendi philosophi ratio debet.
SCINTILLO, [σπινθηρίζω] āre. Splendere, micare, & veluti scintillas quasdam emittere. Plaut. Men. 5. 2. 77. Ut oculi scintillant vide. Plin. lib. 20. cap. 1. Hoc enim veri experimentum est, si admotum prius quam extinguat, scintillare sursum ac deorsum cogat.
Cristæ scintillant. Sil. lib. 7. 593.
Oleum scintillat cum ardente testa. Virg. 1. Georg. 392.
SCINTILLATIO, ōnis. f. [σπινθηρισμὸς] Plin. lib. 20. cap. 9. Prodesse tradit capitis doloribus, oculorum caligini, scintillationibusque, vel stomacho, præcordiis crudam ex aceto, &c.
SCIO, scivi, scitum, [εἴδω, δαίω, οἶδα, ἐπίσταμαι, ἱστορέω, ἐπίσταμαι] scire. Notæ significationis. Ter. And. 1. 1. 68. Scias posse habere jam ipsum suæ vitæ modum. Idem Hec. 3. 2. 25. Non sciunt ipsi viam, domum qua redeant?
Scire de argento ut factum sit, pro Quid factum sit de argento. Plaut. Asin. 3. 3. 153.
Scire de aliquo, pro Referre ab aliquo. Cic. pro Syll. 67. De quo aliquid scire ipse atque existimare potuisset. Ibid. 39.
Scio ex. Plaut. Curcul. 2. 2. 7. Nam quod scio, omne ex hoc scio. Ter. Heaut. 3. 1. 2.
Scire utrum. Cic. 15. Fam. 19. Velim scire utrum ista solicito animo an soluto legas.
Ordine rem scire. V. ORDO.
Scite certum de cognitione virginis. Ter. Eun. 5. 3. 12. Cic. 1. de Orat. 222. Nihil certum sciri, nihil plane cognosci & percipi possit.
Scire pro certo. Liv. 25.
Certe & certo scire. V. CERTUS.
Incerto scio. V. INCERTUS.
Haud scio. Cic. 2. de Orat. 72. Magnum est quoddam opus, atque haud sciam an de humanis operibus longe maximum. V. HAUD.
Quod sciam. Cic. 16. Att. 2. Sed non venerat, quod sciam.
Volo te scire illud, &c. Cic. 2. Att. 23. Primum igitur te scire volo, Sampsiceramum, &c.
Tenere & scire. Cic. pro Muren. 22. Ille tenet & scit ut hostium copiæ: tu ut aquæ pluviæ arceantur.
Scit omnes linguas, h. e. Novit, sive callet. Plaut. Pœn. prol. 112.
Scire fidibus, Vetusta eclipsis, inquit Donatus. Ter. Eun. 1. 2. 53.
Scire Latine vel Græce. Cic. de Clar. Orat. 140. Non enim tam præclarum est scire Latine, quam turpe nescire. Idem 2. de Fin. 15. Quum Græce ut videor, luculenter sciam.
In imperativo. Cic. 6. Verr. 77. Apud Segestanos repertum esse Judices scitote neminem neque liberum, neque servum, neque civem, neque peregrinum, qui illud signum auderet attingere.
Scire, in infinitivo pro nomine. Pers. 1. Sat. 27.
Scire tuum nihil est nisi te scire hoc sciat alter.
Sciri, passivum. Cic. 2. de Orat. 30. Ars enim earum rerum est quæ sciuntur: oratoris autem omnis actio opinionibus, non scientia continetur.
Sciri potest de aliquo. Cic. 12. Att.
Scibo in futuro facit, & Sciam. Ter. Heaut. 5. 2. 43. Aut scibis cujus sis. Idem Phorm. 5. 1. 38. Nemo ex me scibit. Idem Eun. 4. 4. 59.
Magis scibo. V. MAGIS.
Scibitur. Impers. Plaut. Capt. 4. 2. 5. Quod quum scibitur, per urbem irridebor.
Sciebatur inter eum. Quintil. lib. 6. cap. 2.
Scin', pro Scisne. Ter. Eun. 4. 7. 30. Scin' tu ut tibi res sese habeat?
SCIENS, entis. [ἐπιστήμων, γνωμονικὸς] Partic. cui contrarium est Nescius. Ter. Andr. 3. 2. 28. Id ego jam nunc tibi renuntio, here, futurum, ut sis sciens. Idem Adel. 4. 5. 78. Ne forte imprudens faciam quod nolit, sciens cavebo. Ubi Donatus, Sciens per alios. Sic Phorm. 2. 1. 7. Verum scientem, tacitum, causam tradere adversariis, etiamne id lex coegit? Item Heaut. 4. 7. 32. Nam te scientem faciam quicquid egero. Ibid. 5. 5. 6. Egon' mea bona ut dem Bacchidi dono sciens. h. e. Data opera, de industria, si rescivero. Cic. 7. Verr. Certe nihil sciens prætermisi. Idem 4. Acad. 147. Deinde ita teneri si sciens falleret, quod inscientia multa versaretur in vita.
Nullum a me sciente facinus occultatur. Cic. pro Syll. 86.
Prudentem & scientem se demittere. Cic. 8. Fam. 16. Etiam atque etiam Cicero cogita, ne te, tuosque omnes funditus evertas, ne te sciens prudensque eo demittas, unde exitum vides nullum esse.
Sciens ludificari & calumniari. Cic. pro Rosc. Amer. 55. Quum enim aliquid habeat quod possit criminose & suspiciose dicere, aperte ludificari, & calumniari sciens non videatur.
Contra fœdera scientem & inscientem facere. Cic. pro Corn. Balbo 13.
Scientibus omnibus. Cic. 6. Verr. 37.
Sciens prudensque. Ulpian. in l. Si procuratorem. §. Si ignorantes. ff. Mandat. Scientes & prudentes auxilium appellationis omiserunt. Idem in l. j. §. ult. ff. de ventr. in poss. mittend. Si sciens prudensque se prægnantem non esse, consumpserit.
Sciens, cum genitivo. Varro 3. de R. R. cap. 3. Primum inquit dominum scientem esse oportet eorum animalium, quæ in villa, circumve eam ali possunt. Sic Gell. lib. 18. cap. 5. Sciens Latinæ linguæ. In Macrobio tamen legitur lib. 6. cap. 9. Linguæ Latinæ scius. Et apud Quintil. lib. 9. cap. 3.
Sciens agendi. Paterc. lib. 2. Vir, ubi res vigiliam exigeret, sane exsomnis, providens, atque agendi sciens. De Mæcenate loquitur.
Sciens citharæ. Hor. 3. Carm. 9. 10.
Fieri scientem consilii alicujus. Senec. Thyeste 3.
Sciens pugnæ. Doctus ad pugnandum. Acron. Hor. 1. Carm. 15. 24.
Compar. [ἐπιστημονέστερος] Cic. pro Lege Manil. 28. Quis igitur hoc homine scientior unquam aut fuit, aut esse debuit?
Venefica scientior. Hor. Epod. 5. 72.
Superl. Cic. 1. de Orat. Regendæ Reip. scientissimus. Columel. lib. 11. cap. 3. Sit oportet idem scientissimus, robustissimusque.
Scientissimus regionum. Sallust. Jugurth. cap. 100.
SCIENTIA, æ. f. [ἐπιστήμη, ἰδμοσύνη, δαημοσύνη, ἐπιστημοσύνη, γνῶσις] Qua aliquid scitur; ut,
Conjurationis scientia. Tacit. 16. Ann. 17.
Futurorum malorum ignoratio utilior est quam scientia. Cic. 2. de Divin. 23.

Scien-

Scientia, Alicujus rei cognitio. Cic. 1. de Nat Deor. 117. Sanctitas autem est scientia colendorum deorum. Idem 1. Offic. 153. Prudentia est rerum expetendarum, fugiendarumque scientia. Idem 1. Acad. Et si ita erat comprehensum, ut convelli ratione non posset, scientiam: sin aliter, inscientiam nominabat.
Citra scientiam. V. CITRA, præpositionem.
Hominibus nihil est jucundius suavitate scientiæ. Cic. 3. de Orat. 53.
Cognitio & scientia. Cic. 1. Off. 18. Omnes enim trahimur & ducimur ad cognitionis & scientiæ cupiditatem. Idem 5. de Fin. 48. Tantus est innatus in nobis cognitionis amor & scientiæ, ut nemo dubitare possit, &c.
Disciplina & scientia. Cic. 1. de Divin. 91. Nec quisquam rex Persarum potest esse, qui non ante Magorum disciplinam, scientiamque perceperit.
Juris Civilis scientia: cui opponitur Ignoratio juris. Cic. 1. de Legib. 18.
Machinalis scientia. V. MACHINA.
Militaris rei scientia. Cic. pro Lege Manil. 28.
Officiorum civilium scientia. Quintil. lib. 2. cap. 15.
Bene dicendi scientia. Quintil. lib. 2. cap. 15.
Recte loquendi scientia. Quintil. lib. 1. cap. 4.
Scientia de. Cic. pro Syll. 39. Cujus scientiam de omnibus constat fuisse, ejus ignoratio de aliquo, purgatio debet videri.
Efficax scientia. Hor. Epod. 17. 1.
Multa scientia. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Trivialis scientia. Quintil. lib. 1. cap. 4.
Afferre scientiam. V. AFFERO.
Comprehendere aliquid scientia. Cic. 6. Fam. 12.
Consequi omnium magnarum rerum atque artium scientiam. Cic. 1. de Orat. 20.
Dare scientiam artium. Cic. 2. de Divin. 123. *Musæ scribendi, legendi, cæterarum artium scientiam somniantibus non dabunt.*
Effecit scientiam ut. *Cic. 1. de Divin. 2. Chaldæi diuturna observatione siderum scientiam putantur effecisse, ut prædici posset quid cuique eventurum, & quo quisque fato natus esset.*
Exercere scientiam. Quintil. lib. 1. cap. 4. *Sed exercere altissimam quoque eruditionem ac scientiam possit.*
Habere scientiam *magnarum artium.* Cic. 7. *Fam.* 3. *Et de Divin. Si dii ea nobis objiciunt, quorum neque scientiam, neque explanationem habeamus.*
Habeo scientiam natandi. Cels. lib. 5. cap. 27. tit. secundo.
Habere scientiam in re aliqua. Cic. 2. *Philip.* 8. *Quo me teste convinces? an chirographo, in quo habes scientiam quæstuosam?*
Profiteri scientiam. Cic. 2. de Orat. 36.
Reservare sibi scientiam. Cic. in Orat. 160. *Quum extorta mihi veritas esset, usum loquendi populo concessi, scientiam mihi reservavi.*
Sumere certam scientiam rei. Auctor ad Heren. lib. 4. 54. *Vestrum est, Judices his in unum locum collatis, certam sumere scientiam, non suspicionem maleficii.*
Tenere medicinæ scientiam. Cic. 4. Fam. 5. *Qui in alienis morbis profitentur tenere se medicinæ scientiam, ipsi se curare non possunt.*
Tenere stabilem rerum scientiam. Cic. 1. de Finib. 65.
Tentare auguratus scientiam. Cic. 1. de Divin. 32.

SCIENTIŎLA, æ. f. dimin. *Arnob. 2. Concinnavit scientiolas artium.*

SCIENTER, [ἐπιστημονικῶς] *Adv. Cum scientia. Plin. in Paneg. cap. 64. Explanavitque verba, quibus caput suum, domum suam, si scienter fefellisset, deorum iræ consecraret.*
Cum aliquibus moderate & scienter uti. Cic. 2. Off. 18.
Scienter, Scite, diserte, perite. Cic. de Clar. Orat. 190. *Ut enim ex nervorum sono in fidibus quum scienter ii pulsi sint, intelligi solet. Suet. in Tito, cap. 3. Sed ne musicæ quidem rudis, ut qui cantaret & psalleret jucunde scienterque.*
Perite & scienter. Cic. de Clar. Orat. 197. *Quam omnino multa de conservando jure Civili? quæ quidem omnia cum perite & scienter, tum ita breviter & presse & satis ornate & pereleganter diceret.*
Animadvertere & interpretari aliquid scienter. Cic. 1. de Divin 92.
Compar. Cic. in Orat. 175. Nam neminem in eo genere scientius versatum Isocrate confitendum est. i. e. Eruditius, peritius.
Superl. Cic. 1. de Divin. 16. Hetruria autem cœlo tacta scientissime animadvertit. Idem 4. de Fin. Perge porro, sequentur enim quæ tu scientissime complexus es.

SCITUS, a, um. *Adj.* [σοφός, εὐφυής] *Sciens & argutum. Ter. Eun. 1. 2. 36. Scitum hercle hominem, hic homines prorsus ex stultis insanos facit.*
Interrogationes scitæ. Quintil. lib. 5. cap. 7.
Scitus liræ, Sciens lyra canere. Ovid. 5. Fast. 54.
——— *& curvæ scita Thalia lyræ.*
Vadorum scitus. Ovid. 9. Met. 108. h. e. Peritus.
Scitum est, Argutum, elegans, & prudenter factum. Ter. Heaut. 1. 2. 36. Hoc scitum est, periculum ex aliis facere tibi quod ex usu siet. Idem Phorm. 5. 4. 2. Quam scitum est, ejusmodi parare animo cupiditates, quas quum res adversæ sient, paulo mederi possis? Plaut. Trin. 3. 3. 35. Scitum, ut ego opinor, consilium inveni. Cic. 3. de Orat. 226. Scitum est enim causam conferre in tempus, cum, &c. Idem in Orat. 51. Scitum est enim quod Carneades noster dicere solebat. Idem 2. de Divin. 51. Vetus autem illud Catonis admodum scitum est. Idem pro Planc. 35. Ego si quid est quod mihi scitum esse videatur, & homine ingenuo dignum atque docto, non aspernor.
[illegible], Placens, elegans. Plaut. Merc. 4. 4. 15. Satis scitum filium mulieris. Ter. And. 3. 2. 6. Per ecastor scitus puer natus est [illegible]hilo.
[illegible] i. n. pro Jussu vel Decreto. V. paulo infra.
[illegible] Adv. [εὐφυῶς] Docte, artificiose, venuste. Ter. Heaut. 4. [illegible] si scias quam scite in mentem venerit. Cic. 11. Fam. 16. [illegible] & commode tempus ad te cœpit adeundi. Idem 4. Verr.
Capella quædam, ea quidem mire, ut etiam nos qui rudes harum rerum sumus, intelligere possumus, scite facta & venuste.
Scite scitus. Plaut. Casin. 3. 1. 8. Eho nimirum scite scitus es.
Scite & literate præscriptæ literæ. Cic. in Pison. 61.
Superl. Scitissime separare. Gell. 10. 11.

SCITŬLUS, a, um. Adj. dimin. Plaut. Rud. 4. 1. 3. Qua sunt facie? s. scitula. Ibid. 4. 1. 3. Atque ambas forma scitulâ atque ætatula.

SCITULE, Adv. dimin. Apul.

SCITŪRUS, a, um. [εἰδήσων] Partic. Lucan. lib. 6. 168.
——— sequuntur Scituri juvenes.

SCISCO, scivi, scitum, [εἰδῶ] ĕre. Idem significat quod Scire, vel Rescire. Plaut. Amph. 5. 1. 17. Accurro ut sciscam quod velit.
Scisco, Sententiam dico. Festus.
Sciscere, [κυροῦν, νομοθετεῖν] Sancire, edicere. Plaut. Curcul. 4. 2. 23. Rogitationes plurimas propter vos populus scivit. Cic. pro Flacc. 15. Quæ scisceret plebs, aut quæ populus juberet summota concione, distributis partibus, &c. Idem de Provinc. Consul. 36. Simul ostendit etiam se sciscere legem, quam esse legem neget. Idem 2. de Legib. 13. Quid quod multa perniciose, multa pestifere sciscuntur in populis, quæ non magis legis nomen attingunt, quam si latores aliquas concessu suo sanxerunt? Sic pro Planc. 35. Plancus primus legem scivit de publicanis. Sil. lib. 7. 543.
——— nunc munera Martis
Æquent imperio, & Solem concedere nocti
Sciscant, &c.
Sciscor & Scisco in eadem significatione fuerunt apud veteres, teste Priscian. 8.

SCITO, āre. frequent. pro Scire. Ammian. 30. 5.

SCITOR, [πυνθάνομαι] āri. Interrogare, seu Investigare, quæ occulta magis ac secretiora sunt. Virg. 2. Æn. 114.
Suspensi, Eurypilum scitatum oracula Phœbi
Mittimus. Ovid. 10. Met. 357.
——— *scitatur ab ipsa*
Nominibus dictis, cujus velit esse mariti.
Scitari libet ex ipso quodcunque refers. Hor. 1. Epist. 7. 60.
Scitari causam viæ. Ovid. 2. Met. 511.
Nomen scitari. Ovid. 2. Met. 741.

SCITĀTIO, ōnis. f. Interrogatio. Ammian. 18. 9.

SCITĀTOR, ōris. m. Ammian. 22. 8.

SCISCITOR, [πυνθάνομαι, ἐξεργάζομαι] āri. dep. Idem quod Scitari. Cic. in Orat. 33. *Quod quidem ego Brute ex tuis literis sentiebam, non te id sciscitari, qualem ego in inveniendo & in collocando summum esse oratorem vellem: sed id mihi quærere videbare, quod genus ipsius orationis optimum judicarem. Ter. Eun. 3. 4. 10. Nisi quicquid est, procul hinc libet prius quid sit sciscitari. Cic. 1. de Nat. Deor. 17. Epicuri ex Velleio sciscitabar sententiam.*
Sciscitari aliquem. Sueton in Domit. cap. 15.

SCISCITO, [πυνθάνω] āre. activum protulit Plaut. in Merc. 2. 3. 52.
Imo mane: paucula etiam sciscitare prius volo.

SCISCITATUS, Partic. pass. Ammian. 25. 8. *Omnium sententiis sciscitatis.*
Active apud Petron. cap. 137. Sciscitata causam tristitiæ.

SCISCITĀTIO, ōnis. f. Petron. cap. 24. *Diligentissima sciscitatione quærere.*

SCISCITĀTOR, ōris. m. Ammian. 25. 4. *Præsagiorum sciscitationi nimiæ deditus. Martial 82. 16.*
——— *sciscitator urinæ. al. Suscitator.*

SCITAMENTUM, i. n. [κομψότης] Gell. lib. 18. cap. 8. *Cæteraque hujusmodi scitamenta. i. e. Scite & argutule, ut ipsis videntur, excogitata orationis ornamenta. Utitur & Macrob. lib. 7. Saturn. cap. 14.*
Scitamenta apud Plaut. sunt Cibi sciti aut elegantes, Men. 1. 3. 26. Aliquid scitamentorum de foro obsonarier.

SCITUM, i. n. [δόγμα, ψήφισμα] *Jussum, decretum, sancitum. Liv. 10. 22. Et L. Volumnio ex Senatusconsulto & scito plebis prorogatum in annum imperium est. Cic. pro Corn. Balb. 42. Potuit magis fundus populus Gaditanus fieri, &c. si tum sit fundus, quum scita ac jussa nostra sua sententia comprobat, quam quum hospitium fecit?*
Fatalis sciti lex. Firmic. lib. 1. cap. 3.
Scitum facere. Cic. de Opt. gen. Orat. 29. De hoc igitur Ctesiphon scitum fecit nullis ab ipso rationibus relatis, ut corona aurea donaretur.
Scita artium, quæ Græci vocant Dogmata. Senec. Epist. 96. Præterea nulla ars contemplativa sine decretis suis est, quæ Græci vocant dogmata: nobis vel decreta licet appellare, vel scita, vel placita.
Scita plebis appellantur, Ea quæ plebs suo suffragio, sine patribus jussit; plebeio magistratu rogante. Festus.

SCIUS, a, um. *Macrob. lib. 6. cap. ult. Lucilius vir apprime linguæ Latinæ scius. Apud Gellium tamen lib. 18. cap. 5. legitur, Linguæ Latinæ sciens.*
Scius & Conscius hoc differunt, quod Scius secum: Conscius cum alio scius est: licet Conscium indifferenter positum legerimus. Nonius.

SCIŎLUS, a, um. *Adj. i. e. Semidoctus, literis leviter tinctus, qui quum in musarum ædem vix a limine inspexit, nihil tamen non audet, falsaque eruditionis opinione intumescit. Arnob. 2.*

SCIBILIS, e. *Quod sciri potest. Tertull. advers. Marc. 5. 16.*

SCIOGRAPHIA, *V.* SCIAGRAPHIA.

SCIONE, *Plin. lib. 4. cap. 10. Oppidum Macedoniæ in sinu Thermaico.*

SCIOPODES, *V.* SCIAPODES.

SCIOTERICON, *Horologium, V.* SCIATERICON.

SCIPIO, ōnis. m. [σκίπων] *Baculus. Plaut. Asin. 1. 1. 110. Nam ego illud argentum tam paratum filio scio esse, quam me hunc scipionem contui. Idem. Amph. 1. 3. 22.*
Scipio eburneus, aquilam sustinens, fuit inter Insignia consularis potestatis

poteſtatis apud Romanos. Veteres autem conſules Scipionem tantum gerebant die triumphi. Dionyſ. 5. Hinc, triumphanti tribuit Juven. 10. Sat. 43.

Da nunc & volucrem, ſceptro quæ ſurgit eburno. At Recentiores quotidie geſtabant, & cum Scipione curiam ingrediebantur. V. Serv. ad Virg. 11. Æn. 238. Liv. 5. 41. M. Papyrius unus ex his dicitur Gallo barbam ſuam (ut tum omnibus promiſſa erat) permulcenti, ſcipione eburneo in caput incuſſo, iram moviſſe. Idem 30. 15. Ibi Maſiniſſam primum regem appellatum, eximiiſque ornatum laudibus, aurea corona, aurea patera, ſella curuli, & ſcipione eburneo, toga picta, & palmata tunica donat.

Scipio, in vineis, quo ipſa uva veluti baculo ſuſtinetur: Scapum Varro, noſtri Caudam appellant, alii Pedem uvæ. Columel. lib. 12. cap. 43. Tum vinaceorum pes bene prelo expreſſus proruitur, & modice ſeparatis ſcipionibus, reſolutaque intrita folliculorum, in dolio ſubſternitur. Idem de arboribus, cap. 8. Quum ſcipionis amplitudinem acini habuerint, radice tenus vitem præcidito.

A Scipione Gens patricia Romæ Scipionum nomen ſortita eſt.

Scipio Cornelius [Σκιπίων Κορνήλιος] a quo Scipionum gens patricia initium habuit teſte Macrobio, patrem luminibus carentem pro baculo regebat, quem ſcipionem veteres appellabant uti jam obſervatum fuit. Hinc illi nomen Scipionis inditum. P. Corn. Scipio cum quo primum imperatore Annibal ſigna in Italia contulit. Is quum multas eſſet in Hiſpania victorias conſecutus, reſque geſſiſſet memoratu dignas, demum in quodam prælio adverſus hoſtes inito, dum ſe offert ubi plurimum periculi erat, ſubito occiditur. Livius.

Scipio Africanus, hujus filius, cujus vitam ac res geſtas C. Oppius & L. Reginius literis mandavere. Is puer certis diei horis ſecretum templi petere ſolebat, putabaturque apud vulgus cum Jove loqui: annum agens decimum ſeptimum, a patre in caſtra ductus eſt principio bel. Pun. 2. Conſtatque jam tunc in congreſſu Annibalis primo circunventum ab hoſtibus, ac ſaucium patrem liberaſſe, ut ſunt auctores Livius & Plutarchus.

Scipio Æmylianus, qui & Africanus minor ab Africani majoris filio adoptatus (filius erat enim Pauli Æmylii) Numantiam evertit, in qua expeditione militem corruptum in diſciplinam priſtinam ejectis ſcortis reſtituit. Factus etiam Conſul ante ætatem, ac Carthaginem miſſus, eam penitus ſuſtulit: idque de ſententia Catonis in Senatu, qui præmaturas ac recentes oſtentans ficus, ait, Eæ Patres Conſcripti Carthagine nuper allatæ ſunt, tam prope domum hoſtem habemus. V. Sil. 13. 615.

Scipio Naſica, Scipionis, qui una cum fratre in Hiſpania cecidit, filius, a Senatu vir optimus judicatus, Matrem deûm tunc primum advectam, apudque virum optimum ex oraculo divertendam hoſpitio excepit. Quum adverſus auſpicia Conſulem ſe a Graccho nominatum comperiſſet, magiſtratu ſe abdicavit. Cenſor ſtatuas, quas ſibi Conſul quiſque in foro per ambitionem habebat, ſuſtulit. Conſul Delminium, Dalmatiæ urbem ſuperavit. Imperatoris nomen a militibus, & a Senatu oblatum triumphum recuſavit. Eloquentia primus, juriſconſultiſſimus, ingenio ſapientiſſimus fuit: unde vulgo Corculum dictus. Ex Cæcilio. Livius vero alia plura. Scipio item, qui Serapio cognominabatur, propter ſimilitudinem ſuarii cujuſdam negotiatoris. Ob id erat in Tribunatu plebi admodum gratus, dignuſque Africanorum familia. Nec erat in bonis funeris impenſa. Aſſes ergo contulit populus, ac funus elocavit: quaque præferebatur, flores e proſpectu omni ſparſit. Hactenus Plin lib. 21. cap. 3. Scipio Africani filius, ponitur inter eos apud Valerium qui a parentibus claris degeneraverunt: inter eruditos tamen a Cic. in Brut. deſcribitur. Plutarchus in Africano, nihil ſane de eo ſe compertum habere dicit, niſi eum Præturam geſſiſſe, & in ea conſequenda, a Circeio patris ſcriba adjutum fuiſſe. Scipio, Pompeii Magni ſocer, poſt bellum Pharſalicum inter Pompeianos bellum refoventes in Africam ſe recepit cum exercitu & Catone, Juba etiam rege adſcito. Qui primo feliciter adverſus Cæſarianos pugnans, victus tandem cum exercitu occubuit. Scipionem cognomento Salutionem, e Corneliorum familia, alioquin virum deſpectiſſimum, inter præliandum in Africa, perinde ac exercitus ducem Cæſar præpoſuit: quod cognoſceret adverſarios vetuſto quodam confidere vaticinio, ut ſemper in Africa, vincere fatale Scipionum generi foret. Plutarch. in Cæſare.

Scipiădæ, arum. m. pl. [Σκιπιάδαι] patronym. pro Scipionibus. Virg. 2. Georg 170.

Scipiadas duros bello.

Fortis Scipiada. Hor. 2. Serm. 1. 17.

Genris Scipiadæ fulmina. Sil. lib. 7. 106.

Scipiadæ duces rapidi. Virg. in Culice v. 369.

Scira, æ. f. [σκίρα] Celebritas fuit peculio Athenienſium, in qua umbracula & ſcenæ fiebant, quæ eo nomine dicerentur, fere, ut ſimilis eſſet Scenopegiæ Hebræorum. Lil. Syntag. 17. Hiſtor. Deorum.

Sciras, Ægina quondam dicta eſt, unde & Minerva Sciras appellatur, & locus alter Atticæ Scira & menſis Scirophorion. Strab. lib. 9.

Sciressa, Mons in Achaia notiſſimus, de quo Plin. lib. 4. cap. 5.

Scirōma, atis. n. Duritia. Eſt & Affectio hepatis curari neſciens. Plin. lib. 25. cap. 8. Hæc cum cera ſciromata diſcutit.

Sciron, ōnis. m. [Σκίῤῥων] Latro fuit, cujus oſſa quum in mare cecidiſſent, in ſcopulos converſa feruntur, quæ adhuc Scironia ſaxa vocantur. Ovid. 7. Met. 443.

Tutus ad Alcathoen Lelegeia mœnia limes

Compoſito Scirone patet: &c. Filius fuit Canethi & Heniocles. Pythei locum in Megara habitavit, quem dixerunt petras Scironides viatores ſpoliatos præcipites agebat. Alii tradunt hoſpitibus jejunare coactis, panem pedibus offerre conſueviſſe: & apprehendentes, calcibus in mare de præcipitio deturbare. Megarenſes ſcribunt virum bonum fuiſſe: & ejus filiam Endeidem Æaco Jovis filio nupſiſſe: & ex his natos eſſe Peleum & Telamonem: ut Plutarch. auctor eſt. Scironem Theſeus interemit. Hujus meminit Ovid. 2. Epiſt. 69.

Quum fuerit lectus Sciron, torvuſque Procuſtes. Propert. lib. 3. 14. 12.

Nec tamen eſt quiſquam ſacros qui lædat amantes,
Scironis media ſit licet ille via.

Item ventus Caurus, ſpirans a ſaxis Scironiis haud procul Athenis. Sen. Quæſt. Nat. 5. 17. Athenas infeſtat Sciron. V. & Dalechamp. ad Plin. 2. 47.

Scironius, a, um. ut,

Scironia ſaxa, [Σκειρωνίδες πέτραι] Scopuli ſunt non longe ab Athenis, de quibus Strab. lib. 9. Poſt Crommyonam igitur Scironides Atticis finibus imminent petræ, juxta mare tranſitum non relinquentes. Super eas autem via eſt in Atticam atque Megara ab Iſthmo ducens. Adeo autem magis ac magis via petris propinquat, ut in multis ejus partibus præcipitium viatori minetur: tam excelſus & tranſitu periculoſus mons incumbit. Hoc in loco Scironis res in monte geſtæ, latronumque, & flectentes ad terram arbores pinus, fabulis memorantur, quas Theſeus obtruncavit. Ab hiſce locis extremis flantem, procellaſque cientem ſævum Caurum produnt, Athenienſes Scironem appellant. V. sciron ſupra. Hic paulo ab Argeſte deflexus eſſe dicitur, qui & Olympius vocatur, & a nonnullis Helleſpontius. Claud. de Bell. Get. 188.

—— vallata mari Scironia rupes.

Scirpus, i. m. [σπάρτη] eſt, ut ait Donatus, ſine nodo, & levis Junci ſpecies, paluſtris res. Feſtus, Scirpum eſt id quod in paluſtribus locis naſcitur, leve & procerum, unde tegetes fiunt. Hic neutro genere declinat Feſtus. Scribitur nonnullis abſque c poſt s primam literam.

Inde proverbium, Nodum in Scirpo quærere, ductum eſt, de iis qui difficultates vident, ubi non ſunt; vel ut ait Feſtus, In eas res quæ nullius ſunt impedimenti. Ennius apud Feſtum,

Quærunt in ſcirpo (ſoliti quod dicere) nodum. Plaut. Men. 2. 1. 22. Ter. Andr. 5. 4. 39. Et Phorm. 4. 5. 3

Scirpi, [γρῖφοι] apud Gell. dicuntur Captiunculæ, Argutiæque, vel Ænigmata. Sic enim ait lib. 12. cap. 6. Quæ dicunt ænigmata, hoc genus quidam ex noſtris veteribus ſcirpos appellarunt. Petrus tamen Crinitus & Cælius legunt Scrupos. Qui Scirpos legunt apud Gell. ſuam ſententiam ſic tuentur. Scirpis uſos fuiſſe antiquos in vineis ligandis auctor eſt Varro lib. 1. de L. L. Unde Scirpare pro Ligare uſurparunt. Quæ autem ligantur, ea nodo non carent. Nodum autem pro Difficultate, ſententiæque obſcuritate capi, nemo dubitat. Unde eſt illud Horat in Arte Poet. 191.

Nec deus interſit, niſi dignus vindice nodus

Inciderit. Qui vero Scrupos legendum putant, hac nituntur ratione. Scrupus proprie Lapillus eſt brevis, qui preſſus ſollicitudinem creat. unde Scrupus, pro Moleſtia & animi angore uſurpatur. Porro ænigmatum interpretatio mentem viri ſtudioſi nihilo reddit minus moleſtam, quam ſcrupulus in calceo, aut via ſcrupuloſa pedem offendit. Moſellanus putat Scirpos dici Ænigmata per antiphraſim. Alias enim proprie Scirpus, Herbam quandam junceam omnino enodem, ſignificat. unde proverbium extulit Ter. And. 5. 4. 39. Nodum in ſcirpo quæris. i. e. Scrupulos in re manifeſta inveſtigas. Apud Gellium vero ſermones maxime nodoſi & involuti, ſcirpi vocantur. Hæc ille. Scyrpus a nonnullis per y pſilon ſcribitur.

Scirpeus, Adj. [σπαρτινός] Ex ſcirpo factum. Plautus Aulul. 4. 1. 9. Quaſi pueri qui nare diſcunt, ſcirpea induitur ratis.

Scirpea dolia, i. e. Caſſa.

Imago ſcirpea. Ovid. 5. Faſt. 659.

Scirpea, æ. f. dicitur, Quæ virgis ſcirpatur, hoc eſt colligando implicatur, in qua ſtercus, aliudve ſimile vehitur jumentis. Ovid. 6. Faſt. 680.

—— in plauſtro ſcirpea lata fuit. Cato de R. R. cap. 10.

Crates ſtercorarias vimine contextas appellat Scirpeas. Al. Sirpeas.

Scirpicŭla, æ. f. [δρεπανίς] Falx qua in ſcirpandis, hoc eſt ligandis vineis utuntur, ad amputanda ſuperflua ligamentorum. Varr. de R. R. 1. 22. Falces dicuntur vineaticæ opus eſſe ſex, ſcirpiculæ quinque. Cato de R. R. cap. 11.

Scirpicŭlum, i. n. [σπαρτινὸν σκεῦος] Caniſtrum quod ſcirpis aut viminibus confectum eſt: a ſcirpando dicitur. Apud Columel. 10. 304. —— cavo jam vimine textum

Scirpiculum ferrumineis onerate hyacinthis. Alii ſcribunt Syrpiculum.

Scirpiculis medio pulvere ferre roſam. Propert. 4. 2. 40.

Scirpicŭlus, i. m. Parvus ſcirpus. Varro 2. de R. R. cap. 2. Cum inter hæc bina loca, ut jugum continet ſcirpiculos, ſic colles publice diſtantes paſtiones, &c.

Eis ego ora verberabo ſcirpiculis. Plaut. Capt. 4. 2. 36. al. Surpiculis.

Scirpo, āre. non occurrit, niſi in Varr. de R. R. & ibi ſemper legitur Sirpo, q. v.

Scirrhus, [σκίῤῥος] Tumor induratus cum nullo aut modico dolore originem trahens ab atra bile, aut a pituita. Galen. lib. 14. Method. V. Plin. lib. 7. cap. 15.

Scirtari, Populi Liburniæ apud Plin. lib. 3. cap. 22.

Sciscitor, **Scisco**, **Scitor**, **Scitum**, V. scio.

Scissile, V. scindo.

Sciūrus, i. m. [σκίουρος] Animal parvum: ſic dictum ἀπὸ τῆς σκιᾶς, καὶ τῆς οὐρᾶς, id eſt ab umbra caudæ. Nam quoties ſub dio, atque non ſub tecto eſt, cauda illi pro tecto eſt atque umbra. Plin. lib. 8. cap. 38. Prævident tempeſtatem & ſciuri: obturatiſque qua ſpiraturus eſt ventus cavernis ex alia parte aperiunt fores: de cætero ipſis villoſior cauda pro tegmento eſt. Martial. lib. 5. 38. Inamabilis ſciurus.

S C L

Sclavi vel **Slavi**, orum. m. plur. Populi Germaniæ juxta Tacit. Germ. 46. 1. 2. Alii rectius e Sarmatia fuiſſe exiſtimant, uti judicat Cluver. Ant. Germ. 3. 44.

Sclavonia, æ. f. Gens olim Pannonia, inter Savum & Dravum ſita.

Sclopus, i. m. [ψόφος] Sonus qui ex inflatione buccarum erumpit. Pers. 5. Sat. 13.
Nec sclopo tumidas intendis rumpere buccas. Aliis Stlopus dicitur per T.

S C N

Scnipes, [σκνίπες, ἴπες] Vermiculi sunt culicibus similes; vitium oculos erodentes, quos rustici ampelitide terra enecabant. Galen. lib. 9. Simplic. Medicam.

S C O

Scobina, V. scobs.

Scobs, & **Scōbis**, is. f. secundum Priscianum: vel **Scobis**, is. m. secundum Phocam; [πρίσμα, ῥίνημα] est Id quod ab aliqua materia minutissimum decidit, dum vel serra serratur, vel terebra perforatur: necnon ex attritione laterum scobs habetur, qua frequenter ad metalla & pavimenta tergenda seduli ministri utuntur. Hor. 2. Serm. 4. 81.
Vilibus in scopis, in mappis, in scobe quantus
Consistit sumptus? &c. Plin. lib. 34. cap. 18. Alii climatam scobem in fictili crudo coquunt in caminis, donec percoquatur figlinum. Columel. lib. 7. cap 10. Nauseantibus quoque salutaris habetur eburnea scobis sale fricto, &c. Sic lib. 12. cap. 43. Abiegna scobe.
Centrosa scobs V. centrum.
Semodium scobis. Juven. 14 Sat. 64.
Scobem facit terebra. Columel. lib. 4 cap. 29

Scobina, æ. f. [ῥίνη] a Scobs, inquit Varro, Lima dicitur. Plin. lib. 11. cap. 37. Postea arteria & stomachus denticulatus callo, in modum rubi ad conficiendos cibos, decrescentibus crenis quicquid appropinquat ventri. Novissima asperitas, ut scobina fabri.

Scodra, [Σκόδρα] Albaniæ qua contingit Dalmatiam urbs, Turcarumque, cujus nunc est ditionis, Præfecti sedes. Italis vulgo *Scutari*, ipsis autem Turcis *Escodar*. V. Plin. lib. 3. cap. 22. & Ptolem. lib. 2. cap. 17.

Scolax, acis. m. Funale. *Isidor.* 20. 10. Funalia Græci scolaces vocant, quod sint scoliciæ, id est mortis. *Sic vulgo legitur. Al. Quod sint σκολιοὶ id est intorti. Quod magis congruum videtur.*

Scolecæ, arum. f. pl. Cæl. lib 19. cap. 5. Scolecas autem vermes interpretamur, quorum species aliquot sunt: *nam qui sunt in virentibus lignis, ac humectis vocantur* ἶπες, *qui in aridis, Tripes: vitium dicuntur Ipes: leguminum Troges, vestium* σῆτες: *sicuti chartis qui adnascuntur, appellantur Tilphæ.*

Scolecia, æ. f. [σκωληκία] Plin. lib 34. cap. 12. *Est & alterum genus æruginis, quam vocant scoleciam, in Cyprio ære: hoc trito, alumine & sale, aut nitro pari pondere cum aceto albo quam acerrimo, &c. Teritur autem donec viride fiat contrahatque se in vermiculorum speciem, unde & nomen.* Hactenus Plin. σκώληξ *Græce, Vermis Latine dicitur.*

Scolecium, i. n. [σκωλήκιον] Plin. lib. 24. cap. 4. *Coccum autem ilicis, vulneribus ex aceto recentibus imponitur. Epiphoris ex aqua & oculis suffusis sanguine instillatur. Est autem genus ex eo in Attica fere, & Asia nascens, celerrime in vermiculum se mutans, quod ideo scolecion vocant, improbantque.*

Scolium, *vel* **Scolius**, *Mons in Pylo Arcadiæ, vel Thessaliæ. disputant enim de finibus Strabo & Sceptius. Strab. lib. 8.*

Scolopax, ácis. f. [σκολόπαξ] *Avis rostro oblongo, in partibus nostris frequens, Beccatiam appellamus. Noctu capitur retibus dum rostro exugit terram. Quidam Gallinaginem appellant. V. Gesner.*

Scolopendra, æ. f. [σκολόπενδρα] *Piscis. Plin. lib. 9. cap. 43. Scolopendræ terrestribus similes, quas centipedes vocant, hamo devorato omnia interanea evomunt, donec hamum egerant, deinde resorbent.*

Scolopendrion, i. n. [ἄσπληνον] *est herba quam totus officinarum chorus herbariorumque, Ceteracum vocant, vel Ceterac, sine caule, sine flore, sine semine, pediculo nigro, &c. Ruellius lib. 3. cap. 67.*
Ad calculosos herba scolopendrion, quam nos calcifragam appellamus, belle facit contusa. Scrib. Larg. 150.

Scolopomachærion, i. n. *Cultellus pali imagine inter chirurgica organa a Galen. numeratus. Rhodig. 19. Lect. antiq. 1.*

Scolos, *Urbs in Græcia est, juxta Thebas, notat Plin. lib. 4. cap. 7.*

Scolum, *Bœotiæ civitas apud quam præstantes fieri panes consuetos scribit Cæl. lib. 9. cap. 16.*

Scolus, i. m. [Σκῶλος] *Strab. lib. 9. Pagus est in ora Asopia sub Cythærone, sedes injucunda atque aspera. Indeque natum est proverbium, Ad Scolon neque ipse vades, neque alteri comes ibis. V. Chiliad. Ex eo quoque loco deductum Pentheum discerptum fuisse memoriæ proditur.*

[Sc]**olymos**, i. f. [σκόλυμος] *Herba quæ & Strobylus, quod echi[n]um habeat nuci pineæ similem: & Cinara, quod cineribus gaudet, [a]ppellatur. Theodorus Carduum vertit. Est enim revera carduus [sa]tivus, quem vulgus artiocallum vocat. Plin. lib. 22. cap. 22. Sco[lymon] quoque in cibos recipit Oriens, & alio nomine limanion ap[pel]lat. Frutex est nunquam cubitali altior, cristisque foliorum ac [radi]ce nigra, sed dulci. V.* cinara. *Nec me fugit (inquit Ruell. [lib.] 3. cap. 14.) Æginetam Paulum Ætiumque scolymon a cinara [dist]insse, hanc officere stomacho, illum prodesse monstrantes. Nec [a] Græcis aliud haberi discriminis, quam quod scolymos se[tiva] & sylvester, cinara vero domita cultu ruditate mitior & altilis.*

[Scomb]**aria**, æ. f. *Herculis insula est ad Carthaginem spectans, Scombrorum multitudine, qui inibi capiuntur, eo nomine [dicta]m Strab. lib. 3. notat.*

[Scomber], *vel* **Scombrus**, i. m. [σκόμβρος] *Genus piscis marini. [Plin. lib.] 9. cap. 15. Cum thynnis hæ & pelamides in Pontum ad [pa]bula intrant gregatim cum suis quæque ducibus, & pri[mi] scombri, quibus est in aquis sulphureus color, extra [...] Plaut. Capt. 4. 2. 71. Plin lib. 32. cap. 11. Laudatis[simi ...]; salpa, sparus, &c. V. Columel. 8. 17. & Catul. 96. 8.*

Iberum piscem vocat Hor. 2. Serm. 8. 46.
Scomber, Ruellio significat eum piscem, qui apud Gallos dicitur *Maquereau*, a frequentibus scilicet maculis. Ang. *Mackerel*. Et vitiligines tibiarum variegatarum ab igne per hyemem (cujus exemplum videre est in vetulis) dicuntur *Maquereaux*.

Scomma, atis. n [σκῶμμα] Latine dicitur Cavillum; est (ut ait Macrob. lib. 7. Saturn. cap. 3) Morsus figuratus, quia sæpe fraude vel urbanitate tegitur, ut aliud sonet, aliud intelligas, nec tamen semper ad amaritudinem pergit: sed nonnunquam in quos jacitur & dulce est τὸ σκῶμμα.

Scopæ, árum. f. pl. [σάρωθρον, κόρημα, καλλυντήριον] Instrumenta quibus pavimenta verruntur. Plaut Stich. 2. 3. 23. Munditias volo fieri hic: ferte huc scopas, simulque arundinem ut operam omnem aranearum perdam.
Scopæ, quasi Scobæ dicuntur, quod his purgamenta veluti scobem educimus.
Viles scopæ. Hor. 2. Serm. 4. 81.
Scopas dissolutas, Homines nihili nulliusque prorsum consilii Cicero vocat 7. Att. 13. L. Cæsarem vidi Minturnis ad VIII. Calend. Febr. mane, cum absurdissimis mandatis, non hominem, sed scopas solutas, ut id ipsum mihi ille videatur irridendi causa fecisse. Idem in Orat. 235. agens contra eos qui numeros orationis contemnunt, Scopas dissolvere dixit, pro eo quod est, Rem prorsus inutilem efficere. Nam Scopæ colligatæ, & speciem videntur habere qualemcunque, & ad verrendum pavimentum sunt accommodatæ: porro si dissolveris, nihil inutilius, nihil inelegantius.
Scopa regia, Herba. Plin. lib. 25. cap. 5. *De achilleo herba, quæ & millefolia appellatur, etiamnum aliam similem huic, sed candidioribus foliis & pinguioribus, tenuioribus cauliculis, in vineis nascentem. Aliam vero binum cubitorum, ramulis exilibus, triangulis, folio filicis, pediculo longo, betæ semine, omnes vulneribus præcipuas. Nostri eam quæ est latissimo folio, scopas regias vocant.* Ruellius dicit eam esse quam vulgus *herbam carpentariorum* appellat, quod materiarii fabri sæpicule hac utantur ad glutinanda vulnera.
Scopæ, dicuntur Virgæ & putamina, quasique frondamenta virgultorum vel herbarum & fruticum: ut, Scopæ manuales chamæmeli, quas medici vulgo *manipulos* vocant. Plin. lib 24. cap. 15. Cato de R. R. cap. 152. Facito scopas virgeas ulmeas aridas, in asserculo alligato, duabus latera doliis intrinsecus usque bene perfricato, ne fæx in lateribus adhærescat.

Scopelismus, V. post scopus.

Scopŭla, æ. f. dimin. [σαρώθριον] *Columel. lib. 12. cap. 18. Deinde peniculo detergitur, & ferventissima pice infusa, novo alio rutabulo & scopula picatur. Idem lib. 12. cap. 38. Scopulis aridæ myrti feria suffriatur.*

Scopium, i. n. & **Scopus**, i. m. *Ramosum id quo dependent acini. Cato de R. R. cap. 112. Varr. de R. R. 1. 54.*

Scopo, áre. Cæl. Rhodig. lib. 10. cap. 5. *In fustium virgarumque per tintinnaculos admonitione usurpat simplex vulgus, quo tamen scientissimus ac eloquentissimus utitur Hieronymus, quum in Esaiæ tralatione ita scribit: Scopabo Babylonem in scopa terens, dicit dominus exercituum. Dignum vero scitu est: Scopam, seu verius Scopas, uti Fabio placet, dici a Græcis κόσμημα, ἀπὸ τοῦ κοσμεῖν quod scupare, ornareque nobis indicat. Unde illud apud Aristophanem elegantissimum, Μὴ κόρει τὴν Ἑλλάδα. Ne scopes Græciam. i. e. Ne in desolationem redigas.*

Scoparius, i. m. [σαρωτὴρ] Minister, *cujus ministerium est ut deverrat pavimenta sordentia. Ulpian. in l. Instrumento fundi. D. de fund. instruct. Quibusdam in regionibus accedunt instrumento, si villa cultior est, etiam atrienses, scoparii.*

Scopas, [Σκόπας] *Statuarius eminentissimus, qui Mausoleum cælavit. Plin. lib. 35. cap. 5. Hor. 4. Carm. 8. 6.*
Quas aut Parrhasius protulit, aut Scopas,
Hic saxo, liquidis ille coloribus. conf. Vitruv. 9. 9.

Scopĕlos, *Insulæ nomen, quæ est ante Troada Ascaniæ apud Plin. lib. 5. cap. 31.*

Scopes, um. f. pl. [σκῶπες] *Aves sunt nocturnæ ex genere noctuarum, eædem cum his, quos Bubones Latini appellant. Dictæ Scopes, quasi σκαιὰν ὧτα ἔχουσαι: sunt enim raucæ & minime canoræ. V. Plin. lib. 10. cap. 49.*

Scopius, *Mons in Macedonia apud Plin. lib. 4. cap. 10.*

Scoptŭla, n. pl. *Scoptula operta [ὠμοπλάται] quæ medicis dicantur, docet Celsus his verbis, lib. 8. cap. 1. A cervice duo lata ossa utrinque ad scapulas tendunt, nostri scoptula operta, ὠμοπλάτας Græci nominant. Ea in summis verticibus sinuata, ab his triangula, paulatimque latescentia ad spinam tendunt: & quo latiora quaque parte sunt, hoc hebetiora. Hactenus Celsus. Latos humeros quidam vocant, alii Ossa humeraria.*

Scopus, i. m. [σκοπὸς] *Locus in quem emittendo tela dirigimus: a Græco σκοπέω, quod est considero, contemplor, speculor. Veget. lib. 2. refert, quod sagittarii, funditoresve ponere solebant pro scopo, hoc est signo, scopas, id est fruticum, vel straminum fasces. Macrob. Propositum vocat, quod Græci σκοπὸν nominant.*
Scopus, metaphorice pro Eo quo mens & propositum nostrum dirigitur. Cic. 8. Att. 11. Eidem lib. 15. 18. σκοπὸς hic est enim huic nostro, nihil præbere. Idem 12. Philipp. 22. quid sit scopus declarat his verbis, Quum omnes actiones horum mentium, omnes sententiæ meæ pervenerint ad eum exitum qui mihi fuit propositus.
Scopum vocat Cic. 16. Fam. 24. Proram & Puppim.
Scopus uvæ. Ruell. lib. 1. cap. 2. Uva, scopo & frequentibus acinis compacta Scopus, ramosum id quo dependent acini. Quibusdam etiam proprie Racemus existimatur, etsi plerunque cum Uva confundatur. Varr. 1. de R. R. cap. 54 Quæ calcatæ uvæ erunt, earum Scopi cum folliculis subjiciendi sub prelum: ut si quid reliqui habeant musti, exprimatur in eundem lacum. Acini constant folliculo, vinaceis musto. Meminit & Cæl. lib. 12. cap. 14.

Scopŭlus, i. m. dimin. [σκόπελος, σκοπιὰ] *Saxum est eminens, ut ait Servius: a speculando ita vocatus, σκοπεῖν enim speculari est. Plin lib. 12. cap. 14. Saba regio a dextra maris, scopulis inaccessa.*

S C O

accessa. Cæs. 3. Bell. Gall. 13. Et eadem de causa minus incommode scopulis continebantur. Virg. 1. Æn. 49.

— scopuloque infixit acuto.

Vertex scopulorum. Catull. 62. 244.
Altus. Virg. 5. Æn. 220.
Exesi. Sen. Herc. fur. 2.
Frequentes. Juven. 13. Sat. 246.
Immanis. Ovid. 14. Met. 182.
Piscosi. Virg. 4. Æn. 255.
Sævus. Virg. 5. Æn. 270.
Sonantes. Virg. 1. Æn. 204.
Turriti. Virg. 3. Æn. 536.
Vomentes æquor scopuli. Lucan. lib. 6. 24.
Accedere ad scopulos. V. ACCEDO.
Appellere ad scopulos. V. APPELLO.
Conscendere scopulum. Virg. 1. Æn. 184.
Dant clamorem scopuli. Virg. 3. Æn. 566.

Ter scopuli clamorem inter cava saxa dedere

Ire ad scopulum, pro Perire, & in nihilum redigi; metaphora est a navibus sumpta, quæ quum ad scopulos impingunt, dissolvi solent, atque summergi. Lucret. lib. 2. 1172.

Excutere aliquem præcipitem scopulo. Virg. 12. Æn. 532.

Extruere immanes scopulos. Claud. 4. Cons. Hon. 103.

Minantur scopuli gemini in cœlum. Virg. 1. Æn. 163. i. e. Eminent. Servius.

Pendere minaci scopulo. Virg. 8. Æn. 668.

Scopulus, pro Scopo. Suet. Domit. cap. 19.

Scopulus, per translationem. Cic. pro Rosc. Amer. 79. Restare tibi videbatur servorum nomen, quo quasi in portum rejectus a cæteris suspicionibus confugere posses: ubi scopulum offendis ejusmodi, ut non modo ab hoc crimen resilire videas, verum omnem suspicionem in vosmetipsos recidere intelligas.

Ad eosdem scopulos navem appellere. Cic. pro Rabir. perd. reo, 25. Nec tuas unquam rationes ad eos scopulos appulisses, ad quos Sexti Titii afflictam navem, & in quibus C. Deciani naufragium fortunarum videres.

Gestare scopulos in corde, dicitur Is qui nulla movetur misericordia. Ovid. 7. Met. 33.

SCOPULŌSUS, a, um. Adj. [σκοπελώδης] Scopulis plenum. Plin. lib. 9. cap. 18. Dejectumque per scopulosa & abrupta, ubi primum mollis planities contingat, in quodam lacu hospitari.

Colles scopulosi. Sil. lib. 7. 274.

Limes scopulosus. Stat. 1. Theb. 332.

Rupes scopulosa. Lucan. lib. 2. 619.

Scopulosus locus & difficilis. Cic. 1. Verr. 36. Intelligo quam scopuloso difficilique loco verser: nam cum omnis arrogantia odiosa est, tum illa ingenii, atque eloquentiæ multo molestissima. Idem 3. de Orat. 66. Oratores autem in inferum hoc Turcum & Barbarum, scopulosum, atque infestum laberentur, in quo etiam ipse Ulysses errasset.

SCOPELISMUS, i. m. [σκοπελισμὸς] Ulp. in l. Saccularii. D. de extraord. crimin. Sunt quædam, quæ more provinciarum coercitionem solent admittere: utputa in provincia Arabia σκοπελισμὸν crimen appellant, cujus rei admissum tale est. Plerique inimicorum solent in prædium inimici σκοπελίζειν, id est lapides ponere, indicio futuros, quod si quis eum agrum coluisset, malo letho periturus esset insidiis eorum qui σκοπέλους posuissent: quæ res tantum terrorem habet, ut nemo ad eum agrum accedere audeat, crudelitatem timens eorum qui σκοπελισμὸν fecerunt. Hanc rem præsides exequi solent graviter usque ad pœnam capitis: quia & ipsa res mortem comminatur.

SCORDALUS, i. m. velut Scorodalus, i. e. Homo alliatus, fœdus, impurus, & sordidus illuvie squaloreque. Seneca in epistolis, Tullius inquit, Cimber & minius erat in vino & scordalus. Hoc verbum etiam extat in Petronio cap. 95. Ego autem, inquit, nactus occasionem vindictæ, Eumolpum excludo, redditaque scordalo vice, sine æmulo scilicet & cella utor & nocte. Ut tamen verum fatear, Scardalus in Petronio scribitur, ut existimo, perperam. Est & hodie Græcis Scordalus, Morbus in oculis equorum, in angulo crescente caruncula. Ex Turneb. 7. 4.

SCORDISCUS, i. m. Ephippium. Vet. Gloss. Hinc

SCORDISCARIUS, apud Hieronymum, Qui talia strata vel coactilia facit & tegumenta. Turnebus.

SCORDISCI, Populi Pannoniam incolentes in montis Claudii fronte, quo monte dividuntur a Tauristis, Σκορδίσκοι. Plin. lib. 4. cap. 25. Scordisci etiam gens Gallica a Cimbris devexata traditur a Strabone lib. 7.

SCORDIUM, i. n. [σκόρδιον] Herba est apud Dioscoridem tam in montosis, quam in palustribus locis nascens, foliis Trissaginis, majoribus tamen, & in ambitu non usqueadeo divisis, caule quadrangulo, flore subrubro. Dictum Scordion ἀπὸ τοῦ σκορόδου, hoc est ab allio, cujus odorem refert, & acrimoniam. Galen. lib. 8. Simplic. facultat.

SCORDONA, Insula Dalmatiæ adjacens, auctore Ptolemæo lib. 2. cap. 17. Vulgo *Malconsiglio*.

SCORDOTIS, Herba magnitudine cubitali, caule quadrangulo, ramosa, quernæ similitudine, foliis lanuginosis, amari gustus: reperitur in campis pinguibus. Ea a quibusdam appellatur Scordion. V. Plin. lib. 25. cap. 6.

SCORIA, æ. f. [σκωρία] Metallorum purgatio, & recrementum quasi fæx, sicut spuma, quæ ex fervescente materia tollitur. Plin. lib. 33. cap. 4. Quæ e catino jactatur spurcitia, in omni metallo vocatur scoria.

Æris scoria. Plin. lib. 34. cap. 11.

Argenti scoria. Plin. lib. 33. cap. 6.

Plumbi scoria. Plin. lib. 34. cap. 18.

SCORODON, [σκόροδον] Herba est notissima, Allium Latini appellant. Est & Sylvestris allii genus, quod Græca appellatione, ὀφιοσκόροδον, quasi allium anguinum, vocitatur. Diosc. 2. 141.

SCORODOPRASUM, i. n. [σκοροδόπρασον] magnitudine porrum æquans herba. Participat sapore allium & porrum: unde sibi vires promiscuas ex utroque vendicavit, effectus allii & porri præbens: inefficacius tamen. Coctum, porri modo, dulcescit, & in olerum vicem transit. Dioscorid. lib. 2. cap. 142. apud Matthiolum.

SCORPÆNA, Genus piscis apud Plin. lib. 32. cap. ult. Meminit ejus & Ambrosius: Scorpæna (inquiens) quoque castitatem immaculati connubii generi suo servat, non percutit sed reficit.

SCORPIO, ōnis. & SCORPIUS, i. m. [σκορπίος] Animal venenosum, cauda feriens. Plin. lib. 11. cap. 25. Semper cauda in ictu est, nulloque momento meditari cessat nequando desit occasioni. V. plura in eodem capite. V. etiam Cels. lib. 5. cap. 27.

Metuendus acumine caudæ scorpius. Ovid. 4. Fast. 163.

Scorpius, sive Scorpio, Signum cæleste. Columel. lib. 11. cap. 2. Sol ingreditur Scorpium XIIII Calend. Novemb. Plin. lib. 17. cap. 24. Quum sit Luna in Leone, Scorpione, Sagittario.

Ardens Scorpius. Virg. 1. Georg. 35.

Cauda minax scorpius. Lucan. lib. 1. 654.

Concavat brachia Scorpius. Ovid. 2. Met. 195.

Formidolosus Scorpius. Hor. 2. Carm. 17. 17.

Scorpio, Militare instrumentum, quod parvis ac subtilibus spiculis inferat mortem: sive quod scorpionis similitudinem habeat, quum arcus hinc atque hinc chelarum similitudine præ se ferant spiculum caudæ. Sunt qui Arcubalistam appellant. Quidam etiam accipiunt Scorpium pro Genere instrumenti torquendi, ut sunt rubi aculeati, vel flagellum virgarum, ut scutica habens in summitate glandes plumbeas. Plin. lib. 7. cap. 56. Et in tormentis scorpionem Cretas invenisse dicunt. Cæs. 7. Bell. Gall. 25. Scorpione ab latere dextro trajectus concidit. Sic Liv. 6. Bell. Pun.

Scorpio, Tormentum est bellicum, sed telum etiam illius tormenti, id est quod eo tormento mittitur. Oppius lib. 5. Bell. Civilis, Scorpione accuratius misso, atque eorum decurione percusso & ad terram defixo. Videtur enim potius Telum quam Tormentum significari: quanquam si quis Tormentum velit, non repugnabo.

Scorpio, Piscis. Plin. lib. 32. cap. 11.

Scorpius, [σκορπιοειδὴς] Herba est semen habens ad similitudinem caudæ scorpionis, quæ valet adversus animal sui nominis. Plin. lib. 22. cap. 15.

SCORPIONIUS, a, um. Adj. Plin. lib. 20. cap. 1. Aliqui etiam ab eo scorpionium cucumim vocant, efficacissimum contra scorpionum ictus.

SCORPITES, [σκορπίτης] Gemma est scorpionis colore. Plin. lib. 37. cap. 11.

SCORPIURON, Herba quam Tricoccum appellant, foliis parvis, in terram declinantibus: semen ei est effigie scorpionis caudæ: qua ex re ei nomen. Plin. lib. 22. cap. 21.

SCORTATOR, V. post SCORTUM.

SCORTUM, i. n. [τέρμα, πόρνη, ἑταιρίς, καταπύγων] proprie Corium est animalium, præsertim eorum quæ crassiorem pellem habent, ac duriorem. V. Varr. de L. L. 6. 5. & Fest.

Scortum, dicitur etiam Meretrix. Plaut. Asin. 4. 2. 5. Is apud scortum corruptelæ & liberis lustris studet. Cic. 2. in Catil. 10. Quod si in vino & alea comessationes solum & scorta quærerent, essent illi quidem desperandi, sed tamen essent ferendi.

Scorta appellantur Meretrices, quia, ut pelliculæ, subigantur. Omnia namque ex pellibus facta, scortea appellantur. Scortes id est pelles testium arietinorum ab eisdem pellibus dictæ. Paulus apud Festum. Hinc & Scrotum Chirurgi nostri dicunt, pro Scortum.

Scortum devium; non prostitutum in propatulo omnium libidini, sed honestius minusque vulgare ab Horatio dicitur 2. Carm. 11. 21.

Scortum pressum quasillo. Tibull. 4. 10. 4.

— pressumque quasillo

Scortum, quam Servi filia Sulpitii. Scortillum significat Egenum, & se meretricio quæstu male tolerans, lanificioque miseram trahens vitam. Quæ enim ad extremam redactæ erant paupertatem meretrices & mulieres, lanam demum faciebant, & illa se Minerva exhibebant. Turnebus.

Scortum etiam dicitur de Pueris muliebria patientibus. Liv. 39. 42. Philippus nobile scortum.

Honestum officium scorto postponere. Hor. 1. Epist. 18. 34.

SCORTILLUM, i. n. dimin. [ἑταιρίδιον] Catull. de Varro & sua amica, 10. 3.

Scortillum mihi quum repente visum est
Non sane illepidum, nec invenustum.

SCORTŬLUM, i. n. Gloss. Vet.

SCORTEUS, a, um. Adj. [σκύτινος] dicitur Omne id quod ex pellibus factum est, ut ait Fest. Martial. lib. 14. 130.

Ingrediare viam cælo licet usque sereno,
Ad subitas nusquam scortea desit aquas. Subaud. Penula.

Ovid. 1. Fast. 629.

Scorteum, alias Scranteum: Pelliceum in quo sagittæ reconduntur, appellatum ab eadem causa, qua Scortum. σκῦτος enim Græce pellis dicitur, unde Scuticæ & Scuta, quia non sine pellibus sunt. Paulus apud Festum.

SCORTOR, [ἑταιρέω, πορνεύω, παλλακεύομαι] āri. Meretricari. Varro de L. L. 6. 5. exponit, Sæpius meretriculam ducere. Ter. Heaut. 1. 2. 32. Scortari crebro nolunt, nolunt crebro convivarier. Idem Adel. 1. 2. 22. Non est flagitium (mihi crede) adolescentulum scortari.

SCORTĀTOR, ōris. m. [πορνευτὴς] Meretricum sectator. Cic. 2. in Catil. 24. O bellum magnopere pertimescendum, quum hanc sit habiturus Catilina scortatorum cohortem Prætoriam. Hor. 2. Serm. 5. 75.

SCORTATUS, ûs. m. Apul. 5. Miles.

SCOTI, [Σκῶτοι, Ἀλβανοὶ] Britanniæ populi, quondam Anthropophagi. Hieronymus contra Jovinianum lib. 2. Quid loquar de cæteris nationibus, quum ipse adulescentulus in Gallia viderim Scotos gentem Britannicam humanis vesci carnibus: & quum per sylvas, porcorum greges & armentorum, pecudumque reperiant, pastorum nates, & fœminarum papillas solere abscindere, & has solas ciborum

borum

horum delicias arbitrari? Hæc ille. Cui divus Chrysostomus in sermone Pentecostes, studio pietatis subscribit, Ante hoc (inquit) quoties in Britannia humanis vescebantur carnibus? Nunc jejuniis reficiunt animam. Lingua omnibus sibila. Ideo Strabo lib. 4. Britannos balbutientes vocat, quos ipse Romæ viderit.

SCOTIA, æ f. Regio Septentrionalis Britanniæ, quam incolunt Scoti. V. supra. Olim Caledonia vocata est. V. Tacit. in Agric. Vita. Vulgo *Albayn*; hodie vero *Scotland*. V. plura apud Boeth. & Buchanan. in Hist. Scot.

SCOTICUS, a, um. Claud. de Laud. Stil.

——ne bella timerem

Scotica, vel Pictum tremerem.

SCOTIA, æ. f. [σκοτία] Obscuritas vel cavitas in alicujus rei fundo. Est & verbum architecturæ proprium, quod Hesychius Triglyphum dicit significare. Usus est Vitruvius 4. 3. cum scribit scotiam a Græcis trochilon appellari. V. Turnebum & Baldi Lex.

SCOTINUS, a, um. [σκοτινός] Tenebrosus.

SCOTINA, [Σκοτινα] Locus est apud Lacedæmonios, densis quercubus umbrosus, in quo Jupiter colebatur, cognomento Scotinas, ut est auctor Pausanias lib. 10.

SCOTINUS, Heraclitus Ephesius vir nobilis & memoratu dignus: de quo vide Strabon. lib 14.

SCOTŌMA, atis. n. [σκότωμα] Hermolaus, Scotomata sive scotodiniæ ex frigidis & lentis humoribus in cerebrum devocatis oriuntur: ita ut sic affecti occasione parva succidant. Vertigines eas appellant nostri, quoniam ob oculos eorum verticosa quædam & rotatilia circumagi videantur.

SCOTOMATICUS, a, um. Scribonius Largus, Item sanat, quibus subitis tenebris obscurantur oculi cum vertigine: scotomaticos hos Græci vocant.

SCOTUSA, [Σκότουσα] Oppidum est in confinio Macedoniæ ad Nessum amnem locum habens, quem, *κυνὸς κεφαλὰς*, hoc est Canis capita appellant, in quo Romani & Ætoli T. Quintio duce Philippum Demetrii filium Macedoniæ regem ingenti prælio superarunt. Auctor Strabo lib 9.

SCOTUSSÆI, Populi liberi in Macedonia apud Plin. lib. 4. cap. 10.

S C R

SCRACIA, æ. æque despicienda ac contemnenda ut screa sputaque, sic vocata quasi Screacia. Versus Accii extat apud Varro. de L. L. 6. 3. Scraciæ, scrupedæ, strictabillæ, tantulæ. Videtur Varro Scraciam explicare Siccam. Nam in eo videtur legendum, Scracia siccam significat, vel exsiccam significat. Nam cum siccæ sunt & arentes fauces, magno & difficili strepitu & roncho velut troclea screatum trahimus. Turnebus. At plerumque longe aliter legitur hic versus. viz. Stratææ, scrupedæ, strativolæ, sordidæ. V. Gell. 3. 3. Al. vero, Scraptæ, scrupedæ, &c.

SCRAPTA, æ. f. V. Plaut. apud Non. 2. 765.

Scraptæ, dicebantur Nugatoria, ac dispiciendæ mulieres, ut ait Verrius ab iis, quæ screa idem appellabant, id est, quæ quis excreare solet, quatenus id faciendo se purgaret. Titinius in Prilla: Rectius mecastor piculetæ, Posthumæ lectum hodie stratum vidi scraptiæ mulieris. Festus.

SCREO, [χρέμπτομαι] āre. Cum conatu quodam de pectore sputum ejicere. Nonio 2. 811. Screare idem est ac Exspuere. Plaut. Curc. 1. 2. 22. Vini pollens lepidus Liber, qui screanti tibi siccæ, semisomnæ potionem affert, atque it sedatum te. Plin. lib. 26. cap. 1. Eadem in jumento hominemque phlegma aut sanguinem qui screatur, talos circumligata sanat. De radice asparagi. Vetus exemplar scriptum legit, Qui se ad talos dejecerit.

SCREATUS, us m. [χρέμψις] Ter. Heaut. 2. 3. 132. Gemitus, screatus, tussis, &c. V. Suet. Neron. cap. 24. Tacit. 16. Ann. 4.

SCREATOR, ōris m. [χρεμπτὴς] Qui screat. Plaut. Milit. 3. 1. 52. Screator sum itidem minime muccidus.

SCREABILIS, e. [χρεμπτὸς] Quod screari potest. Non legitur extra compositum Excreabilis. V. EXCREO.

SCRIBA, V. SCRIBO.

SCRIBLIGO, īnis. f. (σολοικισμός) a vetustioribus Latinis dicebatur Solœcismus, a tortuosæ orationis pravitate ac versura. Sed scribendum potius Striblīgo. V. suo loco, ex Gell. lib. 5. cap. 20.

SCRIBLITA, æ. f. Genus cibi appellatum est, quod in circuitu ad restis modum torqueretur. Hoc solum differens a placenta, quod sine melle coquebatur, & ferventissima edi solebat. Cato cap. 78. Martial. lib. 3. 17.

Circumlata diu mensis scriblita secundis

Urebat nimio sæva calore manus. Plaut. Pœn. prol. 43.

Nunc dum scriblitæ æstuant.

SCRIBLITARIUS, i. m. Qui scriblitas conficit. Afran. apud Non. 2. 485.

SCRIBO, psi, ptum, [γράφω] ěre. notæ significationis. Plaut. Asin. 4. 1. 10. Adde, ut scribas vide plane & probe. Idem Pseud. 1. 5. 131. Quasi in libro quum scribuntur literæ calamo.

Corticibus scribere. Propert. lib. 1. 18 22.

Scribere sua manu, non autem Propria manu: nusquam enim apud bonos auctores reperitur. Cic. 5. Att. 14. Antequam aliquo loco consedero, neque longas a me, neque semper mea manu literas spectabis. Ibid. lib. 7. Accepi aliam alia jucundiorem, quæ eadem erat tua manu. Idem 3. in Catil. Legimus, erat scriptum ipsius manu. Liv. Bell. Pun. Fœdera Amilcaris scripta manu. [...]em de Bell. Maced. Polisenidas sua manu scripsit.

[S]ingulari amore scribere. V. A vel AB præpositiones.

[Al]iquem scribere, quemadmodum. Cic. 14. Fam. 2.

[Ali]quem scribere de rebus, &c. Cic. 4. Acad.

[Ali]quem de re aliqua in aliam sententiam scribere. Cic. 3. Q. In ejus sermone ego utcunque soleo admirari, & te de subemendo quum ad illum scribas, non modo ad me non sed etiam aliam in sententiam de suburbano scribere: & [i]llum scribas, nihil te recordari de se, de epulis illis quas [...]ulano ejus mihi ostendisti.

Ambitiose scribere. Cic. 4. Acad.

Caute. Cic. 4. Fam. Caute perscribas.

Commodius. Cic. 5. Fam.

Enucleate. Cic. 3. Q frat 3.

Explorate. Cic. ad Q. frat

Frustra. Cic. 13. Att. 13.

Graviter. Cic. 1. Q. frat.

Humane. Cic. 3. Fam.

Humaniter. Cic. 2. Fam. Scripsit ad me Cæsar perhumaniter.

Liberius. Cic. 5. Fam.

Literas ex sermone alterius scribere Cic. 10. Fam. 4. Gratissime mihi tuæ literæ fuerunt, quas ex Furnii sermone te scripsisse animadverti. Ego autem præteriti temporis excusationem affero, quod te profectum audieram: nec multo ante rediisse scivi, quam ex epistola tua cognovi.

Notis scribere, est Celeriter excipere. Quintil. lib. 11. cap. 2. V. NOTA.

Notis scribere, & Sermonibus scribere, opponuntur. Varro apud Servium, In foliis palmæ interdum notis, interdum sermonibus scribebat. Turnebus Quintil. 11. 2.

Officiose scribere. V. Officiosus in OFFICIUM.

Plane. Cic. 2. Fam. 13.

Plenissime. Cic. Quamplenissime ad me scribas.

Pluribus scribere. subaud. Verbis. Cic. 2. Fam. 12. Hæc eo pluribus scripsi, quod nonnihil significabant tuæ literæ subdubitare qua essem erga illum voluntate.

Quod in buccam. Cic. 7. Att. 10.

Quod in mentem venerit. Cic. ad Q. frat.

Raptim. Cic. 2. Att. 9.

Recte, i. e. Non frustra. Cic. Idipsum scire cupi quod ad tempus recte ad te scribere possim.

Sæpissime. Cic. 3. Fam.

Salutem alicui scribere. Plaut. Bacch. 4. 4. 79.

Subtiliter. Cic. ad Att.

Summatim. Cic. 5. Att. 16.

Tectis verbis. Cic. 9. Fam. 22.

Vacuo animo. Cic. 1. Q frat. 8.

Velociter ac bene. Quintil. lib. 1. cap. 2.

Verbose. Cic. 7. Fam. 3.

Verbosius. Cic. 7. Fam. 3.

Scribere, proprie est eorum qui aliquid condunt, vel aliquod opus faciunt, quod & Conscribere dicitur. Ter. Eun. prol. 36. Qui magis licet currentes servos scribere, &c. Cic. 12. Fam. 7. Sed proxime scripsit de optimo genere dicendi. Idem 1. Fam. 9. Scripsi etiam versibus tres libros de temporibus meis.

Accurate, & cogitate. V. COGITO.

Concinne. V. CONCINNUS.

Licenter. Hor. de Arte Poet. 265.

Luculente. V. LUCULENTUS.

Mendose. V. MENDA.

Separatim de re aliqua. Quintil in proœm. lib. 4.

De integro scribere. Quintil. lib. 2. cap. 4. Expertus sum prodesse, quoties eandem materiam rursus a me retractatam scribere de integro juberem.

De Græcis Latine scribere. Cic. 1. de Finib. 8. Sed ex eo credo, quibusdam usu venire ut abhorreant a Latinis, quod inciderint in inculta quædam & horrida de malis Græcis Latine scripta deterius.

De hac re in utranque partem & dicta sunt, & scripta multa. Cic. 4. Acad. 124.

Aliquem ad historiæ fidem scribere. Cic. 1. Q. frat. 19. Cyrus ille a Xenophonte non ad historiæ fidem scriptus, sed ad effigiem justi imperii.

Carmina secessum scribentis, & otia quærunt. Ovid. 1. Trist. 1. 41.

Dicam alicui scribere. V. DICA. Cic. 2. Verr. 37.

Formulam alicui scribere. V. Formula, in FORMA.

Hæredem aliquem scribere; Statuere, Facere. Martial. lib. 10. 97. Quintil. lib. 3. cap. 6. Hæredi scripto opponitur lex abdicatus. Idem declamat. 1. Neque gravissimum patrem suprema sua juveni jactasse crediderim, ut hæredem filiam scriberet. Hor. 2. Serm. 5. 48.

Hæredem aliquem testamento scribere. Hirt. Bell Alex. cap. 33.

Libellum scribere. Ovid. 4. de Pont. 13. 19.

Libertatem servo scribere, est, Ei libertatem testamento relinquere. Ulpian. in l. Si servum. D de acquit. vel omittenda hæred.

Leges scribere, quod & Condere, & Dicere, & Facere dicitur. Cic. pro Rosc. Amer. Ejus porro civitatis sapientissimum Solonem dicunt fuisse eum qui leges, quibus hodie quoque utuntur, scripserit.

Legem de stupris scribere, &c. Cic. 2. de Legib. 10. Nec si regnante Sext. Tarquinio nulla erat Romæ scripta lex de stupris, idcirco non contra illam legem sempiternam Sext. Tarquinius vim Lucretiæ Tricipitini filiæ attulit.

Nummos alicui scribere, Per mensæ scripturam dare: ut ait Budæus. Plaut. Asin. 2. 4. 34. i e. Nummos non præsentes solvere, sed pro his in certum diem solvendis per scriptum se obligare.

Orationes scribere. Cic. de Clar. Orat.

Poemata scribere. Hor. 2. Epist. 1. 117.

Supplementum scribere legionibus. Cic. 3. Fam. 3. Censebant enim omnes fere ut in Italia supplementum meis & Bibuli legionibus scriberetur.

Versus scribere. Cic. 5. Verr. 77. De qua muliere versus plurimi supra tribunal & supra prætoris caput scribebantur.

Amor scribendi te rapit. Hor. 2. Serm. 1. 10.

Laborem scribendi ferre. Hor. 1. Serm. 4. 12.

Nulla voluptas scribendi est mihi. Ovid. 4. de Pont. 2. 29.

In animo scribere. Ter. And. 1. 5 49.

In aqua scribere. Catull. 68 4.

Scriptum est. Cic. 1. de Divin. Scriptum est item, cum Critonis, &c.

Scribere, Pingere. Plinius de Nicomacho pictore, lib. 35. cap. 10.

Scripsit

Scripsit & Apollinem & Dianam, deumque Martem in leone sedentem. Unde & Picturam legere dicimus. Virg. 6. Æn. 33.

—— quin protinus omnia
Perlegerent oculis. Vetus exemplar Plinii habet Pinxit. V. Harduin. in loc.

Visa manu tenera tectum scripsisse voluptas. Stat. 1. Sylv. 3. 9.

Scriptum reliquit. Cic. 1 de Divin. 62. Nonne ut C. Gracchus filius ejus scriptum reliquit, duobus anguibus domi comprehensis aruspices convocavit?

Scriptum video. Cic. 4. Acad. 129. Cujus, ut scriptum video, princeps Xenophanes, quem modo nominavi, deinde eum sequuti Parmenides & Zeno.

Diligentissime scripta. Quintil. in procem. lib. 1.

Scribere, Accusare. Martial. in præfat. lib. 1. Absit a jocorum nostrorum simplicitate malignus interpres, nec epigrammata mea scribat. Catanæus, Scribat, dictum putat pro Accuset. Est tamen qui apud Martialem Cribret legat, non autem Scribat. Forte sensus est, Epigrammata mea ne legat quidem, indigna putet quæ sibi describat legenda.

SCRIPTUS, a, um. Partic. [γεγραμμένος] ut, Notæ scriptæ. Ovid. 3. de Pont. 2. 90.

Absumere igne scriptos libellos. Ovid. 5. Trist. 13. 61.

Diem scriptum proferre, Diem prædefinitum. Sen. Herc. fur. v. 190.

Scriptum, Lapidem esse ait, & ita vocari, Antistius Labeo in agro Menullino, ubi Scribæ divinam rem facerent. Festus.

SCRIPTUM, i. n. [γεγραμμένον, σύγγραμμα] dicitur Id quod de re aliqua scribitur.

Veterum scriptorum Musæ. Catull. ad Manl. 66. 7.

Copia magna scriptorum. Catull. 66. 33.

Antiquissima scripta. Hor. 2. Epist. 1. 28.

Electissima scripta poetæ pessimi. Catul. in Annal. Volusii, 34. 6.

Nefaria scripta. Catull. ad Fundum 42. 18.

Optima scripta Græcorum. Hor. 2. Epist. 1. 28.

Regale scriptum Tragicis cothurnis. Ovid. 2. Trist. 533.

Abdicare sese scripto. Piso apud Gell. lib. 6. cap. 9. i. e. Officio notarii vel scribæ renuntiare.

Accipere scriptum. Ovid. 1. de Arte Am. 469.

Si non accipiet scriptum, illectumque remittet.

Adire aliquem scripto. Tacit. 4. Hist. 39.

Debueram scripto certior esse tuo. Ovid. 6. Epist. 4.

Dicere de scripto. V. DE præpositionem.

Exardere scriptis. Ovid. 3 de Arte Am. 481.

Ah quoties dubius scriptis exarsit amator.

Facere scriptum, pro Scribendo victum lucrari: apud Gellium lib. 6. cap. 9.

Mandare scriptis. V. MANDO.

Peccare scripto. Quintil. lib. 3. cap. 5.

Recitare scripta. Hor. 1. Serm. 4. 75.

Relinquere scriptum aliquid. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Sequi scripta oculis. Quintil. lib. 2. cap. 5.

Tradere aliquid scripto. Quintil. lib. 1. cap. 5.

SCRIPTUS, ûs. m. Scribæ officium. Gellius ex Pison Annal. lib. 6. cap. 9. Cn. Flavius Annii filius dicitur tabulas posuisse, scriptu sese abdicasse. Alii codices habent, Scripto.

Scriptum facere; i. e. Exercere scripturam, sive Scribam agere. Liv. 9. 46.

SCRIPTO, âre. Hor. 1. Serm. 6. 122.

—— aut ego lecto,
Aut scripto, quod me tacitum juvet. In quem versum sic scribit Vet. Scholiast. Lecto producta syllaba enuntiare debemus, quia frequentativum est, ab eo quod est Lego. Bentleio autem Lecto & Scripto sunt ablativi participiorum Lectus & Scriptus; eumque illorum miseret, qui Lecto hic & Scripto verba esse volunt, pro Lectito & Scriptito, quoniam (inquit) verba sunt inaudita, & in ultimam barbariam releganda.

Scribit Non. 2. 781. Scriptat, constat esse rarum.

SCRIPTITO, [συχνογραφέω] âre. frequent. a Scripto. Cic. 7. Att. 12. Et hæc, & si quid aliud, ad me scribas, vel potius scriptites. Idem 1. de Orat. 152. Neque ea quisquam, nisi diu multumque scriptitarit, etiam si vehementissime se in his subitis dictionibus exercuerit, consequetur.

SCRIPTIO, ônis. f. [συγγραφή, σημείωσις] Actus scribendi. Varro, apud Nonium 2. 807. Avarus fœnerator spe lucri rem scriptione duplicarat. Cic. 9. Fam. 12. Oratiunculam pro Deiotaro, quam requirebas, habebam mecum, quod non putaram: itaque eam tibi misi: quam velim sic legas, ut rem tenuem & inopem, nec scriptione magnopere dignam.

Scriptio, Epigramma, sive Id quod scribitur, ut sit memorabile. Cic. pro Arch. 14. Quam multas nobis imagines, verumetiam ad imitandum fortissimorum virorum expressas scriptiones & Græci & Latini reliquerunt. Ubi tamen nonnulli, & inter cæteros Gruterus legit Imagines expressas. Idem lib. 2. de Orat. 5. Illud autem est hujus institutæ scriptionis. i. e. Hujus rei quæ scribitur ad memoriam diuturnam.

Scriptiones philosophicæ. i. e. Libri de philosophia scripti. Cic. 5. Tusc. 121. ad Brutum nostrum hos libros alteros quinque mittemus, a quo non modo impulsi sumus ad philosophicas scriptiones, verumetiam lacessiti.

Scriptio, aliter. Cic. in Orat. 37. Quoniam plura sunt orationum genera, eaque diversa, neque in unam formam cadunt omnia, laudationum, scriptionum, & historiarum: &c. Laudationes vocat Encomia; quibus non homines tantum laudantur, sed etiam res aliæ: ut Aristides Romam laudavit, Alcidamus mortem, Synesius calvitium, Lucianus muscam, Erasmus stultitiam. Scriptiones appellat, Exercitationes quidem oratorias, sed quæ remotæ sint a foro: qualis est Parænesis Isocratis ad Demonicum, Nicocles de regno: tales sunt Chriæ, Declamationes, & siqua sunt alia ejus generis.

SCRIPTIUNCŬLA, æ, f. Salvian.

SCRIPTILIS, e. Ammian. 17. 8. Elementa scriptilia, i. e. Quæ scribi possunt.

SCRIPTIONĀLIS, e. Ad scriptionem pertinens. Mart. Capell. l. 5.

SCRIBA, æ. m. [γραμματεύς] Qui literas vel gesta, vel tabellas, & alia quæcunque scribit nomine regis vel alterius. Festus, Scribas proprio nomine antiqui & librarios & poetas vocabant. At nunc dicuntur scribæ quidem librarii, qui rationes publicas scribunt in tabulis. Itaque quum Livius Andronicus bello Punico secundo scripsisset carmen, quod a virginibus est cantatum, quia prosperius res Pop. Rom. geri cœpta est, publice attributa est, & in Aventino ædes Minervæ, in qua liceret scribis histrionibusque consistere, ac dona ponere in honorem Livii, quia iis etiam & scribebat fabulas & agebat. Hactenus Festus. Liv. 1. de Cn. Mutio loquens, Ibi quum militibus stipendia forte darentur, & scriba cum rege sedens pari fere ornatu multa ageret. Et paulo post, Scribam pro rege obtruncat. Cic. 5. Fam. 20. Ad ea quæ scripsi commodius equidem possem de singulis ad te rebus scribere, si M. Tullius scriba meus adesset. Idem 5. Verr. 85. Ego de meis, &c.

Scribæ fuerunt diversi a Notariis, ut Literæ a Notis. Notis enim excipiebantur, quatenus illæ pro elementis ipsis, vel memoriæ juvandæ causa sumuntur, Literis vero describebatur, quod legendum erat. V. Paull. C. 40. de testam. milit. Barth. Advers. 50. 1.

Scribarum varia sunt nomina, pro munerum ratione. ut,

Scriba ædilitius. Solebant nimirum sibi scribæ ea adscribere elogio, quibus magistratibus scribæ fuissent; uti testatur vetus titulus. CAPITONI SCRIBAE AEDILITIO. Reines. Inscr. Class. 11. n. 17. Turneb. Advers. 11. 10.

Ærarius. V. ÆS.

Censualis erat, Apud quem testamenta aperiebantur, publicabantur, seu actis inserebantur. l. 18. C. de Test.

Cubicularius est, quem vocant Galli *Secretaire de la chambre*. Inscript. apud Gruter. p. 575. n. 7.

IANVARIVS DOMITIANI CAESARIS
L. SCRIB. CVB. CONTVBERNALI
OPTIMAE FECIT.

Epistolaris vocatur, Qui epistolaribus inserviebat. Inscr. apud Gruter. p. 5[illegible]. n. 8.

TI. CLAVDIVS. ALCIBIADES. MAG.
A. BIBLIOTHECA. LATINA. APOLLINIS.
ITEM. SCRIBA. AB. EPISTVLIS. LAT.

Libellensis est, Qui libellensibus inserviebat. Inscr. apud Gruter. p. 582. n. 1.

TI. CLAVDIO. TI. AVGVSTI. LIB.
ARRIO. CLAVDIANO. SCRIB. LIBELL.

Navalis vocabatur, Qui in nave apparebat, inter aliud genus scribarum minimæ dignationis habebatur, quod periculis quoque ejus ministerium esset objectum. Plaut. in Fragment. apud Festum. Non ego te novi, navalis scriba columbar impudens?

Prætorius fuit, Qui prætori apparebat. Inscript. Jaderæ,

C. MODIVS S. C. R.
PR. VERRONA.
ANN. XX.

Quæstorius denique scriba, inferior erat ordine, quam Ædilitius, aut Prætorius. Et huic Elogium hoc adscribebatur, cujus magistratus scriba esset;

SVLPICIANO SCRIBAE QVAESTORIO.

Turneb. Advers. 11. 10. Inscript. Reines. Class. 11. n. 16. & 120. Not. vero omnes, qui Magistratibus & Sacerdotibus publicis ministrabant, Scribas publicos & absolute Publicos appellatos fuisse. Vetus Lapis apud Gruter. p. 306. n. 7. Q. INGENVVS. MAXIMIANVS. SCRIB. PVBLICVS. PONTIF. ET. CVRATOR. AERARI.

Insanus scriba. Hor. 1. Serm. 5. 35.

Recoctus scriba. Hor. 2. Serm. 5. 56. V. RECOQUO.

SCRIBĀTUS, ûs. m. Scribæ munus & officium. Imp. Philipp. in l. Si ad scribatum. C. De appellationibus.

SCRIPTOR, ōris. m. [συγγραφεύς] Qui scribit, sive texit epistolam, orationem, librum, opusve aliquod. Liv. lib. 1. in Procem. Etsi in tanta scriptorum turba, mea fama in obscuro sit. Donatus in Prologo Terentii, Indifferenter, inquit, omnis qui aliquid scripsisset, scriptor a veteribus dicebatur. Martial. lib. 3. 20.

An quæ Neroni falsus astruit scriptor? Cic. 7. Att. 16. Qui quum scriptor luculentus esset, tantas res, atque eas quæ in omnium manus venturæ essent, Sestio nostro scribendas dederit. Idem 1. de Orat. 158. Omnium bonarum artium scriptores ac doctores & legendi & pervolutandi. Et in Orat. 29. Vetustissimus ille scriptor & politissimus Lysias. Idem de Clar. Orat. 35. Scriptor subtilis atque elegans.

Carminum scriptores. Quintil. lib. 1. cap. 5.

Belli Trojani scriptor, Homerus. Horat. 1. Epist. 2. 1.

Artium scriptores. Quintil. lib. 2. cap. 13.

Assiduus scriptor. V. ASSIDUUS.

Delirus inersque scriptor. Horat. 2. Epist. 2. 126.

Nobilium scriptorum auditor. Horat. 2. Epist. 19. 39.

Scriptor, simpliciter pro Eo qui scribit. Cic. 2. Fam. 4. Domesticarum rerum habes & scriptores & nuncios.

Scriptor, A manu servus. Cic. 1. de Orat. 136. Neque precibus unquam, nec insidiando, nec speculando assequi potuit, &c. ex ejus scriptore & lectore Diphilo suspicari liceret.

Scriptor legum, pro Legumlatore. Cic. ad Brut. 15. Neque solum ut Solonis dictum usurpem, qui & sapientissimus fuit ex septem, & legum scriptor solus ex septem.

SCRIPTORIUS, a, um. Adj. [γραφικός] Quod aptum est ut ex eo scribatur: seu Quod ad scriptorem pertinet. ut, Atramentum scriptorium. Celsus lib. 6. cap. 4.

Calamus scriptorius. Cels. lib. 5. 28. 12. de fistulis.

SCRIPTŪRA, æ. f. [γραφὴ] Id quod scribimus.

Scriptura, Compositio libri. Auctor ad Heren. lib. 3. Non sum nescius quantum susceperim negotii, qui motus corporis exprimere verbis, & imitari scriptura conatus sum voces. Scriptura, i. e. Scri-

bendo

bendo. Idem lib. 4. Reliquum scripturæ consumetur in exemplis. i. e. Ejus quod scribendum est. Ter. in prol. Adelph 1. Postquam poeta sensit scripturam suam ab iniquis observari, &c.

Diurna actorum scriptura. Tacit. 3. Ann. 3.

Persequi scriptura. V. PERSEQUOR.

Scriptura, Stylus quo quis utitur in scribendo. Cic. 15. Fam. 21. Quum vero ea quæ scriptura persecutus es, sine summo amore cogitare non potueris. Cic. 6. Fam. 7. Genus autem hoc scripturæ non modo liberum, sed incitatum atque latum esse debere quis ignorat?

Levis scriptura. Ter. Phorm. prol. 5.

Scriptura, pro Inscriptione. Vell. Paterc. 2. 61. 3. Statuæ ætatem scriptura indicat.

Scriptura, pro Vectigali quod percipitur e pascuis: vel ipsa ratio eorum qui præsunt hujusmodi vectigalibus. *Et tam ii, quam qui portus aut portaria curabant, vectigalia describentes, aut colligentes, Magistri scripturæ & portus dicebantur. In illa autem societate & Magistri, & pro Magistris erant.* Plaut. Truc. 1. 2. 42. Nam adversum legem a me ob meam scripturam pecudem accipi, fierique. A. idem quod tu facis, faciunt rem male gerentes: ubi non est scriptura, unde dent, incusant publicanos. Quem locum sic restituit Turnebus, Nam adversum legem a me ob meam scripturam pecudem accepit. A fere idem quod tu facis, faciunt rem male gerentes: ubi non est scripturam unde dent, incusant publicanos. *Pecuarii inquit, & qui greges habebant, certam in singula pecudum capita pecuniam pendebant publicanis pro pastione, quæ pecunia scriptura vocabatur.* Cic. 2. Att. 10. Publius Terentius meus necessarius operas in portu, & scriptura Asiæ pro magistro dedit. *h. e. Portorio & scripturæ Asiæ magistri loco præfuit.* Idem 4. Verr. 69. *In scriptura Siciliæ pro magistro est quidam L. Carpinatius.* Ibidem, Portum autem, & scripturas eadem societas habebat. Asconius, Mancipes, sunt publicanorum principes, Romani homines, qui quæstus sui causa, decumas redimunt, aut qui portoria, aut pascua publica: *quorum ratio scriptura dicitur. Hi exigenda a sociis suo periculo exigunt, & Reipublicæ repræsentant: providentes etiam in illa redemptione commodis suis.*

Magister scripturæ, Qui vectigalia describebat. Cic. 5. Attic. 15. *Magister scripturæ & portus, quidam Lucius Carpinatius.* Idem 4. Verr. 69. V. MAGISTER.

SCRIPTURARIUS, i. m. *Idem quod Magister scripturæ. Scripturarii dicebantur a Nonio & Festo, Ii qui mancipum rationes faciebant: quales hodie sunt quos clericos & commissarios vocant octavanorum & vicesimanorum. Ex Budæo*

Scripturarios, quos nunc Tabularios dicimus, dici volunt veteres, quod scripturis, & commentariis omnis, vel urbium, vel provinciarum complecterentur. Lucil. lib. 26. *Publicanus vero Asiæ, fiam ut scripturarius pro Lucilio.* Non.

Scripturarius ager dicitur, In quo ut pecora pascantur certum æs est, quod publicanus scribendo conficit rationem cum pastore. Festus.

SCRIPTURIO, ire. *Sidon. 7. Epist. 18.*

SCRIBONIUS [Σκριβώνιος] *Aphrodiseus, Orbilii servus atque discipulus, mox a Scribonia Libonis filia, quæ prius Augusti uxor fuerat, redemptus & manumissus. Hujus meminit Suet. Aug. cap. 62.*

Scribonius Consul. *Plin. lib. 2. cap. 35.*

SCRIBONIANUS, a, um. *Tacit. 2. Ann. 27.* Ala Scriboniana.

SCRINIUM, i. n. [σκρίνιον, κιβώτιον] *a secernendo; dicitur Locus in quo servantur pretiosa ac secreta. Plin. lib. 7. cap. 25. Captis apud Pharsaliam Pompeii Magni scriniis epistolarum. Ibid. cap. 29. Inter spolia Darii Persarum regis unguentorum scrinio capto, quod erat auro, gemmisque ac margaritis pretiosum. Hor. 2. Epist. 1. 113.*

— & prius orto
Sole, vigil calamum, & chartas, & scrinia posco.

Librariorum scrinia. Catull. 14. 17.

Clausa scrinia. Propert. lib. 3. 6. 14.

Compilare scrinia alicujus. Hor. 1. Serm. 1. 120.

Retegere scrinia. Juven. 6. Sat. 277.

Scrinia, sunt Plutei, vel Loculi in quibus acta Principum, libelli & commentarii asservantur. Plin. 7. 25.

SCRINIARIUS, i. m. *Qui scrinium custodit. In jure Civili Scriniarii dicuntur, qui iidem Chartularii appellantur. Quod enim chartæ in scrinia referuntur, & ab Scriniariis, i. e. Scriniorum custodibus, quos quondam Æditues Pontificesque dixerunt, custodiantur, Scriniarios dixerunt. V. l. ult. C. de Castren. pecul. lib. 12. & l. 8. & 10. C. de numerat. lib. 12. l. ult. de appar. præfecti præto. Alexander Ulpianum suum scriniarium appellat. Lamprid. vide l. ultima. C. de testam. milit.*

SCRIPTITO, SCRIPTURA. V. SCRIBO.

SCRIPTULUM, SCRIPTUM, SCRIPULUM. V. SCRUPUS.

SCRIPULA, *Vitis genus. Plin. lib. 14. cap. 3. Item scripula passo acino.*

[S]CROBS, scrŏbis, m. & f. *secundum Priscianum: Servio tamen masculini potius* [ὄρυγμα] *Sunt autem Scrobes, Fossiones ut putei vel foveæ intra terram manufactæ ad vineas vel arbores conserendas, vel [a]d metalla & quæcunque alia fodienda. Columel. lib. 4. cap. 1. Ni[m]ium me profundos censuisse fieri scrobes. Ibidem, Contenti bipe[da]nea scrobe. Ibidem, Melius consurgunt altioribus demissa scro[bib]us: nam bipedanei etiam provincialibus agricolis vix approbari [s]unt. Idem lib. 4. cap. 15. Ex alto scrobe submersa perducitur [...] vacantem palum. Plin. lib. 9. cap. 51. Mus marinus in terra [scrob]e effossa, parit ova, & rursus obruit terra.*

[...]arii scrobes & quaternarii. *Columel. lib. 11. cap. 2. Scrobes [...]s generis, quos eris Autumno consiturus, hoc tempore præpa[rare o]portebit (mensem Martium intelligit.) Eorum quaternarii, [...]t quoquoversus pedum IIII. si est commodum terrenum, [...] ab uno fiunt: ternarii autem XVIII.*

[...] scrobes. *Virg. 2. Georg. 235.*

[...] scrobes. *Virg. 2. Georg. 50.*

[...] scrobes oleis. V. INVERTO.

[...]um in nominativo dicitur. *Columel. lib. 5. cap. 6. Sed ar*boris maritandæ causa scrobis viviradici fieri debet latus pedum duorum. Ibid. cap. 10. Sed scrobis clibano similis fiat. Non. 3. 207.

SCROBICŬLUS, i. m. dimin. [ὀρυγμάτιον] Plin. lib. 21. cap. 5. Atque ita in scrobiculis seruntur, heminis fæcis circumfusis. Columel. lib. 4. cap. 15. Et id quod a matre abscissum recens erit, confestim alte circumfoditur, & scrobiculo facto ad imum solum præciditur. Non. 3. 207.

SCROFA, æ. f. [χοῖρος] Quæ multos peperit porcos: tamen etiam pro Porca ipsa peculiariter sumitur. Varro 2. de R. R. cap. 4. Scrofa in sua quæque hara, suos alat oportet porcos. Plaut. Capt. 4. 2. 29. Eorum si cujusquam scrofam in publico conspexero, &c. Columel. lib. 7. cap. 9. Scrofæ probantur longissimi status, & ut sint reliquis membris similes descriptis verribus.

Candida scrofa. Juven. 12. Sat. 73.

SCROPHA [Σκρώφας] *Tremellius ponitur in lib. 2. cap. 4.* Varronis de R. R. ubi de avo suo, Avus, inquit, *meus primum appellatus est Scrofa:* qui Quæstor quum esset Licinio Nervæ Prætori, in Macedonia provincia relictus, qui præesset exercitui, dum Prætor rediret, *hostes arbitrati occasionem se habere victoriæ,* impressionem facere cœperunt in castra. Avus quum hortaretur milites ut caperent arma, atque exirent contra: dixit celeriter se illos, ut scrofa porcos, disjecturum, id quod fecit: Nam eo *prælio* hostes ita fudit atque fugavit, ut eo Nerva Prætor, *Imperator sit appellatus:* & avus cognomen invenerit ut diceretur Scrofa. Itaque proavus, & superiores de Tremelliis nemo appellatus Scrofa. Nec minus septimus sum deinceps Prætorius in gente nostra. Hactenus Varro.

Scrofa, scripsit de Re rustica libros, quos Plin. allegat lib. 17. cap. 23.

SCROFIPASCUS, i. m. [χοιροβοσκός] *Qui pascit scrofas.* Plaut. Capt. 4. 2. 27. Tum pistores scrofipasci qui alunt furfure sues.

SCROFŬLA, æ. f. [χοιράς] quid Morbi sit, vide STRUMA. Cels. 5. 28. 7.

Scrofulas dici a Scrofa sue, palam est: quoniam eas Græci ab ejusmodi bruto χοιράδας appellarunt. Solenne est Francorum regibus, eas sola manuum attrectatione fideliter curare.

SCROTUM, i. n. [ὄσχεον] *Pellis quæ testiculos continet.* V. Celsum *lib. 7. cap. 19. & cap. 20. ubi frequenter hanc vocem usurpat. Bursam testicularem nominant.*

SCRUPĔDA, æ. a Scauro pede, *quasi Scauripeda:* Scaurus autem exponitur στρεβλόπους & σκαμβὸς σκέλος a vetere Critico. Hor. 1. Serm. 348.

Balbutit scaurum pravis fultum male talis. Accius apud *Varr. de L. L. 6. 3.* Scratiæ, scrupedæ, strictabilæ, tantulæ. *Turneb. Ad hæc verba notat Gellius 3. 3. Poetam delectatum faceta verborum antiquitate, meretricum vitia atque deformitates significantium. V. supra* SCRATIÆ.

SCRUPEUS, SCRUPOSUS, SCRUPULUS. *V. infra.*

SCRUPUS, i. m. [λίθαξ, λιθάριον] *Lapillus brevis, qui pressus sollicitudinem creat. Festus, Scrupi dicuntur Aspera saxa & difficilia attrectatu; unde & Scrupulosam rem dicimus, Quæ aliquid in se habet asperi.*

Per omnes scrupos. Petron. cap. 79.

Scruporum lusus, apud Quintil. lib. 11. cap. 2. Cic. 1. de Orat. 217. Pila bene, & duodecim scrupis ludere. Hujus ludi meminit Ovid. 3. de Arte Am. 363. ubi inquit,

Est genus in totidem, &c. Scruporum lusus esse putatur, qui vulgo Dominarum lusus vocatur. Victor. lib. 5. Variar Lect. cap. 13. legendum putat Duodecim scriptis, tum apud Ciceronem, tum apud Quintilianum, propterea quod apud Nonium in litera S ita scribitur. Scripta constat esse tarum. M. Tullius in Hortensio, Itaque tibi concedo, quod in duodecim scriptis solemus, ut calculum reducas, si te alicujus dati pœnitet. Hinc accedit Charisius lib. 1. sic inquiens: Scriptulum, quod nunc vulgus sine T dicit, Varro in Plautorino dixit. Item in Annali nummum argenteum conflatum primo a Servio Tullo dicunt. is quatuor scriptulis major fuit, quam nummi. Hinc apparet a Scriptum forma diminutionis factum Scriptulum, deinde per ablationem literæ T Scripulum. Volusius Metianus in libro de Asse, Uncia, inquit, dividitur in scriptula viginti quatuor. Drachma, inquit Budæus, in terna scrupula distribuitur, quæ a Græcis grammata, id est literæ, ideo dicuntur, quod quatuor viginti literas Græci in alphabeto suo habent, quod uncia scrupulos capit. Quidam, teste Glareano in libro de Asse, ut gramma exprimant, Scriptulum primum vocatum putant, postea Scripulum abjecto T. Argentarii hodie Denarium vocant, & vigintiquatuor grana continere aiunt. Fannius, Semioboli duplum est obolus: quem pondere duplo Gramma vocant, Scrupulum nostri dixere priores.

Scrupus, [αἴνιγμα] Ænigma significat apud Gell. lib. 12. cap. 2. V. Scirpi apud Gellium, in dictione SCIRPUS.

SCRUPŌSUS, a, um. [λιθακώδης] *Plenum scrupis. Lucan. lib. 5. 675.*

Scruposisque angusta vacant ubi littora saxis
Imposuit terræ.

Scruposus, Difficilis, asper. Tralatio a viis. Scrupi autem dicuntur Saxa aspera. ex quo Scruposam rem dicimus, Quæ aliquid habet in se asperitatis. Lucret. lib. 4. 526.

— haudquaquam ratio scruposa relicta est. Lambin.

Saxum scruposum. Apul. 6.

Via scruposa. Plaut. Capt. 1. 2. 82.

SCRUPEUS, a, um. [λιθώδης] *Lapillosus Virg. 6. Æn. 236.*

Spelunca alta fuit, vastoque immanis hiatu,
Scrupea tuta lacu nigro.

Scrupeus. Varr. Ex eo ab Accio positum in Curiosa. Itaque est in Menalippa, Rejicis abs te religionem scrupeam pone. Accius, inquit, Scrupeum pro Curioso usurpavit in Menalippa, cum Religione scrupeam dixit, quam post tergum rejiciendam ait. Ex Turnebo.

SCRIPTŬLUM, i. n. *Vigesima quarta pars unciæ, Græcis γράμμα. Scribitur & Scripulum, omissa T, & per contractionem Scriplum. Sosip. Charis. 1. 81. V. supra* SCRUPUS.

Scrupŭlus, i. m. dimin. [ψῆφις, λιθίς] proprie Lapillus brevis & asper, qui in calceo latens, plerunque nos lædit: nam pressus pede, solicitudinem creat.
Scrupulus, [δυσχέρασμα] pro Solicitudine, dubitatione, & difficultate aliquando ponitur. Unde, Injicere scrupulum, & Eximere scrupulo aliquem dicimus. Ter. Phorm. 5. 7. 30. Ea mortem obiit; e medio abiit; qui fuit in re hac scrupulus?
Sine scrupulo Columel. lib. 5. cap. 11.
Odiosus scrupulus. V. Odiosus in ODIUM.
Aculei & scrupuli. Cic. 1. Att. 15. At domesticarum quidem solicitudinum aculeos omnes & scrupulos occultabo.
Evellere & eximere scrupulum. Cic. pro Rosc. Amer. 6. Hunc sibi ex animo scrupulum qui se dies noctesque stimulat, ac pungit, ut evellatis postulat. Idem 5. Att. 13. Exime quæso quoad potes, de illo domestico, scrupulum quem non ignoras.
Injicere scrupulum. Ter. Adelph. 2. 2. 20. Timet, injeci scrupulum homini.
Injicere scrupulum & dubitationem. Cic. pro Cluent. Hic tum injectus est hominibus scrupulus & quædam dubitatio quidnam esset actum.
Scrupulus unus restat. Ter. And. 5. 4. 37.
Scrupulus, sive Scrupulum, Nomen ponderis. Scrupulum, inquit, Budæus, in binos obolos dividitur, ut obolus in binos semiobolos. Glareanus in libro de Asse, Obolum Columella semiscrupulum vocat: est enim scrupuli dimidium. drachma igitur sex habet obolos. V. SCRUPUS & SCRIPTULUM. Valer. Max. lib. 4. De paupertate, Eadem gens nullum ante scrupulum auri habuit. Cic. 4. Att. 15. Etiam illud jam cognitum est, neque argenti scrupulum esse ullum in illa insula, neque ullam spem prædæ, nisi ex mancipiis. Ex Budæo. Martial. lib. 4. 89.
　　Ergo nec argenti sex scrupula Sextiliane, &c.
Neque argenti scrupulum est ullum in insula. Cic. 4. Att. 16.
Scripulus etiam scribitur a nonnullis pro Scriptulus. V. supra SCRIPTULUM. Ovid. de Medicam. faciei, 92.
　　Quinque parant marathri scripula, myrrha novem.
Scrupulus, etiam Mensura est in metiendis terris. Varr. lib. 1. de R. R. cap. 10. Ab hoc principio mensores nonnunquam dicunt in subcisivum esse unciam agri aut sextantem, aut quid aliud, quum ad jugerum pervenerunt, id habet scrupula ducenta octoginta octo. Quem locum explicat Budæus in Asse. Columel. lib. 5. cap. 1. Igitur, ut diximus, jugerum habet quadratorum pedum viginti octo millia & octingentos, qui pedes efficiunt scrupula ducenta octoginta octo. Ut autem a minima parte, id est ab dimidio scrupulo incipiam, pars quingentesima septuagesima sexta pedes efficit quinquaginta, id est jugeri dimidium scrupulum: pars ducentesima octogesima octava pedes centum, hoc est scrupulum: pars centesima quadragesima quarta, pedes CCLX, hoc est scrupula duo.
Hora etiam in scrupulos dividitur, ut patet ab inscript. apud Fabrett. p. 96. SYLVANAQVAE HIC DORMIT VIXIT ANN. XXI. MENS. III. HOR. IV. SCRVPVLOS VI.

Scrupŭlōsus, a, um. Adj. [λιθακώδης] Plenus scrupulis. Plaut. Capt. 2. 2. 82. Nam meus scrupulosam victus commeat viam. Scalig. hic legit Scruposam. Sic, Scrupulosæ cotes apud Cic. 4. Tusc. 33. Et apud Plin. lib. 15. cap. 23. Cæteræ suum pabulo gignuntur, scrupulosæ corticis. De castaneis.
Scrupulosus, Solicitus & anxius. Plin. Epist. 49. Miraris quod tot volumina, multaque in his tam scrupulosa homo occupatus absolverit. De Plinio avunculo.
Disputatio scrupulosa. Quintil. 9. 1.
Scrupulosissima saltatio. Columel. in præfat. lib. 1. i. e. Quæ anxie & cum cura & studio exercetur.
Ventorum paulo scrupulosior observatio. Plin. lib. 18. cap. 33.

Scrupulōse, Adv. [ἀκριβεστέρως] Columel. lib. 9. cap. 8. At quæ dono vel aucupio contingunt minus scrupulose probantur. i. e. Minus anxie. Plin. lib. 8. cap. 14.
Minutius & scrupulosius scrutantur omnia. Quintil. lib. 5. cap. 14.

Scrupulositas, ātis f. [ἀκριβολογία] Anxietas, difficultas. Columel. lib. 11. cap. 1. In hac autem ruris disciplina non desideratur ejusmodi scrupulositas. Utitur & Tertull.

Scrupularis, e. Quod ad scrupulum nummum, vel pondus pertinet. Plin. lib. 33. cap. 8. His coticulis periti, quum e vena ut lima rapuerint experimentum, protinus dicunt quantum auri sit in ea, quantum argenti vel æris, scrupulari differentia.

Scrupulātim, Adv. Per scrupula. Plin. lib. 22. cap. 24. Scrupulatim quidem colligere ac miscere vires non conjecturæ humanæ opus, sed impudentia est.

Scruta, orum. pl. [παλαιώματα] Attritæ usu vestes, dimidiatæ strigiles, & jumentorum soleæ, refixi clavi, idque genus alia, quæ vilissimi proxenetæ venalia habent, quos antiqui scrutarios appellabant. Cæl. lib. Antiq. 10. cap. 56. Verbo, Scruta, Veteramenta omnifaria significari puto, quæ cum usu jam detrita sint, pretio item deminura censentur. Horat. 1. Epist. 7. 65.
　　Vilia vendentem tunicato scruta popello. Ex qua origine factum ut Scrutaria dicantur Vilissima quæque. Lucil. apud Gell. Noct. Attic. lib. 3. 14.
　　Quidni? & scruta quidem ut vendat, scrutarius laudat
　　Præfractam strigilem, soleam improbus dimidiatam. Sidonius item Apollinaris vocabulum in Centurias allegisse videtur, Nunc, inquit, frivola quædam. nunc ludo apta virgineo scruta donabat. Quo in loco sunt qui Imagunculas pueriles operis dulciarii Scruta posse accipi, augurentur. Ad hæc quæ de scrutorum significantia pronuntiavimus, plane allusit Apuleius fabulæ Græcanicæ lib. 4. Enimvero vos bonæ frugi latrones inter furta parva atque servilia timidicule per balneas & aniles cellulas reptantes, scrutariam facitis. Hæc Cæl. Quidam scribunt Scutra. V. Burman. ad Petron. cap. 62.

Scruparia, æ. f. [χυτοπωλία] Scrutorum vendendi ars, ut sagaria, cœnacularia, lintearia. Apul. lib. 4. Scrutariam facitis.

Scrutarius, i. m. Scrutorum venditor. Gell. 3. 14. V. supra in SCRUTA.

Scrutillus, i. m. Isidor. Gloss. Scrutulus, vel Scrutillus est ventriculus fartus.

Scrutator, **Scrutinium**. V. post SCRUTOR.

Scrutor, [ἐρευνάω, ἐξερευνάω, ἐρευνάομαι, ἐξετάζω, μεταλλάω] āri. Inquirere. Plaut. Aul. 4. 4. 24. Idem Amph. 4. 2. 30. Scrutabor, eho dic mihi, quis videor?
Abdita terræ ferro scrutantes. Lucret. lib. 6. 809.
Arcanum alicujus scrutari. Hor. 1. Epist. 18. 37.
Argumenta scrutari & quærere. Cic. in Partit. 8.
Fretum scrutari. Lucan. lib. 3. 698.
Ignem gladio scrutari. Hor. 2. Serm. 3. 276.
Mentes deum scrutantur in extis. Ovid. 15 Met. 136.
Orbem scrutari. Plin. lib. 5. cap. 5.
Tabellarios scrutari. Cic. 10. Fam. 31. Tamen nequaquam tanta in mora est, quanta qui locis omnibus dispositi ab utraque parte scrutantur tabellarios & retinent.
Vestigia scrutari domini sui dicitur canis. Plin. lib. 8. cap. 40.
Excutere & scrutari. Cic. pro Rosc. Amer 97. Non excutio te si quid forte ferri habuisti: non scrutor, nihil ad me arbitror pertinere. Idem 1. Q. frat. 1.
Scruto, active dixerunt Veteres. V. Non. 7. 6. & Priscian. 8.

Scrutanter, Adv. Ambros. Epist. 40. Scrutanter discutere.

Scrutātus, a, um. Partic. pass. Aur. Vict. Or. gent. Rom. cap. 6. Scrutatis omnibus latebris.
Idem active. Curt. 6. 5. 17. Ille venantium modo latibula scrutatus.

Scrutatio, ōnis. f. Seneca de Vita beata cap. 23. Ita dico si tuto & securus scrutationem populo præbuerit. i. e. Permiserit sua scrutanda.

Scrutātor, ōris. m. [ἐξεταστὴς] ut, Pallidus scrutator auri. Lucan. lib 4. 298.
Profundi scrutatores, Maximi piscatores. Stat. 3. Sylv. 1. 84.
　　Quodque legit mersus pelagi scrutator Eoi. i. e. Urinator scrutans uniones in mari Indico. conf. Quintil. Decl. 18.
Scrutatores dicebantur servi qui Salutatores, sive eos, qui ad principem salutandi causa veniebant, scrutabantur, & excutiebant, ne telum aliudve armorum genus absconditum gestarent. Suet. Claud. cap. 35. Reliquo autem tempore salutatoribus scrutatores semper apposuit. Et hic mos a Claudio ad Vespasianum. Suet. Vespas. cap. 12. Consuetudinem salutantes scrutandi manente adhuc bello civili omiserat.

Scrutātrix, īcis. f. Alcim. Avit. 2. 326.
　　—— scrutatrix Eva malorum.

Scrutino, āre. Vulg. Int. 4. Esdr. 16.

Scrutinium, i. n. [ἐξέτασις, ἔρευνα] Investigatio. Apul. lib. 9. Met. Postremum magistratibus placuit obstinate denegantem scrutinio detegere. Ammian. 29. 2. Inter scrutinia supellectilis.

S C U

Scula, æ. f. Antiquum verbum, dictum quasi Sequulna: quem qui elegantius loquuntur Sequestrem appellant. Utrumque vocabulum a sequendo factum est: quod ejus, qui electus sit, utraque pars fidem sequatur. Hæc Gell. apud quem vide plura lib. 20. cap. 10.

Sculpo, psi, ptum, [γλύφω, γλάπτω] ĕre. Cædendo imaginem aliquam effingere. Plin. lib. 36. cap. 4. Marmore sculpendo primi omnium inclaruerunt Dipœnus & Scyllis, geniti in Creta insula. Alii legunt Scalpendo.
Ebur sculpsit mira arte. Ovid. 10. Met. 248.
Scalpo, non Sculpo dici debere, auctor est Diomedes. V. in dictione SCALPO.

Sculptus, a, um. Partic. [γεγλυμμένος] ut, Animalia sculpta. Lucan. lib. 3. 224.

Sculptor, ōris. m. [γλυφεύς] Qui sculpit. Plin. lib. 36. cap. 5. Jam fuerant in Chio insula Malas sculptor, dein filius ejus Micciades, &c. Idem lib. 20. cap. 13. Sculptores & pictores utuntur. Alii legunt Scalptores.

Sculptura, æ. f. [γλυφὴ] est Quæ auro, argento, ære, ferro, ligno, ebore, marmore, vitro, gemmis opera nostra efficit. Plin. lib. 16. cap. 40. Habent in sculpturis facilitatem. Sic lib. 35. cap. 12. Vitruv. 4. 6.

Sculptilis, e. Adj. [γλυπτὸς] ut, Opus sculptile. Ovid. 4. de Pont. 9. 28.

Sculpturatus, a, um. Fortunat. 9. Carm. 15.
　　Et sculpturata lusit in arte faber.

Sculponea, æ. f. apud Catonem de R. R. cap. 59. Calceamentorum genus est: nomenque Turnebo habere videtur a Sculpo vel Scolpo. Nihil enim differt, cum u & o propter soni vicinitatem sæpe alternis commutentur. Scolpus autem fictitio verbo Sonum significat, qualem ipsum nomen repræsentat. Fulgentius tamen Sculponeas explicat Cestos esse plumbo ligatos. Utitur etiam hac voce Plautus in Cas. 2. 8. 59.

Sculponeātus, a, um. Sculponeis calceatus dicitur a Varrone in Serano; Dum in agro, inquit, studiosius ruror, aspicio Triptolemum sculponeatum bigas sequi cornutas, &c. Non. 2. 731.

Scurgum, [Σκούργον] Germaniæ urbs, Ptolemæo auctore lib. 2. cap. 11. Vulgo *Schmeben*.

Scurra, æ. m. [βωμολόχος] Scurra dictus est, ut quidam volunt, a sequendo, quod & tenuioris fortunæ homines, & cæteri alioqui, qui honoris gratia prosequerentur quempiam, non antecedere, sed sequi sint soliti. Fest. Itaque Scurra nihil aliud fuit quam Sectator aut Pedissequus; neque primum inhonestum sensum præ se ferebat, sed Homines denotabat urbano otio assuetos. Non fuit, Qui jocularia & scurrilia loqueretur, sed Homo urbanus: non Rusticus, sed Elegans. Plaut. Most. 1. 1. 15. Tu urbanus vero scurra, deliciæ populi, rus mihi tu objectas? Epid. 1. 1. 13. T. Scurra es. E. scio te esse quidem hominem militarem. Trin. 1. 2. 165. Quam urbani assidui cives, quos scurras vocant. Videntur autem sic appellati fuisse, Qui assidue in urbe essent, nunquam in agris, quod sine cura fortasse & opere omni essent. Turneb.

Postea,

Postea, cum otiosi divites effusos risus ex omni materia quærerent, adeoque in omnem licentiam jocantium studia erumperent, male audire Scurrarum nomen cœpit, & iis solis attribui; qui risum ab audientibus captant, non habita verecundiæ ratione aut dignitatis. Cic. 9. Fam. 20. Me autem a te, ut scurram velitem, malis oneratum esse, non moleste tuli. Idem pro Quint. 2. 55. Memini, vetus est, de scurra multo facilius divitem, quam patremfamilias fieri posse. Item, quoniam frequentissime usus est jocis, & nocentissimos sæpe hoc dicendi genere tutatus est, scurra ab inimicis suis est dictus. Et 5. Verr. 146. Albam habebo judicem, eum hominem, qui se ipse scurram improbissimum existimari vult, qui a scurris potius semper gladiator, quam scurra appellatus sit.

Facetus non parum scurra. V. NON.

Fugitivus scurra. Juven. 13. Sat. 111.

Improbus atque petulans scurra. Cic. pro Cluent.

Infidus scurra. Hor. 1. Epist. 18. 4.

Vagus scurra. Hor. 1. Epist. 15. 28.

Scurræ etiam vocabantur, Qui gestu & imitatione (ut mimi & gesticulatores) risum movere conati sunt. Sic Phædrus 5. 5. 27. Scurram vocat, Qui porcelli vocem imitabatur.

SCURRŬLA, æ. m. dimin. Arnob. 6. Urbanus scurrula. Apul. Met. 10.

SCURRILITAS, ātis. f. [βωμολοχία] vitium Urbanitati oppositum, Turpis & procax dicacitas. Auctor Dialog. de Orat. cap. 22. Fœda & insulsa scurrilitas.

SCURRILIS, e. [βωμολοχικὸς] Ridiculum cum turpitudine. Cic. 2. de Orat. 239. Ne aut scurrilis jocus sit, aut mimicus.

Dicacitas scurrilis & scenica. Quintil. lib. 6. cap. 3.

Lusus scurriles, pro Levibus & nugatoriis, sine turpitudine posuit Valer. lib. 7. cap. 89.

Strepitus scurrilis. Auctor Philomelæ v. 34.

SCURRILITER, Adv. [βωμολοχικῶς] Procaciter. Plin. 4. Epist. 25. Quid hunc putamus domi facere, qui in tanta re, tam serio tempore, tam scurriliter ludat? Justin. 24. 6. 4. Scurriliter jocatus.

SCURROR, [βωμολοχέω] āri. Scurram agere. Hor. 1. Epist. 17. 19.

Scurror ego ipse mihi, populo tu.

SCURRANS, antis. [βωμολοχῶν] Scurriliter agens. Hor. 1. Epist. 18. 2.

Scurrantis speciem præbere professus amicum. h. e. Turpiter adulantis. Porphyrio.

SCUTALE, SCUTARIUS, &c. V. SCUTUM.

SCUTICA, æ. f. [σκυτάλη] Flagellum ex pelle. Martial. lib. 10. 62.

Scuticaque loris horridis Scythæ pellis,
Qua vapulavit Marsyas Celenæus.

Habenis scuticæ tremefactus. Ovid. 9. Epist. 81.

Rubere scutica. Juven. 6. Sat. 478.

Dignus scutica. Hor. 1. Serm. 3. 117.

SCUTILUS, a, um. Tenue, & macrum, & in quo tantum exilis pellicula cernitur. Paulus apud Festum.

SCUTRA, æ. f. Vasis genus. Plaut. Pers. 1. 3. 8. Commisce mulsum, struthea, colutheaque appara bene & in scutris concaleat, & calamum injice. In quem locum tradit Camerarius, a Scutris dici forma diminutiva Scutulas, ut a Culcitra dicitur Culcitula. Certe a Mitra sic fit Mitella, a Capra Capella. Servius a Scaturire deducit, sed minus recte.

SCUTRISCUM, i. n. [ἄβγειν γένος] Vasis genus apud Catonem, cap. 10. 11. a Scutra derivatum.

SCUTŬLA, æ. f. [ἀγγεῖον κοῖλον γένος] Errant, qui a Scuto deducunt, nam in Scuto prima producitur, at in Scutula prima corripitur. Facile igitur a Scutra deducimus, cum significat Vasis genus concavum. Martial. lib. 8. 71.

Bessalem ad scutulam sexto pervenimus anno. Idem. lib. 11. 32.

Sic implet gabatas, paropsidasque,
Et leves scutulas, cavasque lances.

Scutulis vestes dividere Gallia instituit. Plin. lib. 8. cap. 48.

Scutulæ in pavimentis vocantur Frusta marmoris rotunda, a scuti videlicet figura. V. Vitruv. lib. 7. cap. 1. & Pallad. lib. 1. cap. 9.

Scutula, Serpentis genus in Africa. Sipontinus.

Scutula, Particula quædam ballistæ apud Vitruvium, sic enim scribit, Describatur, inquit, scutula, quæ Græce περίτρητος appellatur. Hæc scutula, auctore Turnebo, est in summo & imo capitulo, dextra & sinistra, atque inde nomen habet Græcum, quod multis locis pertusa & perterebrata est. Itaque & perinfirma est, sed laminis ferreis, & regulis & clavis confixa continetur firmaturque. In ea est foramen quo tenduntur toni, id est nervi, qui brachia ballistarum continent. Insunt & foramina, quibus induntur cardines. Hæc Turneb.

Scutula in arboribus emplastratis. Plin. lib. 17. cap. 16. Ergo amputatis omnibus ramis, ne succum avocent, nitidissima in parte, quaque præcipua cernatur hilaritas, exempta scutula (ita ne descendat ultra ferrum) cortici, imprimitur ex alia cortex par cum sui germinis mamma. Vulgus Gallicum vocat *en escusson*.

Scutula, Hasta teres, qua lina tunduntur. Quapropter & exigua hastula in qua Lacedæmonii membranam involventes, literas scribebant, scutula vocabatur: Sipontinus. Rectius tamen dicitur Scytala.

SCUTELLA, æ. f. dimin. [παροψίδιον] Genus vasis concavi, rotundi, quo minutal ex carne vel oleribus in mensam exhibebatur. Cic. 3. Tusc. 45. Eripiamus huic ægritudinem. Quomodo? collocemus in culcitra plumea, psaltriam adducamus, hedychrum incendamus, demus scutellam dulciculæ potionis, aliquid provideamus & cibi. V. SCUTRA.

SCUTULATUS, a, um. Adj. [παροψιδωτὸς] Forma rotunda factum, quale aranea texit. Plin. lib. 11. cap. 24. Quanta arte celat pedicas scutulato rete grassantes, &c.

Scutulata vestis, a Scutula quando vasis genus est, quæ habet quosdam orbes vel circulos, quasi Scutulis distincta. Nam sicut diversos colores picturæ Babilonii, plurimis vero liciis Alexandrini texere, quæ polymita appellant: ita Galli scutulis vestes dividere, quæ scutula dixerunt, instituere. Plin. lib. 8. cap. 48. Istriæ, Liburniæque pilo propior quam lanæ pexis aliena vestibus, & quam sola ars scutulato textu commendat in Lusitania. Juven. 2. Sat. 95.

Cærulea indutus scutulata, aut galbana rasa.

Scutulatus color, apud Palladium in mense Martio, cap. 13. Colores (inquit) hi præcipui, albineus, russeus, murteus, cervinus, gilbus, scutulatus, albus, guttatus, candidissimus, niger, pressus. De coloribus equorum loquitur. Est autem Scutulatus equus, qui nunc vulgo *pomulatus* vocatur.

SCUTULUM, V. in SCUTUM.

SCUTUM, i. n. [ἀσπὶς, σάκος, ῥινὸς, θυρεὸς, ὅπλον, βῶς] Clypeus. Dictum ἀπὸ τοῦ σκύτους, id est a pelle, quod non sine pellibus fiat, inquit Festus. Plin. lib. 35. cap. 3. Scutis enim qualibus apud Trojam pugnatum est, continebantur imagines. Cæs. 5. Bell. Gall. 43. Quo perculso & exanimato, hunc scutis protegunt hostes, & in illum universi tela conjiciunt. Cic. 2. Tusc. 54. Ignavus miles ac timidus simul ac viderit hostem, abjecto scuto fugiat quantum possit.

Scutum quid a Clypeo differat, V. in CLYPEUS.

Scuta autem oblonga erant & ampliora; Clypei rotundi & minores. V. Liv. 8. 8. Et 9. 19. & 40.

Scutorum impulsus. V. IMPELLO.

Fulgentia scuta. Virg. 8. Æn. 93.

Longa scuta. Virg. 8. Æn. 539.

Cælare scuta auro. V. CÆLO.

Incumbere in scuta. V. INCUMBO.

Reclinare scuta. Virg. 12. Æn. 130.

Rejicere scutum, i. e. Post tergum. Cic. 2. de Orat. 294.

Vitare periculum scuto. Cæs. 2. Bell. Civil. 35.

Scutus, masculino genere dixit Turpil. Demiurgo, Quia non minus res hominem, quam scutus tegit. Ex Non. 3. 233.

Scutum eleganter pro quovis Præsidio. Liv. 3. 53. Scuto magis quam gladio plebi opus est.

SCUTALE, is. n. Corium, cujus loris consutis habena facta erat: sic appellatum, quod ex eo genere corii scuta conficerentur. Nam, ut apud Polybium est, exterior scuti facies corio vitulino obducta erat. Liv. 38. 29. Sed triplex scutale crebris suturis duratum. Ex Turneb.

SCUTARIUS, i. m. [ἀσπιδοποιὸς] Qui scutorum curam habet, vel Qui scuta facit. Plaut. Epid. 1. 1. 35. Id modo videndum, ut materies suppetat scutariis.

Scutarius fuit & Miles, qui Principem comitabatur. Zos. 3. 29. conf. Suet. Aug. cap. 56. Ammian. 20. 5.

SCUTARIUS, a, um. Adj. [ἀσπιδεῖος] Quod ad scuta pertinet. Veget. lib. 2. 11. In Romana militia habebant fabricas scutarias & loricarias, quibus armorum genera formabantur.

SCUTĀTUS, a, um. [ἀσπιδιώτης] aliud Adj. Scuto tectus & munitus. Cic. 2. Philipp. 108. Agmine quadrato cum gladiis sequuntur scutati milites, sicas portari videmus. Liv. 28. 2. Virg. 9. Æn. 370. Cæs. de Bell. Gall. 1. 39.

SCUTIGERŬLUS, a, um. Scutum gestans. Scutigerulum Plaut. Cas. 2. 3. 44. pro Armigero usurpat, nempe pro eo servo, qui scutum domini gerit; Qui (malum) homini scutigerulo dare lubet.

SCUTŬLUM, i. n. dimin. [ἀσπίδιον] Cic. 1. de Nat. Deor. 83. Cum pelle caprina, cum hasta, cum scutulo, cum calceolis repandis. Plin. 8. 48. Scutulis vestes dividere Gallia instituit.

S C Y

SCYATHOS, Insula est cum oppido in Ægeo mari prope Thraciam, ut scribit Pomponius Mela lib. 2. vulgo *Scyatho*, aliis *Sciro*.

SCYDISSA, Mons asperrimus, & Moschicis montibus conjunctus, qui ultra Colchidem sunt, cujus summa ab Heptacometis obtinentur, & Paryadra, qui usque in Armeniam protenditur, a locis Sidenæ Themiscyræ proximis, & orientale Ponti latus efficit. Strabo lib. 12.

SCYDRA, Oppidum Macedoniæ, in ora Heraclea. Plin. lib. 4. cap. 10.

SCYLACÆUM, i. n. Oppidum Calabriæ; de quo Virg. 3. Æn. 553.

Caulonisque arces, & navifragum Scylacæum. Al. Scyllæum; sed vide Turneb. Advers. 19. 21. Valer. Flacc. 3. Argon. 36.

Spumosumque legunt fracta Scylacæon ab unda. al. Scylaceon unda.

SCYLACE, [Σκυλάκη] Urbs circa Cyzicum ut inquit Hecateus Pomponius, Placia & Scylace parvæ Pelasgorum coloniæ.

SCYLACIUM, [Σκυλάκιον] Brutiorum civitas, auctore Ptolemæo lib. 3. cap. 1. Scyletium hodie. Vulgo *Squillaci*.

SCYLLA, æ. f. [σκύλλα] Herba, V. SCILLA.

Scylla, Avis. Plin. lib. 37. cap. 13.

Scylla, Piscis. Plin. lib. 32. cap. 11.

SCYLLA, [Σκύλλα] Saxum in mari, periculosum mare faciens nautis.

Scyllæ duæ fuerunt: Una, Nisi Megarensium regis filia fuit: contra quos dum devictis jam Atheniensibus pugnaret Minos, propter filii Androgei interitum, quem Athenienses & Megarenses dolo necaverant, amatus est a Scylla Nisi filia: quæ ut hosti posset placere, comam purpuream parenti abscissam ei obtulit: quam Nisus ita habuerat consecratam, ut tandiu regno potiretur quandiu illam habuisset intactam. Postea & Scylla a Minoe contempta, dolore in avem cirin, quæ & alauda dicitur, conversa est: & Nisus extinctus, deorum commiseratione in halyæti avis mutatus est formam. Virg. 1. Georg. 405.

Et pro purpureo pœnas dat Scylla capillo. V. fabulam apud Ovid. 8. Met.

Altera fuit Scylla Phorci filia, quæ versa fertur in saxum, cui nomen est Scylla, in mari periculosum. Ovid. 14. Met. 52.

E vitata Charybdi incidere in Scyllam, h. e. Vitato graviori malo, in alterum diversum incidere. Servius indicat Scyllam Phorci & Chreteidos

Chreteidos Nymphæ filiam. Hanc quum amaret Glaucus, Circe quæ illius amore tenebatur, quod eum in Scyllam propensiorem esse videret, fontem in quo nympha lavare consueverat, magicis venenis infecit. In quem quum illa descendisset, pubetenus in varias mutata est formas. Horrens itaque suam deformitatem, sese in mare præcipitem dedit, ac fabulæ præbuit argumentum. Hanc postea Glaucus deam marinam fecit: quæ classem Ulyssis & socios evertisse narratur. Virg. 6. Ecl. 74.

Quid loquar? aut Scyllam Nisi, &c. De rei veritate diversa est scriptorum opinio. Salustius putat esse saxum in mari prominens, quod procul visentibus muliebrem formam imitetur, in quod illisi fluctus, quoniam & luporum ejulatum, & canum latratum videntur imitari, finxerunt illam a pube hujusmodi feris succinctam esse. De Charybde vero narrant poetarum fabulæ hanc fœminam fuisse voracissimam, quæ quod Herculis boves rapuisset, a Jove fulmine icta, in mare præcipitata est, & in hujusmodi versa est monstrum, quod adhuc pristinam servat naturam. Absorbet enim universa: quæque absorbuerit, ea circa Taurominitanum egerit litus, ut Salustius est auctor. Unde tanquam proverbio Scortum vorax, & aviditatis nunquam satiatæ, Charybdim appellat Hor. 1. Carm. 27. 19. ——ah miser

Quanta laboras in Charybdi,

Digne puer meliore flamma. Servius ait Scyllam in Italia esse, Charybdim in Sicilia. Virg. 3. Æn. 414. transitum hunc inter duo pericula angustum eleganter describit,

Hæc loca vi quondam vasta convulsa ruina, &c. Plura in Erasmi Chiliad. Cic. 7. Verr. 145. Non enim Charybdim tam infestam, neque Scyllam nautis, quam istum in eodem freto fuisse arbitror.

Cærulea Scylla. Virg. 5. Æn. 122.
Informis Scylla. Virg. 3. Æn. 432.
Rapax Scylla. Ovid. 12. Epist. 123.
Vorax Scylla. Catull. 62. 156.
Propertius ex ambabus unam fecit, lib. 4. 4. 39. quum ait,

Quid mirum in patrios Scyllam sævisse capillos,
Candidaque in sævos inguina versa canes? Lucret. lib. 5. 890.

Aut rapidis canibus succinctas semimarinis
Corporibus Scyllas.

Biformes Scyllæ. Virg. 6. Æn. 286.

SCYLLÆUS, a, um. Adj. [Σκυλλαῖος] ut, Monstra Scyllæa. Stat. 5. Sylv. 3. 280.
Littora Scyllæa. Ovid. 15. Met. 702. al. Scylacea.
Rabies Scyllæa. Virg. 1. Æn. 200.
Undis Scyllæis clauditur Italia. Lucan. lib. 2. 433.

SCYLLÆUM, [Σκύλλαιον] Promontorium, in Peloponneso, ut Plin. 3. 5. Straboque lib. 6. testantur, sed sinu Argolico juxta Hermionem, quo Scylla Nisi filia fluctibus ejecta creditur. Nunc Damala vocatur, ut scribit Olivarius in Melam.
Est & Oppidum Brutiorum in Italia, ut est auctor Pomponius Mela lib. 2. Nunc *Desquillacho*, vel *Esquillacho*, ut tradit idem Olivarius in eundem Melam lib 2. cap. 4.

SCYLLIAS, [Σκυλλίας] Herodoto lib. 8. Vir quidam Scionæus, omnium ea tempestate hominum optimus urinator, qui etiam in naufragio ad Pelium facto, multam pecuniam Persis servavit, multa & sibi lucratus est: hunc Pausanias Scyllin vocat, de quo inquit, Scyllis Scyonæus homo cum Cyane filia classis Persicæ, qua Xerxes Græciæ bellum intulerat, anchoras natando urinandoque præcidit ad Pelidum montem & Sepiada Magnesiæ: idque signum in Apollinis templo positum ab Amphyctionibus, quod erat commune Græciæ concilium, a Nerone principe Romam translatum. Et Plin. lib. 35. cap. 11. Androbius pinxit Scyllin ancoras Persicæ classis præcidentem.

SCYLLIS, Scalptor egregius. Plin. lib. 36. cap. 4. Marmore scalpendo primi omnium inclaruerunt Dipœnus & Scyllis geniti in Creta insula.
Scyllis, Urinator. V. in dictione SCYLLIAS.

SCYLLUS, untis. [Σκυλλοῦς] Oppidum Achaiæ, ut Strabo scribit, quo Xenophon a Lacedæmoniis donatus est.

SCYLURUS, i. m. [Σκύλουρος] Nomen viri proprium, qui, ut Plutarchus auctor est, quum relictis maribus filiis octoginta, diem esset obiturus, hastilium fascem cuique obtendens, ut illum confringerent, jubebat. Id autem singulis se posse negantibus, ipse sigillatim educta hastilia omnia facile confregit. Ita docens illos, ubi una esse perseverarent, firmos ac potentes fore: imbecillos autem, si separarentur ac dissiderent.
Scylurus, Chersonesi rex, a quo multa castella condita fuisse commemorantur a Strabone lib. 7.

SCYMNUS, inter eos qui cælare argentum egregie noverant, commemoratur a Plin. lib. 34. cap. 8.

SCYMNUS, i. m. [σκύμνος] significat Catulum leonis, ut aliarum ferarum scylacia, Julio Polluce auctore. Lucret. lib. 5. 1035.

At catuli pantherarum, scymnique leonum.

SCYPHIUS, Equus Neptuni. Lilius Hist. Deor. Syntag. 5. ex Probo. Campi sunt in Thessalia Petræi, in quibus locus Petra nomine percussus tridente, Neptuni equum, qui Scyphius vocatus est, edidit.

SCYPHUS, i. m. [σκύφος] Vasis potorii genus, quo veteres usi sunt in conviviis Cic 6. Verr. 54. Hinc illa Verrea nata sunt, hinc in convivium Sextum Cominium protrahi jussit, in quem scyphum de manu jacere conatus est. Plin. lib. 33. cap. 11. L. vero Crassus orator duos scyphos Mentoris artificis manu cælatos sestertiis centum habuit. Baysius, Scyphum quem sciphum nonnulli scribunt, Græci σκύφον dicunt, & σκύπφον, ut docet Athenæus in undecimo, Vasculum est potorium. Plutarchus tamen in Antonio, statim in ipso principio, Scyphum posuisse videtur, pro eo vase quod vulgo *bassin* dicimus Martialis quoque Scyphos avorum vocat Vasa potoria, quæ & Archetypa dicuntur ab eodem. Hæc ille.
Cælatus scyphus. V. CÆLO.
Capaciores adfer huc puer scyphos. Hor. Epod. 9. 133.
Faginus scyphus. Tibull. lib. 1. 11. 8.
Nati in usum lætitiæ scyphi. Hor. 1. Carm. 27. 1.
Sacer scyphus. Valer. 2. Argon. 272. Virg. 8. Æn. 278.
Scyphus, pro Navigio. V. Macrob. lib. 5. Saturn. cap. 21.

SCYRETICUM Metallum. Plin. lib. 31. cap. 2. In Scyretico metallo arbores quæcunque flumine alluuntur, saxa fiunt cum ramis.

SCYRI, Populi sunt in Arabia, Indorum lingua loquentes, apud Plin. lib. 6. cap. 23.

SCYRITÆ, [Σκυρῖται] Gentes sunt inter Nomadas Indos quæ narium loco habent foramina tantum. Plin. lib. 7. cap. 2.

SCYRON, pro Gypso positum inveniri notat Cæl. Rhodig. lib. 14. Lect. Antiq. cap. 13. unde & Scyra terra, pro Alba dicitur quandoque.

SCYROS, i. f [Σκύρος] Insula est contra Magnesiam, in mari Ægæo, una ex Cycladibus, Lycomedis regis patria, in qua est urbs ejusdem nominis. Patet hæc insula, Plinio teste, longitudine XXV. M. passuum, ex qua lapidem integrum fluctuare tradunt, eundem comminutum mergi. Dicta est autem Scyros, quia σκῦρος dicatur salebra & asperitas, ut ait Eustathius.
Scopulosa Scyros. Stat. 2. Achill. 17.
In hac Achilles sub puellari habitu adolevit: atque ejus regis filiam Deidamiam vitiavit, quæ ab insula & ipsa Scyrias est appellata. Ovid. 1. de Arte Am. 882.

SCYRIADES [Σκυριάδες] mulieres, ex Scyro insula. Stat. 2. Achill. 147.

Nec minus egressæ thalamis Scyriades ibant
Ostentare choros.

SCYRIUS, a, um. possess. [Σκύριος] Ovid. 8. Epist. 112.

Ignara tetigit Scyria membra manu. Propert. lib. 2. 9. 16.
Scyria nec viduo Deidamia viro.

Pubes Scyria, A Scyro insula. Virg. 2. Æn. 477.

SCYRICUS, [Σκυρικός] aliud possessivum. Unde, Scyricum, Genus coloris cærulei. Plin. lib. 33. cap. 7. & 8.

SCYRPUS, [σπάρτη] V. SCIRPUS.

SCYTALA, apud Pindarum in Olympiis est Nuntius, ac velut Carminum præco.
Scytala, est Insula sinus Troglodytici, apud Plin. lib. 6. cap. 29.

SCYTĂLA, æ. vel SCYTĂLE, es. f. [σκυτάλη] Mus araneus Latine dicitur. Plin. lib. 32. cap. 5. Eadem vis contra venenatorum omnium morsus, privatim scytalen & angues.
Scytale, Genus serpentis. Solinus, cap. 40. Scytale, tanta præfulget tergi varietate, ut notarum gratia videntes retardet: & quoniam reptando pigrior est, quos assequi nequit, miraculo sui capiat stupentes. In hoc tamen squamarum nitore hyemales exuvias prima ponit. Lucan. lib. 9. 717.
Scytale Laconica, [σκυτάλη Λακωνική] Genus erat furtivarum literarum, quibus utebantur Lacones. Rationem & modum pulchre describit Gell. lib. 17. cap. 9. Cur autem Scytala dicta sit V. in SCUTULA.

SCYTALIDES, sunt Articuli, qui subsunt digitis pedis. Cæl. Rhodig. lib. 4. Lect. Antiq. cap. 3.

SCYTHAS, æ. m. Nomen filii Herculis a quo & Scythæ dicti sunt: licet nonnulli dictos putent ἀπὸ τοῦ σκύζεσθαι, quod irasci significat: sunt enim Scythæ iracundiores. Notat Cæl. Rhodig. lib. 18. Lect. Antiq. cap. 24.

SCYTHES, [Σκύθης] Plin. lib. 7. cap. 56. Jovis fuit filius, qui primus arcus sagittarumque usum reperisse dicitur.

SCYTHIA, [Σκυθία] Regio Septentrionalis, a Scytha Herculis filio, ut ait Herodotus, ita dicta. Hæc dividitur a Tanai fluvio: & pars una remanet in Europa, altera in Asiam protenditur. Scythia Europæ terminatur ad Thraciam: in ea solum est aurum producens (ut Pomponius refert) inhabitabile tamen propter gryphos aurum custodientes. In ea regione sunt Arimasphi homines, quibus singuli oculi esse dicuntur. Ibi Borysthenes, qui gentem sui nominis alluit inter Scythiæ amnes amœnissimus. Scythia vero Asiæ ita a Justino lib. 2. describitur, Scythia in Orientem porrecta, includitur ab uno latere Ponto, & ab altero montibus Riphæis, a tergo Asia & Tanai flumine. Multum in longitudinem & latitudinem patet. Hominibus inter se fines nulli: neque enim agrum exercent, nec domus illis ulla, aut tectum, aut sedes est, armenta & pecora semper pascentibus, & per incultas solitudines errare solitis. Uxores liberosque secum in plaustris vehunt, quibus, coriis, imbrium hyemisque causa tectis, pro domibus utuntur. Justitia gentis ingeniis culta, non legibus. Nullum scelus apud eos furto gravius, quippe sine tecto & munimento pecora & armenta habentibus: quid salvum esset, si furari liceret? Aurum & argentum perinde aspernantur, ac reliqui mortales appetunt. Lacte & melle vescuntur. Lanæ iis usus ac vestium ignotus. Et quanquam continuis frigoribus urantur, pellibus tamen ferinis aut murinis vestiuntur. Scythæ ab alieno imperio aut intacti, aut invicti manserunt. Darium regem Persarum turpi a Scythia submovere fuga. Cyrum cum omni exercitu trucidarunt. Alexandri Magni ducem Zopyrona cum copiis universis deleverunt. Romanorum audivere, non sensere arma. Gens & laboribus & bellis aspera. Vires corporum immensæ. Hi hodie Tartari appellantur.

SCYTHÆ, arum. m. [Σκύθαι] Populi Scythiam incolentes: qui bipartiti sunt. Alteri Europei, alteri Asiatici.
Campestres Scythæ. Hor. 3. Carm. 24. 9.
Superbi Scythæ. Hor. in Carm. secul. 55.
Vagi Scythæ. Sen. Troad. 1.

SCYTHICUS, possess. [Σκυθικός] Apuleius, Plerique eorum Scythicis moribus vivebant. Et apud Cic. 5. Tusc. 90. Scythicum tegmen.
Aura Scythica. Ovid. 5. Trist 6. 19.
Gens Scythica. Stat. 12. Theb. 519.
Herba Scythica. Plin. 25. 8.
Montes Scythici. Ovid. 15. Met. 285.
Orbis Scythicus. Ovid. 3. Trist. 12. 51.
Poli Scythici sidera. Martial. 6. 58.
Pontus Scythicus. Ovid. 3. Trist. 4. 46.

Scythae, æ. m. [Σκύθης] Qui ex Scythia est. ut, Anacharsis Scythes, apud Cic. 5. Tusc. 90. & Phædr. 3. prol. 53.
Gelidus Scythes. Hor. 4. Carm. 5. 25.
Profugus. Hor. 4. Carm. 14. 42. i. e. Aut sub Aquilone interius constitutus, aut qui nunquam in eodem loco maneat. Acron.

Scythis, idis. patronym. f. [Σκυθίς] Ovid. 15. Met. 360.
Exercere artes Scythides memorantur easdem.

Scythissa, æ. f. Corn. Nep. 14. 1. Datames matre Scythissa natus.

Scythisso, āre. Scythissare apud Scythas, proverbii figura, erat Intemperantius bibere. Alex. Alexandrinus Genial. Dier. lib. 5. cap. 22. Ælian. Varr. Hist. 2. 41. Cæl. Rhod 14. 60.

Scythicæ, [Σκυθικαί] Calceamenti genus apud Alcæum & Stephanum, auctore Cælio Rhodig. lib. 18. cap. 24

Scythice, es. f. Herba, quæ cum ex Scytharum solertia cognita sit, ab illis proprium nomen accepit. Plin. lib. 25. cap. 8. Scythia primum eam, quæ Scythice vocatur, circa Bœotiam nascens, prædulcis. Idem lib 26. cap. 5. Peucedani succus pectoris doloribus, & acorum subvenit, & ideo antidotis miscetur, tussi daucum: Item Scytbica herba V. cap. 1 lib. 27. ejusdem.

Scython, onis. m. [Σκύθων] Nomen proprium viri nescio cujus quem poetæ fabulantur pro suo arbitrio modo in fœminam sese commutasse, modo rursus in virilem formam rediisse. Ovid. 4. Met. 280.
Quid loquar, ut quondam naturæ jure novato
Ambiguus fuerit modo vir, modo fœmina Scython.

Scythopolis, is. f. Urbs est in Decapolitana Syriæ regione, nomen habens a Scythis in eam deductis, quum antea a Liberi patris nutrice ibi sepulta Nysa diceretur. Plin. lib. 5. cap. 18. Σκυθόπολις: Scytopolis, non aspiratum verbum, Libyæ oppidum est, ut ex Polyhistoris sententia tradit Stephanus, Σκυτόπολις.

Scythotauri, orum. m. pl. [Σκυθόταυροι] Populi Scythiæ Tauricæ regionis juga incolentes, qui ut Solinus refert, pro hostiis advenas cædere consueverunt. Meminit horum & Plinius lib. 4. cap. 12.

Scyzinum, Vinum, cujus (cum ex herba fieret) obliterata ratio est. Plin. lib. 14. cap. 16.

S E

S. E. Sibi et, Sita vel Situs est SEBERA. Severa. SEC. Secundus. SEPT. September. SEQ. Sequanus. S. EQ. Senatus equester. SER. Servus, vel Servius. S. E. S. O. Sibi & suis omnibus. S. E. T. L. Sit ei terra levis. S. ET. S. Sibi & suis. SEV. Severus. SEX. Sextus.

Se, [ἕ] Pronomen accusativi casus, a Sui. V. sui.
Se, pro διά Græca præpositione, separativa est: ut Separo, Seduco. Est etiam abnegativa, ut Securus, Sine cura. Hæc Priscianus lib. 14. in fine.
Se, dicebant veteres pro Sine. Cic. 2. de Legib. 60. Ast im cum illo sepelire urereve, se fraude esto. Verba sunt legis XII Tabularum, ut & illa apud Gellium lib. 20. cap. 1. Tertiis nundinis partes secanto. Si plus minusve secuerint, se fraude esto. Sic enim legit Budæus, & recte, non autem Sine, quod vulgo Gelliani habent codices. Porro in primo exemplo Im accusativus est antiquus pro Eum, a nominativo Is.
Se, particula, interdum valet Dimidium: ut in Selibra, Semodio, Semuncia.

S E B

Sebaste, [Σεβαστή] Urbs Judææ, ante Samaria dicta, quam Herodes in honorem Augusti Sebastam appellavit. Auctor Strabo lib. 16. Meminit hujus Plin. lib. 5. cap. 13.

Sebasteni, orum. m. pl. Samaritani a Sebasta, id est, Augusta civitate Judææ extremæ. Eorum meminit Jurisconsultus Scævola in tit. De annuis legatis in P.

Sebastia, [Σεβαστία] Oppidum in Colopena Cappadociæ regione, de qua Plin. lib. 6. cap. 3

Sebastopolis, [Σεβαστόπολις] Ponti Cappadocii urbs Ptolemæo lib. 5. cap. 6. Vulgo *S. Gregorius.*

Sebennitus, [Σεβεννυτος] Stephano, Urbs in Ægypto, ubi & palus & amnis sunt cognomines. Unde præfectura quoque Sebennitica Σεβεννύτης νομός, & Sebennyticum Nili ostium Σεβεννυτικὸν στόμα, vocari constat, quod in duo alia dividitur scilicet in Saiticum & Mandesium: Herodotus lib. 2.

Sebethos, i. m. [Σέβηθος] Fons apud Neapolim, cujus aqua vicatim decurrens, omnes fere usus Neapolitanis præstat. Stat. 1. Sylv. 2. 263.
——& pulchra tumeat Sebethos alumna. Hujus & Virgilius & Columella meminerunt, quod quidem nomen sine R litera proculdubio scribendum est (etsi sciam esse qui Sebethrus per R legant) testis est, ut alia omittam, tabella marmorea vetustissima Neapoli in murorum fundamentis reperta, quæ habet, P. MEVIVS EVTYCHVS AEDICVLAM RESTITVIT SEBETHO.

Sebethis, idis. f. [Σηβηθίς] Virg. 7. Æn. 734.
Nec tu carminibus nostris indictus abibis
OEbale, quem generasse Telon Sebethide Nympha
Fertur.
Item adjective. Columel. lib. 10. v. 134.
Doctaque Parthenope Sebethide roscida lympha, &c.

Sebinos, [Σέβινος] Lacus quem facit fluvius Lollius apud Sarnicum, vallis Calepinæ oppidum. Hodie vulgus, ipsum lacum, *Isei* appellat. Plin. lib. 3. cap. 19.

Sebritæ, arum. m. pl. [Σεβρῖται] Populi Ægyptii Nili insulam incolentes, non procul a Meroe. Sebritæ dicti quasi advenæ eo quod Psammethicum Regem fugientes in Æthiopiam commigrarint. Strabo lib 17.

Sebum, i. n. [στέαρ] V. sevum. Unde,

Sebo, āre. Columel. lib. 2. cap. 22. Feriis autem ritus majorum etiam illa permittit, far pinsere, faces incidere, candelas sebare. Ubi legitur & Sevare.

S E C

Secale, is. n. Frugis genus, quod inquit Ruellius, Galli detrita una litera Seclam vocant. Plin. lib. 18. cap. 16. Id autem quod secale atque farrago appellatur, occari tantum desiderat, Secale Taurini sub Alpibus asiam vocant, deterrimum, & tantum ad arcendum famem utile: fœcunda, sed gracili stipula, nigritia triste, sed pondere præcipuum. Admiscetur huic far, ut mitiget amaritudinem ejus & tamen sic quoque ingratissimum ventri est. Nascitur qualicunque solo, cum centesimo grano ipsumque pro lætamine est. Hæc Plinius.

Secamentum, **Secarius**. V. seco, āre.

Secedo, ssi, ssum, [ἀναχωρέω, ἀποχωρέω, παραχωρέω, εἴλλομαι] ĕre. Seorsum ire, vel Seorsum venire; Retrocedere.
Trabes pondere commoto secessere. Stat. 12. Theb. 436
A lusu secedere. Propert. lib. 1. 10. 9.
A corpore sensus secedent. Catull. Argon. 62. 189.
Secedere de via. Plaut. Curc. 2. 3. 2.
Secede huc. Plaut. Capt. 2. 1. 23.
Secedere & secernere se a bonis. Cic. 1. in Catil. 32.
Secedere in. Liv. 27. Relicto Asdrubale, secedenti in imminenteis castris ejus tumulos, &c.
In hortos vacuos secedere. Ovid. 4. Trist. 8. 87.
Ad stilum secedere. Quintil. lib. 1. cap. 12.
Secedere; verbum judiciale aut senatorium. Sen. Epist. 117. pr. Antequam incipio secedere, & in aliam partem considere. Translatum a discessionibus quæ fiebant in Senatuconsultis.

Secessio, ōnis. f. [παραχώρησις μεταχώρησις] Defectio, præcipue vero militum. Cæs. 1. Bell. Civil. 20. Divulgato Domitii consilio milites secessionem faciunt. Cic. pro Muren. 49. Etenim te inquirere videbant tristem ipsum: mœstos amicos, observationes, testificationes, seductiones testium, secessionem subscriptorum animadvertebant. Budæus Secessionem verbum criminosum esse dicit. Id enim est in bello Secessio, quod Defectionem vocamus. Cic. pro Ligar. 10. Secessionem tu illam existimavisti Cæsar initio, non bellum. Tacit. 16. Ann. 22. Secessionem jam id, & partes, etsi idem multi audeant, bellum esse dictabat.
Secessiones, Narrationes dicebant. Paulus.

Secessus, ūs. m. [ἀναχώρησις, ἀφεδρὼν] significat modo Discessum, modo Sinum secretiorem. Virg. 1. Æn. 163.
Est in secessu longo locus.
Secessus avium. Plin. lib 10. cap. 29.
Secessus, Locus a turba & tumultu separatus. Plin. 2. Epist. 13. Ille meus in urbe, ille in secessu contubernalis. i. e. In villa. Et 3. Epist. 15. Petis ut libellos tuos in secessu legam.
Altus pinguisque secessus. Plin. 1. Epist. 3. ad Caninium, Quin te in alto isto pinguique secessu studiis adseris?
In secessibus agere, i. e. Morari. Ulp. in l. Quid tamen. §. Si arbiter jusserit. D. de recept. arbit.

Secerno, crēvi, crētum, [κρίνω, ἐκκρίνω] ĕre. Dividere, separare. Cic. de Amicit. 95. Secerni autem blandus amicus a vero, & internosci tam potest adhibita diligentia, quam omnia fucata insimulata a sinceris atque veris. Sic 4. de Fin. 63. Itaque illa non dico me expetere, sed legere: nec optare, sed sumere: contraria autem non fugere, sed quasi secernere. Varro 2. de R. R. cap. 2. Arietes quibus sis usurus ad fœturam, bimestri tempore ante secernendum & largius pabulo explendum.
Aliquem populo secernere. Hor. 1. Carm. 1. 32.
E grege secernere. Liv. 35. 14.
Facultatem dicendi a majore, ac magis expetenda vitæ laude secernunt. Quintil. lib 2. cap. 15.
Iniquum secernere justo. Hor. 1. Serm. 3. 113.
Nucleos secernere. Cato cap. 10. Pilum seminarium unum, qui nucleos secernat. h. e. Quo nucleos a putaminibus separet. De fabis enim loquitur.
Publica privatis secernere. Hor. de Arte Poet. 397.
Res apertas a dubiis secernere. Lucret. lib. 4. 469.
Voluptatem a bono secernere. Cic. 2. de Fin.
Est ratio secernendi, seorsumque vivendi. Lucret. lib. 2. 472.
Secernere, pro Seligere. Hor. Epod. 16. 63.
Juppiter illa piæ secrevit littora genti.

Secretus, a, um. [ἐκκεκριμένος, κεκριτὸς] Partic. Separatus. Cic. 2. de Nat. Deor. 55. Habent igitur suam sphæram stellæ inerrantes ab ætherea conjunctione secretam & liberam.
Secretus a voluptate. Cic. 2. de Fin.
Sejunctum & secretum ab inani. Lucret. lib. 1. 432.
Secretum & extra vulgarem usum positum. Quintil. lib. 9. cap. 3.
Nec singillatim possunt secreta videre. Lucret. lib. 4. 87.
Consultant secretæ. i. e. Seorsum. Plaut. Bacch. 5. 2. 35.
Firmabat domi secretus animum adversus suprema. Tacit. 15. Ann. 59.
Aure secreta divisos stridere susurros. Hor. 2. Serm. 8. 78.
Colloquium secretum. Plin. de Viris Illust.
Cubilia secreta. Ovid. 1. Fast. 427.
Domus secreta. Virg. 2. Æn. 299.
Iter secretum. Hor. 1. Epist. 18. 103.
Locus secretus & Celebris, contraria. Cic. 2. de Legib. Loco publico privatone, celebri an secreto, aliena civitate an tua, in castris an foro dicas, interest plurimum.
Loca secreta petere. Hor. de Arte Poet. 298.
Pabulationes secretissimæ, Longissime remotæ. Columel. lib. 9 cap. 4.
Questus secreti. Tacit. 3. Ann. 17.
Studia secreta. Quintil. lib. 2. cap. 18.

Secretum, i. n. pro Secessu. Plin. 3. Epist. 1. Quam pulchrum illud, quam dulce secretum, quantum ibi antiquitatis.
Venire in secreta. Ovid. 13. Met. 555.
Facere secretum. Quintil. lib. 10. cap. 3.

Stilus secreto gaudet. Quintil. lib. 10. cap. 7.
Secretum, [ἀπόῤῥητον] pro Re secreta, & separata, quam nulli communicavimus, eamque apud nos tacitam servamus: Quintil. lib. 1. cap. 1. Profert enim mores plerunque oratio, & animi secreta detegit. Ovid. 2. Met. 556.
Et legem dederat sua ne secreta viderent.
Mentis secreta ore confuso exerit. Senec. Herc. OEth. 4.
Est mihi libertas tecum secreta loquendi. Ovid. 9. Met. 558.
Secreti licentiam nactus. Sueton. in Tiber. cap. 42.
Occulere secretum. Senec. Hippol. 7.
Secretio, ōnis. f. [ἀπόκρισις] Cic. 1. Tusc. 71. Est enim interitus quasi discessus & secretio, ac diremptus earum partium quæ ante interitum junctione aliqua tenebantur.
Secreto, [ἰδίᾳ, κατ' ἰδίαν] Adv. Sine arbitris. Cic. 7. Att. 8. Una Formias venimus, & ab hora octava ad vesperum secreto collocuti sumus. Idem 7. Fam. 25. Secreto hoc audi, tecum habeto, ne Apellæ quidem liberto tuo dixeris. Item 6. Verr. 100. Ex his quæritur secreto in curia quid esset actum.
Loqui cum aliquo secreto. Hor. 1. Serm. 9. 67.
Secreto narrare. Cic. 8. Fam. 1. Inter paucos quos tu nosti, palam secreto narrantur.
Secreto rogare. Plin. 3. Epist. 1.
Secreto occidere filium. Quintil. lib. 9. cap. 2.
Secreto ab aliis coquere consilia. Liv. 3.
Secretius [ἰδιαίτερον] Separatius. Columel. lib. 11. cap. 2. His diebus commode instruuntur horti, de quibus suo loco dicam secretius. Justin. 21. 4. 3. Ut secretius senatum & sine arbitro interficeret. conf. Sen. Quæst. Nat. 5. 4.
Secrēte, Adv. Tertull. de Orat. cap. 1. & de Pallio cap. 4.
Secrētim, Adv. Ammian. 29. 1.
Secretarium, i. n. Aula in qua judices conveniunt, & jus redditur, fere eo sensu quo Auditorium, id est, audiendarum litium locus, in l. Lecta. Si certum petat. in P. lib. 12. tit. 1. Secretarii sæpe habetur mentio in C. Theod. Hinc deduci putem verbum Secretarius, quo in summis consessibus pro Scriba in Galliis, non illepide abutimur, quia in Secretario decreta excipiat vulgo non communicanda.
Secretarius, i. m. qui A secretis Latinius dicitur. V. in dictione SECRETARIUM: videnda sunt ecclesiasticarum synodorum monumenta, in quibus Secretarii verbo pro Scriba, usos fuisse patres certissimum est: & adnotavit Spiegelus.
Secespita, æ. f. Culter ferreus oblongus, manubrio eburneo, rotundo, solido, juncto ad capulum argento auroque, fixo clavis æneis, ære Cyprio, quo Flamines & Flaminicæ virgines Pontificesque ad sacrificia utebantur: a secando dicta. Sueton. in Tiber. 25. Nam & inter Pontifices sacrificanti simul pro secespita plumbeum cultrum subjiciendum curavit. Festus; Secespitam alii Securim, alii Dolabram æneam, alii Cultellum putant.
Secessio, **Secessus**. V. SECEDO.
Secium, Libum est, quod secespita secabatur. Festus.
Secius, Adv. [ἧσσον] Perottus putat e Secus comparativum esse, & aliquando pro Secus, id est prope, poni. Festus a Sero.
Notandum est Virgilium primam in Secius semper producere, in Secus vero corripere.
Nihilo secius, est Nihilo minus. Festus.
Sed nihilo secius mox deferent puerum huc ante ostium. Ter. And. 3. 2. 27.
Secius, Minus. Apul. Nec eo secius approbabitur tibi nunc etiam firmitas animi mei. Virg. 2. Georg. 277.
Interea toto non secius aëre ningit. Virg. 3. Georg. 367.
Secius, Tardius. Accius,
Si forte paulo, quam veniam secius. Festus citans ista Accii verba, a Sero dicit derivari, indicans simul geminam esse lectionem hoc loco, Serius.
Seclūdo, si, sum, [ἐκκλείω] ĕre. Seorsum claudere. Cic. 1. Tusc. 72. Nam qui se humanis vitiis contaminassent, & se totos libidinibus dedidissent, &c. iis devium quoddam iter esse seclusum a concilio deorum. i. e. Clausum. Propert. lib. 1. 20. 29.
Ille sub extrema pendens secluditur ala.
Aliquem inter similes puellas secludere. Stat. 1. Achill. 359.
Nemus seclusum in valle reducta. Virg. 6. Æn. 704.
A communi luce seclusum. Cic. 6. Verr. 23.
Secludere, Excludere. Virg. 1. Æn. 561.
Solvite corde metum Teucri, secludite curas.
Vitam corpore secludere. Plaut. Rud. 1. 4. 1. Quid magis in rem est meam, quam corpore vitam secludam? i. e. Quam ut me occidam?
Seclūsus, a, um. Virg. 6. Æn. 703.
——videt Æneas in valle reducta
Seclusum Nemus. i. e. Separatum.
Seclusa sacra a priscis dicebantur, quæ Græci μυστήρια, appellant, ab eo quod separata ac seorsum clausa a nobis propter sanctitatem aliquam esse debeant. Id genus sacra Plinius appellat Opertanea, quod in operto occulta sint, ne oculis profanorum obvia polluantur. V. Fest.
Seclusorium, i. n. [ἐκκλειστήριον] In quo aliquid secluditur. Varro 3. de R. R. cap. 5. Quum opus sunt ex hoc aviario ut sumantur idoneæ, excluduntur in minusculum aviarium, quod est conjunctum cum majore ostio & lumine illustriore, quod seclusorium appellant.
Seco, secui, sectum, [τέμνω, πρίω, πρίζω, διαπρίω, διαπρίζω] āre. Excidere. Columel. lib. 2. Quum secueris autem herbam medicam, sæpius eam rigato. Cicero, Id totum secuit in duas partes.
In frusta secare. Virg. 1. Æn 212.
Infinite secare atque dividere. V. INFINITUS.
Æquora ultima secare fuga. Virg. 5. Æn. 218.
Æquora secare ærata nave. Virg. 10. Æn. 166.
Æthera pennis secare. Virg. 1. Georg. 408.
Campos salis ære secare, Secare mare navibus æratis. Virg. 10. Æn. 214.

Capillos secare. Martial. lib. 5. 49.
Congeriem dispositam Deus secuit. Ovid. 1. Met. 33
Corpora secant hirsuti vepres. Virg. 3. Georg. 444.
Crinem secare. Virg. 4. Æn. 704.
Culta pinguia secat fluvius. Virg. 8. Æn. 63.
Herbas secare. Virg. 3. Georg. 126.
Marmora secanda. Hor. 2. Carm. 18. 17.
Membra alicujus secare, Execrare aliquem. Ovid. in Ibin, 275.
Pabulum secare. Cæs. 7. Bell. Gall. cap. 14.
Plantas teneras secat glacies. Virg. 10. Ecl. 49.
Terga secare verbere intorto. Tibul. lib. 1. 9. 22.
Varices secare alicui. Cic. 2. Tusc. 35.
Ventos secare. Virg. 4. Æn. 257.
Viam secare. Virg. 6. Æn. 899.
Ille viam secat ad naves. i. e. Tenet, ut ait Servius.
Spem secare. Virg. 10. Æn. 107.
Quæ cuique est fortuna hodie, quam quisque secat spem. Ubi Servius; Secat, Sequitur, tenet, habet: ut, Ille viam secat ad naves. Unde & Sectas dicimus, Habitus animorum, & instituta philosophica circa disciplinam.
Magnæ lites secantur bono viro judice. i. e. Dirimuntur. Hor. 1. Epist. 16. 42.
Exors secandi cos. Hor. de Arte Poet. 305.
Sectus, a, um. Partic. [πεπρισμένος] Cic. 2. Tusc. 53. At vero C. Marius Rusticanus vir, sed plane vir, quum secaretur, ut supra dixi, principio vetuit se alligari, nec quisquam ante Marium solutus dicitur esse sectus.
Annus sectus. Stat. 8. Theb. 64.
Capilli secti. Ovid. 3. Met. 506.
Compita secta in multas vias. Ovid. 3. Amor. 1. 18.
Corpus sectum. Hor. 4. Carm. 4. 61.
Divisio scrupulose in partes secta. Quintil. lib. 4. cap. 5.
Herbæ sectæ. Hor. 2. Serm. 4. 67.
Limes. Virg. 2. Georg. 278.
Arboribus positis secto via limite quadret.
Pellis secta. Ovid. 2. Fast. 31.
Unguis sectus. Hor. 1. Epist. 1. 104.
Sectius, instar comparativi, pro Secius refert Gell. 18. 9. ex Plauti Men. 5. 7. 57. conf. Trin. 2. 3. 6.
Secaturus, a, um. [τμήξων] pro Secturus. Columel. lib. 5. cap. 9. Supra quam ramum secaturus es.
Secamentum, i. n. [πρίσμα] Quod secando dividitur. Plin. lib. 16. cap. 10. Piceæ ad fissiles scandulas cupasque, & pauca alia secamenta.
Secarius, a, um. Adj. [πρισματικὸς] In quo secamenta vel segmenta ponuntur. Cato cap. 11. Villicum habere oportet, sportas secarias tres, molas asinarias tres, trusatiles unas. Vetus exemplar habet Fæcarias.
Sectio, ōnis. f. [τόμος, τομὴ] Concisio dicitur. Plin. lib. 25. cap. 13. Bibitur & contra serpentes, & ante sectiones, punctionesque ne sentiantur.
In infinitum sectio. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Dividi sectionibus. Vitruv. 2. 2.
Sectio a veteribus appellata est, quam Narrationem dicimus. Gell. 18. 9.
Sectio, Media vel aliqua pars bonorum, sive omnia quibus quis mulctatur. Cic. 2. Philipp. 64. Expectantibus omnibus quisnam esset tam impius, tam demens, tam diis hominibusque hostis, qui ad illud scelus sectionis auderet accedere, inventus est nemo præter Antonium, præsertim quum tot essent circa hastam illam qui alia omnia auderent. Cic. 1. de Invent. 85. Hoc commode reprehenditur, si dici possit ex hostibus equus esse captus, cujus prædæ sectione venierit.
Sectio, Bona ipsa confiscata quæ vocant. Tacit. 1. Hist. 90. Reliquias sectionum Neronianarum nondum in fiscum conversas revocatis ab exilio concessit. Cæs. 2. Bell. Gall. 33. Postridie ejus diei refractis portis quum jam defenderet nemo, atque intromissis militibus nostris, sectionem ejus oppidi universam Cæsar vendidit. i. e. Bona oppidi vendidit sub hasta.
Sectio, Persequutio juris. Hinc Sector, de quo verbo, præter nobilem significationem, sic Paulus apud Festum: Sectores, & qui secant, dicuntur, & qui empta sua persequuntur.
Sector, ōris. m. [τομεὺς, πρίστης] Qui secat. Asconius, Sectores dicti sunt, qui spem lucri sui secuti, bona condemnatorum semel auctionabantur, proque his pecunias pensitabant singulis, ac in posterum pro compendio suo singula quæque pecunia populo vendituri. Unde a Cicerone 2. Philipp. 65. Antonius, Sector Pompeii appellatur, quoniam in subhastatione bona Cn. Pompeii redemerat. Idem pro Rosc. Amer. 80. Nescimus per ista tempora eosdem fere sectores fuisse collorum & bonorum? Valla lib. 1. cap. 2. Sector significat eum accusatorem qui ex damnatione accusati dimidium bonorum expectat illius, aut certe aliquam partem. Plaut. Trinum. 4. 2. 20. Mira sunt, ni illic homo est, aut dormitator, aut sector zonarius. Budæus dicit proprie eos appellari posse sectores, qui delationibus faciendis, confiscationes a principibus impetrant, ut homines interdum insontes fortunis omnibus evertant. Cic. pro Rosc. Amer. 80. Nonne cogitas te a sectoribus huc adductum esse? Et 2. Philipp. Et ejus viri nomine me insectari audes, cujus me amicum, te sectorem esse fateare? Sic 3. Verr. 19. Hæc inquam duo quæ in ædibus tuis sola jam sunt, quæ sectorem expectant, relicta ac destituta a cæteris signis.
Populus sui favoris sector. Lucan. lib. 1. 178. i. e. Emptor & venditor, sive auctionator suffragiorum comitialium.
Voluit Annibal contra fiduciam imitari; subjecitque argentarias Urbis tabernas; nec sector inventus est. Flor. 2. 6. 48.
Sectrix, īcis. f. Plin. lib. 36. cap. 15. Unde enim illi vitricus Sylla, & Metella mater, proscriptionum sectrix?
Sectūra, æ. f. [τμῆσις] Idem quod Sectio. Plin. lib. 17. cap. 17. Ut sectura inferior ponatur semper. Idem lib. 37. cap. 8.
Secturæ ærariæ. Cæs. 3. Bell. Gall. 21. Illi alias eruptione tentata, alias cuniculis ad aggerem vineasque actis, cujus rei longe peritissimi

ſimi ſunt Aquitani, propterea quod multis locis apud eos ærariæ ſecturæ ſunt. Videtur, pro Fodinis accipere; ubi æs dividitur vel ſecatur.

SECTILIS, e. [τμητὸς] Quod ſectum eſt, aut excidi poteſt: vel potius, Quod in noſtros uſus ſecari ſolet. ut, Sectile porrum, i. e. Sectum & ſua ſponte concitum (ut ait Valla lib. 1.) Juvenal. 3. Sat. 293. Plin. lib. 16. cap. 39. Medulla ſectilis.
Ebur ſectile. Ovid. De medicamine faciei, v. 10.
Sectiles laminæ, Sectæ. Plin. lib. 16. cap. 43. Magna autem & glutini ratio, propter ea quæ ſectilibus laminis, ac in alio genere operiuntur.
Sectilis, pro Sectibilis, quod facile ſecari poteſt. Plin. lib. 16. cap. 43. Durabilia ac ſectilia, quæ modice humida. Ibid. Dat & alnus tuber ſectile, ſicut cedrus acerque.
Teſſellata & ſectilia pavimenta. Sueton. in Jul. cap. 46. Multi eum prodiderunt in expeditionibus teſſellata & ſectilia pavimenta circumtuliſſe. Vitruv. lib. 7. cap. 1. Ad regulam & libellam exacta pavimenta ſtruantur ſive ſectilibus ſeu teſſeris. Per Sectilia intelligimus Sectas parvas marmoreas cruſtas in varios interdum colores. i.e. Opus amuſſeatum ſive muſivum ut Spartianus in Peſcennio, aut Moſaicum vocamus. Per Teſſeras, Quadrata grandia.

SECTIVUS, a, um. Adj. Idem. ut, Sectivum porrum, quod folia ejus ſæpius ſecantur, ut profundius creſcat. Columel. lib. 11. cap. 3. Apud Martialem titulus eſt, Porri ſectivi, lib. 13. 1. Plin. lib. 19. cap. 10. Sectivi duo genera.

SECABILIS, e. Adj. Lactant. de Ira Dei, cap. 10. Dividua & ſecabilia ſunt. Auſon. Ecl. 1. 7. Secabile ſegmen.

SECĂLE, is. n. Frumenti genus. Plin. 18. 16.

SECŬLA, æ. f. Inſtrumentum ruſticum. Varro de L. L. 4. 31. Seculæ falces, a ſecando. Claud. Conſ. Hon. 6. 391. Circumflexa ſecula.

SEGMEN, ĭnis. n. Quicquid ab aliquo reſecatur: a ſecando, quaſi Secamen dictum, c in g mutato. Plin. lib. 13. cap. 12. Segminibus utrinque amputatis. Gell. lib. 10. cap. 15. Unguium Dialis & capilli ſegmina ſubter arborem fœlicem terra operiuntur.

SEGMENTUM, i. n. [πρίσμα, ἀποτομή] Plin. lib. 36. cap. 6. Craſſior arena laxioribus ſegmentis terit, & plus erodit marmoris.
Segmenta, etiam Inciſuræ & virgulæ ſectæ ex gemmis & unionibus.
Segmenta ſunt Partes ſphæræ.
Segmenta, [κλίματα] dicuntur Partes, &, ut ita dicam, Membra mundi, in quæ univerſa terra digeritur. Plin. lib. 6. cap. 33. Plura ſunt autem hæc ſegmenta mundi, quæ noſtri circulos appellavere. Græci parallelos. Idem, Quod ſupereſt terrarum, tribus aſſignatur ſegmentis.
Segmentum, Ornamentum colli quod monile vocatur, ſic dictum, quod ex ſegmentis fieri conſuevit, id eſt ex bracteolis argenteis, aureiſve. Val. Max. lib. 5. cap. 2. In Coriolani mentione, Senatus matronarum ordinem benigniſſimis decretis adornavit. Sanxit namque, &c. Permiſit quoque his purpurea veſte, & aureis uti ſegmentis. Juven. 2. Sat. 124.

Segmenta & longos habitus, & flammea ſumit.

Sunt tamen qui ibi Segmenta interpretantur Faſciolas, quæ in ordine veſtis extrema parte aſſutæ, junctæque ornamento ſint indumentis muliebribus, vel quibus nova nupta amicitur, ut ait Probus. Alii accipiunt pro Margaritis & murenulis hoc eſt torquibus. Ovid. 3. de Arte Am. 169.

Quid de veſte loquar? non jam ſegmenta requiro.

SEGMENTĀTUS, a, um. Adj. Segmentatæ veſtes, dicuntur Purpureæ bracteolis argenteis, aureiſque depictæ. Plautus, Quam pulchre ſegmentatam veſtem. Martial. lib. 6. 74.
Segmentatum, Quicquid ex tenuiſſimis ſegmentis vermiculatim compoſitum eſt, etiam ſi ſegmenta lignea ſunt. Juven. 6. Sat. 89.

Et ſegmentatis dormiſſet parvula cunis.

i. e. Vermiculato emblemate pictis, vel præſegminibus, id eſt tenuiſſimis ligneis ramentis, ac verſicoloribus depictis.

SECORS. V. SOCORS.

SECORDIA, æ. f. [ἀκηδία] componitur ex Si, quod eſt ſine, & Corde, ut ait Feſtus. Secordiam (inquit idem) quidam pro Ignavia poſuerunt. Cato pro Stultitia poſuit. Plaut. Pœn. 1. 2. 104. Nimia nos ſecordia hodie tenuit. V. Secordia in SOCORS.

SECRETARIUM, SECRETARIUS, SECRETO, SECRETUS. V. SECERNO.

SECTA, SECTARIUS, SECTATOR. V. SEQUOR.

SECTILIS. V. SECO.

SECTIO, SECTOR, SECTUS. V. SECO.

SECTOR, āri. V. SEQUOR.

SECŬBO, ui, ĭtum, [ἀποκοιτῶ] āre. Separatim ſive ſeorſum cubare. Propert. lib. 2. 25. 5.

Miles depoſitis annoſus ſecubat armis.

Liv. 39. 10. Per jocum adoleſcens vetat eam mirari, ſi per aliquot noctes ſecubuiſſet. Suet. in Tiber. cap. 7. Cum Julia primo concorditer & amore mutuo vixit: mox diſſedit, & aliquanto gravius, ut etiam perpetuo ſecubaret.
In vacuo toro ſecubare. Ovid. 3. Amor. 9. 34.
A papillis alicujus ſecubare. Catul. 59. 105.

SECUBĬTUS, ûs. m. [ἀποκοίτησις] ut, Puellæ ſecubitus. Catul. Argon. 379.
Triſtes ſecubitus ferre. Ovid. 3. Amor. 10. 43.

SECULA, V. ſupra in SECO.

SECŬLUM, ſive per Sync. SECLUM, i. n. [αἰὼν]. pro Certo annorum ambitu uſurpari ſolet. Spatium centum annorum, inquit Feſtus. Et Varro de L. L. 5. 2. Seculum ſpatium annorum centum vocarunt. Unde, Carmen ſeculare Horatii, in quo ſcribuntur ſacrificia, quæ centeſimo quoque anno fiebant. Liv. lib. 1. ſcribit Pompilium ante Pythagoram ducentis ferme annis fuiſſe. Unde Cic. 2. de Orat. 154. Ex quo etiam quidam Numam Pompilium regem noſtrum fuiſſe Pythagoræum ferunt, qui annis permultis ante fuit quam ipſe Pythagoras: quo etiam major vir habendus eſt, quum illam ſapientiam conſtituendæ civitatis, duobus prope ſeculis ante cognovit, quam eam Græci natam eſſe ſenſerunt.

S E C

Seculum, ſpatium XXX annorum nonnulli dici putant. Servius in illud Virg. 8. Æn. 508.

Sed mihi ſera gelu, ſecliſque effœta ſenectus.

Notandum, inquit, dicta ſecula etiam in uno homine, ſecundum eos qui dicunt ſeculum triginta annos habere. Nam alii volunt centum & decem: alii mille annis putant ſeculum contineri. Hæc ille.
Seculum a Sequendo, eo quod ſequatur ſe, atque in ſe revolvatur. Varro a Sene derivat, quod longiſſimum ſpatium ſeneſcendorum hominum id putaverunt.
Seculum, mille annos habere putant alii. Plaut. Milit. 4. 2. 87. Quin mille annorum perpetuo vivunt ab ſeculo ad ſeculum.
Tot annis & ſeculis. Cic. 5. Verr. Verres tot annis atque adeo ſeculis inventus eſt, qui hæc non commutarit, ſed everterit.
Tot ſeculis, vel ſecula. Cic. 6. Verr. 122. Parietes quorum ornatus tot ſecula manſerat. Idem 4. Acad. 15. Nihilne tot ſeculis, ſummis ingeniis, maximis ſtudiis explicatum putamus?
Multis ſeculis, ſive ſeclis. Cic. de Clar. Orat. 74. Atque utinam extarent illa carmina, quæ multis ſeclis ante ſuam ætatem in epulis eſſe cantitata a ſingulis convivis, &c.
In multa ſecula, i. e. Diu & in multos annos. Cic. 11. Fam. 14. In multa ſecula videbamus Remp. liberatam.
Seculis multis ante gymnaſia inventa ſunt, quam in his philoſophi garrire cœperunt. Cic. 2. de Orat. 21.
Aliquot ſecula, vel ſeculis. Cic. 6. Verr. 73. Aliquot ſeculis poſt P. Scipio bello Punico tertio Carthaginem cepit. Idem de Univerſ. 1. Quum aliquot ſecula in Italia viguiſſet.
Magnus ab integro ſeclorum naſcitur ordo. Virg. 4. Ecl. 5.
Poſtera ſecla. Lucret. lib. 3. 980.
Priora ſecla ſcriptorum. Lucret. lib. 3. 629.
Serere arbores quæ alteri ſeculo proſint. Cic. de Senect. 24.
Sempiternis ſeculorum ætatibus non immutari. Cic. 2. de Nat. Deor. 53.
Vitæ veſtræ tot ſecula aguntur. Ovid. 3. Met. 444.
Proinde licet quotvis vivendo condere ſecla. Lucret. lib. 3. 1103.
Senectus effœta ſeclis. Virg. 8. Æn. 508.
Animantum ſecla brevi ſpatio mutantur. Lucret. lib. 2. 77.
Propagare multa ſecula Reip. Cic. 2. in Catil. 11.
Secula & poſteri. Martial. lib. 10. 19.
Multaque vivendo vitalia vincere ſecla. Poſt multa ſecula, & ætates multas, ſupereſſe adhuc in vivis, Multas ætates vixiſſe, & adhuc vivere. Lucret. lib. 1. 203.
Seculum, pro Tempore ſæpe uſurpatur: ut, Seculum ſterile, effœtum. Plin. Epiſt. 112. Cic. in Parad. 6. Etiam ipſe fortaſſe in hujus ſeculi errore verſor. Idem 9. Philipp. 13. Hujus ſeculi inſolentia.
Æreum ſeculum. V. ÆS.
Aſpera tum poſitis miteſcent ſecula bellis. Virg. 1. Æn. 295.
Aurea ſecula. V. AURUM.
Fœcunda culpæ ſecula. Hor. 3. Carm. 6. 17.
Impia ſecula. Virg. 1. Georg. 467.
Proximum ſeculum. Cic. in Brut. 41. Denique Piſiſtratum proximo ſeculo Themiſtocles inſequutus eſt. h. e. Ætate ſequenti. nam ſeculum integrum, id eſt ſpatium centum annorum, eſſe non potuit: ſiquidem annis ſeptuaginta poſt Piſiſtratum Themiſtocles fuit.
Rude ſeculum. Quintil. lib. 2. cap. 5.
Seculum, pro Moribus ſeculi. Tacitus in lib. de Moribus German. 19. verba faciens de eorum in puniendis adulteriis ſeveritate: Nemo illic vitia ridet, nec corrumpere & corrumpi, ſeculum vocatur. h. e. Nemo vitia riſu excipit, nemo arridet, applaudit & blanditur vitiis: nemo vitia excuſat, hoc illis prætexens, Sic ſeculum eſt. Nunc vero nullis non vitiis, nequitiis, criminibus, obtendimus illud, Sic ſeculum eſt. nobiſque ipſi blandimur, corrumpentes & corrupti, culpam in ſeculum rejicimus.
Seculum, ſive potius Seclum, ſæpius Lucret. uſurpat pro Genere, ſobole, multitudine: ut, Serpentia ſecla. lib. 6. 766.
Bucera ſecla. Lucret. lib. 5. 864. V. Bucerus, in dictione BOS.
Deſiperent homines, ſaperent fera ſecla ferarum. Lucret. lib. 3. 753.
Inſipiens ſeclum & infacetum. Catull. 41. 9.
Et muliebre oritur patrio de ſemine ſeclum. Lucret. lib. 4. 1221.
Et genus humanum parit omnia ſecla ferarum. Lucret. lib. 2. 994.
Ut propagando poſſit procudere ſecla. Lucret. lib. 5. 848.
Efficis ut cupide generatim ſecla propagent. Lucret. lib. 1. 21.
Sæva ſecla leonum. Lucret. lib. 5. 861.

SECULĀRIS, e. Quod centeſimo quoque anno inſtauratur: ut, Ludi ſeculares apud Romanos. Plin. lib. 7. cap. 48.
Seculares ludi apud Romanos, poſt centum annos fiebant, ſeculum in centum annos extendi exiſtimabant. Paulus.
Auctores Chriſtiani utuntur pro Mundano & perituro. ut,
Viri ſeculares. Tertull. de Corona, cap. 7. i.e. Mundanis curis dediti.
Codices ſeculares, i. e. Profani. Hieron. Epiſt. 22. 13.

SECUM, [μεθ' ἑαυτοῦ] dictio compoſita ex ablativo Se, pronominis Sui: & præpoſitione Cum, quaſi dicas Cum ſe. Cic. 8. Att. 22.
Carinis aliquid ſecum advehere. Virg. 2. Æn. 179.
Habeat ſecum. Virg. 4. Æn. 29.

SECUNDUS, a, um. Adj. [δεύτερος, δεύτατος] Quod ſequitur primum: & tam numerum, quam ordinem denotat. Plaut. Pœnul. 1. 2. 118. Primum ſalva ſis prima, & ſecunda in ſecundo.
Secundus de tribus. Cic. in Orat. 50. Quoniam id ſecundum erat de tribus.
Secundus alicui re quapiam. Virg. 11. Æn. 441.
Nulli virtute ſecundus. Sil. lib. 7. 55.
Forma nulli ſecunda. Ovid. 1. Amor. 8. 25.
Secundus a rege. Hirt. Bell. Alex. 66.
Secundus ad. Cic. 3. de Fin. 32. Nemo dicit in regia regem ipſum quaſi productum eſſe ad dignitatem, ſed eos qui in aliquo honore ſunt: quorum ordo proxime accedit ut ſecundus ſit ad regium principatum.

Secundus, pro Pari. Hor. 1. Carm. 12. 18.

Unde nil majus generatur ipso,
Nec viget quicquam simile, aut secundum:
Proximos illi tamen occupavit
Pallas honores.

Secundus, Benevolus & favens, Item Lætus & facilis.

Admurmurationibus secundis Senatus illum accusavi. i. e. Senatu submissis verbis assentiente. Cic. 2. Q. frat. Multa feci verba de toto furore latrocinioque P. Clodii: tanquam reum accusavi multis & secundis admurmurationibus cuncti Senatus.

Actiones secundæ. Quintil. lib. 4. cap. 1.

Amni secundo pars cætera defluit. Virg. 8. Æn. 549.

Amni secundo missus defluit aries. Virg. 3. Georg. 447. Defluit, Cum aqua scilicet. Servius.

Amor summe secundus. Lucret. lib. 4. 1135.

Avibus secundis, Bona fortuna & felicitate. Liv. 6.

Aura secunda, Grata, aspirans, prospera. Plin. lib. 8. cap. 32.

Auribus secundis aliquid accipere, Benevolis, clementibus. Liv. Omniane semper quæ magistratus ille dicet, secundis auribus: quæ ab nostrûm aliquo dicentur, adversis accipietis?

Auspicia secunda. Hor. 4. Carm. 14. 16.

Auctoritatis secundæ homo. Plin. lib. 35. cap. 6.

Clamor secundus. Virg. 5. Æn. 591.

Currus. Virg. 1. Æn. 160.

Flectit equos, curruque volans dat lora secundo. i. e. inquit Servius, Obsequenti Trojanis. Et tractus est sermo a sequentibus servis, i. e. pedisequis secundis. Unde & Secundam fortunam dicimus: quod secundum nos est, i. e. prope nos.

Cursus secundos dare. Virg. 3. Æn. 460.

Di faciles, & in amore secundi. Ovid. 18. Epist. 3.

Existimatio secunda, h. e. Fama prospera. Suet. in Claud. Cæs. cap. 7.

Exitus secundi. Hor. 4. Carm. 14. 38.

Fama secunda, Felix, prospera. Liv. 27.

Flumen secundum. Tacit. 5. Hist. 23.

Flumine secundo remis augetur cursus euntis. Ovid. 4. de Pont. 15. 27.

Fortuna secunda. Cic. 3. Verr. Si nulla religionem sors habebit, nullam societatem conjunctio secundæ dubiæque fortunæ, nullam auctoritatem mores atque instituta majorum.

Fortuna adversa, & Secunda, contraria. Virg. 9. Æn. 282.

Hæres secundus. V. HÆRES.

Laboribus secundis crevit Romana pubes. i. e. Prosperis. Horat. 4. Carm. 4. 45.

Loco secundo. Cic. pro Cecin. 23. Maxime fuit optandum Cecinnæ, recuperatores, ut controversiæ nihil haberet: secundo loco, ut ne cum tam improbo homine: tertio, ut cum tam stulto haberet.

Locus in dicendo secundus. Cic. 2. Att. 8. Et ille secundus in dicendo habet auctoritatem pene principis, & voluntate non minus devinctam beneficio COS.

Lumen secundum, si te hic offenderam. Cic. 7. Att. 26.

Mare secundum. Liv. 29. 7.

Mensa secunda. Cic. 14. Att. 6. Hæc ad te scripsi apposita secunda mensa. Idem 16. Fam. 21. In lacinia servantem ex mensa secunda semina. Virg. 2. Georg. 101.

Non ego te diis, & mensis accepta secundis
Transierim Rhodia.

Notæ secundæ vites, h. e. Bonitatis & præstantiæ. Columel. lib. 3. cap. 2.

Numinibus secundis evenire. Tacit. 15. Ann. 34. Ut ipse providum potius, & secundis numinibus evenire.

Omine secundo ire. Hor. 3. Carm. 11. 50.

Oratio secunda, Grata, plausibilis. Sallust. in Jugurth.

Panis secundus, idem quod Secundarius. Hor. 2. Epist. 1. 123.

—— vivit siliquis, & pane secundo.

Partes tractare secundas, Tragœdiæ scilicet. Hor. 1. Epist. 18. 14.

Partium esse secundarum. Cic. 1. Verr. 48. Ut in actoribus Græcis fieri videmus, sæpe illum, qui est secundarum aut tertiarum partium quum possit aliquanto clarius dicere, quam ipse primarum, multum summittere, ut ille princeps quammaxime excellat. V. PARS. Interdum reticetur substantivum. Plin. lib. 7. cap. 12. Ejusdem familiæ Scipioni post eum cognomen Salutio mimus dedit: sicut Spinter secundarum, tertiarumque Pamphilus, collegio Lentuli & Metelli COSS. Secundas agere, pro Assentiri alicui, & pene assentari. Senec. lib. 3. de Ira, cap. 8. Cælium oratorem fuisse iracundissimum constat: cum quo cœnabat in cubiculo lectæ patientiæ cliens: sed difficile erat illi in crapulam conjecto rixam ejus cum quo edebat, effugere. Optimum judicavit, quicquid dixisset sequi, & secundas agere. Non tulit Cælius assentientem, sed exclamavit, Dic aliquid contra, ut duo simus.

Plausuque volat fremituque secundo. Virg. 5. Æn. 338.

Populo secundo aliquid facere, Favente, non repugnante. Cic. 2. Tusc. 4. Est enim Philosophia paucis contenta Judicibus, multitudinem consulte ipsa fugiens, eique ipsi & suspecta & invisa: ut vel si quis universam velit vituperare, secundo id populo facere possit.

Prælium secundum. Tacit. 4. Hist. 79. Secundum prælium fecit.

Res secundæ, Prosperæ, ex animo succedentes. Dictæ (ut ait Festus) non a numero, sed quia ut velimus sequantur. Cic. de Amicit. 22. Nam & secundas res splendidiores facit amicitia, & adversas partiens, communicansque leviores. Ter. And. 5. 6. 11. Age, me in tuis secundis rebus respice. Hor. 1. Epist. 10. 30.

Quem res plus nimio delectavere secundæ.

Res secundæ de. Ter. Heaut. 2. 2. 1. Si mihi secundæ res de amore meo essent, jamdudum scio venissent.

Rumor secundus. Hor. 1. Epist. 10. 9. Virg. 8. Æn. 90.

Ergo iter incœptum celerant rumore secundo.

Tempestas secunda. Tacit. in Vita Agric. 38.

Tempora secunda. Horat. 4. Carm. 9. 35.

Ventus secundus, Prosper, gratus. Plaut. Merc. 5. 2. 34. Hic ventus nunc secundus est, cape modo versoriam. Cic. 2. Att. 16. Quid si etiam Cæsarem, cujus nunc venti valde sunt secundi, reddo meliorem? Hic per translationem. Idem 3. de Nat Deor. 83. Itque quum secundissimo vento cursum teneret, ridens, Viderisne, inquit, amici quam bona a diis immortalibus navigatio sacrilegis detur?

Vela intendere ventis secundis. Virg. 3. Æn. 683.

Verba iræ secunda, pro Apta & congruentia. Liv. lib. 2.

Voluntate secunda hominum, &c. Dicitur & Secunda in aliquem voluntas. Cæsar 2. Bell. Civill. cap. 17. Tanta ac tam secunda in Cæsarem voluntas provinciæ reperiebatur.

Vires secundæ. Virg. 2. Æn. 617.

Voluntate secunda hominum Cic. 13. Fam. 19. Pansam nostrum secunda voluntate hominum paludatum ex urbe exisse cum ipsius causa gaudeo, tum mehercle etiam omnium nostrûm.

Compar. Suet. in Jul. cap. 2. Reliqua militia secundiore fama fuit. i. e. Fœliciore & magis prospera seu meliore.

Secundiores res concedere. Cæs 1. Bell. Gall. 14.

Superl. Hirt. Bell. Alex cap. 11. Prælium secundissimum.

Omnia secundissima nobis accidisse videntur. Cic. 10. Att. 8.

SECUNDUS, Cognomen frequens apud Romanos.

SECUNDUM, [κατὰ, μετὰ, ἐγγὺς] Præpositio accusativo casui serviens, pro Juxta sive prope. Nam quod secundo loco positum est, prope est. Cic. 4. Fam. 12. Duo vulnera accepisse, unum in stomacho, alterum in capite secundum aurem. Plaut. Rud. 1. 2. 60. Quid illuc est Sceptario hominum secundum littus? Cic. 8. Att. 19. Etsi secundum mare ad me ire cœpisset, confestim in Samnium ad me venturum.

Secundum, Post. Plaut. Capt. 2. 1. 42. Nam secundum patrem tu es pater proximus. Cic. 2. Offic. 11. Proxime autem & secundum deos, homines hominibus maxime utiles esse possunt. Liv. 28. Cic. 3. Verr. 114. Appellat heredem L. Annium qui erat institutus secundum filiam.

Secundum hunc diem, Cras. Cic. 1. de Orat. 264. Hoc facilius nobis expones ea quæ abs te de officiis, præceptisque oratoris quæsita sunt: sed opinor secundum hunc diem: satis enim multa a nobis hodie dicta sunt.

Secundum fratrem illis plurimum tribuebat. Cic. 4. Acad.

Secundum ea quæro, servarisne in eo fidem. i. e. Postea, vel Præter hæc. Cic. in Vatin. 15.

Secundum & Ante, contraria. Cic. 2. Verr. 33. Tua ratio est, ut secundum binos ludos mihi respondere incipias: mea, ut ante primos ludos comperendinem.

Secundum te nihil est mihi amicius solitudine. Cic. 12. Att. 16.

Secundum, Pro. ut, Secundum te litem do, i. e. Pro te: Secundum me judica, Pro me. Suet. in Claud. Cæs. cap. 15. Absentibus secundum præsentes dabat. Cic. 4. Verr. 41. Utatur instituto suo, ne cogat ante horam decimam de absente secundum præsentem judicare. Ulpianus, Et post edictum secundum præsentem judicabitur ac si præsens esset.

Secundum causam multa disputare. Cic. 4. Att. 2.

Secundum te decrevit. Cic. 4. Att. 2. Nunciat jam populo Pontifices secundum se decrevisse.

Secundum Buthrotios judicavit. Cic. 16. Att. 18.

Secundum, In. Cic. 1. de Divin. 126. Quumque solidam invenisset, statuissetque tollere: ei secundum quietem visam esse Junonem: prædicere ne id faceret.

Secundum quod possibile est. Paulus in l. 1. D. De fundo dotal.

Secundum, alio modo. Ter. Eun. 5. 9. 60. Postquam eis mores ostendi tuos, & collaudavi secundum facta & virtutes tuas, impetravi. Liv. 30. Dii testes sunt: qui & illius belli exitum secundum jus fasque dederunt.

Secundum arbitrium tuum, pro Ad arbitrium tuum. Cic. 7. Verr. 163.

Judicare secundum aliquem. Cic. pro Rosc. Com. 3.

Secundum, Super. Sallust. in Jugurth. Secundum ea uti deliberetis.

Secundum Platonem, i. e. Juxta Platonis sententiam.

SECUNDO, Adv. [δεύτερον] Secundo Consul. Et, Secundo eum noveram, i. e. Bis. Cicero, Semel hominem allocutus fueram: an secundo mihi redeundum esset, ignorabam.

SECUNDUM, Adv. Idem. Varro apud Non. 2. 621.

SECUNDE, Adv. Idem. Gell. 7. 2.

SECUNDÆ, árum. f. pl. [ὕστερα] Membrana illa qua partus obvolutus utero prodit, quæ & Secundina vocatur. Dictæ secundæ quod nascentem infantem sequantur. Plin. lib. 20. cap. 9. Brassicæ succus contra ardorem febrium & stomachi vitia, utilissime imponitur, & ad secundas. Idem lib. 20. cap. 13. Fœminarum etiam purgationes, secundasque, etiam emortuos partus, ut Hippocrati videtur, ex vino dulci nigro pota. Vulgo *L'arriere-fais.*

SECUNDARIUS, a, um. Adj. [δευτερεῖος] quasi Secundi ordinis. ut, Panis secundarius. Suet. in August. cap. 76. Plin. lib. 18. cap. 9. Præterea floris semodium, & cibarii, quod secundarium vocant, sextarios quatuor, furfuris sextarios quatuor. Sic, Secundarium minium, apud eundem lib. 33. cap. 7.

Secundarius, Secundæ classis. Cic. de Clar. Orat. 244. Quod idem faciebat Q. Arrius, qui fuit M. Crassi quasi secundarius. i. e. Secundæ, & a Crasso proximæ classis. Budæus.

Secundarium, pro Proximum, vel Secundum. Cic. 2. de Invent. 24. In hoc autem loco, caput illud erit accusatori, si demonstrare poterit, alii nemini causam fuisse faciendi: secundarium, si tantam, aut tam idoneam nemini.

Secundarius, [δευτεραγωνιστής] Actor secundarum partium. Cicero metaphorice usus est in Bruto 244 Quod idem faciebat, inquit, Q. Arrius, qui fuit M. Crassi quasi secundarius. Alii interpretantur, Secundæ classis. Sunt qui legant Secundarum: subaudiuntque Partium. Alii Secundanus: nec desunt qui Secundator legendum putent.

SECUNDANUS, a, um. Adj. [δευτερανός] Plin. lib. 3. cap. 4. In mediterraneo coloniæ Arelate sextanorum, Bliteræ septumanorum, Arausio

rausio secundanorum h. e. Sextæ, septimæ, & secundæ legionis vel cohortis militum. Liv 34. Dum repetunt enixe signum, priores secundani se porta ejecere.

Secundani milites. Liv 34 15.

Secundicerius, a, um. non Secundocerius, aut Sericerius, legendum est in Codice Justiniani lib. 12. titul. 7. in Rub. Est autem Secundicerius, Secundarius; sicut Primicerius, Primarius: i. e. Qui secundum locum in dignitate primicerii obtinet: quasi notarius secundarius & postprotonotarium. V. l. Scriniis omnibus. §. Scrinii. De palatinis. lib. 12. C. tit. 24.

Secundo, [ἐπουριάζω] āre. Prosperum reddere. Propert. lib. 3. 21. 14.

Jam liquidum nautis aura secundat iter. Virg. 7. Æn. 259.
—— di nostra incœpta secundent.

Aura blanda secundat aquas. Ovid. 13. Epist. 136.

Visus secundare, & omen levare. Virg. 3. Æn. 36.

Deus secundet votum nostrum. Senec. Herc. fur. 9.

Secundare, In melius convertere, vel obsequi, ut ait Donatus. Ter. Adelph. 5. 9. 37. Hæc reprehendere & corrigere me, & secundare in loco. Quædam exemplaria hoc loco legunt Obsecundare.

Tempus ei rei secundat. Plaut. Rud. 4. 2. 3.

Secundans, antis. Partic. [ἐπουριάζων] ut, Vento secundante. Tacit. 2. Ann. 24. Ex Philostrat.

Secundatus, ûs. m. Locus secundus. Tertull. de Anima, cap. 27. Alteri primatum damus, alteri secundatum.

Secundatio, ōnis. f. Augustin.

Secundator, ōris. m. Hieron.

Secundus, Philosophus fuit Atheniensis quem aliqui Epithyrum vocant, quod Architecti filius fuerit, multæ quidem doctrinæ, mediocris eloquentiæ, æqualis æmulusque Herodis Attici, qui illud Hesiodi eleganti mutatione in eum cavillatus est, Figulus æqualem exagitat, tu Rhetora tecton. Nihilominus tamen senem postea mortuum & epicedio & lacrymis honoravit. Ex Philostrato.

Secundus alter Tridentinus, vir sanctus, Agiulphi regis Longobardorum tempore, scripsit breviter Longobardorum historiam, auctor Paulus Forojuliensis.

Fuit etiam hoc illustris Veronensis familiæ cognomen, ex qua fuit Plinius Secundus Naturalis historiæ scriptor.

Securidaca, æ. f. Herba est ciceris foliis pusilla, foliculos habens corniculorum modo aduncos, & in his semen rufum, securiculæ ancipitis figura, a quo argumento & nomen invenit, πελεκῖνος. Nascitur in hordeo & tritico quæ & amplexu suo non raro enecat. Alio nomine Hedysarum dicitur. Apud Gallos varia sortitur nomina: aliis Sabam lupinam, aliis Erbum, aliis Granum appellantibus.

Securidaca, Nomen est in Latinis scriptoribus non rarum. Turnebus tamen istam nominis formam non agnoscit, cum præsertim Græce πελεκῖνος a securi vocetur, & a securitate nomen oriri non possit. Ex eo fit ut contra fidem omnium librorum Securiclatam scribi debere contendat, id est securiculatam, a securicula. Hæc ille.

Securis, is. f. [πέλεκυς, πελέκυς, ἀξίνη] Bipennis vel Instrumentum ad secanda ligna; quasi Semiquiris, ut ait Servius. Sabini enim quirim hastam appellabant. Virg. 11. Æn. 656.

—— æratam quatiens Tarpeia securim. Cic. 3. Verr. 7.

Agunt eum præcipitem pœnæ civium Romanorum, quos partim securi percussit, partim in vinculis necavit.

Acies securium. V. ACIES.

Anceps securis. Ovid. 8. Met. 397. Ex utraque parte incidens, utrinque acuta.

Curvæ secures. Virg. 7. Æn. 184.

Ex adamante facta securis. Ovid. 3. Fast. 805.

Hebetes secures. Juven. 8. Sat. 137.

Impacta securis cædit rotas bigarum. Juven. 10. Sat. 59.

Laurigeræ secures. Claud. 4. Cons. Hon. 14.

Pacificæ secures. Lucan. lib. 7. 64.

Rara securis eo fertur, i. e. Eo raro venitur cædendorum lignorum gratia. Hor. 1. Serm. 7. 27.

Sacrifica securis. Ovid. 12. Met. 249.

—— veluti qui candida tauri
Rumpere sacrifica molitur colla securi.

Sævæ secures. Virg. 6. Æn. 819.

Valida securis. Virg. 11. Æn. 696.

Cædere securi. Virg. 3. Georg. 364.

Subjicere cervices securi. Cic. in Pison. 83. Quum miser ille securibus hospitis sui cervices subjicere gestiret.

Infligere securim, vel injicere, dicuntur qui vehementer lædunt, ac vulnerant. Cic. pro Muren. 48. Sed tamen Servi, quam te securim putas injecisse petitioni tuæ, quum tu populum Rom. in eum metum adduxisti ut pertimesceret, &c. Atque inibi paulo superius quod hic Securim dixit, velut exponens appellat Plagam: Atque ex omnibus illa plaga est injecta petitioni tuæ, non tacente me maxima. Item pro Planc. 70. Graviorem potuerunt Reip. infligere securim. Idem 2. Q. frat. 10. Tenediorum igitur libertas, securi Tenedia præcisa est. Et Demosthenes Phocionem appellare solet suorum argumentorum securim. Omnia tela in patriam intenta, dixit Cic. de Provinc. Cons. 23. Erasmus.

Secures fascibus inserebantur, & solebant Consulibus Romæ, & Prætoribus in provincia fasces & secures præferri. Liv. 24. 9. Consul admonuit cum securibus sibi fasces præferri. Idem 2. 18. Creato Dictatore primum Romæ, postquam præferri secures viderunt, magnus plebem metus incessit. Hor. 3. Carm. 2. 19.

Nec sumit, aut ponit secures
Arbitrio popularis auræ.

Securicula, æ. f. [πελέκιον] dimin. Plin. lib. 18. cap. 19. Seculiculam in stiva pendere oportet qua intercidantur radices.

Securicula, Ligneum retinaculum, quod etiam suscus, subscusque dicitur, quo duo ligna tenacissime inter se vinciuntur: Unde Securiclati cardines, apud Vitruvium lib. 10. 17. Nostri (ut arbitror) *hirundinum caudas* appellant. Bud.

Securicula [πελεκῖνος] in fabrica ballistæ apud Vitruvium, ea est quæ inclusa & infixa, operitur chelonii pulvino. Turneb.

Legitur per contractionem Securicla. Unde

Securiclatus, a, um. Securiclis compactus. Vitruv. 10. Securiclati cardines.

Securifer, Adj. [πελεκυφόρος] Qui fert securim: ut Pyracmon securifer. Ovid. 12. Met. 460.

Securiger, [πελεκυφόρος] aliud Adj. Idem.

Catervæ securigeræ. Valer. 5. Argon. 137.

Dextra securigera. Sil. lib. 16. 48.

Puellæ securigeræ. Ovid. 4. Epist. 117.

Securus, Adj. [ἀσφαλὴς, ἀδεὴς, ἀκίνδυνος, ἀμέριμνος, ἥσυχος, ἀφροντις] Qui sine cura est, quasi seorsum a cura. Plin. 3. Epist. 14. Vides quot periculis, quot contumeliis, quot ludibriis simus obnoxii: nec est quod quisquam possit esse securus, quia sit remissus ac mitis.

Securus a metu somnus. Plin. lib. 28. cap. 9.

Securæ ab Annibale res. Liv. 24.

Securus ab afflatu. Plin. lib. 12. cap. 1. i. e. Nullum afflatum timens sibi.

Securus de bello. Liv. 36. 41.

Reddere securum. Cic. 10. Fam. 24. Si Africanæ legiones celeriter venerint, securos vos ab hac parte reddemus.

Æther terris securior. Ovid. 1. Met. 151.

Ævum securum agere. Lucret. lib. 6. 57.

Animi securi homo. Cic. 12. Att. 52. De lingua Latina securi es animi, dices, qui talia scribis.

Damnum securum. Martial. lib. 1. 83.

Dies securos ire tibi non sinit puella. Tibull. lib. 3. 4. 54.

Domus securæ ac patentes. Plin. in Paneg.

Gentes securæ mollia peragebant otia. Ovid. 1. Met. 100.

Otia secura agere. Virg. 3. Georg. 376.

Somnos securos rumpere. Lucan. lib. 3. 25.

Testamentum securum, Firmum, & de quo nihil est dubitandum. Plin. in Paneg.

Virtus secura. Lucan. lib. 3. 25.

Securus, Dissolutus, sine ulla cura, quem supinum Jurisconsulti vocare solent, id est, socordem, & desidem. Genitivo jungitur. Quintil. de Tautologia loquens, lib. 8. Hæc enim quanquam non magnopere summis auctoribus vitata, interim vitium videri potest, in quod sæpe etiam incidit Cicero, securus tam parvæ observationis. i. e. Negligens & contemptor. Lucan. lib. 1. 212. de leone loquens,

Per ferrum tanti securus vulneris exit.

Amorum securus. Virg. 10. Æn. 329.

Casuum secura loca. Tacit. 1. Hist. 86. Non modo jacentia, & plana urbis loca, sed secura hujusmodi casuum implevit.

Conjugii secura. Valer. 8. Argon. 206.

Damni secura libido. Tacit. Agric. 43. 6.

Decoris securus. Tacit. 3. Hist.

Famæ securus, Sine cura comparandæ laudis. Ovid. 1. Trist. 1. 49.

Fortunæ secura virtus. Claud. de Cons. Mall. Theod. 2.

Futuri secura. Ovid. 6. Met. 137.

Odii securus. Tacit. in Vit. Agric. 43.

Pœnæ securus. Hor. 2. Epist. 2. 17.

Potentiæ securus. Tacit. lib. 4. Ann. 60.

Veniæ securus. Lucan. lib. 8. 784.

Securissimus, apud Sidon. 8. Epist. 12. Tertull. & August.

Secure, Adv. Paterc. 2. 129. 4. Secure aliquid continere. Justin. 5. 9. 10. Securius pugnare pro aliena domo.

Securitas, ātis. f. [ἀσφάλεια, ἄδεια, ἀμεριμνία, εὐθυμία, ἀφροντισία] Curæ & anxietati opponitur: estque Animi recta placidaque constitutio, malorum impendentium cura vacans. Plin. lib. 9. cap. 47. Certissima est securitas vidisse planos pisces: quia nunquam sunt, ubi maleficæ bestiæ. Cic. 5. de Fin. 23. Democriti autem securitas, quæ est animi tanquam tranquillitas, quam appellant εὐθυμίαν. Idem 5. Tusc. 42. Qui autem illam maxime, optatam & expeditam securitatem (securitatem autem nunc appello vacuitatem ægritudinis, in qua vita beata posita est) habere quisquam potest, cui aut adsit, aut adesse possit multitudo malorum?

Infelix securitas. Quintil. in Prooem. lib. 6.

Inhumana securitas. Tacit. 3. Hist. 83.

Compositus in securitatem. Tacit. 3. Ann.

Consequi securitatem. Ulpian in l. Si servus communis. D. de noxalib. action.

Parere securitatem. Quintil. lib. 2. cap. 2.

Præstare securitatem. Cic. 15. Fam. 5. Vale, & nos dilige: & instituto itinere securitatem, diligentiamque sociis & Reipub. præsta.

Ut tranquillitas animi adsit, & securitas. Cic. 1. Off. 69.

Secus, n. per omnes casus integra forma declinatur, Veteres dixere pro Sexus. Sallust. Fragm. cap. 15. Muliebre & virile secus. i. e. Sexus. Auson. Edyll. 11. 8.

Vesta, Ceres & Juno, secus muliebre, sorores. Dixit &

Arnob. 5. Fœmineum secus. V. Gronov. ad Liv. 26. 47.

Secus, [ἐγγὺς] Præpositio, accusativo jungitur. significat Prope. ut, Secus decursus aquarum feruntur salices.

Secus viam stare. Quintil. 8. 2.

Secus, [ἄλλως] Adv. significat Aliter, præsertim quando Non vel Haud comites habet. Plaut. Epid. 2. 2. 45. Ubi erit empta, ut aliquo ex urbe amoveas: nisi quid tua secus sententia est. Cic. in Pison. 68. Recte an secus, nihil ad nos. Idem de Clar. Orat. 229. Nemo dicet secus.

Secus quam. Plaut. Cas. prol. 46. Et Aul. 3. 2. 22. Quid diximus tibi secus quam velles. Cic. 6. Att. 2. Mihi autem erit maxime curæ, nequid fiat secus quam volumus quamque oportet.

Secus ac. Cic. pro Muren. 10. Non secus ac si meus frater esset. Et 2. de Orat. 24. Non dixi secus ac sentiebam. Virg. 3. Æn. 236.

Haud secus ac jussi faciunt.

Secus atque. Cic. 3. de Orat. 117. Sed paulo secus a me atque ab illo

illo partita ac distributa. Idem. 2. de Nat. Deor. Quoniam cœpi secus agere, atque initio dixeram.

Longe secus. V. LONGUS.

Multo secus. V. MULTUS.

Non secus ac. V. NON.

Undique secus. Solin. cap 64. Arcent sane afflatum noxium colles, quæ salubri apricitate undique secus objecti, prohibent auras pestilentes.

Secius compar. a Secus. V. in suo loco.

SECUSSES, Populi sunt in Alpibus, ut notat Plin. lib. 3. cap. 20.

S E D

SED, [ἀλλά, ἀτάρ, αὐτάρ] Conjunctio adversativa, aliquando Transitum significat ad mentionem alterius rei, inquit Donatus. Ter. Phorm. 1. 4. 38. Sed quis hic est senex quem video in ultima platea?

Sed, contrariæ sententiæ significationem habens. Ter. And. 3. 1. 4. Fidelem haud ferme mulieri invenias virum. Et paulo post, Sed hic Pamphilus. S. quid dicit? M. firmavit fidem. Idem 3. 2. 45. Haud scio an quæ dixit, sint vera omnia, sed parvipendo. Donat. Virg. 9. Ecl. 55.

Sed, incœptivum, pro Atque. Ter. And. 2. 1. 12. Tu si hic sis, aliter sentias. B. age age, ut lubet. C. sed Pamphilum video. Donatus.

Sed mane, quasi Incipientis, demonstrantisque aliquid novi se invenisse. Ter. And. 4. 1. 59. At jam hoc opus est. D. hem sed mane: concrepuit a Glycerio ostium. Donat.

Sed quid hoc! non Interrogantis, sed Mirantis & non intelligentis est, inquit Donat. Ter. And. 4. 5. 2.

Sed videon' ego Philotion? Sic solet (inquit Donatus) dubitari advenientibus ipsis quos post multum temporis intervallum vident. Ter. Hec. 1. 2. 6.

Sed, interdum auget. V. Certus homo, in CERTUS.

Sed autem. Plaut. Rud. 2. 5. 15. Sed autem, quid si hanc hinc abstulerit quispiam sacram urnam Veneris?

Sed contra. Cic. 1. Acad. 35. Zeno igitur nullo modo is erat, qui ut Theophrastus, nervos virtutis inciderit, sed contra qui, &c.

Sed de perceptione hactenus. Cic. 4. Acad. 17.

Sed dissolverit sane. Cic. 4. Acad. 75. Idem mihi quidem non videtur: sed dissolverit sane, certe tam multa non collegisset quæ nos fallerent probabilitate magna. Idem pro Ligar. Sed ierit ad bellum, dissenserit non a te solum, verum etiam a fratribus.

Sed enim, pro Certe. Plaut. Curc. 1. 3. 19. Sed enim nequeo durare quin herum accusem meum. Cic. 6. Att. 1. Sed enim οἰκονομία si perturbatior est, tibi assignato. Gell. lib. 1. cap. 11. Cic. pro Cæl. 60. Sed revertar ad crimen: sed enim hæc facta illius, &c. al. Etenim.

Sed enimvero. Liv. 45. Sed enimvero quum detestabilis altera res & proxima parricidio sit, quid ad deliberationem dubii superesse?

Sed, in confirmatione, superiorum positum. Cic. 5. Verr. 67. Sunt homines Siculi non contemnendi, si per nostros magistratus liceat, sed homines & satis fortes, & satis plane frugi ac sobrii.

Non, sed. Cic. 1. Att. 15. Non odio adductus alicujus, sed animo corrigendæ & sanandæ civitatis.

Sed non, sed. Cic. 4. Acad. 60. Sed non de me, ut dixi, sed de sapiente quæritur. Idem 2. de Orat. 299. Sed non de præstanti quadam & eximia, sed prope de vulgari & communi prudentia disputo.

Sed vellem non solum, &c. sed etiam, &c. Cic. 1. Fam. 9. V. NON.

Non modo, sed ne. Cic. pro Rabir. perd. reo, 13. Non modo hujus libertatis, mansuetudinisque non sunt, sed ne Romuli quidem aut Nun · Pompilii, sed Tarquinii. V. NON.

Sed sive est ars, sive artis quædam similitudo, non est quidem ea negligenda, verum intelligendum, &c. Cic. 1. de Orat. 109.

Sed vero, pro Sed potius. Cic. 7. Verr. O præclarum imperatorem, nec jam cum M. Aquilio fortissimo viro, sed vero cum Paulis, Scipionibus, Mariis conferendum.

Sed nunc vero. Curt. lib. 3. Rex, inquit, semper quidem spiritus meus ex te pependit: sed nunc vero arbitror sacro & venerabiliore trahitur. Verba sunt Philippi medici ad Alexandrum.

Sed, pro Verumetiam. Cic. 1. de Nat. Deor. 110. Tuus autem deus non digito uno redundat, sed capite, collo, cervicibus, poplitibus, manibus. Idem 1. Fam. 6. Non interfuit modo, sed præfuit.

Sed, in objectione ponitur, & in antipophora. Cic. 12. Philip. 26. Sed effugi insidias, perrupi Apenninum: nempe in Antonii congressum, colloquiumque veniendum est. i. e. Verum esto ut effugerim, vel effugiam, &c. Budæus.

Sed, plerumque in oratione vacat: sed eo solent interdum uti Latini, cum inchoatum sensum & longo tractu productum, aut interpellatum interjectione, & distractum revocare & continuare volunt: ut apud Hor. 1. Serm. 1. 27.

> Sed tamen amoto quæramus seria ludo.

Cic. 2. Tusc. 3. Etenim si orationes quas nos multitudinis judicio probari volebamus: popularis est enim illa facultas, & effectus eloquentiæ audientium approbatio. Sed si reperiebantur nonnulli qui nihil laudarent, nisi quod se imitari posse confiderent, quemque & sperandi sibi, eundem & benedicendi finem proponerent, quid futurum putamus, cum adjutore populo, quo utebamur antea, nunc minime nos uti posse videamus? Ex Turneb.

Sed, pro Sed etiam. Cic. pro Milon. Obliti estis Judices recenti illo nuntio necis Clodianæ, non modo inimicorum Milonis sermones & opiniones, sed nonnullorum imperitorum. Idem in Pison. 64. Senatus odit te, quod eum tu facere jure concedis, afflictorem & proditorem non modo dignitatis atque auctoritatis, sed omnino ordinis ac nominis sui. Et sic fere ubique Budæus.

Sed is. Cic. 5. Verr. 109. In quo etiam erat aliquis quæstus, sed honestus atque concessus.

Sed pro Quinetiam. Plin. 7. 30. Sed & nostrorum gloriam percenseamus.

Antiqui Sedum pro Sed ponebant. Charis. l. 1.

SEDATE, SEDATIO, SEDATUS. V. SEDO, āre.

SEDECIM, vel SEXDECIM. n. Indecl. Ter. Eun. 3. 3. 20. Annos nata est sedecim. Liv. 37. extr. Sexdecim elephanti.

SEDECIES, Adv. Plin. 6. 29. Sedecies centena millia passuum.

SEDECENNIS, e. Auson. Epitaph. Heroum tit. 32. In tumulum sedecennis matronæ.

SEDEO, sedi, sessum, [ἧμαι, κάθημαι, ἕζομαι, καθίζομαι, καθίζω, ἱδρύω, ἐφέζομαι, θωκέω, ἐνθωκέω, προσεδρεύω, ἱζάνω, ἐφιζάνω] ēre. componitur ex Se, & Eo, quasi Seorsum eo: nam seorsum ire videmur, & quasi a cæteris separari dum sedemus. Quidam a Do fieri existimant, quod qui sedet, seorsum dare se videtur. Plaut. Capt. prol. 12. Si non, ubi sedeas, locus est: at est ubi ambules. Virg. 10. Ecl. 71.

> Dum sedet, & gracili fiscellam texit hibisco.

Sedere ad. Liv. 22. Id horreum fuit præsidium Pœnis sedentibus ad Trebiam.

Ad aliquem sedere. Ovid. 1. de Arte Am. 421.

Ad latus alicujus sedere. Cic. 7. Verr. 106. Atque eum vident sedere ad latus prætoris, & ad aurem familiariter, ut solitus erat, insusurrare.

Ad gubernacula Reipubl. sedere. Cic. pro Rosc. Amer. 51. Cum apud majores nostros summi viri, clarissimique homines, qui omni tempore ad gubernacula Reip. sedere debebant, tamen in agris quoque aliquantum operæ temporisque consumpserint.

Sedere apud. Plaut. Amph. 2. 1. 52. Ordine omne ut quicquid actum est, dum apud hostes sedimus, edissertavit.

Judicem in aliquem sedere. Cic. pro Rabir. Post. 10. Modo vos iidem in A. Gabinium Judices sedistis.

In subselliis, sella, rheda sedere. Plaut. Pœn. prol. 5. Cic. 4. Att. 9. Maloque in illa tua sedecula, quam habes sub imagine Aristotelis, sedere, quam in istorum sella curuli. Idem pro Milon. 55. Quum alter veheretur in rheda penulatus, una sederet uxor.

In proximo Senatui sedere. Plin. lib. 16. cap. 4.

In equo sedere, pro Equitare. Cic. 7. Verr. 27. Ut eum nemo unquam in equo sedentem videret.

In ovis sedere, pro Incubare. Plin. lib. 9. cap. 51.

Equo, vel carpento sedere. Martial. 5. 39.

> Uno credis equo posse sedere duos?

Liv. 1. 34. Ibi ei carpento sedenti cum uxore, aquila suspensis demissa leniter alis pileum aufert. Subauditur præpositio In.

Vehiculo sedere. Cels. lib. 4. cap. 19. In hoc autem affectu corporis, neque ambulatione, neque frictione opus est: vehiculo sedisse, vel magis etiam equo prodest.

Post aliquem sedere. A tergo alicujus sedere. Hor. 3. Carm. 1. 40.

Sedere super. Quintil. lib. 2. cap. 4. Plin. lib. 35. cap. 4. Nemeam sedentem supra leonem, palmigeram ipsam, &c.

Altis sedibus sedere. Ovid. 6. Met. 73.

Gremio tuo sedi. Ovid. 8. Epist. 94.

Humo sedere. Ovid. 4. Met. 261.

Sella curuli sedere. Liv. 29.

Vestibulo sedet custodia. Virg. 6. Æn. 575.

Sedens auribus vox. Quintil. lib. 11. cap. 3. Vox clara, pura, secans aëra, auribus sedens. Ovid. 3. Epist. Sabin. 23.

> Nondum Tyndaridis nomen mihi sederat aure.

i. e. Nondum audiveram.

Nomen in ore sedet. Stat. 12. Theb. 114.

> —— unum Polynicis amati
> Nomen in ore sedet.

i. e. Nil aliud loquitur quam, &c.

Animo sedet fixum, immotumque. Sic statui. Virg. 4. Æn. 15.

In ingenio alicujus sedere, Hærere in memoria alicui. Ovid. 2. Epist. 76.

Sedere, de locis depressis usurpatur. ut,

Mediisque sedent convallibus arva. Lucan. 3. 380.

Per udos alba sedet campos. Sil. 8. 508.

Sedere judicium dicitur, pro Constare vel firmum esse. Sen. Epist. 46.

Sedent nives. Plin. lib. 17. cap. 2.

Flumina sederunt viso Jovis nutu. Stat. 9. Theb. 115.

Sedet morbus. Martial. lib. 1. 90.

> Adeone penitus sedit hic tibi morbus,
> Ut sæpe in aurem Cinna Cæsarem laudes.

Sedere vestis dicitur, quæ Apta est. Quintil. lib. 11. cap. ult. Nam & ita sedet melius toga, & continetur.

Sedet imperium. Plin. in Paneg. Quum abunde expertus esset quam bene humeris tuis sederet imperium.

Sedere de avibus dicitur, In loco altiore esse: ut, Passer sedet in tecto. Virg. 12. Æn. 864.

> Nocte sedens, serum canit importuna per umbras.

Sedere, aliquando Ignaviam cessationemque denotat; Sedere enim dicuntur qui turpi otio languent: & qui otiosi sunt: qui nihil agunt, & tempus otiose terunt. Virg. 12. Æn. 15.

> —— sedeant, spectentque Latini.

Ter. Adel. 4. 5. 38. Cic. 16. F m. 7. His ventis istinc navigatur, qui si essent, nos Corcyræ non se'eremus.

Totos dies sedere in villa. Cic. 2. Att. 43.

Continenter sedere. Catul. 35. 6.

Sedere, pro Placere, dativo construitur. Virg. 5. Æn. 418.

> Idque pio sedet Æneæ, probat auctor Acestes.

Idem 2. Æn. 660.

> Et sedet hoc animo.

Plin. lib. 2. cap. 7. Sedere cœpit sententia hæc, pariterque & eruditum vulgus, & rude in eam cursu vadit.

Sedere, Figi. Flor. lib. 4. cap. 2. Egregia virtus Scevæ centurionis emicuit, cujus in scuto centum atque viginti tela sedere. De hoc sic ait Cæsar lib. 3. Bell. Civil. 53. Scutoque ad eum relato Scævæ centurionis, inventa sunt in eo foramina CCXXX.

Sedere

Sedere, vox militaris pro Castra ponere. Liv. 2. 12. Sedendoque expugnaturum se urbem spem Porsenna habebat. Valer. Max. 3. 4. 5. Apud mœnia armatum sedendo.

Sedere, dicuntur judices, cum sui copiam faciunt & cognitionibus vacant. Unde & Dies *Sessionum* apud hodiernos. Cic. pro Cluent. 105. Sedissent judices in C. Fabricium. Liv. 3. 46. Ne ejus rei causa sedisse videretur. Plin. 10. Epist. 8. Ubi cum sedissem cogniturus.

Sedere, Considerare. Virg. 1. Æn 60.

—— celsa sedet Æolus arce. i. e. Curat. Servius. Idem 9. Æn. 4.

—— Turnus sacrata valle sedebat. Ubi Servius, Sedebat, ut Asper dicit, erat: quæ clausula antiqua est, & de usu remota. Secundum Plaut. Frag. 3. 54. Sedere, est Consilium capere, qui inducit servum dicentem, Sine juxta aram sedeam, & dabo meliora consilia. Sed secundum augures, est Augurium captare: nam post designatas cæli partes, a sedentibus captantur auguria: quod & supra ipse ostendit latenter, inducens Picum solum sedentem: ut,

—— parvaque sedebat

Succinctus trabea. Aut erat, aut consilia capiebat, aut augurabatur.

Ars sedendi, Cunctatio. Sil. lib. 8. 13. De Fabio qui cunctando dicitur rem restituisse.

Partes qualcunque flectimus sedendo. Ovid. 2. Met. 820.

Sessum deducere in. Cic. 10. Fam. 32. Herennium Gallum histrionem summo ludorum die annulo aureo donatum in quatuordecim sessum deduxit.

Sedeor, ĕri. pass. legitur in Gell. 2. 2. In domestica re atque vita sedetur.

Sedens, entis. Partic. apud Martial. lib. 10. 48. Sedens lactuca legitur, quæ & Sessilis etiam dicitur. Cic. de Amicit.

Prope limina tecti sedens janitor. Ovid. 1. Fast 137.

Adversus sedens. Catul. 49. 2.

Sessūrus, a, um. Partic. [ἑδρασόμενος] Hor. de Arte Poet. 154.

Si plausoris eges aulæa manentis, & usque

Sessuri donec cantor, vos plaudite, dicat.

Sēdes, is. f. [ἕδρα, καθέδρα, ἑδρασμα, θρόνος, θρῶνος, θῶκος, καταγωγὴ] In qua sedemus. Plin. in Paneg. 52. Horum unum si præstitisset alius, illi jamdudum radiatum caput, & media inter deos sedes, auro staret, aut ebore.

Locare in sede sacra. Virg. 2. Æn. 525.

Sedes, Habitaculum ac domicilium. Cæsar, Crescente enim populi multitudine, mutare sedes statuerunt. Cic. 1. Tusc. 19. Alii in cerebro dixerunt animi esse sedem & locum.

Ætheræ sedes. Ovid. 15. Met. 449.

Augusta sedes. V. AUGUSTUS.

Beatæ sedes. Virg. 6. Æn 639.

Celsa sedes. Pers. 1. Sat. 7.

Dulcis sedes. Stat. 1. Sylv. 1. 40.

Exiguam sedem pariturae terra negavit. Ovid. 6. Met. 187.

Horrida sedes. Hor. 1. Carm. 34 10.

Imæ sedes Erebi. Virg. 4. Georg. 471.

Infausta sedes. Sen. Thyest. 1.

Inferna sedes. Ovid. 4. Met 433.

Infida instabilisque sedes. V. INFIDUS.

Lætæ sedes. Hor 1. Carm. 10. 17.

Maligna sedes. Stat. 4. Sylv. 3. 45.

Moribunda sedes Pisauri. Catull. 79. 3.

Nemoralis sedes. Ovid. 2. Amor. 6. 57.

Optatæ sedes. Virg. 6. Æn. 203.

Patria sedes. Virg. 7. Æn. 193.

Peregrina ac sordida sedes. Lucan. lib. 5. 9.

Procidua sedes. Plin. lib 21. cap. 20.

Quietæ sedes Virg. 1. Æn. 209.

Sanctæ sedes deûm. Lucret. lib. 5. 147.

Secreta. Virg. 2. Æn. 568.

Solida, Ovid. 2. Met. 147.

Stabilis sedes & domicilium certum. Cic. pro Marcel. 29. Sedem quidem stabilem, & domicilium certum non habebit.

Superæ sedes, Cælum. Ovid. 3. Fast. 324.

Syderea sedes. Virg. 10. Æn. 3.

Tenebrosa sedes. Ovid. 5. Met. 359.

Verendæ sedes. Lucan. lib. 5. 123.

Capere sedem. V. CAPIO.

Commovere sedibus. V. COMMOVEO.

Considere in sedibus. Cic. 1. de Orat. 29.

Convellere ex suis sedibus. V. CONVELLO.

Deserere sedem. Virg. 3 Æn. 190.

Destituere sedem. Claud. de Bell. Get. 509.

Exuere aliquem sedibus. Tacit. 13. Ann. 39.

Figere sedem alicubi. Juven. 3. Sat. 2.

Habere sedem. Cæs. 1. Bell. Gall. 44.

Incolere sedem aliquam. Cic. Anteq. iret in exil. 24. Dii deæque mortales, qui excellenti tumulo civitatis sedem Capitolii in saxo incolitis constitutam.

Lucidas inire sedes. Hor. 3. Carm. 3. 33.

Labefactare animam sedibus. Lucret. lib. 6. 798.

Mutare sedem. V. MUTO.

Ponere sedes. Virg. 3. Æn. 8.

Præbere sedem & domicilium. Cic. de Provinc. Cons. 34.

Reponere in sedem suam ossa. Cels. lib. 8. cap. 10.

Revisere suas sedes. Virg. 1. Æn. 419.

Succedere sedibus alicujus. Virg. 4. Æn. 10.

Tenere sedem Jovis Optimi Max. pro Vincere, sive captam obtinere. Tacit. 3. Hist. 72.

Transferet regnum a sede Lavini. Virg. 1. Æn. 275.

Sedes, per translationem, pro Statu. Cic. 2. contra Rull. 96. Coloni Capuæ in domicilio superbiæ atque in sedibus luxuriæ collocati. Idem pro Arch. 9. At domicilium Romæ non habuit is qui tot annis ante civitatem datam, sedem omnium rerum & fortunarum suarum Romæ collocavit.

Sedes belli. Tacit. 3. Hist. 8. 1. Quæsitum inde quæ sedes bello legeretur.

Sedes, vocatur Statio militum. Veget. 3. 4. Qui in sedibus otiose delicateque vixerunt, armorum exercitia declinant.

Celsissima sedes honoris. V. CELSUS.

Habere sedem. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Sedes, Sepulchrum. Virg. 6. Æn. 371.

Sedibus ut saltem placidis in morte quiescam.

Sedes, aliquando pro Natibus, & tota ea parte corporis accipitur, super qua sedentes innitimur. Plin. lib 24. cap. 7. Lacryma sedis vitiis prodest, nequid siccari, excalfierive opus sit.

Procidentia sedis. V. PROCIDO.

Sedes procidua. Plin. lib. 21. cap 20. ad finem. Testes vero, ut sedem prociduam, quæque ibi sint vitia, &c.

Sedĕcŭla, æ. f. dimin. [ἑδρίον] Parva sedes. Cic. 4. Att. 10. Sic literis sustentor & recreor, maloque in illa tua sedecula quam habes sub imagine Aristotelis sedere, quam in istorum sella curuli. Valla mavult Sedicula.

Sediculum, i. n. Sedile. Festus. sed Varro de L. L. 7. 30. hanc vocem improbat.

Sedile, is. n. [ἑδρίον] Super quod sedemus. Plin. 5. Epist. 6. Sunt locis pluribus disposita sedilia e marmore.

Sedile avium. Varr. 3. de R R. cap. 5.

Sedilia vivo saxo. Virg. 1. Æn. 167.

Complere sedilia. Claud. 1. in Eutrop. 410.

Fusi per dura sedilia nautæ. Virg. 5. Æn. 837.

Facta de vivo saxo sedilia. Ovid. 5. Met. 317.

Relevare membra sedili. Ovid 8. Met. 639.

Spissa sedilia. Hor. de Arte Poet. 205.

Vitrea sedilia. Virg 4. Georg 350.

Sedimen, ĭnis. n. Cæl. Aurel. 5. Tard. 4. Id quod fundum petit.

Sedimentum, i n. Idem. Plin 35. 10.

Sedolarium, i. n. Lectica, seu Sella: inquit cum Spiegelo Nebrissensis. At rectius Antonius Augustinus ut homo est prudentissimi acutissimique ingenii: Sunt autem (inquit ille lib. 1 Emendat. cap 4.) Sedularia, Quæ in rheda sedenti subjiciebantur. Paulus in l. Rhedæ. De supellectile legata. lib. 33. P. titul 10. Rhedæ & Sedularia supellectili adnumerari solent. Male reposuerant Sellularia, & Seliquastra.

Sedularia, Sedilia videntur esse, eaque multa, ut a Cathedraria, Cathedræ; sicut Rosaria, Rosæ; Cibaria, Cibi: suntque Sedularia, tanquam Sedillaria Turneb. Advers. 8. 9.

Sedum, ab Sedendo, inquit Varr. 4. de L. L. Idem quod Sedes. Veteres posuere Sedum pro Sed.

Sedentarius, Adj. [ἑδραῖος] Quod sedendo fit: unde, Sedentarium laborem dicimus, Qui sedendo peragitur. Apuleius, Ut etiam fatigationem sedentariam incessus vegetatione discuterem. Plin. in Paneg. cap. 76 Cæteri quidem defixi & attoniti ipsam illam mutam ac sedentariam assentiendi necessitatem, quo cum dolore animi, quo cum totius corporis horrore perpetiebantur?

Opera sedentaria, Quæ sedendo fit. Columel lib. 12. cap. 13.

Sedentarii, orum. m. pl. [ἑδραῖοι] Qui sedendo opus faciunt. Plaut. Aul. 3. 5 39. Calceolarii, sedentarii, sutores.

Sessio, ŏnis. f. [ἑδρασις] Cic. 2. de Orat. 20. Num tandem aut locus hic non idoneus videtur, in quo porticus hæc ipsa ubi inambulamus, & palæstra, & tot locis sessiones, gymnasiorum & Græcarum disputationum memoriam quodammodo commovent? Idem 1. de Nat. Deor. Accubatio, inclinatio, sessio. Sic 1. Off. 129. Status, incessus, sessio, accubatio.

Sessio, pro Mora, & ignavia. Nam Sedere quandoque valet Nihil agere, tempus otiose terere. Cic. 14. Att. Illam sessionem Capitolinam mihi non placuisse, tu testis es. Reprehendit Brutum & Cassium, qui illo ipso primo die Capitolino, post Cæsarem interfectum, senatum in Capitolium non vocarint, sed otiosi tempus consumpserint.

Dies sessionum sunt, In quibus jus dicitur. Vox apud JCtos frequens. Ulpian. 36. Dig. t. 4. l. 19.

Sessiuncŭla, æ. f. Scaliger hanc vocem legit in Cic. 5. de Finib. 56. Circulos aliquos & sessiunculas consectari. Ubi Vulgo, Semicirculos.

Sessus, ûs. m. Apul. Flor. 3. Locum sessui impertiunt. Cic. 10. Fam. 32. Herennium in decimum quartum sessum deduxit.

Sessor, ŏris. m. [ἑδράτης] Hor. 2. Epist. 2 130.

In vacuo lætus sessor, plausorque theatro.

Sessores veteres ex urbe ejecit. i. e. Habitatores. Nep. 5. 2. 5.

Una ducentos irrumare sessores Catull. 38. 8.

Sessorem recusare. Sen. de Const. cap. 12.

Sessorium, i. n. Sella bajulatoria. Petron. Fragm. cap. 77. Viperæ hujus sessorium.

Sessito, [καθίζομαι] āre. frequent. Cic. de Clar. Orat. 59. Quia autem Cethegum medullam fuisse vult, ut quam deam in Periclis labris scripsit Eupolis sessitavisse, hujus hic medullam nostrum oratorem fuisse dixerit. i. e. Sæpius sedisse.

Sessibŭlum, i. n. [ἑδραστήριον] Super quod sedemus & quiescimus. Plaut. Pœn. 1. 2. 56. Qui tibi oleant stabulum, statum, sellam & sessibulum merum.

Sessilis, e. [ἑδραῖος] Quod sedet, vel sedere videtur. Plin. lib. 15. cap. 3. de pyris, Incerta nominum causa est barbaricis venereisque, quæ colorata dicunt: regiisque quæ minimo pediculo sessilia: patritiis, voconiis, viridibus, oblongisque.

Tergum sessile, Latum, in quo quis possit sedere. Ovid. 12. Met. 401. De Cyllaro Centauro dixit. Passive accipitur.

Sessilis lactuca quæ & Sedens dicitur; h. e. Quæ ita humi projecta est, ut sedere videatur, neque sursum vecta esse, aut in sublime ascendere. Martial. lib. 5. 47.

Sessimonium, i. n. Ubi simulacra reponuntur. Vitruv. præf lib. 7. In deorum sessimonio.

Sessitios, a, um. Sidon.

Sessus, a, um. Tertull.
Sessivus, a, um. Sext. Placit.
Sedigitus, i. m. [Σεδίγιτος] dictus est Volcatius illustris poeta a sex digitis. Plin. lib. 11. cap. 43. Digiti quibusdam in manibus seni: C. Horatii ex patritia gente filias duas ob id Sedigitas appellatas accepi: Volcatium Sedigitum, illustrem in poetica.
Seditio, ōnis. f. [στάσις, διάστασις, ἀκαταστασία] Tumultus, dissensio; a Se, id est, seorsum, & Itio, quod ab Eo, ire, derivatum est. V. Non. 1. 96. Isidor. 5. 26. Cic. lib. 6. de Rep. declarat Seditionis proprietatem a Dissensione civium dictam esse, quod seorsum eunt alii in alium. Est enim proprie Quum populo discordante itur ad manus, qualem describit Virg. 1. Æn. 153.

> Ac veluti magno in populo quum sæpe coorta est
> Seditio, sævitque animis ignobile vulgus:
> Jamque faces & saxa volant, furor arma ministrat.

Seditionem facit lien, dixit Plaut. Merc. 1.2.14. Dicitur autem Seditio in exercitu, in classe, in campo, & ubicunque est multitudo hominum.
Incursio seditionis. V. incurro.
Adulta seditio. V. adoleo.
Clamosa. Claud. de Bell. Get. 467.
Recens. Ovid. 12. Met. 61.
Turbida seditio. Ovid. 9. Met. 426.
Abstinere seditionibus. V. abstineo.
Afferre seditiones. V. affero.
Agitare seditionibus plebem. V. Agito in ago.
Ardere seditiones. Liv. lib. 6.
Colere seditiones. V. colo.
Commota seditio. Cic. 2. Att. 1.
Comprimere seditionem. Tacit. 1. Ann. 69.
Concire seditionem. V. concieo.
Concitare seditionem & discordiam. Cic. pro Muren. 89.
Conferre seditionem. V. confero.
Conflare seditionem. V. conflo.
Deflagrante paulatim seditione. Tacit. 2. Hist. 29.
Discussa est seditio. Paterc. lib. 2. Subita deinde exercitus seditio, partim severitate, partim liberalitate principis discussa est.
Extinguere seditionem. Liv. lib. 6.
Facere seditionem. Cic. 10. Fam. 32. Singulæ quædam cohortes seditionem fecerunt. Idem ad Brut. 2. Quod scribis de seditione quia facta est in legione quarta de Catoniis (quod dicam, in bonam partem accipies) magis mihi probatur militum severitas, quam tua.
Gliscere seditionem. Liv. 6.
Incedere seditio dicitur, pro Subire. Tacit. 1. Ann. 16. Quum Pannonicas legiones seditio incessit. Sed forte ab Incesso venit, non ab Incedo.
Inducere seditionem in civitatem. V. induco.
Inducere seditionem. Tacit. 2. Ann.
Lenire seditionem. Liv. lib. 6.
Oritur seditio. Cæs. 7. Bell. Gall. 28.
Redintegratur seditio. Tacit. 4. Hist. 34.
Restincta seditio est. Cic. 3. de Legib.
Sedata militum seditio ab Appio. Cic. 5. Att. 14.
Sustinere seditionem. Liv. de Bell. Maced.
Prope seditionem ventum. Tacit. 3. Hist. 21.
Juxta seditionem ventum. Tacit. Germ. 6.
Maris seditio. Stat. 9. Theb. 142.
Seditiōsus, a, um. [στασιώδης, στασιαστὴς] Qui seditionem amat. Cic. 5. Verr. Malus civis, improbus Consul, seditiosus homo Cn. Carbo fuit. Idem 3. de Legib. Initis seditiosis Tribunis pl.
Seditiosa vita, & tumultuosa. Cic. 1. de Invent. 4.
Superl. Val. Max. 3. 8. 3. Tacit. 1. Ann. 44.
Seditiōse, Adv. [στασιωδῶς] Contentiose. Cic. pro Cluent. 2. Altera autem quæ procul a judicio remota est, quæ concionibus seditiose concitatis accommodatior est, quam tranquillis, moderatisque judiciis. Idem 2. Att. 21. Multa quum seditiosissime diceret, vocem exprimere non potuit.
Sēdo, [παύω, καταπαύω, καταστέλλω, κατασβεννύω, κοιμίζω, ἡμερόω, καταπραΰνω] āre. Mitigare, placare, lenire, extinguere. Variis nominibus jungitur.
Animum sedare. Sallust. Namque animus impurus, diis hominibusque infestus, neque vigiliis, neque quietibus sedari potuit, ita conscientia mentem excitatam vexabat.
Arrogantiam. Cic. pro Flacc. 53. Remittant spiritus, comprimant animos suos, sedent arrogantiam.
Bellum. Cic. 2. in Catil. 28. Atque hæc omnia sic agentur Quirites, ut res maximæ, minimo motu: pericula summa nullo tumultu: bellum intestinum ac domesticum post hominum memoriam crudelissimum & maximum, me uno togato duce & imperatore sedetur.
Controversiam. Cic. 1. de Legib. 54. Hoc dico controversiam totam istam posse sedari.
Discordias. Cic. 1. Philipp. 1.
Flamma per incensas citius sedetur aristas. Propert. lib. 3. 19. 5.
Fletus. Propert. 2. 16. 31.
Jejunia carne. Ovid. 15. Met. 83.
Incendia. Ovid. de Rem. Amor. 117.
Infamiam. Cic. 2. Verr. 1. Quod unum ad invidiam vestri ordinis, infamiamque judiciorum sedandam maxime pertinebat, id non humano consilio sed prope divinitus datum atque oblatum vobis summo Reipub. tempore videtur.
Iram. Plaut. Merc. 5. 4. 1.
Lassitudinem. Plaut. Bacch. 1. 1. 75. Nep. 18. 9.
Lites. Cic. 5. Verr. 132.
Mentes commotas. Plin. lib. 20. cap. 13.
Metum sedat dies. Sen. Thyest. 8.
Miserias. Plaut. Pœn. 5. 4. 93.
Motus animi. Cic. 3. Tusc.
Pavorem. Liv. 1.
Questus. Sen. Herc. OEth. 14.
Sitim. Lucret. lib. 4. 848.
Tempestatem. Cic. 3. Verr.
Tumultum. Cæs. 3. Bell. Civil. 106.
Vulnera, Cohibere dolorem. Stat. 2. Sylv. 1. 208.
Passive usurpatur apud Gell. 18. 12. Postquam tempestas sedavit, Atherbal taurum immolavit.
Incendere & Sedare, contraria. Cic. 3. de Legib. 24. At aliquando incenditur, & quidem sæpe sedatur.
Sedatus, [ἥσυχος, πεπαυμένος] Partic.
Amnes sedati. Virg. 9. Æn. 30.
Animo sedatiore scribere. Cic. 8. Att. 3.
Corde sedato respondere. Virg. 12. Æn. 18.
Curæ sedatæ. Stat. 12. Theb. 514.
Homo sedatus. Minime præceps, bene moderatus. Hor. 1. Epist. 18. 90.

> Oderunt hilarem tristes, tristemque jocosi,
> Sedatum celeres. i. e. Præcipites oderunt sedatum.

Orator sedatus in numeris. Cic. in Orat. 176. Est enim ut in transferendis, faciendisque verbis tranquillior, sic in ipsis numeris sedatior.
Pectus sedatum. Virg. 9. Æn. 740. & Sil. 11. 261.
Tempore sedatiore. Cic. pro Cluent. 103. Paulo sedatiore tempore est accusatus, quam Junius, sed eadem fere lege, & crimine.
Venti sedati. Ovid. 15. Met. 349.
Sedatissima voce uti. Auct. ad Heren. 3. 24.
Sedate, Adv. [ἠρεμαίως] Constanter. Cic. 2. Tusc. 58. Non constanter & sedate feres? Sic in Orat. 92. Cujus oratio cum sedate placideque loquitur, &c.
Exercitu sedatius procedente. Ammian. 25. 2.
Sedamen, ĭnis. n. Sen. Hippol. v. 1183. O mors amoris una sedamen mali.
Sedatio, ōnis. f. [ἠρέμησις] Cic. 1. de Finib. Sic e physicis fortitudo sumitur contra mortis timorem, & constantia contra metum religionis, & sedatio animi omnium rerum occultarum ignoratione sublata.
Afferre sedationem. Cic. 3. Tusc. 65. Ut apud Homerum quotidianæ neces interitusque multorum sedationem mœrendi afferunt.
Perturbationum sedatio. Cic. 1. Off. 93.
Sedator, ōris. m. Arnob. 3. Sedator militaris insaniæ.
Sedūco, xi, ctum, [ἀπάγω, ἐξιστάω, ἀφαρπάζω, ἀφορίζω, πλανάω] ĕre. proprie Seorsum se ducere ab aliis, quasi de rebus aliquibus loquuturus. Ter. Hec. 1. 2. 69. Post Pamphilus me solum seduxit foras. Ibid. 4. 1. 7. Uxor ubi me ad filiam ire sensit, seduxit foras. Cic. 5. Att. 21. Quum hæc dissernissem, seducit me Scaptius.
Manu blanda seduxit eum. Ovid. 2. Met. 691.
Castra seducere, Separare, in duas partes dividere. Ovid. 13. Met. 611.
Quippe ubi non liceat vacuos seducere ocellos. Propert. lib. 1. 9. 27.
Mors seducit artus anima. Virg. 4. Æn. 385.
Seducere, ad animum transtulit Cic. 1. Tusc. 75. Quum a negotio omni sevocamus animum, quid, inquam, tum agimus, nisi animum ad seipsum advocamus, secum esse cogimus, maximeque corpore seducimus? Legitur alibi Abducimus.
Seducere, in malam partem per translationem significat Decipere. Cic. 10. Att. Me vero adjuvarent iis in angustiis seductum. In nonnullis codicibus abest Seductum. Ter. And. 4. 1. 20. Etiam nunc me seducere istis dictis postulas. al. Ducere.
Frequentius apud Christianos scriptores pro Corrumpere, vel In vitia ducere. Tertull. adv. Marc. 2. 8. Angelus qui seduxit. V. Burm. ad Quintil. 7. 2.
Seductus, Partic. [ἀπαχθεὶς] Seorsum ductus vel discretus. Liv. 30. Singulos deinde separatim, Lælium ac Masinissam, seductos obtestatur, ut quantum nox providentiæ adimat, tantum diligenti expleant cura. Sic Suetonius in Claud. Cæs. cap. 37.
Recessus seducti, sinus secreti. Ovid. 13. Met. 902.
Terræ seductæ ex æthere, Separatæ, sejunctæ. Ovid. 4. Met. 622.
Seductus, pro Distincto seu discreto. Sen. Epist. 118. Si proprium habent quiddam & a corporibus seductum.
Seductio, ōnis. f. [ἀπαγωγή] Cic. pro Muren. 49. Mœstos amicos, observationes, testificationes, seductiones testium, successionem subscriptorum animadvertebant.
Mors est corporis animæque seductio. Lactant. 2. 12.
Corruptio apud scriptores ecclesiasticos. Tertull. adv. Marc. 22. Adam confessus est seductionem.
Seductus, ūs. m. pro Secessu. Senect. de Tranquil. vitæ, 3. Sic hominum quorum maximæ in seductu actiones sunt, &c.
Seductor, ōris. m. [ἀπατητὴς] Gloss. Vet.
Seductrix, īcis. f. Tertull.
Seductilis, e. [εὐεξαπάτητος] Augustin. Confess. 2. 3. Seducebat me, quia seductilis erat.
Seduculum, i. n. quasi Sudaculum, Flagelli genus est, quod vapulantes sudare faciat, dictum. Festus.
Sedularium, V. sedeo.
Sedŭlus, a, um. Adj. [ἀληθινὸς, ὀξυπερχὴς, σπουδαῖος] Donato & Nonio testibus, dicitur Qui ex animo & sine dolo, instanterque intentus est alicui rei, ut sit quasi assiduus: quia negligentes dolosi dicuntur. Cic. de Clar. Orat. 176. Eloquentes enim videbare, non sedulos velle conquirere.
Sedulus, quasi Sine dolo. Acron in Horat. lib. 1. Epist.
Anus sedula. Tibul. lib. 1. 3. 84.
Turba sedula. Ovid. Rem. Amor. 182.
Sedulitas, ātis. f. [σπουδὴ, φιλεργία] Instans & fidele officium, & diligentia, assiduitas. Cic. pro Cæcin. 14. Quis igitur? Ille quem supra deformavi, voluntarius amicus mulieris, non necessitudine aliqua, sed ficto officio, simulataque sedulitate conjunctus, magis opportuna opera nonnunquam, quam aliquando fideli. Idem 11. Att. Quæ si non essent sedulitate effectæ, & benevolentia tua, liceret mihi abire in solitudines aliquas.
Apta sedulitas. Ovid. 10. Met. 409.
Arguta sedulitas. Cic. 8. Fam. 1.

Blanda

Blanda sedulitas. Ovid. 2. de Arte Am 334.
Mundæ sedulitatis anus. Ovid. 3. Fast 668.
Officiosa sedulitas. Hor. 1. Epist. 7. 8.
Senilis sedulitas. Sil. lib 7. 186.
Placere sedulitate. Ovid. 1. de Arte Am. 384.

SEDULE, Adv. [ἀσπουδαίως] Idem quod Sedulo. Columel. lib. 9. cap. 9. Semper quidem custos sedule circumire debet alvearia

SEDULO, Adv. [ἀτεχνῶς] Ex animo & sine dolo, instanter, inquit Donatus. conf. Non 1. 171. Plaut. Aul. 1. 2. 35. Nam nunc, quum celo sedulo, omnes ne sciant, omnes videntur scire. Ter. Phorm. 2. 4. 13. Ego sedulo hunc dixisse credo i. e. Simpliciter, inquit Donatus. Idem Hec. 4. 2. 2. Etsi ea dissimulas sedulo. Idem Eun. 2. 3. 70. Obsecro hercle Parmeno fac ut potiar. P. faciam sedulo ac dabo operam, adjuvabo. Plaut. Men. 5. 7. 20. Propterea heri imperium exequor, bene & sedulo servio. Cic. 3. de Finib. 13. Sedulo inquam faciam, sed fortuna fortis.

SEDUM, i. n. [ἀείζωον] herba quæ Sempervivum dicitur, a semper sedendo. Plin. lib. 18. cap. 17. Democritus succo herbæ quæ appellatur aizoon in tegulis nascens, tabulisve, Latine vero sedum aut digitellum, medicata seri jubet omnia semina. Columel. lib. 2. cap. 9. Id ne fiat, remedio est mistus succus herbæ, quam rustici sedum appellant

SEDUNI, Populi in Alpibus, quos commemorat Plin. lib. 3. cap. 20.

S E G

SEGES, ĕtis. f. [λήϊον] proprie Fruges eorum seminum ex quibus conficitur panis, nondum demessa, ut ait Valla lib. 4. Plin. lib. 18. cap. 17. Si in articulum seges ire cœperit, runcare remedium est, ne herbæ vincant Et paulo post, Luxuria segetum castigatur dente pecoris in herba duntaxat.
Luxuries segetum. Virg. 1. Georg. 112.
Rapinæ prematuræ segetum. Lucan. lib. 7. 98.
Ægra seges negabat victum. Virg. 3. Æn. 142.
Altæ segetes. Virg. 3 Georg. 198.
Arida seges. Ovid. 2. Met 213.
Cana seges. Ovid. 10. Met. 655.
Dura seges. Tibul. lib. 2. 3. 65.
Fertilior seges est alienis semper in agris. Ovid. 1. de Arte Am. 351.
Gravida seges. Virg 1. Georg 319.
Immatura seges. Sil. lib. 15 536.
Intacta seges Virg. 7. Æn. 808.
Lætæ segetes. V. LÆTUS.
Meliores segetes existimantur esse campestres. Varr. lib. 1 de R. R. cap. 6.
Opimæ segetes. Hor. 1. Carm. 31. 4.
Opportuna pecori seges. Virg. 4. Georg. 129.
Picturata seges Claud. de Histrice 12.
Teneræ segetes. Ovid 4. Fast. 923.
Cingenda est altis sepibus ista seges. Ovid. 3. de Arte Am. 562.
Facere lætas segetes. Virg. 1. Georg. 1.
Facit mora validas segetes. Ovid. Rem. Amor. 84.
Feret iste segetes, iste ferendus ager. Ovid. 2. de Arte Am. 668.
Fluctuat adulta leni Zephyro seges. Sen. Herc. fur. 9.
Indui segetibus dicitur terra. V. INDUO.
Intereunt segetes Virg. 1. Georg. 152.
Metere segetem. Sil. lib. 16. 616.
Obsituunt herbæ segetem. Virg. 2. Georg. 411.
Occare segetes. Horat. 2. Epist. 2. 167.
Pectinare segetem. V. Pectino in PECTEN.
Prætendere sepem segeti. Virg. 1. Georg 270.
Proculcare crescentes segetes. Ovid 8. Met. 290.
Resecanda falce seges. Ovid. 1. Epist. 53.
Runcare segetes. Varro lib. 1. de R. R. cap. 30.
Senescit seges nimio imbre. Stat. 5 Sylv. 1. 147.
Sternuntur segetes. Ovid. 1. Met. 272.
Surgit matura seges. Senec. Thyest. 5.
Veniunt hic segetes, illic felicius uvæ. Virg. 1. Georg. 54.
Urit campum seges lini. Virg. 1. Georg 77.
Seges, de leguminibus. Columel. lib. 2. cap. 14. Quod prædictorum leguminum segetibus satiscit.
Seges, [ἄρουρα, εἰργασμένη] accipitur nonnunquam pro ipsa Humo arata & ad accipiendum semen subacta. Varro lib. 1. de R. R. cap. 29. Seges dicitur, quod aratum, satum est: Arvum, quod aratum, necdum satum est. Festus, Seges dicitur ea pars agri quæ arata & consita est. Virg. 1. Georg. 47.

> Illa seges demum votis respondet avari
> Agricolæ, bis quæ solem, bis frigora sensit.

Plin. 18. 11. Segetes quæ interquievere, fundunt rosam odoratiorem sativa: adeo terra non cessat parere.
Fœcunda seges. Lucan. lib. 6. 521.
Segetes fœcundæ, & uberes. Cic. in Orat. 48. Segetes fœcundæ & uberes, non solum fruges, verum herbas etiam effundunt inimicissimas frugibus.
Clypeata seges virorum. Ovid. 3. Met. 110.
Ferrea seges strictis horret mucronibus. Virg. 12. Æn. 663.
Stimulorum seges, apud Plaut. Aulul. 1. 1. 6.
Telorum ferrea seges. Virg. 3. Æn. 45.
Virum seges. Virg 2. Georg. 142.
Virorum segetes seminibus jactis adolesse. Ovid. 6. Epist. 31.
Seges ac materia gloriæ. Cic. pro Milon. 36. Quid enim odisset Clodium Milo, segetem ac materiam suæ gloriæ.

SEGETALIS, e. Apul. de Herb. 78. Gladiolus segetalis.

SEGESTA, vel SEGETIA, æ. f. [Σεγέστα] Deæ nomen. Plin. lib. 18 cap. 2. Seiam a serendo, Segestam a segetibus appellabant: quarum simulacra in Circo videmus. Macrob. 1. Saturn. cap. 16. Segetiam vocat. Divus Augustinus Civitatis divinæ libro 4. Sata, inquit, frumenta quamdiu sub terra essent, præpositam voluerunt habere deam Seiam. Quum vero jam essent super terram, & segetem facerent, deam Segetiam. Frumentis vero collectis atque conditis, ut tuto servarentur, deam Tutilinam præposuerunt.

SEGESTA, quæ nunc appellatur, Oppidum in Sicilia est, quod videtur Æneas condidisse præposito ibi Egesto, qui eam Egestam nominavit, sed præposita est ei s litera, ne obscœno nomine appellaretur, ut factum est in Malevento, quod Beneventum dictum est, & in Epidamno, quod usurpant Dyrrachium. Festus. Plin. lib. 3. cap. 5, & 8. Cic. 6 Verr. 72. & seqq.

SEGESTĀNUS, a, um. Adj. [Σεγεστανὸς] Qui Segestam incolit. Cic. 6. Verr. Segestani non solum perpetua societate, &c.

SEGESTENSIS, e. aliud Adj. Cic. 5. Verr. 83. Multo etiam impudentius in decumis Segestensium versatus est.

SEGESTRE, is. n. Quo aliquid involvitur. Varr. de L. L. lib. 4. 35. Quo lecticam involvebant, quod fere stramenta erant e segete, segestria appellabant, ut etiam nunc in castris. Festus Pompeius lib. 4. Sicut Græci appellant pelles nauticas, quas nos vocamus segestria. Nonius Marcellus 1. 35. Lecticam quo involvebant, segestria appellabant. Plin lib. 13. cap. 12. De chartarum generibus, Nam emporetica inutilis scribendo, involucris chartarum segestriumque usum præbet, & ideo a mercatoribus cognominata. Suet Aug. 2. 83. Augustum refert exercendi corporis causa deambulasse segestro, & lodicula involutum. Al. Sestertio.

SEGETIA, V. SEGESTA Dea.

SEGMEN, SEGMENTARIUS, SEGMENTATUS, SEGMENTUM. V. SECO.

SEGNESCO, ĕre. Segnis esse. Cæl. Aurel. Acut. 2. 18. Segnescentibus sputis.

SEGNIS, e. [ἀργὸς, νωθὴς, ῥᾴθυμος, νωθρὸς] quasi Seorsum a recto nitens, g interposita, causa euphoniæ, componitur enim a Se, & Nitor, ĕris. Vel Segnis quasi Sine igne: unde Segnis dicitur Tardus & ignavus; cujus contrarium Ardens, qui festinans, & acuto ingenio est. Virg. 3. Æn. 513.

> Haud segnis strato surgit Palinurus, & omnes
> Explorat ventos.

Cic. 8. Att. 13. Ego si cui adhuc videor segnior fuisse, dum ne tibi videar, non laboro.
Ad credendum segnis. Liv. 24. 13.
Ad imperandum segnior. i. e. Tardior. Cic. pro Font. 7. Segniores ad imperandum posthac cæteri sint, quum videant eos oppugnari, quibus oppressis populi Roman. imperiis, incolume esse non possit
Segnis & jacens. Quintil. lib. 1. cap. 3.
Acta segnia, Ignavia. Ovid. 12. Met. 500.
Animus segnis. Plin. lib. 11. cap. 52.
Anni segnes, In quibus nihil præclari gestum est. Ovid. ad Liviam, 449.
Campus segnis situ durescit. Virg 1. Georg. 72.
Cultus terræ segnior. Cic. 2. de Legib. 45 Terræ cultum segniorem suspicor fore, si ad eam tuendam ferroque subjiciendam, superstitionibus aliquid accesserit.
Dextra non segnis dare vulnera, h. e. Ad vulnera inferenda. Ovid. 5. Trist. 7. 19
Discordia non segnior. Liv. 2.
Epistola non segnis, lenta mors. Stat. 4. Sylv. 4. 1.
Exitus segnis. Stat. 5. Sylv 3. 258.
Indoles segnis. Tacit 12. Ann. 26.
Iter lucis non segne. Valer. 1. Argon. 788.
Mens segnis ad lætitiam. Ovid. 3. de Pont 4. 50.
Mora segnis. Liv. 25.
Moras segnes rumpere. Virg. 3. Georg. 42.
Mors segnis. Liv. 40.
Otium segne. Ovid. 1. de Pont. 5. 43.
Pes segnis. Hor. 3. Carm. 12. 8.
Pugna segnior. Liv. 3.
Sopor segnis. Lucan. lib. 5. 689.
Segnis, cum genitivo. Tacit. 16. Ann. 14. Inquietus animo, & occasionum haud segnis.
Segnis, Infœcundus & inutilis. Virg. 1. Georg. 151.

> ——segnisque horret in arvis
> Carduus.

Servius.

SEGNITIES, ēi: vel SEGNITIA, æ. f. [νωθεία, νωθρότης, ῥᾳθυμία] Tarditas ac negligentia ad agendum, inquit Donatus: quod ut ait Festus, fit sine nitendo quid utile & honestum. Plaut. Trin. 3. 3. 67. In hujusmodi negotio diem sermone terere, segnities mera est. Ter. And. 1. 3. 1. Enimvero Dave nihil loci est segnitiæ, neque socordiæ. Cic. 1. de Fin. 5. Rudem enim esse omnino in nostris poëtis, aut inertissimæ segnitiæ est, aut fastidii delicatissimi.
Segnities & inertia. Cic. 1. de Orat. 185. Et quoniam de imprudentia dixi, castigemus etiam segnitiem hominum atque inertiam.
Sera segnities. Virg. 2. Æn. 374.
Immunda segnities. V. IMMUNDUS.
Segnities, Infœcunditas. Plin. Hinc negligentia cultorum, hinc agrorum segnities, i. e. Sterilitas. Sipontinus.

SEGNITAS, antiquis pro Segnitia. Acc. Ænead. apud Non. 2. 808.

> Eo nunc quod eorum segnitate ardet focus.

V. Nonium, si plura desideras.

SEGNITER, Adv. [νωθρῶς] Liv. 2. 58. Segniter, otiose, negligenter, contumaciter, omnia agere, nec pudor, nec metus coercebat. Plin. lib. 14. cap. 22. Nec segniter vita in eo elaboravit. Virg. 9. Æn 441.
Positi artus segniter. Stat. 1. Sylv. 4. 106.
Segnius oppugnare. Liv. 40. 27.
Segnius irritant animos. Hor. de Arte Poet. 180.
Ire non segnius sagitta Scythica. Ovid. 10. Met. 588.
Nihilo segnius. Nepos 14. 3. 5 Liv. 7. 18.
Segnissime torpere. Cassiod 1. Edict. 35.

SEGNE, pro Segniter. Ammian. 21. 10.

SEGNIPES, ĕdis. c. [νωθρόπους] Qui tarde incedit. Juven. 8. Sat. 66.

> ——tritoque trahunt epirhedia collo
> Segnipedes.

De equis hic loquitur.

SEGOBRIDA, [Σεγόβριγα] Oppidum Hispaniæ citerioris, Celtiberiæ

totius caput: circa quod Sertorius & Metellus prælium commisere. Strabo lib. 3.

Segor, [Σηγὼρ] fuit quinta civitas post Sodomam & Soboim, quæ (ut Sacræ testantur literæ) ad preces Loth servata est. Moses in Genesi.

Segoregii, Populi de quibus sic Alex. Alexand. lib. 1. cap. 24. Segoregiorum vetus erat mos, ut paratis instructisque mensis, inter epulas virgo introducatur: & cui ex convivis aquam dederat, eum sibi virum delegisse videbatur.

Segrĕgo, [ἀφορίζω, ἐκκρίνω] āre. Ab aliorum numero, vel societate & grege separare; quasi Seorsum a grege ponere. Plaut. Mil. 3. 1. 60 Ter. And. 1. 5. 56. Te obtestor ne abs te hanc segreges, neu deseras.
Segregare e senatu aliquem. Plaut. Mostel. 5. 1. 9.
Ab agmine semet segregare. Stat. 12. Theb. 184.
Sejungi & segregari. Lucret. lib. 1. 453.
Segregare ab se culpam vel suspiciones. Plaut. Trin. 1. 2. 42.
A numero civium segregare. Cic. pro Arch. 4 Quod si mihi a vobis tribui, concedique sentiam, perficiam profecto, ut hunc A. Licinium non modo non segregandum, quum sit civis, a numero civium, verum etiam, si non esset, putetis asciscendum fuisse.
Virtutem segregare a summo bono. Cic. 3. de Fin. 30.
Pugnam segregare. Liv. 1.
Sermonem segregare. Plaut. Milit. 3. 1. 60. Idem Pœn. 1. 2. 136. Segregare sermonem tædet. h. e. Tace.
Seque gregari, pro Segregarique, apud Lucret. lib. 1. 453.
Dissidio potis est sejungi, seque gregari.

Segrex, ĕgis. Adj. ut, Segrex vita, i. e. Solitaria. Seneca de Benef. lib. 4. 18.

Segrĕgus, a, um. Auson. Parent. carm. 9.
Ipse tuo vivens segregus arbitrio.

Segregātim, Adv. Prudent. in præf. Hamart. v. 39.
Et segregatim numen æternum colens.

Segregatio, ōnis. f. Tertull. de Anim. cap. 42.

Segregator, ōris. m. Idem.

Segullum, i. n. Plin. 33. 4. Aurum qui quærunt, ante omnia segullum tollunt, ita vocatur indicium. alveus ubi id est, arenæque lavantur, atque ex eo quod resedit conjectura capitur, ut inveniatur aliquando in summa tellure protinus rara fœlicitate

Segusium, [Σεγούσιον] Ptolemæo lib. 3. cap. 1. Segusianorum urbs in Græcis Alpibus. Vulgo *Sion*.

S E I

Seia, & Segesta, Dearum quarum apud veteres nomina, de quibus sic Plinius lib. 18. cap. 2. Seiamque a serendo, Segestam a segetibus appellabant, quarum simulacra in circo videmus: tertiam ex his nominare sub tecto religio est. Plinius manuscriptus Seriam exhibet, quam Tertullianus Sessiam vocat, Macrobius Saiam, ut Segestam Segetiam: aitque siquis nominasset Salutem, Semoniam, Saiam, Segetiam, Tutilinam, ei ferias observandas fuisse. Tertia autem illa, quam religiosum erat sub recto nominare, Tutilina, ut reor, erat. Turneb. V. segesta supra.

Sejanus, [Σηϊανὸς] Nomen viri proprium, de quo multa Sueton. in Tiber. cap. 48. 61. & 62. Juven. 10. Sat. 66.
—— Sejanus ducitur unco Spectandus.

Seir, [Σηὶρ] Mons in terra Edom in quo habitavit Esau in regione Gabalena, quæ ex eo, quod Esau pilosus esset & hispidus; Seir, id est pilosi nomen accepit.

Sejŭgi, sive Sejŭges, m. pl. [ἑξάπωλοι] dicuntur Equi seni ad unum currum juncti. Apuleius in Floridis, Uni cui omnes provinciæ, quadrijuges & sejuges currus ubi gentium ponere gratulantur. Plin. lib. 34. cap. 5. Serum hoc, & in his non nisi a divo Augusto sejuges, sicut & elephanti.

Sejŭgo, [διαζεύγνυμι] āre. Idem quod Sejungere. Cic. 1. de Divin. 70. Humani autem animi eam partem, quæ sensum, quæ motum, quæ appetitum habeat; non esse ab actione corporis sejugatam.

Sejugatio, ōnis. f. Augustin.

Sejungo, nxi, nctum, [διαχωρίζω] ĕre. Seorsum jungere sive seorsum ponere & separare. Cic. 1. Fam. 9. Tibi autem multo notior atque illustrior meus in te animus esset, si hoc tempore omni quo sejuncti fuimus, & una & Romæ fuissemus.
Discidio perniciali sejungi. Lucret. lib. 1. 451.
Sejungendus ab Antonio. Cic. 15. Att.
Ab honestate sejungi. Cic. 1. Acad.
A spe pariendarum voluptatum sejungi non potest. Cic. 1. de Finib. 33.

Sejunctus, Partic. [διεζευγμένος] Propert. lib. 2. 16. 23.
Dolor sejunctus abest corpore. Lucret. lib. 2. 18.
Sejunctum & secretum a corpore. Lucret. lib. 1. 432.
Semota, & sejuncta a rebus nostris. Lucret. lib. 1. 59.

Sejunctio, ōnis. f. [διάζευξις] Cic. 3. de Orat. 201. Propositoque quid sis dicturus, & ab eo quod est dictum sejunctio, & reditus ad propositum, & iteratio, & rationis apta conclusio.

Seius, i. m. [Σεῖος] Viri nomen: a quo Seianus equus. Gell. lib. 3. cap. 9. Caius Bassus in commentariis suis, item Julius Modestus in xi. Quæstionum confusarum, historiam de equo Seiano tradunt, dignam memoria atque admiratione. Cn. Seium quempiam scribunt fuisse, eumque habuisse equum natum Argis, in terra Græcia: de quo fama constans esset tanquam de genere equorum progenitus foret, qui Diomedis Thracis fuissent, quos Hercules Diomede occiso e Thracia Argos produxisset. Eum equum fuisse dicunt magnitudine inusitata, cervice ardua, colore phœniceo, flava & comanti juba, omnibusque aliis equorum laudibus quoque longe præstitisse: sed eundem equum tali fuisse fato, sive fortuna ferunt, ut quisquis haberet eum, possideretque, is cum omni domo, familia, fortunisque omnibus suis ad internecionem deperiret. Itaque primum illum Cn. Seium dominum ejus a M. Antonio, qui postea Triumvir Reipub. constituendæ fuit, capitis damnatum miserando supplicio affectum esse. Eodem tempore Corn. Dolabellam cos. in Syriam proficiscentem fama istius equi adductum, Argos divertisse, cupidineque habendi ejus exarsisse, emisseque eum H-S. centum millibus. Sed ipsum quoque Dolabellam in Syria bello civili obsessum, atque interfectum esse. Mox eundem equum qui Dolabellæ fuerat, C. Cassium qui Dolabellam obsederat, abduxisse. Quem Cassium postea satis notum est, victis partibus, fusoque exercitu suo miseram mortem oppetisse. Deinde Antonium post interitum Cassii parta victoria: equum illum nobilem Cassii reliquisse: & quum eo potitus esset, ipsum quoque postea victum atque desertum detestabili exitio interisse. Hinc proverbium de hominibus calamitosis ortum, dicique solitum, Ille homo habet equum Seianum.

S E L

Selache, appellantur apud Græcos omnes Pisces plani, quod nomen eis Aristoteles imposuit.

Selāgo, ĭnis. f. Herba Sabinæ similis. Legitur sine ferro dextra manu per tunicam, qua sinistra exuitur, velut a furante, candida veste vestito, pureque lotis nudis pedibus, sacro facto prius quam legatur, pane vinoque. Fertur in mappa nova. Hanc contra omnem pernitiem habendam prodidere Druidæ Gallorum, & contra omnia oculorum vitia fumum ejus prodesse. Plin. lib. 24. cap. 11.

Selecti Dii, apud Romanos vocabantur Præcipui & Summates, qui habebant ampliorem potestatem, quique celebriores, & in majori haberentur cultu ac veneratione. A D. Augustino ex Varrone viginti numerantur, duodecim videlicet mares: Janus, Jupiter, Saturnus, Genius, Mercurius, Apollo, Mars, Vulcanus, Neptunus, Sol, Orcus, Liber pater: fœminæ octo, Tellus, Ceres, Juno, Luna, Diana, Minerva, Venus, Vesta. Certe selecti alii erant a Consentibus. Augustinus lib. 4. de Civit. Dei. Lilius Geraldus Syntag. 1. lib. Historiæ deorum.

Selectio, **Selectus**. V. seligo.

Selenites, æ. m. [σεληνίτης] Gemma in Arabia nascens, ex candido translucens melleo fulgore imaginem Lunæ continens, reddensque in dies singulos crescentis minuentisque numero. Plin. lib. 37. cap. 10.

Selenstsum, i. n. Hederæ genus, cujus est minor acinus, sparsior racemus. Plin. lib. 16. cap. 34.

Selenuntiæ, Aquæ in Ætna salsæ ad Himeram, Egestanæ potabiles. Strabo lib. 6.

Seleucia, æ. f. [Σελεύκεια] Prima Syriæ civitas, ut ait Strabo lib. 11. & 14. & 15. juxta quam Orontes affluit amnis. Hodie *Solda* vocatur, teste Olivario in Melam. Hanc alii a Nicanore, alii a Nicatore conditam ferunt. Strabo, Seleuciam (inquit) ad Tigrim amnem, juxta Babylonem, tercentis fere stadiis, Seleucus Nicator exædificavit. Ptolemæus tres Seleucias fecit, Pieriam, ad Euphraten, ad Belum. Scribit Plin. lib. 11. Seleuciam plerunque Mesopotamiam dictam fuisse.

Seleuciānus, Adj. Cic. 4. Att. 18. Perspice æquitatem animi mei, & ludum, & contemptionem Seleucianæ provinciæ. h. e. Nobilis provinciæ Ciliciæ, quam Seleucus urbibus auxit. Vide, inquit, me nihil laborare, ut Proconsul in Ciliciam mittar.

Seleucides, Aves vocantur, quarum adventum ab Jove precibus impetrant Cassii montis incolæ, fruges eorum locustis vastantibus. Nec unde veniant, quove abeant, compertum, nunquam conspectis, nisi cum præsidio earum indigetur. Plin. lib. 10. cap. 27.

Seleucides, Calceamentum muliebre, apud Pollucem lib. 7. cap. 22.

Seleucus, [Σέλευκος] Unus fuit ex principibus Alexandri, qui post Alexandri mortem primus in Syria regnavit. De quo Appianus clarissimus historicus Græcus in Syrico. V. Justin. 15. 4.
Item Citharœdi nomen apud Juven. 10. Sat. 211.

Selibra, æ. f. [ἡμιλίτριον] Dimidia libra. Plin. lib. 14. cap. 16. Malobathri selibris in musti congios duos additis. Liv. 5. Selibra farris. Gell. lib. 7. cap. 18. Darent argenti pondo libram scilicet & selibram. Fit autem selibra e Semi libra, per syncopen. Martial. lib. 4. 46.
Et thuris, piperisque tres selibræ.

Selicastrum, vel potius **Seliquastrum**, aut **Siliquastrum**, i. n. Sedile muliebre. Festus. Seliquastra, Sedilia antiqui generis appellantur, D litera in L conversa, ut etiam in Sella factum est, & Subsellio, & Solio, quæ non minus a sedendo dicta sunt. Festus. Paulus in l. 4. D. de suppellectil. legata, Instrumenti significatione rhedæ & selicastra in suppellectili adnumerari solent. Ita legit Haloander. Antonius vero Augustinus Sedularia, id est quæ in rheda sedenti subjiciuntur. V. Varr. de L. L. 4. 28.

Seligo, ēgi, ectum, [ἀποκρίνω] ĕre. Seorsum colligere, secernere. Cic. in Orat. 103. Quæ exempla selegissem, nisi vel nota esse arbitrarer, vel posse eligere qui quærerent. Idem in Orat. 47. Nec utetur vero imprudenter hac copia, sed omnia expendet & seliget. Et 3. de Finib. 23. Sed hoc quasi ultimum, quale nos summum in vita bonum dicimus: illud autem ut feriat, quasi seligendum, non expetendum. Ovid. 3. Amor. 11. 49.
——tu selige tantum.

Selectus, a, um. Partic. ut, Selectæ, brevesque sententiæ. Cic. 1. de Nat. Deor. 86.
Pectora selecta. Ovid. 5. Fast. 71.
Selecti judices, Equites dicti sunt. Cic. pro Cluent. 121. Deinde Prætores tantum urbani, qui jurati debent optimum quemque in selectos judices referre. Hor. 1. Serm. 4. 123.
—— habes auctorem quo facias hoc,
Unum ex judicibus selectis objiciebat. i. e. Ex Equestri ordine. Cic. 4. Verr. 32. Cæterarum rerum selecti judices ex civium Romanorum conventu proponi solent. i. e. Equitibus qui illuc conveniunt. Ibid. 5. 40. Hic tu medicum & Aruspicem & Præconem tuum recuperatores dabis? aut etiam illum ipsum quem tu in cohorte tua Cassianum judicem habebas, siqua res major esset, Papyrium Potamonem, hominem severum ex veteri illa Equestri disciplina? Quæ verba per ironiam dicta sunt. Selecti judices, sunt

funt præcipui. Unde Dii selecti & præcipui, de quibus supra apud Augustinum de Civit. Dei, cap. 1. 2. 3. & 4. Hæc Budæus. Plin. lib. 33. cap. 2. Decuriæ quoque ipsæ pluribus discretæ nominibus fuere. Tribunorum æris, & Selectorum, & Judicum: præter hos etiamnum Nongenti vocabantur ex omnibus selecti, ad custodiendas cistas suffragiorum in comitiis. Et divisus hic quoque ordo erat superba usurpatione nominum, quum alius se Nongentum, alius Selectum alius Tribunum appellaret.

SELECTIO, ōnis f. [ἐκλογή] Cic. 2. de Finib. 43. Dum enim in una virtute sic omnia esse voluerunt, ut eam rerum selectione exspoliarent: nec ei quicquam aut unde oriretur, darent, aut ubi niteretur. Idem 3. de Legib. 32. Selectio vitiorum.

SELINAS, vel SELINOIS, Brassicæ genus crispum. Plin. lib. 20. cap. 9. In tres species divisere eam (de Brassica loquitur) Græci antiquissimi Crispum, quam Selinada vocaverunt a similitudine apii foliorum, stomacho utilem, alvum modice mollientem. vide Cat. cap. 157. de R. R.

SELINIS, vel SELINUS, f. [Σελινοῦς] ut inquit Servius, Civitas juxta Lilybæum, abundans palmis quibus vescuntur, & apio. Virg. 3. Æn. 705.

Teque datis linquo ventis palmosa Selinis,
Et vada dura lego saxis Lilybeia cæcis.

Palmis onusta Selinis. Sil. 14. 201.

SELINON, [σέλινον] a Græcis appellatur herba notissima, quam Latini Apium nominant. Inde fiunt composita Petroselinon, Hipposelinon & Elioselinon. V. Dioscor. 2. 206.

SELINUS, [Σελινοῦς] Duorum fluviorum nomen in Asia, qui in mare influentes Dianæ Ephesiæ templum utrinque complectuntur. Plin. lib. 5. cap. 29.

Est & Selinus alius in Ægeorum agro qui est in Achaia proprie dicta. Item alius in Elide.

Rursus alius in Sicilia juxta Megara & Hyblam montem, quorum omnium meminit Strabo lib. 8.

SELINUS, [Σελινοῦς] Oppidum est Siciliæ palmis abundans. V. supra SELINIS.

SELINUSIUS, a, um. [Σελινούσιος] attributum; ut, Terra Selinusia, quæ a Galeno lib. 9. simplicium Medic. inter Medicamenta opthalmica ponitur. Plin. 35. 16.

SELINUSIUS, est Lacus post Caystri ostia ex pelago refusus. Strabo lib. 14.

SELIQUASTRUM, i. n. V. supra SELICASTRUM.

SELLA, æ. f. [θρόνος, δίφρος, ἑδραῖον] quasi Seda, a sedendo. Plaut. Curcul. 2. 3. 32. Vide ut expalluit, datin' isti sellam ubi assidat cito? Cic. 1. de Divin. 104. ut in ejus sella requiesceret. Cato cap. 10. Scabilia tria, sellas quatuor, solia duo, &c.

Erat apud Romanos magistratus Ædilis, & Prætoris sedes, qua per urbem jus dicentes comportabantur. Græci autem θρόνον dicunt sellam. Cic. 3 Verr. 119. Quod vos oblitos esse non arbitror, quæ multitudo, qui ordo ad Pisonis sellam isto Prætore solitus sit convenire. In eundem 5. 135. Jam antea in sella sedens Prætor, quum provinciam Siciliam obtineret.

Aurea sella. Propert. lib. 4. 11. 28.

Curulis sella. Quintil. lib 6. cap. 3. V. CURULIS.

Sella familiaris, sive familiarica. V. FAMILIA.

Gestatoria sella. V. Gestatorius in GERO.

Sella, aliter. Scribonius Largus, Qui id biberint primum ab ore sanguinem expuunt, deinde ex stomacho cruorem rejiciunt, postea per sellas abundantius eundem dejiciunt.

SELLARIA, æ. f [ἑδραία] Loca in quibus sedes disponi solebant. Plin. lib. 34. cap. 8. Violentia Neronis in urbem convecta, & in sellariis domus aureæ disposita. Sueton. in Tiber. cap. 43. Secessu vero Capreensi etiam sellariam excogitavit, sedem arcanarum libidinum.

SELLARIUS, i. m. Gloss.

SELLARIUS, a, um. Meretrices sellariæ sunt, Quæ sedentes in sellis emptores captabant. Unde Juven. 3. Sat. 13.

Et dubitas alta Chionem deducere sella.

SELLARIŎLUS, a, um. [ἑδραικός] Adj. dimin. Martial. lib. 5. 71. In sellariolis vagus popinis. Sellariolæ popinæ dicuntur, In quibus desident homines ignavi ad libidinem & luxum.

SELLISTERNIUM, i. n. [σελλίστρωσις] Munus sternendi sellas. Gloss. Cyril. Festus ait, Solla sternere dicuntur, qui sellisternium habent.

SELLULARIUS, a, um. Adj. [ἑδραῖος] ut, Sellularii opifices, Qui sedendo opus faciunt, quos Livius lib. 8. 20. scribit militiæ minime aptos.

SELLÆ, Oppidum est Epiri, cujus incolæ Sellani dicuntur. Lucan. lib. 3. 179. ——quercusque silentes
Chaonio veteres liquerunt vertice Sellæ.

SELLEEN, Regio est proxima Pylo in finibus Arcadiæ. Strabo lib. 8.

SELYMBRIA, [Σηλυμβρία] Civitas est Thraciæ ad Propontidem, propinqua Bizantio. Herodot. lib. 6.

S E M

SEMAXIUS, a, um. Semaxii Christiani vocabantur, quod ad stipitem dimidii axis revincti exurerentur. Tertull. Apol. cap. 50. V. in dictione SARMENTITIUS; & Cæl Rhodig. lib. 10. Lect. Antiq. cap. 9.

SEMBELLA, æ. f. [ἡμίλιτρον] Quod sit libellæ dimidium, inquit Varro de L. L. lib 4. Idem quod Semis assis.

SEMEL, Adv. [ἅπαξ, ἐφάπαξ] quasi Una, non divisim, vel uno (ut ita dicam) tempore: nam quod semel fit, nullam recipit divisionem. Plaut. Capt. 3. 5. 99. Satis sum semel deceptus. Ter. Heaut. 1. 2. 34. Ubi animus semel se cupiditate devinxit mala, necesse est Clitipho consilia consequi consimilia. Cic. 7. Verr. 63. Verum hoc erat, si ille semel vetus archipirata securi percussus esset, pecuniam illam non haberes.

Semel anno. Plin. lib. 12. cap. 14. Thus meti semel anno solebat.

Semel atque iterum. Cic. pro Cluent. 49. Cognoscite nunc ita reum citatum esse illum, ut re semel atque iterum præjudicata, condemnatus in judicium venerit.

Semel, iterum. Liv. 1. 19. Semel T. Manilio consule, post Punicum primum perfectum bellum: iterum, quod nostræ ætati dii dederunt ut videremus.

Semel ac vicies. Plin. lib. 7. cap. 48. Idem sella curuli semel ac vicies sedit, quoties nemo alius.

Semel unquam. Plin. lib. 2. cap. 35. Dein quum in cœlum se reciperet, lampadem factam, semel unquam proditur, Cn. Octavio, C. Scribonio COSS.

Semel, inquit Asconius, vicinum est ad Pene nunquam. Cic. 2. Verr. Semel ait se in vita pertimuisse, tum quum primum a me reus factus sit. Quasi dicat, Fere nunquam. Simile est quod semel in vita risisse Crassum scribit Lucilius.

Semel, Omnino & prorsus, ita ut iterum obtineri non necesse sit. Cic. pro Deiot. 9. Cum facile exorari Cæsar, tum semel exorari soles. Budæus.

Semel, Irrevocabiliter. Quintil. lib. 1. cap. 3. Nec semel de hoc decretum erat: tricesimus dies reddebat victo certaminis potestatem. Ovid. de Virginitate loquens 5. Epist. 104.

——deperit illa semel. Budæus.

Semel a condito ævo. Plin. lib. 7. cap. 34. Vir optimus semel a condito ævo judicatus est Scipio Nasica a jurato Senatu. Ibid. cap. 35. Pudicissima fœmina semel matronarum sententia judicata est, Sulpitia Paterculi filia. Hic particula, Semel, affirmantis venustatem habet, ut quod verissimum esse asseverare volumus, id semel tantum dixisse sufficiat.

Semel, Ad summam, vel In summa. Valla de Ad summam loquens, Quintilianus in sensu priore solet uti tali genere dicendi per adverbium semel, lib. 9. cap. ult. Denique ut semel finiam, sic fere componendum, quomodo pronuntiandum erit. Et alibi lib. 11. cap. 1. Et ut semel omnia complectar. id est ut in summa dicam. Cujus rei causa est ipsum illud semel, quod significat Una vice pro omnibus, ita ut postea non oporteat quid addi. Quod enim semel tantum fit, id non habet regressum ut iterum fiat. Virg. 11. Æn. 417. ——qui nequid tale videret,
Procubuit moriens, & humum semel ore momordit. Ovid. 5. Epist. 103.

——nulla reparabilis arte
Læsa pudicitia est, deperit illa semel. Lucan. lib. 9. 578.
——dixitque semel nascentibus auctor
Quicquid scire licet. Semel, inquit, ut nullum postea verbum addat. Hactenus Valla lib. 6.

SEMELE, æ, & es. f. [Σεμέλη] Filia Cadmi regis Thebarum, ex qua Jupiter Bacchum genuit, teste Hor. 1. Carm. 19. 2. Thebana Semele.

Proles Semeles, Bacchus. Tibul. lib. 3. 4. 45.

SEMELEIUS, a, um. Adj. [Σεμελήϊος] ut, Thyoneus Semeleius. Hor. 1. Carm. 17. 23.

Proles Semeleia. Ovid. 5. Met. 329. h. e. Bacchus.

SEMEN, ĭnis. n. [σπέρμα, γένος, γονή, θρέψις] a Sero, seris; notæ significationis. Columel. lib. 1. cap cap. 7. Et cætera pecora male pascunt, nec industrie terram vertunt, longeque plus imputant seminis jacti quam quod severint.

Pinguia semina. Hor. Epod. 16. 55.

Abire in semen. Plin. lib. 21. cap. 11.

Committere semina sulcis. Virg. 1. Georg. 223.

Differere semina in areas. Columel. lib. 11. cap. 2.

Data semina rudi humo. Ovid. 5. Met. 646.

Eruere rostro semina. Ovid. 15. Met. 112.

Exire in semen. Plin. lib. 19. cap. 6.

Jactare semen. V. JACIO.

Ingerere semen solo. V. INGERO.

Mandare semina terræ. V. MANDO, āre.

Mittere rude semen in ignotam humum. Ovid. 3. Trist. 8. 2.

Mollit humus semina valido præstincta veneno. Ovid. 7. Met. 123. De dentibus serpentis quos Cadmus seminaverat.

Perceptum semen. Ovid. 11. Met. 144.

Permisto semine constant omnia. Lucret. lib. 2. 585.

Reddere semen. Plin. lib. 16. cap. 26.

Spargere semina per arva. Ovid. 12. Epist. 45.

Spargere semina frustra. Quintil. lib. 2. cap. 9.

Turgescere semen in agris prima Ceres docuit. Ovid. 3. Amor. 10. 11.

Versata Cerealia semina terra. Ovid. Rem. Amor. 173.

Vitiata semina. Ovid. 5. Met. 480.

Semina, dicuntur etiam de virgultis & surculis. Virg. 2. Georg. 354.

Seminibus positis superest deducere terram
Sæpius. Ibid. 2. 14.
Pars autem posito surgunt de semine: ut altæ
Castaneæ. Columel. lib. 3. de arboribus, cap. 2. Si compluribus vindemiis eundem tenorem servaverint, ex ejusmodi vitibus lecta semina multum bonumque vinum præbebunt. Ibid. cap. 1. Semina appellat surculos depactos, qui quum radices egerunt, in vineam transferuntur. Idem lib. 5. cap. 10. Arbores & semina cum radicibus Autumno serito.

Oleagineum semen. V. Oleagineus in OLEA.

Ordinaria semina. V. Ordinarius in ORDO.

Deponere semina. Columel. lib. de Arboribus cap. 20. Quum semina depones, dextra sinistraque usque in imum scrobem fasciculos sarmentorum brachii humani crassitudine demittito.

Semina, pro Surculis qui inseruntur arbori, *des Greffes*. Columel. lib. 5. cap. penult. Surculos sic inserito, ut semipede, nec amplius de arbore extent: supra deinde muscum imponito, & ita ligato, ne pluvia dilabatur. Quosdam tamen magis delectat in trunco arboris locum seminibus serra facere, infectasque partes tenui scalpello levare, atque ita surculos aptare. Paulo post, Surculos utraque parte derasos demittito, sic ut librum seminis libro arboris æqualem facias.

Flammæ

Flammæ abstrusa semina in venis silicis. Virg. 6. Æn. 6.
Semina limus habet virides generantia ranas. Ovid. 15. Met. 375.
Semen, per translationem, significat Auctorem alicujus rei, & cum a quo quid ortum est. Cic. 2. Philipp. 55. Ut igitur in seminibus causa est arborum & stirpium, sic hujus luctuosissimi belli semen tu fuisti.
Semen urbanitatis. Cic. 7. Att. 2. Veni igitur quæso, ne tamen semen urbanitatis una cum Rep. intereat. Idem 5. de Fin. 18. Quorum similia sunt prima in animis, quasi virtutum igniculi & semina.
Nequitiæ semina languidiora. Ovid. 3. Amor. 4. 10.
Probationum semina spargere. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Semen alicujus, pro Genere. Sueton. in Calig. cap. 25. Nec ullo firmiore indicio sui seminis esse credebat, quam feritatis.
Æthereum semen. Virg. 7. Æn. 281.
Concepta semina. Ovid. 4. Fast. 771.
Cælesti sumus omnes semine nati. Lucret. lib. 2. 990.
Dissona partu semina. Claud. 2. in Eutrop. 42.
Divinum semen. Ovid. 1. Met. 78.
Generoso semine implere uterum. Ovid. 9. Met. 280. al. Germine.
Impia semina ferre utero. Ovid. 10. Met. 470.
Inclyta semina. Sil. lib. 13. 30. —— inclyta nanque
Semina ab OEnei ductoris stirpe trahebat.
Mortale semen. Ovid. 3. Met. 105.
Virile semen. Lucret. lib. 4. 1202.
Veterino semine partum genus. Lucret. lib. 5. 863.
Semen etiam apud Latinos est Genus quoddam frumenti, quod a Græcis ζειά dicitur. Plin.

SEMINIUM, i. n. Aliud Semen, aliud Seminium quibusdam esse videtur, nisi forte bis idem Æschyli more & Homeri locutum Lucretium opinamur, quum dixit, lib. 3. 764.
Si non certa suo cum semine seminioque
Vis animi pariter crescit cum corpore quoque. Quod sane non censent, satiusque putant ista distingui, quæ origine & propinquitate orationis videntur cohærere & eadem esse. Esse igitur Semen credunt illam Materiam genitalem, unde animalia oriuntur, plantæque resque inanimæ, siquis Elementa earum Semina vocare velit: at Seminium, Sobolem esse dicunt ipsam & fœtum. Id adeo ex eo sciri posse existimant, quod Seminium leonum Lucretius dicit, leonum Sobolem & genus indicans, 3. 742.
Denique cur acris violentia triste leonum
Seminium sequitur. Seminium tamen apud Plautum Semen est, Mil. 4. 2. 68. Dixi hoc tibi dudum, & nunc dico, nisi huic verri affertur merces, non, hic suo seminio quanque porculenam impartiturus est. Quanquam & pro Prole intelligi posset. Et apud Lucretium, 3. 746.
Hæc aliquo sine seminio graviore coorta est. Atque vocabulum videtur rusticum fuisse, ut e Varrone de R. R. apparet, & Lucretius duobus verbis idem elocutus est, quum Semen & Seminium posuit. Hæc Turnebus.
Seminium, Seminis lucrum. Plaut. Rud. Vænundatur merces non hoc suo seminio.

SEMINARIUM, i. n. [φυτευτήριον] Locus subactus, in quo semina aut vitium aut arborum panguntur: ut quum ad certam quantitatem excreverint, in vinetum vel arbustum vel pomarium transferantur. Columel. lib. de Arboribus, cap. 1. Qui vineam vel arbustum constituere volet, seminaria prius facere debebit: sic enim sciet cujus generis vitem positurus sit. Idem lib. 5. cap. 6. Operam dabit, ne emortuis arboribus rarescat, ac primam quamque senio aut tempestate afflictam summoveat, & invicem novellam sobolem substituat. Id autem facile consequi poterit, si ulmorum seminarium paratum habuerit. Varro 3. de R. R. cap. 16. Quidam thymum contundunt in pila, & diluunt in aqua tepida: ea conspergunt omnia seminaria consita apium causa. Idem lib. 1. cap. 29. In primo intervallo inter Favonium & Æquinoctium vernum hæc fieri oportet, Seminaria omne genus ut serantur, putari in primis, circum vites ablaqueari, &c. Cato cap. 46. Seminarium ad hunc modum facito: Locum quam optimum & opertissimum & stercorosissimum poteris, & quam simillimum genus terræ eæ, ubi semina positurus eris, & uti ne nimis longe semina ex seminario ferantur, eum locum bipalio vortito, delapidato, circumque sepito bene, & in ordine serito, in sesquipedem quoquo versum taleam demittito, opprimitoque pede: si parum deprimere poteris, malleo aut mateola adigito: digitum supra terram facito semina emineant: fimoque bubulo summam taleam oblinito, signumque apud taleam apponito, crebroque sarrito. Si voles cito semina crescant, ad eundem modum alia semina serito.
Seminarium, per translationem, in malum, pro Origine, & eo a quo omne malum dependet, veluti a quodam male consito seminario pessimi fructus. Cic. 2. in Catil. 23. Qui nisi exeunt, nisi pereunt, etiam si Catilina perierit, scitote hoc in Repub. seminarium Catilinarium futurum.
Fons & seminarium triumphorum, In bonum. Cic. in Pison. 67. Ex illo fonte & seminario triumphorum, quum arida folia laureæ retulisses, quum ea abjecta ad portam reliquisti, tum tu ipse de te sententiam tulisse videris, tum judicium pronuntiavisti.
Principium & seminarium Reipub. Cic. 1. Off. 54. Id autem est principium urbis & quasi seminarium Reip.
Bellatricem illam viris armisque nobilem Hispaniam, illum seminarium hostilis exercitus, illam Hannibalis eruditricem. Flor. 2. 6. 38.

SEMENTIS, is f. [σπορά] ipsa Satio, seu Seminatio, sed præcipue frugum & leguminum. Plin. lib. 18. cap. 14. Sunt qui properent, atque ita pronuntient, festinatam sementem sæpe decipere, serotinam semper. Columel. lib. 13. Quibus magna sementis præparatur. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 3. Sementes quam maximas facere, ut in itinere copia frumenti suppeteret.
Vos dare perpetuos teneris sementibus auctus. Ovid. 1. Fast. 679.
Proscriptionis facere sementem. Cic. 4. Att. 7. In agro Sabino sementem fieri proscriptionis, Senatores multos esse Romæ, nos quoque audieramus. De Cæsare intelligit.
Sementis, Seminandi tempus. Columel. lib. 2. cap. 9. Prima sementis rarius serere permittit: novissima spissius postulat. i. e. Primum tempus sationis.
Sementis, pro Segete. Gell. lib. 2. cap. 29. In sementes forte consederat tempestiviores.
Sementis, Semen ipsum jam terræ mandatum. Columel. lib. 2. cap. 8. Nam quod sicco loco ingestum, & inoccatum est, perinde ac si repositum in horreo non corrumpitur: at ubi venit imber, multorum dierum sementis uno die surgit.
Sementim, in accusativo apud antiquos. Columel. lib. 2. cap. 10. Cato sæpe cap. 27. Sementim facito ita.
Malorum facere sementim. Cic. 3. de Nat. Deor. 75. Hanc igitur tantum a diis immortalibus arbitramur malorum sementim esse factam.
Sementi, in ablativo. Columel. lib. 2. cap. 9. Media fere sementi, &c. Sic ibidem, cap. 10. & cap. 12. Peracta sementi.

SEMENTIFER, ĕra, ĕrum. Virg. in Ciri, 477. Sementifera Seriphos. Al. Serpentifera. Sic legit Taubm. cum Scalig.

SEMINĀLIS, e. [σπερματικός] Quod ad sementem faciendam pertinet. Columel. lib. 11. cap. 2. Viciæ pabularis modios septem vel octo, viciæ seminalis modios quinque vel sex. Macrob. lib. 7. Saturn. cap. ult.

SEMENTĪNUS, a, um. [σπερματικός] Adj. ut, Sementina pyra; vel a seminum multitudine, vel quod usque ad sementis tempus durent, dicta. Cato cap. 7. Pyra volema, aniciana & sementina.
Dies sementina, Festum fuit antiquis celebratum, postquam terræ mandassent semina agricolæ. Ovid 1. Fast. 658.
Ter quater evolvi signantes tempora fastos
Nec sementina est ulla reperta dies.
Sementinæ feriæ, fuerant institutæ, quasi ex iis fruges grandescere possint. Festus.

SEMENTĪCUS, a, um. Adj. [σπόριμος] Quod seminari potest. Plin. lib. 18. cap. 7. Sementica autem triticum, hordeum, fabam, napum, rapam appellant.

SEMENTĪVUS, a, um. Quod seminatur. ut, Sementiva frumenta, Sementivum triticum, hordeum, faba, napus, rapa. Plin. lib. 18. cap. 7.
Sementivæ feriæ. Varro de R. R. lib. 1. cap. 2. In ipso statim initio, Sementivis feriis in ædem Telluris veneram. Paulo post, Num feriæ sementivæ otiosos vos huc adduxerunt? Sic enim habent plerique codices, non Sementinæ, nec Sementinis.

SEMENTO, [σπερματίζω] āre. Semen producere. Plin. lib. 18. cap. 28. Est enim in primis inutile nasci herbas sementaturas.

SEMENTATIO, ōnis. f. Tertull. de Spectac. cap. 18.

SEMENTESCO, ĕre. Semen producere. *Venir a graine, Grainer.* Utitur semel & iterum Ruellius lib. 2. cap. 82.

SEMĬNO, [σπείρω, φυτεύω] āre. Semen in terram projicere. Columel. lib. 2. cap. 9. Seminari debet hordeum post Æquinoctium. Seminatur autem hordeum, & seminatur ager, sicut aspergitur humor, & aspergitur humore vestis. Idem lib 2. cap 4. Neque in lira, sed sub sulco talis ager seminandus est. Et lib. 2. cap. 8. Ne seminarentur agri, nisi cum terra pluviis maduisset. Virg. 6. Æn. 206.
Quale solet sylvis brumali frigore viscum
Fronde virere nova, quod non sua seminat arbos.
Seminare marem, quod Generare dicimus. Columel. lib. 6. cap. 24. De tauris.
Seminatus puer. Plaut. Amph. 1. 2. 19. Alter decumo post mense nascetur puer, quam seminatus.

SEMINATIO, ōnis. f. [σπορά] Varro 2. de R. R. cap. 6. Ad seminationem onagrus idoneus, quod e fero fit mansuetus facile, & e mansueto ferus nunquam. adde Tertull. adv. Marc. 5. 10.

SEMINĀTOR, ōris. m. [σπορεύς] Cic. 2. de Nat. Deor. 86. Omnium autem rerum quæ natura administrantur, seminator & sator, & parens, ut ita dicam, atque educator & altor est mundus, omniaque sicut membra & partes suas nutricatur & continet.
Seminator omnium malorum: apud Cic. lib. 3. de Nat. Deor. 66. Qui est versus omnium seminator malorum.

SEMINŌSUS, a, um. Adj. ut, Cucurbitæ seminosæ, seminibus abundantes. Auctor ejus Iambici, cujus inter Priap. initium est, Quid hoc negotii est?
Nec seminosas ad cucurbitas quenquam,
Ad ocymumve, cucumeresve humi fusos
Venire credo, sessilesve lactucas.

SEMESTRIS, e. [ἑξάμηνος, ἑξαμηνιαῖος] Quod est sex mensium; ut, Semestris Consulatus. Plin. Epist. 69. Plin. Hist. Nat. lib. 10. cap. 25. Temporum magna differentia avibus: perennes, ut columbæ: semestres, ut hirundines: trimestres, ut turdi & turtures: & quæ quum fœtum eduxere, abeunt, ut galguli, upupæ.
Censura semestris. Liv. 4.
Dictatura semestris. Liv. 4.
Infans semestris. Liv. 21. non ita procul a fine.
Regnum semestre. Cic. 10. Att. 8. Sed tamen ea pone ante oculos, jam intelligere id regnum vix semestre esse posse.
Vitam semestrem excedere. Plin. lib. 8. cap. 39.
Semestria D. Marci, in libris Civilis juris, sic accipienda sunt, quæ in semestribus consiliis constituta ab eo, & rescripta erant. Augustum quoque semestria sibi consilia instituisse Suetonius in ejus vita scribit. V. Dionem lib. 53. l. 46. De pactis. in P. l. ulti. De servis exportan. l. 12. de acquir. hæredit. §. Item Divus. de excusat. tutorum, libro 1. Institutionum Civilium. Erat enim molestum D. Principi annum totum miseris hominum controversiis hærere: itaque sufficere visum est, si semestre tempus litibus dijudicandis incumberet.

SEMESTRIUM, i. n. Dimidia mensis pars. Columel. 11. 2.

SEMĒSUS, Adj. [ἡμίβρωτος] Semicomestum. Eadem enim forma dicitur qua Ambesum & Comesum. Sueton. in Tiberio cap. 34. Solennibus ipse cœnis pridiana sæpe ac semesa obsonia apposuit. Virg. 8. Æn. 297.
Ossa super recubans antro semesa cruento.
Frusta lardi semesa. Hor. 2. Serm. 6. 85.

Membra semesa. Sil. lib. 6. 338.
Præda semesa. Virg. 3. Æn. 244.
Pisces semesi. Hor. 1. Serm. 3. 81.

SEMET, [ἑαυτὸν] Pronomen accusativi, vel ablativi casus, a Suimet genitivo. Suet. de Claris grammat. Ab semet nominatus. Plinius de Viris Illust. Mox a Sylla Pergami oppressus, corrupto exercitu desertus, semet occidit. Liv. 2. Timens sciscitari uter Porsena esset, ne ignorando regem semet ipse aperiret quis esset.

SEMHAMMEMPHORAS, apud Rhabbennum, i. e. Nomen expositum, de Dei Optimi Maximique nomine. Moses Ægyptius in libro More: Omnia (inquit) nomina creatoris & opificis, in libris omnibus inventa ab effectibus derivata sunt, præter unum illud Jehova, seu Jehuhe, quod est nomen peculiare Creatori altissimo; & propterea vocatur Semhammemphoras, id est nomen expositum.

SEMIANIMIS, [ἡμίθυμος] & cætera a Semis, sive Semi composita, V. SEMIS.

SEMIGRO, [ἀποικίω] āre. Idem quod Migro: ut, Semigrare ab aliquo. Cic pro Cæl. 18. Reprehendistis, a patre quod semigraris: quod quidem jam in hac ætate minime reprehendendum est, qui quum ex Reipub. causa jam esset mihi quidem molestum, sibi tamen gloriosam victoriam consecutus, & per ætatem magistratus petere posset: non modo permittente patre, sed etiam suadente ab eo semigravit.

SEMIGUNTUS, Segesti filius Cheruscorum ductor, a Germanico bello captus & occisus, tractus est in triumphum. Strabo lib. 7.

SEMINARIUM, SEMINIUM, SEMINO. V. SEMEN.

SEMIRAMIS, is & idis f. [Σεμίραμις] unde accusativum Semiramin vel Semiramidem facit: fuit nomen Assyriorum reginæ, Nini regis uxoris, quæ mortuo viro res præclaras gessit. De hac prudentissima, & viri nomine digna fœmina lib. 3. Diodorus, Justinus, Orosius, Eusebius, Augustinus, Josephus, Philostratus, scripserunt & alii. Ea mulierum omnium, quarum ex historia ad nos perlata notitia est, longe celeberrima: quamque cum Cyro præcipue Alexander admiratus fertur, quod in illa & magnitudo quædam animi, & rerum claritas plurima emicuisset: quum sibi jam magno natu monumentum, in quo perfuncta humanis conderetur, strueret, inscriptionem ejusmodi exsculpendam curasse dicitur; Quicunque ex regibus pecuniæ inopiam senserit, conditorio recluso sumat inde quicquid visum fuerit. Id quum legisset Darius, ut qui auri foret avidior, sepulchrum jussit recludi: sed in eo pecuniam quidem invenit nullam, in eas autem incidit literas; Ni malus vir fores, & pecuniæ prorsum inexplebilis, non utique mortuorum loculos moveres: exprobratione lepida in sacram auri famem, ut eminentissimi auctores tradidere. Hæc Cæl. Rhodig. lib. 23. cap 5. ex Plutarchi Apophthegmatis. Verum eadem impudica & mollis fuisse traditur, utpote quæ filii concubitum expetierit, & equum usque ad coitum adamasse dicatur. Semiramis, lingua Syriaca, Avem significat. Namque ab avibus adhuc infans nutrita dicitur. V. DERCETO. Scribit Valerius Maximus lib. 9. cap. 3. Dum die quodam circa cultum corporis occupata esset, & nuntiaretur ei Babylonem defecisse, soluta adhuc altera parte crinium, protinus ad eam expugnandam cucurrit: nec prius decorem capillorum in ordinem, quam tantam urbem in suam potestatem redegit. Juven. 2. Sat. 108.

Quod nec in Assyrio pharetrata Semiramis orbe. Propert. lib. 3. 11. 21.

Persarum statuit Babylona Semiramis urbem, &c. Si tamen Eroticum Plutarchi legeris, Semiramin ancillam fuisse invenies, quæ Ninum interfici jussit, precario accepto sceptro.

SEMIRAMIUS, Adj. [Σεμιράμιος] Claud. Cons. Prob. & Olyb. 162.

Nostra Semiramiæ timeant insignia turres.

Sanguine Semiramio cretus. Ovid. 5. Met. 85.

SEMIS, vel SEMI, indecl. [ἥμισυς] Dimidium significat, & melius definit in semi: quo extra compositionem raro utuntur: ut Semivivus, a Græco deducitur ἡμι, & s habet pro aspiratione Græca. Festus. conf. Vitruv. 4. 1.

Semis, Semodius, Semuncia: ex Græco trahuntur, sicut & alia nonnulla, quæ s literam pro aspiratione eorum habent, ut ἑπτὰ, Septem: ὕλη, Sylva: sic ista ab eo, quod illi dicunt ἥμισυ, declinata sunt. Paulus apud Festum.

SEMIADAPERTUS, a, um. Ovid. 1. Amor. 6. 4.

—— aditu fac janua parvo
Obliquum capiat semiadaperta latus.

SEMIAGRESTIS, e. Aur. Vict. in Diocl. cap. 39. Maximianum quanquam semiagrestem, imperatorem jubet.

SEMIAMBUSTUS, a, um. Adj. Sil. lib. 2. 681.

Semiambusta jacet nullo discrimine passim,
Infœlix obiens permisto funere turba.

Semiambustum cadaver. Suet. Calig. cap. 59.

SEMIAMICTUS, a, um. Apul Met. 1.

SEMIANIMIS, e. & SEMIANIMUS, a, um. [ἡμίθυμος, ἡμιθανής] quasi Exanimatus. Plin de Viris Illustr. Ipse cum trecentis pugnans cecidit, & postea ab Atilio semianimis inventus & sanatus, magno postea terrori hostibus fuit. Liv. 1. Ubi tollentes corpus semianime virginis. Idem 28. 23. Quum turbam fœminarum, puerorumque imbellem, inermem cives sui cæderent, & in succensum rogum semianima pleraque injicerent corpora, &c.

Media procubuit domo semianimis. Ovid. 1. Trist. 3. 92.

Anguis. Cic. 1. de Divin. 106.

Arboris e trunco serpentis saucia morsu,
Subigit ipsa feris transfigens unguibus anguem
Semianimum, & varia graviter cervice micantem. Ex Ennio. De aquila.

Artus semianimes. Ovid. 14. Met. 209.
Clamor semianimis. Stat. 8. Theb. 598.
Corpore semianimo languida membra. Lucret. lib. 6. 1266.
Cruor semianimis. Stat. 10. Theb. 477.
Equi semianimes volvuntur. Virg 11. Æn. 635.
Heram semianimem attollere terra. Lucan. lib. 8. 66.

SEMIANNUUS, a, um. Mart. Capell. 6. Nox semiannua.

SEMIAPERTUS, a, um. Adj. [ἡμιανάπτυκτος] Liv. 26. 39. Paucos ex multis trepida fuga incendentes, semiapertis portarum foribus in urbem compulit.

SEMIASSUS, a, um. Adj. [ἡμίοπτος] Cic. 1. Tusc. 106.

Heu reliquias semiassi regis denudatis ossibus. Ex poeta.

SEMIBOS, ŏvis. c. [ἡμίβοος] Ovid. 4. Trist. 7. 18.

Centimanumque Gygen, semibovemque virum.

SEMICAPER, pri. m. Ovid. 5. Fast. 101.

Semicaper coleris succinctis Faune Lupercis.

Deus semicaper. Ovid. 4. Fast. 752.
Pan semicaper. Ovid. 14. Met. 515.

SEMICINCTIUM, ĭi. n. [ἡμιζώνιον] quod & Ventrale dicitur, vulgo *demi ceint*, quod medium hominem cingat. De hoc est illud Martialis apophoretum lib. 14. 15.

Det tunicam dives: ego te præcingere possum,
Essem si locuples munus utrunque darem. Alii Semicinctium, Vestem brevissimam, interpretantur.

SEMICIRCŬLUS, i. m. [ἡμικύκλιος] Dimidium circuli. Columel. lib. 5. cap 2. Cic. 5. de Fin. 56. Quumque non habeant ex doctrina oblectationes, circulos aliquos, & semicirculos consectari.

SEMICIRCULARIS, e. Adj. [ἡμικύκλιος] Columel. lib. 5. cap. 2. Semicircularis agri forma.

SEMICIRCULATUS, a, um. Adj. Cels. lib. 7. cap. 26. tit. 2. Ferramentum fecit rectum in summam partem labrosum, in imam semicirculatum acutumque.

SEMICOCTUS, a, um. Adj. [ἡμίεφθος] Plin. lib. 18. cap. 11. Ex tritico candidissima atque grandissima eligunt grana, & semicocta in ollis. Columel. lib 8. cap. 5. Semicoctum ordinem. Et apud Plin. lib. 22. cap. 25. Semicocta aqua.

SEMICOMBUSTUS, a, um. Prudent. Roman. v. 859.

Alunt olivo semicombustas faces.

SEMICORPORALIS, e. Adj. Firmic. lib. 2. cap. 12. Aries est signum in cœlo masculinum, semicorporale, oculis languidis, erraticum.

SEMICORPOREUS, a, um. Firmic. lib. 2. cap. 12. Cancer signum est in cœlo fœmininum, mobile, semicorporeum, irrationale. Rursus ibid. Libra signum est in cœlo masculinum, mobile, semicorporeum, rationale.

SEMICRĔMUS, a, um. Adj. Ovid. 12. Met. 287.

Semicremoque novat repetitum stipite vulnus. i. e. Qui dimidia ex parte crematus erat.

SEMICREMATUS, a, um. Adj. [ἡμίφλεκτος] ut, Membra semicremata. Ovid. in Ibin, v. 364. Et Martial. lib. 11. 55.

Thuraque de medio semicremata rogo.

SEMICRŪDUS, a, um. Adj. [ἡμίωμος] Columel. lib. 6. cap. 26. Si jam tali vitio laborant, lupini semicrudi conteruntur, & offæ salviati more faucibus ingeruntur. Stat. 4 Sylv. 9. 48.

Quid si cum bene mane semicrudus
Illatam tibi dixero salutem? ubi Semicrudus est Semisopitus.

SEMICUBITALIS, e. Liv. 41. 65. Bipalme spiculum hastili semicubitali infixum.

SEMIDEUS, a, um. Adj. [ἡμίθεος] ut, Canes semidei. Lucan. lib. 8. 831.

Nos in templa tuam Romana accepimus Isin,
Semideosque canes. Anubim intelligit.

Genus semideum. Ovid. in Ibin, v. 80.

Nos quoque plebs superûm Fauni, Satyrique, Laresque
Fluminaque, & Nymphæ, semideumque genus. Deos indigetes significare putatur poeta.

Reges semidei. Stat. 2. Achil. 362.

SEMIDEA, æ. f. Ausonius Gripho v. 21.

Tres volucres, tres semideæ, tres semipuellæ.

SEMIDIGITALIS, e. Vitruv. 10. 22. Terebratur foramen semidigitale, &c.

SEMIDOCTUS, a, um. Adj. [ἡμιμαθής] Cic. 2. de Orat. 177. Hæc ut & properans & apud doctos & semidoctos ipse percurro, ut aliquando ad illa majora veniamus. Plaut. Asin. 1. 3. 34. Culpa tua isthæc, quæ discipulum semidoctum abs te semoves.

SEMIERMIS, e. [ἡμίοπλος] Partim tantum armatus. Liv. 25. 19. Haud dubia res est, quippe inter Annibalem ducem & centurionem, exercitusque, alterum vincendo veteranum, alterum novum totum, & magna ex parte etiam tumultuarium & semiermem. Ibid. lib. 22. 50. Binis in castris quum multitudo semiermis sine ducibus esset, &c. Dicitur & Semermis ut 30. 28. Ex agrestium semermi turba.

SEMIFACTUS, a, um. Adj. [ἡμιτέλεστος] ut, Opera semifacta. Tacit. 15. Ann. 7.

Portæ semifactæ. Hirt. Bell. Afric. cap. 83.

SEMIFER, ĕra, ĕrum. Adj. [ἡμίθηρος] Ovid. 2. Met. 633.

Semifer interea divinæ stirpis alumno
Lætus erat. De Chirone Centauro. Plin. lib. 8. cap. 57. Semiferum & ipsum animal cui vivaria in doliis idem qui apris instituit.

Caput semiferum panis. Lucret. lib. 4. 591.
Corpus semiferum. Valer. 6. Argon. 51. Cic. 2. de Nat. Deor. 121.

Tum gelidum valido de pectore frigus anhelans
Corpore semifero magno Capricornus in orbe. Ex Arato.

Fremitus virorum semiferi. Valer. 6. Argon. 233.
Lupi semiferi. Valer. 1. Argon 455.
Pectus semiferum. Virg. 10. Æn. 212.
Species hominum semiferæ. Lucret. lib. 2. 701.

SEMIFORMIS, e. [ἡμίμορφος] Columel. lib. 4. cap. 25. Cui superposita semiformis lunæ species, securis. Idem lib. 8. cap 5. Pullique semiformes interimuntur, ante quam totis partibus suis consummentur.

SEMIFULTUS, a, um. Adj. [ἡμιστήρικτος] Martial. lib. 5. 14.

Subselliique semifultus extremo, &c.

SEMIFUMANS, antis. Sidon. 1. Epist. 7. Qui adhuc in eo semifumantem præfecturæ nuper extortæ dignitatem venerebatur.

SEMIGERMANUS, a, um. Adj. [ἡμιγερμανός] Liv. 21. 38. Utique quum quæ ad Apenninum ferant obsepta gentibus semigermanis fuissent.

SEMIGRÆCUS, a, um. Adj. [ἡμιέλλην] Varro 2. de R. R. cap. 1. Ut semigræcis pastoribus dicam Græce.

SEMIGRĂVIS, e. Adj. [ἡμιβαρὺς] Liv. 25. 24. Quia magna pars in turribus epulati, aut sopiti vino erant, aut semigraves potabant.

SEMIHIANS, antis. Catull. 61. 220. Semihiante labello.
Labiæ semihiantes. Apul. 10. Milef. p. 252.
Vox semihians. Idem 5. Milef. p. 166.

SEMIHIULCUS, a, um. Gell. 19. 11.
Dum semihulco suavio, &c. Semihulco pro Semihiulco dixit metri causa.

SEMIHŎMO, ĭnis. c. [ἡμίανδρος] Columel. lib. 10. 19.
Quamvis semihominis vesano gramine fœta
Mandragoræ pariat flores, mœstamque cicutam.
Cacus semihomo. Virg. 8. Æn. 194.
Nasamones semihomines. Sil. lib. 11. 36.

SEMIHŌRA, æ. f. [ἡμιώριον] Cic. pro Rabir. perd. reo, 6. Nunc quoniam Tite Labiene diligentiæ meæ, temporis angustiis obstitisti, meque ex comparato & constituto spatio defensionis, in semihoræ curriculum coegisti, parebitur, & quod iniquissimum est accusatoris conditioni, & quod miserrimum inimici potestati. Adde Plin. 28. 29. Ammian. 17. 13. & 18. 8.

SEMIJUGĔRUM, i. n. [ἡμίπλεθρον] Columel. lib. 5. cap. 1. At Galli candetum appellant in areis urbanis, spatium centum pedum, in agrestibus autem pedum CL; quod aratores candetum nominant: semijugerum quoque arepennem vocant. Idem lib. 4. cap. 18 Vel in semijugera omnibus modis dirimatur.

SEMINĀNIS, e. pro Semiinanis. Plin. lib. 2. cap. 18. Itaque in quadrato solis dividua est, in triquetro seminani ambitur orbe, impletur autem in adverso. De Luna.

SEMIINTĔGER, gra, grum. Ammian. 20. 11. Pauca quæ semiintegra sunt relicta.

SEMILĂCER, ĕra, ĕrum. [ἡμίσπαστος] Ovid. 7. Met. 344.
Ille cruore fluens, subito tamen allevat artus,
Semilacerque toro tentat consurgere.

SEMILIBER, ĕra, ĕrum. [ἡμιελεύθερος] Cic. 13. Att. 31. Obsecro abjiciamus ista, & semiliberi saltem simus.

SEMILIXA, æ. m. [ἡμισκευοφόρος] Liv. 30. 28. Sed illi primum non Annium Umbrum semilixam, nominis etiam abominandi ducem, sed Decium Jubellium Tribunum militum secuti sunt.

SEMILIXULA, æ. Dimidua lixula. Varro L. L. 4. 22.

SEMIMADĬDUS, a, um. Adj. [ἡμίβροχος] Columel. lib. 2. cap. 4. Ne lutosus ager tractetur, neve exiguis nimbis semimadidus.

SEMIMARĪNUS, a, um. Adj. [ἡμιάλιος] Lucret. 5. 890.
Aut rapidis canibus succinctas semimarinis
Corporibus Scyllas. Tanquam canes, Scyllam circunlatrantes, sint partim pisces, partim terrena animalia.

SEMIMAS, ăris. m. [ἡμιάῤῥην] Castratus, eviratus. Varro 3. de R. R. cap. 9. Capi semimares, quod sunt castrati. Liv 31. 12. Ante omnia abominati semimares, jussique in mare extemplo deportari.
Ovis semimas. Ovid. 1. Fast. 588.
Semimaris flammis viscera libat ovis.
Semimares, dicuntur etiam Androgyni. Ovid. 4. Met. 381. de Hermaphrodito,
Ergo ubi se liquidas, quo vir descenderat, undas
Semimarem fecisse videt, &c.

SEMIMATŪRUS, a, um. Pallad. Jun. 12. Hordeum semimaturum.

SEMIMITHRA, æ. f. Vox reperitur apud Jurisconsultum, tanquam Dimidium mithræ est. Est enim minor quædam Mithra, ut Semicinctium ante explicavimus. Quæ enim similis & geminæ formæ sunt, ex proportione parem explicationem desiderant. Turneb.

SEMIMORTUUS, a, um. Adj. [ἡμιθανὴς] ut, Membra semimortua. Catul. ad Licin. 47. 14.

SEMINEX, ĕcis. [ἡμιθνὴς] Semimortuus, parum adhuc vivens post acceptum vulnus. Liv. 29. Tandem postquam ii qui circa regem seminecem restantem, deinde pilo terræ affixum pugnabant, obruti telis occubuerunt. Ibid. lib. 23. 15. Seminecem cum ad Cannas in acervo cæsorum corporum inventum, curatumque benigne etiam cum donis Annibal domum remiserat.
Artus semineces. Ovid. 1. Met. 228.
Oculi semineces. Ovid. ad Liviam, 394.

SEMINŪDUS, a, um. Adj. [ἡμιγύμνος] Liv. 9. Primi Consules prope seminudi sub jugum missi, tum ut quisque gradu proximus erat, ita ignominiæ objectus. Idem 31. 35. Ita nec eques regius equiti par erat, insuetus ad stabilem pugnam, nec pedes concursator, & vagus, & prope seminudus, genere armorum veliti Romano parmam gladiumque habenti.

SEMIORBIS, is. m. Semicirculus. Senec. Quæst. Nat. 1. 8. In semiorbe nihil prohibet aspici totam pilam.
Ostendere semiorbem. Ammian. 20. 4.

SEMIPAGĀNUS, a, um. Adj. [ἡμικωμήτης] Persius in prologo, v. 6.
——— ipse semipaganus
Ad sacra vatum carmen affero nostrum. V. Paganus in PAGUS.

SEMIPĂTER, ătris. [ἡμίπατρος] Ovid. 6. Fast. 214.
Quærebam nonas Sancto, Fidione referrem,
An tibi semipater: tunc mihi Sanctus ait, &c. Al. Semo Pater.

SEMIPERFECTUS, a, um. ut, Opera semiperfecta. Suet. Calig. cap. 21.
Sententia semiperfecta. Ambros. 2. Off. 3. pr.
Virtutes semiperfectæ. Apul. 2. Dogm. Plat. p. 17.

SEMIPES, ĕdis. m. [ἡμίπους] Columel. lib. 3. cap. 19. Paulo minor dodrante, longior utique semipede. Plin. lib. 12. cap. 19. Varro 3. de R. R. cap. 8. Infimum ordinem oporter abesse a terra non minus tres pedes, inter reliquos dodrantes, a summo ad cameram ad semipedem.

SEMIPEDALIS, e. [ἡμιποδιαῖος] Quod medii pedis longitudinem habet. Plin. lib. 13. cap. 4. Semipedales ramorum relinquentes truncos. Idem lib. 36. cap. 25. Materia crassitudine semipedali ad regulam & libellam exigitur.

SEMIPEDĀNEUS, a, um. Idem. Columel. 4. 1. Abunde est, semipedaneam consitis resolutam vitibus terram subjicere.

SEMIPHALARICA, æ. f. inter Tela recensetur Gell. 10. 75.

SEMIPLACENTĪNUS, a, um. Adj. [ἡμιπλακεντῖνος] Cic. in Pison 14. Quum esses interrogatus quid sentires de Consulatu meo, gravis auctor, Calatinus credo aliquis, aut Africanus, aut Maximus, & non Cæsonius semiplacentinus Calventius, respondes, altero ad frontem, &c.

SEMIPLĒNUS, a, um. Adj. [ἡμίπλεως] Liv. 25. 30. Qui improviso adorti semiplenas stationes, & adapertas fores portæ. Cic. 7 Verr. 62. Semiplenæ naves. Et apud Columel. lib. 5. cap. 5. Semiplenæ scrobes.

SEMIPLENE, Adv. Idem. Sidon. 4 Epist. 22. Præterita infructuose, præsentia semiplene dicuntur.

SEMIPLOTIA, orum. n. pl. Latinis Soleæ dimidiatæ, quibus utebantur in venando. Fest. V. Turneb. Adverf. 19. 19.

SEMIPUELLA, æ. f. de Harpyiis, Auson. Gripho v. 21.
Tres volucres, tres semideæ, tres semipuellæ.

SEMIPUTATUS, a, um. Adj. [ἡμικλάδευτος] ut,
Vitis semiputata. Virg. 2. Ecl. 70.
Semiputata tibi frondosa vitis in ulmo est.

SEMIQUINARIUS, a, um. Adj. [πενθημιμερὴς] Semiquinaria divisio est quum in scandendo quinque pedes per dimidium dividuntur, ita ut post duos pedes, ultima dictionis supersit, ut Arma virumque cano. Semiseptenaria autem divisio, quum post tres primos pedes syllaba similiter relinquatur dictionem terminans: ut Arma virumque cano Trojæ.

SEMIRĀSUS, a, um. Adj. pro Eo qui est extremæ ultimæque conditionis & sortis. Nam servitia, præsertim quæ in machinis habebantur, ergastulis, pistrinis, semirasa erant. Apuleius 9. Met. p. 222. Frontes literati, & capillum semirasi, & pedes annulati. Catull. 60. 5.
A semiraso tonderetur ustore. i. e. Extremæ sortis viro. Turnebus.

SEMIREDUCTUS, a, um. Adj. [ἡμιανα χθεὶς] Ovid. 2. de Arte Am. 614.
Protegitur læva semireducta manu. i. e. Semicontracta.

SEMIREFECTUS, a, um. Adj. [ἡμιανασκεύαστος] ut, Classis semirefecta. Ovid. 7. Epist. 176.
Et socii requiem poscunt: laniataque classis
Postulat exiguas semirefecta moras.

SEMIROTUNDUS, a, um. Apul. 5. Met. p. 160. Viso proximo semirotundo. subaudi, Lecto.

SEMIROTUNDUM, i. n. Apul. 11. Met. p. 260. In ipso subterraneo semirotundo. h. e. Hemisphærio.

SEMIRŪTUS, a, um. Adj. [ἡμιβαλὴς] quasi Semidirutus. Liv. 32. 17. Purgato loco qui strage semiruti muri cumulatus erat. Et lib. 28. Semiruta castella.
Patria semiruta ac spoliata; Fere deleta. Liv. 26. Quum ubi semirutam ac spoliatam patriam respexerit, ingrediens Romam, &c.
Tecta semiruta. Lucan. lib. 1. 24.
At nunc semirutis pendent quod mœnia tectis.
Vultus semiruti. Stat. 5. Sylv. 3. 104.

SEMISĔNEX, vel **SEMISENEUS**, antique. [ἡμιγέρων] Plaut. Milit. 3. 1. 54. O lepidum semiseneum, næ si quas memoras, virtutes habet. Quædam exemplaria Semisenem legunt. Alii legunt Senicem.

SEMISEPULTUS, a, um. Adj. [ἡμιθαφὴς] ut, Ossa semisepulta. Ovid. 1. Epist. 55.
Semisepulta virûm curvis feriuntur aratris
Ossa: ruinosas occulit herba domos.

SEMISOMNUS, a, um. Adj. [ἡμιυπνος] Fere adhuc dormiens, neque vixdum experrectus satis. Plaut. Curc. 1. 2. 22. Vini pollens lepidus Liber: qui screanti sibi siccæ, semisomnæ potionem affert. Cic. 7. Fam. 1. Quum illi interea qui te istic reliquerunt, spectarent communes mimos semisomni. Liv. 40. 15. E convivio & comessatione prope semisomnus raptus sum ad causam parricidii dicendam. Tacit. 1. Ann. 51. Sine vulnere milites, qui semisomnos, inermes, aut palantes ceciderant.

SEMISOMNIS, e. Idem. Cic. 7. Verr. 94. Confirmant ipsi se, cum is etiam tum semisomnis stuperet, arma capiunt. Liv. 37. 20. Sparsos per negligentiam & semisomnes prope adorti sunt.

SEMISŎNANS, antis. ut, Litteræ semisonantes. Apul. de Mundo p. 66.

SEMISONARIUS, i. m. Qui crotalia sonitat, quæ veluti medii tintinnabuli formam gerit. Plaut. Aul. 3. 5. 42. Sarcinatores petunt, scropharii astant, semisonarii. Sunt qui legunt Semizonarii.

SEMISOPĪTUS, a, um. Adj. [ἡμικοίμητος] Liv. 25. 39. Pars semisopitos hostes cædunt. Gronovius ex MSS. restituit Semisomnos. Ovid. 1. Amor. 14. 20.
Purpureo jacuit semisopita toro. Sed Heinsius metri gratia legit Semisupina.

SEMISOPŌRUS, a, um. Idem. Sidon. 11. Carm. 60.
Semisopora levi scalpebat lumina penna.

SEMISPATHIUM, i. n. [ἡμισπάθιον] Brevior ensis; quasi Dimidiata spata.

SEMISUPĪNUS, Adj. [ἡμιύπτιος] Martial. lib. 6. 35.
Ampullis potas semisupinus aquam. Ovid. 3. de Arte Am. 788.
Quum jacet in dextrum semisupina latus.

SEMITECTUS, a, um. ut, Capituli semitecti. Apul. 4. Met. p. 150. conf. Arnob. 6. p. 299. Ammian. 19. 11.

SEMITONIUM, i. n. Macrob. in Somn. Scip. 2. 1. Sonum tono minorem veteres semitonium vocitare noluerunt.

SEMITRĪTUS, a, um. [ἡμιτριβὴς] Columel. lib. 1. cap. 6. Huic autem nubilarium applicari debet, maximeque in Italia propter inconstantiam cæli, quo collocata semitrita frumenta protegantur, si subitaneus imber incesserit.

SEMIVIĒTUS, a, um. Adj. Mollis, fere consumptus. Columel. lib. 12. cap. 16. Alii foliis vitigineis, nonnulli plataninis semivietas uvas contegunt, & ita in amphoras recondunt.

SEMIVIR,

SEMIVIR, iri. m. [ἡμιάνηρ] Ovid 9. Epist. 141.

Semivir occubuit vi, Lerniferoque veneno Nessus.

Semivir, pro Effœminato Liv. 33. 28 Errare ut ait homines, qui tam atrocem cædem pertinere ad illos semiviros crederent. Virg. 4 Æn. 215.

Et nunc ille Paris cum semiviro comitatu. Ovid. 4. Met. 386.

Quisquis in hos fontes vir venerit, exeat inde
Semivir, & tactis subito mollescat in undis.

Chorus semivir. Sil. lib. 17. 20. De sacerdotibus Cybeles.

SEMIVIVUS, a, um. [ἡμίζωος] Cic. in Pison. 31. Qui non admurmuratione, sed voce & clamore abjecti hominis & semivivi, &c. Idem 3. Verr. 45. Ibi hominem ingenuum, domi nobilem, Populi Romani socium atque amicum, fumo excruciatum, semivivum reliquit.

Vox semiviva. Cic. pro Sext. 126 Et quum erat reclamatum semivivis mercenariorum vocibus, &c.

SEMUNCIA, æ. f. [ἡμιουγκία] pro Semiuncia Pers. 5. Sat. 121.

—— sed nullo thure litabis,
Hæreat in stultis brevis ut semuncia recti. Cic. pro Cecin. 17. Facit heredem ex deunce & semuncia Cecinnam. Columel. lib. 5. cap. 1. Pars vicesimaquarta, pedes mille ducentos. hoc est semuncia, in qua sunt scrupula duodecim.

SEMUNCIALIS, e. [ἡμιουγκιαῖος] Quod ad semunciam pertinet. Plin. lib 33. cap. 3. Mox lege Papyriana semunciales asses facti.

SEMUNCIARIUS, a, um. Adj. [ἡμιουγκιαῖος] Idem. Liv. 7. 27. Semunciarium tantum ex unciario fœnus factum.

SEMIUSTUS, a, um. Adj. Liv. 22. Se populare incendium priore Consulatu semiustum effugisse.

Cadaver semiustum. Suet. Domit. cap. 15.

Castra semiusta. Sil. 17. 104.

SEMIUSTULANDUS, a, um. Adj. [ἡμιοπτητέος] Suet. in Tiber. cap. 75. Corpus ut moveri a Miseno cœpit, conclamantibus plerisque Atellam potius deferendum, & in amphitheatro semiustulandum, Romam per milites deportatum est, crematumque publico funere.

SEMIUSTULATUS, a, um. Adj. [ἡμίοπτος] Idem quod Semiustus. Cic. pro Milon. 34. Tu P. Clodii cruentum cadaver ejecisti domo, tu in publicum ejecisti, tu spoliatum imaginibus, exequiis, pompa, laudatione, infœlicissimis lignis semiustulatum, nocturnis canibus dilaniandum reliquisti.

SEMUSTUS, a, um. Adj. [ἡμίκαυστος] pro Semiustus: ut

Corpus semustum fulmine. Virg. 3. Æn. 578.

Membra semusta. Lucan. lib 9. 3. legitur Semiusta.

Pax semusta. Ovid. 4. Fast. 167.

Robora semusta. Lucan. lib. 8. 745. al. Semiusta.

SEMISSIS, is. m. [ἡμισυ] Idem quod Semis. Cic. 15. Att. 29. Sed sicubi inciderit, de Tulliano semisse Maxianam adhibebis, ut scribis.

Semissis, Monetæ pars. Lampridius de Alexandro principe Romano loquens, Vectigalia (inquit) publica in id contraxit, ut qui decem aureos sub Heliogabalo præstiterant, tertiam partem aurei præstarent, hoc est tricesimam partem. Tuncque primum semisses aureorum formati sunt: tunc etiam quum ad tertiam partem aurei vectigal decidisset, tremisses: dicente Alexandro etiam quartarios futuros, quod minus non posset, quos quidem jam formatos in moneta detinuit, expectans ut si vectigal contrahere potuisset, & eos ederet. Sed quum non potuisset, per publicas necessitates, conflare eos jussit, & tremisses tantum, solidosque formari. Formas binarias, ternarias, quaternarias, & denarias etiam atque amplius usque ad quinquagenarias quoque & centenarias, quas Heliogabalus invenerat, resolvi præcepit, neque in usu cujusquam versari. atque ex eo iis materiæ nomen inditum est, quum diceret plus largiendi hanc esse imperatori causam, si quum multos solidos minores dare posset, dana decem vel amplius una forma triginta & quinquaginta & centum dare cogeretur. Ex his verbis Lampridii, quæ vulgo corruptissime leguntur, facile intelligimus, solidos primum dictos esse aureos nummos, certi cujusdam, suique ponderis quasi integros. Erant dimidiati aurei, & tertiarii, a tertia parte dicti, qui semisses tremissesque dicebantur: quemadmodum binarii, ternarii, quaternariique, & deinceps sic dicti sunt, qui binos aureos & ternos, & quaternos, denosque penderent. Sic intelligendi tremisses, in l. Jubemus, De erogatione mil. an. lib. XII. Cod. Trientales autem Latine dici possent. Hæc Budæus. Cic. pro Sext. 55. Sed ab uno gladiatore innumerabilia alia nova conscriberentur: ut remissis semissibus & trientibus, quinta prope pars vectigalium tolleretur.

SEMISSIS, e. Adj. ut, Homo semissis, dicitur Homo vilis, & quasi Semihomo: sicut Semissem, Semiassem dicimus Cic. 5. Fam. 10. Simius, non semissis homo, contra me arma tulit, & eum bello cepi. Usura dicitur semissis, quoties de centum nummis fenus nummus usuræ nomine percipitur. Capitolinus in Alexandro, Trientarium fœnus ait eum ut æquissimum & levissimum exercuisse ad usum Reip. Hæc Budæus. Plin. lib. 14. cap. 4. Ex his tamen usura multiplicata semissibus. Scævol. in l. Qui semisses. D. de usur. & fructib. Qui semisses usuras promiserat, &c. Semissis usura (ait Paulus Manutius) est, quum pro centum assibus (assis autem ad nostratis pecuniæ rationem redactus quadrantes æreos tres efficiet) semis assis, id est dimidius assis, singulis mensibus penditur. Quod si ad annuam usuram subducamus, asses sex in anno pendentur. Quum igitur pro centum nummis aureis dimidius nummus aureus in mense pendetur: si hæc summa in asses dividatur, pendi pro centenis assibus dimidium assem reperietur. Itaque Semissis semper dicetur, quum pro Centum nummis, sive argenteis, sive magni pretii, sive parvi, dimidius usuræ nomine pendetur.

SEMISSALIS, Adj. Modestin. in l. Septitia. D. De pollicitat. Septitia certamen patriæ suæ pollicendo, sub hac conditione pollicita est, uti sors apud eam remaneret, & ipsa usuras semissales ad præmia certantium exsolveret.

SEMISSO, áre. Veget. de Re Vet. 1. 28. Semissare animal.

SEMISSARIUS, a, um. Semissarius coheres, apud Florentinum in l. Legatum. 116. De legat. lib 1. Pandect. lib. 30. A coherede vero semissario (inquit Florentinus) duobus extraneis concurrentibus non amplius tertia parte.

SEMITOGIUM, i. n. Brevis & quasi dimidiata toga, a quo Semitogatus, ἡμιτήβεννος.

SEMIVOCALIS, e. Quod proxime ad vocalem literam sono accedat. Earum semivocalium meminit Plutarchus in Symposiacis, quarum numero sex sunt, ut ex Grammaticorum regulis cuicunque cognitum est. V. Priscian lib. 1.

SEMIVOCABILIS, e. Idem. Vet. Interpr. Irenæi 1. 10. Litteræ inloquibiles novem: octo semivocabiles

SEMIZONARIUS, i. m. Qui semizonia, sive semicinctia conficit. Plaut. Aul. 3. 5. 42. Strophiarii astant, semizonarii, &c. Alii legunt Semisonarii.

SEMITA, æ. f. [τρίβος, ἀτραπός] quasi Semiiter, arcta via, sive dimidia via. Plaut. Casin. 1. 33. Post id locorum, quando ad villam veneris, dabitur tibi amphora una, & una semita, fons unus. Cæs 7. Bell. Gall. 27.

Ferri semitis. Quintil. lib. 5. cap. 14.

Semita pro Via. Cic. 4. Verr. 57. Attendite, jam intelligetis, hanc pecuniam qua via modo visa est exire ab isto, eadem semita revertisse.

Rara per occultos ducebat semita calles. Virg. 9. Æn 383.

Spumea subsequitur fugientis semita clavi. Valer. 2. Argon. 430. i. e. Vestigium gubernaculi navis abeuntis. Præcedit enim,

Jam remi rapuere ratem, jam flumina portant. Dein sequitur, Spumea, &c.

Velox semita Lunæ, pigra Saturni. i. e. Cursus, vel motus. Claud. 2. Paneg. 438.

Viæ fallentis semita. Vita occulta & solitaria. Hor. 1. Epist. 18. 103.

In semitam rectam deorum reverti, metaphorice dicitur a Plauto Casin. 3. 5. 40. Nunc pol ego deorum in rectam redii semitam.

Semitæ sunt in urbe, qui Limites etiam dicuntur. Inde

SEMITALIS, e. ut, Semitales dii, Semitarum præsides. Auctor ejus Iambici quod est inter obscœna carmina, cujus titulus est, De Sabino,

Neque ulla vota semitalibus Deis
Sibi esse facta.

SEMITARIUS, a, um. Qui semitas percurrit. Catull. ad Contubernales, 35. 15.

Omnes pusilli & semitarii mœchi. Semitarios mœchos vocat, Qui vulgaria scorta & in semitis prostituta sectantur.

SEMITO, áre. eo modo dictum quo Limitare. Plin lib. 17. cap. 22. Vineas limitari decumano XVIII pedum latitudinis ad contrarios vehiculorum transitus, aliisque transversis limitibus denûm pedum distingui per media jugera. Aut si major modus sit, totidem pedum cardine quot decumano limitari Semper vero quintanis semitari, hoc est, ut quinto quoque palo singulæ jugo paginæ includantur.

SEMITATUS, a, um. Divisus in semitas. Martial. 6. 74.

Calvam trifilem semitatus unguento. Alii legunt Segmentatus.

SEMITATIM, Adv. Titinnius apud Sosipatrum 2. p. 194. Fugi atque effugi semitatim.

SEMIVIVUS, **SEMIUSTUS**, & cætera a Semis composita, V. in SEMIS.

SEMNESERTAEUS, i m. Rex fuit Ægypti, quo regnante Pythagoras navigavit in Ægyptum. V. Plin. lib. 36. cap. 8. qui de eo in hunc modum adnotat, Is autem obeliscus, quem Divus Augustus in circo magno statuit, excisus est a rege Semneserteo, quo regnante Pythagoras in Ægypto fuit, centum viginti quinque pedum, & dodrantis, præter basim ejusdem lapidis. Is vero qui est in campo Martio, novem pedibus minor, a Sesostride. Inscripti ambo rerum naturæ interpretationem Ægyptiorum opera philosophiæ continent.

SEMNION, i. n. Herba a Majestate sic dicta, Pavonis picturis similis, odore eximio. Hanc a Persarum regibus comedi, aut bibi contra omnia corporum incommoda, instabilitatemque mentis commemorant. Theombrotium a Plin lib. 24 cap. 17. appellatur.

SEMODIUS, i. m. [ἡμιμέδιμνος] quasi Semimodius. Juven. 14. Sat. 67. —— & tamen uno

Semodio scobis hæc emundat servulus unus. Columel. lib. 2. cap. 11. Martial. lib. 7. 52.

Semodiusque fabæ cum vimine picenarum. Plin. lib. 18. cap 9. Præterea floris semodium.

SEMODIALIS, e. Semodium continens. ut, Olla semodialis. Marcell. Emp cap. 16.

Placenta semodialis. Cato de R. R. cap. 76. extr.

SEMO, onis. & **SEMONES**, um. m. pl. inquit Fulgentius, dici voluerunt deos, quos nec cælo dignos adscriberent ob meriti paupertatem, sicut sunt Priapus, Hippona, Vertumnus: nec terrenos eos deputare vellent pro gratiæ remuneratione, sicut Varr. in Mystagog. ait,

Semoneque inferius derelicto
Deum pennato attollam orationis eloquio. Hæc ille.

Censere bona consecranda Semoni Sanco. Liv. 8. 20. V. Ovid. 6. Fast. 213.

SEMŎVEO, ŏvi, ōtum, [ἀποκινέω] ēre. Seorsum movere. Plaut. Asin. 1. 3. 74. Culpa tua isthæc, quæ discipulum semidoctum abs te semoves. Alii legunt Amoves.

Semovere & segregare. Cic. de Arusp. Resp. 26. Itaque qui antea voce præconis a liberis semovebantur, tuis ludis non voce, sed manu liberos segregabant.

A contemplatu mali semoveo me. Ovid. 5 Trist. 7. 66. Alii legunt Submoveo.

A disciplina semovere. Cic. 1. Acad. 34. Nam Strato ejus auditor, quanquam fuit acri ingenio, tamen ab ea disciplina omnino semovendus est

Voluptas

Voluptas est igitur semovenda, non solum ut recta sequamini, sed etiam ut loqui deceat frugaliter. Cic. 2. de Fin. 39.

Semōtus, a, um. Partic. [ἀπῳκισμένος] ut,
A curis semotus. Lucret. lib. 1. 46.
Sententiis semotis. Cic. 2. de Fin. 44.
Compar. Lactant. 5. 15. Nihil a sapientis ratione semotius.

Semote, Adv. Plin. Valer. 3. 4. Terere semote.

Semper, Adv. temporis. [ἀεὶ, αἰεὶ, εἰσαεὶ, διαπαντὸς] Ter. Andr. 4. 5. 57. Recte ego semper fugi has nuptias. Cic. 1. Tusc. 53. Quod semper movetur, id æternum est. Idem 1. Off. 31. Ea quum tempore commutantur, commutatur officium, & non semper est idem.

Semperflorens, entis. Adj. ut, Semperflorens Homerus. Lucret. lib. 1. 124.
Unde sibi exortum semperflorentis Homeri
Commemorat speciem. V. Ovid. 7. Met. 702.

Semperflorium, i. n. Herba semper viridis atque vigens. Apul. de Herb. cap. 123.

Semper-lenitas, ātis. f. unica dictio, auctore Donato. Ter. And. 1. 2. 4. Mirabor hoc si sic abiret: & heri semper-lenitas verebar quorsum evaderet.

Sempiternus, a, um. Adj. [ἀΐδιος] quasi Perpetuus, & quod semper durat. Plaut. Merc. 2. 3. 2. Homo me miserior nullus est, æque opinor, neque advorsa cui plura sint sempiterna. Ter. And. 5. 5. 3. Cic. 2. Acad.
Gloriæ sempiternæ per aliquem commendari. Cic. 5. Fam. 12. Neque autem ego sum ita demens, ut me sempiternæ gloriæ per eum commendari velim.
Potentia sempiterna. Tacit. 3. Ann. 30.
Ratio perfecta & sempiterna. Cic. 4. Acad.

Sempiterne, Adv. antiquum, pro Semper. Pacuvius Medo,
Populoque ut Medum sempiterne sospitent. Nonius 2. 778.

Sempiterno, Adv. Solinus cap. 53. At juxta Ilium Memnonis stat sepulchrum, ad quod sempiterno ex Æthiopia catervatim aves advolant, quas Ilienses Memnonias vocant. Idem cap. 48. Tenacibus foliis sempiterno inumbrantur.

Sempiternitas, ātis. f. Apul. in Trismegisto p. 94. Mundus stabili sempiternitate vivendi circumvallatus.

Sempervivum, i. n. [ἀείζωον] Herba. Plin. lib. 25. cap. 13. Aizoi duo genera, Majus in fictilibus vasculis seritur. Et paulo post, Alterum minusculum quod erithales vocant, alii tritales, quia ter floreat, alii chrysothales, aliqui isoetes: sed aizoum utrunque, quoniam vireat semper, aliqui sempervivum. Majus cubiti altitudinem excedit, crassitudine plus quam pollicari. Vulgus nostrum *Jovis barbam* vocat.

Sempronius, i. m. [Σεμπρώνιος] Senator Romanus: de quo Pomponius De origine juris, l. Necessarium, sic ait, Sempronius quem Pop. Rom. σοφὸν appellavit: nec quisquam ante eum hoc nomine cognominatus est. Fuerunt autem plures Sempronii: de quibus multa apud Livium.
Sempronii præclara gesserunt, quorum seriem legito apud Volaterranum, lib. 19.

Sempronius, a, um. ut, Leges Semproniæ. Cic. 7. Verr. 162.
Horrea Sempronia, qui locus dicitur, in eo fuerunt lege Gracchi, ad custodiam frumenti publici. Festus.

Semproniānus, a, um. ut, Sempronianum senatusconsultum. Cic. 12. Fam. 29.

Semurium, i. n. Campus erat Romæ propinquus, in quo, ut reor, templum erat Apollinis. Cic 6. Philip. 14. Quis est iste ordo? multi fuerunt multis in legionibus per 101 annos: his quoque divisit Semurium. Macrob. Saturn. 1. 10. Post excessum suum pop. Romano agros Thuracem, Semurium, Lincerium, & Solnoium reliquisse scribit. Hinc

Semurīnus, a, um. Adj. ut, Semurini campi. Martial. 9. 49.
Campis dives Apollo Semurinis. Sipontinus & Domitius aliter legunt, ut videre est, sed perperam, ut doctissime Turnebus adnotavit.

S E N

Sena, æ. f. Herba dissolvendo alvo utilissima, quam egregie depictam, viribusque illustratam tradit Matthiolus in Dioscoridis lib. 3. cap. 70. Is videndus, ne prolixiores, & pro Grammaticis medici videri esse velimus.

Sena, æ. f. Britannici maris insula, Osiinicis adversa litoribus, Gallici numinis insigne oraculum capiens, cujus antistites perpetua nobiles virginitate Gallicænas edidere nomen, ingenii potestate, ac magici carminis vi in mari procellas dicuntur mire concitare, sed & in quæ collibuerit animalia identidem sese afformare: quin & medicam prorsus manum respuentia, divinitus persanare: futurorum item sibi vendicare scientiam, ac destinato ad eas profectis stupenda subinde præcinere. Cæl. Rhodig. lib Lect. Antiq. 12. cap. 33. Quæ ille, suppresso nomine, ex Pomponio Mela de Situ orbis lib. 3. cap. 6. de verbo ad verbum expressa extulit. Præceptor vero meus Adrianus Turnebus in notis ad Plutarchum de Oraculorum defectu, non Gallicænas, aut, ut apud Pomponium Gallicenas, legi debere statuit: sed Galli Senas aut Zenas, distinctis verbis.

Sena, æ. f. [Σαίνα] Urbs Hetruriæ octingentis stadiis a Roma distans. Profertur etiam numero multitudinis Senæ, Senarum. de qua Plin. lib. 3. cap. 5.

Senensis, e. Adj. ut, Colonia Senensis. Plin. 3. 14.
Prælium Senense. Cic. de Clar. Orat. 73. Alii legunt Senonense.

Senacŭlum, i. n. [βουλευτήριον] Ubi Senatores consultandi gratia consistebant. Valer. lib. 2. cap. 1. de mira constantia legatorum Romanorum, scribit Senatum apud senaculum habitare consuevisse, ut quum a curia vocaretur, præsto adesset. Festus; Senaculum, Locus Senatorum.
Senaculum a loco & senatu dictum auctor est Paulus: Senacula tria fuisse Romæ, in quibus Senatus haberi solitus sit, memoriæ prodidit Nicostratus in libro, qui inscribitur, De Senatu habendo. Unum ubi nunc est Ædes Concordiæ inter Capitolium & forum, in quo solebant Magistratus de Republica cum senioribus deliberare. Alterum ad portam Capenam. Tertium citra ædem Bellonæ, in quo exterarum nationum legatis, quos in urbem admittere nolebant, Senatus dabatur. Festus.

Senarius, V. sex.

Senātor, ōris. m. [βουλευτὴς, συγκλήτικος] Ulpian. D. de Senatoribus. l. Nuptæ. dici senatores dicit qui a Patriciis & Consularibus usque ad omnes viros illustres descendunt, quia hi soli in senatu dicere sententiam possunt. Appellatique sunt ab ætate provecta, quod tales in principio in senatum electi fuere. Festus, Senatores a Senectute dici satis constat, quos initio Romulus elegit centum: quorum consilio Remp. administraret. Itaque etiam Patres appellati sunt, & nunc quum senatores adesse jubentur, quibusque in senatu sententiam dicere licet, quia hi post lustrum conditum ex junioribus magistratum cœpere, & in senatu sententiam dicunt, & non vocantur senatores antequam in senioribus sint censi. Cic. 2. de Legib. 40. Senatori tria jussa sunt, Ut adsit; nam gravitatem res habet, quum frequens ordo est, Ut loco dicat: id est rogatus. Ut modo: ne sit infinitus. De numero Senatorum Romanorum, V. Carol. Sigon. de Antiq. Jure Civ. 2. 2. & Berneg. ad Suet. Aug. cap. 35.
Senatori ab Urbe diutius abesse non licebat, nisi jure liberæ legationis impetrato.

Senatorius, a, um. Adj. [βουλευτικὸς] Cic. 3. Verr. 4. Socios, leges, Remp. senatorio consilio maxime posse defendi.
Ætas senatoria. Tacit. 15. Ann. 28.
Decuria senatoria. Cic. 4. Verr. 79.
Judicia senatoria. Cic pro Cluent. 61.
Lex senatoria. Cic. pro Rabir. Posth. 17.
Literæ senatoriæ. Cic. 2. Off. 3.
Munera senatoria. Cic. 1. Tusc. 1.
Ordo senatorius. Cic. pro Cluent. Idem pro Flacc. 43.
Potentia senatoria. Cic. 2. Att. 24.

Senātus, ūs & i. m. [σύγκλητος. βουλὴ, γερουσία, βουλευτήριον] tam Locum in quem senatores conveniunt, quam ipsos Senatores significat. Cic. de Arusp. Resp. 158. Senatus princeps salutis, mentisque publicæ. Idem 4. Fam. 1. Atque ipse ad te antea scripsissem, te frustra in senatum, sive potius in conventum senatorum esse venturum. Et 3. de Legib. 18. Nam ita se res habet, senatus dominus publici consilii, &c. Item 1. in Catil. 2. Hic tamen vivit: vivit? imo in senatum venit publici consilii particeps.
Senatus, primi sententias in senatu a consule rogabantur consules designati: si modo post consularia comitia senatus haberetur: sin ante rogabat consul arbitratu suo, non quem vellet ex omni senatorum frequentia, sed quem vellet e numero consularium. & antiquæ consuetudini dabatur, ut, quem ordinem interrogandi sententias consul calendis Januariis instituisset, eum toto anno conservaret quo ordine, Cæsar, neglecto, primum Pompeium post affinitatem consul rogare sententiam cœpit, cum antea Crassum solitus esset. Quoniam autem cum designati consules fuissent, ii sententiam primi rogabantur: venit in mentem, quæri posse, uter ex ipsis designatis prior rogaretur. nec difficile est quærenti respondere. nam me quoque olim ex ipsa re in eandem dubitationem adductum, & aliquandiu hærentem, observatio vetusti moris expedivit. Sciendum igitur, sive patricius, & plebeius, sive duo plebeii designati consules essent, qui priore loco declaratus esset consul, eum in magistratu priorem quoque sententiam rogasse: ideoque rogavit in re Catilinaria non C. Antonius, sed M. Cicero, quia consul priore loco declaratus. nam genere pares erant, uterque plebeius. & lib. 1. Epist. ad Attic. rogat sententiam M. Pupius Piso consul, ex familia plebeia. M. Valerius Messala, etsi patricius, tamen non rogat. plebeius igitur anteponitur patricio. cur? quia priore loco declaratus consul. Uter in magistratu prior rogaret, ostendi. quo conjicitur, & uter rogaretur, cum designati essent. Ex nostro commentario in epist. ad Attic. Legitimi habendo senatui dies erant, calendæ, nonæ, idus: reliquis diebus, modo comitiales non essent, haberi quidem senatus poterat, sed certus neque lege, neque more statutus erat dies. positum id erat in voluntate magistratuum. Ex nostro commentario ad Q. fratrem. Animadversione dignum est, quod legendo observavimus: qui ex equestri ordine senatoriæ dignitatis ad gradum ascendissent, eos inter senatores quidem esse censos, ut, si quid ordine senatorio minus dignum admisissent, senatu moverentur, verum eosdem, cum deinde equitum centuriæ recognoscerentur inter equites, quandoquidem ipsi quoque equum publicum haberent, citatos esse, ut, si flagitium ullum, quod in equite Romano dedeceret, fecissent, equum publicum amitterent. patet hoc apud Livium duorum censorum exemplo, Neronis, & Salinatoris: quorum alter alteri, eum census equitum ageretur, equum ademit: quos tamen ante, quum senatorum census ageretur, in recitandis senatorum nominibus esse lectos, dubitari non potest. Atque ego, hujus generis cives, minime crediderim, sua manu, ut cæteros equestris ordinis, equum per forum traduxisse. proprius enim eorum census non in equestri, sed in senatorio erat ordine: nec equestris ordinis, sed senatorii dicebantur: nec ideo, quod equestris essent ordinis, quem, adepti senatorium amiserant, sed quia equum publicum haberent, inter equites citabantur. qui vero in senatum, etsi nondum a censoribus lecti, jure tamen magistratus, quem aut gererent, aut gessissent, aditum haberent, eos video, si equites essent, equum publicum inter cæteros equestris ordinis cives ante censores per forum traduxisse, nec inter senatores, cum tamen irent in senatum, esse lectos quod de Pompeio, qui postea cognomentum Magni est adeptus, a Plutarcho traditum observavimus. is enim eques adhuc, nondum in senatum lectus, consul ob virtutem ac singularia in Remp. merita, ante legitimam ætatem creatus, (solvebantur enim legibus boni viri) equum publicum ipse ad censores adduxit: præclarumque fuit populo Romano spectaculum, consulem sua manu equum publicum ducentem intueri. Atque hæc quæ,

quæ diximus de civibus Romanis, & ex equestri ordine, & ex plebe in senatum lectis ita tradimus, ut ad reipub. tempora spectemus. nam regum ætate solis patriciis curia patuit: cum tamen, quod Dionysius Halicarnasseus docet, non omnes patricii senatores essent, sed alii senatores, alii equites, alii de plebe ut vere diceres: senator est, ergo patricius: non contra: patricius est, ergo senator. & quanquam ex familiis tum patriciis, tum plebeiis senatus constaret, veteres tamen ita locutos animadverti, ut de universo plane senatu nobilitatis nomen usurparent: quia scilicet summus ordo senatus esset, eumque adepti præter cæteros nobiles esse viderentur: quandoquidem ob virtutem, quæ nos sola nobiles, sola patricios, sola reges vere facit, dignitas illa mandaretur. Hæc Paulus Manutius.

Princeps senatus. V. PRINCEPS.

Senatus frequens divinus fuit in supplicatione Gabinio deneganda. Cic. 2. Q. frat. 8.

Prætextus Senatus, A toga prætexta. Propert. lib. 4. 1. 11.

Curia prætexto quæ nunc nitet alta senatu,
Pellitos habuit rustica corda patres.

Purpureus senatus. Stat. 2. Sylv. 7. 47.

Et doctos equites, eloquente
Cantu purpureum trahes senatum.

Sanctus senatus. Virg. 1. Æn 430.

Floreat, & claro cingatur Roma senatu. Claud. Conf. Prob. & Olyb. 19.

Cogere senatum, Consules & senatores in consilium convocare. Cic. 5. Fam. 2. Recordare cætera, quam cito senatum illo die facta sortitione coegerim. Et 3. de Fin. 7. Quippe qui ne reprehensionem quidem vulgi reformidans, in ipsa curia soleret legere dum senatus cogeretur. De Catone

Convocare vel vocare senatum, Idem. Cic. 10 Fam. 12. Senatus est continuo convocatus, frequensque convenit propter famam atque expectationem tuarum literarum. Idem 10. Fam. 28. Nam quum Senatum ad XIII Cal. Januar. Tribunipl. vocavissent, deque alia re referrent, totam Remp. sum complexus, &c.

Cooptare senatum, pro Senatum constituere. Cic. 4 Verr. 122. Quum haberent inter se controversias de senatu cooptando: leges a senatu nostro petiverunt.

Discedit senatus, Quum senatores a Prætore missi facti, domum abeunt. Cic. Tuum in ipsum discessum senatus incidisse credo meas literas.

Dare senatum alicui, Senatum cogere, super deliberatione rei ad aliquem spectantis. Cic. 2. Q. frat. 13. Eodem igitur die Tyriis est senatus datus frequens.

Efficere frequentem senatum, pro Cogere. Cic. 8. Fam. 5. Marcellus idem illud de provinciis urget: neque adhuc frequentem Senatum efficere potuit.

Expulsus senatus. Lucan. lib. 5. 270.

Extinguere senatum, Senatus auctoritatem & dignitatem deprimere, vel Senatus auctoritatem tollere. Cic. 3. Off 3. Nostrum autem otium negotii inopia, nec requiescendi studio constitutum est. Extincto enim Senatu, deletisque judiciis, quid est quod dignum nobis aut in curia aut in foro agere possimus?

Haberi senatum, pro Senatum cogi. Cic. 1. Fam. 4. Senatus haberi ante Calend. Feb. per legem Pupiam, id quod scis, non potest. Idem 2. Q. frat. Consequuti sunt dies comitiales, per quos senatus haberi non potuit.

Legere senatum. V. LEGO legis.

Lectus senatus. Ovid. 1. de Arte Am. 463.

Legere in senatum, pro Senatorem facere. Cic. 13. Fam. 54. Hoc autem tempore eum Cæsar in senatum legit: quem ordinem ille ista possessione amissa tueri vix potest.

Mitti vel dimitti senatus dicitur, Quando datur facultas senatoribus abeundi domum: quod a prætore apud Romanos fiebat his verbis, Nihil vos moramur Patres conscripti. Cic. 2. Q. frat. 1. Sed fecit humaniter Licinius, quod ad me, misso senatu vesperi venit. Idem de Amicit. 12. Quum senatu dimisso domum reductus ad vesperam est a Patribus Conscriptis.

Movere senatu, & Ex senatu rejicere. Plin. de Viris Illust. L. Flaminium Consularem senatu movit. Cic. pro Domo 123. Atqui C. Atinius patrum memoria, bona Q. Metelli, qui eum ex Senatu Censor rejecerat, avi tui Q. Metelle, & tui P. Servili, & proavi tui P. Scipio, consecravit; foculo posito in Rostris adhibitoque tibicine. V. MOVEO.

Regere consiliis senatum. Quintil. lib. 2. cap. 16.

Revocare ad virtutem pristinam senatum jam languentem & defessum. Cic. 10. Fam. 28. Senatum jam languentem & defessum ad pristinam virtutem consuetudinemque revocavi.

Esse senatum, pro Convocari. Cic. 1. Fam. 2. Eo die senatus erat futurus. Idem 12. Fam. 25. Eo die non fuit Senatus, neque postero.

Venire in senatum, pro Senatorem fieri. Cic. pro L. Flacc. 42. Temni usque ad illam ætatem in Senatum venire non potuit. Ibid. 43. Pari fœlicitate una legatus Nicomedes, qui neque in senatum ulla conditione pervenire potuit, & furti, & pro socio damnatus est.

Senatum consilii in cor convocare. Plaut. Amph. Idem Epid. 1. 2. 56. Jam senatum convocabo in corde consiliarium. h. e. Consulam apud me quid agendum sit.

Senatus decretum a Consulto Ælius Gallus sic distinguit, ut id dicat particulam quandam esse senatusconsulti: ut cum provincia alicui decernitur, quod tamen ipsum senatusconsulti est. Festus.

SENATUSCONSULTUM, i. n. [δόγμα, ψηφισματῆς, συγκλήτυ] i. e. Senatus sententia, quod fiebat aut per rogationem, quum rogabatur unusquisque sententiam quam verbis efferebat. Aut per discessionem, quando plerique idem sentientes, in unam partem pedibus ibant, sicut testatur Gell. lib. 3. cap. 18. & lib. 14. cap. 7. Flavius Vopiscus de Aureliano, Deinde aliis manum porrigentibus, aliis pedibus in sententiam euntibus, plerisque verbo consentientibus, conditum est senatusconsultum. Cic. 1. de Divin. 59. Ut audivisses in monumento Marii de tuo reditu magnificentissimum illud senatusconsultum esse factum. Cæs. 1. Bell. Gall.

Senatusconsultum fuit vetus, ne liceret Africanas in Italiam advehere. Plin. lib 8 cap. 17.

Honorificum senatusconsultum. Cic. 4. Verr.

Magnificentissimum senatusconsultum. V. MAGNUS.

Tacitum senatusconsultum dicebatur, Quod a solis senatoribus, exclusis servis publicis fieri solet. V. Capitolin. in Gordian. Sen. cap. 17.

Senatusconsultum facere contra aliquem. Cic. de Arusp. Resp. 8.

Senatusconsultum facere de. Cic. 3. Philipp. 24. Effugere festinans, senatusconsultum de supplicatione per discessionem fecit, quum id factum esset antea nunquam.

SENATULUS, Mulierum senatus, apud Cæl. Rhodig. lib. 13. cap. 33. dicitur.

SENĔCA, æ. m. Duo fuerunt Senecæ, Pater & Filius.

Pater fuit, M. Annæus Seneca Cordubensis Hispanus, insignis equestri ordine, sed doctrina liberisque longe nobilior. Floruit Rhetor Seneca, Imperante Augusto & Tiberio V. Lips. Elect. lib. 1. cap. 1. Scripsit declamationes, quarum unam memorat Quintilianus 9. Inst. 11. sed jam omnes deperditæ sunt.

Alter Seneca fuit M. Annæi Filius, & cognominatus L. Annæus. Inter Philosophos præclarum nomen obtinuit; & scripsit libros quamplurimos, e quibus hodie supersunt;

1. De Ira, libri tres.
2. De Consolatione, liber unus ad Polybium.
3. Alter de Consolatione, ad Helviam matrem.
4. Tertius de Consolatione ad Marciam.
5. Liber de Providentia; sed extrema parte est mutilus.
6. De Animi Tranquillitate.
7. De Constantia sapientis.
8. De Clementia.
9. De Brevitate vitæ.
10. De Vita beata.
11. De Otio aut secessu sapientis, libri pars.
12. De Beneficiis, libri septem.
13. Epistolæ CXXIV, ad Lucilium Siciliæ procuratorem.
14. Naturalium Quæstionum libri septem.
15. Satyra Menippea.

Neronem instituit, qui postea eum e vita excedere jussit, ideoque ferro sibi ipsi venas exsolvit, balneumque ingressus obiit A. C. 65.

Princeps eruditionis vocatur a Plin. 14. 4

Et docti Senecæ ter numeranda domus. Martial. lib. 4. 40.

Facundi Senecæ potens amicus. Martial. lib. 7. 44.

Duosque Senecas unicumque Lucanum Facunda loquitur Corduba. Martial. lib. 1. 62.

Utrum tertius fuit Seneca qui Tragœdias scripsit, an idem qui ultimo memoratur, haud convenit inter auctores. Senecæ Philosopho tribuuntur a Fr. Petrarcha, Petro Crinito, Dan. Caietano, Mart. Delrione, &c. Aliis (ut Balth. Bonifacio lib. 15. cap. 7.) videntur scriptæ a M. Seneca nepote Philosophi. Aliis vero (ut Joan. Boccatio) dubium est, utrum filius Annæi, vel frater, vel ex fratre nepos, M. Annæus Lucanus eas scripserit. Senecam Philosophum a Tragico distinguit Sidon. Apollinaris Carm. 9. v. 231. aliud autem hodie sentiunt plerique inter eruditos, & non sine ratione, quoniam procul omni dubio est Senecam Philosophum carmine valuisse, & aliquas tragœdias ad eum recte referri. V. Senecæ Epist. 107. & 115. & Lips. ad Tacit. 14. Ann. 52.

SENECIO, ŏnis. f. [ἠριγέρων] Plin. lib. 26. cap. 13. Erigeron nostris vocatur senecio. Et paulo post, Herba est trixaginis specie & mollitia, cauliculis subrubicundis, nascitur & in tegulis & in muris. Nomen hoc Græci dederunt, quia Vere canescit. Caput ejus numerosa dividitur lanugine (qualis est spinæ) inter divisuras exeunte. Isidor. 17. 9.

Est & Cognomen Romanum, ut Claudius Senecio, Tullius Senecio, &c. quorum meminit Tacitus. Et sic Herennius Senecio, apud Plin. 3. Epist. 11.

SENECTA, SENECTUS, SENESCO. V. SENEX.

SĔNEX, is. [γέρων, γεραιός, πρέσβυς, πρεσβύτης] omn. gen. secundum Priscianum 3. Varr. de L. L. 6. 3. Et tua amica senex. Cic. pro Cæl. 38. Huic tristi ac decrepito seni responderet Cælius. Et pro Sext. 24. Imbecillus senex. Idem de Senect. 20. Nec enim unquam sum assensus illi veteri, laudatoque proverbio, quod monet mature fieri senem, si diu velis esse senex. Genitivus est Senis, vel Senĭcis antique. Plaut. Frag. 1. 34. Negotiosi senicis soletis esse. O Lepidum senicem. Idem Mil. 3. 1. 54.

Ingenio senex. Plaut. Mil. 3. 1. 37.

Memoria senex, Antiqua. Cic. pro Sext. 21. Et quia valet apud nos clarorum hominum senex de Rep. meritorum memoria, etiam mortuorum. Correctiora exemplaria non legunt dictionem Senex, sed ejus loco habent Bene.

Acheronticus senex, vietus, decrepitus. Plaut. Merc. 2. 2. 20.

Anheli. Virg. 2. Georg. 135.

Annosus. Ovid. 1. de Arte Am. 14.

Aprici senes. Pers. 5. Sat. 179 h. e. Sole gaudentes, sive Qui libentur apricantur.

Comici senes. V. Comicus, in COMŒDIA.

Delirus. Hor. 2 Serm. 5. 71.

Grandævus. Lucan. lib. 3. 518.

Invalidus. Virg. 12. Æn. 132.

Justus. Ovid. 1. Epist 29.

Longævus. Virg 5. Æn. 715.

Maturus. Hor. in Arte Poet. 115.

Miserabilis. Quintil. lib 4. cap. 1.

Odiosus. Ovid. de Rem. Amor. 461.

Parcus. Hor. 2. Carm. 8. 20.

Priscus. Ovid 10. Met. 646.

Rugosi passique senes. Lucil. apud Nonium.

Sanctus. Claud. 2. in pr. Conf. Stilich. 71.

Siccus. Hor. 2. Serm. 3. 261.

Verendus. Claud. 2. in pr. Conf. Stilich. 433.

Vetus. Tibull. lib. 1. 9. 50.

Victus. V. VIRO.
Ad alia etiam transfertur. ut,
Anni seniores. Ovid. 15. Met. 470.
Autumnus senex. Martial. 3. Epigr. 58. 7.
Cervus. Lucret. 3. 614.
Dies senex. Plaut. Stich. 5. 1. 8. i. e. Jam ad occasum perductus.
Miles. Ovid. 1. Amor. 9. 4.
Turpe senex miles, turpe senilis amor.
Oratio senior. Cic. in Brut. Extat in eam legem senior (ita dicam) quam illa ætas ferebat, oratio. i. e. Stylo & dicendi genere remissiore & maturiore, quali senes uti solent, scripta.
Senior, compar. Valde senem significat. Ovid. 12. Met. 182.
Tum senior, quamvis obstet mihi longa vetustas. Quintil. lib. 3. cap. 1. de Isocr.
In senioribus est. V. IN, præposit.
Vis & ætas senior. Cic. 2. de Legib. 9. Sed vero intelligi sic oportet & hæc, & alia jussa ac vetita populorum, vim non habere ad recte facta vocandi, & a peccatis avocandi: quæ vis non modo senior est, quam ætas populorum & civitatum, sed qualis illius cœlum atque terras tuentis & regentis Dei.
Seniores, pro Senatu: quoniam ex provectioris ætatis hominibus fieret. Liv. 34 60. Scriptum erat: Aristonem privatim ad neminem, publice ad Seniores (ita Senatum vocabant) mandata habuisse.
Senis crinibus nubentes ornantur, quod is ornatus vetustissimus fuit. Quidam quod eo Vestales virgines ornentur, quarum castitatem viris suis spondeant a cæteris. Fest.
SENECTA, æ. f. [γεροντικὴ ἡλικία] Tempus senectutis, senilis ætas. Virg. 6. Æn. 114.
——— vires ultra sortemque senectæ. Plin. lib. 16. cap. 27. Est etiamnum ætatis differentis. Amygdala enim & pyrus in senecta fertilissimæ, ut glandiferæ, & quoddam genus ficorum.
Amara senectæ pondera. Ovid. 9. Met. 436.
Annosa senecta. Ovid. 7. Met. 237.
Curva. Ovid. 2. de Arte Am. 670.
Extrema. Catull. Argon. 62. 217.
Frigens. Sil. lib. 5. 570.
Gravis. Ovid. 7. Met. 299.
Infirma. Tibull. lib. 1. 4. 31.
Longæ senectæ extrema tempora. Ovid. 6. Met. 37.
Nestorea senecta. Stat. 1. Sylv. 3. 110.
Occiduæ senectæ declive iter. Ovid. 15. Met. 227.
Orba senecta luminibus. Plin. lib. 9. cap. 22. V. ORBUS.
Rugosa senecta. Tibull. lib. 3. 5. 16.
Sacra senecta. Juven. 13. Sat. 59.
Tarda senecta. Ovid. 4. Trist. 8. 23. Sen. Herc. fur. 9.
Tardante senecta gelidus sanguis. Virg. 5. Æn. 395.
Lenior, & melior fis accedente senecta. Hor. 2. Epist. 1. 211.
Confectus longa senecta. Ovid. 6. Met. 37.
Finire senectam morbis. Lucan. lib. 5. 282.
Trahere inopem senectam. Ovid. 7. Met. 2.
Venturam discite jam nunc sentire senectam. Propert. lib. 4. 12. 93.
Venturæ memores jam nunc estote senectæ. Ovid. 3. de Arte Am. 59.
In senecta. V. IN præpositionem.
Senecta, ablativus, pro In senecta. Plin. lib. 7. cap. 18. Naturam fecisse consuetudinem, & senecta caruisse potu.
Senecta dies. V. DIES.
Senecta, Sexta hominum ætas. Ætas enim prima quibusdam incipit ab infantia usque ad septimum annum, quæ quidem ætas nomen accepit a non fando, quia homo in ea non fatur: vel si fatur, imperfectus est ejus sermo. Secunda, pueritia; cujus pars est pubertas, ut ad XIIII annum. Tertia, adolescentia. Quarta, juventa. Quinta, virilis ætas. Sexta, senectus; cujus pars est ætas decrepita.
Senecta, Serpentium vernatio, sive Corium illud quod verno tempore exuunt. Plin. lib. 20. cap. 23. Fœniculum nobilitavere serpentes, gustatu, ut diximus, senectam exuendo, oculorumque aciem succo ejus reficiendo. Idem lib. 28. cap. 11. Alii cum senecta serpentium & aceto includunt lanas, ante aqua calida collutas.
SENECTUS, útis. f. [γῆρας, ἐγγήραμα] Idem. Ter. Phorm. 4. 1. 9. Senectus ipsa est morbus. Cic. in Topic. 32. Senectus est occasus vitæ.
Balba senectus. Hor. 1. Epist. 21. 18.
Cana. Ovid. 14. Epist. 109.
Cariosa. Ovid. 1. Amor. 12. 29.
Cruda ac viridis. Tacit. in Vita Agric. 29.
Deserta. Sen. Herc. fur. 13.
Effœta seclis. Virg. 8. Æn. 708.
Exanguis. Lucan. lib. 1. 343.
Exhausta. Stat. 3. Sylv. 3. 156.
Infesta. V. INFESTUS.
Longa. Hor. 2. Carm. 16. 30.
Longa & cervina. Juven. 14. Sat. 251.
Loquax. V. LOQUOR.
Placida. Hor. in Carm. sec. 46.
Provecta. Tacit. 1. Ann. 4.
Queribunda. Sil. lib. 13. 583.
Sera. Sen. Herc. fur. 11.
Tarda. Hor. 2. Serm. 2. 88.
Tranquilla. Hor. 2. Serm. 1. 58.
Tristis. Virg. 3. Georg. 67.
Turpis. Virg. 3. Georg. 96.
Vivax. Sen. Herc. fur. 11.
Urgens & adventans senectus. Cic. de Senect. 25. Hoc enim onere (quod mihi tecum commune est) aut jam urgentis, aut certe adventantis senectutis, & te & meipsum levari volo.
Adipisci senectutem. Cic. de Senect. 4. Quo in genere in primis est senectus, quam ut adipiscantur, omnes optant, eandem accusant adepti.
Adjuvat senectus iners baculo gradum. Sen. Herc. fur. 9.
Confectus senectute. Cic. 5. de Finib. 32.

S E N

Degere turpem senectutem. Hor. 1. Carm. 31. 20.
Desipere senectute. Cic. 1. Fam. 9. Quod quum offendisset populum Atheniensem prope jam desipientem senectute, &c.
Exarat frontem rugis vetus senectus. Hor. Epod. 8. 4.
Habet senectus auctoritatem. Cic. in Orat. 69. Habet autem ut in ætatibus auctoritatem senectus, sic in exemplis antiquitas.
Obrepit non intellecta senectus. Juven. 9. Sat. 129.
Venit ægra senectus tremulo gradu. Ovid. 14. Met. 143.
Vivere ad summam senectutem. Cic. de Clar. Orat. 179. Et 8. Philipp. 31. Quum esset summa senectute & perdita valetudine.
Senectus orationis, Maturitas, gravitas. Cic. de Clar. Orat. 8. Quumque oratio jam nostra canesceret, haberetque suam quandam maturitatem & quasi senectutem.
Plena literatæ senectutis oratio. Cic. de Clar. Orat. 265.
Senectus, Pellis quam verno tempore serpentes exuunt, quæ & Vernatio dicitur. Unde Senectutem exuere dicuntur. Plin. lib. 8. cap. 30. Idem lib. 29. cap. 5. Membrana sive senectus anguium, vernatione exuta, cum cancro masculo trita.
SENECTUS, a, um. Adj. Lucret. lib. 3. 779.
Quidve foras sibi vult membris exire senectis? Alii legunt Senectus.
Ætas senecta. Plaut. Aul. 2. 2. 75. Idem Trin. 1. 2. 5. Hic ille est, senecta ætate, qui factus est puer. Lucret. lib. 5. 884.
Post ubi equum validæ vires ætate senecta,
Membraque deficiunt, &c.
Corpus senectum. Sallust. apud Prisc. 10.
Dies senecta. V. DIES.
SENIUM, i. n. [πρεσβεῖον] Idem. Dicimus enim Hominem confectum senio, pro Sene.
Anguis senio liber. Stat. 4. Theb. 96.
—— ceu lubricus alta
Anguis humo verni blanda ad spiramina solis
Erigitur liber senio, & squallentibus annis
Exutus. Deposita enim pelle dicuntur serpentes in juventutem redire. Herba quædam dicitur Mathios, quam cum comederint, senium deponunt ætatis. Lactantius.
Mens senio fluxa. Tacit. 6. Ann. 38.
Deforme senium. Sen. Hippol. 912.
Senium a senili acerbitate, & vitiis dictum posuit Cæcil. in Hymn. Sine (inquit) suam senectutem ducat utique ad senium sorbitio. Fest.
Senium, dicitur Tædium, & Odium, ut ait Nonius 1. 1. dictum a Senectute, quod senes omnibus odio sint, & tædio. Turpilius, Quia odio ac senio mihi nuptiæ sunt. Nævius Senium sonticum appellat, quasi nocens: quia senectus, naturalis morbus est, ut inquit Aristoteles.
Torpescere senio rerum. Sil. lib. 16. 14.
Componere senium patria terra. Stat. 3. Sylv. 5. 13.
Senium ad convitium retulit Ter. Eun. 2. 3. 10. pro Improbo & moroso sene; Ut illum di, deæque senium perdant, qui me hodie remoratus est. Lucil. At quidem te senium, atque insulse sophista.
Senium, pro Tristitia & squalore. Cic. pro Milon. 20. Luget Senatus, mœret Equester ordo, tota civitas confecta senio est, squalent municipia, afflictantur coloniæ.
Senium lunæ, pro Decursu. Plin. lib. 7. cap. 48.
SENICA, æ. m. significat Senex, teste Nonio 1. 59. Pompon. Præcon. poster. Sed me exercet senica nequam, neque illo quid faciam scio. Obsoletum.
SENEO, ui, [γηράω] ēre. Senem fieri. Catul. 4. 26. Quiete recondita senet.
SENESCO, [γηράσκω, καταγηράσκω, παρηβάω, ἀρχαΐζω] ĕre. Senem fieri. Plin. lib. 7. cap. 42. Fœminas gigni celerius, quam mares, sicut celerius senescere.
Ævo & macie senescere. Lucret. lib. 1. 326.
Annis senescere. Ovid. 6. Fast. 771.
Tempora labuntur, tacitisque senescimus annis.
Fama senescere dicitur quis, quando declinat ab existimatione & auctoritate. Liv. 27. Idem 29. Annibalem ipsum jam & fama senescere, & viribus.
Amor senescet. Ovid. 3. de Arte Am. 594.
Caseus in salem senescens. Plin. lib. 11. cap. 42.
Civitas otio senescit, Torpescit otio. Liv. 1.
Consilia senescunt, quum nimia diuturnitate & mora vana fiunt. Liv. 35. Ne cunctando senescerent consilia.
Equus senescens. Hor. 1. Epist. 1. 8.
Fama senescens. Tacit. 2. Hist. 24.
Forma, nisi admittas, nullo exercente senescit. Ovid. 1. Amor. 8. 53.
Humus lassa senescit. Ovid. 1. de Pont. 4. 14.
Hyems senescit, Declinat. Cic. 2. de Nat. Deor. Et ea duo tempora, quorum alterum hyemi senescendi adjunctum est, alterum æstati.
Laus senescit, Deprimitur. Cic. 2. de Orat. 7. Vel mehercule etiam ut laudem eorum jam prope senescentem, quantum possem ab oblivione hominum, atque a silentio vindicarem.
Literæ senescunt. Plin. Epist. 165.
Luna senescens, cui Crescens opponitur. Varr. 1. de R. R. cap. 37. Quædam facienda in agris potius crescente luna, quam senescente.
Mens. Lucret. lib. 3. 447.
Crescere sentimus, pariterque senescere mentem.
Morbus senescit, Remittitur, relaxatur. Cic. 7. Fam. 26. Sed visa est mihi vel loci mutatio, vel animi etiam relaxatio, vel ipsa fortasse jam senescentis morbi remissio profuisse.
Pugna senescit. Liv. 5.
Rumores senescunt. Tacit. 2. Ann. 77.
Seges alta imbre nimio senescit. Stat. 5. Sylv. 1. 147.
Virtus paulatim evicta senescit. Sil. lib. 3. 581.
Vitia senescunt, maturescunt virtutes. Liv. 3.
SENESCENS, entis. Partic. V. exempla in SENESCO.
SENILIS, e. Adj. [γεροντικὸς, γηραιὸς, πρεσβυτικὸς] Quod ad senem pertinet: ut, Senilis statua. Cic. 4. Verr.

Animus ſenilis. Claud. in Conſ. Prob. & Olyb. 174.
Annis ſenilibus feſſus. Ovid. 7. Met. 163.
Corpus ſenile. Plin. lib. 34. cap. 18.
Declamatio ſenilis. Cic. 1. Tuſc. 7. Ut enim antea declamitabam cauſas, quod nemo me diutius fecit, ſic hæc mihi nunc ſenilis eſt declamatio.
Genæ ſeniles. Ovid. 8. Met. 210.
Guttur ſenile. Hor. Epod. 3 2.
Hyems ſenilis tremulo venit horrida paſſu. i. e. Senectus hyemi ſimilis. Ovid. 15. Met. 212.
Judicio ſenili adoleſcens. Cic. pro Sext. Te ſororis filius Poſthumius adoleſcens gravis ſenili judicio notavit, quum in magno, &c.
Prudentia ſenilis. Cic. 3. de Divin. 30. Is autem Tages, ut in libris Hetruſcorum, puerili ſpecie dicitur viſus, ſed ſenili fuiſſe prudentia.
Ruga ſenilis. Ovid. 3. Triſt. 7. 34.

SENILITER, Adv. [γερόντικῶς] ut, Tremere ſeniliter. Quintil. lib. 1. cap. 11.

SENI, æ, a. V. SEX.

SENIA, Oppidum eſt Illyrici apud Plin. lib. 3. cap. 21.

SENIO, ōnis. m. in talis Sex puncta continet: nam a ſenario numero dici videtur: unde & ejus jactus perutilis erat. Interdum etiam Damnoſus, ſicut & Canis: nam qui jecerat canem, aut ſenionem, ille denarios ſingulos conferebat in medium, ut eſt apud Suet. in Auguſt. cap. 71. Martial. lib. 13. 1.

Non mea magnanimo depugnat teſſera talo,
Senio nec noſtrum cum cane quaſſat ebur. Perſ. 3. Sat. 48.
Jure etenim id ſummum, quid dexter ſenio ferret,
Scire erat in voto. V. CANIS.

SENIUM, V. SENEX.

SENNAAR, [Σενναὰρ] Campus Babylonis, in quo a Nimrod gigante extructa eſt turris illa celſiſſima divortio linguarum notiſſima. Inde egreſſus Aſſur Niniven ædificavit. V. Moſem in Geneſi.

SENOGALLIA, [Σηνογαλλία] Italiæ urbs, quam Plinius & Ptolemæus infra Anconam Ariminum verſus ſtatuunt, Pomponius Mela lib. 2. Senogallia maritima ad Aterni fluminis oſtia. Senogallia autem eſt dicta a Senonibus Gallis, qui eam condiderunt. De hac Sil. lib. 8. Nunc *la Romandiola & Campagna*, Olivarius in Melam.

SENŌNES, m. pl. [Σένωνες] Populi Galliæ Lugdunenſis, ut ſcribit Plin. lib. 4. cap. 17. finitimi Belgis, qui olim urbem Romam incenderunt, & Capitolium obſederunt. Hos Furius Camillus aggreſſus adeo cæcidit, ut incendiorum veſtigia Gallici ſanguinis inundatione deleret. Scribit Verrius ideo Senones appellatos, quia novi venerunt ex Tranſalpina Gallia, quaſi Cænonas, litera immutata: *καινὸς* enim Græce, Latine novus dicitur. Sil. lib. 4. 160.

—— ſociata examina denſant
Infandi Senones.

Motus Senonum. Lucan. lib. 1. 254.
Et Senonum furias Latiæ ſenſere cohortes. Stat. 5. Sylv. 3. 198.

SENSIBILE, **SENSIM**, **SENSUS**, &c. V. SENTIO.

SENTA Fauna, [Σέντα Φαῦνα] Filia fuit Pici regis, & conjunx Fauni fratris ſui, teſte Lactantio. Hanc Varro ſcripſit tantæ pudicitiæ fuiſſe, ut nemo illam dum vixit, præter ſuum virum mas viderit, nec nomen ejus audierit. Propter quod in operto mulieres illi ſacrificabant, & Bonam deam nominabant. Auguſtin. lib. de Civitate Dei Sentiam appellat. V. Lactantium lib. 1. cap. 22. Ubi non Senta Fauna legitur, ſed Fatua Fauna.

SENTENTIA, **SENTENTIOSUS**. V. SENTIO.

SENTICA, [Σεντικὴ] Hiſpaniæ urbs Ptolemæo lib. 2. cap. 6. Vulgo *Simancas*.

SENTĪNA, æ. f. [ἄντλον, ἀντλία] Pars navis inferior: in quam quicquid inſtillat aquarum, defluit, corruptæque male olent. A Sentio, ſentis, quod ejus fœtor ſentiatur. nam odorem fœdum emittit. Juven. 6. Sat. 99.

Si jubeat conjunx, durum eſt conſcendere navim:
Tunc ſentina gravis, tunc ſummus vertitur aër.

Item ipſa Illuvies & ſordes. ut, Conflictari ſentinæ vitiis. Cæſ. 3. Bell. Civil. 28.
Sentina, per tranſlationem, Receptaculum ſceleratorum hominum, vel Ipſi ſcelerati homines. Cic. 2. in Catil. 7. O fortunatam Rempub. ſi quidem hanc ſentinam hujus urbis ejecerit, uno mehercle Catilina exhauſto, relevata mihi & recreata Reſp. videtur. Idem pro Lege Agr. 69. Hoc enim verbo eſt uſus, quaſi de aliqua ſentina, ac non de optimorum civium genere loqueretur.
Sentina, pro Loco infimo in Repub. Cic. 9. Fam. 15. Sedebamus enim in puppi, & clavum tenebamus: nunc autem vix eſt in ſentina locus.

SENTĪNO, āre. Satagere: dictum a Sentina navis, quam quis ut aqua liberet, evacuare contendit. Cæcilius in Æthrione, Cum Mercurio capit conſilium poſtquam ſentinat ſatis. Eſt itaque Sentinare, Periculum ſubtilitate evitare. Feſtus.
Complorantibus noſtris omnibus atque ſentinantibus dies quidem tandem illuxit. Gell. 19. 1.

SENTINATOR, ōris. m. Qui ſentinam exhaurit. Paulin. Nolan. Epiſt. 49. cap. 12. Quid huic quæſo obfuit ſeni perſona ſentinatoris, & in nautis viliſſima.

SENTINŌSUS, a, um. Sordibus plenus. Cato apud Non. 2. 645. Naves putidæ & ſentinoſæ.

SENTĪNUM, [Σέντινον] Italiæ oppidum in finibus Umbriæ & Piceni, a quo,

SENTINĀTES, Populi quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 14.

SENTINUS, Deus apud D. Auguſtinum lib. 7. de Civitat. Dei, a veteribus cultus, quod ſenſus a puerperio largiri crederetur. V. Lil. Syntag. 1. Hiſtor. Deor.

SENTIO, ſi, ſum, [αἰσθάνομαι] īre. Senſu percipere: ad corpus pertinet. Plaut. Curc. 1. 2. 69.
Alnos cavatas ſenſere fluvii. Virg. 1. Georg. 136.
Cariem ſentit ea res. Plin. lib. 12. cap. 7. h. e. Efficitur carioſa.
Clavem ſenſit janua. Tibul. lib. 2. 4. 31.
Famem ſentire. Liv. lib. 25. 13. Famem Campani ſentiebant, quia ſementem eos facere prohibuerant Rom. exercitus. Sic Sentire ſitum aut vitium, pro Contrahere. Budæus.
Labor non ſentitur ſedulitate. i. e. Vehemens ſtudium laborem fallit. Ovid. 4. Faſt. 434.
Lætitiam toto pectore ſentire. Ovid. 10. Met. 443.
Medicinam ſentire, pro Melius habere poſt medicinam, apud Celſum. Sic Plin. lib. 22. cap. 25. Quæ cibum non ſentiunt. Et lib. 29. cap. 5. Vermiculo qui lytta vocatur, exempto infantibus catulis, nec rabidi fiunt, nec faſtidium ſentiunt. Budæus.
Sonitum ſentio. Lucret. lib. 1. 299.
Teredinem ſentire dicitur herba, caro, aut res alia. V. TEREDO.
Vetuſtatem non ſentire. Plin. lib. 11. cap. 42. i. e. Non ſeneſcere.
Sentire, Intelligere. Ter. And. 1. 2. 2. Si ſenſero hodie quicquam in his te nuptiis fallaciæ conari. Idem Adelph. 3. 3. 8. Si me ſenſerit eum quæritare, nunquam dicet carnufex. Cic. 1. Fam. 5. Te videre & ſentire eandem fidem eſſe hominum in tua dignitate, quam ego in mea ſalute ſum expertus, ex tuis literis intellexi. Ovid. 2. Met. 545.

Senſit adulterium Phœbelus, utque latentem, &c.

Villicus ſentit te dominum. Hor. 2. Epiſt. 2. 160.
Sentire, Judicare, opinari. Cic. de Amicit. Sed hoc primum ſentio, niſi in bonis, amicitiam eſſe non poſſe.
Recte ſentire. Quintil. lib. 2. cap. 15.
Sentire de. Cic. de Amicit. Hactenus mihi videor de amicitia quod ſentirem, potuiſſe dicere. Idem 1. Off. 149. Bene de Republica ſentientes ac bene meritos, aut merentes, aliquo honore aut imperio affectos, obſervare & colere debemus.
Omnes ad unum ſentiunt de. Cic. de Amicit. 81. De amicitia omnes ad unum idem ſentiunt. h. e. Idem omnes ſentiunt & judicant.
Ab aliquo ſentire. Plaut. Rud. 4. 4. 56. Omnia ego facile patior, dum hic hinc a me ſentiat.
Sentio pro te. Gell. lib. 5. cap. 10.
Cum aliquo ſentire. Ter. And. 2. 1. 26. Sponſam hic tuam amat. P. næ iſte haud mecum ſentit. Cic. 1. de Invent. 6. Nam neque cum iis ſentimus, qui civilem ſcientiam eloquentia non putant indigere.
Sentire graviter de aliquo, eſt Ei male cupere & optare. Cæſ. 2. Bell. Civil. 32. Quid enim irati gravius de vobis ſentire poſſent, quam ut eos prodatis, qui ſe nobis omnia debere judicant: & in eorum poteſtatem veniatis, qui ſe per vos periſſe putant? Sic dicitur ut, Graviter de aliquo judicare & ſtatuere; quo ipſe utitur Budæus.
Male ſentire de aliquo. Quintil. lib. 2. cap. 2.
Sentire, Scire. Plaut. Trin. 3. 2. 13. Scio ego & ſentio ipſe quid agam, neque a me officium migrat. Ibid. 2. 3. 29. Ter. Eun. 1. 1. 21. Sine modo, mori me malim: ſentiet qui vir ſiem.
Mature ſentire. V. MATURUS.
Animo ſentire. Cic. 1. de Fin. 55. Nam corpore nihil niſi præſens, & quod adeſt ſentire poſſumus: animo autem & præterita & futura.

SENSUS, a, um. Partic. paſſ.
Senſum eſt. Cic. 3. de Orat. 165. Non ut dictum eſt in eo genere intelligitur, ſed ut ſenſum eſt.
Legitur & Senſitus apud Frontin. de Colon. p. 333.

SENSŪRUS, a, um. Partic. [αἰσθησόμενος] Ovid. 13. Met. 287.

Eſt animus certe veſtros ſenſurus honores.

SENTISCO, [αἰσθάνομαι] ēre. Meditativum. Lucret. lib. 3. 394.

Quam primordia ſentiſcant concuſſa animai. Idem lib. 4. 587.
Et genus agricolûm late ſentiſcere, quum Pan
Unco ſæpe labro calamos percurrit hiantes.

SENSUS, ûs. m. [αἴσθησις, αἴσθημα] Quo ſentimus. Unde dicimus quinque eſſe ſenſus, Tactum, Guſtum, Viſum, Odoratum, Auditum. Plin. lib. 10. cap. 69. Ex ſenſibus ante cætera homini tactus, deinde guſtus: reliquis ſuperatur a multis, Aquilæ clarius cernunt, vultures ſagacius odorantur, liquidius audiunt talpæ obrutæ terra, tam denſo atque ſurdo naturæ elemento. Cic. 2. de Nat. Deor. 145. Guſtatus præclare ſeptus eſt: ore enim continetur, & ad uſum apte, & ad incolumitatis cuſtodiam: omniſque ſenſus hominum multo antecellit ſenſibus beſtiarum.
Caſſa ſenſu ſimulacra. Lucret. lib. 4. 127.
Senſus humanitatis. Cic. 3. Verr. Non dubito quin, tametſi nullus in te ſenſus humanitatis, nulla ratio unquam fuit religionis, nunc tamen in metu periculoque tuo, tuorum tibi ſcelerum veniat in mentem.
Accenſi ſenſus, Incitati, vegetati, anima & vitalitate donati. Lucret. lib. 2. 958.
Acerrimus ſenſus. V. ACER adject.
Integer ſenſus. V. INTEGER.
Nitidi ſenſus. Claud. de Conſ. Mall. Theod. 193.
Abſtulit timor mihi omnem ſenſum. Ovid. 14. Met. 177.
Accendere ſenſus. V. ACCENDO.
Accipere ſenſum. Quintil. lib. 6. cap. 1. Non enim audire judex videtur aliena mala deflentes, ſed ſenſum ac vocem auribus accipere miſerorum.
Affici ſenſu doloris. Cic. 7. Verr. An vos quoque hic acerbiſſimus innocentium cruciatus & mœror pari ſenſu doloris afficit?
Affluit corpus ſenſu. Lucret. lib. 3. 685.
Amittere ſenſum humanitatis. V. AMITTO.
Avertere ſenſus infandos non ſani pectoris. Sen. Herc. fur. 11.
Avertere ſanos ſenſus alicujus ſacris magicis. Virg. 8. Ecl. 67. Servius; Avertere, A ſanitate mutare: aut Avertere ait, pro Convertere, ut ſit mutata præpoſitio.
Auferre humanum ſenſum. Cic. in Orat. 109. Detrahit præterea actionis dolorem, aufert humanum ſenſum actoris. Senſus eſt, Judiciis non convenit concinna & compoſita oratio, quoniam non patitur ut orator indignetur, conqueratur, ſupplicet, doleat, illachrymet:

chrymet: quæ res ab humano sensu proveniunt. Dum enim in numeris & concinnitate occupatus est, affectus illi graviores evanescunt. Ita neque actor ipse movetur, neque alios movet. Oportet autem oratorem ipsum primo commoveri, si alios commovere studet, ut M. Anton. 2. de Orat. testatur. Et Hor. Arte Poët. 102.

——si vis me flere, dolendum est
Primum ipsi tibi.

Cesserunt attonito pectore sensus. Lucan. lib. 5. 760.
Credere sensibus. Lucret. 4. 437.
Deducere sensum membris. Lucret. lib. 3. 534.
Deperdere vitalem sensum membratim. Lucret. lib. 3. 526.
Deponere sensum. Cic. 1. Fam. 8.
Fruatur mens jucundo sensu. i. e. Jucunditate, & delectatione. Lucret. lib. 2. 19.
Fugiunt sensus & consilium cum re. Ovid. 4. de Pont. 12. 48.
Haurire sensibus. Claud. de Cons. Mall. Theod. 193.
Impellunt sensum vox & sonitus. Lucret. lib. 4. 530. i. e. Lacessunt & commovent.
Inest sensus formicis. Plin. lib. 7. cap. 15.
Intendere sensus ad res percipiendas. V. INTENDO.
Labefactantur sensus. Lucret. lib. 4. 437.
Lædere sensus. Lucret. lib. 2. 429.
Obstruere sensus. V. OBSTRUO.
Orbare sensibus. Cic. 4. Acad. 61.
Pellere sensum, Movere. Lucret. lib. 4. 528.
Percipere sensum & voluptatem. Plin. 1. Epist. 10. ad Arrium, Neque enim ego, ut multi, invideo aliis bonum quo ipse careo: sed contra sensum quendam voluptatemque percipio, si ea quæ mihi denegantur, amicis video superesse. h. e. Velut quandam titillationem cum delectatione, superesse, id est, abundare.
Præbere sensum & materiam malis. Ovid. 4. de Pont. 16. 50.
Reconflatur sensus, i. e. Resuscitatur. Lucret. lib. 4. 925.
Reducere sensum, Redire ad se. Claud. 2. in Eutrop. 518.
Reddere vitalem sensum. Lucret. lib. 2. 889.
Titillare sensus. Lucret. lib. 2. 429.
Uti sensibus. Leviter ferire. Lucret. lib. 3. 516.
Sensus, Mentis conceptus, quod sensu comprehenditur. Cic. 1. Acad. Quod autem erat sensu comprehensum, id ipsum sensum appellabat. Quintil. lib. 8. cap. 5. Sententiam veteres quod animo sensissent vocaverunt. Id cum est apud oratores frequentissimum, tum etiam in usu quotidiano quasdam reliquias habet. Nam & juraturi ex animi nostri sententia, & gratulantes ex sententia dicimus. Non raro tamen & sic loquuti sunt, ut sensa sua dicerent: nam sensus, corporis videbantur. Sed consuetudo jam tenuit, ut mente concepta, sensus vocaremus: lumina autem, præcipueque in clausulis posita, sententias. Plin. Nihil enim tam ridiculum, quam verborum sonitus inanis sine sensu ac scientia. Ter. Adel. 4. 1. 17. Quin tu otiosus es: ego illius sensum pulchre calleo. i. e. Quid ille sentiat.
Manus est ministra sensus. i. e. Voluntatis, seu Animi. Literis enim exprimit quod habemus in animo. Ovid. 18. Epist. 24.
Arcanus sensus. V. ARCANUS.
Communis sensus. Quintil. lib. 1. cap. 1. Sensum ipsum qui communis dicitur ubi discet, quum se a congressu, qui non hominibus solum, sed multis quoque animalibus naturalis est, segregarit? ubi interpres, Communis sensus accipitur pro rerum peritia ex multorum hominum congressu comparata, non pro sensu communi qui in interiore cerebri ventriculo a physicis collocatur. Discere sensum communem Budæus interpretatur *Apprendre son entregent.* Phædrus 1. 8. 3.

Hoc illis dictum est, quibus honorem & gloriam,
Fortuna tribuit, sensum communem abstulit.

Carere communi sensu. Hor. 1. Serm. 3. 68. De stupidis & imperitis dictum est.
Permodestus sensus. Tacit. 1. Ann. 7.
Unus sensus bonorum omnium. Cic. 1. Fam. 9. Idemque memineram nobis privatis usque ad Cæsarem & Bibulum Consules, cum sententiæ nostræ magnum in senatu pondus haberent, unum fere sensum fuisse bonorum omnium.
Vulgatissimi sensus. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Ad meum sensum. V. AD præpositionem.
Abstrahere a sensu mentis. V. ABSTRAHO.
Accipere sensum oculis & animo. Cic. 5. Verr. Non mehercule criminis augendi causa dicam Judices, sed quem accepi ipse oculis, animoque sensum, hunc vere apud vos, & ut potero, planissime exponam.
Convertere se ad sensum alterius. V. CONVERTO.
Expromit varios sensus animus. Lucret. lib. 2. 886.
Fateri alicui suos sensus. Ovid. 21. Epist. 204.
Gerere sensus abditos. V. Abditus, in ABDO.
Judico de meo sensu. V. JUDICO.
Orta a falso sensu oratio. Lucret. lib. 4. 485.
Ostendere sensum suum. Plaut. Most. 5. 1. 22.
Remota a sensibus nostris natura deûm. Lucret. lib. 5. 149.
Suffugere sensum res dicitur, quam sensu percipere non possumus. Lucret. lib. 4. 361.

SENSUM, i. n. Vix legitur nisi in numero plurali. Cic. 1. de Orat. 32. Hoc enim uno præstamus vel maxime feris, quod colloquimur inter nos, & quod exprimere dicendo sensa possumus. Ibid. lib. 3. 52. Sensa mentis & consilia sic verbis explicat. V. paulo ante, SENSUS, Mentis conceptus ex Quintil. lib. 8. cap. 5.
Sensus & Sensa hoc separantur. Sensus enim sunt, qui sentiunt: Sensa, quæ sentiuntur. Cic. de Orat. 32. Et quod exprimere dicendo sensa possumus. Nam primum manifestum est, & sapere nos cum incitatio fit, vel sensus. Ex Non.

SENSICŬLUS, i. m. [νοημάτιον] dimin. a Sensus Quintil. lib. 8. cap. 5. Inde minuti, corruptique sensiculi, & extra rem petiti.

SENSIM, Adv. [ἠρέμα] Paulatim, Quia ea maxime sensum faciunt quæ morantur, quasi cum meditatione & sensu. Plin. in Paneg. Gratius tamen quod sensim & placide, & quantum respectantium turba pateretur, indiceres.
Sensim & Repente, contraria. Cic. 1. Off. 120. Magis decere censent sapientes sensim diffuere, quam repente præcidere.
Sensim postulare & Passim, veluti contraria. Liv. 2.
Sensim & moderate arrepere. Cic. 5. Verr. 158. Quibus rebus non sensim atque moderate ad istius amicitiam arrepserat, sed brevi tempore totum hominem, totamque ejus præturam possederat.
Sensim & modice crescere. Plin. lib. 5. cap. 9.
Sensim ad montes succedit. Liv. 1.
Sensim progredi. Cic. 5. de Fin. 41.

SENSĀTUS, a, um. Adj. Firmic. lib. 3. cap. 10. Sensatos quidem & intelligentes, & quorum dicta & rationes ab omnibus comprobentur. Idem lib. 5. cap. 12. Mars homines faciet sensatos, callidos, astutos.

SENSIBILIS, e. [αἰσθητὸς] dicitur tam Quod sentit, quam Quod sentitur. Apul. Trismeg. ad Asclep. p. 97. Mundus, qui dicitur sensibilis, receptaculum est omnium sensibilium specierum. Hinc Insensibilis apud Gell. lib. 17. cap. 10. V. in suo loco.

SENSIBILITER, Adv. Arnob. 7. Nec odor sensibiliter commovere eos potest aura nidoris alicujus.

SENSIBILITAS, ātis. f. Non. 12. 30. Sensibilitatis ejus non levis ratio est.

SENSILIS, e. [αἰσθητὸς] Idem quod Sensibile, quod sensui subjectum est. Lucret. lib. 2. 887.

Ex insensibilibus ne credas sensile gigni. i. e. Corpus sensum habens.

SENSIFICUS, a, um. Adj. [αἰσθηματοποιὸς] Quod sensus causam præstat. Macrob. lib. 7. Saturn. cap. 9. Spiramentum sensificum ad sua quæque loca naturali lege ducentes.

SENSIFER, ĕra, ĕrum. [αἰσθηματοφόρος] aliud Adj. Lucret. lib. 3. 273.

——ideo conclusa movebunt
Sensiferos motus. i. e. Motus qui faciunt sensus. Ibid. 937.
Longe ab sensiferis primordia motibus errant.

SENSILŎQUUS, a, um. Non. 2. 898.

SENSUĀLIS, e. Sensu præditus. Tertull. de Anim. cap. 43. pr. Stoici somnum resolutionem sensualis vigoris affirmant.

SENSUALITAS, ātis. f. Idem de Anim. cap. 17. pr. Plato irrationalem pronuncians sensualitatem.

SENTENTIA, æ. f. [γνώμη, διάνοια, δόγμα, ἀπόφασις, βούλευμα] i. e. Quod animus sentit; quod & Opinio vocari solet, sive ipsum Judicium.
Hæc mea sententia. Plaut. Pseud. 1. 3. 145. Hæc mea sententia est, ut hinc porro quid agas, consulas. Cic. 3. Off. 116. Cum his, velis equisque (ut dicitur) si honestatem tueri ac retinere sententia est, decertandum est.
Mea sententia. V. MEUS. Ter. Phorm. 2. 2. 21. Alere nolunt hominem edacem, & sapiunt mea quidem sententia. Cic. pro Rosc. Amer. Postremo Judices, id quod ad rem mea sententia maxime pertinet, utrum inimicus potius, an filius?
Sententia de. Ter. Adel. 3. 5. 5. Sin aliter de hac re est ejus sententia. Idem And. 1. 3. 2. Quantum intellexi senis sententiam de nuptiis.
Testis mearum centimanus Gyges sententiarum. Hor. 3. Carm. 4. 69.
Benignior sententia. Ulpian. 1. Per servum. ff. de usu & habitatione.
Discors sententia. Stat. 12. Theb. 173.
Divina futuri sententia. Divinatrix rei futuræ. Hor. in Arte Poet. 219.
Dubia est sententia nobis. Ovid. 3. de Pont. 4. 87.
Exquisita sententia. Tacit. 12. Ann. 23.
Fallax hominum sententia. Ovid. 5. Fast. 191.
Fida & felix. Ovid. 13. Met. 318.

——non hæc sententia tantum
Fida, sed & felix quum sit, facit esse fidelem.

Levi sententia puer. V. LEVIS.
Libera sententia. Quintil. lib. 2. cap. 8.
Melior sententia menti. Virg. 2. Æn. 35.
Molles sententiæ. V. MOLLIS.
Muliebris sententia. V. MULIER.
Nulla sit hac potior sententia. Hor. Epod. 16. 17.
Populares sententiæ. Quintil. lib. 5. cap. 13.
Præcipites vel obscuræ sententiæ. Quintil. lib. 5. cap. 2.
Saluberrima sententia. V. Saluber, in SALUS.
Salutaris sententia. Liv. 6.
Sancta sententia. Lucret. lib. 3. 372.
Velox sententia. Lucan. ad Pison.
Abesse a sententia. Cic. 1. de Orat. 255.
Accipere sententiam. Liv. 3. Hæc sententia accepta est. *On a pris ceste opinion pour la meilleure.*
Adducere in sententiam. Cic. 2. Fam.
Cedere. Virg. 9. Æn. 220.

Nec mea jam mutata loco sententia cedit.

Confirmare sententiam. Cic. 1. Philipp. 7. Cum hominis amplissima fortuna, auctoritate, gratia, fluctuantem sententiam confirmassem, &c.
Constat animo sententia. Virg. 5. Æn. 748.
Decedere sententia. Tacit. 14. Ann. 49. Non ideo aut Consules mutavere relationem, aut Thrasea decessit sententia.
Deducere de sententia. Cic. de Clar. Orat. 97.
Dejicere de sententia. Cic. 2. Tusc. 28.
Depellere de sententia. Cic. 1. Fam.
Desistere sententia, vel de sententia. Cic. 1. de Fin. 63.
Destinare sententiam. Cic. 2. Tusc.
Deterrere de sententia. Cic. 2. de Divin. 81.
Detrudere de sententia. Cic. 14. Fam.
Dicere ex sententia alicujus. Cic. 3. de Legib. 42. Quod vero actoris esse jubeo fraudem, id totum dixi ex Crassi sapientissimi hominis sententia
Discedere a sententia. Cæs. 1. de Bell. Civil.
Discrepat sententia. Hor. in Arte Poet. 219.

Diffidet & variat sententia. Ovid. 15. Met. 648.

Dividere sententiam. Cic. 1. Fam. 2. Itaque quum sententia prima Bibuli pronuntiata esset, ut tres legati Regem reducerent, &c. Postulatum est ut Bibuli sententia divideretur. Quatenus de religione dicebat, ei rei Bibulo assensum est. de tribus legatis, frequentes ierunt in alia omnia. Sensus hic est: Quum Bibulus sententia sua duas res complexus esset, de religione, & de tribus legatis: postulatum est ut ejus sententia divideretur. i. e. Ut singulis de rebus separatim referretur. Ac de religione quatenus dixit, ut scilicet ne contra Sibyllinos libros decerneretur, qui Regem Ægyptium cum exercitu reduci vetarent: assensum est. Caput illud, de tribus legatis, qui Regem reducerent, improbatum. V. DIVIDO.

Ducere in sententiam. Cic. 1. de Invent.

Frangere sententiam alicujus: labefacere, infirmare. Cic. 1. Fam. 4. Quum in senatu pulcherrime staremus quod jam illam sententiam Bibuli de tribus legatis pridie ejus diei fregeramus.

Habere sententiam. Cic. 6. Verr. 138.

Illigari sententiam verbis. V. ILLIGO.

Inclinat sententia. V. INCLINO.

Inclusa est voti sententia compos. Hor. in Arte Poet. 76.

Inspicere sententiam alicujus. Plaut. Mil. 2. 1. 51. Ego quoniam inspexi mulieris sententiam, cepi tabellas, &c.

Intelligere sententiam alicujus. V. INTELLIGO.

Ire in sententiam. Cic. 1. Fam. 2.

Loqui in eandem sententiam. V. LOQUOR.

Manere in sententia. V. MANEO.

Manent in sententia philosophorum. V. MANEO.

Movere aliquem de sententia. V. MOVEO.

Mutare sententiam. V. MUTO, are.

Nata est sententia. V. NASCOR.

Numerantur sententiæ, non ponderantur. Plin. 2. Epist. 12.

Ostendere sententiam suam. V. OSTENDO.

Ostendere sententiam suam per alium. Ter. Heaut. 2. 1. 7. Non ut meus, qui mihi per alium ostendit suam sententiam.

Pensata sententia, Examinata. Sil. lib. 7. 223.

Stat pensata diu belli sententia.

Peragere sententiam suam alicui. V. PERAGO.

Perducere ad sententiam. Cic. 16. Att. 8.

Perseverare in sententia. V. PERSEVERO.

Perstare in sententia. V. PERSTO.

Ponere suam sententiam. Quintil. lib. 3. cap. 1. Non tamen post tot ac tantos scriptores pigebit meam quibusdam locis posuisse sententiam.

Positus in multis sententiis, De quo variæ sunt hominum sententiæ. Plaut. Epid. 3. 3. 80. Quid nunc qui in tantis positus sum sententiis, eumne ego sinam impune?

Repudiare sententiam. Cic. 6. Philip.

Rogatus sententiam. Sallust. At M. Porcius Cato rogatus sententiam, hujuscemodi orationem habuit.

Rogantur sententiæ de re aliqua. Quintil. lib. 3. cap. 8. Et primum, aut propter ipsam rem, de qua sententiæ rogantur, consultabitur, aut, &c.

Scire sententiam alicujus. Plaut. Cist. 2. 1. 32. Scis jamdudum omnem meam sententiam. Ter. Phorm. 5. 9. 54. Imo ut jam scias meam sententiam.

Sequi sententiam. Cic. 6. Philip.

Sic stat sententia. Ovid. 1. Met. 243.

Sum in ea sententia, pro Ita sentio. Cic. 3. de Legib. 33. Nam ego in ista sum sententia, qua te fuisse semper scio. Idem 2. de Fin. Ut facile intelligi possit, eos qui aliquid sibi videri dicant, non ipsos in ea sententia esse, sed audire velle contraria.

Sententiæ alicujus esse. Liv. 1. Eorum magis sententiæ sum, qui, &c. Plaut. Trin. 3. 2. 90. Ego amicus nunquam tibi ero alio pacto: sic sententia est. i. e. Ita statui in animo.

Hæc sententia est mihi cordi. Sil. lib. 16. 649.

Surgit sententia. Virg. 1. Æn. 586.

Nate dea, quæ nunc animo sententia surgit? i. e. Oritur.

Tenere vel retinere sententiam. Cic. de Fato, 29.

Traducere ad sententiam. Cic. pro Cluent. 144.

Variant sententiæ. V. VARIUS.

Vertit te sententia. Virg. 1. Æn. 241.

——quæ te genitor sententia vertit? Idem 10. Æn. 7.

Cælicolæ magni, quianam sententia vobis
Versa retro?

Sententia, pro Voto. Sic Nepos 7. 7. 1. Minus ex sententia rem gessit.

Ex sententia navigare. Cic. 4. Acad. 148. Quid enim conscendens navem sapiens, num comprehensum animo habet atque perceptum se ex sententia navigaturum? Adde Quintil. 11. 1.

Sententia aliquando dicitur Judicatum, hoc est quum ex lege, ex æquo & bono sententia dicitur. ut, Judex in causa mea sententiam dixit. i. e. Sancivit quod jus vellet. Dicere sententiam (inquit Paulus, ff. De arbitris) æstimatur is qui ea mente id pronuntiat, ut secundum hoc discedere eos qui litigant, a tota controversia velit. Quintil. lib. 5. cap. 13. Apud judices quidem secundum leges dicturos sententiam, de confessis præcipere ridiculum est.

Candida sententia, Qua quis absolvitur. Alludit ad calculos. Ovid. 15. Met. 47.

Contrariam sententiam accipere, Causam judicii perdere. Papinian. in l. Judicatæ. §. fi. D. De except. rei ju. Si debitor de dominio rei quam pignori dedit, non admonito creditore causam egit, & contrariam sententiam acceperit: creditor, &c.

Dicere sententiam, Proferre. Ulpian. in l. 1. D. De feriis & dilationibus. Sed si prætor sententiam dixerit, præsentibus illis, & sponte litigantibus: sententia valebit. Sin vero quum abesse perseveraverint, sententiam protulerit, etiam absentibus illis: consequens erit dicere, sententiam nullius esse momenti. Citra igitur appellationem sententia infirmabitur.

Dicere sententiam. Quintil. lib. 1. cap. 10.

Ferre sententiam de re aliqua. Quintil. lib. 3. cap. 6.

Tristis sententia lata est, Condemnatus est. Ovid. 15. Met. 43.

Inclinabant eo sententiæ. V. INCLINO.

Perrogare sententias. Tacit. 4. Hist. 9. Quum perrogarent sententias Consules, Vulcatius Tertullinus, &c.

Omnibus sententiis, pro Omni consensu, omnibus sentientibus & deliberantibus. Cic. 12. Fam. 10. Idem 2. Q. frat. 4. Omnibus sententiis absolutus est. Et 6. Verr. 100.

Ornare aliquem sententiis. V. ORNO.

Ornatissima sententia. V. Ornatus, in ORNO.

Servare sententiam suam dicitur judex, quum id agit ut in solidum, non partim ea observetur. Papin. in l. Judicat. in prin. D. de excep. rei jud. Nec in servitute videtur peti post rem pro libertate judicatam, nondum ex causa fideicommissi manumissus: sed Prætoris oportet in ea re sententiam servari, quam pro parte victi præstare non potest.

Verborum sententia. Lucret. lib. 4. 565.

Ergo fit, sonitum ut possis sentire: neque hilum
Internoscere verborum sententia quæ sit.

Currit sententia. Hor. 1. Serm. 10. 8.

Est brevitate opus, ut currat sententia: neu se
Impediat verbis lassas onerantibus aures.

Sententia, Lumen orationis dicitur, quod in clausulis breviter collectum est. ut Ter. And. 1. 1. 41. Obsequium amicos, veritas odium parit. V. paulo ante, SENSUS, Mentis conceptus. Auctor ad Heren. lib. 4. Sententia est oratio sumpta de vita, quæ aut quid sit, aut quid esse oporteat in vita, breviter ostendit, hoc modo, Difficile est primum virtutem revereri, qui semper secunda fortuna sit usus. Inde dictæ sunt sententiæ, quod similes sunt consiliis & decretis. Quintil. lib. 8. cap. 5.

Grandes sententiæ. Quintil. lib. 2. cap. 11.

Otiosæ sententiæ. V. Otiosus, in OTIUM.

Dictare sententiam. Quintil. lib. 2. cap. 15. Formæ pulchritudo sententiam dictat.

Ducere sententias ex quæstionibus. Quintil. lib. 4. cap. 1.

Petere sententias. Quintil. lib. 2. cap. 12. Sententiæ quoque ipsæ, quas solas petunt, magis eminent.

Reficere sententia stomachum fatigatum. Quintil. lib. 4. cap. 3. Ne sententia quidem velut fatigatum intentione stomachum judicis reficere dissuaserim.

SENTENTIŎLA, æ. f. dimin. [γνωμίδιον] Cic. 3. Philipp. 21. At in rebus tristissimis quantos excitat risus? sententiolas edicti cujusdam memoriæ mandavi, quas videtur ille peracutas putare. Quintil. lib. 5. cap. 13.

SENTENTIALITER, Adv. Macrob. 5. Saturn. 6. Sententialiter proferri. Tertull. de Carne Christ. cap. 18. Sententialiter & definitive pronunciare.

SENTENTIŌSUS, a, um. Adj. [γνωμολογικὸς, ἀποφθεγματικὸς] Quod sententiis abundat, & dictis quibusdam breviter collectis. Cic. de Clar. Orat. 325. Genera autem Asiaticæ dictionis duo sunt. Unum sententiosum & argutum, sententiis non tam gravibus & severis, quam concinnis & venustis.

SENTENTIOSE, Adv. [γνωμολογικῶς] Cic. 2. de Orat. 268. Sæpe etiam sententiose ridicula dicuntur. Idem in Orat. 236. Res autem se sic habet (ut brevissime dicam quod sentio) composite & apte, sine sententiis dicere, insania est: sententiose autem sine verborum & ordine & modo, infantia.

SENTIFICO, āre. Claud. Mamert. de Statu Anim. 1. 17. Universum corpus movere & sentificare.

SENTIS, is. m. [ἄκανθα] teste Phoca, Spina, quod a tangentibus quamprimum sentiatur. Plaut. Cas. 3. 6. 1. Vide fur, ut sentis sub signum ducas. C. qui vero sentes? O. quia quod tetigere, illico rapiunt: si eas ereptum, illico scindunt. Idem Capt. 1. 2. 79. Asper meus victus sane est. E. sentesne esitas?

Aspri sentes. Virg. 2. Æn. 379.

Improvisum aspris veluti qui sentibus anguem
Pressit humi nitens, trepidusque repente refugit
Attollentem iras, & cærula colla tumentem.

Densi complerant undique sentes. Virg. 9. Æn. 382.

Hamati sentes. Ovid. 2. Met. 799.

—— pectusque manu ferrugine tincta
Tangit, & hamatis præcordia sentibus implet.

Incultisque rubens pendebit sentibus uva. Virg. 4. Ecl. 39.

Secant crura sentes. Ovid. 1. Met. 529.

Liberantur arva sentibus, qui æstivo tempore per Caniculæ ortum recisi, plerunque intereunt radicitus. Columel. lib. 6. cap. 3.

Sentis canis, Major ille rubus in agris crescens, & numerosa atque crassiora mora ferens. Columel. lib. 11. cap. 3. Modum altitudinis & latitudinis eorum abunde est esse bipedaneum, sed eos vacuos perhyemare patiemur, præparatis seminibus, quibus obserantur: ea sunt vastissimarum spinarum, maximeque rubi, & paliuri, & ejus quam Græci vocant κυνόσβατον, nos sentem canis appellamus.

Senticem habet Apuleius de Herb. cap. 87.

SENTICŌSUS, a, um. Adj. [ἀκανθώδης] Sentibus plenum, spinosum & asperum. Afran. apud Fest.

Quam senticosa verba pertorquet turba. conf. Apul. & Mart. Capell.

SENTOSUS, a, um. Fulgens.

SENTICĒTUM, i. n. [ἀκανθὼν] Locus in quo sentes sunt. Plaut. Capt. 4. 2. 80. Non enim es in senticeto, eo non sentis.

SENTUS, a, um. Adj. [λάσιος, δασὺς, αὐχμώδης] Horridus, inquit Donatus: quasi spinosus, Laceras vestes habens. Ter. Eun. 2. 2. 5. Video sentum, squallidum, ægrum, pannis, annisque obsitum.

Loca senta situ. Virg. 6. Æn. 462.

Seorsum, Adv. [χωρὶς] Separatim; quasi Secus versum. Plaut. Epid. 3. 3. 2. In ædiculam seorsum isthæc eat jube. Liv. 22. 52. In castra hostes acceperunt: traditique in custodiam omnes sunt, sed seorsum cives, sociique.
Seorsum a patre si filiusfamilias habitet. Caius in l. ex maleficio. §. penult. D. de actionibus & obligationibus. Seorsum a domino rationem habere. Pompon. in l. 4. in princ. D. de pecul.
Seorsum ab altero aliquid parare. Cic 8. Fam 9. Hoc vehementius laboro nunc, quod seorsum a Collega puto mihi omnia paranda.
Seorsum, Nominatim. Ter. Adel. 5. 9. 14. Omnibus gratiam habeo, & seorsum tibi præterea Demea.
Seorsum a te sentio, Diversam habeo a te opinionem. Plaut. Capt. 3. 5. 52. Sed malene id factum arbitrare? A R. pessume. T. at ego aio, recte: qui abs te seorsum sentio. h. e. Aliud sentio quam tu.

Seorsus, Idem quod Seorsum, antique. Plaut. Rud. 5. 2. 27. Præterea centum mnæ Philippicæ in paccolo seorsum. Lucret. lib. 4. 497.
> Seorsus item sapor oris habet vim: seorsus odores,
> Nascuntur, seorsum sonitus, &c.

Seorsus, a, um. Adj. Separatus. Virgilio interdum tribuitur; sed male. Legitur autem in Auson. Idyll. 17. 5. —seorsis
> Obsistunt studiis.

S E P

Sepa, æ. f. Lacerti genus. Plin. 32. 4.

Separ, ăris. Adj. Separatus. Flacc. 5. 58.
> Ossaque nec tumulo nec separe contegat urna.

Tu separe cœtu. Stat. 4. Theb. 482.
Est ratio separ, ait, ac diversum genus. Phædr. 1. 31. 7. Sed in plerisque codd. legitur, Est ratio separata; sed melius constabit metrum, si legitur Separ.

Sepăro, [ἀφορίζω, ἀποκείνω, χωρίζω] ăre. Dividere, distrahere; a Se, & Paro compositum. Plin. lib. 13. cap. 17. Mox separant lavando, & siccata tundunt.
A domina separari. Ovid. 1. Amor. 4. 65.
Separare vera a falsis. Cic. 4. Acad. Quoniam vera a falsis nullo discrimine separantur.
Separatum extra. Cic. 1. de Invent. 74 Separatum quiddam est extra assumptionem approbatio.

Separătus, a, um. [κεχωρισμένος] Partic. Cic. 4. Tusc. 34. Quando igitur virtus est affectio animi, &c. & virtus ipsa per se sua sponte separata etiam utilitate laudabilis. Idem 14. Att. 18. Ista vero quæ tu contexi vis aliud quoddam separatum volumen expectant.

Separătim, Adv. [χωρὶς] Idem. Cæs. 7. Bell. Gall. 36. At Vercingetorix, castris pro oppido in monte positis, mediocribus circum se intervallis separatim singularum civitatum copias collocaverat.
Conjunctim & Separatim, contraria. Cic. 3. de Finib. Etenim si valere & sæpe & magis expetendum sit, quam sapere solum: neque tamen si utrunque sit æstimatione dignum, pluris sit conjunctim, quam sapere ipsum separatim. Legitur & Conjunctum.
Separatim de probitate alicujus dicere, pro Peculiariter: cui opponitur Communiter. Cic. 13. Fam. 12. Videor mihi quum separatim de probitate ejus & moribus dicturus fuissem, si prius causam cur eam tantopere diligerem, tibi exposuissem, in ipsa causa exponenda satis etiam de probitate scripsisse. Ibid. 15. 2. Alia epistola communiter tibi commendavi ligatos Arpinatium, ut potui diligentissime, ac separatim Quint. Fusidium, quocum mihi omnes necessitudines sunt, diligentius commendo.
Separatim a. Cic. 2. Fam. 16. Nihil accidit ei separatim a reliquis civibus.

Separate, Adv. In gradu compar. legitur apud Cic. 2. de Invent. 156. Quædam separatius ad finem adjungentur.

Separatio, ōnis. f. [χωρισμὸς] Cic. 2. de Invent. 55. Facti ab illa definitione separatio. Gell. 2. 8. Separatio animi & corporis. Adde Quintil. 7. 1. & Columel. 3. 21.

Separătus, ûs. m. Apul. Flor.

Separător, ōris. m. Tertull. de Præscrip. cap. 30. Factum separatum ostendit separatorem.

Separătrix, īcis. f. Augustin. de Trin. 11. 10. Voluntas conjunctrix ac separatrix hujuscemodi rerum.

Separatīvus, a, um. [διαζευκτικὸς] Gloss. Gr. Lat.

Separabilis, e. Cic. 1. Tusc. 21. A corpore separabilem esse.

Sepĕlio, sepelivi, sepultum, [θάπτω, ἐνθάπτω, ἐνταφιάζω, ταρχύω, τυμβεύω] īre. Humo injecta contegere, in sepulcrum inferre, tumulo mandare mortuum. Cic. 2. de Legib. 58. Hominem mortuum inquit lex in XII Tab. in urbe ne sepelito, neve urito. Et paulo post, Non qui uratur sepeliri, sed qui humetur. Plin. lib. 17. cap. 54. Sepultus intelligitur quoquo modo conditus: humatus vero, humo tectus.
Sepelire dolorem, per translationem, pro Deponere, tegere. Cic. 2. Tusc. 43. Amittenda igitur fortitudo est, aut sepeliendus dolor.
Illic siqua meum sepelissent fata dolorem. Propert. lib. 1. 17. 19.
Cuncta tuus sepelivit amor. Propert. lib. 3. 15. 9.
Somnum sepelire. Plaut. Most. 5. 2. 20. Ubi somnum sepelivi, omnemque obdormivi crapulam.
Se vino & epulis sepelire. Sen. Epist. 12.

Sepultus, a, um. Partic. [ἐνθαφθεὶς] Cic. in Pison. 10. Hæc sunt o carnifex in gremio sepulta Consulatus tui.
Bella sepulta. V. BELLUM.
Templis & auro sepultus. Lucan. lib. 8. 859.
Custos sepultus. Virg. 6. Æn. 424.
Somno sepultus, Sopitus, dormiens. Lucret. lib. 1. 134.
> Nam simul expletus dapibus, vinoque sepultus,
> Cervicem inflexam posuit.

Invadunt urbem somno, vinoque sepultam. Virg. 2. Æn. 265.
Et stupeant multo corda sepulta mero. Ovid. de Rem. Amor. 806.
Assiduo mero lingua sepulta. Propert. lib. 3. 11. 56.
Sepultus sum, pro Perii. Ter. Phorm. 5. 7. 50. Lemni habuit aliam. C. nullus sum. P. ex qua filiam suscepit, & eam clam educat. C. sepultus sum. Ubi Donatus, αὔξησις, plus est enim quam Nullus sum.
Bellum sepultum, ac sublatum. Cic. pro Lege Manil. 30. Quod bellum expectatione Pompeii attenuatum atque imminutum est, adventu sublatum ac sepultum.
Domus sepulta. Catul. 66. 94.
> Tecum una tota est nostra sepulta domus.

Fama sepulta Ovid. 7. Epist. 92.
Inertia sepulta. Hor. 4. Carm. 9. 29.
Urbs sepulta. Tacit. 3. Hist. 35. Cæterum assidere sepultæ urbis ruinis noxia tabo humus haud permisit. De urbe excisa.
Sepelitus pro Sepultus, Cato usus est, teste Prisciano p 909.

Sepultūra, æ. f. [ταφὴ, ἐντάφιον, ἐνταφιασμὸς] Funus & exequias proprie denotat. Cic. 1. Philipp. 5. Qui illam insepultam sepulturam effecerant. Et 2. de Legib. 65. Nec de mortui laude, nisi in publicis sepulturis, nec ab alio, nisi qui publice ad eam rem constitutus esset, dici licebat.
Aliquando Sepulchrum significat. Cic. 4. Fam. 12. At Atheniensibus locum sepulturæ intra urbem ut darent, impetrare non potui.
Sepultura, Sepeliendi actus. Cic. 1. Tusc. 102. Cujus hoc dicto admoneor, ut aliquid etiam de humatione & sepultura dicendum existimem.
Mos sepulturæ. Lucret. lib. 6. 1276.
Afficere sepultura. V. AFFICIO.
Fata sepulturæ. Propert. lib. 2. 28. 26.
Justæ sepulturæ tradere. Martian. in l. Divi fratres. D. de relig. & sumpt. funer. Divi fratres edicto admonuerunt, ne justæ sepulturæ traditum, id est terra conditum, corpus inquietetur.

Sepultor, ōris. m. Qui sepelit. August. de Trin. 4. 3. Sepultores corporis mortui.

Sepultorius, a, um. [θαπτικὸς] Gloss. Gr. Lat.

Sepulchrum, vel **Sepulcrum**, i. n. [τάφος, τύμβος, σῆμα, ἠρίον, θήκη] Locus in quo corpus, ossaque demortuorum corporum reconduntur. Dictum est quasi Seorsum a pulchro, ut ait Servius, propter recordationem doloris. Vel dicitur a Semis: quia pulchrum superficie, intus ossibus plenum est. Vel ut ait Donatus, quod sine re pulchra sit. Aut quod ibi sine pulsu sint, id est mortui. Aut a separando, quod illis animæ a vivis separentur. Rectius tamen videbitur si Sepulchrum dicatur a Sepeliendo; ut Simulachrum & Lavacrum a Simulando & Lavando.
Clausum sepulchrum. Ovid. 15. Met. 389.
Commune sepulchrum rerum terra. Lucret. lib. 5. 260.
Familiaria sepulchra, l. 5. D de religios. familiaria sepulchra dicuntur, quæ quis sibi familiæque suæ constituit.
Hereditaria sepulchra. l. 5. & 6. D. de relig. Hæreditaria autem, quæ quis sibi hæredibusque suis constituit: vel quod paterfamilias jure hæreditario adquisivit.
Inane sepulchrum. Ovid. 6. Met. 658.
Patrium sepulchrum. Ovid. 15. Met. 405.
Asterni sepulchro. V. ASTERNO.
Condere corpus sepulchro. Ovid. 8. Met. 234.
Condere animam sepulchro. Virg. 3. Æn. 67.
Donare cinerem sepulchro. Stat. 3. Sylv. 3. 216.
Effossis mirabitur ossa sepulchris. Virg 1. Georg. 498.
Excire animas sepulchris. V. EXCIO.
Latere post magna sepulchra. Hor. 1. Serm. 8. 36.
Reddere corpus sepulchro. Virg 2. Æn. 542.
Neve merere meo subscribi caussa sepulchro. Ovid. 9. Met. 561.
Sepulchri appellatione, Omnis sepulturæ locus continetur, ut ait Ulpianus De sepulchro violato, l. Prætor ait. Idem de Religiosis & sumpt. fun. l. Locum, Sepulchrum est ubi corpus ossave hominis condita sunt. Cic. 9. Philipp. 17. Utique locum sepulchro in campo Esquilino C. Pansa Consul, seu quo alio in loco videtur, pedes triginta quaque versus designet, quo Servius Sulpitius inferatur. Quod sepulchrum ipsius, liberorum, posterorumque ejus sit, uti quod optimo jure sepulchrum publice datum est. Idem de Senect. 21. Nec sepulchra legens vereor (quod aiunt) ne perdam memoriam.
Hoc miseræ plebi stabat commune sepulchrum. Hor. 1. Serm. 8. 10.
Sepulchrum. Sacra fuisse Romanis jura sepulcrorum, antiquæ legis illa verba declarant: Ubi corpus demortui hominis condas, sacer esto. & illa, Nequis vestibulum aditumve ad sepulcrum, usu capito, neu bustum violato. & illa, Deorum manium jura sancta sunto. quod & antea servatum esse, irrogata violantibus pœna, posteriores jurisconsulti Ulpianus, Paulus, Caius tradiderunt. Quod autem Cic. scripsit lib. 2. de Legib. 58. Credo fuisse aut eos, quibus hoc ante hanc legem virtutis caussa tributum est, ut Poplicolæ, ut Tuberto: quod eorum posteri jure tenuerunt, aut eos, si qui hoc, ut C. Fabricius, virtutis caussa soluti legibus, consecuti sunt: id plane significat, etiam ante XII Tab. intra urbem sepeliri non licuisse, siquidem Poplicolæ & Tuberto virtutis caussa tributum est. Quod ipsum & Dionysius confirmat, & Plutarchus. Servius quidem ubi exponit illud Virg. 11. Æn. 206.
> Finitimos tollunt in agros, urbique remittunt.

Duilio consule primum a Senatu decretum esse ait, nequis in urbe sepeliretur. quod imperatores quoque Adrianus & Antoninus prius renovarunt. & fuisse hanc veterem consuetudinem patet in lege mortuorum, C. de religiosis, & sumptibus funerum. legis quidem XII Tab. illa nota sunt: in urbe ne sepelito, neve urito. quæ scripta sunt ob eam caussam, tum ut ab oculis viventium cadavera, quæ mœstitiam animis inferunt, quamprimum amoverentur, tum ne cœlum illud urbanum, unde proxime spiritus duceretur, tetro putrescentium corporum nidore corruptum pestem aliquem importaret. Datum autem decreto Senatus iis, qui triumphassent, ut cum eorum corpora extra urbem cremata essent, in urbem ossa & cineres referrentur, humique mandarentur. hoc Pyrrhonem Lyparæum scripsisse tradit Plutarchus in libro Romanarum rerum. Illa vero, non inutile est cognoscere, in agris sepulchra fuisse, in

in agri venditione, jura tamen sepulcrorum penes eum, qui venderet, remansisse, eumque sibi tantum agri in venditione excepisse, quantum adeundo sepulchro satis esset: quod qui non faceret, ei summo probro ac turpitudini fuisse. unde illud in oratione Cic. pro Rosc. Amer. 24. Cui de tanto patrimonio ne iter quidem ad sepulcrum patrium relictum est hac autem ipsa de re Pomponius jurisconsultus ita scripsit: Dominis fundorum, in quibus sepulcra fecerint, etiam post venditos fundos adeundorum sepulcrorum jus est. tum igitur in agris, tum juxta militares, vel publicas vias cadavera, aut, si cremata essent, cineres condebantur. nam & sepeliendi cadaveris, & cremandi consuetudinem fuisse, indicat illud in XII Tab. In urbe ne sepelito, neve urito. & illud quod in 2. de Legib scripsit Cicero: P. Cornelium Africanum sepultum esse, L. Cornelium Syllam primum e Corneliis cremari voluisse. Sepeliri autem antiquius fuisse, quam cremari, Plin. lib. 7. cap. 54. declarat his verbis: Ipsum cremari, apud Romanos non fuit veteris instituti. terra condebantur. at postquam longinquis bellis obrutos erui cognovere, tunc institutum, & tamen multæ familiæ priscos servavere ritus: sicut in Cornelia nemo ante Syllam dictatorem traditur crematus, idque voluisse veritum talionem, eruto C. Marii cadavere. hæc Plin Cui, quod ante XII Tab. in more fuerit, id vetus non videri, mirum est. Cremandi consuetudo usque ad Antoninorum imperatorum ætatem perduravit. rursus terra condi cœptum est. Legimus & illud, majores natu ad tubas, minores ad tibias ad sepulcrum esse delatos: qui vero claris majoribus orti essent, his eorum Imagines in funere prælatas. addit Servius Honoratus, ante sepulcrum aram fieri solitam. quod & Cicero in epistolis ad Atticum significat tametsi non aram modo, sed fanum quoque filiæ mortuæ cogitabat Illud ex Fest. scitu dignum, ante, quam cadaver ad pyram deferretur, digitum abscissum esse, ut reliquo corpore perusto, ad eum justa fierent. Cadavere pyræ imposito, qui propinquitate mortuo devinctus arctissime fuerat, is aversus rogo facem accensam inferebat. Signum hominis sepulti non unum fuit; nam & lapis, & tegula, & cæspes, & tumulus, & cippus sepulturæ locum indicabant. Ex lib. P. Manutii de Legibus Romanis.

Sepulchrālis, e. [ἐπιτάφιος] Quod ad sepulchrum pertinet: ut, Cæremoniæ sepulchrales, quæ pertinent ad impensam, structuramque sepulcrorum.
Aræ sepulchrales. Ovid. 8 Met. 480.
Fax sepulchralis. Ovid. 2. Epist. 120.

Sepulchrētum, i. n. Locus, ubi multa sunt sepulchra. Catull. 59. 1.
Uxor Meneni, sæpe quam in sepulchretis
Vidistis ipso rapere e rogo cœnam. i. e. In cœmeteriis.

Sepelibilis, e. [ἐνταφιαστέος] Quod sepeliri debet, aut est sepultum. Plaut. Cist. 1. 1. 64. Facito ut facias stultitiam sepelibilem.

Sēpes, is. vel **Seps**, sepis. f. [φραγμός, φραγμὸς ἀκάνθινος] Quæ objecta inter agrorum divisiones vel ipsis hortis introitum prohibet. Cic. 1. de Nat. Deor. 120. Prætereo Samothraciam eaque quæ Lemni nocturno aditu occulta coluntur sylvestribus sepibus densa. Columel. lib. 10. 27.
Talis humus vel parietibus vel sepibus hirtis
Claudatur, neu sit pecori, neu pervia furi. Virg. 8. Ecl. 37.
Sepibus in nostris parvam te roscida mala
(Dux ego vester eram) vidi cum matre legentem.
Longæ sepes. Ovid. 3. Fast. 267.
Opaca sepes. V. OPACUS.
Sinistræ sepes. Ovid. 2. Fast. 501. al. Nubes sinistræ.
Structiles sepes. V. Viva sepes.
Texendæ sepes. Virg. 2. Georg. 371.
Virgea sepes. Columel. lib. 11. cap. 3
Viva sepes. Columel. lib. 11. cap. 3. Vetustissimi auctores vivam sepem structili prætulerunt.
Prætendere sepem segeti. Virg. 1. Georg. 270.
Seps legitur apud Plin. 20. 11. & Solin. cap. 30.
Seps pro Serpente. V. infra.

Sepicŭla, æ. f. Apul. Met. 8.

Sepio, sepivi, sepitum, vel sepsi, septum, [φράττω, φραγνύω, περιοικοδομέω] ire. dictum a Sepibus quæ objectæ iter cludunt, inquit Nonius. Cic. 2. de Nat. Deor. 142. Quæ primum oculos membranis tenuissimis vestivit & sepsit, quas primum perlucidas fecit, ut per eas cerni posset. Ibid. 143. Latent præterea viriliter, excelsis undique partibus sepiuntur.
Circundare & sepire. Cic. 15. Fam. 4. Vallo & fossa circundedi; sex castellis, castrisque maximis sepsi.
Acribus namque custodiis domum & vias sepserat Livia. Tacit. 1. Ann. 5.
Abitus sepire. V. Abitus in ABEO.
At Venus obscuro gradientes aëre sepsit. Virg. 1. Æn. 415. Intelligit Æneam & Achaten.
Sepire se difficultate abrogationis dicitur lex. Cic. 3. Att. 23. Neque enim ulla est lex quæ non ipsa se sepiat difficultate abrogationis.
Sepire, veteres ambage quadam verborum rem obscurare, & quadam sepe obducere dixerunt, ut & circumvestire. Cic. 3. de Orat. 156. Quandoquidem iste circumvestit dictis, sepit sedulo. Turnebus.

Septus, a, um. Partic. [πεφραγμένος] Stat. 1. Sylv. 1. 32.
Ipse autem puro celsum caput aëre septus.
A gentibus belligeris septus. Ovid. 3. Trist. 11. 13.
Septa ab armatis pubes. Liv. 1. Ad hæc Albana pubes inermis ab armatis septa in variis voluntatibus, communi tamen metu cogente, silentium tenet.
Aggere septus. Sil. lib. 16. 2.
Armis septus. Virg. 1. Æn. 508
Charitate septus. Plin. in Paneg. Frustra se terrore succinxerit, qui septus charitate non fuerit. Armis enim arma irritantur.
Comitatu septus. Cic. in Parad. 2. Non denique animus ipse, qui tot virtutum præsidio, tantoque comitatu virtutis septus. In quibusdam exemplaribus desiderantur hæc verba, Virtutis septus.
Fraude locorum septi. Sil. lib 7. 279.
Nebula septus. Virg. 1. Æn. 443.
Opibus septus & munitus contra conscientiam. Cic. 1. de Finib 51. Quod si qui satis opibus hominum sibi contra conscientiam septi esse, & muniti videntur, deorum tamen numen horrent, &c.
Præsidiis philosophiæ septus. Cic. 16. Fam. 23.
Loca septa. Lucret. lib. 6. 87.

Septum, i. n. [φράγμα] Idem quod Sepes vel Sepimentum. Septa autem generali vocabulo dicuntur omnia Loca munita, & quodam sepimento vallata. Inde Stabula, Ovilia, Bubilia, Caprilia, & id genus reliqua, Septa nuncupantur. Unde & Septa aliquando pro Ovilibus ponuntur. Virg. 1. Ecl. 34
Quamvis multa meis exiret victima septis.
Domorum septa. Lucret. lib. 1. 490.
Transit enim fulmen cæli per septa domorum.
In Martio campo loca inclusa tabulatis, in quibus stans Pop. Rom. suffragia ferre consueverat, septa dici meruerunt ad similitudinem ovilium: de quibus Martial. lib. 9. 60.
In septis Mamurra diu, multumque vagatus,
Hic ubi Roma suas aurea vexat opes.
Includere populum septis Ovid 1. Fast. 53.
Varro de Re rustica vocat Septa, Omnia quæ habent inclusa animalia quæ pascuntur; 1. de R. R cap. 11. Intra septa villæ habeat aquam. Apud eundem inscriptio est, De fundo & septis, lib. 1. de R. R. cap. 14
Septum, Sepes, & Sepimentum, idem significare declarat his verbis Varr. 1. de R. R. cap. 14 Nunc de septis quæ tutandi causa fundi, aut partis fiant videamus, Earum tutelarum genera IV: unum naturale, alterum agreste, tertium militare, quartum fabrile. Horum unumquodque species habet plures. Primum naturale sepimentum, quod obseri solet virgultis, &c. Secunda sepes est ex agresti ligno, &c.
Septa, pro Obicibus & claustris quibus utimur ad impetus fluviorum coercendos accipiunt Jurisconsulti. Ulpianus D. de rivis l. prima, Septa sunt quæ ad incile opponuntur, aquæ derivandæ compellendæve ex flumine causa, sive ea lignea sunt sive lapidea, sive ex alia qualibet materia ad continendam, transmittendamque aquam excogitata.

Sepimen, inis. n. Apul.

Sepimentum, i. n. [θριγγός, θριγκίον] Id dicitur quo aliquid sepitur. Varro 1. de R. R. cap. 14. Primum naturale sepimentum quod obseri solet virgultis, aut spinis, quod habet radices vivæ sepis. Cic. 1. de Legib. 62. Atque hæc omnia quasi sepimento aliquo vallabit, disserendi ratione veri & falsi, judicandi scientia.

Septio, ōnis. f. Actio sepiendi. Vitruv. 5. 12. Locus qui in ea septione finibus fuerit.
Item Murus, apud Vopisc. Aurel. cap. 22. Quæ ad septiones atque urbis statum pertinent.

Septatus, a, um. Mart. Capel. lib. 2. p 46. Culmen septatum.

Septuose, Adv. a Sepio, i. e. Obscure. [ἀσαφῶς] Livius Antiopa, Ita septuose dictio abs te datur, quod consecutam sapiens ægre contulit. Non 2. 777.

Sepia, æ. f. [σηπία] Genus piscis atrum cruorem per aquam spargens, dum se persecutum videt, atque ita piscatoribus iter veluti sepit & occludit. Pers. 3. Sat. 13.
Nigra quod infusa vanescat sepia lympha. Plin. lib. 9. cap. 29. Sepiarum generis mares varii & nigriores, constantiæque majoris. Percussæ tridente fœminæ auxiliantur, at fœmina icto mare fugit. Ambo autem ubi sensere se apprehendi, effuso atramento, quod pro sanguine his est, infuscata aqua absconduntur. Cic. 2. de Nat. Deor. 127. Aliæ fuga se, aliæ occultatione tutantur, atramenti effusione sepiæ, torpore torpedines.

Sepiŏla, æ. f. dimin. [σηπίδιον] Plaut. Casin. 2. 8. 57. Emito sepiolas lepidas, lolliguncula sordeias.

Sepias, [Σηπιάς] Magnesiæ promontorium est. Herodot. lib. 6 & Plin. lib. 4. cap 9. unde,

Sepiacus, a, um. Ripa Sepiaca: Strabo extremo lib. 9. Tamen ipsam ripam Sepiacam tragœdiarum scriptores vulgarunt, posteaque collaudarunt, cum ibi Persarum classis interierit, & in nihilum omnino redacta fuerit. Ripa quidem ipsa saxosa est: inter illam vero vicumque Castanæum, sub Pelio locatum litus jacet, in quo classis ipsa Xerxis, cum staret in anchoris ingenti flante Euro, periit.

Sepinates, vel potius **Sæpinates**, [Σαιπινᾶται] Populi sunt inter Samnites in quarta regione Italiæ a Plinio collocati. Horum oppidum Sæpinum commemoratur a Ptolemæo lib. 3. cap. 1.

Sepio, V. SEPES.

Sepiussa, Urbs in Ceramico Asiæ sinu, apud Plin. lib. 5. cap 31.

Seplasia, æ. f. [Σηπλασία] fuit Forum Capuæ, in quo unguentarii negotiabantur, cujus deliciis fractam fuisse Punicam ferociam, testatur Valer. Max. lib 9. 1. Cic. 2 de Lege Agr. 93. Jam vero qui metus erat tunicatorum illorum? & in Albana, & Seplasia, &c. Hinc Seplasiarius, pro Unguentario & effœminato. Lampridius in Heliogabalo, Finxit se ut cupedinarium, ut seplasiarium, ut popinarium. Plin. lib 34. cap. 11. Nunc quoties incidere in libellos, componere ex his volentes aliqua, hoc est impendio miserorum experiri commentaria, credunt Seplasiæ, ea omnibus quidem fraudibus corrumpenti, factaque jampridem emplastra & collyria mercantur, tabesque mercium. Idem lib. 16 cap. 10. Et inde fraus Seplasiæ.

Seplasium, i. n. Varr. apud Non 3 234.
Doti dato insulam Chium, agrum Cæcubum,
Seplasia Capuæ, macellum Romuli.

Seplasiarius, i. m. Unguentarius. Lamprid. Heliog. cap. 30. Pinxit se, ut seplasiarium. al. Finxit.
In Glossis Philoxeni & Cyrilli exponitur παντοπώλης, i. e. Qui omnia vendit. Sed nimis laxa videtur hæc interpretatio.

Sepōno, posui, positum, [ἀποτίθημι] ĕre. Seorsum ponere.
Seponere & occultare. Cic. 11. Att. 22. Sed equidem venire nunc nil

nil posse, sed seponi & occultari possunt, ut extra ruinam sint eam quæ impendet.

Seponere a. Cic. 2. de Orat. 22. Græci seposuerunt a cæteris dictionibus eam partem dicendi, quæ, &c.

Seponere ad. Cic. 15. Att. Quodque ex istis fructuosis rebus receptum est, id ego ad illud fanum sepositum putabam.

Seponere extra. Liv. 6. Seponendum extra certamen alterum Consulatum ad quem plebi sit aditus.

Seponere pecuniam in ædificationem. Liv. 1. Captivam pecuniam in ædificationem ejus templi seposuit.

Divitiæ sepositæ. Stat. 2. Sylv. 2. 150.

Seponere sibi tempus ad rem aliquam. Cic. in Orat. 143. Alteros enim respondentes audire sat erat, ut ii qui docerent, nullum sibi ad eam rem tempus ipsi seponerent: sed eodem tempore & discentibus satisfacerent, & consulentibus.

Seponere aliquid alicui. Phædr. 4. 4. 21.
Seponit mœchæ vellem, mundum muliebrem, &c.

Onus tutum conjugii seponere, i. e. Uxorem in loco tuto. Lucan. lib. 5. 724.

Scimus inurbanum lepido seponere dicto. Hor. Arte Poet. 273.

Sepositum ac reconditum. Cic. 6. Verr. 23. Quod celari oportuerat, habebant sepositum ac reconditum. Idem 2 de Divin. 112. Quamobrem Sibyllam quidem sepositam & conditam habeamus, ut id quod proditum est a majoribus, &c.

Fontis sepositi aquam quærere. Propert. lib. 1. 20. 24.

Seponi etiam dicuntur, qui ut odiosi & graves removentur, & quasi relegantur. Sueton. Aug. cap. 65. Agrippam ob ingenium sordidum ac ferox abdicavit seposuitque Surrentum. Tacit. 1 Hist. 13. Mox suspectum in provinciam Lusitaniæ specie legationis seposuit.

Sepositus, pro Remoto, qui in longinquis habitat finibus. Martial. 2. 3.
Quæ tam seposita est, quæ gens tam barbara Cæsar,
Ex qua spectator non sit in urbe tua?

Sepositæ vestes dicuntur, Quæ non sunt quotidiani usus. Tibull. 2. 5. 8.

SEPS, sepis; pro Sepe, f. g. V. SEPES.

SEPS, sepis. m. [σήψ] Parvus serpens, ex cujus ictu membra percussa putrescunt: a σήπω putrefacio. Nam quicquid momorderit, resolvitur in putredinem. Lucan. lib. 9. 723.
Ossaque dissolvit cum corpore tabificus seps.

SEPTA, orum. V. Sepio, in SEPS.

SEPTEM, Numerale nomen, indecl. VII. Græci ἑπτὰ dicunt, Latini spiritu aspero in s mutato, & vocali ultima in EM, Septem dicunt.
Obloquitur numeris septem discrimina vocum. Virg. 6. Æn. 646.

SEPTEMBER, bris. m. [Μαιμακτηριών] Mensis dictus est, quod sit septimus in ordine. Cic. 1. Att. 1. Mense Septembri.
Aliquando sumitur adjective: ut
Horæ Septembres. Hor. 1. Epist. 16. 16.
Hæ latebræ dulces, etiam (si credis) amœnæ
Incolumem tibi me præstant Septembribus horis.

SEPTEMDĔCIM, nomen indecl. XVII. Liv. 38. 33. Septemdecem interfecti sunt. Notandum est autem plerumque scribi in literis numeralibus XVII, vel divisim Septem & decem.

SEPTEMFLUUS, a, um. Adj. [ἑπτάῤῥοος] Quod septem alveis, rivis, aut fontibus fluit. ut
Flumina septemflua Nili. Ovid. 15. Met. 753.
Perque papyriferi septemflua flumina Nili
Victrices egisse rates.

SEPTEMGEMĬNUS, a, um. [ἑπταπλοῦς] aliud Adj. ut
Nilus septemgeminus. Catul. ad Furium, 11. 8. Virg. 6. Æn. 801.
Et septemgemini turbant trepida ostia Nili.

SEPTEMMATRUS, septem dies festi seu Minervæ, seu Deastris aliis: notat Alexander Alexandrinus libro Genial. Dier. 2. cap. 22.

SEPTEMMESTRIS, e. Censorinus cap. 11. Partus septemmestris.

SEPTEMPEDĀLIS, e. [ἑπταποδιαῖος] Quod est longum septem pedes. Plaut. Curc. 3. 1. 61. Ibi nunc statuam vult dare auream solidam faciundam ex auro Philippeo, quæ fiet septempedalis.

SEPTEMPLEX, ĭcis. Adj. [ἑπταπλοῦς] Quod in septem partes divisum est: ut
Clypeus septemplex. Virg. 12. Æn. 925.
—— & clypei extremos septemplicis orbes
Per medium stridens transit femur. Ovid. 13. Met. 2.
Surgit ad hos clypei dominus septemplicis Ajax.
Ister septemplex. Ovid. 2. Trist. 189.
Nilus septemplex. Ovid. 5. Met. 187.

SEPTEMSTADIUM, i. n. Secessus est in Alexandria. auctor Strabo lib. 17.

SEPTEMVIR, ĭri. m. [εἷς τῶν ἑπτὰ] ea forma dictum qua Triumvir; Nomen magistratus apud Romanos. Septemvirorum officium erat facere sacrificium epulare, vel convivium ludorum, & Septemviri epulonum nominabantur. V. de iis Buchnerum ad Plin. 10. Epist. 8. Cic. 15 Att 25. Caius Antonius noluitne fieri septemvir! Idem 5. Philip. 21. Judicandumque nullos Septemviros fuisse.

SEPTEMVIRĀLIS, e. [τῶν ἑπτὰ] Quod ad Septemviros pertinet. Liv. 24. 45. Ut proditio pro septemvirali judicio esset, semperque aliud sentiret, infidus socius, vanus hostis, &c.

SEPTEMVIRĀTUS, ûs. m. [ἑπταρχία] ipsa Septemvirorum dignitas. Cic. 2. Philip. 99. Eundem in Septemviratu nonne destituisti? intervenit enim. Plin. 10. Epist. 8.

SEPTENARIUS, a, um. Adj. [ἑβδομαδικὸς] Idem quod Septimus: ut, Septenarius numerus. Macrob. Somn. Scip. 1. 6.
Septenarius versus, Qui constat septem pedibus. Cic. 1. Tusc. 106. Non intelligo quid metuat, quum tam bonos septenarios fundat ad tibiam.
Septenaria synthesis. Martial. lib. 1. 152.
Piceno quoque venit a cliente
Parcæ cistula non capax olivæ,
Et crasso figuli polita cœno
Septenaria synthesis Sagunti.
Septenaria synthesis vasorum dicitur, Quæ septies mutari poterant pro vario mensæ ornatu

SEPTENDĔCIM, V. supra SEPTEMDECIM.

SEPTENNIS, vel SEPTUENNIS, e. [ἑπταέτης] Quod est septem annorum. Plaut. Bacch. 3. 3. 36. At nunc prius quam est septuennis. Idem Men. prol. v. 24. Postquam jam pueri septuennes sunt, &c. Sic enim legitur in multis Plauti exemplaribus. Sed Pœn. prol. 66. Puer septennis surripitur Carthagine.

SEPTENNIUM, i. n. Intervallum septem annorum. Prudent.

SEPTENTRIO, ōnis. m. [Ἀρκτῷος] Septentriones sunt septem stellæ, ex quibus quasi juncti triones figurantur. Scribit Varro de L. L. 6. 4. triones rusticorum vocabulo boves vocari, quasi teriones, hoc est arandæ terræ ac colendæ idonei. Vel ideo magis hæ septem stellæ triones appellatæ sunt, quoniam ita sitæ sunt, ut ternæ quæque stellæ proximæ inter se trigona, id est triquetram figuram constituant, quam recentiores vocant triangulum. Ex septem siquidem stellis duæ pariles uno in loco videntur, quæ pro bobus accipiuntur: reliquæ figuræ plaustri figuram designant. Itaque & proximum hujus sidus, bubulcus, id est bootes appellatur, qui more bubulci currum sequitur. Hoc sidus a figura, quia simile plaustro videtur, antiqui Græcorum ἄμαξαν id est plaustrum dixerunt: nostri a bobus junctis, Septentriones appellarunt. V. Gellium lib. 2. cap. 21
Ab his etiam ventus spirat, cui austro objectus est, & Latine Septentrio, & Septentrionalis ventus, & Septentrionarius: Græce vero, quod ab Arcto flat, Aparctias appellatur. Liv. 26. 45. usus est in numero singulari pro Vento boreali: Acer Septentrio ortus, &c Sic Plinius 2. 47. A Septentrionibus Septentrio spirat. Plaut. Amph. 1. 1. 117. Nam neque se Septentriones quoquam in cælo commovent Cæs. 7. Bell Gall. 83. Erat a Septentrionibus collis. Cic. 2. de Nat. Deor. 50. Inflectens autem Sol cursum tum ad Septentriones, tum ad Meridiem, æstates & hyemes efficit.
Talis Hyperboreo Septem subjecta trioni: Tenasmos. Virg. 3. Georg. 381.
Septentrio, Polus Septentrionalis Plin. lib. 6. cap. 22. Siderum in navigando nulla observatio, Septentrio non cernitur.
Septentriones venti. [Ἀπαρκτίαι] Cic. 9. Att. 4. Ex ea die fuere Septentriones venti: naves quibus usus non est, omnes aut præcidisse aut incendisse dicunt.

SEPTENTRIONĀLIS, Adj. [Ἀρκτικὸς] ut, Septentrionalis ventus, a Septentrione flans. Plin lib. 9 cap. 17.
Septentrionalis pars terræ. Justin. 2. 1. 15.

SEPTENTRIONARIUS, a, um. Ventus qui a Septentrione flat Latinis dicitur, quem Græci Ἀπαρκτίαν vocant. De hoc Gellius lib. 2. cap. 22.

SEPTĒNUS, a, um. [ἑπτὰ] aliud Adj. Idem quod Septem. Cic. in Somn. Scip. 3. Quum ætas tua septenos octies Solis anfractus reditusque converterit. Idem 4. Verr. 122. Sic Plin. lib. 7. cap. 25.
Epistolæ septenæ.
Fistula dispar cannis septenis. Ovid. 2. Met. 683.
Corpora septena. Virg 6. Æn. 21.
—— tum pendere pœnas
Cecropidæ jussi (miserum) septena quotannis
Corpora natorum: stat ductis sortibus urna.
Noctes septenæ. Propert. lib. 2. 16. 23.
Non quia septenas noctes sejuncta cubaris.
Portæ septenæ. Stat. 3. Theb. 59.
Volumina anguis traxit septena. Virg. 5. Æn. 85.

SEPTIES, Adv. [ἑπτάκις] Plin. lib. 16. cap. 40. Septies restituto templo. Cic. 2. Philip. 93. Ubi est septies millies sestertium, quod in tabulis quæ sunt ad Opis, patebat. conf. Liv. 28. 6.

SEPTIFARIAM, aliud Adv. ut Multifariam. Satra de Verborum antiquitate, In quod volumen unum nos lectitavimus, & postea invenimus septifariam divisum. Nonius 2. 779.

SEPTIMUS, a, um. Adj. [ἕβδομος] Numerus ordinalis. Plin. lib. 7. cap. 52. Ut tamen in septimum & quinquagesimum atque centesimum vitæ duraret annum. Plaut. Pseud. 2. 2. 3. Ædes esse septimas a porta.

SEPTIMUM, Adv. [ἕβδομον] Cic. 3. de Nat. Deor. 81. Cur enim Marius tam feliciter septimum Consul domi suæ senex est mortuus?

SEPTIMĀNA, æ. f. Vox apud recentiores haud infrequens, sed veteribus ignota; qui pro ea usurparunt Hebdomas vel Hebdomada. V. Voss. de Vit. L. L. 1 3.

SEPTIMĀNUS, a, um. Septemmestris. Arnob. 3. Præpropero partu septimanæ fœturæ.

SEPTIMĀNUS, i. m. Miles a septima legione. Plin. 3. 4.

SEPTIMANIA, æ. f. Locus quem Septimani occuparunt. Sidon. 3. Epist. 1. conf. Scal. Lect. Auson. 1. 24.

SEPTIMATRUS, ûs. m. Festus dies Minervæ, septimus ab Idibus Martii. V. Varr. de L. L. 5. 2.

SEPTINGĒNI, æ, a. DCC. Plin. 33. 3. Auri unciæ in septingenas & quinquagenas bracteas. conf. Lampr. Commod. cap. 10.

SEPTINGENARIUS, a, um Adj. Quod septingentorum numerum complectitur, [ὁ ἑπτακοσιαῖος, ἑπτακοσιαπλοῦς] ut, Septingenarius grex. Varro de R. R. 2. cap. 10. In quibus septingentæ sunt oves.

SEPTINGENTI, æ, a. DCC. [ἑπτακόσιοι] pluraliter tantum. Plin. lib. 35. cap. 2. Et M. Varro benignissimo invento insertis voluminum suorum fœcunditati, nominibus tantum septingentorum illustrium. Liv. 23.

SEPTINGENTESIMUS, a, um. Adj. [ἑπτακοσιοστὸς] Liv. 1. in proœmio, Res est præterea & immensi operis, ut quæ supra septingentesimum annum repetatur.

SEPTINGENTIES, Adv. Plin. 36. 15. & Lamprid. in Commod. cap. 11.

SEPTUAGINTA, indecl. LXX. [ἑβδομήκοντα] Cic. 5. Verr. 121. Unus ager Agyrinensis centum septuaginta aratoribus inanior quum sit, vos conjecturam totius provinciæ non facietis?

SEPTUAGESIMUS, a, um. Cic. 1. de Divin. 46. Cyrus ad septuagesimum pervenit, cum XL annos natus regnare cœpisset.

SEPTUAGĒNUS, a, um. Adj. [ἑβδομήκοντα] Plin. lib. 26. cap. 10. Septuageno coitu durare libidinem contactu herbæ cujusdam, &c. h. e. Septuagesimo. Columel lib. 5. cap. 2. Hoc in se multiplicato, septuagies septuageni fiunt quatuor millia & noningenti.

SEPTU-

SEPTUAGIES, Adv. [ἑβδομηκοντάκις] V. proximum præcedens exemplum.

SEPTUAGENARIUS, a, um. Annos septuaginta natus. l. 5. Dig. de Jure immun. §. 7. Antequam septuagenarius fieret.

SEPTIANUS, a, um. ut, Septiana mala: aut verius Sextiana, a quodam Sextio libertino, eorum primo insitore, insigni rotunditate prædita. Columel. lib. 5. cap. 10.

SEPTICOLLIS, [Ἑπτάλοφος] urbs Roma, quod septem colles habeat, Palatinum, Quirinalem, Aventinum, Cœlium, Viminalem, Exquilium, & Janicularem.

SEPTIFOLIUM, i. n. Apul. de Herb. cap. 116.

SEPTIFORIS, e. Habens septem foramina. Sidon. 2. Epist. 12.

SEPTIFORMIS, e. Isidor. Orig. 7. 3.

SEPTIMANA, SEPTINGENI, &c. V. supra.

SEPTICUS, a, um. Adj. [σηπτικός] Corrosivus, a verbo Græco σήπω, putrefacio. Unde σηπτικὰ, medicamenta quæ vim habent erodendi, putrefaciendique. Plin. lib. 28. cap. 9. Quin & sanguis equorum septicam vim habet. Idem lib. 34. cap. 18. Summa ejus dos septica.

SEPTIMIANUS, a, um. ut, Septimiana porta, novitia denominatione in urbe dicta fuisse perhibetur. Alexan. Alexandrinus lib. Genial. Dier. 4. cap. 1.

SEPTIMULEIUS, C. Gracchi interfector, tametsi antea familiaris. Is auro repensum caput Gracchi ad Opimium tulit, plumboque in os addito, parricidio Rempublicam etiam circumscripsit. Plin. lib. 33. cap. 3.

SEPTIMONTIUM, i. n. Varro lib. 5. de L. L. 3. Dies, inquit, Septimontium nominatus ab his septem montibus, in queis sita urbs est: feriæ non populi, sed montanorum. Hoc etiam testatur Festus lib. 17. auctorem citans Antistium Labeonem. Septimontium, ait Lilius in historia deorum, inveni nuncupatum, quum septimus collis urbi esset additus: in cujus celebritate in locis septem sacrum factum fuisse, testis est Varro, Palatio, Suburra, Velia, Fagurali, Cœlio, Oppio, & Cespio. quo die per urbem vehiculis vehi, criminosum habitum fuit. Plutarchus in Problemat. Roman. Quid est quod Septimontio vehiculis junctis uti cavebant, & nunc etiam qui vetera non contemnunt, cavent? Septimontium vero diem festum agunt Romani, quod quum septimus collis urbi attributus est, septicollis Roma facta est. An, ut quidam Latini accipiunt, quod urbs nondum suis partibus penitus conjuncta erat? An, hoc quidem ad Dionysium non est? Magna vero re effecta, constituta civitate, quod urbem jam augeri, & quasi ulterius progredi desiisse existimarent, cum seipsos, tum vero jumenta quibus fuerant usi, quiete affecerunt, & communis festi otio frui voluerunt? An quod cum omnes dies festos civium præsentia ornari ac celebrari semper voluerunt, tum illum præcipue qui propter civitatis habitationem ageretur? Quapropter ne urbem cujus dies festus ageretur, relinquerent, eo die vehiculis uti permissum non est.

SEPTIMONTIALIS, e. Adj. Columel. lib. 2. cap. 10. De fabis loquens, Media sementi seri, & pars ultima debet, quæ septimontialis satio dicitur. Suetonius in Domitiano cap. 4. Septimontiali sacrorum quidem die, senatui, equitique panariis, plebeiis sportellis cum obsonio distributis. Initium vescendi primus fecit: &c. h. e. Domitianus die urbis festo qui Septimontialis vocatur, epulum largissimum inter spectacula dedit: in quo ordini senatorio, & equestri panaria distributa sunt cum obsonio, sicut plebeiis sportellæ. In eo autem epulo ipse princeps primus fecit initium vescendi.

SEPTUNX, uncis. m. [ἑπτάγκιον] nomen dictum a Septem & Uncia: estque Pondus septem unciarum. Interdum etiam Mensura jugeri, hoc est partis mediæ & unius duodecimæ ipsius jugeri. Columel lib. 5. cap. 1. Pars dimidia & una duodecima, pedes sexdecim millia & octingentos, hoc est septunx, in quo sunt scrupula CLXVIII. Liv. 5. 24. Triumvirique ad id creati terna jugera & septunces viritim diviserant.

Septunx, pro Septem vini cyathis. Solebant enim veteres quando se paulo liberalius invitabant, tot vini cyathos haustibus singulis ebibere, quot erant literæ in suorum amicorum amicarumve nominibus, singulosque cyathos appellabant uncias. Martial. lib. 8. 51. De phiala ab Instante Ruso sibi data,

> Det numerum cyathis Instantis littera Rufi,
> Auctor enim tanti muneris ille mihi.
> Si Thelethusa venit, promissaque gaudia portat:
> Servabor dominæ Rufe triente tuo.
> Si dubia est: septunce trahar, si fallit amantem:
> Ut jugulem curas, nomen utrunque bibam.

Instans constat septem literis, Rufe vocativus quatuor. Si Thelethusa Martialis amica venit, epoturus est trientem, id est quatuor cyathos, quot sunt literæ in vocativo Rufe. Si dubia est ventura, sit necne: bibet septuncem, hoc est septem cyathos, quot sunt literæ in Instans. Si omnino ventura non est: bibet utrunque nomen, id est undecim cyathos. Tot enim literas habent duo hæc nomina Instans & vocativus Rufe. V. Sextarius Romanus in SEX.

Item Moneta apud Liv. 23. 19. Septuncis auri in singulos pretium convenit.

SEPTUNCIALIS, e. Adj. [ἑπταγκιαῖος] ut, Septuncialis satio, quando media & ultima pars sementis seritur. Columel. lib. 2. cap. 10. Media sementi pars seri, & pars ultima debet, quæ septuncialis satio dicitur. Alii legunt Septimuncialis.

SEPTUPLUS, a, um. [ἑπταπλάσιος] Gloss. Cyrilli. Vulg. Interpr. Prov. 6. 31. Septuplum reddet fur. conf. Hieron. 1. Epist. 8.

SEPTIMIUS, [Σεπτίμιος] vir Romanus, cujus amores describit Catullus. A quo

SEPTIMILLUS, dimin. Catul. de Acme, 46. 13.

> Sic, inquit, mea vita Septimille,
> Huic uni domino usque serviamus.

SEPTIO, SEPTUM, SEPTUOSE. V. supra in SEPES.

SEPULCHRUM, SEPULTURA. V. SEPELIO.

SEPUM, i. n. [στέαρ] quod & Sevum dicitur. Fit ex adipe ruminantium, auctore Nonio. V. SEVUM.

SEPATIUS, a, um. Adj. [στεάτινος] Quod ex sepo est: ut, Candelæ sepatiæ. Aul. Gell. Tota domus completur tedis, lucernis, cereis, sepatiis, & cæteris nocturni luminis instrumentis. Quidam legunt Sebatiis.

S E Q

SEQUACITAS, V. SEQUOR.

SEQUANA, æ. f. [Σηκουάνα] Fluvius Belgarum in Gallia, juxta quem habitantes, Sequanici dicti sunt: & Sequani, hodie Burgundiæ ducatum incolentes, Helvetiis, Heduis, ac Lingonibus finitimi. Lucan. 1. 425.

> Optima gens flexis in gyrum Sequana frænis.

SEQUANICUS, a, um. Martial. 4. 19.

> Hanc tibi Sequanicæ, pinguem textricis alumnam.

SEQUANUS, a, um. Adj. Plin. lib. 14. cap. 1. sub finem, Arverno, Sequanoque, & Helvico generibus non pridem illustrata.

SEQUAX, SEQUELA. V. SEQUOR.

SEQUESTER, is, & e. vel SEQUESTRIS, e. & SEQUESTER, tra, trum. [μεσέγγυος, προσαγωγεύς] dicitur (inquit Modestinus de Verb. signific.) Apud quem plures eandem rem de qua controversia est, deposuerunt. Dictus a Sequendo, ut docet Gell. lib. 20. cap. 10. Quod ejus qui electus sit, utraque pars fidem sequatur. Plaut. Rud. 4. 3. 65. Tu istunc hodie non feres, nisi das sequestrum aut arbitrum, cujus hæc res arbitratu fiat. Idem Merc. 4. 3. 36. Imo sic sequestro mihi data est.

Pace sequestra, dixit Virg. 11. Æn. 133. Inducias intelligens, quod sit media inter bellum præteritum & futurum. Servius.

Pacis sequester, Mediator. Sil lib. 6. 347.

Sequestrem vocat Asconius in Cic p. 19 Apud quem pecunia deponitur. Budæus, Corrumpendarum tribuum conductorem. Cic. 4. Verr. 108 Qui tabulas tenet? qui scribit? qui monet? qui proximus est? is est Caius Clodius, qui in Sicilia sequester istius, interpres, confector negotiorum, prope Collega Timarchidi, numerabatur. Idem pro M. Cæl. 16. Quod haud scio an de ambitu, & de criminibus istis sodalium ac sequestrium quoniam huc incidi, similiter respondendum putem. Idem pro Cluent. 25. Quo sequestre in illo judice corrumpendo dicebatur esse usus. Et 2. Verr. 36.

Rem perficiendam suscipere, & inde lucrum facere, ut redemptores solent, hoc genus Cicero Sequestres (teste Budæo) appellare solet, ut in prima in Verrem actione.

Sequester, apud Quintilianum, pro Eo qui a litigatore doctus, docet patronum, lib. 12 cap. 8. Quo modo autem sequester ille & media litium manus, & quidam interpres impendit æquo animo laborem in alienas actiones, quum dicturus ipse non sit?

SEQUESTRARIUS, a, um. Adj. ut, Sequestraria actio, quæ adversus sequestrem datur. l. 12. §. cum sequestre. Cum sequestre (inquit Pomponius) recte agetur depositi sequestraria actione. in tit. Depositi. vel contra. lib 16. P. tit. 16.

SEQUESTRATIO, ōnis. f. est Rei de qua agitur controversia vel separatio, vel compositio, vel possessionis interdictio. Est autem duplex. Quædam est Voluntaria, quando partium consensu deponitur res litigiosa. Et hæc semper potest fieri ante judicium, vel pendente judicio. l. 1. in principio. D. depositi. l. Si soluturus. D. de solutionib. Quædam vero est Contentiosa, seu ut nonnulli vocant, Necessaria sequestratio, quæ per judicem decernitur causa cognita, etiam invitis utrisque litigatoribus, & altero eorum petente. V. tit. C. de prohibit. sequestrat.

SEQUESTRATOR, ōris. m. Symmach. 8 Epist. 54.

SEQUESTRATORIUM, i. n. Locus, ubi aliquid deponitur. Tertull. de Resur. Carnis, cap 52.

SEQUESTRUM, i n. Paulus lib. 3. Ad Edictum, Proprie (inquit) in sequestro est depositum, quod a pluribus insolidum certa conditione custodiendum reddendumque traditur. l. 6. Depos. vel contr. lib. 16. P. tit. 3.

SEQUESTRO, Adv. ut, Sequestro ponere, pro Apud sequestrem deponere. Cato de Ptolemæo contra Thermum, Per deos immortales, nolite vos sequestro ponere. Meminit Gellius lib. 20. cap. 10. Sequestro mihi data est. Plaut. Merc. 4. 3. 36.

SEQUESTRO, āre. Deponere. Prudent. Hymn. Exeq. 127.

> Hominis tibi membra sequestro.

SEQUESTRATUS, a, um. Macrob. 7. Saturn. 11. Sequestrata verecundia, i. e. Abjecta. Ammian. 20. 7. Sequestrata ira.

SEQUESTRATIM, Adv. Separatim. Cassiodor. Varr. 11. Epist 1. Quæratis forsitan sequestratim Principis bona.

SEQUIOR, us. Ulp. in l. Cum hi § Sed & personarum. D. de transact. Sed & personarum contemplatio habenda est, hoc est, cujus vitæ sint hi quibus alimenta relicta sunt: utrum frugi vitæ, & qui alias sufficere sibi possint: an sequioris, qui de alimentis pendeant. Sequius, pro Deterius. Apul. Met. 10. Sequior sexus, pro Muliebri. Hac voce Varro etiam apud Nonium utitur, Non modo absens quicquam sequius de te cogitat, sed etiam ruminabitur humanitatem. Nam Sequior pro Deterior dici, non est perinde infrequens, quod a sequendo reor deduci: deteriora enim sequi, meliora præcedere solent. Sed & Nihilo deterius, quod insolentius videri poterat, pro Nihilo secius apud Asconium legi. Petebat, inquit, nihilo deterius consulatum. Turnebus.

SEQUIUS, pro Secius, Adv. Liv. 2. Invitus, inquit, quod sequius sit, de meis civibus loquor: non tamen admissum quicquam ab iis criminatum venio, sed cautum ne admittant. V. SECUS.

SEQUOR, sequutus, vel ut plerumque scribitur, secutus sum, [ἕπομαι, ἀκολουθέω, ὀπηδέω, ὁμαρτέω, δίωκω, στείχω, στιχάομαι, ἐφέπομαι] sequi. a Seco secas, derivatur, ut vult Sipontinus. Ter. And. 1. 1. 101. Funus interim procedit, sequimur, ad sepulchrum venimus. Varro 1. de R. R. cap. 47. Nam aridæ factæ rixantur, ac celerius rumpuntur, quam sequuntur.

Sequi & assequi. Cic. 1. Off 110. Neque enim attinet repugnare naturæ, nec quicquam sequi quod assequi non queas.

A tergo sequi. Virg. 1. Æn. 190.

Amicum sequi, Facere quod amico placet, obtemperare illi. Cic. de Amicit. 43 Quare talis improborum consensio non modo excu-

fatione amicitiæ tegenda non est, sed potius omni supplicio vindicanda est: ut nequis concessum putet, amicum bellum patriæ inferentem sequi. Plaut. Merc. 4. 6. 5. Quicquid complacitum, id sequuntur.

Auctoritatem alicujus sequi. Cic. 2. de Finib. Hujus ego nunc auctoritatem sequens, idem faciam. V. AUCTORITAS.

Cibum sequitur somnus. Lucret. lib. 4. 951.

Compendia temporis sequi. Columel. lib. 9. cap. 4.

Cogitationes lætus eventus sequitur. Plin. Epist. 23.

Consilia alicujus sequi. Vell. Paterc. 2. 72. 3.

Consuetudinem sequi, Facere secundum consuetudinem. Plin. Epist. 30.

Disciplinam philosophorum sequi. Cic. 4. Acad. 7.

Discordia vadit, hanc Bellona sequitur. Virg. 8. Æn. 703.

Ex fuga aliquem sequi. Cæs. 3. Bell. Civil. cap. 102. Quicunque ex fuga Pompeium sequerentur, atque in insulam venissent, oppido ac portu recepti erant. i. e. Quicunque fugerent, & sequerentur Pompeium.

Famam sequi. Hor. in Arte Poet. 119.

Fama sequitur aliquem. Virg. 6. Ecl. 74.

Fames sequuta est. Plin. lib. 7. cap. 3.

Feras sequi. Ovid. 2. Met. 498.

Fidem alicujus sequi. Cæs. 5. Bell. Gall. cap. 20. Ex qua Mandubratius adolescens Cæsaris fidem sequutus, ad eum in continentem Galliam venerat.

Fidem Populi Romani sequi, Populo Romano fidem servare, non discedere a fide. Cæs. 4. Bell. Gall. cap. 21. Cic. 2. de Divin. 17. Quod fidem sequutus amicitiamque populi Romani functus sit officio. Vulgo, *Tenere bonum pro populo Romano.*

Fortunam suam sequi. Liv. 22.

Gratiam Cæsaris. Cæs. 1. Bell. Civil. pr.

Intervallo magno sequi aliquem. Cæs. 1. Bell. Gall. 32.

Judicium alterius sequi. Cic. ad Brut. 8. Optimus enim quisque vir, & civis maxime sequitur tuum judicium, tibique omnes fortes viri navare operam & studium volunt.

Librum lapsum sequi. Plin. Epist. 25.

Lites sequi. Ter. Adel. 2. 2. 40.

Magistrum sequi. Plin. 5. Epist. 19

Matrimonium divitis sequi. Plin. 8. Epist. 18.

Meliora sequi. Virg. 3 Æn. 188.

Cedamus Phœbo, & moniti meliora sequamur.

Militiam sequi. Cic. pro Muren. Servius hic nobiscum hanc urbanam militiam respondendi, scribendi, cavendi, plenam sollicitudinis ac stomachi sequutus est.

Naturam ducem sequi, Facere quemadmodum natura aliquem inclinat. Cic. 1. Off. 22. In hoc naturam ducem debemus sequi, & communes utilitates in medium afferre. Idem 1. de Legib. 56. Sed certe ita res se habent, ut ex natura vivere, summum bonum sit, id est, vita modica & apta virtute perfrui, aut naturam sequi, aut ejus quasi lege vivere, id est, nihil quantum in ipso est prætermittere, quo minus ea quæ natura postulet, consequatur.

Necessitas militandi sequitur. Liv. 3.

Officium sequi. Cic. 2. de Finib. 68. Tamen ea faciatis, e quibus appareat non voluptatem vos, sed officium sequi.

Opportunitatem sequi. Cic. 1. Off. 35. Sed credo illos secutos opportunitatem loci, maxime ne posset aliquando ad bellum faciendum locus ipse adhortari.

Ordinem vitæ sequi. Plin. lib. 12. in proœm.

Otiose sequi. V. otiosus, in OTIUM.

Pedibus aliquid sequi. Liv. 34.

Pœna damnatum sequitur. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 4.

Pone sequi. Claud. 2. in 1. Cons. Stil. 453.

Promissa sequi. Liv. 24.

Quæstum & sumptum sequi. Cic. pro Quint. 94. Non usque eo tamen, ut in capite fortunisque hominum honestissimorum dominentur hi, qui relicta bonorum virorum disciplina, & quæstum & sumptum Gallonii sequi maluerunt.

Ratione sequi voluptatem. Cic. 1. de Finib. 17.

Sectam alicujus sequi. Liv. 29.

Sententiam alicujus sequi. Cæs. 1. Bell. Civil. cap. 2. Inviti & coacti Scipionis sententiam sequuntur. Cic. 2. de Finib. 55. Unde si secutus esset eorum sententiam qui honesta & recta emolumentis omnibus & commodis anteponerent, nummum nullum attigisset.

Sponte sequi. Quintil. lib. 5. cap. 10.

Studia sequi disparia. Cic. de Amicit. 76. Dispares enim mores, disparia studia sequuntur, quorum dissimilitudo dissociat amicitias.

Utilitates sequi. Cic. de Amicit. 101. Amare autem nihil aliud est, nisi eum ipsum diligere quem ames, nulla indigentia, nulla utilitate quæsita: quæ tamen ipsa efflorescit ex amicitia, etiam si tu eam minus sis sequutus.

Verbum aliquod sequi. Cic. pro Cecin. 49. Nonne si verbum sequi volumus, hoc intelligamus necesse est, cum detrudi cui manus afferantur?

Vestigiis sequi aliquem. Liv. 9.

Voce aliquem sequi. Virg. 9. Æn. 17.

Sequitur, absolute, pro Hinc est. Cic. 4. Acad. 78. Illud certe opinatione & perceptione sublata sequitur, omnium assentionum retentio.

Sequitur videre deo eo, quod veteres constituerunt. Paul. in l. Si servum. §. sequitur. ff. de verbo. obligat.

Sequitur ut. Cic. 2. de Finib. 24. Nec enim sequitur, ut cui cor sapiat ei non sapiat palatus. Idem de Fato, 18. Nec si omne enuntiatum verum aut falsum est, sequitur ilico esse causas immutabiles & æternas.

Sequo in activa forma usurparunt veteres, ut testis est Priscianus 8. unde & Insequo. V. Gell. 18. 9.

SEQUENS, entis. Partic. Cæs. 8. Bell. Gall. 50. Anni sequentes.

SEQUUTUS, a, um. Partic. Plin. lib. 13. cap. 22. ad finem, Nero Cæsar claritatem ei dedit initio imperii, nocturnis grassationibus converberatam faciem illinens sibi eum thure ceraque, & sequuto die contra famam cutem sinceram circumferens. In recentioribus libris plerumque scribitur, Secutus.

SEQUINDUS, a, um. Partic. pass. Triphonius in l. penul. D. de curatoribus furioso dandis. Per omnia judicium testatoris sequendum est. Ulpian. in l. Item videndum. D. de petitione hæreditatis. Octaveni sententia sequenda esse videtur.

SEQUUTIO, vel SECUTIO, ōnis. f. Gell. 18. 9. Secta & secutio consuetudine loquendi differunt.

SEQUUTOR, vel SECUTOR, ōris. m. [ὀπαδὸς] Juven. 8. Sat. 209.

Ergo ignominiam graviorem pertulit omni
Vulnere cum Graccho jussus pugnare sequutor.

Gladiatorum alter Sequutor & Mirmillo, alter Retiarius dicebatur. Mirmillo scutum & falcem sumebat & galeam, in cujus vertice erat piscis effigies: adversus quem retiarius pugnans, cum eum insequeretur, hæc cantabat, Non te peto, piscem peto: quid me fugis Galle? Retiarius autem fuscinam & rete gestabat tunicatus, quo mirmillonem implicitum caperet. Quæ omnia fusissime describit Juven. Sat. paulo ante citata. Acron in illud Hor. 2. Serm. 6. 44.

—Thrax est Gallina Syro par.

Thrax, inquit, dicebatur gladiator Sequutor. Retiarius Mirmillo. Gallina nomen est gladiatoris. Sed fallitur Acron. Hoc genus pugnæ institutum est a Pittaco, uno ex septem sapientibus: qui adversus Phrynonem dimicaturus, reti occultato impedivit implicavitque adversarium. Suet. in Calig. cap. 30. Retiarii tunicati quinque numero gregatim dimicantes, sine certamine ullo, totidem sequutoribus succubuerant, quum occidi juberentur, unus resumpta fuscina, omnes victores interemit. Retiarium expressit Juven. 8. Sat. 203.

——movet ecce tridentem
Postquam vibrata pendentia retia dextra
Nec quicquam effudit.

Tunicati dicebantur, quod in tunica digladiabantur, ut essent expeditiores. Hinc illud Juven. 2. Sat. 143.

Vincit & hoc monstrum tunicati fuscina Gracchi.

V. Gladiator in GLADIUS.

SECUTULEIA, æ. f. Quæ virum sectatur. Petron. cap. 81. Tanquam mulier secutuleia unius noctis pactu omnia vendidit.

SEQUELA, æ. f. [ἀκολουθία] Scævola in l. Si duo rei. ff. de solut. Ut ubi ei obligationi, quæ sequelæ obtinet locum, principalis accedit, confusa sit obligatio: quoties vero duæ sint principales, &c. Lactant. de Opific. Dei cap. 4. Mors sequela morborum est.

SEQUAX, ācis. Adj. [ἀκολουθητικός] Quod aliquid sequitur. Plin. in Paneg cap. 45. Flexibiles quancunque in partem ducimur a principe, atque ut ita dicam, sequaces sumus. Plin. lib. 11. cap. 37.

Bitumen sequax, Lentum, & quod attactum digitos sequitur, picis vel visci more. Plin. lib. 7. cap. 5.

Capreæ sequaces. i. e. Persecutrices. Servius. Vineta enim sequuntur, & eis plurimum nocent. Virg. 2. Georg. 374.

Curæ sequaces. Lucret. lib. 2. 47.

Flammæ sequaces. Virg. 8. Æn. 432.

——sonitumque metumque
Miscebant operi, flammisque sequacibus iras.

h. e. Persequutricibus. Servius.

Hederæ sequaces. Pers. in prol. 6.

Lanæ sequaces. Martial. lib. 13. 57.

Materia sequax, pro Inhærente. Plin. lib. 11. cap. 2.

Mores sequaces. Qui sequuntur cujusque naturam. Lucret. lib. 3. 316.

Oculi sequaces. Stat. 3. Theb. 500.

Telum sequax. Sil. lib. 15. 723. Quo persequimur hostem.

Undæ sequaces. i. e. Persecutrices. Servius. Virg. 5. Æn. 193.

Compar. Plin. lib. 36. cap. 26. Nec est alia nunc materia sequacior, aut etiam picturæ accommodatior. De vitro & similibus loquitur.

SEQUACITER, Adv. Arnob. lib. 2. adversus gentes, Concludere acutissime syllogismos, ordinare sequaciter inductiones suas. Rursus lib. eodem, Non enim si negemus muscas, scarabeos, & cimices omnipotentis esse opus regis: sequaciter postulandum a nobis est, ut quis ea fecerit dicamus.

SEQUACITAS, ātis. f. Sidon. 4. Epist. 11. Pigra sequacitas.

SECTOR, [αἱρετίω, αἱρετίζω] āri. frequent. Sectari dicitur, qui aliquem sequitur frequenter, ut eum possit vel videre vel alloqui. Cic. 6. Verr. 148. Qui illic ejusmodi est, ut eum pueri sectentur, ut omnes, quum loqui cœperit, irrideant. Idem in eund. 4. 169. Is prætorem circum omnia fora sectaretur. Et pro Muren. 70. Sectari aliquem totos dies.

Aliquem pennis sectari. Ovid. 2. de Arte Am. 57.

Fœcundi leporis sapiens sectabitur armos. Hor. 2. Serm. 4. 44.

Lævia sectantem nervi deficiunt. Hor. in Arte Poet. 26. i. e. Enervatos versus scribet, qui dat operam ut scribat delicatos.

Aratrum sectari. Tibull. lib. 2. 3. 17.

Sectari belluas, apros, cervos; Venando sectari & persequi, investigare, perquirere, sequi. Plaut. Milit. 2. 2. 27. Respondit se sectari simiam. Ter. in prol. Phorm 6. Adolescentulum cervam videre, fugere, & sectari canes. Virg. 3. Ecl. 75.

Si, dum tu sectaris apros, ego retia servo.

Leporem sectari. Hor. 2. Serm. 2. 106.

Sectari aliquem, convenienter sequi, ut fit quum quempiam in sermonibus, in sententiis, in disciplinis & cæteris factis sedulo, perpetuoque sequimur ac imitamur. Ter. Eun. 2. 2. 31.

Sectabar eum discendi gratia. Gell. 3. 17.

SECTO, āre. active apud antiquos, teste Prisciano lib. 8. unde Sector passive, apud Varr. de R. R. 2. 9. Velle se a cane sectari.

SECTATIO, ōnis. f. Tertull. ad Uxor. 1. 6. Homines sectationibus perdere

SECTATOR, ōris. m. [ἀκόλουθος, αἱρετιστής] Qui ut aliquid condiscat, frequenter aliquem consequitur. Cic. pro Muren. 70. Quid opus est, inquit, sectatoribus. Plin. lib. 18. cap. 28. Hoc postea Sestius e Romanis sapientiæ sectatoribus Athenis fecit eadem ratione. Gell. lib. 1. cap. 3. Sectatores Philosophiæ.

SECTA,

Secta, æ. f. [αἵρεσις] Formula disciplinæ. a Sector, ari, vel a Sectus: Græce Hæresis dicitur, unde Sectæ Philosophorum, familiæ & disciplinæ. apud Cic. de Orat. 120. Est autem secta, disciplina, certa quædam disciplinæ formula, factio, studium, ratio vitæ.
Secta & lex in proscindendis agris. Columel. lib. 6.
Secta & ratio vitæ. Cic. pro Cæl. 40. Qui hanc sectam rationemque vitæ re magis quam verbis secuti sumus.
Asperrima secta. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Immota Catonis secta. Lucan. lib. 2. 381.
Severissima secta. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Exequi sectam alicujus. Catull. de Berecynth. 61. 15.
Viam & sectam quandam sequi. Cic. 2. de Nat. Deor. 57. Omnis natura artificiosa est, quod habet quasi viam quandam & sectam quam sequatur.
Sectam & instituta aliquorum persequi. Cic. 7. Verr. 180. Horum nos hominum sectam atque instituta persequimur.
Sequi sectam aliquorum. Cic de Clar. Orat. 120. Quo magis tuum Brute judicium probo, qui eorum, id est ex vetere Academia Philosophorum sectam sequutus es.

Sectarius, Adj. ut, Vervex sectarius, Qui gregem agnorum præcedens ducit. Plaut. Capt. 4. 2. 40. Qui Petroni nomen indunt verveci sectario. Cato de R. R. cap. 150. Menses decem ab coactore releget porcos sectarios.

Sectacŭla, æ. f. [αἱρεσίδιον] dimin. a Secta; quasi Sequela quædam & propagatio. Apuleius Met. 5. Occipiunt sciscitari qualis ei maritus, & unde natalium sectacula proveniret.

S E R

Ser, [σὴρ] Vermiculus apud Seres, qui sericum procreat. Bays. de Re vestiar. cap. 5.
Item nominis Seres nomen singulare. Sidon. Carm. 5. v. 43.
Assyrius gemmas, Ser vellera, thura Sabæi. V. seres

Sera, æ. f [ὀχεὺς] Instrumentum quo clauduntur ostia. Juven. 6. Sat. 346.
Pone seram, cohibe, sed quis custodiet ipsos
Custodes? Varro de L. L. 6. 6. Nec satis Resarrire ab Serra dictum, id est aperire: hinc etiam Seræ, quibus remotis fores panduntur.
Asserere manum est admovere, quod ea quoque quæ in terram dimittuntur seri dicuntur: unde etiam seræ appellantur, quia foribus admotæ opponuntur, defixæ postibus, quemadmodum ea quæ terræ inseruntur. Festus.
Dura sera. Tibul. lib. 1. 2. 6.
Rigidæ seræ. Ovid. 1. Fast 124.
Mille domos clausere seræ. Ovid. 8. Met 629.
Excutere seram poste. Ovid. 1. Amor. 6. 24.

Seranus, i. m. [Σερανὸς] Romani viri cognomen, dictus Qu. Atilius Cincinnatus Seranus: cui quum suum agrum & araret & sereret, Dictatura ei a populo Romano delata est. Unde a serendo Seranus appellatus est. V. serranus. conf. Plin. 18. 3. Sil. 6. 62.
Seranus, Satyra una fuit Varronis sic inscripta, quod ex agro evocatus esset Serranus, quem serentem dati honores invenerunt. Turneb.

Serapeum, i. n. Templum Serapidis. Ammian. 22. 16.

Seraphim, vox est Hebraica pluralis numeri idem significans quod Igniti, candentes, a verbo שרף saraph, succendo, uro, exuro, comburo. Numeri 21. Misit Dominus in populum hanneasim haseraphin, id est ignitos serpentes.
Significat & certum ordinem Angelorum cælestis hierarchiæ, estque generis tam masculini quam neutri. Isaiæ 6. Seraphim stabant subter illud. Ibidem, Et volavit ad me unus de Seraphim. Divus Hieronymus ad Furiam: Hæc sunt duo Seraphim ter glorificantia Trinitatem.

Serapias, [ὄρχις, σεραπίας] Herba quæ & Orchis dicitur, quod (inquit Dioscorides) ejus radix inter pauca sit utilis. Dicitur & Cynosorchis, Latine Testiculus canis, quod nomen vulgus retinet. Aetius & Paulus Æginета Triorchin appellant, a tribus testiculis in radice dependentibus. Plin. lib. 26. cap. 10.

Serapinus, V. serapis infra.

Serapion, [Σεραπίων] Ælianus dictus, orator Alexandrinus, scripsit ad Adrianum principem Panegyricum: Orationes in genere deliberativo, apud Alexandrinos: item Utrum Plato jure removerit Homerum a sua Republica: præterea Artem rhetoricam. Auctor Suidas.
Serapion, Pictor cognominatus Rhyparographus, auctor Plin. lib. 35. cap. 10.
Serapion, Præsul Antiochenus sub Commodo principe, cujus meminit Hieronymus.
Serapion alter Christianus, qui ob elegantiam ingenii Scholasticus meruit cognominari, charus Antonio monacho: scripsit contra Manichæos egregium volumen, & quædam alia: laudatus etiam ob fidei constantiam sub Constantino principe, ut idem Hieronymus auctor est.
Serapion, herba Serapias sic vocatur apud Apul. de Herb. cap. 15.

Serāpis, idis. f. [Σεράπις] Serpens; Deus apud Ægyptios, qui apud Græcos Pluto, quem colunt qui Nilum inhabitant. Tacit. 4. Hist. 84. Monitu Serapidis Dei, quem dedita superstitionibus gens ante alios colit. Martial. lib 9. 30.
Heu quæ lingua silet? non illam mille catastæ
Vincebant, nec quæ turba Serapin amat. Mart. Capella ausus est corripere penultimam, lib. 2.
Te Serapin Nilus, Memphis veneratur Osirin. Plin. lib. 37. cap. 5. Apion cognominatus Plistonices, paulo ante scriptum reliquit, esse etiam in labyrintho Ægypti colosseum Serapin e smaragdo novem cubitorum. V. osiris. Hujus meminit Cic. 3. de Nat. Deor. & multis Cæl. Rhodig. lib. 2. cap. 13.

Serapicus, vel **Serapinus**, a, um. Cœna Serapica, i. e. Sumtuosa. Tertull. Apol. cap. 39.

De Serapinis Ammian. 28. 4.

Serbonis, [Σερβωνίς] Palus est, juxta quam est mons Cassius, teste Herodoto lib. 2.

Seren, Civitas Arabum non procul a Troglodytis. Plin. lib. 6. cap. 29.

Serena, [Σερηνὰ] ex Hispania oriunda, uxor fuit Stiliconis, socrus Honorii Imperatoris, qui Mariam filiam ipsius, uxorem duxit. Hujus Serenæ laudes eleganti carmine celebravit Claudianus.
Docta Serena. Claud. de concha 3.

Serenus, a, um. Adj. [εὔδιος, αἴθριος] significat Tranquillum, sine nubibus, sine imbre, quod id maxime tempus sationi aptum sit. Plaut. Merc. 5. 2. 35. Hic Favonius serenus est, hic Auster imbricus. Hic Siccum significare potest, quod sereno cælo, sicca sit maxime tempestas.
Æstas serena. Virg. 6. Æn. 707.
Cælum serenum. Martial. lib. 1. 170.
Color serenus, Lucidus. Plin. lib. 9. cap. 35.
Horæ serenæ. Sil. lib. 15. 55.
Sed current albique dies horæque serenæ i. e. Vita felix & sine perturbatione.
Hyemes serenæ. Virg. 1. Georg. 100.
Lumen serenum. Lucret. lib. 2. 149.
Lux serena. Virg. 5. Æn. 105.
Lux serena & tranquilla ex turbido die. Liv. 1.
Nubes serenæ, Siccæ. Virg. 1. Georg. 461. Nonius.
Sidera serena. Lucret. lib. 4. 213.
Tempestas serena. Sueton. Vesp. cap. 10.
Venti sereni. Ovid. 1. Fast. 681.
Ver serenum. Virg. 1. Georg. 340.
Ad alia item transfertur; ut,
Animus serenus. Ovid. 1. Trist. 1. 39.
Doctrina serena. Lucret. lib. 2. 8.
Frons tranquilla & serena, pro Læta. Cic. 1. Tusc. 31. Nec vero eadem frons erat quæ M. Crassi illius veteris, quem semel ait in omni vita risisse Lucilius, sed tranquilla & serena. Martial. l. 7. 11.
Gravitate serena plenus vultus. Lucan. ad Pison. 88.
Ore sereno annuere. Martial. lib. 2. 24.
Pectora facta serena. Ovid. 1. Trist. 9. 40.
Vitam serenam degere. Lucret. lib. 2. 1093.
Nam (pro sancta deûm tranquilla pectora pace
Quæ placidum degunt ævum, vitamque serenam!)
Vultu sereno fortis. Hor. 1. Carm. 37. 26.
Vultu ridet fortuna sereno. Ovid. 1. Trist. 4. 27.
Serenissimus, Plenissimus, ut ita dicam, tranquillitate: non credulus, affabilis, lætus.
Sæpius Principes hoc titulo honorificantur, uti notat Barthius Advers. 143. 3.
Serenissimo principi supplicare, dixit Justinianus in l. Imperialis benevolentiæ. §. similis vero. De nuptiis lib. 5. C. tit. 4. Sed & si (inquit) non serenissimo principi supplicaverim, &c.

Serēnum, i. n. [εὔδιον] Virg. 1. Georg. 394.
Nec minus ex imbri soles, & aperta serena Prospicere.
Caligo in terras nitido resoluta sereno. Sil. 5. 58.
Sereno, ablativus, pro Sereno tempore, cui Nubilo opponitur. Plin. lib. 11. cap. 24. Aranei sereno non texunt, nubilo texunt. Liv. 31. conf. Sen. Nat. Quæst. 2. 18. Plin. 11. 24.

Serēne, Adv. August de Trin. 8. 9.

Serēno, [αἰθριάω] āre. Serenum reddere, & clarum. Virg. 1. Æn. 259.
Olli subridens hominum sator, atque deorum,
Vultu quo cælum, tempestatesque serenat. Plin. lib. 2. cap. 6. de Sole, Atque etiam nubila humani animi serenat.
Domum serenare largo igne. Lætificare, vel illustrare. Stat. 1. Achill. 120.
Afflatibus vivis ora serenat. i. e. Auræ vitalis afflatu fit lætior. Stat. 2. Theb. 57.
Spem serenare fronte. Virg. 4. Æn. 477.
Consilium vultu tegit, ac spem fronte serenat.
Tristia fronte serenare. Sil. lib. 11. 369.

Serenatus, a, um. [ἠθριασμένος] Sil. 12. 637.
Ecce serenato clarum jubar emicat axe.
Phœbus serenatus, pro Placato. Sil. 5. 181.

Serenator, ōris. m. Jovis cognomentum apud Apul. de Mundo p. 75.

Serenitas, ātis. f. [αἰθρία, εὐδία, διαυγεία] Tranquillitas, claritas. Plin. lib. 10. cap. 67. Salamandra serenitate deficiens.
Serenitas, & Perturbatio cæli, contraria. Cic. 2. de Divin. 94. Hæc igitur cum sit tum serenitas, tum perturbatio cæli, estne sanorum hominum hoc ad nascentium ortus pertinere non dicere? quod certe non pertinet.
Serenitas & tranquillitas. Liv. 26.
Tranquilla serenitas est. Liv. 2. 62.
Legitur in plurali apud Columel. 3. 1. Vitis imbribus magis quam serenitatibus offenditur.

Serenifer, ĕra, ĕrum. Avien. in Arati Phænom. 989.
Axe sereniferi descendit sol Aquilonis.

Seres, [Σῆρες] Scythiæ Asiaticæ populi, a quibus nobilis illa lana ex arboribus, ex qua fit sericum, advehi dicitur. Hi ex Virgilio, Plinio, Strabone, Solino notissimi sunt. De quibus Marcellinus libro suæ historiæ 23. Agunt (inquit) ipsi quietius Seres, armorum semper & præliorum expertes: utque hominibus sedatis & placidis est otium voluptabile: nulli finitimorum molesti, cæli apud eos jucunda salubrisque temperies: aëris facies munda, leniumque ventorum commodissimus flatus, & abunde sylvæ sublucidæ: a quibus arborum fœtus aquarum aspergínibus crebris velut quædam vellera mollientes, ex lanugine & liquore mistam subtilitatem tenerrimam pectunt: nentesque subtegmina, conficiunt sericum ad usus antehac nobilium, nunc etiam infimorum sine ulla discretione proficiens: ipsi præter alios frugalissimi, pacatioris vitæ cultores, vitant reliquorum mortalium coetus: quumque ad cœmenda fila, vel quædam

dam alia transeunt flumen advenæ, nulla sermonum vice, propositarum rerum pretia solis oculis æstimantur: & (ita sunt abstinentes) apud se tradentes genita, nihil ipsi comparant adventitium. Hæc Ammianus Marcellinus. Cæterum ut plurali numero Seres dicitur, ita singulari Ser, hujus Seris. Virg. 2. Georg. 121.

Sub juga jam Seres, jam Barbarus isset Araxes. Sidonius Apollinaris, 5. 43.

Assyrius gemmas, Ser vellera, thura Sabæus. Ex Hermol. V. SER.

Ad Seras aliquid petere. V. AD.

Colorati Seres. Ovid. 1. Amor. 14. 6.

Nobiles vellere Seres. Sen. Thyest. 4.

SERICUS, Adj. [Σηρικὸς] ab eo quod Seres vocantur. Serica enim est gens Parthis vicina sagittandi arte famosa, a qua & Sericum vocatur, ut ait Acron. Hor. 1. Carm. 29. 8.

Doctus sagittas tendere Sericas Arcu paterno. h. e. Parthicas.

Hostis Sericus. Propert. lib. 4. 3. 8.

Carpenta Serica. Propert. lib. 4. 8. 23.

Vestes sericæ. Plin. 21. 3. i. e. Quas Seres ex bombycino texunt. V. SERICUM.

SERESCO, ĕre. per syllabæ detractionem curtatum, valet Serenescere & siccare. Lucret. 1. 305. ——dispansæ in sole serescunt.

Significare & hoc verbum potest, In serum abire mutarique, quæ tenuissima pars lactis est; ut si lac serescere diceres, qua notione accipi in veste non potest: nisi si quis ut caseus exeunte sero siccatur, sic exeunte humore siccari vestem diceret: quam translationem vix probaverim. Probabile est a sero, priore correpta, serenum deductum, a quo & seresco: sed & serum casei est ejus siccatio, & tanquam serenum cum exit foras. Hæc Turneb. 6. 14.

Serescere, In serum abire. Plin. lib. 11. cap. 41. Omne autem (lac) igne spissatur, frigore serescit.

SERGESTUS, i. m. Æneæ nauta apud Virg. 4. Æn. 288. Et lib. 5. 121.

Sergestusque, domus tenet a quo Sergia nomen. Nam a Sergesto Sergia familia fuit, a Cloantho Cluentia. Servius. conf. 1. Æn. 514.

SERGIA, Romana tribus; legitur apud Alexandrinum lib. 1. Genial. Dier. cap. 17.

SERIA, æ. f. [οἰνόχημα] Vas vinarium oblongum. Liv. 24. 10. Ter. Heaut. 3. 1. 51. Sodes vide relevi dolia omnia, omnes serias. Pers. 2. Sat. 11. Columel. lib. 12. cap. 18. Dolia quoque & seriæ, cæteraque vasa ante quadragesimum vindemiæ diem picanda sunt.

Seriæ oleariæ. Varro 3. de R. R. cap. 2.

SERIŎLA, æ. f. dimin. [οἰνοχημάτιον] Persius 4. Sat. 29.

Seriolæ veteris metuens deradere limum.

SERICUM, i. n. [σηρικὸν] Id dici potest quod a Seribus fiebat, & depectebatur ex arboribus ad vestimentorum nobilitatem, ut refert Plin. lib. 6. cap. 17. Unde Virg. 2. Georg. 121.

Velleraque ut foliis depectant tenuia Seres. Vulgus autem nostrum Sericum accepit pro Eo texturæ opere quod ex bombycum lanificio depecti solet.

Serica variis textilibus. Propert. lib. 1. 14. 22.

An a Bombycinis differant Serica, disputarunt viri docti. Arborum esse fœtum ait Ammian. 23. 6. Alii arboribus depecta agnoscunt, verum non ex arborum natura sed bombycum opere fieri tradunt. Sic Isidor. 19. 27. Sericum dictum quia id Seres primi miserunt. Vermiculi enim ibi nasci perhibentur, a quibus hæc circum arbores fila ducuntur. Vermes autem Gr. βόμβυκες nominantur. V. plura in Pitisci Lex. Rom. Antiq.

SERICUS, a, um. Adj. [σηρικινὸς] Quod confectum est ex serico: ut, Vestis serica. Plin. lib. 21. cap. 3.

Pallia serica. Stat. 3. Sylv. 4. 89.

Pulvilli serici. Hor. Epod. 8. 15.

SERICĀTUS, a, um. aliud Adj. Serica veste indutus. Suet. de Calig. cap. 52. Armillatus in publicum processit, aliquando sericatus & cycladatus.

SERICARIUS, i. m. Textor sericorum. Julius Firmicus lib. 8. Matheseôs, refert sericarium textorem nasci, qui habuerit horoscopum in 28. parte Arietis.

SERICOBAPTÆ, m. pl. i. e. Serici tincti, βάπτω enim significat tingo. Inde Baptæ apud Juvenalem dicti, quod faciem fuco illinerent, μέταξα Græcis, nobis sericum dicitur: cujus tinctores Baphii, παρὰ βάπτειν quod est tingere. Juven. 2. Sat. 91.

Talia secreta coluerunt Orgia tæda

Cecropiam soliti Baptæ lassare Cotytto. Hinc, Baptosericum pallium. Alciatus in l. Baluca. de metal. lib. 11. Cod.

SERIES, ēi. f. [εἱρμὸς] Ordo & quasi quædam rerum continuata progressio, a serendo, id est, ordinando dicta. Quintil. Quod non nisi in contextu orationis, serieque contingit. Valer. Max. Quis compos mentis domesticæ peregrinæque historiæ seriem fœlici superiorum stylo conditam, vel attentiore cura, vel præstantiore facundia traditurum se speraverit? Plin. lib. 7. cap. 16.

Ordo & series causarum. Cic. 1. de Divin. 125. Fatum autem id appello quod Græci εἱμαρμένην id est ordinem seriemque causarum. Idem 1. de Nat. Deor. 9. Est enim admirabilis quædam continuatio seriesque rerum, ut alia ex alia annexa, & omnes inter se aptæ, colligatæque videantur.

Series & connexio. Cic. in Partit. 137. Tanta series artis est: & sic inter se sunt pleraque connexa & apta, &c.

Series historiæ. Val. Max. in Proœm.

Series nectens. Cic. 4. Acad. 21. Cætera series deinde sequitur majora nectens, ut hæc quæ quasi expletam rerum comprehensionem amplectuntur, Si homo est, animal est, mortale rationis particeps. Idem 1. de Legib. 52.

Atra series tuæ vitæ. Ovid. in Ibin, 64.

Immensa series laborum. Ovid. 9. Epist. 5.

Inexplicabiles series. Quintil. lib. 5. cap. 14.

Innumerabilis annorum series. Hor. 3. Carm. 30. 4.

Longissima series rerum. Virg. 1. Æn. 645.

Longe porrecta viarum series. Vix longo tractu sternendæ. Stat. 3. Sylv. 3. 102.

Evolvere seriem fati. Ovid. 15. Met. 152.

Vidi quam seriem morantis ævi, Pronectant tibi candidæ sorores. Stat. 4. Sylv. 3. 145.

SERIĔTAS, ātis. f. a Serius; Gravitas. Auson. 2. Parent. 6.

Et gravitas comis, lætaque serietas. Sidon. 23. 440. Risus serietas, dicacitas.

SERILLIA, um. n. pl. [Ἰστρικὰ πλοῖα] (inquit Festus) Verrius appellari putat Navigia Istrica, ac Liburnica, quæ lino ac sparto condensantur, a conserendo & contexendo dicta, quia dicat Pacuvius in Nuptiis,

Nec ulla subscus cohibet compagem alvei,

Sed suta lino & sparteis serillibus. Quum σπειραστικῶς & ficto vocabulo usus sit, pro Funiculis qui sparto conseruntur. σπάρτον enim a σπείρω, id est sero deducitur. hinc Funiculi spartei Græcis σπάρτα vocantur.

SERIO, Adv. V. SERIUS adjectivum.

SERIOLA, V. supra SERIA.

SERIPHOS, i. f. [Σέριφος] Insula una ex Sporadibus in Ægæo mari: quam notiorem fecerunt ranæ, cognomento Seriphiæ, quæ illic non coaxant, orto inde adagio, Rana Seriphia, in mutos aut taciturnos. Plura Erasmus in Chiliadibus. Plin. lib. 8. cap. 58. Mutæ, inquir, etiamnum sunt ranæ in Seripho insula.

Humilis Seriphos. Stat. 1. Achill. 205.

Parva Seriphos. Juven. 6. Sat. 564.

Plana Seriphos. Ovid. 7. Met. 465.

SERIPHIUS, a, um. Adj. [Σερίφιος] ut in illo Themistoclis, Neque enim vel tu, si Atheniensis esses, clarus extitisses: aut ego, si Seriphius essem, ignobilis. Tacit. 4. Ann. 21. Saxum Seriphium.

SERIPHIUM, i. n. [σερίφιον] Genus absynthii, quod & Marinum dicitur. Plin. lib. 27. cap. 7.

SERIS, is. f. [σέρις] Genus cichorii. Vocant autem Latini Intybum, sive intybum. Vulgus nostrum *Endiviam*. Varro 3. de R. R. cap. 10. Anseres pascunt in humidis locis, ubi pabulum serunt quod aliquem fructum ferat, seruntque his herbam quæ vocatur seris, quod ea aqua tacta etiam quum est arida, fit viridis. conf. Plin. 20. 8.

SERIUS, [Σέριος] Fluvius Cisalpinæ Galliæ, per Bergomatem agrum in Aduam fluens, a quo Vallis Seriona in eodem agro populosa artificiosaque nominata est.

SERIUS, a, um. Adj. [σπουδαῖος] Quod cum assertione, & non per jocum dicitur. Accius, Vos nugas asseritis, nos seria loquimur. Nonius, 1. 144. Serium, triste, & quasi sine risu, vel sine ridiculo. Plaut. Pœn. 2. 51. Ter. Eun. 3. 3. 7. Ait rem divinam fecisse, & rem seriam velle agere mecum. Plin. in Paneg. Simul cogito, quum sint ista ludus, & avocamentum hujus: illæ seriæ, & intentæ, & a quibus se in tale otium recipit, voluptates.

Verba seria. Tibul. lib. 3. 7. 20.

Serium & Jocosum, contraria. Cic. 1. Off. 134. Ludo autem & joco uti illo quidem licet, sed sicut somno, & quietibus cæteris, tum cum gravibus seriisque rebus satisfecerimus. Ibidem, Ac videat in primis quibus de rebus loquatur: si seriis, severitatem adhibeat: si jocosis leporem. Quintil. lib. 6. cap. 4. Dictorum urbanorum alia seria, alia jocosa, alia media.

Joca seriaque. Quoties omnia nostra cum aliquo communicamus, cum eo joca seriaque conferre dicimur. Cic. 2. de Fin. 85. Ac quicum joca & seria, ut dicitur, quicum arcana, quicum occulta omnia? Tecum optime, deinde etiam cum mediocri amico. Erasmus.

Dictu seria. Hor. de Arte Poet. 107.

SERIA, n. pl. [σπουδαῖα] Ovid. 5. Fast. 341. Hor. 1. Serm. 1. 27.

——sed amoto quæramus seria ludo.

Laxare seria. Pers. 5. Sat. 44.

Posthabui tamen illorum mea seria ludo. Virg. 7. Ecl. 17.

Vertere seria ludo. Hor. de Arte Poet. 226.

Seria ac jocos celebrare. Liv. 1. 4. Per seria & ludum. Curt. 9. 7. 16.

SERIO, Adv. [σπουδαίως] Sine joco. Plaut. Amph. 3. 3. 9. An id joco dixisti? equidem serio ac vero ratus. Ter. Eun. 3. 3. 22. Misit porro orare ut venirem serio. Cic. 5. Att. Inde ad Taurum cogitabam, ut cum Mophragine signis collatis, si possem, decernerem. Vetus exemplar sic habet, Si possem, de servo tuo decidere. Plin. lib. 9. cap. 35.

Serio rem agere. Liv. 4. 25.

SERMO, ōnis. m. [λόγος, βάξις] Loquela, a compositis & contextis verbis. Servius, in Virg. 4. Æn. 277. Sermo est consertio orationis, & confabulatio duorum vel plurium. Et in illud Virg. 6. Æn. 160.

Multa inter sese vario sermone serebant: sic ait, Hinc proprie dictus est Sermo, qui inter duos seritur, & inter utrumque agitur. Cic. de Senect. Sed tamen decorus est sermo senis, quietus, & remissus.

Tractare aliquid Græco sermone vel Attico. Cic. 1. de Finib. 1.

Sermo & colloquutio. Cic. 1. Fam. 9. Hac me mente fuisse, & Senatus ex me te Cos. audivit, & tu in nostris sermonibus, colloquutionibusque ipse vidisti.

Sermo & Oratio differunt. Est enim Sermo, locutio qua communiter omnes utuntur: Oratio vero proprie oratorum est. Cic. in Orat. 64. Mollis est oratio philosophorum, & umbratilis: nihil iratum habet, nihil invidum, nihil atrox, nihil mirabile, nihil astutum. Itaque sermo potius quam oratio dicitur. Quanquam omnis locutio oratio est, tamen unius oratoris locutio hoc proprio signata nomine est. Hactenus Cicero.

Sermo de. Cic. de Arusp. Resp. 34. De Alexandrinis video esse sermonem, quem ego non refuto. Idem in Somn. Scip. 17. Quid autem interest ab iis qui postea nascentur, sermonem fore de te, quum ab iis nullus fuerit qui ante nati sunt?

Sermonem cum. Cic. in Vatin. 3. Cum Albinovano sermonem non modo de Sestio accusando, sed nulla unquam de re fuisse, paulo ante imprudens indicasti.

Sermo mihi cum literis. Cic. 12. Att.

In sermone. Cic. 12. Fam. 16. Quum mihi in sermone injecisset, se velle Asiam visere. V. INJICIO.

Eccum tibi lupum in sermone: h. e. De quo loquebamur, adest. Plaut. Stich. 4. 1. 71.

In sermonibus. Plaut. Trin. 1. 2. 62. Cic. 1. Att. 13. Usque eo ut nostri isti comessatores conjurationis barbatuli juvenes illum in sermonibus Cn. Ciceronem appellent.
Hac vice sermonum roseis Aurora quadrigis. Virg. 6. Æn. 555.
Affluentia sermonis verbosa. Firmic. lib. 8. cap. 10.
Caput & pes sermonis, pro Principio & Fine. Plaut. Asin. 3. 3. 139.
Doctus sermonis utriusque linguæ. Hor. 3. Carm. 8. 5.
Honos sermonis. Hor. de Arte Poet. 69.
Insolentia sermonis. V. INSOLENS.
Littera sermonis fida ministra mei. Ovid. 3. Trist. 7. 2.
Particeps sermonis. Cic. 3. de Orat.
Accuratus sermo. V. Accuratus in ACCURO.
Amari sermonis homo. Hor. 1. Serm 7. 7.
Aversus sermo. Quintil. lib. 4. cap. 1. Sermonem a persona judicis aversum, qui ἀποστροφὴ dicitur, quidam in totum a proœmio submovent.
Benignus sermo. Hor. 1. Epist. 5. 11.
Blandus sermo. V. BLANDUS.
Brevis sermo. V. BREVIS.
Comis sermo. Tacit. 15. Ann. 48.
Communis sermo. Quintil. lib. 2. cap. 10.
Compositi sermones ad coarguendos qui contra disputant, a Græcis ἐλεγκτικοὶ vocantur. Quintil. lib. 2. cap. 15.
Compositi ad præcipiendum sermones, qui δογματικοὶ appellantur. Quintil. lib. 2. cap. 15.
Concinnus sermo utraque lingua. Hor. 1. Serm. 10. 23.
Credibilis sermo. Ovid. 1. de Arte Am. 467.
Curatus sermo. V. CURO.
Dilucidus sermo. Quintil. lib. 5. cap. 14.
Distinctus sermo. Quintil. Ibid.
Doctissimus sermo. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Fideles sermones, Quibus fides haberi debet. Catul. Argon. 62. 144.
Fortuiti sermones. Tacit. 4. Ann. 68.
Græcus sermo. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Horridus sermo. Quintil. lib. 9. cap. 4. Neque ignoro quosdam esse, qui curam omnem compositionis excludant, atque illum horridum sermonem ut forte effluxerit, modo magis naturalem, modo etiam magis virilem esse contendant.
Imperitus sermo. Cic. in Orat.
Inceptus sermo. Virg. 6. Æn. 470.
Iniqui sermones. V. INIQUUS.
Intentior sermo. V. Intentus, in INTENDO.
Intimus sermo. V. Intimus, in INTRA.
Jocosus sermo. Hor. 1. Serm. 10. 11.
Latialis sermo. V. Latialis, in LATIUM.
Latinus sermo. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Latus ornatusque sermo. Quintil. lib. 5. cap. 14. Argumenta sermone puro, & dilucido, & distincto, cæterum minime lato, ornatoque putant esse dicenda.
Longinquus sermo. V. Longinquus, in LONGUS.
Longus sermo. V. LONGUS.
Medius ambiguusque sermo. V. MEDIUS.
Multiplices variique sermones. Cic. in Orat. 12. Solebant Academici de rebus omnibus in utranque partem disputare: atque ideo sermones eorum Cicero multiplices & varios appellat.
Obscœni sermones. Hor. 2. Epist. 1. 127.
Otiosi sermones. Quintil. lib. 1. cap. 12.
Pacificus sermo. Lucan. lib. 3. 305.
——duramque viri deflectere mentem
Pacifico sermone parant, &c.
Patrius sermo. Lucret. lib. 1 832.
Pedestris sermo, Humilis, non magniloquus. Hor. de Arte Poet. 95.
Perpetuus sermo. Lucret. lib. 4. 541.
Politi sermonis mella. Claud. Conf. Mall. Theod. 251.
Promptus sermo. Juvenal. 3. Sat. 73.
Purus, dilucidus, & distinctus sermo. Quintil. lib. 5. cap. 14.
Purus & nihil se supra modum extollens sermo. Quintil. lib. 1. cap. 9.
Quotidianus & in quemcunque etiam indoctorum cadens sermo. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Rectus & secundum naturam enuntiatus sermo. Quintil. lib. 2. cap. 5. & Cic. 1. Fam. 1.
Romanus sermo. Quintil. lib. 2. cap. 14.
Sinistris sermonibus aliquem carpere. i. e. Maledicis, & iniquis. Plin. 1. Epist. ad Fundanum, Nemo me apud quenquam sinistris sermonibus carpit: neminem ipse reprehendo.
Tristis sermo. Hor. 1. Serm. 10. 11.
Truncus sermo. Stat. 12 Theb. 479.
Vetus sermo. Quintil. lib. 1. cap. 6.
Vitiosus sermo. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Vulgaris sermo. Quintil. lib. 12. cap. 10.
Vulgati sermones. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Abrumpere sermonem. Virg. 4. Æn. 388. V. ABRUMPO.
Abstinere sermonem de re aliqua. V. ABSTINEO.
Abuti aliquo sermone pro mandatis. V. ABUTOR.
Accedere ad sermonem. Cic. 2. de Orat.
Accipere sermonem ab ipsa rerum natura. Quintil. lib. 3. cap. 2.
Adjungere ad sermonem. Cic. 12. Fam. 16.
Agere aliquid dignum sermone. Hor. 2. Serm. 3. 4.
Arripere sermonem. V. ARRIPIO.
Avertere se a sermone. V. AVERTO.
Captare sermonem. Ovid. 3. Met. 279. V. Capto in CAPIO.
Cedere sermones. Ter. Heaut. 2. 3. 1. Interea dum sermones cedimus, illæ sunt relictæ. h. e. Dum sermones miscemus, dum colloquimur. Putant figuram dicendi ortam esse a crebra inter loquentes verbi iteratione. Sunt qui Cædimus scribant.
Celebrare sermonibus. Cic. pro Cluent. 35. Id multo sermone celebratur.
Cohæret sermo. V. COHÆREO.
Commeant sermones. Tacit. 2. Ann. 28.
Communicare sermones. Cic. 2. de Invent. 144.

Conferre sermonem cum aliquo. Cic. 1. Off. 136. Maximeque curandum est ut eos quibuscum sermonem conferimus, & vereri & diligere videamur. V. CONFERO.
Conficere sermonem. V. CONFICIO.
Confundere sermones in unum. V. CONFUNDO.
Copulare sermonem cum aliquo. V. COPULO.
Crebrescit sermo. Virg. 12. Æn. 222.
Declamant medio sermone diserti. Ovid. 2. de Arte Am. 507.
Deserre sermonem. Cic. 3. Fam.
Dies deficiens sermoni. Ovid. 5. Trist. 13. 28.
Defugere sermonem. Cæs. 6. Bell. Gall. 12. Aditum sermonemque defugiunt.
Delabi in aliquem sermonem. Cic. 1. de Orat. 96. Insperanti mihi, inquit, & Cottæ, sed valde optanti utrique nostrûm cecidit, ut in istum sermonem Crasse delaberemini.
Detinuit sermone diem. Ovid. 1. Met. 683.
Devenire sermonem in alienas manus. Cic. 1. Att. 13.
Dictare in sermone. Cic. 1. Fam.
Differre in sermonibus. Dissipare, invulgare. Liv. 34.
Dispersus sine ullo certo auctore sermo. Quintil. lib. 5. cap. 1.
Dissipatus sermo. Cic. pro Flacc. 14.
Divulgare sermonibus rem aliquam. V. DIVULGO.
Datus sermo per civitatem, Diffusus, disseminatus. Liv. 2.
Dare sermonem alicui, pro Dare causam obloquendi. Cic. 9. Fam. 3. Dabimus sermonem iis, qui nesciunt, nobis quocunque in loco simus, eundem cultum, eundem victum esse. Budæus.
Dare aliquem testem sermoni. Ovid. 1. Amor. 8. 21.
Ducere sermonem. Cic. Nempe igitur hinc tum Pomponii ductus est sermo.
Effugere sermonem. Cic. Cujus frater germanus sermones iniquorum effugere potuit.
Emanat sermo. V. EMANO.
Erumpere sermonem. Cic. ad Q. frat.
Excitare sermonem. Cic. 8. Fam. 10.
Exequi sermonem cum aliquo, Verba facere, loqui. Plaut. in Trin. 2. 2. 5. Nolo ego cum improbis te viris gnate mi, neque in via, neque in foro ullum sermonem exequi. i. e. Ulla verba facere.
Exhauriri sermonem. Cic. 1. Q. frat. 1.
Exprimere sermonem. Cic. 9. Att. 18. Meumque sermonem expressum statim mittam.
Facere sermonem. V. FACIO.
Ferre sermonibus. Liv. 4.
Fremebant superi sermone vario. Ovid. 9. Met. 418.
Habere sermonem. Cic. de Senect. 30. Cyrus quidem apud Xenophontem eo sermone quem habuit moriens. Idem de Amicit. 3. Itaque tum Scævola cum in eam ipsam mentionem incidisset, exposuit nobis sermonem Lælii de amicitia habitum ab illo secum, & cum altero genero C. Fannio, M. F. paucis diebus post mortem Africani.
Habuit primus annus de hac reprehensione plurimum sermonis. Cic. 1. Q. frat. 1.
Habere sermonem per biduum. Quintil. in proœm. lib. 1.
Habere multum sermonem de aliquo. V MULTUS.
Jacere sermones. Tacit. 4. Ann. 68. Latiaris jacere fortuitos primum sermones.
Jactis sermonibus iræ intumuere. Stat. 1. Theb. 411.
Imbuere aures alicujus honestis sermonibus. Tacit. 4. Hist. 7.
Imitatus sermones hominis turdus. V. IMITOR.
Incidere nobis varii sermones. Catul. de Vario 10. 5.
Incidit sermo, &c. V. INCIDO.
Incidere in sermonem aliquem fortuito. Cic. 1. de Orat. 111.
Incidere sermonem. V. INCIDO.
Increbuit sermo. V. INCREBRESCO.
Inferre sermonem delicatum in, &c. V. INFERO.
Inferre sermonem de re aliqua. V. INFERO.
Injicere sermonem, & injicere in sermone. Cic. 12. Fam. 16.
Insinuare se familiariter in sermonem aliquem. V. INSINUO.
Instigari sermonibus alicujus. V. INSTIGO.
Instituere sermonem cum aliquo. Cic. 2. de Orat. 296.
Intercipere medium sermonem. V. INTERCIPIO.
Interesse sermoni. Cic. 11. Fam.
Labare sermone. V. LABO, âre.
Lacessere sermones. V. LACESSO.
Legere sermonem alterius. V. LEGO, ĕre.
Manare sermonem. Cic. pro Corn. Balb.
Mittere sermonem. Cic. 3. de Orat.
Mittere aliquem in fabulas & sermones. Quintil. Declam.
Moritur sermo. V. MORIOR.
Moveri sermonibus alicujus. V. MOVEO.
Obmutescere sermonem. Cic. Denique etiam de sermonibus hominum nisi obmutuerint.
Ordiri sermonem. Cic. 1. de Orat. 98.
Oritur sermo ab iis. V. ORIOR.
Oritur sermo de re aliqua. Hor. 2. Serm. 6. 71.
Percrebuit omnium sermone. V. PERCREBRESCO.
Perferre sermonem alicujus ad aliquem. Cic. 1. Fam. 9.
Perferuntur sermones. V. PERFERO.
Perhibet se vel nobis nolentibus Latinus sermo. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Pervagatus sermo. Cic. pro Milon. 29.
Pervulgare sermonem. Cic. Audita, & pervulgata, & percrebrata sermonibus res est.
Probare aliquid largo sermone. Lucret. lib. 5. 156.
Producere sermonem. Cic. in Somn. Scip. 17.
Profari medio viri sermone Sil. lib 6. 295.
Quærere sermonem. Ter. Eun. 3. 3. 10. Mihi sese dare, sermonem quærere.
Refercire sermonibus. Cic. pro Rabir. Posth. 40.
Referre sermones aliquorum. Cic. 1. Fam. 9.
Refrigerare sermonem. Cic. 3. Fam. 8.
Relinquere verba imperfecta sermonis. Ovid. 1. Trist. 3. 69.

Replere ſermone. Virg. 4. Æn. 189.
Hæc tum multiplici populos ſermone replebat.
Reprimere ſermonem. Cic. 3. Fam. 8.
Requirunt ſermone amiſſos ſocios. Virg. 1. Æn. 221.
Reſtringere ſermonem. Cic. 13. Att. 10.
Rumpere ſermone ſilentia. Ovid. 1. Met. 208.
Scribere contra aliquem ſcito ſermone & Attico. Cic. 1. de Nat. Deor.
Sedare ſermonem. Cic. 13. Att. 10.
Serere ſermones. V. SERO, ſevi.
Serebant multa inter ſeſe vario ſermone. Virg. 6. Æn. 160.
Subire ſermonem. Cic. 11. Att. 6.
Sum. ut, In ſermone omnium eſſe. Cic. 10. Philipp. 14. Erat enim in deſiderio civitatis, in ore atque in ſermone omnium.
Sermo eſt omnibus. Plaut. Pſeud. 1. 5. 4.
Sermo eſt mihi apud deos. Cic. 2. de Legib. Tamen quoniam mihi ſermo eſt apud deos, nihil retinebo.
Plurimus ei de honeſto ac bono ſermo ſit. Quintil. lib. 2. cap. 2.
Multi ſermonis ſunt iſta. Cic. 7. Att. 3. Sed hæc coram: nam multi ſermonis ſunt.
Sermo eſt eum reginam amare, &c. Plin. lib. 35. cap. 11.
Multus eſt ſermo me judicium jam de cauſa publica feciſſe. Cic. 7. Att. 12.
Suſcipere ſermonem. Quintil. lib. 2. cap. 15.
Suſtinere ſermones. Cic. 15. Fam.
Extendere noctem æſtivam benigno ſermone. Hor. 1. Epiſt. 5. 11.
Trahere noctem vario ſermone. Virg. 1. Æn. 752.
Vapulare ſermonibus. Cic. 2. Att. 14.
Venire in ſermonem hominum. Cic. 6. Verr. 13. In ſermonem hominum atque in tantam vituperationem veniret.
Verberatæ aures ſermonibus. Tacit. in Vita Agric. 41.
Verſari in pervagato ſermone civitatis. Cic. pro Milon. 13. An vero Judices vos ſoli ignoratis? vos hoſpites in hac urbe verſamini, veſtræ peregrinantur aures, neque in hoc pervagato civitatis ſermone verſantur?
Vitare ſermonem. Cic. 9. Fam.
Uſurpare ſermonibus. Cic. pro M. Marcel.
Utendumque plane ſermone, ut numo, cui publica forma eſt. Quintil. lib. 1. cap. 6.

SERMUNCŬLUS, i. m. dimin. [λογίδιον] Plin. 5. Epiſt. 8. Ut ſermunculis etiam, fabelliſque ducantur. Cic. pro Deiot. 35. Nonne intelligis Cæſar, ex urbanis malevolorum ſermunculis, hæc ab iſtis eſſe collecta? Idem 13. Att. 10. Sermunculum enim omnem aut reſtrinxerit, aut ſedarit.

SERMONĀLIS, e. Tertull. in Prax. cap. 5. Non ſermonalis, ſed rationalis Deus.

SERMŌNOR, āri. Gell. lib. 17. cap. 2. Sermonari ruſticius videtur, ſed rectius: ſermocinari crebrius eſt, ſed corruptius. Hæc ille.

SERMOCĬNOR, [καθομιλέω] āri. Loqui, colloqui. Plin. lib. 10. cap. 42. Super omnia humanas voces reddunt, pſittaci quidem etiam ſermocinantes. Cic. 2. de Invent. 54. Et quibus in rebus homines in conſuetudine ſcribendi aut ſermocinandi eo verbo uti ſoleant, conſiderabitur. Idem 3. Verr. 138. Reſpondit illa, ut meretrix, non inhumane: libenter ait ſe eſſe facturam, & ſe cum iſto diligenter ſermocinaturam: reverti jubet.

SERMOCINANTER, Adv. Sidon. 8. Epiſt. 6. Sermocinanter horas extrahere.

SERMOCINATIO, ōnis. f. Quintil. lib. 9. cap. 2. Sermones hominum aſſimulatos dicere διαλόγους malunt, quam quod Latinorum quidam dixerunt ſermocinationem.
Sermocinatio quidem levi de re, ſed a Latinæ Linguæ ſtudio non abhorrens. Gell. 19. 8.

SERMOCINĀTRIX, īcis. f. [καθομιλητίς] Quintil. lib. 3. cap. 4. Quam ſane permittamus dicere ſermocinatricem.

SERMYLA, Civitas in Sithonia Macedoniæ. Herodot. lib. 7.

SĔRO, āre. a Sera; Claudere. Columel. 6. 38. Fœminæ ſerari & interdum inuri ſolent. al. Secari. Mantuan.
Tartareæ ſerat antra domus.

SĒRO, ſēvi, ſatum, [σπείρω, φυτεύω] ĕre. Seminare & plantare ſignificat. Plin. lib. 12. cap. 3. Qualiter omnia tranſitura longius, ſeri arctiſſime, transferrique meminiſſe convenit. Cic. 1. Tuſc. 32. Serit arbores quæ alteri ſeculo proſint.
Et dubitant homines ſerere, atque impendere curam. Virg. 2. Georg. 433.
Manu ſerere. Cæſ. 3. Bell. Civil.
Denſa ſerere. Virg. 2. Georg. 275.
Fruges ſerere. Tacit. 14. Ann. 38.
Hordea campis ſerere. Virg. 1. Georg. 210.
Piſces ſerere. Plin. lib. 9. cap. 17.
Vitem ſerere. Columel. lib. 3. cap. 20.
Serere, per tranſlationem. Liv. 21. 10. Incuſaverat bella ex bellis ſeri, ne pace unquam frui plebs poſſet.
Bella ſermonibus ſerere. Liv. 4. Si hæc impediet aliquis, ſerite ſermonibus, & multiplicate fama bella. Alia exemplaria habent, Ferte.
Certamina ſerere. Liv. 27. Annibal turmatim per equites, peditumque jaculatores levia certamina ſerens, caſum univerſæ pugnæ non neceſſarium ducebat.
Certamina ſerere cum aliquibus, Movere lites & diſſenſiones. Liv. 2. 1.
Colloquia cum aliquo ſerere, Colloqui. Liv. 24. 31. Quæ licentia Cretenſium eſſet rogitantes ſerendi colloquia cum hoſte. i. e. Verba faciendi. Sic lib. 34.
Crimina ſerere in Senatum. Liv. 24.
Curas Erycina ſerens in pectore. Catull. 62. 72.
Diſcordias ſerere. Liv. 3. 40.
Fabulam ſerere. Liv. 7.
Lites ſerere. Plaut. Pœn. 3. 2. 10.
Mentionem alicujus rei ſerere ad vulgus. Liv. 5.
Negotium ſerere. Plaut. Moſt. 5. 1. 51.
Prælium ſerere. Tacit. 5. Hiſt. 11.
Rumores varios ſerere. Virg. 12. Æn. 228.
Sermonem ſerere. Locutio eſt Plauto uſitata & frequens: & a ſerendo ſermonem declinatum eſſe Varro cenſet. Plaut. Caſ. Quæ hujus ſimiles ſermones ſerunt. Idem Curc. 1. 3. 37. Quod quidem mihi pollutus virgis ſervos ſermonem ſerat? Turneb.
Sermonibus occultis ſerere aliquid. Liv. 7. 39.
Vulnera ſerere. Lucret. lib. 5. 1289.
Seritur, imperſ. Plaut. Epid. 2. 2. 80. Mihi iſtic nec ſeritur, nec metitur: niſi ea quæ vis, nolo. V. METO, ĕre.

SERENDUS, a, um. Partic. [φυτευτέος] ut, Arva ſerenda. Tibul. lib. 2. 3. 8.

SATUS, a, um. aliud Partic. [πεφυτευμένος] Plin. lib. 12. cap. 1. Satæ platani regeneravere vitium.
Frumenta ſata. Virg. 3. Georg. 176.
Meſſes ſatæ. Virg. 8. Ecl. 99.
Satus, Genitus. Virg. 2. Æn. 540.
At non ille, ſatum quo te mentiris Achilles
Satus Anchiſa. Virg. 7. Æn. 152.
Genitore Lucifero ſatus. Ovid. 11. Met. 271.
Satus & creatus. Cic. 1. Tuſc. 118. Non enim temere nec fortuito ſati & creati ſumus.
Animi ſati & quaſi ſparſi. Cic. de Univerſ. 35.
Ætas aurea ſata eſt prima. Ovid. 1. Met. 89.

SATA, ōrum. n. pl. pro Segetibus. Quintil. lib. 8. in procem. Et velut læto gramine, ſata ſtrangulant. Virg. 1. Georg. 113.
Quique ſatis largum cælo dimittitis imbrem.
Dare ſtragem ſatis, & ruinas arboribus. Virg. 12. Æn. 454.
Sternit torrens ſata læta. Virg. 2. Æn. 306.
Tollent animos ſata. Virg. 2. Georg. 350.
Urere ſata. Virg. 4. Georg. 331.

SATUS, ūs. m. [σπορά] Plin. lib. 17. cap. 17. Quapropter de talearum ſatu nunc dicendum eſt. i. e. Plantatione. Cic. de Senect. 52. Quid ego vitium ortus, ſatus, incrementa commemorem?
Conceptus, & ſatus pecudum. Cic. 1. de Divin. 93. Ob eandem cauſam multa inuſitata partim e cælo, alia ex terra oriebantur: quædam etiam ex hominum pecudumve conceptu & ſatu.
Genitalis ſatus. Lucret. lib. 4. 1227.
Cæli ſatus, & terræ conceptus. Cic. de Univerſ. 35. Oceanum, Salatiamque cæli ſatu, terræque conceptu generatos, editoſque memoremus.
Humanus ſatus. Cic. 2. de Divin. 93. Herbam autem aſperam credo avium congeſtu, non humano ſatu.
Hercules Jovis ſatu editus. Cic. 1. Off. 118.
A primo ſatu. Cic. 5. de Finib. 65.
Satus accipere. Cic. 2. Tuſc. 13. Cultura autem animi Philoſophia eſt, quæ extrahit vitia radicitus, & præparat animos ad ſatus accipiendos.
Primus ſatus. Cic. 5. de Finib. 65. Et ipſa charitas generis humani, quæ nata a primo ſatu, quo a procreatoribus nati diliguntur.
Vitalis ſatus. Plin. lib. 13. cap. 4.

SATIO, ōnis. f. [σπορά] Idem quod Satus. Cic. de Univerſ. 35. Poſt autem eam ſationem, diis, ut ita dicam, junioribus permiſit, ut corpora mortalia effingerent. Cic. 5. Verr. Ne ſi tempus ſationis præteriiſſet, granum in provincia Sicilia nullum haberemus.
Specimen ſationis. Lucret. lib. 5. 1360.
Optima vinetis ſatio eſt quum, &c. Virg. 2. Georg. 319.
Perpetua atque æquabilis ſatio. V. PERPETUUS.
Jugera ſationum ſuarum profiteri. Cic. 5. Verr. 38.

SATOR, ōris. m. [σπορεύς] Qui ſerit, aut plantat. Varr. 1. de R. R. cap. 45. Idque id eſſe docent ſylveſtria, ad quæ ſator non acceſſit. Columel. lib. 3. cap. 15. Satoris officium eſt primum, &c.
Sator cæleſtium, Creator, genitor. Cic. 2. Tuſc. 21. Videte cuncti dii, tuque cæleſtium ſator, jace obſecro in me vim coruſcam fulminis.
Sator mundi, Janus. Martial. lib. 10. 28.
Omnium rerum ſator & ſeminator mundus. Cic. 2. de Nat. Deor. 86.
Hominum ſator atque deorum. Virg. 1. Æn. 258.
Divûm ſator, Juppiter. Propert. lib. 4. 2. 55.
Sator litis, per tranſlationem, Qui litem diſſeminat & creat, vel litis cauſa eſt. Liv. 21. 6.

SATORIUS, a, um. Adj. [σποριμαῖος] Quod ad ſatorem pertinet: ut, Trimodiæ ſatoriæ. Columel. 2. 9.

SATĪVUS, a, um. [σπόριμος] aliud Adj. Quod ſeritur: ſive plantatur & excolitur: cui contrarium eſt Agreſtis. Plin. lib. 15. cap. 7. Eadem ratio & in ſativa myrto.
Sativum tempus, Sationi aptum. Plin. lib. 19. cap. 8.

SERO, ſerui, ſertum, [πλέκω] ĕre. Admovere. Unde Aſſerere manum, veteres dicebant Comprehendere, quum eam, reprehendebant in libertatem.
Serere, Texere, ordinare: quoniam ea quæ ordinantur, annectuntur invicem atque cohærent.
Serere ſermonem. Plaut. Aul. 4. 5. 7. i. e. Connectere.

SERTUS, a, um. Partic. [πλακείς] Idem quod Contextus, compoſitus. ut, Serti flores, Sertæ coronæ. Lucan. lib. 10. 164.

SARTOR, V. in ſuo loco.

SERTUM, i. n. & SERTA, æ. f. [στέμμα] Serta dicuntur Coronæ; a Sertis, id eſt, digeſtis invicem floribus frondibuſque ex quibus ab initio fieri coronæ ſolebant. Chariſius lib. 1. Serta neutro genere dicuntur, ut Virg. 6. Ecl. 16.
Serta procul tantum capiti delapſa jacebant. Sed Propert. 2. 33. 37. fœmine extulit,
Quum tua præpendent demiſſæ in pocula ſertæ. Et Corn. Severus,
Huc ades Aonia crinem circundata ſerta. Hæc Chariſius. Propertii locus nunc ſic legitur,
Quum tua præpendent demiſſa in pocula ſerta. Plaut. Aſin. 4. 1. 58. Tum ſi coronas, ſerta, unguenta juſſerit ancillam ferre Veneri.

Incendes

Incendes odores, & fertis redimiri jubebis, & rosa. Cic. 3. Tusc. 43.
Delapsa capiti serta. Virg. 6. Ecl. 16.
Flaventia serta. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 126
Florida. Tibul. lib. 1. 1. 12.
Genialia. Ovid. 13. Met. 929.
Recentia. Virg. 1. Æn. 421.
Spicea. Ovid. 3. Amor. 9. 36.
Stellantia serta. Claud. de Nupt. Honor. & Mar. 2-4.
Textilibus fertis omne rubebat iter. Martial. lib. 6. 80.
Variis fertis florentia limina. Virg. 4. Æn. 202.
Gerit myrtea serta. Tibul. lib. 1. 3. 66.
Innectunt odoratis tempora fertis. Ovid. 5. Trist. 3. 3.
Intendere locum fertis. V. INTENDO.
Legere serta. Virg. 10. Ecl. 41.
Ponere laurea serta in coma. Ovid. 2. Trist. 172.
Texere serta. Sen. Med. 10.
Vinctus Hymen tempora fertis. Ovid. 6. Epist. 44.

SERO, adv. SEROTINUS. V. SERUS.

SEROPTA, [Σιρέπτα] Civitas Phœniciæ, apud quam nascebatur vinum laudatissimum. Unde

SEROPTĀNUS, a, um. Adj. ut, Seroptanum vinum. Sidon.
Quæque Seroptano palmite missa bibas.

SERPENS, V. SERPO.

SERPERASTRUM, i. n. Instrumentum quod geniculis puerorum ambulare discentium alligabatur, ne vari fierent, aut compernes. Varr. lib. 8. de L. L. 5. Non sequitur ut stulte faciant, qui pueris in geniculis alligent serperastra, ut eorum depravata corrigant crura, &c.
Serperastri translate. Cic. 7. Att. 3. De serperastris cohortis meæ nihil est quod doleas. Serperastros interpretatur Turneb. Adverf. 21. 7. Homines avarissimos & sordidissimos, quales erant Prætorum & Proconsulum comites, velut omnia radentes, assimiles rastris per humum serpentibus, & radentibus: jocoseque sic appellavit, ad illa interim alludens serperastra, quæ geniculis infantium adminicula juvandi gressus causa alligata adhibebantur, ne compernes fierent. Paul. Manut. explicat, Homines qui nihil sublime cogitent, sed humi serpant, pecuniæ, qua nihil sordidius, addicti. Suspicatur tamen legi posse Cerberastris, quasi Cerberi imitatoribus, famelicis videlicet hominibus, & ad pecuniam, tanquam Cerberus ad offam latrantibus.

SERPO, psi, ptum, [ἕρπω, ἑρπύζω] ĕre. Repere, paulatim decurrere & progredi. Plin. lib. 9. cap. 13. Pinnis quibus in mari utuntur, humi quoque vice pedum serpunt. Cic. 5. de Finib. 42. Serpere anguiculos.
Vipera serpit humo. Ovid. 3. de Pont. 3. 102.
Serpit draco subter supraque revolvens sese. Cic. 2. de Nat. Deor. 106.
Serpere per humum dicitur herba. Plin. lib. 21. cap. 16.
Ad humum serpere. Ovid. 15. Met. 689.
Humi serpere. Hor. de Arte Poet. 28.
Ad alios etiam hæc res serpit, i. e. Spectat. Ulp. in l. Si quis pecuniam. § Quanquam. D. Si quis omissa causa.
Serpere in immensum. Cic. 3. de Nat. Deor. Ergo hoc aut in immensum serpet, aut nihil horum recipiemus, nec illa infinita ratio superstitionis probabitur.
Serpit enim nescio quo modo per omnium vitam amicitia. Cic. de Amicit. 88.
Ardor. Cic. 2. Tusc.
Argumentum. Cic. 1. de Nat. Deor. Etenim si semel Vellei suscipimus genus hoc argumenti, attende quo serpat.
Consuetudo. Cic. 1. Verr. 68. Putant fore uti si paulatim hæc consuetudo serpere ac prodire cœperit, &c.
Contagium serpit. Virg. 3. Georg. 469.
Dira per incautum serpunt contagia vulgus.
Cura altius serpit. Plin. lib. 14. cap. 11. i. e. Augetur.
Flamma. Liv. 30. 6. Ignibusque in proxima tecta conjectis, effusa flamma primo veluti sparsa pluribus locis reluxit: dein per continua serpens, uno repente omnia incendio hausit.
Flammæ tacitæ serpunt in viscera. Ovid. Rem. Amor. 105.
Homo etiam Serpere dicitur, per translationem, Quando paulatim provehitur sive procedit in re aliqua. Cic. de Amicit. 41. Serpit enim deinde res, quæ proclivius ad perniciem, quum semel cœpit, labitur.
Hedera serpit. Virg. 8. Ecl. 13.
Injuria. Cic. 4 Verr. 53. Quam facile serpat injuria, & consuetudo peccandi, quam non facile reprimatur, videte Judices.
Lacrymæ serpunt per vulnera. Stat. 11. Theb. 608.
Lues. Martial. lib. 1. 79.
Indignas premeret pestis quum tabida fauces,
Inque ipsos vultus serperet atra lues.
Malum. Cic. 5. Verr. 53. Ita serpit illud insitum in natura malum consuetudine peccandi libera, finem ut audaciæ statuere sibi non possit. Idem 4. in Catil. 6. Latius opinione disseminatum est hoc malum: manavit non solum per Italiam, verumetiam transcendit Alpes, & obscure serpens multas jam provincias occupavit.
Murmur serpit per agmina. Virg. 12. Æn. 239.
Rumor. Cic. pro Muren. 45. Jacet, diffidit, abjecit hastas: serpit hic rumor.
Simulatio. Cic. 14. Att. 16. Sustulisse mihi videtur simulationem desiderii, adhuc quæ serpebat in dies, & inveterata, verebat ne periculosa nostris tyrannoctonis esset.
Ulcera serpentia, Græci herpetes vocant. Plin. lib. 34. cap. 15.
Serpentia ulcera oris, quæ ἄφθας Græci nominant. Cels. lib. 2. cap. 1.
Ulcus serpit alte atque late. Cels. lib. 6. cap. 18.
Serpere latius, vel longius. Liv. 28. Cic. 1. Att. 10.

SERPENS, Partic. [ἕρπων] Quod longius ac latius serpit & divagatur. Cic. de Senect. 5. Quam serpentem multiplici lapsu & erratico, ferro amputans coercet ars agricolarum ne sylvescat sarmentis. De vite.
Secla serpentia ferarum. Lucret. lib. 6. 766.

SERPENS, entis. c. subst. [ὄφις] Generale nomen est ad omnia, quæ serpunt citra usum pedum. Plin. lib. 8. cap. 14. Nota est, in Punicis bellis ad flumen Bagradam a Regulo imperatore, balistis tormentisque, ut oppidum aliquod, expugnata serpens CXX pedum longitudinis. Idem lib. 8. cap. 23. Nec pedibus pavendas tantum serpentes, sed & missili volare tormento.
Lapsus serpentum. V. LABOR, ĕris.
Oculi serpentium ignei. Sen. Herc. fur. 4. 5.
Pares serpentum spiræ. Virg. 12. Æn. 848.
Immani corpore serpens. Lucret. lib. 5. 34.
Atris ille malum virus serpentibus addit. Virg. 1. Georg. 129.
Attollens minas serpens. V. ATTOLLO.
Cæruleus serpens. Ovid. 3. Met. 38.
Dira. Ovid. 2. Met 651.
Lætiferi serpentes. Lucan. lib. 9. 384.
Lubrica. Lucret. lib. 4. 58.
Minax vibrante lingua. Lucret. lib. 3. 658.
Pigra. Ovid. 2. Amor. 13. 13.
Tumens. Claud. 6. Paneg.
Serpentes, pro Pediculis. Plin. lib. 7. cap. 51. Morborum vero tam infinita est multitudo, ut Pherecydes Syrius copia serpentium ex corpore ejus erumpente expiraverit. Laertius lib. in Pherecyde, Alii a pediculis consumptum, obiisse diem tradunt. Ælianus lib. 5. Pherecydes Syrius miserrime omnium hominum vitam exegit, toto suo corpore a pediculis exeso atque consumpto. Idem tradit Serenus cap. 5. Proinde Cornarius in 7. cap. lib. 1. Galeni de Compositione pharmacorum secundum locos, recte sic exponit verba Plinii: Neque aliud serpentium genus accipio, quam pediculorum. Solent enim Græci ἑρπετὰ simpliciter, & ἑρπετὰ ἐν τῇ κεφαλῇ, pediculos appellare, quos Plinius eorum imitatione, serpentium voce expressit.

SERPENTĬGER, ĕra, ĕrum. Adj. [ὀφιοῦχος] Ovid. 4. Trist. 7. 17.
Sphyngaque, & Harpyias serpentigerosque Gigantes. al. Serpentipedes.

SERPENTIGĔNÆ, m. pl. [ὀφιογενεῖς] Ex serpentibus nati Ovid. 7. Met. 212.
Vos serpentigenis in se fera bella dedistis

SERPENTINUS, a, um. Justin. 32. 4. 6. Omne serpentinum genus. al. Serpentium.

SERPENTARIA, æ. f. herba, quæ vocatur & Viperina. Apul. de Herba cap. 5. Vulgo *Snake-Root.*

SERPENTĬFER, ĕra, ĕrum. Adj. Virg. in Ciri, 477. Seriphus serpentifera. Sic enim legendum est cum Scaligero; non ut quidam, Sementifera.

SERPIGO, Inis. f. Mantuanus,
—— longa serpigine tandem
Munda cutis nitet.

SERPICŬLA, æ. f. Propert. 4. 2. 4.
Serpiculis medio pulvere ferre rosam.

SERPULA, a verbo Serpo; Serpens a Festo dicitur. Messalla serpula serpserit, & serpens inrepserit. Paul.

SERPYLLUS, i. m. vel SERPYLLUM, i. n. [ἕρπυλλος] Herba parvorum foliorum. Plin. lib. 20. cap. 22. Serpyllum a serpendo putant dictum. Quod in sylvestri evenit, in petris maxime. Sativum non serpit sed ad palmi altitudinem increscit. Pinguius voluntarium, & candidioribus foliis, & ramis adversus serpentes efficax, maxime cenchrin. Varro 1. de R. R. cap. 3. A Favonio usque ad Arctum exortum recte serpyllum. Virg. 2. Ecl. 10.
Allia, serpyllumque herbas contundit olentes.
Olentia serpylla. Virg. 4. Georg. 31. Quidam per i Latinum scribi malunt.

SERRA, æ. f. [πρίων] Instrumentum dentatum, quo ligna & lapides secantur. Columel. lib. 5. Uno ictu arborem præcidi: si minus serra desecari. Martial. 14. Epigr. 143.
Et pingues tunicas serra secare potest. Columel. de Arborib. cap. 9. Vitem serra præcidito, & plagam lævato. Taleas recidito.
Usum serræ repperit Talus. Ovid. 8. Met. 246.
Serra, Instrumentum ligneum, quo trahentibus bobus homines torquebantur.
Serra, Militare instrumentum. Veget. Item, inquit, serra dicitur, quæ ab strenuis directa ante frontem opponitur hostibus, ut turbata acies reparetur.
Serra præliari dicitur, cum assidue acceditur, recediturque, neque ullo consistitur tempore. Cato de Re Milit. Sive forte opus sit cuneo, aut globo, aut forcipe, aut turribus, aut serra, uti adoriare. Festus.
Serram ducere ante aliquem. Varr. De Pavone libere licet dicas, quia discessit Fircellius, qui secus si qui diceret de iis, gentilitatis causa ante eum serram duceret. Quidam locum explicant de Serra militari, Festi & Vegetii auctoritate freti. Nam Serra pugnari dicitur, cum subinde acceditur ad hostem & receditur. Verum hanc expositionem ingeniosiorem quam veriorem Turnebus credidit, existimatque Varronem dicere, Fircellium Pavonem propter nomen commune & gentilitatem, quæ ei cum Pavonibus intercedebat, si quis de eis secus, id est male loqueretur, streperum & odiosum putaturum fuisse, neque libentius hominem eum auditurum, quam stridentem & obstrepentem serram, cujus argutia auribus molesta est. Hæc ille Adverf. 8. 7.
Serram ducere cum aliquo, pro Altercari. Varro de R. R. 3. 6.
Serra, Genus piscis marini, apud Plin. lib. 32. cap. 11.
Serra, Tyberini fluvii cognomen. Servius in illud 8. Æn. 63.
—— ego sum pleno quem flumine cernis
Stringentem ripas, & pinguia culta secantem,
Cæruleus Tybris, cælo gratissimus amnis. Stringentem, (inquit) Radentem, imminuentem. Nam hoc est Tyberini fluminis proprium, adeo ut ab antiquis Rumon dictus sit, quasi ripas ruminans & exedens: in sacris etiam Serra dicebatur: unde ait nunc,

—— &c

—— & pinguia culta secantem: in aliqua etiam urbis parte Terentum dicitur, eo quod ripas terat. Hactenus Servius.

SERRŬLA, æ. f. dimin. [πριόνιον] Columel. de Arbor. cap. 6. Et si fieri potest, juxta aliquem nodum serrula desecato. Cic. pro Cluent. 180. Quidam ex amicis Sassiæ recordatus est, se nuper in auctione quadam vidisse in rebus minutis aduncam ex omni parte dentium, & tortuosam vænire serrulam, qua illud potuisse ita circumsecari videretur.

SERRO, [πρίω] āre. Per medium secare. Sil. lib. 6. 184.
Auro serravit ramos Junonius anguis.

SERRĀTUS, Partic. [πεπρισμένος] Quod serra sectum est.
Serratus, [πριονωτὸς] Ad modum serræ factus. Plin. lib. 11. cap. 37. Dentium tria genera, Serrati, aut continui, aut exerti. Serrati pectinatim coeuntes, ne contrario occursu atterantur, ut serpentibus, piscibus, canibus. Continui, ut homini, equo. Exerti, apro, hippopotamo, elephanti.
Serrato ambitu folia. Plin. lib. 25. cap. 6.
Serrati nummi, ab impressa serræ nota appellati. Tacit. de Morib. German. 5. 7. Pecuniam probant veterem, & diu notam, serratos bigatosque. Quem sane locum Rhenanus in castigationibus in Tacitum ex Plinii lib. 33. cap. 3. hunc in modum explicat, Nota argenti, inquit, fuere bigæ atque quadrigæ, & deinde bigati, quadrigatique dicti. Porro argenti bigati ex Gallis Boiis, item ex Liguribus Romam allati sæpe fit mentio Livio. Nec aliter apparet serratos ab impressa serræ nota appellatos.

SERRATIM, Adv. Vitruv. 6. 11. Serratim construi.

SERRATŪRA, æ. f. Actus serrandi. Pallad. 3. 17.

SERRABĬLIS, e. Adj. Quod serra facile secari potest. Plin. 16. 43. Serrabilia ac sectilia, quæ modice humida. Sic legit Harduinus, quem vide in locum.

SERRACUM, i. n. Quod serræ instar radit. Sidon. 4. Epist. 18.

SERRACULUM, i. n. dimin. [πηδάλιον] Gloss. Vet.

SERRĀGO, ĭnis. f. Quod humi cadit, cum quid serra scinditur; Anglice *Saw-dust*. Plin. 37. 2. Infestantur plurimis vitiis, scabro, serragine. Cæl. Aurel. Acut. 1. 14. Cornu caprinum nigrum, sed serrago ejus alba.

SERRARIUS, i. m. [λιθοπρίστης] Gloss. Cyrilli.

SERRATORIUS, a, um. Ammian. 23. 4. Serratoria machina.

SERRATRINA, æ. f. ut, Molestrina apud Non. 1. 320.

SERRĀNUS, Qui Attilius Serranus fuit. Vel a Serendo dictus. Virg. 6. Æn. 844.
——parvoque potentem
Fabritium, vel te sulco Serrane serentem? Subaud. Tacitum relinquat? V. SERANUS, suo loco.

SERRĀTA, æ. f. [χαμαίδρυς] Herba a serrata foliorum textura sic dicta. Plin. lib. 24. cap. 16. Chamedrys herba est quæ Latine trissago dicitur. Aliqui eam chamæropem, alii serratam, &c. appellavere.

SERRATŬLA, æ. f. [κέστρον] Herba. Plin. lib. 25. cap. 8. Vetones in Hispania eam quæ betonica dicitur in Gallia, in Italia autem serratula, a Græcis cestron, aut psicotrophon, ante cunctas laudatissima.

SERRHEUM, sive SERRHIUM, i. n. [Σέῤῥειον] Mons Thraciæ, cujus meminit Plin. lib. 4. cap. 11. Meminit & Stephanus.

SERRHI, [Σέῤῥοι] Populi sunt Colchidi vicini inter Cercetas & Cephalotomos siti, quorum meminit Plin. lib. 6. cap. 5.

SERTOR, ōris. m. Prænomen Æquicolarum, eoque appellatus est Sertor Resius, qui primus jus feciale instituit. Fuit vero ita vocatus, qui per sationem natus est. Val. Max. 10. De Sertore hæc habet Festus. Sertorem quidam putant dictum a prendendo, quia cum cuiquam adserat manum, educendi ejus gratia ex servitute in libertatem, vocetur adsertor; cum verisimilius sit dictum quod sereret aliquid, ac potius adsertorem a serendo accepisse nomen, cum aliquem serat, petendo in libertatem eandem, qua ipse sit, id est jungat, quia fruges cum seruntur terræ jungit.

SERTORIUS, i. m. Prænomen item a Sertore ductum; quo raro usi sunt Romani.
Hujusce nominis celeberrimus fuit C. Sertorius e Nursia oriundus, partium Marianarum fuit una cum Cinna, moderatius tamen se gessit quam alii. Sylla redeunte e bello Mithridatico, urbeque potito, ipse quoque in Hispaniam aufugit: ubi brevi tempore ob virtutem, sibi gratiam earum gentium conciliavit, traditurque per eum Hispanos, disciplinam rei militaris Romanam didicisse, ac fortiores deinde fuisse. Dux Lusitanorum delectus, parvis copiis multas urbes subegit. Sed & quatuor Romanorum duces contra se missos variis cladibus afflixit. Primum Cottam navali prælio superavit. Phidiam Hispaniæ Prætorem cum duobus millibus civium Romanorum interfecit. Domitium Proconsulem contrivit. Postremo Toranium a Metello missum cum toto exercitu delevit. Denique a Perpenna socio suo belli & ejusdem factionis per proditionem in cœna interfectus est. Ex Plutarcho. Lucan. lib. 2. 549.
Quique feros movit Sertorius exul Iberos.

SERTULA Campana, [μελίλωτον] Herba quæ Meliloton alias dicitur. Plin. lib. 21. cap. 9.

SERTUM, V. SERO, serui.

SERVIA, æ. f. [στέφανος] Sertum quod ex floribus fiebat. Plin. lib. 21. cap. 2. Tenuioribus utebantur antiqui strophia appellantes, unde nata strophiola. Quin & vocabulum ipsum tarde communicatum est, inter sacra tantum & bellicos honores coronis suum nomen vindicantibus. Quum vero e floribus fierent serta, a serendo serviæ appellabantur: quod apud Græcos quoque non adeo antiquitus placuit.

SERVIA, item Regio in Europa inter Danubium & Illyrium sita; olim Mœsia superior dicta est.

SERVILIUS, i. m. Nomen gentis Albæ primum, deinde Romanæ; cujus plures fuerint, quos memorárunt Cicero, Tacitus, Valerius & alii.

SERVILIA, æ. f. M. Bruti mater, cujus meminit Sueton. Cæs. cap. 50.

SERVILIUS, a, um. Adj. ut, Lex Servilia, scil. Agraria, quæ lata est a Servilio Rullo, cui Cicero in tribus orationibus oppugnavit. V. Tacit. 12. Ann. 60.
Servilius, Lacus appellabatur ab eo qui eum faciendum curaverat in principio vici Jugati continens Basilicæ Juliæ, in quo loco fuit effigies Hydræ posita a M. Agrippa. Festus.

SERVILIANUS, a, um. Adj. Tacit. 15. Ann. 55. Horti Serviliani.

SERVILIS, SERVILITER, SERVIO, SERVITIUM, SERVITUDO, SERVITUS. V. Servus, in SERVO, are.

SERVIUS, [Σέρβιος] Prænomen apud Romanos fuit, ejus qui mortua matre in utero servatus est. Val. Max. lib. 10.
Servius Tullius præcipuus sanctor legum fuit. Tacit. 3. Ann. 26.

SERVIANUS, a, um: a nomine Servius, ut pleraque alia a suis, derivatur Serviana actio. §. item Serviana. De actionib. lib. 4. Institutionum civilium. l. ult. De Salviano interd. in P.

SERUM, i. V. SERUS, adj.

SERVO, [σώζω, τηρέω, φυλάττω, ταριχεύω] āre. Liberare. Plaut. Epid. 3. 2. 43. Me quidem certo servavit consiliis suis. Cic. 1. Att. 9.
Clodium Appii filium credo te audisse cum veste muliebri deprehensum domi C. Cæsaris, quum pro populo fieret, eumque per manus servulæ servatum & eductum.
Ope nostra servare aliquem. Ovid. 7. Met. 39.
Invitum qui servat, idem facit occidenti. Hor. in Arte Poet. 467.
Hœdos pascentes servare. Virg. 3. Eclog. 12.
Servare, Diligenter ac superstitiose observare. Ter. Heaut. 4. 4. 12. Dic me hic oppido esse invitam, atque servari. Virg. 1. Georg. 335.
Hoc metuens, cæli menses & sidera serva. Idem 6. Æn. 338.
Qui Lybico nuper cursu dum sidera servat
Exciderat puppi.
Servaveris, pro Vide ne feceris. Plaut. Amph. 1. 1. 157. Quid, si ego illum tractim tangam, ut dormiat? s. servaveris.
Servare, Inhabitare, possidere. Virg. 4. Georg. 383.
Centum quæ sylvas, centum quæ flumina servant. Nonius.
Servare, Tenere. Virg. 7. Æn. 1̇9.
— curvam servans sub imagine falcem.
Cura servandi dominam penes Bagoum. Ovid. 2. Amor. 2. 1.
Dare servandam aliquam alicui. Ovid. 1. Met. 624.
Servare, Custodire, tueri. Ter. Eun. 5. 8. 19. Serva obsecro hæc nobis bona. Plaut. Rud. 2. 3. 52. Etiam qui it lavatum in balineas, ibi quum sedulo sua vestimenta servat, tamen surripiuntur. Cic. 14. Fam. 2. Te nunc mea Terentia sic vexari, sic jacere in lachrymis & sordibus: idque fieri mea culpa qui cæteros servavi ut nos periremus!
Hei mihi, quod dominam, nec vir, nec fœmina servas. Ovid. 2. Amor. 3. 1.
Ad reditum, vel ad alia tempora servare. Cic. 8. Att. 2. Non expulsi, sed evocati e patria, quam non servandam ad reditum nostrum, sed diripiendam & inflammandam reliquimus. Idem 2. Offic. 75. Utinam, inquit, C. Pontius Samnis, ad illa tempora fortuna me servasset.
Amicitiam servare. Cic. de Amicit. 25.
Amicos servare & retinere. Hor. 1. Serm. 1. 89.
Amorem nati servare. Virg. 2. Æn. 789.
Animi rectum servare. Hor. 2. Serm. 3. 201.
Concentum servare. Cic. 4. de Fin. 75. Ut, inquit, in fidibus pluribus, si nulla earum ita contenta numeris sit ut concentum servare possit, omnes æque incontentæ sint.
Connubia servare. Virg. 3. Æn. 319.
Hectoris Andromache Pyrrhin' connubia servas?
Consuetudinem. Columel. lib. 11. cap. 3. Servantque adhúc antiquorum consuetudinem religiosiores agricolæ.
Consuetudinem in re aliqua facienda. Cic. 5. Fam. 9. Si tuam consuetudinem in patrociniis tuendis servas, P. Vatinius cliens advenit.
Consulta qui patrum, qui leges, juraque servat. Hor. 1. Epist. 16. 41.
Cursum eundem constantissime servare. Cic. 1. Tusc. 72. Tum in eodem orbe in duodecim partes destributo quinque ferri stellas, eosdem cursus constantissime servantes disparibus inter se motibus.
De cælo servare, est Nuntiare aut pluisse aut intonuisse: ideo diremptum esse auspicium, & contra auspicia esse factum. Cic. pro Domo, Negant fas esse agi cum populo, quum de cælo servatum sit. Et 2. Att. 10. Bibulus de cælo tum servasset, necne, sibi quærendum non fuisse. Eidem 4. 3. Proscripsit se per omnes dies comitiales de cælo servaturum. Ex Budæo.
Eo me servavi. Cic. 5. Att. 17. Paucis diebus habebam certos homines quibus darem literas; itaque eo me servavi.
Fidem servare, Præstare promissum. Plaut. Mostel. 4. 3. 29. Ter. And. 1. 5. 45. Neque amor, neque pudor commoveat neque commoneat, ut servem fidem?
Fidem servare, & manere promissis. Virg. 2. Æn. 161.
Fidem servare in eo quod dixeris. Ter. Hec. 3. 3. 42. Cic. in Vatin. 15. Secundum ea, quæro servarisne in eo fidem.
Fidem servare de re aliqua. Cæs. 6. Bell. Gall. cap. 35.
Fidem veritatis servare. Quintil. lib. 5. cap. 8.
Fœdera servare. Ovid. 2. Fast. 159.
Gloriam servare. Plaut. Rud. 2. 6. 40. Qui semper servas gloriam aritudinis.
Institutum servare. Cæs. 3. Bell. Civil cap. 75. Cic. 4. Acad. 123. In eodem tanta prudentia fuit in constituendis temperandisque civitatibus, tanta æquitas, ut hodie stet Asia Luculli institutis servandis, & quasi vestigiis persequendis.
Integra omnia principi servare. Plin. Epist. 126.
Intus serva, V. INTUS.
Jura induciarum servare. Cæs. 1. Bell. Civil. cap. 85.
Jusjurandum servare. Nepos, 17. 2. 5.
Limen servare. Virg. 6. Æn. 402.
Modum, h. e. Mensuram tenere & observare. Columel. lib. 8. cap. 5.

Morem

Morem ab antiquis traditum servare. Hor. 1. Serm. 4. 117.
Muros tuto aggere servare. Virg. 9. Æn. 43.
Odorem. Hor. 1. Epist. 2. 69.
Quo semel est imbuta recens, servabit odorem Testa diu.
Officium adversus inimicum. Cic. 1. Off. 34. Sunt autem quædam officia etiam adversus eos servanda, a quibus injuriam acceperis.
Ordinem. Liv. 26.
Otia intrepido vultu servare. Sil. 11. 230. De Decio loquitur, qui quum Annibalem intra mœnia suscipi audiret, non solum non fugiebat, sed otiose in foro ambulabat.
Pecudes servare vallibus. Ovid. 1. de Arte Am. 28.
Promissum. Plaut. Amph. 5. 3. 1. Cic. 1. Off. 51. Nec promissa igitur servanda sunt ea quæ sint iis quibus promiseris, inutilia.
Pudicitiam. Virg. 2. Georg. 524.
Retia servo dum tu sectaris apros. Virg. 3. Ecl. 75.
Religionem servare. Nepos, 13. 2. 5.
Temperamentum. Plin. lib. 15. cap. 3. Qui medium temperamentum in hoc servant, perticis decutiunt.
Vices descriptas servare, & operum labores. Hor. in Arte Poet. 86.
Vinum servare in vetustatem. Cato cap. 114. Columel. 12. 28.
Vulnus æternum servare sub pectore. Virg. 1. Æn. 40.
Servare suum, pro Recuperare. Ulpianus. D. de fidejuss. & mandat. in l. si mandatu meo, x. Titio credideris: & cum Titio egeris, ego non liberabor. Sed in id duntaxat tibi obligatus ero, quod a Titio servare non potueris. Modest. in l. si fidejussores. D. eod. tit. Si fidejussores in id accepti sunt, quod a curatore servari non possit, & post impletam legitimam ætatem tam ab ipso quam ab hæredibus ejus solidum servari potuerit. Cic. 5. Fam. 20. Sed ego putavi esse viri boni quum populis suum servaret, consulere fortunis tot vel amicorum vel civium. Idem 3. Q. frat. 1. Calvus aiebat aqua dempta, & ejus aquæ jure constituto, & servitute illi fundo imposita, tamen nos pretium servare posse, si vendere vellemus. Budæus.

SERVANS, antis. [τηρῶν] Partic. Lumina servantia. Ovid. 1. Met. 684.
Æqui servantissimus. Virg. 2. Æn. 427. i. e. Observantissimus.

SERVĀTUS, a, um. [σεσωσμένος] aliud Partic. ut, Centum clavibus servatus. Hor. 2. Carm. 14. 25.
Servatos cives indicat hujus ope. Ovid. 3. Trist. 1. 48.
Servatusque tuos juvenis servaverat annos. Ovid. 8. Met. 459. De ramo qui quandiu duraturus erat, tandiu etiam victurus Meleager.
Amores ad finem servati. Ovid. 11. Met. 750.
Odium servatum perenni studio. Sil. lib. 1. 17.
Vitam servatam dote aliqua rependere. Ovid. 5. Met. 15.

SERVĀTOR, ōris. m. [σωτήρ] Qui servat & liberat. Liv. 34. 50. Quorum agmen imperator secutus, persequentibus cunctis, servatorem, liberatoremque acclamantibus, salutatis dimissisque eis, eadem qua venerat via, Elatiam rediit. Senec. Nec servatoris illum loco numerabo, sed fœneratoris, cui sciam reddendum quod accepi.
Salutis alicujus servator. Ovid. 4. de Pont. 15. 41.

SERVĀTRIX, īcis. f. [σώτειρα] Ter. Hec. 5. 4. 15. O Bacchis, ô mea Bacchis, servatrix mea. Cic. 5. de Fin. 29. Non dubitemque dicere omnem naturam esse servatricem sui, idque habere propositum quasi finem & extremum, se ut custodiat quam in optimo sui generis statu. Inscript. Gruteri, p. 97. n. 7. PROSERPINAE SERVATRICI.

SERVABILIS, e. Adj. [σώσιμος] Res quæ potest servari. Ovid. 4. Trist. 5. 21.
Et tutare caput nulli servabile. Plin. lib. 14. cap. 3. Duracina sine ullis vasis in vite servabilis.

SERVACŬLUM, i. n. pro Anchora, quasi σωτήριον. Ulpianus l. 29. §. 1. D. ad leg. Aquil. Parvi refert navem immittendo, aut servaculum ad navem ducendo, an tua manu damnum dederis.

SERVATŌRIUM, i. n. [φυλακτήριον] Gloss. Gr. Lat.

SERVUS, i. m. [δοῦλος, θεράπων, λάτρις, οἰκέτης] notæ significationis. Cic. 5. Verr. Quum vero hoc nemini persuadere possis, te tam amentem fuisse, ut Apronium & Turpionem servos homines, tuo, liberorumque tuorum periculo divites fieri velles.
Servum, a Servo, āre, dictum, dicit Perottus: quia in bello servi non necabantur, sed vivi servabantur. Est autem servus, Qui domino alieno contra naturam, juris constitutione subjicitur.
Ad limina servus. V. LIMEN.
Comicus servus. V. Comicus testis, in TESTIS.
Fallax servus. Ovid. 1. Amor. 15. 17.
Infidus servus. V. INFIDUS.
Lautiores servi. V. LAUTUS.
Mali servi lingua, pars pessima. Juven. 9. Sat. 120.
Mediastinus servus, Qui medius est inter ordinarium & vicarium.
Ordinarius servus. V. Ordinarius, in ORDO.
Ordinarius servus, Qui præest aliis. Justinian. lib. 2. tit. De legatis. §. Si qui ancillas.
Peculiaris servus. V. Peculiaris, in PECULIUM.
Peculiosus servus. V. Peculiosus, in PECULIUM.
Perfidi servi. Hor. Epod. 9. 10.
Manumittere servum. V. Manumitto, in MANUS.
Mercari servum. Hor. 1. Epist. 6. 50.
Libidinum servus. Plin. Epist. 175.
Vicarius, Qui serviebat servo ordinario, ejusque vices gerebat. Huc respicit Martial. 2. 18. 7.
Esse sat est servum jam nolo vicarius esse.
Servi ministeria; modo ab officio, quod in familia exercent, modo ab alio eventu nomina acceperunt: ut,
Atriarii Servi, qui & Atrienses ab Atrio, quod est propriè locus (auctore Volzio) ante vel circa domum, remotius tamen, sed ad domum pertinens.
Adscriptitii.
Amanuenses.
Apolides.
Aquarii.
Artifices. l. ult. De oper. serv. in Pandect.
Capsarii, vel Carpsarii.
Dispensatores. l. ult. de serv corrupt.
Focarii.
Fornacarii, a Fornace chalcatia.
Fructuarius. l. Sed & sicuti. D. de usu fruct.
Hercitæ, Qui versantur in agris.
Hereditarius.
Heres necessarius.
Insularii.
Integræ opinionis.
Lecticarius. Paulus.
Mediastini.
Orcini.
Originarii.
Pileati, Budæus in notis ad Pand.
Publicus, l. Non aliter. De adoption. in Pandectis, & aliis multis in jure Civili locis.
Receptitius, Qui, aut excipitur, aut redhibetur ob vitium.
Saccularii.
Supellecticarius. l. 12. D. de Instruct. vet. instr.
Urbanus. l. servis urbanis. de legat. 3. Hæc & alia ex Civilis juris voluminibus facile sciri poterunt; Budæus porro in notis, Ferrarius, Cujacius & alii finitiones monstrabunt, sed & suis locis omnia sunt explicata.
Servorum feriæ, Idibus Augusti, Romæ celebrabantur, quia eo die Rex Tullius filius ancillæ ædem Dianæ dedicaverit in Aventino, cujus tutelæ sint cervi, a quorum celeritate fugitivos vocent servos. Festus.

SERVUS, a, um. Adj. [δουλικός] ut, Serva prædia, Quæ alicui obstricta sunt. Cic. 3. Lege Agrar. 19. Optimo enim jure ea sunt profecto prædia, quæ optima conditione sunt: libera meliore jure sunt quam serva. Hic Liberum opposuit Servo. Lucan. lib. 6. 162.
O famuli turpes, servum pecus.
Ædes servæ. Martianus in l. si binarum. D. de servit. urb. præd.
Aqua serva. Ovid. 1. Amor. 6. 26.
Area serva. Julian. in l. Et qui duas. D. de servit. urb. præd.
Fundus servus. Ulp. in l. traditio. §. 1. D. de acquir. rer. domin.
Manus serva. Ovid. 6. Fast. 558.
Pectus servum vitiis. Ovid. Rem. Amor. 54. Et Hor. 1. Epist. 19. 19.
O imitatores, servum pecus.

SERVA, æ. f. Ancilla. Ulp. in l. doli. D. de servo corrupto, Si servus servave dicetur, &c. Rursus in l. 1. in princip. eod. tit.
Matre serva natus; de Servio Tullio dicitur Floro, 1. 6. 1.

SERVŬLUS, i. m. dimin. [δουλάριον] Ter. And. 1. 1. 56. Observabam mane illorum servulos venientes aut abeuntes. Cic. 3. Off. 89. Quærit, si in mari jactura facienda sit, equine pretiosi potius jacturam faciat, an servuli vilis. Idem 4. de Fin. At quid inter parentem & servulum intersit, intelligi & potest & debet.
Infelix servulus. Juven. 3. Sat. 253.

SERVŬLA, æ. f. dimin. [θεραπαινίδιον] Cic. 1. Att. 2. Eumque per manus servulæ servatum & eductum.

SERVILIS, e. [δούλειος, δουλικός, ἀνδραποδώδης, ὑπηρετικός] Quod ad servum pertinet. Cic. 2. de Legib. 60. Quæ servilis unctura tollitur, omnisque circumpotatio. Hor. 2. Serm. 7. 111.
Animi serviles alte tumescunt. Claud. 1. in Eutrop. 177.
Bellum servile. Cic. pro Lege Manil. Servile navale bellum, varia & diversa genera & bellorum & hostium.
Capita servilia. Liv. 27.
Color servilis. Cic. in Pison. 1. Non enim nos color iste servilis, non pilosæ genæ, non dentes putridi deceperunt.
Horror servilis præcordia concutit. Claud. de Bell. Get. 372.
Indoles servilis. Liv. 1.
Jugum servile. Cic. 1. Philip.
Manus servilis. Hor. Epod. 4. 19.
Modi serviles. Idem 1. Serm. 8. 32.
Officia servilia facere. Propert. lib. 4. 10. 47.
Supplicio servili animadvertere. Liv. 24.
Vernilitas servilis. Quintil. lib. 1. cap. 11.

SERVILITER, Adv. [δουλικῶς] Servorum more. Cic. 5. Tusc. 55. Sed hoc quidem in dolore maxime est providendum, nequid abjecte, nequid timide, nequid ignave, nequid serviliter muliebriterve faciamus.

SERVĪTUS, ūtis. f. [δουλεία, ἱεροδουλεία, λατρεία] Ipsa serviendi vel servorum conditio. Cic. 2. Philipp. 113. Pax est tranquilla libertas: servitus, postremum malorum omnium, non modo bello, sed morte etiam repellendum. Idem 10. Philipp. Omnis est misera servitus.
Vinculum servitutis. Tacit. 13. Ann. 27.
Clemens. V. CLEMENS.
Justa. V. JUSTUS.
Intolerantior. Tacit. 3. Ann. 45.
Muliebris. Liv. 34.
Persica servitus. Senec. de Benefic. lib. 2. cap. 2.
Abducere in servitutem. V. ABDUCO.
Abstrahere in servitutem. V. ABSTRAHO.
Addicere in servitutem, *Asservir, ou asservager aucun*. V. ADDICO.
Adducere ad vel in servitutem. V. ADDUCO.
Asserere in servitutem urbes. V. ASSERO.
Astringere se ad servitutem juris. Quintil. lib. 2. cap. 16.
Colere servitutem. V. COLO.
Nova servitus crescit tibi. Hor. 2. Carm. 8. 18.
Exuere servitutem. Liv. 34.
Habere in servitute. V. IN præpositionem.
Imponere servitutem. V. IMPONO.
Injungere servitutem. V. INJUNGO.
Mittere urbes in servitutem. V. MITTO.
Pati servitutem. Tacit. 1. Hist. 16.
Reddere levem servitutem. V. LEVIS.
Servire servitutem. Quintil. lib. 7. cap. 4. V. infra in SERVIO.

Servitus est Jus agendi quicquam habendive in prædio alieno, ad sui prædii utilitatem, quod jure communi agere, habere non liceat. Idque præter notiorem significationem in juris Civilis libris significat.

	Urbana,	Piscandi,
	Rustica,	Hauriendi,
	Luminum,	Recipiendi,
	Prospectûs,	Colendi,
Servitutes sic	Stillicidiaria,	Negativa,
distinguunt,	Coquendi,	Affirmativa,
quod alia sit	Tollendi,	Appellendi,
	Immittendi,	Fodiendi,
	Eundi,	Habitandi,
	Agendi,	Utendi,
	Ambulandi,	Fruendi,

& hujusmodi, quæ ex Pandectarum libris septimo & octavo, facile poterunt intelligi.

SERVITIUM, ii. n. [δουλεία] tam Multitudinem significat servorum, quam Actionem aut rem ipsam. Ter. And. 4. 1. 51. Ego Pamphile, hoc tibi pro servitio debeo.
Acre servitium. Pers. 5. Sat. 127.
Crudum. Tacit. 1. Ann. 8.
Durius servitium. Tacit. 11. Ann. 10.
Grave servitium. Senec. Octav. 6.
Nobile servitium. Stat. 2. Sylv. 2. 109.
Superbum servitium, i. e. Servitium sub domino superbo. Propert. lib. 3. 17. 41.
Datur triste servitium. Tibul. lib. 2. 4. 1.
Exire servitio. Virg. 1. Ecl. 41.
Ferre servitium. Ovid. 1. Amor. 2. 18.
Genitus in servitio. Plin. lib. 7. cap. 39. i. e. In servili conditione.
Esse in servitio. Ulp. in l. Ædiles. §. ii. D. de Ædil. edict.
Jugum servitii ferre. Stat. 3. Sylv. 4. 34.
Levare aliquem longo servitio. Hor. 2. Serm. 5. 99.
Premere servitio. Virg. 1. Æn. 288.
Esse e servitio alicujus. Tacit. 1. Ann. 23.
Servitium, & frequentius Servitia, in plurali, dicuntur Servi ipsi. Cic. 4. in Catil. 4. Hic ad evertenda fundamenta Reipublicæ, Gallos accersivit, servitia concitavit, Catilinam evocavit. Idem 7. Verr. 9. Et tamen cœptum esse in Sicilia moveri aliquot locis servitium suspicor. & 4. in Catil. 4. Solicitantur Allobroges, servitia excitantur.
Molle servitium. Tacit. 4. Hist. 57.
Infida servitia. V. INFIDUS.
Servitia recentiora, politioraque immenso pretio comparavit. Suet. in Cæs. cap. 47.
Ampliare servitia. Tacit. 2. Hist. 78.

SERVITUDO, inis. f. Idem [ὑπηρεσία] Liv. 24. Servitudinis indignitatisque homines expertos adversus notum malum irritatos esse.

SERVIO, ivi, itum, [δουλεύω, λατρεύω, θεραπεύω, ματρεύω, ὑπουργέω, ὑπηρετέω] ire. proprie servorum est, dum heri præceptis obsequuntur. Plaut. Men. 5. 6. 17. Propterea heri imperium exequor bene, & sedulo servio. Idem Truc. 1. 2. 25. Tibi servio, atque audiens sum imperii.
Æternum servire. Hor. 1. Epist. 10. 41.
Benigne servire alicui. Catul. ad Januam 65. 3.
Fideliter servire. Propert. lib. 3. 25. 3.
Fidelius alicui servire. Ovid. 7. Met. 563.
Ingrate servire. Ovid. 2. de Arte Am. 435.
Servire liberaliter. V. Liberalis, in LIBER adjectivo.
Utiliter servire. Hor. 1. Epist. 16. 70.
Puellæ servire. Ovid. 2. Amor. 17. 1.
Uni domino servire. Catul. de Septimio 43. 14.
Mens mea tibi dedita servit. Tibul. lib. 1. 2. 101.
Servio apud te. Plaut. Aul. 1. 1. 12.
Servire alicui rei, pro Illi, sive ad illam, & in illam incumbere. Cæs. 7. Bell. Gall. cap. 34.
Ætati alicujus servire, i. e. Ætatis gratia, & ætatis habita ratione, alicui morem gerere, vel obsequi. Cic. 1. de Fin. 27. Hæc igitur nobis explicanda sunt: sed si enodatius, vos ignoscetis: hujus enim ætati, & huic non hoc primum fortasse audienti, servire debemus.
Amori alterius servire. Cic. 2. in Catil. 8. Qui alias amabat turpissime, aliorum amori flagitiosissime serviebat.
Auribus alicujus servire, Blandiri. Cæs. 2. Bell. Civil. 27.
Commodis alterius servire, Dare operam utilitatibus alterius. Ter. in prol. Heaut. 50. Cic. 1. Verr. Etenim si probabilius est eorum causa qui injurias suas persequi volunt, qua in re dolori suo, non Reipub. commodis serviunt.
Culturæ servire, pro Dare operam culturæ. Columel. lib. 3. cap. 4.
Cupiditatibus servire. Cic. de Amicit. 84. Cum homines benevolentia conjuncti, primum cupiditatibus iis quibus cæteri inserviunt, imperabunt, &c.
Defensioni patriæ servire. Plin. Epist. 29.
Domino uni servire. Catull. 45. 14.
Existimationi suæ aut alterius servire. Cic. 5. Att. 11. Videntur mihi nosse nos, nostram causam, & conditionem professionis suæ, plane serviunt existimationi suæ.
Existimationi populi servire. Cic. 2. Verr. 29. Non solum effugiemus inquit hominem in quærendo nimium diligentem, nimium servientem populi existimationi, M. Glabrionem.
Famæ servire. Cic. 5. Att. 10. Persuasum est omnibus meis serviendum esse famæ meæ, belle adhuc. Et Nep. 2. 1.
Gloriæ servire, Dare operam. Cic. 5. Tusc. 9. Alios gloriæ servire, alios pecuniæ, raros esse quosdam qui cæteris omnibus pro nihilo habitis, rerum naturam studiose intuerentur.
Laudi atque existimationi alicujus servire. Cic. 3. Verr. 5. Itaque mihi videor magnam, & maxime ægram & prope depositam Reip. partem suscepisse, neque in eo magis meæ quam vestræ laudi existimationique servisse.
Matrimonio puellæ servire, pro Consulere & providere. Cic. 14. Fam. 4. Sed certe quomodo se res habebit, illius misellæ & matrimonio & famæ serviendum est.
Necessitatibus servire. Cic. 1. de Divin. 110. Sed vigilantes animi vitæ necessitatibus serviunt, disjunguntque se a societate divina vinculis corporis compediti.
Petitioni servire. Cic. 2. Verr. Petitioni toto animo servire propter judicium non licebat.
Posteritati servire. Cic. 1. Tusc. 35. Cum optimus quisque maxime posteritati serviat, esse aliquid cujus is post mortem sensum sit habiturus.
Quæstui ac reditibus servire. Columel. lib. 9. cap. 1.
Rei familiari servire. Cic. pro Rosc. Amer. 43. Patres familias qui liberos habent, præsertim homines illius ordinis ex municipiis rusticanis, nonne optatissimum sibi putant esse, filios suos rei familiari maxime servire? V. RES.
Rei servire. Ter. Hec. 2. 1. 27. Rus habitatum abii, concedens vobis & rei serviens.
Rumori servire. Plaut. Trin. 3. 2. 14.
Scenæ servire, proverbialis locutio: pro Obsequi & inservire tempori. Cic. ad Brut. 9. Ac mihi tum Brute officio solum erat & naturæ: tibi nunc populo & scenæ, ut dicitur serviendum est. V. SCENA.
Servis servire. Cic. 2. Att. 1. An libertinis atque etiam servis serviamus?
Servitutem servire. Plaut. Aul. 4. 1. 6. Nam qui amanti hero servitutem servit. Gell. lib. 1. cap. 1. Item cujus parentes alter ambove servitutem servierunt. Liv. 30.
Tempori servire. Cic. 3. Tusc. 66. An est ullum tempus cui non ponendæ curæ ægritudinis causa serviamus? V. TEMPUS. Idem 8. Att. 3. Et quum sit necesse servire tempori, & non amittere tempus, quum sit durum.
Valetudini serviri. Cic. 1. Q. frat. 1. fin. Reliquum est ut te orem, valetudini tuæ, si me & omnes tuos valere vis, diligentissime servias.
Ire servitum Graiis matribus. Virg. 2. Æn. 786.

SERVIOR, iri. passive apud Senec. de Tranquil. Anim. cap. 9. Assuescamus ergo cœnare posse sine populo, & servis paucioribus serviri.
Servitur, impers. Cic. 1. Off. Primum ut ne cui noceatur, deinde ut communi utilitati serviatur. Martial. lib. 2. 32.
Non bene (crede mihi) servo servitur amico.
Servibo & Serviam in futuro facit. Plaut. Men. 5. 9. 42. Tanquam si emeris me argento, liber servibo tibi. Ter. Hec. 3. 5. 45. Matris servibo commodis.

SERVITURUS, a, um. Partic. [δουλεύσων] ut, Capitolia servitura suo Canopo. Ovid. 15. Met. 828.

SERUS, a, um. Adj. [ὄψιος, ὄψιμος, ὀψιτέλεστος] Tardum significat. Plaut. Quid tam sera advenis? Cic. 2. Fam. 7. Sera gratulatio reprehendi non solet, præsertim si nulla negligentia prætermissa est. Martial. lib. 1. 16.
Sera nimis vita est crastina, vive hodie.
Anni seri. Ovid. 6. Met. 30.
Conviva Tonantis serus, Qui sero moritur. Martial. lib. 8. 39.
Crepuscula sera. Ovid. 1. Met. 219.
Frondes seræ, Sero cadentes. Virg. 2. Georg. 403. Serv.
Ira sera. Stat. 5. Theb. 688.
Lumen serum, Nocti vicinum. Virg. 1. Georg. 251. Serv.
Nepotes seri. Virg. 2. Georg. 521.
Tarda venit, seris factura nepotibus umbram. De arbore.
Nox sera. Virg. 8. Ecl. 88.
Pedes seros, serasque assumere pennas. Ovid. 15. Met. 384.
Pœna tamen tacitis sera venit pedibus. Tibull. 1. 10. 3.
Posteritas sera. Ovid. 1. de Pont. 4. 24.
Segnities sera, Quæ seros, id est tardos, facit. Virg. 2. Æn. 373. Serv.
Spectator serus. Martial. lib. 1. 24.
Vesper serus. Virg. 1. Georg. 462.
Vires seræ ad aliquid agendum. Virg. 8. Æn. 509.
Ulmus sera. Virg. 4. Georg. 114. i. e. Major. Serv.
Serum est. Martial. lib. 4. 40.
Nil facis, & serum est alium mihi quærere regem.
Seri studiorum, Horatio sunt Indocti, qui sero discunt, aut didicerunt scilicet, neque sunt παιδομαθεῖς, sed ὀψιμαθεῖς. Quintil. Quare qui in sua quidque arte optime facit παιδομαθεῖς dicitur. Ex Turneb.
Serum, Grave, triste. Virg. 5. Æn. 524.
Seraque terrifici cecinerunt omina vates. Idem lib. 12. 864. de noctua,
—— serum canit importuna per umbras. Sallust. Serum bellum in angustiis futurum. Serv.
Compar. Columel. lib. 2. cap. 10. de Lente, Sationes ejus duas servamus: alteram maturam per mediam sementim, seriorem alteram mense Februario.
Ætas serior. Tibul. lib. 1. 4. 33.
Hora serior. Ovid. 19. Epist. 14.
Superl. Plin. lib. 15. cap. 15. Patriæ nomina habent serissima omnium amerina.

SERO, Adv. [ὀψὲ] Tarde. Plaut. Trin. 2. 4. 14. Sero atque stulte. Cic. 2. Fam. 7. Longe enim absum, audio sero. Idem 3. Q. frat. 1. Reddita etiam mihi est pervetus epistola, sed sero allata.
Sero est. Cic. 1. Q. frat. 2. Hoc de genere nihil te nunc quidem moneo: sero est enim.
Sero, aliquando tamen. Cic. pro Quint. 43. De rationibus & controversiis societatis vult judicari: sero, verum aliquando tamen concedamus.
Sero, post tempus: quæ significatio eadem fere cum præcedenti, ut ait Valla lib. 4. Cic. Quum accusator Milonis identidem interrogatus perstaret quo tempore Clodius esset occisus, urbane respondit, Sero. Non tam horam intelligens, quam tardius occisum & post tempus quo debuisset occidi. Ex Quintiliano lib. 6. cap. 4. Cæs. 5. Bell. Gall. 29. Contra ea Titurius sero facturos clamitabat.
Nimis sero. V. NIMIS.

Medicina

Medicina sero paratur. Ovid. Rem. Amor. 91.

Sero post tempus, apud Plaut. Capt 4. 2 91.

Sero, Vespere, quod est post occasum: atque hæc vera est ejus significatio, teste Valla lib. 4. Cic. 7. Att. 20. Eo die venit sero alter Consul.

Sero sapiunt Phryges: proverbium est natum a Trojanis, qui decimo denique anno velle cœperant Helenam, quæque cum ea erant rapta reddere Achivis. Fest.

Compar. [ὀψιαίτερον] Accius, Ne si forte paulo quam tu veniam serius. Plin lib. 16. cap. 26. Idem 3. de Orat. Ad mysteria biduo serius veneram.

Egredi serius Ovid. 4. Met. 105.

Superl. [ὀψιαίτατα] Tardissime. Plin. lib. 17. cap. 2 Tarentina serissime legi. Cæs. 3. Bell. Civil. 75. Ut quam serissime ejus profectio cognosceretur.

SERA, Adv. [ὀψέ] Idem quod Sero. Virg. 4. Georg. 122.

——nec sera comantem
Narcissum, aut flexi tacuissem vimen acanthi. Sera comantem, h. e. Sero flores habentem. Serv.

SEROTINUS, a, um. Adj. [ὄψιμος, ὀψίτερος] a Sero pro Vespere: ut, Serotina hora, Tempus serotinum. Columel. 11. 2.

Serotinus a Sero, pro Tarde; ut, Poma serotina, Quæ post legitimum tempus, consuetumque cæteris pomis, vel tarde maturescunt: ut ait Valla lib. 4 Columel. lib de Arbor. cap. 21. Idem lib. 8. cap. 5. Item serotini pulli, qui a Solstitio nati, capere justum incrementum non potuerunt. De quantitate penultimæ lis inter doctos orta est. Vulgo corripitur, at Jul Scaligero de L. L. 4. 98. produci videtur; eadem ratione ac Vespertinus, Matutinus: quoniam cum non occurrit apud Poetas, analogiam aliarum vocum sequi debet. Sed recte notat Vossius Scaligerum in errorem incidisse, Art. Poet. 2 23. Etenim non eadem est ratio inter Vespertinum, &c. & Serotinum; cum hæc ab adverbio, illa a nomine originem trahit. Nam quæ ab adverbiis ducuntur, unam eandemque sequuntur normam, scil. ut corripiant penultimam. sic a Diu profluit Diutĭnus; a Perendie, Perendĭnus; & similiter a Sero, Serotĭnus. Sed quæ a nominibus sunt, omnino eandem producunt, ut a Vesper, Vespertīnus; a Collis, Collinus; ab Adulter, Adulterīnus: & sic de cæteris.

SERITAS, ātis. f. Symach. 3. Epist. 28. Desine animum nostrum epistolarum seritate metiri.

SERUM, i. n. [ὀψία, δείλη, δείλης] Extrema pars diei. Suet. in August. cap. 16. In serum dimicatione protracta, ut in navi victor pernoctaverit. i. e. In horam vespertinam. Liv. 7. 8. Castrorum oppugnatione quia serum erat diei, abstinuere. Ibid. lib. 10.

In serum. V. IN.

Rem in serum trahere. Liv. 32.

Serum, [ὀῤῥός] Aqua lactis. Plin. lib. 11. cap. 41. Mirum, Barbaras gentes quæ lacte vivant. ignorare aut spernere casei tot seculis dotem, densantes id alioquin in acorem jucundum, & pingue butyrum: spuma id est lactis, concretiusque quam quod serum vocatur. Idem lib. 28. cap. 9. Quidam & ipsum serum jam multo potentissimum decoquunt ad tertias partes, & sub dio refrigerant. Virg. 3. Georg. 406.

——acremque molossum
Pasce sero pingui.

Liquidum serum. Ovid. 4. Fast. 770.

SERESCO, V. ordine alphabetico.

SERVUS, V. SERVO.

S E S

SESAMA, æ. f. [σήσαμον] Genus frumenti Indici. Plin. lib. 18. cap. 10. Æstiva frumenta diximus, sesamam, milium, panicum. Sesama ab Indis venit, & ex ea oleum conficiunt. Color ejus candidus. Huic simile est in Asia, Græciaque erysimum: idemque erat, nisi pinguis esset, quod apud nos vocant irionem, medicaminibus adnumerandum potius quam frugibus. Plaut. in Pœn. 1. 2. 112. Nihil nisi laterculos, sesamum, papaveremque, triticum & frictas nuces.

Sesamum genere neutro, & Sesama in plurali sæpius apud Columel. legitur, ut lib. 11. cap. 2. Sesami sextarius.

Sesama a Columel. lib. 2. cap. 7. inter Legumina recensentur. Idem lib. 2. cap. 10. Sesama, quæ rigantur maturius, &c.

SESAMINUS, a, um. Adj. [σησάμινος] ut, Sesaminum oleum. Plin. lib. 23. cap. 4. Idem lib. 28. cap. 11.

SESAMOIDES, is. f. [σησαμοειδής] Herba a similitudine nomen accepit, grano amaro, folio minore. Nascitur in glareosis. Detrahit bilem in aqua potum. Semen illinitur igni sacro, discutit panos. Est etiamnum, aliud Sesamoides Anticyræ nascens, quod ideo aliqui Anticyricon vocant: cætera simile erigeronti herbæ. Hæc Plin. lib. 22. cap. 25.

SESAMUM, i. n. [Σήσαμον] Steph. Urbs Paphlagoniæ postea Amastris appellata. Plin. lib. 6. cap 2.

Sesamus, Melæ lib. 1. in descriptione Paphlagoniæ.

Sesamus, Amastris arx dicitur. Strabo lib 12.

SETANIUM, Oppidum Cataduporum in Arabia regione. Plin. lib. 6. cap. 29.

SESARAIII, Populi sunt in Phrygia: Strabo lib. 7. Prope vero adsunt argentifodinæ in Damastio, ubi potentatum constituere Perysadies, quos Enchelios & Sesarasios nominant.

SESARETUS, [Σεσάρηθος] Oppidum est Taulantiorum, qui sunt in ea parte Macedoniæ, quæ Adriatico mari incumbit. Steph. ex Hecatæo.

SESCENAR, aris. m. Liv. 41. 15. Bovis sescenaris, quem immolavit, jecur. i. e. Sescena, vel dolabra pontificiali percussi: ut interpretatur Gutherius. V. Gronov. ad loc.

SESCULYSSES, is. m. Varro utitur pro Astutissimo quasi unus Ulysses cum dimidio. V. Plin. in Præf. & Turnebi Advers. 17. 29.

SESCUNX, uncis. m. & SESCUNCIA, æ. f. [τεταρτημόριον] Unciam significat & unciæ dimidium, ut ait Budæus. Columel lib. 12. cap. 57. Laseris radicis quod σίλφιον Græci vocant, sescuncem. Idem lib. 5. cap. 2. Quæ summa efficit jugeri sescunciam, &c.

SESCUNCIALIS, e. [τεταρτημοριαῖος] Quod ad sescunciam pertinet. Plin. lib. 13. cap. 15. Tota crassitudine sescunciali. h. e. Unius pollicis & dimidii.

SESCUPLUM, i. per s scriptum, quod & SESQUIPLUM dicitur, [ἡμιόλιον] Numerum hemiolium significat, qui Latine etiam Sesquialiter dicitur, ut quum dicimus senarium sesquiplum esse quaternarii; continet enim eum totum, & insuper dimidiam ejus partem. Bud. V. Quintil. 9. 4.

SESE, [ἑαυτόν] accusativus a Sui pronomine. Gell. lib. 5. cap. 10. Is in disciplinam Protagoræ sese dedit

SESELIS, is. f. [σέσελι] Herba est folio fœniculi, sed crassiore, semine quoque non absimili, sed callosiore & habiliore, capite anethi, in quo granum habet oblongum & angulosum: & quum estur, acre: radice autem longa, & odore non ingrato. Vulgus herbariorum, *Saxifragiam majorem* appellat. Cic. 2. de Nat. Deor. 127. Cervæque paulo ante partum perpurgant se quadam herbula, quæ seselis dicitur. Hoc idem Aristoteles confirmat, in libris de Natura animalium. V. Plin. lib. 8. cap. 32. Seseli neutro genere vocat Dioscorides, estque multorum generum.

SESITHACUS, Ægimeri filius, Cheruscorum ductor is fuit. Strab. lib 7.

SESOSTRIS, [Σέσωστρις] Rex Ægypti, qui regibus captivis curru junctis vectus triumphasse dicitur; conatus est navigabilem alveum ex Rubro mari in Nilum producere, ut scribit Herod. lib. 2. Valer. 5. Argon. 418.

——quum prima Sesostris
Intulerit Rex bella Getis. V. Plin. 33. 3. Lucan. 10. 276. Auson. Epist. 19. 19.

SESQUI, [τρίτημι] Vocabulum in appositione inventum, pro Hemiolio accipiendum est, quod perinde est ac si dicas, Tantundem & semis. Cic. in Orat. 188. Pes enim qui adhibetur ad numeros, partitur in tria, ut necesse sit partem pedis, aut æqualem esse alteri parti, aut altero tanto aut sesqui esse majorem: ita fit æqualis dactylus, duplus iambus, sesqui pæon. Sesqui appellavit pæona, quia pes omnis pæon longa una syllaba & brevibus tribus constat, at longa syllaba in temporum metricorum ratione duas breves æquare dicitur. Ita fit ut tres breves longam unam dimidio superent. nam ternarius ad binarium relatus sesquialteram proportionem habet. Quomodo igitur dactylus æqualibus partibus constat, quia prima longa duabus brevibus æqualis est: sic pæon alteram partem dimidio majorem habet. Iambus etiam altero tanto majorem, hoc est duplam: brevis enim syllaba longa est dimidiata. Fortasse autem illa verba Ciceronis sic legerentur rectius, Aut altero tanto majorem, aut sesqui: hoc sensu, ut pes altero tanto major, in secunda sui parte sit duplus: qui autem non altero tanto, sed dimidio major est, fit sesqui, ad priorem partem posteriore parte relata: non autem sesqui major: quia sesquiplum minus est duplo. Sesquipedalia ligna apud Cæsarem, hoc est pedis unius & dimidiati: quod ad crassitudinem referendum est. Hoc autem sesqui significat, sive cum vocabulo componatur mensuram aut numeri aut temporis aut modi significante: sive etiam cum alio quocunque vocabulo, ut Sesquiplaga apud Tacit. 15. Ann. 67. Et Sesculysses in Præfatione Plinii: quo verbo si recte emendatum est, ego Hominem summe astutum & veteratorem plane expolitum intelligo. Fit ejus mentio apud Nonium in dictione Alumnus. V. SESCULYSSES. Plaut. Capt. 3. 5. 67. Ibi quum alii octonos lapides effodiunt, nisi quotidianum sesquiopus confeceris, sexcentoplago nomen indetur tibi. h. e. Nisi tu duodenos effoderis. Budæus.

SESQUIALTER, ĕra, ĕrum. Adj. [ἡμιόλιος] Pars altera dimidio major quam prior: dicitur enim ternarii ad binarium relati sesquialtera proportio. Cic. de Univers. 21. Unam principio partem detraxit ex toto: secundam autem primæ partis duplam: deinde tertiam quæ esset secundæ sesquialtera, primæ tripla.

SESQUICULLEARIS, e. Adj. ut, Sesquiculleare dolium. [τετραμετρητιαῖος πίθος] Columel. lib. 12. cap. 18. Sunt autem satis sesquicullearibus doliis picis duræ pondo vicenaquina.

SESQUICYATHUS, Cels. lib. 6. cap. 7. de aurium morbis & curationibus, Mellis sesquicyathus.

SESQUIDIGITUS, i. m. Vitruv. 8. 6. Canalis altus sesquidigitum.

SESQUIDIGITALIS, e. Vitruv. 10. 22. Terebratur foramen sesquidigitale.

SESQUIHŌRA, æ. f. [τεταρτημόριον] Plin. Epist. 74. Egeram horis tribus & dimidia: supererat sesquihora.

SESQUIJUGERUM, i. n. [τεταρτημόριον πλέθρον] Plin. lib. 18. cap. 19. Iterari sesquijugerum.

SESQUILIBRA, æ. f. [τεταρτημόριον λίτρον] Columel. lib 12. cap. 36. Sat erit autem rorismarini sesquilibram in duas urnas musti adjicere. Plin. lib. 14. cap. 20. Pulegii vel salis sesquilibra.

SESQUIMENSIS, is. m. [τεταρτημήνιον] Varr. 3. de R. R. cap. 27. Ejus cursus annalis primum fere circiter ternis mensibus ad fructus est divisus in quatuor partes, & idem subtilius sesquimensibus in octo. Idem lib. 3. cap. 10. Ad saginandum eligunt pullos circiter sesquimense qui sunt natu.

SESQUIMODIUS, i. m. [τεταρτημόδιον] Varr. 1. de R. R. cap. 42. Scribunt opus esse medicæ sesquimodium. Cic. 5. Verr. 215. Nunquam tam grati hi sesquimodii Q. Hortensi fuissent.

SESQUIOBŎLUS, i. m. [τεταρτημιώβολον] Plin. lib. 26. cap. 8. Dejectoque quod supernatat, reliquus succus purgat, utraque parte sesquioboli in aqua mulsa.

SESQUIOCTĀVUS, a, um. [ἐπόγδοος] Cic. de Univers. 21. Sesquialteris autem intervallis, & sesquitertiis, & sesquioctavis, sumptis ex his colligationibus, in primis intervallis sesquioctavi intervallo sesquitertia omnia explebat.

SESQUIOPERA, n. pl. [τεταρτημιέργον] Columel. lib 2. cap 13. Occantur sesquiopera, sarriuntur sesquiopera, iterum sarriuntur una opera, & tertio una, metuntur una: summa fit operarum, octo vel septem.

SESQUIPES,

SESQUIPES, ĕdis. m. [τεμμιτοδιον] Varro 2. de R. R. cap. 43. Cytisum seritur in terra bene subacta tanquam semen brassicæ: inde differtur, & in sesquipedem ponitur. Martial. lib. 8. 60.

> Summa Palatini poteras æquare Colossi,
> Si fieres brevior Claudia sesquipede.

SESQUIPEDĀLIS, e. [τεμμιτοδιαῖος] ut, Sesquipedalis crassitudo. Plin. lib. 16. cap. 40. Et apud Catonem, cap. 10. Sesquipedalis paries.

Dentes sesquipedales. Catul. 94. 5.

Tigna sesquipedalia. Cæs. 4. Bell. Gall. 17. de pontis Rhenani structura. h. e. Pedis unius & dimidiati: quod ad crassitudinem est referendum. conf. Vitruv.

Verba sesquipedalia apud Horat. non tam intelligo Longa & extensa, quam Turgida & inflata ac prætumida. Nam ab architectis esse translationem sumptam puto, apud quos sunt Tigna sesquipedalia, materies crassior: ita loquitur non raro Vitruvius. Inde igitur Horatium explicandum arbitror cum ait, in Arte Poet. 97.

> Projicit ampullas & sesquipedalia verba.

Ampullarumque figura, quæ tumidæ sunt, huic congruit interpretationi: quanquam si de longis quis accipiat, qualia sunt dithyrambica, non repugnabo, præsertim cum dicat Martial. 7. 13. etsi hoc obscœnius est,

> Mentula cui nondum sesquipedalis erat.

Verba sunt Turnebi.

SESQUIPEDANEUS, a, um. Adj. Longus pedem & semis. Plin. lib. 9. cap. 27. Attollit e mari sesquipedanea fere cornua.

SESQUIPLĀRIS, e. vel SESQUIPLARIUS, a, um. ita vocatus est, Qui annonam unam semis nimirum in duo capita, unam equitis, alteram calonis vel servi accipiebat. Veget. 2. 7. Sesquiplares unam semis consequebantur annonam. Sic enim legitur in membranis. Ita *ἡμιόλιον* annonam vel stipendium auctum dimidio vocat Arrian. Tactic. cap. 64. Inscriptio Romæ in hortis Justin.

D. M.
TITO. AVRELIO.
SPERATO. EQ. SING.
TVRMA. AERELI.
SABINIANI. NATIONE.
RAETO. VIX. A. XXXVII.
MILITAVIT. A. XVIIII.
AVRELIVS. QVINTVS.
DVPLICARIVS. HAERES.
ET. AVRELIVS. AVRIANVS.
SESQ. SECVNDVS. HAERES.
AMICO. OPTIMO. F. C.

V. Reines. Inscript. class. 8. n. 13.

SESQUIPLEX, ĭcis. Adj. [ἡμιόλιος] Idem quod Sesquialter, vel dimidio tantum major. Cic. in Orat. 193. Ita fit æqualis dactylus, duplex iambus, sequiplex pæon. Quo in loco Sesqui tantum legitur, V. paulo ante SESQUI.

SESQUISĔNEX, pro Plusquam avus. Senex enim de muliere etiam dicitur; ut, Tua amica senex. Hæc vox extat apud Varr. de L. L. 6. 3. quo tamen loco Esqui senex mendose legitur, auctore Turneb. Advers. 23. 16.

SESQUITERTIUS, a, um. [ἐπίτριτος] V. SESQUIOCTAVUS.

SESQUIULYSSES, is. m. pro Astutissimo & callidissimo in cujusdam Satyræ titulo Varro posuerat. Turneb. Advers. 17. 24. V. SESCULYSSES.

SESSILIS, SESSIO, &c. V. SEDEO.

SESSIMONIUM, i. n. est Templum & sedes. deduciturque a Sessu vel Sede; ut a Merce, Mercimonium. Vitruv. lib. 7. in præf. Suspectus habent in deorum sessimonio: id est in deorum ædificandis templis: & sedibus statuendis: ac sessimonium dici videtur, ut ἕδος Græce. Turneb. Advers. 2. 3.

SESTERTIUS, i. m. [τρίτον ἡμίδραχμον] Idem quod Nummus apud Romanos.

Sestertius ex eo dictus est quod duos asses & semissem valeret. Qua ratione quaterni sestertii denarium Romanum valebant. Et Sestertius dictus, quia tertius semis est, duo sunt solidi asses, & semis. Hic etiam nummus dicebatur, & argenteus erat. V. Vitruv. 3. 1.

Sestertius dicitur quarta pars denarii, quo tempore is decussis valebat, id est dupondius & semis. Paul.

Mille sestertii æstimatione nostra vigintiquinque coronatos valent. Dicitur autem Mille sestertii, & Mille nummi: vel Mille sestertiûm, & Mille nummûm: vel copulate, Mille sestertiûm nummûm. Quum autem Mille sestertii, i. e. Ducenti quinquaginta denarii duas libras argenti & semissem valerent, sequitur ut libra Romana, quæ & mina dicitur & pondo, decem aureos coronatos valuerit. Coronatos autem ita intelligi volo, ut singuli triginta quinque solidos valeant: quod est legitimum pretium.

Igitur decem millia nummûm, vel Decem millia sestertiûm, quod idem est, ducentos & quinquaginta aureos coronatos valebant. Hæc etiam Decem sestertia dicuntur, quum singula sestertia, singula millia significant.

Sestertius, dicitur quasi Semis tertius, eo quod contineat in se asses duos & dimidiatum tertium. Unde nota vetus pro sestertio ponebatur, IIs, scil. duæ lineæ & dimidia, qua utitur Harduinus in Plin. ut in MSS invenit. Deinde hoc modo IIS, quæ tandem coaluit in HS notam hodie vulgatissimam. Veteris consuetudinis fuit ut Semis anteponerent, ut Semisquartus, Semisquintus, Semistertius a quo Sestertius, & est compositio Attico more facta. Illi enim ἑπτὰ ἡμισυ τάλαντα, hoc est septem semi talenta dixerunt, servantes illud ut expressius numerus pro dimidio caperetur.

Charisius lib. 1. Sestertius unde appellatur, solet quæri. Quod manifestum erit, si sciamus apud antiquos denarium decem asses habuisse. Ideoque in rationibus faciendis denarium decussi x inductum notamus, cujus quarta pars dipondius semis, sestertius dicitur, quod de tribus assibus semis deficiat. Denique & nota nihil aliud quam dipondium & semis H-S. ostendit. Varro 4. de L. L. Est veteris consuetudinis ut retro æra dicerentur, ita ut semistertius, semisquartus pronunciarent. Ab Semistertius, Sestertius dictus.

Qui totam rem de sestertio intelligere volunt, adeant Jo. Fr Gronov. de Sestertio vel pecunia veteri.

SESTERTIUM, i. n. Idem ac Mille sestertii.

Libra Romana, quæ & mina & pondo dicitur, centenas drachmas habebat. Quum igitur denarius quaternos sestertios æquaret pondere & æstimatione, liquet in libra Romana quadringentos fuisse sestertios, & in duas libras & selibra mille sestertios. Qua ratione fit, ut Sestertia singula numero plurali millenos sestertios valeant, hoc est, duas libras & semissem. Ut enim Sestertius nummus dicitur ex eo, quod duos asses & semissem valebat, hoc est, duas libras æris gravis, & selibram: ita Sestertia numero plurali & genere neutro ideo dicuntur, quod singula, duas libras & selibram argenti valerent, hoc est ducentos & quinquaginta denarios, sive mille sestertios, quod idem est. Sic fit ut decem sestertia, & decem millia sestertiûm nummûm pro eodem ab antiquis dicerentur. Hor. 2. Epist. 2. 33.

> Accipit & bis dena super sestertia nummûm.

Intercepta decem quereris sestertia fraude. Juven. 13. Sat. 17.

Mercari sestertiis sexcentis. V. MERCOR.

Decies sestertiûm, idem est quod Decies centena millia sestertiûm, quæ summa centies major est decem sestertiis. Idem est enim Decies sestertiûm, quod Mille sestertia. Quum enim singula sestertia millenos nummos sestertios valeant, si mille sestertia millies multiplices, fient decies centena millia, quem lingua vernacula *millionem* vocant.

Decies igitur sestertiûm, centies ducentos & quinquaginta aureos valet, hoc est vigintiquinque millia. Sic fiet ut millio Romanus vigintiquinque millia coronatorum valeat.

Hoc igitur tenere oportet, quod quemadmodum, quum a nummis sestertiis ad sestertia genere neutro fit transitus, numerus millies multiplicatur: ita quum ad eam locutionem ventum est, quæ per adverbia numeralia enuntiatur, sestertia singula conduplicata crescunt, ut verbi gratia. Si centum sestertia dicam, centum millia sestertiûm intelligere debes. Quod si centies sestertiûm dicam, non jam centum sestertia, sed centies centena sestertia, seu centies millia sestertiûm intelligendum sit. Hæc omnia ex Budæi Asse.

Sestertiûm, in hujusmodi locutionibus, Duo millia sestertiûm, genitivi casus est pluralis numeri, pro Sestertiorum: ideo more veterum, circumflexum adscripsimus.

Sestertium, Genus veli triplici licio texti, ut tertium filum duobus impar sit. Suet. in August. cap. 83. Ita ut in extremis spatiis subsultim decurreret, sestertio vel lodicula involutus. al. Segestro indutus.

SESTERTIŎLUM, i. n. dimin. Martial. lib. 1. 59.

> Sed sestertiolûm donavit mentula Phœbo
> Bis decies, hoc da tu mihi, pluris emam.

SESTERTIARIUS, i. m. Pauper, qui nil nisi sestertium in censu habet. Petron. cap. 45. Gladiatores sestertiarii.

SESTIUS, V. SEXTSUS.

SESTOS, [Σηστὸς] Urbs erat in littore Thracio ad Helespontum sita e regione Abydûs Leandri & Herûs amoribus nobilitata, apud Musæum. Strabo lib. 13. Mela lib. 2.

Xerxes pontibus admovit Seston Abydo. Lucan. lib. 2. 674.

SESTIAS, adis. patronym. a Sesto. Stat. 6. Theb. 547.

> Contra autem frustra sedet anxia turre supremis
> Sestias in scopulis.

SESTIACUS, a, um. Auson. in Mosell. 287. Sestiacum pelagus.

S E T

SETA, æ. f. [χαῖτα] Pilus crassior, rigidiorque, atque erectus, qualem habent sues. Cic. 5. Tusc. 62. In hoc medio apparatu fulgentem gladium e lacunari seta equina aptum demitti jussit, ut impenderet illius beati cervicibus.

Hirtæ setæ. Ovid. 13. Met. 850.

Terga horrentia rigidis setis. Ovid. 8. Met. 428.

> Protinus exuvias rigidis horrentia setis Terga dat.

Setæ leonis. Cic. 3. de Orat. 220. Oculos autem natura nobis, ut equo & leoni setas, caudam, aures ad motus animorum declarandos dedit.

Setis os hirtum musculis marinis. Plin. lib. 11. cap. 37.

Vellera hirsuta setis. Ovid. 2. Fast. 339.

Io obsita setis. Virg. 7. Æn. 790.

SETŬLA, æ. f. dimin. Arnob. lib. 7. Vulsæ ex hostiis setulæ.

SETIGER, ĕra, ĕrum. [χαιτοφόρος] Quod setas gerit. Martial. lib. 13. 93. Ovid. 8. Met. 376. de Apro,

> Vulnera fecissent, nisi setiger inter opacas
> Nec jaculis isset, nec equo loca pervia sylvas.

Pecus setigerum. Ovid. 14. Met. 289.

Sus setigera. Virg. 12. Æn. 170.

Frons setigera. Stat. 8. Theb. 532.

SETŌSUS, a, um. Adj. [χαιτήεις, χαιτόεις] Quod setis abundat. Plin. l. 8. c. 45. Tauris in aspectu generositas, torva fronte, auribus setosis. Cels. lib. 2. Corpus tenue, maximeque lati pectoris, & setosi.

Aper setosus. Virg. 7. Ecl. 29.

Verbera setosa. Propert. lib. 4. 1. 25.

> Verbera pellitus setosa movebat arator.

i. e. Scuticas ex caprina pelle villosa.

SETĂBIS, vel SÆTĂBIS, is. [Σετάβις Strab. Σαιτάβις Ptolem.] Fluvius est Hispaniæ, secundum Strab. Ptolem. & Melam.

Est & Oppidum Hispaniæ lino tenuissimo & arte texendi maxime celebris. Plin. lib. 19. cap. 1. A Setabi tertia in Europa lino palma. Silius lib. 3. 373.

> Sætabis & telas Arabum sprevisse superba,
> Et Pelusiaco filum componere lino.

Volaterr. lib. 2. Geogr. Setabis lino tenuissimo nobilitata, unde Sudaria setaba a Catullo commemorata. Hanc abluit Sucro e montibus oriens Orospedanis. Hodie *Xativa*, in regno Valentiæ. Hinc,

SETABUS, a, um. Catull. ad Asin. 12. 14.

> Nam sudaria Setaba ex Hiberis, &c.

SETHROIS, Præfectura Thebaidis est apud Plin. lib. 5. cap. 9.

SATIA, [Σητία] Urbs Campaniæ, ex cujus agro Setinum vinum commendatur. Plin. lib. 3. cap. 5. Martial. lib. 13. 112.

Pendula pampineos quæ spectat Setia campos,
Exigua vetulos misit ab urbe cados.

SETINUS, a, um. Plin. 3. 5. Agri Setini. V. supra SETIA.

SETIGER, SETOSUS. V. SETA.

SETURCA, [Σητοῦςία] Ptolem. lib. 2. cap. 6. Urbs Hispaniæ, alio nomine Sepulveda.

S E U

SEU, [ἤτοι] Disjunctiva particula, qua jungimus ea, quorum alterum, non utrunque affirmamus. Cic. pro Quint. 69. Quemadmodum solent homines nobiles seu recte, seu perperam facere cœperunt, ita in utroque excellunt, ut nemo nostro loco natus assequi posset. Quintil. in proœm. lib. 8. Figuras seu translationes mutuamur.

Seu & Sive sæpius alternatim ponuntur. Ter. And. 1. 5. 59. Sive hæc te solum semper fecit maximi, seu tibi morigera fuit in rebus omnibus. Virg. 8. Ecl. 6.

Tu mihi, seu magni superas jam saxa Timavi,
Sive oram Illyrici legis æquoris.

SETACEUS, V. SEBACEUS.

SEVECTUS, a, um. Propert. lib. 3. 21.

Cur tua præscripto sevecta est pagina gyro? Sevecta dicitur Egressa, & seorsum vecta quam ire debebat. Cur ausa est tua pagina elegiaca egredi spatium sibi præscriptum, tentando materiam stylumque grandiorem.

SEVĒRUS, a, um. Adj. [σεμνὸς, ἀνένδοτος] quasi Secus, id est juxta verum; Gravis & censorius. Plaut. Pœn. 5. 3. 51. Opinor hercle hodie quod ego dixi per jocum, id eventurum esse, & severum & serium. Ter. Heaut. 5. 3. 20. Sed ipse egreditur, quam severus: rem quum videas censeas. Virg. 8. Æn. 638.

Romulidis, Tatioque seni, Curibusque severis.

Severus ad judicandum. Cic. 2. Verr. L. Cassius ex familia tum ad cæteras res, tum ad judicandum severissima.

Severus, Asper. Virg. 7. Æn. 713.

Qui Tetricæ horrentes rupes, montemque severum. Servius putat esse nomen proprium.

Acerbe severus in filium. Cic. 3. Off 112. Magnus vir in primis, & qui perindulgens in patrem, idem acerbe severus in filium.

Severus, Tristis, vitabilis. Virg. 3 Georg. 37.

Invidia infelix furias, amnemque severum
Cocyti metuet.

Agricolæ severi. Lucret. lib. 5. 1356.

Auctor sevetissimus. Plin. lib. 11. cap. 52. Addidit morum aspectus simili modo apud nos Trogus & ipse auctor severissimus.

Canities severa. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 49.

Comas severas ligare fronde. Stat. 1. Achil. 238.

Consilium severissimum. Cic. 3. Q frat 1. Annali pergratæ literæ tuæ fuerunt, quod & curares de se diligenter, & tamen consilio severissimo juvares.

Custos legis severus, Gravis & accuratus. Cic. 1. Verr. 10. Cujus legis non modo a Pop. Rom. sed etiam ab ultimis nationibus jampridem severi custodes requiruntur.

Eques severus. Ovid. 3. Amor. 8. 56.

Falernum, severum. Hor. 1. Carm. 7. 9.

Fidibus voces crevere severis. Hor. de Arte Poet. 216.

Frons severa Ovid. 2. Trist. 241.

Homo severus. Cic. 2. de Finib.

Hyems severa. Quintil. Decl. 4. 14.

Imperii severissimi vir. Liv. 4. 26.

Judex severus. Cic. 5. Verr. 121. Si ex provincia tota centum septuaginta ejecisses, possesne severis judicibus salvus esse.

Lex severa. Ovid. 3. de Pont. 3. 37.

Pectus severum. Ovid. 18. Epist. 63.

Non sinit Endymion te pectoris esse severi.

Senes severiores. Catull. ad Lesbiam, 5. 2.

Silentia severa noctis. Lucret. lib. 4. 462. i. e. A vero seorsa & separata: quoniam per id tempus animus erraticus est, nihilque fere videt quod sit veritati congruum.

Supercilium severum. Ovid. 2. Trist. 309.

Vita severa. Ovid. 2. Amor. 10. 16.

Hostibus eveniat vita severa meis.

Vultus severos advertere. Stat. 1. Theb. 58.

Vultus exuere severos. Ovid. 3. Amor. 4. 43.

SEVERITAS, ātis. f. [σεμνότης, ἀποτομία] Ipsa severorum gravitas. Cic. 7. Verr. Quum iste vestra severitate permotus, multa signa dederat quamobrem is responsurus non videtur, &c.

Aculeus severitatis. V. ACULEUS.

Lætissimæ vir severitatis. Paterc. lib. 2. sub finem.

Animadversionis severitas. Cic. 9. Fam. 14. Contigit enim tibi quod haud scio an nemini, ut summa severitas animadversionis non modo non invidiosa, sed etiam popularis esset.

Disciplinæ severitas. Quintil. lib. 2. cap. 2.

Disputandi severitas. Cic. 3. de Finib. 13. Ne blanditiis ejus, illecebrisque impediatur disputandi severitas.

Emendationis nimia severitas. Quintil. lib. 2. cap. 4.

Imperii severitas. Cic. 7. Verr. Summæ diligentiæ summam imperii severitatem addidit.

Salutaris severitas vincit inanem speciem clementiæ. Cic. ad Brut. 2.

Vitii unguentorum severitas, Asperitas. Plin. lib. 13. cap. 3.

Adhibere severitatem. Cic. 1. Off. 88. Et tamen ita probanda est mansuetudo atque clementia, ut adhibeatur Reip. causa severitas: sine qua administrari civitas non potest.

Commodare severitatem magnis peccatis. Tacit. in vita Agric. cap. 19. Omnia scire, non omnia exequi, parvis peccatis veniam, magnis severitatem commodare.

Contorquere ad severitatem. Cic. 2. de Orat. 72.

Habere severitatem. Cic. in Brut. 148. Crassus in summa comitate habebat etiam severitatis satis.

Mitigare severitatem. Cic. 1. Q. frat. 1.

Revocare ad severitatem. Cic. 1. Att.

SEVERITUDO, inis. f. [σκυθρωπασμὸς] Idem. Plaut. Epid. 5. 1. 5. Quid illuc est, quod illi caperat frons severitudine?

SEVĒRE, Adv. [σεμνῶς] Graviter, aspere.

Graviter & severe. Cic. 2. de Finib. 60. Ita graviter & severe voluptatem secernit a bono.

Severe dicere. Cic. 3. Tusc. 72. Video enim ab eo dici multa severe, multa præclare.

Agere severe. Cic. 3. de Legib. Primum enim obsistitur quum agitur severe: deinde opprimi in bona causa est melius quam male cedere.

Severius acturi. Tacit. 4. Ann. 2

Severissime acta ætas. Cic. pro Rosc. Com. 44. Nihil mihi detraham, quum illis exactæ ætatis severissime fructum quem meruerunt, retribuam.

SEVERITER, [ἀποτόμως] aliud Adv. Idem. Titinnius apud Non. 11. 5. Severiter hodie sermonem amica mecum contulit.

SEVĒRUS, i. m. [Σεβῆρος] Proprium multorum virorum nomen, ut Severi Cæsaris, Severi Attilii ad quem Lactantius scripsit duo epistolarum volumina, cujus meminit Hieronymus.

Est & Severus, proprium montis in Italia, auctore Servio, cujus meminit Virg. 7. Æn. 713.

Qui Tetricæ horrentes rupes, montemque Severum,
Casperiamque colunt.

SEVERIĀNUS, a, um. Adj. a Severo ortus.

Severiana pyra a Severo institore dicta. Eorum meminit Plin. lib. 15. cap. 15.

SEVERIANI, Hæretici quidam fuerunt a Tatiano primum propagati, deinde & a Severo aucti, qui matrimonio penitus abstinendum prædicabant. Meminerunt horum Hieronym. & Sophronius. V. Isid 8. 5.

SEVIR, iri. m. Dignitatis nomen, quasi Sexvir; ut Duumvir, Decemvir. Sic dicebatur, qui alæ universæ equitum præerat. Capitol. in Anton. Phil. cap. 6. Sevirum turmis equitum Romanorum jam consulem designatum creavit. Sex erant Romanorum equitum decuriæ, Rhamnenses, Tatienses, Luceres primi secundique: erant enim primi Luceres & secundi, ac sic quoque Tatienses & Rhamnenses geminati erant. His qui præerant Seviri vocabantur: ac in inscriptionibus antiquis Sevirum equitum Romanorum reperimus: ut in hac, TRIB. MIL. LEG. VII. GEM. FELIC. VI. VIRO. EQVIT. ROMANO. & in illa, X VIRO. A LITIB. IVDIC. VI. VIRO. EQVIT. ROMAN. TVRM. Turneb. Adversf. 11. 9.

Fuit & Svirorum quorundam dignitas civilis, & magistratus fuerunt in municipiis, coloniis & Præfecturis; nimirum, cum VI Collegæ curiam administrabant; ut, Quatuorviri, cum quatuor, Duumviri cum duo. In antiquis Inscriptionibus haud semel legimus; SEVIR IVRI DICVNDO; SEVIR VRBANVS; SEVIRI AVGVSTALES. &c. conf. Petron. 30. & 57.

SEVIRALIS, e. Ad Seviros spectans Capitol. in Marc. cap. 6. Ludi Severales.

SEVIRATUS, ūs. m. Dignitas Sevirorum. Petron. cap. 71. Huic Seviratus absenti decretus est. Et Vet. Inscriptio apud Gruter. p. 400. n. 7. HIC PRO SEVIRATV IN REMP. DEDIT HS ∞ ∞.

SEUMARA, Armeniæ civitas est. Strabo lib. 11. Ex Armenia vero angustiæ, quæ secus Cyrum sunt atque Aragum, qui prius quam invicem concurrant, urbes natura munitas habent, quæ saxis impositæ, XVI inter se stadiis absunt, prope Cyrum Armozycam, prope Aragum Seumara, quibus ingressibus prior Pompeius usus est, ex Armenia movens, postea vero Canidius.

SEVO, V. infra SEVUM.

SEVŎCO, [ἀποκαλέω] āre. Seorsum, seu in alteram partem vocare. Plaut. Aul. 3. 6. 13. Quid tute solus e Senatu sevocas? Ovid. 2. Met. 836.

Sevocat hunc genitor, nec causam fassus amoris.

Sevocare in montem. Cic pro Muren. 15. Facit ut rursus plebs in Aventinum sevocanda esse videatur.

Cura me sevocat a virginibus. Catull. ad Ortalum, 65. 2.

Etsi me assiduo confectum cura dolore
Sevocat a doctis, Ortale, virginibus.

Sevocare se ab aliquo. Plaut. Merc. 2. 3. 45. Quid illud, quod ille a me solus se in consilium sevocat?

Sevocare animum ab omni negotio. Cic. 1. Tusc. 75. Quum a re familiari quæ est ministra & famula corporis, quum a Repub. quum a negotio omni sevocamus animum.

Sevocare se a corporibus. Cic. 1. Tusc. 72. Quibusque fuisset minima cum corporibus contagio, seseque ab his semper sevocassent: essentque in corporibus humanis vitam imitati deorum.

Sevocare ad se in privatam domum de communi. Cic. pro Quint. 13. Itaque hercule haud mediocriter de communi quicquid poterat, ad se in privatam domum sevocabat.

Sevocari a societate. Cic. 1 de Divin. 63. Quum ergo est somno sevocatus animus a societate & contagione corporis, &c.

SEVUM, i. n. quod & SEBUM, vel SEPUM dicitur, [στέαρ] Pinguedo ex animalium omentis detracta, & elota ac curata, ut in usum nostrum convertatur: unde nos hodie sevo candelas concinnamus & componimus. Plin. lib. 15. cap. 15 Sevum ex omento pecudis. Idem lib. 28. cap. 9. Quæ ratio adipis, eadem in his quæ ruminant, sevi est, aliis modis non minoris potentiæ.

Habet unde excoquat sevum senex: Proverbium est apud Plaut. Capt. 2. 2. 31.

SEVŌSUS, a, um. Adj. [στεατώδης] Quod instar sevi ungit. Plin. lib. 11. cap. 37. Sevosa cornigeris medulla.

SEVO, [στεατίζω] āre. Sevum imponere, seu Candelas ex sevo facere Columel. lib. 2. cap. 22. Feriis autem ritus majorum etiam illa permitrit, far pinsere, faces incidere, candelas sevare. Legitur & Sebare.

Sex, numerale nomen, VI. indecl. Fest. [ἓξ]
Sex suffragia appellantur in Equitum centuriis, quæ sunt adjectæ ei numero centuriarum, quas Priscus Tarquinius rex constituit. Fest.
Sex Vestæ sacerdotes constitutæ sunt, ut populus pro sua quaque parte haberet ministram sacrorum, quia civitas Romana in sex est distributa partes, in primos secundosque Titienses, Ramnenses, Luceres Idem.
Sex septem, pro Sex septemve. V. Plebs, de uno tantum; in PLEBS.

Sexagenārius, a, um. Natus LX annos. Suet. Claud. cap. 23. An sexagenarius generare possit?

Sexagēnus, a, um. Adj. [ἑξήκοντα] Idem quod Sexaginta. Plin. lib. 8. cap. 40. Gerunt utero sexagenis diebus. Liv. 8. 8. Ordo sexagenos milites, duo centuriones, vexillarium unum habebat.
Sexagena millia modiorum. Cic. 7. Verr. 52.

Sexagesimus, a, um. Numerus ordinalis a Sexaginta. Cic. 6. Att. 1. Die septingentesimo sexagesimo quinto. i. e. DCC.LX.V.

Sexagesies, Adv. Idem ac Sexagies. Mart. Capel. lib. 6.

Sexagies, Adv. [ἑξηκοντάκις] Cic. 2. Philipp. 45. Orabat ut te contra suum patrem, si sestertiûm sexagies peteret, defenderem.

Sexaginta, indecl. LX. [ἑξήκοντα] Cic. 3. Verr. Possum sexaginta decreta proferre, in quibus ut ego pecuniam non dicam intercessisse, ipsa decretorum novitas, iniquitasque declarat.

Sexangŭlus, a, um. Adj. [ἑξαγώνιος] Quod habet sex angulos. Plin. lib. 11. cap. 11. Apum sexangulæ omnes cellæ. Ovid. 15. Met. 382.
Nonne vides quos cera tegit sexangula fœtus
Melliferarum apum sine membris corpora nasci?

Sexangulātus, a, um. Solinus cap. 46. Invenit & iridem in mari Rubro, sicut crystallum sexangulatam, quæ radiis icta solis, &c.

Sexatrus, Sextus dies est a feriis, ut Triatrus, tertius. Festus. V. Quinquatrus, in QUINQUATRIA.

Sexcēnus, a, um. Adj. [ἑξακόσιος] pro Sexcentenus. Cic. 7. Verr. 61. Civitatibus pro numero militum pecuniarum summas describere, certo pretio sexcenos nummos nautarum missione constituere. Columel. lib 3. cap. 3.

Sexcentēnus, a, um. [ἑξακοσιαπλάσιος] aliud Adj. Columel. lib. 3. cap. 5. Qui ducentos quadragenos pedes obtinent, sexcenteni malleoli pangendi sunt. i. e. Sexcenti unicuique.

Sexcenti, æ, a. [ἑξακόσιοι] plur. tantum. Cic. 2. de Divin. 34. Sexcenta licet ejusmodi proferre. Ter. Phorm. 4. 3. 63. Sexcentas perinde potius scribito dicas. Ubi Donatus, Apud nos Sexcenta dicere pro Infinito numero, fere usitatum est. Cic. pro Rosc. Amer. 90. Sexcenti sunt qui inter sicarios & de veneficiis accusabant.

Sexcentoplagus, a, um. [ἑξακοσιόπληγος] fictum a Plauto nomen, in Capt. 3. 5. 68. Sexcentoplago nomen indetur tibi. h. e. Sexcentas plagas accipies.

Sexcentesimus, a, um. Adj. [ἑξακοσιοστὸς] Plin. 8. 7. Anno urbis sexcentesimo quinquagesimo quinto. Sic 14. 12.

Sexcenties, Adv. [ἑξακοσιάκις] Cic. 4. Att. 15. Ut forum laxaremus, & usque ad atrium Libertatis explicaremus, contempsimus sexcenties H-S.

Sexdecies, vel **Sedecies**, [ἑκκαιδεκάκις] aliud Adv. Plin. lib. 6. cap. 29. Sebosus ab Ægypti extremis sexdecies centena LXXV. M. passuum.

Sexdĕcim, vel **Sedĕcim**, indecl. XVI.

Sexennis, e. [ἑξαετὴς] Quod est sex annorum. Plaut. Pœn. 4. 2. 80. Inde surreptus fere sexennis. Plin. lib 8. cap. 32.

Sexennium, i. n. [ἑξαετία] Tempus sex annorum. Cic. 1. de Divin. 100. Quod quidem sexennio post Veios captos factum esse vidimus. Idem 6. Att. 1. Confeceram ut solverent centesimis sexennii ductis cum renovatione singulorum annorum.

Sexies, Adv. [ἑξάκις] Sex vicibus. Liv. 4. 32. Veientem hostem sexies victum pertimescant. Columel. lib. 5. cap. 2.

Sextans, antis. m. [ἑξημιώβολον] Nummulus erat quadrante minor, duas uncias valens. Plin. lib. 33. cap. 10. ad finem. Nam quod Agrippæ Menenio sextantes æris in funus contulit, honoris id, necessitatisque propter paupertatem Agrippæ, non largitionis esse dixerim. Liv. 2. Extulit eum plebs sextantibus collocatis in capita.
Sextans, Genus ponderis, Duæ unciæ. Plin. lib. 26. cap. 11. Prodest & vino myrteo fovere: mentæ sextans, vivi sulphuris uncia.
Sextans, Duorum cyathorum mensura. V. SEXTARIUS Rom. infra. Suet. in August. cap. 77. Vini quoque natura parcissimus erat. Non amplius ter bibere eum solitum super cœnam in castris apud Mutinam, Corn. Nep. tradit. Postea quoties largissime se invitaret, senos sextantes non excessit: aut si excessisset, rejiciebat. Senos sextantes pro Sextario dixit, sed significare voluit, Senis haustibus sextarium tantum bibere eum solitum. Bud. in Asse. V. SEXTARIUS Romanus.
Sextans agri, Pars sexta jugeri: h. e. Duæ unciæ. Est autem uncia, duodecima pars jugeri, ut assis. Varr. 1. de R. R. cap. 10. Columel. lib. 5. cap. 1. Pars sexta, pedes quatuor millia & octingentos, hoc est sextans, in quo sunt scrupula XLVIII.
Sestans a veteribus interdum scriptum est.

Sextantarius, a, um. Adj. [ἑξημιωβολιαῖος] Quod sextantis habet pondus. Plin. lib. 33. cap. 36. Libræ autem pondus æris imminutum bello Punico primo, quum impensis Repub. non sufficeret, constitutumque ut asses sextantario pondere ferirentur.
Sextantarii asses (inquit Festus Pompeius) in usu esse cœperunt ex eo tempore, quo propter bellum Punicum secundum, quod cum Hannibale gestum est, decreverunt patres, ut ex Assibus, qui tum erant librarii, fierent sextantarii, per quos cum solvi cœptum esset, & populus ære alieno liberaretur, & privati, quibus debitum publice solvi oportebat, non magno detrimento adficerentur. Septuennio quoque (anno) usus est, ut priore numero: sed id non permansit in usu, nec amplius processit in morem. V. Antonii August. notas ad Festum.

Sextantalis, e. Vitruv. 10. 6 Fusi sextantales.

Sextarius, i. m. [ξέστης] dicitur quod sit sexta pars congii, quæ mensura apud antiquos tam liquidis quam aridis serviebat. Capit autem sextarius cotulas binas, quæ Latine Heminæ dicuntur.
Ad sextarios decoquere. V. AD.
Sextarius, aridorum mensura. Columel. lib 2. cap. 9. de Panico & Milio verba faciens, Nec impensa gravi sationem cultoris onerant, quippe sextarii fere quatuor jugerum implent. Idem lib. 12. cap. 5. Salis sextarium subterito. Paulo post, Quidam hordei tolli sextarios quatuor. Cato cap. 105. Schœnum & calamum in pila contundito, quod fiet sextarium unum, eodem in dolium infundito, ut odoratum fiet.
Sextarius Romanus, ut in Asse docet Budæus, eam mensuram capit, quam *ternos septariolos* lingua nostra appellat, hoc est ternos semisextarios: qui est dodrans pintæ nostræ Parisiensis. Hic sextarius in XII cyathos distribuitur, quemadmodum as vel libra in uncias duodecim. Proinde pinta Parisiensis sedecim cyathos implet. Notum est autem, antiquos, cum hilarioli convivio sese ad potus solutiores invitabant, tot cyathos haustibus singulis ebibere solitos, quot erant literæ in nominibus amicorum: a quo more illud Martialis emanavit, lib. 1. 72.
Nævia sex cyathis, septem Justina bibatur
Quinque Lycas, Lyde quatuor, Ida tribus.
Omnis ab infuso numeretur amica falerno. Inde inventa sunt vocabula triens, quadrans, quincunx, septunx, bes, dodrans, deunx, & reliqua, quæ non magis pocula quam mensuras significant: id quod aperte docet idem poëta lib. 8. 51.
Det numerum cyathis Instantis litera Rufi,
Auctor enim tanti muneris ille mihi.
Si Telethusa venit, promissaque gaudia portat,
Servabor dominæ Rufe triente tuo.
Si dubia est, septunce trahar: si fallit amantem
Ut jugulem curas, nomen utrumque bibam. Septuncem pro haustu septem cyathorum dixit, tot enim sunt elementa in recto Instantis: & trientem pro phiala & haustu quatuor cyathorum. Et rursus in undecimo, quincuncem pro quinque cyathis, & bessem pro octo; epigr. 37.
Quincunces & sex cyathos, bessemque bibamus
Caius ut fiat Julius & Proculus. Et 12. 28.
Poto ego sextantes, tu potas Cinna deunces
Et quereris quod non Cinna bibamus idem. Deunces undenos cyathos intelligit, ut sextantes binos. Romani autem sextarium quasi legitimam ac quotidianam virilis potus mensuram statuentes, ab eo quasi ab asse incipientes, reliqua vocabula partes ejus fecerunt: quomodo & nos pintam virilem mensuram ponentes, semissem ejus parcis vini destinamus, dodrantem autem continentibus, quadrantem ægrotis, sesquipintam bibacibus, in quotidiano quidem convivio. Cyathis vero antiquos potus sui mensuram metiri solitos etiam inter epulas, ex eo colligitur, quod servi quidam ad cyathos stare vel esse dicebantur, ut servi ad limina & ad pedes. V. SEPTUNX.
Sextarius aquæ. Cic. 2. Off. 56. At ii qui ab hoste obsidentur, si emere aquæ sextarium cogerentur, hoc primo incredibile nobis videri.
Sextarius olearius. Cato cap. 13.
Sextarius vini. Hor. Arte Poet. 74.
Ducere sextarium, Ebibere. Juven. 6. Sat. 426.

Sextariŏlus, i. m. Aug. apud Sueton. in Vita Hor.

Sextilis, is. m. dicebatur qui nunc Augustus mensis: quod sextus esset in ordine mensium a Martio. Hor. 1. Epist. 7. 2.
Quinque dies tibi (pollicitus) me rure futurum,
Sextilem totum mendax desideror.
Mensis sextilis. Hor. 1. Epist. 11. 19.

Sextilius, i. m. nomen Romanorum quorundam a Sexto deductum. Unde

Sextilia, æ. f. Vitelliorum mater. Tacit. 2. Hist. 64.

Sextŭla, æ. f. Æris minima pars: dicta quod sit sexta pars unciæ. Cic. pro Cæcin. 18. Facit heredem ex deunce & semuncia Cæcinnam, ex duabus sextulis M. Fulcinium libertum superioris viri, Ebutio sextulam aspergit. Hereditatem, i. e. assem his verbis Cic. in deuncem, semunciam, & tres sextulas divisit. Ex quo liquet sextulam tertiam esse partem semunciæ, & unciæ sextam. Duas sextulas dixit pro tertia parte unciæ: quum tamen aliud vocabulum Latinum haberet, duellam scil. Nam duæ sextulæ duellam faciunt, quæ tertia pars est unciæ. V. Bud. in Asse.
Sextula, Mensura agri. Columel. lib. 5. cap. 1. Pars septuagesima secunda, pedes CCCC hoc est sextula, in qua sunt scrupula quatuor.

Sextŭplus, a, um. [ἑξαπλοῦς] Gloss. Cyrilli.

Sextŭplex, icis. Idem.

Sextus, Adj. [ἕκτος] Numerus ordinalis a Sex. ut, Sextus ab Hercule. Vellei. Paterc. 1. 3. 3.

Sextum, Adv. pro Sexta vice.

Sextānus, a, um. Plin. 3. 4. Sextani, scil. Milites.

Sextum Consul, [ἑξάκις ὕπατος] ut Tertium Consul. Cic. in Pison. 20. Qui C. illi Mario fortissimo viro & Consuli, & sextum Consuli, &c.

Seni, æ, a. [ἓξ] a Sex derivatur. Cic. 4. Verr. 22. Ab isto, & præco qui voluit, istum ordinem pretio mercatus est, & pueri annorum senûm septenûmque denûm, Senatorium nomen nundinati sunt.
Anni decies seni, Sexaginta. Ovid. 3. Fast. 163.

Senarius, a, um. Adj. [ἑξὰς, ἑξαδικὸς] Quod constat sex rebus: ut, Senarius numerus, Hinc
Senarii versus, qui & Senarioli dicti sunt a sex pedibus. Cic. 5. Tusc. 64 Tenebam enim quosdam senariolos, quos in ejus monumento esse inscriptos acceperam, qui declarabant in summo sepulchro sphæram esse positam cum cylindro.

Senariŏlus, i. m. dimin. V. SENARIUS.

Senio, ōnis. m. Sex puncta in tesseris. Pers. 3 Sat 48.
—quid dexter senio ferret. Et Martial. 13. 1.
Senio nec nostrum cum cane quassat ebur.

SEXTIUS, i. Prænomen Romanum, iis tributum, qui a sexto aliquo descendunt.
P. Sextius, civis Romanus, qui Ciceroni adversus Clodium contractis armatis auxilio fuit, quo nomine in judicium vocatus, defensus fuit a Cicerone in Oratione, quæ inscribitur Pro P. Sextio. Quædam exemplaria exhibent Sextium, sed minus recte. V. Gruteri not. in Inscriptionem hujusce Orationis.

SEXTIUS Caballus, [Σέξτιος Κάβαλλος] Scurra maximus, qui a calcitratu, Caballi nomen adeptus est. Martial. lib. 1. 42.

SEXTIUS, a, um. Cic. pro Quint. 25. Tabula Sextia, i. e. Sextii argentarii tabula, uti interpretatur Hotomann.

SEXTIANUS, a, um. Columel. 5. 10. Mala Sextiana. al. Sestiana.

SEXTUS, i. m. Prænomen Romanum; ut, Sextus Pompeius.

SEXTUS, [Σέξτος] Philosophus Cheronensis, Plutarchi nepos, qui doctor fuit Marci Antonini imperatoris, de quo Julius Capitolinus, Audivit & Sextum philosophum Cheronensem.
Fuerunt & alii Sexti multi.

SEXUS, ûs. m. [διαφορὰ τῦ ἄῤῥενος, καὶ τῦ θήλεος] Columel. lib. 6. cap. 24. Certis signis comprehendere licet quem sexum generaverit.
Sexus a Græco dicitur ἕξις, quod est habitus: significatque naturam & habitum, auctore Fest. Unde masculinum & fœmininum sexum dicimus. Plin. de Viris illustr. 2. Ad quos quum utriusque sexus multitudo convenisset, dato suis signo virgines raptæ sunt.
Sexum muliebri motu mentiri. Columel. Præf. lib. 1.
Adolescens ambiguo sexu. Liv. 27. 11.
Pluraliter utitur Lactant. 1. 16. Ex duobus sexibus alter fortior, alter infirmior est.
Peculiariter dicitur de Fœmineo sexu, uti notat Dan. Heins. ad Sil. 3. 114.

SEXUS, i. n. sic enim usi sunt veteres. Plaut. Rud. 1. 5. 19. Virile sexus nunquam habui ullum.
Affluxere avidi talium virile & muliebre sexus. Tacit. 4. Ann. 62.
Veteres interdum Secus dixere pro Sexus, priore correpta. Auson. Epigr. 70.
Corrupit totum qui puerile secus.
Virile & muliebre secus. Sallust. Fragm. cap. 15.

SEXUALIS, e. Ad sexum spectans. Cæl. Aurel. Acut. 3. 18. 184. Manibus sexualibus. i. e. Alterius fœminæ.

SEYA, Fortuna Romæ templum habuit, a Servio Tullio constructum, quod serva Seya natus ad regni fastigia conscendisset. Alexand. Alexandrin. lib. 1. cap. 13.

S I

S. I. Soli invicto. SIB. L. S. P. E. Sibi libertis suis posteris eorum. SICIL. Sicilia. SIC. V. Sicuti voluit. SIC. V. SIC. X. Sicuti quinquennalia, sic decennalia. S. I. F. P. R. E. A. D. P. Suscepit in Foro pro Rostris, & ante diem pridie. SIG. Signum. SIGN. Signifer. SIG. S. P. VOT. VOV. Signum sua pecunia votum vovit. SIIX. Sex; duplici 1 pro E. SING. Singuli. S. I. R. Sacrum Junoni reginæ. SISC. Siscia. SIVIS. pro Suis. S. IX. Stipendiis novem.

SI, [εἰ, ἂν, ἐὰν, ἢν, αἴκε, αἴκα] Conjunctio conditionalis. Quando res facta significatur: finitivis jungitur, auctore Diomede. Cic. 1. in Catil. Si illustrantur, si erumpunt omnia. Nec enim dubitat, an illustrantur: sed quia illustrantur, suadet ut mutet Catilina mentem. Virg. 6. Æn. 119.
Si potuit manes arcessere conjugis Orpheus. Affirmat enim potuisse.
Si, cum futuro indicativi. Cic. 2. Fam. 6. Nunquam labere, si te audies. Idem 2. Fam. 17. Si me audies, vitabis inimicitias: & posteritatis otio consules.
Subjunctivis jungitur, quoties conditionalis & incertus est sermo: veluti, Si facias, Si taceres. Qui enim sic loquitur, non factum interim declarat. Hæc Diomedes. Cic. pro Cluent. Tum ei quadraginta millia, si esset absolutus Oppianicus, pollicetur.
Finitivis, Græce τοῖς ὁριστικοῖς, id est indicativis etiam jungitur quum conditionem significat. Ter. And. 1. 3. 5. Si illum relinquo, ejus vitæ timeo: sin opitulor, hujus minas. Ibid. 2. 1. 24. Pamphile si id facis, hodie postremum me vides. Idem Eun. 1. 1. 6. Si incipies, neque perficies naviter. Virg. 1. Georg. 219.
At si triticeam in messem, robustaque farra
Exercebis humum. Ubi Serv. dicit, Exercebis pro Exercueris positum.
Si, in principio orationis. Cic. pro Cœl. Si auctoritates patronorum in judiciis valerent, ab amplissimis viris, &c.
Si deus, si dea es. Cato de R.R. Sic verba concipito: Si deus, si dea es, Hæc verba erant in precibus Romanorum solennia, cum deos sexu distinctos, ut & homines existimarent: in quo ab Arnobio illuduntur merito & reprehenduntur, cujus hæc sunt verba, Nam consuestis in precibus, Sive tu deus, sive tu dea, dicere.
Si nihil aliud: saltem, &c. Cic. 3. Ver. 152. Hic istius scelerata locatione nefarioque latrocinio bonis patriis fortunisque omnibus spoliatus, venit in judicium: si nihil aliud, saltem ut eum cujus opera ipse multos annos est in sordibus, paulo tamen obsoletius vestitum videret. Compendiaria locutio sumpta a Græcis, teste Budæo.
Si minus, Si non. Cic. pro Cluent. 15. Non timuisse, si minus vim deorum, hominumque famam; at illam ipsam noctem, facesque illas nuptiales? Et 2. Fam. 5. Propter ipsius excellentem in eo genere vel gratiam vel diligentiam, nostram suffragationem si minus potentem, at probatam tamen.
Si modo. Cic. 14. Att. 19. Quæ diligenter a me expressa acumen habent Antiochi, nitorem orationis nostrum, si modo is est aliquis in nobis.
Si non, pro Sin minus. Plin. 3. Epist. 6. Si adsunt amici, honestissimi sermones explicantur: si non, liber legitur.
Si non faciat, &c. Cæs. 1. Bell. Civil. 2. Uti ante certam diem Cæsar exercitum dimittat; si non faciat, eum adversus Remp. facturum videri.
Si non, at; vel, Si nequaquam, at. Cic. in Orat. 103. Nulla est enim ullo in genere laus oratoris, cujus in nostris orationibus non sit aliqua, si non perfectio, at conatus tamen. Idem de Orat. 14. Alicui si nequaquam parem illius ingenio, at pro nostro tamen studio meritam gratiam debitamque referamus.
Si non maximus. Cic. in Orat. Hoc uno perfecto magnus orator est, si non maximus.
Si pareret; verba sunt formulæ judicii recuperatorii. Cic. 1. Verr. 56. Judicium dat statim, si pareret eum se & sua Veneris esse dixisse: judicant Recuperatores id, quod necesse erat. Sic legendum est ex Festo in dictione Paret, per a liquidam, non Pateret.
Si tamen, pro Si modo. Plin. 3 Epist. 1. Liber legitur, interdum etiam præsentibus amicis, si tamen illa non gravantur.
Si ego hos bene novi. Cic. pro Rosc. Amer. 57. Sed si ego hos bene novi, litteram illam, cui vos usque eo inimici estis, ut etiam omnes eas oderitis, ita vehementer ad caput affingent: ut postea neminem alium nisi fortunas vestras accusare possitis.
Si quum fungi munere debemus. Cic. 4. Acad. Quod si quum fungi munere debeamus, non modo operam nostram nunquam a populari cœtu removemus.
Si id est defendere. Cic. pro Quint. 7. Qui communi studio, summis opibus Sext. Nævium defendunt: si id est defendere, cupiditati alterius obtemperare, quo is facilius, quem velit, iniquo judicio opprimere possit.
Si me amas. Cic. 5. Fam. 11. De Dionysio, si me amas, confice. Quasi dicat, Rogo te per amorem. Et est modus adjurandi.
Si maxime. Cic. 4. Verr. 142. Neque enim si maxime statuæ dejectæ essent, eas ego vobis possem jacentes ostendere.
Si per commodum Reip. posset. Liv. 31.
Si videtur, per parenthesim positum. Cic. 1. Acad. 35. Eam quoque (si videtur) correctionem explicabo, sicut solebat Antiochus. Idem 4 Fam. 2. Tu (si videbitur) ita censeo facias.
Si ulli rei sapiens assentietur unquam, aliquando etiam opinabitur. Cic. 4. Acad. 136.
Si potes. Cic. 2. de Orat. 283. Vide, inquit, Scaure, mortuus rapitur, si potest esse possessor.
Si forte. Cic. 1. Q. frat. 2. Intelliges esse nihil a me, nisi orationis acerbitatem & iracundiam & si forte raro literarum missarum indigentiam reprehensam.
Si, pro Quanvis, subjunctivo jungitur. Ter. And. 4. 2. 12. Non, si capiundos mihi sciam esse inimicos omnes homines.
Si, cum Quis, indicativo fere jungitur. Ovid. 1. de Arte. Am. 1.
Si quis in hoc artem populo non novit amandi. Cic. 1. Offic. Eo siquis sibi plus æquo appetet, violavit jus humanæ societatis.
Si, pro Etsi. Ter. Eun. 5. 2. 26. Nam si ego digna hac contumelia sum maxime, at tu indignus qui faceres tamen. Ubi Donatus, Deest a τ, ut sit, Etsi.
Si, Etiamsi. Plaut. Merc. 4. 2. 4. Decem vocasset si ad cœnam summos viros, nimium obsonavit.
Si, pro Cum, ut non conditionem, sed tempus significet. Hor. 1. Epist. 7. 10.
Quod si bruma nives Albanis illinet agris. i. e. Cum bruma advenerit. V. plura apud Lambinum in hunc locum.
Si, pro An positum Græcorum more. Liv. Percunctatus si consilium, non utile solum, sed etiam salutare, admittere auribus posset, &c. Hor. 1. Epist. 7. 39.
Inspice si possum donata reponere lætus. Lambin.
Alias pro An, sic ponitur. Ter. Heaut. 3. 4. 7. Visam si domi est. Columel. lib. 8. cap. 5.
Si, pro Utinam, aliquando ponitur. Virg. 6. Æn. 187.
Si nunc se nobis ille aureus arbore ramus
Ostendat nemore in tanto. Ubi Serv. Si, Adverbium rogantis & optantis est per se plenum.
Si diis placet; proprium est exclamantis propter indignitatem alicujus rei, sive temeritatem, & indignantis, inquit Donatus. Ter. Eun. 5. 3. 11. Vide ut otiosus sit, si diis placet. Cic. in Orat. Etiam Latini, si diis placet, hoc biennio magistri dicendi extiterunt. Idem 5. Tusc. 31. Qua gloria commotus Epicurus exoritur, cui etiam, si diis placet videtur semper sapiens beatus.
Si est ut. Ter. Hec. 3. 5. 51. Si est ut velit reducere uxorem, licet. i. e. Si velit. Idem Phorm. 2. 1. 40. Si est patrue culpam ut Antipho in se admiserit, &c. pro, Si admisit, ut Donatus interpretatur. Rursum Hec. 4. 1. 44.
Si te in germani fratris dilexi loco, Sic dicimus, inquit Donatus, quando præstitimus aliquid, & tamen nolumus exprobrare. Ter. And. 1. 5. 57. Ne abs te hanc segreges, neu deseras, si te in germani fratris dilexi loco: sive hæc te solum semper fecit maxumi. Virg. 9. Æn. 406.
Si qua tuis, &c. Idem 4. Æn. 317.
Si bene quid de te merui.
Si, pro Postquam. Ter. Phorm. 1. 2. 69. Non si redisset pater ei veniam daret. Virg. 5. Æn. 64.
Præterea si nona diem mortalibus almum
Aurora extulerit. Donat.
Si, pro Siquidem. Virg. 1. Georg. 7.
Liber & alma Ceres, vestro si munere tellus
Chaoniam pingui glandem mutavit arista: Ubi Serv. Si, Siquidem: nam si confirmantis est. Idem 5. Æn. 798.
Si concessa peto, si dant ea mœnia Parcæ.
Si sapis, pro Si sapias, ait Donatus. Ter. Eun. 1. 1. 31.
Si redierit, pro Si rediit. Ter. Adel. 4. 2. 11. Donat.
Dicis, si facies modo. Plaut. Trinum. 5. 2. 63.
Si, per aposiopesim sive reticentiam dictum. Ter. And. 4. 5. 51. Ne me attingas sceleste: si, pol Glycerio non omnia hæc.
Si sis homo. Ter. Adel. 5. 8. 11. Si tu sis homo, hic faciat. Ubi Donatus; Si sis, pro Si esse volueris, & si credi homo volueris. Rursum idem, Si tu sis, non Si tu es, dixit: quasi in eo se hominem sit Æschinus probaturus.
Si, aliquando subauditur. Hor. 1. Serm. 3. 17.
—— decies centena dedisses,

Huic

Hulc parco paucis contento quinque diebus
Nil erat in loculis. Bud.

SIAMBIS, [Σιαμβις] Insula est in Oceano Britannico. Plin. lib. 4. cap. 16.

S I B

SIBARÆ, Indiæ sunt populi juxta Plin. lib. 6. cap. 20.

SIBARIS, V. SYBARIS.

SIBDE, es. f. [Σίβδη] Cariæ oppidum Halicarnasso ab Alexandro Magno attributum. Plin. lib. 5. cap. 29.

SIBI, [σοι] dativus a Sui pronomine. V. suo loco.
Sibi habeat suam fortunam. Cic. 7. Att. 11.
Sibimetipsis conscivere mortem. Liv. 4.

SIBILUS, i. [συριγμός, ῥοῖζημα] in singulari m. g. est, in plurali m. & n. est autem Sonus oris, qui compressis dentibus, & parum diductis labris fieri solet. Columel. lib. 2. cap. 3. Sibiloque allectari, quo libentius bibant.
Conscindere sibilis. V. CONSCINDO.
Consectarl sibilo aliquem. Cic. 2. Att. 18. Fusium clamoribus, & convitiis, & sibilis consectantur.
Explodi e scena sibilo & convitio. Cic. pro Rosc. Com. 30. Qui posteaquam e scena non modo sibilis, sed etiam convitio explodebatur, &c.
Intactus a sibilo. V. INTACTUS.
Dare signum sibilo. Liv. 25. 8.
Edere sibilum. Catull. 4. 12.
Mittere horrenda sibila. Ovid. 3. Met. 38.
Pastoria sibila. Ovid. 13. Met. 785.
Stridula sibila. Lucan. lib. 9. 634. — angues,
Stridula fuderunt vibratis sibila linguis.
Trepidanria sibila torsit draco. Valer. 7. Argon. 525.
Vibrata sibila sævis linguis. Sil. lib. 3. 185.
Plausus & Sibilus, contraria. Cic. pro Sext. Ei vero qui pendet rebus levissimis, qui rumore, & (ut ipsi loquuntur) favore populi tenetur & ducitur, plausum immortalitatem, sibilum mortem videri necesse est.
Sibilus poetice, pro Venti flatu. Virg. 5. Ecl. 82.
Nam neque me tantum venientis sibilus Austri, &c.

SIBILUM, i. n. ut apud Serenum, Suave sibilum. Auctor. Nonius 3. 200.

SIBILUS, a, um. Adj. ut, Ora sibila, pro Sibilantia, inquit Servius. Virg. 2. Æn. 211.
Colla sibila. Virg. 3. Georg. 421.
Torvæ coma sibila frontis: i. e. Sibilans. Val. Flacc. 3. Argon. 50.

SIBILO, [συρίττω, ἐπωπύζω, ποππύζω] āre. Sibilum emittere. Cic. 2. Att. 19. Populares isti jam etiam modestos homines sibilare docuerunt.
Populus me sibilat. Hor. 1. Serm. 1. 66.
Ore sibilat draco. Virg. 11. Æn. 754.

SIBILĀTUS, ûs. m. Cæl. Aurel. Acut. 2. 27. Cum quodam vehementi sibilatu.

SIBILĀTRIX, īcis. f. Mart. Capel. lib. 9. Sibilatrix fistula.

SIBINI, sunt Populi contermini Suevis, Mugilonibus & Butonibus. Strab. lib. 7.

SIBUS, i. m. an attributive per omne genus? Sibus (inquit Festus) significat Callidum, vel acutum πανοῦργον.

SIBY, Oppidum Elamitarum, apud Plin. lib. 6. cap. 28.

SIBYLLA, æ. f. [Σίβυλλα] in sensu appellativo est Virgo fatidica, sive Puella cujus pectus non decipit, & quæ vaticinatur, inquit Varro. Et a consiliis deorum nuntiandis veteres hoc nomen imposuerunt. Æoles enim σιὺς deos dicunt, βυλὴ sententia seu consilium dicitur. Sibyllas igitur, quasi Sibullas dixerunt, quæ Dei sententias enuntiarent. Cic. 2. de Divin. 110. Sibyllæ versus observamus quos illa furens fudisse dicitur, quorum interpres nuper falsa quædam hominum fama dicturus in Senatu putabatur, eum quem revera regem habebamus, appellandum quoque esse regem. si salvi esse vellemus.
Sibyllam Apollo pio amore dilexit: & ei obtulit poscendi quod vellet arbitrium. Illa hausit arenam manibus: & tam longam vitam poposcit. Cui Apollo respondit id posse fieri, si Erythræam in qua habitabat insulam relinqueret, & eam nunquam videret. Profecta igitur Cumas tenuit: & illic defecta corporis viribus, vitam in sola voce retinuit. Quod quum cives ejus cognovissent: sive invidia, sive miseratione commoti, ei epistolam miserunt creta antiquo more signatam. Qua visa, quia erat de ejus insula, in mortem soluta est. Unde nonnulli hanc esse dicunt, quæ Romana fata conscripsit, quod incenso Apollinis templo inde Romam allati sunt libri, unde hæc fuerat. Hæc Servius in illud 6. Æn. 321.
Olli sic breviter fata est longæva sacerdos. Ovid. tamen 14. Met. fabulam recitat paulo aliter.
Sibyllæ, ut auctor est Varro in libris rerum divinarum, decem fuerunt.
Prima, de Persis, cujus mentionem fecit Nicanor, qui res gestas Alexandri Macedonis scripsit.
Secunda, Lybica: cujus meminit Euripides.
Tertia, Delphica: de qua locutus est Chrysippus de Divinatione.
Quarta, Cumæa quam Nævius in libro belli Punici, Piso in Annalibus nominavit.
Quinta, Erythræa: quam Apollodorus Erythræus suam civem esse affirmavit; Graiisque Ilium petentibus vaticinatam, & perituram esse Trojam, & Homerum mendacia esse scripturum.
Sexta, Samia: de qua scripsit Eratosthenes in antiquis annalibus Samiorum reperisse se scriptum.
Septima, Cumana nomine Almalthæa, quæ ab aliis Demophile vel Erophile nominatur. Hanc fuisse affirmant, quæ dicitur novem libros ad regem Tarquinium Priscum attulisse, ac pro eis trecentos philippeos postulasse. V. Gell. lib. 1. cap. 19.
Octava, Hellespontica, in agro Trojano nata, vico Marinesso, circa oppidum Gergythium: quam scribit Heraclydes Ponticus, Solonis & Cyri fuisse temporibus.
Nona, Phrygia: que vaticinata est Ancyræ.
Decima, quæ Tyburs sive Tyburtina dicta est, nomine Albunæa, quæ Tyburi ut dea colitur, juxta ripam Anienis: cujus in gurgite simulachrum ejus inventum fuisse dicitur; tenens in manu librum: cujus sacra senatus in Capitolium transtulerit. Harum omnium Sibyllarum carmina & feruntur & habentur, præterquam Cumææ: cujus libri a Romanis occuluntur, nec eos ab ullo nisi a Quindecim viris inspici fas est. Et sunt singularum singuli libri: qui, quia Sibyllæ nomine inscribuntur, unius esse creduntur: suntque confusi, nec discerni, ac suus cuique assignari potest, præterquam Erythrææ, quæ & nomen suum carmini verum inseruit, & Erythræam se nominatam iri prælocuta est, quum esset orta Babyloniæ. Omnes igitur hæ Sibyllæ unum Deum prædicant, maxime tamen Erythræa, quæ celebrior inter cæteras ac nobilior habetur.
Horrendæ secreta Sibyllæ. Virg. 6. Æn. 10.
Casta Sibylla. Virg. 5. Æn. 735.
Cumæa Sibylla. Virg. 6. Æn. 98.
Vivax Sibylla. Ovid. 4. Fast. 875.

SIBYLLINUS, Adj. [Σιβυλλινὸς] Quod est Sibyllæ, vel quod a Sibylla fit: ut, Sibyllini libri. Plin. de Viris illustr. Cic. de Arusp. Resp. 26. Ne hoc quidem in mentem tibi veniebat Sibyllino sacerdoti, hæc sacra majores nostros ex vestris libris expetisse? Sibyllinum sacerdotem vocat, cui jus erat Sibyllinos libros aperire & proferre, si quando vaticinium aliquod petendum erat.
Versus Sibyllini. Hor. in Carm. sec. 5.

SIBȲNA, æ. f. Genus erat hastæ Græcis. Eo verbo usus est Ennius apud Fest.
Illyrii restant sicis sibynisque fodentes.
Reperias apud Gellium 10. 25. Scibones pro Sibynæ mendose. Turneb.

SIBYRTUS, [Σίβυρτος] Oppidum Cretæ, ut ex Polybii sententia tradit Stephanus. Hinc,

SIBYRTIUS, gentile nomen, Σιβύρτιος.

S I C

SIC, Adv. affirmantis (ὥς, ὅτω, ὅτως, ὁτωσὶ, ὁτωσίπως, ταύτῃ, ὧδε, ὡδίπως) Ter. Phorm. 2. 2. 2. Itane patris ais conspectum veritum hinc abiisse? G. admodum. P. Phaniam relictam solam? G. sic. Plaut. Amph. 3. 2. 20. Esa autem inimicos? A. sic est vera prædico. Ter. And. 2. 1. 2.
Sic est factum, Sic est res, Sic res habet. Ter. Adelph. 3. 4. 2. Pro di immortales facinus indignum: Geta quid narras? G. Sic est factum. Idem And. 3. 4. 9. Simulavi, vos ut pertentarem. D. quid ais? S. sic est res. Cic. pro Rosc. Amer. 66. Sic res habet, judices: magnam vim, magnam necessitatem, magnam possidet religionem paternus maternusque sanguis.
Sic, Ita, aut Quemadmodum. Virg. 2. Æn. 496.
Non sic aggeribus ruptis quum spumeus amnis Exiit. Ter. Eun. 3. 5. 16. Nostin' hanc quam amat frater? A. novi: nempe opinor Thaidem. C. istam ipsam. A. sic commemineram. Plaut. Stich. 1. 2. 27. Cic. pro Quint. Sic cogitabam, &c.
Sic satis. Ter. Heaut. 3. 2. 12. Et quidem herele forma luculenta. C. sic satis.
Sic; cum aliquid ab altero petimus, id ut facilius impetremus, ea solemus illi precari & optare, quæ scimus ei esse optatissima, addita particula Sic. Estque hoc genus omnibus poetis Græcis & Latinis perquam usitatum. Hor. 1. Carm. 3. 1.
Sic te diva potens Cypri. Virg. 9. Ecl. 30.
Sic tua Cyrnæas fugiant examina taxos. V. plura apud Lambinum in illud Horatianum quod attulimus.
Sic, demonstrat. Ter. Eun. 3. 5. 54. Ego limis aspecto sic per flabellum clanculum, & simul alia circunspecto. Idem Phorm. 1. 2. 95. Quid ille pædagogus, qui citharistriam? quid rei gerit? G. sic tenuiter. D. non multum habet quod det fortasse. Ibidem 1. 2. 90. Ad precatorem adeam credo, qui mihi sic oret: nunc omitte quæso hunc, &c. Sic And. 1. 1. 83. Sic cogitabam, Hic parvæ consuetudinis causa, mortem hujus tam fert familiariter, &c.
Sic est, Sic sum, Sic vita erat: pro, Hoc ingenio, his moribus. Ter. Phorm. 1. 2. 20. Cui tanta erat res, & supererat? G. desinas: sic est ingenium. Idem And. 1. 1. 35. Sic vita erat, facile omnes perferre, ac pati. Idem Phorm. 3. 2. 42. Itane tandem facere oportet? D. sic sum: si placeo, utere. Cic. pro Rosc. Com. 29. Sic est vulgus, ex veritate pauca, ex opinione multa æstimat. Idem pro Rosc. Amer. 84. Sic vita hominum est, &c.
Sic ago, sic me decet. Plaut. Pœn. 2. 13.
Sic, Leviter, & negligenter. Ter. And. 1. 2. 4. Mirabar hoc si sic abiret.
Sic agam. Ter. Adelph. 5. 2. 11.
Sic, Tam. Plaut. Trinum. 3. 1. 42. Nihil sic celere est, nec volat. De amore.
Sic, conjunctio illativa. Cic. Sic tot simul virtutes continentiæ, gravitatis, justitiæ, fidei defecerunt. i. e. Igitur.
Sic, pro Valde. Apuleius, Nec ego rebar sic multorum id opus dierum esse.
Sic, ut. Cic. 7. Fam. 17. Sic ei te commendavi, & tradidi, ut gravissime diligentissimeque potui.
Sic ut quimus. Ter. And. 4. 6. 9.
Sic, ut; pro Tam, quam. Hor. 2. Serm. 8. 36.
Tum parochi faciem nil sic metuentis ut acres
Potores, &c.
Sic tamen ut. Ulp. in l. Si quis pecuniam. D. Si quis omissa cau. Et maxime, si ob evertenda judicia id fecit, adversus possessorem competere actionem: sic tamen ut ibi quidem pecunia accepta repudiavit, &c.
Sic, sic. Virg. 4. Æn. 660.
Sed moriamur, ait: sic, sic juvat ire sub umbras. Ubi Serv.
Quasi

Quasi interrogatio & responsio, Et placet sic inultam perire? Placet.

Sic & quasi. Plaut. Amph. 2. 2. 51. Sic salutas atque appellas, quasi dudum non videris.

Sic & quomodo. Cic. 8 Fam. 4. Ego tamen sic nihil expecto, quomodo Paulum Consulem designatum primum sententiam dicentem.

Sic demum, pro Ad postremum. Virg. 6. Æn. 154.
Sic demum lucos Stygios, regna invia vivis
Aspicies.

Siccine, [μῶν, ἆρα] Adv. interrogantis, pro An sic? vel Sicne? Ter Eun. 4. 7. 34. Ain' vero canis! siccine agis? Ibid. 1. 2. 19. Cic. 1. de Fin.
Siccine lente jaces. Propert. lib. 2. 15. 8.

Sica, æ. f. [ἀκινάκης, ξιφίδιον] Genus gladii brevioris, quasi Seca. Cic. 3. in Catil. E quibus ille maximum sicarum numerum & gladiorum extulit. Ibid. 2. Non enim jam inter latera nostra sica illa versabitur. Et 3. de Nat. Deor. 74. Tum hæc quotidiana, sicæ, venena, peculatus, &c.

Sicula, æ. f. dimin. [ξιφίδιον] Plaut. Rud. 4. 4. 125. Post est sicula argenteola, & duæ connexæ maniculæ. Al. Sicilicula.
Siculæ sunt Falces Varroni de L. L. 4. 31. Sane hoc nomine, quicquid secandi vim habet, venire videtur. Catul. Carm. 68. 21.
Languidior tenera cui pendens sicula beta.

Sicilis, is. f. & in plurali **Sicilicis**; uti legunt Festus; & Gellius 10. 25. quorum prior exponit de Hastarum spiculis latis, posterior vero de Telo aut Gladio.

Sicilicula, æ. f. dimin. Sic quidam legunt apud Plaut. Rud. 4. 4. 125. Alii vero **Sicula**, quod vide supra.

Sicilio, ire. Falce secare. Varro de R. R. 1. 49. Prata sicilienda. conf. Plin. 18. 28. & Columel. 2. 22.

Sicilimentum, i. n. Quod sicilitur. Cato de R. R. cap. 5. distinguit inter Fœnum & Sicilimentum.

Sicarius, i. m. [ξιφιστής] Qui sicam gerit maleficii alicujus gratia, & pro Interfectore accipitur. Cic. pro Rosc. Amer. Ab his hoc postulare homines sicarios atque gladiatores, non modo ut supplicia vetent, &c. Idem pro eodem, Vetus videlicet sicarius, homo audax, & sæpe in cæde versatus. Hor. 1. Serm. 4. 4.
Sicarii appellantur a Sica, quæ significat Ferreum cultrum. Auctor Justin. lib. 4. Instit. De public. jud.
Immittere in forum sicarios. V. **Immitto**.

Sicambri, ōrum. m. pl. [Σίκαμβροι] Populi Germaniæ, Menapiis finitimi, ad utranque Rheni ripam habitantes. Hi crines natura flavos habent, quos crescere finunt & artificio quodam intorquent. Quidam cum y Græco scribunt. Hodie Geldrenses vel Clivanos volunt esse. Meminit horum Strab. lib. 14.
Crinibus in nodum tortis venere Sicambri. Martial. de Spectac. 3.
Cæde gaudentes Sicambri. Hor. 4. Carm. 14. 51.
Indomiti Sicambri. Ovid. ad Liv. 17.

Sicambria, æ. f. Regio Germaniæ, quæ hodie Geldria. Claud. in Eutrop. 1. 383.
Militet ut nostris detonsa Sicambria campis.

Sicani, [Σικανοὶ] Populi Hispani, a fluvio Sicore dicti. Hi duce Siculo, exclusis Aboriginibus, Italiam tenuerunt: ipsique postea ab ipsis pulsi quos ante pepulerant, insulam vicinam Italiæ occupaverunt, & eam Sicaniam a suo nomine nuncupaverunt.

Sicania, [Σικανία] dicta est insulæ Siciliæ quædam pars, in finibus Agrigentinis. Et amnis in ea Sicanis olim fuit. Sed & insula quandoque tota, Sicania dicta est, a Briarei Cyclopis filio Sicano: vel a Sicanis populis, qui primi eam insulam incoluisse feruntur: qui tamen non sunt indigenæ, sed Hispani. Sicilia vero a ducis nomine: quanquam Thucydides dicat de Sicilia Italum regem venisse, & ab eo esse Italiam appellatam. Hæc Servius illud Virgilii enarrans 8. Æn. 328.
Tunc manus Ausoniæ, & gentes venere Sicanæ. De hac vide in dictione **Sicilia**.

Sicanus, Adj. Virgilius primam semper corripit, secundam producit; ut 5. Æn 23.
Fida reor fraterna Erycis, portusque Sicanos. Contra Silius 14. 259. primam producit, secundam corripit,
Cætera Elysiis aderit gens Sicana votis. Horatius secutus est Virgilium, quoad utriusque syllabæ quantitatem, Epod. 17. 32.
—— nec Sicana fervida
Furens in Ætna flamma.
Ætna Sicana. Hor. Epod. 17. 32.
Fluctus Sicani. Virg. 10. Ecl. 4.
Portus Sicani. Virg. 5. Æn. 24.
Saxo Sicano patientior. Propert. lib. 1. 16. 29.

Sicanius, aliud Adj. [Σικανικὸς] Virgilius primam producit, secundam corripit, 3. Æn. 691.
Sicanio prætenta mari jacet insula.
Arenæ Sicaniæ. Ovid. 15. Met. 279.
Populi Sicanii. Lucan. lib. 3. 177.
Sinus Sicanius. Virg. 3. Æn. 692.
Urbes Sicaniæ. Lucan. lib. 3. 59.

Sicaris, Fluvius Hispaniæ Tarraconensis non procul ab Ilerda fluens, juxta quem Cæsar Afranii & Petreii exercitum siti ad deditionem compulit. Lucan. lib. 4. 14.
Hesperios inter Sicaris non ultimus amnes. Alii tamen hunc fluvium Sicorim malunt appellare, per quartam vocalem in media syllaba.

Sicarius, V. **Sica**.

Sicca, Urbs Numidiæ, Romanorum colonia, apud Plinium lib. 5. cap. 3.

Siccaneus, **Siccatio**, **Siccesco**. V. **Siccus**.

Siccine, V. **Sic**.

Siccus, a, um, Adj. [ξηρὸς, αὖος, αὐχμηρὸς, τραχερὸς, καρφαλέος, ἄβροχος] Aridum & sine humore, inquit Nonius. Virg. 5. Æn. 180.
Summa petit scopuli, siccaque in rupe resedit.
Egon' salva sim quæ sicca sum siti? Plaut. Curc. 1. 2. 24.

Agri sicci. Hor. 2. Serm. 4. 15.
Arena sicca. Virg. 1. Georg. 389.
Cibi sicci. Cels. 1. 3.
Fauces siccæ fluminum. Virg. 4. Georg. 427.
Fervores sicci. Ovid. 1. Met. 119.
Herba siccissima. Plin. lib. 19. cap. 40.
Hyems sicca. Ovid. 3. Amor. 6. 106.
Littus siccum. Virg. 3. Æn. 135.
Loca sicca. Cato de R. R. cap. 50.
Ocelli sicci. Propert. lib. 1. 17. 11.
Os siccum. V. os, oris.
Pedibus siccis currit super æquora. Ovid. 14. Met. 50.
Pocula sicca. Tibul. lib. 3. 6. 18.
Pulvis siccus. Ovid. 1. Trist. 4. 48.
Rupes sicca. Virg. 5. Æn. 180.
Senex siccus. Hor. 2. Serm. 3. 281.
Sitis sicca. Ovid. 4. Trist. 8. 26.
Solum siccissimum. Columel. 2. 18.
Tempora sicca æstivi Canis. Tibul. lib. 1. 4. 6.
In sicco, i. e. Extra aquam. Plin. lib. 9. cap. 8. Virg. 1. Georg. 363.
Sicca, absolute apud Plautum pro Puella, quæ nondum lavit. Siccam, inquit, succidam.
Alveum tenuis in sicco aqua destituit. Liv. 1. 4.
Siccus, Sobrius. Hor. 1. Carm. 18. 3.
Siccis omnia nam dura deus proposuit. h. e. Sobriis & jejunis, vel vino abstinentibus. Plaut. Asin. 5. 2. 6. Præter alios meum virum fui rata siccum, frugi, continentem, amantem uxoris maxime. Cic. 2. Acad. Alius adultis, alius senibus, alius ægris, alius siccis, alius vinolentis. Ibid. lib. 4. 87. Dormientium & vinolentorum & furiosorum visa imbecilliora esse dicebas, quam vigilantium, siccorum, sanorum.
Sicci & Uncti opponuntur. Hor. 1. Epist. 17. 12.
Si prodesse tuis, paulloque benignius ipsum
Te tractare voles, accedes siccus ad unctum. Uncti sunt, qui lautius victitant; Sicci, qui sumptibus parcunt, adeoque prosunt suis.
Modo haud absimili Sicci & Uvidi opponuntur ab eodem 4. Carm. 5. extr.
—— dicimus integro
Sicci mane die, dicimus uvidi
Cum Sol oceano subest. Sicci sunt, qui nondum biberunt; Uvidi, qui adveniunt bene poti.
Siccus etiam ad Castitatem refert Petron. cap. 37. Mulier Fortunata vocatur sicca. i. e. Casta.
Ad Pressum & castum orationis genus transfert Cicero, Clar. Orat. 202. Nihil erat in ejus oratione nisi sincerum, nihil nisi siccum atque sanum. i. e. Nihil tumidum aut elatum. Eodem modo Quintil. 1. 4. Audiat hæc ætas plura & inveniat & inventis gaudeat, sint licet illa non satis sicca & severa.

Sicce, Adv. [ξηρῶς] Columel. lib. 6. cap. 12. Maximeque datur opera ne in aquam pedem mittat, & ut sicce stabuletur. Declarat seipsum Columella.
Sicce dicere, per translationem, quemadmodum & Jejune. Cic. in Orat. 12. Id vero desinant dicere, qui subtiliter dicunt, eos solos Attice dicere, id est quasi sicce & integre: & ample, & ornate & copiose, cum eadem integritate Atticorum est.

Siccitas, ātis. f. [αὐανσις, ξηρότης, ἀβροχία, αὐχμὸς, αὐχμὸς] Humoris vacuitas. Varro de Liberis educandis, Persæ propter exercitationes pueriles modicas eam sunt consecuti corpore siccitatem, ut neque spuerent, neque emungerentur, sufflatoque corpore essent. Nonius 4. 426. Cic. 3. Q. frat. 1. Aquamque, quam ii ducebant non longe a villa belle sane fluentem vidi, præsertim maxima siccitate, uberioremque aliquanto sese collecturos esse dicebant.
Siccitas, Firmitas, interprete Nonio 4. 426. Cic. de Senect. 34. Nullo imbre, nullo frigore adduci ut capite operto sit: summam esse in eo corporis siccitatem.
Siccitas orationis. Cic. 2. de Nat. Deor. 1.

Sicco, [ἄζω, αὐαίνω, ξηραίνω, ἐξικμάω] āre. Sine humore efficere. Columel. lib. 2. cap. 2. Si humidus erit, abundantia uliginis ante siccetur fossis.
Calices siccare. Hor. 2. Serm. 6. 68.
Capillos rorantes siccabat. Ovid. 4. Fast. 141.
Cruores siccabat veste. Virg. 4. Æn. 687.
Lachrymas siccaverat ardor. Ovid. 8. Met. 469.
Lumina humida siccabat impressa lana. Propert. lib. 3. 6. 17.
Ubera ovis capreoli siccant. Virg. 2. Ecl. 42.
Vulnera siccabat lymphis. Virg. 10. Æn. 834.
Siccari, infinitivus pro nomine. Plin. lib. 13. cap. 7. Cæsa statim stagnis mergitur: hoc est, ejus siccari.

Siccātus, a, um. Partic. [ξηρανθεὶς] ut, Fontes siccati. Ovid. 13. Met. 690.

Siccātio, ōnis. f. Plin. lib. 34. cap. 13. Additur & in emplastra, quibus lenis quæritur refrigeratio & siccatio.

Siccāmen, ĭnis. n. Idem. Isidor.

Siccesco, [ἀναίνομαι] ĕre. Columel. lib. 12. cap. 28. Fœnum Græcum vetere vino macerato: deinde in sole exponito, aut in furno ut siccescat.

Siccocŭlus, a, um. Adj. [ξηρόφθαλμος] Plaut. Pseud. 1. 1. 75. Genus nostrum semper siccoculum fuit. Nomen videtur a Plauto fictum, pro eo quod est siccis oculis, id est nec lippis, nec lachrymosis.

Siccaneus, a, um. aliud Adj. [ἐξικμασμένος] cui contrarium est Irriguum & humidum. Quod est naturaliter siccum, vel quod nullo humore irriguum vel aspersum est. Columel. lib. 2. cap. 17. Ejus prati animadvertimus duo genera: quorum alterum est siccaneum, alterum riguum. Ibid. cap. 2.

Siccānus, a, um. Adj. Plin. lib. 16. cap. 17. de ulmorum generibus, Italia Atinias vocat excelsissimas, & ex iis siccanas præfert, quæ non sint riguæ. Rem ipsam exponit Plinius, De ulmorum generibus. Al. Siccaneas.

SICCABILIS, e. Cæl. Aurel. Tard. 5. 1. Siccabile humoris. i. e. Siccans.

SICCATIVUS, a, um. Idem Acut. 4. 3. Malagma siccativum.

SICCATŌRIUS, a, um. Th. Prisc. de Diæt. cap. 10. Origanum est siccatorium.

SICCIFICUS, a, um. Adj. Macrob. 7. Saturn. 16. Inest æri vis quædam remedialis & siccifica. i. e. ut loquuntur, Desiccativa.

SICELION, [ψύλλιον] Dioscoridi, Herba, quæ alio nomine Pulicaris dicitur, a semine pulicis similitudinem referente. Plin. lib. 25. cap. 11.

SICELIS, V. SICILIA.

SICENDUS, Lacus est Thessaliæ, mutas habens ranas, quæ tamen alio translatæ coaxant, vocalesque fiunt. Plin. lib. 8. cap. 58.

SICENUS, Insula est, non procul ab Io, sed ex Io ad occasum naviganti ea occurrit. Strab. lib. 10.

SICHÆUS, i. m. [Σιχαῖος] Didonis maritus, qui & Sicharbas dictus est, teste Servio apud Virg. 1. Æn. 347.

> Huic conjunx Sichæus erat ditissimus agri
> Phœnicum, &c.

SICHÆUS, a, um. Adj. Virg. 4. Æn. 552.

> Non servata fides cineri promissa Sichæo.

SICHEM, [Σιχέμ] Filius Chanaam, qui civitatem sui nominis ædificavit in Phœnice, quæ Sidon a Græcis appellata est.

SICILA, æ. f. in antiquo lexico exponitur σμίλη, ἀρβύλιον, σμίλη, χαρτοτόμος.

SICILIA, æ. f. [Σικελία] Insula maris Tyrrheni, quæ vocatur & Trinacria; nempe ex ejus figura; & olim habita est pars Italiæ. Claudian. 1. de Rapt. Proserp. 140.

> —— Trinacria quondam
> Italiæ pars una fuit; sed pontus & æstus
> Mutavere situm.

Sicilia, a Siculo Neptuni filio dicta. Vel quasi Sicilita, hoc est excecta. Nam olim agro Brutio annexa, mox interfuso mari Siculo avulsa. Ob hoc Græci Rhegio nomen dedere, quasi avulso. Virg. 3. Æn. 414. Plin. lib. 3. cap. 8. Sicilia quondam agro Brutio cohærens, mox, interfuso mari avulsa est. Nam Siciliam Italiæ, Cyprum Syriæ, Eubœam Bœotiæ, Eubœæ Atalantem & Macrim, &c. creditum est, ut idem Plin. lib. 2. cap. 88. annotavit. Sicania etiam dicta est hæc insula a Sicano rege, qui, ut Solinus & Capella scribunt, cum Iberica manu in eandem terram ante bella Trojana pervenit: dehinc Siculus, Neptuni filius, a quo nomen commutatum, nam Trinacria dicta, quod tribus promontoriis triangula est. Ovid. 4. Fast. 420. Vel Triquetra, quod trianguli figuram habeat hujusmodi Δ. Quorum unus angulus, qui in Meridiem vergit, Pachynus dicitur: alter Pelorus, qui ad Septentrionem spectat, & ab Italia mille quingentis passibus distat: tertius Lilybæus, qui Carthaginem maxime spectare videtur, & ab Africæ litoribus CXX milibus passuum distare dicitur. Sil. lib. 5. 489.

> Hunc Ætnæa cohors Triquetris quam miserat oris
> Rex Arethusa tuus.

Hæc ab Oriente & Occidente Septentrioneque Tyrrheno mari: a Meridie Africo alluitur. Patet in longitudine a Peloro usque ad Pachynum, millia passuum centum octoginta septem: in latitudine centum octoginta novem. Hæc a principio, ut Justinus scribit, Cyclopum patria fuit: quibus extinctis, Æolus regnum insulæ occupavit. Virg. 3. Æn. 569. Elegantissima est ejus insulæ descriptio apud Claudianum de raptu Proserpinæ 1. 140. Meminit & Lucret. lib. 1. 718. Silius Italicus lib. 14. Polybius lib. belli Punici 1. Diodorus lib. 6. & 16.

Sicilia optima insularum omnium, antiquitate rerum cæteras antecellit. In ea sunt Panormus, Cathana, Syracusæ, undecima Olympiade conditæ. Præterea Messana, Eryx, & Leontinum Gorgiæ rhetoris patria. Ibi Arethusa fons: Eryx & Ætna montes. In ea comœdia primum inventa. Hinc Archimedes natus, qui siderum disciplinam machinatus est. In ea specus Lestrigonum, ubi habitabant, & Achates lapis invenitur. Locorum vero Siciliæ frequens est apud Ciceronem in Verrinis, Thucydidemque lib. 6. mentio. Alias ex professo Dionysius. Strabo lib. 6. Plin. lib. 3. cap. 8 & multa ad ejus imitationem Julius Solinus.

SICĔLIS, idis. f. [Σικελίς] patronym. forma Græca a Sicilia fit. Virg. 4. Ecl. 1.

> Sicelides musæ, paulo majora canamus.

SICILIENSIS, e. [Σικελιώτικος] Adj. possess. Qui in Sicilia versatur.

Annus Siciliensis. Cic. de Clar. Orat. 318. Interim me Quæstorem Siciliensis excepit annus.

Bellum Siciliense. Cic. 7. Verr. 18. Punicis Siciliensibusque bellis.

Fretum Siciliense. Cic. 3. de Nat. Deor. 24.

Pecunia Siciliensis. Cic. 2. Verr. 24. Reperiebam fiscos complures cum pecunia Siciliensi a quodam Senatore ad equitem esse translatos.

Prætura Siciliensis. Cic. 4. Verr. De istius prætura Siciliensi non recuso quin ita me audiatis. De Verre loquitur, qui Prætor fuerat Siciliæ.

Quæstura mea Siciliensis. Cic. 13. Att. 38.

Spiritus Sicilienses. Cic. 5. Verr. 22. Aspicite Judices vultum hominis & aspectum, & ex ea contumacia quam hic in perditis rebus retinet, illos ejus spiritus Sicilienses quos fuisse putetis, cogitate ac recordamini.

SICILISSO, [Σικελίζω] āre. Sicula lingua loqui. Plaut. Men. prol. 12. Non Atticissat, sed Sicilissat. al. Siciliciffitat.

SICULUS, [Σικελιώτης] Qui e Sicilia est, vel incola vel indigena. Lascivi & dicaces Siculi. Quintil. lib. 6. cap. 3.

Siculus, Adj. [Σικελός] ut poëta Empedocles: nam fuit Agrigentinus. Hor. in Arte Poet. 463. —— Siculique poëtæ,

> Narrabo interitum.

Dapes Siculæ. Hor. 3. Carm. 1. 18.

Montes Siculi. Virg. 2. Ecl. 21.

Regiones Siculæ. Virg. 1. Æn. 553.

Tyranni Siculi. Hor. 1. Epist. 2. 58.

Siculum mare, Bocatio, ambit Siciliam, a qua ita denominatur. Ab Occasu Sardum habet, ab Aquilone Tuscum, ab Oriente Ionium, a Meridie Africum. Hoc mare, teste Strabone lib. 1. Eadem cum Oceani æstuariis pati dicitur. Quolibet enim die, ac nocte bis fluxum alternat, sicuti & Oceanus bis inundat, totiesque recidit.

Mare Siculum purpureum Pœno sanguine. Hor. 2. Carm. 12. 2.

SICILIMENTUM, **SICILIO**, **SICILIS**, **SICILICES**. V. in SICA.

SICILICUM, i. n vel **SICILĪCUS**, i. m. [δίδραχμον] Duæ drachmæ. Plin. lib. 13. cap. 15. Tribus sicilicis infra quatuor pedes. Priscianus in libello de ponderibus,

> Drachmam si gemines, aderit quem dicier audis
> Sicilicus.

Vossius, Dividitur uncia in quatuor sicilicos, id est quatuor quartas. Festus, Sicilicum dictum, quod semunciam secet. Alii per QU scribunt Siciliquus. In summa, Sicilicus est, Quarta pars unciæ. est igitur dimidium semunciæ, proinde semunciam secat.

Sicilico utimur non solum in ponderibus, sed etiam in mensuris. V. Columel. lib. 5. cap. 1.

Sicilici lectorum quid sint, V. SILICIUS.

SICIMINA, (inquit Hieronymus) quidam interpretantur Arborum genus, quæ Palæstinæ in campestribus nascuntur, quæ si non vellicentur, amarissimas cariculas faciunt, & a culicibus corrumpuntur. Nobis autem, inquit, quia solitudo in qua morabatur Amos, nullam hujusmodi gignit arborem, magis videtur Rubos dicere, qui ferunt mora, & pastorum famem ac penuriam consolantur.

SICINNIUS, i. m. cognomine, Dentatus, [Σικίννιος Δίσλατος] Strenuus bellator, qui ob ingentem fortitudinem Achilles Romanus appellatus est. Is pugnasse dicitur centum & viginti præliis. Cicatricem aversam nullam, adversas quadragintaquinque tulisse fertur. Coronis aureis octo donatus est. Triumphavit cum imperatoribus suis triumphos novem. V. Plin. lib. 7. cap. 38. Item lib. 22. cap. 5.

SICINNIUM, i. n. [σίκιννις] Saltationis satyricæ genus teste Athenæo, a Sicinno inventore, sive is Barbarus fuit, sive Cretensis, ita dictum, a quo & Satyri ipsi Sicinnistæ appellantur. Gell. 20. 2.

SICINNISTA, æ. m. Tubicinum genus quoddam fuit a Sicinnio sic dictum, quod species veteris saltationis fuit. Saltabundi autem canebant, quæ nunc stantes canunt. Posuit hoc verbum L. Accius in Pragmaticis, ut refert Gell. lib. 20. cap. 2. conf. Cæl. Rhod. Lect. Antiq. 5. 3.

SICLUS, i. m. [τετράδραχμον] Hebræorum nomisma, quatuor drachmas Atticas valens, ut ait Josephus Antiq. 3. 10.

SICŎRIS, is. m. [Σίκορις] Plin. lib. 3. cap. 3. Fluvius Hispaniæ, juxta Ilerdenses Surdaonum gentis. Lucan. lib. 4. 14.

> Hesperios inter Sicoris non ultimus amnes.

SICRICA, a ritu, quod Romano ritu fœminæ facientes sacrificium, ea capita velabant, ut tradit Varr. lib. 4. de L. L. Quanquam multo verisimilius est, Varronem ibi de Rica loqui: locumque librariorum incuria corruptum esse, qui duas dictiones, Sic Rica, in unam contraxerunt.

SICŬBI, Adv. [ποῦ, εἰ ὅπουδὴ] i. e. Si alicubi. Ter. Eun. 3. 1. 4. Tum sicubi eum satietas hominum, aut negoti siquando odium ceperat, requiescere ubi volebat, quasi, &c. Virg. 3. Georg. 332.

> Sicubi magna Jovis antiquo robore quercus
> Ingentes tendat ramos.

SICULA, V. SICA. **SICULUS**, V. SICILIA.

SICUNDE, Adv. [εἴποθεν] Si alicunde. Liv. 26. 38. Nec Consul Romanus tentandis urbibus, sicunde spes aliqua se ostendisset, deerat. Cic. 13. Att. 30. Sicunde potes eruere qui, &c.

SICUT, **SICŪTI**, [ὡς, ὥσπερ, καθά, καθότι, καθάπερ] Adverbia similitudinis. Plaut. Rud. 4. 2. 23. Sic faciam sicut consilium est, ad herum ut veniam. Ibid. 4. 4. 68. Quibuscum parva periit Athenis, sicut dixi. Idem Bach. 4. 4. 67.

Sicuti sic. Cic. 2. de Orat. 310. Reliquæ duæ sicuti sanguis in corporibus, sic illæ in perpetuis orationibus fusæ esse debebunt.

Sicut & Sicuti, interdum non res similes, sed diversas & plane contrarias denotant: & Ita in secundo membro ponitur. Quintil. lib. 10. cap. 1. Sed hæc eloquendi præcepta, sicuti cognitioni sunt necessaria, ita non satis ad vim dicendi valeant, nisi illis firma quædam facilitas, quæ apud Græcos ἕξις nominatur, accesserit. Idem lib. 1. cap. 3. Sed sicut firmiores in literis profectus alit æmulatio, ita incipientibus atque adhuc teneris jucundior eo ipso, &c.

Sicut, pro Ut. Cic. pro Lege Manil. 14. Sinite hoc loco Quirites, sicut poëtæ solent qui res Romanas scribunt, præterire me nostram calamitatem. Idem 1. Acad. Eam quoque (si videtur) correctionem explicabo sicut Antiochus.

Sicut, Tanquam. Cic. pro Rosc. Com. 30. Qui postea quam e scena non modo sibilis, sed etiam convitio explodebatur, sicut in aram confugit in hujus domum, disciplinam, patrocinium, nomen. Quintil. lib. 10. cap. 1. Ennium sicut sacros vetustate lucos adoremus.

Sicut, habet nonnunquam venustatem magnam atque utilitatem in disponendo, quoties antecedentem annectit cum sequente sententiam. Quintil. in procem. lib. 1. Sed nonnunquam ita desunt, ut bona etiam ingenii studiique corrumpant, sicut & hæc ipsa sine doctore perito, studio pertinaci, legendi, scribendi, dicendi multa & continua exercitatione per se nihil prosunt. Plin. lib. 7. cap. 19. Ferunt Crassum avum Crassi in Parthis interempti nunquam risisse, ob id ἀγέλαστον vocatum, sicut nec flesse multos.

SICYA, æ. f. [σικύα] Græca vox est, Medicis Cucurbitam seu cucurbitulam significans, quæ materiæ exinaniendæ in corporibus humanis aptissima est. Usus est Horatius ex Lambini sententia 2. Epist. ad Julium Florum 2. 53.

> Quæ poterunt unquam satis expurgare sicyæ.

Sensus est, quibus cucurbitis satis expurgari potero? quæ cucurbitæ sanguinem vitiosum ex universo meo corpore exhaurire poterunt, nisi melius putem dormire quam versus scribere? Est autem tralatio perpetua a corpore non sano, & corrupto, ad animi, ut ita dicam, insanitatem, qua significat se parum sanæ mentis merito visum iri, si nunc versus scribat potius quam dormiat. Reposuit Lambinus ex suo ingenio Sicyæ; sed hanc lectionem improbant uno ore viri docti & omnes Horatii Editores, retinentes veterem Cicutæ.

SICYNUS, [Σίκυνος] Insula est non procul a Creta, una Sporadum antea

antea Oenoe dicta teste Plinio lib. 4. cap. 12. A Strabone tamen & Stephano Sicenus appellatur, de quo antea scripsimus.

SICYON, ônis f. [Σικυὼν] Urbs vetus Achaiæ, a qua Sicyonii: quorum vetustissimus rex Ægialeus terram illic late tenuit, ut Pausanias in Corinthiacis refert. In Sicyone spectatissima quondam Occasionis imago extitit, auctoris Lysippi, cujus erudita est apud Politianum in Miscellaneis explicatio. Regiuncula & ipsa Sicyonia dicta. E Sicyone Aratus ille fuit cujus meminit in Catalogo præstantium virorum Plutarchus. Juxta Sicyonem Asopus fluit, olea lauroque virens.

Olivifera Sicyon. Ovid. in Ibin, 317. Stat. 4. Theb. 50.

Qui Drepani scopulos, & oliviferæ Sicyonis
Culta ferunt.

SICYŌNIUS, a, um. Virg. 2. Georg. 519.

Venit hyems, teritur Sicyonia bacca trapetis.

Sicyonem, fuisse officinarum omnium metallorum patriam Plin. lib. 36. cap. 4. scribit. In ea etiam, Cicerone teste, molles & muliebres calcei confici solebant. Unde Sicyonia, Calceamenta dicta sunt. Lucilius apud Festum,

Et pedibus læva Sicyonia demit honesta. Cic. 1. de Orat. 231. Sed, inquit, ut si mihi calceos Sicyonis attulisses, non uterer, quanvis essent habiles & apti ad pedem, quia non essent viriles: Sic illam orationem disertam sibi & oratoriam videri, fortem & virilem non videri.

SICYONIA, n. pl. Calcei Sicyonii. Lucret. lib. 4. 118.

—— & pulchra in pedibus Sicyonia rident.

S I D

SIDA, æ. sive SIDE, es. f. [Σίδη] Pamphiliæ urbs teste Plinio lib. 5. cap. 27. & Pomponio Mela, lib. 1. in descriptione Pamphiliæ.

SIDENUM, Flumen quo alluitur oppidum Polemonium in Themiscyrena regione, ab Amiso CXX. M. pass. distans. Inde

SIDENI, populi. Auctor Plin. lib. 6. cap. 4.

SIDERARI, SIDERATIO, SIDERATUS, SIDEREUS. V. SIDUS.

SIDERITES, is. f. [σιδηρίτης] Herba est foliis Marrubii sed longioribus, cauliculis quadratis palmi longitudinem non multum excedentibus, gustus non injucundi & subastringentis, in quibus per interstitia, orbiculatæ vertebræ, ut in Marrubio spectantur, & semen in his nigrum. Vulgus *Tetrahil sive Judaicam herbam* appellat. Est & Sideritis altera binorum cubitorum, ramulis exilibus, folio filicis numeroso, utrinque per oras diviso, pediculo longo, prodeuntibus e summo alarum sinu surculis longis tenuibus, capitulo in cacumine orbiculato, aspero, in quo semen continetur quam betæ rotundius aliquanto & durius. Hodie Chimici & Herbarii nonnulli Lunariam herbam appellant. Sunt & alia Sideritis genera, quæ ex Dioscoride & Plinio lib. 25. cap. 17. tibi petenda relinquimus. Sideritis sive Siderites, Gemma: item eo nomine Adamantis genus. Ferrum ad se, naturæ vi occulta, rapiens: Magnes, & Heracleus lapis, aliis nominibus appellatus: eo quod primum inventus fuerit in Magnesia Asiæ, circa Heracleam urbem. Plinius tamen in Ida monte primum repertum arbitratur, a Magnete quodam pastore, & ab eo nomen accepisse. Plin. lib. 37. cap. 4. Post hunc est Siderites ferrei splendoris, pondere ante cæteros, sed natura dissimilis. Nam & ictibus frangitur, & alio adamante perforari potest, quod & Cyprio evenit, breviterque ut degeneres, nominis tantum auctoritatem habent. V. Dioscoridem lib. 4. cap. 27.

SIDERION Heracleon, [σιδήριον Ἡρακλεῖον] Herba est ab Hercule inventa, caule tenui, digitorum quatuor altitudine, flore puniceo, foliis coriandri, juxta amnes & lacus nascens, & omnia vulnera ferro illata sanans. Plin. lib. 25. cap. 4.

SIDEROPŒCILOS, quæ Siderites, ferro similis gemma, litigio illata discordias facit: quæque nascitur in Æthiopia, Sideropœcilos ex ea fit variantibus guttis. Plin. lib. 37. cap. 10.

SIDETANI, Populi sunt Africæ, qui oras Carthaginensium occupant. Strabo lib. 3.

SIDICINUM, [Σιδικινὸν] Apulorum Dauniorum civitas mediterranea quod & Teanum dicitur, teste Plinio lib. 3. cap. 5. De Teano, vide Ptolemæum lib. 3. cap. 1.

SIDICINUS, a, um. Adj. [Σιδικινὸς] ut, Sidicina bella, apud Sil. lib. 11. 176.

Æquora Sidicina. Virg. 7. Æn. 727.

SIDO, sedi vel sidi, sessum, [ἱζάνω, καταφέρομαι, ὑφίσταμαι] ĕre. mutuatur præteritum a Sedeo; Deorsum tendere significat. Ova plena sidunt in aquis. Aves sidunt, quum ad quiescendum in arbore, devolant. Virg. 6. Æn. 203.

Sedibus optatis, gemina super arbore sidunt. Plin. lib. 6. cap. 22. Mare interest vadosum, senis non amplius altitudinis passibus, sed certis canalibus adeo profundum, ut nullæ anchoræ sidant. Idem lib. 2. cap. 103. Ejusdemque ponderis alia sidere, alia invehi. Et lib. 10. cap. 54. Et in aqua est experimentum, inane fluitat, itaque sidentia, hoc est plena, subjici volunt.

In aqua sidit. Plin. lib. 12. cap. 25.

Sidere ad ima vasis. Plin. Ibidem.

Submersæ sedere rates. Claudian. 4. Cons. Honor. 628.

Sido habet proprium præteritum, nempe Sidi, apud Columel. lib. 12. cap. 24. Deinde patiemur picem considere, & quum siderit, aquam eliquabimus.

SIDENS, entis. Partic. ut, Sidens fundamentum imperii, i. e. Dehiscens, metaphoricôs dicitur a Plinio lib. 15. cap. 18.

SIDON, [Σιδὼν] Urbs Phœnices insignis Chananæorum ad Aquilonem, respiciens, & postea regionis Judææ. Hanc Phœnices, ut quidam aiunt condidere, qui terræmotu, relicto patrio solo, Assyrium stagnum primo, mox mari proximum littus incoluere, condita ibi urbe, quam a piscium ubertate Sidona vocavere, eo quod tali nomine piscem vocent. Sed deinde post multos annos expugnati cives sunt, qui navibus appulsi, Tyron urbem anno Trojanæ cladis condiderunt. Hanc Eustathius a Sida Beli filia dictam putat. Josephus a Sichem filio Chanaam, quæ apud Hebræos etiam Sichem vocatur. Nunc vulgo dicitur *Sidon*, Olivarius in Melam.

SIDONIA, æ. f. Idem. Justin. 11. 10. 8. Rex Sidoniæ constitutus.

SIDONIUS, a, um. possess. [Σιδώνιος] ut, Vestis Sidonia, i. e. Purpurea. Et licet DO syllabam correptam habeat, ut apud Virg. 4. Æn. 75.

Sidoniasque ostentat opes. invenitur tamen quandoque producta, ut apud eundem 1. Æn. 613.

Obstupuit primo aspectu Sidonia Dido. sicut in primitivo, 1. Æn. 623.

—— Teucrum memini Sidona venire.

Amictus Sidonius, i. e. Purpureus. Stat. 11. Theb. 648.
Chlamys Sidonia. Virg. 4. Æn. 137.
Equus Sidonius. Virg. 5. Æn. 575.
Mœnia Sidonia. Ovid. 1. de Pont. 3. 77.
Ostro Sidonio fulget. Ovid. 4. Trist. 2. 27.
Urbs Sidonia. Virg. 1. Æn. 682.

SIDŌNIS, patronym. f. pro gentili, [Σιδωνὶς] Ovid. 5. Fast. 610.

Sidoni sic fueras aspicienda Jovi.

SIDONII, [Σιδώνιοι] Populi Sidonis urbis. De Sidoniis & Tyriis scribit Justin. lib. 18.

SIDUS, ĕris. n. [ἄστρον] Quod in aliquod signum complurium stellarum compositione formatum est: ut Aries, Taurus, Andromeda, Perseus, Corona, & quæcunque variarum genera formarum feruntur in cælum recepta. Auctor Macrobius in Somn. Scip. lib. 1. cap. 14. V. Plin. lib. 2. cap. 18. Virg. 1. Georg. 32.

Anne novum tardis sidus te mensibus addas.

Sidera, inquit Varro de L. L. 6. 2. quod quasi insidunt; unde manifestum est eos errasse qui per Y & non per I scribunt, ducentes ἀπὸ τοῦ σὺν simul, & εἰδεῖν videre. Derivatio plane inepta & insulsa! Non enim denominatur Sidus, quoniam (ut iis placet) plures stellæ simul conspiciantur, sed quoniam Sidus in eadem sede fixum maneat, & eo nomine distinguatur a Planeta, qui in orbitu movetur & Erraticus ideo vocatur.

Abruptum sidus. V. ABRUPTUS.
Alta sidera. Virg. 3. Æn. 619.
Amicum sidus. Hor. Epod. 10. 9.
Aurea sidera. Virg. 1. Æn. 496. al. Cingula.
Candida sidera. Lucret. lib. 5. 1209.
Convexa sidera. V. CONVEHO.
Clarum sidus Tyndaridæ. Hor. 4. Carm. 8. 31.
Clemens sidus. Claud. in Epithal. Pallad. 120.
Decretorium sidus. V. DECRETUM.
Fervidum sidus, Canicula. Hor. Epod. 1. 27.
Insana sidera Capræ, Tempestuosa. Hor. 3. Carm. 7. 6.
Lætabile sidus. Valer. 6. Argon. 606.
Lugubre refulsit sidus. Valer. 8. Argon. 58.
Lucida sidera. Hor. 1. Carm. 3. 2.
Micantia sidera. Catull. in Epithal. Mallii, 59. 207.
Nivosum sidus Pliadum. Stat. 1. Sylv. 3. 95.
Palantia sidera. Lucret. lib. 2. 1030.
Publica sidera, Quæ omnes aspicere possunt. Ovid. 18. Epist. 150.
Radiantia sidera. Ovid. 7. Met. 325.
Sparsa mundo sidera. Sen. Hippol. 9.
Surgentia sidera. Virg. 6. Æn. 850.
Sublime sidus Arctos. Sen. Herc. fur. 1. 2.
Timendi sideris crinis. Lucan. 1. 524.
Vaga sidera. Sen. Octav. 1.
Volantia sidera. Virg. 5. Æn. 528.
Adire usque ad sidera. V. ADEO.
Non apparet sidus amicum nocte atra. Hor. Epod. 10. 9.
Ducunt volantia sidera crinem. Virg. 5. Æn. 528.
Ferit sidera clamor. Virg. 2. Æn. 488.
Ferire sidera vertice, Contingere cælum vertice. Hor. 1. Carm. 1. 36.
Ferre ad sidera nomen alicujus, Summis laudibus celebrare. Virg. 9. Ecl. 29.
Pallent sidera turbata vicino die. Stat. 12. Theb. 406.
Pascet dum sidera polus. Virg. 1. Æn. 612.
Suadent cadentia sidera somnos. Virg. 2. Æn. 9.
Tangere sidera vertice, i. e. Felicissimum esse. Ovid. 7. Met. 61.

—— quo conjuge felix
Et dîs chara ferar, & sidera vertice tangam.

Tegunt sidera latitantia nubes. Ovid. 10. Met. 449.
Transcurrunt refixa cælo sidera. Virg. 5. Æn. 527. *Stellas cadentes* vulgus appellat.
Volvuntur sidera lapsu. Virg. 4. Æn. 524.
Sidus pro Sole & Luna. Plin. lib. 7. cap. 60. Inclinato sidere supremam pronuntiavit. Idem lib. 8. cap. 1. Atque ita salutato sidere in sylvas reverti.
Masculum sidus, Sol. Plin. lib. 2. cap. 100.
Regina siderum luna. Hor. Carm. sec 35.
Fœmineum ac molle sidus, Luna. Plin. lib. 2. cap. 101.
Torrentia agros sidera. Hor. 3. Carm. 1. 32.
Clarior sidere. Hor. 3. Carm. 1. 42.
Pulchrior sidere. Hor. 3. Carm. 9. 21.
Æthereum sidus. Ovid. 1. Met. 424.
Cavum sidus. Elephantos Solinus ait delectari nova luna, tristes esse cornuto & cavo sidere. Cavum autem sidus, Luna est corniculata & contraria rectæ, quæ dividua est, & utrinque gibbosæ, quæ ἀμφίκυρτος vocatur. Nam hæc utrinque tumida & extuberans est, etsi nondum plena: ista recto segmento dividua, illa in sinum falcata. Sic & ab Aristotele lib. 2. de cælo vocatur.
Sidera, pro Planetis. Plin. lib. 2. cap. 6. Inter hanc terram, cælumque eodem spiritu pendent certis discreta spatiis septem sidera, quæ ab incessu vocamus errantia, quum errent nulla minus illis.
Æmulum sidus. V. ÆMULOR.
Salubre sidus Veneris. Lucan. lib. 1. 657.
Hebes sidus Veneris. Lucan. lib. 1. 657.
Affixa mundo sidera. V. AFFIGO.
Afflari sidere. V. AFFLO.

Attributa

Attributa sidera singulis nobis. V. ATTRIBUO.
Dextro sidere editus. Stat. 3. Sylv. 4. 63.
Percuti sidere. V. PERCUTIO.
Gentis suæ sidus, Decus & ornamentum. Ovid. 3. de Pont. 3. 2.
Sidus, Vox blanditiæ. Suet. Calig. 13. Lætissimo obviorum agmine incessit, super fausta nomina, sidus & pullum & puppum & alumnum appellantium. Hor. Epod. 17. 40.

Tu pudica, tu proba
Perambulabis astra, sidus aureum.

Sidus pro Plaga & inclinatione mundi. Plin. Sub eodem sidere pars tota mundi vergens in Caspium mare pernavigata est.
Sidus pro Tempestate. Virg. 1. Georg. 204.

Præterea tam sunt Arcturi sidera nobis
Hædorumque dies servandi, &c. Ubi Servius; Arcturi, inquit, ortus & occasus tempestates gravissimas facit: unde Sidera, i. e. Tempestates, ut lib. 11. Æn. 260.

—— scit triste Minervæ
Sidus, & Euboicæ cautes. Hæc ille.

Sidus confici, & confectum. Sidera quædam tempestatem inferunt, quæ tum confici dicuntur & confecta esse cum ea tempestas sævit. Plinius, Cum tempestatibus confici sidus intelligimus. Oppius de Bell. Afric. Nanque Vergiliarum signo confecto, circiter vigilia secunda noctis nimbus cum saxorum grandine subito est exortus ingens. Quod etiam de quacunque aëris mutatione, rerumque affectu vi cæli & influxu siderum eveniente usurpatur. Plin. lib. 18. Quamobrem eas manibus agricolarum ingessit, vertique jussit ipsa die folia, ut esset confecti sideris signum. Turnebus Advers. 3. 10.
Sidus, Morbi genus, quod & Sideratio dicitur. Martial. 2. 86.

Sidere percussa est subito tibi Zoile lingua. h. e. Usum linguæ amisisti.

SIDEREUS, a, um. Adj. [ἀστρῷος] Quod ex sidere est; ut, Splendor sidereus. Virg. 10. Æn. 3.

Sideream in sedem. i. e. In astriferum circulum.

Æstus sidereus, Calor solis. Ovid. 6. Met. 341.
Arx siderea, Cælum. Ovid. 3. Amor. 10. 21.
Canis sidereus, Canicula. Ovid. 4. Fast. 941.
Cælum sidereum. Ovid. 10. Met. 140.
Ignes siderei. Ovid. 1. Met. 779.
Lux siderea. Ovid. 4. Met. 169.
Polus sidereus. Valer. 4. Argon. 643.
Vultus siderei. Stat. 2. Achill. 135.
Sidereus, Altus. Martial. lib. 1. 2.

Hic ubi sidereus propius videt astra colossus.

Sidereus, Fulgens. Virg. 3. Æn. 586.

—— nec lucidus æthra
Siderea polus.

Artus siderei. Stat. 1. Sylv. 2. 141.
Aves sidereæ Junonis. Claud. 2. in Eutrop. 330.
Sideream in sedem. Virg. 10. Æn. 3.

SIDERALIS, e. [ἀστερικὸς] Quod ad sidus pertinet. Plin. lib. 18. cap. 24. Prius tamen sideralis difficultas subjicienda contemplationi est. Idem lib. 7. cap. 49.

SIDEROR, [ἀστροβολίζομαι] ări Sidere afflari. Plin. lib. 9. cap. 16. Fluviatilium silurus Caniculæ exortu sideratur, & alias fulgure sopitur, i. e. Obtorpescit.

SIDERATUS, Partic. [ἀστρόβλητος] Qui sideratione morbo affectus est. Plin. lib. 28. cap. 16. Sideratis urina pulli asinini, nardo admisto, perunctione prodesse dicitur.

SIDERATIO, ōnis. f. [ἀστροβολία, ἀστροβολισμὸς] Morbus est arborum afflatarum sidere, quocunque modo id acciderit. Plin. lib. 17. cap. 24. Sideratio tota cælo constat. Quapropter & grando in iis causis intelligi debet, & carbunculatio, quod pruinarum injuria evenit. Hæc enim verno tempore invitatis & erumpere audentibus satis mollibus insidens, adurit lactescentes germinum oculos, quod in flore carbunculum vocant. Budæus.
Sideratio, Græce dicitur Astrobolismos, quasi sideris percussio, quam sphacelismon quidam appellant, ut ait Theoph. lib. 5. De causis, qui sideratas arbores astrobletas appellat, quasi sidere percussas. Budæus.
Sideratio, Morbi genus, partem aliquam corporis, sæpe pene totum corpus percutientis subito, atque exiccantis, & plerunque hominem enecantis: quod quum repentino quodam eveniat impetu, e cælo vi quadam sideris provenire putatur.
Sideratio, Siderum conjunctio. J. Firmic. 4. 13. Maximos sane ex tali sideratione pollicebuntur homines, i. e. Tali siderum conjunctione.

SIDUS, untis. f. [Σιδοῦς] Oppidulum est in agro Megarensium. Plin. lib. 4. cap. 7. Hinc deducitur gentile,

SIDUNTIUS, a, um. [Σιδούντιος] Stephano.

S I F

SIFILO, āre. inquit Nonius, quod nos vilitatem verbi vitantes Sibilare dicimus, & est maledica vocis significatio, vel contumeliosa popularium, cum sifilationibus quis exploditur. A Græco ducere originem invenimus. Hujus auctor est Homerus Iliad. 14.

Ἀλλ᾽ ὁ μὲν ὣς ἀπέλοιπα, θεὸς δ᾽ ἐ σιφλώσει. Hæc Non.

SIFILATOR, ōris. m. Sifilatores olim dicebantur Sibilatores: & Sifilare, quod nos Sibilare dicimus σιφλώσειν. Nonius. Nos græcismo retento gallice *Sifler* dicimus.

S I G

SIGA, [Σίγα] Civitas, Colonia Mauritaniæ Cæsariensis, Auctore Ptolemæo lib. 4. cap. 2. Syphacis olim regia. Plin. lib. 5. cap. 2. Olivarius in Melam scribit nunc vocari *Laguardia*.

SIGALEON Harpocrates, Silentiarius Deus quem digito labellum comprimere finxerunt Ægyptii. Hunc & Silentium appellarunt & Piceum deum. Ausonius ad Paulinum, Epist. 25. 27.

Aut tua Sigaleon Ægyptius oscula signet. ἀπὸ τὸ σιγᾷν καὶ λαὸς, id est a silendo & populo, quod scilicet populis silentium indicat. Lil. Syntag. 1. Histor. Deor.

SIGEUM, i. n. [Σίγειον] Trojæ promontorium. Servius, Duo sunt, inquit, Trojæ promontoria, Rhœteum & Sigeum, quod dictum est propter Herculis taciturnitatem, qui prohibitus hospitio, simulavit abcessum, & inde contra Trojam per silentium venit, quod dicitur σιγή. Hactenus Servius enarrans illud Virg. 2. Æn. 312.

—— Sigea igni freta lata relucent.

Suidas dicit Sigeum esse urbem Troadis: a qua Sigeus & Sigeum promontorium, quod nunc vocatur Caput sanctæ Mariæ, ut testatur Olivarius in Melam. *Cavo santa Maria*.

SIGEUS, a, um. Adj. [Σίγειος] ut, Littora Sigea. Ovid. 4. Fast. 279.

SIGEIUS, a, um. aliud Adj. [Σιγήϊος] ut, Tellus Sigeia. Ovid. 1. Epist. 33.
Litora Sigeia. Ovid. 13. Met. 3.

SIGILLUM, SIGILLO, &c. V. post SIGNUM.

SIGILLATIM, V. SINGULUS.

SIGIUS, Mons Galliæ Narbonensis a quo sinus Gallicus incipit. Strab. lib. 4. Vernaculo idiomate dicitur, *Putch*, *ou Pui de Sete*.

SIGLUM, i. n. vel SIGLA, æ. f. & in plurali SIGLA, vel SIGLÆ. a Sigillo per contractionem; Notæ sunt, quibus uti librarii in scribendo solebant. Utitur Justinian. in Const. P. priore. Bud. auctore, §. Ne autem. Nec etenim (inquit) per specialia sigla numerorum manifestari, sed per literarum consequentiam explanari concedimus. Et in Constit. Omnem. §. Illud autem. Nemo (inquit) audeat eorum qui libros conscribunt sigla in his ponere, & per compendium ipsi legum interpretationi, vel compositioni maximum adferre discrimen. Idem in Const. Tanta. § Hoc autem. versic. Eandem. Eandem autem (inquit) pœnam falsitatis constituimus & adversus eos qui in posterum leges nostras per siglorum obscuritates ausi fuerint conscribere: omnia enim, id est & nomina prudentium & titulos & librorum numeros per consequentias literarum volumus, non per sigla manifestari, ita ut qui, &c.
Siglæ autem sunt Literæ singulariæ sine coagmentis syllabarum. Ita literarum initio scribi solet S. i. e. Salutem; vel S. P. D. Salutem plurimam dicit.

SIGMA, ătis. n. [σίγμα] Mensa exculta, vel sella, quæ duntaxat septem caperet convivas, in similitudinem elementi Græcanici facta, spirisque involuta. Lampridius de Heliogabalo cap. 25. Primus invenit sigma in terra sternere. Paulo post, Habuit & hanc consuetudinem, ut octo calvos rogaret ad cœnam, item octo luscos, & item octo podagrosos, octo surdos, octo nigros, octo longos, & octo pingues, quum capi non possent uno sigmate, ut de his omnibus risus citaret. Martial. lib. 10. 48.

Septem sigma capit: sex sumus, adde Lupum. V. Crinit. lib. 19. cap. 10.

SIGNANTER, SIGNATIO, &c. V. SIGNUM.

SIGNIA, Plin. lib. 5. cap. 29. Mons est, in cujus radicibus sita est Apamia.
Est item Latii oppidum. Plin. lib. 14. cap. 6. Liv. 1. 56.

SIGNINUS, a, um. Adj. [Σιγνῖνος] ut, Signinum opus, quod confractis tusisque testis addita calce conficiebatur. Columel. lib. 1. cap. 6. Cujus solum terrenum prius quam consternatur perfossum, & amurca recenti non salsa madefactum, velut Signinum opus, paviculis condensatur. Idem lib. 8. cap. 17.
Signinum vinum. Cels. lib. 4. cap. 5. Potui quidem aptissimum est vinum frigidum, vel certe bene calidum meracum, potissimum Rheticum vel Allobrogicum, aliudve quod & austerum, & resina conditum est: si id non est quam asperrimum: maximeque Signinum. Eadem quoque ratione Signina pyra dicebantur. Juven. 11. Sat. 73. Plin. lib. 15. cap. 15. Patriæ nomina habent serissima omnium Amerina, &c. & in iis Tarentina, Signina, quæ alii colore Testacea appellant.
Signini, Incolæ oppidi Signiæ. Plin. 3. 5.

SIGNIFER, SIGNIFICO, &c. V. SIGNUM.

SIGNUM, i. n. [σημεῖον, δεῖγμα, ἐνσείσμα, σῆμα, σημαῖα, σκοπὸς, σύμβολον, τέκμαρ, χαρακτὴρ] est parva quædam significatio, indicans totius rei qualitatem, inquit Donatus. Ter. And. 5. 3. 7. Vide num ejus color pudoris signum usquam indicat?
Signa ad salutem, Salutis prognostica. Ter. And. 3. 2. 2.
Morborum causæ & signa. Virg. 3. Georg. 440.
Mortis signa, Prognostica mortis. Lucret. lib. 6. 1180.
Clarum signum. V. CLARUS.
Dubia signa. Virg. 4. Georg. 253.
Immutabilia signa. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Insolubile signum. Quintil. lib. 5. cap. 9.
Magnum signum, Argumentum. V. MAGNUS.
Pastorale signum. V. PASTOR.
Colligere aliquid signis. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Comprehendere signis. V. COMPREHENDO.
Convenerat id signum. V. CONVENIO.
Dicam signa tibi, tu condita mente teneto. Virg. 3. Æn. 388.
Dicere aliquid signo. Ovid. 15. Met. 595.
Dare signa manifesta. Ovid. 5. Met. 468.
Dare signa quamobrem. Cic. 7. Verr. Ovid. 2. Met. 450.

Sed silet, & læsi dat signa rubore pudoris.

Dare signum militibus. Ter. Eun. 4. 7. 11.
Dat tacitum tessera signum. Sil. lib. 15. 478.
Expectant signum intenti. Virg. 5. Æn. 137. Intelligit signum quod certaturis solet dari.
Facere conjecturam ex signis. Ter. Adel. 5. 3. 36.
Loqui nutu & signis. Ovid. 4. Met. 63.
Ponere signa novis præceptis. Hor. 2. Serm. 4. 2.
Sequentur certissima signa solem. Virg. 1. Georg. 439.
Signi id erit, me, &c. Cic. pro Rosc. Amer.
Signum. Quo quid consignamus vel obsignamus & notamus, quod & Sigillum frequentius dicitur. Cic. pro Quint. 25. Tabulæ maximæ signis hominum nobilium consignantur.

Adulterina

Adulterina signa. V. ADULTER.
Impressis signis pacta conventaque custodire. Senec. de Benef. lib. 3. cap. 15.
Imprimere signum pecori. Virg. 1. Georg. 263.
Signum, Quod ad tabernas solet suspendi. Quintil. lib. 6. cap. 4. Tabernæ autem erant circa forum, ac scutum illud signi gratia positum.
Signa, dicuntur Sculptilia, sive fusilia ad effigiem animalium, vel aliarum rerum fabricata. Plaut. Rud. 3. 3. 27. Hic in fano Veneris signum flentes amplexæ tenent. Cic. de signo Cupidinis loquens 6. Verr. 1. In auctione signum æneum non magnum H-S. CXX millibus vænire non vidimus? Ibid. 3. 48. Delum venit: ibi ex fano Apollinis religiosissimo noctu clam sustulit signa pulcherrima atque antiquissima, eaque in onerariam suam navem conjicienda curavit. Liv. 2. Signum inde factum esse, & inscriptum, EX CASSIA FAMILIA DATVM.
Aspera signis pocula, quæ & Sigillata dicebantur, hoc est, signis decorata & ornata, qui antiquorum mos fuit. Virg. 9. Æn. 263.
    Cymbia argento perfecta, atque aspera signis. Virg. 5. Æn. 267.
Abenea signa. Hor. 2. Epist. 1. 248.
Dædala signa. Lucret. lib. 5. 1450.
Nobile signum. Ovid. 3. de Arte Am. 223.
Rigida signa. Cic. de Clar. Orat. 70. Quis non intelligit Canachi signa rigidiora esse quam ut imitentur veritatem? Calamidis dura illa quidem, sed tamen molliora quam Canachi. Nondum Myronis satis ad veritatem adducta, jam tamen quæ non dubites pulchra dicere. Pulchriora etiam Polycleti, & jam plane perfecta. Rigidiora, i. e. Asperiora, duriora, quibus opponit Molliora, quæ quum ita sint rigida, non imitantur veritatem, non videntur vere homines referre, qui natura sunt molles: cum signorum summa sit commendatio ad veritatem proxime accedere.
Stabunt & Parii lapides, spirantia signa. Virg. 3. Georg. 34.
Exculpere signum. Quintil. lib. 2. cap. 19.
Factum de marmore signum. Ovid. 14. Met. 313.
Formatum e marmore Pario signum. Ovid. 3. Met. 419.
Surgere signa solent. Ovid. 3. Met. 112.
    Sic ubi tolluntur festis aulæa theatris,
    Surgere signa solent, primumque ostendere vultus.
Signum, Vexillum, ab effigie animalium quæ in vexillis fieri consueverunt. Lucan. lib. 1. 7.
    —— infestisque obvia signis,
    Signa: pares aquilas, ac pila minantia pilis. Cic. pro Font. 34. Ac infestis prope signis inferuntur Galli in Fonteium, & instant atque urgent summo cum studio. Hor. 1. Epist. 19. 55.
    —— Cantabrica bella tulisti
    Sub duce, qui templis Parthorum signa refixit.
Militaria signa. Hor. Epod. 9. 15.
Minantia pugnam signa. Lucan. lib. 6. 9.
Abesse a signis. V. ABSUM.
Attollere signa. V. ATTOLLO.
Canere signa. V. CANO.
Conferre signa. Cic. 7. Fam. 3.
Constituere signa. Liv. de Bell. Pun.
Convenire ad signa jubentur milites. Cæs. 6. Bell. Gall. 1. *Se retirer chacun a son enseigne.*
Convertere signa. Liv. 4. 29.
Defigunt vallo infelicia signa. Sil. lib. 8. 625.
Dilabi a signis. Liv. de Bell. Pun.
Efferre belli signum. Virg. 8. Æn. 1.
Expedire signa. Liv. de Bell. Pun.
Habere signa, pro Constituere. Liv. de Bell. Pun.
Inferre signa. Cic. 5. Philipp.
Militare sub signis. Liv. de Bell. Pun.
Movere signa. Liv. de Bell. Pun.
Referens signa Camillus. Virg. 6. Æn. 825.
Revellere signa. Lucan. lib. 7. 77.
Revocare ad signa. Liv. de Bell. Pun.
Sequi signa. Liv. de Bell. Pun.
Tollere signa. Liv. de Bell. Pun.
Vellere signa castris. Virg. 4. Georg. 108.
Signum in militia aliquando Tesseram denotat. Sil. 15. 475.
    —— tacitum dat tessera signum.
Signum, pro Ostento & augurio. Cic. 1. de Divin. 77. Equus ejus repente concidit: nec eam rem habuit religioni, objecto signo ut peritis videbatur, ne committeret prælium. Budæus.
Prospera signa. Ovid. 19. Epist. 152.
Signum, pro Sidere. Ovid. 13. Met. 619.
    —— quum sol duodena peregit
    Signa.
Orientia signa noctis. Virg. 7. Æn. 138.
Rabiosi tempora signi, Dies caniculares. Hor. 1. Serm. 5. 126.
Splendida signa, Astra. Lucret. lib. 4. 446.
Vaga signa. Ovid. 1. Fast. 310.
Diffundere nox cœlo signa parat. Hor. 1. Serm. 5. 10.
Speculari obitus signorum. Virg. 1. Georg. 257.
Ortus signorum suspicere. Virg. 9. Ecl. 46.
Signum, pro Sidere alio ab illis duodecim Zodiaci signis. Ovid. 5. Fast. 113.
    Nascitur Oleniæ signum pluviale Capellæ;
    Illa dati cælum præmia lactis habet. Proximo carmine Stellam vocarat,
    —— prima mihi nocte videnda
    Stella est in cunis officiosa Jovis. Certe Hyginus de Auriga sive Heniocho sic ait, Habet præterea stellam unam in capite: in utroque humero unam, sed in sinistro clariorem, quæ vocatur Capra. Idem quoque tradit Aratus, & ejus interpres Germanicus, sive (ut alii malunt) Bassus: in hoc signo, inquit, & Capra est, quam in humero portat, quæ Jovem nutrivit. Et paulo post: Auriga stellas habet, in capite unam, in singulis humeris singulas: sed ea est clarior, quæ in sinistro humero est, & appellatur Capra. Idem lib. eodem v. 494. de Orione,
    Quorum si mediis Bœoton Oriona quæris,
    Falsus eris: signi causa canenda mihi. h. e. Canam quis fuit Orion, & qua causa locatus sit in cælo. Constat Orion, Hygino teste, stellis decem & septem. Rursus 724. de Canicula,
    Nocte sequente diem Canis Erigoneius exit;
    Est alio signi reddita causa loco.
SIGILLUM, i. n. dimin. [σφραγὶς, σήμαντρον] Parvum signum. Cic. 6. Verr. 48. Apposuit patellam, in qua sigilla erant egregia. Apud Martial. lib. 14. 182. titulus est, Sigillum Giberi fictile.
Perparvula sigilla. V. PERPARVULUS.
Imprimere sigilla annulo. V. IMPRIMO.
Grata sigilla pudico. Hor. 1. Epist. 20. 3.
    Odisti claves & grata sigilla pudico. Horatius dicit librum suum non optare ut includatur, & non amare esse sub sigillo, quod verecundi solent.
SIGILLIŎLUM, i. n. dimin. a Sigillis: Est autem Sigilliolum, (si quid Arnobio lib. 6. disputationum Christianarum adversus gentes, credimus) Parvum signum, aut simulacrum, effigies, idolum: Ait Arnob. Abstinetis a risu cum pro Diis immortalibus sigilliolis hominum formis supplicatis humanis. Quinimo Deos esse sigillaria ipsa creditis.
SIGILLO, [σφραγίζω, ἐπισφραγίζω] āre Sigillum alicui rei apponere. Unde Scyphi sigillati dicuntur, emblematis & incrustamentis ornati. Cic. 6. Verr. 32. Accurrit Venerius: jubet me scyphos sigillatos ad Prætorem statim afferre. i. e. In quibus erant sigilla: ut ibidem, Patella grandis cum sigillis ac simulachris deorum.
Sigillare, Claudere. Varr. apud Non. 2. 785. Contra, lex minus impia est, ne filii parentibus luce sigillent oculos. al. Sugillent.
SIGILLĀTUS, a, um. Partic. [ἐσφραγισμένος] Cic. 1. Att. 10. Præterea typos tibi mando, quos in tectorio atrioli possim includere, & putealia sigillata duo. Alii legunt Sigilla.
SIGILLĀRIS, e. Quod ad sigillum pertinet. Unde, Sigillaria opera dicuntur Parvæ imagines fictilibus descriptæ: dicta a Sigillis, id est, parvis signis. Arnob. lib. advers. gent. Quinimo deos esse sigillaria ipsa censetis.
SIGILLARIA, pl. n. [Σιγιλλάρια] Viculi erant Romæ ubi sigilla vendebantur. Gell. lib. 5. cap. 4. Apud Sigillaria forte in libraria, ego & Jul. Paul. poëta, vir memoria nostra doctissimus, consederamus. Idem lib. 2. cap. 3. Ostendisse mihi librum Æneidos secundum mirandæ vetustatis, emptum in Sigillariis XX aureis.
SIGILLARIA, [Σιγιλλάρια] Dies festi Saturnalibus additi, ut testatur Macrobius lib. 1. Saturn. cap. 10. ad finem. In his sigilla, id est, parva signa missitabant amici, ut in Saturnalibus cereos. Originem eorum describit Macrobius 1. Saturn. cap. 11. & 7. multis verbis explicat. Sueton. in Claud. cap. 5. Tiberius patruus petenti honores. Consularia ornamenta detulit. Sed instantius legitimos flagitanti, id solum codicillis rescripsit, quadraginta aureos in Saturnalia, & Sigillaria misisse ei.
SIGILLIARIUS, i. m. Inscript. Reines. class. 11. n. 89. FLATVARIO SIGILLIARIO; i. e. Confectori statuarum, vel Sculptori. In Gloss. Gr. Lat. legitur Sigillarius.
SIGNATIO, SIGNATOR, &c. V. SIGNO.
SIGNĬFER, ĕra, ĕrum. Adj. (ζωφόρος) Qui fert signa, quasi Vexillifer. Cic. 4. Tusc. 55. Et quidem ipsam illam iram Centurio habeat aut signifer, vel cæteri, de quibus dici non necesse est, ne rhetorum aperiamus mysteria. Idem 1. de Divin. 77. Quo tempore quum signifer primi hastati signum non posset movere loco. Ovid. 2. Amor. 12. 14.
    Ipse eques, ipse pedes signifer ipse fui.
Sævus signifer. Stat. 10. Theb. 549.
Puppis signifera. Lucan. lib. 3. 558.
Polus signifer. Lucan. lib. 3. 254.
Crater signifer, Ornatus signis. Valer. 1. Argon. 337.
Signifer dicitur circulus, in quo XII signa sunt, qui Græce Zodiacus appellatur, ab effigie animalium quæ in eo sunt. Plin. lib. 2. cap. 4. Cic. 2. de Nat. Deor. 54. Infra autem hanc stella Mercurii est, quæ anno fere vertente, signiferum lustrat orbem. Idem 2. de Divin. 89. Vim quandam esse aiunt signifero in orbe, qui Græce ζωδιακὸς, dicitur.
SIGNIFEX, ĭcis. m. Signorum seu statuarum fabricator, statuarius. Arnob. lib. 6. advers. gent. Inter significes ille memoratus Phidias. Apul. Met. lib. 2. Egregius ille signifex.
SIGNO, [σίζω, στιγματίζω, τυπόω, χαράττω] āre. Signum imprimere. Virg. 3. Georg. 171.
    —— & summo vestigia pulvere signent.
Area signabitur nostro curru. Ovid. 1. de Arte Am. 39.
Cera signatur figuris. Ovid. 15. Met. 169.
Humum signare limite. Ovid. 3. Amor. 8. 42.
Mœnia aratro signat Romulus. Ovid. 4. Fast. 819.
Nomina signata saxo. Epitaphium in saxo sculptum. Ovid. 8. Met. 539.
Saxum carmine signare. Ovid. 2. Met. 326.
Argentum signare, Signo alicujus principis honestum reddere & approbare. Cic. 15. Fam. 29. Quum signaretur argentum Apolloniæ, non possum dicere eum præfuisse, neque possum negare affuisse.
Imago signatur titulo. Ovid. 2. Epist. 73.
Signare ex auro denarium. Plin. lib. 33. cap. 3.
Signare in animis. Cic. 4. Acad. 71. Nihil ita signari in animis nostris a vero posse, quod non eodem modo possit a falso.
Signare, Ostendere, signo indicare. Plaut. Cist. 4. 2. 28. Eccam locum signat, ubi ea excidit. Idem, Hic meretricem deperit, signat tamen se eam non amare.
Oculis signare. Virg. 12. Æn. 3.
Diem signare honore celebri. Ovid. 5. Fast. 474.
Signare numeris, Versibus declarare, & exprimere. Columel. lib. 1. cap. 3.
Carmine rem signare. Sepulchri saxo epitaphium inscribere. Virg. 3. Æn. 287.

Verba Latina Græcis verbis signare. Quintil lib. 2 cap. 14.

Vota signare. Veteribus erat votum suum nuncupatum, & in charta conceptum conscriptumque, deorum genibus cera obsignatum adfigere. Plin. in Epist. ad Trajanum, Solennia vota pro incolumitate tua qua publica salus continetur, & suscepimus domine pariter, & solvimus, precati deos, ut velint ea semper solvi, semperque signari. Turneb.

Signare appellatione aliquid. Quintil. lib. 4. cap. 1. Idem lib. 6. cap. 3. Et ut proxime utriusque differentiam signem, illud comœdiæ, hoc tragœdiæ simile.

Signare significat modo Scribere, modo Annulo signa imprimere, modo Pecora signis notare. Paulus apud Fest.

Signandus, a, um. Partic. [σφραγιστέος] ut, Jura signanda. Propert. lib. 3. 20. 15.

Signātus, a, um. [σφραγισθεὶς] Partic. Ulpianus, De rebus eorum qui sub tutela vel cura sunt. l. Ad testium. Signatas tabulas accipi oportet, etsi linteo quo tabulæ involutæ sunt signa impressa fuerint. Juven. 14. Sat. 132.

Pectus signatum sanguine. Ovid. 1. de Arte Am. 384.

Tabellis signatis mandare aliquid. Tibull. lib. 4. 7. 7.

Cicatrix signata in stirpe. Virg. 2. Georg. 13.

Signatus, [ἐπίσημος] pro Insigni aliquando captum a veteribus legitur: unde Signatam virginem dicebant, quasi Insignem virginitate, & integram, ut ait Non. 2. 783. Plaut. Negat se puellam signatam domum reversuram. Lucil. lib. 29. Primum Chrysidem negat signatam reddere. Non. loc. cit.

Signāte, Adv. Macrob. 6. Saturn. cap. 7. Qui proprie & signate locuti sunt. Eadem omnino verba sunt apud Gell. lib. 2. cap. 6.

Signanter, Adv. Hieronym.

Signatio, ōnis. f. Tacit. de Orat. cap. 16. Sed primum hoc rogabo, quos voceris antiquos, quam oratorum ætatem signatione ista determineris.

Signator, ōris. m. [σημάντωρ, σφραγιστὴς] Qui testamentis signandis adhibetur. Sallust. in Catil. Ex illis testes, signatoresque falsos commodare. Suet. in Tiber. cap. 23. Illatum deinde Augusti testamentum, non admissis signatoribus nisi Senatorii ordinis.

Signatorius, a, um. Adj. [σφραγιστικὸς] Quod signat, seu quo ad signandum utimur. Paul. Jurecons. Annulus signatorius ornamenti appellatione non continetur.

Signatūra, æ. f. Suet. in Neron. cap. 17. Cautum ut in testamentis primæ duæ ceræ testatorum modo nomine inscripto, vacuæ signaturis ostenderentur.

Signacŭlum, i. n. Idem. Tertull. Apol. cap. 21. Signaculum corporis.

Signarius, i. m. [ζωδιοποιὸς] Gloss. Græc. Lat.

Signifācio, ĕre. pro Significare: Metianus, l. 65. §. iij. D. ad SC. Trebel. Nam si auditus capaces sunt, vel interrogati nutu possint signifacere, velle se periculo suo hereditatem adire.

Significo, [σημαίνω, μηνύω, ὑποσημαίνομαι, ἐπιτέλλω, κατασείω] āre. Signum facere, sive per signa notum facere, Demonstrare. Plaut. Truc. 4. 3. 14. Etenim sic istuc volo: ne inter vos significetis, ego ero paries.

Significare & annuere. Cic. 5. Verr. 213. Hoc enim mihi significasse & annuisse visus est.

Significare de. Cic. ad Brut. pr. Scribis mihi mirari Ciceronem, quod nihil significem unquam de suis actis.

Res significanda per gestum. Ovid. 5. Trist. 10. 36.

Significare, Ostendere. Cic. pro Rosc. Amer. 97. Quid hæc tanta cita celeritas festinatioque significat?

Significare & aperte ostendere. Cic. 4. Verr. Ex tua prætura primum nata est hæc postulatio: qua quum utuntur, hoc significant, atque adeo aperte ostendunt, sese ad statuas pecuniam metu ac malo coactos invitissimos contulisse.

Significare clare. Cæs. 7. Bell. Gall. 3. Nam ubi major atque illustrior incidit res, clare per agros, regionesque significant.

Significare aliquem in appellando. Cic. pro Font. Is igitur vir quem ne inimicus quidem satis in appellando significare poterat, nisi ante laudasset.

Significare per literas. Cic. 1. Att. 11. Ac ne illud mirere, cur quum ego antea tibi significarem per literas, me sperare illum in nostra potestate fore, nunc idem videar diffidere.

Significare si. Cic. pro Rosc. Amer. 56. Anseribus cibaria publice locantur, & canes aluntur in Capitolio, ut significent si fures venerint.

Significor, āri. patiendi verbum pro activo Significo posuisse veteres testis est Gell. lib. 18. cap. 12.

Significans, [σημαίνων] Partic. Quintil. lib. 8. cap. 1. Quo nihil inveniri potest significantius. Idem lib. 4. cap. 2. Verbis propriis & significantibus. Et lib. 9. cap. 2. Dilucida & significans descriptio.

Vocabulum significantissimum dixit Gellius 1. 15.

Significanter, Adv. [σημαντικῶς] quod vulgus Intelligibiliter dicit, vel Notabiliter. Quintil. lib. 6. cap. 3. Non parum significanter etiam illa in scholis ἔθη dixerimus.

Dicere significanter atque ornate. Quintil. lib. 1. cap. 7.

Disponere significantius. Quintil. lib. 3. cap. 6. Colligere tantum eadem, ac disponere paulo significantius.

Acrius, apertius, significantius dignitatem tuam defendissem. Cic. 5. Fam. 12.

Significantissime comprehendite. Quintil. Decl. 247.

Significantia, æ. f. [ἔμφασις] Gloss. Vet. Usi sunt frequenter scriptores ecclesiastici; ut Arnobius, Tertull. Lactant. &c. conf. & Non. 4. 217. & alibi.

Significatio, ōnis. f. [σημασία, ἔμφασις] Indicatio, indicium. Auctor ad Herenn. lib. 4. Exclamatio est, quæ conficit significationem doloris.

Dare significationem. Cic. 2. de Orat. 153.

Habere significationem. Cic. 5. Fam. 7.

Inveteravit aliena verbi significatio. V. INVETERO.

Significatio virtutis vel probitatis. Cic. de Amicit. 49. Quum autem contrahat virtus amicitiam, ut supra dixi, siqua significatio virtutis eluceat, ad quam se similis animus applicet & adjungat, id cum contigerit, amor exoriatur necesse est.

Significatio adventus, Declaratio. Cæs. 6. Bell. Gall. 28.

Jacere significationes. V. JACIO.

Significatio, [μήνυσις] Nuntium. Cæs. 1. Bell. Civil. Id vero militibus fuit pergratum & jucundum, ut ex ipsa significatione potuit cognosci.

Uno nuntio, atque una literarum significatione, cives Romanos necandos, trucidandosque denotavit. Cic. pro Lege Manil. 7.

Significatio magna fit. Cic. 1. Off. 131. Ex quibus magna significatio fit non adesse constantiam.

Falsa atque aliena verbi significatio.

Significatīvus, a, um, Adj. Ulp. in l. Ubi autem. in prin. D. de verb. obligat. Quo fit, ut boni appellatio non sit certæ rei significativa. Paulo post, Quæ res efficit, ut ea appellatio certi significativa sit.

Significatōrius, a, um. Tertull. Adv. Hermog. cap. 32. Verbum significatorium.

Significabilis, e. Adj. Varro de L. L. 5. Homo significabilem ore emittit vocem. i. e. Loquelam, qua res significatur.

Significatus, ûs. m. [σημείωσις] Plin. lib. 18. cap. 25. Ipsi dies raro non aliquos tempestatum significatus habent. Idem lib. 2. cap. 25. Acontiæ jaculi modo vibrantur ocyssimo significat. Et lib. 18. cap. 31. Vehementissimo significatu.

Signitĕnens, entis. Ennius apud Varr. de Lingua Latina 4. 3. Quæ cava cæli signitenentibus conficis bigis.

Sigovesus, V. AMBIGATUS.

Sigrium, Promontorium est, Lesbiæ regionis initium. Strab. lib. 13.

S I L

Sil, silis. n. Genus pigmenti, luteum colorem, quemadmodum ochra reddens. Plin. lib. 13. cap. 12. In argenti & auri metallis nascuntur etiamnum pigmenta, sil & cæruleum. Sil proprie limus est. Optimum ex eo quod Atticum vocatur. Ibid. cap. 13. Sile pingere primi instituere Polygnotus & Mycon. Attico duntaxat. Adde Vitruv. 7. 14.

Silaceus, a, um. Adj. ut, Silacei cunei. Vitruv. 7. 5.

Silaceus color, apud Plin. lib. 35. cap. 6. h. e. Sile compositus & luteus.

Sila, æ. f. Mons est sylvæ Lucaniæ. Virg. 12. Æn. 715.

Ac veluti ingenti Sila, summove Taburno. Sallust. de fugitivis. In sylva Sila fuerunt. Hinc quod apud Cic. in Brut. scribitur, Nam cum in sylva sua ita facta cædes esset, &c. Procul dubio inquinatum est, & fortasse ex supradictis, Cum in sylva Sila facta cædes esset, scribendum est. Non me latet alios emendare, Cum in sylva Scantia, &c. Ex Turneb.

Silaceni, qui sint, V. Strab. lib. 16. & in dictione SAGAPENI.

Silanion, Statuarius, cælator. Plin. lib. 34. cap. 8.

Silanius, [Σιλάνιος] Mons Hyberniæ insulæ altissimus a Silanio rege in vertice ejus sepulto dictus.

Silanus, i. m. Tubus & fistula dicitur, e quibus erumpit aqua. Lucret. lib. 6. 1263.

—— proque voluta
Corpora silanos ad aquarum strata jacebant. Cels. 3. 18. Confert etiam aliquid ad somnum silanus juxta cadens.

Silărus, [Σίλαρος] vel **Silăris**. m. Lucaniæ amnis cujus hæc natura est, ut in eum non virgulta modo immersa, verum & folia lapidescant, alias salubris potus ejus aquæ. Plin. lib. 2. cap. 103. Sil. item lib. 8. 583.

Hoc amne Lucanus ager terminatur. Virg. 3. Georg. 146.

Est lucos Silari circa, ilicibusque virentem,
Plurimus Alburnum volitans, &c.

Silatum, i. n. antiqui (inquit Festus) dicebant quod nunc Jentaculum dicimus, eo quod tum jejuni vinum Sili herba conditum absorbebant ante meridiem.

Silaus, ut nonnulli apud Plin. legunt lib. 26. cap. 8. Herba est in perennibus & glareosis rivis nascens Apii similitudine. Hermolaus tamen in castigationibus Plinianis exemplaria corrupta asserit. Contenditque Laver esse legendum: sumitque Laver pro ea herba, quam vulgus *Cressionem* vocat. Officinæ Berulam, Sium appellat Dioscorides lib. 2. cap. 119.

Sileni, m. pl. Populi sunt Indum accolentes auctore Plin. lib. 6. cap. 20.

Silentium, V. SILEO.

Silēnus, i. m. [Σιληνός] Bacchi nutritius, vel pædagogus. De quo Virg. 6. Ecl. 14.

Famulusque dei Silenus alumni. Hor. de Arte Poet. 239.

Nysigeni Sileni. Catul. 62. 252.

Pater Silenus. Propert. lib. 3. 3. 29.

Sileo, silui, [σιωπάω, σιγάω] ēre. Silere dicitur qui nondum cœpit loqui. Frequenter præpositioni De adjungitur. Cic. 6. Verr. Me non solum silere de vestris monumentis oportebit, sed etiam lætari, &c. Plin. lib. 16. cap. 21. Idque mirum est, Græcis auctoribus proditum, apud nos postea sileri.

Silere, Tacere significat, ficto verbo ab s litera, quæ nota silentii est. Paul.

Muta silet virgo. Ovid. 10. Met. 389.

Facti culpam silere. Ovid. 2. Trist. 208.

Causa mali silenda est. Ovid. 3. de Pont. 1. 247.

Ille nefastus erit per quem tria verba silentur. Ovid. 1. Fast. 47. V. VERBUM.

Et nunc omne stratum silet æquor. Virg. 9. Ecl. 57.

Silent inter arma leges. Cic. pro Milon. 10. Silent enim leges inter arma, nec se expectari jubent.

Jura silent. Ovid. ad Liv. 185.

Leges bello siluere coactæ. Lucan. lib. 1. 277.
Loca late silent. Virg. 9. Æn. 190.
Silent Musæ Varronis. Cic. 1. Acad. 2. Silent enim diutius Musæ Varronis quam solebant. h. e. Nihil scribit, nihil edit Varro.
Sileo verbum facere. Hirt. de Bell. Hispan. 3. Unus ex nostris respondit, ut sileat verbum facere. Pro, Ne verbum faciat. Rarum.
Siletur, imperf. Ter. Phorm. 5. 2. 13. De jurgio siletur. Cic. 11. Fam. 6. Nefas esse duxi, aut ita haberi Senatum, ut de tuis divinis in Remp. meritis sileretur, aut, &c.
Sileatur ille, apud Plin. Epist. 175. Quisquis ille, qualiscunque, sileatur: quem insignire, exempli nihil: non insignire, humanitatis plurimum refert. Plin. lib. 12. in proœm. 1. Nullum sileatur rerum naturæ opus.

SILENS, entis. [σιγῶν] Partic. Ovid. 5. Fast. 483.
Mox etiam lemures animas dixere silentum. h. e. Mortuorum.
Anni silentes. V. ANNUS.
Cœtus silentum. Ovid. 15. Met. 66.
Concilium silentum. Virg. 6. Æn. 432.
Sedes silentum. Ovid. 15. Met. 772.
Vulgus silentum. Senec. Med. 10.
Cælum silens, pro Tempore sereno. Plin. lib. 18. cap. 28.
Dies silens a ventis. Columel. lib. 4. cap. 29.
Flos silens, Qui non amplius crescit & quodammodo declinat. Columel. lib. 12. cap. 7. Item ferulæ cum coliculo silentes quam tenerrimum florem pastinacæ agrestis, vel sativæ cum coliculis, silentem florem vitis albæ, & asparagi, &c. Ego tamen Florem silentem dici putaverim, Qui nondum se explicat & aperit. Tunc enim silet, nec se promit.
Luna silens, Deficiens & declinans: quando non amplius apparet super terram, utpote in interlunio, nobis non lucens, Plin. lib. 16. cap. 39. Inter omnes vero convenit utilissime in coitu ejus sterni, quem diem alii interlunium, alii silentis lunæ appellant.
Luci silentes. Sil. lib. 17. 22.
Nox silens. Virg. 4. Æn. 517.
Spiritus silentis dies. Columel. lib. 5. cap. 19. Veruntamen præstat eligere sationi silentis vel certe placidi spiritus diem.
Surculi silentes, Nondum germinantes. Columel. lib. 11. cap. 2.
Venti silentes. Columel. lib. 12. cap. 25.
Vineæ silentes. Columel. lib. 4. cap. 27. i. e. Nondum gemmantes.
Umbræ silentes. Virg. 6. Æn. 264.
Unda silens. Valer. 5. Argon. 522.

SILENTIUM, i. n. [σιγὴ, σιωπὴ] Plin. lib. 10. cap. 69. Silentium in mari piscantibus.
Silentium, Augurale vocabulum est, cum in augurio vitium non est. Nam vitium iis quæ auspicata sunt & augurata opponitur. Cic. Peritum autem, inquit, esse necesse est eum, qui silentium quid sit intelligat. Ex Turneb.
Silentium lunæ. Virg. 2. Æn. 255.
— tacitæ per amica silentia lunæ. Aliud est autem Silente nocte, aliud Luna silente, ut docet Plin. lib. 28. cap. 7. nam Silentium lunæ, Interlunium intelligitur, i. e. tempus id quo luna non lucet. Ex Lambin.
Silentium noctis, pro Intempesta nocte; quam alii Concubium, alii Conticinium vocant. Liv. 5. Eodem anno M. Cæditius ex plebe enuntiavit Tribunis, se in nova via, ubi nunc sacellum est, supra ædem Vestæ vocem noctis silentio audisse clariorem humana.
Somni silentia. Ovid. 4. Fast. 549.
Acre silentium, & intentum, & cupidum ulteriora audiendi. Plin. Epist. 10. cap. 2. V. ACER, adj.
Alta silentia. Ovid. 1. Met. 349. Virg. 10. Æn. 63.
Alti & egregii silentii homo. Hor. 2. Serm. 6. 58.
Amica silentia tacitæ lunæ. Virg. 2. Æn. 255.
Cæca silentia. Sil. lib. 7. 350.
Fidele silentium. Hor. 3. Carm. 2. 25.
Muta silentia noctis. Ovid. 7. Met. 184.
Rabiosa silentia. Pers. 3. Sat. 81.
Sacrum silentium. Hor. 2. Carm. 13. 29.
Severa silentia noctis. Lucret. lib. 4. 462.
Suspicax silentium. Tacit. 3. Ann. 11.
Taciturna silentia. Ovid. 2. de Arte Am. 505.
Tranquilla silentia noctis. Stat. 1. Theb. 441.
Vastum silentium. Tacit. 3. Hist. 13.
Agere silentium de aliquo. Quintil. lib. 10. cap. 1.
Agere alta silentia. Ovid. 1. Met. 349.
Animadvertere cum silentio. Ter. Eun. Prol. 44.
Audire silentio. V. AUDIO.
Confiteri silentio. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Continere suos silentio. V. CONTINEO.
Convenisse silentio videtur, inter locatorem & conductorem. i. e. Tacite, quamvis diserte non sit verbis expressum. Jabolenus in l. Ea lege. D. locati.
Descendere in silentium. Quintil. lib. 10. cap. 3.
Dissimulare aliquid silentio. Quintil. lib. 5. cap. 13.
Facere silentium. Quintil. lib. 2. cap. 5.
Facta tectis silentia. Virg. 1. Æn. 734.
Facere longa silentia. Ovid. 1. Fast. 183.
Facere silentia majestate manus. Pers. 4. Sat. 7.
Ferre aliquid silentio. Cic. 2. Tusc. 46.
Jubere silentia. Lucan. lib. 1. 298.
Eximia est virtus præstare silentia rebus. Ovid. 2. de Arte Am. 603.
Præterire silentio. Cic. in Partit. 82.
Prætervehi silentio. Cic. 7. Philip.
Regere silentium. Hor. Epod. 5. 51.
— Diana quæ silentium regis. Ex ritu sacrorum dictum est, in quibus imperabatur a Præcone, ut qui aderant, linguam pascerent, id est tacerent, & linguis faverent. Spectatricem igitur & arbitram magici sacri Lunam, cui & silentium tribuitur, ut a Marone 2. Æn. 255.
— per amica silentia lunæ. Regere dicit in nocturnis & magicis sacris silentium. Turneb.
Rumpere silentia sermone. Ovid. 1. Met. 208.
Rumpere alta silentia. Virg. 10. Æn. 63.
Rumpere taciturna silentia. Lucret. lib. 4. 587.
Suadere silentia digito. Ovid. 9. Met. 691.
Silentium esse a. V. A, præp.
Silentium est causarum & juris. Cic. 7. Verr.
Est silentium de. Cic. 5. Att. 16. De Partho silentium est, sed tamen concisos equites nostros a barbaris nuntiabant ii qui veniebant.
Tenuere silentia cuncti. Ovid. 1. Met. 206.
Torquent illam furibunda silentia. Stat. 10. Theb. 890.
Transmittere aliquem silentio. Tacit. 1. Ann. 13.
Transire quidpiam silentio. Quintil. lib. 2. cap. 3.
Transigere vitam silentio; i. e. Otiose & obscure. Sallust. Catil. cap. 1.
Venimus per silentium ad ætatis terminos. Tacit. Agric. 3. 5.
Silentium, pro Quiete. Liv. lib. 37. Silentium deinde biduum fuit, neutris transgredientibus amnem. Intelligit, non fuisse ad certamen congressos.
Silentium dicimus in auspiciis, Quod omni vitio caret. Cic. 2. de Divin. 7.
Silentio, vice adverbii. Liv. 9. Nocte deinde, silentio, ut mos est, L. Papirium, Dictatorem dixit.

SILENTIARIUS, i. m. Tria hominum apud veteres officia significat. Est Silentiarius, Qui silentium indicit, & murmur cohibet tumultuantium. Est Silentiarius, Secretarius, qui silenda audit. Est Servus silentiarius, Qui garrientes servos coercet, & tacere jubet: Erat silentiariorum schola Constantinopoli, ut docet Nicephorus lib. 16. cap. 24. De silentiariis sacri palatii, id est illis qui sunt in secretis Principum assidui, meminit Justinian. l. ultima de excusat. tuto. lib. 6. C. l. 30. §. ulti. C. de inofficioso testamen. Hi Spectabiles silentiarii appellantur ab eodem Justiniano ibidem: Galli appellamus *Consiliarios privati consilii*: id est sacri. Salvian. Massiliensis lib. 4. de vero Dei judicio: Paverit quippe actores, paverit silentiarios: de servis aut ministris, non de spectabilibus loquitur. Procop. lib. 2. de Bell. Pers. de spectabilibus in hunc modum loquitur: Silentiarii sunt ministri ad ea, quæ silentii, quietisque sunt interiores in Principis domo, arcanorum principis conscii, quique silendis, & arcanis principis consiliis interesse solent. Quidam eos Auricularios appellant. V. l. 3. C. de Silentiar. lib. 12.

SILENTIOSUS, a, um. Adj. Tacitus. Apul. Met. 11. Opacæ noctis silentiosa secreta.

SILENTUS, a, um. Adj. Gell. 19. 7. Loca silenta.

SILESCO, [σιωπάω] ere. Tacitum fieri, Silere. Ter. Adelph. 5. 2. 10. Nisi dum hæ silescunt turbæ. i. e. Sedabitur hic tumultus. Deûm domus Jove dicente silescit. Virg. 10. Æn. 101.
Furor cæli silescit. Catul. 47. 2.

SILER, eris. n. Frutex nonnunquam arborescens, ut baculos rustici ex eo faciant: aquosis locis crescit quasi pumila salix, cujus etiam generibus annumerari creditur, inquit Ruellius, contenditque non esse id quod *Seseli Massiliense* officinæ, & Siler montanum appellant. Virg. 2. Georg. 2.
— ut molle siler, lentæque genistæ. Plin. lib. 24. cap. 10. Sileris folia illita fronti, capitis dolores sedant.

SILEX, licis. c. [πυρίτης] Lapis durus, ex quo ignis excuti solet. Dictus quod de eo ignis saliat: vel quod ictu ferri graviter percussus dissiliat: vel quod latentem & velut silentem intra se ignem habeat, qui attritu, aut percussu excitetur. Ovid. 7. Met. 107.
Aut ubi terrena silices fornace soluti. Virg. 8. Æn. 233.
Stabat acuta silex præcisis undique saxis.
E silice ignem Pyrodes invenit. Plin. 7. 9.
Venæ silicis. Virg. 1. Æn. 135.
Acutus silex. Catul. 61. 5.
Atra silex. Virg. 6. Æn. 602.
Durus silex. Ovid. 2. Met. 706.
Impenetrabilis silex ferro. V. IMPENETRABILIS.
Nuda silex. Virg. 1. Ecl. 17.
Numidicus silex. V. NUMIDIA.
Ordinarius silex. V. Ordinarius in ORDO.
Rigidi silices. Ovid. 9. Met. 225.
Validi silices. Lucret. lib. 1. 572.
Excudere scintillam silicis. Virg. 1. Æn. 178.
Et silicis venis abstrusum excuderet ignem. Virg. 1. Georg. 135.
Teruntur silices ab usu. Ovid. 3. de Arte Am. 91.
Stat tibi silex in corde. Tibul. lib. 1. 1. 64.

SILICEUS, Adj. [πυριτώδης] Quod est ex silice. Cato de R. R. cap. 18.
Saxa silicea. Vitruv. 8. 3.

SILICARIUS, i. m. inter opifices refert Frontin. de Aquæduct. lib. 2.

SILICATUS, a, um. Adj. Quod est ex silice factum. Unde Stratæ viæ dicuntur Silicatæ.

SILIA, [Σιλία] Fluvius est de quo Strab. lib. 15. In regione Montana, Siliam flumen esse, in quo nihil innatet, quanquam id Democritus non credat qui multam Asiæ partem peragravit: sed nec id Aristoteles concedit, etsi aëres quidam sunt adeo tenues, ut nulla in eis volatilia inveniantur.

SILICERNIUM, i. n. [περίδειπνον, συμπόσιον] scribit Nonius esse Funebre convivium quod senibus exhibetur.
Festus docet esse Farciminis genus, quo familia in luctu a flente purgatur: quia cujus nomine instituebatur ea res, is jam solum cerneret. Cæcil. Credidi me silicernium ejus esse esurum.
Donatus inquit esse Cœnam quæ infertur diis Manibus: vel quod eam silentes cernant umbræ, i. e. umbræ possideant, vel quod qui hæc inferant, cernant, neque degulent. nam de his quæ libantur inferis, quisquis ederit vel biberit, funestatur. Hinc Ter. in Adelph. 4. 2. 48. appellat Senem silicernium, Qui jamjam silentibus cernendus sit.

Alii

Alii Silicernium nomen fictum a Terentio existimarunt pro Sene, quod incurvatus silices spectet.

Qui recte sentiunt, affirmant Silicernium, Funebre convivium esse: quod apud veteres senibus exhiberi solebat, dictum quod cum silentio edentes cernerentur: vel quod cogitarent se mox illum secuturos. Quapropter abeuntes a convivio, veluti se amplius non visuri, mutuo se salutabant. Varr. apud Non. 1. 234 Funus exe cuti, lauté ad sepulchrum antiquo more silicernium confecimus. i. e. Convivium in quo pransi discedentes dicimus aliis alii Vale. Silicernium ergo Terentius Senem vocat, atque decrepitum. i. e. dignum vel cui silicernium fiat, vel qui ad silicernium vocatur.

Silicernius, a, um. Silicernios, dici voluerunt Senes incurvos, quasi jam sepulcrorum suorum silices aspicientes. Unde Cincius Alimetus Hist. de Georg. Leont. scribit dicens, Qui dum jam silicernius sui finem temporis exspectaret, etsi morti non potuit, tamen infirmitatibus insultavit. Hæc Fulgent.

Silices, Populi sunt montana Armeniæ ad Tigridis ostia incolentes. Plin. lib. 6. cap. 6.

Silicia, æ. Herba, de qua sic Plin. lib. 24. cap. 19. Nec fœnogræco minor auctoritas quod telin vocant, alii carphos, alii buceras, alii ægoceras, quoniam corniculis semen est simile, nos siliciam.

Silicius, i. m. Plin lib. 16. cap. 16. Si magnitudinem mensarum caperet haud dubie præferretur cedro. Nunc intra pugillares, lectorumque silicios aut laminas raro usu spectatur. Quo in loco legendum est Sicilicos, a verbo Sicilio, sicilis, quod a verbo Seco, secas derivatur. Sicilicos autem interpretor Segmenta & tessellas. Sed omnes Codd. exhibent Silicos. Nonnulli legere malunt Silaceas laminas, i. e Silis colore tinctas. V. Harduin. in loc.

Siligo, inis. f. [σιλίγνις] Frumenti genus, ex quo panis optimus fiebat. Juven. 6. Sat. 471.

Exceptitia siligo. Plin. lib. 18. cap. 10. V. Oriza.

Siliginarius, i. m. Siliginis venditor, vel distributor. Ulpian in l. Siquis uxori. §. Apud. D. De furtis. Siliginario quis dixerit, &c.

Siligineus, a, um. Adj. [σιλιγνίτης] Ex siligine factum. Plin lib. 18. cap. 9. Siligineæ farinæ modius Gallicæ xxii libras panis reddit.

Siligineum panem pro Delicato sumit Seneca: unde Plebeio opponit, Epist. 123. Item Epist. 124. Malum panem dicis: expecta, bonus fiet, etiam tenerum tibi & siligineum fames reddet

Siliqua, æ. f. [κεράτιον] Folliculum seu integumentum ubi grana leguminum includuntur, & si quid leguminibus simile. Plin. lib. 18. cap. 12. de fabis, Nam siliquæ, cauliesque gratissimi sunt pabulo pecori. Hor. 2. Epist. 1. 123.

—— vivit siliquis, & pane secundo. Pers. 3. Sat. 55.

Quassans legumen siliqua. Virg. 1. Georg. 74.

Siliquæ fallaces. Virg. 1 Georg. 195.

Grandior ut fœtus siliquis fallacibus esset. i. e. Quæ fallere plerumque solent. Interdum enim leguminum folliculi majores videntur, quum inanes sint.

Siliqua, Fœnumgræcum alias dicitur. Columel. lib 2. cap. 11. Fœnumgræcum, quod siliquam vocant rustici, duo tempora sationum habet, quorum alterum est Septembris mensis (quum pabuli causa seritur) iisdem diebus quibus vicia circa Æquinoctium. Alterum autem mensis Januarii ultimo, vel primo Februarii, quum in messem seminatur. Idem lib. 2. cap. 2. Siliquæ modii sex vel septem totidem operis obruuntur, metuntur una.

Siliqua, Arbor. Galen. lib. 7. Simplic. Latinis etiam siliqua Græca, quod fructum feret siliqua obtectum fabæ cujusdam more. Columel. lib. 5. cap. 10. Siliquam Græcam, quam quidam ceration vocant, & persicum, ante brumam per Autumnum serito.

Siliqua, Fructus prædictæ arboris lignosus, falcatus, digitali longitudine, latitudine pollicari: quatuor intus grana continens quæ ceratia a cornu similitudine appellantur. Plin. Dulces siliquas vocat, quod dum eduntur, prædulces sentiantur, & succum cassiæ referant, lib. 15. cap. 24.

Siliqua, alia arbor quam Iones Cerauniam appellant, omnino diversa a siliqua Græca, de hac sic Plin. lib. 13. cap. 8. Similis his siliqua quam Iones ceraunian vocant, trunco & ipsa fertilis, sed pomo siliquæ, &c.

Silicula, vel Siliquula, æ. f. dimin. Varr. de R. R. 1. 23. Lupinum eum necdum siliculam cepit.

Siliquor, [κεράτια ποιῶ] ári. Siliquas facere, hoc est integi siliquis, quod de leguminibus siliquis tectis dicitur. Plin. lib. 17. cap. 9. Inter omnes autem constat nihil esse utilius lupini segete prius quam siliquetur, aratro vel bidentibus versa. Idem lib. 18. cap. 7.

Siliquastrum, i. n. [κερατεία] Herba quæ & Piperitis dicitur, a piperis sapore, vulgus nostrum *costum* appellat. Plin. lib. 19. cap. 12. Panax piperis saporem reddit, magis etiam siliquastrum, ob id piperitidis nomine accepto. Idem lib. 20. cap. 17.

Siliquastrum, alio significatu. Hyginus lib. 2 in Cassiopeia: De hac, inquit, Euripides & Sophocles & alii plures dixerunt, ut gloriata sit se forma Nereidas præstare. Pro quo facto inter sidera sedens in siliquastro constituta est. Idem lib. 3. Cassiopeia sedens in siliquastro collacata est: cujus sedilis & ipsius Cassiopeiæ pedes positi in ipsa circumductione circuli qui Arcticus vocatur, effigies autem corporis ad æstivum circulum pervenit. Paulo post rursus Sedile vocat, & in fine Sellam. Commentarius in Aratum Germanici, Ita autem, inquit, est Cassiopeia in sella sedens. Pompeius Fest. lib. 17. Siliquastra, sedilia appellantur antiqui generis, d litera in l conversa, ut etiam in sella factum est, & subsellio, & solio, quæ non minus a sedendo dicta sunt. Hinc apparet, apud Hyginum legi debere Seliquastrum per secundam vocalem.

Siliquaticum, i. n. [κεράτισμός] Vectigal quod in nundinis penditur fisco ob venditionem proponendam. V. Cujac. Obseq. 16. 23. Cassiod. Varr. Epist. 2 4. & 30.

Silis, [Σίλις] Plin. lib. 3 cap. 18. Fluvius est Venetiæ ex montibus Taurisanis fluens: Sylis vero cum y Græco in ultima, nomen est, quo, ut idem testatur lib. 6. cap. 7. & 16. Scythæ Tanaim fluvium appellant.

Silius, i. m. cognomine Italicus, Poeta eximius, cujus extant libri xvii de Bello Punico. Floruit Nerone Imper. & tunc temporis Consul fuit. Martial. 9. 88.

Silius Ausonio non semel ore potens.

Silla, ut vult Diodorus V. Sylla.

Sillanius, Statuarius. Plin. lib. 34. cap. 8. Sillanion Appollodorum fecit, fictorem & ipsum, sed inter cunctos diligentissimum artis, & inimicum sui judicem, crebro perfecta signa frangentem, dum satiare cupiditatem nequit artis,& ideo insanum cognominatum. Harduin. legit Silanion.

Silli, [Σίλλοι] Dicacitates & sales. Unde Gell. lib. 3. cap. 17. refert Timonem quendam scripsisse librum maledicentissimum, qui Sillos inscribitur.

Silli, Æthiopum gens, quam cum Struthiophagis bellum gerere continuo, annotat Strab. lib. 16.

Sillographus, i. m [σιλλογράφος] Sillorum, id est salium, atque dicacitatum scriptor, qualis fuit Timon ille Phliasius, qui librum quendam convitiorum & irrisionis plenum in Philosophos edidit, Sillos inscripsit, quo nomine Græci maledicta & irrisiones intelligunt. Ammian. 22. 16.

Sillura, [Σίλλουρα] Insula in Oceano Britannico, ut Solinus inquit, cujus incolæ pecuniæ ignari, permutationibus commercia exercent.

Sillybus, i. m. [σίλλυβος] Membranula ex qua indices fiunt; ut ait Ci.. 4. Att. 4. in eum locum sic scribit Grævius; Legendum est σιλλύβοι, non, ut quidam, σιττύβαι. Dicuntur aliter πιττάκια illi indices sive membranæ, quibus inscribebantur nomina auctorum, & quæ voluminibus adglutinabantur. σίλλυβοι & σίλλυβα sunt etiam Pelles, quas oræ vestium adsuebant, ut ex Polluce, Hesychio, & Eustathio docuit Salmasius ad Historiam Augustam. Sicut autem pelles oris vestium adsuebantur, ita etiam pelliculæ seu membranulæ cum nominibus scriptorum & operum adpingebantur tergis voluminum & codicum. Hinc etiam dicit Cic. 4. Att. 5. & 8. bibliothecam suam talibus sillybis illustratam & pictam fuisse ab his librariis. Nam & in illis sic legendum est, non Sittybis, ut libri præ se ferunt. Hæc Grævius.

Silo, onis, m. Qui prominentia habet supercilia, a Sileno, quem hirsutis superciliis fuisse tradunt: ut auctor est Fest. Plaut. Rud. 2. 2. 11. Eccum recalvum, ac silonem senem statutum. Silonem quidam Naso repando hominem dicunt: quod Plinius sensisse videtur lib. 11. cap. 37. V. Simus.

Silon, Insulam Indiæ docet esse Augustinus in lib. de Civit. Dei, sect 21. Quæ ex eo ceteris terris præfertur, quod omnis arbor, quæ in ea gignitur, nunquam foliis nudatur.

Siloson, V. Syloson.

Silphe, es. f. [σίλφη] Blatta. Diosc. 2. 35.

Silphium, i. n. [σίλφιον] Idem quod Laserpitium. V. Laser. Plin. lib. 19. cap. 3. & lib. 22. cap. 23.

Silphium, Regio Libyæ, ab insula Plateæ usque ad os Syrtium protensa, teste Herod. lib. 4.

Silva, Silvanus, Silvestris, &c. V. Sylva.

Silvius, a Silva: Festus, Silvii sunt appellati Albani reges, a Laviniæ filio, quem post excessum Æneæ gravida relicta timens periculum, & suæ vitæ, & ejus, quem utero gerebat, in sylvis latens enixa est Qui restitutus in regnum est post mortem Ascanii prælatus Iulo fratris filio, cum inter eos de regno ambigeretur.

Silures, um. m. pl. Ptol. Silyres. Britanniæ populi, quos memorat Tacit. 12. Ann 32. Silurum colorati vultus. Idem Agric. 11. 3. Eadem est regionis pars, quæ hodie ab Anglis vocatur *South-wales*. Silures autem Cambdenus statuit in Herefordia, Radnoria, Brechinia, Monumethia & Glamorgiana.

Silurum insulæ; Solin. cap. 35. vulgo, *les Sorlingues*; Anglice *Silly*; ab occiduo Angliæ triginta milliaria distantes.

Silurus, i. m. [σίλουρος] vulgo in Germania *holdh*, in Ungaria *acria*, Peculiaris Nili piscis traditur: quanquam & in Danubio reperiatur: quem non absimilem ei putant quidam doctissimi, quem Sturionem appellamus. Plin. lib. 9. cap. 15. Juven. 4. Sat. 33.

Vendere municipes fracta de merce siluros.

Silus, i. m. [σιμός] Nasus sursum versum aduncus. Unde, Galeæ quoque a similitudine, Silæ appellatæ sunt. Hæc Festus. Cic. 1. de Nat. Deor. 81. Ecquos silos, flaccos, frontones, capitones, quæ sunt in nobis? Sil. 10. 413.

Et silus occulitur cæcum in vestigia telum. Ubi Marsus Silum interpretatur Telum in terram infixum, habens aciem sursum versam. Sed hoc in loco quidam legunt Stilus.

Silybon, Lata spina est, folia ferens Chamæleonis albi. Hæc recens cum sale oleoque cocta estur. Dioscorides lib. 4. cap. 153. apud Matthiolum.

Silys, Fluvius Europam ab Asia discriminans, quem notiore nomine Tanaim appellamus. Plin. lib. 6. cap. 7. Tanaim Scythæ Sylin vocant. V. Silis.

S I M

Sima, æ. f. a σιμὸς declinis. Vitruv. 3. 3. Simæ, quas Græci ἐπιτιθίδας dicunt, faciendæ sunt altiores octava parte coronarum altitudinis.

Simæthus, i. m. Fluvius Siciliæ. Sil. 14. 232.

Simbella, æ. f. quasi Semilibella, hoc est dimidia libella. Est præterea Simbella, Instrumentum parvum, quo singuli nummi ponderantur. Sipontinus.

Simbruina stagna. Tacit. 14. Ann. 22. Nam quia discumbentis Neronis apud Simbruina stagna, cui Sublaqueum nomen est ictæ dapes mensaque disjecta erat.

Simenia, nuncupatur a Græcis κυνάγχη id est Canina prominentia. Cæl. lib. 3. cap. 1.

Simenus, Cælator argenti apud Plin. lib. 34. cap. 8.

Simethis, [Συμαιθὶς] Nympha. Ovid. 13. Met. 751.

Acis erat Fauno nymphaque Simethide cretus.

Simethius, a, um. Adj. [Συμαίθιος] Ovid. 13. Met. 879.

Terga

Terga fugæ dederat conversa Simethius heros. h. e. Acis filius nymphæ Simethidis.

Simia, æ. f. & **Simius**, i. m. [πίθηκος] Hominum figuris proxima animalia quæ cauda carent, & in Libya nascuntur: unde Ennius in Cic. 1. de Nat. Deor. 97.

Simia quam similis turpissima bestia nobis. Dictæ quod simæ sint, id est naribus depressis: vel quasi mimæ, id est imitatrices. Martial. lib 14. 202.

Callidus emissas eludere simius hastas V. Plin. lib. 8. cap. 54. Cic. 1. de Divin. 76. Simia quam rex Molossorum in deliciis habebat, & sortes ipsas, & cætera quæ erant ad sortem parata disturbavit, & aliud alio dissipavit.

Simulator humani oris simius. Claud. 1. in Eutrop. 303.

Simia, per translationem, Qui alium imitatur. Plin. Epist. 5. In quo Rusticum insectatur, atque etiam Stoicorum simiam appellat. Hor. 1. Serm. 10. 18. Demetrium simium vocat.

Simiŏlus, i. m. dimin. [πιθήκιον] Qui utcunque alterum imitatur. Cic. 7. Fam. 2. Hic simiolus animi causa, me, in quem inveheretur, delegerat.

Simininus, a, um. Adj. Julius Obsequens in lib. de Prodigiis, C. Mario & C. Flacco coss. in Lucanis duo agni equinis pedibus nati, alter siminino capite.

Simias, Grammaticus, a Strabone nobilitatus, lib. 14.

Simichidas, [Σιμιχίδας] Nomen pastoris apud Theocritum in Idyll. quem ipsius enarratores patrem Theocriti fuisse existimant.

Simila, æ. f. [σεμίδαλις] Farina alba & flos, seu deliciæ farinæ triticeæ. Martial. lib. 13. 10.

Nec poteris similæ dotes numerare, nec usus.

Similagineus, a, um. Adj. ut, Panis similagineus, apud Senecam, Epist. 119.

Similago, ĭnis. f. Gloss. Vet. Plin. 18. 8. Ægyptus similaginem conficit e tritico suo.

Similax, V. smilax.

Similis, e. Adj. [ὅμοιος, ἰσομερής, παραπλήσιος, εἴκελος, ἐοικώς, προσεοικώς, προσείκελος, προσφερής] quasi Simul is. Ter. in prol. Phorm. 32. Ne simili utamur fortuna, atque usi sumus. Plaut. Mostel. 1. 2. 21. Sibi quisque simile sumit.

Similis atque eadem. V. idem.

Magis similis. V. magis.

Similis, genitivo junctum, ad morum, vel doctrinæ, vel hujusmodi, imitationem refertur. Ter. Eun. 3. 2. 43. Domini similis es. Ibidem 4. Deos esse similes tui putas? Cic. 12. Fam. 22. Spes tamen una est, aliquando Populum Romanum majorum similem fore.

Similis, dativo junctum, de forma, vel ætate, vel fortunis, aut aliis hujusmodi rebus. Virg. 1. Æn. 593.

Os humerosque deo similis. Plinius, Effigie ac lineamentis corporis patri similis. Hæc differentia Diomedis dicentis, Sum similis tui, moribus; similis tibi, figura: non semper vera est: quia utrunque indifferenter reperitur. Cic. 1. de Legib. 29. Nihil est enim unum uni, tam simile, tam par, quam omnes inter nosmetipsos fuimus. Idem 7. Verr. 30. Sed non video cur non potuerit patri similis esse filius. De figura in genitivo. Plaut. Men. 5. 9. 30. Nec aqua aquæ, nec lacte lacti (crede mihi) usquam similius, quam hic tui est, tuque hujus. Cic. 1. Tusc. 81. Quærerem ex eo cujus suorum similis fuisset Africani fratris nepos, facie patris: vita, iste omnium perditorum ita similis, ut esset facile teterrimus.

Anhelanti similis. Virg. 5. Æn. 254.

Hinnuleo similis. Hor. 1. Carm. 23. 1.

Nimbo similes. Virg. 5. Æn. 317.

Primus ad extremum similis sibi. Hor. in Arte Poet 254.

Sæpius tamen per genitivum mores significamus. Ter. Adel. 3. 3. 57. Salvus sit filius: spero est similis majorum suûm.

Similes eorum, vel illorum. Cic. 4. Acad. Quum aliquos ex antiquis claros viros proferunt, quos dicunt fuisse populares, ut eorum ipsi similes esse videantur. Idem 4. de Fin. Stoici autem, quod finem bonorum in una virtute ponunt, similes sunt illorum.

Similis mœrenti. Plin. lib. 9. cap. 8. Tristis, & mœrenti similis, ipse quoque (quod nemo dubitaret) desiderio expiravit.

Simile veri & vero. Cic. 4. Acad. 99. Etenim is quoque qui a vobis sapiens inducitur, multa sequitur probabilia, non comprehensa, neque percepta, neque assensa, sed similia veri. Quintil. lib. 6. cap. 3. Vero similis dolor. Idem lib. 3. cap. 10. Quod est vero similius.

Similis ac. Cic. 4. de Fin. 31. Nec si ille sapiens ad tortoris eculeum a Tyranno ire cogatur, similem habeat vultum, ac si ampullam perdidisset. Liv. Similem pavorem inde, fugamque fore, ac bello Gallico fuerat.

Similis atque. Cic. pro Rabir. perd. reo, 14. Et similis viri tu ulcisceris patrui mortem, atque ille persequeretur fratris sui, si ista ratione agere voluisset? Idem 5. de Fin. 40. Itaque & similis erit finis boni atque antea fuerat.

Similes inter se. Cic. 4. Acad. 118. Anaxagoras materiam infinitam, sed ex ea particulas similes inter se minutas, eas primum confusas, postea in ordinem adductas mente divina. Idem pro Cluent. 40. Homines inter se cum forma, tum moribus similes, municipum autem suorum dissimillimi.

Similis in re dissimili. Cic. 1. Fam. 7. Simillimamque in re dissimili tui temporis nunc, & nostri quondam fuisse rationem.

Similes sunt, ut siqui gubernatorem in navigando agere nihil dicant, quum alii malos scandant, alii per foros cursent, alii sentinam exhauriant: ille autem clavum tenens sedeat in puppi quietus, &c. Cic. de Senect. 17.

Simile est, pro Similis est, pro masculino positum neutrum. Titinnius Fullonib.

Formicæ pol persimile est rusticus homo. Nævius Militibus,
Tu pueri pusilli simile es:
Quia enim ad os fers, quicquid nactus es. Ex Non.

Compar. Plin. lib. 12. cap. 17. Mastice tertia in Ponto bituminis similior. Quintil. lib. 10. cap. 5.

Superl. Cic. pro Marcel. Hæc qui faciat, non ego eum cum summis viris comparo, sed simillimum deo judico.

Furtis & fraude simillimus illi. Ovid. 13. Met. 32.

Amni puro simillimus. Hor. 2. Epist. 2. 20.

Buxo simillimus. Ovid. 11. Met. 417.

Flos violæ simillimus. Ovid. 4. Met. 268.

Pallor simillimus buxo. Ovid. 11. Met. 417.

Quies simillima morti placidæ. Virg. 6. Æn. 522.

Simile, [παραπλήσιον] adverbialiter positum. Cic. 1. Acad. Simile vos quum perturbare, ut illi Remp. sic vos philosophiam bene jam constitutam velitis, Empedoclem, Anaxagoram, Democritum, &c. profertis. al. Similiter.

Superl. Cic. 2. Tusc. 54. Simillime animus intentione sua depellit pressum omnem ponderum, remissione autem sic urgetur, ut se nequeat extollere.

Simillime atque. Cic. pro Lege Agr. 1. 13. Hic tamen excipit Pompeium: simillime ut mihi videtur, atque in illa lege, qua peregrini Roma ejiciuntur, Glaucippus excipitur.

Similo, [ὁμοιόω] āre. construitur cum accusativo, Similem esse. Martial. lib. 2. 35.

Quum sint crura tibi, similent quæ cornua Lunæ, &c. Alii legunt Simulent, per ultimam vocalem.

Simulare enim dicimus & Assimulare; non autem Similare, ut quidam indocti præcipiunt. Hæc Raphael Regius in illud Ovid. 5. Met. 6.

Assimulare freto possis.

Similitūdo, ĭnis. f. [ὁμοιότης, ὁμοίωμα, ὁμοίωσις, ἀπείκασμα, εἰκών] Ipsa rei similis forma. Cic. 1. Off. 56. Nihil autem amabilius, nec copulatius quam morum similitudo bonorum.

Ad similitudinem. V. ad præpositionem.

Similitudo periculi. Cic. 7. Verr.

Similitudo veri. Plin. lib. 34. cap. 7.

Abripere a parentis similitudine. V. abripio.

Accedere ad similitudinem alicujus rei. V. accedo.

Arripere alicujus similitudinem. V. arripio.

Similitudine veri capi. Liv. 25.

Eludere similitudines. Quintil. lib. 5. cap. 13.

Ducere similitudinem. Cic. in Orat. 9. V. Formam alicujus facere, in forma.

Similitudo cum. Cic. 2. Tusc. 54. Sunt enim quædam animi similitudines cum corpore.

Similitas, ātis. f. [ὁμοιότης] antiquum pro Similitudine. Cæcil. apud Non. 2. 827. Vide quid fetat morum similitas.

Ne cæteræ easdem habeant inter se naturæ rerum similitates. Vitruv. 29. 9.

Similiter, Adv. [ὁμοίως, παραπλησίως, ἰσομερῶς] Pariter, eodem modo. Cic. pro Rosc. Amer. 3. Ego etiam si omnia quæ dicenda sunt, libere dixero, nequaquam tamen similiter oratio mea exire atque in vulgus emanare poterit.

Similiter ac. Cic. 3. de Nat. Deor. 8. Tu autem quid quæris? similiter facis ac si me roges, cur te duobus contuear oculis.

Similiter atque. Cic. 1. Philip. 9. Neque vero illum similiter atque ipse eram, commotum esse vidi.

Similiter, ut. Cic. 1. Off. 87. Similiter facere eos, qui inter se contenderent, uter Remp. potius administraret, ut si nautæ inter se certarent, quis eorum potissimum gubernaret.

Similiter, cum dativo. Plin. lib. 11. cap. 25. Similiter his & scorpiones terrestres, vermiculos ovorum specie pariunt.

Simitu, [ἅμα] pro Simul posuere veteres. Plaut. Stich. 1. 3. 94. Ut mecum simitu ires ad sese nunc domum. Sic Amphit. 2. 1. 137. Non enim ego cum vino simitu ebibi imperium tuum. Idem Trinum. 2. 1. 1. Multas res simitu in meo corde verso. V. Lucil. apud Non. 2. 814.

Simiolus, **Simius**. V. simia.

Simmias, [Σιμμίας] Philosophus Thebanus, Socratis auditor, cujus scripta enumerantur a Suida. V. Diogen. Laërt. lib. 2. Simmias Thebanus.

Simo, ōnis. m. Simones [σίμωνες] iidem qui & Simi, id est qui nares habent pressas, quos insolenti vocabulo *Camusos* appellamus.

Simo, āre. Deprimere: antiquum. Lucil. apud Non. 2. 771.

Simavit taxim ad nares delphinus ut olim. Sic emendat Turnebus, cum in Nonio legatur Simat. Moveri se dicit & sententia, & quod delphini simi sint: unde & simonis nomine eos gaudere Plinius refert. Hæc ille.

Simŏis, entis. m. [Σιμόεις] Fluvius qui ex Ida monte Trojano defluens, juxta Trojam labitur: & mari appropinquans, commiscetur Xantho, ac in paludem cogitur. Deinde exit in mare juxta Sigæum promontorium. Virg. 6. Æn. 88.

Non Simois tibi nec Xanthus, nec Dorica castra Defuerint.

Lubricus Simois. Hor. Epod. 13. 21.

Phrygius Simois. Virg. 1. Æn. 622.

Simoesius, a, um. attributum: Campus Simoesius, hoc est Troadis campus Simoente irrigatus.

Simoesius, Nomen adolescentis cujusdam Trojani sic nominati, quod apud Simoentem fluvium esset natus. Homer. lib 4. Iliad. 488.

Simones [Σίμωνες] plures, Hoc nomen post Philippum Græcis, Latinis, Hebræisque pariter commune.

Ex his antiquissimum sane legimus Atheniensem ac philosophum Socratis discipulum fuisse, qui scripsit dialogos XXIII.

Simon Magnesius musicus egregius, qui & ipse superiorum musicorum more corrupto, Simodiam introduxit, quemadmodum etiam & Lysis Lysiodiam. Strabo lib. 14.

Simon Constantinopolitanus, ludi magister, annos abhinc circiter quadringentos composuit Græce Metaphrastas id est sanctorum vitas, quæ habentur in bibliotheca Vaticana.

Ex Hebræis vero Simon Petrus, Apostolus, notus ex sacris Scripturis.

Item Simon Magus, caput & auctor totius Hæreseos; de quo Eusebius lib. 2. latissime: & Justinus in apologia ad Antonium principem: & Irenæus in primo adversus hæreses libro. Simon idem ille qui a Petro Spiritus sancti gratiam mercari volebat.

S I M

Præter hos, Simon Tridentinus puer. Hic sedente Sixto quarto Pontifice, die Veneris sancti a Judæis clam comprehensus, ac omnibus cruciatibus prius affectus, demum cruci affixus est. Ex quo templum ei velut martyri dicatum est. Volaterranus.
Emunctus Simon. Hor. in Arte Poet. 238.

SIMONIA, ut putatur, a Simone mago dicta, vox est non Latina, qua soli theologi utuntur. Dicitur autem quando quis vult dare aut accipere dona Dei, data aut accepta pecunia.

SIMONIANI, Simonis magi asseclæ. Isidor. Orig. 8. 5.

SIMONĪDES, is. m. [Σιμωνίδης] Cæus poeta Melicus. Cic. 2. de Orat. 351. Simonides Cæus primus artem memorandi invenisse fertur. Vide ibidem plura. Plinius octavam chordam in lyra invenisse scribit: Eustachius vero tres duplices literas, ξ, ψ, θ. Simonides, Iambicus poeta. De quo Quintil. lib. 10. cap. 1. Iambicum poetam Strabo fuisse dicit: Suidas vero Carystium sive Erythræum, qui scripsit Græcorum apud Aulidem conventum, trimetrorum libros duos, & alia. Præter hos alios duos ponit: unum filium sororis Simonidis Cæi, cognominatum Melicertam, qui ante bellum Peloponnesiacum fuit, scripsitque genealogiam libris tribus. Alterum Simonidem Magnetem, poetam Antiochi magni tempore, cujus res gestas scripsit, ac bellum adversus Galatas. Suidas.
Somnium de Simonide. Cic. 1. de Divin. 56.

SIMONIDÆUS, a, um. Adj. Catul. 39. 8.
Mœstius lacrymis Simonidæis.

SIMPLEX, ĭcis. Adj. [ἁπλοῦς, ἁπλοῦς, ἁπλοϊκὸς, ἀφελὴς, λιτὸς, μονοφυὴς] Nomen numerale quod Unum est neque ex pluribus conflatum; adeoque opponitur Duplici aut multiplici; dicitur quasi Sine plica. Ter. in prol. Heaut. 6. Duplex quæ ex argumento facta est simplici.
Crinis simplex collectus in unum nodum. Ovid. 8. Met. 319.
Simplex, Verum & sincerum: cui Falsum opponitur. Cic. 11. Fam. 28. Trebatio nostro magnas ago gratias, quod tuum erga me animum simplicem atque amicum aperuit. Idem 2. de Fin. His initiis inducti omnia vera diligimus, id est fidelia, simplicia, constantia: tum vana, falsa, fallentia odimus, ut fraudem, perjurium, malitiam, injuriam. Hic Simplici opposuit Falsum.
Simplex. Simplicem appellant Latini Apertum, liberum, nihil dissimulantem, omnia & loquentem & facientem quæ sentit, & recta judicat, sic item & Græci. Hor. 1. Serm. 3. 52.
—— at est truculentior, atque
Plus æquo liber, simplex fortisque habeatur. Huic opponitur Duplex. Hor. 1. Carm. 6. 7.
Nec cursus duplicis per mare Ulyssei. Ex Lambino.
In docendo simplicem esse. Quintil. lib. 2. cap. 2.
Munditiis simplex mulier. Hor. 1. Carm. 5. 5. i. e. inquit Acron, Animo factiosa. Meretricis enim astutias insectatur, quæ simplici munditia insidias mentiretur.
Ætas simplex. Stat. 9. Theb. 878.
Anni simplices, Primi & qui simplici numero efferuntur, nempe usque ad decimum: vel in quibus simplex toga & pura quæ prætexta dicebatur, sumi solebat. Martial. lib. 10. 20.
Tu mihi simplicibus Mani dilectus ab annis,
Et prætextata cultus amicitia. i. e. Puerilibus.
Bonum simplex & verum. Cic. 1. Acad. 7.
Cibus simplex, Purus, non affectatus, aut alio condimento corruptus vel compositus. Martial. lib. 1. Plin. lib. 11. cap. 53. Homini cibus utilissimus simplex.
Condimentum orationis simplex. Quintil. lib. 6. cap. 3. Salsum igitur erit, quod non erit insulsum, velut quoddam simplex orationis condimentum.
Domus simplex & inscia fraudum. Stat. 3. Sylv. 1. 52.
Homo simplex, Purus, apertus, nihil tectum, nihil simulatum habens. Cic. 4. Acad. 112.
Iter simplex & directum. Cic. 2. de Nat. Deor. 144. Flexuosum iter habet nequid intrare possit, si simplex & directum pateret.
Natura vocis simplex. Quintil. lib. 1. cap. 11.
Rura simplicia. Plin. lib. 12. cap. 1.
Via mortis simplex. Virg. 3. Georg. 482.
Utilitas simplex. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Compar. Hor. 1. Serm. 3. 63.
Simplicior siquis, qualem me sæpe libenter
Obtulerim tibi Mecœnas.

SIMPLICĬTAS, ātis. f. [ἁπλότης, λιτότης, ἀφέλεια, ἀφελότης, ἀκεραιότης] Martial. lib. 10. 47.
Prudens simplicitas, pares amici.
Fabularum convivalium simplicitas. Tacit. 5. Ann.
Nuda simplicitas. Ovid. 1. Amor. 3. 14.
Rudis simplicitas. Ovid. 3. de Arte Am. 113.
Gloriari simplicitate. Quintil. lib. 5. cap. 7.

SIMPLICĬTER, Adv. [ἁπλῶς, ἁπλοϊκῶς, εἰσάπαξ, ἁπλῶς] Pure, aperte. Plin. Epist. 94. Amice & simpliciter reprehenderunt. Idem Epist 97. lib. 5. Cic. in Topic. 84. Quum autem quæritur quale id sit, aut simpliciter quæritur, aut comparate.
Dicere simpliciter. Martial. lib. 14. 215.
Oberrare simpliciter. Plin. lib. 8. cap. 4. Elephas homine obvio forte in solitudine, & simpliciter oberrante clemens placidusque etiam demonstrare viam traditur.
Vivere simpliciter. Cic. 1. Off. 92. Hæc præscripta servantem, licet graviter, magnifice, animoseque vivere, atque etiam simpliciter, fideliter, & vitæ hominum amice.
Sequi docentes simplicius. Quintil. lib. 2. cap. 12.
Simpliciter, quasi dicas Generaliter, sine alia adjectione aut interpretatione Paulus in l. Lecta. D. Si cert. petat. Pactum autem, quod subjectum esset, quidam dicebat ad sortis solutionem tantum pertinere, non etiam ad usurarum, quæ priore parte simpliciter in stipulationem venissent. Ulpian. in l. Ab hostibus. §. ult. D. Ex quib. caus. major. &c.

SIMPLICĬTUS, [ἁπλῶς] antiquum, pro Simpliciter. Plaut. Mercat. 2. 2. 15. Sed eam simplicitus dicam, si opera est auribus. Non. 2. 825.

SIMPLUS, a, um. Adj. [ἁπλοῦς] Unicus, vel semel tantum. Plaut. Mostel. 2. 2. 73. Scelestæ hæ sunt ædes, simpla est habitatio. Varr. 2. de R. R. cap. 10. Aut si mancipio non datur, dupla promitti: aut si ita pacti, simpla.

SIMPLARIUS, a, um. aliud Adj. Simplariæ venditiones sunt, pro quibus necesse venditor non habet de dupla emptori repromittere, quarum meminit Ulpianus in l. Emptori. D. de evictionibus. Ita enim simplariæ venditiones a Pomponio dicuntur, ut simplariæ actiones, duplariæ, & quadruplariæ dicebantur, quæ in simplum, duplum, quadruplum dabantur. Eadem ratione armaturæ simplares, duplaresque a Vegetio dicuntur, lib. 2. de Re militari: quas qui gestabant, singulas & duplas consequebantur annonas. Et a Modesto De vocabulis rei militaris, Torquarii simplares, duplaresque. Budæus.

SIMPLUM, i. n. Liv. 29. 15. Simplum imperare; quod duplicato militum numero aut vectigalium opponitur. Plaut. Pœn. 5. 6. 25. Obsecro te ut liceat simplum solvere.

SIMPLUDIARIUS, a, um. Funera simpludiaria quibus ludi tantum adhibebantur. Festus.

SIMPŬLO, & contracte SIMPLO, ōnis. m. Simpulones dicuntur Convivæ: nam & Amicus sponsi, qui cum eo per convivia ambulat, Simplator dicitur. Sutrius Piscatoria,
Summates viri simplones facti sunt ganei. Est autem Ganeum Taberna. Non.

SIMPULATOR, ōris. m. Amicus sponsi. Isid. Gloss.

SIMPULATRIX, īcis. f. Mulier rebus divinis dedita. Festus.

SIMPŬLUM, sive SIMPUVIUM, i. n. a sumendo, quod eo prolibaretur minutatim. Baysius autem legendum putat Simpullum, ea forma qua Ampullam dicimus.
In simpulo aliquid facere, proverbialis locutio. Cic. 3. de Legib. 36. Et avus quidem noster, inquit, singulari virtute in hoc municipio quoad vixit, restitit M. Gratidio, cujus in matrimonio sororem aviam nostram habebat, ferenti legem Tabellariam. Excitabat enim fluctus in simpulo, ut dicitur, Gratidius, quos post filius ejus Marius in Ægeo excitavit mari. Quantum igitur conjectura consequi licet, In simpulo fieri dicebant, quod vel clanculum, vel in re minuta atque humili fieret. Est enim Simpulum, auctore Festo, Vas parvum, non dissimile cyatho; quo vinum in sacrificiis libabatur: unde & Mulieres divinis rebus deditæ, Simpulatrices dicuntur. M. Varro scribit Vas esse minutim fundens, in cujus locum successerit epichysis: unde veteres Res minutas, nulliusque pretii, simpularias appellabant. Plin. lib. 35. cap. 12. In sacris quidem etiam inter has opes non murrhinis, crystallinisve, sed fictilibus prolibatur simpulis innocentius. Et M. Varro apud Nonium Marcellum ait, deos ipsos vili simpulo invitari. Sunt qui pro Simpulo legunt Simpuvium, cujus meminit Juvenal. 6. Sat. 342.
Simpuvium ridere Numæ, nigrumque catinum. Proinde non absurdum mihi videtur, siquis existimet sumptam allegoriam a puerorum lusu, quo solent per fistulam angustam in simpulum inflantes, quasi fluctus quosdam & aquæ strepitum excitare. Hæc Erasmus.
Simpulariæ res, priscis Minutæ, nullius fere precii: Notat Erasmus in parœmia, In simplo. Sed vereor ne non legendum sit, Simplariæ res, & In simpulo, ut errasse Spiegelum facile percipi possit.

SIMPLUDIAREUS, a, um. Funera simpludiarea sunt quibus adhibentur [D. T. ludi corbitoresque, *lectio mendosa, sic restituo cum Ant. August.*] ludi desultoresque: quidam ea dixerunt esse, quibus neutrum genus interesset ludorum: nam indictiva sunt, quibus adhibentur non ludi modo, sed etiam desultores quæ sunt amplissima. Festus.
Simpludiarea opponuntur Indictivis, in quibus & Ludii & Desultores, ac etiam ludorum quædam genera. Cic. de Legib. Funus ut indicatur si quid ludorum dominus funeris utatur, accenso atque lictoribus —— At in simpludiariis simpli ludii. Unde nomen; dicta enim quasi *simpli-ludiaria*. Simpli ludii autem sunt Saltatores, vel cernuatores. Dacerius in loc. Festi citatum.

SIMPUVIUM, est Vas ligneum, ut videtur Nonio. Varro ait esse Modum matulæ. Non vides ipsos deos, siquando volunt gustare vinum, deripere ad hominum fana, & tamen tum ipsi illi libero simpuvio vinitari? Non. 15. 12.

SIMUL, [ὁμοῦ ὁμῶς, ἅμα ὁμόσε] Adv. congregandi. Ter. Eun. 2. 2. 10.
Simul consilium cum re amisti. Plin. Epist. 136. Simul militavimus. Virg. 9. Ecl. 18. —— heu tua nobis
Pene simul tecum solatia rapta Menalca?
Simul tecum. Plaut. Amph. 2. 2. 122. Cic. pro Font. 23. Nisi aliquoties ex ipsis accusatoribus vobiscum simul judices audissem. Idem pro Domo 79. Sed etiam optimi cives fruuntur nobiscum simul hac civitate.
Simul cum. Cic. de Amicit 13. Neque enim assentior iis qui hæc nuper disserere cœperunt, cum corporibus simul animos interire, atque omnia morte deleri. Idem 3. Tusc. Quod si cui, ut ait idem, simul animus cum re concidit, &c.
Simul, pro Cum, ablativum regit. Sil. 5. 418.
—— avulsa est protinus hosti
Ore simul cervix. Tacitus sæpe ita locutus est; ut 3. Ann. 64. Quindecimviri septemviris simul. Tacit. 4. Ann 55. Verum Hypæpeni, Trallianique Laodicenis ac Magnetibus simul transmissi. Idem 6. Ann. 9. Acervatim ex eo Annius Pollio, Appius Sillanus, Scauro Mamerco simul, ac Sabino Calvisio, majestatis postulantur. Nam sic suum ἅμα, Græci cum dativo copulare solent, ut, ἅμα δὲ χιτῶνι ἐνδυομένῳ ἐκδύεται, καὶ τὴν αἰδῶ ἡ γυνή.
Simul, Deinde etiam, vel præterea. Cic. 5. Fam. 13. Cives Romanos occidit, abripuit, disperdidit, regiones vastavit, simul vero semissis homo contra me arma tulit. Vetus exemplar legit Semius, non Semissis homo. Sallust. His amicis, sociisque confisus Catilina, simul quod æs alienum per omnes terras ingens erat. i. e. Etiam. Ter. And. 1. 1. 132.
Simul, cum particula Que junctum & cum Ac vel Et. Quintil. lib. 10. cap. 1. Qualis ferri fulgor quo mens simul visusque perstringatur.

stringatur. Plin. lib. 9. cap. 35. Superbo simul ac procaci fastu, ut regina meretrix. Plin. 2. Epist. 7. Sordidum simul & sumptuosum.

Simul, pro Eadem opera. Plaut. Merc. prol. 1. Duas res simul nunc agere decretum est mihi.

Simul, quandoque geminata legitur, & habet eandem pene vim quam Cum & Tum, sive Partim. Quintil. in Præf. lib. 1. Simul ut pleniore obsequio demererer amantissimos mei: simul ne vulgarem viam ingressus, alienis demum vestigiis insisterem. Liv. 1. Nusquam benigne legatio audita est, adeo omnes simul spernebant, simul tantam in medio crescentem molem sibi ac posteris suis metuebant. Idem 27. Milites ædificiis emotos, simul ut cum agro tecta urbis fruenda locarentur: simul metuens ne suum quoque exercitum, sicut Annib. &c.

Simul ac; significat Quamprimum, vel Statim quum, sive postquam. Cic. 3. Verr. 27. Verres simul ac tetigit provinciam, statim Messanam literas dedit. Idem 6. Fam. 18. Simul ac accepi a Seleuco tuo literas, statim quæsivi e Balbo per codicillos quid esset in lege. Virg. 4. Æn. 90.

Quam simul ac tali persensit peste teneri.

Simul ac primum. Cic. 3. Verr. 34. Simul ac potestas primum data est, adeunt hi quos dixi. Idem 2. de Nat. Deor. 124. Quædamque serpentes ortæ extra aquam, simul ac primum niti possunt, aquam persequuntur.

Simul atque. Idem. Cic. 1. de Fin. 31. Omne animal simul atque natum sit voluptatem appetere, eaque gaudere ut summo bono. Idem 5. Verr. Ut temporibus illis simul atque hostis superatus esset, ager araretur omnis.

Simul &, pro Atque etiam, vel præterea. Cic. 3. Verr. 106. Quemadmodum sine periculo suo dare possent, non videbant, simul & istum fore tam improbum non arbitrabantur.

Simul primum. Liv. 6. 1. Quum civitas in opere ac labore reficiendæ urbis teneretur, interim Quin. Fabio simul primum magistratu abiit; ab C. Martio Tribuno pleb. dicta dies est.

Simul ut. Cic. 2. de Fin. 33. Omne autem animal simul ut ortum est, & seipsum, & omnes partes suas diligit. Idem 4. Acad. Itaque simul ut experrecti sumus, visa illa contemnimus.

Simul, sine particulis Ac, vel Atque. Liv. 26. Qui simul in potestate vestra erunt, extemplo omnia quæ nunc sub Carthaginiensibus sunt, in ditionem tradunt. Simul dixit pro Simulac. Cic. 4. Acad. 51. Et simul inflavit tibicen, a perito carmen agnoscitur.

Simitu, antiquum pro Simul. V. in suo loco.

SIMULACRUM, i. n. [εἴδωλον, δείκελον, ἴνδαλμα, σίβασμα] a Simulo; proprie dicitur Imago alicujus rei ficta. Simulacra, enim, principio ex desiderio mortuorum orta sunt, ut qui jam defecerant, vivere viderentur. Cic. pro Domo 111. Mulieris simulacrumque e marmore. Ibid. 110. Libertatis simulacrum in ea domo collocabas.

Effigies, simulacrumque Mithridatis. Cic. 4. Verr. 159.

Divum simulacra. Virg. 2. Æn. 517.

Non ita antiqua simulacra. V. NON.

Augusta simulacra. V. AUGUSTUS.

Aurea simulacra. Lucret. lib. 2. 24.

Inania simulacra. Ovid. 3. Met. 668.

Lignea simulacra deorum. Ovid. 10. Met. 694.

Nitentia simulacra fragili cera. Juven. 12. Sat. 88.

Vasta ferarum simulacra. Ovid. 2. Met. 194.

Imbecilla ac mortalia vultus simulacra. Tacit. in vita Agric. 46.

Infelix simulacrum, atque ipsius umbra Creusæ. Virg. 2. Æn. 772. ubi Servius: Simulacra, sunt Deorum; Umbræ, Inferorum; Animæ, quæ cælum petunt.

Quicquid fictum & simulatum est, appellatur Simulacrum.

Simulacrum civitatis, metaphoricos pro Signo & nota. Cic. 10. Fam. 1. In qua nec Senatus, nec populus vim habet ullam, nec leges ullæ sunt, nec judicia, nec omnino simulacrum aliquod ac vestigium civitatis.

Civilitatis particulæ simulacrum. Quintil. lib. 2. cap. 15.

Simulacra animorum. Cic. pro Arch. 30. Statuas & imagines non animorum simulacra sed corporum, studiose summi homines reliquerunt.

Simulacra virtutum. Cic. 2. de Finib. Ergo in bestiis erunt secreta a voluptate humanarum quædam simulacra virtutum: in ipsis hominibus virtus nisi voluptatis causa nulla erit?

Belli simulacra cientes. Lucret. lib. 2. 42.

Pugnæ simulacra. Quintil. lib. 2. cap. 10.

Multa modis simulacra videt volitantia miris. Virg. 7. Æn. 19.

Simulacrum oratoris. Cic. in Orat. Atque utinam in Latinis talis oratoris simulacrum reperire possemus: esset egregium non quærere externa, domesticis esse contentos. Simulacrum vocat, Quod ad perfectæ eloquentiæ similitudinem formatum sit.

Simulacrum, pro Signo, & re visa. Eucl. in Specularia Theor. 21. In convexis speculis simulacrum spectans minus est. Item Theor. 22. In convexis speculis a minoribus speculis minora simulacra spectantur.

SIMULATE, SIMULATOR, &c. V. paulo post.

SIMŬLO, [σχηματίζομαι, ὑποκρίνω, προσποιοῦμαι] āre. Imitari & referre. A Similis derivatur: vel ut quidam volunt, a Simul. Nihil enim aliud est Simulare, quam ea quæ absunt, simul esse ostendere. Hor. 2. Epist. 1. 241.

—— duceret æra
Fortis Alexandri vultum simulantia.

Simulare anum. Ovid. 3. Met. 275.

Lumine tecto somnus simulatur. Ovid. 21. Epist. 199.

Simulare, Fingere, ac pro vero falsum tradere, ut ait Donatus. Ter. Heaut. 4. 1. 23. Non simulare mortem verbis, re ipsa spem vitæ dare. Cic. de Amicit. 99. Et litigare se simulans, blandiatur. Idem 3. Verr. 12. Ut tertius dies sic hominem prosterneret ut morbo simulato nunquid responderet, sed quemadmodum non responderet deliberaret. Sic apud Cæs. 1. Bell. Gall. 44. Simulare amicitiam. Et Cic. 2. Verr. Simulat his se rebus considere, sed video quid agat.

Gaudia vultu simulare. Ovid. 1. de Arte Am. 678.

Vultu spem simulat. Virg. 1. Æn. 213.

Simulo non sentire, pro Dissimulo. Plin. 3. Epist. 14.

Non es quod simulas, inquit Hor. 2. Serm. 7. 56

Simulat quasi. Plaut. Amph. 1. 1. 45. Verum quasi affuerim, tamen simulabo, atque audita eloquar. Idem Curc. 3. 21.

Simulate cupressum, Proverbium in eos convenit, qui id, quod unum sciunt, fortasse non valde magnum, quovis loco inepte atque intempestive inculcant, ab illo imperito pictore natum, qui a naufrago conductus, ut in tabula naufragium ejus depingeret, quærebat ab eo, num cupressum appingi vellet. Hor. de Arte Poet. 19.

Sed nunc non erat his locus, & fortasse cupressum
Scis simulare, &c. Ex Lambino.

Inter Simulare & Dissimulare. Simulare est fingere scite, quæ nescias: Dissimulare, fingere nescire, quæ scias. Sallust. in Catil. Cujus rei libet simulator, ac dissimulator. Ex Nonio. Virg. 1. Æn. 520.

Dissimulant & nube cava speculantur amicti. In quem locum Servius: Dissimulamus nota; simulamus ignota: Dissimulamus quod sumus; simulamus quod non sumus.

SIMULANS, antis. [ὑποκριτικός] Partic. Hor. 2. Epist. 1. 241.

—— aut alius Lysippo duceret æra
Fortis Alexandri vultum simulantia. Ovid 2. Amor. 6. 23.
Non fuit in terris vocum simulantior ales. al. Simulacior.

SIMULANTER, Adv. Apul. Met. lib. 8. Quod simulanter suscipit.

SIMULATUS, a, um. [ὑποποιητός, προσποιητός] Partic. pass. ut, Dolor simulatus. Lucan. lib. 10. 83.

Amorem simulatum fingere. Propert. lib. 2. 24. 47.

Conscientia simulata. Tacit. lib. 2. Ann. 40.

Verba simulata. Virg. 1. Æn. 714.

SIMULATE, [ὑποκριτικῶς] Adv. cui opponitur Ex animo. Cic. 2. de Nat. Deor. 68. Mala enim & impia consuetudo est, contra deos disputandi: sive ex animo id fit, sive simulate.

SIMULATIO, ōnis. f. [ὑπόκρισις, σχῆμα, προσποίησις] Fictio, simulata & ficta alicujus rei internæ per vultum repræsentatio. Unde pro Deceptione & circumventione ponitur, quod animo vel vultu, aut voluntate simulata fiat. Cic. 1. Fam. 9. A quibus tuendus fuerat: derelictus: idque non solum fronte, atque vultu, quibus simulatio facillime sustinetur. Ter. Heaut. 4. 5. 34. Non mea est simulatio.

Simulatione officii, &c. Cæs. 1. Bell. Civil. cap. 9. Cic. 3. Verr. Nullæ sunt occultiores insidiæ quam hæ, quæ latent in simulatione officii, aut in aliquo necessitudinis nomine.

Fallax imitatio, simulatioque virtutis. Cic. 4. Acad. 140.

Induere simulationem alicujus rei. V. INDUO.

Simulatio, pro Similitudine. Plin. lib. 11. cap. 44. Simiarum genera perfectam hominis simulationem continent, facie, naribus, auribus, palpebris, &c.

SIMULATOR, ōris. m. [ὑποκριτής] Cic. 1. Off. 108. De Græcis autem dulcem & facetum, festivique sermonis, atque in omni ratione simulatorem, quem εἴρωνα Græci nominaverunt, Socratem accepimus. Idem 1. Q. frat. 3. Messalam tui studiosum esse arbitror, Pompeium etiam simulatorem puto.

Tantum ne pateas verbis simulator in illis. Ovid. 2. de Arte Am. 311.

Artifex & simulator figuræ Morpheus. Ovid. 11. Met. 634.

SIMULATRIX, īcis. f. Simulatrices, scribit Festus esse Mulieres sagas & expiatrices, vel sacerdotes quæ expiare sint solitæ, quod verbum putem ex eo natum, quod in sacris multa simulentur, & simulata pro veris haberentur: ut apud Virg. 4. Æn. 512.

Sparserat & latices simulatos fontis Averni. Alioqui mulieres rebus divinis deditæ Simulatrices dicebantur, sed & Simpulatrices. Turneb. Advers. 16. 22. Stat. 4. Theb. 551.

Colchis & Ææo simulatrix litore Circe.

SIMULAMEN, ĭnis. n. [προσποίημα] Simulacrum. Ovid. de Adonide interempto ab apro, lib. 10. Met. 726.

Annua plangoris peraget simulamina nostri. Singulis annis Adonia, id est sacra in Adonis honorem celebrantur: in quibus Adonis plangebatur, ac luctus Veneris referebatur.

SIMULAMENTUM, i. n. Gell. 15. 22. In tit. De commentitiis simulamentis.

SIMULTER, antique pro Similiter. Plaut. Pseud. 1. 3. 149. Exossabo ego illum simulter itidem, ut murænam coquus. Nonius 2. 780. legit Simulte.

SIMULTAS, ātis. f. [ἔχθρα] Latens odium, inquit Valla in Raudensem: Ea simultas plerumque intelligi consueta est, quum inimicitia opere se ostendat. Plaut. Pseud. 1. 3. 50. Nam hic id metuit, ne illam vendas ob simultatem suam. Cic. pro Lege Manil. 71. Ut multas etiam simultates, partim obscuras, partim apertas intelligam mihi non necessarias, vobis non inutiles accepisse. Idem 1. Q. frat. 1. Ex quibus nonnullas simultates cum magna mea lætitia susceptas habemus.

Simultas (inquit Festus) est Odium: dicta ex contrario, quia minime sint odientes se simul. Potest & a Simulatione dicta existimari, quia simulata loquuntur adinvicem.

Vetus atque antiqua simultas inter finitimos. Juven. 15. Sat. 33.

Deponere simultatem. Cic. 2. Fam. 19.

Exercere simultatem. Cic. pro Flacc. 88.

Habere simultatem cum aliquo. Cic. pro Cluent. 80.

Intercedit simultas huic cum Curione. Cæs. 2. Bell. Civil. 25.

Subire simultatem. Cic. pro Lege Manil.

Esse simultatem alicui cum aliquo. Cic. 8. Fam. 6.

Suscipere simultatem. Cic. 1. Q. frat. 1.

SIMUS, i. m. Pictor. Plin. lib. 35. cap. 11. Simus pinxit juvenem requiescentem in officina fullonis, Quinquatrus celebrantem.

Simus herba est, de qua sic Plin. lib. 22. cap. 22. Simus lapides renum in vino decocta atque pota eximit. Mures enecat caverna eorum fimo præclusis. Ulcera jumentorum simi radix tollit.

SIMUS,

Simus, a, um. Adj. [σιμὸς] Quod est pressum. Plin. lib. 11 cap. 37. Et altior homini tantum, quem novi mores subdolæ irrisioni dicavere, nasus. Non alii animalium nares eminent. Avibus, serpentibus, piscibus foramina tantum ad olfactus, sine naribus. Et hinc cognomina, Simorum, Silonum. Virg. 10. Ecl. 7.

Dum tenera attondent simæ virgulta capellæ.

Atque ille sima nare, turgidis labris. Martial. 6. 39.

Simŭlus, a, um. diminut. Martial. lib. 5. 63.

Simulus iste quis est, uxori semper adhæret
Qui, Menedore, tuæ.

S I N

Sin, [εἰ δὲ, κἂν, εἰ] ex Si & Ne componitur, abjecta e, significatque Si vero: quod nunquam in prima parte collocatur, & nisi præcesserit Si: sed in secunda, ubi fere duorum est oppositio. Ter. Hec. 4. 4. 13. Ego Pamphile esse inter nos, si fieri potest, affinitatem hanc sane perpetuam volo: sin est ut aliter tua siet sententia, accipias puerum. Ibid. 4. 1. 45. Cic. 9. Att. 15. Si mihi veniam quam peto, dederit, utar illius conditione: sin minus, impetrabo aliquid a meipso.

Sin positum non præcedente Si. Cic. 3. de Orat. 134. Nunc contra plerique ad honores adipiscendos & ad Remp. gerendam nudi veniunt atque inermes, nulla cognitione rerum, nulla scientia ornati. Sin aliquis excellit unus e multis, effert se, &c. i. e. Quod si aliquis, &c. Sallust. in Jugurth.

Sin, pro Sin aliter. Cic. 10. Att. 13. Veruntamen, si pares æque inter se; quiescendum: sin latius manabit, & quidem ad nos, deinde communiter. Priapeiorum auctor,

Donec proterva nil mei manu carpes,
Licebit ipsa sis pudicior Vesta.
Sin: hæc mei te ventris arma laxabunt.

Sin aliter. Cic. 11. Fam. 14. Si ita est, omnia faciliora: sin aliter, magnum negotium.

Sin autem. Cic. 10. Att. 6. Si vir esse volet, præclara synodia: sin autem, erimus nos qui solemus.

Primum, sin. Ter. Adelph. 3. 4. 46. Hæc primum ut fiant, deos quæso ut vobis decet. Sin aliter animus vester est, &c. Cic. de Amicit. 80. Quamobrem primum danda opera est, nequa amicorum dissidia fiant: sin tale aliquid evenerit, ut extinctæ potius amicitiæ, quam oppressæ videantur.

Sina, æ. f. Urbs Mesopotamiæ: quo nomine etiam dictus est mons Petreæ Arabiæ. Quidam montem Sinai vocant. Justin. lib. 36. appellat Sinæum. Nomen habet a vepribus & dumetis quibus septus est. Est enim Hebræis Senah, arbor spinosa.

Sina, æ. f. Asiæ regio maxima & excultissima, cujus incolæ Sinæ, Σῖναι. Limites habet ab Occasu Damasios montes, quibus ab India extra Gangem & Tartaria separatur; ab Septentrionibus Ottorocoram, & murum cccc. mil. German. Inter hujus crepidines contra Tartarorum (sed frustra) irruptiones exstructum: ab Ortu, Oceanum Sinensem sive Eoum; a Meridie, eundem Oceanum, & regnum *Tonquin*. V. Cluver. lib. 5. cap. 6. Vulgo vocatur *China*.

Sinada, [Σύναδα] Civitas Asiatica ad Cariæ fines: de hac Strabo lib. 12. V. SYNNADA.

Sinĭcus, a, um. Chinensis.

Sināpi, n. indecl. [σίναπι] Herba quam Græci etiam napi quasi Naphi vocant; ut Athenæus interpretatur: quoniam acri, & proinde incommoda natura esse videtur. Sinapi vero dici putat, quia olfactum luminibus officiat. Plin. lib. 20. cap. 22. Sinapi cujus in sativis tria genera diximus, Pythagoras principatum habere ex his, quorum sublime vis feratur, judicavit, quoniam non aliud magis in nares & cerebrum penetret.

Sināpis, etiam legitur [σίναπις] Plaut. Pseud. 3. 2. 28. Teritur sinapis scelerata cum illis. Plin. lib. 19. cap. 8.

Sināpe, is. n. [σίναπι] Columel. lib. 11. cap. 3. Sinape atque coriandrum, nec minus erucam & ozimum, ita uti sata sunt, sua sede immota permanent. Varr. 1. de R. R. cap. 59. Servare rapa conjecta in sinape, nuces juglandes in arena. Vetus exemplar habet Confecta. Proinde Sinape accusativus non est, sed ablativus a nominativo Sinapis.

Sinapismus, Compositio medica ex ficubus & sinapi, efficacissima ad morbus permultos.

Sinapīnus, a, um. Diosc. 1. 8. Oleum sinapinum.

Sinaristusæ, Menandri: apud Plin. lib. 23. cap. 9. Sunt qui scribunt Synaristusæ.

Sincerastum, V. SYNCERASTUM.

Sincērus, a, um. Adj. [εἰλικρινὴς, καθαρὸς] proprie Quod est integrum significat: & cum i non y scribendum est, uti probat Vossius in Etym. contra Vallam, qui pro y contendit, ex σὺν compositionis parte deducens. Significat autem Incorruptum & non fucatum, i. e. quasi Sine cera. Sic enim Donatus in Ter. Eun. 1. 2 97. Sincerum, Purum, sine fuco, & simplex, ut mel sine cera. Plaut. Rud. 3. 4. 51. Postea aspicito meum, quando ego tuum inspectavero, ni erit tam sincerum, ut quivis dicat ampullarius optumum esse opere faciendo corium, & sincerissimum.

Corpus sincerum, & sine vulnere. Ovid. 12. Met. 100.

Genæ sinceræ. Ovid. 3. de Arte Am. 202.

Membra sincera. Lucret. lib. 3. 717.

Truncus sincerus. Ovid. de Nuce 35.

Sincerus, Incorruptus & immaculatus. Cic. 2. de Divin. 118. Quod licet existimare in aliis quoque oraculis Delphicis aliquid non sinceri fuisse. Hor. 1. Epist. 2. 55.

Sincerum est nisi vas, quodcunque infundis, acescit. Plaut. Bacchid. 3. 4. 11. Sincera mens.

Porci sinceri Plaut. Men. 2. 2. 16. i. e. Puri.

Simplex & sincerum. Cic. 10. Att. 6. Mirabilia multa, nihil simplex, nihil sincerum.

Nihil est tam sanctum atque sincerum in civitate. Cic. pro Quint. 5.

Sincerus, verus, Simulatus, & fucatus, contraria. Cic. de Amicit. 95.

Sanum, siccum ac sincerum. Cic. de Clar. Orat. 208.

Fide sincera agere. Liv. 29. 4.

Fortuna sincera. Lucan. ad Pison. 242.

Judicium subtile & sincerum. Cic. 15. Fam. 6.

Judicium prudens sincerumque. Cic. in Orat. 25.

Laus sincera. Claud. de Sext. Cons. Hon. 404.

Pronunciator sincerus & grandis Thucydides. Cic. de Clar. Orat. 286.

Voluptas nulla est sincera. Ovid. 7. Met. 453.

Conservare aliquem sincerum atque integrum. Cic. 13. Fam. 50. Si me a tuis omnibus amari vides, hoc mihi da atque largire, ut M. Curium sartum & tectum, ut aiunt, ab omnique incommodo, detrimento, molestia sincerum integrumque conserves.

Sonere sincerum. Lucret. lib. 3. 886.

Scire licet non sincerum sonere, atque subesse
Cæcum aliquem cordi stimulum. i. e. Intelligere potes verba illius non ex animo, & vere dici. Pers. 5. Sat. 25. Solidum crepare dixit. Est a vasis fictilibus desumpta locutio, quæ tinnitu cognoscuntur sintne solida & sincera, an fracta & rimosa.

Sincēre, Adv. [εἰλικρινῶς] Pure & integre. Cæs. 7. Bell. Gall. 20. Hæc ut intelligatis, inquit, sincere a me pronuntiari, audite Romanos milites.

Temperate, prudenter, & sincere agere. Cic. 9. Att. 12.

Loqui sincere. Cic. 3. Att. 15. Crassi libertum nihil puto sincere locutum.

Sincerĭter, [καθαρῶς] aliud Adv. Idem quod Sincere. Gell. lib. 13. cap. 15. Quas qui sinceriter cupiunt.

Sincerĭtas, ātis. f. [εἰλικρίνεια] Puritas, integritas. Plin. lib. 31. cap. 7. Salinarum sinceritas summam fecit suam differentiam.

Sinceritatem habere; i. e. Integritatem. Columel. lib. 4. cap. 26.

Sincinia, æ. Sincinia (inquit Festus) est Cantio solitaria.

Sincĭput, itis. n. [βρέγμα] quasi Semicaput; inquit Phocas grammaticus: significatque Partem capitis porcini conditam & ad edendum paratam: nam inter edulia annumeratur. Plin. lib. 8. cap. 51. Interdictaque cœnis abdomina, glandia, testiculi, vulvæ, sincipitia verrina. Juven. 13. Sat. 85.

——comedam, inquit, flebile nati
Sinciput elixi, Parioque madentis aceto.

Fumosum sinciput. Pers. 6. Sat. 70.

Sinciput, Anterior pars capitis. Cornut. in Pers. Sinciput anterior: occipitium, dicitur posterior pars capitis.

Sinda, æ. f. [Σίνδα] Oppidum Lycaoniæ in confinio Galatiæ, atque Cappadociæ, teste Plin. lib. 5. cap. 27.

Stephanus Sindam aliam in India collocat ad sinum magnum a Sindis populis habitatam.

Sindi, sunt Populi Mæotidis. Strab. lib. 11.

Sindon, ŏnis. f. Velum subtilissimum, linteum. Martial. lib. 4. 19.

Nec sic in Tyria sindone tutus eris.

Sine, [ἄνευ, χωρὶς] Præpositio semper separativa, significat Absque. Ter. Heaut. 2. 3. 47. Sine auro tum ornatam.

Sine cortice nare. Hor. 1. Serm. 4. 120.

—— simul ac duraverit ætas
Membra, animumque tuum, nabis sine cortice. i. e. Citra custodem ac pædagogum ipse te reges ac moderaberis. Acron proverbii admonet, putat metaphoram mutuo sumptam a juvenibus, qui quum primitus nare discunt, corticibus aut suberibus ventri subligatis natant: deinde exercitatiores, citra hujusmodi adminicula natare incipiunt.

Sine delectu. Ulp. in l. 1. §. 1. D. de postulando.

Sine dubio. Pomp. in l. Liber homo. D. de acquir. rer. domin.

Sine rivali amare, Proverbiali translatione in eos aptabitur, qui ea magni faciunt, aut magnopere expetunt, quæ nemo alius magni admodum æstimet. Utitur Cic. 3. Q. frat. 8. Hirrus auctor fore videtur. ô dii quam ineptus, quam se ipse amat sine rivali!

Singa, Palladis nomen apud Phœnices, cujus nominis simulacrum Thebis Cadmus constituit, ut docet Pausanias.

Singæ, Indici populi apud Plin. lib. 6. cap. 20.

Singara, æ. f. [Σίγγαρα] Arabiæ urbs, Rhetanorum caput. Plin. lib. 5. cap. 24.

Singularis, V. infra SINGULUS.

Singultus, ûs. m. [λύγξ, λυγμὸς] dicitur quoties spiritus vacans ab humore, in loco spiritui deputato retinetur: hic enim dum emittitur, nec potest erumpere, & distentionem inducit, quæ appellatur singultus. Columel. lib. 4. cap. 11. Reducuntur ad villam, persequentes, ut dixi, nutricis singultus. Cic. pro Planc. 76. Non modo lachrymulam, sed multas lachrymas, & fletum cum singultu videre potuisti.

Ciere singultus. Catul. Argon. 65. 131.

Frigidulos udo singultus ore cientem.

Coarctans membra singultus. Lucret. lib. 6. 1158.

Concutiente singultu sonant ora. Ovid. 3. Amor. 9. 12.

Frequens singultus corripit nervos. Lucret. lib. 6. 1158.

Impediente singultu medios sonos. Ovid. 1. Trist. 3. 42.

Crebris singultibus. Plin. 4. Epist. 95.

Longis singultibus ilia pulsat. Virg. 9. Æn. 416.

Ruptaque singultu verba loquentis erant. Ovid. Rem. Amor. 598.

Tendere ilia singultu. Virg. 3. Georg. 507.

Singultus, de gallinis. Columel. lib. 8. cap. 5.

Singultio, īvi, ītum, [λύζω, ἀπολύζω] īre. Singultum emittere. Plin. lib. 23. cap. 1. Nec singultientibus, nec si cum febre dispnœa sit, &c.

Singultiens, entis. Partic. ut, Singultiens gallina. Columel. lib. 8. cap. 11.

Singulto, āre. Idem. Sidon. 2. Epist. 2. Vis undæ ferventis singultat.

Active, pro Emittere cum singultu. Stat. 5. Theb. 260.

—— trepidas in limine vitæ
Singultant animas.

Singultans, antis. [λύζων] Partic. Qui frequentes singultus emittit, ut fere nunquam solus singultus auditur: apud Quintil. lib. 10. cap. 7. Virg. 9. Æn. 333.

Tum caput ipsi aufert domino, truncumque relinquit

Sanguine

Sanguine singultantem. i. e. Cum singultu animam efflantem, ut ait Servius.

Singultans animam. Ovid. 5. Met. 134. &c. i. e. Animam cum singultu exhalans.

SINGULTATUS, a, um. Adj. Ovid. 3. Trist. 5. 16.

Brachiaque excepi pressa pendentia collo,
Et singultatis oscula mista sonis. h. e. Cum frequenti singultu emissis.

SINGULTIM, Adv. [μετὰ λυγμοῦ] Hor. 1. Serm. 6. 56.
Ut veni coram, singultim pauca locutus. Est autem Singultim loqui, Sermone interrupto, & veluti voce identidem compressa loqui: quod usu venire solet verecundis & timidis natura. Talem autem locutionem, ἰσχνοφωνίαν vocant Græci, non ἰσχνοφωνίας, quæ est vocis gracilitas. Lambinus.

SINGŬLUS, a, um. [εἷς μόνος, ἕκαστος μόνος, οἱ καθ' ἕκαστον, τὰ κατὰ μέρος] quasi Sine angulo: quod ea quæ unica sunt nequeant constituere angulum. Dicitur autem Singulum, Unum quodque per se, h. e. separatum ab aliis. Plaut Cist. 4. 2. 29. Atat singulum video vestigium. h. e. Unum tantum, vel unius tantum hominis. Cic. 3. de Orat. 209. Refert etiam qui audiant, Senatus, an populus, an judices, frequentes, an pauci, an singuli Idem in Orat. 224. Sæpe singulis utendum est, plerumque binis (& utriusque addi pedis pars potest,) non fere ternis amplius.

Lustrare singula. Virg. 1. Æn. 457.
Pandere singula ordine. Virg 6. Æn. 723.
In singulis annis. Cic. 2. de Nat. Deor. 102. Sol binas in singulis annis reversiones ab extremo contrarias facit.
Singulis diebus. Cic. 2 de Nat. Deor. 88. Quod efficitur in cœlo singulis diebus & noctibus. Idem pro Muren. 25. Qui singulis diebus ediscendos fastos populo proposuit.
In singulos dies. Cic. 5. Att. 7. Quotidie vel potius in dies singulos, breviores literas ad te mitto. Idem 4. Verr. 126. Lex est de religione, quæ in annos singulos Jovis sacerdotem sortito capi jubeat. Et 1. in Catil. 5. Crescit in dies singulos hostium numerus. Item 6. Att. 3. Scaptius centesimis renovato in singulos annos fœnore contentus non fuit.
Verba inter singula fudit lacrymas. Virg. 3. Æn. 348.

SINGULARIS, e. [ἑνικὸς] Quod est unicum. Plin. lib. 28. cap. 10. Democritus etiamnum affectus auget ejus qui singularis natus sit.
Certamen singulare, Prælium singulare. V. suis locis.
Pugna singularis. V. PUGNA.
Verbis singularibus gratias agere, h. e. Quæ unum tantum, non etiam plures complecterentur. Cic. 4. in Catil. 5. Primum quod mihi gratias egistis singularibus verbis, & mea virtute atque diligentia perditorum hominum patefactam esse conjurationem decrevistis.
Rate singulari fluctum secans. Sen. Troad. 11. i. e. Unica.
Singularis, [διάφορος] accipitur aliquando pro Excellenti: & tam in malum quam in bonum sumitur. Cic. pro Syll. 35. Me singulari immanitate & crudelitate præditum. Idem 4. Verr. 13. Quo facilius de singulari ejus impudentia existimare possitis. Sic pro Cluent. 56. Singulare scelus. Et 5. de Finib. Singulari nequitia præditi.
Singularia in re quædam. Cic. 5. Verr. 206. Sunt quædam omnino in re singularia, quæ in nullum alium hominem neque dici, neque convenire possint: quædam tibi cum multis communia.
Singularis in. Cic. 4. Acad. Omitto per ipsum Aristotelem, meo judicio in philosophia prope singularem.
Singulares milites vocat Cæs. 4. Bell. Gall. cap. 26. Qui ab aliis separati sunt.
Singulares, pro Singulis. Cic. in 1. Acad. 26. Quintum genus esse dicunt e quo astra sunt mentesque singulares. i. e. Singulis vel singulorum. Nizolius.

SINGULARIUS, a, um. [ἰδίους μόνος] Adj. antiquum. Plaut. Capt. 1. 2. 3. His indito catenas singularias. h. e. Singulis catenam unam. utitur & Cassiodorus lib. 11. Varr.
Homo singulariæ velocitatis. Gell. 9. 4.

SINGULARIS, pro Singulariter, quasi Unice, teste Charis. lib. 2.
Quæ memorare queam inter se singlariter apta.

SINGULARITER, Adv. [ἑνικῶς] Magnopere, mirum in modum. Plin. 3. Epist. 5. De vita Pomponii Secundi duo: a quo singulariter amatus, hoc memoriæ amici, quasi debitum munus explevit. Cic. 4. Verr. 117. Quem ego in Prætura mea singulariter dilexissem.
Singulariter & mirari & diligere aliquem. Plin. 1. Epist. 22. ad Catilium Severum.
Singulariter declinari, i. e. Numero singulari. Charis. lib. 1. Sunt quædam quæ singulariter quum declinantur, in pluralibus mutant genera: hic locus, pluraliter hæc loca, & hi loci. Tale est illud Ulpiani in l. 1. D. Quod fals. tutor. Item hoc edictum licet singulariter scriptum sit, si tamen plures intervenerint, qui tutores non erant, locum habere debere Pomponius scribit.
Singlariter, pro Singulariter, per syncopen. Lucret. lib. 6. 1065.

SINGULARITAS, ātis. f. Tertul. adv. Gnost. cap. 10. Salva & proprietate generis & singularitate.

SINGULĀTIM, Adv. [καθ' ἕνα, κατὰ μέρος] Unumquodque per se. Cæcilius, apud Non. 2. 820. Primum malo publico singulatim gratias agere. h. e. Unicuique separatim. Cic. 1. Verr. 51. Ut ea quæ singulatim ac diu collecta sunt, uno tempore universa perdamus.
Singulatim unicuique respondere. Cic. 1. Verr. 50.
Singulatim de unoquoque genere in secundo libro dicemus. Cic. 1. de Invent. 49.

SINGILLATIM, sive SIGILLATIM, [καθ' ἕκαστα, κατὰ μέρος] aliud Adv. Idem. Cic. 5. Tusc. 94. Hæque voluptates singillatim extenuantur. Idem 7. Verr. 142. Quæris ex his sigillatim, quot quisque nautas habuerit. Et 6. 76. Sigillatim unicuique calamitati fore se denuntiabat, universam se funditus eversurum esse civitatem minabatur. Ter. Phorm. 5. 9. 43. Quid ego nunc commemorem Demipho singillatim qualis in istum fuerim?

Sigillatim, Generatim sive universe; contraria. Cic. 7. Verr. 142. Nam quid ego de cæteris civium Rom. suppliciis sigillatim potius, quam generatim atque universe loquar?
Singillatim nostrum unusquisque movetur. Lucil. apud Non. 2. 820.

SINISTRA, æ. f. [ἀριστερὰ] Manus læva dicitur: a Sino, sinis, quod gerere nos dextra manu, quæ aptior est, sinat.
Infirma sinistra. Ovid. 3. Fast. 869.
Sinistra, pro Ea parte quæ versus manum sinistram est. Cic. 1. de Divin. 85. Cur a dextra corvus, a sinistra cornix faciat ratum. Idem 16. Philipp. 12. Aspicite a sinistra.
Ad sinistram. Plaut. Merc. 5. 2. 39.

SINISTRA, Adv. [ἐπ' ἀριστερὰ] pro A parte sinistra. Cic. 4. Acad. 125. Et quum in uno mundo ornatus hic tam sit mirabilis, innumerabilis, supra, infra, dextra, sinistra, ante, post, &c.

SINISTER, tra, trum. [ἀριστερὸς, σκαιὸς, εὐώνυμος, λαιὸς] Quod ad sinistram est. ut, Sinistrum cornu. Liv. 3. 70.
Cubitus sinister. Ovid. 3. de Pont. 3. 11.
Lateri sinistro affixus. Virg. 10. Æn. 160.
Pars sinistra murorum. Virg. 9. Æn. 468.
Sinistrum soli. Columel. lib. 1. cap. 5. Fere pestilens habetur quod est remotum ac sinistrum soli, & apricis flatibus.
Compar. Varr. 2. de R. R. cap. 5. Siquidem si mas est, in dexteriorem partem abit: si fœmina, in sinisteriorem. Cic. in quadam epist. Cornu sinisterius quod erat infirmius.
Rota sinisterior. Ovid. 2. Met. 139.
Sinistrum, quantum ad augurium pertinet, significat Prosperum. Plaut. Pseud. 2. 4. 72. Omnes ordines sub signis ducam, legiones meas avi sinistra, auspicio liquido, atque ex sententia. Cic. 3. de Legib. Is ave sinistra dictus populi magister est. Idem 2. de Divin. 82. Quanquam haud ignoro quæ bona sint, sinistra nos dicere, etiamsi dextra sint: sed certe nostri sinistrum nominaverunt, externi dextrum.
Sinistrum auspicium, Lætum, prosperum, fœlix: At silentium dubii duntaxat vacat vitio. Igitur silentio surgere cum dicitur, significat non interpellari, quominus rem gerat. Ad sinistrum hortari quoque auspicia ad agendum, quod animo quis proposuerit. Fest.
Sinistra, meliora quare sint auspicia, quam quæ Dextra, declarat Varro lib. 5 Epistolicarum quæstionum, his verbis, A deorum sede quum in meridiem spectes, ad sinistram sunt partem mundi Exorientes, ad dexteram Occidentes, factum arbitror ut sinistra meliora auspicia, quam dextera esse existimentur. Idem fere sentiunt Sinnius Capito & Cincius. Festus.
Tonitrus sinistri. Ovid. 1. Trist. 8. 49.
Sinistrum, Adversum, noxium: quod quæ sinistra manu fiunt, minus recte fieri videmus. Virg. 1. Georg. 445.
Arboribusque, satisque Notus, pecorique sinister. Plin. Epist. 148. Igitur ad alios hanc sinistram diligentiam conferent. Idem Epist. 9. Nemo me apud quenquam sinistris sermonibus carpit. Virg. 9. Ecl. 15.
Ante sinistra cava monuisset ab ilice cornix.
Aves sinistræ. Ovid. 2. Epist. 115.
Fama sinistra. Tacit. 6. Ann. 32.
Et fuit ad cœptas hora sinistra vias. Ovid. 21. Epist. 68.
Liberalitas sinistra. Catul. 27. 15.
Omen sinistrum. Ovid. 13. Epist. 49.

SINISTERITAS, ātis. f. [σκαιότης] Plin. 9. Epist. 5. ad Tyronem, Plerique autem dum verentur ne gratiæ potentium nimium impartire videantur, sinisteritatis atque etiam malignitatis famam consequuntur. i. e. Asperitatis: quia nimium severe in potentes provinciales se gerunt.

SINISTRE, Adv. [σκαιῶς] ut, Accipere cædem sinistre. Tacit. 1. Hist. 7. i. e. In malam partem.
Exceptus sinistre, i. e. Contrarie. Acron. Hor. in Arte Poet. 452.

SINISTRORSUM, aliud Adv. [ἐπ' ἀριστερὰ] Versus sinistram. Apud Festum Sinistrorsus etiam legitur. Cæs. 6. Bell. Gall. 24. Hinc se flectit sinistrorsus, diversis a flumine regionibus.
Sinistrorsum, cui opponitur Dextrorsum. Hor. 2. Serm. 3. 50.
Ille sinistrorsum, hic dextrorsum abit.

SINISTIMUM, veteres dixerunt pro Sinistrum. Fest.

SINISTROVERSUS, Adv. Lactant. 3. 6. Omnes aut dextro aut sinistroversus ceciderunt.

SINNACA, Mesopotamiæ civitas est, in qua Surena Parthorum imperator Crassum dolo captum interemit. Strabo lib. 16.

SINO, sivi, situm, [ἐάω] ēre. Permittere. Ter. And. 1. 1. 126. Sine nunc meo me vivere interea modo. Ibid. 5. 3. 30. Sine te hoc exorem 1. sino.
Sine ut veniat. Ter. And. 3. 5. 16.
Sed paululum sine ad me ut redeam. Idem Eun. 4. 6. 1.

SITUS, a, um. [ἐαθεὶς] Permissus. Cic pro P. Sext. Accusare cum moleste, a quo ipse nefarie accusatur, per Senatus auctoritatem non est situs.

SITŪRUS, aliud Partic. Cic. 2. Q. frat. 5. Cato concionatus comitia haberi non siturum.

SINODONTES, Pisces quidam, e quorum cerebro gemma ejusdem fere nominis eruitur: nam & ea Sinodontites appellatur. Plin. lib. 37. cap. 10. Sinodontites e cerebro piscium est, qui Sinodontes vocantur.

SINON, ōnis. m. [Σίνων] Insignis proditor apud Virgilium. De quo Servius, Autolycus quidam fur fuit, qui se varias formabat in species. Hic habuit liberos, Sisyphum, unde natus est Sinon: & Anticliam, unde Ulysses. Consobrini ergo sunt: nec immerito Virgilius Sinoni dat & fallaciam, & proditionis officium: ne multum discedat a fabula: quia secundum Euphorionem Ulysses hoc fecit. Hæc Servius, enarrans hunc locum Virg. 2. Æn. 79.
—— nec si miserum fortuna Sinonem
Finxit, vanum etiam, mendacemque improba finget.
Perjurus Sinon. Virg. 2. Æn. 195.

SINONIA, æ. f. Insula Corsicæ ultra Tyberina ostia, in Antiano. Plin. lib. 3. cap. 6.

SINŌPE, es. f. [Σινώπη] Urbs Ponti, Cynici Diogenis patria, Gymnasio olim clarissima fuit, & rubrica Sinopica cognominata celebris. Cicero in orat. pro Lege Manil. 21. haud obscure indicat in Sinope & Amiso, Mithridatis olim domicilia fuisse omnifariis rebus ornatissima refertissimaque. De Sinope item Strabo lib. 12. Olivarius in ultimo cap. lib. 1. Melæ dicit eam hodie vocari *Sinopi.*
Magna Sinope. Valer. 5. Argon. 108.
Optima Sinope. Valer. 5. Argon. 109.

SINŌPEUS, a, um. trisyllabum, [Σινωπεὺς] Qui est ex Sinope. Ovid. 1. de Pont. 3. 66.
Non doluit patria Cynicus procul esse Sinopeus. De Diogene.

SINŌPIS, ĭdis. f. [σινωπὶς] Color quidam nativus seu rubrica. Plin. lib. 35. cap. 6. Nascuntur sinopis, rubrica, prætonium, melinum, eretria, auripigmentum. Sinopis inventa est primum in Ponto, inde nomen a Sinope urbe. Nascitur & in Ægypto, Balearibus, Africa: sed optima in Lemno & in Cappadocia. Effossa & in speluncis. Quæ saxis adhæsit, excellit. Glebis suus color, extra maculosus. Hacque usi sunt veteres ad splendorem. Species sinopidis tres, rubra, & minus rubens, & inter has media. Pretium optimæ in libras XIII denarii. Usus ad penicillum, aut si lignum colorare libeat.

SINOPICUS, a, um. Adj. [σινωπικὸς] Sinopicam rubricam vocat Vitruv. lib. 7. de qua Strabo lib. 12. sic scribit, In Cappadocia nascitur ea quæ sinopica rubrica dicitur, omnium optima quæ cum Iberia decertat. Idcirco sinopica appellatur, quod eam mercatores eo deferebant prius quam Ephesiorum emporium tam celebre esset.

SINOTIUM, Urbs Dalmatiæ. V. in SALO.

SINTI, Populi Thracum, qui Samum insulam habitarunt, quos & Saios nominarunt. V. Strabo lib. 10. & in dictione SAII.

SINUESSA, [Σινύεσσα] teste Plin. lib. 3. cap. 5. Civitas mediterranea Campaniæ, (nunc vulgo *Sessa*) vino satis abundans, quod Sinuessanum dicitur. Liv. 10. 21. In saltu Vestino Falernum contingente agrum, Sinope dicitur Græca urbs fuisse, Sinuessa deinde a Romanis colonis appellata. Strabo lib. 5. Sinuessa in Sentino sita est sinu, a quo nomen vendicat. Ei proximæ calidæ sunt balneæ ad ægritudines quasdam accommodatissimæ. Hor. 1. Serm. 5. 40.
Tepens Sinuessa. Sil. lib. 8. 529.

SINUESSANUS, a, um. Adj. [Σινυεσσαῖος] Hor. 1. Epist. 5. 5.
Inter Minturnas, Sinuessanumque Petrinum. V. PETRINUS.

SINUO, SINUOSUS. V. SINUS.

SINUS, ûs. m. [κόλπος, κόλπωμα] dicitur Pars illa quæ est intra pectoris brachiorumque complexum, inquit Valla, & tunc SI corripitur, teste Servio. Ter. Adel. 4. 5. 76. Hic non amandus? hiccine non gestandus in sinu est?
Tepidus sinus. Ovid. 3. Epist. 114.
Abstrahere sinu vel gremio. V. ABSTRAHO.
Complecti sinu. V. COMPLECTOR.
Fovens nepotem blando sinu. Sen. Troad. 12.
Fovere dextram sinu. Ovid. 1. Amor. 4. 5.
Inque mei cupido rapta ferere sinu. Ovid. 20. Epist. 48.
Sinus, in veste pro Lacinia, quæ sub humero dextro missa ad lævum recurrebat, & oblique tanquam balteus ducebatur. Suet. in Jul. Cæs. cap. 82. Toga caput obvolvit, simul sinistra manu sinum ad ima crura deduxit. Erat autem sinus, pars quædam laxior, & tanquam excurrens in dextra lacinia vestis, ut cum corpus toga amictum involutumque esset, a dextra in sinistrum humerum rejiceretur, & e sinistro humero in brachium plerumque descenderet, aut statim principio brachio sinistro exciperetur, aut ipsum involveret. Tum enim sic sibi togam injiciebant, ut & in humerum sinistrum sibi sinum rejicerent: quem Julius Cæsar cum sibi moriendum videret, nequid e corpore renudaretur inhoneste, deduxit ad crura sinistra manu, qua cum fortasse tum gerebat. Id autem quod diximus esse sinum, ostendamus e Quintiliano, cujus hæc verba sunt lib. 10. Illud vero refellendum, quod quidam rejecta in humerum toga, cum dextera sinum usque ad lumbos reduxerunt. Hic Quintilianus illos improbat, qui ad lumbos usque sinum reducunt, rejecta in humeros illa parte togæ. Nam non debet tam alte descendere sinus, neque tam deprimi, ut ad lumbos detrahatur. Iterum, Nam veteribus nulli sinus, perquam breves post illos fuerunt. De veterum togis loquitur, quæ eam non habebant laxitatem ultra humeros expatiantem. Rursum, Dextera, quum jam incipiendum erit, paulum prolata ultra sinum, gestuque modestissimo. Hic sinum vocat quicquid vestis ante pectus natat, brachioque vel humero innatat. Nam ultra eum sinum humero & brachio lævo injectum, paulum proferenda dextra est. Rursum, Sinum vero in dextrum humerum ab imo rejicere solutum ac delicatum. Romanorum moribus erat soluti & delitiis diffluentis sinum, qui in sinistrum humerum rejici solebat, in dextrum rejicere. Ex Turnebo.
Diffutus sinus. Ovid. 1. Fast. 408.
Altera diffuto pectus aperta sinu. i. e. Veste.
Enormes sinus, Vestes laxiores. Stat. 2. Sylv. 1. 131.
Lacer sinus. Ovid. 15. Epist. 122.
Laxo sinu ferre nuces. Hor. 2. Serm. 3. 172.
Onerato sinu portare aliquid. Sen. Hippol. 10.
Purpurei sinus, Vestes. Ovid. 14. Epist. 51.
Rumpere sinum. Ovid. 10. Met. 722.
Solvere sinus. Catul. in Epithal. Juliæ 59. 53.
Substringere sinus veste remissa. Sen. Troad. 2.
Ut fieret torto flexilis orbe sinus. Ovid. 1. Amor. 14. 26.
Ex toga facere sinum. Liv. 21. Quum sinu effuso bellum se dare dixisset. h. e. Excussa toga quam in sinum collegerat. Budæus.
Subducere sinum bonis. Sen. Thyest. 5. Quæ causa cogit genitor a patria gradum referre visa? cur bonis tantis sinum subducis? i. e. Cur sinum subtrahis tantis bonis quæ tibi offeruntur, nolens eis frui?
Sinus, pro ipsis Præcordiis. Ovid. 5. Epist. 37.
Attoniti micuere sinus: gelidusque cucurrit,
Ut mihi narrasti, dura per ossa timor.
E sinu hujus aut illius esse dicimus, quos ex intima familiaritate volumus intelligi. Cic. 3. Verr. 27. Calumniatores ex sinu suo apposuit qui illam hereditatem Veneri Ericinæ commissam esse dicerent. Ibid. 4. Qui e Chelidonis sinu in provinciam, profectus esset. Idem 2. in Catil. 22. De ejus delectu, imo vero de complexu ejus ac sinu. Erasmus.
In sinu suo habere. Scævola in l. Qui testamentum. D. de probation. Titio centum do lego, quæ mihi pertulit, quæ ideo ei non cavi, quod omnem fortunam & substantiam, siquam a matre susceperat, in sinu meo habui sine ulla cautione. In sinu meo dixit, pro In occulto, & penitus apud me & in potestate mea. Cic. 2. Q. frat. 12. Mihi crede in sinu est, neque ego discingor. Ac si diceret, In potestate habeo: neque periculum est ut imprudenti mihi vel immemori excidat. Vel, In sinu, hoc est in occulto: neque periculum est ut indicio meo excidat. Budæus.
In tuum ipsius sinum inspue. dicimus aliquem tanquam admonentes ut domesticorum malorum recordatione, desinat arrogantius insectari vitam alienam. Idem antiquis fieri solere, colligi utcunque potest ex verbis Plinianis, qui lib. 28. cap. 43. scribit hunc in modum, Veniam quoque a deis spei alicujus audacioris petimus, in sinum spuendo. Idem in eodem capite scribit ex auctoritate Salpæ, torporem sedari quocunque membro instupente, siquis in sinum exspuat. Quorum utrunque non prorsus abhorret a nostro vulgato proverbio. Siquidem qui carpit aliena, spe quadam improba peccat, quasi speret sibi nihil simile a quoquam opprobrari posse, quum nemo sit qui non aliquo vitio teneatur. Erasmus.
In sinu alicujus deflere. Plin. 2. Epist. 1. Necesse est tanquam immaturam mortem ejus in sinu tuo defleam.
In sinu gaudere, est Tacitam apud se voluptatem sentire. V. GAUDEO.
Soluto sinu. Budæus, Sinus pro Copia ponitur. Seneca, Non recipit sordidum virtus amatorem: soluto ad eam sinu veniendum est. i. e. Plena liberalitate & copia effusa.
Sinus, pro Securitate & præsidio. Plin. in Paneg. Gestus consulatus non in hoc urbis otio & intimo sinu pacis. Alibi, Confugit in sinum tuum concussa Resp. i. e. In præsidium.
Sinus urbis. Sallust. in Catil. Alii intra mœnia, atque in sinu urbis sunt hostes.
Sinus, per translationem vocantur Littora quæ curva sunt ad similitudinem sinus, & quasi brachiis mare amplectentia. Plin. lib. 12. cap. 10. Tylos insula in eodem sinu est. Virg. 11. Æn. 626.
—— extremamque sinu perfudit arenam. Servius, Curvatione & flexu undarum. Sinus igitur, sunt Flexuosi littorum anfractus: excavati maris in terram recessus: terra spatiose in mare excurrens: curva litora mare quasi brachiis amplectentia. Quod in fluminibus vocant cornua, hoc in mari sunt sinus, terra videlicet in fretum excurrens. V. Plin. lib. 5. cap. 5.
Orbis extremi sinus. Virg. 2. Georg. 123.
Angustus sinus. Virg. 2. Georg. 76.
Ater sinus Adriæ. Hor. 3. Carm. 27. 19.
Abscisso fertur aperta sinu. Propert. lib. 4. 4. 72.
Curvi sinus. Stat. 6. Theb. 217.
Falcatus sinus. Ovid. 2. Epist. 131.
Gelidi sinus. Ovid. 1. de Pont. 9. 52.
Immenso sinu labitur amnis. Sen. Herc. fur. 9.
Monstriferos agit unda sinus. Lucan. lib. 5. 620.
Persicus sinus. V. Persicus, in PERSIA.
Profundus sinus. Sen. Troad. 6.
Reductos in sinus unda se scindit. Virg. 4. Georg. 420. Et 1. Æn. 165.
Vadosi sinus, Aquarum flexiones. Sen. Troad. 10.
Vastus sinus. Virg. 4. Georg. 362.
Laxant arva sinus, Zephiri tepentibus auris. Terræ viscera calore solvuntur. Virg. 2. Georg. 331.
Sinus ulceris. Cels. lib. 5. cap. 28. Sequitur enim sub medicamentis erodentibus crusta, undique a viva carne diducta, quæ trahit secum quicquid corruptum erat, purusque jam sinus curari potest implentibus.
Imus sinus exitum habeat. Cels. lib. 7. cap. 2.
Late se sinus suffundit. Cels. lib. 7. cap. 2.
Sinus, Concavitas oculorum, scilicet palpebræ, ubi lachrymarum conceptacula sunt, propter quandam similitudinem. Virg. 4. Æn. 30.
Sic effata, sinum lachrymis implevit obortis. Ex Servio.
Sinus, in Cassibus & plagis venatorum, a Gratio in libro de Venatione nominatur, his verbis:
Ingrati majora sinus dispendia sument. Plin. lib. 11. cap. 24. Atque ut in plagis lineæ offensæ præcipitant in sinum. Martial. lib. 13. 101.
Pulcher adest onager: mitti venatio debet
Dentis Erythræi: jam removete sinus.
Sinus, Velum quod ventis flantibus curvatur, & sinum facit. Juven. 1. Sat. 150.
Totos pande sinus.
Plenaque curvato pandere vela sinu. Ovid. 3. de Arte Am. 500.
Crepantes sinus carbasei. Virg. 11. Æn. 775.
Obliquat sinus in ventum. Virg. 5. Æn. 16.
Sinus, vel Sinum, [δῖνος] Vasis genus ventris tumidioris & rotundioris formæ. Virg. 7. Ecl. 33.
Sinum lactis & hæc te liba Priape quotannis
Expectare sat est. Idem nomen & in Plaut. Curc. 1. 1. 82. extat. A Græco δῖνος defluxisse auctor est Turneb. Advers. 1. 16.

SINUŌSUS, a, um. [κολπώδης] Quod habet multos sinus, ut Mare sinuosum, Vela sinuosa, quæ sinus, id est curvationes faciunt. Claud. lib. 1. de Rapt. Proserp. 179. —— sinuosa draconum
Membra tegens. i. e. Nodosa. Plin. lib. 11. cap. 37. Cor prima domicilia intra se animo & sanguini præbet, sinuoso specu, & in magnis animalibus triplici, in nullo non gemino.
Æquora sinuosa. Valer. 3. Argon. 277.
Arcus sinuosus. Ovid. 1. Amor. 1. 23.
Flexu sinuoso elabitur anguis. Virg. 1. Georg. 244.

Narratio sinuosa. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Pectus sinuosum. Pers. 5. Sat. 27. i. e. Intimum.
Terga sinuosa draconis. Stat. 5. Theb. 520.
Vela sinuosa. Propert. lib. 4. t. 15.
Vestis sinuosa. Ovid. 5. Met. 68.
Volumina sinuosa serpentis. Virg. 11. Æn. 753.
Vorago sinuosa. Stat. 9. Theb. 504.

SINUŌSE, Adv. Compar. apud Gell. 12. 5. Dicturum puto sinuosius atque solertius.

SINUO, [κάμπτω] āre. Curvare, in sinus flectere. Virg. 2. Æn. 208.
—— sinuatque immensa volumine terga. i. e. In sinus flectit. Ovid. 2. Met. 875.
—— tremulæ sinuantur flamine vestes. i. e. Formantur, rugantur, vel in sinus colliguntur. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 268.
Cœperat & vitreis summo jam margine texti
Oceanum sinuare vadis. Plin. lib. 9. cap. 35. Densata, porrecta, sinuata, brevi nodo ligatis, toto latere connexis.
In orbem luna sinuata. Plin. lib. 2. cap. 9.
Serpens sinuatur in arcus saltu immenso. Ovid. 3. Met. 42.
Arcus sinuare. Ovid. 8. Met. 30.
Sinuare, Cavare. Cels. lib. 7. cap. 2. Dandaque opera, ut imus sinus exitum habeat, nequis humor intus subsidat, qui proxima & adhuc sana rodendo sinuet.

SINUĀTUS, Partic. [καμπτὸς] ut,
Gurges sinuatus in curves arcus. Ovid. 14. Met. 51.
Chlamydem sinuatam implere re aliqua. Stat. 10. Theb. 132.

SINUĀTIO, ōnis. f. Fulgent. 1. Myth. Corniculata lunæ sinuatio.

SINUĀMEN, inis. n. Prudent. Psych. 873.
—— sinuamine subter
Subductus conchæ in speciem.

SION, ii. n. [σίον] vulgo *gorgolestro*, Herbæ nomen. Plin. lib. 22. cap. 22. His adnumerant sion, latius apio, in aqua nascens, pinguius, nigriusque, copiosum semine, sapore nasturtii. Prodest urinis, renibus, lienibus, mulierumque mensibus, &c. Ruell. lib. 2. cap. 59. docet sion sive laver herbam eam esse quam officinæ *berulam* vocant, expunctis a lavere duabus literis prioribus: *Laberlam* Gallicum vulgus, vel *berlam* adhuc appellat. In quo nomine veteris vocabuli relucent vestigia: ut quod antiquitas laver dixerit, sequuta ætas diminutione gaudens, laverulum pronuntiarit: & tandem, ut in plerisque moris est, extritis prioribus elementis in verulum & berulum appellationem defleait. Paulo post, Non sunt audiendi qui herbam vulgo *cressionem* dictam, sion seu laver esse contendant. Idem Ruel. lib. 1. cap. 20. Sion sibi nomen ascivit a concussu, quod Græci *σείειν* dicunt. nam excutiendi vim nactum est, utpote quod renibus calculos emoliatur, urinam & menses exigat. Laver, ut mea fert opinio nomen a lavatu contraxit, quod personantibus aquis enatum semper elui gaudeat.

SION, ōnis. Collis Hierosolymitanus. Unde sæpe ponitur in S. S. Literis & scriptis ecclesiasticis pro ipsa Ecclesia Judaica.

S I P

SIPARIUM, ii. n. [παραπέτασμα] Velum mimicum, quod Apuleius appellat scenicum. Eo utebantur mimi, scenicique ad scenam velandam. Prætendebatur enim populo, dum fabularum actus mutabatur. Et hæc Siparia, pro Aulæis, postera ætas usurpavit. Cic. de Provinc. Consul. 14. Itaque ille alter, aut ipse est homo doctus, & a suis Græcis subtilius eruditus, quibuscum jam in orchestra helluatur, antea post siparium solebat. Quintil. lib. 9. cap. 4. Scribitur & apud Poetas Sipparium duplici P. Juven. 8. Sat. 185.
Consumptis opibus vocem Damasippe locasti
Sippario, clamosum ageres ut phasma Catulli.

SIPHNOS, i. f. [Σίφνος] Insula est maris Ægei, non procul a Scyro XXVIII. M. pass. ambitu. ante Meropia & Acis appellata, ut tradit Plin. lib. 4. cap. 12. Hæc insula locupletissima erat, teste Herod. lib. 3. Ut in qua auraria & argentaria metalla essent: unde tantum pecuniæ fiebat, ut ex decima ejus parte reponeretur apud Delphos thesaurus locupletissimo cuique aut par, aut superior, Siphniis pecuniam quæ quotannis conficiebatur distribuentibus. Gentile est Siphnius, Σίφνιος, Stephan. Siphnus a quibusdam.

SIPHO, onis. [σίφων] Instrumentum adversus incendium comparatum, quod altissime in ipsa usque ædium fastigia aquam exprimebat & ejaculabatur. Subscribit huic sententiæ Hesychius his verbis, σίφων, ὄργανόν τι εἰς πρόσεσιν ὑδάτων ἐν τοῖς ἐμπρησμοῖς. Plin. 10. Epist. 42. Et alioqui nullus usquam in publico sipho, nulla hama, &c. Turneb. Adversf. 19. 23. Al. Sipo.

SIPHON, ōnis. m. [σίφων] Canalis fistula, vel tibia, per quam urgente aere aqua vel alius liquor emittitur. A sono vocis dictus σίφων. Juven. 6. Sat. 308.
Effigiemque deæ longis siphonibus implent. Plin. lib. 2. cap. 65. de aqua in summis jugis erumpente, Quo spiritu acta, & terræ pondere expressa, siphonum modo emicat. Columel. lib. 3. cap. 10. Naturali enim spiritu omne alimentum virentis quasi quædam anima per medullam trunci veluti per siphonem, quem diabeten vocant mechanici, trahitur in summum. Idem lib. 9. cap. 14.

SIPHUNCŬLUS, i. m. dimin. [σιφώνιον] Plin. 5. Epist. 6. ad Apollinarem, In hoc fonte crater, circa siphunculi plures miscent jucundissimum murmur.

SIPHO, vel SIPO, āre. obsoletum verbum, relictis compositis Dissipo, Insipo, & Obsipo: Spargere, in partes divellere. σκεδάζειν, πάσσειν. V. Fest. in Prosapia.

SIPONTUM, [Σιπῦς] Urbs Apuliæ juxta Garganum montem a Diomede ædificata, quæ & Sipus, & a Græcis (ob multitudinem sepiarum quæ ibi capiuntur) Sepius, Sepiuntis, dicitur. Vulgo *Siponto*. V. Pompon. lib. 3. cap. 1. Lucan. 5. 377. Sil. 8. 636.

SIPONTĪNUS, i. m. Incola Siponti, quo nomine sæpius laudatur Nich. Perottus, de quo V. Præfationem.

SIPYA, est apud Aristophanem Arca panaria. Cæl. lib. 9. cap. 16.

SIPŸLUS, i. m. [Σίπυλος] Urbs est, & mons Phrygiæ. Strab. lib. 1. Dicta quoque ad hæc ab Democle memoria repetit, qui ingentes quosdam olim circa Lydiam & Ioniam usque Troadem factos terræmotus scribit. A quibus & vici sunt absorpti, & Sipylus submersa regnante Tantalo. Idem lib. 12. Ovid. 6. Met. 149.
Flebile saxum Sipyli. Sen. OEth. 3.
Phrygius Sipylus. Sen. Herc. fur. 6. De urbe V. Strabon. & Plin. 5. 29.

SIPYLEIUS, a, um. Adj. [Σιπυλήϊος] ut, Genitrix Sipyleia, Niobe. Stat. 5. Sylv. 1. 33.

S I Q

SIQUANDO, Adv. temporis. [εἴποτε] I. e. Si aliquando, vel aliquo tempore; primam productam & acutam habet. Ter. Eun. 3. 1. 14. Tum sicubi eum satietas hominum, aut negoti siquando odium ceperat. Cic. de Amicit. 52. Non ergo erunt homines divitiis diffluentes audiendi, siquando de amicitia, quam nec usu, nec ratione habent cognitam, disputabunt. Et 3. de Fin. Et tamen puto concedi nobis oportere ut Græco verbo utamur, siquando minus occurret Latinum. Item 6. Verr. Siquando taceant omnes, tunc coguntur sortito dicere.

SIQUĬDEM, [εἴγε] Conjunctio, accentum habet in prima syllaba. Significat enim Certe, nam, quoniam. Ter. Heaut. 2. 3. 90. Quid aliud tibi vis? CLIT. siquidem hoc fit. S. siquidem experiundo scies. Cic. 9. Fam. 12. Gratulor Baiis nostris, siquidem ut scribis, salubres repente facti sunt. Idem 1. Tusc. 3. Antiquissimum e doctis genus sit poëtarum: siquidem Homerus fuit & Hesiodus ante Romam conditam.
Si quidem, interdum duæ dictiones sunt, pro Si certe. Plaut. Curc. 1. 3. 55.
Si quidem hercle mihi regnum detur, nunquam id potius persequar. Ter. Eun. 1. 2. 102. Biduum saltem ut concedas solum. PH. si quidem biduum.

SIQUIS, siqua, siquod vel siquid. Pronomen [εἴτις] Si aliquis. Plin. 3. Epist. 6. Nec vitia, siqua sunt, celant.
Siquis alius. Elocutio ornata: ut quum dicimus, Varro doctus est, siquis alius. h. e. Siquis alius doctus est, vel reperiri potest. Sueton. in Claud. cap. 40. Siquem alium, & se liberum esse, &c.
Siquid tale acciderit. Cic. 16. Att. 3. Itaque non mihi videor erraffe quod ad Balbum scripsi apertius: ut siquid tale accidisset, ut non concurrerent nomina, subveniret: meque tibi etiam mandasse, ut siquid ejusmodi accidisset, cum eo communicares.
Siquid cum periculo experiri velis, in Caria id potissimum esse faciendum. Cic. pro Flacc. 65.
Siquo pacto. Cic. 1. Att. 9. Et nebulonem illum, siquo pacto potes, ex istis locis amove.
Siquo usui. Liv. 40. Imperatum ut classem primo quoque tempore duceret in Ligurum oram, siquo usui esse L. Æmylio, atque ejus exercitui posset. Forte accipitur Siquo, pro Siquo pacto.

S I R

SIRACI, [Σιρακοί] Populi sunt Scythici, Caucasi radicibus ad Septentrionem proximi, quorum meminit Strab. lib. 11.

SIRBIS, Xanthus fluvius, quem in Lycia cognitum esse constat. Strab. lib. 14.

SIRBON, onis: sive SIRBONIS, idis. [Σίρβων, καὶ Σιρβωνίς] Stephan. Palestinæ lacus, non procul a Cassio monte olim, CL. M. pass. circuitu. Plinii vero ætate in exiguæ paludis angustiam contractus. Herodot. Serbonitidem vocat. Plin. lib. 5. cap. 13. Strab. lib. 16.

SIREMPS, dicitur quasi Similis res ipsa habetur. hoc in libris Catonis. Flam. Sosipater lib. 1. Institutionum, tradit Siremps nominativo tantum casu dici, & ablativo ab hac sirempse: significare autem, Similiter lex esto. V. notas Antonii Augustini ad Festum in dictione Siremps.
Sirempse legem jussit esse Jupiter. Plaut. Amph. prol. 73.

SIREN, ēnis. f. [Σειρήν] Monstrum maris, ab εἴρειν, quod connectere vel retinere significat. Vel ab σειρὰ catena, eo quod libidinis vinculum Sirenes fuerint. Quidam hoc nomen a σύρω, traho deducunt, & per y scribunt.
Sirenes secundum fabulam partim virgines fuerunt, partim volucres Acheloi fluminis & Calliopes Musæ filiæ. Harum una voce, altera tibiis, alia lyra canebat: & primo juxta Pelorum, post in Capreis insulis habitaverunt; quæ illectos suo cantu in naufragia deducebant. Secundum veritatem meretrices fuerunt, quæ transeuntes, quoniam quos ducebant ad egestatem, his fictæ sunt inferre naufragia: has Ulysses contemnendo deduxit ad mortem. Hæc Serv. apud Virg. 5. Æn. 863.
Jamque adeo scopulos Sirenum advecta subibat, &c.
Voces Sirenum. Hor. 1. Epist. 2. 22.
Scopuli Acheloidum Sirenum. Ovid. 14. Met. 88.
Volucres Sirenes. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 190.
Sirenes, Aves in India. V. Plin. lib. 10. cap. 49.

SIRENIUS, a, um. Ad Sirenes spectans. Gell. 16. 8. Tanquam apud Sirenios scopulos consenescas.

SIRENUSSÆ, [Σειρηνοῦσαι] Insulæ tres sunt Lucaniæ adjacentes ex adverso ejus promontorii, a quo sinus Pæstanus initium sumit.

SIRES, [Σίρες] Thraciæ populi supra Bizantios, auctor Stephan.

SIRIĀSIS, is. f. [σειρίασις] Plin. dicitur, lib. 12. cap. 15. Ossibus in canino fimo inventis, adustio infantium quæ vocatur siriasis, adalligatis emendatur. V. Solstitialis morbus, in 101.

SIRIS, [Νεῖλος] ab Æthiopibus dicitur Nilus, antequam totus confluat. Nam (ut inquit Plinius) nec ante Nilus dicitur, quam se totum aquis concordibus junxit. Rufus ex Dionys.
Hic qua secretis incidit flexibus agros, &c. Dictum Sirin autumat Stephan. & Eustath. a Sirio, quoniam sub ortum Canis per introitum Solis in Leonem augeatur, ut Hermolaus scribit.

SIRIS, a qua Siritæ, fuit Civitas in Metaponto. Siritarum fœlicitatem ampliter admiratur Archilochus. Cæl. Rhodig. lib. 7. Lection. antiq. cap. 10.

SIRI-

Siritæ, [Σειρῖται] Populi magnæ Græciæ, Siridis urbis incolæ ne ipsis quidem Sybaritis luxu cedentes. Cæl. Rhodig. lib. 7. cap. 10.

Sirites, [Σειρίτης] Nomadis cujusdam nomen fuit in Libya, primus auleticæ inventor, qui & Matroa, hoc est, magnæ matris sacra primus fertur tibia cecinisse. Cæl. lib. 9. cap. 7.

Sirius, i. m. [Σείριος] Stella in ore Canis perniciosa. Continet enim Canis, XVIII stellas. Stat. 1. Sylv. 3. 5.

——nec calido latravit Sirius astro.

Ductum nomen ἀπὸ τοῦ σείρειν, hin: quod per æstum præcipue canes faciunt, quo tempore plerunque in rabiem convertuntur. Vel ἀπὸ τοῦ σειραίνω, quod est arefacio: quia tunc maxima siccitas est, amnibus ac fontibus deficientibus. Vel dicitur Sirius, a longo tractu, quoniam magnitudine sua trium signorum spatium occupare videtur. Hæc annis omnibus, ut ait Servius, oritur circa VIII Calend. Julii. Ea quantum in ipsa est, pestifera est: sed pro qualitate adjacentium aut vincitur, aut majoribus utitur viribus. Hinc est quod quum tempore certo oriatur, non semper est noxia. Servius enarrans illud Virg. 10. Æn. 273.

Non secus ac liquida siquando nocte cometæ
Sanguinei lugubre rubent, aut Sirius ardor.

Rapidus Sirius. Virg. 4 Georg. 425.

Tum steriles exurere Sirius agros. Virg. 3. Æn. 141.

Sirius, interdum Solem significat, ut tradunt grammatici Græci, ac quos accendit canicula morbos, soli acceptos ferre debemus: & Siriasis morbus est non tantum infantium, sed etiam virorum. Turnebus.

Sirmion, [Σίρμιον] Urbs est Pannoniæ inferioris longiuscule a Danubio flumine dissita. Ptolem. lib. 2. cap. 16. Vulgo *Simach*.

Sirnidas, [Σιρνίδες] Insulæ aliquot ante Sammonium Cretæ promontorium jacentes. Plin. lib. 4. cap. 12.

Sirpices, Regula cum pluribus dentibus, quam ut plaustrum boves trahunt, ut eruant quæ in terra sunt. V. Varr. 4. de L. L. 31. Sirpiculæ vocatæ a Sirpando, id est ab alligando. Sic Sirpata dolia quassa cum alligata dicta. Auctor Varr. 4. de L. L.

Sirpo, âre, **Sirpus**, V. SCIRPUS.

Sirrha, æ. f. [Σίῤῥα] Thraciæ oppidum est apud Theopompum referente Stephan. a quo gentile Sirrheus.

Sirrhus, [σιῤῥός] Suidæ, Cuniculus sive fossa subterranea in qua frumentum quamdiutissime incorruptum adservatur. V. in dictione SIRUS.

Sirulugus, Plin. lib. 31. cap. 15. Iidem auctores nominavere Sirulugum, quod nec quale esset animal, nec ubi nasceretur tradiderunt.

Sirus, [σιῤῥός sive σιρός] Sirrhus Suidæ, Spelunca est subterranea condendo adservandoque frumento accommodata. Varr. lib. 1. de R. R. cap. 57. Item hujus generis granaria alia quidem habent sub terra, uti speluncas, quas vocant Siros, ut in Cappadocia, ac Thracia; alii ut in Hispania citeriore, puteos, ut in agro Carthaginiensi & Oscensi. Horum solum paleis substernunt & curant ne humor, aut aër tangere possit, nisi cum promitur ad usum.

Sirus, V. SYRUS.

S I S

Sis, [εἰ βούλει] pro Si vis, dixere veteres. Ad verba enim imperativa quia videbantur contumeliosa, addebant Sis pro Si vis: ut Fac sis, Vide sis. Plaut. Amph. 1. 1. 130. Modo sis veni huc, invenies infortunium. Cic. pro Rosc. Amer. 48. Age nunc, refer animum sis ad veritatem.

Frequens vox est apud Scriptores comicos. Ter. Eun. 4. 7. 29.

Cave, sis: nescis cui nunc maledicas viro.

Inde in plurali Sultis, pro Si vultis.

Sisachthia, Lex apud Lacedæmonios qua fœnoribus obrutis succursum est. Alex. Alexand. lib. 1. Genialium dierum cap. 7. Ferunt Ægyptios & Athenienses cum hæc contagio mali latius serperet, pluribus decretis cavisse ne ob fœnus corpora adjudicari, vel addici possent, neve super corporibus fœnerari fas foret, nec citra debitoris facultatem sævire, quæ lex Sisachthia & Greocopia dicta est: adeo, ut Lycurgus e tota Sparta fœnus & usuras exterminasse dicatur. Adde lib. 6. cap. 10.

Sisama, æ. f. [σήσαμον] Leguminis genus. V. SESAMA.

Sisanus, aut verius **Sesamum**, Urbs est Paphlagoniæ, de qua suo ordine. V. Homer. lib. 2. Iliad.

Sisapo, onis. m. [Σισάπων] teste Plin. lib. 3. cap. 1. Oppidum est Hispaniæ, unde & Sisaponensis regio in Bætica, ubi optimum minium nascebatur, eodem Plin. auctor. lib. 33. cap. 7.

Sisara, æ. f. [ἐρείκη] Frutex est, quem & Ericam sive Ericen vocant. Plin. lib. 11. cap. 16.

Sisaron, sive **Sisarum**, i. n. [σίσαρον] appellant Græci, quod Latini Siser: inter ea olera annumeratur a Dioscoride, quorum radix tantum in usu est: duorum generum est, sativum & erraticum. Ruellius putat eam esse radicem quæ vulgo *Servilla*, vel *Cherville* vocatur, & *Cheroy*.

Siscia, [Σισκία] Pannoniæ superioris urbs, Ptolem. lib. 2. cap. 15. hodie *Lablatum*, *Lublana*.

Siser, ĕris. n. [σίσαρον] Idem quod Sisarum. Plin. lib. 20. cap. 5. Siser erraticum sativo simile est & effectu: stomachum excitat, fastidium abstergit.

Sisigambis, [Σισυγάμβις] Uxor fuit Darii, quæ nulli suæ ætatis fœminæ pulchritudine cessit, teste Curt. quam tamen victo Dario Alexander non solum non violavit, sed & summam adhibuit curam, nequis captivo corpori illuderet.

Sison, [σίσων] Semen est exiguum in Syria nascens Apio simile, nigrum, fervens & oblongum. Dioscor. lib. 3. cap. 53.

Sispes, ĭtis. m. & **Sispita**, æ. f. pro Sospes & Sospita. Vetus Inscript. apud Reines. p. 383. SACERDOS. IVNONIS. REGINAE. SISPITAE. LANVMVIANAE. Et paulo post, SACERDOTE. IOVE. SISP. i. e. Sispiti.

Sispitem Junonem, quam vulgo Sospitem appellant, antiqui usurpabant, cum ea vox ex Græco videatur sumpta, quod est σώζειν. Fest.

Sissara, æ. f. [σίκερα] nuncupatur apud Hebræos, Omnis potio quæ inebriare potest.

Sisto, stiti, statum, [ἵστημι, παρίστημι, ἐφίστημι, προσίστημι, σχάζω, καταπαύω] ĕre. Facere ut aliquid consistat, seu retinere. Plin. lib. 26. cap. 12. Sanguinis profluvium sistit herbæ pæoniæ semen rubrum. Virg. 6. Æn. 465.

Siste gradum, teque aspectu ne subtrahe nostro.

Tramite facili vos sistam. Virg. 6. Æn. 676.

Aciem sistere. V. ACIES.

Alvum sistere, Reprimere. Plin. lib. 20. cap. 6.

Aquam sistere fluviis. Virg. 4. Æn. 489.

Bellum sistitur pace. Ovid. 14 Met. 803.

Fletus sistere. Ovid. 14. Met. 835.

Fugam. Liv. 30. & Tacit. 12. Ann. 39.

Labores immensos. Ovid. 5. Met. 490.

Lachrymas. Ovid. 6. Fast. 154.

Legiones ferociter instantes. Liv. 1.

Metum. Ovid. 20. Epist. 179.

Mentem. Sil. 10. 408.

Minas. Ovid. 1. Trist. 2. 60.

Modum. Ovid. 15. Met. 493.

Opus. Ovid. 3. Met. 153.

Pedem. Ovid. Rem. Amor. 80.

Profluvium genitale. Plin. lib. 7. cap. 14. Sic lib. 20. cap. 7. Sanguinem sistit. Apud eundem lib. 20. cap. 4. Sistere ulcera. Et apud Martial. lib. 13. 116. Sistere ventrem.

Querelas. Ovid. 7. Met. 711.

Templum iisdem vestigiis sisteretur. Tacit. 4. Hist. 53. h. e. Conderetur.

Sistere, Præsentare, & quasi Præsentiam corporis exhibere. Cic. 3. Att. 25. Des operam, id quod mihi affirmasti, ut te ante Calend. Januarias, ubicunque erimus sistas. Idem 3. Off. 45. Vas factus est alter sistendi ejus: ut si ille non revertisset, moriendum esset ipsi. Ulpian. in l. Si servum. D. Si ex noxali causa agatur, Si servum in eadem causa sistere quis promiserit, & liber factus sistatur, &c. Plaut. Curc. 3. 6. Ubi tu es qui me libello Venerio citasti? ecce me sisto, ades contra: sisto ego tibi me, & mihi contra itidem ut sistas, suadeo. Trin. 3. 2. 94. Non sisti potest, video caculam militarem me futurum. Cic. 10. Att. 17.

Sistere aliquem judicio. Ulpian. in l. 1. §. 1. de eo per quem, &c. Verum qui alios quoque rogaverit, ut eum detinerent, vel abducerent ne in judicio sisteret. Et paulo ante, Qui impedit aliquem judicio sisti.

In judicium sisti. Ulpian. D. In jus vocat. ut eant. l. ult. & D. Si quis in jus vocat. non ier. l. ult. Pandectæ Florentinæ utrobique habent In judicio.

In judicio sistere. Paul. D. de eo per quem factum erit, &c. l. 2. Si actoris servus domino sciente, & (cum possit) non prohibente, dolo fecerit, quominus in judicio sistam.

Se sistere in judicio. Ulpian. D. Si quis caution. l. Non exigimus.

Sistere se judicio. Caius in l. Etsi post. D. Siquis caution.

Sistere fana, cum dicerent, significabatur Lectisternia certis in fano locis componere. Paul. Festus vero Sistere fana, ait, cum in urbe condenda dicitur, significat Loca in oppido futurorum fanorum constituere, quod Antistius Labeo ait in commentario quinto decimo juris Pontificii, Fana sistere, esse Lectisternia certis locis & diis habere.

Sistere, pro Consistere & stare. Cic. 5. Verr. 223. Qui Remp. sistere negat posse, ni ad Equestrem ordinem judicia referantur? Virg. 1. Georg. 479.

——sistunt amnes, terræque dehiscunt. i. e. Stant, vel sistuntur, non præfluunt. Pomponius Sabinis exponit, Sistunt, subaud, Suos cursus.

Sistere capite, est Capite præbere, & in caput invergere. Plaut. Mil. 3. 2. 36. Mihi imperabas, ego promebam: postea huic illecebroso capite sistebas cadum. h. e. Inclinabas cadum, cujus quidem caput illecebrosum erat, quod est, Ad potandum illiciebat. Ex Turneb. 2. 29.

Sistere capite, pro In caput cadere. Plaut. Curc. 2. 3. 8. Quin cadat, quin capite sistat, non hercle tam istoc valide casabunt cadi. i. e. Quia eos capite sistebam, non tam valide cadebant, quod fecissent, cum sit illic lubricus locus. Turneb. 2. 29.

Sistere ore. Plaut. Capt. 4. 2. 13. Eminor, interminor nequis mihi obstiterit obviam, &c. nam qui obstiterit, ore sistet. i. e. Ore terram calcabit, quemadmodum pedibus cæteri sistere solent.

Sistere, Confirmare, corroborare. Plin. in Paneg. 82. Magnum hoc tuum non erga homines modo, sed erga tecta ipsa meritum; sistere ruinas, solitudinem pellere, ingentia opera eodem quo extructa sint animo, ab interitu vendicare. Virg. 6. Æn. 858.

Hic rem Romanam magno turbante tumultu
Sistet eques.

Stiti, præteritum. Ulp. in l. 1. D. de eo per quem factum erit, &c. Si reus dolo actoris non stiterit, non habebit ex hoc edicto adversus eum actionem. V. Gell. lib. 2. cap. 14.

Status, a, um. Partic. pass. a Sistor. Ulpian. in l. Si servus. D. Si quis cautionibus. Si plurium servorum nomine, judicio sistendi causa, una stipulatione promittatur: pœnam quidem integram committi, licet unus status non sit, Labeo ait: quia verum sit omnes status non esse. Neratius in l. Si procurator. D. eod. tit. Si procurator ita stipulatus, ut sistat duntaxat eum quem stipularetur: non etiam pœnam, si status non esset, stipuletur: propemodum nullius momenti est ea stipulatio. Paulo post, Ut quantum domini litis interfuit sisti, tantum ex ea stipulatione, non statu reo, procuratori debeatur. Ulpian. in l. 1. D. Si ex noxali causa agatur.

Stator, ōris m. [κλητήρ] Qui apud magistratum assidue est, quales sunt nuntii vel tabellarii, vel apparitores qui reos in jus vel in carcerem ducunt. Cic. 2. Fam. 17. Literas a te mihi stator tuus reddidit Tharsi. Cic. 2. Fam. 19. Ut ad te statores meos & lictores cum literis mitterem.

Stator Juppiter dictus est quia stitit, id est stare fecit Romanos in fugam

fugam a Samnitibus versos. Cic. 2. in Catil. 12. Senatum in ædem Jovis statoris vocavi. Idem Anteq. iret in exil. 42. Jupiter stator, quem vere hujus imperii statorem majores nostri nominaverunt. Sic 3. de Fin. 66. Jovem quum optimum & maximum dicimus, quumque eundem salutarem, hospitalem, statorem dicimus, hoc intelligi volumus salutem hominum in ejus esse tutela. Ovid. 6. Fast. 793.

Sistrum, i. n. [σεῖστρον] Musicum instrumentum, hoc est cornu recurvum, peculiare Ægyptiorum, quo utuntur in Isidis sacris, argutum & sonorum, dum percuteretur: qui ob id Sistrati dicuntur. Ovid. 2. Amor. 13. 11.

Per tua sistra precor, per Anubis ora verendi. Apul. Æreis, & argenteis, & aureis sistris argutum tinnitum constrepentes. Martial. lib. 14. 54.

Hæc quatiat tenera garrula sistra manu. Sipontinus; Sistrum, Æneum crepitaculum, cujus per angustam laminam in modum baltei recurvatam, trajectæ mediæ paucæ ungulæ crispante brachio trigeminos ictus reddunt argutum sonum.

Sistrum, apud Ægyptios vicem Tubæ exhibebat. Virg. 8. Æn. 696.

—— patrio vocat agmina sistro. Inde a Martial. dicitur, Sistrata turba, lib 12. 29.

Ægyptia sistra. Ovid. 3. Amor. 9. 34.

Multisonum sistrum. Stat. 3. Sylv. 2. 103.

Ovanti sistro personat Io. Valer. 4. Argon. 418.

Sonabile sistrum crepuit. Ovid. 9. Met. 783.

Tinnula sistra. Ovid. 1. de Pont. 1. 38.

Sistratus, a, um. i. e. Sistrum pulsans, quod est proprium epitheton sacerdotum Isidis. Martial. lib. 12. 29.

Linigeri fugiunt calvi sistrataque turba.

Sisymbrion, inter Ornamenta muliebria positum, Polluci lib. 5. cap. 16. Verum apud Aristophanem Sisymbria vocantur Folia & flores, quibus sponsi coronantur; ut etiam inter cæteros annotavit, Cæl. lib. 28. cap. 24.

Sisymbrium, i. n. [σισύμβριον] Herbæ genus quod provenit, ut Dioscoridi placet, in incultis, hortensi mentæ proximum, latioribus tantum foliis, & odoratioribus. Hoc nunc nostrates officinæ, *balsamitam & mentam Romanam* vocant, quod quandam mentæ speciem exprimat, & riguos tractus plerunque sequatur. Ovid. 4. Fast. 869.

Cumque sua dominæ data grata sisymbria myrto.

Sisyphus, i m. [Σίσυφος] fuit Æoli filius, qui ob latrocinia a Theseo fertur occisus, & hac pœna apud inferos affici, ut grande saxum supra montem portare coactus quum ad apicem deduxerit, continuo ad ima relaxetur. unde Ovid. 4. Met. 460.

Aut petis, aut urges rediturum sisyphe saxum. Sic 13. Met. 26. Quod etiam respexit Virg. 6. Æn. 616.

Saxum ingens volvunt alii, radiisque rotarum
Districti pendent.

Æolides Sisyphus. Hor. 2. Carm. 14. 20.

Sisyphus alius, Corinthiorum rex, qui Meropem Atlantis filiam uxorem duxerat. Ovid. 4. Fast. 175.

Septima mortali Merope tibi Sisyphe, nupsit.

Sisyphius, a, um. ut, Saxum Sisyphium, quem apud inferos ob latrocinia volvere Sisyphum poëtæ fabulantur. Sen. in Herc. fur. v. 751. Cervice saxum grande Sisyphia jacet.

Sanguis Sisyphius. Ovid. 13. Met. 32.

——— quid sanguine cretus
Sisyphio furtisque & fraude simillimus illi
Inseris Æacidis alienæ nomina gentis. Et paulo ante,
Æacus huic pater est, qui jura silentibus illic
Reddit, ubi Æolidem saxum grave Sisyphon urget.

Sisyphium, Locus in Asia, de quo sic scribit Strabo lib. 8. Sub ipsam inde Pyrenen Sisyphium jacet, sive sacellum quoddam, sive regale domicilium, niveo constructum lapide, in quo non modica servantur adhuc rudera. E summo autem cacumine, in Aquilone Parnasus aspicitur & Helicon montes excelsi, atque nivales.

Sisyrinchium, i. n. [σισυρίγχιον] Bulbi genus, cujus imæ radices hyeme crescunt, verno autem tempore cum apparuerit viola, minuuntur ac contrahuntur, bulbo interim pinguescente. Plin. lib. 19. cap. 6.

S I T

Sita, [σῖτα] aut potius, ut notavit Dioscorides lib. 2. cap. 77. Sitanion. aut σῖτα, pro σιτία. Cibus, cibi. A quo, Sitagogus, Navis frumentaria. Sunt etenim Sitia, Frumenta omnis generis apta cibis. Hinc Sitarchia, Præfectura annonæ. Annona militaris, militare stipendium, annona civilis. Budæus.

Sitanion, i. n. [σιτάνιον] Frumenti genus, quod quoniam tertio mense a satu metitur, a Græcis τρίμηνον, a Latinis etiam Trimestre dicitur, toti Alpino tractui atque adeo omnibus regionibus notissimum, certissimumque agricolis famis levamen, quoties aut nives altiores, aut aquæ affluentiores, maturam tempestivamque sationem prohibuerunt. Hinc Sitanius panis. V. Dioscor. lib. 2. cap. 77.

Sitanius, a, um. Adj. [σιτάνιος] Sitanius panis dicitur ex novo frumento intra trimestre a tempore messis factus. Græci enim σῖτον, frumentum dicunt, νέον, novum. Hinc σιτάνιος, quasi σῖτος νέος. Plin. lib. 22. cap. 25. Sitanius, hoc est trimestris, incussa in facie, aut disquamata cum melle aptissime curat.

Sitarchia, est in frumentum & alia cibaria præpositura. Situs enim σῖτος Cereris ara fuit. σιτὼ enim vocabant, a cibariis videlicet: est enim σῖτος frumentum. Lilius Syntag. 14. Histor. Deorum.

Sitarchus, [σιτάρχος] Annonæ, vel Commeatus præfectus, a Græco, σῖτον, sive σῖτος, quorum illud cibum, hoc frumentum significat, & ἀρχὴ, quod præfectum denotat.

Sitella, V. situla.

Sithonia, æ. f. [Σιθονία] Regio littoralis Macedoniæ, versus Thermopontum teste Herodoto lib. 7. 122. in qua mons est Sithon nivosus. Virg. 10. Ecl. 66.

Sithoniasque nives hyemis subeamus aquosæ. Hoc etiam nomine dicta fuit Thracia, ut inquit Gellius lib. 10. Unde spirat Aquilo, quoniam ad Septentrionem exposita.

Sithönis, idis. f. [Σιθωνίς] patronym. pro possessivo. Ovid. 2. Epist. 6.

Nec vehit Actæas Sithonis unda rates.

Sithönius, a, um. Adj. [Σιθόνιος] ut,

Agri Sithonii. Ovid. 13. Met. 571.

Aquilo Sithonius. Ovid. 11. Epist. 13.

Matres Sithoniæ. Sen. Herc. OEth. 15.

Nurus Sithoniæ. Ovid. 6. Met. 588.

Sitia, (Σιτία) Hispaniæ Bæticæ oppidum in conventu Tarraconensi. Plin. lib. 3. cap. 1.

Siticines: ut Liticines a Lituo, ut Tubicines a Tuba, ita Siticines, qui apud funeratos, & sepultos, hoc est, jam sitos canere soliti erant, honoris causa, cantus lamentabiles. Hoc in libris conlectaneis Attei Capitonis invenitur, & Cato id vocabulum indubitanter apposuit. Hæc Nonius 1. 268. V. Gell. lib. 20. cap. 2.

Sitiogagus, Flumen est quo Passargadas septimo die navigatur. Oritur atque fluit per Carmaniam. Plin. lib. 6. cap. 23.

Sitis, is. f. [δίψα, δίψος] Bibendi appetitus. Plin. lib. 11. cap. 34. Æque est mira sanguinis & hirudinum generi in palustri aqua sitis.

Deserta siti regio. Virg. 4. Æn. 42.

Anhela sitis, Quæ homines reddit anhelantes. Lucret. lib. 4. 873.

Avida. V. avidus.

Insedabilis. V. insedatus.

Importuna. Hor. 1. Epist. 18. 23.

Morosa sitis, i. e. Difficilis. Martial. lib. 14. 105.

Rabida. Sen. OEth. 8.

Abluitur sitis de corpore, Restinguitur. Lucret. 4. 873.

Accendere sitim. V. accendo.

Adduxere sitim tempora. Hor. 4. Carm. 12. 12.

Ardere siti. Claud. 1. in Ruff. 104.

Avertere sitim fluvio. Sil. lib. 8. 574.

Colligere sitim. Ovid. 5. Met. 446.

Compescere sitim multa unda. Ovid. 4. Met. 103.

Consumi siti. V. consumo.

Defendere sitim fonte. Sil. lib. 7. 170.

Depellere sitim potione. Cic. 1. de Finib. 37. Quum cibo potione fames sitisque depulsa est.

Deponere sitim in unda. Ovid. 4. Met. 98.

Enectus siti Tantalus. Cic. 1. Tusc. 10.

Excessit sitim potio. Cels. lib. 1. cap. 2. h. e. Major largiorque quam pro siti fuit.

Excutere sitim undis. Sen. OEth. 8.

Explere sitim. Ovid. 3. Trist. 11. 57. Cic. de Senect. 26. Græcas literas senex didici, quas quidem sic avide arripui, quasi diuturnam sitim explere cupiens.

Extincta est sitis bibendo. Ovid. 7. Met. 569.

Exurit miseros sitis. Lucret. lib. 3. 930.

Findit siti arva Canis æstifer. Virg. 2. Georg. 353.

Finit sitim copia lymphæ. Hor. 2. Epist. 2. 146.

Flagrat siti incensum cor. Sen. Thyest. 1.

Levare sitim de fonte. Ovid. 15. Met. 322.

Pellere sitim. Hor. 2. Carm. 2. 14.

Pulsa sitis fluvio. Stat. 5. Theb. 1.

Quærere sitim. Cic. 5. Philipp. 19. Ipse interea, &c. de me in Tyburtino Scipionis declamitavit, sitim quærens, hæc enim ei causa esse solet declamandi.

Relevare sitim. Ovid. 6. Met. 354.

Restinguere sitim rivo. Virg. 5. Ecl. 47.

Sedare sitim flumine. Lucret. lib. 2. 662. Ovid. 3. Met. 415.

Dumque sitim sedare cupit, sitis altera crevit.

Sistere & Alere sitim, contraria. Ovid. 3. de Pont. 1. 17.

Nec tibi sunt fontes, laticis nisi pene marini:
Qui potus dubium est, sistat alatne sitim.

Sorbet ora sitis. Stat. 3. Theb. 329.

Torret miseros sitis arida. Lucret. lib. 3. 930.

Torret arenti siti arva Canis. Tibull. lib. 1. 4. 42.

Vincere sitim. Sen. OEth. 5.

Urit guttur arida sitis. Ovid. 11. Met. 130.

Usserat herbas sitis. Ovid. 4. Fast. 299.

Sitis, Nimia aviditas cujuscunque rei dicitur, per translationem. Plaut. Cupio te amplecti, neque aliter sitim jamdiu conceptam sedare possum. Cic. in Parad. 1. Neque enim unquam expletur, nec satiatur cupiditatis sitis.

Argenti sitis. Hor. 1. Epist. 18. 23.

Famæ sitis. Juven. 10. Sat. 140.

Scelerata sitis prædæ. Claud. 1. in Ruff. 220.

Facere alicui sitim audiendi. Quintil. lib. 6. cap. 3.

Sitio, ivi, ire. Cic. in Pison. 61. Ipse cum hominibus quindecim male vestitis ad portam Cælimontanam sitiens pervenerim.

Ipsi fontes jam sitiunt. Cic. 3. Q. frat. 1.

Gemmant vites, sitiunt agri. Cic. in Orat. 81. Et, Sitire segetes. Quintil. lib. 6. cap. 6.

Herba sitit. Virg. 7. Ecl. 57.

Aret ager: vitio moriens sitit aëris herba. Idem 4. Georg. 402.

Tellus tota sitit. Ovid. 4. Fast. 940.

Sitiri, passivum. Plin. lib. 17. cap. 2. Sed quomodo sititur distillans.

Aquæ sitiuntur. Ovid. 1. Fast. 216.

Sitire, per translationem, pro Vehementer cupere. Cic. 3. Q. frat. 4. Nec sitio honores, nec desidero gloriam. Idem 5. Philipp. Qui sanguinem nostrum sitiebat.

Sitiens, entis. Partic. ut,

Voluptates sitiens. Cic. 5. Tusc. 16. Quoque affluentius voluptates undique hauriat, eo gravius, ardentiusque sitientem, nonne recte miserrimum dixeris!

Annus sitiens. Plin. lib. 13. cap. 4.

Aures sitientes. Cic. 2. Att. 14. Proinde ita fac venias ad sitientes aures.

Hortus sitiens. Ovid. 1. de Pont. 8. 60.
Loci sitientes. Plin lib. 12. cap. 28.
Famæ sitiens. Sil. lib. 3. 578.
Sermonis sitiens. Claud. Conf. Mall. Theod. 251.
Virtutis sitiens. Cic. pro Planc. 13. Deinde sitientem me virtutis tuæ deseruisti, ac dereliquisti.
Sitientia Africæ. Plin. lib. 10. cap. 73. Orygem perpetuo sitientia Africæ generant, & natura loci potu carentem, & mirabili modo ad remedia sitientium.
Sitientia, sine adjuncto. Plin. lib. 25. cap. 11. Nascitur in sitientibus.

SITIENTER, Adv. [διψαλέως] Ardenter. Cic. 4. Tusc. 37. Nec sitienter quid expetens.

SITIBUNDUS, a, um. Adj. [διψαλέος] Vehementer sitiens. Plaut. Aul. suppos. 18. In opibus magnis pauperes, & sitibundi in medio oceani gurgite.

SITICULŌSUS, a, um. aliud Adj. [διψαλέος] Idem. Plin. lib. 23. cap. 6. Melimela & reliqua dulcia stomachum & ventrem solvunt, siticulosa, æstuosa, sed nervos non lædunt.
Siticulosa loca, Aspera & arida. Columel. de Arbor. cap. 16. Sed si aspera & siticulosa loca arboribus obserenda erunt. Idem lib. 3. cap. 11. Id autem solum vel uliginosum est, vel salsum, vel amarum, & vel siticulosum, & perarídum.
Apulia siticulosa. Hor. Epod. 3. 16.

SITITOR, ōris. m. Apul. 1. Met. pr. Sititor novitatis.

SITLÆ, [σίτλαι] Aurium muliebrium ornamentum apud Dores, teste Polluce lib. 5. cap. 16.

SITOCOMIA, ἀπὸ τοῦ σίτου, quod frumentum significat. Est etiam σῖτος annua pensitatio, ad alimentum viduarum, pupillorum & militum, quæ a Curatoribus bonorum, vel Sitarchis, vel a viris uxoribus repudiatis. Hinc opinor Sitocomiæ verbum eductum, quod in solis Civilis juris voluminibus legimus, pro σιτοδοσία, id est largitione frumenti: aut ut ait Ulpianus pro Sitonia l. ij. De vacation. muner. lib. 50. Pandect. tit. 5. Alciatus in libris posterioribus Cod. Sitocomiam nomen magistratus esse dicit, ejus scilicet qui frumenta & annonam curabat.

SITONIA, æ. f. ab Ulpiano Res frumentaria, in l. Sextumdecimum ætatis. De Vacatione & excusat. muner. lib. 50. P. tit. 5. meo judicio, appellatur. Sextumdecimum (inquit) ætatis annum agentem ad munus Sitoniæ vocari non oportet. Idem Ulpianus in l. ij. de Administrat. rer. ad civit. per lib. 50. P. tit. 8. de hujusmodi munere copiose disserit: eum si placet legito, Antonianus.

SITOSTASIUS, i. m. ita dicitur in Codice Justiniani, Qui vendendo frumento præest, certamque stationem seu locum ad illud officium exercendum tenet. Honorius Imp. In æstimatione frumenti, quod ad civitatem Alexandrinam convehitur, quicquid decreto elogii in Sitostasii munere, eminentia tua disposuit, imperiali auctoritate roboramus. Ex l. j. De frumento Alexandrino lib. 11. Cod. tit. 27. Quo in loco studiose se torquet Alciatus cum Pyrrho.

SITTACENE, [Σιττακηνή] Regio Asiæ, Medis ad meridiem proxima, alio nomine Arbelitis dicta. Sittacene autem appellata a Sittace urbe regionis totius capite. Plin. lib. 6. cap. 26. & 27.

SITTYBUS, V. SYLLIBUS.

SITŬLA, æ. f. [γαυλός] Cista qua populi suffragia in creandis magistratibus legibusque ferendis colligebantur. Plaut. Cas. 2. 6. 7. Sortiar illa in situla.
Situla etiam Vas ad hauriendam aquam accommodum, quod aquam sitiat. Plaut. Amph. 2. 2. 39. Si situlam cepero. Idem Cas. 4. 17. Et situlam huc tecum afferto cum aqua, & sortes. al. Sitellam.

SITŬLUS, i. m. Idem. Situli pendentes æreí congiales. Vitruv. 10. 9. Situlus aquarius. Cato de R. R. cap. 10. & 11.

SITELLA, æ. f. dimin. [γαυλίδιον] Plaut. Cas. 2. 5. 34. Conjiciam sortes in sitellam, & sortiar tibi & Chalino. Cic. pro Corn. Balb. 1. Neque majus est legere codicem quum intercedatur, quam sitellam ipsam cum ipso intercessore deferre. Liv. 25. 3. Sitella allata est.

SITŪATUS, a, um. Florus lib. 2. cap. 18. Numantia edito in tumulo apud flumen Durium situata. al. Sita.

SITUS, a, um. [κείμενος] Positus. Plaut. Capt. 3. 4. 4. Res omnis in incerto sita est. Ter. Phorm. 1. 2. 47. Ea sita erat ex adverso.
Situs in. Liv. 30. 24. Ea sinum ab alto claudit, in quo sita Carthago est.
In te spes omnis Hegio nobis sita est. Ter. Adel. 3. 4. 9.
Situm est in te. Cic. 1. de Finib. 57. Est autem situm in nobis, ut & adversa quasi perpetua oblivione obruamus, & secunda jucunde ac suaviter meminerimus. Ter. And. 1. 5. 41.
Situm in potestate. Cic. 4. Acad. 7. Aut ei sensus adimendus est, aut ea quæ in nostra potestate sita, reddenda assensio.
Sita potestas in te. Cic. pro Muren. 83. Quanquam hujusce rei potestas omnis in vobis sita est Judices, totam Remp. vos in hac causa tenetis, vos gubernatis.
Situs, pro Conditus. Tacit. 3. Ann. 38. Urbemque Philippopolim a Macedone Philippo sitam. Idem 3. Hist. 72. Iisdem rursus vestigiis situm est.
Ara sita Druso, pro Posita, sive constituta Druso. Tacit. 2. Ann. 7. Siti (inquit Cicero lib. 2. de Legib. 57.) dicuntur ii qui conditi sunt, nec tamen eorum ante sepulchrum est, quam facta justa & corpus incensum est. Liv. 26. Hic siti sunt Acarnanes, qui adversus vim atque injuriam Ætolorum pro patria pugnantes, mortem occubuerunt.

SITUS, ûs. m. [θέσις] Positus, sive positio, & qualitas loci. Virg. 1. Georg. 72.
Et segnem patiere situ durescere campum. i. e. Sicut stat. Cæs. 5. Bell. Gall. cap. 55. Situm castrorum cognoscere. Ibid. lib. 3. cap. 12. Erant ejusmodi fere situs oppidorum. Cic. 6. Verr. 3. Nam ipsa Messana, quæ situ, mœnibus, portuque ornata sit, ab his rebus quibus iste delectatur sane vacua atque nuda est.
Membrorum situs. Cic. 1. Tusc. 45.
Terrarum situs dicere. Hor. 2. Epist. 1. 252.
Regalis situs pyramidum. Hor. 3. Carm. 30. 2.
Aquilonius situs. V. AQUILO.
Cæruleo tenebrosa situ tellus. Valer. Flacc. lib. 3. 400.
Situs [εὐρώς] est etiam, ut ait Servius in lib. 6. Æn. Lanugo ex humore procreata, quæ fit in locis sole carentibus. Donatus, Situs est corruptio ex humore & diuturnitate contracta, qua deteriores fiunt species uno loco & prolixo tempore constitutæ. Valla lib. 6. Situs sordes illa & illuvies, qualis nascitur inter opaca domus quæ diu non repurgatur. Plin. lib. 21. cap. 6. Pessimum crocum, quod situm redolet. Plin. in Paneg. Datur intueri pulcherrimas ædes deterso situ adauctas, ac vigentes.
Situs [αὐχμός] est etiam in vultu, capite, totoque corpore & habitu, præsertim inopum, qualem Lucanus describit lib. 6. 516.
Fœda situ macies. Virg. 7. Æn. 440.
Sed te victa situ, verique effœta senectus. i. e. Senio & nihil agendo corrupta. Ex Valla lib. 6.
Situs in vetustate senrit celerrime malobathrum. Plin. lib. 12. cap. 26.
Situs, in vitibus. Columel. lib. 4. cap. 24. Jam vero muscus, qui more compedis crura vitium devincta comprimit, situque & veterno macerat, ferro distringendus & eradendus est.
Loca senta situ, Squalida. Virg. 6. Æn. 462.
Araneosus situs. Catul. ad Thalum, 23. 3.
Immundus situs. Ovid. 1. Amor. 12. 30.
Iners situs, Ignava desidia. Ovid. 1. de Pont. 6. 8.
Informis situs & deserta vetustas Hor. 2. Epist. 2. 117.
Longo ævi situ qualitatem cæli statumque mutari. Columel. lib. 2. cap. 1.
Turpi situ canescunt tecta. Ovid. 1. Amor. 8. 52.
Corrumpi situ. Plaut. Truc. 5. 29.
Depellere situm curis. Stat. 5. Sylv. 3. 34.
Detergere situm ferro. Sil. lib. 7. 534.
Ducere situm. Quintil. lib. 1. cap. 2. Excitanda mens & attollenda semper est, quæ in hujusmodi secretis, aut languescit, & quendam velut in opaco situm ducit, aut contra tumescit inani persuasione.
Exesi situ ligones. Claud. 2. in 1. Conf. Stil. 195.
Horrent situ campi. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 37.
Obductus cano situ color. V. OBDUCO.
Obrutum situ vetustatis. V. OBRUO.
Obsitus situ. Paterculus lib. 2. Sepultæ, ac situ obsitæ, justitia, æquitas, industria, civitati redditæ.
Pati situm indignum. Stat. 3. Theb. 100.
Pigro situ perit forma. Ovid. 2. Amor. 3. 14.
Rigido situ relicta cessat terra. Ovid. 5. Trist. 10. 70.
Squalent fœdo situ sceptra. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 81.

S I V

SIVE, [εἴτε, ἤτε, ἐάν τε] Conjunctio, quum ex Si & Ve composita sit, duorum generum vim simul obtinere videtur. Itaque quum orationem inchoat, minime mirum est, si præter morem aliarum conjunctionum tres minimum sensus postulat, quum & Si continuativa suam apodosin, & Ve alteram disjunctivam exigat: ut, Sive me amas, sive odisti, non magni æstimo. Aliquando quatuor. Ovid. 1. Epist. 15.
Sive quis Antilochum narrabat ab Hectore victum,
Antilochus nostri causa timoris erat:
Sive Menœtiaden falsis cecidisse sub armis:
Flebam successu posse carere dolos. In qua figura notandum est solere eleganter cum protasibus apodoseos misceri. Ex Linacro.
Sive, interdum non geminatum. Hor. 2. Serm. 5. 10.
—— turdus
Sive aliud privum dabitur tibi, devolet illuc. Et 1. Carm. 6. 19.
Cantamus vacui, sive quid urimur, &c. Sic aliis plerisque in locis, & apud alios quoque auctores.
Sive, disjunctiva conjunctio. Ter. And. 1. 3. 11. Sive ista uxor, sive amica est, gravida e Pamphilo est. Cic. 4. Acad. 33. Quamobrem sive tu probabilem visionem, sive improbabilem, & quæ non impediatur, ut Carneades volebat, sive aliud quid proferes, &c.
Sive, cum subjunctivo. Plin. 2. Epist. 41. Quæ præstant multarum urbium faciem, sive ipso mari, sive littore utare.
Sive, aliquando Explanandi vim habet, sive declarandi. Quintil. lib. 1. cap. 6. Ut Aristarchus & ætate nostra Palæmon, qui vocabulum sive appellationem nomini subjecerunt.
Sive dolo: subaudi, Id fecerit: sequente Seu. Virg. 2. Æn. 34.
Sive dolo, seu jam Trojæ sic fata ferebant.
Sive etiam, pro Vel etiam. Cic. 1. Q. frat. 1. Contraque erigas ac resistas, sive etiam ultra occurras negotiis.
Sive, quinquies repetitum. Quintil. lib. 11. cap. 3. Manus sinistra nunquam sola recte gestum facit, dextræ se frequenter accommodat, sive in digitos argumenta digerimus, sive aversis in sinistrum palmis abominamur, sive objicimus adversas, sive in latus utrunque distendimus, sive satisfacientes, aut supplicantes.

S M

S. M. Sacrum manibus, Sibi monumentum, Signata moneta, Solvit merito. S. M. A. G. S. Sacrum memori animo gratis solvit. S. M. D. Sacrum matri Deûm, Sibi monumentum dedit. S. M. M. S[acrum Magnæ] matri. S. M. P. E. Sibi monumentum publice eleg[it]. S. M. P. I. Sibi monumentum poni jussit. S. N. Socii nominis, [vel] fui. S. N. S. Q. Si negat sacramento quæsito.

SMARAGDUS, i. m. [σμάραγδος] Gemma qua oculorum acies creatur, eaque nihil viridius. Plin. lib. 37. cap. 5. Smaragdos [vero] tanto libentius, quoniam nihil omnino viridius comparatum

viret. Præterea ſoli gemmarum contuitu oculos implent, nec ſatiant, &c. Martial. lib 5. 11.

Sardonicas, ſmaragdos, adamantas, iaſpidas, uno
Portat in articulo.

Claris ſmaragdis lucens folium. Ovid. 2. Met. 24.
Grandes viridi cum luce ſmaragdi. Lucret. lib 4. 1119.
Graves ſmaragdi. Claud. de Nupt. Hon. 88.
Virides ſmaragdi. Ovid. 2. Amor. 6. 21.

Smaragdinus, a, um. Adj. [σμαράγδινος] Quod factum eſt ex ſmaragdo. Apic. 3. 1. Olus ſmaragdinum.

Smaragditas, æ. m. Genus marmoris ſmaragdum referens.
Item Montis nomen, in quem legebantur ſmaragdi. Plin. lib. 37. cap. 5.

Smaris, Idis. f. [σμαρίς] Piſcis exigui genus, mari peculiare, quod Theodorus ex Ariſtotele Cerrum vertit Plin. lib. 22. cap. 2. Mulieribus copiam facit Glauciſcus e jure ſumptus, & Smarides cum ptiſana ſumptæ, vel cum fœniculo decoctæ.

S M E

Smegma, ătis. n. [σμῆγμα] dicitur, Omne illud quod purgat, a σμήχω, purgo, abſtergo. Plin. lib. 22. cap. 25. Si vero cæleſti aqua diſcoquantur, ficcus ille ſmegma fit, quo fovere gangrænas, utiliſſimum.

Smegma, Deterſorium medicamentum. Plin. lib. 24 cap. 7. Item maſtiche lentiſci replicandis palpebris, & ad extendendam cutem in facie, & ſmegmata adhibetur.

Smegmaticus, a, um. Adj. [σμηγματικὸς] Plin. lib. 31. cap. 7. Sudorem ciet, alvum ſolvit in vino & aqua, acopicis & ſmegmaticis utilis. h. e. Medicamentis quæ laſſitudinem tollunt, & deterſoriis.

Smecticus, a, um. [σμηκτικὸς] dicitur Quod habet vim abſtergendi & purgandi. Unde Smectica vis, quæ & Smegmatica. Plin. lib. 30. cap. 4. Omnium quidem cochlearum cinis ſpiſſat, calfacit ſmectica vi.

Smerdis, Cambyſæ Perſarum regis frater quem cum Cambyſes per ſomnium vidiſſet regio throno inſidentem, metuens ne regnum occuparet, occidi juſſit.
Fuit & alter Smerdis Magus, qui poſt Cambyſæ mortem, fratrem ſe illius eſſe adſimulavit eoque aſtu in regni ſucceſſionem irrepſit. Regnavitque aliquot menſes, donec fraude per Phædimam Otanis filiam detecta, conſpiratione ſeptem optimatium eſt interfectus. Herodotus lib. 2. & Juſtin. lib. 1. cap. 9.

S M I

Smilax, ăcis. f. [σμίλαξ] Arbor. Plin. lib. 16. cap. 10. Similis etiamnum his aſpectu eſt taxus minus virens, graciliſque & triſtis ac dura, nullo ſucco, ex omnibus ſola baccifera. Et paulo poſt, Hanc Seſtius ſmilacem a Græcis vocari dixit, &c. Vetus codex habet Milacem. Dioſcor. lib. 4 cap. 83. Smilax a Græcis, Taxus a Latinis appellatur, &c.

Smilax, [μίλαξ, σμίλαξ] Genus herbæ denſis geniculatæ caulibus, ſpinoſæ, fruticoſæ ramis, folio hederaceo, flore candido, olente lilium, infauſtæ omnibus ſacris atque coronis. Plin. lib. 24. cap. 10. Smilax quoque qui & Nicophoros cognominatur, ſimilitudinem hederæ habet, tenuioribus foliis. Coronam ex eo factam impari foliorum numero, aiunt capitis doloribus mederi. Quidam duo genera ſmilacis dixere. Alterum, &c. Hactenus Plinius, Smilacum autem multa genera. Eſt enim hortenſis, quæ noſtris phaſeolis rubentibus a Ruellio comparatur. Eſt & ſmilax, quæ Græcis λεῖα, Latinis Lævis, & alia quæ Smilax aſpera dicitur, de qua Plin. loco ſuperiori.

Smilax, [Σμίλαξ] Puella, quæ amore Croci juvenis tabeſcens, mutata fertur in herbam ſui nominis, quæ ſimilis eſt hederæ. Ovid. 4. Met. 283.

Et Crocon in parvos verſum cum Smilace flores.

Smilion, i. n. unde Smilion collyrium apud Celſum lib. 6. cap. 6. ubi ejus docet compoſitionem. Et paulo poſt, At ſi craſſæ cicatrices ſunt, extenuat vel ſmilion, vel canopite collyrium. Smilii meminit & Galenus lib. 3. cap. 2. De compoſitione pharmacorum ſecundum locos. Videtur autem ſic appellatum, quod inſtar ſcalpelli ſeu aciculæ abſceſſum rumpat. Sic enim ibi ait Galenus: Aut ſane per acre pharmacum abſceſſum rumpere, quale eſt Smilium appellatum. σμίλιον cælum vel ſcalprum.

Smintheus, [Σμινθεὺς] Nomen eſt, quo Apollo vocitatus eſt: cujus duplicem originem refert Homeri interpres. Primam hanc, fuiſſe in Chryſe oppido Myſiæ, Crinim ſacerdotem Appollinis: cui deus iratus, immiſit in agros illius mures, qui fructus illius vaſtabant. A quo exoratus deus, quum rurſum placatus peſtem hanc tollere vellet, ad Ordem paſtorem illius venit: a quo hoſpitio acceptus, pollicituſque mali remedium, mures ſagittis omnes interfecit: eoque facto juſſit paſtorem Crinidi indicare, ipſum Apollinem humana ſpecie apud ſe divertiſſe, & ab eo mures occiſos: quod audiens Crinis, templum deo conſtruxit, vocavitque Apollinis Sminthei, quod ejus linguæ dialecto mures σμίνθαι, vocantur. Altera talis eſt, Quum Cretenſes aliquando coloniam deducturi eſſent, ab Apolline reſponſum acceperunt, ut ibi urbem conderent, ubi eis terra geniti obſtitiſſent. Venientibus igitur ad Helleſpontum, noctu mures clypeorum lora arroſerunt: itaque mane quum id factum viderent, memores oraculi, urbem poſuerunt, eamque Sminthias appellaverunt. Intonſus Smintheus. Ovid. 12. Met. 585.

Sminthium, ſive **Smintheum**, Apollinis delubrum, [Σμινθεῖον] id circa urbem Chryſam, quæ fuit in confinio Troadis & Æolidis, erat. Strab. lib. 13.

S M U

Smurna, ut in Pandectis Piſanis legitur, alioqui Smyrna, ea eſt quam vulgus *Myrrham* appellat. Martianus libro ſingulari de Delatoribus. relatum in l. Interdum, nec videndus eſt. § Species. De Publicanis & vectigal. lib. 38. P. tit. 4. Dioſc. 1. 77. Lucret. 2. 502.

S M Y

Smyrna, Myrrha. V. smurna.

Smyrna, Poema Cinnæ vatis inſcriptum fuit, novem perpetuis elaboratum annis. De Cinnæ poemate Catullus ſcribit, Carm. 94.

Smyrna mei vatis nonam poſt denique meſſem
Quam cœpta, nonamque edita poſt hyemem. Videtur tamen poema obſcurum fuiſſe, unde Martialis ſcripſit, 10. 22.

Judice te melior Cinna Marone fuit. Ego crediderim argumentum ejus fuiſſe de nefandis & inceſtis amoribus Myrrhæ, quæ deperiit patrem ſuum Cinyram. Eam ego conjecturam facio ex verſu uno poematis illius, quem profert Priſcianus,

At ſcelus inceſto Cinyræ creſcebat in alvo. Nam quæ Myrrha, eadem Smyrna dicitur. Hæc Turneb. 17. 17.

Smyrna, [Σμύρνα] urbs Ioniæ in Aſia, de qua Strabo lib. 14. Quum Lydi Smyrnam evertiſſent, circiter annos quadringentos in vici modum manſit habitata: poſtmodum Antigonus eam ſuſcitavit, deinde Lyſimachus, & nunc omnium pulcherrima eſt. Ejus pars in monte ſita eſt, pars maxima in campo præter portum, & gymnaſium, & matronarum locum. Viæ ſunt in rectum pro viribus diſtinctæ, & lapidibus inſtratæ, porticus magnæ, quadratæ, plenæ & altæ. Habet etiam bibliothecam & Homereum & porticum quadratam cum Homeri templo & ſtatua. Nam & hi maxime hunc poetam ſibi vendicant, unde & nummus quidem æneus apud eos, Homerus vocatur. Urbis mœnia Melas amnis præterfluit: ad cæteram ſtructuram etiam portum clauſum habet. Hactenus Strabo lib. 14. Smyrna etiam a Græcis myrrha dicitur. Inde Smyrnium, herba quæ & oluſatrum. Theophraſtus lib. 9 cap. 3. Dioſcor. lib. 1. cap. 77.

Smyrnæus, a, um. Adj. [Σμυρναῖος] Plectra Smyrnæa, Homerica. Sil. lib. 8. 595.
Smyrnæi vatis honores; i. e. Homeri Lucan 9. 984.

Smyrnion, [σμύρνιον] Herba eſt ex Dauci generibus, myrrhæ odorem referens, unde & nomen accepit, Vulgus *Leviſticum* appellat. Plin. lib. 12. cap. 15. Theophraſtus lib. 6. cap. 3. Dioſcorid. lib. 3. cap. 63. Smyrnion, quod in Sicilia Petroſelinum vocant, plurimum in Amano monte gignitur. Caulem habet Apii, & ſtolones multos, folia latiora, ſubpinguia, ad terram infracta, robuſta, &c.

Smyrrha, quam alii Myrrham vocant, ſimillima eſt cicutæ, caule foliiſque & flore minor tantum & exilior, cibo non inſuavis. Plin. lib. 24 cap. 16.

Smyrus, Piſcis, quem Plinius commemorat lib. 32. cap. 11. V. Rondeletium.

S O

S. O. Suis omnibus. SOCR. P. B. M. Socrui poſuit bene merenti. SOD. Sodali. SOL. Solidis. SOL. INV. Soli invicto. SOL. L. M. Solvit libens merito. SOL. PVB. S. P. D. D. D. Soli publico ſibi poſuit dato decreto decurionum.

Soana, [Σοάνα] apud Ptolemæum lib. 11. dicta ſunt Oſtia fluvii cujuſdam in Taprobane inſula.

Soandos, Locus eſt in Cappadocia. Strabo lib. 14.

Soanes, Scythiæ populi ſunt. Strabo lib. 11. Soanes veneno ad ſpicula mirifice utuntur, quod eos etiam, qui non venenatis ſagittis ſaucii ſunt, odore offendit.

S O B

Sobolatæ, eſt Sabæorum civitas ad Mare rubrum, includens ſuis muris templa ſexaginta. Plin. lib 6. cap. 28.

Sobolas, is. f. [ἀπόγονος] Succeſſio, aut rectius Propago dicitur: a Sub & Oleſcendo, id eſt creſcendo, ut quidam putant, dicta; unde nonnulli malunt ſcribere Suboles. V. Voſſii Etymol. Et eo modo Livius 29. 3. Juventutem ſuboleſcentem dixit. Plin. lib. 10 cap. 34. Amor utrique ſobolis æqualis.

Propagatio & ſoboles. Cic. 1. Off. 54. Sequuntur connubia & affinitates, ex quibus & jam plures propinqui: quæ propagatio & ſoboles origo eſt Rerumpub.
Nova ſoboles. Stat. 3. Sylv. 1. 177.
Chara deûm ſoboles. Virg. 4. Ecl. 49.
Suſcepta ſoboles. Virg. 4. Æn. 327.
Denſior ſoboles. Virg. 3. Georg. 308.
Robur & ſoboles militum interiit. Cic. 10. Fam. 33.
Soboles in plurali. Cic. 3. de Legib. 7. Cenſores, populi ævitates, ſoboles, familias, pecuniaſque cenſento. Columel. lib. 9. cap. 14. de apibus, Ne novæ ſoboles diffugiant. Gell. lib. 19 cap. 12. Soboles vitium e radicibus caudicum ſuper terram fuſas revellentem. Gallice, *les ſcurgeons, les jettons, ou rejettons*

Sobrinus, i. m. [ἀνεψιὸς] Sobrini, duarum pluriumve ſororum filii, quaſi Sororini dicuntur. Juſtinian. lib. 3. Inſtit tit 6. de grad. cogn. Item ſobrini, ſobrinæ, id eſt qui quæve ex fratribus vel ſororibus, patruelibus vel conſobrinis, vel amitinis progenerantur. Ter. And. 4. 6. 6. Quem video? eſtne hic Crito ſobrinus Chriſidis? Ubi Donatus, Sobrini, ſunt conſobrinorum filii; nam ſic dicit Menander. Verum, ut alii putant, de ſororibus nati: ut ſint ſobrini, quaſi ſororini. Cic. 1. Off. 54. Sequuntur fratrum conjunctiones, poſt conſobrinorum ſobrinorumque, qui cum una domo jam capi non poſſunt, in alias domos tanquam in colonias exeunt.

Sobrinus, eſt Patris mei conſobrini filius, & matris conſobrinæ filius. Paulus. Feſtus, Sobrinus eſt, ut ait Gallus Ælius, Patris mei conſobrini filius, & matris meæ conſobrinæ filius. fœmina iiſdem de cauſis appellat fratrem & fratrem patruelem, & conſobrinum propius ſobrino & ſobrina. Iidem gradus in ſobrina quoque ſunt.

Sobrinus, pro quocunque Cognato. Ter. Phorm. 2. 3. 37. Eho tu, sobrinum tuum non noras ? Hunc superius paulo, Cognatum vocaverat.

SOBRINA, æ. f. Plaut. Pœn. 5. 2. 198. Mihi sobrina tua mater fuit.

SOBRIUS, i. m. Vicus Romæ : Paulus ex Festo, Sobrium vicum Romæ dictum putant, vel quod in eo taberna nulla fuerit, vel quod in eo Mercurio, lacte, non vino supplicabatur.

SOBRIUS, a, um. Adj. [νηφάλιος, νηφάλιος] Qui in cibo ac potu temperans est, quasi Sine ebrietate : item, Qui non est actu ebrius. Cic. 4. Acad. 52. Ne vinolenti quidem quæ faciunt, eadem approbatione faciunt qua sobrii. Hic Sobrium opposuit Vinolento. Idem in Orat. 99. Furere apud sanos, & quasi inter sobrios bacchari vinolentus videtur.

Sobrius, Sanæ mentis. Ter. And. 4. 5. 39. Tu pol homo non es sobrius.

Cor sobrium. Plaut. Trucul. 4. 4. 2.

Mens sobria. Claud. 1. in Eutrop. 229.

Nox sobria. Propert. lib. 3. 17. 11.

Opera sobria. Plaut. Perf. 4. 5. 2. Ædepol dedisti virgo operam laudabilem, probam, & sapientem, & sobriam.

Paupertas sobria. Claud. 4. Conf. Hon. 411.

Pocula sobria. Tibul. lib. 1. 6. 28.

Rura sobria, In quibus vinum non nascitur. Stat. 4. Sylv. 2. 37.

Terræ sobriæ, In quibus vineta succidi jusserat Domitianus, ut est auctor Sueton. in Domit. cap. 7. Stat. 4. Sylv. 3. 12.

Verba non sobria. Martial. lib. 1. 84. in Procillum.

SOBRIE, Adv. Temperanter. Cic. 1. Off. 106. Intelligemus quam sit turpe diffluere luxuria, & delicate ac molliter vivere, quamque honestum, parce, continenter, severe, sobrie.

Sobrie, Prudenter. Plaut. Pseud. 4. 1. 29. Idem Milit. 3. 1. 214. Hæc præcepta sobrie ut cures face.

Sobrie & frugaliter accurare rem aliquam. Plaut. Perf. 4. 1. 1.

SOBRIĔTAS, ātis. f. Senec. Tranq. Anim. cap. ult. Tristis sobrietas removenda paulisper.

SOBRIŌSUS, a, um. Cyprian.

SOBRIEFACTUS, a, um. Apul. 8. Met. Sobriefactus sermone.

S O C

SOCCATUS, SOCCIFER. V. infra.

SOCCUS, i. m. [ἐμβάτης] Genus calceamenti, a Sacco deductum ad cujus similitudinem erat factum, ita quod ligatum supra pedem, plicas multas per totum effundebat.

Soccis utebantur viri, quemadmodum etiam mulieres. Plaut. Bacch. 2. 3. 98. Sed divesne est illic Theotinus ? o. etiam rogas, qui soccis habeat auro suppactum solum ? Idem Cistel. 4. 2. 29. Sed is hac, aut hac : socci video vestigium in pulvere. Ter. Heaut. 1. 1. 72. Assido : accurrunt servi, soccos detrahunt. Cic. pro Rabir. Posth. 27. Consularis homo soccos habuit & pallium. Idem 3. de Orat. 125. Sed annulum quem haberet, pallium quo amictus, soccos quibus indutus esset se sua manu confecisse.

Luteus soccus. Senec. Hippol. 3.

Muliebris. Sueton. de Calig. cap. 52.

Adimere soccos. V. ADIMO.

Calceare soccis. V. Calceo, in CALX.

Soccis utebantur & Comœdi. Hor. de Arte Poet. 80.

Hunc socci cepere pedem. Plin. lib. 7. cap. 30. Magnum & Menandro in comico socco testimonium regum Ægypti, & Macedoniæ contigit. Quintil. lib. 10. cap. 2. Hor. de Arte Poet. 90.

Indignatur item privatis, ac prope socco
Dignis carminibus narrari cœna Thyestæ. Idem 2. Epist. 1. 174.

Quam non adstricto percurrat pulpita socco.

Risus socci & Luctus cothurni, contraria. Claud. in Eutrop. 1. 299.

SOCCŬLUS, i. m. dimin. [ἐμβάτιον] Sueton. in Vitell. cap. 2. Pro maximo munere a Messalina petiit, ut sibi pedes præberet excalceandos : detractumque socculum dextrum, inter togam tunicasque gestavit assidue. Plin. lib. 9. cap. 35.

SOCCĀTUS, a, um. Adj. Senec. lib. 2. de Benef. cap. 12. Parum fœde furioseque superbus fuerat qui de capite viri Consularis soccatus audiebat, &c.

SOCCIFER, ĕra, ĕrum. Sidon. Carm. 9. 215. Soccifer Menander.

SOCER, ĕri. m. [πενθερός, ἑκυρός, ἑκυρός] Uxoris meæ pater. Cic. 1. Off. 129. Nostro quidem more cum parentibus puberes filii, cum soceris generi non lavantur. Sic 2. Tusc. Absocer, is, §. 1. Rer. amotar.

Gener & socer. Ovid. 7. Met. 144.

——non hospes ab hospite tutus,
Nec socer a genero.

Magnus socer. V. MAGNUS.

SOCĔRUS, i. m. [ἑκυρός] Idem. Plaut. Men. 5. 5. 54. Abiit socerus, abiit medicus, nunc solus sum.

SOCĔRA, æ. f. Inscriptio apud Gruter. p. 546. n. 5. PATRI. PIENTISSIMO. ET. SOCERAE. TENACISSIMAE.

SOCHIS, [Σῶχις] Ægypti rex, qui numini solis apud Heliopolin obeliscos quatuor quadraginta octo cubitorum longitudine dedicavit. Plin. lib. 36. cap. 8.

SOCIA, SOCIALIS, SOCIENUS, SOCIETAS, SOCIO. V. SOCIUS.

SOCION, [Σωτίων] Philosophus Peripateticus, genere Hispanus, scripsit κέρας ἀμαλθείας, id est Cornu copiæ, librum multæ variæque doctrinæ. Auctor Gellius.

SOCIUS, i. m. [ἑταῖρος, ἑταῖρος, ἕταιρος, μέτοχος, ὁμοτήδειος, κοινὸς, παραστάτης, σύζυγος, συμπράκτωρ] Socii dicuntur, Qui pari consilio & auctoritate rem aliquam simul aggrediuntur : vel etiam, Qui in re seria & laboriosa, aliquorum pares sunt. Unde Socii Pop. Rom. dicebantur, ita cum his fœdere conjuncti, ut pacis ac belli participes essent. Plin. in Paneg. Bellorum istud sociis, olim periculorum consortibus, parce tamen tribuebatur. Cic. 5. Verr. 50. Nam socii putandi sunt quos inter res communicata est.

Ad malam rem socius, & ad salutem. Plaut. Asin. 2. 2. 22. Idem Cistell. 4. 2. 78. Sociam te mihi opto ad meam salutem. h. e. Volo ut me adjuves.

In negotio aliquo socius. Ter. Heaut. 3. 1. 9. Atque æquali suo video inservire, & socium esse in negotiis.

Conditione socii. Cic. 3. Verr.

Jugales socii. Sil. lib. 16 401. de Equis dixit.

Navales socii. Liv. 21. 50. i. e. Remiges.

Consiliorum socius & particeps consiliarius. Plaut. Mil 4. 2. 22. Cic. 11. Att. 12. Et eo minus quod hujus consilii jam ne socium quidem habeo quenquam.

Culpæ socius. Cic. 11. Att. 14. Ita præter Lælium, neminem habeo culpæ socium.

Doloris & periculorum socius. Plin. lib 35. cap. 11. Cic. 13. Fam. 72. T. Augusius & comes meus fuit illo miserrimo tempore, & omnium itinerum, navigationum, laborum, periculorum meorum socius.

Flagitiorum & rapinarum socius. Cic. 4. Verr. 13. Te omnium Siculorum patronum una Mamertina civitas socia furtorum ac flagitiorum tuorum publice laudat.

Hereditatis socius, apud Plinium in Paneg.

Operum socii. Hor. 2. Epist. 1. 142.

Regni socii. Lucan. lib. 1. 92.

Nostri socius sanguinis. Cic. 2. Tusc. 23.

Titanum soboles socia nostri sanguinis. Ex poeta.

Addere se socium alicui. Virg. 2. Æn. 339.

Adhibere aliquem socium sibi. Virg. 8. Æn. 56.

Adjungere sibi socium. V. ADJUNGO.

Amissa sociorum pars. Ovid. 14. Met. 242.

Asciscere sibi socios. V. ASCISCO.

Adscribere se socium. Cic. 14. Att. 19.

Capere aliquem socium consiliis. Virg. 5. Æn. 712

Habere socium. Cic. 1. Fam. 9.

Inserre se socium. Virg 4. Æn. 142.

Profiteri se socium. Cic. 3. Famil.

Recusare socium. Senec. Agamem. 7.

SOCIA, æ. f. [ἑταίρα] Ovid. 10. Met. 268.

Appellatque tori sociam.

Thalami socia. Senec. Hippol. 8.

Addere se sociam alicui. Virg. 6. Ecl. 20.

Assumere sociam. Plaut. Stich. 1. 2. 44.

SOCIUS, a, um. Adj. [σύμμαχος, κοινωνός] ut, Acies sociæ. V. ACIES.

Agmina socia. Virg. 2. Æn. 371.

Arma socia ferebat auxilio. Sil. lib. 7. 635.

Classis socia. Ovid. 13. Met. 352.

Honor socius. Ovid. 13. Met. 949.

Linguæ sociæ commercia. Ovid. 5. Trist. 10. 35.

Nox socia, Quæ alicujus facinoris perpetrationem juvat. Cic. 2. Philipp. 45. Quum tamen tu nocte socia, hortante libidine, cogente mercede, per tegulas demitterere. Aliter usus est Statius 3. Sylv. 5. 1.

Quid mihi mœsta die, sociis quid noctibus uxor
Anxia, &c. i. e. Quas simul transigimus.

Sanguis socius. Ovid. 2. Amor. 14. 32.

Sermo socius. Ovid. 2. de Arte Am. 143.

Urbe socia frui. Virg. 3. Æn. 352.

Socii, Publicani ejusdem societatis. Nam publicanorum erant societates, quæ publica vectigalia redimebant, conducebantque a Censoribus, ut sæpe apud Ciceronem leges, ut in Brut. 85. Quum in sylva Scantia facta cædes esset, notique homines interfecti : insimulareturque familia, partim etiam liberti societatis ejus, quæ picarias de P. Cornelio, L. Mummio Censoribus redemisset : decrevisse senatum, ut de ea re cognoscerent & statuerent consules : causam pro publicanis accurate eleganterque dixisse Lælium. Paulo post, Tum Lælium, quum eum socii domum reduxissent, egissentque gratias, &c. Paulo post, Itaque multis querelis, multaque miseratione adhibita, socios omnibus approbantibus, illa die quæstione liberatos esse.

Socii Latini, dicebant veteres conjuncte, cum tamen & de Sociis, id est Italis extra Latium, & de Latinis intelligerent : sicuti Æquum bonum, copula omissa, pro Æquum & bonum, sic Socii Latini nominis, pro Socii, & qui erant Latini nominis, nam Latini, cum ipsi quoque socii essent, proprio tamen nomine a reliquis Italis distinguebantur, & proprio etiam jure fruebantur, unde, jus Latii, & jus Italicum, diverse posita. erat igitur Socii nomen generale. sicuti & Fœderati. tam enim socii fœderatique Latini, quam reliqui Itali. Liv. lib. 41. Moverunt senatum, inquit, legationes socium nominis Latini. summa querelarum erat : Cives suos, Romæ censos plerosque Romam commigrasse : quod si permitteretur, perpaucis lustris futurum, ut deserta oppida, deserti agri nullum militem dare possent. dixit socium nominis Latini, pro, sociorum, & nominis Latini. quod idem Livius ibidem ostendit : subjungit enim : Lex sociis, ac nominis Latini, qui stirpem ex sese domi relinquerent, dabat, ut cives Romani fierent : ea lege male utendo, alii sociis, alii populo R. injuriam faciebant. nam & ne stirpem domi relinquerent, liberos suos quibusquibus Romanis in eam conditionem, ut manu mitterentur, mancipio dabant, libertinique cives essent : & quibus stirps deesset, quam relinquerent cives Romani fiebant. hic duo sunt animadvertenda : primum, de quibus dixerat, socium nominis Latini, de iisdem intulisse, soci[...] ac nominis Latini : deinde, cum in eo, Sociis, ac nominis Lati[...] distinxisset, ac separasset Socios a Latinis, uno tamen postea [...]mine simul omnes comprehendisse, cum dixerit, Alii sociis, [...] populo R. injuriam faciebant. appareat, quanquam Latini ac rel[...] Itali non eodem jure essent, æque tamen omnes societate ju[...] fuisse populo R. Est etiam eadem de re, versibus aliquot i[...] jectis, ejusdem generis exemplum. Legem, inquit de soci[...]

Claudius tulit S. C. & edixit; qui socii ac nominis Latini ipsi majoresve eorum, M. Claudio T. Quinctio censoribus, postque ea apud socios nominis Latini censi essent, ut omnes in suam quisque civitatem ante cal. Novemb. redirent. & lib. XLII. cum iisdem loqueretur, Posthumius, inquit, consul pro concione edixerat: qui socii Latini nominis ex edicto C. Claudii consulis redire in civitates suas debuissent, ne quis eorum Romæ, & omnes in suis civitatibus censerentur. sexcenta sunt hujusmodi tum apud hunc, tum apud alios: quæ legendo, siquis voluerit, observet. Ex observationibus P. Manut.

Socialis, e. [συμμαχικὸς] Quod est sociorum: ut, Sociale bellum, Quod cum sociis gestum est. Cic. pro Font. 21. Cujus sanguine non solum Asculanorum manus a qua interfectus est, sed totum illud sociale bellum macula sceleris imbutum est.
Amor socialis: ab effectu, quod socios reddat. Ovid. 7. Met. 800.
Anni sociales. Ovid. 2. Trist. 161.
Carmina socialia, Nuptialia carmina. Ovid. 12. Epist. 139.
Cœtus socialis. Liv. 7.
Equitatus socialis. Liv. 26.
Exercitus socialis. Liv. 3.
Fœdus sociale. Liv. 34. 56.
Judicium sociale. Cic. 4. Verr. 15. Primum si ita esset, tamen vos in quæstione de pecuniis repetundis, quæ sociorum causa constituta est, lege judicioque sociali, sociorum querimonias audire oporteret.
Jura socialia lecti. Ovid. 3. Amor. 11. 45.
Res socialis. Senec. de Benefic. lib. 5. cap. 11. Beneficium dare, socialis res est: aliquem conciliat, aliquem obligat. Sibi dare non est socialis res: neminem conciliat, neminem obligat.
Sacra socialia. Ovid. 21. Epist. 155.
Torus socialis. Ovid. 2. Fast. 729.

Socialitas, ātis. f. [τὸ συμμαχικὸν] Plin in Paneg 49. Non remissionibus tuis eadem frequentia, eademque illa socialitas interesset?

Socialiter, Adv. [συμμαχικῶς] Hor. de Arte Poet. 258.
— non ut de sede secunda
Cederet, aut quarta socialiter.

Societas, ātis. f. [ἑταιρεία, κοινωνία, συμμαχία, κοινώνημα] quasi Participatio, quæ fit dum socium ad aliquod negotium gerendum nobis adjungimus. Cic. pro Rosc. Com. Quum præsertim ex tua oratione, quodcunque tibi peteres, huic peteres: quodcunque tibi exigeres, id in societatem recideret. Idem 5. Verr. 134. Primum eam, quum posita esset apud eas societates unde erat attributa, binis centesimis fœneratus est.
Societas rei alicujus cum altero. Cic. 1. Verr. Video enim permulta esse crimina, quorum tibi societas cum Verre ejusmodi est, ut ea in accusando attingere non audeas.
Captiosa societas. V. Captio, in CAPIO.
Interior & propior societas. V. INTRA.
Infida regni societas. Liv. 1. 14.
Accedere societatem alicujus. V. ACCEDO.
Accipere societatem. V. ACCIPIO.
Adjungere aliquem in societatem. V. ADJUNGO.
Assumere in societatem. Justin. 10. 1. 5.
Auctus societate. Tacit. 4. Hist. 65.
Coire societatem. V. COEO.
Coire societatem salutis & periculi cum aliquo. Cic. pro Rabir. 22. An cum Mario, Scauro, Catullo, Metello, Scævola, cum bonis denique omnibus coire non modo salutis, verum etiam periculi societatem?
Cum eo voluntariam societatem coibas, qui te in hereditaria societate fraudarat. Cic. pro Quint. 79.
Coitur societas. Cic. pro Rosc. Amer. 87.
Colere societatem fide. Cic. pro Quint. 29. Etenim si veritate amicitia, fide societas, pietate propinquitas colitur, &c.
Componere societatem. V. COMPONO.
Conferre se in societatem. V. CONFERO.
Confirmare societatem. Cic. 2. Philip. 89.
Conflare societatem. V. CONFLO.
Conjunctus societate. Cic. 5. Acad. Hominem esse censebant quasi partem quandam civitatis & universi generis humani, eumque esse conjunctum hominibus humana quadam societate.
Convocare ad vitæ societatem. V. CONVOCO.
Copulare societatem cum deo. V. COPULO.
Devincire societatem. Cic. 1. Off. 22. Tum artibus, tum opera, tum facultatibus devincire hominum inter homines societatem.
Dirimere societatem. Cic. pro Domo 28. ad Pontif. Hanc nostram conjunctionem, hanc conspirationem in Repub. bene gerenda, hanc jucundissimam vitæ atque officiorum omnium societatem, certi homines fictis sermonibus & falsis criminibus diremerunt.
Facere societatem cum aliquo. Cic. pro Quint. 12. Qui societatem cum Sex. Nævio fecerit.
Gerere societatem magna fide. Cic. pro Quint. 12. Qua in re diligens erat, quasi ii qui magna fide societatem gererent, &c.
Habere societatem. Cic. de Fato 3.
Implicare se societate omnium. V. IMPLICO.
Ingeneravit natura societatem utrisque. V. INGENERO.
Inire societatem cum aliquo. Cic. 13. Philipp. 36. Parumque videtur omnium facinorum sibi cum Dolabella societatem initam confiteri?
Jungere societatem alicui. V. JUNGO.
Jungi societate alicui regi. V. JUNGO.
Labefactare societatem. Cic. 5. Fam. 2.
Manet societas. V. MANEO.
Pacisci societatem. Ascon. Pædian.
Pangere societatem. V. PANGO.
Perstare in societate. V. PERSTO.
Renovare societatem. Cic. 12. Fam.
Renuntiare societatem alicui, pro Diremptam significare. Liv. 38. 21.
Sejungere se a societate. Cic. 10. Fam. 6.

Servare societatem. Cic. 1. Off. 15.
Societas est. Cic. pro Quint. 14. Quum annos jam plures societas esset, & quum sæpe suspectus Quinctio Nævius esset, &c.
Venire in societatem. Cic. 9. Fam. 14.

Sociennus, i m. [συμπράκτωρ] Idem quod Socius, antique. Plaut. Aul. 4. 4. 32. Ibo intro, atque illi tuo socienno jam interstringam gulam.

Socio, [συμμίγνυμι, συναγκαλίζω] āre. quasi Socium socio apponere, adjungere, conjungere. Columel. lib. 3. cap. 3. At siqui cum scientia sociaverit diligentiam. Liv. 39. 13. Eos esse qui aut conjurare, aut sociari facinoribus, aut stuprum pati noluerint. Cic. pro Flacc. 21. Quid si testium studium cum accusatore sociatum est? Sil. lib. 1. 76.
Et se participem casus sociarat in omnes.
Aliquem sociare urbe & domo. Virg. 1. Æn. 605.
Cubilia sociare cum aliquo. Ovid. 10. Met. 635.
Curas sociare. Valer. 5. Argon. 280.
At Juno, & summi virgo Jovis intima secum
Consilia, & varias sociabant pectore curas.
Dextras sociare, & fœdere jungi. Sil. lib. 11. 149.
Gaudia sociare cum aliquo. Tibul. lib. 3. 3. 7.
Juvencos sociare imposito aratro. Stat. 1. Theb. 131.
Se cui vinclo sociare jugali. Virg. 4. Æn. 16.
Vires sociarunt juncto aggere. i. e. Castris junctis. Sil. lib. 15. 110.

Socians, antis. Partic. [συναγκαλίζων] ut,
Carmina socians nervis. Ovid. 11. Met. 5.

Sociandus, a, um. aliud Partic. [συναγκαλιστέος] ut, Verba socianda chordis. Hor. 4. Carm. 9. 4.

Sociatus, a, um. Partic. [συμμιχθεὶς] ut, Fœdere lecti sociata mihi. Ovid. in Ibin, 15.
Corpus sociatum. Ovid. 2. Amor. 8. 5.
Labor sociatus. Ovid. 8. Met. 546.
Vitem sociatam palmite ulmus amat. Stat. 5. Sylv. 1. 48.

Sociatrix, icis. f. [συμμικτεῖρα] Valer. 5. Argon. 499.
Sed me nuda fides, sanctique potentia justi
Huc tulit, ac medii sociatrix gratia Phryxi.

Sociabilis, e. [συναγκαλιστὸς] Quod facile conjungitur alteri. Plin. lib. 19. cap 42. Eadem & curribus, maxime sociabilis glutino, in tantum ut findatur ante quam solida est. De abiete.
Sociabilis consortio, pro Sociali. Liv. 40. 8. Meliora quoque exempla parte altera posui, sociabilem consortionem inter binos Lacedæmoniorum reges salutarem per multa secula ipsis patriæque.

Sociatio, ōnis. f. Mart. Capel. 2. Rata inter eos sociatio copulam nuptialem constrinxit. conf. Novat. de Trinit. 19.

Sociofraudus, i. m. Qui socium fallit. Plaut. Pseud. 1. 3. 128.
Furcifer, sociofraude, parricida, sacrilege.

Socors, ordis, qui & **Secors** dicitur apud Festum, [ῥάθυμος, ἀσύνετος] Qui nihil se ad probitatem exercet, & qui tardus vel negligens est in consulendo, meditando, prospiciendove quid opus sit facto: quasi Sine corde & ignavus. Ter. Adel. 4. 5. 61. Nolim cæterarum rerum te socordem eodem modo. In quem locum sic Donatus: *Segnitia* est ad agendum, *socordia* ad considerandum. Cic. 1. de Nat. Deor. 5. Ut excitaret homines non socordes ad veri investigandi cupiditatem. Idem de Clar. Orat. 239. Nam ejus æqualem M. Glabrionem bene institutum avi Scævolæ diligentia, socors ipsius natura, negligensque tardaverat. Columel. lib. 1. in Præfat. Itaque istam vitam socordem persequitur valetudo.
Futuri socors. Tacit 3. Hist. 31.

Socordia, sive **Secordia**, æ. f. apud Festum, [ῥαθυμία, ἀσυνεσία] Ignavia. Ter. And. 1. 5. 1. Enimvero Dave nihil loci est segnitiæ neque socordiæ. Liv. 22. Sed Pœnus advena, ab extremis orbis terrarum terminis nostra cunctatione & socordia jam huc progressus.
Industria, Socordiæ opponitur. Tacit. 2. Ann. 38.
Socordia cæca ac sopita. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Per socordiam. Liv. 7. 35. Cum hoste res est qui hesterno die delendi omnis exercitus fortuna per socordiam usus non sit.
Abjicere socordiam. V. ABJICIO.
Accedere ad majorem socordiam. V. ACCEDO.
Compellere socordiam. V. COMPELLO.
Intendere socordiam. Tacit. 2. Ann. 38. Languescet alioqui industria, intendetur socordia. h. e. Augebitur.

Socorditer, Socordius, Socordissime. [ῥαθύμως] Liv. 1. 22. Ab Albanis socordius res acta.

Socrates, is. m. [Σωκράτης] Philosophus Athenienfis, unus omnium sapientissimus judicatus. Pater Socratis fuit Sophroniscus lapidarius, mater Phanarista obstetrix. Qui in paupertate beatissimus, amicis olim audientibus, Emissem, inquit, pallium si nummos haberem. Neminem poposcit, omnes admonuit, a quo acciperet ambiguus fuit. Hic auditor fuit Anaxagoræ & Damonis, postea ad Archelaum Physicum se contulit. Qui animadvertens, naturalis speculationis fructum nullum esse, invenit primus ethicen, id est moralem philosophiam, ad quam transiens, fertur dixisse, Quæ supra nos, nihil ad nos. Auctor est Xenophon Socratem nunquam de natura rerum, neque de sublimioribus rebus disputasse, quum ea sint supra captum hominum. Quod ipse præter cæteros suo tempore mortales, & vita castissimus, & moribus patientissimus fuerit, exempla utriusque rei constant. V. Gellium. Castitatis illud ab Æliano memoratur, quod Zophirus Physiognomus dixisse fertur, Socratem ex Physiognomia omnium libidinosissimum esse: civibus autem tanquam falsa locutum eum ridentibus, Socrates minime mentitum dixit, sed naturæ vim se animi virtute attulisse. Cic. tamen de Fat. 10. non lascivum, sed bardum ac mente stupidum & obtusum dicit. Nihil unquam scripsisse constat, sed ejus dissertationes a Platone commemorantur. Dæmonem se habere fatebatur, qui ei futura prædiceret. Accusatus postremo ab Atheniensibus, quod de diis male sentiret, ac in carcere causam dicere jussus, neglexit, & Lysiæ orationem elegantissimam respuit, ut scribit Cic. lib. 1. de Orat. 231. qui pluribus persequitur historiam de morte Socratis, eodem lib. 1. de Orat. 90. Hic æquabilitatem in omni vita servavit, ut idem semper

per vultus, eademque frons, sive prosperis, sive adversis rebus extiterit usque ad extremum. V. Plin. lib. 7. cap. 19. Ex Socratis variis in omnem partem diffusis disputationibus, plures fluxere discipuli. Et quum alius aliud apprehenderet, proseminatæ sunt quasi familiæ dissentientes inter se, quum tamen omnes se philosophos, Socraticos & dici vellent & esse arbitrarentur. Primum ab ipso Socrate Plato, a Platone Aristoteles & Xenocrates. Deinde ab Antisthene, qui patientiam & duritiam in Socratico sermone maxime adamarat, Cynica: quum ab Aristippo quem maxime voluptariæ disputationes delectarunt, Cyrenaica philosophia manaverunt. Quintil. lib. 1. cap. 10. Quid de philosophis loquor, quorum fons ipse Socrates jam senex institui lyra non erubescebat?

Clarus scientia Socrates. V. CLARUS.

De Græcis dulcis & facetus Socrates. Cic. 1. Off. 108.

Socrates alter Pictor, inter cujus opera, Piger, qui appellatur ὄκνος, spartum torquens quod asellus arrodit. Auctor Plin. lib. 35. cap. 11. Pausanias autem dicit hunc a Polygnoto pictum. Ad hanc tabulam alludens ait Propert. lib. 4. 3. 21.

> Dignior obliquo funem qui torqueat ocno,
> Æternusque tuam pascat aselle famem.

Alius Socrates Constantinopolitanus, qui historiam ecclesiasticam, a tempore Apostolorum usque ad Chrysostomum scripsit, quo tempore fuisse par est, unus ex his qui in Tripartita connectitur historia. V. Vossius de Histor. Gr. p. 328.

SOCRATICUS, a, um. Adj. [Σωκρατικὸς] ut,

Chartæ Socraticæ. Hor. in Arte Poet. 310.

Domus Socratica. Hor. 1. Carm. 29. 14.

Opus Socraticum. Ovid. in Ibin 496.

Sermones Socratici. Hor. 3. Carm. 21. 9.

SOCRUS, ûs. f. [πενθερὰ, ἑκυρὰ] Uxoris mater, aut mariti. Nam & ad generum, & ad nurum refertur. Cic. pro Cluent. 188. Nubit genero socrus, nullis auspicibus, nullis auctoribus, funestis ominibus omnium.

Arida socrus. Claud. 1. in Eutrop. 269.

Magna socrus. V. MAGNUS.

Socrus & mascul. genere veteres dici posse voluerunt. Nævius Pellic. Desine socri tuo, fratri, patri meo. Non.

SOCRUALIS, e. Sidon. 7. Epist. 2. Socrualis munificentia.

SOCUS, Vir Trojanus Hippasi filius, generosus animo & corporis dignitate. Hic teste Homero magno animo Ulyssem vulneravit: sed ab eo deinde ipse interfectus est.

S O D

SODALIS, is. c. [ἑταῖρος, ὁμέστιος, σύσσιτος, ὁμόσπονδος] dicitur in rebus levioribus: & fere in conviviis dicuntur Sodales quasi Simul edales: vel, ut quibusdam placet, quia una sedeant, & sint simul in mensa. Quintil. in Gladiat. Et tempestiva convivia & pervigiles jocos advocata sodalium turba solutus atque affluens agerem. Plaut. Merc. 5. 2. 4. Sex sodales repperi, vitam, amicitiam, civitatem, lætitiam, ludum, jocum. Cic. 4. Acad. 118. At hoc Anaximandro populari & sodali suo non persuasit.

Sodales dicti sunt, quod una sederent, & essent: vel quod ex suo dapibus vesci soliti sint, vel quod inter se invicem suaderent quod utile esset. Festus.

Chari sodales. Hor. 1. Carm. 36. 5.

Dilecti sodales. Ovid. 4. Trist. 5. 1.

Fidus sodalis. Ovid. 1. de Arte Am. 741.

Ingrati sodales. Juven. 11. Sat. 190.

Jucundus sodalis. Ovid. 1. de Pont. 8. 25.

Primus meorum sodalium. Hor. 2. Carm. 7. 5.

Se alicui sodalem facere. Martial. lib. 12. 34.

> Nulli te facias nimis sodalem.

Sodales sunt (inquit Caius Jureconsf. in l. ult. D. de collegiis & corporibus) Qui sunt ejusdem collegii. Tacit. lib. 1. Ann. 54. Idem annus novas cæremonias accepit, addito sodalium Augustalium sacerdotio, ut quondam T. Tatius retinendis Sabinorum sacris sodales Tatios instituerat.

In sodalibus illis es. V. IN.

In morbo sodalis. Cic. 3. Verr. 91. Nam ille quoque sodalis istius erat in hoc morbo & cupiditate. i. e. Eodem animi vitio tenebatur.

Turba sodalis. Ovid. Rem. Amor. 586.

SODALITAS, âtis. f. [συσσιτία, ἑταιρεία] Collegium multorum, seu convivium. Cic. de Senect. 45. Sodalitates autem me Quæstore constitutæ sunt. Idem pro Planc. 37. Cujuscunque tribus largitor esset, & per consensionem magistratuum quæ honeste sodalitas nominaretur.

Pastoritia sodalitas. V. PASTOR.

SODALITIUM, i. n. [συσσίτιον] Idem. Auct. ad Herenn. lib. 4. Venit in ædes quasdam, in quibus sodalitium erat eodem die futurum. Cic. pro Planc. 36. Lex Licinia, de sodalitiis.

Dulce sodalitium. Catul. 101. 4.

Fraternum sodalitium. Idem ibid.

Sodalitium sacrilegii. Cic. in Sallust. 14. Non ita est, sed abiit in sodalitium sacrilegii Nigidium.

SODES, [δέομαι] Blandientis vel exhortantis adverbium seu mavis interjectio, quasi tu dicas Quæso, rogo, obsecro. Priscianus putat esse verbum: ait enim quædam verba esse, quæ in usu deficiunt personis, ut cedo, sodes, salve, ave.

Sodes, dictum quasi Si audes, ut Sis, pro Si vis. Ter. Heaut. 4. 4. 16. At scin' quod sodes? Cic. in Orat. 154. Libenter etiam copulando verba jungebant, ut sodes pro si audes, sis, pro si vis. Idem 7. Att. 3. Tartesium istum tuum mihi exeunti, jube sodes nummos curare. Hor de Arte Poet. 438.

SODII, Populi sunt in Iberia auctore Plin. lib. 6. cap. 10.

SODINUS, fluvius Capissenæ est apud Plin. lib. 6. cap. 23.

SODOMA, æ. f. SODOMUM, i. & SODOMA, orum. n. plur. [Σόδομα] Oppidum fuit Judææ, de quo in Genesi. Solin. de situ Judææ, Ibi duo oppida, unum Sodomum, alterum Gomorrum. Hinc

SODOMITÆ, dicti sunt Sodomorum incolæ.

SOGDIANA, [Σογδιανὴ] Provincia Asiæ, quæ, ut scribit Ptolemæus lib. 6. cap. 12. a Septentrione parte Scythiæ terminatur, ab Oriente Sacis, A Meridie & Occasu Bactriana. In ea sunt urbes, Oxiana, Maruca, & Alexandria, quam, ut Solinus ait, Alexander tertiam condidit, ad contestandos itineris sui terminos. Hinc,

SOGDIANI, Populi hanc regionem habitantes; quorum meminit Plin. lib. 6. cap. 16.

SOGDONACUS, Pasinis regis Arabum pater fuit, qui Caracem urbem Persici sinus intimam, a fluminibus infestatam restauravit. Plin. lib. 6. cap. 27.

SOGIONTII, Populi in Alpibus, auctor Plin. lib. 3. cap. 20.

S O L

SOL, sōlis. m. [ἥλιος, ἠέλιος, μίτρης, ἠλέκτωρ] Plaut. Stich. 1. 2. 53. Meliorem neque tu reperies, neque sol videt.

Sol, a Solus fit, quod solus ex omnibus sideribus sit tantus: vel quod solus quum est exortus, obscuratis omnibus aliis apparet. Ita Cic. 2. de Nat. Deor. 68. Græce ἥλιος dicitur.

A primo sole, h. e. Post solis ortum. Juven. 2. Sat. 133. Liv. 27. Bell. Pun. Postero die Romani ab sole orto in multum diem stetere in acie.

Primo cum lumine solis. Virg. 7. Æn. 130.

Accessus solis. V. ACCEDO.

Defectus solis varii. Virg. 2. Georg. 478.

Fulgura solis. Lucret. lib. 2. 165.

Imago solis nitidissima. Ovid. 14. Met. 768.

Incursus solis. V. INCURRO.

Labores solis. Quintil. lib. 1. cap. 10.

Lumina solis radiantia. Ovid. 2. Trist. 325.

Meatus solis lunæque. Lucret. lib. 1. 129.

Obscuratio solis. Quintil. lib. 1. cap. 10. ad fin.

Occasus solis. Virg. 1. Georg 402.

Ortus solis. V. Ortus, in ORIOR.

Plaga iniqui solis, Plaga seu Zona torrida. Virg. 7. Æn. 227.

Acer sol. V. ACER adjectivum.

Acutus, i. e. Penetrativus. Hor. 1. Epist. 10. 17.

Æstivus. Virg. 4. Georg 28.

Ætherii solis orientia lumina. Virg. 8. Æn. 68.

Algentem rapiat cœnatio solem. Juven. 7. Sat. 183. h. e. Ab hyberno sole illustretur.

Alius & idem sol. Alius, quia alio quotidie loco oritur, vel quia alius est dies hodiernus ab hesterno; vel quia alio colore est propter cæli, temporisque dissimilitudines. Idem autem, quia semper unus est. Hor. Carm. secul. 10.

> Alme Sol, curru nitido diem qui
> Promis & celas, aliusque & idem
> Nasceris, possis nihil urbe Româ
> Visere majus.

Almus. Hor. ibid.

Ardens. Virg. 2. Ecl. 13.

Assus. V. ASSUS.

Aureus. Virg. 1. Georg. 231.

Auricomus. Valer. 4. Argon. 92.

Cadens. Virg. 3. Georg. 401.

Candidus. Ovid. 15. Met. 30.

Clarissimus. Quintil. lib. 5. cap. 12.

Exoriens. Virg. 1. Georg. 438.

Flammeus. Stat. 4. Sylv. 3. 156.

Flammiger. Valer. 5. Argon. 591.

Gravis. Hor. 2. Serm. 4. 23.

Igneus. Claud. 2. in pr. Cons. Stilich. 60.

Incertus. Ovid. 2. Met. 808.

> Liquitur ut glacies incerto saucia sole. i. e. Debili, & parum vehementi.

Infusus. Virg. 9. Æn. 461.

Luridus. V. LURIDUS.

Medius operum sol. Stat. 5. Theb. 85.

> Sol medius operum summo librabat Olympo
> Lucentes, seu staret, equos.

Nitidus. V. Nitidus, in NITEO.

Potens. Virg. 2. Georg. 373.

Pulcher. Hor. 4. Carm. 2. 47.

Purus. Hor. 3. Carm. 29. 45.

Præclarus. Lucret. lib. 5. 121.

Rapidus, pro Veloci. Virg. 1. Georg. 92. Serv.

Roseus. Claud. de 3. Cons. Honor. 131.

Supremo sole, i. e. Sub occasum. Hor. 1. Epist. 5. 3.

Surgens. Hor. 1. Serm. 4. 29.

Tepidus. Virg. 1. Georg. 92.

Veniens, Oriens. Virg. 7. Æn. 218.

Vernus. Ovid. 3. Trist. 12. 27.

Abiit sol. V. ABEO.

Accendit sol medios æstus. Virg. 4. Georg. 401. Meridiem notat.

Admittere solem. V. ADMITTO.

Adurit solis calor. V. ADURO.

Arcere solem. V. ARCEO.

Caligare in sole. V. Caligo, are, in CALIGO, Inis.

Carens sole domus. Ovid. 2. Met. 761.

Circumvolvitur sol magnum annum. Virg. 3. Æn. 284.

Collucet sol. V. COLLUCEO.

Colorat sol. Quintil. lib. 5. cap. 10.

Condit se sol in undas. Virg. 1. Georg. 438.

Coqui sole. V. COQUO.

Discutit umbras sol. Virg. 3. Georg. 357.

Dissipat ardorem sol. Lucret. lib. 2. 210.

Decedens sol crescentes duplicat umbras. Virg. 2. Ecl. 67.

Exuri in sole. Cels. lib. 1. cap. 3. Siquis vero exustus in sole est,

Fecerat exiguas sol altissimus umbras. Ovid. 3. Met. 50.

Fervescunt acri sole terræ. Lucret. lib. 6. 851.

Frangunt solem frigora. Stat. 1. Sylv. 3. 7.
Hauserat medium sol igneus orbem. Virg. 4 Georg. 427. Meridiei est periphrasis.
Inardescit nubes solis radiis. Virg. 8. Æn 623.
Inclinat se sol. V. INCLINO.
Incoqui sole. V. INCOQUO.
Insistit sol culmini ædium. Plin. 2. Epist. 17. ad Gall. Ipsa vero cryptoporticus tum maxime caret sole, quum ardentissimus culmini ejus insistit.
Laxavit pruinas sole Ortus. Dissolvit gelu. Stat. 3. Theb. 469.
Lustrans omnia sol. Lucret. lib. 6 1436.
Procedere in solem & pulverem. Cic. in Brut. 37. Processerat enim in solem & pulverem, non ut e militari tabernaculo, sed ut e Theophrasti doctissimi hominis umbraculis. De Demetrio Phalereo loquitur. Hoc est, in aspectum, in lucem, in medium, in locum ubi publice oraret: quemadmodum milites, a quibus ducta est translatio, e tabernaculo in Solem & pulverem pugnaturi prodeunt. V. Umbracula eruditorum in UMBRA.
Proferre in solem. V. IN præpositionem.
Repercussum sole lumen. Virg. 8. Æn. 23.
Ruit sol. Virg 5. Æn. 508.
Tepescunt occiduo littora sole. Ovid. 1. Met. 65.
Soles, in plurali numero, pro Diebus legimus. Virg. 3. Æn. 203.

Tres adeo incertos cæca caligine soles
Erramus pelago. Martial. lib. 10. 6.
Felices, quibus urna dedit spectare coruscum
Solibus Arctois, sideribusque ducem.

Arcti soles, Dies breves. Stat. 1. Sylv. 3. 88.
Assiduo curata cuticula sole. Pers. 4. Sat. 18.
Blandi soles. Ovid. 1. Fast. 157.
Candidi soles fulsere mihi, i. e. Fortunatus fui. Catul. 8. 3. 8.
Dulces soles mihi surgunt. Valer. 4. Argon 132.
Hyberni soles properant se tingere Oceano. Virg. 2. Georg. 481.
Longi soles. Virg. 9. Ecl. 52. —— sæpe ego longos
Cantando puerum memini me condere soles. i. e. Æstivos dies finire, inquit Serv.
Occidunt soles & redeunt. Catul. 5. 4.
Longos consumere soles cum aliquo. Pers. 5. Sat. 41.
Niger sol, Infaustus. Hor. 1. Serm. 9. 73.
Novo sole. Virg 1. Georg. 208. i. e. Oriente die & sole adhuc recenti, necdum ferventi. Servius.
Novus sol proprie est octavo Calend. Jan. Virg. 7. Æn. 720.
Vel quum sole novo densæ torrentur aristæ. i. e. Prima æstatis parte. Serv.
Soles, Solis splendores vel radii dicuntur. Martial. lib. 8. 14.

Hybernis objecta notis specularia puros
Admittunt soles, & sine fæce diem.

Ætherei soles. Ovid. 1. Met. 435.
Incerti cæca caligine soles. Virg. 3. Æn. 303.
Maturi soles. Virg. 1. Georg. 66.
Pulverulenta coquat maturis solibus æstas. i. e. Vehementer fervidis, magnis. Servius. Sabinus tamen exponit Festinis.
Rapidi soles. Ovid. 3. Amor. 6. 106.
Solibus coctus. Plin. lib. 12. cap. 5. ad fin.
Solibus expositus locus. Plin. lib. 15. cap 5. ad fin.
Solibus ostentus locus. Plin. lib. 14. cap. 4.
Soles nocent capiti. Tibull. lib. 1. 4. 2.
Longis solibus tepuerunt sidera. Stat. 5. Theb. 460.
Soles, Æstus, vel ardores solis. Hor. 1. Epist. 21. 24.
Corporis exigui, præcanum, solibus aptum.
Æstas evocat soles. Sen. OEth. 5.
Altis solibus obruta hyems. Stat. 4. Sylv. 5. 6.
Assiduis solibus perusta pars terræ. Lucret. lib. 5. 253.
Assiduis solibus usta arista. Ovid. 5. Epist. 112.
Perusta solibus uxor. Hor. Epod. 2. 41.
Solis dies, quem nos Dominicum diem dicimus, sæpe in Civilis juris voluminibus legitur: cum enim septem sint Planetæ, cuilibet suum diem tribuerunt veteres: Lunæ primum, quem Lunarium dixerunt: Marti secundum, quem & Martium: Mercurio tertium ei indito Mercurii nomine: Jovi quartum, quem & Jovis diem nuncuparunt: Veneri, Venereum: Saturno, Saturnium: a quo & Saturnalia: nos ex ritu Judaico Sabbathum appellavimus: Postremo Solis diem, de quo in l. 3. C. de feriis. Dion. lib. 37. Auson. in Edyll. l. 13. & 10. de exactionibus in C. Theod. l. 2. & ult. C. de feriis. Nicephorus lib. 15. cap. 25. Gregor. Turonens. lib. 3. cap. 13. Aimonus lib. 2. cap. 11. De gestis Francorum.
SOLIS Fons, V. in dictione FONS Solis.
SOLIS Gemma, quem ad instar solis fulgentes in orbem radios habet ἡλίου λίθος. Plin. lib. 37. cap. 10.
SOLIS Insula, [Ἡλίου νῆσος] est in mari Indico semper rubens, & (ut Solinus refert) omni animantium generi inaccessa, quoniam eo ingressos, vis circumfusi aëris confestim exanimat. Plin. lib. 6. cap. 23. Insula, quæ Solis appellatur. & eadem cubile Nympharum rubens in qua nullum animal non absumitur.
SOLIS Mensa, [Ἡλίου τράπεζα] Æthiopiæ locus apparatis epulis semper refertus, & quia ut libet, inquit Pomponius, vesci volentibus licet, Ἡλίου τράπεζαν, i. e. Solis mensam appellant: & quæ passim apposita sunt, affirmant nasci subinde divinitus. Ad quem locum Severus imperator, quum Alexandriam venisset, rei fama permotus profectus est. Auctor Spartianus. Cæl. Rhodig. lib. Antiq. Lect. 29. cap. 4. scribit, Solis mensam, adagio dici divitum opulentorumque hominum, domos omni rerum copia ubertim affluentes, expositasque inopum necessitatibus & alimentis.
SOLIS Ostia, Loca sunt ob æstum intolerabilem & aquarum longo tractu penuriam sic dicta apud Indos extremos, quibus in locis periclitatum Alexandri exercitum Diod. lib. 17. scribit. Pompon. in descriptione Indiæ.
SOLAMEN, V. SOLOR.
SOLIFER, ĕra, ĕrum. Adj. [ἡλιοφόρος] Sen. Herc. OEth. 159. Aut qui soliferæ suppositus plagæ, vicino Nabathæ vulnera dirigit.

SOLIGENA, æ. c. [ἡλιογενής] Valer. 5. Argon. 317.
—— nec fama fefellit
Soligenam Æeten media regnare sub Arcto.
SOLARIS, e. [ἡλιακός] Quod est solis. ut, Radii solares. Lucret. 2. 125.
Annus solaris, Quum sol expleto per omnia signa circuitu, ad id unde digressus fuerat, rediit: quod fit fere CCCLXV diebus.
Arcus solaris. Sen. Nat. Quæst. 1. 10.
Lumen solare. Ovid. 5. Trist. 9 37.
Solaris herba Corn Cels. lib. 5. cap. 27. Adversus ictum scorpionis, ea est quæ Græce heliotropium dicitur, quod se cum sole circumagat, etiam nubilo die: tantus est ejus sideris amor.
SOLANUS, a, um. Adj. [ἡλιώτης] Idem quod Solaris. Unde, Subsolanus ventus, Qui sub sole oriente nasci videtur.
Nonnullis placuit esse ventos quatuor, ab Oriente æquinoctiali solanum, &c. Vitruv. 1. 6.
SOLANEUS, a, um. Theod. Prisc. 1. 16. Lacerta solanea.
SOLARIUM, i. n. Instrumentum, quod ope solis horas indicat. De ejus inventore, V. Plin. 7. 60. Cic. 2. de Nat. Deor. 87. Aut cum solarium vel descriptum, aut ex aqua contemplere, intelligere declarari horas arte, non casu. Plaut. Bœot. apud Gell. 3. 3.

Ut illum Dii perdant, primus qui horas repperit,
Quique adeo primus statuit hic solarium,
Qui mihi comminuit misero articulatim diem;
Nam me puero vetus erat solarium,
Multo omnium istorum optimum & verissimum.

Solarium, Locum editum significat, in quo veteres apricari & solem captare solebant, l. 13. De servit. urban. prædior. Macrob. lib. 2. cap. 4 de Augusto, Cum de Tyriæ purpuræ, quam emi jusserat, obscuritate quereretur, dicente venditore: Erige altius ac suspice, his usus est salibus, Quid ergo, ut me popul. Rom. dicat bene cultum, in solario ambulaturus sum! Veteres enim hyberno tempore valetudinis gratia in sole apricari, &, ut Seneca ait, in sole percoqui solebant, habebantque in ædibus ad eum usum loca accommodata, quæ teste Isidoro lib. 15. cap. 3. Solariorum inde nomen acceperunt. Quod & Imperator Leo constit. ultima, tradit.
Est & Solarium, Soli precium, aut census, qui pro solo annuatim solvitur. V. SOLUM.
Ad solarium versari. V. AD præpositionem.
SOLATUS, a, um. Adj. [ἡλιωθείς] Sole correptus, quemadmodum Sideratus, qui sidere. Plin. lib. 29. cap. 6. Sic & solatis prosunt.
SOLATUM, i. n. Morbi genus maxime a rusticantibus dicitur. Festus.
SOLAGO, inis. f. Heliotropium. Duplex est, major & minor; uti patet ex Apul. de Herba, cap. 49. & 63.
SOLSTITIUM, i. n. [τροπή, θερινή, θέρος] Solis statio, quum sol ultra non progreditur, sed retrocedere incipit. Singulis quippe annis duo sunt solstitia, unum æstivum, alterum hyemale: sunt enim duo tropici, hybernus & æstivus. Hybernus est, per quem sol transmittens octavam Capricorni partem, solstitium hybernum facit XV Idus Decembres, quo tempore sol altiores incipit circulos petere. Æstivus vero, per quem sol octavam partem Cancri transmittens, solstitium æstivum facit IV Idus Junii, quo tempore remeare sol ad inferiores incipit circulos.
Solstitium veteres fere vocant Æstivum, licet nihil adjiciatur. Virg. 1. Georg. 100.
Humida solstitia atque hyemes optate serenas
Agricolæ. Cic. 2. de Nat. Deor. 19. Possetne uno tempore florere, dein vicissim horrere terra, aut tot rebus ipsis se immutantibus solis accessus, discessusque solstitiis brumisque cognosci.
Solstitium æstivum & hybernum. Columel. lib. 7. cap. 3. Magis ad rem pertinet, ut ante æstivum quam hybernum solstitium convalescat.
Solstitium brumale. Columel. lib. 11. cap. 2. non ita procul a fine.
SOLSTITIALIS, e. [θερινός] Quod ad solem, vel solstitium pertinet: ut, Solstitialis circulus. Plin. lib. 2. cap. 11. Et Solstitialis dies. Cic. 1. Tusc. 64. Et Solstitialis orbis. Idem 3. de Nat. Deor. 37.
Annus solstitialis, i. e. Solaris. Serv. in illud 4. Æn. 653.
Vixi, & quem dederat cursum fortuna, peregi. Tribus, inquit, humana vita continetur. Natura, cui ultra centum & viginti solstitiales annos concessum non est, &c. Ambrosius Hexaemeri libro quarto, cap. 5. in fine, Solstitialis, inquit, annus est, quum sol, expleto per omnia signa circuitu, in id, unde cursus sui duxit initia, recurrit. Annua enim fertur ejus spatii totius esse perfunctio.
Herba solstitialis. Plin. lib. 26. cap. 5. Condurdon herba solstitialis, flore rubeo, suspensa in collo, comprimere dicitur strumas. Plaut. Pseud. 1. 1. 36. Quasi solstitialis herba paulisper fui, repente exortus sum, repentino occidi.
Herbam solstitialem suspicantur interpretes Plautini Heliotropium esse: de quo sic Plin. lib. 22 cap. 21. Heliotropii miraculum sæpius diximus, cum sole se circumagentis, etiam nubilo die: tantus sideris amor est. Noctu velut desiderio contrahit cæruleum florem. De hac herba, inquiunt, Forte hoc loco Plautus intellexit, alludens ad naturam herbæ, quod sole existente super terram floreat, occidente autem florem contrahat: quasi simul cum sole stare, cumque eo videatur occidere. Cæl. Solstitialem interpretatur, Vitæ brevis: putatque probabilius esse, Plautum universim herbas intellexisse vel flores, uno tantum perseverantes die, aut spatio prorsum minimo: quoniam & solstitium unius tantum diei est, sole videlicet Cancri obtinente partem primam. Plin lib. 14. cap. 16. Acinorum, inquit, labruscæ pars æstu moritur prius, quam reliqui, qui solstitiales dicuntur: universi nunquam maturescunt.
Morbus solstitialis. Plaut. Trin 2. 4 142. Nemo extat qui ibi sex menses vixerit, ita cuncti solstitiali morbo decidunt i. e. Subitaneo. Morbo solstitiali, ait interpres, i. e. Subversione sensuum. Ut enim quum sol ad primam Cancri partem venit, solstitium æstivum

vum facit, ita plurimæ fiunt mutationes. ex vino optimo fit vapa. ita hominum mentes nonnullorum avertuntur. Inde, Morbus solstitialis, quum repente aversis sensibus quispiam concidit. Hæc ille. At Cæl. lib. 29. cap 4. sic, Solstitialem intelligunt ægritudinem, quam Siriasin, quando nimia solari exustione, quæ provenit in primis quum astrum Sirium divexat sol, carbunculantur arbores, & intermoriuntur. Plin. lib. 17. cap. 24. Proprium siderationis est, sub ortu Canis siccitatum vapor, quum insitæ ac novellæ arbores moriuntur. Siriasin idem Plinius nunc Distillationem infantium interpretatur, nunc Adustionem. lib. enim 22. cap. 21. Verrucariæ, inquit, folia infantium distillationibus, quod Siriasin vocant, illita medentur. lib. autem 30. cap. 15. Ossibus, ait, in canino fimo inventis, adustio infantium, quæ vocatur Siriasis, adalligatis emendatur. Advertendum item, quum Plin. lib. 20. cap. 2. Ardores capitis dicit, Siriasim intelligere. In infantibus privatim Paulus Ægineta Siriasim intelligit, ubi cerebro circumjecta inflammantur cum membranis, recedere visitur sinciput, recedere item in cavum oculi cum pallore.

Spina solstitialis. Columel. lib. 2. cap. 18. Primum ne stirpes aut spinas validiorisque incrementi herbas inesse patiamur: atque alias ante hyemem, & per autumnum extirpemus, ut rubos, virgulta, juncos: alias per ver evellamus, ut intuba, ac solstitiales spinas. Cæl. lib. 29. cap. 4. Columella, inquit, solstitialem vocat spinam, vel quia solstitio proveniat, vel floreat, ut putant.

Tempus solstitiale. Ovid. 6. Fast. 790.

Solstitialis, etsi a Solstitio deducitur, tamen in eo sæpenumero solis tantum significatio attenditur, ut solaris sit. Liv. 35. 49. Desuntque dies solido anno, qui solstitiali circumagitur orbe, id est solari. Et Solin. Qua solstitiali plagæ obvia est: id est solari plagæ, & meridiei. Turneb.

Nox solstitialis. Ovid. 2. de Pont. 4. 26.

SOLANIDÆ, Insula est maris Arabici apud Plin. lib. 6. cap. 28.

SOLANUM, i. n. [στρυχνὸς] Herba quam Græci Strychnon vocant, ut tradidit Corn. Cels. huic vis reprimendi, refrigerandique. Plin. lib. 27. cap. 13. Sunt autem multæ solani species: est enim hortensis: est & quæ vesicaria dicitur. Item Solanum somniferum, *Solatro maggiore*, herba *Bella donna* vulgo dicitur, & Solanum quod manicum dicitur, de quibus videto quid Ruell. doceat, & Cels. 6. 17.

SOLARIS, SOLARIUM. V. SOL, & SOLUM, soli.

SOLATIUM, V. SOLOR.

SOLDUM, [στερεὸς] pro Solidum. Martial. lib. 4. 37.

Ex insulis, fundisque tricies soldum,
Ex pecore redeunt ter ducenta Parmensi.

SOLDURII, m. pl. apud Gallos, Latine dicuntur Devoti. Cæs. Bell. Gall. 3. 22. Adcantuanus, qui summam imperii tenebat, cum sexcentis devotis, quos illi soldurios appellant: quorum hæc est conditio, ut omnibus in vita commodis una cum his fruantur, quorum se amicitiæ dediderint: Siquid iis per vim accidat, aut eundem casum una ferant, aut sibi mortem consciscant. Neque adhuc hominum memoria repertus est quisquam, qui eo interfecto cujus se amicitiæ devovisset, mori recusaret. Gallice, *Soldats*.

SOLEA, [ἱμβὰς, κρηπὶς] Id genus calceorum est quo plantæ tantum obteguntur, cæteris prope relictis nudis pedis partibus, superne pedem vinciens ansis, quas ligulas vocant. alio nomine Suberes dicuntur, & a Græcis Crepidæ: licet hæc differre putent aliqui. Soleæ dictæ, quod solo pedis subjiciantur, ut ait Fest. Plaut. Cas. 3. 5. 63. Effexis hoc, ego soleas tibi dabo, & annulum in digito aureum. Cic. de Arusp. Resp. 44. P. Clodius a crocotta, a mitra, a muliebribus soleis, purpureisque fasciolis, a strophio. Propert. lib. 2. 30. 40.

Prosilit in laxa nixa pedem solea. Hor. 1. Serm. 3. 128.
Nec soleas fecit, sartor tamen est bonus. Catull. 66. 72.
—— arguta constitit in solea.

Rubra solea. Pers. 5. Sat. 169.

Soleæ ferreæ equis & mulis applicantur. Catull. 18. 26.

Et supinam animam gravi derelinquere cœno,
Ferream ut soleam tenaci in voragine mula. Suet. in

Neron. cap. 30. Nunquam carrucis minus mille fecisse iter traditur, soleis mularum argenteis, Canusinatis mulionibus.

Soleæ ligneæ. Cic. 2. de Invent. 149. Quidam judicatus est patrem occidisse; ei statim, quod effugiendi potestas non fuit, igneæ soleæ in pedes inductæ sunt.

Induere soleas jumentis. V. INDUO. Plin. lib. 33. cap. 11.

Solearum lanatarum epigramma est Martial. lib. 14. 65.

Solea, Instrumentum oleo conficiendo aptum. Columel. lib. 12. cap. 50. Oleo autem conficiendo molæ utiliores sunt, quam trapetum: trapetum quam canalis & solea.

Solea, Piscis plani genus, a similitudine soleæ. Plin. lib. 9. cap. 20. Marinorum alii sunt plani, ut rhombi, soleæ, passeres. Plin. Epist. 41.

Solea, Materia roborea, super quam paries craticius extruitur. Fest.

SOLEARIUS, i. m. [κρηπιδοποιὸς] Solearum sutor. Plaut. Aul. 3. 5. 40. Solearii astant.

SOLEATUS, a, um. Cic. in Verr. 7. 85. Stetit soleatus Prætor Pop. Rom. cum pallio purpureo tunicaque talari. Romani non solebant in publico uti soleis, sed vel in triclinio, vel in cubiculo: verum foris calceis, atque ea de causa crimini vertit Cic. Verri quod soleatus fuerit. Meretricula apud Plaut. Truc. 2. 5. 26. puerperam mentiens, & decipere militem cupiens, soleas poscit, Soleas, inquit, mihi date. omninoque foris solea muliebre potius quam virile calceamentum habebatur. Catull. 66. 72.

Arguta constitit in solea. Turneb.

SOLEADÆ, Populi sunt Indum fluvium accolentes apud Plin. lib. 6. cap. 20.

SOLEAGINEA, æ. f. Gluma. Veget. 2. 41. Soleagineis aliquid regulare.

SOLENES, [σωλῆνες] Concharum genus quod & Onychas, & Digitos vocamus, itemque Donacas & Aulos. Solenes dicti a Canaliculata longitudine, σωλῆνας enim Græci canales appellant.

SOLENNIS, e. Adj. [ἔξοχος, ἐτήσιος] Quod omnibus annis præstari debet; anniversarium, legitimum, ordinarium, præscriptum, in formulam redactum. Compositum nomen ex Solo & Anno. Valer. Max. lib. 1. cap. 1. Majores statas solennesque cæremonias Pontificum scientia, bene gerendarum rerum auctoritate, &c. Plin. in Paneg. Peracta erant solennia comitiorum, si principem cogitares

Aræ solennes. Virg. 2. Æn. 202.

Auspicia solennia. Claud. 2. in pr. Cons. Stilich. 363.

Cursus solennis. Claud. 2. in Ruff. 47.

Dapes solennes, Legitimæ, Anniversariæ. Servius. Virg. 3. Æn. 301.

Dies solennes. Suet. de Octav. Aug. cap. 53. Officia cum multis mutuo exercuit: nec prius dies cujusque solennis frequentare desiit, quam grandior jam natu, & in turba quondam sponsaliorum die vexatus.

Dies solennis mihi. Hor. 4. Carm 11. 17.

Epulæ solennes. Tacit. 1. Ann. 50.

Festum solenne. Ovid. 2. Fast. 247.

Habere solenne. Plin. lib. 28. cap. 9. Certe novæ nuptæ intrantes, etiamnum solenne habent postes eo attingere. Subaudi, Adipe suillo.

Habitus solennis. Liv. lib. 37. Bell. Maced.

Ignis solennis. Ovid. 3. Trist. 13. 16.

Imperium solenne. Virg. 12. Æn. 193.

Iter solenne. Cic. pro Milon. 27. Interim quum sciret Clodius (neque enim erat difficile scire) iter solenne, legitimum, necessarium, ante diem XIII Calend. Februarii Miloni esse Lanuvium ad Flaminem prodendum, quod erat Dictator Lanuvii Milo, &c.

Ludi solennes. Ovid. 6. Fast. 597.

Lustrale solenne exercitus. Tacit. 10. Ann.

Mos solennis sacrorum. Lucret. lib. 1. 97.

Opus solenne. Hor. 1. Epist. 16. 49.

Pompas solennes ducere. Virg. 3. Georg. 22.

Preces solennes movere. Ovid. 6. Fast. 622.

Sacramentum solenne. Tacit. 1. Hist. 55.

Sacrum solenne. Sen. Troad. 778.

Sacra solennia, inquit Fest. dicuntur, Quæ certis temporibus anni fieri consueverunt. Sallust. in Catil. 22. Sicuti in solennibus sacris fieri consuevit.

Verba solennia. Ovid. 10. Met. 4.

Vota solennia reddere. Virg. 5. Ecl. 74.

Solenne, pro Solitum, [σύνηθες] Suet. de August. cap. 44. Fœminis ne gladiatores quidem, quos promiscue spectari solenne olim erat, nisi ex superiore loco spectare concessit. Cic. 7. Att. 6. Tantum igitur nostrum illud solenne servemus, ut ne quem istuc euntem sine litteris dimittamus.

Sacrificium solenne & statutum. Cic. 1. Tusc. 113. Quum enim illam ad solenne & statutum sacrificium curru vehi jussus esset, satis longe ab oppido ad fanum, morarenturque jumenta, &c.

SOLENNE, is. n. [ἐτήσιον] Tacit. 12. Ann. 69. Et funeris solenne perinde ac divo Augusto celebratur.

Instituere solenne. Liv. 1. 5. Et soli Fidei solenne instituit, ad id sacrarium Flamines bigis curru arcuato vehi jussit.

SOLENNIA, ium. n. pl. [ἐτήσια] Festa quæ singulis annis certo tempore fiunt.

Funerum solennia. Tacit. 3. Ann. 6.

Nuptiarum solennia. Tacit. 11. Ann. 26.

Pietatis solennia. Tacit. in Vit. Agric. 7.

Regni solennia. Tacit. 5. Ann.

Magna solennia. Juven. 10. Sat. 259.

Mittere solennia tumulo. Virg. 6. Æn. 380.

Referre tumulo solennia. Virg. 5. Æn. 605.

SOLENNITAS, átis. f. [ἑορτὴ] Quæ quotannis celebratur. Gell. lib. 2. cap. 24. Per dierum varias solennitates.

Solennitatem peragere. Ulpian. l. Post mortem. D. de optionibus. Neque adoptare, nec arrogare quis absens, nec per alium ejusmodi solennitatem peragere potest. conf. Solin. cap. 12.

SOLENNITER, Adv. [ἐξ ἔθους] Liv. 5. 46. Ibique omnibus solenniter peractis, eadem revertens, similiter constanti vultu graduque satis propitios esse deos sperans.

SOLENNITUS, Adv. pro Solenniter. Liv. Ægystio, apud Non. 2. 821. Solennitusque adeo ditem laudet lubens.

SOLENISTÆ, árum. m. pl. [σωληνισταὶ] dicuntur Qui id genus concharum piscantur, quo cognomine Philoxenum quendam dictum legimus quod primus σωληνοθήρας, fuisset: deinde Demagogus, & postremo tyrannus effectus. Cæl. lib. 13. cap. 5.

SOLEO, solui & solitus sum, [εἴωθα, φιλέω, ἀγαπάω] ēre. Sipontinus, Soleo, quod significat consuevi, quasi solus, hoc est totus eo. Ter. And. 3. 4. 4. Quod vulgus servorum solet, dolis, ut me deluderes.

Solui præterito usus est Sallust. Fragm. cap. 14. Neque subsidiis uti soluerat compositis. V. Nonium.

Solitus. Virg. 2. Æn. 462.

—— unde omnis Troja videri,
Et Danaûm solitæ naves, & Achaica castra. Cic. 3. de Orat.

92. Antipater ille Sidonius, ille quem tu probe Catule meministi, solitus est versus hexametros aliosque variis modis atque numeris fundere ex tempore. Idem de Amicit. 60. Si prius quod maxime reprehendere solitus sit, edixero.

Solere, Consuetudinem habere. Plaut. Cist. 1. 1. 38. Frigidam subdole suffundunt: viris cum suis nos solere prædicant.

Solet & Solitum est impers. Ut solet, pro Ut fere fit. Cic. pro Cluent. 161. Quum quædam in collibus, ut solet, controversia pastorum esset orta. Idem 1. de Orat. 100. Ut in conditionibus scribi solet. Ibid. 2. 56. Quod optimo cuique Athenis accidere solitum est.

Solinunt pro Solent, dixere veteres, uti testatur Festus in voce Nequinunt.

SOLENS, Partic. [εἰωθὼς] Plaut. Amph. 1. 1. 43. Si dixero mendacium, solens meo more fecero. Et Cas. 5. 1. 14. Lubens fecero, & solens, ut soleo.

SOLITUS, a, um [συνήθης] Partic. ut, Mos solitus. Ovid. 3. de Pont. 1. 165.
Labori solito finem imposuere. Ovid. 6. Met 240.
Solitum mel Plinio vocatur, Quod e floribus colligitur, cui alterum accedit non ita solitum, quod exuberat ea tempestate, magnorum siderum exortu ex aere in stirpes cadens. Locus Plinii est, Præterra soliti, cum thymum & uva florere incipiunt. In editis Solstitio perperam legitur. Turneb.
SOLITO, are. frequent. a verbo Soleo. Gell. lib. 7. cap. 1. Id etiam dicere haud piget, quod idem illi, quos supra nominavi, literis mandaverint, Scipionem hunc Africanum solitavisse noctis extremo, priusquam dilucularet, in Capitolium ventitare, &c.
SOLITO, [τῷ συνήθει] ablativus a Solitus participio verbi Soleo, qui nisi adverbiis aut nominibus comparativis non jungitur. Liv. 25. 7. Reate saxum ingens visum volitare: sol rubere solito magis, sanguineoque similis.
Blandior solito. Ovid. 2. de Arte Am. 411.
Tardior solito orta est dies. Ovid. 1. Amor. 13. 48.
Velocius solito currere. Ovid. 14. Met. 388.
SOLITANEUS, a, um. Theod. Priscian. 3. 1. Solitaneum libellum conficere. Marcell. Empir. cap. 20. Solitanei dolores stomachi.
SOLERS, ertis. Adj. [ἀγχίνους, ἐπιχειρητικός] contrarium est Inerti; In omni re prudens, quasi solus in arte sit; Ingeniosus, perspicax, sagax. Cic. de Senect. 54. Nec consitiones modo delectant, sed etiam insitiones: quibus nihil invenit agricultura solertius. Ter. Eun. 2. 2. 25. Fac periculum in literis, fac in palestra, in musicis: quæ liberum scire æquum est adolescentem: solertem dabo.
Solers dictus quasi ὅλῃ ἀρετῇ, id est totus ars seu virtus: Sollers, In omni re prudens, uti scribit Festus in voce Sollo Osce, i. e. Toto & arte. Unde nonnulli scribunt cum duplici L.
Solers & Ingeniosus. Cic. pro Rosc. Com. 31. Jam quo quisque est solertior, & ingeniosior, hoc docet iracundius & laboriosius.
Solers & subtilis. Cic. 2. de Nat. Deor. 121. Solers, subtilisque descriptio partium, quamque admirabilis fabrica membrorum.
Ambagibus solers. Plin. lib. 28. cap. 8.
Cunctandi solers Fabius. Sil. lib. 7. 126.
Ancilla solers. Ovid. 1. Amor. 8. 87.
Animo solerti rem novam excogitare. Liv. 7. 14.
Auditu solerti animal. Plin. lib. 8. cap. 28.
Cor solers. Catul. Argon. 62. 294.
Custodia solers. Columel. lib. 8. cap. 13.
Dimicatio solers. Plin. lib. 10. cap. 17.
Genus virile solertius est multo. Lucret. lib. 5. 1355.
Ingenium solers. Ovid. 3. Fast. 840.
Manu solerti facere aliquid. Tibul. lib. 1. 8. 29.
Natura hominum solers. Ovid. 3. Amor. 8. 45.
Provida solersque natura. Cic. 2. de Nat. Deor. 128.
Sylla solertissimus omnium factus est. Sallust. Jugurth. cap. 96.
Stultitia solers. Plin. lib. 8. cap. 36.
Vir solers. Ovid. in Ibin, 279.
SOLERTER, Adv. [ἀγχίνως] Ingeniose, perspicaciter, subtiliter Cic. 1. de Legib. 26. Res ad vitam necessarias solerter consequuta est. Idem 2. de Nat. Deor. 91. Præsertim cum multis partibus sint illa perfecta, quam hæc simulata solertius. Idem 6. Verr. 98. Tu illius æris temperationem, tu operum liniamenta solertissime perspicis?
SOLERTIA, æ. f. [ἀγχίνοια, ἐπίνοια] In omni re prudentia & industria, perspicacitas & ingeniorum acumen. In bonam & in malam partem accipitur.
In bonam. Cic. de Senect. 59. Tum eum dixisse, mirari se non modo diligentiam, sed etiam solertiam ejus a quo essent illa dimensa, & descripta. Idem 4. Acad. Negatis hoc tam polite tamque subtiliter effici potuisse sine aliqua solertia.
In malam partem. Cic. 1. Off. Decipere hoc quidem est, non judicare. Quocirca in omni re fugienda est talis solertia. Plin. lib. 14. cap. 22. Heu mira vitiorum solertia. Claud. lib. 3. de Rapt. Proserp. 32.

—— rerumque remotas
Ingeniosa vias paulatim explorat egestas,
Utque artes pariat solertia, nutriat usus.

Adhibere solertiam. V. ADHIBEO.
Sed in venatu solertia & sagacitas præcipua est. Plin. lib. 8. cap. 40.
Machinatio & solertia. Cic. 2. de Nat. Deor. 123. Data est quibusdam etiam machinatio quædam atque solertia, ut in araneolis.
Belli solertia. Sil. lib. 6. 309.
Solertia agendi & cogitandi. Cic. 1. Off. 157. Sic homines ac multo etiam magis, natura congregati adhibent agendi congregandique solertiam.
Mentis agitatio atque solertia. Quintil. lib. 1. cap. 1.
SOLI, V. SOLŒ.
SOLIAR, Quo solium tegebatur; ut Toral, quo torum. Varro. Phrygio qui pulvinar poterat pingere, soliar defingebat. Turneb. 17. 21.
SOLICITUDO, inis. f. [μέριμνα, ἀγωνία, φροντίς] Cura & inquietudo quæ mentibus inhæret. In versu, duplici L scribitur, ut producatur prima syllaba. Cic. 4. Tusc. 18. Solicitudo, est ægritudo cum cogitatione. Ibid. 1. 96. Nulla reliqua cura, nulla solicitudo futura. Idem 3. Offic. 84. Angores, solicitudines, diurni & nocturni metus. Et 2. de Divin. 150. Perfugium videtur omnium laborum & solicitudinum esse somnus.
Aculei solicitudinum. V. ACULEUS.
Altior solicitudo. Quintil. in proœm. lib 4.
Mordaces sollicitudines. Hor. 1. Carm. 18 4.
Abducere animum a solicitudine. V. ABDUCO.
Abstrahere se a solicitudine. V. ABSTRAHO.
Acuere solicitudines. Cic. 11. Fam. 16.
Adducere in solicitudinem. V. ADDUCO.
Adire solicitudinem pro aliquo. Plin. 2. Epist. 9.
Afferre solicitudinem. V. AFFERO.
Afficis me solicitudo duplex. Cic. de Clar. Orat. 332.

Allevare solicitudines. V. ALLEVO.
Conficere alicui solicitudines. V. CONFICIO.
Demere solicitudinem. Tacit. 2 Hist. 68.
Duplicare solicitudines. Cic. 5. Fam. 14.
Exedi solicitudine. Cic. 1. de Fin. 51. Easque ipsas solicitudines, quibus eorum animi noctes diesque exeduntur, diis immortalibus supplicii causa importari putant.
Exolvere aliquem solicitudine. Plin. lib. 1. Epist. 22. ad Catil. Sever. V. EXOLVO.
Habere solicitudinem. Cic. pro Cluent. 51. Quicquid hoc tempore habeat solicitudinis ac negotii, id omne a matre esse conflatum.
Hærere solicitudinem in aliquo. Cic. Nec hærere in animis horum solicitudinem sempiternam.
Importare solicitudines. V. IMPORTO.
Levare pectora diris sollicitudinibus. Hor. Epod. 13. 15.
Liberare solicitudine. Cic. 6. Att. 1.
Liberari solicitudine. V. Exolvere aliquem solicitudine, in EXOLVO.
Omittere solicitudinem. V. OMITTO.
Pati solicitudinem. V. PATIOR.
Perferre solicitudinem. V. Plane mane, in MANE adverbium.
Struere solicitudinem. Cic. 5. Att. 21. Sed dices meipsum mihi solicitudinem struere.
Subveniri solicitudini. Cic. 2. Fam.
Esse solicitudini alicui. Plaut. Milit. 2. 1. 76.
Esse solicitudini dicitur res aliqua. Ter. Phorm. 4. 1. 22. Scio ita esse, & istæc mihi res solicitudini est.
Esse magna solicitudine. Cic. ad Brut. Non minore nunc sunt solicitudine quam tum erant studio.
Sustinere solicitudinem. Cic. 10. Fam. 4.
Torqueri sollicitudine districtum. Hor. 2. Serm. 8. 8.
Urgeri solicitudine. Cic. 6. Att. 5. Solicitudine provinciæ tamen vel maxime urgebamur.
SOLICITUS, a, um. Adj. [μεριμνῶν] Inquietus, & curis affectus. In carmine, gemino L scribitur, ut prima producatur. Plaut. Merc. 2. 3. 31. Sollicitus mihi nescio quare videtur.
Solicitum esse & angi. Cic. 9. Att. 4. Antea solicitus eram, & angebar sicut res scilicet ipsa cogebat, quum consilio explicare nihil possem.
Suspensus & solicitus. Cic. pro Domo 96. Suspensa ac solicita tota civitate, &c.
Suspecta atque solicita semper omnia in vita tyrannorum. Cic. de Amicit. 52.
Solicitus de. Cic. 16. Fam. 7. Q. autem pater & filius Butroti soliciti eramus de tua valetudine mirum in modum.
Solicitus es ea re. Ter. And. 1. 5. 33.
Solicitus in. Quintil. lib. 8. cap. 3. Nec sum in hoc solicitus, cum res ipsa volentibus discere appareat.
Solicitus pro anima. Gell. lib. 19. cap. 1.
Solicitus quid. Cic. 10. Fam. 11. Mirifice sum solicitus quidnam de provinciis decernatur. Idem 8. Att. 6. Quam sum solicitus quidnam futurum sit.
Solicitus suspicione. Cic. 1. de Lege Agr. 23. Solicitam mihi civitatem suspicione, suspensam metu, perturbatam vestris legibus & concionibus, & seditionibus tradidistis.
Solicitus vicem. Liv. 28. Quum clamor undique ab solicitis vicem imperatoris militibus sublatus.
Agere solicitum. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Habere solicitum. Cic. 7. Fam. 3. Solicitum autem te habebat cogitatio cum officii, tum etiam periculi mei. Idem de Senect. 66. Quarta restat causa quæ maxime augere, atque solicitam habere nostram ætatem videtur.
Tenere aliquem solicitum. Liv. 2. Solicitumque hostem ad lucem tenere.
Actiones accuratæ, & solicitæ. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Amores solliciti. Virg. 10. Ecl. 6.
Amor solicitus atque anxius. Cic. 2. Att. 24.
Animi solliciti. Hor. 1. Epist. 5. 18.
Anxio & solicito animo esse. Cic. 2. de Fin. 55. Non igitur eum postea censes anxio animo aut solicito fuisse.
Armis sollicitis quæritur victoria. Ovid. 14. Met. 453.
Aures sollicitæ. i. e. Inquietæ. Lucret. 6. 1183.
Carcer sollicitus. Ovid. 1. Amor. 6. 64.
Curæ sollicitæ. Stat. 9. Theb. 603.
Custodia rei solicita, & Libera; contraria. Cic. 2. Off. Id enim est proprium, ut supra dixi, civitatis atque urbis, ut sit libera, & non solicita suæ rei cujusque custodia.
Diligentia solicita. Quintil. in proœm. lib. 6.
Dolor sollicitus. Ovid. 3. de Arte Am. 374.
Lepus solicitus. i. e. Timidus. Ovid. 5. Fast. 372.

Imbelles capreæ, sollicitusque lepus.

Manus solicitæ, Dubiæ, & quæ aliquid frangere metuunt. Martial. lib. 14. 111.

Frangere dum metuis, frangis cristallina, peccant
Securæ nimium sollicitæque manus.

Mare sollicitum stridet refluentibus undis, i. e. Ventis impulsum & agitatum. Virg. 4. Georg. 262.
Mentes sollicitæ pavent. Ovid. 3. Fast. 362.
Metus sollicitus, Solicitudinem injiciens. Ovid. 3. Trist. 11. 10.
Opes sollicitæ, Quæ solicitos faciunt. Hor. 3. Serm. 6. 79.
Pectore sollicito repetens suspiria. Ovid. 2. Met. 125.
Pecus sollicitum. Martial. lib. 5. 32.
Res solicita, Plena solicitudinis. Cic. de Amicit. 52. Omnia semper suspecta atque solicita sunt, nullus locus est amicitiæ.
Status civitatis solicitus. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Timor sollicitus. Ovid. 1. Epist. 12.
Vita sollicita. Propert. 3. 7. 1.
Voce sollicita invocare aliquem. Ovid 10. Met 639.
Comparat. Cic. 10. Fam. 18. Quintil. lib 7. cap. 2. Quibus nos circa lites ratas solicitiores ridiculi videmur.

Solicitior locus. Senec. de Benef. lib. 3. cap. 13.
Superl. Senec. de Brevit. vitæ, cap 15. Brevissima ac solicitissima ætas.

SOLICITE, Adv. [ἐπιμελῶς] Quintil. lib. 2. cap. 15. Ovid. 4. de Pont. 6. 44.

Qui mala sollicite nostra levatis.

Compar. Plin. 1. Epist. 19. ad Romanum, Nam solicitius custodiendus est honor, in quo etiam beneficium amici tuendum est.

SOLICITO, [ἀνιάω, ἐλαύνω] āre. Inquietare, & curam injicere, seu contristare, ut ait Vall. lib. 5. Ter. And. 5. 3. 16. Cur meam senectutem hujus solicito amentia? Idem Eun. 1. 2. 82. Egone id timeo? PH. quid te ergo aliud solicitat? Idem Hec. 4. 4. 54. Aut quid sit id quod solicitere ad hunc modum? i. e. Perturberis, commoveare, inquit Donat.
Arcu sollicitare feras. Ovid. 1. Amor. 7. 14.
Stamina sollicitat docto pollice, Citharæ chordas percutit. Ovid. 11. Met. 170.
Excruciare & solicitare. Cic. 1. de Fin. 50. Quemadmodum temeritas & libido & ignavia semper animum excruciant, & semper solicitant, turbulentæque sunt.
Solicitare & angere. Cic. 1. de Fin. 50. Nec præterea est res ulla quæ sua natura aut solicitare possit, aut angere.
Sollicitant hæc toreumata furem, Alliciunt ad furtum. Martial. lib 12. 75.
Cura quietos sollicitat. Virg. 4. Æn. 380.
Metus sollicitans. Ovid. 4. Trist. 8. 6.
Bello sollicitare aliquem. Ovid. 5. Fast. 40.
Solicitare, [ἐπείγεσθαι, πειράζειν] Instare, & velut Allicere, vel Spem ostendendo, vel metum, ut ait Vall. lib. 5. Curt. lib. 3. Verum enimvero quum modo milites meos literis ad proditionem, modo amicos ad perniciem pecunia solicitet. Ter. And. 5. 4. 2. Tune hic homines adolescentulos, imperitos rerum, eductos libere, in fraudem illicis? solicitando, & pollicitando eorum animos lactas?
Solicitare ad se aves. Plin. lib. 8. cap. 23.
Solicitare pretio animos egentium. Cic. 4. in Catil. 17. Quare si quem vestrum commovet hoc, quod auditum est, lenonem quendam Lentuli concursare circum tabernas, pretio sperantem solicitari posse animos egentium atque imperitorum: esse id quidem cœptum atque tentatum.
Judicium alicujus sollicitare donis. Ovid. 16. Epist. 20.
Precibus sollicitare aliquem. Ovid. 9. Met. 682.
Votis sollicitare numina. Tibul. lib. 2. 4. 53.
Solicitare ad. Cic. pro Cluent. 47. Cujus servum Diogenem Fabritius ad venenum Habito dandum spe & pretio solicitare cœpit. Liv. 1.
Ad laborem solicitare. Senec. de Benef. lib. 3. cap. 11.
Solicitare pacem, Instare ut fiat pax. Liv. 34.
Toros legitimos sollicitare. Ovid. 3. de Pont. 3. 50.
Voluptas sollicitat concubitus. Virg. 3. Georg. 131.
Solicitare, Terram vertere est. Tibull. lib. 1. 8. 30.

Primus aratra manu solerti jecit Osiris
Et teneram ferro sollicitavit humum.

Componitur (ait Parrhasius) ex Solo & Cito, quod (ut Verrio placet) est moveo.
Solum vero Maris etiam nomen est. Virg. 5. Æn. 19.

Subtrahiturque solum.

Tellus sollicitanda. Virg. 2. Georg. 418.
Solicitare, pro Navigare aliquando ponitur, quod solum de mari etiam dicatur. Claud. in præfat. lib. 1. de Rapt. Proserp. 2.

Et rudibus remis sollicitavit aquas.

h. e. Movit, & agitavit.
Solicitare, est Solo citare, id est ex suo loco movere. Solum autem quin significet locum quis dubitat, quum exules quoque dicantur solo patriæ suæ pulsi? Fest.
Forem sollicitare, Movere aut aperire januam. Ovid. 3. Amor. 1. 50.

SOLICITATIO, ōnis. f. dicitur, Quæ ab alio fit, ut ait Donat. Ter. And. 1. 5. 26. Tot me impediunt curæ, quæ meum animum diverse trahunt; amor, misericordia hujus, nuptiarum solicitatio. Cic. pro Cluent. 53. Et de solicitatione Diogenis recenti re secum Cleophantum locutum esse dicebat.

SOLICITATOR, ōris. m. [πειραστὴς] Paul. de extraord. crimin. l. 1. Solicitatores alienarum nuptiarum, itemque matrimoniorum interpellatores. Sen. Controv. 15. Testamento solicitatoris.

SOLIDAGO, Herba, Consolida a quibusdam appellata, describitur a Matthiol. post Discorid. lib. 4. cap. 9.

SOLIDUS, a, um. Adj. [στερεὸς, στιφρὸς, πάχυς] Plenum, integrum, nihil cavi aut vacui habens. Unde, Solidum corpus dicimus, quod constat longitudine, latitudine, & altitudine. Virg. 6. Æn. 552.

——solidoque adamante columnæ.

Idem 3. Georg. 26.

In foribus pugnam ex auro, solidoque elephanto
Gangaridum faciam.

i. e. Ex ebore integro, non sectili, ut ait Servius.
Solidum, Juge ac continuum significat. Plaut. Decem annos solidos erravit puer. Ter. Eun. 5. 2. 32. Ut solidum parerem hoc mihi beneficium.
Fragile & Solidum, contraria. Hor. 2. Serm. 1. 77.
Agger solidus. Stat. 4. Sylv. 4. 3.
Annus solidus, Integer. Liv. 1.
Argentum solidum. Virg. 9. Æn. 357.
Aurum solidum. Ovid. 3. Amor. 8. 53.
Beneficium solidum. Ter. Eun. 5. 2. 32.
Cautes solida. Ovid. 12. Met. 124.
Cervos solidos haurire. Plin. lib. 8. cap. 14.
Columna solida. Cic. 1. de Divin. 48. Quum columnam auream quæ esset in fano Junonis Laciniæ auferre vellet, dubitaretque utrum ea solida esset, an extrinsecus inaurata.
Cornu solido graviter sonat ungula. Virg. 3. Georg. 88.
Corpus solidum. Ter. Eun. 2. 3. 26. Color verus, corpus solidum, & succi plenum. Ubi Donat. Solidum corpus, quia non vitiatum. Lucret. lib. 1. 487.

—— nam solido vincunt ea corpore demum.

Effigiem tenere solidam & expressam virtutis. Cic. 3. Off. 69.

Ferrum solidum. Ovid. 15. Met. 810.
Felicitas solida, Integra. Plin. lib. 7. cap. 40.
Gaudium solidum. Ter. And. 4. 1. 23. Donat. Plenum, idoneum, integrum.
Glacies solida. Virg. 3. Georg. 365.
Gratia solida. Ovid. 12. Met. 576. Plaut. Curc. 3. 35. Inibis a me solidam & grandem gratiam.
Humus solida, Dura. Ovid. 12. Epist. 94.
Infortunium solidum. Plaut. Merc. prol. 21.
Legata solida, integra. l. 14. § 1. D. ad l. Falc.
Mare solidum. Juven. 10. Sat. 176.
Marmor solidum. Virg. 6. Æn. 69.
Mens solida. Firma & constans. Hor. 3. Carm. 3. 4
Montes solidi. Ovid. 4. Met. 645.
Nix solida; i. e. Grando. Stat. 8. Theb. 408.
Nequitia solida. Sen. de Ira, 1. 16.
Nomen solidum. Cic. 1. de Fin. 61. Illi enim negant bonum quicquam esse, nisi nescio quam illam umbram quod appellant honestum, non tam solido quam splendido nomine.
Pax solida. Senec. Troad. 6.
Proprietas solida, Plena & non deducto usufructu. l. 26. D. de usufruct. legat.
Robur solidum. Virg. 2. Georg. 64.
Spiritus solidus. Lucan. ad Pison. 251.
Summa solida. V. Summa excurrit, in EXCURRO.
Tellus solidissima. Ovid. 15. Met. 262.
Vires solidæ suo stant robore. Virg. 2. Æn. 639.
Utilitas solida. Cic. 1. de Fin. 72. An ille tempus aut in poetis evolvendis consumeret, in quibus nulla solida utilitas, omnisque puerilis est delectatio?
Solidum & Solido sæpe absolute ponuntur. Senec. de Benef. 3. 4. Præsentia bona nondum in solido sunt.
Obligari in solidum. Ulpian. Dig. 35. t. 2. l. 8.
In solido rursus fortuna locavit. Virg. 11. Æn. 427.
Petere solidum. Quintil. lib. 5. cap. 10. Argentarius ab argentario solidum petit.
Solidum suum cuique solvere. Cic. pro Rabir. Post. 46. At hoc etiam optat miser, ut condemnetur a vobis, ita bona veneant, ut solidum suum cuique solvatur, nihil jam aliud nisi fidem curat. i. e. Integrum.
Crepa solidum. Pers. 5. Sat. 25.
Solidus dies, qui idem & Integer, dicitur, quo nihil quis edit, nec bibit. Solebant enim magna ex parte Romani illi veteres totum fere diem in rebus agendis ponere: sub vesperum autem, aut certe sub meridiem corpora curare, vinoque & epulis operam dare. Fractus autem dies opponitur Solido & integro; ut Integer sit, de quo nihil sit detractum, quod in curando corpore ponatur: Fractus vero, qui totus in negotio non sit positus, sed divisus ita, ut ejus pars, vel multo maxima, vel quantacunque sit, ad vinum atque epulas, ejusmodique delitias & voluptates sive necessarias, sive non necessarias conferatur. Hor. 4. Carm. 5. 38.

—— dicimus integro
Sicci mane die, &c.

Et 1. Carm. 1. 20.

Nec partem solido demere de die
Spernit.

Ex Lambin.
Solidum, apud Mathematicos, est Quod longitudinem, latitudinem & crassitudinem habet. Eucl. 11. elem. Solidi autem extremum est superficies.

SOLIDUS, i. m. [ὁλοκλήρος] Genus nummi, quod pro Aureo accipitur. Solidi ideo dicuntur quia justo & integro pondere erat percussi, non dimidiati, aut trientales. Lampridius in Alexand. Vectigalia publica in id contraxit, ut qui decem aureos sub Heliogabalo præstiterant, tertiam partem aurei præstarent: tuncque primum semisses aureorum formati sunt: tum etiam quum ad tertiam partem aurei vectigal decidisset, tremisses, dicente Alexand. etiam quartarios futuros: sed quum non potuisset per publicas necessitates, conflari eos jussit, & tremisses tantum, solidosque formari. Ex his verbis Lampridii, facile intelligimus solidos primum dictos esse aureos nummos certi cujusdam, suique ponderis, quasi integros. Budæus.
Fuit autem solidus quidam æreus, ut as apud Romanos, duodenarius vero apud nos: quidam etiam argenteus, ut siclus apud Hebræos, drachma tum apud veteres quam recentiores. Et in summa, Solidus est Nummus integer & consummatus, qui assis instar in partes aliquot certo numismate expressas dividitur, ut apud nos duodenarius nummus dicitur solidus. V. Gronov. de Pecun. Vet. 3. 6. & 4. 13.

SOLDUS, i. m. pro Solidus. Numisma. Martial. 4. 37.

Ex insulis fundisque tricies soldum:

quod forsan ponitur pro Solidorum, ut Sestertiûm pro Sestertiorum.

SOLIDE, Adv. [ὁλοκλήρως] Integre. Plaut. Trinum. 4. 2. 8. Neque novi, neque natus necne is fuerit, id solide scio. Ibid. 4. 2. 47. Hic homo solide sycophanta est. Ter. And. 5. 5. 8. Nam hunc scio mea solide solum gavisurum gaudia.

SOLIDITAS, ātis. f. [στερεότης, παχύτης] Cic. 2. de Fin. 17. Ille atomos quas appellat, id est corpora individua, propter soliditatem censet in infinito inani. Idem de Univers. 13. Sed quum soliditas mundo quæreretur.

SOLIDIPES, ĕdis. c. [στερεόπους] Quod solidos habet pedes, non bifurcatos. Plin. lib. 10. cap. 65. Contra naturam solidipedum, aut sulcorum.

SOLIDAMEN, ĭnis. n. Fortun. 6. Carm. 2.

Unus amor vivo solidamine junctus alescat.

SOLIDAMENTUM, Lactant. de Opific. Dei, cap. 7. Deus igitur solidamenta corporis, quæ ossa dicuntur, nodata, & adjuncta invicem nervis alligavit atque constrinxit.

SOLIDO, [στερεόω] āre. Roborare, firmare, glutinare, ferruminare. Virg. 1. Georg. 179.

Area tum primum ingenti est æquanda cylindro,
Et vertenda manu, & creta solidanda tenaci.

Fracta

Fracta solidantur. Plin. 8. Epist. 20.
Facies solidata veneno. Lucan. lib. 8. 691. h. e. Medicamento firmata contra putrefactionem.

Solidatio, ōnis. f. Vitruv. 5. 3. Solidationes ita erant faciendæ.

Solidesco, [στερεῦμαι] ĕre. Solidum fieri. Plin. lib. 11. cap. 37. Vesica membrana constat, vulnerata cicatrice non solidescit. h. e. Glutinatur. Sic enim ait Cels. lib. 8. cap. 6. Illud & in hac, & in naribus ignorari non oportet, non quidem cartilaginem ipsam glutinari, circa tamen carnem increscere, solidarique cum locum.

Solidātrix, īcis. f. Arnob. lib. 4. Solidatrix ossium cartilago.

Solifer, V. sol.

Soliferreum, i. n. [ὁλοσιδήριον] Genus teli, appellatum quasi Totum ferreum. Liv. 34. 14. Ut emissis soliferreis falaricisque gladios strinxerunt, tum velut redintegrata est pugna. conf. Gell. 10. 25.

Solifūga, æ. f. [μισόηλιος] Genus formicæ venenatæ, a fugiendo sole dicta. Plin. lib. 22. cap. 25. Et leguminibus innascuntur bestiolæ venenatæ, quæ manus pungunt, & periculum vitæ afferunt, solifugarum generis.

Soligena, V. sol.

Solimnia, æ. f. Insula est in mari Ægæo, auctor Plin. lib. 4. cap. 12.

Solino, āre. Messala idem esse ait quod Consulere.

Solinus, i. m. Historiographus Plinii summe æmulus, scripsit de Geographia libros nobilissimos, quibus, De situ orbis, inscriptionem dedit, præter opus præcipuum, narrat præclara multa, multa incredibilia. Scaliger in Animadvers. Euseb. appellat Scriptorem levissimum.

Solipunga, V. solpuga.

Solistimum, i. n. (inquit Fest.) Appius Pulcher auguralis disciplinæ lib. primo, ait, esse Tripudium, quod aut excidit, ex eo, quod illa ferit saxum solidum, aut arbos viviradix ruit, quæ nec vi humana cædantur, jacianturve, pellanturve. Cic. 1. de Divin. 72. Quod autem scriptum habetis, aut tripudium fieri si ex ea quid in solum ceciderit, hoc quoque quod dixi coactum tripudium, solistimum dicitis. Liv. 10. 40. Tripudium solistimum Consuli nuntiavit. V. Fest.

Solitānus, a, um. Adj. [σωλιτανὸς] ut, Cochleæ solitanæ, quæ in Africa reperiuntur. Plin. lib. 30. cap. 6. Laudatissimæ autem sunt cochleæ Africanæ, ex his solitanæ. Varr. 3. de R. R. cap. 14. Nam & valde amplæ sunt quædam ex Africa, quæ vocantur solitanæ, ita ut earum calices quadrantes octoginta capere possint.

Solitarius, **Solitus**. V. solus, soleo.

Solitaurilia, ōrum. n. pl. Festa erant, sive solennia sacrificia Romanorum, in quibus trium diversi generis bestiarum immolatio fiebat, tauri, arietis, & verris: quia omnes solidi integrique corporis sint. Solum enim lingua Oscorum, significat Totum & solidum. Unde tela quædam soliferrea vocantur tota ferrea. Hæc Fest. lib. 17. Hoc sacrificium censores, ut scribit Ascon. urbem completo quinquennio lustrantes, de sue, ove, tauro faciebant. Liv. 8. Telo super quod stans Consul precatus est, hostem potiri fas non est: si potiatur, Marti solitaurilibus piaculum fieri. Alius codex habet Suovetaurilibus. Charis. lib. 1. Suovetaurilia quidam putant dicenda a victimis sue, ove, & tauro. Sed Valgius de rebus per epistolam quæsitis, Solitaurilia dicta ait esse, & a solis maribus sumptum esse. Quintil. lib. 1. cap. de virtutibus & vit. Orat. non ita procul a fine, Capsis Cicero dicit compositum esse ex cape & si vis: & inveniuntur qui Lupercalia æque tres partes orationis esse contendant, quasi luere per caprum. Nam Solitaurilia (alii legunt Suovetaurilia) jam persuasum est esse ex sue, ove, & tauro. Et sane ita se habet sacrum, quale apud Homerum quoque est. Sed hæc non tam ex tribus, quam ex particulis trium coeunt. Liv. 1. Censu perfecto edixit, ut omnes cives Romani equites peditesque in suis quisque centuriis in campo Martio prima luce adessent. Ibi instructum exercitum omnem solitaurilibus lustravit. Alii legunt Suovetaurilibus. V. Caton. cap. 141.

Solito, are. & **Solito** ablativus. V. soleo.

Solitudo, **Solivagus**. V. solus.

Solium, i. n. [θρόνος] Armarium ex uno ligno factum, in quo reges ob corporis sui tutelam sedebant. Dictum quasi Solidum, quoniam ex prædura materia roboris fiebat. Vel dicitur quasi Solum; quod in his soli sederent. Vel, secundum Asperum, per antistichon, quasi Sedium a sedendo: nam & sella, quasi seda dicta est. Ex Serv. V. Sola, inquit Fest. &c. in solum, soli.
Eburno solio fultus. Claud. in sec. Cons. Stilich. 199.
Rudi solio fultus. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 79.
Solium, abusive quandoque ponitur pro Sella regali. Virg. 8. Æn. 541.
 Præfatos divos solio rex infit ab alto. Liv. 1. Dii te penates, —— & in domo regale solium, & nomen Tarquinium creat vocatque regem.
Aureum solium. Virg. 10. Æn. 116.
Regale solium. Ovid. 6. Fast. 353.
Sublime solium. Ovid. 14. Met. 262.
Surgere solio. Virg. 10. Æn. 116.
Tollere se a solio. Virg. 8. Æn. 178.
Solium, pro Sella jurisconsulti, in qua jus respondere solebat. Cic. de Legib. lib. 1. 10. Quum præsertim non recusarem, quo minus more patrio, sedens in solio, consulentibus responderem.
Solium, pro Vase saligno, vel abiegno ponitur. eo etiam utimur ad vinum, plurimosque liquores transferendos: & ad pannos lineos cum lixivio calido & cinere emaculandos. Est & Solium, Vas quo in balneis mulieres utebantur, & in quo sedentes lavabantur *Une bagnoire*. Unde nobiles Romanas ait Plin. lib. 33. cap. 12. soliis argenteis ad delicias usas. Cels. lib. 7. cap. 26. Quæ curatio calculo evulso habenda sit. Interpositis duabus horis, in solium aquæ calidæ resupinus dimittendus est, sic ut a genubus ad umbilicum aqua teneat. Suet. de August. cap. 82. At quoties nervorum causa, marinis, Albulisque calidis utendum esset, contentus hoc erat, ut insidens ligneo solio, quod Hispanico verbo *duretam* vocabat, manus ac pedes alternis jactaret. Cato cap. 10.
Descendere in solium. Cels. lib. 1. cap. 3.
Desidere in solio. Cels. lib. 2. cap. 17.
Solium, Loculamentum sepulchrale, in quo conduntur defuncti. Plin. lib. 35. cap. 12. Quin & defunctos sese multi fictilibus soliis condi maluere. Vetus exemplar habet Doliis. Curt. lib. 10. ad finem. Septimus dies erat, ex quo corpus regis jacebat in solio. Paulo post, Purgavere corpus, repletumque est odoribus aureum solium. De corpore Alexandri.

Solla, **Solia**, vel **Sola**, appellantur Sedilia in quibus non plures singulis possint sedere, ideoque solla sternere dicuntur, qui sollisternium habent, & solaria vocantur Babylonica, quibus eadem sternuntur, quæ, ut ait Verrius, omnia ducta sunt a solo. Alvei quoque lavandi gratia instituti, quo singuli descendunt, solla dicuntur, quæ a sedendo potius dicta videntur, quam a solo. Festus.

Sollicuria, In omni re curiosa; nam Sollo Oscis, dicitur id quod nos Totum vocamur. Liv. Sollicuria, in omni re curiosa. Festus.

Solliferrea, (inquit Festus Pompeius) vocantur Tota ferrea: & Homo bonarum artium, solers, & quæ nulla parte laxata, cavaque sunt, Solida nominantur, unde solium solidum. Sollum enim (notat Paul.) lingua Oscorum significat totum, & solidum.

Sollo, Osce dicitur id quod nos Totum & solidum vocamus. Fest.

Sollisternium, i. n. Solla sternere dicuntur, qui sollisternium habent. Festus.

Solo, solas. V. solus.

Soloce, Civitas magna, quæ notiore nomine Seleucia dicitur, de qua suo loco. V. Strab. lib. 16.

Solœ, vel **Soli**, orum. m. pl. [Σόλοι] Solœ more Græcorum pro Soli, sicut Dioscuræ pro Dioscuri, ut placet Hermolao, Civitas est Ciliciæ. Ab hac Solenses, ut Solensis Aratus, Chrysippus Stoicus, & Philemon, poeta comicus. Strab. lib. 14. Plin. ex Polycleti tradit auctoritate, juxta Solos fontem fuisse, cujus aquæ olei vicem præstiterint utentibus. Curtius Heliopolin ceu Solis civitatem nominat. V. Solin. Eustathius Dionysii Interpres, hoc oppidum, ab exulante Solone colonis Atticis ornatum fuisse scribit. Quum vero barbari linguam Atticam paulatim coinquinassent, Solœcissare dicti sunt, & inde Solœcismi. Lege in Solonis vita Laert. & Strab. lib. 4.

Solœcismus, i. m. [σολοικισμὸς] Impar & inconveniens compositura partium orationis. A nostris Imparilitas, a vetustioribus Latinis Stribiligo dicebatur: nempe inversura & pravitas quædam tortuosa orationis, tanquam Strebligo. Siquidem στρεβλόω torqueo, & depravo significat. V. Gell. lib. 5. cap. 20. Quintil. lib. 1. cap. 5. Quædam tamen & faciem solœcismi habent & dici vitiosa non possunt.
Fœditas solœcismi. Quintil. lib. 1. cap. 5. Prima barbarismi, ac solœcismi fœditas absit.
Solœcismus per translationem sumitur aliquando a poëtis. Juven. 6. Sat. 455. —— solœcismum liceat fecisse marito. Martial. 5. 39.
 Unus quum sitis, duo Calliodore sedetis:
  Surge, solœcismum Calliodore facis.

Solœcon, i. n. dicitur Vitium sermonis. Solœci autem nomen a Solone deductum Laërtius testatur. V. Gell. lib. 5. cap. 20. V. etiam paulo ante solœ.

Solœcophănes, is. f. [σολοικοφανὲς] Solœcismi speciem habens: quæ & Alleosis, figura est: ut, Præneste sub ipsa: quum Præneste sit neutri generis, sed retulit ad Civitatem. Et Ter. in prol. Eun. 32. In Eunuchum suam: referens ad Comœdiam cogitatum.

Solon, onis. m. [Σόλων] Salaminius genere, unus e septem sapientibus, Atheniensibus leges dedit: ac eas quas Draco tulit præter quam quæ de cæde erant, omnes abrogandas curavit, ob magnitudinem pœnarum. Nam una omnibus pœna constituta fuerat, ut etiam qui otii damnati essent, aut qui olera surripuissent, capite plecterentur, &c. Florebat tunc in Repub. Pisistratus æmulus Solonis, cui & genere propinquus erat. Illius igitur eloquentia plus potuit apud populum, quam hujus sapientia. Cessit sponte Solon, tyrannum fugiens, primum in Ægyptum, deinde in Cyprum, postremo ad Crœsum regem: inde in Ciliciam profectus, civitatem a suo nomine Solos dixit, in qua Athenienses colonos statuit. Decessit in Cypro annorum LXXX. mandavit ossa Salaminem transferri, ibique per regionem projici ac dissipari, ne Athenas inferrentur, quoniam discedens jurejurando cives adegit, non antiquaturos leges suas, donec rediret. reliquit etiam conciones & epistolas quasdam. Epigramma sepulchro inscriptum commemorat Cic. 1. Tusc. 117.
 Mors mea ne careat lacrymis, linquamus amicis
  Mœrorem, ut celebrent funera cum gemitu. Ex Plutarch. & Diog. Laert. ubi plura.
Ærumnosi Solones. Pers. 3. Sat. 79. Per Solones intelligit aut Philosophos, aut quoscunque viros bonos.
Justus Solon. Juven. 10. Sat. 274.
Solon Smyrneus. Plin. lib. 20. cap. 20.

Solophytus, Juvenis fuit regius qui cum Ilino regio similiter per optimatum factionem domo regia pulsus ingentem juventutem secum contraxit & in Cappadociæ ora consedit.

Solor, [παραμυθέομαι, παρηγορέω] āri. quasi Solidum redintegrare. Plaut. Asin. 3. 1. 37. Aliquem habet peculiarem, qui spem soletur suam. Virg. 1. Georg. 293.
 Interea longum cantu solata laborem,
 Arguto conjunx percurrit pectine telas.
Allocutione solare aliquem. Catull. 39. 5.
Amicis dictis solari aliquem. Virg. 5. Æn. 770.
Amicis verbis solari aliquem. Ovid. 5. Fast. 237.
Amorem solatur musa. Virg. 10. Æn. 191.
Famem solari. Virg. 1. Georg. 159.
Lachrymas alicujus solari. Ovid. 2. Fast. 821.
Metum alicujus solari. Virg. 12. Æn. 110.
Lenire dolentem solando. Virg. 4. Æn. 394.

Solandus, a, um. Partic. [παρηγορητέος] Ovid. 5. Trist. 4. 42.

—— qua

—— qua consolatus amicum
Sis ope, solandus quum simul ipse fore.

SOLATOR, ōris. m. [παρηγόρος] ut, Solator lugentum. Stat. 5. Sylv. 5. 40.

SOLATIUM, i. n. [παραμύθιον] Oblectamentum: quod & Solamen dicitur. Quintil. in Pariete palmato, Cæcitatis miseræ solatium est, habere rem videntium. Cic. 7. Fam. 3. Vacare culpa, magnum est solatium. Virg. 9. Ecl. 18. —— heu tua nobis
Pene simul tecum solatia rapta Menalca?

Oblectamentum & solatium servitutis. Cic. 6. Verr. 134. ut illi &c. haberent hæc oblectamenta & solatia servitutis.
Solatium & fomentum dolorum. Cic. 2. Tusc. 59. Hæc sunt solatia, hæc fomenta summorum dolorum.
Dulcia solatia. Lucret. lib. 5. 21.
Exigua solatia ingentis luctus. Virg. 11. Æn. 62.
Frigida solatia. Ovid. 4. de Pont. 2. 45.
Mœsta solatia. Stat. 2. Achill. 278.
Unicum adversorum solatium, literæ. Quintil. in proœm. lib. 6.
Adhibere solatia. V. ADHIBEO.
Admittere solatia. V. ADMITTO.
Afferre solatium. V. AFFERO.
Afficere solatio. Tacit. 3. Ann. 24.
Consolari se solatio. Cic. de Amicit. 10. Sed non egeo medicina: me ipse consolor, & maxime illo solatio, quod &c. Idem 4. Att. 6. Nosque malo solatio, sed non multo tamen consolamur, quod ipsius vicem minime dolemus.
Dare solatia. Cic. de Clar. Orat. 11. Vos vero, inquam, Attice, & præsentem me cura levatis, & absenti magna solatia dedistis. Et 4. Att. 85. Multa mihi dant solatia.
Habet hæc res aliquid solatii. Cic. 3. Att. 49. Quæ quidem tamen aliquid habebant solatii antequam eo venisti a Pompeio.
Luctum alicujus nullo solatio levare posse. Cic. 6. Philipp. 12.
Præbere solatium. Cic. pro Arch. 16. Hæc studia adolescentiam alunt, senectutem oblectant, secundas res ornant, adversis perfugium ac solatium præbent.
Proponere sibi aliquid solatii. Cæs. 7. Bell. Gall. 15.
Recolere aliquem in solatium. Tacit. 1. Hist. 77.
Reportare solatium ex aliqua re. Cic. 7. Verr. 127.
Sum. ut, In solatio esse. Plaut. Amph. 2. 2. 13.
Solatio esse. Cæs. 1. Bell. Civil. 22. Quod de sua salute impetraverit, fore etiam reliquis ad suam spem solatio.
Uti solatio. Cic. 2. Fam. 6. Maximo meo dolore, hoc solatio utor, quod, &c.
Solatium, pro Leviuscula mercede usurpavit Ulpian. lib. 6. Opinion. Si constat (inquit) in tuo agro lapidicinas esse: invito te, nec privato, nec publico nomine quisquam lapides cædere potest, cui id jus faciendi non est: nisi talis consuetudo in illis lapidicinis consistat, & si quis voluerit ex his cædere, non aliter hoc faciat, nisi pro his solitum pro hoc solatium domino præstet. l. 13. in fine. Communia prædiorum, in P. lib. 8. tit. 4. Callistrat. in l. 33. A tutoribus scribit Solacium in §. ultimo: Nisi (inquit) ab eo certum solacium constitutum sit. Solacium item pro Subsidio, vitæque adjumento, vel alimento ponitur in l. Si cum dotem. §. Si maritus. versic. Sin vero dotem. Solut. matrim. lib. 24. P. tit. 1. Sin vero (inquit) dotem ita dilapidaturus, ita manifestus est, ut non hominem frugi, oportet tunc dotem sequestrari, quatenus ex ea mulier competens habeat solacium, una cum sua familia. In Codice Solacium a Principibus pro Commodo & salario militum. l. 15. C. de advocat. diversor. judic. & eo. tit. l. 3. 5. 6. l. penult. C de præd. Decur. lib. 10. l. 3. C. de agentib. in reb. lib. 12. l. ultim. C. de silentiar. lib. 12. Inde Solacia annonarum in l. un. C. de annon. & capit. lib. 12. C. l. 17. C. de erogat. militar. annonæ lib. 12. C. l. 4. C. de Naviculariis. lib. 11. l. 32. eodem titul. in C. Theod. In Novellis porro Justiniani ea vox non uno in loco legitur. Hæc significat Solatium præter notam ejus verbi significationem de qua superius dictum est.

SOLATIŎLUM, i. n. dimin. [παραμυθίδιον] Catul. ad passerem Lesbiæ 2. 7.
Ut solatiolum sui doloris.

SOLĀMEN, ĭnis. n. [παραμυθία] Idem. Hoc tamen poetæ frequentius utuntur. Cic. de Amicit. Etsi illis plane orbatus essem, magnum tamen afferret mihi ætas ipsa solamen. Vetus exemplar legit Solatium.
Mali solamen. Virg. 3. Æn. 661.
Breve solamen malorum. Sen. Octav. 66.
Petere solamen. Sen. Med. 7.

SOLOS, Urbs in Lycia. Strab. lib. 14.

SOLOX, ōcis. Adj. Crassus. ut, Solox lana, i. e. Crassa, quasi Solida: item Pecus lana contectum. Titinnius in Barathro, Lana soloci ad purpuram data. Lucil. apud Festum in Solox,
Pascali pecore, & montano hirco, atque soloce.

SOLPŪGA, vel SOLIPUGA, æ. Genus formicarum venenarum, quod a fugiendo solem, Solifuga etiam nominatur: concitatur enim acrius fervore solis: ideoque eum fugit quantum potest. Non novit eas Italia Bætica. Lucan. lib. 9. 837.
Quis calcare tuas metuat solpuga latebras? Ubi quidam corrupte legunt, Salpinga.
Solpugæ sunt Minuta animalia, a quibus civitates & gentes deletæ sunt, Plin. lib. 8. cap. 29. Citra, inquit, Cynamolgos Æthiopas, late deserta regio est, a scorpionibus & solpugis gente sublata. Fortasse f, in p, versum est. Solifuga alias dicitur, ut diximus, & Solipunga a Fest. nisi codex mendosus est.

SOLITITIUM, V. SOL. SOLUBILIS, V. SOLVO.

SOLVENSE, Oppidum in Norico Germaniæ. Plin. lib. 3. cap. 24.

SŎLUM, i. n. [ἔδαφος, πέδιον, δάπεδον, πυθμήν] dicitur Omne quod sustinet, & unicuique rei subjacet. Unicuique enim rei quod subjacet, solum est ei cui subjacet. unde est Solum navis, Mare; & Aër avium. Serv. in 5 Æn. 199.
Aquæ solum superficies dicitur, quæ navium fundamentum est. Virg. 5. Æn. 109.
Subtrahiturque solum.
Fossæ solum. Cæs. 7. Bell. Gall. 72.
Stellarum solum, Cælum est. Ovid. 1. Met. 73.
Astra tenent cæleste solum.
Sedere viridi solo. Virg. 6. Æn. 192.
Tellus tremefacta solo. Virg. 10. Æn. 102.
Terræ solum. Lucret. lib. 1. 213.
Agri solum. *Le tresfond.* Cæs. 1. Bell. Gall. 9. Allobroges, qui trans Rhodanum vicos possessionesque habebant, fuga se ad Cæsarem recipiunt, & demonstrant sibi præter agri solum nihil esse reliqui.
Solum, Terra: quia hominum & animalium fundamentum est. Columel. lib. 2. cap. 8. Nam quod sicco solo ingestum, & inoccatum est, perinde ac si repositum in horreo non corrumpitur. Ovid. 2. Met. 420.
—— inque solo quod texerat herba jacebat.
Sabulosum solum. Plin. lib. 35. cap. 14. Lateres non sunt e sabuloso, neque arenoso, multoque minus calculoso ducendi solo, sed e cretoso & albicante.
Solum, proprie Terra dicitur, inquit Fest. Nævius lib. 1.
Tarquinio dedit imperium, simul & sola regni. Et alibi,
Sed sola terrarum postquam permensa parumper.
Acclive solum. V. ACCLIVIS.
Bonitas soli. Quintil. lib. 2. cap. 19.
Crudum solum. V. CRUDUS.
Culti soli magna jugera. Tibull. lib. 1. 1. 2.
Exiguum solum. Tibul. lib. 1. 1. 22.
Ferax & fœcundum solum. Ovid. 7. Met. 416.
Fœcundum. Quintil. lib. 1. cap. 19.
Macrum. V. MACER.
Lætum. V. LÆTUS.
Marmoreum. Tibul. lib. 3. 3. 16.
Mite. Hor. 1. Carm. 18. 2.
Natale solum, Patria, hoc est terra in qua nati sumus. Ovid. 1. de Pont. 3. 3.
Nudum. Claud. 2. in Eutrop. 298.
Præpingue. Virg. 3. Æn. 698.
Pingue. Virg. 1. Georg. 64.
Putre. Virg. 2. Georg. 204.
Pulvereum. Ovid. 7. Met. 113.
Siccum, & sine humore ullo. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Sitiens solum. Columel. lib. 2. cap. 8.
Summum. Quintil. lib. 1. cap. 3. Ut quæ summo solo sparsa sunt semina, celerius se effundunt, &c.
Triste, Infœcunda, & infructuosa terra. Ovid. 8. Met. 789.
Vile. Ovid. 15. Epist. 146.
Vivax, Vitam subministrans animalibus e cœno terræ procreatis; Ovid. 1. Met. 420.
Æquare solo magistratum, Deprimere, evertere. Liv. 24. 47.
Appellare solum. V. APPELLO.
Solum in terra id etiam dicitur quod Jurisconsulti Fundum vocant. Cæs. 1. Bell. Gall. 9. Demonstrant præter agri solum sibi nihil esse reliqui.
Compingere solum axibus. V. COMPINGO.
Concedere solum. V. CONCEDO.
Dissilit omne solum. Ovid. 2. Met. 260.
Exercere solum presso sub vomere. Virg. 2. Georg. 356.
Findere solum. Tibul. lib. 1. 2. 47.
Hæret solo immobilis. Virg. 7. Æn. 250.
Ingredi solo. Virg. 4. Æn. 177.
Insultare solo. Virg. 3. Georg. 117.
Invertant pingue solum fortes tauri. Virg. 1. Georg. 64.
Mutare solum. V. MUTO.
Recubans solo. Virg. 3. Æn. 392.
Reptans solo. Stat. 5. Sylv. 5. 83.
Vertere solum, Cic. pro Cecin. 100. interpretatur his verbis, Nam qui volunt pœnam aliquam subterfugere, aut calamitatem, eo solum vertunt, hoc est sedem ac locum mutant. Idem pro Corn. Balb. 28. Hanc ante amittere non potuissent, quam hujus solum civitatis mutatione vertissent.
Exilii causa solum vertere. Licebat reis post primam actionem exilium sibi consciscere ante judicium peractum, idque appellabant, Exilii causa solum vertere. Liv. 3. de Decemviris loquens, Itaque spe incisa, priusquam prædicta dies adesset, Appius sibi mortem conscivit. Paulo post, Oppius quoque ductus in vincula est, & ante judicii diem finem ibi vitæ fecit. Bona Claudii Oppiique, Tribuni publicavere: collegæ eorum, exilii causa solum verterunt: bona publicata sunt.
Sola dura, in plurali dixit Catull. 61. 40.
Sed ubi horis aureis sol radiantibus oculis
Lustravit æthera album, sola dura, mare fecum.
Arida sola. Virg. 1. Georg. 80.
Saturare sola fimo pingui. Virg. 1. Georg. 80.
Solum, Mensam appellavit Virg. 7. Æn. 111.
Et cereale solum pomis agrestibus augent.
Solum, Inferior pars pedis, quam vulgus *soleam* vocat, quæ callosa fit, & dura etiam discalceatis. Cic. 5. Tusc. 90. Mihi amictui est Scythicum tegmen, calceamentum solorum callum, cubile terra.
Solum, pro Solea calceamenti, & corio. Martial. lib. 9. 75. in Sutorem,
Et mordere luto putre vetusque solum.
Solum oratoris. Cic. in Brut. 258. Solum quidem, inquit ille, & quasi fundamentum oratoris vides locutionem emendatam, & Latinam. Solum, i. e. Basim, firmamentum.
Sola, inquit Fest. lib. decimoseptimo, appellantur Sedilia, in quibus non plures singulis sedere possunt. ideoque Solia sternere dicuntur, qui sellisternium habent: & solaria vocantur, Babylonica quibus eadem sternuntur: quæ, ut ait Verrius omnia dicta sunt a solo. Alvei quoque lavandi gratia instituti, quo singuli descendunt,
Solia

Solia dicuntur: quæ a sedendo potius, quam a solo. Qui Festi locus vulgo corrupte legitur. Solum etiam pro Solio & sede regia dixit Ennius apud Cic. lib. 1. de Divin. 108.

Auspicio regni stabilita scamna solumque.

SOLARIUM, i. n. quid sit declarat Ulpian. D. Nequid in loco vel itinere publico fiat. l. j. §. Siquis nemine prohibente. Si tamen obstet ædificium id publico usui: utique is, qui operibus publicis procurat, debebit id deponere: aut si non obstet, solarium ei imponere. Sic enim Vectigal hoc appellatur, ex eo quod pro solo pendatur.
Solarium in alio significatu, V. SOL.

SOLVO, solvi, solūtum, [τίω, λύω, τιλέω, καταβάλλω, ἀπεκβάλλω, καταργέω] ĕre. Quod ligatum erat, non ligatum facere. Virg. 7. Æn. 403.

Solvite crinales vitas, capite Orgia mecum. Jube solvi obsecro. Ter. Andr. 5. 4. 53.

Alvum solvere, Laxare & liberam facere. Plin. lib. 14. cap. 18.
Amores alicujus solvere. Propert. lib. 1. 4. 15.
Ab amplexu alicujus solvi. Ovid. 13. Epist. 12.
Animum arctum solvere. Hor. 2. Serm. 6. 83.
Cæde solvere aliquem, i. e. Purgare a crimine cædis. Ovid. 2. Fast. 40.
Capillos solvere. Ovid. 3. Amor. 9. 3.
Corpora solvere in Venerem. In Venerem resolvi. Virg. 4. Georg. 198.
Crimine solvere aliquem. Stat. 11. Theb. 64.
Crinem solvere. Ovid. 3. de Arte Am. 782.
Curas solverat somnus. Ovid. 10. Met. 369.
Dementia solvere aliquem, Liberare. Hor. Epod. 17. 45.
Ebrietatem solvere, pro Discutere. Cels. lib. 2. cap. 6.
Fidem solvere, Rumpere & non servare. Ter. And. 4. 1. 19.
Fœdera solvere. Virg. 10. Æn. 91.
Formidine solvent terras. Virg. 4. Ecl. 14.
Jejunia solvere. Ovid. 5. Met. 534.
Iras solvere. Ovid. 9. Met. 274.
Juga tauris solvit arator. Virg. 4. Ecl. 41.
Lachrymas solvere, Flere. Stat. 2. Achil. 337.
Legibus solvere. Liv. 31. V. LEX.
Linguam solvere ad jurgia. Ovid. 3. Met. 261.
Luctu solvere se. Virg. 2. Æn. 26.
Lumina alicujus solvere in lachrymas. Lucan. lib. 8. 106.
Majestatem solvere. V. MAJESTAS.
Membra solvere formidine. Virg. 12. Æn. 867.
Membra solvuntur frigore. Virg. 1. Æn. 96.
Membra solvuntur frigore. i. e. Morte. Virg. 12. Æn. 951.
Menstrua solvere, est Sacra solvere, ut ait Turneb. quæ mense quoque debentur. Sallust. Conventum vitantes ad menstrua solvenda montem ascendunt.
Mentes solvere, Liberare curis. Virg. 4. Æn. 487.
Metum solvere corde. Virg. 1. Æn. 566.
Metu & curis solvere animum, vel aliquem: h. e. Liberare metu & curis. Virg. 1. Æn. 566.

Solvite corda metu Teucri, secludite curas. Ter. Hec. 2. 1. 33.

Morem solvere, Antiquare. Liv. 31.
Nodum solvere. Hor. 3. Carm. 21. 22.
Obsidionem solvere, pro Recedere ab obsidione. Liv. 24. 41.
Obsidione solvere. Plin. de Viris Illustr.
Obsidium solvere. Tacit. 4. Ann. 73.
Operam solvere, est interdum Sacra facere & solvere rem divinam, quæ debebatur. Operari enim verbum est in sacris frequentissimum. Afranius, Solvo operam Dianæ. Turnebus.
Pudorem solvere. Virg. 4. Æn. 55.
Quies solverat homines, In somnum erant resoluti. Ovid. 7. Met. 186.
Texta solvere, Telam retexere, dissolvere quod textum erat. Propert. lib. 2. 9. 6.
Ventrem solvere, & Ventris onus. Columel. lib. 9. cap. 13. Martial. lib. 13. 29.
Vincla solvere alicui. Tibul. lib. 2. 1. 7.
Vitam solvere alicui. Propert. lib. 2. 9. 39.
Vita solvere aliquem, Occidere. Plaut. Men. 5. 5. 5.
Solvere dicuntur qui navi vehuntur, quum soluto fune, quo navis retinetur, recedunt. Dicimus autem,
Solvere, simpliciter nullo adjecto, & Solvere navem. Cic. 16. Fam. 9. Nos eo die cœnati solvimus. Plaut. Milit. 4. 4. 51. Nisi eat, te soluturum esse navim, ventum operam dare.
Alexandria solvere. Cic. 3. Off. 50. Si idem sciat complures mercatores Alexandria solvisse, navesque in cursu frumento onustas petentes Rhodum viderit, dicturusne se Rhodiis id?
E portu solvere. Cic. pro Muren. 4. Quod si e portu solventibus, ii qui jam in portum ex alto invehuntur, præcipere summo studio solent, &c.
E portu naves solvere. Cæs. 4. Bell. Gall. cap. 28. Plaut. Amph. 1. 1. 256. Nam hac noctu soluta est navis nostra e portu Persico.
De littore iter solvit puppis. Stat. 5. Sylv. 1. 243.
Vela solvere. Virg. 4. Æn. 574.
Solvere, Aperire. Columel. lib. 6. cap. 14. Ea porro vena, quæ in aure videtur esse amplissima, sarmento prius verberatur: deinde quum ad ictum intumuit, cultello solvitur. Cic. 11. Fam. 10. Revertor nunc ad Antonium, &c. ergastula solvendo. V. Ordinatim, in ORDO.
Argumentum solvere. Quintil. lib. 2. cap. 17.
Contradictiones solvere. Quintil. lib. 7. cap. 2.
Epistolam solvere; i. e. Aperire, inciso lino quo colligata est. Nepos 23. 11.
Solvere, pro Dissolvere, aut mollem facere. Hor. 1. Carm 4. 1.

Solvitur acris hyems grata vice Veris. Plin. lib. 2. cap. 39.

Soluti humores. Ovid. 2. Met. 853.
Nives solvuntur. Ovid. ad Liviam, 102.
Æstu solvi. Ovid. 2. de Arte Am. 317.
Anima solvitur in aëra. Ovid. 15. Met. 845.

Cælum solvere in Tartara. Virg. 12. Æn. 205.
Solvere, Debitas pecunias creditori numerare.
Pro frumento nihil solvi omnino. Cic. 5. Verr. 169.
Argentum solvi. Ter. Adel. 4. 4. 19.
Æs alienum. Sallust. Catil. 35.
Misimus qui pro vectura solveret. Cic. 1. Att 3.
Ad denarium solvere, i. e. Ad Romanæ pecuniæ rationem. Cic. pro Quint. 17. Decidis, statuisque tu propter necessitudinem quæ tibi cum Scapulis est, quid iis ad denarium solveretur. Quem locum sic interpretantur viri docti. Romani non uno genere conficiebant suas rationes: alii ad denarium, alii ad sestertium: fortasse etiam ad quinarium, ac victoriatum. Igitur ut facilius explicaretur solutio pecuniæ quæ Scapulis debebatur, ea denariis æstimata est. Proinde intelligunt universum debitum ad eam monetæ speciem redactum: ut constaret quot in summa denarii Scapulis essent persolvendi.
Ad diem solvere. Cic. 16. Att. 16. Ut pecuniam reliquam Buthrotii ad diem solverent.
Aliquem solvere, i. e. Alicui satisfacere, & pecunia reddita aliquem dimittere. Plaut. Bacch. 4. 9. 137. Ego ad forum autem hinc ibo, ut solvam militem. Hoc etiam dicitur per Absolvere. V. in ABSOLVO.
Ab trapezita meo rem solvi. V. A, vel AB.
A me se solvere. V. A, vel AB.
Fidem solvere voti. Ovid. 1. Fast. 642.
Inferias solvere alicui. Sen. Hippol. 12.
Justa solvere alicui. Sen. Hippol. 12.
Justa solvere funeri. Cic. pro Rosc. Amer. 24. Hunc miserum luctu perditum, qui nondum etiam paterno funeri justa solvisset, nudum ejicit domo.
Munera solvere. Ovid. 11. Met. 104.
Pugnis rem solvant, siquis poscat durius. Plaut. Curc. 3. 9.
Pœnas meritas fidei violatæ solvere. Curt. 6. 3. 14.
Suprema alicui solvere, pro Parentare. Tacit. 1. Ann. 61.
Verbis solvere. Ter. Adel. 2. 1. 10. Neque tu verbis unquam solves, quod mihi re malefeceris. Ubi Donatus; Solves, Lues, persolves, i. e. Satisfacies & te purgabis.
Votum solvere, pro Adimplere. Martial. lib. 12. 87.

Ne votum solvat, nunc Maro vota facit. Liv. 31. Quod nisi factum esset: votum rite solvi non posse. Cic. 15. Att. 11. Etenim erat absurdum, quæ si stetisset Resp. bonis non solvere, at eversa illa vota dissolvere. Correctius exemplar sic legit, Vovissem, ea me eversa illa vota dissolvere.

Voti solvere fidem. Ovid. 1. Fast. 642.
Vota solennia pro incolumitate tua solvimus. Plin. 10. Epist. 44.
Solvendo esse, i. e. Satisfacere pro eo quo obligatus sum, sive pecunia, sive remuneratione. Cic. 2. Off. Idem 13. Att. 10. Quanquam nihil habeo quod dubitem, nisi ipsi Magio quæ fuerit causa amentiæ, pro quo quidem etiam sponsor Sunii factus est nimirum id fuit: solvendo enim non erat.
Solvendo æri alieno esse. Liv. 31.
Tempus solvendi. Lucret. lib. 5. 1224.
Item medicorum verbum; ut,
Alvum solvere. Plin. 14. 18.
Ventrem solvere. Cels. 3. 18.
Denique pro Mori ponitur; ut,
Corpora quæ senectus solvit. Q. Curt. 8. 9. 32.
Soluisse, quatuor syllabarum per diæresim. Tibull. lib. 4. 5. 16.

Sed potius valida teneamur uterque catena,
Nulla queat posthac quam soluisse dies.

SOLŪTUS, a, um. [λελυμένος] Partic. Cic. 1. Att. 10. Tertiam quam (ut scribis) anchoris solutis de phaselo dedisti.
Expeditus, solutus & liber. Cic. 4. Acad. 105. Sic igitur indicta & constituta probabilia, & eo quidem expedito, soluto, libero, nulla re implicato. Idem 4. Acad. 8. Hoc autem liberiores & solutiores sumus, quod integra nobis est judicandi potestas.
Solutus est, quod vulgo dicimus, *Il est payé*. Paulus in l. Cum fundus. In princip. D. Si cert. petat.
Culpa liberatus, & crimine nefario solutus. Cic. pro Rosc. Amer. 143.
A cupiditatibus solutus, liber a delictis. Cic. 1. pro Lege Agrar. 17.
Cura belli solutus, Dormiens. Plin. lib. 22. cap. 4.
Ad dicendum satis solutus, atque expeditus. Cic. in Brut. 245.
Jurejurando solutus. Cic. 1. Off. 59. Deinde egressus e castris, jurejurando se solutum putabat: & erat verbis, re non erat.
Languore molli solutus. Ovid. 11. Met. 648.
Legibus solutus, pro Absolutus. Cic. pro Lege Manil. Quid tam singulare, quam ut ex Senatusconsulto legibus solutus Consul ante fieret, quam ullum alium magistratum per leges capere licuisset? Idem 1. Att. 13. Lurco autem Trib. plebis qui magistratum simul cum lege Ælia iniit, solutus est & Ælia & Fusia, ut legem de ambitu ferret. Hor. 2. Serm. 6. 68.
Luxu solutus. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Morbo solutus, Mortuus. Plin. de Viris Illust.
Morte solutus. Ovid. in Ibin, 148.
Operum famuli soluti. Hor. 3. Carm. 17. 16. h. e. Vacantes, & ab opere feriati. Acron.
Somno solutus. Cic. 1. de Divin. 129. Sic animum, cum aut somno soluti vacant corpore, aut mente permoti per se ipsi liberi incitati moventur, cernunt ea quæ permisti cum corpore animi videre non possunt. Liv. 5. Nuda corpora & soluta somno trucidantur.
Vino solutus. Virg. 9. Æn. 189.
Æquor solutum. Stat. 3. Theb. 255. i. e. Tranquillum & quietum.
Agri soluti sunt, quorum fines deprehendi non possunt, ut ait Siculus Flaccus.
Animo soluto ac libero. Cic. 7. Verr. 185.
Animo soluto ac vacuo cogitare. Cic. 2. Verr.
Animo soluto ac quieto esse. Cic. pro Rosc. Com. 43. Hoc ego loco, soluto & quieto sum animo: & quorsum recidat responsum tuum non magnopere laboro.

Cœtu soluto discedunt. Ovid. 13. Met. 898.
Culpa soluta mea est. Ovid. 4. Trist. 4. 10.
Cura solutior. Liv. 3.
Gradu soluto labitur moriens. Sen. Hippol. 4.
Libido solutior. Liv. 2. 3.
Merces soluta. Ovid. 1. Amor. 10. 45.
Nix soluta verno sole. Ovid. 3. Trist. 12. 27.
Optio soluta eligendi, Libera. Cic. 1. de Legib. 33. Nam libero tempore, cum soluta nobis est eligendi optio, quumque nihil impedit quominus id quod maxime placet facere possimus, omnis voluptas assumenda est, omnis dolor depellendus.
Oratio soluta, Quæ metrica lege non tenetur, & pedibus non obvincitur. Plin. Epist. 16. Plautum vel Terentium metro solutum legi credidi. Varr. 1. de R. R. cap. 1. Ii, quos dixi, omnes soluta oratione scripserunt. Quintil. lib. 9. cap. 4. Oratio alia vincta atque contexta, alia soluta, qualis in sermone, & epistolis.
Ratio soluta. Cic. 3. Fam. 5. Quo mea ratio facilior & solutior esse posset.
Risus solutus, Magnus & a curis liber. Virg. 2. Georg. 386.
Versibus incomptis ludunt risuque soluto. h. e. Cachinno, inquit Servius.
Sopor solutus clamore. Ovid. 3. Met. 630.
Terra soluta, Rara, contraria Spissæ. Plin. lib. 18. cap. 6. & Columel. lib. 1. Soli pinguis vel macri, soluti vel spissi, humidi vel sicci.
Zonæ solutæ. Hor. 1. Carm. 30. 6.
Solutissimus. Cic. 1. Fam. 9. Si essent omnia mihi solutissima, tamen in Rep. non alius essem atque nunc sum. i. e. Etiamsi liberrimum esset mihi.
Solutum, absolute positum. Senec. Epist. 8. Hoc non imputo in solutum.

Solute, Adv. [λελυμένως] Cic. 2. de Divin. 100. Si aut furore divino incitatus animus, aut somno relaxatus solute moveatur ac libere.
Solute, leniter & oscitanter agere. Cic. in Brut. 277.
Dicere solute & suaviter. V. DICO, ĕre.
Volvere sententias facile soluteque. Cic. in Brut. 280.

Solūtim, Adv. Tertull. de Pallio, cap. 5. Tota molitio pallii est operire solutim.

Solutio, ōnis. f. [λύσις, καταβολὴ, ἀνθυποφορά] ut, Solutio stomachi, quod & Dissolutio dicitur, nempe quum vires ventriculi infirmæ dissolvuntur. Plin. lib. 20. cap. 22.
Solutio linguæ. Cic. 1. de Orat. 114. V. Solute ac suaviter dicere, in DICO, ĕre.
Solutio, ad omnem Liberationem quoquomodo factam transfertur: magisque ad subjectum obligationis, quam ad nummorum solutionem. Ulp. de Verb. signif. Solutionis verbo satisfactionem quoque omnem accipiendam placet. Solvere dicimus eum qui facit id quod facere promisit. Cic. 2. Off. 84. Nec enim ulla res vehementius Remp. continet, quam fides: quæ esse nulla potest, nisi erit necessaria solutio rerum creditarum.
Explicata solutio. Cic. 15. Att. Tamen, nisi explicata solutione, non sum discessurus. i. e. Nisi videro esse, unde satisfiat creditoribus meis.

Solūtor, ōris. m. [καταβολεύς] Gloss. Gr. Lat. Tertull. adv. Marc. 4. 17. Solutori pignus restituendum.

Solubilis, e. Adj. Minuc. Felix cap. 34. Mundus Deo soli solubilis. Ammian. 16. 8. Pons solubilis.
Item active apud Cæl. Aurel. Acut. 2. 37. Aer solubilis. i. e. Qui dissolvit.

Solutilis, e. [λυτὸς] quasi Solubilis; Quod facile solvi potest, vel Quod solutum & non fideliter consutum est; ut navis qua Nero matri Agrippinæ fecit naufragium. Suet. in Neron. cap. 34. Solutilem navem, cujus vel naufragio vel cameræ ruina periret, commentus est.

Sōlus, a, um: gen. solius: dat. soli. [μόνος, οἶος, μονήρης] Adj. a Solon dicitur, quod Oscorum lingua Totum significat. Cic. 3. Off. 41. Cui quum visum esset utilius solum se quam cum altero regnare, fratrem interemit. V. SOLLICURIA.
Solus, more superlativorum, genitivum aliquando regit; ut, Solus omnium acipenser squamis ad os versis, contra aquas natando meat. Apud Plin. lib. 9. cap. 17. Unus omnium, legitur. Ibidem, cap. 51. Ita fit, ut sola piscium & animal pariant & ova concipiant.
Solus ex omnibus, vel inter omnes, etiam dicimus. Cic. de Provinc. Consul. 21. Tiberius Gracchus, solus ex toto illo collegio, &c. Idem 3. de Orat. 65. Stoicos autem, &c. soli ex omnibus eloquentiam virtutem ac sapientiam esse dixerunt.
Solæ in plurali dicimus, quum in singulari pluralitatem significet. Ter. Adel. 3. 1. 4. Solæ sumus.
Solus, Desertus. Virg. 3. Georg. 249.
Heu male tum Lybiæ solis erratur in agris.
Locus solus, i. e. Solitudo. Cic. 1. de Divin. 59. Quum in locis solis mœstus errares. Ter. And. 2. 4. 3. Venit meditatus alicunde ex solo loco. i. e. Deserto, ut ait Donat.
Sola sub rupe jacentem. Virg. 10. Ecl. 14.
Terræ solæ oræque ultimæ. Idem. Plaut. Most. 4. 3. 3. Ter. Phorm. 5. 8. 85. Nonne hoc publicitus scelus hinc deportarier in solas terras? Unde
Solus, pro Innuptus. Propert. 3. 5. 23.
Gaudet me solam vacuo tabescere lecto.
Sedibus solam exteris deserere. Sen. Med. 119.
Solis tribus ictibus. Plaut. Bacch. 4.9.51. Ter. Phorm. 3.3.24. Solæ triginta minæ. Cic. 5. Att. 17. Quod Scævolæ contigit, qui solos novem menses Asiæ præfuit. Idem 3. Verr. Is mihi etiam queritur quod a nobis novem solis diebus prima actio sui judicii transacta sit.
Pro Soli in dat. legitur Solæ apud Ter. Eun. 5. 7. 3. Mihi solæ ridiculo fuit.

Sōlum, Adv. [μόνον, μόνως] a Solus; i. e. Tantum. Cic. in Philipp. 2. 81. Nos nuntiationem solum habemus, Consules & reliqui magistratus etiam inspectionem. Idem 2. de Legib. 54. De re una solum dissident, de cæteris mirifice congruunt.
Non solum oratione, sed multo etiam magis vi & dolore. Cic. 2. de Orat. Et pro Corn. Balb. 28. Neque etiam dicatione, &c. sed etiam postliminio potest civitatis fieri mutatio.
Quasi solum, ac non, vel non etiam. Cic. 3. Tusc. 11. Quasi vero atra bili solum mens, ac non sæpe vel iracundia graviore, vel timore, vel dolore moveatur. Idem 2. de Finib. 17. Quasi vero inquit, perpetua oratio rhetorum solum, non etiam philosophorum sit.

Solummŏdo, Adv. Idem. Plin. 34. 8. Una solummodo Zenonis statua. Quintil. Decl. 247. Sed non hoc solummodo erit.

Solitarius, a, um. [μονάδικος, οἰοπόλος, μονότροπος, μονήρης] Qui solus est. Cic. de Amicit. 90. Sic natura solitarium nihil amat, semperque ad aliquid, tanquam adminiculum, annititur. Ibid. 86. Ut quoniam solitaria non potest virtus ad ea quæ summa sunt pervenire, conjuncta & sociata cum altera perveniret. Sic 2. Off. 39. Solitario homini, atque in agro vitam agenti.
Solitarium & rarum. Cic. 1. de Invent. 81. Oportet autem animadvertere, ne cum aliter multa sint judicata, solitarium aliquod, aut rarum judicatum afferatur.

Solitūdo, ĭnis f. [ἐρημία, μοναστήριον] Ubi unus vel nullus habitat, recessus, inhabitata plaga. Cæs. 6. Bell. Gall. 22. Civitatibus maxima laus est, quam latissimis circum se vastatis finibus solitudines habere.
Hominis solitudo dicitur, quando neminem habet qui eum defendat. Ter. Adel. 3. 2. 5. Tot res repente circumvallant unde emergi non potest: vis, egestas, injustitia, solitudo, infamia.
Puerorum solitudo. Cic. 3. Verr. 153. Habemus enim labores parvos, incertum est quam longa nostrum cujusque vita futura sit: consulere vivi ac prospicere debemus, ut illorum solitudo & pueritia quam firmissimo præsidio munita sit.
Ab oratoribus solitudo. Cic. de Clar. Orat. 227.
Ante ostium solitudo. Ter. And. 2. 2. 25. i. e. Neminem ante ostium stare vidi. Cic. 5. de Finib. Solitudo erat ea quam volueramus.
Insueta solitudo. V. INSUETUS.
Captare solitudines. V. Capto, in CAPIO.
Collocare in solitudinem. V. COLLOCO.
Considere in solitudinibus. V. CONSIDEO.
Mandare fugæ, solitudinique vitam. V. MANDO.
Obturbare alicujus solitudinem. V. OBTURBO.

Solitas, ātis. f. pro Solitudo. Accius Eurysace, apud Non. 2. 803.
Tuam solitatem memoras, formidas tibi.
Opportune nactus solitatem. Apul. Met. 9.

Solivăgus, a, um. Adj. [οἰοπόλος] Qui solus vagatur: cui opponitur Congregatus. Plin. lib. 8. cap. 7. Nec nisi lacessiti noceant, ideoque gregatim semper ambulent, minime ex omnibus solivagi. Cic. 5. Tusc. 38. Alias volucres cælo frui libero, serpentes quasdam, quasdam esse gradientes: earum ipsarum partim solivagas, partim congregatas.
Solivagum cælum. Cic. de Univers. 18. Deinde cum circumdedit corpore, & vestivit extrinsecus, cæloque solivago & volubili, & in orbem incitato complexus est.
Solivaga cognitio, & jejuna. Cic. 1. Off. 157. Itaque ea virtus quæ constat ex hominibus tuendis, id est ex societate generis humani, attingat rerum cognitionem, solivaga cognitio & jejuna videatur.

Solo, [ἐρημόω] āre. Solum & desertum facere locum aliquem, Vastare. Stat. 5. Theb. 148.
——furor omnibus idem,
Idem animus solare domos: juvenumque, senumque
Præcipitare colos, plenisque adfrangere parvos
Uberibus, ferroque omnes exire per annos.

Solātus, a, um. Senec. Œdip. 4. Cernere avida peste solatas domos. i. e. Incolis destitutas.

Solus, untis. f. [Σολοῦς] Stephano, Cypri insulæ oppidum a Phalerio & Acamante Atheniensibus conditum, portum nobilem habens, cum flumine, item Veneris & Isidis delubra. Strabo lib. 14.
Est & Solus, Siciliæ oppidum non procul a Lilybæo promontorio. Plin. lib. 3. cap. 8.

Solȳmi, orum. m. pl. [Σόλυμοι] Straboni lib. 1. Populi juxta Lyciam, quos Homerus pugnacissimos fuisse scribit, & a Bellerophonte devictos. Corn. Tacitus de Judæorum origine. Alii clara Judæorum initia Solymos carminibus celebratam Homeri gentem, conditam urbem Hierosolymam nomine suo fecisse. De Solymis ita Strabo lib. 14. Poëta Solymos diversos facit a Lyciis, nam Bellerophontes a rege Lyciorum missus,
Hic Solymis iterum præstantibus intulit arma. Quod vero Lycios prius Solimos vocatos dicunt, postea Termilas, qui ab iis, qui cum Sarpedone ex Creta venerunt, & postea Lycios a Lyco Pandionis filio, qui quum a propria terra exisset, in regni partem a Sarpedone acceptus est, cum Homero non concordant. At qui dicunt eos a poëta Solymos dici, qui nunc Milyes appellantur, melius sentiunt. Valer. 1. Argon. 13.
Nanque potens Solymo nigrantem pulvere fratrem.

Solymæ, & **Hierosolymæ**, arum. & **Hierosolyma**, æ. f. Urbs Judææ. Unde Hierosolymitanus.

Solyma, Mons in Coryco litore Strab. lib. 14.

Solymus, a, um. attributum ex Solymis populis Judæorum. Juven. 6. Sat. 543.
Interpres legum Solymarum.

S O M

Somatophylax, acis. m. Somatophylaces, [σωματοφύλακες] Custodes corporis, quos Latini prisco vocabulo Latrones dixerunt quasi laterones, quod Principum latera cingerent adversus vim insidiantium.

Somatopœia, [σωματοποιία] Figura affinis prosopopœiæ, qua rei corporis experti, corpus, vocemve, tribuimus.

Somnurnus, a, um. V. SOMNORINUS.

Somnialis.

SOMNIALIS, SOMNICULOSUS, SOMNIUM. V. infra SOMNUS.

SOMNUS, i. m. [ὕπνος, κοῖτος, ὄνειρος] dicitur quum dormimus, nempe Actus ipse dormiendi. Ter. Heaut. 3. 1. 82. Somnum hercle ego hac nocte oculis non vidi meis.

Somnus, Nox. Ter. And. 2. 1. 18. Quo æquior sum Pamphilo, si se illam in somnis, quam illum amplecti maluit. Donatus; In somnis, Per noctem. Virg. 1 Georg. 208.

Libra die, somnique pares ubi fecerit horas. Cic. 1. de Divin. 42.

Quia mater gravida parere se ardentem facem
Visa est in somnis Hecuba. Ex poeta.

In somnis. V. IN.

Somnus Græce dicitur ὕπνος. Apud antiquissimos autem primum dicebatur Sypnus: postea Sopnus, mutata aspiratione in s, & υ in o, sicut fit in Herpyllon, Serpillon. Frequentius nunc Somnus, quam Sopnus dicimus.

Somnus, cibus est in corpore macilento. Ovid. 1. de Pont. 10. 21.

Is quoque, qui gracili cibus est in corpore, somnus
Non alit officio corpus inane suo.

Perfugium omnium laborum & solicitudinum est somnus. Cic. 2. de Divin. 150.

Mortis imago & simulachrum est somnus. Cic. 1. Tusc. 92.

Nihil morti est tam simile, quam somnus. Cic. de Senect. 80.

Expertia lumina somno. Lucret. lib. 6. 1179.

Fessa somno. Tibul. lib. 1. 3. 88.

Ac circa gravibus pensis affixa puella
Paulatim somno fessa remittat opus.

Gravis somno. Ovid. 3. Met. 608.

Languidus somno. Quintil. lib. 4. cap. 2. Somnone te languidum, an gravi lethargo putem pressum?

Marcidus somno. V. MARCEO.

Vacuus somno. Ovid. 1. Amor. 2. 3.

Vini somnique benignus, Qui bene dormit, indulgens vino & somno. Hor. 2. Serm. 3. 13.

Inertia somni. Ovid. 14. Epist. 75.

Domitor curarum somnus. Sen. Agam. 2.

Domitor malorum somnus. Sen. Herc. fur. 2.

Arctior somnus. Cic. in Somn. Scip.

Brevis somnus. V. BREVIS.

Celer somnus. Sen. Hippol. 4.

Deterior somnus. Stat. 1. Theb. 434.

Difficilis somnus est omnibus phreneticis, & præcipue necessarius. Cels. lib. 3. cap. 18.

Dulces somni. Virg. 1. Georg. 342.

Facilis somnus. Hor. 2. Carm. 11. 8.

Fallax somnus. Catul. Argon. 62. 56.

Ferreus somnus. Virg. 10. Æn. 745.

Olli dura quies oculos, & ferreus urget
Somnus: in æternam clauduntur lumina noctem. Epitheton est Homericum χάλκεος ὕπνος, ut adnotavit Servius quoque.

Frigidus somnus, Mors. Valer. 3. Argon. 179.

Furentes somni. Lucan. lib. 7. 764.

Ignavus somnus. Ovid. 11. Met. 593.

Immodici somni. Ovid. Rem. Amor. 145.

Incestus somnus. Claud. de Bell. Gildon. 447.

Inexcitabilis somnus. V. INEXCITABILIS.

Lenis somnus. Hor. 3. Carm. 1. 21. Ovid. 8. Met. 823.

Lethæus somnus. Virg. 1. Georg. 78.

Levis somnus. Sil. lib. 7. 300.

Liquidus somnus. Valer. 4. Argon. 16.

Longus somnus, Tranquillus. Hor. 3. Carm. 11. 38.

Medicatus somnus. Ovid. 12. Epist. 107.

Mendaci somno credere. Tibul. lib. 3. 4. 12.

Molles somni. Virg. 2. Georg. 370. Ovid. 1. Met. 685.

Parcus & brevis somnus. V. PARCUS.

Placidus somnus. Ovid. 6. Met. 489.

Primo somno prodita tentoria. Virg. 1. Æn. 474.

Quieti somni. Sen. Herc. fur. 10.

Salubres somni. Virg. 3. Georg. 530.

Soporifer. Lucan. lib. 3. 8.

Tacitus somnus. Tibul. lib. 2. 1. 90.

Tener somnus. Ovid. 2. de Arte Am. 546.

Tumultuosi somni per somnia. Cels. lib. 8. cap. 4. Si vero sub prima curatione febris intenditur: brevesque somni, & iidem per somnia tumultuosi sunt: ulcus madet, &c.

Volucer somnus. Virg. 6. Æn. 702.

Abducere somnum. V. ABDUCO.

Abiit somnus. Ovid. 3. Fast. 589.

Abrumpere somnum. V. ABRUMPO.

Abrumpere matutinos murmure somnos. Stat. 2. Sylv. 1. 62.

Abrumpit somnos cura. Virg. 3. Georg. 530.

Abstinere somno. Cels. lib. 3. cap. 18.

Accedit somnus. V. ACCEDO.

Accersere dulces somnos. Stat. 5. Sylv. 5. 85.

Accersitus somno. V. ACCERSO.

Accipere otia somni, Dormire. Stat. 3. Theb. 3

Adimere somnum. V. ADIMO.

Adoperta somno lumina. Ovid. 1. Met. 714.

Afferre somnum. V. AFFERO.

Allicere somnum. V. ALLICIO.

Amovere somnum. V. AMOVEO.

Aptum est somno papaver, Lactuca, &c. Cels. lib. 3. cap. 32.

Arcere somnos. Ovid. 2. Met. 735. & Plin. lib. 30. cap. 15.

Avertere somnum alicui. Hor. 1. Serm. 5. 15.

Auferre somnos pavore. Hor. Epod. 5. 96.

Capere somnum. Cic. 8. Att. 1. Ego si somnum possem capere, tam longis te epistolis non obtunderem.

Capiunt somnum nimio e labore sine Cerere. Catul. 61. 3.

Captare somnos. V. Capto in CAPIO.

Carpere somnos. V. CARPO.

Circundatus somnus fulvis alis. Tibul. lib. 2. 1. 91.

Complectitur nos somnus arctior. Cic. in Somn. Scip. 1. Deinde ut cubitum discessimus, & arctior quam solebat, somnus complexus est.

Conciliare somnum. V. CONCILIO.

Concitare somnum. V. CONCITO.

Condit lumina natantia somnus. Virg. 4. Georg. 496.

Confert ad somnum gestatio post cibum. Cels. lib. 3. cap. 18.

Confert multum somno porrum capitatum. Plin. lib. 20. cap. 6

Conterere partem ævi somno. Lucret. lib. 3. 1060.

Corripere corpus e somno. Virg. 4. Æn. 572.

Defendit somnos excubitor, Vigil qui extra cubiculum est, dormientem dominum tuetur. Senec. Thyest. 5.

Defluxit ignavus pectore somnus. i. e. Excitatus sum. Tibull. lib. 3. 4. 81.

Delapsus ab astris ætheriis levis somnus. Virg. 5. Æn. 838.

Depellere somnos. Senec. Troad. 6.

Devincti somno. Lucret. lib. 4. 1021.

Dulci devictus lumina somno. Catul. Argon. 62. 122.

Divellit cura somnos. Hor. 2. Epist. 10. 18.

Dare corpora somno. Ovid. 2. Fast. 327.

Dare se somno. Cic. 1. Tusc. 115. Post epulatos cum matre adolescentes somno se dedisse.

Ducere somnos. Virg. 4. Æn. 560.

—— potes hoc sub casu ducere somnos?

Ducere somnos & arcere. Ovid. 2. Met. 735. De caduceo Mercurii loquitur, quo Dat somnos, adimitque, & lumina morte resignat, ut canit Virg. 4. Æn. 244.

Eo, ur, Ire in somnum. Plin. lib. 26. cap. 8. Datur & in somnum euntibus.

Eripitur somnus. Cels. lib. 2. cap. 7.

Evincere somnos. Ovid. 1. Met. 685.

Excitare ex somno. Cic. in Somn. Scip. 4. Quæso, inquit, ne me ex somno excitetis. Et 4. Tusc. 45. E somno suscitari.

Excitus somno. Sil. lib. 17. 101.

Excutior somno. Virg. 2. Æn. 302.

Exigere somnos pinguea. Lucan. lib. 10. 354.

—— tu mollibus inquit
Nunc incumbe toris, & pingues exige somnos. h. e. Usque ad satietatem age somnos longos & quietos, unde pinguis fias.

Fieri somnum lepore sumpto in cibis Cato arbitratur. Plin. lib. 28. cap. 10.

Frui somno. Ovid. 2. Met. 779. in descriptione Invidiæ,

Nec fruitur somno vigilantibus excita curis.

Fugare somnum. Plin. lib. 14. cap. 18. Thalios duo genera vini diversa facere proditur. Unum quo somnus concilietur, alterum vero quo fugetur.

Fusa corpora vino somnoque. Virg. 9. Æn. 722.

Gignit odor somnum. Plin. lib. 21. cap. 19.

Gravatus somno. Virg. 6. Æn. 520.

Habet somnus animalia. i. e. Dormiunt animalia. Virg. 3. Æn. 147.

Jacens somno. Virg. 6. Ecl. 14.

Imitantia nigros murmura somnos. Stat. 1. Sylv. 3. 42.

Impedit somnum intentio febris. Cels. lib. 3. cap. 18.

Inducere somnum. Cels. lib. 5. cap. 25.

Indulgere somno. Claud. de Theod. Adrian. 1.

Inire somnum. V. INEO, inis.

Interrumpere somnos. V. INTERRUMPO.

Invitat somnos rivus. Ovid. 11. Met. 604.

Labitur somnus in artus. Ovid. 11. Met. 631.

Moliri somnum. Cels. lib. 3. cap. 18. Quidam somnum moliuntur, potui dando aquam, in qua papaver decoctum sit.

Moliri corpora ex somno. V. MOLIOR.

Movere somnum. Cels. lib. 3. cap. 32.

Mulcens pectora somnus. Ovid. 18. Epist. 27.

Obrepsit fessis genis brevis somnus. Senec. Troad. 6.

Obrepens somnus movet caput. Ovid. 19. Epist. 46.

Obruta somno legio. Stat. 10. Theb. 188.

Oppressit somnus virginem. V. OPPRIMO.

Parere somnum. Plin. lib. 19. cap. 8. Omnes lactucæ somnum parere creduntur.

Parere somnum alicui mero. Tibul. lib. 1. 6. 27.

Pellere inertes somnos. V. PELLO.

Perfundere securos juvenum somnos sanguine. Stat. 5. Theb. 119. i. e. Occidere dormientes juvenes. Satis licenter.

Perfusa papavera somno lethæo. Virg. 1. Georg. 78.

Petere somnum. Quintil. lib. 9. cap. 4. Virg. 7. Æn. 88.

—— sub nocte silenti
Pellibus incubuit stratis, somnosque petivit.

Porrectus somno sub frondibus. Stat. 2. Achill. 75.

Præbent silentia somnum. Ovid. 5. Fast. 429.

Premi gravi somno. Plin. lib. 9. cap. 13. & lib. 8. cap. 36.

Privare somno. Cic. 9. Att. 12. Quum me ægritudo non solum somno privaret, verum ne vigilare quidem sine summo dolore pateretur.

Proflare somnum pectore. Virg. 9. Æn. 326.

Prohibet somnum vulva dolens. Cels. lib. 5. cap. 25.

Quærere somnum odore mandragoræ. Plin. lib. 25. cap. 13.

Quærere somnum multa frictione. Cels. lib. 3. cap. 18.

Recubant imbelli littora somno. Stat. 3. Theb. 256.

Reducere somnum alicui. Hor. 3. Carm. 1. 21.

Reliquit me somnus. Virg. 8. Æn. 67.

Repetere somnum. Cic. 13. Att. 37.

Sepulti somno dicuntur, qui profundo maxime somno tenentur. Lucret. lib. 1. 134. Idem lib. 5. 973.

Sepulta urbs somno vinoque. Virg. 2. Æn. 265.

Secuta est fugam somni lux alma. Ovid. 15. Met. 664.

Serpit somnus. Plin. lib. 7. cap. 23. ad finem.

Solutus vino somnoque. Virg. 9. Æn. 88.

Sopit

Sopit somnus. Tibul. 3. 4. 19.
Nec me sopierat menti Deus utilis ægræ
Somnus, sollicitas deficit ante domos. Non enim ad tectum usque ingreditur.
Sopitus somno. Virg. 1. Æn. 684.
Sternere se somno. Virg. 4. Georg. 432.
Tegit ocellos somnus quiete. Catul. 48. 10.
Torpebant pigro æquora somno. Stat. 3. Sylv. 2. 73.
Trahere somnum per suspiria. Ovid. 2. Amor. 19. 55.
Turgescere irriguo somno. Pers. 5. Sat. 56.
Velar aliquem somnus fusco amictu. Tibul. lib. 3. 4. 56.]
Et quum te fusco somnus velavit amictu,
Vanum nocturnis fallit imaginibus.
Videre somnum, Dormire. Cic. 7. Fam. 3. Ita Caninio Consule scito neminem prandisse: nihil tamen eo Consule mali factum est: fuit enim mirifica vigilantia, qui toto suo consulatu somnum non viderit. Jocatur in Caninium, cujus Consulatus paucarum fuit horarum. De quo Suet. in Cæsar. cap. 76. Pridie autem calendas Januarias repentina Consulis morte cessantem honorem in paucas horas petenti dedit. Et Macrob. Saturnal. lib. 2. cap. 3. Vigilantem habemus Consulem Caninium, qui in Consulatu suo somnum non vidit. Ter. Heaut. 3. 1. 81. Somnum hercle ego hac nocte oculis non vidi meis.
Vinctura papavera somnos. Columel. lib. 10. 104.
Urgeri somno ultra debitum. Cels. lib. 2. cap. 4.
Uti medicamento aliquo ad somnum. Plin. lib. 20. cap. 18.
Per somnum. Cic. 2. de Divin. 27. Illud autem naturale aut concitatione mentis edi, & quasi fundi videbatur, aut animo per somnum sensibus & curis vacuo provideri.

Somnium, i. n. [ὄνειρον, ὕπνιον, ὀνειρωγμός, ὀνείρωξις] Illusio quam patimur quum dormimus. Cic. 1. de Lege Agrar. 1. Hæc, per deos immortales, utrum esse vobis consilia siccorum, an vinolentorum somnia: & utrum cogitata sapientum, an optata furiosorum videntur? Idem 4. Acad. 10. Vera esse aruspicum auspicia, oracula, somnia, vaticinationes.
Ægri somnia. Hor. de Arte Poet. 7.
Vigilantium velut quædam somnia. Quintil. lib. 6. cap. 2.
Admonitio in somniis. Cic. 1. de Divin. 5. Eandem in somniis admonitionem fuisse tertiam.
Colores somniorum & superstitionum. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Concursatio somniorum. Cic. 2. de Divin. 146.
Conjector somniorum. Cic. 2. de Divin. 124.
Interpres somniorum vafertimus Chrysippus. Cic. 1. de Nat. Deor. 39.
Ratio somniorum. Cic. 4. Acad. 51.
Crudelia somnia. Tibull. 3. 4. 95.
Hæc Deus in melius crudelia somnia vertat,
Et jubeat tepidos irrita ferre Notos.
Dira somnia. Valer. 3. Argon. 59.
Lymphatica somnia. V. LYMPHA.
Nigra somnia. Tibul. lib. 2. 1. 90.
Postque venit tacitus fulvis circundatus alis
Somnus, & incerto somnia nigra pede.
Nocturna somnia. Hor. 4. Carm. 1. 37.
Sæva somnia. Senec. Herc. fur. 12.
Sollicitum somnium. Senec. Troad. 5.
Somnia fallaci ludunt temeraria nocte. Tibul. lib. 3. 4. 7.
Tristia somnia. Virg. 5. Æn. 840.
Tumultuosa somnia facit semen nymphæ. Plin. 26. 8. Cels. 2. 2.
Vaga somnia. Stat. 10. Theb. 106.
Vera somnia. Hor. 1. Serm. 10. 33.
Cernere somnia. Lucret. lib. 3. 1061.
Conjicere alicui somnium. Plaut. Curc. 2. 2. 3.
Enarrare alicui somnium. Cic. 1. de Divin. 5.
Explicare interpretatione somnia. Cic. 1. de Divin. 39.
Fingere somnia. Lucret. lib. 1. 106. Virg. 8. Ecl. 108.
Interpretari somnium. V. INTERPRETOR.
Pertinet somnium ad hoc. V. PERTINEO.
Videre somnia. Ovid. 9. Met. 474.
Uti somniis jucundissimis. Cic. 5. de Fin. Itaque ne si jucundissimis quidem nos somniis usuros putemus, Endymionis somnum nobis velimus dari: idque si accidat, mortis instar putemus.
Somnium, ironice dictum, quemadmodum Nugæ, & similia. Ter. Phorm. 5. 6. 35. Quid ais? G. cum ejus consuevit matre olim in Lemno clanculum. P. somnium: utine hæc ignoraret suum patrem? Quasi dicat, Non est verum. Idem Adelph. 2. 1. 50. Ubi me dixero dare tanti, testes faciet ilico vendidisse me, de argento somnium, mox cras redi. i. e. Nulla mentio, negligitur, non curatur.
Somnium de Homine inerte dicitur, abstractum pro concreto. Ter. Adelph. 3. 4. 31. Tu, quantus quantus nihil nisi sapientia es; iste futilis, somnium. i. e. Somniculosus. Sicut alibi Scelus pro Scelesto.

Somnio, [ὀνειρώττω, ἐνυπνιάζω] āre. Per quietem aliquid, quasi siquis vigilaret, videre. Ter. And. 5. 6. 7. Num ille somniat ea, quæ vigilans voluit? Plaut. Curc. 4. 3. 14. Quos tu mihi luscos libertos, quos fumanos somnias? i. e. Somniando loqueris.
Si ita natura paratum esset, ut ea dormientes agerent, quæ somniarent, alligandi omnes essent qui cubitum irent. Cic. 2. de Divin. 121.
Mortuum esse somniare. Cic. 4. Acad.
Somniare aliquem. Ter. Eun. 1. 2. 113. Dies noctesque me ames: me desideres, me somnies, me expectes, de me cogites, &c. Cic. 9. Att. 15.
Somniare canterino ritu. Plaut. Men. 2. 3. 44. Certe hæc mulier canterino ritu somniat. Jocus ex ambiguo est. Nam & Somniare somnia, est Videre inter dormiendum: dormiunt autem equi stantes plerumque, tamen canterii magis, qui quod castrati sunt, mitiores & placidiores somniculosique & dormitantes magis ob torporem videntur. Somniare etiam Delirare, nugasque & deliramenta effutire valet, ut in Curcul. 4. 3. 14. Quos fumanos somnias? i. e. Nugaris & blateras. Mulierem igitur insanire & delirare dicit. Ex Turneb.
Somniare ineptias. Columel. lib. 1. cap. 8. Cic. 7. Att. 132. Sine Senatu, sine magistratu, ne somniare quidem poterit quicquam πολιτικῶς. Vetus codex habet Simularet.
Somniari, pass. Plin. lib. 28. cap. 4. Aristoteles & Fabianus plurimum somniari circa Vernum & Autumnum tradunt.

Somnians, antis. Partic. [ὀνειρώττων] Cic. 1. de Divin. Hæc somniantis est divinatio.
Miracula non disserentium philosophorum, sed somniantium. Cic. 1. de Nat. Deor. 18.

Somniātor, ōris. m. Tertull. adv. Gnost. cap. 2. Ne audiatis sermonem prophetæ aut somniatoris illius.

Somniālis, e. Fulgent. Mythol. 1. Tabula somniali figmento delusa.

Somniōsus, a, um. Adj. [ὀνειρώδης] Qui crebris somniis vexatur. Plin. lib. 28. cap. 19. Somniosus fieri lepore sumpto in cibis, Cato arbitratur. al. Somnos.

Somnifer, ĕra, ĕrum. aliud Adj. [ὑπνοφόρος] Quod affert somnum, & Soporiferum etiam dicitur. Plin. lib. 18. cap. 25. Visque somnifera etiam sativo papaveri.
Venena somnifera. Ovid. 9. Met. 693.

Somnifĭcus, a, um. [ὑπνοποιός] item Adj. Plin. lib. 37. cap. 10. Et viso dracone spargere somnifica medicamenta. Idem lib. 29. cap. 4. Quoniam vincatur aspidum somnifica vis.

Somniculōsus, a, um. [ὑπνωτικός, ὑπνηλός, φίλυπνος] similiter Adj. Somno plenum & ignavia. Cic. de Senect. 36. Quæ vitia sunt non senectutis, sed inertis, ignavæ, somniculosæ senectutis. Columel. lib. 3. cap. 8. Socors & somniculosum genus id mancipiorum, otiis, campo, circo, aleæ, popinæ, lupanaribus consuetum, nunquam non easdem ineptias somniat.
Glires somniculosi. Martial. 3. 58.
Somniculosus interdum dicitur non Qui somno indulget, sed Qui somnum inducit, habetque vim somnificam: unde Sisenna Aspidem vocat Somniculosam, non quod ipsa dormiat, sed quod vi somnifica homines percussos enecet.

Somniculōse, Adv. [ὑπνωτικῶς] Negligenter. Plaut. Capt. 2. 1. 31. Haud somniculose hoc agendum est.

Somnolentus, a, um. [ὑπνώδης] Somno plenus. Occurrit in Solin. cap. 33. De Elephanto. Somnolentum arbor sustinet. Usus est & Apul. lib. 1. Miles. extr. In verba media somnolentus desinit.

Somnolentia, æ. f. Sidon. 2. Epist. 2. Ubi somnolentiæ cubiculariorum dormiendi locus est.

Somnorinus, a, um. Adj. [ὑπνωματικός] apud antiquos dicebatur Id quod in somnis videbatur. Varro Prometheo, lib. 1. apud Non. 2. 790.
Levisomna mens somnorinas imagines
Affatur, non umbrantur somno pupulæ. Alii Sonorinas: & quidam legunt Somnurnas.

Somphos, [σομφός] Cucurbitæ sylvestris genus digitali crassitudine, non nisi in locis saxosis nascens, intus inane, unde & nomen invenit: nam Græci σομφὸν, vocant inane, Quidam *Cucurbitam marinam* appellant. Plin. lib. 20. cap. 3. Harduin. legit Spongos.

S O N

Sonabilis, V. SONUS.

Sonchos, i. m. [σόγχος] Herba quam Latini, atque adeo Columel. Cicerbitam vocant, intybi, sive ambubaiæ, & lactucæ quædam species: nam & lacte abundat, quæ antiquis esui erat, & in hortis serebatur: nunc autem nobis neglecta, & tantum cuniculorum cibis commendata. Plin. lib. 22. cap. 22. Estur & sonchos, ut quem Theseo apud Callimachum apponat Hecate, uterque albus & niger, lactucæ similes ambo, nisi spinosi essent, caule cubitali anguloso, intus cavo, sed qui fractus copioso lacte manat. Gallice *Du laceron.*

Sondræ, Gentes sunt in India, apud Plin. lib. 6. cap. 20.

Sonipes, **Sonitus**, & **Sono**. V. SONUS.

Sons, sontis. Adj. [ἔνοχος, ἐπαίτιος, ὑπαίτιος, ὑπόδικος] proprie dicitur Cujus culpa jam sonat: h. e. Qui erroris convictus est. Festus, Sons, nocens: Insons, innocens. Cic. 3. de Legib. 6. Vincula sontium servanto, capitalia vindicanto. Et 1. Off. 82. Punire sontes.
Animam sontem dare. Virg. 10. Æn. 854.
Fœdatus sanguine sonti. Ovid. 13. Met. 563.
Impulsus furiis sontibus. Valer. 5. Argon. 42.
Protegere sontes. Ovid. 2. Trist. 274.
Thalami sontes. Stat. 4. Theb.
Turbæ sonti decreta plaga. Sen. Herc. fur. 13.
Dei sontes apud Stat. 5. Theb. 610. sunt Noxii & malevoli;
—— qui te, mea gaudia, sontes Extinxere Dei?
Compar. apud Eugen. Toletan. Episc. Carm. 5.
Sontior est igni, viroso sontior angue. Et Theodulf. 1. 299.
—— tribus est nam sontior una.

Sontĭcus, a, um. Adj. Quod nocet. Unde, Sonticus morbus, qui perpetuo nocet, & totum invadit corpus. Plin. lib. 36. cap. 19. Venuleius in l. ult. D. de ædil. edicto. Quoties morbus sonticus nominatur, eum significari Cassius ait, qui noceat, Nocere autem intelligi, qui perpetuus sit, non qui tempore finiatur. Sed & morbum sonticum videri, qui inciderit in hominem postquam is natus sit. Sontes etenim nocentes dicuntur.
Sonticum morbum in duodecim, significare ait Ælius Stilo, Certum, cum justa causa, quem nonnulli putant esse qui noceat, quod sontes significat nocentes.
Causa sontica. Tibul. lib. 1. 9. 51.
Sonticus, pro Justo aliquando accipitur. Nævius, Sonticam esse oportet causam, quamobrem perdas mulierem. Ex Paul.

Sonus, i. m. [ἦχος, κτύπος, πάταγος] Omnis vox, & quicquid auribus percipi potest. Cic. 1. de Divin. 114. Qui sono quodam vocum & Phrygiis cantibus incitantur.
Sonus pronuntiandi. Cic. 1. de Orat. 18.

Acuti soni. Quintil. lib. 2. cap. 8.
Amœnior sonus. Gell. lib. 13. cap. 19.
Cæcus sonus, Profundus, vel Cujus causam ignoramus. Senec. Troad. 3. Quam subito cæco terra mugitu tremens, concussa cæcos traxit ex imo sonos.
Creber sonus. V. CREBER, adj.
Dulcis sonus. Cic. in Somn. Scip. 11. Quis est qui complet aures meas tantus & tam dulcis sonus?
Elegantior sonus. Gell. lib. 13. cap. 19.
Firmior sonus. Gell. lib. 13. cap. 19.
Gravis. Quintil. lib. 2. cap. 8.
Immanis sonus ferri. Stat. 4. Sylv. 3. 2.
Imus. V. IMUS.
Inanis sonus vocis. Cic. 5. Tusc. 73.
Laxior vocis sonus. Gell. lib. 13. cap. 19.
Legitimus. Hor. de Arte Poet. 274.
Lenis sonus. V. LENIS.
Magici soni. Ovid. 2. de Arte Am. 102.
Mistaque cum magicis Marsa venena sonis.
Medius. Quintil. lib. 2. cap. 8.
Miserabilis. V. MISER.
Peregrinus sonus. Quintil. lib. 1. cap. 7.
Rauci soni. Ovid. 4. Met. 391.
Repens sonus. Senec. Med. 12. i. e. Repentinus.
Resultans sonus. V. Resultans in RESILIO.
Sonus summus, medius, imus. V. MEDIUS.
Vastus sonus. Senec. Herc. furen. 9.
Viridior sonus. Gell. lib. 13. cap. 19.
Vocalior sonus. Gell. lib. 13. cap. 19.
Sonus vocis, pro Accentu, seu prosodia. Cic. in Orat. 57. Mira est enim quædam natura vocis, cujus quidem e tribus omnino sonis, inflexo, acuto, gravi, tanta sit & tam suavis varietas, perfecta in cantibus.
Addere sonum vocis historiæ. V. ADDO. Cic. 2. de Orat. 54. Paululum se erexit, & addidit historiæ majorem sonum vocis vir optimus Crassi familiaris Antipater.
Adire aliquem blandis sonis, Alloqui blandis verbis. Ovid. 16. Epist. 258.
Admovere sonum vocis. V. ADMOVEO.
Auditur gravior sonus. Virg. 4. Georg. 260.
Audire longe remotos sonos. Senec. Thyest. 1.
Concipere sonos aure. Senec. Theb. 1.
Crepuit lætum sonum populus. Hor. 2. Carm. 17. 26.
Dicere aliquid concordi sono. Ovid. 5. Met. 664.
Dare sonum. Virg. 3. Georg. 83.
Efficere sonum. Cic. 2. de Nat. Deor. 146. In ore sita lingua est finita dentibus, &c. quæ sonos vocis distinctos & pressos efficit, &c.
Elicere sonum nervorum. Cic. 2. de Nat. Deor. 150. Itaque ad pingendum, fingendum, ad scalpendum, ad nervorum eliciendos sonos, ad tibiarum, apta manus est.
Fundere sonum. Cic. 4. Acad. 74. Furere tibi Empedocles videtur: at mihi dignissimum rebus his, de quibus loquitur, sonum fundere. Idem 5. Tusc. 73. Dicatque nos in vocibus occupatos, inanes sonos fundere.
Inflare vi sonum. V. INFLO.
Infuscare sonum. V. INFUSCO.
Multiplicare sonos. Stat. 6. Theb. 30.
Peragere sonos. Ovid. 3. Fast. 26.
Reddit sonum chorda. Hor. de Arte Poet. 348.
Reddere verba blæso sono. Ovid. 2. Amor. 6. 24.
Summisere sonum fremitus virorum. Stat. 10. Theb. 42.
Sonus, ûs. per quartam antiquis aliquando declinatum. Sisenn. Histor. lib. 4. Postquam in sonu signorum prælium magno cum clamore virorum commissum est. Ex Non. 8. 67.

SONOR, ōris. m. [ἦχος] Vehementior sonus. Virg. 7. Æn. 462.
—— magno veluti quum flamma sonore, &c. Idem 9. Æn. 651.
Et crines albos, & sæva sonoribus arma.
Clarus sonor. Lucret. lib. 4. 571.
Sentire sonorem. Lucret. lib. 4. 230.
Plenæ sonoribus aures. Lucret. lib. 6. 1183.
Ut spernerent sonores barbarorum. Tacit. 14. Ann. 36.

SONORINUS, a, um. Varro apud Non. 2. 790.
Levisomna mens sonorinas imagines
Affatur, non umbrantur somno pupulæ. Sed verior lectio videtur Somnorinas, quod vide.

SONŌRUS, a, um. Adj. [ἠχώδης, εὐηχής] Grave sonans.
Cithara sonora. Tibul. lib. 3. 4. 69.
Flumina sonora. Virg. 12. Æn. 139.
Tempestates sonoræ. Virg. 1. Æn. 57.
Tonitru sonoro cuncta concutiens. Claud. 2. in. pr. Cons. Stilich. 26.

SONŌRE, Adv. Gell. 4. 20. Clare nimis ac sonore oscitavit.

SONO, ui, ĭtum, [ἠχέω, κτυπέω, δουπέω, βρέμω, ὀτοτύζω, ῥοιζέω, διακορκορυγέω] āre. Sonum facere. Plaut. Curc. 2. 1. 18. Amabo cuja vox auribus sonat procul? Hor. 1. Serm. 4. 44.
Magna sonaturum des nominis hujus honorem.
Acute sonare. V. Acutus in ACUO.
Dulce sonant tenui gutture carmen aves. Tibul. lib. 1. 3. 60.
Graviter sonare. Virg. 3. Georg. 88.
Leviter sonant cachinni. Catul. Argon. 62. 273.
Nimbi sonuerunt toto æthere. Virg. 2. Æn. 113.
Plausu ingenti sonuerunt omnia. Virg. 5. Æn. 506.
Plenius sonans aureo plectro. Hor. 2. Carm. 13. 26.
Plangore sonat mœsta domus. Ovid. ad Liv. 179.
Tinnitibus acutis sonuit ensis. Ovid. 5. Met. 204.
Ripæ sonant balatu pecorum. Virg. 3. Georg. 555.
Rupes sonant carmina. Virg. 5. Ecl. 63.
Tela sonant. Virg. 4. Æn. 149.
Diversa sonare. Ovid. 10. Met. 147.
Vox hominem sonat. Virg. 1. Æn. 328.
Idem sonant hæc verba, pro Significant. Cic. 3. Off. 83. Honestate igitur dirigenda utilitas est, & quidem sic, ut hæc duo verba inter se discrepare, re unum sonare videantur. Idem 2. de Fin. 6. Non intelligere interdum quid sonet hæc vox voluptatis: id est quæ vis huic voci subjiciatur. Hic Cicero quid Sonare significet, declarat.
Acerba sonans. Virg. 3. Georg. 149.
Grande sonare. Stat. 3. Sylv. 1. 130.
Lene sonans aqua. Ovid. 2. Fast. 704.
Mortale sonans. Virg. 6. Æn. 50.
Pingue & peregrinum sonare dicuntur rudes poëtæ. Cic. pro Arch. 26. Qui prætertim usque eo de suis rebus scribi cuperet, ut ea etiam Cordubæ natis poetis pingue quiddam sonantibus atque peregrinum, tamen aures suas dedere.
Raucum quiddam sonare. Ovid. 3. de Arte Am. 280.
Rauca sonans amnis. Virg. 9. Æn. 125.
Saxosum sonans Hypanis. Virg. 4. Georg. 370.

SONANS, antis. [ἠχῶν] Partic.
Æs sonans. V. ÆS.
Auræ sonantes. Virg. 11. Æn. 863.
Fila sonantia. Ovid. 10. Met. 89.
Ora sonantia centum linguis. Ovid. 8. Met. 532.
Pharetram fuga sensere sonantem. Virg. 9. Æn. 660.
Scopuli sonantes. Virg. 1. Æn. 204.
Turba sonans. Virg. 3. Æn. 233.
Verba sonantia. Plin. 1. Epist. 16.

SONANDUS, a, um. Partic. [ἠχητέος] Ovid. 5. Fast. 494.
—signi causa sonanda mihi est. Alii legunt Canenda.
Ore magno sonandus. Ovid. 1. de Arte Am. 206.

SONABILIS, e. Adj. [ἠχητὸς] ut, Sistrum sonabile. Ovid. 9. Met. 783.

SONO, [ἐξηχέω] ĕre. tertia conjugandi forma dixerunt veteres. Lucret. lib. 3. 157.
Caligare oculos, sonere aures, succidere artus.
Sincerum sonere. Lucret. lib. 3. 887.

SONITUS, ûs. m. [ἠχὴ, δοῦπος, βρόμος, φλοῖσβος] Idem quod Sonor. Virg. 6. Æn. 586.
Dum flammas Jovis & sonitus imitatus Olympi. Plaut. Trin. 5. 2. 52. Quis homo tam tumultuoso sonitu me excivit subito foras?
Sterilia sonitu corpora. Lucret. lib. 2. 844.
Æris innumeri sonitus. Stat. 1. Sylv. 1. 68.
Aquæ sonitus. Tibul. lib. 1. 2. 80.
Armorum sonitus. Virg. 1. Georg. 475.
Flammæ sonitus, i. e. Strepitus. Nepos 7. 10. 5.
Plangoris sonitus. Ovid. 3. Met. 493.
Tubarum sonitus fracti. Virg. 4. Georg. 72.
Perterricrepus sonitus. Lucret. lib. 6. 128.
Quadrupedans sonitus. Virg. 8. Æn. 596.
Sonans sonitus. Lucret. lib. 1. 826.
Terribilis sonitus. Virg. 9. Æn. 503.
Vagus sonitus Asopi fluentis. Propert. lib. 3. 15. 27.
Adest sonitus creber ad aures. Virg. 2. Æn. 731.
Agnoscere sonitum. V. AGNOSCO.
Capere sonitum. V. CAPIO.
Captare sonitum. V. Capto, in CAPIO.
Clarescunt sonitus. Virg. 2. Æn. 301.
Dare acrem sonitum. Virg. 4. Georg. 409.
Dedit ignis sonitum ingentem. Virg. 2. Georg. 306.
Dare sonitus vastos. Virg. 5. Æn. 435.
Excitur sonitus pedibus. Lucret. lib. 2. 329.
Faciunt sonitus venti. Lucret. lib. 6. 132.
Ferunt venti sonitum ad littora. Virg. 12. Æn. 455.
Increpuit sonitum tuba. Virg. 9. Æn. 503.
Quatit sonitu campum ungula. Virg. 8. Æn. 596.
Terrere aves sonitu. Virg. 1. Georg. 156.
Soniti, genitivus antiquus pro Sonitus. Pacu. Duloreste: Quidnam autem hoc soniti est, quod stridunt fores? Cæcil. χαλκείοις: Nam quidnam fores facere soniti? Non. 8. 67.

SONITO, āre. Solin. de Italia cap. 8. Locrensium cicadæ ultra cæteras sonitant.

SONAX, ācis. Adj. Apul. Milef. 4. Hic conchas sonaci leviter buccinat. Et semel apud Ovid. 1. Met. 333.
Cæruleum Tritona vocat, conchæque sonaci
Inspirare jubet. In nonnullis Sonanti. Et unus Strozzæ habet Conchæque tonanti.

SONIPES, ĕdis. m. [καταχήτης] significat Celerem equum, a sonitu pedis, quod pedibus sonet. Cic. 3. de Orat. 181. Aut a brevibus deinceps tribus extrema producta atque longa: sicut illa sunt, domuerant, sonipedes.
Acrior sonipes. Stat. 5. Theb. 3.
Celsos sonipedes ocyus subigit jugo. Sen. Hippol. 10.
Insignis ostro & auro stat sonipes. Virg. 4. Æn. 135.
Martius sonipes. Sil. lib. 1. 222.
Nobilis sonipes. Claud. de Nupt. Hon. & Mar. 289.
Vegeti sonipedes. Catul. 61. 41.

SONIVIUS, a, um. Adj. Fest. Sonivio, Sonanti. Cic. 6. Fam. 6. Non igitur ex alitis involatu, nec e cantu sinistro oscinis, ut in nostra disciplina est: nec ex tripudiis solistimis, aut soniviis tibi auguror: sed habeo alia signa quæ observem.

S O P

SOPHENÆ, [Σωφηνοὶ] Armeniæ populi, quos Plin. lib. 6. cap. 9. vocat Sophenos; eorumque regionem Sophenem lib. 5. cap. 12. & lib. 6. cap. 13.
Molles Sophenæ. Lucan. lib. 2. 593.

SOPHIA, æ. f. [σοφία] Latine Sapientia dicitur. Martial. lib. 1. 112.
Quum tibi sit sophiæ par fama, & cura deorum. Cic. 1. Off. 153. Princepsque omnium virtutum est illa sapientia quam σοφίαν, Græci vocant.

Sophus, i. m. [σοφὸς] Sapiens. Virg.
Hinc omnis certa dialectica turba sophorum. Cic. 5. Tusc. 7. Itaque & illos septem, qui a Græcis σοφοὶ, sapientes a nostris, & habebantur & nominabantur. Martial. lib. 7. 31.
Te pia Cecropiæ comitatur turba Minervæ:
Te secreta quies, te sophos omnis amat.

Sophos, i. n. Grande sophos, i. e. Magna voce acclamatum. Martial. lib. 1. 4. Sipontinus, Mos est Græcorum, dum scripta alicujus vel legerint vel audierint, assentando dicere, σοφῶς, hoc est sapiens, doctus. Neutro autem genere dixit poeta, Grande sophos, i. e. Grandem illam & adulatoriam vocem tot hominum clamantium Sophos. Sic 6. 48.
Quod tam grande sophos clamet tibi turba togata, &c. Idem lib. 1. 50.
Mercetur alius grande & insanum sophos,
Miserere tu felicium.
Tergeminum mugiet ille sophos. Martial. lib. 3. 46. ad Candidum.

Sophistes, vel **Sophista**, æ. m. [σοφιστὴς] Orator, præceptor, sapiens. Olim autem Sophistæ dicebantur, Philosophi & sapientiæ professores: deinde vero Rhetores: postremo abiit nomen in invidiam, ut Sophistæ dicerentur, Qui fictam quandam sapientiæ speciem jactitarent. Cic. 1. de Nat. Deor. 63. Abderites quidem Protagoras, cujus a te modo mentio facta est, sophistes temporibus illis vel maximus. Idem 4. Acad. 72. At quis est nunc hic sophistes? Sic enim appellantur hi qui ostentationis aut quæstus causa philosophantur.

Sophistica, æ. f. [σοφιστικὴ] Pars dialecticæ plus verborum, quam veritatis, plusque ostentationis, quam utilitatis habens, qua docemur fallacibus conclusiunculis adversarium irretire, atque argumenta ita acute invenire, ut quæ falsissima sunt atque fallacissima, verissima esse videantur. Sophistam declamandi magistrum dixerunt olim. Cæl. Rhod. & Apul. 2. de Dogm. Plat.

Sophisticus, a, um. Gell. 7. 3. Res admodum insidiosa & sophistica. Idem 18. 2. Sophisticæ captionis solutio.

Sophistice, Adv. Apul.

Sophisma, ătis. n. [σόφισμα] quid significet, declarat Cic. 4. Acad. 75. his verbis, Atqui habebam molestos vobis, sed minutos Stilbonem, Diodorum, Alexinum, quorum sunt contorta & aculeata quædam sophismata. Sic enim appellantur Fallaces conclusiunculæ. V. Cavillatio, in cavilla.

Sophismaticus, a, um. Captiosus. Gell. 18. 13. tit. A Dialectico quodam sophismatico impudenti.

Sophilus, [Σόφιλος] Sicyonius, vel Thebanus Comicus, mediæ Comœdiæ scriptor, cujus fabulæ nonnullæ commemorantur a Suida.

Sophŏcles, is. m. [Σοφοκλῆς] Atheniensis poëta Tragicus, æqualis Periclis, ejusque Collega quandoque in prætura: docuit fabulas CXXIII. victorias retulit XXIII. auctore Suida. Decessit post Euripidem annos VI. cui styli magnitudine præfertur, licet ejus sententiis inferior. Filios habuit Leophontem, Leosthenem, Auftonem, Stephanum, Meneclidem. Hæc ex Suida. De quo Cic. de Senect. 22. Sophoclem ex insperato gaudio ob victoriam ex tragœdia quadam repentino obiisse, Valerius auctor est. Hunc Cicero divinum poëtam lib. 1. de Divin. vocavit. Scripsit Tragœdias CXX, e quibus VII tantum hodie supersunt.
Sophocles non ignobilis Tragicus. Quintil. lib. 1. cap. 12. Hor. 2. Epist. 1. 163.
Et post Punica bella quietus, quærere cœpit
Quid Sophocles, & Thespis, & Æschylus utile ferrent.
Sophocles superioris nepos, poeta item Tragicus de quo sic scripsit Suidas. Ἐδίδαξε δὲ δράματα μ'. οἱ δὲ φασὶν ια'. νίκας δὲ εἷλεν ζ'. ἔγραψε καὶ ἐλεγείας. Docuit XL tragœdias, alii vero dicunt XI. septem vero victorias adeptus est.
Sophocles etiam Grammaticus, minor appellatus, enarravit Lycophronem, Apollonium, aliosque poetas, cujus opera habemus.
Sophocles alius, Dux Atheniensium Sostratidæ filius, apud Thucydidem.

Sophoclēus, a, um. possess. [Σοφόκλειος] unde, Carmina Sophoclea. Cic. 16. Fam. 18. An pangis aliquid Sophocleum? Martial. lib. 5. 31. Virg. 8. Ecl. 10.
Sola Sophocleo tua carmina digna cothurno.

Sophron, ŏnis. m. [σώφρων] Sobrius, moderatus. Cic. 3. Tusc. 16. Verisimile etiam illud est, qui sit temperans, quem Græci σώφρονα appellant: eamque virtutem σωφροσύνην vocant, quam soleo equidem tum temperantiam, tum moderationem appellare, nonnunquam etiam modestiam.

Sophrosyne, es. f. [Σωφροσύνη] Temperantia, modestia, castitas. Hieronymus contra Jovinianum: Non enim, ut male habetur in Latinis codicibus, sobrietas est legendum: sed castitas, id est, σωφροσύνη.

Sophron, [Σώφρων] Comicus, cujus meminit Athenæus. Implicitum hunc vocat Stat. 5. Sylv. 3. 158.

Sophron, Poeta mimorum scriptor fuit, tanti a Platone æstimatus, ut moriens libros ejus capiti subjectos narretur habuisse. Cæl. Rhodig. lib. 7. cap. 1.

Sophronia, [Σωφρονία] Matrona Romana fuit, quam ob insignem pudicitiam Lucretiam Christianam vocant. Hæc cum se vim Decii principis videret non posse effugere, consentiente viro, arrepto gladio seipsam transfixit, & in Divorum numerum est relata. Euseb. in Ecclesiast. histor.

Sophronistæ, [Σωφρονισταὶ] Magistratus quidam erant apud Athenienses non dissimiles iis, quos Romani Censores vocabant, licet longe plures essent, & potestate aliquanto inferiores: legebantur enim ex singulis tribubus decem, qui juvenum mores censerent.

Sophronisteres, [σωφρονιστῆρες] Dentes duo, qui omnium extremi nascuntur, circa annum ætatis vigesimum, hoc est circa id tempus, quo jam sapere incipimus. Et vocantur Dentes sapientiæ.

Sophronium, [Σωφρόνιον] Meretriculæ nomen apud Plaut. amatoria quadam adulatione per diminutionem prolatum ἀπὸ τῆς σωφροσύνης, quod temperantiam, modestiam sive castitatem significat.

Sophus. V. sophia.

Sopio, V. sopor.

Sopis, Ithis. m. Rex fuit Indicæ regionis ejus, quam Sopithem appellari diximus. Strab. lib. 15. In eadem terra esse canes optimos narrant, atque Alexandrum centum & quinquaginta canes a Sopithe accepisse, atque ut periculum faceret, duos Leoni immisisse: quibus illum tenentibus, alios duos solvisse, qui cum jam in certamine consisterent, Sopithes jussit, ut unus ex canibus crure apprehensus abstraheretur a morsu: & nisi obtemperaret, crus amputaretur. quod Alexander primo non concessit, cani videlicet parcens. Sed cum Sopithes diceret se quatuor pro uno daturum, concessit. Canis vero prius sibi crus incidi profundo vulnere passus est, quam morsum dimitteret.

Sopis, Ithis. f. Indica regio de qua sic Strab. lib. 15. Dicunt in terra Sopithis, in monte quodam sales effodi, qui toti Indiæ sufficiant. Item auri & argenti metalla, non longe in aliis montibus dicuntur, ut Gorgus tradidit.

Sopor, ōris. m. [ὕπνος, κοῖτος] Idem quod Somnus. Cic. in Sallust. 15. Noli nobis languorem ac soporem nimium exprobrare.
Sopor interdum differt a Somno & eo gravior est. Plin. lib. 21. cap. 18. Hujus semine somnum allici: sed modum servandum, ne sopor fiat.
Lethi consanguineus sopor. Virg. 6. Æn. 278.
Altus sopor. Virg. 8. Æn. 27.
Dolosus sopor. Stat. 1. Sylv. 2. 162.
Dulci sopore languidus. Hor. Epod. 5. 56.
Fœlix sopor. Stat. 5. Theb. 451.
Gravissimus sopor. Lucret. lib. 4. 953.
Impavidus sopor. Sil. lib. 13. 257.
Piger sopor. Catull. 61. 37.
Perpetuus, i. e. Mors. Hor. 1. Carm. 24. 5.
Semisomnus sopor. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Temulentus sopor. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Trepidus sopor. Stat. 1. Achil. 646.
Collocare aliquem in soporem. Plaut. Amph. 1. 1. 148.
Complectitur artus sopor. Virg. 2. Æn. 253.
Continuans se sopor interdiu noctuque. Cels. lib. 2. cap. 4.
Ducere soporem. Tibul. lib. 1. 1. 65.
Nam neque tum plumæ, nec stragula picta soporem
Nec sonitus placidæ ducere posset aquæ. i. e. Inducere.
Firmare soporem alicui. Ovid. 1. Met. 715.
Devinxit suavi sopore membra somnus. Lucret. lib. 4. 455.
Habet sopor altus animalia. Virg. 8. Æn. 27.
Irrigat artus sopor. Virg. 3. Æn. 511.
Languens sopore. Lucret. lib. 4. 40.
Mulcens securo membra sopore. Sil. lib. 3. 170.
Occupat artus sopor. Virg. 4. Georg. 190.
Pati soporem. Ovid. 15. Met. 321.
Pressus gravitate soporis. Ovid. 15. Met. 21.
Profligatus temulento sopore. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Receptus sopor parte oculorum. Ovid. 1. Met. 686.
Removet soporem cura. Ovid. 6. Met. 493.
Tenuit corpora nostra segnis sopor. Lucan. lib. 5. 690.
Vincere caput sopore. Propert. lib. 3. 17. 42.
Victa sopore corpora. Ovid. 1. Fast. 422.
Urget illum sopor perpetuus, Mortuus est. Hor. 1. Carm. 24. 5.
Sopor, pro Poculo soporifero. ut, Patri soporem medicos dare coēgit. Hoc ergo sumpto somno sopitus, diem obiit supremum. Nepos 10. 2. 5.
Sopor, pro Segnitie. Tacit. 2. Hist. 76. Torpere ultra & polluendam perdendamque Remp. relinquere sopor & ignavia videretur.

Soporifer, ĕra, ĕrum. Adj. [ὑπνοποιὸς, ὑπνωτικὸς] Quod soporem inducit. Plin. lib. 9. cap. 13. Præterea dextræ pinnæ vim soporiferam inesse, somnosque allicere subditam capiti tradunt. Idem lib. 19. cap. 8. A copia lactis soporiferi.
Aula soporifera Somni. Ovid. 11. Met. 586.
Flos soporifer. Stat. 10. Theb. 107.
Lethe soporifera. Ovid. 4. Trist. 1. 47.
Noctis soporiferæ dona. Sil. lib. 7. 287.
Papaver soporiferum. Virg. 4. Æn. 486.

Sopōro, [κατακοιμίζω] are. Soporem inducere. Plin. lib. 28. cap. 8. Cauda, flumina & aquarum impetus sisti, serpentes soporari. Stat. 11. Theb. 94.
——& insuetos angues nimia astra soporant.

Soporātus, a, um. Partic. [κατακοιμισθεὶς] Plin. lib. 10. cap. 75. Aquatilia ipsa quiete cernuntur placida ceu soporata.
Artus soporatos premit quies. Valer. 5. Argon. 333.
Dolor soporatus. Curt. lib. 7. h. e. Sopitus, & qui interquieverat.
Offa soporata melle. Virg. 6. Æn. 420.
Melle soporatam & medicatis frugibus offam
Objicit. Sunt qui legendum putent Saporatam, quod mel soporem non faciat, sed saporem.
Ramus soporatus vi Stygia. Morte plenus. Serv. Virg. 5. Æn. 855.

Sopōrus, a, um. Adj. [ὑπνωτικὸς] ut, Nox sopora. Lucan. lib. 2. 236. Stat. 1. Theb. 403. Virg. 6. Æn. 390.

Sopio, ivi, itum, [κατακοιμάζω, κοιμάω, εὐνάζω] ire. Soporem inducere. Liv. 24. 46. Lentior denique æqualiorque accidens auribus, magnam partem hominum sopivit.
Somno sopire aliquem. Ovid. 7. Met. 213.
Deus me sopierat. Tibul. lib. 3. 4. 19.

Sopitus, a, um. Partic. [κατακοιμηθεὶς] Liv. 25. Nico ex improviso ad portas sopitos vigiles in cubilibus suis obtruncat, portamque aperit. Idem 7.
Lecto sopitus, In lecto dormiens. Lucret. lib. 3. 917. al. Letho.
Quiete sopitus. Lucret. lib. 3. 1051.
Somno sopitus. Virg. 1. Æn. 680.
Vino & epulis sopitus. Liv. 8. 16.
Anguis sopitus cantibus magicis. Columel. lib. 10. 367.
Aras sopitas excitat ignibus. Virg. 8. Æn. 542.
Brachia sopita. Ovid. 14. Epist. 69.
Furor armorum ubique sopitus. Paterc. lib. 2.

Ignis sopitus, Non apparens, occultus. Virg. 8. Æn. 410.
Impositum cinerem, & sopitos suscitat ignes. Idem 5. Æn. 743.
Manus sopitæ. Ovid. 3. Fast. 306.
Quies sopita. Liv. 9. 37.
Sopitus, Qui sensus amisit. Liv. 61. Jubet bono animo esse: sopitum fuisse regem subito ictu, ferrum haud alte in corpus descendisse.

S O R

Sora, [Σῶρα] Oppidum Volscorum in Campania, cujus meminit Plin. lib. 3. cap. 5. Liv. 10. 1. Meminit etiam Juven. quum ait 3. Sat. 223. —— optima Soræ
Aut Fabrateriæ domus. & Sil. lib. 8. 396.

Soracte, n. & **Socrates**, is. m. [Σώρακ]ον ὄρος] Mons in Phaliscis, Apollini sacer, quo spelunca cooperta, latebram sibi elegit divus Sylvester. Sil. lib. 8. 494.
—— & sacrum Phœbo Soracte frequentant. Virg. 11. Æn. 785.
Summe deûm sancti custos Soractis Apollo. Plin. lib. 7. cap. 2. Sacrificio annuo quod fit ad montem Soractem Apollini. Hor. 1. Carm. 9. 1.
Vides ut alta stet nive candidum Soracte?
Phœbeum Soracte. Sil. lib. 7. 662.

Soractīnus, a, um. Vitruv. 2. 7. Soractinæ lapidicinæ.

Sorăcum, i. n. Quo ornamenta portantur scenicorum: Paul. ex Festo. Notat Antonius Aug. Refertur, ut opinor, a Festo versus Plauti in Pers. 3. 1. 64. Librorum enim ecce illum plenum soracum habeo. Sed verbum, Enim, non agnoscit Festus, & pro Ecce illum, sive Eccillum, Ic illum scripsit librarius, quod in margine notatum esse video litera, R. Varie hoc nomen scriptum reperi Soracum, Saracum, Sarracum & Serracum. Quintil. lib. 3. cap. 3. refert Cic. in Pison. scripsisse: Cum tibi tota cognatio in serraco advehatur. & Vitruv. lib. 10. cap. 1. Portationes eorum non essent, nisi plaustrorum, aut sarracorum per terram, navicularum per aquam inventæ essent machinationes. Juven. 3. Sat. 255.
—— longa coruscat
Sarraco veniente abies, atque altera pinum
Plaustra vehunt. Et 5. Sat. 23.
Frigida circumagunt pigri sarraca Bootæ.
Sed quibusdam inter doctos Soracum non idem videtur esse ac Sarracum, aiunt autem tantum interesse, quantum inter Cophinum & Plaustrum. V. Pitisci Lexic. Rom. Ant.
Ulpian. sub tit. ad legem Aquiliam cap. 29. Quia parvi refert (inquit) navem immittendo, aut serraculum ad navem ducendo, an tua manu damnum dederis. Quem locum non intelligentes pro Serraculo, Servaculum, vel verriculum, vel gubernaculum, vel feraculum ediderunt.

Soræ, Gentes in Capissena sunt, auctore Plin. lib. 6. cap. 23.

Soranus, Pluto est cognominatus. Item Hirpini Sorani dicti sunt, veluti Ditis patris Lupi: tum quia is deus inibi coleretur: tum quod rapto viverent ex responso. Cæl. Rhodig. lib. Lection. antiquar. 10. cap. 18. Lupi autem Sabinarum lingua Hirpi vocantur. V. Serv.

Soranus, Ephesius medicus, Alexandriæ vixit: deinde Romam venit, ubi artem exercuit Trajani & Hadriani temporibus. Suid.

Sorbeo, ui, ĭtum, vel psi, ptum, [ῥοφάω, ῥοφέω, λαφύσσω] ēre. Deglutire quicquam molle. Factitium verbum a sono vocis quem faciunt qui sorbent. Plaut. Mil. 3. 2. 7. Sorbet dormiens. PA. quid sorbet? LU. illud, stertit volui dicere: sed quia consimile est, quod stertas quasi sorbeas.
Sorbere ovum. Plin. lib. 7. cap. 53.
Aquas cælestes sorbet terra arida. Ovid. 2. de Arte Am. 352.
Charybdis sorbet fluctus in abruptum. Virg. 3. Æn. 422.
Charybdis sorbet fretum. Ovid. 7. Met. 64.
Cruor vestigia sorbet. Sil. lib. 4. 163. h. e. Cruor ita replet vestigia, ut non cognoscantur.
Flumina sorbentur a terra. Ovid. 1. Met. 40.
Medullas sorbere. Lucan. lib. 7. 843.
Puppis sorbet mare vasto hiatu. Valer. 1. Argon. 638.
Sitis sorbet ora. Stat. 3. Theb. 329.
Sanguis sorbetur ab ubere. Lucan. lib. 4. 315.
Odia alicujus sorbere, per translationem, pro Perferre. Cic. 3. Q. frat. 9. Ut ejus ista odia non sorbeam solum, sed etiam concoquam.
Sorbere animo. Cic. 11. Philip. 10. Quem gurgitem, quam voraginem, quid eum non sorbere animo, quid non haurire cogitatione, cujus sanguinem non bibere censetis?
Sorbui, præterit. Plin. lib. 22. cap. 23. His qui coagulum lactis sorbuerint.
Archaice in tertia conjugatione usus est Tibullus 4. 1. 72.
Quum canibus rabidas inter freta sorberet undas. Sic leg. Heins. & Broeckh.

Sorbitio, ōnis. f. [ῥόφημα] Ipse sorbendi actus: & interdum Id quod sorbetur. Pers. 4 Sat. 2.
—— sorbitio tollit quem dira cicutæ. De Socrate.
Sorbitio, Jusculum ad sorbendum præparatum. Columel. lib. 6. cap. 10. Sextarii duo, factaque sorbitio per cornu infunditur. Cels. lib. 4. cap. 7. Ergo primis diebus danda est sorbitio ptisanæ, vel alicæ, vel orizæ.

Sorbitiuncŭla, æ. f. dimin. [ῥοφημάτιον] Hieron. Epist. 30.

Sorbillo, [ἀπορρόφέω] āre. dimin. a Sorbeo: proprie est Parum, & frequenter sorbere. Ter. Adelph. 4. 2. 53. Quod quidem bellissimum carpam; & cyathos sorbillans, paulatim hunc producam diem.

Sorbillum, i. n. [ἀπορρόφημα] Potio sorbitioni apta. Plaut. Pœn. 1. 2. 185. Hem, mihi jam video propter te victitandum sorbillo.

Sorbilis, e. [ῥοφητὸς] Quod facile sorbetur. Columel. lib. 8. cap. 17. Et nuces digitis infractæ sunt dandæ, nec minus elixum molle sorbum, quique sunt cibi sorbilibus proximi, ut mulctra, recens caseus.

Ova sorbilia crassiorem faciunt pituitam. Cels. lib. 2. cap. 23. Ovum durum valentissimæ materiæ est: molle vel sorbile imbecillissimæ. Cels. lib. 2. cap. 18. conf. Petron. cap. 23.

Sorbus, i. f. [οἴη] Arbor est procera, quam Græci œn & œien, Fructumque ejus oa & ua vocant, cujus longiorem descriptionem videbis apud Theophrast. lib. 3. cap. 21. Columel. lib. 5. cap. 10. Sorbi quoque & Armeniaci, & Persici, non minima est gratia.

Sorbum, i. n. [οὖον] Prædictæ arboris fructus, quod Malum sorbum etiam Columella appellat lib. 5. cap. 10. Martial. lib. 13. 26.
Sorba sumus, moles nimium durantia ventres:
Aptius hæc puero, quam tibi, poma dabis. Plin. lib. 15. cap. 21. Sorbis quadruplex differentia. Aliis enim eorum rotunditas mali, aliis turbinatio piri, alii ovata species, ceu malorum aliquibus. Hæc obnoxia acori. Odore & suavitate rotunda præcellunt. Cæteris vini sapor. Generosissima, quibus circa pediculos tenera folia. Quartum genus torminale appellant, remedio tantum probabile, assiduum proventu, minimumque pomo, arbore dissimili, foliis pene platani. Non ferunt ante trimatum ex ullo genere. Cato cap. 7. Sorba in sapa quum vis condire vel siccare, viridia facias.
Acida sorba. Virg. 3. Georg. 380.

Sordes, is. f. [ῥύπος, σπίλος, σπίλωμα, λῦμα, ἄση, ῥυπαρία, πίνος, γλοιὸς] Immunditia. Plaut. Pœn. 1. 2. 101. Viden' tu pleni oculi sordium qui erant, jam splendent mihi? N. imo etiam in medio oculo parum sordis est. Cic. 2. de Nat. Deor. 14. Sordes aurium.
Collecta sorde dolentes auriculæ. Hor. 1. Epist. 2. 53.
Sordes pro Reorum squalore. Quintil. lib. 6. cap. 2. At sordes, & squalores, & propinquorum quoque similem habitum scio profuisse, & magnum ad salutem momentum preces attulisse. Idem Decl. 17. Non exuo, non depono sordes: & mihi quoque senex tanquam accusaturus occurrit.
Lugubres sordes. V. LUGEO.
Jacere in sordibus. V. JACEO.
Sordes hominis. Cic. 7. Fam. 1. Putas enim, ut scribis, propter hominis sordes minus me magnam illam lætitiam putare.
Accipere sordes. V. ACCIPIO.
Sordem urbis, Homines nequam, vel potius plebem vocat Cic. 1. Att. 13. Apud bonos iidem sumus quos reliquisti: apud sordem urbis & fæcem, multo melius nunc quam reliquisti.
Sordes, pro Avaritia. Cic. 1. Q. frat. 1. Neque enim mihi sane placet, præsertim quum iis mores tantum jam ad nimiam lenitatem & ambitionem incubuerint, scrutari te omnes sordes, excutere unumquenque eorum. Plin. 2. Epist. 12. Damnatumque sordium vel damnare alios, vel absolvere? Quintil. lib. 6. cap. 4. Incusans ejus sordes, calceos eum veteres dicebat vendere solere. Idem lib. 4. cap. 1. Sed ut præcipua in hoc dicentis auctoritas, si omnis in subeundo negotio suspicio sordium, aut odiorum, aut ambitionis abfuerit: & ita, &c. Hor. 2. Serm. 5. 104.
—— sepulchrum
Commissum arbitrio sine sordibus extrue.
Luxuriæ sordes quis feret. Juven. 1. Sat. 140. i. e. Summam prodigalitatem cum insigni avaritia conjunctam. Loquitur enim de illis qui quum ventribus suis indulgerent omnia, in aliorum egestate sublevanda parcissimi essent. Gaudet autem Juvenalis antitheta hoc pacto conjungere, ut alibi, Socraticos Cynædos, Tristia obscœna, Lacernatam amicam. Hor. 1. Serm. 6. 68.
Si neque avaritiam, neque sordes, ac mala lustra
Objiciet vere quisquam mihi.

Sorditūdo, ĭnis. f. [ῥύπασμα] Idem quod Sordes. Plaut. Pœn. 5. 2. 10. Ut mihi absterserunt omnem sorditudinem. Sorditudinem pro Sorde inquit Nonius 2. 799.

Sordicŭla, æ. f. dimin. Marcell. Emp. cap. 8.

Sordĭdus, a, um. Adj. [ῥυπαρὸς, πιναρὸς, ῥυπόεις, ῥυπὸς] Sordibus plenum. Cic. 3. Tusc. 56.
Sæpe est etiam sub palliolo sordido sapientia. Ex Cæcil.
Amictus sordidus. Virg. 6. Æn. 301.
Caput sordidum tabo. Sen. Herc. fur. 9.
Casæ sordidæ. Sen. Herc. OEth. 2.
Cera sordida. Propert. lib. 3. 23. 8.
Color sordidus. Columel. lib. 8. cap. 8.
Fumus sordidus. Hor. 4. Carm. 11. 11.
Lana sordida. Ovid. 3. de Arte Am. 222.
Mappa sordida. Hor. 1. Epist. 5. 22.
Pulvis sordidus. Ovid. 3. Amor. 2. 42.
Rura sordida. Virg. 2. Ecl. 28.
Sanguis sordidus. Lucan. lib. 4. 315.
Sordidus homo, Egens vel vilis, & nullius reputationis; aut Tenax, avarus. Cic. 3. de Finib. 38. Quis non odit sordidos, varios, leves, futiles? Idem 3. de Legib. 35. Quos & quantos viros homo omnium infimus & sordissimus Trib. pleb. P. Curiatius in vincula conjecit. Sic 1. Off. 150. Sordidi etiam putantur qui mercantur a mercatoribus quod statim vendant.
Sordido loco natus, Ignobili. Liv. 22. Loco non humili solum, sed etiam sordido ortus.
Stirpes sordidæ, quæ Ingenuis natalibus opponuntur. l. Super statu. C. de pœnis.
Sordidum ad famam. Cic. 2. Off. 50. Id cum periculosum ipsi est, tum etiam sordidum ad famam, committere ut accusator nominere.
Cupido sordidus, Avaritia, cupiditas. Acron & Porphyr. Hor. 2. Carm. 16. 15.
Illiberalis & sordidus quæstus. Cic. 1. Off. 150. Illiberales autem & sordidi quæstus mercenariorum, omniumque quorum operæ, non quorum artes emuntur.
Lingua sordida, Impura, mendax, perjura. Tibull. lib. 3. 7. 14.
Gaudia sordida. Stat. 3. Sylv. 5. 17.
Sordidum consilium, pro Corrupto. Cic. 3. Q. frat. 4. Gabinius absolutus est: omnino nihil accusatore Lentulo, subscriptoribusque ejus infantius, nihil illo consilio sordidius. Budæus.
Sordida oratio, cui opponitur Nitida. Quintil. lib. 8. cap. 3. Quædam

dam hebes, ſordida, jejuna, triſtis, ingrata, vilis oratio eſt. Quæ vitia facillime fiunt manifeſta contrariis virtutibus. Nam primum acuto, ſecundum nitido, tertium copioſo, deinceps hilari, jucundo, accurato divertum eſt.

Compar. ut, Nubes ſordidior. Sen. Hippol. 785.

Caro ſordidior. Plin. 16. 6.

Superl. ut, Res ſordidiſſimæ. Sen. Controv. præf. lib. 5.

Sordide, Adv. [ῥυπαρῶς] Avare. Plin. 3. Epiſt. 9. Proconſulatum ſed ſordide geſſerat.

Sordide dicere & concionari. i. e. Avare. Cic. 15. Att. 2. Lucium Antonium concionatum eſſe cognovi tuis literis & aliis ſordide, ſed id quale fuerit, neſcio. Idem 2. de Orat. 352. Si aſpere, ſi arroganter, ſi turpiter, ſi ſordide, ſi quoquo animi vitio dictum eſſe aliquid videatur.

Sordidŭlus, a, um. Adj. dimin. Plaut. Pœn. 1. 2. 58. Servulorum ſordidulorum ſcorta diobolaria?

Toga ſordidula. Juven. 3. Sat. 149.

Sordulentus, a, um. Tertull. de Pœnit. cap. 11. Sordulentus, illotus.

Sordeo, ui, [ῥυπάω, ῥυπόω, ῥυπόω] Sordidum eſſe. Martial. lib. 1. 32.

Dum nulla teneri ſordent lanugine vultus.

Iter ſordet. Stat. 3. Sylv. 1. 100.

Sordere alicui res aliqua dicitur, i. e. Contemni, & vilis æſtimari. Plin. lib. 35. Cic. ad Octav. Cui ſordebat Macedonia provincia, quam victor ſibi ſumpſerat Cæſar.

Sordent tibi munera noſtra. Virg. 2. Ecl. 44.

Voluptas ſordet oculis. Stat. 1. Sylv. 3. 98.

Sordere ſuis, & contemni ab eis. Liv. 4. 25.

Sordesco, [σπιλοῦμαι] ĕre. Idem. Plin. lib. 11. cap. 12. Nunc vero e tanta cadens altitudine, multumque dum venit ſordeſcens. Hor. 1. Epiſt. 20. 11.

Contrectatus ubi manibus ſordeſcere vulgi
Cœperis. Alloquitur librum ſuum.

Sordido, [ῥυπαίνω, σπιλόω] āre. Sordidum facere, fœdare. Hoc verbo uſi ſunt ſcriptores eccleſiaſtici, ſed veteres non niſi participio. Hieron. Epiſt. 29 Vitiis ſordidamur. Cyprian. Epiſt. 52. 6. Alienis rumoribus ſordidantur. Lactant. Inſtit. 5. 19. Mens malis cupiditatibus ſordidatur. Auguſt. Serm. 244 Toties Dei imaginem ſordidamus.

Sordidātus, a, um. Partic. Sordide indutus. Plaut. Aſin. 2. 4. 90. Quanquam ego ſum ſordidatus, frugi tamen ſum, nec poteſt peculium enumerari. i. e. Sordide indutus. Cic. 2. Philipp. 73. Argentea vaſa colliſa, ſordidata mancipia. i. e. Ob inopiam vel avaritiam obſoleta veſte, vel detrita induta. Ter. Heaut. 2. 2. 56. Scin' hanc quam dicit ſordidatam & ſordidam?

Sordidata turba. Liv. 42. 28.

Sordidatiſſima conſcientia. Sidon. 3. Epiſt. 13.

Sordidati item vocantur, qui Accuſati & rei habentur. Liv. 6. 20. Poſtquam ſordidatum reum viderunt. Cic. Poſt redit. in Senat. 11. Quum innumerabilis multitudo bonorum de Capitolio ſupplex ad eum ſordidata veniſſet. Idem 4. in Verr. 62. Sordidati, maxima barba & capillo, Romæ biennium prope fuerunt. Ibid. 6. 41. Diodorus Romæ ſordidatus circum patronos atque hoſpites curſare, rem omnibus narrare. Idem in Piſon. 99. Nec minus lætabor, quum te ſemper ſordidum, quam ſi pauliſper ſordidatum viderem. Sordidum dixit, Vilem & abjectum, ac ſine ullo vitæ nitore ac lautitia vitam agentem. Sordidatum autem Accuſatum & reum. Budæus.

Sorex, ĭcis. m. [μῦς ἀγρῖος] Animal parvum, a ſono vocis, quem rodendo facit. Quidam dicunt eſſe Murem ſylveſtrem. Columel. lib. 12. cap. 31. Si ſerpens, aut mus, ſorexque in muſtum ceciderit. Idem lib. de Arboribus, cap. 15. Vites quæ ſecundum ædificia ſunt a ſoricibus aut muribus infeſtantur. Ter. Eun. 5. 7. 23. Egomet meo judicio miſer, quaſi ſorex, hodie perii.

Soricem & Murem pro eodem uſurpavit Plin. lib. 11. cap. 37. & lib. 2. cap. 41. V. FIBRA.

Sorex ſuo occentu inauſpicatus erat. Plin. 8. 57. Soricum occentu dirimi auſpicia, annales refertos habemus.

Soricīnus, a, um. [μυικός] Adj. Plaut. Bacch. 4. 8. 48. Soricina nænia.

Soriculatus, a, um. Adj. ut, Soriculata veſtis, Quæ variis conſerta coloribus erat. Plin. lib. 8. cap. 48. Calcagninus legendum putat Surculata.

Sorgæ, Populi ſunt in India, apud Plin. lib. 6. cap. 20.

Sorilla, Navigia Iſtrica vocantur, quod lino & ſparto conſerantur & condenſentur.

Soritæ, Populi ſunt Ichthyophagi, quos Arabis fluvius ab Indis diſterminat, nullum alium cibum noſcentes quam piſcium, quos unguibus diſſectos torrent ſole, panemque ex eis conficiunt. Plin. lib. 7. cap. 2. Oritas vocat.

Sorītes, æ. m. [σωρείτης] Argumentationis ſpecies eſt, conſtans ex multis propoſitionibus ita collocatis, ut prædicatum propoſitionis præcedentis fiat ſubjectum ſequentis, indeque prædicatum ultimum concludatur de ſubjecto primo. Dicitur a σωρὸς, id eſt acervus, quia eſt quædam propoſitionum quaſi coacervatio. Acervalem ſyllogiſmum JCtus vocat l. 77. Dig. de verb. ſignif. & l. 65. Dig. de Reg. Juris. Perſius etiam Acervum dixit Sat. 6. 80.

Inventus, Chryſippe, tui finitor acervi. Ubi Vet. Schol. Chryſippus Philoſophus Stoicus ſyllogiſmum σωρείτην vocavit, quem per adjectionem & detractionem ex acervi frumentarii ſimilitudine oſtendit. Cic. 2. de Divin. 49. Soritas hos vocant, qui acervum efficiunt uno addito grano. In quo loco vide exemplum. Idem 4. Acad. 90. Soritas vocat Lubricum & periculoſum locum.

Soroadios, Dæmonis nomen apud Indos pro Deo habiti, quod in linguam Græcam tranſlatum verbum οἰνοποιὸν, id eſt vini factorem, ſignificat. Cæl. lib. 2. cap. 7.

Sorodæmon, onis Sorodæmones, ſunt Sepulchrales larvæ. Cæl. Rhodig. lib. 1. Lect. Antiq. cap. 7.

Soror, ŏris. f. [ἀδελφὴ, κασιγνήτη] dicta eſt, quod quaſi ſeorſum a ſua ſtirpe naſcitur, ſeparaturque ab ea domo, in qua oritur, & in aliam familiam tranſgreditur. Vel Soror, quaſi diverſa ſorte orta.

Soror germana. Cic. pro Milon. 74. Eum quem cum ſorore germana nefarium ſtuprum feciſſe L. Lucilius juratus, ſe quæſtionibus habitis dicit comperiſſe. De Clodio.

Sororis filius. Cic. 6. Verr. 22. Ita C. Cato duorum clariſſimorum hominum nepos, L. Pauli & M. Catonis & P. Africani ſororis filius.

Nymphæ ſorores. Virg. 2. Georg 494.

Doctæ ſorores. Ovid. 5. Met. 255. ſic vocat Muſas.

Lanificæ ſorores, Parcæ. V. Lanificus in LANA.

Piæ ſorores. Ovid. 8. Met. 520.

Pulchræ ſorores. Stat. 1. Achil. 296.

Vipereæ ſorores. Ovid. 6. Met. 662. Furias ſic appellat.

Maxima ſororum. Ovid. 2. Met. 346.

Dicere Minervam ſororem ſuam. Cic. pro Domo 92.

Sorores arbores. Plin. lib. 13. cap. 4. Minus ſpecioſæ, ſed ſapore caryotarum ſorores, ab hoc Adelphides dictæ.

Et eo modo Sorores lodices, apud Martial. 14. 148.

Poetæ interdum Parcas vocant Sorores abſolute. Sic Hor. 2. Carm. 3. 15.

Dum res & ætas & Sororum
Fila trium patiuntur atra.

Sororcŭla, æ. f. dimin. Plaut. in Fragm. Clitell. 25. Germana mea ſororcula.

Sororius, a, um. Adj. ut, Sororia cœna. Plaut Curc. 5. 2. 62.

Oſcula ſororia, Caſta & pudica, qualia ſorores decent. Ovid. 4. Met. 334. in Salmacidis fabula.

Stuprum ſororium. Cic. pro Sext. 16. Qui enim in ejuſmodi vita nervi eſſe potuerunt, hominis fraternis flagitiis, ſororis ſtupris, omni inaudita libidine infamis.

Sororium tigillum, Locus ſacer Romæ in honorem Junonis. Sororium tigillum appellatur hac de cauſa: ex conventione Tulli Hoſtilii Regis, & Metii Suffetii ducis Albanorum, Trigemini Horatii & Curiatii cum dimicaſſent, ut victores ſequeretur imperium, & Horatius noſter exuperaſſet, victorque domum reverteretur, obvia ſoror, cognita morte ſponſi, ſui fratris manu occiſi, averſata eſt ejus oſculum, quo nomine Horatius interfecit eam, & quanquam a patre abſolutus ſceleris erat, accuſatus tamen parricidii apud Duumviros, damnatuſque provocavit ad populum, cujus judicio victor duo tigilla, tertio ſuperjecto, quæ pater ejus conſtituerat, velut ſub jugum miſſus ſubit, conſecratiſque ibi aris Junoni Sororiæ, & Jano Curiatio, liberatus omni noxia ſceleris eſt, auguriis adprobantibus. Ex quo Sororium id tigillum eſt appellatum. Feſtus.

Sororicīda, æ. c. Qui ſororem occidit. Cic. pro Domo 26. Quid de me quod tuliſſe te dicis, patricida, fratricida, ſororicida, nonne extra ordinem tuliſti?

Sororior. āri. Sororiari puellarum mammæ dicuntur, cum jam intumeſcunt; quod non ſingulæ, ſed veluti geminæ ſorores ſimul naſcantur: ſicut Fraterculare puerorum. Plaut. in Fribol. Fragm. v. 11.

Sororians, antis. Partic. Plin. lib. 31. cap. 6. Mammas ſororiantes, præcordia maciemque corporis piſcinæ magis corrigunt.

Sororiculātus, a, um. Lino & ſparto condenſatus.

Sororiculatæ veſtes, apud Plin. 4. 48. ſunt Quæ perpetuis quibuſdam ſuris, & latioribus virgis regulatæ erant, & eo toto texendi genere confectæ: ut ſint tanquam Surorigulatæ, a Suro, cujus diminutio eſt ſurculus: niſi ſiquis a Sura deducere malit. Quod ſi a Regula derivari non placet, certe a Rica & Ricula deducatur. Turneb. Adverſ. 24. 19.

Sors, ſortis. f. [κλῆρος, λάχος, λάχος, λῆξις, πάλος, κλήρων ſυγκλεία] a Serie ſecundum Varronem dicitur, fortuito alicujus rei eventu. Cic. 2. de Divin. 85. Dicendum igitur putas de ſortibus? Quid enim ſors eſt? Idem propemodum quod micare, quod talos jacere, quod teſſeras: quibus in rebus temeritas & caſus, non ratio, nec conſilium valet. Cic. 1. Verr. Accuſavi eum quicum Quæſtor fueram, quicum me ſors, conſuetudoque majorum, quicum me deorum, hominumque judicium conjunxerat. Virg. 5. Æn. 490. ——dejectamque ærea ſortem
Accepit galea.

Inter Sortem & Sortes, hæc eſt differentia; quod Sortes velut teſſellæ quædam aut taleolæ ligneæ inſcriptæ fuerant, ipſaque ſortis inſtrumenta: Sors autem ipſa ſortitio. Cic. 1. de Divin. 76. Et ſortes ipſas & cætera, quæ ad ſortem erant parata, diſturbavit.

Cæca ſors. Lucan. lib. 5. 66.

Convivalis ſors. Lamprid. cap. 22. Sortes ſane convivales ſcriptas in cochlearibus habuit tales, ut alius exhiberet decem camelos, alius decem muſcas. De ejuſmodi ſortibus extat integer liber Martialis, 14. qui epigr. 1. v. 5. ſic ait,

Divitis alternas & pauperis accipe ſortes,
Præmia convivæ det ſua quiſque ſuo.

Deterior ſors. Sen. Theb. 2.

Improviſa ſors. Claud. de Bell. Get. 370.

Inaudita Græcis ſors iſta. V. INAUDIO.

Iniqua ſors. Virg. 6. Æn. 332.

Mala ſors prædæ. Pars, Portio quæ ſorte evenit ſeu contigit. Ovid. 13. Met. 485.

Nova pugnæ ſors. Virg. 12. Æn. 54.

Arripere id quod ſors effert. Cic. 6. Verr. 95.

Aſſignare aliquid alicui ſorte. Cic. 11. Fam. 20.

Conjicere ſortem in urnam. Cic. 8. Fam. 8.

Conjicere provincias in ſortem. Liv. 30. 1.

Contigit ſors Tyrrhenum. Vell. Paterc. 1. 1. 4.

Dejicere ſortes. Cæſ. 1. Bell. Civil. 6. & Liv. 21. 42.

Demittere ſortem. Sueton.

Damnari ſorte. Sil. 6. 341.

Diſſipavit ſortem, evertit urnam ſimia. Cic. 2. de Divin. 69.

Ducere ſortem. Virg. 6. Æn. 22.
——ſtat ductis ſortibus urna.

Duci

Duci sorte dicuntur, qui ad aliquid destinantur. Virg 2. Æn 205.
Laocoon ductus Neptuni sorte sacerdos.
Exire sors dicitur, cum ex urna educitur. Cic. 1. Att. 19. Cum de consularibus mea prima sors exisset. Et Hor. 2. Carm. 3. 25.
—— omnium
Versatur urna, serius, ocyus
Sors exitura.
Excidit sors. Liv. 21. 42.
Legunt sorte loca. Virg. 5. Æn. 132.
Nancisci sortem. V. NANCISCOR.
Revocatur res ad sortem. Cic. 4. Verr. 127.
Renunciari extra sortem. Cic. 4. Verr.
Trahere sorte. Virg. 1. Æn. 512.
—— operumque laborem
Partibus æquabant justis & sorte trahebant.
Tueri sortem quam tribuit fortuna. Ovid. 17. Epist. 113.
Versat omnia sors. Virg. 9. Ecl. 5.
Sors cernere dicitur, cum ejus aleæ aliquid permittitur, ut id disceptet, ut eventus sit quem dijudicaverit. Liv. lib. 43. Priusquam id sors cerneret, in incertum, ne quid gratia momenti faceret; in utramque provinciam, quod res desideraret, supplementi decerni. Turneb.
Sors & Patrimonium significat, unde Consortes dicimus, & Dei responsum, & quod cuique accidit in sortiendo. Paulus ex Festo.
Sors, pro Vice & munere. Liv. Si id facere gravaretur, quod non suæ sortis id negotium esset, se quidam id facturum, quodcunque Senatus censuisset. Budæus.
Æqualis sors. Hor. 3. Carm. 24. 16.
Defunctumque laboribus
Æquali recreat sorte vicarius. i. e. Æquali conditione, nimirum succedendo ei in laboribus.
Gratam sortem habemus. Nostra sorte sumus contentæ. Ovid. 5. Met. 272.
Humana sors. Ovid. 5. Trist. 11. 67.
Intentata sors. Virg. 10. Æn. 39. i. e. Regnum, inquit Servius.
Irrequieta sors. Ovid. 2. Met. 386.
Miserandæ sortis asellus. Ovid. 2. Amor. 7. 15.
Mortalis sors. Ovid. 2. Met. 56.
Onerosa sors. Ovid. 9. Met. 675.
Dedit ratio mihi sortem. i. e. Propositum, seu professionem, & institutum vivendi. Acron. Hor. 1. Serm. 1. 1.
Gaudens sorte tori. Ovid. 3. Fast. 463.
Gaude sorte tua. Hor. 1. Epist. 14. 11.
Objecit sors mihi sortem. Hor. 1. Serm. 1. 1.
Sors, pro Progenie. Ovid. 6. Fast. 30.
Si genus aspicitur, Saturnum prima parentem
Feci: Saturni sors ego prima fui. Verba sunt Junonis. Sum, inquit, prima Saturni proles: prima enim ex illo sum genita.
Sors, Fatalis necessitas. Virg. 2. Æn. 554.
—— hic exitus illum Sorte tulit. V. Serv. in loc.
Acerba sors. Sen. OEth. 7.
Aspera sors. Stat. 1. Theb. 196.
Crudelis sors. Sen. Octav. 3.
Divina sors. Cic. 3. Philipp. 26.
Durissima sors. Claud. 1. in Eutrop. 71.
Durissima sors fati. Lucan. lib. 9. 1049.
Ferrea difficilisque sors vitæ me premit. Ovid. 5. Trist. 3. 28.
Funesta sors. Stat. 11. Theb. 315.
Pessima sors rerum. Ovid. 14. Met. 489.
Suprema sors. Virg. 5. Æn. 132.
Toleranda nulli sors. Stat. 1. Theb. 195.
Ultima sors rerum. Lucan lib. 5. 692.
Sors, [ἀρχαῖον] Summa est, sive caput, & prima pecunia, quæ confertur in societatem, ut inde lucrum fiat. Plaut. Most. 3. 1. 122. Quatuor quadraginta illi debentur minæ, est sors, & fœnus, tantum est. Ibid. 3. 1. 64. Sortem accipe. D. imo fœnus. id primum volo. Ter. Adel. 2. 2. 35. Hei mihi, etiam de sorte nunc venio in dubium. h. e. De pretio quo empta erat fidicina. Ex Donat.
Solvat creditum sorte; i. e. Deducta usura reliquum solvat. Liv. 6. 36.
Sortes, numero plurali in hoc significatu. Papinian. in l. Uxori. D. de usu & usufr. leg. Fœnus quoque sortium quas defunctus collocavit. Ibid. Igitur usuras nominum in hereditate relictorum, ante cautionem interpositam debitas, velut sortes, in cautionem deduci necesse est.
Sors, Judicium. Virg. 6. Æn. 431.
Nec vero hæc sine sorte datæ, sine judice sedes. Tractum ex Romano more. Non enim audiebantur causæ, nisi per sortem ordinatæ: nam quo tempore causæ agebantur, conveniebant omnes, & ex sorte, dierum ordinem accipiebant, quo post tricesimum diem causas suas exequerentur. Ex Serv. Virg. 1. Æn. 143.
Non illi imperium pelagi sævumque tridentem,
Sed mihi sorte datum.
Sortes, Oracula seu responsa, sive syngrapha, in quibus responsa inscripta continebantur. Valer. lib. 1. Cujus rei explorandæ gratia, legati ad Delphicum oraculum missi, retulerunt præcipi sortibus, ut aquam ejus lacus emissam per agros diffunderent.
Duræ sortes. Ovid. 13. Met. 180.
Fatidicæ sortes. Ovid. 15. Met. 436.
Malignæ sortes tacita ambage. Claud. de Bell. Get. 552.
Obscuræ sortis ambages. Ovid. 4. Fast. 261.
Sacræ sortes. Ovid. 1. Met. 368.
Fatigare sortes. Lucret. lib. 4. 1233.
Salutifera sors, Apollinis responsum salutem efferens. Ovid. 15 Met. 633.
SORTIS, is. f. pro Sors. Teste Prisciano lib. 7. Plaut. Cas. 2. 6. 28. Vide, ne qua illic insit alia sortis sub aqua.
SORTICULA, æ. f. dimin. [κληρίδιον] Sueton. in Neron. Claud. cap. 21. Ac sine mora nomen suum in albo profitentium citharœdorum jussit ascribi, sorticulaque in urnam cum cæteris demissa, intravit ordine suo.
SORTIO, ire. activ. pro Sortiri: antiquum. Var. Rer. Human. lib. 20. Cum venerint censores, inter se sortiant. Ex Non. 7. 22.
Tibi permitto, tute sorti. Plaut. Cas. 2. 6. 43.
Inter se sortiunt agros. Ennius apud Non. 7. 24.
SORTIOR, [κληρόω, λαγχάνω, μερίζομαι, διαλαγχάνω] iri. Sortes facere. Plaut. Cas. 2. 4. 19. Nam si sic nihil impetrare potero, saltem sortiar.
Sortiri aliquibus. Plaut. Cas. 2. 4. 27.
Ad pœnam sortiri. Cic. pro Cluent. 129.
Sortiri quid loquare. Cic. 1. de Nat. Deor. 99. h. e. Non considerare, sed quasi sortiri quid loquare.
Sortiri uter. Liv. 2.
Sortiri, vel comparare inter se. V. COMPARO.
Sortitum in singulos, Sorte datum. Cic. 4. Att. 16. Senatus decrevit, ut tacitum judicium ante comitia fieret, ab iis consiliis quæ erant omnibus sortita in singulos candidatos, magnus timor candidatorum.
Amicum sortiri. Hor. 1. Serm. 6. 53.
—— fœlicem dicere non hoc
Me possum casu, quod te sortitus amicum. I. e. Non casu aliquo & fortunæ beneficio factus sum tibi amicus, sed virorum proborum commendatione & meis virtutibus.
Dicas sortiri. V. DICA. Cic. 4. Verr. Interea dies advenit, quo die sese ex instituto ac lege Rupilia dicas sortiturum Syracusis iste edixerat.
Domos sortiri. Virg. 5. Æn. 756.
Judices sortiri, Per sortem eligere. Cic. 2. Q. frat. 1. Is cum graviter de Clodianis incendiis, trucidationibus, lapidationibus questus esset, sententiam dixit, ut ipse Judices per Prætorem urbanum sortiretur.
Laborem sortiri. Virg. 8. Æn. 445.
Ocyus incubuere omnes, pariterque laborem Sortiti.
Magistratum vel provincias sortiri, Per sortem, sive Sorte obtinere. Cic. 6. Philipp. 16. Est enim patronus triginta quinque tribuum, quarum sua lege, qua cum C. Cæsare magistratum sortitus est, suffragium sustulit. Idem 1. Fam. 9. Si licitum esset legem Curiatam ferre, sortiturum esse cum Collega provinciam. Liv. 7.
Periculum sortiri. Virg. 9. Æn. 174.
Omnis per muros legio sortita periclum
Excubat, exercetque vices quod cuique tuendum est. i. e. Sorte divisa ad defensionem pericli.
Remos sortiri. Virg. 3. Æn. 510.
Sternimus optatæ gremio telluris ad undam
Sortiti remos. Ubi Serv. Sortiri remos, Per sortem divisi ad officia remigandi, quis esset proreta, qui pedem teneret.
Spatium brevis vitæ sortiri. Ovid. 5. Met. 124.
Tempora novissima sortitus. Ovid. 11. Met. 758.
Sortiri filium. l. 3. § si emancipatus. D. de bon. poss. contr. tab.
Fortunam oculis sortitus. Virg. 2. Æn. 520. Locum ad feriendum oculis eligens, quem fortuna destinarat vulneri.
Sortiri, Disponere. Virg. 3. Æn. 376.
—— sic fata deum rex
Sortitur, volvitque vices, is vertitur ordo.
Æqua lege necessitas sortitur insignes & imos. Hor. 3. Carm. 1. 1.
Sortiri, aliter. Virg. 3. Georg. 71.
Semper enim refice: ac ne post amissa requiras,
Ante veni, & sobolem armento sortire quotannis. Ubi Serv. Sortire, Substitue, subministra. Et est verbum judiciorum. Nam Subsortiri dicuntur judices, qui occupatorum funguntur officio.
Sortiri secula. Sen. de Benef. lib. 2. cap. 28.
SORTITIO, ōnis. f. [κλήρωμα] Cic. pro Cluent. 128. Ecce tibi ejusmodi sortitio, ut in primis Bulbo & Staleno, & Guttæ esset judicandum. Ibid. 129. Statuerunt enim ita majores nostri, ut si a multis esset flagitium rei militaris admissum, sortitione in quosdam animadverteretur: ut metus videlicet ad omnes, pœna ad paucos perveniret. Quibus verbis Cicero morem antiquum significat, quo, ut ait Livius, in decimum quemque militem sortito animadvertebatur capitaliter. Unde & legimus Decimatas legiones.
Sortitio provinciarum. Cic. 3. Philip. 24.
Sortitio judicum. Cic. 2. Q. frat. 1. Sententiam dixit ut ipse Judices per Prætorem urbanum sortiretur: judicum sortitione facta comitia haberentur.
Prærogativæ sortitio. Cic. 2. Philip. 82.
Religiosa sortitio. Cic. 3. Philip.
Judicare sortitionem. Cic. 3. Philip. 14.
SORTITUS, ūs. m. [κλήρωσις] pro Sortitione. Cic. pro Domo 50. Quid si etiam pluribus de rebus uno sortitu retulisti?
Sortitus versare. Stat. 6. Theb. 389.
Et jam sortitus Prothous versarat ahena Casside.
Perferre sortitus. Virg. 3. Æn. 323.
—— quæ sortitus non pertulit ullos,
Nec victoris heri tetigit captiva cubile.
Specula (i. e. Parva spes) in sortitu est mihi. Plaut. Cas. 2. 4. 37.
SORTITOR, ōris. m. [κληρωτήρ] Senec. Troad. 982. Et iniquæ fetus sortitor urnæ.
SORTILEGIUM, i. n. Actus legendæ sortis. Plin. lib. 28. cap. 4. De quibusdam sortilegiis.
SORTILEGUS, a, um. [χρησμῳδός] Qui per sortes futura prænunciat, vel per sortem aliquid eligit. Cic. 1. de Divin. 133. Nunc illa testabor non me sortilegos, nec eos qui quæstui causa ariolentur, nec psychomantia quidem quibus Appius amicus tuus uti solebat, agnoscere. Hor. de Arte Poet. 219. — & divina futuri
Sortilegis non discrepuit sententia Delphis. Lucan. 9. 584.
Sortilegis egeant dubii, semperque futuris
Casibus ancipites.
SORTI, Adv. [κλήρῳ] Virg. 4. Georg. 165.

Sunt quibus ad portas cecidit custodia sorti. Ubi Servius; Sorti, Ex sorte: nam adverbium est, quod traxit a militia. Sed rectius hoc in loco legendum videtur, Sorte.

Sortito, [κατὰ κλῆρον] aliud Adv. Ex sorte, vel per sortem. Plaut. Merc. 1. 1. 25. At tibi sortito id obtigit. Idem Casin. 2. 6. 38. Mihi sortito ut eveniat. Cic. 8. Fam. 8. Cum imperio in provincias pro Prætore mitti oporteret, eos sortito in provincias mitti placere. Cic. pro Sext. 134. Quum vero ne de vænalibus quidem homines electos, sed ex ergastulis emptos, nominibus gladiatoriis ornarit, & sortito alios Samnites, alios provocatores fecerit.

Sortito dicere. Cic. 6. Verr. Si quando taceant omnes, tunc sortito coguntur dicere.

Sortito sacerdotem capere. Cic. 4. Verr. 126. Syracusis lex est de religione quæ in annos singulos Jovis sacerdotem sortito capi jus erat.

Sortito obtingere. Hor. Epod. 4. 1.

Sorracum, i. V. soracum.

Sorsum, Adv. antique pro Seorsum. Plaut. Epid. 3. 3. 21. In ædiculam istam sorsum concludi volo. Catull. Carm. 20. 17.

Manumque sorsum habebis.

Sory, [σῶρυ] Corpus metallicum simillimum melanteriæ, nisi quod hæc densior est & solidior, illud rarius & fistulosius, facultates habet easdem cum Chalciti & Misy, astrictoriam videlicet & causticam, crassioris tamen est essentiæ, unde & in metallis infimo loco nascitur, sub Chalciti nimirum quemadmodum & Chalcitis sub Misy. Est autem Sory tantum fossile, quod & temporis progressu in Chalcitim commutatur, quemadmodum Chalcitis in Misy. Vulgus hodie, ut cætera fere omnia ejus generis *Vitriolum* appellat. Plin. lib. 34. cap. 12. Cels. 6. 9. Diosc. 5. 73.

S O S

Sos, pro Eos antiqui dixerunt. Festus. Ennius lib. 1.

Constitit inde loci propter sos dea dearum. Item
Circum sos quæ sunt magnæ gentes opulentæ. Et
Dum censent terrere nimis, hortantur ei sos.

Sos interdum pro Suos ponebant. Per dativum casum idem Ennius effert; Postquam lumina sis oculis. pro Suis.

Sosandra, [Σωσάνδρα] Insula Cretæ adjacens, ita dicta quod incolas suos a vi Lyctiorum servarit incolumes. Stephanus.

Sosianus, Apollinis cognomen, cujus Romæ erat statua e cedro ex Susia advecta, teste Plinio lib. 13. cap. 5.

Sosias, sive **Sosia**, [Σωσίας] Philosophus quidam impius, qui sublata penitus providentia omnia temere ferri asserebat: quo in errore & Euhemerum, Diagoram, Hipponem & Epicurum versatos accepimus.

Est item hoc personæ protaticæ nomen in Terentiana Andria.

Sosibius, [Σωσίβιος] Grammaticus Lacedæmonius, cujus meminit Suidas.

Fuit & alter Sosibius homo astutus, qui falso tutoris nomine assumpto Ptolemæi regnum invasit, & Lysimacho Arsinoes filio machinatus est necem.

Sosicles, [Σωσικλῆς] patria Syracusius, Poeta tragicus, circa novissima Philippi Amyntæ filii tempora, unus ex iis, quos a sideris nomine, quod septem numero essent, Pleiadem appellarunt. Docuit fabulas septuaginta tres: victorias retulit septem. Suidas.

Sosigenes, [Σωσιγένης] Astrologus insignis fuit, cujus opera usus est Cæsar, cum annum ad Solis rationem redigeret. Plin. lib. 18. cap. 25.

Sosii, [Σώσιοι] Bibliopolæ olim erant celeberrimi, quorum meminit Hor. de Arte Poet. 345.

Hic meret æra liber Sosiis. Idem 1. Epist. 20. 2. Alloquitur librum suum.

Sosimenes, Auctor nobilis, de herbarum viribus scripsit. Citatur a Plin. lib. 20. cap. 17.

Sosipăter, prænomine Flavius, nobilis grammatici nomen e Charisto Eubœæ oppido, cujus meminit Suidas. Hujus libri quatuor institutionum Grammatices ad nos, sed mutili pervenerunt: quos Frobenius Basiliensis, Fabricii studio in lucem emisit. Antonianus.

Sosipătra, æ. f. [Σωσιπάτρα] Fœmina ac vates doctissima e Libya, uxor Ædesii sophistæ, educata dicitur a quibusdam numinibus. Auctor Eunapius.

Sosipolis, [Σωσίπολις] Dæmon, seu genius, cultus fuit ab Eleis, quod urbem ab Arcadibus servarit: unde illi nomen. Pausanias in Eliacis alteris: Nam cum bellum esset inter Eleos & Arcadas, & Eleos Arcades urgerent, forte accidit, imminentibus Arcadibus, mulier cum infante se Eleis obtulit, seque monitam ait, ut eis cum infante, quem sinu gerebat, opem ferret: eisque puerulum exhibuit, quem illi prima parte campi deposuere: irruentibus vero Arcadibus, eis visus is non puerulus, sed serpens: qui territi retrocedere cœperunt. Insequentes vero Elei Arcadas fuderunt, & victoria potiti sunt. Hinc ab Eleis templum excitatum est, ubi sese serpens visus est recipere, & Deus ab eventu liberatæ urbi Sosipolis Deus vocatus est. Sed & ibidem Ilithyæ ara erecta est, seu ab ipsa Sosipolis esset productus, quem puerili specie effingebant, chlamyde stellata indutum, & manu altera continens Cornucopiæ, quale scilicet Fortuna gestare solet. Sosipoli rem divinam ejus templi antistes faciebat, caput & faciem albo obtecto velamine, solaque ipsa templi adytum ingrediebatur. Huic denique Deo maxima omnia sua deferebant negotia, maximumque eis jusjurandum erat. De Jove Sosipoli nuncupato, Strabo lib. 14. scribit, & Lilius in Jove. Item Syntag. 1. Histor. Deorum.

Sositheus, [Σωσίθεος] Poeta tragicus, patria Syracusanus, aut, ut alii volunt, Atheniensis: quanquam non desunt, qui ex Alexandria Troadis ortum malunt, unus ex iis, quos Pleiadas appellarunt, quod ad instar Pleiadum septem numero essent: Homeri tragici æmulus. Suidas.

Sosius, i. m. Prætor Romanus, cujus meminit Cic. 8. Att. 6.

Sospes, ĭtis Adj. [σῶος, σῶς] non solum significat Eum qui servatur, id est salvus est; sed etiam Eum qui servat: unde Ennius Sospitem pro Servatore posuit. Festus. Plaut. Asin. 1. 1. 2. Superesse vitæ sospitem & superstitem, &c. Idem Capt. 4. 2. 93. Modo in portu Philopolemum vivum, salvum & sospitem vidi. Liv. 2. Sospitesque omnes Romam ad propinquos restituit.

Natus sospes. Virg. 11. Æn. 56.

Cursu sospite mutare lares. i. e. Navigatione prospera, & incolumi. Hor. in Carm. secul. 40.

Domus sospes. Ovid. 10. Met. 400.

Navis sospes ab ignibus. Hor. 1. Carm. 37. 13.

Juvenes sospites. Hor. 3. Carm. 14. 10.

Sospita, æ. f. Cic. pro Muren. 90. Nolite a sacris patriis Junonis Sospitæ, cui omnes Consules facere necesse est. Idem 1. de Nat. Deor. 83. Ovid. 2. Fast. 56.

Sospita delubris dicitur aucta novis.

Sospitālis, e. Adj. [σωτηριώδης] Qui sospitem facit. Plaut. Pseud. 1. 3. 18. Quis est qui moram occupato molestam obtulit. P. qui tibi sospitalis fuit.

Sospito, [σώζω] āre. Incolumem servare. Plaut. Merc. 4. 7. 28. Peristrata di tibi unicum gnatum sospitent. Idem Asin. 3. 3. 93. Quæso hercle Libane, sis herum tuis factis sospitari. Liv. 1. 16. Pacem precibus exposcunt, uti volens propitius suam semper sospitet progeniem.

Bona sospites ope gentem. Catull. 35. 24.

Sospitare, est Bona spe afficere, aut bonam spem non fallere. Paulus ad Festum.

Sospitent, Salvent, inquit Nonius 2. 819. Ennius Menalippa, Regnumque nostrum sospitent, superstitentque.

Sospitātor, ōris. m. Apul. Met. 9. De cælo mihi missus sospitator. Et in antiquo nummo apud Vaillant. Tom. 1. p. 123. IOVI SOSPITATORI.

Sospitātrix, īcis. f. Apul. Met. 11. Dea sospitatrix.

Sospitas, ātis. f. Salus, incolumitas. Macrob. 1. Saturn. 17. Auctor publicæ sospitatis. Ammian. 19. 4. Sospitas corporum firma.

Sostratus Gnidius, is est qui Pharum in Pharo, saluti navigantium consulens posuit. Strab. lib. 17. Ipsumque insulæ promontorium est petra quædam, mari circumluta, quæ turrim habet, multis tabulatis excelsam & albo lapide mirifice structam, eodem nomine quo insula. Eam Sostratus Gnidius regum amicus posuit ob navigantium salutem, ut epigramma declarat,

Sostratus Gnidius Dexiphanis filius
Diis servatoribus pro navigantibus.

Sostratus, Sculptor qui ex ære signa faciebat. Plin. lib. 36. cap. 12.

Sostratus item alter Cereris sacerdos, apud Tacitum.

Sostratus, etiam Vates quidam fuit, qui per furorem Græcis multa prædixit. Nam Bacchis Nauseus & Sostratus, Atheniensibus Xerxis adventum prædixerunt, ut est auctor Herodotus.

Sostratus item Sicyonius cognomento Acrochersites, ut scribit Suidas.

Sosus, Strator pavimentorum industrijs apud Plin. lib. 36. cap. 25.

S O T

Sotades, [Σωτάδης] Maronites poeta fuit turpissimi carminis auctor, in quo omnes nefandarum libidinum refert species. Hoc carminis genus sumpto nomine ex argumento, Cinædos inscripsit. Suidas.

Sotades cinædus, apud Martial. lib. 2. cap. 86.

Sotadēus, a, um. [σωτάδειος] Sotadeum carmen constat e quinque pedibus, primis duobus Ionicis a majore, & tribus reliquis trochæis. Et quia Ionicus a majore constat e duabus primis longis, & reliquis duabus brevibus, primus pes interdum soluta prima Ionici in duas breves, fit mesomacros constans e media longa, & duabus utrinque brevibus: soluta secunda, fit paropæon, constans e prima longa & quatuor brevibus. De hoc sic est Atilii Fortunatiani fragmentum: Primus spondeus, secundus pariambus, tertius spondeus, quartus pariambus, quintus tribrachys, sextus item tribrachys, ultimus spondeus. Et quo magis mirum videri potest, totus sotadeus numerus e trochæis potest constare pedibus, & duo habet Ithyphalica metra, & unum trochæum pedem, &c. V. Aldum in suis grammaticis.

De sotadeis ne præcipiendum quidem est, amoveantur, si fieri potest. Quintil. lib. 1. cap. 8. conf. Idem 9. 4.

Sotadicus, a, um. aliud Adj. Plin. 5. Epist. 3. Versus sotadici.

Soter, ēris. m. [σωτήρ] Salvator, conservator, servator. Cic. 4. Verr. 154. Itaque eum non solum patronum illius insulæ; sed etiam sotera inscriptum vidi Syracusis. Hoc quantum est? Ita magnum ut Latino uno verbo exprimi non possit, is est nimirum soter, qui salutem dedit. Vetus codex scribit per aspirationem, Sother.

Soter Bacchus. Cæl. lib. 7. cap. 13. Bacchum legimus σωτῆρα nuncupatum Græcis, quod eos in Mysia Telepho grassante, servarit, objecta forte illi vite, quæ res ab dolo id genus dicta Sphaltes est.

Soteria, orum. n. pl. Munera quæ convalescentibus, & a morbo aut aliquo servatis periculo ab amicis mittebantur. Martial. lib. 12. 56. in Polycarmum,

Ægrotas uno decies, aut sæpius anno:
Nec tibi, sed nobis hoc Polycarme nocet.
Nam quoties surgis, soteria poscis amicos:
Sit pudor, ægrota jam Polycarme semel.

Soteria etiam dicuntur Vota vel sacrificia pro salute amici persoluta. Unde Stat. lib. 1. Sylv. 4 Carmen gratulatorium quod pro restituta Rutilio Gallico salute cecinit, inscripsit Soteria.

Sotericus, [Σωτήριχος] Versificator fuit ex Asso Troadis, qui Diocletiani encomium scripsit, Dionysiacorum libros duos & alia nonnulla, quæ commemorantur a Suida.

Sotericus, Artifex quidam fuit construendorum lectorum rudis,

&

& inelegans, a cujus nomine Soterici lecti dicti sunt Impoliti a Seneca apud Gell. 12. 2. Meminit Turnebus in Adverf. 1. 18.

SOTERIDAS, Epidaurius, grammaticus Pamphilæ doctiſſimæ mulieris pater, Σωτηρίδας. Hujus facit mentionem Suidas.

SOTIRA, [Σώτειρα] Urbs Arienorum ab Antiocho Seleuci filio condita. Stephanus.

Sotira, obſtetrix commemoratur a Plinio lib. 28. cap. 7. Tertianis quartanifque febribus plantis ægri menſtruo mulieris ſanguine illitis, mederi ſolitam, maxime vero ſi æger ſubterlinatur ab ipſa muliere, & ignoranti, efficaciorem quippe ea ratione medelam fieri.

S O Z

SOZUSA, [Σώζουσα] Trium oppidorum nomen, quorum unum in Phœnice collocatur a Stephano, ſecundum in Piſidia, tertium in Æthiopia.

Item Herba Athenienſibus ſic dicta; alias vero Artemiſia. Apul. de Herb. cap. 10.

S P A

SPACO, [Σπακώ] Uxor fuit Mithridatis bubulci Aſtiagis Medorum regis & nutrix Cyri: quæ vox, quoniam Medorum lingua canem ſignificat, factum eſt, ut Cyrus ſit creditus a cane nutritus. Herodotus lib. 1.

SPADIX, icis. m. [σπάδιξ] quid ſit declarat Gellius lib. 2. cap. 26. his verbis, Et rutilus & ſpadix, phœnicei ſynonyma ſunt; qui factus Græce noſter eſt, exuberantiam, ſplendoremque ſignificat ruboris: quales ſunt fructus palmæ arboris non admodum ſole incocti: unde ſpadici & phœnicei nomen eſt. Spadica enim Dorici vocant avulſum e palma termitem cum fructu. Virg. 3. Georg. 81.

Spadices glaucique, color deterrimus albis, &c.

Spadix, Inſtrumentum muſicum, Julius Pollux auctor lib. 4. Meminit & Cælius lib. 9. cap. 4. Quintil. lib. 1. cap. 17. de Muſica, Sed qua laudes fortium canebantur, quaque & ipſi fortes canebant (nam pſalteria & ſpadices etiam virginibus probis recuſanda) ſed, &c.

SPADISSAUS, a, um. Idem quod Puniceus, ſive baius, quod coloris genus in equis potiſſimum commendatur, [φοινικοῦς] ſignificantia quædam ruboris, ſplendoriſque qualis cernitur in termitibus palmarum qui ſpadices appellantur. Thileſius, in libello de Coloribus.

SPADICARIUS, i. m. Julius Firmicus lib. 3. cap. 7. Faciet autem Saturnus, ſi ſic poſitam Venerem forti radiatione reſpexerit, aut ſpadicarios, aut textores, vel pigmentorum inventores. h. e. Spadicei coloris infectores, qui carus erat.

SPADO, ōnis. m. [σπάδων] dictio Græca, idem quod Eunuchus ſignificans, nempe cui cremaſteres ſunt evulſi, id eſt nervi quibus colei ſuſpenſi ſunt. A σπάω, quod eſt evello, quod ab eo pars maxima virilitatis auferatur. Plin. lib. 21. cap. 37. Defluvium capillorum in ſpadonibus non viſum.

Rugoſis ſpadonibus ſervire. Hor. Epod. 9. 13.

Spadonum genera ſunt varia: Caſtrati, qui penitus non arrigunt, ſive qui naturaliter ſine teſtibus progeniti ſunt, ſive qui ante pubertatem omnino exciſi. Thlaſiæ, quibus teſtes fracti ſunt. θλάω enim frango ſignificat: hi & θλαδίαι, dicuntur. Thlibiæ, qui attritos eos habent; ἀπὸ τοῦ θλίβειν. Eunuchi qui τὴν εὐνὴν id eſt lectum virginum cuſtodiunt. Dicti quod bonæ ſint mentis, ab εὖ & νόος, & a venereis ſemotæ. His non ſolum teſtes, ſed & totus coleus ipſe amputari ſolebat. ſunt & quibus quum uterque adeſſet, altero tamen exerti ſunt. Caſtrari quoque mulieres in Lydia repertum eſt. Hæ omnes ſpecies ſub Spadonis appellatione comprehenduntur. V. Alciatum de Ver. ſig. in l. Spadonum, & Jureconſ. in l. Si ſervo. §. ij. de jure dotium.

Spadones, Surculi qui nihil adferunt. Columel. lib. 13. cap. 10. Ejuſmodi ſurculos, qui nihil attulerint, ſpadones appellant: quod non facerent, niſi eos ſuſpicarentur inhabiles frugibus: quæ & ipſa appellatio rationem mihi ſubjecit non eligendi malleolos, quanvis probabili parte vitis enatos, ſi fructum non tuliſſent, quanquam & hos ſciam non in totum ſterilitate affectos.

SPADONIUS, a, um. Adj. Sterilis.

Spadonia laurus. Plin. lib. 15. cap. ult.

SPADONATUS, ûs. m. Conditio caſtratorum. Tertull. de Cultu fœm. 2. 9. Se ſpadonatui aſſignant propter regnum Dei.

SPAGAS, Picis ſive reſinæ genus. Plin. lib. 14. cap. 20. In Aſia, quæ ſit e picea, admodum candida, ſpagas vocatur.

SPALATRA, [Σπάλατρα] Magneſiæ oppidum apud Plin. lib. 9. cap. 9.

SPALEI, Populi circa Mæotim auctore Plin. lib. 6. cap. 7.

SPARA, Minimi generis jacula a ſpargendo dicta. Lucilius,

Tum ſpara, tum rumices, portantur tragula porro.

SPARGANIUM, i. n. Herba eſt folia habens gladioli inſtar, ſed arctiora, & in terram magis procumbentia: in ſummo caule veluti pilulæ prominent, in quibus ſemen. Ab aliis, Sparganion, aliquibus Xiphidion dicitur. Dioſcorides lib. 4. cap. 21. apud Matthiolum. Plin. lib. 25. cap. 9.

SPARGAPISES, [Σπαργαπίσης] Filius fuit Tomyridis Maſſagetarum reginæ, qui captus a Cyro Perſarum rege ſeipſum interfecit. Herodot. lib. 1.

SPARGO, ſi, ſum, [σπάω, κατασπάω, σκορπίζω, διασκορπίζω] ĕre. Paſſim aliquid jactare, quaſi per ſpatium aliquid agere. Plaut. Truc. 2. 4. 15. Sparſiſti aquam: jam rediit animus. Virg. 9. Æn. 629.

Jam cornu petat, & pedibus qui ſpargat arenam.

Spargere ſe in ariſtas dicitur herba, quando ſuccreſcit. Plin. lib. 12. cap. 12. Cacumina in ariſtas ſe ſpargunt. Idem lib. 3. cap. 9. Differt quod in brachia ramorum ſpargitur. i. e. Expanditur.

Spargit ſe in amnem Moſam Rhenus. Plin. lib. 4. cap. 15.

Sparſerant ſe toto paſſim campo. Liv. 37. 20.

In fluctus ſpargere aliquem, Projicere in fluctus. Virg. 3. Æn. 605.

Spargere per. Virg. 3. Æn. 126.

—— niveamque Paron, ſparſaſque per æquor
Cycladas.

Sparſi per agros & per vias. Liv. 29. 2.

Arenam ſpargere pedibus. Virg. 3. Ecl. 87.

Auxilium toto ſpargit in orbe ſuum. Ovid. de Nuce, 146.

Bellum ſpargere per æquora. Lucan. lib. 2. 682.

Comæ canæ ſparguntur per caput omne. Ovid. 3. de Arte Am. 75.

Diem ſparſere ſolis equi. Sil. lib. 5. 56.

Fama ſpargitur in turmas. Stat. 9. Theb. 33.

Flammas per nubila ſpargit Juppiter. Ovid. 3. Faſt. 286.

Flores ſpargere. Virg. 6. Æn. 884.

Humum ſpargere foliis. Virg. 5. Ecl. 40.

Spargite humum foliis, inducite fontibus umbras. i. e. Implete. Servius.

Eurus ſpargens naufragium. Sil. lib. 10. 324.

Nebulam ſpargere ſtellis candidis, Nebula ſtellas obſcurare. Hor. 3. Carm. 15. 6.

Nomen per urbes fama ſparſerat. Ovid. 8. Met. 267.

Oculos ſpargere. Perſ. 5. Sat. 33.

—— totaque impune Suburra
Permiſit ſparſiſſe oculos jam candidus umbo. i. e. Libere & ſine metu circumſpicere fœminas in Suburra proſtantes.

Semen ſpargere. Cic. pro Roſc. Amer. 50. Etenim qui præeſſe agro colendo flagitium putes, profecto illum Attilium, quem ſua manu ſpargentem ſemen, qui miſſi erant convenerunt, hominem turpiſſimum atque inhoneſtiſſimum judicares. i. e. Seminantem.

Humo ſpargere ſemina. Ovid. 5. Met. 646.

Semina ſpargere in ſolum ſterile. Senec. lib. 1. de Benef. cap. 1.

Suſpiciones quammaxime varie ſpargere. Quintil. lib. 7. cap. 5.

Terram ſpargere imbribus. Senec. de Benef.

Voces ambiguas ſpargere in vulgus. Virg. 2. Æn. 98.

Vulcanum ſpargere toris tectis. Virg. 7. Æn. 77.

Spargere, Guttatim infundere, & miſcere. Virg. 12. Æn. 339.

—— ſpargit rapida ungula rores
Sanguineos. Idem 4. 486.

Spargens humida mella, ſoporiferumque papaver. Ex Servio.

Spargere, Madefacere. Lucil. lib. 19. Latere pendens, ſaxa ſpargens tabo, ſanie, & ſanguine atro. Sic Cic. 1. Tuſc. 107. Unde Aſpergere dicimus. Solebant enim veteres aqua corpus purgationis cauſa madefacere, diis inferis ſacrificaturi.

Spargere corpus aqua. Virg. 6. Æn. 635.

Occupat Æneas aditum, corpuſque recenti
Spargit aqua: ramumque adverſo in limine figit.

Ora ſpargunt lachrymis. Lucret. lib. 2. 976.

Spargere venena. Cic. 2. in Catil. 23. Sed etiam ſicas vibrare, & ſpargere venena didicerant.

Spargere, Dividere. ut, Genus in multas ſpecies ſe ſpargens. h. e. Diviſum. Plin. lib. 21. cap. 8.

Spargere, Complere. Virg. 9. Æn. 459.

Et jam prima novo ſpargebat lumine terras. Idem 4. Æn. 584.

SPARGENDUS, a, um. Partic. [πασέος] ut,

Ignis ſpargendus. Senec. Herc. OEth. 15.

Membra ſpargenda procellis dare. Lucan. lib. 5. 684.

SPARSUS, a, um. [πεπασμένος] aliud Partic. Ter. Heaut. 5. 5. 18.

Ruſamne illam virginem cæſiam, ſparſo ore, adunco naſo?

Sparſus albo. Virg. 2. Ecl. 41.

Præterea duo, nec tuta mihi valle reperti
Capreoli, ſparſis etiam nunc pellibus albo. Ubi Servius; Sparſis pellibus albo, Qui habent adhuc maculas a prima ætate venientes. Acceſſu enim temporis mutant colorem; & eorum maculæ eſſe gratiæ minoris incipiunt.

Tempora ſparſus raris canis. Ovid. 8. Met. 567.

Arena ſparſa. Virg. 3. Georg. 234.

Capilli ſparſi. Propert. lib. 2. 1. 7.

Corpus ſparſum Senatus. Lucan. lib. 7. 293.

Humerus ſparſus capillis. Hor. 3. Carm. 20. 14.

Humus ſparſa cæleſti rore. Ovid. 1. Faſt. 313.

Manus ſparſæ cruore. Virg. 4. Æn. 665.

Sparſæ manus. Plin. lib. 7. cap. 17. Vetus exemplar habet Paſſis manibus.

Sparſæ humanitatis ſale literæ. Cic. 1. Att. 10. Pure loquuntur cum humanitatis ſparſæ ſale, tum inſignes amoris notis.

Veſtigia ſparſa ſunt laceri currus. Ovid. 2. Met. 318.

Sparſior, compar. apud Plin. 26. 34.

SPARSILIS, e. Quod ſpargi poteſt. Tertull. de Pudic. cap. 2. Tanta ſparſilia eorum quibus Deo adulantur.

SPARSIVUS, a, um. Idem. Petron. cap. 27. Pila ſparſiva exerceri. Al. Praſina.

SPARSIO, ōnis. f. Actus ſpargendi, de qua ſic Statius 1. Sylv. 6. 11.

Hunc rorem veniens profudit Eurus.
Quicquid nobile Ponticis nucetis,
Fœcundis cadit aut jugis Idumes:
Quod ramis pia germinat Damaſcus. Subjicitque,
Non tantis Hyas inſerena nimbis
Terras obruit, aut ſoluta Pleias. Iterum 66.
Dives ſparſio quos agit tumultus? V. Turneb Adverſ. 3. 7.

SPARSIM, Adv. [σποράδην] Huc atque illuc. Plin. lib. 36. cap. 7. Auguſtum undatim criſpum in vertices: Tiberium ſparſim convoluta canitie. Gell. lib. 11. cap. 2. Præterea ex eodem libro Catonis hæc etiam ſparſim & interciſe conmeminimus.

SPARI, Teli genus apud antiquos, ut vult Gellius lib. 10. cap. 25.

SPARTA, æ. & SPARTE, es. f. [Σπάρτη] Eadem eſt quæ & Lacedæmon, urbs Laconiæ in Peloponneſo, a Sparto Phoronei filio, qui eam condidit, appellata Sparta. Fuit autem civitas Græciæ inſignis, quæ diu cum Athenienſibus gravia bella geſſit, quæ Lycurgi legibus optime inſtituta fuit. Virg. 3. Georg. 405.

Veloces Spartæ catulos, acremque moloſſum
Paſce ſero pingui.

Animosa Sparte. Stat. 5. Sylv. 3. 108.
Immunita Sparte. Ovid. 10. Met 170.
Nobilis Sparte. Senec. Theb.
Potens Sparta. Stat. 1. Achil. 402.
Spartam, quam nactus es, orna; i. e. Officio strenue fungere. Adagium est apud Cic. 4 Att 6. Et 1. 20.

SPARTIATES, Nomen gentile. Cic. 5. Fam. 12. Spartiates Agesilaus

SPARTANUS, a, um. Adj. ut,
Gens Spartana. Ovid. 3. Met. 209.
Virgo Spartana. Virg. 1. Æn. 320.

SPARTACUS, i. m. [Σπάρτακος] Famosus gladiator fuit, ut scribit Appianus lib. 1. ex Thracia oriundus, robore animi & corporis præstans, qui una cum Chyso & OEnomao, effracto Lentuli ludo gladiatorio, cum septuaginta gladiatoribus erupit Capua, manuque servorum congregata, quasi justo exercitu comparato, bellum ingens excitavit: sed victus a Crasso fuit; de quo Lucan. lib. 2. 554.
Vir simili causa caderes, qua Spartacus hostis. V. Appianum. Cic 4. Philip. 15. Est igitur Quirites Populo Romano victori omnium gentium, omne certamen cum excursore, cum latrone, cum Spartaco V. & Plutarch. in Vita Crassi.
Acer Spartacus. Hor. Epod. 16. 5.
Vagans Spartacus. Hor. 3. Carm. 14. 19.

SPARTARIUM, SPARTEUS, &c. V. infra SPARTUM.

SPARTOPOLIOS, [σπαρτοπόλιος] significat Canitiem. Sed in Tragædia, virili specie, nigra ac subpallida: in Comœdia vero muliebri erat habitu persona. Nam inter personas tragicas & comicas (ut ait Julius Pollux) numerantur Polia & Spartopolios. Polia (inquit) erat anus, ætate dignitateque cæteris antestans.

SPARTUM, i. n. [σπάρτιον] Herba genistæ similis, ex qua funes fiebant. Dioscoridi lib. 4. id est quod nostri Genistam appellant, fortassis quia genu modo flexilis ad nexus sit, vel quia genibus medeatur dolentibus. Est & aliud sparti genus quod in Hispania nascitur, de quo Plin. lib. 19 cap. 2. Idem lib. 24. cap. 9. Genista quoque vinculi usum præstat. Flores apibus gratissimi. Dubito an hæc sit, quam Græci auctores sparton appellavere, quum ex ea lina piscatoria apud eos factitari docuerim: & nunquid hanc designaverit Homerus, quum dixit, Navium sparta dissoluta. Nondum enim fuisse Africanum vel Hispanum spartum in usu certum est. Et quum sutiles fierent naves, lino tamen, non sparto unquam sutas. Semen ejus quod Græci eodem nomine appellant, in folliculis phaseolorum modo nascens, purgat ellebori vice, drachma & dimidia pota in aquæ mulsæ cyathis quatuor, jejunis. conf. Gell. 1. 17.
Sparto fiebant funes nautici. Liv. 22. 20.

SPARTARIUM, i. n. [σπαρτίον] Locus in quo spartorum frequentia est, vel spartis consitus. Plin. lib. 11. cap. 8. Falso excipitur spartum, quippe cum in Hispania multa in spartariis mella herbam eam sapiant.
Item adjective cum nomine fœm. Idem 31. 8. Carthago spartaria, a sparti proventu sic dicta.

SPARTEUS, a, um. Adj [σπάρτινος] Sparto compactum & compositum. Columel. lib. 6. cap. 12. At si jam in ungulis est, inter duos ungues cultello leviter aperies. Postea linamenta sale atque aceto imbuta applicantur, ac solea spartea pes induitur. i. e. Juncea, vel ex sparto facta.
Spartei funes. Cato cap. 3.
Spartea sporta. Columel. lib. 12. cap. 6.
Sparteæ urnæ, & Sparteæ amphoræ. Cato cap. 11.

SPARTEŎLUS, i. m. Sparteoli vocati sunt Milites, qui vigilias agebant. Nomen per contemptum iis inditum vel a calceamentorum genere, vel a sparteis tunicis quibus amicti fuerunt, vel a funibus quorum multus usus in ignibus restinguendis. V. Casaubon. in Suet. Aug 30. Lips. in Tacit. 3. Hist. Schol. in Juven. 14. Sat. 305.
Ad fumum cœnæ Serapicæ sparteoli excitabuntur. Tertul. Apol. cap. 39.

SPARUS, i. m. vel SPARUM, i n. Telum rusticum in modum pedis recurvum, ut ait Servius. Est & militare quoque, ut in sequentibus exemplis patet. Virg. 11. Æn. 682.
Agrestisque manus armat sparus. Sallustius, Sed ex omni copia circiter quarta pars, militaribus armis instructa, cæteri utut quosque casus armaverat, sparis aut lanceis, alii peracutas sudes portabant. Festus, Spara minimi generis sunt jacula, a spargendo dicta, quod passim pugnando spargerentur. Lucil. apud Festum,
Tum spara, tum murices portantur, tragula porro. conf. Sil. 1. 388. & Non. 18. 12. & 21.
Sparus item, Piscis marinus. Plin. 9. 51.

SPARŬLUS, i. m. dimin. Piscis, de quo Ovid. Halicut. Fragm. 106.
Et super aurata sparulus cervice refulgens.
Res mihi cum sparulo. Martial. 3. 60.

SPASMUS, i. m. sive SPASMA, ătis. n. [σπασμὸς] Contractio, nervorum rigor, sive distensio, convulsio. Plin. lib. 22. cap. 8. Item ex mulsa auxiliatur renibus, stranguriæ, opisthotonicis spasmis, lumbis. Idem lib. 20. cap. 22. Raptis, convulsis, spasmatum nervis salutare. Quo loco Hermolaus admonet ex veteri lectione legendum, Ruptis, convulsis, spasticis nervis.

SPASMŌSUS, a, um. Veget. 3. 32.

SPASTICUS, a, um Adj. [σπαστικὸς] dicitur Cui aliquid intus convulsum est. Plin. lib. 21. cap. 19. Radicem decoctam bibere spasticis, eversis, convulsis, suspiriosis salutare est. Sic lib. 23. cap. 1.

SPATALE, is. n. [σπατάλη] Luxus, deliciæ. Varro apud Non. 1. 223. Spatale eviravit omnes venerivaga pueros. al. Spatula.
Item nomen mulieris apud Martial. 2. 52. Mammosa Spatale.

SPATALIUM, i. n. Ornamentum muliebre inter delicias mulierum annumeratum. A verbo Græco σπαταλάω, quod significat, delicias ago & lascivio. Plin. lib. 13. cap. 25 Juba tradit circa Troglodytarum insulas fruticem in alto vocari Isidos plocamon, corallio similem sine foliis, præcisum mutato colore in nigrum durescere: quum cadat, frangi. Item alium qui vocetur charitoblepharon, efficacem in amatoriis. Spathalia eo facere & monilia fœminas.

SPATHA, æ. f. [σπάθη] Longior ensis, ac latior a quibusdam esse dicitur: a σπάζω, scindo, vel dilacero: vel a σπάω, quod evello sive evagino significat. Apuleius Met. 1. Et militaris sacramenti genium ob amissam spatham verebatur. Vegetius gladios majores, spathas vocari docet: minores vero, semispathas.
Spathis & hastis auxiliarium sternebantur. Tacit. 12. Ann. 35.
Spatha etiam dicitur, Qua cocturæ in vasis permiscentur & agitantur. Plin. lib. 23 cap. 7. Permiscentes spatha coquebant. Sic in vetusto codice, & in omnibus. Apud Celsum Spatha sæpe legitur. Hæc Budæus. Columel. lib. 12. cap. 22. Deinde permisceto spatha lignea.

SPATHŬLA, æ f. dimin. [σπαθίον] Celsus lib. 8. At si vastius corpus, nervique robustiores sunt, necessaria est spathula lignea, & quæ crassitudinem duorum digitorum habeat. Quidam Rudiculam vocant.

SPATHE, es. f. [σπάθη] Genus arboris. Plin. lib. 12. cap. 28.
Spathe, Ramus palmæ. Theophrastus Corticem palmæ vocat. Plin. lib. 16. cap. 26. Palma sola (ut dictum est) in spathis habet fructum racemis propendentem. Idem lib. 23. cap. 5. Palma, sive elate, sive spathe, medicinæ confert germina, folia, corticem.

SPATHALIUM, i. n. [σπαθάλιον] dimin. Palmæ ramulus cum dactylis dependentibus: de quo est Martialis epigr. lib. 13. 27.

SPATHICUS, a, um. Firmic. lib 4. cap 1. Si Luna feratur ad Solem, interdum facit spathicos, & qui assiduis valetudinum vitiis contrahantur. Sed legendum suspicor Spasticos, nimirum a Spasmo, id quod admonere videtur verbum Contrahantur. Utcunque sit, Spathicos interpretor Contractos, convulsos.

SPATHULA. V. SPATHA.

SPATIOR, SPATIOSUS. V. SPATIUM.

SPATIUM, i. n. [διάστημα, διωρία, ἀπόστημα, χώρησις] non solum de Loco dicitur, sed etiam de Tempore.
De loco. Cic. 2. de Nat. Deor. 49. Sidus spatiis immutabilibus ab Ortu ad Occasum commeans.
Spatium cum de loco dicitur, est Quantum alicujus loci patet magnitudo. Sic etiam ejus spatii Ambulatio & decursus vocatur. Cic. 1. de Orat. 24. Tum Scævolam duobus spatiis tribusve factis dixisse. i. e. Cum bis aut ter totum ambulationis spatium peragrassent. Tranquillus, Singulos a septenis spatiis ad quina corripuit. i. e. A septenis cursibus, a septenis curriculis. Turnebus.
Discrimina spatii. Ovid. 8. Met 5..
Interius spatium, pulcherque recessus. Ovid. 7. Met. 671.
Adversa spatia. Virg. 5. Æn. 584.
Desertum spatium. Lucret. lib. 1. 1103.
Distans spatium. Quintil. lib. 2. cap 20.
Extremum spatium. Virg. 5. Æn 327.
Immensum & enorme spatium. Tacit. in Vita Agric. 10.
Maxima campi spatia. Virg 3. Georg 203.
Mediocre spatium. V. Mediocris, in MEDIUS.
Multiplex loci spatium. Lucret. lib 2. 162.
Remotum spatium. Ovid. 2. de Arte Am. 487.
Sylvestria spatia. Cic. 1. de Legib 15.
Tritum spatium. i. e. Via trita. Ovid. 2. Met. 168.
Abesse spatio, transitu, passibus, &c. V. ABSUM.
Addere se in spatia. Virg. 1. Georg. 514.
Complere spatium. Lucan. lib. 5. 153.
Conficere viam spatiis. Virg. 2. Georg. 541.
Corripere spatium. V. CORRIPIO.
Disclusus iniquis spatiis. Virg. 4. Georg. 147. i. e. Angustis. Nimium enim excrevisset Georgicorum liber, si hortorum culturam inseruisset.
Distare æquali spatio. Ovid. 8. Met. 248.
Distare pari spatio utrinque. Ovid. 10. Met. 175.
Distare quadrageno spatio. Plin. lib. 17. cap. 23.
Emetiri spatium oculis. Virg. 10. Æn. 772.
Evadere spatium. Virg. 12. Æn. 907.
Facere spatium. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Facere spatia, Ambulare. Cic. 1. de Orat. 24. Postero autem die, cum illi majores natu satis quiessent, in ambulationem ventum esse dicebat: tum Scævolam duobus spatiis tribusve factis dixisse, Cur non imitamur Crasse Socratem illum, &c. h. e. Bis aut ter emenso ambulationis spatio. *Après avoir fait deux ou trois tours en sa promenade.*
Insurgere patenti spatio. Ovid. 3. Amor. 2. 79.
Interstincta spatia columnis. Stat. 3 Sylv. 5. 90.
Laxantur vacuis locis ampla spatia. Sen. Herc. fur. 9.
Nobilitata spatia Academiæ. V. NOBILIS.
Notata inscriptis lapidibus spatia. Quintil. lib. 4. cap. 6.
Porrigere membra in spatium. Ovid. 2. Met. 197.
Planis spatiis porrectus locus. Hor. 1. Epist. 7. 42.
Relicto spatio sequi aliquem, i. e. Post intervallum spatii. Virg. 5. Æn. 321.
Tenere spatii aliquid. Ovid. 1. Met. 440.
Terret me spatium viæ. i. e. Viæ longitudo. Ovid. 8. Met. 794.
Transcurrere spatium. Lucret. lib. 2. 162.
Vacat infinitum spatium. Idem lib. 2. 1052.
Spatium unum basilicæ, pro Uno versu ambulationis. Cic. pro Muren. 70. de sectatoribus loquens, A quibus si domus nostra celebratur, si interdum ad forum deducimur, si uno basilicæ spatio honestamur, diligenter observari videmur, & coli. Budæus.
Spatium, pro Curriculo. Lucret. lib. 4. 1193.
——sollicitat spatium decurrere amoris.
Spatium & curriculum. Cic. de Amicit. 40. Deflexit enim jam aliquantulum de spatio curriculoque consuetudo majorum. Idem in Orat. 12. Fateor me oratorem si modo sim, aut etiam quicunque sim, non ex Rhetorum officinis, sed ex Academiæ spatiis extitisse: illa enim sunt curricula multiplicium, variorumque sermonum. Ex Academiæ spatiis, h. e. Ex Platonica philosophia, quoniam Plato in Academia docuit. Spatia vocat Ambulationes, in quibus philosophi docebant. Curricula pro Exercitationibus capere videtur. Idem pro Rabir. perd. reo, Neque ex comparato & spatio defensionis, in semihoræ curriculum coegisti.

De tempore. ut, Spatium cogitandi. Ter. Phorm. 4. 4. 20. Spatium quidem tandem apparandis nuptiis, vocandi, ſacrificandi dabitur paululum. Idem And. 1. 2. 11. Cic. 1. Off. 119. Spatium etiam deliberandi habuerunt, quem, &c.
Spatium & tempus dare. Cic. pro Quint. 6. Quæ quanta ſit, niſi tempus & ſpatium datum ſit, intelligi non poteſt.
Spatium ad. Cic. de Finib. Aut ſpatium ſumamus ad cogitandum. Idem 10. Fam. 23. Ponteſque quos feceram, interrupi: ut ſpatium ad ſe colligendum haberent homines.
Ad diſturbandas nuptias cogitandi ſpatium. Ter. Andr. 1. 2. 11.
Biennii ſpatium. Cic. 1. Q. frat. 1. 11. Qui tibi biennii ſpatio nunquam in ſuſpicionem avaritiæ veneris.
Dierum quinque ſpatium. Liv. 1. 17. Quinque dierum ſpatio finiebatur imperium. Cic. 4. Verr. 96. Et erat ſpatium dierum fere triginta ante Cal. Decemb.
Temporis præteriti ſpatium reſpicere. Cic. pro Arch. 1. Quoad longiſſime poteſt mea mens reſpicere ſpatium præteriti temporis.
Vitæ ſpatium. Cic. pro Arch. 29. Siquibus regionibus vitæ ſpatium circumſcriptum eſt, &c.
Vitæ ſpatium & longinquitas. Plin. lib. 7. cap. 48.
Vitæ extentum ſpatium. i. e. Longum. Patercul. lib. 1.
Sine fine ſpatium. Lucret. lib. 2. 91.
In medio ſpatio. Cic. 3. de Orat. 7. O fallacem hominum ſpem, fragilemque fortunam, & inanes noſtras contentiones, quæ in medio ſpatio ſæpe franguntur.
Annuum ſpatium. Plin. lib. 9. cap. 10.
Breve ſpatium. Lucret. lib. 2. 77.
In tam brevi ſpatio. V. IN præpoſitionem.
Diurnum & nocturnum ſpatium. Cic. 1. de Invent. 39.
Longo ſpatio. Cic. 2. Off. 81. Propterea quod tam longo ſpatio multa hereditatibus tenebantur.
Longius ſpatium anno. Ovid. 18. Epiſt. 25.
Medium noctis ſpatium. Ovid. 9. Met. 685.
Parvum ſpatium. Propert. lib. 2. 24. 43.
Velocis ſpatii meta noviſſima, Mors, finis vitæ. Sen. Troad. 5.
Arcto ſpatio coercere aliquem. Ovid. 2. Triſt. 531.
Concidit illud conclave hoc ſpatio. Cic. 2. de Orat. 352.
Dare ſpatium. Cic. 1. de Orat. 252. Quantum in hac acie quotidiani muneris ſpatii nobis datur.
Evaneſcit dolor ſpatio. Ovid. in Ibin 41. Spatio ſcilicet temporis.
Habere ſpatium ad dicendum. Cic. 2. Verr. 56. Etiam ſi ſpatium ad dicendum noſtro commodo, vacuoſque dies habuiſſemus.
Intercedit ſpatium dum. V. INTERCEDO.
Interjecto ſpatio. V. INTERJICIO.
Interponere ſpatium. V. INTERPONO.
Interpoſitum ſpatium longius æquo. Lucret. lib. 4. 561.
Occidit ſpatium. V. OCCIDO.
Sortitus ſpatium brevis vitæ. Ovid. 3. Met. 125.
Sum. ut, Quum erit ſpatium, utrunque dabo. Cic. 5. Att. 14. Et 9. Fam. 5. Mihi ſi ſpatium fuerit, in Tuſculanum ante Nonas veniendi, iſtic te videbo.
Sumere ſpatium ad aliquid faciendum. V. SUMO.
Surripere aliquid ſpatii. Cic. 5. Att. 14.
Tranſcribere vitæ ſpatium alicui. i. e. Tranſponere. Metaphora eſt ab iis quæ nomina ſive pecuniam aliis creditoribus tranſcribunt. Ovid. 7. Met. 173.
Spatium hominum a veſtigio ad verticem, Menſura, dimenſio altitudinis. Plin. lib. 7. cap. 17.
Spatium, pro Menſura & temporibus pedum in carmine. Cic. in Orat. 193. Trochæum autem qui eſt eodem ſpatio quo choræus, cordacem appellat. Quintil. lib. 9. cap. 4. Poëma nemo dubitavit perito quodam initio fuſum, & aurium menſura, & ſimiliter decurrentium ſpatiorum obſervatione eſſe generatum.
Spatium, pro Dilatione. Liv. 8. 32. Orabant ut rem in poſterum diem differret: & iræ ſuæ ſpatium, & conſilio tempus daretur. Budæus.
Spatium, pro Anno. Plin. 7. 51. Sexageſimum vitæ ſpatium.
SPATIŎLUM, i. n. dimin. Arnob. lib. 4. Quædam ſpatiola deſamata. Pallad. 1. 38. Spatiolis inter ſe patentibus.
SPATIOR, [περιπατέω, περιπολέω] ari. Deambulare. Virg. 4. Æn. 62.
Aut ante ora deûm pingues ſpatiatur ad aras. Cic. de Opt. gen. orat. 8. Sed ita ut palæſtrice ſpatiari in xyſto liceat. Plin. lib. 5. cap. 9. Per totam ſpatiatus Ægyptum. Ovid. 2. Met. 573.
In umbra ſpatiari. Propert. lib. 4. 9. 40.
Palæſtrice ſpatiari. V. PALÆSTRA.
Paſſibus conjunctis ſpatiantur ambo. Ovid. 11. Met. 64.
Spatiari, metaphorice, pro Latius vagari. Sen. de Ira 3. 10. Proderit morbum ſuum noſſe, & vires ejus antequam ſpatientur opprimere.
SPATIANS, antis. Partic. [περιπατῶν] Plin. lib. 57. cap. 8. Petitur ex alto, in centenos pedes actis plerunque puteis, ore anguſtatis, intus (ut in metallis) ſpatiante vena.
Flumine lato ſpatiantem Gangem bibit. Ovid. 5. Triſt. 3. 23.
Brachia ſpatiantia compeſcere. Ovid. 14. Met. 629. Brachia intelligit arborum aut vitium.
SPATIATUS, a, um. [περιπατηθεὶς] Partic. ut,
Littore curvo ſpatiata conjux. Ovid. 3. Faſt. 469.
SPATIĀTOR, ōris. m. [περιπατητὴς] Macrob. 2. Saturn. 10. M. Cato Senatorem non ignobilem Cæcilium ſpatiatorem & Feſcennium vocat.
Spatiatorem pro Erratore poſuit Cato, auctore Feſto.
SPATIŌSUS, a, um. Adj. [εὐρύχωρος, εὐπλατὴς] Amplum ſignificat. Columel. lib. 6. cap. 2. Idem lib. 5. cap. 5. Laxiora interordinia relinquenda: ſive bidentibus anguſtiora: ſed neque ſpatioſiora quam decem pedum, neque contractiora quam quatuor.
Ævum ſpatioſum. Ovid. 8. Met. 529.
Bellum ſpatioſum, Quod diu durat. Ovid. 13. Met. 206.
Corpus ſpatioſum. Ovid. 3. Met. 56.
Nox ſpatioſa. Ovid. 1. Epiſt. 9.

Senectus ſpatioſa. Ovid. 12. Met. 186.
Tempus ſpatioſum. Ovid. 1. Amor. 8. 81.
Theſes ad exercitationem dicendi ſpatioſæ atque uberes. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Vetuſtas ſpatioſa. Ovid. 15. Met. 623.
Compar. Æquo ſpatioſior. Ovid. 2. de Arte Am. 644.
Superl. Spatioſiſſimus paries domus. Quintil. Decl. 1.
Sedes ſpatioſiſſima. Plin. Paneg. 63.
SPATIŌSE, [εὐρυχώρως] Spatioſius, Spatioſiſſime; Uberius, copioſius, diffuſius. Spatioſius & uberius amplecti. Plin. Epiſt. 62. Plin. lib. 25. cap. 8. Et in Creta autem non ſpatioſe naſcitur. Idem lib. 13. cap. 5. Quoniam ſpatioſe fruticat. Propert. lib. 3. 20. 11.
SPATIOSĬTAS, ātis. f. Sidon. 2. Epiſt. 2. Exactiſſima ſpatioſitate quadrari.
SPATULA, V. Spathula, poſt SPATHA.

S P E

SPECIALIS, SPECIATIM. V. infra SPECIES.
SPECIARIUS, a, um. Specialis. Cæſ. 3. Bell. Civil. 53. ubi de Scevæ centurionis ſcuto loquitur, parum liquet: Cohortemque, inquit, poſtea duplici ſtipendio frumentove, & ſpeciariis militaribuſque donis ampliſſime donavit. Dubitarunt aliquando docti de lectione hujuſce loci. Turneb. Adverſ. 27. 24. in antiquis depravate ſcribi ait, Frumento, veſpeciariis, militaribus donis. Ex quo ille facit, Veſte, pecuniariis, militaribus. Jac. Dur. Caſſellius 2. 15. vulgatam lectionem tuetur, & Speciaria dona interpretatur Triticum, lardum, oleum, vinum, cæteraque legumina, quæ a JCtis aliiſque auctoribus priſcis trito vocabulo Species dicuntur. Caſſellii lectionem approbat Lipſius, & profecto quicquid alii ſubſtituant, retinenda illa videtur. Inſcriptio vetus in lapidem Romæ apud Reineſ. Inſcr. claſſ. 5. §. 39. THALASSIAE. MIMAE. C. PISONIS. NOTHI. SPECIARIA. CONTVBERN. BENE. MERENT.
SPECIES, ēi. f. [ἰδέα, εἶδος, καλλονὴ, σχῆμα, πρόσχημα] Effigies, facies, imago; ab antiquo verbo Specio, quod vide. Plaut. Bacch. 4. 7. 40. Bellan' videtur ſpecie mulier? Idem Moſtel. 1. 3. 23. Ain' alios meam ſpeciem irridere?
Accipere ſpeciem. V. ACCIPIO.
Gemma ſpecie cryſtallina. Plin. lib. 31. cap. 10.
Gemma ſpecie vitrea. Plin. lib. 37. cap. 10.
Humana ſpecies & figura. Cic. pro Roſc. Amer. 63. Portentum atque monſtrum certiſſimum eſt, eſſe aliquem humana ſpecie & figura, qui tantum immanitate beſtias vicerit.
Magnificæ ſpecies, cultuſque locorum. Stat. 3. Sylv. 5. 89.
Oris ſpecies. Liv. 1.
Ovorum ſpecie. Plin. lib. 11. cap. 25. Similiter his & ſcorpiones terreſtres, vermiculos ovorum ſpecie pariunt.
Soli ſpecies, Forma, & qualitas. Columel. lib. 2. cap. 2.
Urbis ſpecies, pro Forma & ſitu. Plaut. Perſ. 4. 4. 2.
Vertuntur ſpecies animorum. Qualitates & naturæ in brutis & hominibus variantur, Animi mutantur.
Decolor æris ſpecies. V. DECOLOR.
Decora ſpecies. V. DECORUS.
Eximia pulchritudinis ſpecies. Cic. in Orat. 18.
Fœda ſpecie teter. Lucret. lib. 2. 421.
Formoſa & illuſtris ſpecies. Cic. 3. de Orat. 52.
Globoſa ſpecies. Plin. lib. 37. cap. 10.
Liberalis ſpecies. Cic. 1. Off. 141.
Miranda ſpecies. Lucret. lib. 2. 1036.
Miſera & flebilis ſpecies. Cic. 11. Philip. 7.
Multiformes ſpecies. V. poſt MULTUS.
Ovata ſpecies. V. Ovatus in OVUM.
Sacra ſpecies. Sen. Octav. 8. Orbem ſpecie tu ſacra regis, patriæ parens. i. e. Specioſo & magnifico titulo patris patriæ.
Semiferæ hominum ſpecies. Lucret. lib. 2. 701.
Serena ſpecies mundi. Serenitas vel pulchritudo. Lucret. lib. 4. 138.
Species pro eo quod videtur aliquid eſſe nec eſt. ut,
Adulationis ſpecies. Plin. Epiſt. 98.
Amicitiæ ſpecie deceptus. Tacit. 1. Ann. 10.
Honeſtatis ſpecies neque probabilis, neque ſatis idonea. Cic. 3. Off. 41.
Veri ſpecies. Hor. 2. Serm. 3. 208.
Blanda ſpecie ſed re ipſa multis locis repudianda eſt. Cic. de Amicit.
Præter ſpeciem ſtultus es. Plaut. Moſtel. 4. 2. 49. h. e. Stultior quam vel ex vultu appareat.
Vera comitia adumbrata ad ſpeciem & vetuſtatis uſurpationem. Cic. 2. de Lege Agr. 30.
Commovere animos aliquorum natura & ſpecie. Cic. 2. Off. 32.
Confingere quandam formam & ſpeciem deorum. Cic. 1. de Nat. Deor. 37.
Ferre præ ſe ſpeciem boni viri. Cic. 2. Off. 39.
Habere. ut, Tephritis gemma novæ lunæ ſpeciem habet curvatæ in cornua. Plin. lib. 37. cap. 10.
Habere humanitatis ſpeciem. Cic. 4. Tuſc. 32.
Inſidebat in ejus mente ſpecies eloquentiæ. Cic. in Orat. 18.
Induere ſpeciem percuſſoris. Liv. 40. 12.
Intueri hujus vitæ ſpeciem. Cic. 1. Fam. 9.
Præbere ſpeciem ſcurrantis. Hor. 1. Epiſt. 18. 2.
Reddere ſpeciem alicujus rei. Plin. lib. 37. cap. 10.
Repræſentat cordis ſpeciem Encardia gemma. Plin. lib. 37. cap. 10. Rurſus ibidem, Enorchis diviſa teſtium effigiem repræſentat.
Spargere radios fulgentes in orbem ad ſpeciem ſideris. Plin. lib. 37. cap. 10.
Sum ut, Eſt Pæantidibus gemmis ſpecies aquæ glaceatæ. Plin. 37. 10.
Suſtinere alicujus dignitatem, non ſolum conſilio, ſed ipſa ſpecie. Cic. pro Domo 5.
Uti ſpecie ætatis. Decore & pulchritudine juvenilis ævi. Ovid. 5. Faſt. 353.

Vivere specie dissimili. Diverso genere. Lucret. lib. 2. 663.

Speciem prisci Jurisconsulti appellant, quod recentiores legis casum. Ulpianus in Tract. Donat. inter virum & uxorem, cap. Sed interim. Quando itaque non retro agitur, emergunt vitia, ut Marcellus animadvertit in specie hujusmodi. Paulus in Tractatu 2. de Legat. cap. Largus. Proxime ex facto incidit species talis. Ibidem tamen, In hunc casum, inquit ille, ancillas substitutas videri, in quem casum fideicom. meruerunt, ita quum contingit Fideicom. mereri. Quint. Thema vocat quasi facti positionem vel eventus. In hac igitur specie, significat Quum ita contingit.

Species definitur a Dialecticis, ut sit, Id quod dicitur de pluribus differentibus numero: ut homo est species sub qua comprehenduntur Socrates, Plato, &c. Cic. in Topic. 30. In divisione formæ sunt, quas Græci εἴδεας vocant: nostri, siqui hæc forte tractant, species appellant: non pessime id quidem, sed inutiliter ad mutandos casus in dicendo. Nolim enim, ne si Latine quidem dici possit, specierum & speciebus dicere: & sæpe his casibus utendum est, at formis & formarum velim, &c. Forma est notio, cujus differentia ad caput generis & quasi fontem referri potest. Idem 1. Acad. 30. Mentem volebant rerum esse judicem, solam censebant idoneam cui crederetur, quia sola cerneret id quod semper esset simplex, & unius modi, & tale quale esset. Hanc illi ἰδέαν appellabant, jam a Platone ita appellatam: nos recte speciem possumus dicere.

Partes generis communione quadam similes, specie autem differentes. Cic. 1. de Orat. 189.

Objici formæ, & offerre speciem. Cic. 1. de Divin. 81.

Optima species, & figura dicendi. Cic. in Orat. 2.

Summæ species duæ, sicca & liquida. Plin. lib. 24. cap. 7. De resina.

Dicendi species. Cic. in Orat. 2. Quid enim est majus, quam quum tanta sit inter oratores bonos dissimilitudo, judicare quæ sit optima species, & quasi figura dicendi? Utrumque per translationem dictum. Nam Species proprie forma est cujusque rei, quam aspicimus: Figura vero a fingendo dicta est. Verum quia Species ea est, quæ rebus omnibus appellationem & proprietatem quandam attribuit, ideo pro cujuslibet rei propria natura poni solet. ut Species hominis sit idem quod Natura hominis; atque ita de reliquis. Itaque dicunt Species rerum æternas esse: quia licet singularia atque individua intereant, tamen ipsa natura conservatur. Ut post centum annos nullus erit eorum hominum, qui nunc sunt: & tamen erit hominum species & natura, sed in aliis hominibus. Hoc autem in loco Species ponitur pro Modo quodam, & quasi Facie orationis: quæ tunc optima est, quum res eas de quibus sermo est, ita exprimit, ut ante oculos ponere videatur, & res humiles presse ac subtiliter, mediocres æqualiter ac temperate, magnas sublimiter & graviter enuntiet.

Rixæ species. Liv. 1.

Ad speciem accommodatus. V. ACCOMMODO.

Ad speciem adornari. V. AD, præpos.

In fictæ simulationis specie pietas inesse non potest. Cic. 1. de Nat. Deor. 3.

In speciem, aliter: h. e. Ipsa specie, ipso externo conspectu. Cic. 7. Verr. 85. Præclara classis in speciem, sed inops & infirma propter dimissionem propugnatorum atque remigum.

In speciem preces jactantur, Simulate. Liv. 4.

Per speciem legationis in Asiam ablegatus est, ut invidiæ subtraheretur. Plin. de Viris Illust. 64. Liv. 9. Celata morte Tarquinii, per speciem alienæ fungendæ vicis, suas opes firmavit.

Adumbrare speciem excellentis eloquentiæ. Cic. in Orat. 43.

Devincere aliquos specie clementiæ. Cic. 2. Philipp. 116.

Dedit exercitus speciem hosti abeuntis. Quintil. lib. 2. cap. 17.

Duci utilitatis specie. Quintil. lib. 3. cap. 8.

Efficere speciem exercitus. Cic. 12. Fam. 13. Ex quibus utrisque civitatibus, Græcorum militum numero, speciem exercitus effecit.

Habere gloriæ speciem. Cic. 10. Fam. 12. Hæc omnia quæ habent speciem gloriæ, collecta ex inanissimis splendoris insignibus contemne. Idem 13. Fam. 30. Non dubito quin scias, in his necessariis, qui tibi a patre relicti sunt, me tibi esse conjunctissimum, non his modo causis quæ speciem habent magnæ conjunctionis, sed iis etiam quæ familiaritate & consuetudine tenentur.

Habere speciem utilitatis voluptas dicitur. Cic. 3. Off. 12.

Habet interim aliquam speciem probationis. Quintil. lib. 3. cap. 7.

Induere speciem latronis. V. INDUO.

Præbere speciem atque opinionem pugnantium. Cæs. 3. Bell. Gall. 25.

Esse in speciem, i. e. In decorum. Plaut. Most. 1. 2. 41. Parant sedulo infirmitatem: & ut in usum boni, & in speciem populo sint, sibique & materiem reparant.

Species, Aspectus, res visa. Virg. 2. Æn. 407.

Non tulit hanc speciem furiata mente Choræbus.

Aulæ tacitæ flebilis species, Lugubris aspectus atrii deserti. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 148.

Cælestium species. Liv. 1.

Rei alicujus speciem præsentare, Referre, repræsentare. Plin. lib. 20. cap. 19. Foliis (si procul intuearis) speciem passerum præsentantibus.

Species, pro Visionibus nocturnis. Liv. 26. 19. Pleraque apud multitudinem aut per nocturnas visa species, aut velut divinitus mente monita agens. De P. Cornelio Scipione loquitur.

Variæ illudunt species. Virg. 4. Georg. 406.

Eadem est in somniis species eorum quæ vigilantes videmus. Cic. 4. Acad. 52.

Vanæ finguntur species, velut ægri somnia. Hor. de Arte Poet. 7.

Moveri falsa visione & specie doloris. Cic. 2. Tusc. 42.

Species ab aspectu dicta est, inquit Gell. lib. 13. cap. 28.

Species, Lucretio etiam est, Actio ipsa cernendi, quæ Græce ὅρασις dicitur, vel potius Sensus cernendi, ut cum scribit, lib. 5. 723.

Denique eam partem, quæcunque est ignibus aucta
Ad speciem nobis vertit. i. e. Oculos nostros versus. Turneb.

Species etiam a Vitruvio usurpatur, cum res aliquam in partem conversa spectat. Nam cum de Luna dixisset, Superiora spectat: subjecit, Totum lumen ad superiorem speciem retineri: id est totum ejus sic retineri lumen ut sursum spectet. Ex Turnebo.

Species in plurali, pro Aromatibus aliquando sumitur. Macrob. lib. ult. Saturn. cap. 8. Species & acres & calidæ, superficiem cui apponuntur, exulcerant. Martianus in l. ult. D. de publican. Species pertinentes ad vectigal, cinnamomum, piper longum, piper album, &c.

Resistentes species. V. in dictione ADÆRO.

SPECIALIS, e. Adj. [εἰδικὸς, ἴδιος] non tam Particulare quam Proprium, & veluti Peculiare significat. Julius Capitolinus in M. Phil. cap. 17. Macrianorum familiam id speciale semper habuisse, ut Alexandrum Magnum in auro atque argento exculptum semper haberent. Sen. Epist. 58. ait, Genus generale & genera specialia esse. V. Quintil. 5. 7. & 12. 2.

SPECIĀTIM, Adv. [κατ' εἶδος] contrarium habet Generatim. Cic. Post redit. in Senat. 20. Multa de me C. Messinius & amicitiæ & Reipublicæ causa dixit, legem speciatim initio de salute mea promulgavit. Vetus exemplar legit Separatim.

SPECIALITER, Adv. Idem. [εἰδικῶς] Columel. lib. 3. cap. 9. Atque de cura eligendi malleoli generatim præcepimus: nunc illud proprie specialiter. Quintil. lib. 6. cap. 11.

Qui specialius jactantur. Cæl. Aurel. Acut. 3. 13. 141.

SPECIALITAS, ātis. f. Tertull. adv. Marc. 5. 8. In distributione facienda, & in specialitate interpretanda.

SPECIŌSUS, a, um. Adj. [εἰδάλιμος, ὡραῖος, εὐειδής] Pulcher specie & forma. Plin. lib. 13. cap. 4. Minus speciosæ sed sapore caryotarum sorores. Idem lib. 19. cap. 30. Triticum quo celerius, eo speciosius & robustius. Cels. lib. 2. cap. 2. Si plenior aliquis, & speciosior, & coloratior factus est. Hor. 1. Epist. 18. 52.

—— adde, virilia quod speciosius arma
Non est qui tractet.

Honore tituli speciosus. Ovid. ad Liv. 269.

Dictu speciosa. Liv. 1. 23. Sed si vera potius quam dictu speciosa dicenda sunt.

Corpus speciosissimum. Quintil. lib. 2. cap. 15.

Criminatio minus speciosa. Quod parum coloris & prætexti habet. Liv. 1. 54. Budæus.

Causas justas, magnas & speciosas habere. Cic. 16. Att. 7.

Eloquentia locuples & speciosa. Quintil. lib. 5. cap. 14.

Familiam nemo speciosiorem producit. Sen. Epist. 87.

Familia admodum speciosa. Vellei. Paterc. 2. 59.

Fabula speciosa locis. Hor. de Arte Poet. 319.

Frons speciosa altis cornibus. Ovid. 3. Met. 20. al. Spaciosa.

Juventus speciosa. Valer. 7. Argon. 556. al. Pegasea.

Mulier speciosa. Ovid. 3. de Arte Am. 421.

Miracula speciosa. Hor. de Arte Poet. 144.

Nomina speciosa imponere culpæ, Pulchra & honesta. Ovid. 7. Met. 69.

Personas speciosas accipere debemus, Clarissimas personas utriusque sexus: item eorum qui ornamentis Senatoriis utuntur. Hæc Ulpianus in l. Speciosas. D. de verb. signific.

Ulmus speciosa nitentibus uvis. Ovid. 14. Met. 661. al. Spatiosa.

Vocabula speciosa. Hor. 2. Epist. 2. 116.

Superl. [ὡραιότατος] Senec. de Benef. lib. 3. cap. 7. Hoc enim speciosissimum est in illo, quod dedimus vel perdituri, quod totum permisimus accipientium arbitrio.

SPECIOSE, [ὡραίως] ius, issime. Adv. Ornate. Liv. 34. 7. Et equus tuus speciosius instratus erit, quam uxor vestita.

Africani humanitas late speciosεque patuit. Val. Max. 5. 1. 6.

Speciosius ingredi, Cum ornatu. Columel. lib. 2. cap. 2.

Hasta speciosissime contorta. Quintil. 9. 4.

SPECIOSITAS, ātis. f. Tertull. de Cultu fœm. cap. 2. Naturalis speciositas.

SPECILLUM, V. SPECULUM.

SPECĬMEN, ĭnis. n. [ἐπίδειγμα] Argumentum quoddam, & probatio, sive Exemplar rei alicujus occultæ: quale est quod in mercibus emptori solet ostendi, ut in pannis; vel degustatio in esculentis. Plaut. Most. 1. 2. 52. Igitur tum specimen cernitur quo eveniat ædificatio.

Egregium specimen. Sen. Theb. 1.

Specimen, i. e. Indicium. Cic. in Pison. 95. Damnatio ista quæ in te flagitatur, obstitit P. Rutilio, quod specimen habuit hæc civitas innocentiæ. i. e. Exemplum, ut ait Budæus. Idem 3. de Nat. Deor. 80. Cur temperantiæ, prudentiæque specimen, ante simulachrum Vestæ Pontifex Maximus est, Q. Scævola trucidatus?

Popularis judicii specimen. Cic. de Clar. Orat. 188.

Adhibere specimen. V. ADHIBEO.

Capere specimen. Cic. 1. Tusc. 32. Quid illud? num dubitas quin specimen naturæ capi deceat ex optima quaque natura!

Capere specimen omnis affectus. Sen. Med. 6.

Dare specimen. Virg. 2. Georg. 241.

Salsa autem tellus, & quæ perhibetur amara,
Tale dabit specimen, &c.

Dare aliquod specimen aliquibus. Cic. 1. Verr. 27.

Dare specimen, & sui periculum facere. Idem ibid. Tu vero Cæcili quid potes? quo tempore, aut qua in re non modo specimen cæteris aliquod dedisti, sed tute tui periculum fecisti? V. DO.

Dare specimen indolis. V. INDOLES.

Habeo hoc specimen probitatis illius. Plin. in Paneg. V. Specimen, i. e. Indicium: supra.

Esse aliquibus specimen. Cic. 3. de Legib. 10.

Sumere specimen. Plin. lib. 7. cap. 55.

SPECIO, xi, ctum, [βλέπω] ĕre. apud antiquos in usu fuit, quod Videre significat. Unde augures specere, hoc est inspicere aves dicebantur. Ennius,

Vos epulo postquam spexit. Plaut. Cas. 3. 1. 2. Nunc specimen specitur, nunc cernitur.

SPECTIO, ōnis. f. a Specio verbo antiquo. Varr. lib. 5. de L. L.

8. Et quod in auſpiciis diſtributum eſt; qui habeant ſpectionem, qui non habeant, &c.
Spectio, in auguralibus ponitur pro Aſpectione & nuntiato, quia omne jus ſacrorum habent, auguribus ſpectio duntaxat, quorum conſilio rem gererent magiſtratus, non ut poſſent impedire nuntiando, quæ cum vidiſſent ſatis ſpectio ſine nuntiarione data eſt, ut ipſi auſpicio rem gererent, non ut alios impedirent nuntiando. Feſtus.

Spectus, ûs. m. Adſpectus. Pacuv. apud Feſtum, ſpectu protervo ferox. Apul. Met. 3. Obliquato ſpectu conſpicio. al. Aſpectu. Plin. 2. 52. In ſedecim partes cælum in eo ſpectu diviſere Thuſci.

Specito, [ἐπιβλέπω] āre. frequent. antiquum a Specio. Plaut. Ciſt. 1. 1. 92. Per Dionyſia mater pompam me ſpecitatum duxit. al. Spectatum.

Specto, [θεάομαι, ἐποπτεύω, ἐπαναθεάομαι] āre. aliud frequent. Sæpe, ſeu fixe intueri. Plaut. Amph. 2. 2. 118. Age, me huc aſpice. ſ. ſpecto. Apud eundem in Caſ. prol. 6. Spectare fabulas. Cic. 3. Verr. Spectantibus omnibus.
Here ne me ſpectes: me impulſore hæc non facit. Ter. Eun. 5. 6. 18.
Viſere & ſpectare aliquid. Cic. 1. Tuſc. 4.
Non ſemper dicere, ſed ſpectare debemus. Cic. 1. Fam. 9.
Oculis protervis ſpectare aliquem. Ovid. 17. Epiſt. 77.
Oculo irretorto ſpectare aliquid. Hor. 2. Carm. 2. 24.
Spectare ad aliquem. Ovid. 1. Met. 628.
Intro ſpectare. V. INTRO, adverbium.
Tergo ſpectari. Ovid. 3. de Arte Am. 774.
In omnem partem ſpectare. Quintil. lib. 1. cap. 12.
Spectat Græciam, pro Tendit in Græciam. Cic. 9. Att. 12. Ille, ut ad me ſcripſit, legiones ſingulas poſuit Brunduſii, Tarenti, Siponti. Claudere mihi videtur maritimos exitus, & tamen ipſe Græciam ſpectare potius, quam Hiſpanias.
Spectat Orientem, & ſimilia: pro E regione eſt, & vergit. Plin. lib. 6. cap. 17.
Spectat ad, h. e. Verſus. Cic. 7. Verr. Te jubere in ea parte figere, quæ ad fretum ſpectaret. Cæſ. 5. Bell. Gall. cap. 13.
Spectare in Meridiem, in ventum Favonium. Cato cap. 1. Varro 1. de R. R. cap. 24.
Spectare deorſum. Columel. lib. 12. cap. 16.
Retro ſpectare. Celſ. lib. 7. cap. 29. Cervix replicatur, retroque caput, ac reliquum corpus ſpectat.
Spectare & æſtimare aliquem. Cic. pro Roſc. Com. 28.
Spectare aliquem ex bona vita, ex cenſu, &c. pro Conſiderare aliquem. Cic. pro Roſc. Com. 29. Quem ſi tu ex cenſu ſpectas, eques Romanus eſt: ſi ex vita, homo clariſſimus eſt: ſi ex te, judicem ſumpſiſti: ſi ex veritate, id quod ſcire potuit, & debuit, dixit.
Aliquem ex vocibus ſpectare. Cic. 5. Tuſc. 31.
Spectare animum alterius ex ſuo. Ter. And. 4. 1. 22.
Vitam alicujus non ex oratione, ſed ex moribus ſpectare debemus. Cic. in Salluſt. 3.
Aurum ſpectatur in ignibus, Probatur. Ovid. 1. Triſt. 4. 25.
> Scilicet ut fulvum ſpectatur in ignibus aurum,
> Tempore ſic duro eſt inſpicienda fides.

Spectare aliquem, Rationem habere alicujus. Cic. 2. Off. 70. At vero ille tenuis, quum quicquid factum ſit, ſeſe ſpectatum, non fortunam, putat. i. e. Non ob gratiæ relationem expectatum beneficium ſibi collatum arbitratur, quum dives aliter opinetur & potens. Budæus.
Si ſpectes ad vitulam. Virg. 3. Ecl. 48.
> Si ad vitulam ſpectes, nihil eſt quod pocula laudes.

De duobus poculis loquitur Damon, quæ fecerat illi Alcimedon.
Spectare a deteriore parte. Senec. de Benef. lib. 2. cap. 28.
Ad ſuam gloriam magis, quam ad cujuſpiam ſalutem ſpectare. Cic. pro Sext. 37.
Non tam faſtidioſe in nobis, quam in hiſtrionibus ſpectari puto. Cic. 1. de Orat. 258.
Rem, non hominem ſpectari oportet. Auctor ad Heren. lib. 1. 9.
Trademus quæ nos ſequi in dicendo, quæque maxime ſpectare ſolemus. Cic. 2. de Orat. 204.
Quid in judicando ſpectare oportet. Cic. pro Milon. 15.
Spectare ſemper ut. Cic. 5. Fam. 8. Sed ut primum forum attigerim, ſpectare ſemper ut tibi poſſem quammaxime eſſe conjunctus.
Virtus vetat, dum præſtatur fides, fortunam ſpectare. Cic. 2. de Divin. 78.
In judice debet & fortuna & dignitas ſpectari. Cic. 1. Philipp. 20.
In pactionibus faciendis legem ſpectare. Cic. 1. Q. frat. 1.
Juvenes magna ſpectare, & ad ea rectis ſtudiis contendere debent. Cic. 2. Off. 45.
Nihil niſi ſempiternum ſpectare. Cic. pro Rabir. perd. reo, 29.
Spectare retro. Celſ. lib. 7. cap. 29.
Victoriam ſpectare. Quintil. lib. 5. cap. 12.
Acquieſcere, intueri, & ſpectare. Cic. pro Delot. 5.
Spectare voluntatem alicujus, Diligenter conſiderare. Cic. 4. Verr. Seque in eo capitis periculum aditurum, voluntatem ſpectet ejus, quem ſtatim de capite ſuo putet judicaturum.
Propius ſpectare aliquid. Hor. 1. Epiſt. 1. 66.
Spectat, [ἀποβλέπει] Tendit, pertinet, aſpirat: ut, Quo, vel quorſum ſpectat illud? Cic. 1. Tuſc. 60. Quorſum igitur hæc ſpectat oratio? Idem 4. Acad. 144. Quo enim ſpectat illud, quum artificia tolli quereris a nobis, niſi ut opifices concitentur? Idem 3. de Finib. 33. Sed eorum definitiones paulum oppido inter ſe differunt, ſed tamen eodem ſpectant.
Quæ ſcripta ſunt, eo ſpectant, ut te horter & ſuadeam. Cic. 13. Fam. 4.
Quid iſta edicta valeant, aut quo ſpectent, plane non video. Cic. 16. Att.
Ad aliquid ſpectare. Quintil. lib. 2. cap. 2.
Conſilium ejus ad bellum ſpectat. Cic. 15. Att. 4.
Spectat ad concordiam. Cic. 4. Fam. 2. Omnia utrinſque conſilia ad concordiam ſpectaverunt. Et 4. Fam. 5. Ad arma rem ſpectare.
Sermo tuus ad perorandum ſpectare videtur. Cic. de Clar. Orat. 291.
Spectat res ad interregnum. Cic. 3. Q. frat. 1.
Spectat ad rebellionem res. Liv. 34. 56.
Spectat ad ſeditionem. Liv 25. 3.
Beneficia quæ ad ſingulos ſpectant, & ad univerſos pertinent. Cic. 2. Off. 72.
Spectat res ad vim. Liv. 1. 9.
Aliquid inquirere quod ad bene beateque vivendum valeat & ſpectet. Cic. 2. Off. 6.
Prima & media verba ad ultimum ſpectare debent. Cic. in Orat. 200.
Spectat in unum exitum. Cic. 1. de Orat. 192. Artem vero negabat eſſe ullam, niſi quæ cognitis penituſque perſpectis, & in unum exitum ſpectantibus, & nunquam fallentibus rebus contineretur.
Spectare ne, pro Cavere. Plaut. Aſin. 4. 1. 33. Spectandum ne cuiquam annulum det, neque roget.
Spectari, paſſ. Plaut. Stich. 1. 2. 59. Ubi facillime ſpectatur mulier quæ ingenio eſt bono?
Spectatur, imperſ. Plin. lib. 10. cap. 70. Plauſu congregari feros ad cibum, conſuetudine ſpectatur. De piſcibus.

Spectando, gerund. [τῷ θεᾶσθαι] Propert. lib. 3. 21. 3.
> Creſcit enim aſſidue ſpectando cura puellæ.

Spectatum, ſupinum, [πρὸς τὸ θεᾶσθαι] Hor. de Arte Poet. 5.
> Spectatum admiſſi riſum teneatis amici?

Spectatu, ſupinum ſecundum, [θεωρεῖσθαι] Cic. 2. Off. Maximeque admirantur eum qui pecunia non movetur: quod in quo viro perſpectum ſit, hunc dignum ſpectatu arbitrantur.

Spectans, antis. Partic. [ἐποπτεύων] ut,
Invicem ſpectans ambos. Ovid. 6. Met. 631.

Spectandus, a, um. Partic. [θεατέος] ut,
Oculis nigris ſpectandus. Hor. de Arte Poet. 37. Plin. lib. 1. cap. 42. Nec vulgaris pſittacis forma, quanvis non ſpectanda.

Spectātus, a, um. [δοκιμασθείς, εὐδόκιμος] Partic. Probatus, cujus ſcilicet plurimum conſiderata ac probata & ſpectata jam virtus eſt. Virg. 8. Æn. 151.
> —— ſunt nobis fortia bello
> Pectora: ſunt animi, & rebus ſpectata juventus.

Ter. Adel. 5. 6. 5. Nam is mihi eſt profecto ſervus ſpectatus ſatis. Idem And. 5. 1. 5. Satis jam ſatis Simo ſpectata erga te amicitia eſt mea.
Spectatus & cognitus in rebus judicandis. Cic. 2. Verr. 29.
Spectatus in literas. Gell. lib. 13. cap. 20. Summa vir auctoritate gravitateque, & a Divo Hadriano in mores atque literas ſpectatus.
Adoleſcentia ſpectata. Cic. Poſt redit. in Senat. 36.
Fabula ſpectata Hor. de Arte Poet. 190.
Fides noſtra ſpectata eſt per mala. Ovid. 2. de Ponto, 7. 82.
Ad fidem cognitam & ſpectatam confugere. Cic. 1. Verr. 11.
Forma ſpectata. Ovid. 14. Met. 653.
Homo omnium artium probatus & ſpectatus. Cic. 1. de Orat. 124.
Integritas in multis & magnis rebus ſingularis ſpectata. Cic. 3. Philip. 26.
Integritatis ſpectatæ vir. Liv. 26.
Medicus ignobilis, ſed ſpectatus. Cic. pro Cluent. 47.
Pietas ſpectata. Ovid. 4. Faſt. 37.
Virtus ſpectata belli domique. Hor. 2. Epiſt. 1. 230.
Virtus nobilitata & ſpectata. Cic. pro Flac. 62.
Vir maximus & ſpectatus. Cic. de Amicit. 9.
Viri fortes & ſpectati. Cic. 1. Verr. 24.
Vir ſpectatus & honeſtus. Cic. 5. Verr. 67.
Compar. Quo non ſpectatior alter. Sil. 1. 44.
Superl. Id cuique ſpectatiſſimum ſit. Liv. 1. 57.
Spectatiſſimus ſui ordinis Potitius. Cic. 3. Verr.
Fœmina ſpectatiſſima. Cic. pro Roſc. Amer. 147.

Spectate, Adv. [εὐδοκίμως] Fœliciter, egregie. Plin. lib. 21. cap. 1. Flores vero, odoreſque in diem gignit: magna, ut palam eſt, admonitione hominum, quæ ſpectatiſſime floreant, celerrime marceſſere.

Spectatio, ōnis. f. [δοκιμασία] Cic. 5. Verr. 180. Ex omni pecunia quam aratoribus ſolvere debuiſti, certis nominibus deductiones fieri ſolebant. Primum pro ſpectatione & collybo: deinde pro neſcio quo ceratio. Hic Probationem ſignificat.

Spectātor, ōris. m. [θεατής, θεάμων, ἐπόπτης, ἀπόπτης, ὁρατής] Qui ludos, aut aliud quidpiam, animi cauſa ſpectat. Plaut. Amphit. 5. 3. 3. Nunc ſpectatores, Jovis ſummi cauſa, clare plaudite. Cic. 2. Off. 26. Spectatoreſque ſe otioſos præbuerunt Leuctricæ calamitatis?
Equorum ſpectator. Ovid. 3. Amor. 2. 7. al. Agitator.
Formarum ſpectator. Ter. Eun. 3. 5. 18. Quum ipſum me noris quam elegans formarum ſpectator ſiem. Ubi Donatus: Spectator elegans eſt, Qui ſit cunctantis & faſtidioſi judicii: cui non quid placet facile: Spectator, Probator: ut Spectatores pecuniæ dicuntur.
Ineptiarum alicujus conſtituere teſtem & ſpectatorem. Cic. 1. de Orat. 112.
Laudis ſpectator & gloriæ auditor. Cic. pro Domo, 64.
Laudum alicujus ſpectator. Cic. 2. Fam. 6.
Officiorum cujuſpiam diligens ſpectator. Cic. de Petit. Conſ. 18.
Operum multorum ſpectator. Ovid. 12. Met. 187.
Rerum ſuperarum atque cæleſtium ſpectator. Cic. 2. de Nat. Deor. 140.
Superbi ſpectatoris faſtidia. Hor. 2. Epiſt. 1. 215.

Spectātrix, īcis. f. [θεάτρια] Plaut. Merc. 3. 4. 12. Divûm atque hominum quæ ſpectatrix atque hera eadem es hominibus.
Scelerum ſpectatrix turba. Lucan. lib. 3. 129.

Spectativus, a, um. Adj. [θεωρητικός] Quintil. lib. 3. cap. 5. Ut illa ſit ſpectativæ partis, hæc activæ.

Spectabilis, e. Adj. [θεατός, ἀξιοθέατος] Spectatione dignum & admiratione: vel etiam magni nominis. Apul. Jubet conſtrui pulchrum

chrum & spectabilem currum. Plin. lib. 11. cap. 14. Aliubi enim favi cera spectabiles gignuntur.
Ore placido spectabilis. Ovid. 2. de Ponto 2. 81.
Campus spectabilis undique, Qui ex omni parte potest spectari. Ovid. 3. Met. 709.
Corpus spectabile, Quod videri potest, conspicuum. Ovid. 3. Trist. 8. 35.
Facie spectabilis puer. Ovid. 4. Fast. 223.
Heros spectabilis. Ovid. 7. Met. 496.
Opus spectabile. Valer. 1. Argon. 428.
Signum spectabile, Statua digna quæ spectetur. Juven. 8. Sat. 110.
Victoria pulchra & spectabilis. Tacit. in vita Agric. 34.

SPECTACŬLUM, i. n. [θέα, θέαμα, θέατρον] dicitur Id quod spectatur, ut Ludi, & alia id genus. Virg. in Catalect.
Nocte pluit tota, redeunt spectacula mane. Plin. in Paneg. 46. Obtinuit aliquis ut spectaculum pantomimorum populo Romano tolli pateretur. Cic. 5. de Fin. Ut pompa, ludis, atque ejusmodi spectaculis teneantur, &c. Idem 3. Verr. 5. Constituitur in foro Laodiceæ spectaculum acerbum, & miserum, & grave toti Asiæ provinciæ. V. MISER. Liv. 1. Itaque ergo erecti, suspensique in minime gratum spectaculum animo intenduntur.
Populi sensus maxime theatro & spectaculis perspectus est. Cic. 2. Att. 19.
Acerbum spectaculum. Cic. 2. Q. frat. 12. in fine, De Republ. nimium te laborare doleo, & meliorem civem esse quam Philocteten, qui accepta injuria, ea spectacula quærebat, quæ tibi acerba esse video. Quo in loco nomine Spectaculorum ea significatur Voluptas, quæ tum capitur, quando qui fuerunt nobis auctores malorum, affliguntur. Querebatur Quintus Rempubl. eo tempore in magnis malis versari, valdeque de ejus miseriis animo cruciabatur. Reprehendit hominem Marcus, quod tantum ei publica damna dolerent, & meliorem civem eum esse dicit quam Philocteten, qui accepta injuria a Græcis, in illas eos calamitates cecidisse gaudebat. Fuerat enim ab eis in insula destitutus.
Admiranda spectacula levium rerum. Virg. 4. Georg. 3.
Annua spectacula. Ovid. 5. Fast. 295.
Apparatissimum spectaculum. Cic. 1. Philip. 36.
Magnum spectaculum. Hor. 1. Serm. 6. 21.
Amantur scenæ spectacula. Ovid. 3. de Arte Am. 351.
Concelebrare spectaculum. V. CONCELEBRO.
Excitatus est plausus ex omnibus spectaculis. Cic. pro Sext. 124.
Indicere spectacula. V. INDICO.
Circuitus Solis & Lunæ præbent hominibus spectaculum. Cic. 2. de Nat. Deor. 155.
Rerum cælestium spectaculum ad hominem solum pertinet. Cic. 2. de Nat. Deor. 140.
Spectaculum, Locus unde spectatur. Suet. De spectaculo excitatus descendit. Liv. 1. 35. Loca divisa patribus equitibusque, ubi spectacula sibi quisque faceret, fori dicti.
Resonant spectacula plausu. Ovid. 10. Met. 668.

SPECTĀMEN, ĭnis. n. Idem quod Specimen. Plaut. Men. 5. 6. 1. Spectamen bono servo id est, qui rem herilem procurat, videt, collocat.

SPECIUM, i. n. [μήλη] Instrumentum teres & parvum quo medici ad tentandum vulnerum ac fistularum viam & profunditatem utuntur. Pacuvius, Ut medici faciunt, qui pejus specio vulnus tentant.

SPECTABILIS, SPECTACULUM, SPECTATOR, SPECTATUS, SPECTIO, SPECTO. V. SPECIO.

SPECTRUM, i. n. [φάσμα, εἴδωλον] Spectra sunt, quæ Græce Idola dicuntur. h. e. Simulachra & imagines rerum intellectui occurrentium. Cic. 15. Fam. 16. Fit enim nescio quid, ut quasi coram adesse videare, quum scribo aliquid ad te, neque id κατ' εἰδώλων φαντασίας, ut dicunt tui amici novi, qui putant etiam διανοητικὰς φαντασίας spectris Catianis excitari. Nam ne te fugiat, Catius insuper Epicureus qui nuper est mortuus, quæ ille Gargettius, etiam ante Democritus εἴδωλα, hic spectra nominat. His autem spectris etiam si oculi possent feriri, quod vel iis ipsa occurrunt: animus qui possit, ego non video. Doceas tu me oportebit, quum salvus veneris, in meane potestate ut sit spectrum tuum, ut simulac mihi collibitum sit de te cogitare, illud occurrat, neque solum de te qui mihi hæres in medullis, sed si insulam Britanniam cœpero cogitare, ejus, εἴδωλον mihi advolabit ad pectus. Ex his imaginibus fiunt visa, id est phantasiæ: quorum in Academicis longa est disputatio apud eundem.

SPECŬLA, æ. f. [σκοπὴ, σκοπιὰ, ἄποπτος, περιωπὴ] accipitur pro Loco edito & eminenti, unde aliquid longe videri & speculari potest, sive sit mons, sive turris, sive lapis, sive arbor, sive quid aliud eminens. Valla in Raudens. Specula, locus unde fiunt excubiæ an hostes veniant, transeantne, an maneant, quot sint, & quæ sunt id genus. Virg. 8. Ecl. 59.
Præceps aërii specula de montis in undas
Deferar. Ovid. 18. Epist. 12.
—— in speculis omnis Abidos erat. Cic. 7. Verr. 93.
Non enim sicut antea consuetudo erat, prædonum adventum significabat ignis e specula sublatus, aut tumulo.
Specula & Speculum sicut genere, ita significantia differunt. Nam Specula, despicientiam significat; Speculum, quo imago redditur, ut notius est quam ut exemplis sit opus. Ex Nonio.
Alta specula. Virg. 3. Æn. 239.
In speculis esse. Cic. 9. Att. 32. Satius esse existimo vos dispertitos, & in speculis esse.
Ex specula prospectare tempestatem futuram. Cic. 4. Fam. 3.
Speculæ sunt quod nos Gallice dicimus *Carneaux*. Virg. 4. Æn. 586.
Regina e speculis ut primum albescere lucem,
Vidit, &c.

SPECULA, dimin. a Spe. V. SPES.

SPECULOR, [θεωρέω, θεάομαι, ὀπτάζω, διοπτάζω, κατασκέπτομαι, ἀποκαραδοκέω] ari. a Specula fit, quasi E specula prospectare, vel, Ut aliquis videat, intendere. Plaut. Most. 2. 1. 82. Concedam a foribus huc: hinc speculabor procul unde advenienti sarcinam imponam seni. Cic. 1. in Catil. 6. Multorum te etiam oculi & aures non sentientem, sicut adhuc fecerunt, speculabuntur atque custodient. Idem 7. Verr. 160. Tum iste se comperisse ait, eum speculandi causa in Siciliam ab ducibus fugitivorum esse missum.
Obitus & ortus signorum speculamur. Virg. 1. Georg. 257.
Acriter speculari offensas principum. Tacit. 3. Hist. 38.
Insidiari & speculari. Cic. 1. de Orat. 153.
Obsidere & speculari. Cic. pro Flacc. 57.
Perscrutari & speculari. Cic. 5. Tusc. 9.

SPECULĀTUS, a, um. Partic. Vell. Paterc. 2. 118. 2. Haud imprudenter speculatus.

SPECULĀTUS, ûs. m. [θεώρησις] Plin. lib. 10. cap. 73. Feles quam occulto speculatu in musculos exiliunt.

SPECULATIO, ōnis. f. Ammian. 26. 10. Speculationibus doctus.

SPECULĀMEN, ĭnis. n. Prudent. Apoth. v. 20.
—— hebes intuitus speculamine glauco.

SPECULĀTOR, ōris. m. [ὀπτὴρ, διοπτὴρ, σκοπὸς, ἐπίσκοπος, κατάσκοπος] Qui tacite, & a longe speculatur & rimatur. Cæs. 2. Bell. Gall. 11. Hac re Cæsar statim per speculatores cognita, insidias veritus, &c. Cic. 7. Verr. 162. Gavium istum, quem repentinum speculatorem fuisse dicis, ostendam in lautumias Syracusis a te esse conjectum. Ovid. 3. Trist. 9. 11.
Quem procul ut vidit tumulo speculator ab alto.
Amicæ matutinus speculator. Propert. lib. 2. 29. 31.
Communium miseriarum speculator. Cic. pro Domo 18.
Reformidare speculatorem. Cic. 1. Verr. 51.
Naturæ speculator. Cic. 1. de Nat. Deor. 84. Non pudet igitur physicum, id est speculatorem, venatoremque naturæ, ab animis consuetudine imbutis petere testimonium veritatis?
Speculatores oculi. Cic. 2. de Nat. Deor. 140. Nam oculi tanquam speculatores altissimum locum obtinent, ex quo plurima conspicientes fungantur suo munere.
Speculatores etiam dicuntur, Qui quovis modo aliorum consilia perscrutantur. Varro de L. L. 5. 8. Speculator, quem mittimus ante, ut respiciat quæ volumus. Suet. Aug. cap. 27. Pinarium Equitem Rom. curiosum & speculatorem ratus, coram confodi imperavit. Cic. 1. de Nat. Deor. 83. Non pudet igitur Physicum, id est, speculatorem venatoremque naturæ ab animis consuetudine imbutis petere testimonium veritatis?

SPECULĀTRIX, īcis. f. [ὄπτειρα] Cic. 3. de Nat. Deor. 46. Furiæ deæ sunt, speculatrices, credo & vindices, & facinorum & sceleris. Stat. 2. Sylv. 2. 3.
Celsa Dicarchæi speculatrix villa profundi.

SPECULATŌRIUS, a, um. [κατασκοπικὸς] Quod ad speculatorem pertinet: ut, Speculatoria navigia, Quibus in mari speculamur quid fiat. Cæs. 4. Bell. Gall. 26.
Inde duæ Massiliensium speculatoriæ præmissæ retulerunt, &c. Liv. 22.

SPECULABILIS, e. Adj. Stat. 12. Theb. 624.
Linquitur Eois longe speculabile proris
Sunion.

SPECULABUNDUS, a, um. Tacit. 4. Hist. 50. Festus, Adrumeto ubi speculabundus substiterat, ad legionem tendit.
Speculabundus ex altissima rupe identidem. Suet. in Tiber. cap. 65. Aptatis etiam navibus ad quascunque legiones, meditabatur fugam, speculabundus ex altissima rupe identidem. h. e. Subinde speculans.

SPECŬLUM, i. n. [κάτοπτρον, ἔσοπτρον] In quod inspicimus, ac speciem id est imaginem nostram contemplamur. Plaut. Mostel. 1. 3. 92. Mulier quæ se, suamque ætatem spernit, speculo elusa est. Quid opus speculo tibi, quæ tute speculo speculum es maximum? Ter. Adelph. 3. 3. 61. Inspicere tanquam in speculum vitas omnium jubeo. Cic. de Univers. 42. Id fit quum speculorum lævitas hinc illincque altitudinem assumpsit, & ita dextra detrusit in lævam partem oculorum, levaque in dextram.
Imago speculi. Lucret. lib. 4. 280.
Nobile speculum gemmato auro. Stat. 3. Sylv. 4. 94.
Consulere speculum. Ovid. 3. de Arte Am. 136.
Intueri vitam in speculo. Cic. in Pison. 71.
Naturæ speculum. Cic. 2. de Fin. 32. Nec tamen argumentum hoc Epicurus a parvis petivit, aut etiam a bestiis, quæ putat esse specula naturæ.

SPECILLUM, i. n. dimin. [μηλωτὶς, μήλη] Cornel. Cels. lib. 9. cap. 28. de fistulis & earum curationibus, Ante omnia autem specillum dimitti in fistulam convenit, ut quo tendat, & quam alte perveniat, scire possimus. Idem lib. 7. cap. 7. Igitur adversum specillum inserendum, diducendæque eo palpebræ sunt.
Asperato specillo eradunt palpebras. Cels. lib. 6. cap. 6.
Specillum lana involutum. Cels. lib. 6. cap. 8.
Specillum oricularium. Idem lib. 7. cap. 30.
Terere medicamentum adjecto specillo. Cels. lib. 6. cap. 7. De aurium morbis, &c.
Specillum, dicimus Instrumentum, quod curandis auribus adhibetur. Cels. lib. 5. & lib. 6. cap. 7. de iis quæ in aures inciderunt, extrahendis.
Specillum, dicimus Instrumentum quo oculos inungimus. Plin. lib. 7. cap. 53. Per oculum specillum trahens, expiravit. Cels. lib. 6. Specillo super oculum inducatur.
Specillum, Instrumentum vitreum quod oculis admovemus, quo facilius spectemus aliquid. Varro de L. L. lib. 5. 8. Hinc quo oculos inungimus, quibus specimus, specillum.

SPECULARE, is. n. [ἔσοπτρον] & per apocopen SPECULAR, Idem quod Speculum.
Speculare, interdum pro Vitreata sive pro ocularis, utpote olim facta e speculari lapide translucido, nunc autem e vitreis orbibus vel tessellis plumbo junctis. Ulpianus in l. Quæsitum. §. Si domus D. de fund. instruct. Specularia & vela quæ frigoris causa vel umbræ in domo sunt, instrumento domus non contineri Cassius existimavit.

ftravit. Budæus, A fpeculari lapide fpecularia dicebantur integumenta quibus ambulationes in hortis tectæ erant. Juven. 4. Sat. 21.

Quæ vehitur claufo latis fpecularibus antro. Plin. 2. Epift. 17. ad Gallum, Egregium hæc adverfum tempeftates receptaculum: nam fpecularibus, ac multo magis imminentibus tectis muniuntur. Hic autem Ulpianus de iis fpecularibus intelligi voluit, quibus feneftrarum hiatus obftruebantur ad transmittendam lucem: quæ tamen exemptilia erant, ut quum liberet, auferrentur. Nunc vitro utimur. Senec. Epift. 87. Nunc aliqui rufticitatis damnant Scipionem, quod non in caldarium fuum latis fpecularibus diem admiferat. Paulo ante dixerat, In hoc balneo Scipionis minimæ funt rimæ, magis quam feneftræ. Itaque videtur Seneca feneftras vitreatas vocare fpecularia. Poffumus & de fpecularibus intelligere, quibus pars quædam domus ad voluptatem operiebatur, varium enim ufum fpecularia præftabant. Martial. lib. 8. 13.

Hybernis objecta Notis fpecularia puros
Admittunt foles, & fine fæce diem. Seneca de Provid.

Quem fpecularia femper a flatu vindicarunt, hunc levis aura non fine periculo ftringit.

SPECULĀRIS, e. Adj. [διαυγής] Tranflucida, inftar fpeculi. Tertull. Apoll. cap. 35. Specularis materia.
Specularis lapis, Quo olim fpecularia fiebant. Plin. lib. 36. cap. 22. Specularis lapis (quoniam & hic lapis nomen obtinet) faciliore multo natura finditur in quamlibet tenues cruftas. Idem lib. 3. cap. 3. Metallis, plumbi, ferri, æris, argenti, auri, tota ferme Hifpania fcatet: Citerior & fpecularibus lapidibus: Bætica & minio.

SPECULĀRIUS, i. m. [κατοπτροποιός] Qui fpecula facit, vel vitrea fpecilla. Poffunt & Specularii dici, Qui feneftris fpecularia ad arcendum hyeme frigus componunt: quorum meminit Ulp. in l. Quæfitum. §. Si domus. De fundo inftructo. Meminit & Juftinian. lib. 10. Codicis. Alciatus.

SPECUS, ûs. m. & f. & SPECUS, n. indecl. [σπέος, σπήλαιον] Spelunca. Ulpian. De rivis, Specus autem locus eft ex quo defpicitur. Inde fpectacula funt dicta. Plin. lib. 8. cap. 36. Specus fi non habuere, ramorum fruticumque congerie ædificant, impenetrabiles imbribus, mollique fronde conftratos.
Ingens fpecus in latere exefi montis. Virg. 4. Georg. 418.
Eft fpecus in medio fylvis & vimine denfus. Ovid. 3. Met. 29.
Ex infimo fpecu. Liv. 1. 56.
Per occultos fpecus. Tacit. 15. Ann. 69.
Aonii fpecus. Catul. in Epithal. Jul. 59. 28.
Tabificam expirat faniem fpecus ultima. Sil. 6. 276. i. e. Poftrema concavitas alvi ferpentis.
Specum quandam nactus remotam latebrofamque, &c. Gell. lib. 5. cap. 14.
Advenio in fcrupulofam fpecum. Pacuv.
Specus oppofita, quo aqua de via abiret. Cato.
Defoffæ fpecus. Virg. 3. Georg. 376.
Hic fpecus horrendum, &c. Virg. 7. Æn. 568.
Invifum cælo fpecus. Sil. 13. 425.
Specis, pro Specubus, Antiquum. Acc. Alcmæone, Quod dii interdum inferam penitus depreffum altis claufere fpecis? Ex Nonio, 8. 31.

SPELÆUM, i. n. [σπήλυγξ] Idem. Virg. 10. Ecl. 52.
Certum eft in fylvis inter fpelæa ferarum
Malle pati.
Metuenda ferarum fpelæa. Claud. de Bell. Get. 354.

SPELUNCA, æ. f. [σπήλαιον, ἄντρον] Rupes excavata. Virg. 6. Æn. 237.
Spelunca alta fuit, vaftoque immanis hiatu,
Scrupea, tuta lacu nigro, nemorumque tenebris. Cic. 1. Tufc. 36.
Per fpeluncas faxis ftructas afperis. Ex poeta. Idem 6. Verr. 107. Etenim propter eft fpelunca quædam, converfa ad Aquilonem, infinita altitudine, qua Ditem patrem ferunt repente cum curru extitiffe.
Atræ fpeluncæ. Virg. 1. Æn. 64.
Viridis fpelunca. Propert. lib. 3. 3. 27.
Jacere in fpelunca. Cic. 2. de Fin. 95. At jam decimum annum in fpelunca jacet.
Perdere aliquid ad fpeluncas. Cic. pro Flac. 39.

SPELUNCŌSUS, a, um. Cæl. Aurel. Acut. 2. 37. Loca fpeluncofa.

SPERABILIS, SPERATUS, &c. V. SPES.

SPERCHIUS, i. m. [Σπερχειός] Theffaliæ fluvius, ortus in jugis Pelii montis, & velociffimo curfu in Maliacum finum defluens. Auctor Strab. lib. 8. de quo etiam Virg. 2. Georg. 487.
Minax Sperchius. Stat. 4. Theb. 838.
Populifer Sperchius. Ovid. 1. Met. 579.

SPERCHIONIDES, æ. m. [Σπερχειονίδης] patronym. Ovid. 5. Met. 86.
Caucafeumque Abarim, Sperchionidemque Lycetum.

SPERCHIAS, ădis. f. [Σπερχειάς] Patronymic. Ovid. 2. Met. 250.
Æftuat Alphæus, ripæ Sperchiades ardent.
Undæ Sperchiades. Ovid. 7. Met. 230.

SPERMO, Filius Apollinis ex uxore Dorippe. Cal. Rhodig. lib. 7. cap. 15.

SPERMOLOGOS, [σπερμολόγος] Aviculæ nomen apud Ariftotelem, quam Frugilegam Gaza interpretatur, utroque nomine a femine legendo originem fumente. Alioqui σπερμολόγον, appellant Græci, quem nos Locutuleium dicimus, hoc eft, hominem magnam verborum vim inaniter profundentem.

SPERMOPHAGI, Populi in extrema Ægypto poft Meroen. Strab. lib. 16. Sunt etiam Spermophagi non procul, qui deficientibus feminibus, pomis nutriuntur, ea conficientes quemadmodum Rhizophagi radices.

SPERNO, fprēvi, fprētum, [ἀτίζω, ἀθετέω, ἐξουθενέω, ἐξουθενόω] ĕre. Faftidire, defpicere. Ter. Eun. 1. 2. 91. Ob hæc facta abs te fpernor. Cic. 1. de Fin. Qui Ennii Medeam aut Antiopam Pacuvii fpernat, aut rejiciat?

Modice fpernere. V. MODUS.
Animo fpernere aliquem. Virg. 3. Ecl. 74.
Repudiare & fpernere aliquem. Cic. in Orat. 13.
Repelli & fperni a quibufdam. Cic. in Orat. 36.
Retinere & Spernere, oppofita. Cic. 2. de Nat. Deor. 9. Veritas aufpiciorum fpreta eft, fpecies tantum retenta.
Spernere & parvi putare. Catul. ad Furium, 21. 25.
A quibufdam fperni, & pro nihilo putari. Cic. 13. Philipp. 21.
Cibum vilem fpernere. Hor. 2. Serm. 2. 15.
Confilium alicujus fpernere. Ovid. 6. Met. 30.
Dives vicinia fpernebat inopes generos. Idem 3. Faft. 189.
Monentem vera fpernere. Idem 13. Met. 775.
Numina divûm fpernere. Idem 8. Met. 740.
Voluptates fpernere. Hor. 1. Epift. 2. 55.
Spernere, pro Separare pofuerunt veteres. Ennius, Jus atque æquum fe a malis fperni procul. Nonius, 4. 435.
Nunc, fpes, opes, auxiliaque a me fegregant fpernuntque fe. Plaut. Captiv. 3. 3. 2.

SPRĒTUS, [ἀτιμώς] Partic. ut, Preces fpretæ. Ovid. 1. Met. 701.
Fides fpreta. Senec. Octav. 6.
Forma fpreta. Virg. 1. Æn. 27.
Legum fpretarum reus. Ovid. 15. Met. 36.

SPERNENDUS, a, um. [ἀτιμητέος] ut, Morum fpernendus. Tacit. 14. Ann. 40. Marcellus Afinio Pollione proavo clarus, neque morum fpernendus habebatur.

SPERNAX, ācis. Adj. [ἀτιμής] Sil. lib. 8. 465.
Ductor Pifo viros fpernaces mortis agebat. i. e. Contemptores mortis.

SPRĒTOR, ōris. m. [ἐξουθενητής] ut, Deorum fpretor. Ovid. 8. Met. 613.
—— utque deorum
Spretor erat, mentifque ferox Ixione natus.

SPRĒTUS, ûs. m. Contemptio. Apul. de Deo Socr. Infolentiffimo fpretu Deos neglig. Sidon. lib. 3. extr. Spretui maximo eft judiciis otioforum linguæ Latinæ proprietas.

SPRĒTIO, ōnis. f. Idem. Liv. 40. 5. Sermones ad fpretionem Romanorum trahebant.

SPERO, āre. V. SPES.

SPES, fpei. f. [ἐλπίς, ἐλπωρή] Cic. 4. Tufc. 80. Spes eft expectatio boni futuri.
Plenus fpei bonæ atque animi. Cæf. 2. Bell. Civil. cap. 5. Curtius lib. 3. Non fecurum modo hæc vox, fed etiam lætum regem ac plenum bonæ fpei fecit.
Nihil fpei. Cic. 3. Att. 23. Sin, ut ego perfpicio, cum tua conjectura, tum etiam mea fpei nihil eft, oro, obteftorque te ut Q. fratrem ames.
Anni fpes. Ovid. 15. Met. 113. i. e. Seges.
Gemelli fpes gregis, Mas & fœmina: reparatio enim gregis, in fexu utroque confiftit. Servius. Virg. 1. Ecl. 15.
Gentis fpes; de apibus dicitur. Virg. 4. Georg. 162.
Malorum fpes. Cic. 1. Att. 17. A fpe malorum ad mearum rerum laudem convertiffem.
Avaræ fpes. Hor. 4. Carm. 11. 26.
Adolefcentes cum bona fpe. V. CUM præpofitionem.
Caduca fpes. Ovid. 16. Epift. 169.
Certiffima fpes. Plin. lib. 4. Epift. 19. ad Hifpullam.
Commodior fpes. Tranquill. in Claud. cap. 3. Verum ne fic quidem quidquam dignitatis affequi, aut fpem de fe commodiorem in pofterum facere potuit.
Credula fpes. Hor. 4. Carm. 1. 30.
Defperatiffima fpes. Balbus Cic. 9. Att. 8.
Dives fpes. Hor. 2. Epift. 15. 19.
Dubia fpes, certa defperatione eft potior. Celf. lib. 7. cap. 16.
Non dubia fpes. V. NON.
Exigua fpes. Cic. 3. Att. 22.
Eximia fpe adolefcens. Cic. 1. Fam. 7. Lentulum eximia fpe, fummæ virtutis adolefcentem, cùm cæteris artibus, quibus ftuduifti femper ipfe, tum in primis imitatione tui hac erudias.
Fallax fpes. Cic. pro Milon. 95. O fruftra, inquit, fufcepti mei labores, ô fpes fallaces, ô cogitationes inanes meæ.
Fidiffima fpes Teucrûm Hector. Virg. 2. Æn. 281.
Firmior fpes. Cic. 8. Att. 9. Quoniam auctoritate & confilio tuo in fpe firmiore fumus.
Immodicæ fpes. Stat. 6. Theb. 691.
Inanes fpes. Quintil. lib. 6. cap. 2.
Incerta fpes futuri. Virg. 8. Æn. 580.
Inconceffa fpes. Ovid. 9. Met. 638.
Indubitata fpes. V. INDUBITO.
Invidiofa fpes, Invidiæ plena. Ovid. 4. Met. 794.
—— clariffima forma
Multorumque fuit fpes invidiofa procorum Illa.
Irrita fpes. Ovid. 3. de Pont. 7. 21.
Læta fpes. Virg. 5. Æn. 183.
Lenta fpes, Tarda. Ovid. 2. Epift. 9.
Leves fpes. Hor. 1. Epift. 5. 8.
Mitte leves fpes, & certamina divitiarum.
Longa fpes. Hor. 1. Carm. 4. 15.
Longinqua fpes. Stat. 2. Sylv. 1. 52. Idem 12. Theb. 339.
O ubi venturæ fpes non longinqua juventæ.
Mera fpes. V. MERUS.
Minuta hoftium fpes. Tacit. in vita Agric. 17.
Mifella fpes. Lucret. lib. 4. 1090.
Mitior fpes. Tacit. 5. Ann. 15.
Obfcœnæ fpes. Ovid. 9. Met. 467.
Obfcura fpes. V. OBSCURUS.
Obfcura & cæca fpes. Cic. 2. de Lege Agrar. 65.
Pertenuis fpes oftenditur. Cic. 14 Fam. 3.
Publica fpes. Ovid. ad Liv. 365.
Stulta fpes. Ovid. 3. Faft. 686.

Summa spe & animi & ingenii præditus adolescens. Cic. 2. Philipp. 46. Adolescentem summa spe & animi & ingenii præditum rei familiaris facultatibus.
Tenuis spes. Cic. 3. Att. 19.
Non timida spes, Certa, firma. Ovid. 16. Epist. 375.
Vana spes. Quintil. lib. 6. cap. 4.
Spe hac. Terent. Adelph. 2. 2. 19.
Contra spem. V. CONTRA.
Citius spe. Ovid. 4. Fast. 606.
In spem venire. Cic. 9. Fam. 1. V. IN.
Inter spem metumque. V. INTER.
Dubii inter spem & metum. Virg. 1. Æn. 222.
Abiit salutis spes. Ovid. 7. Met. 564.
Abjicere spem de aliquo. Cic. 11. Fam. 11. Ne de Planco quidem spem adhuc abjecit, ut ex libellis ejus animadverti, qui in me inciderunt. Idem 3. Verr. Socii vero nationesque exteræ, spem omnium tum primum abjecere rerum. h. e. Desperare cœperunt de suis rebus omnibus.
Abjicere spem faciendi aliquid. Cic. 2. de Orat. 132.
Abrumpere spem & metum. V. ABRUMPO.
Abrupta spes e medio. Sil. lib. 8. 51.
Abscissa spes. Liv. 34. Nec nisi abscissa omni spe, auxilium Antiochi imploraturos fuisse.
Abesse longe a spe Consulatus. V. ABSUM.
Accendere spem. V. ACCENDO.
Accingere ad spem majorem. V. ACCINGO.
Addita spes tacitis votis. Stat. 2. Achill. 141.
Adducere nos in spem dicuntur literæ, quum faciunt ut speremus. Cic. 3. Att. 19. Me tuæ literæ nunquam in tantam spem adduxerunt, quantam aliorum: attamen mea spes etiam tenuior semper fuit, quam aliorum.
Adduci in spem. Cic. pro Milon. 79. In spem maximam, & (quemadmodum confido) verissimam adducti sumus, hunc ipsum annum, &c.
Adduci in spem ut. Cic. 2. Att. 22. In eam spem adducimur, ut nobis ea contentio quæ impendet, interdum non fugienda videatur.
Adduci spe mercedis. V. ADDUCO.
Adimere spem. Cic. pro Manil. 35.
Admota spes. V. ADMOVEO.
Affecta spes. Valer. 4. Argon. 300. al. Effœta.
Affectare spem aliquam. Ovid. 5. Met. 377.
Afferre spem. Cic. 3. Fam. 5. Mihi non dubiam spem mei conveniendi afferebas. Idem 6. Fam. 9. Spem mihi magnam afferebat summæ probitatis, summæque eloquentiæ.
Affirmare spem. V. AFFIRMO.
Affulget spes. Liv. 27. 28. Quum ex insperato obstinatis mori spes affulsit. V. AFFULGEO.
Agitare animum alicujus spe, metu, admonitionibus, &c. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Agitare inanes spes. Ovid. 7. Met. 336.
Alere spem. Cic. 1. in Catil. 30. Qui spem Catilinæ mollibus sententiis aluerunt, conjurationemque nascentem non credendo corroboraverunt.
Alternant spesque timorque fidem. Ovid. 6. Epist. 38.
Amplecti spem. Ovid. 3. de Pont. 7. 21.
Spem juvat amplecti, quæ non juvat irrita semper. Delectat homines in ea spe semper versari, quæ non fallax semper auxiliatur.
Arrectæ spes juvenum. Virg. 3. Georg. 105.
Assumere spem. Tacit. in vita Agric. 3. Nec spem modo ac votum securitas publica, sed ipsius voti fiduciam ac robur assumpserit.
Avertere a spe. Cic. pro Muren. 43. Primum accusandi terrores, & minæ, quibus tu quotidie uti solebas, sunt fortis viri: sed & populi opinionem a spe adipiscendi avertunt & amicorum studia debilitant.
Auferre spem. Cic. 3. Off. 10.
Augere spem. Cic. 12. Philipp. 2. Auxerat autem meam quidem spem, credo item vestram, quod domum Antonii afflictam, mœstitia audiebam, &c.
Cadit spes ad irritum. V. AD.
Calere spe. Curt. lib. 4.
Capere spem de aliquo. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Captus inani spe. Virg. 11. Æn. 49.
Carere spe. Cic. 6. Fam. 1. Sed si est spes aliqua rebus communibus, ea tu quicunque status est futurus carere non debes.
Collocare spem in aliquo. Cic. 1. de Orat. Exierant autem cum ipso Crasso duo adolescentes, & Drusi maxime familiares, & in quibus magnam tum spem majores natu dignitatis suæ collocarant.
Complere aliquem bona spe. Cæs. Bell. Civil. lib. 2.
Concidere spem. Cic. 3. in Catil. 19.
Conciderunt omnes spes atque opes, h. e. Perierunt, perditæ sunt atque amissæ. Cic. 3. in Catil. 16. Nunc quoniam Quirites sceleratissimi periculosissimique belli nefarios duces captos jam & comprehensos tenetis, existimare debetis omnes Catilinæ copias, omnes spes, atque opes his depulsis urbis periculis, concidisse.
Concipere spem. V. CONCIPIO.
Concipere aliquid spe. V. CONCIPIO.
Confirmare spem. Cic. 13. Fam. 30. Hanc rem mi Plance, si effeceris, meam de tua erga me benevolentia spem confirmaris. Idem 14. Fam. 4. Si est spes nostri reditus, eam confirmes, & rem adjuves.
Confligit bona spes omnium rerum desperatione. Cic. 2. in Catil. 25.
Consolatur aliquem spes. Cic. 5. Fam. 13. Te enim spes consolatur.
Consolari aliquem spe. V. CONSOLOR.
Consolari spe inani & tenui. V. INANIS.
Constituere spem in aliquo. V. CONSTITUO.
Convertere in fidem spem alicujus. V. CONVERTO.
Credere spem anni terræ. Virg. 1. Georg. 224.
Debilitare spem. Cic. 7. Philipp. Faveas tu hosti? literas ad te ille mittat de sua spe rerum secundarum suarum? eas tu lætus proferas? recites? describendas etiam des improbis civibus? eorum augeas animos? bonorum spem virtutemque debilites?

Decerpere spes. Quintil. in Procem. lib. 6.
Deciderit a vel de spe. V. DECIDO.
Deficit spes. Cic. 7. Att. 20. Deficit enim non voluntas, sed spes.
Defigere spem in cujusdam potestate. Cic. pro Flacc. 4.
Demittere animo spes obscœnas. i. e. Concipere, & immittere in animum. Ovid. 9. Met. 467.
Depelli spe. Liv. 31.
Depelli de spe & conatu. Cic. 2. in Catil. 14. V. DEPELLO.
Deponere spem, Omittere, perdere. Hor. 2. Serm. 5. 26.
Deponere spem in re aliqua. Curt. lib. 10.
Deserit spes. Cic. 2. de Invent. 112. Si tum cum spes deseruisset, opitulatus sit.
Deturbare spe, vel ex spe. Cic. 12. Fam. 25. Neque solum spe, sed certa re jam, & possessione deturbatus est. Idem 5. Fam. 7. Sed hoc scito, tuos veteres hostes novos amicos, vehementer literis perculsos, atque ex magna spe deturbatos jacere.
Devolvi ad spem inanem. Cic. 7. Philipp. 13. Cui cum pridie frequentes essetis assensi, postridie ad spem estis inanem pacis devoluti. V. DEVOLVO.
Devorare spe hereditatem, h. e. Sperare futurum ut assequamur & devoremus. Cic. 1. Att. 15. Ille autem regis hereditatem spe devorarat. Idem pro Flacc. 57. Amissum est enim præter spem, quod erat spe devoratum lucrum. Idem 3. Verr. 135. Iste qui jam spe & opinione prædam illam devorasset. V. DEVORO.
Devovere spem. Ovid. 3. Epist. 94.
Discedit spes. Cæs. Bell. Gall. lib. 2.
Dissolvere spem nuptiarum. Ulpian. in l. Si puellæ. D. de Sponsalibus.
Dare aliquid ea spe. Ulpian. in l. 3. §. Sed etsi servus. D. de condict. caus. dat.
Dare spem alicui. Cic. 5. Fam. 4. Literæ Q. frat. & Pomponii necessarii mei tantum spei dederant, ut in te non minus auxilii, quam in tuo collega mihi constitutum fuerit.
Dat bona spes vires. Ovid. 11. Epist. 61.
Dare spem bonæ indolis. Quintil. lib. 1. cap. 3.
Dare spem dubiæ menti. Virg. 4. Æn. 55.
Datur spes opis. Virg. 2. Æn. 803.
Discessit spes oppidi potiundi. Cæs. 2. Bell. Gall. 7.
Destituit spes. Liv. 1. 41.
Domare spem. Stat. 2. Sylv. 2. 125. —— qui pectore magno
Spemque, metumque domas.
Duci spe. Cic. 1. de Lege Agrar. 27. Quod si quis vestrûm spe ducitur, se posse turbulentia honori velificari suo, &c.
Elucet spes plurimorum in pueris. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Emere spem. Ter. Adelph. 2. 2. 11. Spem pretio non emo.
Erigere spem. Cic. pro Domo 25.
Erigere ad spem. V. ERIGO.
Erectus in spem. Tacit. 1. Hist. 4.
Eripere spem. Cic. 4. in Catil. 8. Adjungit gravem pœnam municipibus, siquis eorum vincula ruperit: horribiles custodias circundat, & digna scelere hominum perditorum sancit, nequis eorum pœnam, quos condemnat, aut per Senatum, aut per populum levare possit: eripit etiam spem, quæ sola hominem in miseriis consolari solet.
Evanescit spes. V. paulo post, Extenuare spem.
Eversa spes cum mœnibus. Ovid. 13. Met. 624.
Exardere ad spem libertatis, i. e. Incitatum esse. Cic. 4. Philip. 16.
Excitare ad spem. Cic. pro Planc. 55. Alia te ratio, alia cogitatio ad spem hujus opprimendi excitavit.
Exclusa spes. Cic. in Brut. 329. Quum pacis spem a publico consilio esse exclusam videremus.
Expectare spem. Cic. 3. Att. Ego jam aut rem, aut ne spem quidem expecto.
Explorata spes. Cic. 10. Philipp. 19. Magna nos quidem spe & prope explorata libertatis causam suscepimus.
Extenuare spem. Cic. 3. Att. 14. Posteaquam extenuari spem nostram & evanescere vidi, mutavi consilium.
Facere spem. Cic. 2. Att. 16. Tuæ literæ quo sæpius a me leguntur, hoc spem faciunt mihi minorem, quam quum latæ sunt: tum id quod attulerunt ad spem, infirmant. Ovid. 16. Epist. 14.
Fallere spem alicujus. Cic. 1. Fam. 9.
Fallit eum spes. Cic. 1. Verr.
Favere spei. Plin. lib. 17. cap. 14.
Firmare aliquem ad spem. Tacit. 14. Ann.
Fluitare spe dubiæ horæ. Hor. 1. Epist. 19. 110.
Fluit spes, Dubia est. Virg. 2. Æn. 169. V. FLUO.
Frustratur eum spes. Cic. 12. Fam. 14. Ut si Syriæ spes eum frustrata esset, conscenderet in naves.
Habere spem, Sperare. Cic. 2. Fam. 5. Sive habes aliquam spem de Republica, sive desperas. Idem 3. Fam. 10. V. HABEO.
Habere spem in fide alicujus. Cic. 1. de Invent. 71.
Miserum est non habere ne spei quidem extremum, & commune solatium. Cic. 3. de Nat. Deor. 14.
Habere spem, pro Spem ostendere. Cic. 2. Q. frat. 16.
Habere aliquid in spe, Sperare. Cic. 11. Att. 21.
Habere spem in manibus. Cic. 2. Verr. 16. Quam spem nunc habet in manibus, & quid moliatur, breviter jam Judices exponam. Cic. 10. Fam. 8.
Hæret spes in aliquo. Curt. 9. In Aristono spes ultima hærebat.
Impellere in spem certissimam Consulatus. Cic. 10. Fam. 4. Sed Cæsarem meis consiliis adhuc gubernatum, præclara ipsum indole, admirabilique constantia, improbissimis literis quidam fallacibusque interpretibus & nuntiis, impulerunt in spem certissimam Consulatus.
Implere spem quam quis de nobis concepit. V. IMPLEO.
Inchoare spem. Hor. 1. Carm. 4. 15.
Incisa spes. V. INCIDO.
Incitant me spe non dubia. V. INCITO.
Incubare spe alicui pecuniæ. Cic. pro Cluent. 72. Hic ille planus improbissimus, quæstu judiciario pastus, qui illi pecuniæ, quam condiderat, sed jam atque animo incubaret, contrahit frontem. V. INCUBO.

Incumbit

Incumbit illi ſpes. V. INCUMBO.
Inducere in ſpem. V. INDUCO.
Induci in ſpem. Cic. pro Planc. 104. Ego magno in metu meorum in ſpem ſubito inducor vos eoſdem in hoc conſervando futuros, qui fueritis in me, quoniam iſtis veſtris lachrymis de illis recordor, quas pro me ſæpe, & multum profudiſtis.
Inducta ſpes rapinæ. Ovid. de Nuce 39.
    Non odium facit hoc, ſed ſpes inducta rapinæ.
Inductus falſa ſpe pollicebat. V. INDUCO.
Inſerre ſpem. V. INFERO.
Inflammari ſpe potiendi. V. INFLAMMO.
Inflare ſpem alicujus. V. INFLO.
Inflari ſpe. Cic. in Piſon. 89. Quo in oppido cum tibi ſpe falſa, quod Q. Acharium non eſſe ſucceſſurum putares, animos rumor inflaſſet, quo te modo ad tuam intemperantiam ſcelerate innovaſti? Idem pro Muren. 33. Spe atque animis inflata peteret.
Infringi ſpes dicitur. Cic. in Orat. 6. Spes infringatur, aut langueſcat induſtria.
Infringere ſpes immodicas. Stat. 6. Theb. 691.
Ingredi in ſpem. Cic. 12. Fam. 25. Ego mi Cornifici in ſpem libertatis ingreſſus ſum. V. INGREDIOR.
Inhibere ſpem alicujus. Curt. lib. 9.
Injicere ſpem. Cic. 3. Att. 22. Spes homini eſt injecta non eadem quæ mihi, poſſe nos una decedere.
Intercipere ſpem. Ovid. 15. Met. 113.
Intercludere ſpem commeatus. V. INTERCLUDO.
Interdictæ ſpes, Quæ ſperare non licet nec æquum eſt. Ovid. 10. Met. 336.
Inveteraſcit ſpes. Cic. 14. Fam. 3. Nunc ſpes reliqua eſt in novis Trib. plebis, & in primis quidem diebus: nam ſi inveterarit, actum eſt.
Invitat ſpes. V. INVITO.
Irritus ſpei. Curt. lib. 4. Illa cauſata ſine cuſtode regnum reliquiſſe, petere perſeverabat, ne ſe irritam ſpei pateretur abire. h. e. Sua ſpe fruſtratam.
Labi ſpe. Cæſ. Bell. Gall. lib. 5.
Laborare in ſpem. Ovid. 15. Met. 367.
Laudari ſpe & expectatione. Cic. in Orat. 107.
Ludere aliquem ſpe vana. Virg. 1. Æn. 356.
Spem mentita ſeges. Hor. 1. Epiſt. 7. 87.
Minuere ſpem. V. MINUO.
Nanciſci ſpem. Cic. 13. Fam. 8.
Nati in ſpem honorum. V. NASCOR.
Niti ſpe. Cic. 3. Att. 9. Nunc ſi ita ſunt quæ ſperas, ſuſtinebimus nos, & ſpe qua jubes nitemur. V. NITOR.
Nuntiare ſpem. Cic. Summam ſpem nuntiabant, fore ut Antonius cederet.
Objecta ſpes. Liv. 34.
Obtentat me ſpes. Cic. 9. Att. 12. Urbem autem & populum noſtrum ſervandum ad immortalitatem, quantum in nobis eſſet, putabam. Et tamen ſpes quædam me obtentabat.
Occidit ſpes noſtra. V. OCCIDO.
Offerre ſpem. V. OFFERO.
Omittere ſpem. Curt. lib. 3.
Orbari ſpe. Cic. 6. Fam. 6. Quibus te conſoler ut afflictum, & jam omni ſpe ſalutis orbatum.
Oſtendere ſpem alicujus rei. Cic. 5. Fam. 7. Tantam enim ſpem otii oſtendiſti, quantam ego ſemper omnibus te uno fretus pollicebar. V. OSTENDO.
Ne ſpes quidem ulla oſtendatur fore melius. Cic. 11. Att. 11.
Oſtendere improbis ſpem, & injicere bonis timorem. Cic. 1. de Lege Agr. 23.
Oſtentare ſpem. Cic. pro Cluent. 22. Mulier amiſſis liberis cum unius filii recuperandi ſpes eſſet oſtentata, omnes ſuos propinquos, filiique ſui neceſſarios convocavit: & ab his flens petivit, ut negotium ſuſciperent: adoleſcentem, &c.
Paſcere. Ovid. 9. Met. 748.
    Spes eſt quæ capiat, ſpes eſt quæ paſcat amorem.
Pendet ſalus ſpe exigua & extrema. Cic. pro Flacc. 4. Quamobrem niſi hoc loco, niſi apud vos, niſi per vos Judices, non auctoritatem quæ amiſſa eſt, ſed ſalutem meam quæ ſpe exigua extremaque pendet, tenuerimus: nihil eſt præterea quo confugere poſſumus.
Pendere ſpe extrema. V. PENDEO.
Percuſſit magna ſpes laudis meum cor. Lucret. lib. 1. 922.
Perdere ſpem. Cic. pro Muren. 28. Itaque non modo beneficii collocandi ſpem, ſed etiam illud quod aliquando fuit, licet conſulere: jam perdidiſtis.
Perſequi ſpem infinitam. Cic. pro Deiot. Pharſalico prælio facto, Deiotarus a Pompeio diſceſſit: ſpem infinitam perſequi noluit. h. e. Incertam. Qui enim victi fuerunt, inſtaurato bello victoriam ſperabant: ut Scipio, Cato, & alii.
Ponere falſam ſpem, h. e. Deponere. Ovid. ad Liv. 37.
Ponere ſpem in aliquo, vel in re aliqua. Cic. 10. Fam. 26. Quod de Planci & Bruti concordia ſcribis, in eo vel maximam ſpem pono victoriæ. Idem 6. Att. In Pompeio te omnem ſpem otii ponere non miror. Idem de Somn. Scip. 18. Nec in præmiis humanis ſpem poſueris rerum tuarum.
Ponere ſpem in arcto. Ovid. 9. Met. 682.
Ponere ſpem in armis. Virg. 2. Æn. 676.
Ponere majorem ſpem ſuæ emptionis in alicujus exitio. Cic. pro Roſc. Amer. 146.
Ponere delectationis ſpem in cujuſpiam humanitate. Cic. 1. Att. 4.
Ponere & defigere ſpem in cujuſpiam poteſtate. Cic. pro Flacc. 3.
Ponere in ſpe. Cic. 13. Att. 22. Alteris jam literis nihil ad me de Attica: ſed id quidem in optima ſpe pono. Idem 3. Q. frat. 8. Plura ponuntur in ſpe, quam in pecuniis, reliqua ad jacturam ſtruentur.
Præbere ſpem alicujus rei. Cic. 12. Fam. 13. Qui ſpem ſæpe tranſitionis præbendo, neque unquam non decedendo, noviſſime Corycum ſe contulit.

S P E

Præcidere vel incidere ſpem alicui. Cic. 3. Verr. 20. Id ſum aſſecutus, ut una hora, qua cœpi dicere, reo audaci, pecunioſo, profuſo, perdito, ſpem judicii corrumpendi præciderem. Liv. 3.
Præcipere ſpem. V. PRÆCIPIO.
Præditus ſpe. Cic. 3. Philip. 46.
Præſumere aliquid ſpe. Virg. 11. Æn. 18.
Producere aliquem falſa ſpe. Ter. And. 4. 1. 24.
Producere ſpem vitæ. Tacit. 12. Ann. 8. Die nuptiarum Syllanus ſibi mortem conſcivit, ſive eo uſque ſpem vitæ produxerat, ſeu delecto die augendam ad invidiam.
Proponere ſpem. Cic. pro Rabir. 15. Niſi forte hanc conditionem vobis eſſe vultis, quam ſervi, ſi libertatis ſpem propoſitam non haberent, ferre nullo modo poſſent.
Rapi ad ſpem immortalitatis. Cic. 5. Fam. 12. Neque enim me ſolum commemoratio poſteritatis ad ſpem quandam immortalitatis rapit.
Rapere ſpem. Tacit. 1. Hiſt. 13.
Redintegrare ſpem. Cæſ. 7. Bell. Gall. 25.
Reducere ſpem anxiis mentibus. Hor. 3. Carm. 21. 17.
Referre domum ſpem falſam. Cic. pro Roſc. Amer. 110.
Refulget ſpes. Paterc. lib. 2. Tum refulſit certa ſpes liberorum parentibus, viris matrimoniorum, dominis patrimonii, omnibus ſalutis.
Remorari ſpem. Cic. 3. Att. 13. Et ſcio te me iis epiſtolis potius & meas ſpes ſolitum eſſe remorari.
Repelli a ſpe. Cæſ. 5. Bell. Gall.
Reponere ſpem in aliquo. Cic. 5. Tuſc. 36.
Reponere ſpem in aliquo. Quintil. in Proœm. 6. 3.
Reſidet ſpes in. Cic. Anteq. iret in exil. 9. Quomodo ſpes ſalutis reliquis reſidebit? Idem 12. Fam. 3. Etiam nunc reſidet ſpes in virtute tua.
Reſpondere ſpei. Paterc. lib. 2. Adeo ut nec plus ſperari potuerit, nec ſpei reſponderi fœlicius.
Secare ſpem, Sequi ſpem. Virg. 10. Æn. 107.
    Quæ cuique eſt fortuna hodie, quam quiſque ſecat ſpem.
Sequi ſpem. Cic. 9. Fam. 6. Sequuti enim ſumus non ſpem, ſed officium: reliquimus autem non officium, ſed deſperationem. Ovid. 17. Epiſt. 140.
Serenare ſpem vultu, i. e. Sereno vultu ſpem bonam præ ſe ferre. Virg. 4. Æn. 162.
Simulare ſpem. Virg. 1. Æn. 213.
    Spem vultu ſimulat, premit altum corde dolorem. Ubi Serv. Spem, Lætitiam. Eſt & crebra apud Virgilium figura, quæ fit quoties ſignificatur ab eo quod præcedit, id quod ſequitur. Nam ſpem lætitia ſequitur: ſpes vero in vultu non videtur, ſed lætitia.
Subducere ſpem. Paterc. lib. 2. Sed fortuna quæ ſubduxerat ſpem magni nominis, jam tum Reipub. ſua præſidia reddiderat.
Subeſt ſpes. Curt. lib. 4.
Subminiſtrare ſpem alicujus ſceleris. Salluſt. Nunc videndum eſt, ſpem atrociſſimi ſceleris unde illi ſubminiſtratam fuiſſe judicemus.
Sum. ut, Eſſe ſpe bona, pro Bene ſperare. Cic. 12. Fam. 27.
Eſſe in ſpe, pro Sperare. Cic. 13. Fam. 20. Etſi eramus in magna ſpe, te meis literis, commendationeque diligentiſſime facturum id quod feciſti.
Eſſe in ſpe firmiore. Cic. 8. Att. 13.
Eſſe in ſpe dicitur aliquis, pro Sperari. Cic. 14. Fam. 5. Sed tamen quando vos eritis in ſpe, non deficiam, ne omnia mea culpa cecidiſſe videantur. i. e. Dum & de vobis, & de ſtatu veſtro ſpes aliqua erit. Idem 2. Att. An eſt aliquid in ſpe? Eidem lib. 8. 15. Dum in ſpe pax fuit.
Eſt ſpes. Cic. pro Quint. Spes eſt & hunc miſerum atque infœlicem aliquando tandem poſſe conſiſtere.
Eſt ſpes de argento. Plaut. Moſt. 3. 1. 40.
Eſt nulla ſpes juventutis, ſeſe omnes amant. Plaut. Capt. 1. 2. 19. Cic. pro Milon. 44. Quis ignorat maximam illecebram eſſe peccandi impunitatis ſpem? Idem 2. Att. 6. Vide quid narrent, & quæ ſpes ſit denarii.
Erat ſpes in curſu. Ovid. 6. Faſt. 362.
Eſt ſpes in anguſto. Celſ. lib. 5. cap. 27. in curatione adverſus canis rabioſi morſum, Miſerrimum genus morbi, in quo ſimul æger & ſiti, & aquæ metu cruciatur: quo oppreſſis in anguſto ſpes eſt.
Eſt ſpes in eo. Cic. 10. Fam. 22. In te & collega omnis ſpes eſt. Idem ad Brut. 10. Spes omnis eſt in te. Sic 1. Verr. Spes tuæ in hoc omnes ſunt.
Superare ſpem. Cic. de Amicit. Qui ſummam ſpem civium, quam de eo jam puero habuerant, continuo adoleſcens incredibili virtute ſuperavit.
Superare & fallere ſpem alicujus. Cic. 4. in Catil. 23.
Teneri ſpe. Cic. pro Cluent. 7. Quamobrem magna me ſpes tenet, ſi ea quæ ſunt in cauſa, explicare, atque omnia dicendo conſequi potuero, &c. Idem 14. Att. 15. Quo confugient ſocii? quem implorabunt? qua ſpe denique, ut vivere velint, tenebuntur?
Tollere ſpem. Cic. 3. Att. Quod illa ipſa ſpes exigua quæ erat, videtur eſſe ſublata.
Trahere ſpem mora. Ovid. 3. Faſt. 686.
Trahi ſpe. Ovid. 5. Triſt. 5. 25.
    Et ſtultam dubia ſpem trahit uſque mora.
Venire in ſpem. Cic. 9. Fam. 1. In ſpem tamen venio appropinquare ſuum adventum. Cæſ. 1. Bell. Gall.
Verſat me lubrica ſpes. Stat. 1. Achil. 547.
Videre ſpem. Cic. 3. Att. 10. Nam ſi erat cauſa, ſiquid agetur, ſi ſpem videro, aut ibidem opperiar, aut me ad te conferam.
Vincere ſpem. Cic. 14. Fam. 4. Saluſtius officio vincet omnes ſpes.
Vocare in ſpem. Cic. 11. Att. Hæc niſi videris expediri, quam in ſpem me vocas?
Una ſpes, quemadmodum Una ſalus, pro Sola. Cic. 12. Fam. 22. Spes támen eſt una, aliquando Populum Ro. majorum ſimilem fore.
Spes, pro Metu. Stat. 9. Theb. 129.
        —— hunc retro converſum, & tela petentem
    Dum ſpes nulla necis, crinito a vertice figit.

Et

Et in eodem ſenſu apud Lucan. 5. 454.

——cælo languente fretoque
Naufragii ſpes omnis abit.

Spes in plurali. Plaut. Curc. 2. 3. 28. Spes meæ ubi ſunt? Liv. 1. Has ſpes cogitationeſque ſecum portantes, urbem ingreſſi ſunt. Cic. 3. in Catil. 16. Exiſtimare debetis omnes Catilinæ copias, omnes ſpes atque opes, his depulſis urbis periculis, concidiſſe. Hor. 1. Epiſt. 5. 17.

Spes jubet eſſe ratas, ad prælia trudit inermem.

Spei, Dea apud Romanos, cujus ædes in foro olitorio fuit. Liv. 3. Ædem Spei (inquit) quæ in foro olitorio fuit, fulmine ictam fuiſſe. M. Cicero air Spem fuiſſe a Colatino conſecratam. Videndus Lilius Geraldus Syntag. 1. Hiſtor. Deor. Ovid. 1. de Arte Am. 445.

Spes tenet in tempus, ſemel eſt ſi credita, longum,
Illa quidem fallax ſed tamen apta Dea eſt.

V. etiam Broeckhuſ. ad Tibull. 1. 1. 5.

Spes & metus divinationem & auguria repererunt. V. Amantes ſibi ſomnia fingunt, in AMO.

Speres, is. f. [ἐλπὶς] pro Spes, ſpei, antiqui dixerunt, auctor Feſt. Varr. Quibus ſuam delectet ipſe amicam, & ſeſe ſperibus jactet ſuis. Unde Aſpere, quaſi Sine ſpere: & Proſpere, Pro ſpere. V. Non. 2. 788.

Specŭla, æ. f. dimin. [ἐλπίδιον] Plaut. Moſt. 3. 1. 112. Nam quid ita ſpecula clamas clamorem merum? Idem Perſ. 2. 5. 9. Ecquid quod mandavi tibi, eſt mihi in te ſpeculæ? Cic. 2. Fam. 16. Et eo magis quod in communibus miſeriis hac tamen oblectabar ſpecula.

Deguſtare aliquid ſpeculæ ex ſermone alicujus. Cic. pro Cluent. 72.

Spero, [ἐλπίζω, ἔλπομαι, προσδοκάω] áre. Spem habere, & vel ad bonum vel ad malum refertur. Speramus ad diem, & læta, inquit Donat. Virg. 4. Æn. 419.

Hunc ego ſi potui tantum ſperare dolorem,
Et perferre, ſoror, potero.

Sperare, inquit Serv. i. e. Futurum opinari, ſive timere. Ibid. 292.

——& tantos rumpi non ſperet amores.

Hor. 1. Epiſt. 4. 14.

Grata ſuperveniet, quæ non ſperabitur hora.

Cic. 1. Att. 10. A quo nihil ſperes boni Reip. quia, &c.

Spero confore. Ter. And. 1. 1. 140. Cic. 1. Tuſc. Spero fore ut contingat id nobis.

Jubeo te bene ſperare, & bono animo eſſe. Cic. pro Deiot. 38.

Sperare de re aliqua. Cic. 9. Att. 6. Neque de otio noſtro ſpero jam, nec ullam acerbitatem recuſo.

Deſperare & Sperare, contraria. Cic. in Piſon.

Expectare & ſperare. Cic. ad Octav. Quid de hoc ſperare aut expectare nos oportebat?

Auxilium ſperare. Catul. Argon. 62. 180.

Pretium ſperare. Ovid. 6. Met. 84.

Salutem ſperare. Virg. 1. Æn. 455.

Spero; pro Confido, vel Credo, tam de præſenti, quam de præterito dicitur. Ter. Eun. 1. 2. 123. Nam me ejus ſpero fratrem propemodum jam reperiſſe adoleſcentem adeo nobilem. Idem Eun. 5. 3. 11. Spero me habere, qui hunc meo excruciem modo. Quintil. in Gladiatore, Facilis (ut animadvertere vos ſpero) defenſionis meæ curſus eſt. Hic de præterito. Et Cic. Spero jam probatam eſſe amicitiam noſtram. Idem 1. Att. 1. Spero tibi me cauſam probaſſe, cupio quidem certe.

Confidere & ſperare. Cic. 12. Fam. 18. Ego & ſperaram prudentia tua fretus: & ut confiderem, fecerunt tuæ gratiſſimæ mihi literæ.

Bene de aliquo ſperare. Cic. 9. Att. 7.

Lenius ſperare aliquid de ſe. Ovid. 3. de Pont. 7. 31.

Melius ſperavi. Ovid. 2. Epiſt. 61.

Ut ſpero, prope diem te videbo. Cic. 6. Att. 1.

Sperare recte. Cic. 13. Fam. 17.

Sperare temere. Cic. 2. Att.

Sperare pro Timere. Virg. 1. Æn. 547.

At ſperate deos memores fandi atque nefandi.

Ubi Servius; Sperate, pro Timete, ut lib. 4. 419.

Hunc ego ſi potui tantum ſperare dolorem.

Quum ſperemus bona, timeamus adverſa. Item lib. 11. 275.

Hæc adeo ex illo mihi jam ſperanda fuerunt, &c.

Sperare, Donat. Ter. Adel. 1. 2. 72. Sperabam jam deferviſſe adoleſcentiam. Ubi Donat. Recte Sperabam, pro Gaudebam. Sic enim dicimus, quum erraſſe nos cernimus.

Spero non veniet uſus. Ter. Heaut. 3. 2. 42. Non uſus veniet ſpero.

Deos ſperavimus. Plaut. Caſ. 5. 2. 2. Diis ſum fretus, deos ſperavimus.

Sperans, Partic. [ἐλπίζων] Virg. 6. Æn. 526.

Speratus, a, um. aliud Partic. [ἐλπισθεὶς] Plaut. Merc. 5. 2. 25.

Aura ſperata deſerit ratem. Ovid. 4. de Pont. 12. 42.

Laborare de reliqua & ſperata gloria. Cic. 1. Q. frat. 1. 34.

Favor ſperatus. Hor. 2. Epiſt. 1. 9.

Honos ſperatus fugit. Stat. 5. Sylv. 3. 232.

Voluptas ſperata. Ovid. 2. Met. 862.

Speratum veteres dicebant Eum qui uxorem petit. Et, Speratam, Virginem quæ petitur. Afran. Curre, & nuntia venire, & mecum ſperatam adducere, ut videat puellam. Speratam ſuam vocat Uxorem Plaut. in Amph. 2. 2. 44. Amphitruo uxorem ſalutat lætus ſperatam ſuam. V. Non. 5. 69.

Sperabilis, e. Adj. [ἐλπιστὸς] Quod ſperari poteſt. Plaut. Capt. 3. 3. 3. Hic ille eſt dies, quum nulla vitæ ſalus ſperabilis eſt mecum. Inſcriptio apud Gruter. p. 860. n. 5. NIHIL EST SPERABILE DATVM.

Spetile, is. n. infra umbilicum ſuis, quod eſt carnis, proprii cujuſdam habitus, exos, qua etiam antiqui per ſe utebantur. Plaut. Pſeud. 1. 2. 33. enumerandis vilibus obſoniis in Carbonaria ſic meminit: Ego pernam, ſumen, ſueres, ſpetile, callum, glandia. Feſt.

Speuticus, a, um. Adj. [σπευστικὸς] dicitur Panis qui celerrime fit & coquitur: a verbo σπεύδω, quod eſt feſtino. Plin. lib. 18. cap. 11. Panis ipſius varia genera, alias ab obſoniis appellati, ut oſtrearii; alias a deliciis, ut artolagani; alias a feſtinatione, ut ſpeuſtici.

Speusippus, [Σπεύσιππος] Philoſophus Athenienſis, Platonis ex ſorore nepos, qui octo annos Platonicæ ſcholæ præfuit. Ferunt hunc ſenio confectum, ſibi mortem conſciviſſe mœrore impulſum. Plutarchus vero ſcribit, illum pediculis efferveſcentibus interiiſſe. Primus invenit, quo pacto ex gracilioribus lignis fierent vaſa capacia.

S P H

Sphacelismus, [σφακελισμὸς] Morbi genus ipſis etiam plantis cum animalibus commune, de quo abunde multa ſupra diximus in vocibus Aſtroboliſmus & Sideratio.

Sphacelus, i. m. Herba ſalviæ ſimilis, Theophraſt. lib 6. cap. 2. De plantarum hiſtoriis, Sphacelus (inquit) & Salvia inter ſeſe diſtant; quaſi alterum urbanum, alterum genus ſylveſtre dixeris. Sphacelo folium levius, contractius, minuſque ſqualens: Salviæ ſcabrius. Hæc ille.

Sphacĕlus, [σφάκελος] proprie Oſſium eſt affectus teſte Galeno, cum tota illorum ſubſtantia corrumpitur; Latini, Oſſium cariem appellant.

Sphacos, V. in SPHAGNOS.

Sphacteria, quæ & Sphagia, [Σφακτηρία] Inſula eſt Meſſeniæ adjacens e regione Pyli, cujus meminit Strab. lib. 8.

Sphæra, æ. f. [σφαῖρα] Latine dicitur Globus, nempe qui ex omni parte exteriore rotundus apparet. Cic. 2. de Nat. Deor. 47. Quumque duæ formæ præſtantes ſint, ex ſolidis globus (ſic enim ſphæram interpretari placet) ex planis autem circulus aut orbis, qui κύκλος Græce dicitur, his duabus formis contingit ſolis, ut omnes earum partes ſint inter ſe ſimillimæ, a medioque tantum abſit extremum quantum idem a ſummo: quo nihil fieri poteſt aptius. Idem 2. de Nat. Deor. 56. Habere ſecretam & liberam ſphæram. Idem 3. de Orat. 160. Quanvis ſphæram in ſcenam (ut dicitur) attulerit Ennius, tamen in ſphæra fornicis ſimilitudo non poteſt ineſſe.

Sphæricus, a, um. Rotundus. Macrob Somn. Scip. 2. 14. Sphærico motu in orbem rotari. Iſidor. 2. 7. Numerus ſphæricus.

Sphærica, æ. f. [σφαιρικὴ] Placentæ genus quæ ex multis globulis in ſphæram & rotundam formam coactis, ac deinde ſimul compactis fiebat. Cato cap. 82. Sphæricam ſic facito, ita uti ſpiram, niſi ſic fingito, detractis caſeo, melle: ſphæras pugnum alias facito, eas in ſolo componito, denſas eodem modo componito, atque ſpiram, itemque coquito. Vetus exemplar habet Spæritam; ſed minus recte.

Sphæristerium, i. n. [σφαιριστήριον] Locus balinei, in quo veteres frictiones ſuas & varia exercitationum genera facere ſolebant. Sueton. in Veſp. cap. 20. Valetudine proſperrima uſus eſt, quanvis ad tuendam eam nihil amplius quam fauces, cæteraque membra ſibimet ad numerum in ſphæriſterio defricaret. Plin. 5. ad Apollinarem Epiſt. 6. Apodyterio ſuppoſitum eſt ſphæriſterium, quod plura genera exercitationis, pluresque circulos capit. Sed in primis ad exercitium pilæ deputatus eſt, quam Græci σφαῖραν appellant, a quo Sphæriſtæ, ejus ludi ſtudioſi: & Sphæriſtici, ejus ludi periti, dicebantur, inquit Budæus. Lamprid. in Alexand. cap. 30. Poſt lectionem operam palæſtræ, aut ſphæriſterio, aut curſui, aut luctaminibus mollioribus dabat.

Sphærālis, e. Adj. Macrob. 7. Saturn. cap. 9. Ex his ſeptem motibus, unus tantum in divinis corporibus invenitur, ſphæralem dico, quo movetur cælum, quo ſidera.

Convexitas ſphæralis. Macrob. Somn. Scip. lib. 1. cap. 16.

Forma ſphæralis. Macrob. 7. Saturn. cap. 16. Ex forma tereti ac pene ſphærali, atque undique verſum clauſa.

Natura ſphæralis. Macrob. 7. Saturn. cap. 9. Sphæralis enim natura, & ad nos de alto veniens, partem in homine & altam & ſphæralem tenuit.

Sphærista, æ. m. Qui globis ludit. Sidon. 2. Epiſt. 9.

Sphæromachia, æ. f. Certatio quæ fit pila vel globo. Seneca Epiſt. 81. Hodierno die non tantum meo beneficio mihi vaco: ſed ſpectaculi, quod omnes moleſtos ad ſphæromachiam avocavit. Stat. 4. Sylv. in præfat. Sphæromachias ſpectamus & pilaris luſio admittitur. V. Beroald. Var. Annot. 2. 8.

Sphagia, Inſula e regione Pyli, Meſſeniæ, & Lepræi. Strab. lib. 8.

Sphagitides, [σφαγίτιδες] Venæ duæ inſignes utrinque ad jugulum apparentes, omnes tum colli, tum capitis partes nutrientes. Latini jugulares venas interpretantur, σφαγὴν enim illi jugulum appellant. Galen. lib. 6. De uſu partium.

Sphagnos, ſive Bryon, ſive Sphacos, ſunt Cani arborum villi, quales in quercu maxime videmus, ſed odore præſtantes. Plin. lib. 12. cap. 23.

Sphenida, Pilæ genus majus paganica & tenuius quam follis, ex panno fere conſtans: nonnunquam etiam ex pelle. Alio nomine dicitur Harpaſtum. Hoc Sipontinus: Sed Cæl. lib. 20. cap. 14. non Sphenida, ſed Sphennida ſcribendum eſſe [σφεννίδα] affirmat.

Sphigmos, [σφυγμὸς] eſt Motus arteriæ celerius tardiuſve ſalientis, pro ratione dilatationis, & contractionis ipſius cordis, dictus Sperigmos ἀπὸ τοῦ σφίζειν, quod ſalire, reſultare, pultare, ſignificat.

Sphinx, ingis. f. [Σφίγξ] Æthiopicum animal eſt, e ſimiarum genere, fuſco pilo, mammis in pectore geminis, ad hominis ſpeciem accedens, ſolo pilo & ſolitudine feram aſſimulans. Poetæ id monſtrum faciem habere virginis fingunt, pennas avium, pedes leonis. Plin. lib. 8. cap. 21. 1. & lib. 37. cap. 1.

Sphinx ab effectu nomen ſortita: quod homines ſuis quæſtionibus ita ſtringeret, ut ſe expedire non poſſent. Nam Græce σφίγγειν conſtringere, vel vincere dicitur: vel quaſi omnium mentes ſuis propoſitionibus ligare. Lactant. in primum Theb. ſcribit, Sphinga monſtrum fuiſſe, alas & ungues habens in ſimilitudinem Harpiarum: quod inſidens ſcopulo viæ imminenti, inſolubilia ænigmata tranſeuntibus proponebat: quæ quum ſolvere non poſſent, ex improviſo veniens, alis & unguibus ad ſe in rupem trahebat. Hoc autem ænigma proponebat: Quod animal bipes, idemque tripes, ac

quadrupes

quadrupes esset. Cujus locutionis ambages tandem calliditate sua ita OEdipus dissolvit, ut hominem esse diceret, qui in infantia manibus & pedibus nitens, quadrupes est. Factus vir, ut qui nullo alio quam pedum auxilio gradiatur, bipes. At in senectute, viribus deficientibus, baculo utens, tripes. Inde origo hujus adagii apud Ter. And. 1. 2. 23. Davus sum, non OEdipus. i. e. Servili officio non quæstionibus solvendis aptus. De sphingibus Diod. Sicul. lib. 4. & Plin. lib. 8. cap. 21. Auson. in Idyll. 11. 41.

Terruit Aoniam volucris, leo, virgo, triformis
Sphinx, volucris pennis, pedibus fera, fronte puella.

Ænea sphinx. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Iniqua sphinx. Stat. 1. Theb. 66.
Victa cadit sphinx. Stat. 11. Theb. 490.

SPHINGA, æ. f. Idem. Solin. cap. 30. Isid. 20. 11.

SPHINGIUM, i. n. Idem. Plin. 6. 29.

SPHRAGIS, idis. [σφραγὶς] Species est optimæ rubricæ, apud Plin. lib. 36. cap. 6. Quæ in Lemno insula effodiebatur, ita dicta quod signata venderetur, sicut apud nos sapo, σφραγίζειν, enim Græci dicunt, quod nos signare. Quo autem in loco, quibusque cæremoniis hæc terra colligatur, diximus in dictione LEMNOS.
Est item Sphragis, Gemma viridis, sed non translucida; ita dicta quod ea optime signemus. Plin. lib. ult. cap. 8.

SPHYRÆNA, [σφύραινα] Græcis Animal marinum, quod Latinis Sudis dicitur, ut ait Plin. lib. 32. cap. 11. Sunt præterea a nullo auctore nominati, Sudis Latine appellata, a Græcis Sphyræna, rostro similis nomine, magnitudine inter amplissimos, rarus, sed tamen non degener.

S P I

SPICA, æ. f. & SPICUS, i. m. [στάχυς ἄσταχυς] antique, auctore Festo: & SPICUM, i. n. dicitur quum per culmi folliculum, id est extremum tumorem, aristæ adhuc tenues in modum spiculi eminent, ut ait Serv. Cic. 5. de Finib. 91. Ne seges quidem igitur spicis uberibus & crebris, si avenam uspiam videris.
Spica dicta est a Spe, ut ait Varr. de R. R. lib. 1. cap. 48. Nam quum fruges in spicam exit, spem præbet hominibus.
Spica in hordeo & tritico tria habet continentia, granum, glumam, aristam: & etiam primitus spica quum oritur, vaginam. Varr. 1. de R. R. cap. 48.
Flaventes spicæ. Ovid. 9. Met. 688.
Minuta & inanis. Plin. lib. 18. cap. 24.
Minuta & vana. Columel. lib. 2. cap. 9.
Nardi spica. Plin. lib. 12. cap. 12. Nardi cacumina in aristas se spargunt, ideo gemina dote Nardi spicas ac folia celebrant. Paulo post, Pretium spicæ in libras XC. folia divisere annonam, &c. Dioscorides quoque lib. 1. cap. 6. Nardo spicas tribuit. Oculata etiam fides id abunde testatur.
Spica Cilissa. Ovid. 1. Fast. 76.

Cernis odoratis ut luceat ignibus æther,
Et sonet accensis spica Cilissa focis.

Propert. lib. 4. 6. 74. de pugna Actiaca navali,

Bella satis cecini, citharam jam poscit Apollo
Victor, & ad placidos exuit arma choros.
Candida nunc molli subeant convivia luco,
Blanditiæque fluant per mea colla rosæ.
Vinaque fundantur prælis elisa falernis,
Terque lavet nostras spica Cilissa comas.

Sunt qui per Spicam Cilissam, Crocum intelligant, aut Oleum potius crocinum. Præstantissimum enim crocum in Cilicia nascitur ad antrum Corycium. Plin. lib. 21. cap. 6. Prima nobilitas Cilicio croco, & ibi in Coryco monte. Hoc majores utebantur in rogis ac sacrificiis. Stat. 6. Theb. 220. in Archemori funere,

Necnon Assyriis pinguescunt robora succis
Pallentique croco.

Ovid. 1. Fast. 337.

Ante deos homini quod conciliare valeret
Far erat, & puri lucida mica salis.
Nondum pertulerat lachrymatas cortice myrrhas
Acta per æquoreas hospita navis aquas.
Thura nec Euphrates nec miserat India costum,
Nec fuerant rubri cognita fila croci.
Ara dabat fumos herbis contenta Sabinis
Et non exiguo laurus adusta sono.

Crocum præterea vino mire congruere, præsertim dulci, scribit Plin. lib. 21. cap. 6. Quo nituntur argumento, qui Spicam Cilissam apud Propertium putant dici Crocum. Dicuntur enim Spicæ, non solum quales in frumento sunt, sed quales in allii aut croci & similium bulbis videmus. Sunt tamen & qui Spicam Cilissam interpretantur Spicam nardi: pro quibus facere videtur illud Ovidianum supra citatum,

Et sonet accensis spica Cilissa focis.

Quid enim est in croco, quod uri cum crepitu queat?

Fruges spicæ ordine structæ. Cic. de Senect. 51. Quanquam non modo fructus quidem me, sed etiam ipsius terræ vis, ac natura delectat, &c. vaginis jam quasi pubescens includitur: e quibus cum emerserit, fundit frugem spicæ ordine structam, & contra avium minorum morsus munitur vallo aristarum.

Cererem in spicis intercipere. Ovid. 8. Met. 292. de apro Calydonio,

Is modo crescentes segetes proculcat in herba:
Nunc matura metit fleturi vota coloni,
Et Cererem in spicis intercipit.

Quid sit Cererem in spicis intercipit, jam exposuit ipse quum inquit, Matura vota coloni. Primo enim herbescit seges, unde illud est, Segetes proculcat in herba. Deinde vero ubi maturuit, in spica esse dicitur.

Spicus, masc. in utroque numero legitur. & Spicum, neut. tantum in singulari. Cic. 2. de Nat. Deor. 110.

Spicum illustre tenens splendenti corpore virgo.

Ex poeta. Varro apud Non. 3. 230. Neque in bona segete nullum est spicum nequam, neque in mala non aliquid bonum.

Spica, Signum in cælo oriens in Virginis parte decima. Firmianus, Quicunque in ortu Spicæ natus fuerit, erit ruralibus officiis semper

applicatus, & multas fruges horreis condet. Columel. lib. 11. cap. 2. 14. Calend. Octob. Spica Virginis exoritur.
Spica mutica, Quæ non habet aristam. Aristæ enim sunt quasi cornua spicarum. Varr. de R. R. lib. 1. cap. 48. V. Muticus in MUTUS.
Spica, Nucleus quo numeroso caput allii compactum est. Columel. lib. 11. cap. 3. de ulpico. Habet enim velut allium plures cohærentes spicas. Inter palmaria spatia spicæ ulpici. Ruel. lib. 1. cap. 2. Cohærentes bulbi, in quos allii caput extumuit, qui seorsum consiti novam creant sobolem, & nuclei & spicæ Latinis auctoribus appellantur.

SPICIŎLA, æ. f. dimin. Mart. Capel. lib. 2. Rosarum spiciolis redimita.

SPICEUS, a, um. Adj. [σταχυϊνὸς] Quod ex spicis est: ut,
Corona spicea. Tibull. lib. 1. 1. 15.
Corona spicea quæ vitta alba colligeretur. Plin. 8. 2.
Messis spicea. Virg. 1. Georg 314.
Serta spicea. Ovid. 2. Met. 28.

SPICILEGIUM, i. n. [σταχυολογία] Collectio spicarum. Varr. 1. de R. R. cap. 53. Messe facta, spicilegium venire oportet, aut domi legere stipulam.

SPICO, [σταχυοῦμαι] āre. Spiculo & ferro asperare. Grat. v. 118.

Quid Macedûm immensos libeat si dicere contos,
Quam longa exigui spicant hastilia dentes.

Longas & supervacuas Macedonum larissas exiguo præfixas esse ferro dicit. Inde putaverim apud nos hastam Macedonicam, Picam, quasi Spicam vocari, quod ferro spicata sit exiguo. Inde Picare tanquam Spicare dicimus. Turneb. Advers. 21. 25.

SPICOR, āri. i. e. Spicas emittere, legitur apud Plin. lib. 18. cap. 7. Grana in stipula crinito textu spicantur.

SPICATUS, a, um. Partic. [σταχυωτὸς] Quod habet spicas. Plin. lib. 21 cap. 17. Aliud rursus spicatarum genus herbarum. Idem lib. 24 cap. 15.
Pavimentum spicatum. Plin. lib. 36. cap. 25.
Unguentum spicatum Romæ dici solitum Galenus prodidit, & fœminis præsertim divitibus familiare. Idem & nardinum dictum, ut refert Hermol. in Coroll. Dictum Spicatum quod ex spica nardi conficiatur, ut docet Marcell. interpres Dioscorid.
Testacea spicata. Vitruv. 7. 1.

SPICIFER, ĕra, ĕrum. Adj. [σταχυοφόρος] Quod fert spicas; ut, Spicifera Ceres a poetis dicitur.
Nilus spicifer. Martial. lib. 10. 74.
Dea spicifera, Ceres. Sen. Herc. OEth. 5. Manil. 2. 442.
Ora spicifera. Sil. lib. 3. 403.

SPICIO, vel SPECIO, ĕre. Idem quod Aspicio. Plaut. Truc. 5. 8. Supplicium ad te hanc minam fero auri si mihi rides, spice. i. e. Cerne. Id enim erat antiquis Spicere, eoque verbo Plaut. Mil. 3. 1. 100. utitur, ne quis hic insolens putet. In editis Ridespice male legitur. Turneb. 11. 21.
Nunc specimen spicitur, nunc certamen cernitur. Plaut. Cas. 3. 1. 2. al. Specitur. V. SPECIO.
Spicit & spiciunt ex Plauto & Catone adduxit Festus. Et apud eundem sic scribit Ennius;

Quod ubi rex paulo spexit, de contibus altis.

conf. Varr. de L. L. 5. 8. Plaut. Mil 3. 1. 98.

SPICŬLUM, i. n. [ξυστὸς ὀξυβελὴς] Lancea brevis, ita dicta a spicæ similitudine. seu ut Vegetius ait, Telum missile, cujus ferrum est triangulum unciarum novem, hastile pedum quinque & semis. Plaut. Cas. 2. 4. 47. Si non impetravit, spicula etiam insortita sunt mihi. Cic. in Pison. 62. L. Crassus homo sapientissimus nostræ civitatis, spiculis prope scrutatus est Alpes, ut ubi hostis non erat, ibi triumphi causam aliquam quæreret.
Lucida spicula lævato ferro. Virg. 5. Æn. 307.
Contorquent lenta spicula lacertis. Virg. 7. Æn. 165.
Contorsit manu emissa spicula. Virg. 11. Æn. 676.
Fundere spicula. Sil. lib. 17. 133.
Quatere spicula. Ovid. 8. Met. 375.
Vellere spicula. Virg. 10. Æn. 88.
Vibrare spicula. Virg. 11. Æn. 606.
Spiculum accipitur pro Sagitta. Virg. 11. Æn. 606.

Spicula converso fugientia dirigit arcu.

Scelerata succis spicula. Sil. lib. 3. 273. h. e. Venenata.
Dirigere certa spicula. Ovid. 12. Met. 606.
Exercere spicula debita fatis Trojanis. Ovid. 13. Met. 54.
Promere spicula de pharetra. Ovid. 3. de Arte Am. 516.
Tincta venenis spicula. Ovid. 4. de Pont. 10. 31.
Spiculum, Sagittæ ferrum, seu Cuspis ipsa, & aculeus: ut sunt, Spicula sagittarum & aculei apum. Virg. 4. Georg. 237.

——& spicula cæca relinquunt
Adfixæ venis.

De apibus.
Avelli sibi spiculum jubet. Cic. 5. Fam. 12.
Calami spicula Gnossii. Hor. 1. Carm. 15. 17.
Hastarum spicula. Ovid. 8. Met. 375.
Acuta spicula. Ovid. 3. de Arte Am. 516.
Noxia spicula. Ovid. in Ibin, 544.
Defigunt spicula crabrones nudo vertice. Ovid. 3. Fast. 754.
Exacuunt spicula rostris. Virg. 4. Georg. 74.
Spiclum, per syncopen pro Spiculum. Lucret. lib. 3. 199.

At contra lapidum conjectum, spiclorumque, &c.

SPICŬLO, [ἀκονάω] āre. Cuspidem acuere. Plin. lib. 11. cap. 2. Telum vero perfodiendo tergori, quo spiculavit ingenio?

SPICULĀTOR, ōris. m. [ξιφηφόρος] Spiculatores dicti sunt Satellites principum, a spiculis quæ gestant. Tacit. 1. Hist. 24. Dilapsis spiculatoribus, cætera cohors non aspernata concionantem. al. Speculatoribus.
Neque convivia inire ausus est nisi ut spiculatores cum lanceis circumstarent. Suet. Claud. 35. sed ibi Torrentius vult legendum esse, Speculatores. Idem Galb. 18. Descendentem spiculator impulsu turbæ lancea prope vulneravit. conf. ejusdem Calig. 52. Cum a semper scribendum esse docet Torrentius in Sueton. loc. cit.

Centurio condere gladium spiculatorem jubet. Sen. de Ira, cap. 16.
Apud arbitrum spiculatorem. Tertul. ad Uxor. 2. 5.

SPICŬLUS, a, um. Tertull. de Pudic. cap. 7. Iis exquirendis non lucernæ spiculo lumine, sed totius solis lancea opus est.

SPICŬLA, æ. f. Herba, apud Apul. de Herb. cap. 26.

SPINA, æ. f. [ἄκανθα, σκόλοψ] Id in sentibus & rubis aut aliis fruticibus vel herbis, quod dum tangitur, aculeatum sentitur, & pungit. Plin. lib. 10. cap. 32. Putant ex spinis aculeatis.
Consertum tegmen spinis. Virg. 3. Æn. 594.
Spinam facere dicitur asparagus quum percrevit, & spinosus fit. Columel. lib. 11. cap. 3.
Acutis spinis surgit paliurus. Virg. 5. Ecl. 39.
Spina solstitialis. V. Solstitium in SOL.
Variæ sunt spinarum species apud Plinium; ut,
Ægyptia spina: lib. 24. cap. 11.
Alba. Idem 24. 12.
Arabica. Idem 24. 12.
Fullonia. Idem 16. 44.
Indica. Idem 12. 5.
Regia. Idem 13. 24.
Sitiens. Idem 13. 25.
Spina, pro Aculeo, qualis serpentibus & hystricibus, & piscibus vel ullis animalibus inest. Plin. lib. 8. cap. 35. Hystrices generat India & Africa, spina contectas. Idem lib. 9. cap. 9. Iidem anthiæ quum unum hamo teneri viderint, spinis quas in dorso serratas habent, lineam secare traduntur.
Animantes aliæ villis vestitæ, aliæ spinis hirsutæ. Cic. 2. de Nat. Deor. 121.
Spina etiamnum appellatur, Vertebrarum in quocunque animali contextus inter se, qui est a collo ad extremum usque os, quod sacrum dicitur: sic autem appellata est, quod ipsæ vertebræ in suo contextu processus utrinque ostendant spinis haud absimiles. Plin. lib. 11. cap. 37. Spina lumbis ossea, sed tereti structura per media foramina, a cerebro medulla descendente. Eandem esse ei naturam quam cerebro colligunt, quoniam prætenui ejus membrana modo incisa statim expiretur. In spinæ igitur parte superiore scapulæ, a latetibus dorsa: quæ omnia dicuntur terga. Varr. 2. de Re Rust. cap. 7. Scapulis latis, spina maxime duplici.
Crates spinæ. Ovid. 8. Met. 896. de Fame dea.
Lentæ spinæ curvamen. Ovid. 3. Met. 66.
Putrefacta spina. Ovid. 15. Met. 389.
Spinæ, per translationem, pro Difficultatibus. Cic. 4. de Fin. 79. Quam illorum tristitiam atque asperitatem fugiens Panætius nec acerbitatem sententiarum, nec disserendi spinas probavit, fuitque in altero genere mitior, in altero illustrior. Idem 4. Tusc. 9. Spinas partiendi & definiendi prætermittunt.
Vellere spinas. Cic. 4. de Fin. 6. Deinde ea quæ requirebant orationem ornatam & gravem, quam magnifice dicta sunt ab illis! quam splendide! de justitia, &c. de fortitudine hominum, de spinas vellentium, &c.

SPINŬLA, æ. f. dimin. Arnob. lib. 2. Inhærens callo spinula.

SPINIFER, ĕra, ĕrum. [ἀκανθοφόρος] Cic. in Arat. 178.
Quod superest gelido delapsum flumine fontis
Spiniferam subter caudam pistricis adhæsit.
Pruni spiniferæ; de pomo dicitur Pallad. lib. 14.

SPINIGER, ĕra, ĕrum. Prudent. Hippol. 115.
—— spinigeris stirpibus hirtus ager.

SPINESCO, ĕre. Mart. Capel. lib. 6. Sentis spinescere membris.

SPINEUS, a, um. aliud Adj. [ἀκάνθινος] ut, Spinea corona, Quæ e spinis facta est.
Teda spinea. Catul. in Epithal. Jul. 59. 15. al. Pinea.
Vincula spinea. Ovid. 2. Met. 789.
—— baculumque capit, quem spinea tortum
Vincula cingebant.

SPINENSIS, Deus, apud Augustinum in lib. Civitat. Dei, 4. 21. quod spinas ex agris eradicare putaretur, a Romanis cultus est. al. Spiniensis. Videndus Lilius Syntag. 1. Histor. Deorum.

SPINALIS, e. Ad spinam pertinens. Macrob. lib. 7. Saturn. cap. 9. Animæ per spinalem medullam præbetur effectus.

SPINŌSUS, a, um. [ἀκανθώδης] Adj. Spinis abundans. Varro 2. de R. R. cap. 3. In spinosis locis pascuntur. Plin. lib. 12. cap. 15. Corticem lævem myrrhæ, similemque unedoni, scabrum alii, spinosumque dixere.
Herbæ spinosæ. Ovid. 2. Met. 810.
Jugum spinosum. Propert. lib. 4. 4. 49.
Oratio spinosa, per translationem, h. e. Dura & aspera. Cic. 1. de Orat. 83. Sed hæc erat spinosa quædam & exilis oratio, longeque a nostris sensibus abhorrebat. Idem in Orat. 114. Nam & ipse Aristoteles tradidit præcepta plurima disserendi, & postea qui dialectici dicuntur, spinosiora multa pepererunt.
Spinosum disserendi genus. Catul. Argon. 62. 72.
Hæc enim spinosiora prius ut confitear me cogunt, quam ut assentiar. Cic. 1. Tusc. 16.

SPINĒTUM, i. n. [ἀκανθών] Locus spinis consitus. Plin. lib. 10. cap. 74. Asinus spinetis se scabendi causa atterens, nidos ægithi dissipat. Virg. 2. Ecl. 9.
Nunc virides etiam occultant spineta lacertos.

SPINA, nunc viculus in finibus Græciæ, olim maxima civitas Græca, a qua Spinesium Delphis Thesaurus est dictus. Strab. lib. 5.

SPINETICUM, Unum ex Padi ostiis, quo Claudius Cæsar e Britannia triumphans, prægrandi illa domo verius quam navi, intravit Adriam. a Spina urbe nomen habet, quam a Diomede conditam esse volunt. Plin. lib. 3. cap. 16.

SPINTER, ēris. n. [βραχιονιστήρ] significat aut Fibulam in humeris, aut Armillam, ut ait Priscianus lib. 5. Festus, Spinter armillæ genus quo mulieres utebantur brachio summo sinistro. Plaut. Men. 3. 3. 4. Jubeasque spinter novum reconcinnarier.

SPINTHARUS, [Σπίνθαρος] nobilis architectus Corinthius, qui Delphicum templum ædificavit. Pausanias.

SPINTRIA, æ. m. Qui muliebria patitur, seque aliis abutendum præbet. Sueton. in Vitell. 3. Et ipse perpetuo spintriæ cognomine notatus. Certe pro Spintria Dionis compendium πεπορνευκότα dicit, id est, prostitutum & stuprum passum. Sed & Spintrias a patientia nominatos Tacitus ostendit his verbis 6. Ann. 1. Tuncque primum ignota ante vocabula reperta sunt sellariorum & spintriarum, ex fœditate loci & multiplici patientia. Turneb. Advers. 5. 1.
Spintriæ, dicti sunt a Tiberio Cæsare, Monstrosæ libidinis repertores, novique concubitus. Suet. in Tiber. cap. 43. Monstrosique concubitus repertores, quos Spintrias appellabat.

SPINTURNIX, īcis. f. Avis inauspicata, quæ & incendiaria dicitur. Plin. lib. 10. cap. 13.
Spinturnix, (inquit Festus) est avis genus turpis figuræ, occursatrix artificum perdita spinturnix: ea Græce dicitur, ut ait Santra σπινθαρίς.
Spinturnices & Spinturnicia Latinis, Sphingos interpretatur Salmas. in Plin. Exercitat.

SPINUS, i. f. [προύμνον] Agrestis sive sylvestris prunus: pruni enim silvestres genera spinarum sunt, inquit Columella. Unde Virg. 4. Georg. 145.
Eduramque pyrum, & spinos jam pruna ferentes.

SPINEŎLUS, i. m. [προύμνιον] Fructus spini. unde,

SPINEŎLA, æ. f. Rosæ species apud Plin. 21. 4.

SPIO, [Σπειώ] Nympha marina, Nerei & Doridis filia, sic a speluncis maris appellata, in quibus Nymphæ marinæ habitare dicuntur, σπέος enim spelunca est. Virg. 5. Æn. 826.
Nisæe Spioque Thaliaque Cymodoceque, &c.

SPIONIA, æ. f. Vitis, quæ & Spinea quibusdam dicitur. Columel. lib. 3. cap. 2. At spionia dapsilis musto & amplitudine magis uvarum quam numero fertilis. Plin. lib. 14. cap. 2. Æstum fert spionia, quam quidam spineam vocant. Autumnisque & imbribus pinguescit, quinimo nebulis una alitur, ob id Ravennati agro peculiaris.

SPIONICUS, a, um. Adj. Columel. lib. 3. cap. 21. Jam & illud magnæ dotis est, posse gustum cujusque generis non mistum, sed vere merum condere, ac separatim reponere, sive est ille bituricus, seu basilicus, seu spionicus.

SPIRA, æ. f. [σπεῖρα] Spiræ sunt Revolutiones sive circuli, qui in seipsos non recurrunt, quales sunt funium nauticorum & rudentum convolutorum, & serpentium. Plin. lib. 37. cap. 10. Capnites plurimis spiris fumida.
Anguis se colligit in spiram. Virg. 2. Georg. 154. i. e. In circulum, Idem 2. Æn. 217.
—— spirisque ligant ingentibus, & jam
Bis medium amplexi. Servius; Spiris, Nodis.
Ligare aliquem spiris. Virg. 2. Æn. 217.
Spira, proprie (ut ait Servius) est Volubilitas funium: sive (ut vult Festus) Funis nauticus in orbem convolutus.
Spira, Subligaculum, sive ligula quæ a pileo ad fauces distenditur, & sub mento alligatur. Juven. 8. Sat. 208.
—— de faucibus aurea quum se
Porrigat & longo jactetur spira galero.
Spira, Ornamentum muliebre. Plin. lib. 19. cap. 35. Lolliam Paulinam quæ fuit Caii principis mattona, ne serio quidem aut solenni cæremoniarum aliquo apparatu, sed mediocrium etiam sponsalium cœna, vidi smaragdis margaritisque opertam, alterno textu fulgentibus, toto capite, crinibus, spiris, auribus, collo, manibus, digitisque, quæ summa quadringenties H-S colligebat.
Spira, Basis columnæ unius tori, aut duorum, aut ait Festus. Plin. lib. 36. cap. 23. In Ephesiæ Dianæ æde primum columnis spiræ subditæ & capitella addita.
Spira, Genus operis pistorii, ut ait Festus. Cato cap. 77. Spiram sic facito, &c.
Spiram hominum multitudinem vocavit Ennius, quum ait, Spiras legionibus nex. Festus.

SPIRŬLA, æ. f. [σπειρίον] Basis columnarum. Servius in 2. Æn. 217. A Spiris, nodis, Bases columnarum spirulæ vocantur.

SPIRARCHUS, [σπειράρχης] quasi Primipilaris, aut Cohortis præfectus: nam σπεῖρα inter cætera Cohortem significat.

SPIRLON, Herba, quæ foliis tenus venit in coronamenta. Plin. lib. 27. cap. 9.

SPIRILLUM, antiqui dicebant Barbam capræ. Festus ex sententia Opilii Aurelii.

SPIRO, [ἄω, ἄημι, πνέω, πνείω, ὄζω, καπύω, φυσάω] āre. Exhalare. Plin. Hæc duo genera fistulis spirant quæ ad pulmonem pertinent. Idem lib. 9. cap. 71.
Sine cura quiescere, & sine metu spirare. Cic. pro Rosc. Amer. 65.
Mali morbi testimonium est, vehementer & crebro spirare. Cels. lib. 2. cap. 4.
Valentius spirat Eurus. h. e. Flat. Ovid. 11. Met. 481.
Auræ æquatæ spirant. Virg. 5. Æn. 844.
Austri clementius spirant. Stat. 2. Sylv. 2. 27.
Flamina spirant. Ovid. 4. Fast. 18.
Fons spirat dulcis aquai. Lucret. lib. 6. 890.
Odoratis floribus aræ spirant. Stat. 3. Sylv. 3. 211.
Spirare, accusativo junctum, significat Emittere. Virg. 1. Æn. 408.
Ambrosiæque comæ divinum vertice odorem
Spiravere. Columel. lib. 1.
Ad aliquid spirare, pro Adspirare. Liv. 3.
Amores spirare. Hor. 4. Carm. 13. 19.
Ira spirat sanguinem, Affectat, concupiscit. Senec. Thyest. 6.
Spirare anima sua. Cic. Post redit. ad Quir. Non solum dum anima spirabo mea, sed etiam, &c. Vetus exemplar legit, Anima superero mea.
Quæ deseri a me dum quidem spirare potero, nefas judico. Cic. 3. de Nat. Deor. 95.
Spirare tribunatum, pro Aspirare ad tribunatum. Liv. lib. 3. Inquietum hominem, & tribunatum etiam nunc spirantem, locum seditionis quærere.

SPIRANS, antis. Partic. [πνέων, ἔμπνους] ut, Altum spirans. Stat. 5. Sylv. 3. 11.

Spirans, Quod spirat, & aliquando Quod redolet.. Virg. 3. Georg. 34.
Stabunt & Parii lapides spirantia signa. h. e. Tam artificiose facta, ut spirare & vivere videantur. Eodem modo,
Æra spirantia. Virg. 6. Æn. 847.
Immane spirans. Virg. 7. Æn. 510.
Spirans, Fervescens & ebulliens: ut, Virg. 1. Georg. 327.
—— fervetque fretis spirantibus æquor.
Graviter spirantis copia thymbræ. Virg. 4. Georg. 31. i. e. Redolentis.
Spirans, pro Vivente. Cic. pro Milon. 91. Et sunt qui de via Appia querantur, taceant de Curia? & qui ab eo spirante forum putent potuisse defendi, cujus non restiterit cadaveri Curia?
Imponere bustum in caput vivi & jam spirantis. Cic. pro Domo 134.
Quædam effigies spirantis mortui. Cic. 1. Q. frat. 3.
Artus spirantes. Lucan. lib. 3. 732.
Aura spirans, Vitalis, qua spiramus & vivimus. Servius. Virg. 9. Æn. 645.
Corpora spirantia. Lucan. lib. 1. 363.
Exta spirantia consulit, Palpitantia, quasi adhuc viva. Virg. 4. Æn. 64.

SPIRATIO, ōnis. f. Scribon. Larg. Compos. 47. Spiratio interpellatur.

SPIRITUS, ûs. m. [πνεῦμα, πνοὴ, πνοιὴ, ἀήτης, κάφος] Halitus, id quod spiramus, & quo vivimus. Plaut. Milit. 1. 1. 17. Cujus tu legiones difflavisti spiritu, quasi ventus folia. Virg. 3. Georg. 506. —— atque attractus ab alto
Spiritus. Cic. 2. de Nat. Deor. 134. Tribus rebus animantium vita tenetur, cibo, potione, spiritu. Ibid. 117. Vitalem & salutarem spiritum præbet animantibus. Ibid. 138. Sanguis per venas in omne corpus diffunditur, & spiritus per arterias.
Cæli spiritus. Cic. 1. in Catil. 15. Potestne hujus vitæ hæc lux Catilina, aut hujus cæli spiritus esse jucundus?
Odoris fœdi spiritus. Cels. lib. 5. cap. 26. De ulceribus quæ extrinsecus, &c.
Angustus spiritus, Brevis anhelitus. Cic. 1. de Orat. 261. Deinde cum spiritus ejus esset angustior, tantum continenda anima in dicendo est assecutus, ut, &c. Idem 3. de Orat. 179. Animæ interclusio, & angustiæ spiritus.
Anhelans spiritus. Auct. ad Heren. lib. 4. 46. Anhelans ex imis pulmonibus præ cura spiritus ducebatur.
Animalis spiritus. V. ANIMAL.
Continuus spiritus sive inflexus. V. CONTINEO.
Creber spiritus, haud ingens, raroque coortus. Lucret. lib. 6. 1184.
Dirus spiritus. Senec. Octav. 5.
Extremus spiritus. Cic. de Senect. 27. Quorum usque ad extremum spiritum provecta est prudentia.
Liber spiritus. ut, Supplicium a libero spiritu & communi luce seclusum. i. e. In carcere. Cic. 7. Verr. 23.
Mortiferum spiritum exhalare. Plin. lib. 2. cap. 93.
Teter spiritus. Hor. 3. Carm. 11. 19.
Uno spiritu. Cic. 1. de Orat. 261. Demosthenes summa voce versus multos uno spiritu pronuntiare consuescebat. Idem 2. de Nat. Deor. 19. Hæc ita fieri omnibus inter se convenientibus mundi partibus profecto non possent, nisi ea uno divino ac continuato spiritu continerentur.
Spiritus cum sono. Cels. lib. 5. cap. 26.
Attractus ab alto spiritus. Virg. 3. Georg. 506.
Auferre spiritum sine sensu doloris. Cic. 7. Verr. 117.
Auferre spiritum alicui, Occidere aliquem. Senec. Octav. 242.
Citat ex alto spiritum facies flammata, Anhelitum attrahit ex profundo pectore. Senec. Med. 6.
Commeat in pulmonem reciproca vicissitudine spiritus. Lactant. de Opif. Dei, cap. 11.
Continetur vita corpore & spiritu. Cic. pro Marcell. 29.
Ducere spiritum, Spirare. Cic. 2. de Divin. 98. In puero referre ex qua affectione cæli primum spiritum duxerit. Liv. 32. Perire nanque semel ipsis satius esse, quam sub acerbissimi carnificis arbitrio spiritum ducere. h. e. Vitam extendere.
Ducere vitam & spiritum. Cic. pro Lege Manil. 33. Atque eos portus, quibus vitam & spiritum ducitis.
Ducere ad tempus spiritum. Cic. 10. Fam. 1.
Alit aër spiritu ductus animantes. Cic. 2. de Nat. Deor. 101.
Ducere spiritum otiosum & tranquillum. Cic. pro Arch. 30. Cum usque ad extremum spatium, nullum tranquillum & otiosum spiritum duxerimus.
Elidere spiritum. Cels. lib. 4. cap. 14.
Eo. ut, Infelix spiritus in auras ibit. Ovid. 10. Epist. 121.
Evadit spiritus per angustias. Cels. lib. 4. cap. 4.
Excipere extremum spiritum alicujus. Cic. 7. Verr. 117. Matresque misere pernoctabant ad ostium carceris, ab extremo complexu liberûm exclusæ, quæ nihil aliud orabant, nisi ut filiorum extremum spiritum excipere sibi liceret.
Exige ferro spiritum nefastum. Senec. OEdip. 14.
Extenuandus spiritus in auras. Ovid. 1. Trist. 4. 11.
Fertur spiritus cum sono. Cels. lib. 5. cap. 26. In signis pulmonis icti.
Firmare cadentem spiritum. i. e. Animum. Senec. Troad. 10.
Frui communi spiritu. Cic. 4. in Catil. 7. Puncto temporis frui vita & hoc communi spiritu non putat oportere. i. e. Vivere.
Hausi spiritus rudes. Senec. OEdip. 10.
In pulmonibus inest raritas ad hauriendum spiritum aptissima. Cic. 2. de Nat. Deor. 136.
Ludere extremo spiritu. Cic. 1. Tusc. 96.
Obstruitur reluctanti oris spiritus. Virg. 4. Georg. 300.
Permulcet aram flatu spiritus Austri. Cic. in Arat. v. 184.
Inde Nepæ cernes propter fulgentis acumen
Aram quam flatu permulcet spiritus austri.

Petitus lātere imo spiritus. Hor. Epod. 11. 15.
Pressæ gravi spiritu antennæ. Senec. OEdip. 11.
Privare aliquem spiritu, pro Interficere. Paterc. lib. 2. Sextum Pompeium, Antonius, quum dignitatis quoque servandæ dedisset fidem, etiam spiritu privavit.
Reddere spiritum patriæ. Cic. 11. Philipp. 20. Eum spiritum, quem naturæ quis debeat, patriæ reddere.
Reddere ultimum spiritum. Paterc. lib. 2. Cultello percussus, qui affixus lateri ejus relictus est, intra paucas horas decessit. Sed cum ultimum redderet spiritum, intuens, &c.
Reddit graviorem spiritum tibia. Quintil. lib. 1. cap. 11.
Regit artus spiritus. Virg. 4. Æn. 336.
Retinere spiritum. Cels. lib. 7. cap. 14.
Suspendere spiritum in lectione. Quintil. lib. 1. cap. 8.
Trahere spiritum. Cels. lib. 3. cap. 27.
Vanescit spiritus in auras, Anima, Vita. Ovid. 12. Epist. 85.
Spiritus aliquando pro Animi elatione accipitur, quod Græce φρόνημα dicitur. Cic. 1. Q. frat. 2. Quid L. Cæcilium, nonne omni ratione placavi? quem hominem? qua ira? quo spiritu? Idem pro Syll. Res enim gestæ credo meæ, me nimis extulerunt? ac mihi nescio quos spiritus attulerunt?
Fiducia ac spiritus. Cæs. 3. Bell. Civil. cap. 72.
Avidus spiritus, Avarus animus Hor. 2. Carm. 2. 10.
Contaminatus spiritus. Cic. in Pison. 20.
Hostiles spiritus. Tacit. 4. Hist. 57.
Ingentis spiritus vir. V. INGENS.
Minax spiritus. Ovid. ad Liv. 277.
Regius spiritus. Cic. 2. de Lege Agrar. 93.
Solidus spiritus. Lucan. ad Pison. 251.
Superbus spiritus. Ovid. ad Liv. 277.
Tribunitii spiritus. Cic. pro Cluent.
Tumidus spiritus. Sen. Agamemn. 4.
Frangere spiritus alicujus. Liv. 26. Quorum se vim ac etiam spiritus fregisse.
Sumere spiritus. Cæs. 1. Bell. Gall. 33.
Spiritus, Actus ipse spirandi, sive Spiratio ipsa. Cic. 2. de Nat. Deor. 134. Quum aspera arteria ostium habeat adjunctum linguæ radicibus paulo supra quam ad linguam stomachus annectitur, eaque ad pulmones usque pertineat, excipiatque animam eam quæ ducta sit spiritu, eandemque a pulmonibus respiret & reddat, tegitur quodam quasi operculo, &c.
Reddere spiritum. Cels. lib. 8. cap. 2.
Spiritus, Odor. Virg. 5. Æn. 648.
Ardentesque notate oculos, quis spiritus illi,
Qui vultus, vocisque sonus, vel gressus euntis. Servius.
Unguenti spiritus. Lucret. lib. 3. 223.
Operis spiritus atque animus. Quintil. lib. 6. cap. 2.
Acer spiritus. Hor. 1. Serm. 4. 46.
Tenuis spiritus. i. e. Mediocre ingenium vel subtile. Hor. 2. Carm. 16. 38.
Spiritus, pro Vento. Columel. lib. 3. cap. 19. Veruntamen præstat eligere sationi, silentis, vel certe placidi spiritus diem.
Spiritus fœdi odoris. Cels. lib. 5. cap. 26.
Spiritus, pro Aëre. Plin. lib. 2. cap. 5. Proximum spiritus, quem Græci nostrique eodem vocabulo aëra appellant. Ibid. lib. 6.
Suscipi in lucem, & augeri cælesti spiritu. Cic. de Arusp. Resp. 57.
Afflari spiritu divino. V. AFFLO.

SPIRITUĀLIS, & per syncopen SPIRITĀLIS, e. Adj. [πνευματικός] Quod halitum emittit. Unde, Spiritales auras dicimus, i. e. Vitales. Vox apud Ecclesiasticos frequentissima.
Spiritale genus machinæ. Vitruv. lib. 10. cap. 1.

SPIRITUALITER & SPIRITALITER, Adv. apud Tertull. Cyprian. aliosque Scriptores ecclesiasticos.

SPIRABILIS, e. Adj. [πνευστὸς] Vitale, quo spiramus, inquit Servius. Virg. 3. Æn. 600.
—— per sidera testor,
Per superos atque hoc cæli spirabile lumen. Cic. 1. Tusc. 40. Illam vero funditus ejiciamus individuorum corporum levium & rotundorum concursionem fortuitam, quam tamen Democritus concalefactam & spirabilem, id est animalem esse voluit. Et paulo ante, Animales, id est spirabiles. Sic 2. de Nat. Deor. 91. Spirabilis natura.
Igneus & spirabilis. Cic. 1. Tusc. 70. Sed fac igneam, fac spirabilem, &c.
Sumere animum spirabilem, a pluribus. Cic. 2. de Nat. Deor. 18.

SPIRĀMEN, inis. n. [φυσητὴρ] Per quod exit spiritus: ut, Naris spiramina. Lucan. lib. 2. 183.
Reficit spiramina fessi ignis, Moribundum ignem flatu resuscitat. Stat. 12. Theb. 268.

SPIRAMENTUM, i. n. [φυσητήριον] Idem. Virg. 4. Georg. 39.
—— neque illæ
Nequicquam in tectis certatim tenuia cera
Spiramenta linunt. Plin. lib. 34. cap. 17. Hoc videtur facere relaxatis spiramentis ad satietatem infusus aër. Columel. lib. 9. cap. 11. Et posito cibo dum conversari consuescant, exiguis spiramentis relictis, triduo fere clausas habere.
Spiramenta animæ letali vulnere rupit. scil. Sagitta. Virg. 9. Æn. 580.
Cæca spiramenta, Tenues cavernæ quæ videri non possunt. Virg. 1. Georg. 90.
Spiramentum, Emissarium fumi. Plin. lib. 34. cap. 10. Circumlito spiramento in caminis. Ubi, In spiramento camini legendum videtur. Budæus.
Exhalantia flammam spiramenta. Ovid. 15. Met. 343.
Spiramentum cavernæ. Justin. lib. 4. de Ætna monte, Ubi acrior per spiramenta cavernarum ventus incubuit.
Spiramenta temporum. Tacit. in Vita Agric. 44. Quo Domitianus non jam per intervalla ac spiramenta temporum, sed continuo, & velut uno ictu Remp. exhausit.

SPIRACŬLUM,

SPIRACŬLUM, i. n. Idem. [φύσημα] Virg. 7. Æn. 568.
Hic specus horrendum, & sævi spiracula Ditis
Monstrantur. i. e. Aditus, inquit Servius. Plin. 2. 93.

SPISSUS, a, um. Adj. [πυκνὸς, κατάπυκνος] proprie Densum significat. A septum densitate. Virg. 2. Georg. 236.
—— & scrobibus superabit terra repletis
Spissus ager.
Aër spissus. Ovid 1. Met. 24.
Amoma spissa tergit de comis. Ovid. 21. Epist. 166.
Arena spissa. Virg. 5. Æn. 336.
Caligo spissa. Ovid. 7. Met. 528.
Coma spissa Hor. 3. Carm. 19. 25.
Corona spissa viris. Virg. 9. Æn. 509.
Corpus spissum. Lucret. lib. 6. 126.
Flatu spissa implere sedilia, Tibiæ sono implere theatra spectatoribus referta & plena. Hor. de Arte Poet. 205.
Grandine spissa glomeratur corpus. Aqua concrescit in spissam grandinem. Ovid. 9. Met. 222.
Igne spisso coit Pleiadum chorus. Propert. lib. 3. 5. 36.
Laurea spissa ramis. Hor. 2. Carm. 15. 9.
Litus spissum, Densum & durum. Ovid. 15. Met. 718.
Nubes spissa. Ovid. 1. Amor. 13. 30.
Regio humi solutioris & Spissa, opponuntur. Columel. lib. 2. cap. 2. Fossarum duo genera cognovimus: cæcarum, & patentium. spissis atque cretosis regionibus apertæ relinquuntur: at ubi solutior humus est, aliquæ fiunt patentes, &c.
Theatra spissa, Repleta spectatoribus. Hor. 1. Epist. 19. 41.
Tunica spissa. Plaut. Epid. 2. 2. 46.
Vestis spissa. Plin. 8 48.
Vimine spisso quali Virg. 2. Georg. 241.
Umbræ spissæ. Virg. 2. Æn. 621.
Spissus tactus, Qui rem aliquam spissam esse deprehendit. Plin. lib. 12. cap. 24.
Spissum, Tardum. Plaut. Pœn. 3. 5. 47. Qui siquid boni promittunt, pro spisso evenit. Id quod mali promittunt, præsentarium est. De Aruspicibus loquitur. Idem Cistel. 1. 1. 73. Spissum istud amanti est verbum, veniet, nisi venit.
Tardum & spissum. Cic. 10. Att. 20. Sed hoc quoque timide scribo, ita omnia adhuc tarda & spissa. Idem 3. de Orat. 143. Sed etiamsi est aliquanto spissius, aut si ego sum tardior, profecto nunquam conquiescam.
Spissus & productus exitus Cic. 2. de Orat. 213. Et principia tarda sunt, & exitus tamen spissi & producti esse debent.
Opus spissum, & operosum. Cic. 2. Q. frat. 13. Scribebam illa quæ dixeram πολιτικά, spissum sane opus & operosum.
Compar. Plin. lib. 12. cap. 21. E diverso Arabica glans viridis ac tenuior: & quoniam montosa sit, spissior.
Superl. Plin. lib. 16. cap. 40. Spississima ex omni materie, ideo & gravissima judicatur ebenus.

SPISSE, Adv. [πυκνῶς] Plin. lib. 36. cap. 25. Dein spisse calcatis carbonibus inducitur sabulo, calce, ac favilla mistis.
Spissius virere. Plin. lib. 37. cap. 8.
Spisse arare. Columel. lib. 2. cap. 11.
Spisse, Tarde. Pacuv. Hermion. Habet hoc senectus in se, cum pigra est ipsa, ut spisse omnia videantur confieri. Nonius.
Spisse atque vix. Cic. de Clar. Orat. 138. Est enim propositum, colligere eos, qui hoc munere in civitate functi sint, ut tenerent oratorum locum: quorum quidem quæ fuerit ascensio, atque absolutio, ex eo quod dicam, existimari potest. Quam multi enim jam oratores commemorati sunt, & quam diu in eorum commemoratione versamur? quum tamen spisse, atque vix, ut dudum ad Demosthenem & Hiperidem, sic nunc ad Antonium Crassumque pervenimus. Spisse, i. e. Tarde, difficiliter. Certe res spissa tarde & cum difficultate penetratur: terra spissa tardum iter facit: homo spissus fere tardius ingreditur. Non. Marcel.

SPISSO, [πυκνόω, σύζω] āre. Spissum facere. Plin. lib. 11. cap. 41. Omne lac igne spissatur.
Spissari in panem farinæ modo. Plin. lib. 13. cap. 4.
Spissare pectinatim. V. Pectino in PECTEN.

SPISSATUS, a, um. Partic. [πυκνωθεὶς] ut, Nubes spissatæ. Lucan. lib. 4. 77.
Ignis spissatus. Ovid. 15. Met. 250.
Humor spissatus. Plin. lib. 2. cap. 49.

SPISSESCO, [πυκνοῦμαι] ĕre. Spissum fieri. Cels. lib. 5. De curatione adversus ictum aspidis: Eadem ergo vi verisimile est spissescentem quoque intus humorem hominis ab eo discuti, & sic dari sanitatem. Lucret. lib. 6. 175.
Fecit ut ante cavam docui spissescere nubem.

SPISSAMENTUM, i. n. [σύμμα] Spissamenta vocantur, quæ Græcis σύμματα dicuntur, quæ ad unguentorum confectiones extrema superponuntur, ne fluitet quod conditum fuerit. Columel. lib. 12. cap. 46. De conditura inulæ, Posthæc in umbra triduo siccentur, & ita in fideliam picatam recondantur adjecto passo vel defruto quod supernatet, spissamentoque cunilæ imposito contectum vas pelliculetur. Sen. Epist. 31. Firmiori spissamento opus est quam usum in sociis Ulyssem ferunt.

SPISSATIO, ōnis. f. Sen. Epist. 86. Negat quicquam esse hac spissatione efficacius.

SPISSIGRĂDUS, i. m. [βραδύπορος] A quo Spissigradior, Spissigradissimus. Plaut. Pœn. 3. 1. 3. Homines spissigradissimos, tardiores multo, quam corbitæ sunt in tranquillo mari.

SPISSITAS, ātis. f. [πύκνωσις] Plin. lib. 18. cap. 30. Quoniam spissitate sua concalescit.

SPISSITŪDO, ĭnis. f. [πυκνότης] Idem. Scribonius Largus Compos. 238. Per duplex vas coquitur, donec mellis habeat spissitudinem.

SPITHAMA, nuncupatur Mensura ab magno digito ad minimum. Cæl. Rhodig. lib. 4. cap. 3.

SPITHAMÆI, Pygmæorum gens, de qua sic scribit Plin. lib. 7. cap. 2. Supra hos extrema in parte montium Spithamæi Pygmæi narrantur ternas spithamas longitudine, hoc est ternos dodrantes non excedere, salubri cælo, semperque vernante, montibus ab Aquilone oppositis, quos a gruibus infestari Homerus quoque prodidit. fama est insidentes arietum caprarumque dorsis, armatos sagittis veris tempore universo agmine ad mare descendere, & ova pullosque earum alitum consumere: ternis eam expeditionem mensibus confici, aliter futuris gregibus non resisti. Casas eorum luto pennisque, & ovorum putaminibus construi.

S P L

SPLANCHNOPTES, Periclis servus fuit, cui mortuo æream statuam dominus posuit. Plin. lib. 22. cap. 17. & lib. 34. cap. 8. V. in STYPAX.

SPLEN, ēnis. m. [σπλὴν] Latine dicitur Lien. Plin. lib. 8. cap. 23. Sanguis in corde & circa oculos tantum: viscera sine splene.
Petulanti splene cachinno. Pers. 1. Sat. 12.

SPLENITICUS, a, um. Adj. [σπληνικὸς] Qui ex splene laborat. Plin. lib. 20. cap. 9. Item spleniticis in vino albo per dies quadraginta.

SPLENICUS, a, um. Idem quod Spleniticus. Firmicus lib. 5. cap. 16. Luna alios tussicos, alios splenicos efficiet.

SPLENIUM, i. n. [σπλήνιον] ut Julius Pollux inquit, est Caput splenis pinguis. Hinc Splenia velut per similitudinem dicuntur Facta ex panno laneo vel lineo, quibus excepta vel illita medicamenta, ad curam corporis superimponi solent. Plin. lib. 29. cap. 6. Superimponi oportet splenium e melle decoctum, lanamque succidam ex oleo & vino. Quo in loco Cornelius Vitellius Annotationum fol. 181. putat Splenium pro Medicamento accipi. Plin. 6. Epist. 88. Quod candidum splenium in hoc, aut illud supercilium transferebat. Quidam frontem liniebant unguento vel cerusa: deinde panniculum sive fasciam ponebant, quod splenium dicebatur: a quibusdam existimatum oculorum operimentum ad arcendam nimiam lucem. Martial. lib. 3. 29.
Et numerosa linunt stellantem splenia frontem:
Ignoras quid sit? splenia tolle, leges.

SPLENIATUS, a, um. Adj. [σπληνιόδετος] Splenio obvolutus. Martial. lib. 10. 22.
Cur spleniato sæpe prodeam mento, &c.

SPLENDEO, ui, [λάμπω, στίλβω, φαίνω, μαρμαίρω, γανάω, ἀγλαΐζομαι] ēre. Lucere. Martial. lib. 4. 79.
Et facies multo splendeat alba pilo.
Late splendere. Hor. de Arte Poet. 15.
Colore claro splendere. Lucret. lib. 5. 1257.
Pontus splendet tremulo sub lumine. Virg. 7. Æn. 9.
Lucere & splendere dicitur virtus. Cic. pro Sext. 60. Quid denique virtus valeret, quæ in tempestate sæva quieta est, & lucet in tenebris, & pulsa loco manet tamen, atque hæret in patria, splendetque per se semper, neque alienis unquam sordibus obsolescit.

SPLENDENS, Partic. [μαρμαίρων] ut, Purius marmore splendens. Hor. 1. Carm. 19. 6.
Ferro splendenti lancea. Ovid. 3. Met. 53.
Fuco splendente comas ornare. Tibul. lib. 1. 8. 11.
Splendentes habeo auctores in equestri ordine. Plin. lib. 9. cap. 5.
Compar. Claud. de Gigant. 77.
—— clypeus splendentior igni.

SPLENDESCO, [ἀγλαΐζομαι] ĕre. Splendidum fieri. Apuleius. Quum jam aurora splendesceret. Cic. in Parad. 1. Nihil tam horridum, tam incultum, quod non splendescat oratione, & tanquam excolatur. Hic per translationem. Plin. lib. 13. cap. 15. Nutriuntur optime, splendescuntque.
Corpora splendescunt succo olivæ. Ovid. 10. Met. 177.
Vomer attritus sulco splendescit. Virg 1. Georg 46.

SPLENDOR, ōris. m. [αὐγὴ, ἀγλαΐα, ἀγλάισμα, αἴγλη, μαρμαρυγὴ, ἀμαύγμα, σέλας, σιλίας, λαμπρότης, στιλπνότης] Lux dicitur. Plaut. Merc. 5. 2. 39. Cælum ut splendore est plenum nonne ex adverso vides?
Aquæ splendor. Lucret. lib. 4. 212.
Argenti splendor. Hor. 1. Serm. 4. 28.
Clarus splendor vestis purpureæ. V. NIGER.
Tremuli splendores. Claud. Cons. Prob. & Olyb. 123.
Splendor, per translationem ponitur pro Decore, dignitate, gloria. unde Splendor nominis, Splendor familiæ, Splendor virtutum. i. e. Claritas. Cic. pro Lege Manil. 41. Nunc imperii nostri splendor illis gentibus lucet. Idem pro Flacc. 28. In imperio, atque in publica dignitate omnia ad gloriam, splendoremque revocarent. Et pro Cluent. 198. Honesti homines, & summo splendore prædití. Sic 1. Off. 67. Harum rerum duarum splendor omnis & amplitudo, addo etiam utilitatem in posteriore. Item pro Cæl. 77. Siquidem etiam minimorum horum aliquid offendit, si purpuræ genus, si amicorum catervæ, si splendor, si nitor, &c.
Splendor & dignitas. Cic. 2. Verr. 27. Constat inter omnes, post hæc constituta judicia quibus nunc utimur, nullum hoc splendore atque hac dignitate consilium fuisse.
Equestris splendor. Cic. pro Rosc. Amer. 140.
Homo eo splendore, ea virtute qua omnes existimatis, &c. Cic. 5. Verr.
Animi splendor. V. ANIMUS.
Nominis splendor. Cic. 1. de Fin. 42.
Ordinis splendor. Cic. pro Cecin. 28.
Verborum splendor. Cic. in Bruto 164. i. e. Ornamenta.
Vocis splendor. Plin. lib. 20. cap. 6.
Accersere splendorem. V. ACCERSO.
Afferre splendorem. V. AFFERO.
Deformare splendorem. Cic. pro Syll. 73.
Delere splendorem. Cic. 2. Off. 16
Habere parum splendoris. Hor 2. Epist. 2. 111.
Habere magnum splendorem. Cic. de Clar. Orat 239.
Maculare splendorem. Cic. pro Sext. 60.
Obrui splendore. Cic. 3. de Fin.

Obscurare & inquinare splendorem. V. INQUINO.
Obsolevit splendor. V. OBSOLEO.
Obtinere suæ dignitatis splendorem. Cic. pro Syll. 1.
Esse splendore. Cic. 11. Fam.
Trahere splendorem. Plin. lib. 20. cap. 19.

SPLENDIDUS, a, um. Adj. [φαεινὸς, ἀγαυὸς, ἀγλαὸς, φαίνων, σιγαλόεις, στιλπνὸς] Clarus, fulgens. Dicitur etiam Qui operas suas ad liberalitatem convertit. Cic. in Parad. 5. Reviviscat M. Curius, aut eorum aliquis quorum in villa ac domo nihil splendidum, nihil ornatum fuit præter ipsos.
Splendidissimum, videri quod animo magno elatoque factum sit. Cic. 1. Off. 61.
Splendidus propter virtutem. Cic. 6. Verr. 57. Homo & dominabilis, & apud eos, quod se contulit, propter virtutem splendidus & gratiosus.
Splendidus domi, gratiosus extra domum. Cic. 2. Q. frat. 14.
Solidum & splendidum nomen. Cic. 2. de Fin. 61.
Bilis splendida. Hor. 2. Serm. 3. 141.
Candor splendidissimus. Cic. in Somn. Scip. 7.
Cera splendida. Ovid. 1. Amor. 11. 20.
Crinis splendidus ostro. Ovid. 8. Met. 8.
Certamen honestum, & disputatio splendida. Cic. 2. de Fin. 68.
Domus splendida luxu regali. Virg. 1. Æn. 641.
Eques splendidus. Cic. 2. de Fin. 58.
Facta splendida. Hor. 2. Epist. 1. 237.
Fama splendida. Propert. lib. 3. 20. 8.
Fons splendidior vitro. Hor. 3. Carm. 13. 1.
Humor splendidus sudoris. Lucret. lib. 6. 1185.
Ingenium splendidum & magnus animus. Cic. 1. Off. 9. In maximis animis, splendidissimisque ingeniis plerunque existunt, honoris, imperii, potentiæ, gloriæ, cupiditates.
Lucifer splendidior quam cætera sidera. Ovid. 2. Met. 722.
Lumina splendida solis. Lucret. lib. 2. 107.
Nomen splendidum. Cic. 1. de Fin. 61. Quod appellant honestum, non tam solido quam splendido nomine.
Nominibus splendidis illuminati. Cic. in Orat. 163.
Magnificentius & splendidius Oratorum genus. Cic. de Clar. Orat. 201.
Orbis splendidus, Oculi. Lucret. lib. 3. 415.
Palla splendida multo croco. Ovid. 21. Epist. 162.
Rationem splendidam tenere. Cic. de Clar. Orat. 261.
Signa splendida. Lucret. lib. 4. 440. intelligit Astra.
Sol splendidior. Tibul. lib. 4. 1. 123.
Verba splendida. Ovid. Rem. Amor. 240.
Vir ornatissimus & splendidissimus. Cic. pro Flacc. 48.

SPLENDIDE, Adv. [ἀγαυῶς, ἀγλαῶς, φαιδρῶς] ut, Splendide dicta. Cic. 1. de Fin. 64. Quid habent cur Græca anteponant his, quæ & splendide dicta sint, neque sint conversa de Græcis?
Acta ætas splendide & honeste. Cic. 3. Tusc. 61. Et acta ætas honeste ac splendide, tantam adfert consolationem, ut eos qui ita vixerint, aut non tangat ægritudo, aut perleniter pungat animi dolor.
Dicere ornate & splendide. Cic. 1. Off. 4.
Mendax splendide. Hor. 3. Carm. 11. 32. i. e. Decore.
Nata splendide fœmina. Plin. 6. Epist. 33.
Ornare convivium magnifice & splendide. Cic. pro Quint. 93.
Recipere aliquem splendide. Auctor ad Heren. lib. 4. 30.
Uti splendide auctoritatis præmiis erga omnes. Cic. de Senect. 64. Quæ sunt igitur voluptates corporum cum auctoritatis præmiis comparandæ? quibus qui splendide usi sunt, ii mihi videntur fabulam ætatis peregisse, nec tanquam inexercitati histriones in extremo actu corruisse.
Compar. Hor. 1. Epist. 17. 20.

—— rectius hoc, &
Splendidius multo est; equus ut me portet, alat rex.

SPLENDIDO, āre. Splendidum reddere. Apul. Apol.

SPLENDICO, āre. Splendidum esse. Apul. Met. 5. Splendicant gemmæ.

SPLENDIFICUS, a, um. Vet. vers. apud Fabrett. p. 101.
Splendificumque jubar radianti carperet haustu.

SPLENDIFICE, Adv. Fulgent. 1. Mythol. Splendifice intermicans.

SPLENDIFICO, āre. Mart. Capel. lib. 9. Lumina splendificant diem.

SPLENDIFLUUS, a, um. Eugen. Toletan. Carm. 19. de Creatione,
Primus in orbe dies lucis primordia sumsit
Alter splendifluis cælum firmavit in oris.

SPLENDORIFER, ĕra, ĕrum. Tertull. de Judic. Dom. cap. 5.
Solque cadit splendorifero qui lumine clarus.

SPLENDO, onis; vel Asplendo: Civitas fuit in agro Phocensium ab Orchomeniis olim culta. Strabo lib. 9.

SPLENETICUS, SPLENIUM. V. SPLEN.

SPLENION, alio nomine Teucrion: Herba est juncos tenues spargens, foliis parvis, asperis locis nascens, austero sapore, nunquam aut florens, aut semen gignens. Plin. lib. 25. cap. 5.

S P O

SPODIUM, i. n. [σπόδιον] Latini Cinerulam vertunt: id est repurgamentum quod ex fornacum parietibus everritur, in quibus æs Cyprium aut plumbum decoquitur. Quinetiam extinctorum carbonum reliquiæ, & crassius illud excrementum, quod quidam scoriam appellant, comprehendit. V. Plin. lib. 34. cap. 18. & POMPHOLIX.

SPOLETIUM, i. n. [Σπωλήτιον] Civitas in Umbria. Liv. 24. 17. Rex Gentius cum liberis, & conjuge, & fratre Spoletium in custodiam ex Senatusconsulto ductus.

SPOLETINUS, a, um. Adj. gentile. Martial. lib. 13. 120.
De Spoletinis quæ sunt cariosa lagenis
Malueris, quam si vina Falerna bibas. Sic Cic. de Clar. Orat. 270. P. Comintum Spoletinum dixit. Liv. 25. Carvilius Spoletinus, & C. Afranius a præsidio Romano missi. Ex quo facile intelligi potest, in manuscripto Taciti codice legi Spoletinus, pro quo Spoletanus quispiam vulgatis editionibus supposuit, ut ait Rhenanus.

S P O

SPOLIUM, i. n. [σκῦλον, λάφυρον, ἀνάχια] Quodcunque hostibus detrahitur, ut ait Servius. Plin. lib. 7. cap. 26. Magnique nomine spolio inde capto eques Rom. (id quod antea nemo) curru triumphali revectus est. Virg. 10. Æn. 862.
Viximus, aut hodie victor spolia illa cruenta;
Et caput Æneæ referes, &c.
Ferarum spolia, Pelles. Lucret. lib. 5. 952.
Leonis spolium, Pellis. Ovid. 3. Met. 81.
Serpentum spolia, Leberides. Lucret. lib. 4. 60.
Ampla spolia. Virg. 4. Æn. 93.
Memorabile spolium monstri viperei. Ovid. 4. Met. 614. Periphrasis est capitis Medusæ.
Nobile spolium. Sil. lib. 5. 137.
Opima spolia. Liv. 4. Spolia in æde Jovis Feretrii prope Romuli spolia, quæ prima opima appellata sola ea tempestate erant, cum solenni dedicatione dono fixit.
Opimis spoliis insignis Metellus. Virg. 6. Æn. 855.
Onustus spoliis Orientis. Virg. 1. Æn. 293.
Salmacida spolia sine sudore & sanguine. Cic. 1. Off. 61.
Superbus spolio. Ovid. 7. Met. 156.
Adimere spolia. V. ADIMO.
Advolare ad alicujus spolia detrahenda aliquo spirante. Cic. pro Sext. 54.
Capere spolia. V. CAPIO.
Detrahere cuipiam cruenta spolia. Cic. pro Rosc. Amer. 146.
Indutus spoliis. Virg. 10. Æn. 775.
Nitens spoliis. Sen. Octav. 4.
Occidere hominem causa spoliorum. Cic. pro Rosc. Amer. 145.
Ornatus locus exuviis nauticis & classium spoliis. Cic. pro Lege Manil. 55.
Potiti victores præda spoliisque. Virg. 9. Æn. 450.
Referre spolia ampla. Virg. 4. Æn. 93.

SPOLIO, [σκυλάω, ἀποσυλάω, ἀπαμπίσκω, ἀπαμφιέννυμι, ἀποδύομαι] āre. Privare. Ter. Hec. 1. 1. 8. Quin spolies, mutiles, laceres.
Aras spoliare. Virg. 5. Æn. 661.
Fanum spoliare. Cic. 3. Verr. 52. Sese, cum esset Trierarchus & Verrem ex Asia decedentem, persequeretur, jussu Dolabellæ fuisse una cum isto Sami: seseque tum scire, spoliatum esse fanum Junonis, & oppidum Samum.
Templa spoliantur tristi rapina. Lucan. lib. 3. 167.
Argento omni aliquem depeculari & spoliare. Cic. 6. Verr. 37.
Opibus spoliare. Cic. 2. Att. 3.
Vestitu spoliare. Cic. 3. Off.
Spoliare, ad omnia alia transfertur: ut, Spoliare auxiliis. Cic. 3. Verr. 11. Nesciebas ab eo Cn. Carbonem Consulem, cujus revera Quæstor fuit, non modo relictum, sed etiam spoliatum auxiliis, pecunia, nefarie oppugnatum, & proditum?
Animum sanitate spoliare. Cic. 4. Tusc. 22.
Deos spoliare, Simulachra deorum. Lucan. lib. 1. 379.
Dignitatem. Cic. pro Cæl. 1. Quæ accusatores deformandi hujus causa, detrahendæ spoliandæque dignitatis gratia dixerunt.
Dignitate omni spoliari. Cic. pro Muren.
Fama spoliare. Cic. 2. Off. 72. Itaque ei dixisse Fimbriam, se illam rem nunquam judicaturum, ne aut spoliaret fama probatum hominem si contra judicasset.
Fortunis spoliari. Cic. pro Planc. 22.
Judicio. Cic. 4. Acad. 61. Eam philosophiam sequere, quæ confundit vera cum falsis, spoliat nos judicio, privat approbatione, omnibus orbat sensibus.
Ornatu alieno aliquam artem denudare atque spoliare. Cic. 1. de Orat. 235.
Provincia spoliare. Cic. 10. Att. 3. Nunc alia ex parte persequi, ex alia provincia spoliare conatur.
Pudicitiam alienam spoliare. Cic. pro Cæl. 42. Parcat juventus pudicitiæ suæ, ne spoliet alienam.
Robore spoliantur sylvæ, Arboribus. Lucan. lib. 3. 395.
Sociis spoliare aliquem. Ovid. 14. Met. 71.
Terra spoliatur lumine. Lucret. lib. 4. 378.
Virtutem spoliare suo decore imbecillamque reddere. Cic. 1. Acad. 33. Spoliavit enim virtutem suo decore, imbecillamque reddidit, quod negavit in ea sola positum esse beate vivere.
Vita spoliare, Occidere. Virg. 6. Æn. 168.
Vitem spoliare pampinis. Columel. lib. 11. cap. 2.
Urbes spoliaverat populis. Stat. 4. Theb. 36.

SPOLIOR, [σκυλάω] āri. deponens fuit apud antiquos, auctore Nonio 7. 100. Afranius, Quos impune depopulatur & dispoliatur dedecus.

SPOLIANDUS, a, um. Partic. [σκυλευτέος] ut, Templa spolianda. Lucan. lib. 5. 305.

SPOLIATUS, a, um. Partic. [σκυλευθεὶς] Cic. 6. Att. 1. Et mehercule ego ita judico, nihil illo regno spoliatius, nihil rege egentius.
Putare se spoliatum ornamento. Cic. 2. de Orat. 144.
Corpus spoliatum lumine. Virg. 12. Æn. 935.
Fortunam spoliatam conferre cum fortuna alicujus. Cic. in Pison. 38.
Forum spoliatum & orbatum voce alicujus erudita. Cic. de Clar. Orat. 6.
Navis spoliata armis. Virg. 6. Æn. 353.
Navis spoliata magistro. Virg. 5. Æn. 224.
Compar. Cic. 6. Att. 1. Nihil illo regno spoliatius, nihil rege egentius.

SPOLIATIO, ōnis. f. [σκύλευμα] Cic. 4. Verr. 10. Quum in legatione, oppidorum, fanorumque spoliationis cogitaret. Ibid. 6. 102. Nullas Græci homines gravius tulerunt nec ferunt, quam hujuscemodi spoliationes fanorum, atque oppidorum.
Omnium rerum spoliatio. Cic. pro Sext. 47.
Nobilissimi atque antiquissimi templi spoliatio. Cic. 1. contra Rull. 9.
Dignitatis spoliatio. Cic. 2. Philip. 27.

Misericordiam spoliatio Consulatus magnam habere debet. Cic. pro Muren. 57.

Spoliator, ōris. m. [σκυλευτὴς] Cic. 6. Verr. 80. Neque solum spoliata illa patiere, sed etiam eorum spoliatorem, vexatoremque defendes.

Pupilli prostantis spoliator. Juven. 1. Sat. 46.

Spoliatrix, īcis. f. [σκυλεύτεια] Martial. 1. 136.

Sic spoliatricem commendat Faustus amicam. Cic. pro Cæl. 52. Tune aurum ex armario tuo promere ausa es? tune Venerem illam tuam spoliatricem spoliare ornamentis?

Spoliarium, i. n. [ἀποδυτήριον] Ubi homines spoliantur. Plin. in Paneg. 36. Nunc templum illud, nunc vere deus non spoliarium civium, cruentarumque prædarum sævum receptaculum. Senec. Controvers. 5. 33. Volo nosse illud infantium spoliarium. Significat speluncam in qua solent latrones spoliare prætereuntes.

Sponda, æ. f. [πλάδεον] Latus lecti. Spondæ, sunt Tabulæ quæ utrinque latus lecti sustinent. Virg. 1. Æn. 698.

Quum venit, aulæis jam se regina superbis
Aurea composuit sponda, mediamque locavit.

Extrema & in sponda cubet. Hor. Epod. 3. 22.

Orciniana sponda. Martial. lib. 10. 5.

Spondaicus, V. SPONDEUS.

Spondeo, spopondi, sponsum, [ἀναδέχομαι, ὁμολογέω, ἐγγυάω, μνηστεύομαι] ēre. a Sponte fit, quod veteres pro Dico usurpabant: quia qui spondet, sponte, id est voluntarie dicit. Postea Spondere acceptum est pro Sponte promittere. Cic. 16. Att. 2. Egit autem pater & filius ut tibi sponderent. Idem 14. Philipp. 26. Pansa aut morte, aut victoria se satisfacturum Reip. spopondit.

Promittere & spondere. Cic. pro Muren. 90.

Officium spondere alicui. Ovid. 10. Met. 418.

Spondere pro aliquo. Cic. 12. Att. 15. Sed tamen scire velim quomodo dicar spopondisse, pro patre an pro filio. Idem 1. Fam. 9. Dependendum tibi est quod mihi pro illo spondisti.

Spondeo de. Cic. 15. Fam. 21. Quod ego non modo de me tibi spondere possum, sed de te etiam mihi.

Fide mea spondeo futurum, ut &c. V. FIDES, ei.

Fortuna spondet salutem. Virg. 12. Æn. 637.

Sidera nihil placidum spondentia. Ovid. in Ibin, 215.

Spondere in incertum apud Senecam, est non In certam nummorum summam, sed Quantumcunque quis debeat fide sua jubere, quæ periculosissima sponsio erat. Ejus sunt verba, Sed non si spondere in incertum jubebis, si fisco obligabis.

Spondere puellam dicitur pater alicui, Quum pollicetur futurum esse ut eam in uxorem ducat. Plaut. Curc. 5. 3. 74. Spondesne miles mihi hanc uxorem? M. spondeo. Idem Trin. 5. 2. 33.

Sponsus, a, um. Partic. [μεμνηστευμένος] Promissus. Ter. Phorm. 4. 3. 52. Etiam nunc, si vult Demipho dare, quantum ab hac accipio, quæ sponsa est mihi, &c. Idem Eun. 5. 9. 6. Cic. 14. Att. 20. Suam cuique sponsam, mihi meam: suum cuique amorem, mihi meum.

Sponso, [μνηστεύω, νυμφεύω] āre. Sponsalia contrahere. ut, Sponsare filiam, Paulus de ritu nuptiarum, l. Siquis officium in aliqua provincia administrat, inde oriundam, vel ibi domicilium habentem uxorem ducere non potest, quanvis sponsare non prohibeatur ita scilicet, ut si post officium depositum noluerit mulier nuptias contrahere, liceat ei hoc facere, arris tantummodo redditis quas acceperit. Budæus.

Sponsus, ūs. m. [ἀνάδοχή] Sponsio. Serv. Sulpit apud Gell. lib. 4. cap. 4. Si post eas stipulationes uxor non dabatur, qui stipulabatur, ex sponsu agebat, judices cognoscebant. Varr. de L. L. 5. 7. Quod sine sponte sua dixit, cum eo agi non potest ex sponsu. Phædr. 1. 16. 1.

Fraudator nomen quum locat sponsu improbo.

Sponsus, i. m. [νυμφίος] Cui spondetur puella, sive Qui spopondit eam se ducturum. Ulpian. l. In potestate. D. de sponsal. In potestate manente filia, pater sponso nuntium remittere potest, & sponsalia dissolvere. Caius eod. tit. l. Sæpe. Valetudo sponsi sponsæve ulterius trahunt sponsalia.

Is animadvertit sororem suam de fratrum morte non laborantem: sponsi autem nomen appellantem identidem Curiatis cum gemitu & lamentatione. Cic 2. de Invent. 78.

Sponsi vita; adagium pro Molli & delicata. V. Chiliad.

Sponsa, æ. f. [νύμφη, μνηστὴ] Puella quæ spondetur. Plaut. Cas. 1. 14. Huc venisti sponsam præreptum meam.

Deducere sponsam marito. V. DEDUCO.

Turpes sponsæ. Juven. 1. Sat. 78.

Sponsor, ōris. m. [ἔγγυος, ἐγγυητὴς] Qui puellam spondet. Conjugii sponsor & obses. Ovid. 2. Epist. 34.

Sponsor, Qui alicui promittit. Cic. 6. Fam. 19. De tuo negotio quod sponsor es pro Pompeio, si Galba consponsor tuus redierit. Idem pro Quint. 75. Cur cæteri sponsores & creditores non convenerint?

Sponsor, in fœm. Ovid. 16. Epist. 114.

——comitata Cupidine parvo
Sponsor conjugii stat dea picta sui.

Sponsio, ōnis. f. [ἐγγύησις, ἐγγύη] Promissio. Paul. de verb. signif. l. Sponsio appellatur non solum quæ per sponsi interrogationem fit, sed omnis stipulatio, promissioque.

Sponsio, Genus erat actionis apud antiquos: quæ fiebat interposita stipulatione certæ pecuniæ, quam perderet is qui sponsione vinceretur, & coram Recuperatoribus, aut alio judice disceptabatur. Erat autem decima pars rei controversæ in causis privatis: in publicis autem quinta apud Græcos, auctore Polluce & aliis scribentibus, τὸ ἐπὶ δέκατον τοῦ τιμήματος τῆς δίκης, pœna scilicet temere litigantium. Cic. 3. Verr. 132. Quid, quum palam Syracusis te audiente maximo conventu P. Rubrius Q. Apronium sponsione lacessivit, ni Apronius dictitaret te sibi in decumis esse socium? Hæc te vox non perculit? non perturbavit? non ut capiti & fortunis tuis prospiceres, excitavit? tacuisti, sedasti etiam lites illorum, & sponsio illa ne fieret laborasti. Et paulo post, Sponsio est, ni te Apronius in decumis socium esse dicat, provincia tua est: ades, abs te judicium postulatur. Valerius lib 2. cap. 3. Pertinacius progressa contentione, Valerius sponsione Luctatium provocavit, non se petiturum triumphum, ni suo ductu Punica classis esset oppressa, nec dubitavit restipulari Luctatius Itaque judex convenit inter eos Attilius Calatinus. Hactenus Valer. Provocans igitur sponsione, ita dicebat, Spondeo me tantam pecuniam daturum, ni, & reliqua. Provocatus autem contra restipulabatur. Cic. 5. Verr. 136. Cum eodem Apronio postea Scandilius eques Romanus, quem vos omnes nostis, eandem sponsionem de societate fecit quam Rubrius facere voluerat, institit, oppressit, non remisit: facta est sponsio H-S. quinque milibus. Cœpit P. Scandilius Recuperatores aut judicem postulare. Fiebat sponsio plerunque in interdictis: id quod ostendit Quintilianus in septimo. Exemplum sponsionis est apud Cic. pro Cecin. 45. Erat enim Cecinna de fundo vi armata dejectus: propterea Prætor interdixerat De vi, id est interdicto. Unde vi concesso jusserat Ebutium, qui vim fecerat, restituere Cecinnam in possessionem. Quum autem Ebutius Prætoris se edicto satisfecisse diceret: Cecinna autem se plane restitutum esse negaret, facta est sponsio ni Cecinna restitutus ex edicto Prætoris esset. Quum igitur Cicero vim illatam Cecinnæ judicibus sponsionis exposuisset, ita demum subdidit, His rebus ita gestis, P. Dolabella Prætor interdixit, ut est consuetudo De vi hominibus armatis sine ulla exceptione: tantum ut unde dejecisset, restitueret. Restituera se dicit. Sponsione vobis judicandum. Budæus.

Audax sponsio. Juven. 11. Sat. 199.

Sponsiones facere. Plin. lib. 9. cap 32.

Sponsionem facere cum aliquo. Plin. lib. 7. cap. 37. Sed maxime sponsione facta cum Fortuna, ne medicus crederetur, &c.

Sponsionem facere quod. Valer. Max lib. 6. cap. 1. de C. Fescennino, Quum de stupro nihil negaret, sed sponsionem se facere paratum diceret, quod adolescens ille palam atque aperte corpore quæstum factitasset.

Fit sponsio, *On parie, On gage.* Juven. 11. Sat. 200.

——spectent juvenes, quos clamor, & audax
Sponsio, quos cultæ decet assedisse puellæ.

Quem locum exponens Britannicus sic ait: Sponsio dicitur Contentio & altercatio quæ fit depositis pignoribus. Spectatores igitur invicem contendentes sponsione, id est deposito pignore, alii alium fore victorem asserebant. Plin. lib. 33. cap. 1. Ad sponsiones etiamnum annulo exiliente. Solent enim annuli in sponsionibus sæpe deponi. Idem lib. 7. cap. 37. de Asclepiade medico loquens, Sed maxime, sponsione facta cum Fortuna, ne medicus crederetur, si unquam invalidus ullo modo fuisset ipse. Idem lib. 9. cap. 35. Ergo sponsionibus factis, postero die magnificam cœnam apposuit Antonio. De cœna Cleopatræ loquitur. Paulo post, Injecit alteri manum L. Plancus judex sponsionis ejus, victumque Antonium pronunciavit. Rursus paulo post, de Clodio Æsopi filio: Et quidem nulla sponsione ad hoc productus, singulos uniones convivis absorbendos dedit. Audax autem sponsio dicitur Juvenali, quia in discrimine res versatur, quum rei eventus sit incertus. Martial. lib. 11. 1.

Sed quum sponsio, fabulæque lassæ
De Scorpo fuerint, & Incitato.

Sponsionem (ut ait Calderin.) appellat Depositionem pignorum uter esset futurus victor, an Incitatus, an Scorpus. Nam hi duo aurigæ omnium sermone celebrabantur.

Provocare aliquem sponsione. Valer. Max. 2. 8. 2. & Petron. cap. 70.

Sponsio quæ in verba facta est? Si ex edicto Præt. bona P. Quintii possessa non sint. Cic. pro Quint. 84.

Sponsio voti. Cic. 2. de Legib. 41. Diligentia votorum satis in lege dicta est, ac voti sponsio, qua obligamur deo: pœna vero violatæ religionis justam recusationem non habet.

Sponsiuncŭla, æ. f. dimin. Petron. cap. 58. Sponsiunculam deferre.

Sponsālis, e. Adj. Spectans ad sponsum, vel sponsam. Leg. 2. Cod. Theodos. de Repudiis; Quæ recedit dotis suæ compos, sponsalem quoque obtineat largitatem.

Sponsalia, ōrum. n. pl. [ἐγγύη, ἕδνα] Serv. Sulpit. in lib. quem scripsit De dotibus, apud Gell. lib. 4. cap. 4. Qui uxorem ducturus erat, ab eo unde ducenda erat, stipulabatur eam in matrimonium ductum iri: qui daturus erat, itidem spondebat. Is contractus stipulationum, sponsionumque, dicebatur sponsalia, &c. Ulpian. De sponsal. l. 2. Sponsalia dicta sunt a spondendo. Nam moris fuit veteribus stipulari & spondere sibi futuras uxores. Ibid. Florent. l. 1. Sponsalia sunt mentio & repromissio futurarum nuptiarum. Juven. 6. Sat. 25.

Conventum tamen & pactum, & sponsalia nostra
Tempestate paras.

Dies sponsaliorum. Suet. in August. cap. 53.

Mediocria sponsalia. V. MEDIOCRIS.

Constituere sponsalia. Ulp. l. Si puellæ. D. de sponsal.

Contrahere sponsalia. Modestin. in l. In sponsalib. contrahendis. D. de sponsal.

Dissolvere sponsalia. Ulp l. In potestate. D. de sponsal.

Efficere sponsalia. Modestin. l. In sponsalib. D. de sponsal.

Facere sponsalia. Ulp in l. Quæsitum. D. de sponsal.

Infirmare sponsalia. Caius in l. Furor. D. de sponsal.

Infringere sponsalia. Ulp. in l. Si puellæ. D. de sponsal.

Præbere alicui sponsalia Cic. 2. Q. frat. 8.

Sponsalitius, a, um. Quod ad sponsos, aut pertinet, aut refertur: ut, Sponsalitia largitas, i. e. Donatio, quæ a sponso sponsæve fit. apud Justinian. Novell. 119. & sæpe in lib. 5. Cod. & Sidon. 7. Epist. 2.

Spondeus, i. m. [σπονδεῖος] Pes duabus syllabis longis constans. Legitimus quidem hic qui in Heroico versu omnium sibi vendicat locum, licet raro quinto loco reperiatur. Dictus, quod in sacrificiis

&

& libamentis eo maxime uterentur. Nam σπονδὴ libamentum, fœdusque, ac ſponſionem ſignificat.
Lentipes ſpondeus. Auſon. Epiſt. 21. 42.
Stabiles ſpondei. Hor. de Arte Poet. 256.

SPONDAICOS, a, um. ut, Verſus ſpondaicus, Qui duos habet ſpondeos ad finem.

SPONDIALIS, e. Adj. Tibicen dicebatur ſpondialis, Qui in ſacris canebat, quod nomen a ſpondeo profectum initio eſt, cujus carmine Græci in libamentis deorum & ſacrificiis uti ſoliti erant. Iſidor. 1. 16. Unde & ii qui tibiis canebant in ſacris gentilium, ſpondiales nominabantur. Mar. Victor. Spondeus e duabus longis, ut reges, temporum quatuor, dictus a tractu cantus ejus qui per longas tibias in templis ſupplicantibus editur, unde & ſpondiales appellantur, qui hujuſmodi tibias inflare aſſueverunt. Ex Turneb. Adverſ. 20. 17.
Spondialia, Carmina trochaica ſacris adhiberi ſolita Latinis dicebantur, quibus etiam tibicines cum modos faciebant, plerumque uti ſolebant. Cic. 2. de Orat. 193. Tamen in hoc genere ſæpe ipſe vidi, cum ex perſona mihi ardere oculi hominis hiſtrionis viderentur, ſpondialia illa dicentis, Segregare abs te auſus, aut ſine illo Salaminem ingredi? Editi libri habent Spondalia, ſed mendoſe, ut Turnebo quidem videtur Adverſ. 20. 17.

SPONDOLICI, Populi Mæotidis apud Plin. lib. 6. cap. 7.

SPONDȲLIS, is. f. [σπονδύλη] Plin. lib. 27. cap. 13. Et animalium quidem cæterorum nullum aliud radices a nobis dictas attingit excepta ſpondyli, quæ omnes perſequitur. Genus id ſerpentis eſt. Verticellam Gaza vertit in Ariſtotelem.

SPONDYLIUM, i. n. ſive SPONDYLION Dioſcoridi, [σπονδύλιον] Plin. lib. 12. cap. 26. Ab hac panace, ferula differt, quæ vocatur ſpondylion, foliis tantum, quia ſunt minora, & platani diviſura: non niſi in opacis gignitur. ſemen eodem nomine ſilis ſpeciem habet medicinæ tantum utile.

SPONDȲLUS, i. m. [σπόνδυλος, σπονδύλιον] Nodus ſeu vertebra ſpinæ dicitur. Sunt autem in ipſa ſpina ſpondyli quatuor & viginti, quorum ſeptem collum conſtituunt, duodecim thoracem, quinque aliæ lumbos.
Spondylus in mari animal, apud Plin. lib. 32. cap. 11.
Spondylus, Calculus æneus quo ſuffragia ſua judices Athenis dabant, ut eſt apud Jul. Polluc.
Spondylus, Verriculum quod apponitur fuſis, ut nendo melius vertantur.
Spondylus, Callus ſive caro interior oſtreorum. Plin. lib. 32. cap. 6. Neque in luto capra, neque in arenoſis, ſed ſolido vado, ſpondylo brevi atque non carnoſo, nec fibris lacinioſo, ac tota in alvo. Columel. lib. 8. cap. 16.
Spondylo utitur Martial. pro Oſſiculis animalium, lib. 7. 19.
Roſos tepenti ſpondylos ſinu condit.

SPONGIA, æ. f. [σπόγγος] Quiddam eſt in natura tertium ordinem habens, ut neque animal, neque frutex, ſed tertium quiddam ac medium inter utrunque genus dici poſſit, quod Græci zoophyton appellant. Plurimis locis in ſaxis marinis naſcuntur ſpongiæ, diverſiſque nominibus ab antiquis diſtinctæ, quoniam non una ſit earum formæ bonitas & uſus. Spongias antiqui in deliciis habuerunt, ſtrigilum vice linteorumque illis utentes ad diſtringenda & mundanda corpora. Quapropter purpura tingebant eas, alias cura candidas faciebant tinctas per æſtatem ſalis ſpuma ad lunam & pruinas ſternentes inverſas, ut candorem biberent. Menſas etiam his tergere mos erat. Martial. lib. 14. 144.
Hæc tibi ſorte datur tergendis ſpongia menſis
Utilis, expreſſo quum levis imbre tumet. Naſcitur in petris, alitur conchis & piſce, & limo. Intellectum ineſſe iis apparet, quia ubi avulſorem ſenſere, contractæ multo difficilius abſtrahuntur. Avulſæ relinquunt in petris veluti cruoris veſtigium, atque ex his quaſi molliores penicilli recreſcunt. Quidam ſpongias ita diſtinguunt. Alias ex his mares exiſtimavere, tenui fiſtula, ſpiſſiores, perſorbentes: & tinguntur in deliciis aliquando purpura. Alias fœminas majoribus fiſtulis, ac perpetuis. Hæc Sipontinus ex Plin. lib. 9. cap. 45. & lib. 31. cap. 11.
Plenam ſpongiam aquæ manu premere & ſiccare. Lucret. lib. 4. 622.
Spongiæ retiariorum. Spongiis ad ſiccandum vulnerum ſanguinem & reprimendum utebantur: cumque ſæpenumero uſuveniret, ut retiarii, qui cum myrmillonibus depugnabant, vulnerarentur, & ſpongiis egerent, idcirco Septimius ſpongias retiariorum dixit. Neque enim ſatis adverſus parem ſuum muniti erant, cum toti in reti jaciendo intenti eſſent. Verba Tertulliani ſunt, Poterit de miſericordia moveri defixus in morſus urſorum, & ſpongias retiariorum. Annotavit Turneb.
Spongiæ, quibus columnæ, pavimenta, podia exterguntur. Ulp. in l. Quæſitum. § canales. D. de fund. inſtruct.
Spongias, olitores antiqui appellabant, Radiculas aſparagorum inter ſe implicatas. Columel. lib. 11. cap. 3.
Spongiarum oculi. Columel. lib. 11. cap. 3. Stirpes præfractæ angunt oculos ſpongiarum, & quaſi excæcant, nec patiuntur aſparagum emittere.

SPONGIŎLA, æ. f. [σπογγιάδιον] dimin. Spongiola, quæ aliis Amentum, aliis Cachrys dicitur, officinis *bedegar*, Id eſt quod præter naturam in quibuſdam fruticibus ut cynorhodo naſcitur, & ſquammatim compactum ſpongiolæ cujuſdam modo propendet e ramis. Plin. lib. 25. cap. 2. Alias apud auctores cynorhodi una medicina erat, ſpongiolæ quæ in mediis ſpinis ejus naſcitur, cinere cum melle alopecias capitis expleri.
Spongiolæ, Radiculæ aſparagorum inter ſe implicitæ. Columel. lib. 11. cap. 3. Sulci autem inter ſe pedali menſura diſtantes fiunt non amplius dodrantalis altitudinis, in quam ita ſpongiolæ deprimuntur, ut facile ſuperpoſita terra germinent.

SPONGIŌSUS, a, um. Adj. [σπογγιώδης] Quod ſimilitudinem ſpongiæ habet. Plin. lib. 11. cap. 37. Idcirco pulmo ſpongioſus.

SPONGIO, āre. Spongia detergere. Apic. 1. 26.

SPONGITIS, æ. m. Gemma, quæ ſpongiæ (a qua & nomen habet) ſpeciem repræſentat. Plin. 37. 10.

SPONSA, SPONSALIS, SPONSIO, SPONIO, SPONSUS. V. SPONDEO.

SPONTE, [αὐτομάτως, ἑκουσίως, [illegible]] ablativus a nominativo inuſitato Spons. cujus genitivus eſt in rariore uſu: ſignificat Voluntate propria, & ſuapte natura, ſine hominis labore. Plaut. Truc. 2. 6. 46. Neque jam queo pedibus mea ſponte ambulare. Ter. And. 4. 2. 9. Age, ſi hic non inſanit ſatis ſua ſponte, inſtiga. Cic. de Senect. 71. Senes autem, ſicut ſua ſponte, nulla adhibita vi conſumptus ignis extinguitur. Idem 1. Fam. 7. Etenim Pompeium, qui mecum ſæpiſſime non ſolum a me provocatus, ſed etiam ſua ſponte de te communicare ſolet, ſcis temporibus illis non ſæpe in ſenatu fuiſſe.
Oſtia patuere ſua ſponte. Virg. 6. Æn. 82.
Sequi ſponte. Quintil. lib. 5. cap. 10. Et ut literæ, ſyllabæque ſcribentium cogitationem non exigunt, ſic rationes ſponte quadam ſequantur.
Italiam non ſponte ſequor. Virg. 4. Æn. 361.
Sponte, Arbitrio. Tacit. 3. Hiſt. 16. Nec ſponte Antonii properatum.
Paxque fuit non ſponte ducum. Lucan. 1. 99.
Sponte naturæ, h. e. A natura, & per naturam. Plin. lib. 11. cap. 49. Teſtes homini tantum injuria, aut ſponte naturæ franguntur. Idem lib. 9. cap. 51.
Vivere ſua ſponte, Sine aliorum ope ſuſtentare vitam ſuam. Lucret. lib. 5. 870.
Sponte, cum genitivo. Hæc enim alienatio non ſponte tutorum fit. Ulp. in l. Sed ſi pec. §. 2. D. de reb. eor. qui ſub tut. &c.
Spontis, genitivus. Varr. de L. L. 5. 7. Spontis ſuæ ſtatuerat finem. Gell. lib. 13. Spontis ſuæ mortem manet. Columel. lib. 9. cap. 4. Eſt enim ſativa & altera ſuæ ſpontis, itemque ſemper virens pinus & minor ilex.
Homo ſuæ ſpontis. Celſ. lib. 1. cap. 1. Sanus homo qui & bene valet, & ſuæ ſpontis eſt, nullis obligare ſe legibus debet.

SPONTE, Adv. [ἑκουσίως] Plin. 4. Epiſt. 89. Hic ſponte beatiſſimo otio fruitur, alius exercitum regit. Idem Epiſt. 139.
Imminentem neceſſitatem ſponte prævenit. Tacit. 1. Ann. 30.

SPONTANEUS, a, um. Adj. [αὐτόματος, αὐθαίρετος] Voluntarium & naturale. Sen. Epiſt. 121. Agilitas eſt ſpontaneus motus. Macrob. Somn. Scip. 2. 12. Appetitus ſpontaneæ mortis.

SPONTĀLIS, e. [ἑκούσιος] Idem quod Spontaneum & ultroneum. Apul. lib. 4. Quumque nulli noſtrûm ſpontale parricidium ſuadens, perſuadere poſſet, gladium per medium pectus ictu fortiſſimo transadigit.

SPONTALITER, Adv. Solin. 8. Epiſt. 9. Id ſpontaliter facio.

SPONTĪVUS, a, um. Solin. 2. Damnum ſpontivum.

SPORĂDES, um. f. pl. [Σποράδες] Inſulæ quædam circa Cretam in mari Carpathio, vel Ægæo, ſicut Strab. lib. 10. ſcribit. Dictæ quod in mari ſparſæ ſint. Sunt autem harum nomina, Helene, Phocuſa, Hecaria, Schimuſa, Polegrados, Thera, Anephe, Aſtypalia, Laguſa, Ion, ubi ſepultus fertur Homerus. conf. Plin. 4. 12.

SPORTA, æ. f. [σαργάνη, σφυρίς, σπυρίς] Vaſis genus quaſi fiſcella. A Sparto herba, quæ frequens apud Hiſpanos naſcitur: aut ab Aſportando, ut ait Non. Salluſt. Fragm. cap. 14. E muris canes ſportis demittebant. Suet. de Clar. Rhet. 1. Diu expectaverunt dum retia extraherentur, aliquando extractis piſcis nullus infuit, ſed ſporta auri obſuta. Varr. de vita Pop. Rom. lib. 1. Neque enim obſonium in tota cœna cœptum ex variis rebus conjectum in unam ſportam perſpicitur. Columel. lib. 8. cap. 7. Locus ad hanc rem deſideratur calidus maxime, & minimi luminis, in quo ſingulæ caveis includantur anguſtioribus, vel ſportis incluſæ pendeant aves.
Sportæ, Sportulæ, Sportellæ; Nummûm ſunt receptacula. Budæus in notis ad Pandect. & Aſcon. Pedian.
Sporta juncea, vel ſpartea. Columel. lib. 12. cap. 6.
Sportæ fæcariæ ſunt, Quibus incluſa fæx prelo ſupponitur, ut vinum fæcatum exprimatur. Idem cap. 133. Catonis declaratur. Monuit Turneb.

SPORTŬLA, æ. f. dimin. [σπυρίδιον] Plaut. Curc. 2. 3. 10. Qui incedunt ſuffarcinati, cum libris, cum ſportulis. Idem Men. 1. 4. 1. Sportulam cape, atque argentum. eccos tres nummos habes? c. habeo. e. abi, atque obſonium affer.
Sportula aliquando pro Diſtributione quæ ad populum fiebat, aliquando pro ipſis Cibis accipitur, quod in ſportis pecunia, quandoque etiam cibus in quotidianum uſum deferri ſolebat. Martial. lib. 8. 50.
Promiſſa eſt nobis ſportula, recta data eſt. i. e. Cœna. Sueton. in Claud. Cæſ. cap. 21. Gladiatoria munera plurifariam ac multiplicia exhibuit. Anniverſarium in caſtris Prætorianis: ſine venatione, apparatuque juſtum, atque legitimum in ſeptis: ibidem extraordinarium & breve dierumque paucorum, quodque appellare cœpit ſportulam, quia primum daturum ſe dixerat velut ad ſubitam condictamque cœnulam invitare ſe populum.
Sportula, pro Cœna ipſa; quæ, quod initio in ſportula dabatur, inde nomen meruit: unde & a Græcis *δεῖπνον ἐν σπυρίδι* vocatur, id eſt Cœna in calatho. Juven. 3. Sat. 249.
Nonne vides quanto celebretur ſportula fumo?
Centum convivæ: ſequitur ſua quemque culina. Ab hac conſuetudine dandi in ſportulis obſonii, aut cœnæ in ſportulis ferendæ, ſportulæ quæ centum quadrantes æſtimabatur nomen ortum videtur eſſe, quod obſonii & cibi loco pecunia daretur in victum, quæ cum cœnam ementiretur, & cœnæ loco daretur, rectæ cœnæ opponebatur, quod recta ſit cœna cum clientem laute accipimus & paſcimus: non recta cœna, ſed in locum cœnæ, aſſes cœnæ cauſa numerari, id eſt ſportula data. Suet. Sportulas, inquit, publicas ſuſtulit, revocata cœnarum rectarum conſuetudine. Turneb. In limine autem domus ſportulæ conſtituebantur. Juven. 1. Sat. 95.
——nunc ſportula primo
Limine parva ſedet turbæ rapienda togatæ. Idem 10. Sat. 46.
Defoſſa in loculis quos ſportula fecit amicos.
Arida ſportula. Martial. lib. 10. 75.
Sportula, Locus in atrio domus, in quo proponebantur quæ quolibet die dono danda erant.

Sportella, æ. f. [σπυρίδιον] aliud dimin. Species canistri, qua artolagani & bellaria ferebantur. Sed & interdum sportulis obsonia cœnarum portabant, cum ad aliquem cœnatum ibant, & in cœnationem domesticam ferebant. Cic. 9. Fam. 20. Dediscendæ tibi sunt sportellæ & artolagani tui. Ego autem putem artolaganos in parabilibus & vulgaribus cibis fuisse numeratos. Turneb.

Sporus, i. m. Spado fuit a Nerone in deliciis venereis habitus, quem in fœminam idem ipse hominis monstrum transfigurare annisus est, eundemque dote inter auspices consignata, palam uxorem duxit. Post Neronis vero necem jussus a Vitellio, ut in habitu constupratæ puellæ, se in theatro sisteret, non ferens tantam ignominiam, manus sibi intulit. V. Sueton. & Dion. in Neron.

S P U

Spudarcha, æ. Anxie dignitates affectans, & imperia. Xenophon in Symposio. Cæl. lib. 3. cap. 5.

Spudastes, æ. [σπουδαστὴς] Fautor, studiosus. Hieronym. in lib. de Scriptor. Ecclesiastic. ubi de divo Luca agit. Sed & Tertullian. vicinus eorum temporum refert presbyterum quendam in Asia σπουδαστὴν, id est amatorem Pauli convictum apud Joannem, quod auctor esset libri, & confessum se hoc Pauli amore fecisse, loco excidisse.

Spuma, æ. f. [ἀφρὸς, πτύελον, φυκίον] Sordes earum rerum a quibus ejicitur, nempe quum per ebullitionem vel maximam agitationem fæx quædam supernatat, ut mero, æri, sali, &c. Virg. 1. Æn. 39.
——& spumas salis ære ruebant. Martial. lib. 14. 58.
Spuma vocor nitri, dicor & aphronitrum.
Albentes spumæ. Ovid. 7. Met. 415.
Albida spuma. Ovid. 3. Met. 74.
Cana spuma. Sen. Hippol. 10.
Fervida spuma. Ovid. 8. Met. 287.
Virides spumæ serpentum. Claud. de Bell. Gild. 172.
Agere spumas. Lucret. lib. 3. 490. V. ago.
Albet mare spumis sonantibus. Ovid. 11. Met 501.
Elisa spuma. Virg. 3. Æn. 567.
Ter scopuli clamorem inter cava saxa dedere,
Ter spumam elisam, & rorantia vidimus astra.
Fudit stridentem cum sanguine spumam. Ovid. 8. Met. 417.
Incalescens spuma. V. incalesco.
Incanuit unda spumis. Catul. Argon. 62. 13.
Oblitus & spumis, & crasso sanguine rictus. Ovid. 11. Met. 367.
Torquent adnixi nautæ spumas. Virg. 3. Æn. 208.

Spumeus, a, um. Adj. [φυκώδης] Quod spumæ colorem refert. Plin. lib. 15. cap. 28. Spumeus color malis. Idem lib. 37. cap. 2.
Amnis spumeus, i. e. Spumans, vel spumosus. Virg. 2. Æn. 496.
Ora spumea. Lucan. lib. 5. 190.
Semen spumeum. Plin. lib. 20. cap. 19.
Unda spumea. Virg. 10. Æn. 212.

Spumōsus, a, um. Adj. [ἀφρώδης] Quod spumam facit. Plin. lib. 12. cap. 7. Lycion aptissimum medicinæ, quod est spumosum.
Æquor spumosum. Lucan. lib. 2. 627.
Littora spumosa. Catull. Argon. 65. 121.
Unda spumosa. Virg. 6. Æn. 174.
Compar. Claud. de Conf. Honor. 6. 458.
Addua quo scissas spumosior incitat undas.

Spumifer, ĕra, ĕrum. Adj. [φυκοφόρος] ut, Fluctus spumiferi, apud Stat. 1. Achil. 59.

Spumiger, ĕra, ĕrum. aliud Adj. [ἀφρογόνος] ut,
Fons spumiger, apud Ovid. 11. Met. 140.
Sus spumiger. Lucret. lib. 5. 983.

Spumidus, a, um. Apul. Apoll. Humor crassus & spumidus.

Spumabundus, a, um. Apul. Apol. Faciem tuam spumabundus conspuisset.

Spumigĕna, æ. ut, Cytherea spumigena, Ex spuma nata. Mart. Capell. 9.

Spumo, [ἀφρίζω] āre. Spumas emittere. Plin. lib. 32. cap. 7. Subinde spuma pennis detersa, & postquam desierit spumare, tepidum infundere. Virg. 8. Æn. 672.
—— sed fluctu spumebant cærula cano.
Aspergine salsa spumant cautes. Virg. 3. Æn. 534.
Freta spumant versa lacertis. Virg. 5. Æn. 141.
Vindemia spumet plenis labris. Virg. 2. Georg. 6.

Spumans, antis. Partic. [ἀφρίζων] ut,
Aper spumans. Virg. 1. Æn. 324.
Cymbia spumantia lacte. Virg. 3. Æn. 66.
Ensis spumans cruore. Virg. 4. Æn. 665.
Equus spumans. Virg. 6. Æn. 881.
Fræna spumantia mandit ferox sonipes. Virg. 4. Æn. 135.
Pateram spumantem hausit. Virg. 1. Æn. 743.
Pocula spumantia lacte. Virg. 5. Ecl. 67.
Sanguis spumans. Virg. 9. Æn. 456. & Celf. lib. 5. cap. 26.
Uvæ spumantes. Columel. lib. 10. 44.

Spumātus, a, um. Adj. [ἠφρισμένος] Cic. 1. de Divin. 13.
Saxaque cana, salis niveo spumata liquore,
Tristificas certant Neptuno reddere voces. Ex poeta.

Spumātus, ûs. m. [ἀφρισμὸς] Stat. 1. Sylv. 4. 102.
Dictami florentis opem, quoque anguis abundat
Spumatu.

Spumesco, [ἀφρίζομαι] ĕre. inchoativum : ut,
Æquora spumescunt remo. Ovid. 2. Epist. 87.

Spuo, spui, spūtum, [πτύω] ĕre. Salivam emittere. Virg. 4. Georg. 97.
—— terram sicco spuit ore viator
Aridus. Plin. lib. 28. cap. 4. Veniam quoque a deis spei alicujus audacioris petimus, in sinum spuendo. V. sinus.

Sputo, [ἀποπτύω] āre. frequent. Plaut. Capt. 3. 4. 18. Nam illic

istic qui sputatur interdum morbus venit. Idem Merc. 1. 2. 27. Tua causa rupi ramices, jandudum sputo sanguinem.

Sputātor, ōris. m. [πτύστης] Plaut. Milit. 3. 1. 52. Minime sputator, screator sum.

Sputum, i. n. [πτύελον, πτύσμα, πίτυσμα] Saliva. Martial. lib. 2. 26.
Inque suos mittit sputa subinde sinus.
Minuta sputa. Lucret. lib. 6. 1186.
Salsa sputa. Lucret. lib. 6. 1187.
Tenuia sputa. Lucret. lib. 6. 1186.
Edere sputum sincerum. Celf. lib. 2. cap. 9.

Sputus, i. m. Idem. Cæl. Aurel. Tard. 4. 4. Cum plurimo sputu & ructatione jugi.

Sputisma, atis. n. Vitruv. 7. 4.

Sputāmen, ĭnis. n. Cæl. Aurel. Tard. 2. 14. 199. Ægrotantium sputamina. conf. Ammian. 14. 9. Tertull. adv. Gnost. cap. 10.

Sputamentum, i. n. Tertull. de Spectac. cap. 30. Sputamentis decoratus.

Sputatilĭcus, a, um. Adj. [πτυσματιστικὸς] Levis. Cic. de Clar. Orat. 260. Et ille fuit accusator, inquit, vetus, quo accusante Chritilium, Sisenna defendens dixit quædam ejus sputatilica esse crimina. Tum C. Ruscius, Circumvenior, inquit, Judices, nisi subvenitis. Sisenna quid dicas nescio, metuo insidias; Sputatilica quid est? hoc sputa quid sit scio, tilica nescio. Maximi risus: sed ille tamen familiaris meus recte loqui putabat esse, inusitate loqui. Sputatilica, i. e. Levia.

Spurcus, a, um. [πιναρὸς, πινώδης, ῥυπαρὸς, ἀκάθαρτος] Quod est impurum, obscœnum, lutulentum, inquit Non. A spuendo dictum, quod tale sit ut de eo spuatur. Cic. 1. Tusc. 41. Samnis spurcus homo, vita illa dignus locoque. Hor. 2. Serm. 5. 18.
Visne tegam spurco Damæ latus?
Saliva spurca. Catul. 76. 8.
Spurcus, Fœtidus. Apul. Tam multæ res spurcæ & graves, nares infestant.
Gladiator spurcus & carnifex, Sævus, sanguinarius. Varr.
Helluo spurcissimus, prægustator libidinum. Cic. pro Domo 25.
Lupæ spurcæ. Martial. lib. 1. 35.
Tempestas spurca. Cic. Jactati tempestate spurcissima. i. e. Vehementi. Columel. in Præf. lib. 1. Spurcus ager.
Vinum spurcum est, Quod sacris adhiberi non licet, ut ait Labeo Antist. lib. 10. commentarii juris Pontificii, cui aqua admixta est, defrutumve, aut igne tactum est, mustumve ante quam defervescat. Fest.

Spurce, ius, issime. Adv. [ῥυπαρῶς] Cic. 1. de Invent. In odium ducentur, siquid eorum spurce, superbe, crudeliter, malitiose factum proferetur. Idem 11. Att. 13. Deinde præscribit spurcissime quas ob causas fecerit.
Dicere in aliquem spurce. Cic. 2. Philip. 100. An crudelior qui in illam miseram tam spurce, tam impie dixeris.

Spurcitia, æ. vel **Spurcities**, ēi. f. [ῥυπαρία, ἀκαθαρσία] Immunditia. Lucret. lib. 6. 21.
At contra nobis cœni teterrima cum sit
Spurcities, eadem suibus hæc munda videtur. Plin. lib. 33. cap. 4. Quæ e catino jactatur spurcitia, in omni metallo scoria vocatur. Idem lib. 17. cap. 9. Proxime spurcitias suum laudant.

Spurco, [ῥυπαίνω, σπιλόω] āre : vel **Spurcor**, ari. depon. Fœdare, vitiare. Celf. Jurisconf. ait apud Ulpian. in l. Si servus. D. ad leg. Aquil. Cum eo agi posse Aquilia, qui vinum spurcavit, vel effudit, vel acetum fecit, vel alio modo vitiavit. Plaut. Men. 1. 2. 57.
Ne ex isto loco spurcatur nasum odore illutibili.
Aquas spurcare. Paul. in l. 1. D. De extraord. crimin. Siquis fimo corrupto aliquem perfuderit : cœno, luto oblinierit : aquas spurcaverit : fistulas, lacus, quidve ad injuriam publicam contaminaverit.
Senectus spurcata impuris moribus. Catul. in Comin. 105. 2.

Spurcāmen, ĭnis. n. Prudent. Cathem. 9. 56.
—— gregis suilli sordida spurcamina.

Spurciloquium, i. n. Tertul. de Resur. cap. ult. Spurciloquio experiri in congressibus.

Spurcifĭcus, a, um. Adj. [ῥυποποιὸς] Qui spurca & fœda facit. Plaut. Trin. 4. 1. 7. Spurcificum, immanem, intolerandum, vesanum.

Spurcidĭcus, a, um. aliud Adj. [ῥυπαρολόγος] Qui spurca & obscœna dicit. Plaut. Capt. prol. 56. Neque spurcidici insunt versus.

Spurina, [Σπουρίνας] Dux regis Parthorum, qui Crassum interemit.
Item Mathematicus ac vates, qui Cæsari prædixit, ut Martias caveret Idus, cujus Tranquill. in Cæs. cap. 81. & Valer. meminere.
Tertius hujus nominis Adolescens egregia forma, qui quum fœminas virosque ad libidinem aspectu decoro invitaret, oris pulchritudinem vulneribus sponte dehonestavit. Auctor Valer. de Verecund.

Spurius, i. m. [νόθος] Qui ex muliere non nota ortus est, vel incerto patre, ab σπείρειν seminare : quia nihil habet a patre nisi semen. Unde Spurios versus dicimus, Incerti auctoris. Spurium, Modestinus D. De stat. homin. l. vulgo concepti. vulgo conceptum appellari scribit, & eum esse qui incerto patre natus sit, sive illum qui eum patrem habet quem habere non licet. Bud. Plutarch. in Probl. de hoc verbo loquens ita inquit : Spurius primum nomen est apud Romanos, ut Sextus, & Decimus, & Caius. Prima autem nomina non tota scribunt : sed aut una litera, ut T. Titum : aut duabus, ut Cn. Cneum : aut tribus, ut Sex. Sextum, & Ser. Servium. Sic Spurius, Sp. scribebatur. Eos autem qui sine patre erant, qui ἀπάτορες Græce dicuntur s & p designabant, quasi Sine patre ; hoc errore factum, ut Spurii, Sine patre dicerentur. Hæc ille. Modestinus tamen loco supra citato vocatos dicit spurios ἀπὸ τῆς σπορᾶς, id est a satione. Plutarch. Probl. 103. aliorum affert rationem, sed quam putat absurdam. Dicunt enim, inquit, Sabinos uxoris pudenda sporion appellare. Item qui legitime natus non sit, sed

sed ex concubina, aut scorto, contumeliæ causa spurium appellari solitum. Cæterum quos vulgo *bastardos* vocamus, interdum spurii dici possunt, interdum non possunt: ut hi quos principes agnoscere solenniter solent, quosque adoptare.

SPURIUS, a, um. Auson. Epist. 2. 29.

Quique notas spuriis versibus apposuit. i. e. Incerti auctoris.

SPUTAMEN, SPUTATOR, SPUTO, &c. V. SPUO.

SPYNTUNA, Urbs Arabiæ versus Meroën, ut scribit Plin. lib. 6. cap. 29.

S Q

S. Q. Si quis, vel Si quid.

SQUALEO, ui, [αὐχμέω, ῥυπάω] ēre. Quicquid nimis inculcatum, obsitumque aliqua re erat, ita ut incuteret visentibus horrorem, a crebritate atque asperitate squamarum, Squalere veteres dicebant. Hinc postea tractum, ut Corpora inculta & veluti squamosa, alta congerie sordium, Squalere dicantur. Virg. 2. Æn. 277.

Squalentem barbam, & concretos sanguine crines. Hæc Sipontinus. Cic. pro Sext. 52. Erat igitur in luctu Senatus, squalebat civitas publico consilio veste mutata. Quintil. lib. 10. cap. 1. Neque ergo arma squalere situ ac rubigine velim. Cic. pro Milon. 20. Tota civitas confecta senio est, squalent municipia, afflictantur coloniæ. Virg. 2. Georg. 348. —— aut squalentes infode conchas.

Squalere dictum est a squamarum crebritate asperitateque, quæ in serpentium pisciumque coriis visuntur, ut Gell. vult lib. 2. cap. 6. V. & Macrob. lib. 6. Saturn. cap. 7.

Arva squalent abductis colonis. Virg. 1. Georg. 508.

Corpora squalebant exangui morbo. Ovid. 15. Met. 627.

Crines squalent a pulvere effuso. Sil. lib. 4. 252.

Serpentibus atris squalet humus. Ovid. 14. Met. 410.

SQUALENS, entis. Partic. [αὐχμῶν] ut,

Squalens auro, Fulgens. Virg. 4 Georg. 91.

Alter erit maculis auro squalentibus ardens. Servius, h. e. Splendentibus: quod a squamis venit, ut Squamis auroque trilicem. Nam a squalore sordidum significat, ut Squalentem barbam. Hæc ille. Squalentibus ergo, i. e. Splendentibus more squamarum in piscibus. Sipontinus autem Plenum interpretatur.

Arva squalentia. Lucan. lib. 1. 205.

Barba squalens. Virg. 2. Æn. 277.

Campi squalentes. Sil. lib. 3. 655.

Coma squalens. Ovid. 3. Fast. 640.

Lorica squalens auro alboque orichalco. Virg. 12. Æn. 87.

Maculæ squalentes auro. Virg. 4. Georg. 91.

Ora squalentia. Ovid. 4. Met. 655.

Tela squalentia venenis. Ovid. 5. Fast. 397.

Vestes squalentes atro pulvere. Lucan. lib. 8. 57.

SQUALIDUS, a, um. Adj. [αὐχμηρός] Incultum & sordidum: quod proxime similitudinem haberet squamæ piscium, sic appellatum. Fest. Plaut. Trucul. 5. 41. Hunccine hominem te amplexarier tam horridum, atque squalidum? Ter. Eun. 2. 2. 5. Video sentum, squalidum, ægrum, pannis, annisque obsitum.

Squalidi atque deformes. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Corpora squalida. Liv. 21. 39. Otium etenim ex labore, copia ex inopia, cultus ex illuvie, tabeque squalida & prope efferata corpora varie movebant.

Humus squalida humanis albet ossibus. Ovid. 1. Fast. 558.

Membra squalida. Lucret. lib. 5. 954.

Mors squalida. Senec. Med. 10.

Rubigo qualida. Catul. Argon. 62. 42.

Sudor squalidus. Stat. 3. Theb. 127.

Compar. Cic. in Orat. 115. Sed quia sua sponte squalidiora sunt, adhibendus erit in his explicandis quidam orationis nitor.

SQUALUS, a, um. Adj. Antiquum pro Squalidus. Enn. Telam. apud Non. 10. 2.

Strata terra lavere lacrymis vestem squalam & sordidam.

SQUALIDE, Adv. [αὐχμηρῶς] Cic. 4. de Fin. 5. Primum enim ipsa illa quæ subtiliter disserenda erant, polite, apteque dixerunt, cum definientes, tum partientes, ut vestri etiam, sed vos squalidius: illorum vides quam niteat oratio.

SQUALOR, ōris. m. [αὐχμός] Inquinatio, sordes. Gell. lib. 2. cap. 6. In corporibus incultis, squamosisque alta congerie sordium squalor appellatur. Liv. 2. 23. Obsita erat squalore vestis, fœdior corporis habitus pallore ac macie perempti. Cic. 5. Verr. Surrexisset Apronius, nova dignitas publicani, non ut Decumanus squaloris plenus ac pulveris, sed unguentis oblitus, vino, vigiliisque languidus.

Squalor, Reorum sordes. V. Sordes pro Reorum squalore, in SORDES.

Incultus squalor. Senec. Hippol. 6.

Terribilis squalor. Virg. 6. Æn. 299.

Squalor & lachrymæ Siciliæ. Cic. 5. Verr. 207.

Squalor, sordesque sociorum. Cic. 7. Verr. 127.

Detergere squalorem rudis seculi. Quintil. lib. 2. cap. 5.

Omni sordium squalore deterso. Firmic. lib. 5. cap. 3.

Squalor & mœror. Cic. 14. Fam. 3.

In squalore & luctu esse. Cic. 5. Fam. 1.

SQUALITUDO, Inis. f. Idem quod Squalor antiquis. Acc. Erysac. apud Non. 3. 231. Pro dii immortales speciem humanam, inusitatam, egregiam, indignam clade & squalitudine.

SQUALIDITAS, ātis. f. Ammian. 26. 12. Squaliditate maxima rerum ordinem implicare. conf. Non. 3. 231.

SQUALITAS, ātis. f. Squalor: obsoletum. Acc. Telepho. apud Non. 3. 231. Nam etsi operta squalitate est, luctuque horrificali.

Squalitate summa, scabie summa, in re summa obrutam. Lucil. apud Non. l. c.

SQUALUS, i. m. Piscis est cujus nomen ab asperitate fluxit. Nam e Squaror, Squalor & Squalus originem duxere. Eo nomine apud Plin. censeri videntur omnes Cartilaginei pisces longæ formæ, ut cum scribit, Quo in numero sunt squali quoque, quamvis non plani. Turneb. tamen locum mendosum putat. V. Plin. lib. 9. cap. 51. Varr. 3. de R. R. cap. 3. Et in ea duntaxat squalos & mugiles pisces. al. Galeos.

SQUAMA, æ. f. [λεπὶς, φολὶς] Qua corpus piscis aut serpentis tegitur. Plin. lib. 9. cap. 12. Aquatilium tegmenta plura sunt: alia corio & pilis teguntur, ut vituli, &c. squamis, ut pisces.

Astantes squamæ, Erectæ. Virg. 3. Georg. 545.

Arrectis squamis horret serpens. Virg. 11. Æn. 754.

Crepitans squama. Ovid. 15. Met. 725.

Fulgor incendebat squamam. Virg. 5. Æn. 88.

Recenti squama nitet serpens. Ovid. 9. Met. 267.

Rutilis squamis clari. Virg. 4. Georg. 93. De regibus apum.

Squamæ, Loricarum catenulæ etiam dicuntur in modum squamarum compositæ. Virg. 11. Æn. 770.

Spumantemque agitabat equum, quem pellis ahenis
In plumam squamis auro conserta tegebat. Idem 9. Æn. 107.
Nec duplici squama lorica, &c.

Nexilis squama. Sil. lib. 5. 140.

Est & squama æris. Plin. lib. 34. cap. 11. Et scoria æris simili modo lavatur, minori effectu quam æs ipsum. Sed & æris flos medicinis utilis est. Fit ære fuso, & in alias fornaces translato: ibi flatu crebriore excutiuntur velut milii squamæ, quas vocant florem. Cadunt autem quum panes æris aqua refrigerantur, rubentque. Similiter ex eis fit, quam vocant lepida, & sic adulteratur flos, ut squama veniat pro eo. Est autem squama hæc decussa vi clavis, per quos panes ærei ferruminantur. In Cypriis maxime officinis omnia. Differentia hæc est, quod squama excutitur ictibus iisdem panibus, flos cadit sponte. Squamæ est alterum genus subtilius, ex summa scilicet lanugine decussum, quod vocant Stomoma.

SQUAMULA, æ. f. diminut. Cels. lib. 7. cap. 26. In se attrahens quasdam quasi squamulas.

SQUAMEUS, a, um. Adj. [λεπιδωτός] Plenum squamis. Virg. 2. Georg. 154.

Squameus anguis. Idem 2. Æn. 218.

—— bis collo squamea circum
Terga dati, superant capite & cervicibus altis.

Membrana squamea. Ovid. 7. Met. 272.

SQUAMANS, antis. Idem. Manil. 5. 422.

—— squamans stellis imitantibus exit.

SQUAMATUS, a, um. Tertull. Apol. cap. 21. Squamatus aut cornutus aut plumatus amator.

SQUAMIFER, ĕra, ĕrum. Cic. in Arat. 328. Squamiferi pisces.

SQUAMIGER, ĕra, ĕrum. [λεπιδοφόρος] Quod habet squamas. Lucret. lib. 1. 163.

Squamigerum genus. i. e. Pisces. Plin. lib. 11. cap. 37. Simili modo squamigeris atque serpentibus.

Pecudes natantes squamigerum. Lucret. lib. 2. 1082.

Nitentes squamigeri. Lucret. lib. 1. 379.

SQUAMOSUS, a, um. Adj. [λεπιδωτός] Squamis plenum. Plin. lib. 9. cap. 16. Vagantur gregatim fere cujusque generis squamosi. Cic. 2. de Nat. Deor. 121.

Hanc Aries tegit, & squamoso corpore Pisces.

Orbes squamosos volubilibus nexibus torquet. Ovid. 3. Met. 41.

Draco squamosus. Virg. 4. Georg. 408.

Squamosum pecus, pro Piscibus. Plaut. Rud. 4. 3. 5. Columel. lib. 8. cap. 17. Eorumque alios simplices & rectos, quo secedant squamosi greges. De piscinis.

SQUAMATIM, Adv. Plin. lib. 16. cap. 10. Nucamenta squamatim compacta dependent. i. e. Velut squamæ compacta & colligata.

SQUAROSUS, a, um. Adj. [λεπρώδης] A squamarum similitudine dicti Squarosi, quorum cutis exsurget ob assiduam illuviem. Lucil.

Varonum ac rupicum squarosa incondita rostra. Fest. al. Squarrosa: nonnulli Scarrosa.

SQUATINA, æ. f. [ῥίνη] Ex planorum piscium genere. Plin. lib. 9. cap. 51. Ex planis squatina sola bis, Autumno & Vergiliarum occasu parit. Ibid. cap. 12. Aspera cute ut squatina, qua lignum & ebora polluntur.

SQUILLA, æ. f. Varroni: sive SCILLA Plinio, & SCELLA Hippocrati; [σκίλλα] vulgo Squilla, radix sit, bulbus, an cyma, sive fructus, a Theophrast. dubitatur. Varr. lib. 1. de R. R. Alia in mari, ut palmas & squillas. V. Plin. lib. 19. cap. 5. & lib. 20. cap. 9. & Theophrast. lib. 7. cap. 11.

Squilla, Genus piscis, quod societatem init cum pinna, & in ipsa pinnæ concha invenitur inclusum. Plin. lib. 9. cap. 51. Reliqua mollium tergis coeunt, ut canes. Item locustæ, & squillæ, cancri ore. Plin. Epist. 41. Mare non sane pretiosis piscibus abundat, soleas tamen & squillas optimas gerit. Rursus Plin. lib. 9. cap. 42. Nascitur in limosis subrecta semper, nec unquam sine comite, quem pinnoterem vocant, alii pinnophylacem, is est squilla parva. De pinna. Cic. 2. de Nat. Deor. 123. Pinna vero (sic enim Græce dicitur) duabus grandibus patula conchis, cum parva squilla quasi societatem coit comparandi cibi. Hor. 2. Serm. 4. 58.

Tostis marcentem squillis recreabis. Idem 8. Sat. 42.

Adfertur squillas inter murænа natantes. Juven. 5. Sat. 81.

S. R. Sacrarum remunerationum.

S S

S S. Sanctissimus, Sestertiis, Suavissimus, Suprascripti. S S. H. Sui hæredes. S. S. Sacri scrinii, Sanctissimus Senatus, Sententia Senatus, Sibi sepulcrum, Sibi suis, Supra scripti, Supra scriptum. S. S. C. Sibi suis curavit. S. S. D. Sibi suis dedit. S. S. E. Sibi sepulcrum elegit. S. S. M. Sibi suis monumentum. S. SOL. DED. Sacerdos solis dedicavit, Sacrum soli dedit. S. S. P. C. Suo sumptu ponendum curavit. S. S. V. F. Sibi suis vivens fecit.

ST. Sextus, Sententia, Stipendium. STAD. Stadium. S. T. Signata Treveris, Sit tibi. S. T. S. B. Sit tibi semper bene. S. T. T. L. Sit tibi terra levis.

ST, [στ] Vox est silentium indicentis. Ter. Phorm. 5. 1. 16. Quid? non is obsecro es, quem semper te esse dictitasti? c. st. s. quid has metuis fores? &c.
Ego vix teneor, quin accurram; sed st. Cic. 16. Fam. 24.

STABIÆ, arum. f. pl. Campaniæ oppidum bello sociali a Sylla deletum Cn. Pompeio & L. Carbone coss. Plin. lib. 3. cap. 7.

STABIANUS Ager. Plin. lib. 32. cap. 1. In Stabiano Campaniæ ad promontorium Herculis Melanuri in mari panem abjectum rapiunt, iidemque ad nullum cibum in quo hamus sit accedunt.

STABILIS, e. [μόνιμος, στάσιμος, σταθερός, βέβαιος, ἔμμονος, εὐσταθής, ἑδραῖος] Firmum & fixum. Ter. Adel. 1. 1. 41. Errat longe, mea quidem sententia: qui imperium credat gravius esse aut stabilius vi quod fit, quam illud quod amicitia adjungitur.
Stabile est, h. e. Certum & statutum. Plaut. Bacch. 3. 4. 25.
Incertum & Stabile, contraria. Cic. in Topic.
Nihil est enim tam insigne, nec tam ad diuturnitatem memoriæ stabile, quam id in quo aliquid offenderis. Cic. 1. de Orat. 129.
Stabile & immutabile. Cic. 4. Acad. 23. Quam nos non comprehensionem modo rerum, sed etiam stabilem quoque & immutabilem esse censemus.
Animus stabilis & firmus. Cic. 3. de Fin. Quod vero negari nullo modo possit, quem, inquam, stabili & firmo & magno animo, quem fortem virum dicimus effici posse, nisi constitutum sit, non esse malum dolorem?
Bonum permanens fixum & stabile. Cic. 5. Tusc. 40.
Connubium stabile. Virg. 1. Æn. 77.
Domicilium certum & stabile. Cic. pro Marcello 30.
Favor nunquam stabilis. Senec. Thyest. 4.
Fortitudo robusta & stabilis. Cic. 4. Tusc. 52.
Fundamento stabili manet fortuna. Lucret. lib. 5. 1120.
Mala stabilia, Non decidua poma, & quæ diutius in arbore stant, vel diu maturitatem retinent, neque cito corrumpuntur. Cato cap. 7. Eo lotium suillum aut stercus ad radicem eorum addere oportet, ut stabilia mala fiant.
Matrimonium stabile & certum. Cic. 2. Philip. 44.
Patria stabilis, In qua quis perpetuo habitat, nec huc atque illuc discurrit. Plaut. Merc. 3. 4. 68.
Pede stabili manere. Ovid. 5. Trist. 14. 30.
Quæstus stabilissimus. Cato R. R. in præf. Maximeque pius quæstus, stabilissimusque consequitur, minimeque invidiosus.
Ratione stabili firmaque contemnere. Cic. 1. Off. 6.
Regnum haud stabile. Senec. Herc. fur. 6.
Scientiam stabilem rerum tenere. Cic. 1. de Finib.
Sententia certa & stabilis. Cic. 2. de Nat. Deor. 2. Est enim & Philosophi & Pontificis & Cottæ, de diis immortalibus habere non errantem & vagam, ut Academici, sed ut nostri stabilem certamque sententiam.
Terminus stabilis rerum. Hor. in Carm. secul. 26.
Via præceps & lubrica, Plana & stabilis; opponuntur. Cic. pro Flacc. 105.
Vita stabilis, Fœlix, & non variis casibus subjecta. Lucret. lib. 3. 66.

STABILITER, Adv. Vitruv. 10. 14. Tympanum stabiliter includatur. Suet. Claud. cap. 20. Molem stabilius fundare.

STABILITAS, ātis. f. [εὐστάθεια] Firmitas. Cæs. 4. Bell. Gall. cap. 33. Ita nobilitatem equitum, stabilitatem peditum in præliis præstant. Plin. lib. 23. cap. 3. Gingivis & oris ulceribus, dentium stabilitati efficacissime subvenit.
Motus & Stabilitas, contraria. Cic. 2. de Fin. 16.
Qui enim poterit aut corporis firmitate, aut fortunæ stabilitate confidere? Cic. 5. Tusc. 40.
Stabilitas & firmitas. Cic. 3. de Fin. 49. Quod idem in artibus non fit, & quod virtus stabilitatem, firmitatem, constantiam totius vitæ complectatur, nec hæc eadem in artibus esse videamus.
Stabilitas amicitiæ vacillat. Cic. 1. de Fin. 66. Quo loco videtur quibusdam stabilitas amicitiæ vacillare.
Dare aliquibus stabilitatem. Cic. 2. de Nat. Deor. 120.
Habere stabilitatem. Cic. 2. de Fin. 9.

STABILIO, īvi, ītum, [βεβαιόω, καθίσταμαι, ἀσφαλίζω] īre. Stabile facere, firmare. Plaut. Amph. 1. 1. 39. Regique Thebano Creonti regnum stabilivit suum. Plin. lib. 9. cap. 28. Ex his longissimi & asperi quibus ad ora admovent cibos, & in fluctibus se velut anchoris stabiliunt, cæteri cirri quibus venantur.
Turres quassas stabilire. Senec. Thyest. 568.
Stabilire & figere. Cic. 1. Tusc. 88. Hoc igitur probe stabilito & fixo, excutiendum est ut sciatur quid sit carere, ne relinquatur aliquid erroris in verbo.
Magis stabilita. Lucret. lib. 3. 203.
Stabilire Remp. cui opponitur Evertere. Cic. 4. de Fin. 85. Nisi forte censeres Gracchum patrem beatiorem fuisse quam filium, quum alter stabilire Remp. studuerit, alter evertere.

STABILĪMEN, ĭnis. & STABILIMENTUM, i. n. [βεβαίωσις] Quod aliquid firmiter retinet. Plaut. Curc. 2. 3. 88. Hæc sunt ventri stabilimenta: panis, & assa bubula, poculum grande. Cic. 3. de Nat. Deor. 68.
Addo huc quod mihi portento cælestium pater
Prodigium misit, regni stabilimen mei. Ex poeta.
Virtutis stabilimentum. Val. Max. 2. 2. 5.

STABILITOR, ōris. m. Sen. de Benef. 4. 7. Stant omnia beneficio dei, qui stator stabilitorque est.

STABILINUS, Deaster quidam de quo Alexand. Alexandrin. lib. ult. Genialium dierum cap. ult.

STABŬLUM, i. n. [ἔπαυλις, αὔλιον, αὐλία, σταθμὸς, σηκὸς, πανδοχεῖον] a Stando dicitur; Locus in quem qui longo itinere fessi sunt, secedere solent: quod & Diversorium, & Hospitium dicitur, & Meritorium, quia meretrices illic esse solent. Ulpian. in l. Lex Cornelia. D. De injuriis & famos. libell. Tantum igitur ad meritoria vel stabula non pertinebit. Plaut. Aul. 2. 2. 56. Neutrobi habeam stabile stabulum.
Stabulum confidentiæ. Plaut. Most. 2. 1. 3. Idem Truc. 2. 7. 31. Stabulum flagitii. Idem Cas. 2. 1. 13. Stabulum nequitiæ. Cic. 2. Philipp. 69. Hujus in sedibus pro cubiculis stabula, pro tricliniis popinæ sunt.
Exercere stabulum. V. EXERCEO.
Stabula, generaliter dicuntur Loca in quibus armenta, gregesque consistunt, in agris & sub dio: ut sint veluti quædam animalium stationes. Virg. 8. Æn. 207.
Quatuor a stabulis præstanti corpore tauros
Avertit.
Alta ferarum stabula. Virg. 6. Æn. 179.
Avia stabula. Ovid. 6. Met. 596.
Gelida ferarum stabula. Catul. 61. 53.
Mollia stabula. Virg. 3. Georg. 295.
Munita stabula. Sil. lib. 7. 127.
Pinguia stabula. Virg. 4. Georg. 14.
Tenent clausa stabulis armenta. Virg. 3. Georg. 352.
Reclusis stabulis armenta rapere. Ovid. 8. Epist. 17.
Tenere armenta propius stabulis. Virg. 1. Georg 355.
Habitare in stabulis. Ovid. 3. Fast. 191.
Stabulum pavonum. Columel. lib. 8. cap. 11.
Stabulum, Præsepe in hospitiis. Apul. Durissimo casui meo serviens, ad equum illum vectorem meum probissimum in stabulum concedo: ubi alium etiam Milonis quondam hospitis mei asinum stabulantem inveni.
Stabulum etiam sumitur pro quacunque Statione, seu Habitatione & loco ubi quis stare consuevit. Virg. 7. Æn. 512.
Ardua tecta petit stabuli, & de culmine summo
Pastorale canit signum.

STABŬLO, [αὐλίζομαι, σηκάζω, ἐπαυλίζομαι] āre: & frequentius STABŬLOR, āri. dep. Stare, divertere, & quasi stationem habere. Virg. 6. Æn. 286.
Centauri in foribus stabulant. Serv. Stabulant, Habitant; & usurpative dixit, ut Populat, Luctat: nam Stabulor dicimus. Idem 3. Georg. 224.
Nec mos bellantes una stabulare. Stat. 3. Sylv. 2. 101.
Isi Phoroneis quondam stabulata sub antris, &c. Gell. lib. 6. cap. 3. Unum serpentem in illis locis stabulantem, inusitatæ immanitatis.
Pecudes stabulantur in antris. Ovid. 13. Met. 822.
Stabulare pecus. Varr. lib. 1. de R. R. cap. 21. Si prata sunt in fundo, neque pecus dominus habet, danda opera ut pabulo vendito alienum pecus in suo fundo pascat, & stabulet.
Turdi & pavones stabulantur. Varr. 3. R. R. cap. 3. V. ORNITHON.

STABULATIO, ōnis. f. Mansio in stabulo. Columel. lib. 6. cap. 3. Itaque hybernæ stabulationi eorum præparanda sunt stramenta. i. e. Quando tempore hyberno stabulabuntur boves. Macrob. lib. 8. cap. 6. & Gell. lib. 16 cap. 5.

STABULARIUS, i. m. [πάνδοχος, πανδοχεύς] Hospes, viatores pretio recipiens. Apul. Sumo sarcinulam, & pretio mansionis stabulario persoluto, capessimus viam. Ulpian. l. 1. D. Nautæ, caupon. &c. Caupones & stabularios, æque eos accipimus, qui cauponam vel stabulum exercent.
Stabularius, Qui stabuli, hoc est loci ubi animalia stant, curam gerit. Columel. lib. 6. Hic enim recognosci grex poterit, numerusque constare, si velut ex militari disciplina intra stabularii castra manserint. Varr. 2. de R. R. cap. 10. In quibus stabularii solent equas abigere.

STACHYS, yos. m. Frutex est, marrubio similis, sed longior, folia ferens numerosa, hirsuta, &c. inquit Dioscorides. Dicta autem quasi spicata ob caulem quem ex se mittit, floribus & semine spicatum. Plin. lib. 24. cap. 15. Ea quoque quæ stachys vocatur, porri similitudinem habet, longioribus foliis, pluribusque, & odoris jucundi, colorisque in luteum inclinati. Pellit menstrua.

STACTE, es. f. [στακτή] vulgo *Storace liquida* vocatur, inquit Dioscorides, Pinguitudo recentis myrrhæ cum exigua aqua tusæ, & organo expressæ, a distillando dicta, quod Græci στάζειν dicunt, quia e stillatitia duntaxat myrrha fiat. Lucret. lib. 2. 846.
Sicut amaracini blandum stactæque liquorem. Pro unguento & odoramento sumpsit. Columel. lib. 10.
Et melior stacte ponatur Achaica myrrha. Plin. lib. 12. cap. 15. Inciduntur bis & ipsæ, iisdemque temporibus, sed a radice usque ad ramos qui valent. Sudant autem sponte priusquam incidantur, stactem dictam, cui nulla præfertur. Plaut. Curc. 1. 2. 6. Tu stacte, tu cinnamum, tu rosa, tu crocum & casia es.

STACTEUS, a, um. Adj. [στάκτινος] ut, Myrrha stactea, Quæ stacten producit, & distillat unguentum, quasi stillatitia: quam Plasten, hoc est fictitiam Theophrastus vocat. Plin. lib. 12. cap. 16. Vetus exemplar non habet Stactea.

STACULA, æ. f. Vitis genus, quam Campani Sirculam, alii Veniculam appellant; inter optime deflorescentes Plin. lib. 14. cap. 2. reponit.

STADIUM, i. n. [στάδιον, στάδιος] Latine Curriculum dicitur, sive locus in quo equi hominesve currunt, & certant athletæ. Nam & Domitianus inter cætera stadium extruxit. Dictum stadium ἀπὸ τῆς στάσεως, hoc est a statione, quod Hercules eo spatio uno spiritu confecto, constitisset. Institutum quippe ab Hercule stadium tradunt, eumque pedibus suis metatum esse id stadium quod est Pisis apud Jovem Olympicum, fecisseque id longum pedes sexcentos. Inde postea cætera stadia terris Græciæ ab aliis instituta pedum quidem simili modo sexcentorum, veruntamen aliquantulum breviora. Ex Gell. lib. 1. cap. 1. Cic. 2. Tusc. 56. Ut in stadio cursores exclamant quam maxime possunt.
Celebrata stadia. Sen. Thyest. 5.
Currere stadium. V. CURRO.
Conficere stadia. V. CONFICIO.

Olympicum ſtadium. Sen. Thyeſt. 2.

Stadium, inquit Plin. lib. 2. cap. 23. Centum vigintiquinque noſtros efficit paſſus, hoc eſt, pedes ſexcentos vigintiquinque. Idem lib. 10. cap. 33. Stadii fere unius ſpatio. Cic. 16. Att. 6. Quum a Leucopetra profectus (inde enim tramittebam) ſtadia circiter trecenta proceſſiſſem, rejectus ſum Auſtro vehementi ad eandem Leucopetram.

STADIUS, i. m. Idem quod Stadium. Macrob. in Somn. Scip. lib. 1. cap. 15. Hic horizon quem ſibi uniuſcujuſque circumſcribit aſpectus ultra trecentos & ſexaginta ſtadios longitudinem intra ſe continere non poterit. Centum enim & octoginta ſtadios non excedit acies contra videntis.

STADIODRŎMUS, i. m. [σταδιοδρόμος] Qui in ſtadio curſu certat, & ſtadium percurrit. Firmicus lib. 8. cap. 8. Si Mars reſpexerit Leporem cæleſtem in horoſcopo, faciet ſtadiodromos.

Stadiodromus etiam Locus in quo ludi & curſus exercentur. Plin. lib. 34. cap. 8. Eundem vicit & Leontius, qui fecit ſtadiodromon Aſtylon qui Olympiæ oſtenditur.

STADIĀLIS, e. Adj. ut,

Stadialis ager habebat paſſus CXXV, id eſt pedes DCXXV: cujus menſura octies comparata milliarium facit, qui conſtat quinque millibus pedum. Ex libello variorum auctorum De limitibus.

STADIĀTUS, a, um. Vitruv. 5. 11. Porticus ſtadiatæ.

STAGIRA, æ. f. [Στάγειρα] Oppidum in finibus Macedoniæ, ad ſinum Strymonicum, Ariſtotelis peripatetici patria, qui inde Stagirites Σταγειρίτης cognominatur.

STAGNUM, i. n. [λίμνη, λίμνα] a Stando; dicjtur Aqua ſtans, ut ait Servius. Cic. 1. de Divin. 15.

Abſurdoque ſono fontes & ſtagna cietis.

Stagnum quidam dici putant, quod in eo aqua perpetuo ſtet. Alii quod is locus a Græcis στεγνὸς dicitur, quia bene contineat aquam. Hæc Feſtus in extremo lib. 17. στεγνὸς nomen a verbo στέξαι quod continere, nec pati elabi ac deſluere ſignificat, derivatur.

Ripa ſtagni. Ovid. 6. Met. 373.
Pontis ſtagna. Virg. 7. Æn. 150.
Alta ſtagna. Virg. 3. Georg. 529.
Dulcia ſtagna. Virg. 1. Georg. 384.
Extenta latius ſtagna. Hor. 2. Carm. 15. 4.
Humida ſtagna. Virg. 12. Æn. 476.
Immenſa ſtagna. Ovid. 1. Met. 38.
Inferna ſtagna. V. INFERNUS.
Liquentia ſtagna. Catul. ad Sirmionem 29. 2.
Mite ſtagnum. Virg. 8. Æn. 88.
Modeſta jacent nullo tumultu ſtagna. Stat. 2. Sylv. 2. 29.
Navale ſtagnum. Stat. 4. Sylv. 4. 6.
Operta carinis ſtagna. Stat. 1. Achil. 444.
Profunda ſtagna. Ovid. ad Liv. 242.
Virentia muſco ſtagna. Virg. 4. Georg. 18.
Conſueſcunt aves ſtagno. V. CONSUESCO.

Stagnum, pro Mari imitatione Græcorum. Virg. 10. Æn. 765.

Cum pedes inceſſit medii per maxima Nerei
Stagna viam ſcindens.

Stagnum pro Parte maris profundiſſima poſuit Virg. 1. Æn. 130. quod ea minime moveatur, ſemperque ſtet, id eſt quieſcat, niſi nimia oriatur tempeſtas,

Emiſſamque (inquit) hyemem ſenſit Neptunus, & imis
Stagna refuſa vadis. Ex Servio. Refuſa, i. e. Emiſſa.

STAGNO, [λιμνάζω, ἐπικλύζω] āre. de aqua dicitur quæ non effluit nec ſorbetur. Virg. 4. Georg. 288. Nilus ſtagnans. Plinius, Ubi marini fluctus effuſi ſtagnare ſolent. Tacit. 1. Ann. 76. Auctus Tyberis plana urbis ſtagnaverat. h. e. In planis, ſive per plana.

Orbis ſtagnat paludibus. Ovid. 1. Met. 324.
Ripæ ſtagnantes. Sil. lib. 10. 89.
Undæ ſtagnantes. Sil. lib. 5. 94.

Stagnare terram dicimus, quæ non abſorbet, ſed continet aquam. Plinius, Agris humidis atque ſtagnantibus.

Campi ſtagnantes infuſo æquore. Sil. lib. 3. 48.

STAGNANTIOR, compar. [ἐπικλυστότερος] Claud. de Nilo 38.

Effluit Ægeo ſtagnantior.

STAGNATUS, a, um. Partic. [λιμνασθείς] Columel. lib. 10. 11.

Nam neque ſicca placet, nec quæ ſtagnata palude
Perpetitur querulæ ſemper convitia ranæ.

STAGNATUM, i. n. Vaſis genus. Plin. Valer. 1. 31. Coquere in ſtagnato ad ignem.

STAGNEUS, a, um. Plaut. in Fragm. apud Feſtum in voce Narica, Vaſa ſtagnea.

STAGNINUS, a, um. Frontinus de Aquæduct. lib. 1. Stagnino colore præviridi.

STAGNŌSUS, a, um. Plenus ſtagnorum. Apul. de Herb. cap. 8. Loca ſtagnoſa.

STAGNATĬLIS, e. Plin. Valer. 1. 42. Piſces ſtagnatiles.

STAGNICŎLA, æ. c. ut, Ranæ ſtagnicolæ. Mantuan.

STAGONIAS, æ. m. Thuris ſpecies. Dioſc. 1. 82. Plin. 12. 14.

STAGONITIS, idis. f. Galbani ferula, quam ejuſdem nominis reſinæ modo ſtagonitin appellant. Plin. 12. 14.

STAJOLUS, i. m. Menſura qua agri menſurantur, conſtans ex palmis quinque, & dodrante ipſius palmi. Pætus de Rom. & Græc. menſ. 2.

STALAGMA, ătis. n. [στάλαγμα] Unguentum quod ſucco conſtat, quaſi diſtillatio. quippe σταλάζω, ſtillo ſignificat. Hinc

STALAGMIA, æ. f. i. e. Stiria. Plin. lib. 34. cap. 12. Fit & pluribus modis, genere terræ eo in ſcrobes cavato, quarum e lateribus diſtillantes hyberno gelu ſtirias, ſtalagmias vocant, neque eſt purius aliud.

STALAGMIUM, i. n. Genus inaurium, ut tradit Sext. Pomp. lib. 17. ex auctoritate Cæcilii in Cratino, aut, ut alii ſcribunt, in Carine: Ex aure ejus ſtalagmium domi habeo. Hac quoque dictione uſus eſt Plautus in Men. 3. 3. 17. Amabo, mi Menæchme, inaures da mihi, facienda pondo duûm nummûm ſtalagmia. Sunt igitur Ornamenta aurium, ſimilitudinem ſtillarum congelatarum repræſentantia. σταλαγμὸς enim ſtilla eſt. Apud Sextum tamen in quibuſdam codicibus Stalagnium legitur, in aliis Stalagninum: ubique, arbitror, corrupte. Apud Plinium lib. 34. cap. 12. Stalagmias legimus fœminino genere pro puriſſimo chalcanthi genere in ſtiriarum formam concreto.

STAMEN, ĭnis. n. [στήμων] a Stando; dicitur Quicquid in colo ad nendum ponitur. Plaut. Mil. 3. 1. 34. Tam capulari ſtamine tibi diu videor vivere? Al. Tam capularis, tamne tibi: Alludit ad Parcam, quæ, dum morimur, reſcindere noſtrum ſtamen dicitur. Plin. lib. 8. cap. 48. Inde factum, ut nubentes virgines comitaretur colus compta, & fuſus cum ſtamine. Martial. lib. 6. 58.

Si mihi lanificæ ducunt non pulla ſorores
Stamina, nec ſurdos vox habet iſta deos.

Albi ſtaminis lanificæ. Juven. 12. Sat. 65.
Aurea ſtamina. Stat. 11. Theb. 402.

——& pollice docto
Stamina purpureæ ſociaverat aurea telæ.

Candida ſtamina. Ovid. 6. Met. 576. al. Callida.
Operoſum ſtamen. Ovid. 1. de Arte Am. 695.
Tenuiſſima ſtamina. Ovid. 4. Met. 179.
Ducere levia ſtamina verſato fuſo. Ovid. 4. Met. 221.
Intendere telas gracili ſtamine, Ordiri. Ovid. 6. Met. 54.
Minuunt plenas colos ſtamina. Ovid. 3. Epiſt. 76.
Nectere ſtamina. Sen. Herc. OEth. 8.
Nere ſtamina. Ovid. 2. Faſt. 771.
Nentes fatalia ſtamina Parcæ. Tibul. lib. 1. 7. 2.
Sollicitat ſtamina docto pollice, Chordas citharæ percutit. Ovid. 11. Met. 169.
Torquere ſtamina digitis. Ovid. 9. Epiſt. 79.
Velare ſerum pretioſo ſtamine. Claud. 1. in Eutrop. 304.

Stamina in ligno, vel herbis, ſunt veluti Filamenta. Plin. lib. 16. cap. 38. Pulpa mero ſtamine & tenui conſtat. Idem lib. 21. cap. 5. Ita odor colorque duplex, alius calycis, alius ſtaminis, differentia anguſta.

Stamina in Lyra ſunt Fides, quæ nonnunquam Fila appellantur. Ovid. 11. Met. 169.

——tum ſtamina docto
Pollice ſollicitat.

STAMINEUS, a, um. Adj. Plin. lib. 16. cap. 43. Magna autem & glutini ratio, propter ea quæ ſectilibus laminis, ac in alio genere operiuntur. Stamineam hoc uſu probant venam, & vocant fertilem, argumento ſimilitudinis, quoniam lachrymoſe criſpa.

Rota ſtaminea. Propert. lib. 3. 5. 26.

STAMINARIUS, a, um. Gell. 16. 7. Laberius in ſtaminariis.

STAMINATUS, a, um. Petron. Fragm. Veſtes ſtaminatæ.

STAMNIUS Jupiter, [Στάμνιος Ζεύς] videtur appellari ab Ariſtophane, ut a P. Favorino notatur, cum inquit Σταμνίου υἱὸς, id eſt Stamnii filius Jovis ſcilicet. ſub his enim verbis intelligimus Vinum in vaſe. Dionyſius enim Jovis filius. Stamnos quippe vas eſt, hoc eſt ὑδρία, κάλπη, κάλαθος. Quinetiam Stamnia vaſa ſunt vinaria Lilius Syntag. 2. Hiſt. Deor.

STANNUM, i. n. [κασσίτερος] Plin. lib. 34. cap. 16. Plumbi nigri origo duplex eſt. Aut enim ſua provenit vena, nec quicquam aliud ex ſe parit: aut cum argento naſcitur, miſtiſque venis conflatur. Ejus qui primus fluit in fornacibus liquor, ſtannum appellatur: qui ſecundus, argentum: quod remanſit in fornacibus, galena, quæ portio eſt tertia addita venæ. Hæc rurſus conflata, dat nigrum plumbum, deductis partibus duabus. Ibidem cap. 17. Stannum illitum æneis vaſis, ſaporem gratiorem facit, & compeſcit æruginis virus: mirumque, pondus non auget.

STANNEUS, a, um. Adj. [κασσιτέρινος] Quod ex ſtanno factum eſt. Columel. lib. 12. cap. 41. In cacabo figuli novo, vel in ſtanneo coquitur muſti arbuſtivi aminæi urna. Plin. lib. 29. cap. 2. Tum in ſtannea pyxide conditur.

STANNĀTOR, ōris. m. [κασσιτερουργὸς] Gloſſ. Gr. Lat.

STAPEDA, V. STAPIA.

STAPHIS, ĭdis. f. [σταφὶς ἀγρία] Vulgo *Staſuſaria*. Quæ etiam Staphis agria, & Latinis Pituitaria & Pedicularis dicitur. Plin. lib. 23. cap. 1. Aſtaphiſagria, ſive ſtaphis quam uvam taminiam aliqui vocant falſo (ſuum enim genus habet) cauliculis nigris rectis, foliis labruſcæ: fert folliculos verius quam acinos, virides, ſimiles ciceri: in his nucleum triangulum. Matureſcit cum vindemia, nigreſcitque, quum taminiæ rubentes norimus acinos: ſciamuſque illam in apricis naſci, hanc non niſi in opacis.

STAPHYLĪNUS, i. m. [σταφυλῖνος ἄγριος] Columel. lib. 9. cap. 4. Tum agreſtis paſtinaca, & ejuſdem nominis edomita, quam Græci σταφυλῖνον vocant. Plin. lib. 20. cap. 5. Alterum genus eſt ſtaphylinos, quod paſtinacam erraticam vocant. Idem lib. 25. cap. 9. Si jam maxime tertium genus facere libeat, eſt ſimile ſtaphylino, quod paſtinacam erraticam appellant.

STAPHYLODENDROS, [σταφυλόδενδρος] Arbor, quæ in Alpium jugis excreſcit, aceri ſimillima, alba materia, ſiliquas ferens, & in eis nucleos nucis avellanæ. Quidam eandem exiſtimant cum Theophraſti colicea. Plin. lib. 16. cap. 16.

STAPHYLUS, i. m. Anii pater, Theſei filius fuit ex Ariadna, ut in Theſeo ſcribit Plutarchus, vel, ut aliis placet, Bacchi ex Erigone Icari filia, quæ ab hoc deo in uvæ ſpeciem mutato compreſſa legitur apud Ovid. 6. Met. 125.

Liber ut Erigonen falſa deceperit uva. Unde eorum filio nomen impoſitum Staphylus: quia σταφυλὴ uvam ſignificat. Ariſtophanis tamen in Plutum commentarius hunc non Bacchi filium, ſed amicum appellat. Probus enarrator Virgilii, non Staphylum a ſtaphyle, ſed ſtaphylen a Staphylo dictam exiſtimat. Sic enim in illum 1. Georg. verſum 9.

Poculaque inventis Acheloia miſcuit uvis. ſcriptum reliquit, Ætolus paſtor Staphylus quum OEnei capellas in pabulum duceret, notavit unam præcipue ſecedentem a grege, lætiorem cæteris, recipientem ſe ſerius in præſepia. Cujus rei ut cauſam cognoſceret, ſecutus eſt eam clam. Et in remota ſtipite animadvertit uvam edentem pomum ſibi incognitum: & ſuſtulit, regique pertulit OEneo. Qui expreſſo humore delectatus, quum eum vetuſtate cognoſceret miteſcere,

mirescere, Libero patri apposuit accepto a se hospitio. Cujus rei cultum quum demonstraret, Liber, ut perpetua inventorum esset gloria, constituit ut ab OEneo, OEnon appellaretur vinum. a Staphylo uva staphyle. Hæc Probus.

Staphylus, [Στάφυλος] Sitheni filius, teste Plinio lib. 7. cap. 56. primus vinum aquis misceri docuit.

STAPIA, æ. f. Instrumentum ferreum ab equi lateribus utrinque dependens, cui innituntur atque insistunt equitantium pedes. Voss. de Vit. Serm. 1. 7. Verus est inscriptio Romæ. AMOR FVIT EQVO DVM ASPECTVI FORMOSISS. DVRMIONIAE PVELLAE VIRGVNCVLA SVMMA POLVORIA PLACERE CVPEREM CASV DESILIENS PES HESIT STAPIAE TRACTVS INTERII.

Joan. Tortellius in Lexico suo Stapias apud antiquos non fuisse in usu literis prodidit; cujus sententia eruditorum calculis hodie comprobata est: tamen non ita recentem esse earum usum probabile videtur. V. Hieron. Mag. Miscell. 2. 14. Salmasius ad Spartianum observat has Stapedas & Astrahas, & Astrabaria interdum appellari.

STASANOR, Alexandri sodalis, vir Solius, & qui principatum meruit. Strabo lib. 14. in Fin

STASEAS, [Στασέας] Neapolitanus Platonicus philosophus, ut scribit M. Cicero in libris de Finibus bonorum & malorum.

STASIS, [Στάσις] Urbs est Persidis edita in petra sita, quam tenuit Antiochus Seleuci filius. Gentile Stasites Στασίτης, Stephano.

STATA, V. STO.

STATANUS, a, um. Statana vina. Plin. lib. 14. cap. 6. Nam Falerno contermina Statana, ad principatus venere non dubie: palamque fecere sua quibusque terris tempora esse, sicut rerum proventus occasusque.

STATANUS, [Στάτανος] Deus puerilitatis præses credebatur antiquis, teste Varrone de Liberis educandis. Nonius V. Lilium Syntagmate 1. Histor. Deor.

STATARIUS, V. STO.

STATER, ēris. m. [στατὴρ] Genus nummi, quatuor drachmas habens, valentes quatuordecim solidos nostros, ut auctor est Budæus. Sed, V. Gronov. de Pec. Ver. 3. 7.

STATĒRA, æ. f. [σταθμὸς, ζυγὸς] a Stando dicta est; Instrumentum quo res ponderantur. Cic. 2. de Orat. 159. Quæ non aurificis statera, sed quadam populari trutina examinantur. Stat. 4. Sylv. 3. 35.

> Dum pondus nimium querens sub alta
> Repit languida quadrupes statera.

Statera, pro Tympano, & quas Græci Magidas vocabant. Plin. lib. 33. cap. 11. Tympana vero se juvene appellata stateras, & lances, quas antiqui magidas appellaverant.

STATHMUS, i. m. [σταθμὸς] Græca vox pro Latina usurpata, significat vero Stabulum, diversorium, vel stationem. Item mensuræ Geometricæ genus apud Persas maxime usitatum: quorum regnum universum in stathmos regios divisum erat, dispositis certo intervallo diversoriis, quo, vel quæ in extremis regni angulis gererentur, celerius ad regem possent perferri. Stathmorum mensura varia, variis in locis fuit: fere autem sesquistadium supra centena vicena continebat. de quo vide Herodot. lib. 5.

STATĪCE, es. f. [στατικὴ] Genus herbæ. Plin. lib. 26. cap. 8. Eosdem effectus præstat & statice septem caulibus, veluti rosæ capita sustinens.

STATICŬLUM, i. n. [ὀχήματος γένος] Genus gestatorii: sive vehiculi ut essedum, & petorritum. Plin. lib. 34. cap. 17. Similique modo ad aurea quoque & argentea staticula inanis luxuria pervenit, quæque in scyphis cerni prodigium erat, hæc in vehiculis atteri, cultus vocatur. Idem lib. 37. cap. 10. Reddunt enim species fluminum, nemorum & jumentorum etiam esseda & staticula, & equorum ornamenta. Plaut. Stich. 5. 7. 4. Nunc pariter ambo, omnes voco cynædos, contra staticulis stare non magis potis est, quam fungus imbri. Sed Lectio est non satis approbata: nam in plerisque exemplaribus sic legitur: Nunc pariter ambo. omnes voco cinædos, contra satis esse nobis non magis potis est, quam fungo imber.

STATICULUS, i. m. Saltationis genus, in quo nunc subito quasi standum, nunc prosiliendum est. Cato apud Macrob. lib. 3. Saturn. cap. 14. Præterea cantat ubi collibuit, interdum Græcos versus agit, jocos dicit, voces demutat, staticulos dat. Plaut. Pers. 5. 2. 43. Nequeo leno quin tibi saltem staticulum dem, quem Hegea faciebat.

STATILINUM, & Statanum, & Fabulinum, Præsides deos Varro vel Cato de Liberis educandis, puerilis ætatis, affirmat. Ali Statano & Statilino, quorum nomina habent scripta pontifices. Sic cum primo fari incipiebant, sacrificabant divo Fabulino. Refert Nonius, 12. 56.

STĀTIM, [εὐθὺς, αὐτίκα] Adv. a Stando; Constanter, perseveranter, continue: quasi insistendo, & uno statu. Plaut. Amph. 1. 1. 84. Nec recedit loco quin statim rem gerat. Ibid. 120. Nec Jugula, nec Vesperugo, neque Vergiliæ occidunt, ita statim stant signa. Ex Nonio, 4. 423.

STĂTIM, Mox, ilico: quod ea quæ mox fiunt, continenter fieri videantur. Cic. 3. in Verr. 27. Statim ad Messanam literas dedit. i. e. Sine mora, sine intermissione temporis.

Confestim & statim. Cic. in Orat. 200. Ante enim circumscribitur mente sententia, confestimque verba concurrunt, quæ mens eadem, qua nihil celerius, statim dimittit, ut, &c.

Statim a. Plin. lib. 27. cap. 9. Semipedalibus ramulis quinis, senisve a radice statim foliosis.

Statim atque. Ulpian. Ad legem Juliam, l. Si maritus. Et primum Pomponius putat admitti ad accusationem extraneum posse statim atque negaverit: cui assentiendum puto. Idem de ædilitio edicto. l. Ædiles.

Statim in. Cic. de Arusp. Resp. 2. Haud potest gravioribus a me verbis vulnerari, quam est statim in facto ipso a gravissimo viro P. Servilio confectus ac trucidatus.

Statim quam. Martianus de Officio Proconsulis. l. Omnes Proconsules statim quam urbem egressi fuerint, habent jurisdictionem.

S T A

Statim quam. Ulpianus in l. 1. §. Habet. D. Usufructuarius quemadmod. caveat, Quarum prior statim committitur quam aliter fuerit usus.

Statim ut. Cic. 2. Att. 12. Literas scripsi H, X. Cerialibus statim ut tuas legeram.

Ut, statim. Cic. 12. Att. 19. Nam ut heri me salutavit, statim Romam profectus est.

Statim, sequente ablativo. Cic. in Orat. 35. Itaque hoc sum aggressus statim Catone absoluto.

STATIO, **STATIVA**. V. STO.

STATĪNA, æ. f. Dea quæ infanti præerat. Tertull. de Anim. cap. 39.

STATĪNÆ, arum. f. pl. Insulæ sunt in sinu Campano terræmotu enatæ. Plin. lib 2. cap. 88. Papin. in Sylv. 3. 5. 104.

> Ænariæque lacus medicos Statinasque renatas.

STATIUS, Servile olim nomen fuit. Plerique enim apud veteres servi eo nomine fuerunt. Cæcilius quoque ille comœdiarum poëta inclitus, servus fuit, & propterea nomen habuit Statius. Sed postea versum est quasi in cognomentum, appellatusque est Cæcilius Statius. V. Gell. lib. 4. cap. ult.

STATIUS [Στάτιος] Cæcilius poëta comicus fuit, cui Volcatius Sedigitus primas in comœdia partes tribuit, quanquam a Cicerone nonnunquam Malus linguæ Latinæ auctor, nonnunquam etiam Ferreus scriptor appelletur.

Statius, alius cognomento Papinius illustris poëta fuit Neapolitanus, Domitiani temporibus, Juvenalis & Martialis æqualis, cujus multa extant poëmata: Sylvarum libri quatuor: Thebaidos libri duodecim: præterea Achilleidos opus inchoatum, quod, morte præventus, absolvere non potuit. Scripsit & Agaven tragœdiam, quam inopia coactus Paridi histrioni vendidit. Juvenal. 7. Sat. 83.

> Curritur ad vocem jucundam & carmen amicæ
> Thebaidos, lætam fecit cum Statius urbem,
> Promisitque diem, tanta dulcedine captos
> Afficit ille animos, tantaque libidine vulgi
> Auditur: sed cum fregit subsellia versu,
> Esurit, intactam Paridi, nisi vendat Agaven.

Fuisse autem utrunque horum servilis conditionis Statii nomen servile satis manifestum facit.

Statius Sebosus, auctor celebris, quem Plinius allegat ex libro de natura piscium. Plin. lib. 9. cap. 16. Statius a stabilitate prænomen cepit. Auctor Probus in Epitome.

STATIVUS, V. STO.

STATONES, Hetruriæ populi apud Plin. lib. 3. cap. 5. quorum oppidum Statonia commemoratur a Strabone lib. 5. In horum agro vinum satis generosum nascebatur, quod Statoniense vinum appellabant, cujus meminit Plin. lib. 14. cap. 6.

Statoniensia vina, in infero mari Italico seu Latinensi nascuntur. Plin. lib. 14. cap. 6.

STATOR, oris. V. SISTO.

STATUA, & **STATUARIUS**. V. STATUO.

STATULIBER, V. Status, in STO.

STATUMEN, **STATUMINO**. V. STATUO.

STATUO, ui, ūtum, [τάττω, τίθεμαι, ὁρίζομαι, διαγιγνώσκω, βουλεύομαι] ĕre. Decernere. Plaut. Amph. 4. 3. 18. De summo summus Juppiter sic statuit, sic fatum habet. Liv. 1. Ferro igitur eam arcere contumeliam statuunt.

Velle mori statuit. Ovid. 10. Met. 132.

Deliberare & statuere. Cic. 3. Verr. 2. Iste certe statuerat ac deliberaverat non adesse.

Statuere & perseverare in eo. Cic. de Provinc. Consul. 10. Statuit ab initio, & in eo perseveravit.

Ex alicujus sermone statuere. Cic. 9. Att. 20.

Statuere & decernere. Cic. 1. Q frat. 1. In rebus statuendis & decernendis.

Senatus statuit. Cic. 5. Verr. 62. Statuit senatus hoc, ne illi quidem esse licitum cui concesserat omnia, a populo factarum quæsitarumque rerum summas imminuere.

Quum statuisses. Cic. 7. Verr. 100. Præsertim quum statuisses, ut ais, causam tibi esse dicendam.

Causam sibi dicendam esse statuerat, jam ante quam hoc usu venerit. Cic. 7. Verr. 100.

Non possum statuere utrum, &c. Cic. 3. de Orat. 79. Neque tamen possum statuere, utrum magis mirer, te illa quæ mihi persuades maxima esse adjumenta, potuisse in tuis tantis occupationibus perdiscere, an si non potueris, posse isto modo dicere.

Statuere & judicare. Cic. 2. de Orat. 122. Sine ulla dubitatione sic statuo & judico, neminem omnium tot & tanta, quanta sunt in Crasso, habuisse ornamenta dicendi.

Statuere summum bonum, non dolere. Cic. 2. de Fin. Qui summum bonum statuit, non dolere. Idem 1. Off. 5. Fortis vero, dolorem summum malum judicans: aut temperans, voluptatem summum bonum statuens, esse certe nullo modo potest. Idem Acad. 4. 33. Præcide inquit, statue aliquando quid libet. quid? quæ dicuntur quidem.

Sic statuunt. Cic. 4. Acad. 66. Quum Dialectici sic statuant, omne quod ita disjunctum sit, quasi aut etiam, aut non, non modo verum esse, sed etiam necessarium.

Apud animos vel animum statuere. Liv. 6.

Cum animo statutum ac deliberatum habere. Cic. 5. Verr. 95. Tu sic ordinem Senatorium despexisti, sic ad injurias libidinesque tuas occasionem coæquasti, sic habuisti statutum cum animo, ac deliberatum, omnes qui habitarent in Sicilia, aut qui Siciliam te Prætore attigissent, Judices rejicere?

De aliquo statuere, pro Aliquem damnare. Tacit. 2. Ann. 85. Satis visum de Vistilia statuere. Et 12. Ann. 54. Jus statuendi etiam de procuratoribus dederat.

De re aliqua statuere. Plin. 98. Epist.

Statuere de se, est Sibiipsi mortem afferre, non expectata principis damnatione. Tacit. 6. Ann. 29. Eorum, qui de se statuebant, humabantur corpora, manebant testamenta, pretium festinandi. Idem 12. Ann.

12. Ann. Jus statuendi etiam de procuratoribus dederat; i. e. Damnandi.

Documentum statuere ne. Cic. ad Brut. 15. Dixi igitur sententias in Antonium, dixi in Lepidum severas, neque tam ulciscendi causa, quam ut & in præsens sceleratos cives timore ab impugnanda patria deterrerem, & in posterum documentum statuerem nequis talem amentiam vellet imitari.

Ex dignitate statuere. Cic. 5. Fam. 8. Quamobrem tu quantum tuo judicio tribuendum esse nobis putes, statues ipse, & ut spero, statues ex nostra dignitate.

Exemplum statuere in homine, idem quod Edere exemplum. V. EXEMPLUM. Ter. in prol. Heaut. 51. Exemplum statuite in me, ut adolescentuli, &c.

Exemplum in aliquem statuere. Cic. 5. Verr. 132. In quos aliquid exempli Pop. Roman. statui putat oportere, ab iis tu defensionis exempla quæris?

Exemplum te statui impudenti, date pudori præmium. Plaut. Rud. 3. 2. 6.

Exilium in aliquem statuere. Tacit. 6. Ann. 18.

Finem aliquem statuere. Cic. 6. Fam. 22. Sed quum consilii tui bene fortiterque suscepti, cum tibi finem statueris.

Finem statuit cupidinis atque timoris. Lucret. lib. 6. 24.

In aliquem statuere. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 20. Divitiacus Cæsarem complecti, multis cum lachrymis obsecrare, nequid gravius in fratrem statueret.

Jus æquabile in omnibus statuere. Auct. ad Heren. lib. 3. 4.

Jus actioni statuere. Cic. 7. Fam. 12. Quod jus statues communi dividendo, cum commune nihil possit esse apud eos qui omnia voluptate sua metiuntur.

Legem sibi statuere. Cic. 5. Verr. Ego in isto reo legem hanc Judices, mihi statuo, vivendum ita esse ut isti non modo factis, dictisque omnibus, sed etiam oris, oculorumque illa contumacia, ac superbia quam videtis, dissimillimus esse ac semper fuisse videar.

Locum colloquio statuere. Liv. 28.

Mercedem statuere. Cic. ad Brut. 16.

Modum statuere alienæ industriæ. Cic. 1. de Finib. 2. Sin laboramus, quis est qui alienæ modum statuat industriæ?

Modum statuit natura cupidinibus. Hor. 1. Serm. 2. 111.

Statuere ne. Cic. 2. Philipp. Statuiturque ne post M. Brutum Proconsulem sit Creta provincia.

Pretium statuere. Ter. prol. Heaut. 48. Si nunquam avare pretium statui arti meæ.

Quanti. Cic. 7. Verr. 89. Primum insimulatio est repentina, capitalis atque invidiosi criminis: Statuite quanti hoc putetis, & quam multo redemisse.

Statuere enim qui sit sapiens, vel maxime videtur esse sapientis. Cic. 4. Acad. 9.

Statuam statuere alicui. Plin. lib. 18. cap. 3.

Stipendium alicui statuere de publico. Liv. 1.

Triste aliquod statuere. Aliquod supplicium. Ovid. 2. de Pont. 2. 119.

Ante oculos statuere. Cic. 1. de Orat. 245. Vel si causam ageres militis, patrem ejus, ut soles, dicendo a mortuis excitasses, statuisses ante oculos, complexus esset filium, flensque eum Centumviris commendasset.

Statuere, Firmare, ponere, collocare. Plaut. Pseud. 1. 5. 137. At nunc disturba quas statuisti machinas. Liv. 39. Tabernacula statuere in foro. Cic. 3. in Catil. 21. Eo ipso tempore signum statueretur, quo collocato atque, &c.

Aras binas statuit e cæspite, Erexit. Ovid. 7. Met. 240.

Crateras magnos statuunt. Virg. 1. Æn. 728.

Statuam statuere. Plaut. Bacch. 4. 4. 1.

Tabernacula statuere in foro. Liv. 39. 46.

Templa statuere. Propert. lib. 2. 6. 25.

Terminos statuere. Liv. 21.

Tumulum statuere. Virg. 6. Æn. 380.

Urbem præclaram statui. Virg. 4. Æn. 655.

Statuere, Dedicare. Virg. 5. Ecl. 68.

Craterasque duos statuam tibi pinguis olivi. i. e. Dedicabo.

Statuere statuam alicui. Cic. pro Sext. 83. Non dubito quin si modo esset in Repub. Senatus, si majestas pop. Rom. revixisset, aliquando statua huic ob Remp. interfecto in foro statueretur.

Statuo, Do esse, quod & Constituere dicitur. Cic. 1. de Finib. 41. Statue contra, aliquem confectum tantis animi corporisque doloribus, &c. Supra autem dixerat, Constituamus aliquem. Budæus.

Statuere, Concutere. Ter. Adel. 3. 2. 18. Sublimem medium arriperem, & capite primum in terram statuerem, ut cerebro dispergat viam.

Statuo, Sisto. Liv. 1. 13. Equum statuere.

Navem statuimus. Plaut. Bacch. 2. 3. 57.

Sanguinem statuere. Octav. Hor. 4.

Statutum est. Cic. 12. Att. 9. Equidem neque de genere dubito, placet enim mihi Cluatii: neque de re, statutum est enim: de loco nonnunquam.

Jam habeo statutum quid mihi agendum sit. Cic. 4. Fam. 2.

STATŪTUS, a, um. Partic. [τακτὸς] ut, Statuta die, h. e. Constituta, & data ac decreta ex conventione. Liv. 31. 29.

Qui sacrificia gentilitia illo ipso in sacello statuto loco anniversaria factitarint. Cic. de Arusp. Resp. 32.

Solenne sacrificium & statutum. Cic. 1. Tusc. 113. Quum enim illam ad solenne & statutum sacrificium curru vehi jus esset, satis longe ab oppido, &c.

Statuti pali, quasi Stantes defixi, id est ita collocati in terram, ut stantes, non transversi aut obliqui appareant. Varr. 1. de R. R. cap. 14.

STATUTIO, ōnis. f. Collocatio. Vitruv. 10. 5. Una statutio tigni.

STATUTUM, i. n. [τεταγμένον] Decretum. Cic. 12. Fam. 25. Neque enim statuti quid in tanta perturbatione habere potuisti.

STATUA, æ. f. [ἀνδριάς, ἄγαλμα, ἵδρυμα, ξόανον, ἀφίδρυμα] a Statuo deduci videtur, & est Imago quæ alicui vel mortuo vel etiam viventi antiquitus decernebatur, & in foro aut aliquo loco conspicuo collocabatur, ad alicujus rei bene gestæ memoriam: quanquam nonnulli hoc inter se differre putent Imagines & Statuas: quod Statuæ sint æneæ, eboreæ, lapideæ; Imagines, cereæ, & pictæ. Suet. in Tiber. cap. 26. Etiam statuas atque imagines, nisi permittente se, poni prohibuit. Cic. 9. Philipp. 14. Majores quidem nostri statuas multis decreverunt, sepulchra paucis. Idem 5. Philipp. 41. Eique statuam equestrem inauratam in rostris, aut in quo alio loco in foro vellet, ex hujus ordinis sententia statui placere.

Statua est Ludii ejus, qui quondam fulmine ictus in Circo, sepultus est in Janiculo: cujus ossa postea ex prodigiis, oraculorumque responsis, Senatus decreto intra urbem relata, in Volcanali, quod est supra Comitium obruta sunt, superque ea columna cum ipsius effigie posita est. Festus.

Inaurata statua pallidior. Catul. ad Juventium, 79. 4.

Infantes statuas findit Canicula. Hor. 2. Serm. 5. 39. h. e. Mutas. Acron.

Loricata statua. V. LORICA.

Mediocris statua. V. MEDIOCRIS.

Consecrare alicui statuam. Cæs. Bell. Civil. 3. 105.

Decernere statuam. V. DECERNO.

Factæ sunt statuæ omnibus vicis, ad eas thus & cerei. Cic. 1. Off. 80.

Tempestate, vi, & vetustate intereunt statuæ. Cic. 9. Philipp. 16.

Statuere statuam alicui. Plin. lib. 18. cap. 3.

Simulachrum, imago & statua. Cic. pro Arch. 30. An quum statuas & imagines non animorum simulachra, sed corporum, studiose multi summi reliquerunt, &c.

STATUARIA, æ. f. Ars faciendi statuas. Plin. lib. 35. cap. 12. Laudat & Prasitelem, qui plasticem matrem statuariæ sculpturæque & cælaturæ esse dixit. Idem lib. 36. cap. 5. Non omittendum, hanc artem vetustiorem fuisse, quam picturam, aut statuariam.

STATUARIUS, i. m. [ἀνδριαντοποιός] pro Statuarum artifice & sculptore ponitur a Quintil. lib. 5. cap. 12. Et apud Plin. lib. 34. cap. 7. caput est de antiquis statuariis.

STATUARIUS, a, um. Adj. [ἀνδριαντοποιητικός] Plin. lib. 34. cap. 7. Fuisse autem statuariam artem familiarem Italiæ quoque & vetustam, indicat Hercules ab Evandro sacratus.

STATŪRA, æ. f. [σύστασις] proprie Ipsa corporis qualitas & eminentia aut brevitas. Cic. 5. de Finib. 35. Corporis igitur nostri partes, totaque figura & forma & statura quam apta ad naturam sit, apparet.

Velim mihi dicas, nisi molestum est, L. Tursecius qua facie fuerit, qua statura. Cic. 2. Philipp. 41.

Apponere formam, speciem, & staturam ad dignitatem. Auctor ad Heren. lib. 4. 46.

Commoda statura. V. COMMODUS.

Noscere figuram & staturam. Cic. 1. Tusc. 52.

Statura arboris. Columel. lib. 5. cap. 5. Producat in tantam staturam quantam permittit agricola. h. e. Crassitudinem & altitudinem Idem lib. 12. cap. 48. Maturam olivam in statura factam colymbadem, de muria tollito.

STATŪMEN, inis. n. [χάραξ] Id quo fulcitur vitis, ut pali & pedamenta, & quicquid pro munimento accedit. Columel. lib. 4. cap. 16. Quum mensem trigesimum excesserit posita vinea, id est tertio autumno, vehementioribus statuminibus statim impedanda est. Corrupte passim legitur Impedienda. Ibid. cap. 2. Duo viduantur statumina. Idem lib. 5. cap. 4.

Statumen, apud Vitruv. 7. 1. dicitur Quicquid pro strato adjicitur.

Statumina, pro Fixis stipitibus cujusdam machinæ qua jumenta clausa curantur. Columel. lib. 6. cap. 19. Primis autem duobus statuminibus imponitur firmum jugum, ad quod jumenta capistrantur.

Statumina navis; i. e. Costæ. Cæs. Bell. Civil. 1. 54.

STATUMĪNO, [χαρακίζω] āre. Statuminibus firmare. Plin. lib. 17. cap. 22. Eodem modo vineam statuminato. Vitruv. 7. 1. Statuminetur saxo.

Statuminare lapidibus. Plin. lib. 18. cap. 6.

STATUMINATIO, ōnis. f. Verbis Budæi libet explicare Statuminationem & Ruderationem Vitruvii in pavimentis: sic igitur scripsit Budæus: Statuminatio, ut hic apparet (librum Vitruvii intelligit) fit lapidibus & cementis libralibus & manualibus sine calce & arena: Ruderatio vero statumini superinducitur cum calce & arena, aut rudere novo aut redivivo, id est ex vetere ædificio sumpto, non nuper effosso, quod constat e cemento ut hic apparet, ad differentiam nuclei qui e testa contusa constat, & tertio loco inducitur. Hæc doctissimi hominis oratio, non tam docet ut intelligamus, quam manu prope ducit, ut quid ista sint apud Vitruvium pene palpemus. Sic autem Vitruvius ait lib. 7. 1. Tunc insuper statuminetur, non minore saxo, quam quod possit manum implere: statuminibus inductis ruderetur. Et mox, insuper ex testa nucleus inducatur, &c.

STATUS, V. STO.

STATYELLI, orum. Populi Liguriæ teste Plin. lib. 3. cap. 5. quorum oppidum Aquæ Statyellæ collocatur a Strabone ea in via, quæ a Genua Placentiam ducit.

STAURI, Gentes sunt circa Hyrcanum mare, apud Plin. lib. 6. cap. 16.

S T E

STEATITES, [στεατίτης] Gemma est sevi ostentans, quod Græci στέαρ vocant. Plin. lib. ult. cap. 11.

STEATOMA, [στεάτωμα] Tumor est foris in corpore apparens, pinguem intus materiam continens, sevo simillimam, unde & nomen accepit nam στέαρ, ατος, sevum significat. Plin. lib. 26. cap. 14. Eadem & contra Steatomata efficax.

STEGA, æ. f. [στέγη] æ. f. Locus in navi contectus ἀπὸ τοῦ στεγάζειν quod est tegere. Plaut. Bacch. 2. 3 44. Forte ut assedi in stega. Hinc Tristega, τρίστεγα, dicitur pro triplici tabulato. Stegam pro

Tugurio recte quoque usurpes. στεγάζω enim idem est, quod tego: στέγη tegumentum. Plaut. in Stich. 3. 1. 12. Sine advocatis, ibidem in cerculo, in stega, in amicitiam, atque in gratiam convortimus.

STEGNATIA, Civitas in Adriatico litore. Strab. lib. 6. E Brundusio vero litus Adriaticum prænavigaanti Stegnatia occurrit civitas, commune & navigantibus, & terrestre iter facientibus ad Barium diversorium.

STEGNUS, a, um. Strictus: inde Febres stegnæ, quæ & Constrictæ vocantur. Plin. lib. 23. cap. 7.

STELA, æ. f. Græcis στήλη, dicitur Columna: structura constat aut lapidea, aut cementitia, aut lateritia. Plin. lib. 6. cap. 29. In altera stelæ literis incognitis. Stelæ autem proprie Lapideæ pilæ surrectæ, in quibus fœdera inscribi solebant, ut omnibus innotescerent, & in quibus etiam homines proscribi solebant. Isocrates in Paneg. circa finem utitur, & Demosthenes identidem. Hodie Stelæ proprie vocari possunt Lapideæ cruces, vel hujusmodi monumenta quæ in militaribus viis extructa videmus, literis interdum insculptis ad memoriam alicujus rei prodendam. Latine Cippi dicuntur, quales super sepulchra extruuntur.

STELEPHUROS, Ortyga, Plantago: herba foliis perpetuo virentibus, ex spicatarum genere. Plin. lib. 21. cap. 17.

STELIS, larix arbor ex qua viscus nascitur. Plin. lib. 16. cap. ult.

STELLA Aruncius poeta Patavinus lepidissimus, familia consulari ortus Violentillam amavit puellam Neapolitanam, quam tandem uxorem duxit. Hæc in deliciis habuit columbam avem dicatam Veneri, quam Stella flevit defunctam pulcherrimo carmine opusque ipsum Columbam inscripsit. Martial. lib. 12. 3.

Laurigeros habitat facundus Stella penates.

STELLA, æ. f. [ἀστὴρ] a Stando dicitur: quod stellæ in cælo stare videantur, cujus innumera exempla apud auctores.

Stellam significare ait Ateius Capito Lætum & prosperum, auctoritatem secutus P. Servilii auguris, quæ ex lamella ærea adsimilis stellæ, locis inauguratis infigatur. Festus.

Sunt autem stellæ natura flammeæ. Cic. 2. de Nat. Deor. 118.

Heraclides errantibus stellis divinitatem tribuit. Cic. 1. de Nat. Deor. 34.

Facile vincunt magnitudinem terræ stellarum globi. Cic. in Somn. Scip. 6.

Trajectio stellæ. Cic. 2. de Divin. 60. Ita te nec terræ fremitus, nec cæli discessus, nec lapideus aut sanguineus imber, nec trajectio stellæ, nec faces visæ terrebunt.

Accessus stellarum. V. ACCEDO.

Alba stella. Hor. 1. Carm. 12. 28.

Ardentes stellæ. Virg. 4. Æn. 482.

Aureæ stellæ. Sen. Herc. fur. 1.

Caliginosa stella. V. CALIGO.

Candidæ stellæ. Hor. 3. Carm. 15. 6.

Comans stella. Ovid. 15. Met. 749.

Crinita stella. V. CRINIS.

Diurna stella. Plaut. Men. 1. 2. 26. Inde usque ad diurnam stellam crastinam perpotabimus. Diurnam stellam vocat eleganter Luciferum; ut Hesperum, Noctiferum vocavit Catullus. Monuit Turnebus.

Gelidæ stellæ. Lucret. lib. 6. 720.

——quæ gelidis a stellis axis aguntur. Gelidis dixit non propter stellas, sed propter axem, Septentrionalem scilicet.

Micantes stellæ. Ovid. 7. Met. 100.

Proterva stella canis Icarii. Ovid. 2. Amor. 16. 4.

Salubres stellæ. Hor. 1. Serm. 7. 24.

Vagæ stellæ. Lucan. lib. 9. 12.

Cogit Lucifer agmina stellarum. Ovid. 11. Met. 97.

Depulit stellas aurora. Ovid. 7. Met. 100.

Diffugiunt stellæ. Ovid. 2. Met. 114.

Dinumerare stellas. Cic. 1. Off. 154. Etiam si dinumerare se stellas aut metiri mundi magnitudinem posse arbitretur?

Fixæ stellæ. Ovid. 2. Met. 205.

Fugarat dies clara stellas. Virg. 5. Æn. 42.

Micant stellarum lumina cælo. Sil. lib. 15. 680.

Obtusa stellis acies. Virg. 1. Georg. 395.

Palantes polo stellæ. Virg. 9. Æn. 21.

Restrinxit stellas exortus sol. Lucret. lib. 3. 1057.

Volvit cælum rapida vertigine stellas. Sil. lib. 8. 174.

Stella, pro Sidere ex multis stellis compacto. Ovid. 3. Fast. 793.

Stella Lycaoniam vergit declivis ad Arcton,
Milvius: hæc illa nocte videnda venit. Milvius autem de quo agit poeta, Hygino & Arato vocatur Olor sive Cygnus. Hic habet, ut tradit Hyginus, in capite stellam clare lucentem unam: in collo alteram pari fulgore: in utrisque pennis quinas: supra caudam, unam. Sunt qui Aquilam esse putent; sed & hæc quatuor stellis constat. Idem lib. 5. Fast. 112.

Stella, Piscis. Plin. lib. 9. cap. 60. Præter claros sapientiæ auctores video mirari stellam in mari. Ea figura est parva admodum caro intus, extra duriore callo. Huic tam igneum fervorem esse tradunt, ut omnia in mari contacta adurat, omnem cibum statim peragat.

STELLO, [στίλβω, ἀστείζω] āre. proprie stellarum est, quum splendorem suum emittunt. Est & Stellare, Lucere stellarum in morem. Martial. lib. 2. 29.

Et numerosa linunt stellantem splenia frontem. i. e. Stigmatibus multis notatam & inustam, quomodo cælum stellis. Plin. lib. 37. Quoniam stellarum Hyadum & numero & dispositione stellantur. Stellare, Invidere, a stellione animali, cujus natura est invida. V. STELLIO.

STELLANS, antis. Partic. [ἀστείζων] Claud. 2. de Rapt. Proserp. 363.

Ducitur in thalamum virgo, stat pronuba juxta
Stellantes nox picta sinus. i. e. Stellarum splendore conspicuos.

Cæli stellantis regia. Virg. 7. Æn. 210.

Fons stellans bullis. Plin. lib. 31. cap. 2.

Gemmæ stellantes, Oculi caudæ pavoninæ, more stellarum fulgentes. Ovid. 1. Met. 723.

Nox stellans. Cic. 1. de Divin. 18.

Cum clara speciem concreto lumine luna
Abdidit, & subito stellanti nocte perempta est. Ex poëta.

Olympus stellans. Cic. 1. de Divin. 18.

Nam pater altitonans stellanti nixus olympo. Ex poëta.

Ora stellantia Tauri. Ovid. 5. Fast. 603.

Volatus stellans, h. e. Qui a stella fit, vel qui ita in cælo conspicitur, præsertim æstate super noctem, quasi a stella aliqua volante fiat. Plin. lib. 18. cap. 26. Ita appellant rustici stellantes volatus, Græci vero lampyridas.

STELLĀTUS, a, um. Partic. [ἀστερόεις, κατάστερος] Stellis plenum: proprium cæli epitheton quum est clarum & serenum: quanquam ad alia etiam transfertur. Plin. lib. 10. cap 67. Salamandra animal lacerti figura stellatum.

Domus stellata. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 8.

Ensis stellatus iaspide fulva. Virg. 4. Æn. 261.

Stellatus, luculenter & eleganter dictum pro Inter sidera relatus, & sidus factus, sed Græcorum modo, quibus hoc significat καταστερωθεὶς, ut qui mediocriter Græcorum literis tinctus est, novit. Cic. 5. Tusc. 8. Nec stellatus Cepheus, &c.

STELLĀRIS, e. Macrob. Somn. Scip. 1. 14. Anima scintilla stellaris essentiæ.

STELLATES, is. m. Campus stellatus. Suet. Cæs. cap. 20. Liv. 22. 13.

Stellates campi. Sil. 11. 268.

STELLĬFER, ĕra, ĕrum. Adj. [ἀστεροφόρος] Quod fert stellas, proprium cæli epitheton. Cic. in Somn. Scip. 12. Quam ob causam summus ille cæli stelliferi cursus.

Olympus stellifer. Sen. Herc. OEth. 15.

STELLĬGER, ĕra, ĕrum. aliud Adj. [ἀστεροφόρος] ut, Polus stelliger. Stat. 12. Theb. 565.

Axis stelliger. Stat. 3. Sylv. 3. 77.

STELLATŪRA, æ. f. Nomen erat annonæ militaris. Lampridius in Alexand. cap. 15. Annonas militum diligenter inspexit: Tribunos qui per stellaturas militibus aliquid abstulissent, capitali pœna affecit. Spartian. in Pescennino cap. 3. Nam & Imperator Tribunos duos, quos constitit stellaturas accepisse, lapidibus obrui ab auxiliaribus jussit. Budæus.

STELLATINA Tribus. V. TRIBUS.

STELLIO, ōnis. m. [ἀσκάλαβος, ἀσκαλαβώτης] Animal lacertæ simile tergo circulis quibusdam depictum, lucentibus guttis ad modum stellarum, a Græcis dicitur Ascalabotes: quod apud eos ἀσκάλαβος circulus est. Stelliones, inquit Marcellinus, in novis domibus cernuntur, forte ii quos Romanum vulgus *tarentulas* vocat, albas, innocuas, & pusillis lacertis similes. Stelliones, inquit Barbarus, fraudulentissima sunt animalia, phalangiorum fortasse generis. Plin. lib. 30. cap. 10. Tunicula stellionis, quam eodem modo ut anguis exuit, pota, &c. Operæ pretium est scire quomodo præripiatur, quum exuitur membrana hyberna, alias devoranti eam, quoniam nullum animal fraudulentius invidere homini tradunt. Inde stellionum nomen aiunt in maledicum translatum: Sed eo derelicto, non potest remeare. Nihil ei remedio in comitialibus morbis præfertur. Virg. 4. Georg. 243.

——nam sæpe favos ignotus adedit
Stellio.

STELLIONĀTUS, ûs. m. Crimen apud Jurisconf. a stellione nomen sumpsit, quod fit quum aliquid dolo factum est: ut si quis rem alii obligatam dissimulata obligatione, per calliditatem alii distraxerit, vel permutaverit, vel in solutum dederit, aut si quis merces supposuerit, vel obligatas averterit, vel corruperit, aut imposturam fecerit: cujus nulla pœna ordinaria est, sed extraordinarie plectitur, & ad præsidem spectat. Hæc ex Ulpiano, De crimine stellionatus. l. Stellionatus.

STEMMA, ătis. n. [στέμμα] Coronamentum quod ex multis floribus compositum est. Dictum a Græco, quasi στεφάνωμα. στέφω enim corono: & στέφανος corona. Firmicus lib. 4. Magnos viros faciet Mercurius, qui sacris & religiosis stemmatibus coronentur.

Stemmata, Imagines majorum, quæ poni solebant in atriis. Martial. lib. 4. 40.

Atria Pisonum stabant, cum stemmate toto. Juven. 8. Sat. pr.
Stemmata quid faciunt? quid prodest, Pontice, longo
Sanguine censeri, pictosque ostendere vultus
Majorum. Sueton. in Neron. cap. 73. Quod in vetere gentilium stemmate C. Cassii percussoris Cæsaris imagines retinuisset. Plin. lib. 35. cap. 2. 3. Expressi cera vultus singulis disponebantur armariis, ut essent imagines quæ comitarentur gentilitia funera. Semperque defuncto aliquo totus aderat familiæ ejus, qui unquam fuerat, populus. Stemmata vero lineis discurrebant ad imagines pictas. Hæc Plinius. Polybius rem sic explicat, Quum apud eos illustris vir aliquis ex hac migravit vita, in funere cum reliquo ornatu in forum fertur in Rostra quæ vocantur, interdum stans ante omnium oculos, raro recubans. Circumfusa autem populi corona, in Rostra ascendit filius si quem puberem reliquerit, qui forte adsit: sin minus, propinquus aliquis: & de mortui virtutibus dicit, rebusque quas is prospere gesserit. Eo deinde sepulto, justisque factis, mortui imaginem in illustrissimo domus loco ponunt in cellula lignea conditam. Imago autem persona est ad similitudinem egregie expressa, & forma, & lineamentis. Has imagines & in publicis feriis aperiunt ornantque magnifice, & quum ex familia clarus aliquis moritur, in funus producunt. V. imagines majorum in IMAGO. Salustius quoque in Jugurth. non ita procul ab initio, Nam sæpe, inquit, audivi ego, Q. Maximum, P. Scipionem, præterea civitatis nostræ præclaros viros, solitos ita dicere, quum majorum imagines intuerentur, vehementissime sibi animum ad virtutem accendi: scilicet non ceram illam, neque figuram, tantam vim in sese habere, sed memoria rerum gestarum eam flammam egregiis viris in pectore crescere: neque prius sedari, quam virtus eorum famam atque gloriam adæquaverit. Juven. etiam 8. Sat. 19.

Tota

Tota licet veteres exornent undique ceræ
Atria, nobilitas sola est atque unica virtus.

A proavis demissum stemma. Stat. 3. Sylv. 3. 44.

Stemma, pro Facinore nonnunquam accipitur: quoniam mos erat apud antiquos, ut qui quicquam bene gessissent, coronis donarentur, & eædem statuarum capitibus imponerentur. Martial. lib. 1. 16.

Cæsaris atque Jovis confer nunc stemma juventus:
Par onus ut tulerint, altius iste tulit.

Stemmata, Inscriptiones saxorum. Martial. lib. 10. in Gall. 56. Tristia saxorum stemmata delet herus. Alii codices rectius habent, Stigmata delet Heros. Sensus est, Heros medicus delet tristia saxorum stigmata.

STENICLARUS, Civitas regia Messeniorum, in qua regnavit Cresphon. Strab. lib. 8.

STENNIO, [Στεννὼ] Bocat. lib. 10. cap. 10. filia Phorci, ex monstro marino suscepta: quæ Debilitas interpretatur, id est timoris initium, quod tantum mentem debilitat. Stenio rectius scribitur. Soror fuit Medusæ.

STENTOR, ŏris. m. [Στέντωρ] Unus fuit e ducibus Græcorum, qui ad Trojam profecti sunt, cujus tantus erat vocis sonitus quantus aliorum quinquaginta, ut scribit Homer. lib. 5. Iliad. Juven. 13. Sat. 112.

Tu miser exclamas, ut Stentora vincere possis.

STENTOREUS, a, um. Arnob. 2. Vox Stentorea, i. e. Altissima.

STEPHANIO, is qui primus togatus saltare instituit, vitæ diuturnioris fuisse commemoratur a Plin. lib. 7. cap. 41.

STEPHANITÆ Vites, [Στεφανῖται ἄμπελοι] h. e. Coronariæ, nempe quæ per statumina calamorum materiis ligatis in orbiculos, gyrosque flectuntur, & materiis summissis, earundem statuminibus per orbem, & in coronam connectuntur. Columel. lib. 3. cap. 2. Nec solum quæ jucunditate saporis, verumetiam quæ specie commendari possint, censeri debent: ut stephanitæ, ut tripedaneæ.

STEPHANŌMA, [στεφάνωμα] Idem quod Coronamentum, hoc est, materia coronarum, id est, flores frondesve, quæ odoris colorisve gratia coronis solent intexi.

STEPHANOPŌLIS, & STEPHANOPLOCOS, [Στεφανοπωλὶς] Plin. lib. 35. cap. 11. Amavit in juventa Glyceram municipem suam, inventricem coronarum: certandoque imitatione ejus, ad numerosissimam florum varietatem perduxit artem illam: postremo pinxit illam sedentem cum corona: quæ e nobilissimis ejus tabula appellata est stephanoplocos, ab aliis stephanopolis, quoniam Glycera coronas venditando sustentaverat paupertatem.

STEPHANUS, i. m. [Στέφανος] Nomen proprium. Latine verti potest Corona: a quo Stephanium & Stephaniscus diminutiva: a quorum posteriore fit rursus aliud diminutivum Stephanicidium.
Stephanus diaconus protomartyr. Lucas in Act. Apost.
Stephanus, qui de urbibus scripsit.

STERCULIUS, V. post STERCUTIUS.

STERCUS, ŏris. n. [κόπρος, κοπρία, μίνθος, ἀφόδιον, ἀφόδευμα] Plin lib. 17. cap. 9. Cato, Stercus unde fiat, stramenta, lupinum, paleas, fabalia, ac frondes ilignas, quernasque. Plaut. Asin. 2. 4. 18. Jussin' sceleste ab janua hoc stercus hinc auferri? Columel. lib. 2. cap. 6. Vineis emaciatis & arvis optimum stercus lupinum præbet. Ibid. cap. 15. De generibus stercoris.
Canino stercore fœda atria. Juven. 14. Sat. 64.
Tetrum stercus. Lucret. lib. 2. 871.
Color fucatus stercore crocodili. Hor. Epod. 12. 11.
Auferre stercus ab janua. V. AUFERO.
Injectum stercus. Cic. 1. de Divin. 57. Se interfectum in plaustrum a caupone esse conjectum, & supra stercus injectum, &c.
Ingerere stercus vitibus. Columel. lib. 2. cap. 16.
Nolo stercus curiæ dici Glauciam. Cic. 3. de Orat. 161.
Saturare stercore agrum. Columel lib. 2. cap. 9.
Satiatum stercore solum. Columel. lib. 2. cap. 10.
Vectare stercus. Cato de R. R. cap. 10.

STERCOREUS, a, um. Adj. [κοπρηρός] Plaut. Milit. 2. 1. 12. Miles meus est herus, qui hinc ad forum abiit: gloriosus, impudens, stercoreus, plenus perjurii, atque adulterii.

STERCŌRO, [μινθόω, κοπρίζω] āre. Fimum agris fœcunditatis gratia inspergere. Plin. lib. 18. cap. 23. Ager, si non stercoratur, alget: si nimium stercoratus est, aduritur. Columel. lib. 2. cap. 16.
Colere & stercorare agrum. Cic. de Senect. 54. At Homerus, qui multis ut mihi videtur, ante seculis fuit, Laertem lenientem desiderium quod capiebat e filio, colentem agrum, & eum stercorantem facit.
Spissius, vel rarius stercorare. Columel. lib. 2. cap. 5.
Stercorare, Pinguefacere. Columel. lib. 12. Vicia & faba stercorare agrum dicuntur. Idem lib. 17. cap. 9. Segetem stercorant fruges, lupinum, faba, vicia.

STERCORĀTUS, a, um. [κεκοπρισμένος] Partic. Stercore infectum. Columel. lib. 1. cap. 16. Pomaria quoque & hortos oportet septo circundari, & esse in propinquo, atque in ea parte quo possit omnis stercorata colluvies cortis, ballineorumque, & oleis expressa amurcæ sanies influere. Idem lib. 2. cap. 11. Stercoratissimus locus. Sic apud Caton. 4.
Ager stercoratus. Jabolenus in l. Cum usum fructum. §. ultim. D. Quibus modis ususfruct.

STERCORATIO, ōnis. f. [κόπρισις] Columel. lib. 2. cap. 16. Si tamen aliqua causa tempestivam stercorationem facere prohibuerit, secunda ratio est, ante quam sarrias, more seminantis, ex aviariis pulverem stercoris per segetem spargere. Sic Plin. lib. 10. cap. 23.
Modica stercoratione terra refoveatur. Columel. lib. 2. cap. 1. ad finem.

STERCORARIUS, a, um. Adj. [κοπρικὸς] Quod ad stercora pertinet: ut, Crates stercorariæ. Varr. lib. 1. de R. R. 22.

STERCORŌSUS, Adj. [κοπρώδης] Plenum stercore. Columel. lib. 8. cap. 3. Nam plurimum refert, aquam non esse in ea nisi uno loco, quam bibant, eamque mundissimam: nam stercorosa pituitam concitat. Idem lib. 11. cap. 3. Ea quum pingui & stercoroso solo post idus Februarias sic obrueris. Cato, de R. R. cap. 47. Locus stercorosissimus.

STERQUILINIUM, i. n. [κοπρὼν, κοπρία] Locus stercoribus plenus, seu stercoris receptaculum. Columel. lib. 1. cap. 6. Sterquilinia duo sint: unum quod nova purgamenta recipiat, & in annum conservet: alterum ex quo vetera vehantur: sed utrunque more piscinarum devexum leni clivo, & extructum, pavitumque solum habeat, ne humorem transmittant.
Sterquilinium, Lenonem vocat Plaut. in Pers. 3. 3. 3. Eho lutum lenonium commistum, eho tu sterquilinium publicum. Ter. Phorm. 3. 2. 4.

STERCUTIUS, Deus apud Macrobium, i. e. Saturnus quod stercorandorum agrorum rationem induxerit & docuerit. Plin. 17. 9. Stercutium vocat: Stercutius (inquit) Fauni filius, Italiæ rex, stercorationis agrorum in Italia inventor, ob id donatus immortalitate. Videndus Lil. Syntag. 1. Histor. Deor. V. Lactant. 1. 20.

STERRA, Urbs Græciæ ad Potamum fluvium. Strab. lib. 9.

STEREOBĀTA, æ. m. Vitruv. 3. 3. Basis, vel fulcimentum solidi.

STEREONTIUM, [Στερεόντιον] Ptolem. lib. 2. cap. 11. Germaniæ urbs; hodie Cassilium, vulgo *Cassel*.

STERĬLIS, e. Adj. [ἄγονος, ἄφορος, ἄτεκνος, στεῖρος, στέριφος] Infœcundus: & fructum non ferens, sine prole: στερέω enim Græcis privo seu careo. Et στερωτικὸς, sterilis. Plin. lib. 10. cap. 60. Sunt autem sterilia, & minora, ac minus jucundi saporis ova.
Sterilis in gignendo. Plin. lib. 11. cap. 39.
Veri sterilis, Qui verum nescit. Pers. 5. Sat. 75.
Agros steriles exurit Sirius. Virg. 3. Æn. 141.
Amator sterilis, Qui non habet quod det amicæ. Plaut. Truc. 2. 1 30.
Amor sterilis. Stat. 3. Sylv. 4. 42.
Arena sterilis. Virg. 1. Georg. 70.
Avenæ steriles. Virg. 5. Ecl. 37.
Corpora sterilia sonitu, Carentia & privata sono. Lucret. lib. 2. 844.
Domus sterilis. Propert. lib. 4. 12. 62.
Dos sterilis, sine commodo aliquo. l. 4. in fi. D. de pact. dotal.
Fama sterilis. Stat. 6. Theb. 70.
Februarius sterilis. Cic. 2. Q. frat. 11.
Herba sterilis. Ovid. 3. Amor. 7. 31.
Humo sterili ponere semina. Propert. lib. 2. 11. 2.
Juvenca sterilis. Ovid. 5. Fast. 253.
Labor. Martial. 10. 58.
Manus steriles, Quæ nihil afferunt. Plaut. in Truc. 1. 2. 3.
Palus sterilis. Hor. de Arte Poet. 65.
Pax sterilis. Tacit. lib. 1. Ann. 17.
Pecunia sterilis. Quæ usuras non parit. l. 3. §. usuras. D. de contr. tutel. & util. act.
Prospectus sterilis. Plaut. Mil. 3. 1. 15. Sterilis hinc prospectus usque ad ultimam plateam probe est.
Nullum temporis punctum sterile beneficio. Plin. in Paneg. Quod momentum, quod imo temporis punctum aut beneficio sterile, aut vacuum laude?
Rubigo sterilis. Hor. 3. Carm. 23. 7.
Seculum virtutum sterile. Tacit. 1. Hist. 3.
Sylvæ steriles. Virg. 2. Georg. 440.
Vacca sterilis. Virg. 6. Æn. 251.
Venus sterilis. Lucret. lib. 4. 1229.

—— pater a gnatis ne dulcibus unquam
Appelletur; & ut sterilis venere exigat ævum.

Vir sterilis. Catul. 61. 69.
Compar. Plin. lib. 16. cap. 12. Arbores serenitate steriliores.

STERILUS, a, um. Adj. pro Sterilis. Lucret. lib. 2. 844.

Et sonitu sterila, & succo jejuna feruntur.

STERILESCO, [στειροῦμαι] ĕre. Sterilem fieri. Plin. lib. 8. cap. 50. Capræ pinguedine sterilescunt. Idem cap. 16. Is ergo tradit leænam primo fœtu parere quinque catulos, ac per annos singulos, uno minus, ab uno sterilescere. Idem lib. 7. cap. 15. Sterilescunt tactæ fruges.

STERILĬTAS, ātis. f. [ἀγονία, ἀτεκνία, στείρωσις] Infertilitas, infœcunditas. Cic. 1. de Divin. 131. Quorum ex habitu atque ex colore cum salubritatis, tum pestilentiæ signa percipi, nonnunquam etiam quæ sit vel sterilitas agrorum, vel fertilitas futura.
Abolere sterilitatem fœminarum. V. ABOLEO.
Annonæ sterilitas incessit hominibus. Columel. lib. 2. cap. 10. V. INCESSO.
Natali & ingenita sterilitate laborantes. V. INGIGNO & NASCOR.
Continuæ sterilitates. Plin. 10. Epist. 24.

STERNAX, V. infra STERNO.

STERNO, strāvi, strātum, [στορέω, στόρνυμι, στορεννύω, στρώννυμι, στρωννύω, στρώμνυμι, καταστορέω, θεμελιόω] ĕre. Extendere. Vall. 4. 6. Sternimus quidem vestes humi, ramos arborum, flores, & multa ejusmodi: tamen frequentius dicimus, Sterno humum floribus, ramis, vestibus. Hinc est quare dicimus, Toros, lectosque sternere, & Equum sternere: non quia sint diversi sensus, sed quia resolvuntur: ut sit Sternere, verbi gratia, lectos & equos tapetis; idem quod Sternere tapeta lectis & equis.
Equos sternere, Stratis adornare. Liv. 37. 20.
Lectos sternere, Adornare, instruere, apparare. Ter. Heaut. 1. 1. 73. Plaut. Pseud 1. 2. 31. Strata, lautaque, coctaque omnia uti sint: nam mihi hodie natalis dies est. Cic. pro Cluent. 14. Lectum illum genialem, quem biennio ante filiæ suæ nubenti straverat, in eadem domo sibi ornari & sterni expulsa, atque exturbata filia jubet.
Torus sternitur. Ovid. ad Liv.
Triclinia sternere. Cic. 2. Verr. 105. Publice sibi convivia parari, sterni triclinia etiam in foro jubebat. Idem pro Muren. 75. Stravit pelliculis hœdinis lectulos Punicanos, & exposuit vasa Samia.

Terram stravere cæsi juvenci. h. e. Operuerunt. Virg. 8. Æn. 719.
Venti placidi straverunt æquora. h. e. Plana fecerunt, quæ prius intumuerant. Virg. 5. Æn. 762.
Fama tibi stravit benignum iter. Stat. 12. Theb. 813.
Iter argento sternunt. Lucret. lib. 2. 626.
Viam stravit per mare. Lucret. lib. 3. 1043.
Sternere, Dejicere, & quasi in terram extendere, unde etiam pro Occidere sumitur. Liv. 7. Hunc imitare miles, aiebat, & circa jacentem ducem sterne Gallorum catervas. Idem 27. Fessique aliquot somno ac vigiliis sternunt corpora passim. Idem 1. Stratis ariete muris.
Corpore toto sternitur in vultus. Stat. 12. Theb. 318.
Humi sternere aliquem. Hor. 4. Carm. 14. 32.
Humi pronum sternere. Ovid. 2. Met. 477.
Terræ sternitur toto projectus corpore. Virg. 11. Æn. 87.
Aciem sternere. V. ACIES.
Agros sternit rapidus torrens. Virg. 2. Æn. 306.
Corda mortalia stravit humilis pavor. Virg. 1. Georg. 331.
Exitio gravi sternere aliquem. Hor. 1. Carm. 16. 18.
Ferro omnia sternere. Liv. 24. 38.
Hostiliter sternit omnes. Ovid. 11. Met. 372.
Ictu sternere aliquem. Senec. Med. 8.
Locum sternere saxis. Liv. 9.
Morti sternere aliquem. Virg. 12. Æn. 464.
Pecus ferro stravit Ajax. Hor. 2. Serm. 3. 202.
Segetes sternuntur. Ovid. 1. Met. 272.
Solum omne sternitur jaculis. Virg. 9. Æn. 666.
Telo præcipitem sternere. Sil. lib. 4. 182.
Viros sternere cæde. Virg. 10. Æn. 119.
Vulnere sterni. Virg. 10. Æn. 781.
Sternere se somno, pro Ad jacendum se collocare, ut quiescamus. Virg. 4. Georg. 432. Liv. 37. 20. Pars in juveniles lusus, lascivi-amque versi, pars vescentes sub umbra, quidam somno etiam strati. Idem lib. 7. & 27.

STRATUS, a, um. Partic. [στρωτὸς, ἐστρωμένος] Virg. 1. Æn. 700.
—— stratoque super discumbitur ostro.
Stratus ad pedes alicujus. Cic. 10. Att. 4.
Æquor stratum silet. Virg. 9. Ecl. 57.
Hostes strati. Justin. 2. 11. 13.
Iter militari labore stratum. Quintil. lib. 2. cap. 13.
Lapis stratus. Paul. in l. Si prius. §. j. D. de aqua pluv. arcend. Placuit, non alias per lapidem aquam duci posse, nisi hoc in servitute constituenda nominatim comprehensum sit, non enim consuetudinis est, ut qui aquam habeat, per lapidem stratum ducat.
Lectus lapide stratus. V. LECTUS.
Membra sub arbuto stratus. Hor. 1. Carm. 1. 21.
Poma passim strata jacent. Virg. 7. Ecl. 54.
Pontes strati. Curt. 4. 3.
Via strata. Liv. 8. Facto judicio, viva sub terram ad portam Collinam dextra via strata defossa Scelerato campo.
Vites stratæ, quæ & Constratæ. Columel. lib. 5. cap. 4. Ultima est conditio stratarum vitium, quæ ab enata stirpe confestim velut projectæ per humum porriguntur.
Unda strata æqualiter. Ovid. 7. Epist. 49.

STRATA, æ. absolute pro Via strata. Eutrop. 9. 9. 13. Strata vetus. Juvenc. 1. 315. Sternite jam stratas amplas.

STRATUM, i. n. [στρῶμα, στρωμνὴ] Id quod stratum est, super quod quiescendum sit: ut Culmi equis super quibus dormiant Strata dicuntur: Lectus item homini paratus, Stratum dici potest. Plin. lib. 10. cap. 59. Ova pavonis nisi molli strato excepta franguntur. Columel. lib. 11. cap. 2. Nec cubiculis modo, aut exedris, sed stratis etiam, similibusque per ordinem committunt.
Dura strata. Ovid. 1. Amor. 2. 1.
Mollia strata lecti. Lucret. lib. 4. 847.
Picta strata. Ovid. 8. Met. 33.
Corripere corpus e stratis. Virg. 3. Æn. 176.
Excita stratis juventus. Lucan. lib. 1. 239.
Exilire stratis. Ovid. 5. Met. 34.
Incubare stratis. Virg. 4. Æn. 82.
Recondidit alto strato caput. Ovid. 11. Met. 649.
Reponere membra stratis. Virg. 4. Æn. 392.
Surgere strato. Virg. 3. Æn. 513.
Viarum strata. Virg. 1. Æn. 422. Viæ stratæ.
Stratum pro Operimento equorum. Senec. Epist. 81. Equum empturus solvi jubet stratum: detrahit vestimenta servis vænalibus. Plin. lib. 7. cap. 56. Frænos & strata equorum, Pelethronium invenisse dicunt.
Stratum pro Pavimento. Vitruv. 10. 19.

STRATE, Adv. Juvenc. 3. 655.
Strate tendentem diffusa umbracula ficum.

STRATUS, ûs. m. Solin. cap. 57. Accepto regio stratu neminem præter dominum vellere dignatus est. Adde Varr. 1. 50.

STRATOR, ōris. m. Qui equum sternit, & herum in equum levat. Spartian. in Carac. cap. 7. Illum strator suus in equum levaret.
Strator in castris vocatus est Qui loca dispiciebat ac præparabat, ut accommodatiora fiant. Meminit Symmach. Epist. ad Theod. & Valent. Aug. 1.
Strator officii vocabatur, Qui ad magistratus apparitionem referebatur. Vetus Inscriptio apud Gruter. p. 389. n. 2.

T. Cl. CANDIDO.
SILIVS. HOSPES. HASTATVS. LEG. X.
GEMINAE. STRATOR. EIVS.
OPTIMO. PRAESIDI.

Strator viarum dicebatur, Qui vias sternebat, & pavimentum ubi deficeret, restituebat. Inscriptio Romæ in Via Appia,

DIOMEDES. AP.
STRATOR.
FAVSTAE. HEDIAE.

STRATŪRA, æ. f. Sueton. in Claud. cap. 24. Quæstorum collegio pro stratura viarum gladiatorum munus injunxit, i. e. Pro cura sternendarum viarum.

Stratura, aliter. Pallad. in Novembri, cap. penult. Colymbades olivæ fiunt sic: Alternis cratibus olivarum pulegium spargis, & mel, & acetum, & sales modice, stratura intercedente, suffundis. Item sternes olivas supra surculos fœniculi, &c. Per straturam intelligit, *un lict, ou une couche d'olives estendues*. Columel. lib. 12. cap. 48. ad finem, Maturam olivam in stratura factam Colymbadem, de muria tollito. Quo in loco omnes quotquot vidi codices habent Statura, sed corrupte. Paulo ante dixerat, Alterna tabulata olivarum & salis.

STERNAX, ācis. Adj. [ἐκτιναχτικὸς] Equus sternax, Qui facile sternit sedentem. Virg. 12. Æn. 344. Serv.

STERNUO, ui, ūtum, [πτάρω, πταίρω, πτάρνυμαι] ĕre. Flatum e pectore exsurgentem cum capitis concussione emittere. Plin. lib. 7. cap. 6. Oscitatio quidem in enixu lethalis est: sicut sternuisse a coitu, abortivum. Idem lib. 28. cap. 6. Theophrast. senes laboriosius sternuere dicit. Propert. lib. 2. 3. 24.
Num tibi nascenti, primis mea vita diebus
Aridus argutum sternuit omen amor. vel ut Macrobius legit;
Candidus augustum sternuit omen amor.

STERNŪTO, [πτάρνυμαι] āre. frequent. Plin. lib. 10. cap. 3. Capra sternutante. Idem lib. 28. cap. 8. Proboscidis tactu capitis dolor levatur, efficacius si & sternutet.

STERNUTATIO, ōnis. f. [πταρμὸς] Apul. Met. 9.

STERNUTAMENTUM, i. n. [πταρμὸς] Idem. Plin. lib. 28. cap. 2. Cur sternutamentis salutamur? Idem lib. 20. cap. 12. Semen tritum & haustum naribus sternutamenta movet. Cic. 2. de Divin. 84. Quæ si suscipiamus, pedis offensio nobis & abruptio corrigiæ, & sternutamenta erunt observanda. Gell. lib. 12. cap. 5. Quum sternutamentis quatiatur.
Evocare sternutamenta. Cels. lib. 3. cap. 30.
Proritare sternutamenta. Scrib. Larg. 10. Proritat sternutamentum etiam per se contusum & injectum veratrum album.
Salutare sternutamentum. Cels. lib. 2. cap. 8.
Sternutamentum, Medicamentum sternutationem evocans. Plin. lib. 25. cap. ult. Radix in dolore commanducata diutius, rumpit dentes. Eadem sicca concisa, sternutamentum est.

STERŎPES, ŏpis. m. [Στερόπης] Unus ex Vulcani malleatoribus ministris, a fulgure nomen habens. Virg. 8. Æn. 425.
Brontesque Steropesque & nudus membra Pyracmon.

STERŎPE, es. f. [Στερόπη] Suidæ, Atlantis filia una Pleiadum, quam nonnulli Asteropen vocant. V. in dictionibus CYCLOPS & PLEIADES. Ovid. 1. Trist. 10. 13.
Sæpe ego nimbosis dubius jactabar ab Hœdis,
Sæpe minax Steropes sidere pontus erat.

STEROTA, Dorylai regis Cretensium uxor fuit. Strab. lib. 10.

STERQUILINIUM, V. STERCUS.

STERROGONIA, [στεῤῥογονία] Genus thuris quod Latini Masculum dicunt a soliditate: στεῤῥὸν enim Græci solidum dicunt.

STERTO, ui, [ῥέγχω] ĕre. Dormire, sive dormiendo ronchos emittere, in malum fere semper sumitur. Ter. in Eun. 5. 8. 49. Fatuus est, insulsus, tardus, stertit noctesque & dies. Pers. 3. Sat. 3.
Stertimus indomitum quod despumare falernum
Sufficiat, quinta dum linea tangitur umbra. Cic. 2. de Divin. 129. Et quum stertentem aliquem viderint. Idem 4. Acad. 93. Per me vel stertas licet, inquit Carneades, non modo quiescas. Juven. 1. Sat. 57.
Doctus & ad calicem vigilanti stertere naso.
Supinus stertit. Hor. 1. Serm. 5. 19.
Vigilans stertis. Lucret. lib. 3. 1061.
Diem totum stertere. Hor. 1. Serm. 3. 18.

STERTĔRUS, a, um. Ignavus. Petron. Fragm. Tu autem stertera, etiamnum ploras. al. Sterteia.

STESICHŎRUS, i. m. [Στησίχορος] Nomen poëtæ ex Himera Siciliæ urbe, ex qua Himereus est dictus. Alii ex Methauria urbe natum dicunt. Alii ex Palantio Arcadiæ oppido. Floruit trigesima septima Olympiade, sextaque & quinquagesima obiit. Fertur lusciniam aliquando in ore Stesichori infantis cecinisse, mirabili auspicio, summum eum poëtam futurum: & cantus suavitate omnes qui ante eum fuerunt, superaturum. Hor. 4. Carm. 9. 8.
Stesichorique graves camœnæ. Fuit enim excellentissimus lyricus: a quo Stesichorium carmen dictum. Ideo autem dictus est Stesichorus, quod primus saltare ad citharam instituit, hoc est choream ducere. Ante Tisias vocabatur. Fratrem habuit Mamertinum, optimum Geometram. Dicitur & scripsisse Helenæ vituperationem, ex quo exoculatum fuisse, rursusque ob palinodiam visum recuperasse. V. Quintil. lib. 10. cap. 1.

STESICHORITAS, [στησιχορείτης] in talis Numerus est octonarius, ita dictus, teste Polluce a Stesichori poëtæ sepulchro quod omnibus suis partibus octonis constaret angulis videlicet columnis & gradibus.

STESICHORIUS, a, um. Alex. ab Alex. lib. 3. cap. 21. Taxillorum ludus ex octo punctis, vel figuris constabat, inter quos unus Stesichorius nomine, hoc est, octonarius, præcipuus erat.

STESICLEA, Mulier fuit insigni forma miraque venustate prædita, quæ quum a Themistocle, & Aristide adamaretur, causa fuit dissidii inter duos præstantissimos duces. Plutarch. in Themist.

STESIMBRŎTUS, [Στησίμβροτος] vel ut alii volunt STESIBROTUS [Στησίβροτος] Historicus fuit Tarsensis, qui Cimonis Atheniensium ducis res gestas scripsit. teste Plutarcho in vita Cimonis. Stesimbrotus alius fuit Epaminondæ filius, a suo patre interfectus, quod cum Lacedæmoniis ipso inconsulto manum conseruisset, etiamsi speciosissimam ex eo prælio victoriam reportasset. Plutarch. in Parall.

S T H

STHENĔLUS, i. m. [Σθένελος] Capanei & Evadnes filius in bello Trojano, cujus meminit Homer. & Virg. 2. Æn. 261.
Tisandrus, Sthenelusque duces, & dirus Ulysses.

Fuit

Fuit & alter ejusdem nominis, quem in concione Agamemnonis refert Homerus Persei filium fuisse ex Andromeda conjuge.

Sciens pugnæ Sthelenus. Hor. 1. Carm. 15. 4. Idem 4. Carm. 9. 20.

—— non pugnavit ingens
Idomeneus, Sthenelusve solus
Dicenda Musis prælia.

STHENELĒIUS, a, um. Adj. [Σθενελήϊος] Ovid. 9. Epist. 25.

Quem non mille feræ, quem non Sthenelejus hostis,
Non potuit Juno vincere, vicit Amor.

Proles Stheneleia Cycnus. Ovid. 2. Met. 367.

STHENNIO, [Σθεννώ] fuit una ex filiabus Phorci, & belluæ marinæ, Medusæ soror. V. STENNIO, & in dictione GORGONES.

STHENOBŒA, [Σθενόβοια] Uxor Prœti regis Argivorum. De qua in dictione BELLEROPHONTES.

S T I

STIB. V. Stipendiis quinque: a pro P. STIP. Stipendiorum, Stipis.

STIBADIUM, i. n. [στιβάδιον] accipitur pro Sella & abaco, quo fulti discumbunt convivæ: quod primo herbidum fuit, postea vero invalescente luxuria, marmoreum. Hic Torus rectius appellabatur, quando a tortis herbis inflectatur. nam apud Græcos stibades, herbæ sunt aptæ ad discumbendum. Hinc Stibadion, Cubile ex stibade herba constructum. Plin. lib. 5. Epist. 101. In capite stibadum candido marmore vitæ protegitur.

Stibadia, ut alii volunt, Parvæ cœnationes erant, in quibus scriptum esse solebat quot convivas cœnatio caperet. De quo titulus est Stibadium apud Martial. lib. 14. 87.

Accipe lunata scriptum testudine signum,
Octo capit: veniat quisquis amicus erit.

Fiebant etiam stibadia in tabulis, quæ ebore atque auro ornabantur, transferebanturque de loco ad locum, prout libido animi ferebat. De hoc Martial. lib. 9. 60. 9.

Et testudineum mensus quater hexaclinon, &c. Hexaclinon vocat Stibadium sex capiens convivas. Ex Sipont.

STIBIUM, i. n. sive STIBI absolute; [στίμμι] Spumosus lapis, candicans & nitens: qui in argenti metallis invenitur, & apud antiquos ad medicinæ usum plurimum valuit: nunc autem corruptis moribus paulatim ad formæ mulierum lenocinium concessit, unde γυναικεῖον, id est muliebre ornamentum dici cœptum est. Plin. lib. 33. cap. 6. In iisdem argenti metallis invenitur ut proprie dicamus, spumæ lapis candidæ, nitentisque, non tamen translucentis, stimmi appellant, alii stibium, alii alabastrum, alii larbasum, vulgo *Antimonium* appellatum.

STICA, æ. f. vina dulcia facit. Est Stica, Uva, quam nos *apianam* appellamus. Plin. lib. 14. cap. 9.

STIGMA, ătis. n. [στίγμα] Macula, punctum. Nota sive signum quo quis inuritur, a στίζω, pungo. Martial. lib. 6. 64.

Stigmata nec vafra delebit Cinnamus arte. Plin. scribit stigmata deleri columbino fimo. Martial. lib. 12. 62.

Frons hæc stigmate non meo notanda est.

Dignus stigmate. Juven. 10. Sat. 183.

Stigmata alicui inscribere. Sen. lib. 4. de Benef. Philippus ita exarsit, ut statim Pausaniæ mandaret, ut improbissimo hospiti stigmata inscriberet, ingratum hospitem testantia. Dignus quidem fuit, cui non inscriberentur illæ literæ, sed insculperentur.

Stigmata militum, Qui militiæ erant adscripti, in eorum manibus stigmata notabantur, ut scribit Aëtius. Veget. lib. 1. Sed non statim punctis signorum scribendus est tiro delectus. Et lib. 2. Nam victuris in cute punctis milites scripti & matriculis inserti jurare solent. Idem & Fabricensibus fiebat. Justinian. Arcad. & Honor. stigmata, hoc est notæ publicæ fabricensium brachiis ad imitationem tironum infligantur, ut hoc saltem modo possint latitantes agnosci. Turneb.

Stigma, per translationem pro Sigillatione & infamia. Sueton. in Jul. cap. 73. Valerium Catullum, a quo sibi versiculis de Mamurra perpetua stigmata imposita non dissimulaverat, satisfacientem, eadem die adhibuit cœnæ: hospitioque patris ejus, sicut consueverat, uti perseveraverit.

Tristia saxorum stigmata delere. Martial. lib. 10. in Gallum, 56.

STIGMATIAS, æ. m. [στιγματίας] Servus compunctus notis Threiciis. Cic. 2. Off. 25. Barbarus stigmatias.

STIGMATĬCUS, a, um. Adj. [στιγματικός] Famosus & nocens, qui nota aliqua adustus est, ut semper appareat. Cic. 2. Off. 25. scribit Alexandrum Phereum, quum ad uxorem in cubiculum veniret, solitum præmittere stigmaticum servum compunctum notis Thraciis, districto gladio ob metum. Ejus verba sunt hæc 2. Off. 25. O miserum qui fideliorem & barbarum & stigmaticum putaret, quam conjugem. Exemplar vetus legit Sticmatiam; quam lectionem approbat Nonius 1. 194.

STIGMŌSUS, a, um. aliud Adj. [στιγματώδης] Idem. Plin. 1. Epist. 5. ad Vocon. In quo Rusticum insectatur, atque etiam Stoicorum simiam appellat, adjicit Vitelliana cicatrice stigmosum.

STILBO, ōnis. m. Philosophus, qui capta patria, amissis liberis & uxore, quum ex incendio solus, & tamen beatus exiret, interroganti Demetrio (cui cognomen ab exitio urbium Poliorcetes fuit) nunquid perdidisset, Omnia (inquit) mea bona mecum sunt. Quo dicto dubitare Demetrium coegit an vicisset, Nihil (inquit) perdidi, Omnia enim mea mecum sunt: videlicet virtutes, quas nulla vis hostilis eripere quivit, quibus sapiens septus, nullum potest subire dispendium.

Stilbo, Is qui Diodorum dialecticum pudore mori coegit, dum ei lusorias quæstiones objiceret. Plin. lib. 7. cap. 53.

STILBON, ontis. m. [Στίλβων] Mercurii stella dicitur: id est radians. Fit a verbo Græco στίλβω, resplendeo, quod ejus orbis splendeat. Cic. 2. de Nat. Deor. 54. Infra autem hanc stella Mercurii est, ea στίλβων appellatur a Græcis, quæ anno fere vertente, signiferum lustrat orbem: neque a sole longius unquam unius signi intervallo discedit, tum antevertens, tum subsequens.

STILĬCO, ōnis. m. [Στιλίκων] Honorii imperatoris socer, & Occidentis administrator, multis laudibus a Claudiano poeta celebratus.

Bellipotens Stilico. Claud. 3. de Cons. Hon. 144.

Magnanimi virtus Stiliconis. Claud. 1. in Ruff. 259.

Pulcher Stilico. Claud. de 6. Cons. Hon. 466.

STILICŌNIUS, a, um. Adj. [Στιλικώνιος] Claud. de Nupt. Hon. 177.

Agnoscat famulum virgo Stiliconia Pontum.

STILLA, æ. f. [σταγὼν, σταλαγμὸς ῥανίς, ψεκάς] dimin. a Stiria, ut ait Festus, accipitur pro Gutta: ut, Stilla olei, Stilla aquæ. Apul. Et sanguinis eruptionem utriculo admoto, excipit diligenter, ut nulla stilla compareat usquam. Vitruv. lib. 2. Fastigia facientes, luto inducto proclinatis tectis stillicidia deducebant, per id stillæ decidunt in impluvium. Plin. lib. 29. cap. 4. Ex eo quum opus sit ternis stillis additis in oleum. Cic. de Fin. 3. Stilla muriæ.

STILLICIDIUM, i. n. [σταγὼν] quasi Stillarum casus, quod guttatim cadat, ubi e tectis guttæ fluunt. Cic. 1. de Legib. Quamobrem quo me vocas, aut quid hortaris? ut libellos conficiam de stillicidiorum, ac de parietum jure? Plin. lib. 17. cap. 12. Stillicidii brevis definitio est. Omnium quæ projectu frondis ita diffunduntur, ut per ipsas non defluant imbres, stilla sæva est. Ibid. Stillicidia pinus, quercus, illicis ponderosissima.

STILLO, [στάζω, ψεκάζω, σταλάζω, εἴβομαι, λείβω, συλλείβω, δικάζω] āre. Guttatim fluere. Martial. lib. 1. 7.

Vivebant laceri membris stillantibus artus. Plin. lib. 28. cap. 7. Et contra morsum ejusdem bibitur, stillaturus.

Stillare lachrymam, & lachryma in ablativo. Plin. lib. 12. cap. 29. Africa Ammoniaci lachrymam stillat in arenis suis. Idem, Frutex est resina stillans.

Arbor stillavit sanguineis roribus. Lucan. lib. 7. 837.

Coma stillabat Tyrio rore. Tibul. lib. 3. 4. 28.

Dies stillat plumis. Stat. 3. Theb. 537.

Cernis inexperto rorantes sanguine ventos,
Et plumis stillare diem? De cycnis loquitur qui in aëre ab aquilis discerpebantur, quorumque plumæ & sanguis in terras defluebant.

Stillare cum accusandi casu. Hor. de Arte Poet. 429.

—— etiam stillabit amicis
Ex oculis rorem. i. e. Illachrimabit gaudere se simulans. Lambin.

In aurem stillare. Juven. 3. Sat. 122. i. e. Alicui alium clanculum noxiis mendaciis traducere.

STILLANS, antis. Partic. [σταλάζων] ut, Culter stillans sanguine. Ovid. 2. Fast. 859.

Pugio stillans. Cic. 2. Philipp. 30. Ille qui stillantem per se pugionem tulit, is a te honoris causa nominatur.

Sidera stillantia sanguine. Ovid. 1. Amor. 8. 11.

STILLĀTUS, aliud Partic. [ἐσταλαγμένος] Ovid. 2. Met. 364.

Inde fluunt lachrymæ, stillataque sole rigescunt
De ramis electra novis.

STILLATITIUS, a, um. Adj. [σταλακτικὸς] ut, Resina stillatitia. Plin. lib. 16. cap. 11. Eadem resina si cum aqua levius decoquatur coleturque, rufo colore lentescit, ac stillatitia vocatur.

STILLATIM, Adv. ut Guttatim. Varro de L. L. 4. 5. Stillicidium stillatim cadit.

STILLATĪVUS, a, um. Plin. Valer. 1. 18. Mel stillativum.

STILLŌSUS, a, um. Veget. 2. 54.

STILOBATÆ. V. STYLOBATÆ.

STILPO, [Στίλπων] Megarensis philosophus, tempore primi Ptolemæi discipulus Pasiclis Thebani, præfuit scholæ Megarensi, scripsit dialogos non minus viginti. Auctor Suidas. De hoc Cic. in lib. de Fato, 15. & Laërt. lib. 2.

STILUS. V. STYLUS.

STIMĬCON, Proprium pastoris cujusdam, apud Virg. 5. Ecl. 55.

Jampridem Stimicon laudavit carmina nobis.

STIMMI, indecl. Idem quod Stibium. V. STIBIUM.

STIMŬLUS, i. m. [κέντρον, βούκεντρον] proprie dicitur Fustis acutæ cuspidis, quo rustici boves suppungunt. Plaut. Truc. 4. 2. 54. Si stimulos pugnis cædis, manibus plus dolet. Idem Aul. 1. 1. 9. Si hodie hercle fustem ceperis, aut stimulum in manum, &c.

Stimulus, per translationem, Quicquid nos pungit: & a quo vexamur. Plaut. Truc. 4. 3. 79. Næ ista stimulum longe habet, quæ usque illinc cor pungit meum. Cic. 2 Tusc. Nam si omnia fugiendæ turpitudinis, adipiscendæque honestatis causa faciamus, non modo stimulos doloris, sed etiam fulmina fortunæ contemnamus licebit.

Invidiæ stimulus. Sil. lib. 7. 512.

—— nec non Patrum Saturnia mentes
Invidiæ stimulo fodit & popularibus auris.

Veneris stimuli. Lucret. lib. 4. 1209.

Acres stimuli. V. ACER Adj.

Acriores stimuli. Tacit. 1. Hist. 15.

Accensæ stimulis majoribus iræ. Stat. 11. Theb. 497.

Addere stimulos. Lucan. 1. 263.

Adhibere stimulos. V. ADHIBEO.

Adigere stimulos. Sen. Epist. 71. Vides quemadmodum extrema quoque mancipia, ubi illis stimulos adegit dolor, excitentur.

Adjicere stimulos. V. ADJICIO.

Admovere alicui stimulos. Cic. pro Sext. 12. Hic ego quid prædicem, quibus hic rebus Consulem ad rem gerendam excitaris, quos stimulos admoveris homini?

Agitatus stimulis amoris. Ovid. 2. Fast. 779.

Avertere stimulos cæci amoris. Virg. 3. Georg. 210.

Condidit cæcos stimulos, i. e. Furores occultos. Ovid. 1. Met. 726.

Dare stimulos laudum, Exhortari ad laudes. Stat. 1. Achil. 203.

Frangere stimulos nequitiæ; Impetum fœmineum compescere. Propert. lib. 3. 19. 10.

Incitat haud mollibus stimulis iras. Virg. 11. Æn. 452.

Movere acres stimulos irarum. Lucan. lib. 2. 324.

Parce puer stimulis & fortius utere loris. Ovid. 2. Met. 127.

Subdere stimulos animo. Liv. 6. 34.
Subjectare stimulos lasso. Hor. 2. Serm. 7. 94.
Subest cæcus aliquis stimulus cordi. Lucret. lib. 3. 887.
Suffigere novos stimulos dolori, Occulte infigere. Sen. Theb. 206.
Vertere stimulos sub pectore alicui. Virg. 6. Æn. 101.
Stimulorum seges, apud Plaut. Aulul. 1. 1. 6. esse videtur, In qua velut segete se stimuli cædenda & verberanda, ut in segete se messores exercent. Turneb. Advers. 19. 14.
Stimulus, Instrumentum militare. Cæs. 7. Bell. Gall. 73. Ante hæc taleæ pedem longæ ferreis hamis infixis totæ in terram infodiebantur, mediocribusque intermissis spatiis omnibus locis disserebantur, quos Stimulos nominabant.
Stimulus, Instrumentum, quo rei & damnati vexati fuerunt. Plaut. Most. 1. 1. 53. O carnificinum cribrum! quod credo fore ita te forabunt patibulatum per vias stimulis, si noster huc reveniret senex.

STIMŬLO, [κεντέω, κεντρίζω, τροφάζω, παροξμάω] āre. Pungere, agere, commovere, incitare. Plaut. Cist. 2. 1. 4. Jactor, crucior, agitor, stimulor, versor in amoris rota. Ter. Heaut. 2. 1. 11. Magis me nunc amicæ dicta stimulant, da mihi, atque affer mihi.
Currum stimulare. Sil. lib. 16. 366. Currum pro Equis dixit.
Verbere caudæ stimulavit se leo. Lucan. lib. 1. 208.
Stimulare ad arma. Liv. 1.
Accendere & stimulare. Liv. 25.
Stimulare & incitare. Liv. 3.
Stimulare ac pungere. Cic. pro Rosc. Amer. 16. Hunc sibi ex animo scrupulum, qui se dies noctesque stimulat ac pungit, ut evellatis postulat.
Iras functas stimulavimus, i. e. Compositam litem, & sopitam iracundiam iterum concitavimus. Stat. 12. Theb. 437.
Solitudo me stimulat. Cic. 12. Att. 13.

STIMULATUS, a, um. Partic. [κεντισθεὶς] ut,
Animus rabie furenti stimulatus. Catul. de Berecinth. 64. 4.
Jurgia stimulata vino. Ovid. 1. de Arte Am. 591.

STIMULĀTIO, ōnis. f. [κεντισμὸς] Plin. lib. 35. cap. 2. Et erat hæc stimulatio summa, & ingens, exprobrantibus tectis, quotidie imbellem dominum intrare in alienum triumphum. Vetus codex legit, Et erat hæc stimulatio ingens, exprobrantibus, &c.
Privata stimulatio. Tacit. 1. Hist. 90.

STIMULĀTOR, ōris. m. [κέντωρ, κεντρέτυπος] Cic. pro Domo, 11. Si in causa fuit annona, seditionis quidem stimulator & concitator tu fuisti. al. Instimulator.

STIMULĀTRIX, īcis. f. [κέντειρα] Plaut. Most. 1. 2. 62. Ut veneficæ illi fauces prehendam, atque enicem scelestam stimulatricem.

STIMULEUS, a, um. Adj. [κέντρειος] ut, Supplicium stimuleum. Plaut. Milit. 2. 6. 31. Nisi tibi supplicium stimuleum deditur, dedecoris pleniorem herum faciam tuum. i. e. Cruciatus multis stimulis infligitur.

STINGO, vel STINGUO, stinxi, stinctum, [σβεννύω] ĕre. Idem quod Extinguere. Cic. in Prognost.

> Ut quum Luna means Hyperionis officit orbi,
> Stinguntur radii cæca caligine tecti. Lucret. lib. 2. 827.
> —— ut cernere possis
> Evanescere paulatim, stinguique colorem. Idem lib. 4. 1091.
> Ut bibere in somnis sitiens quum quærit, & humor
> Non datur, ardorem qui membris stinguere possit.

STIPA, V. STUPA.

STIPATOR, V. STIPO.

STIPENDIUM, i. n. [μισθοφορά, μισθοφορία, ὀψώνιον, στρατιωτικὸν] Æs militare, seu Præmium quod militibus datur. Varro de vit. Pop. Rom. Stipendium appellabatur æs quod militi semestre aut annuum dabatur: cui datum non sit propter ignominiam, ære dirutus esset. Compositum nomen ex Stipe, & Pendo, quasi Stips ponderata sit. Ulpianus, De verborum signific. l. Ager. Stipendium, a stipe appellatum est, quod per stipes, id est modica æra colligatur. Plaut. Epid. 1. 1. 36. In singulis stipendiis ad hostes exuvias dabit. Plin. lib. 33. cap. 3. Quin & militum stipendiorum, hoc est stipis ponderandæ pensatores, libripendes dicuntur. Hor. Epod. 17. 36.
> Quæ finis aut quod me manet stipendium?

Stipendiis duobus. Plin. lib. 7. cap. 28.
Castrensia stipendia. Plin. 8. Epist. 14.
Accipere stipendium. V. ACCIPIO.
Afficere stipendio. Cic. pro Corn. Balb. 61. Idem in angustiis ærarii victorem exercitum stipendio affecit. V. AFFICIO.
Capere stipendium. V. CAPIO.
Cogere stipendium. V. COGO.
Conferre stipendium. V. CONFERO.
Confectis stipendiis. Cic. pro Lege Manil. 26. Partem militum, qui jam stipendiis confectis erant, dimisit.
Constituere stipendium militi. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Decernere triumphum alicui, ac stipendium, & eum decretis omnibus ornare. Cic. ad Brut. 17. & 1. Fam. 7. Stipendium Cæsari decretum est.
Dependere stipendium. Cæs. 1. de Bell. Gall. 36.
Emerita stipendia ambitionis. Cic. de Senect. 49. At illa, quanti sunt, animum, tanquam emeritis stipendiis libidinis, ambitionis, contentionis, inimicitiarum, cupiditatum omnium, secum esse, secumque, ut dicitur, vivere?
Explere stipendia. Tacit. 3. Ann. 33.
Facere stipendia pedibus. Liv. 3. 27. V. FACIO.
Facturos se stipendia equis promittunt. Liv. 5. 7.
Qui pedestri stipendia fecisset. Liv. 7.
Opulenta ac ditia stipendia facere. Liv. 3. In oratione Annibalis, ad milites.
Imbui stipendiis castrensibus. V. IMBUO.
Imponere stipendium. V. IMPONO.
Mereri stipendia. Cic. pro Cæl. 11. Quum Asellus omnes provincias stipendia merentem se peragrasse gloriaretur. Et pro Muren. 12. Merere stipendia in bello. V. MEREO.
Metiri stipendium. V. METIOR.
Numerare stipendium. Cic. in Pison. 88. Quid stipendium militibus per omnes annos a civitatibus mensis palam propositis esse numeratum?
Pendere stipendium. Liv. 2.
Persolvere stipendium. V. PERSOLVO.
Remittere stipendium. Cæs. 1. de Bell. Gall. 44.
Stipendium pro Pœna. Hor. Epod. 17. 37.
> Quæ finis, aut quod me manet stipendium? Catull. de Nuptiis Pelei & Thet. 173.
> Indomito nec dira ferens stipendia tauro.

Stipendium etiam significat Annum militiæ, quo miles meret, & per stipendia annos militiæ numerabant veteres. Hinc in Inscriptionibus antiquis, militavit annos VI vel X vel XV, tot stipendia habere legimus, decem aut duodecim, quod est tot annis militasse. Nep. de Catone 24. 1. 2. Primum stipendium meruit annorum decem septemque. Tacit. 1. Ann. 36. Missionem dari vicena stipendia meritis, exauctorari qui sena dena fecissent. Inscriptio Transylvanica Albæ Juliæ,

P. AELIVS. VETVSTINVS. MIL. LEG.
XIII. G. STIP. XV. VIX. AN. L.

Stipendium quoque Tributum vocatur; Cæs. 1. Bell. Gall. 44. Stipendium capere jure belli, quod victores victis imponere consueverint. Tacit. 4. Hist. 74. Stipendia sine tributis haberi non possunt.

STIPENDIĀLIS, e. [μισθοφορικὸς] Quod pertinet ad stipendium. Sidon. 8. Epist. 9. 47. Possit fœdere sub stipendiali.

STIPENDIARIUS, a, um. Adj. [μισθοφόρος, ὑποτελὴς] Tributarius, qui solvendo stipendio obnoxius est, qui alio nomine vectigalis dicitur. Unde multi populi stipendiarii Reip. Romanæ dicebantur, hoc est solvebant stipendium. Cæs. 1. Bell. Gall. 30. Reliquasque civitates stipendiarias haberent. Sic 7. Bell. Gall. 33. Ne stipendiariis Heduorum expugnatis, cuncta Gallia deficeret. Plin. lib. 3. cap. 3. Cic. 1. Verr. 7. Socii, stipendiariique Pop. Rom. afflicti, miseri. Sic pro Corn. Balb. 24. Quæ pateant stipendiariis, pateant hostibus. Plin. lib. 5. cap. 4. Stipendiarium oppidum.
Stipendiarium vectigal, i. e. Certum. Cic. 5. Verr. 12. Inter Siciliam cæterasque provincias Judices, in agrorum vectigalium rationibus hoc interest, quod cæteris aut impositum vectigal est certum, quod stipendiarium dicitur, &c. aut censoria locatio constituta est.
Stipendiarii, Milites Veget. dicuntur, qui aliquot jam stipendia habent, Tironique opponit, qui novellus est: alioquin stipendiarii sunt vectigales, qui pendunt stipendia. Veget. Non tantum a tironibus, sed a stipendiariis militibus salitio equorum districte est semper exacta. Annotavit Turneb.

STIPENDIŌSUS, a, um. Adj. [μισθοφορώδης] Stipendiosos Veget. vocat Ærarios milites sive mercenarios, qui stipendia faciunt: quanvis & Stipendiosi dicantur, Stipendiis pleni: hoc est qui stipendia plurima fecerunt. Veget. 1. 18. & 2. 25.

STIPENDIOR, [μισθοφορέω] āri. Stipendium recipere. Plin. lib. 6. cap. 19. Regi eorum peditum sexcenta milia, equitum XXX milia, elephantorum novem milia, per omnes dies stipendiantur. i. e. Stipendia faciunt & merent.

STIPENDIATUS, a, um. Sustentatus. Tertull. adv. Jud. cap. 9. Pannis armati & butyro stipendiati.

STIPES, ĭtis. m. [κορμὸς, στύπος, σίλεχος] Fustis terræ defixus, ut ait Festus. Cæs. 1. Bell. Civil. 27. Fossas transversas viis perducit, atque ibi sudes, stipitesque præacutos defigit.
Defossus in agro stipes. Ovid. 2. Fast. 642.
Duri stipites. Virg. 7. Æn. 524.
Gravis stipes. Sen. Herc. fur. 13.
Inanis stipes. Ovid. de Nuce 32.
Nodoso stipite mactare aliquem. Ovid. 3. Fast. 751.
Quernus stipes. Ovid. 4. Fast. 321.
Ramoso stipite nixus. Ovid. 3. Fast. 751.
Vastus stipes. Senec. Herc. fur. 13.
Viridis stipes. Ovid. in Ibin, 337.
Stipes, per translationem accipitur pro Stulto, insulso, & fatuo. Ter. Heaut. 5. 1. 4. In me quidvis harum convenit rerum quæ sunt dicta in stultum, caudex, stipes, asinus, plumbeus. Cic. in Pison. 19. Sed qui tanquam truncus atque stipes, si stetisset modo, posset sustinere tamen titulum Consulatus.

STIPHANA, Lacus in Amasiensium agro, piscosus, & variis pascuis abundans. Strab lib. 12.

STIPHELUS, i. m. Unus ex Centauris Ixionis & Nubis filius a Cœneo interfectus in ea pugna, quæ in Pirithoi nuptiis commissa est inter Lapithas & Centauros. Ovid. lib. 12. Met. 459.
> Quinque neci Cœneus dederat Stiphelumque Bromumque, &c.

STIPO, [στείβω, πιεσιτειχίζω, πυκνόω] āre. Claudendo coarctare, densareque, & quasi stipa sive stupa obturare, quod in navibus fieri videmus. Alii Stypo malunt scribere, a verbo Græco στύφω, id est obturo, stringo: sed rectius illi qui per i scribunt, cum Varrone deducentes a Græco vocabulo στείβειν. Varro de L. L. 4. 36. Virg. 3. Æn. 465.
> —— stipatque carinis
> Ingens argentum, Dodonæosque lebetas.

Columel. lib. 9. cap. 13. Quoniam si non sperant ceras omnes liquoribus stipare, fœtibus expleant. Virg. 1. Æn. 432. de apibus,
> —— aut quum liquentia mella
> Stipant, & dulci distendunt nectare cellas.

Turba stipat fora. Lucan. ad Pison. 39.
Stipare, [δορυφορεῖν] Circundare aliquem, defendendi illius causa. Cic. pro Muren. 24. Catilinam interea alacrem, atque lætum, stipatum choro juventutis, vallatum indicibus atque sicariis. Idem pro Milon. Non enim corona consessus vester cinctus est, ut solebat: non usitata frequentia stipati sumus. Idem 3. Philipp. 30. Senatum stipaverit armatis. Virg. 4. Georg. 216.
> Ille operum custos: illum admirantur, & omnes
> Circunstant fremitu denso, stipantque frequentes.

Cœtus ministrûm huc stipantur. Stat. 3. Sylv. 1. 87.
Caterva magna stipante incessit. Virg. 1. Æn 501.

Stipare

Stipare Platona Menandro. Hor. 2. Serm. 3. 11. i. e. Tanquam stipatorem & comitem Platoni Menandrum adjungere: quod non philosophandi tantum caussa, sed etiam sermones scribendi in villam secessisset, cum in sermonibus imitari soleret lepores salesque Menandri, Eupolidis, Archilochi. Ex Turneb.

STIPĀTUS, a, um. Partic. [πεπυκνωμένος] ut, Curia stipata verendis patribus. Ovid. 3. de Pont. 1. 143.
Comitum turba stipata est dea. Ovid. 3. Met. 186.
Turba stipata tegebat eam. Virg. 11. Æn. 12.

STIPATIO, ōnis. f. [δορυφορία] Cic. pro Syll. 66. Ejus aspectus, concursatio, stipatio, greges hominum perditorum, metum nobis seditionesque afferebant. Plin. lib. 10. cap. 22. Fessi proferuntur ad primos, ita cæteri stipatione naturali propellunt eos.
Aggressionum, & enthymematum stipatio. Quintil. lib. 5. cap. 14.
Stipatio, Multorum hominum multitudo densa & stipata. Plin. 4. Epist. 16. ad Paulin. Proxime quum dicturus apud Centumviros essem, adeundi mihi locus, nisi a tribunali, nisi per ipsos judices non fuit: tanta stipatione cætera tenebantur. *Tant estoit la presse grande.*

STIPĀTOR, ōris. m. [στυπτὴς] Qui in navibus stipam sive stupam componit, inquit Serv. in Virg. 3. Æn. 456.
Stipatores, [δορυφόροι, πεζέταιροι] Qui regum vel aliorum corpora custodiunt, a stipe quam accipiebant: vel quod reges stipent, & undique circundent. Cic. 2. Off. Præmittebatque de stipatoribus suis, &c. Idem 5. Verr. 65. Apronius stipatores Venerios secum habebat, ducebat eos circum civitates. Idem pro Lege Agrar. Janitores ex equestri loco ducentos in annos singulos, stipatores corporis constituit, eosdem ministros & satellites potestatis. Fest. Stipatores, ait Verr. dictos a stipe, quam mercedis nomine accipiant custodes cujusque corporis: unde stipam, in quam amphoræ, quum extruuntur, formari solent. Idem alio loco, Stipatores, Corporis custodes, quos antiqui Latrones vocabant. Stipant enim ferro circundant corpora regum. Hor. 1. Serm. 3. 138.

STIPIDŌSUS, a, um. Apul. de Herb. 67. Radix stipidosa.

STIPTICUS, a, um. Adj. [στυπτικὸς] Quod stipat, hoc est obstruit. Plin. lib. 21. cap. 23. Quæ ex his Phœnicium colorem habet, radice contrita cuicunque animalium imposita, ulcerum facit stipticam vim. al. Septicam. Scribitur & per Y psilon, a Græco στύφω obturo. V. STYPTICUS.

STIPS, vel STIPIS, is. f. [κέρμα] dicitur Pecunia quam antiqui vel in ærarium reponebant, vel diis offerebant, vel mendicis porrigebant ad sustentationem vitæ. Plin. Epist. 161. Eluctatusque facit gurgitem, qui lato gremio patescit purus & vitreus, ut numerare jactas stipes & relucentes calculos possis.
Stipem esse nummum signatum, testimonio est & id quod datur stipendium militi, & cum spondetur pecunia, quod stipulari dicitur. Festus.
Mercenariæ stipis ancilla, pro Scorto. Plin. lib. 10. cap. 63.
Cogere stipem. Cic. 2. de Legib. 22.
Colligere stipem. V. COLLIGO.
Conferre stipem. Ulpian. de Collect. illic. Sed tenuioribus permittitur stipem menstruam conferre, dum tamen semel in mense coëant. Liv. 5. Columel. lib. 8. cap. 1. Stipem minimam non confert hæc res. i. e. Fructum.
Ditantes omnia stipe largifica. Lucret. lib. 2. 627.
Focillare miserum parva stipe. Lucan. ad Pison. 114.
Quærere opes parva stipe. Ovid. 4. Fast. 350.
Spargere stipem. Plin. lib. 33. cap. 10.

STIPŬLA, æ. f. [καλάμη] a Stipa, sive Stupa deducitur; sive quod stupæ instar uratur, sive quod ea quoque stipar itectorum rimæ consueverunt: Calamus est frumenti, puta tritici, hordei & similium, quod scilicet continet spicam. Plin. lib. 14. cap. 16. Proximum fit e milii semine maturo cum ipsa stipula. Virg. 3. Ecl. 27.
Stridenti miserum stipula disperdere carmen.
Crepitans stipula. Ovid. 4. Fast. 781.
Fabalis stipula. Ovid. 4. Fast. 725.
Levis stipula. Virg. 1. Georg. 85.
Viridis stipula. Virg. 1. Georg. 315.
Volantes stipulæ. Virg. 1. Georg. 321.
Stipula, Quæ remanet in campo, demesso frumento. Ter. Adel. 5. 3. 62. Præter hæc meridie ipso faciam ut stipulam colligat.

STIPŬLOR, [ἐπερωτάω, διομολογοῦμαι] āri. verbum juris est, Postulare sibi promitti aliquid solennibus verbis. Cic. 2. de Legib. 53. Si is cui legatum est, stipulatus est idipsum quod legatum est, ut ea pecunia ex stipulatione debeatur. Idem pro Rosc. Com. 13. Stipulatus es? ubi? quo die? quo tempore? quo præsente? quis spopondisse me dicit? nemo. Jurisconf. Si ita a te stipulatus fuero, Quanto minus a Titio consecutus fuero, tantum dare spondes? non solet dubitari quin si nihil a Titio fuero consecutus, totum debeas quod Titius debuerit. Columel. in præf. lib. 10. Fœnoris tui Sylvine, quod stipulanti spoponderam tibi reliquam pensiunculam percipe.
Stipulor, Verbum commune est secundum Priscianum lib. 8. quod tam in activa, quam in passiva significatione ablativo jungitur, Stipulor a te, pro Interrogo te, & interrogor a te. Plin. 2. Epist. 11. non ita procul a fine. Nam & rationibus Martiani, & sermone quem ille habuerat in ordine Leptitanorum, operam suam Prisco ad turpissimum ministerium commodasse, stipulatusque de Martiano quinquaginta millia denariorum probabatur. Plaut. Curc. 4. 1. 12. Ibidem erunt scorta exoleta, quique stipulari solent. Suetonius, in 4. Prætorum, Lætoria (alii legunt Lex prætoria) quæ vetat minorem annis vigintiquinque stipulari. i. e. Interrogari. Citat & alia Priscianus exempla.
Stipulor, verbum est antiquum, quod firmum significabat, hinc Stipulatio dicta, quod promissio stipulando facta firma esse debeat, auctore Paulo lib. Sententiarum 5. titulo 8. Vel dicitur Stipulatio a Stipe, id est pecunia, auctore Varr. 2. de L. L. nam proprie de pecunia dicitur, licet ad alias quoque res referatur.

STIPULĀTOR, ōris. m. [ἐπερωτητὴς] Qui per interrogationem obligat promissorem. Cic. pro Quint. 58. Literæ P. Quintii, testes tot, quibus omnibus caussa justissima est cur scire potuerint: nulla cur mentiantur, quum a stipulatore tuo comparabuntur. al. Adstipulatore.

STIPULATIO, ōnis. f. [ἐπερώτησις, συγγραφὴ] Pomponius in l. stipulationum aliæ. D. de verb. oblig. Stipulatio est verborum conceptio, quibus is qui interrogatur, daturum, facturumve se quod interrogatus est respondet. Senec. de Benef. lib. 3. cap. 85. Utinam nulla stipulatio emptorem venditori obligaret: nec pacta conventaque impressis signis custodirentur, fides potius illa servaret, & æquum colens animus. Cic. 16. Att. 11. Etsi nondum stipulationes legeram. Idem 1. de Legib. 14. Stipulationum & judiciorum formulas componam.
Justinianus Institut. De verbor. obligat. dictam putat Stipulationem, quod stipulum apud veteres firmum appellabatur, forte a stipito descendens. Alciatus putat legendum ἀπὸ τοῦ στύπους. Sane stypos truncum & stipitem significat, omnemque arborem duram ac firmam. Omnis autem promissio stipulando facta debet firma esse. Varro tamen lib. 4. de L. L. a stipe, id est pecunia, stipulationem dictam mavult. Nam proprie de pecunia dicitur, licet ad alias res etiam referatur.
Formulas de stipulatione vide in titulo De verborum obligationibus, & titulis sequentibus. DD.
Stipulatio pure concepta. Paulus in l. 4. D. de pactis.
Rescindenda stipulatio. Ulpian. in l. Jurisgentium. §. Item si quis. D. de pactis. Et si stipulatio sit interposita de his, pro quibus pacisci non licet: servanda non est, sed omni modo rescindenda.
Acceptam facere stipulationem, est Eum, qui per stipulationem promisit, obligatione liberare. Ulpianus, in l. Julianus. D. de do. ma. & me. except.

STIPULATIUNCŬLA, æ. f. dimin. [ἐπερωτημάτιον] Cic. 1. de Orat. 174. Tu mihi, quum in circulo decipiare adversarii stipulatiuncula, &c.

STIPULĀTUS, ûs. m. [ἐπερώτημα] Idem quod Stipulatio: Plinius, Jovis deorum summi stipulatu. Quintil. Decl. 12. Stipulatu legati nostri perimus. Ulpian. l. j. in princ. D. de verbor. oblig. Acquiret ei ex stipulatu actionem.

STIRIA, æ. f. proprie est Aqua frigore concreta pendens, guttatimque stillans. Martial. lib. 7. 36.
Turpis ab inviso pendebat stiria naso. Virg. 3. Georg. 366.
Stiriaque impexis induruit horrida barbis. Plin. lib. 34. cap. 12. Fit & pluribus modis, genere eo in scrobe cavato: quarum e lateribus destillantes hyberno gelu stirias, stalagmias vocant, neque est purius aliud, &c.

STIRIĀCUS, a, um. Solin. cap. 40. Pingue roscidum, cum arefactum inolevit, guttis stiriacis legitur.

STIRICIDIUM, i. n. Festus; Stiricidium quasi stillicidium, cum stillæ concretæ frigore cadunt. Stiria enim principale est, stilla deminutum. V. STILLICIDIUM.

STIRPS, stirpis. c. [ῥιζόβολον] Stirpes sunt Ferulæ, seu virgulta, quæ de radicibus nascuntur. Ea & Germina dicuntur, hinc & Germinalis arbor. Paulus in l. Sylva cædua. D. de verbo. signif. Sylvam cæduam. Servius esse putat, Quæ succisa rursus ex stirpibus aut radicibus renascatur. Ex Alciato.
Stirps, quum de homine dicitur, f. g. & Stirpis teste Servio. Virg. 7. Æn. 293.
Heu stirpem invisam. Idem 3. Æn. 64.
——quæ vos a stirpe parentum
Prima tulit tellus.
Stirpes sceleratorum hominum. Cæs. 6. Bell. Gall. cap. 33.
A stirpe. V. A, vel AB.
Auctor stirpis. Sen. Agamem. 4.
Egens stirpis. Stat. 1. Sylv. 2. 172.
Antiqua a stirpe ortus. Virg. 1. Æn. 171.
Divinæ stirpis alumnus, Æsculapius Apollinis filius. Ovid. 2. Met. 633.
Egregia stirps. Virg. 5. Æn. 297.
Fœminea stirps. Ovid. 13. Met.
Humili de stirpe creatus Ovid. 14. Met. 699.
Lemniaca stirps. V. LEMNOS.
Nefanda stirps. Sen. Agamem. 41.
Præclara stirps. Virg. 4. Georg. 322.
Virilis stirps. Ovid. 13. Met. 529.
Ultima stirps. Sen. Herc. fur. 4.
Stirps, quum de arboribus dicitur, m. g. est. Virg. 12. Æn. 208.
Quum semel in sylvis imo de stirpe recisum. Cic. 7. Verr. 101. Ego naves inanes fuisse dico: remiges, nautasque dimissos: reliquos stirpibus vixisse palmarum.
A stirpe, pro Stirpitus, vel funditus. Liv. 44.
Committere stirpes ramis. Lucret. lib. 5. 1364.
Cum imis stirpibus evellere aliquid. Virg. 2. Georg. 209.
Obruere stirpes arvo. Virg. 2. Georg. 24.
Invenitur etiam fœm. Hor. 3. Carm. 29. 37.
Stirpesque raptas, & pecus, & domos. Columel. lib. 2. cap. 2.
Præfractas stirpes.
Octogenæ stirpes. V. Octogenus in OCTO.
Validæ stipes. Virg. 2. Georg. 367.
Stirps quæstionis, Origo, fundamentum: per translationem. Cic. 4. de Finib. 5. Differo eam partem quæ quasi stirps est hujus quæstionis.
Altæ stirpes stultitiæ. Cic. 3. Tusc. 3. Audeamus non solum ramos amputare miseriarum, sed omnes radicum fibras evellere: tamen aliquid relinquetur fortasse, ita sunt altæ stirpes stultitiæ.

STIRPESCO, [ῥιζοφυτοῦμαι] ĕre. In stirpem converti. Plin. lib. 19. cap. 8. Sarriri jubet idem non ante quam asparagus natus fuerit, ne in sarriendo radices vexentur, ex eo velli asparagum ab radice. Nam si defringatur, stirpescere & intermori.

STIRPITUS, Adv. [ῥιζόθεν] i. e. Radicitus. Cic. 4. Tusc. 83. Hunc errorem, quasi radicem omnium malorum, stirpitus Philosophia se exacturam pollicetur.

STIVA,

Stiva, æ. f. [ἐχέτλη] Aratri manica, nempe quæ tenetur manibus cum aratur. Virg. 1. Georg. 174.

Stivaque quæ currus a tergo torqueat imos. Dicta Stiva a stando, quia per eam regula stat, & quasi temo inter boves. Columel. lib. 1. cap. 9. Quod in re rustica nullo minus opere fatigatur prolixior, quia in arando stivæ pene rectus innititur. conf. Varr. de L. L. 4. 31.

Innixus stivæ arator. Ovid. 8. Met. 218.

Premere stivam. Ovid. 4. Fast. 825.

S T L

Stlata, æ. f. [πλαὺς γένος] Genus navigii (inquit Festus) latum magis quam altum: a latitudine sic appellatum: sed ea consuetudine qua Stlatum, pro Latum. Stlitem, pro Litem dicebant antiqui: qui dictionibus ab L incipientibus, S & T literas præponere solebant: ut etiam Quintil. docet lib. 1. cap. 4. de Grammatica, sive de literis & earum potestate. V. Festum, & Gell. 19. cap. ult. Auson. Epist. 22. 23.

Phaselis, lintribus, stlatis, rate
Turnim & Garumnam permeat.

Stlatarius, i. m. Qui stlata vehit: sicut a Scapha, Scapharius.

Stlatarius, a, um. Adj. Quod mari portatum est, quasi stlata advectum. Petron. cap. 108. Bellum stlatarium, i. e. Navale. Juven. 7. Sat. 134.

Spondet enim Tyrio stlataria purpura filo. Stlatariam purpuram alii intelligunt Vestem purpuream latam & amplam: ut sit Latus clavus, seu vestis senatoria.

Stlembus, i. m. Gravis & tardus. Lucilius,

Atque æquum pedibus stlembum. V. Festum.

Stlopus, i. m. Sonus qui ex inflatione buccarum erumpit. Pers. 5. Sat. 13.

Nec stlopo tumidas intendis rumpere buccas. Alii scribunt Sclopo.

S T O

Sto, stĕti, stātum, [ἵστημι, ἵσταμαι, στήκω, ἱδρύομαι] stāre. In se, sua mole consistere, cui opponitur Sedere. Plaut. Capt. prol. 1. Hos quos videtis stare hic captivos duos illi qui stant, hi stant hic ambo non sedent.

Sta illico. o. hem! Ter. Phorm. 1. 4. 18.

Stant adversis vestigiis contra nostra vestigia Antipodes. Cic. 4. Acad. 123.

Stare de inanimatis etiam dicitur, ut navis, flumen, currus, sol quoque & luna stare dicuntur. Plaut. Amph. 1. 1. 120. Neque se luna quoquam motat, statque uti exorta est semel. Virg. 8. Æn. 233.

Stabat acuta silex. Stat. 12. Theb. 415.
——flentes stabant ad flumina sylvæ.

Stare & Fugere, contraria. Cic. 2. Tusc. 54. Abjecto scuto fugiat quantum possit, ob eamque causam pereat nonnunquam, etiam integro corpore, quum ei qui steterit, nihil tale evenerit.

Stare, In sententia manere. Cic. ad Brut. 10. Qui si steterit idem, mihique paruerit, &c.

Stare cum adverbio per locum significante, ut Hac, Illac, Qua, &c. Ovid. 1. de Pont. 1. 12.

Qua steterant artes, pars vacat illa tibi.

A me stat. V. in A præpositione, A me stat.

A causa bonorum stat. Cic. de Clar. Orat. 272. Talis Trib. pleb. fuit ut nemo contra civium perditorum popularem turbulentamque dementiam a Senatu, & a bonorum causa steterit constantius?

Ab adversariis stare. Cic. 1. de Invent. 81. Ego horum unumquodque in reprehensione, aut non esse signum, aut parum magnum esse, aut a se potius, quam ab adversariis stare.

Acies stat. Quintil. lib. 6. cap. 4. De altercatione.

In acie stare. Cic. 10. Fam. 23. Tu, mi Cicero, quod adbuc fecisti, idem præsta, ut vigilanter nervoseque nos qui stamus in acie, subornes.

Ad undam stare. Virg. 4. Georg. 355.

Ad eam diem stetit civitas illa Lycurgi legibus. Liv. 39.

Ad curiam. Cic. 2. in Catil. 5. Hos, quos video volitare in foro, quos stare ad curiam, quos & jam in Senatum venire, qui nitent unguentis, qui fulgent purpura, &c.

Ad cyathum. V. CYATHUS.

Ad Senatum in Capitolio. Cic. 4. Acad. 137.

Ad verbera stare. Ovid. 1. Amor. 6. 19.

In æquo alicui stare, Æqualem esse. Senec. de Benef. lib. 2. cap. 29. Quod infra deos sumus, quod non in æquo illis sumus, quod non in æquo illis stetimus.

Ager stat sentibus, apud Cæcilium, pro Horret.

Animis stare, Animum non abjicere. Cic. 5. Att. 18. Stamus animis: & quia consiliis, ut videmur, bonis utimur, speramus.

Animo stare, & Desipere, contraria. Hor. 2. Serm. 3. 213.

Ante pedes alicujus stare, Coram aliquo. Virg. 9. Æn. 381.

Ante oculos nostros stetit. Ovid. 1. Amor. 5. 17.

Auctore certo stare. Liv. 8. Nec quisquam æqualis temporibus illis scriptor extat, quo satis certo auctore stetur. Hujus formæ est illud Quintil. lib. 7. cap. ult. Verbis ne legis standum sit, an voluntate.

Stare circum, pro Circumstare. Virg. 10. Ecl. 16.

Conditionibus & conventis stare. Cic. 7. Att. 15. Omnes cupiebant Cæsarem stare abductis præsidiis conditionibus his quas tulisset.

Consilio alicujus stare. Liv. 7.

In conspectu stare. Liv. 27.

Contra aliquem stare. Virg. 5. Æn. 414.

Hic magnum Alciden contra stetit. Idem 5. Æn. 477.

Dixit & adversi contra stetit ora juvenci. Cic. de Clar. Orat. 128. Quum is contra populi studium stetisset.

Contra aspera tela stetimus. Virg. 11. Æn. 282.

Contra verum a mendacio stare. Cic. 1. de Invent. 4. Quibus in controversiis, quum sæpe a mendacio contra verum stare homines consuescerent, dicendi assiduitas abluit audaciam.

Conventis stare. Cic. 3. Off. 95. Facere promissa, stare conventis, reddere deposita: commutata utilitate fiunt inhonesta.

Cum aliquo stare, pro Partes ejus sequi, & ei favere. Ter. Phorm. 1. 2. 39. In ejus parte stamus pro quo facimus, inquit Donatus. Liv. 26. Quid igitur minus conveniat milites, quam quum aliæ super alias clades cumularentur, ac dii prope ipsi cum Annibale starent, &c. Cic. 4. de Finib. 45. Mihi autem æquius videbatur, Zenonem cum Polemone disceptantem, a communibus vitiis progredientem videre, ubi primum insisteret, & unde causa controversiæ nasceretur: non stantem cum his qui ne dicerent quidem sua summa bona a natura profecta. Idem 2. de Invent. 142. Quemadmodum ei dicebamus, qui a scripto diceret, hoc fore utilissimum, siquid de æquitate ea quæ cum adversario staret, derogasset: sic huic, &c.

Decreto Senatus stare, pro Obedire, & non provocare. Cæs. 6. Bell. Gall. 12.

Fabula dicitur stare. Ter. in prol. Hec. 15. Partim sum earum exactus, partim vix steti. Ubi Donatus, Agitur fabula quum recitatur: stat quum placet.

Securus cadat an recto stet fabula talo. Hor. 2. Epist. 1. 76.

Fide stare. Liv. 23.

Fides parum stat apud eum. Plaut. Pseud. 1. 5. 62.

In fide stare. Cic. pro Rabir. 28. At si fides Saturnio data est quod abs te sæpissime dicitur, non eam C. Rabirius, sed C. Marius dedit, idemque violavit, si in fide non stetit.

Fiducia belli stetit auxiliis Palladis. Virg. 2. Æn. 163.

Ad finem stare, Durare usque ad extremum. Ovid. 2. Amor. 6. 14.

Firmum stare, Non moveri, constantem esse. Livius, Resistis autem adversus famam, rumoresque hominum, si satis firmus steteris.

Gratia facti. Virg. 4. Æn. 539.

Et bene apud memores veteris stat gratia facti.

Imperium puero stetit. Liv.

In eo quod judicatum est stare. Cic. 2. de Finib. 47. Nec enim satis est judicare quid faciendum non faciendumve sit: sed stare etiam oportet eo quod sit judicatum. i. e. Obtemperare, assentiri, fidem habere, hærere, vel persistere.

In eo quod ostenderis, stes. Cic. 2. Att. 4. Si in eo quod ostenderat, non stat, mihi maxime placeat, ea quæ male empta sunt reddi.

In ducibus stabat victoria & spes. Sil. lib. 17. 401.

Institutis alicujus servandis stare dicitur urbs. Cic. 4. Acad. 3. In eodem tanta prudentia fuit in constituendis temperandisque civitatibus tanta æquitas, ut hodie stet Asia, &c.

Judicio alicujus stare, pro Ejus judicio adhærere, obtemperare, assentiri. Cic. 8. Att. 4. Dionysius quidem tuus potius quam noster, cujus ego cum satis cognossem mores, tuo tamen potius stabam judicio, quam meo, &c. Idem 2. Tusc. 35. Stabam judicio multitudinis.

Judicata re stare. Cic. pro Flacc. 65. Re judicata stari ostendit placere.

Jurejurando alicujus stare. Quintil. lib. 5. cap. 6.

Jus exemplis stat. Liv. 27.

Juxta aliquem stare. Stat. 11. Theb. 618.

Loco stare. Cæs. 5. Bell. Gall. cap. 42. Tertiæ cohortis Centuriones ex eo quo stabant loco recesserunt. Virg. 3. Georg. 84.

——tum si qua sonum procul arma dedere,
Stare loco nescit. Lucan. lib. 1. 144.
——sed nescia virtus Stare loco.

Loco meliore stare, per translationem. Cic. in Sallust. 6. At quanto meliore loco Resp. staret, si tu puer ac similis scelestorum civium, una cum illis annumeratus esses.

Memoria stare eos dicit Seneca, qui nihil habent præter memoriam, Epist. 33. Viro captare flosculos turpe est, & fulcire se notissimis & paucissimis vocibus, & memoria stare.

Mare placidum stat ventis. Virg. 2. Ecl. 25.

Mens stetit in dubio. Lucan. lib. 7. 246.

Nox stetit ante oculos meos. Ovid. 3. Amor. 5. 45.

Opinione alicujus stare. Cic. pro Cluent. 96. Et si uterque Censor Censoris opinione standum putavit, quid est quamobrem quisquam nostrûm Censorias subscriptiones omnes fixas, & in perpetuum ratas putet esse oportere?

Ordine stare. Quintil. lib. 7. cap. 1. Nec mihi videntur errare qui ipsam rerum naturam stare ordine putaverunt.

Ordine certo stetit acies. Lucan. lib. 7. 216.

Pacto stare. Liv. 9. Quin tu Spuri Posthumi, si deos esse censes, aut omnia irrita facis, aut pacto stas?

Pariter stare. Ovid. 4. de Pont. 9. 107.

Per aliquem stare, pro Manere in statu. Cic. 13. Fam. 30. Quam partem in Rep. causamque defenderim, per quos homines ordinesque steterim, quibusque munitus fuerim, non ignorabas.

Per me stat, per te, per illum quo minus id fiat, Quum ego, aut tu, aut ille causa sumus ne quid fiat. Plin. lib. 18. cap 28. Non stat per me quo minus cælum intelligas, & cælestia scias. Quintil. lib. 3. cap. 8. Non per me stetit, sed per illa. Ter. And. 4. 2. 16. Si poteris fieri ut ne pater per me stetisse credat, quo minus hæ fierent nuptiæ, volo.

Si per eum non stetit parere defuncti voluntati. i. e. Quin pareretur, &c. Scævol. in l. Pater. §. Tusculanus. D. de legat. 3.

Prælia stant mihi cum domina mea. Propert. lib. 3. 5. 2. i. e. Non exercemus prælia.

Pretium stat merci. Plaut. Milit. 3. 1. 130.

Pro aliquo stare. Quintil. lib. 5. cap. 11. Pro Juba atque Afris inimicissimis Pop. Rom. stetisse. Liv. 38.

Procul stare. Tibul. 1. 6. 42.

Promissis stare. Cic. 1. Off. 32. Jam illis standum non esse quis non videt, quæ coactus quis metu, quæ deceptus dolo promiserit?

Propius

Propius stare. Hor. de Arte Poet. 361.
Ratio & fortuna cum aliquo stat, quum quid jure facit, & fortuna arridente. Liv. 5.
Sanguis stetit. Plin. Epist. 154.
Sententia stat, pro Immobile & fixum est. Ter. Eun. 2. 1. 18. Vide quid agas. PH. stat sententia. Plaut. Curc. 2. 1. 35. Quid eis respondi, ea omnes stant sententia. Liv. 34.
In eadem sententia stare. Liv. 4. 44.
Statu eodem stare. Cic. 2. Off. 3. Atque utinam Resp. stetisset, quo cœperat statu. Liv. 21. 62.
Suppliciter stabat. Hor. 1. Serm. 8. 32.
Talo recto stare. i. e. Non curare utrum placeat fabula, an displiceat. Hor. 2. Epist. 1. 176.
Verbis legis stare. Quintil. lib. 7. cap. 2.
Vi stare. Ovid. 6. Fast. 299.

Stat vi terra sua, vi stando Vesta vocatur.

Voluntate stare. Quintil. lib. 7. cap. 2.
Stat, Constat, & in pretio est. Liv. 23. 30. Multorumque sanguine ac vulneribus ea Pœnis victoria stetit. Gellius, Magno ei stet ea nocte absentem fuisse. Quintil. Decl. 13. Quanti steterit mihi quod semel impetrata non feci. Plin. Epist. 155.
Morte stetit. Paterc. lib. 2. Utrique vindicta libertatis morte stetit. *Leur consta la mort, leur consta la vie.*
Pretio magno stare, Constare magno pretio. Hor. 1. Serm. 2. 122.
Stat illi res centum talentis. Liv. 34.
Stare, Positum esse: & cum In construitur. Virg. 1. Æn. 650.

Omnis in Ascanio chari stat cura parentis.

Aliquando sine præpositione In. Plaut. Capt. 3. 5. 82. Periculum vitæ meæ tuo stat periculo post mortem.
Stare, Manere, & ad multum tempus durare. Cic. 1. de Legib. 2. Multaque alia multis locis diutius commemoratione manent, quam natura stare potuerunt. Virg. 2. Æn. 56.

Trojaque nunc stares, Priamique arx alta maneres.

Stare, pro Dignitatem & auctoritatem suam retinere. Cic. 1. Fam. 4. Ad XVI Cal. Febr. quum in Senatu pulcherrime staremus, quod jam illam sententiam Bibuli de tribus legatis pridie ejus diei fregeramus, &c. Idem 6. Fam. 6. Quum me ex Rep. expulissent ii, qui illam cadere posse stante me non putaverunt, memini me, &c.
Stat, Certum est, decretum est, in animo fixum est. Virg. 2. Æn. 750.

Stat casus renovare omnes, omnemque reverti
Per Trojam. Idem 12. Æn. 678.
Stat conferre manum Æneæ.

Non adhuc stat, pro Non constat, certum, vel liberatum est. Cic. 3. Att. 13. Hinc si aliquid a comitiis audierimus, nos in Asiam convertemus, neque adhuc stabat quo potissimum: sed scies.
Stet illud nobis, pro Certum & deliberatum sit. Cic. 9. Fam. 2. Sed hæc tu melius: modo stet nobis illud, una vivere in studiis nostris, a quibus antea delectationem modo petebamus, nunc vero etiam salutem.
Statur, impersonale. Plaut. Pseud. 1. 5. 42. Quid agitur? P. statur hic ad hunc modum. Ter. Eun. 2. 2. 40. pro Quid agis? sto, inquit Donatus.
Penultimam in Steterunt corripuit Virg. 2. Æn. 774.

Obstupui steteruntque comæ.

Gerund. Virg. 5. Æn. 384.

Quæ finis standi?

Standum est epistolis Domitiani. Plin. lib. 10. cap. 62.

STANS, antis. Partic. [ἑστώς] Cic. 2. in Catil. 2. Quod incolumes cives, quod stantem urbem reliquit, quanto tandem illum mœrore afflictum esse & profligatum putatis?
Anni stantes in limine vitæ. Stat. 2. Sylv. 1. 38.
Freta stantia, Quieta. Ovid. 7. Met. 201.
Oculi stantes, Extantes vel immobiles. Ovid. 6. Fast. 133.

Grande caput, stantes oculi, rostra apta rapinæ. Describit Striges.

Paludes stantes. Hor. 3. Carm. 27. 9.
Vina stantia gelu. Ovid. 4. de Pont. 7. 8.
Stans pede in uno. Hor. 1. Serm. 4. 9.

—— in hora sæpe ducentos
Ut magnum versus dictabat stans pede in uno. I. e. Temporis momento Lucilius vena facili plurimos versus effundebat. Nam uno pede qui stat, adversarium se nullum, vel non fortem habere credit. Cum enim uno pede nos sustinentes pendeamus & vacillemus, securus esse videtur, adversariique vires contemnere, qui sese non utroque pede firmat stabiliter: unde & Omni pede standum Quintilianus usurpat, pro Omni contentione totisque viribus. Ex Turneb. Advers. 7. 19

STATURUS, a, um. aliud Partic. [στήσων] Plin. lib. 25. cap. 13. Anaxilaus auctor est, mammas a virginitate illitas, semper staturas.
Hinc acies statura ducum. Stat. 2. Theb. 566.

STĂTUS, a, um. Adj. [ἀποτεταγμένος] Firmus. Plin. lib. 18. cap. 29. Jam primum hanc injuriam omnibus annis accidere non posse propter status siderum cursus. Idem lib. 2. cap. 13.
Dies status vocatur, Qui judicii causa est constitutus cum peregrino. ejus enim generis ab antiquis appellabantur, quod erant pari jure cum populo Rom. atque hostire ponebatur pro æquare. Plaut. In Curcul. 1. 1. 5. Si status condictus cum hoste intercedit dies, tamen est eundum, quo imperant ingratis. Festus.
Dies status. Plin. 9. Epist. 39. ad Mustium, Ædes vetus sane, & angusta, quum si alioqui stato die frequentissima. i. e. Festo die. Plin. lib. 10. cap. 29.
Dies status cum hoste. Cic. 1. Offic. 37. Indicant XII Tab. Aut status dies cum hoste.
Febris stata. V. FEBRIS.
Forma stata, ea antiquis dicebatur, Quæ a nimiæ pulchritudinis periculo, & a summo deformitatis odio vacat, velut forma quædam media. Usus est Ennius in Menalippa, ubi eas fere fœminas ait incolumi pudicitia esse, qui stata forma forent. Refert. Gell. lib. 5. cap. 11.

S T O

Lux stata. Stat. 5. Theb. 476.
Mater stata. Festus, Statæ matris simulacrum in foro colebatur, postquam id collustravit, ne lapides igne corrumperentur, qui plurimus ibi fiebat nocturno tempore, magna pars populi in suos quisque vicos retulerunt ejus Deæ cultum.
Reditus stati. Plin. 5. Epist. 14. Idem Statum reditum vocat, 3. Epist. 5. a fine, ad Calvisium, Constant campis, vineis, sylvis, quæ materiam, & ex ea reditum, sicut modum, ita statum præstant.
Sacra stata. Ovid. 1. Fast. 660.
Sacrificium solenne & statum. Cic. 1. Tusc. 113. Quum enim illam ad solenne & statum sacrificium curru vehi jus esset, satis longe ab oppido ad fanum, &c. Sic Liv. 23. 35. Et 40. 4.
Sacrificia stata sunt, quæ certis diebus fieri debent. Cato in ea, quam scribit de L. Veturio, De sacrilegio commisso cum ei equum ademit; quod tu, quod in te fuit sacra strata solennia, capite sancta deseruisti. Festus.
Tempestates. Plin. 2. 39.
Tempora. Lucan. 10. 240.
Tempus statum. Plin. lib. 9. cap. 23.

STATUS, ûs. m. [κατάστασις] proprie Actus standi. Gell. lib. 2. cap. 1. Stare solitus Socrates dicitur, pertinaci statu, perdius atque pernox.
Conditio, habitus. Plaut. Amph. 1. 1. 112. Ter. Eun. 3. 5. 50. Tum equidem istuc os tuum impudens videre nimium vellem, quis esset status, flabellum tenere te asinum tantum. Cic. 3. de Fin. 56. Per se ut quidem habitus oris & vultus, ut status & motus, in quibus sunt præponenda quædam & rejicienda. Idem in Brut. 59. Motu sic utetur, ut nihil supersit in gestu. Status erectus, & celsus, rarus incessus, nec ita longus.
Status statuæ. Cic. 6. Att. 1. Quam statuam esse ejusdem status, amictus, annulus, imago ipsa declarat.
Status bruti animalis. Columel. lib. 7. cap. 9.
Mediocris status sermonis. V. MEDIOCRIS.
Statum animi pellere ictu. V. ICO, icis.
Indecorus status. Quintil. lib. 1. cap. 11.
Minax status, Habitus aut gestus minax. Hor. 3. Carm. 4. 54.
Status [στάσις] apud Rhetores dicitur, In quo causa maxime vertitur. Quintil. lib. 3. cap. 6. Status est quod ex prima conflictione nascitur. Exempli causa, Intentio est, fecisti homicidium, Depulsio est, non feci. Quæstio an fecerit. Hinc constitutio conjecturalis, quæ & status dicitur. Cic. in Topic. 93. Refutatio accusationis, in qua est depulso criminis, Græce στάσις dicitur, Latine status appelletur: in quo primo insistit quasi ad repugnandum congressa defensio.
Conjecturalis status. V. CONJECTURA.
Legalis status. Quintil. lib. 6.
Ratiocinativus status, i. e. Syllogismus. Quintil. lib. 3 cap. 6.
Constituere statum. V. CONSTITUO.
Facere statum. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Status pro Fortunæ conditione, ordine, loco, casuque: variis verbis jungitur.
Rerum mearum status. Ovid. 7. Met. 507.
Amplus status. V. AMPLUS.
Basilicus status. V. Basilicus, in BASILICA.
Incolumis status. V. INCOLUMIS.
Amittere statum vitæ. Cic. 10. Att. 4. Non enim quam dignitatem, quos honores, quem vitæ statum amiserim, cogito: sed quid consecutus sim, quid præstiterim, qua in laude vixerim.
Collocare aliquem Reip. statum. Cic. ad Brut. 16. Qua nobis auctoritate opus est ad collocandum aliquem Reip. statum.
Collocare in statu amplissimo. Auctor ad Heren. lib. 4. 24. Quum nobis facultatem fortuna dedisset, iniquum erat in eorum supplicio consumere, quos eadem fortuna paulo ante in amplissimo statu collocarat.
Concidere ex amplo statu. Cic. 3. Att. 10. Ecquis unquam ex tam amplo statu, in tam bona causa, tantis facultatibus ingenii, consilii, gratiæ, tantis præsidiis bonorum omnium concidit?
Consistere in aliquo statu. Cic. Quod si (ut spero) victis hostibus nostris veneritis, auctoritate vestra Respub. exurget, & in aliquo statu consistet.
Convellere aliquem de statu. Cic. 8. Att. 23. Quæ me convellerunt de pristino statu, jam tamen, ut ante ad te scripsi, labantem.
Convellere Reip. statum. Cic. in Pison. 4. Ego adolescentes bonos & fortes, sed usos ea conditione fortunæ, ut si essent magistratus adepti Reip. statum convulsuri viderentur, meis inimicitiis, nulla Senatus mala gratia, comitiorum ratione privavi.
Declinare de statu suo. Cic. de Provinc. Consul. 41. Quamvis excipere fortunam, subire vim atque injuriam malui, quam aut a vestris sanctissimis mentibus dissidere, aut de meo statu declinare.
Deducere aliquem de statu vitæ suæ. Cic. 4. Verr. 10. Fecerunt etiam ut me, cujus fidem, continentiamque cognoverant, prope de vitæ meæ statu, dolore ac lachrymis suis deducerent: ut ego istum accusarem, a quo mea longissime ratio, voluntasque abhorrebat.
Dejicere adversarium de statu. Cic. in Orat. 129. Quo genere nos mediocres, aut multo etiam minus, sed magno semper usi impetu, sæpe adversarios de statu omni dejecimus.
Deterrere aliquem de statu suo. Cic. 11. Fam. 11. Malevolentiæ hominum in me, si poteris, occurres, si non poteris, hoc consolabere, quod me de statu meo nullis contumeliis deterrere possunt.
Dimovere de, vel ex statu. Cic. pro Cecin. 42. Non ea sola vis est, quæ ad corpus nostrum, vitamque pervenit: sed etiam multo major ea quæ periculo mortis injecto, formidine animi perterritum loco sæpe, & certo de statu dimovet. Idem in Parad. 1. Mentem ex sua fide & statu dimovet.
Figere & fundare statum Reip. Cic. 1. Att. 13. Reip. statum illum, quem tu meo consilio, ego divino confirmatum putabam, qui bonorum omnium conjunctione & auctoritate Consulatus mei fi-

xus & fundatus videbatur, nisi quis nos deus respexerit, elapsum esse scito de manibus uno hoc judicio.

Manere suo statu. V. MANEO.

Obtinere statum. Cic. pro Corn. Balb. 18. Si quo quisque loco nostrûm est Judices natus, aut si in qua fortuna est nascendi, initio constitutus hunc vitæ statum usque ad senectutem obtinere debet.

Pervenit in hunc statum Respub. Cic. 9. Att. 8. Quorum artificiis effectum est ut Resp. in hunc statum perveniret.

Redire in antiquum statum. Cels. lib. 6. cap. 6.

Restituere provinciam in antiquum statum. Cic. 2. Verr. 13. Jam vero omnium vitiorum suorum plurima & maxima constituit monumenta, & indicia in provincia Sicilia: quam iste per triennium ita vexavit, ac perdidit, ut ea restitui in antiquum statum nullo modo possit.

Retinere statum. Cic. de Arusp. Resp. 61. Hunc statum qui nunc est, qualiscunque est, nulla alia re, nisi concordia retinere possumus.

Reverti in antiquum statum. Cels. lib. 8. cap. 10.

Tenere statum suum. Cic. 4. Fam. 9. Quod honesto otio tenueris & statum & famam dignitatis tuæ.

Tueri statum suum. Cic. 9. Fam. 16. Ego me non putem tueri statum meum sic posse, ut neque offendam animum cujusquam, nec frangam dignitatem meam.

Status, ex quibus omne genus controversiarum de agris exoritur, octo omnino sunt: Injectivus, expositivus, subjectivus, recuperativus, assumptivus, initialis, materialis, effectivus. Injectivus ergo status est generalis, nam sive de possessione, sive de fine controversia nascatur, per hoc repetitio justa injustaque injicitur. Expositivus est status controversiæ, quoties finitimorum argumentorum caret demonstratione, & partium magis exigit narrationem, per quam exponendum sit, quo sint genere terminandæ, aut persuadendum judici, etiam si loci natura finitimam exhibeat similitudinem. Subjectivus status est, cum relinquitur status generalis, & alio quolibet statu controversia defenditur. Recuperativus est status, quoties non a trifinio, aut quadrifinio, sed ex quolibet finis loco incipientis termini recturam dirigit, & per incessum definitionis loca quædam alteri fundo acquirit, aut solum aufert, & ejus loco redditur. Assumptivus primæ controversiæ status, qui est de positione terminorum, in rigorem aut in finem transcendit. Initialis controversiæ status de rigore pertinens ad materiam, transcendit in controversiam, quæ est loco tertio: de fine status materialis non conditionem mutat, neque materiam efficit. Materialis status est, ex quo omnes controversiæ incipiunt de loco duntaxat. nam transcendentiam non habet de hoc effectivus. sed, dum consummatus fuerit, nascitur. Effectivus est, cum de loco litigatur, & idoneas partes ad litigium advocationes instituunt. Ex Aggeno de Limitibus agrorum.

Status, pro Ordine. Seneca de Benefic. Quicquid maxime necessarium erat, in primum statum conjeci: nunc siquid effugit, recolligo.

STATULIBER, ĕri. m. sic una voce scribitur apud Festum, Qui testamento certa conditione proposita, jubetur esse liber. Et si per heredem est, quo minus statuliber præstare possit, quod præstare debet, nihilominus liber esse videtur. Festus. Ulpian. tit. 2. ejus libri qui est inscriptus, Tituli ex corpore Ulpian. Qui sub conditione testamento liber esse jussus est, statuliber appellatur. Statuliber quandiu pendet conditio servus heredis est.

STATULIBĔRA, æ. f. Ulpian. Dig. 40. t. 7. l. 6. Si statulibera serva pœnæ facta sit.

STATIO, ōnis. f. [στάσις, σταθμὸς, ἐφεδρεία, διματισμὸς] Ipse standi actus. Lucret. lib. 4. 398.

> Qua vehimur navi, fertur cum stare putatur
> Quæ manet in statione, ea præter creditur ire.

Locus in quo naves aut milites aut homines aut jumenta tuto ad tempus stant: vel in quo frequenter consistitur. Plaut. Milit. 5. 9. 12. Nanque in statione stat senex al. Statu. Curtius, Cognitum id per exploratores, qui stationes hostium fuerant ingressi. Cic. 12. Fam. 15. Tantum enim abfuit ut illorum præsidio nostram firmaremus classem, ut etiam a Rhodiis, urbe, portu, statione, quæ extra urbem est, commeatu, aqua denique prohiberentur nostri milites. Virg. 9. Æn. 222.

> —— illi
> Succedunt, servantque vices: statione relicta
> Ipse comes Niso graditur.

Comitiaria statio. V. COMITIA.

Gratissima statio mergis. Virg. 5. Æn. 128.

Malefida carinis statio. Virg. 2. Æn. 23.

Mortalis statio. Paterc. lib. 2. sub fin. Quicquid numinum hanc Rom. imperii molem in amplissimum terrarum orbis fastigium extulit, vos publica voce obtestor atque precor, custodite, servate, protegite hunc statum, hanc pacem; eique functo longissima statione mortali, destinate successores quam serissimos. Ei, h. e. Tiberio.

Tutissima statio nautis. Virg. 4. Georg. 421.

Agere stationem. Tacit. 1. Hist. 28.

Disponere stationem. Cæs. 8. Bell. Gall. 12.

Educere stationem. Liv. lib. 1.

Habere in statione. Cæs. 5. de Bell. Gall. 15.

Manere in statione, i. e. Portu. Lucret. lib. 4. 397.

Recepi ejectum fluctibus tuta statione. Ovid. 7. Epist. 89.

Relicta portæ statione. Stat. 11. Theb. 240.

Subducere stationes. Liv. 22.

Tueri vigili muros statione. Claud. 2. in Ruf. 59.

Statio, Officina in quam multi conveniunt, ut de aliqua re decernatur, & jus dicatur. Gell. lib. 13. cap. 13. Quæsitum esse memini, in plerisque Romæ stationibus jus publice docentium, &c. Juven. 11. Sat 4.

> —— stationes, omne theatrum. Sipontinus.

Publica statio mihi clausa est. Ovid. 3. Trist. 1. 79.

Peracta statio. Lucan. lib. 1. 45.

> —— quum statione peracta
> Astra petes serus.

Post custoditum in terris imperium ascendes ad superos. Absoluta gubernatione imperii tui in vita, in qua velut in statione versatur homo. Neronem alloquitur.

Stationes interdum sunt Loca publica, in quæ post negotia solebant cives convenire confabulandi vel potius desidendi gratia. Plin. 1. Epist. 13. ad Senecionem, Plerique in stationibus sedent, tempusque audiendis fabulis conterunt. Idem 2. Epist. 9. ad Apollinarem, Itaque prehenso amicos, supplico, ambio, domos stationesque circumeo: quantumque vel auctoritate vel gratia valeam, precibus experior.

Stationes municipiorum quasdam fuisse in foro Romano auctor est Victor in describenda fori Romani regione, quas significare potuit Satyricus 11. Sat. 4. videtur his verbis,

> —— stationes, omne theatrum. De Rutulo. Sed & Plin. lib. 16 Radices, ait, ejus in forum usque Cæsaris per stationes municipiorum penetrant.

STATIUNCŬLA, æ. f. dimin. [στασίδιον] Parva statio.

STATIONARIUS, i. m. [φύλαξ] Stationarii milites dicuntur, Quibus custodiæ, aut præsidii gratia statio assignata est; item Qui in urbibus aut provinciis tenentur ad populorum quietem tuendam. Sipontinus. Ulpian. in l. 1. § Hoc autem. D. De fugitivis, Qua declaratur & præsides, & magistratus, & milites stationarios dominum adjuvare debere in inquirendis fugitivis. Paul. in l. 4. eodem titulo, Limenarchæ & stationarii fugitivos deprehensos in custodiam retinent.

Stationarii tabelliones, Qui in stationibus cum subadjuvis ministrisque suis morabantur & instrumentis subscribebant, quos Justinianus in Novella 44. συμβολαιογράφους, appellat, id est contractuum scribas, qui & tabularii, & tabelliones dicuntur. Alciatus cap. 19. lib. 6. Parerg.

STATIONALIS, e. Adj. [στάδαιος] Firmiter stans. Plin. de Sideribus lib. 2. cap. 15. Eadem stationalis senis mensibus commoratur in signis, alioqui bimestris: quum cæteræ utraque statione quaternos menses non impleant.

STATIVA, ōrum. n. pl. [σταθμοὶ] Stationes dicuntur, sive Munitiones, in quibus ut propius pugnent milites consident. Liv. lib. 1 57. In iis stativis (ut fit) longo magis, quam acri bello satis liberi commeatus erant. Idem lib. 9. Stativa nostra munimento satis tuta sunt. Idem 3. 2. In Latino agro stativa habuit. Et 9. 39. Cic. pro Lege Agr. 3. 40. Nunquid causæ est quin omnes agros, urbes, stativa, partus, totam denique Bithyniam Decemviri vendituri sunt?

STATIVUS, a, um. Adj. [σταθμικὸς] Cæs. 3. Bell. Civil. 30. Stativa castra. Cic. 7. Verr. 29. Iste novo quodam ex genere Imperator, pulcherrimo Syracusarum loco, stativa sibi castra faciebat. Idem 12. Philip 24. Hæc vigilia,, hæc custodia, hoc præsidium stativum.

Feriæ stativæ. i. e. Solennes, in certum diem constitutæ. Macrob. Saturn. 1. 6.

Aquæ stativæ, i. e. Stagna. Varr. apud Non. 3. 155.

Stativa perseverantia. Firmic. lib. 3. cap. 6. Caput malitiosis humoribus onerant, & ex humorum stativa perseverantia, qui circa caput collecti fuerint, facient caducos & lunaticos.

Stativa tarditate subsistere. Firmic. lib. 1. cap. 2.

STATARIUS, a, um. Adj. [στάσιμος] a participio Status. Ter. in prol. Heaut 36. Adeste æquo animo, date mihi potestatem statariam agere ut mihi liceat per silentium. h. e. Comœdiam quietiorem, & quæ magnos vehementesque motus non habeat: cujusmodi est Heautontimorumenos. Comœdiæ, inquit Donatus, aut motoriæ sunt, aut statariæ, aut mistæ. Motoriæ, turbulentæ: statariæ, quietiores: mistæ, ex utroque actu consistentes. Idem in prolegomenis Adelphorum: Hujus fabulæ tota actio quum sit mista ex utroque genere, ut fere Terentianæ omnes, præter Heautontimorumenon: tamen majori ex parte motoria est: nam statarios locos perpaucos habet. Rursus idem in prologum Adelph. Ipsi senes in statario charactere partem aperient, in motorio partem ostendent. Nam duo agendi sunt principales modi: motorius, & statarius: ex quibus ille tertius nascitur, qui dicitur μικτὸς. Hæc ille. Terentius in prologo Heautontimorumeni indicat velut digito, quid differat Motoria ab Stataria, his quidem verbis; v. 36.

> Adeste æquo animo, date potestatem mihi,
> Statariam agere ut liceat per silentium,
> Ne semper servus currens, iratus senex,
> Edax parasitus, sycophanta autem impudens,
> Avarus leno, assidue agendi sint mihi
> Clamore summo, cum labore maxumo.

Perinde quasi diceret, Ne mihi semper agenda sit motoria.

Statarius, Qui statariam agit fabulam. Cic. in Brut. 116. Volo enim ut in scena, sic etiam in foro, non eos modo laudi, qui celeri motu & difficili utantur, sed eos etiam quos statarios appellant, quorum sit illa simplex in agendo veritas non molesta. Qui locus sic est explicandus. Inter scenam & forum est quædam similitudo: unde actores tam in scena, quam in foro dicuntur: & scenæ servire, & uti foro dici solet, eos, quos motorios vocant Grammatici. Celeri motu & difficili, quo utrique actores, sed hi in scena, illi in foro utuntur. Actores enim fabularum sæpe clamore summo, ut ait Terentius, cum labore maximo agunt, dum repræsentant vel servum currentem, vel tale quid agentem: actores vero causarum ingemunt sæpe, inclamant, dolent, queruntur, Rempublicam implorant, supplicant, & pedem supplodunt, ut ait Cic. 1. de Orat. 230. Itaque vere utrique motorii possunt appellari. Statarios, qui statarias fabulas agunt, ita ut nihil pene moveantur, sed simpliciter agant: statarios vero patronos tales, qualis fuit Rutilius, qui non modo supplex judicibus esse noluit, sed ne ornatius quidem aut liberius causam dici suam, quam simplex ratio veritatis ferebat. Simplex veritas, Sincera, sine fuco & ornamentis oratoriis.

Miles statarius. i. e. Qui, dum pugnat, ordinem proprium servat. Liv. 9. 19. Statarius uterque miles, ordines servans.

Orator statarius. Cic. in Brut. 239. C. deinde Piso, statarius, &

sermonis

sermonis plenus orator. Statarius, quod esset (ut ait Cicero pro Roscio Comœdo) summa fide, virtute, gravitate, auctoritate ornatus.

Stator, ōris. m. Servus olim dicebatur, aut Libertus, qui prope herum aut patronum stabat, & ei præsto erat, & si quem quærebat arcessebat sistebatque. Petronius Arbiter, Quædam enim sordibus calleat, nec libidinem concitant, nisi aut servos viderint, aut statores diutius cinctos. Discinctos legendum putat Turnebus, idque optime meo quidem judicio.
Literas a te mihi stator tuus reddidit. Cic. 2. Fam. 17.
Ut ad te statores & lictores meos cum litteris mitterem. Cic. 2. Fam. 18.
Jupiter Stator & Statitio apud Romanos dicebatur secundum historicos, quia post susceptum votum aciem Romanam stitisset. Seneca autem aliam rationem assignat, quia ejus beneficio stant omnia, de Benefic. lib. 4. cap. 7.

Stœbe, es. f. [στοιβὴ] Frutex aculeatus cum caule tum folio, semine molli, rubido, radice pecoris pabulo gratissima, non alibi quam in aquaticis nascens. Plin. lib. 21. cap. 15. Quædam spinam habent in folio, & in caule, ut phleos, quod aliqui stœben appellavere. Idem lib. 22. cap. 11. Stœbe, quam aliqui phleon vocant, decocta in vino, præcipue auribus purulentis medetur: item oculis ictu cruentatis, hæmorrhagiæ quoque & dysenteriæ infusa. Hæc berba non est Scabiosa, ut quidam putant, nec ab ullo hodie est cognita.

Stœchādes, [Στοιχάδες] Insulæ tres Massiliensium litori vicinæ, singulis nominibus, Prote, Mese, Hype, hoc est, prima, media, & infima. Stœchades ob ordinem quo sitæ sunt dictæ. Auctor Plin. lib. 3. cap. 5. Græci enim στίχον dicunt ordinem & versum. Lucan. lib. 3. 516. singulariter protulit,
　　Venerat in fluctus Rhodani cum gurgite classis,
　　Stœchados arva tenent. *Les Isles d'yeres.* conf. Sueton. Claud. 17.

Stœchas, ădis. f. [στοιχὰς] Herba est, quæ tenues habet circulos, comam hyssopi, amaram gustu. Hanc hodie vocant imperiti *sticados citrinum*, nanque frutex ostenditur surculosus, odoratus, capitibus luteolis, ex concoloribus flosculis compactis, unde citrinum vocatur. Plin. lib. 27. cap. 12. Stœchas in insulis tantum ejusdem nominis gignitur, odorata herba, coma hyssopi, amara gustu. Menses ciet potu, pectoris dolores levat. Antidotis quoque miscetur. Idem lib. 26. cap. 7. Ischiadicos dolores & spinæ levat agaricum potum, ut in tussi. Item stœchadis aut vettonicæ farina ex aqua mulsa. Observaverunt (inquit Ruell.) Arabæ factionis auctores alterum stœchados genus, caule sesquipedali, pallido, coma tenui, oblonga, spica sterili, quod suo gentili cognomento Arabicum vocaverant, ejusdem cujus & Gallicum effectus. Suspicatur præterea idem auctor, Arabicam fere stœchadem inter origani genera comprehendi sub onitide.

Stoici, ōrum. m. pl. [Στωϊκοὶ] Philosophi appellati sunt a στοὰ, quod significat porticum, quo convenire ac disserere solebant. Erat enim porticus Athenis dicta Pœcile, ex varietate picturæ. Græci enim ποικίλον varium dicunt. In bac porticu Zeno philosophus discipulos docebat. Unde & secta Stoica, & philosophi Stoici nuncupati sunt, qui antea Zenonii dicebantur a Zenone doctore. Hæc est illa porticus Stoicorum memoratissima, quam Chrysippus dictus est fulcire, quam pinxit Polygnotus gratuito. Cic. pro Muren. 61. Fuit enim quidam summo ingenio vir Zeno, cujus inventorum æmuli Stoici nominantur.
Ad Stoicos se inclinare. Cic. de Fin. 5. 10.

Stoicus, a, um. Adj. [Στωϊκὸς] ut, Libelli Stoici. Hor. Epod. 8. 15.
Dogmata Stoica. Juven. 13. Sat. 121.

Stoice, Adv. [Στωϊκῶς] Cic. in Parad. 1. De diis immortalibus, de charitate patriæ, Stoice solet, nullis oratoriis ornamentis adhibitis, dicere. De Catone. Idem pro Muren. 74. At enim agit mecum austere, & Stoice Cato.

Stoicida, æ. patronym. m. [Στωϊκίδης] Juven. 2. Sat. 65. per contumeliam dixit,
　　Fugerunt trepidi vera ac manifesta canentem
　　Stoicidæ.

Stoidis, Insula juxta Cassandrum, apud Plin. lib. 6. cap. 25. Ea insula quæstuosa est margaritis.

Stola, æ. f. [στολὴ, στολὶς] apud veteres dicebatur, Quicquid tegebat; nam & apud Græcos στολὴ indumentum significat, unde Stola deducitur. Enn. Telepho, Cedo & caveo cum vestitus squalida septus stola. Idem in eadem, Regnum reliqui septus medici stola. Ex Non. 14. 6.
Velatus stola. Hor. 1. Serm. 2. 1.
Stola, Vestis honestæ mulieris, usque ad imos pedes demissa. Tibull. 1. 6. 68.
　　Impediat crines, nec stola longa pedes. Cic. 2. Philip. 44.
Quam statim muliebrem stolam reddidisti. Jocus est in Antonium qui se Curioni prostituerat. Hor. 1. Serm. 2. 99.
　　Ad talos stola demissa, & circundata palla.
Stola, pro Honesta muliere. Stat. 1. Sylv. 2. 235.
　　Hinc eques, hinc juvenum cœtu stola mista laborat. Martial. 10. 5.
　Quisquis stolæve, purpuræve contemptor, &c.

Stolātus, a, um. Adj. [στολιδωτὸς] Matronale, atque honestum dicimus. Martial. lib. 1. 36.
　Quis floralia vestit & stolatum
　Permittit meretricibus pudorem?
Stolata mulier, pro Locuplete & primaria: contra, Togata pro Plebeia, & secundæ classis. Hor. 1. Serm. 2. 82. Budæus.

Stolidus, a, um. Adj. [ἀβέλτερος, ἠλίθιος, ἐμπληκτος, ἀσύνετος, ἀτάσθαλος] Excors, teter, molestus, atque illepidus. Ter. Heaut. 3. 2. 34. Nonne ad senem aliquam fabricam fingit? s. stolidus est. Idem Andr. 3. 1. 12. Ah vix tandem sensi stolidus.
Aures stolidæ. Ovid. 11. Met. 175.
Fiducia stolida. Liv. 34. 46.
Linguæ stolidæ convitia fundere. Ovid. 13. Met. 306.
Mens stolida. Ovid. 11. Met. 149.
Pecus stolidum. Propert. lib. 2. 16. 8.
Saxum stolidum. Plaut. Mil. 4. 2. 33.
Vatum stolidissimus. Ovid. 13. Met. 774.
Stolidus, Stultus. Enn. lib. 1.
　　Nam vidi pugnare sues, stolidi, solidi sunt. Et in Alexand. Hominem appellat, quia lascivi stolide non intellegit. Et Cæcil. in Hypobol. Abi hinc tu stolide, illi Androgino, ut tibi sit pater. Et in Andron. Sed ego stolidus, gratulatum me oportuit prius. Festus.
Compar. Aurel. Victor in Constant. Ingenio stolidior.
Superl. Liv. 22. 28. Dux ipse inter stolidissimos.

Stolide, Adv. Liv. 25. 19. Id non promissum magis stolide, quam stolide creditum. Plin. lib. 15. cap. 14. Stolide tument pulmones.
Ferox stolide. Tacit. 1. Ann. 3.

Stoliditas, ātis. f. [ἀβελτερία, ἠλιθιότης, ἀτασθαλία, ἀφροσύνη] Flor. 3. 3. 12. Quadam stoliditate Barbarica. Idem 4. 12. 16. Apud homines paris stoliditatis. Gell. 18. 4. Ipso Lentulo stolidior.

Stolo, ōnis. m. [μόσχος, μοσχίον, μόσχευμα] quid sit declarat his verbis Varr. 1. de R. R. cap. 2. Nam Stolonis lex illa, quæ vetat plus quingenta jugera habere civem Romanum, & qui propter diligentiam culturæ Stolonum confirmavit cognomen, quod nullus in ejus fundo reperiri poterat stolo, quod effodiebat circum arbores e radicibus, quæ nascerentur e solo, quos stolones appellabant. Plin. lib. 17. cap. 1.
Stolo, Stolidus: & certe a stolone stolidi nomen ortum esse videtur, ultroque originem profitetur suam. Auson. Epist. 4. 92.
　Sed jam non potes ô stolo doceri. Nisi siquis pro Veteri, & antiquo, & sene positum putet, adjuncta tamen etiam significatione stoliditatis & stultitiæ. Turneb. Advers. 1. 23.

Stomacace, [στομακάκη] Plin. lib. 25. cap. 3. 1. In Germania trans Rhenum castris a Germanico Cæs. promotis, maritimo tractu fons erat aquæ, dulcis solus, qua pota intra biennium dentes deciderent, compagesque in genibus solverentur. Stomacacen medici vocabant, & Sceletyrben ea mala.

Stomăchus, i. m. [στόμαχος] Apud veteres Canalis in genere Stomachus vocatus est, & OEsophagum significat per quem cibus ex ore descendit in ventriculum. Plin. lib. 11. cap. 37. Summum gulæ fauces vocantur, extremum stomachus. Hoc nomine est sub arteria jam cornosa inanitas adnixa spinæ, ad latitudinem ac longitudinem lagenæ modo fusa. Cic. 2. de Nat. Deor. 135. Linguam autem ad radices ejus hærens stomachus excipit, quo primum illabuntur ea quæ accepta sunt. Cels. lib. 4. cap. 1. Deinde duo itinera incipiunt: alterum asperam arteriam nominant: alterum stomachum. Arteria exterior ad pulmonem, stomachus interior ad ventriculum fertur. Illa spiritum, hic cibum recipit.
Stomachus ponitur etiam pro Ventriculo, id est, receptaculo ciborum. Ab στόμα, τοῦ στόματος ore, & ἔχω habeo, quia os sic habet, ut effundat alio. Juven. 5. Sat. 49.
　　Si stomachus domini fervet vinoque, ciboque. Plin. lib. 19. cap. 5. Vivunt bausti in stomacho in posterum diem, nec perfici queunt in cibis. De peponibus.
Acrimoniam stomachi rosionesque sedant nuclei nucis pineæ. Plin. lib. 23. cap. 8.
Defectus stomachi excitat inula. Plin. lib. 9. cap. 5.
Dissolutio stomachi, Vomitus. Plin. lib. 9. cap. 48. De lepore maris Indici.
Fluctuationes stomachi sistit beta. Plin. lib. 20. cap. 8.
Fluxiones stomachi sistunt castaneæ. Plin. lib. 23. cap. 8.
Malacia stomachi. Plin. lib. 18. cap. 7.
Resolutio stomachi. Cels. lib. 4. cap. 5. Vulgatissimum vero pessimumque stomachi vitium est resolutio: id est, quum sibi non tenax est, soletque desinere ali corpus, ac sic tabe consumi.
Rosiones stomachi. Plin. lib. 20. cap. 14.
Solutiones stomachi. Plin. lib. 20. cap. 22.
Tempestivitates stomachi. Plin. lib. 29. cap. 13.
Torsiones stomachi. Plin. lib. 20. cap. 17. & lib. 28. cap. 7.
Jejunus stomachus raro vulgaria temnit. Hor. 2. Serm. 2. 38.
Imbecillus stomacho. Cels. lib. 1. cap. 2.
Imbecillus stomachus. Cels. lib. 1. cap. 2.
Iners stomachus, qui suum officium non facit, hoc est non concoquit. Ovid. lib. 1. de Pont. 10. 14.
　　Nectar, & ambrosiam, latices epulasque deorum
　　　Det mihi formosa grata Juventa manu:
　　Non tamen exacuet torpens sapor iste palatum,
　　　Stabit & in stomacho pondus inerte diu. Juventa, i. e. Hebe, quæ diis pocula dicitur ministrare.
Infirmus stomachus. Cels. lib. 1. cap. 8.
Accipere vulnus in stomacho. Cic. 4. Fam. 3.
Corroborare stomachum. V. CORROBORO.
Excitare stomachum. Plin. lib. 20. cap. 5.
Fert stomacho pituita tumultum. Hor. 2. Serm. 2. 75.
Laborare stomacho. Cels. lib. 1. cap. 8.
Latrantem stomachum bene lenit cum sale panis. Hor. 2. Serm. 2. 18.
Marcens stomachus pridiani cibi onere. Suet. Calig. 58.
Pervellere stomachum lassum. Hor. 2. Serm. 8. 9.
Recreatur stomachus vino. Plin. lib. 25. cap. 1.
Reficitur stomachus diversitate ciborum. Quintil. lib. 2. cap. 11.
Respuit cibum stomachus. Cels. lib. 3. cap. 6. Sed de cibo facilior quidem cum ægris ratio est: quorum sæpe stomachus hunc respuit, etiam si mens concupiscit.
Ructans acida stomachus. Plin. lib. 20. cap. 17.
Ruens stomachus. Hor. 2. Serm. 3. 154.
Sollicitat stomachum ægrum mala copia. Hor. 2. Serm. 2. 43.
Esse languenti stomacho. Cic. 8. Fam. 13.
Jus enim dandum non fuit, quum κακοστόμαχος esses. Cic. 16. Fam. 6.
Stomachus pro Animo vel Indignatione; quia quemadmodum stomachus facile eo cibo movetur, a quo natura abhorret: sic animus

mus eas res maxime aversatur & abhorret, quas suæ naturæ contrarias esse sentit. Plin. 6. Epist. 2. Mei certe stomachi hæc natura est, ut nihil nisi totum & merum velit. i. e. Animi mei.

Ludi apparatissimi, sed non tui stomachi. Cic. 7. Fam. 1.

Solicitare stomachum. Plin. 1. Epist. ult. In hoc autem agello, si modo arriserit pretium, Tranquilli mei stomachum multa solicitant, vicinitas urbis, opportunitas viæ, mediocritas villæ, &c. h. e. Emendi desiderium stimulant & augent.

Stomachus, pro Re quæ oblectat. Cic. 7. Fam. 1. Omnino, si quæris, ludi apparatissimi, sed non tui stomachi: conjecturam enim facio de meo. i. e. Qui tibi minime placuissent. Budæus.

Stomacho suo vivere. Plin. in Epist. i. e. Pro sententia animi. Budæus.

Stomachus, Æquitas animi. Plin. in præf. Argumentum hujus stomachi mei habebis, quod in his voluminibus auctorum nomina prætexui. i. e. Æquitatis meæ, & candoris animi, quod scilicet nihil malignitati dederim. Budæus. Non inepte etiam exposueris simpliciter, pro animi.

Nec tam animum me, quam stomachum non habere arbitrantur. Cic. 15. Att. 15.

Bonum stomachum, Martial. pro Æquitate animi posuit. Quintil. lib. 2. cap. 3. Error tamen in re duplex: unus quod interim sufficere illis minores præceptores existimant, & bono sane stomacho contenti sunt. i. e. Contenti sunt stomacho præceptorum qui hæc elementa discipiinæ docere non dedignantur, nec fastidiunt. Budæus.

Stomachus pro Affectu animi. Quintil. lib. 6. Hæc aut Catonis animo, aut Ciceronis stomacho ferenda sunt. Budæus.

Stomachus aliquando pro Ira, Odio, & Fastidio. Cic. 4. Tusc. Tracta definitionem fortitudinis, intelliges eam stomacho non egere. Idem 1. Fam. 16. Hoc aspersi ut scires me tamen in stomacho solere ridere. i. e. Etiam in indignatione.

Locus ille animi nostri, stomachus ubi habitabat olim, concaluit. Cic. 4. Att. 16. Ubi sedes iræ fuit. Concaluit, Calorem concepit ad concoquenda quæ dura sunt. i. e. Ut non ferenda feram tamen.

Epistola plena stomachi & querelarum. Cic. 3. Q. frat. 8.

Exardere iracundia & stomacho. Cic. 4. Verr. 48.

Fastidium stomachi. Cic. 2. Fam. 16. Nosti enim non modo stomachi mei, cujus tu similem quondam habebas, sed etiam oculorum, in hominum insolentium indignitate fastidium.

Gravis stomachus Pelidæ. Hor. 1. Carm. 6. 6.

Facere stomachum, pro Dolore afficere ac commovere. Cic. 1. Fam. 9. Non illi quidem ut mihi stomachum facerent, quem ego funditus perdidi: sed certe ut facere se arbitrarentur.

Movere stomachum. Idem. Cic. pro Muren. 28. Itaque si mihi homini vehementer occupato stomachum moveritis, triduo me Jurisconsultum esse profitebor. Idem 6. Att. 3. In quo tamen ille mihi risum magis, quam stomachum movere solet. V. MOVEO.

Molestia & stomachus. Cic. 16. Att. 2. Mihi autem quo lætiora sunt, eo plus stomachi & molestiæ est, Pop. Rom. manus suas non in defendenda Republica, sed in plaudendo consumere.

Solicitudo ac stomachus. Cic. ad Brut. 13. Scribere multa ad te neque possum præ solicitudine ac stomacho, neque debeo. Idem pro Muren. Servius hic nobiscum hanc urbanam militiam respondendi, scribendi, cavendi, plena solicitudinis ac stomachi secutus est.

Stomacho esse dicitur res aliqua. Cic. 5. Att. 1. Et multa prætereo quæ tum mihi majori stomacho fuerunt quam ipsi Quinto.

Stomachum erumpere in aliquem. Cic. 16. Att. Hunc tu tralatum in Macrocolum lege in arcano convivis tuis: sed, si me amas, hilaris & bene acceptis, ne in me stomachum erumpant, quum sint tibi irati.

Non sine stomacho. Cic. 3. Q. frat. 5. Puto enim te existimaturum a me illos libros non sine aliquo meo stomacho esse relictos.

STOMĂCHOR, [ἀγανακτέω, πίμπραμαι, δάκνομαι, διαῤῥήγνυμαι, δυσκολαίνω, δυσχεραίνω] āri. Indignari ac turbari. Quandoque accusativo jungitur, quandoque absolute, quandoque cum præpositione ponitur. Ter. Eun. 2. 3. 31. Id quidem adveniens mecum stomachabar modo. Cic. 15. Fam. 16. Si enim stomachabere & moleste feres, plura dicemus. Idem 4. Acad. Et homo natura lenissimus (nihil enim poterat fieri illo mitius) stomachari tamen cœpit. Idem 14. Att. 21. Amariorem enim me senectus facit, stomachor omnia, sed mihi quidem, &c. Hor. 1. Epist. 1. 104.

——& prave sectum stomacheris ob unguem.

Non dubito quin mirere, atque etiam stomachere, quod tecum de eadem re agam sæpius. Cic. Capitoni, 16. Att. ep. ult.

Jucundissimis tuis literis stomachatus sum in extremo. Cic. 10. Fam. 26.

Stomachabatur senex siquid asperius dixeram. Cic. 1. de Nat. Deor. 94.

STOMACHANS, antis. Partic. [ἀγανακτῶν] Cic. 4. Att. 16. Quid aliud novi? & tamen absoluto Gabinio stomachantes alii judices. Videre quempiam irascentem & stomachantem. Cic. de Clar. Orat. 326.

STOMACHABUNDUS, a, um. Gell. 17. 8. Puer atrocibus oculis stomachabundus.

STOMACHICUS, a, um. Adj. [στομαχικὸς] Qui e stomacho laborat. Plin. lib. 25. cap. 5. scribit, helleborum mederi stomachicis. Idem lib. 20. cap. 9. Item ad spleneticos & stomachicos, &c.

STOMACHŌSUS, a, um. [ἀγανακτητικὸς] ior, issimus. Qui facile indignatur, ac cuncta fastidit. Firmic. lib. 5. cap. 10. Erunt hi quoque animo malo, & stomachoso.

Eques stomachosus. Hor. 1. Epist. 15. 12.

Stomachosa res. Cic. 2. de Orat. 279. Me quidem hercle valde illa movent stomachosa, & quasi submorosa ridicula, non quum a moroso dicuntur, tum enim non sal, sed natura ridetur. Idem de Clar. Orat. 236. Quod erat in reprehendendis verbis versutum & solers, sed sæpe stomachosum, nonnunquam frigidum. Cic. 3. Fam. 11. accipit pro Eo qui injuriam contumeliamque facit, Stomachosiores, inquit, meas literas quas dicas esse non intelligo. i. e. Ex nimis magno stomacho & indignatione scriptas.

STOMACHOSE, Adv. Compar. Cic. 10. Att. 5. Rescripsi ei stomachosius.

STOMATICE, es. f. [στοματικὴ] Oris medicamentum. Plin. 23. 8.

STOMATICUS, a, um. Adj. [στοματικὸς] a στόμα, στόματος, quod Os sive buccam Latine significat: dicitur Qui ulcus aliquod in ore habet. Plin. lib. 24. cap. 14. Hujus flos cum melle epiphoris illinitur, & ignibus sacris, stomaticisque ex aqua bibendus datur. h. e. Iis qui oris ulceribus laborant, vel cum iis medicamentis quæ stomatica dicuntur. Ob eandem rationem Stomatice est, hoc est ori confert, & oris affectus sanat. Plin. lib. 22. cap. 9. De glycyrrhiza, Ideo & commanducata, stomatice est, ulceribus oris inspersa sæpe, & pterygiis.

Stomatica pharmaca dicuntur, quæ ad uvas, tonsillas, ac omnes quæ in ore fiunt derepente inflammationes, conveniunt. Galen. lib. 6. cap. 1. De compositione pharmacorum secundum locos.

STOMIA, [στόμια] a Polluce posita inter Ornamenta colli, lib. 5. cap. 16. Ubi Gualther. vertit Oreas.

STOMŌMA, atis. n. [στόμωμα] Plin. lib. 34. cap. 1. De squama æris, Squamæ est alterum genus subtilius, ex summa scilicet lanugine decussum, quod vocant stomoma.

STOMOMA, Ferrum est in usum aliquem formatum, hoc est in instrumenti alicujus formam redactum, ac chalybe roboratum, a verbo στομόω, quod roboro, ac quasi os & aciem firmo significat, verbali forma deducta appellatione. Est etiam Chalybs ipse. Id quod facile colligitur ex Aëtio & aliis. Hinc apud Dioscor. lib. 5. & alios medicos Squama stomomatis, est Squama chalybis, vel Instrumenti alicujus ferrei chalybe roborati, quæ tundendo decutitur. Quod parum intellexisse videtur Plinius, Stomoma putans esse Squamam æris. Matthiol. in Dioscorid. hac de re fusissime disserit.

STONI, Populi sunt imas Alpium radices ex Italiæ parte habitantes: ut prodit Strab. lib. 4.

STOREA, æ. f. [ψιαθὸς, στρωμὸς] Quam extendimus super terram. Plin. lib. 15. cap. 15. Colligi mala post æquinoctium autumnale, neque ante sextamdecimam lunam, neque ante primam horam. Cadiva separari, stramentis, storeis, paleisve substerni. Storea dicta ἀπὸ τοῦ στόρνυμι, quod significat sternere. Liv. 30. 3. Numidæ præcipue arundine texta storeaque. Cæs. 2. Bell. Civil. 9. Ubi quantum storiarum demissio quatiebatur, tantum elevabant. Quidam Storiam, per tertiam vocalem ante a, scribunt.

S T R

STRABO, ōnis. m. [στραβὸς, παρόβλωψ] Qui oculos habet distortos. Cic. 1. de Nat. Deor. 81. Redeo ad deos, ecquos si non tam strabones, at petulos esse arbitramur? Plin. lib. 11. cap. 37. Uni animalium homini oculi depravantur, unde cognomina Strabonum & Petorum. Varr. Flexabulis, Multi enim qui limina intrarunt integris oculis, strabones sunt facti.

STRABO, [Στράβων] eruditione Græcus, professione geographus & philosophus Stoicus, ortus ex Amasia civitate Pontica, id quod ipse de se testatur, & Stephanus prodidit, matre fuit e Gnoso Cretensi urbe orta. Amicitia usus est Ælii Galli, cum quo Nilum navigavit, & totam fere Ægyptum lustravit, ac bonam etiam Africæ partem. Claruit Romæ temporibus Augusti & Tiberii. V. Voss. de Hist. Gr. 2. 6.

STRABUS, a, um. Adj. Non. 1. 109. Strabones sunt, quos strabos nunc dicimus.

STRABŌNUS, i. m. Petron. Fragm. cap. 68. Strabonus est, non curo.

STRAGES, is. f. [ὄλεθρος, νεκρὰς] Quicquid confuse & sine ordine stratum jacet. Est inquit Valla, Multitudo cadaverum interfectorum. Liv. 8. 30. Per arma, per viros late stragem dedere. Cic. 1. Att. 16. Quas ego pugnas & quantas strages edidi. Idem 1. de Divin. 20. Stragem horribilem, cædemque vereri.

Confusæ stragis acervus. Virg. 6. Æn. 504.

Cruenta strages. Lucan. lib. 2. 212.

Lacera strages. Stat. 12. Theb. 705.

Sanguinea strages. Stat. 2. Theb. 29.

Ciere stragem. Virg. 6. Æn. 829.

Cumulata urbs strage virorum. Sil. 15. 409.

Dat late magnam stragem. Lucan. lib. 1. 157.

Dat nimbus stragem satis. Virg. 12. Æn. 454.

Dare stragem catervatim. Virg. 3. Georg. 556.

Meditatur hiatu immani stragem tigris. Sil. lib. 4. 335.

Propagare stragem. Lucret. lib. 1. 281.

Nemorum strages. Sil. lib. 3. 205.

Virûm strage undans amnis. Sil. lib. 17. 603.

STRAGŬLA, æ. f. [στρῶμα, στρωματόδεσμος] Genus vestis, sive Quicquid insternitur vel lecto, vel equo, vel alii rei: quod in festis ante altare sternunt in pavimento, Stragulum rite vocabimus. Hæc ex Valla lib. 6. cap. 46. Cic. 4. Verr. 20. Dico te maximum pondus auri & argenti, eboris, purpuræ, plurimam vestem Melitensem, plurimam stragulam, multam Deliacam suppellectilem, plurima vasa Corinthia, magnum numerum frumenti, vim mellis maximam Syracusis exportasse.

Picta stragula. Tibul. lib. 1. 2. 79.

Vestis stragula, Idem. Cic. 4. Verr. 47. Dicebant scyphorum paria compluria, hydrias argenteas, pretiosam vestem stragulam, multa mancipia pretiosa Verri data esse. Et Liv. 34. 7. Et quum tibi viro liceat purpura in veste stragula uti: matremfamilias tuam purpureum amiculum habere non sines? Hor. 2. Serm. 3. 118.

Villosa stragula. Martial. 14. 148.

STRAGŬLUM, i. n. [ῥῆγος, φορμὸς, κοιτὰς] pro eodem accipitur, nempe pro Lectorum opertorio, ubi & dormiebant antiqui & discumbebant, vario deliniamento figuratum & acu picto. Varr. de L. L. Quicquid insternebant, a sternendo stragulum appellabant. Tibul. lib. 1. 2. 79.

Nam neque tunc plumæ, nec stragula picta soporem. Martial. lib. 14. 86. Sic Plin. lib. 13. cap. 11. Et e libro vela, tegetesque, necnon & vestem atque stragula.

Textile stragulum. Cic. 5. Tusc. 61. Quum se ille cupere dixisset, collocari jussit hominem in aureo lecto strato pulcherrimo, textili stragulo, magnificis operibus picto, &c.

Stragona, [Στραγόνα] Ptolem. lib 2. cap. 11. Germaniæ urbs. vulgo *Possenaw*.

Stramen, ĭnis. n. [κάρφη, κάρφος] Stipula, vel quidvis aliud stramineum, quod solo quiescendi gratia sternitur, nempe id proprie in triticeis culmis quod terræ hæret, & postea subsecatur, quod alii a stando dictum putant, alii a stratu, quod id substernatur pecori.
Contecta stramine casa. Ovid. 5. Met. 447.
Agreste stramen. Virg. 11. Æn. 67.

Stramentum, i. n. [καυνάκιον, κάρφος] Idem. Varr. de R. R. lib. 1. cap. 50. Tertio modo metitur, ut stramentum medium subsecent, quod manu sinistra summum prehendunt, a quo medio messem dictam puto. Infra manum stramentum quod terræ hæret, postea subsecatur. Liv. 25. 39. Pars ignis escas stramento arido tectis injiciunt, pars portas occupant. Plaut. Truc. 2. 2. 23. Noctem in stramentis pernoctare perpetem. Plin. lib. 18. cap. 3. Quies, somnusque in stramentis erat. Cæs. 8. Bell. Gall. 15. Fasces ubi consederant per manus stramentorum ac virgultorum, quorum summa erat in castris copia, inter se traditos, ante aciem collocaverunt. Ibid. lib. 6. 42. Et fervefacta jacula in casas, quæ more Gallico stramentis erant tectæ, jacere cœperunt.
Incubare stramentis. Hor. 2. Serm. 3. 117.
Stramentum, Quod sternitur latiore significatu: nam ex Varrone, quid proprie sit stramentum indicatum est. Stramentum a Vestimento secernitur. Otilius ad Atticum ait verbo victus, vestimenta & stramenta significari, continerique. l. 234. §. ultimo, de verb. signif. Sed & stragula vestis recte, qua sternimur dicitur apud Ulp. in l. 12. §. Sed si fundus non sit. D. de instruct. vel instrumen. legat. lib. 3. P. tit. 7. Stragulæ vestes Stratoriæ a Paul. dicuntur lib. 3. Senten. tit. 6. §. Veste virili. Quo loco ait: Stragula quoque huic legato reddunt. l. vestis. §. Virilia. De auro & arg. lega. lib. 34. P. tit. 2.

Stramineus, a, um. Adj. [καρφιτὸς] Quod est ex stramine. Propert. lib. 2. 16. 20.
Straminea posset dux habitare casa.
Casæ stramineæ. Ovid. 2. Amor. 9. 18.

Stramentitius, a, um. aliud Adj. Quod ex stramento fit: ut, Tectum stramentitium, Tegetes stramentitiæ. Hirt. Bell. Afr. 16.

Stramentarius, a, um. Cato de R. R. cap. 10. Falces stramentariæ.

Stramentor, āri. Stramentum colligere. Hygin. Fab. 14. Stramentatum exire.

Strangŭlo, [ἄγχω, ἀπάγχω, στραγγαλίω, πνίγω, ἀποπνίγω] āre. Stringendo gulam necare. Columel. lib. 3. cap. 12. Eademque velut conclusa & coarctata semina comprimere atque strangulare. Cic. 9. Fam. 22. Nos autem ridicule si dicimus, ille patrem strangulavit: honorem non præfamur. Juven. 10. Sat. 13.
Sed plures nimia congesta pecunia cura
Strangulat.
Strangulare divitias dixit Papinius, quod tanquam invitæ & constrictæ retinerentur constipatæ, ut quæ respirare nequirent, suffocarentur. Stat. 2. Sylv. 2. 150.
Non tibi suppositas infœlix strangulat arca
Divitias. Turneb.
Liquor strangulat ora. Ovid. in Ibin, 594.
Strangulat segetes nimia terræ lætitia. Quintil. lib. 8. in prooem.
Natura strangulare sonitum. Plin. lib. 2. cap. 43.

Strangulātus, a, um. Partic. [πνικτὸς] Plin. lib. 7. cap. 7. Fabius in lactis haustu uno pilo strangulatus.

Strangulātus, ūs. m. [πνιγμὸς] Ipsa strangulatio: ut, Strangulatus vulvæ, quæ & Strangulatio dicitur, pro Compressione, & angustia uteri. Plin. lib. 20. cap. 18. Datur & olfactandum ex aceto in strangulatu vulvæ. Idem lib. 21. cap. 20.

Strangulatio, ōnis. f. [πνίξις] ut, Strangulatio vulvæ. Plin. lib. 20. cap. 15.

Strangulātor, ōris. m. Spartian. Severo cap. 14. Narcissum Commodi strangulatorem leonibus objecit.

Strangulātrix, īcis. f. Manus strangulatrix faucium. Prudent. in Roman. v. 1103.

Strangulābilis, e. Adj. Tertull. de Anima, cap. 32. Submersu piscinarum strangulabilis.

Strangūria, æ. f. [στραγγουρία] Difficultas urinæ, quæ ex meatus constrictione accidit: unde fit ut stillatim urina dimittatur. Unde etiam, Urinæ stillicidium, Latinis dicitur. A στραγγαλίω constringo, & τὸ οὖρον. Vel ab σταγὼν σταγόνος, quod apud nos stillicidium significat: οὐρέω, meio. Latine Substillium dicitur. Plin. lib. 20. cap. 52. Philistion in lacte coquit, & ad stranguriam dat radicis uncias quatuor. Cic. 2. Tusc. 45. Quanvis idem forticulum se in torminibus & in strangụria sua præbeat. conf. Cato de R. R. 127. Cels. 2. 1.

Stratagēma, sive **Strategēma**, ătis. n. [στρατήγημα] Stratagemata, Astutiæ rei militaris, gesta militaria, exempla sive consilia militaria, quibus posteri ad similia facienda ducuntur, στρατὸς enim, exercitus; ἄγω duco: Stratia, militia, exercitus. Cic. 3. de Nat. Deor. 15. Consilium illud imperatorium fuit, quod Græci στρατήγημα appellant, sed eorum imperatorum qui patriæ consulerent, vitæ non parcerent. Idem 5. Att. 2. Quum interim Rufio noster quod se a Vestorio observari videbat, stratagemate hominem percussit.

Stratēgus, i. m. [στρατηγὸς] Dux exercitus. Plaut. Curc. 2. 3. 6. Nec strategus, nec tyrannus quisquam.
Strategum te facio huic convivio, dixit Plaut. in Stich. 5. 4. 20.

Strategia, æ. f. [στρατηγία] Militatio, prætura, imperium rei militaris & gubernatio. Plin. lib. 6. cap. 9. A Tigranocerta ad Iberiam. Dividitur (quod certum est) in præfecturas, quas ii strategias vocant. Idem lib. 4. cap. 11.

Stratioticus, a, um. Adj. [στρατιωτικὸς] Militaris. Plaut. Pseud. 2. 2. 9. Stratioticum nuntium advenientem percutiam probe.

Stratarchas, Dorylai filius, rex fuit Cretensium, quem Strabo se vidisse adserit lib. 10.

Stratiōtes, [στρατιώτης] Millefolium, frutex exiguus palmi altitudine, foliis avicularum pennas imitantibus, brevi admodum dissectoque foliorum exortu. Latini & Militarem herbam appellant propterea quod vulnera omnia ferro facta intra dies quinque sanare dicatur ex oleo imposita. Est & Stratiotes aquaticus sine radice vivens, aquis tantum supernatans folia habens sempervivo similia: sed majora. Hujus meminit & Plin. lib. 24. cap. 18. Celebratur (inquit) & a Græcis Stratiotes: sed ea in Ægypto tantum ex inundatione Nili nascitur, Aizoo similis, ni majora haberet folia. Refrigerat mire & vulnera sanat ex aceto illita.

Stratius, [Στράτιος] Jovis cognomen qui apud Caras colebatur, quod nos Bellicosum interpretari possumus. Herod. lib. 5.
Item unus ex filiis Nestoris.

Strato, ōnis. m. Multi in hujusce nominis societatem venerunt.
Primus Isocratis auditor.
Secundus Lampsacenus, Theophrasti discipulus, qui vocatus est Physicus, propter speculationem physicæ. Præceptor fuit Ptolemæi Philadelphi. scripsit multos libros. Cic. 1. de Nat. Deor. 35. Nec audiendus est ejus (scil. Theophrasti) auditor Strato, is qui Physicus appellatur; qui omnem vim divinam in natura sitam esse censet, quæ causas gignendi, augendi, minuendi habeat: sed careat omni sensu & figura.
Tertius medicus qui Erasistratum audivit.
Quartus historicus.
Quintus poëta Epigrammatum.
Sextus antiquus medicus, ut ait Aristoteles.
Septimus Peripateticus, qui vixit Alexandriæ. Hæc Diogenes Laertius.
Octavum Plutarchus Stratonem ponit Rhetorices præceptorem, ac Bruti familiarem, qui una cum eo in bello Philippensi fuit: solusque adhibitus dum ille sibi mortem conscivit. Conciliatus postea Augusto per M. Messalam, qui comes ad bellum Actiacum fuit. V. Ælianum. Hic (ut Hieronymus scribit) manu propria se volens confodere, ne imminentibus Persis ludibrio foret: quorum fœdus Ægyptii regis societate neglexerat, retrahebatur formidine: & gladium quem arripuerat circunspectans, hostium pavidus expectabat adventum. Quem jam jamque capiendum uxor intelligens, extorsit acinacem de manu, & latus ejus transverberavit. Compositoque ex more cadavere se moriens superjecit, ne post virginalia fœdera alterius coitum sustineret.

Stratonice, es. f. [Στρατονίκη] Ariarathis Cappadocum regis filia, uxor Eumenis Pergami regis, cui Attalum peperit, qui illi in regnum successit. Strabo lib. 13.

Stratonicea, Urbs est Mesopotamiæ ad Babylonem, auctore Plin. lib. 6. cap. 26.

Stratonicia, Civitas est nobilissima in mediterraneo Asiæ. Strab. lib. 14.

Strator, **Stratum**. V. sterno.

Stratonicus, i. m. Philippi Macedonum quæstor, vir ditissimus; ad quem pertinet Plautinum illud in Rud. 4. 2. 27. Post animi causa mihi navem faciam, atque imitabor Stratonicum oppida, circumvectabor.
Item citharœdus quidam sub Ptolemæo, cujus meminit Athenæus lib. 8.

Stratōrius, a, um. Idem quod Stragulus, a, um. Stratoria stramenta, Stratoria vestis: V. in dictione stramentum.

Stratūra, æ. f. (sic enim apud Javolenum lib. 2. Ex posterioribus Labeonis, non Structura legendum esse docent antiquiores Codices) est Locus alicujus ex tabulis factus, qui æstate tollatur, & hyeme ponatur. Jureconsultus in l. quos nos. §. ultimo. De verb. signif. in P.

Stratus, Acarnaniæ civitas, ad fluvium Acheloum. Strab. lib. 10.

Strebula, Pompeius ait, significat, Umbrorum lingua, Partes carnium sacrificatarum. Varr. De strebula ut delumbos cœnabis Chærea strebula, ut Opilius scribit, circum coxendices sunt nobis. Arnob. lib. 7. fere ut Varr. interpretatur sic scribens, Non enim placet carnem strebulam nominare, quæ taurorum e coxendicibus demitur. Etymologiam ei Græcam reddit Varr. a verbo στρέφειν, quod est Vertere.

Strena, æ. f. [ξένιον] Munus quod datur die festo, ominis boni gratia. Festus, Strenam vocamus, inquit, quæ datur die religioso ominis boni gratia a numero, quo significatur alterum tertiumque venturum similis commodi, veluti trenam, præposita s litera, ut in loco & lite, sloco, slite solebant antiqui. Sueton. in Calig. cap. 42. Edixit & strenas ineunte anno se recepturum, stetitque in vestibulo ædium Calendis Januariis ad captandas stipes, quas plenis ante eum manibus ac sinu omnis turba ferebat.
Strena, dicta a strenuitate, teste Non. Pompon. Pistorib. Asside, siqua ventura est alia strena strenæ.
Strenarum origo, qua fœlicem ominamur annum ipsius auspicio & initio, a Tatio rege manasse dicitur, qui primum Romuli hostis, deinde collega in regno Romano fuit. Symmachus in quadam epistola, Ab exortu pene urbis Martiæ strenarum usus adolevit auctoritate Tatii regis, qui verbenas felicis arboris ex luco strenæ novi anni auspices primus accepit, DD. Imperatores: nomen indicio viris strenuis hæc convenire ob virtutem. Ex Turneb.
Strenarum commercium, Vicissitudo dandi & accipiendi strenas. Sueton. in Tiber. cap. 34. Quotidiana oscula prohibuit edicto: item strenarum commercium, ne ultra Calendas Januarias exercerentur. Consueverat quadruplam strenam & de manu reddere, sed offensus interpellari se ab iis qui potestatem sui die festo non habuissent, ultra non reddidit. Quadruplam, id est quadruplo majorem quam accepisset. Interpellari, impediri, & a rebus gerendis averti: toto mense Januario. Strenæ meminit idem Suet. in August. cap. 57.

Strenua, Dea, quæ & **Strenia** dici videtur. Varr. de L. L. 4. 8. Hinc oritur caput sacræ viæ, ab Streniæ sacello. Divus Augustinus a strenue faciendo denominatam ait. Lil. Syntag. 1. lib. Histor. Deor.

Strenuus, a, um. Adj. [δραστήριος, ἐνεργὴς, ἀγέρωχος, εὔζωνος, γενναῖος] Fortis, celer, vigilans, & ad res gerendas promptus.

Ter. Phorm. 3. 1. 12. Tum Phormio itidem hac re (ut in aliis) ſtrenuum hominem præbuit. Columel. lib. 7. Magiſter pecoris acer, durus, ſtrenuus, laboris patientiſſimus, alacer, atque audax eſſe debet. Ut cognoſceret te, ſi minus fortem, attamen ſtrenuum. Cic. 2. Philipp. 78.
Aliquem putare ſtrenuum. Cic. 15. Att. 6.
Dextra ſtrenua. Ovid. de Medicam. faciei, 64.
Facies ſtrenua. Plaut. Rud. 2. 2. 8.
Inertia ſtrenua. Hor. 1. Epiſt. 11. 28.
Miniſtra ſtrenua faciendis juſſis. Ovid. 9. Met. 307.
Mors ſtrenua, pro Cita & celeri. Curt. lib. 9.
Membra ſtrenua. Ovid. 4. Faſt. 782.
Saltus ſtrenuus, pro Celeri. Curt. lib. 9. Tranſiliebantque in vehicula ſtrenuo ſaltu, quum ſuccurrere laborantibus ſuis vellent.
Strenuior, pro Magis ſtrenuus. Plaut. Epid. 3. 4. 10. Nam ſtrenuiori deterior ſi prædicet ſuas pugnas, de illius ore fiunt ſordidæ.
Superl. Cato de R. R. in præfat. At ex agricolis & viri fortiſſimi, & milites ſtrenuiſſimi gignuntur. Plin. lib. 18. cap. 5. Fortiſſimi viri, & milites ſtrenuiſſimi. conf. Tacit. 4. Hiſt. 69.

STRENUE, Adj. [δεξιωτέρως] Fortiter, diligenter. Cic. 16. Att. 6. Magis commode quam ſtrenue navigavi. Idem 2. Q. frat. 2. Domus utriuſque noſtrûm ædificatur ſtrenue.
Capere arma pro aliquibus ſtrenue. Cic. pro Rabir. 31.
Comparare aliquid ſtrenue. Auctor ad Herenn. lib. 4.
Sane ſtrenue accepi tuas literas. Cic. 14. Fam. 5.
Strenue, pro Celeriter, ſive protinus. Curt. lib. 8. Revocatoque ſtrenue Oxorte, futurum ſe in regis poteſtate reſpondit.

STRENUITAS, átis. f. [τὸ δεξιωτέρον] Fortitudo, celeritas, agilitas. Ovid. 9. Met. 320.
Strenuitas antiqua manet.

STRENUO, áre. Strenuum ſe gerere. Plaut. Pſeud. 2. 2. 34. Dum tu ſtrenuas, res erit ſoluta.

STREPO, ui, itum, [δουπέω, ψοφέω, κτυπέω, κναβίω, κεϱταλίζω, πατάγέω] ĕre. Pedibus aut aliquo quocunque alio modo ſtrepitum facere. Plin. lib. 11. cap. 10. Quum adveſperaſcit, in alveo ſtrepunt.
Campus omnis ſtrepit murmure. Virg. 6. Æn. 709.
Cornua ſtrepuerunt rauco cantu. Virg. 8. Æn. 2
Mavors ſtrepit per omnem Auſoniam. Sil. lib. 4. 10.
Strepere aliquid, pro Submurmurare. Liv. 2.
Strepere inter ſe. Cic. 1. de Divin. 29. Inter ſe ſtrepere, aperteque artem obterere, &c.
Strepunt aures clamoribus plorantium. Liv. 22. 14.

STREPITUS, ûs. m. [πάταγος, δοῦπος, κτύπος, κέλαδος] proprie, Pedum ambulantium, manuumque aliquid pertractantium ſonus eſt. Cic. 2. Verr. Tum vero non ſtrepitu, ſed maximo clamore ſuam Pop. Rom. ſignificavit voluntatem. Idem 13. Att. 46. Heri neſcio quid in ſtrepitu videor exaudiſſe, quum diceres te in Tuſculanum venturum. Cæſ. 4. Bell. Gall. 33. Atque ipſo terrore equorum, & ſtrepitu rotarum ordines plerumque perturbant.
Arboris ſtrepitus. Plin. lib. 16. cap. 42.
Concurſus hominum forique ſtrepitus. Cic. de Clar. Orat. 317.
Fulminum ſtrepitus. Cic. 1. de Legib. 21.
Pedum crepitus, & ſtrepitus hominum. Cic. in Topic. 52.
Tonitruum ſtrepitus, fremitus, clamor. Cic. 8. Fam. 2.
Acerbus plagarum ſtrepitus. Juven. 14. Sat. 19.
Demens ſtrepitus. Hor. 3. Carm. 19. 23.
Dulcis ſtrepitus aureæ teſtudinis. Hor. 4. Carm. 3. 17.
Ingens valvarum ſtrepitus. Hor. 2. Serm. 6. 112.
Nocturni atque diurni ſtrepitus. Hor. 2. Serm. 2. 79.
Popularis ſtrepitus. Hor. de Arte Poet. 82.
Audire ſtrepitum cum fremitu in aliquo loco. Cic. de Aruſp. Reſp. 20.
Fit ſtrepitus tectis. Virg. 1. Æn. 729.
Haurire ſtrepitum, Audire ſtrepitum. Virg. 6. Æn. 559.
Remugit ſtrepitu janua. Hor. 3. Carm. 10. 5.
Terrere aliquem pedum ſtrepitu. Tibul. lib. 1. 2. 35.
Strepitus, Pompa divitiorum, a comitantium ſtrepitu dicta. Quintil. Declam. 13. Hic quum me evocaſſet ſubito trepidum, totoque fortunæ ſuæ, ſtrepitu circunſtetiſſet.
Strepitus, per ſecundam declinatum antiquis, auctor Non. 8. 52. Enn. Hectoris Lytris; Quid in caſtris ſtrepiti eſt?

STREPITO, [πατάγοῦμαι] áre. Sæpe ſtrepitum facere. Virg. 1. Georg. 413.
Inter ſe foliis ſtrepitant. conf. Flacc. 4. 288.
Alæ ſtrepitantes. Tibull. lib. 2. 2. 37.
Arma ſtrepitantia. Tibul. lib. 2. 5. 73.

STREPSICEROTES, Tranſmarinum animal ſemiferum. Plin. lib. 8. cap. 53.

STREPTOS, i. m. Uva, quæ cum Sole circumagitur ubique. Plin. lib. 14. cap. 3.

STREPTOS, [ϛρεπτὸς] Torquis apud Perſas, a ϛρέπτω torqueo. Unde apud Herodotum ϛρεπτοφόροι, id eſt torquati, ſive torquem ferentes. Polluci autem lib. 5. cap. 16. ϛρεπτοὶ ponuntur inter ornamenta muliebria.

STRIA, æ. f. Eminentia illa quæ eſt inter canaliculos & ſulcos in eo columnarum genere quod ſtriatum dicitur. Vitruv. lib. 3. cap. ult. Columnarum ſtriges faciendæ ſunt XXIV ita excavatæ, ut norma in cavo ſtrigis quum fuerit conjecta, circumacta, ita anconibus ſtriarum dextra ac ſiniſtra angulos tangat, ut acumen normæ circumrotundatione tangendo pervagari poſſit. Plin. lib. 22. cap. 22. Quorundam ex his facile noſcuntur venena, diluto rubore, rancido aſpectu, livido intus colore, rimoſa ſtria, pallido per ambitum labro.
Stria & Strix, hoc differunt ex Vitruvii deſcriptione: In columna ſtrata, pars eminula dicitur ſtria: pars cava, ſtrix. Vitruv. lib. 10. cap. 15. Canaliculi, qui Græce ϛρίξ dicitur, longitudo, &c. Idem lib. 4. cap. 4. Circa ſtrigium cava, & angulos ſtriarum. V. in STRIGILIS. Budæus Strigiles.
Striæ etiam in herbis (inquit Ruellius) ſunt Partes quædam, &, ut ita dicam, femora quæ protuberant: ἐξοχὰς Græci vocant: ſicut cava canaliculique, ſtrigiles, ſi Vitruvio credimus appellantur.

S T R

STRIO, áre. Strias facere. Vitruv. lib. 4. cap. 3. Columnas autem ſtriari viginti ſtriis oportet.
Striare etiam dicuntur boves, quum peracto aut non peracto priore verſu, alius ſuper alium innititur. Hoc autem fieri, dum boves adhuc in priore verſu anhelant, non convenit. Plin. lib. 18. cap. 19. In arando verſum peragi, nec ſtriare in actu ſæpius.

STRIATUS, a, um. Partic. Striis diſtinctum: unde & Folia ſtriata, & Columnæ ſtriatæ, & Conchæ ſtriatæ dicuntur. Plin. lib. 21. cap. 5. Candor ejus eximius, foliis foris ſtriatis, & ab anguſtiis in latitudinem paulatim ſeſe laxantibus, effigie calathi. Idem lib. 37. cap. 10. & lib. 1. cap. 33.
Striatus ſcapus. Plin. lib. 26. cap. 7.
Striatam frontem vocat Apul. lib. 12. Contractam, caperatamque & quaſi ſulcos facientem præ triſtitia.

STRIATURA, æ. f. Vitruv. lib. 4. cap. 3. Striaturæ paribus lateribus. Paulo poſt, Ita Dorica columna ſui generis ſtriaturæ habebit perfectionem.

STRIBLIGO, vel STRIBILIGO, ĭnis. f. [σολοικισμὸς] A vetuſtioribus Latinis dicebantur, quæ hunc Imparilitas & Solœciſmus appellatur, qui ab Aſin. Capit. definitur Impar & Inconveniens compoſitura partium orationis. V. Gell. lib. 5. cap. 20.

STRICTABILLÆ, dicuntur non tam ambulantes quam ſummo pede vel talo terram ſtringentes, quod uſuvenit iis quibus pedes læſi ſunt, vel crura. Non enim planum ponunt veſtigium pedis, ſed ejus extremo tantum radunt ſolum, qui iidem pedibus ſuis ægre ſtant & inſiſtunt. A ſtringendo deducitur ſtrictare: a ſtrictando ſtrictillare per diminutionem, & per eandem iteratam ſtrictibillare vel ſtrictabillare, ut a conſcribere conſcribillare: unde ſtrictabillæ ſunt appellatæ, ut Var. ait: Actius apud Varr. Staciæ, ſcrupedæ, ſtrictabillæ, tantulæ. Ex Turneb.

STRICTE, STRICTIM, STRICTURA, STRICTUS. V. STRINGO.

STRIDEO, ui, [σίζω, τρίζω, βρύχω, λίζω] ēre. Stridere dicuntur proprie funes, quum ſonum faciunt. Transfertur etiam ad alia.
Cardo foribus ſtridebat ahenis. Virg. 1. Æn. 449.
Ignes ſtrident. Lucan. lib. 6. 179.
Mare ſollicitum ſtridet. Virg. 4. Georg. 262.
Merum fuſum in igne ſtridet. Ovid. 5. Triſt. 5. 12.
Sylvæ ſtridunt. Virg. 2. Æn. 418.
Tibia ſtridebat cantu. Catull. Argon. 62. 264.
Vulnus infixum ſtridet ſub pectore. Virg. 4. Æn. 689.

STRIDO, di, [λιγαίνω] ĕre. Idem. Plin. Epiſt. 203. At quum ſtridunt funes, curvatur arbor, gubernacula gemunt. Virg. 8. Æn. 420. Idem 4. Georg. 556.
——liquefacta boum per viſcera toto
Stridere apes utero, & ruptis effervere coſtis.
Stridere ad alia transfertur. Hor. 2. Serm. 8. 78.
Stridere ſecreta diverſos aure ſuſurros.

STRIDENS, entis. Partic. [τρίζων] ut, Horrendum ſtridens bellua. Virg. 6. Æn. 288.
Alis ſtridentibus ludunt cygni. Virg. 1. Æn. 401.
Haſta ſtridens. Virg. 9. Æn. 419.
Plauſtra ſtridentia. Virg. 3. Georg. 536.
Procella ſtridens. Virg. 1. Æn. 106.
Serræ ſtridentis horror. Lucret. lib. 2. 410.

STRIDOR, ōris. m. [ῥοῖζος, βρυγμὸς, τρυσμὸς, τετριγμὸς] Virg. 1. Æn. 87. ——ſtridorque rudentum. Plin. lib. 8. cap. 9. Stridor ſuis. Et lib. 17. cap. 24. Sonumque edunt parvuli ſtridoris.
Acutus ſtridor. V. Acutus, in ACUO.
Denſus ſtridor. Cic. 1. de Divin. 13.
Aut denſus ſtridor quum celſo e vertice montis
Ortus adaugeſcit ſcapulorum ſæpe repulſus.
Ferus ſtridor, Sibilus ſerpentis. Ovid. 9. Met. 65.
Horrifer Aquilonis ſtridor. Cic. 1. Tuſc. 68.
Ingens ſtridor. Virg. 7. Æn. 65.
Raucus ſtridor, Grunitus apri. Ovid. 8. Met. 287.
Terrifici ſtridores. Sil. lib. 5. 189.
Terriſonus ſtridor. Claud. 1. in pr. Conſ. Stilich. 109.
Audire ſtridorem ſerræ. Cic. 5. Tuſc. 16.
Impulit acri ſtridore validas fores. Valer. 2. Argon. 273.
Indignatum magnis ſtridoribus æquor. Virg. 2. Georg. 162.
Reddit ſtridorem janua verſo cardine. Ovid. 11. Met. 608.
Invidiæ ſtridor. V. Invidia, in INVIDEO.

STRIDULUS, a, um. Adj. [λιγὺς, λιγυρὸς, λιγύφθογγος, λιγύφωνος] ut, Plauſtra ſtridula. Ovid. 3. Triſt. 12. 30.
Fax ſtridula lacrymoſo fumo. Ovid. 10. Met. 6.
Convitia ſtridula. Lucan. ad Piſon. 258.

STRIDON, vulgo *Strigna*, Oppidum in agro Juſtinopolitano fuit, in Dalmatiæ & Pannoniæ confinio D. Hieronymi patria, a Gothis everſum.

STRIGA, æ. f. [χορταλίγμα] Strigæ, ordo rerum inter ſe continuitate collocatum, ut ait Feſt. quod una ſint conſtrictæ. Columel. lib. 2. cap. 19. de fœno loquens. Utrunque ſiccatum coarctabimus in ſtrigam, atque ita in manipulos vinciemus. Altera lectio habet Striam. Sed forte legendum eſt Struem. Paulo enim poſt vocat Metas.
Striga apud ſcriptores agreſtium menſurarum ſic exponitur; Ager, inquit Frontinus, per ſtrigas & per ſcamna diviſus & aſſignatus eſt more antiquo in hac ſimilitudine, qua in provinciis arva publica coluntur. Hyginus autem ſic, Menſuræ quadraturam dimidio longiorem facere debebimus, &, quod in latitudinem longius fuerit, ſcamnum appellare, quod in longitudinem, ſtrigam. Et Aggen. Strigatus, inquit ager eſt, qui a Septentrione in longitudinem in Meridianum decurrit: ſcamnatus autem, qui eo modo ab Occidente in Orientem creſcit.
Striga, Hygino auctore in libello de Caſtrorum metatione, Ordo eſt & ſeries equorum in caſtris tendentium: vel ut Soſipater ait, Striga caſtrenſe eſt vocabulum, Intervallum turmarum ſignificans, in quo equi ſtringuntur. Hinc

STRIGO, áre. In ſtrigam equos vel mulos junctos agere, & recta dirigere,

dirigere, ne diversi abeant, hi in hanc, illi in illam partem. Eo verbo usus est, qui parodiam venustissimam epigrammatis Catulliani lusit in Ventidium mulionem,

Et inde tot per orbitosa millia
Jugum tulisse, læva sive dextera
Strigare mulas, sive utrumque cœperat.

Strigo, velut In striga interquiescere. Plin. per translationem usurpavit, cum inquit, In arando versum peragi, nec strigare in actu spiritus: id est, in agendo sulco interquiescere. Ut enim in striga quiescunt equi, & ut in strigam dum collocantur strigare dicuntur: ita quoque cum in versu, qui uno spiritu agendus est, ad interspirandum requiescunt, strigare dicuntur. Frustra igitur in editis legas Striare. Interpretationem vero hanc adjuvat Senec. 4. Epist. Itaque, inquit, in vanum operosos culpaverim: rursus ad honesta nitentes quanto magis incubuerint, minusque sibi vinci & strigare permiserint, admirabor & clamabo, tanto melior, surge & inspira, & clivum istum, uno si potes spiritu exupera. Idem tamen error est in editis, qui & apud Plin. 1. Sed sic emendato auctoribus Guliel. Pelisser. & Turneb. In hoc etiam dictum est apud Phædr. 3. 7. 9.

Namque ubi strigandum, & ubi currendum est, scio.

STRIGATUS, a, um, Frontin. Ager strigatus, i. e. Per strigas mensuratus.

STRIGARIUM, i. n. Locus, ubi equi striganiur. Sic legit Salmasius apud Plin. lib. 28. cap. 17. ubi vulgo legitur Se trigario.

STRIGILIS, is. f. & STRIGIL, ilis. n. [στλεγγὶς, ψῆκτρα] in ablativo Strigili; Instrumentum ferreum, dentatum. A stringendo, id est, radendo, quo equos & id genus jumenta expolire solent equisones, e corpore sordes abradendo.

Strigili utebantur veteres in balineis ad radendas corporis sordes, sudoremque detergendum, præcipue in frictionibus, ante quam comederent. Fiebat autem hæc ex auro, argento, ferro; interdum etiam lapidibus quibusdam: nunc lineis utuntur. Pers. 5. Sat. 126.

I puer, & strigiles Crispini ad balnea defer. Plaut. Stich. 1. 3. 77. Rubiginosam strigilem ampullam rubidam. De strigili apud Martial. lib. 14. 51.

Pergamus has misit curvo distringere ferro. Juven. 3. Sat. 263.
—— sonat unctis Strigilibus. Hor. 2. Serm. 7. 110.
—— an hic peccat, sub noctem qui puer uvam
Furtiva mutat strigili?

Strigiles quidam accipiunt pro Pectinibus fricatoriis. Legimus apud Strab. lib. 15. de moribus Indorum, Illos exercitium, præcipue frictionem probare, & maxime strigilibus hebeni levibus corpora expolire. Plin. de spongiis loquens, lib. 31. cap. 11. Præstant & strigilum vicem, linteolorumque affectis corporibus.

Strigilem, aliqui accipiunt pro quodam Vasis genere. Strab. Inde strigilum & ampullarum artifices mature evaserunt. Plaut. Pers. 1. 3. 34. Cic. 4. de Fin. 30. Si ad illam vitam quæ cum virtute degatur, ampulla aut strigilis accedat. Quanquam tamen etiam his locis pro Strigili balneatoria sumi possit, quæ cum ampulla unguentaria ferebatur, ut post frictionem & sudoris abstersionem, quæ strigili fiebat, ungerentur.

Strigilis, pro Specillo aurifusorio, si verba fingere licet. Specilla vero aurifusoria Galen. ὠτεγχύται dicuntur, velut μητρεγχύται, ac ῥινεγχύται ab eodem, & medicis omnibus vocantur, quæ nos uterifusoria, & narifusoria appellare possumus. Cels. ὠτεγχύτας, alias strigiles, alias oricularios clysteres appellat. Verum strigilis vox videtur plane ex ξύστρα facta esse. Nam velut hæc ἀπὸ τοῦ ξύειν, sic illa a stringendo deducta apparet, & pro aurifusorio specillo ambæ accipiuntur. Hæc ex Cornar. in Galen. Cels. lib. 6. cap. 7. De aurium morbis, & curationibus. In aurem vero infundere aliquod medicamentum oportet, quod semper ante tepefieri convenit: commodissimeque per strigillium instillatur. Ubi auris repleta est, super lana mollis addenda est, quæ humorem intus contineat. Scribon. Larg. in titulo, Ad aurium dolorem, Prodest herbæ urceolaris, aut cucurbitæ ramentorum succus tepens per strigilem in foramen auris dolentis infusus. Paulo post, reponitur medicamentum in ampulla vitrea. Quum opus est, ad tumorem quidem calidum per strigilem infunditur: deinde foramen summum lana succida tegitur. Ad ulcus autem frigidum, per ejusdem generis lanam & auriscalpium injicitur. Plin. lib. 29. cap. ult. Murium cinis cum melle instillatus, aut cum rosaceo decoctus, aurium dolores sedat. Paulo post, Sed medici malunt e nardo decoqui usque ad tertias, atque ita asservari: deinde quum opus sit, strigili tepefacta infundere. Constat deplorata aurium vitia eo remedio sanari.

Strigil, Aluminis genus pumicosum & foraminosum fistulis spongiæ simile, rotundumque natura.

Strigiles (inquit Plin. lib. 33. cap. 3.) Hispania vocat auri parvulas massas quod super omnia solum in massa aut ramento capitur, quum cætera in metallis reperta, igni perficiantur. Hoc statim aurum est, consummatamque materiam protinus habet, quum ita invenitur.

Budæus, Strigiles in antiquis libris Vitruvii impressis bene legebatur, ubi nunc Striges legitur, & Strigium, lib. 4. cap. 4. Et lib. 5. cap. 7. Nam id verbum apud Cels. legitur lib. 6. cap. 7. licet in impressis Strigem pro Strigilem legatur. Jucundus Veronensis ita immutavit, qui Strigem affirmat in antiquis legi. Græcum est verbum, ut Vitruv. ait, lib. 10. cap. 15. Sic enim appellat partem catapultæ, qui Canaliculus ab eo dicitur. V. in STRIA, Stria & Strix hoc differunt.

STRIGILECŬLA, æ. f. [στλεγγίδιον] dimin. a Strigilis pro Vase, ut vult Calepinus. Apul. in Flor. Qui magno incœptu prædicavit, fabricatum semet sibi ampullam quoque oleariam, quam gestabat lenticulari forma, tereti ambitu, pressula rotunditate, juxtaque honestam strigileculam, recta fastigiatione clausulæ flexa tribulo ligulæ, ut & ipsa in manu capula moraretur, & sudor ex ea rivulo laberetur. Certe hic locus apertissime, vas non esse Strigilem notat, sed Instrumentum quod cum ampulla in balineis serviebat, post frictionem & sudorem.

STRIGMENTUM, i. n. [γλοιὸς] Sordes quæ ex corporibus raduntur. Cels. lib. 2. cap. 6. Alvus quoque varia pestifera est, quæ strigmentum, si sanguinem, bilem viridem, aliquid modo diversis temporibus, modo simul & in mistura quadam, discreta tamen repræsentat. Plin. lib. 9. cap. 15. Anguillæ atterunt se scopulis, ea strigmenta viviscunt.

Strigmenta olei dicimus Cæromata, id est, sordes olei, quæ ex unctorum athletarum corporibus raduntur. Plin. lib. 15. cap. 4. Notum est magistratus honoris ejus octogenis sestertiis strigmenta olei vendidisse. Valer. Max. 9. 14. Gymnicorum servo strigmenta gymnasii colligenti similis.

Strigmenta, Ramenta. Plin. lib. 20. cap 3. de cucurbita sylvestri, Succus ex strigmentis illitus cum rosaceo & aceto febrium adores refrigerat. Ibidem & Ramenta & Strigmenta vocat.

STRIGIS, is. Avis quam lac habere nonnulli tradiderunt. Plin. lib. 11. cap. 39.

STRIGIUM, i. n. Vestis Hispanica. Plaut. Nudus est: jurat se strigium oppignorasse. Hispanos enim initio certum est strigio, id est, sordido palliolo usos, quibus suas carnes obtegerent: nunc pannosi quidem sunt, sed lautiores.

Item Striatura in columnis. Vitruv. 4. 4.

STRIGO, ōnis. m. Homo maleficus. Plaut. Bacch. 2. 3. 46. Dum circumspecto, atque ego lembum conspicor; longum est strigonem maleficum exornarier. Sic enim legit Muretus; V. Var. Lect. 12. 19. Eandem lectionem probat Salmasius; nonnullis melius arridet Rigorem; aliis Strigorem.

Strigones, inquit Festus Densarum virium homines. Strigore in editis legitur mendose ut Turnebus putat.

STRIGŌSUS, a, um. Adj. [σκελετώδης, λεπταλέος] Quod est exhaustum & macilentum, quasi stringosum. Unde Jumenta strigosa dicta sunt, quod corpora eorum restricta sint fame, aut alia vitii causa. Columel. lib. 6. cap. 37. Strigosum patris præferret habitum. Idem lib. 7. cap. 6. Placide ac lente pabuletur, ut & largi sit uberis, & non strigosissimi corporis. De capris.

Canis strigosus. Columel. lib. 7. cap. 12. conf. Non. 2. 84.

Equus strigosus. Gell. lib 4. cap. 20.

Orator strigosus, per traslationem. Jejunus, ineptus. Cic. de Clar. Orat. 64. Habet enim certos sui studiosos, qui non tam habitus corporis opimos, quam gracilitates consectentur, quos valetudo modo bona sit, tenuitas ipsa delectat: quanquam in Lysia sunt sæpe etiam lacerti, sic ut & fieri nihil possit valentius: verum est certe genere toto strigosior, sed habet tamen suos laudatores, qui hac ipsa ejus subtilitate admodum gaudeant. i. e. Gracilior & tenuior, ut ipse ibidem: cui opponit Corporis habitum opimum.

Compar. Liv. 27. 47. Et strigosiores equos.

STRIMON, V. STRYMON.

STRINGO, strinxi, strictum, [σφίγγω, ξύω, πιλέω, σφηκόω] ĕre. Arctare. Plin. Apprehensamque manu strinxit.

Metis narrandi pressis stringere aliquid, Breviter enarrare, brevi narratione perstringere. Sil. lib. 8. 48.

Nullum vinculum ad stringendam fidem jurejurando majores arctius esse voluerunt. Cic. 3. Off. 111.

Vultus stringere. Stat 1. Sylv. 2. 244.

Non talis niveos strinxit Lavinia vultus
Quum Turno spectante rubet.

Stringere, per translationem, pro Percutere ponitur. Virg. 9. Æn. 294.

Atque animum patriæ strinxit pietatis imago.

Pectora tua stringuntur nostro delicto; Feriuntur & vulnerantur nostra maledicentia. Ovid. 5. Trist. 6. 21.

Spiritus hic, Scythica quem non bene ducimus aura,
Quod cupio, membris exeat ante meis,
Quam tua delicto stringantur pectora nostro:
Et videar merito vilior esse tibi.

Stringere, Excidere. Virg. 9. Ecl 61.

—— hic ubi densas
Agricolæ stringunt frondes. i. e. Amputant, decutiunt, ut ait Serv. Idem 1. Georg. 317.
—— & fragili jam stringeret hordea culmo. Columel. lib. 6. cap. 3. Aut stringere arbores expedias.

Stringere quernas glandes, Decerpere, colligere. Virg. 1. Georg. 305.

Stringere, Cædere, dolare. Sil. lib. 6. 352.

—— jam nautica pubes
Aut sylvis stringunt remos, aut abiete secta
Transtra novant. Stringunt, i. e. Dolant & præparant ad navigandum. Virg. 1. Æn. 556.
Aut sylvis aptare trabes, & stringere remos.

Stringere ripas fluminis, Radere. Virg. 8. Æn. 63. Idem 5. Æn. 163.

Littus ama, & lævas stringat sine palmula cautes.

Metas stringere rota. Ovid. 3. Amor. 2. 12.

Æquor stringitur aura, Raditur, & leviter a vento attingitur. Ovid. 4. Met. 126.

Unda stringitur Noto. Ovid. 1. Amor. 7. 56.

Vestigia leporis stringit canis. V. VESTIGIUM.

Stringere ensem, Educere gladium. Virg. 10. Æn. 569. Liv. 7. 5. Procul inde omnibus abire jussis, cultrum stringit.

Gladios stringunt manibus. Virg. 12. Æn. 278.

Stringere, Vulnerare. Virg. 9. Æn. 577.

—— hunc primum levis hasta Themillæ
Strinxerat.

STRICTUS, a, um. Partic. [ἐσφιγμένος] ut, Strictus gladius, Evaginatus. Cic. 2. Philip. 21. Quidnam homines putarent, si tum occisus esset, quum tu illum in foro spectante Pop. Rom. gladio stricto insecutus es?

Acies ferri stricta mucrone corusco. Virg. 2. Æn. 334.

Epistola stricta ac libera, pro Vehementi & severa. Senec. de Benefic. 4. cap. 37.

Ferro stricto ferit retinacula. Virg. 4. Æn. 580.

Folia

Folia ex arboribus stricta. Cæs. 3. Bell. Civil. 58.
Gladio stricto aliquem insequi. Cic. 2. Philip. 21.
Homo strictus. Firmic. lib. 5. cap. 2. Faciet strictos, avaros, sordidos, & qui in omni vita gratiam lætitiæ vitent.
Lex stricta. Stat. 3. Sylv. 5. 87.
Manus strictæ in mea fata. Ovid. 1. Amor. 6. 14.
Mucronibus strictis obsedere fores. Virg. 2. Æn. 449.

STRICTE, Adv. [ἐσφιγμένως] a quo Strictius & Strictissime.
Observare stricte ne plus reddat, quam acceperit. Cic. de Amicit. 58. Alii legunt Restricte.
Fasciis ventrem strictissime ligare. Gell. 16. 3.

STRICTIM, aliud Adv. [λιγδην, ἐπιψαύδην] Compressius & breviter. Cic. 2. Att. 1. Quem tu Corcyræ, ut mihi aliis literis significas, strictim attigisti. De libro loquitur. Idem pro Cæl. 15. Potuistis enim, atque id tamen titubanter & strictim, &c.
Breviter & strictim. Cic. pro Cluent. 29. Audistis quum ea quæ copiosissime dici possunt, breviter a me, strictimque dicuntur.
Strictim, & Multa dicere, contraria. Cic. 3. de Nat. Deor. 19. Quibus de quæstionibus tu quidem strictim, nostri autem multa solent dicere.
Subjungere strictim. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Strictim attondere. Plaut. Capt. 2. 2. 18.

STRICTOR, ōris. m. Qui digitabulis & manu oleam decerpit ex arbore: Legulus contra, Qui manu legit caducam & verberando decussam. Cato de R. R. 144. Legulos quot opus erunt præbeto, & strictores. Turneb.

STRICTŪRA, æ. f. [σπινθήρ] Non. Stricturæ dicuntur proprie Scintillæ quæ de ferro ferventi exeunt, quod aut strictæ emittantur, id est celeriter, aut oculos sui fulgore perstringant. Virg. 8. Æn. 421.
Stricturæ chalybum & fornacibus ignis anhelat. Lucil. Sat. lib. 3.
Stricturæ, pro Massis terræ, ex qua ferrum fit. Plin. lib. 34. cap. 14. Aliud rubiginem celerius sentit, stricturæque vocantur eæ omnes, quod non in aliis metallis, a stringenda acie vocabulo imposito. Bud.

STRICTIVUS, a, um. Adj. [δρεπτικός] ut, Strictivæ oleæ, Quæ manu colliguntur, ad differentiam Caducarum. Cato de R. R. cap. 146.

STRICŬLUS, i. m. Striculi, Grandiusculi pueri vocabantur, a stricta quadam corporis soliditate & duritie. Arnob. Facit sumere habitum puriorem, & in speciem levigari nondum duri atque striculi pusionis.

STRINGOR, ōris. m. Frigus quo dentes perstringuntur. Lucret. lib. 3. 694.
Morbus ut indicat, & gelidai stringor aquai. V. Pareum in loc.

STRIO, V. STRIA.

STRIX, strigis. f. Avis quædam nocturna & importuna, a stridendo dicta. Lucan. lib. 6. 689.
Quod trepidus bubo, quod strix nocturna queruntur. Plin. lib. 11. cap. 39. Fabulosum enim arbitror de strigibus, ubera eas infantium labris immulgere. Esse in maledictis jam antiquis strigem convenit: sed quæ sit avium, constare non arbitror. Stat. 3. Theb. 511.
Infaustæ strigis omen triste. Senec. Herc. fur. 9.
Violenta strix. Tibull. lib. 1. 5. 52.
De strigibus ita habet Ovid. 6. Fast. 139.
Sunt avidæ volucres, non quæ Phineia mensis
Guttura fraudabant, sed genus inde trahunt, &c.
Est illis strigibus nomen: sed nominis hujus
Causa, quod horrenda stridere nocte solent.
Strix, [στρίξ] Idem quod Canaliculus. Vitruv. 4. 4. Striarum & strigium circuitus. V. STRIA.
Strix pro Muliere malefica. Petron. cap. 134. Quæ striges comederunt nervos tuos.

STRIGES, is. Frumenti genus apud Hippocratem, quod tritico levius est, & ventrem magis solvit: nescio an pro Trago accipiendum.
Striges, sunt Olera vilia. Plaut. Pseud. 3. 2. 31. Ei homines cœnas sibi coquunt: quum condiunt, non condimentis condiunt, sed strigibus.

STRITO, āre. ab eo qui sistit ægre. Varr. lib. 6. de L. L. Antiquum.

STRITAVUS, ut Stlocus, Stlis; pro Tritavo, Loco, Lite antiqui dicebant. Fest.

STROBILIA, [στροβιλία] posita inter Ornamenta muliebria a Polluce lib. 5. cap. 16.

STROBILUS, i. m. [στρόβιλος] Nux pinea integra, quæ etiam Græcis Conus & Conarium appellatur. Pityides vero sunt Nuclei, qui in ipsis sunt conis. De Strobilo vide Lexicon Græcum. Ulp. l. ligni, in fine. D. de legat. 30. De pinu etiam integri strobili ligni appellatione continebuntur.
Strobilus, Arbor ex pinastrorum genere, e natalium cognitione sic dicta Plin. lib. 16. cap. 10. 4. de pinastro, Easdem arbores, alio nomine esse per oram Italiæ, quas strobilos vocant, plerique arbitrantur, sed graciles, succinctioresque, & enodes, liburnicarum ad usus, pene sine resina. Vetus codex legit, Quos tibulos.
Strobilum a Romanis Carduum sativum appellari Dioscorides ait, 1. 76. Græca quidem voce, sed tunc forte quotidiana, & in usu populi: quæ a pineæ nucis figura, cui simile in summo carduus capitulum habet, facta est. Græci enim στρόβιλον, arborem pinum, & nucem ejus pariter vocant. Quæ quoniam coni figura in pinastris & oblonga est (quam formam cardui capitulum habet) communicata appellatione strobilos carduus hic a Romanis dici potuit. Hæc Marcell. in Dioscor.

STROBUS, i. f. [στρόβος] Arbor odorifera. Plin. lib. 12. cap. 17. Petunt & in Carmanos arborem strobum ad suffitus, perfusam vino palmeo accendentes. Hujus odor redit a cameris ad solum jucundus sed aggravans capita, citra dolorem tamen.
Strobus, ex succo prædulci, morsu capræ in caule fruticis odorati, & in pulverem conglomerati liquoris fit. Plin. lib. 12. cap. 17.

STROMA, [στρῶμα] vox Græca est, qua illi quodvis Straguli genus significant. Unde & pro Auleis accipitur, quæ & Peristromata dicuntur, multa colorum varietate picturati. Capitol. de Vero Imp. cap. 4. Ut levatus cum stromatibus in cubiculum perferretur. Clemens Alexandrin. libros quosdam miscellaneos vario ornamento constantes Stromata inscripsit.

STROMBITES, æ. m. [στρομβίτης] Lapis est strombi marini figuram omni ex parte referens.

STROMBUS, i. m. [στρόμβος] Animal in mari ceu concha tortilis nomen habens a figura intorta. Plin. lib. 32. cap. 11.

STRONGILION Amazonem fecit ex ære Syllanion statuarius. Plin. lib. 34. cap. 8.

STRONGYLOPROSOPA, dicuntur Quibus rotunda est facies. Cæl. Rhodig. lib. 4. Lect. Antiq. cap. 2.

STRONGȲLOS, & STRONGȲLE, es. f. [Στρογγύλη] Insula in mari Ægæo: sic dicta, quia sit rotunda & globosa, quod στρογγύλον Græce designat. Hæc (ut Plin. lib. 4. cap. 12. scribit) vinearum fertilis est, cujus ambitus patet LXXV millibus passuum. Ea nunc Naxos, sed antea Dia vocata.
Est etiam una ex insulis Æoliis. Plin. lib. 3. cap. 9. Tertia Strongyle, a Lipara M. pass. ad exortum solis vergens, &c. Sil. lib. 14. 259.
Mille Agathyrna dedit, perflataque Strongylos Austris. al. Trogilos.
Est etiam Insulæ nomen in Lycio mari, cujus meminit Plin. lib. 5. cap. 31.

STROPHA, æ f. [στροφή] Acumen, subtilitas, cunctatio subdola, aut tergiversatio fraudulenta & ludificatrix fallacia. Tractum a cervis quum a venaticis canibus urgentur. Budæus *Une ruze*. Plin. 1. Epist. 18. Quod dubites ne feceris, id ipsum rescribe, ego aliquam stropham inveniam, agamque causam tuam. Martial. 3. 7.
Nihil stropharum est, jam salarium dandum est. Idem lib. 11. 8.

STROPHADES, um. f. pl. [Στροφάδες] Insulæ duæ in Ionio mari supra Zacynthum in Meridiem sitæ, ab aliis Plotæ dictæ, quibus Servius a conversione Harpyiarum ex Arcadia volantium nomen datum voluit. Virg. 3. Æn. 209.
——Strophadum me litora primum
Accipiunt, Strophades Graio stant nomine dictæ. V. Servium.

STROPHIUM, i. n. [στρόφιον] Fascia pectoralis, quæ virginalem tumorem papillarum cohibet. Turpil. apud Non. 14. 8.
Me miseram, quod inter vias epistola excidit mihi,
Infœlix inter tuniculam ac strophium collocaram. Catul. Argon. 65. 65.
Non tereti strophio lactantes vincta papillas.
Strophia etiam Coronæ dicebantur ab insigni quod imponebatur capitibus sacerdotum. Quod fit ἀπὸ τοῦ στροφεῖν, hoc est a vertendo. Plin. lib. 21. cap. 2. Tenuioribus utebantur antiqui strophia appellantes, unde nata strophiola. Quin & vocabulum ipsum tarde inde communicatum est, inter sacra tantum & bellicos honores coronis suum nomen vindicantibus. Cic. de Arusp. Resp. 44. P. Clodius a mitra, a muliebribus soleis purpureisque fasciolis, a strophio, a psaltrio, a flagitio, a stupro est factus repente popularis. V. Fest.

STROPHIŎLUM, i. n. [Στροφίδιον] Plin. 21. 2. V. in STROPHIUM.

STROPHIARIUS, i. m. [στροφιοποιός] Qui strophia facit. Plaut. Aul. 3. 5. 42. Strophiarii astant, semizonarii.

STROPHIUS, [Στρόφιος] Rex Phocidis, pater Pyladis. V. PYLADES.

STROPHOS, [στρόφος] Dolor intestinorum, quod Tormen Latini vocant. Cels. lib. 6. cap. 2. Ejusdem morbi nota est, cum circa umbilicum intestina torquentur στρόφον Græci nominant, coxæque dolores manent. Significat & Funiculum peræ apud Græcos, & Cincinnos tortos, aliaque nonnulla; quæ significationes, quoniam Latinis usitatæ non sunt ex Græcorum monumentis eas petendas relinquimus.

STROPHŌSUS, a, um. Qui stropho laborat. Veget. 1. 27. Strophosa animalia, quibus venter frequenter dolet. conf. Plin. Val. 2. 22.

STROPPUS, i. m. Stroppus est, ut Ateius philologus existimat, quod Græce στρόφιον vocatur, & quod sacerdotes pro insigni habent in capite. Quidam coronam esse dicunt, aut quod pro corona insigne in caput imponatur, quale sit strophium. Itaque apud Faliscos diem festum esse, qui vocatur Struppearia, quia coronati ambulent, & a Tusculanis, quod in pulvinari imponatur Castoris, Struppum vocari. Fest.

STRUCTILIS, STRUCTOR, STRUCTURA, STRUES. V. STRUO.

STRUFERTARII, a Ferto sacrificii genere dicti sunt. Paul. apud Fest. Strufertarios dicebant, qui quædam sacrificia ad arbores fulguritas faciebant, a ferto scilicet quodam sacrificii genere. Strufertaria sacra sic fiebant. Cato in lib. de R. R. cap. 134. ita scribit; Priusquam messim facias, porcam præcidaneam hoc modo fieri oportet. Et postea: Priusquam porcam fœminam immolabis, Jano struem commoveto sic. Jane pater te hac strue commovenda bonas preces precor, &c. Ferctum Jovi moveto, & mactato sic. Jupiter te hoc fercto obmovendo bonas preces precor, uti sies volens propitius mihi, liberisque meis, domo, familiæque meæ, mactus hoc fercto, &c.

STRUIX, icis. f. Arnob. 2. Struices lignorum. Liv. apud Festum, Struicem malorum.

STRUICES, [σωροί] inquit Fest. antiqui dicebant Omnium rerum extructiones. Plaut. Men. 1. 1. 26. Cereales cœnas dat, ita mensas extantas struices concinnat patinarias.

STRUMA, æ. f. [χοιράς] Tumor, in quo subtus concreta quædam ex pure & sanguine, quasi glandulæ oriuntur. Quæ vel præcipue fatigare medicos solent, quoniam & febres movent, nec unquam facile maturescunt. Hæc ex Cels. lib. 5. cap. 28. Nascuntur maxime, ut idem testatur, in cervice: sed etiam in alis, & inguinibus, & lateribus. Plin. lib. 11. cap. 37. Guttur homini tantum & suibus intumescit, aquarum quæ potantur plerunque vitio. Idem multis locis meminit strumarum morbi. Propter quod quædam tubera spongiosa per corpus aliquando inspersa, scrophulæ dicuntur, quæ etiam sub strumæ appellatione continentur, ut rectius strumulæ, quasi parvæ strumæ, quam scrophulæ nominentur.

Strumas

Strumas semidoctum vulgus Scrophulas vocat, quoniam eas Græci ab ejusmodi bruto χοιράδας appellaverint. Hæc Cæl. lib. 30. cap. 26.
Male eum habet struma. Cels. lib. 5. cap. 28.
Frigida aqua strumas exciat. Cels. lib. 1. cap. 9.
Struma (inquit Cæl.) lib. 30. cap. 26. Extantia quædam in tergo. Cic. 2. Att. 9. Proinde isti licet faciant quos volent Consules, Trib. pleb. denique etiam Vatinii strumam sacerdotii διβάφῳ, vestiant. Videbis, &c. h. e. Vatinii scelera & turpitudinem occultent honestentque honorum fastigio. Est autem Dibaphum, purpura tincta.
Struma civitatis. Cic. pro Sext. 135. Ii medentur Reipub. qui execant pestem aliquam tanquam strumam civitatis.

STRUMELLA, æ. f. dimin. Marc. Empir. cap. 15.

STRUMŌSUS, a, um. Adj. [χοιραδικὸς] Qui id vitium patitur. Juven. 10. Sat. 309.
Nec prætextatum rapuit Nero loripedem, nec
Strumosum, atque utero pariter, gibboque tumentem. Columel. lib. 7. cap. 10.

STRUMATICUS, a, um. Adj. Idem. Jul. Firmic. lib. 8. cap. 19. Vicesima tertia pars arietis si in horoscopo fuerit inventa, strumaticum faciet, exulcerata macularum labe possessum, vel certe elephantiaca contagione maculatum.

STRUMA, [Στρύμας] Nomen viri apud Catull. 50. 2.
Sella in curuli Struma Nonius sedet.

STRUMEA, æ. f. Herba. Plin. lib. 25. cap. 13. de quarta ranunculi specie, Nostri, inquit, herbarii strumeam vocant, quoniam medetur strumis, & panis, parte in fumo suspensa, vel addit Ruellius, quod strumosam radicem habeat. Hæc herba est, qua validi mendicantes sibi crura & lacertos dilaniant, quo possint impudentius stipem extorquere, vel hac impostura pecuniolam aucupari, hinc nonnullis herbariis *ulceraria* vulgo dicitur, aliis *scelerata*.
Eadem herba vocatur alio nomine Strumus apud Apul. de Herb. cap. 74.

STRUO, xi, ctum, [συντίθημι, κατασκευάζω, μηχανάομαι] ĕre. Ordinare, & in ordinem redigere. Cic. 1. Tusc. Per speluncas saxis structas asperis. Ovid. 1. Met. 153.
Altaque congestos struxisse ad sidera montes.
Struere aliquid, Machinari, moliri. Ter. Heaut. 3. 2. 3. Num me fefellit hosce id struere? Tacit. 1. Ann. 13.
Struere, pro Instruere. Tacit. 4. Ann. 67. Struebantur, qui monerent perfugere, &c. h. e. Instruebantur.
Aciem struere. Cic. ad Octavium, Virg. 9. Æn. 42.
Aggeres struere. Cæs. 8. Bell. Gall. 41.
Arcus struere. Tacit. 2. Ann. 64. Structi & arcus.
Bellum struere. Cic. 9. Att. 12. Ego, si Pompeius manet in Italia, nec res ad pactionem venit, longius bellum puto fore: sin Italiam relinquit, ad posterum bellum ἄσπονδον strui existimo.
Calamitatem alicui struere & moliri. Cic. pro Cluent. 178. Ut velle atque optare aliquem calamitatis filio potius, quam id struere & moliri videtur.
Causas struere. Tacit. 2. Ann. 42.
Consilia struere. Liv. 2. Legati eum aliis alia moliri, aperte bona repetentes, clam recuperandi regni consilia struere.
Controversiam de nomine & vocabulo struere. Auct. ad Heren. 2. 45.
Convivia struere. Tacit. 15. Ann. 37.
Copias struere. Cæs. 3. Bell. Civil.
Crimen alicui struere. Tacit. 1. Hist. 58.
Cubilia struxere congestæ frondes. Lucan. lib. 9. 841.
Dolos struere. Sen. Herc. OEth. 11.
Domos struere. Hor. 2. Carm. 18. 19.
Epulas struere. Tacit. 15. Ann. 55.
Fercula luxuriose struere. Columel. in præfat.
Insidias alicui struere. Ovid. 1. Met. 198.
Medicina struitur dolori. Stat. 5. Sylv. 1. 16.
Mendacium struere. Liv. 23. 34.
Moles struere. Tacit. 2. Ann. 17.
Odium struere in aliquem. Cic. 2. de Orat. Atque iisdem his ex locis & odium in alios struere discemus, & a nobis ac nostris dimovere.
Opes struere. Liv. 2.
Orationem solutam struere. Gell. lib. 1. cap. 19.
Ordine, non acervatim struere. Vitruv. lib. 2. cap. 8. V. ORTHOSTATA.
Penum struere. Virg. 1. Æn. 708.
Periculum ruinæ struere. Cic. 6. Fam. 7. Quemadmodum igitur scalarum gradus si alios tollas, alios incidas, nonnullos male hærentes relinquas, ruinæ periculum struas, non ascensum pares.
Pyram ingentem struxere. Virg. 6. Æn. 215.
Reliqua ad jacturam struentur. Cic. 3. Q. frat. 8.
Solicitudinem sibi struere. Cic. 5. Att. 21. Sed dices, meipsum mihi solicitudinem struere, cogor, & velim ita sit.
Sycophantias struere. Plaut. Asin. 1. 1. 57.
Verba componere, & struere. Cic. 3. de Orat. 169. Collocationis est componere & struere verba sic, ut neve asper eorum cursus neve hiulcus sit.
Verba dure struere. Quintil. 1. 5. Cæterum etiam ex præpositione & duobus vocabulis dure videtur struxisse Pacuvius, —— Nerei Repandirostrum, incurvicervicum pecus. i. e. Composuisse.
Struere, pro Augere. Festus, Struere antiqui dicebant, pro adjicere, augere. unde industrios quoque M. Cato, jure, lege, libertate, Republica communiter uti oportet: gloria, atque honore quomodo sibi quisque struxit. At in duodecim quod est: Si calvitur, pedemve struit, manum endojacito. Alii putant significare retrorsus ire, alii in aliam partem, alii furere, alii gradum augere, alii minuere, ac vix pedem pedi præfert, otiose it, remoratur. Paulus adnotat. Struere antiqui dicebant pro adjicere, augere: unde instruere, industria.

STRUCTUS, a, um. Partic. [κατασκευασθεὶς] Cic. de Senect. 51. Fundit frugem spicæ ordine structam.
Acies structa. V. ACIES.
Atria structa levibus tophis. Ovid. 8. Met. 562.
Compositi oratoris bene structam collocationem dissolvere permutatione. Cic. in Orat. 232.
Eloquentia, collocata & quasi structa & nexa verbis. Cic. in Orat. 39.
Mœnia structa meis manibus. Virg. 5. Æn. 811.
Scena in tempus structa. Tacit. 14. Ann. 20.
Templa structa vetusto saxo. Virg. 3. Æn. 84.
Via structa labore Herculeo. Propert. lib. 3. 18. 4.

STRUCTE, Adv. Tertull. de Cultu fœm. cap. 11. Quæ vobis causa structius prodeundi.

STRUCTIM, Adv. Apul. Flor. 2. Cithara apta structim.

STRUCTUM, i. n. ut, Structa saxorum, i. e. Saxa quæ structa sunt, simili dicendi forma, qua Septa domorum, Strata viarum, & cætera id genus. Lucret. lib. 4. 361.
Fit, quasi tornata ut saxorum structa tuantur.

STRUCTIO, ōnis. f. Firmic. lib. 8. cap. 9. Arma venatoribus aut facient, aut parabunt, ut retia, venabula, sagittas, & quicquid ad structionem ejus studii pertinet. Pallad. 12. 22. Sternes inter spatia structionis.

STRUCTOR, ōris. m. [τέκτων] Qui aliquid struit. Cic. 2. Q. frat. 5. A puero ut discessi, in aream tuam veni: res agebatur multis structoribus. Sic 14. Att. 3. Structores vocat eos, quorum utebatur opera ad villam ædificandam. Hos structores Bud. interpretatur Fabros cæmentarios.
Structor pro Cellario ponitur, qui instruendæ mensæ & ciborum curam habet. A struendo, id est, ordinando & componendo. Martial. lib. 10. 48.
Et quæ non egeant ferro structoris ofellæ.
Structores annonæ. Cic. 14. Att. 3.
Qui fercula docte componit. Juven. 7. Sat. 184.

STRUCTORIUS, a, um. ut, Operas structorias alicui locare. Tertull. Apol. cap. 14.

STRUCTŪRA, æ. f. [οἰκοδόμημα, οἰκοδομία, κατασκευὴ] Ædificium, sive Compositio & ordinatio lapidum in ædificiis. Columel. lib. 1. Igitur ad structuram quum primum fundamenta jaciuntur, enitendum est. Liv. 21. 11. Structura antiqua.
Surgens operum structura. Lucan. lib. 6. 64.
Verborum est structura quædam. Cic. de Opt. gen. Orat. 5. Sed & verborum est structura quædam duas res efficiens, numerum & lenitatem, &c.
Carminis structura mirifica. Ovid. 4. de Pont. 13. 4.

STRUCTĪLIS, e. [κατασκευαστὸς] Quod constructum est multis materiis: ut, Columnæ structiles, Quæ non sunt ex uno lapide, sed ex multis. Columel. lib. 11. cap. 3. Vetustissimi auctores vivam sepem structili prætulerunt. Martial. lib. 9. 77.
Non silice duro, structilive cæmento.
Columnæ structiles. Ulp. in l. Sicuti. §. 1. D. Si servit. vindic.
Lapis structilis. Ulpian. in l. Etsi forte. §. Modus. D. Si servit. vendic. Forte, ut reficiat lapide quadrato, vel lapide structili.

STRUES, is. f. [σωρὸς] proprie Lignorum congeries est. Liv. 21. 27. Struem ingentem lignorum faciunt. Cic. 5. Att. 12. Strues salinarum.
Strues uvarum. Plin. lib. 14. cap. 4.
Strues, Genus libi quod in sacris antiqui prolibabant. Cato, cap. 134. & cap. 141. Ovid. 1. Fast. 276.
Hæc adolet flammis cum strue farra suis.
Strues genera liborum sunt, digitorum conjunctorum non dissimilia, qui superjecta panicula in transversum continentur. Festus.

STRUPPEARIA, Festa quædam apud Faliscos. V. in dict. STROPPUS.

STRUPPI, [στρέμμα] inquit Fest. vocabantur in pulvinaribus Fasciculi de verbenis facti, qui pro deorum capitibus imponebantur. Isidorus 19. 4 ait dura, crassa & vilia esse Vincula.

STRUTHEUS, a, um. Adj. Strutheum in mimis præcipue vocant Obscœnam partem virilem a salacitate videlicet passeris, qui Græce στρουθὸς dicitur. Fest.
Struthea mala. Cato cap. 7. Mala struthea, cotonea scantiana. Columel. lib. 5. cap. 10. Cydonia, quorum genera tria sunt, struthia, chrysomeliana, mustea. Plin. lib. 21. cap. 20. Dolori capitis cum concis malis aut strutheis illinitur. Legitur & Struthiis. V. COTONEUM.
Struthea colutheaque appara. Plaut. Pers. 1. 3. 7.

STRUTHIOMELA, [στρουθιόμηλα] uno vocabulo proferuntur apud Varr. de R. R. 1. 59.

STRUTHIUM, i. n. [στρούθιον] Latine Passerculus dicitur.
Struthium, Herba. Plin. lib. 19. cap. 3. At quæ vocatur radicula, lavandis demum lanis succum habet: mirum quantum conferens candori mollitiæque. Et paulo post, Struthion Græci vocant, floret æstate, &c.

STRUTHIOCAMĒLUS, i. m. [στρουθοκάμηλος] Maxima avium est, si tamen avis est dicenda. Plin. lib. 10. cap. 1. Sequitur natura avium: quarum grandissimi & pene bestiarum generis, struthiocameli Africi vel Æthiopici, altitudinem equitis insidentis equo excedunt, celeritate vincunt: ad hoc demum datis pennis, ut currentem adjuvent: cætero non sunt volucres, nec a terra tolluntur. Ungulæ iis cervinis similes, quibus dimicant, bisulcæ, comprehendendis lapidibus utiles, quos in fuga contra sequentes ingerunt pedibus. Concoquendi sine delectu devorata mira natura, sed non minus stoliditas, in tanta reliqui corporis altitudine, quum colla frutice occultaverint, latere sese existimantium. Præmia ex iis ova, propter amplitudinem pro quibusdam habita vasis: conosque bellicos & galeas adornantes pennæ.

STRUTHOPHAGI, gens Æthiopica. V. in dictione SILLI.

STRUTHOPODES, um. f. Plin. 7. 2. vocantur Fœminæ quæ parvas pedum plantas habent, velut passerini pedis: sic Themistius Struthocephalos minimi & passerini capitis, in Paraphrasi physicorum vocat, ut annotavit Turnebus.

STRUTHOS, [στρουθὸς] Græcis dicitur quem nos Passerem vocamus. Ab antiquis etiam mimorum scriptoribus Struthos usurpabatur, pro Virili membro, a passeris salacitate sumpta nominis ratione.

STRYCHNUS, i. m. vel STRYCHNUM, i. n. [στρύχνος] Herba sponte nascens; quam Latini Solanum, vulgo *Solatrum* vocant: multas

multas sub se continens species, *quas vide supra in dictione* SOLANUM. Plin. 28. 11. Apul. de Herb. cap. 22.

STRYMON, ŏnis. m. [Στρυμὼν] Civitas necnon & fluvius Thraciæ, de quo Virg. 4. Georg. 508.

Rupe sub adversa deserti ad Strymonis undam.

Nivosus Strymon. Ovid. 5. Trist. 3. 21.

STRYMONIUS, a, um. possess. [Στρυμόνιος] ut, *Grues Strymoniæ.* Virg. 1. Georg. 120.

Aquilo Strymonius. Sen. Agam. 6.

Matres Strymoniæ, Mulieres Thraciæ. Ovid. in Ibin, 602.

S T U

STUDEO, STUDIOSUS. V. post STUDIUM.

STUDIUM, i. n. [σπουδὴ, ἐπιτήδευμα] Donatus, Studium est dedita opera voluntatis hominis attentior atque impensior. Cic. 1. de Invent. 36. Studium autem est animi assidua & vehemens ad aliquam rem applicata magna cum voluptate, occupatio, ut philosophiæ, poëtices, geometriæ, literarum. Ter. Hec. 2. 1. 5. *Viris esse advorsas, æque studium est, similis pertinacia est.* Hor. 2. Serm. 2. 12.

Molliter austerum studio fallente laborem.

Alacritas ac studium. Cæs. 4. Bell. Gall. 24.

Belli studiis asperrima urbs. Virg. 1. Æn. 18.

Formæ studium. Tibul. lib. 1. 7. 43.

Lassus studio venandi. Ovid. 3. Met. 413.

Fessus studiorum pondere. Lucan. ad Pison. 178.

Acre studium. V. ACER adjectivum.

Agile studium, Exercitium ad cursum. Stat. 6. Theb. 557.

Fortia studia. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Inane studium. V. INANIS.

Pertinax studium. Quintil. in Procem. lib. 1.

Plena vecordiæ studia. Tacit. 3. Ann. 50.

Puellare studium. Ovid. 5. Met. 399.

Virilia studia. Ovid. 12. Met. 208.

Adhibere studium. V. ADHIBEO.

Ardeo studio historiæ. Cic. 16. Att. 13.

Ardere studio belli. V. ARDEO.

Assequi studio vel consequi. Cic. 2. Fam. 5.

Cecidit incautus studio eundi, Cupiditate currendi. Ovid. 8. Met. 378.

Celerare gradum anili studio. Virg. 4. Æn. 641.

Conciliatum studium ex Tribunatu, &c. Cic. 2. Fam.

Consurgunt studiis Teucri. Virg. 5. Æn. 450.

Contendere omni studio. V. CONTENDO.

Contendere ad magna rectis studiis. V. CONTENDO.

Declarare studium, vel significare. Cic. 3. Fam.

Deponere belli studia. Justin. lib. 1. cap. 2.

Dicare studium. Cic. 2. Fam. 6.

Disposita fideli studio dona. Lucret. lib. 1. 47.

Dare studium alicui rei. Quintil. lib. 3. cap. 2.

Dare studium agricolationi. Columel. lib. 1. cap. 1.

Exercere aliquem duris studiis. Claud. 4. Conf. Hon. 320.

Expectare studia ab aliquo. Cic. 1. Fam.

Habere studia. Cic. pro Planc. 20.

Jactare aliquid inani studio. Virg. 2. Ecl. 5.

Incensus studio discendi. Cic. 2. de Orat. 1.

Incensi studio, quod ad agrum colendum pertinet. V. INCENDO.

Incitari studio. Cic. 2. de Divin. 5. Quorum studio legendi, meum scribendi studium vehementius in dies incitatur.

Inflammatum studium. V. INFLAMMO.

Inhærere studio alicui. Ovid. 8. Met. 165.

Injicere studium alicui. V. INJICIO.

Instigare aliquem studiis. Virg. 5. Æn. 228.

Interponere studium, operam. V. INTERPONO.

Navare operam & studium tibi volunt. Cic. ad Brut. 8.

Ponere studium lucri. Hor. 4. Carm. 12. 25. V. PONO.

Profiteri studium. Cic. 5. Fam. 8.

Polliceri alicui suum eximium singulare studium. Cic. 5. Fam. 8.

Restinguere studia. V. RESTINGUO. Liv. 10. Acuebant hac moderatione tam justa studia: quæ verecundia legum restinguenda stratus, legem recitari jussit: &c. Sigonius admonet in vetustis libris legi Restringenda.

Servatum perenni studio odium, Voluntate perseveranti. Sil. 1. 18.

Studium in aliquo esse. Cæs. 1. Bell. Civil.

Cicero tuus nosterque summo studio est Pæonii sui rhetoris, i. e. Tenetur. Cic. 3. Q. frat. 3.

Studio esse in aliquem. Cic. 14. Fam.

In studio est mihi labor, militia, palæstra, &c. Cic. 2. Tusc. 36. Illi autem voluerunt nihil horum simile esse apud Lacænas virgines, quibus magis palæstra, Eurotas, sol, pulvis, labor, militia in studio est, quam fertilitas barbara.

Studium in aliquo est, h. e. Studiorum & literarum amor & scientia ac doctrina. Cic. 1. Acad. 7. Sed meos amicos, in quibus est studium, in Græciam mitto, id est ad Græcos ire jubeo, ut ea &c.

Teneri studio aliquo. Hor. 1. Epist. 1. 81.

Vigilare severis studiis. Propert. lib. 2. 3. 7.

Studium alicujus in salutem alterius. Cic. 3. Q. frat. 1. 3. Quod literis tuis studium illius in salutem nostram facile perspexi.

Insigne studium alicujus erga alterum. V. INSIGNIS.

Studium tuum erga me. Cic. 3. Fam. 10. Neque enim de meo erga te studio dubitare debes, neque id est obscurum cuiquam in provincia, nec Romæ fuit.

Studium meum dignitatis tuæ tuendæ. Cic. 5. Fam. 8. Quantum meum studium extiterit dignitatis tuæ vel tuendæ, vel etiam augendæ, non dubito quin ad te omnes tui scripserint.

Cupiditas & studium defendendæ nobilitatis. Cic. 3. Verr. 35.

Studium, Exercitatio; ut quum dicimus, Studia literarum. Columel. in præfat. lib. 1. Et ne singula persequar: ei studio, quod quisque agere velit, consultissimum rectorem adhibeat. i. e. Exercitio, vel operi vel arti. Ter. And. 1. 1. 29. *Ut animum ad quod studium adjungant, aut equos alere, &c.* Idem Hec. 3. 39. Quo studio vitam suam te absente exegerit. Cic. de Senect. 50. *Atque hæc quidem studia sunt doctrinæ.* Idem 1. de Invent. 4. *Mihi videntur cuncta studia recta atque honesta per otium concelebrata ab optimis enituisse.* Sic 1. Tusc. 1. Studium sapientiæ, quæ philosophia dicitur.

Claritudo studiorum. Tacit. 12. Ann. 8.

Histrionale studium. Tacit. 1. Ann. 16.

Musicum studium. V. Musicus in MUSA.

Consortes studii. Ovid. 5. Trist. 3. 47.

Cupidus studiorum. Ovid. 1. de Pont. 5. 35.

Communia fœdera studii sacri. Ovid 4. de Pont. 13. 43.

Habere aliquem participem studiis. Ovid. 2. de Pont. 5. 42.

Lenius studium. Ovid. Rem. Amor. 207.

Adhærere studio alicui. Lucret. lib. 4. 959.

Adhibere multum studii ad dicendum, & ad omnes bonarum rerum disciplinas. Cic. de Clar. Orat. 161.

Assuetus mollibus studiis. Ovid. 1. Trist. 5. 74.

Celebrare studium agriculturæ. V. CELEBRO.

Collocare studium. V. COLLOCO.

Concitari cohortatione alicujus ad studium cognoscendæ virtutis. Cic. 1. de Orat. 204.

Conticescit studium. Cic. de Clar. Orat. 234. *de se & Hortensio loquens; Maxime vero perspecta est utriusque nostrûm exercitatio, paulo ante quam perterritum armis hoc studium Brute nostrum conticuit subito, & obmutuit. Prius dixerat, Subito in civitate, cum alia ciciderunt, tum etiam ea ipsa, de qua disputare ordimur, eloquentia obmutuit.*

Convertere studium ad operam scribendi. V. CONVERTO.

Dedere se studio eloquentiæ. Cic. in Orat. 6.

Deditus studio citharæ. Hor. 2. Serm. 3. 105.

Deserere studia. Cic. de Fato.

Florens otii studiis. Virg 4. Georg. 564.

Formare boves ad studium atque usum agrestem. Virg. 3. Georg. 163.

Formandæ mentes asperioribus studiis. Hor. 3. Carm. 24. 54.

Frangere studium. Cic. 6. Fam. 7.

Imbuere studio. Cic. pro Deiot. 28.

Impertire studium philosophiæ. V. IMPERTIO.

Ingredi disciplinarum studia. Quintil. lib. 1. cap. 10.

Versari in studio literarum. V. LITERA.

Vigere studia. Cic. 1. de Orat. 13.

Studia, pro Literarum studiis. Quintil. lib. 12. cap. 3. Lectionis opus est, qua nihil est in studiis minus laboriosum.

Acerrimum studium. Cic. in Brut.

Secreta studia. Quintil. lib. 2. cap. 18.

Abducere a studio. Cic. 4. Fam. 4.

Abhorrere studio. V. ABHORREO.

Abruptum studium. V. ABRUPTUS.

Abundare studio. Cic. 1. de Orat.

Accersita studia. V. ACCERSO.

Affluere studio. Cic pro Arch. 4.

Asserere se studiis. V. ASSERO.

Attingere leviter studia. V. ATTINGO.

Abscindere studium alicui. Catul. 66. 19.

Colere studia. V. COLO.

Concelebrare studia. V. CONCELEBRO.

Conferre se ad studia. V. CONFERO.

Confluere ad studia. V. CONFLUO.

Conquiescere in studiis. V. CONQUIESCO.

Contine te in tuis perennibus studiis. Cic. in Brut. 332.

Detinere animum studiis. Ovid. 5. Trist. 7. 39.

Flagrans studium. Cic. 3. de Orat. 228.

Formare studia alicujus ab infantia. Quintil. in Procem. lib. 1.

Jacent studia. V. JACEO.

Impedita studia. V. Impeditus in IMPEDIO.

Incitari in studia. V. INCITO.

Incitare studium. Cic. 2. de Divin. 5.

Incumbere ad vel in studia. V. INCUMBO.

Ingredi studia. V. INGREDIOR.

Mori in studio. V. MORIOR.

Obsolescere studia. Cic. de Invent.

Omittere studia. Cic. 1. de Invent.

Referre se ad studia. Cic. 4. Att. 16.

Remittere studia. Cic. in Brut. 15.

Renovare studia. Cic. in Brut.

Repetere studia. Cic. de Fato, 4.

Restinguere studia. Cic. in Orat. 5.

Revocare intermissa studia. V. INTERMITTO.

Silere studia. Cic. Omnia denique bonarum artium studia siluerunt.

Teneri acerrimo studio. Cic. in Brut.

Tentare studium inutile. Ovid. 4. Trist. 10. 21.

Vigent studia. Plin. 1. Epist. 13.

Studium, pro Desiderio. Cic. de Senect. 83. Equidem efferor studio patres vestros (quos colui & dilexi) videndi. Idem 1. Acad. 43. Archesilas sibi omne certamen instituit, non pertinacia aut studio vincendi. Idem pro Rosc. Amer. 91. Ut omnes intelligant me non studio accusare, sed officio defendere. Sic 2. Verr. Tanto studio requisivit.

Acuere studia. V. paulo ante Restinguere studia.

Alicujus studio & cupiditati morem gerere. Cic. pro Quint. 9.

Immane studium loquendi. Ovid. 5. Met. 678.

Adduci certandi studio. V. ADDUCO.

Famæ studium crescit honore. Ovid. Rem. Amor. 393.

Ardentibus studiis deposcunt. Ovid. 1. Met. 199.

Fallens laborem studium. Ovid. 6. Met. 60. Studium, i. e. Vincendi cupiditas.

Minuens labores studium. Ovid. 4. Met. 295.

Rapi

Rapi ad aliquem locum studio inflammato. Cic. pro Lege Manil. 21.
Petere ardentiore studio. V. ARDEO.
Studium, Favor, amor. Salustius, D. Syllanum certe scio quæ dixerit studio Reip. dixisse. Cic. pro Planc. 10. Illud debes putare, comitiis, præsertim Ædilitiis, studium esse populi, non judicium, eblandita illa, non enucleata esse suffragia.
Accendere studium. V. ACCENDO.
Accinctus studio popularium. V. ACCINGO.
Acquirere studia vulgi. V. ACQUIRO.
Amittere studia. Cic. 2. Att.
Conferre studium. Cic. 10. Fam. 1.
Constare studium. Cic. 10. Fam.
Consumere studium. Cic. 6. Fam. 12.
Debilitant hæc amicorum studia. Cic. pro Muren. 43.
Deponere studia. Cic. pro Muren. 43.
Detrahere de studio. Cic. 3. Fam.
Movere studia hominum. V. MOVEO.
Navare studium. Cic. 15. Att. 4.
Præstare studia. Cic. 2. Fam.
Prætermittere studia. Cic.
Remanere studia erga aliquem. Cic.
Studium, Voluntas, sententia. Virg. 2. Æn. 39.
Scinditur incertum studia in contraria vulgus. Ter. Adel. 1. 1. 16. Is adeo dissimili studio est jam inde ab adolescentia.
Voluntas & studium. Cic. de Amicit. 15. Voluntatum, studiorum sententiarum summa consensio.
Studio habere aliquid. Ter. Adel. 3. 3. 28.
Indulgere aliquid studio suo. V. INDULGEO.
Studium, pro Opera. Martian. In l. Si prægnans. D. de fideicom. libert. Si prægnans ancilla moram non studio manumissoris, sed fortuitu patiatur, ne manumittatur, &c.

STUDIŌSUS, a, um. Adj. [σπȣδαῖ☉, φιλοτεχνὴς] Assiduus & perseverans in re aliqua. Auctor ad Heren. Ideoque bonis viris & studiosis amicus erat. Cic. 4. Acad. 98. Homo & acutus ut Pœnus, & valde studiosus ac diligens.
Cohors studiosa. Hor. 1. Epist. 3. 6.
Pectora studiosa. Ovid. 4. Trist. 10. 91.
Studiosa placendi, Cupida. Ovid. 3. de Arte Am. 423.
Studiosissimi defensores, diligentissimi. Cic. 4. Verr. 13. Videte, quid potueris, qui quatuor in provincia Quæstores, studiosissimos defensores, propugnatoresque habueris.
Studiosus, [φιλομαθὴς] pro Literarum cupido. Plin. 3. Epist. 5. Itaque soleo ridere, quum me quidam studiosum vocant.
Suscepi laborem utilem studiosis. Cic. de Opt. gen. Orat. 13.
Instruere studiosos scientiam alicujus rei. V. INSTRUO.
Studiosa quæstio vel disputatio, Literata & docta. Quintil. lib. 11. cap. 1.
Studiosus, pro Cupido, addicto sive dedito alicui rei, genitivo jungitur, rarissime dativo. ut, Studiosus laudis, i. e. Cupidus: & Studiosus Cæsaris, i. e. Amator vel benevolus.
Genitivo. Cic. 6. Fam. 8. Viri sunt optimi, & tui similium studiosi, & mei necessarii. Idem de Amicit. 76. Nec siqui ineunte ætate venandi aut pilæ studiosi fuerint. Ovid. 14. Met. 625.
Nec fuit arborei studiosior altera fœtus.
Habet enim certos sui studiosos, qui, &c. Cic. de Clar. Orat. 64.
Doctrinarum studiosus. Cic. 4. Fam. 3.
Doloris studiosi & amantes. Cic. 2. Tusc. 36. Itaque industrios homines illi studiosos, vel potius amantes doloris appellant, nos commodius laboriosos.
Eloquentiæ studiosi. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Equorum studiosus. Ovid. 14. Met. 321.
Existimationis meæ studiosissimum, cupidissimumque cognovi. Cic. 4. Verr. 117.
Nemorum studiosus. Ovid. 7. Met. 675.
Nobilitatis studiosus. Cic. 4. Acad. 125. Idem 4. de Finib. 61. Studiosissimus philosophiæ.
Ille restituendi mei quam retinendi studiosior. Cic. 8. Att. 3.
Dativo. Plaut. Milit. 3. 1. 204. Qui nisi adulterio studiosus, nulli aliæ rei est improbus.

STUDIŌSE, Adv. Diligenter. Ter. Heaut. 2. 3. 44. Texentem telam studiose ipsam offendimus. Cic. de Senect. 58. Multas ad res perutiles Xenophontis libri sunt, quos legite quæso studiose.
Audire studiose. Cic. 4. Acad.
Colere studiose prædia. Cic. pro Rosc. Amer. 50.
Comparare libellos studiosissime. Plin. 4. Epist. 26.
Conquirere studiose omnia. Cic. 4. Acad. 33.
Curare aliquid studiose diligenterque. Cic. Planco, 16. Att. 16.
Defendere studiose sententiam alicujus. Cic. 4. Acad. 120.
Legere aliquid studiosius. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Ludere studiose pila. Cic. 2. de Orat. 253.
Polliceri studiose. Cic. 4. Verr. Facturos esse, siquid imperasset, studiose pollicerentur.
Requirere aliquid studiose. Ovid. 1. de Arte Am. 145.

STUDEO, ui, [σπȣδάζω, ἐπιτηδεύω, ἀσκέω, σπεύδω] ēre. Operam dare alicui rei. Plaut. Pseud. 1. 5. 108. Studeo hercle audire: nam auscultabo lubens. Ter. Eun. 5. 5. 8. Dum studes dare verba nobis. Ibid. 2. 3. 23. Quas matres student demissis humeris esse. Cic. in Partit. 1. Studeo mi pater, Latine ex te audire ea quæ mihi tu de ratione dicendi Græce tradidisti.
Stude verum invenire. Auctor ad Herenn. lib. 4.
Studet rem ad arma deduci. Cæs. 1. Bell. Civil. cap. 3. Simul infamia duarum legionum permotus, quas ab itinere Asiæ Syriæque ad suam potentiam, dominatumque converterat, rem ad arma deduci studebat.
Jungitur hoc verbum dativo aliquando, aliquando accusativo.
Dativo. Cæs. 1. Bell. Gall. 9. Cupiditate regni adductus, novis rebus studebat. Plaut. Stich. 5. 3. 5. Festinamus omnes, lectis sternendis studuimus, munditiisque apparandis.
Artibus & disciplinis optimis studere. Cic. 1. Verr. 30. In quo si te multum natura adjuvaret, si optimis a pueritia disciplinis atque artibus studuisses, &c.
Artibus & literis studere. Cic. 1. Fam. 7. Lentulum eximia spe, summæ virtutis adolescentem, cum cæteris artibus quibus studuisti semper ipse, tum in primis imitatione tui fac erudias. Idem 6. Fam. 4. Non tantum literæ, quibus semper studui.
Auribus studere. Martial. lib. 10. 19. de Plinio juniore,
Dum centum studet auribus virorum. h. e. Dum causas agit apud Centumviros judices.
Literis studere, quibus fons eloquentiæ continetur. Cic. de Clar. Orat. 322.
Laudi & dignitati studere. Cic. 4. de Finib. 65. Sed quia studebat laudi & dignitati, multum in virtute processerat.
Student magis mellificiis, quam fœtibus apes. Columel. lib. 9. cap. 13.
Ego semper otio studui. Cic. 8. Philipp.
Pecuniæ, imperiis, gloriæ studere. Cic. 1. de Finib. 60.
Rebus novis studere. Cic. 1. in Catil. 3.
Virtuti, gloriæ. Cic. 2. de Orat. 225.
Studere, Favere. Ovid. 9. Met. 425.
Cui studeat deus omnis habet. Cic. pro Cæl. 12. Studuit Catilinæ, quum jam aliquot annos esset in foro Cælius. i. e. Favit, coluit, & studio ejus tenebatur.
Accusativo junctum, significat Cupere, velle. Cic. Post redit. in Senat. 13. Quum vero literas studere incipit, & belluo immanis cum Græculis philosophari, tum est Epicureus. Idem 5. Fam. Qui si nihil aliud studeat, nisi id quod agit. Ter. Hec. 2. 1. 2. Ut omnes mulieres æque studeant, nolintque omnia. Cic. 6. Philip. 18. Unum sentitis omnes, unum studetis.
Accusativo, cum præpositione In. Quintil. lib. 10. cap. 2. Poetæ & pictores in id solum student, ut describere tabulas mensuris ac lineis sciant.
Ablativo, cum præpositione In. Gellius, Si quis in ea re studebat.
Absolute, Amare sive favere. Sallust. in Catil. in oratione Cæsaris, Neque studere, neque odisse, sed minime irasci decet.
Studere, pro Literis operam dare. Quintil. lib. 12. cap. ult. Nunc computamus annos, non quibus studuimus, sed quibus viximus. Et in primo, Utiliusne sit domi, atque intra privatos parietes studentem continere, an publicis præceptoribus tradere.
Studere, cum Genitivo. Cic. 3. de Nat. Deor. 72.
Parentem habere avarum, illepidum in liberos,
Difficilem, qui te nec amet, nec studeat tui. Ex antiquo poeta.

STŪDENS, entis. Partic. [σπȣδάζων] Cic. pro Planc. 87. Hisce ego auxiliis studentibus atque incitatis uti me Laterensis potuisse confiteor.

STULPINI, Populi sunt in Illyrico apud Plin. lib. 3. cap. 21.

STULTUS, a, um. Adj. [ἀνόητ☉, μωρὸς, ἀφραδὴς, ἀσύνετος, ἀσυνετ☉, βλάξ] Imprudens, improvidus, imperitus. l. 9. §. si quis jus. D. de juris & fact. ignorant. l. 4. D. quod vi aut clam. Nam & multi non insipientes aliquando stulte aliquid vel agunt, vel loquuntur. Afranius, Ego stultum me existimo, fatuum esse non opinor. Cic. 7. Fam. 29. Quanquam me non ratio solum consolatur, quæ plurimum debet valere, sed etiam dies, quæ stultis quoque mederi solet. Ter. Eun. 2. 2. 23. Ex stultis insanos facis. Hor. 1. Serm. 5. 82.
Hic ego mendacem stultissimus usque puellam
Ad mediam noctem expecto.
Stultorum plena sunt omnia. Cic. 9. Fam. 22.
Ut hominem stultum magis etiam infatuet mercede publica. Cic. 3. Philipp. 22.
Amor stultus & improbus. Hor. 1. Serm. 3. 24.
Ars stulta. Ovid. 2. de Pont. 9. 73. Liber de arte amandi stulte ab Ovidio compositus.
Auditor stultus & credulus. Cic. pro Font. 13.
Consilium stultum capere. Cic. 7. Verr. 23.
Credulitas stulta. Ovid. 3. Amor. 3. 24.
Dies stulti prætereunt, i. e. In stultitia peracti. Tibul. lib. 1. 4. 30.
Juventa stulta. Tibul. lib. 3. 7.
Senex stultus, credulus, obliviosus, dissolutus. Cic. de Senect. 36.
Stultorum feriæ appellabantur Quirinalia, quod eo die sacrificabant ii, qui solenni die, aut non potuerunt rem divinam facere, aut ignoraverunt. Paulus apud Festum.
Stulto stultior. Plaut. Curc. 4. 3. 19.
Stultissimus homo. Plaut. Bacch. 5. 1. 12.

STULTE, Adv. [ἀφραδέως, ἀνοήτως] Imprudenter. Plaut. Men. 5. 9. 14. Quæso ignoscas si quid stulte dixi atque imprudens tibi. Ter. Heaut. 2. 3. 8. Factum a nobis stulte est.
Agere omnia stulte & incaute. Cic. 7. Att. 10.
Arrogans stulte. Cic. 2. de Legib. 16. Quid est enim verius quam neminem esse oportere tam stulte arrogantem, ut in se rationem & mentem putat inesse, in cælo mundoque non putet?
Credere stulte. Cic. 2. de Nat. Deor. 70. Hæc & dicuntur & creduntur stultissime, & plena sunt futilitatis summæque levitatis.
Dicere stulte. Cic. 4. de Finib. 40. Itemque illa quæ in corpore excellerent, stulte antiquos dixisse, per se esse expetenda, & sumenda potius quam expetenda? Cic. 2. de Orat. 274. Habet nonnunquam aliquid etiam apud nos loci, ut vel non stultus quasi stulte cum sale dicat aliquid, &c.
Mirari stulte aliquid. Hor. de Arte Poet. 272.
Stultius atque intemperantius matronam duxisse. Liv. 30. 13.

STULTŬLUS, i. m. dimin. Apul. Met. 9. Tu stultule, asine, intra terminos pistrini contentus. al. Astutule.

STULTESCO, ēre. Plaut. Most. 4. 2. 49. Stultescere præter speciem.

STULTITIA, æ. f. [ἀφραδία, ἀσύνεσις, ἀσυνεσία, ἀνοησία] Imprudentia, imperitia. l. 15. D. de evictionib. Plin. lib. 11. cap. 52. Auricularum magnitudo loquacitatis & stultitiæ nota est. Ter. Heaut. 4. 1. 33 Ut meæ stultitiæ justitia tua sit aliquid præsidi.

Ita

Ita sunt altæ stirpes stultitiæ. Cic. 3. Tusc. 13.
Est enim proprium stultitiæ, aliorum vitia cernere, oblivisci suorum. Cic. 3. Tusc. 73.
Miserius stultitia nihil dici potest. Cic. 1. de Nat. Deor. 23.
O delicationem incredibilem! non enim omnis error stultitia dicenda est. Cic. 2. de Divin. 86.
Sed hujus istius facti stultitiam major jam superior stultitia defendit. Cic. pro Rabir. Post. 24.
Loquax stultitia. Cic. 3. de Orat. 140. Malo indisertam prudentiam, quam stultitiam loquacem.
Mala. Hor. 2. Serm. 3. 43.
Prava. Ibid. 220.
Abdere stultitiam. V. ABDO.
Damnare se stultitiæ. Lucret. lib. 4. 1177.
Errare stultitia. Hor. 2. Serm. 3. 210.
    Stultitiane erret, nihilum distabit, an ira.
Patiuntur opes stultitiam. Hor. 1. Epist. 18. 29.
Stultitia est a quibus bona precamur, ab iis porrigentibus & dantibus nolle sumere. Cic. 3. de Nat. Deor. 84.

STULTILOQUIUM, i. n. [μωρολόγιον] Imprudens sermo. Plaut. Milit. 2. 3. 25. Paratum est dupliciter, ni reprimas tuum stultiloquium.

STULTILOQUENTIA, æ. f. [μωρολογία] ut, Occlusior stultiloquentia. Plaut. Trin. 1. 2. extr.

STULTILŎQUUS, a, um. Plaut. Pers. 4. 3. 45. Tace, stultiloque.

STULTIVĪDUS, a, um. Qui stulte videt. Plaut. Milit. 2. 3. 64. Stultividum se fateri.

STUPA, vel STUPPA, æ. f. vel STYPA, ut quibusdam placet, [στυπεῖον] Linum vile, aut, ut Festus notat, Linum impolitum. Quod lini cortici proximum est, ut ait Plin. lib. 19. cap. 1. A Græco στυπεῖον, quod stupam significat: vel a stipando, quod ea stipetur navis. Liv. 21. Id sicut in pilo, quadratum stupa circumligabant, linebantque pice. Lucret. lib. 6. 880.
    Frigidus est etiam fons, supra quem sita sæpe
    Stupa jacit flammas concepto protinus igni. Virg. 5. Æn. 682.
    Stupa vomens tardum fumum, &c.

STUPARIUS, a, um. Adj. Quod ad stupam pertinet: ut, Stuparius malleus, Quo lina tunduntur. Plin. lib. 19. cap. 1.

STUPEUS, vel STUPPEUS, a, um. aliud Adj. Virg. 8. Æn. 694.
    Stupea flamma manu, telisque volatile ferrum
    Spargitur: arva nova Neptunia cæde rubescunt. Idem 2. Æn. 236.
    Subjiciunt lapsus, & stupea vincula collo
    Intendunt.
Retinacula stupea puppis. Ovid. 14. Met. 547.

STUPEO, ui, [θαμβέω, ἐκπλήσσομαι, ἐξίσταμαι] ēre. est, Ita timere, ut quodammodo sensum rerum non habeamus. Stupere proprie dicitur is, qui torpore quodam captus languet immobilis, aut inopia consilii, aut aliqua re tarditatem injiciente. Pers. 3. Sat. 32.
    Sed stupet hic vitio. i. e. Insanus factus est vitiis. Ter. And. 2. 1. 5. Ita postquam adempta spes est, lassus cura confectus stupet. Cic. 7. Verr. 94. Confirmant ipsi se, quum is etiam, tum semisomnis stuperet. Ovid. 5. Met. 509.
    Mater ad auditas stupuit, ceu saxea, voces.
Occursu stupuere ducis. Lucan. lib. 8. 16.
Acies oculorum stupet. V. ACIES.
Ars stupet ambiguis malis, Navigandi peritia propter ventos adversos, & inter se pugnantes stupet incerta quid agat. Ovid. 1. Trist. 2. 32.
Corda stupent sepulta mero. Ovid. Rem. Amor. 806.
Verba stupuerunt ignavo palato. Ovid. 2. Amor. 6. 47.
Re aliqua stupere, i. e. Propter rem aliquam nimium admirari. Hor. 1. Serm. 4. 28.
    Hunc capit argenti splendor, stupet Albius ære. Et 1. Serm. 6. 17.
    Qui stupet in titulis & imaginibus.
Stupere in aliquo, i. e. Aspectu alicujus stupere. Valer. 1. Argon. 262.
Stupere aliquem. Cic. 2. de Finib. 77. Hæc cum loqueris, nos Varrones stupemus, tu videlicet tecum ipse rides.

STUPENS, entis. Partic. [θαμβῶν] ut, Carminibus stupens bellua. Hor. 2. Carm. 13. 33.
Stupens ad frigus natura vini. Plin. lib. 14. cap. 21.

STUPEFĂCIO, ēci, actum, [τάφω] ĕre. Liv. 5. 39. Privatos deinde luctus stupefecit publicus pavor, postquam hostes adesse nuntiatum est.

STUPEFACTIO, ōnis. f. Augustin.

STUPEFACTOR, ōris. m. Sidon.

STUPESCO, [τέθηπα] ĕre. Stupidum fieri. Cic. 3. de Orat. 100. Incidat, aspiciat, admiretur, stupescat. conf. Gell. 6. 13.

STUPEFIO, [τύφομαι] ĕri. Cic. 3. de Orat. 50. In quo igitur homines exhorrescunt? quem stupefacti dicentem intuentur?
Fratris aspectu stupefactus hæsit. Sen. Thyest. 7.
Corda stupefacta. Virg. 5. Æn. 643.

STUPIDUS, a, um. Adj. [ἄβλαξ, ναρκώδης, ἐμβρόντητος, ἐνεός] Stupefactus. Aliquando dicitur Stultus. Plaut. Epid. 4. 2. 13. Quid stas stupida? quid taces? Ter. in prol. Hec. 4. Ita populus studio stupidus, in funambulo animum occuparat.
Stupidus & bardus. Cic. de Fato 10.
Detinere aliquem stupidum. Cic. in Parad. 5.
Omnes stupidi timore obmutuerunt. Auctor ad Heren. lib. 4. 65.
Stupida membra, Quæ nihil sentiunt.

STUPIDĬTAS, ātis. f. [ἔκπληξις] Idem quod Stupor. Cic. 2. Philipp. 80. In quo primum incredibilem stupiditatem hominis cognoscite.

STUPIDO, āre. Mart. Capel. 1.
    Quod pavidum stupidet sapiens solertia vulgus.

STUPOR, ōris. m. [θάμβος, ἄγημα, τάφος, ἔκστασις, τάρβος, πλῆξις, ἀναισθησία] Alienatio quædam sensuum, quod scilicet sensus constipentur. Cic. in Pison. 1. Pauci ista tua lutulenta vitia noveramus, pauci tarditatem ingenii, stuporem, debilitatemque linguæ. Idem Philipp. 3. 16. Qui propter hæsitantiam stuporemque cordis, cognomen ex contumelia traxerit. De Bambalione. Idem 3. Tusc. 12. Immanitas in animo, stupor in corpore.
Stupor & Virtus, contraria. Cic. pro Domo 97. Tum vero neque illud meum factum laudabile, &c. eamque animi duritiem, sicut corporis, quod cum uritur, non sentio, stuporem potius quam virtutem putarem.
Sinautem id non videt, periculum est, ne se stuporis excusatione defendat. Cic. de Arusp. Resp. 5.
Qui morbo aliquo & sensus stupore, suavitatem cibi non sentiunt. Cic. 2. Philipp. 115.
Oculos stupor urget inertes, Oculi hebetes fiunt præ morbo. Virg. 3. Georg. 523.
In verbis ejus est stupor. Cic. 2. Philipp. 30.
Sed stuporem hominis, vel dicam pecudis, attendite. Cic. 2. Philip. 30.

STUPRUM, i. n. [διακόρευσις, μοιχεία] Coitus lege vetitus cum innuptis commissus. Cic. ad Octav. Audiet Brutus cum populum, &c. pro turpi stupro datus in servitutem. Idem 4. Tusc. 75. Stupra dico, & corruptelas, & adulteria, incesta denique. Idem Post redit. in Senat. 12. Vini, somni, stupri plenus.
Stuprum, inquit Nonius, quod cum viduis aut virginibus committitur hoc solum dici putant, veteres pro Adulterio & vitio ponunt. Plaut. Amph. 3. 2. 2. Stupri, dedecoris a viro argutam meo. Sallust. lib. 3. Ac statim fugitivi contra præceptum ducis rapere ad stuprum virgines matronasque.
Auctor stupri. Ovid. 1. de Arte Am. 703.
Fœda stupra. Claud. de Bell. Get. 84.
Nefandi stupri raptor. Sen. Hippol. 5.
Appellare aliquem de stupro. V. APPELLO.
Argui stupri a viro suo. Plaut. Amph. 3. 2. 2.
Compertus in stupro. V. COMPERIO.
Conceptus stupro furtivo. Sen. Troad. 4.
Debilitatus stupris. V. DEBILITO.
Facere stuprum nefarium. Cic. pro Milon. 74.
Illicere in stuprum. Cic. 3. de Nat. Deor. 68. Qui non sat habuit conjugem illexisse in stuprum.
Inferre stuprum virgini. Cic. 3. Off. 38. Idem in Pison. 95. Cum stuprum Bonæ deæ pulvinaribus intulisset.
Inferre stuprum in aliquam domum. Cic. in Parad. 3.
Obsidere stuprum. V. OBSIDEO.
Offerre stuprum. V. OFFERO.
Passa stuprum sævi tyranni Lucretia. Sen. Octav. 6.
Polluere stupro ceremonias. Cic. pro Domo 105. Qui non solum aspectu, sed etiam incesto flagitio & stupro polluit ceremonias.
Repetere luxuries ac stupra alicujus ab aliquo. Cic. Anteq. iret in exil. 19.
Solutus morbis stuprisque. Claud. de Bell. Gild. 446.
Stuprum pro Turpitudine vel quovis flagitio. Nævius apud Festum, Seseque il perire mavolunt ibidem, quam cum stupro redire ad suos populares. Item, Sin' illos deserant fortissimos viros, magnum stuprum populo fieri pergetis.
Intercutia stupra. V. INTERCUS.

STUPRE, Adv. pro Turpiter dixisse antiquos auctor est Festus. Neleus, Fœde stupreque castigor: αἰσχρῶς.

STUPRO, [διακορεύω, μοιχεύω] āre. Stuprum inferre, vel committere. Plaut. Truc. 4. 3. 47. Loquere, filiam meam quis integram stupraverit? Cic. 5. Fam. 10. Hominem unum omnium crudelissimum, qui tot ingenuas matresfamilias stupravit. Cic. 5. de Finib. 64. Qui interficeret filiam ne stupraretur.
Stuprare per vim. Cic. 2. de Finib. 96. Stuprata per vim Lucretia a regis filio, testata cives seipsa interemit.
Polluere religiones ementiendo aut stuprando. Cic. pro Domo 125.
Pulvinar quod stupraras. Cic. de Arusp. Resp. 33.

STUPRATIO, ōnis. f. Arnob. 2.

STUPRĀTOR, ōris. m. [διακορευτής] Quintil. lib. 7. cap. 5. ad finem, Stuprator an decem milia dare debeat, quæ pœna huic crimini constituta est. Sen. Hippol. 897. Hic dicet ensis, quem tumultu territus liquit stuprator.

STUPRŌSUS, a, um. Adj. Valer. lib. 6. 1. 8. Metellus quoque Celer stuprosæ mentis acer punitor extitit. Mentis, i. e. Voluntatis & animi. non enim matremfamilias stupraverat is qui puniebatur, sed stuprare voluerat.

STURA, æ. Fluvius qui ex Alpibus irrumpens, in Padum influit, unus ex triginta quos in Adriaticum defert mare. Plin. lib. 3. cap. 16. Festus, Stura flumen in agro Laurenti est, quod quidam Asturam vocant.

STURII, Populi ad Oceanum Gallicum Rheni quasdam insulas incolentes. Plin. lib. 4. cap. 15. Frisiorum partem occupant.

STURIUM, i. Insula est Galliæ Narbonensi adjacens, non procul a Stœchadibus. Plin. lib. 4. cap. 5. Sturæ. Plin. lib. 4. cap. 15.

STURNUS, i. m. Avis gregatim volans. Plin. lib. 28. cap. 8. Adulterant amylo aut cimolia, sed maxime sturni, quos captos oryza tantum pascunt. Ex vetusto exemplari legendum, Sed maxime qui captos. Martial. lib 9. 55.
    Nunc sturnos inopes fringillarumque querelas
    Audit, & arguto passere vernat ager.

S T Y

STYELLA, [Στύελλα] Castellum Megaridis in Sicilia, cujus incolæ dicuntur Styelleni: Στυελληνοί, Stephano.

STYGIUS, V. STYX.

STYLOBĀTA, æ. m. [στυλοβάτης] Parietes (ait Cæl. lib. 7. cap. 30.) qui subjiciuntur columnis, & onera excipiunt, nuncupantur Stereobatæ: quibus mox superponuntur stylobatæ: super quos demum disponuntur columnæ. Hactenus Cælius. Vitruvius lib. 3. cap. 3. Supra terram (inquit) parietes extruuntur sub columnis dimidio crassiores

crassiores quam columnæ sunt futuræ, uti firmiora sint inferiora superioribus, quæ stereobatæ appellantur, nam excipiunt onera. Paulo post, Ad libramentum stylobatæ sunt collocandi, supra stylobatas columnæ disponendæ. Phylander hunc Vitruvii locum explicans sic ait, Hi parietes modo Stereobatæ, postea Stylobatæ vocantur (vulgus Pedestala dicit) supra quos collocantur bases. Alias non negaverim Stereobatam posse vocari ædificii velut basim, quod Bassamentum vulgo dicunt, sicut Stylobatam proprie columnarum fulcimentum. Hæc ille. Varro lib. 1. de R. R. cap. 13. Chortes in fundo magno duæ aptiores: una, ut interius compluvium habeat lacum, ubi aqua saliat, qui intra stylobatas quum venit, sit semipiscina. Boves enim ex arvo æstate reducti, hic bibunt, hic perfunduntur. Idem lib. 3. cap. 5. Subter columnarum stylobaten. Budæus, Stylobates apud Varronem idem significat quod Stereobates: vel est quod *patinum* vocant.

Stylus, i. m. [στῦλος] dici potest Columna, pertica. Chrysostomus vocat Petrum & Paulum στύλους ecclesiæ, i. e. Ecclesiæ columnas.

Stylus significat etiam Quicquid vel ligneum vel ferreum aut alterius materiæ acuminatum est ad columnæ similitudinem. Columel. lib. 11. cap. ult. Deinde eas confecto æquinoctio paululum infra terram secare & ligneo stylo laxatis vel rubi, vel ferulæ medullis, stercus immittere, atque ita semina cucumeris inserere.

Stylus, Primum illud teres virgultum, unde tandem fit arbor. Columel. lib. 5. cap. 10. Omnis autem nux unam radicem mittit, & simplici stylo prorepit. Ibidem sub finem capitis, Danda est opera, ut dum teneros ramulos habent, veluti pampinentur, & ad unum stylum primo anno semina redigantur. Vulgus vocat, *une tige, un sion, une verge.*

Stylus, Instrumentum æneum, quo in albo, id est in ceratis tabellis antiquitus scribebatur, ut nunc in libellis ligneis vel codicillis mercatores scribunt. Plaut. Bacch. 4. 4. 63. Effer cito. P. quid? C. stylum, ceram, tabellas & linum. Plin. lib. 34. cap. 14. Et stylo scribere, institutum est, ut vetustissimi auctores prodiderunt. Cic. 4. Verr. 101. Vertit stylum in tabulis suis, quo facto causam omnem evertit suam.

Stylus, [φράσις] Structura ipsa orationis. Ter. in prol. And. 12. Dissimili oratione sunt factæ ac stylo. Ubi Donatus, Oratio, in sensu: stylus in verbis. Oratio, ad res: stylus, ad verbum. Plin. Epist. 8. Onerabit hoc modestiam nostram etiam si stylus ipse fuerit pressus, demissusque. Cic. 1. de Orat. 150. Stylus optimus & præstantissimus dicendi effector ac magister.

Acumen styli. V. Acumen in ACUO.

Stylus dicendi opifex. Cic. 7. Fam. 26.

Unus enim sonus est totius orationis, & idem stylus. Cic. de Clar. Orat. 100.

Exercitatio & stylus. Cic. 3. de Orat. 188. Hanc ad legem cum exercitatione, cum stylo, qui & alia & hoc maxime ornat & limat, formanda nobis oratio est.

Attico stylo scriptæ orationes. Cic. de Clar. Orat. 167.

Confusus stylus. Quintil. lib. 1. cap. 1. Tardior stylus cogitationem moratur, rudis, & confusus intellectu caret.

Exercitatus stylus. Cic. in Orat. 150. Sed tamen stylus exercitatus efficier facile hanc viam componendi.

Mollior stylus. Macrob. lib. 6. Saturn. cap. 3. ad finem.

Negligens stylus. Quintil. lib. 2. cap. 4.

Pressus demissusque stylus. Plin. 1. Epist. 8. ad Saturn.

Rudis stylus. Quintil. lib. 1. cap. 1.

Tardior stylus. Quintil. lib. 1. cap. 1.

Assequi stylo. Plin. 3. Epist. 2. Syllogismi circunscripti & effecti, quod stylo quoque assequi magnum est. i. e. Meditatione, tempore, scriptione, cura, diligentia.

Conscribere scelera stylo impuro. Cic. de Arusp. Resp. 1.

Depascere stylo ubertatem orationis. Cic. 2. de Orat. 96. In summa ubertate inest luxuries quædam, quæ stylo depascenda est.

Prosequi aliquid stylo, id est scriptis, aliquid mandare literis ad memoriam. Plin. 1. Epist. 8. ad Saturninum, Quid fuerit utilius, quam munificentiæ rationem etiam stylo prosequi?

Requiescit stylus lectione. Quintil. lib. 1. cap. 12.

Signare rem aliquam stylo. Paterc. lib. 1. Nequeo tamen temperare mihi, quin rem sæpe agitatam animo meo, neque ad liquidum ratione perductam, signem stylo. h. e. In mea includam historia.

Vertere stylum. Hor. 1. Serm. 10. 72.

Vertere stylum, est Inducendi expungendique causa, styli partem acutam surrigere qua scribimus: altera quæ retusior est aut latior, proclinata, & scriptis delendis impacta. Quippe Hieronymus quoque meliorem styli partem vocat, quæ pejora de auctoribus confodiat eradatque. Cic. 4. Verr. 101. Quum hæc ad istum afferrentur, timuit aliquando, & commotus est, vertit stylum in tabulis suis, quo facto, causam omnem evertit suam. Sed & in Rufinum idem Hieronymus, Illico vertis stylum, & omnia laudata prius, vituperas, de eodem ore & dulce proferens & amarum. In summa, Stylum vertere, est Mutare quod scripseris. Nam antiquitus in tabellis ceratis scriptitabant stylo graphiario, cujus altera parte, nimirum acuta, per æquor cereum ducta literas exarabant, altera latiore rursum obliterabant quod exarassent.

Stylus, pro Punctione ac reprehensione aliquando accipitur, quæ scriptis & invectivis libellis fieri solet. Plinius in Præfatione, Quod si hoc Lucilius, qui primus condidit styli nasum, dicendum sibi putavit, &c. V. Nasus, pro Reprehensione, in NASUS. Cic. pro Cluent. 123. Si ideo quia subscripserint: videte quid agatis, &c. Censorium stylum, cujus mucronem multis remediis majores nostri retuderunt, æque posthac, atque illum Dictatorium gladium pertimescamus.

Dare pœnas styli. Cic. 6. Fam. 7.

Stymbara, Civitas quondam Græciæ non procul a Tripoli, in terra Ionica. Strab. lib. 7.

Stymma, ătis. n. [στύμμα] est, ut ait Hermolaus, Spissamentum, & domitura unguenti, auctore Dioscoride. Columella Spissamentum nominat id Crassamentum exuctum quod post expressionem remanet quasi vinacea ex uva. στύφω enim astringo & exprimo significat. Vulgo *marcum* vocant. Plin. lib. 13. cap. 1. Narcissinum quoque ex flore narcissi desiit componi. Ratio faciendi duplex, succus & corpus. Ille olei generibus fere constat, hoc odorum. Hæc stymmata vocant, illa hedysmata. V. HEDYSMATA.

Stymphālus, i. m. [Στύμφαλος] Arcadiæ lacus & mons est, ex quo Erasinus fluvius erumpit in Argivam terram.

Acrisonus Stymphalus. Stat. 4. Theb. 298.

Nivalis Stymphalus. Stat. 4. Sylv. 6. 101.

Stymphālum, i. n. Urbis nomen in Arcadia ad lacum Stymphalum sitæ.

Stymphālis, ĭdis. patronym. [Στυμφαλίς] ut, Stymphalides aves, magnitudine gruibus pares erant (ut tradit Pausan. Arcad.) Figura ibibus similes, rostra habebant ita solida & dura, ut arma penetrarent; suberi autem soli cedebant. Harum meminit Plin. lib. 11. cap. 37. Stymphalia monstra appellat Catull. carm. ad Mallium. Eas aves sagittis suis confixit Hercules, ut declarant versus Catulli, & tradit Pausanias Arcad. Sed Diodorus Siculus scribit lib. 4. cum constructo æneo crepitaculo, & ingenti per id sonitu excitato illas abegisse. De his Lucret. lib. 5. 31.

—— uncisque timendæ
Unguibus Arcadiæ volucres Stymphala colentes?

Undæ Stymphalides. Ovid. 2. Fast. 273.

Stymphalĭcus, a, um. Adj. Plaut. Pers. 1. 1. 4. Aves Stymphalicæ.

Stymphalius, a, um. Adj. [Στυμφάλιος] ut, Monstra Stymphalia. Catull. ad Mallium, 69. 112.

Stypax, Cyprius cælator statuarius. Plin. lib. 34. cap. 8. Stypax Cyprius uno celebratur signo, Splanchnopte. Periclis Olympii vernula hic fuit, exta torrens, ignem oris pleni spiritu accendens.

Stypterium, i. & **Stypteria**, orum. n. [στυπτηρία] Alumen. Ulpian. in l. 3. §. ultimo. D. de reb. eorum qui sub tut. Si (inquit) lapidicinas, vel quæ alia metalla pupillus habuit Stypteriæ, vel cujus alterius materiæ, &c. lib. 27. P. tit. 8.

Styptĭcus, a, um. Adj. [στυπτικός] Strictivus vel obstructorius Latine dicitur: a στύφω. Plin. lib. 24. cap. 13. Inter medicamenta quæ styptica vocant, nihil efficacius rubi mora ferentis radice, decocta in vino ad tertias partes.

Styra, [Στύρα] Eubœæ insulæ oppidum fuit, non procul a Carysto a Phædro Atheniensium duce bello Malliaco eversum. Strab. lib. 10.

Styrax, ăcis. m. [στύραξ] Arbor est cotoneo malo similis, fructu majore quam avellana, specie candidi pruni, manat & ex ea liquor ejusdem nominis, coloris flavi, sordidi, resinosi, albicantibus fragmentis, odoris perseverantis: hodie officinæ *storacem* appellant. Plin. lib. 12. cap. 17. Ex Syria revehunt styracem, acri odore ejus in focis abigentes suorum fastidium. Cætero, non alia ligni genera sunt in usu quam odorata.

Idæus styrax. Virg. in Cyri, 168.

Styx, ÿgis. f. [Στύξ] (inquit Servius) Palus quædam apud inferos dicitur. de qua legimus, 6. Æn. 369.

—— Stygiamque paludem,
Dii cujus jurare timent & fallere numen.

Quod secundum fabulas ideo est, quia dicitur Victoria Stygis filia bello Gigantum Jovi favisse: pro cujus remuneratione Jupiter tribuit, ut jurantes dii per ejus matrem non audeant fallere. Ratio autem hæc est, Styx mærorem significat: unde ἀπὸ τοῦ στυγεροῦ, id est, a tristitia Styx dicta est. Dii autem læti sunt semper; unde & immortales. Ergo quia mærorem non sentiunt, jurant per rem suæ naturæ contrariam, id est, tristitiam, quæ est æternitati contraria. Ideo jusjurandum per execrationem habent. Hactenus Servius, enarrans hunc locum Virg. 6. Æn. 134.

Bis Stygios innare lacus, &c.

Hæc de Styge idcirco ficta sunt, quia Styx, fons est ad Nonacrin Arcadiæ e saxis profluens, exitiosus animalibus. Ejus aqua venenum est præsentissimum, epota ilico necat. Esse pisces in ea parvos tradit Theophrastus, lethales & ipsos. Noxiam putant esse nimio frigore utpote quum profluens ipsa statim lapidescat: traduntque etiam æs ac ferrum ea erodi, & sola mulæ ungula contineri. Cætera vasa nullo modo eam vim ferre posse, sed statim frigoris magnitudine disrumpi. V. Plin. lib. 30. cap. 16. Antipatrum hoc venenum consilio, ut quidem putant, Aristotelis, Alexandro regi tradunt dedisse.

Est & alia palus in Ægypto juxta Memphim, quam veteres Styga vocavere.

Atra Styx. Virg. 1. Georg. 241.

Violenta Styx. Ovid. 3. Fast. 802.

Stygiālis, e. Adj. Virg. in Ciri, 374.

Hinc magico venerata Jovi Stygialia sacra.

Stygius, a, um. possess. [Στύγιος] Columel. lib. 10. cap. 64.

Tumque simul Stygium regem videre trementem
Tartara.

Amnes Stygii. Ovid. 14. Met. 592.

Aqua Stygia. Tibull. lib. 1. 10. 38.

Canis Stygius, Cerberus. Senec. Herc. fur. 9.

Janitor Stygius, Cerberus. Sil. lib. 3. 35.

Juppiter Stygius, Pluto. Virg. 4. Æn. 638.

Nox Stygia. Ovid. 3. Met. 695.

Os Stygium, Venenatum. Ovid. 3. Met. 76.

—— quique halitus exit
Ore niger Stygio vitiatas inficit herbas.

De serpente quodam.

Palus Stygia. Virg. 6. Æn. 323.

Regnum Stygium. Lucan. lib. 7. 169.

Rex Stygius, Pluto. Virg. 6. Æn. 252.

Tenebræ Stygiæ. Virg. 3. Georg. 551.

Vallis Stygia. Ovid. 6. Met. 662.

Umbræ Stygiæ. Ovid. 1. Met. 139.

Undæ Stygiæ. Virg. 3. Æn. 215.

S. V. Sepulchrum voluit, Sibi vivens, Solvit votum. SV. PEC. DD. Sua pecunia dedicavit. SV. COS. Sub consulatu.

Suadeo, si, sum, [πείθω, συμβουλεύω] ēre. Accommodatis & suavibus verbis conari aliquem in opinionem nostram inducere: hoc est hortari aliquem ad id quod intendimus. Ter. And. 4. 1. 38. Suadere, orare, usque adeo donec perpulit. Ovid. 1. Amor. 6. 59.

Nox, & amor, vinumque nihil moderabile suadent.

Hortari & suadere. Cic. 13. Fam. 4. Hæc quæ supra scripta sunt, eo spectant ut te horter & suadeam, reliqua sunt quæ pertinent ad rogandum.

Acerrime suadere. V. Vir vita ac morte consentaneus, in consentio.

Suadere & rogare. Cic. de Provinc Consul. 42. Nam postea me, ut sibi essem legatus, non solum suasit, verum etiam rogavit.

Suadere & persuadere. Cic. 13. Att. 37. Tu autem quod ipse tibi suaseris, idem mihi persuasum putato. Idem Philipp. 2. 26. An C. Trebonio persuasi, cui ne suadere quidem ausus essem?

Suadere alicui contra alterum. Cic. 2. Philipp. 24. Duo tempora tamen inciderunt, quibus aliquid contra Cæsarem Pompeio suaserim.

Suadere alicui aliquid per alterum. Cic. 8. Att. 16. Memini quid mihi tum suaseris per Theophanem, per Culconem.

Amor suasit facinus. Ovid. 8. Met. 90.

Fugam suadere. Stat. 11. Theb. 52.

Legem suadere. Cic. de Senect. 14. Legem Voconiam magna voce & bonis lateribus suasissem.

Luxum suasere rapinæ. Lucan. lib. 1. 162.

Multa paupertas suasit. Lucret. lib. 6. 1280.

Nefas suasit egestas. Lucan. lib. 1. 173.

Pacem suadere, & de pace. Cic. 7. Fam. 3. Quintil. lib. 3. cap. 10.

Silentia digito suadere. Ovid. 9. Met. 691.

Somnos nox humida suadet. Ovid. 2. Fast. 635. al. Ultima.

Somnos suadent sidera cadentia. Virg. 2. Æn. 9.

Suadetur, pass. Plaut. Trinum. 3. 2. 44. Minus placet magis quod suadetur: quod dissuadetur placet.

Suadens, entis. Partic. ut, Verba suadentia. Stat. 11. Theb. 435.

Suadēla, æ. f. [πειθώ] Suasio dicitur. Plaut. Cistell. 2. 3. 24. Jam perducebam illam ad me, suadela mea. V. pytho.

Suadela, Dea fuit apud Romanos, quæ nuptiis una cum Venere præerat, quod ex Plutarcho colligere est, cum scribit, ὅτι πέντε δεῖσθαι θεῶν τοὺς γαμοῦντας οἴονται, Διὸς τελείου, καὶ Ἥρας τελείας, καὶ Ἀφροδίτης, καὶ Πειθοῦς, ἐπὶ πᾶσι δ' Ἀρτέμιδος. Phurnutus etiam scribit, assidere Veneri Gratias, Suadelam, Mercurium, quod Suadela oratione & gratia amatores pelliciat. Hor. 1. Epist. 6. 36.

Scilicet uxorem cum dote, fidemque & amicos
Et genus & formam regina pecunia donat:
Et bene nummatum decorat Suadela Venusque. h. e. Qui nummatus est, eum decorat Suadela & Venus, easque propitias habet & faciles, ut uxorem cum grandi dote facile inveniat, cum omnibus placeat gratusque sit. Ex Turneb. Advers. 19. 16.

Suada, æ. f. Pitho, suasionis dea dicta est. Cic. de Clar. Orat. 59. Πειθὼ quam Græci vocant, cujus effector est Orator, hanc Suadam appellavit Ennius: ejus autem Cethegum medullam fuisse vult, ut quam deam in Periclis labris scripsit Eupolis sessitavisse, hujus hic medullam nostrum Oratorem fuisse dixerit.

Suāsor, ōris. m. Qui suadet. Cic. 3. Off. 109. Posthumius suasor & auctor fuit. Idem 16. Att. 7. Etsi quamvis non fueris suasor & impulsor profectionis meæ, approbator certe fuisti. Eidem lib. 16. 17. Quanquam hæc epistola non suasoris est, sed rogatoris. Idem 2. Philip. 29. Quid enim interest inter suasorem facti & probatorem?

Suasorius, a, um. Adj. Quod pertinet ad suadendum. ut, Suasorium munus, i. e. Officium suadendi. Et Pars deliberativa, a Rhetoricis suasoria dicitur. ut apud Quintil. lib. 3. cap. 8.

Suasoriæ sunt apud Rhetorem, Materiæ inter rudimenta dicendi. Quintil. lib. 2. cap. 1.

Declamare suasorias. Quintil. lib. 3. cap. 8.

Suadus, a, um. Apul. Met. 11. Suada majestas. Stat. Theb. Suadus cruor.

Suasio, ōnis. f. Cic. in Orat. 37. Sed quoniam plura sunt orationum genera, eaque diversa neque in unam formam cadunt omnia, laudationum, scriptionum, & historiarum, & talium suasionum, qualem Isocrates fecit panegyricum. Et 2. de Orat. 333. Præcepta quæ de suasionibus tradenda sunt. Sic de Clar. Orat. 140. Suasio legis Serviliæ.

Suasus, ûs. m. Ulp. in l. Item si obstetrix. §. 1. D. Ad legem Aquil. Si quis per vim vel per suasum medicamentum alicui infudit, vel ore, vel clystere, &c.

Davi suasu non repugnat Pamphilus. Ter. Andr. arg. v. 8.

Ne ob meum suasum indigna injuria afficiatur. Ter. Phorm. 5. 1. 3.

Jussu & increpitu, non suasu. Tertul. adv. Marc. 4. 8.

Suanetes, Populi in Alpibus: auctor Plin. lib. 3. cap. 23.

Sualternicum, i. n. [σουαλτέρνικον] Genus electri. Plin. lib. 37. cap. 2. Harduin. legit Subalternicum.

Suāmet, [ἑαυτῆς] Ablativus a Suus, cum syllabica adjectione met. Plin. lib. 10. cap. 59. Anseres suamet vi colla sua abrumpunt.

Suapte, [ἑαυτῆς] Sua ipsius natura; & Suopte: ablativi a Suus cum syllabica adjectione pte: ut, Suopte nutu, pro Suo ipsius: sicut Meopte, Meo ipsius. Cic. 1. Tusc. 40. Terrena & humida suopte nutu & suo pondere ad pares angulos in terram & in mare feruntur.

Suapte, sine adjecto. Cic. 6. Att. 7. Quintius filius suapte, pie, sane, me quidem certe multum hortante, sed currentem, animum patris sui sorori tuæ reconciliavit. Vetus autem codex non habet Suapte. Lucret. lib. 6. 755.

Sed natura loci hoc opus efficit ipsa suapte. al. leg. Sui vi.

Suarius, V. sus.

Suarni, Indomitæ gentes, quæ auri tantum metalla in Caucasiæ portis fodiunt. Plin. lib. 6. cap. 51.

Suasio, Suasor. V. suadeo.

Suasum, i. n. Color appellatur (inquit Festus) qui fit ex stillicidio fumoso in vestimento albo. Plaut. Truc. 2. 2. 16. Quia tibi suaso infecisti propudiosa pallulam. Quidam legunt Insuaso. Nec desinunt qui dicant omnem colorem qui fiat inficiendo, suasum vocari, quod quasi persuadetur in allum ex albo transire. Hæc Festus.

Suatim, [ὑωδῶν] Ad similitudinem suis, inquit Nonius, Nigidius Commento grammatico, Sunt etiam adsimilanter dicta hæc canatim, suatim, bovatim, quæ ab animalibus sumuntur.

Suavis, e. Adj. [ἡδύς, ἐραννός, ἱμερόεις, μείλιχος, μειλίχιος] Dulcis. Plaut. Cistel. 1. 1. 17. Ventum gaudeo ad te ecastor: ita hodie hic acceptæ sumus suavibus modis. Cic. pro Corn. Balb. 36. Comes, benigni, faciles, suaves homines esse dicuntur.

Amicitia suavis. Lucret. lib. 1. 142.

Amicus suavis. Cic. 2. Fam. 12. Nam & honorificus in me Consul fuit, & suavis amicus.

Amor suavis. Lucret. lib. 1. 923.

Auræ suaves. Lucret. lib. 3. 223.

Consuetudo suavis, vel conjunctio. Cic. 13. Fam. 27. Tum pro familiari consuetudine sæpe ex me audierat quam suavis esset inter nos, & quanta conjunctio.

Flores suaves. Lucret. lib. 1. 7.

Herbæ suaves. Virg. 2. Ecl. 49.

Homo suavis, per ironiam. Ter. Phorm. 2. 3. 64.

Lingua suavis. Lucret. lib. 1. 414.

Loquelæ suaves. Lucret. lib. 1. 40.

Sermo suavior. Hor. 1. Serm. 10. 23.

Sopore suavi devinxit membra. Lucret. lib. 4. 455.

Superl. Vellei. Paterc. 2. 114. 1. O rem experientia suavissimam. Plaut. Cist. 1. 3. 45. Amor suavissimus.

Suavĭtas, ātis. f. [ἡδύτης] Dulcedo. Cic. 6. Att. 16. Miram in eo pietatem, suavitatem, humanitatemque perspexi. Idem 3. Fam. 1. Sic enim tibi persuade, charissimum te mihi esse, quum propter multas suavitates ingenii, officii, humanitatis tuæ.

Odoris suavitas. Plin. lib. 12. cap. 12.

Oris suavitas. Quintil. in proœm. lib. 6.

Sermonis suavitas. Quintil. proœm. lib. 6.

Suavitūdo, inis. f. [ἡδυπάθεια] Idem. Plaut. Stich. 5. 5. 14. Age mulsa mea, suavitudo, salta. Auctor ad Heren. lib. 3. 22. Quoniam igitur res eædem vocis firmitudini, & pronuntiationis suavitudini prosunt. Aliqui legunt Suavitati.

Suavĭter, Adv. [ἡδέως] Cic. 4. Acad. 139. Veruntamen video quam suaviter voluptas sensibus nostris blandiatur. Idem 15. Fam. 21. Nunc ad epistolam venio, cui copiose & suaviter scriptæ nihil est quod multa respondeam. Idem 1. de Fin. 54. Et secunda jucunde ac suaviter meminerimus.

Multo suavius. Hor. 2. Serm. 8. 89.

Amicissime & suavissime optas. Cic. 3. Fam. 12.

Suave, Adv. [μειλίχως] Idem quod Suaviter. Virg. 3. Ecl. 63.
—— & suave rubens hyacinthus. Idem 4. Ecl. 43.

Suaveolens, entis. Adj. Catul. Carm. 62. 7. Amaracus suaveolens.

Suaveolentia, æ. f. Sidon. 8. Epist. 14. Ad suaveolentiam pudicitiæ impellere.

Suaviludius, i. m. Qui ludis delectatur. Tertull. de Spectac. 20. Defensio suaviludii cujusdam. al. Suadiludius, i. e. Qui ludum suadet.

Suavisŏnus, a, um. Virg. Epigr. 5. Suavisoni modi testudinis.

Suavidicus, a, um. Adj. [ἡδυεπής] Qui suaviter dicit: ut, Versus suavidici. Lucret. lib. 4. 181.

Suavilŏquus, a, um. aliud Adj. [ἡδύλογος] Idem. ut, Versus suaviloqui. Lucret. lib. 2. 528.

Suavilŏquens, entis. Adj. [ἡδυεπής] Idem. Cic. de Clar. Orat. 58.

Additur Orator Cornelius suaviloquenti
Ore Cethegus. Ex poeta.

Carmen suaviloquens. Lucret. lib. 1. 945.

Suaviloquentia, æ. f. [ἡδυέπεια] Cic. de Clar. Orat. 58. Et oratorem appellat, & suaviloquentiam tribuit.

Suavium, i. n. [φίλημα] vel Savium, per detractionem literæ u, Voluptas dicitur. Ter. Eun. 3. 2. 3. O Thais mea, meum suavium, quid agitur?

Suavium, Basium lascivum. Hor. Epod. 3. 21.

Manum puella suavio opponat tuo.

Suavium quid ab Osculo differat, V. in osculum.

Dare suavium. Cic. 16. Att. 11. Atticæ quoniam (quod optimum in pueris est) hilarula est, meis verbis suavium des. Alii non Optimum legunt, sed Primum.

Facere suavium, Idem. Plaut. Asin. 4. 1. 52.

Sumere suavium. Plaut. Asin. 1. 3. 72.

Savium sæpe apud Plautum aliosque auctores veteres. ut,

Savia super savia. Plaut. Pseud. 4. 1. 38.

Savia sagittata. Idem Trin. 2. 1. 16.

Suaviŏlum, i. n. dimin. [φιλημάτιον] Catull. ad Juventium, 98. 2.

Suaviolum dulci dulcius ambrosia.

Suavio, āre. Pompon. apud Non. 7. 49. Ego illam non amplectar, non suaviem? Et alibi, Mammas teneas, pedes extollas, suavies cum gemit.

Suavior, [φιλέω] āri. Suavium dare. Gell. lib. 3. cap. 15. Quum ibi eum tres adolescentes amplexi, coronis suis in caput patris positis suaviarentur. Cic. 16. Att. 3. Atticam nostram cupio suaviari: ita mi dulcis salus visa est per te missa ab illa. Catull. de Acme & Septimio, 46. 12.

Et dulcis pueri ebrios ocellos
Illo purpureo ore suaviata.

Suaviatio, ōnis. f. [φίλησις] Gell. lib. 18. cap. 2. Suaviationes puerorum & puellarum.
Suavis ſuaviatio. Plaut. Bacch. 1. 2. 8.

S U B

SVB. Suburrana ; ſcil. Tribus. S. V. B. E. E. Q. V. Si vales, bene eſt, ego quoque valeo.

Sub, [ὑπὸ] Præpoſitio, utrique caſui ſervit, & accuſativo & ablativo : variaque ſignificat, ut ſequentibus exemplis docetur.
Sub, accuſativo fere jungitur quum tempus ſignificatur ut ait Serv. ut, Sub tempus, & ſub idem tempus : hoc eſt Circa. Sueton. in Tib. Cæſ. cap. 58. Sub idem tempus conſulente Prætore. Liv. 1. Quibus indictis ſub tempus pueros venatum ablegavit. Sic 26.
Sub finem. Liv. 22. Sub equeſtris finem certaminis coorta eſt peditum pugna. h. e. Paulo ante finem.
Sub ipſum finem. Virg. 5. Æn. 328.
Sub prima frigora Autumni. Virg. 1. Georg. 321.
Sub horam pugnæ tam arcto repente ſomno devictus, ut ad dandum ſignum ab amicis excitaretur. Suet. de Auguſt. cap. 16.
Sub lucem, Surgente ſole. Virg. 1. Georg. 445. h. e. Paulo ante lucem.
Sub lucis ortum. Liv. 7. 27.
Primi ſub lumina ſolis & ortus. Virg. 6. Æn. 255.
Sub noctem, Incipiente nocte. Hor. 1. Carm. 9. 19.
Sub noctem, Noctu. Cæſ. 1. Bell. Civil. 28. Pompeius ſub noctem naves ſolvit.
Sub hoc tempus. Hor. 2. Epiſt. 2. 34.
Sub judicii tempus. Liv. 4.
Sub veſperum. Cæſ. 3. Bell. Gall. 33. Sub veſperum Cæſar portas claudi militeſque ex oppido exire juſſit. Cic. 2. Q. frat. 1. Menſe Decembri ſub dies feſtos.
Sub vos placo, precum formula. Feſtus ; Sub vos placo, in precibus fere cum dicitur, ſignificat idem quod Supplico ut in legibus ; Tranſq. dato, edendoq. plorato.
Sub vitem præliari dicuntur milites, Cum ſub vinea militari pugnant. Lucilius,
Neque prodire in altum, præliari procul ſub vite. Feſtus.
Sub jugum mitti dicuntur hoſtes victi, ereptis omnibus armis, teliſque, cum haſtis defixis duabus in terra, tertiaque ad ſummum earum deligata, ipſi eam jubentur ſubeuntes tranſire. Feſtus.
Sub, ablativo junctum. Plaut. Epid. 2. 2. 32. Pleræque hæ ſub veſtimentis ſecum habebant retia. Virg. 8. Æn. 616.
Arma ſub adverſa poſuit radiantia quercu.
Sub Alexandro, i. e. Tempore Alexandri. Quintil. lib. 5. cap. 10. Nunc, olim, tunc, ſub Alexandro.
Sub adventum, pro In adventu. Liv. 23. Sub adventum Prætoris Romani Pœnus agro Nolano exceſſit. Ibid. lib. 28.
Sub conditione, Ea lege, hoc pacto. Cic. pro Arch. 25. Statim ex his rebus quas tunc vendebat, jubere ei præmium tribui ſub ea conditione, nequid poſtea ſcriberet.
Sub corona lege belli vænire. Liv. 8. Sic,
Sub haſta vænire. Liv. 23.
Sub corona vænire, ſingularis formula : ſed elegans. Feſtus. Sub corona vænire dicuntur, quia captivi coronati ſolent vænire, ut ait Cato in eo, qui eſt De re militari, Ut populus ſuus, ſua opera potius ob rem bene geſtam coronatus ſupplicatum eat, quam re male geſta coronatus væneat. Id autem ſignum eſt, nihil præſtari a populo, quod etiam Plautus ſignificat in Hortulo, 1. Fragm. 101. Præco ibi adſit cum corona, cuique liceat væneat.
Sub dio, ſive divo. Varr. 3. de R. R. cap. 14. Nam & idoneus ſub dio ſumendus eſt locus cochleariis, quem totum circum aqua claudas. Sic apud Columel. lib. 1. cap. 8. Nullus dies tam intolerabilis eſt, quo non ſub divo moliri aliquid poſſit.
Sub divo carpere ſomnos. Virg. 3. Georg. 434.
Sub domina meretrice. i. e. Sub imperio & in poteſtate meretricis. Hor. 1. Epiſt. 2. 25.
Sub exceptione. Plin. 1. Epiſt. 2. ad Arrianum, Acres enim, non triſtes eſſe volebamus. Nec eſt quod putes me ſub hac exceptione veniam poſtulare, quod ſcilicet acres eſſe volebamus.
Sub exemplo. Plin. 3. Epiſt. 18. ad Curium Severum, Deinde ut futuri principes, non qua potiſſimum via poſſent ad eandem gloriam niti.
Sub exitu vitæ, pro Sub exitum, hoc eſt circa exitum. Sueton. in Claud. Cæſ. cap. 43.
Sub his nihil proficitur. Celſ. lib. 5. cap. 28.
Sub ictu rem habere dicitur, Qui ita propinquus eſt ut attingere queat. Senec. Epiſt. 73. extr. Quam quidem nondum attigerunt : in conſpectu tamen, & ut ita dicam, ſub ictu habent.
Sub imperio alicujus eſſe. Ter. Heaut. 2. 2. 4.
Sub ipſa die. Plin. lib. 8. cap. 32.
Sub manu tabellarios habere, i. e. In promptu & *ad manum*, quod dicitur. Cic. 18. Fam. 23. Seneca, Sub manu naſcitur conſilium. V. MANUS.
Sub manus, h. e. Faciliter, non ægre, appoſite. Plaut. Milit. 3. 2. 59. Lepide hoc ſuccedit ſub manus negotium. Ibid. 4. 4. 7.
Sub oculos adactum pilum in vitalia capitis venerat. Plin. lib. 8. cap. 7.
Sub oculis accipere detrimentum, pro Ante oculos. Cæſ. Bell. Civil. 1. 59.
Sub pœna mortis vel capitis denunciare. Suet. in Calig. cap. 48. Idem in Tiber. Cæſ. cap. 36.
Sub ſacramento militare. Liv. lib. 35.
Sub ſomno ſaneſcere. Celſ. lib. 3. cap. 18.
Sub frigido ſudore mori. Celſ. lib. 5. cap. 26. Ubi vero penitus inſedit, inſanabile eſt : plurimique ſub frigido ſudore moriuntur.
Sub veteribus, ſubaudi Curiis. Plin. lib. 35. cap. 4. Hinc enim Craſſi oratoris lepos agentis ſub veteribus. Idem cap. 10. E diverſo Meviana, inquit Varro, omnia operiebat Serapionis tabula ſub veteribus. Sueton. in Auguſto cap. 100. Biſariam laudatus eſt : pro æde Divi Julii a Tiberio, & pro Roſtris ſub veteribus a Druſo Tiberii filio. Varr. lib. 4. de L. L. 32. Curiæ duorum generum. Nam & ubi curarent ſacerdotes res divinas, ut Curiæ veteres : & ubi Senatus humanas, ut Curia Hoſtilia, quam primus ædificavit Hoſtilius rex ſub Veteribus. Ante hanc Roſtra. Pomp. Feſt. lib. 12. Novæ curiæ proxime compitum Fabritii ædificatæ ſunt, quod parum amplæ erant veteres a Romulo factæ, ubi is populum & ſacra in partes triginta diſtribuerat, ut in iis ea ſacra curarent. Plaut. in Curc. 4. 1. 19.
Sub veteribus, ibi ſunt qui dant, quique accipiunt fœnore. Cic. 4. Acad. 70. qui Lucullus, inſcribitur, Ut enim ii, qui ſub nube ſolem non ferunt : item ille, quum æſtuaret, Veterum & Menianorum, ſic Academicorum umbram ſecutus eſt. Sed & (ait in Plin. Hermolaus) pars in foro, Sub novis appellabatur. M. Varro, Sub novis dicta pars in foro ædificiorum, quod vocabulum ejus pervetuſtum, ut novæ viæ, quæ via jam diu vetus eſt.
Sub umbra fœderis. Liv. 8.
Sub urbe eſt agelli paululum : i. e. Juxta. Ter. Adel. 5. 8. 27. Sic Varr. 1. de R. R. cap. 50. Tertio modo metitur, ut ſub urbe Roma, & locis pleriſque. Virg. 3. Æn. 6.
—— claſſemque ſub ipſa
Antandro, &c.
Sub & Statim. Cic. 10. Fam. 16. Sub eas literas ſtatim recitatæ ſunt tuæ, non ſine magnis quidem clamoribus.
Statim. Cic. 8. Fam. 4. Pompeius ſe legionem adducturum, ſed non ſtatim ſub mentionem, & convitium obtrectatorum.
Sub ipſos poſtes, pro Ante. Virg. 2. Æn. 442.
Sub, Poſt. Virg. 5. Æn. 323.
—— quo deinde ſub ipſo
Ecce volat, calcemque terit jam calce Diores. Serv.
Sub templo ingenti, pro In. Virg. 1. Æn. 457. h. e. In templo.
Exercet ſub ſole labor. Idem 1. Æn. 435. h. e. In Sole.
Sub nocte, i. e. Per. Virg. 7. Æn. 87. Idem 4. Æn. 527.
Sub leges pacis tradere ſe. Virg. 4. Æn. 618.
Sub amplexus alicujus ire. Ovid. 17. Epiſt. 94.

Subabsurdus, a, um. Adj. [ὑπάτοπος] Parum, ſive utcunque abſurdum, ſignificat. Cic. 2. de Orat. 275. Sunt etiam illa ſubabſurda ſed eo ipſo nomine ſæpe ridicula, non ſolum mimis perappoſita, ſed etiam quodammodo nobis.

Subabsurde, Adv. [ὑπατόπως] Cic. 2. de Orat. 275. Valde hæc ridentur, & hercule omnia, quæ a prudentibus, quaſi per diſſimulationem non intelligendi, ſubabſurde ſalſeque dicuntur.

Subaccuso, [ὑπομέμφομαι] āre. pro Nonnihil accuſare, & leviter. Cic. pro Planc. 86. Sed ſunt hæc leviora, illa vero graviora atque magna, quod meum diſceſſum, quem ſæpe defleras, nunc quaſi reprehendere & ſubaccuſare voluiſti. Idem 13. Att. 46. Subaccuſa quæſo Veſtorium. Idem lib. 16. 7. Addebant etiam me deſiderari, ſubaccuſari.

Subacidus, a, um. Adj. [ὑπόξυς] Aliquantulum acidum ſignificat. Plin. lib. 12. cap. 25. Eſſe enim debet lenis, non ſubacidus. Cato cap. 108. Si ſubacidum erit vinum, non durabit. Al. Subacidulum.

Subactus, &c. V. SUBIGO.

Subadjŭvo, (a quo verbo deduxit Zeno Imperator ſubſtantivum nomen SUBADJUVUS, i. & plur. SUBADJUVI, orum) non legi apud probatum, licet ex Græco Suida, Sineſio, & Notitia Romani imperii colligi poſſit : Sed & ejus fœmininum SUBADJUVA, æ : niſi attributive id nomen legendum putes. Ait Zeno. l. ultim. §. hujus autem. De agentib. in reb. lib. 12. C. Hujus autem beneficii prærogativam ſubadjuvis etiam, qui pro ſingulis inveniuntur temporibus deferri jubemus. Eſt autem Subadjuvus Adjutoris adjutor.

Subadjuvus, a, um. Adjutoris adjutor. V. SUBADJUVO.

Subadmŏveo, ōvi, ōtum, ēre. Aliquantum admovere. Columel. lib. 6. cap. 36. Hujuſcemodi mari ſenſim magiſtri ſubadmovere debent generis ejuſdem fœminam.

Subæger, gra, grum. Celſus. Paululum æger.

Subæratus, a, um. Adj. [ὑπόχαλκος] Quod habet æs ſubter. Perſ. 5. Sat. 106.
Nequa ſubærato mendoſum tinniat auro.

Subagĭto, [ὑποκινέω] āre. Subtus fodiendo arare. Unde per tranſlationem Subagitare dictis aliquem : h. e Multis verborum lenociniis allectare & commovere. Plaut. Ciſt. Subagito blandis & benedicis dictis. Frequentativum a Subigo.
Item vox turpis & obſcœna. Plaut. Merc. 1. 2. Sceleſtus ſubagitare occœpit illam.
Contumelia eſt hominem amicum ad te recipere, atque ejus amicam ſubagitare. Ter. Heaut. 3. 3. 6.

Subagitatio, ōnis. f. Vox obſcœna. Plaut. epilog. ad Captiv. 1. Spectatores ad pudicos mores facta eſt hæc fabula ; neque in hac ſubagitationes ſunt, neque ulla amatio.

Subagitātrix, īcis. f. Mulier libidine nequiſſima. Plaut. Perſ. 2. 2. 4.
Ne me attrecta, ſubagitatrix.

Subagrestis, e. [ὑπάγροικος] Aliquantum agreſtis. Cic. de Clar. Orat. 259. Cotta, quia ſe valde dilatandis literis a ſimilitudine Græcæ locutionis abſtraxerat, ſonabatque contrarium Catullo, ſubagreſte quiddam planeque ſubruſticum, alia quidem quaſi inculta & ſylveſtri via ad eandem laudem pervenerat.

Subalaris, e. [ὑπομάσχαλος] Quod ſub alis eſt. Unde ſcribit Lamprid. cap. 29. Heliogabalum ſolitum fuiſſe in accubitis habere plumas ſubalares, & ſubalares culcitras.
Telum ſubalare. Nepos 7. 10. 5.

Subalbĭco, [ὑπολευκαίνομαι] āre. Aliquantum album fieri. Varr. 3. de R. R. cap. 6. Roſtro brevi, acuto, oculis ravis aut nigris, palea rubra ſubalbicanti.

Subalbĭdus, a, um. Adj. [ὑπόλευκος] Quod aliquantum albidum eſt. Plin. lib. 21. cap. 25. Ramulos habet candidos, folia ſubalbida abrotono ſimilia. Celſ. lib. 5. de puſtularum generibus, Phyzacion

tion autem paulo durior pustula est, subalbida, acuta, ex qua ipsa quod exprimitur humidum est.

SUBALPINUS, a, um. Adj. [Ὑπάλπιος] Quod sub Alpibus montibus est. Plin. lib. 25. cap. 7. Radice lenta, subnigra, sine odore, aquosa, montibus Subalpinis plurima. Idem lib. 16. cap. 11. Nec nisi in paucis locis Subalpinæ Italiæ.

SUBAMARE, Adv. Sidon.

SUBAMARO, āre. Seren.

SUBAMĀRUS, a, um. Adj. [ὑπόπικρος] Aliquantulum amarum significat. Cic. de Fato, 8. At enim quoniam in naturis hominum dissimilitudines sunt, ut alios dulcia, alios subamara delectent. Idem 1. de Invent. 35.

SUBANNULĀTUS, a, um. Crispus, in annulos positus. Arnob.

SUBAQUANEUS, a, um. Tertull. de Anim. cap. 32. Subterraneum & subaquaneum viventia carent haustu aëris.

SUBAQUEUS, a, um. Adj. [ὕφυδρος] Quod sub aqua manet: ut, Scopulus subaqueus. Sipontinus.

SUBAQUILUS, a, um. Adj. [ὑπόξανθος] Subfuscum. Plaut. Rud. 2. 4. 9. Eja, corpus cujusmodi! subvolturium; illud quidem, subaquilum volui dicere.

SUBARRICO, ĕre. Vitruv. 7. 3.

SUBARGŪTO, āre. Argumentari acute. Macrob.

SUBARGŪTUS, a, um. Adj. Aliquantulum argutus. A quo diminut. Subargutulus apud Gell. lib. 15. cap. 30.

SUBARĪDUS, a, um. Tertull.

SUBARIDE, Adv. Gell.

SUBARMALIA, um. n. pl. Sagula crassa, quæ sub armis induerentur, ut eorum durities minus corpus offenderet. Spartian. Sever. cap. 6. Quum Romam Severus venisset, prætorianos cum subarmalibus inermes sibi jussit occurrere.

Legitur & in sing. Subarmale. Vopisc. Aurel. cap. 13. Subarmale profundum.

SUBĀRO, [ὑπαροτριάω] āre. Subtus arando terram movere. Plin. lib. 16. cap. 27. Item quæ subarantur, aut quæ ablaqueantur, celeriora neglectis. Ibid. cap. 28. Et subarata ocyus sanescunt.

SUBARĀTIO, ōnis. f. [ὑπαροτρίασις] & SUBARĀTOR, ōris. m. Plin. lib. 17. cap. 24. Vel etiam subarator imprudens luxavit radices.

SUBARRŌGANS, antis. Adj. [ὑπαλαζών] Aliquantum arrogans.

SUBARROGANTER, Adv. [ὑπαλαζόνως] Cic. 4. Acad. 114. Vereor ne subarroganter facias, si dixeris tuam.

SUBASPERATIO, ōnis. f. Augustin.

SUBĀTER, tra, trum. Plaut.

SUBATII, Populi sunt inferioris Germaniæ, quos Drusus Germanicus in triumphum traxit Sugambris bello victis. Strab. lib. 7.

SUBATIO, V. SUBO.

SUBAUDIO, īre. Quiddam intelligere, quod omittitur. Vox apud Grammaticos usitata.

SUBAUDITUS, a, um. Subintellectus. Ulpian. fin. leg. 1. Dig. de Hæred. instituend.

SUBAUDITIO, ōnis. f. Actus subaudiendi. Hieron.

SUBAUSCULTO, [ὑπακροάομαι] āre. Leviter, & quasi prætereundo auscultare. Plaut. Mil. 4. 2. 3. Tace, subauscultemus, ecqua de me fiat mentio. Cic. 2. de Orat. 153. Subauscultando tamen excipere voces eorum, & procul quid narrarent attendere. Idem in Topic. 75. Qui ea locutus est bonis viris subauscultantibus pariete interposito.

SUBBALBE, Adv. Spartian. Get. 5. Subbalbe canorus.

SUBBALLIO, ōnis. m. Vicarius ballionis; vox jocose ficta apud Plaut. Pseud. 2. 2. 13. Tune es ballio? PS. imo vero ego ejus sum subballio.

SUBBASILICĀNUS, a, um. Adj. [ὑποβασιλικανός] Qui libenter & frequenter sub basilica spatiatur. ita Priscianus appellari docet. In basilica nanque negotiationes & publicæ conciliationes tractabantur, & judicia quoque in basilicis fiebant. Plaut. Capt. 4. 2. 35. Quorum odos subbasilicanos omnes abigit in forum.

SUBBIBO, ĭbi, ĭbĭtum, [ὑποπίνω] ĕre. Aliquantulum bibere. Plaut. Truc. 4. 5. 58. Qui improbus est, sive subbibit, sive adeo caret temeto, tamen ab ingenio est improbus. Sueton. in Neron. cap. 20. Si paulum subbibisset.

SUBBLANDIOR, [ὑποθωπεύομαι] īri. Paululum, vel leviter blandiri. Plaut. Cas. 3. 3. 22. Non matronarum est officium, sed meretricum, viris alienis, mi vir subblandirier.

SUBCÆRULUS, & SUBCÆRULEUS, a, um. Adj. ὑποκυάνεος, Aliquantulum cærulum. Cels. lib. 6. cap. 5. In ea pares portiones sunt myrobalani, magmatis, cretæ, cimoliæ subcerulæ, nucum amararum, &c.

SUBCANDIDUS, a, um. Adj. [ὑπόλευκος] Aliquantulum candidum significat. Plin. lib. 27. cap. 8. Folia bovis linguæ similia, minora, subcandida.

SUBCĀVUS, a, um. Adj. Subter cavus: ut, Subcava montis natura. Lucret. lib. 6. 682.

—— primum totius subcava montis
Est natura, &c.

SUBCENTURIO, ōnis. m. [ὑπεκατόνταρχος] Qui centurioni subducitur. Liv. 8. Ut subcenturionem sibi quem vellet legeret, qui tutaretur eum ab uno destinato hoste.

SUBCERNICŪLUM, i. n. [κόσκινος] Farinarium cribrum, quod fit e setis equorum, quemadmodum excussorium & pollinarium fit e lino.

SUBCINERITIUS, a, um. Adj. [ὑπόσποδος] Quod sub cineribus coquitur & assatur. Unde subcineritium panem legimus in Sacris literis.

SUBCINGULUM, i. n. [ζωστήρ] Idem quod Balteus. Plaut. Men. 1. 3. 17. Ab Hippolyta subcingulum haud Hercules æque magno unquam abstulit periculo.

SUBCISIVUM, V. SUCCIDO.

SUBCOACTUS, a, um. Cæs. 3. Bell. Civil 44. Magnus incesserat metus sagittarum, atque omnes fere milites aut ex subcoactis, aut ex centonibus, aut ex coriis tunicas, aut tegmenta fecerant, quibus tela vitarent.

SUBCŒNO, [ὑποδειπνέω] āre. Subtus cœnare. Quintil. lib. 6. cap. 3. Et Galba de piscibus, qui quum pridie ex parte adesi, & versati postero die appositi essent, Festinemus, alii subcœnant, inquit. Subtus cœnare, apud, &c.

SUBCONTUMELIŌSUS, a, um. Adj. [ὑπόϋβριστος] Aliquantulum contumeliosus. A quo,

SUBCONTUMELIOSE, Adv. [ὑποϋβριστικῶς] Cic. 5. Att. 7. Hercule, verum ut loquamur, subcontumeliose tractatur noster Publius.

SUBCRESCO, [ὑπαυξάνω] V. SUCCRESCO.

Proles subcrescat tibi. Tibull. lib. 1. 7. 55.

SUBCRISPUS, a, um. Adj. Qui crines habet aliquantulum crispos. Cic. 4. Verr. 108. Videtis illum subcrispo capillo, nigrum, qui eo vultu nos intuetur. Varr. de R. R. cap. 5. Coda prolixa usque ad calces, ut habeat inferiorem partem frequentibus pilis subcrispam.

SUBCRŪDUS, a, um. Adj. [ὕπωμος] Quod non omnino coctum est. Cato cap. 156. Sumito brassicam, conjicito in aquam ferventem, coquito paulisper, uti subcruda fiet.

Subcrudum tuberculum. Cels. lib. 6. cap. 13.

SUBCRUENTUS, a, um. Adj. [ὕφαιμος] Aliquantulum cruentum. Cels. lib. 4. cap. 18. Descendunt autem pituitæ, nucisque similia, interdum etiam leviter subcruenta. i. e. Cruentum aliquid admistum habentia.

SUBCUBONEUM, positum pro Succuba. Titinnius testis est in Psaltria, Contemplari ancillas quam arbitrer illarum subcuboneum esse. Hæc Non. 3. 204.

SUBCURĀTOR, ōris. m. [ὑποκηδεμών] Qui curatoris locum tenet. Julian. in l. Ex facto, De nego. gestis, Ex facto ferebatur quendam ad siliginem emendam curatorem decreto ordinis constitutum: eidemque alium subcuratorem constitutum, siliginem miscendo corrupisse: atque ita precium siliginis, quæ in publicum empta erat, curatori inflictum esse: quærebaturque, qua actione curator cum subcuratore experiri posset.

SUBCURVUS, a, um. Adj. Ammian.

SUBCUSTOS, ōdis. c. [ἀντιφύλαξ] Qui pro alio custode substitutus est. Plaut. Mil. 3. 2. 54. Quia Sceledrus dormit, hunc subcustodem suum foris abiegavit, dum capse transire huc placet.

SUBCUTANEUS, sive SUBTERCUTANEUS, a, um. [ὑποδερματικός] Subcutaneus morbus, qui intra cutem, sive sub cute est, sive subter cutem. Verbum a Calepino an ab auctoribus Calepini sine auctore subnotatum.

SUBDEBILITĀTUS, a, um. [ὑποκατεσθενωμένος] Aliquantulum debilitatus. Cic. 11. Att. 5. Quod etiam mea sponte videbam, te subdebilitatum, novas rationes tuendi mei quærere. Vetus codex sic legit, Te subdita re quasi debilitatum, novas, &c.

SUBDIĀLIS, e. [ὑπαίθριος] Quod sub dio est. Plin. lib. 34. cap. 12. Distat a Cadmia, quod illa super terram ex subdialibus petris cæditur, hæc ex obrutis.

Subdiales inambulationes. Plin. lib 14. cap. 1.

Subdialia pavimenta, apud Plin. lib. 36. cap. 26. quas *terracias* vocamus. Anglice *Terrass Walks*.

SUBDECĀNUS, i. m. }
SUBDIACŌNUS, i. m. } Voces apud Ecclesiasticos scriptores.
SUBDIACONĀTUS, ūs. m. }

SUBDIFFICĬLIS, e. Adj. [ὑποχαλεπός] Aliquantum difficile. Cic. de Amicit. 69. Existit autem hoc loco quæstio quædam subdifficilis.

SUBDIFFĪDO, ĕre. Aliquantulum diffidere. Cic. 15. Att. 20. Quo die audivi illum tyrannum in concione clarissimum virum appellari, subdiffidere cœpi.

SUBDISJUNCTĪVUS, a, um. Adj. Proculus in l. Hæc verba. D. de verbor. signific. Hæc verba ille aut ille, non solum disjunctiva, sed etiam subdisjunctiva orationis sunt. Disjunctivum est, veluti quum dicimus, Aut dies, aut nox est: quorum posito altero, necesse est tolli alterum: item sublato altero, poni alterum. Ita simili figuratione verbum Aut, potest esse subdisjunctivum. Subdisjunctivi autem genera sunt duo, &c.

SUBDISTINCTIO, ōnis. f. Diomed.

SUBDITITIUS, SUBDITIVUS. V. SUBDO.

SUBDĪVAL, ālis. n. [ὕπαιθρον] Pars ædium quæ sub dio est.

SUBDIVĀLIS, e. Tertull. Subdivalis sentina.

SUBDĪTO, āre. Subter admovere. Lucret. lib. 6. 603.

Subditat hunc stimulum quadam de parte timoris.

SUBDIU, [καθ' ἡμέραν] Idem significat quod Die. Plaut. Mostel. 3. 3. 78. Nam subdiu sol agit hic perpetuum diem.

SUBDO, dĭdi, dĭtum, [ὑποτάττω, ὑποβάλλω] ĕre. Supponere, subjicere. Cato de R. R. Ignem subdito: ubi bullabit vinum, ignem subducito. Plin. lib. 14. cap. 12. Furcas subdere his necessarium.

Subdere sub solum, In terram conjicere. Plaut. Curc. 2. 3. 18.

Oculorum visu subdere aliquid. Lucret. lib. 5. 102.

Subdere in locum alterius. Plin. in Paneg. Cic pro Domo, 85. Quis in meum locum judicem subdidit? Quintilian. lib. 3. cap. 6. Sed in horum trium locum subditæ quatuor legales.

Boves subdere jugo. Plin. lib. 8. cap. 16.

Calcar subdere equo. Ovid. 2. de Arte Am. 732.

Crimina majestatis subdebantur. Tacit. 3. Ann. 67.

Flamma subdita medullis. Virg. 3. Georg. 271.

Ignem ac materiam seditioni subdere, per translationem, pro Augere, & opem ferre. Liv. 8.

Partum subdere. Paul. in l. Qui falsam. D. ad legem Corneliam, De falsis. Accusatio suppositi partus nulla temporis præscriptione depellitur, nec interest, decesserit necne ea, quæ partum subdidisse contenditur.

Puerum subdere. Plaut. Merc. 2. argument. 10. Hic filium subdiderat vicini, pater vicinum. Ter. Heaut. 5. 3. 11. Subditum se suspicatur. C. subditum, ain' tu?

Pullum subdere. V. Subjicere pullos, in SUBJICIO.

Reum subdere. Tacit. 1. Ann. 6.

Rumorem subdere. Tacit. 6. Ann. 36.

Spiritus subdere. Liv. 7. Ac sicui genus, sicui sua virtus, sicui etiam majestas, sicui honores subdere spiritus potuerunt: iis eram natus. i. e. Animos sive stimulos.

Stimulos

Stimulos subdere muliebri animo. Liv. 6.
Stimulos ingenii subdit fama. Ovid. 5. Trist. 1. 76.
Subdere, quasi Periculo committere. Plin. Epist. 95. Contra vereor ne sit cautum rem tam magnam iisdem tempestatibus subdere. Plaut. Epid. 1. 2. 37. Ut meum tergum stultitiæ tuæ subdas succidaneum ?

SUBDITUS, a, um. Partic. [ὑποχυθεὶς, ὑποβεβλημένος, ἀρχόμενος, ὑποταχθεὶς] Subtus immissus. Cic. 2. de Nat. Deor. 27. Quæ effervescunt subditis ignibus.
Subditus dicitur judex, Qui loco mortui datur iis, qui eum habuerant judicem in aliqua re, vel lite. Paul.
Subditus partus, Suppositus, hoc est sublatus ab ea muliere quæ peperit & alteri suppositus.
Subditum testamentum apud Jurisconsultos dicitur, quum vero testamento occultato, aliud clam fuit appositum.

SUBDITIVUS, a, um. Adj. [ὑπόβλητος] Qui subditus est, & in alterius locum positus. Plaut. Amph. 2. 2. 198. Nanque de illo subditivo Sosia mirum nimis est.
Subditivum secretum. Arnob. lib. 5. adversus gentes, De allegoriis fabularum loquens, Neque enim quod scriptum est, atque in prima est positum verborum fronte, id significatur, & dicitur: sed allegoricis sensibus, & subditivis intelliguntur omnia illa secretis.

SUBDITITIUS, aliud Adj. [ὑποβολιμαῖος] Idem. Plaut. Amph. 2. 3. 6. Cic. 7. Verr. 68. Quod eodem cæteros piratas contrudi imperarat, intellexit, si hunc subdititium archipiratam in eandem custodiam dedisset, fore, &c.
Libri subdititii. Quintil. lib. 1. cap. 4. I. e. Suppositition.

SUBDŎCEO, ui, ctum, [ὑποδιδάσκω] ēre. Sub alio docere. Cic. 8. Att. 4. Ciceronesque nostros meo potius labore subdoceri, quam me alium magistrum quærere.

SUBDOCTOR, ōris. m. Auson. Profess. 22. tit. Victorio subdoctori.

SUBDŎLUS, a, um. Adj. [ὕπουλος] Occulte decipiens. Plaut. Aul. 2. 5. 8. Et Capt. 3. 3. 5. Nec mendaciis subdolis mihi usquam mantellum est meis. Sic Mil. 3. 3. 68. Haud vereor ne nos subdola perfidia pervincamur. Martial. lib. 3. 58.
　Sed tendit avidis rete subdolum turdis.
Lingua subdola. Ovid. 1. de Arte Am. 598.
Pellacia subdola. Lucret. lib. 5. 1002.

SUBDŎLE, Adv. [ὑπούλως] Caute & fraudulenter. Plaut. Trin. 2. 1. 12. Eos consectatur, subdole blanditur, ab re consulit. Cic. de Clar. Orat. 25. Nihil acute inveniri potuit in eis causis, quas scripsit, nihil (ut ita dicam) subdole, nihil versute, quod ille viderit.

SUBDŎMO, ui, ĭtum, āre. Plaut. Asin. 3. 3. 112. Sic isti solent superbi subdomare.

SUBDUBITATOR, ōris. m. Qui dubitare videtur. August.

SUBDUBITO, [ὑποδιστάζω] āre. Parum dubitare. Cic. 2. Fam. 17. Hæc eo pluribus scripsi, quod nonnihil significabant tuæ literæ, subdubitare qua essem erga illum voluntate. Idem 14. Att. 15. Jam enim dico meum, antea (crede mihi) subdubitabam.

SUBDŪCO, xi, ctum, [ὑπεξάγω, ὑπεξαιρέομαι, ὑπάγω, ὑφαιρέω, ὑποσύρω] ĕre. Subterducere. Juven. 1. Sat. 15.
　Et nos ergo manum ferulæ subduximus. h. e. Supposuimus.
Alii pro Subtraximus exponunt.
Subducere, Subtrahere: cui opponitur Subdere. Cato de R. R. Ignem subdito: ubi bullabit vinum, ignem subducito. Plaut. Asin. 5. 2. 62. Tempus est subducere hinc me.
Aurum subducitur terræ, Effoditur e terra. Ovid. 3. de Arte Am. 123.
Cibum subducere athletæ. Cic. 2. Tusc. 40. Subduc unam diem cibum athletæ, Jovem Olympium, eum ipsum cui se exercebit, implorabit, ferre non posse clamabit. Ovid. 2. Met. 661.
　Jam mihi subduci facies humana videtur.
Colla subducere oneri. Ovid. 1. de Pont. 5. 24.
Lac agnis subducere. Virg. 3. Ecl. 6.
Memoriam subducere, i. e. Auferre. Sen. de Benef. lib. 3. cap. 1.
Vires subducere alicui. Ovid. 13. Met. 61.
Producere & Subducere, contraria. Cic. pro Domo 21. Quem tu in eo non pro illius dignitate produxeras, sed pro tuo scelere subduxeras.
Ala ex prælio subducta. Liv. 35.
Custodiæ se subducere. Sen. Epist. 66.
De vel ex aliqua societate vel loco se subducere, est Sensim & clanculum discedere, ita ut nullus videat. Ter. Eun. 4. 1. 14. Ubi primum poterit, se illinc subducet scio. Ibid. 4. 7. 25. Et cum eo clam subduxti te mihi? Cic. 3. Q. frat. 4. De circulo se subduxit.
Morti animam subducere, Eripere & conservare a periculo mortis. Ovid. 1. Trist. 4. 27.
Morti subducere aliquem. Claud. in 2. Cons. Stilich. 74.
Nimbo se subducere. Ovid. 5. Trist. 14. 27.
Pœnæ aliquem subducere. Callistrat. in l. 2. §. Divus. D. de jure fisci. Non ut delator pœnæ subduceretur, si mandatorem haberet. Pandectæ Flor. & Haloander habent, Pœna.
Pugnæ subducere aliquem. Virg. 10. Æn. 50.
Colles subducunt se. Ex alto in campos dissolvuntur. Serv. Virg. 9. Ecl. 7.
Terra se pedibus raptim subducit. Lucret. lib. 1. 1099.
Subducere, Furtim subtrahere. Plaut. Curc. 2. 3. 87. Quum dormiscit, ei subduco annulum. Martial. lib. 12. 29.
　Subduxit mappas quatuor Hermogenes. Sic lib. 8. 59. Subducere pallia.
Subducere furto aliquid. Liv. 9.
Subducere, Sursum ducere, levare, extollere. Plin. de Viris illust. 4. Ipse a Tullo in auxilium accersitus, aciem in collem subduxit.
Subducere copias in collem satis arduum. Liv. 23. Hinc
Subducere naves dicimus, In terram trahere: quod terra mari altior sit. Virg. 1. Æn. 555.
　Quassatam ventis liceat subducere classem,
　Et sylvis aptare trabes. Plaut. Bacch. 2. 3. 71. Quum extemplo a portu abire nos cum auro vident, subducunt lembum. Cæs. 3. Bell. Civil. 23. Naves reliquas, si vellet, subduci & refici juberet.
Puppes subductæ sicco littore. Virg. 3. Æn. 135.
Succum subducere spiritu. Sursum trahere. Plin. lib. 20. cap. 14. Recentis succus narium vitia spiritu subductus emendat.
Sursum e puteo. Plaut. Aul. 2. 7. 3.
Supercilia. Senec. de Benef. lib. 1. cap. 1.
Vultu subducto procedere. h. e. Severo & fronte caperata. Propert. lib. 2. 10. 9.
Subducere animam, Spiritum & anhelitum sursum attrahere. Cato cap. 157.
Naribus subducere. Plin lib. 2. cap. 19. Naribus subductum caput purgat.
Subducere aliquem, Decipere. Plaut. Men. prol. 65.
Subducere aliquem dictis Circumvenire. Ter. And. 4. 1. 20.
Subducere, cum hoc nomine Ratio, significat Computare; quod & Inire & Habere & Facere rationem dicimus. Plaut. Capt. 1. 2. 80. Ibo intro, atque intus subducam ratiunculam, quantillum argenti mihi apud trapezitam siet.
Subducta ratione esse ad vitam. V. RATIO.
Inita & subducta ratione scelera meditari. Cic. 3. de Nat. Deor. 71. Medea modo & Atreus commemorabantur a nobis heroicæ personæ inita subductaque ratione, nefaria scelera meditantes.
Calculos voluptatum subducunt. Cic. 2. de Finib. 60. Quid fortes viri? voluptatumne calculis subductis prælium ineunt, sanguinem pro patria profundunt? i. e. Computant quantum voluptatis percepturi sint. Budæus.
Numerum subducere rei alicujus, Numerare rem aliquam. Catull. 59. 208.
Summam subducere. Cic. 5. Att. 21. Collaudavi homines, Recte, inquit, Scaptius, sed subducamus summam. Columel. lib. 5. cap. 2. Id vulgus *summare* dicit.
Subducere, non adjecto nomine Ratio. Cic. 5. Att. 21. Quid vos, quantum inquam deberis: Respondet, Cui? Refero ad Scaptium: homo clamare. Quid opus est, inquam? rationes conferatis. Adsidunt: subducunt: ad nummum convenit. Sic enim distinguit Budæus, non ut alii, Subducunt ad nummum. V. CONVENIO.
Subducere fundamenta alicujus rei. Cic. 4. de Finib. 42. i. e. Eximere, ut ait Budæus.
Subductum omnibus ventis ædificium. Plin. 2. Epist. 17. ad Gall.

SUBDUCTIO, ōnis. f. [ὑπαγωγὴ, ὑπεξαγωγὴ, ὑφαίρεσις] Ratio, & quod vulgus *computum* vocat. Cic. 2. de Orat. 132. Quo perspecto, statim occurrit naturali quadam prudentia, non his subductionibus, quas isti docent, quid faciat causam.
Subductio, Ipse extollendi sive levandi actus. Cæs. 5. Bell. Gall. 1. Ad celeritatem onerandi, subductionesque paulo facit humiliores, quam quibus in nostro mari uti consuevimus.

SUBDUCTOR, ōris. m. JCtus in Digest.

SUBDUCTARIUS, a, um. Adj. [ὑπαγωγικὸς] ut, Funis subductarius, Quo quid levatur. Cato cap. 12. Funes loreos quinque, subductarios quinque, medipontos quinque. Idem cap. 68.

SUBDULCESCO, ĕre. Celsus.

SUBDULCIS, e. [ὑπόγλυκυς] Parum dulce. Plin. lib. 26. cap. 8. Radix subdulcis, in petris nascens, aut sub arboribus vetustis.

SUBDURATIO, ōnis. f. Columel.

SUBDURATOR, ōris. m. Veger.

SUBDŪRUS, a, um. Q. Cic. de Petit. Consulat. 36. Verum hoc probabile est, illud alterum subdurum tibi homini Platonico suadere: sed tamen tempori tuo consulam.

SUBĔDO, ēdi, ēsum, edĕre Ovid. 11. Met. 783.
　Dixit, & e scopulo, quem rauca subederat unda
　Decidit in pontum.

SUBEO, ivi vel ii, ĭtum, [ὑποδύομαι, ὑποδύνω, ὕπειμι, ὑπέρχομαι] īre. Ascendere, Intrare. Accusativo jungitur. Cæs. 1. Bell. Gall. Qui intra annos quatuordecim tectum non subiissent. Plin. Epist. 203. Inglorius subit portum. Plin. lib. 31. cap. 3. Sed hi rationem adferunt, quoniam levissima sit imbrium aqua, ut quæ subire potuerit ac pendere in aëre. Lucan. lib. 8. 116.
　Nulla tibi subeunda magis sunt mœnia victor.
Currum subiere leones. Virg. 3. Æn. 112.
Nemus subire. Ovid. 2. Met. 418.
Tecta subire. Virg. 7. Æn. 668.
Urbem subire. Lucan. lib. 3. 98.
Vultum alicujus subire, In ejus conspectum venire. Cic. pro Quint. 97. Denique ipsius inimici vultum superbissimum subiit, ipsius Sex. Nævii lachrymans manum apprehendit, in propinquorum bonis proscribendis exercitatam.
Subire cum dativo. Virg. 9. Æn. 371.
　Jamque propinquabant castris, muroque subibant. Idem 6. Æn. 222. —— pars ingenti subiere feretro.
Dorso subire onus. Hor. 1. Serm. 9. 21.
Humeris subire aliquem, Ferre aliquem humeris. Virg. 4. Æn. 599.
　Quem subiisse humeris confectum ætate parentem, &c.
Subire ad hostes. Liv. 2. Idem 26. 42. Ut subeundi sæpe ad mœnia urbis recursus pateret. Sic 34. 16. Subire ad portam. Et 1. Subire ad montes.
Subire in. Plin. lib. 9. cap. 27. Subit in summa maria, piscis ex argumento appellatus lucerna, &c.
Subire & Vocare, in tesserarum ludo contraria sunt. Nam subit ille eam partem, quam si referat tessera vincitur: vocat quam partem quemque numerum optat reduci ut vincat. Itaque qui jactat tesseras, optionem dat collusori subeundi vel vocandi: qui non jacit, is e jactatis deligit quos subeat, & quos vocet. Ac ea conditio est, ut legamus eum numerum, quem potius rediturum putemus: eum subeamus, quem minus rediturum speremus, ut auguremur nobis potius lucrum, quam jacturam ominemur. Ovid 3. de Arte Am. 355.
　Et modo tres jactet numeros, modo cogitet apte,
　　Quem subeat partem callida quemque vocet. Ex Turneb. Advers. 6. 10.

Subire aliquid, pro Suscipere defendendum, onus accipere. Plin. Epist. 196. Cujus nunc mihi subeunda defensio est. Idem in Paneg. Quis enim curæ tuæ molem sponte subeat?

Amores primos vix subit pectus rude. Ovid. 4. Epist. 23. i. e. Sustinet.

Conditionem pacis subire. Cæs. 7. Bell. Gall. 78.

Deditionem. Cæs. 1. Bell. Civil.

Hereditatem subire, pro quo usitatius dicimus, Adire hereditatem. Juriscon. de verb.

Jussa subire. Claud. de 4. Cons. Hon. 296.

Labores subire. Cic. 3. Att. 15. Istos labores, quos nunc in suffragiis suscipis, non subisses.

Labores duros subire. Tibul. lib. 1. 4. 47.

Navigationem subire. Cæs. 4. Bell. Gall.

Negotium subire. V. NEGOTIUM.

Partes subire. Quintil. lib. 6. cap. 1. Et ipse patronus has partes subit.

Vicem eandem subire. Ulp. in l. Minor. D. de procuratoribus.

Subire, Succedere. Liv. 27. Primæ legioni tertia, dextræ alæ sinistra subiit: & apud hostes integri a fessis pugnam accepere.

Subire per vices. Plin. lib. 8. cap. 7. Equitatu circumventi, infirmos, aut fessos vulneratosve in medium agmen recipiunt: ac velut imperio ac ratione per vices subeunt. De elephantis.

Subire in locum alicujus. Ovid. 1. Met. 130.

——fugere pudor, verumque fidesque:
In quorum subiere locum, fraudesque, dolique, &c.

In partes alicujus subire. Munus ejus & officium obire seu peragere. Ovid. 4. de Pont. 9. 7.

Subire, Pati. Cic. 3. Off. 105. Qui retinendi officii causa cruciatum subierit voluntarium? Cic. 8. Fam. 11. Curio omnia potius subire constituit, quam id pati.

Aleam subire, Fortunam, ac sortem experiri alicujus rei. Columel. lib. 3. cap. 21.

Calamitatem subire. Cic. ad Brut. 12. Atque ille si armis positis de vi damnatus esset, quo in judicio certe defensionem non haberet, eandem calamitatem subirent liberi bonis publicatis, quanquam quod tua mater & soror deprecatur pro pueris.

Casum subire. Cic. 8. Att. 1. Eundum, ut quencumque sors tulerit casum, subeam potius cum iis qui dicuntur esse boni, quam videar a bonis dissentire.

Crimen subire. Liv. 2.

Dolorem subire. Cic. 2. Tusc. 14. Quæ ut effugias, quis est non modo non recusandus, sed ultro appetendus, subeundus, excipiendus dolor?

Famam crudelitatis subire. Cic. 4. in Catil. 12. Sin remissiores esse voluerimus, summæ nobis crudelitatis in patriæ civiumque pernicie fama subeunda est. Cic. ad Brut. 18. Ne famam subeam temeritatis. i. e. Ne dicar temerarius.

Fortunam subire. Cic. 14. Fam. 5. Quando subeunda fortuna est.

Incommoda subire. Cic. 3. Off. 28. Cujus societatis arctissimum vinculum est, magis arbitrari esse contra naturam, hominem homini detrahere sui commodi causa, quam omnia incommoda subire vel externa vel corporis, vel etiam ipsius animi quæ vacent justitia.

Infamiam sempiternam subire. Cic. 3. Q. frat. 1.

Invidiam orationis subire. Cic. 1. Verr. 46.

Judicium imperitæ multitudinis subire. Cic. pro Flacc. 2. Existimabam L. Flacco multitudinis imperitæ potius, nullo tamen cum periculo, quam sapientissimorum & lectissimorum virorum judicium esse subeundum.

Judicium docti principis pagina subitura. Ovid. 1. Fast. 19.

Leges subire. Stat. 1. Sylv. 2. 28.

——subiit leges, & fræna momordit
Ille solutus amor.

Locum alterius subire. Martianus in l. Creditor. §. A Titio. D. Qui potiores in pignore, &c.

Nomen exulis subire. Cic. pro Domo 72. Utrum igitur peccato meo exulis nomen subeo, an re judicata.

Nomina vitiorum subire. Cic. 3. Off. 57. Hæc tot & alia plura nonne inutile est vitiorum subire nomina?

Notam turpitudinis subire. Cic. in Pison. 41. Vos autem sempiternas fœdissimæ turpitudinis notas subieritis?

Odium alicujus subire. Cic. 11. Att. 7. Quanquam quid mea intersit ut eorum odium subeam, non intelligo.

Periculum omne subire. Hor. Epod. 1. 4.

Periculum subire. Cic. 3. Verr. 144. Si pupilli calamitas, propinquorum lachrymæ, Decii Bruti, cujus prædia subierunt periculum, M. Marcelli tutoris auctoritas apud te ponderis nihil habebat, ne illud quidem animadvertebas?

Pœnam subire. Cic. 3. Off. 65. Nam cum ex duodecim tabulis satis esset ea præstari quæ essent lingua nuncupata, quæque inficiatus esset, dupli pœnam subiret.

Pœnas meritas subire. Ovid. 12. Epist. 119.

Pœnas subire ex merito. Ovid. 5. Met. 200.

Sermonem subire. Cic. 11. Att. 6. Minus sermonis subiissem, minus accepissem doloris, ipsum hoc me non angeret. i. e. Non tantus de me sermo sinister esset, Non ita mihi obloquerentur homines.

Supplicia subire. Cic. ad Brut. 12.

Tela subire. Cic. pro Corn. Balb. Tum certe dignissimi sunt qui civitate ea donentur, pro qua pericula ac tela subierunt.

Tempestatem invidiæ subire. Cic. 2. in Catil. 15.

Tempestates subire. Cæs. 8. Bell. Gall. 5.

Tristitiam subire. Cic. 8. Att. 16. Atque ego qui omnia officio metior, recordor tamen tua consilia: quibus si paruissem, tristitiam illorum temporum non subiissem.

Turpitudinem subire, sive turpitudines. Cic. 5. Verr. Sic 14. Philipp.

Verbera subire. Plin. lib. 20. cap. 13. Hor. 1. Serm. 3. 120.

Vicem eandem subire. Ulp. in l. Minor. D. de procurat. Quoniam autem defendere est eandem vicem quam reus subire, &c.

Vim subire, atque injuriam malui, quam aut a vestris sanctissimis mentibus dissidere, aut de meo statu declinare. Cic. de Provinc. Cons. 41.

Vim legis subire. Cic. pro Cæcin. 100. Qui si in civitate legis vim subire vellent, non prius civitatem, quam vitam amitterent.

Vituperationem subire. Cic. 14. Att. 21. Postremo se libenter vituperationem subire, quod amaret etiam mortuum Cæsarem.

Subire, Succrescere. Virg. 1. Georg. 180.

Neu subeant herbæ, neu pulvere victa fatiscat.

Subeunt morbi. Virg. 3. Georg. 67. i. e. Adveniunt, inquit Serv.

Curæ subeunt. Ovid. 4. Trist. 3. 23.

Senecta subiens. Sil. lib. 7. 596.

Sopor furtim subit fessa lumina. Ovid. 19. Epist. 56. Latenter ingreditur oculos.

Tædia subeunt animo. Ovid. 4. de Pont. 15. 30.

Religio subit animos. Plin. lib. 5. cap. 1.

Timor subit animum. Liv. 39.

Spes subit animum. Liv. 40.

Subire, In memoriam venire. Plin. lib. 7. cap 46. Subeunt in hac reputatione Delphica oracula.

Dativo. Curt. Cogitationi nostræ nunquam subiit. Quintil. Decl. 6.

Fastidia subeunt mihi. Ovid. 16. Epist. 97.

Accusativo. Plin. Epist. 51. Quod me recordantem, fragilitatis humanæ miseratio subit. Curtius lib. 5. Subiit regem verecundia.

Imago me subit. Ovid. 2. Fast. 753.

Infinitivo. Plin. lib. 35. Subit antiquitatem mirari.

Subit recordatio. Plin. Epist. 9. ad Fundanum, Tunc enim subit recordatio quot dies quam frigidis rebus absumpsit.

Subit cogitatio. Liv. 25. Ea quum universa occurrerent animo, subiretque cogitatio, jam illa momento horæ arsura omnia, & ad cineres reditura.

Animum cogitatio subiit. Curt. lib. 6. Horum cogitatio subibat animum.

Animum cogitatio subit. Liv. 36. 20. Idem 2. Dulcedo agrariæ legis ipsa per se dempto auctore subibat animos.

Animos subit memoria maleficiorum. Liv. 37. Curtius lib. 5. Subit ipsa per se, dempto auctore subibat animos.

Memoria subit. Liv. 40. Subituram vobis aliquando germanitatis memoriam, puerilis quondam simplicitatis consuetudinisque inter vos, meorum denique præceptorum, &c.

Mentem subit. Plin. lib. 14. cap. 11. Verum inter hæc subit mentem quum sint genera nobilia, &c. Virg. 10. Æn. 824.

Et mentem subiit patriæ pietatis imago.

Affectu subire. Ovid. 3. Trist. 3. 14.

Subire, Subdere, supponere. Virg. 10. Æn. 798.

Æneæ subiit mucronem, ipsumque morando
Sustinuit. h. e. Lausus se supposuit ensi Æneæ jam sublato ad plagam inferendam, ictumque parma sustinuit.

Subire, Aggredi. Valer. Flacc. 6. Argon. 322.

Illum ubi congressu subiit Gesander iniquo
Territat his, &c. Non erant viribus æquis congressuri Gesander & Canthus: id quod probavit mors Canthi.

Subiri, passivum. Cic. 7. Verr. 181. Inimicitiæ sunt? subeantur: labores? suscipiantur. Plin. lib. 4. Hæmi excelsitas, VI. M. pass. subitur.

Nam si subeantur prospera castra. Juven. 16. Sat. 2.

Subire, Obsequiose colere, alicui se venditare, & eum observare. Quintil. lib. 4. cap. 5. Fallendus est judex, & variis artibus subeundus, ut aliud agi, quam quod nos petimus, putet. Budæus.

Auxilio subire alicui. Virg. 2. Æn. 216.

Subire, Respondere, seu Resistere. Cic. de Divin. Poterisne orationem ejus subire? Idem pro Rosc. Amer. 31. Quoniam quidem semel suscepi, licet hercules undique omnes terrores, minæ, periculaque impendeant omnia, succurram atque subibo.

Loquentem subire, Respondere loquenti. Claud. de Cons. Mall. Theod. 173.

SUBITUS, a, um. Adj. [αἰφνίδιος] Idem quod Repentinus. Ter. Phorm. 1. 4. 23. Nam quod ego huic nunc subito exitio remedium inveniam miser? Idem Adel. 5. 9. 28. Quod proluvium? quæ istæc subita est largitas? Cic. 10. Fam. 16. Neve in rebus tam subitis, tamque angustis, a Senatu consilium petendum putes. Idem 2. Verr. Subita lætitia.

Subiti nihil est. Plaut. Pers. 4. 4. 36.

Subitum est nimis. Plaut. Aul. 2. 5. 5. Cic. 13. Fam. 2. Nam propter opera instituta multa multorum, subitum est ei remigrare Calendis Quintilibus.

Aspectu subito territus hæsit. Virg. 11. Æn. 699.

Concursus subiti. Ovid. 14. Met. 544.

Dolores subiti. Ovid. 11. Epist. 47.

Flammas subitas extinguere. Ovid. in Ibin, 19.

Formidine subita trepidus. Virg. 6. Æn. 290.

Fragore subito intonuit. Virg. 2. Æn. 692.

Imber subitus. Ovid. 4. Fast. 385.

Morte subita sternere aliquem. Virg. 11. Æn. 796.

Rubor subitus notavit ora. Ovid. 6. Met. 46.

Timore subito intremuere genua. Ovid. 2. Met. 180.

Vim subitam tolerare. Lucret. lib. 1. 287.

Absolute. Tacit. 15. Ann. 59. Fortes viros terreri subitis. Idem 5. Hist. 13. Subita belli.

SUBITO, Adv. [καρπαλίμως, ἄφαρ] Repente, confestim. Cic. 14. Fam. 8. Nam mihi & scriptum & nuntiatum est, te in febrem subito incidisse.

Mutata semina subito. Virg. 2. Georg. 268.

Subito & improviso. Cic. pro Font. 32. Cum tot bella a nobis necessario suscipiantur, aut subito atque improviso nascantur.

Subito posteaquam literas communes cum Oppio ad te dedi, ab Cæsare epistolam accepi, cujus exemplum tibi misi. Balbus Ciceroni 9. Att. 9. i. e. Statim ut dedi. Male legebatur Sub pro Subito.

Subito quum mihi dixiſſet Cæcilius Quæſtor puerum ſe Romam mittere, hæc ſcripſi raptim. Cic. 2. Att. 9.

Subito, propere. Plaut. Amph. 5. 1. 10. Ut ſubito? ut propere? ut tonuit valide? Idem Trin. 5. 2. 51. Ita ſubito eſt propere quod cum conventum volo. Idem Curc. 2. 3. 4. Ita nunc ſubito, propere, & celere objectum eſt mihi negotium.

De ſubito. V. DE.

SUBITANEUS, a, um. Adj. [ἐξαιφνίδιος] Idem quod Subitus. Columel. lib. 1. cap. 6. Si ſubitaneus imber inceſſerit.

SUBITARIUS, a, um. aliud Adj. [ἐξαπιναῖος] Idem. Plaut. Mil. 2. 2. 70. Hanc age rem, res ſubitaria eſt.

Subitarii milites, pro Repentino auxilio. Liv. 3. 4. Idem 40. 26. Et 31. 2. Duabus legionibus ſubitariis tumultus ejus cauſa ſcriptis.

Ædificia ſubitaria; i. e. Subito extructa. Tacit. 15. Ann. 39.

Dictio ſubitaria. Gell. 9. 15.

SUBITO, āre. Re ſubitanea & inſolita percellere. Cyprian. Epiſt. 57. Ad prælium apparet fortiores nuper ſubitatos eſſe, & novæ atque inſuetæ rei pavore trepidaſſe.

SUBER, ĕris. m. vel f. ſæpius n. [φελλός] Plin. lib. 16. cap. 25. Tardiſſimo germine ſuber. Ibidem, cap. 8. Suberi minima arbor, glans peſſima, rara, cortex tantum in fructu præcraſſus ac renaſcens, atque etiam in denos pedes undique explanatus. Uſus ejus anchoralibus maxime navium, piſcantiumque tragulis, & cadorum obturamentis: præterea in hyberno fœminarum calceatu. Quamobrem non infacete Græci corticis arborem appellant. Sunt qui fœminam ilicem vocent, atque ubi non naſcitur ilex pro ea ſubere utuntur, in carpentariis præcipue fabricis, ut circa Elin & Lacedæmonem. Nec in Italia tota naſcitur, aut in Gallia omnino. Columel. lib. 4. cap. 26. Nam eſt præcipua cuneis fiſſa olea, quercus & ſuber, & ſi qua ſunt ſimilia. Perſ. 1. Sat. 97.

Ut ramale vetus vegrandi ſubere coctum.

SUBEREUS, a, um. Adj. [φελλινός] apud Columel.

SUBERINUS, a, um. Idem. Sidon. 2. Epiſt. 2. Piſcator retia ſuberinis corticibus extendit.

SUBERIES, ēi. f. Idem ac Suber. Lucilius apud Feſtum, Suberies eſt arboris genus, ex qua cortex natatorius detrahatur. Iſid. 17. 7.

SUBELLO, āre. Subere defricare. Lucil. apud Non. 2. 202.

SUBERIGO, ĕre. Erigere, vel Aliquantum erigere. Sil. lib. 15. 155.

Ut quum ſæva fretis immiſit prælia Corus,
Iſthmon curvata ſublime ſuberigit unda.

SUBERRO, [ὑποπλανάομαι] āre. Claud. in Conſ. Prob. 255.

Indigenas fluvios, Italis quicunque ſuberrant
Montibus, Alpinaſque bibunt de more pruinas.　　i. e. Fluunt ſub montibus.

SUBEX, V. in SUBJICIO.

SUBEXHIBEO, ēre. Arnob. lib. 6. adverſus gentes, deorum impugnans ſimulachra: Non dicitis præſentiam vobis quandam his numinum ſubexhiberi ſimulachris?

SUBFARRANEUS, V. SUFFARRANEUS.

SUBFERVEO, vel SUFFERVEO, ēre. Aliquantulum fervere. Apul. de Herb. cap. 115.

SUBFERVEFACIO, ĕre. Plin. lib. 18. cap. 11. Vulgo nec ſubfervefaciunt.

SUBFERVEFIO, ĕri. Plin. lib. 27. cap. 9. Affirmant lapillos qui ſubfervefiant una rumpi.

SUBFERVEFACTUS, a, um. [ὑπόζεστος] Partic. a Subfervefacio; Paulum fervefactum ſignificat. Plin. lib. 28. cap. 9. Contra ſcabiem vero quivis admiſto jumentorum ſevo, pro parte tertia & pice, pariterque ſubfervefactis. Idem lib. 24. cap. 7. Ad mulierum mammas brutia ex vino ſubfervefacta cum polline farraceo. V. SUFFERVEO.

SUBFERVIDUS, a, um. Celſus.

SUBFIBULUM, V. SUFFIBULUM.

SUBFRIGIDUS, a, um. Adj. [ὑπόψυχρος] Aliquantum frigidum ſignificat. Ammian. 17. 22. Argumentum ſubfrigidum.

SUBFRIGIDE, Adv. [ὑποψυχρῶς] Gell. lib. 2. cap. 9. Nimis minute, ac prope etiam ſubfrigide.

SUBFUSCUS, a, um. Tacit. Agric. 12. 9. Gignit & oceanus margarita, ſed ſubfuſca ac liventia.

SUBFUSCULUS, a, um. Ammian. 22. 16. Homines Ægyptii plerique ſubfuſculi ſunt & atrati. Apul. 2. Mileſ. Procerus & ſubfuſculus.

SUBGRANDIS, e. Adj. [ὑπομέγας] Utcunque grande vel aliquantulum. Cic. 3. Q. frat. 1. Subgrande cubiculum autem, & hybernum altum valde probavi, quod & ampla erant, & loco poſita ambulationis uno latere, eo quod eſt proximum balneariis.

SUBGRAVIS, e. Adj. [ὑποβαρύς] Aliquantum grave. Plin. lib. 27. cap. 9. Radice tenui, nigra, ſubgravi odore.

SUBGRUNDA, ſive SUGGRUNDA, æ. f. [γεῖσα, γεῖσον] Pars tecti prominens, qua ſtiricidia a parietibus arcentur (inquit Budæus) qualia fere ſunt Lugdunenſia tecta, quæ a Græcis γεῖσον & γεῖσα dicuntur. Varr. 3. de R. R. cap. 3. Apes enim ſubter ſubgrundas ab initio villatico uſæ tecto.

SUBGRUNDIA, ōrum. n. pl. [γεῖσα] Idem quod Subgrundæ, vel Suggrundæ. Plin. lib. 25. cap. 13. Alii ſtergetron vocant, quod amatoriis conveniat, alii hypogeſon, quoniam in ſubgrundiis fere naſcitur.

SUBGRUNDATIO, ōnis. f. [γεισηπόδισμα] Hujuſmodi prominentium partium conſtructio. Vitruv. lib. 4. cap. 2. Sub tectis (inquit) ſi majora ſpatia ſunt, columen in ſummo faſtigio culminis, unde & columnæ dicuntur, & tranſtra & capreoli: Si commoda, columen & canterii prominentes ad extremam ſubgrundationem.

SUBHÆREO, ſi, ēre. Celſ. lib. 5. cap. 28. de Fiſtulis & earum curationibus. At cartilago ubi ſubhæſit, ipſa ſedes docet.

In ſuſpicione & crimine ſubhæreat neceſſe eſt. Val. Max. 6. 3. 10.

SUBHASTO, āre. eſt Sub haſtam mittere, h. e. Per auctionem vendere. Solebat quippe haſta figi in publicis auctionibus in quibus aliquid belli jure vendebatur. Forenſe verbum & uſu frequens. Solin. de Thrac. cap. 10.

SUBHASTATIO, ōnis. f. l. 2 C. de reſcind. vendit. Nec ſub nomine ſubhaſtationis publicæ locus fraudibus relinquatur.

SUBHASTARIUS, a, um. Poſitus ſub haſta vel auctione. Cod. Theod. l. 3. tit. 6. Poſſeſſiones ſubhaſtariæ.

SUBHORRIDUS, a, um. Adj. [ὑποφρικώδης] Aliquantum horridus. Cic. pro Sext. 21. Quia triſtem ſemper, quia taciturnum, quia ſubhorridum atque incultum videbant.

SUBHORRIDE, Adv. Gell.

SUBHUMIDUS, a, um. Celſ. 3. 6. Oculi ſubhumidi.

SUBJACEO, ui, [ὑπόκειμαι] ēre. Subtus jacere. Plin. 5. Epiſt. 6. Sed hi procul a mari receſſerunt: quinetiam Appennino, ſaluberrimo montium ſubjacent. Columel. lib. 10. 195.

Et mater facili molliſſima ſubjacet arvo.

Ad aliquid ſubjacere. Quintil. lib. 3. cap. 6.

SUBJACTO, [ὑπορριπτίζω] āre. Sæpe in altum jactare, quod fit quum in areis frumenta a paleis ſecernuntur. Varr. 1. de R. R. cap. 52. His tritis, oportet e terra ſubjactari vallis aut ventilabris, quum ventus ſpirat lenis.

SUBJECTO, āre. Surſum jacto. Lucret. lib. 6. 700.

Saxaque ſubjectare, & arenæ tollere nimbos.

SUBIGO, ēgi, actum, [ἀναγκάζω, βιάζομαι] ĕre. ex Sub & Ago, agis, compoſitum; ſignificat Cogere. Plaut. Moſt. 3. 3. 14. Qui ſubegi, fœnore argentum ab daniſta ut ſumeret. Idem Ciſt. 1. 1. 103. Nam eum pater ejus ſubegit. Tacit. 14. Ann. 14. Notos quoque equites Romanos operas arenæ promittere ſubegit.

Subigit fateri. Virg. 6. Æn. 567.

Ad deditionem ſubigere. Liv. 6.

Subigere, [χειροῦν] Subjicere, domare. Salluſtius, Poſtea vero quam in Aſia Cyrus, in Græcia Lacedæmonii & Athenienſes cœpere urbes atque nationes ſubigere. Plaut. Curc. 3. 1. 77. Dimidiam partem nationum uſque omnium ſubegit ſolus intra viginti dies.

Arma inimica ſubegi metu. Lucan. lib. 5. 661.

Subigere armis, & in ditionem redigere. Cic. pro Corn. Balb. 25. Hanc tu igitur patrone fœderum ac fœderatorum conditionem ſtatuis tuis civibus, ut quod his, quos Gaditanis adjutoribus armis ſubegimus, atque in ditionem noſtram redegimus, liceat.

Subigi imperio. Liv. 1.

Subigere [κατεργάζεσθαι] glebas, ſive terram; Colere, arare. Cic. pro Lege Agr. 2. 83. Atque illi miſeri nati in illis agris & educati, glebis ſubigendis exercitati. Cic. 2. de Nat. Deor. 159. Quibus quum terræ ſubigerentur fiſſione glebarum ab illo aureo genere, ut poetæ loquuntur, vis nulla unquam afferebatur. Virg. 1. Georg. 125.

Ante Jovem nulli ſubigebant arva coloni. Cic. de Senect. 51. Quæ quum gremio mollito ac ſubacto ſparſum ſemen excepit.

Boves preſſo ſubigebant vomere terram. Ovid. 11. Met. 31.

Bovis terga multo oleo & vino ſubigere. Columel. lib. 6. cap. 13.

Equi terga ſubigere, pro Defricare. Columel. lib. 6. cap. 30.

Farinam ſubigere. Cato cap. 74.

Opus ſubigere digitis. Ovid. 6. Met. 19.

Scrobem ſubigere, Fodere. Virg. 2. Georg. 50.

Secures in cote ſubigere, Acuere. Virg. 7. Æn. 627.

Subigere, Surſum agere, compoſitum a Sus, id eſt ſurſum. Virg. 1. Georg. 202.

Non aliter quam qui adverſo vix flumine lembum
Remigiis ſubigit. h. e. Urget & impellit contra vim & curſum fluminis. Serv.

Ratem conto ſubigere. Virg. 6. Æn. 302.

Subigo gallam, quod in mordaci joco ſutor apud Macrobium reſpondit adverſus Plancum, valet Gallam tero. Eam enim ſutores tritam atramento ſutorio conficiendo aliis rebus miſcent. Subeſt etiam alia turpis ſignificatio ex ſuſpicione & fama, quæ de amoribus Planci & Gallæ manarat. Nam Plancus in ea muliere male audiebat. Turneb. 18. 4. V. Suet. Cæſ. cap. 49. Auſon. Epigr. 142.

SUBACTUS, a, um. Partic. [χειρωθείς] ut, Subactus ab imperatoribus, & domitus. Cic. pro Font. 2.

Inſidiis ſubactus. Virg. 12. Æn. 494.

Emplaſtrum ſubactum ex aceto. Celſ. lib. 6. cap. 3.

Lutum ſubactum. Columel. lib. 4. cap. 29. Fiſſura diligenter ſubacto luto linitur, atque ſuperpoſito muſco ligatur.

Mundus ſubactus. Lucan. lib. 1. 160.

Subactus multitudine periclitantium, pro Coactus. Tacit. 6. Ann. 16. Idem 13. Ann. 13. Donec vi amoris ſubactus.

Subactus, aliquando idem eſt quod Uſu crebo exercitatus. Liv. 42. Ipſi a pueris eruditi artibus militiæ, tot ſubacti atque durati bellis. Sumpta metaphora a luto, quod ſubigitur, ſi valere debeat, aut farina.

Subactum ingenium, pro Exercitato, per tranſlationem poſuit Cic. 2. de Orat. 131.

Subactus modo ſignificat Mollitus, modo Victus, modo Compulſus: ut cum dicimus, Pecus ſub arbore ſubactum: modo coactus. Paulus apud Feſtum.

SUBACTUS, ūs. m. [κατεργασία] Idem quod Subactio. Plin. lib. 18. cap. 7. Quod in ſubactu congium aquæ capiat.

SUBACTIO, ōnis. f. [κατεργασία] Cic. 2. de Orat. 131. Subactio eſt uſus, auditio, lectio, litteræ.

SUBACTOR, ōris. m. Qui ſubigit; in ſenſu obſcœno. Lamprid. Heliogab. cap. 5.

SUBACTARIUS, i. m. Coriarius. Inſcr. Vet. V. Salmaſ. ad Hiſt. Aug. p. 270.

SUBIGUS, i. m. Deus adeſſe creditus; de quo Auguſt. de Civ. Dei, 6. 9.

SUBJICIO, ēci, ectum, [ὑπάγω, ὑποτείνω, ὑποτάσσω] ĕre. Supponere. Virg. 4. Georg. 304.

—— & ramea coſtis
Subjiciunt fragmenta.

Brachia ſubjecit collo. Ovid. 3. Amor. 7. 7.

Subjicere ſub alterum regem. Varr. 3. de R. R. cap. 16. Cic. 5. Tuſc.

Subjicere ſub oculos. Quintil. lib. 8. cap. ult. Nam tranſlatio permovendis

movendis animis plerunque & signandis rebus ac sub oculis subjiciendis reperta est.

Cervices securi subjicere. Liv. 5. Et jam ne tergo quidem abstinebatur: virgis cædi alii, alii securi subjici. i. e. Occidi. Cic. 2. Philipp. Tum iste venditum atque mancipatum tribunatum consiliis vestris opposuit, cervicesque suas ei subjecit securi, qua multi in minoribus peccatis occiderunt.

Prelo subjicere. Columel. lib. 12. cap. 39. Tum permiscere, & subactam brisam prelo subjicere, &c. Plin. lib. 15. cap. 6.

Ignem subjicere. Cic. 3. Verr. 69. Omnes ad eam domum in qua iste diversabatur, profecti sunt, cædere januam saxis, instare ferro, ligna & sarmenta circundare, ignem subjicere cœperunt.

Ignem subjicere fornaci. Ulpian. in l. Si servus. §. Si quis insulam. D. Ad legem Aquiliam.

Ova subjicere gallinis. Plin. lib. 10. cap. 53.

Sacculum pulvino subjicere. Senec. de. Benef. lib. 2. cap. 10.

Scientiam subjicere. Cels. in Præfat. lib. 1.

Se subjicere periculo. Ulpian. in l. 1 §. 1. D. De pericul. & com. rei vend.

Brachia subjicere pallæ, Accipere pallam in ulnas. Ovid. 3. Met. 167.

Subjicere Acherontem pedibus. Virg. 2. Georg. 492.

Subjecit pedibus, strepitumque Acherontis avari. Id eo scripsit, quod philosophiæ cognitione tolli inferos crederet, ut & Lucretius, & Epicurei censent: quorum metus liquidam omnem voluptatem hominibus adimit, vitamque, ut existimabant, beatam labefactat & evertit. Turneb.

Subjicere, Subjugare. Plin. in Paneg. In rostris quoque simili religione, ipse te legibus subjecisti. Cic. Tot sibi populis repente subjectis.

Subjici præliis. Cic. 8. Att. 15. Subjicerer eisdem præliis, ut mea persona semper ad improborum civium impetus aliquid videretur habere populare.

Subjicere sacra publica & privata scitis Pontificis. Liv. 1.

Subjici tutelæ alicujus. Cic. 4. de Fin. 38. Quum autem assumpta ratio est, tanto in dominatu loquatur, ut omnia illa prima naturæ, hujus tutelæ subjiciantur.

Omnia subjecta esse libidini alicujus. Cic. pro Domo 105.

Subjicere se imperio. Cic. 2. Off. 22. Atque etiam subjiciunt se homines imperio alterius & potestati pluribus de causis.

Subjicere, pro Submittere vel subornare. Quintil. lib. 5. cap. 7. de testibus, In iis quoque qui constiterint sibi vitandæ insidiæ. Nam frequenter ab adversario subjici solent: & omnia profutura polliciti, diversa respondent. Suet. in Neron. cap. 55.

Subjicere pullos, Supponere, Alienos sive adulterinos pro veris ponere, quod & Subdere dicitur. Plin. lib. 10. cap. 9. De coccyce.

Subjicere nomen alterius. Ulpian. in l. Quamvis antecessor. D. de rebus eor. qui sub. &c.

Subjicere [κατεργάζεσθαι] ferro terram, pro Colere. Cic. 2. de Legib. 45. Terræ cultum segniorem suspicor fore, si ad eam tuendam ferroque subjiciendam superstitionis aliquid accesserit.

Subjicere, Suggerere, submonere, In memoriam redigere. Ter. Phorm. 2. 3. 40. Si meministi quod olim dictum est, subjice. Liv. 26. Quod mens sua sponte divinat, idem subjicit ratio haud fallax.

Subjicere cogitationi suæ. Cic. pro Cluent. 6. Ne ipsi quæ contraria sunt, taciti cogitationi vestræ subjiciatis, sed ad extremum expectetis, & me meum dicendi ordinem servare patiamini. Has mihi spes subjicit fortuna Populi Romani. Cic. 8. Philipp.

Subjicere carmina alicui. Propert. lib. 1. 7. 20.

Subjicere [ὑποβάλλειν] aliquid oculis, Ita aliquid narrare alicui, ut tanquam oculis subjectum & oblatum conspicere videatur. Plin. Epist. 101. Similiter nos, ut parva magnis, quum totam villam oculis tuis subjicere conamur, si nihil inductum, & quasi devium loquimur.

Subjicere oculis, aliter. Liv. 3. 69. Et agrestium fuga, spoliatique in agris, & vulnerati, fœdiora his quæ subjiciebantur oculis, nuntiantes, totam urbem ira implevere. i. e. Conspiciebantur. Idem 27. Subjecta res oculis certius dabit consilium. i. e. Quum rem ipsam intuebimur. Hor. de Arte Poet. 181.

Segnius irritant animos demissa per aurem,
Quam quæ sunt oculis subjecta fidelibus.

Subjicere sensibus. Cic. 1. Acad. 31. Sensus autem omnes hebetes & tardos esse arbitrantur, nec percipere ullo modo res eas quæ subjectæ sensibus viderentur.

Calumniæ subjicere, per translationem. Liv. 38.

Crimini subjici. Liv. 6.

Ficto sermoni fortunas innocentium subjicere. Cic. pro Planc. 56.

Invidiæ alterius faces subjicere. Cic. pro Milon. 99. Quin hoc tempore ipso cum omnes a suis inimicis faces invidiæ meæ subjiciantur, tamen omni in hominum cœtu gratiis agendis & gratulationibus habendis, & omni celebratione celebramur.

Odio civium aliquid subjicere. Cic. 1. de Orat. 202. Tum qui scelus fraudemque nocentis posset dicendo subjicere odio civium, supplicioque constringere.

Subjicere, pro Loco alterius ponere. Liv. 29. Relictisque quos non idoneos credebat, in locum eorum subjecit quos secum ex Italia adduxerat: supplevitque ita legiones eas.

Subjicere testamenta, h. e. Pro veris falsa supponere. Cic. 14. Philipp. 7. Internecti nota testamenta credo subjiciunt, aut ejiciunt vicinos, aut adulescentulos circumscribunt. Idem in Parad. 5.

Subjicere, Addere. Varro 1. de R. R. cap. 7. Subjicit Scropha, De formæ cultura hoc dico, &c. Cic. 7. Verr. 143. At quæ causa tum subjiciebatur ab ipso Judices hujus tam nefariæ crudelitatis?

Exemplum subjicere. Columel. lib. 5. cap. 11.

Materiamque ei res omnes de quibus dicere oporteret, subjecimus. Quintil. lib. 3. cap. 1. de Rhetorice. Sil. 1. 113.

His acuit stimulis, subjicitque haud mollia dictu.

Rationem subjicere. Cic. 2. de Divin. 104. Et quidem cur sic opinetur, rationem subjicit: sed nihil est necesse dicere quæ sequuntur.

Subjicere, Respondere. Virg. 3. Æn. 314.

Subjicio, & raris turbatus vocibus hisco.

Subjicere aliquid præconi. Cic. 12. Att. 37. De hortis Scapulanis hoc videtur effici posse, aliud tua gratia, aliud nostra, ut præconi subjiciantur. Idem 2. Off. 83. Hastam in foro ponere, & bona civium voci subjicere præconis.

Subjicere vim voci alicui, pro Significationem dictionis exprimere. Cic. 2. de Fin. 6. Eumque qui crebro dicat, diligenter oportere exprimi quæ vis subjecta sit vocibus: non intelligere interdum quid sonet hæc vox voluptatis, id est quæ vis huic voci subjiciatur. Ibidem, Huic verbo, omnes qui ubique sunt, qui Latine sciunt, duas res subjiciunt, lætitiam in animo, commotionem suavem jucunditatis in corpore. De voluptate.

Subjicere, Sursum jacere. Virg. 12. Æn. 288.

—— aut corpora saltu
Subjiciunt in equos. Liv. 31. Saluti fuit eques, qui raptim ipse desiluit, pavidumque regem in equum subjecit.

Subjicere delatorem vel accusatorem: Summittere & supponere est. l. 50. § 2. D. de legat. 1. 7. 15. D. ad Turpilianum. l. 14. § is demum videtur. D. de bon. libert.

Subicio pro Subjicio apud Festum.

SUBJECTUS, a, um. Partic. [ὑποταχθεὶς] ut, Subjectus ignis. Cic. in Catil. 3. 2.

Subjecti oculis imperatoris. Liv. 8.

Subjecta oculis urbs. Liv. 25. 24.

Subjectus alicui. Cic. 1. Acad. 31. Omniumque rerum quæ sunt ei subjectæ.

Nulli naturæ est obediens aut subjectus Deus. Cic. 2. de Nat. Deor. 77.

Subjectus, & In sua potestate, contraria. Auctor ad Heren. lib. 4. 24.

Omnes res subjectæ sunt naturæ sentienti. Cic. 2. de Nat. Deor. 77.

Subjectus miseriis. Cic. 3. Tusc. 39.

Amori subjectus. Propert. lib. 1. 10. 27.

Animus subjectus. Plin. in Paneg. 16.

Gentes subjectæ tristi servitio. Liv. 26. 49.

Lex invidiæ subjecta. Liv. 4.

Mare est ventis subjectum. Cic. 4. Tusc. 57. In hanc tu igitur tanquam in mare quod est ventis subjectum, perturbationem cadere tibi dixisti videri.

Nomen invidiosum est, & infamiæ subjectum. Cic. 2. de Fin. 11.

Relligio pedibus subjecta, obteritur. Lucret. lib. 1. 79.

Sonitus verborum inanis, nulla subjecta sententia. Cic. 1. de Orat. 51.

Virtus sub varios casus subjecta. Cic. 5. Tusc. 2. Sin autem virtus subjecta sub varios incertosque casus famula fortunæ est, nec tantarum virium est, ut seipsa tueatur.

Sub metum subjecta sunt pigritia, pudor, terror, timor, &c. Cic. 4. Tusc. 16.

Versus subjecti. Phædr. 1. Fab. 19.

Compar. [ὑποχειριώτερος] Hor. 2. Serm. 6. 47.

Per totum hoc tempus subjectior in diem, & horam
Invidiæ.

SUBJECTE, Adv. Superl. apud Cæs. 1. Bell. Civil. 84. Hæc, quam potest, demississime, atque subjectissime exponit.

SUBJECTIO, ōnis. f. [ὑποταγὴ] Cic. 3. de Orat. 200. Rerumque, quasi gerantur, sub aspectum pene subjectio, quæ & in exponenda re plurimum valet, & ad illustrandum id quod exponitur.

Rationis subjectio. Auctor ad Heren. lib. 4. 25.

Subjectio testamentorum. Liv. 39. 18. Qui falsis testimoniis, signis adulterinis, subjectione testamentorum, fraudibus aliis contaminati eos capitali pœna afficiebant.

Subjectio apud Vitruvium in catapultæ descriptione, est veiut Basis, aut ὑπόβλημα, aut ὑπόβασις: certe ὑπόθεμα vocatur a Philone. Vitruvius, Subjectio inquit, foraminum XII. Ex Turneb. Advers. 2. 4. al. Subjecta.

SUBJECTUS, ūs. m. Plin. lib. 26. cap. 15. Vulvas quoque procidentes inhibet fotu, vel suffitu, vel subjectu. conf. Columel. lib. 6. cap. 36.

SUBJECTOR, ōris. m. [ὑποβολεὺς] Cic. 2. in Catil. 7. Quis tota Italia veneficus? quis gladiator? quis latro? quis sicarius? quis parricida? quis testamentorum subjector? quis circunscriptor? &c.

SUBEX, icis, vel jicis. m. Subices Ennius Achille, pro Subjectis posuit, quum dixit,

Nubes per ego Deûm subices humidas,
Unde oritur imber sonitu sævo strepitu. Hæc Festus. Nubes deûm subices, i. e. Quæ diis subjiciantur. Gell. lib. 5. cap. 11. Congruens igitur est, ut subjices etiam, quod perinde ut objices compositum est, u litera brevi dici oporteat. Ennius in tragœdia quæ Achilles inscribitur, Subjices pro Aëre alto ponit, qui cælo subjectus est. Plerosque omnes tamen legere audias u litera producta. Nos igitur quemadmodum Obex, obicis, vel objicis a verbo objicio, recte dicemus. Hinc apud Budæum Subices ephipiarii, *des estriers*; Subices focarii, *des chenets, ou landiers.* conf. Non. 2. 764.

SUBJECTO, [ὑποῤῥιπτάζω] āre. Sæpe subjicere. Virg. 3. Georg. 241 —— nigramque alte subjectat arenam. Ovid. 4. Met. 359

Subjectatque manus, invitaque pectora tangit.

Subjectare stimulos lasso, Stimulis urgere. Hor. 2. Serm. 7. 94.

SUBJECTUM, i. n. Pars inferior alicujus rei. Tacit. 1. Ann. 65. Truci sonore subjecta vallium complere.

Subjectum in Dialectica, est De quo aliquid prædicatur.

SUBJECTIVUS, a, um. Apul. de Syllog. Categor. Pars subjectiva nominatur veluti subditiva. Tertull. de Virg. Veland. cap. 4. Subjectivum prius est antecessivo.

SUBJECTIVE, Adv. Mart. Capel. 4.

SUBICITO,

Subicito, [ὑποψιττακίζω] āre. aliud frequentat. Plaut. Casin. 5. 4. 2. Nunc tu si venis subicitare me, &c.

Subicŭlum, i. n. [μαστιγίας] Qui semper flagris subjicitur. Plaut. Pers. 3. 3. 14. Vir summe populi stabulum servitritium, scortorum liberator, subiculum flagri, compedum contritor, pistrinorum civitas.

Subidus, a, um. a Sue deduci videtur, significatque Turpem & sui similem & ineptum. Versus est antiqui poetæ apud Gellium 19. 9.

Tacitus, subidus, duplo ideo pereo. h. e. Ego tacitus, inquit, & mutus & sus adsto, neque explico quid me urat, quidve a te poscam, ita duplo pereo. In eadem notione & Insubidus usurpatur apud eundem, particula In non inficiante, sed potius augente. Locum autem eo libentius adscribam, quod eo vocabulo velut molesto offensi emendatores substituere vicariam operam insipidius. Verte enim inquit, & muta, ut urbes dicas, insubidius nescio quid facies. Iterum, Hæc tamen inepti & insubidi hominis joca non prætenibo. Turneb.

Subimpetrandus, a, um. Partic. a verbo Subimpetro. Tacit. 4. Ann. 23. Nam priores duces subimpetrando triumphalium insigni, sufficere res suas crediderant.

Subimpŭdens, entis. Adj. [ὑπαναιδής] Aliquantulum impudens. Cic. 7. Fam. 17. Interdum timidus in labore militari, sæpe autem etiam (quod a te alienissimum est) subimpudens videbare.

Subinānis, e [ὑπόκενος] Aliquantulum inane. Cic 2. Att. 17. Quinetiam, quod est subinane in nobis, & non ἀφιλόδοξον, (bellum est enim sua vitia nosse) afficitur quadam delectatione.

Subinde, [ἑξῆς, ἐφεξῆς] significat Deinde, vel Statim post. Hor. 1. Epist 8. 15.

Si dicet recte primum gaudere, subinde
Præceptum auriculis hoc instillare memento. Liv. 7. Uno alteroque subinde ictu ventrem atque inguina hausit. Idem lib. 8. Subinde acceptus a populo. Suet. in Galba cap. 1.

Subinde, [συχνῶς] Frequenter, sive identidem: hoc est crebro, sed tamen cum quodam intervallo. Suet. in Tiber. cap. 57. Sæva natura ne in puero quidem latuit: quam Theodorus Gadareus & prospexisse primus sagaciter, & adsimilasse aptissime visus est, subinde in objurgando appellans eum, lutum a sanguine maceratum. Plin. 2. Epist. 3. Erit ergo pergratum mihi, hanc effigiem ejus subinde intueri, subinde respicere, sub hac consistere.

Subinfluo, xi, ĕre. Sen. 3. Nat. Quæst. Quum aliæ aquæ subinfluunt terras, aliæ circunfluunt.

Subinsulsus, a, um. Adj. [ὑπόψυχρος] Aliquantulum insulsum. Cic. de Opt. gen. Orat. 7. Est enim vitiosum in sententia, si quid absurdum, aut alienum, aut non acutum, aut insulsum est.

Subintelligo, ĕre. Senec.

Subintro, āre. August. Enchir. cap. 24 Etiam nolentibus subintravit ignorantia rerum agendarum. conf. Ambros. & Tertull.

Subinvestio, īre. a quo verbum Subinvestitus eductum, inque Civile jus adductum Friderici temporibus, quibus militibus beneficia distribui occœperunt, pulsis sua sede hostibus, dici cœpit a cliente, quem illi Vassalum nominant, substitutus. Hujusmodi & alia barbara verba, quæ tamen scire est necessum ab eo, qui Jura sitit, reperiuntur in feudis. Notat Oldendorpius, in actionum classibus.

Subinvĭdeo, vidi, visum, [ὑποφθονέω] ēre. Aliquantulum invidere. Cic. 7. Fam. 10. Subinvideo tibi ultro te etiam accersitum ab eo, &c.

Subinvisus, a, um. Adj. [ὑπομισαίδης] Aliquantum invisus. Cic. pro Rabir. Post. 40. Ille Puteolanus sermo illius temporis, vectorum cursus atque ostentatio, tum subinvisum apud malevolos Posthumi nomen propter opinionem pecuniæ nescio quam, æstatem unam complures aures refersit illis sermonibus.

Subinvito, [ὑποκαλέω] āre. Aliquantum invitare, & provocare. Cic. 7. Fam. 1. Hæc ad te pluribus verbis scripsi quam soleo, non otii abundantia, sed amoris erga te, quod me quadam epistola subinvitaras.

Subirascor, irātus sum, [ὑποργίζομαι] asci. Nonnihil irasci. Cic. 9 Att. 11. In Epirum quod me non invitas comitem, non molestum, subirascer: sed vale. Idem 1. de Orat. 72. Sed ut solebat C. Lucilius sæpe dicere homo tibi subiratus, mihi propter eam ipsam causam, minus quam volebat, familiaris. Idem 2. de Fin. 12. Etsi satis clemens sum in disputando, tamen interdum soleo subirasci.

Subis, is. f. Avis quæ aquilarum ova frangit. Plin. lib. 10. cap. 14.

Subitaneus, **Subitarius**, **Subito**, **Subitus**. V. subeo.

Subjŭgis, e. [ὑποζύγιος] Quod sub jugo est. ut, Equa subjugis, quæ jugo assuevit. Plin. lib. 11. cap. 49. al Subjuncta.

Subjugis, Lora quibus jugum collis boum vel equorum aptabatur. Cato cap. 63. Subjugia in plaustrum P. XIX. funiculum P. XV. in aratrum subjugia lorum P. XVI. funiculum P. VIII. Idem cap. 135. Subjugia in lustrum lora ped. XIX.

Subjŭgo, (καταστρέφομαι) āre. Debellare, & imperio suo subjicere. Claud. 6. Cons. Honor. 249.

—— nulla est victoria major,
Quam quæ confessos animo quoque subjugat hostes.

Pœnæ subjugari. Scævola in l De rebus. D. De arbitris

Subjugatus, a, um. Partic. Veget. de Re Mil. 3. 10. Metellus subjugatum accepit exercitum.

Subjugatio, ōnis. f. Columel.

Subjugator, ōris. m. Apul. de Mor. Phil. p. 16. Malorum subjugator.

Subjŭgus, a, um. Idem ac Subjugis. Plin. lib. 30. cap. 15. Animal subjugum. Sed varia lectio est. V. Harduin in loc.

Subjungo, xi, ctum, [ὑποτάσσω] ĕre. Addere. Plin. Epist. 153. Venimus ad Consules, dicit Severio quæ res ferebat: aliqua subjungo. Cic de Arusp. Resp. 37. Video in Aruspicum responsis hæc esse subjuncta.

Oratori omnes artes subjungere. Cic. 1. de Orat. 218.

Opportune alicui rei quidpiam subjungere. Quintil. lib 4. cap. 3.
Tigres subjungere curru. Virg. 5. Ecl. 29.
Brachia subjuncta sunt lacertis Ovid. 14. Met 304. al. Subjecta.
Subjungere urbem sub imperium Romanum. Cic. 3. Verr. 55. Idem 2. de Lege Agr. 67. Ut sub vestrum jus, jurisditionem, potestatem, &c terrarum denique orbem subjungeretis

Subjunctio, ōnis. f. JCt. in Digest.

Subjunctivus, a, um. [ὑποτακτικός] Quod alicui subjungitur. Subjunctivus modus dicitur, quia subjungitur alteri verbo: nam eget aliqua re ut impleat sententiam, ut si dico, Quum clamem, quare me tacere dicis?

Sublabor, ĕris, lapsus sum, [ὑπολισθαίνω] labi. Latenter, ac fere labi, sive etiam Subtus labi ac decidere. Virg. 1. Georg. 198.

—— sic omnia fatis
In pejus ruere, ac retro sublapsa referri.

Sublabitur memoria. Sen. de Ira, 3 10.

Sublābro, [ὑποχειλίζω] āre. Cibum intra labra mittere, inquit Nonius 2. 774 Nævius Decuma, Jam ego illis subiens sublabrabo esui illud sinciput.

Sublate, [ὑπερηφάνως] Adv. a Sublatus participio verbi Sustollo. V. suo loco.

Sublăteo, [ὑπολανθάνω] ēre. Varro 1. de R. R. cap. 48. Aristæ enim quasi cornua sunt spicarum: quæ primitus quum oriuntur, neque plane apparent, in qua sublatent herba, ea vocatur vagina, uti qua latet conditus gladius.

Sublatio, [ὕψωσις] & **Sublatus**. V. sustollo.

Sublĕgo, ēgi, ectum, [ὑπαναγινώσκω] ĕre. Idem quod Cursim, & primis tantum oculis legere, ac in transcursu. Gell. lib. 3. cap. 12. Quum hoc in ea Capitonis epistola sublegissemus.

Sublegere, [ὑφαιρεῖν] Furto aliquid surripere. Virg. 9 Ecl. 21.
Vel quæ sublegi tacitus tibi carmina nuper.

Sublegere, Colligere. Columel. lib. 12. cap. 50. Nisi bacca tempestatibus in terram decidit, & necesse est eam sublegere, ne a domesticis pecudibus ferisve consumatur. Ibid. cap. 17. de ficu, Quæ quum sublecta est, &c. Hor. 2. Serm. 8 12.

—— puer alte cinctus, acernam
Gausape purpureo mensam pertersit, & alter
Sublegit quodcunque jaceret inutile.

Sublegere, In locum demortui legendo substituere. Liv. 23. 23. Ulp. l. 2. D. de decurion.

Sublegere sermonem alicujus. Plaut Mil. 4. 2. 98. Clam nostrum hunc illi sublegerunt sermonem i. e. Exceperunt quod diximus.

Sublectus, a, um. Partic. In locum alicujus lectus. Varr. lib. 5. de L. L. 7. Hinc legitima: & collegæ, qui una lecti: & qui in eorum locum suppositi, sublecti: additi, adlecti, &c.

Liberi sublecti. i. e. Surrepti. Plaut. Rud. 5. 4. 43.

Ficus sublecta. Columel. 12. 17.

Sublectio, ōnis. f. Tertull. in Marc. 4. 31.

Sublestus, a, um. [ἀσθενής] Adj. antiquum; Infirmum, leve, frivolum, debile. Plaut. Mil. 4. 2. 74. Quid ergo tu sublestus? Alii leg. Quid ego? ut sublecto os! Idem Pers. 3 1. 20. Nam ubi ad paupertatem accessit infamia, gravior paupertas fit, fides sublestior. Et Bacch. 3. 6. 13. Lingua factiosi, inertes opera, sublesta fide. Ex Festo. V. & Non. 2 830.

Sublĕvo, [αἰωρέω, μετεωρίζω] āre. Sursum levare, erigere. Cic. 10. Att. 4. Alter is qui nos sibi quondam ad pedes stratos ne sublevat quidem.

Sinistra mentum sublevare. Auct. ad Heren. lib. 4. 64.

Sublevare, [ἐπικουρίζειν, ὑπερασπίζειν] Auxilium, defensionemque præstare, ut ait Valla lib. 5. Cic. 4. Tusc. 80. Quum multa in conventu vitia collegisset in eum Zopyrus, qui se naturam cujusque ex forma perspicere profitebatur, derisus est a cæteris qui illa in Socrate vitia non agnoscerent. Ab ipso autem Socrate sublevatus est quum illa sibi signa, sed ratione a se dejecta diceret. Idem pro Domo 55. Quid? cum Gabinio Syria dabatur, Macedonia Pisoni, &c. ut tibi omnia permitterent, te adjuvarent, tibi manum, copias, tibi suos paratos centuriones, tibi pecunias, tibi familias compararent: te suis sceleratis concionibus sublevarent.

Evertere & Sublevare, contraria. Cic. 5. Verr. 215. Sed eadem ista æstimatione alter sublevarat aratores, alter everterat.

Sublevare & Lædere, contraria. Cic. pro Cecin 23. Etenim non minus nos stultitia illius sublevat, quam lædit improbitas.

Stratum atque abjectum sublevare. Cic Anteq. iret in exil 26.

Erigere & sublevare se. Cæsar 6. Bell Gall. 26.

Sublevari adjumento & solatio aliquo. Cic. pro Quint. 4. Hoc tamen in miseriis adjumento & solatio sublevatur.

Auxilio suo sublevare aliquem. Ovid. 1. Trist. 3. 102.

Causam inimici sui sublevare Cic. 5. Verr. 12.

Homines sublevare. Cic. 1. Verr. 5.

Inopiam sublevare. Cæs. 3. Bell. Civil. 80.

Laborem sublevare militum. Cæs. 6. Bell Gall. 31.

Periculis hominum sublevandis impartire suum laborem. Cic. pro Muren. 8.

Res adversas alicujus sublevare. Cic. pro Syll. 75

Vicinos suos facultatibus suis sublevare. Cic. 7. Philipp. 24.

Sublevare testimonio aliquem, dici debet quod *exonerare* vulgo dicimus, inquit Budæus. Cic. pro Cluent 17. Pater inquam illius adolescentis, quem propter animi dolorem pertenuis suspicio potuisset illo loco testem in Aulum Cluentium constituere, is hunc suo testimonio sublevat.

Sublevatio, ōnis. f. JCt. in Digest.

Sublevator, ōris. m. Arnob.

Sublica, æ. f. quæ & Sublicium dicebatur, [σταύρις] Pertica & palus ligneus, qui rectus in aquam defigebatur ad pontis alicujus constructionem. Cæs 4 Bell. Gall. 17. In descriptione Rhenani pontis, inquit, Non sublicæ modo directæ ad perpendiculum, sed pronæ ac fastigiatæ, ut secundum naturam fluminis procumberent.

Sublicium, i. n. [σταύρις] Idem quod Sublica. Liv 23 37. Quia muro satis per se alto subjectis validis subliciis pro solo usus erat. al. Sublicis

SUBLICIUS, a, um. Adj. Pons sublicius Romæ dictus est, quia ex sublicis ita extructus erat, ut trabes sine fulturis eximerentur. Liv. 1. 33. Id non muro solum, sed etiam ob commoditatem itineris, ponte sublicio, tum primum in Tyberi facto, conjungi urbi placuit. conf. Plin. 36. 15. Ammian. 24. 3.

SUBLIDO, ĕre. Paululum oblidere. Prudent. Apoth. 848.
—— murmur sublidit voce minuta.

SUBLIGO, [ὑποδέω] āre. Idem quod Ligare. Plin. lib. 17. cap. 22. Ubi uva varia fieri cœperit, vites subligato.
Subligare ensem lateri. Virg. 8. Æn. 459. Idem 11. Æn. 11.

SUBLIGATUS, a, um. Partic. Martial. 7. 66. de Puella,
Harpasto quoque subligata ludit.

SUBLIGATIO, ōnis. f. Pallad. 1. 6. Subligatio acerbis uvis facienda est.

SUBLIGATŪRA, æ. f. Th. Priscian. 1. 28. Subligatura procurare Hernias.

SUBLIGAR, āris. n. [ἀναξυρὶς, περισκελὶς] Quo pudendæ partes obteguntur. Martial. 3. 87.
Tecta tamen non hac qua debes parte lavaris:
Si pudor est, transfer subligar in faciem. Plin. lib. 12. cap. 14.
Subligaria signantur opifici. Juven. 6. Sat. 70.

SUBLIGACŬLUM, i. n. [περίζωμα] Idem. Cic. 1. Off. 129. Ut in scenam sine subligaculo prodeat nemo.

SUBLIMEN, ĭnis. n. Scalig. ad Varr. de R. R. p. 235. interpretatur Superius limen. Broecchusius intelligi vult Inferius limen, ad Propert. 2. 19. 57.
At nullo dominæ teritur sublimine amor, qui　　Restat, &c.

SUBLĪMIS, e. [μετέωρος] In altum elevatus; quasi Supra limum. Plaut. Men. 5. 7. 3. Illic homo jam in medicinas ablatus sublimis fiet. Ter. And. 5. 2. 20. Sublimem hunc intro rape, quantum potes. i. e. In sublime, per altum, inquit Donatus. Idem Adelph. 3. 2. 18. Columel. lib. 2. Quo speciosius ingrediantur sublimes, & elatis capitibus. Cic. 2. Tusc. 19.
—— ex sublimi vertice saxi. Ex poeta.
Anhelitu sublimi fugere. Hor. 1. Carm. 15. 31.
Atrium sublime. Hor. 3. Carm. 1. 46.
Carmina sublimia. Ovid. 3. Amor. 1. 39.
Nomen sublime. Ovid. 4. Trist. 10. 121.
Pectora sublimia. Ovid. 1. Fast. 301.
Sceptrum sublime Jovis. Claud. 2. Cons. Stil. 210.
Solio sublimi sedet. Ovid. 14. Met. 262.
Tectum sublime centum columnis. Virg. 7. Æn. 170.
Versus sublimes ructatur. Hor. de Arte Poet. 457.
Abire sublimem, pro In cælum abire. Liv. 1. Hæc (inquit) locutus, sublimis abiit. Virg. 1. Æn. 263.
Rapere sublimem. Virg. 5. Æn. 255.
In sublime, In altum. Plin. lib. 2. cap. 5. Levibus in sublime tendentibus.
Jacere in sublime. Plin. lib. 8. cap. 7.
Compar. Juven. 11. Sat. 24. Sublimior Atlas. Quintil. 8. 3. Sunt alia aliis sublimiora.
Superl. Symmach. 6. Epist. 56. Vir sublimissimus. Tertull. Apol. cap. 33. Triumphans in sublimissimo curru.

SUBLĪMUS, a, um. Adj. apud Veteres idem ac Sublimis. Lucret. lib. 1. 340.
At nunc per maria, ac terras, sublimaque cæli, &c. Nonius, 8. 45. Sublima, inquit, pro Sublimis. Accius Phœniss.
Aut sæpe ex humili sede sublima evolat. Vide apud eundem plura.
Per alta spatia sublimi ætheris. Sen. Medea, extr.

SUBLIMĬTAS, ātis. f. [μετεωρισμὸς] Exaltatio. Plin. lib. 19. cap. 5. Natura sublimitatis avida. Idem lib. 7. cap. 25. Nec virtutem constantiamque nunc commemoro, nec sublimitatem omnium capacem quæ cælo continentur. Columel. lib. 8. cap. 3. Eæque longitudinis & altitudinis duodenos pedes habeant, nec plus latitudinis, quam media sublimitas.
Sublimitas orationis pro eo, quod Græci ὕψος vocant apud Quintil. 8. 3. 1.

SUBLIMĬTER, [μετεώρως] Adv. Alte. Cato cap. 70. Hæc omnia sublimiter legi, teri, darique oportet. Columel. lib. 8. cap. 11. Quoniam nec sublimiter potest, nec per longa spatia volitare. De pavone.

SUBLĪME, aliud Adv. [ὕψοι] pro Sublimiter, cui opponitur Humi. Cic. 2. de Divin. 67. Eaque scuta quæ fuerant sublime fixa, sunt humi inventa.
Nihil mea interest humine, an sublime putrescam. Cic. 1. Tusc. 102.
Ferri sublime animos. Cic. 1. Tusc. 40. Perspicuum debet esse animos cum e corpore excesserunt, sive illi sint animales, id est spirabiles, sive ignei, sublime ferri.
Ferre sublime ad sidera. Virg. 9. Ecl. 29.
Cantantes sublime ferent ad sidera cygni.
Extenuatus aër sublime fertur. Cic. 2. de Nat. Deor. 101.
Solito sublimius ora levavit. Stat. 2. Sylv. 6. 75.

SUBLĪMO, [μετεωρίζω] āre. Exaltare, in altum mittere, ireve. Ennius,
Sol qua candentem in cælo sublimat facem. Nonius. Solin. cap. 45.
Sublimavit dixit Cato, i. e. In altum extulit, Originum lib. 2. In maximum decus, atque in excelsissimam claritudinem sublimavit. Id autem dicitur a limine superiore, quia supra nos est. Festus.

SUBLIMĀTUS, a, um. Evectus in altum. Aur. Vict. Epit. in Claudio cap. 4. Prætoriis ornamentis sublimatus. Vitruv. 6. 9. Granaria sublimata.

SUBLIMĀTOR, ōris. m. Salvian. de Gubern. Dei, p. 28. Deus est sublimator, quia [Abrahamum] potentiorem omnibus fecit.

SUBLINGIO, ōnis. m. a Sublingendo; Qui avide lingit. Plautus Pseud. 3. 2. 103. Jam hic quoque scelestus est coqui sublingio. In editis, versus hic mirum in modum est depravatus; pro Sublingio enim subjiciunt, Coquit sub linteo: Inepta & stolida sententia.

SUBLĬNO, lēvi, lini, vel livi, lĭtum, [ὑποχρίω] ĕre. Aliquantulum tingere, vel notare, & ceu quodam modo illinere. Corn. Celsus, Idem quoque umbilico sublitum facit. Plin. lib. 35. cap. 6. Hac minium sublinunt, adulterantque.
Os sublinere alicui, pro eo quod est, Dare verba, & arte quadam illudere, reperitur aliquoties apud auctores. Nonius Marcellus tractum putat a ridiculo quodam lusus genere, quo dormientibus ora pinguntur, & ut Budæus legit, fuligine inficiuntur. Plaut. Aulul. 4. 6. 1. Fidei censebam maximam multo fidem esse, ea sublevit os mihi penissime. Idem Capt. 3. 4. 122. Et Epid. 3. 3. 46. Ego si allegassem aliquam ad hoc negotium minus hominem quam doctum, minusque ad rem hanc callidum, os sublitum esset. Ex Erasmo.
Sublinitum est os custodi mulieris. Plaut. Mil. 2. 1. 57.

SUBLITIO, ōnis. f. [ὑπόχρισμα] est quasi Primum tectorium & fundamentum coloris ejus quem reddi volumus inductione manus ultima.

SUBLĪVĬDUS, a, um. Adj. [ὑποπέλιδνος] Aliquantulum lividus. Cels. lib. 5. cap. 28. Pustulæ eminent sublividæ, aut pallidæ.

SUBLUCĀNUS, a, um. Adj. [ὑπόλυκος] ut Antelucanus. Plin. lib. 11. cap. 12. Venit mel ex aëre, nec omnino prius Vergiliarum exortu, sublucanis temporibus.

SUBLŪCEO, xi, [ὑποστιλβω] ēre. Aliquantulum lucere. Ovid. 1. Amor. 5. 5.
Qualia sublucent fugiente crespula Phœbo: &c. Plin. lib. 9. cap. 36. Nigricantis rosæ colore sublucens.
Hunc retinens Aries sublucet corpore totus. Cic in Arato, 388.
Candida nec misso sublucent ora rubore. Ovid. 21. Epist. 217.
Violæ sublucet purpura nigræ. Virg. 4. Georg. 275.

SUBLUCIDUS, a, um. Apul. Met. 6. Lucus sublucidus.

SUBLŪCO, [ὑποκλαδάω] āre Festus; Sublucare arbores, est Ramos earum supputare, & veluti subtus lucem mittere.

SUBLUO, ui, ūtum, [ὑπολούω] ĕre. Subtus lavare. Columel. lib. 6. cap. 32. Intertrigo bis in die subluitur aqua calida: mox decocto ac trito sale cum adipe defricatur, dum saniei vis emanat. Martial. lib. 6. 81.
Iratus tanquam populo Charideme lavaris
Inguina sic toto subluis in solio.
Cujus collis radices duo duabus ex partibus flumina subluebant. Cæs. 7. Bell. Gall. 69.

SUBLŪTUS, a, um. Partic. Martial. lib. 2. 42.
Zoile, quid solium subluto podice perdis?

SUBLURIDUS, a, um. Adj. [ὑποπέλιδνος] Aliquantum luridum significat. Plaut. Amph. 4. 4. 64. Eodem in loco, signo eodem apparet probe, ut primum coivit cicatrix rufula, sublurida.

SUBLUSTRIS, e. [ὑπόλαμπρος] Sublustria verba dicuntur, non ex toto corpore luminosa, sed aliquid luminis habentia. Gell. lib. 13. Catonis oratione, Quæ quoniam sunt eloquentiæ Latinæ tunc primum exoriens lumina, verba quædam sublustria libitum est mihi ἀπομνημονεύειν.
Nox sublustris. Hor. 3. Carm. 27. 31.
Umbra sublustris. Virg. 9. Æn. 373.

SUBLUVIES, ēi. f. [ἀλουσία] quemadmodum Illuvies, & Proluvies, pro Sordibus & immunditiis accipitur.
Subluvies, Genus morbi in discrimine ungulæ ovium nascens. Columel. lib. 7. cap. 5. Clavi quoque dupliciter infestant ovem: sive quum subluvies atque intertrigo in ipso discrimine ungulæ nascitur: seu quum idem locus tuberculum habet, cujus media fere parte canino similis extat pilus, eique subest vermiculus. Subluvies & intertrigo pice per se liquida, vel alumine & sulphure atque aceto mistis rite eruentur.

SUBMERGO, si, sum, [ὑποβυθίζω] ĕre. Sub aquas mergere. Cic. 2. de Nat. Deor. 114. Propter quas Centaurus
Cedit Equi partis properans submergere Chelis. Ibid. 100. Quot genera, quamque dispaira partim submersarum, partim fluitantium, & innantium belluarum, partim ad saxa nativis testis inhærentium?
Medio in fluctu submersus. Virg. 1. Æn. 589.
Submersus voraginibus. Cic. 1. de Divin. 73. Qui cum per agrum Leontinum iter faciens, equum ipse demisisset in flumen, submersus equus voraginibus non extitit.
Submergere tota membra palude. Ovid. 6. Met. 371.
Puppes submersas obruere. Virg. 1. Æn. 73.
Innatare & Submersum esse, contraria. Columel. lib. 12. cap. 4.
Virtus submersa tenebris. Claud. 4. Cons. Hon. 221.

SUBMERSUS, ūs. m. Tertull. de Anim. cap. 32. Submersu piscinarum.

SUBMERSIO, ōnis. f. [ὑπόδυσις] Gloss. Vet.

SUBMĔRUS, a, um. Adj. [ὑπάκρατος] i. e. Fere merus. Plaut. Stich. 1. 3. 116. Næ iste ædepol vinum poculo pauxillulo sæpe exantlavit submerum scitissume. Quædam exemplaria legunt Submetrum.

SUBMINIA, æ. f. Vestis genus apud Plaut. in Epid. 2. 2. 48. Crocotulam, supparum, aut subminiam, ricum, basilicum, aut exoticum.

SUBMINISTRO, [ὑποχορηγέω] āre. Subservire, subporrigere. Cæs. 1. Bell. Gall. 40. Hæc sibi esse curæ, frumentum Sequanos, Leucos, Lingones subministrare: jamque esse in agris frumenta matura. Cic. pro Cæl. 20. Palam in eum tela jaciuntur, clam subministrantur. Idem pro Deiot. 25. Pecuniam subministrare alicui.
Ad manum tela subministrare. Quintil. lib. 5. cap. 7.
Subministrare auxilia & adjumenta. Cæs. 4. Bell. Gall. 20. Cic. 1. de Invent. 7.
Subministrare tabellarios. Cic. 2. Q. frat. 12. Et quoniam tabellarios subministras, hodierni diei res gestas Lupercalibus habebis.
Subministrare aquam radicibus. Columel. lib. 5. cap. 10.
Subministrare vires. Columel. lib. 4. cap. 24.

SUBMINISTRATIO, ōnis. f. Tertull. adv. Marc. 4. 39. Excepit pronunciandi subministrationem.

SUBMINISTRĀTOR, ōris. m. Sen. Epist. 115. Lætus pro suis voluptatibus habet alienarum spectaculum, subministrator testisque libidinum, quarum sibi usum cupiendo abstulit.

SUBMINISTRĀTUS, ûs. m. Macrob. lib. 7. Saturn. cap. 12. Cibus exiguo ſubminiſtratu paulatim penuriam conſolatur.

SUBMISCEO, ui, ēre. unde

SUBMISTUS, a, um. Partic. Tibul. lib. 3. 4. 88.

Scyllaque virgineam canibus ſubmiſta figuram. Sunt qui legant Subnixa.

SUBMITTO, iſi, iſſum, [χαλάζω, ὑποχαλάω, ὑφίημι, ὑποκαταχλίνω] ĕre. notæ ſignificationis. Plin. lib. 7. cap. 30. Faſces lictorios januæ ſubmiſit is, cui ſe Oriens, Occidenſque ſubmiſerat.

Fœtum ſubmittere matribus. Supponere, ſive alendum præbere. Columel. lib. 3. cap. 10. Idem lib. 7. cap. 4. Singuli agni binis matribus ſubmittendi.

Fidem ſubmittere tormentis, apud Senecam, pro Tormentis cogi ad fatendum aliquid contra fidem, epiſt. 36.

Genua ſubmittere, pro Flectere & incurvare. Plin. lib. 8. cap. 1. Nam quod ad docilitatem attinet, regem adorant, genua ſubmittunt, coronas porrigunt. De elephantis. Idem lib. 11. cap. 48.

Genu flexum ſubmiſit. Ovid. 4. Met. 340.

Latus ſubmiſit in herba. Ovid. 3. Met. 23.

Oculos ſubmittere. Ovid. 3. Faſt. 372.

Ocellos laſſos ſomnus ſubmiſit. Ovid. In fragm.

Poples ſubmiſſus in terra. Ovid. 7. Met. 191.

Prata ſubmittere in fœnum. Columel. lib. 11. cap. 2. Cato cap. 8. Pratum ſi irriguum habebis, fœnum non deficiet, ſi non erit, ſiccum ne fœnum deſiet ſubmittito.

Progeniem ſubmittere vel Pampinum vitis. i. e. Non reſecare, ſed ſinere ut creſcat, & uvas progeneret. Columel. lib. 3. cap. 6. Idem lib. 4. cap. 6.

Sarmentum ſubmittere in materiam. Columel. lib. 4. cap. 6. Idem lib. 3. cap. 10. Ideo in reſecem ſubmitti, ut progenerare poſſit.

Tauros ſubmittere. Virg. 1. Ecl. 46.

Paſcite, ut ante, boves pueri, ſubmittite tauros. Qui locus duplicem habet interpretationem. Aut enim ad arationem refertur, bobus enim arabant Romani: tunc ſenſus erit, Submittite, ſubaudi, Jugo ad arandum; h. e. Domate & ſubjugate tauros, id eſt validiores juvencos. Vel ad ſobolis propagationem pertinet: nam Submittere eſt, Propagandæ ſobolis gratia educare atque alere. Ad quem modum lib. 3. Georg. 73. dixit,

Tu modo quos in ſpem ſtatuis ſubmittere gentis, &c. V. exemplum proxime ſequens.

Vitulos ſubmittere habendo pecori, Admiſſarios facere. Servius. Vitulos non caſtrare, ſed alere ut tandem tauri ſint, ſoboli procreandæ idonei. Virg. 3. Georg. 159.

Et quos aut pecori malint ſubmittere habendo
Aut aris ſervare ſacris, aut ſcindere terram.

Submittere per tranſlationem. ut, Submittere animos. Liv. 6. Adeo ergo obnoxios ſubmiſerant animos, non infimi ſolum, ſed principes etiam plebis, ut, &c.

Animos ſubmittere amori. Virg. 4. Æn. 414.

Animum ſubmittere alicui periculo. Cic. 11. Fam. 3. Quorum fiducia nihil eſt quod nos terreas; neque enim decet aut convenit nobis periculo ulli ſubmittere animum noſtrum.

Faſces populo ſubmittere. Quintil. lib. 3. cap. 7.

Faſces ſubmittere & cedere alicui. Cic. de Clar. Orat. 22. Cum enim in maximis cauſis verſatus eſſes, & cum tibi ætas noſtra jam cederet, faſceſque ſubmitterer, ſubito in civitate cum alia ceciderunt, tum etiam ea ipſa de qua diſputare ordimur, eloquentia obmutuit.

Submittere aliquid in oratione: cui contrarium eſt Augere. Cic. 3. de Orat. 100. Neque id actores prius viderunt, quam ipſi poetæ, quam denique illi etiam qui fecerunt modos a quibus utriuſque ſubmittitur aliquid, deinde augetur, extenuatur, inflatur, variatur, diſtinguitur. Idem 1. Verr. 48. Ut in actoribus Græcis fieri videmus, ſæpe illum qui eſt ſecundarum, aut tertiarum partium, cum poſſit aliquanto clarius dicere quam ipſe primarum, multum ſubmittere, ut ille princeps quammaxime excellat.

Pretia ſubmittere, Minuere. Plin. lib. 29. cap. 1.

Se ſubmittere, cui Extollere ſe, opponitur. Cic. de Amicit. 74. Quamobrem ut ii qui ſuperiores ſunt ſubmittere ſe debent in amicitia, ſic quodam modo inferiores extollere. Idem pro Planc. 24. Appellavi populum, tribubus ſubmiſi me, & ſupplicavi. Hor. 1. Epiſt. 1. 19.

Et mihi res, non me rebus ſubmittere conor. Legitur & Subjungere.

Submittere faſtigium. V. FASTIGIUM.

Submittere alicui, i. e. Subrogare vel ſucceſſorem mittere alicui. Cic. de Provinc. Conſul. 8. Huic vos non ſubmittetis? Hunc diutius manere patiemini? i. e. An non vultis vos ô judices alium huic ſubrogare?

Submittere ſe in humilitatem. Liv. 38.

Submittere ſe in faſtigium privatum. Liv. 27.

Ad menſuram diſcentis ſe ſubmittere. Quintil. lib. 2. cap. 3. De officiis præceptoris.

Submittere capillum, pro Demittere. Plin. Epiſt. 147.

Submittere barbam & capillum. Seneca in Conſolatione ad Polybium, cap. 35. Suet. Jul. cap. 67. *Laſſer croiſtre ſa barbe & ſes cheveux.*

Submittere pro Subornare. Senec. lib. 2. de Tranquil. vitæ.

Submittere utilia in locum inutilium, i. e. Subſtituere. Ulpian. in l. Vetus fuit quæſtio. in fine. D. de uſufructu. Plane ſi gregis vel armenti ſit uſus fructus legatus: debebit ex natis gregem ſupplere, id eſt in locum capitum defunctorum vel inutilium alia ſubmittere: ut poſt ſubſtituta fiant propria fructuarii.

Submiſſus accuſator, & falſa accuſatio. Sueton. in Neron. cap. 28. Submiſſis Conſularibus viris, qui regio genere ortam pejerarent.

Submittere alicui delatores. Martianus in l. Divus. D. de jure patronatus.

Submittere, Clanculum & furtim mittere. Sueton. in Cæſare, Submiſſis nonnunquam lictoribus atque militibus. Cic. in Verrem, Iſte tametſi ſingulari eſt audacia, tamen ad pupillæ matrem ſubmittebat. Cæſ. 4. Bell. Gall. 26. Et quos laborantes conſpexerat, iis ſubſidia ſubmittebat. Cic. 5. Verr. 69. Submittebat iſte Timarchidem, qui moneret eos, ſi ſaperent ut tranſigerent.

S U B

SUBMISSUS, a, um. Partic. [κεχαλασμένος] Liv. 1. Lupam ſitientem ex montibus qui circa ſunt, ad puerilem vagitum curſum flexiſſe: eam ſubmiſſas infantibus adeo mitem præbuiſſe mammas.

Submiſſa faſtigio planities. Liv. 27.

Submiſſa prata. Varr. 1. de R. R. cap. 49.

Submiſſus & abjectus, cui contrarium Efferens ſe. Cic. 1. Off. 124. Privatum autem oportet æquo & pari cum civibus jure vivere, neque ſubmiſſum & abjectum, neque ſe efferentem: tum in Rep. ea velle, quæ tranquilla & honeſta ſint.

Submiſſum & populare. Cic. 1. Att. 17. Et is de quo ſcribis, nihil habet amplum, nihil excelſum, nihil non ſubmiſſum atque populare.

Submiſſum & molle aliquid facere. Cic. 4. Tuſc. 64. Nam videndum eſt in utriſque nequid humile, ſubmiſſum, molle, effœminatum, fractum, abjectumque faciamus.

Oratione ſubmiſſa loqui de pace. Cæſ. 3. Bell. Civil. 19. Cic. pro Planc. Submiſſa voce agam, tantum ut judices audiant.

Sono ſubmiſſo dicere aliquid. Tibull. lib. 3. 1. 22.

Submiſſum dicendi genus Concitato opponitur. Quintil. lib. 12. cap. 1.

Submiſſa oratio & lenis. Quintil. lib. 11. cap. 1.

Voce ſubmiſſa precari. Martial. 8. 75.

Compar. Hirt. de Bell. Gall. 8. 31. Non dubitabat, quin recenti calamitate ſubmiſſiores eſſent futuræ. Liv 44. 9. Stantibus primis, ſecundis ſubmiſſioribus, tertiis magis & quartis, poſtremis etiam genu flexis. Loquitur de teſtudine militari.

SUBMISSIO, ōnis. f. [χάλασμα] Ipſe ſubmittendi actus.

Contentio & Submiſſio vocis, contraria. Cic. 1. Off. 146. Ex locutione, ex reticentia, ex contentione vocis, ex ſubmiſſione, ex cæteris ſimilibus facile judicabimus quid eorum apte fiat.

Elatio & Submiſſio, contraria. Cic. in Topic. 71. Parium autem comparatio nec elationem habet, nec ſubmiſſionem: eſt enim æqualis.

Submiſſio orationis. Cic. in Orat. 85. Itemque ſi quæ verborum iterationes contentionem aliquam & clamorem requirent, erunt ab hac ſubmiſſione orationis alienæ.

SUBMISSE, Adv. [ὑφειμένως, ἀτρέμας] Cic. pro Planc. 12. Meum beneficium potius ad eum detuli, qui a me contenderat, quam ad eum qui mihi non nimis ſubmiſſe ſupplicarat.

Submiſſe dicere. Cic. 2. de Orat. 215. Quare qui aut breviter, aut ſubmiſſe dicunt, docere judicem poſſunt, commovere non poſſunt, in quo ſunt omnia.

Loqui ſubmiſſe. Quintil. lib. 6. cap. 5.

Submiſſe ſe gerere. Cic. 1. Off. 90. Ut quanto ſuperiores ſimus, tanto nos geramus ſubmiſſius.

Quidam ſcribunt Summiſſe, converſo a in M: quod & in aliis dictionibus compoſitis a Sub fere fit, quæ ab M incipiunt.

SUBMISSIM, Adv. [ὕποχα] Idem quod Submiſſe. Suet. in Auguſt. cap. 74. Nam & ad communionem ſermonis tacentes, etiam ſubmiſſim fabulantes provocabat.

SUBMISSOR, ōris m. JCt. in Dig.

SUBMISSORIUS, a, um. Senec. Controv. 32. Verbis non ſubmiſſoriis. al. Submiſſioribus.

SUBMOLESTUS, a, um. Adj. [ὑποδύσφορος] Parum moleſtus. Cic. 16. Att. 4. Illud eſt mihi ſubmoleſtum, quod parum Brutus properare videtur.

SUBMOLESTE, Adv. [ὑποδυσφόρως] Cic. 5. Att. 21. Te in Epirum ſalvum veniſſe, & ut ſcribis, ex ſententia navigaſſe, vehementer gaudeo: non eſſe Romæ meo tempore perneceſſario, ſubmoleſte fero.

SUBMŎNEO, ui, itum, [ὑπαναμιμνήσκω] ēre. Latenter, ſive ut ait Donatus, Leviter monere. Ter. Eun. 3. 5. 22. Submonuit me Parmeno ibi ſervus, quod ego arripui. Scribitur & Summoneo. Plin. 1. Epiſt. 2. Quoties paulum itinere decedere non intempeſtivis amœnitatibus ſubmonebamur.

SUBMORŌSUS, a, um. Adj. [ὑποδύσκολος] Utcunque moroſum ſignificat. Cic. 2. de Orat. 279. Me quidem hercule valde illa movent ſtomachoſa, & quaſi ſubmoroſa ridicula: non quum a moroſo dicuntur: tunc enim non ſal, ſed natura ridetur.

SUBMŎVEO, vel SUMMŎVEO, ōvi, ōtum, [ἀπωθέω] ēre. Clam ſive ſubtus, vel A longe movere. Liv. 3. 48. I, inquit, lictor, ſubmove turbam, & da viam domino ad prehendendum mancipium. Cic. pro Flacc. 15. Quæ ſciſceret plebs, aut quæ populus juberet ſubmota concione, diſtributis partibus, &c.

Inſtantes ſubmovere, Repellere reſiſtentes. Ovid. 12. Met. 231.

Longe ſubmotos arcet arena. Virg. 6. Æn. 316.

Patria ſubmotus, Relegatus. Ovid. 4. de Pont. 16. 47.

Populum ſubmovere oppoſita ſera, Arcere. Ovid. 3. Amor. 14. 10.

Pudor ſubmotus, Amotus, expulſus. Hor. Epod. 11. 27.

Submôſſes, pro Submoviſſes per ſyncopen. Hor. 1. Serm. 9. 47.

—— diſperęam ni
Submôſſes omnes.

Submovere, ſine adjecto, ut tamen ſubaudiatur Turbam: pro eo quod dicimus *faire place, comme font les bedeaux, & ſergens avec leurs verges.* Liv. 28. In prætorio tetenderunt Albius & Arrius, claſſicum apud eos cecinit: ſignum ab iis petitum eſt: ſederunt in tribunali proconſulis Scipionis: lictor apparuit: ſubmovente eo inceſſerunt: faſces & ſecures prælatæ ſunt.

Submoveri, Imperſonale: Seneca de Provident. Quid ergo? felix Lucius Sylla quod ei deſcendenti in forum gladio ſubmovetur. i. e. Quod gladio diſpellitur turba ne viam ejus impediat.

Inſidias ſubmovere. Propert. lib. 1. 20. 30.

Tabes ſubmota eſt capiti. Demptum eſt e calvaria cerebrum corruptum. Lucan. lib. 8. 689.

Submoveri maleficio magnitudine pœnæ. Cic. pro Roſc. Amer. 70. Ut quos natura ipſa retinere in officio non potuiſſet, ii magnitudine pœnæ maleficio ſubmoverentur.

Submovere,

Submovere, Separare. Plin. lib. 3 cap. 19. Germaniam ab Italia submovere.
Submovere aliquos in extremam aciem. V. ACIES.
Arcere & submovere. Plin. in Paneg. 55.
Submovere aliquem a negotiatione. Columel lib. 1. A Proconsulatu. Plin. Epist. 36. Ab hasta. Liv. 39.

SUBMŌTOR, ōris. m. Liv. 45. 29. Submotor aditus, præco accensus, intueta omnia oculis auribusque.

SUBMŌTUS, us. m. Plin. 8. 4. Apis incedit submotu lictorum.

SUBMŪTO, V. SUMMUTO.

SUBNASCOR, ĕris, nātus sum, [ὑποφύομαι] nasci. Ultra & post jam nata nasci, succrescere. Plin. lib. 11. cap. 23. Atque ita subnasci sui generis plumas. Idem lib. 5. cap. 1. Fructibus omnium generum sponte ita subnascentibus, ut nunquam satietas voluptatibus desit. Idem lib. 12. cap. 3. Malus Assyria omnibus horis pomifera est, aliis cadentibus, aliis maturescentibus, aliis vero subnascentibus.

SUBNĂTO, āre. Sil. lib. 14 482.

> Transfigitur valida medius, dum se allevat alvi
> Cuspide Marmarides Scyron: pars subnatat unda
> Membrorum, pars extat aquis.

SUBNECTO, xui, xum, [ὑποδέω] ĕre. Nectere sub re aliqua. Virg. 1. Æn. 496.

> Aurea subnectens exertæ cingula mammæ. Idem 10. Æn. 138.
> ——fusos cervix cui lactea crines
> Accipit, & molli subnectit circulus auro. Et 5. Æn. 313.

Plin. lib 28. cap. 2. Duabus literis Græcis P & A chartam inscriptam, circumligatam lino, subnectebat collo.
Subnectere, [ὑποτάσσειν] Subjungere. Plin. lib 24. cap. 24. His subnectemus ea quæ Græci communicatione nominum in ambiguo fecere, anne arborum essent. Aliud exemplar habet Subtexemus. Quintil. lib. 3. cap 3. His adjecerunt quidam sextam partem, ita ut inventioni judicium subnecterent.

SUBNEXUS, a, um. Partic. ut, Comam subnexus. Stat. 5. Sylv. 3. 115.

SUBNĔGO, [ὑπαρνοῦμαι] āre. Aliquantulum negare. Cic. 7. Fam. 19. Veruntamen quod præsenti tibi prope subnegarem, id absenti debere non potui.

SUBNERVO, āre. Nervos incidere. Tertull. adv. Jud cap. 10. Et Apul. Apol.

SUBNIGER, gra, grum. [ὑπομέλας] Aliquantulum nigrum. Plaut. Merc. 2. 4. 55 Bucculentum, breviculum, subnigris oculis, oblongis malis. Varr. 2. de R. R. cap. 5. Subnigris labris pecudes. V. SUBLIVIDUS.

SUBNITOR, ĕris, nixus sum, [ὑπερείδομαι] niti. Idem quod Niti, nihil enim videtur minuere compositio. Plaut. Perf. 2. 5. 6. Subnixis alis me inferam, atque amicibor gloriose. Sic Cic. in Somn. Scip. 15. E quibus duos maxime inter se diversos, & cæli verticibus ipsis ex utraque parte subnixos, obriguisse pruina vides. Idem 1. de Orat. 246.
Solio subnixa resedit. Virg. 1. Æn. 510.
Subnixus & fidens innocentiæ animus. Liv. 4.
Barba subnixa rutilis capillis. h. e. Subjecta. Ovid. 6. Met. 715. al. Submissa.
Matrimonium liberis subnixum. Ulp. in l. 1. § ult. D. de lib. exhib.
Privilegio subnixus. Aurel. Arcad. in l. 1. sub fin. D. de off. præfecti prætorio.
Subnixus victoria. Liv. 25.

SUBNŎTO, [ὑποσημειόω] āre. Clam denotare. Martial lib. 1. 28.

> Et non sobria verba subnotasti. h. e. Notasti & memoriæ mandasti verba quæ ego potus & ebrius dixi. Idem lib. 6. 82.
> Quidam me modo Ruffe diligenter
> Inspectum, velut emptor aut lanista
> Quum vultu digitoque subnotasset,
> Tune es, tune ait, ille Martialis? Subnotasset, i. e. Diligenter considerasset, & inspexisset.

Subnotare libellos, i. e. Subscribere, confirmare. Plin. 1. Epist. 10. ad Arrium, Sedeo pro tribunali, subnoto libellos, conficio tabulas.

SUBNUBĬLUS, a, um. Adj. [ὑπονέφελος] Parum nubilum. Cæs. 3 Bell. Civil. 54. Et quinque intermissis diebus, alteram noctem subnubilam nactus, extructis omnibus castrorum portis, & ad impediendum objectis, tertia inita vigilia, silentio exercitum educit.
Limes subnubilus longa umbra, Subobscurus. Ovid. Rem. Amor. 599.

SUBO, [κατεῖζω] āre. Subare dicuntur sues quum libidine pruriunt; ut equæ, equire. Plin lib. 10. cap. 62. Verres subantis audita voce, nisi admittatur, cibum non capit.
Subare autem dicuntur quadrupedes fœminæ, cum libidine flagrantes marem appetunt, & maxime sues. Fest. Suillum genus invisum Veneri prodiderunt poetæ, ob interfectum ab apro Adonim, quem dea illa diligebat. Quidam autem quod immundissimi sint, ex omni mansueto pecore, & ardentissimæ libidinis, ita ut opprobrium inde mulieribus tractum sit, cum subare & subire dicuntur. Utitur hoc verbo Hor. Epod. 12. 11. ——jamque subando

> Tecta, cubilia, tentaque rumpis.

SUBATIO, ōnis f. [κατρισμὸς] Plin. lib. 8. cap. 51. Implentur uno coitu qui & geminatur propter facilitatem abortiendi. Remedium ne prima subatione, neque ante flaccidas aures coitus fiat. De suibus.

SUBOBSCŒNUS, a, um. Adj. [ὑπαισχρὸς] Cic. in Orat. 88. Illud admonemus tamen, ridiculo sic usurum Oratorem, ut nec nimis frequenti, ne scurrile sit: nec subobscœno, ne mimicum.

SUBOBSCŪRUS, a, um. Adj. [ὑποσκοτεινὸς] Aliquantum obscurus. Cic. de Clar. Orat. 29. Grandes erant verbis, crebri sententiis, compressione rerum breves, & ob eam ipsam causam interdum subobscuri.

SUBODIŌSUS, a, um. Adj. [ὑπομίσητος] Aliquantum odiosum. Cic. 1. Att. 4. Non mihi grave duxi scribere ad te de illius querimoniis, quum eas audire (quod erat subodiosum) leve putassem.

SUBOFFENDO, di, sum, [ὑποβλάπτω] ĕre. Aliquantum offendere. Cic. 2. Q. Fratr. 5. Nam apud perditissimam illam infimam fæcem populi, propter Milonem suboffendit: & boni multa ab eo desiderant, multa reprehendunt.

SUBŎLEO, ui, itum, [ὑπόζω] ēre. quasi Olere, & odorem sentire. Plaut. Pseud. 3 2. 102. Corrumpitur jam cœna: hem subolet: si vide.
Subolere, per translationem, Præsentiscere, subdubitare. Plaut. Cas. 2. 3. 48. Tu ecastor tibi homo malam rem quæris, subolet sentio. Ter. Phorm. 3. 1. 10. Nunquid patri subolet?

SUBOLESCO, [ὑποφύομαι] ĕre. Liv. 29. 3. Illis Romanam plebem, illis Latium juventutem præbuisse, majorem semper frequentioremque pro tot cæsis exercitibus subolescentem.

SUBOLES, pro Soboles antique. V. SOBOLES.

SUBORIOR, īris vel ĕris, ortus sum, [ὑποφύομαι] iri. Idem quod Oriri. Plin. lib. 2. cap. 93. Metallorum opulentia tam varia, tam dives, tam fœcunda, tot seculis suboriens. Lucret. lib. 1. 1035.

> Ex infinito suboriri copia posset.

SUBORTUS, ūs. m. a verbo Suborior, quod est, In alterius locum orior. Lucret. lib. 5. 302. ——stellasque putandum

> Ex alio, atque alio lucem jactare subortu.

SUBORNO, [ὑποκοσμέω] āre. Aliquantulum ornare, h. e. Honorare, sive Laudare. Cic. 10. Fam. 23. Tu Cicero, quod adhuc fecisti idem præsta ut vigilanter, nervoseque nos qui stamus in acie, subornes.
Subornare aliquem, [κατασκευάζειν] Latenter seducere Plaut. Milit 2. Perioch. 14. Mox ei dominus ædium suam clientem solicitandum ad militem subornat. Gell. In caput meum subornavit. Cic. pro Deiot 17. Hac suspicione sum perculsus: medicum judicem subornabit, finget videlicet aliquod crimen veneni. Idem pro Rosc. Com. 51. Falsum subornavit testem Roscius Cluvium, cur tam sero? Idem pro Cæcin. 71. Et fictus testis subornari solet, & imponi falsæ tabulæ.
Aliqua pecunia aliquem subornare. Cic. 13. Philipp. 32.
Confessus es a te accusatores esse instructos & subornatos. Cic. in Vatin. 3.
Subornare, pro, In speciem aliquam vestire. Senec lib. 3. de Benef. Quo te penulati isti militum, non vulgarem quidem in cultum subornati, quo te, inquam, isti efferunt?
Subornatus criminibus. i. e. Clam instructus criminandi materia. Liv. 39. Itaque ad invidiam ei faciendam legatos Ambraciacenses subornatos criminibus in Senatum introduxit.

SUBORNATOR, ōris. m. Ammian 15. 8. Subornatore & conscio præfecto. Lamprid. Commod. 19. Servorum subornatores.

SUBORNATIO, ōnis. f. Digest.

SUBORTUS, V. SUBORIOR.

SUBPALLIDUS, a, um. Adj. [ὑπωχρὸς] Aliquantulum pallidus Cels. lib. 3. de meliceria, Alterum est minus super corpus eminens, durum, latum, subviride, subpallidum, magis exulceratum.

SUBPAR, V. SUPPAR.

SUBPATEO, ēre. Apul. Met. 7. Immitto me campis subpatentibus.

SUBPINGUIS, e. [ὑποπαχὺς] Aliquantum pingue. Cels. lib. 10. cap. 4. Pejus est quod densam cutem, & subpinguem, & ex toto glabram fecit.

SUBPUDET, V. SUPPUDET.

SUBRĀDO, ĕre. Cato de R. R. cap 50 In vinea ficos subradito alte. Ammian. 28. 2. Subradens barbaros fines ultra flumen.

SUBRANCĬDUS, a, um. Adj. [ὑποσαπρὸς] Quod aliquantum rancidum est. Cic. in Pison. 67. Extructa mensa non conchyliis aut piscibus, sed multa carne subrancida.

SUBRAUCUS, a, um. Adj. [ὑποβραγχώδης] Utcunque raucum. Cic. de Clar. Orat. 141. Omnisque motus cum verbis sententiisque consentiens, vox permanens, verum subrauca natura.

SUBRECTUS, V. SUBRIGO.

SUBREFECTUS, a, um. Adj. Aliquantulum refectus. Paterc. lib. 2. 123. Subrefectus primo conspectu alloquioque charissimi sibi spiritus. De Cæsare Augusto moribundo loquitur.

SUBRĒMIGO, [ὑπερέσσω] āre. Subtus remigare. Plin. lib. 9. cap. 20. Cæteris subremigans brachiis, media cauda ut gubernaculo se regit. Virg. 10. Æn. 227.

> ——dextra puppim tenet, ipsaque dorso
> Eminet, ac læva tacitis subremigat undis. i. e. Subnatat, ut ait Servius.

SUBRĒPO, vel SURREPO, psi, ptum, [ὑφέρπω. ὑποσπύζω] ĕre. Latenter repere. Plin. lib 34. cap. 8. Fecit & puberem Apollinem subrepenti lacertæ cominus sagitta insidiantem. V. SURREPO.
Subrepunt clatris animalia. Columel. lib 9. cap. 1.
Ætas iners subrepit, Senectus tacite advenit. Tibul. 1 1. 71.
Pestis subrepens in imos artus. Catul. de Lesbia, 74. 21.
Horror tacitus subrepsit fratribus. Stat. 11. Theb. 476.
Subrepere se alicui, Furtim sive clam recedere. Plaut. Mil. 1. 2. 62.
Subrepere sub tabulas. Cic. pro Sext. 126. Is quum quotidie gladiatores spectaret, nunquam est conspectus: quum veniret, immergebat subito, quum sub tabulas subrepserat.
Subrepsit hæc appellatio paulatim. Plin. lib. 21. cap 2.
Subrepit animo judicis insinuatio, i. e. In animum demittitur. Quintil. lib. 4. cap 1. Idem, Ita subrepitur animo judicis.
Subrepsit illi oblivio. Plin. lib 8. cap. 22.

SUBREPTĬTO, āre. frequent. Cato apud Gell 10. 13. In cubiculum subreptitare e convivio.

SUBREPTITIUS, V. SURRIPIO.

SUBRĪDEO, isi, isum, [ὑπομειδιάω] ēre. Latenter vel aliquantum ridere, vel Risus signa ostendere. Virg. 1. Æn. 258.

> Olli subridens hominum sator atque deorum. Cic. pro Rosc. Com. 22. Qua de causa? subridet Saturius veterator, ut sibi videtur.

Subrisi modice lenique nutu Martial. lib 6. 82.
Limis subrisit ocellis. Ovid. 3. Amor. 1. 33.
Subrisit crudele puer. Claud. 2. in Eutrop. 108.
Ira mista subridens. Virg 10. Æn. 742.

SUBRIDICŬLUS, a, um. Augustin.

Subridicule, Adv. [ὑπογελοίως] Cic. 2. de Orat. 249 Quid hoc Nævio ignavius? severe Scipio. At in male olentem, Video me a te circumveniri. Subridicule Philippus.

Subrigo, rexi, rectum, [ὑπαίρω] ĕre. Idem quod Paulatim arrigere, & in altum levare. Plin. lib. 9. cap. 29. Supinus in summa æquorum pervenit, ita se paulatim subrigens, ut emissa omni per fistulam aqua velut exoneratus sentina, facile naviget. Idem lib. 36. cap 9 Opus id fecisse dicuntur xx. m. hominum. Ipse rex quum subrecturus esset, vereretur que ne machinæ ponderi non sufficerent, &c. Scribitur & Surrigo. Columel. lib. 7. cap. 3. V. surrigo. Caput subrigens. Sen Herc. furc. 6.

Subrectus, a, um. Partic. [ὑπαρθείς] ut, Cuspis subrecta. Sil. lib. 10 253.

Subrectio, ōnis. f. Cæl. Aurel. Acut. 3. 2. Subrectio inflexibilis.

Subriguus, a, um. Adj. [ὑπόβροχος] Idem quod Irriguus. Plin. lib. 17. cap 8. In crasso, aut humido, aut subriguo a messe ad brumam.

Subringo, ĕre. Cic. 4 Att. 5. Erimus uberiores, si & ille libenter accipiet, & hi subringentur, qui villam me molesse ferunt habere.

Subripio, Subreptio, Subreptitius. V. surripio, &c.

Subrŏgo, vel **Surrŏgo**, [ἀντικαθίστημι] āre. Substituere. Plin. de Viris Illust. Quia in locum Tricipitini collegæ Consulem subrogaverat. Cic 4 Att. 5. Uberiores, si & ille libenter accipiet, & hi subrogentur qui villam me molesse ferunt habere. Ubi vetus codex legit Subringentur; quæ lectio recipienda est.

Subrogare collegam Consul dicebatur, qui alterum in demortui Consulis locum sufficiebat Cic. ad Brut. 5. Liv. 9. M. Cornelium Maluginensem collegam subrogavit. Idem lib. 2. 7. Quia nec collegam subrogaverat in locum Bruti.

Subrogatur lex. V. abrogo.

Subrogatus, a, um. Partic. Val Max. 6 3. Id egerant ut magistratibus non subrogatis, communis libertas in dubium vocaretur.

Subrogatio, ōnis. f. Substitutio: ἀντεισαγωγή, Gloss. Vet.

Subrostrarius, a, um. Adj. [ὑπεμβόλιος] Cic. 8 Fam. 1. Te ad ix. Calend. Jun. subrostrarii, (quod illorum capiti sit) dissiparant periisse. Ubi interpres, Subrostrarii, qui erant infra Senatores, hoc est qui sub rostris sedebant. Vetus tamen exemplar habet Subrostrani. Porro sic alii,

Subrostrarii, i. e. Qui sub rostris sedent novarum rerum captatores. Nam a Rostris omnia Romæ edicebantur. Subrostrarios ea forma dici arbitrantur, quasi Subbasilicanos, circumforaneos: non ex dignitatis gradu, ut voluit interpres.

Subrubeo, ui, [ὑπερυθραίνομαι] ēre. Aliquantum rubere. Ovid. 2. de Arte Am. 316.

Plenaque purpureo subrubet uva mero.

Cælum subrubet. Ovid. 2. Amor. 5. 36.

Subrubicundus, a, um. Adj. [ὑπέρυθρος] Aliquantulum rubicundus. Plin. lib. 25. cap. 13. Herba est trixaginis specie & mollitia, cauliculis subrubicundis. Sic apud Cels. lib. 8. cap. 12.

Subrūfus, a, um. Adj. [ὑπόπυῤῥος] Aliquantum rufus. Plin. lib. 37. cap. 10. Indica gentium suarum habet nomen, subrufo colore, in attritu sudorem purpureum emanat. Idem lib. 21. cap. 7. Rhizotomos subrufa.

Subrufus aliquantum, crispus, cincinnatus. Plaut. Capt. 3. 4. 116.

Subrūmus, i. m. [ὑπομάστιος] Agnus qui adhuc sub mamma est. Varr 2. de R R. cap. 1. Etsi parum habet lactis mater ut subjiciat sub alterius mammam, qui appellantur subrumi, id est, sub mamma: antiquo enim vocabulo mamma rumis, ut opinor. Ibid. cap. 11. Mammæ enim rumis, sive rumæ ut ante dicebant, a rumi: & inde dicuntur subrumi agni: lactentes, a lacte.

Subrūmor, [ὑπομαστεύομαι] āri. dicuntur Hœdi quum ad mammam admoventur, quia ea rumis vocatur, vel quia rumine trahunt lac sugentes, inquit Festus. Columel. lib. 7. cap. 43. Diligenti cura servandum est, ut & suis quotidie matribus & alienis non amantibus agni subrumentur. Idem lib. 12. cap. 37. Nec minus interesse pastoribus fructum cogentibus, aut fœtus ovium aliarumve pecudum subrumantibus.

Subruncator, ōris. m. sic Deus invocatus est a flamine cereali, uti notat Servius in Virg. 1. Æn.

Subruncivi, m. pl. Limites ita nominantur ab Hygeno. Limites linearii mensuræ tantum disterminandæ caussa sunt constituti: & si, finitimi interveniunt, latitudinem secundum legem Mamiliam acceperunt. in Italia itineri publico serviunt sub appellatione subruncivorum. habent latitudinem pedum octonum. hos conditores coloniarum, fructus asportandi caussa, publicaverunt.

Subruo, ui, ŭtum, [κατασκάπτω] ĕre. Destruere, subvertere. Cæs. 2. Bell Gall 6. Murusque defensoribus nudatus est, testudine facta portis succedunt, murumque subruunt.

Muneribus subruit reges, auro proditoribus dato. Hor. 3. Carm. 16. 14.

Dies ventura subruet arces mundi. Propert. lib. 3. 5. 31.

Subruor. Lucret. lib. 4 864. ——& omnis

Subruitur natura, &c.

Subrŭtus, a, um. Partic. [κατασκαφείς] ut, Castra subruta ferro. Propert. lib. 3. 9. 55. Liv. 21. 11. Subruta cuniculo mœnia.

Vestigia subruta limo fallaci. Eversa, & subtereuntia. Fallaci, id est qui conditos sibi gressus decipiebat, & nutare faciebat. Stat. 9 Theb. 475.

Subrumpo, ūpi, uptum, ĕre. Arnob. 2. Aliorum subrumpant & labefaciant festa

Subruptus, a, um. Hirt Bell. Afr. cap. 50. Crebris locis speluncæ in modum subruptis al. Subrutis.

Subrusticus, a, um. Adj. [ὑπάγροικος] Aliquantum rusticus. Cic de Clar. Orat. 259. Tum etiam ipso sono quasi subrustico prosequebatur atque imitabatur antiquitatem. Ibid. Cotta quia se valde dilatandis literis a similitudine Græcæ locutionis abstraxerat, sonabatque contrarium Catulo, subagreste quiddam, planeque subrusticum. Idem in Orat 161. Quod jam subrusticum videtur, olim autem politius.

Subrutilus, a, um. Adj. [ὑπόπυῤῥος] Parum rutilus. Plin. lib. 10. cap 33. Merops pallido intus colore pennarum, superne cyaneo, priori subrutilo. Idem lib. 12. cap. 14. Alii lentisco similem subrutilo folio arborem thuris prodidere. Idem lib. 10. cap 3. Media magnitudine, colore subrutilo, rarum conspectu.

Subsalsus, a, um. Adj. [ὑφαλμυρός] Aliquantum salsum significat. Plin. lib. 12 cap. 29. Subsalsa gustanti herba.

Subsanno, [χλευάζω] āre. activ. Idem significat quod Irridere Nam Sanna, ut suo loco apparet, Irrisionem significat, quæ & Subsannatio dicitur χλευασμός verbum frequens apud sacrarum literarum interpretem Gloss. Vet.

Subsannatio, ōnis f. Gloss.

Subscindo, ĕre. Columel.

Subscribo, psi, ptum, [ὑπογράφω] ĕre. Subnotare, subsignare. Suet. in August. cap. 27. Pinarium equitem Romanum quum concionante se, admissa turba paganorum, apud milites subscribere quædam animadvertisset, curiosum & speculatorem ratus, coram confodi imperavit.

Numerus aratorum quotannis apud magistratus subscribitur. Cic. 5. Verr. 120.

Audita subscribere. Quintil. lib. 12. cap 8. Nec tanta sit actura memoriæ fiducia, ut subscribere audita pigeat. i. e. Subnotare.

Exemplum literarum alicujus subscribere. Cic. 9. Att. 16. Idem Ibid. 8

Subscribere, Verbum est judiciis & foro accommodatum, & significat Judicium dictare, qualique Dicam scribere. Plin. 5. Epist. 1. Post hoc Curianus a matre exheredatus, cum cæteris coheredibus, subscripsit centumvirale judicium: mecum non subscripsit. i. e. Controversiam movit hereditatis, testamentum scilicet impugnare ut inofficiosum volens. Idem, Scis te non subscripsisse mecum: & jam biennium transisse, omniaque me usu cepisse. i. e. Mecum querelam non esse expertum. Budæus.

Subscribere dicebant veteres Jurisconsulti, quod nunc *adjungere se* dicunt. Subscribendi igitur facta potestas dicendum, quod nunc dicunt, *dictum est quod adjungere se poterit.* Cic. 3. Verr. 16. Et qui istius Quæstor fuisset, & ab isto læsus inimicitias justas persequeretur, non modo deferendi nominis, sed ne scribendi quidem, cum id postularet, facerent potestatem. Hoc etiam a Cicerone dicitur, Accedere ad causam, & Descendere in causam, & Incumbere in eandem causam, & Dimittere se in causam. Budæus.

In crimen subscribere. Ulpian. l ult. D. de privat delict. Siquis actionem quæ ex maleficiis oritur, velit exequi: si quidem pecuniarie agere velit, ad jus ordinarium remittendus erit, nec cogendus erit, in crimen subscribere.

Subscribere significat aliquando Favere, astipulari, & assentiri. Marcellus in l Non aliter, D. de Adop. Non aliter enim voluntati ejus, qui arrogare pupillum volet, etiam si causam ejus ob alia probabit, subscribendum erit. Columel. lib. 1. cap. 2. Quod si voto fortuna subscripserit, agrum habebimus salubri cælo, uberi gleba.

Iræ alicujus subscribere. Ovid. 1. Trist. 2. 3

Luxuriæ cubantis subscribere. Cels. lib. 3. cap. 4. His enim ulterioribus cubantis etiam luxuriæ subscripsit, primis vero tortoris vicem exhibuit.

Odiis alicujus. Liv 3. 33.

Votis alicujus subscribere. Lucan. ad Pison. 246.

Subscribere, cum accusativo est Causam sententiæ testari, & addere. Cic. pro Cluent. 119. Video igitur Judices, animadvertisse Censores in judices quosdam illius consilii Juniani, quum istam ipsam causam subscriberent. Ibid. 120. Nam hæc quidem, quæ de judicio corrupto subscripserint, quis est qui ab illis satis cognita & diligenter judicata arbitretur? In M. Aquilam & T. Guttam video esse subscriptum.

Causam parricidii subscribere. Cic. 2 de Invent. 58.

Subscriptæ rationes. V. expungo.

Subscriptio, ōnis. f. [ὑπογραφή, ὑπομνήματα] Cic. 1 Verr. 49. Quartum quem sit habiturus, non video: nisi quem forte ex illo grege oratorum qui subscriptionem sibi postularunt, cuicunque vos delationem dedissetis. id est, qui postulaverunt a vobis ut ad quemcunque Verris accusatio esset delata, sibi liceret accusationi subscribere. Hæc Budæus. Cic. pro Cluent. 118. Quare quicquid de subscriptionibus eorum mihi dicendum erit, eo dicam animo, ut omnem orationem meam, non de illorum facto, sed de ratione censoria habitam existimari velim.

Subscriptio ac professio agri. Cic. 5 Verr. 113. In Leontino jugerum subscriptio ac professio non est plus triginta, decumæ triginta sex medimnum vænierunt.

Jugerum subscriptio ac professio non est plus xxx. Cic. 5. Verr. 113.

Subscriptio Censoria. Cic. pro Cluent. 118 Ne subscriptio censoria non minus calamitatis civibus, quam præscriptio acerbissima possit afferre. Budæus Censuram interpretatur. V. Quintil. lib. 5. cap. 13.

Subscriptio, Decretum: id est quod a principe vel præside libello oblato, subscribitur. l. j. D. de constit. Princip. l. s. C. Quomod. & quan. judex. l. 1. C. commination. epistol.

Subscriptio, pro Accusatione. Senec. de Benefic. lib. 3. cap. 26. Sub Tiberio Cæsare fuit accusandi frequens, & pene publica rabies Excipiebatur ebriorum sermo, simplicitas jocantium. Nihil erat tutum. Cœnabat Paulus Prætorius in convivio quodam, imaginem Tiberii Cæsaris habens exsculptam, eminente gemma. Rem ineptissimam fecero, si nunc verba quæsiero, quemadmodum dicam illum matellam sumpsisse. Quod factum simul & Maro ex notis illius temporis vestigatoribus notavit. At servus ejus cui nectebantur insidiæ, ei ebrio annulum extraxit. Et quum Maro convivas testaretur admotam esse imaginem obscœnis, & jam subscriptionem componeret, ostendit in manu sua servus annulum. Alii legunt Proscriptionem.

 Subscriptor,

Subscriptor, oris m. Subscriptores Pædianus eos ait esse appellatos Causidicos, qui adjuvare accusatorem poterant: quos oportebat summissius agere, quam eum quem sequebantur. Cic. 1. Verr. 47. Veruntamen L. Apuleium esse video proximum subscriptorem, hominem non ætate, sed usu forensi, atque exercitatione tyronem. Budæus. Cic. 3. Q. frat. 4. Omnino nihil accusatore Lentulo subscriptoribusque ejus infantius. Cic. 8. Fam. 8. Itaque sine ullo subscriptore descendit.
Exercitatus & disertus subscriptor. Cic. 1. Verr. 47.
Venalis ascriptor & subscriptor alicujus. Cic. pro Domo 49.
Subscriptor & approbator. Gell. lib. 5. cap. 21.

Subscus, udis. f. Subscudes tabellæ (inquit Festus) appellantur quibus tabulæ inter se configuntur: sic dictæ quia qua immittuntur, succiditur. Pacuvius, Nec ulla subscus cohibet compagem. Cato cap. 18. Orbem olearium latum pedibus quatuor punicanis coagmentis facito crassum digitis sex, subscudes ilignеas adindito. Eas ubi confixeris, clavis corneis occludito. Vitruv. lib. 4. cap. 7. Et ita sint compactæ subscudibus & secericulis, ut compactura duorum digitorum habeat laxationem.
Subscudes, a Succudendo nomen videntur potius habere, quam a Succidendo. Etsi enim locus cui inseruntur, excavatur, succiditurque inde aliquid ut immittantur, cum tamen id fiat cudendo scalpris malleo percussis, & immittantur ictu mallei, non video, inquit Turnebus, cur non debeant potius a succudendo quam succidendo deduci. Quod si Festus a Succidendo scripsit, ut & fortasse scripsit, næ ab eo libentissime dissentio. Verba sunt Turnebi.
Subscudes, quæ & Subcudes, & Suscudes dicuntur: sunt Lignea retinacula quæ etiam Securiclæ a forma vocantur, quasi Securiculæ; quibus duo tigna tenacissime inter se vinciuntur: unde Securiclati cardines apud Vitruv. lib. 10. licet vulgo Securidati legatur. Galli *Hirundinum caudas* appellant. Apud Augustin. lib. 15. de Civitate, Suscudines legitur. Vitruv. lib. 10. cap. 10. de tympano ad molendam farinam loquens, Secundum id tympanum, majus item dentatum planum est collocatum: quo continetur axis habens in capite summo subscudem ferream, qua mola continetur. Quod Vitruv. Subscudem hic appellat: nostri *ferrum molendini* vocant, ex quo forma subscudis intelligi potest. Budæus.

Subsĕco, ui, ctum, [ὑποτέμνω] āre. Subtus vel paulatim secare. Columel. lib. 2. cap. 9. Quædam etiam subterraneæ pestes, adultas segetes radicibus subsectis enecant. Varr. 1. de R. R. cap. 50. Ubi falce secundum terram succidunt stramentum: & manipulum, ut quemque subsecuerint, ponunt in terra. Plin. lib. 18. cap. 17. Quæ velluntur e terra, non subsecantur. Ovid. 4. Fast. 438.
Illa papavereas subsecat ungue comas.
Ungues ferro subsecare. Ovid. 6. Fast. 230.

Subsecivus, vel **Subsicivus**, a, um. Isidor. lib. 15. Etymol. cap. 13. scribit Subseciva proprie esse, Quæ sutor de materia præcidens, quasi supervacua abjicit. Indeque Subsecivos agros dictos, Quos in pertica divisos recusant quasi steriles, vel palustres. Itemque, Subseciva, Quæ in divisione agri non efficiunt Centuriam, Id est jugera ducenta, quæ a subsecante linea ita appellata esse Frontinus in libro de Agrorum qualitate scribit. A quo & ejus interprete Aggeno Urbico Subsecivorum duo esse genera didici: unum quod in extremis assignatorum finium centuria expleri non potuit. Aliud, quod in mediis assignationibus & integris centuriis intervenit. quicquid enim inter quatuor limites minus, quam interclusum fuerit adsignatum in hac remanet appellatione, ideo quod is modus, qui assignationi superest, linea eludatur & subsecetur. Et generaliter subsecivum appellatum, quod inter mensuralem lineam & Centuriæ extremitatem minus, quam ut Centuriam expleret, supererat. Tertul. lib. 1. adversus Marcionem, Et videndum, nequa adhuc illi vacent subseciva, in quibus & tertius aliquis stipare se Deus possit. Apul. lib. 8. Ac me relictum solum & subsecivum cum fastidio plerique prætaribant. Sueton. in Domitiano cap. 9. Subseciva quæ divisis per veteranos agris carptim superfuerant, veteribus possessoribus ut usucapta concessit.
Ager subsicivus is est Boëthio lib. 2. Geometriæ, Qui secundum suas determinationes ascriptus in finibus suis tabulario Cæsaris infertur, & qui beneficio concessus, aut assignatus Coloniæ fuerit: sive is proximus, sive longius positus: quem Colonia in tabulario Cæsaris manu subscriptum habere debet. Item, Ager similis subsicivus est, Qui non assignatus Reipublicæ, populoque, aut Coloniæ cujus fine circundatur, remanet in ejus potestate qui assignare potuerit, hoc est principis.
Operæ subsecivæ. Sunt autem Operæ subsecivæ, non principales (ut ita dicam) sed proximæ, quas ludis, & feriis, scilicet quas a functione muneris in Rempublicam, forum, amicos, studiis ac musis damus. Dictæ Subsecivæ, ab iis quæ in agrorum assignationibus Subseciva nominantur: de quibus Frontin. & nos paulo ante ex eodem. Ab hac similitudine Operæ, Horæ, Tempora, quæ amicorum, fori, reipublicæ supersunt atque ex iis eripiuntur, & quasi subsecantur: quæ nobis reservamus, nec perire sinimus, sed in legendo, commentando, scribendo consumimus, subseciva nuncupantur. Quare apud Varr. lib. 1. de R. R. In subcessivum, non subcissivum, apud M. Tullium multis in locis, apud cæteros scriptores eodem modo scribendum esse contendunt etiam docti. V. Succisivus, in succido.

Subsecundarius, a, um. Adj. [ὑποδευτεραῖος] Idem quod Succisivus, & Quod quasi secundo tempore advenit. Gell. lib. 20. cap. ult. Quantum autem vitæ deinceps mihi deûm voluntate erit, quantumque a cura publica, & a re familiari, procurandoque cultu liberorum meorum dabitur otium, ea omnia subcisiva & subsecundaria tempora ad colligendas hujusmodi memoriarum delectatiunculas conferam.
Subsecundaria tempora dixit, quæ Subcisiva alii vocant non inelleganter. Gell. lib. ult. cap. ult.

Subsellium, V. subsideo.

Subsentio, si, sum, [ὑπαισθάνομαι] īre. Aliquantulum sentire, advertere. Ter. Heaut. 3. 1. 62. Etsi subsensi id quoque, illos ibi esse, & id agere inter se clanculum.

Subsĕquor, eris sum, [ὑπακολουθέω] sequi. Statim sequi. Plaut. Merc. 5. 2. 31. Si quidem mecum fabulari vis, subsequere. Cæs. 8. Bell. Gall. 39. C. Calenum legatum cum legionibus duabus reliquit, qui justis itineribus se subsequerentur.
Sequimur eminus, subsequimur cominus. V. Taubmann. ad Plaut. Amph. 2. 1.
Ipse cum legionibus subsequor. Cic. 10. Fam. 15.
Furtim subsequi aliquem. Ovid. 20. Epist. 131.
Omnes hos motus subsequi debet gestus. Cic. 3. de Orat. 218.
Subsequi aliquem, & imitari. Plin. in Paneg.
Judicium alicujus subsequi. Ovid. 4. Epist. 40.
Subsequitur Prætor voluntatem Imperatoris. Ulpian. in l. certum. D. de Confessis.
Aliud illico subsequatur, aut atomos ullas e quibus quicquid efficiatur, illarum sit dissimillimum. Cic. 4. Acad.
Subsequenti anno exitu veris emittunt parvas locustas. Plin. lib. 12. cap. 29.
Subsequi sermone. Cic. 3. Fam. 1. Mirifice ipse suo sermone subsequutus est humanitatem tuarum literarum.

Subsequenter, Adv. Messal. Corvin. ad Cæs. August. p. 13. Nunc ad reges Romanos, consules, dictatores, tribunos militares ac plebeios subsequenter calamum deducam. Paulo post, Hinc adversus Crustuminos subsequenter tumultuantes, in armis Romulus profectus, &c.

Subsericum, i. n. est, Cujus subtamen ex serico est. Bays. lib. de Re Vestiar. cap. 5.

Subsĕro, ēvi, situm, [ὑποφυτεύω] ĕre. Columel. lib. 4. cap. 15. Plurimum interest, adhuc nova consitione pedamen omne vestiri: nec mox vineam tum subseri, quum fructus capiendus est. h. e. In demortuæ locum serendo substitui.
Arbores subserere. Ulp. in l. Ususfruct. legato. §. ult. D. de usufruct.

Subservio, ivi, itum, [ὑπηρετέω] īre. Serviendo obtemperare. Plaut. Men. 5. 2. 16. Ita istæc solent, quæ viros subservire sibi postulant, fretæ dote feroces.
Subservire alicui. Plaut. Amph. Perioch. 4. Ter. And. 4. 4. 14. Tu ut subservias orationi, utcunque opus sit verbis, vide.

Subsessa, **Subsessor**. V. subsideo.

Subsideo, ēdi, essum, [ὑφίζομαι, ὑφιζάνω] ēre. Subtus sedere vel fundum petere. Columel. Villica debet curam adhibere, ut si quæ fæces, aut amurcæ in fundis vasorum subsederint, semel statim emundentur. Idem lib. 12. cap. 19.
Subsidet pecunia apud eum. Plin Epist. 77. i. e. Remanet.
Subsidere in castris. Cæs. 6. Bell. Gall. Cic. in Sallust. 18. Quicquid impudicorum, cyllonum, parricidarum, sacrilegorum, debitorum fuit in urbe, municipiis, coloniis, Italia tota, sicut in fretis subsederant. Virg. 5. Æn. 498.
Extremus, galeaque ima subsedit Acestes. Ubi Serv. Subsedit, Remansit: nec enim proferebatur fors quæ remanserat sola: aut certe delituit.
Subsidere in via. Cic. 5. Att. 16. Itaque subsedi in ipsa via, dum hæc quæ longiorem desiderant orationem, summatim tibi perscriberem.
Subsidere, pro Clam subsistere, & in insidiis ad stuprum delitescere. Virg. 11. Æn. 268.
—— devicta Asia subsedit adulter.
Subsidere, pro Insidiari. Cic. pro Milon. 52. Cur neque ante occurrit, ne in villa resideret? nec eo in loco subsedit, quo noctu venturus esset? Budæus.

Subsellium, i. n. [ἕδρα] Subsellia antiquis dictæ sunt Sedes & pulpita, vel, ut ita dicam, Scamna in quibus qui poetas recitantes audiebant, sedere consueverant: vel in quibus ab equitibus spectabantur ludi. A subsedendo dicta, quasi Subsedia, permutatione d in l: ut Sella pro Seda. nam Senatores in sellis altioribus considebant. Pers. 1. Sat. 82.
Trossulus exultat tibi per subsellia lævis. Plaut. Stich. 3. 2. 33. Scis tu me dudum esse imi subselli virum. i. e. Qui soleam sedere in infimo loco. Scribit Ascon. in Divinationem Ciceronis, Subsellia esse Tribunorum, Triumvirorum, Quæstorum & hujusmodi minora judicia exercentium, qui non in sellis Curulibus, nec Tribunalibus, sed in subselliis considebant.
Subsellium, Varr. 4 de L. L. Ut subsidere, quod non plane sapit: sic quod non plane erat sella, subsellium dictum.
Homo resupinus super subsellium aut lectum est collocandus. Cels. lib. 7. cap. 26.
Destituere subsellia. Quintil. lib. 6. cap. 4.
Subsellia item erant in Curia, ubi Senatores sedebant, ut ostendit Cic. 1. in Catil. 16.
Subsellia etiam erant judicum, id est, eorum qui publicis judiciis disceptandis operam dabant, auctor Ascon. in 4. in Verr. 72. Cic. pro Cluent. Accusabat Tribunus pleb. idem in concionibus, idem ad subsellia. Idem in Vatin. 34. Quæro ex te, &c. num quis reus post urbem conditam in Tribunal sui quæsitoris ascenderit, eumque vi deturbarit, subsellia dissiparit, urnas deleverit, easque denique omnes res in judicio disturbando commiserit, quarum rerum causa judicia sunt constituta. Hoc in loco Tribunal Cicero Prætori assignavit, qui judiciis publicis præerat, & quæsitor vocabatur: Subsellia vero judicibus, qui reos sententiis suis tabellaribus judicabant. Hæc Budæus.
Occupare locum in subselliis. Cic. de Clar. Orat. 289.
Subsellia, Judicia publica dicebantur, quæ in foro Romano exercebantur sub divo. Quintil. lib. 12. cap. 8. Nonnunquam etiam inter ipsa subsellia didicisse se gloriantur. Idem lib. 10. cap. 5. Quod accidisse Portio Latroni traditur, ut quum ei summam in scholis opinionem obtinenti causa in foro esset oranda, impense petiverit, uti subsellia in Basilicam transferrentur: ita illi cælum novum fuit, ut omnis ejus eloquentia contineri tecto ac parietibus videretur, Ex Budæo.
Optima fide & fama versari in subselliis. Cic. 13. Fam. 10.
Grandiorem & pleniorem vocem desiderant subsellia. Cic. de Clar. Orat. 288. V. comitia, orum.

A

A subselliis in rostra rem deferre. i. e. A foro in rostra. Cic. pro Cluent. 111. Is, quasi non esset ullo modo ferendum, se ex judicio discessisse victum, rem ab subselliis in rostra detulit.
Subsellia, Sedes in theatro. Suet. in August. cap. 44. Facto igitur decreto Patrum, ut quoties quid spectandi usquam publice ederetur, primus subselliorum ordo vacaret Senatoribus.
Subsellia, Ubi sedebant rei, & accusatores, & testes. Cic. pro Rosc. Amer. 17. Erant ei veteres inimicitiæ cum duobus Rosciis Amerinis, quorum alterum sedere in accusatorum subselliis video, alterum tria hujusce prædia possidere audio.
Subsellia, pro ipsis Judicibus aliquando accipitur. Martial. lib. 1. 27.
Sextiliane bibis quantum subsellia quinque. Budæus.

SUBSESSOR, ōris. m. [ἐπίβουλος] Qui delitescens insidiatur, & insidiis circumventum interimit. Subsessores, vocantur Qui occisuri aliquem delitescunt. Serv. in illud 5. Æn. 498.
Subsessor, Qui clam domi subsidet, insidiaturque ad adulterium obeundum. Valer. Max. lib. 2. cap. 1. Nulli enim tunc subsessores alienorum matrimoniorum oculi metuebantur. ex Turneb. Adverf. 5. 8.

SUBSESSA, æ. f. [ἐνέδρα] Subsessæ a Veget. lib. 3. cap. 6. dicuntur Insidiæ, quibus in itinere exercitus imparatus, ac nihil tale suspicans, opprimi solet; cui subscribit Serv. in illud 11. Æn. 268.
—— devicta Asia subsedit adulter.

SUBSIDIUM, i. n. [ἐπιβοήθεια, ἀλκή, ἀντίληψις] dicitur Id (inquit Fest.) quod postpositum est ad subveniendum laborantibus. Erant autem triarii milites, nempe qui tertio ordine in acie constituerentur. Hi enim post omnes acies cum scutis, galeis, ocreis, gladiis, plumbatis locabantur: ut si forte prima acies vinceretur, ab iis, veluti deintegro reparato certamine, victoria speraretur. Subsidebant itaque nixi genibus a quo Subsidium dictum. Plaut. Fragm. 1. 92. Agite nunc, subsidite, quasi solent triarii. Cæs. 2. Bell. Gall. 6. Ad eum mittit, nisi subsidium sibi mittatur, sese diutius sustinere non posse. Cic. 15. Fam. 4. His ego subsidiis ea sum consecutus, quæ nullis legionibus consequi potuissem. Subsidium (inquit Budæus) est Ultima acies, quæ ad extremum discrimen succenturiata est: id quod Græci ἐπίταγμα dicunt. Unde fit, ut Subsidium sit Auxilium & opitulatio pene ad extremum casum servata. Cæs. 4. Bell. Gall. 31. Cæsar subsidia ad omnes casus parabat.
Belli subsidia. Cic. pro Lege Manil. 6. Aguntur certissima Pop. Rom. vectigalia & maxima, quibus amissis, & pacis ornamenta & subsidia belli requiretis.
Bellissimum subsidium. V. BELLUS.
Fidissimum subsidium. Tacit. 5. Ann. 8.
Inutile bellis. Stat. 6. Theb. 553.
Lautissima facultatum subsidia, i. e. Amplissimæ facultates, seu opes. Firmic. lib. 5. cap. 11.
Miserum & innocens subsidium. Cic. pro Font. 4.
Comparare subsidium. V. COMPARO.
Constabilitæ subsidiis legiones. V. CONSTABILIO.
Currere alicui subsidio. V. CURRO.
Invocare subsidium. V. INVOCO.
Ire subsidio alicujus. Nep. 17. 8.
Mittere subsidium. V. MITTO.
Missus subsidio globus. Stat. 3. Theb. 10.
Parare subsidium. V. PARO.
Servare quempiam subsidio bestiæ. Cic. 2. Q. frat. 3.
Venire subsidio. Cic. pro Font. 4. Venit huic subsidio misero atque innocenti Massiliensium cuncta civitas.
Subsidium, pro Loco in quo navigia subsidere possunt, & stare, & suffugia habere. Ita, Subsidium simile quiddam est Portui & stationi, etsi minus. Tacit. 4. Ann. 67. Quoniam importuosum mare, & vix modicis navigiis pauca subsidia. Hæc subsidia Græci videntur ὑφόρμους appellare.
Subsidium, pro Adminiculo & auxilio. Cic. 2. in Catil. 9. Quum industriæ subsidia atque instrumenta virtutis in libidine, audaciaque consumerentur.
Subsidium senectutis. Cic. 15. Att. 13. Res Hispanienses valde bonæ, modo Balbirium incolumen videam, subsidium senectutis.

SUBSIDIOR, āri. Hirt. 8. Bell. Gall. 13. Perterriti non solum ii qui cominus opprimebantur, aut eminus vulnerabantur, sed etiam qui longius subsidiari consueverant.

SUBSIDIARIUS, a, um. Adj. [ἐπιβοηθητικός] Quod in subsidium datur aut venit. Liv. 5. Paulum erat ab dextera editi loci, quem subsidiariis repleri placuit. subaud. Militibus. Ibid. lib. 9. 27. Qui subsidiarias cohortes, quæ integræ ad longioris pugnæ casus reservabantur, in primam aciem extemplo emisit.
Acies subsidiariæ. Liv. 30. 33.
Actio subsidiaria. l. 1. §. non tantum. D. de magistrat. conveniend.
Palmes subsidiarius, qui & Præsidiarius & Resex a Columella, a Catone Custos, & Vinarius appellatur palmes. Columel. lib. 4. cap. 14. Subsidiarius, idemque custos in pollicem resecari non debet, quum palmæ, ex quibus proximi fructus sperantur, idoneo loco sitæ sunt.

SUBSIDO, præteritum & supinum mutuatur a Sedeo, subsedi, subsessum, [ὑφίσαμαι] ĕre. Subtus cadere, descendere: fit enim cum motu. Virg. 5. Æn. 820.
Subsidunt undæ, tumidumque sub axe tonanti
Sternitur æquor aquis. Ovid. 1. Met. 43.
Jussit & extendi campos, subsidere valles. i. e. Depressas esse.
Columel. lib. 6. cap. 1. Lateribus porrectis, lumbis latis, dorso recto, planoque, vel etiam subsidente, &c.
Subsido, significat Ita sidere, ut planitiem efficiant. Lucret. lib. 5. 494.
—— neque enim poterant subsidere saxa.
Poplite subsidens. Virg. 12. Æn. 491.
Mare subsidit. Ovid. 1. Trist. 2. 73.
Venti subsidunt. Propert. lib. 1. 8. 13.
Urbes subsident, terræque dehiscent. Lucan. lib. 1. 640.

Subsidere dicitur fœmina in coitu. Hor. Epod. 16. 31.
Novaque monstra junxerit libidine,
Mirus amor, juvet ut tigres subsidere cervis. i. e. Succumbere, se subjicere ad ineundum.
Subsidere & Consurgere, contraria. Liv. 28.
Subsidere, Invadere, aliquando significat. Lucan. lib. 5. 226.
Jure sed incerto mundi subsidere regnum
Chalcidos Euboicæ vana spe rapte parabas. i. e. (ait Berould.) Invadere. Inde dicti Subsessores, Occulti insidiatores. Sulpitius & Badius sic ordinant, O Appi rapte, id est seducte vana spe, parabas regnum Chalcidos Euboicæ subsidere, i. e. Suppositum iri tibi, jure mundi incerto, id est dubio cui cedat.
Subsidere in loco aliquo, pro Commorari: cui opponitur Proficisci. Cic. 6. Fam. 8. Quid sim tibi auctor, in Siciliane subsidas, an ut ad reliquias Asiaticæ negotiationis proficiscare?
Impetus dicendi subsidit. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Mulierum menses subsidunt. Plin. lib. 22. cap. 8. Mulierum mensibus, sive subsidant, sive abundent, &c.

SUBSIGNĀNUS, a, um. Adj. Subsignani, Milites olim dicebantur, qui sub signis habebantur, & a Legionariis differebant, quia sub aquila non erant. Tacit. 1. Hist. 70. Penino itinere subsignanum militem, & grave legionum agmen hibernis adhuc nivibus traduxit.

SUBSIGNO, [ὑποσημειόω] āre. Festus; Subsignare, pro Subscribere utimur. Plin. 3. Epist. 1. Eundem mihi cursum, eundem terminum statuo, idque jam nunc apud te subsigno, ut si me longius evehi videris in jus voces ad hanc epistolam. i. e. Subscribo, sigillo, obligo, affirmo. Callistratus De jure immunitatis, Sed ne extenuentur facultates eorum, quæ subsignatæ sunt fisco. Paulus Jureconsf. D. de verb. signif. l. 39. Subsignatum dicitur quod ab aliquo subscriptum est: nam veteres subsignationis verbo pro subscriptione uti solebant. Cic. pro Flacc. 80. Illud quæro, sunene ista prædia censui censendo, habeant jus civile: subsignari apud ærarium, apud Censorem possint?

SUBSIGNATIO, ōnis. f. Tertull. de Pœnit. cap. 2. Subsignatio pœnitentiæ. Veteres Subsignationis voce pro Subscriptione usi sunt. V. l. 39. ff. de verborum signif.

SUBSILIO, ui & ivi, ultum, [ὑποπηδάω] īre. Paululum saltare. Plaut. Curc. 1. 2. 64. Pessuli, subsilite obsecro, & mittite istanc foras. Ignes subsiliunt ad tecta domorum. Lucret. lib. 2. 191.

SUBSULTO, [ὑφάλλομαι] āre. frequent. Idem. Plaut. Capt. 3. 4. 104. Tu subsultas, ego miser vix asto præ formidine. Idem Casin. 2. 7. 10. Ut subsultabat, postquam vicit villicus?

SUBSULTIM, Adv. [ὑφαλλομένως] Subsultando. Sueton. in Augusto, cap. 83. Mox nihil aliud quam vectabatur & deambulabat: ita ut in extremis spatiis subsultim decurreret.

SUBSILLAS, dicebantur quædam Lamellæ sacrificiis necessariæ. Paulus ex Festi sententia.

SUBSIMILIS, e. Adj. Celf. lib. 5. cap. 26. de sanguine, sanie, & pure, Μελικηρία crassior, & glutinosior, subalbida, mellique albo subsimilis fertur. Et Ulp. l. 1. §. 5. D.

SUBSIMUS, a, um. Adj. [ὑπόσιμος] Parum simus. Varro lib. 2. de R. R. cap. 5. Ut sint bene compositæ, ut integris membris, &c. pilosis auribus, compressis malis subsimive, gibberibus demissis, &c.

SUBSIPIO, ĕre. Quod non plane sapit, ut vult Varro lib. 4. de L. L. 28.

SUBSISTO, stiti, stitum, [συνίσαμαι, ὑφίστημι] ĕre. Contra sistere. Cæs. 1. Bell. Gall. 15. Quo prælio sublati Helvetii quod quingentis equitibus tantam multitudinem equitum propulerant, audacius subsistere: nonnunquam ex novissimo agmine, prælio nostros lacessere cœperunt.
Clypeo & dextra subsistere. Virg. 9. Æn. 806.
Ergo nec clypeo juvenis subsistere tantum
Nec dextra valet.
Vires infirmæ subsistere valent. Tibul. lib. 4. ad Messalam 1. 2.
Subsistere feras, Excipere, non cedere irruentibus, ut ait Budæus. Liv. 1. Hinc robore corporibus, animisque sumpto, jam non feras tantum subsistere, sed in latrones præda onustos impetum facere, pastoribus rapta dividere.
Subsistere in aliquo loco, [διατρίβειν] Commorari aliquandiu. Virg. 2. Æn. 243. —— quater ipso in limine portæ
Substitit, atque utero sonitum quater arma dedere. Liv. 4. 55. Consules an ambo profecti sint ad arcem Carventanam, an alter ad comitia habenda substiterit, incertum diversi auctores faciunt.
Subsistere & expectare. Cic. pro Milon. 50. Sic Miloni quum insidiator esset, si illum ad urbem noctu accessurum sciebat, subsistendum atque expectandum fuit.
Circa ima subsistere. Quintil. in procem. lib. 1.
Lingua substitit in medio sono. Ovid. 1. Fast. 538.
Lingua substitit timore. Ovid. 13. Epist. 86.
Ingeniumque meis substitit omne malis; Repressum est. Ovid. 15. Epist. 196.
Subsistit unda, Stat, consistit. Virg. 8. Æn. 87.
Subsistere liti. Celsus in l. Si rem quæ. D. de evictionibus. Si de industria non venerint in judicium, unus tamen ex his liti substitit. Sic habent Pandect. Florent. & vulgati codices: quanvis Haloander legat, Litem sustineat.
Subsistere sumptui. Cic. 11. Fam. 10. Non si Varronis thesauros haberem, subsistere sumptibus possem.
Subsistunt opes Romanorum apud eas gentes. Plin. lib. 6. cap. 28.
Subsistit proceritas balsami intra bina cubita: h. e. Procera est balsamus duos cubitos, nec amplius. Plin. lib. 12. cap. 25.
Subsistere, pro Dubitare. Ulpian. in l. Servum. §. 1. D. de procur. Et quantum ad filium familias, verum est: in servo vero subsistimus.

SUBSOLĀNUS, i. m. [ἀπηλιώτης] Ventus Favonio contrarius, ut ait Plin. lib. 2. cap. 46. Hic sole oriente subnasci videtur. Gell. 2. 22. Eurus a Romanis nauticis subsolanus cognominatur.

SUBSOLĀNUS, a, um. Sub sole positus. Plin. 7. 2. Subsolani Indorum montes.

SUBSORTIOR, itus sum, [ὑποκληρόω, ἀντικαθίστημι, ἐπιλαγχάνω] iri.

tri. Sorte in judicum rejectorum locum substituere. Unde Subsortitos judices dicimus, qui etiam Substituti dicuntur. Cic. 3. Verr. 51. Cur ea quamdiu alium Prætorem, cum iis judicibus, quos in horum locum subsortitus es, de te in consilium iturum putasti, tamdiu domi fuerunt? Idem pro Cluent. 62. Si ex lege subsortitus non erat Junius, aut si in legem aliquando non juraverat, idcirco illius damnatione aliquid de Cluentio judicabatur? Ibid. 67. Ab illo enim sive quod in legem non jurasset, sive quod ex lege subsortitus judicem non esset, mulcta petita esse dicitur.

SUBSORTITIO, ōnis. f. [ἀντικατάστασις] Suffectio. Suet. in Jul. Cæs. cap. 41. Ac ne qui novi cœtus recensionis causa moveri quandoque possent, instituit, quotannis in demortuorum locum, ex his qui recensiti non essent, subsortitio a Prætore fieret. Asconius actione 2. in Verrem, moris fuisse scribit, celebrata judicum rejectione, haberi in officio Prætoris & in arca reponi nomina judicum selectorum: rejectionemque ideo dictam, quia quum multi judices a Prætore suo ad consilium advocandi essent, qui quæsitor fuisset in publica aliqua causa, ut ambitus, ut repetundarum, majestatis: necesse erat primum de Curia conscribi Senatoria, eo scilicet tempore quum Senatus judicaret. Deinde in urnam sortito mitti, ut de pluribus necessarius numerus confici posset. Tertio permitti accusatori ac reo, ut ex illo numero rejicerent quos putarent sibi inimicos, aut aliqua ratione incommodos fore. Solebat autem ex moribus, ac fama judicum ex illorum quos aut rejiciebant, aut retinebant judices, voluntate, conjecturam facere Prætor, qui causæ suæ confidere, qui corrumpere judices vellet. Rejectione autem celebrata, in eorum locum qui rejecti fuerant, Prætor alios subsortiebatur, quoad numerus legitimus impleretur, quæ subsortitio dicebatur. Nam prima delectio, sortitio erat: hæc autem subsortitio. His peractis judices in leges jurabant, ut obstricti religione judicarent; quum jurassent omnes præter Prætorem, nomina eorum libellis continebantur, & ubique habebantur, ne pro selectis judicibus (ut fit in multitudine) aliqui suppositi, corruptique judicarent. Hactenus ex Asconio. Cic. 3. Verr. 157. Nam de subsortitione illa Juniana Judicum nihil dico. Idem pro Cluent. 91. Et quod C. Verres, Prætor urbanus, homo sanctus & diligens subsortitionem ejus in eo codice non haberet, qui tum interlitus proferebatur.

SUBSORTITOR, ōris. m. Digest.

SUBSTĀMEN, ĭnis. n. Nomen textorium. Schol. in Juven. 2. Sat. 66. Vestes molli substamine intextæ.

SUBSTANTIA, V. SUBSTO.

SUBSTERNO, strāvi, strātum, [ὑποστρώννυμι, ὑποστόρνυμι] ĕre. Sternere sub re aliqua. Ter. And. 4. 4. 6. Ex ara hinc sume verbenas tibi, atque eas substerne. Plin. lib. 15. cap. 16. Cadiva separari, stramentis, storeis, paleisve substerni. Varro 2. de R. R. cap. 9. Substernitur ei acus, aut quid aliud, quo molliore cubili facilius educantur.

Substernere nidos mollissime. Cic. 2. de Nat. Deor. 129. Jam gallinæ, avesque reliquæ & quietum requirunt ad pariendum locum, & cubilia sibi nidosque construunt, eosque quam possunt mollissime substernunt, ut quam facillime ova serventur.

Substernere semina hordei. Columel. lib. 5. cap. 9.

Substernere herbam ovibus. Cato cap. 37. Stipulas, ebulum & cicutam, & circum sata herbam altam succide, & eam substernito ovibus, bubusque.

Brachia substernens collo. Catull. Carm. 65. 332.

> Languidulosque paret tecum conjungere somnos,
> Lævia substernens robusto brachia collo.

Substernere alicui pudicitiam suam. Sueton. de August. cap. 68.

Substernere animo omnia, Subjicere, supponere. Cic. de Univers. 23. Omne quod erat concretum atque corporeum substernebat animo interiusque faciebat.

Delicias multas substernere, Abunde suppeditare. Lucret. lib. 2. 22.

SUBSTRĀTUS, ûs. m. [ὑπόστρωσις] Ipse substernendi actus: & aliquando Id quod substernitur. Plin. lib. 18. cap. 30. Culmum saxosis locis quum inaruit, baculo frangunt aut substratu fugant venenata.

SUBSTRĀMEN, ĭnis. n. [ὑπόστρωμα] Quod animalibus substernitur. Varr. 3. de R. R. cap. 10. Easque cellas provident, ne habeant in solo humorem sed habeant molle substramen e palea aliave qua re. Ibidem cap. 6.

Substramen aliud significat apud Silium, nimirum Rotas, & lapsus; 12. 444. Lubrica substramina.

SUBSTRAMENTUM, i. n. Idem. Cato de R. R. Asparagum substramentis per hyemem operito.

SUBSTILLUM, i. n. Tempus ante pluviam jam pene uvidum, & post pluviam non persiccum, quod jam stillaret, aut nondum desiisset. Paulus ex Festo.

Substillum, morbus est quem Stranguriam medici vocant, sic dictus antiquis eleganter, quod stillatim cadat urina in eo genere valetudinis. Cato de R. R. Nunc de illis, inquit, quibus ægre lotium it, quibusque substillum est. Annotavit Turnebus.

SUBSTITUO, ui, ūtum, [ἀντικαθίστημι] ĕre. Subordinare, in locum alterius supponere. Plin. lib. 10. cap. 54. Proque eis alia substituenda.

Substituere & supponere. Cic. 7. Verr. 71. Tum iste homo nefarius in eorum locum, quos domum suam de piratis abduxerat, substituere & supponere cœpit cives Romanos, quos in carcerem antea conjecerat.

Permutare & substituere. Plin. lib. 5. cap. 9.

Substituere in locum & in vicem alterius, quod & sufficere dicimus. Columel. lib. 11. cap. 1. Etenim qui me absente in meum locum substituitur, & vicarius meæ diligentiæ succedit, is ea quæ egi scire debet. Idem lib. 5. cap. 6. Primam quamque senio aut tempestate afflictam summoveat, & in vicem novellam sobolem substituat. Cic. 6. Verr.

Substituere aliquem crimini. Plin. 6. Epist. 31. Tertio die inducta cognitio est, multis sermonibus & vario rumore jactata, de Julii Tyronis codicillis, quos ex parte veros esse constabat, ex parte falsi dicebantur. Substituebatur crimini Sempronius Senecio, eques Romanus. i. e. Accusabatur, agebatur reus tanquam id crimen fecisset.

Substituere aliquem pro altero. Cic. 2. de Divin. 7.

Substituere animo speciem quandam. Liv. 28.

Heredem substituere. V. HÆRES.

SUBSTITUTIO, ōnis. f. [ἀντικατάστασις] Paulus Jureconsul. In vulgari substitutione, qua ei qui supremus morietur, heres substituitur, recte heres substitutus etiam unico intelligitur. V. Substituere heredem in HÆRES.

SUBSTO, stiti, stītum, [ὑφίστημι] āre. Constantem esse. Ter. Andr. 5. 4. 11. Perii, metuo ut substet hospes.

Substare, Substantiam esse. Cic. in Topic. 27. Non esse rursus ea dico, quæ tangi demonstrarique non possunt, cerni tamen animo atque intelligi possunt: ut si usucapionem, si tutelam, si agnationem definias: quarum rerum nullum substet quasi corpus. h. e. Substantia sit. Budæus.

SUBSTANTIA, æ. f. [οὐσία, ὕπαρξις, ὑπόστασις] est, Quæ per se substat, & fundamentum est rei alicujus.

Substantia, Materia, & quasi essentia & soliditas, ac nervi cujusque rei. Plin. Substantia omnis orationis fuit cohortatio ejus ad pacem. Quintil. in prooemio lib. 1.

Substantia, Facultates. Quintil. Ut plus substantiæ filio relinquerem. Scævola l. Qui testamentum. D. De probationibus, Titio centum do lego, quæ mihi pertulit: quæ ideo ei non cavi, quod omnes fortunas & substantiam, siquam a matre susceperat, in fitus meo habui sine ulla cautione. Item eidem Titio reddi & solvi volo de substantia mea centum quinquaginta, quæ ego ex redditibus prædiorum ejus percepi. Ulp. l. Tutor. D. Suspectis tutoribus, Si pupilli substantiam expilavit, sed ante quam tutor esset, accusari debet expilatæ hereditatis: si minus, furti. Firmicus, lib. 4. cap. 2. Sed & paternam maternamque substantiam varia laceratione dilapidat. Paulus D. Vi bonorum raptorum. l. 1. non ita procul a fine, Ut ex bonis meis, hoc est ex substantia mea res ablata esse proponatur.

Substantiæ facultas. Firmic. lib. 5. cap. 1. Propriis tamen laboribus, substantiæ facultatem acquirens. Aliquot post versibus, Erit etiam in aliqua positus potestate, unde paternæ substantiæ augeat facultatem. Idem lib. 4. cap. 18. Hi maximas consequentur substantiæ facultates.

SUBSTANTIVUM [ὑπαρκτικός] nomen apud Grammaticos dicitur, Quod per se stare potest. V. Priscianum.

SUBSTANTIVOR, āri. Substantivum fieri: Valla lib. 3. cap. 4. Mille hominum licet dicere, quia mille substantivatur.

SUBSTANTIVĀLIS, e. Adj.
SUBSTANTIALIS, e. Adj.
SUBSTANTIALITER, Adv.
} Voces apud Tertullian.

SUBSTOMĀCHOR, āri. Augustin. Confess. lib. 5.

SUBSTRAHO, V. SUBTRAHO.

SUBSTRAMEN, V. SUBSTERNO.

SUBSTRĔPO, ĕre. Apul. Met. 5.

SUBSTRINGO, strinxi, strictum, [ὑποσφίγγω] ĕre. Subtus constringere. Quintil. lib. 10. cap. 5. Omissa supplere, & effusa substringere. Martial. lib. 12. 29.

> Festinant trepidi substringere carbasa nautæ. i. e. Colligere.

Juven. 6. Sat. 432.

> Nauseat, atque oculis bilem substringit opertis.

Comas substringens ligatas auro. Lucan. lib. 3. 281.

Substringere aurem. Hor. 2. Serm. 4. 95.

> —— aurem substringe loquaci. i. e. Si tibi res est cum loquaci sene, aures tuas, si fieri potest, comprime, vel obtura, ut ne ejus loquacitate offendaris: sed potius, ut eum, quamdiu ei videatur, loquentem perferre ac perpeti possis. Sic explicat Lambinus aliter quam Acro & Porphyr.

SUBSTRICTUS, a, um. [ὑποσφιγχθεὶς] Partic. cui contrarium est Promittens & effusus. Columel. lib. 6. cap. 20. Ut sit magna portio corporis, ventre paulo substrictiore, qui magis rectus, & ad ineundas fœminas habilis sit. De tauri forma.

Crura substricta, Gracilia. Ovid. 11. Met. 752.

Frænis substrictis ora domita ligat. Aliquantulum arctis. Senec. Hippol. 10.

Ilia substricta, Constricta & parva. Ovid. 3. Met. 216.

Substricti testes. Plin. lib. 32. cap. 3. Quinimo parvos esse substrictosque & adhærentes spinæ, nec adimi sine vita animalis posse.

SUBSTRUO, xi, ctum, [ὑποδομέω] ĕre. Subtus struere, subædificare. Plaut. Most. 1. 2. 40. Et fundamentum liberorum substruunt. Liv. 6. 4. Capitolium quoque saxo quadrato substructum est, opus vel in hac magnificentia urbis conspiciendum.

SUBSTRUCTIO, ōnis. f. [ὑποδόμησις] Cic. pro Milon. 53. Ante fundum Clodii, quo in fundo propter insanas illas substructiones facile hominum mille versabatur valentium adversari. Ibid. 85. Substructionum insanis molibus oppresserat. Cæs. 2. Bell. Civil. 25. Columel. lib. 1. cap. 5. Sed & pro fultura & substructione fungentur adversus ea, &c.

Insanæ substructiones. Plin. lib. 36. cap. 15. V. INSANUS.

SUBSULTO, &c. V. SUBSILIO.

SUBSŬLUM, i. n. est Oculi vibrata subsultatio, quam Barbari *Oeilliade* vocitant. Cæl. lib. 7. cap. 29.

SUBSUM, es, fui, [ὕπειμι] esse. Infra esse. Plin. Suberant tecto abiegnæ trabes.

Subesse, Latenter inesse. Virg. 2. Georg. 49.

> Quippe solo natura subest. Quia naturaliter rerum omnium mater est terra: & universa in se continet semina, licet non appareant.

Causa subest. Ovid. 4. Fast. 368. Cic. 5. de Fin. 29. Intelligatur aliquam subesse ejusmodi causam. Idem 1. Off. 38. Quum vero de imperio decertatur, belloque gloria quæritur, causas omnino subesse tamen oportet easdem, quas dixi paulo ante, &c.

Cura subest tacita. Liv. 34.

Simultas subest. Cic. pro Cæl. 61. Sin autem jam suberat simultas, extincta erat consuetudo, dissidium extiterat, hinc, &c.

Spes

Spes subest. Cic. 3. Att. 25. Neque enim (sed bonam in partem accipias) si ulla spes nostræ salutis subesset, tu pro tuo amore in me hoc tempore discessisses.
Suspicio subest. Cic. 9. Philipp. 1. At ea fuit legatio Octavii in qua periculi suspicio non subesset.
Vulnus intra cutem subest. Cic. 10. Fam. 18.
Subesse, Adjuvare. Plaut. Trin. 5. 1. 13. Quod ago assequitur, subest, subsequitur, ita gaudiis gaudium suppetat.

SUBSUO, ui, útum, [ὑποῤῥάπτω] ĕre. Subtus suere. Hor. 1. Serm. 2. 29. ——sunt qui nolint tetigisse nisi illas
Quarum subsuta talos tegat instita veste. Subsutam vestem prætextam intelligit, quæ fimbriæ institarum subsuebatur.

SUBSURDUS, a, um. Adj. Aliquantum surdus; ut, Vox subsurda, apud Quintil. lib. 11. cap. 3. Deinde vox non subsurda, rudis, immanis, &c.

SUBTAL, ālis. n. ex Sub & Talus componitur, significatque Cavum pedis: quanvis & pro Vola ponatur. Sipontinus.

SUBTEGMEN, ĭnis. n. [κρόκη] dicitur Filum quod substamine texitur. Ter. Heaut. 2. 3. 52. Anus subtegmen nebat: præterea una ancilla erat. Ovid. 6. Met. 56.
Inseritur medium radiis subtegmen acutis. Catul. Argon. 62. 327.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Vestes picturatæ auri subtegmine. Virg. 3. Æn. 483.
Scribitur interdum Subtemen. Hor. Epod. 13. 22.
Unde tibi reditum certo subtemine Parcæ
Rupere, &c. Sic enim legendum non Subtegmine. Lambinus.

SUBTEGO, ĕre. Vitruv. 9. 6.

SUBTEGULANEA, [ὑπόστεγα] Loca sub tegulis: distinguuntur que a Subdialibus, quæ Græci vocant ὑπαίθρια, sicut priora illa ὑπόστεγα, & κατάστεγα sive στεγαστά. Plin. lib. 36. cap. 25. Pavimenta credo primum facta, quæ nunc revocamus barbarica atque subtegulanea.

SUBTENDO, vel SUSTENDO, di, tum & sum, [ὑποτείνω] ĕre. Subtus extendere. Cato cap. 10. Lectum in cubiculo unum, lectos loris subtentos quatuor, & communes tres. Lectos loris subtentos appellat, de solario loris propendentes, qui mos antiquorum erat. Sallust. Jugurth. cap. 113. Numidæ insidias subtendit. al. Tendit.
Item Sursum tendere. Virg. in Ciri, 7.
Altius ad magni sustendit sidera mundi. Sed nonnulla exemplaria hic exhibent, Suspendit.

SUBTENTO, [ὑποπειράομαι] āre. Idem quod Tentare. Plaut. Truc. 2. 2. 51. Advenisti huc subtentatum exornatis ossibus. al. Nos tentatum.

SUBTENUIS, e. [ὑπόλεπτος] Aliquantum tenue. Varr. 2. de R. R. cap. 14. Non angusta juba, crebra, fusca, subcrispa, subtenuibus setis implicata in dexteriorem partem cervicis.

SUBTER, [ὑπὸ, ὑποκάτω] Præpositio utrique casui serviens, accusativo & ablativo. Relativum habet Super. Fere autem semper accusativum habet, sive quies fuerit, sive motus. Stat. 12. Theb. 711.
Desilit in campos, qui subter mœnia nudos
Asservat manes. Poëtice ablativum habet. Virg. 9. Æn. 514.
——quum tamen omnes
Ferre libet subter densa testudine casus. Cic. in Somn. Scip. 10. Deinde subter mediam fere regionem sol obtinet dux & princeps & moderator luminum reliquorum. Plin. lib. 3. cap. 19.
Subter radices earum. Virg. 3. Æn. 695.
Subter, cum ablativo. Catull. ad Ortalum, 63. 7.
Troja Rhœteo quem subter littore tellus,
Ereptum nostris obterit ex oculis.
Subter, sine casu. Cic. 3. de Orat. 20. Qui omnia hæc quæ supra & subter, unum esse & una vi, atque una consensione naturæ constricta esse dixerunt.

SUBTERCAVĀTUS, a, um. Solin. cap. 8. Sic contegunt subtercavata.

SUBTERCUTANEUS, a, um. Aur. Vict. Epit. in Hadriano, Morbus subtercutaneus, i. e. Hydrops.

SUBTERDŪCO, xi, ctum, [ὑποφεύγω] ĕre. verbum Plautinum, pro Subterfugere, & clam sese proripere ex aliqua societate vel loco. Dativo jungitur. Plaut. Milit. 2. 3. 71. Serva istas fores, ne tibi clam se subterducat istinc. i. e. Ne hinc abeat, te inscio.
Subterduxit se tempus huic occasioni. Plaut. Asin. 2. 2. 12.

SUBTERDUCTIO, & SUBTERDUCTOR. Voces apud JCtos in Digest.

SUBTERFLUO, xi, xum, [ὑποῤῥέω] ĕre. Plin. lib. 8. cap. 50. Torrente rapido minaciter subterfluente.

SUBTERFŪGIO, fūgi, fugĭtum, [ὑποφεύγω] ĕre. Clam aufugere. Dativo jungitur. Plaut. Bacch. 4. 6. 2. Nimio illæc res est magnæ dividiæ mihi, subterfugisse sic mihi hodie Chrysalum.
Accusativo junctum, Vitare significat. Plaut. Merc. 1. 82. Nequicquam ego mare subterfugi sævis tempestatibus. Cic. de Amicit. 35. Hæc ita multa quasi fato impendere amicitiis: ut omnia subterfugere, non modo sapientiæ, sed etiam fœlicitatis diceret sibi videri.
Subterfugere, & devitare. Cic. 2. Verr. 8. Ut quoniam criminum vim subterfugere nullo modo poterat, procellam temporis devitaret.
Crimen subterfugere. Cic. 3. Verr. 102. Homo stultissime & amentissime, tabulas cum conficeres, & quum extraordinaria pecunia crimen subterfugere velles, satis te elapsurum omni suspicione arbitrabare, si quibus pecuniam credebas, iis expensum non ferres?
Imprudentiam alterius subterfugere. Cic. 2. Verr. 13. Tantum quisque habet in Sicilia, quantum hominis avarissimi & libidinosissimi aut imprudentiam subterfugit, aut satietati superfuit.
Militiam subterfugere simulatione insaniæ. Cic. 3. Off. 97.
Pœnam subterfugere & calamitatem. Cic. pro Cecin. 100.
Periculum subterfugere. Cic. 15. Fam. 1.
Subterfugere, absolute. Ulp. in l. Eum qui circa. D. de privileg. credit. Eum, qui circa columnas se occultat, ut creditorem evitet: latitare placet. Nam & eum, qui recedit, hoc est qui subterfugit, ut ne secum aliqua actio moveatur, latitare placet.

SUBTERLĀBOR, ĕris, lapsus sum, [ὑπολισθαίνω] lābi. Clam elabi, & effugere. Liv. 30. 25. Sed neque rostro ferire celeritate subterlabentem poterant, neque transilire armati ex humilioribus in altiorem navem. Virg. 10. Ecl. 4.
Sic tibi quum fluctus subterlabere Sicanos, &c.
Cæli subterlabentia signa. Lucret. 1. 2.

SUBTERLĬNO, līni & lēvi, lĭtum, [ὑποχρίω] ĕre. Subtus linere. Plin. lib. 28. cap. 7. Sotira obstetrix, tertianis, quartanisque efficacissimum dixit plantas ægri subterlini.

SUBTERMEO, [ὑποπορεύομαι] āre. Claud. de Aponi balneis, 61.
Et junctos rapido pontes subtermeat æstu.

SUBTERNUS, a, um. Infernus. Prudent. Hamart. 922.
——rapidos subterna nocte caminos.

SUBTĔRO, trīvi, trītum, [συντρίβω] ĕre. Comminuere. Columel. lib. 12. cap. 5. Salis sextarium subterito, & subtrita cum quartario mellis aceto diluito. Ibid. cap. 56.
Boves subterunt pedes, Continuo attritu ungulas subtus consumunt. Cato cap. 72. Sic apud Senec. Epist. 52. In molli palustrique pascuo jumenta saginata cito subteruntur.

SUBTRITUS, a, um. Partic. [ὑποτετριμμένος] ut, Subtritæ ungulæ: h. e. Attritu nimio corrosæ. Plaut. Asin. 2. 2. 73.

SUBTERPEDANEUM, i. n. Pallad. Idem ac Suppedaneum, quod vide.

SUBTERRANEUS, a, um. Adj. [ὑπόγειος] Quod est sub terra. Columel. lib. 1. cap. 6. Vinctis qui saluberrimum subterraneum ergastulum plurimis, sitque id angustis illustratum fenestris. Plin. lib. 9. cap. 57. Quicquid est, hoc certe minus admirabile talparum facit vita subterranei animalis. Idem lib. 36. cap. 13. Subterranea domus.
Pestes subterraneæ. V. SUBSECO.
Regna subterranea. Juven. 2. Sat. 149.
Venæ subterraneæ. Plin. lib. 9. cap. 15.

SUBTERTENUO, [ὑπολεπτύνω] āre. Conterere. Lucret. lib. 1. 313.
Annulus in digito subtertenuatur habendo. h. e. In interiore parte quæ proxima est digito, minuitur & atteritur, dum habetur in usu frequenti.

SUBTERVŎLO, āre. Stat. 3. Theb. 669.
——fragor intonat ingens
Hortantum & vasto subtervolat astra tumultu.

SUBTEXO, xui, xtum, [ὑποζεύγνυμι] ĕre. Subjungere; translatione sumpta a textoribus, qui dum subtus texunt opus, claudunt & absolvunt. Plin. lib. 25. cap. 11. Verum & generatim, membratimque singulis corporum morbis remedia subtexemus. Liv. 37. Subtexit deinde fabulæ huic, Legatos Ætolos in Senatu inter cætera hoc quoque interrogatos esse.
Cælum subtexere fumo, Cooperire. Virg. 3. Æn. 582.
Cælum subtexitur umbra. Stat. 3. Sylv. 1. 127.

SUBTEXTŪRUS, a, um. Partic. Paterc. lib. 1. Huic rei per idem tempus civitates propagatas, auctumque Romanum nomen, communione juris, haud intempestive subtexturi videmur.

SUBTHEBÆ, Oppidulum in Thebaico agro. Strab. lib. 9.

SUBTILIS, e. [λεπτὸς, ἰσχνὸς, ἀκριβὴς] notæ significationis. Scaliger existimat Subtile a filis tenuioribus originem traxisse, quæ in tela bene texta oculorum aciem pene fallunt. Et hinc ad multa alia transfertur.
Argumentatio subtilis. Plin. lib. 2. cap. 108. Quintil. lib. 2. cap. 5.
Conclusio subtilis & ad morem dialecticorum formata. Quintil. lib. 7. cap. 4.
Corpora subtilia. Lucret. lib. 3. 196.
Definitio subtilis. Cic. 1. de Orat. 109.
Epistolæ subtiles. V. EPISTOLA.
Filum subtile. Lucret. 4. 86.
Genus subtile vel spinosum potius disserendi. Cic. 3. de Finib. 3. Stoicorum autem non ignoras quam sit subtile, vel spinosum potius disserendi genus.
Gula subtilior. Columel. lib. 8. cap. 16. Hoc igitur perjurium multorum subtiliorem fecit gulam, doctaque & erudita palata fastidire docuit fluvialem lupum.
C. Serenus subtilissimus homo: fuit enim & animi satis magni & consilii. Cic. pro Planc. 12.
Ignis subtilis fulmini. Lucret. lib. 2. 385.
Judicium subtile. Cic. 15. Fam. 6. Nam ad meum sensum, & ad illud sincerum ac subtile judicium nihil potest esse laudabilius, quam est tua oratio. Hor. 2. Epist. 1. 242.
Palatum subtile. Hor. 2. Serm. 8. 38.
Succus subtilissimus. Plin. lib. 11. cap. 5.

SUBTILĬTAS, ātis. f. [λεπτότης] Plin. lib. 10. cap. 75. Hæc nanque restant immensæ subtilitatis animalia. Cic. 1. Acad. 7. Apud nostros enim non ignoras, quæ sit & quanta subtilitas.
Alia est illa, quum veritas ipsa limatur in disputatione, subtilitas. Cic. 2. Off. 35.
Judiciorum subtilitas. Martial. lib. 12. 1.
Quæstionum naturalium intima subtilitas. Quintil. lib. 1. cap. 4.
Scriptorum subtilitas & elegantia. Cic. 4. Fam. 4. Facile cedo tuorum scriptorum subtilitati & elegantiæ.
Angusta subtilitas. V. ANGUSTUS.
Inenarrabilis subtilitas. V. INENARRABILIS.
Ludicra subtilitas. V. LUDUS.
Habere subtilitatem in dubiis. Quintil. lib 1. cap. 7.

SUBTILĬTER, Adv. [λεπτῶς] Cic. 1. Acad. 35. Sed Zeno quum Archesilam anteiret ætate, valdeque subtiliter dissereret, & peracute moveretur, corrigere conatus est disciplinam.
Subtiliter connexæ res. Lucret. lib. 3. 740.
Subtiliter & dilucide. Cic. 1. Tusc. 40. Si vero aut numerus quidam sit animus, quod subtiliter magis quam dilucide dicitur.

Versute & subtiliter dicere. Cic. in Orat. 20.
Disserere de aliqua re subtiliter & copiose. Cic. pro Flacc. 42.
Subtiliter judicare. Cic. 6. Verr. 127. Quod iste eruditus homo, & Græculus qui hæc subtiliter judicat, solus intelligit: si unam literam Græcam scisset, certe non sustulisset.
Subtiliter & Magnifice opponit inter se Quintil. lib. 8. cap. 3.
Subtiliter numerum exequi, pro Minutatim. Liv. lib. 3.
De Repub. quid ego tibi subtiliter? tota periit. Cic. 2. Att. 21. h. e. Quid minuta persequar?
Causas privatas & tenues agere subtilius, capitis aut famæ ornatius. Cic. 9. Fam. 21.
Subtilissime perpolitum. Cic. pro Corn. Balb. 50. A quo hæc quæ ego nunc percurro, subtilissime sunt omnia perpolita.

SUBTIMEO, ui, [ὑποφοβοῦμαι] ēre. Aliquantulum timere, subvereri, subformidare. Cic. 2. Philipp. 36. Nunquid subtimes, ne ad te hoc crimen pertinere videatur?

SUBTRAHO, xi, ctum, [ὑφαιρέω, ὑφέλκω] ĕre. De medio auferre. Plin. lib. 11. cap. 18. Subtrahitur itaque deducta multitudine. Ovid. in Ibin, 424.
Subtrahitur presso mollis arena pede.
Solum subtrahitur. Virg. 5. Æn. 199.
Subtrahere fuga. Cæs. 8. Bell. Gall. 33. Magna autem impedimenta oppidanorum videret, quæ si clandestina fuga subtrahere conarentur, effugere, &c.
Subtrahere e pondere. Plin. lib. 33. cap. 9.
Subtrahere aliquid alicui. Plaut. Cas. 2. 2. 28.
Subtrahere aliquem bello dicitur morbus. Liv. 8. 29. Furium gravi morbo implicitum fortuna bello subtraxit.
Subtrahere se, i. e. Otium amare & dignitates refugere. Plin. in Paneg. O rem memoriæ, literisque mandandam, præfectum Prætorii, non ex ingerentibus, sed ex subtrahentibus legere: eundemque otio, quem pertinaciter amet, reddere.
A curia. Cic. 2. Q. frat. 8. Quo ego me libentius a curia & ab omni Reip. parte subtraho.
Amplexu alicujus subtrahere se. Virg. 6. Æn. 698.
Aspectu alicujus subtrahere se. Virg. 6. Æn. 465.
Colla jugo subtrahere. Ovid. 5. Trist. 2. 40.
Famæ aliquem subtrahere. Plin. Epist. 145.
Invidiæ aliquem subtrahere. Plin. de Viris Illust.
Judicio aliquem subtrahere. Liv. 6. 1. Cui judicio eum mors adeo opportuna, ut voluntariam magna pars crederet, subtraxit.
Labori se subtrahere. Columel. lib. 1. cap. 9. Id minime conducit agricolæ, seu quia nemo suum proprium aliquod opus esse credit: seu quia quum enixus est, non suo, sed communi officio proficit, ideoque labori multum se subtrahit.
Potestati dominorum se subtrahere. Martianus in l. Interdum. §. servi. D. de public. & vectigal.
Materiam furori alicujus subtrahere. Cic. pro Domo 13.
Neque verba sedem habere possunt, si rem subtraxeris. Cic. 3. de Orat. 19.
Timor ipse subtrahit vires. Ovid. 14. Epist. 133.
Subtrahere & adimere alicui vicarium suæ diligentiæ. Cic. pro Muren. 80. Nolite mihi subtrahere vicarium meæ diligentiæ: nolite adimere eum cui Remp. cupio tradere incolumem ab his tantis periculis defendendam.
Subtrahere alvum. Cels. lib. 3. cap. 4.

SUBTRACTUS, Partic. Ulpian. in l. Sed si mors. D. de dona. Ut nunc plenissimam habeat infirmitatem quando ab hac luce fuerit subtractus. Tacit. 1. Ann. 70. Subtracto solo disjecti.

SUBTRISTIS, e. [ὑπολυπηρὸς] Aliquantulum tristis. Ter. And. 2. 6. 16. Subtristis visus est esse aliquantulum mihi.

SUBTUNDO, tŭdi, tūsum, [ὑποκόπτω] ĕre. Idem quod simplex, vel Aliquantum tundere. Tibul. lib. 1. 10. 57.
Flet teneras subtusa genas, sed victor & ipse,
Flet sibi dementes tam valuisse manus. h. e. Genas habens aliquantulum tusas, seu percussas.

SUBTURPIS, e. Adj. [ὑπαισχὴς] Parum turpe. Cic. 2. de Orat. 264. Exprimenda enim sunt, & ponenda ante oculos ea, quæ videantur & verisimilia, quod est proprium narrationis: & quæ sint, quod ridiculi proprium est, subturpia.

SUBTURPICŬLUS, dimin. Cic. 4. Att. 5. Quid? etiam (dudum enim circumrodo quod devorandum est) subturpicula mihi videbatur esse παλινῳδία.

SUBTUS, Adv. [ὑποκάτω] Idem quod Sub. Varr. 1. de R. R. cap. 9. Labris subnigris aut rubicundis, neque resimis superioribus, neque pendulis subtus, mento suppresso. Lucret. lib. 6. 865.
Extemplo subtus frigescit terra, coitque.

SUBTŪSUS, V. SUBTUNDO.

SUBUCŬLA, æ. f. [ὑποχίτων] Genus vestis, quæ fere ex lino fit. Dicta, quod ea subter induamur. Varro de vita Pop. Rom. lib. 1. apud Non. 14. 36. Postquam binas tunicas habere cœperunt, instituerunt vocare subuculam, & indusium. Hor. 1. Epist. 1. 95.
—— si forte subucula pexæ
Trita subest tunicæ. In quem locum sic ait Acron. Subucula proprie dicitur Pannus addititius, a subjiciendo, vel a subsuendo. Intelligit Acron quam vulgo *foderaturam* vel *duplicaturam* appellant.
Subucula apud Sueton. in August. cap. 82. videtur accipi pro eo quod dicimus, *Pourpoint* vel *Chemise rouge ou de blanchet*. Hyeme (ait) quaternis cum pingui toga tunicis, & subuculæ thorace laneo, & fœminalibus & tibialibus muniebantur.
Subucula, Libum quod diis dabatur ex alica, oleo, & melle compositum. Festus.

SUBUCULATUS, a, um. Adj. [ὑποχιτωνωτὸς] Subucula indutus. Quintil. lib. 8. cap. 3. Nec a verbis modo, sed a nominibus quoque derivata sunt quædam, ut a Cicerone subuculatum, & ab Asinio fimbriatum & figulatum.

SUBVECTIO, SUBVECTO, SUBVECTUS. V. SUBVEHO.

SUBVĔHO, xi, ctum, [ἀνάγω, ἀνελκύω] ĕre. Extollere sive Portare. Plin. lib. 34. cap. 1. Sæpe etiam lapides subvehunt, portantes aliena pondera. Liv. 9. 15. Nam infessis omnibus viis per quas commeatus ex Samnio subvehebatur, fame domiti Samnites qui Luceriæ in præsidio erant, legatos misere ad Consulem Romanum. Stat. 3. Sylv. 2. 88.
—— quali te subvehat aura Doris.
Subvehi flumine adverso. Liv. 24. 4. Nuntiantes, Philippum primum Apolloniam tentasse, levibus biremibus LXX flumine adverso subvectum.
Subvehere naves amne contrario. Plin. lib. 21. cap. 12.
Subvehi ad arcem. Virg. 11. Æn. 478.
Subvehere in altitudinem. Plin. lib. 36. cap. 12.
Subveho, Subtus veho. Lucret. lib. 5. 516
Ast alium subter, contra qui subvehat orbem. h. e. Alium esse aerem sub pedibus nostris, qui cælum extrinsecus subvehat & sustollat, quemadmodum videmus a fluviis rotas & haustra sublevari & circumversari. Lambinus.

SUBVECTO, āre. frequent. Plaut. Asin. 2. 2. 74. Ipsos qui tibi subvectabant rure huc virgas ulmeas. Virg. 6. Æn. 303.
Et ferruginea subvectat corpora cymba.
Subvectant saxa. Sil. 4. 21.

SUBVECTOR, ōris. m. Avien. Orbis descript. v. 199.
Bosphorus Inachiæ subvector virginis olim.

SUBVECTIO, ōnis. f. [ἀναγωγὴ] Cæs. 7. Bell. Gall. 10. Sin maturius ex hybernis educeret, ne ab re frumentaria duris subvectionibus laboraret.

SUBVECTUS, ūs. m. [ἀναγωγὴ] Idem. Tacit. 15. Ann. 4. Et provisi ante commeatus, quorum subvectu, &c.

SUBVELLO, ulsi, ulsum, ĕre. Lucil. apud Non. 2. 202. Rador, subvellor, &c. al. Subellor.

SUBVULSUS, vel SUBVOLSUS, a, um. Scipio apud Gell. 7. 12. Qui barba volsa feminibus subvolsis ambulet.

SUBVĔNIO, ēni, entum, [ἐπικουρέω] īre. Adjuvare, propitium esse. Plaut. Aul. 2. 8. 24. Apollo quæso subveni mihi, atque adjuva.
Succurrere & subvenire. Cæs. 5. Bell. Gall. cap. 43.
Curis sobvenit sententia. Stat. 1. Theb. 267.
Dolori subvenire. Plin. lib. 26. cap. 5.
Erroribus subvenire. Cic. 4. Acad. 10. Nam qui voluit subvenire erroribus Epicurus, is qui videtur conturbare veri rationem, &c.
Festinanter subvenire. Cels. lib. 3. cap. 18.
Gravedini quæso omni ratione subveni. Cic. 16. Att. 13.
Homini jam perdito, & collum in laqueum inserenti subvenire. Cic. 6. Verr.
Inopi subvenire. Cic. 15. Fam. 4. Cumque eo animo venissem, ut utrique provinciæ, si ita tempus ferret, subvenirem.
Remediis salutis suæ acrioribus subveniendum putavit. Cic. pro Cluent. 67.
Sanguinem expuentibus subvenit agaricum. Plin. lib. 26. cap. 7.
Solicitudini alicujus subvenire, Opem ferre, adesse. Cic. 2. Fam. 5.
Subvenire, Sensim vel clam venire. Gell. 19. 7. Ut quæque vox indidem digna animadverti subvenerat.
Subvenibo antique pro Subveniam. Plaut. Men. 5. 7. 20.
Subvenitur, impersonale. Cic. de Arusp. Resp. 57. Idemque earum templum inflammavit dearum, quarum ope etiam aliis incendiis subvenitur.
Huic rei subventum est. Cic. 1. Att. 14. Huic quoque rei subventum est maxime a nobis.

SUBVENTŪRUS, a, um. [ἐπικουρήσων] Partic. Ovid. 2. Amor. 16. 28.
Quod si Neptuni ventura potentia vincat,
Et subventuros auferat unda deos.

SUBVENTO, āre. frequent. Plaut. Rud. 1. 4. 11. Spes bona obsecro subventa mihi.

SUBVENTOR, ōris. m. Auxiliator. Inscript. apud Gruter. p. 459. n. 1. POPVLI SVBVENTORI, &c.

SUBVENTANEUS, a, um. Adj. Irritus. Subventanea ova, quæ & Zephyria, & irrita, & hypenemia vocantur. V. Erasmum in Adag. Spes subventanea & subventanea parit. Et Aristot. de Histor. animalium.

SUBVERBUSTUS, a, um. Adj. Stigmate notatus. Tertull. de Pall. cap. 4. Subverbustos in liberalibus.
Subverbusta, Festo est, Verberibus usta; Licentia & petulantia comica vocabulo e multis coagmentato. Sic Uri virgis ferroque secari, dixit Horatius. Ex Turneb. Vulgo legitur, Verubus usta. Festus in hoc loco Plautinam locutionem citat: Ulcerosa, compedita, subverbusta, sordida.

SUBVEREOR, verĭtus sum, [ὑπαισχύνομαι] ēri. Aliquantum vereri. Cic. 4. Fam. 10. Venit enim mihi in mentem subvereri interdum, ne te delectet tarda decessio.

SUBVERTO, ti, sum, [καταστρέφω] ĕre. Verbum rusticum, id significans quod fit dum terra vel aratro, vel alio quovis instrumento super semina conjicitur, & ita undecunque vertitur, ut ipsum semen operiatur. Columel. lib. 11. cap. 2. Idem qui lupinum stercorandi agri causa serit, nunc demum aratro subvertit.
Subvertere, Demoliri, destruere. Sallust. in Jugurth. 30. Probarent ne tantum flagitium, an decretum Consulis subverterent, parum constabat.
Operum subvertere moles. Ovid. 6. Fast. 645.
Subvertere, pro Perdere calumniis. Tacit. 3. Ann. 7. Quum omnis domus delatorum interpretationibus subverteretur.

SUBVERSUS, Partic. [κατεστραμμένος] ut, Majestas soliorum subversa jacet. Lucret. lib. 5. 1133.
Subversa domus. Tacit. 4. Hist. 42.

SUBVERSIO, ōnis. f. Arnob. 1. Subversio humani generis.

SUBVERSOR, ōris. m. Tacit. 3. Ann. 28. Suarum legum auctor idem ac subversor.

SUBVERSO, āre. frequent. Plaut. Curc. 4. 1. 23. Vel qui ipsi vortant, vel qui alii subvorsentur, præbeant. Lambinus legit Subvertendos. al. Aliis ut versentur.

SUBVEXUS, a, um. Adj. [ἀνωφερὴς] ut Convexus dicitur, & Devexus. Liv. 25. 36. Omnia fastigio leni subvexa.

SUBVIRIDIS, e. [ὑπόχλωρος] Aliquantum viride. Plin. lib. 47. cap.

cap. 10. Balanitæ genera duo habent, subviride, & Corinthii æris similitudine. Idem lib. 25. cap. 9. Therionaca fruticosa, foliis subviridibus, flore roseo.

SUBŬLA, æ. f. [ὀπήτιον] Instrumentum cerdonum, quod ad perforandos calceos ac suendos utuntur. Martial. 3. 16.
Quodque tibi tribuit subula, sica rapit. Columel. lib. 6. cap. 5. Ænea subula pars auriculæ latissima circumscribitur, ita, &c.

SUBŬLO, ōnis. m. est Festo Tibicen Hetrusca lingua, quod vocabulum soni imitatione factum esse putat Turnebus, ut sit Subulo tanquam Sibilo.
Subulo finitimas propter astabat aquas. Ennius apud Varr. de L. L. 6. 3. Et Auson. Epigr. 70. 8. Lucili vatis subulo.
Subulones, dicuntur Cervi quibus sunt cornua simplicia, minimeque ramosa, ad subularum similitudinem. Plin. lib. 11. cap. 37. Aliis simplicia tribuit, ut in eodem genere subulonibus ex argumento dictis. Idem lib. 28. cap. 17.

SUBULCUS, i. m. [συβώτης, συφορβός, ὑοβότης, ὑοβοσκός] Qui suum dux est: cuique porcorum nutriendorum cura commissa est. Varr. de R. R. lib. 2. cap. 4. Altitudinis haræ modus sit, ut subulcus facile circumspicere possit, nequis porcellus a matre opprimatur. Columel. in præfat. lib. 1. Porculatoris vero & subulci diversa professio, diversæ pastiones.
Hircosus subulcus, i. e. Male olens. Martial. lib. 10. 98. ad Publium,
Hircosi mihi filios subulci.
Tardus. Virg. 10. Ecl. 19.
Venit & opilio, tardi venere subulci. al. Bubulci.

SUBVŎLO, [ὑποπέταμαι] āre. Paululum volare, vel Sursum volare. Columel. lib. 8. cap. 8. Pulli vero facilius sub matribus pinguescunt, si jam firmis prius quam subvolent, paucas subtrahas pinnas, & obteras crura, ut uno loco quiescant. Ovid. 14. Met. 507.
In cælestem locum subvolare. Cic. 1. Tusc. 40. Eam porro naturam esse quatuor omnia gignentium corporum, ut quasi partita habeant inter se & divisa momenta, ut terrena & humida suopte nutu, & suo pondere ad pares angulos in terram & in mare ferantur: reliquæ duæ partes, una ignea, altera animalis, ut illæ superiores in medium locum mundi gravitate ferantur & pondere, sic hæ sursum rectis lineis in cælestem locum subvolent, sive ipsa terra superiora appetente, sive quod a gravioribus leviora natura repellantur.

SUBVOLTURIUS, V. SUBVULTURIUS.

SUBVOLVO, volvi, volūtum, [ὑποκυλίνδω] ĕre. Virg. 1. Æn. 425.
Instant ardentes Tyrii pars ducere muros,
Molirique arcem, & manibus subvolvere saxa.

SUBUR, [Σόβυρ] est Hispaniæ oppidum ad flumen Rubricatum, ut scribit Plin. lib. 3. cap. 3. vulgo *Cubelles*. Olivarius in Melam dicit nunc vocari *Siges*.

SUBURBIUM, i. n. [προάστεια] quasi Via sub urbe, hoc est urbi contigua: sunt frequentes extra urbem domus instar vici urbani ædificatæ. Cic. 12. Philipp. 24. Hisce ego me viis committam, qui Terminalibus nuper in suburbium, ut eodem die reverterer, ire non ausus sim? Idem 3. Q. frat. 1. In ejus sermone ego utrunque soleo admirari, & te de suburbano emendo, quum ad illum scribas, non modo ad me non scribere, sed etiam aliam in sententiam de suburbio scribere. Vetus exemplar De suburbano legit.

SUBURBĀNUM, i. & plur. SUBURBANA, ōrum. n. [προάστειον] significat Prædium extra urbem. Suburbana in plurali tantum, significat Frequentias domorum extra urbem, quæ tamen sub urbe sint. Plin. 3. Epist. 11. Fui apud illum in suburbano. Sueton. de August. cap. 6. Nutrimentorum ejus ostenditur adhuc locus in avito suburbano juxta Velitras permodicus.
Deportare aliquid in suburbana amicorum. Cic. 3. Verr. 54.

SUBURBĀNUS, a, um. Adj. [προαστειος] ut, Suburbanus ager, qui urbi vicinus & proximus est. Cic. 2. de Divin. 69. Ita aqua Albana deducta ad utilitatem agri suburbani, non ad arcem urbemque retinendam.
Fundus suburbanus. Cic. 3. Q. frat. 1.
Gymnasium suburbanum. Cic. 1. de Orat. 98.
Hortus suburbanus. Cic. pro Rabir. Posth. 26.
Hortulus suburbanus. Plin. lib. 35. cap. 10.
Littora suburbana. Plin. lib. 9. cap. 18.
Regio suburbana Italiæ. Columel. lib. 11. cap. 2.
Rura suburbana. Hor. 1. Epist. 9. 76.
Rus amœnum & suburbanum. Cic. pro Rosc. Amer. 133.
Villa suburbana. Catul. ad Fund. 42. 6.

SUBURBANĬTAS, ātis. f. [τὸ προαστεῖον] Cic. 4. Verr. 117. Sic populi Romani jucunda suburbanitas est hujusce provinciæ.

SUBURBICARIUS, a, um. Idem ac Suburbanus. Suburbicariæ regiones & Suburbicariæ partes in l. 9. De annonis & tribut. in C. Theod. l. 12. de extraordinar. muner. eod. C. & l. 12. de indulgen. debitor. & in Notitia Imperii Romani, ubi de Comite rerum privatarum per occidentem tractatur.

SUBURGEO, ēre. Virg. 5. Æn. 202.
Attulit ipse viris optatum casus honorem:
Namque furens animi, dum proram ad saxa suburget
Interior, spatioque subit Sergestus iniquo,
Infelix saxis in procurrentibus hæsit. Suburget, Aliquantum urget. Ad saxa, Quæ Menetes prudenter vitarat, quæque Cloanthus feliciter pertransierat. Interior, Sinisterior, ab læva parte. Siquidem paulo ante dixerat, 169.
Ille inter navemque Gyæ, scopulosque sonantes
Radit iter lævum interior. Spatio iniquo, Nimis arcto, non satis magno pro captu Centauri suæ navis, angusto.

SUBŪRO, ssi, stum, ĕre. pro Leviter urere. Suet. in August. cap. 68. Solitusque sit crura suburere nuce ardenti, quo mollior pilus surgeret.

SUBURRA, æ. f. [Σούβουρα] Vicus Romæ: a quo Regio Suburrana dicta est, ut scribit Junius: ab eo quod fuerit sub urbe antiqua. Varro autem 4. de L. L. 8. a Pago Succusano, putat dictam Succusam: deinde mutatis literis Suburram. Nunc, ait ibidem Varro, scribitur tertia litera c, non b. Pagus Succusanus, quod succurrit carinis. Quintil. lib. 1. cap. de Orthographia, Quid quæ scribuntur aliter quam enuntiantur? Paulo post, Suburra quum tribus literis notatur, c tertiam ostendit. Vide etiam Pompeium Festum lib. 17. in verbo Suburra. Hinc, Suburranus, adjectivum; ut, Regio Suburrana, in qua meretricum diversoria erant: quæ ob id Suburranæ dicuntur a poetis. Hæc Sipontinus ex Festo. Martial. lib. 6. 65.
Famæ non nimium bonæ puellam,
Quales in media sedent Suburra, &c. Liv. 3. Si haud multo postquam pestilentia in urbe fuerat, in juventutem grassantem in Suburra incidisse. Juven. 10. Sat. 156.
—— & media vexillum pono Suburra.

SUBURRANUS, vel ut frequentius scribitur SUBURANUS, a, um. Plin. lib. 8. cap. 3. Itaque quatuor solæ erant a partibus urbis, in queis habitabant, Suburrana, Palatina, Collina, Exquilina. Hor. Epod. 5. 58.
Latrent Suburanæ canes.

SUBVULTURIUS, a, um. Adj. [ὑπογύπιος] Corpus subvulturium Plauto dictum, rapiens ad se homines, quemadmodum solent vultures, Rud. 2. 4. 8. Eja corpus cujusmodi, subvulturium?

S U C

SUCCASSES, Aquitaniæ populi, apud Plinium lib. 4. cap. 19.

SUCCĒDO, ssi, ssum, [ὑπεισέρχομαι, διαδέχομαι, ἀντικαθίσταμαι] ĕre. Subire. Servius ad illud Virg. 5. Ecl. 6.
Sive antro potius succedimus. Succedimus, (inquit) & dativo & accusativo casibus, secutus tam veterem quam nostram consuetudinem suo more jungit. Hactenus Servius. Notandum est autem multo frequentius legi cum dativo, ut Urbi, tecto, antro succedere, quam cum accusativo, Urbem, &c. Virg. 3. Georg. 418.
Aut tecto assuetus coluber succedere, & umbræ, &c.
Succedere, Ingredi. Virg. 8. Æn. 123.
—— & nostris succede penatibus hospes. Idem 4. Æn. 10.
Aquæ jussæ rex succedit. Ovid. 11. Met. 142.
Antro succedimus. Virg. 5. Ecl. 19.
Muris, portis succedere, &c. Liv. 23. Cæs. 2. Bell. Gall. 6.
Tectis succedere, Domum ingredi. Ovid. 2. Met. 766.
Terris alicujus succedere. Virg. 7. Æn. 214.
Tumulo imo successit. Virg. 5. Æn. 93.
Vallo successit acies Romana. V. ACIES.
Urbi parvæ succedimus. Virg. 3. Æn. 276.
Ad muros succedere. Liv. 8. Idem lib. 1. Albano non plus animi erat, quam fidei: nec manere ergo, ne transire aperte ausus, sensim ad montes succedit.
Aliquo succedere. Cic. pro Domo 116. Tectum quo imbris vitandi causa succederet, nullum haberet.
Murum succedere. Tacit. 2. Ann. 20.
Et eodem modo cum accusativo jungit Sallustius. Cum murum hostium successisset, pœnas dederat.
Minutatim succedere. Lucret. lib. 6. 1189.
Subire & succedere sub acumen styli. Cic. 1. de Orat. 151. Omnia sub acumen styli subeant & succedant necesse est.
Succedere, In alterius locum venire. Cic. in Pison. 88. Quum tu non solum quod tibi succederetur, sed quod Gabinio non succederetur, exanguis & mortuus concidisti. Idem 12. Fam. 4. Dolabella valde vituperabatur ab hominibus non insulsis, quod tibi tam cito succederet.
Succedere in locum alterius. Cic. ad Brut. 13. Sororis meæ liberos obliviscaris esse Lepidi filios, meque his in patris locum successisse existimes. Idem 3. Offic. 76. Quid ergo? hic non noceat, qui quodam quasi veneno perficiat ut veros heredes moveat, in eorum locum ipse succedat?
In vicem alterius succedere. Plin. lib. 11. cap. 37.
Succedere in orbem prælio. Liv. 6.
Succedere in pugnam. Liv. 9.
Succedere in paternas opes. Liv. 21.
Succedere sub primam aciem. Cæs. 1. Bell. Gall. 24.
Successit vicarius muneri alterius. Cic. 6. Verr. 81. Succedam ego vicarius tuo muneri, suscipiam partes quas alienas esse arbitrabar.
Ad summum succedere honorem, Conscendere. Lucret. lib. 5. 1122.
Alicui succedere. Cic. de Clar. Orat. 87.
Proxime alicui succedere. Quintil. lib. 1. cap. 9.
Si proinde ut ipse mereor, mihi successerit. Cic. 10. Fam. 4.
Nihil semper floret, ætas succedit ætati. Cic. 11. Philip. 39.
Honori alicujus succedere. Ovid. 2. Met. 590.
Orationi succedere. Cic. pro Corn. Balb. 4.
Magnis succedere, & æquales habere. Cic. in Orat. 105.
Succedere in tabernaculum, pro Subire. Curt. lib. 4. Strenueque opere perfecto, in tabernaculum, ex quo tota acies hostium conspiciebatur, successit.
Succedere, [προχωρεῖν] Prospere cedere, & evenire. Ter. And. 4. 1. 46. Hac non successit, alia aggrediemur via. Liv. 8.
Si quando minus succedet, magnum tamen periculum non adibit. Cic. in Orat. 98.
Succedit ex sententia. Cic. ad Brut. 9. Nos te, tuumque exercitum expectamus, sine quo, ut reliqua ex sententia succedant, vix satis liberi videmur fore.
Si ex sententia successerit, bene erit opera posita. Cic. 2. Q. frat. 13.
Melius succedit tempus. Cæs. 3. Bell. Civill. 49.
Succedere, Prospere cedere, &c. cum dativo. Liv. 21. Non ita prospere ubi ita ad effectum operis ventum est, cœptis succedebat.
Successit, pro Accidit. Plin. lib. 28. cap. 8. Quod si successerit alienari mente, ac vel ex equo hominem decidere.
Successum est, impersonaliter. Cic. 13. Fam. 30. Qui cum forte Quæstor Macedoniam obtineret, neque ei successum esset, Pompeius in eam provinciam cum exercitu venit.

SUCCESIUS,

Successus, a, um. Partic. [προκεχωρημένος] Quod prospere cessit. Cic. 16. Fam. 11. Nam quum omnia mea causa velles mihi successa, etiam tua.

Successūrus, a, um. Partic. Ovid. 2. Met. 788.
Murmura parva dedit; successurumque Minervæ
Indoluit.

Successus, ûs. m. [εὐτύχημα] Eventus tam bonus quam malus: sæpius tamen bonus. Virg. 2. Æn. 386.
Atque hic successu exultans animisque Chorœbus. Liv. 2. Inde consilium ex re natum, insidiis ferocem hostem captandi, gaudere etiam multo successu Fabiis audaciam crescere.
Successus & eventus. Plin. lib. 27. cap. 8.
Acrior ipso successu. Virg. 5. Æn. 210.
Lætior successu. Ovid. 8. Met. 384.
Prosperi successus. Liv. 1. in præfat.
Augere successus novis successibus. Claud. 1. in pr. Conf. Stilich. 2.
Carere successu. Ovid. 1. Epist. 18.
Urgere successus suos, Non pati prosperos successus languescere, Faventem fortunam prosequi. Lucan. lib. 1. 148.

Successor, ōris. m. [διάδοχος] Qui succedit. Martial. lib. 9. 48.
Sic quasi Pythagoræ loqueris successor & hæres. Cic. 1. Q. frat. 2. Successorem habes perblandum.
Successorem mittere vel dare alicui, est quod nunc *Officium auferre* vulgo dicimus. Lamprid. de Alexand. Si unquam alicui præsentium successorem dedit, semper illud addidit, Gratias tibi agit Respu. Capitolinus in Antonium, Successorem viventi judici nulli dedit, nisi Orphito præfecto urbis. Bud. Ovid. 4. Trist. 10. 53. Idem 4. de Pont 9. 38.
Successor tanti frater honoris erit.
Quum successor aliquid immutat de institutis priorum. Cic. pro Flacc. 33.
Præfinit enim successori diem. Cic. de Provinc. Conf. 37.

Successio, ōnis. f. [διαδοχὴ] Plin. lib. 12. cap. 14. Feruntque ᴍᴍᴍ non amplius esse familiarum, quæ jus per successiones id sibi vindicent.
Successio in locum. Cic. ad Brut. 17. Quid hoc mihi prodest, si merces Antonii oppressi poscitur, in Antonii locum successio?
Successio voluptatis. Cic. 1. de Fin. 37. Ut enim cum cibo potioneque fames sitisque depulsa est, ipsa detractio molestiæ consecutionem adfert voluptatis: sic in omni re doloris amotio successionem efficit voluptatis.
Successio provinciarum. Cic. 8. Fam. 1. Præterea Marcellus quod adhuc nihil retulit de successione Provinciarum Galliarum.

Succedaneus, a, um. Adj. [διαδεκτικός] Suppositus vicarius, vel Qui alteri succedit. A succedendo, non a succidendo (quod vult Gell. 4. 6.) uti docet Scaliger ad Festum. Plaut. Epid. 1. 2. 37. Ut meum tergum stultitiæ tuæ subdas succedaneum?
Succedaneum alicui dare. Justin. 38. 6.
Hostiæ succedaneæ dicebantur, Quæ, cum primis hostiis litatum non erat, aliæ tuendi piaculi gratia subdebantur & succedebant, ob id Succedaneæ a succedendo nominatæ. Sic Beroaldus ad Apul. lib. 8. Asinus pro homine succedaneus.
Succedaneus alieni periculi. Ulpian. D. de administratione tutorum. l. Si plures. h. e. Sustinere incommodum alieni periculi, vel alterius culpam sustinere.

Successivus, a, um. Adj. Lactant. de Opificio Dei cap. 12. Mirabile institutum Dei est, quod ad conservationem generum singulorum, duos sexus maris ac fœminæ machinatus est, quibus inter se per voluptatis illecebras copulatis, successiva soboles pararetur, ne omne genus viventium conditio mortalitatis extingueret.

Successorius, a, um. Adj. Paul. in l. 1. D. de jur. & fact. ignor. Ignoret autem sibi ex successorio capite bonorum possessionem competere.

Succendo, di, sum, [ὑποπυρόω] ĕre. Incendere. Liv. 28. Quum turbam fœminarum puerorumque imbellem inermemque cives sui cæderent, & in succensum rogum semianima pleraque injicerent corpora, &c.
Crines succendit flamma. Lucan. lib. 6. 179.
Classica succendere cantu. Lucan. lib. 6. 166.

Succensus, a, um. Partic. [ὑποπυρωθεὶς, ὑπόπυρος] ut, Ignibus succensis torreri. Cic. in Pison.
Amore alicujus succensus. Ovid. 15. Epist. 167.
Ira succensus. Sil. lib. 1. 169.
Mero multo ad bella succensi Lapithæ. Senec. Herc. fur. 9.
Ira succensa rabie. Claud. 4. Conf. Hon. 242.
Mentes succensas agit libido. Senec. Hippol. 4.

Succenseo, ui, [χολόω] ēre. In re gravi & justa irasci, ut ait Donatus. Idem alio loco, Succensere, inquit, is dicitur, qui quum amare debeat, læsus irascitur. Plaut. Asin. 1. 2. 26. Aut cur postremo filio succenseam, patres ut faciunt cæteri? Idem Capt. 3. 5. 22. An obsecro hercle te, id nunc succenses mihi? i. e. An propter id, ut interpretatur Donat. Ter. And. 2. 3. 2. Si id succenseat nunc. Ibid. 4. 1. 30. Cic. 2. Att. 1. Mihi quod defendissem, leviter succensuit. Ovid. 17. Epist. 34.
Nec tamen irascor: quis enim succenset amanti?
Non enim jam metuo ne tu illi succenseas: illud vereor, ne tibi illum succensere aliquid suspicere. Cic. pro Deiot. 35.
Dii hominibus irasci & succensere consuerunt. Cic. pro Rosc. Com. 46.

Succentivus, V. **succino**.

Succenturio, [ὑποκαταχέω] āre. proprie significat, Explendæ centuriæ gratia numerum supplere, auctore Fest. A re militari translatio facta, ut ait Donat.
Succenturia, centum require. Plaut. Fragm.
Translate apud Gell. 15. 8. Alia esca melior atque cautior succenturietur.

Succenturio, vel **Subcenturio**, ōnis. m. Liv. 8. 8. Qui centurioni substituitur.

Succenturiātus, a, um. Adj. [ὑποκατάχατος] unde, Succenturiati milites dicuntur non primæ, sed secundæ centuriæ; ubi ad insidiandum maxime collocabantur: ex quo In succenturiis, quasi In insidiis, quempiam positum appellamus. Ter. Phorm. 1. 4. 52. Nunc prior adito tu: ego in insidiis hic ero succenturiatus. In quem locum sic scribit Donatus; Succenturiati dicuntur, Qui explendæ centuriæ gratia subjiciunt se ad supplementum ordinum.

Succerda, æ. f. [ὑόχοδον] Stercus suillum. Titinn. Quid habes, nisi unam arcam sine clave, eo condis succerdas? Fest. Fortasse scribendum Suscerda, ut Muscerda.

Succerno, crēvi, crētum, [ὑποκρίνω, ἀποκρίνω] ĕre. Separare, secernere. Plin. lib. 8. cap. 11. Farinario cribro succernunt. Plaut. Pœn. 3. 1. 10. Nam iste quidem gradus succretus est cribro pollinario.
Succernere de. Cato cap. 37. Partem de nucleis succernito, & in lacum conjicito.

Successor, **Successio**. V. **succedo**.

Succīdo, di, sum, [ὑποτέμνω, ὑποκόπτω] ĕre. ex Sub & Cædo. Plin. lib. 16. cap. 12. Postea tota arbor succiditur, & medulla ejus uritur. Ovid. 4. Fast. 231.
Naiada vulneribus succidit in arbore factis.
Trunco succisa fagus. Senec. Herc. OEth. 13.
Nemus succisum. Lucan. lib. 4. 138.
Segetes succidere. Virg. 1. Georg. 297. Cæs. 4. Bell. Gall. 19. Omnibus eorum agris vastatis, frumentis succisis, &c.
Seges succiditur ense. Sil. lib. 15. 536.

Succīdia, æ. f. [ταρίχευμα] Tergum, sive massa carnis porcinæ salita, & in necessarium usum servata: quæ quoties opus est, succiditur. Nonius Succidiam pro Lardo exponit. Succidia autem continet pernam, petasonem, & lardum. Varr. lib. 4. de L. L. 22. Non a succidendo, sed a suibus cædendis, sive edendis, nam id pecus primum occidere cœperunt domini, & ut id servarent, salire. Idem de R. R. lib. 2. cap. 4. Ignavum & sumptuosum esse, qui succidiam in carnario suspenderit potius ab laniario, quam ex domestico fundo? Ibid. E queis succidias Galli optimas & maximas facere consueverunt. Rectius itaque Succidam a succo dici putaveris. Proinde penultimam habet correptam, quæ in Succido producitur.
Succidia, per translationem. Cic. de Senect. 57. Jam hortum ipsi agricolæ succidiam alteram appellant. i. e. ut ait Non. 2. 782. Successionem necessariam. Quem Ciceronis locum facit illustriorem Plin. lib. 19. cap. 14. Hortorum Cato prædicat caules. Hinc primum agricolæ æstimabantur prisci, & sic statim faciebant judicium, nequam esse in domo matremfamilias (etenim hæc cura fœminæ dicebatur) ubi indiligens esset hortus. Quippe e carnario aut macello vivendum esse. Indiligens hortus, i. e. Indiligenter cultus.
Succidias humanas facere. i. e. Homines concidere. Cato apud Gell. 13. 24.

Succĭda, æ. f. Lana, a succidendo, ut quidam volunt: quod talis sit, qualis succisa est, hoc est, plena sordibus. Varr. de R. R. lib. 2. cap. 11. a sudore derivat: dicit enim, Tonsuræ tempus inter æquinoctium vernum & solstitium, quum sudare inceperunt oves, a quo sudore recens lana tonsa, succida est appellata. Rectius itaque succidam a succo dici putaveris. Est enim sudor, velut succus lanæ recens tonsæ. Proinde penultimam habet correptam quæ in Succido producitur. Juven. 5. Sat. 25.
Qualis cœna tamen? vinum quod succida nolit
Lana pati.
Succida lana involutum. Cels. lib. 4. cap. 4. de tussi, Imponendaque extrinsecus supra id quod dolet, lana succida ex aceto est.

Succĭdus, a, um. Adj. Succulentus, & bene habens. Plaut. Mil. 3. 1. 193. Lautam vis, an quæ nondum sit lauta? ᴘᴀ. Siccam, succidam. i. e. Volo quæ nondum lavet, sed sicca sit, quæ tamen sit succulenta, & bene habita. Hoc autem eo est lepidius, quod allusum est ad lanam, quæ illota succida est: lauta, jam non succida. Turneb. Adversf. 7. 6.

Succīsīvus, a, um. Adj. [πάρεργος] unde Tempus succisivum, dicitur Quod subtrahitur & succiditur a rebus necessariis & urgentibus, ut ad aliquem usum accommodemus. Gell. lib. 20. cap. 11. Quantum autem vitæ mihi deinceps deum voluntate erit, quantumque a cura publica, & a re familiari, procurandoque cultu liberorum meorum dabitur otium, ea omnia succisiva & subsecundaria tempora ad colligendas hujuscemodi memoriarum delectatiunculas conferam. Cic. 1. de Legib. 9. Succisiva quædam tempora incurrunt, quæ ego perire non patior: ut siqui dies ad rusticandum dati sint, ad eorum numerum accommodentur quæ scribimus. Alii scribunt Subcisivus, alii Subsecivus. V. **subseco**.
Operæ succisivæ, Quæ post necessarias fiunt, & quasi intermissariæ. Cic. 2. Philipp. 20. Nec vero tibi de versibus respondebo: tantum dicam breviter, neque illos, neque ullas te omnino literas nosse: me nec Reip. nec amicis unquam defuisse: & tamen in omni genere monimentorum meorum perfecisse operis succisivis, ut meæ vigiliæ, meæque literæ, & juventuti utilitatis, & nomini Romano laudis aliquid afferrent. Idem 2. de Orat. 364. An se nescire, quæ ego sero quæ cursim arripui, quæ succisivis operis, ut aiunt, iste a puero summo studio, summis doctoribus?
Temporum succisiva. Substantive. Quintil. lib. 1. cap. 12. Quibus potius studiis hæc temporum velut succisiva donabimus?
In succisivum esse, Mensorum agrorum apud antiquos locutio aliquid præter id quod demetiendum erat, superesse videbatur. Varr. 1. de R. R. cap. 10. Ad hoc principio mensores nonnunquam dicunt in succisivum esse unciam agri, aut sextantem, aut quid aliud, quum ad jugerum pervenerint.
Hinc Subcisiva apud Sueton. in Domit. cap. 9. Subcisiva, quæ divisis per veteranos agris carptim superfuerunt, veteribus possessoribus ut usucapta concessit. Quem locum exponens Beroald. In codicibus, inquit, luculentorum scriptorum multijugis modo Subsiciva, modo Subcisiva scribi deprehendes. Eadem tamen hujus verbi vis est, & significantia: nam Subcisiva dicuntur, quæ subcisa sunt, & quasi subtracta: a subcidendo dicta, quasi relicta. Quod si Subsiciva legeris a subsecando inclinabitur. Plin. in procem. Nat. Hist &

& Aulus Gellius in novissimo Noctium Atticarum, Subcisiva sive Subsiciva tempora dixerunt, Quæ subducta, subtractaque sunt, & veluti subcisa, sive subsecta a rebus necessariis. Eadem dictione usus est Cic. 1. de Legib. Apul. in ultimo de Asino aureo: Quid subsicivum quamvis iteratæ jam traditioni remansisset? ubi Subsicivum posuit pro Reliquum. Idem in eadem significatione dixit in octavo: Ac me relictum solum, ac subsicivum, cum fastidio plerique prætéribant. Itidem Tranquill. Subcisiva appellat Portiunculas agrorum, quasi subcisas relictasve, quæ velut reliquiæ in dividendis agris superfuerant. Talia Domitianus concessit veteribus possessoribus, qui videlicet illos agros prius possederant, quam veteranis dividerentur. Idem Apul. scribit in Apolog. Pythagoram animadvertisse everriculum, quod genus retis est, trahi a piscatoribus juxta Metapontum in litore Italiæ suæ, quam subsicivam Græciam fecerat. Ubi Subsiciva Græcia accipi videtur, quasi pro Subsecta, succisaque & veluti Secundaria Græcia, quæ est Italiæ portio, quam Græci Magnam Græciam appellaverunt. Hæc Beroald. V. SUBSECO. Æginius Urbicus in Frontinum, Subseciva, inquit, ea dicuntur, quæ assignari non potuerunt. id est, quum sit ager centuriatus in loca culta divisus, quæ in centurias erant, quum centuria expleri non potuit, subsecivum appellant. Hæc aliquando auctor divisionia aut sibi reservavit, aut aliquibus concessit, aut Reipublicæ, aut privatis personis. Subseciva quidam vendiderunt, quidam vectigalibus certo tempore locant. Domitianus per totam Italiam subseciva possidentibus donavit. Hæc Aggenus.

SUCCĬDO, cĭdi, cāsum, [ὑποπίπτω] ĕre. quasi Subtus cadere. Gell. Jam continuo labore gravia genua succiderant. Plaut. Curc. 2. 3. 30. Tenebræ oboriuntur, genua inedia succidunt.
Artus succidere. Lucret. lib. 3. 157.
Succidere etiam dicuntur, qui cadunt in genua. Senec. de Provid. Etiamsi succiderit, de genu pugnat.
Genua labore succiderant. Curt. 9. 5. 7.

SUCCĀSUS, ûs. m. Varro apud Non. 6. 21. Ventus succasu vehementius sufflare. al. Occasu.

SUCCĬDUUS, a, ûm. Adj. [ὑπόπτωτος] Quod est pronum ad casum, sive ferme cadens. Ovid. 13. Epist. 24.
Succiduo dicor procubuisse genu.
Gressus succidui titubant. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 153.
Poplite succiduo genua intremuere. Ovid. 10. Met. 458.

SUCCIDUS, V. SUCCUS.

SUCCINGO, xi, ctum, [ὑποζωννύω] ĕre. Subtus cingere, ut solemus quo expeditiores simus ad aliquod opus faciendum. Ovid. 13. Met. 733.
Illa feris atram canibus succingitur alvum,
Virginis ora gerens. De scylla.
Terrore se frustra succinxerit. Plin. Paneg. 49.
Succingere se canibus, armis, &c. pro Circundare & sepire copiis & potentia, ut ait Budæus. Cic. 7. Verr. 145. Hoc etiam iste infestior quod multo se pluribus & majoribus canibus succinxerat. Liv. 21. Si ex bellis bella serendo succinctus armis legionibusque vivat.
Vestem ritu succincta Dianæ. Ovid. 10. Met. 546.
Ministri succincti. Ovid. 4. Fast. 413.

SUCCINCTUS, a, um. Partic. Hor. 2. Serm. 6. 107.
—— veluti succinctus cursitat hospes.
Succinctus cultro, Qui cultrum succinctum habet. Liv. 7.
Ferro. Liv. 40. 7.
Gladio succinctus. Auctor ad Herenn. lib. 4. 66.
Pugione. Cic. 13. Philip. Galam eodem pugione succinctum videtis.
Pinus succincta comas. Ovid. 10. Met. 103.
Urbs succincta portubus, circumsepta, ac munita. Cic. de Lege Agrar. 86. Deleta Carthago est, quod cum hominum copiis, tum ipsa natura ac loco succincta portubus, armata muris, &c.
Nervis corpus succinctum. Plin. lib. 20. cap. 17.
Pectora succincta curis. Stat. 5. Sylv. 1. 77.
Compar. Plin. lib. 16. cap. 10. Easdem arbores alio nomine esse per oram Italiæ, quos tribulos vocant, plerique arbitrantur, sed graciles, succinctioresque & enodes. h. e. Compactiores & densiores.
Succinctus, Agilis & paratus. Quintil. lib. 2. cap. 2. At nunc proni atque succincti ad omnem clausulam non exurgunt modo, sed etiam excurrunt.

SUCCINGŬLUM, i. n. [ὑποζωστήρ] Balteum inquit Festus.
Meo quidem animo, ab Hippolyta succingulum Hercules haud æque magno unquam abstulit periculo. Plaut. Men. 1. 3. 17.

SUCCINCTE, Adv. Sidon. 1. Epist. 9. Faber super his aliqua succinctius. Ammian. 15. 20. Succinctius edocebo. Idem 28. 1. Nec pigebit docere succincte.

SUCCINCTORIUM, i. n. Augustin. contra Manich. 2. 15. Fecerunt de foliis fici sibi succinctoria.

SUCCINCTULUS, a, um. Apul. 2. Miles. Fasciola prænitente altiuscule sub ipsas papillas succinctula.

SUCCĬNO, [ὑπαυλέω] ĕre. ex Sub & Cano compositum, quasi Canendo subsequi, & invicem respondere: ut solent mendici. Hor. 1. Epist. 17. 48.
—— clamat, Victum date, succinit alter,
Et mihi dividuo findetur munere quadra.

SUCCENTĬVUS, a, um. Adj. unde, Tibia succentiva, apud Varr. de R. R. lib. 1. cap. 2. V. Incentivus, in INCINO.

SUCCENTUS, ûs. m. Mart. Capel. 1. 6. Succentibus convenire.

SUCCENTOR, ōris. m. Ammian. 19. 28. Paulo succentore fabularum crudelium. i. e. Incentore.

SUCCĬNUM, i. n. [ἤλεκτρον] Græcis electrum, Germani gentilitio nomine *glessum* appellant. Tacit. Germ. 45. Autumno quibusdam pinei generis arboribus exudatur, & ut gummi ex cerasis, copia humoris erumpit, & rigore aut tepore autumnali densatur. Intumescente æstu raptum ex insulis Septentrionalis Oceani expuitur in litus, ibique vadis inter cætera maris eructamenta rude colligitur. Ex Plin. lib. 37. cap. 3. Succinum nostræ officinæ (inquit Ruellius) ruraque, & vulgus medicorum *ambram* vocant *citrinam*: Mauritani *karabe*. gestant nostræ mulieres decoris causa: quædam monilium vice: aliæ in orbiculis quibus suas preces numerant. Plin. lib. 37. cap. 4. Arboribus succum esse prisci nostri credidere, ob id succinum appellantes.
Pinguia succina. Juven. 6. Sat. 572.

SUCCĬNUS, a, um. Adj. [ἠλεκτρικός] ut, Succina gutta. Martial. 6. 15.
Dum Phaethontea formica vagatur in umbra,
Implicuit tenuem succina gutta feram. Pro Succinea.

SUCCĬNEUS, a, um. aliud Adj. Plin. lib. 22. cap. 23. Succineis novaculis, aut argenteo apparatu comitante.

SUCCISIVUS, V. post SUCCĬDO

SUCCLAMO, [ἐπιφωνέω] āre. Idem quod Acclamare. Liv. 3. 50. Hæc Virginio vociferanti succlamabat multitudo, nec illius dolori, nec suæ libertati se defuturos.
Succlamare ad. Liv. 10. 25. Ain' tandem, inquit, num castra vallata non habetis? ad hoc quum succlamatum esset: duplici quidem vallo, & fossa, & tamen in ingenti metu esse.
Succlamatum est & frequenter a militibus. Cic. 11. Fam. 13.
Succlamari dicitur aliquis de quo sermones palam ac publice habentur. Quintil. Decl. 18. In illa virgine publica succlamat invidia. Item Decl. 19. Omnium maledictis succlamatus, omnium denotatione damnatus est.

SUCCLAMATIO, ōnis. f. [ἐπιφώνημα] Liv. 40. 36. Si ex eo quod aut inter se loquantur, aut succlamationibus apud concionantem imperatorem significent, quid sentiant, &c. Idem 28. 26.

SUCCOLLO, [ἀνατίθεμαι] āre. Collum supponere, sustollere, sublevare cervicibus subjectis, quod proprie est eorum qui aliquem in lectica gestant. Sueton. in Othon. cap. 6. Succolatus, & a præsente comitatu imperator consalutatus, &c. Plin. lib. 35. cap. 10. Sunt in ejus exemplaribus nobiles palustri accessu villæ, succollantium specie mulieres labentes, trepidæque feruntur.
Apes regem suum sequuntur quocunque it, & fessum sublevant, & si nequit volare, succollant. Varr. de R. R. 3. 16.

SUCCONDĬTOR, ōris. m. Succonditores in factionibus circi ludisque circensibus illi erant, teste Turnebo, Qui sub currum & jugum sese condebant, si forte male juncti essent equi, aut loris se impedirent. Horum mentio est in epigrammate isto veteri, M. VISPANIO FVLLONI TINCTORI. M. VISPANIO MIGNIONI VIATORI. M. VISPANIO QVARTINO SVCCONDITORI. M. VISPANIO EROTI AVRIGATORI, &c. Hæc ex priscis titulis eruit Turnebus. V. Gruter. p. 340. n. 3.

SUCCROTILLA, verbum antiquum, Vox tenuis & alta. V. SUCROTILLA.

SUCCOSUS, V. SUCCUS.

SUCCRESCO, crēvi, crētum, [ὑποφύομαι] ĕre. Inferius vel paulatim crescere. Plaut. Trin. 1. 1. 8. Interim mores mali quasi herba irrigua succreverunt uberrime. Columel. lib. 4. cap. 14. Frequenter solum exercendum est, dum id incremento suo vites inumbrent, nec patiantur herbam succrescere. Ovid. 9. Met. 352.
Succrescere ætati alicujus. Cic. 3. de Orat. 228. Non enim ille mediocris Orator vestræ quasi succrescit ætati, sed & ingenio peracri & studio flagranti.
Succrescere gloriæ seniorum. Liv. 10. 13.

SUCCUBAR, Colonia Tingitaniæ apud Mauros. Plin. lib. 5. cap. 2.

SUCCUBI, [ἐφιάλται] Dæmones dicuntur qui sub humana specie corporibus assumptis, se viris subjiciunt: Sicut Incubi qui mulieres ineunt.

SUCCŬBA, æ. f. [παλλακίς] dicitur Quæ se alieno marito subjicit, & alienum thalamum violat, Concubina. Ovid. 6. Epist. 153.
—— lecti quoque succuba nostri
Mœreat, & leges sentiat ipsa suas.

SUCCULA, æ. f. Machina est in torculari, a scrophæ similitudine sic vocata. Proprie autem dicitur Parva sus. Plaut. Rud. 4. 4. 126. Quin tu i cum succula & cum porculis. Eodem etiam modo suum hæc machina porculum habebat. Nam in media circiter succula batillus aut uncus, qui figebatur ut teneret funem, qui dum versabatur succula circumplicabatur, porculus vocatur. Cato de R. R. 12. & 18. Porculum in media succula facito. Turneb. V. Vitruv. 10. 2.
Scribitur interdum Sucula, quod vide.

SUCCUMBO, cubui, cubĭtum, [ὑποπίπτω, ὑποκύπτω, ὑποκατακλίνω, ὑποδύομαι] ĕre. Subjici, subtus cadere. ut, Succumbere oneri. Liv. 6. Cui succumbere oneri coacta plebes.
Genu flexo succumbere. Ovid. 4. Trist. 2. 2.
Succumbere, ad animum relatum, pro Frangi, & ita debili animo esse, ut ferre audacter quidpiam nequeamus. Cic. 2. de Fin. 95. Turpe esse viro debilitari, dolere, frangi, succumbere.
Succubuissem enim potius ipse. Cic. pro Domo 16.
Succumbentibus succumbere. Cic. ad Brut. 16.
Subvenire succumbenti, oppresso oneribus alicujus. Cic. 2. de Lege Agr. 68.
Animo succumbere. Cic. 2. Tusc. 56.
Culpæ succumbere. Virg. 4. Æn. 19.
Doloribus succumbere. Cic. 1. de Fin. 49. Ut enim mortis metu omnis quietæ vitæ status perturbatur; & ut succumbere doloribus, eosque humili animo imbecilloque ferre miserum est, &c.
Fatis succumbere. Lucan. lib. 8. 70.
Fortunæ succumbere. Cic. 9. Fam. 11. Non quo ita sim fractus, ut aut hominem me esse oblitus sim, aut fortunæ succumbendum putem.
Fortunæ cedere & succumbere. Cic. 3. Tusc. 36.
Labori succumbere. Cæs. 7. Bell. Gall. 86.
Precibus alicujus succumbere. Ovid. 3. Epist. 91.
Senectuti succumbere. Cic. de Senect. 37. Quatuor robustos filios, quinque filias, tantam domum, tantas clientelas Appius regebat & senex & cæcus. Intentum enim animum tanquam arcum habebat, nec languescens succumbebat senectuti.
Turbæ virtutem succumbere vidit. Ovid. 5. Met. 177.

Oculi ſuccumbunt. Ovid. 1. Met. 714.
Lumina neſcia ſuccumbere ſomno. Ovid. 12. Epiſt. 49.
Succumbere viro dicitur mulier in ſenſu obſcœno. Varr. 2. de R. R. cap. 10. Necnon etiam hoc quas virgines ibi appellant, nonnunquam annorum viginti, quibus mos eorum non denegavit ante nuptias ut ſuccumberent quibus vellent, & incomitatis ut vagari liceret, & filios habere.

SUCCURRO, curri, curſum, [ἐπικουρέω, ἐξαρκέω] ĕre. Auxilium præſtare. Virg. 1. Æn. 634.
Non ignara mali miſeris ſuccurrere diſco. Ter. Adel. 5. 3. 6.
Succurrere laborantibus. Cæſ. 2. Bell. Civil. 6. Cic. 1. de Orat. 169.
Succurrere atque ſubire. Cic. pro Roſc. Amer. 31. Quoniam quidem ſemel ſuſcepi, licet Hercules undique omnes terrores, minæ, periculaque impendeant omnia, ſuccurram atque ſubibo.
Succurrunt ſubſidia hæc tantis malis. Cæſ. 3. Bell. Civil. 70.
Dolori noſtro ſuccurre. Propert. lib. 2. 17. 13.
Expectationi aliquorum quam celerrime ſuccurrere. Cic. 2. de Orat. 313.
Infamiæ communi ſuccurrere. Cic. 2. in Verr. 2. Huic ego cauſæ Judices, cum ſumma voluntate, & expectatione Pop. Rom. actor acceſſi, non ut augerem invidiam ordinis, ſed ut infamiæ communi ſuccurrerem.
Labori alicujus ſuccurrere. Virg. 9. Æn. 404.
Lapſis ſuccurrere. Ovid. 2. de Pont. 9. 11.
Miſeris ſuccurrere. Virg. 1. Æn. 634.
Pudicitiæ & vitæ mulieris ſuccurrere. Cic. 3. Verr. 67. Hæc ubi filio nuntiata ſunt, ſtatim exanimatus ad ædes contendit, ut & vitæ patris, & pudicitiæ ſororis ſuccurreret.
Rebus ſuccurrite læſis. Ovid. 1. Triſt. 4. 35.
Saluti ſuccurrere, fortuniſque communibus. Cic. pro Rabir. 3.
Urbi incenſæ ſuccurritis. Virg. 2. Æn. 352.
Via celeriore ſuccurrere. Celſ. lib. 3. cap. 21.
Succurrere, In mentem venire. Cic. Neque enim mihi ſuccurrebant verba, quæ ante diſceſſum a Dolabella audieramus. Cic. 16. Fam. 21. Deinde illud etiam mihi ſuccurrebat, grave eſſe me de judicio patris judicare. Virg. 2. Æn. 317.
——pulchrumque mori ſuccurrit in armis.
Ut quidque ſuccurrit, libet ſcribere. Cic. 14. Att. 1.
Mirari ſuccurrit. Plin. lib. 17. cap. 1.
Succurſum, imperſonale. Plin. lib. 23. cap. 1. Intellectum ibi remedium eſt, potuque ſuccurſum. Liv. 5. Cujus adverſæ fortunæ velit ſuccurſum.

SUCCUS, i. m. [ὀπὸς, χυλὸς] eſt Humor in corpore, quo abundant bene valentes. Virg. 3. Ecl. 6.
Et ſuccus pecori, & lac ſubducitur agnis. Succus, proprie quaſi Sugus, a verbo Sugo: quem ſibi ex alimentis membra ſumunt, ut ſe repleant. Hæc Donat. in illum Ter. Eun. 2. 3. 36. Color verus, corpus ſolidum, & ſucci plenum.
Arboris ſuccus. Plin. lib. 14. cap. 20.
Herbæ ſuccus. Ovid. 13. Met. 941.
Hordei ſucco elephantos mitificari tradit Plin. lib. 8. cap. 7.
Lactis ſuccus. Plin. lib. 8. cap. 14.
Etſi enim non plurimi ſanguinis eſt, habeat tamen ſuccum aliquem oportet. Cic. in Orat. 76.
Acer ſuccus. V. ACER.
Acerbi ſucci. Ovid. de Medic. faciel, 5.
Albicans ſuccus. Plin. lib. 12. cap. 16.
Amarus ſuccus. Ovid. 20. Epiſt. 184.
Atri ſucci. Ovid. 7. Met. 265. al. Acres.
Barbarus ſuccus. V. BARBARUS.
Blandior ſuccus. V. BLANDUS.
Commodatus ſtomacho ſuccus. V. COMMODO.
Crudus ſuccus. Juven. 11. Sat. 76.
Dulces ſucci. Ovid. 3. Faſt. 735.
Dulcis mellituſque ſuccus. V. MEL.
Expreſſus nuci ſuccus. Plin. lib. 12. cap. 28. ad fin.
Fuſcus ſuccus. Ovid. de Nuce 155.
Horrendis infamia pabula ſuccis. Ovid. 14. Met. 43.
Humifer ſuccus. Cic. 1. de Divin. 15.
Mollipedeſque boves ſpectantes lumina cæli
Naribus humiferum duxere ex aëre ſuccum.
Ignavus ſuccus. V. IGNAVUS.
Infector ſuccus. V. INFICIO.
Languidus ſuccus & evanidus. V. LANGUOR.
Mites ſucci. Ovid. 14. Met. 690.
Tabeſcens ſuccus. Plin. lib. 12. cap. 16.
Triſtes ſucci. Virg. 2. Georg. 126.
Vitales ſucci. Lactant. de Opific. Dei cap. 2. Deus viſceribus venas admiſcuit, quaſi rivos per corpus omne diviſos, per quos diſcurrens humor & ſanguis, univerſa membra ſuccis vitalibus irrigaret. Ibidem cap. 11. Providentiſſimus artifex in hominis medio receptaculum cibis fecit, quibus concoctis & liquefactis, vitales ſuccos membris omnibus diſpertiret.
Abit ſuccus corporis in aëra. Ovid. 3. Met. 398.
Ademti ſucci. V. ADIMO.
Augeſcit uva & ſucco terræ, & calore ſolis. Cic. 2. de Senect. 53.
Excipitur ſuccus inciſo caule meſſibus. Plin. 12. 26.
Evomunt ſuccum cum vita. Plin. 9. 36.
Spargit ſuccos veneni. Ovid. 14. Met. 403.
Tumeſcit herba ſucco nocituro. Senec. Herc. fur. 11. 9.
Succus civitatis; per tranſlationem. Cic. 4. Att. 16. Amiſimus, mi Pomponi, non omnem modo ſuccum ac ſanguinem, ſed etiam colorem & ſpeciem priſtinam civitatis.
Ingenii ſuccus. Quintil. in procem. lib. 1. Nam plerunque nudæ illæ artes nimiæ ſubtilitatis affectatione frangunt atque concidunt quicquid eſt in oratione generoſius, & omnem ſuccum ingenii bibunt.
Succus orationis. Donat. in illud Ter. Phorm. 1. 5. 40. Si eſt patrue, culpam ut Antipho in ſe admiſerit, &c. Bono, inquit, ornatu addidit In ſe: quum & ſine hoc plenum videri poſſit. Et hic eſt, quem Cicero Succum orationis appellat. Cic. in Brut. 36. Succus ille, & ſanguis incorruptus uſque ad hanc ætatem oratorum fuit, in qua naturalis ineſſet, non fucatus nitor. Succus, figura orationis plena: ſic enim dicitur lib. 3 de Orat. 94. cui Tenuis opponitur, quæ arida vocatur lib. 4. ad Heren. Cic. 3. de Orat. 94. Sed ſi habitum etiam orationis, & quaſi colorem aliquem requiritis, eſt plena quædam & tamen teres: & tenuis, & non ſine nervis ac viribus: & ea quæ particeps utriuſque generis quadam mediocritate laudatur. His tribus figuris inſidere quidam venuſtatis non fuco illitus, ſed ſanguine diffuſus debet color. Quemadmodum tria ſunt orationis genera, ſublime, humile, mediocre: ſic Tullius tres facit orationis formas, ſeu figuras. Plenam dicit illam ſublimem & gravem: quia ſucculenta eſt ac copioſa, & omnes recipit ornatus. Vult tamen eſſe teretem, & quaſi rotundam: quoniam inflata ac tumida, plena quidem videtur, ut corpus aqua inter cutem fuſa laborans: ſed non eſt teres, & in ſe vireſque ſuas collecta. Sæpe autem accidit, ut ii qui ſe in ſublime attollere conantur, exeunt in genus illud ampulloſum, turgidum, ſucco vitioſo gravidum & prægnans. Infima oratio tenuis dicitur, à gracilitate corporis. Illam non vult carere nervis ac viribus, & ſimilem eſſe quorundam, qui quum tenues & graciles ut Lyſias videri volunt, adeo exangue & imbecillum corpus orationis intexunt, ut nullis nervis, nullis præditum ſit viribus. Hoc enim vitium eſt imo genere abutentibus. Oratio mediocris eſt particeps utriuſque generis, & imi, & altiſſimi: aut potius (ut ait in Oratore) neutrius, ſed ſui propriique generis & coloris. His tribus figuris (figuras appellat, ut paulo ante, habitus & colores) inſidere quidam venuſtatis non fuco illitus, ſed ſanguine diffuſus debet color. Sine colore pulchro fœdæ ſunt, atque deformes. Si fuco illinuntur & adulterino colore, ceu ambitioſæ fœminæ, facillime deprehenſæ movent in ſe cachinnos atque contemptus. Quis eſt igitur iſte color, quem expetere debemus? Pulchritudo ſic auribus jucunda, ut bonus color oculis: quæ a ſanitate & bonitate ſententiarum verborumque perficitur. Auctor Rhetor. ad Heren. lib. 4. Sunt igitur tria genera, quæ nos figuras appellamus, in quibus omnis oratio non vitioſa conſumitur. Unam gravem, alteram mediocrem, tertiam extenuatam vocamus. Ibid. Qui non poſſunt in illa facetiſſima verborum attenuatione commode verſari, veniunt ad aridum & exangue genus orationis, quod non alienum eſt exile nominari. Ubi Facetiſſima interpretare, Eleganti & exculta. Sed ad Succum redeamus. Cic. de Orat. lib. 2. 193. Conſecuti ſunt hos Critias, Theramenes, Lyſias: multa Lyſiæ ſcripta ſunt, nonnulla Critiæ, de Theramene audivimus: omnes etiam tum retinebant illum Periclis ſuccum, ſed erant paulo uberiore filo. Succum, id eſt multarum ſententiarum copiam. Uberiore filo, hoc eſt abundantiore genere dicendi. Tranſlatio eſt a corporis humani ſucco potiſſimum ſumpta, quo abundant bene valentes. Unde Ter. Eun. 2. 3. 36. dixit, Color verus, corpus ſolidum, & ſucci plenum. Cic. quoque illos oratores qui hujuſmodi ſuccum haberent, ſanos, bonam valetudinem, ſanitatem, & integritatem ſecutos ſæpe dicere non dubitavit: ut in Brut. 51. Nam ut ſemel e Piræeo eloquentia evecta eſt, omnes peragravit inſulas, atque ita peregrinata tota Aſia eſt, ut ſe externis oblineret moribus, omnemque illam ſalubritatem Atticæ dictionis quaſi ſanitatem perderet, ac loqui pene dediſceret. Ibid. 283. Inſulſitatem enim & inſolentiam, tanquam inſaniam quandam orationis odit: ſanitatem autem & integritatem, quaſi religionem, & verecundiam oratoris probat. Idem de Opt. gen. Orat. 8. Qui quum careant omni vitio, non ſunt contenti quaſi bona valetudine, ſed vires, lacertos, ſanguinem quærunt, quandam etiam ſuavitatem coloris: eos imitemur, ſi poſſumus: ſin minus, illos potius qui incorrupta ſanitate ſunt, quod eſt proprium Atticorum, quam eos quorum vitioſa abundantia eſt, quales Aſia multos tulit. Rurſus in Brut. 64. de Lyſia Græco, & Catone Latino: Sed ille Græcus ab omni laude fœlicior: habet enim certos ſui ſtudioſos, qui non tam habitus corporis opimos, quam gracilitates conſectentur: quos, valetudo modo bona ſit, tenuitas ipſa delectat. Quanquam in Lyſia ſunt ſæpe etiam lacerti, ſic ut eo fieri nihil poſſit valentius, verum eſt certe genere toto ſtrigoſior: ſed habet tamen ſuos laudatores, qui hac ipſa ejus ſubtilitate admodum gaudeant. Paulo poſt 68. Attico genere dicendi ſe gaudere dicunt. Sapienter id quidem: atque utinam imitarentur nec oſſa ſolum, ſed etiam ſanguinem. Lacertos vocat Cic. Fortem orationem & robuſtam, quæ vires, lacertos, & nervos habeat. Strigoſior, i. e. Tenuior, gracilior, ſubtilior, ut ipſe quaſi interpretatur, Hac ſubtilitate. Tranſlatio eſt ab equis potiſſimum, qui ſtrigoſi dicuntur, quum morbus eos ita ſtringit, ut (quod ait Virg. 3. Ecl. 102.) vix oſſibus hæreant. Oſſa, Tenuitatem, ſubtilitatem, & exilitatem, & eſt tranſlatio ab animantibus macris, & quæ vix oſſibus hæreant. Hinc Plaut. in Capt. 1. 2. 32. dixit, Oſſa, atque pellis ſum, miſera macritudine. Sanguinem, Orationem fortem & robuſtam, vires, lacertos, & nervos habentem.
Ornatur oratio genere primum, & quaſi colore quodam, & ſucco ſuo. Cic. 3. de Orat. 94.
Succus Cyrenaicus, Medicus, Syriacus. V. LASER.

SUCCO, ōnis. m. Succi coactor. Cicero eos interpretatus eſt Succones, Qui pecuniam cogunt, 7. Att. 13. Oppios de Velia ſuccones dicis.

SUCCOSITAS, ātis. f. Cæl. Aurel. Acut. 2. 29. 151. Quanquam ſit reflata ſuccoſitas.

SUCCŌSUS, a, um. Adj. [ὀπώδης] Plenum ſucco. Columel. lib 2. cap. 17. Meliuſque habetur fœnum quod natura ſuccoſo gignitur cælo, quam quod irrigatum aquis elicitur. Plin. lib. 12. cap. 25. Aridior, minuſque ſuccoſus.
Terra ſuccoſa. V. TERRA.
Succoſior & firmior liber arboris. Columel. lib. 4. cap. 29.

SUCCIDUS, a, um. Adj. [πολύχυλος] Idem. Plaut. Mil. 3. 1. 52. Minime ſputator, ſcreator ſum itidem minime ſuccidus. Ibid. 189. Succida lana, & Succida vellera. V. SUCCIDO.

SUCCIDO, āre. Humorem affundere. Plin. Valer. 2. 8. Syriacum bonum in aceto ſuccidabis. Reineſ. Var. Lect. 2. 8.

Suc-

Succulentus, a, um. Adj. Succosus. Paulin. ad Cyther. 631. Corpus succulentum. conf. Apul. Met. 2.

Succŭtio, ssi, ssum, [ὑποσείω] ĕre. Subtus quatere.
Currus alte succutitur. Ovid. 2. Met. 167.

Succussus, a, um. Partic. Valer. Max. 6. 9. 5. Semel duntaxat vultum mutavit, perquam brevi tristitiæ salebra succussum.

Succusso, [ὑποτινάσσω] āre. Frequenter excutere. Quod proprie de equo dicitur, qui gradario contrarius est, hoc est concutiendo sessorem graditur. Accius, Agite ac vulnus ne succusset gressus caute ingredimini. Nonius 1. 55.

Succussus, ûs. m. [ὑπτιασμὸς] Cic. 2. Tusc. 48. Pedetentim inquit, ite, & sedato nisu, ne succussu arripiat major dolor.

Succussio, ōnis. f. Idem. Sen. Nat. Quæst. 6. 21. Succussio est cum terra quatitur, & sursum ac deorsum movetur.

Succussor, ōris. m. [ὑποσείστης] Equus qui sessorem frequenter excutit. Lucilius apud Non. 1. 55.
Campanus sonipes succussor nullu' sequetur.

Succussator, ōris. m. [ὑποτιναχτὴς] Idem. Lucil. apud Non. 1. 55.
Succussatoris tardi, rarique caballi.

Succussatūra, æ. f. [ὑποτιναγμὸς] Talis gressus. Nonius 1. 60. in voce Gradarius usus est: Gradarius, inquit, est molli gradu & sine succussatura nitens.

Suchus, i. m. Crocodilus est mansuefactus, de quo sic Strab. lib. 17. In Arcinoë præfectura, mirum in modum colitur Crocodilus, & est sacer apud eos in lacu quodam seorsum nutritus, & sacerdotibus mansuetus, & Suchus vocatur.

Sucrotilla, inquit Festus, Vox tenuis & alta. Deducitur a crotalo, aut voce Græca κρότος, cum diminutionis formatione, vel certe ut Græca vox est fictitia, sic de sono Latina fuerit efficta. Turneb.

Suctus, V. sugo.

Sucŭla, æ. f. [ὑΐσκη] dimin. a Sue. Plaut. Rud. 4. 4. 126. Quin tu, i, directa cum sucula & porculis.
Suculæ, [Ὑάδες] dictæ sunt stellæ, quæ alio nomine vocantur Hyades a pluvia. Nam & orientes & occidentes, tempestates & pluvias cient. Exoriuntur XII Calen. Julii. Cic. 2. de Nat. Deor. 111. de Tauro signo cælesti, Ejus caput stellis conspersum est frequentibus. Has Græci stellas Hyadas vocitare ferunt, a pluendo. ὕειν enim est pluere: nostri imperite Suculas, quasi a suibus essent, non ab imbribus nominatæ. Plin. lib. 18. cap. 6. Ægypto Suculæ occidunt vesperi. Sidus vehemens, &c.
Sucula. Cato cap. 18. Stipites crassi pedes duos, alti cum cardinibus pedes decem: sucula præter cardines pedes novem. Idem cap. 12. Præla temperata quinque, supervacanea tria, sucula quinque, supervacaneam unam. Sucula (inquit Bud.) Machina est tractatorii generis. Constat autem tereti ligno, duobus aut pluribus vectibus trajecto, utrinque æqua extantibus longitudine. Hæc dum versatur, funis qui ductarius dicitur, circa eam obvolvitur. Budæus. Ab his vectibus vectiarii, dicti sunt homines, qui vectes versanda sucula manu ducunt. Hæc autem machina trium generum est. Unum genus porrecta sucula & jacens, duobus tignis incumbens ad parietem admotis: qualis visitur quum vina aut doliaria aut aculearia ex hypogeis educuntur. Alterum genus est erectum, suis fulcimentis & sua veluti basi nixum: quod non ductu brachiorum, ut illud primum, versatur: sed ambientibus machinam vectiariis, ac brachiis & pectore convenientibus. Simia a fabris appellatur: a Vitruvio etiam Ergata dicta. Tertium genus etiam erectum, quaternis tignis fibulatis constans. Quod genus visitur, quum in ponte sublicio fabri sublicas in aquam magna vi adigunt. Hac enim machina ad tollendam fistucam utuntur: quæ fistuca identidem sublata demissaque sublicas in alveum defigit. Vitruv. lib. 10. cap. 2. de structoriis machinationibus; Quum autem funis habet caput ad suculam religatum, & vectes ducentes eam versant, funis se involvendo circum suculam extenditur: & ita sublevant onera ad altitudinem & operum collocationes.
Sucula, Genus intimæ vestis. Plaut. Rud. 4. 4. 126. Post est sicula argenteola & duæ connexæ maniculæ, & sucula. o. quin tu i directa cum sucula & porculis.

S U D

Sudarium, **Sudator**, &c. V. mox sudo.

Sudes, is. f. [σκόλοψ] Pertica, seu genus teli militaris, hoc est paxillus igni torridus. Virg. 7. Æn. 524.
—— sudibusve præustis. Idem 2. Georg. 25.
Quadrifidasve sudes, & acuto robore vallos. Ubi Serv. Vallus & Sudes idem est. Cæs. 5. Bell. Gall. 18. Ejusdemque generis sub aqua defixæ sudes flumine tegebantur. Idem 1. Bell. Civil. 27. Fossas transversas viis perducunt, atque ibi sudes, stipitesque præacutos defixit.
Densæ sudes. Claud. de Bell. Get. 216.
Ferratæ sudes. Virg. 5. Æn. 208.
Fraxineæ sudes. Virg. 2. Georg. 25.
Vastæ sudes. Stat. 5. Theb. 386.
Concurrere sudibus inter se. Liv. 26. 51.
Figere aliquem obusta sude. Ovid. 12. Met. 299.
Crebris sudibus percussæ crates. Lucan. lib. 3. 494.
Torrere sudes. Stat. 1. Achill. 437.
Vibrare sudem. Sil. lib. 8. 554.

Sudiculum, aut **Seduculum**, i. n. Genus flagelli dictum, quod vapulantes sudantes facit. Paul. apud Fest.

Sudificus, V. sudum.

Sudis, is. f. [σφύραινα] Piscis. Plin. lib. 32. cap. 11. Sunt præterea a nullo auctore nominati, Sudis Latine appellata, a Græcis Sphyræna rostro similis nomine, magnitudine inter amplissimos, rarus, sed tamen non degener.

Sudo, [ἱδρόω, ἱδίω] āre. ἀπὸ τοῦ ὕδωρ, quod aquam undamque significat, derivatum existimant quidam.

Absolute aliquando ponitur. Hor. de Arte Poet. 413.
—— sudavit & alsit. Idem 2. Serm. 2. 21.
—— tu pulmentaria quære Sudando.
In armis sudavit puer. Stat. 3. Sylv. 2. 123.
Nunciatum est alicui, deorum sudasse simulachra. Cic. 2. de Divin. 58.
Vultusque in marmore sudat Elisæ. Sil. lib. 1. 98.
Sine causa sudare. Cic. 2. de Orat. 223. Quum ille diceret se sine causa sudare, minime mirum, inquit: modo enim existi de balneis.
Cum ablativo. Liv. 27. 4. Quatuor signa sanguine multo diem ac noctem sudasse.
Humore sudant saxa. Lucret. lib. 6. 945.
Lacunar sudant tepido humore. Virg. 1. Georg. 117.
Cum accusativo. Virg. 4. Ecl. 30.
Et duræ quercus sudabunt roscida mella. Idem 8. Ecl. 54.
Prælia sudare. Claud. de Nupt. Honor. 111.
Sudare ad. Virg. 3. Georg. 203. de equis,
Hic vel ad Elei metas, & maxima campi
Sudabit spatia, & spumas aget ore cruentas.
Sudare, per translationem dixit Ter. pro Vehementer laborare, quod qui vehementer laborant, frequenter sudant; in Phorm. 4. 3. 23. Eja sudabis satis, si cum illo inceptas homine: ea eloquentia est.
Pro communibus commodis sudare. Cic. pro Sext. 139.

Sudātus, a, um. Partic. [ἱδρωμένος] ut, Labor gelido sudatus in Hemo. Stat. 5. Theb. 189.
Fibula sudata marito. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 16.
Thura sudata ligno, Velut per sudorem emissa, vel in modum sudoris fluentia. Ovid. 10. Met. 308.
—— sudataque ligno
Thura ferat, floresque alios Panchaica tellus.
Alia vero significatione, Vestis sudata, Sudore madefacta: Quintil. lib. 11. cap. 3. Et vigilandæ noctes, & fuligo lucubrationum bibenda, & in sudata veste durandum.

Sudātor, ōris. m. [ἱδρωτὴρ] Plin. lib. 23. cap. 1. Dysentericis, sudatoribus, in longa tussi, in epiphoris, meracum.

Sudātrix, īcis. f. [ἱδρώτειρα] Martial. lib. 12. 18.
Dum per limina te potentiorum,
Sudatrix toga ventilat, &c.

Sudatorius, a, um. Adj. [ἱδρωτικὸς] Plaut. Stich. 1. 3. 73. Vel unctiones Græcas, sudatorias vel alias malis.

Sudatorium, i. n. Senec. de Vita beata cap. 7. Circa balnea & sudatoria ac loca ædilem metuentia, &c. Item Epist. 52. Quid mihi cum sudatoriis, in quæ siccus vapor corporum exhausturus includitur?

Sudabundus, a, um. Adj. [ἱδρῶον] Lucan. ad Pison. 177.
—— totaque ludos
Turba repente suos jam sudabunda reliquit.

Sudatio, ōnis. f. Sen. Epist. 86. Nisi Thasius lapis, quondam rarum spectaculum in aliquo templo, piscinas nostras circundederit, in quas corpora multa sudatione exinanita demittamus.
In montibus Baianis sunt loca sudationibus excavata. Vitruv. 2. 6.

Sudor, ōris. m. [ἱδρὼς] Plin. lib. 10. cap. 72. Serpentes neque caloris, neque sanguinis, neque sudoris, vim habent, quæ aviditatem naturalem sale augent. Virg. 9. Æn. 458.
—— & multo phaleras sudore receptas.
Nec enim sanguis, nec sudor nisi e corpore fluit. Cic. 2. de Divin. 58.
Cæruleusque fluit toto de corpore sudor. Ovid. 9. Met. 173.
Illotus sudor. Virg. 3. Georg. 444.
—— vel quum tonsis illotus adhæsit Sudor.
Immundus sudor. Virg. 3. Georg. 564.
Ardentes papulæ, atque immundus olentia sudor
Membra sequebatur. Servius interpretatur Morbum pedicularem, id est φθειρίασιν.
Pestiferus sudor. V. Pestiferus in pestis.
Piceus sudor. Virg. 9. Æn. 813.
—— tum toto corpore sudor
Liquitur, & piceum, nec respirare potestas,
Flumen agit. Sudor piceus per transumptionem dicitur Niger, & ex eo multus. Multus enim humor nigricat, qui paucus pellucet & limpidus est. Turneb.
Ardet pulvis crudis virum sudoribus. Stat. 1. Theb. 422.
Effœti artus tepidis sudoribus. Stat. 6. Theb. 470.
Calens sudore belli. Stat. 8. Theb. 7.
Consequi multum sudorem. Cic. 3. de Orat. 6.
Elicere sudorem. Cels. lib. 2. cap. 17.
Emittere sudorem. Plin. lih. 6. cap. 18.
Iit salsus sudor per artus. Virg. 2. Æn. 174.
Fluit sudor undique rivis. Virg. 5. Æn. 200.
Fumantes sudore equi. Virg. 12. Æn. 338.
Madentes parvo sudore vultus. Sil. lib. 12. 642.
Manat sudor e toto corpore. Lucret. lib. 6. 944.
Manabat gelidus toto corpore sudor. Virg. 3. Æn. 175.
Manavit Herculis simulachrum multo sudore. Cic. 1. de Divin. 74.
Occupat obsessos frigidus sudor artus. Ovid. 5. Met. 632.
Pestiferus sudor. Cels. lib. 2. cap. 6.
Remittit se sudor. Cels. lib. 2. cap. 3.
Sudor, pro Humore novo more a Lucretio lib. 2. 464. usurpatur,
Sudor uti maris est, inquit, &c. Quo loco Turnebus, Etsi non me fallit sudorem esse suapte natura salsum, & a quibusdam existimatum mare sudorem quendam esse, quod ab Aristotele relatum est, tamen puto sudorem maris hic nihil aliud quicquam, quam humorem esse. Hæc ille.
Sudor, pro Labore. Cic. pro Font. 2. Qui cum ipso M. Fonteio ferrum ac manus contulerunt: multoque ejus sudore ac labore sub pop. Rom. imperium ditionemque ceciderunt. De Gallis.
Stylus ille tuus, multi sudoris est. Cic. 1. de Orat. 257.

Sudarium, i. n. Linteum quo sudor faciei detergitur, & nares purgantur. Sueton. de Neron. cap 48. Adoperto capite, & ante faciem

ciem obtenso sudario, equum ascendit quatuor solis comitantibus. Ibid. cap. 25. Parceret arteriis, ac sudarium ad os applicaret. Catul. in Asin. 12. 14. Sudaria Setaba. Quintil. lib. 5. cap. 3. Quum reus agente in eum Calvo candido frontem sudario detergeret, &c.

SUDARIŎLUM, i. n. dimin. Idem. Usus est D. Hieronymus ad Nepotianum De vita clericorum. Et Apul. in Apolog.

SUDUM, i. n. [αἴθριον] Siccum, quasi seudum, id est sine udo. Paulus apud Festum. Proprie Pars serena dicitur, quæ est inter nubes. Virg 8. Æn. 528.

Arma inter nubem, cæli regione serena
Per sudum rutilare vident.

Sudum, Serenum tempus post pluviam. Plaut. Milit. 1. 1. 2. Idem Rud. 1. 2. 35. Qui pertegamus villam dum sudum est. Cic. 16. Fam. 18. Horologium mittam & libros si erit sudum.

Ver sudum, adjective. Virg. 4. Georg 77.

SUDIFICUS, a, um. Sudum faciens. Gell. lib. 2. cap. 22.

Sudificusque simul Boreas mala plurima volvens. Rursus cap. 33.

Sudificusque altos Aquilo rotat impete fluctus.

S U E

SUEL, Urbs Hispaniæ, apud Melam lib. 2. nunc *Chipiona* dicitur, teste Olivario.

SUEO, ēvi, ētum, [φιλέω] ēre. Antiquum verbum: unde Suesco, suescis. Lucret. lib. 1. 54

—— & semina rerum
Appellare suemus. i. e. Solemus. Idem lib. 6. 793.
Concidere ut pronos mittere suevit.

Has Græci stellas Hyadas vocitare suerunt. Cic. 2. de Nat. Deor. 111. Lucret. lib. 4. 304.

Quinque etiam sexve ut fieri simulacra suerint. Idem lib. 5. 910.

—— & gemmis florere arbusta suesse.

SUESCO, ēvi, ētum, [ἐθίζομαι] ēre. Consuetudinem capere. Cic. 15. Fam. 8. A te id quod suesti peto in majorem modum, ut me absentem diligas atque defendas. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 175.

—— hæc post cunabula dulci
Ferre sinu, summoque Jovi deducere parvam
Sueverat, & genibus ludentem aptare paternis.

Suescere militiæ. Tacit. 2. Ann. 44.

Et transitive, Idem 2. Ann. 52. Suescere quemvis disciplinā.

SUĒTUS, a, um. Partic. [ἐθιστός] Virg. 5. Æn. 402.

—— geminos immani pondere cæstus
Projecit: quibus acer Eryx in prælia suetus
Ferre manum.

Suetus legibus. Cic. 6. Att. 2. Ita multæ civitates omni ære alieno liberatæ, multæ valde levatæ sunt, omnes suis legibus & judiciis suetæ *αὐτονομίαν* adeptæ revixerunt. Lucan. lib. 1. 325.

Bella nefanda parat suetus civilibus armis.

Latrociniis suetus. Sallust. Fragm. cap. 12. & Tacit. 2. Ann. 52.

Servitio. Tacit. 12. Ann. 50.

Adulatio sueta. Tacit. 13. Ann. 8.

Requies sueta. Tacit. 3. Ann. 45.

SUERA, æ. f. Suilla caro antiquis. Varro, Offula, ab offa minimæ fueræ. Sueris item pro Suis dicebatur. Idem Varro, Perna a pede: sueris, a nomine ejus. Annotavit Turnebus.

SUESSA, [Σύεσσα] Campaniæ oppidum, ut auctor est Plin. lib. 3. cap. 5. quod Tarquinius Superbus expugnavit. Sil. lib. 8. 400.

—— attritaque bellis Suessa.

SUESSIO, a quo Suessiones incolæ Galliæ Belgicæ, oppidum nobilissimum, & in eo populi, *Soissons* Gallice appellatur; olim Noviodunum. Plin. lib. 4. cap. 17. In provincia Remensi Suessio.

Horum frequens est mentio apud Cæs. 2. Bell. Gall. 4. & 12: 7. 75. &c.

SUĒVI, [Σύηβοι] Germaniæ populi, gens valida, & bellicosissima. De qua Lucan. lib. 2. 51.

Fundat ab extremo flavos Aquilone Suëvos, &c. Sen. Med. 9. Aut quos sub axe frigido succos legunt lucis Suevi nobiles Herciniis.

Crinis Suevus, pro Crine flavo dixit Sil. lib. 5. 134.

Cassis erat munita viro, cui vertice surgens
Triplex crista, jubas effundit crine Suëvo. Potest tamen & proprie intelligi, quoniam Flaminius, de quo hic loquitur, Liguros, Boios, & Suevos vicerat.

Suevorum regionem hodie tenent Pomerani, Lusati, Bohemi, Saxones & Franci.

SUEVIA, æ. f. Regio Suevorum. Tacit. Germ. 43.

S U F

S V. F. Sibi vivens fecit. SVFF. Suffecti. SVF. P. D. Suffimenta populo data.

SUFFARCĪNO, āre. Instipare, inculcare, degravare, onerare. Plaut. Curc. 2. 3. 10. Qui incedunt suffarcinati cum libris. Ter. And. 4. 5. 31. Verum vidi Cantharam suffarcinatam. Quoniam puerum sub veste portaret. Ubi Donatus, Proprium est anibus suffarcinatas esse.

SUFFARRANEUS, a, um. Adj. a Farre, quemadmodum Confarratio deduci videtur, & significat Eum qui far in castra convehit, sed modicum, alienumve: non justo commeatu aliquo, sed crebris, & vilibus institorum vecturis. Plin. lib. 7. cap. 43. Cicero, mulionem castrensem suffarraneum fuisse, &c. V. Harduin. in loc. & Turnebi Advers. 29. 18.

SUFFECTIO, V. SUFFICIO.

SUFFENUS, i. m. Poeta ineptus, qui se plurimum admiratus est, & omnes alios contempsit. Hinc communi nomine vocantur Suffeni, Qui stulte se admirantur, aliosque reprehendunt. Catull. in Suffeno, v. 15. —— neque idem unquam

Æque est beatus, ac poema cum scribit
Tam gaudet in se, tamque se ipse miratur.

SUFFERO, suffers, sustŭli, sublātum, [ὑποφέρω, ὑπομένω, τλάω, στεγάζω] sufferre. Sustinere Virg. 2. Æn. 492.

— nec claustra, nec ipsi
Custodes sufferre valent. Ter. Heaut. 3. 1. 44. Satrapes si fiet amator, nunquam sufferre ejus sumptum queat.

Laborem sufferre. Plaut. Merc. 5. 2. 21.

Laborem durum sufferre. Lucret. lib. 5. 1271.

Plus oneris sustuli, quam ferre possum. Cic. pro Rosc. Amer. 10.

Sufferre, Pati. Plaut. Curc 5. 6. Ter. And. 5. 3. 17. An ut pro hujus peccatis ego supplicium sufferam.

Malum: nisi hoc pejus sit, hæc sufferre & perpeti. Cic. 4. Fam. 5.

Mulctam sufferre. Cic. pro Cecin. 98. Quam mulctam si sufferre voluissent, tamen manere in civitate potuissent.

Pœnam sufferre. Cic. 2. in Catil. 28. Quod ego sic administrabo Quirites, ut si ullo modo fieri poterit, ne improbus quidem quisquam in hac urbe pœnam sui sceleris sufferat.

SUFFERENTIA, æ f. Tolerantia. Tertull. de Orat. cap. 4. Ad sufferentiam nosmetipsos præmonemus.

SUFFERTUS, a, um. [πυκνὸς] Sen. Nat. Quæst. lib. 1. Præterea quum dicitur tibi, nubem sole esse suffertam, non dicitur, colorem illum immistum esse velut duro corpori ac stabili & manenti, sed ut fluido & vago. Cæl. lib. 9. cap. 10. Suffertam nubem intelligit Interfusam, aut Illustratam. Suet. in Neron. cap. 20. Mediaque in orchestra frequenter populo epulatus, si paulum subbibisset: aliquid se sufferti tinniturum Græco sermone promisit. h. e. Cantaturum se clarius aliquid, aut quod Græci dicunt πυκνόν, id est densum quippiam ac succi plenum. Nam & Differtum pro Pleno legimus. Quæ vox duci videtur a Suffercio, ut Refertus a Refercio. Farcio enim mutat A, in E, in compositis. Sabellicus Suffertum exponit Subtolerabile, ut sit vox partim Latina partim Græca, φερτὸς enim dicitur Latine Tolerabilis. Egnatius legit Suffertim, ut sit adverbium, hoc sensu, Nero promisit fore ut plenius & grandius tinniret.

SUFFERVEO, bui, [ὑποζέω] ēre. Aliquantum fervere. Plin. lib. 18. cap. 11. Vulgo vero nec suffervere faciunt. Vetus codex legit Suffervefaciunt

SUFFERVEFĂCIO, ēci, actum, [ὑποζεστεύω] ĕre. Plin. lib. 12. cap. 26. Odor vero in vino suffervefacti antecedit alios. Idem lib. 22. cap. 25. In vesicæ vero dolore, semuncia amyli cum ovo & passi tribus ovis suffervefacta a balneo.

SUFFERVEFIO, [ὑποζεστοποιοῦμαι] fieri. Aliquantum fervens fieri. Plin. lib. 27. cap. 9. Qui fidem promisso huic quærunt, affirmant lapillos qui suffervefiant, una rumpi.

SUFFES, ĕtis. m. Lingua Punica Consul dicitur. Liv. 30. 7. Senatum itaque Suffetes, quod velut Consulare imperium apud Carthaginienses erat, vocaverunt. Idem 28. 37. Infestæ ob direpta quædam ab conscendentibus naves militibus, ad colloquium Suffetes eorum, qui summus Pœnis est magistratus, cum Quæstore elicuit. Fufes scripsit Festus.

SUFFIBŬLUM, i. n. [ὑποπόρπιον] est, ut ait Festus, Vestimentum album, prætextum, quadrangulum oblongum, quod in capite Vestales virgines sacrificantes habebant: idque fibula comprehendebatur.

SUFFICIO, ēci, ectum, [ἀρκέω, διαρκέω, ἐξαρκέω, ἐπαρκέω] ĕre. Satis esse. Construiturque cum dativo aut cum accusativo cum præpositione. Plin. Epist. 226. Mihi autem vel sola voluntas tua suffecisset. Stat. 5. Sylv. 2. 175.

Vade puer, tantisque enixus suffice donis. Plin. in Paneg. Quis nostrum idem curæ, idem sudoris sumit? quis adeo expetitis honoribus aut deseruit, aut sufficit? Sueton. de Clar. Gram. cap. 23. Luxuriæ ita indulsit, ut sæpius in die lavaretur, nec sufficeret.

Postea quam immensæ gulæ impudicissimi corporis quæstus sufficere non potuit. Cic. in Sallust. 13.

Nec sufficit umbo ictibus: i. e. Non potest ferre ictus. Virg. 9. Æn. 810.

Animus sufficit malis. Ovid. 3. Trist. 2. 15.

Animus animo. Senec. de Benef. lib. 2. cap. 31.

Cupiditati paucorum sufficere. Cic. 7. Verr. 126.

Sufficit hic mons alimentis hominum. Liv. 29. 23.

Large sufficiens prædium annuis victibus. Plin. lib. 7. cap. 46.

Sufficere, absolute. Virg. 5. Æn. 21.

Nec nos obniti contra, nec tendere tantum
Sufficimus.

Quanquam nec scribæ sufficere, nec tabulæ nomina illorum capere potuerunt. Cic. 2. Philipp. 16.

Non sufficientibus jam viribus homo: h. e. Imbecillis. Liv. 2.

Sufficere ad. Quintil. lib. 1. Ad quas nec mens, nec corpus, nec dies ipsa sufficiat.

Sufficere cum accusativo, Subministrare. Virg. 2. Georg. 423.

Ipsa satis tellus quum dente recluditur unco,
Sufficit humorem. Ibid. 435.
Aut illæ pecori frondem, aut pastoribus umbram
Sufficiunt, sepemque satis, & pabula melli.

Sufficere, Substituere. Virg. 2. Georg. 65.

Atque aliam ex alia generando suffice prolem. Cic. pro Muren. 82. Nam ne sufficiatur Consul non timent.

Sufficere in locum, [ἀντικαθιστάναι] Liv. 5. 31. Idem 22. Nec tamen ne ita quidem prius dimittendum ad exercitum Q. Fabium, quam cos. in locum C. Flaminii fecisset. Cic. 5. Fam. 10. Si mehercule Appii os haberem, in cujus locum suffectus sum.

Sufficere, Maculare. Cic. in Hortens. Ut ii qui convivii purpuram tuo sufficiunt, prius sane me medicamentis quibusdam. Ex Nonio, 4. 405. Virg. 2. Æn. 210.

Ardentesque oculos suffecti sanguine & igni.

Maculis suffecta genas. Valer. 2. Argon. 105.

Lumina suffecta letho. Valer. 1. Argon. 821.

SUFFICIENS, entis. Partic. Paulus in l. Conficiuntur. D. de jure codicil. Quid enim si sufficientium testium facultatem non habuit?

Sufficiens vigori animi compages corporis. Vell. Paterc. 2. 127. 3.
Sufficiens malis. Curt. 8. 4. 10.
Sufficientissima definitio. Tertul. adv. Marc. 5. 2.

SUFFECTŪRUS, a, um. Partic. [διαρκέσων] Ilia suffectura calcaribus. Stat. 1. Sylv. 1. 50.

SUFFICIENTER, Adv. Ulpianus in l. Sed & siquid. §. 1. D. de usufruct. & quemadmodum. Sufficienter autem alere, & vestire debet, secundum ordinem & dignitatem mancipiorum.

SUFFICIENTIA, æ. f. Tertull. ad Uxor. 1. 4.

SUFFECTIO, ōnis. f. Substitutio. Arnob. lib. 5. & Tertull. de Anim. cap. 28.

SUFFIGO, xi, xum, [ὑφηλόω] ĕre. Affigere. Plin. lib. 33. cap. 3. Agonem Teium Alexandri Magni præfectum aureis clavis suffigere crepidas.
Suffigere cruci, & In cruce. Cic. in Pison. 42. An ego, si te & Gabinium cruci suffixos viderem? Hirt. de Bell. Afr. cap. 66. In cruce omnes suffixit. Et Hor. 1. Serm. 3. 82.
Stimulos novos suffixit dolori. Sen. Theb. 1.

SUFFIXUS, a, um. Partic. [ὑφηλωμένος] ut, Robore erecto suffixus. Sil. lib. 1. 153.
Caput suffixum veruto. Lucan. lib. 8. 684.

SUFFIO, ivi, itum, [ὑποθυμιάζω, θυμιάζω] īre. Suffumigare. Plin. 20. 13. Hippocrates ruta vulvarum caussa naturam suffire jubet. Columel. lib. 12. cap. 18. Cella quoque vinaria omni stercore liberanda, & bonis odoribus suffienda. Propert. lib. 4. 9. 55.
Dein quæcunque locum externæ tetigere puellæ
Suffiit, & pura limina tergit aqua.
Thymo suffire. Virg. 4. Georg. 241.
Ignibus ætheriis terras suffire feraces. Lucret. lib. 2. 1096.

SUFFITUS, a, um. [ὑποθυμιαθεὶς] Partic. Plin. lib. 20. cap. 17. Anisum dolores capitis levat suffitum naribus. Columel. lib. 9. cap. 14. Suffitas deinde & æstivantes apes refrigerare oportet.

SUFFITUS, ûs. m. [ὑποθυμιασμὸς] Suffumigatio. Plin. Et vulvarum conversionem suffitu excitant. Idem lib. 24. cap. 11.

SUFFITIO, ōnis. f. [ὑποθυμίασις] Plin. lib. 1. cap. 6. Ne rursus nimia suffitione medicata sint. Idem lib. 12. cap. 50.

SUFFIMEN, ĭnis. n. [ὑποθυμία] Idem. Ovid. 4. Fast. 731.
I, pete virginea populus, suffimen ab ara.

SUFFIMENTUM, i. n. [θυμίαμα] Idem. Plin. Quod & suffimentis quibusdam facere consueverunt.
Suffimenta a veteribus dicta sunt, Quæ fieri solebant ex faba, milioque molito, mulso sparso: ut ait Festus. ea diis eo tempore dabantur quo uvæ calcatæ prælo premebantur. Cic. 1. de Legib. 40. Nam & in iis sine illius suffimentis expiati sumus.

SUFFITOR, ōris. m. [ὑποθυμιατὴρ] Plin. lib. 34. cap. 8. Lycus & ipse puerum suffitorem.

SUFFLAMEN, SUFFLAMINO. V. SUFFLO.

SUFFLĀVUS, a, um. Adj. Aliquantulum flavus, non plane flavus. Suet. in Neron. cap. 51. Statura fuit pene justa, corpore maculoso & fœdo, sufflavo capillo.

SUFFLO, [ῥυπίζω, ὑποφυσάω] āre. Id dicitur quod fieri solet quum ignem accendere volumus. Plin. lib. 34. cap. 1. Buthyreus Lycius Myronis discipulus fuit, qui fecit dignum præceptore puerum, sufflantem languidos ignes.
Sufflare buccas. Plaut. Stich. 5. 4. 42.
Sufflare buccis. Martial. lib. 3. 17.
Sufflavit nescio quid uxori, h. e. Insufflavit, In aurem dixit. Plaut. Cas. 3. 3. 19.

SUFFLĀTUS, a, um. Partic. proprie Tumidum & rectum, & quasi vento quodam elatius factum. Varr. Agath. Neque auro, aut genere, aut multiplici scientia sufflatus quærit Socratis vestigia. Nonius 227.
Sufflata cutis distentu. Plin. 8. 38.

SUFFLABILIS, e. Adj. Prudent. Apoth. 842.
Spiramus quotiens animæ sufflabilis auras.

SUFFLĀTIO, ōnis. f. [ὑποφυσίωσις] Plin. lib. 9. cap. 7. Præterea bullantium aquarum sufflatio, lunæque effectu concharum quoque corpora augescentia.

SUFFLĀMEN, ĭnis. n. Retinaculum rotæ decurrentis, ne velocius decurrat, ut ait Budæus. Est enim machinæ genus, quo in descensu vel procursu nimio, rota solet retineri. Juven. 16. Sat. 50.
Quod placitum est illis præstatur tempus agendi:
Nec res atteritur longo sufflamine litis. Idem 8. Sat. 148.
Ipse rotam stringit multo sufflamine Consul.

SUFFLAMĬNO, āre. Sufflamine comprimere & retinere. Seneca 4. Declam. Tanta illi erat velocitas orationis, ut vitium fieret. Itaque divus Augustus optime dixit, Aterius noster sufflaminandus est. Ubi alias legitur Sufflamandus, alias Suffibulandus. Meminit Cæl. lib. 9. cap. 10. Seneca de morte Claudii, Aliquando Ixionis miseri rotam sufflaminantem.

SUFFŌCO, [ἄγχω, πνίγω] āre. ex Sub & Faux compositum, AU in o productam conversa; significat Spiritum præcludere, veluti obstrictis faucibus. Ovid.
Suffocent animam dira venena tuam. Lucret. lib. 3. 504.
Aut in melle situm suffocari, atque rigere
Frigore.
Gallum gallinaceum suffocare. Cic. pro Muren. 61.
Suffocare fame urbem, pro Opprimere & extinguere. Cic. 9. Att. 6.
Suffŏco, penultima correpta, a quibusdam perperam legitur apud Propert. 4. 9.
Suffocat & pura limina tergit aqua. Non enim Suffocat, sed Suffiit cum Broeckhuis. legendum est.

SUFFOCĀTIO, ōnis. f. [πνῖξ, ἄγχόνη] Plin. lib. 20. cap. 5. Ejus semen contritum, & in vino potum, tumentem alvum, & suffocationes mulierum, doloresque lenit.

SUFFŎDIO, fōdi, fossum, [ὑπορύττω] ĕre. Subtus excavare. Columel. lib. 2. cap. 18. Neque suem velimus impasci, quoniam rostro suffodiat, & cæspites excitet.
Suffodere equos, Confodere, enecare. Cæs. 4. Bell. Gall. 12.
Suffodere montem. Plin. lib. 36. cap. 15.

SUFFOSSUS, a, um. Partic. [ὑπορυγμένος] ut, Suffossa sacella, destructa. Cic. de Arusp. Resp. 32. A Sext. Sarrano sanctissima sacella suffossa, incensa, inædificata, oppressa.
Equus suffossus. Virg. 11. Æn. 671.
——quorum alter habenas
Suffosso revolutus equo, dum colligit, &c. Suffosso, i. e. Casuro. nam Suffossi equi dicuntur quos vulgo *incespitatores* vocant. Alii Suffuso legunt. i. e. Præcipiti & jam cadenti. Servius.

SUFFOSSIO, ōnis. f. Seneca Epist. 50. Quum hostilia in partes tela vibrarent, & ipsum solum suffossionibus tremeret & cuniculis.
Neque arietes neque suffossiones valent nocere. Vitruv. 1. 5.

SUFFRĀGO, ĭnis. f. (καμπὴ) dicitur in posterioribus pedibus animalium, quod in prioribus Genua. Vel est nodus sub crure, qua pedis versura constat, tibiæque ita annectitur pes, ut verti possit: id quod spectamus in bobus, equis, & cæteris armentis. Dictæ Suffragines, quod suffringantur, hoc est in altum frangantur. Constat sane genua animalium, quæ animal generant, ante se flecti: suffraginum vero artus in adversum. Quemadmodum igitur poplites dicti sunt, quod post plicentur: ita suffragines, quod subter frangantur. Plin. lib. 8. cap. 45. Victimarum probatio in vitulo, ut cauda articulum suffraginis contingat. Idem, Aves & quadrupedes alas in priora curvant: suffragines in posteriora. Plin. lib. 8. cap. 15. Nullo suffraginum flexu. Idem lib. 30. cap. 6. Aquilæ pedes evellunt in adversum a suffragine, &c.
Suffragines, Nodi vel articuli sunt sub crure, quibus pedes inflectuntur, dictæ quod ad ingressum suffragentur, vel supra frangantur. Suffraginosa mula, Cujus suffragines morbo vitiatæ sunt. Hæc Ruellius in Veterinariam.
Suffragines dicuntur etiam Vitis soboles. Columel. lib. 4. cap. 24. Et si soboles, quam rustici suffraginem vocant, radicibus adhæret, diligenter explantanda, ferroque allævanda est, ut hybernas aquas respuat.

SUFFRAGINŌSUS, a, um. Adj. ut, Equus suffraginosus, Cujus suffragines morbo vitiatæ sunt. Columel. lib. 6. cap. 38. de mula, Suffraginosæ hordeacea farina imponitur.

SUFFRĀGOR, [ψηφοφορέω] āri. a Suffragine, ut ait Sipontinus; significat Adjuvare, Favorem ferre. Virg.
Copia me perdit, tu suffragare rogatus. Cic. 1. de Legib. 1.
Mihi enim videris fratrem laudando suffragari tibi.
Si nihil erit præter ipsorum suffragium tenue est: si ut suffragantur, nihil valent gratia. Cic. pro Muren. 72.
Nemo ab ignotis hominibus nullis suffragantibus meritis honore afficitur. Cic. de Petit. Cons. 22.
Vide ne hæc ipsa quæ despicis, huic suffragata sint. Cic. pro Planc. 18.
Suffragari & Adversari, contraria. Cic. 7. Verr. 77. Cui legi cum vestra dignitas vehementer adversaretur, istius spes falsa & insignis impudentia maxime suffragatur.
Laudibus cujuspiam suffragari. Cic. 12. Fam. 14.
Suffragari alicui ad Consulatum. Cic. 1. Off. 138. Quæ cum vulgo viseretur, suffragata domino novo homini ad Consulatum putabatur.
Suffragante natura videris res maximas consequutus. Cic. 10. Fam. 5.
Suffragandi. Liv. 28. Convenerant undique non suffragandi modo, sed etiam spectandi causa P. Scipionis.

SUFFRAGATIO, ōnis. f. [ψηφοφορία] Cic. pro Muren. 39. Tum vero in Consule declarando multum etiam apud universum Populum Romanum auctoritatis habet suffragatio militaris.
Urbana suffragatio. Cic. pro Muren. 39.
Facilis suffragatio pro salute. Cic. pro Domo 45.
Accedere ad dignitatem alterius suffragatione sua. Cic. 10. Fam. 9.
Perdere alicujus officii suffragationem. Cic. pro Milon. 35.

SUFFRAGĀTOR, ōris. m. [ψηφιστὴς, ψηφοφόρος] Qui suffragatur. Plaut. Cas. 2. 4. 20. Ibi ego te, & suffragatores ulciscar tuos. Plin. Epist. 64. Cic. pro Muren. 16. Tua vero nobilitas Servi Sulpici tametsi summa est, tamen hominibus literatis & historicis est notior, populo vero & suffragatoribus obscurior.

SUFFRAGĀTRIX, īcis. f. Augustin. de Civ. Dei, lib. 18. cap. 10.

SUFFRAGATŌRIUS, a, um. Adj. [ψηφιστικὸς] Cic. de Petit. Consul. 21. Modo intelligat te magni æstimare, ex animo agere, bene se ponere, fore ex eo non brevem & suffragatoriam, sed firmam & perpetuam amicitiam.

SUFFRAGIUM, i. n. Liv. 3. 17. Suffragium inire.
Suffragia, [ψῆφοι] Voces illæ dicebantur quæ dabantur in comitiis, & in tabellis describebantur, quibus unusquisque suam declarabat voluntatem de aliquo in Magistratum eligendo. Fuit olim (inquit Budæus) modus geminus ferendi suffragii in conciliis, & sententiæ dicendæ in judiciis. Interdum enim voce, interdum tabella eo munere fungebantur.
Suffragia quomodo ferri solerent, ita colligit Corradus in Brutum Ciceronis. Populus Romanus semper a principio de tribus rebus, de Magistratibus, de Legibus, & de Bello constituit, atque idipsum suffragiis per Curias latis: unde Curiata comitia sunt appellata: in quibus ex generibus omnium, ut scribit Gell. lib. 15. cap. 27. suffragium ferebatur, & quidem *ἀνδρακὰς* ut Dionysius lib. 7. dixit, sed lib. quarto pluribus explicavit quum docuit, pauperes divitibus in his comitiis non modo pares, sed superiores etiam fuisse, quod multo plures essent pauperes, quam divites. Quicunque igitur erant in triginta Curias distributi, viritim suffragium ferebant: & quum quid hoc modo decretum fuerat, id Curiæ dicebantur jussisse: ut in oratione pro domo sua ad Pontif. Cicero demonstrat. Si triginta Curiæ id jussissent, id esset ratum. In Centuriatis autem comitiis ex descriptione Servii Tullii non omnes, sed singuli per suas Centurias, ut libro septimo scribit Dionysius, suffragium ferebant, quum a Magistratibus vocabantur. Nam Centuriæ centum nonaginta tres ex universo populo Romano confectæ fuerant ab illo Rege: ex quibus erant decem & octo equitum, peditum octoginta primæ classis, viginti secundæ, viginti tertiæ, viginti quartæ, triginta quintæ, una sextæ. Vocabantur igitur Centuriæ equitum, &

peditum primæ classis: quæ si omnes decernebant, res decreta putabatur. Nam plures erant, quam reliquæ omnes: & equitum Centuriæ plurimum in comitiis poterant: & ob id Cicero lib. 11. epist. 16. in fine, a D. Bruto petit, ut sibi equitum Centurias conficiat. Sin in his fuisset variatum, tunc cæteræ deinceps vocabantur, donec nonaginta septem minimum idem decernerent. Tunc enim absolvebantur comitia Centuriata: in quibus ex censu, & ætate, ut ait Gellius lib. 15. cap. 27. suffragium ferebatur. Hinc Cic. lib. 3. de Legibus, scribit in comitiis populum censu, ordinibus, ætatibus descriptum fuisse. In Tributis vero comitiis, quæ fiebant, quum ex regionibus & locis suffragium, ut ait Gellius, ferebatur, populus ipse ferebat, & quidem (quod Cic. lib. 3. de Legibus affirmat) fuse in tribus convocatus. His primum Tribuni plebis Ap. Claudio, T. Quintio Consulibus, anno ab Urbe condita ducentesimo octogesimo secundo sunt creati. Itaque primum Curiata, deinde Centuriata, postremo Tributa comitia videntur instituta. In his omnibus, qui cum populo agebat, ita illum rogabat: Velitis, jubeatisne hoc fieri? Populus vero, si res placebat, hoc modo jubebat, Uti rogas. Nam singuli sic vocis suffragium ferebant, ut rogatori dicerent, Uti rogas, perinde ac si dicerent, Jubeo meo suffragio fieri, Uti rogas. Nec dubitari potest, quin ita suffragium ferrent, quando ex lib. tertio Ciceronis de Legibus 50. apparet, legem primam tabellariam, qua suffragium occultaretur, anno ab Urbe condita fere sexcentesimo decimo quarto latam fuisse, quum prius sine tabula suffragium inirent, & Uti rogas, dicerent. quod Livius quidem sæpe, sed libro tamen potissimum sexto verbis hisce demonstrat: Uti rogassent, primæ tribus dixerunt. Pro verbo, Dicere, Cicero lib. secundo de Legib. verbum Edicere, ita videtur usurpare: Suade igitur, si placet, istam ipsam legem, ut ego, Uti rogas, possim edicere. Alii codices habent, Dicere. Ibi loquitur Cicero cum Attico, & cum Q. fratre, qui vocis suffragium magis, quam tabellæ probabant, ut videre est lib. 3. de Legib. Ob id ad eundem Atticum lib. primo, epistola 9 cujus initium est, Vereor, sic olim scripsit: Operæ Clodianæ pontes occuparant: tabellæ ministrabantur ita, ut nulli daretur, Uti rogas. id est ita instabant Clodiani, ut judices suffragium tabella ferrent, nec ulli concederetur, ut suffragium voce ferre posset. Nam quum multi essent corrupti, volebant occulte suffragia ferri, ne possent notari. Voce quidem Romani suffragium tulerunt usque ad annum fere sexcentesimum decimum quartum. Tunc enim Gabinia lex de suffragiis per tabellam ferendis est lata, secuta biennio post Cassia est: tertia Papyria: quarta Cælia: quæ tabellariæ sunt appellatæ: quibus latebra populo data est, in qua, bonis ignorantibus quid quisque sentiret, tabella vitiosum occultaret suffragium, ut Cic. lib. 3 de Legib. scribit. Sic enim quisque suam tabellam in cistam conjiciebat, ut occulte posset adversari. Nam judicibus ternæ singulis tabellæ dabantur: quarum una A, altera C, tertia NL. literas inscriptas habebat: quæ notæ erant absolutionis, condemnationis, ampliationis: ex quibus judex quisque quam volebat, in cistam poterat conjicere, atque id ipsum ita occulte, ut quem vellet posset absolvere, vel condemnare, vel ampliare sua tabella, sine ulla suspicione benevolentiæ, vel odii: quod nemo postea posset cognoscere, quis judex vel absolvisset, vel condemnasset, vel ampliasset: nisi omnes vel absolvissent, vel condemnassent, vel ampliassent. Unde Cic. epist. famil. lib. 3. epistola penultima, quum audisset Ap. Claudium omnibus suffragiis absolutum fuisse, miratus est, nullam ne in tabellæ quidem latebra fuisse absconditam malevolentiam. Lege tamen Cornelia videtur olim reo licuisse optare, clam, an palam de se sententiam ferri vellet. id Cicero in oratione pro Cluentio docet. In reliquis vero suffragiis, in quibus magistratus, vel leges, vel tale quid rogabatur, binæ (nisi fallor) tabellæ singulis suffragium laturis dabantur: quarum altera punctum sine dubitatione, altera nihil (ut ego puto) scriptum habebat. Itaque qui favebant, tabellam puncto inscriptam: qui adversabantur, alteram in cistam conjiciebant. Hinc Cic. in oratione pro Plancio dixit: Tribus nonnullas punctis totidem tulit. & ibidem paulo post, Questus es, plures te testes habere de Voletinia, quam quot in ea Tribu puncta tuleris. Huc & illud Horatii in Arte Poet. 343. est referendum,

Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci. Hanc ferendi suffragii rationem Cicero non reprehendit, Demosthenem secutus, qui suffragia occulta magis probabat: quamvis Plato lib. nono de Legibus illa scribat verba, ἔτω φανερὰ ἡ ψῆφος. sed Cic. id populo Romano concedebat. unde tabellam vindicem libertatis contra Rullum oratione secunda non ita procul ab initio, & lib. tertio de Legibus appellavit. Quod vero nos diximus de ternis judicum tabellis, & cista, obscure quidem, sed tamen id scribit Asconius. De cista vero quæ in comitia deferretur, auctor Rhetoricæ ad Herennium lib. primo ita scribit: Saturninus legem ferre cœpit, collegæ ejus intercedere: ille nihilominus cistellam detulit: Cæpio, ut contra Senatusconsultum intercedentibus collegis adversus Remp. videt ferre, cum viris bonis impetum facit, pontes disturbat, cistas dejicit. Quo quidem loco quum cistas dicat, ostendit plures fuisse: ut forte unaquæque Curia, Centuria, & Tribus sua cista uteretur. Hæc Corradus.

Suffragium populus R. primum voce, deinde per tabellam suffragium tulit. quo modo autem a voce ad tabellam deventum sit, & quibus temporibus, & quibus auctoribus, operæ pretium est cognoscere. Quatuor igitur leges nominantur, omnes ut puto, tribunitiæ, Gabinia, Cassia, Papiria, Cœlia. Gabinia sanxit, ut populus in magistratibus mandandis suffragium, non, ut antea, voce, sed per tabellam ferret. Cassia biennio post idem jussit, in omnibus judiciis populi, perduellione excepto. Papiria & ipsa populo tabellam dedit, in jubendis ac vetandis legibus. Cœlia, quo uno in genere vocis suffragium reliquum erat, hoc est, in perduellione, quod lex Cassia exceperat, in eo genere tabellam dedit. ita quatuor Tribunorum pl. rogationibus factum est, ut populus libere, quod sentiret, in omnibus comitiis, nullo inimicitiarum metu, posset ostendere. ideo tabellam vindicem tacitæ libertatis appellat Cic. in Agrar. 2. & lib. 3. de Legib. in oratione autem pro C. Cornelio principium justissimæ libertatis Cassiam legem, quæ tabellam in judiciis populo dedit. magis enim intererat populi tabella voluntatem in judiciis tegere, cum ageretur de capite fortunisque civium, quam aut in magistratibus, quod lex Gabinia sanxerat, aut in legibus quod postea Papiria. His igitur quatuor legibus ferendi suffragii mutata ratio est nunc de latoribus earum legum, & quo quæque anno lata sit, agamus. Gabiniam rogavit homo ignotus, & sordidus: quod lib. 3 de Legib. Cic. tradit. &, cum biennio ante Cassia rogata sit, quod idem eodem in loco demonstrat; Cassiam vero Lepido & Mancino coss. esse latam, ex lib. de Clar. Orat. constat: necesse est, Pisone & Lenate coss. rogatam, existimare. Cassiam Lepido & Mancino coss. auctore Scipione Africano posteriore tulit L. Cassius Q. F. Longinus Ravilla, pater illius L. Cassii, qui in omnibus caussis quærere solebat, cui bono: & C. Cassii, ejus quem C. Mario C. Flavio coss. leges multas ad minuendam nobilitatis potentiam tulisse, in quibus hanc, ut, quem populus damnasset, cuive imperium abrogasset, in Senatu non esset, Pedianus tradidit. Papiriam tulit C. Carbo, ille eloquentissimus: tulit autem, ut opinor, P. Popilio & P. Rutilio coss. nam eo anno Tribunum pl. fuisse, quo Scipio Æmilianus de Numantinis triumphavit, omnes historiæ declarant: quem a porta ad concionem productum, quid de Ti. Gracchi morte sentiret, seditiose interrogavit. Cœlia, non facile est conjicere, a quo sit rogata: sed, rogatam Q. Metello T. Flaminio coss. crediderim, & ex iis verbis, quæ sunt apud Cic. lib. 3. de Legib. Ut opprimeret Cælius Popilium. nam, id de P. Popilio dictum esse, quem C. Gracchus Metello & Flaminio coss. Tribunus pl. in exilium ejecit, videtur intelligendum, ut ejus judicii caussa, quo Popilius, tribuno pl. Gracco est oppressus, Cœlius sua lege tabellam dederit. Suffragia vel in campum Martium, si centuriata comitia haberentur, vel in forum, si tributa, aliove, cistis in pontes deferebantur, & ex his pontibus populo ministrabantur. Id significat Cic. in epist. ad Att. lib. 1. 9. his verbis, Operæ Clodianæ pontes occuparant: tabellæ ministrabantur, ita ut nulli daretur, Uti rogas. nam quæ tabellæ legem accipiebant, & probabant, in iis duæ literæ scriptæ erant, V. R. quæ significant, Uti rogas, id est, uti tu, qui legem fers, nos rogas, ita jubemus: quæ vero tabellæ legem antiquabant, hoc est, rejiciebant, & improbabant, in iis unica litera A, scripta erat: quæ significat Antiquo, id est, antiqua maneant: nova non placent: legem respuimus. In iis vero comitiis quo populus ut suffragium de reo ferret, coire solitus est, ternæ tabellæ dabantur: quarum in una scriptum erat, A, in altera, C, in tertia N L. & prima significabat, absolvo: secunda, condemno, tertia, non liquet, id est, neque absolvo neque condemno, caussam plane non intelligo. Verum, ut ad pontes redeamus, angustiores ut essent, legem tulit C. Marius Trib. pl. qui postea septies Consul fuit. tulit autem eam legem, nequid fraudis in distribuendis tabellis committeretur. multis enim locus esse non potest, ubi pontes angustiores sunt. at in turba vitiose aliquid agere, difficilis negotii non est: propterea, quod hac lege sancitum, id ambitiosis oppositum fuisse: & plane Cic. narrat lib. 1. de Leg. & Plutarchus significat in Marii vita, cum ait, In tribunatu legem de suffragiis tulit, qua potentium opes tum in ferendis suffragiis, tum in creandis magistratibus imminuit. suffragium ferebant omnes cives Romani, in ea quisque tribu, ubi census erat, aut in sua quisque classe. libertini tantum in quatuor urbanis tribubus, quæ minus nobiles erant, suffragium tulerunt. nam etsi P. Sulpicius tribunus pl. L. Sylla Q. Pompeio coss. tulit, ut in omnibus plane tribubus, quæ xxxv erant, suffragium ferre possent: hanc tamen legem, puto a victore Sylla, Sulpicii inimico, esse abrogatam. puto autem ob eam caussam, quia C. Manilius Tribunus pl. aliquot post annis eandem legem ferre conatus est: idemque postea & P. Clodius cogitavit, testis Cicero in duabus orationibus, pro C. Cornelio, & pro Milone. Hæc ex libro de Legibus Romanis P. Manutii.

Cistæ suffragiorum. Plin. lib. 33. cap. 2. Ad custodiendas cistas suffragiorum in comitiis.

Cæca suffragia. Sil. lib. 8, 257. Inconsultus favor populi.

Corruptum suffragium. Cic. 3. de Legib. 29.

Devincta largitione suffragia. Cic. Suffragia largitione devincta, i. e. Corrupta donis.

Eblandita suffragia. Cic. pro Planc. 10.

Occulta de honore suffragia. Cic. 2. Off. 24.

Tabellaria suffragia & vocalia. Cic. pro Planc. 16. & 3. de Legib. 44.

Tristia suffragia, Damnosa electio magistratus. Sil. lib. 15. 737.

Vitiosum suffragium. Cic. 3. de Legib. 35.

Captare suffragia populi. Hor. 2. Epist. 2. 103.

Dantur libera populo suffragia. Juven. 8. Sat. 211.

Ferre suffragium de capite alicujus. Cic. pro Domo 46.

Fieri Consulem cunctis suffragiis. Cic. 15. Fam. 12.

Flagitare confusionem suffragiorum. Cic. pro Muren. 47.

Indulgere suffragio alicujus V. INDULGEO.

Inire suffragia. V. INEO.

Mittere in suffragium. V. MITTO.

Unusquisque studio & suffragio suo viam sibi ad beneficium impetrandum munire possit. Cic. 2. de Lege Agr. 17.

Ornare suffragio. V. ORNO.

Privare populum suffragiis. Cic. 2. de Lege Agr. 17.

Tegere suffragium. Cic. 3. de Legib. 38.

Cistæ suffragiorum. Plin lib. 33. cap. 2.

Suffragium, a Frango, frangis, FRA syllaba correpta, invenitur. Ovid. de Nuce, 119.

Quid nisi suffragium nimbis tuitantibus essem? Legitur & Suffugium nimbos vitantibus.

SUFFRENATIO, ōnis f. Colligatio & arcta structura, quæ lapidem veluti fræno retineat. Plin. lib. 36. cap. 22. Globosus, contra injurias fortis, sed ad structuram infidelis, nisi multa suffrenatione devinctus. De quodam lapidis genere

SUFFRICO, ui, ctum, & āvi, ātum, [ὑποτρίζω] āre. Columel. lib. 12.

12. cap. 23. Nam oportebit post hunc numerum dierum confestim vinum emundare, & si quid fæcis aut labris vasorum, aut lateribus inhæsit, eradi, ac suffricari, & protinus operculis impositis oblini.
Suffricare palpebras medicamento. Cels. lib. 6. cap. 6.

SUFFRINGO, ēgi, actum, [ὑπάγνυμι] ĕre. Aliquantulum, sive per medium frangere. Plaut. Rud. 4. 4. 15. Homini isti talos suffringi volo. Idem Truc. 2. 8. 8. Ut ego hisce suffringam talos. Cic. pro Rosc. Amer. 56. Quod si luce quoque canes latrent, quum deos salutatum aliqui venerint, opinor iis crura suffringantur, quod acres sint etiam, tum quum suspicio nulla sit.

SUFFRIO, [ὑποτρίβω] āre. Idem quod Friare, sive Minutim admodum friare. Columel. lib. 12. cap. 38. Scopulis aridæ myrti feria suffriatur, operculumque superimponitur, nequid eo decidat. Quædam exemplaria hic legunt Suffricatur, & fortasse rectius.

SUFFUERAT, Sub eodem tecto fuerat. Festus.

SUFFŬGIO, fūgi, fugĭtum, [ὑποφεύγω] ĕre. Clam aufugere. Liv. 24. 46. Imber a nocte media coortus, custodes vigilesque dilapsos e stationibus suffugere in tecta coegit.
Natura deûm suffugit tactum manuum. Lucret. lib. 5. 151.
Sensum suffugere. Lucret. lib. 4. 362.

SUFFUGIUM, i. n. [ὑποφυγὴ] Quo quis aufugit auxilii gratia. Quintil. lib. 9. Hæc diverticula & anfractus suffugia sunt infirmitati. Ovid. de Nuce 119.
Quid nisi suffugium nimbos vitantibus essem?
Suffugium infelix miseris. Sil. 5. 509.

SUFFULCIO, īvi, ītum, vel si, tum, [ὑπερείδω] īre. Subtus fulciendo sustinere. Plaut. Milit. 2. 2. 54. Ecce autem ædificat, columnam mento suffulsit suo.
Cibus suffulcit artus. Lucret. lib. 4. 865.

SUFFULTUS, a, um. Partic. [ὑπερεισθεὶς] Auctor ad Heren. lib. 4. 16. Nam gravi figuræ, quæ laudanda est, propinqua est ea, quæ fugienda est, quæ recte videtur appellari si suffulta nominabitur.
Porticus suffulta paribus columnis. Lucret. lib. 4. 428.

SUFFULCRUM, i. n. Vitruv.

SUFFUMIGO, [ὑποκαπνίζω] āre. Idem quod simplex Fumigo, vel subtus fumum excito. Varr. 3. de R. R. cap. 16. Si ex alvo minus frequentes evadunt, ac subsidit aliqua pars, suffumigandum, & prope fumus apponendus bene olentium herbarum, maxime apiastri. Cels. lib. 6. cap. 6. Suffumigare oculos acribus medicamentis.
Suffumigare vulnus. Cels. lib. 5. cap. 27.
Suffumigare sulphure. Cels. lib. 4. cap. 20.
Suffumigor, passivum. Columel. lib. 12. cap. 12. in fin. Lagenam in tabulatum quod suffumigatur, reponunt. Paulo ante dixerat, Lagenam in tabulatum, quod fumum accipit, reponunt.

SUFFUNDO, fūdi, fūsum, [ὑποχέω] ĕre. Superfundere, aut deorsum injicere. Plaut. Curcul. 1. 3. 3. Mane, suffundam aquulam. Idem Cistel. 1. 1. 36. Columel. lib. 6. Lassæ & æstuanti mulæ ad os in fauces dimittitur, utrunque in os suffunditur.
Suffundere vires cibo. Varr. 2. de R. R. cap. 8.
Suffundit se sinus. Cels. lib. 7. cap. 2. Nam ubi post longos morbos totus corporis habitus vitiatus est, lateque se sinus suffundit, & in eo pars cutis pallet, scire licet in eam jam emortuam esse, & inutilem futuram.
Suffundere aciem oculorum, pro Turbare. Senec. de Ira 2.
Suffunduntur oculi. Sen. 2. de Clement. Imbecilles oculos esse scias, qui ad alienam lippitudinem suffunduntur.
Suffundere, Forinsecus spargere. Virg. 1. Georg. 430.
At si virgineum suffuderit ore ruborem,
Ventus erit. Servius; Suffuderit, Forinsecus habuerit. Lucret. lib. 3. 39.
Omnia suffundens mortis nigrore.
Maculis suffundi. Stat. 11. Theb. 121.

SUFFŪSUS, a, um. Partic. [ὑποχυθεὶς, ὑποκεχυμένος] ut,
Candor suffusus purpureo sanguine. Stat. 2. Sylv. 1. 41.
Genæ suffusæ igne. Senec. Herc. Oth. 10.
Impudentia in ore multo rubore suffusa. h. e. Præ impudentia rubicundam & rubore conspersam faciem habens. Plin. in Paneg.
Lachrymis oculos suffusa. Virg. 1. Æn. 232.
Rubor suffusus alicui dicitur, genis aspersus, quod pudoris indicium est. Liv. 30. Masanissæ, hæc audienti non rubor solum suffusus, sed lachrymæ etiam obortæ.
Æther suffusus calore. Cic. 2. de Nat. Deor. 55. Nam tenuis ac perlucens & æquali calore suffusus æther, non satis aptus ad stellas continendas videtur.
Cordi suffusus sanguis. Cic. 1. Tusc. 19.
Oculis suffusus sanguis, & Suffusi cruore oculi. Plin. lib. 20. cap. 13. Idem lib. 31. cap. 9.
Lingua est suffusa veneno, Perfusa, infecta. Ovid. 2. Met. 777.
Malevolentia suffusus animus in cæteros. i. e. Plenus iræ & malevolentiæ. Cic. 1. Fam. 9.
Sales suffusi felle, Asperi amaritudine. Ovid. 2. Trist. 565.

SUFFUSIO, ōnis. f. [ὑπόχυσις] Plin. lib. 22. cap. 23. In tussi uva, fellis veteri suffusione.
Suffusio, Morbus oculorum, quem vulgo *cataractam* vocant. hæc autem paracentesi curatur. Est autem paracentesis, quæ manu fit a chirurgis, dum curari aliter morbi non possunt. Inungitur prius locus, deinde vel acus vel hamulus infigitur, idque paracentesis dicitur. Hæc Sipontinus. Plin. lib. 21. cap. 20. Habet suas utilitates contra suffusiones oculorum. Cels. lib. 6. cap. 6. Suffusio quoque, quam Græci ὑπόχυσιν nominant, interdum oculi potentiæ, qua cernit, se opponit. Quod si inveteraverit, manu curandum est. Inter initia nonnunquam etiam certis observationibus discutitur.

SUFFUNDĀTUS, a, um. Adj. [ὑποθεμελιωθεὶς] dictum a Fundamentis, ut ait Nonius 1. 236. Varro, Antiqui nostri domibus lateritiis paululum modo lapidibus suffundatis, ut humorem effugerent, habitabant.

SUFFŪROR, [ὑποκλέπτω] āri. Clam furari. Plaut. Truc. 2. 7. 15. Hæc cum video fieri, suffuror, suppilo, de præda prædam capio.

SUFFUSIO, SUFFUSUS. V. SUFFUNDO.

SUGAMBER, a quo Sugambri dicti sunt, pater Melonis fuit, Is in triumphum tractus est a Germanico. Strabo lib. 7.

SUGAMBRI, vicini Rheni amnis accolæ, belli exordia factitarunt adversus Romanos cum eos antea Drusus Romano subjugasset imperio. Strab. lib. 7.

SUGGĔRO, ssi, stum, [ὑποβάλλω, διαρκέω, ὑποτίθημι] ĕre. Subministrare. Plaut. Men. 1. 3. 29. Madida quæ mihi apposita mensam milvinam suggerant.
Cibos suggerere alicui. Stat. 9. Theb. 740.
Copiam argumentorum suggerere. Cic. 2. de Orat. 117.
Damna aleatoria sæpe suggerebantur. Cic. 2. Philipp. 67.
Ludum alicui suggerere. Cic. 12. Att. 43.
Materiam criminibus suis suggerere. Liv. 3.
Rationes alicui sententiæ suggerere. Cic. 3. de Nat. Deor. 73.
Sylvæ feras suggerunt. Plin. Epist. 32.
Sumptus alicui rei suggerere. Ter. Adel. 1. 1. 37.
Tellus suggerit alimenta. Ovid. 15. Met. 81.
Ambiguum explicatur, quum ea verba, quæ desunt, suggesta sunt. Cic. 2. de Orat. 110.
Suggerit res, Exigit, & postulat. Ulpian. in l. Ex facto, circa fi. D. de Hered. insti. Quæ res in proposito quoque suggerit, ut Italicarum rerum esse credantur eæ res, quas in Italia testator esse voluit.
Bruto statim Horatium suggerunt. Liv. 2. i. e. In locum sufficiunt.
Suggero, pro Refero. Justinian. lib. 2. tit. De fideicomm. hered. §. Sed quia stip. Ideo omnibus nobis suggestis tam similitudinibus, quam differentiis utriusque Senatusconsulti, placuit, &c.
Suggerere, pro Subjicere in memoriam. Cic. 2. de Fin. 44. Ubi si memoria forte defecerit, tuum est ut suggeras.
Suggerere, pro Suadere. Ulpian. in l. Sed & si. §. Item. D. Ex quibus causis majores, &c. Unde quoties æquitas restitutionem suggerit, ad hanc clausulam erit descendendum. Idem in l. j. §. ult. D. De effractoribus. Oportebit autem æque & in effractores, & in cæteros suprascriptos causa cognita statui, prout admissum suggerit.

SUGGESTUS, ûs. m. vel SUGGESTUM, i. n. [βῆμα] a Suggero, quod ibi ligna suggerantur, in quibus stari possit. Significat enim Locum editiorem, Varro lib. 3. de R. R. cap. 5. Ex suggesto faleris, ubi solent esse peripetasmata, prodeunt anates in stagnum, & nant.
Suggestus comæ, Globus capillorum. Stat. 1. Sylv. 2. 114.
Suggestus, [ἀκροατήριον] Pulpitum: hoc est locus excelsior, unde oratio haberi ad populum solet. Liv. 8. 14. Naves Antiatium partim in navalia Romæ subductæ, partim incensæ: rostrisque earum suggestum in foro extructum adornari placuit. Cic. 5. Tusc. 59. Idemque quum in communibus suggestis consistere non auderet, concionari ex turri alta solebat.

SUGGESTUS, ûs. m. Ipse suggerendi actus. Ulp. in l. j. §. ij. D. De magist. conven. Si curatores fuerunt minus idonei dati dicendum est, teneri magistratus oportere, si ex suggestu eorum, vel nominibus ab eis acceptis præses dederit.
Neque illud in suggestum, in quo causam dixerat ascendenti, signum sibi ullum quod consuesset a deo, quasi mali alicujus impendentis datum. Cic. 1. de Divin. 124.

SUGGESTIO, ōnis. f. Actus suggerendi. Augustin. Confess. 10. 30. Ubi tunc ratio, quæ talibus suggestionibus insistit vigilans?

SUGGESTOR, ōris. m. Scribanius in Philos. Suggestor & impulsor Dæmon.

SUGGREDIOR, gressus sum, [ὑποβαίνω] grĕdi. Verbum deponens, pro Latenter gradi. Tacit. 2. Ann. 12. Suggressique propius speculatores. Idem 4. Ann. 47. cum accusativo, Quos dux Romanus acie suggressus, &c. Idem 15. Ann. 11. Qui barbarorum propius suggrediebantur.

SUGGRUNDA, æ. f. vel SUGGRUNDIA, orum. n. pl. [προβολὴ] Partes tecti prominentes, quibus stillicidia a parietibus arcentur. Varro lib. 3. de R. R. 3. Aves subtus suggrundas, ab initio villatico usæ tecto. Budæus.
Tabulæ in subgrundiis collocatæ. Vitruv. 2. 9.

SUGGRUNDATIO, ōnis. f. Vitruvius lib. 4. cap. 2. Sub tectis si majora spatia sunt, columen in summo fastigio culminis, unde, & columnæ dicuntur, & transtra, & capreoli. Si commoda, columen, & canterii prominentes ad extremam suggrundationem.

SUGGRUNDARIUM, i. n. Suggrundaria antiqui dicebant Sepulcra infantium, qui necdum 40 dies implessent, quæ nec jam busta dici poterant, quia ossa quæ comburerentur non erant, nec tanta cadaveris immanitas, qua locus tumesceret. Unde Rutil. Gemin. Astya. ait, Melius suggrundarium quæreres, quam sepulcrum. Hæc Fulgentius de Prisc. sermone.

SUGILLO, [ὑπωπιάζω] āre. vel, ut quibusdam placet, SUGGILLO, duplici g, Ex percussu carnem maculare. A sugendo dictum, quod succus, hoc est, livor deducatur.
Suggillare proprie de facie dicitur, Quum contusa facies lividis maculis dehonestata apparet: sic enim Sugillata in facie dicuntur, ut Vibices in corpore. Plin. lib. 31. cap. 9. de sale loquens, Ex ictu suffusis cruore oculis, sugillatisque cum myrrhæ pari pondere. Idem lib. 27. Caseus recens cum melle sugillata emendat. Budæus.
Sugillare, [παραδειγματίζειν] pro Pudorem & existimationem alicujus lædere, & quasi Bonam famam exsugere. Ulpian. l. sed si hac lege. D. de in jus voc. Si famosa actio non sit vel pudorem non sugillet. Liv. 4. 35. Primis annis sugillatos, repulsos, risui patribus fuisse.
Sugillare opinionem alicujus. Ulpian. in l. apud Celsum. §. Adversus. D. de doli mali exceptione. Adversus parentes patronosque neque doli exceptio, neque alia quidem, quæ patroni parentisve opinionem apud bonos mores sugillet, competere potest.

SUGILLATUS, a, um. Partic. Percussus sub oculis & in genis. Plin. 31. 9. Ex ictu suffusi cruore oculi sugillatique.
Sugillatum dicitur ex græco, quod ea pars, quæ est sub collo κοῖλον vocatur. Festus.
Item Ludibrio habitus. V. Livii loc. supra citatum.

SUGIL-

Sugillatio, ōnis. f. [ὑπωπιασμὸς] Plin. lib. 7. cap. 45. Juxta hæc Variana clades, & majestatis ejus fœda sugillatio. h. e. Injusta infamiæ nota.
Non sine sugillatione consulum. i. e. Infamiæ nota. Liv. 43. 14.
Sugillatio, Livor ex ictu. Plin. lib. 32. cap. 7. Reliquæ carnes impositæ sugillationem rapiunt.

Sugillatiuncŭla, æ. f. dimin. Claud. Mamert. 2. 9. Sugillatiunculas fringultire.

Sugillator, ōris m. Macrob.

Sugo, xi, ctum, [μύζω, μυζέω, ἀμύζω] ĕre. Succum labris extrahere. Cic. 2. de Nat. Deor. 122. Alia sugunt, alia vorant, alia mandunt. Idem 3. Tusc. 2. Ut pene cum lacte nutricis errorem suxisse videatur.
Ubera sugere. Ovid. 2. Fast. 419.

Suctus, ūs. m. [μύζυμα] Plin. lib. 28. cap. 3. Tactu ipso levant percussos, suctuve modico. Idem lib. 8. cap. 36.

S U I

Sui, sibi. [οὗ, οἷ vel ἑαυ] Pronomen reciprocum. Duo sunt pronomina reciproca, alterum primitivum, quod vocant Sui, sibi, se, a se; generis omnis, & utriusque numeri: alterum possessivum, Suus, a, um. Reciproco pronomine nunquam Latine utimur, nisi aliquod præcesserit nomen in eadem oratione, aut altera unita per copulam, ad quod referatur. nam Vis patrem suum, Pone ad pedes suos, Dedit sibi, &c. pro Illius, Ejus, & Ei, barbare dicuntur. Dixi, Aut altera unita per copulam: nam Obsecravit me ut se adjuvarem, Petiit me ut suo filio opitularer, Latine dicitur. Sed si tollas copulam, barbarismus erit. ut, Petrum semper amavi, filio suo non tam bene cupio: non Latine dicitur. Cic. 11. Fam. 9. Bellum nobis redintegrare possit Antonio sibi conjuncto. Cic. 13. Fam. 11. Meamque commendationem usui magno sibi fuisse.
Offensio adversarii, commendatio sui. Cic. in Orat. 120.
Dissimile sui. Ovid. 11. Met. 273.
Ut & sui & Metrodori memoria colatur. Cic. 2. de Fin. 101.
Natura est lena sui. Cic. 1. de Nat. Deor. 78.
Oblitus sui. Virg. 3. Æn. 629.
Imitantes genitorem & effectorem sui. Cic. de Univers. 41.
Hosne viros tam cupidos sui perire voluit? Cic. pro Syll 75.
Nihil malo, quam & me mei similem esse, & illos sui. Cic. 9. Att. 19.
Error vulgi utentis, vel potius abutentis Sui pro Ejus & Illius, partim inde profectus est, quod nonnulli auctores his abusi videantur: partim quod ita obscure usi sint, ut minus periti nequeant perspicere, ad quod fiat reciprocatio. Interdum tamen Latine pro Sui & Suus, licet uti Ipsius, Ejus, vel Illius, & maxime amphibologiæ vitandæ causa: nonnunquam varietatis aut ornatus gratia. Omnes optant quod sibi utile est, tibi, ipsi. Ille repetit quod suum sive ipsius est. Hæc indifferentia sæpe fit interventu præpositionis, sed crebrius per Ipse quam Is. Quintil. Quanquam aliqui reperiuntur, qui ne id quidem quod in ipsos recidere possit, evitent.
Hæc autem præpositio Inter, id habet peculiare, ut si antecesserit genitivus, dativus, aut ablativus, semper liceat uti Ipse & Sui. Si præcesserit accusativus aut nominativus, reciprocum postulat. Cic. de Clar. Orat. 84. Nec mihi cæterorum judicio videtur solum, sed etiam ipsorum inter ipsos concessu ita tributum fuisse. Id de genitivo exemplum est. nunc de dativo. Quintil. lib. 8. cap. 6. Circa quem inexplicabilis & grammaticis inter ipsos, & philosophis pugna est. De ablativo. Idem lib. 10. cap. 2. Nam in magnis quoque auctoribus incidunt vitiosa aliqua, & a doctis inter ipsos etiam mutuo reprehensa. Exempla de nominativo & accusativo. Cic. 1. Off. 98. Quod inter se omnes partes quodam lepore consentiunt. non, Inter ipsas. Idem 3. Off. 45. Damonem & Pythiam Pythagoræos ferunt hoc animo inter se fuisse. non, Inter ipsos. Id quod dictum est de primitivo, itidem fit in possessivo Suus, tamen hic nonnulla differentia est, eam vide.
Si substantivum reciproci Suus, respicit ad suppositum verbi, id est nominativum qui præcedit verbum, tum elegantius utimur Suus quam Ipse aut Ejus: ut, Miseretur nostri deus propter suam clementiam. Inclamat me ante domum suam; potius, quam Ejus. Si substantivum respicit ad oppositum verbi, id est, obliquum qui sequitur verbum, tum præstat uti Ipse, aut Is, quam Suus: ut, Ejeci columbam e nido ipsius. Alloquutus sum Petrum ante domum ejus: potius, quam Suam. Tamen nec ratio, nec auctoritas vetat contrarium fieri. Si tamen apposito adjungatur adjectivum ad verbum, ad quod fiat reciprocatio, Suus utendum est, non Ipsius. Video columbam tristem in periculo pullorum suorum.
Suus, possessivum non semper reciproce accipitur, sed interdum pro Proprius: ut, Suus cuique mos est, Sua cuique sententia. Virg. 2. Ecl. 65. Trahit sua quemque voluptas. Idem 3. Ecl. 62. Vivit cum suis. Inventus est inter suos, &c. Hæc Erasm. ex Vallæ opusculo de Reciprocis.
cperiosus sibi. Hor. 2. Serm. 7. 83.
Cum sibi negotium daret Antonius. Cic. 15. Att. 21.
Sibi aliquando jungitur Suo, nulla necessitate, sed tantum cujusdam festivitatis gratia. Cic. Suo sibi victitant succo. Columel. lib. 12. cap 54. Singula suo sibi jure abluito. Ter. Adelph. 5. 8. 36. Suo sibi hunc gladio jugulo. Gell. lib. 5. cap. 10. Suo sibi argumento confutatus est.
Se, aliquando similiter positum reperitur. Plaut. Cas. 3. 3. 19. Nescio quid se sufflavit uxori suæ. Negavit posse, quando arcesso, mittere.
Abjicere se. V. abjicio.
Abripere se ab aliquo. V. abripio.
Avertit se ex oculis. Virg. 4. Æn. 389.
Colligere se. V. colligo.
Ire ad se, i. e. Domum suam. Plaut. Men. 5. 2. 11. Repente expetit me, ut ad sese irem.
A se. pro De suo Suet. August. 40. Singula millia nummûm a se dividebat. Eodem modo eleganter locuti sunt Plautus, Cicero, aliique.

Per se, pro Seorsum frequenter dictum est. Nepos 8. 1. 1. Per se virtus sine fortuna ponderanda est.
Ad se versum. V ad præpositionem.
Sese. Virg. 3. Ecl. 66.
At mihi sese offert ultro meus ignis Amyntas. V. suus.
Secum, Virg. 1. Æn. 54. —— secum dea corde voluntans.
Sibimet, i. e. Sibi ipsi. Sil. 13. 663.
Ipsa quidem virtus sibimet pulcherrima merces.
Semet, accus. vel ablat. Hor. 1. Serm. 6. 78. Semet prognatos.
Sepse, pro Se ipse apud Senec. 108.
Suimet, suomet, suamet, suismet, a Suus, adjecta syllaba met, V. suus in proprio ordine.

Suitas, ātis. f. receptum posterioribus seculis verbum, inque jurisprudentiam invectum est. Est vero Suitas (uti definit Alciatus) Heredum qualitas, qui primum in potestate paterna locum obtinent, continuationem dominii, necessitatemque successionis inducens. §. Sui autem. Inst. de hered. qualit. & different.

Suidas, gravis auctor Græcus, quem tamen in Geographica sua Strab. extremo lib. 7 Fabulosum auctorem appellat. Suidas (inquit Strabo) in rebus Thessalicis fabulosa multa tradit ad gratiam locutus. De tempore, quo floruit, non convenit inter doctos. V. de hac re Voss. de Histor. Gr. 2. 26.

Suilla, & Suillus, Adj. V. sus.

S U L

Sulcus, i. m. [αὖλαξ, ὄμπρα, περσία] Proscissio terræ in longum producta, in quo a Scrobe differt. Unde tertio, quarto, quinto sulco serere dicimus; id est ter, quater, quinquies arando. Plin. lib. 18. cap. 21. Quarto seri sulco, Virg. 1. Georg. 47. existimatur voluisse, quum dixit,
Illa seges demum votis respondet avari
Agricolæ, bis quæ solem, bis frigora sensit. h. e. Quæ bis per æstatem, bis per hyemem aratur. Ibid. Spissius solum, sicut plerunque in Italia, quinto sulco seri melius est. Cic. 2. de Divin. 50. Quum terra araretur, & sulcus altius esset impressus. Varr. 1. de R. R. cap. 29. Qua aratrum vomere lacunam striam facit sulcus vocatur.
Sulcus, Aratio. Virg 1. Georg. 68.
At si non fuerit tellus fœcunda, sub ipsum
Arcturum tenui sat erit suspendere sulco. Ibid. 216.
Vere fabis satio: tunc te quoque medica putres
Accipiunt sulci. Servius.
Sulcus, pro Fossa ponitur in longum proscissa ad vinearum vel arborum surculos in seminario deponendos, quando & ipsa quædam terræ proscissio est. Virg. 2. Georg. 289.
Ausim vel tenui vitem committere sulco.
Apertus sulcus. Paul. in l. Qui duo. D. De servit. rust. præd. Qui duo prædia confinia habuerat, superiorem fundum vendiderat, & in lege ita dixerat: ut aquam sulco aperto emptori educere in fundum inferiorem recte liceat. De sulco loquitur, qui fit ad aquam derivandam fundi siccandi gratia. Columel. lib. 2. cap. 2. Fossas appellat, earumque alias vocat cæcas, alias patentes.
Sulci, inquit Festus, appellantur qua aratrum ducitur, vel sationis faciendæ causa, vel urbis condendæ: vel fossura rectis lateribus, ubi arbores serantur. Virg. 1. Æn. 429.
Pars optare locum tecto, & concludere sulco. i. e. Fossa, ut ait Servius. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 426.
—— & ora fatiscunt
Vulneribus, grandesque rubent in pectore sulci.
Sulcus, inquit Non. Omne quicquid in longitudine aculeatum est, dici potest, veterum auctoritate doctorum. Virg. 3. Georg. 439.
—— & linguis micat ore trisulcis.
Leni canebant æquora sulco. Valer. 3 Argon. 32.
Altus per gramina sulcus. Stat. 6. Theb. 312.
Aquarius sulcus. V. aqua.
Vasti sulci in pulvere. Stat. 12. Theb. 273.
Æquant sata sulcos. Virg. 1. Georg. 113.
Arent sulci. Ovid. 3. Amor. 10. 29.
Delet sulcos iterata priores orbita. Stat. 6. Theb. 415.
Infindere sulcos telluri. Virg. 4. Ecl. 33.
Infindunt pariter sulcos. Virg. 5. Æn. 142.
Infodere sulcum. V. infodio.
Oblimare sulcos inertes. i. e. Steriles. Virg. 3. Georg. 136.
Obruta semina longis sulcis. Ovid. 1. Met. 123.
Obruta herba Cerealibus sulcis. i. e. In quibus frumenta nascuntur. Ovid. 1. Trist. 12. 11.
Patefacere sulcum impresso aratro. Ovid. 3. Met. 104.
Subigere arvum sulcis. Plin. lib. 18. cap. 19. Omne arvum rectis sulcis, mox & obliquis subigi debet.
Sulcus etiam pro Natura muliebri utitur Lucret. lib. 4. 1267.

Sulcŭlus, i. m. dimin. [αὐλάκιον] Columel. lib. de Arbor. cap. 30. Surculis disponi per sulculos pedales convenit.

Sulcus, a, um. Adj. Columel. lib. 5. cap. 10 Ficus sulcæ.

Sulco, [αὐλακίζω] āre. Sulcos facere, Terram in sulcos proscindere. Columel. lib 11. cap. 2. In subacta jam terra latiores porcæ sulcantur. Idem lib. 2. cap. 2. Bubulcum autem per proscissum ingredi oportet, alternisque versibus obliquum tenere aratrum, & alternis recto, plenoque sulcare.
Agros sulcare. Tibul. lib. 2. 3. 65.
Æquor sulcare. Ovid. 1. de Pont. 4. 35.
Cutem rugis. Ovid. 3. Met. 276.
Fluctus sulcare remige. Claud. de 6. Cons. Hon. 276.
Humum sulcare vomere. Ovid. 3. Trist. 10. 68.
Maria alta carina sulcat. Virg. 10. Æn. 197.
Maria sulcare arbore. V. mare.
Pedibus sulcare pruinas. Propert. lib. 1. 8. 9.
Vadasalsa carinæ sulcant. Virg. 5. Æn. 198.

Sulcātus, a, um. Partic. [αὐλακισμένος] ut,

Æquora

Æquora sulcata. Senec. Agamemn. 6.
Humus sulcata. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 186.
Rura sulcata colono. Claud. de 4. Conf. Hon. 417.
Rura sulcata vomere. Lucan. lib. 1. 168.

Sulcātor, ōris. m. [αὐλακιστὴς] ut, Sulcator navita Ponti. Sil. lib. 7. 363.
Undæ umbriferæ sulcator, Charon. Stat. 8. Theb. 18.
—— nigri sulcator Averni. Idem 11. Theb. 588.

Sulcātim, Adv. Per sulcos. Pomponius, Gerens præterea sulcatim concisam faciem.

Sulcāmen, ĭnis. n. Sulcus. Apul. 6. Milef. Glebæ Siculæ sulcamina.

Sulfur, V. sulphur.

Sulgas, Fluvius est ex Alpibus in Rhodanum defluens ad urbem Undalum. Strab. lib. 4.

Sullanus, a, um. Adj. [Συλλανὸς] pro Syllanus, a Sylla: de quo suo loco. Cic. 10. Att. 7. Non fuisset & illa nox tam acerba Africano sapientissimo viro, non tam dirus ille dies Sullanus callidissimo viro C. Mario, si nihil utrunque eorum fefellisset. V. sylla.

Sullaturio, V. Syllaturio.

Sulmo, ōnis. m. [Σελμῶν] Oppidum Italiæ, Pelignæ regionis, Ovidii patria. Unde ipse ait, 4. Trist. 10. 3.
Sulmo mihi patria est gelidis uberrimus undis
Millia qui novies distat ab urbe decem. Dictus Sulmo a Solymo Æneæ comite, conditore ejus urbis. Idem 4. Fast. 79. Meminit hujus Plin. lib. 3. cap. 5. Cn. Magnus Lentulo 8. Att. 12. Nam partim Albæ, partim Sulmone collocavit, neque si vellet expedire posset.
Aquosi Sulmonis hospes. Ovid. 3. Amor. 15. 11.

Sulmonensis, e. Adj. Juven. 6. Sat. 184.
Nam quid rancidius, quam quod se non putat ulla
Formosam, nisi quæ de Tusca Græcula facta est,
De Sulmonensi mera Cecropis?

Sulphur, ŭris. n. [θεῖον, θῖον] scribi potest & Sulfur, sed minus recte; Græcis Thion dicitur: In venis terræ ceu decoctus quidam ardor est, tam valida & firma partium confusione, ut oleum ejus arte nulla separari possit in rebus cæteris. Plin. lib. 35. cap. 15. de sulphure, Nascitur in insulis Æoliis inter Siciliam & Italiam, quas ardere diximus. Sed nobilissimum in Melo insula. In Italia quoque invenitur in Neapolitano, Campanoque collibus, qui vocantur Leucogæi: quod est cuniculis effossum, perficitur igni. Genera quatuor, &c. Lege totum caput.
Cæruleum sulphur. Claud. de 6. Conf. Hon. 325.
Calido de sulphure fumat aqua. Ovid. 1. de Arte Am. 256.
Lurida sulphura. Ovid. 14. Met. 791.
Lutea sulphura. Ovid. 14. Met. 351.
Odorum sulphur. Claud. in Conf. Prob. & Olyb. 257.
Puro de sulphure fumi cærulei. Ovid. 4. Fast. 739.
Sacrum sulphur. Perf. 2. Sat. 25.
Vivacia sulphura. Ovid. 3. Met. 374.
Vivum sulphur. Ovid. Remed. Amor. 260.

Sulphurōsus, a, um. Adj. Vitruv. 8. 3. Fontes sulphurosi.

Sulphurātus, a, um. Adj. [θειωτὸς] Quod sulphur habet. Plin. lib. 31. cap. 3. Depressis puteis sulphurata vel aluminosa occurrentia putearios necant.
Lana sulphurata, apud Celf. lib. 4. cap. 5.
Merx sulphurata. Martial. lib. 12. 57.
Ramentum sulphuratum. Martial. lib. 10. 3.

Sulphurāta, ōrum. n. [τεθειωμένα] Ligna dicuntur exilia, sulphure ab utraque parte intincta, ad accendendas lucernas. Martial. lib. 1. 42.
Qui pallentia sulphurata fractis
Permutat vitreis.

Sulphuratio, ōnis. f. Senec. 3. Nat. Quæst. 15. Aut æstus corrupere naturam, aut sulphuratio contraxit humorem.

Sulphureus, a, um. Adj. [θειώδης] Quod sulphuris odorem, vel colorem reddit. Plin. lib. 36. cap. 19. Quum uritur, odorem sulphureum reddit.
Antra sulphurea. Stat. 1. Sylv. 2. 264.
Color sulphureus. Plin. lib. 35. cap. 6.
Fornacibus sulphureis ardet Ætna. Ovid. 15. Met. 340.
Lux sulphurea. Plin. lib. 35. cap. 15.
Undæ Cocyti sulphureæ. Stat. 1. Theb. 91. Sulphureas Lactantius interpretatur Ardentes. Nunquam enim (ait) sulphur defluit nisi de loco flagranti: Sulphur enim terræ bullientis spuma est.

Sulphuraria, æ. f. [θειωργεῖον] Locus ubi sulphur coquitur. l. 8. §. 10. Dig.

Sulpicia, æ. f. Paterculi filia, & Fulvii Flacci uxor, mulier pudicissima. Plin. lib. 7. cap. 35.

Sulpicius, i. m. Nomen gentis Romanæ; ex qua celebres multi fuere. ut,
C. Sulpicius Gallus, qui in exercitu P. Æmilii contra Perseum, deprehensam noctu Eclipsim Lunæ mirantibus militibus enarravit. Plin. lib. 12. cap. 2. Cic. 1. Off.
Publius Sulpicius quem sæpe memoravit Cicero.
Servius Sulpicius, de quo plura scripsit Cicero in Epist. sex prioribus ad Fam. 4. V. & 9. Philipp. ubi de morte ejus verba fecit. Præclarus fuit Orator, uti notat Quintil. lib. 10. cap. 1. Insignem non immerito famam tribus orationibus meruit.
Sulpicius Apollinaris grammaticus, quem non semel laudat Gellius. Hunc vocat lib. 4. cap. 17. Virum præstanti litterarum scientia.
Sulpicius Severus, Niobrix Gallus Hieronymo & Rufino contemporaneus, quem Augustin. in Epist. 205. Virum doctrina & sapientia pollentem appellat. Scripsit Vitam B. Martini, duos libros de Sacra historia, necnon & Epistolas quasdam & Dialogos. Jos. Scaliger eum vocavit purissimum inter Ecclesiasticos scriptorem. V. Proleg. ad Emend. Temp. p. 23.

Sultis, [εἰ βούλεσθε] veteres dixerunt, pro Si vultis. Plaut. Capt. 2. 3. 96. Servate istum sultis, intus servi, ne quoquam pedem efferat sine custode. Idem Asin. prol. 1. Hoc agite sultis, spectatores, nunc jam. Festus.

Sum, es, fui, [εἰμὶ, ὑπάρχω, γίνομαι, πέλω, πέλομαι, κυρέω, τελέω] esse. Verbum substantivum, dictum quod per se subsiet, nec indigeat alio, sed in ipsum cætera verba resolvantur: ut Ego lego, i. e. Ego sum qui lego; Tu legis, Tu es qui legis.
Omne quod eloquimur, sic ut id aut esse dicamus, aut non esse. Cic. 2. de Orat. 158.
Sum sæpenumero præpositis pronominibus demonstrativis, non positum, intelligitur. Virg. 1. Æn. 621.
Tune ille Æneas, quem Dardanio Anchisæ. Idem 3. Æn. 45.
Nam Polydorus ego.
Sæpe etiam demonstrativis adverbiis positis, non est necesse hujusmodi verbum ponere. Virg. 3. Æn. 477.
Ecce tibi Ausoniæ tellus.
Item, nomine substantiæ posito idem verbum frequentissime deficit. Lucan. lib. 1. 8.
Quis furor, ô cives? quæ tanta licentia ferri? Virg. 4. Æn. 408.
Qualis quoque & Quantus, si addantur in oratione, desunt aliquando verba substantiva. Juven. 10. Sat. 157.
O qualis facies, & quali digna tabella.
Sum, cum nominativo. Virg. 1. Æn. 548.
Rex erat Æneas nobis.
Sum, genitivo jungitur quinque modis.
Primo, quando significat possessionem. Virg. 3. Ecl. 1.
—— cujum pecus? an Melibœi? Ter. Heaut. 5. 2. 32. Non esse horum te arbitror.
Jam me Pompeii totum esse scis. Cic. 2. Fam. 12.
Secundo, quando notat laudem vel vituperationem: ut, Hoc pecus est magnæ utilitatis, vel magni detrimenti: Cujus loco aliquando ponitur ablativus: ut, Catilina fuit magna vi corporis & animi. Plaut. Men. 1. 1. 24. Ita est adolescens ipsus escæ maxumæ. Idem Mostel. 3. 2. 95. Magni sunt oneris: quicquid imponas vehunt.
Tertio, quando nullum habet nominativum, sed genitivum cum infinitivo; & significat Interest: ut, Discipuli est honorare magistrum. Cic. pro Lege Manil. Erit igitur humanitatis vestræ magnum eorum civium numerum calamuate prohibere.
Hæc non erant ejus, qui, &c. Cic. 2. de Fin. 102.
Boni judicis est, facere conjecturam. Cic. 6. Verr. 34.
Hominis ingenui est, bene velle, &c. Cic. 3. de Fin. 57.
Est miserorum, ut malevolentes sint, atque invideant bonis. Plaut. Capt. 3. 4. 52.
Non est nostrum onus. i. e. Non pertinet ad onus nobis impositum. Cic. 5. Att. 15.
Nihil æque dissolvendæ religionis esse, quam, &c. Liv. Judicabant enim prudentissimi viri, nihil æque dissolvendæ religionis esse, quam ubi non patrio, sed externo ritu sacrificaretur. Idem, Nihil tam æquandæ libertatis esse, quam potentissimum quemque causam posse dicere. Ubi (causam) accusativum subintelligendum puto. Budæus.
Tota facultas ejus rei tua est. Cic. 16. Att. 20.
Non est nostri ingenii, vestri auxilii est judices, huic subvenire. Cic. pro Cluent. 4.
Patriæ prodendæ esse, pro Pertinere ad patriam prodendam. Liv. 5. Quicquid Tribunus plebis loquitur, & si prodendæ patriæ dissolvendæque reipublicæ est, assuestis audire.
Quarto, quando sumitur pro Valet, & ad pretium tendit: ut, Quanti est sumito, pro Quantum valet. In qua significatione jungitur etiam ablativo; ut, Est tribus sestertiis modius, ut in subsequentibus apparet. Ter. Adelph. 5. 9. 20. Argentum quanti sumito. i. e. Quanto pretio valet, ait Donat. Cic. 2. Off. 83.
Magni apud aliquem esse. Cic. 13. Fam. 73.
Minus pensi esse. Liv. 34. V. Pensum in pendo.
Plurimi esse. Cic. in Parad. 6.
Emere denario, quod sit mille denariûm. Cic. 3. Off. 92.
Minimi æris esse. Ulp. in l. iij. §. j. D. de alim. & cibar. legat. Multi testamentis suis libertis præstare jubent necessaria, quæ quia minimi æris sint, ad nihilum perducuntur.
Est tribus sestertiis modius. Cic. in Verr. Verum enimvero quum esset sest. binis aut etiam trinis, quibusvis in locis provinciæ. De medimno loquitur. Idem pro Rosc. Amer. 6. Bona patris hujusce Sex. Roscii quæ sunt sexagies, quæ duobus millibus nummûm sese dicit emisse.
Quinto, quando mansionem significat: ut, Ego sum domi meæ: tu es domi tuæ. Item, Domi vestræ, domi nostræ, domi alienæ. Ubi notandum est, quod cum aliis genitivis non jungeretur: neque enim diceremus, Ego sum domi honestæ, & domi pulchræ: sed In domo honesta, & in domo pulchra. Et licet dicere sum Domi, & Sum in domo: sicut Egredior domo, & Egredior e domo.
Nonne mavis sine periculo tuæ domi esse, quam cum periculo alienæ? Cic. 4. Fam. 7.
Non licet mihi esse Romæ. Cic. 4. Verr. 101.
Sum, dativo etiam jungitur, & significat Habeo. Virg. 1. Æn. 75.
Sunt mihi bis septem præstanti corpore Nymphæ.
Est illis ars inter se blandiri. Plin. lib. 10. cap. 37.
Eras mihi mortuus, pro Videbaris mihi mortuus. Plaut. Perf. 1. 1. 20.
Duobus dativis, pro Dat vel Afficit. Plaut. Asin. 3. 2. 24. Cic. 2. Fam. 6. Sed tibi & gratulor, & ut sempiternæ laudi tibi sit iste Tribunatus exopto.
Hæ pecuniæ tibi fraudi & damnationi esse debent. Cic. 5. Verr. 91.
Postrema tua pagina mihi magnæ molestiæ fuit. Cic. 6. Att. 1.
Dativo & ablativo. Plaut. Mil. 3. 1. 145. Nihil me pœnitet jam quanto sumptu fuerim tibi. Idem Bacch. 5. 2. 62.
Dativo & infinitivo, sine nominativo: ut, Non est cuipiam fallere.
Est mihi minus cum illo, i. e. Minus sum ei familiaris. Cic. 15. Fam. 10.
Est mihi melius, pro Melius habeo. Cic. 16. Fam. 22. V. Melius in bonus.
Bene & male est mihi. Ter. Adelph. 1. 1. 9.
Male est animo. V. malus.

Amori esse, vel odio dicitur res aliqua; Amari, vel odio haberi. Cic. 15. Fam. 19. Spero enim homines intellecturos quanto sit omnibus odio crudelitas, & quanto amori probitas & clementia.
Bono esse. i. e. Utile, compendiosum, & commodum. Cic. pro Rosc. Amer. 13. Accusant ii quibus occidi patrem Sext. Roscii bono fuit.
Crimini esse. Cic pro Rosc. Amer. 81. Et illam sicariorum multitudinem, in qua ipsi duces ac principes erant, huic crimini putabunt fore. h. e. Huic in crimen verti. Budæus.
Desiderio esse, pro Desiderari. Senec. de Consolat. ad Polybium, Ille desiderio illi esse vult, tormento esse non vult.
Esui potuique esse. Ulp in l. Qui penum legat. D de pen. legat. Sed Atillo notat, etiam quæ esui potuique non sunt, contineri legato.
Exitio esse. Val. Max lib. 7. cap 2. De Socrate.
Gloriæ esse. Cic. 2. Philipp. 1.
Invidiæ. Liv. 4.
Maledicto & probro esse. Sen. Epist. 116.
Melli esse, pro Esse jucundum. Hor. 2. Serm. 6. 32.
Hoc juvat, & melli est, non mentiar.
Miraculo esse. Plin. lib. 11. cap. 51.
Odio esse. Cæs. 8. Bell. Gall.
Offensioni esse. V. OFFENDO.
Oneri ferendo esse. Liv. 2. h. e. Onus ferre posse.
Ornamento esse alicui & præsidio. V. Ornamentum in ORNO.
Patriæ prodendæ ac dissolvendæ Reip. esse, pro Pertinere ad patriam prodendam. Liv. 5. Eodem significatu cum genitivo, Idem lib. 27. Ea consilia prodendi imperii, deferendæque Italiæ esse.
Periculo alicujus esse. Florent in leg. Opus. D. Locati & conducti.
Pignori esse. Neratius in l. Eo jure. Digest. ex quib. caus. pign.
Prædæ esse. Quintil. in procem. lib. 1.
Præsidio esse. Cæs. 1. Bell. Gall. 25. Cic. 15. Fam. 2.
Pretio esse Plin. lib. 12. cap. 12.
Signo esse, ut Esse indicio. Cic. 1. de Invent. 59.
Testimonio alicui esse. Cic. 10. Fam. 17.
Vitio esse. Ovid. de Nuce 23.
Usui esse. Cæs. 1. Bell. Gall. 38.
Plus unus fuerit Cato, quam omnes leges. Cic. 2. Q. frat. 14.
Sum, variis præpositionibus jungitur: nunc cum Ad, vel Apud, accusativis: nunc cum Ab, In, & aliis ablativis.
Ab aliquo esse. Cic. 1. de Orat. 56. Sed vide ne hoc Scævola totum sit a me. h. e. Pro me faciat meamque tueatur sententiam.
Ad eam rem est, pro Illi rei medetur, & prodest. Cato cap. 12. i. e. Ad alvum crudam, & ad lateris dolorem, & ad cœliacum, & si alvus non consistet.
Ad urbem esse, pro In urbe. Cic. 7. Att. 27.
Ad est, pro Expositum est & vergit. Cæs. 1. Bell. Gall. 1. Aquitania a Garumna flumine ad Pyrenæos montes, & ad eam partem quæ est ad Hesperiam. Alia exemplaria habent, Et eam partem Oceani, quæ ad Hispaniam pertinet.
Apud aliquem esse. Ter. Heaut. 1. 1. 110.
Apud se esse. Ter. And. 2. 4. 5. Proin tu face, apud te ut sies.
Apud herum recte erat: h. e. Bene se habebat herus, & valebat recte. Cic. 3. Q. frat. 1. pr.
Apud matrem recte est, i. e. Bene habet mater. Cic. 1. Att. 7. Ibid. 1. 8. Apud te est ut volumus.
Cum imperio esse. Cic. 1. Fam. 6. V. Imperium in IMPERO.
In amore atque deliciis alicui esse. Cic. 6. Verr. 2.
In animo est, Decrevi, proposui, statui. Cic. 3. Att. 21.
In armis esse. Cæs. 6. Bell. Gall. Cic. 15. Fam. 1. Ut opprimerentur ii qui ex Cilicum gente in armis essent.
In bonis est, pro In possessione bonorum, bona possidet. Cic. 13. Fam. 31.
In commemoratione omnibus omnium flagitiorum. Cic. 3. Verr. 101.
In deliciis esse alicui. Senec. de Benef. lib. 2. cap. 29.
In hoc desiderio diutius esse non possum. Cic. de Amicit. 104.
In deditione esse. Cic. pro Quint. 7.
In exemplis est. Plin. lib. 11. cap. 18.
In expectando sum, pro Expecto. Gell. lib. 3. cap. 7.
In gratia esse cum aliquo. Cic. 2. Att. 9.
In incerto esse. Tacit. 3. Hist. 85.
In infamia esse. Ter. Heaut. 2. 3. 18. Propter quam in summa infamia sum, & meo patri minus obsequens.
In integro esse. Tacit. 3. Hist. 2. Vos, quibus fortuna in integro est, legiones continete. Idem lib. 3.
In meis intimis est, est In meis familiarissimis, sæpe apud Cic. ut 13. Fam. 31. Peto igitur abs te, ut eum sive aderit, sive non venerit in Siciliam, in meis intimis maximeque necessariis scias esse.
In invidia est, i. e. Ei invidetur. Cic. 2. Att. 9. Alia exemplaria non habent præpositionem In.
In legationibus esse. Liv. 45.
In longum esse. Tacit. 11. Ann. 20.
In melius esse. Tacit. 12. Ann. 32. Ut aditus, abscessus, cuncta nobis importuna, & suis in melius essent.
In mentem fuit mihi. Plaut. Amph. 1. 1. 25.
In metu esse. Ter. And. 2. 2. 2.
In mora alicui esse. Ter. And. 2. 5. 13.
In noxia esse. Ter. Phorm 2. 1. 56.
In aliquo numero atque honore esse. Cæs. 6. Bell. Gall. 12. Subauditur aliquando præpositio: ut Cic. 1. Fam. 10.
In oculis hominibus esse. Cic. 6. Att. 2.
In officio esse. V. OFFICIUM.
In opere esse. Cæs. 7. Bell. Gall.
Sum in opinione, i. e. Habeo opinionem. Quintil. lib. 3. cap. 8
In pabulo esse, dicitur res aliqua, Quæ ad pabulum utilis est. Plin. lib. 11. cap. 53. Quin & suibus serpentes in pabulo sunt, & aliis venenum est.
In perdito, pro Esse inter perdita. Senec. de Benef.

In sermonibus, pro Fama prædicari. Sen. Epist. 123.
In procuratione regni esse. Cæs. 3. Bell Civil. 104.
In publico esse non audet. Cic. 7. Verr. 91.
In quæstione esse. Plin. lib. 11. cap. 17.
In quarta lingua est. Quintil in procem. lib. 1.
In re præsenti fui. Plaut. Amph. 1. 1. 93.
In rem communem est. Plaut Amph. prol. 10.
In ridiculo esse. Plaut. Cas. 5. 2. 3.
In ea est sententia. Quintil. lib. 1. cap. 1.
In illa priora sententia. Quintil. lib. 3. cap. 10.
In spe esse, Sperari. Cæs. 2. Bell. Civil. 17. Magna auxilia convenisse, magna esse in spe atque expectatione.
In spe esse, Sperare. Cic. 14 Fam. 3. Sed tamen quandiu vos eritis in spe, non deficiam.
In tuto esse. Quintil. lib. 1. cap 8.
In venationibus esse multum, Multam venationibus operam dare. Cæs. 4. Bell Gall. 1.
In vita esse, pro Vivere. Cic. de Senect. 13.
In usu esse. Plin. lib. 12. cap 17. Cætero non alia ligni genera sunt in usu quam odorata. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Sum in potestatem, in amicitiam, &c. Cic. 1. Verr. 66. Ab exteris nationibus, quæ in amicitiam populi Romani ditionemque essent, injurias propulsare. Idem 7. Verr. Qui illam partem urbis tenuerint, in eorum potestatem portum futurum intelligebant. Hoc & Gell. notavit lib. 1. cap. 7.
Pro aliquo esse. Cic. pro Cluent. 89 Judicia partim nihil contra habitum valent, partim etiam pro eo sunt.
Pro meliore fuit. Tacit. 12. Ann. 39. Dein nobis pro meliore fuit, effugere hostes tenui damno.
Sine eo esse non possum. Cic. 5 Verr. 23.
Esse sub: ut, Omnes sub cœlo sumus. Esse sub imperio. Cæs. 1. Bell Gall. 31. Neque recusaturos, quominus perpetua sub illorum ditione atque imperio essent.
Cum ablativo sine præpositione: ut, Hæc est præstanti corpore. Plaut. Bacch. 4. 10. 4. Scio: fui ego illa ætate, & feci illa omnia. Idem Aul. 3. 5. 10. Et nos minore sumptu simus, quam sumus.
Alacritate sum mira ad litigandum. Cic 2. Att. 7.
Conditione aliqua. Cic. 3. de Legib. 41. Est Senatori necessarium nosse Rempub. &c. quos socios Respub. habeat, quos amicos, quos stipendiarios, qua quisque sit lege, conditione, fœdere.
Honore summo. Cic. 4. Verr. 87.
Solicitudine incredibili. Cic. 16. Fam. 12.
Studio esse mirifico, & officio in aliquem. Cic. 14. Fam. 3.
Magno esse, pro Constare. Senec. de Benef.
Sum, sæpe adverbiis jungitur. Ter. Hec. 1. 2. 110. Ubi illic dies est complures, accersi jubet. Virg. 1. Æn. 20.
—— hic illius arma,
Hic currus fuit.
Ego vos oro, ut hic sitis hodie. Cic. 2. de Orat. 28.
Intus esse. V. INTUS.
Longe esse. V. LONGUS.
Male sit, Imprecantis. V. MALUS.
Nimium est. V. NIMIS.
Nunc est. V. NUNC.
Obviam esse. V. OBVIAM.
Cum infinitivo. Ter. Heaut. 3. 3. 17. Sed nostrum est intelligere utcunque, atque ubicunque opus sit obsequi.
Non enim est meum, contra jus alicujus dicere. Cic. pro Corn. Balb. 3.
Sum varie utimur, in variis locutionibus.
Sit vestra benignitas ad audiendum. Plaut. Mil. 2. 1. 2.
Sunt semper bibentes in œnopolio. Plaut. Curc. 2. 3. 13.
Est cum eo testamenti factio. i. e. Is habet testamenti factionem. Paulus in l. Debitor. § ult. D. de legatis secundo. Quum enim servo alieno aliquid in testamento damus, domini persona ad hoc tantum inspicitur, ut sit cum eo testamenti factio, cæterum ex persona servi constitit legatum.
Est decem, pro Valet decem. Africanus in l. Deposui. §. Stich. D. de peculio.
Jus mihi est ædes meas altius tollere. Africanus in l. Egi. D. de exceptione rei judicatæ.
Est in rebus humanis, Vivit. Paul. in l. Si servum, in princ. D. de verborum obligationibus. Sed si sit quidem res in rebus humanis, sed dari non possit: ut fundus religiosus vel sacer factus, vel servus manu missus, &c. Idem in l. Qui in utero. D. de statu hominum. Qui in utero est, perinde ac si in rebus humanis esset, custoditur.
Es pro Sis: ut, Bono animo es. Plaut. Amph. 2. 2. 39. Ter. Heaut. 4. 6. 18.
Est illi consuetudo. Plin. Epist. 237. Et apud Plaut. Curc. 1. 1. 34. Si argentum est, emas.
Moris est plerisque. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Fuit daturus. Ter. Heaut. 4. 6. 13.
Opinor esse Hercules, tu autem Linus. Plaut. Bacch. 1. 2. 47.
Sunt minus quindecim dies, quod. Plaut. Trin. 2. 4. 1.
Decem dies sunt ante ludos votivos, quos Cn. Pompeius facturus est. Cic. 2. Verr. 31.
Est hic tertius & tricesimus annus a. Cic. de Amicit. Cujus a morte hic tertius & tricesimus est annus.
Sunt octo anni quum. Cic. pro Cluent. 82. Anni sunt octo quum ista causa in ista meditatione versatur.
Est annus ut repulsam tulit. Cic. 8. Philipp. 28.
Fuerunt duæ horæ. Cic. pro Quint. 53. Horæ duæ fuerunt, Quintius ad vadimonium non venit; quid ago?
Sunt duo menses jam, dices. Cic. pro Rosc. Com. 86
Quum annos jam complures societas esset. Cic. pro Quint. 15.
Estne, an non? Plaut. Trin. 4. 3. 64. Estne ipsus, an non est? is est, certe is est, is profecto, ó mi here.
Est mihi nomen Hecyra. Ter. prol. Hec. 1. Hecyra est huic nomen fabulæ. Plaut. Men. 5. 9. 1. Mihi est Menæhmus nomen.
In genitivo. Plaut. Amph. prol. 19. Nomen Mercurii est mihi.
Dativo. Plaut. Cist. 1. 3. 6. Nam nomen est mihi Auxilio.

Sum totus vester. Cic. 15. Fam. 8.
Sit, nec sit spes, in te uno est. Plaut. Mil. 4. 2. 60.
Est, responsivum. Ter. And. 4. 5. 50. Sed est Simo intus? D. est.
Est ita ut dicis. Plaut. Trin. 5. 2. 8. Cic. 3. de Finib. 18. Est ut dicis, inquam.
Non est huic rei locus. Paul. in l. Si tamen. D. de Senatusconsulto Maced. Sed & si jusserit pater filio eredi, deinde ignorante creditor mutaverit voluntatem, locus Senatusconsulto non erit.
Subticetur interdum dativus: ut, Est tecum actio: ubi subintelligitur Mihi dativus. Paul. in l. Qui injuriæ. §. 2. D. de furtis.
Est mihi iter in Lemnum. Ter. Phorm. 1. 2. 16.
Est, in tertia tantum persona, pro Convenit vel licet. Valer. Max. lib. 1. Non est inter patrem & filium, ullius rei comparationem fieri, præsertim divinitatis fastigio junctos.
Est cernere, deprecari, invenire. Virg. 6. Æn. 595.
Necnon & Tityon terræ omniparentis alumnum
Cernere erat. i. e. Licebat. Cic. pro P. Sest. 27. Quem enim deprecari esset, quum omnes essent sordidati? Vetus exemplar habet Deprecarentur. Gell. lib. 12. Est tamen invenire non nusquam ita scripsisse quosdam non ignobiles.
Est petitum. Plaut. Aul. 2. 2. 69. Nam si opulento sit petitum pauperioris gratiam. Videtur hoc loco legendum, Si opulentos it, pro, Si opulentus it petitum, &c.
Non hercle is sum qui sum, ni hanc injuriam ultus fuero. Plaut. Men. 3. 2. 6.
Nullus sum. V. NULLUS.
Fuit, quum aliquid olim factum narraturi sumus, præponere consuevimus. Ter. Heaut. 3. 3. 30. Fuit quædam anus Corinthia hic.
Est, similiter a narraturis aliquid usurpatur. Ter. Eun. 2. 2. 17. Est genus hominum, qui esse primos se omnium rerum volunt, &c.
Fuit quoddam tempus, quum in agris homines passim bestiarum more vagabantur. Cic. 1. de Invent. 2.
Fuere qui. Plin. lib. 12. cap. 15. Necnon fuere qui thuris arbore utrunque nasci mentirentur.
Cn. Pompeius, vir omnium qui sunt, fuerunt, erunt, virtute, sapientia, gloria princeps. Cic. Post redit. ad Quir.
Sunt qui volunt te conventam. Plaut. Cist. 4. 2. 38.
Est quod, i. e. Est aliquid quod. Plaut. Pseud. 1. 2. 38. Etiam est quod domi dicere pene oblitus fui. Cic. 7. Fam. 10. Est quod gaudeas, te in ista loca venisse, ubi aliquid sapere viderere.
Nihil est. V. NIHIL.
Non est quod. V. NON.
Hoc quod res est. Plaut. Men. 5. 9. 11. Quid ego ex te audio? MEN. hoc quod res est.
Erit ubi te ulciscar, si vivo. Plaut. Pseud. 5. 2. 26.
Est etiam ubi profecto damnum præstet facere quam lucrum. Plaut. Capt. 2. 2. 77.
Est vero huic credendum Chreme. Ironice dictum. Ter. And. 5. 4. 14.
Est ut. Ter. Phorm. 5. 8. 32. Sin est ut velis manere illam apud te, dos hic maneat Demipho.
Ero ut me voles. Plaut. Capt. 2. 1. 32.
Esse, Convenire, & congruum esse. Cic. 1. Att. Signa quamcommodissime poteris velim imponas, & si quod præterea ἄνετον reperies, & maxime quæ tibi palæstræ & gymnasii videbuntur esse. Budæus.
Esse, Manere, & convocari. Cic. 2. de Orat. Nisi prius a vobis impetrabo. Quidnam inquit Catulus? Ut hic sitis hodie. Et paulo post, Neque domi imperaram: & hic, apud quem eram futurus, sine mea sententia tam facile promisit. Budæus.
Si essetis, versarem inique nobiscum. Cic. de Arusp. Resp. 22.
Est, pro Possibile est. Cels. lib. 5. cap. 27. De remediis generalibus adversus omnia venena. Non tam facile iis opitulari est, qui in cibo venenum, vel in potione sumpserunt. Budæus.
Est, pro Licet. Liv. 15. Eorum quæ objecta sunt mihi, partim ea sunt quibus nescio an gloriari debeam, partim quæ fateri non erubescam, partim quæ verbo objecta, verbo negare sit. Huc pertinent, Est cernere, deprecari, invenire.
Esto, concedentis. Ter. Heaut. 3. 3. 11. At mihi fides apud hunc est, nihil me istius facturum pater. c.' esto: at certe concedas aliquo ab eorum ore aliquantisper. Cic. 5. Verr. 131. Esto cætera negare non potes.
Esto, pro Sit. Plaut. Asin. 4. 1. 57. Hæc mulcta ei esto, vino viginti dies ut careat.
Verum esto. Cic. 4. Verr.
Sit sane ita quanquam a Polemonis, & Peripateticorum & Antiochi finibus non facile divellor, &c. Cic. 4. Acad. 439.
Esse, pro Vivere. Cic. 12. Att. 18. Longumque illud tempus quum non ero, magis me movet, quam hoc exiguum, quod mihi tamen nimium longum videtur.
Es, pro Soles. Cic. 12. Fam. 20. Quod si, ut es, cessabis, lacessam.
Siem, pro Sim. Ter. Phorm. 5. 4. 6. Sin patefit, in probro siem. Cic. in Orat. Siet plenum est: sit imminutum.
Est, pro Evenit. Ter. Hec. 3. 1. 28. Nam sæpe est, quibus in rebus alius ne iratus quidem est, quum de eadem causa est iracundus factus inimicissimus.

ENS, [τὸ ὄν] Participium præsentis temporis non est in usu, auctore Prisciano. Quintil. lib. 8. cap. 3. Multa ex Græco formata nova, ac plurima Sergio Flavio, quorum dura quædam admodum videntur, ut Ens & Essentia: quæ cur tantopere aspernemur, nihil video: nisi quod iniqui judices adversus nos sumus, ideoque paupertate sermonis laboramus.

ESSENTIA, ESSENTIALIS, ESSENTIALITER, Voces sunt apud recentiores Philosophos frequentes.

FUTURUS, a, um. [μέλλων, ἐσόμενος] Partic. idem quod Erit significans. Plaut. Most. 1. 3. 74. Quid illis futurum est cæteris qui te amant? Cic. de Senect. 66. Aut etiam optanda si aliquo eum deducit, ubi futurus sit æternus.
Præsidio sperant esse futurum. Cic. 7. Verr. 165.
Copulare futura cum præsentibus. V. COPULO.
Augurari futura animi. V. AUGUROR.
Scire futura. Ovid. 1. Amor. 11. 18.
Mihi cum illa posthac nihil futurum. Cic. 2. Philipp. 77.
Genus omne futurum, Posteri. Virg. 4. Æn. 622.
In futurum. V. IN præpositionem.
Haud ignara futuri. Virg. 4. Æn. 508. & Hor. 1. Serm. 1. 35.

SUMEN, inis. n. [οὖθαρ, ἦτριον] fit ex papillis suillis uno die post partum sectis ac salitis. Martial. lib. 13. 44.
Esse putes nondum sumen, sic ubere largo
Effluit, & vivo lacte papilla tumet. Plin. lib. 8. cap. 51. Hinc Censoriarum legum paginæ, interdictaque cœnis abdomina, glandia, testiculi, vulvæ, sincipitia verrina, ut jam Publii mimorum poetæ cœna, postquam servitutem exuerat, nulla memoretur sine abdomine, etiam vocabulo suminis ab eo imposito. Hic Plin. vult Sumen & Abdomen idem esse. Plaut. Capt. 5. 3. 3. Quanta labes larido, quanta sumini absumedo?
Sumen alii putant esse Lac suis extractum, ac densatum sue occisa. Vel quasi Rumen, id est, mammam, nomen a sugendo deductum. V. ABDOMEN.
Sumen proprie a Sugendo dictum. Nam & mulieris mammam sumen veteres dici voluerunt. Lucil. Sat. lib. 4.
Quod si nulla potest mulier tam corpore duro
Esse, tamen tenero maneat succussa lacerto
Et manus uberior lactanti in sumine sidat. Nonius.
Sumen operis, per translationem. Varr. de R. R. lib. 1. cap. 7. ad finem, Cæsar Vopiscus ædilitius, causam quum ageret apud Censores, campos Roseæ Italiæ dixit esse sumen, in quo relicta pertica postridie non appareret propter herbam.

SUMINATUS, a, um ut, Suminata caro. Arnob 2. adv. gentes.

SUMENALIA, V. SUMMANALIA.

SUMMA, æ. f. [κεφάλαιον] est Sententiæ alicujus, aut rerum, de quibus verba fiunt, aut quæ etiam numerantur, collectio. Virg. 4. Æn. 237.
Naviget, hæc summa est. Plaut. Pseud. 1. 3. 139. Sicut hæc est præstituta summæ argentariæ dies. Plin. Epist. 155. Summæ amplissimæ. Cic. de Legib. 28. Sed ipsæ summæ rerum ac sententiæ.
Avaritiæ summam explicare. Cic. in Pison. 85.
Belli summam credere puero. Virg. 10. Æn. 70.
In hoc summa judicii causaque tota consistit. Cic. pro Quint. 32.
Militiæ summa. Tacit. 2. Hist.
Nummorum summa. Hor. de Arte Poet. 384.
Operis summa. Hor. de Arte Poet. 34.
Patrimonii summa. Hor. 2. Serm. 3. 90.
Promissi sui summam complere, Promissum omnino absolvere. Cic. 5. Verr. 116.
Rerum summa. Ter. Phorm. 2. 2. 3. Ad te summa solum Phormio rerum redit.
Rei summæ periculum facere. Tacit. 4. Hist. 71. Idem 5. Hist. 15. Ad maturandum summæ rei discrimen.
Rerum & generum communes summæ. Cic. 2. de Orat. 135.
Salutis summa. Lucret. lib. 2. 862.
Victoria summa in eo constat. Cæs. 7. Bell. Gall. 21.
Summa quadrans. V. QUADRO.
Brevis summa. V. BREVIS.
Dicere summam alicujus rei. Cic. 1. de Invent. 28.
Ad summam pertinet. Quintil. lib. 1. An Philippus Macedonum rex Alexandro filio suo prima literarum elementa tradi ab Aristotele summo ejus ætatis philosopho voluisset, ac ille suscepisset hoc officium, si non studiorum initia a perfectissimo quoque optime tractari, & pertinere ad summam credidisset? Ad summam doctrinæ & eruditionis intelligo, quam filio destinaverat esse quærendam literarum studio. Budæus.
In summam. Tacit. 13. Ann. 38. Nihil in summam pacis profitebatur. Liv. lib. 31.
In summam proficere. Quintil. lib. 1. Majora tamen aliqua discet puer eo ipso anno quo minora didicisset. Hoc per singulos annos prorogatum, in summam proficit. i. e. Eam discendi facultatem quam adolescenti aut juveni comparare volumus, & ad eum finem quem animo destinavimus. Budæus.
Summa illa sit. Quicquid officii, beneficii, honoris in Genucilium contuleris, id te exstimabo in meipsum atque in rem meam contulisse. Cic. 13. Fam. 54.
Summa fuit, ut ille quasi exitum quærens ut deliberarem, non fuit negandum: ita discessimus. Cic. 9. Att. 21.
Summa illuc pertinet ut, &c. Cic. 7. Verr. 24.
Summa est in testibus. Cic. pro Flacc. 24.
Summam cogitationum facere. Cic. 1. Fam. 9.
Hæc est summa. Plaut. Pers. 1. 1. 34.
Summa est in quo mihi gratissimum facere possis, Si curaris ut Avianus, &c. Cic. 13. Fam. 76.
Summa pecuniæ. Cic. 7. Fam. 24. Scilicet ista quidem summa næ ego multo libentius emerim diversorium. Idem pro Rosc. Com. Non refert parva nomina in codices? imo omnes summas.
Verane summa sit uniuscujusque rationis. Cic. 2. de Orat. 158.
Addendo, deducendoque videre quæ reliqui summa fiat. Cic. 1. Off. 59.
Creditor totius summæ. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Quum ipsa pecunia, quæ Staleno data est, numero ac summa sua, non modo quanta fuerit, sed etiam ad quam rem data fuerit, ostendat. Cic. pro Cluent. 87.
Colligit summa. Plin. lib. 9. cap. 35. Quæ summa quadringenties sestertiûm colligebat.
Concipere summam. V. CONCIPIO.
Conficere summam. Cic. de Lege Agr. 2. 65. Alii legunt Fecisset.
Congruunt cum summa. Cic. 7. Att. 13. Reliqua patebant, & cum Terentiæ summa congruebant.
Decedet nihil de summa. V. DECEDO.
Detrahere de summa. Cic. 10. Att. 5.
Decessionem de summa facere. Cic. pro Rabir. Posth. 30.

Facere summam. Cic. 4. Verr. 131. In censu habendo potestas omnis æstimationis habendæ, summæque faciundæ censori permittitur. Idem 5. Verr.

Imminuere summam. V. IMMINUO.

Remittere alicui de summa vel de capite. Cic. 5. Verr.

Subducamus summam. Cic. 5. Att. 21.

Summa, pro Complemento. Quintil. lib. 3. cap. 2. Huic studium & incrementum dederit utilitas, summam ratio & exercitatio? Confectionem quoque significat apud eundem lib. 5. cap. 10. Habent omnia initium, incrementum, summam. Idem, Ex initiis summa colligitur: quum dicit, Non possum togam prætextam sperare, quum exordium pullum video. Et alibi, An ad initium summa referenda, nempe an ei cædes imputanda sit, a quo jurgium cœpit.

Summa summarum hæc erit, tardiloquum te esse jubeo. Senec. Epist. 40.

Summa summarum in Plaut. Truc. 1. 1. 4. est, Cum in rationibus multa nomina & capita in unam summam rediguntur, ac sic multis summis factis, omnia tandem in unum consummantur. Nam ut capita in summam, sic summæ in summam summarum rediguntur. In Lucretio autem Summa summarum, Immensitatem ipsam universi significat. Ex Turneb.

Habere summam orationis. Cic. 10. Att. 18. At ille perpauca locutus, hanc summam habuit orationis, ut sibi ignoscerem.

Sed tamen hæc est summa conclusionis meæ. Cic. 2. Philipp. 32.

Quicquid dixi, ad unam summam referri volo, vel humanitatis, vel clementiæ, vel misericordiæ tuæ. Cic. pro Ligar. 29.

Efficere longam summam. Quintil. lib 4. cap. 2.

Ad summam tendere. Quintil. in proœm. lib. 1.

Ad summam non possunt istæc sic abire. Cic. 14. Att. 1.

In omni summa, me ad otium converto. Cic. 3. Q. frat. 9.

In summa. Cic. 2. Q. frat. 15. Quo die hæc scripsi, Drusus erat de prævaricatione Trib. ærarii absolutus, in summa quatuor sententiis cum Senatores & equites damnassent.

Ad summam. V. AD præpositionem.

Ad summam dic M. Tullii, &c. Cic. 7. Att. 7. Idem 1. Off. 149. Ad summam, ne agam de singulis.

Summa, absolute pro Numero. Lucret. lib. 2. 339.

Ut neque finis (uti docui) neque summa sit ulla.

SUMMŬLA, æ. f. dimin. Apul. Met. 10. Summulas diurnas corradere. Sen. Epist. 77. Minutas summulas distribuit flentibus servis.

SUMMĀTIM, Adv. [κεφαλαιωδῶς, ὁμαδῶν] Per singulas summas, vel In summa, & breviter. Varr. in præf. lib. 2. de R. R. Qua de re pecuaria breviter ac summatim percurram. Cic. 5. Att. 16. Itaque subsedi in ipsa via, dum hæc quæ longiorem desiderant orationem, summatim tibi perscriberem.

Summatim ex eo dictum est, quod summas ipsas, non omnia æra legimus & subducimus. Turneb.

A me pauca cognosces, & summatim. Cic. 10. Fam. 28.

Attingere aliquid summatim. Lucret. lib. 3. 261.

Breviter & summatim describere. Cic. in Orat. 10.

Nunc exponamus genera ipsa summatim. Cic. 2. de Orat. 247.

Narrare summatim & particulatim. Auctor ad Heren. lib. 1. 14.

SUMMATIM, a Summus. V. post SUMMUS.

SUMMARIUM, ii. n. Epitome, seu breviarium. Senec. Epist. 39. Vide ne plus profectura sit ordinaria oratio, quam quæ nunc vulgo breviarium dicitur; olim quum Latine loqueremur, summarium vocabatur.

SUMMANALIA, Liba farinacea in modum rotæ ficta. Festus. Cæl. Rhod. lib. 9. cap. 16. Sumenalia vocat a Sumine.

SUMMĀNUS, i. m. [Σύμμανος] Deus antiquis creditus, cui nocturna tribuebant. Plin. lib. 2. cap. 52. Diuturna attribuentes Jovi, nocturna Summano. De fulminibus. Cic. 1. de Divin. 16. Quid Summanus in fastigio Jovis optimi maximi, qui tum erat fictilis e cælo ictus esset, &c. Summani nomine intelligendus est Pluto, ut testatur Capella de Nuptiis Philologiæ lib. 2. quem ita nuncupant, quasi summum deorum Manium. Qui deus tamen sit Summanus addubitasse videtur Ovid. quum 6. Fast. 731. scribit XIII. Calendas Julias templum illi fuisse sacratum.

SUMMARIUS, SUMMATES, SUMMATUS. V. SUMMUS.

SUMMERGO, SUMMITTO. V. post SUMMUS.

SUMMŒNIUM, i. n. dicebatur Locus lupanaris, quod fere sub mœnibus esset, quasi Submœnium. Inde Summœnianæ meretrices dicuntur. Martial. lib. 3. 82.

Summœnianas cœnet inter uxores.

SUMMONEO, V. SUBMONEO.

SUMMOVEO, V. post SUMMUS.

SUMMUS, a, um. Adj. [ἄκρος, ὕψιστος] Quod est omnium altissimum. Virg. 4. Æn. 168.

——summoque ulularunt vertice nymphæ. Cic. 2. Tusc. 44. Summum, quo nihil sit superius.

Summum & Profundum, contraria. Cic. 3. de Fin. 48.

Summa navium tabulis augent. Tacit. 3. Hist. 47.

Evadere in summum. V. IN præpositionem.

Imis permiscere summa. Lucan. lib. 3. 138.

Facere paria omnia, infima summis. Cic. 3. de Legib. 19.

Ab imo evertere summa. Lucret. lib. 5. 164.

Summus, Extremus. Cic. in Horten. Vixit ad summam senectutem valetudine optima. Virg 2. Æn. 324.

Venit summa dies, & ineluctabile tempus Dardaniæ.

A summo. V. A præpositionem.

Summus, Maximus, quo nihil sit majus. Ter. Phorm. 1. 1. 1. Amicus summus meus, & popularis Geta.

Severitatis, & munificentiæ summus. Tacit. 1. Ann. 46.

Divisio summa, i. e. Prima, generalior, præcipua. l. 3. D. de stat. ho. l. j. D. de rer. divis.

Summus aliquando solum ponitur, & intelligitur Amicus. Ter. Eun. 2. 2. 39. Plurima salute Parmenonem summum suum impertit Gnatho.

Concipere summa de aliquo. Quintil. in proœm. lib. 6.

Ad summum. V. AD præpositionem.

Biduo, ad summum triduo. Cic. pro Quint. 78.

Summus, medius, infimus. Cic. 1. Philipp 37.

Aqua summa. Cic. 1. Tusc. 40.

Æstas summa, pro Ultima. Cic. 7. Verr. 79.

Amentia summa. Cic. 2. de Invent. 28.

Artificium summum. Cic. 6. Verr. 46.

Beneficium summum. Ter. Phorm. 2. 2. 22.

Bonum illud summum, In animone sit an in corpore, virtute an voluptate definiatur. Cic. 1. de Orat. 222.

Bonum summum aut solum esse id quod honestum sit. Cic. 3. Off. 35.

Bonum summum in cognitione & scientia ponit Herillus. Cic. 4. Acad. 129.

Bonum summum in voluptate Epicurus ponit. Cic. 3. Off. 117.

Cacumina summa. Virg. 6. Æn. 678.

Cibus summus. V. CIBUS.

Clamore summo. Plaut. Merc. prol. 49.

Contumelia summa. Cic. 5. Verr. 113.

Culmina summa villarum. Virg. 1. Ecl. 83.

Desperatio summa. Plin. lib. 23. cap. 1.

Dolor summus. Plin. lib. 11. cap. 37.

Fastigia summa rerum. Virg. 1. Æn. 346.

Fide summa. Liv. 4.

Fluctu in summo pendent. Virg. 1. Æn. 110.

Forma summa. Ter. Eun. 2. 3. 74.

Honore in summo vigere. Lucret. lib. 4. 1149.

Hyeme summa navigare. Cic. 15. Fam. 61

Imperator summus atque perfectus. Cic. pro Lege Manil. 28.

Ingenia summa. Cic. 4. Acad. 15. Nihilne tot sæculis summis ingeniis, maximis studiis explicatum putamus?

Inscitiæ summæ mihi videtur. Cic. 2. de Finib. 31.

Jure summo agere cum aliquo. Cic. 7. Verr. 4. V. JUS.

Jus summum, summa injuria. Cic. 1. Off. 32.

Laboris summi dolor. Cic. 5. Verr. 113.

Loco de summo, summoque genere captus. Plaut. Capt. prol. 30.

Loco summo natus. Cic. 2. Fam. 17.

Malum summum dolorem dicere. Cic. 3. Off. 39.

Materia summi mali aurum. Hor. 3. Carm. 24. 49

Magnitudinem ad summam pervenire putantur decem annis delphini. Plin. lib. 9. cap. 8.

Mœror summus. Cic. pro Quint. 8.

Omnia summa in eo sunt: h. e. Undecunque maximus & excellens. Cic. pro Lege Manil. 29.

Opes summæ. Lucret. lib. 2. 13.

Otium summum. Cic. 3. Verr. 63.

Pax summa. Lucret. lib. 1. 58.

Prudentia. Cic. 2. de Orat. 1. Si homines non eruditi summam essent prudentiam atque incredibilem eloquentiam consecuti, inanis omnis noster esset labor.

Nihil nisi summa ratione facere. Cic. 8. Att. 15.

Quæstio dicebatur summa antiquis, quod nunc *principale punctum* dicimus. Quintil. lib. 3. Quæstio latius intelligitur omnis, de qua in utranque partem, vel in plures dici credibiliter potest. In judiciali autem materia dupliciter accipienda est: altero modo quo dicimus multas quæstiones habere controversiam, quo etiam minores omnes complectimur: altero, quo significamus summam illam in qua causa vertitur.

Rector summus deûm. Ovid. 13. Met. 599.

Sanctimonia summa. Cic. pro Quint. 55.

Senectute summa homo. Cic. 8. Philipp. 31.

Studium summum literarum erat in utroque. Cic. 1. de Fin. 1.

Stultitiæ summæ est. Cælius Ciceroni 10. Att. 9.

Summa summarum in illo gloria fuit, Asiam ultimam provinciarum accepisse, eandemque mediam patriæ reddidisse. Plin. lib. 7. cap. 26.

Vi summa hortari. Liv. 23.

Vir summus. Plaut. Capt. 2. 2. 29.

Voce summa resonans. Hor. 1. Serm. 3. 7.

Voce summa pronuntiare versus. Cic. 1. de Orat. 261.

Voluptas summa. Hor. 2. Serm. 2. 20.

Summa res, pro Summa rei, & pro tota Rep. Cic. 2. Philipp. 38.

Summum, Valde profundum. Plaut. Milit. 4. 4. 16. Nunc hæc res apud summum puteum geritur. Ibid. 2. 6. 70.

Summus, Laudabilis, gloriosus. Virg. 9. Æn. 199.

Mene igitur socium summis adjungere rebus
Nise fugis?

Summum, & Ad summum, [τὸ σύμπαν] pro eodem. Cic. 5. Verr. 183. Duo milia nummûm, aut summum tria dedisset. Idem 13. Att. 21. Expectabam hodie, aut summum cras ab eo tabellarios. V. Ad summum in AD.

Scies igitur fortasse cras, summum perendie. Cic. 12. Att. 43.

Ad summum, pro Optime. Cic. 16. Fam. 12. Fac plane ut valeas, nos ad summum. Scilicet, Valemus. Aliud exemplar legit Adsumus.

Summo, h. e. Fine. Quintil. 7. cap. 2. Quia & initio movendus sit judex, & summo impellendus.

SUMME, Adv. [ἄκρως] Maxime, excellenter. Plaut. Pœn. 3. 6. 2. Estne hic servus meus? c. summe hercle vero Agorastocles. Lege, Sum mehercle. Plin. Epist. 243. Habui enim illum Quæstorem in Consulatu, mei summe observantissimum.

Ab aliquo petere & summe contendere. Cic. pro Quint. 77.

Hoc me solicitare summe solet. Cic. 1. de Orat. 295.

Summe miser, Admodum. Cic. 4. de Fin. 7.

Summe officiosus in aliquem. Cic. 3. Verr. 63.

Summe jucundum. Cic. 13. Fam. 19.

SUMMO, Adv. In fine. Quintil. 8. 4. Quia initio movendus sit judex, & summo impellendus.

SUMMUM, i. n. Quintil. 8. 4. Fit & aliter supra summum adjectio.

SUMMOPĔRE, Adv. [μάλιστα] Cic. 1. de Invent. 26. Vitia vero hæc

hæc sunt certissima exordiorum, quæ summopere vitare oportebit.

SUMMARIUS, i. m. Cic. 10. Att. 1. Nisi forte iste summarius ei potest persuadere, ut dum Oratores eant & redeant, quiescat. Ubi interpres Beroaldus legit Senatus, quem per fas & nefas collegit Cæsar, reliquias reliquiarum. Alii Summarium, Cæsarem interpretantur, qui prior esse volebat, malebat esse primus, ac reliquis præeminere. Alii Summarium exponunt, Grandi summa emptum pacificatorem, de quo paulo ante in eadem epistola dixerat: Jam enim illum emptum pacificatorem perorasse puto. Emptum, id est, pretio a Cæsare inductum, ut de pace ageret in Senatu; cujus nomen fuit in Attici epistola. Turnebus Summarium interpretatur, Hominem seditiosum, & belli civilis cupidum, atque adeo parvum quendam Marium. Est qui mallet, Nummarius: ut, Nummarii judices, Pretio corrupti.

SUMMITAS, ātis. f. [ἐπιπολὴ, ὑπεροχὴ] Altitudo. Macrob. Somn. Scip. 1. 6. Suæ summitates. Pallad. 1. tit. 6. Summitas vitis. Ammian. 14. 6. Ad perfectam non venerat summitatem.

SUMMAS, ātis. c. Princeps. Apul. 11. Met. Præcepta summatis deæ. Sidon. 9. Epist. 6. Puella moribus natalibusque summas.

SUMMATES, [ἄκροι] qui & Optimates & Primates appellantur. Plaut. Cistel. 1. 1. 27. Ubi istas videas summo genere natas summates matronas.

Viri summates. Ammian. 26. 9:

SUMMĀTUS, ûs. m. Principatus, supremus gradus, supremus honor. Lucret. lib. 5. 1141.

Imperium sibi cum, ac summatum quisque petebat.

SUMMĀTIM, Adv. [ἐπιπολῆς] Per summum, vel A summa extremitate. Columel. lib. de Arboribus, cap. 6. Sin autem cousque exaruit (scilicet vineæ truncus) ut curvari non possit, primo anno summatim ita ne radices eruas, aut lædas, ablaqueato.

SUMMENIUM, Romanum prostibulum fuit: notat Alex. ab Alex. lib. 4. Genial. Dier. cap. 18.

SUMMISSIOR, comparative. Festus; Summissiorem aliis ædem Honoris & Virtutis C. Marius fecit, ne si forte officeret auspiciis publicis, augures eam demoliri cogerent.

SUMMUSSO, āre. Ennius secundum Festum, Quintus in occulto summussabat. Accius, Non decet summussare.

SUMMUSSI, alias ut Paulus notat, SUMMISSI, Murmuratores. Nævius, Odi (inquit) summussos, proinde aperte dice, quid sit.

SUMMŪTO, vel SUBMUTO, [ὑπαλλάττω] āre. Aliud pro alio mutare. Cic. in Orat. 93. Hanc hypallagen rhetores, quia quasi summutantur verba pro verbis, metonymian Grammatici vocant, quod nomina transferuntur. Quoniam aliter a rhetoribus, aliter a grammaticis hæc figura vocatur, utriusque nominis rationem affert. Rhetores (inquit) hypallagen vocant, quia verba pro verbis quasi summutantur: Græcum enim hoc vocabulum est ὑπαλλαγὴ, quæ Latine submutatio dici potest, a verbo ὑπαλλάττω, summuto. Grammatici vero Metonymiam vocant, quod nomina transferuntur. Quintilianus μετωνυμίαν, nominis pro nomine positionem interpretatur: ut Neptunus pro Mari.

SUMO, sumpsi, sumptum, [αἱρέω, λαμβάνω] ĕre. Accipere, tollere. a Sub & Emo, quod antiqui accipiebant pro Sumere. Festus. Sallust. in Bell. Jugurth. Epistolam super caput temere positam sumit. Ter. Adelph. 5. 9. 20. Postremo a me argentum, quanti est, sumito. Idem Heaut. 3. 1. 56. Sumat, consumat, perdat, decretum est pati.

In manum vel manu sumere. Cic. 2. de Lege Agrar. 15. Itaque hoc animo legem sumpsi in manus, &c. Idem 2. Tusc. 8. Epicurum autem & Metrodorum non fere præter suos quisquam in manu sumit.

Sumere de. Columel. lib. 12. cap. 24. Aqua marina quam longissime a litore de pelago sumenda est. Cic. 4. Acad. Hæc autem quæ jam dicam, sunt sumpta de primo.

Sumpta est eo navis. Cic. 3. Off. 89.

Sumere sibi aliquid, Multum & pene nimium sibi tribuere. Cic. pro Planc. 3. Quanquam mihi non sumo tantum judices.

Sumere sibi ut. Cic. 8. Att. 15.

Sibi sumere, Aliter. Cic. 16. Att. 16. Tamen hoc pro conjunctione & benevolentia nostra mihi sumpsi, ut id a te peterem.

Vide quid mihi sumpserim. Cic. 7. Fam. 5.

Sumo mihi pro meo jure. Cic. 2. de Orat. 294.

Sibi pro alio sumere. Cic. 13. Fam. 30. Tantum sibi sumito, pro Capitone apud Cæsar. quantum ipsum meminisse senties.

Sumere alicunde. Ter. Phorm. 2. 1. 69. Non ratio, verum argentum deerat. D. sumeret alicunde.

E medio sumere, Auferre. Scævola in l. Uxori ita. D. De dote relegata, Uxor mea quicquid ei comparavi, & quod mihi dedit, e medio sumat.

Sumere in re aliqua, Impendere. Plaut. Milit. 3. 1. 78.

Sumere, Provinciam recipere. Cic. 4. Verr. 179. Quod quum ita sit, nihil fingam tamen: meminero me non sumpsisse quem accusarem, sed recepisse quos defenderem.

Sumere, Emere. Cic. 7. Fam. 24. Sed essent mi Galle omnia facilia, si & ea mercatus esses, quæ ego desiderabam, & ad eam summam quam volueram. Paulo post, Prorsus ex istis emptionibus nullam desidero, tu autem ignarus instituti mei, quanti ego genus omne signorum omnium non æstimo, tanti ista quatuor aut quinque sumpsisti.

Sumere, Eligere. Sallust. in Jugurth. Sumat aliquem ex populo monitorem officii sui.

Aliquem judicem sumere. Cic. ad Brut. 6.

Animum sumere. Ovid. 1. Fast. 147.

Aquam sumere e fluvio. Ovid. 2. Amor. 19. 32.

Aquam e puteo sumere. Plaut. Milit. 2. 6. 71

Arbitrum sumere. Cic. pro Rosc. Com. 114.

Argumenta sumere. Cic. 4. de Fin. 10.

Arma sumere. Cic. 1. Tusc. 86.

Auctoritatem sibi sumere. Cæs. 2. Bell. Gall. cap. 4.

Bellum sumere. Plin. lib. 15. cap. 18.

Bellum sponte sumebant. Tacit. 3. Hist. 43.

Bellum sumere pro aliquo. Ovid. 16. Epist. 371. al. Ferrum.

Beneficium sumere. Plaut. Pers. 5. 2. 10.

Cibum sumere. Plin. lib. 21. cap. 3.

Cibos minimos sumebant ora. Ovid. 11. Epist. 28.

Colorem sumit, & capit faciem. Ovid. 13. Met. 605. al. Calorem;

Confidentiam sumere. Plaut. Capt. 4. 2. 25.

Consilia sumere in aliquam rem. Plin. Epist. 214.

Consilia nova sumere. Hor. 1. Epist. 18. 33.

Curam sumere. Plin. in Paneg.

Diem sumere. Cic. pro Cecin. 19. Colloquuntur: dies ex utriusque commodo sumitur.

Exempla ab aliquo sumere. Cic. pro Lege Manil. 44. Ter. Adel. 3. 3. 62. Jubeo atque ex aliis sumere exemplum sibi.

Exordia sumere. Virg. 4. Georg. 284.

Fastus sumuntur ab imagine speculi. Ovid. 2. Amor. 17. 9.

Hostes sumere. Ovid. 12. Epist. 17. al. Sentire.

Jentaculum sumere. Martial. lib. 13. 31.

Imaginem alicujus sumere. Plaut. Amph. 1. 1. 124.

In argumentum aliquid sumere. Quintil. lib. 7. cap. 3.

In conscientiam sumitur Eudemus amicus ac medicus Liviæ. Tacit. 4. Ann. 3.

In optionem sumere. Plaut. Asin. 1. 1. 88.

Inimicitias sumere. Cic. in Vatin. 28.

Initium sumere. Cic. in Sallust. 1. Quo me vertam P. C? Unde initium sumam?

Iras novas sumpsit. Ovid. 2. Met. 175.

Judicem sumere de controversia. Cic. ad Brut. 6.

Judicium sibi sumere. Cæs. 3. Bell. Civil. 12.

Laborem sumere. Cæs. 3. Bell. Gall. 14.

Laudem sumere a crimine. Ovid. 6. Met. 474.

Literas commendatitias ad aliquem sumere ab altero. Cic. 13. Fam. 27.

Mutuum sumere, pro Mutuo accipere. Plaut. Amph. 2. 2. 187.

Mutuas pecunias sumere. Cic. 3. Verr. 28. Quum per eos ipsos dies, per quos causam Dio diceret, reperiretur pecunias sumpsisse mutuas, nomina sua exegisse, prædia vendidisse.

Nomen aliud sumere. Ovid. 6. Fast. 544.

Obsequium animo sumere, Animo obsequi. Plaut. Bacch. 4. 10. 8.

Operam sumere ad rem aliquam. Plaut. Mercat. 5. 2. 94.

Operam in re aliqua sumere. Ter. in prol. Hec. 25.

Operam sumere, Frustra laborare. Plaut. Mostel. 3. 4. 54. Quid ego huc recursem? aut operam sumam, aut conteram?

Operam frustra sumere, Idem. Ter. Heaut. 4. 3. 15.

Otium sibi sumere. Cic. 3. Off. 1.

Partes alicujus sumere. Cæs. 3. Bell. Civil. 51. Cic. 10. Philipp. 1. Quas enim partes ipse mihi sumpseram, eas præoccupavit oratio tua.

Periculum pauci sumpsere. Tacit. 3. Hist. 69.

Personam magistri sumere. Plin. Epist. 160. Cic. pro Planc. 100. abjecta Quæstoria persona, comitisque sumpta.

Pœnas sumere. Virg. 2. Æn. 585.

Principium sumere a re aliqua. Plin. lib. 18. cap. 4.

Pro certo sumere. Cic. 2. de Divin. 104. Tantum sat est intelligi id sumere istos pro certo, quod dubium controversumque sit.

Res non concessas sumere, & ex illis efficere quod velis. Cic. 4. de Fin. 49.

Simile sibi sumere. Plaut. Mostel. 1. 2. 21.

Socerum sumere. Ovid. 2. Met. 526.

Spatium ad cogitandum sumere. Cic. 4. de Finib. 1.

Speciem hominis sumit infans in alvo. Ovid. 7. Met. 125.

Spiritus sibi sumere, & arrogantiam. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 33.

Superbiam sumere. Hor. 3. Carm. 30. 14.

Supplicium sumere, Punire. Plaut. Merc. 5. 4. 31. Supplicii sumat quod volt ipse ob hanc injuriam.

Supplicium de aliquo sumere. Ter. And. 3. 5. 17. Cur non habeo spatium, ut de te sumam supplicium ut volo? Cic. pro Rosc. Amer. 70.

Tempus sumere ad rem aliquam. Cic. 1. de Legib. 6. Idem 2. Q. frat. 10. De interpellatione tantum sumam a vobis temporis ad scribendum, quantum dabitis.

Testimonium sumere in res aliquas. Cic. pro Cecinn. 23.

Togam virilem sumere. Liv. 26.

Vestis mihi sumitur. Ovid. 5. Trist. 5. 7.

Vires sumunt incendia. Hor. 1. Epist. 18. 85.

Vitam sumere. Hor. 3. Carm. 5. 37.

Quomodo autem sumis, ut siquid cui simile esse possit, sequatur ut etiam difficulter internosci possit? Cic. 4. Acad. 46.

Sed quum bis sumpsit quod voluit, id tamen quod assumit, concedi nullo modo potest. Cic. 2. de Divin. 103.

Sumere, pro Consumere, unde & Sumptus nomen ortum est. Ter. Adelph. 5. 3. 68. Hilarem hunc sumamus diem. Est, ut alio loco Donatus explicat, non Accipiamus, sed Impendamus atque consumamus. Plaut. Pseud. 5. 1. 23. Hanc diem sumpsimus prothyme.

Sumi dicitur oratio, quæ consumitur & ponitur. Quintil. Nimium longa sumatur. Ex Turnebo.

SUMPTUS, a, um. Partic. [ληφθεὶς] Cic. de Amicit. 34. Sumpta virili toga. Vide hos quasi sumptos dies ad labefactandum illius dignitatem. Cic. pro Rabir. Posth. 44.

Querela alte sumpta. Lucret. lib. 4. 1175.

SUMPTŪRUS, a, um. [ληψόμενος] aliud Partic. ut, Oscula sumpturus. Ovid. 3. Fast. 691.

SUMPTITO, āre. frequent. Plin. 25. 5. Elleborum plerique studiorum causa ad pervidenda acrius, quæ commentabantur, sumptitaverunt.

SUMPTUS, ûs. m. [δαπάνη, ἀνάλωμα, χορηγία] dicitur Quod quis impendit, sive Impensa. Ter. Phorm. 4. 3. 61. Opus est sumptu ad nuptias.

Annuus sumptus. V. Annuus, in ANNUS.

Dapsilis sumptus. V. Dapsilis, in DAPS.

Egentissimarum civitatum sumptus. Cic. 3. Fam. 8.

Epularum sumptus & magnificentia. Cic. 5. Tusc. 96.
Exiguus sumptus. Cic. in Parad. 6.
Infinitus sumptus. Cic. 2. Off. 42.
Liberales sumptus. V. Liberalis in LIBER adjectivo.
Legitimus & infinitus sumptus. Cic. 3. Fam. 8.
Sumptus ubique Ciceroni pro Luxurie accipitur: unde Sumptuosus. ut pro Cæl. Nulla luxuries reperietur, nulli sumptus, nullum æs alienum. Ibid. Vigeant apud mulierem venustate, dominentur sumptibus. Budæus.
Abire in sumptus. V. ABEO.
Accommodare sumptus. V. ACCOMMODO.
Admittere sumptus. V. ADMITTO.
Afferre sumptum. V. AFFERO.
Decernere sumptum. Cic. 3. Fam. 8.
Decorare oppida publico sumptu. Hor. 2. Carm. 15. 19.
Dare sumptum. Cic. 2. de Invent. 87.
Effusus sumptus. Cic. pro Rosc. Amer. 68.
Erogare in sumptum. Cic. 8. Att. 5.
Exercere sumptum. Ter. in Heaut. 1. 1. 91.
Exhauriri sumptu provinciam. Cic. 1. Q. frat. 1.
Extenuare sumptum. Cic. 2. de Legib.
Facere sumptum. Ter. Adelph. 5. 4. 11. Sibi vixit, sibi sumptum fecit.
Facere ampliter sumptum. V. AMPLUS.
Facere sumptum in rem militarem. Cic. 12. Fam. 29.
Facere sumptum pro quæstu. Hor. 1. Serm. 2. 19.
Fit sumptus in Quæstorem, &c. Cic. 5. Att. 16.
Habere sumptum. Cic. 9. Fam. 20.
Impendere laborem & sumptum ad incertum casum. Cic. 5. Verr. 227.
Impendent infiniti sumptus in hos exercitus quibus nunc defendimur. Cic. ad Brut. 18.
Insumere sumptum magnum, aut laborem in aliquam rem. Cic. 2. de Invent. 113.
Levare sumptum. V. Levo in LEVIS.
Minuere sumptum in aliquem. Cic. 2. de Legib. 22.
Minuere sumptum, aut remittere. Cic. 3. Fam. 8.
Mutuari in sumptum. V. Mutuor, in MUTUUM.
Parcere sumptui. V. PARCO.
Ponere sumptum. Cic. 3. Q. frat. 1.
Prodire sumptu extra modum. Cic. 1. Off. 140.
Suggerere sumptum. Cic. 1. de Invent. 27.
Esse sumptui. Cic. 5. Att. 14. Adventus noster minimi, nec minimo quidem fuit sumptui.
Suppeditare sumptus. Cic. 2. de Off. 42.
Sustentare sumptus. Cic. 2. Lege Agr. 65. Non istorum pecuniis quicquam aliud deesse video, nisi istiusmodi fundos, quorum subsidio familiarium magnitudines, & Cumanorum, ac Puteolanorum prædiorum sumptus sustentare possint.
Sustinere sumptum. Cic. 11. Fam. 14.
Temperare sumptus. Ovid. 1. Amor. 3. 10.
Sumptus, in genitivo Sumpti, antique. Cato cap. 22. Eo sumpti opus est.

SUMPTUARIUS, a, um. Adj. [δαπανηματικὸς] Quod ad sumptum pertinet. Cic. 13. Att. 7. Tu velim e Pollice cognoscas rationes nostras sumptuarias.
Sumptuaria lex, Quæ de moderandis sumptibus lata est, quam Cato Cibariam appellat. Cic. 7. Fam. 27. Lex sumptuaria, quæ videtur λιτότητα attulisse, ea mihi fraudi fuit. Ibid. 9. 15. Domum si habebo in denos dies, singulos sumptuariæ legis dies conferam. Sic 12. Att. 45. conf. Gell. 2. 24.

SUMPTUARIUS, i. m. Qui sumptus erogat. ἐπαναλωτὴς, Gloss. Gr. Lat.

SUMPTUŌSUS, a, um. aliud Adj. [πολυτελὴς, φιλαναλωτὴς] Qui magnos sumptus facit. Cic. pro Cluent. 70. Quum esset egens, sumptuosus, audax, callidus, perfidiosus. Sic 2. de Orat. 135. Quod sumptuosus, de luxuria: quod alieni appetens, de avaritia.
Nil apud hunc lautum, nihil elegans, nihil exquisitum, ne magnopere quidem quicquam præter libidines sumptuosum. Cic. in Pison. 67.
Adolescentiæ sumptuosæ homo. V. Adolescentia, in ADOLEO.
Cœnæ sumptuosæ. Catull. ad Fund. 42. 9. Cic. 9. Fam. 23.
Convivia sumptuosiora. Martial. lib. 1. 94.
Domus sumptuosa, Sumptuosa familia. Ter. Adel. 4. 7. 42.
Funera magnifica & sumptuosa. Cæs. 6. Bell. Gall. 18.
Homo magnificus & sumptuosus. Ter. Heaut. 2. 1. 15.
Hostia sumptuosa. Hor. 3. Carm. 23. 18.
Ludi sumptuosiores. Cic. 3. Q. frat. 8.
Respersio sumptuosa. Cic. 2. de Legib. 60.

SUMPTUOSE, Adv. [πολυτελῶς] Cum magno sumptu. Plin. Epist. 189. Castigabat equidem filium suum, quod paulo sumptuosius equos & canes emeret. Catull. ad Portium & Socrationem, 48. 5.

> Vos convivia lauta sumptuose
> De die facitis.

Jactare se sumptuosius & insolentius. Cic. 2. in Catil. 20.

SUMPTUOSITAS, ātis. f. Sidon. 9. Epist. 6. Quantum de bonusculis avitis paternisque sumptuositas domesticæ Charybdis abligurisset.

SUMPTIFĀCIO, fēci, factum, ĕre. eodem modo ac Lucrifacio. Lucil. apud Non. 8. 12.

Quid dare quid sumptifacere ac præbere potissit. Varr. ibid. Quantum sumptifecerim. Plaut. Cas. 2. 7. 1. Si nunc me suspendam, meam operam luserim, & præter operam restim sumptifecerim.

SUMPTIO, ōnis. f. [λῆμμα] Cic. 2. de Divin. 108. Sed demus tibi istas duas sumptiones, ea quæ λήμματα appellant dialectici, sed nos Latine loqui malumus. Cato de R. R. 145. de lege oleæ faciundæ, Si sumpserit, in singulas sumptiones, &c. conf. Vitruv. 1. 2.

SUNIUM, [Σούνιον] Vicus & promontorium Atticæ regionis, quod in extima acie Helladis est, supra Athenas & Marathonem. V. tabulam decimam Europæ apud Ptolemæum.
Mercator hoc addebat, se e prædonibus unde emerat, audisse abreptam e Sunio. Ter. Eun. 1. 2. 35. conf. Cic. 3. Att. 7.
Sunium promontorium, nunc vulgo vocatur *Strues*, sive *Cabo de La Colomba*. Testis Olivarius in Melam.

S U O

SUO, sui, sūtum, [ῥάπτω] ĕre. Partes duas panni, aut alterius rei invicem conjungere & colligare. A Sue quidam hoc verbum deducunt: quia hujus animalis pilis in suendo sutores uterentur. Cic. 2. de Nat. Deor. 10. Cultus dico agrorum, extructionesque tectorum, tegumenta corporum vel texta, vel suta, omnemque fabricam æris & ferri. Gell. 17. 3. Sed hi plerisque naves loris suebant.
Alvearia suta lentis corticibus. Virg. 4. Georg. 33.
Pilea suta de lacernis cæsis. Stat. 4. Sylv. 9. 24.
Suere aliquid capiti suo, Appingere & affigere. Ter. Phorm. 3. 2. 6.

SUTOR, ōris. m. [ῥάπτης] Qui suit: potissimum autem pro Calceario sumitur. Plaut. Aul. 1. 1. 34. Quasi claudus sutor domi sedet totos dies. Cic. pro Flacc. 17. Se velle dixit, id sutores & zonarii conclamarunt. Martial. lib. 2. 17.

> Argique letum multus obsidet sutor.

Bonus sutor. Hor. 1. Serm. 3. 125.

SUTORIUS, a, um. Adj. [ῥαπτικὸς] Quod ad sutorem pertinet. Cic. 6. Att. 1. Nostri enim credo graves habent Turpionem sutorium, & Vectium mancipem. Plin. lib. 20. cap. 12. Verrucas misto atramento sutorio tollit. V. ATRAMENTUM.

SUTŪRA, æ. f. [ῥαφὴ, ῥαφία] Liv. 38. 29. Sed triplex scutale crebris suturis duratum, ne fluxa habena volutetur in jactu glans.
Sutura, de aliis etiam rebus per similitudinem dicitur. Corn. Cels. lib. 7. Raro calvaria solida sine suturis est, & id caput firmissimum, atque a dolore tutissimum est: ex cæteris in quo suturæ pauciores sunt, eo capitis valetudo commodior est. Idem lib. 5. De glutinatione vulnerum, Sutura oras jungit, quæ ne ipsæ quidem inter se contingere, ex toto debent.

SUTILIS, e. Adj. [ῥαπτὸς] Quod sutum est. ut, Navis sutilis. Plin. lib. 24. cap. 9.
Sutilis rosa. Martial. lib. 9. 98.

> Sutilis aptetur decies rosa crinibus: ut sit,
> Qui posuit sacræ nobile gentis opus. Idem lib. 5. 65.
> Pinguescat nimio madidus mihi crinis amomo,
> Lassenturque rosis tempora sutilibus.

Coronæ sutiles. Plin. lib. 21. cap. 3. Summaque auctoritas pactili coronæ. Sutiles Saliorum sacris invenimus & solennes cœnis.
Cymba sutilis. Virg. 6. Æn. 414.

SUTRĪNA, æ. f. [σκυτεῖον] Officina sutoris in qua calcei fiunt. Liv. 23. 30. Plin. lib. 35. cap. 10. Tonstrinas, sutrinasque pinxit, & asellos, & obsonia ac similia.

SUTERNA, æ. f. Idem. Apul. Flor. 2.

SUTRIBALLUS, i. m. Qui calceos veteramentarios & ruptos concinnat. Vet. Scholiast. apud Juven.

SUTRĪNUS, a, um. Adj. Tacit. 15. Ann. 34. Sutrinæ tabernæ.

SUTRĪNUM, i. n. pro Arte sutrina. Sen. Epist. 91. Non multum abfuit quin sutrinum quoque inventum a sapientibus diceret.

SUOPTE, Suo ipsius; ut Meopte, Meo ipsius; Tuopte, Tuo ipsius. Fest. V. SUUS.

SUOVETAURILIA, V. SOLITAURILIA.

S U P

SVP. Subprocurator, Subprinceps. S. V. P. Sponsione utriusque partis.

SUPARUS, vel SUPPARUS, i. m. Vestimentum puellarum lineum, quod & Subucula, id est camisia, dicitur. Afranius: Puella non sum, supparo si induta sum.

SUPAT, Jacit; unde Dissipat, Disjicit; & Obsipat, Objicit; & Insipat, h. e. Injicit. Paulus ex Festo. V. INSIPO.

SUPELLEX, lectĭlis. f. & in plurali Supellectilia: in ablativo singulari Suppellectile vel Supellectili. [σκεῦος, κατασκευὴ, [illegible], ὁπίπλαιον] Domesticum patris familias instrumentum, quod neque argento, aurove facto, vel vesti adnumeretur: id est, res mobiles, ut vocant Jurisconsulti, apud quos titulus est, De supellectile legata. Cujus nomine (ut inquit Paulus) continentur mensæ, trapezophora, delphicæ, subsellia, scamna, lecti inargentati, culcitræ, toralia, mappæ villosæ, vasa aquaria, pelves, aquiminaria, candelabra, lucernæ, trullæ, vasa ænea: vulgaria, id est, quæ non proprio sunt loco attributa: præterea capsæ, armaria, vitrea, escaria, & potoria. Hæc Sipontinus ex XXXIII DD. De supellectile legata, l. 1. & l. Supellectile. Plin. lib. 15. cap. 8. Totam supellectilem ligneam. Cic. 4. Verr. 83. Suppellex ex ære elegantior, & Deliaca & Corinthia. Hor. 1. Serm. 6. 118.

> Vilis cum patera guttus, Campana supellex.

Supellectilis nomenclatura unde ducta sit, his verbis palam facit Ulpian. De supellectili legata, Labeo ait originem fuisse supellectilis, quod olim his qui in legationem proficiscerentur, locari solebant quæ sub pellibus usui forent.
Instrumentum & supellex. Cic. 6. Verr. 97.
Cogitatio supellectilis ad delicias. Cic. in Parad. 1.
Supellex vitæ. Cic. de Amicit. 55. Amicos non parare optimam & pulcherrimam vitæ, ut ita dicam, suppellectilem?
Barbarica supellex. V. BARBARUS.
Curta supellex. V. CURTUS.
Infelix supellex. Quintil. lib. 2. cap. 4.

Multa

Multa & lauta & magnifica supellex. Cic. 2. Philipp. 66.
Munda supellex. Hor. 1. Epist. 5. 7.
Vilis supellex. Virg. 1. Georg. 165.
Virgea præterea Celei vilisque supellex. In quem loc. sic Serv. Sane supellex usurpatum, nam artis est supellectilis. Genitivus enim aut par debet esse nominativo, aut major: ut Mulæ, doctoris. Si duabus majorem invenerimus, contra artem id esse manifestum est: ut Anceps, præceps, & pauca alia.
Supellex Oratorum. Cic. 1. de Orat. 165. In Oratoris vero instrumento tam lautam supellectilem nunquam videram. Idem in Orat. 80. Quo in loco Supellectilem Cicero vocat, Omne genus ornamenti quo utuntur Oratores.

Supellecticarius, a, um. a Supellectile deductum attributum, Id significat, quod ad supellectilem attinet; ut, Supellecticarius servus. Cels. lib. 18. Digest. ait fundo instructo legato etiam suppellecticarios, & cæteros hoc genus servos legato contineri. l. Quæsitum. §. Celsus quoque. De instructo vel instrumento legato. lib. 33. P. tit. 7.

Super, [ὑπὲρ, ὑπεράνω] Præpositio, utrique casui serviens, accusativo & ablativo. Accusativo variis modis,
Primo quando adversatur præpositioni Subter; ut, Fama super æthera notus. Virg. 1. Æn. 383. Cic. 2. de Legib. 66. Demetrius super terræ tumulum noluit quid statui, nisi columellam.
Secundo pro Ultra. Virg. 6. Æn. 794.
—— super & Garamantas & Indos
Proferet imperium. Apuleius, Jam enim super oppidum profectus, nos citra reliquerat. Studui super mediam noctem, bona locutio est, teste Servio. Virg. 9. Æn. 61. hoc etiam per ablativum dixit,
Nocte super media.
Super, pro Plusquam. Suet. in Augusto, cap. 35. Erant enim super mille, & quidam indignissimi, &c.
Super octingentos annos. Tacit. 13. Ann. 58. Quæ super octingentos & quadraginta annos Remi Romulique infantiam texerat.
Super omnem taxationem. Plin. lib. 7. cap. 12.
Super omnia. Virg. 8. Æn. 303.
Super, pro Præter. Suet. in Vitell. cap. 13. Famosissima super cæteras fuit cœna ei data adventitia a fratre. Sic in Tiber. cap. 55. Super veteres amicos ac familiares, &c.
Super bellum. Liv. 2. Obsessaque urbs foret, super bellum annona premente, ni Horatius Consul ea Volscis esset revocatus.
Savia super savia dare. Plaut. Pseud. 4. 1. 38.
Gratias aliis super alias epistolis agit. Plin. Epist. 128.
Super Euclionis filiam. Plaut. Aul. 4. 7. 2. i. e. De.
Super cœnam loqui, Tempore cœnæ. Plin. Epist. 87.
Super mensam. Curt. lib. 7. Debellaturus super mensam Alexandrum.
Super vinum & epulas. Curt. lib. 8. h. e. Inter epulas, inter convivandum.
Super se collocare aliquem, In loco superiore & honoratiore. Suet. in August. cap. 43. Superque se subsellio secundo collocavit. Curt. lib. 8. Polypercon, qui cubabat super regem, &c. h. e. In convivio discumbebat super Alexandrum.
Ablativo, pro De, ubi de re reliqua mentionem facimus. Virg. 1. Æn. 754.
Multa super Priamo rogitans, super Hectore multa. Cic. 16. Att. 6. Hac super re scribam ad te Rheglo.
Pater familias uti super familia, pecuniave sua legaverit, ita jus esto. Auctor ad Heren. lib. 1. 23.
Super, pro Plusquam, cum ablativo. Suet. in Augusto, cap. 38. Super triginta ducibus justos triumphos, &c.
Super, pro Ultra. Virg. 9. Æn. 61.
Nocte super media. Dicimus, & Super mediam noctem, teste Servio. i. e. Majore ejus parte transacta.
Super pro In. Virg. 1. Ecl. 80.
Hic tamen hac mecum poteris requiescere nocte
Fronde super viridi. Idem 6. Æn. 202.
—— gemina super arbore sidunt.
Super laude. Virg. 4. Æn. 233.
Nec super ipse sua molitur laude laborem. Ubi Servius, Super laude sua, i. e. Pro sua laude: & Græcum est schema. Sic enim Demosthenes, ὑπὲρ τοῦ στεφάνου id est, pro corona, ὑπὲρ ἐκείνου, pro illo.
Super gratiam esse, Majus esse, vincere, superare. Sallust. in Jugurth. At Jugurtha manifestus tanti sceleris, non prius omisit contra verum niti, quam animadvertit super gratiam atque pecuniam suam, invidiam facti esse.
Super efficitur adverbium, ubi casum desiit habere. Plaut. Hinc atque hinc super, subterque premor angustiis. Cic. pro Rosc. Com. 46. Satis superque habere dicit. Virg. 4. Æn. 494.
—— lectumque jugalem
Quo perii, super imponas.
Super, pro Desuper. Virg. 9. Æn. 168.
Et super e vallo prospectant Troes. Idem 10. Æn. 384.
Super quam quod. Liv. 27. Marcellus etiam adverso rumore esse, super quam quod primo male pugnaverat. i. e. Præter quam quod.
Super somnum servus, i. e. Servus a cubili. Curt. Sed per dispositos quos super somnum habebat.
Super, pro Superest. Ut enim Græci præverbia pro verbis interdum pereleganter ponunt, ut μέτα pro μέτεστι, πάρα pro πάρεστι: sic & Valerius Super pro Superest illo versu,
Nec spes ulla super. Et ante eum Virg. 3. Æn. 489.
O mihi sola mei super Astianactis imago. quanquam aliter a Servio explicatur. Turneb. Adverf. 23. 5.
Pro Insuper & amplius. Virg. 2. Æn. 71.
Cui neque apud Danaos usquam locus, & super ipsi
Dardanidæ infensi pœnas cum sanguine poscunt. Nonnulli legunt Insuper. Idem 11. Æn. 226.
Super, veteres pro Supra usurparunt. Hor. 2. Serm. 8. 23.
Nomentanus erat super ipsum; Porcius infra, &c.
De super. V. DE præpositionem.
Super, compositionem ingreditur; ut, Supersedeo, &c.

Supera, pro Supra. V. SUPRA.

Supera, orum. V. SUPERUS.

Superabilis, V. SUPERO.

Superabundo, āre. Redundare. Ulpian. in l. Non solent. D. De diversis reg. jur. anti. Non solent, quæ superabundant vitiare scripturas.

Superaddo, ĭdi, ĭtum, [ἐπιπροστίθημι] ĕre. Ultra addere. Virg. 3. Ecl. 38.
Lenta quibus torno facili superaddita vitis. Propert. 2. 13. 33.
Et sit in exiguo laurus superaddita busto.
Carmen superaddere tumulo. Virg. 5. Ecl. 42.

Superadsto, stiti, āre. Manil. 1. 909.
—— lacerosque prius superadstitit artus.

Superæquani, Populi in quarta regione Italiæ, quos Sulmonensibus vicinos esse Plin. commemorat, lib. 3. cap. 12.

Superăgo, ēgi, actum, ĕre. Tibull. 4. 1. 158.
—— ubi non unquam Titan superegerit ortus. Sic legit Jos. Scaliger ex MSS. al. Superingerit.

Superaggĕro, āre. Columel. lib. 12. cap. 44. Factæ scrobi operculum imponitur, & paleato luto circumlinitur, eaque humus quæ fuerat egesta, superaggeratur.

Superagnata, Tunica omnium oculis tunicarum extima, corneæ extrinsecus adhærens, unde & nomen accepit ἐπιπεφυκὼς χιτών.

Superalligo, [ἐπιδέω] āre. Plin. lib. 30. cap. 6. Caninus si viventi eximatur, & in cibo sumatur, liberat eo vitio. Quidam recentem superalligant.

Superamenta, V. SUPERO.

Superbĭbo, bĭbi, bibĭtum, [ἐπιπίνω] ĕre. Postea bibere. Plin. lib. 23. cap. 1. Itemque jugi superbibere ebrietati, quam quidem frigidæ potus extemplo discutit.

Superbio, īvi, ītum, [ὑπερηφανεύομαι, ἀλαζονεύομαι, γαυριάω, γαυριόομαι, μεγαλοφρονέω, τυφόομαι] īre. Compositum ea Super & Eo, is, a melioris soni gratia, interposita: & e in i mutata. Est autem Superbire, vel Ipso incessu, vel fastu quodam sese extollere. Plin. lib. 10. cap. 63. Equæ comantes gloria superbiunt.
Superbire, ad inanimata translatum. Plin. Hinc geminæ certe apud Menandrum Philomenem fabulæ superbiunt. h. e. Alias antecellunt, & præ aliis jocosæ. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 337.
—— Phlegræis sylva superbit
Exuviis, totumque nemus victoria vestit. h. e. Nobilitatur, celebratur, illustratur.
Patriis actis superbire. Ovid. 8. Epist. 43.
Forma superbire. Ovid. de Medic. faciei, 33.
Nomine avi superbit ille. Ovid. 11. Met. 218.

Superbia, æ. f. [ὑπερηφανία, ἀλαζονεία, ἀγηνορία, ἀγερωχία, γαυρίαμα, τῦφος] est Supergrediens elatio mentis. Cic. in Partit. 81. Magnitudinem animi superbia imitatur, in animis extollendis. Idem 6. Verr. 89.
Domicilium superbiæ, & sedes luxuriæ. Cic. 2. de Lege Agr. 96.
Damnosa superbia in vultu. Ovid. 3. de Arte Am. 509.
Abjicere superbiam. Plaut. Merc. 5. 2. 10.
Accipere aliquid in superbiam. Tacit. 6. Ann. 13.
Facere aliquid in superbia & in humanitate. Cic. 1. de Orat. 99.
Superbiam, fastidium, arrogantiamque magnopere fugiamus. Cic. 1. Off. 90.
Parere superbiam. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Ponere superbiam. Hor. 3. Carm. 10. 9.

Superbus, a, um. Adj. [ὑπερήφανος, ἀγέρωχος, ὑπέρογκος, ἀλαζών, γαυρικός, ὑπερόφρυς, ὑπέρφρων] Arrogans & fastuosus. Virg. 3. Æn. 326.
Stirpis Achilleæ fastus, juvenemque superbum. Idem 10. Æn. 514. Catullus in Julium Cæsarem, 27. 6.
Et ille nunc superbus, & superfluens.
Superbus cæde ferarum. Ovid. 2. Met. 442.
Pecunia superbus. Hor. Epod. 4. 5.
Superbus, Nobilis, magnificus, excellens. Virg. 1. Æn. 25.
Hinc populum late regem, belloque superbum.
Superbus viribus. Plaut. Amph. 1. 1. 59. Magnanimi viri, freti virtute, & viribus superbi.
Superbus, Altus, elatus. Virg. 7. Æn. 630.
—— Atina potens, Tyburque superbum. h. e. Alte exædificatum, vel etiam Magnificum.
Superbus ornatus. Virg. 2. Æn. 504.
Barbarico postes auro, spoliisque superbi
Procubuere.
Opibus superbi omnes. Virg. 5. Æn. 268.
Superbus, Opulentus. Virg. 9. Æn. 324.
—— simul ense superbum
Rhamnetem aggreditur.
Superbus, Iniquus. Virg. 8. Æn. 118.
Quos illi bello profugos egere superbo.
Superbos antiqui propter pompam funeris, Mortuos dixere. Plaut. Amphit. 1. 1. 203. Faciam ego hodie te superbum, nisi hinc abis. i. e. Occidam. Nonius.
Achilles superbus. V. ACHILLES.
Ager superbus. Martial. lib. 1. 2.
Aures habere superbas. Liv. 34.
Conjugium superbum. Virg. 3. Æn. 475.
Corpus superbum. Hor. 2. Serm. 2. 109.
Curru superbo victor stetit. Senec. Troad. 2.
Dominis parere superbis. Virg. 12. Æn. 236.
Fastidia superba. Virg. 2. Ecl. 15.
Forma superba. Ovid. 21. Epist. 33.
Fortuna superba. Hor. 1. Epist. 1. 67.
Gentes frænare superbas. Virg. 1. Æn. 527.

Gressus

Gressus glomerare superbos. Virg. 3. Georg. 117.
Honor superbus. Stat. 1. Achill. 279.
Insigne superbum belli. Virg 8. Æn. 683.
Judicium superbissimum. Cic. in Orat. 150.
Jus superbum. Cic. 3. de Legib. 13.
Juvenis superbus. Virg. 3. Æn. 326.
Merum superbum, Vinum pretiosum. Hor. 2. Carm. 14. 27
Oculi superbi. Ovid. 6. Met. 169.
Palla superba. Ovid. 3. Amor. 13. 26.
Pyra superba. Columel. lib. 5. cap. 10.
Regna superba. Tibull. lib. 1. 9. 80.
Reges superbi. Lucret. lib. 5. 1221. Cic. 6. Att. 3.
Sceptra superba. Lucret. lib. 5. 1136.
Sedes superbæ. Virg. 2. Æn. 785.
Tecta superba. Virg. 7. Æn. 12.
Triumphus superbus. Hor. 1. Carm. 37. 32.
Verba superba. Ovid. 5. Trist. 8. 8.
Victor superbus. Virg. 3. Georg. 226.
Præbere se superbum in fortuna. Cic. 8. Att. 4.
Laudato pavone superbior. Ovid. 13. Met. 802.
Utrum superbiorem te pecunia facit, an quod te imperator consulit? Cic. 7. Fam. 13.
Superbum est enim Judices, & non ferendum, dicere Prætorem in provincia homini honesto, locupleti, splendido, Vende mihi vasa cælata. Cic. 6. Verr. 45.
Superbus, pro Magnifico, glorioso, & præstanti. Hor. 1. Carm. 35. 4.

—— vel superbos
Vertere funeribus triumphos.

SUPERBE, Adv. [ὑπερηφάνως, ἀγερώχως] Elate, fastuose. Ter. Phorm. 5. 8. 22. Satin' superbe illuditis me?
Dictum superbe. Lucret. lib. 5. 1223.
Superbe responsum reddere. Liv. 1.
Superbius aliquem appellare. Cic. pro Lege Manil. 11.
Accipere preces alicujus superbius. Tacit. 2. Ann. 37.

SUPERBITER, Adv. antiquum, idem quod Superbe. Afr. Pantaleont. Illa superbiter imperat. Nævius, Superbiter contemptim conterit legiones. V. Nonium 11. 48.

SUPERBILOQUENTIA, æ f. [γαυριολογία] Elatus atque arrogans sermo. Cic. 4. Tusc. 35. Ob scelera, animique impotentiam & superbiloquentiam.

SUPERBIFICUS, a, um. Adj. [γαυρωτικός] Senec. Herc. furen. 58. Et superbifica manu atrum per urbes ducit Argolicas canem. h. e. Quæ superbum facit Herculem, ob tam multas victorias. Canem, Cerberum.

SUPERCALCO, [ἐπιπατέω] āre. Columel. lib. 12. cap. 39. Ubi unum tabulatum feceris, vinum vetus conspergito, postea alterum supercalcato, & item vinum conspergito.

SUPERCERNO, crēvi, crētum, [ἐπικρίνω] ĕre. Plin. lib. 17. cap. 10. Terraque cribris supercernitur pollicis crassitudine.

SUPERCĬDO, cĭdi, cāsum, [ἐπιπίπτω] ĕre. ex Super & Cadere. Columel. lib. 4. cap. 9. Ne si transversa fuerit cicatrix, cælestem supercidentem aquam contineat. Alia exemplaria habent Superincidentem.

SUPERCILIUM, i. n. [ὀφρύς] ex Super & Cilium; Ultima pars frontis, pilis vestita, quæ ciliis prominet. Plin. lib. 11. cap. 37. Supercilia homini, & pariter & alterne mobilia, & in iis pars animi. Negamus, annuimus. Hæc maxime indicant fastus. Superbia aliubi conceptaculum, sed hic sedem haber. In corde nascitur, huc subit, hic pendet. Nihil altius simul abruptiusque invenit in corpore ubi solitaria esset. Subjacent oculi, pars corporis preciosissima, & qui lucis usu vitam distinguant a morte.
Supercilium dicitur quod supra cilium sit, id est integimentum oculi superius. Festus.
Supercilia in Junonis tutela esse putabant, quod iis protegantur oculi, per quos luce fruimur, quam tribuere putabant Junonem. Unde & Lucina dicta est. Festus.
Superciliorum remissio aut contractio, mœstitia, &c. Cic. 1. Off. 146.
Abrasa supercilia. Cic. pro Rosc. Com. 20.
Constricta supercilia. Quintil. lib. 1. cap. 11.
Depressum & sublatum supercilium. Cic. in Pison. 14.
Dissidentia supercilia. Quintil. lib. 1. cap. 11.
Duris superciliis torva. Ovid. 17. Epist. 16.
Hirsutum supercilium. Virg. 8. Ecl. 34.
Inflexa juxta tempora supercilia. V. INFLECTO.
Severi supercilii matrona, Severæ gravitatis. Ovid. 2. Trist. 309.
Triste supercilium, Austera caperataque frons. Lucret. lib. 6. 1182.
Allevare supercilia ad singulos vocis conatus. Quintil. lib. 1. cap. 11.
Contegit libidines fronte & supercilio. Cic. de Provinc. Cons. 8.
Decipere aliquem rugis & supercilio. Cic. Post redit. in Senat. 14.
Demere supercilio nubem. V. DEMO.
Loqui vibrante supercilio. Ovid. 2. Amor. 5. 15.
Niti supercilio. Cic. pro Sext. 19. Ut illo supercilio Respub. tanquam Atlante cælum niti videretur.
Ponere supercilium, Deponere seu deprimere. Auctor lascivi illius carminis quod positum est initio lusuum in Priapum,

Carminis incompti lusus lecture procaces,
Conveniens Latio pone supercilium.

Tollere supercilia, Catullus signum esse voluit hominis irati, & qui malum alicui minaretur: his enim vultus indiciis, animi sensus aperiuntur. Is enim Epigr. 65. 46. ad Januam, sic ait,

Præterea addebat quendam, quem dicere nolo
Nomine, ne tollat rubra supercilia.

Supercilium, pro Nutu. Hor. 3. Carm. 1. 8.

Reges in ipsos imperium est Jovis
Clari Giganteo triumpho,
Cuncta supercilio moventis.

Supercilium, pro Superbia aliquando ponitur. Juven. 6. Sat 167.

—— si cum magnis virtutibus affers
Grande supercilium.

Cic. pro Lege Agr. Hunc Capuæ Campano supercilio, &c. Martial. lib. 1. 5.

Terrarum dominum pone supercilium. h. e. Imperatoriam gravitatem.

Supercilium salit. Quoties bona quædam spes titillat animum nostrum, dicere licebit nobis salire supercilium. Ita Pseudolus apud Plaut. 1. 1. 105. Sumptum a vulgi superstitione, qui futurorum auguria captat ex corporis affectibus: ut si quod membrum pruriat præter evidentem causam: si dexter oculus saliat: si auris dextra tinniat. Nec me fallit aliter legi apud Plautum: verum & ipsa sententia, & metri ratio docet esse legendum, ut a me positum est. Sic enim legendi sunt senarii Iambici,

Spero alicunde hodie me bona opera, aut hac mea
Tibi inventurum esse auxilium argentarium.
C. At id futurum unde? P. unde dicam, nescio,
Nisi quia futurum est, ita supercilium salit.

Erasm. in Chiliad.
Supercilium montis, pro Summitate per translationem. Liv. 27. 20. Ipse expeditos, qui pridie stationes hostium pepulerant, ad levem armaturam infimo stantem supercilio ducit. Plin. lib. 6. cap. 5. Inde promontorium Cronea, quo supercilium arduum tenent Toretæ. Virg. 1. Georg. 108.

Ecce supercilio clivosi tramitis undam
Elicit.

Stat. 6. Theb. 63.

Molle supercilium.

De pyra erecta in funere pueri.

SUPERCILIŌSUS, a, um. Sen. Epist. 123. Tristes & superciliosi alienæ vitæ censores. Sidon. 7. 9. Superciliosæ frontis arbitrium.

SUPERCONTEGO, ĕre. Cels. lib. 4. cap. 1. Renes vero diversi, qui lumbis summis coxis inhærent, parte earum resimi, ab altera rotundi, qui & venosi sunt, & ventriculos habent, & tunicis supercoteguntur: ac viscerum quidem hæ sedes sunt.

SUPERCORRUO, ĕre. Valer. lib. 5. cap. 6. Factaque ingenti strage telis obrutus supercorruit.

SUPERCRESCO, [ὑπερεπιδίδωμι] ĕre. Cels. lib. 6. cap. 6. De oculorum ulceribus supercrescentibus. Idem lib. 5. cap. 28. De carcinomate, Si id nimium supercrevit, tentanda squama æris est. Quintil. Declam. 5.

SUPERCŬBO, [ὑπέρκειμαι] āre. Superjacere, superdormire. Columel. lib. 7. cap. 4. Perforatis tabulis, quibus ovilia consternuntur, ut grex supercubet.

SUPERCURRO, ĕre. Supercurrere ager dicitur vectigali, quum habet ampliorem proventum. Plin. Epist. 138. Et ager ipse propter hoc quod vectigali longe supercurrit, semper dominum a quo exerceatur inveniet.

SUPERDĪCO, xi, ctum, [ἐπιλέγω] ĕre. Dictis addere. Dicere præter id quod dictum est, Subjungere dictis. Cic. 2. de Legib. Superdicebant quicquid cœpisset astringi, rursus sacris liberantur.
Superdici in l. 13. in fin. D. de jurejurando: est Præconis voce, & ut cum Apuleio loquar, boatu pronuntiari, & proclamari, ut & in l. 16. C. ex quib. causis infamia irrog.

SUPERDO, dĕdi, dătum, [ἐπιτίθημι] āre. Cels. lib. 7. cap. 2. Purgationis causa paulum mellis imponendum, dein glutinantia superdanda. Ibid. cap. 7.

SUPERDŪCO, xi, ctum, [ἐπεισάγω] ĕre. Præter jam adducta, alia adducere. Plaut. Truc. 2. 6. 53. Jam quinetiam superducas, quæ mihi comedant cibum.
Superducere novercam, pater tum dicitur, cum priore uxore mortua, filiis prioris matrimonii novercam inducit. l. ult. De bon. mater. in C. Theod. 381. Quintil. Declam. Quidam filio superduxit novercam, & ex ea aliam filiam suscepit. Plin. lib. 6. Epist. ad Rom. Inducere novercam eodem sensu dixit.

SUPERĒDO, ēdi, ēsum, [ἐπεσθίω] ĕre. Postea edere. Plin. lib. 19. cap. 6. Mænander, e Græcis auctor est allium edentibus, si radicem betæ in pruna tostam superederint, odorem extingui.

SUPEREMĬCO, ui, āre. Sidon. Carm. 15.

Hinc fieri, ut terram levior superemicet unda.

SUPEREMĬNEO, ui, [ὑπερεξέχω] ĕre. Amplius eminere. Columel. lib. 12. cap. 47. Ut olivæ premantur, & jus supereemineat. Virg. 6. Æn. 856.

—— victorque viros supereminet omnes.

Supereminet extra aquam. Plin. lib. 26. cap. 8.

SUPERENĂTO, āre. Lucan. lib. 4. 133.

Primum cana salix madefacto vimine parvam
Texitur in puppim: cæsoque induta juvenco,
Vectoris patiens, tumidum superenatat amnem.

Alii legunt, Superemicat. Cæso juvenco, i. e. Corio bubulo.
Fluctus superenatat omnes. Alcim. 4. 240.

SUPEREO, īre. Ire super. Lucret. lib. 3. 1044.

Ac pedibus salsas docuit superire lacunas.

SUPERERŎGO, āre. Ultra quod requisitum est, facere. August.

SUPEREROGATIO, SUPEREROGATOR, apud Ecclesiasticos scriptores.

SUPEREVŎLO, āre. Lucan. lib. 3. 299.

Agmine nubiferam rapto superevolat Alpem.

h. e. Celeriter ac raptim transcendit.

SUPERESCIT, significat Supererit. Ennius,

Dum quidem unus homo Romæ toga superescit.

& Attius in Crysippo: Quin hinc superescit, Spartam, atque Amyclas trado. Sed per se, Super, significat quidem Supra: ut cum dicimus Super illum sedit. Verum ponitur etiam pro De, Græca consuetudine, ut illi dicunt ὑπέρ. Plaut. Mil. 4. 5. 13. Mea opera super hac vicina, quam ego nunc concilio tibi. In Phasmat. Ehe tandem percipio super rebus nostris, loqui te. Pacuv. in Med. Qua super re interfectum esse Hippotem dixisti? Cato contra Annium, Nemo antea fecit super tali re, cum hoc magistratu utique rem. Afran. in Virgin. Aliis de rebus in qua cœpisti super re. Virg. 1. Æn. 754.

Multa super Priamo rogitans, super Hectore multa.

i. e. De Priamo atque Hectore. De quo V. in dictione SUPRA. Festus.

SUPEREXCURRO, ĕre. Effluo; de rebus inanimatis plerunque dici solet. Ulpian. in l. 1. §. Si arbor. De arborib. cædendis. lib. 43. tit. 27. Si arbor (inquit) ædibus alienis impendeat, utrum totam arborem jubeat Prætor adimi, an vero id solum quod superexcurrit, quæritur.

SUPEREXIGO, ĕre. Supra quam oportuit exigo, aut iterato exigo: unde & Superexactores in jure Civili dicti sunt. & Superexactio. Arcad. Siquis exactorum superexactionis crimine fuerit confutatus. & Rubrica de Superexactoribus lib. 10. C. tit. 21. Nisi ibidem legendum putes de Superexactionibus.

SUPERFĔRO, fers, tŭli, lātum, [ἐπιφέρω, ὑπερτίθημι] ferre. Plin. lib. 32. cap. 10. Sed si castoreum, fibrumve supergrediatur gravida, abortum facere dicitur, & periclitari partus si superferatur. Idem lib. 28. cap. 8.

SUPERLĀTUS, a, um. Partic. [ὑπερθετός] ut, Superlata nomina, Superlata verba; Quæ augendi causa in oratione proferebantur. Cic. in Partit. 53. Illustris autem oratio est, si & verba gravitate delecta ponuntur, ac translata & superlata, & ad nomen adjuncta, & duplicata.

Superlatum pileum, Sursum in modum vexilli elatum. Valer. Max. lib. 8. cap. 6. Caius autem Marius quum magnum & salutarem Reip. civem in L. Saturnino opprimendo egisset, a quo in modum vexilli pileum servituti ad arma capienda ostentatum erat, Lucio Sylla cum exercitu in Urbem irrumpente, ad auxilium servorum pileo superlato confugit.

SUPERLATIO, ōnis. f. [ὑπέρθεσις] Ipse superferendi actus.

Superlatio, apud Oratores. Cic. 3. de Orat. 201. Tum augendi, minuendive causa veritatis superlatio atque trajectio & rogatio, atque huic finitima quasi percontatio, expositioque sententiæ suæ. Quintil. lib. 1. cap. 10. Licet per comparationes & superlationes.

Superlatio, est Oratio superans veritatem, alicujus augendi minuendive causa. Auctor ad Heren. lib. 4. 45.

Superlatio, pro Insigni cognomine a re aliqua sumpto: ut quum aliquis Sapiens, per excellentiam vocatur. Valer. Max. lib. 6. cap. 11. de Crasso, Quid? Crasso nonne pecuniæ magnitudo locupletis nomen dedit? sed eidem postea inopia turpem decoctoris superlationem injunxit.

SUPERLATIVUS, a, um. Adj. [ὑπερθετικός] ut, Superlativus gradus: de quo abunde apud Grammaticos.

Superlativum, cum Quam. Liv. 34. Cum tyranno instituere amicitiam, & eo tyranno, quam qui unquam fuit sævissimo & violentissimo in suos.

Superlativum a Comparativo interdum superatur. Liv. 3. Orare, ne pessimum facinus pejore exemplo admitterent judices.

SUPERFICIES, ēi f. [ἐπιπολή, ἐπιφάνεια] ex Super & Facie; quasi Superfacies, vel superior facies, superior pars cujuscunque rei, & facies quæ exterior ab oculis cernitur. Plin. lib. 11. cap. 48. Quia longitudo superficiem corporum solam ampliat. Cic. 4. Att. 1. Qui si sustulerint religionem, aream præclaram habemus, superficiem Consules ex Senatusconsulto æstimabunt.

Ædium superficies. Cic. 4. Att. 2.

Superficies, in ædificiis dicitur Domus, quæ in alieno solo sive area ædificata est. Itaque fieri potest, ut ejusdem domus duo sint domini: alter domus superficiariæ, alter soli. Paul. in l. Damni infect. § Ei qui. D. de Damno infecto, Ei qui in conducto solo superficiem imposuit, dominus soli, quod vitio soli damnum futurum sit, cavere non debebit: nec soli domino superficiarius. Jabolenus in l. eum qui. in prin. Quum ædes ex duabus rebus constent, ex solo & superficie. Julia. in l. Si quis testam. §. Qui fundum. D. de legatis primo. Appellatione ædificii aut superficiem significat, aut solum quoque cui ædificium superpositum est. Ulp. in l. Hoc amplius. §. Quæsitum est. D. de Damno infect. Quæsitum est, si solum sit alterius, superficies alterius: superficiarius utrum repromittere damni infecti, an satisdare debeat? Et Julianus scribit, quoties superficiaria insula vitiosa est, dominum & de soli & ædificii vitio repromittere: aut eum ad quem superficies pertinet, de utroque satisdare. Pompon. in l. Inter quos. § Damni. eo. tit. Ei qui superficiariam insulam habet, utilis est ea stipulatio, siquid in superficie damni datum fuerit: & nihilominus etiam soli domino utilis est, si solo damnum datum fuerit, ut si tota superficies tolleretur. fraudabitur enim dominus soli in pensione percipienda.

Superficies mathematicis est, Quæ longitudinem, & latitudinem tantum habet. Cujus quidem termini, sunt lineæ. Est igitur Superficies plana ab una linea ad aliam brevissima extensio, in extremitates suas eam recipiens. Euclid. 1. Elemen.

SUPERFICIUM, i. n. apud Pomponium legitur in hunc modum. Si ex lapidicinis dotalis fundi, lapidem, vel arbores, quæ fructus non essent; sive superficium ædificii dotalis, voluntate mulieris vendiderit, numi ex ea venditione sunt dotis. Sic in l. j. D. de superficiebus. Gaius lib. 2. Instit. tit. 1.

SUPERFICIARIUS, a, um. Adj. [ἐπιπολαῖος] ut, Superficiariæ ædes, Quæ in conducto solo positæ sunt, quarum proprietas & civili & naturali jure, ejus est, cujus est solum. Hactenus Caius de superficiebus. l. Superficiarias.

Superficiarius, Qui in alieno solo superficiem habet, ita ut certam pensionem præstet. Auctor est Ulpian. Senec. Epist. 89. Mathematica, ut ita dicam, superficiaria est, in alieno ædificat.

Superficiaria prædia, Quæ in conducto solo certa pensione annua habentur. l. 10. D. famil. ercíscund. l. 49. D. de verb. sig. l. 16. in fin. D. de pignor. act. Superficiarias enim ædes in conducto solo positas dixit Gaius in l. ultima. D. de superfic. sic & Superficiaria insula, in l. 12. §. j. D. de publician. l. j. §. Et generaliter. D. de vi & vi armat. l. 9. §. Quæsitum. l. 39. §. damni. D. de damno infecto. Et Superficiarius fundus. l. j. D. quib. mod. usufr. amit.

SUPERFICIO, ĕre. non vero impersonaliter, uti quidam opinati sunt; est Superesse, restare, redundare, superfluere. Hinc Superfieri, & Superficiens. Columel. lib. 12. cap. 1. Tum separare quæ consumenda sunt, & quæ superfieri possunt custodire, ne sumptus annuus, menstruus fiat. Ulpian. Idem aiunt, aquam pluviam in suo retinere, vel superficientem, ex vicini in suum derivare. tit. de Aqua & aqua plu. arcend. lib. 39. P. Sunt qui apud Ulpian. Superfluentem, sed contra veritatem antiquorum codicum, legant. Quæ enim aqua superfluit, non derivatur: sed ipsa impetu suo spargitur. Quæ superficit, id est, superest vicino, recte derivari potest: Quod enim tibi non nocet, & vero mihi prodest: Naturæ communitate, mihi deberi justum est.

SUPERFLORESCO, ui, [ἐπανθέω] ĕre. Plin. lib. 19. cap. 5. Particulatim cucumis floret, sibi ipse superflorescens.

SUPERFLUO, xi, xum, [περισσεύω, πλεονάζω, ὑπερεκπλύνω] ĕre. Abundare, redundare. Cic. de Clar. Orat. 16. Is dedit operam, si modo id consequi potuit, ut nimis redundantes nos, & superfluentes juvenili quadam dicendi impunitate & licentia reprimeret, & quasi extra ripas diffluentes coerceret. Plin. lib. 31. cap. 4. Apolloniæ in Ponto fons juxta mare, æstate tantum superfluit, & maxime Canis ortu: parcius si frigidior sit æstas.

Superfluens pecunia. Senec. de Benef. lib. 1. cap. 11.

SUPERFLUITAS, ātis. f. [περισσεία, περίσσευμα] Plin. lib. 14. cap. 1. Aliæ improbo raptatu, pampinorumque superfluitate atria media complentes.

SUPERFLUUS, a, um. Adj. ut, Fructus superflui. Pap. in l. Deducta. §. ult. D. Ad SC. Trebell.

Superfluum bonorum. Ibid.

Superfluus, cum dativo. Plin. in Paneg. Quibus moris est eadem illa nunc rigentia gelu flumina, aut campis superflua, nunc liquida ac deferentia lustrare navigiis.

SUPERFŒTO, [ἐπικυΐω, ἐπικυΐσκω] āre. Superfœtare dicuntur quædam animalia, dum post unum fœtum editum, rursum alium edunt uno aut altero die, aut paulo pluribus. Plin. lib. 10. cap. 63. Dasypodes superfœtant sicut lepores. Idem lib. 7. cap. 11. Præter mulierem, pauca animalia coitum novere gravida. Unum quidem omnino, aut alterum superfœtat.

SUPERFŒTATIO, ōnis. f. Secundarius conceptus prægnantis, quam *superimprægnationem* vulgus appellat. Bud. in Not. ad Pandect. l. Antiqui vero. D. si pars heredit. petat.

SUPERFORANEUS, a, um. Idem ac Circumforaneus. Sidon. 1. 7. Trepidatio superforanea. Symmach. 3. Epist. 48. Superforanei laboris est commendare conspicuos.

SUPERFULGEO, [ὑπερσελαγίζω] ĕre. Stat. 1. Sylv. 1. 33.

> Ipse autem puro celsum caput aëre septus
> Templa superfulges, & prospectare videris.

SUPERFUNDO, fūdi, fūsum, [ἐπιχέω] ĕre. de liquoribus dicitur, quum alicui rei superjiciuntur. Columel. lib. 12. cap. 57. Hanc misturam, quum in catillo composueris, oleum superfundito.

Corpora superfundi dicuntur a Senec. de Tranquill. vit. Quæ sunt nimiæ vastitatis.

Superfundens se lætitia, per translationem, pro Ubertim sese ostendens. Liv. 5. 7.

Superfusus Tyberis, Inundans. Liv. 7. 3.

Superfusa gens montibus Caucasiis, Conspersim fusa. Plin. lib. 6. cap. 13.

Superfusi hostes. Liv. 39.

SUPERFUSIO, ōnis. f. Ammian. 17. 15. Aquarum cælestium superfusio. Pallad. 1. 17. Pavimenti superfusio.

SUPERGĔRO, gessi, gestum, [ἐπιχωννύω] ĕre. Superjacere, & quasi aggeratim superimponere: nam proprie de terra dicitur. Columel. lib. 11. cap. 3. Prædicti deinde funes de tabulato prompti explicantur, & in longitudinem per utrunque sulcum porrecti obruuntur, sed ita ut non nimium supergesta terra semina spinarum quæ inhærent toris funiculorum enasci possint.

Supergestum orificium. Apul. Met. 9.

SUPERGRADIOR, sive **SUPERGREDIOR**, ĕris, gressus sum, [ὑπερβαδίζω, ὑπερβαίνω] grĕdi. Super aliquid gressum facere. Plin. lib. 28. cap. 7. Abortum facit illitus, aut si omnino prægnans supergrediatur. Stat. 5 Sylv. 3. 114.

> Ora supergressus Pylii senis.

Supergredi omnem laudem, Excellere. Quintil. lib. 6. in procem.

SUPERHĂBEO, ui, ĭtum, ēre. Cels. 7. 20. Eodem tempore superhabendum est cataplasma.

SUPERI, V. SUPERUS.

SUPERJĂCIO, & **SUPERJĬCIO**, jēci, jactum, [ἐπιῤῥίπτω] ĕre. Columel. lib. 2. cap. 16. Quæque temporibus Autumni frutetis & arboribus delapsa folia superjaciebantur, mox conversa vomeribus, &c.

Superjicere, Addere. Liv. 10. Magna ejus diei quo in Sentinati agro bellatum, fama est, etiam vero stanti. Sed superjecere quidam augendo fidem, qui in hostium exercitu, peditum quadringenta millia CCCXXX, equitum sex & XL millia, mille carpentorum scripsere fuisse.

SUPERJACTO, [ὑπερπηδάω, ὑπεράλλομαι] āre. frequent. Plin. lib. 9. cap. 15. Quod & alias faciunt, aliorum vim timentes, mugiles maxime, tam præcipuæ velocitatis, ut transversa navigia interim superjactent. i. e. Transcendant. conf. Val. Max. 9. 2. 4.

SUPERJACTUS, ūs. m. [ὑπερπήδημα] Columel. lib. 6. cap. 36. Ita enim efficitur, ut ejus objectu, quum mas etiam superjectu eblanditus est, velut incensus & obcæcatus cupidine, subtracta quam petierat, fastiditæ imponatur equæ. Loquitur de asino cui objecta erat asina, quamque ipse inscenderat. Superjectu itaque, i. e. Initu.

SUPERJECTIO, ōnis. f. Quintil. lib. 8. cap. 6. de hyperbole, Est hæc ementiens superjectio.

SUPERILLIGO, [ὑπερεπιδέω] āre. Plin. lib. 29. cap. 3. Eadem cum oleo trita ignes sacros leniunt, betæ foliis superilligatis. conf. Cels. 3. 15.

SUPERILLĬNO, līni, līvi, & lēvi, lĭtum, [ἐπιχρίω] ĕre. Plin. lib. 30. cap. 12. Reduvias, & quæ in digitis nascuntur pterygia, tollunt canini capitis cinis, aut vulva decocta in oleo, superillito butyro ovillo cum melle.

SUPERIMPENDENS, entis. Partic. [ἐπικρεμάμενος] Catull. Argon. 62. 286.

> Confestim Peneos adit viridantia Tempe,
> Tempe quæ sylvæ cingunt superimpendentes.

SUPERIMPŌNO, posui, posĭtum, [ἐπιτίθημι] ĕre. Plin. lib. 31. cap. 9. Phagedænis ulcerum, tritus cum farina hordei, superimposito

fito linteolo madente vino. Liv. 21. Et Sardiniam, inter motum Africæ fraude Romanorum, stipendio etiam superimposito, interceptam.

SUPERINCIDO, cīdi, cīsum, [ὑπερεμπίπτω] ĕre. ex Super & Cado compositum. Liv. 23. Utique Cannensi pugna non prius prælio abstiterit, quam prope exanguis ruina superincidentium virorum, equorum, armorumque sit oppressus. Columel. lib. 4. cap. 9. Ne si transversa fuerit cicatrix, cælestem superincidentem aquam contineat. Liv 2.

SUPERINDICO, ĕre. Ulpianus in l. Si duo. §. ult. D. de jurejurando, Imperator noster cum patre rescripsit, fustibus eum castigatum dimitti, & ita ei superindici προπετῶς μὴ ὄμνυε id est, petulanter ne jurato. Emendatiores libri habent Superdici, de quo suo loco.

SUPERINDICTUM, i. n. Extraordinarium munus ultra solitam & canonicam collationem indictum significat. l. j. C. de Indictionibus lib. 10. l. j. C. de superindict. l. 3. C. de excusat. muner. l. 3. C. de silentiar. lib. 12.

SUPERINDICTIO, ōnis. f. Idem quod Superindictum. l. j. de privileg. domus Aug. lib. 11. Unde superindictii tituli in l. ult. eo tit.

SUPERINDŪCO, xi, ctum, [ἐπεισάγω] ĕre. Plin. lib. 15. cap. 17. Duûm pedum terra superinducta. Quintil. lib. 5. cap. 8. Nervis illis quibus causa continetur, adjiciunt superinducti corporis speciem.

SUPERINDUCTIO, ōnis. f. Ulpian. in l. 1. §. 1. D. de iis quæ in testamento delentur, Lituras, inductiones, superinductiones ipse feci. Sic habent Pandectæ Florentinæ, quamvis Haloander legat Superductiones.

SUPERINDUO, ui, ūtum, [ἐπενδύω] ĕre. Sueton. In Neron. cap. 48. Ut erat nudo pede, atque tunicatus, penulam obsoleti coloris superinduit.

SUPERINGĔRO, gessi, gestum, [ἐπισωρεύω] ĕre. Aggeratim, vel acervatim superimponere. Plin. lib. 18. cap. 30. Sunt qui leguminum acervos superingerant.

SUPERINJICIO, jēci, jectum, [ἐπεμβάλλω] ĕre. ex duabus præpositionibus, Super & In, & verbo Jacio compositum. Cels. lib. 5. de Curatione erysipelatum, Aut si durior locus est, solani folia contrita suillæ adipi miscenda sunt, & illita linteolo superinjicienda. Plin. lib. 17. cap. 9.

Farinæ vice cribris superinjici. Ovid. 5. Fast. 533.

Tum superinjecta texere madentia terra.

SUPERINTĔGO, xi, ctum, [ἐπικαλύπτω] ĕre. Plin. lib. 18. cap. 6. Ora utrinque lapidibus statuminari & alio superintegi.

SUPERINTŌNO, ui, [ἐπιβροντάω] āre. Desuper tonare. Virg. 9. Æn. 709.

Dat tellus gemitum, & clypeum superintonat ingens.

SUPERINUNGO, xi, ctum, [ἐπαλείφω] ĕre. Celf. lib. 7. cap. 7. de oculorum vitiis, Dein superinungi collirio debet ex his aliquo, quo lippientes oculi superinunguntur.

SUPERIOR, SUPERIUS. V. SUPRA.

SUPERJUMENTARIUS, i. m. Suet. in Claud. cap. 2. Quem barbarum, & olim superjumentarium ex industria sibi appositum, ut se quibuscunque de causis quam sævissime coerceret, ipse quodam libello conqueritur. Sabellicus intelligit Eum, qui jumenta egisset.

SUPERLACHRȲMO, [ἐπιδακρύω] āre. de palmitibus vitis dicitur, quum post resectionem humorem quendam, veluti lachrymam emittunt. Columel. lib. 4. cap. 24. Optimum est igitur medio fere internodio subsidiarium tondere palmitem, devexamque resectionem facere post gemmam, ne ut jam ante diximus, superlachrymet, & gemmantem cæcet oculum.

SUPERLATIO, SUPERLATIVUS, SUPERLATUM. V. SUPERFERO.

SUPERLIMINĀRE, is. n. [ὑπέρθυρον] Ea pars ostii superior, quæ super limen est. Plin. lib. 29. cap. 4. Cujus generis prope videri possint quæ tradunt & de vespertilione, si ter circunlatus domi vivus, per fenestram inverso capite infigatur, amuletum esse: privatimque ovilibus circunlatum toties, & pedibus suspensum sursum in superliminari. Harduin. legit, Supero limine.

SUPERLINO, a quo participium,

SUPERLĬTUS, a, um. Plin. lib. 22. cap. 25. Vel per se visco superlitum ut hæreat.

SUPERMANDO, di, sum, [ἐπιμασάομαι] ĕre. Post mansum aliquid, aliud rursus mandere. Plin. lib. 31. cap. 6. Qui puram dedere raphanos supermandi ex mulso aceto jubent, ut ad vomitiones revocent.

SUPERMEO, [ὑπερρέω] āre. Superfluere, vel superlabi. Plin. lib. 2. cap. 103. De miraculis aquarum, Quædam vero & dulces inter se supermeant alias. Ut in Fucino lacu invectus amnis, in Lario Addua, &c.

SUPERMĪCO, āre. I. e. Antecellere. Senec. de Benefic. lib. 3. cap. 31. Si quæ reddunt filii parentibus beneficia, eorum non supermicant. Paulo post dicit Exuperare.

SUPERNAS, V. SUPERNUS.

SUPERNĀTO, [ἐπινήχομαι] āre. Columel. lib. 12. cap. 9. Deinde arido spissamento fœniculi sic comprimi, ut jus supernatet. Plin. lib. 26. Postea supernatans aqua, tollitur spongiis.

SUPERNĀTUS, a, um. Adj. [ἐπιφυὴς] Quod præter alia natum est. Plin. lib. 19. cap. 3. Supernato caule quem magydarim vocarunt.

SUPERNO, āre. Gell. 9. 9. Gaudia in summo pectore supernantia.

SUPERNUS, a, um. Adj. [ὁ ἄνω, ἐπιπόλαιος] Quod est supra: ut, Superna regio. Plin. lib. 11. cap. 37. Dentes similes aspidi & serpentibus: sed duo in superna parte dextra lævaque longissimi.

Crines a fronte superni. Stat. 8. Theb. 640.

Numen supernum. Ovid. 15. Met. 128

SUPERNAS, ātis. Adj. Idem. Plin. lib. 16. cap. 39. Ideo Romæ infernas abies supernati præfertur. Idem lib. 15. cap. 12. Supernatia Persica e Sabinis veniunt.

SUPERNE, Adv [ἄνωθεν] pro Super vel Desuper. Plin. lib. 7. cap. 16. Quibus in dextra parte gemini superne, a canibus cognominati, fortunæ blandimenta pollicentur. Virg. 6. Æn. 658.

—— unde superne
Plurimus Eridani per sylvam volvitur amnis.

Superne, alio significatu quam supra positum est. Senec. de Benefic. Quomodo siquis scriptis nostris alios superne imprimat versus, priores literas non tollit, sed abscondit.

Superne, pro Sursum. Plin. lib. 19 cap. 5. de Raporum generibus, Ex iis in amplitudinem adolescit Corinthium, nuda fere radice. Solum enim hoc genus superne tendit, non, ut cætera, in terram.

SUPERNITAS, ātis. f. Tertull. adv. Valent. cap. 7. Supernitates supernitatum.

SUPĔRO, [ὑπερβάλλω, ἐπικρατέω, περιέχω, ὑπεραίρω, ὑπερέχω, καλύπτομαι, κατατονέω, περιέρχομαι, περιγίνομαι] āre. Supergredi proprie significat, & quasi superascendere & excedere. Virg. 3. Georg. 270.

—— superant montes, & flumina tranant. Virg. 9. Æn. 314. Liv. 24. Et Parthenio monte superato, præter Tegram tertio die ad Caryas posuit castra.

Ascensu supero fastigia tecti. Virg. 2. Æn. 303.

Viam superare saltu. Virg. 3. Georg. 141.

Superans genua aqua. Liv. 26.

Superat sumptus, Excedit. Plaut. Pœn. 1. 2 74. Varr. 1. de R.R. cap. 53. Summa enim spectanda, ne in ea re sumptus fructum superet.

Superare, Vincere, per translationem. Virg. 5. Ecl. 9.

Quid si idem certet Phœbum superare canendo? Ter. Eun. 2. 1. 25. Hæc superat ipsam Thaidem.

Si cum aliorum improbitate certet, longe omnes, multumque superabit. Cic. 7. Verr. 114.

Contendere & superare. Cic. 5. Fam. 8.

Fallere & superare spem alicujus. Cic. 4. in Catil. 23. Quod si meam spem vis improborum fefellerit atque superaverit, commendo vobis parvum meum filium.

Vincere & superare. Cic. 1. de Orat. 150. Si subitam orationem commentatio & cogitatio facile vincit, hanc ipsam profecto assidua ac diligens scriptura superabit.

Adamanta superare duritia. V. ADAMAS.

Constantia & gravitate quempiam superare. Cic. 1. Fam. 9.

Cursu superare canem, vel viribus aprum. Hor. 1. Epist. 19. 51.

Doctrina aliquem superare. Cic. 1. Tusc. 3. Doctrina Græcia nos & omni literarum genere superabat.

Dolores superat virtute. Ovid. 8. Met. 517.

Dolis superare aliquem. Plaut. Pœn. 5. 2. 15. & Cas. 4. 4. 4.

Ferrum superare duritia. Ovid. 2. Epist. 137.

Genus humanum ingenio superavit Epicurus. Lucret. lib. 3. 1056.

Injurias fortunæ superare. Cic. 4. de Fin. Varietates autem injuriasque fortunæ facile veterum philosophorum præceptis instituta vita superabat.

Labores superare. Virg 3. Æn. 368.

Nobilitate superare aliquem. Ovid. 3. de Pont. 2. 56.

Opinionem omnium superare. Cic. 5. Att. 16. Itaque opiniones omnium superavit.

Pugnando superare. Ovid. 9. Met. 30.

Aliquem ferro superare, Occidere. Virg. 1. Æn. 354.

Clam ferro incautum superat, &c.

Superare, Superabundare, superesse. Virg. 1. Georg. 189.

Si superant fœtus, pariter frumenta sequentur. Cic. 5. de Fin. 42. Fabellarumque auditione ducuntur, deque eo quod ipsis superat, aliis gratificari volunt. Idem 13. Att. 44.

Multa die superante accessit. Liv. 29.

Superare, Supervivere, & quasi superstitem esse. Virg. 3. Æn. 339.

Quid puer Ascanius? superatne, & vescitur aura?

SUPERANS, antis. Partic. [περιέχων] ut,

Animis superans. Virg. 5. Æn. 473.

Hic victor superans animis, tauroque superbus.

Superantior, [ὑπερτέστερος] compar. Potentior, validior. Lucret. lib. 5. 395.

Cum semel in terra fuerit superantior ignis.

SUPERĀTUS, a, um. aliud Partic. [ἐπικρατηθείς] ut,

Bello superatus Amyntor. Ovid. 12. Met. 364.

Jussa superata. Ovid. 9. Met. 15. de Hercule.

SUPERABILIS, e. [ἐπικρατητός] Quod facile superari potest. Liv. 25. 23. Mediocribus scalis superabilem, ad Marcellum rem defert.

Per vim nulli superabilis. Ovid. 5. Trist. 8. 28.

Scilicet ut per vim non est superabilis ulli,
Molle cor ad timidas sic habet ille preces.

SUPERATIO, ōnis. f. Vitruv. præf. lib. 3. Superatio contrariorum.

SUPERĀTOR, ōris. m. Victor. Ovid. 1. Fast. 641.

—— populi superator Hetrusci.

SUPERĀTRIX, icis. f. Inscr. apud Fabrett. p. 383. AURELIAE CLEOPATRAE OMNIVM. RETRO. TEMPORIS. CASTARVM. SEV. DISCIPLINARVM. SVPERATRICI.

SUPERAMENTUM, i. n. Quod superat, & superfluum est. Ulpian. in l. Ligni. §. O filius. D. De legat. & fideicom. 3. Sed si voluntas non refragatur, etiam virgulæ, & cremia, & sarmenta, & superamenta materiarum, & vitium stirpes atque radices continebuntur.

SUPERĀTOR, ōris. m. Firmic. lib. 5. cap. 5. in fine, Hominum interfectores erunt, ac nulla servata legis æquitate, adversantium sibi superatores.

SUPEROBRUO, [ὑπερχώννυμι] ĕre. Propert. lib. 4. 4. 91.

Dixit, & ingestis comitum superobruit armis. Subaudi, Virginem Tarpeiam, de qua illic loquitur.

SUPERPENDEO, di, sum, [ὑπερκρέμαμαι] ĕre. Liv. 37. 27. Ita ut quibusdam locis superpendentia saxa plus in altum, quam quæ in statione sunt naves, promineant.

SUPERPINGO, xi, ctum, ĕre. Avien. Phænom. Arat. v. 907.

Cuncta superpingunt rutilam sua sidera noctem.

SUPERPICTUS, a, um. Partic. Solin. cap. 21. Pantheræ minutis orbiculis superpictæ.

SUPER-

Superpondium, i. n. [ὑπέρμετρον] Apul. 7. Met. Exiguum scilicet & illud tantæ molis superpondium.

Superpondero, āre. Columel.

Superpōno, sui, sĭtum, [ὑπερτίθημι] ĕre. Columel. lib. 1. cap. 5. Sin summotus longius a collibus erit amnis, & loci salubritas, editiorque situs ripæ permittet superponere villam profluenti. Plin. lib. 29. cap. 2. Tantumque pollent ut medicamentis quoque superponantur. Ovid. 21. Epist. 190.

Ægra superposita membra fovere manu.

Superrādo, si, sum, [ὑπερξέω] ĕre. Plin. lib. 22. cap. 23. Perniones ex vino fovet, & ex oleo coctum imponitur: sic & callo. Clavis pedum superrasis præcipue utilitatis.

Superruo, ĕre. Apul. Met. 1. Ego de alto decidens Socratem superruo. Idem Met. 2. Corpori superruens.

Superscando, di, sum, [ἐπαναβαίνω] ĕre. Super ascendere. Liv. 7. Jam evaserant media castra, quum superscandens vigilum strata somno corpora miles offenso scuto præbuit sonitum. Columel. lib. 11. cap. 3. Oportebit autem virgeam sepem interponere, quam superscandant sentes utriusque sulci.

Superscribo, ĕre. Supra scribere. Modestin. in l. 4. D. De operibus publicis, Nec præsidis quidem nomen licebit superscribere.

Supersĕdeo, sēdi, sessum, [διαλείπω, ἐπίσχω, παύομαι] ēre. Omittere, cessare. Plaut. Epid. 1. 1. 37. Supersede istis rebus jam. Idem Pœn. 1. 3. 5. Supersede istis verbis. Cic. 4. Fam. 2. Supersedeas hoc labore itineris.

Commode possumus principio supersedere. Auct. ad Heren. lib. 3. 17.

Verborum multitudine supersedendum est. Cic. 1. de Invent. 28.

Sunt autem qui putant nonnunquam posse complexione supersederi. Cic. 1. de Invent. 72.

Quum acciderit, omnino narratione supersedendum est. Cic. 1. de Invent. 30.

Accusativo junxisse videtur Gell. lib. 2. cap. 29. Cognati & affines operam quam dare rogati sunt, supersedent.

Non sunt visa aliqua supersedenda. Auctor ad Heren. lib. 2. 26.

Supersedere, cum dativo constructum apud Hirt. de Bell. Afric. 75. Postquam satis diuque adversatus, a se ad dimicandum invitatos supersedere pugnæ animadvertit, reducit copias.

Supersedi scribere. Plin. 5. Epist. 102. Liv. 4. Frustra certare supersedit. Idem 21. Supersedissem loqui apud vos. Idem 34. Aut supersedere de amicitia agere. Sueton. in August. cap. 93. In peragranda Ægypto, paulo deflectere ad visendum Apin supersedit.

Supersedere, inquit Nonius, Manere, perseverare, quasi in voluntate & consilio sidere. Turpil. Ped. Ut ille hac se abstineret, ego supersederem nuptiis. V. plura apud eundem.

Supersĭlio, silui & silivi, sultum, [ὑπερπηδάω] īre. ex Super & Salio compositum. Columel. lib. 8. cap. 3. Ea pernicies ut evitetur, perticæ dolantur in quadrum, ne teres lævitas earum supersilientem volucrem non recipiat.

Superspargo, vel **Superspergo**, si, sum, [ἐπιπάσσω] ĕre. Cato cap. 54. Quum stramenta condes, quæ herbosissima erunt in tecto condito, & sale superspergito.

Superstagno, [ὑπερπλημμυρίζω] āre. Idem quod Restagnare & redundare. Tacit. 1. Ann. 79. Si amnis Nar in rivos diductus superstagnavisset.

Supersterno, strāvi, strātum, [ὑποστορέω] ĕre. Columel. lib. 1. cap. 6. Tum deinde quum exaruit, simili modo pavimenta testacea, quæ pro aqua receperint amurcam mistam calci & arenæ supersternuntur, & magna vi paviculis inculcantur atque expoliuntur. Liv. 10. 29. Consulis corpus eo die, quia obrutum superstratis Gallorum cumulis, inveniri non potuit. Quædam exemplaria disjunctim legunt.

Supersto, [ἐφίστημι] āre. Supra aliquid stare. Gellius, Quum sedenti aquila superstaret. Liv. 10. 28. Essedis, carrisque superstans hostis armatus ingenti sonitu equorum, rotarumque advenit. Idem 40. 2.

Lapsumque superstans immolat. Virg. 10. Æn. 540.

Superstito, [σώζω] āre. frequent. quo veteres usi sunt, Salvum & incolumem reddere. Ennius Menalippo, Regnumque vestrum ut sospitent superstitentque. Non. 2. 776.

Superstitare, idem quod Superesse. Plaut. Pers. 10. Ut mihi supersit, suppetat, superstitet.

Superstes, stis. Adj. [περιγενόμενος]. Qui ex mortuis quasi solus vivus superstat. Quintil. Defuncta uxore, liberis tamen superstitibus. Ovid. 3. Met. 126.

Superstites antiquitus appellati sunt Testes: cujus rei testimonium est, quod superstitibus præsentibus, ii inter quos controversia est vindicias sumere jubentur. Plaut. in Fragm. 1. 4. Nunc mihi licet quidvis loqui, nemo hic adest superstes. Festus.

Superstitem alicui esse. Ter. Heaut. 5. 4. 7. Ita mihi, atque huic sis superstes, ut ex me, atque hoc natus es. Cic. 1. Q. frat. 3. Utinam te non solum vitæ, sed etiam dignitatis meæ superstitem reliquissem.

Superstes toti convivio, Qui ultimus a mensa surgit. Senec. Epist. 94.

Tiberio superstes. Tacit. 5. Ann. 8.

Bellorum superstes. Tacit. de German. 6.

Superstes gloriæ suæ. Liv. 2.

Superstes Reipub. Cic. 9. Fam. 17. De lucro prope jam quadriennium vivimus: si aut hoc lucrum est, aut hæc vita, superstitem Reip. vivere.

Quum superstitem te esse Reipub. ne si liceat quidem, velis. Cic. 6. Fam. 2.

Fama superstes. Ovid. 3. Trist. 7. 50.

Opus superstes mansurum. Ovid. 3. Amor. 15. 20.

Superstes, Qui salvus est. Ter. And. 3. 2. 7. Deos quæso ut sit superstes.

Parte dimidia superstes. Ovid. 1. Trist. 2. 44.

Superstes, pro Præsenti sumitur. Plaut. Superstitem utrumque monui ne injussi abeant. Utriusque superstitibus præsentibus, istam viam, dico, inite viam. Cic. pro Muren.

Superstitio, ōnis. f. [δεισιδαιμονία, ἐθελοθρησκεία] Falsus Dei cultus, error insanus. Servius; A superstite superstitio dicta, quæ anicularum propria est, quæ multis per ætatem superstites sunt, & quæ rebus inanibus addictæ, dum volunt videri nimis religiosæ, superstitiosæ fiunt, & ita delirant. Cic. 1. de Nat. Deor. 118. Horum enim sententiæ omnium non modo superstitionem tollunt, in qua inest timor inanis deorum, sed etiam religionem, quæ deorum cultu pio continetur. Idem 3. Tusc. Accedit superstitio muliebris quædam. V. religio.

Superstitio, auctore Lucretio hoc carmine, lib. 1. 66.

Horribili super aspectu mortalibus instans; sic appellata est quod superstet, & superne impendeat nobis, quæ quidem sententia, inquit Turnebus, est non mea, sed Isidori hunc locum sic intelligentis.

Superstitio quæ religioni propinqua est. Cic. 2. de Invent. 165.

Imbecilli animi atque anilis est superstitio. Cic. 2. de Divin. 125.

Contaminata superstitio. Cic. pro Cluent. 194.

Exitialis superstitio. Tacit. 15. Ann. 44. ubi de Christianis loquitur.

Judaica superstitio. Quintil. lib. 1. cap. 3.

Magna superstitio. Ovid. 1. de Arte Am. 417.

Tristis superstitio. Hor. 2. Serm. 3. 79.

Vana superstitio. Sil. 5. 126.

Captus superstitione. V. capio.

Imbutus superstitione. Quintil lib. 3. cap. 1.

Inducere novas superstitiones. Quintil. lib. 4. cap. 4.

Infestare rudes animos superstitione. V. infestus.

Levari superstitione. V. levis.

Obligari superstitione. V. obligo.

Superstitio fusa per gentes, oppressit omnium fere animos, atque hominum imbecillitatem occupavit. Cic. 2. de Divin. 148.

Non tollitur religio superstitione tollenda. Cic. 2. de Divin. 148.

Superstitiōsus, a, um. Adj. [δεισιδαίμων] Superstitiosi proprietatem habent, ut Cic. 2. de Nat. Deor. 72. tradit, ex hoc quod præ cultura deorum supersedeant, qui sine causa timidi sunt, qui deum timent in rebus etiam non timendis. Non enim philosophi solum, verum etiam majores nostri superstitionem a religione separaverunt. Nam qui totos dies precabantur, & immolabant, ut sibi sui liberi superstites essent, superstitiosi sunt appellati. Omnis tamen importuna, ineptaque religio secundum Gellium Superstitio dici potest. Plaut. Amph. 1. 1. 167. Illic homo superstitiosus est.

Ariolationes superstitiosæ. Cic. 1. de Divin. 96.

Superstitiosæ ariolationes, Vaticinationes sunt divinæ & fatiloquæ. Nam Superstitiosus pro Fatiloquo non infrequens est veteribus, in his Plaut. Turneb.

Deterret aliquem sacerdotis superstitiosa dedicatio. Cic. pro Domo 33.

Aliqui omnia cum superstitiosa solicitudine & miseria credunt. Cic. 2. de Divin. 86.

Imbecilli animi facile superstitiosa ista concipiunt. Cic. 2. de Divin. 81.

Superstitiosus, Divinator. Plaut. Curc. 3. 27. Superstitiosus hic quidem est, vera prædicat.

Superstitiōse, Adv. [δεισιδαιμόνως] Vane & aniliter. Cic. 4. de Nat. Deor. 62. Neque id dicitis superstitiose, atque aniliter, sed physica, constantique ratione.

Facere aliquid superstitiose. Quintil. lib. 1. cap. 1.

Fatum dicitur non id quod superstitiose, sed quod physice. Cic. 1. de Divin. 106.

Superstruo, xi, ctum, ĕre. Tacit. 4. Ann. 62. Neque fundamenta per solidum subdidit, neque firmis nexibus ligneam compagem superstruxit. Quintil. 1. 4. Nisi fundamenta fideliter jeceris, quicquid superstruxeris corruet.

Supersum, es, fui, [περίειμι, περιγίγνομαι] esse. Affluere, abundare. Ter. Phorm. 1. 3. 10. Aliis quia desit quod amant, ægre est: tibi quia superest, dolet. Ibid. 1. 2. 19. Cui tanta erat res, & supererat? Virg. 11. Æn. 420.

Auxilioque urbes Italæ, populique supersunt. i. e. Superabundant, adsunt ultra quam bella deposcunt, inquit Servius. De Supersum, vide Gell. lib. 1. cap. 22.

Spatia plura supersunt. Virg. 5. Æn. 325.

Duæ partes mihi supersint illustrandæ orationis. Cic. 3. de Orat. 89.

Quod superest; absoluta locutio, inquit Servius, i. e. De reliquo. Virg. 11. Æn. 15.

Quod superest; hæc sunt spolia, &c.

Quod superest, scribe quæso quam accuratissime. i. e. Quod reliquum est. Cic. 9. Att 22.

Victor superest, ut tueri se possit. Quintil. lib. 7. cap. 3.

Superesse, Superstitem esse. Plaut. Mil. 2. 4. 3. Ne doceto malas ut sint malæ, mihi sola ego supersum. Idem Asin. 1. 1. 2.

De exercitu alicujus superesse. Cic. 11. Fam. 33.

Superesse, Vincere, superiorem esse. Virg. 3. Georg. 127.

Ferraque, ne blando nequeant superesse labori. i. e. Vincere laborem.

Superesse alicui, Superfluum esse, & nihil prodesse. Gell. lib. 1. cap. 22. Memini ego Prætoris docti hominis Tribunali me forte assistere, atque ibi advocatum non incelebrem sic postulare, ut quam diceret causam, remque quæ agebatur, non attingeret. Tunc Prætorem ei, cuja res erat, dixisse advocatum eum non habere. Et quum is qui verba faciebat, reclamasset, Ego illi supersum: respondisse Prætorem festiviter, Tu plane superes, non ades.

Superesse & Deesse, contraria. Cic. 13. Fam. 64. Sed vereor ne jam superesse mihi verba putes, quæ dixeram defutura.

Superesse negotiis suis. Ulpian. in l. Et qui. D. De postulando.

Rebus suis superesse. Ulpian. in l. 1. §. ultim. D. De procuratoribus, Usus autem procuratoris perquam necessarius est: ut qui rebus suis ipsi superesse vel nolunt, vel non possunt: saltem per alios possint vel agere vel conveniri.

Superesse,

Superesse, Adesse, patrocinari. Suet. in August. cap. 56. Quum Asprenas Nonius Arctius ei junctus, causam veneficii accusante Cassio Severo diceret, consuluit Senatum quid officii sui putaret. Cunctari enim se, ne si superesset, eriperet legibus reum: sin deesset, destituere ac prædamnare amicum existimaretur. Qui locus facit contra Gellium lib. 1. cap. 22.

Superesse, Durare. Virg 3. Georg. 10.

Primus ego in patriam mecum (modo vita supersit) &c. Plaut. Pers. 3. 1. 3. Perennitatisque adeo huic perpetuo cibo ut mihi supersit, suppetat, superstitet.

Supersum, aliquando diducitur, interposita aliqua dictione, & aliquando pluribus. Plaut. Curc. 1. 1. 85. Siquid super illi fuerit, id nobis satis est. Sallust. in Jugurth. At Jugurtha manifestus tanti sceleris, non prius omisit contra verum niti, quam animadvertit, super gratiam & pecuniam suam invidiam facti esse.

Superfore. Scævola in l. Creditor. §. Si inter. D. Mandati vel contra, Nullam actionem superfore ad recipiendum.

SUPERFUTŪRUS, a, um. Partic. Plin. lib. 11. cap. 53. Sola ex omnibus superfutura.

SUPERVACUUS, a, um. Adj. [διακενής, περιττός] Quod non est necessarium, sed præter rem & superfluum. Plin. in Paneg. 50. Qui tam multa concupiscebat, quum haberet supervacua tam multa. Columel. lib. 5. cap. 4. Quo tamen ipsa pastinatio pene supervacua est iis locis quibus & per se resolutum est.

Supervacuo timore deterritus, i. e. Vano. Callistratus in l. 2. D. ex quib. caus. majores, &c.

Metus habere supervacuos. Ovid. 2. de Pont. 7. 6.

Habere supervacuum dicere. Quintil lib. 7. cap. 3. Plin. lib. 27. cap. 12. Phyreuma qualis sit describere supervacuum habeo, quum sit usus ejus tantum ad amatoria.

Supervacuum non putat oportere dici Varr. de vita Pop. Rom. lib. 3. sed supervacaneum, in quo est supervacuum pro supervacaneo. Non.

SUPERVACUO, Adv. Ulpian. in l. At si quis. §. Plerique. D. De relig. & sumpt. fun. Quod si supervacuo fuerit factum, &c.

SUPERVACANEUS, a, um. Adj. [περιττός, περίπλεως] Idem. Sueton. de Clar. Rhetor. cap. 1. Quædam etiam ad usum communis vitæ instituta, dum utilia & necessaria, dum perniciosa & supervacanea ostendere, &c. Cic. 1. de Nat. Deor. 100. Quid de reliqua descriptione omnium corporis partium, in qua nihil inane, nihil sine causa, nihil supervacaneum est?

Tum conditiora facit hæc supervacanei operis aucupium atque venatio. Cic. de Senect. 56.

Pro supervacaneo ac inutili haberi. Liv. 10. 24.

Quicquid usum non habet, supervacaneum est. Cic. 1. de Nat. Deor. 100.

Supervacaneum est illis pugnare pro, &c. Sallust. in oratione Catilinæ ad milites.

SUPERVĀDO, [ἀναβαίνω] ĕre. Superscandere, superare, supergredi. Liv. 32. 24. Quum omnes victi, metuque perculsi ex prælio intra vallum protinus inde supervadentem munimenta victorem hostem fugerent.

Supervadere, [ὑπερβάλλειν] Omnes asperitates superare, vincere. Sallust. in Jugurth. cap. 75. Quæ postquam Metello comperta sunt: quanquam inter Thalam flumenque proximum in spatio millium quinquaginta, loca arida atque vasta esse cognoverat, tamen spe patrandi belli si ejus oppidi potitus foret, omnes asperitates supervadere, ac naturam loci etiam vincere aggreditur.

SUPERVĀGOR, [ὑπερπερισσεύω] ari. Præter justum & æquum vagari, superfluere, vel superfluos ramos habere. Columel. lib. 4. cap. 33. Quinquennis vineæ non alia est putatio, quam ut figuretur, quemadmodum supra instituimus, neve supervagetur.

SUPERVAGANEUS, a, um. Supervaganea dicebatur ab Auguribus avis, Quæ ex summo cacumine vocem emisisset. dicta ita, quia super omnia vagatur, aut canit. Paul ex Fest.

SUPERVĔHO, xi, ctum, [ὑπερέχω] ĕre. ut, Montem supervehi. Catull. de coma Berenices, 67. 44.

Arma superveheris. Auson. Epigr. 24. 2.

SUPERVECTUS, a, um. Gell. 16. 11. Cumulis montibusque arenarum supervectis.

SUPERVECTO, āre. Tertull. de Bapt. cap. 4. Dei spiritus ab initio supervectabatur. i. e. Super aquas.

SUPERVĔNIO, ēni, entum, [ὑπέρχομαι, ἐπέρχομαι, ἐπιλαμβάνω] īre. Ex inopinato venire. Hor. 1. Epist. 4. 14.

Grata superveniet quæ non sperabitur hora. Liv. 24. Munientibus supervenit Marcellus. Virg. 6. Ecl. 20.

Addit se sociam, timidisque supervenit Ægle.

Supervenire lætitiæ alicujus. Liv. 34. 40.

Unda supervenit undam. Hor. 2. Epist. 2. 176.

Ulcus supervenit ulceri. Cels. lib. 5. cap. 28. de theriomate, Est etiam ulcus, quod θηρίωμα Græci vocant. Id & per se nascitur, & interdum ulceri ex alia causa facto supervenit.

Supervenire, cum accusativo, Succedere, ascendere. Columel. lib. 2. cap. 11. Aut si quis eam supervenit humor, lente prorepit. Idem lib. 6. cap. 23. Taurus ubi juvencam supervenit. Idem lib. 7. cap. 6. Matrem stupro supervenit. Ovid. 10. Met. 489.

Supervenire, Inscendere, Superscandere coitus causa. Plin. lib. 9. cap. 51. Plani piscium quibus cauda non est, aculeatique ut testudines in coitu superveniunt. Ibid. Ranæ superveniunt, &c.

SUPERVENIENS, Partic. ut, Hereditas superveniens. Ulpian. in l. Vel hereditas. D. De procuratoribus.

SUPERVENTUS, ûs. m. [ἐπέλευσις] Plin. lib. 25. cap. 2. Observatum certe est, inflammari vulnera ac morbos superventu eorum, qui pedibus iter confecerint. Idem lib. 7. cap. 15. Acescunt superventu musta, sterilescunt tactæ fruges, &c.

SUPERVENTOR, ōris. m. Superventores sunt Militum ordo apud Ammian. 18. 9.

SUPERVESTIO, īvi, ītum, īre. Plin. lib. 16. cap. 33. Venatus classesve & imagines rerum tenui folio, brevique & virente supervestiens. al. Sempervestiens. V. Harduin.

SUPERUNGO, unxi, unctum, [ἐπαλείφω] ĕre. Cels. lib. 7. cap. 7. de oculorum vitiis, Dein superungi collyrio debet ex his aliquo, quo lippientes oculi superunguntur.

SUPERUNCTUS, a, um. Partic. Scribon. Larg. 29. Hoc etiam superunctum ad puerorum epiphoras facit.

SUPERVŎLO, (ὑπερπέτω) āre. Plin. lib. 10. cap. 33. Perdices concipiunt supervolantium afflatu, sæpe voce tantum audita masculi. Ovid. 4. Met. 623.

Despectat terras totumque supervolat orbem.

SUPERVOLITO, [ἐπιπέταμαι] āre. frequent. Virg. 6. Ecl. 81.

—— & quibus ante

Infelix sua tecta supervolitaverit ales.

SUPERVOLVO, volvi, volūtum, (ἐπικυλινδέω) ĕre. Columel. lib. 11. cap. 3. Potest etiam citra hanc operam fieri crispum qualitercunque satum, si quum est natum, incrementum ejus supervoluto cylindro coerceat.

SUPĔRUS, a, um. Adj. a Super: unde Superum mare, Adriaticum nominatur, collatione facta ad Tyrrenum, quod Græci Inferum vocavere. Plaut. Merc. 5. 1. 1. Limen superum, inferumque salve, simul autem vale.

Ad auras superas evadere. Virg. 6. Æn. 128.

Convexa supera. Virg. 6. Æn. 241.

In domos superas scandere. Ovid. 1. Fast. 298.

Regnis superis detrudere Jovem. Virg. 6. Æn. 584.

Homo spectator superarum rerum atque cælestium. Cic. 2. de Nat. Deor. 140.

Nicetas, cælum, solem, lunam, stellas, supera denique omnia stare censet. Cic. 4. Acad. 123.

Cogitare supera atque cælestia. Cic. 4. Acad 127.

Videre supera, infera, prima, ultima, media. Cic. 1. Tusc. 74.

Ex supero, Superne. Lucret. lib. 2. 227.

Supera, plurali numero pro Cælo substantive accipitur. Virg. 6. Æn. 787.

Omnes cælicolas, omnes supera alta tenentes. Cic. 1. Tusc. 42. Nihil enim habent hæc duo genera proni, & supera semper petunt.

Ardua supera. Virg 7. Æn. 562.

Superi, orum. m. pl. [ἐπουράνιοι] Cælestes: sive Vivi, & qui aliis superiores sunt qui inferi dicuntur. Plaut. Aul. 2. 7. 6. Si autem deorsum comedent, siquid coxerint.

Superi incœnati sint, & cœnati inferi. Plin. lib. 12. cap. 18.

Par superis. Hor. 1. Carm. 6. 16.

Numina superorum. Ovid. 1. de Pont. 1. 43.

Plebs superûm Fauni Satyrique. Ovid. in Ibin, 79.

Rex superûm. Ovid. 1. Met. 251.

Precari superos. Virg. 5. Æn. 529.

SUPERIOR, oris. [ἀνώτερος, ὑπέρτερος] compar. a Superus. Cic. 4. Acad. 44. Itaque quæ contra sensus, contraque perspicuitatem dicantur, ea pertinere ad superiorem divisionem, contraque posteriorem nihil dici oportere.

Accumbit superior. V. ACCUMBO.

Domus superior, Editior pars domus. Cic. 12. Att. 17. Tota domus superior vacat, ut scis.

Dicere aliquid de loco superiore. Cic. 4. Verr. 102.

Superioribus temporibus nullas de te literas misi. Cic. 5. Fam. 17.

Superior ætas, Quæ præcessit. Cic. de Senect. 62. Sed honeste acta superior ætas.

Senes semper agunt aliquid, tale scilicet, quale cujusque studium in superiore vita fuit. Cic. de Senect. 26.

Superiorem & Inferiorem dicimus fere quando de malis loquimur; ut Dionysius superior, & Dionysius inferior. Quum autem de bonis sermo est, si quidem tempus denotamus, Superior & Posterior dicimus: ut Cyrus superior, & Cyrus posterior. Si vero ad dignitatem, Major & Minor: ut Major an minor Scipio, de duobus: de pluribus autem, Maximus Alexander.

Superior interdum habet vim positivi, quum intelliguntur ii qui supra gradum quartum cognationis, vel affinitatis, sicut Inferiores qui sunt infra ipsum gradum. Varr. 2. de R. R. cap. 4. Itaque proavus ac superiores, de Tremelliis nemo appellatus Scrofa.

Superiores, pro Iis qui ante nos vixerunt, sive Antiquis. Cic. 4. Acad. 2. Non modo opinionem vicit omnium, quæ de virtute ejus erat, sed etiam gloriam superiorum. Idem 4. Verr. 36. Ut ab institutis superiorum, ab auctoritate Senatus, ab jure omnium Siculorum ne recedatur.

Superiores, Qui alios vincunt. Cæs. 5. Bell. Gall. 15. Ita tamen ut nostri omnibus partibus superiores fuerint, atque eos in sylvas collesque compulerint. Sic lib. 8. Hoc ipso superiores, quod, &c.

Superior & Inferior contraria. Cic. 1. Verr. 59. Tu quum omnibus rebus inferior sis, hac una in re te mihi anteferri putas oportere, quod Quæstor illius fueris. Ego si superior cæteris rebus esses, te hanc unam ob causam accusatorem repudiari putarem oportere.

Invident homines maxime paribus, aut inferioribus, aut superioribus. Cic. 2. de Orat. 209.

Quanto superiores sumus, tanto nos geramus summissius. Cic. 1. Off. 90.

Habes neminem honoris gradu superiorem. Cic. 2. Fam. 17.

Loco, fortuna, fama, superior. Cic. de Amicit. 24.

Superiorem esse largitione. i. e. Præcellere & præstare. Cic. 9. Att. 12. Prædicat enim palam & militibus ostendit, se largitione ipsa superiorem, quam hunc fore.

Superior ordine, inferior fortuna. Cic. 13. Fam. 5.

Superior vi. Cic. 1. Off. 90. Et sint potius vi superiores, quam justitia pares.

Superior in. Cic. pro Cecin. 1. Nisi forte hoc rationis habuit, quoniam si facta vis non esset moribus, superior in possessione retinenda non fuisset.

Superius,

Superius: cui contrarium Inferius. Cic. 7. Verr. 115. Id agit ut semper superius suum facinus nemo scelere vincat. Plin. lib. 13. cap. 25. Superius genus in vadis haud procul litore.

SUPERIUS, Adv. Idem ac Supra. Lactant. 4. 29. In exemplo quod superius posuimus. Sen. Nat. Quæst. 5. 8. Alia superius rapiuntur, alia diffunduntur.

SUPREMUS, a, um. [ὑπέρτατος, ἀνώτατος] superlativum a Superus, Ultimus, aut, post quem nemo sit. l. 34. D. de vulg. & pupill. l. 92. D. de verbor. sig.

Supremum (inquit Festus) modo significat Summum, modo Extremum, modo Maximum. Paulus ex Festo conf. Non. 4. 41.
Annis suis supremis. Plin. lib. 23. cap. 1.
Desperatio suprema. Plin. lib. 22. cap. 4.
Dies suprema. Ovid. 2. Fast. 852.
—— dies regnis illa suprema fuit.
Dies vitæ supremus. Cic. 1. Tusc. 71.
Disserere de aliqua re supremo vitæ die. Cic. de Senect. 78.
Laudare aliquem cum supremo die. Cic. pro Muren. 75.
Digressu mœsta supremo. Virg. 3. Æn. 482.
Ferrum supremum stringere. Curt. lib. 8.
Finis supremus, Mors. Hor. 2. Epist. 1. 12.
Funera suprema. Ovid. 3. Met. 137.
Honores supremi, Funeralia. Ovid. ad Liv. 249.
Hora suprema. Tibul. lib. 1. 1. 59.
Ignis supremus, Rogus. Ovid. 1. Amor. 15. 41.
Iter supremum carpere, E vita emigrare. Hor. 2. Carm. 17. 11.
Judicia suprema. l. 25. §. 1. De liber. & posth.
Manum supremam imponere bellis. Ovid. Remed. Amor. 114.
Officia suprema, Quæ morienti exhibentur. Tacit. 5. Ann. 2. Quod supremis in matrem officiis defuisset.
Salus suprema. Virg. 12. Æn. 653.
Sole supremo, i. e. Sole occidente. Hor. 1. Epist. 5. 3.
Sors suprema. V. SORS.
Supremæ tabulæ. l. 1. §. pen. l. penul. §. plane. D. de serund. tabul.
Tempus supremum, Tempus mortis. Hor. 1. Serm. 1. 98.
Supremus, Summus, maximus. Suetonius, Verum supremum cælum intuentem stupidum cubuisse. Ter. Adelph. 2. 1. 42.
Montes supremi, Summi, altissimi. Virg. 4. Georg. 460.
Macies suprema. Virg. 3. Æn. 598.
Supplicium supremum. Cic. 2. de Legib. 22. Incestum Pontifices supremo supplicio sanciunto. i. e. Maximo.
Supremam dicere. Plaut. Asin. 3. 3. 4. Mater supremam mihi tua dixit, domum ire jussit. Hoc e Judiciorum consuetudine a Comico dictum est: nam posteaquam præco supremam dixerat, dimittebatur judicum consessus, ut a Donato annotatum est, quod hic Plautus imitatur; Mater, inquit, supremam dixit tempestatem, & illicet pronuntiavit, domumque ire jussit. Ex Turneb. Advers. 3. 12.
Ordinare suprema sua, Condere testamentum. Modestinus in l. Caius Seius. D. de pignor. actione.
Suprema alicujus, subaud. Facta: h. e. Supremum vitæ tempus. Plin. lib. 16. cap. 44. Circa suprema Neronis principis.
Suprema, pro Morte. Tacit. 3. Ann. 49. Post celebre carmen, quo Germanici suprema defleverat.
Solvere alicui suprema, pro Parentare. Tacit. 1. Ann. 61.

SUPREMO, Adv. [ὑπέρτατα] Plin. lib. 11. cap. 53. Eadem commeabat, ab eo recens assidue, exitura supremo. De anima sive habitu animalium.
Supreme dixere veteres, uti testatur Priscianus lib. 15.

SUPREMUM, Adv. Plin. lib. 11. cap. 37. Ut neque ab homine supremum eos spectari fas sit.

SUPREMITAS, átis. f. Summa dignitas. Ammian. 31. 39. Nec Valenti sepulturam, qui supremitatis honor est, contigisse. i. e. Supremus honor. Claud. Mamert. 2. 13. Præeminentias & supremitates adire.

SUPINUS, a, um. Adj. [ὕπτιος, κύμβαχος] Qui jacet ventre cælum versus: ab antiquo Supo, are. i. e. Jacere. Juven. 3. Sat. 280.
—— cubat in faciem, mox deinde supinus. Plaut. Cist. 2. 3. 78. Quid nunc supina sursum in cælum conspicis?
Cursus supinus, i. e. Qui retro fit. Ovid. 4. de Pont. 5. 43.
Digiti supini. Catul. Argon. 62. 312.
Jactus supinus, pro In altum. Supinantur enim qui sursum versus jaculantur. Liv. 30. Ex rostratis, Pœni vana pleraque utpote supino jactu, tela in locum superiorem mittebant.
Ignorantia supina, quæ vulgo *crassa* dicitur. Ulpian. in l. Nec supina. D. de juris & fact. ignor. Nec supina ignorantia ferenda est factum ignorantis, nec scrupulosa inquisitio exigenda.
Motus corporis pronus, obliquus, supinus. Cic. 1. de Divin. 120.
Ora etiam supina cernuntur depulsione luminum. Cic. de Univers. 42.
Palmes supinus. Martial. 12. 31.
Venter supinus. Hor. 1. Serm. 5. 85.
Vultus supinus. Quintil. lib. 1. cap. 11.
Egistis præcipites supina valle. Liv. 7.
Excipere aliquem supinis manibus, quod alias dicitur, Obviis manibus. Tranquil. in Vitel. cap. 7.
Orare manibus supinis. Virg. 4. Æn. 205.
Tendere manus supinas ad cælum. Liv. 26.
Supinus, pro Otioso nonnunquam ponitur, molli, negligentique. Juven. 1. Sat. 66.
Et multum referens de Mæcenate supino.
Animus supinus, Iners. Catul. ad Coloniam, 20. 25.
Aure supina audire, Negligenter. Martial. lib. 6. 42.
Deliciæ supiniores, Major ignavia. Martial. lib. 2. 6.
Supinior arborum tonsura. Plin. lib. 17. cap. 23. ad fin.
Supinus, Montuosus. Hor. 3. Carm. 4. 23.
—— seu mihi frigidum
Præneste, seu Tybur supinum. Ubi Acron; Supinum, Montuosum, ut Collesque supinos. Situm autem civitatis descripsit, quia in ascensu montis est constituta, sive in latere montis, ut ait Porphyrius.

SUPINE, Adv. pro Negligenter. Senec. lib. 2. de Benef. 24. Alii beneficia supine accipiunt.

SUPINUM, i. n. a quibusdam dicitur Verbum participiale, cujusmodi sunt Gerundia, quæ Nomina participialia dicuntur. Habet autem supinum duas terminationes, UM & U; ut Lectum, Lectu.
Quod in UM finitur, habet significationem activam. Sallust. Legatos ad Jugurtham de injuriis questum misit. i. e. Qui quererentur. Ter. And. 3. 2. 35. Missa est ancilla illico obstetricem accersitum ad eam.
In U vero supinum, significationis passivæ est: jungiturque nominibus adjectivis. Virg. 3. Æn. 621.
Nec visu facilis, nec dictu effabilis ulli. h. e. Quod nec videri, nec dici facile possit.

SUPINITAS, átis. f. Quintil. lib. 11. cap. 3. Est odiosa omnis supinitas.

SUPINO, [ὑπτιάζω] áre. Stat. 6. Theb. 786.
Præcipitatque retro juvenem, atque in terga supinat.
Supinare, pro Erigere in arrogantiam. Solent enim arrogantes incedere supini. Senec. lib. 1. de Benef. Libet interrogare quid tantopere te supinet, quid vultum habitumque oris pervertat, ut malis habere personam quam faciem.

SUPINOR, [ὑπτιάζομαι] ári. pass. Hor. 2. Serm. 7. 38.
—— nasum nidore supinor. Ubi Acron interpres; Nasum inquit, nidore supinatur, qui nimium delectatur, & inclinatur odoribus pulmentariorum. Accusativum addidit verbo passivo, quemadmodum Virg. 7. Æn. 640.
Loricam induitur, fidoque accingitur ense. Stat. 12. Theb. 245.

SUPINATUS, a, um. [ὑπτιασμένος] Partic. ut,
Cornu supinatum, Arcus retensus. Stat. 9. Theb. 870. De arcu loquitur cui nervus fuerat incisus ab adversario.
Glebas supinatas Aquiloni ostendere. Virg. 2. Georg. 261.
Manus supinata. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Os supinatum. Stat. 5. Theb. 525.

SUPO, áre. Festus, Supat significat Jacit, unde Dissipat & obsipat. Et Accius apud Non. 3. 66. Obtorque proram, & supa tortas copulas.

SUPPACTUS. V. SUPPINGO.

SUPPAR, áris. m. [πάρισος] Fere parem significat. Cic. de Clar. Orat. 29. Huic ætati suppares Alcibiades, Critias, Theramenes. i. e. Prope pares, æquales.

SUPPARO, áre. Simile reddere. Tertull. adv. Valentin. c. 4. Lupæ fœminæ formam quotidie supparare solenne est.

SUPPARASITOR, [ὑποπαρασιτέω] ári. Subservire, obsequi tanquam parasitum. Plaut. Amphit. 1. 3. 17. Accedam, atque hanc appellabo: & supparasitabor patri. Idem Milit. 2. 3. 77.

SUPPARUS, i. m. vel SUPPARUM, i. n. [παραπέτασμα] Genus levis atque angustæ togæ, quod eo superinduimur. Festus, Supparum, vestimentum puellare, lineum, quod etiam subucula, id est, camisia dicitur. Afranius, Puella non sum, supparo si induta sum. Plaut. Rud. 1. 2. 91. Si tu de illarum cœnaturus supparis. Lucan. 2. 363.
—— humerisque hærentia primis
Suppara nudatos cingunt angusta lacertos.
Supparum, est Linteum femorale, usque ad talos pendens, dictum quod subtus appareat. Plaut. Epid. 2. 2. 48. Supparum aut subminium est, Basilicum aut exoticum. V. plura apud Non. 14. 20.
Suppara non tam Vela fuisse videntur, quam velorum quædam Supplementa, & summæ partes, quæ supra ipsa vela & antemnam expandebantur: quod ut opinor, sursum pararentur. Lucan. 5. 429.
—— summaque pandens
Suppara velorum perituras colligit auras. Suppara autem in alto mari & pelago pandebant aliæ naves, cum terram legebant, colligebant, & substringebant; solæ Alexandrinæ naves suppari passis in portum pervehebantur. Sen. Epist. 77. pr. Solis enim licet supparum intendere, quod in alto omnes habent naves; nulla enim res æque adjuvat cursum, quam summa pars veli: illinc maxime navis urgetur. Itaque quoties ventus increbuit, majorque est quam expedit, antenna summittitur: minus habet virium flatus ex humili. Cum intravere Capreas & promontorium, ex quo
Alta procelloso speculatur vertice Pallas, cæteræ velo jubentur esse contentæ: supparum Alexandrinarum insigne indicium est. Turneb. 21. 4.

SUPPEDITO, [χορηγέω, ἐκπορίζω, ἐπαρκέω] áre. Primaria notio est Pedibus subjicere; a Sub & Pes. Vetus Inscript. apud Reines. in Varr. p. 503. MORS OMNIA CALCAT SVPPEDITAT RAPIT. Sed frequentius denotat, Subministrare, suggerere. Ter. Eun. 5. 9. 46. Et necesse est multum accipere Thaidem, ut tuo amori suppeditare possit, sine sumptu tuo. Idem Heaut. 5. 1. 57. Nam si illi pergam suppeditare sumptibus Menedeme, mihi illæc vere ad rastros res redit. Cic. 5. Verr. 172. Peculiarem habes aliquam Siciliam quæ tibi ex alio genere frumentum suppeditare possit?
Ab aliquo suppeditare. V. A vel AB.
Omnium rerum in contrarias partes facultatem ex iisdem suppeditari locis. Cic. 2. de Orat. 215.
Omnium rerum quas natura desiderat, abundantiam & copiam alicui suppeditare. Cic. de Amicit. 89.
Frumentum & merces suppeditare. Cic. 4. Verr. 7.
Vix satis otium studio suppeditare possumus. Cic. ad Heren. lib. 1.
Tela suppeditare alicui. Sil. lib. 1[illegible] 137.
Multam etiam casus nostri varietatem tibi in scribendo suppeditabunt. Cic. 5. Fam. 12.
Testes suppeditare. Cic. 2. de Fin. 67. Nec vero quoniam hæc nos tractare etiam cœpimus, suppeditabit nobis Atticus noster e thesauris suis quos & quantos viros habere testium sat est.
Suppeditare, neutrum absolutum, i. e. Sufficere, satis esse. Plaut. Asin. 2. 4. 17. Clamore ac stomacho non queo labori suppeditare.
Hoc modo naturæ suppeditabit ut doctrina. Auct. ad Heren. lib. 3. 34.

Suppeditant hæc ad victum. Cic. 1. Off. 12. Ob easque causas studeat parare ea quæ suppeditent & ad cultum & ad victum.

Suppeditare in. Liv. 1. Itaque Pomptinæ manubiæ quæ perducendo ad culmen operi destinatæ erant, vix in fundamenta suppeditavere.

Suppeditare, pro Suppetere. Liv. 28 27. Apud vos quemadmodum loquar, nec consilium, nec oratio suppeditat.

Non suppeditant mihi chartæ, pro Deiunt. Cic. 7. Fam. 18 An hoc significas, nihil fieri, frigere te, ne chartam quidem tibi suppeditari?

Si vita suppeditasset. Cic. 3. Philipp. 15. Cujus etiam naturalis pater, si vita suppeditasset, Consul factus esset.

Suppeditor, passivum. Cic. 2. in Catil. 25. Sed si omissis his rebus omnibus, quibus nos suppeditamur, &c.

SUPPEDITOR, [χορηγέομαι] ári. Deponens. Cic. 14. Att. 18. De Paruleiano nomine quod mihi suppeditatus es, gratissimum est, & simile tuorum omnium.

SUPPEDITATIO, ōnis f. [χορηγία] Cic. 1. de Nat. Deor. 112. Quæ ergo vita? Suppeditatio, inquis, bonorum, nullo malorum interventu.

SUPPĔDO, ĕre. Cic. 9. Fam. 22. Quid? ipsa res modo honesta, modo turpis suppedit, flagitium est? jam erit nudus in balneo non reprehendes.

SUPPERNO, āre. Pernas succidere, subnervare. Unde,

SUPPERNATUS, a, um. Catull. 17. 18.

—— velut alnus
In fossa liguri jacet suppernata securi, &c.

Suppernati dicuntur, Quibus femina sunt succisa in modum suillarum pernarum. Ennius in Annal.

Is pernas succidit iniqua superbia Pœni. Festus.

SUPPĔTO, ivi, itum, [ὑπαιτέω] ĕre. Latenter seu per fraudem petere. Ulpian. De furtis, l. Si quis uxori. Apud Labeonem relatum est, si siliginario quis dixerit, ut si quis nomine ejus siliginem petisset, ei daret: & quidam ex transeuntibus, quum audisset, petiit ejus nomine, & accepit: furti actionem adversus eum, qui suppetiit siliginario competere, non mihi. Non enim mihi negotium, sed sibi siliginarius gessit. Pandectæ Florentinæ habent, Qui suppetet: Haloander, Qui sic petet.

Suppetit, [παραγίνεται] in tertia persona, & Suppetunt, significat, In promptu est, vel succurrit, sufficit & abundat. Plin. Curabunde suppetunt facultates Plaut. Milit 2. 2 50. Ita vehementer quod facto opus est, ægre suppetit. h. e. Vix succurrit, & meminit. Hor. 1. Epist. 12. 4.

Pauper enim non est, cui rerum suppetit usus.

Sed tamen sicut hæc suppetant, adjuvant aliquantum ad cætera. Cic. 2 Off 30.

Ut ambitioni & quotidianis sumptibus copiæ suppetant. Cic. 5. Tusc. 89.

Suppetere & Deesse, contraria. Cic. 3. Verr. 31. Credo si meis horis in accusando uti voluissem, vererer ne mihi crimina non suppeterent, ne oratio deesset.

Suppetunt in hanc rem fœliciter cætera. Columel. lib. 9. cap. 1.

Copia argumentorum suppetit. Cic. in Topic.

Dum vires suppetent. Cæs. 7. Bell. Gall. 85.

Consilium non suppetit. Liv. 4. 48.

Cibus perpetuus mihi suppetit. Plaut. Pers. 1. 1. 106.

Facta dictis suppetunt. Plaut. Pseud. 1. 1. 106. Utinam quæ dicis, dictis facta suppetant. h. e. Utinam quod dicis, sic se haberet, vel faceres quod promittis.

Dolori suppetere. Hor. Epod. 17. 64.

Lingua non suppetit libertati, Libere loqui non potest, & pro animi sententia. Liv. 2.

Lucrum mihi suppetit. Plaut. Amphit. prol. 14.

Superstes vitæ tuæ suppetat. Plaut. Trin. 1. 2. 19. h. e. Post te vivat.

Res ita suppetit. Plaut. Rud. 2. 4. 36.

Satis huic suppetit ad. Cic. in Partit. 56. Ex quibus similibusque, si attendas, ad augendum permulta suppetunt. Idem 1. Off. 44. Illis ad largiendum suppetant copiæ.

Vires suppetunt. Cæs. 7. Bell. Gall. 85.

Si vita suppetet. Cic. 1. de Fin. 11.

Mihi ad remunerandum nihil suppetat, præter voluntatem. Cic. 15. Fam. 13.

SUPPETIÆ, & Suppetias tantum habemus a Suppeto, [ἐπικουρία] Auxilium, subsidium, præsidium. Plaut. Epid. 5. 2. 12. Quicquid ego male feci, auxilia mihi & suppetiæ sunt domi. Idem Amph. 4. 4 24. Blepharo suppetias mihi. subaudi, Feras.

Advenire suppetias. Plaut. Men. 5. 7. 31. Ædepol here næ tibi suppetias tempore adveni modo.

Afferre suppetias. V. AFFERO.

Ferre suppetias, Juvare, auxilio esse. Plaut. Epid. 5. 1. 52. Idem Amph. 5. 1. 54. Non metuo quin meæ uxori latæ suppetiæ sient.

Ire suppetias. Cæs. Bell. Afric. 39. Atque suis fugientibus suppetias ire contendit.

Mittere suppetias. Cæs. Bell. Afric.

Occurrere suppetias. V. OCCURRO.

Venire suppetias. Hirt. Bell. Afr. cap. 5. Et nuntiabantur auxilia magna equitatus oppidanis suppetias venire.

SUPPETIOR, [ἐπικουρέω] ări. Auxiliari, succurrere. Apul. 8. Met. At vobis facile est suppetiari miserrimo seni.

SUPPILO, [ἐπιξαρπάζομαι] āre. Rapere, involare cum fraude. A pilorum raptu, ait Non. Plaut. Truc. 2. 7. 15. Hæc quum video fieri sufftiror, suppilo, & de præda prædam capio. Idem Asin. 5. 2. 38. Ille ecastor suppilabat me.

SUPPILATOR, ōris. m. Laber. apud Non. 8. 56. Quænam mens, quæ deliritas vos suppilatores facit?

SUPPILATIO, ōnis. f. Digest.

SUPPINGO, ēgi, actum, ĕre. a præpositione Sub, & verbo Pango. Idem quod & Supponere, vel suffigere, sive subaffigere, quomodo calceis suppingitur corium. Plaut. in Bacchid. 2. 3. 98. NI. Sed diversne est isthic Theorimus? CH. etiam rogas? Qui soccis habeat auro suppactum solum. h. e. Cui tanta suppetit auri vis, ut pedibus calcet. Solum enim pro Infima crepidarum parte posuit. Apud Plutarch. in Alexandri vita, Agnon quidem Teius suffixas clavis argenteis crepidas ferebat. Hinc fingi potest verbale Suppactor.

Fulmentas jubeam suppingi soccis; i. e. Fulcimenta subsui. Plaut. Trin. 3. 2 94.

SUPPINGUIS, V. SUBPINGUIS.

SUPPLANTO, [ὑποσκελίζω, πτερνίζω] āre. a Planta pedis fit: & significat Supposito pede aliquem in terram dejicere. Cic. 3. Off. 42. Qui stadium, inquit, currit, eniti & contendere debet quam maxime possit, ut vincat: supplantare eum quicum certet, aut manu depellere, nullo modo debet.

Supplantare, ait Non. dictum est quasi Pedem supponere. Lucil. lib. 29. Supplantare aiunt, Græci ὑποσκελίζειν dicunt.

Supplantare verba, per translationem, pro Supprimere & veluti strangulata voce efferre, quo suaviora videantur. Pers. 1. Sat. 35.

—— tenero supplantant verba palato.

Supplantare uvas. Plin. lib. 27. cap. 22. In pampinatione non hos detrahere pampinos, qui cum uva sunt. Id enim uvas supplantat præterquam in novella vinea.

Supplantare, a Planto, are, Subtus plantare. Columel. de Arborib. cap. 7. Sin autem ipsam vitem sternere voles, juxta radicem ita, ne ipsam lædas, curiose fodito, & vitem ita supplantato, ne radicem abrumpas. Plin. lib. 17. cap. 23. Unum etiamnum genus, est medium, inter hoc & propaginem totas supplantandi in terram vites.

SUPPLAUDO, si, sum, [ὑποκροτέω] ĕre. significat Latenter plaudere. Tertull. de Idolol. cap. 12.

SUPPLEO, ēvi, ētum, [πληρόω, ἀναπληρόω] ēre. In deficientis locum aliud ponere. Virg. 3. Æn. 471.

Remigium supplet, socios simul instruit armis. Sueton. de Clar. Gramm. 12. Librum autem quem Sylla novissimum de rebus suis imperfectum reliquerat, ipse supplevit.

Ponite ante oculos M. Antonium Consularem: sperantem Consulatum Lucium adjungite, supplete cæteros, &c. Cic. 12. Philip. 14.

Supplere, Æquare. Virg. 7. Ecl. 36.

Si fœtura gregem suppleverit, aureus esto. Ubi Serv. Si tot agnos habuero, quot oves: hoc enim est gregem per fœturam suppleri.

Legiones, vel Exercitum supplere. Liv. 29. 24. In locum eorum subjecit, quos secum ex Italia adduxerat: supplevitque ita eas legiones, ut singulæ senam illia & ducenos pedites, trecenos haberent equites. Hic declarat Liv. quid Supplere significet. Cic. 8. Philipp. 27. Cum sex legionibus inquit, hisque suppletis ex D. Bruti exercitu, non modo ex delectu suo.

Remigio naves supplere. Liv. 26.

Remis Zephyros supplere. i. e. Remigio adjuvare ventos in promovenda nave. Stat. 2. Achill. 20.

Bibliothecam supplere. Cic. 3. Q. frat. 4. De bibliotheca tua Græca supplenda, libris commutandis, Latinis comparandis, valde velim ista confici, præsertim cum ad meum quoque usum spectent.

Usum provinciæ supplere. Cic. 6. Verr. 9. Non enim te instruere domum tuam voluerunt in provincia, sed illum usum provinciæ supplere.

Supplere, Subjungere, addere. Cic. pro Flacc. 40. Quiescant igitur, & me hoc in lucro ponere, atque aliud agere patiantur. Non sinunt: supplet enim ille nescio quis & privatum dicit se dedisse.

Ut referendis præteritis verbis id scriptum, quandocunque defendimus, suppleatur. Cic. 2. de Orat. 110.

Supplere, Implere. Cato cap. 88. Ibi fiscellam cum sale populari suspendito & quassato, suppletoque identidem. Idem cap. 66. Facito ut amurcam quotidie suppleas.

Vulnera supplevit lacrymis. Ovid. 4. Met. 140.

SUPPLEMENTUM, i. n. [πλήρωμα] Quod suppletur. Cic. 3. Fam. 3. Censebant enim omnes fere ut in Italia supplementum meis & Bibuli legionibus scriberetur. Cæs. 7. Bell. Gall. 7.

Supplemento veteres legiones explevit & novas scripsit. Liv. 1. 30.

SUPPLEX, V. SUPPLICO.

SUPPLICO, āvi, ātum, [ἱκετεύω, ἀντιβολέω, λιτανεύω, λίσσομαι, γουνάζομαι, προσλιπαρέω] āre. Humiliter, & cum reverentia precari. Plaut. Curc. 4. 2. 41. Volo hic in fano supplicare. Cic. in Parad. Noctu venire domum ad eum, precari, denique supplicare.

Implorare & supplicare. Cic. 1. de Orat. 230.

Supplicare alicui. Plin. De viris illustr. 49. Ter. And. 2. 1. 14. Ipsum hunc orabo, huic supplicabo.

Quum amici ac propinqui supplicent vobis, dubitabitis, &c. Cic. pro Font. 25.

Prosternere se, & fracto animo supplicare alicui. Cic. pro Planc. 50.

Supplicare alicui pro. Cic. pro Font. 31. Præsertim quum tot res sint quæ vestris animis pro hujus innocentis salute supplicent, &c.

Libentissime pro aliquo supplicare. Cic. 6. Fam. 14.

Supplicare deo thure & vino. Plaut. Aul. prol. 24.

Supplicare publice. Sueton. in Claud. cap 1. de Druso Claudii patre, Exercitus honorarium ei tumulum excitavit, circa quem deinceps stato die quotannis miles decurreret, Galliarumque civitates publice supplicarent.

Supplicare, sine adjecto, pro Adorare. Sueton. in August. cap. 93. Caium nepotem, quod Judæam prætervehens, apud Hierosolymam non supplicasset, collaudavit.

Supplicari, impersonale, pro Supplicationes fieri & litare. Plin. lib. 13. cap. 1. Iliacis temporibus non supplicabatur thure. Cic. 2. pro Lege Agrar. 32.

Supplicassis, pro Supplicaveris, legitur apud Plaut. in Asin. 2. 4 61. Hercle istum dii omnes perdunt, verbo cave supplicassis.

SUPPLI-

Supplicans, antis. Partic. [ἱκετεύων] Ter. Eun. 4. 7. 41. Jam hæc tibi aderit supplicans ultro.

Supplicatio, ōnis. f. [ἱκεσία, ἱκετεία, ἀντιβολή, ἀντιβόλησις, λιτή, λιτανεία, ἱκετηρία] Cic. 3. in Catil. 15. Atque etiam supplicatio diis immortalibus pro singulari eorum merito meo nomine decreta est Quirites.
Perlæta supplicatio. V. PERLÆTUS.
Prærogativa supplicatio. Cic. 15. Fam. 5.
Decernere supplicationem. Cæs. 2. Bell. Gall. 35.
Decreta est supplicatio ad omnia pulvinaria. Cic. 3. in Catil. 23.
Indicere supplicationem. Cæs. 4. Bell. Gall. 38.
Merere supplicationes. Quintil. lib. 2. cap. 16.

Supplicator, ōris. m. August. de Civ. Dei, 5. 25. Supplicatores dæmonum.

Supplicamentum, i. n. Apuleius lib. 11. Quantoque sumptu deberem procurare supplicamentis, ipsumque mithram illum suum sacerdotem decernit. Nomine supplicamentorum, inquit Beroaldus, non tam supplicationes & ceremonias intelligere videtur, quam apparatum necessarium ad ceremonias, & religionem auspicandam.
Supplicamenta diis præstare. Arnob. lib. 7.

Supplex, ĭcis. Adj. [ἱκέσιος, ἱκέτης, ἱκετήσιος, λιπαρὸς] Qui flexis genibus orat. Cic. 3. Tusc. 79. Cum se Alcibiades afflictaret, lachrymansque Socrati supplex esset, ut sibi, &c. Plaut. Bacch. 4. 9. 101. Ut qui deliquit, supplex est ultro omnibus. Idem Cist. 1. 1. 34. Suique omnium rerum nos indigere, ut sibi simus supplices. Liv. 7. Veniamque supplex poposci.
Abjicere se supplicem. V. ABJICIO.
Nunquam putavi fore ut supplex ad te venirem. Cic. 16. Att. 16.
Oro atque obsecro vos, quibus sigillatim sæpe supplex ad pedes jacui. Cic. Anteq. iret in exil. 26.
Rogabo supplex. Stat. 1. Achil. 50.
Vobis supplex manus tendit patria communis. Cic. 4. in Catil. 12.
Profiteri se pro aliquo supplicem. Cic. in Pison. 20.
Captare misericordiam, & abjicere supplicem. Cic. 2. Philipp. 86.
Absterrere & excludere aliquem supplicem. Cic. Anteq. iret in exil. 26.
Lachrymæ supplices. Propert. lib. 1. 16. 4.
Libelli supplices, quos vulgus *requestas* vocat. Martial. lib. 8. 31.
Sed jam supplicibus dominum lassare libellis
Desine, & in patriam serus ab urbe redi.
Manu supplice prætendens velamenta. Ovid. 11. Met. 279.
Querelæ supplices. Tibul. lib. 1. 4. 72.
Turba supplex. Ovid. 1. Met. 93.
Verbis supplicibus orare, h. e. Humilibus. Cic. 12. Att. 31.
Verbis supplicibus placare aliquem. Ovid. 4. Fast. 155.
Vester supplex. Cic. pro Muren. 86. Vester est supplex judices: vestram fidem obtestatur, misericordiam implorat.
Vota supplicia. Virg. 8. Æn. 61.
Vox supplex. Liv. 30.
Voce supplex. Tacit. 1. Ann. 57.
Voce supplice rogare. Ovid. 2. Met. 396.
Nos jacentes ad pedes supplicum, voce prohibebis? Cic. pro Ligar. 13.

Suppliciter, Adv. [ἱκετικῶς] Humiliter. Supplicem enim esse & genibus flexis orare, magnum humilitatis signum est. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 27. Qui quum eum in itinere convenissent, seque ad pedes projecissent, suppliciterque locuti flentes pacem petissent, &c. Ovid. 1. de Pont. 10. 44.
Suppliciter vestros quisque rogate deos.
Homo ita natus ut blandiri suppliciter possit. Cic. 1. de Orat. 90.
Suppliciter ac demisse agere gratias. Cic. ad Brut. 16.
Loqui suppliciter. Cæs. 3. Bell. Civil. cap. 19.
Mittere literas suppliciter. Cic. 5. Verr. 47. Quas literas cum ad omnes civitates prope suppliciter misisset Metellus, tamen, &c.
Orare suppliciter. Liv. 4. 41.
Petere suppliciter. Idem 3.
Postulare suppliciter. Liv. 2.
Respondere suppliciter & demisse. Cic. pro Flacc. 21.
Venerans aram suppliciter. Virg. 12 Æn. 220.

Supplicium, i. n. [ἱερὸν] Festus, Supplicia veteres quædam sacrificia a supplicando vocabant.
Supplicium, [ἱκεσία] Supplicatio. Sallust. in Catil. 52. Non votis, neque suppliciis mulieribus deorum auxilia parantur: sed vigilando, agendo, bene consulendo prospera omnia cedunt. Idem in Jugurth. 55. Itaque Senatus ob ea fœliciter acta, Diis immortalibus supplicia decernere, &c. Tacit. 3. Ann. 64. Sed tum supplicia diis, ludique magni ab Senatu decernuntur. Liv. 22. 57. Quibus precibus suppliciisque deos possint placare. Sic legit Grævius; nonnulli autem Supplicationibus. V. ibi Scalig. & Dacer.
Supplicium, [κόλασις, αἰκισμὸς] Pœna, quæ pro delicto commisso sumitur. Cic. in Pison. 43. Supplicium autem est pœna peccati.
Dira supplicia. Virg. 6. Æn. 499.
Miserabile vitæ supplicium. Stat. 1. Theb. 54.
Sæva supplicia. Stat. 12. Theb. 460.
Addicere supplicio. Cic. Anteq. iret in exil. 17.
Adhibere supplicium. V. ADHIBEO.
Afficere supplicio. Cic. in Pison. 43. Nullum est supplicium putandum, quo affici casu aliquo etiam boni viri, fortesque possunt.
Coercere aliquem suppliciis. V. COERCEO.
Coercere delicta suppliciis. Hor. 1. Serm. 3. 79.
Constituere supplicium alicui maleficio. Cic. pro Rosc. Amer. 70.
Constituere supplicium in aliquem. Cic. 7. Verr. 50. Includuntur in carcerem condemnati, supplicium constituitur in illos.
Constringere scelus ac fraudem nocentis supplicio. Cic. 1. de Orat. 202.
Constringere supplicio. V. CONSTRINGO.
Continere se a supplicio. V. CONTINEO.
Dedere aliquem ad supplicium. V. DEDO.
Deposcere supplicia. Stat. 12. Theb. 460.
Deprimere ad supplicium. Cic. Anteq. iret in exil. 14. Quem virtutis gloria cum summa laude ad cælum extulit, eundem inimicorum invidia indignissime oppressum deprimit ad supplicium.
Dare supplicium, Puniri. Catull. ad Gellium, 113. 8.
Dare alicui supplicium. Ter. Eun. 1. 1. 24. Et te ultro accusabis: & ei dabis ultro supplicium.
Dare aliquem ad supplicium. Nepos 4. 5. 5.
Domant impios sæva supplicia. Sen. Herc. fur. 749.
Exequi supplicia. Sen. Theb. 1.
Exercere supplicium. Stat. 3. Theb. 5.
Expendere supplicia veterum malorum. Virg. 6. Æn. 640.
Exposcere supplicium. Catull. Argon. 62. 203.
Exquirere, excogitare, invenire supplicium. Cic. 3. Off. & pro Rosc. Amer. 42.
Ferre supplicium. Cic. 8. Att. 15.
Haurire supplicia, Solvere pœnas. Virg. 4. Æn. 383.
Inferre supplicia urbibus hostium. V. INFERO.
Inhibere supplicia alicui. V. INHIBEO.
Interfectus omni supplicio. V. INTERFICIO.
Irrogare supplicium. Ascon. Pædianus.
Luere supplicia. Justin. 2. 5. 6.
Mactare summo supplicio. V. MACTO.
Merere supplicium. Ovid. 5. Met. 666.
Mergere ultimis suppliciis. V. MERGO.
Necare aliquem vinculis & verberibus atque omni supplicio excruciatum. Cic. pro Lege Manil. 11.
Pati supplicium. V. PATIOR.
Pendere supplicia. V. PENDO.
Perferre supplicia. V. PERFERO.
Perire supplicio. Cic. 3. de Nat. Deor. 81. Summo cruciato supplicioque Q. Varius homo importunissimus periit.
Rapi ad supplicium ob facinus. Cic. 2. de Orat. 238.
Reciditur culpa supplicio. Hor. 2. Carm. 24. 34.
Remittere & condonare alicui supplicium. V. CONDONO.
Solvere supplicium alicui. Cic. 13. Philipp. 21.
Subire supplicium. Cic. Nihil affertur quo minus summa supplicia subeunda nobis sint.
Sumere supplicium. Plaut. Merc. 5. 4. 51.
Sumere supplicium de aliquo. Cic. 2. de Invent. 14.
Sumere supplicium a servo. Ulp. in l. Magistratibus. D. de Jurisd.
Trahi ad supplicium. Cic. Anteq. iret in exil. 18. Servi qui ad supplicium cæsi verberibus trahuntur.
Uti supplicio in aliquem. Cic. 5. Fam. 10. Meam animadversionem & supplicium, quo usurus eram in eum quem cepissem, remitto tibi & condono.

Supplōdo, si, sum, [ὑπορχέω] ĕre. Terram subtus percutere, quod pedibus plerunque fieri solebat in contemptu. Cic. 1. de Orat. 230. Pedem nemo in illo judicio supplosit, credo, ne Stoicis renuntiaretur.

Supplosio, ōnis. f. [ὑπόκρουσμα] Cic. 3. de Orat. 44. Supplosio pedis in contentionibus aut incipiendis, aut finiendis.
Rara supplosio. Auctor ad Heren. lib. 3. 27.

Suppœnitet, uit, [ὑπομεταμέλει] ēre. Aliquantum pœnitere. Cic. 7. Att. 14. Spero etiam in præsentia pacem nos habere: nam & illum furoris, & hunc nostrum copiarum suppœnitet.

Suppōno, sui, sĭtum, [ὑποτίθημι, ὑποβάλλω, ὑφίημι] ĕre. Subjicere. Columel. lib. 12. cap. 47. Postero die cribratur, & novo fisco incluso prelo supponitur, vehementerque premitur, ut exudet, quantulumcunque habet amurcæ. Plaut. Truc. 2. 5. 9. Alienos dolores mihi supposui.
Supponere sub. Plaut. Pœn. 5. 2. 65. Sub cratim ut jubeas sese supponi.
Ova supponere gallinis. Cic. 2. de Nat. Deor. 124. Quinetiam anatum ova gallinis sæpe supponimus, e quibus pulli orti primo aluntur ab iis ut a matribus, a quibus exclusi fœtique sunt.
Tauri supponunt colla jugis. Ovid. 3. Amor. 10. 13.
Colla supponere oneri. Ovid. Rem. Amor. 171.
Falcem supponere aristis. Virg. 1. Georg. 348. i. e. Demetere segetem, &c.
Tumulo supponere aliquem, Sepelire. Ovid. 3. Trist. 3. 68.
Humo supponere aliquem, Sepelire. Ovid. 3. Amor. 9. 48.
Pectora supponere fluminibus. Ovid. 13. Met. 593.
Supponere, ad alia transfertur. Cic. 1. de Invent. 8. Nam ei tres partes, quas ante diximus supponemus, judicialem, deliberativam, demonstrativam.
Arbitrio alicujus supponere aliquid. Ovid. 17. Epist. 120.
Exemplum supponere epistolæ. Cic. 2. de Invent. 12. Atque uniuscujusque constitutionis exemplum supponere non gravaremur.
Manum supponere lucro. Sen. Nat. Quæst. 4.
Rationem subjicere & supponere. Cic. 2. de Invent. 63.
Substituere & supponere aliquem. Cic. 7. Verr. 17.
Se supponere reum criminibus pro aliquo. Cic. pro Deiot. 42. Hieras quidem causam omnem suscipit, & criminibus illis pro rege se supponit reum.
Vicarium supponere. Cic. pro Rosc. Amer. 111. Credo propterea quod quibus in rebus ipsi interesse non possumus, in his operæ nostræ vicaria fides amicorum supponitur.
Alium in suppositi locum supponere. Cic. 4. Verr. 74.
Supponere cultros, quod ὑποτιθέναι dixit Halicarnasseus, est Sub collo & jugulo victimæ ponere, quod est jugulare: sed jugulare in sacris ne dicerent cavebant, cum ominis mali verbum sit. & sacra esset vitiaturum inauspicata voce. Cæterum hostias solebant veteres primum securibus cædere aut clavis, deinde prostratas suppositis cultris jugulare, idque a ministris & popis, aut victimariis fiebat. V. Dionysium Halicarnasseum. Virg. 6. Æn. 248.
Supponunt alii cultros, tepidumque cruorem
Excipiunt pateris. Annotavit Turnebus.
Supponere, Adulterinum loco veri subjicere. Quod & Subjicere dicitur, & Subdere. Ter. Eun. 5. 3. 3. Qui referam illi sacrilego gratiam, qui hunc supposuit nobis?
Testamentum supponere, Falsum testamentum supposita persona obsignare,

obsignare, auctore Cicerone pro Cluent. 125. Qui supposita persona falsum testamentum obsignare curarit. Idem in Parad. 6. Si socios spolias, ærarium expilas, si testamenta amicorum expectas, aut ne expectas quidem, at ipse supponis. Falsum testamentum supponere. Cic. 1. de Legib. 43. Jus esset latrocinari, jus adulterare, jus testamenta falsa supponere, si hæc suffragiis, aut scitis multitudinis probarentur.

SUPPOSITUS, & SUPPŌSTUS, a, um. Partic. [ὑποβεβλημένος] Pro alio fraudulenter positus. Cic. 7. Verr. 66. Et ut quivis facile perspiceret id ab isto actum esse, ut ille suppositus facile & libenter se illum qui non erat, esse simularet.
Suppositus in ejus locum. Cic. 7. Verr. 74.
Supposita furto Pasiphae. Virg. 6. Æn. 24.
Persona supposita. Paulus in l. Si is qui. D. de acquir. her. Si is qui bonis paternis se abstinuit, per suppositam personam emptoris bona patris mercatus probetur, &c.
Saxa supposita cælo, i. e. Tantæ altitudinis, ut supposita cælo, cælumque sustentare videantur. Sil. lib. 3. 90. Intelligit Alpes.

SUPPOSITŪRUS, a, um. Partic. [ὑποβαλῶν] Ovid. 5. Fast. 180.
Cervicemque polo suppositurus Atlas.

SUPPOSITIO, ōnis. f. [ὑποθήκη, ὑποβολή] Columel. lib. 8. cap. 5. Semper autem quum supponuntur ova, considerari debet ut luna crescente a decima usque ad quintamdecimam id fiat: nam & ipse suppositio per hos fere commodissima. Plaut. Capt. in grege 3. Nec pueri suppositio, nec argenti circumductio.

SUPPOSTOR, ōris. m. & SUPPOSTRIX, īcis. f. [ὑποβολεύς] Qui vel Quæ alienum puerum supponit, & alienos pueros aliis tanquam suos nutriendos clam præbet. Plaut. Truc. 4. 2. 50. Venefica suppostrix puerum. Vet. Inscriptio apud Salmas. in Solin. p. 196. SIGNAT. SVPPOSTORES. MALLIATORES. MONETAE.

SUPPOSITITIUS, a, um. Adj. [ὑποβολιμαῖος] Quod suppositum est, & alterius loco vel pro vero & nativo positum. Varro 2. de R. R. cap. 8. Matri supposititiæ quoque inserviunt, quo equa ad ministerium lactis cibum pullo præbere possit. Martial. lib. 5. 25.
Hermes supposititius sibiipsi. h. e. Qui ex omnibus gladiatoribus solus sibiipsi succedit, quum alii sessis soleant succedere.

SUPPORTO, [ὑπάγω] āre. ex Sub & Porto compositum. Cæs. 1. Bell. Gall. 39. Aut rem frumentariam, ut satis commode supportari posset, timere dicebant. Cic. 12. Fam. 13. Nisi quid navibus Laodicenorum supportarit, cito fame pereat necesse est.
Omnia hic in castra supportabantur. Liv. 41. 1. Adde Nepot. 25. 11.

SUPPOSITIO, SUPPOSITUS, SUPPOSTOR. V. SUPPONO.

SUPPRIMO, essi, essum, [ὑποκρύπτω, ἀποκρύπτω] ĕre. Occulere, abscondere: a Sub & Premo.
Abscondere atque supprimere. Plin. lib. 25. cap. 1.
Ægritudinem supprimere. Cic. 3. Tusc. 75. Hæc igitur officia sunt consolantium, tollere ægritudinem funditus, aut sedare, aut detrahere quamplurimum, aut supprimere, nec pati manare longius, aut ad aliam traducere.
Animus supprimitur cibis, pro Opprimitur. Plin. lib. 11. cap. 37.
Famam rei supprimere. Liv. 5. 1.
Fletum supprimere. Propert. lib. 4. 1. 113.
Fræna supprimere vindictæ. Ovid. 2. de Pont. 8. 24. al. Lora.
Habenas supprimere cursus, Sistere cursum. Ovid. 6. Met. 709.
Impetum supprimere, idem quod Reprimere. Liv. 7.
Iram supprimere. Ovid 1. de Pont. 8. 69.
Iter supprimere, Retrahere se ab itinere. Cæs. 1. Bell. Civil. cap. 66.
Lachrymas supprimere. Ovid. ad Liv. 427. Propert. lib. 3. 10. 8.
Naufragium supprimere. l. 3. §. Item is cujus. D. ad leg. Cornel. de sicariis.
Nummos, vel pecuniam supprimere, Celare, occultare, dissimulare se habere, vel dolo malo retinere. Cic. pro Cluent. 68. Sexcentis millibus nummûm se judicium corrupturum esse dixerat, quæ quum accepisset a pupillo, suppressit, judicioque facto, &c. Sic paulo post, 71. Capit hoc consilium, ut pecuniam quibusdam judicibus levissimis polliceatur, deinde eam postea supprimat.
Querelas supprimere. Ovid. 4. Fast. 83.
Senatusconsulta supprimere. Liv. 3.
Testamentum supprimere. Paulus lib. 4. Sentent. tit. Isidorus lib. 5. Etymol. cap. 29. l. 2. D. ad leg. Corn. de fals.
Vocem supprimere. Ovid. 1. Met. 715.

SUPPRESSUS, a, um. [καταπεποντισμένος, ἀποκεκρυμμένος] Partic. ut, Suppressa navis, Confossa & submersa. Justinus lib. 2. Victi Persæ in naves confugerunt, ex quibus multæ suppressæ, multæ captæ.
Dolor suppressus alta mente. Lucan. lib. 6. 228.
Fontibus suppressis aret amnis. Ovid. 15. Met. 280.
Fuga suppressa, Retenta, repressa. Ovid. 11. Met. 777.
Lingua suppressa palato. Ovid. 3. Trist. 3. 21. Heins. legit, Suppresso lingua palato; Burm. vero, Sub fesso lingua palato.
Mentum suppressum, Contractum, nec oblongum, sed breve potius. Varro 2. de R. R. cap. 9.
Naufragus suppressus. l. 3. D. de incend. ruin. nauf.
Pars vocis suppressa in medio sono. Ovid. 5. Met. 193.
Pectora suppressa vitiis, Mentes calcatæ & oppressæ ab amore. Ovid. Rem. Amor. 73. Heins. legit Dominis oppressa.
Tabulæ suppressæ. l. 10. D. Quemad. testam. aperiant. Sueton. in Calig. cap. 16.
Voce suppressa dicere, Idem quod submissa. Cic. pro Syll. 30. Qui cum suppressa voce de scelere P. Lentuli, de audacia conjuratorum omnium dixisset, tantummodo ut vos, &c.
Suppressior oratione. Cic. in Orat. 85. Erit enim ut voce, sic etiam oratione suppressior. De humili oratore loquitur.

SUPPRESSE, Adv. Compar. apud Gell. 12. 11. Suppressius pudentiusque peccabitur. al. Repressius.

SUPPRESSOR, ōris. m. Occultator. l. 6. §. 1. de servo solicit. Hunc suppressorem non jure quis dixerit.

SUPPRESSIO, ōnis. f. [ἀπόκρυψις] Cic. pro Cluent. 68. Statuit ad easdem sibi prædas ac suppressiones judiciales revertendum. V. JUDICO.
Suppressiones nocturnæ, dicuntur quoties per somnum spiritus supprimitur, aut etiam ipsa vox, ut incerta indiscretaque edatur, quemadmodum in eo morbi genere accidere solet, qui Latinis incubus, Græcis ephialtes dicitur. Plin. lib. 27. cap. 10. Grana nigra auxiliantur & suppressionibus nocturnis in vino pota quo dictum est numero. De Pæonia loquitur: de qua etiam verba faciens lib. 25. cap. 4. Hæc, inquit, medetur & Faunorum in quiete ludibriis. Sunt igitur Faunorum in quiete ludibria, quæ & suppressiones nocturnæ. Picardi vocant *le cauquemare*. V. EPHIALTES.

SUPPRŌMO, prompsi, promptum, ĕre. Subtus extrahere: & proprie de vino dicitur. Plaut. Mil. 3. 2. 12. Ebo tu scelesta, qui illi suppromis, eho tu. al. Suppromus es.

SUPPRŌMUS, i. m. Plaut. Mil. 3. 2. 24. Bono cella suppromo credita.

SUPPŬDET, uit, [ὑπαιδέομαι] ēre. Aliquantulum pudere. Cic. 15. Fam. 16. Puto te jam suppudere, quum hæc tertia jam epistola ante te oppressit, quam tu schedam, aut literam: sed non urgeo.
Suppudet me illius rei. Cic. 9. Fam. 1. Scito enim me posteaquam in urbem venerim, rediisse cum veteribus amicis, id est cum libris nostris in gratiam, etsi non idcirco eorum usum dimiseram, quod iis succenserem, sed quod eorum me suppudebat.

SUPPŪRO, [ἐμπυΐσκομαι, ἀφίσταμαι] āre. est Apostema fieri, nempe dum subtus pus includitur, vel quum sanies in pus convertitur, & apostemata per corpus gignit. Columel. lib. 6. cap. 12. Hic idem sanguis, nisi emissus fuerit, saniem creabit: qui si suppuraverit, tarde procurabitur. Plin. lib. 25. cap. 11. Ossa fracta e capite extrahit, aut si quid in corpore suppurat, vel si calcata sunt ossa.

SUPPURATUS, a, um. Partic. ut, Suppurata tristitia. Senec. Epist. 81. Horum qui fœlices vocantur, aut ficta hilaritas est, aut gravis & suppurata tristitia.

SUPPURATUM, i. n. [ἐμπύημα] Apostema. Plin. lib. 20. cap. 4. Strumisque vel suppuratis alligat.

SUPPURATIO, ōnis. f. [ἐμπύημα] Apostema. Columel. lib. 6. cap. 11. Plin. lib. 20. cap. 3. Caro ejus interior sine semine, clavis pedum & suppurationibus, quæ Græci vocant apostemata.
Incisa vel rupta suppuratio. Cels. lib. 7. cap. 2. ad finem. Cætera eadem, incisa suppuratione, facienda sunt, quæ ubi per medicamenta rupta est, facienda esse proposui.

SUPPURATORIUS, a, um. Adj. [πυώδης] Plin. lib. 28. cap. 4. Efficaciora ad eadem strigmenta a balineis, & ideo miscentur suppuratoriis medicamentis. i. e. Quæ suppurare faciunt.

SUPPŪTO, [ὑποκλαδεύω] āre. Subtus putare, vel leviter & aliquantulum putare, hoc est resecare. Plin. lib. 27. cap. 10. Præterea semina ipsa fruticantia supputare, ac falcem pati consuescere.
Supputare, [λογίζεσθαι] pro Computare, & numeros facere. ut, Supputare rationem, apud Plautum in Aulul. Nunc tamen Plauti locus in Aulul. 3. 5. 53. sic legitur, Iiur: putatur ratio cum argentario etiam plus ipsus debet argentario. Et sibi quid sit utile sollicitis supputat articulis. Ovid. 2. de Pont. 3. 18. al. Computat.

SUPPUTATUS, a, um. Partic. Pallad.

SUPPUTATIO, ōnis. f. [ὑποψήφισις] Vitruv. 3. 1. Cum ad supputationem crescat.

SUPPUTARIUS, a, um. Tertull. Apol. cap. 19. Supputarii digitorum gesticuli.

SUPPUTĀTOR, ōris. m. Firmicus lib. 5. cap. 8. Boni erunt supputatores, arithmetici, geometræ. Paulo post, Sortilegi, magici, supputatores. Rursus cap. 11. Divites quoque ac locupletes, supputatores, arithmeticos. Item lib. 6 cap. 26. Reddunt etiam acutissimos supputatores, & hac potissimum ex causa, regum ac principum scribas. Et cap. 28. Hos enim sapientes scribas, supputatores, ac principum faciunt negotia pertractantes.

SUPRA, [ὑπέρ, ἄνω, ἔξοχα, ἄνωθεν] Præpositio accusativo casui servit. Virg. 3. Æn. 194.
Tum mihi cæruleus supra caput astitit imber.
Supra lunam sunt omnia æterna. Cic. in Somn. Scip. 10.
Supra volat ardea nubem. Virg. 1. Georg. 364.
Injicere quempiam supra stercus. Cic. 1. de Divin. 57.
Mare quod supra terram est. Cic. 2. de Nat. Deor. 115.
Supra caput, Modus est loquendi, rem quæ valde urgeat, & immineat significans. Cic. 1. Q. frat. 2. Ecce supra caput homo levis ac sordidus, sed tamen equestri censu Catienus.
Supra quinquagies. Cels. lib. 4. cap. 2. Caput atque os supra quinquagies perfricandum.
Supra tres. Cels. lib. 7. cap. 7. Ubi secta est, aliæ suturæ adjiciendæ, quæ supra tres esse non debent.
Supra tres cyathos, Plusquam tres cyathos. Hor. 3. Carm. 19. 15.
Supra ætatem, supra consuetudinem, supra etiam mortalitatem. Cic. ad Octav.
Supra fidem. Quintil. lib. 2. cap. 10. Nunquam hæc supra fidem poetica (ut vere dixerim) themata juvenibus pertractare putemus.
Ratio, quæ supra hominem putanda est, deoque tribuenda. Cic. 2. de Nat. Deor. 34.
Potentia, quæ supra leges esse velit. Cic. ad Brut. 17.
Supra modum. Columel. lib. 4. 27. Si supra modum se numerus eorum profuderit. Sic Liv. 21. 7.
Ira supra modum est illis. Virg. 4. Georg. 236.
Supra morem rarum. Virg. 2. Georg. 227. i. e. Abundanter, plus æquo. Servius.
Supra numerum, i. e. Præter vel ultra. Plin. 10. Epist. 21.
Attollere aliquid supra quotidianum sermonem. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Supra spem humanam. Apud Liv. de Bell. Maced.
Supra vires. Hor. 1. Epist. 18. 22.
Gloria quem supra vires & vestit, & ungit.
Supra milibus nummorum emptus ager. Hor. 2. Epist. 2. 165.
Supra, sine casu aliquando ponitur & est adverbium. Cic. 4. Acad. 55. Et quum in uno mundo ornatus hic tam sit mirabilis, innumerabilis, supra infra, dextra sinistra, ante post.

Omnia

Omnia hæc quæ supra & subter sunt, unum esse. Cic. 3. de Orat. 20.

Draco subter, supraque revolvens sese. Cic. 2. de Nat. Deor. 106.

Hoc est supra quam illud. Cic. in Topic. 39.

Nihil supra; elegans locutio, quum quid efferre volumus, ut nihil eo magis elegans aut ornatum inveniri posse dicamus. Ter. Eun. 3. 1. 37. Facete, lepide, laute, nihil supra. Cic. 13. Att. 19. Eos confeci & absolvi, nescio quam bene, sed ita accurate, ut nihil posset supra. V. NIHIL.

Supra pro Ante, vel antea, aut superius: hoc est verbis superioribus. Cic. pro Cecin. 14. Ille quem supra deformavi. Cæs. 5. Bell. Gall. 19. Supra demonstravimus.

Illa polliceor, quæ supra scripsi. Cic. 6. Fam. 10.

Supera, pro Supra, inquit Priscianus lib. 14. & 28. Sic enim antiqui protulerunt, & maxime Cicero,

Torvum draco serpit subter, superaque retorquens. Hactenus Priscianus. Lucret. lib. 1. 429.

Id quod jam supera tibi paulo ostendimus ante.

SUPRADICTUS, a, um. [ὑπερλεγομένος] compositum a Supra. Plin. lib. 10. cap. 63. Supradictorum plerisque fœminæ priores superveniunt. Quidam scribunt Separatim. Hor. 2. Serm. 7. 78.

Adde supradictis quod non levius valeat.

SUPRAPOSITUS, a, um. [ὑπερτιθέμενος] Cic. in Topic. 68. Reliquus est comparationis locus, cujus genus & exemplum suprapositum est. Legitur & disjunctim.

SUPRASCRIPTUS, a, um. [ὑπεργεγραμμένος] Cic. pro Cluenr. 148. Qui eorum? quorum? videlicet qui suprascripti sunt. Sic Cato cap. 112. Quidam malunt sejunctim legere.

SUPREMUS, V. SUPERUS.

SUPUM, vel SUPPUM, antiqui dicebant, quem nunc Supinum dicimus, ex Græco videlicet, pro aspiratione, s ponentes literam. ut quum iidem ὕλας dicunt, & nos Sylvas: item ἕξ, Sex; ἑπτά, Septem. Hujus vocabuli meminit & Lucilius,

Si vero das quod rogas, & si suggerit supus. Festus.

S U R

SURA, æ. f. [γαστροκνημία] Posterior pars cruris, vel tibiæ carnosa quæ tantum homini inesse dicitur: reliqua enim omnia animalia habent crura sine suris. Plaut. Pseud. 4. 7. 80. Suram ubi aspicias, scias cum posse gerere crassas compedes. Cic. 4. Tusc. 47.

—— sura ac pulmonibus sisto. Ex Lucilio.

Tumentes suræ. Hor. Epod. 8. 10.

Teretes suræ. Hor. 2. Carm. 4. 21.

Teretes suræ clementer extantes, sensimque tenuatæ. Lactantius de Opific. Dei, cap. 5.

Sura, pro Toto crure aliquando accipitur. Virg. 1. Æn. 341.

Purpureoque alte suras vincire cothurno.

Evincta suras cothurno. Virg. 7. Ecl. 32.

Decoratam lumine suram erigit. Cic. in Arat. 334.

Suræ, pro Ocreis quibus induuntur suræ. Juven. 16. Sat. 14.

Calceus, & grandes magna ad subsellia suræ.

SURÆ, Populi sunt in India, quos commemorat Plin. lib. 6. cap. 20.

SURCULUS, SURCULACEUS. V. SURUS.

SURDAONES, sunt Populi in Hispania. Plin. lib. 3. cap. 3. Ilerdenses Surdaonum gentis, juxta quos Sicoris.

SURDUS, a, um. Adj. [κωφός] Qui haber aurium meatus obtusos: ab aurium sordibus, quæ in duriticm versæ, marmora aurium dicuntur, nec sinunt audire. Et tam passive quam active dicitur. Nam Surdus, & Qui non audit & Qui non auditur dici potest. Ter. And. 3. 1. 5. Utinam aut hic surdus, aut hæc muta facta sit.

Vocum varietates aut modos noscere non potest surdus. Cic. 2. de Divin. 9.

Æquoribus surdior. Ovid. 13. Met. 804. in cantilena Polyphemi.

Freto surdior. Mare enim non audit precantes. Ovid. 8. Epist. 9.

In re aliqua esse surdum. Cic. 5. Tusc. 116. In illis linguis quas non intelligimus, quæ sunt innumerabiles, surdi profecto sumus.

Ad munera surdus, Qui non movetur muneribus. Ovid. 7. Epist. 27.

Aures surdæ. Ovid. 3. Amor. 7. 61.

Buccina surda, Quæ non auditur. Juven. 7. Sat. 71.

Discrimen figurarum surdum. Plin. lib. 35. cap. 2. Ærei ponuntur clypei, argenteæ facies surdo figurarum discrimine, statuarum capita permutantur, vulgatis jampridem salibus etiam carminum, adeo materias malunt conspici omnes, quam se nosci.

Fluctus surdi. Ovid. 18. Epist. 211.

Fores surdas tundere. Ovid. 1. Amor. 6. 54.

Gratia surda officii. Ovid. 2. de Pont. 6. 32.

Non erit officii gratia surda tui. i. e. Non tacebitur a me gratia officii tui. Favor tuus erga me, intelliget gratitudinem meam. Intelliget se laudari a me.

Herbæ surdæ a Plinio dicuntur, Ignobiles, & quarum nomina sæpe non audiuntur, lib. 22. cap. 2.

Janua tua oranti fit surda. Ovid. 1. Amor. 8. 77.

Ictus surdi. Plin. lib. 19. cap. 1.

Judex surdus. Cic. pro Font. 15. Profecto satis erit id quod dixi antea, non surdum judicem huic muneri atque officio præesse.

Litora surda. Propert. lib. 4. 12. 6.

Locus surdus; In quo vox facile & clare non vagatur. Vitruv. lib. 5.

Mens surda. Ovid. 9. Met. 653. ad finem fabulæ Byblidis.

Nomen surdum, Ignobile, non clarum. Sil. lib. 8. 248.

Posteritas surda. Curt. lib. 5. Nulla erit tam surda posteritas, nulla tam ingrata fama, quæ non in cælum vos debitis laudibus ferat.

Res surdæ. Plin. lib. 20. in proœm.

Saxa surda movere blanditiis. Ovid. 3. Amor. 7. 58.

Verbere surdo cædit hominem mens conscia sceleris. Juven. 13. Sat. 194. V. VERBER.

Vota surda, A diis non exaudita. Perf. 6. Sat. 28.

Surdum, Cujus odor non sentitur. Perf. 6. Sat. 35.

S U R

Ossa inodora dabit, seu spirent cinnama surdum. Surdum, pro Surde. h. e. Oleant & fragrent, aut spirent, & odorem emittant qui vix sentiatur.

Surdus, ad Visum etiam refertur. Plin. lib. 37. cap. 5. Ad hoc quibusdam intercurrit umbra, surdusque fit color, qui improbatur etiam dilutior.

Surdus, cum genitivo. Columel. lib. 3. cap. 10. Idque nobis poëta velut surdis veritatis, indulget dicendo. i. e. Qui veritatem non statim admittimus.

Surdis etiam rerum sua cuique sunt venena, ac minimis quoque. Plin. lib. 24. cap. 1. h. e. Inter res etiam surdas, &c.

Res surdæ. Plin. lib. 20. in proœm. Odia amicitiæque rerum surdarum ac sensu carentium.

SURDE, Adv. Afran. apud Charis. 2. Amentes, quibus animi non sunt integri, surde audiunt.

SURDASTER, tra, trum. [ὑπόκωφος] significat Diminutionem surditatis: non enim est plane surdus is qui Surdaster dicitur, sed est, ut ita dicam, Surdulus. Cic. 5. Tusc. 116. In surditate vero quidnam est mali? Erat surdaster M. Crassus. Sed aliud molestius, quod male audiebat, etiamsi, ut mihi videbatur, injuria.

SURDITAS, ātis. f. [κώφωσις] Cic. in superiori exemplo. conf. Cels. 2. 8. & 6. 7.

SURDIGO, inis. f. Marcell. cap. 9. Surdiginis molestiam pati.

SURDEO, ēre. Eric. Cord. 6. Epigr. 50.

Jugibus obtusæ surdent clamoribus aures.

SURDESCO, ēre. Eugen. Tol. Carm. 5. Surdescunt aures.

SURENA, Parthorum Imperator. V. In dictione LINNACA.

SURENA, Varroni nomen est Conchilii. Vernacula, inquit, ad similitudinem, ut surenæ, pectunculi, ungues. Varro de L. L. 4. 12. Plura de hoc nomine vide apud Turneb. Adverf. 20. 37.

SURGO, surrexi, surrectum, [ἀνίσταμαι, ἐγείρομαι, ἀνορθόω] ēre. neutrum verbum contractum a Surrigo, i. e. Sursum & Rego; proprie significat Erigi. Plaut. Asin. 5. 2. 71. Surge amator. Ter. Eun. 4. 5. 3. Postquam surrexi, neque pes, neque mens satis suum officium facit.

Ille multo ante lucem surrexit. Cic. 2. de Invent. 15.

Ego potissimum surrexi, qui non sum cum iis qui sedeant comparandus. Cic. pro Rosc. Amer. 1.

Surgere e lecto, surgere a mensa, aut ab alio loco. Ter. Adel. 4. 1. 4. Plaut. Pseud. 1. 3. 62. Cic. 3. Verr. Qui auspicato a Chelidone surrexisset.

Surgere de cathedra. Martial. lib. 11. 93.

De cœna surgere. Hor. 2. Serm. 2. 77.

Surgit homo pigre. Ovid. 2. Met. 771.

Surgere sella. Sallust. lib. 5. Hist.

Surgere de sella. Cic. 6. Verr. 147. Quum ad Prætorem in jus adissemus, &c. antequam verbum facerem, de sella surrexit & abiit.

Solio aureo surgit Juppiter. Virg. 10. Æn. 116.

Strato surgere. Virg. 3. Æn. 513.

Surgere ex accusatorum subselliis. Cic. pro Flacc. 21.

E thalamo surgere. Propert. lib. 2. 15. 14.

Toro surgere. Ovid. 9. Met. 701.

De toro surgere. Propert. lib. 2. 26. 24.

Surgere mature. Cic. 4. Verr. 38. Iste postero die mane, cum multo maturius, quam unquam antea surrexisset, judices citari jubet.

Properanter surgere. Sil. lib. 7. 747.

Surgere cubitu. Cato cap. 5.

De nocte surgere. Hor. 1. Epist. 2. 32.

Ad aliquem surgere. Ovid. 13. Met. 2.

Ad dicendum surgere. Cic. 2. de Orat. 316.

Surgere ad respondendum. Cic. pro Cluent. 51. Hic ego cum ad respondendum surrexi, qua cura dii immortales, qua solicitudine animi, quo timore?

Ex humili surgere. Propert. lib. 2. 10. 11.

In arma surgere. Sil. lib. 7. 591.

In hastam surgere. Stat. 1. Achil. 485.

In somnos surgere. Valer. 5. Argon. 695.

Surgitur in somnos, seque ad sua limina flectunt. i. e. Surgunt ut abeant ad dormiendum.

Semel cecidi sciens, ut honestissime surgere possem. Cic. 12. Philip. 24.

Ædificia surgere dicuntur, quum sensim eminent, & in altum attolluntur. Plin. Epist. 266. Multo depressior est ædes eo opere quocum maxime surgit. Virg. 1. Æn. 370.

—— surgentemque novæ Carthaginis arcem.

Æquora surgunt. Virg. 3. Æn. 196.

Aqua surgit in modum tumuli. Ovid. 1. Trist. 10. 20.

Aræ surgunt de cæspite. Sil. lib. 7. 747.

Astra ignea surgunt. Virg. 4. Æn. 352.

Astris surgentibus, Superveniente nocte. Virg. 1. Georg. 441. Servius.

Aurora surgit. Virg. 1. Georg. 446.

Cervus surgens in cornua. Virg. 10. Æn. 725. i. e. Crescens, cornibus eminens. Servius.

Culmi surgentes in segetem. Lucan. lib. 6. 109.

Dies surgens in medium, Accedens proxime ad meridiem. Lucan. lib. 4. 155.

Fontes surgentes, i. e. Scaturientes. V. FONS.

Fruges nitidæ surgunt. Lucret. lib. 1. 253.

Frutex surgit in altitudinem. Columel. lib. 6. cap. 23.

Herbæ surgunt, dum crescunt. Columel. lib. 9. cap. 4. ex Virg. 4. Georg. 12. —— surgentes atterat herbas.

Homo surgere dicitur, quando crescit. Virg. 4. Æn. 274.

Ascanium surgentem, & spes hæredis Iuli Respice. Ibid. 6. 365.

Ignis surgit. Ovid. 4. de Pont. 9. 53.

Iræ altius surgunt. Virg. 10. Æn. 814.

Limina surgunt gradibus. Virg. 1. Æn. 452.

Luna surgens. Tacit. 3. Hist. 23.

Mare surgit. Ovid. 15. Met. 508.
Mellis surgit. Virg. 1 Georg 161.
Mœnia surgunt Virg. 1 Æn 441.
Opus surgit. Propert. lib. 4. 1. 67.
Roma fave, tibi surgit opus.
Pagina surrexit primo versu. Ovid. 1. Amor. 1. 17.
Partes surgentes Tacit. 3. Hist 4.
Pilus surgit. V. SUBURO.
Prælia surgent acerrima Lucan. ad Pison. 193.
Pugna aspera surgit. Virg. 11. Æn. 635.
Regna surgunt. Virg 4. Æn. 47.
Rumor surgit. Tacit. 2. Hist 42.
Sententia surgit animo, Oritur. Virg. 1. Æn. 586. Translatio est corporis ad animum. Servius.
Sol surgens. Virg. 12. Æn. 172.
Telluris in altum surgentis tumulus. Lucan. lib. 3. 375.
Venti surgere dicuntur, quum flare incipiunt. Virg. 3. Æn. 481.
—— & fando surgentes demoror Austros? Idem 3. Æn. 130.
Prosequitur surgens a puppi ventus euntes. Sicut e contrario quando flare desinunt, Ponere ac residere dicuntur.
Vesper surgens. Hor. 2. Carm. 9. 11.
Sensim surrexit virga per glebas. Ovid. 4. Met. 255.
Surgitur, impersonale. Juven. 4. Sat. 144.
Surgitur & misso proceres exire jubentur
Concilio.
Surrexe, pro Surrexisse. Hor. 1. Serm. 9. 73.
—— hunccine solem
Tam nigrum surrexe mihi.
Mane surgendum cras. Hor. 1. Serm. 6. 120.

SURIO, ire. V. SUBO.

SURPICŬLUS, i m. [σπυρίον] Vimen, canistrum, cistellula quæ e scirpis fieri solet. Propert. lib 4. 2. 40.
Surpiculis medio pulvere ferre rosam. Columel. lib. 10. 306.
—— cano jam vimine textum
Surpiculum ferrugineis cumulate hyacinthis. Plaut Capt. 4. 2. 36. Eis ora ego verberabo surpiculis piscariis. Opinor ubique scribendum Scirpiculus per sc. V. SCIRPUS.

SURREGIT, & Sortus, pro Surrexit, & quasi possit fieri Surrectus, frequenter posuit Livius. Paulus ex Festo.

SURREMIT, Sumpsit; Inque manu surremit hastam. Paulus ex Festo.

SURRENTUM, [Συρρεντόν] Campaniæ oppidum, quod alio nomine dicitur Petræ Sirenum. Nunc vulgo *Sorrento*, ut scribit Olivarius in Melam. Plin. lib. 3. cap. 5. Surrentum cum promontorio Minervæ Sirenum quondam sede. De eo & Virg. 5. Æn. 864. De hoc & reliquis Campaniæ locis Plin. lib. 3. cap. 5. & Strabo lib. 5.
Amœnum Surrentum. Hor. 1. Epist. 17. 52.

SURRENTINUS, a, um. Adj. [Συρρεντῖνος] ut, Colles Surrentini. Columel lib 3. cap. 2.
Palmite Surrentino generosi colles. Ovid. 15. Met. 710.
Prætoria Surrentina. Stat. 2. Sylv. 2. 82.
Vina Surrentina. Plin. lib. 23. cap. 1. Hor. 2. Serm. 4. 55.

SURREPO, V. SUBREPO.

SURRIGO, rexi, rectum, [ἐξανίστημι] ĕre. Sursum erigere: quo verbo utuntur rustici, quum tritæ fruges ad ventilandum in areis eriguntur. Virg. 4. Æn. 183.
Tot linguæ, totidem ora sonant, tot surrigit aures. Liv. 7. Romanus mucrone surrecto, quum scuto scutum imum perculisset, &c. V. SUBRIGO.

SURRĬPIO, ripui, reptum, [ὑφαρπάζω, κλέπτω, ὑφαιρέω] ĕre. Latenter rapere, seu suffurari. Plaut. Asin. 5. 2. 35. Surripiam in deliciis pallam quam habet. Idem Pœn. 5. 2. 141. Qui filias dicas tuas, surreptasque esse parvulas Carthagine. Idem Men. 1. 3. 17. Nimio ego hanc periculo surripui hodie meo animo, ab Hippolyta subcingulum. Cato cap 67. In torculario & in cella caveat diligenter nequid olei surripiatur. Martial. 12. 29.
Prætori mappam surripit Hermogenes.
Eripere & surripere. Cic. in Parad. 6. extr. Quanti est æstimanda virtus, quæ nec eripi nec surripi potest: neque naufragio, neque incendio amittitur: nec tempestatum, nec temporum permutatione mutatur?
Surripere per fraudem. Cic. 2. pro Lege Agr. 46. Utrum populus Rom. eum, cui velit, deferat, an is imprudenter populo Rom. per legis fraudem surripiatur.
In vita sibi quenque petere quod pertineat ad usum, non iniquum est, alteri surripere, jus non est. Cic. 3. Off. 42.
Aliquid ex privato surripere. Cic. 2. de Invent. 55.
Surripere alicui operam. Plaut Amph. 1. 3. 25. Clanculum abii a legione: operam hanc surripui tibi h. e. Clam aufugi, ut tibi hanc operam traderem. Idem Casin. 5. 2. 17. Cupio illam operam seni surripere. i. e. Prævenire eum in hac re.
Basia surripere. Catul. ad Juventium, 96. 16.
Diem surripere. Ovid. 4. de Pont. 2. 40. Surripimus diem quum vacamus rei alicui jocosæ, ut dies elabitur.
Crimina sunt oculis surripienda patris. Ovid. 11. Epist. 67. i. e. Cavendum est ne pater hæc rescisçat.
Aliquem captivum ex alicujus custodia surripere. Cic. pro Domo 66.
Surripere se alicui, Distrahere se ab alicujus conspectu. Plaut. Men. 3. 2. 26.
Spatium surripere. Cic. 5. Att. 16. pr. Etsi in ipso itinere & via discedebant publicanorum tabellarii, & eramus in cursu: tamen surripiendum aliquid putavi spatii, ne me immemorem mandati tui putares.
Surripere, aliquando usurpatur pro eo quod est, Per mendacem narrationem aliquid extorquere & quasi furari.
Surpite, pro Surripite. Hor. 2. Serm. 3. 283.
—— unum me surpite morti.
Surpuerat, pro Surripuerat. Hor. 4. Carm. 13. 20.
Quæ spirabat amores,
Quæ me surpuerat mihi. Sic Plaut. Capt. 3. 5. 102. & 5. 4. 14.

SURREPTUS, a, um. [ὑφαρπασθεὶς] Partic. ut, Patma surrepta. Cic. 14. Philipp. 9. Idem 10. Att. 4. Cupivi, inquit, ex senatus consulto surrepto; &c.

SURREPTIO, ōnis. f. [ὑφαρπαγὴ] Ipse surripiendi actus.
Surreptio, Impetratio quæ fit a principe, sive magistratu, per falsam rei narrationem. Chrysol. Serm. 43. Non est nostrum, fratres; inimici est illa surreptio, &c.

SURREPTITIUS, a, um. Adj. [ὑφαρπαστὸς] Quod clam fit, sive factum est & surreptum. Plaut. Curc. 1. 3 49. Inter nos amore utimur semper surreptitio.
Surreptitius puer, Furtim sublatus. Plaut. Men. prol. 68. Atque illic habitat geminus surreptitius.
Surptus, pro Surreptus posuit Plaut. Pœn 4. 2. 80. & 5. 2. 98.
Postulatio surreptitia, Literæ surreptitiæ; Quæ ad falsam alicujus suggestionem concessæ sunt.

SURRŎGO, V. SUBROGO.

SURSUM, Adv. [ἄνω] notæ significationis: Superiorem enim partem vel locum aut regionem denotat. Ter. Adel. 4. 2. 36 Præterito hac recta platea sursum. Plaut Mil. 4. 4. 14. Non tu scis, quum alto ex puteo sursum ad summum descenderis, &c.
Cursitare deorsum sursum. Ter. Eun. 2. 2. 47. Cic. 2. de Nat. Deor. 84.
Ferri sursum. Lucret. lib. 2. 186.
Nares & quod omnis odor ad supera fertur, recte sursum sunt. Cic. 2. de Nat Deor. 141.
Sursum versum aut versus, i. e. Versus superiorem locum, aut partem aëris vel loci. Cic. in Partit. 24. Et idem quasi sursum versus retroque dicatur. Cato de R. R. cap. 32. Vites propages in sulcos sursum vorsum, quoad ejus facere poteris facito uti ducas.

SURUS, i. m. [φρύγανον] Antiquis Palus dicebatur. Festus, Surum dicebant ex quo per diminutionem fit surculus. Ennius,
Unus surus surum ferret, tamen defendere possent. Alii aliter legunt.

SURCŬLUS, i. m. [φρυγανίσκος, ἀκρέμων] est in ramis, Quod simplex oritur, & frondes gerit, quale est præcipue germen annotinum, Græcis autem κλάδος dicitur, detrahiturque interdum & resecatur ab arbore, ad alias rursus producendas. Varr. de R. R. lib. 1. cap. 40. Est altera species ex arbore in arborem inserendi, nuper animadversa in arboribus propinquis. Ex arbore enim, e qua quis vult habere surculum, in eam quam inserere vult, ramulum traducit, & in ejus ramo præciso, ac diffisso implicat, &c. Plin. lib. 10. cap. 2. Senescentem casia thurisque surculis construere nidum. Virg. 2. Georg 87.
Inserere vel serere surculum. Quintil. lib. 6. cap. 3. Cic. 2. de Orat. 278.
Usurpare possessionem amissam surculo defringendo. Cic. 3. de Orat. 108.

SURCŬLA, æ. f. Idem. Apic. 4. 7. & 2. 2. &c.

SURCELLUS, i. m. dimin. Apic. 4. 2.

SURCŬLO, [φρυγανίζω] āre. Surculos ramis vel caudicibus adimere, ut altius crescant, & uberius a terra nutrimentum accipiant. Columel. lib. 5. cap. 9. Atque etiam rigandæ sunt plantæ quum siccitates incesserunt, nec nisi post biennium ferro tangendæ, ac primo surculari debent, ita ut simplex stylus altitudinem maximi scrobis excedat. Legitur & Sarculari.

SURCLO, āre. Surculo connectere & ligare. ut, Decussatim surclare. Apic. 7. 4.

SURCULARIUS, a, um. Adj. [φρυγανιστὸς] Plin. lib. 11. cap. 26. de cicadis, Quidam duo alia genera faciunt earum: surculariam, quæ sit grandior: frumentariam, quam alii avenariam vocant. Apparet enim simul cum frumentis arescentibus. i. e. Quæ in surculis vivit: sive quæ eo tempore apparet quum arbores surculos suos emittunt vel trudunt.
Ager surcularius. Varr. 1. de R. R. cap. 2.

SURCULŌSUS, a, um. Adj. [φρυγανώδης] Quod surculis abundat. Plin. Ramis hyssopi surculosam.

SURCULŌSE, Adv. [φρυγανωδῶς] Per singulos surculos, sensim vel paulatim. Plin. lib 18. cap. 19. Arescit surculose.

SURCULĀRIS, e. [φρυγανοτόκος] Columel. lib. 3. cap. 11. Considerandum est, antequam pastinemus, surcularis necne sit terra: idque facillime exploratur per stirpes quæ sua sponte proveniunt.

SURCULACEUS, a, um. Adj [φρυγανώδης] Quiddam est surculi simile, quod tamen surculus appellari jure possit. Plin. lib. 19. cap. 7. Surculacea in folliculo sunt raphano, sinapi, rapo. Subaud. Semina.

S U S

SUS, [ἄνω] pro Sursum accipitur in compositione, ut, Suspicio.

SUS, suis. c. secundum Priscianum, [σῦς, ὗς, χοῖρος] Porcum & porcam significat. Plin. lib. 8. cap. 5. 1. Sues fere semel anno gignunt. Cic. 5. de Finib. 36. In quibus non corporum solum, ut in suibus, sed etiam animorum.
Anginæ suum. Plin. lib. 8. cap. 51. Obnoxium genus morbis, anginæ maxime & strumæ.
Amica luto sus. Hor. 1. Epist. 2. 26.
Fulmineus sus. Stat. 2. Achil. 410.
Grandinosi sues, *Pourceaux surfemez, Ladres.* Aristoteles, ut quidem vertit Gaza, de Animalibus lib. 8. cap. 21. Grandinosi autem fiunt sues, quorum crura, & collum & armi carne constant humidiore, quibus partibus vel grandines plurimæ innascuntur. Caro dulcior est, si grandines habet paucas: sed si multas, humida valde & insipida est Facile qui grandent cognoscuntur: parte enim linguæ inferiore grandines habentur, et si setam dorso evellas, cruorem in radice pili evulsi videris. Pedibus etiam posterioribus constare non possunt, qui grandent. Carent grandine quum adhuc lactent. Tolluntur grandines tipha, quæ vel in cibatu utilis est.
Horrens. Lucret. lib. 5. 25.

Horridus. Virg. 4. Georg. 407.
Immundi sues. Virg. 1. Æn. 400.
Invalida. V. INVALIDUS.
Ingens. Virg. 3. Æn. 390.
Lætus glande. Virg. 2. Georg. 520.
Lanigera sus. Claud. in lib. de nupt. Honor. & Mar. 183.

Continuo sublime volans, ad mœnia Gallis
Condita, lanigeræ suis ostentantia pellem
Pervenit. Quo in loco nonnulli libri corrupte habent Lanigeris ovis. Est autem periphrasis urbis Mediolani. Sidon. Apollin. Epist. 7. ad Volusianum,

Rura paludicolæ temnis populosa Ravennæ,
Et quæ lanigero de sue nomen habet. Quum enim Gallis consilium foret urbem condere, ferunt effosso solo inventam suem dimidiatim lanatam: a quo portento Mediolanum esse mox nuncupatum.

Lutulenta. Hor. 2. Epist. 2. 75.
Magnorum suum horrentia terga. Virg. 1. Æn. 639.
Sicci terga suis rara pendentia crate. Juven. 11. Sat. 83.
Vulgaris sus, ut opponatur Apro. Plin. lib. 28. cap. 15.
Vulnificus sus. Ovid. 8. Met. 359.
Anima pro sale data est sui. Cic. 2. de Nat. Deor. 160. Sus vero quid habet præter escam? cui quidem ne putresceret, animam ipsam pro sale datam dicit esse Chrysippus.
Docebo sus (ut aiunt) oratorem illum. Cic. 2. de Orat. 233. V. Chiliadas Erasm. Sus Minervam.
Sus Minervam; in proverbio est, ubi quis id docet alterum, cujus ipse inscius est, quam rem in medio, quod aiunt, positam Varro & Euhemarus ineptis mythis involvere maluerunt, quam simpliciter referre. Festus.

SUARIUS, a, um. Adj. ut, Suarius negotiator. Plin. lib. 7. cap. 12. Forum suarium. Ulpian. in l. 1. §. Cura carnis. D. de officio præfecti urbi. Cura carnis omnis, ut justo pretio præbeatur, ad curam præfecturæ pertinet, ideo & forum suarium sub ipsius cura est.

SUARIUS, i. m. Custos suum. Plin. lib. 8. cap. 51. Compertum agnitam vocem suarii furto abactis, mersoque navigio inclinatione lateris unius remeasse.

SUATIM, Adv. [συηκῶς] Suis more. Nonius 1. 190. ex Nigidio: Canatim, suatim, bovatim.

SUINUS, a, um. Adj. [ὑϊκὸς] Quod est suis. Varr. lib. 2. cap. 4. Hic enim conciliator suinæ carnis datur populo. Vetus exemplar habet Suillæ.

SUILLUS, a, um, Adj. [συϊκὸς] dimin. a Suinus. Plin. lib. 8. cap. 52. At in Arabia suillum genus non vivit in ullo genere. Liv. 22. Ex suillo, ovillo, caprino grege, &c.
Genus suillum invisum Veneri prodiderunt poëtæ, ob interfectum ab apro Adonim, quem diligebat Dea. Quidam autem quod immundissimi sint sues ex omni mansueto pecore, & ardentissimæ libidinis, ita, ut opprobrium mulieribus inde tractum sit, cum subare, & subire dicuntur. Festus.
Grex suillus. Liv. 22. 10.
Pecus suillum. Columel. 7. 9.

SUILE, is. n. [συκοσία] Stabulum suum. Columel. lib. 7. cap. 9. ad finem, Diligens autem porculator frequenter suile converrat, & sæpius haras. V. HARA.

SUSA, æ. f. & SUSA, orum. n. [Σοῦσα] Urbs & metropolis Persidis in Susia quæ Persiæ est pars: a Suso fluvio sic vocata. Propert. lib. 2. 13. 1.

Nota tot Achæmeniis armantur Susa sagittis,
Spicula quot nostro pectore fixit amor. Hæc Urbs (ut scribit Plin. lib. 6. cap. 27.) a Dario Hystaspis filio condita fuit. Ibi fuit regia Cyri, lapide candido & vario, columnis aureis & lacunaribus, gemmisque distincta, cœli continens simulachrum, stellis micantibus insignitum, & incredibilia multa. Ibi Assuerus convivium maximis divitiis & deliciis copiosum celebravit.

Pharetrata Susa. Claud. de Bell. Gildon. 33.

SUSIS, ĭdis. patronym. f. Sidon. 7. Epist. 17. 7.

Elapsus regi truculento Susidis oræ.

SUSIĀNA, æ, vel SUSIĀNE, es. f. [Σουσιανή] Regio in Perside. Plin. lib. 6. cap. 27. Susianem ab Elymaide discerminat amnis Eulæus, ortus in Medis: medioque spatio cuniculo conditus, ac rursus exortus per Mesobatenen lapsus: circuit arcem Susorum ac Dianæ templum augustissimum illis gentibus.

SUSIĀNI, orum. m. (Σούσιοι) Qui Susianen incolunt. Plin. lib. 6. cap. 27. Susianis Orientem versus junguntur Cossæi latrones.

SUSINUS, a, um. Adj. [σούσινος] Quod ex susis sive liliis factum est, unde & urbem Persidis a liliis, quorum ibi magna est copia, nomen habere scribit Stephanus. Susa enim Persæ vocant Lilia. Hinc Oleum susinum. Plin. lib. 13. cap. 1. Susinum tenuissimum omnium est. Constat ex liliis, balano, calamo, &c.

SUSINATUS, a, um. Idem. ut, Oleum susinatum. Marcell. Empir. cap. 7.

SUSCIO, [ἴσημι] ire. Idem quod Scire. Plaut. Men. 2. 3. 58. Eho Messenio accede huc. MES. quid negotii est susciri? Alii legunt Scire vis.

SUSCIPIO, ēpi, eptum, [δέχομαι, ἀναδέχομαι, ὑποδέχομαι, παραδέχομαι, ἐπιβαίρω, ἀντιλαμβάνω] ĕre. a Susum vel Sursum; quasi Sursum capere.
Suscipere, tam ad animum, quam ad corpus refertur. ut, Suscepi onus, Suscepi voluptatem, Suscepi curam. Variisque nominibus jungitur, & significat Capere.
Actiones periculosas suscipere. Cic. 1. Off. 8.
Æs alienum amicorum suscipere. Cic. 2. Off. 55. Qui suis facultatibus, aut captos a prædonibus redimunt, aut æs alienum suscipiunt amicorum.
Aliquem suscipere & tueri: h. e. Amplecti & defendere. Cic. 16. Fam. 11. Ego autem Varroni quem cum amantissimum mei cognovi, tum etiam valde tui studiosum, diligentissime commendavi, ut & valetudinis tuæ rationem haberet, & navigationis, & totum te susciperet ac tueretur.
Auctoritatem. Cic. pro Cæl. 37. Redeo nunc ad te Cæli vicissim: ac mihi auctoritatem patriam, severitatemque suscipio.
Auctoritatem in Repub. Cic. 7. Verr. 151. Verres ille vetus proditor Consulis, translator quæsturæ, aversor pecuniæ publicæ, tantum sibi auctoritatis in Rep. suscepit.
In amicitiam suscipere. Liv. 7.
Bellum. Cic. 2. de Legib. 34. Sequitur enim de jure belli, in quo & suscipiendo & gerendo, & deponendo, jus ut plurimum valet. Idem 2. de Divin. Non suscepisset bellum civile Cæsar.
Bellum suscipitur cum gente feroci. Ovid. 14. Met. 451.
Casum suscipere. Cic. 1. de Finib. 68. Nec tamen sua superiora illa tam magna nec tam præclara ducebat, quam illum ultimum casum, quem propter fidem constantiamque susceperat.
Causam alicujus. Cic. 2. Verr. 51. Suscipe causam judiciorum, suscipe causam severitatis, integritatis, fidei, religionis, suscipe causam Senatus, ut is hoc judicio probatus, cum Pop. Rom. & in laude & in gratia esse possit.
Causam contra aliquem suscipere. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Causam suscipere mandati. Ovid. 2. de Pont. 2. 45.
Cicatrices pectore adverso suscipere. Quintil. lib. 2. cap. 15.
In civitatem suscipi, Civem fieri, & inter cives numerari, aut civitate donari. Cic. 2. de Legib. 5. Ego mehercule & illi & omnibus municipibus duas esse censeo patrias: unam naturæ, alteram civitatis: ut ille Cato quum esset Tusculi natus, in populi Rom. civitatem susceptus est.
Cogitationem de re aliqua, i. e. Cogitare. Cic. 9. Att. 8. De his rebus rogo vos ut cogitationem suscipiatis, i. e. Cogitetis. Idem 2. Philipp. 51. Attende enim paulisper, & cogitationem sobrii ad punctum temporis suscipe.
Cogitationem quidnam sit agendum. Cic. 14. Att. 22. Quæris ut suscipiam cogitationem quidnam istis agendum putem.
Consilium. Plin. Epist. 22.
Consuetudo suscipit. Cic. 2. de Nat. Deor. 62. Suscepit autem vita hominum, consuetudoque communis, ut beneficiis excellentes viros in cælum fama ac voluntate tollerent.
Consulatum. Plin. in Paneg. 130.
Constantiam. Cic. 3. Att.
Crimen aliquod suscipere, Agnoscere, confiteri. Cic. pro Rabir. 28. Ego autem, si mihi esset integrum, susciperem crimen hoc, agnoscerem, confiterer.
Crimen suscipere, vel suscipere crimen defensione. Plin. Epist. 190. Crimenque quasi in medio relictum, defensione suscipiunt. Cic. pro Syll. 68. Neque enim istorum facinorum tantorum, tam atrocium crimen Judices P. Syllæ persona suscipit.
Crimen culpæ suscipere. Cic. 7. Verr. 104. Tibi uni parcam, & totius istius culpæ crimen vituperationemque inconstantiæ potius suscipiam, quam aut in te sim crudelis, aut tot tam graves testes vivos incolumesque esse patiar.
Culpam. Cic. pro Cluent. 133. Cæterique hujuscemodi ordinis non fecerunt idem quod nunc Cluentius, ut aliquid culpæ suscipere se putarent recusando, sed apertissime repugnarunt.
Curam. Columel. lib. 2. in præf. Ut ne lanificii quidem curam suscipere dignentur, &c.
Curam & cogitationem alicujus rei suscipere. Cic. 8. Att. 24.
Curationem & quasi dispensationem regiam suscepisset. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Cursum tenere, quem a prima ætate susceperis. Cic. pro Planc. 52.
Defensionem. Cic. 5. Fam. 8. Quæ a me suscepta defensio est te absente dignitatis tuæ, in ea jam ego non solum amicitiæ nostræ, sed etiam constantiæ meæ causa permanebo.
Errorem & superstitionem suscipere. Cic. 2. de Divin. 83.
Executionem ejus negotii libens suscepit. Tacit. 3. Ann. 31.
Exercitationem. Cic. 1. de Fin. 32. Quis nostrum exercitationem ullam corporis suscipit laboriosam, nisi ut aliquid ex ea commodi consequatur?
Exilium, Pati. Cic. Anteq. iret in exil. 21. Neque enim mors miseranda est quæ ob Remp. capitur, neque exilium turpe quod virtute suscipitur.
Facinus in se. Cic. pro Cluent. 170. Quo tandem Habitus metu adductus, tantum in se facinus suscipere conatus est? i. e. Admittere.
Fidem. Plin. Epist. 220. Quas partes impleturum te secundum susceptam fidem confido. i. e. Secundum quod promisisti.
Fraudem suscipere. Cic. in Pison. 43.
Imperium suscipere. Ovid. 4. de Pont. 9. 60.
Inimicitias suscipere. Cic. 1. Off. 28. Nam aut inimicitias, aut laborem, aut sumptus suscipere nolunt. Ter. Hec. 2. 1. 34. Cum puella anum suscepisse inimicitias non pudet?
Inimicitias propter alicujus salutem suscipere. Cic. de Arusp. Resp. 7.
Inimicum aliquem suscipere. Cic. ad Brut. 17. Qui valentissimum Antonium suscipere pro Rep. non dubitavit inimicum?
Iniquitatem. Cic. in Parad. Hereditatis spes, quid iniquitatis in serviendo non suscipit?
Invidiam & odium. Cic. 1. de Invent. 4. Quibus rebus tantum odii atque invidiæ suscepit eloquentia, ut homines ingeniosissimi, quasi ex aliqua turbida tempestate in portum, sic ex seditiosa & tumultuosa vita se in studium aliquod traderent quietum.
Iter. Cic. 4. Att. 14. Iter Asiaticum puto tibi suscipiendum fuisse.
Judicium suscipere. Ulpian. in l. 1. §. Apud Julianum. D. Depositi.
Laborem aliquem. Lucret. lib. 3. 567.
Labores & dolorem pro patria. Cic. 1. de Finib. 24. Sed ut omittam pericula, labores, dolorem etiam, quem optimus quisque pro patria & pro suis suscipit, ut non modo nullam captet, sed etiam prætereat omnes voluptates, dolores denique quosvis suscipere malit quam deserere ullam officii partem.
Laborem & periculum pro salute alicujus suscipere. Cic. pro Muren. 76.
Legationem. Cic. 12. Philipp. 5. Admirabantur boni viri, accusabant amici, quod spe pacis legationem suscepissem.

Liberos

Liberos suscipere, Procreare. Cic. 5. Verr. 161. Susceperas enim liberos non solum tibi sed etiam patriæ. Idem 7. Verr. 122. Qui a parentibus ipe nostri imperii, nostræque æquitatis suscepti, educatique sunt.

Liberos ex cujuspiam filia suscipere. Cic. 3. Philipp. 17.

Maculam imperio. Cic. pro Font. 26. Magna mehercule causa Judices absolutionis cum cæteris causis hæc est, nequa insignis huic imperio macula atque ignominia suscipiatur.

Mandatum suscipere. Caius in l. Si quis alicui. §. Qui suscepit. D. Mandati vel contra.

Membra collapsa famulæ suscipiunt. Virg. 4. Æn. 391.

Miseriam voluntariam. Cic. 3. Tusc. 32. Si vero ne futurum quidem sit, frustra suscipi miseriam voluntariam.

Munera suscipere sanguinei Martis. Ovid. Rem. Amor. 154.

Negotium sine mora suscipere. Cic. 3. in Catil. 5.

Multum negotii. Cic 5. Verr. 1.

Negotia atque controversias alicujus. Cic. pro Cecin. 13. Et 12. Att. 20. Quod ad Tironem de Terentia scribis, obsecro te mi Attice suscipe totum negotium.

Objurgationem. Cic. 4. Att. 15.

Odium alicujus. Cic. 6. Att. 1. In quo, ut audio magnum odium Pompeii suscepistis.

Offensas in eligendo aliquo. Plin. Epist. 42.

Officia & partes pro aliquo. Cic. 3. Fam. 10.

Onus. Cic. 3. Off. 6. Suscepisti onus præterea grave, & Athenarum, & Cratippi.

Onus atque munus suscipere & profiteri. Cic. 1. de Orat. 116.

Suscipis onus officii, quod te putas sustinere posse: quod minime videtur grave iis qui minime ipsi leves sunt. Cic. pro Rosc. Amer. 112.

Onus urbis susceperat una domus. Ovid. 2. Fast. 197.

Opus censorium objurgandis moribus. Columel. lib. 12. in Procem.

Parricidium. Cic. pro Cluent. 32. Cæteri non videntur in singulis hominibus multa parricidia suscipere posse: Oppianicus inventus est qui in uno corpore plures necaret.

Partes. Cic. 3. Att. 21. Intelligoque multas partes meæ salutis & suscipere, & posse sustinere, neque ut ita facias rogandum esse.

Patrocinium rei alicujus, h. e. Eam defendendam. Cic. 3. de Orat. 60. Ex illis autem quæ remanent, ea philosophia quæ suscepit patrocinium voluptatis, etsi cui vera videatur, procul abest tamen ab eo viro quem quærimus.

Periculum pro salute alicujus. Cic. pro Muren. 76. Istuc me rogari oportet abs te, an te potius a me, ut pro mea salute laborem, periculumque suscipias.

Personam viri boni, Simulare. Cic. pro Cluent. 100. Irridebatur hæc illius reconciliatio, & persona viri boni suscepta.

Pœnam dignam scelere. Cic. pro Lege Manil. 7. Non modo adhuc pœnam nullam suo dignam scelere suscepit, sed ab illo tempore annum jam tertium & vigesimum regnat.

Profectionem. Cic. ad Quir. post red. 1. Sin & ea quæ ante gesseram, conservandæ civitatis causa gessissem, & illam miseram profectionem vestræ salutis gratia suscepissem, &c.

Res aliquas sibi gloriæ causa suscipere. Cic. pro Flacc. 13. Quod vereor ne Lælius ex his rebus, quas sibi suscepit gloriæ causa, putet aliquid oratione mea sermonis in sese aut invidiæ esse quæsitum.

Reipub. suscipi. Cic. ad Brut. 14. Quod ipsum, si Rempub. cui susceptus es respicis tibi jam jamque faciendum est.

Sceleris aliquid suscipere. Catull. 85. 4.

Scelus in se suscipere, idem significat quod Admittere in se facinus. Cic. 11. Philipp. Miserior igitur qui suscipit in se scelus, quam is qui alterius facinus subire cogitur.

Sermones suscipere. Quintil. lib. 2. cap. 15.

Turpitudinem suscipere. Cic. 3. Philipp. Quod reliquum est, non est tertium: sed postremum omnium, maximam turpitudinem suscipere cupiditate vitæ.

Quod turpissime susceperas, perseverare & transigere non potuisti. Cic. pro Quint. 76.

Vigilias discendi causa. Cic. 5. de Fin. Qui etiam nunc agendi aliquid dicendique causa prope contra naturam vigilias suscipere soleamus.

Vindictam suscipere. Ovid. 4. de Ponto 6. 33.

Voluntatem hanc suscepi diis immortalibus ducibus. Cic. 3. in Catil. 22.

Vota publica suscipere pro aliquo. Ovid. 7. Met. 450.

Vota suscipere deo pro re aliqua vel pro aliquo, Vovere. Plin. in Epist. 252. Solennia vota pro incolumitate tua, qua publica salus continetur, & suscepimus domine pariter, & solvimus, precati deos. Liv. 27. Deos deasque precabantur ut illis faustum iter, fœlixque pugna, matura ex hostibus victoria esset, & damnarentur ipsi votorum quæ pro iis suscepissent.

Suscipere, pro Excipere, & in vicem respondendi succedere. Virg. 6. Æn. 723.

> Dicam equidem, nec te suspensum nate tenebo
> Suscipit Anchises: atque ordine singula pandit.

Suscipi in lucem, pro Nasci. Cic. de Arusp. Resp. Eodem enim tempore, & suscipimur in lucem, & hoc cælesti spiritu augemur.

De fonte suscipere infantulum, i. e. Pro infantulo in Baptismo spondere, apud Scriptores Ecclesiast. V. Vict. Uticens. de Persecut. Vandal. & Gregor. Pap. 4. Dial. 32.

Suscipiendus, a, um. Partic. [δεκτέος] ut, Sacra solennia suscipienda. Lucret. lib. 5. 1162.

Susceptus, a, um. [δεδεγμένος] aliud Partic. ut, Fames urbi suscepta. Claud. 1. in Eutrop. 401.

Macula suscepta. Cic. pro Lege Manil. 7. Delenda vobis est illa macula, Mithridatico bello superiore suscepta.

Negotium susceptum transigere. Cic. pro Quint. 76.

Pœnam sempiternam sustinerem mea voluntate susceptam. Cic. Post red. ad Quir. 1.

Soboles suscepta mihi de te. Virg. 4. Æn. 327.

Voluntas suscepta. Cic. 2. de Fin. Sed te, ut dignum est, tua erga me & erga philosophiam voluntate, ab adolescentulo suscepta, fac ut Metrodori tueare liberos.

Susceptus in Codice ponitur pro Cliente, quod in Patroni tutelam suscipiatur. V. etiam Ammian. 17. 20. & Serv. ad 6. Æn. 609.

Susceptum, i. n. [δεδεγμένον] Ovid. 11. Met. 200.

> —— susceptaque magna labore
> Crescere difficili. h. e. Incepta grandia

Susceptio, ônis. f. [ὑποδοχὴ, ὑπόδεξια, ἀντίληψις] Cic. 3. de Fin. 32. Sic ea quæ proficiscuntur a virtute, susceptione prima, non perfectione recta sunt judicanda.

Causæ susceptio. Cic. pro Muren. 1. Et quoniam in hoc officio studium meæ defensionis ab accusatoribus, atque etiam ipsa susceptio causæ reprehensa est, ante quam pro L. Murena dicere institutum, pro meipso pauca dicam.

Susceptor, ōris. m. est, Qui lusoribus domi suæ ludendi dat locum: qui suscepit. Ulpian. in l. j. De aleatoribus. Item notandum, quod Prætor susceptorem verberatum quidem, & damnum passum, ubicunque & quandocunque non vindicat.

Susceptores etiam sunt, Qui annonis & tributis ærarii recipiendis præpositi sunt. V. tit. C. de suscept. & Liv. 8. 3. & Ascon. Pæd. p. 97. Item simpliciter, Qui suscipit. Justin. 8. 3. 8. Susceptores solicitare, i. e. Homines quærere, qui opera facienda conducunt.

Susceptibilis, e. Adj. Saresb. Policr. 3. 2. An omnia susceptibilia contrariorum.

Suscepto, āre. frequent. Suscipere. Apul. 2. Met. 128. Vicariam pro me lanternam susceptavit.

Suscito, [ἐγείρω, ἀνακινέω, ζωγρέω, ἀναζάω,] āre. Plaut. Mostel. 2. 1. 25. Quis istic dormit? PHIL. Callidates. T. suscita istum, Delphium.

Suscitare somno, e somno. Cic. 4. Tusc. 43. Noctu ambulabat in publico Themistocles, quod somnum capere non posset, quærentibusque respondebat, Milriadis trophæis se etiam somno suscitari. Plaut. Mil. 3. 1. 95.

E quiete suscitare aliquem. Catul. ad Gell. 78. 4.

Suscitare, Impellere, incitare. Virg. 12. Æn. 108.

> Æneas acuit Martem, & se suscitat ira. Idem. 5. 454.
> Acrior ad pugnam redit, & vim suscitat ira.

Aliquem suscitare ad suum officium, Adhortari. Plaut. Rud. 4. 2. 17.

Aliquem suscitare in prælia. Virg. 11. Æn. 728.

Bellum civile suscitare. Cic. 11. Fam. 3.

Crepitum suscitare pede. Propert. lib. 2. 4. 4.

Ignes extinctos suscitare, Amores remissos accendere. Ovid. 3. de Arte Am. 597.

Ignes sopitos suscitare. Virg. 5. Æn. 743.

Pœnas suscitare alicui. Virg. 4. Georg. 456.

Rationem novam qui suscitant, veteres majorum obterunt laudes. Cic. Anteq. iret in exil. 15.

Sententias fictas suscitare, Commovere. Cic. 1. de Divin. 13. Qui sui quæstus causa fictas suscitant sententias. Ex Ennio.

Testem contra aliquem suscitare. Cic. pro Rosc. Com. 36.

Urbes attonitas suscitat. Valer. 3. Argon. 209.

Suscitabŭlum, i. n. Quod alios suscitat. Varro,

> Phœnicis adsum vocis suscitabulum,
> Cantantiumque gallus gallinaceus.

Quibus versibus argutus quidam & canorus, se alios ad cantum suscitare jactat, ac cantantium se gallum gallinaceum dicit, quod galli suo cantu totum diem lacessunt: se quoque idem esse Phœnicis vocis suscitabulum. Est enim, ut e Plinio & Lactantio constat, Phœnicis modulatissimus cantus: etsi pro Phœnice Turnebus legit etiam Fornicis, ut meretricularum blandæ & melleæ voces intelligantur, versu tamen claudicante.

Suscitamen, ĭnis. n. Idem. Apul. 1. Met.

Suscitatio, ōnis. f. Tertull. de Carne Christi, 23. Ecce hic positus est in ruinam & suscitationem multorum in Israel.

Suscitator, ōris. m. Tertull. adv. Prax. 28. Si Christus, qui est mortuus, Pater est: alius erit suscitator, quam Pater mortuus.

Litterarum sepultarum suscitator. Sidon. 8. 2.

Susia, Regio in Perside. V. SUSA.

Sussana, [Σουσιανὴ] Provincia Asiæ, (ut lib. 6. cap. 3. refert Ptolemæus) quæ a Septentrione terminatur Assyria, ab Occasu Babyloniæ adjacet, ab Oriente habet Persidem, a Meridie partem Persici sinus. Cujus civitates insignes Trajania & Susa. V. SUSA.

Susinus, V. SUSA.

Suspecto, āre. V. SUSPICIO.

Suspectus, a Suspicor venit, & a Suspicio. Paulus ex Festo.

Suspendeo, di, sum, [ἐπικρέμαμαι] ēre. Supra pendere. Columel. lib. 4. cap. 26. Sæpe enim notavi per imprudentiam rusticos subjicere jugo palmam, & ita colligare, ut solo vimine suspendeat. Legitur & Suppendeat.

Suspendo, di, sum, [ἀνακρίμνημι, ἀείρω, αἰωρέω, αἰνείζω, ἀνάπτω, ἀπαιωρέω, ἐξάπτω, διαρτάω, κρεμάω, παρακρεμάω] ĕre. Aliquid sursum ligare, & vincire ut pendeat. Columel. lib. 7. cap. 10. Deinde scissas taleas ferularum lineo funiculo religant, & ita collo suspendunt, ut strumæ ferulis contingantur.

Suspendere ex cervice. Plin. lib. 11. cap. 28.

Ædificium suspendere. Cic. in Topic. 22. Non enim ejus vitio qui demolitus est, damnum factum est, sed ejus operis & vitio quod sta ædificatum est ut suspendi non possit.

Castra suspendunt saxis præruptis, Castra locant sive metantur in vertice Alpium. Sil. lib. 3. 556.

Littora suspendere vomere, Arare littora. Stat. 4. Theb. 118.

Nidum tignis suspendit hirundo. Virg. 4. Georg. 307.

Tellurem suspendere tenui sulco. Virg. 1. Æn. 68.

Vestimenta suspendere. Hor. 1. Carm. 5. 15.

Suspendere, aliquando est Suspendendo strangulare. Cic. 13. Att. 38. Ita nuntiat Brutus illum ad bonos viros εὐαγγέλια, sed ubi eos? nisi forte se suspendit.

Suspendere se e fico. Quintil. lib. 6. cap. 3.

Suspendere de ficu. Cic. 1. de Orat. 278. Quum familiaris quidam quere-

quereretur, quod diceret uxorem suam suspendisse se de ficu: Amabo te, inquit, da mihi ex ista arbore quos seram surculos.

Suspendere in arbore. Cic. 5. Verr. 57. Hominem corripi ac suspendi jussit in oleastro quodam.

In furcas suspendere. Ulpianus in l. Sacrilegii. §. j. D. Ad legem Juliam peculatus, Et scio multos etiam ad bestias damnasse sacrilegos, nonnullos & vivos exussisse, alios vero in furcas suspendisse.

Suspendere rem aliquam, Differre, prorogare. Liv. 39. Movit aliquantum oratio regis legatos, itaque medio responso rem suspenderunt.

Fletum suspendere, Lacrymas continere. Ovid. 4. Fast. 849.

Suspendere de paxillo, translatione a suppellectile ducta; quam suspendere ubi emimus domi solemus, significat apud Varronem Patare: ut cum Zenonem dicit novam instituisse sectam, proinde quasi ejus secta sit philosophiæ supellex quædam. Ejus verba sunt, Ubi dicatur primus Zeno novam hæresim novo paxillo suspendisse. Turnebus.

Suspendere, Cohibere, sistere. Plin. lib. 28. cap. 7. Misto præterea ovorum candido liquore, madidaque lana frontibus impositum fluxiones oculorum suspendit.

Suspendere aliquem, pro Incertum reddere. Plin. 2. Epist. ult. Diu miseram expectatione suspendit.

Suspendere, Ducere, suspensum habere. Suet. in Tiber. cap. 24. Nunc precantem Senatum, & procumbentem sibi ad genua, ambiguis responsis & callida cunctatione suspendens.

Suspendere animos expectatione. Curt. lib. 9.

Naso adunco suspendere aliquem. V. ADUNCUS.

Suspendere spiritum, pro Mediocriter vel paululum quiescere inter legendum, subsistere. Quintil. de lectione loquens, Sciat puer ubi suspendere spiritum debeat, quo loco versum distinguere, ubi claudatur sensus, ubi incipiat.

SUSPENSUS, a, um. [ἀνακρεμασθεὶς, μετέωρος] Partic. Cic. 2. Tusc. 67. Vel equi Pelopis illi Neptuni, qui per undas currus suspensos rapuisse dicuntur, excipient te.

Suspensus reste, manibus se demisit. Liv. 8. 16.

Alis leviter suspensis. V. LENIS.

Aulæa suspensa. Hor. 2. Serm. 8. 54.

Populus suspensus. Sen. Troad. 12.

Lachrymæ suspensæ oculis. Ovid. ad Liv. 114.

Lachrymæ diu suspensæ per ora fluxere. Ovid. 1. Amor. 7. 58.

Volatus suspensus. Stat. 3. Theb. 463.

Suspensus, [αἰωρούμενος] Incertus, dubius. Virg. 6. Æn. 722.

Dicam equidem, nec te suspensum nate tenebo. Idem 2. Æn. 114.

Suspensus expectatione novarum rerum. Cic. 15. Fam. 1. His rebus allatis, etsi intelligebam socios infirme animatos esse, & novarum rerum expectatione suspensos, sperabam tamen eos, ad quos jam accesseram, quique nostram consuetudinem, integritatemque perspexerant, amiciores pop. Rom. esse factos.

Suspensus explicatione, Propter explicationem sive solutionem nodi Gordiani. Curt. lib. 3.

Detinere aliquem suspensum. Cic. 10. Att. 1.

Animus suspensus, Solicitus. Cic. 2. Att. 18. Accepi aliquot epistolas tuas, ex quibus intellexi quam suspenso animo & solicito scire averes quid esset novi.

Animus occupatus & suspensus. Cic. 1. de Orat. 239.

Suspensus animi. Liv. lib. 8. Inter spem metumque suspensos animi habetis.

Civitatem solicitam mihi suspicione, suspensam metu, &c. Cic. 1. de Lege Agrar. 23.

Expectatio vestra ne diutius oratione mea suspensa teneatur. Cic. pro Cluent. 8.

Gaudia suspensa. Claud. Cons. Prob. & Olyb. 234.

Manu suspensa scribere, pro Dubitanter. Plin. Epist. 98.

Mentem suspensam pertentant vicissim gaudia. Virg. 5. Æn. 827.

Rationes habere suspensas. Cic. 5. Fam. 13.

Sors suspensa dubio metu. Stat. 1. Theb. 195.

Verba media & suspensa. Quintil. Declam. 18.

Verba suspensa & obscura. Tacit. 1. Ann. 11.

Vultus incertus & suspensus. Cic. pro Cluent. 54.

In suspenso relinquere. V. IN præpositionem.

Suspensus, Levis, inquietus, intranquillus, ut, Somnus suspensus, In quo mens est semper dubia, & curis fatigata: cui contrarium est Profundus. Cic. 1. Tuscul.

Mater te appello, tu quæ curam somno suspenso levas. Ex poeta.

Auribus suspensis bibere, Diligenter audire. Propert. lib. 3. 6. 8.

Bona suspensa dixit Seneca, Quæ vænalia pendent in tabula proscripta, ut Tranquill. Claud. cap. 9. Lege prædiatoria in vacuum penderit. Senecæ verba sunt lib. de Beneficiis 3. Et suspensis amici bonis libellum dejicio, creditoribus ejus me obligaturus. Turnebus.

Gradu ire suspenso, Placido & silenti. Ter. Phorm. 5. 6. 27.

Gradus suspensus digitis. Ovid. 1. Fast. 426.

Suspensa mola olivam frangito. Columel. lib. 12. cap. 52. Suspensa mola, i. e. Non vehementer, & toto pondere conterente quod subditum est.

Pastinatum suspensissimum, In quo humus non pavicula aut cylindro, sed ne etiam pedum vestigiis conculcata apparet, ut radicibus seminum molliter cedere possit. Columel. lib. 3. cap. 13.

Suspenso poplite leviter transire. Stat. 5. Sylv. 4. 19.

Terra suspensa, Non conculcata, leviter tantum mota. Columel. lib. 11. cap. 3.

SUSPENSE, Adv. Compar. August. Confess. 10. 34. Quia suspensius incideram.

SUSPENSŪRA, æ. f. Senec. Epist. 91. Ut suspensuras balnearum, & impressos parietibus tubos per quos circumfunderetur calor.

SUSPENSIO, ōnis. f. [αἰώρησις] Incertitudo. Hirt. Bell. Afric. 48. Exercitus ejus magis suspensione animi ante adventum Jubæ commovebatur. Vitruv. 5. 10. Flamma pervagabitur sub suspensione.

SUSPENDIUM, i. n. Suspensio. Suet. in August. cap. 65. Suspendio vitam finivit. Plaut. Aul. 1. 1. 11. Utinam me divi adaxint ad suspendium: potius quidem, quam hoc pacto apud te serviam. Cic. 5. Verr. 129. Non inquam perpeterere, ut homines injuriæ tuæ remedium morte ac suspendio quærerent, nisi, &c. Martial. lib. 1. 116.

Jam suspendia sæva cogitabas.

SUSPENDIŌSUS, a, um. Adj. Qui suspensus est laqueo. Plin lib. 28. cap. 4. Cardinibus ostiorum aceto affusis, lutum fronti illitum, capitis dolorem sedare: item laqueum suspendiosi circundatum temporibus. l. 11. D. de iis qui not. infam.

SUSPICIO, exi, ectum, [ἀναβλέπω] ĕre. Sursum aspicere. Virg. 1. Æn. 442.

Æneas ait, & fastigia suspicit urbis. Cic. 1. Tusc. 63. Et astra suspeximus, tum ea quæ sunt infixa certis locis, tum illa non re, sed vocabulo errantia.

Suspicere in cælum. Cic. in Somn. Scip. 1.

Suspicere & circumspicere. Cic. 2. de Divin. 72.

Suspicere aliquem, Admirari & venerari, quasi supra nos aspiciamus illum esse collocatum quem admiramur. Cic. 2. Off. 23. Si cujus virtutem suspiciunt, quemque dignum fortuna quam amplissima putant.

Eloquentia, quam suspicerent omnes, quam admirarentur, quam se assequi posse diffiderent. Cic. in Orat. 97.

Honores & præmia suspicere. Cic. 10. Fam 9.

SUSPICIENS, entis. Partic. ut,

Suspiciens bucula cælum. Virg. 1. Georg. 375.

Deos cælumque suspiciens. Tacit. Germ. 10. 2.

Lunam altam suspiciens. Virg. 9. Æn. 403.

Suspiciens, Suspectum habens. Sallust. in Jugurtha cap. 70. Per idem tempus Bomilcar, cujus impulsu Jugurtha deditionem, quam metu deseruit incœperat, suspectus regi, & ipse eum suspiciens, novas res cupere, ad perniciem ejus dolum quærere. Nonius.

SUSPECTUS, ûs. m. [ἀνάβλεψις] Plin. lib. 37. cap. 9. Hoc & minime probatur, quando præcellens debet esse in suspectu, velut ex carbunculo refulgens quidam in purpura leviter roseus nitor.

Aspectu & suspectu refulgens. Plin. lib. 9. cap. 38. h. e. Si sursum conspiciatur, & in aerem quid dicitur.

Suspectu vasto turris. Virg. 9. Æn. 530.

Suspectus, Altitudo. Virg. 6. Æn. 579.

Quantus ad ætherium cæli suspectus Olympum.

Suspectus, pro Admiratione. Senec. de Benef. lib. 2. cap. 29. Videndum est quid maxime faciat ingratos: aut nimius sui suspectus, & insitum mortalitati vitium se suaque mirandi, aut aviditas, aut invidia.

Honorum suspectus. Ovid. 5. Fast. 21.

SUSPECTUS, a, um. Adj. [ὕποπτος, ὑπόψιος] De quo est suspicio. Ter. Hec. 3. 3. 38. Scio nemini aliter suspectum fore. Cic. 13. Fam. 25. Postea quam ex literis illius cognovi tibi eum falso suspectum fuisse, &c.

Criminum capitalium suspectus. Tacit. 3. Ann. 60.

Spei suspectus. Tacit. 3. Ann. 29.

Habere suspectum aliquid. Virg. 4. Æn. 97.

Videre se aliquibus suspectum. Cic. 1. in Catil. 17.

Super aliquo scelere suspectus. Sallust. in Jugurth.

In aliqua virgine suspectus. Sueton. de Clar. Gramm. 16.

Suspectus cum ablativo: ut, Suspecta incestu. Plin. de Viris illust. Curt. lib. 8. In Calisthenem olim contumacia suspectum pervicacioris iræ fuit.

Suspectum est hoc mihi. Martial. lib. 2. 12. Cic. 4. Att. Et si quæris, omnia mihi sunt suspecta.

Arva suspecta linquimus. Virg. 3. Æn. 550.

Dona suspecta. Virg. 2. Æn. 26.

Facultates suspectæ. Paulus in l. quidem. D. ad SC. Velleian.

Fides suspecta. Stat. 5. Sylv. 2. 40.

Locus suspectus, pro Alto & clivoso. Plin. Epist. 311. Est tamen statim a capite paulo amplius mille passibus, locus suspectus & mollis.

Medicina animi suspecta atque invisa pluribus. Cic. 3. Tusc. 1. Animi autem medicina nec tam desiderata sit antequam inventa, nec tam culta posteaquam cognita est, nec tam multis grata atque probata, pluribus etiam suspecta atque invisa?

Pax suspecta. Sil. lib. 7. 266.

Tumores suspectos sanat. Plin. lib. 20. cap. 6.

Vita aliquorum suspecta. Cic. de Amicit. 52 Hæc est enim Tyrannorum vita: nimirum in qua nulla fides, nulla charitas, nulla stabilis benevolentiæ potest esse fiducia, omnia semper suspecta atque solicita sunt.

Compar. pro Eo qui suspicatur. Cic. 2. Off. 34. Quo enim quis versutior & callidior est, hoc invisior & suspectior, detracta opinione probitatis.

Hoste suspectior. Claud. de 6. Cons. Hon. 309.

Superl. Ulpian. in l. 1. in princip. De de quæstionib. A suspectissimo incipiendum.

SUSPECTO, Adv. ut, Mors libertorum suspecto decedentium, l. 2. ff. de his quæ ut ind. auf.

SUSPECTO, [ὑποβλέπω] āre. frequent. Sursum aspicere. Martial. Oculisque suspectans sidera. Plin. 8. 16. Et 11. 29.

Suspectare, [ὑφορᾶν] pro Suspectum habere. Tacit. 1. Ann. 5. Et quidam scelus uxoris suspectabant. Idem 4. Ann. 3. Ne pellici suspectaretur.

SUSPECTOR, āri. depon. Ammian. 28. 1. Impetrarunt, ut hi, quos suspectati sunt, illico rapti compingerentur in vincula.

SUSPECTANS, antis. Partic. Sursum spectans. ut, Leo suspectans. Plin, lib. 8. cap. 16.

Populi suspectantes. Plin. lib. 11. cap. 29.

Virgo suspectans tabulam pictam. Ter. Eun. 3. 5. 36.

Suspectans, Suspectum habens. ut, Potentiam suspectans. Tacit. 11. Ann. 16.

Fraudem suspectans. Idem 13. Ann. 39. conf. Apul. Apol. 352.

Suspicor, [ὑπονοέω, ὑποπτεύω, ὑποτοπέω, ὑπολαμβάνω, ὑφορῶμαι] âri. notæ ſignificationis. Dictum, quod cum timore quodam ea videmur aſpicere, de quibus dubitamus. Ter. Heaut. 2. 3. 27. Falſo ſuſpicarier. Cic. 3 Verr. 64. Hoſpes janitor qui nihil ſuſpicaretur, veritus ne quid in ipſo ſe offenderit, hominem ſumma vi retinere cœpit. Ter. Heaut. 4. 1. 49. Quid nunc ſuſpicare, aut invenis de illa?
Scribe non modo ſiquid ſcies, aut audieris, ſed etiam ſiquid ſuſpicabere. Cic. 7. Att. 12.
Suſpicor fore. Cic. 1. Fam. 6. Quod valde ſuſpicor fore ut infringatur hominum improbitas.
Aliquid mali ſuſpicari. Cic. pro Cluent. 27.
Aliquem abs ſe alienatum ſuſpicari. Cic. 1. Fam. 7.
De ingenio alicujus ſuſpicari. Cic. de Clar. Orat. 55.
Res nefarias ſuſpicari. Cic. pro Milon. 64.
Ad ſuſpicandum duci. Cic. de Clar. Orat. 56.
Suspico, âre. Idem. Plaut. Men. 9. 9. 22. Ne memores aut ſuſpices.
Suspicans, antis. Partic. [ὑποπτεύων] Ter. And. 1. 1. 89. Nihil ſuſpicans etiam mali. Adde Salluſt. Catilin. 44. & Hirt. Bell. Afric. 37.
Suspicâtus, a, um. aliud Partic. Cæſ. 4. Bell. Gall. 32. Cæſar, id quod erat, ſuſpicatus, &c.
Fore id ſuſpicatus, quod accidit. Idem 1. Bell. Civil. 40. conf. Ter. Eun 3. 1. 45.
Suspicâtrix, îcis. f. Varr. L. L. 6. 3. Mulieres Claudius ſcribit actioſas demonſtrari ſuſpicatrices.
Suspicio, ônis. f. [ὑποψία, ὑπόνοια, ὑπόληψις, δόκησις] Cic. 1. de Fin. 50. Plerunque improborum facta primo ſuſpicio inſequitur, deinde ſermo atque fama.
Suſpicio in Fabium. Plin. lib. 7. cap. 45.
Suſpicio hominum. Cic. 1. Fam. 1.
Affinis ſuſpicionis. Cic. pro Syll. 7.
Perculſus ſuſpicione. Cic. Hac ſuſpicione ſum perculſus, &c.
Abſcondita ſuſpicio. Cic. 2. de Orat. 278.
Cæca ſuſpicio. V. cæcus.
Confirmata ſuſpicio. Auctor ad Heren. lib. 2.
Firma ſuſpicio. Auctor ad Heren. lib. 2.
Repentina ſuſpicio. Cic. pro Cluent. 174.
Subita belli ſuſpicio. Cic. 7. Verr. 32. Iſte motus ſervorum, bellique ſubita ſuſpicio, utrum tibi, &c.
Tenuiſſima ſuſpicio. Cic. 2. de Lege Agrar. 79.
Civitas ſolicita ſuſpicione. Cic. 1. de Lege Agrar. 23.
Abhorrere a ſuſpicione, i. e. Remotum eſſe. Cic. pro Cæl. 10.
Abſolvere ſuſpicione. V. absolvo.
Abeſſe a ſuſpicione. Cic. 4. Verr. 62. V. absum.
Abeſſe a conſcientiæ ſuſpicione. Cic. pro Cæl. 23.
Adduci in ſuſpicionem. V. adduco.
Afferre ſuſpicionem. V. affero.
Amovere ſuſpicionem. V. amoveo.
Aſpergere ſuſpicione. V. aspergo.
Aſſequi ſuſpicione. V. assequor.
Attingere rem aliquam ſuſpicione. V. attingo.
Avertere rem a ſuſpicione. V. averto.
Augere ſuſpicionem. Ter. Eun. 3. 1. 46. V. augeo.
Cadere in ſuſpicionem. V. cado.
Carere ſuſpicione. Cic. pro Roſc. Amer. 55.
Coargui ab aliquo ſuſpicionibus & conjectura. Cic. 1. de Lege Agrar. 27.
Conferre ſuſpicionem in aliquem. V. confero.
Confirmare ſuſpicionem. Cic. 1. Fam.
Conflare ſuſpicionem. Auctor ad Heren. lib. 2. 8.
Conſiſtit in aliquo ſuſpicio. V. consisto.
Conſtituere ſuſpicionem. Cic. Verr. 2.
Convenit in eum hæc ſuſpicio. V. convenio.
Delere ſuſpicionem. Cic. pro Roſc. Amer.
Depellere ſuſpicionem. Cic. 10. Philip.
Deponere ſuſpicionem. Cic. 13. Fam. 1.
Devocari in ſuſpicionem maleficii. Auctor ad Heren. lib. 2. 4.
Dimovere ſuſpicionem. Cic. Anteq. iret in exil. 21.
Dare locum ſuſpicioni. Cic. pro Cæl. 9.
Dare ſuſpicionem fictæ reconciliatæ gratiæ. Cic. 3. Fam. 12.
Ducere ſuſpicionem. Cic. 2. de Invent. 29.
Effugienda ergo in hac præcipue parte omnis calliditatis ſuſpicio. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Elabi ſuſpicione. Cic. 3. Verr. 102.
Expurgare ſuſpicionem, Dimovere. Cic. Anteq. iret in exil. 21.
Extenuare ſuſpicionem. Cic. 2. ad Heren. 4.
Fugere perfidiæ ſuſpicionem. Cic. 8. Att. 16.
Habere alicujus rei ſuſpicionem. Cic. pro Planc. 53.
Habere quaſdam ſuſpiciones periculi. Cic. 16. Att. 4.
Jacere ſuſpicionem. V. jacio.
Importat ſuſpicionem hæc res. Cic. 16. Fam. 21. Ne mea nimia σπουδὴ ſuſpicionem ei aliquam importaret.
Incenſi ſuſpicione, rem in medium vocare cœperunt. Cic. pro Cluent. 127.
Incidere in ſuſpicionem regni appetendi. V. incido.
Incidit ſuſpicio de me. Ter. Adelph. 4. 4. 6.
Increpuit ſuſpicio. V. increpo.
Inferre ſuſpicionem. V. infero.
Injicere ſuſpicionem alicujus rei. V. injicio.
Injecta ſuſpicio rei atrocis. Cic. pro Cluent. 182.
Inſequitur quippiam ſuſpicio. V. insequor.
Inſidet alicui ſuſpicio. V. insideo.
Interpoſita ſuſpicio belli. V. interpono.
Levare ſuſpicionem. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Levare ſuſpicionem, atque ab ſe removere. V. levis.
Liberare ſuſpicione. Cic. 1. Fam.
Manet ſuſpicio. V. maneo.
Minuere ſuſpicionem. V. minuo.
Movere ſuſpicionem. V. moveo.
Moveri. ut, Judex eſſe bonus nemo poteſt, qui ſuſpicione certa non movetur. Cic. 7. Verr. 64.
Naſci ſuſpicionem. Cic. 3 Fam.
Necare aliquem propter alicujus rei ſuſpicionem. Cic. 2. Philip. 117.
Peragrare omnes latebras ſuſpicionum. Cic. pro Cæl. 53.
Perſtringere ſuſpicione. V. perstringo.
Pertinere ad aliquem ſuſpicionem. Cic. pro Roſc. Amer.
Ponere in ſuſpicione. Cic. pro Cluent. 127.
Præbuit pleriſque ſuſpicionem conſcientiæ. Tacit. 1. Hiſt. 28.
Propulſare ſuſpicionem. Cic. 5. Verr. 140.
Recipere ſuſpicionem. Cic. pro Planc. 6.
Relinquitur ſuſpicio. Cic. 1. Tuſc. 71. Dubitare non poſſumus quin tantus interitus in morte ſit, ut ne minima quidem ſuſpicio ſenſus relinquatur.
Reſidere in aliquo ſuſpicionem. Cic. 1. Q. frat. 1.
Removere ſuſpicionem. Cic. 5. Verr. 136.
Segregare ſuſpicionem ab ſe. Plaut. Aſin. 4. 1. 29.
Spargere varie ſuſpiciones. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Eſt ſuſpicio. Plaut. Epid. 3. 4. 53. Sic ſuſpicio eſt. h. e. Ita omnes ſuſpicantur. Ter. Eun. 3. 3. 8. Tum tum erat ſuſpicio, dolo malo hæc fieri omnia.
Tollere ſuſpicionem. Cic. Omnem igitur ſuſpicionem ſuſtuli.
Trahere ſuſpicionem. Cic. 2. de Invent. 29.
Tranſlata ſuſpicio amoris in eum. Ter. Heaut. 4. 5. 51. h. e. Suſpicantur homines eum amare.
Vendicare ex ſuſpicione. Cic. pro Syll. 59.
Venire in ſuſpicionem. Cic. 1. Q. frat. 1.
Vitare ſuſpicionem. Cic. 1. Philipp. 33.
Vocare in ſuſpicionem. Cic. 7. Verr.
De quantitate ſyllabæ antepenult. vide Scalig. Poet. p. 2. 7. 2. & Jo. Pincier. Pareg. otii Marpurgenſ. 4. 1.
Suspectio, ônis. f. [δόκησις] Idem quod Suſpicio. Ter. And. 3. 2. 21. Nam qui iſtæc tibi incidit ſuſpectio? V. Burm. ad Quintil. Decl. 1. p. 7.
Suspector, ôris. m. Sidon. 3. Epiſt. 5. Suſpector admiratorque.
Suspiciôsus, a, um. Adj. [ὑφορώμενος] Qui ſuſpicionem habet. Ter. Adelph. 4. 3. 15.

Omnes quibus res minus ſecundæ, magis ſunt neſcio quo modo
Suſpicioſi, ad contumeliam omnia accipiunt magis
Propter ſuam impotentiam, ſe ſemper credunt negligi.

Suſpicioſum veteres dixere, Qui in ſuſpicione ſit. Cato de re Florian. Sed ſiqui palam corpore pecuniam quæreret, aut ſe lenoni locaviſſet, & ſi famoſus & ſuſpicioſus eſſet, vim in corpus liberum non æquum cenſuere adferri. Ex Nonio.
Aliquid ſuſpicioſum facere perſpicuum. Cic. pro Roſc. Amer. 18.
Civitas maledica & ſuſpicioſa. Cic. pro Flacc. 68.
Crimen ſuſpicioſum. Cic. in Partit. 114.
Mula ſuſpicioſa, Quæ neſcio quid ſemper ſuſpicatur, & timet. Columel. lib. 6. cap. 38. Suſpicioſæ mulæ ſanguis detrahitur. Alii legunt Suſpirioſæ.
Res perſpicua & ſuſpicioſa. Auctor ad Herenn. lib. 2. 11.
Superl. Suſpicioſiſſimum negotium, & Suſpicioſiſſimum tempus. Cic. pro Flacc. 7. Et is eſt reus avaritiæ, qui in uberrima re turpe compendium: in maledicentiſſima civitate, in ſuſpicioſiſſimo negotio, maledictum omne, non modo crimen effugit. Idem 1. Fam. 7. Virum enim excellentem, & tibi tua præſtanti in eum liberalitate devinctum, nonnihil ſuſpicantem propter aliquorum opinionem ſuæ cupiditatis, te abs ſe abalienatum, illa epiſtola retinuiſti: qui mihi quum ſemper tuæ laudi favere viſus eſt, etiam ipſo ſuſpicioſiſſimo tempore Caniniano.
Suspiciôse, Adv. [ὑφορωμένως] Cic. pro Deiot. 16. Id vos & a viro optimo, & ab homine minime ſtulto cogitatum eſſe confingitis: at quam non modo credibiliter, ſed ne ſuſpicioſe quidem. i. e. Prorſus abſurde & calumnioſe. Budæus.
Dicere aliquid ſuſpicioſe ac criminoſe. Cic. pro Roſc. Amer. 55. Cum enim aliquid habeat quod poſſit criminoſe ac ſuſpicioſe dicere, aperte ludificari & calumniari ſciens non videatur.
Narrare aliquid ſuſpicioſe. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Compar. Cic. de Clar. Orat. 131. Qui ſuſpicioſius aut criminoſius diceret, audiviſſe me neminem.
Suspiciter, Adv. Idem. Non. 4. 337. Curioſe & ſuſpiciter circum adſpicere.
Suspicax, âcis. Adj. ut,
In rumore ſuſpicax. Quintil. Decl. 18.
Animus ſuſpicax. Tacit. 1. Ann. 13.
Maritus ſuſpicax. Quintil. Decl. 18.
Silentium ſuſpicax. Tacit. 3. Ann. 11.
Suspicabilis, e. Adj. ut, Ars ſuſpicabilis. Arnob. lib. 1. p. 28.
Suspiro, [στένω, στενάζω, καταστένω, μεταστένω, στεναγέω, στεναχίζομαι] âre. Spiritum ab imo pectore trahere, quod ſolicitudinis aut doloris argumentum eſt. Plaut. Men. 5. 4. 8. Quin ſuſpirabo plus ſexcentum dies.
Amore ficto ſuſpirat mulier. Lucret. 4. 1186.
Familiariter ſuſpirare. Cic. 1. Att. 18. Reperire ex magna turba neminem poſſumus, quicum aut jocari libere, aut ſuſpirare familiariter poſſimus.
Ingemit & tacito ſuſpirat pectore. Ovid. 21. Epiſt. 201.
Ab imo ſuſpirare. Ovid. 3. de Arte Am. 675. ſubaudi, Pectore.
Calorem ſuſpirare. Claud. 1. in pr. Conſ. Stilich. 57.
Flebile ſuſpirare. Claud. 1. in Eutrop. 269.
Suſpirare, Deſiderare. Juven. 11. Sat. 152.

Suſpirat longo non viſam tempore matrem.

Amores ſuſpirare. Tibul. lib. 1. 6. 35.
In aliquam ſuſpirare. Ovid. 1. Faſt. 417.
Ad honores ſuſpirare. Valer. 4. Argon. 532.
Suſpirare, Surſum expirare, exhalare, emittere. Lucan. lib. 6. 370.

Quique nec humentes nebulas, nec rore madentem
Aëra nec ventos tenues ſuſpirat Anaurus.

Suspirans, antis. Partic. [στενάζων] ut, Curæ suspirantes. Cic. 1. de Divin. 42. ——quo facto pater
Rex ipse Priamus, somnio mentis metu
Perculsus, curis sumptus suspirantibus
Exsacrificabat hostiis balantibus.
Puella suspirans. Catul. 65. 102.

Suspirandus, a, um. aliud Partic. [στεναχτέος] ut, Domus suspiranda. Stat. 4. Theb. 20.

Suspiratus, a, um. Imploratus, invocatus. Sil. 15. 82.
Quid suspiratos magno in discrimine nautis
Ledæos fratres referam ?
Proximitas suspirata. Sidon. 1. Epist. 5.

Suspiratus, ûs. m. [στεναγμὸς] Ovid. 14 Met. 129.
Respicit hunc vates, & suspiratibus haustis,
Nec dea sum dixit, &c. De Sibylla.
Assiduus suspiratus. Apul. 5. Met. p. 170.

Suspiratio, ônis. f. Senec. lib. de Ira, Sentiet itaque suspirationes quasdam & umbras affectuum, ipsis autem carebit. Plin. in Præfatione, Inde illa nobilis Marci Ciceronis suspiratio.

Suspiritus, ûs. m. Plaut. Merc. 1. 2. 4. Simul enecato suspiritus. V. Parei Lex. Crit. p. 1209.
Creber suspiritus. Liv. 30. 15. Quum crebro suspiritu, & gemitu aliquantum temporis consumpsisset. V. ibi Fr. Gronov.
Cruciabilis suspiritus. Apul. 1. Met. p. 105.

Suspirium, i. n. [στέναγμα, στοναχὴ] Idem. Plaut. Cist. 1. 1. 58. Hoc sis vide ; ut suspirium petivit alte ! & pallida es.
Sine cura, sine suspirio. Cic 4. Tusc. 72.
Ægra suspiria. Stat. 6. Theb. 793.
Muta suspiria. Stat. 11. Theb. 604.
Præsaga luctus suspiria. Ovid. 2. Met. 125.
Ducere suspiria ab imo pectore. Ovid. 10. Met. 402.
Laxare suspiria. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 179.
Mulcere suspiria alicujus. Claud. in 2. Cons. Stilich. 211.
Repetere suspiria tota nocte. Tibull. lib. 3. 7. 29.
Rumpere suspiria in voces. Claud. de Bell. Gildon. 235.
Trahere suspiria magno motu. Ovid. 2. Met. 753.
Suspirium, [ἆσθμα] Ipsa suspirandi difficultas : est enim morbus qui ex pulmonis vitio, aut imbecillitate fit. Plin. 20. 9. Ad tormina, regios morbos, tussim veterem cum suspirio. Columel. 6. 14. Interdum tumore palati cibos respuit, crebrum suspirium facit.

Suspiriosus, a, um. Adj. [ἀσθματικὸς] Qui spirandi difficultatem patitur, vel cui vitiosa est respiratio. Plin. lib. 20. cap. 2. Suspiriosis prodest. adde 23. 7. & Columel. 6. 38.

Suspiriose, Adv. Idem. Columel. 7. 6. Suspiriose laborantibus auriculæ ferro rescindendæ.

Susque deque, [ἀδιαφορῶ] i. e. Plus minusve, inquit Festus. Susque deque habere sive ferre, significat Æquo animo esse, & quod accidit, non magni facere, & interdum negligere, atque contemnere : hoc est, Sursum deorsum feratur res, parvifacere. Plaut. Amph. 3. 2. 5. Atque id me susque deque esse habituram putat ? V. Gellium lib. 16. cap. 9. Cic. 14. Att. 6. Nam de Octavio susque deque: expecto quid de Mario.
Susque deque fero. Gell. lib. 16. cap. 9.
Susque deque habeo. V. habeo.

Sussilio, V. sursilio.

Sustendo, di, sum, [ὑποτείνω] ĕre. Decipiendi gratia subdere aliquid aut machinari. Sallust. Dum sustendit insidias militi.

Sustento, are. V. sustineo.

Susterna Pars. V. sapinus.

Sustineo, ui, entum, [ὑφίστημι, ὑποστέγω, ὑπέχω, ὑπομένω, βαστάζω, στυλόω, ἀνέχομαι] ĕre. Sursum tenere. Cic. 2. de Nat. Deor. Ex quo concluditur, quum omnes mundi partes sustineantur calore, mundum etiam, &c. Plin. lib. 12. cap. 25. Vineæ sine adminiculis se ipsæ sustinent.
Sustinere, Pati, ferre. Ter. Phorm. 2. 1. 33. Prima coitio est acerruma : si eam sustinueris, post illa jam, ut lubet ludas licet. Plin. Epist. 12. Et cur (inquit) me putas hos tantos dolores tandiu sustinere ? Ovid. 3. Amor. 9. 44.
Sustinere se, pro Reprimere & retinere. Cic. 9. Fam. 8. Expectabam omnino jamdiu, meque sustinebam, ne ad te prius ipse quid scriberem, quam aliquid accepissem. Cic. 4. Acad. 68. Sustinenda est potius omnis assentio, ne præcipitet si temere processerit.
Ab omni assensu se sustinere. Cic. 4. Acad. 48.
A respondendo se sustinere. Cic. 4. Acad. 164. Quum se a respondendo ut aut approbet quid, aut reprobet, sustineat, ut neque neget aliquid neque ait.
A lapsu sustinere se, pro Cavere lapsum. Liv. 21.
Non sustineo, pro Nequeo, non possum, non audeo, nolo. Quintil. lib. 2. cap. 4. Nec enim hujus rei judicium differre sustineo. Ovid. 4. Fast. 850.
——nec jam suspendere fletum Sustinet.
Sine negatione. Curt. lib. 6. Sustinuit scribere mihi. Sueton. in Calig. cap. 30. Hanc ut crudelissimam cædem & deflevit edicto; & eos qui spectare sustinuissent, execratus est.
Sustinere pro Defendere & tueri. Cic. 4. Acad. Philo autem dum nova quædam commovet, quod ea sustinere vix poterat, quæ contra Academicorum pertinaciam dicebantur, & aperte mentitur.
Sustinere, Audere. Ovid. 6. Met. 563.
Sustinet ad Procnem post talia facta reverti. i. e. Audet.
Pontificatum maximum auferre non sustinere. i. e. Non audere. Suet. Aug. cap. 31.
Sustinere, Differre. Liv. 5. Compressique a Centurione quem sibimetipsi præfecerant, rem in noctem sustinere.
Aliquem sustinere, pro Ejus preces differre, & postulata negare. Ovid. 5. Fast. 76.
Et Numitor dixisse potest, Da Romule mensem
Hunc senibus : nec avum sustinuisse nepos.
Cognitionem sustinere. Callistratus in l. Interdum. D. de judiciis. Interdum ex justis causis & ex certis personis sustinendæ sunt cognitiones. i. e. Differendæ & suspendendæ.

S U S

Pœnam sustinere, i. e. Pœnæ exequutionem differre. Ulp. in l. Si quis filio. §. Quid tamen. D. de injust. testam. tametsi provocantis appellatio non fuerit recepta: pœna tamen sustinenda est quoad princeps rescripserit ad literas prætidis.
Aliquem sua auctoritate sustinere. Favere alicui, & illum tueri. Cic. ad Brut. 7. Apuleium vero tu tua auctoritate sustinere debes.
Aciem sustinere. V. acies.
Æstus sustinere. Ovid. 2. Met 228.
Artus infirmos baculo sustinere. Ovid. 6. Met. 27.
Artus titubantes sustinere ferula. Ovid. 4. Met. 27.
Casus fortuitos magno animo sustinere. Columel lib. 1.
Causam alicujus rei sustinere. Cic. 5. Verr. 53. Idem 13. Att. Nonne furor ejus omnem causam sustinet ? i. e. Nonne in eum ut furiosum omne crimen verti debet ? Budæus.
Causam publicam. Cic. 1. Verr. 27. In mentem tibi non venit, quid negotii sit causam publicam non sustinere, vitam alterius totam explicare ? Ibid. Tamen esset magnum tantam causam, tam expectatam, & diligentia consequi, & memoria complecti, & oratione exponere, & voce & viribus sustinere. h. e. Defendere.
Cervicibus suis sustinere Remp. Cic. pro Domo 142. Revocare jam animos vestros ab hac subtili nostra disputatione ad universam Remp. quam antea cum viris fortibus multis, in hac vero causa solis vestris cervicibus sustinetis.
Cibo aliquo sustineri. Columel. lib. 8. cap 4.
Concursum omnium philosophorum. Cic. 4. Acad. 70.
Convitium quotidianum. Cic. pro Quint. 62. At quis erat procurator ? credo aliquem ejectum hominem egentem, litigiosum, improbum, qui posset scurræ divitiis quotidianum convitium sustinere.
Crimen sustinere, Defendere, excusare. Cic. 7. Verr. Videbat illis monarchis testibus tantum hoc crimen sustinere se nullo modo posse.
Culpam alicujus rei. Cic. 7. Att. 3. Ut jam ne istius quidem rei culpam sustineam, quod minus diu fuerim in provincia quam fortasse fuerit utile.
Curam belli. Cic. 6. Att. 15. Cum enim arderet Syria bello, & Bibulus in tanto mœrore suo maximam curam belli sustineret, &c.
Curam sustinere, Anxium esse. Cic. 10. Fam. 4. Interim hic maximam solicitudinem curamque sustineo.
Currum sustinere, h. e. Retinere, & cohibere. Cic. 13. Att. 21.
Cursum & impetum benevolentiæ sustinere, h. e. Reprimere. Cic. de Amicit. 64. Est igitur prudentis sustinere, ut cursum, sic impetum benevolentiæ : quo utamur quasi aquis tentatis, sic amicitiis, aliqua parte periclitatis moribus amicorum.
Diem extremum fati sustinet, Mortem suam differt in adventum tuum, Moriturus te expectat. Ovid. 1. Epist. 114.
Dignitatem & decus civitatis sustinere, Tueri. Cic. 1. Off. 124. Est igitur proprium munus Magistratus, intelligere se gerere personam civitatis, debereque ejus dignitatem & decus sustinere, servare leges, jura describere.
Equos incitatos sustinere, Retinere. Cæs. 4. Bell. Gall. 33. Ac tantum usu quotidiano & exercitatione efficiunt, ut in declivi ac præcipiti loco incitatos equos sustinere, & brevi moderari ac flectere didicerint. Cic. 4. Acad. 94.
Expectationem. Cic. 3. Off. 6. Sustines enim non parvam expectationem imitandæ industriæ nostræ, magnam honorum, nonnullam fortasse nominis. h. e. Maxima est de te hominum expectatio, te imitaturum, &c.
Expectationem sui sustinere ac tueri. Cic. 2. Fam. 1. Sic ad nos confirmatus revertare, ut quam expectationem tui concitasti, hanc sustinere ac tueri possis.
Fama tua & officium non sustinet, ut &c. Cic. 9. Att. 9. De te & tua fide & pietate idem mehercule mi Cicero sentio quod tu, non posse tuam famam & officium sustinere ut contra eum arma feras, a quo tantum beneficium te accepisse, prædices.
Famem sustinere. Senec. lib. 3. de Ira, cap. 20. Sustinebant famem primo tenerrima frondium, & cacumina arborum : tum coria igne mollita, & quicquid necessitas cibum fecerat.
Gradum sustinere, Reprimere. Ovid. 6. Fast. 398.
Gravitatem alicujus sustinere, Ferre, pati. Cic. 11. Att. 25. Jam enim corpore vix sustineo gravitatem hujus cæli, qui mihi laborem adfert in dolore.
Humeris sustinere Remp. Cic. pro Flacc. 94. De summa Reip. taceo : quam vos universam in hoc judicio vestris humeris, vestris inquam, humeris Judices sustinetis.
Imperia alicujus. Cæs. 1. Bell. Gall. 31. Hominem esse barbarum, iracundum, temerarium, non posse ejus imperia diutius sustineri.
Impetum hostium. Cæs. 1. Bell. Gall. 24. Cic. 3 Off. Athenienses quum Persarum impetum nullo modo possent sustinere.
Incursum alicujus. Ovid. 3. Met. 82.
Injuriam sustinere dicitur sementis, cui Perire opponitur. Columel. lib. 2. cap. 9.
Labentem excepit, corruere non sivit, fulsit & sustinuit, re, fortuna, fide, hodieque sustinet. Cic. pro Rabir. Post. 43.
Labores. Ovid. 8. Met. 500.
Laborem propter ambitionem. Cic. 1. Att. 14.
Mali nihil est quod non & sustineam & expectem. Cic. 11. Att. 11.
Magnitudinem imperii. Cic. Post red. in Senat. 9. Magnitudinem tanti imperii, nec intueri, nec sustinere, nec capere potuerunt.
Manum suam sustinere dicitur deus, Quando retrahit. Ovid. 5. Fast. 302.
Marem sustinere. Ovid. 2. de Arte Am. 486.
Sustinet immundum sima capella marem.
Molem hujus invidiæ vix sustinebo. Cic. 1. in Catil. 23.
Multum furoris ille enim sustinuerat, hic erroris. Cic. pro Deiot. 36.
Multitudinem tantam sustinere non possum solus cum ista copia. Cic. 8. Att. 19.
Munera. Cic. de Senect. 34.
Munus magnum de aliqua re sustinere. Cic. de Clar. Orat. 113.
Munus consulare. Cic. 10. Fam. 12. Qui quod consulares aberant, consulare munus sustinebat more majorum.
Muneris aliquid in Rep. fungi ac sustinere. Cic. 5. Verr. 199.

Negotia.

Negotia. Hor. 2. Epist. 1. 1.
Negotium totum gubernare, & suis humeris sustinere. Cic. pro Milon. 29.
Nomen civitatis sua auctoritate sustinere. Cic. pro Flacc. 34.
Nomen publicani. Cic. 1. Q. frat. 1.
Officium. Cic. 2. Fam. 5. Totum negotium non est dignum viribus nostris, qui majora onera in Rep. sustinere & possum & soleam.
Onus magnum. Cic. 2. Fam. 10. Idem lib. 5. 9. Hoc quicquid est oneris ac muneris, pro mea dignitate tibi tuendum ac sustinendum puta.
Onus aliquid suscipere quod sustinere non possis. Cic. pro Rosc. Amer. 112.
Partes salutis alicujus. Cic. 3. Att. Intelligoque multas partes meæ salutis & suscipere & posse sustinere, neque ut ita facias rogandum esse. Tacit. 3. Ann. 53. Quia non Ædilis, aut Prætoris, aut Consulis partes sustineo.
Personam aliquam. Cic. 2. de Orat. 102. Tres personas unus solus sustineo summa animi æquitate, meam, adversarii, judicis.
Personam magistri. Suet. de Clar. Grammat. cap. 24.
Pœnam subire ac sustinere. Cic. pro Domo 101.
Pœnam sempiternam sustinere. Cic. Post red. ad Quirit. 1.
Prælia. Cic. 9. Fam. 11. Quod scribis, prælia te mea causa non sustinere, non tam id laboro, ut siqui mihi obtrectent, a te refutentur quam intelligi cupio, quod certe intelligitur, me a te amari.
Pugnam. Liv. 3.
Sermones hominum sustinere, pro Resistere oblocutionibus hominum. Cic. 15. Fam. 14. Absens hominum sermones facilius sustinebis.
Servitutem ferre & sustinere. Cic. 5. Tusc. 16.
Simulatio fronte & vultu sustinetur. Cic. 1. Fam. 9. Idque non solum fronte atque vultu, quibus simulatio facillime sustinetur, declarant ii qui tum nostro illo statu, optimates nominabantur, sed etiam sensu sæpe jam, tabellaque docuerunt.
Sumptum sustinere. Cic. 11. Fam. 10. Non si Varronis thesauros haberem, sustinere sumptum possem. Vetus exemplar habet Sumptui.
Suspicionem. Plaut. Bacch. 3. 3. 32. Ille innocens, suspicionem hanc sustinet causa mea. Idem Milit. 2. 4. 35.
Tela sustinere, quod & Inhibere dicitur. Liv. 31. Sustinebant tela, ne in permistos hostibus suos conjicerent.
Vultum alicujus sustinere. Liv. 23.
Sustinere, Alere, reficere. Curt. 7. 4. 24. Milites fluviatili pisce & herbis sustinebantur. i. e. Cibabantur. Virg. 2. Georg. 515.
—— hinc patriam, parvosque nepotes Sustinet.
Sustinens, entis. Partic. Curt. 8. 2. 29. Ne illo quidem adminiculo sustinente.
Nullo hostium sustinente novum aspectum. Tacit. Germ. 4 3. 6.
Sustinentia, æ. f. ut, Caritatis sustinentia. Vulg. Interpr. 1. Thess. cap. 1. 3.
Sustento, [ἀνέχω, βαστάζω] āre. frequent. Plaut. Capt. 5. 1. 4. Quumque ex miseriis plurimis me exemerunt, quæ adhuc te carens, dum hic fui, sustentabam.
Aciem sustentare. V. acies.
Sustentare, Alere, reficere. Plaut. Stich. 4. 2. 8. Valuistin' bene? P. sustentavi sedulo. h. e. Dedi operam ut viverem, & corpus sustentarem. Ter. Adelph. 3. 4. 36. Non malus, neque iners alit illas: solus omnem familiam sustentat. Suet. de Clar. Grammat. cap. 14. Defuncto eo, filiisque ejus schola se sustentavit.
Alere & sustentare. Cic. 1. Tusc. 43. Eaque ei demum naturalis est sedes, quum ad sui similem penetravit, in quo nulla re egens alitur, & sustentabitur iisdem rebus quibus astra sustentantur & aluntur.
Casus suos alienis opibus sustentare. Cic. 4. Fam. 13. Ipse enim pari fortuna abjectus, aliorum opibus casus meos sustentabam.
Domum & pacem sustentavit. Tacit. 1. Ann. 4.
Egestatem & luxuriam domestico latrocinio sustentare. Cic. Post red. in Senat. 10.
Famem sustentare. Cæs. 7. Bell. Gall. 17.
Inopiam sustentat spes. Cæs. 3. Bell. Civil.
Laborem spe otii sustentare. Sallust. ad Cæsar. de Rep. ordinand.
Mentes hominum cogitationesque spes sustentat. Cic. pro Flacc. 3.
Officiis tuis aliquem sustentare. Cic. 3. Att. 22. Terentiam unam omnium ærumnosissimam sustentes tuis officiis.
Parsimoniam alicujus suis sumptibus sustentare. Cic. pro Cæl. 38.
Non scientia juris, sed eloquentia sustentari. Cic. 1. de Orat. 239.
Subsidiis & liberalitate aliquorum sustentari. Cic. de Provin. Consul. 12.
Tenuitatem sustentare alicujus. Cic. 16. Fam. 21. Ut possum, ex meis angustiis illius sustento tenuitatem.
Valetudinem suam sustentare ac tueri. Cic. 7. Fam. 1. Tu modo istam imbecillitatem valetudinis tuæ sustenta & tuere.
Valetudo sui corporis notitia & observatione sustentatur. Cic. 2. Off. 86.
Viria alicujus sustentare. Sallust. in Catil.
Sustentare se. Cic. 14. Fam. 4. Quod reliquum est, sustenta te mea Terentia ut potes.
Me vix misereque sustento. Cic. 3. Att. 6.
Sustentare se in furore aliquo. Cic. 4. Acad. At enim ipse sapiens sustinet se in furore ne approbet falsa pro veris, & alias quidem sæpe.
Sustentare se sua virtute. Cic. 6. Fam. 4. Tu velim te, ut debes & soles, tua virtute sustentes.
Conscientia præclara sustentari & recreari. Cic. 10. Att. 4. Præclara igitur conscientia sustentor, cum cogito me de Rep. aut meruisse optime quum potuerim: aut certe nunquam nisi divine cogitasse.
Sustentari literis. Idem 4. Att. 9. Sic literis sustentor & recreor, maloque in illa tua sedecula, quam habes sub imagine Aristotelis sedere, quam in istorum sella curuli.
Consolatione sustentari. Cic. de Clar. Orat. 330. Ea consolatione sustentor, quam tu mihi Brute adhibuisti tuis literis suavissimis.

Sustentare aliquem, Sustinere & fovere. Cic. 2. Q. frat. 5.
Fide aliquos sustentare. Cic. pro Rabir. Posth. 4.
Sustentare, pro Differre. Cic. 2. Q. frat. 9. Ædificationem Arcani ad tuum adventum sustentari placebat.
Sustentare malum, Perferre. Liv. 2.
Quum sustentare vix posses mœrorem tuum, doloremque decessionis. Cic. in Pison. 89.
Sustentatum est, impersonale. Cæs. 2. Bell. Gall. 6. Id ex itinere magno impetu Belgæ oppugnare cœperunt. Ægre eo die sustentatum est. De Bibracte Rhemorum oppido loquitur.
Sustentans, antis. Partic. ut, Hostes legionum impetus sustentantes. Hirt. Bell. Hisp. cap. 17. Miles seque & arma sustentans. Curt. 8. 4. 15.
Sustentātus, a, um. Sallust. Jugurth. cap. 56. Milites paulisper a rege sustentati.
Moles sustentata. Lucret. 5. 96.
Puppis sustentata. Virg. 10. Æn. 304.
Sustentātus, ûs. m. Apul. Apol. p. 287. Sunt in vita humana tempestates: levia sustentatui, gravia demersui.
Sustentatio, ōnis. f. [ἀνοχή] Ipse sustentandi actus.
Mora & sustentatio. Cic. 2. de Invent. 146. Deinde ex lege utrum statim fieri necesse, utrum habeat aliquam moram & sustentationem. V. Quintil. 9. 2.
Sustentacŭlum, i. n. Fulcrum, seu quidquid sustentat. Tacit. 2. Hist. 28. Sin victoriæ sanitas, sustentaculum, columen in Italia verteretur.
Pro Alimento posuit August. de Morib. Eccles. Cathol. cap. 33. Viliore victu vivere, placet, minimeque sumptuoso corporis sustentaculo ætatem tranquillam ducere.
Sustollo, sustŭli, sublātum, [ἀνατείνω, αἰωρέω, ἐπαίρω] ĕre. Sursum levare. Virg. 2. Æn. 153.
Sustulit exutas vinclis ad sidera palmas. Plaut. Cist. 1. 1. 117. Amiculum hoc sustolle saltem.
Sustollere in equum. Cic. pro Deiot. 28.
Onus sustollere rerum adversarum rigida cervice. Sen. Epist. 72.
Virginem sustollere, Rapere. Plaut. Cist. 2. 3. 8.
Sustollere, Educare. Cic. 3. Tusc. 28. Ego cum genui, tum morituros scivi, & ei rei sustuli.
Sustollens, entis. Partic. [ἀνατείνων] Catull. Argon. 62. 210.
Dulcia nec mœsto sustollens signa parenti.
Sublātus, a, um. aliud Partic. V. tollo.
Sublate, Adv. [ἐπαιρομένως] Cic. de Clar. Orat. 201. Quoniam ergo oratorum bonorum duo genera sunt, unum attenuate presseque: alterum sublate ampleque dicentium.
Dicere sublate de se, Magnifice de se prædicare. Cic. pro Domo 95. Nihil enim unquam de me dixi sublatius.
Sustuli præteritum. V. suffero, sustollo, tollo.
Sublatio, ōnis. f. ut, Sublatio animi, i. e. Elevatio. Cic. 2. de Finib. 13.
Judicii sublatio. Quintil. 7. 2.
Susum, & Susus, pro Sursum. Antiquum. Varr. Clivus proximus a Flora, susus versus. Cato cap. 153. Ita subducito susum animam, quam plurimum poteris. Monuit Turnebus.
Susurrus, i. m. [ψιθυρισμός, ψιθύρισμα] Parum & summissum murmur: proprie autem arborum & frondium dicitur. Cic. 5. Tusc. 103. Leviculus sane noster Demosthenes, qui illo susurro se delectari dicebat, aquam ferentis mulierculæ. Hor. 2. Serm. 8. 78.
—— tum in lecto quoque videres
Stridere secreta divisos aure susurros. Juven. 4. Sat. 110.
—— tenui jugulos aperire susurro.
Blandos audire susurros. Propert. lib. 1. 11. 13.
Humiles susurri, Murmura tacite precantium. Pers. 2. Sat. 6.
Lenes susurri. Hor. 1. Carm. 9. 19.
Levis susurrus. Virg. 1. Ecl. 56.
Occultus susurrus. Claud. 1. in Eutrop. 36. al. Dolor.
Tacito susurro mala vota concipere. Lucan lib. 5. 104. i. e. Occultis precibus.
Susurrus, a, um. Adj. [ψίθυρος] Ovid. 7. Met. 825.
Procrin adit, linguaque refert audita susurra. Non desunt qui putent substantivum esse a Susurrum, i. n.
Susurro, āre. vel Susurror, [ψιθυρίζω, τονθορύζω, ὑποφωνέω] āri. Furtim & summissa voce loqui. Ter. And. 4. 5. 49. Jam susurrari audio, civem Atticam esse hanc. Martial. lib. 2. 44. Aure susurrare, In aurem. Ovid. 3. Met. 643.
Cum aliquo susurrare. Ovid. 19. Epist. 19.
Fama susurrat. Ovid. 21. Epist. 233.
Susurrātim, Adv. Mart. Capell. lib. 6. Alicui susurratim decenter arridere.
Susurrāmen, inis. n. Idem lib. 7. Hilaro susurramine respondere. Et Apul. Met. 1. Magico susurramine.
Susurratio, ōnis. f. [τονθορυσμός] Cic. 8. Fam. 1. Quod ad Cæsarem attinet, crebri & non belli de eo rumores, sed susurrationes duntaxat veniunt. Sunt qui legant Susurratores.
Susurro, ōnis. m. [ψιθυριστής] Qui occulte male dicendo, odium in aliquem aut dissensionem molitur. Sidon. 5. Epist. 7. Susurronum fæce aures completas.
Susurriōsus, a, um. Adj. [ψιθυριστής] Cyrill.

S U T

Sutates, dicuntur quasi Continue suentes, vel stantes in sutrina. Plaut. Aul. 3. 5. 39. Sedentarii, sutates, diabathrarii. al. Sutores.
Sutēla, æ. f. [δολοπλοκία] Dolosa astutia, a similitudine suentium dicta, auctore Festo. Plaut. Capt. 3. 5. 34. Atque ob sutelas tuas te morti misero, vel te interiisse, vel periisse prædicent.
Fulgentius vero Sutelam dici putat, quasi Subtilem telam, affertque exemplum ex Plauti Cas. 1. 1. 17. Possis, necne, clam me sutelis tuis præripere Casinam uxorem, proinde ut postulas?
Suterna, æ. f. [ῥαφία] Sutura, sive opus sutorium. Varro, Quod suternas facere inscius nihil homo agis. Alii Sutrinas legunt. V. Nonium 2. 760.

SUTILIS, & SUTOR. V. SUO, ĕre.
SUTRINA, SUTRINUM, &c. V. post Sutor, in SUO, ĕre.
SUTRIUM, i. n. Urbs primum Tyrrhenorum, deinde Romanorum.
A Romanis cum defecerint Sutrini, ad fidem reducendum eos mittitur Camillus, qui ut celeritate eos opprimeret, jussit milites trium dierum commeatum secum ferre, teste Liv. 6. 3. Hinc natum est proverbium, Quasi Sutrium eant. Plaut. Cas. 3. 1. 10. Cibo cum suo veniant, quasi eant Sutrium.
Coloniam Romanam fuisse docet Vell. Paterc. 1. 14. 2.
SUTRINI, ōrum. m. pl. Incolæ Sutrii. Liv. 6. 3.
SUTRIUS, a, um. Adj. ut, Sutria tecta. Sil. lib. 8. 492.
SUTURA, V. SUO, ĕre.

S U U

SUUS, a, um. [ἑὸς, σφὸς] Pronomen reciprocum. V. SUI. Plaut. Merc. prol. 88. Mihi talentum argenti ipse adnumerat sua manu. Ter. Phorm. 2. 4. 14. Suus cuique mos. Cic. 14. Att. 22. Suam cuique sponsam, mihi meam: suum cuique amorem, mihi meum.
Suis eum certis, propriisque criminibus accusabo. Cic. 3. Verr. 43.
Suum sibi, ratione loquendi prisca valet Suum proprium. Plaut. Capt. prol. 5. Sed is quo pacto serviat suo sibi patri. Et iterum, 46. Sed inscientes sua sibi fallacia. Sic Ter. Adel. 5. 8. 35. Suo sibi gladio hunc jugulo: est, Suo proprio gladio jugulo. Turneb. Advers. 14. 7.
Minerva patrem dicitur interemisse, virginitatem suam violare conantem. Cic. 2. de Nat. Deor. 59.
Suus, pro Ejus. Cic. 3. Att. 19. Lege enim collegii sui non tenebantur. Eidem, lib. 6. 12. Non destiti rogare & petere mea causa, suadere & hortari sua. Eidem, lib. 10. 4. Indulsit illi quidem suus pater semper. Hæc probat Budæus, refragante Valla & contendente ubique legendum Ejus.
Suus proprius. V. PROPRIUS.
Suæ ætatis homo, i. e. Major viginti quinque annis. Modestinus in l. Ex duobus. D. de negor. gest. Ex duobus fratribus, uno quidem suæ ætatis, alio vero minore annis.
Suus heres, & Suum servare, i. e. Proprium. Non solum est peculiaris Jurisconsultorum locutio, sed etiam Oratorum. Cic. pro Rosc. Amer. 67. Sua quenque fraus, & suus terror maxime vexat, suum quenque scelus agitat, suæ malæ cogitationes conscientiæque animi terreot. Idem de Arusp. Resp. 8. Sua concio risit hominem. Et 1. Off. 113. Expendere oportebit quid quisque habeat sui, &c. Id enim maxime decet, quod est cujusque suum maxime. Hæc quum Laurentius, aut certe eorum similia probet, tamen illud improbat, Suus Ciceronis filius hæres est patris institutus: quod dici ratio vetat, ut ipse affirmat. Quod si est verum, Plautus in Mercatore mendose illam sententiam formavit, 4. 3. 14. Jubet salvere suus vir uxorem suam, urbani fiunt rustici. Plin. Mulso constant suæ dotes. i. e. Peculiares. Hæc Budæus.
Ejicere e civitate cives suos. Cic. pro Sext. 141.
Uti populo sane suo. Cic. pro Quint. 29.
Recuperare captivos redditis suis. Cic. 3. de Orat. 107.
Qui profitetur esse suum facere aliquid. Cic. 2. de Orat. 66.
De suo. V. DE.
Apponere de suo. V. APPONO.
Pervenire ad suum. Cic. pro Quint.
Tenere suum. Cic. 6. Att. 1.
Suus in disputando. Cic. 4. de Finib. 10. i. e. Non utitur alienis inventis argumeotorum. Budæus.
Sua sponte, [ἑκοντὶ] Cæs. 2. Bell. Civil. cap. 20. Hoc inito consilio denuntiavisse Gallonio, ut sua sponte, dum sine periculo liceret, excederet.
Sua unius. Liv. 2. Gratæ in vulgus leges fuere, quas quum solus pertulisset, ut sua unius in his gratia esset.
Suapte, pro Propria. Plaut. Merc. 5. 4. 9. Suapte culpa ex genere capiunt genus.
Suopte ingenio. Liv. 1. Plin. lib. 7. cap. 40. Et suopte ingenio quisque terminet.
Suopte nutu. Cic. 1. Tusc. 40. Ut terrena & humida suopte nutu & suo pondere ad pares angulos in terram & in mare ferantur.
Suusmet. Sallust. in Jugurth. Necesse est suomet ipsi more præcipites eant. Plin. lib. 10. cap. 59. ad finem, Hunc suamet vi.
Suusmetipse. Plin. lib. 17. Corellius Eques Romanus Atestæ genitus, inseruit castaneam suometipsam surculo in Neapolitano agro.

S Y A

SYAGRA, æ. f. [Σύαγρα] Regio Ciliciæ prope Adum & Laërten a suum venatione (ut ex nominis compositione apparet) appellata.
SYAGRON, [Σύαγρον] Extremum Arabiæ Felicis promontorium ad Mare Rubrum: cujus meminit Plin. lib. 6. cap. 23. & 28. & Ptolemæus Tabula Asiæ sexta.
SYAGROS, [Σύαγρος] Canis nomen apud Sophoclem, a suum venatione impositum. Græcis item Syagros, Aprum, sive Suem sylvestrem significat.

S Y B

SYBĂRIS, is. f. [Σύβαρις] Oppidum fuit antiquissimum XII millibus passuum ab Urbe distans. Quin & aliud teste Herodoto lib. 5. quod a Crotone non longe abest, & eodem nomine fluvius Calabriæ, a cujus potu greges amovent; nam si de ejus aqua biberint, sternutamentis agitantur. Auctor Strabo lib. 6. Oppidum ait Stephanus postea Thurion fuisse appellatum. Unde Sybaritæ, dicti, gens in architectura voluptatum operosissima, Suida teste, luxu deliciisque adeo notabilis, ut quicquid effœminatum, quicquid molle, quicquid accurata atque ambitiosa luxuria paratum esset, id vulgo Sybariticum diceretur. Unde Ovid. in libro 2. Trist. 417. scribens ad Augustum, Sybaritida vocat Opus Hemitheonis cujusdam Cynædi Sybaritæ, de generibus voluptatum & obscœnarum deliciarum.

Aristoteles lib. Moralium Eudemiorum primo, Smyndiriden quoque Sybaritam comparem Sardanapalo inter voluptuarios nominavit. Suidas fabulas aniles, aut parum pudicas, Sybariticas appellatas scribit. Idem refert Sybaritas instituisse ut equi ad tibiæ cantum saltare condiscerent. Et Luxuriosos Sybaritas appellatos: & Sybarissare, Sybaritarum ritu deliciis indulgere dictum. Astipulatur & Quintil. lib. 3. cap. 9.
SYBARITANUS, a, um. Adj. [Συβαρίτης] Plin. lib. 8. cap. 42. Docilitas tanta est, ut universus Sybaritani exercitus equitatus, ad symphoniæ cantum saltatione quadam moveri solitus inveniatur.
Sybaritana præda Varroni apud Nonium est Lauta & elegans, quam convenire Tarentinis dicit. Sic enim scribit, Ad Sybaritanam prædam, in qua sunt tripodes, craterræ, anancæa pocula nobilium Tarentinarum.
SYBARITICUS, a, um. Adj. Martial. 12. 97. Libelli Sybaritici; i. e. Mollis & libidinosi argumenti.
Sybaritica, vocant Græci Omnia impendii majoris. Sybariticam mensam Zenobius Gliseeram intelligit, & ut Plautus inquit, Ritu barbarico opiparam. Cæl. Rhodig. lib. 7. Lect. Antiq. cap. 9.
SYBARĬTIS, ĭdis. f. [Συβαρῖτις] patronym. a Sybaritis populis formatum. Ovid. 2. Trist. 417.
Nec qui composuit nuper Sybaritida, fugit. Quo in loco Sybaritida vocat Ovidius Opus Hemitheonis cujusdam cinædi, de Generibus voluptatum, & obscœnarum deliciarum.
SYBARUS, Nomen fontis in Eubœa a quo Sybaris Italus nomen accepisse commemoratur a Strabone lib. 8.
SYBOTA, orum. Insulæ sunt perexiguæ paulisper ab contioenti terræ disjunctæ, ad orientale promontorium Corcyræ Leucimnam sitæ. Strabo lib. 7.

S Y C

SYCAMINON, [Συκάμινον] Oppidum fuit in ora Phœnices, cujus sua ætate nihil præter memoriam extitisse auctores sunt Plin. lib. 5. cap. 19. & Strabo lib. 16 Sycaminon item Græci Morum appellant, arboremque ipsam Sycamineam, συκαμίνεαν.
SYCAMINON, Morus Ægyptia: qua uti solent in aggeribus Nili, per quos incrementa ejus dispensantur, & coërcentur: Ulpianus, in tit. de extraordinar. criminib. lib. 10. Siquis (inquis) arborem sycaminonem exciderit: nam & hæc res vindicatur extra ordinem non levi pœna, idcirco quod hæ arbores colligunt aggeres Niloticos, per quos incrementa Nili dispensaotur.
SYCE, es. f. [Συκῆ] Insula est Asiæ adjacens non procul ab Epheso, cujus meminit Plin. lib. 5. cap. 31.
SYCEN, alio nomine Peplos & Meconion aphrodes, ex una radice tenui fructificat, foliis rutæ paulo latioribus, semine sub foliis rotundo, minore, quam candidi papaveris. Plin. lib. 27. cap. 12.
SYCHÆUS, In SICHÆUS.
SYCITES, [συκίτης] Gemma a fici colore dicta, de qua Plin. lib. 37. cap. 11.
Est item Sycites vini factitii genus, ex fico, quod alii palmiprimum, alii Cotorchiten appellant, singulis modiis in aquæ congiis tribus maceratis, ut docet idem Plin. lib. 14. cap. 16.
SYCOMŎRUS, i. f. [συκόμορος] Arbor a Ficu & Moro sic dicta: συκῆ enim ficus, μόρον arbor est, quam & Latini Morum appellant. De hac sic Ruellius, Ficum Ægyptiam Theophrastus Ægyptiam moron, Celsus morosycon appellat, Dioscorides, Galenus, & Theophrasto posteriores, indito a fico & moro nomine, sycomorum appellarunt. Dioscoridi arbor est amplissima, ficus similitudine, largo succo, foliis moro quamproximis. Fructus ex argumento gustus ignavi cognomines, ternos aut quaternos anno fundit eosque non ramis ut ficus: sed caudice ipso gerit, similes caprificis, dulcioresque grossulis, hoc est primitivis in fico pomis, sine granis interioribus. Nec maturescunt aliter quam scalpendo ferreis unguibus, magno proventu eorum in Caria & Rhodo, locisque prorsus parum tritici feracibus: populis in annonæ caritate & penuria pro pane frumentoque satisfaciunt: tam restibilis pomi ejus ubertas & copia est. Pomum ventri quidem amicum, sed minimam præbet alimoniam. Et post paulum, Tradit Ulpianus hanc arborem in Niloticis aggeribus esse frequentem, graviterque in eos animadverti, qui sycomorum exciderunt. Potentia etiam inter morum & ficum media, quod & illi nomen apud Galenum Sycomori peperit.
SYCOPHANTA, æ. m. [συκοφάντης] Observator & delator ejus qui ficos furto sustulisset. παρὰ τὸ σῦκα φαίνειν, id est, ab indicando eum qui ficos ederat.
Sycophanta, pro Mendace, cavillatore, sive doloso ponitur. Quod hinc originem habuit. E duobus servis Græci cujusdam viri, alter ficus quæ domi paratæ erant, absumpserit: alter, quis eas abstulisset, ignorabat. Quærenti eas domino sons innocentem accusabat. Herus ut veritatem exploraret, haurire utrunque subtepidam aquam jussit, deinde evomere. Tunc primum sycophantæ ortum vocabulum, eo ita appellato, qui ficos devoraverat, culpamque in innocentem cavillando, ac mentiendo rejecerat. Festus, Sycophantas appellatos hac de causa dicunt, Atticos quosdam juvenes solitos aiunt in hortos irrumpere ficosque deligere: quam ob causam lege est constitutum, ut qui id fecisses, capite truncaretur: quam pœnam qui persequerentur ob parvula detrimenta, sycophantas appellatos. Plaut. Amph. 1. 3. 8. Nimis hic scitus est sycophanta, qui quidem sit meus pater.
Pergraphicus sycophanta. V. PERGRAPHICUS.
SYCOPHANTIA, æ. f. [συκοφαντία] Calumnia, delatio, falsa accusatio. Significat & Fallaciam. Plaut. Asin. 1. 1. 56. Idem Mil. 2. 1. 27. Nam ego inveni lepide sycophantiam.
Sycophantias struere, Machinari. Plaut. Asin. 1. 1. 56.
SYCOPHANTOR, [συκοφαντέω] āri. Falso accusare. Plaut. Trin. 3. 3. 57. Quanquam hoc me ætatis sycophantari pudet. Ibid. 4. 2. 116.
SYCOPHANTIŌSE, Adv. [συκοφαντικῶς] antiquum, pro Dolose. Plaut. Pseud. 4. 7. 113. Ego nec sycophantiose quicquam ago, nec malefice.

Sycosis, is. f. Ubi inter palpebras succreſſit quippiam carunculæ imagine, ac protuberans, conſequitur & oculi totius difficilior motus. Cæl. Rhodig. lib. 7. Lect. Antiq. cap. 20.

Sycoris, V sicoris.

Sycussa, [Συκοῦσσα] Insula eſt in mari Ægeo, ante Epheſum, de qua Plin. lib. 31. cap. 5.

S Y D

Syderis, [Σύδερις] Fluvius eſt in finibus Caſpiorum & Hyrcanorum, a cujus oſtio Caſpium mare nomine amiſſo, Hyrcanum incipit appellari. Plin. lib. 6. cap. 16.

Sydima, Urbs in montanis Lyciorum apud Plin. lib. 5. cap. 27.

Sydus, V. sidus.

S Y E

Syedra, æ. f. [Σύεδρα] Oppidum eſt Iſcariæ, quæ eſt Aſiæ regio media inter Ciliciam & Pamphiliam. Stephan.

Syēne, es. f. [Συήνη] Urbs in confinibus Æthiopiæ atque Ægypti, ſupra Alexandriam verſus meridiem quinque milibus ſtadiorum, ſub tropico Cancri directe locata. Unde ſole exiſtente in Cancro medio ſolſtitii die ſupra verticem civitatis, nullam prorſus in ea umbram jaci, ait Plin. lib. 2. cap. 73. Lucan. lib. 2. 587.

—— umbras nuſquam flectente Syene.

Atra Syene. Claud. de Nilo 19.
Calida Syene. Ovid. 1. de Pont. 5. 79.
Eoa Syene. Stat. 2. Sylv. 2. 86.

Syenites, æ. m. Marmor circa Syenem. Plin. 36. 8. V. Ovid. 5. Met. 74.

S Y G

Sygaros, i. [Σύγαρος] Inſula eſt in ſinu Arabico in qua nulli ſunt canes, atque aliunde importati circa littora errantes moriuntur. Plin. lib. 6. cap. 28.

S Y L

Syla, æ. per ſimplex l, [Σύλα] Mons Lucaniæ, & ſylva in illo. Sic dicta quaſi *σύρα*, id eſt, tracta, hoc eſt, latronibus frequentata. Salluſt. de fugitivis, In ſylva Syla fuerunt. Virg. 12. Æn. 715.

Ac velut ingenti Syla.

Sylaris, is. Fluvius Picenum a Campania diſterminans. Strab. lib. 5. extremo, Picentes autem uſque Sylarin perveniunt flumen, qui ab hoc agro veterem ſeparat Campaniam. Cui quidem fluvio proprium illud ineſſe traditur, ut in ejus aquas demiſſa virgulta in lapidem rigentur, forma tamen coloreque ſervato.

Sylla, vel **Sulla**, æ. m. [Σύλλας] Nobilis Romanus, teſte Salluſtio, qui ex antiqua Scipionum familia originem duxit: in adoleſcentia omnibus flagitiis inquinatam vitam egit, hoc eſt uſque ad Quæſturam: quam ſub Mario adeptus eſt, in qua vitam omnem penitus commutavit: & (ut dixit Valer. Max.) catenas Jugurthæ manibus injecit, &c. Fuitque literis Græcis & Latinis bene eruditus, facundus, acer, aſtutus, gloriæ cupidus, ſui ſecurus, multarum rerum & pecuniæ maximæ largitor, animo grandis: ita ut dicat Saluſtius, dubitari potuiſſe, fortior an fœlicior eſſet. Nam fœlix eo dici voluit, quod inimicos Marianos fœliciter ultus eſſet. Dictator deinde effectus ita Remp. oppreſſit, ut teſte Cicerone in Verrem, nemo illo invito, nec bona, nec patriam, nec vitam retinere poſſet. Poſtremo Rep. conſtituta Dictaturam depoſuit, & privatus Puteolis dicitur morbo pediculari correptus interiiſſe. V. Plutarchum.

Homo a populi cauſa remotiſſimus L. Sylla. Cic. pro Cluent.
Municipiis civitatem ademit L. Sylla. Cic. pro Domo.
Magiſter ſcelerum Sylla. Lucan. lib. 1. 326.
Emiſti bona Sex. Alpheni, L. Sylla Dictatore vendente. Cic. pro Quint. 76.
Alius fuit Fauſtus Sylla, cujus meminit Senec. Octav. 8. Perage imperata, mitte qui Plauti mihi Syllæque cæſi referat abſciſſum caput. Verba ſunt Neronis.

Syllānus, a, um. Adj. [Συλλανὸς] Cic. 3. de Lege Agrar. 7. Qui nos Syllanos in invidiam rapit?
Cadavera Syllana. Lucan. lib. 2. 210.
Ferrum Syllanum. Lucan. lib. 1. 330.
Manes Syllani. Lucan. lib. 1. 576.

Syllaturio, ire. Syllam imitari. Cic. 9. Att. 12. Hoc turpe Cn. noſter biennio ante cogitavit, ita Syllaturit animus ejus, & proſcripturit diu. V. proscribo.

Syllăba, æ. f. [συλλαβὴ] Comprehenſio literarum, vel unius vocalis enuntiatio, temporum capax. V. Grammaticos.
Claræ ſyllabæ. V. clarus.
Anceps leguleius ſyllabarum. Cic. 1. de Orat. 236.
Cadunt verba in ſyllabas. V. cado.
Coeuntes inter ſe ſyllabæ. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Peccare in ſyllaba. Cic. in Parad. 3.
Terminare clauſulam longa ſyllaba. Cic. 3. de Orat. 181.
Syllabæ, pro Verſibus hendecaſyllabis. Martial. lib. 1. 62.

Verona docti ſyllabas amat vatis:
Marone fœlix Mantua eſt. Doctum vatem appellat Catullum.

Syllabātim, Adv. [κατὰ συλλαβὰς] Per ſingulas ſyllabas. Cic. 13. Att. 25. At ego, ne Tironi quidem dictavi, qui totas περιοχὰς perſequi ſolet, ſed Spintharo ſyllabatim.
Dicere ſyllabatim. Cic. 4. Acad. 119. Quum enim tuus iſte Stoicus ſapiens ſyllabatim tibi iſta dixerit.

Syllabarius, i. m. Qui ſyllabas connectere inſueſcit. V. Cæl. Rhodig. 14. 28.

Syllabiro, āre. Sareſb. Policr. cap. 5. 16. Qui ſyllabirare non novit.

Syllepsis, is. f. [σύλληψις] dici poteſt Conceptio: ab σὺν con, λῆψις acceptio: quæ fit quum pluralis dictio ſingulari verbo copulatur; ut, Virg. 1. Æn. 557.

—— ſociis & rege recepto. Aut ſingularis plurali verbo connectitur; ut, Virg. 1. Ecl. 82.

—— ſunt nobis mitia poma,
Caſtaneæ molles, & preſſi copia lactis. Aut quum pro multis unus ponitur; ut, Virg. 2. Æn. 20.

—— armato milite complent. Item pro uno multi; ut, Virg. 9. Æn. 525.

Vos o Calliope precor aſpirate canenti.

Syllepſis, Pars major auctores ſunt. Liv. 30. Magna pars ſaucii. Ibidem.

Syllogismus, i. m. [συλλογισμὸς] Computatio, penſatio, ab σὺν & λέγομαι, quod eſt computo, concludo: vel ab λογίζομαι ratiocinor. Ratiocinatum vel collectivum vertit Quintil. Idem lib. 3. cap. 7. In ſyllogiſmo tota ratiocinatio ab eo eſt qui intendit.
Syllogiſmi circumſcripti, & effecti. Plin. 2. Epiſt. 3. ad Nepot. Circumſcripti, id eſt breves effecti, id eſt elaborati, & arte perfecti.

Syllogisticus, a, um. ut, Status ſyllogiſticus. Quintil. 5. 10.

Syllogismaticus, a, um. Idem. Fulgent. Mythol. 1. Ariſtotelis ſyllogiſmaticum verbiloquium.

Sylōson, ontis. m. [Συλοσῶν] Polycratis Samiorum tyranni frater. Is quum Dario Hyſtaſpis filio veſtem quam ferebat, aliquando largitus eſſet: nam ille quum nondum rex eſſet, eam magnopere concupiverat: quum vero regnaret, dono Syloſonti tyrannidem dedit, qui acerbe imperavit. Quare urbs hominibus viduata eſt. Unde ductum eſt proverbium, ἕκητι Συλοσῶντος εὐρυχωρία. i. e. Syloſontis locus amplus eſt. Strabo lib. Geographiæ 14.

Sylva, æ. f. ὕλη, δρυμὸς] generale nomen eſt, proprie arborum, & quæ cædua eſt, hoc eſt quæ habetur in eum uſum, ut ex ea cædatur materia. Servius, Quam Græci ὕλην vocant, poëtæ nominant ſylvam, id eſt, elementorum congeriem, unde cuncta procreantur. Virg. 3. Æn. 681.

—— ſylva alta Jovis, lucuſve Dianæ.

Locus in media ſylva maxime opacus & frigidus. Cic. 1. de Orat. 18.
Brachia ſylvarum, Rami. Stat. 1. Theb. 362.
Comæ ſylvarum, Frondes. Stat. 3. Sylv. 3. 98.
Filia ſylvæ pinus. Hor. 1. Carm. 14. 12.
Gloria ſylvarum pinus. Stat. 5. Sylv. 1. 151.
Agreſtis. Ovid. 7. Met. 142.
Alta. Ovid. 14. Met. 364.
Antiqua. Virg. 6. Æn. 179.
Ardua. Ovid. 1. Faſt. 243. al. Incædua.
Arens. Virg. 12. Æn. 522.
Barbarica. V. barbarus.
Cædua. V. cædo.
Comata. Catul. 4. 11.
Conſeminea. V. conseminaus.
Denſiſſima. Virg. 2. Georg. 17.
Formidoloſis ſylvis latent feræ. Hor. Epod. 5. 55.
Frequens trabibus ſylva. Ovid. 8. Met. 329.
Frondiferæ. Lucret. lib. 1. 257.
Glandaria. V. Glandarius, in glans.
Immenſa. Virg. 6. Æn. 186.
Incidua ſylva. Stat. 6. Theb. 90.
Incidua ſylva per multos annos. Ovid. 3. Amor. 1. 1.
Ingentes ſylvæ. Lucret. lib. 5. 1242.
Jugoſæ ſylvæ. Ovid. 4. Epiſt. 85.
Magna. Virg. 3. Georg. 219.
Nemoroſæ. Ovid. 10. Met. 687.
Nigræ. Hor. 1. Carm. 21. 7.
Opacæ. Ovid. 6. Met. 687.
Palaris ſylva. V. Palaris in palus, pali.
Paſcua ſylva eſt, Quæ paſcuis pecudum deſtinata eſt. Paul. in l. Sylva. D. de verbor. ſignific.
Pineæ. Virg. 9. Æn. 85.
Proceræ. Ovid. 16. Epiſt. 107.
Profundæ. Lucret. lib. 5. 42.
Rudes. h. e. Materia nondum cæſa, nec dolata. Claud. 3. de Rapt. Proſerp. 366.
Ruſticæ. Ovid. 4. Epiſt. 102.
Salubres. Hor. 1. Epiſt. 4. 4.
Secretæ. Ovid. Rem. Amor. 591.
Steriles. Virg. 2. Georg. 440.
Vernantes. Sen. Herc. OEth. 4.
Vetuſtæ. Ovid. 6. Met. 521.
Virentes. Catull. 32. 10.
Viridicatæ. Cic. 3. Q. frat. 17.
Virides. Ovid. 3. Met. 324.
Umbroſæ. Ovid. 1. Met. 693.
Abſtruſi mane me in ſylvam denſam & aſperam, non exeo inde ante veſperam. Cic. 12. Att. 16. V. abstrudo.
Ambire ſylvas plagis. Ovid. 2. Met. 499.
Aucta ſylva ſororibus. Ovid. 2. Met. 372.
Canit ſylva avibus. Lucret. lib. 1. 257. V. avis.
Cædere ſylvas. V. cædo.
Convellere viridem ſylvam ab humo. Virg. 3. Æn. 24.
Ducere ſylvas. Quintil. lib. 1. cap. 1. De Orpheo.
Decutere honorem ſylvis. Virg. 2. Georg. 404.
Eruere ſylvas. Virg. 4. Georg. 329.
Excidere ſylvas. Lucret. lib. 5. 1265.
Exederat ardor flammeus ſylvas. Lucret. lib. 5. 1252.
Miniſtrat alta ſylva tedas. Virg. 2. Georg. 431.
Nutat obſcura ſylva. Senec. Thyeſt. 8.
Nudata cacumina ſylvæ. Ovid. 1. Met. 346.
Pacantur incultæ vomere ſylvæ, Domantur aratro, Fiunt novalia. Hor. 1. Epiſt. 2. 45.
Reboant ſylvæ. Virg. 3. Georg. 223.
Rotat ſylvas amnis. Stat. 4. Sylv. 3. 79.

Violata vetus sylva nulla securi. Ovid. 3. Met. 28.
Sylva, de Herbis aliquando dicitur. Virg. 3. Georg. 385.
—— subit aspera sylva,
Lappæque, tribulique. Servius.
Sylva de Vitibus. Virg. 2. Georg. 26.
Sylvarumque aliæ pressos propaginis arcus
Expectant.
Horrida sylva siccæ comæ. Juven. 9. Sat. 13.
—— horrida siccæ
Sylva comæ, nullus tota nitor in cute.
Medicinæ sylva, i. e. Copia atque congeries ejusmodi rerum, unde medicamenta parari possint. Plin. præf. lib. 35.
Sylva aliquando dicitur, Quod extempore scribitur velocissime: estque veluti prima materia. Quintil. lib. 10. cap. 3. Cic. 3. de Orat. 101. Primum sylva rerum ac sententiarum comparanda est, qua de parte dixit Antonius. h. e. Maxima congeries & ubertas.
Sylva dicendi. Cic. in Orat. 12. Platonis & aliorum philosophorum disputationibus & exagitatus maxime orator est, & adjutus. Omnis enim ubertas, & quasi sylva dicendi, ducta ab illis est. i. e. Omnis copia & dicendi materia. Nihil est enim de quo philosophi non loquantur, quum res omnes divinas atque humanas sibi tractandas sumant.

SYLVŬLA, æ. f. dimin. [δρυμίδιον] Columel. lib. 8. cap. 15. Sunt enim quibus cordi est vel in sylvulis tamaricum, aut sirporum frutectis immorari: nec ob hanc tamen causam totus locus sylvulis occupetur.

SYLVESTER, & SYLVESTRIS, e. Adj. [ἄγριος] Quod est sylvæ. Virg. 1. Ecl. 2.
Sylvestrem tenui musam meditaris avena. Idem 2. Georg. 51.
Sylvestris, Quod est in sylva. Cic. de Amicit. 70. Quum locis etiam ipsis delectemur montuosis & sylvestribus. h. e. In locis qui in montibus sunt, & sylvis.
Agrum sylvestrem mitigat flammis. Hor. 2. Epist. 2. 186.
Antra sylvestria. Ovid. 13. Met. 47.
Arbor sylvestris. Virg. 3. Ecl. 70.
Coitio sylvestris. Cic. pro Cæl. 26.
Dona sylvestria. Catull. Argon. 62. 279.
Homines sylvestres. Hor. de Arte Poet. 391. i. e. Rudes.
Materia sylvestris & culta, Quæ ex sylva decerpitur. Cic. 2. de Nat. Deor. 131. Arborum autem confectione omnique materia & culta & sylvestri, partim ad calfaciendum corpus igni adhibito, & ad mitigandum cibum utimur, partim ad ædificandum, ut tectis septi frigora caloresque pellamus.
Montes vestiti atque sylvestres. Cic. 2. de Nat. Deor. 132.
Numina sylvestria. Ovid. 3. Fast. 302.
Saltus sylvestris. Curt. lib. 4.
Sepibus sylvestribus loca densa. Cic. 1. de Nat. Deor. 120.
Tecta sylvestria. Cic. 1. de Invent. 2. Qui dispersos homines in agris & in tectis sylvestribus abditos, ratione quadam compulit in unum locum, & congregavit.
Tumulus sylvestris. Liv. 27.
Via inculta & sylvestris. Cic. de Clar. Orat. 59.
Vita sylvestrium. Cic. 2. de Nat. Deor. 99.
Compar. Plin. lib. 16. cap. 27. Sylvestriora omnia tardiora.

SYLVATICUS, a, um. Adj. [ὑλαῖος] Quod ad sylvam pertinet; ut, Sylvaticus mus; apud Plin. lib. 30. cap. 9. Habitans in sylvis.
Falces sylvaticæ. Cato cap. 11.
Laurus sylvatica, Crescens in sylvis. Cato cap. 8.

SYLVICŎLA, æ. m. [ὑλονόμος] Qui sylvam incolit. Propert. lib. 3. 13. 34.
His tum blanditiis furtiva per antra puellæ
Oscula sylvicolis empta dedere viris.

SYLVICULTRIX, icis. f. [ὑλονόμος] Catull. 61. 72.
Ubi cerva sylvicultrix, ubi aper nemorivagus?

SYLVIFRĂGUS, a, um. Adj. Sylvas frangens: qualis est ventus a quo arbores in sylvis & franguntur & eruuntur. Lucret. lib. 1. 276. —— montesque supremos
Sylvifragis vexat flabris. De vi & impetu ventorum.

SYLVIGER, ĕra, ĕrum. Adj. [ὑλοφόρος] ut, Sylvigeri montes. Plin. lib. 31. cap. 3. De montibus Hircanis.

SYLVŌSUS, a, um. Adj. [δρυμώδης, ὑλήεις, ὑλώδης] Ubi multæ sylvæ sive arbores sunt. Liv. 9. 2. Saltus duo alti, sylvosique sunt, montibus circa se perpetuis inter se conjuncti. Plin. lib. 12. cap. 5. Superiores ejusdem rami in excelsum emicant sylvosa multitudine.

SYLVESCO, (ὑλομανέω, ὑλομανέω) ĕre. In sylvam redigi, seu sylvestres, aut infructuosas arbores sarmentave fieri. Cic. de Senect. 52. Ne sylvescat sarmentis, & in omnes partes nimia fundatur. Columel. lib. 4. cap. 21.

SYLVESCENS, entis. Partic. Arnob. 3. p. 109. Capilli silvescentium crinium velleribus involuti.

SYLVANUS, i. m. [Συλβανός] Servius; Sylvanus, deus est sylvarum. Hic amavit puerum Cyparissum nomine, qui habebat mansuetissimam cervam. Hanc quum Sylvanus nescius occidisset, puer est extinctus dolore, quem amator deus in cupressum arborem ejus nominis vertit, quam pro solatio portare dicit Virg. 1. Georg. 20.
Et teneram ab radice ferens Sylvane cupressum. De Sylvanis & Faunis Plin. lib. 12. cap. 1.
Arbiter umbræ Sylvanus. Stat. 6. Theb. 111.
Deus arvorum pecorisque Sylvanus. Virg. 8. Æn. 600.
Horridus Sylvanus. Hor. 3. Carm. 29. 23.
Potentes nemorum Sylvani. Lucan. lib. 3. 403.

SYLVIA, æ. f. [Συλβία] Nomen quo Ilia Romuli mater vocata est. Virg. 7. Æn. 487. Ovid. 2. Fast. 383.
Sylvia Vestalis cælestia semina partu
Ediderat, patruo regna tenente suo. al. Ilia Vestalis.

SYLVIUS, i. m. [Σύλβιος] Æneæ filius: a quo postea omnes Albani reges, Sylvii dicti sunt ab hujus nomine: sicut hodie Romani imperatores Augusti vocantur: Servius enarrans hunc locum Virg. 6. Æn. 763. —— primus ad auras
Ætherias Italo commistus sanguine surget Sylvius.

SYMA, æ. & SYME, es. f. [Σύμα, Σύμη] Insula est Cariæ adjacens, portum habens clausum triremibus aptum & navale navium viginti. Strabo lib. 14.

SYMÆTHUS, i. m. [Σύμαιθος] Fluvius Siciliæ non longe ab Ætna, qui ut ait Strabo lib. 6. agrum Cataneum influit. V. Plin. 3. 8. Nomen Viri apud Sil. 9. 410. & 14. 232.

SYMÆTHIUS, a, um. attributum. Virg. 9. Æn. 584.
Eductum Martis luco Symæthia circum
Flumina.

SYMBARI, orum. Populi feri inter Arabiæ montes, & Nilum incolentes, Elephantumque venatu victitantes. Plin. lib. 6. cap. 31.

SYMBŎLUM, i. n. [σύμβολον, ἱερὸς] Annulus dictus est, cum sit nota & signum. Plin. lib. 13. cap. 1. Et ideo miror, Tarquinii ejus statuam sine annulo esse. Quanquam & de nomine ipso ambigi video: Græci a digitis appellavere, apud nos prisci ungulum vocabant, postea & Græci & nostri symbolum.
Adulterinum symbolum. V. ADULTER.
Symbolum, aliquando Collatio dicitur, a συμβάλλω confero: hoc est, quod plures conferunt in unum, ita ut cœna illa dicatur collatio, in quam comparandam plures aliquid contulerunt. Plaut. Curc. 4. 1. 13. Symbolorum collatores apud forum piscarium. Ter. And. 1. 1. 61. Symbolum dedit, cœnavit. Idem Eun. 3. 4. 1. Ut de symbolis essemus.
Condicere symbolum. V. CONDICO.
Symbolum. Plaut. Bacch. 2. 3. 31. N. Quid? ubi ei ostendit symbolum? Symbola, si credimus Suidæ, appellat Demost. 7. Philipp. Quæ pacta conventa sunt civitatum inter se, quibus jura civibus ultro citroque redduntur. Solebant enim Græci in pactis conventis tesseris uti quibusdam, quæ symbola appellabant, quæ loco tabularum & syngrapharum erant, atque ex his jus dicebatur. Annotavit Turnebus.

SYMBOLA, æ. f. Plaut. Stich. 3. 1. 34. Eadem symbolam dabo, & jubebo ad Sangarinum cœnam coqui.
Symbolæ, inquit Cæl. lib. 25. cap. 20. dicuntur Plagæ, quibus servilia inscribuntur corpora a multis: perinde ac in conviviis collectitiis, id est symbolis, quæ comessalia vocant & conferta, quisque nummos confert, ne sit exsors & asymbolos. Nisi mavis inde vocabulum inflectere, quia βολὴ percussionem signat: ut sint Symbolæ, Multifariæ multijugesque incussæ plagæ. Videntur & Symbolæ, Auxilia militaria. Plutarch. in Marco Antonio, Injustum esse a bello mulierem rejicere συμβολὰς τηλικαύτας διδοῦσαν. Sed pugnam quoque indicat & congressum quemlibet, verbum id: quin & quod ad instruendum confertur convivium. Hæc ille. Est & Symbole συμβολὴ Confluens fluviorum apud Strab. lib. 4. De Symbolis, pro Plagis, est jocus ille Plautinus in Epid. 1. 2. 22. Paratæ sunt scapulis meis symbolæ.

SYMBOLICE, Adv. Allegorice. Gell. 4. 11. Operte atque symbolice.

SYMBOLUS, i. m. pro Literis. Justin. lib. 2. Quum colloquendi copiam non haberet, quo applicituri erant, symbolos proponi, & saxis proscribi curat. Hæc Calep. Justini locus sic habet lib. 2. Atheniensium dux Themistocles, quum animadvertisset Ionas, propter quos bellum Persarum rex susceperat, in auxilium regis classe venisse, sollicitare eos in partes suas statuit: & quum colloquendi copiam non haberet, quo applicituri erant, symbolos proponi, & saxis proscribi curat, Quæ vos Iones dementia tenet? quod facinus agitatis? Bellum inferre olim conditoribus vestris, nuper etiam vindicibus, cogitatis? An ideo mœnia vestra condidimus, ut essent qui nostra delerent? &c. Quo in loco Symbolos (ut enim symbolum, ita & symbolus dicitur) non pro Literis acceperim, sed pro signis & notis quas Themistocles proposuerat, ut Iones his notis procul admoniti eo naves appellerent, appulsique ea verba legerent, quæ in saxis proscribi curarat: nec refero ea verba, Saxis proscribi, ad symbolos, sed ad ea quæ sequuntur, Quæ vos Iones, &c. conf. Plaut. Pseud. 1. 1. 55.

SYME, [Σύμη] Insula Cariæ adjacens medio fere spatio inter Rhodum, & Gnidum, ut tradit Plin. lib. 5. cap. 31. V. in dictione SYMA.

SYMMACHIA, auctore Thucydide, est confœderatio iis inita legibus, ut iidem censeantur amici, iidem & inimici. Cæl. Rhod. lib. 21. cap. 6.

SYMMĂCHUS, i. m. [Σύμμαχος] Romanus orator, missus a Senatu Constantinopolim, ad Theodosii liberos, rogatum ut Vestales a Christianis destrui minime paterentur. Cujus rei gratia, putabant se adversa multa a diis esse passos. Ejus igitur orationem & Prudentius & Ambrosius, qui hujus meminerunt, acerrime confutarunt. Fuit & Symmachus, sacrorum librorum interpres, doctrinæ partim sinceræ & Christianæ, cujus meminit Euseb.

SYMMETRIA, æ. f. [συμμετρία] Commensuratio Latinis dicitur, & convenientia mensurarum, seu proportio. Plin. lib. 34. cap. 8. 11. Primus hic multiplicasse varietatem videtur, numerosior in arte quam Polycletus, & symmetria diligentior.
Symmetria, [συμμετρία] Vestis talaris, hoc est ad talos usque demissa, apud Pollucem lib. 7. cap. 13.

SYMMETRUS, a, um. Adj. Vitruv. 1. 2.

SYMMONIANUS, i. n. Trifolium, vel (ut Ruellio placet) SYMMONIACUM, [ἀσφάλτιον] Herba, quam describit Columel. lib. 7. cap. 17.

SYMMISTA, æ. m. [συμμύστης] Secretarius, seu secretorum conscius, ut apud Orig. interpretem: Sicut Joannes symmista pronuntiat dicens: Quia siquis peccaverit, advocatum habemus apud Deum Jesum Christum. conf. Apul. Apol. p. 310.

SYMPATHIA, æ. f. [συμπάθεια] Latine Compassio dici potest, & naturalis consensus vel convenientia. Cic. 3. de Nat. Deor. 28. Illa vero cohæret & permanet naturæ viribus, non deorum. estque in ea iste quasi consensus, quam συμπάθειαν Græci vocant. Plin. lib. 28. cap. 7. Supposita tantum calici lacinia tali, statim metum eum discuti, videlicet prævalente sympathia illa Græcorum, quum rabiem canum ejus sanguinis gustatu incipere dixerimus. De menstruis.
Continuatio conjunctioque naturæ, quam ut dixi vocant συμπάθειαν

θὴκεν ejusmodi, ut thesaurus ex ovo intelligi debeat. Cic. 2. de Divin. 124.

SYMPERASMA, atis. n. [συμπέρασμα] Conclusio, connexio. Mart. Capell. p. 98. & 127. conf. Quintil. 5. 14.

SYMPHONIA, æ. f. [συμφωνία] Consonantia, musicus concentus. Cic. pro Cæl. 35. Accusatores quidem, libidines, amores, adulteria, Baiis acta convivia, comessationes, cantus, symphonias, navigia jactant. Idem 4. Verr. 31. Curritur ad Prætorium, quo istum e convivio illo præclaro reduxerant, paulo ante mulieres, cum cantu atque symphonia. Plin. lib. 10. cap. 29. Visum jam sæpe jussas canere cœpisse, & cum symphonia alternasse. Hor. de Arte Poet. 374.

Ut gratas inter mensas symphonia discors.

Canit symphonia. Cic. 5. Verr. 105. Cum in eis conviviis symphonia caneret, maximisque poculis ministraretur.

Symphoniæ cantus. Cic. 7. Verr. 31. Non judicia fieri: lucum illum littoris percrepare totum mulierum vocibus, cantuque symphoniæ, &c. Plin lib. 9. cap. 8. Idem lib. 8. cap. 42. Ad symphoniæ cantum saltatione quadam moveri.

Symphonia, pro Celebritate quadam. Cic. 16. Fam. 9. Symphoniam Lysonis velim vitasses.

Symphonia, Herba. Plin lib. 26. cap. 7. Symphonia, vel gumphena, alternis viridibus roseisque per caulem foliis, in posca sanguinem rejicientibus medetur.

SYMPHONIACUS, a, um. Adj. [συμφωνιακὸς] Unde Symphoniaci servius. Pædian auctor est cani remigibus celeuma per symphoniacos servos solitum olim fuisse, & per assam vocem, id est, ore prolatam, & (ut in Argo navi) interdum per cytharam. Cic. 1. in Verr. 55 Ab hac muliere Præfectus Antonii quidam symphoniacos servos abducebat per injuriam, quibus se in classe uti velle dicebat. Quem locum Pædianus enarrans, Possumus, inquit, intelligere ad hoc symphoniacos servos capi solere, ut in classe classicum pulsantibus canant, unde ipsi tubæ classis classicum nomen est positum. Hæc Budæus. Cic. 7. Verr. 63. Symphoniacos homines sex cuidam amico suo Romam muneri misit.

Ducere pueros symphoniacos Cic. pro Milon. 56.

Symphoniaca herba eadem quæ & Symphonia dicitur. Pallad. Si cerasus æstu Canicularum fatigetur, herbam symphoniacam circa arboris truncum torqueri in coronam jubet, vel ex ea juxta unum caudicem cubile fieri.

SYMPHREATIDES, [συμφρεάτιδαι] Cic. 2. de Legib 5. h. e. Qui eosdem puteos communes habent: vel potius, symphradas: hoc est ejusdem consilii & commercii participes. Sed hoc in loco mira est lectionum varietas: alii enim Symphrades, alii Symphratores, nonnulli Symphradmones, & pauci quidem Sunii nobis exhibent. V. Gruter. aliosque in loc.

SYMPHŸTON, i. n. [σύμφυτον] cujus duæ sunt species. una Symphytum petreum vocatur, altera Symphytum majus. Symphytum, ut Strybonio placet, quidam Inulam rusticam vocant, quidam Alum Gallicum. Hoc Galenus Symphyton magnum cognominat, nec dulce gustu, nec odoratu, ut superius. Officinæ autem Symphyti retinuerunt. Herbariis & vulgo *consolida major* vocatur.

SYMPLEGĂDES, [Συμπληγάδες] Insulæ duæ sunt contra Bosphorum Thracium, quæ & Cyaneæ dicuntur. Auctor Pompon. Mela lib. 2. & Plin. lib. 4. cap. 13. Symplegades porro dictæ sunt, quod fabulis tradatur eas inter se aliquando concurrisse, quoniam parvo discretæ intervallo, ex adverso intrantibus geminæ cernebantur, paulumque deflexa acie coeuntium speciem præbebant. Ovid. 15. Met. 338. Eædem Planetæ dictæ, id est errantes Plinio. Alibi Valer. 4. Argon. 221.

Hinc iter ad Ponti caput: errantesque per altum
Cyaneas, &c.

Instabiles olim Symplegades. Claud. 1. in Ruff. 173.

Superbæ Symplegades Claud. de Bell. Get. 9.

SYMPLEGAS, ădis. f. [συμπληγὰς] Complexio. Martial. lib. 11. 100. in Lesbiam,

Si constringantur gemina symplegade culi.

SYMPLEGMA, atis. n [σύμπλεγμα] Idem quod Symplegas, Amplexus, Complicatio. Martial. lib. 12. 43.

Præstent & taceant quid exoleti,
Quo symplegmate quinque copulentur.

SYMPOSIUM, i. n. [συμπόσιον] mere Græcum, ut pleraque alia: a Latinis tamen pro suo usurpatum; significat vero Convivium. Cic. 9. Fam 24. Sapientius nos, quam Græci, illi symposia, aut syndeipna, id est compotationes, aut concœnationes: nos convivia, quia tum maxime simul vivitur. Hinc fit attriburum

SYMPOSIACUS, a, um. ut, Symposiaci sermones; Problemata symposiaca; Sermones convivales. De quibus apud Plutarch. lib. 3. Philosoph.

SYMPOSIASTES, æ. m. [συμποσιαστὴς] Convivii princeps, dominus, rector, ac moderator, de quo Plutarch. lepide in Quæstionib. convival. disseruit. Convivantes porro Sympotæ, συμπόται, dicuntur, id est, a domino ad convivium acciti, & excepti. Cujus fœmininum est Sympotria, συμπότρια, compotrix. V. Plutarchi Septem sapientum convivium, & Problemata symposiaca.

SYMPSALMA, [σύμψαλμα] Vocum in cantando copulatio: Diapsalma disjunctio earum, ubi quædam requies distinctæ continuationis ostenditur. Psalma, Quod psallitur.

SYMPTŌMA, ătis. n. Accidens. Sunt enim Symptomata, Accessiones, seu accessoria mala, quæ ad justum morbum συμπίπτουσιν, hoc est accidunt. Cels. 3. 1. & 10.

SYMPUVIUM, V. SIMPULUM.

S Y N

SYNÆRESIS, is. f. [συναίρεσις] Contractio, figura qua plura per unum conjunguntur, ut Bigæ, pro Bijugæ. Ex σὺν con, & αἵρεσις, tractio.

SYNAGIA, Militum centuria, apud Alexand. Alexandrin. 6. 13.

SYNAGŌGA, æ. f. [συναγωγὴ] Idem quod Congregatio, vel cœtus, ἀπὸ τοῦ συνάγειν, quod est congregare. Apud ecclesiasticos scriptores accipitur pro Ecclesia Judaica vel Christiana.

SYNALAGMA, [συνάλλαγμα] est cum ultra verba contractus, aliquid utrinque agitur, quoties scil. ex utriusque parte aliquid fit, quo uterque obligatus est. Ut, do tibi Stichum, ut Pamphilum manumittas. Alciat. super tit. de verb. sig. in Pandect. Synalagma, commutationem non inepte dixeris. Idem enim est συνάλλαγμα, quod causa, hoc est ratio quædam secundum justitiam commutativam efficax, ut obligationem pariat: scilicet quia ab uno ad alium transfertur aliquid. l. Jurisgentium. §. 1. D. de pact. Aristoteles appellat synalagmata omnes actiones nostras, quibus inter nos ad aliquem usum necessitatemque communicamus. Videndus Connanus lib. 6. cap. 1. Hotoman. quoque lib. singulari De verborum, quæ ad jus pertinent, significatione, litera, S.

SYNALŒPHE, es. f. [συναλοιφὴ] dici potest Compressio, cæsura. Fit enim quum de fine dictionis vocalis abjicitur, sequente dictione quæ a vocali incipit, ut apud Juven. 1. Sat. 1.

Semper ego auditor tantum? Ex σὺν, quod est con: & ἀλοιφὴ pressio.

SYNANCHE, es. f. [συνάγχη] Morbus in faucibus spiritum suffocans, Latinis Angina dictus. Ex σὺν, & ἄγχω, affligo, ango. Cels. lib. 4. cap. 4. Ut hoc autem morbi genus circa totam cervicem, sic alterum æque pestiferum acutumque in faucibus esse consuevit: nostri anginam vocant: apud Græcos nomen prout species est. Interdum enim neque rubor neque tumor ullus apparet, sed corpus aridum est, vix spiritus trahitur, membra solvuntur, id συνάγχην vocant. Interdum, &c.

SYNATHRŒSMUS, i. m. [συναθροισμὸς] Figura quæ & singulis verbis, & plurium verborum conjunctione fieri potest. Singulis, hoc modo, Sed quum ad supplicium sumendum se confirmaret, multa simul eum revocabant officia, consuetudo, tempus, existimatio, periculum, religio: quæ singula proprias ei cogitationes ad remorandum subjiciebant. Plurium verborum conjunctione, sic apud Lycurgum, Nemo enim nocens sine summo mœrore est Judices, sed multa simul eum perturbant, quod adest, solicitudinis plenum; quod futurum est, formidolosum: lex paratum supplicium ostentans: vitia ex vitiis coacta, occasionem arguendi maleficii captans inimicus: quæ quotidiana, vehementer ejus animum excruciant. Ex Ruellio Lupo.

SYNCERASTUM, i. n. [συγκεραστὸν] est Omne edulium antiquo vocabulo Græco. Pacuv. in Phagon. *Honos synceraslo perit, pernis gladio.* Varr. lib. 6. de L. L. 3.

SYNCERUS. V. SINCERUS.

SYNCHRONUS, a, um Adj. [σύγχρονος] Contemporaneus. Unde scribit Hieron. Ozeam prophetam fuisse synchronum Isaiæ. Et Varr. ait, non esse dubium, quin aliquo, tempore eodem vixerint Homerus & Hesiodus, eosque synchronos fuisse testatur.

SYNCHŸSIS, is. f. [σύγχυσις] Confusio. Est enim, ut scribit Donatus hyperbaton undique confusum, ut illud Virg. 1. Æn. 112.

Tres Notus abreptas in saxa latentia torquet:
Saxa vocant Itali mediis quæ in fluctibus aras. Est autem hic ordo. Tres naves abreptas Notus torquet in saxa: quæ saxa in mediis fluctibus latentia, Itali vocant aras.

SYNCOMISTUS, a, um. Adj. Syncomistus panis, inquit ad Glaucon. lib. 2. Galen. *Is dicitur, qui medius inter exquisite purum est, ac furfuraceum.* Cæl. lib. 9. cap. 16. Lection. antiq.

SYNCŎPA, æ. f. [συγκοπὴ] Concisio: κόπτω enim incido significat. Figura est, quum litera vel syllaba e medio dictionis tollitur: ut Compostus pro Compositus.

SYNCRĬSIS, [σύγκρισις] sive Antithesis, Comparatio rerum atque personarum inter se contrariarum. Cic. pro Muren. 22. Vigilas tu de nocte, ut tuis consultoribus respondeas, ille, ut eo quo intendit mature cum exercitu perveniat, &c. Item 3. Verr. Iste multo sceleratior & nequior quam ille Adrianus, aliquanto etiam fœlicior fuit, &c. Julianus Rufinianus.

SYNDICUS, i. m. [σύνδικος] Patronus, qui cum alio, causam aliquam tuendam accepit, quive secundis actionibus causam defendit, ut in causa Cornelii Balbi Cicero. Syndici, item sunt Civium advocati, & defensores juris publici, quasi in causam publicam communiter incumbentes. Unde apud Plutarch. legimus Aristidem ab Atheniensibus creatum fuisse syndicum, ut communem causam Græcorum civium suorum defenderet. Demosthenes quoque πρὸς Λεπτίνην, refert lege sancitum fuisse Athenis, ne cui iterum syndicum fieri liceret, crearique a populo: idque ideo, ne συνδικία id est syndici munus, ob publicam utilitatem inventum, verteretur in quæstum, compendiumque privatum. Hoc nomine vocari possunt, quos hodie *deputatos* nostri vocant. Budæus.

SYNECDŎCHE, es. f. [συνεκδοχὴ] Conceptio dicitur. Donatus, Synecdoche est significatio pleni intellectus capax, quum plus minusve pronuntiatur. Aut enim a parte totum ostendit, ut Virg. 1. Æn. 403.

—— puppesque tuæ, pubesque tuorum. Aut contra pars a toto; ut Idem 1. Æn. 119.

Ipsius ante oculos ingens a vertice pontus
In puppim ferit. Et 12. Æn. 119.

—— fontemque ignemque ferebant. Meminisse autem debemus, quando fit a parte totum, faciendum ab insigniori parte.

SYNEDRIA, æ. f. Ulp in l. 1. §. Navem. D. de exercit. Navem accipere debemus, sive marinam, sive fluviatilem, sive in aliquo stagno naviget, sive synedria sit. V. SCHEDIA. Alciat. lib. 1. Prætermissiorum, Synedriam Judæorum interpretate Synagogas & conciliabula. Synedrion enim id denotat. Synedrias vero Naves apud Ulpianum De exercitoria actione, Naviculas illas interpretabitur fortasse aliquis, Quæ spatiandi causa factæ sunt, in quibus sunt sellæ & sedilia quandoquidem Suidas synedriam cathedram interpretetur. Hæc Alciatus.

SYNĔDRUS, i. m. [σύνεδρος] Latinis Consessor, assessor, consiliarius dicitur. Liv. 45. 32. His rerum externarum cognitionibus interpositis, Macedonum rursus advocatum concilium: pronuntiatum quod ad statum Macedoniæ pertinebat: Senatores quos synedros vocant,

vocant, legendos esse, quorum consilio Resp. administraretur.

SYNEPHEBI, m. pl. [συνέφηβοι] dicuntur Adolescentes simul pubescentes. Quod nomen inditum est comœdiæ Statii Cæcilii. Cic. 1. de Finib. Synephebos ego inquit, potius Cæcilii, aut Andriam Terentii quam utramque Menandri legam?
Ait Statius in Synephebis. Cic. de Senect. 18.

SYNEPHITES, is. [συνεφίτης] Gemma est lactei coloris, alio nomine Galactites. Plin. 37. 10. Galactites ex uno colore lactis est, eandem dicunt Leucogeam, & Leucographiam. Appellant & Synephiten, lactis succo & sapore notabilem.

SYNESIUS, [Συνέσιος] e Pentapoli Africæ Philosophus Christianus, Præsul Ptolemaidis factus: scripsit libros in grammatica, philosophia, panegyricos, epistolas, & alia. Auctor Suidas.

SYNGRAPHA, æ. f. SYNGRAPHUS, i. m. vel SYNGRAPHUM, i. n. [συγγραφή] Scriptura, sive schedula quæ fit manu eorum qui paciscuntur in alicujus rei fidem. Budæus, Syngrapha est cautio & conscriptio ob locationem facta: ut & conductori merces in rato sit, & locatori cautum sit a redemptore & conductore operis.. Plaut. Asin. 4. 1. 1. Agedum istum ostende, quem conscripsi syngraphum inter me & amicam & lenam: leges pellege. Cic. 7. Fam. 17. Tanquam enim syngrapham ad imperatorem, non epistolam attulisses: sic pecunia ablata, domum redire properabas. Idem 6 Verr. 30. Cybiram cum inanibus syngraphis venerat.
Agere ex syngrapha. V. AGO.
Conscribere syngrapham. V. CONSCRIBO.
Credere alicui per syngrapham. Cic. de Arusp. Resp. 20. Alterum putabo regem, si habuerit unde tibi solvat, quod ei per syngrapham credidisti.
Facere syngraphas cum aliquibus. Cic. pro Domo 120. Et de Arusp. Resp. 34.
Centies facta syngrapha. V. CENTUM.
Inter Syngraphas & cætera Chirographa hoc interest, quod in chirographis tantum quæ gesta sunt scribi solent: in syngraphis etiam contra fidem veritatis pactio venit, & non numerata quoque pecunia, aut non integre numerata,, pro temporaria voluntate hominum scribi solent.
Syngrapha dicta est ἀπὸ τῦ σὺν, simul, καὶ γράφω, scribo: quod simul scriptum sit a pluribus, vel quod manu ipsorum, qui conveniunt, scriptu sit.

SYNNADA, æ. f. Urbs Phrygiæ, de qua Plin. lib. 5. cap. 29. t. Alter conventus a Synnada accipit nomen. In quem locum sic ait Hermolaus, Scribendum Synnada ex Stephano, per y: quoniam prius Synnæa diceretur a congregatis eo loci Græcis Macedonibusque Acamantem post captum Ilium secutis, conditorem urbis. Hæc Barbarus. V. SINADA. Cicero videtur Synnada, orum; declinasse, numero utique plurali, 3. Fam. 8. Idque, ait, me arbitror Synnadis pro tribunali multis verbis disputavisse. Ibid. Quum enim Laodiceæ, quum Synnadis; quum Philomeli, quum Iconii essem, &c. Paulo post, Quod iisdem diebus meus conventus erat Apameæ, Synnadis, Philomeli, tuus Tarsi. Flectitur etiam genere fœminino Synnas, hujus Synnados. Sidonius Apollinaris in Panegyrico Majoriani,
Jungitur hic Synnas, Nomadum lapis additur istis. i. e. Marmor Synnadicum, & Numidicum. Stat. 1. Sylv. 5. 37. de Balneo Etrusci,
Sola nitet flavis Nomadum decisa metallis
Purpura, sola cavo Phrygiæ quam Synnados antro
Ipse cruentavit maculis lucentibus Atys. Ibid. t. 5. 41.
Synnada distinctum variat. h. e. Solum marmor Porphyrites excisum ex venis Numidicis illic est. Nullum marmor illic est, nisi variatum maculis purpureis, ut Numidicum, & Synnadicum: quod quidem distinctum est maculis purpureis, quoniam Atys puer quum in Phrygia Cybelen fugeret, abscissis genitalibus lapidem hunc cruentavit guttis manantibus. Plin. lib. 35. cap. 1. ad finem, Neronis principatu inventum, maculas quæ non essent, in crustis inserendo unitatem variare, ut ovatus esset Numidicus, ut purpura distingueretur Synnadicus, qualiter illos nasci optarent deliciæ. Stat. 1. Sylv. 2. 148.
Hic Lybicus, Phrygiusque silex, hic dura Laconum
Saxa virent. Libycus silex dicitur marmor Numidicum, ut Phrygius Synnadicum.

SYNOCHITES, is. f. [συνοχίτης] Gemma, qua in necromantia dicunt evocatas inferorum umbras teneri. Plin. lib. 37. cap. 11.

SYNODIA, orum. n. pl. [συνῳδία] Concentus, ex σὺν & ᾠδὴ cantus. Cic. 10. Att. 7. Injecta autem mihi spes quædam est velle mecum Ser. Sulpitium colloqui: ad eum misi Philotimum libertum cum literis, si vir esse volet, præclara synodia: sin autem, erimus nos qui solemus. Ubi intepres; Synodia, Præclarum concentum & congressum.

SYNODUS, i. f. [σύνοδος] Idem quod Conventus, sive cœtus a σὺν, præpositione & nomine ὁδὸς.

SYNODICUS, a, um. [συνοδικὸς] Quod ad synodum pertinet: Hieronym. Ante annos plurimos, cum juvarem Damasum Romanæ urbis episcopum, & Orientis atque Occidentis consultationibus synodicis responderem.
Synodicus, alio significatu. Jul. Firmic. lib. 3. cap. 6. Si in octavo loco Sole posito, in diametro ejus luna fuerit constituta, nondum soluta conjunctione, sed plena lumine: vel si cum synodica fuerit inventa, &c. Synodica vocatur luna, Quum luminis universitate privatur, silereque dicitur, velut cum sole commeans, ut tradit Theon. Tunc synodica dicitur, quum est in conjunctione (sic enim vulgo loquuntur) opponiturque plenæ. σύνοδος enim coitum significat, & comitem itineris.

SYNODITA, æ. & SINODITÆ, arum. m. pl. sunt Clientuli monachorum, seu comites: ὁδίτης enim viatorem significat. Solent autem monachi ex collegii sui inferiori ordine quempiam deligere, qui eos comitetur: quos Galli *Culopulsos* appellamus: quod a tergo monachorum concionantium sedentes, illos horæ præteritæ culi pulsione admoneant. Adnotat Hotomanus. Videnda. l. 6. De episcopali audien. lib. 1. C. Addictos supplicio (inquiunt Honor. & Arcad.) & pro criminum immanitate damnatos, nulli clericorum, vel monachorum, eorum etiam, quos Synoditas vocant, per vim atque usurpationem vindicare liceat, ac tenere. In quibusdam Codicib. est lex 7.

SYNODUS, ontis. Genus piscis Plin. lib. 37. cap. 10.

SYNODONTITIS, e cerebro piscium est, qui Synodontes vocantur.

SYNŒCIOSIS, [συνοικείωσις] Figura quæ docet diversas res conjungere, & communi opinioni cum ratione adversari: & habet magnam vim vel ex laude vitium, vel ex vitio laudem exprimendi. Hyperidis exemplum, Nam hominis avari atque asoti, unum atque idem vitium est. Uterque enim nescit uti, atque utrique pecunia dedecori est: quare merito utrique pari pœna adficiuntur, quos pariter non decet habere. Ex Rutilio Lupo.

SYNONETUM, Publicam comparationem specierum quæ in commune fiebat, Imp. appellant. l. 1. De public. comparat. in C. Theod. quam coemptionem appellari in l. 2. C. de frumento urb. Constan. & in rubric. Ut nem. lic. in coemp. spec. se excusar.

SYNONYMIA, [συνωνυμία] Figura, quæ Communio nominis interpretatur. Utimur autem eo genere elocutionis, quoties uno verbo non satis videmur dignitatem, aut magnitudinem rei demonstrare. Ideoque in eandem significationem plura conferuntur: ut si dicamus, Prostravit, afflixit, perculit.

SYNOPE, V. SINOPE.

SYNOPSIS, [σύνοψις] Perscriptio, repertorium, seu inventarium: deducto nomine ex eo, quod quæ late patebant, in unum contracta simul omnia conspici cernique possint. Ulp. in l. 5 § 7. De reb. eo qui sub tut. vel cur. sunt. Aut si nemo (inquit) inveniatur, aut suspecti sunt, qui inveniuntur, jubere debet edi rationes: itemque synopsim bonorum pupillarium, advocatumque pupillo dare.

SYNTAGMA, atis. n. [σύνταγμα] Ordo, exercitus, in classes distributio, & ad stipendium conferendum descriptio. Hoc etiam vocabulo Pensitatio annua significatur, quæ penditur a sociis civitatibus & stipendiariis ad bellum gerendum. Est quoque Liber & volumen studio conscriptum & elaboratum, non ex tempore & sine cura, sed quod dictionem habet compositioni congruam, & capitum divisionem recte atque ordine digestam. Est nonnunquam Constitutio atque ordinatio. Testimonia citat Bud. in Comment. ling. Græc. Cic. 8. Fam. 3. Illud nunc a te peto, si eris (ut spero) otiosus, aliquod ad nos σύνταγμα conscribas. i. e. Opus, sive librum studiose digestum.

SYNTAXIS, eos. f. [σύνταξις] Constructio & series. τάξις enim series & ordo dicitur. V. Grammaticos.

SYNTERESIS, is. f. Attentio, Conservatio, Pars animæ, quæ semper adversatur vitiis. συντήρησις.

SYNTEXIS, is. f. [σύντηξις] Latine Defectio dicitur, & animi deliquium, quæ & Syncope Græcis etiam dicitur. Est etiam Tabes, & velut colliquatio, Extenuatio præ macie. Plin. lib. 22. cap. 25. Tali sorbitionis genere emendantur syntexes, id est, defectiones ex longis morbis sumptæ. Hujus autem emendatio, proprie recreatio & restauratio dicitur.

SYNTECTICUS, a, um. Adj. [συντηκτικὸς] Qui syntexi frequenter corripitur, & animi deliquio laborat. Morbo confectus, exhaustus ægritudine. Plin. lib. 22. cap. 23. Præcordium vitiis syntecticis, comitialibus in vino, in aqua mulsa linguæ paralysi. Idem lib. 28. cap. 9.

SYNTHEMA, atis n. [σύνθημα] Signum bellicum, quod datur instructæ aciei. Item Tessera vigiliarum, quæ erat tabella scripta a Tribuno data: Item Nota & tessera quædam epistolaris commendatrix ejus, qui eam reddebat. In Pandectis item Græcis Synthemata vocantur Diplomata, quæ his dabantur, qui cursu publico utebantur. Synthemata item dicuntur Breves quædam & obscuræ sententiæ, & quædam quasi ænigmata altiorem quendam & reconditum sensum occultantia, cujusmodi sunt Pythagoræ symbola. Habet & alia significata apud Græcos, quæ quoniam ad linguæ Latinæ instructionem nihil pertinent, ex Græcorum Lexicis petenda relinquimus.

SYNTHESIS, eos. f. [σύνθεσις] Latine Compositio dicitur. Figura quum singulare nomen multitudinem significans, verbo pluralis numeri jungitur, ut Virg. 1. Æn. 216.
Pars in frusta secant.
Synthesis, Vestis genus & varius ornatus quo ditiores ad sumptum uti solent, ut fere quolibet die varia vestimentorum genera assumant: quæ varietas & compositio, antiquis synthesis appellata est. Martial. lib. 14. 1.
Synthesibus dum gaudet eques, dominusque Senatus. Et 5. 80.
Et mutata tibi synthesis undecies. Suet. in Neron. cap. 51.
Ac plerunque synthesim indutus, ligato circum collum sudario prodierit in publicum sine cinctu, & discalceatus. Synthesim exponit Sabellicus, Vestem brevem & expeditam ex diversis lanarum coloribus.
Synthesis, Congestio, acervus. Sumitur enim pro Tota veste in vestiario composita. Scævola in l. Titia. De auro & argen. leg. Semproniæ coopertoria tabiana, & tunicas tres cum palliolis quæ elegerit, dari volo. Quæro an ex universa veste, id est, ex synthesi, tunicas singulas, & palliola Sempronia eligere possit? Respondi: si essent tunicæ singulæ cum palliolis relictæ, ex iis duntaxat eligi posse. Quod si non essent, hæredem vel tunicas & palliola ex synthesi præstaturum, vel veram æstimationem earum. Sic in l. Alumnæ. § Titia, De adimendis leg. Synthesim, i. e. Omnem possessionem prædiorum. Martial. lib. 2. 46.
Sic micat innumeris arcula synthesibus. Ex Budæo.
Synthesis, Vasorum compositio, qua multa ejusdem generis vasa in se invicem includuntur. Stat. 3. Sylv. 9. 44.
Aut unam dare synthesim, quid horres?
Alborum calicum atque cacaborum?

SYNTOMIA, [συντομία] quam Latine Concisionem vertere possumus; Figura est, qua res quantumvis magnæ brevi & compendioso verborum ambitu redduntur. Quam eandem nonnulli Græcorum ἐνέργειαν appellant a luce, quam rebus addit, nonnulli etiam ἐνάργειαν. Dicta συντομία ἀπὸ τῦ συντέμνειν, quod est concidere, abbreviare.

Syphax, acis. pen. indiff. [Σύφαξ] fuit Numidarum rex : cujus Livius sæpe meminit. Ovid. 6. Fast. 769.

> Postera lux melior, vincit Masanissa Syphacem,
> Et cecidit telis Hasdrubal ipse suis. Intelligit VIII Calen. Julii.

Dirus Syphax. Claud. de Bell. Gild. 91.
Victi monumenta Syphacis. Propert. lib. 3. 11. 59.

S Y R

Syracusæ, arum. f. pl. [Συρακοῦσαι] Civitas Siciliæ, sub Pachyno monte sita, ubi fons Arethusa. Cic. 6. Verr. 115. scribit Syracusas urbem esse maximam Græcorum urbium, pulcherrimamque, quæ ex quatuor quasi urbibus maximis constare videbatur : quarum una, Insula nominatur, altera Achradina, tertia Tyche, quarta Neapolis. Idem 4. Verr. 4. ubi de Marcello agit, ait urbem pulcherrimam Syracusas : quæ quum manu munitissima esset, tum loci natura terra ac mari claudebatur. Syracusani multos claros principes habuerunt, sed præcipue clarissimum Dionysium seniorem. Solinus in Polyhistore scribit in Sicilia primum comœdiam inventam fuisse. De Syracusis V. Diodor. lib. 16. ubi de rebus Dionis. Syracusæ nunc vulgo dicuntur *Saragosa di Sicilia*, ut scribit Olivarius in Melam. *Saragouse de Sicile*.

Syracusanus, vel **Syracusius**, vel **Syracosius**, a, um. possess. [Συρακούσιος] Virg. 6. Ecl. 1.

> Prima Syracosio dignata est ludere versu.

Poeta Syracosius. Ovid. in Ibin, 551.

> Ut quæ Syracosio, præstricta fauce, poëtæ,
> Sic animæ laqueo sit via clausa tuæ.

Ars Syracosia. Ovid. 6. Fast. 277.

> Arte Syracosia suspensus in aëre clauso,
> Stat globus, immensi parva figura poli.

Syræum, i. n. [σύραιον] inquit Paulus Ægineta, plerique appellaverunt Decoctum ficorum, quod & defruto nomen est. Græcisque etiam Hepsema dicitur. Hippocrates Sycion vocat. Plin. lib. 14. cap. 9. Vinum, quod alii hepsema, nostri sapam appellant, ingenii non naturæ opus.

Syreon, i. n. (σύρειον) Plin. lib. 24. cap. 19. Tordile herba per se, quam & Syreon vocaverunt.

Syria, æ. f. [Συρία] Regio Asiæ, cujus fines sunt, a Septentrione Amanus mons, quo a Cappadocia & Armenia separatur ; ab Ortu Euphrates amnis, quo discernitur a Mesopotamia, usque ad Thapsacum oppidum, atque inde Arabia deserta ; a Meridie Arabia Petræa ; ab Occasu ejusdem Arabiæ Petrææ pars, & mare Syriacum sive Phœnicium, Amanusque mons, quo a Cilicia submovetur. Hujus insignes civitates, ut lib. 5. refert Ptolemæus, sunt Laodicea, Hierapolis, Antiochia, Apamea, Palmira, Heliopolis, Ptolemais, Sidon, Tyrus, Beritus, Botris, Tripolis, Biblus, Seleucia, Cæsarea, & Damascus. Montes clari, Carmelus, Casius, Libanus. Fluvii, Euphrates, Crisoras, Singas. Regiones, Phœnicia, Palæstina, Judæa, Idumæa, Comagena, & Samaria. Hæc regio in medio orbis constituta est : quo fit ut nec frigore nimio rigeat, nec calore torreatur. Sunt qui quadripartitam faciunt divisionem in Syricos, Assyricos, Leucosyrios, & Cœlesyrios. Plin. lib. 5. cap. 12. Syriæ totius Assyriam partem facit. Multi confundunt, ut Herodotus, qui Syros a Græcis dictos, Assyrios a Barbaris dici scribit, & illis Chaldæos adnumerat. Acron quoque & Porphyrio, insignes grammatici apud Horatium, eam quæ nunc Syria dicatur, olim Assyriam dictam, addita syllaba, scribunt. Idem sentit lib. 23. Ammianus Marcellinus. Dion in Trajani vita Attyriam Barbaris dictam, a litera in τ mutata, quam Assyriam nos vocemus, indicat. Scriptores in eo fere conveniunt omnes, ut Syriæ, & Assyriæ nomina confusa esse credant.

Populi Syriæ. Lucan. lib. 3. 214.
Decòra Syria. Claud. 2. in Eutrop. 570.
Opima & fertilis Syria. Cic. pro Domo, 23.

Syrus, & **Syrius**, a, um. Adj. [Σύρος] Qui ex Syria est. Cic. 3. de Nat. Deor. 39. Piscem Syri venerantur. Ovid. 2. Fast. 474.

> Inde nefas ducunt genus hoc imponere mensis,
> Ne violent timidi piscibus ora Syri.

Agmina Syrorum. Stat. 1. Sylv. 6. 72.
Syri venales. Cic. 2 de Orat. 265. Ut illud M. Cicero senex hujus viri optimi nostri familiaris pater, nostros honores similes esse Syrorum venalium, &c.
Palæstinus Syrus. Tibull. lib. 1. 7. 11.
Pyra Syria. Columel. lib. 5. cap. 10. Ea sunt Crustumina regia, Signina, Tarentina, quæ Syria dicuntur.
Munere Syrio plenus onyx. Propert. lib. 2. 13. 30.
Vina Syra. Hor. 1. Carm. 31. 12.

Syriacus, a, um. possess. (Συριακός) ut, Syriaci boves, i. e. Qui sunt in Syria. Plin. lib. 8. cap 45.
Prætor Ciliciensis & Syriacus. Cic. 1. Q. frat. 2.
Radix Syriaca, pro Silphio, & quod Latini Laserpitium vocant ; quia inquit Discorid. ex Syria & Media optima hujuscemodi radix adfertetur. Columel. lib. 11. cap. 13. Nec minus si vernum & æstivum fructum voles habere, Syriacæ radicis & rapæ napique semina obrues. Vulgus nostrum hanc herbam, ut inquit Ruellius, pariter & radicem ab auctoritate & nobilitate *angelicam & radicem sancti spiritus, & imperatoriam* appellet.
Ros Syriacus, pro Succo radicis silphii, qui Græcis ὀπὸς Κυρηναϊκὸς etiam dicitur : hoc est succus Cyrenaicus, quod in Cyrenaica provincia quemadmodum & in Syria, optimus nasceretur in silphio. Columel. lib. 12. cap. 41. Tres heminæ roris Syriaci contriti super omnis adjiciuntur. Latini quidam laser Syriacum appellant, Vulgus nostrum *benivinum* sive *ben Judaicum*, quod, inquit Ruell. Judæa parens ejus mittat ad nos prolem suam.

Syricus, possess. [Συρικὸς] ut, Syrica mala. Columel. lib. 5. cap. 10. Præterea malorum genera exquirenda maxime, Scandiana, id est, Syrica.
Syricum atramentum. Plin. lib. 35. cap. 6. Idem lib. 33. cap. 7. Sublimi autem Syrico minium, compendii ratio demonstrat. Quo loco Hermolaus, Syricum, inquit, fictitius color est ex sinopide ac sandyce mistis, quo minium adulteratur. Vetus codex legit Scyrico.

Syriaticus, a, um. Adj. Idem. Florus 2. 9. 1. Syriatico bello successit, ut debebat Ætolicum. Ubi notat Salmasius, Syriaticus frequentius scriptum reperiri in Codd. antiquis, quam Syriacus.

Syriarcha, æ. m. Qui Syriarchiam exercet. l. ultim. de expensis ludo. in C. Theod. Posteriores Patriarcham hujusmodi appellasse auctor est Xiphilinus.

Syriarchia, æ. f. Sacerdotii genus in Syria. l. 1. C. de Nat. li l. unic. C. de Offic. Com. Orient. l. 133. De Decurionib in C Theod. Novel. 89.

Syria, est Crassius indumentum pinguiusque vel quod in Cappadocia, quam Syris contribuunt, confici soleret. Cæl. Rhodig. lib. 9. Lection. antiq. cap. 3.

Syrianus, [Συριανὸς] Alexandrinus philosophus Platonicus, docuit Athenis scripsitque in totum Homerum commentarios, libros septem in Platonis Rempub. & alia. Hujus discipulus & successor fuit Proclus. Suidas.

Syrictæ, [Συρίκται] ut ex Megasthene notat Plin. lib. 2. cap. 7. Gentes sunt inter Nomadas Indos, narium loco foramina tantum habentes, anguium modo loripedes.

Syringa, & **Syringæ**, arum. f. pl. sunt Fistulæ, generis non unius : est enim quæ dicatur monocalamos, a Mercurio inventa, sicut a Sileno policalamos, a Marsio Cerodeios. Subdit Cæl. lib. 9. Lect. Antiq. cap. 3. Scire convenit Syringos notionem esse non unam, quippe est quando appellatione ea in rotæ foramen injecta portio axis intelligatur, quin & foramen ipsum συρίγγα. Oblongior autem fossa dicitur Syrinx : sed hastæ repositorium quoque. Est & Syringa, Concavum instrumentum quo sensim aqua mittitur.

Syringites, [συριγγίτης] Gemma quæ stipulæ internodio similis est, ac perpetua fistula cavatur. Plin. lib. 37. cap. 12.

Syrinx, [Σύριγξ] Nympha Arcadiæ, quæ Nympharum precibus mutata est in palustres calamos, quum acrius eam insequeretur Pan rusticorum deus. Martial. lib. 9. 63. Ovid. 1. Met. 691.

> Inter Hamadryadas celeberrima Nonacrinas
> Naias una fuit, Nymphæ Syringa vocabant.

Item Fistula, arundo.

Syriscum, est Vas plexile in quod conjiciantur fici : sed Hyriscum pronuntiant alii. Cæl. lib. 9. cap. 3.

Syrissa, æ. f. Mulier e Syria. (Σύρισσα) nam quemadmodum a Libus fit Libyssa, ita a Syrus, Syrissa. Virg. in Moret. 1.

> Copa Syrissa, caput Graia redimita mitella.

Syrites, Lapis, qui in lupi vesica nascitur. (συρίτης) Plin. lib. 11. cap. 37. In vesica lupi lapillus, qui Syrites appellatur.

Syritha, (Συρίθα) Filia fuit Sylvaldi Danorum regis, tantæ pudicitiæ, ut cum ob elegantiam formæ, magna procorum frequentia peteretur, spretis tamen omnibus prætulerit cælibatum. Saxo lib. 7.

Syrius, V. **Sirius**.

Syrma, ătis. n. [σύρμα] Vestis est fluxa & prolixa, humumque verrens, qualis erat tibicinum & fidicinum. Solin. Vestitur syrmate. Martial. lib. 12. 96.

> Aptasti longum tu quoque syrma tibi. V. Turnebum, & Alex. Alexandr. lib. 4. Genial. cap. 18.

Syrmaticus, a, um. Adj. Veget. de Re Vet. 3. 22. Jumentum syrmaticum.

Syrmæa, (συρμαία) Cibi genus ex adipe & melle confectum purgationibus imprimis aptum.
Item Certaminis genus apud Spartanos, in quo victor hujusmodi Syrmæa donabatur.
Item Raphani genus apud Herodot. Cæl. lib. 27. cap. 3.

Syrna, [Σύρνα] Oppidum in Cherroneso Cariæ adhærenti a Podalirio conditum & a nomine Σύρνης uxoris ejus ita appellatum. Ferunt enim Podalirium, quum in Cariam esset ejectus, a capratio quodam fuisse servatum, & ad Damæthem regem deductum, cujus filiam de tecto delapsam, quum detracto ex utroque brachio sanguine servasset, admiratus hominis ingenium Damæthus, filiam ejus beneficio servatam, ei uxorem tradidit, Cherrhoneso illi in dotem attributa. Auctor Steph.

Syrophœnix, (Συροφοίνιξ) Qui habitat in ora maritima Syriæ. Juven. 8. Sat. 159.

> Obvius assiduo Syrophœnix udus amomo.

Syrpe, n. indecl. Pars quædam silphii. Priscianus ejus mentionem facit, & comicus Plaut. in Rud. 3. 2. 16. his verbis, Si speras tibi hoc anno multum futurum syrpe & laserpitium, eamque eventuram exagogam Captam salvam & sospitem. Ea res magnæ æstimationis & pretii erat. Quare dicit calumniator apud Aristophanem, Non si mihi donaveris Ditem ipsum, & Batti silphium. Sed & Syrpe videtur appellari ipsum Laserpitium, voce a Græco nomine silphii degenerante. Solin. cap. 40. Apud Cyrenenses præterea syrpe gignitur, odoratis radicibus, virgulto herbido magis quam arbusto. Turneb. Advers. 3. 21.

Syrsigambis, Darii mater, quæ audita morte Alexandri, sese perpetuæ nocti dedit. Auctor Curt. apud quem sunt qui legant Sysigambis.

Syrtis, is, vel ĭdis, sive ĭdos. f. Syrtes [Σύρτεις] sunt loca circa fines Africæ, Ægyptum versus periculosissima : a σύρειν trahere. Est enim inæqualitas maris & terræ magna, & in uno loco profundissima, in alio vero satis vadosa. Spiranteque vento cumulus arenæ, qui supra mare fuerat, in profundissimas residet valles : & qui deprimebatur, mox super aquas egeritur. Et sunt duæ, pares natura, impares magnitudine. Quæ dicuntur majores & minores, & spatio passuum ducentorum quinquaginta milium separantur, Minor a Carthagine trecentis millibus passuum distat, & totidem ambitus. Liv. 34. Ora est minoris Syrtis, & agri uberis : una civitas ejus Leptis, major quadringentis vigintiquinque milibus passuum. Plin. lib. 6. cap. 30. & lib. 7. cap. 2. Cujus sepulchrum a parte Syrtium majorum est. Servius vero, ubicunque sunt arenosa loca in mari, Syrtes asserit vocari. Hoc nomen etiam declinatur hæc Syrtis, & has Syrtis, ut ait Priscian. Virg. 10. Æn. 678.

> In Syrtis in saxa volans, &c. Syrtes vocat Lusitani *Baxos de Barbaria*, alii *Banquos*. Olivar. in Melam.

Æstuosæ Syrtes. Hor. 2. Carm. 22. 5.
Ambigua Syrtis. Lucan. lib. 9. 713.

Natus & ambiguæ coleret qui Syrtidos arva
Chersydros.

Barbaræ Syrtes. Hor. 2. Carm. 6. 3.
Exercitatæ Syrtes Noto. Hor. Epod. 9. 31.
Getulæ Syrtes. Virg. 5. Æn. 51.
Inhospita Syrtis. Virg. 4. Æn. 41.
Lybicæ Syrtes. Lucan. lib. 1. 494.
Naufraga Syrtis. Sil. lib. 17. 629.
Paretoniæ Syrtes. Lucan. lib. 3. 295.
Vastæ Syrtes. Virg. 1. Æn. 150.
Sævas accedere Syrtes. Valer. 7. Argon. 86.
Lybicas perrumpere Syrtes. Ovid. 2. Amor. 16. 21.
Patrimonii Syrtis, per translationem. Cic. 3. de Orat. 161. Syrtim patrimonii, scopulum libentius dixerim.
Syrtis nomine, Tractus etiam illis finibus vicinus intelligitur. Lucan. lib. 9. 448.

——nam littore sicco
Quam pelago Syrtis violentius accipit Austrum
Et terræ magis ille nocens. Quinetiam arenosa illa Lybiæ spatia mediterranea Syrtes appellantur, non tantum littoralis ora. Prudent. Apoth. 443.

Nec responsa refert Libycis in syrtibus Ammon. Ex Turneb. Advers. 16. 5.

Syrticus, a, um. Adj. [Συρτικὸς] ut, Ammon Syrticus. Lucan. lib. 10. 38.
Mare syrticum. Sen. de Vita beata, cap. 14.
Gentes syrticæ. Idem Epist. 90.

Syrtitæ, Gemmæ sunt, quæ in litore Syrtium inveniuntur. Syrtitæ (inquit Plin. lib. 37. cap. 10.) in litore Syrtium, jam quidem & in Lucania inveniuntur e melleo colore croco refulgentes: intus autem stellas continent languidas.

Syrus, V. syria.

Syrus, i. m. vel potius Sirus; sic enim scribere oportet; quoniam Græce scribitur σιεὸς, vel σειεὸς, non ut quidam σύρ⊕: Fossa ubi reconditur frumentum. Syros, inquit Curt. 7. 4. 24. vocant barbari circa Caucasum: quos ita solerter abscondunt, ut nisi qui defoderint, invenire non possint. In iis conditæ fruges erant. Plin. lib. 18. cap. 30. Utilissime tamen servantur in scrobibus quos syros vocant, ut in Cappadocia & in Thracia, Hispania & Africa.

S Y S

Syscia, Castellum est penes Segesticam ea in via, quæ in Italiam ducit, ex Danubii finibus. Strabo lib. 7.

Systēma, ătis. n. [σύςημα] Compages, collectio. Sic Systema mundi, est Universi compages. V. Mart. Capel. 9.

Systŏla, es. f. [συςολὴ] Correptio, figura est quum longa syllaba contra ejus naturam corripitur. ut apud Virg. 1. Æn. 77.

Connubio jungam stabili, propriamque dicabo. Ubi nu brevem posuit, quæ naturaliter longa est. Nam alio loco longam posuit; ut 3. Æn. 319.

Hectoris Andromache Pyrrhin' connubia servas?

S Y Z

Syzygia, [συζυγία] Idem quod Conjugium, sive conjugatio. Galen. lib. 8. 9. & 10. de Usu partium: Septem illas parium nervorum productiones, quibus sensus a cerebro in universum corpus distribuuntur, Syzygias appellat. Harum prima est nervorum, Opticum hoc est visorium, qui circa medium sui coeuntes, x Græcæ literæ imaginem referunt: rursusque separati, in oculos recipiuntur, quibus spiritum visorium subministrant. Secundæ syzygiæ nervi in oculorum musculos inserti, motum iis suppeditant. Tertia gustus sensum in linguam reliquasque oris partes defert. Quarta toti palati tunicæ inseritur. Quinta ad aures fertur, iisque sensum auditus suppeditat. Sexta ad intestina, visceraque omnia sensum transmittit, nervosque recurrentes producit. Septima dat motum linguæ, & rectis Laryngis musculis. Est & alia præter has quæ versus nares odoratus gratia defertur, quæ idcirco non annumeratur inter nervorum syzygias, quod extra cranium non prodeat. Galen. in lib. de Dissectione nervorum, & lib. 8. 9. & 10. de Usu partium.
Syzygiæ apud astronomos sunt Istæ stellarum situs, cum positæ sunt in eadem recta linea. Sic Luna versatur in syzigiis, cum Sol, Luna & tellus jacent in eadem recta linea, i. e. vel in conjunctione vel in oppositione.

T

LITERA figuram suam a Græca sumpsit, uti Græci ab Hebræis (mutata paullulum ejus forma) mutuati sunt, si qua Origeni fides. Hieronymus *Tau* Samariticum antiquitus ipsissimum fuisse T Latinum vel Græcum.

Magna est cognatio inter T & D, & apud veteres frequens unius in alteram mutatio. Sic Alexanter & Cassantra scripserunt, pro Alexander & Cassandra, teste Quintil. lib. 1. cap. 6. Unde T vocant D mollitum. Hinc & Patavium dictum, quod Pado vicinum esset. Vice versa, T in D sæpe migravit. Sic a Mentior, Mendax: a Quatuor, Quadra.

T interdum transit in duplicem S; ut Quatio, Quassi: & vicissim duplex T in simplicem S; ut Mitto, Misi. Scribitur & in aliquibus dictionibus pro S, ut Pultare pro Pulsare.

Quod ad pronuntiationem ejus spectat, notandum est TI ante vocalem sonare SI, (quod a Gothis factum est, qui sibilum istum veteribus ignotum in Latium invexere) ut Lectio, Ratio. Excipiendæ sunt voces, quæ habent S ante T, ut Quæstio, Justior; & pauca quædam alia, ut Mittier pro Mitti, Tiara, &c.

T, Tribunus. Valer. Max. 2. 1. Tribunis plebis intrare curiam non licebat: ante valvas autem positis subselliis, decreta patrum attentissima cura examinabant; ut si qua ex eis improbassent, rata esse non sinerent. Itaque veteribus senatusconsultis T litera subscribi solebat; eaque nota significabatur illa Tribunos quoque censuisse.

T, prænomen refert Titum; ut, T. Manlius Torquatus, T. Livius Patavinus.

T, etiam prænomen fœminæ, Tita.

T, nomini militi appositum, Superstes significabat.

T. pro Tantum, Taurus, Ter, Terra, Tibi, Titus, Tita, Triarius, Turma, Tutor.

T. A. Taurum album. T. A. III. M. X. D. XX. Vixit annis tribus mensibus decem diebus viginti. T. AVG. Tutela Augusti.

TB. Tibi, Tribunus. TB. D. F. Tibi dulcissimo filio. TB. PI. Tribunus Plebis.

T. C. Testamento constituit, vel curavit. T. CA. Titus Carisius.

T A

TA. Taurum. TAB. Tabula, vel Tabularius.

TABANUS, i. m. [οἶστρος, μύωψ] Genus vermis, a quibusdam Asilus dictus. Plin. lib. 11. cap. 28. Reliquorum quibusdam aculeus in ore, ut asilo, sive tabanum dici placet, &c. Varr. 2. de R. R. cap. 5. Itaque quod eas æstate tabani concitare solent, & bestiolæ quædam minutæ sub cauda, &c.

TABELLA, & TABELLARIUS. V. TABULA.

TABEO, V. TABES.

TABARENI, [Ταβαρηνοὶ] Populi juxta Chalybes, Pomponio lib. 1. quos Strabo Tabarnos nominat. Rectius Tibereni, vel Tibareni dicendi, teste Hermolao. Justissimi sunt illi, nec prius prælio congrediuntur, quam diem, locum & horam, ex fide hosti denuntiarint. Quum mulier partu liberatur, vir in lectulum tanquam pueri auctor decumbit, eumque ut puerperam effœta uxor curat, ut ex Nymphodoro Cælius annotavit. Valer. Flacc. 5. Argon. 149.

Inde Genetæi rupem Jovis: hinc Tibarenum
Dant virides post terga lacus, &c. Quo de loco doctissima extat Angeli Politiani epistola ad Pomponium Lætum.

TABERNA, æ. f. [οἴκημα] dicitur quasi Trabena, a validioribus trabibus, quibus superiora sunt suspensa, ut ait Donatus. Accipitur pro omni Ædificio quod est utile ad habitandum, ex eo quod taberna tabulis claudebatur, sive cooperiebatur, ut ait Ulpianus de verb. signif. Cic. 14. Att. 9. Tabernæ mihi duæ corruerunt. Idem 3. Q. frat. 7. Juven. 3. Sat. 304.

Fixa catenatæ siluit compago tabernæ.

Arcana taberna. Propert. lib. 4. 8. 19.

Diversoria taberna. Plaut. Truc. 3. 2. 29.

Instructa & ornata taberna. Cic. pro Cluent. 178.

Meritoria taberna. V. MEREO.

Obscuræ tabernæ. Hor. de Arte Poet. 229.

Salax taberna. Catul. 35. 1.

Claudere tabernam. Cic. pro Domo, 54.

Divertere in tabernam. Cic. 2. de Invent. 14.

Duas tabernas ejusdem negotiationis exercere. Ulpian. in l. Procuratoris. D. de Tribut. action.

Taberna [ἐργαστήριον] Ubi opera ipsa, cæteræque merces venditantur. Hor. 1. Serm. 4. 71.

Nulla taberna meos habeat neque pila libellos.

Libraria taberna. V. LIBER.

TABERNŬLA, æ. f. dimin. Apul. Met. 7. Tabernula quædam litori navique proxima.

TABERNARIUS, i. m. [κάπηλος] Qui in taberna aliquid venditat. Cic. pro Flacc. 18. Opifices & tabernarios, atque illam omnem fæcem civitatum quid est negotii concitare?

Clodius concitator tabernariorum. Cic. pro Domo, 13.

Tabernarius, Qui vinum venditat: sicut Aquarius, Qui vendit aquam. Cic. 8. Fam. 6. Nisi ego cum tabernariis & aquariis pugnarem, veternus civitatem occupasset. Firmic. lib. 3. cap. 7. Erunt caupones, vel tabernarii. Sunt tamen qui locum sic interpretentur: Tabernariis, i. e. Opificibus, sive Qui præsunt curandis tabernis. Aquariis, Aquarum & aquæductuum curatoribus. Veternus, Aquarum colluvio, & fœditas quædam. Aquarum jus penes Ædiles & Censores erat. Itaque quum tabernarii publicas aquas in suum usum deducerent, Cælius, qui tunc temporis Ædilitatem gerebat, ea de re cum tabernariis & aquariis pugnavit. Concionem etiam de aquis scripsit, cujus meminit Frontin. lib. 2. De aquæductibus. Firmic. lib. 4 cap. 15. Faciet hospites, popinarios, tabernarios.

TABERNARIUS, a, um. Adj. [καπηλικὸς] ut, Comœdiæ tabernariæ, In quibus non Magistratus, sed humiles personæ inducuntur. Dictæ quod olim tabulis domus vulgo tegerentur. Apul. Apol. p. 329.

TABERNACŬLUM, i. n. [σκῆνος, σκήνωμα] Tectum castrense, quod veluti taberna quædam fit. Cic. 2. de Nat. Deor. 75. Se quum legeret libros, recordatum esse vitio sibi tabernaculum captum fuisse in hortos Scipionis.

Militare tabernaculum. Cic. de Clar. Orat. 37.

Collocare sibi tabernaculum in aliquo loco. Cic. in Pison. 61.

Perpotare totum diem in aliquo loco posito tabernaculo. Cic. 7. Verr. 86.

TABES, is. f. [φθόη, φθίσις, τηκεδὼν, μαρασμὸς] Morbus est cujus tres species sunt. Una, qua corpus non alitur, & naturaliter semper aliquibus decidentibus, nullis vero in eorum locum subeuntibus, ita summa macies oritur, & nisi occurritur tollit: Atrophiam hanc Græci vocant. Alia est quam appellabant Cachexiam, ubi malus corporis habitus est, ideoque omnia alimenta corrumpuntur: quod fere fit, quum longo morbo vitiata corpora etiam si illo vacant, refectionem tamen non accipiunt. Tertia est species, quam Græci Phthisim nominant, ἀπὸ τοῦ φθίνειν quod est consumi & tabescere. Oritur fere a capite, inde in pulmonem destillat, huic exulceratio accedit. Ex hac febricula levis fit, quæ etiam quum quievit, tamen & repetit: frequens tussis est, pus excreatur. Hæc Sipont. ex Cels. lib. 3. cap. 22. Festus, Tabem eam quæ faceret tabescere apud antiquos usurpatum. Sallust. lib. 4. Histor. 25. Qui quidem mos, ut tabes in urbem conjectus. Et Corvin. pro Liburnia, Propter hanc tabem atque perniciem domus totius. Hæc Festus. Virg. 6. Æn. 442.

Hic quos durus amor crudeli tabe peredit. Ubi Serv. Tabe, Corpore defluente paulatim.

Cæca tabe liquefactæ medullæ. Ovid. 9. Met. 175.

Funesta tabes veneni, Mortifera veneni corruptio & sanies. Ovid. 3. Met. 49.

Lenta tabe liquitur. Ovid. 2. Met. 807.

Pallida tabes lucri. Lucan. lib. 4. 96.

Sanguinis tabes. Liv. 30. 34.

Tabes interdum aliquid cruentum significat, quod proprie Tabum nominant, estque Sanies & sanguis corruptus. Virg. 3. Æn. 29.

Et terram tabo maculant. Ubi Serv. Tabo, Corrupto sanguine. Et est nomen casus septimi tantum, ut Sponte, Natu. Quod si velis delinare, hæc Tabes, hujus Tabis dicis. Idem 8. Æn. 487. —— & sanie taboque fluentes. Serv. Sanies mortui est: tabo, viventis scilicet sanguinis. Cic. 1. Tusc. 107.

—— saxa spargens tabo, sanie & sanguine atro. Ex poëta. Ovid. 2. Met. 760.

Protinus invidiæ nigro squalentia tabo
Tecta petit. Ubi interpres, Diptotum nomen est & duorum casuum. Nam Tabi & Tabo solum inveniuntur.

Turpi dilapsa cadavera tabo. Virg. 3. Georg. 557.

Atro tabo fluentia membra. Virg. 3. Æn. 626.

Crasso tabo oblita cuncta rubent. Stat. 5. Theb. 311.

Infecit

Infecit pabula tabo. Virg. 3. Georg. 481.
Mortifera tabe tincta sagitta. Ovid. 3. de Pont. 1. 26.
Putri tabo liquentia cadavera. Sil. lib. 13. 487.
Undantem tabem per auras late torquet serpens. Sil. lib. 17. 451.
Tabes etiam dicitur Vis corrumpendi putrefaciendique. Liv. 40. Arca altera inanis inventa sine ullo vestigio corporis humani aut ullius rei, per tabem tot annorum omnibus absumptis.
Arborum tabes. Plin. lib. 17. cap. 24. de vitiis & morbis arborum, Quædam temporum causæ aut locorum non proprie dicuntur morbi, quoniam protinus necant: sicut tabes cum invaserit arborem, aut uredo: vel flatus alicujus regionis proprius, &c. Quæ verba Plinii ad verbum fere ex quarto Theophrasti, de plantis transcripta sunt, qui hanc tabem πλῆξιν τῶν δένδρων vocat, quasi perculsionem, aut stuporem arborum, quum stirpes arescunt tabido morbo exusti, eo modo quo homines ægri longa tabe emaciati, defectique.
Fori tabes. Tacit. 11. Ann. 6. Et quomodo vis morborum pretia medentibus, sic fori tabes pecuniam advocatis ferat.
Membrorum tabes. Lucret. lib. 1. 806.
Imbribus & tabe membrorum arbusta vacillant. al. Nimborum.
In tabem resolvere. Plin. lib. 9. cap. 35. Ex præcepto ministri unum tantum vas ante eam posuere aceti, cujus asperitas visque in tabem margaritas resolvit. De Cleopatra loquitur. Quid autem sit In tabem resolvi, hoc quidem loco, ipse Plin. paulo post explicat his verbis: Detractum alterum mersit, ac liquefactum absorbuit.
De nive liquescente dicitur. Liv. 21. 36. Fluentem tabem liquescentis nivis ingrediebantur. Et Lucan. 10. 225. Prima tabes nivis. i. e. Solutio.

Tabĭtūdo, ĭnis. f. [τῆξις] Idem quod Tabes. Plin. lib. 22. cap. 25. Peculiariter tamen longo morbo ad tabitudinem redactis subvenit. De alica.

Tabidus, a, um. Adj. [τηκεδανός, μαρασμώδης] Corruptum, quod tabem patitur. Martial. lib. 1. 79.
Indignas premeret pestis quum tabida fauces.
Lues tabida. Virg. 3. Æn. 137.
Mens tabida facta, Ægra & tristis. Ovid. 1. de Pont. 1. 67.
Nix tabida, quum jam consumitur, & colorem prorsus amisit, ut jam fæci simillima sit. Liv. 21. 36.
Vetustas tabida consumit ferrum, Longinquitas temporis qua omnia putrescunt. Ovid. 4. de Pont. 8. 49.

Tabidŭlus, a, um. dimin. Adj. Virg. Ciri, 182.
Tabidulamque videt labi per viscera mortem.

Tabĭfĭcus, a, um. Adj. [φθοροποιός, φθιτικός] Quod tabem inducit. Unde a Cic. 4. Tusc. 36. Ægritudo & metus, tabificæ mentis perturbationes dicuntur, quoniam mentem lacerant, tabem, cruciatum & afflictionem inferunt. Plin. lib. 8. cap. 10. Et terram edisse iis tabificum est, nisi sæpius mandant.
Aër tabificus, Pestilens, infectio aëris. Lucan. lib. 5. 111.
Radii solis tabifici. Lucret. lib. 6. 737.
Tabificis subigit radiis Sol omnia lustrans.
Saniem tabificam expirat serpens. Sil. lib. 6. 276.
Vis tabifica. Plin. lib. 29. cap. 4. Non enim est tabifica vis: itaque occisa morsu earum animalia cibis innoxia sunt.

Tabificabilis, e. Adj. [μαρανθὸς] a veteribus dicebatur; Accius apud Non. 2. 852. Pars neci orbificor liberorum letho tabificabili.

Tabifluus, a, um. Venant. Fortunat. in vita Martini 4. 430.
Cunctaque tabifluus penetrasset acumine morbus.

Tabeo, ēre. sive

Tabesco, [τήκομαι, μαραίνομαι, ἀτροφῶ] ĕre. Interiore sensu liquescere & consumi. Et proprie in amore & mœrore tabescere dicimur, quanvis de aliis dici possit. Gell. lib. 7. cap. 8. Delphinus amans desiderio tabuit, exanimatusque est. Plaut. Capt. 1. 2. 31. Ego qui tuo mœrore maceror, macesco, consenesco, & tabesco miser.
Artus tabentes. Virg. 1. Æn. 173.
Ceræ tabuerant. Ovid. 8. Met. 227.
Corpora tabent. Ovid. 7. Met. 541.
Dies tabescit, Quæ ad occasum tendit. Plaut. Stich. 5. 1. 8.
Galea tabescens. Claud. de 6. Cons. Hon. 344.
Humor calore tabescit. Cic. 2. de Nat. Deor. 26.
Sal tabescit. Cato de R. R. Id aliquoties in die quotidie facito usque adeo donec sal desierit tabescere.
Animus tabescit assiduis curis. Ovid. 5. Trist. 1. 77.
Desiderio alicujus tabescere. Cic. 2. in Catil. 6.
Ipsi ita acerba, ut tabescat dolore. Cic. 2. Att. 21.
Dolore ac miseria tabescere. Ter. Adel. 4. 3. 12.
Lumina tabescunt fletu. Catull. 66. 55.
Luctu æterno tabescere. Lucret. lib. 3. 924.
Molestiis & morbo tabescere. Cic. 4. Tusc. 34. Et 3. de Nat. Deor. 84.
Otio tabescere. Cic. 2. Att. 14.

Tabefactus, a, um. Partic. Solin. cap. 8. Tabefactis nivibus & liquentibus.

Tablinum, i. n. [πινακοθήκη] Locus hybernæ stationis atrio proximus, quod fere ex tabulis constaret: ubi tabulæ & instrumenta publica monumentaque rerum gestarum, actarumque asservantur. alias Grammatophylacium dicitur. Plin. lib. 35. cap. 2. Tablina codicibus implebantur, & monumentis rerum in Magistratu gestarum. De privato tabulario vel tablino Plinius intellexit. Cic. 3. de Nat. Deor. Tabularium dixit Apul. lib. ult. Florium, Medici cum intraverint ad ægrum, uti visant, nemo eorum quod perpulchra tablina in ædibus visant, & lacunaria auro oblita. Festus, Tablinum proxime atrium locus dicitur, quod antiqui Magistratus in suo imperio tabulas rationum ibi habebant: publicarum rationum causa factum locum. Alii dicunt Tablinum a Tabulis. Hactenus Festus.

Tabo, ablativus. V. TABES.

Tabor, [Ταβὼρ] Mons in medio Galileæ sublimis.

Tabrăca, [Τάβρακα] Oppidum est Africæ minoris. Silius Sabatram nominat lib. 3. 256.
Sabatra tum Tyrium vulgus, &c. Aliis Tabatra, quod minime mirum est. Barbara enim vocabula inepta sunt, nec semper eodem sono utraque lingua efferri consueverunt, ut Hermolaus scribit. Claud. in præfat. lib. 2. in Eutrop. 71.
Inclyta captivo memoratur Tabraca Mauro.

Tabŭla, æ. f. [πινακίς, πίναξ, δέλτος, πλάξ, σανίς] notæ significationis.
Imago alicujus in tabulis. Cic. 5. de Fin. 3.
Incisa tabula his literis. V. INCIDO.
Imprimere tabulas parieti. V. IMPRIMO.
Votiva tabula. Hor. 1. Carm. 5. 13. Naufragi evadentes, pictas cladibus suis tabulas præferunt, & cum quibus evaserint vestimentis ad Neptuni templum suspendunt. Juven. 14. Sat. 302.
—— & picta se tempestate tuetur. Et Virg. 12. Æn. 768.
Servati ex undis ubi figere dona solebant. Hæc Acron. V. Juven. 12. Sat. 27.
Arripere tabulam de naufragio. Cic. 3. Off. 89.
E naufragio tabula. V. post NAVIS.
Laceræ tabulæ. Ovid. 11. Met. 427.
Pictæ tabulæ. Hor. 1. Epist. 2. 52. Cic. pro Rosc. Amer. 133. Quid præterea cælati argenti? quid stragulæ vestis? quid pictarum tabularum? quid signorum? quid marmoris apud illum putatis esse?
Tabula pro Charta Geographica. Propert. 4. 3. 35.
Cogor & e tabula pictos ediscere mundos.
Ad tabulam decumbere. V. DECUMBO.
Cerata tabula, In qua antiqui scribebant. Plaut. Asin. 4. 1. 18.
Tabula; Liber est quem sibi quisque nostrûm privatim facere consuevit, quasi quoddam memoriæ promptuarium eorum quæ agimus, id est, Diarium & ephemeris actionum nostrarum. Liv. 4. de censura loquens, Constitutum est eam domum unicuique nostrûm debere existimari, ubi quis sedes & tabulas haberet, suarumque rerum constitutionem fecisset. Budæus.
Tabulæ accepti & expensi; Rationes in quas acceptæ & expensæ pecuniæ referebantur. Cic. 3. Verr. 61. Idem pro Rosc. Com. Si tabulas C. Fannius accepti & expensi profert suas in suam rem, suo arbitratu scriptas, quo minus secundum illum judicetis, non recuso. Moris fuit (inquit Pædian.) unumquemque domesticum rationem sibi totius vitæ suæ per dies singulos scribere: in quo appareret quid quisque de reditibus suis, quid de arte, fœnore, lucrove seposuisset quoque die, & quid item sumptus damnive fecisset. Sed postquam assignandis literis reorum ex suis quisque tabulis damnari cœpit, ad nostram memoriam tota hæc vetus consuetudo cessavit. Hactenus Pædian. Et hoc vocat Cic. Conficere tabulas, 12. Att. 4. sub finem, & pro Cæl. 17. Et Sueton. in Jul. cap. 47. scribit eum Servitia politiora comparasse immenso pretio, & cujus etiam ipsum puderet sic, ut rationibus vetaret inferri.
Tuis tabulis causam dicis, pro Domesticis rationibus. Cic. in Verr. An tuis solis tabulis causam te dicturum existimasti? Budæus.
Novæ tabulæ, appellantur, quando debitores creditas pecunias cum usuris persolvere non coguntur ipsis creditoribus, & abolitis prioribus debitis novæ tabulæ conficiuntur. Cic. 2. Off. 83. Tabulæ vero novæ quid habent argumenti, nisi ut emas tibi mea pecunia fundum, eum tu habeas, ego non habeam pecuniam?
Vindices enim tabularum novarum novam tabulam vidimus. Cic. 11. Philipp. 24.
Proscribere tabulam. Cic. 2. Q. frat. 5.
Tabulæ, judicum etiam dicuntur, Ascon. in Divin. In caussis majoribus judices universi in cistam tabulas simul conjiciebant, suas insculptas literas habentes absolutionis, sive condemnationis, cum de alicujus capite agebatur: N & L ampliationis. His enim literis significabant Non liquere. Idem Asconius alio loco, Tabellas cereas intelligit, quibus sententias ferebant. erant enim sententiæ non vocales, sed tabellariæ. Cic. in Pison. 11. Cui primam comitiis tuis dederas tabulam prærogativæ, quem in senatu sententiam rogabas tertium.
Censoriæ tabulæ. V. CENSEO.
Tabula Valeria. Cic. 14. Fam. 2. Quemadmodum a Vesta ad tabulam Valeriam ducta esses. Idem in Vatin.
Tabulæ XII legum apud Romanos dicebantur, non quod XII leges essent, sed quod XII tabulis conscriptæ fuerint. Æs enim, in quod leges incidebantur, in tot tabulas, quot commodum erat secabatur. August. de Leg. cap. 16. Leges duodecim tabularum. Flor. 1. 24. 1.
Bibliothecas omnium philosophorum unus mihi videtur XII tabularum libellus, & auctoritatis pondere, & utilitatis ubertate superare. Cic. 1. de Orat. 193.
Figere tabulas, & refigere. Cic. 12. Philip. 12. Num figentur rursus hæ tabulæ, quas vos decretis vestris refixistis? Simile est illud Virg. 6. Æn. 622.
—— fixit leges pretio, atque refixit. Leges enim in tabulis æneis incisæ erant. Hinc est illud Cic. 12. Fam. 1. Tabulæ figuntur, immunitates dantur. Et paulo post, Cujus æra refigere debebamus, ejus etiam chirograha defendimus? Leges intelligit Cæsaris, de quibus fusissime Philip. 1.
Tabulæ numero plurali, sive per diminutivum Tabellæ, dicebantur Testamenta, sive aliæ publicæ scripturæ cujuscunque materiæ essent. Ulp. in l. 1. D. de bonor. poss. secund. tabul. Tabulas testamenti accipere debemus omnem materiæ figuram. Sive igitur tabulæ sint ligneæ, sive cujuscunque alterius materiæ: sive chartæ, sive membranæ sint, vel si corium alicujus animalis: tabulæ recte dicuntur. Hæc ille. Quintil. lib. 5. cap. 7. Testimonia dicuntur aut per tabulas, aut a præsentibus. Idem lib. 6. cap. 4. Vetus habebat testamentum: & unus ex amicis recentioribus sperans aliquid ex mutatione tabularum, falsam tabulam intulerat, consulens eum an primipilaris ei testamento suaderet ordinare suprema judicia. Noli, inquir, facere: offendis illum. Primæ tabulæ testamenti sunt, in quibus heredes primo loco instituuntur: secundæ sunt in quibus substitutiones fiunt, si instituti hereditatem non adierint. Tabulæ enim testamentum significant. Unde bonorum

horum possessiones secundum tabulas & contra tabulas dictæ. Tabulæ etiam dicuntur folia testamenti. Quare primæ & secundæ tabulæ intelligi possunt prima & secunda charta testamenti, quæ etiam primæ & secundæ ceræ dicuntur. Budæus.

Accusare tabulas. V. ACCUSO.

Aperire tabulas testamenti. Caius, quemadmodum test. ape. l. Sed siquis, & si forte omnibus absentibus causa aliqua aperire tabulas urgeat, &c.

Conficere tabulas. V. CONFICIO.

Configere tabulas. V. CONFIGO.

Eximere alicujus nomen de tabulis. Cic. pro Rosc. Amer. 26.

Inferre in tabulas aliquod commodum. Cic. pro Flacc. 20.

Obsignare tabulas. V. OBSIGNO.

Signatæ tabulæ. Quintil. lib. 5. cap. 11.

Tabulæ supremæ, Testamentum. Martial. lib. 5. 33.

Quadrantem Crispus tabulis Faustine supremis
Non dedit uxori; cui dedit ergo? sibi. Crispus hic omnia luxu perdiderat, moriens itaque nihil reliquit uxori, quoniam omnia dederat sibi, id est, ventri suo.

Tabulæ, Syngraphæ, & documenta literaria. Cic. 2. de Orat. Nam pro tabulis & contra tabulas, & pro testibus & contra testes, &c. Vel separatim dicere solemus de genere universo. Inde illud, Tabulis obsignatis cum aliquo agere; 5. Tusc. 33. Budæus.

Tabula pro Auctione. Cic. pro Cecin. 16. Adest ad tabulam, licetur Ebutius, deterrentur emptores multi, partim gratia Cesenniæ, partim etiam pretio. Fundus addicitur Ebutio. Tabulam posuit pro Auctione: quod auctionis signum tabula figebatur. Intelligit itaque Tabulam pendulam, publice propositam atque suspensam, quæ loquebatur fundum Fulcinianum vænalem. Nempe quemadmodum hodie in charta, sic olim in tabula res vænales scriptæ certo publico loco affigebantur, ac proscribebantur: id est per scripturam proponebantur ac publicabantur, sive inscriptione aut vænales aut locandæ significabantur, ut omnes cognoscerent. Idem 2. Q. frat 5. Sensit Milo, dedit cuidam non familiari negotium, qui sine suspicione emeret eam familiam a Catone. Quæ simul abducta est, Racilius qui unus est hoc tempore Trib. pleb. rem patefecit, eosque homines sibi emptos esse dixit: & tabulam proscripsit, se familiam Catonianam venditurum. In eam tabulam magni risus consequebantur. Idem 12 Att. De hortis Scapulanis hoc videtur effici posse, aliud tua gratia, aliud nostra, ut præconi subjiciantur. Id nisi fit, excludemur. Sin ad tabulam venimus, vincemus facultates Othonis nostra cupiditate. h. e. Sin præconi subjicientur, & auctio fiet. Hæc tabula etiam Titulus dicebatur, & Libelli. V. suis locis. V. etiam Auctionariæ tabulæ, in AUGEO.

TABELLA, æ. f. [πινάκιον] Parva tabula. Plin. lib. 16. cap. 39. Inventum est pictorum tabellis immortale. Cic. 7. Fam. 24. Ea volebam tabellis ornare.

Blandæ densæque tabellæ. Juven. 9. Sat. 36.

Legitimis tabellis tibi juncta mulier. Juven. 6. Sat. 199.

Pictæ tabellæ. Hor. 1. Serm. 1. 72.

Pictorum tabellæ. Plin. 16. 39.

Rasis tabellis infusa cera. Ovid. 1. de Arte Am. 437.

Votiva tabella. Juven. 12. Sat. 27.

Committere verba tabellis. Ovid. 9. Met. 585.

Exornare aliquid, vel locum aliquem tabellis. Cic. 7. Fam. 23.

Tabellæ, Epistolæ dicebantur, quod in brevibus tabulis scriberentur. Plaut. Epid. 2. 2. 66. Idem Pseud. 1. 1. 25. Tace dum per lego tabellas.

Croceæ membrana tabellæ. Juven. 7. Sat. 23.

Laureatæ tabellæ. V. LAURUS.

Lepidæ tabellæ. V. LAPIDUS.

Verba dedit ferenda tabellis. Ovid. 14. Met. 707.

Properatæ tabellæ, Celeriter scriptæ. Ovid. 9. Met. 586.

Arcanas signare tabellas. Ovid. 2. Amor. 15. 15.

Consignare tabellas. Plaut. Curc. 2. 3. 86.

Tabellæ, In quibus judices scribebant. Cic. 1. Verr. 24. Ceratam unicuique tabellam dari cera legitima, non illa infami ac nefaria. Idem 6. Verr. De quo vos sententiam per tabellam feretis? De tabellis vide Uti togas, in ROGO, & PONS.

Tabella damnatoria, & absolutoria. Sueton. in August. cap. 33. Non tantum duas tabellas, damnatoriam, & absolutoriam, simul cognoscentibus dedit: sed tertiam quoque qua ignosceretur iis quos fraude ad signandum, vel errore inductos constitisset. De Falso loquitur testamento Suetonius.

Videtis in tabella jam ante quanta facta sit labes. Cic. de Amicit. 41.

Ferre tabellam. Cic. 2. de Lege Agr. 4. Quod meis comitiis non tabellam indicem tacitæ libertatis, sed vocem vivam præ vobis indicem vestrarum erga me voluntatum ac studiorum tulistis. Alii legunt Vindicem libertatis.

Obsignata tabella. Cic. 5. Tusc. 33.

Grata tabella. Cic. pro Planc. 16.

Tabella dimidiata. Varr. Via potius villæ publicæ utamur umbra, quam privati candidati tabella dimidiata ædificemus nobis? h. e. Vis ingrediamur potius villam publicam, quam in angustum tabernaculum candidati nostri nos constipemus? Nam Dimidiatam tabellam dixit, Exiguam tabernaculi partem multis hominibus referti: ædificat autem sibi, qui tanquam ædificium sibi parat & locum. Turneb. Advers. 8. 7.

TABELLARIUS, i. m. [βιβλιοφόρος, γραμματοφόρος] Ratiocinator, supputator, phyllacista. Qui in tabella, nomina & rationes observat. Sidon. ad Petreium 4. 11. Sed & ille suscipiebat hunc granditer, habens in eo consiliarium in judiciis, vicarium in ecclesiis, procuratorem in negotiis, villicum in prædiis, tabellarium in tributis, in lectionibus comitem, in expositionibus interpretem, in itineribus contubernalem. Hic tamen nonnulli legunt, Tabularium.

Locuples tabellarius. V. Locuples in LOCUS.

Tabellarius, Qui literas perfert. Cic. 14. Fam. 22. Idem 9. Fam. 15. Duabus tuis epistolis respondebo: uni, quam triduo ante acceperam a Zeto: alteri quam attulerat Phileros tabellarius.

Fidelis tabellarius. Cic. 1. Att. 13.

Deprehendere tabellarios. Cic. 12. Fam. 12.

Excutere tabellarios. Cic. 10. Fam. 31.

Mittere tabellarios, vel remittere. Cic. 12. Fam. 12.

Subministrare tabellarios vel præbere. Cic. 2. Q. frat. 12.

Scrutari tabellarios. Cic. 10. Fam. 31.

TABELLARIUS, a, um. Adj. [πινακιακὸς] ut, Lex tabellaria. Cic. pro Sext. Tabellaria lex ab L. Cassio ferebatur: populus libertatem agi putabat suam: dissentiebant principes, & in salute optimatium temeritatem multitudinis & tabellæ licentiam pertimescebant. Asconius in secundam Verrinarum, L. Cassius, Inde, inquit, sunt leges Cassiæ tabellariæ de suffragiis libere ferendis, non voce, sed tabella. V. Suffragia quomodo ferri solerent, in SUFFRAGOR.

Tabellariæ naves, Quæ præmittebantur in portum, ad nuntiandum adventum proximæ classis. Senec. Epist. 78.

TABELLIO, ōnis. m. Firmic. lib. 5. cap. 2. & lib. 8. cap. 28. Idem lib. 4. cap. 5. Tabelliones publicos facit, & qui ex literis quærant vitæ subsidia.

TABULĀRIS, e. Adj. [πινακικὸς] Quod ad tabulas pertinet, & in tabularum ornatum accommodatur. Plin. lib. 34. cap. 9. Æs omne frigore magno melius fundi. Sequens temperatura statuaria est, eademque tabularia.

Clavus tabularis. Petron. 75.

TABULARIA, Species tormenti. Senec. lib. 3. de Ira, cap. 19. Torserat per omnia, quæ in rerum natura tristissima sunt, fidiculis, tabularibus, equleo, igne, vultu suo.

TABULARIUM, i. n. Locus erat Romæ refertus omnibus instrumentis, tabulis, literisque publicis, in quibus omnia pascua, prædia vectigalia, portoria, civitates, redemptionesque publicanorum perscripta erant. Erat autem in atrio Libertatis. Livius, Censores extemplo in atrium Libertatis ascenderunt, & ibi signatis tabellis publicis clausoque tabulario & dimissis servis publicis, negarunt se prius quicquam negotii publici gesturos, quam judicium populi de se factum esset. De eo Virgil. scripsit, 2. Georg. 502.

Insanumque forum populi & tabularia vidit. Turnebus.

TABULARIUS, i. m. Supputator, ratiocinator. Ulp. in l. ult. D. Si mensor falsum modum dixerit. Ego & adversus tabularium puto actiones dandas, qui in computatione fefellit. Tabularii, inquit Antonius August. sunt Qui magistratibus, in publicis, aut privatis negotiis cautiones, acta & rationes conscriberent. Hos servos publicos appellatos scimus, quod servi fuissent, antequam id fieri Arcadius vetaret constitutione 3. De tabulariis, scribis, holographis, & sensualibus, quæ in Theodosiano quoque libro extat. Hodie Tabelliones appellantur: sed iis rationum tabulæ nullæ committuntur, ut tabulariis. Hæc ille. Vetus Inscriptio apud Gruter. p. 632. n. 4. M. LIVIO. CELSO. TABVLARIO. SCHOLAE. MEDICORVM. Sen. Epist. 88. Cujus patrimonium tabularios lassat. i. e. Computatores.

Tabularii, [πινακοφύλακες] Obsignatores tabularum, sive hæ ad testamentum, sive ad aliud pertineant. Tacit. lib. 14. Ann. 40. Igitur Fabianus tabulariis quos memoravi, & aliis minus illustribus obsignat.

TABULĪNUM, i. n. Mœnianum tabulis fabricatum. Varr. de vit. Pop. Rom. lib. 1. Ad focum hyeme ac frigoribus cœnitabant: æstivo tempore in propatulo: rure in corte: in urbe, in tabulino, &c. V. Nonium 2. 112.

Videtur idem esse ac Tablinum, quod vide.

TABŬLO, [σανιδῶμαι] āre. Tabulis aliquid construere.

TABULĀTUS, a, um. Partic. [σανιδωτὸς] Ex tabulis factum. ut, Tabulatus transitus, Tabulis ubique interpositis confectus. Plin. Epist. 17. lib. 2.

TABULATIO, ōnis. f. [σανίδωσις] Ipsa tabularum constructio. Cæs. 2. Bell. Civil. 9. Centonesque insuper injecerunt, ne aut tela tormentis missa tabellationem perfringerent, aut saxa ex catapultis lateritium excuterent.

TABULĀTUM, i. n. [σανίδωμα, δρύφακτος, ὑπερῷον] Plana in ædificiis superficies, quadratis lapidibus, vel etiam tabulis constrata & parietibus undecunque suffulta. Cato cap. 3. Si in terra, vel tabulato olea nimium diu erit, putrescet, oleum fœtidum fiet. Cæs. 6. Bell. Gall. 28. In extremo ponte turrim tabulatorum quatuor constituit, præsidiumque cohortium duodecim pontis tuendi causa ponit. Juven. 10. Sat. 105.

—— numerosa parabat
Excelsæ turris tabulata. Virg. 2. Æn. 464. Summa tabulata.

Destruit tabulata. Stat. 10. Theb. 872.

Strata solo tabulata. Stat. 1. Sylv. 5. 57.

Tabulata, in arboribus sunt, Rami effusiores in planta tendentes, non in altiora crescentes, inquit Serv. Plin. lib. 17. cap. 23. Et ulmus detruncata a media in ramorum scamna digeritur, nulla fere viginti pedum altiore arbore: tabulata earum ab octavo pede altitudinis dilatantur in collibus, siccisque agris. Virg. 2. Georg. 361.

—— summasque sequi tabulata per ulmos. Columel. lib. 5. cap. 361.

TABULAMENTUM, i. n. Idem ac Tabulatio. Frontin. Strat. 1. 1. Junxit dolia, constravitque tabulamentis.

TABULATIM, Adv. Distinctione tabulis facta. Pallad. 3. 9. Placet genera vitium tabulatim disponi.

TABUM, V. TABES.

TABURNUS, i. m. Mons Campaniæ, olivetis abundans. Virg. 2. Georg. 38. —— juvat Ismara Baccho
Conserere, atque olea magnum vestire Taburnum.

T A C

TACAPA, [Τάκαπα] Ptolemæo lib. 4. cap. 3. Urbs Syrtis parvæ: Plinio Tacape: vulgo *Capis*.

TĂCEO, ui, ĭtum, [σιγάω, σιωπάω, ἡσυχάζω, γλωσσοκρατέω] ēre. notæ significationis. Ter. Eun. 3. 2. 23. Nunquid habes quod contemnas, quid tu autem Thraso? tacent, satis laudant.

Enun-

Enuntiabo apud homines familiarissimos, quos semper tacui, & tacendum putavi. Cic. 1. de Orat. 119.
Ante expectatum tacuit. Ovid. 4. Met. 789.
Tacere aliquid, Reticere. Ter. Eun. 1. 2. 23.
Callide quid tacere. Quintil. lib. 5. cap. 13.
Taceo te. Plaut. Mil. 4. 1. 100.
Ulcisci se tacendo. Ovid. Rem. Amor. 645.
Tacere de. Plin. lib. 13. cap. 16. De mensis tamen tacuit.
De re aliqua tacere. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Nimium diu de rebus alicujus tacere. Cic. 1. Att. 16.
In his saltem rebus, in quibus de se taceri velit, tacere. Cic. de Lege Agrar. 3. 4.
An me taciturum tantis de rebus existimavistis. Cic. 2. Verr. 27.
Tacere, Securum esse: quoniam qui securi sunt, nullam interrogandi causam habent. Ter. Adel. 2. 4. 16. Tace modo, ac sequere. Ibid. 2. 2. 1. Tace, egomet conveniam jam ipsum.
Tacere etiam dicuntur Quæ sine voce sunt. Virg. 4. Æn. 363.

—— totumque pererrat
Luminibus tacitis. Et 4. Æn. 525.
Quum tacet omnis ager.

Amor tacetur in medio Marte. Ovid. 2. Amor. 18. 36.
Jurgia turbida tacuerant. Lucan. ad Pison. 74.
Oculi tacent. Ovid. 2. Amor. 5. 17.
Plectra dolore tacent. Ovid. 15. Epist. 198.
Tacitum est, impersonale. Ter. Adel. 3. 4. 38. Ignotum est, tacitum est, creditum est.
Taceantur. Martial. de Spectac. 28.

Fucinus & pigri taceantur stagna Neronis.

TACENS, entis. [κατασιωπῶν] Partic. Plaut. Rud. 4. 4. 72. Quia enim neque loquens es, neque tacens unquam bonus.
Oratio tacens. Quintil. lib. 2. cap. 28.
Fluvius tacens, Sine murmure, & quasi imperceptibiliter fluens. Sen. Herc. fur. 9.
Vento tacente tumuit mare, Non flante. Sen. Med. 10.

TACENDUS, a, um. aliud Partic. [σιωπητέος] Martial. lib. 1. 5.

Vir Celtiberis non tacende gentibus,
Nostræque laus Hispaniæ.

Loqui tacenda. Ovid. 2. de Arte Am. 604.

TACITUS, a, um. [ἄφθογγος, ἀκέων, ἐχέμυθος, σιγηλός] Qui tacet: & quod secretum est optime novit tenere apud se, & tacere. Plaut. Rud. 4. 3. 88. Tu abi tacitus tuam viam. Ter. Eun. 3. 5. 23. Quid est? c. tacitus, citius audies. Idem Hec. 4. 1. 3. Ita corripuit derepente tacitus sese ad filiam.
Assentitur tacitus. Cic. 1. Verr. 22.
Accepit hanc plagam tacitus. Cic. 5. Verr.
Arguit tacitus. Liv. 1.
Dat tacitus. Cic. 2. Verr. 34. Id enim consilii mihi profecto taciti dabitis, quod egomet mihi necessario capiendum intelligo.
Perspicere voluntatem tacitorum. Cic. 1. in Catil. 20.
Tacitus, passive aliquando accipitur. Virg. 6. Æn. 841.

Quis te magne Cato tacitum, aut te Cosse relinquat? Cic. 3. Fam. 8. Sed prima duo capita epistolæ tuæ tacita mihi quodammodo relinquenda sunt.

Vulgator taciti. Ovid. 1. Amor. 7. 51.
Si voluntas tacitis verbis intelligi posset, verbis omnino non uteremur. Cic. pro Cecin. 53.
Nihil me mutum delectat, nihil tacitum. Cic. 3. in Catil. 26.
Accessus tacitus. V. ACCEDO.
Affectu tacito lætari, Amare occulte. Ovid. 7. Met. 147.
Annis tacitis senescimus, Tacite fluentibus. Ovid. 6. Fast. 771.
Assensio tacita & occulta. Cic. pro Milon. 12.
Cælo tacito labentia sidera. Virg. 3. Æn. 515. i. e. Nocturno, per quod tacetur, vel quia cæli motus a nobis non auditur.
Cogitationes tacitæ. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Commendatio tacita. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Cursus tacitus fluminis. Ovid. 14. Met. 601.
Dignitas nostra in id tacita esse poterit? pati poterunt oculi me cum Gabinio sententiam dicere? Cic. 10. Att. 5.
Dolor tacitus. Ovid. 1. Fast. 356.
Dulcedine tacita tangere pectus, Viscera introrsum titillare. Lucret. lib. 3. 909.
Existimatione tacita reprehendi. Cic. de Provinc. Cons. 40.
Expectatio vestra tacita jamdudum alio me vocat. Cic. pro Cluent. 63.
Figura corporis tacita. Cic. pro Rosc. Com. 20.
Furtum tacitum. Ovid. 1. Fast. 549.
Incessu tacito progressus. Virg. 12. Æn. 219.
Inimicitiæ occultæ & magis tacitæ timendæ sunt, quam indictæ & apertæ. Cic. 7. Verr. 181.
Ira tacita exæstuare, Tecta, occulta. Ovid. 6. Met. 623.
Mente tacita gerit vulnus inconsolabile. h. e. Maximum dolorem. Ovid. 5. Met. 428.
Mœstitia tacita. Liv. 1. Sed silentium triste ac tacita mœstitia ita defixit omnium animos.
Murmure tacito venerantur numen, Voce submissa. Ovid. 6. Met. 203.
Nox tacita, In qua omnia tacent animalia. Ovid. 9. Met. 473.
Nutus taciti. Ovid. 3. Amor. 11. 23.
Officium & studium tacitum. Cic. pro Quint. 78.
Os tacitum præbere alicui. Cic. 5. Verr. 36.
Pallore tacito fateri animum. Ovid. 6. Fast. 19.
Passu tacito præterire. Claud. 6. Cons. Hon. 509.
Pectus tacitum pertentant gaudia. Virg. 1. Æn. 509.
Pisces taciti, Muti. Ovid. 4. Met. 50.
Signo tacito exercitum adduxerunt. Liv. 29. 30.
Timor tacitus. Lucret. lib. 6. 1177.
Vias tacitas hostibus monstravit. Martial. 13. 60. De cuniculo.
Vis tacita. Quintil. lib. 3. cap. 5.
Voce tacita dicere aliquid, Susurrare. Ovid. 9. Met. 300.
Vultus taciti. Ovid. 1. Amor. 7. 21.
Judicium tacitum, Genus quoddam judicii fuit apud Romanos, de quo sic ad Atticum Cicero loquitur, Senatus decrevit ut tacitum judicium ante comitia fieret, ab iis consiliis, quæ erant omnibus sortita in singulos candidatos: magnus timor candidatorum. Interdum cum magno ambitu honores petebantur aperta largitione, ob candidatorum contentionem disciplinæ & institutis patriis legumque jussis repugnantem, populique tribus & centurias corrumpentem, Senatus decernebat, ut judicium fieret tacitum in candidatos, quo vel ante damnarentur ambitus, vel eorum comitiis ratio non haberetur, quod more majorum petisse non viderentur. Hinc meridiana luce clarius redditur, quod apud Cic. 3. Off. 24. alioquin est obscurum, ut ait, Quanvis enim demersæ sint leges alicujus opibus, quanvis tremefacta libertas, emergunt tamen hæc aliquando aut judiciis tacitis, aut occultis de honore suffragiis. Hic enim Tacita judicia non alia esse, arbitror, quam quæ ex epistola ad Atticum eruta paulo ante sunt. Ex Turnebo.
Tacitum, substantivum, pro Arcano quod taceri volumus. Senec. Epist. 84. Falsum ergo est hoc quod patrocinii loco ponitur, ei qui soleat ebrius fieri, non dari tacitum.
Vulgator taciti. Ovid. 3. Amor. 7. 51.

TACITE, sive TACITO, Adv. [σίγα, σιγῇ] h. e. Secrete, & submisse. Plaut. Pœn. prol. 32. Matronæ tacite spectent, tacite rideant. Idem Asin. 3. 2. 42. Tacite auscultemus.
Tacite dare potestatem. Cic. pro Milon.
Tacite, obscureque concedere. Cic. pro Quint. 50.
Tacite prætereuntem execrari. Liv. 2.
Tacite rogare. Cic. pro Lege Manil. 13.
Annus tacite labens. Ovid. 1. Fast. 65. Hoc dixit ad ipsum tempus respiciens, quod est mensura motus cæli, quod quidem tacite movetur.
Tacito intelligere. Cic. 4. Verr. 180.
Tacito molitur fugam. Justin. 18. 4. 9.
Habere aliquid tacite. Liv. 42. 16. Et quanquam dissimulare, & tacite habere id, patique statuerat.

TACITŬLUS, a, um. dimin. Varro apud Non. 1. 234. Novus maritus tacitulus taxim uxoris solvebat cingulum.

TACITABUNDUS, a, um. Adj. Donat. in Virg. Ille sæpe tacitabundus discedebat.

TACITURIO, ivi, ire. Sidon. 8. Epist. 16. Taciturire deliberavimus.

TACITURNUS, a, um. Adj. [σιωπηρός, σιγηλός, σιγηρός] Qui natura facile tacet.
Delia taciturna. Tibull. 1. 2. 33.
Flumen taciturnum. Sil. 4. 224.
Obstinatio taciturna. Nepos 25. 22.
Ripa taciturna caret ventis. Hor. 3. Carm. 29. 24.
Silentia taciturna. Ovid. 2. de Arte Am. 505.
Statua taciturnius. Hor. 2. Epist. 2. 83.
Ostium taciturnissimum, apud Plaut. Curc. 1. 1. 20.

TACITURNŬLUS, a, um. Adj. [ὑποσιγηρός] dimin. Apul. Blanda mulier, & taciturnula.

TACITURNITAS, ātis. f. [ἀφασία, ἀφωνία, ἐχεμυθία] Observantiæ genus in silentio constitutæ. Ter. And. 1. 1. 7. Sed his quas semper in te intellexi sitas, fide, & taciturnitate. Cic. 1. Fam. 5. Sed nosti hominis tarditatem & taciturnitatem.
Annua taciturnitas. Cic. in Pison. 32.
Invida taciturnitas. Hor. 4. Carm. 8. 23.
Perpetua taciturnitas. V. PERPETUUS.
Suspicionem mihi majorem tua taciturnitas attulerat. Cic. 7. Att. 8.
Experiri taciturnitatem alicujus. Cic. de Clar. Orat. 231.
Taciturnitas imitatur confessionem. Cic. 1. de Invent. 54.

TACHAS, æ. m. Rex Ægyptiorum fuit, qui cum Agesilaum Lacedæmoniorum regem, brevis staturæ hominem, qui idcirco venerat, ut cum eo belli societatem iniret, eique auxilium ferret, hoc intempestivo joco lacessisset, ὤδινεν ὄρος. Ζεὺς δ' ἐφοβεῖτο. τὸ δ' ἔτεκεν μῦν, i. e. Parturiebat mons: at Jupiter metuebat, ille autem murem peperit: regno suo est spoliatus, alienato a se Agesilao, societateque dirempta. Hæc Athenæus lib. 14.

TACITUS, i. m. [Τάκιτος Κορνήλιος] C. Cornelius Tacitus, Eques Romanus, gener Cn. Julii Agricolæ, sub Vespasianis, Domitiano, Nerva, & Trajano varios honores gessit; scriptis vero suis prudenti & arguta brevitate disertis immortalem sibi laudem & gloriam comparavit. æqualis ac familiaris Plinii Junioris, Belgicæ Galliæ rationes procuravit, ad Vespasianos usque pervenit, ab iisque honoribus evectus historiam principum conscripsit, ab Augusto usque ad Adrianum, quæ ad nos haud integra pervenit. Hanc igitur non vitas imperatorum ausus inscribere, sed tantum diurnales actiones, quæ medium inter historiam & vitas tenerent. Scripsit & de Clar. Orat. Cic. Brutum & materia & dicendi copia imitatus. Præterea vitam Agricolæ soceri sui: & de moribus ac situ Germaniæ, stylo presso & eleganti, tum arguto & sententioso: in cætera vero historia aliquantulum sublimior. Scribit Flavius Vopiscus in vita Taciti Imperatoris, cap. 10. hunc auctorem tanquam e suis progenitoribus, Tacitum imperatorem quotannis decies describi, ne liber periret, eumque in omnibus bibliothecis apponi jussisse. Tertullianus autem noster eum mendaciorum loquentissimum appellat.

TACŎLA, [Τάκολα] Indiæ emporium extra Gangem Ptolemæo lib. 7. cap. 2. Hæc urbs a Portugalensibus anno 1510. vi capta est; illis vero a Batavis anno 1640. post obsidionem sex mensium expulsis, sub horum, quorum etiamdum est, imperium ditionemque cecidit. Hodie *Malacca* dicitur.

TACTICE, es. f. [τακτική] Ars instruendæ aciei.

TACTICUS, i. m. Hujusce artis peritus.

TACTUS, V. TANGO.

T Æ

TÆDA, æ. V. TEDA.

TÆDET, tædebat, tæduit, & tæsum est, [ἐξαπορεῖται, ἀηδιάζω] ēre. notæ significationis. Ter. Eun. 1. 1. 27. Et tædet, & amore ardeo.

Construitur

Construitur cum infinitivo, aut accusativo a parte anteriori, & genitivo a posteriori.

Cum infinitivo. Ter. Phorm. 3. 2. 2. At enim tædet jam audire eadem millies.

Cum genitivo. Plaut. Cas. 1. 54. Abeo intro, tædet sermonis tui. subaudi Me. Ter. Eun. 2. 3. 6. Tædet harum quotidianarum formarum. Cic. 2. Att. 24. Prorsus vitæ tædet, ita sunt omnia omnium miseriarum plenissima.

Tædet nemorum. Stat. 4. Theb. 263.

Quid quæris? tædet omnium nos vitæ. Cic. 5. Att. 16.

Tædesco, ĕre. Minut. Felix in Oct. 28. 11. Prius tædescit impudentiæ, quam pudescit.

Tædio, āre. Lamprid. in Alex. Sev. cap. 29. Neque unquam tædiavit, aut morosius ac iratus resedit. V. Casaubon. ad loc. qui hanc vocem tanquam elegantissimam laudat.

Cor tædians. Tertull. adv. Jud. cap. 11.

Tædium, i. n. [ἀηδία] Plin. lib. 19. cap. 6. de allio, Tædium huic quoque halitu, ut cepis, nullum tamen coctis.

Laboris tædium. Quintil. lib. 2. cap. 2.

Laudis tædia. Virg. 4. Georg. 331.

Sollicitum tædium. Hor. 1. Carm. 14. 17.

Adducere tædium. Plin. 30. 15.

Afferre tædium. Liv. 34. 34.

Cepit tædium. Liv. 8. 2.

Capere tædia cœpti. Ovid. 9. Met. 615.

Devorare tædium. V. DEVORO.

Dictare tædium lucis. Quintil. lib. 1. cap. 3.

Effugere tædium varietate. Quintil. lib 4. cap. 2. Nam debet esse quam purissimus sermo, & qui varietate tædium effugiat, & mutationibus animum levet.

Ferre tædia. Juven. 16. Sat. 44.

Ferenda tædia alicujus. Ovid. 14. Met. 718.

Levare tædium lectionis. Quintil. lib. 2. cap. 12.

Parere tædium. Quintil. lib. 2. cap. 21.

Subire longa tædia. Claud. 2. in Eutrop. 99.

Tædia subeunt animos. Juven. 7. Sat. 34.

Tædŏlus, a, um. Festus, Tædulum antiqui interdum pro fastidioso, interdum quod omnibus odio esset, ponere soliti sunt.

Tædiōsus, a, um. Adj. Firmic. lib. 1. cap. 3. Ille invisus longam ac tædiosam lucis sustinet sarcinam. Lucis, i. e. Vitæ. De sene loquitur invalido & mori cupiente.

Tænărus, i. m. [Ταίναρος] Locus umbrosus in radice Maleæ promontorii Laconiæ juxta Spartam civitatem. In quo quia hiatus magnus est, & strepitus progredientium percipiuntur, dixerunt veteres per hunc esse descensum ad inferos. Virg. 4. Georg. 467.

Tænarias etiam fauces alta ostia Ditis. Ibi erant λατομίαι, hoc est lapidicinæ lapidum pretiosorum, qui & Laconica marmora, & Tænarei lapides vocantur. Propert. lib. 3. 2. 11.

Quod non Tænareis domus est mihi fulta columnis. Et in singulari g. m. est, in plurali neutrius. Græce Ταίναρος: a quo Tænarum oppidum dictum est: de quo sic Suidas, Tænarum promontorium Laconiæ, in quo fauces erant ad inferos deducentes, ubi & Neptuni præsidis templum: illic supplicantes in sacello Neptuni Helotes nihil veriti Lacedæmonii interfecerunt.

Invisi Tænari horrida sedes. Hor. 1. Carm. 34. 10.

Operta umbris Tænarus. Lucan. lib. 9. 36.

Spartanus Tænarus. Sen. Herc. fur. 7.

Tænara & aspero regnum sub domino. Sen. Troad. 402.

Tænarius, a, um. Adj. [Ταινάριος] ut, Luci Tænarii. Stat. 1. Theb. 355.

Marita Tænaria, Helena. Ovid. 13. Epist. 45.

Tænarii lapidis meminit Plin. lib. 36. cap. 22.

Tenarias fauces, alta ostia Ditis. Virg. 4. Georg. 467.

Tænăris, idis. patronym. f. [Ταιναρίς] ut, Ora Tænaris. Ovid. 17. Epist. 6.

Tænarĭdes, æ. m. pro Lacone. Ovid. 10. Met. 183.

Tænia, æ. f. [ταινία] Vittarum extremitas. Virg. 7. Æn. 352.

—— fit tortile collo
Aurum ingens coluber, fit longæ tænia vittæ.

Tænia, Tota vitta. Virg. 5. Æn. 269.

Puniceis ibant evincti tempora tænis. A tæna, non tænia. Nam & tæna & tænia dicitur. Servius.

Tænia proprie dicitur Fascia, inquit Festus. Græca enim dictio est, ταινία, quam sic interpretatur Verrius, ut dicat ornamentum esse laneum capitis honorati, ut fit apud Cæcilium in Androgyno, Sepulchrum plenum tæniarum, ita ut solet. Et alias, Dum tæniam qui vulnus vinciret petit. Ennius in Alexandro, Volans de cælo cum corona & tæniis. Hactenus Festus. Plin. lib. 13. cap. 12.

Tæniæ, sunt in mari Candicantes cautes longo tractu fasciam imitantes, a quibus tænienses purpuræ vocantur, quæ in illis degunt locis. Meminit Plinius, apud quem Tænei maris perperam, pro Tæniis maris scriptum est. Turnebus.

Tæniæ, aliter. V. TINEA. Sunt autem Lumbrici ventris, lati quidem illi, sic dicti, quod instar fasciarum sint lati ac longi. Unde proditum est a Plin. lib. 11. cap. 33. Intra hominem tænias tricenum pedum, aliquando & plurium longitudine nasci.

Tænia, Genus piscis apud Plin. lib. 32. cap. 7.

Tæniensis, e. Adj. ut, Purpuræ tænienses, apud Plin. 9. 37. pr.

Taeniŏla, æ. f. dimin. [ταινίδιον] Fasciola. Columel. lib. 11. cap. 3. Brassica, quum sex foliorum erit, transferri debet, ita ut radix ejus liquido fimo illita, & involuta tribus algæ tæniolis pangatur. hoc est quasi Fasciolis.

Tæniosus, a, um. Adj. Tæniis plenus. ταινιώτης, Gloss. Gr. Lat.

Tæpocon, i. n. sic appellarunt Græci Genus scribendi deorsum versus, ut nunc dextrorsum scribimus. Festus. V. Voss. Etymol.

T A G

Tagasta, [Τάγαστα] Plin. lib. 5 cap. 4. Civitas Africæ, a qua Tagastensis. Unde qui Aurelii Augustini vitam scripsere, Tagastensem eum fuisse memorant.

Tagax, ācis. Adj. Furunculus, a tangendo, quod videlicet alienas res tagat, hoc est tangat. Veteribus enim Tagit, pro Tangit usitatum fuit. Unde Plauti illud in Epid. 5. 2. 58. Ne attigas. Ex Festo. Lucilii versus apud Non. 1. 8.

Et mutone manum perscabere posse tagacem. Sic legit Dacerius, & interpretatur de Priapo.

Quæstor levis, libidinosus, tagax. Cic. 6. Att. 3. Sic emendavit Cujacius ex MSS; V. ejus notas in loc.

Tages, is, & ētis. m. [Τάγης] Aruspicinæ inventor, Cicerone teste lib. 2. de Divin. 50. Tages quidam dicitur in agro Tarquiniensi, cum terra araretur, & sulcus altius esset impressus, extitisse repente & eum affatus esse qui arabat, &c. Omnem autem orationem fuisse eam qua aruspicinæ disciplina contineretur, eam præterea crevisse rebus novis cognoscendis, & ad eadem illa principia referendis. Ovid. 15. Met. 558.

Indigenæ dixere Tagem, qui primus Hetruscam,
Edocuit gentem casus aperire futuros.

Tago, [θίγω] ĕre. dixere veteres, quod nunc Tangere dicimus. Pacuvius in Teucro, Ut si quisquam me tagit, & tagam. Idem in Hermiona, Aut non cernam nisi tagam. Festus, Sine dubio id antiqua consuetudo usurpavit. Nam nunc sine dubitationibus non effertur, ut Contigit, Attigit: quæ secundum aliquos idem sunt quod Tagit. Festus.

Tagus, [Τάγος] Hispaniæ fluvius, in Lusitania aureis arenis celebratur. Plin. lib. 3. cap. 3. Nunc vulgo dicitur *Tajo*, ut in Melam scribit Olivarius.

Amnis aurifex Tagus. Catul. in Julium Cæs 27. 19.

Auriferi ripa beata Tagi. Ovid 1. Amor. 15. 34.

Opacus Tagus. Juven. 3. Sat. 55.

Taigetus, V. TAYGETUS.

T A L

Talaris, V. TALUS.

Talasio, [Ὑμέναιος] Virginitatis deus: & apud Romanos, inquit Servius, invocatur. V. THALASSIO.

Talea, æ. f. [φυτάλιον] Frustum ligni præcisum ex utraque parte, ut in terra inferatur. Præcisis enim lignis vel pedali vel cubitali magnitudine nonnullæ arbores feruntur: idque lignum præcisum Græco nomine generali ξύλον, Latine Talea dicitur, Vulgo *plantale*. Plin. lib. 17. cap. 17. Myrtus & taleis seritur: morus talea tantum: quoniam ramo eam seri religio fulgurum prohibet. Quapropter de talearum satu nunc dicendum est, &c. Cato de R. R. cap. 45. Taleas oleaginas, quas in scrobe saturus eris, tripedaneas decidito.

Talea, Instrumentum bellicum; ut Vinea. Cæs. 7. Bell. Gall. cap. 73. Ante hæc taleæ pedem longæ ferreis hamis infixis totæ in terram defodiebantur.

A talea (ut Varro sentit) *Taliari* vulgo dicitur lignum, quum scinditur: & Intaliari dum præcidendo formatur. Et quum ramus ex utraque parte æquabiliter complanatur, ut numerus aliquis in eo describatur, dicitur talea.

Taleŏla, æ. f. dimin. Columel. lib. 3. cap. 17. Complures taleolas terræ mandaverunt. Idem lib. 12. cap. 33.

Talentum, i. n. [τάλαντον], Talentum multiplex fuisse Budæus in eo opere, quod de Asse conscripsit, latissime docet. Tantum hic dicemus talentum Atticum, quod plurimum celebratur ab historicis, sexaginta libras valuisse, seu minas: hoc est sex millia denariûm, vel drachmarum, quæ sexagies denos coronatos valent, hoc est sexcentos. Talentum, sexcenti aurei sunt. Decem talenta, sex millia aureorum. Quindecim talenta, novem millia aureorum. Viginti talenta, duodecim millia. Hor. de Arte Poet. 238.

Pythias emuncto lucrata Simone talentum.

Argenti aurique talenta. Virg. 5. Æn. 112.

Afferre alicui talenta. Cic. 5. Tusc. 91. Cum legati ab Alexandro quinquaginta ei talenta attulissent, quæ erat pecunia temporibus illis Athenis præsertim maxima, &c.

Duo magna talenta auri. Virg. 9. Æn. 265.

Talenti magni meminit Plaut. Rud. 3. 4. 72. Nam promisimus carnufici aut talentum magnum, aut istunc hodie sistere.

Talentarius, a, um. LX libras continens. Sisenna apud Non. 18. 22. Balistæ quatuor talentariæ.

Talga, [Τάλγα] inquit Pomponius lib. 3. Insula in Caspio mari sine cultu fertilis, omni fruge ac fructibus abundans: sed vicini populi, quæ gignuntur attingere nefas & pro sacrilegio habent, diis parata existimantes, diisque servanda. Hactenus Mela. Ptolemæo lib. 6. cap. 9. Talca dicitur. Plin. lib. 6. cap. 17. in Caspio mari vulgatam insulam Tazatam esse scribit.

Talio, ōnis. f. [ἀμοιβὴ] Vindicta, hostimentum, ut siquis manum alicui amputaverit, illi manus Romanorum lege amputari debet. Unde Retaliare formavit Gellius. Festus, Talionis mentionem fieri in XII Tab. ait Verrius hoc modo. Si membrum rupit, nisi cum eo pacit, talio esto. Neque id quid significet indicat, puto quia notum est. Permittit enim lex parem vindictam. Plin. lib. 7. cap. 54. Sicut in Cornelia familia nemo ante Syllam dictatorem traditur crematus. Idque voluisse, veritum talionem, eruto C. Marii cadavere.

Tālis, e. Adj. [τοῖος, τοιόσδε, τοιοῦτος, τηλίκος, τηλικοῦτος] notæ significationis. Ter. Heaut. 5. 3. 19. Tum præterea talem, nisi tu, nulla pareret filium. Cic. pro Quint. 42. Tot talesque viri. Idem 15. Fam. 4. Sed tale ac tantum. Virg. 1. Æn. 610.

—— qui tanti talem genuere parentes?

Vir tali dignitate præditus. Cic. pro Cluent. 147.

Quales sumus, tales esse videamur. Cic. 2. Off. 44.

Vereor ne talium personarum minuam gloriam. Cic. 4. Acad. 5.

Aliquid tale. Cic. 16. Att. 8. Non equidem hoc divinavi, sed aliquid tale putavi fore.

Talis quidam. Cic. 2. de Legib. 11. Omnem eam legem, &c. esse laudabilem talibus quibusdam argumentis docent.

Quum hæc talia sint, quo minus, quod ad me pertinebit, homines inter-

interpellent, ut supra scripsi, non impedio. Cic. 11. Fam. 10.

Tale ac. Cic. in Vatin. 10. Honos talis Pop. Rom. voluntate paucis est delatus ac mihi.

Talis ut. Cic. 1. Off. 91. Tales enim nos tunc putamus esse, ut jure laudemur. Idem de Amicit. 12. Quamobrem vita quidem talis fuit vel fortuna vel gloria, ut nihil posset accedere. Et 4. Acad. 77.

Talis, qualis. Cic. 1. de Orat. 67. Et ipsis apud quos ageret, talis qualem se ipse optaret, videretur. Idem 2. de Invent. 176. Et de Senect. 26.

Taliter, Adv. [τοιῶτως] Cic. 10. Att. 51. Etenim audieram nemini taliter licere. Vetus codex legit Aliter. Martial. 5. 7. ad Vulcanum,

> Qualiter Assyrios renovant incendia nidos,
> Una decem quoties secula vixit avis:
> Taliter exuta est veterem nova Roma senectam,
> Et sumpsit vultus præsidis ipsa sui.

Plin. lib. 35. cap. 11. Nec cameras ante eum taliter adornari mos fuit.

Talitrum, i. n. Percussio quæ ungue fronti puerorum infringitur. Suet. in Tiber. Cæs. cap. 68. Sinistra manu agiliore, ac validiore. Articulis tam firmis, ut recens & integrum malum digito terebraret, caput pueri, vel etiam adolescentis talitro vulneraret.

Talla, sive **Thalla**, æ. f. Cepæ cortex, putamen. apud Festum scribitur Talia. Lucil. apud Non. 3. 67.

> —— lacrymosæque ordine tallæ.

Talpa, æ. m. & f. [ἀσπάλαξ] Animal notum, quod oculis carere dicitur & visu, muri simile. Virg. 1. Georg. 183.

> Aut oculis capti fodere cubilia talpæ.

Ubi Servius, Oculis capti, h. e. Oculis debiles. Quum enim talpæ cæci nascantur, quomodo capti oculis? Illi enim Capti dicuntur, qui aliquando viderunt. Et mutavit genus, nam hæc Talpa dicitur.

Desiderat lumen talpa. Cic. 4. Acad. 81. Quid talpam? num desiderare lumen putas?

Talthybius, [Ταλθύβιος] Homer. Iliad. 1. Præco Agamemnonis in Græcorum exercitu, qui una cum Eurybate ab Agamemnone missus est ad Achillis castra, ut Bryseidem formosissimam abduceret.

Talus, i. m. [ἀστράγαλος, σφυρὸν] Pars pedis, Os est prope calcaneum quod extuberat. Plin. lib. 26. cap. 11. Talis vero tumentibus, limus aquaticus cum oleo subactus, mire prodest. Hor. 1. Serm. 9. 11.

> —— quum sudor ad imos
> Manaret talos.

Talus fit per contractionem a Taxillus. Testis Cic. in Orat. 153. V. Axilla.

Unda contingit talos. Ovid. 3. Amor. 6. 6.

Purpura usque ad talos demissa. Cic. pro Cluent. 111.

Vestigis tingit in undis talo tenus. Ovid. 4. Met. 343.

Talus est apud Latinos, quem Græci vocant Astragalum. Plin. lib. 34. cap. 8. de Polycleto verba faciens: Fecit, inquit, & distringentem se, & nudum talo incessentem. Duosque pueros, item talis nudos ludentes, qui vocantur Astragalizontes, & sunt in Titi Imperatoris atrio: quo opere nullum absolutius plerique judicant. Est autem Talus proprie bisulcorum in suffragine pedum posteriorum ossiculum, non rotundum plane, sed rotunditatis tamen parte magna particeps. Etsi vero bisulca pleraque talum habeant, non habent tamen omnia. Quin & nonnulla quæ minime bisulca sunt, talo tamen a natura honestantur. Nam & leoni talum tribuunt sane tortuosum in anfractum, & in morem Labyrinthi convolutum, ut testatur Aristoteles Histor. animal. lib. 2. cap. 1. Sex vero sunt tali latera, etsi quatuor tantum in usu ludentium sint. nam duo sunt ita incurva, ut illis talus vix possit consistere: has κερεας, id est antennas videtur Aristoteles appellasse. Proinde sciendum, in talo binarium & quinarium, qui duo numeri sunt in tesseris oppositi, desiderari. Ex reliquis tali partibus, una supina, altera prona dicitur: quæ duæ ternarii & quaternarii vices obeunt. Unitas autem & senio duabus reliquis partibus tribuuntur. Senionem vero Coum: unitatem Chium vocabant. Plinius Aristotelis de talo verba sic interpretatur lib. 11. cap. 46. Talos asinus Indicus unus solidipedum habet. Nam sues ex utroque genere existimantur, ideo fœdi earum. Hominem qui existimarunt habere, facile convicti. Lynx tantum digitos habentium, simile quiddam talo habet: Leo etiamnum tortuosius. Talus autem rectus est in articulo pedis ventre eminens, concavo in vertebra ligatus. Hæc Plin. Theodorus autem sic; Talum etiam asinus ille Indicus solus in solidipedum genere possidet. Sus enim ambiguus est: quo fit etiam, ut talo careat probiore. Permulta ex bisulcorum numero talum habent. At vero multifidum nullum adhuc talum ejusmodi habere cognitum est, ut ne hominem quidem habere certum est. Sed Lynci semitalo simile quiddam: leoni autem tortuosum in anfractum est, quale effingunt. Omnia vero quibus datus est talus, cruribus eum posterioribus continent: ita, ut erectus in suffragine parte sui prona foras, supina introrsum spectet: Et quæ Veneres vocantur, intus adversæ sibi positæ sint: quæ Canes, foris: quæ Antennæ, supra habeantur. Hæc ex Aristotele Theodorus. Hominem vero talo carere, hinc certum est, quod neque pedes habeat posteriores: & malleoli qui humano pedi inhærent, non in suffragine, sed in laterum vertebra inferuntur: quorum utrunque ab Aristotele tributum est talum habentibus. Unde mirari subit Galenum in tertio ejus libri volumine quem περὶ χρείας τῶν ἐν ἀνθρώπῳ σώματι μορίων conscripsit, constanter talum homini tribuere: &, quod admirationem auget, de Aristotelis sententia nihil meminisse: cui tamen in eo libro solet frequenter magna cum libertate repugnare. Talum autem sive astragalum adscribit humani pedis suffragini, medium scilicet inter tibiam & calcaneum: utpote cui tibia ac fibula, quæ duo a recentioribus illiterata voce Focile majus & minus dicuntur, impacta sit: quum ipse πτέρνη, id est calcaneo incumbat: cujus finis ossi inferitur, quod a Græcis σκαφοειδὲς, a nostris naviforme dicitur. Tria enim hæc ossa posteriori pedis parti adscribuntur a Galeno, πτέρνη, ἀστράγαλος, καὶ σκαφοειδές. Sed neque illud dissimulandum, hunc ipsum Galeni astragalum cum bisulcorum astragalo, quem unum Aristoteles probat, nihil omnino habere commune: ne quis forte suspicetur ab illius imagine nomen invenisse.

Talarius ludus, ut ex Eustathio Homeri interprete colligitur, talis quatuor exercebatur, quorum quisque lapsus quatuor habebat, non sex, quemadmodum cubi seu tesseræ. Sed omnes casus talorum ex consuetudine ludentium annumerati erant quinque & triginta, quorum quidam a Diis, alii ab Heroibus, alii a claris hominibus aut a meretricibus nomen accipiebant: nonnulli vero ab eventibus qui cum laude aut probro acciderant, denominabantur. Inter eos enim casus quidam Stesichorius dicebatur, quippe octonarium significans: quod sepulchrum Stesichori, quod erat in Himera urbe Siciliæ, octo fuerit angulorum. Alius Euripidius, quippe quadraginta significans. Nam Euripides unus fuisse traditur e quadraginta præfectis post triginta tyrannos Athenis expulsos. Qui autem sex continebat, Κῷος dicebatur, & ἑξίτης, qui Latine Senio dici solet. Qui vero unum, Chius dicebatur, & κύων, id est canis. Ex quo proverbium, Χῖος παρεστὰς Κῷον οὐκ ἐᾷ λέγειν, At Chius adstans non sinit Coum loqui. De iis scilicet qui quum multo inferiores sint, eos tamen qui majores superioresque sunt, compescunt. De celebri autem illo ac fœlici jactu Veneris, est illud Plaut. in Asin. 5. 2. 65. Hoc Venerium est. Pueri plaudite, & mihi ob jactum, cantharo mulsum date. Augusti epistolæ caput ad Tyberium extat apud Sueton. in hunc modum: Inter cœnam lusimus γεροντικῶς & heri & hodie. Talis enim jactatis, ut quisque Canem, aut Senionem miserat, in singulos talos singulos denarios in medium conferebat: quos tollebat universos, qui Venerem jecerat. Est & adagium illud antiquis frequens, quo Themistius utitur in libello de Divinatione per somnium: Si sæpe jactaveris, aliquando Venerem jacies. Porro dignum scitu est, Venerem non unius tali faciem fuisse, ut Canis, & Senio: id quod plerique tradiderunt, parum memores Augusti epistolæ, in qua Senio a Venere nuncupatim separatur. Sed quoties tali quatuor ita excidebant, ut diversa esset omnibus facies: qui jactus inter eos, quos quinque & triginta Eustathius dixit, ultimus numerabatur: tum fœlix ille casus, qui Veneris nomine censebatur, affulgebat. Hoc significat Martial. lib. 14. 14. his verbis,

> Quum steterit nullus vultu tibi talus eodem,
> Munera me dices magna dedisse tibi.

Cic. 1. de Divin. 23. Itane vero quicquam potest esse casu factum, quod omnes habet in se numeros veritatis? Quatuor tali jacti, casu Venereum efficiunt. Num etiam centum Venereos, si quadringentos talos jeceris, casu futuros putas? In hanc ferme sententiam exiit illud Propert. lib. 4. 9. 17.

> Me quoque per talos Venerem quærente secundos,
> Semper damnosi subsiluere Canes.

Latus unitatem habens, Canis sive Canicula vocabatur, & quia minimus is numerus, idcirco damnosus. Ovid. 2. de Arte Am. 205.

> Seu jacies talos, victam ne pœna sequatur,
> Damnosi facito stent tibi sæpe Canes.

Pers. 3. Sat. 49.

> —— quid dexter Senio ferret,
> Scire erat in voto, damnosa Canicula quantum
> Raderet, angustæ collo non fallier orcæ.

Erat autem Orca, Vasculum aleatorium, quo conjecti agitatique tali in abacum seu tabulam lusoriam emittebantur, ad evitandas aleatorum fraudes & imposturas, qui subdola manu uti callent, de qua sic Pomponius poeta Bononiensis,

> Dum contemplor orcam, taxillos perdidi.

Ea Pyrgos quoque Græca voce, sed Latinis usitata, dicitur, Hor. 2. Serm. 7. 17.

> Scurra Volanerius, postquam illi justa chiragra
> Contudit articulos, qui pro se tolleret, atque
> Mitteret in pyrgum talos, mercede diurna
> Conductum pavit.

Pyrgi effigies in modum est turriculæ, unde nomen mutuatur. Pyrgo enim Græce, turris Latine dicitur. Martialis verbo Latino uti maluit, Turriculam appellans, nam in Apophoretis epigr. 16. lemma est, Turricula, quæ in eodem significatu accipitur, quo Pyrgum accepit Horatius: sic enim ipsa loquitur,

> Quærit compositos manus improba mittere talos:
> Si per me misit, nil nisi vota facit.

Quo in loco legunt nonnulli, Quæ scit compositos, &c. Gloriatur turricula, quod dolosæ manus fraudes compescat, videlicet ne lusoris fraude compositi tali, optato puncto consisterent. Manus enim talos per turriculam jaciens, nil nisi vota facit, hoc est, nihil aliud quam optare bonum punctum potest, certum præstare non potest.

Talorum jactu Venerio, quod lætissimus foret, Archipositam, id est in compotatione principatum, sortiebantur veteres. Hoc est quod dixit Hor. 1. Carm. 4. 18.

> Nec regna vini sortiere talis.

i. e. Non accipies per sortem regna vini. In Græcorum sympoliis mos erat, talis sortiri quempiam, qui convivio præsideret, ac decreta convivalia præscriberet, quæ νόμους; id est leges appellabant, præfectum autem βασιλέα, hoc est regem. Hunc Plutarchus Symposiarchon vocat. & Varro apud Non. Modiperatorem a Latinis vocatum scribit, quasi modum imperantem, ne quis aut plus satis, aut parum biberet. Idem Hor. 2. Carm. 7. 23.

> —— quem Venus arbitrum
> Dicet bibendi?

Venus, h. e. Venerius talorum jactus. Arbitrum bibendi, Modiperatorem, sive convivii regem. Quo loco Acron Tesseras cum Talis confundit, magno sane errore. Præterea quatuor talos in ludo talario consuetos ex Eustathii sententia diximus, in quibus missus quinque supra triginta numerabant: utpote quatuor simplices eadem omnes facie, geminatos duodeviginti; triplices duodecim, unum vero quadriformem ultimum omnium, quippe quo nullus numerosius accrevit. Unde facile est Acronis locum castigare, qui Venerio jactu tricenarium numerum contineri tradidit, quum quinarium & tricenarium plane sit substituendum. Tali, sive astragali, plane rotundi non sunt, perfecta scilicet & absoluta rotunditate, sed parte sui leviter pressa. Non etiam sunt quadrati, quales tesseræ, id res ipsa indicat: officulum scilicet in posteriorum pedum articulo bisulcorum animalium plerumque positum.

Talis quatuor ludebant. Unusquisque talus quatuor habebat facies. Ex horum vario jactu proveniebant sequentes 35 varietates, Binarius & Quinarius non erat in ludo talorum. 1. sive Unitas, Chius, Canis, vel Canicula damnosa. 3. Ternio. 4. Quaternio. 6. Senio, seu Cous.

Missus, seu jactus, seu casus XXXV.

I	1. 3. 4. 6.	Venus, jactus felicissimus: omnibus talis inæqualibus.	14
II	1. 1. 1. 1.	Omnibus talis æqualibus.	4
III	3. 3. 3. 3.		12
IV	4. 4. 4. 4.	IV.	16
V	6. 6. 6. 6.		24
VI	1. 1. 1. 3.	Tribus talis æqualibus, uno inæquali.	6
VII	1. 1. 1. 4.		7
VIII	1. 1. 1. 6.		9
IX	3. 3. 3. 1.		10
X	3. 3. 3. 4.		13
XI	3. 3. 3. 6.	XII.	15
XII	4. 4. 4. 1.		13
XIII	4. 4. 4. 3.		15
XIV	4. 4. 4. 6.		18
XV	6. 6. 6. 1.		19
XVI	6. 6. 6. 3.		21
XVII	6. 6. 6. 4.		22
XVIII	1. 1. 3. 3.	Duobus talis æqualibus, reliquis duobus mutuo æqualibus.	8
XIX	1. 1. 4. 4.		10
XX	1. 1. 6. 6.		14
XXI	3. 3. 4. 4.	VI.	14
XXII	3. 3. 6. 6.		18
XXIII	4. 4. 6. 6.		20
XXIV	1. 1. 3. 4.	Duobus talis mutuo æqualibus, reliquis duobus inæqualibus	9
XXV	1. 1. 3. 6.		11
XXVI	1. 1. 4. 6.		12
XXVII	3. 3. 1. 4.		11
XXVIII	3. 3. 1. 6.		13
XXIX	3. 3. 4. 6.	XII.	16
XXX	4. 4. 1. 3.		12
XXXI	4. 4. 1. 6.		15
XXXII	4. 4. 3. 6.		17
XXXIII	6. 6. 1. 3.		16
XXXIV	6. 6. 1. 4.		17
XXXV	6. 6. 3. 4		19

Jactus talorum. Ovid. 3. de Arte Am. 353.
Admovere talos. V. ADMOVEO.
Jacere talos. V. JACIO.
Jactare talos. V. Jacto, in JACIO.
Ludere talis. Cic. 3. de Orat. 55. Libet autem semper discere, ut si velit, ego optime talis ludere, aut pilæ studio tenear, & jam fortasse si assequi non possim: at alii quia præclare faciunt, vehementius quam causa postulat, delectantur, ut Titius pila, Brulla talis.
Mittere talos. V. MITTO.
Ex multis lusionibus nobis talos relinquant & tesseras. Cic. de Senect. 58.
Regna talis sortiri. Hor. 1. Carm. 4. 18.
Recto talo stare. Hor. 2. Epist. 1. 172.

Securus cadat, an recto stet fabula talo. i. e. Placeat, necne.

TALARIS, e. [ποδήρης, τερμιόεις] Quod ad talum pertinet: ut, Talaris tunica, Quæ demissa est usque ad talos. Cic. 7. Verr. 85. Stetit soleatus Prætor Pop. Rom. cum pallio purpureo, tunicaque talari, muliercula nixus in litore. Ibid. 31. Per eos dies, cum iste cum pallio purpureo, talarique tunica versaretur in conviviis muliebribus, &c.

TALARIUS, a, um. Adj. [παικτικός] ut, Lex talaria adversus eos qui talis lusitant.

Talarius ludus. Cic. 1. Off. 150 Adde huc, si placet, unguentarios, saltatores, totumque ludum talarium.

TALARIA, um. n. pl. [πέδιλα] Alata Mercurii calceamenta. Virg. 4. Æn. 239. —— & primum pedibus talaria nectit

Aurea, quæ sublimem alis, sive æquora supra,
Seu terram rapido pariter cum flamine portant.

Cic. 3. de Nat. Deor. 59. Cui pinnarum talaria affigunt. Ovid. 4. Met. 667. Et 2. 736. Diversosque pedes vinctos talaribus aptis. Cic. in Arato 24.

Talaria induere; proverbialis allegoria, pro eo quod est Fugam adornare, quasique velle quopiam avolare. Cic. 14. Att. 21. Nemo est illorum qui otium non timeat: quare talaria induamus. Erasmus.

Talaria, Metaphorice vocat Seneca Tumores quos in talis generat podagra, Epist. 53. Dubio & incipiente morbo quæritur nomen: qui ut cœperit talaria intendere, & utrosque dextros pedes fecerit, necesse est fateri podagram.

TALIPEDO, āre. inquit Fest. antiqui dicebant, pro Vacillare pedibus lassitudine, quasi quis trahat pedes, & talis videatur insistere, aut identidem pedes tollere. Lucret. lib. 3. 505.

Tum quasi talipedans primum consurgit, &c. Sic restituit Lambinus ex libro veteri.

T A M

TAM, & Quam, [τόσον, καὶ ὅσον] Prisciani sententia, Adverbia sunt, quæ positivo, comparativo, & superlativo adjiciuntur, quum duo vel plures positivi, comparativi, vel superlativi diversæ significationis positi inter se æquantur, vel iidem geminantur, teste Servio.

Positivo. Plaut. Capt. 2. 2. 60. Tam ego fui ante liber, quam gnatus tuus. Cic. 5. Fam. 2. Tam enim sum amicus Reipub. quam qui maxime. Subaudi, Amicus. Idem 5. de Fin. 31. Tam valde perhorrescere. Virg. 1. Æn. 609.

—— quæ te tam læta tulerunt Secula?

Comparativo. Cic. pro Deiot. 8. Istam inquam dexteram, non tam in bellis & in præliis, quam in promissis & fide firmiorem.

Tam, pro Tanto, comparativo jungitur, sed raro. Virg. 7. Æn. 788.

Tam magis illa fremens, & tristibus effera flammis,
Quam magis effuso crudescunt sanguine pugnæ.

Superlativo. Sallust. in Jugurth. Quam quisque pessime fecit, tam maxime tutus est. Ter. Heaut. 5. 2. 45. Namque adolescens quam minima in spe situs erit, tam facillime patris pacem in leges conficiet suas.

Tam, pro Tantum, superlativo. ut, Hic est tam omnium optimus, quam nobilissimus.

Tam, quam. Sen. de Benef. lib. 2. cap. 27. Ingenii fuit tam sterilis, quam pusilli animi. Ovid. 4. de Pont. 14. 43.

Tam felix utinam, quam pectore candidus essem.

Tam, verbis junctum. Ter. Eun. 4. 4. 51. Parmenonis tam scio esse hanc technam, quam me vivere. Cic. 9. Fam. 25. Non me hercule tam præscribere possum, quam mihi gratum feceris si otiosum Fabium reddideris.

Tam ego homo sum, quam tu. Plaut. Asin. 2. 4. 83.

Tam, adverbiis junctum. Ter. Heaut. 1. 1. 15. Nunquam tam mane egredior, neque tam vesperi domum revertor, quin, &c. Cic. 1. Verr. Ecquis unquam tam palam de honore, tam vehementer de salute sua contendit, quam ille atque illius amici, ut ne hæc mihi dilatio detur.

Tam consimilis est atque ego. Plaut. Amph. 1. 1. 287.

Tam, diminutivis additum. Ter. Adelph. 2. 4. 12. Tam ob parvulam rem pene ex patria; turpe dictu.

TAMA, dicitur (inquit Festus) Quum labore viæ, sanguis in crura descendit, & tumorem facit. Lucil. apud eundem,

Inguen ne existat, papulæ, tama ne boa noxit.

TAMARA, vel TAMARE, [Ταμαρὴ] insulæ Britanniæ oppidum, ut scribit Ptolem. lib. 2. cap. 3. Vulgo *Tavestock*, oppidum Devoniæ; vel ut alii volunt *Tamerton*, Cornubiæ villa.

Est & ejusdem nominis, in Angliæ meridionalibus, Flumen quod Cornubiam a Devonia secernit. Vulgo *Tamar*.

TAMARICE, es. vel TAMĂRIX, icis. f. [μυρίκη] Genus fruticis. Plin. lib. 24. cap. 9. Myricen quam & tamaricen vocat Lenæus, similem scopis amerinis dicit. Et paulo post, Vulgus *infœlicem arborem* eam appellat, ut diximus, quoniam nihil ferat, nec feratur unquam. Corinthus, & quæ circa est regio, bryoniam vocat: ejusque duo genera facit, sylvestrem plane sterilem, alteram mitiorem. Hæc fert in Ægypto Syriaque etiam abundanter lignosum fructum, majorem galla, asperum gustu, quo medici utuntur vice gallæ, & in compositionibus quas antheras vocant. Et lignum autem & flos, & folia, & cortex in eosdem usus adhibentur, quanquam remissiora. Ruellius dicit Tamaricem sylvestrem vocari a Gallis *brieriam*.

Et tamarix non læta comis. Lucan. 9. 917.

TAMARUS, i. m. [Τάμαρος] Fluvius Britanniæ insulæ, auctor Ptolem. lib. 2. cap. 3. Hic fluvius in Angliæ Septentrionalibus exortus, juxta Novum castellum Germanico miscetur mari. Hodie dicitur *Tine*.

TAMDIU, V. TANDIU.

TAMEN, [ὅμως, ὅμωσης, μένα] Conjunctio, Nihilominus significans. Plaut. Epid. 3. 3. 45. Sine tuo labore quod velis actum est tamen. Ter. Eun. 1. 2. 90. Tamen contemptus abs te, hæc habui in memoria.

Tamen sæpius subjicitur particulis Quamvis, Licet, Etsi, &c. Cic. 4. Fam. 12. Etsi scio non jucundissimum nuntium me vobis allaturum esse, tamen quoniam casus & natura in nobis dominantur, visum est faciendum.

Ante hanc dictionem Tamen, aliquando subintelliguntur istæ, Licet, Quanvis, Quanquam, aut alia hujusmodi. Ter. And. 1. 4. 3. Nec satis digna cui committas primo partu mulierem, tamen eam adducam.

Sed tamen. Virg. 1. Ecl. 19.

Tamen, aliquando inceptiva est. Cic. 9. Fam. 19 Tamen a malitia non discedis.

Tamen,

Tamen, Statim. Virg. 9. Ecl. 62.

Hic hœdos depone, tamen veniemus in urbem. Plaut. Rud. 2. 6. 50. Utinam fortuna nunc ego anthracina uterer, ut postquam exivissem ex aqua, arerem tamen. Ita legit Nonius: alii legunt, Fortuna anatina.

Tamen, pro Certe, sive At certe. Cic. 12. Att. De Balbo & in codicillis scripseram, & ita cogito simul ac redierit. Sin ille tardius, ego tamen triduum. Sensus est; Quum primum Balbus redierit, Romam me conferam; sin ille tardius, ego quod optavi, tamen assequar, ut hic triduum etiam manere possim. Hac voce Tamen desiderium rusticandi declaratur. *Au moins, pour le moins je*, &c.

Tamen, Tandem. Plaut. Ita faciam, ita placet: quid tum tamen? Idem Bacch. 4. 9. 67. Virg. 1. Ecl. 28.

Libertas quæ sera, tamen respexit inertem. i. e. Sera quidem sed tamen respexit.

Tamen, Duntaxat. Ter. Hec. 3. 4. 33. Quod potero faciam, tamen ut pietatem colam. Ubi Donat. Deest Ita: ut sit Tamen pro duntaxat: ut sit, Ita ut pietatem colam.

Tamen ut. Plaut. Asin. 3. 3. 128. Licet laudem Fortunam, tamen ut ne Salutem culpem.

Si tamen, pro Si modo. Plin. 3. Epist. 1. Liber legitur, interdum etiam præsentibus amicis, si tamen illi non gravantur.

Tamen aliquando. Plin. lib. 12. cap. 21. Pervenit tamen aliquando Serichatum.

Tamen nihilominus. Scævol. in l. Cum quis decedens. §. Pater. D. de legatis tertio. Respondi: etsi neque hæreditatem adisset, neque bonorum possessionem petisset, & nihil ex hæreditate possideret: tamen nihilominus & ex stipulatu ab hæredibus patris, & fidei commisso ab his quorum interest, quasi debitorem conveniri posse. Pandectæ Florentinæ habent, Tamen nihil minus, &c.

Tamenne? interrogativum, pro Utrum propterea, vel An tamen. Cic. 7. Verr. Quid? si ab Apollonio aliquid commissum est, quamobrem jure in eum animadverteretur: tamenne hanc rem sic agemus, ut crimini aut invidiæ reo putemus esse oportere, siquo de homine severius judicavit? Idem pro Quint. 79. Verumtamen, quid si, inquit, habes ejusmodi causam ut hoc tibi planum sit faciendum, neminem esse qui possit biduo, ad summum triduo, septingenta millia passuum ambulare: tamenne veneris ut possis hæc contra Hortensium contendere?

Satis tuto tamen. Ter. Eun. 3. 5. 29. Commendat virginem. A.. cui? tibine? C. mihi. A. satis tuto tamen.

Tamen idem. Ter. And. 3. 2. 40. Tu tamen idem has nuptias perge facere ita ut facis. Ubi Donat. Idem abundat. Tamen idem, apud veteres integrum fuit, unde apud nos tandem & tamen natum est.

TAMESIS, vel THAMESIS, is. m. Vulgo *Thames*; Ptolemæo Vamissa: Fluvius in Britannia celeberrimus, juxta oppidum *Tame* in agro Oxoniensi ortum ducens, & Londinum Angliæ metropolim interluens, a mari Britannico contra portum Iccium excipitur. Cæs. 5. Bell. Gall. 11. Cujus fines a maritimis civitatibus flumen dividit, quod appellatur Tamesis, a mari circiter M. passuum LXXX.

TAMETSI, [κἂν, κἂν εἰ, καίτοι] Conjunctiva particula, Etiamsi denotans; nunc indicativo, nunc subjunctivo gaudet. Ter. Phorm. 2. 3. 81. Metuit hic nos, tametsi sedulo dissimulat. Idem Andr. 2. 2. 11. Obtundis, tametsi intelligo. Cic. 1. Att. 9. Tametsi jactat ille quidem illud suum arbitrium. Cic. 5. Verr. 62. Non me hercule quæ loquor crederem Judices, tametsi vulgo audirem. Ter. Eun. 2. 1. 10. Memini: tametsi nullus moneas.

Tametsi, pro Tamen. Ter. And. 5. 2. 23. Ego tam te commotum reddam. D. tametsi hoc verum est.

Tametsi, cum interrogatione positum, cujusdam suiipsius correptionis vim habens. Cic. 6. Verr. 19. Verum fac te impetravisse, fac aliquid gravius in Heium statuisse Mamertinos: quantam putas auctoritatem laudationis eorum futuram, si in eum quem constat virum pro testimonio dixisse, pœnam constituerent? tametsi quæ est ista laudatio, quum laudator interrogatus lædat necesse est?

Tametsi, tamen. Cic. pro Quint. 13. Verum his de rebus non necesse habeo dicere ea quæ me P. Quintius cupit commemorare: tametsi causa postulat: tamen quia postulat, non flagitat, præteribo. Idem 4. Verr. Id tametsi priore actione ex Heraclii Syracusani testimonio cujusmodi esset, cognovistis, tamen vobis alio loco, ut se tota res habeat, quod ad civitatem attinet, demonstrabitur.

TAMINIA, Uva sylvestris generis videtur Verrio dicta, quæ tam mira sit, quam minium. Fest. conf. Plin. 23. 1.

TAMUDA, Fluvius Mauritaniæ. Plin. 5. 2. conf. Mela lib. 1.

TAMUS, vel TAMNUS, i. m. Plantæ nomen. Columel. 10. 374.

——jam tami sponte virescunt. Plin. 21. 15. In Italia paucissimas novimus, fraga, tamum, ruscum. Sic lib. 20. Acuti tami, cunilæ. Hodie tamen ubique excuditur Tani, & Tanus; sed mendose. Turnebus.

T A N

TANAGER, gri. m. [Τάναγρος] Fluvius Lucaniæ, qui est inter Campaniam & Calabriam. De quo Virg. 3. Georg. 151.

——& sicci ripa Tanagri.

TANAGRÆUS, a, um. Adj. [Ταναγραῖος] Stat. 9. Theb. 745.

Phocea tunc Cydona, Tanagræumque Phalantum. Cic. pro Domo 111. Tanagræa quædam meretrix fuisse dicitur, ejus non longe a Tanagris simulachrum e marmore in sepulchro positum fuit.

TANAGRA, [Τάναγρα] Ptolem. lib. 3. cap. 15. Bœotiæ mediterraneæ oppidum nobile, ut auctor est Plin. lib. 10. cap. 21. Gallis gallinaceis ad bella tantum & prælia assidua qui in eo nascuntur.

TANAIS, is. m. [Τάναϊς] Scythiæ fluvius, qui dividit Asiam ab Europa. Fertur itaque Tanais (inquit Strabo lib. 11.) a Septentrionis partibus Nilo contrarius, non tamen per diametrum, ut quidam putant: sed Orientalior, originem ut ille incertam habens. Simillimumque est ex Riphæis montibus descendere, qui immanibus jugis Arcton prospiciunt. Vide ibi reliqua. Accedit Herodotus, qui libro quarto Tanaim ex palude oriri, & in vastitatem diffundi nomine Mæotim, qua Scythas a Sarmatis discludi ait. Non diversus a Ptolemæo, qui Basilicam id est regiam Sarmatiam ab Europæa Tanais intermedii fontibus sejungit. Scythæ Tanaim, Silin vocant. Ostia ejus duo sunt, LXX inter se stadiis distantia. V. Ptolemæum, lib. 5. cap. 9. Nunc vocatur, *la riviere de la Tana*. Tartari & Moscovitæ vocant *Don*.

Flumen Tanais. Hor. 4. Carm. 15. 22

Extremus Tanais. Hor. 3. Carm. 10. 1.

Nivalis Tanais. Virg 4 Georg. 517.

TANAQUIL, ilis. f. [Τανακυλλ] Tarquinii Prisci uxor. De qua Plin. lib. 36. cap. ult. Non præteribo & unum foci exemplum, Romanis literis clarum, Tarquinio Prisco regnante tradunt repente in foco ejus comparuisse genitale e cinere masculini sexus: eamque quæ insederat ibi, Tanaquilis reginæ ancillam Ocrisiam captivam, consurrexisse gravidam.

Ponitur & pro quavis Uxore imperiosa. Auson. Epist. 23. 31.

——Tanaquil tua nesciat istud. V. Scal. Auson. Lect. 2. 6. Sil. 13. 818. & Juven. 6. Sat. 566.

TANAS, [Τανάς] Oppidum non longe a Tanae fluvio.

TANDEM, [τέως, ὕστατον, ὀψίποτε] Adv. significat Postremum, post longam moram. Ter. Eun. 1. 2. 74. Heu noster laudo, tandem perdoluit. Ubi Donat. Tandem quasi qui nimis patiens fuit. Virg. 3. Æn. 612. ——deposita tandem formidine fatur.

Utrum hic tandem disceptationem & cognitionem veritatis, an innocentiæ labem aliquam aut ruinam fore putatis? Cic. pro Flacc. 24.

Perficere, ut jam tandem aliqui fateantur. Cic. 2. de Lege Agrar. 102.

Tandem pro Tamen, interprete Donato. Ter. Adel. 4. 5. 51. In qua civitate tandem te arbitrare vivere? virginem vitiasti, quam te jus non fuerat tangere. Idem And. 5. 3. 4. Ain' tandem, civis Glycerium est? P. ita prædicant.

Tandem; expletiva conjunctio, ut vult Priscian. & Donat. Ter. Phorm. 2. 1. 1. Itane tandem uxorem duxit Antipho injussu meo? Cic. 1. in Catil. 1. Quousque tandem abutere Catilina patientia nostra? Ter. Heaut. 5. 2. 1. Valla lib. 6. Dicitur in hujusmodi locutionibus Tandem habere urgens quiddam & accelerans, quasi responsum accelerent. Virg. 1. Æn. 373.

Sed vos qui tandem? quibus aut venistis ab oris?

Quod genus tandem est istud ostentationis & gloriæ? Cic. pro Rabir. Post. 38.

Quanto tandem illum mœrore afflictum esse & profligatum putatis? Cic. 2. in Catil. 2.

Cecinna utrum noluit tandem, an non potuit accedere? Cic. pro Cecin. 48.

Quorsum tandem, aut cur ista quæris? Cic. 1. de Legib. 1.

Quonam tandem modo? Cic. 3. Tusc. 8. Idem in Partit. 12.

Hoc per ipsos deos de quibus loquimur, quale tandem est? Cic. 1. de Nat. Deor. 106.

Tandem aliquando. Cic. 1. in Catil. 25. Ibis tandem aliquando quo te jampridem tua ista cupiditas effrænata ac furiosa rapiebat. Sic ibid. 18. Et 16. Fam. 9.

Tandem aliquando impartiendos plebi honores. Liv. 4. 54.

Aliquando tandem posse consistere. Cic. pro Quint. 94.

Tandem, pro Perpetuo. Lucret. lib. 5. 138.

Tandem in eodem homine atque in eodem vase maneret.

Vix tandem. Ter. Phorm. 2. 1. 4.

Tandem, Nunc saltem. Ter. Eun. 5. 9. 25. Perfice hoc precibus, pretio, ut hæream in parte aliqua tandem apud Thaidem. Donat.

Tandem tandem; reticentia quædam cum abrupto sermone, nonnihil ornatus habens. Plaut. Curc. 1. 1. 7. At tandem tandem. PH. tandem es odiosus mihi.

TANDIU, vel TAMDIU, [ἐπὶ τοσοῦτο, ὅσον χρόνον] Adv. Tanto tempore. Cic. 7. Verr. Nam tandiu fuit in carcere Apollonius.

Ego te abfuisse tandiu a nobis doleo. Cic. 2. Fam. 1.

Tandiu & quandiu. Cic. 7. Verr. Ignominia autem illa gravis tandiu in illo homine fuit, quandiu iste in provincia mansit. Idem 3. Verr. 25. Deûm atque hominum fidem implorabis circunveniri Verrem, quod accusator nolit tandiu quandiu liceat dicere.

Tandiu donec. Columel. lib. 12. cap. 12. Itaque subinde alium salem tandiu ingeret, donec in sporta permaneat integer.

Tandiu dum. Cic. 2. Off. 43. Tiberius enim Gracchus Publii filius tandiu laudabitur, dum memoria rerum Romanarum manebit.

Corpus tamdiu gaudet dum sentit voluptatem. Cic. 5. Tusc. 96.

Tandiu, quam. Cic. de Clar. Orat. 4. Vixitque tandiu, quam licuit in civitate bene beateque vivere.

Tandiu quoad. Ulpian. in l. Hæc autem. §. 1. D. Quib. ex caus. in possess. eat. Si autem negent se defendere, aut non negent, sed taceant: tunc præter possessionem dabit tandiu scilicet, quoad non defendatur.

TANGO, tetigi, tactum, [ἅπτω, θίγω, ἐπιθίγω, ψαύω, ἅπτομαι] &c. notæ significationis. Lucret. lib 1. 304.

Tangere enim & tangi, nisi corpus, nulla potest res.

Tango aras. Virg. 12. Æn. 201.

Tango aras, mediosque ignes & numina testor. Ex antiquitate est repetitum. Nam cum ad aras bellum in Titanas suscepturi dii jurassent, obtinuit ut postea religio jurisjurandi ejus tactu & ignis testatione sanciretur. Verba sunt Theonis in Aratum de ara illa loquentis, *καὶ τοῖς ὀμνύειν δίδοται βουλομένοις, ὡς δικαιοτάτην πίστιν τηρῶσι, καὶ τῇ χειρὶ ἐφάπτεσθαι δηλοῦντας συγγνωμοσύνης μαρτύρειν τὸ πῦρ*. Annotavit Turnebus, 19. 19.

Tangere terram, genus quoddam venerationis erat & ceremoniæ superstitionisque antiquæ. Plaut. Most. 2. 2. 37. Tangite vos quoque terram. Varr. Hoc ter novies cantare jubet, terram tangere, despuere, jejunum cantare. Macrob. Cum tellurem dicit, manibus terram tangit. Simile est illud Ciceronis, de Arusp. Resp. 23. Aut puer ille patrimus, aut matrimus si terram non tenuit, &c. Ex Turnebo.

Terram genu tangere. Cic. 2. Tusc. 57. Genu mehercle M. Antonium vidi, quum contente ipse pro se lege Varia diceret, terram tangere.

Armis

Armis tangere. Hor. 3. Carm. 3. 54.
Baculo tetigit juvenem. Ovid. 14. Met. 38.
Flagello tangere aliquem. Hor. 3. Carm. 26. 12.
Manu sanctissimum corpus tangere ac violare. Cic. Post red. in Senat.
Pede pedem tangere. Ovid. 1. de Arte Am. 606.
Sidera tangere. V. SIDUS.
Tangere terram regionis, Appellere. Plaut. Amph. 1. 1. 48. Cic. 3. Verr. 27. Verres simul ac tetigit provinciam.
Portum tetigere carinæ. Virg. 1. Georg. 303.
Tangit Tyberim, pro Contiguum est Tyberi. Cic. pro Rosc. Amer. Fundos decem & tres reliquit, qui Tyberim fere omnes tangunt.
Tangere aliquem, pro Ludere & fatigare, inquit Donatus. Ter. Eun. 3. 1. 30. Quo pacto Rhodium tetigerim in convivio nunquid tibi dixi?
Tangere ferro arborem, pro Expurgare. Columel. lib. 3. cap. 9.
Aliquid tangere, pro Describere, & mentionem facere. Cic. 4. Acad. 136. Sed ubi Xenocrates, ubi Aristoteles ista tetigit?
Carmina tangere. Ovid. 3. Amor. 12. 17.
Non omnia dicere, & leviter unumquodque tangere. Cic. pro Rosc. Amer. 83.
Verba alicujus tangere suis verbis. Ovid. 1. Fast. 184.
Aliquem agrum ab invito tangere. Cic. 2. de Lege Agrar. 66. Idcirco, inquit, agros nominare non possum, quia tangam nullum ab invito.
Acu rem tetigit; proverbium, pro Rem attigit. Plaut. Rud. 5. 2. 19.
Ulcus tangere, Movere dolorem, ejusque facere mentionem quæ nos magnopere urat. Ter. Phorm. 4. 4. 9.
Tangere curas. Virg. 4. Æn. 551.
Tetigit, Pervenit. Plaut. Bacch. 3. 5. 3. Nam illud animus miratur meus, si a me tetigit nuntius, quid remoratur.
Tetigit vox aures meas, i. e. Pervenit ad aures. Plaut. Rud. 1. 4. 14.
Metam tangere vitæ. Ovid. 1. Trist. 9. 1.
Tangere, Movere. Lucret. lib. 1. 62.
  Nec bene pro meritis capitur, nec tangitur ira.
Hæc modice me tangunt, i. e. Mediocriter me commovent. Cic. 2. Att. 19. Cætera in magnis rebus, minæ Clodii contentionesque quæ mihi proponuntur, modice me tangunt. V. MODUS.
Amore tituli tangebar. Ovid. 1. Trist. 1. 53.
Animum tangit memoria earum rerum, Commovet, excitat. Liv. 1. 5.
Contemptus vos tangit. Ovid. 2. Met. 527.
Cor alicujus tangere querela. Hor. de Arte Poet. 98.
Cura tangit me campi. Propert. lib. 2. 16. 34.
  —— miseri te siqua parentis
  Tangere cura potest. Virg. 12. Æn. 933.
Cura nulla vestri vos tangit. Liv. 3. Columel. lib. 3. cap. 21. Potes jam (si te cura pomorum tangit) ultimis ordinibus in ea vineti fine, &c.
Fata impia te tangunt. Virg. 4. Æn. 569.
Gratia. Ovid. 2. Met. 393.
  Quod si nec fratris, nec te mea gratia tangit.
Honos tangit animum, Commovet. Virg. 12. Æn. 57.
Honos tangit nos. Ovid. 5. Fast. 297.
Invidia alicujus tangi. Lucan. lib. 9. 1055.
Mentem mortalia tangunt; Adversa, quibus constat subjacere mortales. Servius. Virg. 1. Æn. 466.
Odore tangi. Plin. lib. 17. 24.
Pectus tangere dulcedine. Lucret. lib. 3. 909.
Vota tetigere deos, Preces commoverunt deos. Ovid. 4. Met. 164.
Tangere, Circumvenire, fallere. Plaut. Pœn. prol. 101. Idem Epid. 5. 2. 40. Te istam ob rem tetigi triginta minis.
Pedes tangendos præbuit. Propert. lib. 4. 9. 46.

TACTUS, a, um. Partic. [τεθιγμένος] ut, Tactus spiritu divino. Liv. 5. 22. Cupidine laudis tactus. Ovid. 4. Trist. 5. 11.
Dolore tactus amissæ conjugis, Commotus. Ovid. 7. Met. 688.
Tactus fulmine. Plin. lib. 14. cap. 19.
Tactus de vel e cælo, Fulmine ex cælo delapso percussus. Cic. 2. de Divin. Nattæ vero statua, aut æra legum de cælo tacta, quid habent observatum ac vetustum. Plin. lib. 36. cap. 4. Fuere autem simulachra ea Apollinis, Dianæ, Herculis, Minervæ, quod e cælo postea tactum est. Liv. 27. 7. Tacta de cælo multa.
Tactus, Deceptus, circumventus. Cic. 2. de Orat. Sentin' senem esse tactum triginta minis?

TACTŪRUS, a, um. aliud Partic. [ἁψόμενος] Cic. 2. Fam. 16. De præda mea præter Quæstores urbanos, id est pop. Rom. teruncium nec attigit, nec tacturus est quisquam.

TACTUS, ûs. m. [ἁφὴ, ἁπαφὴ, θίξις] Ipse tangendi sensus, vel actus. Plin. lib. 10. cap. 69. Ex sensibus ante cætera homini tactus. Idem lib. 8. cap. 55. Necnon & vestes leporino pilo facere tentatum est, tactu non perinde molli ut in cute.
Aspera tactu. Lucret. lib. 6. 777.
Interior tactus. V. INTRA.
Levis tactus. V. LEVIS.
Mollis tactus. Virg. 2. Æn. 683.
Mollissimus tactus corporis. V. MOLLIS.
Abstinere tactu. Virg. 7. Æn. 618.
Cognoscere corpora tactu. Lucret. lib. 2. 741.
Resistere ad tactum. Virg. 3. Georg. 502.
Sentire aliquid tactu. Lucret. lib. 4. 268.

TACTIO, ōnis. f. [ἅψις] Idem. Plaut. Aulul. 4. 10. 14. Quid tibi ergo meam me invito tactio est? Cic. 4. Tusc. 20. Et qualis est hæc aurium, tales sunt oculorum, & tactionum, & odorationum & saporum. conf. Plaut. Pœn. 5. 5. 29.

TACTILIS, e. Adj. Quod tangi potest. Lucret. lib. 5. 152.
  Tactile nil nobis quod sit, contingere debet.

TANGIBILIS, e. Adj. Lactant. 7. 11. Tangibilia manu.

TANIACÆ, arum. f. Pernæ e Gallia Romam apportatæ. Varro de R. R. 2. 4.

TANIS, [Τάνις] Civitas Ægypti, a qua Tanicum sive Taniticum Nili ostium dictum. Herodotus libro secundo ab insignibus oppidis ostiis imposita nomina scribit: ea sunt, Canopus, Bolbis, Sebenis, Pathmis, Mendes, Tanis: a qua Taniticum Ptolemæus & Strabo derivant, & in emendatioribus codicibus Pomponii Tanicum, ut annotavit Vadianus. Eadem & Taphnis & Taphium dicitur. Hic fuit, ut annotat Villanovanus in Ptolemæum, prima Israelitarum captivitas, a quo per mare rubrum duce Mose, sunt erepti. Sita erat in terra Giessen, sed nunc destructa est. V. Plin. 5. 9.

TANQUAM, Similitudinis adverb. [ὡς, ὥσπερ, ὡσανεὶ, ὅτι, καθὸ, οἷα, οἱανεὶ] verbis subjunctivis jungitur. Plin. lib. 2. cap. 63. Tanquam nesciamus hanc esse solam, quæ nunquam irascatur homini. i. e. Quasi nesciamus.
Gloria virtutem tanquam umbra sequitur. Cic. 1. Tusc. 109.
Tanquam ad aliquem libidinis scopulum appellere. Cic. 2. de Orat. 154.
Oratorem in judicia & conciunculas, tanquam in aliquod pistrinum detrudi & compingi videbam. Cic. 1. de Orat. 46.
Apud eum sic fuit tanquam domi meæ. Cic. 13. Fam. 70.
Repente enim te, tanquam serpens e latibulis intulisti. Cic. in Vatin. 4.
Tanquam si. Cic. 2. Fam. 15. De Dolabella quod scripsi, suadeo videas tanquam si tua res agatur.
Tanquam, pro Ut, vel Sicut, indicativum postulat. Ter. Phorm. 1. 2. 15. Senis nostri Dave fratrem majorem Chremem nostine? D. quidni? G. quid ejus natum Phædriam? D. tanquam te. Idem Eun. 2. 2. 32. Tanquam philosophorum habent disciplinæ ex ipsis vocabula. Plin. lib. 9. cap. 36. Ut tanquam in vita frugum noscitur ratio: si omnes, qui istis gaudent, præmia vitæ suæ calleant.
Video tibi etiam novum accidisse tanquam mihi. Cic. 6. Att. 1.
Tanquam cum Sic, pro Quemadmodum. Cic. 12. Fam. 9. Tanquam enim si clausa sit Asia, sic nihil perfertur ad nos præter rumores de oppresso Dolabella. Idem 1. Q. frat. 1. Quamobrem hoc te primum rogo, ne contrahas, aut demittas animum, neve te obrui tanquam fluctu, sic magnitudine negotii sinas.

TANTĂLUS, i. m. [Τάνταλος] ut est auctor Lactantius, Jovis ex Plote nympha filius. Servius, Tantalus Corinthiorum rex, amicus numinibus fuit: qui quum frequenter deos susciperet, & quodam tempore defuissent epulæ, filium suum Pelopem occidit, & diis epulandum apposuit. Tunc abstinentibus cunctis Ceres humerum ejus exedit. Et quum eum dii per Mercurium revocare ad superos vellent, eburneus ei est humerus restitutus. Virg. 3. Georg. 7.
  —— humeroque Pelops insignis eburno
  Acer equis. Hac lege autem Tantalus apud inferos dicitur esse damnatus, ut in Eridano inferorum stans, nec undis præsentibus, nec vicinis ejus pomariis perfruatur. Per hæc autem avaritia significatur: ut etiam Hor. 1. Serm. 1. 70.
  —— quid rides? mutato nomine de te
  Fabula narratur. Hactenus Servius enarrans illud Virg. 6. Æn. 603. de Tantalo,
  —— lucent genialibus altis, &c. Eusebius, Tantalum Jovis ex Plote nympha filium, regem Phrygiæ cum Troe Dardaniæ rege bellum gessisse quod Ganymedem rapuerit, Agamemnonis & Menelai avus. Unde & Tantalides dicti sunt. Hic ob filium interfectum detrusus ad inferos siti torquetur & fame. Plato in Cratilo scribit, Tantalum dictum esse, quasi ταλάντατον, hoc est infelicissimum.
Alius fuit Tantalus, Thyestæ ex Merope filius, interfectus & appositus esca patri. Hor. Epod. 17. 66.
  Optat quietem Pelopis infidus pater
  Egens benignæ Tantalus semper dapis.
Poëtæ impendere apud inferos saxum Tantalo faciunt. Cic. 4. Tusc. 35.
Mento summam aquam attingens siti enectus Tantalus. Cic. 1. Tusc. 10.
Fallax Tantalus. Stat. 1. Theb. 247.
Superbus Tantalus. Hor. 2. Carm. 18. 37.

TANTALEUS, a, um. possess. [Ταντάλειος] Propert. lib. 2. 1. 68.
  Tantalea poterit tradere poma manu.
Mensa Tantalea. Stat. 11. Theb. 128.

TANTALICUS, a, um. Adj. [Ταντάλικὸς] Claud. de Rapt. Pros. 336.
  Non aqua Tantalicis subducitur invida curis.

TANTALIS, Idis. f. patronym. [Ταντάλις] dicta est Niobe Tantali filia.
Fratres Tantalidæ. Ovid. 2. Fast. 627.

TANTHEURISI, [ταυθόρισμοι] Quædam ornamenti genera, lapillos quosdam a se dependentes habentia: ita dicti a motu gemmarum, ut tradit Pollux lib. 5. cap. 16.

TANTI, TANTILLUS, TANTISPER, TANTOPERE, TANTUNDEM. V. TANTUS.

TANTUS, a, um. [τόσος, τοσοῦτος, τηλικοῦτος] a Tam deduci videtur, quantitatemque significas, quasi Tam multus vel Tam magnus. Plaut. Pœn. 5. 4. 105. Quum hac me lætitia tanta, & tantis affecistis gaudiis. Ter. Heaut. 4. 1. 17. Tantam inesse animo inscitiam? Idem And. 5. 2. 29. Tantum laborem capere ob talem filium?
Tantus natu, Adeo provecta ætate. Plaut. Bacch. 1. 2. 16. Sexcenta tanta. h. e. Sexcenties tantum vel totidem. Plaut. Pseud. 2. 2. 37. Quasi mihi non sexcenta tanta soleant credier. Idem Trin. 2. 4. 128. Post id frumenti quando alibi messis maxima est, tribus tantis illi minus reddit, quam obseveris.
Sol majorne quam terra sit, an tantus quantus videatur? Cic. 2. de Divin. 10.
Tantus homo, Tam magni pretii. Ter. Eun. 4. 7. 32. Cic. ad Brut. 9. Est alienum tanto viro ut es tu. Virg. 1. Æn. 37.
  Tantæ molis erat Romanam condere gentem. Et 3. Georg. 112.
  Tantus amor laudum, tantæ est victoria curæ.
Quæ tanta animum dementia cepit? Virg. 5. Æn. 465.
Tantus ergo imperator in omni genere belli fuit, præliis, oppugnationibus, navalibus pugnis, &c. Cic. 4. Acad.
In his tot & tantis malis. Cic. 5. Tusc. 26.

Tanta res. Ter. And. 1. 5. 18. Ah! tantamne rem tam negligenter agere?

Urbs tanta atque talis. Cic. 3. de Nat. Deor. 92.

Tantus, pro Tam parvus. Cic. 8. Fam. 10. Novis magistratibus autem, si Parthicum bellum erit, hæc causa primos menses occupabit. Sinautem aut non erit illic bellum: aut tantum erit, ut vos, aut successores parvis additis copiis sustinere possint, Curionem video se dupliciter jactaturum. Cic. 15. Fam. 14. Sed si quæ sunt onera tuorum, si tanta sunt, ut ea sustinere possis, nihil tibi erit lautius, nihil gloriosius: sin majora, considera ne in alienissimum tempus cadat adventus tuus.

Tanti & Quanti, [περὶ τοσούτου, περὶ ὅσου] genitivi, cum eorum compositis, Tantidem, Quantilibet, Quanticunque, similiter Totidem, Pluris, Minoris junguntur verbis pretium significantibus, qualia sunt, Emo, vendo, væneo, mereor, comparo, æstimo, constat, conduco, loco, fœneror, paciscor, pago, pepigi, condemno, postulo, & siqua sunt similia. Plaut. Merc. 2. 4. 22. Tanti quanti poscit vin' tanti emi illam? Ter. Adel. 2. 1. 49. Ubi me dixero dare tanti, testes faciet illico. Idem Eun. 1. 1. 30.

Tanti me fugacem, mercenarium patronum hi æstimaverunt. Cic. in Sallust. 10.

Non tanti est, ut. Cic. 8. Fam. 14. Tanti non fuit Arsacem capere, Seleuciam expugnare, ut earum rerum, quæ hic gestæ sunt, spectaculo careres.

Tanti fuit. i. e. Tam optabile. Cic. 6. Verr. 28. Hic tibi in mentem non venit, jubere hæc quoque ut referret, &c. fuit tanti, mihi crede: haberes quod defenderes. i. e. Omnino id faciendum erat. Cic. 2. in Catil. 22. Est mihi tanti Quirites, hujus invidiæ falsæ atque iniquæ tempestatem subire: dummodo a vobis hujus horribilis belli periculum depellatur. Ac si dixisset, Fuit mihi tanti periculum belli a vobis depellere, ut falsam invidiam subire non recusaverim.

Nihil tanti est, i. e. Nihil tam mihi optatum est. Cic. 2. Att. 13. Nunc nihil mihi tanti est: faciam quod volunt.

Nihil est tanti. Cic. ad Brut. 16. Nihil tanti fuit, quo venderemus fidem nostram. i. e. Nihil tanti æstimavimus, ut servire vellemus. Budæus.

Putare tanti. Quintil. lib. 7. cap. 3. An etiam tanti putaverit pœnam subire.

Tanti vocat ille pudicam. Juven. 6. Sat. 136.

Tanti, quanti, pro Tot quot. Caius in l. Si ita legatum sit. D. de legatis primo. Si ita legatum sit, Seio servos decem do, præter eos decem quos Titio legavi: si quidem decem tantum inveniantur in hæreditate: inutile est legatum. si vero ampliores: post eos quos Titius elegit, in cæteris valet legatum: sed non in ampliores quam decem, qui legati sunt, Quod si minus: in tantos, quanti inveniantur. Ubi etiam notabis, Ampliores accipi pro Plures.

Tanti, pro Tam parvo. Cic. 12. Att. De Silii voluntate vendendi, & de eo quanti tu vereri videris, primum ne nolit, deinde ne tanti. Sicca aliter, sed tibi assentior. Scire Tullius avebat, num Silius hortos vellet vendere, & quanti vellet. Cui Atticus rescribens vereri se dixerat, primum ne Silius nollet vendere, deinde ne nollet eo pretio, quo Tullius emere voluisset. Videris, inquit, vereri, ne Silius tanti nolit vendere, quanti nos vellemus. Et dixit Tanti, pro Tam parvo.

TANTIDAM, genitivus, qui verbis pretii solet adjici. Ter. Adel. 2. 1. 45. Ob malefacta hæc tantidem emptam postulat sibi tradier.

Cogere aliquos ab aliquo tantidem accipere. Cic. 5. Verr. 83.

Emere aliquid tantidem, quanti, &c. Cic. 5. Verr. 192. V. TANTUSDEM.

TANTISPER, Adv. [τέως, ἐν τούτῳ] significat Tandiu: postulatque post se Dum pro Donec, sive Quandiu, vel Quoad. Plaut. Aul. 4. 5. 6. Tantisper hic ego ad januam concessero. Cic. 12. Att. Totos dies scribo: non quo proficiam quid, sed tantisper impedior. Ovid. in Ibin, 641.

> Hæc tibi tantisper subito sunt missa libello,
> Immemores ne nos esse querare tui.

Cogitare tantisper de aliquo reo. Cic. pro Cecin. 30.

Tantisper dum. Ter. Adel. 1. 1. 45. Dum id rescitum iri credit, tantisper cavet. Cic. 9. Fam. 2. Habes rationem mei consilii: tibi igitur hoc censeo, latendum tantisper ibidem, dum effervescit hæc gratulatio, & simul dum audiam quemadmodum negotium confectum sit.

Tantisper quoad. Ulpian. in l. 3. §. Hoc autem. D. de itiner. actuque privat. Qui vult ire agere tantisper, quoad de servitute constet, non debet de suo jure docere.

TANTO, Adv. [τοσούτῳ, τόσῳ] ut & Quanto. ut, Tanto magis, Tanto pejor. Ter. And. 4. 5. 35. Tanto hercle magis dabit. Plaut. Pers. 1. 3. 73. Ter tanto pejor ipsa est.

Tanto impensius. Virg. 12. Æn. 20.

Tanto ante. Cic. 7. Verr. 88. Quod si Cleomenes non tanto ante fugisset, aliqua tamen ad resistendum ratio fuisset.

Quinquies tanto amplius. Cic. 5. Verr. 226. Reperietis quinquies tanto Judices amplius istum, quam quantum ei in cellam sumere licitum sit, civitatibus imperasse.

Vicies tanto addito aquæ. Plin. lib. 15. cap. 4.

Tantone minoris decumæ vænierunt, quam fuerunt? Cic. 5. Verr. 106.

Tanto quanto. Plin. lib. 9. cap. 38. Quippe major vis tanto, quanto recentior.

Quanto quis audacia promptus, tanto magis fidus. Tacit. 1. Ann. 57. Et 6. Ann. 45. Tanto acceptius in vulgum, quanto modicus privatis ædificationibus.

Quantum tanto. Virg. 12. Æn. 20.

> —— quantum ipse feroci
> Virtute exuperas, tanto me impensius æquum est
> Consulere.

TANTOPĔRE, Adv. [τοσοῦτον, τηλικοῦτον] significat Tantum, tam vehementer. Ter. Phorm. 5. 8. 16. Postquam tantopere id vos velle, animum advorteram. Idem And. 5. 2. 27. Ah, ne sævi tantopere. Cic. 4. Acad. 132. Non potest igitur uterque sapiens esse, quoniam tantopere dissentiunt, sed alter.

Istud nescio quid, quod tantopere didicisti. Cic. pro Muren. 23.

Tantopere & quantopere. Cic. 1. de Orat. 164. Neque enim tantopere hanc a Crasso disputationem desiderabam, quantopere ejus in causis oratione delector.

TANTUM, Adv. [μόνον, μόνως] significat Solum, & positivis jungitur. Plaut. Capt. Acrost. 4. Tantum studens ut natum recuperet. Virg. 6. Ecl. 16.

> Serta procul tantum capiti delapsa jacebant.

Servius; Tantum capiti delapsa, ut ostenderet non longius provolutam esse coronam.

Nihil dicam arrogantius, tantum dicam. Cic. pro Muren. 78.

Non tantum parum commode, sed etiam turpiter. Cic. 1. de Orat. 227.

Tantum interest, quod tu quum es commotus, acquiescis, assentiris, approbas, &c. Cic. 4. Acad. 141.

Tantum non, Rei non plane peractæ adverbium, Ferme, fere, propemodum. Suet. in Tiber. Cæs. cap. 11. Tantum non adversis tempestatibus Rhodum enavigavit. Liv. 37. Ut vidit non posse æquare ordinem Romanos, & tantum non jam circumiri a destro cornu, concitat naves. Idem 4. 2. Et quum hostes tantum non accersierint.

Tantum est. Plaut. Most. 3. 1. 121. Quatuor quadraginta illi dentur minæ, & sors, & fœnus, tantum est. Ter. Eun. 5. 6. 26. Nunquid est aliud mali, damnive quod non dixeris, reliquum? P. tantum est. Ter. Hec 5. 3. 15. Scio, tantumne est? B. tantum.

Tantum quod, pro Nisi. Cic. 3. Verr. 116. Tantum quod hominem non nominat. i. e. Nisi quod hominem non nominat. Turnebus.

Tantum quod, pro Ut solummodo. Lucret. 2. 220.

> Tantum quod nomen mutatum dicere possis.

Tantum quod, pro adverbio Commodum. Cic. 7. Fam. 24. Tantum quod ex Arpinati veneram, quum mihi a te literæ redditæ sunt. Sic legendum esse annotat P. Victorius. Alii tamen non legunt Quod. Sueton. in Neron. cap. 6. Nero natus est Antii post novem menses quam Tiberius excessit, XVIII Cal. Januar. tantum quod exoriente sole, pene ut radiis prius quam terra contingeretur. Quo in loco, pro Tantum quod, Beroaldus audacule reposuit, Jam tum quidem. Donatus in illud Ter. Eun. 2. 3. 49. Illa sese interea commodum huc advorterat. sic exponit, Commodum, Tantum quod, vel Ipso eodemque tempore. Sic & in illud Phormionis, 4. 3. 9. Cum hoc ld agebam commodum. Cic. 15. Att. 7. Hæc quum scriberem, tantum quod existimabam ad te orationem esse perlatam. Paulus exponit, Commodum, Vix tantum.

Tantum, ad numerum, [τοσοῦτον, τοσονδί] Plaut. Bacch. 2. 3. 38. Vi coactus reddidit ducentos & mille Philippûm. N. tantum debuit?

Tantum quam. Ter. Hec. 3. 4. 3. Non hercle Parmeno verbis dici potest tantum, quam re ipsa navigare incommodum est.

Tantum mihi confido. Cic. 10. Fam. 18. Mihi enim si contigisset ut prior Antonio occurrerem, non mehercules horam constitisset: tantum ego & mihi confido, & sic perculsus, &c. Virg. 5. Æn. 162.

> Quo tantum mihi dexter abis?

In tantum ut. V. IN præpositionem.

Tantum, & plus etiam. Cic. 7. Att.

Tantum, quantum. Plaut. Most. 2. 2. 94. Tu ut occœpisti, tantum, quantum quis, fuge. Virg. 4. Georg. 101.

> —— nec tantum dulcia, quantum
> Et liquida.

Tantum quantum sat est. Cic. de Senect. 48.

Tantum sat habes? Ter. Heaut. 4. 3. 40.

Tantum abest, eandem vim in oratione habet, quam Non solum. Huic autem interdum geminum UT postponitur, interdum unum tantum, ut in sequentibus exemplis liquet. Cic. de Amicit. 29. Tantumque abest ut amicitiæ propter indigentiam colantur, ut ii qui opibus & copiis, maximeque virtute præditi (in qua plurimum est præsidii) minime alterius indigeant. Idem de Offic. 43. Tantum abest ab officio, ut nihil officio magis possit esse contrarium. h. e. Non modo officium non est, verumetiam nihil magis officio potest esse contrarium. Idem 4. Acad. 81. Tantum abesse dicebat ut id consentaneum esset, ut maxime etiam repugnaret. V. ABSUM.

Tantum absum, ut perturber, pro Tantum abest ut perturber. Hirt. Bello Alex. cap. 22. Hoc detrimento milites nostri tantum abfuerunt ut perturbarentur, ut incensi potius atque incitati, magnas accessiones fecerint in operibus hostium expugnandis. Græca hæc est phrasis, τοσοῦτον ἀπέδέω τῦ ἐκπλαγῆναι.

Tantum ponitis in ea re. Cic. 4. Acad. 92. Sed quoniam tantum in ea arte ponitis, videte ne contra vos tota nata sit, quæ primo progressu festive tradit elementa loquendi.

Tantum, ut. Cic. 7. Fam. 3. Postea autem quam alicujus culpa tantum valeret unus, ut obsisti non posset, &c.

Tantum honoris. Plin. lib. 12. cap. 1. Tantumque postea honoris increvit, ut mero infuso enutriantur. Idem lib. 11. cap. 53. Tantum insidiarum est vitæ.

Tantum, pro Tam parum. Cæs. 6. Bell. Gall. 34. Præsidii tantum est, ut ne murus quidem cingi possit, neque quisquam egredi extra muros. Idem lib. 3. Bell. Civil. 2. Sed tantum navium reperit, ut anguste quindecim millia legionariorum militum, & quingenti equites transportari possent.

Tantum duntaxat, quomodo dicitur Tantummodo, pro Tantum. Cic. 2. Att. 9. Tantum duntaxat nos defendere cogitamus.

TANTUMMŎDO, Adv. [μόνον, μόνως] Idem. Ter. Phorm. 1. 2. 92. Posthac si quicquam nihil precor: tantummodo non addas. Cic. 2. Fam. 9. Velles enim, ais, tantummodo ut haberem negotii quod esset ad laureolam satis. Ovid. 4. de Pont. 16. 49.

> Omnia perdidimus, tantummodo vita relicta est.

Arbores tantummodo per stirpes alantur suas. Cic. 2. de Nat. Deor. 81.

Neque eum oratorem tantummodo, sed hominem non putant. Cic. 3. de Orat. 49.

TANTUSDEM, tantadem, tantumdem. Ulpian. in l. Si pro patre. D. de in rem verso. Si decem in rem domini verterit, & postea tantandem summam a domino mutuatus sit, &c.

Tantidem ponderis. Pomponius in l. ultima. D. de præscrip. verb. Si tibi scyphos dedi, ut eosdem mihi redderes: commodati actio est. si, ut pondus argenti redderes, quantum in illis esset: tantidem ponderis petitio est per actionem præscriptis verbis. V. TANTIDEM, supra.

Tantundem periculum, pro Tantum periculi. Plaut. Pœn. 3. 3. 29. Malo benefacere tantundem est periculum, quantum bono malefacere. Et in masc. Truc. 2. 5. 7. Tantundem dolum aggrediar.

Tantundem, quasi Tantum idem, significat Æque tantum. Ter. Phorm. 5. 6. 6. Num tu intelligis quid hic narret? P. num tu? A. nihil. P. tantundem ego. Idem Eun. 2. 3. 29. Quid virgo, cuja est? CH. nescio hercle. P. unde est? CH. tantundem. Plin. lib. 5. cap. 1. Volubile oppidum tantundem a mari utroque distans.

Sepioni tantundem solutum est. Cic. 1. Q. frat. 3.

Tantundem est quali. Plaut. Merc. 2. 2. 43. Nam meo quidem animo vetulus, decrepitus, senex tantundem est, quasi sit signum pictum in pariete.

Tantundem viæ. Cic. 1. Tusc. Nihil necesse est, inquit: undique enim ad inferos tantundem viæ est.

Tantundem, quantum. Plin. Epist. 167. Cic. 5. Verr. 202. Magistratibus tantundem detur in cellam, quantum semper datum est.

Quæ morte testamentove ejus tantundem capiat, quantum omnes hæredes. Cic. 2. de Legib. 48.

TANTŬLUS, a, um. Adj. dimin. pro Tam parvus. Plaut. Truc. 2. 7. 48. Tum tantuli doni causa, &c. Idem Pœn. 1. 2. 61. En monstrum mulieris, tantula tanta verba funditat. Cic. pro Rosc. Amer. 114. Si ex eo negotio tantulum in rem suam convertisset, &c. Lucret. lib. 4. 897.

Causa tantula. Cic. 4. Att. 8. Dices tantulane in causa?

Epistola tantula. Cic. 1. Att. 14. pr.

Malum tantulum. Cic. 2. Tusc. 66.

Sol tantulus. Cic. 4. Acad. 82.

Statura tantula. Cæs. 2. Bell. Gall. cap. 30.

Tantulum moræ. Cic. 4. Verr. 169. Et vendidisset, si tantulum moræ fuisset, quominus ei pecunia illa numeraretur.

Tantulo vænire; subaud. Pretio. Cic. pro Rosc. Amer. Deinde cur tantulo vænierint.

TANTŬLUM, Adv. Tam parum, significans. Cic. 7. Verr. 175. De omnibus nobis siquis tantulum de recta regione deflexerit. Idem 7. Verr. 180. Si tantulum oculos dejecerimus, præsto esse insidias, &c.

Is discipulus magistro tantulum de arte concedit. Cic. pro Rosc. Amer. 118.

Tantulum peccavi, i. e. Paulum. Plaut. Cas. 4. 4. 6.

Tantulum commotus. Cic. 4. Verr. 144.

Nec quicquam posthac non modo tantum, sed ne tantulum quidem prætererieris. Cic. 15. Att. 10.

TANTILLUS, a, um. dimin. a Tantulus. Plaut. Trin. 1. 2. 22. Faxo haud tantillum dederis verborum mihi. Ter. Adel. 4. 2. 25. Quem ego modo puerum tantillum in manibus gestavi meis. Cic. de Senect. 52. Omitto enim vim ipsam omnium quæ generantur e terra, quæ ex fici tantillo grano. Vetus exemplar legit Tantulo. Plin. lib. 32. cap. 1. Hæc tantilla est satis contra tot impetus, ut vetet ire navigia.

TANTILLUM, Adv. Plaut. Rud. 4. 4. 106. Si hercle tantillum peccassis. Catul. ad Juventium, 96. 6.

——nec possum fletibus ullis
Tantillum vestræ demere sævitiæ.

T A P

TAPĒTUM, i. n. vel TAPES, ētis. m. vel TAPĒTA, is. n. [τάπης] Tegmen ingeniose pictum variis coloribus, quo equi, mensæ, seu pavimenta sternuntur. Plaut. Pseud. 1. 2. 14. Neque Alexandrina belluata, consutaque tapetia. Virg. 9. Æn. 358.

Armaque, craterasque simul, pulchrosque tapetas. Sil. lib. 17. 64. ——nullo decorare tapete
Cornipedem Nomas assuetus.

Alti tapetes. Ovid. 13. Met. 638.

Belluata tapetia. V. BELLUA.

Incubat tapetis. Stat. 10. Theb. 101.

Pictis tapetis instrati alipedes. Virg. 7. Æn. 277.

TAPHIÆ, ārum. f. pl. [Ταφίων νῆσοι] Insulæ in mari Ionio quas prope Echinadas Strabo lib. 10. ponit: quarum caput Taphus. Hujuscemodi repetit originem enarrator Apollonii poëtæ: Perseo ex Andromede, ut narrat Herodot. quatuor fuere filii, Alarus, Steneleus, Mestor, & Electrion, qui simul regnaverunt. Ex Hippotoe Mestoris filia, & Neptuno Pterelas genitus, ex Pterela Telebos & Taphus, a quo Taphus insula, in qua Teleboæ ac Taphii communi nomine & imperio fuere. Igitur ii Hippotoes eorum aviæ pecuniam ab Electrione eorum necessario, qui pro ea spopondit, repetebant: qua negata ad arma venere, armenta abegerunt, ipsum denique & filios sustulere. Alcmena Electrionis filia, patrem ultura, Amphitryonem Thebanum hominem potentissimum, in matrimonium accepit: atque hoc pacto, bello inter eos conflato ab eodem Amphitryone deleti sunt, eorumque regnum Cephalo profugo Atheniensi qui exercitui præerat donatum, quod ad Ulyssem e successione pervenit. V. Plin. 4. 12.

TAPHIUSA, Plin. lib. 36. cap. 21. Locus est juxta Leucadem, in quo Taphiusius lapis nascitur.

TAPHRÆ, [Τάφραι] Oppidum est in Taurica Chersoneso, Trajani principis auspiciis aliquando captum, ut auctor est Florus qui sub Trajano vixit. Nunc vulgo appellatur *Mancup*.

TAPINŌSIS, is. f. [ταπείνωσις] Latine Humiliatio dicitur. Virg. 1. Æn. 118.

Apparent rari nantes in gurgite vasto. Servius; In gurgite vasto, Tapinosis est: id est, rei magnæ humilis expositio. Prudenter tamen Virgilius humilitatem sermonis epitheto sublevat: ut hoc loco, Vasto addidit.

TAPOSIRIS, [Ταπόσιρις] Civitas in Ægypto. Stephanus Ταφόσιριν appellat, quia sit sepultus in ea Osiris. Strabo duas facit Taposires: unam mari propiorem, alteram remotiorem.

TAPROBĂNE, [Ταπροβάνη] Insula in mari Indico amplissima, inter ortum occasumque Solis, ut Solinus refert. Patet in longitudine stadiorum septem millibus, in latitudine quinque millibus. Ibi Septentriones non videntur, ut est auctor Plin. lib. 6. cap. 22. ubi multa de hac insula. Inter alia refert, legatos ex Taprobane, quum ad nos venissent, miratos esse Septentriones & Vergilias, veluti in novo cælo: Lunam vero apud ipsos non nisi ab octava die, ad quintam decimam supra terram aspici. V. Pomponium Melam lib. 1. & 3. Lucet ibi Canopos sidus clarum & amplissimum. Homines corporum magnitudine alios antecellunt, cæruleis oculis, atroci visu, terrifico sono vocis. Vivunt ultra annos centum. Nascuntur in ea berylli & hyacinthi, ut Ptolemæus lib. 7. refert cap. 4. Plin. lib. 6. cap. 22. scribit in ea quingenta oppida comperta fuisse. In ea (sicut Geometræ scribunt) sunt duæ æstates. Taprobane nostro ævo vocatur *Sumatra*.

TAPSUS, [Τάψος] Peninsula est Siciliæ non procul a Syracusis, Megarensem sinum a meridie definiens. Virg. 3. Æn. 689.

——vivo prætervehor ostia saxo
Pantagiæ Megarosque sinus, Tapsumque jacentem.

TAPULLUS, a, um. Convivalis. Sic Lex tapulla, a Tabula dicta; ex Valerio & Lucilio apud Festum.

TAPYRI, [Τάπυροι] Populi in Parthia, ut lib. 11. refert Strabo, quibus mos est ut proprias uxores aliis viris nuptui concedant, quum duos aut tres filios ex eis susceperint.

T A R

TAR. Tarquinius, Tarvisinus.

TARACINA, V. TARRACINA.

TARACO, V. TARRACO.

TARAS, [Τάρας] Neptuni fuit filius, quem Tarentum ædificasse quidam existimant. V. TARENTUM.

TARATANTĂRA, [ταραντάνταρα] Vox tubæ ab Ennio ficta.

Et tuba terribili sonitu taratantara dixit. Servius in nonum Æneidos, 509.

At tuba terribilem sonitum procul ære sonoro. Hemistichium, inquit, Ennii: nam sequentia iste mutavit. Ille enim ad exprimendum tubæ sonum ait taratantara: & multa hujusmodi Virgilius quum aspera invenerit, mutat.

TARBELLI, [Τάρβελλοι] Ptolemæo lib. 2. cap. 7. Galliæ urbs: vulgo *Tarbe*.

TARCHETIUS, [Ταρχέτιος] Impius Albanorum rex. De quo Plutarchus in vita Romuli antiquam de ortu Romuli fabulam prolixe narrat.

TARCHON, [Τάρχων] Hetruscorum dux, qui ut ex Virgilio notum est, Æneæ suppetias tulit adversus Turnum & Rutulos. Dicitur & Tarcho abjecta N litera. Virg. 8. Æn. 603.

Haud procul hinc Tarcho, & Tyrrheni tuta tenebant
Castra locis.

Superbus Tarchon. Sil. lib. 8. 474.

TARDUS, a, um. Adj. [βραδὺς, ἀργὸς, χωλαῖος, νωχελὴς, μέλλος, μελλητὴς] notæ significationis. Cic. de Senect. 21. Nisi exerceas eam, aut etiam si sis natura tardior. Plaut. Merc. 3. 4. 10.

Velox & Tardus, contraria. Cic. 1. de Invent. 35. Formosus an deformis, velox an tardus sit, &c.

Tardus incessu filius. Plin. lib. 7. cap. 16.

Ætate tardus. Ovid. 8. Met. 686.

Tarda & languida ad pastum pecus. Cic. 2. de Finib. 39. Contraque ut tardam aliquam & languidam pecudem ad pastum, & procreandi voluptatem, hi hoc divinum animal esse voluerunt.

Tardus ad injuriam. Cic. 1. Off. 34. Atque haud scio an satis sit eum qui lacessierit, injuriæ suæ pœnitere, ut & ipse nequid tale posthac committat, & cæteri sint ad injuriam tardiores.

Ad referendam gratiam tardiorem esse. Cic. Anteq. iret in exil. 6.

Tardus in cogitando. Cic. de Clar. Orat. 216.

Tardum est dictu, Difficile, non promptum. Plin. lib. 23. cap. 1. Vini genera, differentiasque perquam multas exposuimus, & fere cujusque proprietates. Neque est ulla pars difficilior tractatu, aut numerosior: quippe quum sit tardum dictu, pluribus prosit, an noceat.

Agmen tardum. Virg. 9. Æn. 47.

Asellus tardus. Virg. 1. Georg. 273.

Corpora tarda. Virg. 6. Æn. 720.

Fuga tarda. Ovid. 1. Trist. 2. 84.

Gradibus tardis errare. Ovid. 11. Met. 357.

Gravitas tarda. Ovid. 11. Met. 618.

Homo tardus, Hebes, obtusi ingenii. Cic. 3. de Orat. Nanque aut senes ad eas accesserunt, aut usque ad senectutem studiis detinentur, aut sunt tardissimi.

Ingenium tardum. Cic. 3. pro Lege Agr. 6. Sed quem vestrûm tam tardo ingenio fore putavit, cui post eos Consules, Syllam dictatorem fuisse in mentem venire non posset?

Ingenium tardum in accipiendis quæ traduntur. Plin. lib. 8. cap. 3.

Ingenium eximium, & tarda mens. Cic. 5. Tusc. 68.

Modi tardiores. Cic. 1. de Orat. 254. Solet idem Roscius dicere, se quo plus sibi ætatis accederet, eo tardiores tibicinis modos, & cantus remissiores esse facturum.

Moræ tardæ. Ovid. 19. Epist. 38.

Noctes tardæ, Tarde venientes, hoc est æstivæ. Virg. 2. Georg. 482. Servius.

Nox solstitialis tardior hyberna. Ovid. 2. de Pont. 4. 26.

Opem tardam admovere. Ovid. Rem. Amor. 116.

Passu tardo incedere. Ovid. 10. Met. 49.
Pede tardo cunctari. Ovid. 2. Amor. 19. 12.
Principia orationis tarda, & exitus tamen spissi & producti esse debent. Cic. 2. de Orat. 213.
Provisor tardus utilium. Hor. de Arte Poet. 164.
Res tardior spe. Liv. 24.
Senectus tarda. Hor. 2. Serm. 2. 88.
Senectus tarda gelu. Virg. 8. Æn. 508.
Sensus hebetes & tardi, Homines nihil percipientes. Cic. 1. Acad. 131.
Unda tarda. Virg. 4. Georg. 479.
Tardus, Rudis & stupidus. Virg. 10. Ecl. 19.
—— tardi venere bubulci. Ter. Eun. 5. 9. 49. Fatuus est, insulsus, tardus, stertit noctesque & dies. Servius.
Quidam nimis indociles tardique sunt. Cic. 1. de Nat. Deor. 12.
Tardus, Perseverans & diuturnus. Virg. 2. Georg. 126.
Media fert tristes succos, tardumque saporem
Felicis mali. Ita Nonius. Servius vero, Vix intelligibilem, interpretatur.
Curis tardis pallescere. Propert. lib. 1. 13. 7.
Tardus fumus, Densus & crassus. Virg. 5. Æn. 682. Servius.

TARDIUSCŬLUS, a, um. dimin. [ὑποβραδύς] Ter. Heaut. 3. 2. 4. Est ille Cliniæ servus tardiusculus. i. e. Aliquantum tardus.

TARDE, [βραδέως, σχολαίως] tardius, tardissime. Adv. Cic. 14. Fam. 5. Tardeque & incommode navigassemus.
Tarde & Ocyus, contraria. Cic. 4. Tusc. 32. Illi in morbum & incidunt tardius, & recreantur ocyus.
Vesperi & tarde. Cic. pro Milon. 55. Videte nunc illum primum egredientem e villa subito: cur vesperi? quid necesse est tarde?
Adveniens tardius hospes. Hor. 2. Serm. 2. 91.
Crescens tarde oliva. Virg. 2. Georg. 3.
Facere iter tarde. Cic. 11. Att. 20.
Ingredi tardius. Cic. 1. Tusc. 75. Qui in compedibus corporis semper fuerunt, etiam quum soluti sunt, tardius ingrediuntur.
Ire tardius. Hor. 2. Serm. 3. 101.
Moveri celerius & Tardius, contraria. Cic. 2. de Nat. Deor. 52.
Percipere tarde, & celeriter accipere. Cic. pro Rosc. Com. 31.
Procedunt tempora tarde. Ovid. 5. Trist. 10. 5.
Tardissime, vel Quum tardissime. Plin. lib. 18. cap. 7. Quatuor aut quinque tardissime diebus florere incipiunt: totidemque aut paulo pluribus deflorescunt: hordea vero quum tardissime septem.

TARDĬTAS, ātis. f. [βραδυτὴς, νωχελία, μέλλησις] opponitur Celeritati. Cic. de Univers. 28. Atque ut esset mensura quædam evidens, quæ in octo cursibus celeritates, tarditatesque declararet, &c.
Celeritati tarditas contraria est. Cic. in Topic. 47.
Cursu corrigere tarditatem. Cic. 2. Q. frat. 15. V. CORRIGO.
Tarditas pedum. Cic. pro Rabir. 21. Qui quum ingredi vix posset, non ad insequendum sibi tarditatem pedum, sed ad fugiendum impedimento fore putabat.
Tarditas & cunctatio. Cic. pro Sext. 100. Ita ut nonnunquam cunctatione & tarditate dum otium volunt etiam sine dignitate retinere, ipsi utrunque amittunt.
Tarditas & procrastinatio odiosa. Cic. 6. Philipp. 7. Plerisque in rebus gerendis tarditas & procrastinatio odiosa est.
Afferre moram & tarditatem alicui rei. Cic. 5. Philipp. 25. Certe ista legatio moram & tarditatem affert bello.
Afferre tarditatem ad aliquem persequendum. Cic. 11. Philip. 25. Affert tarditatem ista sententia ad Dolabellam persequendum.
Certatim posthac, mihi crede, ad hoc opus curretur, nec occasionis tarditas expectabitur. Cic. 2. Philip. 118.
Damnari natura tarditatis. V. DAMNO.
Stativa tarditate subsistunt. Firmic. lib. 1. cap. 2. non ita procul a fine.
Tarditas considerata. Cic. in Brut. 154. Ser. Sulpitius, cum dicendi causa duobus peritissimis operam dedisset, L. Lucilio Balbo, C. Aquilio Gallo: Galli hominis acuti & exercitati promptam in agendo & in respondendo celeritatem, subtilitate diligentiaque superavit: Balbi docti & eruditi hominis in utraque re consideratam tarditatem vicit, expediendis conficiendisque rebus. Hoc verbo Cicero voluit ostendere, tarditatem non fuisse prorsus naturalem, sed eum solitum fuisse lente (quod aiunt) festinare.
Tarditas ingenii, stupor, debilitasque linguæ. Cic. in Pison. 1. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Tarditas audientium. Plin. lib. 20. cap. 8.
Tarditas aut gravitas in sensibus. Cic. 4. Acad. 87. At enim ipse sapiens sustinet se in furore ne approbet falsa pro veris, & alias quidem sæpe: si aut in sensibus ipsius est aliqua forte gravitas aut tarditas, aut obscuriora sunt quæ videntur, aut a perspiciendo temporis brevitate excluditur.
Infinitam enim faciet ipsa res dicendi tarditatem. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Æterna & diuturna opinio tarditatis. Cic. 1. de Orat. 125.
Tarditas & taciturnitas. Cic. 1. Fam. 5. Sed nosti hominis tarditatem & taciturnitatem.
Tarditas & stultitia. Cic. 1. de Legib. Quid abjectius tarditate & stultitia dici potest?

TARDITIES, ei. f. [ὀψεία] antiqui dixerunt, pro Tarditate. Accius Diomede, Multa amittuntur tarditie & socordia. Nonius 2. 866.

TARDITŪDO, ĭnis. f. [νωχελία] Idem. Plaut. Pœn. 3. 1. 29. Podagrosi estis, ac vicistis cochleam tarditudine.

TARDIGENŬLUS, a, um. Adj. Tarde gemens. Nævius apud Gell. 19. 7. Tardigemulo senio oppressus. conf. Non. 4. 345. ubi alii legunt Tardigenulo, a Genu.

TARDIGRĂDUS, a, um. Adj. [βραδύπορος] Quod tarde graditur. Cic. 2. de Divin. 133.
Quadrupes tardigradra, agrestis, humilis, aspera. Ex poeta.

T A R

TARDILŎQUUS, a, um. Adj. Sen. Epist. 40. Summa summarum hæc erit, tardiloquum te esse jubeo.

TARDIPES, ĕdis. Adj. [βραδύπους] Qui tarde incedit, aut claudicans. Catul. 37. 7.
Electissima pessimi poetæ
Scripta tardipedi deo daturam. i. e. Vulcano. Columel. lib. 10. v. 420.
Quin & tarpipedi sacris jam rite solutis
Nube nova feritur.

TARDOR, ŏris. m. pro Tarditas dici probat Nonius ex Varrone, Pedatus versuum tardor. Non. 3. 255.

TARDO, [βραδύνω, χρονίζω, μέλλω, διατρίβω, περιδιατρίβω] āre. Morari, tergiversari. Cæs. 6. Bell. Gall. cap. 28. Sed ne omnino metum reditus sui barbaris tolleret, atque ut eorum auxilia tardaret, &c. Cic. 7. Fam. 5. Mea quædam tibi non ignota dubitatio aut impedire profectionem meam videbatur, aut certe tardare.
Inertia tardat nos. Tibul. lib. 1. 2. 23.
Impetum inimici tardare, Reprimere, remorari. Cæs. 1. Bell. Civil. 26.
Tardare & frænare. Cic. 5. Verr. 130. Quum ejus animum ad persequendum non negligentia tardaret, sed conscientia sceleris, avaritiæque suæ frænaret.
Studia alicujus tardare, pro Morari, & frangere contentionem. Cic. in Orat. 3. In quo vereor, ne si id quod vis, effecero, eumque oratorem quem quæris expressero, tardem studia multorum. Budæus.
Animos accusatorum tardare. Cic. 4. Verr. 167. Statuæ illæ equestres, quas tu paulo ante quam ad urbem venires, poni inscribique jussisti, ut omnium inimicorum animos, accusatorumque tardares.
Animo tardari. Cic. 11. Philipp. 24. Vereor ne exercitus quoque nostri, qui non delectus necessitate, sed voluntariis studiis se ad Remp. contulerunt, tardentur animis, si quicquam aliud nobis, nisi de instanti bello cogitatum putabunt.
Tardare & procrastinare negotium aliquod. Cic. ad Brut. 1. Si ea quæ ex tempore suscepta sunt ut agerentur, non tardata & procrastinata sunt.
Tardare, cum infinitivo. Cæs. 2. Bell. Civil. 43. Ut multitudine atque onere nonnulli deprimerentur, reliqui hoc timore propius adire tardarentur.
Tardare, absolutum. Cic. ad Brut. 18. At illa retulit, quæsivitque quidnam mihi videretur, accerseremusne te, atque id conducere putaremus, an tardare & commorari te melius esset tibi.

TARDANS, antis. Partic. [βραδύνων] ut, Senecta tardans. Virg. 5. Æn. 395.

TARDĀTUS, a, um. Partic. [βραδυνθεὶς] Virg. 5. Æn. 453.
At non tardatus casu, neque territus heros
Acrior ad pugnam redit.
Gradus tardati. Stat. 2. Theb. 671.

TARDABILIS, e. Adj. Tertull. de Anim. 43. Rigor tardabilis.

TARDESCO, [βραδύνομαι] ĕre. Tardum fieri. Lucret. lib. 3. 480.
Consequitur gravitas membrorum, præpediuntur
Crura vacillanti, tardescit lingua, madet mens.

TARENTUS, i. f. & TARENTUM, i. n. [Τάρας] Nobilis urbs Calabriæ ad mare, Pyrrho Epirota in ducem contra Romanos accito clarissima, sita in peninsula quadam ut indicat Ptolem. lib. 3. cap. 2. Strabo multis locis lib. 6. Virg. 3. Æn. 551.
Hic sinus Herculei (si vera est fama) Tarenti
Cernitur. Servius, Lacones & Athenienses diu inter se bella tractarunt, & quum utraque pars affligeretur, Lacones quibus juventus deerat, præceperunt ut virgines cum quibuscunque concumberent. Quod factum est. Et quum post sedata bella juventus incertis parentibus nata erubesceret, & patriæ & sibi esset opprobrio (nam Partheniatæ dicebantur) accepto duce Phalanto octavo ab Hercule, profecti sunt: delatique ad breve oppidum Calabriæ, quod Taras Neptuni filius fabricaverat, id auxerunt: & prisco nomine appellarunt Tarentum. Bene ergo nunc Herculei Tarenti, si vera est fama: quia Taras condiderat, auxerat Phalantus. Hactenus ille. Hæc a Tara Neptuni filio ædificata. Deinde a Laconibus acta: qui duce Phalanto illuc adventantes expulsis incolis, uti Justinus lib. 3. scribit, tenuerunt. Nunc vulgo dicitur *Taranto*; testis Olivarius in Melam.
Imbelle Tarentum. Hor. 1. Epist. 7. 45.
Lacedæmonium Tarentum. Ovid. 15. Met. 50.
Molle Tarentum. Hor. 2. Serm. 4. 34. V. Macrob. lib. 3. Saturn. cap. 18. in fine.
Sacri Tarenti custos Neptunus. Hor. 1. Carm. 28. 29.
Saturnum Tarentum. Virg. 2. Georg. 197.
Tarentus legitur apud Sidon. Carm. 5. 453.
Ipsaque quæ petiit, trepidaverat uncta Tarentus.

TARENTINUS, a, um. Adj. [Ταραντῖνος] Quod ex Tarento est, vel Tarentinis agris crescit: ut, Tarentina nux. Plin. lib. 15. cap. 22. Et Tarentinarum duo genera fragili putamine ac duro: quæ sunt amplissimæ, & minime rotundæ. Unde quidam Tarentum appellatum putant, quod juglandes nuces & pineas molles habet, ac similiter oves. Tarentum autem Sabini vocant Molle. Ad quod alludens Hor. 2. Serm. 4. 24. scripsit,
—— & molle Tarentum.
Deliciæ Tarentinæ. Flor. 1. 18. 28.
Pyra Tarentina. Columel. lib. 5. cap. 10.
Venenum Tarentinum. Hor. 2. Epist. 1. 207.
Lana Tarentino violas imitata veneno. h. e. Purpura Tarentina.
Tarentinum versum, pro Molli & lascivo posuisse Arnobius videtur, ubi de Sabaziis agit, cum scribit, Tum illum citabimus Tarentinum notumque senarium, quem antiquitas canit dicens,
Taurus draconem genuit, & Taurum draco. Annotavit Turnebus.
Tarentini, vocabantur Genus quoddam equitum. Liv. 35. 28. de Philopœmene Achæo summo duce loquens, Et tum omnium primum

mum agmen constituit ; dein Cretenses auxiliares, & quos Tarentinos vocabant equites, binos secum trahentes equos, ad prima signa misit. Et 29. Luce orta, Cretensium levis armatura, & Tarentini equites super torrentem prælium commiserunt. Ælianus non longe a principio libri de Instruendis aciebus, Tarentinorum, inquit duo sunt genera. Nam alii longius jaculantur, & ob eam rem equites jaculatores dicuntur, & Tarentini speciali vocabulo. Alii quum semel aut bis jaculum miserint, quo leviori utuntur, manus de cætero cum adversario conserunt, & cominus pugnare incipiunt, non secus quam quos hastatos appellari retulimus. Leves hos nominari solitum est. Ergo Tarentinorum alii Tarentini nomine suo vocantur, qui de longe jaculari consueverunt : alii leves, qui pugnam cominus subeunt. Hæc Ælianus. De his loqui putatur Cicero, 5. Att 19. Quæ, inquit, de Tarentinis in militia laboravi, ea tibi grata esse gaudeo. V. Grævium in loc.

Tarentina, Genus ornamenti muliebris, Æliano lib. 7. de Var. hist.

TARIFFA, V. in dictione BELLO, urbs Hispaniæ.

TARMES, [βρῶσις] Genus vermiculi carnem exedens. Festus.

TARNA, [Τάρνα] Urbs fertilissima ponitur Homer. lib. Iliad. 5. quam enarratores vocatam postea Sardis dixerunt.

TARPEIA, [Ταρπηία] teste Plutarcho in vita Romuli, Filia fuit Tarpei, quæ Romanam arcem in Capitolio constitutam, cujus pater Tarpeius custos erat, Sabinis prodidit. Hinc mons Tarpeius dictus, (inquit Terentius Varro) a virgine Vestali Tarpeia, quæ ibi a Sabinis necata armis, & sepulta, ejus nominis monumentum relictum, quod etiam nunc ejus rupes, Tarpeium appellatur saxum. Hactenus Varro. Hinc etiam Tarpeia sedes apud Virg. 8. Æn. 347. V. Servium in loc. De hac vide etiam Propert. lib. 4. 4. ubi sic incipit,

Tarpeium nemus, & Tarpeiæ turpe sepulchrum
Fabor, & antiqui limina capta Jovis.

TARPEIUS, a, um. Adj. ut,
Arx Tarpeia. Virg. 8. Æn. 652.
Arces Tarpeiæ. Ovid. 15. Met. 866.
Juppiter Tarpeius. Ovid. 6. Fast. 34.
Lucus Tarpeius. Propert. lib. 4. 9. 5.
Mons Tarpeius, i. e. Capitolinus. Varro de L. Lat. 4. 7.
Pater Tarpeius, Jupiter. Propert. lib. 4. 1. 7.
Rupes Tarpeia. Lucan. lib. 1. 196.
Saxa Tarpeia. Sil. lib. 1. 117.
Sedes Jovis Tarpeia. Lucan. lib. 5. 306.
Templa Tarpeia. Stat. 3. Sylv. 4. 105.

TARQUINIUS, i. m. Plurimi fuerunt apud Romanos, qui hoc nomine gaudebant.

Tarquinius Priscus [Ταρκύνιος Πρίσκος] quintus Romanorum rex. Is centum additis Patrum numerum auxit, Latinos subegit, Circum designavit, qui nunc maximus dicitur, ubi spectacula sibi quisque faceret, fureis duodenos ab humo pedes altis sustentata. Ludicrum fuit : equi, pugilesque ex Hetruria acciti. Præterea Sabinorum bello potitus, equitum centurias ampliavit. Ex lib. 1. Livii.

Tarquinius Collatinus, sorore Tarquinii Superbi genitus, in contubernio juvenum regionum Ardeæ erat : ubi forte quum in convivio conjugem suam unusquisque laudaret, placuit experiri. Itaque equis Romam petunt, regias nurus in convivio vel luxu deprehendunt. Inde Collatiam petunt, Lucretiam inter ancillas in lanificio offendunt. Itaque ea pudicissima judicata. Ad quam corrumpendam Tarquinius Sextus Collatiam rediit, & jure propinquitatis in domum Collatini venit, cubiculum Lucretiæ irrumpit, pudicitiam expugnat. Illa postero die advocatis patre & conjuge e castris, rem exposuit : & cultro quem veste texerat, se occidit. Illi exilio regum rem vindicaverunt. Tarquinius cum prole tota ejectus, ad Manilium Tusculanum generum confugit, Latinosque omnes concitat. Contra quos Posthumius missus. Ex Liv. lib. 1.

Tarquinius Superbus, cognomen a moribus meruit. Occiso Servio Tullo regnum scelesté occupavit : bello tamen strenuus, Latinos Sabinosque domuit, &c. Demum quum in Ardeæ obsidione filius ejus Lucretiæ stuprum intulisset, eum eo in exilium actus, ad Porsenam Hetruriæ regem se contulit, cujus ope regnum retinere tentavit. Pulsus Cumas concessit, ubi per summam ignominiam reliquum vitæ tempus exegit. Liv. lib. 1.

Superbissimus atque crudelissimus Tarquinius. Cic. pro Rabir. 13. Nam hæc tua quæ te hominem clementem popularemque delectant, &c. sed ne Romuli quidem, aut Numæ Pompilii, sed Tarquinii superbissimi atque crudelissimi regis ista sunt cruciatus carmina. Ovid. 2. Fast. 687.

Ultima Tarquinius Romanæ gentis habebat
Regna, vir injustus, fortis ad arma tamen.

Ejectus Tarquinius. Virg. 8. Æn. 646.
Fasces superbi Tarquinii. Hor. 1. Carm. 12. 35.
Reges Tarquinii. Virg. 6. Æn. 817.
Superbus Tarquinius regno pulsus. Hor. 1. Serm. 6. 13.

TARQUINII, orum. m. pl. [Ταρκύνιοι] Vetus oppidum Campaniæ. Cic. 5. Tusc. 109. Demarathus quidem Tarquinii regis nostri pater, tyrannum Cypsellum quod ferre non poterat, fugit Tarquinios Corintho, & ibi suas fortunas constituit, ac liberos procreavit.

TARQUINIENSIS, e. Adj. ut, Fundus Tarquiniensis. Val. Max. 5. 3. 3.
Ager Tarquiniensis. Cic. 2. de Divin.

TARQUINIENSE, absolutum [Ταρκυνιάνον] pro Agro Tarquiniensi, & qui a Tarquiniis heredibus primum nomen accepit. Plin. 8. 52. Qui in Tarquiniensi feras pascere instituit. Idem 9. 56.

TARRACINA, [Ταῤῥακίνα] Oppidum Volscorum in Campania, ante Trachyna, id est aspera, a loci aspredine, & lingua Volscorum Anxur dicebatur prius, diversam fortunam a Rheginis experta : a ταράττω conturbo. Liv. 4. Anxur fuit, quæ nunc Tarracinæ sunt : urbs prona in paludes. Dicitur & Taratiana unico a, & Taratina. V. ANXUR.

TARRACINENSIS. e. Adj. Sallust. Bell. Catil. cap. 46.

TARRĂCO, [Ταῤῥακὼν] Insignis Hispaniæ civitas, Scipionum opus, a quo provincia ipsa Tarraconia & Tarraconensis vocatur, quæ (ut Pomponius scribit lib. 2.) altero capite Gallias, altero Bæticam, Lusitaniamque contingens, mari latera objicit nostro, qua Meridiem : qua Septentrionem spectat, Oceano. Urbium e mediterraneis clarissimæ fuerunt Pallentia, & Numantia. Nunc est Cæsarea Augusta. Hinc Tarraconensia vina, optima. Martial. lib. 13. 118.

Tarraco Campano tantum cessura Lyæo. Tarraco nunc vulgo *Tarragona* dicitur, teste Olivario.

Vitisera Tarraco. Sil. lib. 3. 370.

TARSUS, [Ταρσὸς] Urbs præclarissima, & Ciliciæ metropolis, quam Perseus Danaes nobilissima proles ædificavit. Lucan. lib. 3. 225.

Deseritur Taurique nemus, Perseaque Tarsus. Hæc fuit Apostoli Pauli patria. Dicta Tarsus, ut quidam existimant, a siccitate : vel a parte pedis quæ tarsos dicitur, ut in manu. Vel, ut Josephus ait lib. 1. a Tarso nepote Japheth. Nunc vulgo vocatur *Tarso*.

Tarsis vero Lapidis genus est, ut ait Hieronymus ad Marcellum.

Est & Tarsis regio Judeæ, ad quam Jonas propheta se velle ire dixit. Ipsum quoque mare quia cæruleum sit, & sæpe solis radiis percussum, colorem supradictorum colorum trahat, a colore nomen accepit.

Porro Hebræi Tarsis mare dici generaliter autumant, secundum illud, In spiritu violento confringes naves tarsis, id est maris.

Tarsenses adeo philosophiæ studiosi fuerunt, ut Athenienses & Alexandrinos superarent. Ex Tarso fuerunt Antipater, Archelaus, & Nestor, & duo Athenodori, & hi philosophi Stoici fuere.

TARSENSIS, e. possess. [Ταρσεὺς] ut, Tarsense pelagus. Columel. lib. 8. cap. 16.

TARTARIA, sive TATTARIA, æ. f. Regio amplissima, quæ partim in Europa, sed maxima ex parte in Asia sita est. Universa dividitur in Europæam, quæ & Minor dicitur, & Asiaticam ; utraque ut plurimum inculta, tristis, squalida atque deserta. Nomen accepit a flumine *Tattar*, quod *Mongul* regionem irrigans, in mare Septentrionale effunditur. V. Cluver. Introd. Geogr. lib. 4. cap. 23. & lib. 5. cap. 3. 4. 5. Hinc

TARTĂRI, sive TATTĂRI, [Τάρταροι] Gens ipsa fera, atrox, cruenta, inconditis moribus, & omnium barbarorum maxime barbara. Legito Vadianum apud Pomponium Melam lib. 3. & Cluver. loc. supra cit.

TARTARUS, [Τάρταρος] & in multitudinis numero, neutro genere TARTARA, ἀπὸ τοῦ ταράσσειν, id est turbare : aut quod melius est, ἀπὸ τοῦ ταρταρίζειν, id est a tremore frigoris : Locus inferorum profundus, inquit Servius. Virg 6. Æn. 577.

—— tum Tartarus ipse
Bis pater in præceps tantum, tenditque sub umbras,
Quantus ad æthereum cæli suspectus Olympum. Suidas, Tartarus, inquit, demissior inferni locus, & Tartarum apud nubila locus, &c.

Funesta Tartara. Stat. 11 Theb. 574.
Ima Tartara. Senec. OEdip. 10.
Impia. Virg. 5. Æn. 734.
Intima lethi Tartara. Virg. 4. Georg. 482.
Nigra Tartara. Virg. 6. Æn. 135.
Opaca Tartara. Ovid. 10. Met. 670.
Profunda Tartara. Senec. Hippol. 8.
Tristia Tartara. Virg. 4. Æn. 243.

TARTAREUS, a, um. possess. [Ταρτάρειος] Virg. 7. Æn. 513.

—— cornuque recurvo
Tartaream intendit vocem. i. e. Terribilem, aut fortem inquit Servius. Idem 12. Æn. 846.

Quas & Tartaream nox intempesta Megæram. Apud Martial. lib. 5. 35. Tartareus canis.

Acheron Tartareus. V. ACHERON.
Custos Tartareus, Cerberus. Virg. 6. Æn. 395.
Deus Tartareus, Pluto. Ovid. 1. Trist. 8. 32.
Domus Tartarea. Ovid. 3. Fast. 620.
Plaga Tartarea. Cic. 2. Tusc. 22.

Hæc e Tartarea tenebrica abstractum plaga
Tricipitem eduxit hydra generatum canem. Ex poeta.

Umbræ Tartareæ. Ovid. 6. Met. 676.

TARTASSOS, [Ταρτησσὸς] Hispaniæ civitas juxta columnas Herculis, aliquando Carteia dicta, ut scribit Pomponius Mela lib. 2. Silius omnino aliam Tartesson a Carteia facit lib. 3. 399.

Arganthoniacos armat Carteia nepotes, &c.
Armat Tartessos stabulanti conscia Phœbo. Silii interpres eandem esse falso colligit Vadiani judicio. At Liv. 28. Dum hæc, inquit, ad Bætim fluvium geruntur, Lælius interim freto in Oceanum evectus, ad Carteiam classe accessit. Urbs ea in ora Oceani sita est, ubi primum e faucibus angustis panditur mare. Hactenus Livius. Eandem igitur cum Tartesso fuisse credi par est. Nam & Strabo lib. 3. Nonnulli (inquit) Tartessum hujus ætatis Carteiam nominant. V. CARTEIA.

TARTEISUS, [Ταρτησσὸς] Urbs in littore prope Gades : unde familia Columellæ emanavit, a Tartaro dicta, ut meminit Strabo, propter subterraneas illic cavernas. Hinc

TARTESSIĂCUS, a, um. [Ταρτησσιακὸς] possess. ut, Tartessiaci thyrsi, i. e. Lactucæ. Columel. lib. 10. cap. 371. Sil. lib. 16. 114.

—— noctisque per umbram
Ad Tartessiacos tendit per littora portus. Idem 17. 591.
Ac Tartessiacas profugi sparguntur in oras.

TARTESSIUS, a, um. Adj. [Ταρτήσσιος] Ovid. 4. Met. 416.

Presserat occiduus Tartessia littora Phœbus.

Tellus Tartessia. Sil. lib. 16. 647.

TARVANNA, [Ταρουάννα] Ptolemæo lib. 2. cap. 9. Galliæ urbs Morinorum : vulgo *Terouane*.

TARUNTIUS, [Ταρούτιος] Vir fuit tum philosophiæ, tum Mathematicarum in primis studiosus. Auctor Plutarchus in Romulo.

TARUSCUM [Ταρουσκὸν] Ptolemæo lib. 2. cap. 10. Saliorum urbs in Gallia, vulgo *Tarascon*.

TATAM, [τάτται] pueri Patrem vocant. Martial. lib. 1. 101.

> Mammas atque tatas habet Afra: sed ipsa tatarum
> Dici, & mammarum maxima mamma potest. V. BUA.

TATÆ, Cantio est sibi invicem respondentium. Plaut. Stich. 5. 7. 3. Fac tu hoc modo, at tu hoc modo. SA. babæ. ST. tatæ. SA. papæ. ST. evax. Idem Trucul. 1. 1. 18.

TATIUS, [Τάτιος] Sabinorum dux, qui dum diu in Romanos bellum moliretur, tandem per proditionem Tarpeiæ virginis Capitolio primum capto, urbem postea invasit, ac regnum Romæ quinquennio una cum Romulo tenuit: quem postremo tandem ab amicis eorum legatorum, quos Tatiani latrones interfecerant, occisum esse ait Lanuvius, & in Aventiniensi laureto sepultum. De hoc vide multum apud Liv. 1. & apud Plutarchum.
Ferus Tatius. Propert. lib. 4. 2. 52.

TATIENSES, [Τατιένσεις] Tertia pars populi Romani a T. Tatio dicta. V. LUCERES.

T A U

TAULANTII, [Ταυλάντιοι] Populi sunt Illyriæ. Euphorion Taulantinos vocat. Aristoteles ait apud hos vinum ex melle fieri. Hæc Stephanus. Lucan. lib. 6. 16.

> Quemque vocat collem Taulantius incola petram.

TAURA, æ. f. [ταῦραι] Vaccas steriles dici existimant tauras hac de causa, quod non magis quam tauri pariant. Hæc Festus. Columel. lib. 6. cap. 22. Et utique tauræ quæ locum occupant fœcundarum, ablegandæ. Varr. 2. de R. R. cap. 5. Quæ sterilis est vacca, taura appellatur.

TAUREA, [Ταυρέας] (Jubelius Taurea dictus) memoranda vir fortitudine.
Sublimis Taurea. Sil. lib. 13. 143. Liv. 22.

TAUREA, V. TAURUS.

TAUREUS, [Ταύρεος] Neptuni epitheton, quoniam ei tauros immolabant: vel quia sit deus maris, quod sonum emittat similem voci taurinæ.

TAURI, [Ταῦροι] populi Tauricæ Septentrionalis regionis in Europa incolæ. Iphigeniæ (inquit Mela lib. 2.) & Orestis adventu maxime memorati, immanes sunt moribus, immanemque famam habent, solere victimis advenas cædere. Hactenus Pomponius. De Orestis in Tauricam adventu, quædam habet Ovid. 4. Trist. 4. 66.
Immanis autem sacrificii hujus, Thoas rex auctor fuit. Hinc Diana ipsa Thoantea dicta Sil. lib. 4. 771. Ejus frequens mentio est apud Lucanum, Eusebium, Ciceronem, Solinum, Lactantium. Herodotus libro quarto; Tauros omnes naufragos Iphigeniæ immolare solere, & precibus peractis hominis caput clava ferire, corpus truncum e ripa deturbare, caput cruci suffigere. Captis vero bello caput amputant, referuntque domum, & suffixum fusti in tecti sublimia statuunt, plerunque autem supra furnarium erigunt: ideo id agentes, quod hos totius domus custodes esse sibi persuadeant. Ex Herodoto.

TAURICUS, a, um. Adj. [Ταυρικὸς] ut,
Terra Taurica. Ovid. 1. de Pont. 2. 80.
Ara Taurica. Ovid. 4. Trist. 4. 63.
Tauri, numero plurali, & Taurilia [Ταυρίλια] Ludi in honorem deorum inferorum facti, quos & Boalia, & Buperias vocatos invenimus. Sed proprie hi ludi sunt boum gratia instituti.

TAURICA Chersonesus [Ταυρικὴ Χερσόνησος] Peninsula, provincia est Europæ, ut docet Ptolemæus lib. 3. cujus fines sunt Isthmus, Palus Mæotis, Propontis, & Cimmerius Bosphorus. Ibi civitates sitæ sunt Eupatoria & Theodosia, nunc Capha. Ejus ambitus LXX millia passuum complectitur, & a Mæotidis populis qui margines ipsius habitant, nomen assumpsit. Hodie vocatur *Præcopia*. De hac Juven. 15. Sat. 116.

> —— quippe illa nefandi Taurica sacri
> Inventrix. V. CHERSONESUS.

TAURINI, [Ταυρῖνοι] Plin. lib. 3. cap. 17. Populi sunt Italiæ Transpadanæ in Alpium radicibus. Augusta Taurinorum ipsius urbis nomen; hodie *Turin*.

TAURINUS, a, um. Adj. [Ταυρινὸς] ut, Campi Taurini. Sil. lib. 3. 646.

TAURINUS, Adj. V. TAURUS.

TAUROMINIUM, [Ταυρομίνιον] Siciliæ oppidum in colle situm, cui Tauri nomen fuit, ab Andromacho Timæi historici patre conditum, viro opibus animoque præstante: & Tauromenium dictum est, auctore Diodor. lib. 16. Scribit Plin. lib. 3. cap. 8. hanc urbem quandoque Naxon appellatam. Nunc vulgo dicitur *Taormina*. Inde Taurominitani dicti Ciceroni, 4. Verr. 160.

TAUROMINITĀNUS, a, um. Adj. Val. Max. 2. 8. 3. Arx Taurominitana. Sil. 14. 257.

> Taurominitana cernunt a sede Charybdim. Lucan. lib. 4. 461.
> Taurominitanæ fugiens damnosa Charybdis.

TAURUBŬLÆ, arum. [Ταυρούβουλαι] Nomen insulæ prope Neapolim. Stat. 3. Sylv. 1. 129.

> —— dites Capreæ, viridesque resultant
> Taurubulæ.

TAURŬNUM, [Ταύρουνον] Ptolemæo lib. 2. cap. 16. Taurunum Plinio lib. 3. cap. 25. alio nomine Alba Græca vel Belgradum; Urbs Mœsiæ superioris, a Germanis, quibus nunc paret, nuper expugnata.

TAURUS [Ταῦρος] Berytius, Philosophus Platonicus sub Antonino principe: scripsit de differentia sectarum Platonis & Aristotelis, de corporeis & incorporeis, & alia, ut est auctor Suidas. Hujus etiam sæpe meminit Gellius, dicitque ejus se maxime familiarem Romæ fuisse.

TAURUS, Mons Asiæ altissimus [Ταῦρος ὄρος] ab Eois veniens litoribus, Chelidonio promontorio disterminatur. Immensus ipse, & innumerarum gentium arbiter: dextero latere Septentrionalis, ubi primum ab Indico mari exurgit, lævo Meridianus, & ad Occasum tendens, mediamque distrahens Asiam, nisi opprimenti terras occurrerent maria. Resilit ergo ad Septentriones: flexusque immensum iter quærit, velut de industria, rerum natura subinde æquora opponente: hinc Phœnicium, hinc Ponticum, illinc Caspium, & Hyrcanium, contraque Mæoticum lacum. Torquetur itaque collisus inter hæc claustra, & tamen victor, flexuosus evadit usque ad cognata Riphæorum montium juga, numerosis nominibus & novis quacunque incedit, insignis: Imaus prima parte dictus, mox Emodus, Paropamissus, Circius, Chambades, Pharphariades, &c. Ex Plin. lib. 5. cap. 27. Legito Solinum in descriptione Ciliciæ. Huic mons oppositus, Antitaurus dicitur. Ubi in excelsissimam consurgit sublimitatem, Caucasus appellatur: quanquam sint qui Taurum a Caucaso dividant. Cic. pro Deiot. 36. Etenim si Antiochus magnus ille rex Asiæ, quum posteaquam a Scipione devictus, Tauro tenus regnare jussus esset, &c.

TAURUS, i. m. [ταῦρος] Bos ad procreandum reservatus. Cic. 6. Verr. 73. Ille nobilis taurus, quem Phalaris habuisse dicitur.
Taurus accipitur & pro quocunque Forti bove. Virg. 1. Georg. 65.

> —— ergo age, terræ
> Pingue solum primis extemplo a mensibus anni
> Fortes invertant tauri.

Fortia taurorum corpora. Ovid. 1. de Pont. 4. 53.
Tergora taurorum. Ovid. 13. Met. 347.
Agrestes tauri. V. Agrestis, in AGER.
Alacres tauri. Claud. 2. in 1. Cons. Stilich. 21.
Acer taurus. Sil. 13. 429. al. Ater.
Arator. Ovid. 1. Fast. 698.
Bellator. Stat. 3. Theb. 330.
Corniger taurus. V. CORNU.
Eximii præstanti corpore tauri. Virg. 4. Georg. 538.
Iners. Stat. 9. Theb. 84.
Ingens. Virg. 2. Æn. 202.
Macer. Virg. 3. Ecl. 100.
Nitens. Virg. 3. Æn. 20.
Torvus. Ovid. 8. Met. 132.
Trux. Ovid. 4. Epist. 166.
Validus. Ovid. 7. Met. 538.
Adjungere tauros aratro. V. ADJUNGO.
Fumans sub vomere taurus. Virg. 3. Georg. 515.
Pasti repetunt præsepia tauri. Virg. 7. Ecl. 59.
Submittite tauros. Virg. 1. Ecl. 46.
Taurus, Cæleste signum. Plin. lib. 17. cap. 24. Quum sit Luna in Leone, Scorpione, Sagittario, Tauro. Virg. 1. Georg. 217.

> Candidus auratis aperit quum cornibus annum
> Taurus.

Taurus pro Radice arboris. Quintil. lib. 8. cap. 2. Sicut in his quæ homonyma dicuntur, ut taurus animalne sit, an mons, an signum in cælo, an nomen hominis, an radix arboris, nisi distinctum non intelligitur.
Taurus, Avis nomen. Plin. lib. 10. cap. 42. Est quæ boum mugitus imitetur in Arelatensi agro taurus appellata, alioquin parva.
Taurus, Pars est quædam in pudendis, unde & Lastauri, dicti. Solitaurilia ab hac parte non desunt qui appellata censeant, quod innuit Festus cum scribit, Atque harum hostiarum omnium sunt immolati tauri, quæ pars cæditur in castratione. Ex Turnebi Advers. 17. 7.

TAURŬLUS, i. m. dimin. Petron. 39. Deinde totus cælus taurulus est.

TAURĪNUS, a, um. Adj. [ταύρειος] Quod ex tauro est. Plin. lib. 20. cap. 13. Item vitiligines, verrucas, strumas, & similia cum hircino & adipe suillo ac taurino sevo.
Cornua taurina. Claud. in Cons. Prob. & Olyb. 220.
Folles. Virg. 4. Georg. 171.
Frons. Ovid. 6. Fast. 197.
Pulsus. Stat. 2. Theb. 78.
Sanguis taurinus. Catul. 67. 34.
Tergum. Virg. 1. Æn. 368.
Tympana. Claud. in 2. Cons. Stilich. 364
Vultus. Virg. 4. Georg. 371.

TAUREUS, a, um. [ταύρεος] aliud Adj. ut,
Terga taurea, pro Tympanis dixit Ovid. 4. Fast. 342.
Taurea, Scutica ex corio bubulo facta. Juven. 6. Sat. 491.

> —— taurea punit
> Continuo flexi crimen, facinusque capilli.

Taurea vincla. Lucret. lib. 6. 1069.

> Quæ laxare queant compages taurea vincla. h. e. Vincula ex glutine taurino. Lambin.

TAURĬFER, ĕra, ĕrum. Adj. [ταυροφόρος] ut, Campi tauriferi, Pascua. Lucan. lib. 1. 473.

TAURIFORMIS, e. aliud Adj. [ταυροειδής] Formam tauri habens. Hor. 3. Carm. 14. 25.

> Sic tauriformis volvitur Aufidus.

TAURIGĔNUS, a, um. Adj. Actius in Minotauro apud Macrob. lib. 6. Saturn. cap. 5. Taurigeno semine ortum fuisse, an humano.

TAURILIS, e. Unde Taurilia, Ludi Romani. Liv. 39. 22. Ludi Taurilia per biduum facti religionis causa.

TAUROBOLIUM, vel TAUROPOLIUM, i. n. [ταυροβόλιον] Sacrificii genus. Antiqua Inscriptio apud Spon. Erud. Antiq. p. 20. PONTIFEX VESTALIS MAIOR PERCEPTO TAVROBOLIO CRIOBOLIOQVE, &c. Gruter. Inscr. p. 30. & 31. TAVROPOLIVM FACERE, & ACCIPERE. Sacrificium autem Taurobolii fuit in honorem Cybeles; unde Sacerdos dictus est Taurobolinus.

TAUTOLOGIA, æ. f. [ταυτολογία] Latine dici potest Ejusdem rei eloquium; Figura est apud poetas frequens, qua res eadem multis verbis idem significantibus explicatur. Virg. 1. Æn. 551.

> —— si fata virum servant, si vescitur aura
> Ætherea, neque adhuc crudelibus occubat umbris.

Nam totum quod repetitur, unum est: sed ad exprimendum conceptum crebro sermone denuntiatur.

TAX, n. indecl. [τάξ] Percussio dicitur: vox a sonitu quem facit, formata. Plaut. Pers. 2. 3. 12. Tax tax tergo erit meo, non curo.

TAXILA, [Ταξίλα] Urbs Indiæ maxima: ut scribit Philostrat.

TAXILLUS, i. m. [κύβος] V. TALUS.

TAXO, [ψηλαφάω] āre. Pressius, crebriusque quicquam tangere. Varro Modio, Ne meum taxis liberum. i. e. Tetigeris. Nonius. V. Gell. lib. 2 cap. 6. & Macrob. lib. 6. cap. 7.

Taxare, [τιμᾶν] Pretio æstimare. Plin. lib. 17. cap. 1. Illos qui frugiferas tanti taxaverant.

Taxare aliquem, [καθάπτεσθαι] Maledictis tangere. Plin. lib. 15. cap. 15. Eadem causa in pyris taxatur superbiæ cognomine.

TAXĀTUS, a, um. Suet. Calig. cap. 38. Cognoscebat de talibus causis, taxato prius modo summæ. Florus 2. 6. 18. Dignitas equestris (i. e. annuli equitum Romanorum insigne) taxata mensura. Idem 1. 12. 8. Taxata stipendio hyberna.

TAXA, æ. f. Æstimatio pretii & valoris, apud JCtos.

Item Lauri species. Plin. 15. 30.

TAXATIO, ōnis. f. [τίμησις, σύνοψις] Ipse taxandi actus.

Taxatio, (inquit Festus) dicitur Quæ fit certæ summæ. Plin. lib. 13. cap. 15. Interiit nuper incendio a Cethegis descendens, H. S. XIIII. permutata, latifundii taxatione, siquis prædia tanti mercari malit. De mensa citrina. Idem lib. 9. cap. 35. Prior id fecerat Romæ in unionibus magnæ taxationis Clodius tragœdi Æsopi filius.

TAXĀTOR, ōris. m. [ἀντιμητής] Taxatores (inquit Festus) a scenicis dicuntur, Qui alterutrum maledictis tangunt.

TAXIM, Adv. Sensim, vel occulte. Pompon. Bucc. adoptat. Clandestino tacitus taxim prospectavi periculum. Ex Non. 2. 840. Obsoletum.

TAXUS, i. f. [σμίλαξ] Arbor in Arcadia abieti similis. Plin. lib. 16. cap. 10. Similis etiamnum his aspectu est, nequid prætereatur, taxus minus virens, gracilisque & tristis, ac dira, nullo succo, ex omnibus sola baccifera. Mas noxio fructu. Lethale quippe baccis in Hispania præcipue venenum inest. Vasa etiam viatoria ex ea vinis in Gallia facta, mortifera fuisse compertum est. Hanc Sestius smilacem a Græcis vocari dixit: & esse in Arcadia, tam præsentis veneni, ut siqui dormiant sub ea, cibumve capiant, moriantur. Sunt qui & taxica hinc appellata dicant venena, quæ nunc toxica dicimus, quibus sagittæ tingantur. Repertum, innoxiam fieri, si in ipsam arborem clavus æreus adigatur. Hæc Plin. Virg. 9. Ecl. 30.

Sic tua Cyrneas fugiant examina taxos.

Metuenda succo taxus. Stat. 6. Theb. 102.

Nocentes taxi. Virg. 2. Georg. 257.

Pestiferæ taxi. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 386.

TAXEUS, a, um. Adj. [σμιλακινός] ut, Sylva taxea. Stat. 5. Sylv. 5. 29.

T A Y

TAYGĔTA, vel TAYGĔTUS, i. m. [Ταΰγετον] Mons est Laconum, Libero patri sacratus, teste Serv. apud Virg. 2. Georg. 488.

——virginibus bacchata Lacænis

Taygeta, &c. Cic. 1. de Divin. 112. Quum & urbs tota corruit, & in monte Taygeto, extrema montis quasi puppis avulsa est.

Canes Taygeti. Virg. 3. Georg. 44.

Pruina Taygeti. Propert. lib. 3. 14. 15.

Ardua Taygeta. Stat. 1. Achill. 427.

Gelidi Taygeti inculta juventus. Lucan. lib. 5. 52.

Horrenda Taygeta. Stat. 4. Sylv. 8. 53.

TAYGĔTE, [Ταϋγέτη] Una est (inquit Serv.) de Pleiadibus septem. Virg. 4. Georg. 232.

Taygete simul os terris ostendit honestum
Pleias, &c.

T E

TEG. Tegula. T. E. I. Testamento ejus jussit. TER. Terentina, (scil. Tribus;) Tercenarius, Terminalia, Tertium. TESS. Tesserarius. TEST. P. C. Testamento poni curavit.

T. F. Titi filius, Testamento fieri.

TE, Syllabica adjectio, quæ pronominibus Tu & Te adjungitur: ut, Tute, Tete.

TEANUM, [Τέανον] Italiæ oppidum duplex est. Est enim Teanum Sidicinum in Appia via positum: & Teanum Apulum; sive Apulorum, ut Plin. lib. 3. cap. 5. & Strab. lib. 5. & 6. scribunt. Cic. pro Cluent. Quum haberet ex Nonia infantem filium, alter autem ejus filius Pappia natus, Teani Apuli, quod abest a Larino decem & octo millia passuum, apud matrem educaretur, &c.

TEARCO, Æthiopiæ rex maximus, qui externas subegit gentes, Europæque populos, usque ad Herculis perveniens columnas. Ex Strab. lib. 5.

TEARUS, [Τέαρος] Thraciæ fluvius, ad cujus ripas quum Darius ad Scythas proficiscens pervenisset, castra diebus tribus continuit, cujus dulcissima & limpidissima aqua delectatus, eo in loco columnam cum inscriptione posuit. Auctor. Herodot. lib. 4.

TEATEA, [Τεάτεα] Marucinorum urbs in Italia, auctor Ptolem. lib. 3. cap. 1. Teate hodie, vulgo *Tieti*.

T E B

TEBA, æ. f. Vox prisca pro Colle. Varro de R. R. 3. 1. Lingua prisca & in Græcia Æoles Bœotii vocant colles Tebas.

T E C

TECHNA, æ. f. [τέχνη] Latine Ars. Aliquando significat Dolum, astutiam, imposturam, fraudem artificiosam, offuciam. Ter. Heaut. 3. 1. 62. Falli te sinas technis per servulum. conf. Plaut. Most. 3. 1. 19.

TECHNICUS, a, um. Adj. [τεχνικός] Artificiosus. Quintilian. lib. 2. cap. 14. sub fin. Et velut decretis Technicorum tutos putent. i. e. Eorum qui omnino artem sequuntur.

TECHNOPHYON, [τεχνόφυον] Græca dictio qua significatur Artis productio. Suet. in August. cap. 72. Erat illi locus in edito singularis, quem Syracusas & technophyon vocabat.

TECOLITHUS, i. m. Lapis sic dictus, quoniam calculos rumpit & absumit. Plin. lib. 30. cap. 19. Spongiæ lapides inveniuntur in spongiis, & sunt nativi. Quidam eos tecolithos vocant, quoniam vesicæ medentur, calculos rumpunt in vino poti.

TECTORIUM, V. TEGO.

TECTOSĂGES, [Τεκτόσαγες] Fortissimi aliquando Gallorum, Pyrenæis proximi & Ceminiis; ita vocati, quod sagis vestirentur: adeo olim potentes opibus & virium præstantia, ut per Græciam tunc victricem gentium magna hominum manu profecti, in Asia supra Phrygiam, Cappadociamque sedes posuerint, incolumes ab omni finitimorum incursu. Tectosages & Tolistobogi dicti Floro, Plinio lib. 4. cap. 31. & cæteris. Ausonius Narbonem describens in urbium catalogo vocat Teutosagos, hoc carmine,

Usque in Teutosagos primævo nomine Belgas. Florus lib. 2. cap. 11. Tectosagos nuncupat.

TECTUM, V. TEGO.

TECUM, [μετά σου] Adverbium compositum ex ablativo Te, & præpositione Cum. Plaut. Mil. 2. 5. 12. Quid nunc taces! tecum loquor. PA. imo ædepol tute tecum.

Tecum oro. Plaut. Curc. 3. 62. h. e. Te oro.

Tecum sentio. Plaut. Pseud 4. 2. 3.

Tecum simul. Plaut. Amph. 2. 2. 136. Neque vidi istam, nisi tecum simul.

T E D

TEDA, æ. f. [δᾲς] proprie dicta (inquit Ruell.) a Græcis Das & Dadion vocatur. Sed sui generis arbor in Illyrico est. Improprie autem Tedas appellamus tum piceæ sativæ partes imas, tum alia quoque ligna quæ flamma olei vel picis illitu concepta, faculæ modo luceant. Plin. lib. 16. cap. 10. Sextum genus est teda proprie dicta abundantior succo, quam reliqua, parcior liquidiorque quam picea, flammis ac lumini sacrorum etiam grata. Hanc mares duntaxat ferunt, & eam quam Græci syrem vocant, odoris gravissimi. Cæs. 3. Bell. Civil. 101. Magno vento & secundo completas onerarias naves teda & pice, & stupa reliquisque rebus quæ sunt ad incendia, in Pomponianam classem immisit.

Hinc Tedas vocamus Faces quæ optimæ ex ea arbore fiebant.

Accensa teda. Lucret. lib. 6 881.

Ceratæ tedæ. Ovid. 7. Epist. 23.

Pinea teda. Ovid. 12. Epist. 34.

Pingues tedæ. Virg. 7. Ecl. 49.

Castis adolet altaria tedis. Virg. 7. Æn. 71.

Fumida teda piceum fert lumen. Virg. 9. Æn. 76.

Sylva ministrat tedas. Virg. 2. Georg. 431.

Teda, Pini morbus, ex abundantia succi, & ubertate larga luxuriantis naturæ proveniens. Theophrast. de Historia Plantarum lib. 2. cap. 10. Morbum pinis accidere talem Idæi incolæ narrant: quum non solum cor, sed etiam pars externa caudicis in tedam transiverit, tunc strangulari quodam modo quod sponte accidit ubertate arboris largissima, quoad quisque conjectare possit. Teda enim totum efficitur. Idem de Causis plantarum lib. 5. cap. 15. Arborum autem genus etiam aliquod fortasse est, cui corruptio secundum naturam sponte, nec ullo pacto afflictato, sed bene vigenti eveniat, ut pino, quum radices mutatæ in tedam fuerint. Ita enim fit ex nimietate nutritionis, atque excessus: quumque per tedam transmittere pabulum arbores nequeant, moriuntur. Quod proximum illi videtur, quod animalibus evenit, quæ extra modum crassantur atque pinguescunt. Quum enim auram attrahere nequeant, nec ullo pacto spiritu uti possint, propter obesitatem condensationemque, & illa strangulantur, & pinus. Quamobrem non inepte rustici vocabulum istud de pino usurpant. Pinum enim strangulari aiunt obesitate, atque pinguedine. Quippe omnia spiritum desiderant aliquem, vel solutionem, vel meatuum libertatem. Plin. lib. 17. cap. 24. Arbores laborant & fame, & cruditate, quæ fiunt humoris quantitate. Aliquæ vero & obesitate: ut omnia quæ resinam ferunt, nimia pinguitudine in tedam mutantur: & quum radices quoque pinguescere cœpere, intereunt, ut animalia, nimio adipe.

Teda pinea. Columel. 5. 10. Juxta ipsam radicem truncum findito, & fissuram cuneo tedæ pineæ adigito, & ibi relinquito.

Spinea teda. Catul. 59. 15.

Teda, pro Nuptiis. Mos enim antiquorum erat ut in nuptiis (inquit Varro) faces & tedæ semper præirent, quod antea non nisi per noctem nubentes ducebantur a sponsis. Virg. 4. Æn. 18.

Si non pertæsum thalami tedæque fuisset.

Apta tedis tempora. Ovid. 6. Fast. 221.

Ferales tedæ. Lucan. lib. 1. 112.

Felices tedæ. Catul. Argon. 62. 25.

Jugalis teda apud Catonem cap. 10. Vetus exemplar legit Telam jugalem unam. Ovid. 4. Epist. 121.

At nec nupta quidem, tedaque accepta jugali.

Nuptiales tedæ. Apul. lib. 4. Aurei asini, ad finem.

Pudica teda. Ovid. 6. Epist. 134.

Copulari tedis. Senec. Herc. fur. 6.

Coire jure tedæ. Nuptiarum legitimo jure. Ovid. 4. Met. 60.

Expectant pactæ tempora tedæ, Pactarum nuptiarum. Ovid. 9. Met. 721.

Jungere tedas. Stat. 3. Sylv. 4. 53.

Optato vos junxit lumine teda. Catul. 64. 79.

Teda, pro Carmine nuptiali apud Senec. in OEdip. 5. Concinit tedas geminus Cupido.

TEDIFERA Dea, [Δᾳδοφόρος] Ceres est dicta, cujus sacra noctu (ut in Aulularia Plauti est) fiebant, in quibus sacerdotes faces deferebant

ferebant, Cererem imitati: quæ dum Persephonem filiam a Plutone raptam tedis incensis quæreret, Tedifera est appellata. Ovid. 2. Epist. 42. Hinc Sacerdotes, Tediferos, id est tedas ferentes appellarunt.

T E G

TEGEA, [Τεγέα] Urbs Arcadiæ, a qua

TEGEÆUS, sive TEGEATICUS, a, um. Adj. Propert. 3. 3. 30.
Fictilis & calami Pan Tegeæe tui. Virg. 8. Æn. 459.
Tunc lateri atque humeris Tegeæum subligat ensem. Idem 1. Georg. 18.
Adsis ô Tegeæe favens. Servius; Tegeæe, Pæonem tertium esse dicit.
Tegeæus volucer, dictus est Mercurius apud Stat. 1. Sylv. 5. 4.
Tuque inimica feræ volucer Tegeæe sonoræ
Terga premas.
Tegeaticus volucer & ales, Mercurius. Stat. 1. Sylv. 2. 18.
Et de Mænalia volucer Tegeaticus umbra. Sic 5. Sylv. 1. 103.
Cunctaque si numerem; non plura interprete virga
Nuntiat e celsis ales Tegeaticus astris. Olim Lacedæmonii bellum intulere Tegeatibus, ferentes secum compedes, tanquam essent redacturi illos in captivitatem. Sed congressi prælio ac fugati, quicunque vivi capti sunt, eisdem, quas ipsi attulerant, compedibus compediti, campum Tegeatem metiti fune coluerunt.
Tegea gens, pro Tegeæa gens. Virg. 5. Æn. 299.

TEGEATIS, ĭdis. f. Sil. 13. 329.
—— cæsa Tegeatide capra.

TEGES, TEGETICULA, TEGILLUM, TEGMEN. V. TEGO.

TEGO, xi, ctum, [καλύπτω, στεγάζω, ὀροφόω, πυκάζω, ἐρέφω, κατερέφω, σκέπω, σκεπάζω] ĕre. Operire.
Caligine terras nox texit. Lucret. lib. 6. 852.
Fronde teguntur aves. Ovid. 1. de Arte Am. 58.
Galea caput texit. Propert. lib. 4. 3. 44.
Sepulchro tegi. Lucan. lib. 2. 548.
Somno tegere lumina. Virg. 4. Georg. 414.
Tenebris teguntur omnia. Ovid. 4. Fast. 489.
Tunica tegi. Ovid. 1. Amor. 5. 14.
Veste corpus tegere. Tibul. lib. 2. 3. 82.
Tegere, Celare. Martial. 3. 42.
Quod tegitur, majus creditur esse malum. Ter. Hec. 1. 2. 91.
Incommoda atque injurias viri omnes ferre, & tegere contumelias. Virg. 3. Georg. 454.
Tegere & obtendere. Cic. 1. Q. frat. 11. Multis enim simulationum involucris tegitur, & quasi velis quibusdam obtenditur uniuscujusque natura.
Tegere & velare. Cic. in Pison. 16. Triumphi nomine tegere ac velare cupiditatem suam.
Id te admisisse concedis, quod ne mendacio quidem tegere possis. Cic. pro Quint. 81.
Tegere se latibulis. Cic. pro Rabir. Post. 42. His ipsis diebus hostem persequi: tum cum etiam feræ latibulis se tegant, atque omnia bella jure gentium conquiescant.
Commissa tegere. Hor. de Arte Poet. 38.
Consilium vultu tegit. Virg. 4. Æn. 477.
Animi dolorem vultu tegere. Cic. 2. Verr.
Facta tegenda loqui. Tibul. lib. 1. 9. 28.
Ignaviam suam tenebrarum ac parietum custodiis tegere. Cic. pro Rabir. 21.
Lachrymas tegere. Ovid. 12. Epist. 145.
Prudentiam summam simulatione stultitiæ tegere. Cic. de Clar. Orat. 53.
Rem turpissimam tegere honesta præscriptione. Cæs. 3. Bell. Civil. 32.
Sententiam suam tegere. Cic. 5. Tusc. 11. E quibus nos id potissimum consecuti sumus, quo Socratem usum arbitramur, ut nostram ipsi sententiam tegeremus, errore alios levaremus: & in omni disputatione, quid esset simillimum veri, quæreremus.
Tegere aliquem ac tueri, pro Patrocinari & tueri ac defendere. Cic. 13. Fam. 67. Etiam atque etiam te rogo atque oro, ut eum & in reliquiis veteris negotiationis colligendis juves, & cæteris rebus tegas atque tueare.
Tegere & Nocere, contraria. Cic. pro Cecinn. 60. Arma esse suis nominibus, alia ad tegendum, alia ad nocendum.
Aliquem armis suis tegere. Cic. 3. Fam. 10.
Armis parentes tegere. Sallust. in Bell. Catil.
Alicujus salutem & vitam sua benevolentia, præsidio & custodia tegere. Cic. pro Planc. 1.

TECTUS, a, um. [κεκαλυμμένος, ἐλυσθείς, κατηρεφής] Partic. Ter. Hec. 3. 3. 28. Adversa ejus per te tecta, tacitaque apud omnes fient.
Antrum tectum arboribus. Ovid. 12. Met. 212.
Caligine picea tectus. Ovid. 2. Met. 233.
Lanugine tectus malas. Ovid. 12. Met. 291.
Innocentia tectus. Cic. pro Lege Manil. Propterea quod pericula facile, ut hominem præstare oportet, innocentia tecti pellemus.
Tenebris tectus. Columel. lib. 7. cap. 12.
Verba tecta, Obscura. Cic. 9. Fam. 22. Itaque tectis verbis ea ad te scripsi, quæ apertissimis agunt Stoici.
Amor tectus. Ovid. 1. de Arte Am. 720.
Sermone tecto dicere aliquid. Ovid. 1. de Arte Am. 569.
Tecti ad alienos. Cic. pro Rosc. Amer. 116. Ea sunt animadvertenda peccata maxime, quæ difficillime præcaventur: tecti esse ad alienos possumus: intimi multa apertiora videant necesse est: socium vero cavere qui possumus?
Tectior cupiditas. Cic. pro Rosc. Amer. 104. Huc accedit, quod paulo tamen occultior, atque tectior vestra ista cupiditas esset.
Tectior homo. Cic. in Orat. Ac fortasse cæteri tectiores: ego semper me didicisse præ me tuli. Tectiores, i. e. Magis dissimulantes se artem didicisse.

Tectissimus homo in dicendo. Cic. 2. de Orat. 296. Ego me hercule, inquit, Antoni, semper is fui qui de te oratore sic prædicarem, unum te in dicendo videri tectissimum. Tectissimum, Qui sua consilia maxime tegeret, ut lib. 14. ad Atticum, Balbum hominem tectum dixit. Vel Tectissimum, Qui quasi tectus & tutus loqueretur, nec quicquam diceret quod causæ posset obesse, quæ enim apud Ciceronem verba sequuntur hoc explicant. Tectissimum, Minime apertum vulneribus adversarii, & eum qui minime detegeret id quod in causa sua lateret mali.

TECTŪRUS, a, um. Partic. [καλυψόμενος] Ovid. 4. Met. 159.

TECTE, Adv. [κρυφίως] cui contrarium est Aperte. Cic. 1. Att. 11. Hic dies me valde Crasso adjunxit, & tamen ab illo aperte, tecte quicquid est datum, libenter accepi.
Quod tu in epistola appellas suo nomine, ille tectius penem. Cic. 9. Fam. 22.

TECTUM, i. n. [στέγος, στέγη, ὄροφος, στέγασμα] Pars domus superior qua ipsa domus tegitur.
Culmen tecti. Ovid. 12. Met. 480.
Domorum tecta. Virg. 8. Æn. 98.
Fastigia summi tecti. Virg. 2. Æn. 302.
Firma tecta in domiciliis habere. Cic. de Clar. Orat. 257.
Nudare tecto culmen. V. NUDUS.
Pectinatum tectum. V. Pectino in PECTEN.
Tectum pro Domo frequenter poni solet. Ter. Heaut. 5. 2. 15. Victus, vestitus, quo in tectum te receptes. Liv. 1. 29. Romanus passim publica, privataque omnia tecta adæquat solo.
Urbis tecta. Ovid. 4. Met. 86.
Absonum tectum. V. ABSONUS.
Agrestia tecta. Ovid. 4. Fast. 803.
Altum tectum cæli. Hor. 1. Serm. 5. 103.
Ardua tecta. Virg. 7. Æn. 160.
Augustum tectum. Virg. 7. Æn. 170.
Aurea tecta. Virg. 6. Æn. 12.
Bipatentia tecta. Virg. 10. Æn. 5.
Cæca tecta, Obscura, occulta. Labyrinthum intelligit. Ovid. 8. Met. 158.
Cælata tecta. V. CÆLO.
Candida tecta. Ovid. 1. Trist. 8. 7.
Cubantia tecta, Quæ videntur velle subsidere, aut in alterutrum latus magis inclinant. Lucret. lib 4. 520.
Deformia tecta nigro fumo. Ovid. 5. Fast. 505.
Densa ferarum tecta, Sylvæ densæ. Virg. 6. Æn. 7.
Fumosa tecta. Virg. 2. Georg. 244.
Hospita tecta. Valer. 2. Argon. 651.
Humile tectum. Sen. Hippol. 11.
Immane tectum capax turbæ. Sen. Thyest. 8.
Ingentia tecta. Virg. 2. Æn. 489.
Ingens tectum. Virg. 7. Æn. 170.
Inhospita tecta. V. INHOSPITUS.
Intecta stramento tecta. V. INTEGO.
Laqueata tecta. V. LAQUEAR.
Marmorea tecta auro & ebore fulgentia. Cic. in Parad. 6.
Obsoleti tecti sordes. Hor. 2. Carm. 10. 7.
Parva tecta. Sen. Hippol. 2.
Paupere sub tecto. Hor. 1. Epist. 10. 32.
Pinea tecta, Naves. Ovid. 14. Met. 530. al. Texta.
Placida tecta. Ovid. 1. Fast. 121.
Prava tecta. Lucret. lib. 4. 520.
Prona tecta, Quæ a fronte magis propendent. Lucret. lib. 4. 520.
Pulchra tecta. Hor. 3. Carm. 10. 6.
Recurvum tectum. Ovid. 10. Epist. 71.
Regalia tecta. Ovid. 6. Met. 614.
Regia tecta. Virg. 1. Æn. 636.
Rustica tecta. Catul. in Carm. secul. 32. 19.
Saxea tecta. Ovid. 10. Epist. 128.
Solida tecta. Ovid. 3. Met. 696.
Squalentia tecta. Ovid. 2. Met. 760.
Stellantia tecta summi patris. Valer. 5. Argon. 622.
Sublime tectum centum columnis. Virg. 7. Æn. 170.
Superba tecta. Virg. 7. Æn. 12.
Supina tecta, Quæ retro veluti in tergum curvantur. Lucret. lib. 4. 520.
Tepidum tectum. Hor. 2. Serm. 3. 10.
Umbrosa tecta. Tibull. lib. 1. 4. 1.
Claudere sua tecta. Ovid. 5. Met. 287.
Credere se tectis alicujus. V. CREDO.
Fremunt tecta ululatu fœmineo. Virg. 4. Æn. 667.
Incumbunt tecta centenis columnis. V. INCUMBO.
Inire tectum. Ovid. 14. Met. 752.
Novare tecta. Virg. 4. Æn. 260.
Procumbit tectum. Ovid. 4. Fast. 233.
Recipere aliquem tectis ac sedibus suis. Cic. 2. de Lege Agr. 89
Replere tectum gemitu. Virg. 2. Æn. 679.
Subire tecta alicujus. Virg. 3. Æn. 83.
Succedere tectis alicujus. Virg. 1. Æn. 631.
Tectum, Genus ovium, sic dictum quod operimentis tegeretur. Plin. lib. 8. cap. 47. Ovium summa genera duo, tectum & colonicum: illud mollius, hoc in pascuo delicatius. Varr. de R. R. lib. 2. cap. 2. Similiter faciendum in ovibus pellitis: quæ propter lanæ bonitatem ut sunt Tarentinæ, & Atticæ, pellibus integuntur, ne lana inquinetur.

TECTŬLUM, i. n. Hieron. Epist. 47. 4. Sub uno tectulo manentes.

TECTORIUM, i. n. [κονίαμα] Illinimentum quoddam est, a tegendo dictum, & quasi pavimentum parietis, atque incrustatio: quod fit quum calce aut gypso ad majorem spectantium gratiam & decorem, parietem inalbamus, quæ ideo etiam albatio appellatur, sive albarium: quanquam albarium (inquit Budæus) ex pura calce fiat, ut hodie est in usu. Tectorium autem continet arenatum, hoc est quod fit ex calce & arena: marmoratum, quod ex calce & marmore tuso triplici varietate comminuto, prout trium coriorum exigebat usus

usus. continet & trullisationem quæ ex gypso, ut hodie quoque, antiquis fiebat, quod fusissime docet Vitruvius lib. 7. 3. de Architectura. Plin. lib. 38. cap. 23. Ideoque nulla tectoria eorum rimæ fœdavere. Tectoriumque nisi ter arenato, & bis marmorato inductum est, non satis splendoris habet. Cic. 3. Verr. 145. Atqui in illis columnis dico esse quæ a tuo redemptore commotæ non sint, dico esse ex qua tantum tectorium vetus deletum sit, & novum inductum.

Translate pro Fuco, quò mulieres facies suas pingunt. Juven. 6. Sat. 466.

> Tandem aperit vultum, & tectoria prima reponit,
> Incipit agnosci. i. e. Fucum muliebrem.

Pictæ tectoria linguæ, Dolosa & simulata linguæ fucatæ & adulatricis oratio. Pers. 5. Sat. 25.

Atriolum tectorium. Cic. 1. Att. 8. Præterea typos tibi mando, quos in tectorio atrioli possim includere, & putealia sigillata duo.

Concinnum tectorium. V. CONCINNO.

Vulgaria tectoria. Proculus in l. Quidam. D. de servitutibus urbanorum prædiorum. Non pluris, quam vulgaria tectoria, debent æstimari: quod observari & in incrustatione oportet.

Exornare domum tectoriis. Ulpian. in l. 3. §. Proinde. D. de in rem verso. Idem in l. fundi. §. Quæ pictæ. D. de actionibus empti & venditi. Quæ pictæ tabulæ pro tectorio includuntur, item crustæ marmoreæ, ædium sunt.

Imponere tectorium parietibus. Neratius in l. Usufructuarius novus. D. de usufructu. Usufructuarius novum tectorium parietibus, qui rudes fuissent, imponere non potest.

TECTORIUS, a, um. Adj. [κονιαματικὸς] ut, Tectoria calx, qua fit tectorium. Plin. lib. 36. cap. 22. Sed cura tuentur picando parietes, quoniam & tectoria calx roditur. Vetus exemplar habet Tectorii calce.

Tectorium opus ad ornamentum ædificii, id est sub quo & marmoratum, & arenatum opus, & truliisatio intelliguntur. Varr. 3. de R. R. cap. 1. Quum enim villam haberes opere tectorio, & intestino, ac pavimentis nobiiibus lithostrotis spectandam, &c. Cic. 2. de Legib. 65. Neque id opere tectorio exornari, nec hermas hos, quos vocant, licebat imponi.

TECTOR, ōris. m. [κονιάτης] Qui opus tectorium facit. Varr. 3. de R. R. cap. 2. Non minus villa tua erit ad angulum Velini, quam neque pictor, neque tector vidit unquam.

TECTORIŎLUM, i. n. dimin. [κονιαμάτιον] Parvum tectorium. Cic. 9. Fam. 22. Bella tectoriola, dic ergo etiam pavimenta isto modo: non potes.

TECTŪRA, æ. f. Pallad. R. R. 1. 15. Parietum tectura fortis & nitida.

TEGMEN, ĭnis. n. [σκέπη. σκέπας, κάλυμμα, σκέπασμα] Quicquid aliquid tegit; ex Tegimen contractum. Cic. 5. Tusc. 90. Mihi amictui est Scythicum tegmen, calceamentum solorum callum, cubile terra. Cic. 2. de Divin. 63.

> Qui platani in ramo foliorum tegmine septos
> Corripuit pullos.

Recubans sub tegmine fagi. Virg. 1. Ecl. 1.

Ingenti tegmine clepit se. Sen. Herc. fur. 9.

Cruda tegmina boum, Vestimentum e duro boum corio factum. Stat. 6. Theb. 730.

Fulvum tegmen lupæ, Indumentum ex pelle lupæ. Virg. 1. Æn. 279.

Capitum tegmina picto nutantia cono. Ovid. 3. Met. 108.

Consertum tegmen spinis. V. CONSERO.

Nexiis ante fuit vestis, quam textile tegmen. Lucret. lib. 5. 1349. i. e. Vestimentum textum.

Tegmen cæli. Cic. 2. de Nat. Deor. 112.

> Inde est ales avis lato sub tegmine cæli.

Sub tecta nervis tegmina. Sil. lib. 4. 293. al. Subtexta.

Tegmina pedum. Columel lib. 1. cap 8.

TEGŪMEN, ĭnis. n. [σκέπας] Idem. Liv. 1. 20. Et super tunicam æneum pectori tegumen, cælestiaque arma, quæ ancilia appellantur, ferre. Idem 4. 39.

TEGĬMEN, ĭnis. n. [σκέπασμα] Idem. Ovid. 3. Met. 52.

> —— tegimen direpta leoni
> Pellis erat. Liv. 36. 32

Removere tegimen. conf. Ovid. 1. Met. 674.

TEGUMENTUM, vel TEGMENTUM, i. n. Idem. [κάλυμμα] Liv. 1. 43. Tegumenta corporis.

Pennarumque contextu corpori tegumenta faciebat. Cic. 5. de Finib. 31.

Palpebræ sunt tegumenta oculorum. Cic. 2. de Nat. Deor. 141.

Quærere flagitiorum tegumenta. Cic. pro Cæl. 47.

Tegmentum testudinis. Plin. Valer. 2. 50.

Tegumentum pro Præsidio, vel tutela. Plaut. Trin. 3. 2. 32.

TEGŬLUM, i. n. [τέγος] pro Tegmine, vel Tegula potius. Plin. lib. 16. cap. 36. Tegulo enim earum domus suas Septentrionales populi operiunt. De arundinibus. Ibid. cap. 37. Scirpi fragiles palustresque ad tegulum tegetesque.

TEGILLUM, i. n. dimin. [σκεπασμάτιον] Parvum tegmen. Varro Sesquiulysse, Ob aquam e nubibus tortam indicat fore, ut tegillum pastor sibi sumat. Plaut. Rud. 2. 7. 18. Tegillum eho illud mihi unum arescit: id si vis dabo.

TEGŬLA, æ. f. [κέραμος, στέγη] dicta est quod domos tegat. Plaut. Milit. 2. 6. 23. Quod meas confregisti imbrices & tegulas. Ter. Eun. 3. 5. 40. Cic. 9. Att. 7. De isto licet bene speres: promitto tibi, si valebit, tegulam illum in Italia nullam relicturum. Cato cap. 14. In tectum sic numerabitur tegula integra quæ erit. Ovid. 6. Fast. 316.

> Strataque erat tepido tegula quassa solo. Idem 2. Fast. 537.
> Tegula porrectis satis est velata coronis.

Admitti per tegulas. V. ADMITTO.

Decidere de tegulis. V. DECIDO.

Aliquem demittere per tegulas. Cic. 2. Philipp. 45. Quum tamen tu nocte socia hortante libidine, cogente mercede, per tegulas demitterere.

TEGULARIUS, i. m. [κεραμεὺς] Gloss. Gr. Lat.

TEGULARIUM, i. n. Ubi tegulæ fiunt; vel Ubi multitudo est tegularum. In l. 180. §. de verb. sign. Tugurium a tecto tanquam tegularium est dictum.

TEGULITIUS, a, um. Inscript. apud Gruter p. 54. DEO MERCVRIO ALTEGIAM TEGVLITIAM COMPOSITAM SEVERINVS SATVLLINVS C. F. EX VOTO POSVIT L. M.

TEGES, ĕtis. f. [φορμὸς, φορμίον] a Tegendo dicta: Straguli genus ex ulva, sive scirpo aut sparto, in lodicis similitudinem factum, quo viliores utuntur: hanc vulgus Italorum *stoream* vocat. Varro de R. R. Sicque fiunt de canabi, lino, junco, palmo, scirpo, ut funes, restes, tegetes. Juven. 6. Sat. 117.

> Ausa Palatino tegetem præferre cubili.

Columel. lib. 5. cap. 3. Sub ortu Caniculæ palmeis tegetibus vineas adumbrabat. i. e. Tegminibus. Idem lib. 12. cap. 50. Canneæ tegetes quibus oliva excipitur. Hujusmodi simile quiddam apud Gallos, quod straminibus concinnatur, vulgus *une nate* vocat. Juven. 9. Sat. 140.

> Quando ego figam aliquid, quo sit mihi tuta senectus
> A tegete & baculo?

Pars tegetis dimidio brevior. Juven. 5. Sat. 8.

Occulta teges. Juven. 9. Sat. 101.

TEGETICŬLA, æ. f. dimin. [φορμίσκος] Parva teges. Varro 3. de R. R. cap. 8. Sed pro columbariis in pariete mutulos, aut palos in ordinem, supra quos tegeticulæ canabinæ sint impositæ. Columel. lib. 8. cap. 9.

TEGETARIUS, i. m. [ψιαθοποιὸς] Gloss. Gr. Lat.

TEGĪLE, is. n. Subligaculum, tegmen. Apul. Met. 9.

TEGUS, ŏris. n. Varr. Tegus suis, ab eo quod tegit; ut Perna a pede, &c. Apparet derivatione Varronis veteres non tantum Tergus, sed etiam Tegus dixisse. Certe apud Plautum in Captivis, hic versus trochaicus Tegoribus postulat,

> Dii immortales, ut ego callos detruncabo tegoribus.

Attamen si in Varrone Tergus placet, detracta litera deductio ejus fiet. Turnebus, 22. 6.

T E I

TEIUM, [Τήϊον] Urbs in Paphlagonia, Sallustio, a qua ortus Anacreon.

In hac fuit templum Apollinis, unde Apollo Teius. Ex hac etiam Phileterus natus est auctor generis regum Attalicorum.

TEIUS, a, um. possess. trium syllabarum. [Τήϊος] Ovid. 2. Trist. 364.

> Quid nisi cum multo Venerem confundere vino,
> Præcepit lyrici Teia Musa senis?

Anacreon Teius. Hor. Epod. 14. 10.

Fide Teia dicere aliquid, i. e. Lyrica. Hor. 1. Carm. 17. 18.

T E L

TELA, æ. f. [ἱστὸς] notæ significationis. Ovid. 6. Met. 127.

> Ultima pars telæ tenui circundata limbo. Ovid. 1. Epist. 10.
> Lassaret viduas pendula tela manus.

Tela jugalis, Jugo imposita in quo texitur, ad aliarum telarum discrimen, quæ pinguntur acu, texuntur radio, pectine, aut alio genere, sine jugo tamen. De jugo telarum Ovidius, 6. Met. 55.

> Tela jugo juncta est, &c. Ex Turnebo.

Domus plena telarum. Cic. 6. Verr. 59.

Discreverat telas tenui auro. Virg. 4. Æn. 264.

Percurrere pectine telas. Virg. 1. Æn. 294.

Intertextas telas retexere. Stat. 3. Sylv. 5. 9.

Penelopes telam retexere, proverbialiter dictum, pro Inanem operam sumere. V. PENELOPE.

Telam exordiri, proverbialiter dictum, pro Rem aliquam incipere & aggredi. Plaut. Bacch. 2. 3. 116. V. ORDIOR.

Telam texere. Cic. 3. de Orat. 224. Quanquam ea tela texitur, & ea incitatur in civitate ratio vivendi, ac posteritati ostenditur, ut eorum civium quos nostri patres non tulerunt, jam similes habere cupiamus. Cicero Telam texi dixit, quum Vivendi rationem institui intelligeret. Ea tela texitur, Ea factio paratur a plebeis adversus nobiles. Translatio duci videtur ab araneorum telis, in capturam muscarum paratis.

TELĂMON, ōnis. m. [Τελαμὼν] fuit Æaci filius, Pelei patris Achillis frater & Ajacis pater. Est & Plinio lib. 3. cap. 5. Umbriæ portus.

Creatus Telamone. Ovid. 12. Met. 624.

Telamones, inquit Vitruvius, dicuntur a statuariis Signa in muris quæ mutulos vel coronas, aut similia sustinent: quæ Græci ἀτλάντας vocant. V. ipsum Vitruv. lib. 6. cap. 9. ad finem.

TELAMONIĂDES, æ. m. patronym. [Τελαμωνιάδης] Ovid. 13. Met. 231. i. e. Ajax.

TELAMONIUS, a, um. Adj. ut, Telamonius Ajax. Ovid. 13. Met. 231.

TELCHINES, [Τελχῖνες] Strabo lib. 10. Sunt qui memorent Telchines in Rhodo novem fuisse, Rheæ comites in Cretam: qui quoniam Jovis alendi curam gesserunt, Curetes nominati sunt. Ovid. 7. Met. 365.

> Phœbeamque Rhodon, & Ialysios Telchinas,
> Quorum oculos ipso vitiantes omnia visu
> Juppiter exosus, fraternis subdidit undis.

Idæis Telchines in antris. Stat. 4. Sylv. 6. 47.

TELCHIUS, & Amphitus, [Τέλχιος καὶ Ἄμφιτος] Plin. lib. 6. cap. 5. Castoris ac Pollucis aurigæ, a quibus vera gens Heniochorum orta est. Strabo tamen circa initium undecimi Rhecam & Amphistratum nominatos dicit, ut in alterutro mendum sit. Sed fieri potest, ut horum fratrum plures fuerint aurigæ. Eo supradicto Strabonis loco historiam reperies.

TELEBŎÆ, arum. m. pl. [Τηλεβόαι] Populi, de quibus Aristoteles in Politicis, In Acarnanum politia, quandam Acarnaniæ partem

tem Curetes habent: spectantem vero in occasum plagam Leleges tenent: reliquam inde Teleboæ. Virg. 7. Æn. 735.

OEbale, quem generasse Telon Sebethide nympha
Fertur, Teleboum Capreas quum regna teneret. Servius, Teleboæ Caprearum sunt populi, quos Telon suo regebat imperio. Capreæ vero sunt insula contra Neapolim sita.

Domus Teleboûm. Stat. 3 Sylv. 5. 100.

TELEGŎNUS, [Τηλέγονος] Proprium viri, quod Latine significat Novissimo loco natum: unde pro Humili & inglorio ponitur.
Fuit etiam filius Ulyssis ex Circe, qui patrem interfecit rostro piscis illius qui xiphia dicitur, quod est instar laminæ magni ensis, ut scribit Oppianus de piscibus: quod genus ensis a matre accepit.
Parricida Telegonus. Hor. 3. Carm 29. 8.

TELEMĂCHUS, [Τηλέμαχος] Filius fuit Ulyssis ex Penelope, quem ad Trojam pergens, cum uxore parvulum reliquit. Ovid. 1. Epist. 68.
Telemachus proles patientis Ulyssei. Hor 1. Epist. 7. 40.
Penelopeus Telemachus. Catul. Epithal. Juliæ, 59. 229.

TELĔMUS, [Τήλεμος] teste Homero in Odyssea, & Theocrito in Bucolicis, Eurymi filius, & inter Cyclopas vates egregius, qui Polyphemo prædixit quæcunque ab Ulysse passus est. Hujus & meminit Ovid. 13. Met. 770.
Telemus Eurymides, &c.

TELĔPHUS, [Τήλεφος] Herculis filius, ex Augea filia Alcæi Arcadiæ regis, qui avi jussu expositus in sylvis, a cerva nutritus: dein dono datus regi Mysiæ, proque filio educatus. Cic. pro Flacc. 72. Longe omnino a Tyberi ad Caicum, quo in loco etiam Agamemnon cum exercitu errasset, nisi ducem Telephum invenisset. Hor. Epod. 17. 8.
Movit nepotem Telephus Nereium, &c. Claud. Epigr. 1. 46.
Sanus Achilleis remeavit Telephus herbis. Hic postea in Lycia imperavit.
Telephus alter, Pergamensis grammaticus, scripsit fere omnia quæ ad grammaticam pertinent. Inter cætera collationes epithetorum eidem rei congruentium, ad copiam paratam elocutionis. Suidas.

TELETHŪSA, æ. f. Uxor Lycti, mater Iphidis puellæ, quæ in puerum mutata fuit. Ovid. 9. Met. 766.

TELICARDIOS, Gemma colore cordis, Persis maxime grata, quam & Maculam appellant. Plin. lib. 37. cap. 10.

TELINUM, i. n. [τήλινον] Unguentum quod commendatur a medicis. Plin. lib. 13. cap. 1. Telinum fit ex oleo recenti, cypero, calamo, meliloto, fœno græco, melle melino, maro, amaraco. Hoc erat celeberrimum Menandri poetæ comici ætate. V. TELOS, insula.

TELLEN, Tibicen, & poeta ineptissimus, cujus meminit Diarchus Messenius: ex quo proverbium, Cane Tellenis cantilenas. quod quidam dici putant de dicacibus seu mordacibus, quidam de inepte loquaculis Sunt enim qui tradant, hunc jocos quosdam versibus lepidissimis scripsisse, non sine multo sale scommatum. Hæc Erasm. in Chiliadibus.

TELLIAS, Herodoto lib. 8. Vates fuit Helæus, qui Phocensibus cum Thessalis bellum gerentibus, rem hujusmodi eis commentus est: sexcentos viros e Phocensibus præstantissimos gypso, tam ipsos quam arma illinit, eosque sub noctem in Thessalos dimisit, dato præcepto ut quemcunque albicantem non cernerent, eum obtruncarent. Hos primum Thessalorum excubitores aliud quoddam prodigium esse arbitrati, deinde ipse exercitus, adeo exhorruerunt, ut tribus millibus cæsorum atque scutorum Phocenses potiti sint.

TELLUS, [Τέλλος] Vir Atheniensis, qui quum pauper esset, eum tamen Crœso feliciorem Solon dicebat esse: erat enim vir optimus. Plutarchus, & Herodotus lib. 1.

TELLUS, ūris. f. [γῆ] Dea terræ credita est antiquis. Cic. 3. de Nat. Deor. 52. Jam si est Ceres a gerendo, ita enim dicebas: terra ipsa dea est, & ita habetur: quæ est enim alia Tellus, nisi terra?
Ædes Telluris. Cic. 3. Q. frat. 1. Reddita etiam mihi est pervetus epistola, sed sero allata, in qua de æde Telluris, & de porticu Catulli me admones.
Ad Telluris quidem etiam tuam statuam locavi. Cic. 3. Q. frat. 1.
Tellus, etiam ipsa Terra dicitur. Plin. lib. 2. cap. 5. Cum quarto aquarum elemento, librari medio spatio tellurem. Virg. 1. Æn. 175. —— ac magno telluris amore
Egressi, optata potiuntur Troes arena. Ubi Servius, Tellurem pro terra posuit, quum Tellurem deam dicamus, terram elementum.
Hiatus telluris. Ovid. 3. Epist. 63.
Abrupta tellus. Stat. 3. Theb. 597.
Alma, V. ALMUS.
Apta armis. Propert. 3. 22. 19.
Barbara. Ovid. 7. Met. 54.
Benigna, V. BENIGNUS.
Bruta. Hor. 1. Carm. 34. 9.
Dædala. V. DÆDALUS.
Dives tellus & nunquam mentita colono. Sil. lib. 7. 160.
Dura. Ovid. 9. Met. 649.
Effœta. Lucret. lib. 2. 1149.
Ferax Cereris. Sen. Herc. fur. 9.
Fertilis. Hor. in Carm. secul. 29.
Fœcunda. Virg. 1. Georg. 67.
Fœta. Stat. 1. Theb. 184.
Gravida. Ovid. 7. Met. 128.
Habitabilis. Ovid. 8. Met. 624.
Inarata. Ovid. 1. Met. 109.
Infœlix frugibus. Virg. 2. Georg. 239.
Justissima. Virg. 2. Georg. 460.
Læta. Sen. Octav. 7.
Lubrica. Stat. 9. Theb. 200.
Lutulenta. Ovid. 1. Met. 434.
Mavortia. Virg. 4. Georg. 462.
Parca, Non admodum fœcunda. Stat. 4. Sylv. 5. 13.
Pinguis. Virg. 2. Georg. 248.
Prodiga. Ovid. 15. Met. 81.
Salsa. Virg. 2. Georg. 238.
Sicca. Virg. 1. Georg. 214.
Solidissima. Ovid 15. Met. 262.
Tenuis. Ovid. 4. Epist. 106.
Torrida. Lucret. lib. 5. 1219.
Victa. Ovid. 2. Fast. 137.
Adoperta tellus marmore. Ovid. 8. Met. 701.
Aggeritur ingens tellus tumulo. Virg. 3. Æn. 63.
Aret tellus succis ademptis. Ovid. 2. Met. 211.
Cavare tellurem. Virg. 3. Georg. 88.
Concussa tellus agmine cornipedum. Sil. lib. 8. 355.
Dehiscit tellus ima. Virg. 4. Æn. 24.
Excita tellus pulsu pedum. Virg. 12. Æn. 445.
Exercere tellurem aratro. Virg. 1. Georg. 99.
Est infima tellus. Cic. in Somn. Scip. 10.
Humida tellus putorem nacta est. Lucret. lib. 2. 872.
Perrepere tellurem genibus. Tibul. lib. 1. 2. 87.
Regnata tellus ab aliquo. Ovid. 10. Epist. 69.
Revulsa tellure fodiens. Claud. Cons. Prob. & Olyb. 49.
Rupta tellus. Ovid. 4. Fast. 127.
Scissa. Stat. 1. Theb. 70.
Sollicitanda tellus. Virg. 2. Georg. 418.
Subacta tellus, Victa. Sil. lib. 7. 575.
Torpet fœda tellus. Senec. Herc. fur. 9.
Vacillat sub pedibus tellus. Lucret. lib. 5. 1235.
Clarus tellure Phocaica Coroneus. Ovid. 2. Met. 569.

TELLUSTRIS, e. Adj. Mart. Capel. 7. Nonnulli tellustres sylvicolæque Divi.

TELLŪRUS, i. m. Deus telluris. Mart. Capel. 1. 16.

TELMĒSIUS, vel TELMESSUS, [Τελμισσός] (inquit Cic. 1. de Divin. 91.) in Caria est, qua in urbe excellit Aruspicum disciplina. Hanc Religiosissimam vocat Plin. lib. 30. cap. 1.
Est & alia ejusdem nominis urbs, in confiniis Lyciæ. Plin. 30. 1.
Fluvius item Lyciæ sic dictus, in Glaucum se exonerans. Idem 5. 28.

TELO, onis. a rusticis dicitur Instrumentum longum ex ligno, quo utuntur ad aquam e puteis hauriendam. Hispani *Ciconiam* vocant, a similitudine rostri ciconiarum. Hæc Sipontinus, apud quem fortasse legendum est Tollo.

TELONIUM, i. n. [τελώνιον] Græce, Mensa publicanorum, ubi vectigal exigitur. Tertull. de Idol. cap. 12.

TELONARIUS, i. m. [τέλων] Publicanus, & tributorum collector. Cod. Theod. l. 3. de indulg. deb. Conf. Non. 1. 95.

TELOS, i. n. [τέλος, τέλεος] Latine Finis dicitur. Cic. 3. de Fin. 26. Sentis enim credo me jamdiu quod τέλος Græcus dicat, id dicere tum extremum, tum ultimum, tum summum: licebit etiam finem pro extremo aut ultimo dicere.

TELOS, [Τῆλος] Insulæ nomen unius ex Sporadibus, in qua conficiebatur unguentum præstantissimum, quod ab ea Telinum dicebatur. Plin. lib. 4. cap. 12. Telos unguento nobilis, a Callimacho *Agathusa* appellata.

TELPHISSA, [Τίλφωσσα] Fons, cujus aquæ frigus Tiresias vates, quum senex potasset, & ferre non potuisset, extinctus est.

TELPHUISIUM, sive TILPHOISIUM, [Τιλφώσιον] Oppidum est in Bœotia, ubi laudatus Bacchus est a Pindaro.

TELUM, i. n. [βέλος, ὅπλον] dicitur Omne quod jaci potest: quo nomine lapis, lignum, plumbum, ferrum continetur. Dictum ab eo, quod in longitudinem mittatur: nam apud Græcos τῆλε sive τηλοῦ longe significat. Festus, Tela proprie dici videntur ea quæ missilia sunt: ex Græco videlicet translato eo nomine, quia illi τηλόθεν missa dicunt, quæ nos eminus: sicut arma, ea quæ ab humeris dependentia retinentur manibus. Quintil. lib. 10. cap. 1. Per abusionem sicarios etiam omnes vocamus, qui cædem telo quocunque commiserint.
Tela etiam Lapides dici posse auctoritas docuit, & omnia quæ jaciuntur. Sisenn. histor. lib. 3. Manuales lapides dispartit, propterea quod is ager omnis ejusmodi telis indigebat. Nonius.
Custos telorum, Pharetra. Ovid. 8. Met. 321.
Jactus teli. Tacit. 13. Ann. 40. Assultare ex diverso Tyridates, non usque ad jactum teli.
Seges ferrea telorum. Virg. 3. Æn. 46.
Telum, pro Gladio posuit Virg. 9. Æn. 747.
An non hoc telum mea quod vi dextera versat Effugies.
Linguæ tela. V. LINGUA.
Pavoris gelida tela. Lucret. lib. 3. 306.
Acerrimum telum. Cic. 7. Fam. 16. Usquequaque sapere oportet: id erit telum acerrimum.
Acutum telum. V. ACUO.
Ansatum telum, est Quod ansam, id est amentum habet. Ennius, —— ansatis concurrunt undique telis.
Densissima tela. Virg. 9. Æn. 555.
Non evitabile telum. Ovid. 6. Met. 234.
Exitiabile telum. Ovid. 6. Met. 257.
Fera tela. Lucret. lib. 2. 48.
Fortia tela divûm. Stat. 9. Theb. 753.
Hebetiora atque leviora tela. Cic. de Arusp. Respon. 2. Tamen non dubito quin ea tela quæ conjecerit inimicus, quam ea quæ collega patris emisit, leviora atque hebetiora esse videantur.
Jaculabile telum. Ovid. 7. Met. 841.
Igneum telum. Senec. OEdip. 5.
Illita tela dolis, i. e. Veneno. Lucan. lib. 8. 382.
Imbelle telum. Virg. 2. Æn. 544.
Immane telum. Stat. 9. Theb. 802.
Immedicabile telum. Virg., 12. Æn. 858.
Indevitatum telum. Ovid. 2. Met. 605.
Inertia. Senec. Thyest. 4.
Infesta. Virg. 5. Æn. 582.
Inhabile imperitis telum ad remittendum. V. INHABILIS.
Insuperabilia. Valer. 3. Argon. 12.
Invicta. Senec. Octav. 5.

Martia. Virg. 9. Ecl. 12.
Mediocria. V. MEDIOCRIS.
Missilia. V. MITTO.
Noxia. Stat. 11. Theb. 630.
Penetrabile. Ovid. 5. Met. 67.
Pennatum, V. PENNA.
Sæva tela. Ovid. 12. Met. 381.
Secunda tela. Ovid. 3. Met. 307.
Stridula tela. Lucan. lib. 8. 304.
Sylvestria tela, Quibus capiuntur feræ. Stat. 9. Theb. 720.
Temeraria tela. Ovid. 2. Met. 616.
Trabale telum. Virg. 12. Æn. 294. Valer. 8. Argon. 301.
Trisulca tela Jovis. Ovid. 2. Amor. 5. 52.
Trunca tela. Virg. 11. Æn. 9.
Venenatum telum. Cic. pro Quint. 8. Et qua in te, id quod parati sunt facere, falsum crimen, quasi venenatum aliquod telum, injecerint, medicinæ faciendæ locus non erit.
Violenta tela. Ovid. 11. Met. 382.
Volatile telum. Ovid. 1. de Arte Am. 169.
Volucre telum. Valer. 2. Argon. 524.
Vulnificum telum. Ovid. 2. Met. 504.
Accingi telis tanquam in aciem. V. ACCINGO.
Accingitur unco telo. Ovid. 4. Met. 665. Sic vocat harpen Persei.
Adactis telis mori. Ovid. in Ibin, 305. al. Jaculis.
Agere telis aliquem, Urgere, persequi. Virg. 4. Æn. 71.
Aptare tela. Stat. 11. Theb. 500.
Armari levi telo. Senec. Herc. OEth. 7.
Audiit stridorem teli. Virg. 11. Æn. 863.
Bibunt tela cruorem. Sil. lib. 15. 632.
Cadere telo alicujus. Virg. 11. Æn. 689.
Cingi telis. Virg. 2. Æn. 520.
Confringere tela. Lucan. lib. 6. 160.
Congerere tela. V. CONGERO.
Conjicere tela. V. CONJICIO.
Contorsit telum in hostes. Virg. 12. Æn. 266.
Contorquere tela cæca & improvida. Plin. Epist. 87.
Defendere se telis. Virg. 2. Æn. 447.
Dejicere aliquid telo. Virg. 1. Georg. 332.
Depromere tela pharetris. Virg. 5. Æn. 501.
Ejicere tela. Cels. lib. 7. cap. 5.
Elapsis telis hostium. Virg. 2. Æn. 318.
Evellere tela membris. Lucan. lib. 6. 255.
Exaturare tela. Stat. 9. Theb. 14.
Excipere intentum telum. Cic. de Provinc. Consul. 23. Quum omnia tela undique esse intenta in patriam viderem, subire coegit, atque excipere unum pro universis.
Excussa tela. Senec. Herc. fur. 6.
Exire tela corpore, Declinare ictus telorum. Virg. 5. Æn. 438.
Exercere telum. Lucret. lib. 2. 1102.
Expedire tela. Liv. 38.
Ferire aliquem telo. Virg. 12. Æn. 294.
Fundere crebra tela. Virg. 11. Æn. 610.
Hebetata tela. Sil. lib. 16. 105.
Jacere tela. Cic. pro Cæl. 20. Non enim ab iisdem accusatur M. Cælius a quibus oppugnatur: palam in eum tela jaciuntur, clam subministrantur.
Irrita tela jactare. Virg. 2. Æn. 459.
Jaculari coruscа tela. Senec. OEdip. 14.
Immittere telum. Cic. pro Domo 39. Neque enim mea jam quicquam interest exceptis his telis quæ ex ejus actionibus in meum corpus immissa sunt.
Infecta tela sanguine. Stat. 9. Theb. 187.
Infigere telum pectore. Senec. OEdip. 14.
Ingerere tela. V. INGERO.
Inhibere tela. V. INHIBEO.
Insedit telum non alte. Cels. lib. 7. cap. 5.
Instat telum. V. INSTO.
Intendere telum in jugulum innocentis, per translationem, pro Ad confutationem rationes apparare. Plin. 9. Epist. 3.
Intenta jugulis tela. V. JUGULUM.
Intorquere telum in aliquem. V. INTORQUEO.
Librat telum in ictus obliquos. Ovid. 8. Met. 757.
Librare telum ab aure. Virg. 9. Æn. 417.
Mactare aliquem telis. Senec. OEdip. 10.
Medicata tela veneno. Sil. lib. 7. 453.
Obrui telis. Virg. 2. Æn. 410.
Prostravit virum celeri telo. Valer. 3. Argon. 185.
Regerere tela nervo. Senec. Hippol. 2.
Retundere tela. Cic. pro Domo, 63. In me uno Consulares faces jactæ manibus tribunitiis, in me omnia quæ ego quondam retuderam conjurationis nefaria tela adhæserunt.
Revellere de corpore telum. Cic. in Pison. 25. De corpore Reip. tuorum scelerum tela revellentur.
Rotare telum. Stat. 9. Theb. 802.
Spargere tela. Quintil. lib. 4. cap. 5.
Stringere tela. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 98.
Subministrare tela ad manum. Quintil. lib. 5. cap. 7.
Succumbere telis. Ovid. 8. Epist. 38.
Torquere telum in aliquem. Virg. 5. Æn. 497.
Transiit telum. Cels. lib. 7. cap. 5. Sed si non alte telum insedit, & in summa carne est, aut certe magnas venas, & loca nervosa, non transiit, nihil melius est quam qua venit id evellere.
Transfixus telo. Sil. lib. 15. 689.
Versari incolumem inter hostium tela. Cic. 1. de Orat. 202.
Vibrare telum. Lucan. lib. 4. 40.
Volant lucida tela. Lucret. lib. 4. 843.
Tela diei, pro ipsius luminis Radiis, quos cælum sol & stellæ huc ejaculantur. Lucret. 1. 148.
Non radii solis, non lucida tela diei. Sic pro Radiis solis, Solis spicula dixit non ineleganter Prudentius, Hymn. Matutin. v. 5.

Caligo terræ scinditur
Percussa solis spiculo. Apollini quoque, qui sol est, arcum & sagittas gestamen tribuit antiquitas. Ex Turnebo, 17. 10.
Telum, inquit Isidorus, Lateris morbus: dictum autem ita est a medicis, quod dolore corpus transverberet, quasi gladius. Hæc lucem afferent Sereno scribenti,
Est ea vis morbi, quod telum commemoratur,
Cum subito dolor insanus furit incitus ictu. Turneb. 10. 26.
TELIFER, ĕra, ĕrum. Adj. [βελοφόρος] ut, Puer telifer, apud Senecam Herc. OEth. 543.

T E M

TEMENITES, Apollo dictus fuit a loco quodam Siciliæ nomine Temenos, qui adjunctus Epipolis erat prope Syracusas, ut scribit Stephanus. Sueton. in Tiber. cap. 74. Supremo natali suo Apollinem Temenitem, & amplitudinis & artis eximiæ, advectum Syracusis, ut in bibliotheca novi templi poneretur, viderat per quietem affirmantem sibi, non posse se ab ipso dedicari. Hinc emendari locus quidam Ciceronis in Verrem & potest & debet, apud quem pro Thesmotea Apollo, Temenites legendum. Nam de Syracusis loquitur, quibus adjunctæ Epipolæ erant, locusque Temenos dictus, a quo Temenites ut supra dictum est. Turneb. Advers. 8. 12.
TEMERARIUS, a, um. Adj. [ἄβουλος, ἀπερίσκεπτος, παράβολος, θρασύς] dicitur non Qui plus audet quam oportet, sed Qui facile nullo adhibito consilio credit. Temerarius, natura; inquit Donatus. Ter. And. 1. 4. 2. Sane pol temulenta est mulier & temeraria. Cic. 10. Fam. 21. Indicabo temerarium meum consilium tibi. Martial. lib. 6. 60.
Abstulerat totam temerarius institor urbem. Idem lib. 6. 25.
—— ne te temerarius ardor
In medios enses, sævaque tela ferat.
Haud temerarium est, Non ineptum. Plaut. Asin. 2. 1. 14.
Temerarium magis, quam audax consilium. Liv. 25.
Omnia turbulenta & temeraria & periculosa. Cic. pro Cecin. 34.
Arbiter temerarius. Stat. 1. Achill. 67.
Cœpta temeraria. Sil. lib. 16. 654.
Cupiditas cæca & temeraria. Cic. 1. de Invent. 2.
Dextra temeraria. Ovid. 2. de Pont. 2. 13.
Error temerarius. Ovid. 12. Met. 59.
Honor temerarius. Quintil. in proœm. lib. 1.
Judex temerarius. Ovid. 7. Met. 824. al. Index.
Turba temeraria. Ovid. 10. Met. 574.
Virtus temeraria, Inconsiderata fortitudo. Ovid. 8. Met. 407.
Vox temeraria. Ovid. 2. Met. 50.
TEMĔRE, Adv. [εἰκῆ, ἀπερισκέπτως, ἐμπλήκτως, ἀλόγως, παραλόγως] Stulte, inconsulte. Ter. Phorm. 5. 1. 30. Di vostram fidem, quam sæpe forte temere eveniunt, quæ non audeas optare. Virg. 9. Æn. 329. —— temere inter tela jacentes.
Temere incassum. Lucret. lib. 5. 1000.
Temere & nullo consilio administrare. Cic. 1. de Invent. 58.
Non enim temere nec fortuito sati & creati sumus. Cic. 1. Tusc. 118.
Audacter hoc dico, non temere confirmo. Cic. pro Font. 1.
Inconsulte ac temere dicere aliquid. Cic. 1. de Nat. Deor. 43.
Temere non est, pro Non abs re. Ter. Phorm. 5. 9. 9.
Non pol temere est, quod tu tam times. Idem Heaut. 4. 1. 7.
Idque evenit non temere nec casu. Cic. 2. de Nat. Deor. 6.
Temere & imprudenter facere aliquid. Cic. 10. Att. 9.
Non temere fama nasci solet. Auctor ad Heren. lib. 2. 12.
Temere, Sine periculo. Plaut. Bacchid. 1. 2. 52. Rapidus fluvius est, non hac temere transiri potest.
Temere, Facile. Cic. ad Brut. 1. Non soleo, mi Brute, temere, affirmare de altero.
Temere, pro Fere ponitur. Quintil. lib. 1. cap. 4. Illud ingeniorum velut precox genus, haud temere unquam pervenit ad frugem. Cic. 1. Q. frat. 1. Qui hoc non in beneficii loco, sed in laboris ac muneris, non temere nisi libertis suis deferebant.
Temere pro Vulgo, passim. Hor. 1. Carm. 12. 7.
Unde vocalem temere insecutæ Orphea sylvæ. Ex Turnebo.
Compar. Accius, Seu Euripidis, qui choros, temerius in fabulis, &c. V. Nonium.
TEMERITER, [ἐμπλήγδην] aliud Adv. Idem. Accius Amphitryone, Hoc in re est, quod tu tam temeriter meam benevolentiam interiisse es ratus. Non. 11. 54.
TEMERITŪDO, ĭnis. f. [προπέτεια] pro Temeritate. Pacuvius Duloreste, Egon' tyranni novi temeritudinem ? Non. 2. 867.
TEMERITAS, ātis. f. [ἀβουλία, προπέτεια, θρασύτης, ἀλογία] cui opponitur Sapientia. Cic. pro M. Marcell. 7. Nunquam enim temeritas cum sapientia commiscetur, nec ad consilium casus admittitur. Idem 1. Acad. 44. Ab omni lapsu continere temeritatem: quæ tum esset insignis, quum aut falsa, aut incognita res approbaretur. Omnibus in rebus temeritas in assentiendo, errorque turpis est. Cic. 1. de Divin. 7.
Temeritas, quæ a sapientia dissidet plurimum. Cic. 2. Off. 8.
Fortuna ab inconstantia & temeritate sejungi non potest. Cic. 3. de Nat. Deor. 61.
Temeritate enim remota, gratissima est liberalitas. Cic. 2. Off. 62.
Accessit meæ temeritati. V. ACCEDO.
Multi enim faciunt multa, temeritate quadam sine judicio vel modo. Cic. 1. Off. 49.
Vir plenus inconsideratissimæ ac dementissimæ temeritatis. Cic. de Arusp. Resp. 55.
Incauta temeritas. Firmic. lib. 1. cap. 3.
TEMĔRO, [βεβηλόω] āre. proprie est Temere aliquid agere, vel tractare. Val. Flacc. 1. 627.
Hoc erit illicitas temerare rudentibus undas.
Violare sacra (inquit Festus) & contaminare: dictum videlicet a temeritate. Liv. 26. 13. Sepulchra majorum temerata ac violata. Corpora temerare nefandis dapibus. Ovid. 15. Met. 75.

Cubile

Cubile alicujus temerare. Ovid. 15. Met. 501.
Fluvios temerare venenis, Corrumpere, inficere. Ovid. 7. Met. 535.
Lectum temerare alicujus. Ovid. 1. de Arte Am. 743.
Opus temerare. Tacit. 4 Hist. 53.
Sacra temerare. Ovid. 17. Epist. 3.
Temerando rumpere pacem. Sil. 1. 11.
Temerare, pro Violare stuprareque. Tacit. 1. Ann. 53. Eandem Juliam in matrimonio M. Agrippæ temeraverat.

TEMERANDUS, a, um. Partic. [βιϐηλωτέος] Lucan. lib. 1. 147.
——& nunquam temerando parcere ferro. h. e. Temere cruentando.

TEMERATUS, a, um. aliud Partic. [βεϐηλωθεὶς] ut,
Amicus temeratus. Ovid. 3. Amor. 8. 63.
Castra infausta temerataque. Tacit. 1. Ann. 30.
Sacra hospitii temerata. Ovid. 17. Epist. 3.
Templa temerata. Virg. 8. Æn. 840.
Voluntas nostra temerata est. Ovid. 9. Met. 626.

TEMERĀTOR, ōris. m. [βεϐηλωτὴρ] pro Falsario. Modestinus in l. Siquis obrepserit, ad Legem Corneliam, de fals.
Apollineæ temerator matris. Stat. 11. Theb. 12.

TEMĔSA, (Τέμεσα) Oppidum Brutiorum, quod Ausonii condiderunt. Nostræ ætatis homines Tempsam vocitant.
Est & aliud ejusdem nominis oppidum in Cypro, ubi ærifodinarum locus ostenditur. V. Strab. lib. 5. & Erasmum in proverbio Temessæus genius. Stat. 1. Achil. 413.
Æra domant Temesæ, &c. Quidam Temessa scribunt, gemino s.

TEMESÆUS, a, um. possess. [Τεμεσαῖος] Ovid. 5. Fast. 441.
Rursus aquam tangit, Temesæaque concrepat æra.

TEMĒTUM, l. n. [μέθυ] pro Vino accipitur. Dictum quod tentet, hoc est labefactet mentem. Plaut. Aul. 2. 6. 5. Ceterin' Strobile has facturi nuptias ? STR. qui ? STA. quia temeti nihil allatum intelligo. Plin. lib. 14. cap. 13. Cato ideo propinquos fœminis osculum dare jussit, ut scirent an temetum olerent. Hoc tum Vino nomen erat, unde & Temulentia appellata. Hor. 2. Epist. 2. 163.
Pullos, ova, cadum temeti : nempe modo isto, &c.

TEMULENTUS, a, um. Adj. [μέθυσος] Vinolentus, ebriosus. Ter. Eun. 4. 3. 13. Temulenta es. P. utinam sic sint qui mihi male volunt.
Sopor temulentus. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Vox temulenta. Cic. Post redit. in Senat. 12.

TEMULENTER, Adv. [μεμεθυσμένως] Columel. lib. 8. cap. 2. Jam nunc Gangeticas & Ægyptias aves temulenter eructant.

TEMULENTIA, æ. f. [μέθυσμα] Plin. lib. 14. cap. 2. Siquidem temulentiam sola non facit.

TEMNO, psi, ptum, [καταφρονέω] ĕre. Spernere. A τέμνω Græco verbo quod Incido, resecoque significat ; quoniam quæ spernimus, amputare & resecare consuevimus. Cic. 13. Att. 17. Id ago scilicet; ut judicia videat temnere. Vetus exemplar legit Tenere. Virg. 1. Æn. 542.
Si genus humanum, & mortalia temnitis arma. Hor. 2. Serm. 2. 38.
Jejunus stomachus raro vulgaria temnit. Ovid. 3. de Arte Am. 299.
Est & in incessu pars non temnenda decoris.

TEMPTOR, ōris. m. [καταφρονητὴς] ut, Deorum temptor. Seneca Agamemn. 7. l. e. Contemptor.

TEMNOS, (Τῆμνος) Stephano & Straboni, Urbs est Æolidis, Hermogenis rhetoris patria. Cic. pro Flac. 98. Temni usque ad illam ætatem in Senatum venire non potuit : & qui se artem dicendi traditurum etiam cæteris pollicebatur, ipse omnibus judiciis turpissimis convictus est.

TEMNITES, (Τημνίτης) gentile. Cic. pro Flacc. Heraclides ille Temnites homo ineptus & loquax.

TEMO, ōnis. m. [ἑρύλκαιον, πηδάλιον, οἴαξ, ῥυμὸς] est, Qui continet jugum in curru vel plaustro. Ovid. 2. Met. 107.
Aureus axis erat, temo aureus, aurea summæ
Curvatura rotæ, radiorum argenteus ordo. Columel. 6. 2. Cui ramus illigatur & temonis vice trahitur, interdum & pondus aliquod injungitur. Cic. 2. de Nat. Deor. 109.
Arctophylax vulgo qui dicitur esse Bootes;
Quod quasi temone adjunctum præ se quatit Arctum. Ex poeta.
Æreus temo. Virg. 3. Georg. 173.
Obliquo temone plaustrum flectere. Ovid. 10. Met. 447.
Revulsus temone axis. Ovid. 2. Met. 316.
Temonem pro Stipite posuit Columella, sive pro Lignis transversariis & longuriis, lib. 6 cap. 19. Huic soli septenûm pedum stipites recti ab utroque latere quaterni applicantur. Ii autem in ipsis quatuor angulis affixi sunt, omnesque transversis sex temonibus quasi vacerræ inter se ligantur. Budæus.

TEMPE, (Τέμπη) neutro genere & numero plurali, proprie Thessaliæ loca quinque milia passuum longitudine, & ferme sex latitudine, pulcherrimus ager, amœnus gramine, refertus arboribus, canorus avium concentu, jugis dextera lævaque leniter sese tollentibus, media intersecat Peneus amnis, cujus ripas arbores vestiunt. Plin. lib. 31. cap. 2. Aliter circa Thessalica Tempe, quoniam visus omnibus terrori est. Ovid. 1. Met. 569.
Sunt & Tempe in Bœotia quæ Teumesia dicuntur, a Teumesso monte Bœotiæ, & ab Ovidio Cygneia dicta.
Sunt in Sicilia a nomine amnis Heloria.
Abusive, Quæcunque loca amœna, nemora præsertim atque aquas habentia, Tempe vocamus. Virg. 2. Georg. 469.
Speluncæ vivique lacus, ac frigida Tempe.
Heliconia Tempe. Ovid. 1. Amor. 1. 15.
Opaca Tempe. Seneca Troad. 9.
Peneia Tempe. Virg 4. Georg. 317.
Tenebrosa Tempe. Stat. 10. Theb. 113.
Thessala Tempe. Hor. 1. Carm. 7. 4.
Umbrosa Tempe. Stat. 6. Theb. 88.

TEMPĔRO, [κεράω, κεραννύω, ἁρμόζω] āre. a Tempore deductum ; Habere rationem temporis, Moderari, Tempori accommodare, Rem suo ordine ac mensura administrare, potissimum quum accusativo junctum est. Cic. 1. Tusc. 2. Rem vero publicam nostri majores certe melioribus temperaverunt & institutis & legibus.
Omnia pretio temperata vendente Remp. Consule. Paterc. lib. 2. Temperata, i. e. Administrata.
Æqualiter temperare. Cic. in Somn. Scip.
Moderatius aliquid temperare. Cic. in Orat. 176.
Aciem temperare. V. ACIES.
Æquor totum temperat Neptunus. Ovid. 12. Met. 94.
Aëra temperat frigidus vesper. Virg. 3. Georg. 337.
Æs conflare & temperare. Plin. lib. 7. cap. 56.
Amara temperare risu, Adversa lenire hilaritate. Hor. 2. Carm. 16. 27.
Aquam temperare ignibus, Tepefacere. Hor. 3. Carm. 19. 6.
Arva arentia temperat unda. Virg. 1. Georg. 110.
Civitates constituere & temperare, pro Regere. Cic. 4. Acad. 3. In eodem tanta prudentia fuit in constituendis, temperandisque civitatibus, tanta æquitas, ut hodie stet Asia Luculli institutis servandis.
Copiam suam cum aliquibus temperare. Cic. in Orat. 99.
Domum temperare arte. Propert. lib. 3. 5. 26.
Iras temperare. Virg. 1. Æn. 57.
Lachrymas alicujus temperare. Ovid. ad Liv. 8.
Ira temperat manus. Propert. lib. 3. 22. 22.
Lympha temperat merum. Tibul. lib. 3. 7. 26.
Mundum temperat variis horis Juppiter, Distinguit, vel dividit, vel regit per Ver, Æstatem, Autumnum, & Hyemem. Acron. Hor. 1. Carm. 12. 16.
Solis tum accessus modici, tum recessus, & frigoris & caloris modum temperant. Cic. 2. de Nat. Deor. 50.
Ora temperare frænis, Domare, & regere. Hor. 1. Carm. 8. 7.
Potionem suis manibus temperatam Philippus medicus Alexandro porrexit. i. e. Confectam. Val. Max. lib. 3. cap. ult. ad finem.
Ratem temperare. Ovid. 13. Met. 366.
Respublicas temperare, Regere, administrare. Plin. lib. 6. cap. 19.
Sumptus temperare. Ovid. 1. Amor. 3. 10.
Thermas temperare. Martial. lib. 10. 48.
Temperat hic thermas, nimios prior hora vapores
Halat, & immodico sexta Nerone calet.
Vectigalia temperare, Minuere. Plin. in Paneg.
Vires suas temperare justitia. Ovid. 3. de Pont. 6. 24.
Unguentum temperare, vulgus Pharmacopolarum dicit *Dispensare*. Plin. lib. 13. cap. 2.
Temperare, dativis junctum, Abstinere significat : ut, Temperare alicui, pro Abstinere ab injuria inferenda. Cic. 3. Verr. 154. Te putet quisquam, quum ab Italia freto disjunctus esses, sociis temperasse, qui ædem Castoris testem furtorum tuorum esse volueris ?
Temperare alicui aliqua in re. Cic 4. Verr. 17. Si cuiquam denique ulla in re unquam temperaverit, ut vos quoque temperetis.
Ætati juvenum temperare, Moderari juvenibus. Plaut. Truc. 1. 1. 40. Idem Mercat. 5. 4. 21. Temperare istac ætate istis decebat te artibus.
Animis temperare. Liv. 5.
Cædibus temperare. Liv. 2. 16.
Gulæ temperare, Idem quod Moderari. Plin. Epist. 30.
Hostibus superatis temperare. Cic. 4. Verr. 51. Non solum sociis in eo bello consuluit, verumetiam superatis hostibus temperavit.
Lætitiæ temperare, non pro Abstinere, sed Modum imponere. Liv. 5.
Linguæ temperare. Plaut. Rud. 4. 7. 28.
Manibus temperare. Liv. 32.
Privignis temperare. Hor. 3. Carm. 24. 18.
Illic matre carentibus
Privignis mulier temperat innocens. i. e. Noverca manus abstinet a privignis, privignis parcit, neque eis insidias comparat, ullamve perniciem molitur, ut solent novercæ.
Sibi temperare. Cic. pro Flacc. & 10. Fam. 7. Usque mihi temperavi, dum perducerem eo rem ut dignum aliquid & Consulatu meo & vestra expectatione efficerem.
Nequeo mihi temperare, quominus unum exemplum antiquitatis afferam. Plin. lib. 18. cap. 6.
Vino temperare in unum diem. Liv. 40.
Temperare ab injuria. Cæs. 1. Bell. Gall. 9.
A lachrymis temperare. Virg. 2. Æn. 8.
——quis talia fando
Temperet a lachrymis ?
A maleficio se temperare. Auctor. ad Heren. lib. 2. 29.
In amore temperare. Plaut. Epid. 2. 8.
Temperare maledicere. Plaut. Pœn. 5. 2. 76. Idem Pœn. prol. 22. Vel dormire temperent.
Urbibus oppugnandis temperare, pro Abstinere ab obsidionibus urbium. Liv. 10.
Temperatum est, impersonale, pro Abstinuerunt. Liv. 1. Templis tamen deûm temperatum est. Idem 32. Temperatum ægre est, quin missilibus, quia dirempti medio amne fuerant, pugnam inter se consererent.

TEMPĔRANS, antis. [σωφρονῶν] Partic. Modestus. Ter. Heaut. 3. 3. 19. Hominis frugi & temperantis functus officium.
An temperantem eum dices qui se in aliqua libidine continuerit, in aliqua effuderit ? Cic. in Parad. 3.
Moderatus & temperans. Cic. pro Font. 30. Frugi igitur hominem Judices, frugi inquam, & in omnibus vitæ partibus moderatum ac temperantem, plenum pudoris, plenum officii, plenum religionis, &c.
Quum hominem temperantem, summum medicum, tantus improviso morbus oppresserit. Cic. 15. Att. 1.

Tempe-

Temperans, [σώφρων] nomen genitivo junctum. Ter. Phorm. 2. 1. 41. Si est patrue, culpam ut Antipho in se admiserit, ex qua te minus rei foret, aut famæ temperans. Donatus; Rei, quia pauperem: Famæ, quia ignobilem. Temperans autem, Consulens, providens, moderatus.
Temperans gaudii. Plin. in Paneg.
Compar. Liv. 26. 22. Temperantiores a cupidine imperii. al. Temperatiores.
Superl. Cic. pro Font. 28. Homo sanctissimus ac temperantissimus.

TEMPERANTER, Adv. [σωφρόνως] Cic. 9. Att. 2. Nam quod ais, si hic temperantius egerit, consideratius consilium te daturum, &c.
Haberi temperanter. Tacit. 4. Ann. 33.

TEMPERANTIA, æ. f. [σωφροσύνη] est (inquit Cic. 2. de Invent. 164.) Rationis in libidinem, atque in alios non rectos impetus animi firma & moderata dominatio. Idem 1. Fam. 9. Novi enim temperantiam & moderationem naturæ tuæ.
Temperantia est moderatrix omnium commotionum. Cic. 5. Tusc. 42.
Modestia vel temperantia, quæ moderatio est cupiditatum, rationi obediens. Cic. 2. de Fin. 60.
Temperantia pacem animis affert, & eos quasi concordia quadam placat ac lenit. Cic. 1. de Fin. 47.
Temperantia in præmittendis voluptatibus cernitur. Cic. 5. de Fin. 67.
Summa fuit in ejus victu temperantia. Cic. 5. Tusc. 57.
Temperantia in cibis. Plin. lib. 28. cap. 5.
Astringere ad temperantiam. V. ASTRINGO.

TEMPERATUS, a, um. Partic. Moderatus. Plin. lib. 11. cap. 37. Ut habili mistura & accipiatur circunjecto candore lux, & temperato repercursu non obstrepat.
Esca temperata. Cic. 1. de Divin. 115.
Moderatione paulo minus temperatus. Cic. 11. Att. 24.
Dicendi genus temperatum & æquabile. Cic. 1. Off. 3. Vis enim dicendi major est in illis: sed hoc quoque colendum est & æquabile & temperatum orationis genus. i. e. Philosophorum dicendi genus.
Hominem in summa magnitudine animi, multa humanitate temperatum perdidimus. Cic. 4. Att. 6.
Mens temperata. Hor. 2. Carm. 3. 3.
Mores temperati & moderati. Cic. 12. Fam. 16. Est autem ita temperatis, moderatisque moribus, ut summa severitas summa cum humanitate jungatur.
Oblectatio temperata ex varietate sonorum. Cic. 1. Tusc. 63.
Oratio temperata. Cic. 2. de Orat. 212. Neque est ulla temperatior oratio, quam illa in qua asperitas contentionis, oratoris ipsius humanitate conditur.
Oratio permista & temperata numeris. Cic. in Orat. 196.
Orator modicus & temperatus. Cic. in Orat. 95.
Præda temperata, Instructa, & ad opus parata, cui Supervacanea correspondent. Cato cap. 12. In torcularium hæc opus sunt, vasis quinis, præla temperata quinque, supervacanea tria.
Temperatior in victoria. Cic. 8. Fam. 15.
Tempus anni temperatissimum. Varro 2. de R. R. cap. 5.
Vir justus, temperatus, sapiens. Cic. 3. de Nat. Deor. 87.
Vis temperata. Hor. 3. Carm. 4. 66.
Usus temperatus. Hor. 2. Carm. 2. 3.

TEMPERĀTE, Adv. Cato cap. 69. Ubi temperate tepebit, tum cuminum indito, postea linito. De dolio loquitur. Cic. 12. Att. 32. Ages, ut scribis, temperate. Sic Macrobius lib. 6. Saturn. cap. 8.
Neque temperatius scribi potuit. Cic. 13. Att. 1.

TEMPERATĪVUS, a, um. Cæl. Aurel. Acut. 4. 1. Temperativa medicamina.

TEMPERATIO, ōnis. f. Cic. 1. Tusc. 1. Nec sit quicquam, nisi corpus unum & simplex, ita figuratum ut temperatione naturæ vigeat & sentiat.
Æris temperatio. Cic. 6. Verr. 98. Tu videlicet solus vasis Corinthiis delectaris? tu illius æris temperationem, tu operum lineamenta solertissime perspicis?
Cæli temperatio, fœcunditas terrarum. Cic. 2. de Nat. Deor. 13.
Corporis temperatio, quum ea congruunt inter se e quibus constamus. Cic. 4. Tusc. 30.
Mensium temperatio. Cic. 2. de Legib. 16.
Sol, mens mundi & temperatio. Cic. in Somn. Scip. 10.
Temperatio Reip. Cic. 3. de Legib. 13. Hæc est quam Scipio laudat in libris, & quam maxime probat temperstionem Reipub.

TEMPERĀTOR, ōris. m. [ἁρμοστήρ] Martial. lib. 4. 55.

Quam fluctu tenui, sed inquieto,
Armorum Salo temperator ambit.

De Bilbili insula. Porro Salonem Hispaniæ fluvium vocat armorum temperatorem, quia ejus aquis temperantur enses. Id quod ipse Martialis testatur lib. 14. 33.

Pugio quem curvis signat brevis orbita venis
Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.

Moderator & temperator. Cic. in Orat. 70. Magni igitur judicii, summæ etiam facultatis esse debebit moderator ille, & quasi temperator hujus tripertitæ varietatis.

TEMPERĀTRIX, īcis. f. August.

TEMPERAMENTUM, i. n. [κρᾶσις] Temperatio, modus. Cic. 3. de Legib. 24. Inventum est temperamentum quo tenuiores cum principibus æquari putarint.
Linguæ temperamentum. Liv. 28. 44.
Elegans temperamentum. Tacit. 11. Ann. 4.
Salubre temperamentum. Idem 4. Hist. 86.
Temporis temperamentum. Paulus in l. Quod dicimus D. de Solution. Quod dicimus in eo hærede, qui fidejussori testatoris id quod ante aditam hæreditatem ab eo solutum est, debere statim solvere: cum aliquo scilicet temperamento temporis intelligendum est; nec enim cum sacco adire debet.
Æquare temperamentum. V. ÆQUO.
Adhibere temperamentum. Plinius in Paneg. 3. Tali adhibito temperamento, ut nec laxet nimis, nec arctum esse patiatur.

Librare manum artifici temperamento. Plin. lib. 12. cap. 25.
Sequi temperamentum in re aliqua. Martial. lib. 1. in præf. Spero me sequuturum in libellis meis tale temperamentum, ut de illis queri non possit quisquis de se bene senserit.
Temperamentum, & Temperatura; idem quod Spissitudo. Scribonius Largus, Cum oleo coquitur spuma argentea, donec cerati spissi habeat temperamentum. Paulo ante, Mel miscetur contusis & tritis, donec ceræ mollis habeat temperaturam.

TEMPERATŪRA, æ. f. [κρᾶσις] ut, Temperatura ferri. Unde Plinius lib. 34. cap. 15. de temperatura ferri loquens, A rubigine (inquit) vindicatur cerusa & gypso, & liquida pice. Hæc est temperatura a Græcis antipathia dicta. Sic ibidem cap. 2.
Cæli temperatura, idem quod Temperies. Varro apud Non. 2. 848. Quæro utrum hoc adduxerit cæli temperatura, an terræ bonitas.
Corporis temperatura. Sen. Epist. 11.

TEMPERACŬLUM, i. n. Apul. Flor. Temperacula ferri.

TEMPERIES, ēi. f. [εὐκρασία] Temperamentum. Plin. 5. Epist. 6. Atque adeo, ut omnem pro me metum ponas, accipe temperiem cæli, regionis situm, villæ amœnitatem. Ovid. 4. Met. 344.

—— temperie blandarum captus aquarum.

Æqualis temperies. V. Æqualis in ÆQUO.
Docta temperies fruendi. Stat. 2. Sylv. 2. 353.
Mitis temperies. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 260.
Tranquilla morum temperies. Stat. 2. Sylv. 6. 48.
Cæli temperie juvatur corpus. Ovid. 2. de Pont. 7. 71.
Temperies, Temporis commoditas ad aliquid agendum. Plin. lib. 17. cap. 10. Differuntur post annum dodrantali filo custodita temperie, ut viridi cælo serantur, ac sine aurora.
Mitis temperies. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 261.

TEMPERIUS, i. e. Temperantius. Cic. 9. Fam. 16. Memini te mihi Phameæ cœnam narrare, temperius fiat: cætera eodem modo.

TEMPESTAS, & TEMPESTIVUS. V. TEMPUS.

TEMPLUM, i. n. [ναός, νεὼς, σηκός, ἀνάκτορον, ἕδος, εἰδωλεῖον, ἱεραστεῖον] proprie Locus in cælo notatus ab augure, vel in terra: a tuendo, id est conspiciendo dictum, quod ex omni parte, vel ex quo omnis pars aspici possit, ut ait Donatus. Ter. Eun. 3. 5. 42. At quem Deum? qui templa cæli summa sonitu concutit.
Lucida cæli templa. h. e. Regiones siderales. Lucret. lib. 1. 1013.
Templum, Cælum ipsum dictum est, quia ipsum primo tuemur. Ennius,

Contremuit templum magnum Jovis altitonantis.

Ejus quatuor partes dicuntur, sinistra ab Oriente, dextra ab Occasu, antica ad Meridiem, postica ad Septentrionem. Ex Varrone lib. 6. de L. L. 2.
Deinde Ædes sacris usibus destinata vocatur Templum; etiam & Locus quicunque religioni destinatus.
Templum in terris dictum est, Quod quibusdam verbis conceptis ab augure finiebatur ut ait Varro lib. 6. de L. L. 2. unde tueri quancunque cæli partem commode posset. In hoc templo per augures constituto Senatusconsultum fiebat: & nisi in eo fieret, non erat justum.
Templa in Occidentem spectare antiqui architecti recte scripserunt. postea placuit omnem religionem eo convertere, ex qua parte cæli terra illuminatur: ideo in Orientem ædes sacræ spectant. Ex Hygeno de Limitibus constituendis.
Templum, non solum Ædes sacræ dicuntur, sed etiam alia Loca septa, & unum tantum introitum habentia. Curia Hostilia, templum erat, licet sacra non esset. Liv. 2. 56. Occupant tribuni plebis templum. i. e. Comitium.
Quid inter Templum & Curiam intersit, V. Manut. ad Cic. 4. Fam. 7.
Curia est sedes ac templum publici consilii. Cic. pro Domo 131.
Curia est templum sanctitatis. Cic. pro Milon. 91.
Positor templorum. Ovid. 2. Fast. 63.
Alta templa. Virg. 6. Æn. 4.
Annosa templa. Sen. Herc. OEth. 7.
Auguratum templum. Cic. in Vatin. 24.
Aurata templa. Lucret. lib. 2. 28.
Aurea templa. Propert. lib. 4. 1. 5.
Celebria templa. Quintil. lib. 1. cap. 4.
Inclytum divitiis templum. V. INCLYTUS.
Ingens templum. Virg. 1. Æn. 450.
Lapidata templa. V. LAPIS.
Laqueatum auro templum. V. LAQUEAR.
Odoratum templum. V. Odoratus in ODOR.
Operosa templa dei. Ovid. 15. Met. 667.
Penetralia templa. Lucret. lib. 1. 1098. al. Tonitralia.
Radiantia templa auro. Ovid. 3. de Arte Am. 451.
Sacratum templum. Virg. 2. Æn. 165.
Sanctum & religiosum templum. Cic. 6. Verr. 94. Herculis templum est apud Agrigentinos non longe a foro, sane sanctum apud illos & religiosum.
Sublimia templa. Ovid. 7. Met. 587.
Sylvestria templa Nympharum. Lucret. lib. 5. 946.
Venerabile templum. Ovid. Rem. Amor. 549.
Condere templum. Virg. 1. Æn. 450.
Excisa templa. Stat. 5. Sylv. 3. 200.
Factum de marmore templum. Ovid. 1. de Arte Am. 81.
Indicere honorem templis divûm. Virg. 1. Æn. 636.
Instituam templa de marmore. Virg. 6. Æn. 69.
Ponere remplum de marmore. Virg. 3. Georg. 13.
Ponere templum alicui. Tacit. 15. Ann. 74.
Posuit Jovi immania templa. Virg. 4. Æn. 199.
Reficere templa. Hor. 3. Carm. 6. 2.
Sistere templum. Tacit. 4. Hist. 53. h. e. Constituere.
Statuere templum alicui. Ovid. 14. Met. 128.
Structa saxo templa. Virg. 3. Æn. 84.
Temerata templa Minervæ. Virg. 6. Æn. 840.
Violare templa. Senec. Troad. 6.
Linguæ sudantia templa, i. e. Partes, loca. Lucret. lib. 4. 628.

Mentis

Mentis templa, Interioris animi secreta. Lucret. lib. 5. 104.

Templum, Tignum vocatur, quod in sacro ædificio transversum supra canterios ponitur, ut ait Festus. Vitruv. lib. 4. cap. 2. Et canterii prominentes ad extremam suggrundationem. Supra canterios templa: deinde insuper, &c.

Templum, Sepulchrum. Virg. 4. Æn. 457.

> Præterea fuit in tectis de marmore templum
> Conjugis antiqui.　　Nonius.

TEMPLATIM, Adv. Per templa. Tertull. in Apol. cap. 42. Templatim insumere.

TEMPORALIS, TEMPORARIUS. V. TEMPUS.

TEMPSIS, [Τίμψις] Plin. lib. 7. cap. 48. Cacumen Tmoli montis, in quo, ut ipse ex Mutiano refert, CL annis vivunt incolæ.

TEMPUS, oris. n. [χρόνος, καιρὸς] ut Varro scribit, est Mundi intervallum & motus divisum in partes aliquot, ab solis & lunæ cursu, a quorum tenore temperato Tempus dictum est. Tria vero sunt tempora, præsens, præteritum, & futurum. Cic. 1. de Invent. 39. Tempus autem est id quo nunc utimur (nam ipsum quidem generaliter definire difficile est) pars quædam æternitatis, cum alicujus annui, menstrui, diurni, nocturnive spatii certa significatione. In hoc & quæ præterierunt considerantur, &c. & item quæ instent in præsentia, & quæ maxime fiant, & quæ consequantur.

Siderum errores idipsum est quod rite dicitur tempus. Cic. de Univers. 29.

Tempus, quod χρόνον vocant. Quintil. lib. 3. cap. 6.

Tempus, pro Commodo temporario. Cic. pro Cluent. 139. Et illa oratio potius temporis mei quam judicii & auctoritatis fuit. i. e. Ita dixi in oratione illa, quia intererat ejus rei quam tum defendebam, vel hominis rei. Idem ibid. Omnes illæ orationes causarum & temporum sunt, non hominum ipsorum ac patronorum. Budæus.

Tempus aptius cibo. Celsus lib. 3. cap. 5.

Tempus, pro Auctoritate & potentia. Cic. de Clar. Orat. 242. Is omnibus exemplo debet esse, quantum in hac urbe polleat multorum obedire tempori, multorumque vel honori, vel periculo servire. Idem pro Planc. 72. Non solum quid cuique debeam, sed etiam quid intersit, & quid a me cujusque tempus poscat. Budæus.

Tempus, pro Constituto tempore. Ter. And. 4. 1. 7. Post ubi tempus promissa jam perfici, tum necessario se aperiunt & timent.

Tempus adeundi, & abire (nam utroque modo dictum reperitur) pro Opportunitate. Plaut. Pers. 4. 2. 8. Id aderit adeundi tempus. Idem Men. 3. 3. 29. Tempus est abire ab his locis lenoniis.

Edendi tempus. Hor. 1. Epist. 16. 22.

A quo tempore. Cic. 7. Verr. 75. Unum, alterum mensem, prope annum denique domi tuæ piratæ, a quo tempore capti sunt, quoad per me licitum est, fuerunt.

Ab aliqua re tempus. V. A vel AB.

Ab æterno tempore. Cic. 5. Tusc.

Ab illo tempore. V. AB.

Ad tempus. V. AD.

Accommodare se alicui ad tempus. Cic. pro Cæl. 17.

Ad quoddam tempus. V. AD.

Ex eo tempore, quo primum ex Africa nuntius venit. Cic. 3. Fam. 4.

Ex quo tempore. Cic. 3. Fam. 4. Nam cum teipsum, ex quo tempore tu me diligere cœpisti, quotidie pluris feci.

Ex infinito tempore. Cic. 1. de Fin. 33.

In tempus. V. IN præpositionem.

In omne tempus. V. IN præpos.

In præsens tempus. Hor. de Arte Poet. 44.

> Pleraque differat, & præsens in tempus omittat.

In reliquum tempus. V. IN.

In sempiternum tempus spectare, debent. Cic. 2. de Orat. 169.

In tempore venire. Ter. And. 4. 5. 19. Donatus, Opportune. Nos sine præpositione dicimus Tempore & Tempori.

In ipso tempore. Ter. And. 3. 2. 52. Atque adeo in ipso tempore eccum ipsum obviam Chremetem. Donatus, In ipsa opportunitate, in ipso articulo.

In puncto temporis. Lucret. lib. 4. 165.

Inter omne tempus. V. INTER præpositionem.

Per id, vel idem tempus. Cic. de Clar. Orat. 285. Duo fuerunt per idem tempus, dissimiles inter se. Cæsar de Bell. Afr. 47. Per id tempus fere Cæsaris exercitui res accidit mirabilis auditu.

Ætatis tempus. Ter. Hec. 4. 2. 18. Dum ætatis tempus tulit, perfuncta satis sum. Hoc loco Donatus legit, Dum ætas, tempus tulit. Cic. 3. Q. frat. 5. Nostrumque hoc tempus ætatis, quod in illa auctoritate Senatoria florere debet.

Anni tempus. Cic. 10. Fam. 33. Anni autem tempus libertatem majorem mihi dat.

Anni temperatissimum tempus. V. Temperatus in TEMPERO.

Diei tempus. Ter. Heaut. 1. 2. 38. Ut tempus est diei, videsis ne quo hinc abeas longius. Ibid. 1. 1. 116.

Scholarum tempora. Quintil. lib. 1. cap. 8.

Acerbitas temporis. Cic. 13. Fam.

Atrocitas temporis. Cic. pro Sext. 11.

Brevitas temporis, vel angustiæ. Cic. 3. de Orat. 226. Edidi quæ potui, non ut volui, sed ut me temporis angustiæ coegerunt. Idem 1. Att. 10. Eo factum est, ut epistolæ tuæ rescriberem aliquid, brevitate temporis tam pauca cogerer scribere.

Cursus temporis. Cic. 6. Fam. 6.

Decursus temporis. Cic. 3. Fam. 2.

Exiguum temporis. Ovid. 13. Met. 888.

Forma temporis. Cic. 3. Fam. 11. Ad me quasi formam communium temporum, & totius Reip. misisti expressam.

Fuga temporum. Hor. 3. Carm. 30. 5.

Gradus temporum. Quintil. lib. 5. cap. 10.

Id temporis, i. e. Per id tempus. Cic. 1. in Catil. 10. Quos ego jam multis, ac summis viris ad me id temporis venturos esse prædixeram.

Inclinationes rerum & temporum. V. INCLINO.

Incommoditas temporis. V. INCOMMODUS.

Iniquitas temporis. V. INIQUUS.

Intervalla ac spiramenta temporum. Tacit. in vita Agric. 44. Quo Domitianus non jam per intervalla ac spiramenta temporum, sed continuo & velut uno ictu Rempub. exhausit.

Invidia temporis. Cic. 3. Fam.

Longinquitas temporis. Cic. 6. Fam. 4. Meipsum consolatorem tuum non tantum literæ, quibus semper studui, quantum longinquitas temporis mitigavit. V. LONGUS.

Maturitas temporis. Liv. 22. Si maturitas temporum expectata foret.

Momentum temporis. V. MOMENTUM.

Motus temporis. Cic. pro Flacc. 94. Videtis quo in motu temporum, &c.

Mutatio temporis. Cic. 4. Fam. 9.

Natura temporis. Cic. 6. Fam. 6.

Pars temporis exigua. Lucret. lib. 3. 400.

Perturbatio temporis. Cic. 5. Fam.

Propagatio temporis miserrimi. Cic. 5. Fam. 15. Quod in ea vita maneam in qua nihil insit nisi propagatio miserrimi temporis.

Puncto temporis. Lucret. lib. 1. 1100.

> Temporis ut puncto nihil extet reliquiarum.

i. e. Spatio temporis brevissimo.

Ratio temporis. Cic. 6. Fam. 6.

Recordatio temporis. Cic. 1. Fam. 17.

Status temporis. Cic. 2. Fam.

Succisiva temporum. Quintil. lib. 1. cap. 12.

Tractus temporis. V. Tractus in TRAHO.

Varietas temporis. Cic. 13. Fam.

Vitia temporum. Cic. 4. Fam. 13.

Usura temporis. Cic. 3. Fam. 1.

Accommoda fraudi tempora. Stat. 6. Theb. 615.

Actum tempus, Præteritum. Hor. de Arte Poet. 173.

Alienum tempus, Absurdum, adversum. Cic. 3. Fam. 10. De qua alienum tempus est mihi tecum expostulandi, purgandi autem mei necessarium. Idem 16. Att. 3. Tempusque discessus absurdum. Idem 4. Verr. 95. Hic, qui Romam venisset, satisque fœliciter anni jam adverso tempore navigasset. V. ALIENO.

Amicum fraudibus tempus. Stat. 5 Sylv. 2. 38.

Angustum tempus. Claud. 2. in Ruff. 53.

Annale tempus. V. ANNUS.

Annua tempora. Ovid. 3. Amor. 10. 1.

Anteactum tempus. Lucret. lib. 3. 844.

Antelucanum tempus. V. ANTELUCANUS.

Antiqua tempora. Quintil. lib. 1. cap. 10.

Aptius cibo tempus. Cels. lib. 3. cap. 5.

Asperum tempus. Cic. pro Corn. Balb. 22.

Atrox. V. ATROX.

Aureum. Hor. Epod. 16. 64.

Breve. V. BREVIS.

Cæcum. V. CÆCUS.

Certum anni. V. CERTUS.

Clymactericum. V. CLYMAX.

Commodum vel opportunum tempus. Cic. 9. Att. 3. Si commodius anni tempus esset. Idem 2. Fam. 18. Quas si satis opportuno tempore accepisti.

Congrua tempora. Claud. 1. in Ruff. 315.

Conjunctum tempus, i. e. Insequens. Quintil. lib. 7. cap. 3.

Dextrum tempus, Opportunum. Hor. 1. Serm. 1. 18.

Difficile tempus Reip. Cic. 10. Fam. 5. His temporibus difficillimis Reipub. quicquid subveneris, id erit totum & proprium tuum.

Difficile & atrox tempus. Cic. 6. Verr. Itaque apud patres nostros atroci ac difficili Reipub. tempore, quum T. Graccho occiso magnorum, &c.

Dira tempora. Juven. 4. Sat. 80.

Diurnum tempus. Quintil. lib. 7. cap. 3.

Dubium tempus. Cic. pro Font. 34.

Dura tempora. Hor. 2. Epist. 2. 46.

Durum tempus, & crudele. Cic. pro Domo 75. Sed si mihi ante hæc durissima tempora Reipub. nihil aliud unquam objectum est, nisi crudelitas illius temporis.

Edax rerum tempus. Ovid. 15. Met. 234.

Exiguum tempus. Ovid. 2. Amor. 2. 40.

Exoptabile tempus. Sil. lib. 11. 387.

Extrema tempora longæ senectæ. Ovid. 6. Met. 675.

Extremum tempus. Cic. 10. Fam. 12. Etsi Reipub. causa maxime gaudere debeo, tantum ei te præsidii, tantum opis attulisse extremis pene temporibus. Idem, His temporibus miseris, & extremis. i. e. Extrema necessitate.

Faustum tempus. Lucret. lib. 1. 805.

Festum tempus. Hor. 2. Epist. 1. 140.

Fervens tempus, cui opponitur Frigidum. Cels. lib. 5. cap. 26.

Formidolosum dubiumque Reip. tempus. Cic. 7. Verr. 1. Ita enim causa constituitur, provinciam Siciliam virtute ejus & vigilantia singulari, dubiis formidolosisque temporibus a fugitivis atque a belli periculis tutam esse servatam.

Frigidum tempus. Senec. Thyest. 2.

Futile & caducum tempus. i. e. Vita nostra. Plin. 3. Epist. 7. ad finem.

Generale tempus. Quintil. lib. 5. cap. 10.

Genitale tempus, Dies natalis. Ovid. 3. Trist. 13. 17.

Genitale tempus mundi. Lucret. lib. 2. 1104.

Gratum tempus. Hor. 2. Epist. 2. 198.

Grave tempus. Hor. 3. Carm. 23. 8.

Grave tempus civitatis, pro Molesta tempestate. Cic. pro Sext. 5. Et quoniam in gravissimis temporibus civitatis, atque in ruinis eversæ, atque afflictæ Reip. P. Sextii tribunatus est a fortuna ipsa collocatus, &c.

Heroica tempora. Quintil. lib. 1. cap. 11.

Hybernum tempus. Ovid. 11. Met. 745.

Idoneum tempus. V. IDONEUS.

Illis temporibus. Cic. de Amicit. 5.

Illis temporibus. Cic. de Clar. Orat. 107. Erat cum literis Latinis, tum etiam Græcis (ut temporibus illis) satis eruditus.

Importunum tempus. V. IMPORTUNUS.

Inane tempus. V. INANIS.

Ineluctabile tempus. Virg. 2. Æn. 324.

Iners tempus somni. Stat. 2. Theb. 102.

Inexcusabile tempus. Ovid. 7. Met. 511.

Infinitum tempus. Cic. 2. de Lege Agr. 55. Sequitur omnes agros extra Italiam infinito ex tempore.

Infinitum tempus ætatis. V. INFINITUS.

Ingrata tempora. Hor. 1. Epist. 1. 23.

Iniquum tempus. Lucret. lib. 1. 42. h. e. Adversum & calamitosum.

Inoffensa a valetudine tempora vitæ. V. INOFFENSUS.

Justum tempus pugnæ. Virg. 10. Æn. 11.

Lævum tempus, Importunum. Hor. 2. Serm. 4. 4.

Liberum tempus. Cic. 5. Fam. 20. V. LIBER Adjectivum.

Longum tempus. Senec. Agamem. 12.

Mala tempora, Bona tempora. V. MALUS.

Maturum tempus. V. MATURUS.

Maturo tempore adepta est conjugium. Catull. 60. 57.

Matutinum tempus. Cic. 7. Fam. 1. V. MATUTA. & Ovid. 13. Met. 581.

Maximis temporibus, pro Occasionibus & necessariis præsidiis. Cic. 3. de Legib. 33. Est autem boni auguris, maximis Reipub. temporibus præsto esse debere. Budæus.

Medio tempore. Suet. in Calig. cap. 25. Liviam Horestillam C. Pisoni nubentem, cum ad officium & ipse venisset, ad se deduci imperavit, intraque paucos dies repudiatam biennio post relegavit, quod repetisse usum prioris mariti tempore medio videbatur.

Miserum & perditum tempus. Cic. 4. Fam. 14. Ego tam misero tempore nihil novi consilii cœpissem. Idem 5. Fam. 16. Hæc perturbatio temporum perditorum.

Miserum & luctuosum tempus, cui Tranquillum & optatum opponitur. Cic. 5. Fam. 14.

Modicum tempus. Quintil. lib. 1. cap. 2.

Mollissima tempora fandi. Virg. 4. Æn. 293.

Mutum a literis tempus. V. MUTUS.

Nocturnum tempus. Lucret. lib. 4. 446.

Nubila tempora. Ovid. 1. Trist. 9. 6.

Opportunum tempus. Cic. 2. Fam. 18.

Opportunum curationi tempus. Cels. lib. 5. cap. 26.

Optimum tempus. Cic. pro Cluent. 95. Optimis hercle temporibus, tum quum homines se non jactatione populari sed dignitate atque innocentia tuebantur.

Parvum tempus. Lucret. lib. 3. 552.

Præteritum tempus, instans, consequens. Auctor ad Heren. 2. 7.

Priora tempora & posteriora. Cic. 5. Fam. 17.

Prisci temporis anni. Ovid. 1. Fast. 197.

Prosperum tempus. Tacit. 12. Ann. 68.

Puerile tempus, Pueritia. Ovid. 6. Met. 719.

Quodam tempore. Ovid. 2. Met. 552.

Sacrum tempus. Hor. in Carm. sec. 4.

Sativum tempus. V. Sativum in SERO.

Secretum tempus. Quintil. lib. 1. cap. 2.

Secundum tempus, i. e. Præsens. Quintil. lib. 7. cap. 3.

Secunda tempora, Fœlicia. Hor. 4. Carm. 9. 36.

Segne tempus. Valer. 2. Argon. 376.

Solstitiale tempus. Ovid. 6. Fast. 790.

Spatiosum tempus. Ovid. 1. Amor. 8. 81.

Speciale tempus. Quintil. lib. 5. cap. 10.

Subabsurdum tempus. Cic. 16. Att. 3. Movet etiam navigationis labor, alienus non ab ætate solum nostra, verumetiam a dignitate, tempusque discessus subabsurdum.

Summum tempus. Cic. 5. Philipp.

Summo tempore Reipub. Cic. 2. Verr. 1. Id non humano consilio, sed prope divinitus datum atque oblatum vobis summo Reip. tempore videtur. i. e. Summa opportunitate & necessitate.

Suo tempore, Tempore quo promiserat, vel debito & statuto. Cic. 5. Verr. Scandilius rem se totam relicturum dicit, & suo tempore esse redditurum.

Suo tempore, aliter. Cic. de Clar. Orat. 4. de Hortensio, Perpetua quadam felicitate usus ille cessit e vita, suo magis quam suorum civium tempore. Paulo ante de eodem dixerat, Alienissimo Reipublicæ tempore extinctus. Suo tempore, Sibi apto, & perpetuæ felicitati conveniente, ut dies ultima, quæ semper est expectanda, primis responderit: quum aliter sæpe soleat evenire, ut de Priamo, Pompeio, & aliis legimus. Vel Suo, Fatali; ut libro eodem non procul a fine, Q. Hortensii vox extincta fato suo est, nostra publico. Fato suo, Sua die, quæ stat cuique ut ait Poëta: Publico, Fato quo respublica extincta est.

Supremo tempore adesse alicui. Catull. Argon. 62. 151.

Suspiciosum tempus. Cic. 1. Fam. 7. Qui mihi quum semper tuæ laudi favere visus est, etiam ipso suspiciosissimo tempore Caniniano.

Tranquillum tempus. Ovid. 4. de Pont. 10. 74.

Tranquillum ac pacatum tempus. Cic. pro Cluent. Tempus hoc tranquillum ac pacatum: illud omnibus invidiæ tempestatibus concitatum.

Triste ac luctuosum tempus, cui Secundum tempus opponitur. Cic. 4. Fam. 13. Tuorumque tristissimo meo tempore meritorum erga me memoriam conservabo. Idem 15. Fam. 8. Vel defensus tristibus temporibus, vel ornatus secundis.

Turbulentum tempus. Cic. 2. Fam. 17. Tempora autem Reipublicæ qualia futura sint, qui scit? mihi quidem turbulenta videntur fore.

Vacuum. Cic. 2. Q. frat. 14. Quod mihi tempus, Romæ præsertim ut iste me rogat manenti, vacuum ostenditur.

Vacuum tempus, curaque solutum. Lucret. lib. 2. 45. al. Pectus.

Verni temporis hora. Hor. de Arte Poet. 302.

Vespertinum tempus. Cic. 2. de Nat. Deor. 129. In quo cursu multa mirabiliter efficiens, tum antecedendo, tum retardando, tum vespertinis temporibus delitescendo, tum matutinis rursum se aperiendo, nihil immutat sempiternis seculorum ætatibus, quin eadem iisdem temporibus efficiat.

T E M

Uno tempore, pro Eodem tempore. Cic. ad Att. Multas uno tempore accepi epistolas tuas. Idem 2. de Lege Agr. 14. Aliquando tandem me designato lex in publicum proponitur: concurrunt jussu meo plures uno tempore librarii, descriptam legem ad me afferunt.

Abit tempus. V. ABEO.

Abit tempus iners. Ovid. 16. Epist. 112.

Abiit illud tempus, mutata ratio est. Cic. pro Muren. 7. i. e. Præteriit.

Abiit jam & transvectum est tempus, quo posses videri concepisse. Tacit. 2. Hist. 76.

Absumere tempus. V. ABSUMO.

Accidit tempus. V. ACCIDO.

Accipere tempus justum & debitum, dicitur actio. V. ACCIPIO.

Accommodare tempus. V. ACCOMMODO.

Accommodata tempora. V. Accommodatus in ACCOMMODO.

Adduci temporibus. V. ADDUCO.

Adhibere tempus. V. ADHIBEO.

Adactum tempus. V. Adactus in ADIGO.

Adesse tempus, vel ad tempus, vel in tempore. V. ADSUM.

Amittere tempus. V. AMITTO.

Antecapere tempus. V. ANTECAPIO.

Arripere tempus. Virg. 11. Æn. 459. i. e. Invenire opportunitatem, ut ait Servius. Cic. 5. Fam. 12. Ac statim causam illam totam & tempus arripere.

Assentiri tempori, quod & Servire tempori dicitur. Cic. 1. Fam. 9.

Assignatum tempus. V. Assignatus in ASSIGNO.

Aucupari tempus. V. AUCUPOR.

Cadat adventus tuus in alienissimum tempus. Cic. 15. Fam. 14.

Capere tempus. V. CAPIO.

Capere scite & commode tempus adeundi ad aliquem. Cic. 11. Fam. 16.

Capto tempore agere aliquid. Virg. 11. Æn. 783.

Captare tempus. V. Capto in CAPIO.

Cedere tempori. V. CEDO.

Cedere primum tempori, id est necessitati parere, semper sapientis est habitum. Cic. 4. Fam. 9.

Complere debita tempora. Virg. 9. Æn. 108.

Complevit maturus tempora venter. Ovid. 11. Met. 311.

Concessit tempus puerile juventæ. Locum dedit, cessit. Ovid. 6. Met. 719.

Conferre tempus ad, & in rem aliquam. V. CONFERO.

Consecutum tempus. V. Consecutus in CONSEQUOR.

Conservare & notare tempora. Cic. in Orat. 120.

Constituere tempus. V. CONSTITUO.

Consulere tempori. V. CONSULO.

Consumere omne tempus in literis. Cic. 15. Fam.

Conterere tempus. V. CONTERO.

Contrahere tempus. V. CONTRAHO.

Convenit locus & tempus. V. CONVENIO.

Decedentia tempora. Hor. 1. Epist. 6. 3.

Dependere tempora amori. Lucan. lib. 10. 80.

Dicere tempora alicujus. Tacit. 1. Hist.

Dicere vel facere aliquid temporis causa. Cic. pro Flacc. 36.

Differre tempora. Ovid. 9. Met. 765.

Vereor ne in breve tempus dilata sit abs te pernicies. Cic. ad Brut. 16.

Digerere tempora. Ovid. 1. Fast. 27.

Dimittere tempus. Cic. 3. Philipp.

Dirimere tempus. Cic. 1. de Divin. 85.

Distribuere tempus. Cic. Att.

Dividere tempus. Quintil. lib. 5. cap. 10.

Diviseras tempora cum morte, & superstite filio fruebaris omnibus tenebris. h. e. Per omnes noctes. Quintil. in Sepulchro incantato.

Dividere curarum remissionumque tempora. Tacit. in vita Agric. 9. Jam vero tempora curarum remissionumque divisa.

Dividere temporibus negotium aliquod. Ter. And. 3. 1. 18.

Dare tempus alicui rei. Quintil. Tryphoni 2.

Diligentia quanta sit, nisi tempus & spatium datum sit, intelligi non potest. Cic. pro Quint.

Dare tempora studiis. Ovid. 2. de Pont. 9. 50.

Edere tempus. Quintil. lib. 6. cap. 2.

Egere tempore, pro eo quod vulgus dicit, *Multum habere ad faciendum*. Cic. 3. Q. frat. 5. Quod me de versibus faciendis rogas, incredibile est mi frater quam egeam tempore.

Evolvere tempora & Fastos. Hor. 1. Serm. 3. 112.

Excludi tempore. Cic. 3. Verr. 148.

Exigere tempus. V. EXIGO.

Exigere secum tempus. Virg. 4. Æn. 476.

—— tempus secum ipsa modumque Exigit.

Eximere tempus. Cic. 4. Att.

Extitit tempus. Cic. 5. Fam. 8. Sed extitit tempus optatum magis, quam speratum, ut florentissimis tuis rebus mea perspici posset & memoria nostræ voluntatis & amicitiæ fides.

Fluunt tarda tempora. Hor. 1. Epist. 1. 23.

Fugit irreparabile tempus. Virg. 3. Georg. 284.

Habere tempus. Cic. 3. de Orat.

Impendere tempus alicui. Quintil. lib. 1. cap. 2.

Impendere tempus studiis. V. IMPENDO.

Impertire tempus alicui rei. V. IMPERTIO.

Implere tempus. V. IMPLEO.

Incidere in tempus. Cic. 2. Fam. 6. Quod in id Reip. tempus non incideris, sed veneris.

Incidunt sæpe tempora cum, &c. V. INCIDO.

Indigent difficilia factu longi temporis. Cic. 1. de Invent.

Insidiari temporibus. Patercul. lib. 2. Dum bellum infert patriæ Cinna, Cn. Pompeius Magni pater frustratus spe continuandi Consulatus, ita se dubium mediumque partibus præstitit, ut omnia ex proprio

proprio usu ageret, temporibusque insidiari videretur, & huc atque illuc, unde spes major adfuisset potentiæ, se exercitumque deflecteret.
Intermittere tempus. V. INTERMITTO.
Labuntur tempora assiduo motu. Ovid. 15. Met. 179.
Non largitur tempus. V. LARGIOR.
Legere & deligere tempora cibo. Cels. lib. 3. cap. 6.
Leniet odium tempus. Ovid. in Ibin, 134.
Observare tempus. V. OBSERVO.
Oblatum tempus. Lucan. lib. 7. 238.
Parere tempori. Cic. 12. Att. 50. & 11. Philipp. 27. Necesse est enim in tanta concursatione perturbationum, rerum temporibus potius parere, quam moribus.
Partiri tempora in plures. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Peractum tempus. Ovid. 2. de Arte Am. 665.
Perdere tempora. Quintil. lib. 2. cap. 1. Ovid. 11. Met. 286.
Perfectus orbis temporis. Virg. 6. Æn. 745.
Ponere tempus alicui. Virg. 1. Æn. 282.
Præsumere tempus in re aliqua. Quintil. lib 1. cap. 1.
Prætermittere tempus. Cic. 1. Fam.
Promissum tempus. Ovid. 2. Epist. 2.
Prorogare tempus. Cic. 2. Fam. 6. Ne patiare quicquam mihi ad hanc provincialem molestiam temporis prorogari.
Recuperare tempus. Cic. 8. Att.
Revocare tempus. Cic. 5. Fam.
Servire est necesso tempori, & non amittere tempus quum sit datum. Cic. 8. Att. 3.
Sum. ut, Tempus est. Ter. Eun. 1. 1. 11. Proin tu, dum est tempus, etiam atque etiam cogita.
Tempus est facere. Plaut. Asin. 5. 2. 62.
Tempus est ut eamus ad forum, pro Commodum est. Plaut. Mil. 1. 1. 72.
Tempus est ad eam rem. Ter. Eun. 4. 1. 7.
Nunc ita tempus est mihi, ut cupiam filiam: olim nihil minus. Ter. Heaut. 4. 1. 59.
Tempus est, pro Necesse est. Cic. 2. de Orat. 181. Nam si ego omnem vim oratoris in argumentis & in re ipsa per se comprobanda posuissem, tempus esset jam de ordine argumentorum & de collocatione aliquid dicere.
Non est tempus. Ter. Hec. 4. 4. 77. Reduc uxorem, aut quamobrem non opus sit cedo. PAM. non est nunc tempus.
Ubi tempus tibi erit, sat habet si tum recipitur. Ter. Eun. 3. 2. 32.
Erit vel fuit tempus. Cic. pro Milon. 70. Erit, erit illud profecto tempus, & illucescet aliquando ille dies, quum tu, &c. h. e. Futurum est aliquando, &c. Idem 1. de Orat. 1. At fuit tempus illud, quum mihi, &c.
Sumere tempus. Cic. 2. Q. frat. 9.
Suppeditabit tempus. Quintil. lib. 1. cap. 12.
Tolerare patienter tempora. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Traducere tempus. Cic. 4. Fam. 6. Ego autem quum multis de causis te exopto quamprimum videre, tum etiam ut ante commentemur inter nos qua ratione nobis traducendum sit hoc tempus.
Transmittere tempus. Cic. pro Lege Manil. 1. Omne meum tempus amicorum temporibus transmittendum putavi. i. e. Omne meum tempus amicorum periculis propulsandis transmisi.
Tribuere tempus. Cic. 2. Off. 4.
Venit longo post tempore. Virg. 1. Ecl. 30.
Venit tempus & occasio libere loquendi. Plaut. Trin. 4. 2. 157.
Vertuntur tempora annorum. Lucret. lib. 5. 1183.
Tempus, Pars capitis, quæ est ad latera. Habet enim caput duo tempora: unum a dextra, alterum a sinistra. Virg. 5. Æn. 416.

Temporibus geminis canebat sparsa senectus. Nam primo tempora canescunt, cavanturque magna diuturnitate temporis: unde quidam tempora in capite ob id dicta putant, quod ab iis indicia petamus senectutis. Columel. lib. 7. Decimo tamen anno tempora cavari incipiunt, supercilia nonnunquam canescere, & dentes prominere. Virg. 5. Æn. 856. Ibid. 71.

Ore favete omnes & cingite tempora ramis. Ubi Serv. Cingite ramis tempora, Ex more Romano; nam festis ludis omnis ætas coronata spectabat.
Ardua tempora. Stat. 6. Theb. 918.
Cava tempora. Virg. 10. Æn. 891.
Flaventia tempora. Ovid. 1. Amor. 1. 29.
Trunca tempora, Quibus detracta sunt cornua. Ovid. 9. Epist. 14.
Turgentia tempora. Stat. 5. Theb. 268.
Advelat tempora viridi lauro. Virg. 5. Æn. 246.
Cinge tempora floribus. Catul. 59. 6.
Cingere tempora myrto. Virg. 1. Georg. 28.
Evincti tempora puniceis tæniis. Virg. 5. Æn. 269.
Prædura tempora fregit nodoso robore. Ovid. 12. Met. 349.
Percutere tempus. Auctor ad Heren. lib. 4. 69.
Populata tempora raptis auribus. Virg. 6. Æn. 496.
Præcingens roseo tempora vinculo. Sen. Med. 2.
Protecta tempora fulva capillo. Ovid. 12. Met. 273.
Redimitus tempora lauro. Virg. 3. Æn. 81.
Religata tempora fœno. Ovid. 14. Met. 645.
Sparsus tempora canis. Ovid. 8. Met. 567.
Tegere tempora vitta. Virg. 4. Æn. 637.
Velare tempora myrto. Virg. 5. Æn. 72.
Vincti tempora verbena. Virg. 12. Æn. 120.
Umbrata tempora quercu. Virg. 6. Æn. 772.
Tempus singulariter pro Capite. Catul. 62. 158.

Usque dum tremulum movens
Cana tempus anilitas
Omnia omnibus annuit.

Dum trepidant, it hasta Tago per tempus utrunque. Virg. 9. Æn. 418.
Per geminum transcurrit tempus arundo. Sil. 12. 414.

TEMPORI, Adv. [ἐν καιρῷ, εὐκαίρως, κατὰ καιρὸν] Tempestive, ad tempus, pro tempore. Plaut. Amph. 4. 3. 50. Idem Men. 2. 3. 90. Sequimini: ut quod imperatum est, veniam adversum tempori. Cato cap. 2. Satisne tempori opera sient confecta.
Tempore pro Tempori. Plaut. Asin. 3. 3. 143. Ut tempore, oportuque attulistis. Cic. 4. Verr. 128. Satis putabat se ad comitia tempore venturum, si pridie venisset.
Advenire tempore, In tempore, per tempus. V. ADVENIO.

TEMPORIUS, [εὐκαιρότερον] Adverbium deductum a Tempori adverbio quod significat Celerius, quasi ante tempus. Columel. lib 8. cap. 4. Esca bis dividenda, ut mane non protinus a cubili laxius evagentur, & ante crepusculum propter cibi spem temporius ad officinam redeant.
Temporius & Serius, contraria. Columel. lib. 2. cap. 18. Ovid. 4. Met. 198.

TEMPORARIUS, a, um. Adj. [πρόσκαιρος] Quod non est perpetuum, sed ad tempus durans. Plin. in Paneg. Non ergo temporarium & subitum est, quod uterque collegæ Consulatu tanquam iterum suo gaudet. Plin. lib. 16. cap. 33. Quædam temporaria vis.
Temporarium etiam dicitur Quod ad tempus pertinet. ut,
Opus temporarium. Ulpian. in l. 1. §. 1. D. de effractor. Expilatores in opus publicum, vel perpetuum, vel temporarium dari solent.
Vincula temporaria. Ulp. in l. Aut damnum, in fine. D. de pœnis. Sive in perpetua vincula fuerit damnatus servus, sive in temporaria.

TEMPORALIS, e. Adj. [χρονικὸς] Ad tempus durans. Quintil. lib. 6. cap. 2. Adjiciunt quidam peritorum πάθος, temporale esse.
Temporale, Quod ad Tempus fit. ut,
Damnum temporale. Ulp. in l. 2. ad finem. D. de judiciis.
Exilium temporale. Hermogenianus in l. De injuria. D. De injur. & famosis libel.
Temporalis, pro Inconstanti. Curt. lib. 4. Ut sunt Græcorum temporalia ingenia. Alii legunt Temporaria.

TEMPESTAS, ātis. f. [χειμὼν] Tempus ipsum aliquando significat. Plaut. Mostel. 1. 1. 17. Cis hercle paucas tempestates Tranio augebis ruri numerum. Sallustius in Jugurth. 8. Ea tempestate in exercitu nostro fuere complures novi & ignobiles.
Tempestas, Tranquillum & serenum tempus. Virg. 9. Æn. 20.

—— unde hæc tam clara repente tempestas. Cic. 14. Fam. 4. Quas ego expectassem Brundusii, si esset licitum per nautas, qui tempestatem prætermittere noluerunt.

Bona tempestas. Cic. 2. Q. frat. 2. Tu si ita expedit, velim quamprimum bona & certa tempestate conscendas, ad meque venias.
Egregia tempestas. Cic. 9. Att. 15.
Idonea tempestas. V. IDONEUS.
Liquidissima tempestas cæli. Lucret. lib. 4. 170.
Mala tempestas. Cato de R. R.
Salubris tempestas. Claud. de Phœnice 99.
Secunda tempegas. Tacit. in vita Agric. 38.
Serena tempestas. Cic. 2. de Divin. 94.
Arridet tempestas. Lucret. lib. 2. 32.
Captare tempestates. V. Capio, in CAPIO.
Ridet tempestas. Lucret. lib. 5. 1394.
Tempestas, [χειμὼν, ζάλη, καταιγὶς] Procella, nubilum & procellosum tempus. Plaut. Mostel. 1. 2. 27. Tempestas venit, confringit tegulas, imbricesque. Plin. lib. 18. cap. 28. Ante omnia autem duo genera cælestis injuriæ meminisse debemus: Unum quod tempestates vocamus, in quibus grandines, procellæ, cæteraque similia intelliguntur: quæ quum acciderint, vis major appellatur.
Imbres, nimbi, procellæ, turbines, reliquæque tempestates. Cic. 3. de Nat. Deor. 51.
Procella, tempestas, naufragium, ruina, incendium. Cic. 2. Off. 19.
Illa tempestate & tempore. Catul. Argon. 62. 73.
Æolus, rex tempestatum. Virg. 10. Æn. 37.
Dii tempestatum potentes. Virg. 5. Æn. 528.
Adversa tempestas. V. ADVERSUS.
Animosa tempestas. Stat. 9. Theb. 459.
Atra tempestas. Virg. 2. Æn. 516.
Atrox tempestas. Claud. de Bell. Get. 112.
Fera tempestas. Ovid. 1. Fast. 495.
Fœda tempestas cum grandine ac tonitribus cælo dejecta. Liv. lib. 2. non ita procul a fine.
Immoderata tempestas. V. IMMODERATUS.
Marina sive terrestris tempestas. Ulp. in l. 2. D. Si quis caution. Tempestatem intelligere debemus, sive marina, sive terrestris sit.
Miseranda tempestas. V. Miserandus, in MISER.
Naufraga tempestas. Valer. 1. Argon. 584.
Notabilis tempestas. Tacit. 1. Hist. 38.
Perfrigida tempestas. Cic. 6. Verr. 86.
Poetica tempestas. Juven. 12. Sat. 23.

—— omnia fiunt
Talia, tam graviter, siquando poetica surgit
Tempestas.

i. e. Omnia nobis ita contigerunt, quemadmodum a poetis referri solet, siquando tempestatem describunt, summaque contentione omnia exaggerant.
Sævæ tempestates. Tacit. in Vita Agric. 22.
Sonoræ tempestates. Virg. 1. Æn. 57.
Turbida tempestas. Virg. 12. Æn. 284.
Turbulenta tempestas. Cic. 7. Verr. 26.
Violenta tempestas. Senec. Herc. furc. 11.
Actus pelagi tempestatibus. Virg. 3. Æn. 708.
Avertere tempestates. Plin. lib. 37. cap. 10.
Commoventur sæpe tempestates certo aliquo cæli signo. Cic. pro Muren. 36.
Commotus subito magnis tempestatibus fluvius Eurotas. Cic. 2. de Invent. 96.
Commutata tempestas. Cic. 2. de Invent. 154.
Conflata ventis tempestas, & imbres. Cælum autem pro nubibus accipe: & contraria in unum coegit, ac per hoc densas fecit intelligendum. Porphyr.

Continet me tempestas. V. CONTINEO.
Contraxit cælum, Aërem in nubes condensavit. Stat. 9. Theb. 523.
Contraxit tempestas horrida cælum. Hor. Epod. 13. 1.
Coorta tempestas. V. Coortus in COORIOR.
Coortæ tempestates cælo terraque. Lucret. lib. 6. 957.
Demissa tempestas ab Euro. Hor. 3. Carm. 17. 11.
Eo. ut, Sævior it trucibus tempestas acta procellis. Sil. lib. 3. 228.
Fulget tempestas tremulo impete. Lucret. lib. 6. 173.
Glomerant nubes tempestatem fœdam. Virg. 1. Georg. 323.
Horrescit nimbis turbida tempestas. Sil. lib. 1. 134.
Incubuit sylvis tempestas. Virg. 2. Georg. 310.
Lenire tempestates. V. Lenio, in LENIS.
Resedit tempestas. Stat. 9. Theb. 524.
Sedare tempestates. Plin. lib. 37. cap. 10.
Serenare tempestates. Virg. 1. Æn. 253.
Verberari tempestatibus. Columel. lib. de Arboribus, cap. 16. Sulcum in quatuor pedes longum, in tres altum, in dupondium & semissem latum quum feceris, patiere minime duobus mensibus eum tempestatibus verberari.
Ad alia sæpe transfertur. ut,
Pernicies, & tempestas, barathrumque macelli. Hor. 1. Epist. 15. 31.
Repentina tempestas popularis. Cic. pro Cluent. 96.
Procella, turbo & tempestas pacis. Cic. pro Domo 137.
Seditionum ac discordiarum tempestas. Cic. pro Sext. 46.
Cruenta tempestas. Claud. 3. Cons. Hon. 75.
Ferrea tempestas, Milites. Sil. lib. 15. 630.
Invidiæ tempestas. Cic. 1. in Catil. 22. Tametsi video, si mea voce ire in exilium animum induxeris, quanta tempestas invidiæ nobis si minus in præsens tempus recenti memoria scelerum tuorum, at in posteritatem impendeat.
Maximæ & turbulentissimæ molestiarum tempestates. Cic. 1. de Orat. 2. Nam qui locus quietis & tranquillitatis plenissimus fore videbatur, in eo maximæ molestiarum & turbulentissimæ tempestates extiterunt.
Hujus magnitudini animi, gravitati, sapientiæ tempestas est oblata formidolosissimi temporis. Cic. 7. Philip. 7.
Tempestates alicujus subire, i. e. Pericula. Cic. 15. Fam. 15. Mitto quod invidiam, quod pericula, quod omnes meas tempestates & subieris, & multo etiam magis, si per me licuisset, subire paratissimus fueris.
Defendere aliquem in tempestate. Cic. pro Domo 108.
Tempestas, pro Die in illo Ciceronis versu, 1. de Divin. 52.
　　Tertia te Phthiæ tempestas læta locabit. Id versus Homericus, Il. ι. v. 363. docet quem expressit,
　　Ἤματί κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἱκοίμην.
Tempestas apud Romanos inter Deos habita est. Sic Ovid. 6. Fast. 193.
　　Te quoque, Tempestas, meritam delubra fatemur,
　　　Cum pene est Corsis obruta classis aquis. Huic agnam vel nigram ovem immolare solenne fuit. Virg. 5. Æn. 772.
　　　　—— Tempestatibus agnam
　　Cædere deinde jubet. Idem 3. Æn. 772.
　　Nigram Hyemi pecudem, Zephyris felicibus albam.
TEMPESTUŌSUS, a, um. Adj. [χειμερώδης] Procellosum. Gellius, Mare sævum ac tempestuosum erat. Sidon. 4. Epist. 6. Tempestuosi hostium incursus.
TEMPESTUOSE, Adv. Apul.
TEMPESTIVUS, a, um. Adj. [καίριος, ἐπίκαιρος, εὔκαιρος, πρόσκαιρος, σύγκαιρος] Opportunum, & quod suo tempore fit. Cic. de Senect. 46. Ego vero propter sermonis delectationem tempestivis quoque conviviis delector. Ibid. 5. Maturitate tempestiva.
　Tempestivum convivium & Intempestivum, contraria. Tempestivum autem convivium esse putat Turnebus, quod non fit de die, (nam id turpe & nequam & intempestivum habebatur de die convivia agitare) neque in multam noctem producitur: sed quod tempori fit. Nam a Varrone apud Gellium convivium constare ex rebus quatuor dicitur, quod omnibus suis sit absolutum numeris, si belli homunculi collecti sunt, si lectus locus, si tempus lectum, si apparatus non neglectus. Ad tempestivum quoque convivium fortasse pertinuerit diebus potius certis, quam aliis convivas vocare, ut diebus potius festis quam profestis, & quibusdam profestis potius quam aliis, ut nefastis. De convivio tempestivo Cic. in Verr. 5. 62. Statuitur Lollius in illo tempestivo gladiatorum convivio. Apuleius, Nuptiæne illæ fuerunt, an aliud celebratum officium, an convivium tempestivum? De intempestivo Cic pro Muren. 13. Neque in convivio moderato atque honesto: intempestivi convivii, amœni loci, multarum deliciarum comes est extrema saltatio.
Fructus tempestivi; i. e. Cito maturi. Cic. 2. Off. 14.
Homo tempestivus. Plin. lib. 7. cap. 53.
Hora tempestiva narratibus. Ovid. 5. Met. 500.
Mare tempestivum ad navigandum. Cic. pro Lege Manil. 34.
Oleæ tempestivæ. Cato de R. R. cap. 58.
Sementes tempestiviores. Gell. 2. 29.
Vindemia tempestiva. Columel. lib. 11. cap. 2.
Virgo viro tempestiva. Hor. 1. Carm. 23. 12.
Capere fructus tempestivos. Cic. 2. Off. 14.
Concedere pueris ludum tempestivum. Hor. 2. Epist. 2. 142.
Evertere pinum tempestivam. Virg. 1. Georg. 256.
Multa mihi ipsi ad mortem tempestiva fuerunt, quæ utinam potuissem obire. Cic. 1. Tusc. 109.
Si tempestivum erit. Columel. lib. 1. cap. 8. sub finem, Sed illa meminerit, quum e civitate remeaverit, deos penates adorare: deinde, si tempestivum erit, confestim: si minus, postero die fines oculis perlustrare. *Si le temps le porte.*
TEMPESTIVE, Adv. [εὐκαίρως] Opportune. Plaut. Truc. 1. 1. 41. Qui nostræ ætati tempestive temperant. Cic. 2. de Nat. Deor. 156. Tempestive demetere.
Sepultus tempestive. Ovid. 4. Trist. 10. 81.
TEMPESTIVO, Adv. Plaut. Truc. 1. 1. 41. Nostræ ætati tempestivo temperant.

TEMPESTIVITAS, ātis. f. [εὐκαιρία] Opportunitas. Plin. lib. 10. cap. 34. Columbæ præparantes tempestivitatem cibo. Cic. de Senect. 33. Sua cuique parti ætatis tempestivitas est data.
　Tempestivitas stomachi totiusque corporis. Plin. lib. 29. cap. 6.
TEMPESTUS, a, um. Adj. Antiqui dicebant pro Tempestivus: unde Intempestus, pro Intempestivus: ut Nox intempesta, quod minime tempestiva sit rebus agendis. V. Festum.
TEMULENTER, TEMULENTIA, TEMULENTUS. V. TEMETUM.

T E N

TENASMUS, i. m. [τεινασμός] Plin. lib. 28. cap. 14. Tenasmus, id est crebra & inanis voluntas egerendi, tollitur poto lacte asinino. Idem lib. 20. cap. 6. Tenasmo in pulte medetur. De allio. Quidam scribunt, Tenesmus.
TENAX, TENACITAS. V. TENEO.
TENDICULA, V. TENDO.
TENDO, tetendi, tensum & tentum, [τείνω, τιταίνω, σκηνίζομαι] ĕre. Extendere. Virg. 3. Æn. 268.
　　Tendunt vela Noti.
Arcus tendere. Virg. 7. Æn. 164.
Oculos pariter, telumque tetendit. Virg. 5. Æn. 508.
Uterum mihi gravitas tendebat, i. e. Pondus infantis distendebat mihi uterum. Ovid. 9. Met. 287.
Tendere per translationem, Insidiari significat: quod in hoc laqueos extendere solemus. Ter. Phorm. 2. 2. 16. Quia non rete accipitri tenditur, nec milvio.
Casses mihi tenduntur. Tibul. lib. 1. 6. 5.
Dolos tendere alicui. Hor. Epod. 2. 34.
Insidias tendere. Sallust. in Catil. Interea Romæ multa simul moliri, Consuli insidias tendere, parare incendia, &c. Cic. 1. de Legib. 47. Animis omnes tenduntur insidiæ vel ab iis quos modo enumeravi, qui teneros & rudes quum acceperunt, inficiunt.
Opus tendere ultra legem, Metaphorice dixit Hor. 2. Serm. 1. 1.
　　Sunt quibus in satyra videar nimis acer & ultra
　　Legem tendere opus. Contrarium deinde ponit, Sine nervis scribere.
Plagas tendere. Cic. 3. Off. 68. Suntne igitur insidiæ, tendere plagas, etiam si excitaturus non sis, nec agitaturus?
Retia tendere cervis. Ovid. 1. de Arte Am. 45.
Vincula tendere capto. Virg. 4. Georg. 400.
Tendere, Conari. Virg. 2. Æn. 220.
　　Ille simul manibus tendit divellere nodos.
Tenditque disertus haberi; i. e. Contendit. Hor. 1. Epist. 19. 16.
Vasto certamine tendunt. Virg. 12. Æn. 553.
Tendere ad. Liv. 25. 27. Postquam tendere ad se Romanas naves vidit.
Ad limina cursu tendit. Virg. 2. Æn. 321.
Ad mortem tendere. Lucan. lib. 4. 272.
Ad reliqua tendere, Prosequi. Cic. 2. de Divin. 4. Ad reliqua acri tendebamus animo, sic parati, ut nisi quæ causa gravior obstitisset, nullum philosophiæ locum esse pateremur, qui non Latinis literis illustratus pateret.
Ad cælum lumina tendens. Virg. 2. Æn. 405.
Manus supplices ad cælum tendere. Sallust. Virg. 3. Æn. 176.
Ad cælum palmas tendit. Virg. 10. Æn. 845. Et 1. 97.
Ad altiora tendere. Liv. 4. 13.
Ad majora tendere incipiet. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Ad eloquium tendere, Studere eloquentiæ. Ovid. 4. Trist. 10. 17.
Ad summam tendere. Quintil. in prooœm. lib. 1.
Ad consulatum tendere. Liv. 2. 32.
Adversus tendere. Liv. 42. Quum adversus tendendo nihil moveret socios.
Adversus auctoritatem tendere Senatus, nefas est. Liv. 5.
Contra tendere. Tacit. 3. Ann. 10.
Tendere in. Virg. 1. Æn. 209.
　　　　—— per tot discrimina rerum
　　Tendimus in Latium.
In campum tendit. Virg. 5. Æn. 286.
In verticem tendere. Quintil. lib. 1. cap. 11.
Tendit in stomachum, vel in ventrem: h. e. Protenditur aut vergit, sive extenditur. Plin. lib. 11. cap. 37.
Animum autem ut in ejus medio collocavit, ita per totum tetendit. Cic. de Univers.
In quencunque casum. Liv. 4.
In diversum tendunt sententiæ. Liv. 36.
Pertinaciter tendere. Liv. 37. 53. Quod ad me attinet in aliis rebus cessisse intra finem juris mei cuilibet videri malim, quam nimis pertinaciter in obtinendo eo tetendisse.
Certamine vasto tendunt. Virg. 12. Æn. 553. Dixerat præcedenti versu, Summa nituntur opum vi.
Odiis tendere. Virg. 12. Æn. 938.
　　Ulterius ne tende odiis.
Ope summa tendere ut: h. e. Conari, & dare operam. Liv. 38.
Tendere, Pergere. Inde dictum quod nos ambulando iter videamur extendere. Cic. 16. Att. 5. Itaque dubito an Venusiam tendam & ibi expectem. Liv. 24. Salapiam tendit.
Ultra tendere. Liv. 40.
Sursum tendit palmes: h. e. Erigitur, ascendit, spectat. Columel. lib. 5. cap. 6.
Cursum aliquo tendere. Liv. 23.
Gressum tendit ad mœnia. Virg. 1. Æn. 414.
Iter tendebat ad naves, Ibat ad naves. Virg. 1. Æn. 660.
Iter tendere pennis. Virg. 6. Æn. 240.
Tendere, Offerre, quod protendendo manus fieri solet. Virg. 2. Æn. 674.
　　　　—— parvumque patri tendebat Iūlum.
Porrigere & tendere civibus consilium. Cic. 1. de Orat. 184. Hæc igitur & horum similia jura suæ civitatis ignorantem, &c. & prope cunctis

cunctis civibus lucem ingenii & consilii sui porrigentem atque tendentem.
Brachia tendere. Ovid. 4. Epist. 153.
Manus supplices alicui tendere, & ad aliquem. Cic. pro Font. 38. Tendere ad vos virgo Vestalis manus supplices easdem, quas pro vobis diis immortalibus tendere consuevit. Idem 4. in Catil. 18.
Metum aut spem alicui tendere. Cic. pro Font. Vetus exemplar legit Ostendere.
Res eo tendit, h. e. Res eo spectat. Plaut. Pseud. 1. 2. 81. Tenes hæc quorsum tendant. Cic. ad Brut. 17. Atqui eo tendit, id agit, ad eum exitum properat vir optimus, ut sit illi Octavius propitius.
In diversum disciplinæ tendunt. Quintil. lib. 1. cap. 12.
Tendere, Tentoria ponere, & habitare. Valer. Max. lib. 2. Nequis eorum intra castra tenderet. Virg. 2. Æn. 29.
Hic Dolopum manus, hic sævus tendebat Achilles. Liv. 37. Ut qui sub vallo tenderent mercatores, recipiendi sui non haberent facultatem. Cæs. 3. Bell. Civil. 82.
Tendere in campis. Curt. 10. 7. 20.

TENSUS, sive TENTUS, a, um. Partic. [τεταμένος] Hor. 2. Serm. 5. 40. —— seu pingui tentus omaso
Furius, &c. i. e. Distentus.
Arcus tensus. Stat. 3. Sylv. 1. 51. & Phædr. 3. 14. 10.
Nervus tentus. Ovid. 6. Met. 242. al. Cornu.
Poplite tenso saxa tenet. Stat. 9. Theb. 473.
Ubera tenta, Distenta & lacte plena. Hor. Epod. 16. 50.

TENTUM, i. n. pro Tentorium. Flor. 2. 12. 11. Emendante Salmasio.
Item pro Membro virili. Catull. 81. 6. Grandia tenta viri.

TENTORIUM, i. n. [κλισία, αὐλις, σκῆνος] Tabernaculum militum, quod tendunt ut se defendant ab injuria cæli. Lucan. lib. 1. 396.
Deseruere cavo tentoria fixa Lemanno.
Candida tentoria. Ovid. 8. Met. 45.
Ponere tentoria. Ovid. 3. Fast. 527.

TENTORIŎLUM, i. n. dimin. [κλισιάδιον] Hirt. Bell. Afric. 47. Reliqui ex vestimentis tentoriolis factis, ex arundinibus coriis intextis permanebant.

TENTORIUS, a, um. Adj. Trebell. Claud. cap. 14. Pelles tentoriæ, i. e. Quibus tentoria faciunt.

TENDICŬLA, æ. f. [παγίδιον] Laqueus quem avibus & feris proponimus ad eas decipiendas. Sunt etiam Tendiculæ, Quibus aliquid distenditur, ut apud textores panni, vel telæ. Senec. 1. Nat. Quæst. cap. 3. Idem licebit videre, siquando volueris observare fullonem quum os aqua implevit, & vestimenta tendiculis diducta leviter impluit.
Hinc tralate pro Fraude ponitur. Cic. pro Cæcin. 65. Tum aucupia verborum & literarum tendiculas in invidiam vocant.

TENSIO, ōnis. f. Scribonius Largus, 101. Nervorum tensionibus mirifice convenit.
Brachia, quæ in eas tensiones includuntur. Vitruv. 1. 1.

TENSŪRA, æ. f. Idem. Veget. 1. 25.

TENTIGO, ĭnis. f. Membri pudendi erectio & tensio. Juven. 6. Sat. 128. —— ardens rigidæ tentigine vulvæ. De Messalina.

TENDOR, ōris. m. Extensio. Apul. Met. 4. Faucium tendor.

TENDO, ŏnis & ĭnis. m. [τένων] Tendones a recentioribus medicis appellantur Quædam motus instrumenta, in capite musculorum ex nervis & ligamentis conflata, eosque ossibus annectentia. Græcorum nonnulli, quod ex nervis oriantur, ἀπονευρώσεις appellant. V. Galenum in tractat. de Motibus musculorum.

TENĔBRÆ, ārum. f. tantum pluraliter, [σκότος, σκοτία, ἀχλύς, κνέφας] Privatio luminis. Dictæ quod teneant id est impediant oculos, & visum prohibeant. Cic. 2. de Nat. Deor. 96. Nos autem tenebras cogitemus tantas, quantæ quondam Ætneorum ignium finitimas regiones obscuravisse dicuntur.
Cæca tenebris via. Senec. Herc. fur. 9.
Cæcæ. Lucret. lib. 2. 55.
Crassæ. V. CRASSUS.
Fallaces. Valer. 3. Argon. 186.
Marcentes. Lucan. lib. 6. 646.
Nigrantes. Stat. 12. Theb. 254.
Pruinosæ tenebræ. Ovid. 5. Met. 443.
Primis tenebris movit, pro Cœpta nocte. Liv. 31. 23.
Turpes tenebræ. Senec. Herc. fur. 10.
Abstulit nox lucem tenebris. Lucan. lib. 8. 58.
Discutiunt solis radii tenebras. Lucret. lib. 2. 147.
Explorare inertes tenebras manu sollicita. Virg. in Moret. pr.
Membra levat vili sensim demissa grabato
Sollicitaque manu tenebras explorat inertes,
Vestigatque focum. Inertes, ad nullam artem utiles. Sollicita, sollicite palpanti.
Fugatis tenebris dies pulcher. Hor. 4. Carm. 4. 40.
Incedebant tenebræ. Tacit. 15. Ann. 37.
Inducere tenebras terris. Ovid. 2. Met. 395.
Inhorruit unda tenebris. Virg. 3. Æn. 195.
Insurgunt tenebræ campis. Virg. 9. Æn. 384.
Laxabant astra tenebras. Stat. 12. Theb. 254.
Natant tenebræ ante oculos. Ovid. 12. Met. 136.
Omnia nigrescunt tenebris. Virg. 11. Æn. 824.
Obortæ tenebræ oculis. Ovid. 2. Met. 182.
Remotæ tenebræ. Lucan lib. 8. 45.
Resolvit tenebras Lucifer. Virg. 8. Æn. 591.
Tenebræ, per translationem, pro Cujuscunque rei obscuritate: ut, Cudere alicui tenebras, apud Plaut. Epid. 3. 4. 40.
Offundere tenebras alicui rei. Cic. 4. Acad. 61.
Obducere tenebras. Quintil. lib. 10. cap. 1. Menander omnibus ejusdem operis auctoribus abstulit nomen, & fulgore quodam suæ claritatis tenebras obduxit. Sic apud Cic. 4. Acad. 16. Obducere tenebras rebus clarissimis.

Tenebræ mihi sunt. Cic. 7. Att. 11. Quæso quid hoc est? aut quid agitur? mihi enim tenebræ sunt.
E tenebris in lucem vocare. Cic. pro Deiot. 30.
In tenebris ruere. Cic. pro Rosc. Amer. 91. Qui tanquam si offusa Reipub. sempiterna nox esset, ita ruebant in tenebris, omniaque miscebantur.
In tenebris jacere. Cic. pro Arch. 14. Quæ jacent in tenebris omnia, nisi literarum lumen accederet. V. JACEO.
In tenebris se celare. Virg. 9. Æn. 425.
In tenebris vitam trahere. Virg. 2. Æn. 92. i. e. In obscuritate.
Tenebræ Reipub. Cic. 12. Fam. 13. Nunc ergo vivemus liberi: nunc te omnium maxime civis, & mi charissime, id quod maxime Reip. tenebris comperisti.
Tenebræ & cæcæ nubes Reipub. Cic. pro Domo 24. Quid tandem? siquæ tum in illis Reip. tenebris, cæcisque nubibus & procellis, quum Senatum a gubernaculis dejecisses, populum e navi exturbasses ipse archipirata cum grege prædonum impurissimo plenissimis velis navigares.
Caligo & tenebræ anni. Cic. Post redit. in Senat. 5. Ex superioris anni caligine & tenebris lucem in Repub. Calend. Januarii despicere cœpistis.

TENEBELLÆ, ārum. f. pl. dimin. Claud. Mamert. de Animi statu, 2. 9.

TENEBRŌSUS, a, um. Adj. [σκοταῖος, σκοτεινὸς, ζοφώδης] Plenum tenebris. Varro 3. de R. R. cap. 9. Eas includunt in locum tepidum & angustum & tenebrosum. De gallinis.
Aër tenebrosus. Virg. 5. Æn. 839.
Palus tenebrosa. Virg. 6. Æn. 107.
Sedes tenebrosa. Ovid. 5. Met. 359.
Tempus ineuntis ætatis tuæ tenebrosissimum. Cic. in Vatin. 11. Alii legunt Tenebricosissimum.

TENEBRICUS, a, um. Adj. [ζοφερὸς] Offusum tenebris. Cic. 2. Tusc. 22.
Hæc a Tartarea tenebricâ abstractum plaga,
Tricipitem eduxit hydra generatum canem. Ex poeta.
Tenebrica vestis. Tertull. de Pallio cap. 4.

TENEBRICŌSUS, a, um. aliud Adj. [ἀχλυώδης] Quod tenebras inducit & facit.
Obscurus & tenebricosus. Cic. 4. Acad. 73.
Iter tenebricosum. Catull. de passere Lesbiæ 3. 11.
Tu ex tenebricosa popina Consul extractus. Cic. in Pison. 18.
Libidines tenebricosæ. Cic. de Provinc. Cons. 8.

TENEBRICOSITAS, ātis. f. Cæl. Aurel. Tard. 1. 4. Tenebricositate vexari.

TENEBRICO, āre. Tertull. adv. Jud. 13. Sol media die tenebricavit.

TENĔBRO, āre. Tenebras inducere. Mart. Capell. 6. Cunctas tenebrare terras. Lactant. 4. 19. 3. Tenebrabitur dies lucis. Ammian. 19. 17. Tenebrante vespera. Apul. Met. 8. Vespera semitam tenebrante.

TENEBRATIO, ōnis. f. Cæl. Aurel. Tard. 1. 2.

TENEBRIO, ōnis. m. [ἀπατεών] Tenebriones mendaces & dolosi, Qui mendaciis & astutiis suis nebulam quandam & tenebras objiciunt. Alii Tenebriones interpretantur Lucifugos, quasi in tenebris delitescentes. Varro, Si & accusator & reus erunt tenebriones, uterque utrunque vituperato. Ex Nonio 1. 67.

TENEBRESCO, ĕre. Augustin.

TENĔDOS, [Τένεδος] Insula in mari Ægæo, inter Mitylenem & Hellespontum contra Trojam prope Sigæum, ab ostiis viginti millibus passuum distat. Abest a Lesbo CVI millia passuum. Nunc vulgo dicitur *Tenedo*. Hæc prius Leucophrys appellabatur, quam alii Calydnam dixerunt. In hanc ex Troade navigavit cum novis colonis Tenes Cycni filius, conditaque ex se urbe Tenedon vocavit, a qua & insula denominata est. V. Cic. 3. Verr. 49. Idem 3. de Nat. Deor. 39. Jam vero in Græcia multos habent ex hominibus deos, Alabandum Alabandi, Tenedi Tenem, &c. Virg. 2. Æn. 22.
Est in conspectu Tenedos notissima fama
Insula.

TENEDIUS, a, um. Adj. [Τενέδιος] Cic. 2. Q. frat. 9. Tenediorum igitur libertas, securi Tenedia præcisa est, &c.

TENEO, tenui, tentum, [ἔχω, κρατέω, κατέχω, αἱρέω, ἐνέχω] ēre. Apprehendere, detinere. Virg. 4. Æn. 380.
—— neque te teneo, neque dicta refello.
Arma tenenda digitis. Ovid. 2. Fast. 102.
Arctius tenere aliquem. Ovid. 16. Epist. 225.
Dextra tenens baculum. Ovid. 1. Fast. 99.
In manu poculum tenere. Cic. 1. Tusc. 7.
In sinu tenere aliquem. Ovid. 13. Epist. 157.
Junctione aliqua teneri. Cic. 1. Tusc. 71.
Tenere, Habitare, possidere. Virg. 4. Georg. 321.
—— quæ gurgitis hujus
Ima tenes. Plin. Epist. 67. Tenet se trans Tyberim in hortis.
Teneri, pro Possideri. Cic. 2. Off. Propterea quod tam longo spatio multa hereditatibus, multa emptionibus, multa dotibus tenebantur.
Tenere in medio, est Non suum, neque proprium possidere, sed commune. Lucan. 1. 88.
Quid miscere juvat vires, orbemque tenere
In medio? Orbis enim Romanus inito triumviratu neque Cæsaris erat, neque Pompeii, neque Crassi: sed consortium eorum trium commune. Sic Virg. 1. Georg. 128.
—— in medium quærebant, ipsaque tellus
Omnia liberius nullo poscente ferebat. Ex Turnebo.
Tenere, pro Habere, vel retinere. Cic. 14. Fam. 15. Tulliam adhuc mecum teneo.
Aciem tenere. V. ACIES.
Agnatione & gente deorum, sive cognatione teneri. Cic. 1. de Legib. 23. Idem 1. de Divin.

Aliena tenere. Cic. 2. Off.
Aliquem tenere per ambages. Virg. 2. Georg. 46.
Amor tenet me. Ter. Hec. 3. 3. 44.
Amore alicujus magno teneri. Virg. 1. Æn. 675.
Angustiis teneri. Cic. 3. Tusc. 16.
Animos suspensos tenere. Liv. 5.
Animos metu tenere, & acerbitate pœnarum. Liv. 34.
Animos tenere dulci novitate. Ovid. 4. Met. 284.
Animo tenere. Cic. in Orat. 100. Redeoque ad illam Platonis de qua dixeram, rei formam & speciem, quam etsi non cernimus, tamen animo tenere possumus.
Animo tenere comprehensa. Cic. 4. Acad. 22.
In armis tenere milites. Liv. 5.
Attentos tenere, vel attentos animos. Cic. 7. Verr. 158. Sic 1. Off. 132.
Causam tenere. Suet. in Domit. cap. 9. Liv. 39. Cui, ut cognosceret, statueretque, Senatus permiserat, magno certamine cum Prætore habito, tenuerunt causam. i. e. Obtinuerunt.
Causam tenere apud Judices. Cic. pro Cecin. 67. i. e. Vincere.
Civitatem oppressam servitute tenere. Cic. pro Domo 129.
Clavum rectum tenere. Quintil. lib. 2. cap. 17.
Complexu suo aliquid tenere, Amplecti. Cic. in Pison. 10.
Concionibus tenere populum. Cic. 1. Off. 121.
Consensum aliquorum complecti & tenere. Plin. in Paneg. ad finem.
Consilium alicujus tenere. Plaut. Mil. 2. 2. 102.
Consuetudinem suam tenere, Observare. Cic. 2. de Divin. 151. Idem 1. Philipp. 27. Si consuetudinem meam, quam semper in Repub. habui, tenuero. i. e. Si libere quæ sentiam de Repub. dixero.
Consuetudo tenuit, quæ quotidie magis invalescit, ut præceptoribus eloquentiæ discipuli serius quam ratio postulat, traderentur. Quintil. lib. 2. cap. 1. Tenuit, dixit, pro Obtinuit.
Conturbatum tenuit me hæc res. Cic. 15. Att. 10.
Crimen alicujus tenere argumento aliquo. Cic. pro Cluent.
Cunctatio me tenet. Liv. 5. Eos plebis ædificiis obseratis, patentibus atriis principum, major prope cunctatio tenebat aperta quam clausa invadendi.
Cupiditas dimicandi cum Annibale tenet illum. Liv. 27. 28. Sic Cic. 7. Att. 2. De triumpho autem, nulla me cupiditas unquam tenuit ante Bibuli impudentissimas literas, quas, &c.
Cursum tenere. Cic. 3. de Nat. Deor. 83. Isque quum secundissimo vento cursum teneret ridens, Viderisne, inquit, &c. Virg. 3. Æn. 686.
Ni teneant cursus. i. e. Impleant. Serv.
Cursum tenere aliquo. Virg. 4. Æn. 46.
Cursum alicujus tenere, Navigationem impedire. Ovid. 2. Epist. 14.
Cursum aliquem tenere per translationem. Cic. in Orat. 4. Quod siquem aut natura sua, aut illa præstantis ingenii vis forte deficiet, aut minus instructus erit magnarum artium disciplinis, teneat tamen eum cursum quem poterit.
Decorum tenere. Cic. 1. Off. 128.
Decus tenere. Cic. 1. Off. 142.
Delectum rerum tenere. Cic. 1. de Finib. 33.
Desiderio magno alicujus teneri. Plin. Epist. 66. h. e. Vos maxime desiderare. Cic. de Senect. 33.
Dignitatem tenere, quod & Retinere dicitur & observare. Cic. 4. Fam. 9. Idem 12. Fam. 25.
Disciplinam tenere. Cic. 2. de Legib.
Dolorem tenere. Cic. 12. Att. 37. O hominem cavendum: quanquam mihi quidem, sed tenendus dolor est.
Dominatu alterius teneri. Cic. 2. Off. 3.
Errore aliquo teneri. Ovid. 6. Fast. 255.
Expectatio tenet me. Cic. 3. Att. 9.
Expectatio suspensa tenetur. Cic. pro Cluent. 8.
Fama tenet. Liv. 8. Bell. Maced. Famaque ita tenet: Cælenis Marsyam cum Apolline tibiarum cantu certasse.
Famam & opinionem hominum tenere. Cæs. 3. Bell. Civil. 56. i. e. Retinere.
Famam tenere sine labe. Ovid. 17. Epist. 69.
Fidem tenere. Cic. 12. Philipp. 27.
Fides eum non tenet, sed merces. Liv. 30.
Finem aliquem tenere. Cic. 4. de Finib. 25.
Finem Britanniæ non fama, nec rumore, sed castris & armis tenemus. Tacit. in vita Agric.
Firmum aliquid tenere. Cic. in Orat. 237.
Flagitiis teneri. Tacit. 3. Ann. 50.
Fletus tenere. Ovid. 3. de Arte Am. 432.
Fœderibus alienis teneri. Liv. 24.
Fugam alicujus tenere. Impedire. Lucan. lib. 3. 701.
Hi ratium tenuere fugam.
Fugam tenere per medios hostes. Virg. 3. Æn. 283.
Gentes tenuit in pace fideli. Ovid. 4. de Pont. 9. 77.
Gratiam alicujus tenere, pro Esse in gratia. Cic. 2. Q. frat. 15.
Gravitatem tenere. Cic. 9. Att. 22.
Gubernacula Reip. tenere. Cic. 2. de Divin. 2.
Hereditatem tenere. Cic. 2. de Finib.
Imperium in suos tenere. Cic. de Senect. 37.
Imperii summam tenere. Cæs. 2. Bell. Gall. 23.
Imperio Romano teneri, Subjici. Cic. 1. Q. frat. 1.
Incendio teneri. Quintil. lib. 2. cap. 13.
Insaniam tenere, Insanum esse. Plaut. Capt. 3. 4. 89.
Institutum tenere. Cic. 4. Tusc. Sed defendat quod quisquam sentit, sunt enim judicia libera, nos institutum tenebimus.
Institutum suum tenere in omnibus rebus. Cic. 6. Verr. 47.
Iram vel iracundiam tenere. Cic. in Parad. 5. Refrænet primum libidines, spernat voluptates, iracundiam teneat, coerceat avaritiam. Liv. 8.
Neque ira, neque gratia teneri. Cic. 1. de Nat. Deor. 45.
Irretitum tenere. Cic. 1. de Orat. 42.

Iter tenere. Virg. 9. Æn. 377.
Jucunditatem perpetuam vitæ tenere. Cic. 1. de Finib. 63.
Judicia tenere. Cic. 2. Verr. 20.
Jurejurando teneri. Cic. 3. Off. 100.
Jus tenere, dicitur qui callet leges & jura. Plaut. Amph. 1. 1. 32. Justa autem ab injustis petere, insipientia est: quippe illi iniqui jus ignorant, neque tenent. Idem Epid. 2. 2. 107.
Jus suum tenere. Cic. pro Cecin. 35. Hanc puto me habere actionem, ut per interdictum meum jus teneam, atque injuriam tuam persequar.
Lachrymas tenere, Continere, cohibere. Cic. 6. Verr. 39.
Legem aliquam tenere, Legi subjici. Ter. Adel. 1. 2. 6. Neque metuit quenquam, neque legem putat tenere se ullam.
Lege aut interdicto teneri quis dicitur, quum per legem, vel ex legis statuto obligatus & obstrictus est ad aliquid agendum. Cic. pro Cecin. 40. Hoc interdicto Ebutius non tenetur. Idem 3. Att. 19. Lege enim collegii sui non tenebantur.
Leges nos tenent. Julian. in l. de quibus. D. de legib. Nam quum ipsæ leges nulla alia ex causa nos teneant, quam quod judicio populi receptæ sint: merito & ea quæ sine ullo scripto populus probavit, tenebunt omnes.
Legibus teneri, & solvi. Cic. 11. Philipp.
Libertatem tenere. Cic. 3. Q. frat. Nec si ullam partem libertatis tenebo, proficiet.
Linguam tenere. Ovid. 2. Fast. 602.
Locum tenere. Cic. 4. de Fin. 37. Quia virtus, ut omnes fatemur altissimum locum in homine, & maxime excellentem tenet.
Locum honestum servitutis tenere. Cic. in Parad.
Locum aliquem cum aliquo tenere. Cic. de Clar. Orat. 81.
Locum tenere, pro Non moveri loco. Cic. pro Cluent. 128. Nam miles qui locum non tenuit, qui hostium impetum, vimque pertimuit, potest idem, &c.
Locum aliquem tenere, pro Inhabitare. Liv. 1.
Ludis, pompa, spectaculis teneri. Cic. 5. de Finib. 48.
Lumina immota tenebat. Virg. 4. Æn. 331.
Mandatum tenere memori mente. Lucret. lib. 1. 582.
In manibus tenere. Cic. 12. Philipp. Idem 2. Att. 2.
Mare tenere, pro Occupare. Cic. 10. Att. Virg. 5. Æn. 159.
Jamque propinquabant scopulo, metamque tenebant. Cic. 16. Fam. 2. Septimum jam diem Corcyræ tenebamur.
Me tenet cunctatio. Liv. 5.
Mediocritatem tenere. Cic. 1. Off. 83.
Medium tenere. Cic. 3. de Orat. 175. Itaque tum graves sumus, tum subtiles, tum medium quiddam tenemus. V. MEDIUS.
Memoria tenere rem aliquam, Reminisci. Cic. de Senect. 12.
Memoriam alicujus rei tenere: h. e. Aliquam rem in memoria habere. Cic. de Senect. 37.
Memoria mei tenet vos. Cic. ad Quir. post redit. 1.
Memoria ac animis tenere. Cic. pro Corn. Balb.
Metu teneri, h. e. Præpediri. Liv. 25.
Modum tenere vel custodire: cui Excedere modum opponitur. Plin. Epist. 55. Idem 5. Epist. 102.
Mora nulla tenuit vocatos. Ovid. 1. Met. 167.
Morbus tenet eum. Plaut. Men. 5. 4. 3. Num eum veternus aut aqua intercus tenet? Sallust. in Jugurth. Forte apud illum quem inhonesta & perniciosa libido tenet potentiæ.
Morbo perpetuo teneri. Paulus in l. Neque fœmina. D. de procuratoribus.
Mordicus tenere. V. MORDEO.
Morem tenere, Observare. Cic. 5. Tusc. 11.
Nomen æternum tenere. Virg. 6. Æn. 235.
Nomen legum tenere. Cic. 2. de Legib.
Obsidione teneri. Virg. 10. Æn. 109.
Obstrictum teneri fœdere. Cic. in Pison. 29.
Occasionem tenere. Cic. 1. de Legib. 4.
Occupatum & impeditum tenere. Cic. pro Cæl. 44.
Oculos tenebat sub astra. Virg. 5. Æn. 853.
Oculos artificum pictura tenet: i. e. In contemplationem sui adducit. Plin. Epist. 50. Cic. 4. Acad. 20. V. OCULUS.
In oculis, auribus, complexu, aliquem tenere, &c. Cic. 3. Philipp. 18.
Odium vestri ordinis tenet eos. Cic. 3. Verr. 23.
In officio tenere aliquos. Cæs. 5. Bell. Gall. 52.
Omnia tenere, pro Habere in potestate. Cic. 2. Q. frat. 11.
Ad opes tuendas ac tenendas nihil aptius est, quam diligi. Cic. 2. Off. 23.
Oppidum tenere, Occupare. Cæs. 1. Bell. Civil. 18.
Oppressos tenere, Detinere. Cic. 2. Att. 16.
Ordine rem tenere. V. ORDO.
Ora tenere, Tacere. Cic. 1. de Divin. Ex Ennio. Vetus codex legit Ore timebant. Virg. 2. Æn. 1.
Conticuere omnes, intentique ora tenebant. Servius, Aut ora intuebantur aut immobiles vultus habebant. uti,
—— tenuitque inhians tria Cerberus ora. i. e. Immobilia habuit: aut Tenebant, Habebant.
Ora tenet obtutu defixa. Virg. 7. Æn. 250.
Palmam tenere, victorum signum fuit antiquis. Plin. lib. 35. cap. 10.
Partem tenere in re aliqua. Cic. 1. Q. frat. 1.
Partes tenere. Cic. 3. Att. 2. Et simul intelligebam, ex eo loco si te haberem, posse me Brundusium referre, sine te autem non esse nobis illas partes tenendas propter Antonium.
Percepta & comprehensa tenere. Cic. 4. Acad. 22.
Personam tenere, per translationem a Comœdis pro Status alicujus esse. Cic. 3. de Orat. 51. Neque adhuc quam personam teneant, aut quid profiteantur, intelligere potuerunt.
Planta tenet, pro Radicatur. Columel. lib. 5. cap. 6. Nam si radicibus ulmi junxeris, male vitis comprehendet: & quum tenuerit, incremento arboris opprimetur. Hic Comprehendit & Tenet videntur idem significare.
Pœna aliqua teneri, pro Obnoxium esse. Cic. 2. Q. frat. 3.

Portum

Portum tenere, Appellere, vel portum occupare. Liv. 37. Vento adverso ante lucem Pygela portum tenuit. Virg. 9. Æn. 98.
Imo ubi defunctæ finem portusque tenebunt Ausonios.
In sua potestate tenere, pro In potestate habere & moderari. Cic. 1 Q. frat. 1.
Principatum tenere. Cic. 1. Tusc. 19. Aliis pars quædam cerebri visa est animi principatum tenere.
Principatum sententiæ tenere. Cic. de Senect.
Promissum tenere, i. e. Præstare. Cic. 3. Off. 95.
Propositum tenere, pro Obtinere quod quæras: quod vulgo dicitur *Habere suum intentum*. Cæs. 3. Bell. Civil. 42. Pompeius interclusus Dyrrachio, ubi propositum tenere non potuit, secundo usus consilio, &c.
Provinciam. Cic. 1. Off. 36. Pompilius imperator tenebat provinciam in cujus exercitu Catonis filius Tyro militabat.
Quæstio tenet eum, qui in jus vocatus est. Papinian. in l. Judicatæ. D. de except. rei judic.
Rationem juris æquabilem tenere. Cic. 1. Q. frat. 1. 25. Suos coercere, & juris æquabilem tenere rationem, facilem se in rebus, &c.
Rationem numerorum in orationa tenere. Cic. 3. de Orat. 199.
Regna tenere. Ovid. 5. Met. 276.
Religione teneri, Obstringi, detineri. Cic. 6. Verr. Illi vero dicere, id sibi nefas esse, seque eum summa religione, tum summo metu legum & judiciorum teneri.
Rem oculis, non conjectura tenere. Cic. pro Cluent. 20. Et res non conjectura, sed oculis ac manibus teneretur: neque in causa ulla dubitatio posset esse.
Remp. tenere. Cic. 1. Fam. 9. Ergo si ab improbis & perditis civibus Remp. teneri viderem, sicut & meis temporibus, scimus, &c.
Rebus & studiis aliquibus teneri. Hor. 1. Epist. 1. 81.
Risum tenere, Continere. Cic. in Vatin. 20. Illi autem quibus eras in deliciis, vix risum tenebant.
Rura tenere. Ovid. 3. Met. 2.
Se intra gravitatem tenere. Plin. Epist. 200.
Se intra silentium tenere. Plin. Epist. 82.
Se in silentio tenere. Plin. Epist. 126.
Se in æterno servitio tenere. Liv. 4.
Se in equestri ordine tenere. Plin. Epist. 46.
Se improbis artibus tenere. Plaut. Pseud. 4. 7. 9.
Sese castris tenere. Cæs. 3. Bell. Gall. 24. Et Cic. 11. Fam. 10. Tenere se Alpibus.
Se domo tenere. Cic. Post redit. in Senat.
Se domesticis finibus tenere. Cic. 7. Att. 12.
Se suis finibus tenere. Cic. 3. de Finib.
Se loco tenere. Liv. 8. Magistro equitum denuntiavit, ut sese loco teneret: neu absente se cum hoste manum consereret. Sic Cæs. 3. Bell. Civil.
Se uno loco tenere. Cic. 10. Fam. 18.
Se oppido tenere. Cic. 9. Att. 11. Pompeius se oppido tenet: nos ad portas castra habemus.
Se tenere intra gravitatem. Plin. 9. Epist. 23. ad Maximum, Frequenter agenti mihi evenit, ut Centumviri, cum diu se intra judicum auctoritatem gravitatemque tenuissent, omnes repente quasi victi coactique consurgerent, laudarentque.
Tenere, pro Obtinere. Plin. Epist. 91. Scripseram tenuisse Varenum, ut sibi evocare testes liceret.
Tenere se, pro Abstinere & cavere. Plaut. Merc. prol. 52. Omnes tenerent mutuitanti credere. Cic. pro Flacc. Tenuit se, neque attulit in judicium quicquam ad lædendum. Idem 2. de Finib. Hoc loco tenere se Triarius non potuit, Obsecro, inquit, &c.
Tenere me non possum ab vel quin, pro Parum abest. Cic. 2. Q. frat. 1. Ego tamen teneo ab accusando vix me hercule. Idem 2. Att. 3. Teneri non potui, quin tibi apertius illud idem iis literis declararem.
Nec se tenuit quin. Cic. 4. Acad. 12. Nec se tenuit quin contra suum doctorem librum etiam ederet, qui Sosus inscribitur.
Sedem Jovis Optimi Max. tenere, pro Vincere, sive Captam obtinere. Tacit. 3. Hist.
Sententia altera tenuit, pro Accepta est, & probata. Plin. Epist. 167. Sic ex tribus sententiis duæ factæ: tenuitque ex duabus altera, tertia expulsa.
Sententiam aliquam tenere, pro Alicujus sententiæ & opinionis esse. Cic. 1. de Finib. 34. Hanc ego cum teneam sententiam, quid est cur verear ne ad eam non possim accommodare Torquatos nostros?
Sermone suo tenera aliquem, Detinere, occupare. Cic. de Clar. Orat. 232. Et si me facile omni tuo sermone tenuisti, tamen is mihi longior videtur, quod propero audire de te, &c.
In sermone tenere aliquem. Valer. 6. Argon. 257.
Silentium tenere. Liv. 3. Ovid. 1. Met. 206.
Sitis tenet hiantes. Lucret. lib. 3. 1097.
Somnum tenere. Cic. de Clar. Orat. 277. Itaque tantum absuit ut inflammares nostros animos, somnum isto loco vix tenebamus.
Spem tenere, Sperare. Plaut. Merc. 3. 4. 5.
Spes me tenet, Spero, & expectatione ducor. Cic. 1. Tusc. 97. Magna me, inquit, spes tenet Judices, bene mihi evenire quod mittat ad mortem. Idem pro Cluent. 7. Quamobrem magna me spes tenet, si ea quæ sunt in causam explicare, atque omnia dicendo consequi potueris.
Studia agri colendi tenere. Cic. de Senect. 60. Hac igitur fortuna frui licet senibus: nec ætas impedit quominus & cæterarum rerum, & in primis agri colendi studia teneamus usque ad ultimum tempus senectutis.
Studio alicujus rei teneri, Delectari. Cic. 1. de Legib. Deinde facio & libenter, & (ut spero) recte: quod eam, cujus studio teneor, quæque me eum quicunque sum effecit, non possum silentio præterire.
Studiis iisdem teneri. Cic. 7. Fam. 34. Cassius tuus & Dolabella noster, vel potius uterque noster, studiis iisdem tenentur.

T E N

Studium tenet me, h. e. Delector. Cic. 1. Att. 7. Summum me eorum studium tenet, sicut odium jam cæterarum rerum.
Summam rerum tenere. Lucret. lib. 2. 530.
Suspensum tenere aliquem. Virg. 6. Æn. 721.
Suum tenere. Cic. 6. Att. 1.
Sylvas tenere. Ovid. 1. Met. 302.
Tela tenere contra aliquem. Virg. 8. Æn. 700.
Temperamentum tenere, Observare modum & mediocritatem. Plin. Epist. 7.
Torpor tenet membra. Liv. 9.
Verecundia teneri. Liv. 34.
Vestigia alicujus tenere. Liv. 29
Viam tenere. Cic. 1. Att. 17. Illud tamen velim existimes, me hanc viam optimatum post Catuli mortem nec præsidio ullo, nec comitatu tenere.
Viam istam perge tenere. Cic. de Petit. Consul. 42.
Vincla tenent fessas naves. Virg. 1. Æn. 173.
Vinctum tenere aliquem. Hor. 4. Carm. 11. 23.
Voluptas vivendi me tenuit. Virg. 10. Æn. 846.
Vocem tenere. Ovid. 4. Met. 168.
Voce tenere ruentem. Lucan. lib. 7. 296.
Voto & promisso teneri, pro Obligatum esse. Cic. 12. Att. 19 Sed jam quasi voto quodam & promisso me teneri puto.
Urbem aliquam tenere. Cic. 12. Fam. 5. Præter Bononiam, Regium Lepidi, Parmam, totam Galliam tenebamus studiosissimam Reipub.
Tene tibi, pro Serva tibi Plaut. Truc. 3. 2 49.
Tene tene. Plaut. Aul. 3. 2. 1. Redi, quo fugis nunc? tene tene.
Tenere, Constringere. Virg. 2. Georg. 371.
Texendæ sepes etiam & pecus omne tenendum est.
Armenta tenere clausa stabulis. Virg. 3. Georg. 352.
Intra claustra tenere aliquem. Hor. 3. Carm. 11. 44.
Teneri manifesto, Obligari. ut Siquis furetur rem sacram de prophano, teneturne furti, an sacrilegii? Plaut. Cas. 2. 3. 19.
Teneri manifesto in rebus turpibus. Cic. 3. Verr. 2. Ne hoc quidem sibi reliqui fecit, ut in rebus turpissimis, cum manifesto teneatur si reticeat & absit: tamen impudentiæ suæ pudentem exitum quæsisse videatur.
Tenere aliquem in noxia. Plaut. Cas. 2. 8. 71.
Tenere aliquem manifestum mendacii. Plaut. Truc. 1. 2. 26.
Tenere manifesto furem. Cic. 5. Verr. 127. Teneo in mediis vectigalibus populi Romani, in ipsis fructibus provinciæ Siciliæ furem manifesto avertentem rem frumentariam omnem, pecuniam maximam; teneo inquam ita ut negare non possit.
Tenetur manifesto avaritia hominis. Cic. 5. Verr. 152. Tenetur igitur jam judices, & manifesto tenetur avaritia, cupiditas hominis, scelus, improbitas, audacia.
Tenere, Remorari. Cic. 11. Att. Nunc quidem nisi quid te tenuit, suspicor te esse in suburbano.
Morari & tenere. Cic. 16. Fam. 19.
Ventus tenuit nos. Cic. 5. Att.
Aliquem tenere. Virg. 1. Æn. 674.
Hunc Phœnissa tenet Dido.
Ne diutius teneam, h. e. Ut paucis absolvam. Cic. 3. Verr. Et 11. Fam. 17. Non tenebo te pluribus.
Vix teneor quin. Plaut. Cas. 2. 3. 22.
Hominem tenere dicitur res aliqua, Retinere. Plin. in Paneg. 93. Quinetiam leviora hæc formam principis figuramque non aurum melius vel argentum, quam favor hominum exprimat, teneatque.
Lacinia tenere, sunt qui explicent pro Tenere aliqua parte lacerata, non universa possessione. Turnebus existimat esse Obtinere per vim, ut quos invitos apprehensa vestis lacinia retinemus. Plaut. Asin. 3. 2. 41. Lachrumantem lacinia tenet lachrumans. Sequitur enim paulo post, Cur me retentas? Sed non sustineo (subdit postea idem Turnebus) mihi conscius esse dissimulatæ alterius scripturæ, quæ & mihi summe placet ea est, Atque idipsum lascivia. Nam per lasciviam & injuriam alienum aliquando invadimus & tenemus. Hæc ille.
Teneri & allici. Cic. de Petit. Cons. 42.
Tenere, pro Reminisci. Martial. lib. 4. 37.
Et teneo melius ista, quam meum nomen. Virg. 6. Ecl. 45.
——numeros memini, si verba tenerem.
Teneatur modo illud. Cic. 4. Acad.
Teneri, pro Convinci & coargui. Cic. 7. Verr. 13. Quæ si dices, tenebere, sin alia dices quæ a me dicta sunt, non refutabis. Idem 4. Acad. 98. Si recte concluserit, teneo: sin vitiose, minam Diogenes reddet.
Argumentis & testibus teneri. Cic. 7. Verr. 99. Neque solum argumentis, sed etiam certis testibus istius audacia tenebatur. Idem pro Cecin. 3. Nam si negasset vim hominibus armatis esse factam, facile honestissimis testibus in re perspicua tenerentur.
Teneri de vi, pro Reum esse. Senec. de Benef. lib. 5. cap. 8. Alligavit, & clausit, de vi non tenetur.
Tenere, Tegere. Virg. 1. Georg. 116.
—— & obducto late tenet omnia limo. i. e. Occupat & operit. Servius.
Tenere, Defendere. Virg. 8. Æn. 653.
Stabat pro templo, & Capitolia celsa tenebat. Verbum est militare, ut ait Servius: ut etiam Sallust. dicit. Unde e contra, Victos, Loco motos dicimus. V. MOVEO.
Tenere manu res. Cic. 3. Off. 68. Sed aliter leges, aliter philosophi tollunt astutias. Leges, quatenus manu tenere possunt: philosophi, quatenus ratione & intelligentia.
Arcte tenere, & defendere. Cic. in Parad. 1. Illud arcte tenent, accurateque defendunt voluptatem esse summum bonum.
Comperire manifesto, & manu tenere indicia mortis, per translationem, pro Certissima habere. Cic. de Clar. Orat. 276.
Teneri, pro Constare. Cic. 13. Fam. 30. Non his modo causis quæ speciem habent magnæ conjunctionis, sed iis etiam quæ familiaritate & consuetudine tenentur.

Tenetur vita animantium cibo. Cic. 2. de Nat. Deor. 134. Nam quum tribus rebus animantium vita teneatur, cibo, potione, spiritu: ad hæc omnia percipienda os est aptissimum, quod adjunctis naribus spiritu augetur.

Tenere, pro Durare. Liv. 23. Imber continens per totam noctem usque ad horam tertiam diei insequentis tenuit. Sic apud Quintilianum lib. 2. cap. 1. Tenuit consuetudo, i. e. Obtinuit.

Teneri, pro Impediri. Ovid. 10. Met. 203.
—— quod quoniam fatali lege tenemur,
Semper eris mecum.

Teneri, pro Stare & inniti. Cic. 12. Att. 24. Occidimus occidimus Attice, jampridem nos quidem: sed nunc fatemur posteaquam unum, quo tenebamur, amisimus.

Tenere, Intelligere. Ter. Heaut 4. 3. 22. Tenes quid dicam? Idem And. 3. 2. 18. Teneo quid erret.

Tentus, a, um. Partic. Detentus. Ammian. 16. 12. Pater tentus in Galliis.

Tentus a Tendo, V. TENDO.

Tenax, ácis. Adj. [γλοιώδης, ἰξώδης, γλίσχρος, κολλώδης, κάτοχος, ἰσχυρογνώμων] Qui retinet; ut Glutinum tenax dictum est, quod dum attrectatur, digitos tenere videatur. Virg. 4. Georg. 57.
Excudunt ceras, & mella tenacia figunt.

Bitumen tenax. Ovid. 9. Met. 659.
Ceræ tenaces. Virg. 4. Georg. 161.
Complexus tenax. Ovid. 4. Met. 377.
Equus tenax. Liv. 39. Ut equum tenacem non parentem, frænis asperioribus castigandum esse.
Equus tenax contra sua fræna. Ovid. 3. Amor. 4. 13.
Fides longa tenaxque. Ovid. 2. Amor. 6. 14.
Ira tenax ad extremum. Ovid. 1. de Pont. 9. 28.
Memoria tenax, Stabilis, constans, firma, quidvis optime tenens. Plin. 6. Epist. 97.
Morbus tenax, Difficilis, contumax, molestus. Sueton. in Claud. Cæs. cap. 2.
Passu tenaci stare. Ovid. 2. de Pont. 6. 21.
Solum tenax glebis. Plin. Epist. 101.
Vincla tenacia. Virg. 4. Georg. 412.
Restrictus & tenax. Cic. pro Planc. 54. Quum jam essent experti quid valerent, restrictos & tenaces fuisse.
Disciplinæ tenacissimus. Plin. 10. Epist. 17.
Juris sui tenax dominus dicitur, qui tam arcte jus suum observat, ut de eo demere aut auferre sibi ab aliquo ne tantillum quidem patiatur: quod avarorum est dominorum proprium in suos colonos. Columel. lib. 1. cap. 7. Sed nec dominus in unaquaque re, cui colonum obligaverit, tenax esse juris sui debet, sicut in diebus pecuniarum, &c.
Justitiæ tenax. Juven. 8. Sat. 25.
Pravi tenax. Virg. 4. Æn. 188.
Tam ficti pravique tenax, quam nuntia veri. I. e. In omnibus perseverans. Servius, De fama.
Propositi tenax, Constans, perseverans. Hor. 3. Carm. 3. 1.
Rei alicujus tenacissimus. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Memoria tenacissima. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Tenax, Parcus, avarus. Apuleius, Homo dives, sed tu nimium tenax. Ter. Adelph. 5. 4. 12. Ego ille agrestis, sævus, tristis, parcus, truculentus, tenax.
Pater parcus & tenax. Cic. pro Cæl. 36. Illum filium familias patre parco ac tenaci habere tuis copiis devinctum non potes.
Custos tenax patrimonii. Quintil. lib. 4. cap. 2.

Tenacia, æ. f. est Perseverantia, & duritia. Ennius Hectoris lytris, Ducet quadrupedem jugo invitum, domabit infrænum, & junget valide, cujus tenacia infrænari nimis nequit. Ex Non. 1. 5.

Tenacitas, átis. f. [γλισχρότης] Retensio, parsimonia, duritia, perseverantiaque. Plin. lib. 9. cap. 29. Vada non apprehendunt: & grandibus minor tenacitas. Cic. 2. de Nat. Deor. 122. Cibumque partim oris hiatu & dentibus ipsis capessunt, partim unguium tenacitate arripiunt, partim aduncitate rostrorum. Liv. 34. 7. Injusta caussa tenacitatis: i. e. Parsimoniæ.

Tenaciter, Adv. [ἀπρὶξ] Ovid. 3. Epist. 43.
An miseros tristis fortuna tenaciter urget?
Dum tenacius omen apprehendit. Val. Max. 2. 4. 5.
Tenacissime dissimulare. Apul. Met. 5.

Tenor, óris. m. Ordo, forma, continuatio. Valer. Max. lib. 1. Quo minus religionibus suus tenor, suaque observatio redderetur. Plin. in Paneg. Idemque utrique propositum, idem tenor vitæ. i. e. Idem vivendi modus. Virg. 2. Georg. 337.
Incœptum tenorem peragit fortuna. Ovid. 15. Epist. 59.
Uno tenore. Liv. 23. Hi mores, eaque caritas patriæ per omnes ordines velut tenore uno pertinebat.
Tenore uno rem peragere. Liv. 5.
Uno & perpetuo tenore juris. Liv. 34.
Uno tenore in dicendo esse. Erasm. Tenorem, rei progressum vocant. Unde, quæ sui similia, sibique veluti perpetua quadam succedunt serie, horum eundem esse tenorem dicimus. Cic. in Orat. 21. Isque uno tenore, ut aiunt, in dicendo fluit, nihil afferens præter facilitatem & æquabilitatem. Loquitur de æqualitate dictionis, nulla varietate reficientis auditorum aures.
Ævi tenor sine nube. Stat. 3. Sylv. 3. 147.
Instrumenti male concepti tenor. Papinian. in l. Imperator. D. de stat. hominum.
Pugnæ tenor. Liv. 8.
Rationis tenor. V. Jus singulare, in JUS.
Veli tenor. Lucan. lib. 5. 709.
Placidus tenor. Ovid. 3. Met. 113.
Tenores, a Græcis τόνοι dicuntur. Quintil. lib. 1. cap. 5. Adhuc difficilior observatio est per tenores, quos quidem ab antiquis dictos tenores, comperi, videlicet declinato a Græcis verbo, qui τόνους dicunt: vel accentus, quas Græci προσῳδίας vocant.
Acutus tenor. Quintil. lib. 1. cap. 5.
Gravis tenor. Ibid.

Tentor, óris. m. a Teneo. Hinc Tentores in factionibus circi ludisque vocabantur, Qui equos & currus tenebant, antequam vices fortesque eorum cursus venissent. Horum mentio est in epigrammate isto, quod ex priscis titulis Turnebus eruit Adversf. 11. 21. M. VISPANIO FVLLONI TENTORI. Addubitat tamen num Tinctori melius legeretur.
De tentoribus vero sic loquitur Sidonius 23. 325
Vestra insignia continens ministri,
Ora & lora, manus, jubasque tortas
Cogunt flexilibus latere nodis,
Hortanturque obiter, juvantque blandis
Ultro plausibus, & voluptuosum
Dictant quadrupedantibus furorem.

Tener, ĕra, ĕrum. [τέρην, ἁπαλὸς, ψαδαρὸς] Molle, tractabile. Hinc, Tenera ætas, Pueritia. Festus, Tener a τέρην, conversis literis. Cic. 3. de Finib. Tener puer.
Tener & rudis. Cic. 1. de Legib 47. Qui teneros & rudes quum acceperunt, inficiunt & flectunt ut volunt.
Ætas tenera. Ovid. 4. Trist. 10. 33.
Agnus tener. Virg. 1. Ecl. 8.
Amor tener. Ovid. 2. Amor. 18. 4.
Animus tener, Flexibilis. Antonius Cic. 14. Att 13. Me deinde sine ad hanc opinionem jam nunc dirigere puerum, & tenero animo ejus persuadere, non esse tradendas posteris inimicitias.
Anni teneri. Ovid. 4. Epist. 25.
Annis teneris. Plin. in Paneg.
Arbores teneræ. Virg. 10. Ecl. 53.
Aristæ. Virg. 7. Æn. 809.
Auræ. Lucret. lib. 1. 208.
Balatus tener, Agni teneri. Ovid. 7. Met. 319.
Carmen. Ovid. 3. Amor. 7. 2.
Corpus. Virg. 2. Georg. 23.
Cupressus. Virg. 1. Georg. 20.
Decor tener, Qui cito perit. Sen. Hippol. 4.
Equus tener, cui Vetulus opponitur. Cic. de Amicit 69.
Fœtus teneri, ac infirmi. Quintil. lib. 2. cap. 6
Herba tenera. Virg. 1. Georg. 112.
Ingenia. Claud. 2. in Eutrop. 179.
Insula tenera. V. INSULA.
Lanugo. Virg. 2. Ecl. 51.
Manus. Lucret. lib. 6. 795.
Membra. Lucret. lib. 4. 1097.
Mentes. Hor. 3. Carm. 24. 52.
Ocelli. Ovid. 1. Arte Am. 129.
Oratio mollis, tenera, & flexibilis. Cic. in Orat. 5.
Os pueri tenerum balbumque. Hor. 2. Epist. 1. 126.
Procera & tenera palma. Cic. 1. de Legib. 2.
Pudor tener, Castitas, Virginitas. Ovid. 2. Epist. 143.
Risus. Claud. 2. in 1. Consf. Stilich. 346.
Saltator. Cic. in Pison.
Somnus. Ovid. 12. Epist. 170.
Spado tener, apud Juven. 1. Sat. 22. Mollis & effœminatus, vel Lævis & imberbis.
Versus nimium teneri. Hor. de Arte Poet. 246.
Virgines teneræ. Hor. 1. Carm. 21. 1.
Virtus tenera & tractabilis: cui Dura & ferrea opponitur. Cic. de Amicit. 48. Neque enim sunt isti audiendi qui virtutem duram, & quasi ferream esse volunt: quæ quidem est tum multis in rebus, tum in amicitia tenera atque tractabilis, ut ex bonis amicis quasi diffundatur, & incommodis contrahatur.
A teneris unguiculis. Cic. 1. Fam. 6.
De tenero ungui, A primis annis. Hor. 3. Carm. 6. 24.
A tenero, & A teneris; subaud. Annis. V. A præpositionem.
In teneris consuescere. Virg. 2. Georg. 272.
Compar. [ἁπαλώτερος] Plin. lib. 10. cap. 72. Si tenerior est & catuli adhuc ætas.
Superl. Prata tenerrima. Ovid. 1. de Arte Am. 299. Prata pro Herbis dixit.

Tenellus, a, um. Adj. dimin. Unde Tenellam ætatem dicimus, Puerilem. Plaut. Cas. 1. 1. 20. Bellam & tenellam Casinam. Varr. 1. de R. R. cap. 41. Aqua recenti insito inimica: tenellum enim cito facit putre.
Vultus tenellus. Stat. 5. Sylv. 5. 86.

Tenellŭlus, a, um. aliud dimin. Catul. 18. 15.
Ut puella tenellula delicatior hœdo.

Teneritas, átis. f. [ἁπαλότης] Ipsa mollities. Cic. 5. de Fin. 58. In primo enim ortu inest teneritas & mollities quædam, ut nec res videre optimas, nec agere possint. Plin. lib. 9. cap. 42. Hujus jecori teneritas nulla præfertur.

Teneritūdo, inis. f. Idem. [ἁπαλότης] Varr. 1. de R. R. cap. 36. De segetibus, siqua est aqua, deduci: sin siccitates sunt, & terra teneritudinem habet, sarrire, vineas arbustaque putare.
Animi teneritudo. Apul. Met. 5.

Tenĕre, & **Teneriter**, Adv. [ἁπαλῶς] Plin. lib. 23. cap. 3. E radice oleæ quam tenerrime cortex derasus, in melle crebro gustatu medetur sanguinem rejicientibus.
Tenere educatus. Pallad. 1. 6.
Recitare multa tenere. Plin. 4. Epist. 2.
Tenere dicere. Tacit. in Orat. 26. 5.

Tenéresco, sive **Tenerasco**, [ἁπαλύνομαι] ĕre. Tenerum fieri, mitescere. Lucret. lib. 3. 767.
Scilicet in tenero tenerascere corpore mentem. Plin. 17. 22.

Tenes, æ. m. [Τέννης] Filius fuit Cycni & Scamandrodices, Tenedi urbis conditor ut refert Lycophronis Scholiastes. Cic. 3. in Verr. 49. Tenem apud Tenedios in Sicilia putant esse sanctissimum deum, ac eorum urbem condidisse. V. TENEDOS.

Tenesmus, i. m. Plin. 28. 14. Tenesmus, i. e. Crebra & inanis voluntas egerendi. V. TENASMUS.

Tenitæ, arum. f. pl. credebantur esse Sortium deæ, quod tenendi potestatem haberent. Festus.

Tennis,

TENNIS, five TENNUM, [Τέννον] vel, ut Strab. & Plin. TEMNOS; ex Æolicis urbibus est, unde Hermagoras fuit is, qui de dicendi arte conscripsit, ut auctor est Strab. lib. 14. Meminit Cic. pro Flacc. 42. Temni usque ad illam ætatem in Senatum venire non potuit, & qui se artem dicendi traditurum etiam cæteris profitebatur ipse omnibus turpissimis judiciis convictus est. De Heraclide.

TENNITES, vel TEMNITES, [Τεννίτης] gentile nomen. Cic. pro Flacc. 42. Heraclides ille Temnites, homo ineptus & loquax, sed, ut mihi videtur ita doctus, ut etiam magistrum aliorum se esse dicat: & qui ita sit ambitiosus, ut, &c.

TENOR, V. TENEO.

TENOS, [Τῆνος] Insula cum oppido in Ægæo mari, una Cycladum, ut scribit Plin. lib. 4. cap. 12.

TENTIO, TENTAMEN, TENTIGO. V. TENDO.

TENTATIO. V. TENTO.

TENTO, [πειράζω, πειρῶμαι, κρουτίζω, μετέρχομαι, ἀποπειρῶμαι] āre. Attrectare. Columel. lib. 8. cap. 11. Sæpiusque digitis loca fœminarum tentanda sunt: nam in promptu gerunt ova.

Tentare, Rem non intellectam atque incertam aggredi, hoc est Experiri, vel diligenter inquirere. Ter. Phorm. 4. 3. 14. Visum est mihi ut ejus tentarem sententiam. Cic. in Parad. Tentare volui an ita dici possent. Ovid. 1. Met. 397.

—— sed quid tentare nocebit? Cic. 3. Verr. 105. Utrum admonitus an tentatus.

Tentare, quidam a Tendo deducunt: quod qui tentat, quasi manum, aut aliam corporis partem, in id quod experiri vult & exquirere, tendat. Alii a Teneo, quod tentare experiri sit, vel inquirere, & verbo vel re quasi manu tenere.

Experiri & tentare. Cic. ad Brut. 16.

Tentavi quid in eo genere possem. Cic. 1. Tusc.

Aliquem leviter tentare quo animo ferat aliquid. Cic. 2. de Lege Agr. 16.

Homo quum se ipse perspexerit, totumque tentarit, intelliget, &c. Cic. 2. de Legib. 59.

Aditum tentare. V. Aditus, in ADEO.

Animos tentare literis, nuntiis, donis, &c. Cæs. 1. Bell. Civil. 40. Liv. 4. Bell. Maced.

Animos alicujus spe & metu tentare. Cic. pro Cluent. 176. Quum essent animi servorum & spe & metu tentati, ut aliquid in quæstione dicerent, &c.

Animum alicujus tentare precando. Virg. 4. Æn. 113.

Armis rem tentare. Cic. 2. Off. Armis & castris tentata res est ab omni genere hominum & ordine.

Aures alicujus nefario verbo tentare. Cic. de Arusp. Resp. 55.

Causas latentes tentare. Virg. 3. Æn. 32.

Chordas impulsas pollice tentavit. Ovid. 10. Met. 145.

Discrimen sui tentare. Claud. de 4. Cons. Hon. 434.

Excursus breves tentant. Virg. 4. Georg. 194.

Experientia tentare. Varro 1. de R. R. cap. 18.

Fidem polliciti tentare, Experiri veritatem promissi. Ovid. 11. Met. 107.

Fortunam belli tentare ac periclitari. Cic. 7. Verr. 137.

Fortunam novam tentare. Cæs. 3. Bell. Civil. i. e. Periclitari, & in periculum se conjicere.

Frustra aliquid tentare. Columel. lib. 11. cap. 3.

Fugam tentavit cursu equorum. Virg. 12. Æn. 484.

Insidias tentare. Claud. de Bell. Gildon. 392.

Insidiis tentare aliquem. Cic. 12. Fam. 25.

Iter tentare via negata. Hor. 3. Carm. 2. 22.

Judicium tentare pecunia. Cic. pro Cluent. 80.

Leniter aut minaciter tentare. V. LENIS.

Leviter aliquid tentare. Quintil. lib. 3. cap. 4.

Lacessere bello & tentare nationes aliquas. Cic. pro Lege Manil.

Omnia tentare. Cic. 12. Att. 19. Habeo enim nihil (tentatis rebus omnibus) in quo acquiescam.

Patientiam alicujus tentare. Cic. 2. de Lege Agr. 19.

Precibus tentare aliquem. Ovid. 2. Amor. 3. 17.

Prudentiam cujuspiam tentare. Cic. 1. Tusc. 98.

Scientiam alicujus tentare. Cic. 1. de Divin. 32. Cujus quum tentaret scientiam auguratus dixit ei, cogitare se quiddam, id possetne fieri consuluit.

Spem certaminis tentare. Liv. 32.

Studium inutile tentare. Ovid. 4. Trist. 10. 21.

Vires alicujus tentare. Ovid. 1. Amor. 8. 47.

Via tentanda est. Virg. 3. Georg. 8.

Tentari morbo, Dolere, affligi morbo. Cic. 4. Tusc. 31. Illud animorum, corporumque dissimile est, quod animi valentes morbo tentari non possunt, corpora possunt.

Renes morbo tentantur acuto. Hor. 1. Epist. 6. 28.

Dolore tentante læditur caput aut oculus. Lucret. lib. 3. 148.

Amore tentari. Ovid. 1. Amor. 2. 5.

Scabies tentat oves. Virg. 3. Georg. 441.

Tentare pedes dicitur uva pro vino, quum ita ebrios bibentes reddit, ut pedibus vacillent. Virg. 2. Georg. 94.

—— tenuisque lagæos
Tentatura pedes olim, vincturaque linguam.

Pabula tentant graves fœtus. Virg. 1. Ecl. 50.

Tentare caput dicitur vinum. h. e. Perturbare. Plin. lib. 23. cap. 1.

Tentare, cum infinitivo. Ulpian. in l. Si non mortis. D. de inoffic. test. Si quis rescindere testamentum tentet.

Tentare pro Captare. Quintil. lib. 6. cap. 3. Divus Augustus quum ei Galli torquem aureum centum pondo dedissent, & Dolabella per jocum, tentans tamen joci sui eventum dixisset, Imperator torque me dona: Malo te, inquit, civica donare.

Tentare, pro Invadere, infesto animo petere & aggredi. Cic. pro Rabir. 2. Idcirco in his rebus evertendis unius hominis senectus, infirmitas, solitudoque tentata est.

TENTATUS, a, um. Partic. [πειρασθεὶς] Ovid. 1. de Arte Am. 394.
Opprime tentatam, nec nisi victor abi.

TENTATIO, ōnis. f. [πειρασμὸς] Liv. 4. 42. Ægre Hortensius passi, tentationem eam credens esse perseverantiæ suæ, &c.

Tentationes morbi. Cic. 10. Att. 17. V. Commotiuncula, in COMMOVEO.

TENTATOR, ōris. m. [πειραστὴς] Hor. 3. Carm. 4. 71.

—— notus & integræ
Tentator Orion Dianæ.

TENTABUNDUS, a, um. Adj. [πειράζων] Liv. 21. 36. Ventum deinde ad multo angustiorem rupem, atque ita rectis saxis, ut ægre expeditus miles tentabundus, manibusque retinens virgulta ac stirpes circa eminentes demittere sese posset. i. e. Tentans.

TENTĀMEN, inis. n. Ovid. 3. Met. in fabula Tiresiæ, 341.

Prima fidem, vocisque datæ tentamina sumpsit
Cærula Lyriope. Tentamina, i. e. Experimenta.

TENTAMENTUM, i. n. [πειρατήριον] Idem quod Tentatio. Virg. 8. Æn. 143.

—— neque prima per artem
Tentamenta tui pepigi. h. e. Cum nullo ante pactus sum ut te aut per artem aliquam, aut per legatos probarem; sed intrepidum me tibi commisi. Servius. Ovid. 7. Met. 728.

—— meditataque pene reliqui
Tentamenta fide. Fide, pro Fidi. Ibid lib. 15. 629.
Funeribus fessi postquam mortalia cernunt
Tentamenta nihil, &c.

TENTIPELLIUM, i. n. Genus calceamenti ferratum, quo pelles extenduntur, ut ex Atorii sententia tradit Fest. Alii putant Medicamentum esse quo rugæ abiguntur, cutisque extenditur. Titinnius apud Festum, Tentipellium inducis, rugæ in ore extenduntur. V. plura apud Festum.

TENTORIUM, V. TENDO.

TENTȲRA, orum. pl. [Τέντυρα] Civitas inferioris Ægypti: unde & Præfectura Tentyritica vel, ut ait Plin. lib. 8. cap. 2. Insula a Nilo circumdata, in qua habitant homines qui crocodilos non timent. Juven. 15. Sat. 76.

Qui vicina colunt umbrosæ Tentyra palmæ.

TENTYRITÆ, m. pl. Populi, de quibus Plin. lib. 8. cap. 2. Strab. quoque lib. 17. Quum, inquit, crocodili Romam allati essent, ut viderentur, Tentyritæ eos sequebantur: facta est ab illis piscina quædam, & foramen in uno laterum, ut ex aqua in apricum egredi possent. Tentyritæ aderant, qui eos interdum rete educebant ad solem ut aspectatoribus viderentur: interdum in aquam intrantes, rursum eos in piscinam retrahebant. Plin lib. 28. cap. 3. In insula Nili Tentyri nascentes tanto sunt crocodilis terrori, ut vocem quoque eorum fugiant. Ubi legendum putaverim Tentyris, ut sit sensus, Qui nascuntur in Tentyris insula Nili, &c. h. e. Tentyritæ tanto sunt crocodilis terrori, &c. Loquitur enim Plinius de remediis ex homine.

TENUIS, e. Adj. [λεπτὸς, ἀραιὸς, ἀδινὸς, ψιλὸς, ἀκεδνὸς] a Teneo fieri videtur: quod quæ tenuia sunt, facile teneantur. significat autem Parvum & exiguum. Columel. lib. 2. Quo tenue linum proveniat. Plin. lib. 12. cap. 14. Tenuissimus cortex. Plaut. Rud. 5. 2. 14. Ita quanti magis extergeo, rutilum, atque tenuius fit. Variis substantivis jungitur.

Acies tenuis. V. ACIES.

Acus tenuis. V. ACUS.

Aër tenuis. Virg. 4. Georg. 311.

Aër purus & tenuis, Crassus & concretus, contraria. Cic. 2. de Nat. Deor. 52.

Aqua tenuis, Modica. Liv. 1.

Argilla tenuis, Sine humore. Virg. 2. Georg. 180.

Auræ tenues. Virg. 4. Georg. 500.

Aurum tenue. Virg. 4. Æn. 264.

Auctoritas tenuis, Persona levis. Cic. 2. de Lege Agrar. 45.

Cælum tenue, cui Crassum opponitur: h. e. Aëris temperies tenuior & delicatior. Cic. de Fato, 7. Athenis tenue cælum, ex quo etiam acutiores putantur Attici: crassum Thebis, itaque pingues Thebani, & valentes.

Census tenuis. Hor. 1. Epist. 7. 56.

Cultu tenuissimo vivere, Parcissimo. Cic. pro Flacc. 22. Hæc enim ratio ac magnitudo animorum in majoribus fuit: ut quum in privatis rebus, suisque sumptibus minimo contenti, tenuissimo cultu viverent.

Damnum tenue. Claud. de Bell. Get. 5.

Discrimen tenue, Parvum. Plin. lib. 8. cap. 33.

Distinctio tenuis & acuta. Cic. 4. Acad. 43.

Dubitatio tenuissima, Minima. Cic. 4. Ver. 20. Undecies numeratum esse, ut eam causam, in qua ne tenuissima quidem dubitatio posset esse, isto cognoscente obtineret.

Fila tenuia aranei. Lucret. lib. 3. 384.

Gloria non tenuis. Virg. 4. Georg. 6.

Homo tenuis, cui Locuples opponitur. Cic. 4. Verr. 138. Nam locupletissimi cujusque census extenuarant, tenuissimi auxerant.

Imago tenuis. Lucret. lib. 4. 61.

Loco tenui ortus, Humili. Liv. 2.

Mensa tenuis. Hor. 2. Carm. 16. 14.

Opes tenues. Cic. pro Quint. P. Quintius, cui tenues opes, nullæ facultates, exiguæ amicorum copiæ sunt.

Oppidum tenue. Cic. 4. Verr. 53. Bidis oppidum est, tenue sane, non longe a Syracusis.

Oratio tenuis, & scriptura levis: Stylo parum sublimi scripta. Ter. in prol. Phorm. 5.

Pecunia mediocris & tenuis. Cic. in Hortens. Eundem non modo mediocri pecunia, sed etiam tenui percipere possumus. Nonius.

Pluvia tenuis. Virg. 1. Georg. 92.

Præda tenuis. Cæs. . Bell. Gall. cap. 34.

Remedium tenue. Plin. lib. 2. cap. 48.

Sermo tenuis. Hor. 1. Serm. 4. 9.

Sermone tenui & exiguo disputare. Cic. 1. de Orat. 57.

Sonus tenuis. Ovid. 14. Met. 429.

Spes inanis & tenuis. Cic. pro Rosc. Com. 43. Recitabimus; erras, inani & tenui spe te consolaris.

Suspicio tenuis. Cic. pro Cæcin. 43. Quod si vi pulsos dicimus exercitus

ercitus esse eos qui metu ac tenui sæpe suspicione periculi fugerunt.
Tellus tenuis. Ovid. 4. Epist. 106.
Testis obscurus & tenuis. Cic. in Partit. 117.
Textura tenuis. Lucret. lib. 3. 210.
Tenuia vellera. Virg. 1. Georg. 398.
  Tenuia nec lanæ per cælum vellera ferri.
Ventus tenuis. Virg. 3. Æn. 448.
Vestes tenues. Ovid. 3. de Arte Am. 107.
Vestigium tenue. Plin. lib. 3. cap. 4. Magnæ quondam urbis tenue vestigium.
Victus tenuis, cui Copiosus opponitur. Cic. 3. Tusc. 46. Idem 2. de Fin. 90. Negat enim tenuissimo victu, id est contemptissimis escis & potionibus minorem voluptatem percipi, quam rebus exquisitissimis ad epulandum.
Vinum tenue. Ovid. 1. de Arte Am. 571.
Tenuis viribus, Imbecilla. Plin. lib. 12. cap. 16.
Tenuior & Tenuissimus. Cic. 3. de Legib. 24. Inventum est temperamentum quo tenuiores cum principibus æquari se putarint, h. e. Pauperiores.
Membrana tenuissima. Cic. 2. de Nat. Deor. 142.
In minimis tenuissimisque rebus labi. Cic. 1. de Orat. 169.
Patrimonium tenuissimum alicui relinquere. Auctor ad Heren. lib. 4. 51.
Stamina tenuissima. Ovid. 4. Met. 179.
Toga tenuissima filo. Ovid. 3. de Arte Am. 445.
Tenuior; in versu hexametro. Stat. 1. Sylv. 4. 36.
  Sperne coli tenuiore lyra, vaga cingitur astris, &c. Eliditur vocalis u.
Fluit tenuis. Quintil. lib. 2. cap. 1. Nam tenuis a fonte, assumptis poetarum historicorumque viribus pleno jam satis alveo fluit.
In tenui. Virg. 4. Georg. 6.
  In tenui labor, at tenuis non gloria, si quem
  Nomina læva sinunt, auditque vocatus Apollo. Comparatio est laboris, quod magnam dat gloriam si fuerit materia ex illis ornata. Servius.
Tenuis, pro Modico & raro. Hor. in Arte Poet. 46.
  In verbis etiam tenuis, cautusque serendis.

Tenuiculus, a, um. Adj. [λεπτότατος] Cic. 9. Fam. 19. Tenuiculo apparatu significans Balbum fuisse contentum.

Tenuitas, ātis. f. [λεπτότης] Plin. lib. 8. cap. 33. Cauda prælonga in tenuitatem desinens, & implicans se viperinis orbibus. De chamæleonte.
Tenuitas fugit aciem. Cic. 1. Tusc. 50. Ut si jam possent in homine uno cerni omnia, quæ nunc tecta sunt, casurusne in conspectum videatur animus, aut tanta sit ejus tenuitas, ut fugiat aciem.
Quosdam valetudo, modo bona sit, tenuitas ipsa delectat. Cic. de Clar. Orat. 94.
Tenuitas, Paupertas. Cic. 16. Fam. 21. Ut possum, ex meis angustiis, illius sustento tenuitatem.
Ærarii tenuitas. Cic. 2. Off. 74. Danda etiam opera est, ne quod apud majores nostros sæpe fiebat, propter ærarii tenuitatem, assiduitatemque bellorum, tributum sit conferendum.
Ubertas & Tenuitas frugum, contraria. Cic. 2. de Divin.
Verborum tenuitas, Humilitas, simplicitas. Cic. 3. de Fin. 40. Propter limatam quandam & rerum & verborum tenuitatem.

Tenuiter, Adv. [λεπτῶς] tenuius, tenuissime. Cic. 4. Verr. 157. Jamdudum enim mihi nimium tenuiter Siculorum erga te voluntatis argumenta colligere videor.
Tenuiter æstimare. Cic. 6. Verr. 22. Jussit Timarchidem æstimare argentum, quo modo? quo qui unquam tenuissime in donatione histrionum æstimavit.
Philosophorum mos tenuiter disserendi. Cic. in Orat. 46.
Respondere tenuiter & nugatorie. Auctor ad Heren. lib. 4. 49.
Tenuius. Cic. 1. de Invent. Hi & cæteri omnes loci communes, ex iisdem præceptis sumuntur, quibus cæteræ argumentationes: sed illæ tenuius, & acutius, & subtilius tractantur: hi autem gravius, & ornatius, &c.

Tenuo, [λεπτύνω] āre. Tenuem, subtilem, macrum, debilem facere, sive minuere. Virg. 3. Georg. 129.
  Ipsa autem macie tenuant armenta volentes.
Adipes tenuare. Quintil. lib. 2. cap. 10.
Carmen tenuare. Propert. lib. 3. 1. 5.
  Dicite quo pariter carmen tenuastis in antro. h. e. Tenue & gracile carmen concinnastis. Allusio est ad stylum tenuem & exilem characterem.
Curæ tenuant corpus. Ovid. 3. Met. 396. al. Attenuant.
Silices tenuantur ab usu. Ovid. 3. de Arte Am. 91.
Vomer tenuatur ab usu. Ovid. 2. de Ponto 7. 42.
Vultum macie tenuare. Propert. lib. 4. 3. 27.

Tenuatus, a, um. Partic. [λεπτυνθεὶς] ut, Corpus tenuatum recreare. Hor. 2. Serm. 2. 84.
Charta tenuata. Plin. lib. 13. cap. 12.
Corpus parvo victu tenuatum. Tacit. 15. Ann. 63.
Vox tenuata. Ovid. 2. Met. 373.

Tenuatim, Adv. Apic. 2. 4. Intestinum perquam tenuatim productum.

Tenuabilis, e. Adj. Cæl. Aurel. Acut. 3. 4. Super unctiones tenuabiles & apertibiles.

Tenuesco, ĕre. Tenuari. Censorin. in Frag. cap. 3. Universa gignentia crescente luna pubescunt, tenuescente tenuantur.

Tenuiarius, i. m. Qui vestes tenues conficit. In Vet. Inscript. VESTIARIVS TENVIARIVS. V. Voss. de Vit. L. L. 3. 52.

Tenus, ŏris. n. [παγὶς] Laqueus, a tendicula seu tendendo dictus. auctore Nonio, 1. 17. Plaut. Bacch. 4. 6. 23. Pendebit hodie pulchre, ita intendi tenus. Servius in textum Virgilii, dici putat Extremas partes arcus: unde tractum sit Hactenus, id est hucusque, quasi usque ad finem.

Tenus, [μέχει] Præpositio, significat propinquitatem, & quod dicimus, Usque ad. Nam quod propinquum est, quasi tenere videtur id cui est propinquum. Quidam a tendendo, quod hæc præpositio extensionem quandam significare videatur. Ablativo deservit, semperque in singulari postponitur ablativo, ut Hactenus, Eatenus, Quatenus, Verbo tenus, Ore tenus, Capulo tenus. Virg. 3. Æn. 426.
  Prima hominis facies, & pulchro pectore virgo
  Pube tenus. Idem 6. Æn. 62.
  Hac Trojana tenus fuerit fortuna secuta.
Lateri capulo tenus abdidit ensem. Virg. 2. Æn. 553.
Et loca convisit cauda tenus infera piscis. Cic. in Arat. 352.
Collo tenus supereminet omnes. Ovid. 3. Met. 182.
Corporum tenus. Plin. lib. 34. cap. 8. Primus hic multiplicasse varietatem videtur, numerosior in arte quam Polycletus, & symmetria diligentior, & ipse tamen corporum tenus curiosus, animi sensus non expressisse, capillum quoque & pubem non emendatius fecisse, quam rudis antiquitas instituisset.
Crateraque tenus lucet mortalibus Hydra. Cic. in Arato, 387.
Credito tenus, Paulus de furtis, l. Creditoris, Ut cui pignus surreptum est, non credito tenus interest, sed omnimodo in solidum furti agere potest.
Janua ac limine tenus domum claudit. Tacit. 1. Hist. 33.
Muro tenus omnes fere urbes finiuntur. Paulus in l. Nam quod. §. ult. D. De penu legata.
Ore tenus. Tacit. 1. Ann. 70. i. e. Usque ad os.
Porta tenus. Tacit. 3. Ann. 5.
Solo tenus. Columel. lib. 4. cap. 11. Omnem superficiem amputabant solo tenus juxta ipsum articulum, ut e duro pullularet.
Talo tenus vestigia tingit. Ovid. 4. Met. 343.
Tauro tenus Antiochus a Scipione devictus regnare jussus est. Cic. pro Deiot. 36.
Titulo tenus. Tranquil. in Claud. cap. 25.
Veteres verbo tenus acute illi quidem, sed non ad hunc usum, &c. Cic. 3. de Legib. 14.
Verbo tenus. Ulp. in l. 1. §. 2. D. Quod quisque juris, &c. Hæc autem verba, &c. cum effectu accipimus, non verbo tenus.
Vivo tenus. Columel. lib. 4. cap. 24.
Umbilico tenus. Liv. 26.
Accusativo aliquando jungitur. Flacc. 1. Argon. 538.
  Et Tanaim tenus, immenso descendit ab Euro.
In plurali ponitur cum genitivo, & etiam cum ablativo. Virg. 3. Georg. 53.
  Et crurum tenus a mento palearia pendent. Servius, Tenus dicit esse adverbium. Cels. lib. 1. cap. 2. Demittere se inguinibus tenus in aquam calidam.
Labrorum tenus. Lucret. lib. 1. 939.
Corporum tenus. Plin. lib. 34. cap. 8.
Tenus prodire, dicit Hor. 1. Epist. 1. 32.
  Est quodam prodire tenus, si non datur ultra. i. e. Aliquousque, usque ad quiddam.

T E O

Teos, [Τέως] Ioniæ civitas, Anacreontis poetæ patria. Strab. lib. 14. V. Teium.
Teos alia in Scythia, ad quam palus est piscibus referta, e quibus per serenum, oleum manat in summa aqua, tanta copia, ut colligi in vasa possit, usibus aptum. Stephanus.

T E P

Tepeo, ere. V. tepidus.

Tephria, Genus marmoris. Interpretari potest Cineritius, τέφρα enim, cinis dicitur Latine. Plin. lib. 36. cap. 8. Laudatur præcipue ex his quem tephriam appellant a colore cineris.

Tepidus, a, um. Adj. [χλιαρὸς, χλιερὸς] Medium inter calidum & frigidum, nempe Quod frigido & calido temperatum est. Plin. lib. 12. cap. 25. Præterea sinceri densantur in tepida aqua.
Tepidæ & egelidæ aquæ. Plin. lib. 31. cap. 2. Alibi tepidæ egelidæque auxilia morborum conferentes.
Tepidum lac, Statim mulctum. Virg. 3. Æn. 66. Servius.
Dies tepidus. Ovid. 4. Epist. 160.
Tepidior tempestas. Varr. 3. R. R. cap. 10.
Tepidus fulgor. Plin. lib. 9. cap. 31.
Tepidus, pro Calido aliquando ponitur. Lucret.
  —— tepidisque caminis. Martial. lib. 1. 42.
  Circunfert tepidis cocus popinis.
Ignes tepidi. Ovid. 2. Amor. 19. 15.
Sol tepidus. Virg. 1. Georg. 398.
Vapor tepidus. Lucret. lib. 2. 857.
Tepidus, Frigidus, præsertim quando transfertur ad hominem. Plaut. Hic homo factus est tepidior. i. e. Frigidior, segnior.
Loca tepidiora. Columel. lib. 8. cap. 5.
Tepidissima hiberna. Sen. ad Marc. cap. 17.
Mens tepida. Ovid. 2. de Arte Am. 445.
  Fac timeat de te, tepidamque recalface mentem. Idem Remed. Amor. 629.
Tepidus, Inutilis, sive nocuus. Virg. 1. Georg. 117.
  Unde cavæ tepido sudant humore lacunæ. Servius.

Tepidum, adverbialiter. Ovid. 4. de Pont. 10. 43. Tepidum spirare.

Tepide, Adv. Columel. lib. 8. cap. 5. Ut tepide habeantur. Plin. 5. Epist. 6. Si natare latius aut tepidius velis, in area piscina est.

Tepiditas, ātis. f. Tepor. Hanc vocem improbat Vossius de Vit. L. L. 3. 52.

Tepido, [χλιαίνω] āre. pro Tepefacere. Plin. lib. 17. cap. 26. In eodem agro bruma, tanto magis si nives jaceant geletve, ne frigus vites adurat, circunfundunt riguis, quod ibi tepidare vocant, memorabili natura in amne solo.

Tepidarium, i. n. Idem quod Balneum. Paulus in l. Fistulam. D. De servit. urb. præd. Sed Neratius ait: Si talis sit usus tepidarii, ut assiduum humorem habeat, & ideo noceat vicino, posse eum prohiberi. Vitruv. lib. 5. cap. 10. Tepidarium accipit pro Cella balneorum: Illa (inquit) caldaria tepidariaque lumen habeant ab occidente

dente hyberno. Paulo tamen post pro Vase. Ahena (inquit) supra hypocaustum tria sunt componenda: unum caldarium, alterum tepidarium, tertium frigidarium: & ita collocanda, uti ex tepidario in caldarium, quantum aquæ caldæ exierit, influat: de frigidario in tepidarium ad eundem modum. V. Calidarium, in CALOR.

TEPEO, ui, [χλιαίνομαι] ēre. Tepidum esse. Cato de R. R. cap. 69. Levibus lignis facito calescat: ubi temperate tepebit, tum cuminum indito.
Aqua tepet. Ovid. 3. de Ponto, 4. 56.
Aura tepet. Ovid. 3. Trist. 10. 7.
Tepet igne maligno focus, h. e. Lignis magno emptis. Martial. lib. 10. 96.

TEPENS, entis. Partic. [χλιαινόμενος] ut, Auræ tepentes Zephyri. Virg. 1. Georg. 330. & Ovid. 1. Met. 107.
Buxi tepentes. Martial. lib. 3. 20.
Cineres tepentes. Stat. 3. Sylv. 3. 181.
Locus tepens. Columel. lib. 1. cap. 4.
Sol tepens. Ovid. 3. Fast. 236.
Ver tepens. Ovid. 3. de Arte Am. 185.

TEPEFĀCIO, fēci, factum, [χλιαίνω, ἀλεαίνω] ĕre. Cic. 2. de Nat. Deor. 40. Is ejus tactus est, non ut tepefaciat solum, sed etiam sæpe comburat.
Ferrum tepefecit in jugulo matris. Hor. 2. Serm. 3. 136.

TEPEFIO, ĕri. Plin. lib. 11. cap. 6. Mature tepefiunt.
Frigoribus adjectis durescit humor, & idem vicissim mollitur tepefactus, & tabescit calore. Cic. 2. de Nat. Deor. 26.
Terra semen tepefactum vapore & complexu suo diffundit. Cic. de Senect. 51.
Terra tepefacta cruore. Virg. 9. Æn 333.

TEPESCO, ui, [χλιαίνομαι] ĕre. Tepidum fieri. Cic. 2. de Nat. Deor. 26. Atque etiam maria agitata ventis ita tepescunt, ut intelligi facile possit in tantis illis humoribus esse inclusum calorem. Virg. 9. Æn. 701.
Mentes tepescunt. Lucan. lib. 4. 284.

TEPOR, ōris. m. [ἀλέα, χλιαρότης, χλιαρότης] Ipsa (ut ita dicam) tepiditas. Cic. 2. de Nat. Deor. 26. Nec enim ille externus & adventitius habendus est tepor, &c. Idem de Senect. 53. Uva maturata dulcescit, vestitaque pampinis nec modico tepore caret, & nimios solis defendit ardores.
Cæli tepor. Columel. lib. 2. cap. 4.
Egelidi tepores. Catul. ad seipsum, 47. 1.
Tepore humido & lento nascuntur erucæ. Plin. lib. 17. cap. 24.
Lenis tepor. Ovid. 2. Met. 811.
Lentus tepor. V. LENTUS.

TEPORĀTUS, a, um. Adj. [χλιανθείς] Tepidus factus. Plin. lib. 36. cap. 26. Fragmenta teporata agglutinantur tantum, rursus affundi non queunt, præterquam abrupta sibimet.

TEPŌRUS, a, um. Adj. Sidon. 9. Epist. 15. Teporus flatus. Auson. Edyll. 24. 1.
Sol profectus a teporo veris æquinoctio.

TEPŬLUS, a, um. Adj. Frontin. de Aquæduct. 2. Tepulæ aquæ. conf. Plin. 36. 15.

T E R

TER, Adverbium numerale. [τρὶς, ἐπὶ τρὶς] Virg. 2. Æn. 792.
Ter conatus erat collo dare brachia circum,
Ter frustra comprensa manus effugit imago. Ibid 6. 229.
Ter Consul. Plin. lib. 19. cap. 1.
Ter amplus Gerÿones. Hor. 2. Carm. 14. 8.
Ter felix. Ovid. 8. Met. 51.
Ter tanto pejor ipsa est, quam illam tu esse vis. Plaut. Pers. 1. 3. 72.
Ter quatuor. Cic. 1. de Divin. 55.
Cædunt de cælo ter quatuor corpora sancta. Ex poeta.
Ter & quater. Hor. 1. Carm. 31. 13.
Terque quaterque beati. Virg. 1. Æn. 94. Idem 4. Æn. 589.
Ter & vicies. Plin. lib. 7. cap. 28.
Ter ternus. Varro 2. de R. R. cap. 1. Ea parte habet novem discretas ter ternas. De pecunia.
Ter in anno. Cic. pro Rosc. Amer. 133. Aptam & ratione dispositam se habere existimant, qui in Salentinis aut in Brutiis habent unde vix ter in anno audire nuntium possunt.

TERCENTUM, [τριακόσια] Virg. 8. Æn. 716.
Maxima tercentum totam delubra per urbem
Lætitia, ludisque viæ, plausuque fremebant.

TERCENTĒNI, æ, a. plur. tantum, Adj. [τριακόσιοι] Martial. 2. 1.
Tercentena quidem poteras epigrammata ferre.

TERDĒNI, æ, a. plur, Adj. [τριακαίδεκα] Virg. 8. Æn. 47.
Ex quo terdenis urbem redeuntibus annis, &c. Martial. 8. 78.
Quid numerem currus, terdenaque præmia palmæ.

TRECENTI, TRECENI, & TREDENI. V. suo loco.

TERGEMINUS, a, um. Adj. [τριπλοῦς] Liv. 6. Modo tergeminæ victoriæ triplicem triumphum ex his ipsis Volscis & Æquis & ex Hetruria egistis. Ovid. 4. Trist. 7. 16.
Tergeminumque virum, tergeminumque canem.
Ignis tergeminus Jovis, Fulmen trisulcum. Stat. 1. Sylv. 1. 92.
Proles tergemina, Tres filii. Stat. 4. Sylv. 8. 21.
Tergeminus, pro Maximo & amplissimo; ut, Tergemini honores apud Horatium, cum populus ingentem tollit plausum, aliquem honorans. Et in hac notione sæpe hoc verbum a poetis tritum animadverti. Martial. 3. 46. —tergeminum mugiat ore sophos.
i. e. Maxima voce succlamet sophos. Tibull. 4. 1. 10.
Illum tergeminæ nantem confinia mortis. i. e. Ingentis & multiplicis. Hinc adeo id factum est, quod quæ tergemina sunt, eadem ampla & magna sunt. Turnebus.
Tergeminus in scelere. Cic. 11. Phillpp. 2. de Antonio & Dolabella, Ecce tergeminum in scelere par, inusitatum, inauditum, ferum, barbarum. i. e. Trisceleratum. Sic Budæus. Vetus exemplar legit, Tibi geminum.
Tergemini, dicuntur Tres qui ex uno utero, uno die editi sunt. Plaut. Mil. 3. 1. 122. Plin. lib. 7. cap. 3. Tergeminos nasci certum

T E R

est, Horatiorum Curiatiorumque exemplo. Liv. 1. Tergemini fratres. Vetus codex habet Trigemini.

TERNUS, a, um. [τρίτατος] vel potius TERNI, plur. Adj. Cic. 9. Fam. 22. Quum loquimur terni, nihil flagitii dicimus: at quum bini obscœnum est. Cic. 4. Verr. 137. Hoc quoque propter tuos ternos denarios nunc primum postulatur. Sic 5. Verr. 114. Virg. 5. Æn. 120. —terno consurgunt ordine remi. Hor. 2. Serm. 4. 76.
Immane est vitium, dare millia terna macello.
Terni deni. Plin. lib. 18. cap. 26.

TERNARIUS, a, um. Adj. [τριαδικός] Columel. lib. 11. cap. 2.
Ternarii scrobes. V. SCROBS.

TERTIUS, a, um. Adj. [τρίτος] Qui post secundum est. Plin. 4. Epist. 92. Tertius dies est quod audivi recitantem Sentium augurinum cum summa mea voluptate. Virg. 3. Æn. 117.
Tertia lux classem Cretæis sistet in oris.
Tertio quoque die. Cic. 2. Tusc. 24.
Jam tertio me quoque funesto die
Tristi advolatu aduncis lacerans unguibus. Ex poeta.
Tertio quoque verbo. Cic. pro Rabir. Posth. Modo vobis inspectantibus in judicio Gabinii tertio quoque verbo excitabatur.
Tertius in pretio, vel auctoritate. V. AUCTORITAS tributorum. Plaut. Pœn. 1. 2. 118. Salve in pretio tertia.
Tertio loco, Tertia dignitate. Plin. lib. 12. cap. 12. In nostro orbe proxime laudatur nardum Syriacum, mox Gallicum, tertio loco Creticum.
Tertium locum Milesiæ oves obtinent. Plin. lib. 8. cap. 48.
Nihil esse tertium. Cic. 9. Fam. 22.
Sed si res coget, est quiddam tertium. Cic. 1. Fam. 5.
Tertiæ notæ herbæ, Tertio loco adscribendæ, vel tertiam dignitatem post alias sortitæ. cave autem putes Tertiæ facultatis. Columel. lib. 9. cap. 4.

TERTIĀNUS, a, um. Adj. [τριταῖος] ut, Tertiana febris, Quæ tertio quoque die novam accessionem facit. Cic. 3. de Nat. Deor. 24. Vide quæso si omnis motus, omniaque quæ certis temporibus ordinem suum conservant, divina dicimus, ne tertianas quidem febres & quartanas divinas esse dicendum sit.
Tertiana quoque absolute, Idem significat: quod & pluraliter etiam frequentius legitur. Plin. lib. 2. cap. 20. Seminis grana tria in tertianis devorari jubent aliqui ante accessionem.

TERTIANI, orum. m. pl. [τριταῖοι] Tacit. 5. Hist. 1. Tradidit & Syria duo & vicesimanos, tertianosque. h. e. Tertiæ cohortis milites.

TERTIO, Adv. [τρίτον] Ter. Eun. 3. 3. 24. Non hercle veniam tertio. Columel. lib. 3. cap. 13.

TERTIUM, Adv. [τρίτον] ut, Tertium Consul. Liv. 3. 22.
Iterum ac tertium jacere. Cic. 2. de Divin. 121. Quid est tam incertum quam talorum jactus? tamen nemo est quin sæpe jactans Venereum jaciat aliquando, nonnunquam etiam iterum ac tertium.

TERTIO, [τριτόω] āre. Tertio facere: ut Terram vel solum tertiare dicimus, Quum tertio aratur & colitur. Columel. lib. 2. cap. 4. Sed jugerum talis agri quatuor operis expeditur. nam commode proscinditur duabus, una iteratur, tertiatur dodrante, in liram statim redigitur quadrante operæ. Idem 2. 13. & cap. 4. Iteratos esse oportebit, ac deinde circa Septembris Calendas tertiatos.

TERTIATIO, ōnis. f. [τρίτωσις] Columel. lib. 12. cap. 50. Nam plurimum refert non miscere iterationem, multoque minus tertiationem cum prima pressura. De tribus olivarum pressuris loquitur, iterationem vocans secundam pressuram, sive oleum secundæ pressuræ, tertiationem vero tertiam pressuram.

TERTIATUS, a, um. [ἐξκεκομμένα ῥήματα] Tertiata verba, appellantur Imperfecta, lapsantia, & cum pavore nutabunda: quando quis exanimatus non profert verba integra, sed vix tertia quæque enuntiat, mediis ex perturbatione suppressis. Apuleius lib. 5. Tremens & exangui colore, lurida, tertiata verba substrepens, sic ad illas ait.

TERTIARIUS, a, um. Adj. [τριτημόριος] Plin. lib. 34. cap. 17. Idem & tertiarium vocant, in quo duæ nigri portiones sunt, & tertia albi. De stanno.
Tertiarius, Actor tertiarum partium. V. SECUNDARIUS. Expressit Cic. 1. Verr. 48. quum scribit, Ut in actoribus Græcis fieri videmus, sæpe illum qui secundarum, aut tertiarum partium cum possit aliquanto clarius dicere, quam ipse primarum, multum summittere ut ille princeps quam maxime excellat. Ex Turnebo.

TERTIARIUM, [τριτημόριον] Ponderis genus satis notum, cui correspondet Quartarium. Cato cap. 95. Postea sumito bituminis tertiarium, & sulfuris quartarium. h. e. Tertiam vel quartam partem unciæ.

TERACUS, i. m. Piscis marinus. Plin. 32. 11.

TERAMNE sive THERAMNE, es. f. [Θεράμναι Steph.] Idem quod,

TERAPNÆ seu THERAPNÆ, pl. vel TERAPNE sive THERAPNE, es. f. [Θεράπνη Pausan.] Urbs Laconiæ in finibus Thebanis, Helenæ patria. Mela lib. 2. & Plin. lib. 4. cap. 5.
Therapnæ etiam Urbis nomen est in insula Creta. Plin. 4. 12.
Animosa Terapne. Sil. lib. 6. 303.
Umbrosæ Terapnæ. Stat. 4. Sylv. 8. 53.

TERAPNÆUS, a, um. possess. [Θεραπναῖος] Ovid. 16. Epist. 196.
Rure Terapnæo nata puella Phrygem. Stat. 2. Sylv. 2. 111.
Blanda Terapnæi placeant vineta Galesi.

TERATIUS, V. TARCHATIUS.

TEREBINTHUS, i. m. [τέρμινθος] & Terebynthus, cum ypsilo, fœm. gen. auctore Marcello in Dioscoridem; Grani viridis arbor apud posteriores fuit, cui factum nomen ab eo ejus genere, quod fructus suos in viridi pallidos fert, quod Theophrastus χλωρὸν dixit, quasi herbaceum. Plin. lib. 13. cap. 6. Syria & terebinthum habet. Ex his mascula est sine fructu: Fœminarum duo genera. Alteri fructus rubet lentis magnitudine, alteri pallidus. Cum vite maturescit non grandior faba, odore jucundior, tactu resinosus circa Idam Troadis, &c. Virg. 10. Æn. 136.
Inclusum buxo aut Oricia terebintho.
Ex terebintho autem distillat terebinthina resina omnibus notissima in quotidiano medicinæ usu.

TERE-

TEREBINTHINUS, a, um. Adj. ut, Terebinthina resina. Plin. lib. 23. cap. 8. Columel. lib. 12. cap. 20. Celf. lib. 5. cap. 26. extr.

TEREBRA, æ. f. [τρύπανον, τέρετρον] Instrumentum quo ligna perforantur; a Tero. Columel. lib. 4. cap. 29. Nam antiqua terebra, quam solam veteres agricolæ noverant, scobem faciebat, perurebatque eam partem quam perforaverat.
Terebra agere aliquid. Celf. lib. 8. cap. 3.

TEREBRO, [τρυπάω] āre. Terebra perforare. Virg. 2. Æn. 38.
Aut terebrare cavas uteri, & tentare latebras. Columel. lib. 5. cap. 9. Eas terebrari Gallica terebra convenit.
Buxum terebratum per rara foramina. Ovid. 6. Fast. 697.
Terebrare, per translationem dixit Plaut. Bacch. 5. 2. 81. Hanc veniam illis te exorem fine. N. ut terebrat? i. e. Blandiloquentiâ sese insinuat.

TEREBRATIO, ōnis. f. [τρύπησις] Columel. lib. 4. cap. 29. In illa autem quæ fit per terebrationem, &c.

TEREBRATUS, ûs. m. Scribonius Largus 206. De industria a medicis cum terebratu exciditur quod lædit eam os.

TEREBRATOR, ōris. m. [τρυπητὴς] Gloss. Gr. Lat.

TEREBRAMEN, ĭnis. n. Fulgent. Mythol. 2. Tinearum terebramina.

TEREDO, ĭnis f. [τερηδὼν] Vermis in ligno nascens. A terendo dictus, vel a sono, Græce τερηδών. Eadem & Tinea dicitur. Sunt tamen qui distinguant, ut Teredines dicantur in mari, hoc est in navibus: Tineæ, terrestres sint. Plin. lib. 16. cap. 41. Infestantium quatuor genera. Teredines, capite ad portionem gravissimo rodunt dentibus. Hæ tantum in mari sentiuntur, nec aliam putant teredinem proprie dici. Terrestres tineas vocant. Columel. lib. 4. cap. 24. Nam & teredinem formicamque prohibet.
Teredo pro Verme vestes terente, & erodente. Plin. lib. 8. cap. 48. de prætextis Ser. Tullii, Mirumque fuit nec defluxisse eas, nec teredinum injurias sensisse annis DLX.

TERENTIA, [Τερεντία] Ciceronis uxor, ex ipsius epistolis notissima. Hæc, ut auctor est Plin. lib 7. cap. 48. centum decem & septem vixit annos.

TERENTIUS, [Τερέντιος] Comicus poeta Carthagine natus, libertus Romæ Terentii Lucani fuit: captum fuisse negant. Quum esset egregia indole a patrono eruditus, venit in amicitiam nobilium, maxime Lælii & Scipionis: quorum opera adjutus in scribendo fertur ob elegantiam sermonis, teste Cic. 7. Att. 3. cui adstipulatur etiam Varro, Non obscura fama est, inquit, adjutum Terentium in scriptis a Lælio & Scipione. Eandem ipse famam auxit: non enim nisi leviter se tutari conatur in prol. Adel. 15. Nam quod isti dicunt malevoli, homines nobiles eum adjuvare, assidueque una scribere, &c. Pluribus Donatus hujus vitam scripsit. Hor. 2. Epist. 1. 59.
Vincere Cæcilius gravitate, Terentius arte.
Terentius Scaurus, grammaticus, quem Gellius 11. 15. dicit floruisse Adriani temporibus, ac librum de Cæsellii Vindicis grammatici erroribus scripsisse.
Terentius Culeo, Senator Romanus, captus a Carthaginiensibus, redemptus ab Africano majore, ac currum ejus cum pileo capiti imposito secutus: cujus meminit Liv. lib. 30. Hinc natus error apud indoctos, Terentium comicum putantes.
Terentius Varro, collega Pauli Æmilii post cladem Cannensem cum reliquiis exercitus, Canusium se recepit. Cui Romam redeunti gratulatus est populus Romanus, quod de Repub. non desperasset.

TERENTIANUS, a, um. Adj. [Τερεντιανὸς] a Terentio. Quintil. lib. 6. cap. 3. Nec minus niger, inquit, nec minus confidens, quam ille Terentianus est Phormio.

TERENTUS, [Τέρεντος] Locus in campo Martio, quod in eo ara Ditis patris in terra occultaretur. Erat hic locus Diti & Proserpinæ sacer, in quo omnium qui nascerentur aut morerentur, nomina scribi solebant, quoties civitas lustrabatur. Martial. lib. 10. 63.
Bis mea Romano spectata est vita Terento, &c.
Romuleus Terentus. Martial. lib. 4. 1.

TERENTINUS, a, um. Adj. [Τερεντῖνος] Unde Ludi Terentini, qui & Seculares vocantur, qui centesimo quoque anno tribus diebus continuis tribusque noctibus celebrabantur. Ausonius in Ternario, 4. 34.
Trina Terentino celebrata trinoctia ludo. V. Politian. Miscell. cap. 58. Censorin. cap. 6. Augustin. de Civ. Dei, lib. 3. cap. 18. Valer. Max. lib. 2. cap. 1. De quodam Valesio.
Terentina tribus. V. TRIBUS.

TERES, ĕtis. Adj. dicitur Quicquid rotundum, & oblongum, acutam extremitatem non habet. Virg. 8. Ecl. 16.
Incumbens tereti Damon sic cœpit olivæ. Liv. 25. 8. Falarica erat Saguntinis, missile telum hastili oblongo, & cætera tereti, præterquam ad extremum, unde ferrum extabat.
Aures teretes & religiosæ. Cic. in Orat. 27.
Aures teretes intelligensque judicium. Cic. de Opt. gen. Orat. 11. Si teretes aures habent, intelligensque judicium, &c. h. e. ut nonnulli exponunt, Perfectissimas, quoniam rotunda figura est perfectissima & capacissima.
Cervix teres. Cic. 2. de Nat. Deor. 107.
Obstipum caput, & tereti cervice reflexum. Ex poeta.
Collum teres. Ovid. 10. Met. 113.
Digiti teretes. Ovid. 1. de Arte Am. 622.
Gemma teres. Virg. 5. Æn. 313.
Lapilli teretes. Ovid. 10. Met. 260.
Malum teres Lucan. ad Pison. 77.
Membra teretia. Suet. Cæs. 45.
Oratio teres. Cic. 3. de Orat. 197. Sed si habitum etiam orationis, & quasi colorem aliquem requiris, est plena quædam, & tamen teres & tenuis & non sine nervis ac viribus.
Plagæ teretes, Tereti fune factæ, inquit Acron. Hor. 1. Carm. 1.28.
Puer teres. Hor. Epod. 11. 41. Porphyrion interpretatur Recta crura aut brachia habentem; Acron, Gracilem; Badius, Procerum.
Structura teres. Plin. lib. 11. cap. 37.
Suræ teretes.. Ovid. 11. Met. 80.

Totus teres atque rotundus in seipso. Hor. 2. Serm. 7. 68 I. e. Æqualis & constans in se. Teretes dicuntur qui ab alio non quærunt quid faciendum sit, sed ipsi per se inveniunt. Hæc Acron. Tale est illud Virgilii de Viro bono, v. 5.
—— mundi instar habens, teres atque rotundus.
Compar. apud Gell. 13. 20. Ciceroni mollius teretiusque visum fretu scribere, quam freto.

TEREUS, [Τηρεὺς] Rex Thracum fuit; qui quum Pandionis regis Athenarum filiam Prognem nomine duxisset uxorem, & post aliquantum tempus ab ea rogaretur, ut sibi Philomelam sororem videndam accerseret: profectus Athenas dum adducit puellam, eam vitiavit in itinere, & ei linguam ne facinus indicaret, abscidit. Illa tamen rem in veste suo cruore descriptam misit sorori: qua re cognita, Progne Itym filium interemit, & patri epulandum apposuit. Postea omnes in aves mutati sunt. Tereus in upupam, Itys in phasianum, Progne in hirundinem, Philomela in lusciniam. Hactenus Servius enarrans illud Virg. 6. Ecl. 78.
Aut ut mutatos Terei narraverit artus? &c. Hanc fabulam multis versibus describit Ovid. 6. Met. 455.

TERGEMINI, V. TER.

TERGEO, V. TERGO.

TERGESTUM, Istriæ colonia. [Τέργεστον] Ptolemæo lib. 3. cap. 1. Vulgo *Trieste*.

TERGIVERSOR, V. TERGUM.

TERGO, si, sum, [σμήχω, ἀποσμήχω, μύττω, ἐκμάσσω, πτερύσσω] ĕre: vel TERGEO, si, sum, & secundum antiquos tum, ēre. Mundare, nitidum facere. Juven. 14. Sat. 62.
—— vasa aspera tergeat alter. Plaut. Pœn. 1. 2. 19. Ornantur, lavantur, terguntur, poliuntur. Cic. in Parad. 5. Ut in familia qui tractant ista, qui tergunt, qui ungunt, qui verrunt, qui spargunt, non honestissimum locum servitutis tenent. Ovid. 2. Met. 736.
—— ut tersis niteant talaria plantis.
Lumina tersit manu. Ovid. 13. Met. 132.
Tergere fossas veteres, pro Purgare. Cato cap. 2. Per ferias vero fossas veteres tergeri, viam publicam muniri, vepres recidi.

TERSUS, a, um. Nitidus. ut, Tersæ plantæ. Ovid. 2. Met. 736.
Bene lauta, tersa, ornata. Plaut. Stich. 5. 5. 4.
Superl. Stat. in præf. ad 2. Sylv. Melior, vir optime, nec minus in judicio litterarum, quam in omni vitæ colore tersissime.

TERTUS, a, um. apud veteres pro Tersus. Varro apud Non. 2. 847. Atrei terta nitet galea.

TERSUS, ûs. m. Apul. de Asino, lib. 1. Lintea tersui profer.

TERSOR, ōris. m. [καταμάκτης] Gloss. Gr. Lat.

TERSORIUM, i. n. [ἐκμαγεῖον] Gloss. Gr. Lat.

TERGORO, V. TERGUS.

TERGUM, i. n. [νῶτον] Dorsum. Plaut. Amph. 1. 1. 290. Sic tergum cicatricosum, nihil hoc simili est similius. Virg. 2. Æn. 57.
—— juvenem manibus post terga revinctum. Cic. 1. de Nat. Deor. 100. Tuus autem deus non digito uno redundat, sed capite, collo, cervicibus, lateribus, alvo, tergo, poplitibus.
Boum terga, non sunt ad onus accipiendum figurata. Cic. 1. de Nat. Deor. 159.
Horrentia terga suum. Virg. 1. Æn. 639.
Immane tergum leonis. Virg. 5. Æn. 351.
Ingentia terga boum. Virg. 5. Æn. 404.
Lubrica terga. V. LUBRICUS.
Ostreatum tergum. V. OSTREA.
Recurvum tergum delphinis. Ovid. 2. Fast. 113.
Sessile tergum. Ovid. 12. Met. 401.
Summum tergum. Ovid. 2. Met. 201.
Cædere terga. Catul. de Berecynth. 63. 81.
Considere tergo tauri. Ovid. 2. Met. 869.
Consternere terram tergo, i. e. Supinum jacere in terra. Virg. 12. Æn. 543.
Convertere terga. V. CONVERTO.
Convolvens squamea terga anguis. Virg. 3. Georg. 426.
Convolvit coluber lubrica terga. Virg. 2. Æn. 474.
Dabat victa terga. Ovid. 7. Met. 73.
Dare terga, Fugere. Quintil. lib. 2. cap. 13.
Dare terga versa fuga. Virg. 4. Georg. 85.
Dare terga fugæ. Ovid. 5. Met. 322.
Dare terga in fugam. Ovid. ad Liv. 18.
Impugnare terga hostium. V. IMPUGNO.
Insilire tergo alicujus. Ovid. 12. Met. 345.
Laceratum virgis tergum. V. LACER.
Nudare terga fugæ. Virg. 5. Æn. 586.
Plecti tergo. Hor. 2. Serm. 7. 105.
Præbere terga effugio. Tacit. 14. Ann.
Præbere terga fugæ. Ovid. 10. Met. 706.
Recipere ad terga. V. AD.
Rejectis ad tergum manibus inambulare. Cic. 10. Fam. 32.
Reponunt grues in tergo prævolantium colla & capita. Cic. 2. de Nat. Deor. 125.
Secare terga verbere. Tibul. lib. 1. 9. 22.
Vertere terga, Fugere. Liv. 2. 30.
Vinctus post tergum nodis ahenis. Virg. 1. Æn. 299.
Tergum, non tantum animalium est, sed etiam aquarum, & aliarum rerum: unde A tergo dicimus, A parte posteriore membranæ vel papyri, aut alterius cujuscunque rei. Juven. 1. Sat. 6.
Scriptus & a tergo necdum finitus Orestes. Alii legunt In tergo.
A tergo sequi. Virg. 1. Æn. 185.
Aliquem a tergo adoriri. Cic. pro Milon. 29.
A tergo & A fronte, pro Anteriore & posteriore parte.. V. A vel AB.
Teneri a tergo & a fronte, a lateribus. Cic. 3. Philipp. 32.
A tergo & a fronte videre, pro Diligenter. V. A vel AB.
A tergo lupi, & a fronte præcipitium; Proverbium. V. A vel AB præpositiones.

Tergum collis, pro Parte posteriore. Liv. 25.
Glauca terga aquæ. Claud. de Aponi balneis, 5. 36.
Glacialia terga fluviorum. Claud. de Bell. Get. 338.
Ærea terga loricæ. Stat. 9. Theb. 552.
Tergum, pro Tergore aliquando accipitur. Virg. 1. Æn. 372.
    Mercatique solum facti de nomine byrsam,
    Taurino quantum possent circundare tergo.
Tergum, pro Scuto: quod scuta antiquitus pellibus tegi solerent. Virg. 10. Æn. 715. —— & tergo decutit hastas.
Tergus etiam masculino genere. Plaut. Asin. 2. 2. 53. Habeo opinor familiarem tergum, ne quæram foris. Non. 3. 242.
Tergibus, dativus pluralis numeri, apud Lucret. lib. 2. 87.
    —— neque quicquam a tergibus obstet.

Tergiversor, [ταντίζω, στρέφομαι, ἀνασέλλομαι] ári. Fallere, & dicta mutare, inquit Nonius. Proprie est eorum qui terga vertentes, adhuc tamen pugnant, nec sese victos fateri volunt. unde etiam ad alias res transfertur, ut disputationes, controversias, & cætera hujusmodi quæ verborum contentionem habent. Cic. 3. Tusc. 41. Quid tergiversamur Epicure, nec fatemur eam nos dicere voluptatem quam tu idem, quum os perfricuisti, soles dicere? i. e. Dissimulamus & subterfugimus. Idem pro Cn. Planc. 48. Placetne sic agi? non possum magis pedem conferre, ut aiunt: aut propius accedere. quid taces? quid dissimulas? quid tergiversaris? etiam atque etiam insto, atque urgeo, insector, posco.
Itaque eam tergiversari non sinent, secumque rapient. Cic. 5. Tusc. 81.
Tergiversari contra aliquem. Cic. 7. Att. 1. Non est locus ad tergiversandum contra Cæsarem.
Tergiversari in re aliqua. Cic. 3. Off. 11. Atque in his tamen tribus generibus quoquo modo possunt, non incallide tergiversantur: prudentiam introducunt, scientiam suppeditantem voluptates, depellentem dolores.
Tergiversari huc & illuc. Cic. pro Rosc. Com. 37. Fannium invitum, & huc atque illuc tergiversantem, testimonium contra se dicere cogo.
Hunc æstuantem & tergiversantem judicio ille persequitur. Cic. pro Flacc. 47.
Tergiversari, pro In universum ab accusatione desistere, apud Jurisconsult. teste Martian. ad s. c. Turpilianum. l. prima.
Cunctari & tergiversari. Cic. 7. Att. 12. An cuncter, & tergiverser, & iis me dem qui tenent, qui potiuntur?

Tergiversatio, ōnis. f. [στροφὴ, ταντισμὸς] Cic. pro Milon. 55. Quid ergo erat moræ & tergiversationis? Idem 10. Att. 6. Ego vero Apuliam & Sipontum, & tergiversationem istam probo, nec tuam rationem eandem esse duco quam meam.

Tergiversator, ōris. m. [ταντιστὴς] Qui bovinator antiquitus dicebatur. Arnob. 7. Usus est & Lucil. apud Gell. 11. 7.

Tergiversanter, Adv. Paterc. lib. 1. 9. 3. Tum Senatus populusque Romanus L. Æmylium Paulum Consulem creavit, filium ejus Pauli qui ad Cannas quam tergiversanter perniciosam Reipublicæ pugnam inierat, tam fortiter in ea mortem obierat.

Tergus, oris. n. [σκύτος] Corium. Plin. lib. 8. cap. 10. Durissimum dorso tergus, ventres molles, setarum nullum tegumentum. Virg. 1. Æn. 215.
    Tergora diripiunt costis, & viscera nudant.
Impenetrabile tergus ad. V. impenetrale.
Squalenti tergore serpens. Sil. lib. 3. 209.

Tergīnus, a, um. [σκυτικὸν] Adj. possess. a Tergus. Terginum lorum, i. e. Scutica de tergore animalis. Plaut. Pseud. 1. 2. 21. Nunquam ædepol vestrum durius tergum erit, quam terginum meum.

Tergilla, æ. f. dimin. a Tergus. Apic. 4. 3. Spatula porcina cum sua tergilla.

Tergŏro, āre. Tergus novum inducere. Plin. lib. 8. cap. 52. Tunc inter se dimicant, indurantes attritu arborum costas, lutoque se tergorantes. i. e. quasi Tergus novum e luto sibi inducentes.

Termen, ĭnis. n. antiqua vox pro Termino. Varro de L. L. 4. 4. Terminus in Latio aliquot locis dicitur, at apud Accium non Terminus, sed Termen.

Termentarium, i. n. Linteum, quod teritur corpore, teste Varrone lib. 4. de L. L. 4.

Termentum, i. n. Detrimentum. Plaut. Bacch. 4. 9. 5. Non Pelides termento fuit. Sic legit Festus. Salmasius autem suspicatur olim lectum fuisse, Tormento.

Termes, ĭtis. m. Ramus ex arbore decerptus cum fructu, nec foliis repletus, nec nimis glaber, inquit Festus. Qui quoniam in divisione agrorum, antequam metæ ponerentur, figi solebat, termino nomen dedit. Et proprie (ut ait Porphyrio) est olivæ: sicut palmes, vitis. Hor. in Epod. 16. 45.
    Germinat & nunquam fallentis termes olivæ. Gell. lib. 2. cap. 26. Spadica enim Dorici vocant avulsum e palmite termitem cum fructu.
Termes, Vermiculi genus, carnem exedens. Festus.

Termillæ, [Τερμίλλαι] Populi, de quibus Strabo lib. 12. Conditorem ex Mileto, quæ in Creta est, Sarpedonem accipientes, & Termillas in eam quæ nunc Lycia dicitur habitatum deduxerunt. Hos Sarpedon Minois Rhadamanthi frater colonos ex Creta duxit, ac Termillas nominavit, quum prius Miniæ vocarentur, ut Herodotus refert, ac prius etiam Solymi. postea Lycon Pandionis filius, eosdem a se Lycios appellavit. quæ profecto ratio Lycios ac Solymos eosdem esse ostendit, quanquam poëta eos separat: nam de Bellerophonte e Lycia profecto dicitur,
    Hic Solymis iterum præstantibus intulit arma.

Termĭnus, i. m. [ὅρος, ὅριον, ὁροθεσία, τέρμα, τέκμαρ] Signum, quod agrum ab agro dividit. A terendo: quod hæ partes maxime terantur. Cic. 4. Acad. 132. Est enim inter eos non de terminis, sed de tota possessione contentio.
Pangere terminos. V. pango.
Constituere sibi certos fines & terminos. Cic. pro Quint. 35.
Nullis terminis circumscribere aut definire jus suum. Cic. 1. de Orat. 70.

Termini, apud antiquos, adhibito sacrificio, disponebantur. qua de re apud Siculum Flaccum hæc legimus: Carbo, aut cinis quare inveniatur, una certa ratio, quæ apud antiquos quidem observata est, postea vero neglecta: sicut aut diversa, aut nulla signa inveniremus. cum enim terminos disponerent, ipsos quidem lapides in solidam terram collocabant, proxime ea loca quibus fossis factis defixuri eos erant, unguento velaminibusque & coronis eos coronabant: in fossis autem quibus posituri eos erant, sacrificio facto, hostiaque immaculata cæsa, facibus ardentibus, in fossa coopertis sanguinem instillabant, eoque thura & fruges jactabant: favos quoque & vinum, aliaque quibus consuetudo est terminis sacrum fieri, in fossa adjiciebant, consumptisque omnibus dapibus igne, super calentes reliquias lapides collocabant, atque ita diligenti cura confirmabant: adjectis etiam quibusdam saxorum fragminibus circumcalcabant, quo firmius starent. tale ergo sacrificium, domini inter quos fines dirimebantur, faciebant. nam etsi in trifinium, id est in eum locum in quem tres possessores attingebant, termini ponebantur, omnes tres sacrum faciebant: quinque alii in confinio domini erant, omnes ex convenientia terminos ponebant, & sacrum faciebant: terminos autem convenientia possessorum confirmabat. nam in quibusdam regionibus jubemur verticea amphorarum defixos inversos observare. pro terminis ergo convenientia ut supra diximus, possessorum terminos consecrat, qui ut ante dixeramus, omnibus angulis coxisque positi esse debent. Termini apud antiquos sancte in primis, ac severe servabantur. nam in lib. v. sententiarum Pauli scripta sunt hæc, quæ leguntur apud Frontinum in libro De limitibus. Terminos qui effodiunt, vel exarant arbores, in metallum damnabuntur, siquidem servi sua sponte faciunt, humiliores in opus publicum: honestiores in insulam, amissa tertia parte bonorum, relegabuntur. Termini comportionales a veteribus dicti, teste Aggeno Urbico, qui intra possessionum fines inveniuntur: qui si secundum pristini temporis possessionem non conveniunt, diversas attiguis possessoribus controversias generabunt. Termini autem, ut in libello De limitibus, variorum auctorum titulo, scriptum est, diversi fuerunt per diversas provincias. sunt enim hæc verba; Terminum singulum in quatrifinio invenies. quatuor lapides in quadrifinio positi sunt, & termini factura tornatiles, hoc est rotundi, subtilissimi: in quadrifinio invenies. Puteum si in fine invenies, pro termino habebis. Cisternam factam in fine positam, & circa hanc memoratum terminum invenies, & pro termino habebis. Terminum de lapide decisum vivo invenies, & pro termino habebis. Macerias lapidum in fine pro termino invenies. Sepulchra finalia aut monumenta sine dubio invenies. Malum cotoneum in fine pro termino invenies. Cypressum in fine pro termino invenies. Olivastellum in fine pro termino invenies. Fossatum decisum parvum in fine pro termino posuimus. fossato alio finales majores sine dubitatione invenies. Limitem torrem hoc est torum sine dubio invenies. Parietes de calce fabricatos finales direximus. Ripas decisas finales direximus. Botontones finales inveneris. Arbores ante missas finales inveneris, peregrinas, exteras. Pontem marmoreum in fine invenies. Pontem de lapide vivo in fine invenies. Pontem ex calce factum in fine invenies. Orcas in fine invenies. Sarcofaga in fine invenies. Imbrices in fine invenies. Collectaculum de carbonibus in calce miscitatis, & glareas fluminales ne despicias, signales constituimus. Palos picatos pro terminis invenies. Laterculos quadrangulos pro terminis invenies. Lapides nativos cum aliquo signo finem pro termino constituimus, & multa consecratione signavimus. Flumen aliquoties in fine invenies. Rivum finalem invenies. Hæc signa per diversas provincias observantur. Terminorum nomina apud Hygenum leguntur hæc: Egreglus qui & robustus, quinquepedalis, Augusteus, Rhombus, Rhomboides, Scalenus, Isosceles, Trigonus orthogonus, Trapezeus, Trigonus oxygonius, Trigonus amblygonius, Parallelogrammus, Sepultura militaris in finem, Augusteus in trifinio, Isopleurus, Scutellatus, Spatula, Spectecalis in trifinio, Area in quadrifinio, Sepultura finalis, Noverca, Canabula, Formalis, Substructio ad terras excipiendas, Maceria finalis, Scorofiones, Botontini, Monumentum, Aspratilis terminus, Hermula, Seria, Puteus, Lapis non dolatus, in cursorio positus; Terminus, qui subsecivum demonstrat; Lapis intra lapidem in trifinio, Termini gemelli, Terminus, qui fluvium demonstrat, Lapis damnatus, Gamma de Petra sicca constructa, Lapis decussatus, qui agrum intraclusum & extraclusum significat, Terminus ante terminum in versura positus, Lapis cultellatus, qui pentagoni recipit rationem; Lapis gammatus, qui trigoni recipit rationem; Lapis intra lapidem in cursorio, Lapis, qui flexuositatem limitis ostendit; Terminus qui rivum demonstrat. Ad hæc porro terminorum nomina sua cuique figura est adjuncta.
Terminus apud Mathematicos est, Quod uniuscujusque finis est. Sic Euclid 1. Elem.
Terminus, Finis. Cic. de Senect. 72. Omnium ætatum certus est terminus: senectutis autem nullus certus est terminus.
Angustus ævi terminus. Virg. 4. Georg. 206.
Finis & terminus contentionum. Cic. 6. Fam. 22. Sed cum consilii tui bene fortiterque suscepti, eum tibi finem statueris, quem ipsa fortuna terminum nostrarum contentionum esse voluisset.
Malorum terminus. Lucret. lib. 3. 103.
Sermonis terminus apud Plin. Epist. 5.
Longius quam vitæ termini postulant, cogitare. Cic. pro Rabir. 29.
Terminus supremus, pro Extrema desperatione. Plin. lib. 80. cap. 37.
Stabilis rerum terminus, Immutabilis rerum exitus. Hor. in Carm. secul. 27.
Hærens alte terminus. Lucret. lib. 1. 78. & lib. 5. 91. Virg. 4. Æn. 614.
    Et si fata Jovis poscunt, hic terminus hæret. Si hoc est immutabile. Servius.
Immobilis terminus. Claud. 2. in Eutrop. 293.

Terminus, [Τέρμων] Deus apud antiquos creditus, in cujus tutela fines agrorum esse existimabantur. In quo autem loco colebatur deus, ibi super eum foramen patebat in tecto, quod nefas esse arbitrarentur Terminum intra tectum consistere, ut auctor est Festus.

Liv. 1. 10. Nam quum omnium sacellorum exaugurationes admitterent aves, in Termini fano non addixere. Id omen auguriumque ita acceptum est, non motam Termini sedem, unumque eum deorum non evocatum sacratis sibi finibus, firma, stabiliaque cuncta portendere. conf. Liv. 5. 54. Lactant. 1. 20.

TERMINALIS, e. [ὅρι⊕] Terminalis lapis dicitur Terminus ipse lapideus. Ammian. 18. 4.

TERMINALIA, um. n. pl. [Τερμινάλια] Festa ipsius Termini dei. Cic. 12. Philipp. 14. Hisce ego me viis committam, qui Terminalibus nuper in suburbium, ut eodem die reverterer, &c. Hor. Epod. 2. 59.
Vel agna festis cæsa Terminalibus. V. Varr. de L. L. 5. 3.

TERMINO, [ὁρίζω, καταλήγω, περατόω] āre. Finire. Cic. de Senect. 82. Si iisdem finibus gloriam meam, quibus vitam, essem terminaturus?
Terminare bona voluptate, pro Dicere bonorum finem esse voluptatem, vel Non reputare alia esse bona quam voluptates. Terminare, inquit Budæus, Definire, metiri, & ut finem statuere. Cic. 3. Off. 117. Idem 1. de Finib. 38. Omni autem privatione doloris putat Epicurus terminari summam voluptatem. h. e. Epicurus putat summam esse voluptatem privari doloribus.
Terminare sententiam, Absolvere. Cic. 9. Att. 22.
Unde est orsa, in eodem terminetur oratio. Cic. pro Marcel. 34.
Clausulam longa syllaba terminare. Cic. 3. de Orat. 181.
Intra aliquid terminari. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Terminare, Limites constituere. Cic. 1. Off. 33. Illorum fines, sicut ipsi dixerant terminavit: in medio relictum quod erat, populo Rom. adjudicavit. Idem 3. in Catil. 26. Quorum alter fines vestri imperii, non terræ, sed cæli regionibus terminaret.
Famam qui terminet astris. Virg. 1. Æn. 287.
Imperium terminare Oceano. Virg. 1. Æn. 291.
Stomachus utraque ex parte tonsillas attingens, palato extremo atque intimo terminatur. Cic. 2. de Nat. Deor. 135.
Terminare oculis, Distinguere, secernere vel discernere. Liv. 32.
Terminare modum alicujus artis. Cic. 1. Tusc. 45. At nos metiendi, ratiocinandique utilitate, hujus artis terminavimus modum.
Rem infinitam terminare. Cic. 1. Tusc. 62.
Cogitationes suas terminare. Cic. pro Arch. 29.
Spem possessionum terminare. Cic. pro Milon. 75.

TERMINATUS, a, um. Partic. [ὡρισμένος] ut, Terminatus ager, i. e. Circumscriptus, conclusus.
Terminatæ divitiæ. Cic. 1. de Finib. 45. Ne naturales quidem multa desiderant, propterea quod ipsa natura divitias, quibus contenta sit, & parabiles & terminatas habet.
Negotium terminatum, Absolutum. Ulpian. in l. Interdum. D. de furtis.
Oratio conclusa & terminata. Cic. in Orat. 20.

TERMINATIO, ōnis. f. [κατάληξις] Finitio. Cic. 5. de Fin. Exposita igitur, inquit, rerum expetendarum terminatione, &c.
Concludi alias alia terminatione. Cic. in Orat. 200.
Terminatio aurium, Distinctio, discretio. Cic. in Orat. 178. Ut igitur poëtica & versus inventus est terminatione aurium, observatione prudentium: sic in oratione animadversum est, &c.

TERMINATUS, ûs. m. Terminus. Frontin. de Aquæduct. conf. Voss. de Vit. L. L. 3. 52.

TERMO, ōnis. m. Idem. Festus, Termonem Ennius Græca consuetudine dixit, quem nos nunc terminum; hoc modo,
Ingenti vadit cursu, qua redditu' termo est.

TERMINATOR, ōris. m. [ὁροθέτης] Gloss. Gr. Lat.

TERNUS, V. TER.

TERO, trivi, tritum, [τρίβω, κατατρίβω, θρυλλίζω, τρίζω] ĕre. Fricare, tundere. Plaut. Asin. 1. 1. 18. Num me illuc ducis, ubi lapis lapidem terit? Idem Pseud. 3. 2. 29.
Barba aspera terit amplexus, Amplexam offendit mulierem. Tibul. 1. 8. 32.
Calcem calce terit. Virg. 5. Æn. 324.
Fræna teruntur dente equi. Ovid. 1. de Arte Am. 20.
Fruges area terit. Virg. 1. Georg. 298.
Inguina terere. Juven. 9. Sat. 4.
Iter terere, Iter facere. Virg. 1. Georg. 380.
Iter propositum terere. Propert. lib. 2. 30. 14.
Manum terere duo labore. Virg. 4. Georg. 114.
Meta terenda rota. Ovid. 1. de Arte Am. 40.
Mola terere. Plin. lib. 36. cap. 26.
Porticum terit ambulator. Martial. lib. 2. 11.
Prata terenda rotis. Propert. lib. 3. 3. 18.
Radios trivere rotis, Tornaverunt. Servius. Virg. 2. Georg. 444.
Vestis teritur assidue. Lucret. lib. 4. 1121.
Via cunctis terenda. Propert. lib. 3. 18. 22.
Terere tempus, Consumere. Liv. 1. Inde ubi satis subisse sese ratus est, erigit totam aciem, fluctuansque animo, ut tereret tempus ordines explicat.
Teritur interea tempus, belli apparatus refrigescent. Cic. 5. Philip.
Ætatem in rebus discendis terere. Cic. 3. de Orat. 121.
Ætas teritur bellis. Hor. Epod. 16. 1.
Otium terere. Liv. 1. 57. Regii quidem juvenes interdum otium conviviis, comessationibusque inter se terebant. Virg. 4. Æn. 271.
Pectus terere amore, Consumere. Propert. lib. 3. 20. 6.
Jam enim hoc verbum satis hesterno sermone trivimus. Cic. 4. Acad. 18.
Rerum nomina novarum, quæ nunc consuetudo diuturna trivit. Cic. 3. de Fin. 14.
Terere, pro Perdere Græcorum imitatione qui ἐπιτρίβειν sic usurpant. Nævius apud Priscianum,
Ut illum dii terant, qui primum olitor cepam protulit.

TRITUS, a, um. Partic. [τετριμμένος, συνεχής] Plin. lib. 12. cap. 19.
Area trita frugibus. Ovid. 4. Trist. 6. 19.
Iter tritum, Calcatum, & quod vulgus *frequentatum* dicit. Cic. 1. Philip. 7. Quum Brundusium, iterque illud, quod tritum in Græciam est, non sine causa vitavissem.
Vestis trita. Hor. 1. Epist. 20. 30.

Via trita humano pede. Tibul. lib. 4. 13. 10.
Via trita laudis. Cic. de Clar. Orat. 180. Quum eum vehementer hortarer, ut eam laudis vitam rectissimam esse duceret, quam majores ejus ei tritam reliquissent.
Lacerna trita. Martial. lib. 1. 93.
Tritum sermone proverbium. Cic. 1. Off. 33. Ex quo illud summum jus, summa injuria: factum est jam tritum sermone proverbium. i. e. Celebratum.
Tritum atque celebratum. Cic. pro Flacc. 65. Quid porro in Græco sermone tam tritum atque celebratum est, quam siquis despicatui ducitur, ut Mysorum ultimus esse dicatur.
Usitatum & tritum verbum. Cic. 1. Acad. 27. Faciamus enim tractando usitatius hoc verbum & tritius.
Compar. Tritior mos. Plin. 33. 12. Sed varia est lectio. V. Harduin. in loc.
Manus tritiores. Vitruv. 2. 1.
Superl. Via tritissima. Sen. de Vita Beata, 1.

TRITUS, ûs. m. [τρῖψις] Plin. lib. 33. cap. 4. Nec ullum absolutius aurum est, cursu ipso, trituque perpolitum. Cic. 2. de Nat. Deor. 25. Nam & lapidum conflictu atque tritu elici ignem videmus & recenti fossione. Lactant. 6. 4. Tritu pedum.

TRITŪRA, æ. f. [ἀλωητός] Columel. lib. 1. cap. 6. Eventilata mundiora sunt, lapillisque carent, & glebulis, quas per trituram fere terrena remittit area.

TRITOR, ōris m. [τρίπτης] Qui terendo aliquid macerat. Plaut. Pers. 5. 2. 17. Quid ais tu crux, stimulorum tritor? Plin. lib. 35. cap. 11.

TRITŪRO, āre. Terendo excutere frumenti grana. Sidon. 7. Epist. 6. In hac area mundi triturari variis passionum flagellis.

TRITURATIO, ōnis. f. Columel.

TRITURATOR, ōris. m. Idem.

TERPANDRUS, [Τέρπανδρος] Arineus, sive Lesbius, poëta Lyricus, primus in lyra heptachordum & lyrici carminis canonem scripsit, quod Philemoni cuidam adscribunt. Auctor Suidas. Strabo autem lib. 13. Methymnæum eum facit, quod oppidum est Lesbi: dicitque tetrachordo heptachordum reperisse, ut ejus indicant carmina. Hujus famæ ac nominis maximi indicium, quod Lacedæmonii in seditione quadam admoniti ab oraculo Terpandrum mitterent, qui lyræ & poëseos dulcedine animos vulgi ac tumultus sedaret: ex quo postea his proverbium mansit, siquando dulcem audiant musices concentum, κατὰ Λέσβιον ᾠδὸν, Secundum Lesbium cantum. Ex libro proverbiorum Græcorum.

TERPNUS, [Τέρπνος] Citharœdus fuit, cujus cantu oblectatum Neronem scribit Tranquillus in Neron. cap. 20. his verbis, Statim ut imperium adeptus est, Terpnum citharœdum vigentem tunc præter alios accersit, diebusque continuis post cœnam canenti in multam noctem assidens, paulatim & ipse meditari exercitarique cœpit: nec eorum quidquam prætermittere, quæ artifices ejus generis, vel conservandæ vocis causa, vel augendæ factitarent.

TERPSICHŎRE, [Τερψιχόρη] Una ex novem Musis, sic dicta quod choreis & tripudiis delectetur: vel ut Plutarchus ait, quod maxima vitæ pars ea delectetur & gaudeat. V. MUSA.

TERRA, æ. f. [γῆ, γαῖα, ἔρα, χθὼν] Elementum ipsum, omnibus notum. Scribit Varro de L. L. 4. 4. Terram dictam esse ab eo quod teritur: itaque Tera scripta fuisset in Augurum libris cum R simplici. De natura & forma terræ V. Plin. 2. 63. Cic. 2. de Nat. Deor. 98. Ac principio terra universa cernatur locata in media mundi sede, solida & globosa, & undique in sese nutibus suis conglobata, vestita floribus, &c. Idem 4. Acad. 112. Videamus terra penitusne defixa sit, & quasi radicibus suis hæreat, an media pendeat. Idem 5. Tusc. 69. Unde terra, & quibus librata ponderibus, quibus cavernis maria sustineat. Ovid. 12. Met. 521.
Ardua si terræ quatiatur motibus Idæ. Lucret. lib. 5. 107.
—— & graviter terrarum motibus orbis
Omnia conquassari in parvo tempore cernes. Cic. ad Brut. 9.
Id enim amisisti, cui nihil in terris simile fuit.
Terram, punctum esse cæli, ex Hygino cognoscitur: is enim sic in libro de Limitibus: Cæli punctum esse terram, sic describunt, quod dicant, a polo ad Saturni circulum intervallum esse, quod Græci hemitonion appellant: a Saturno deinde ad Jovem, hemitonion: ab hoc deinde ad Martem, tonum: a Marte deinde ad Solem, ter tantum esse, quantum a polo ad Saturnum, hoc est trihemitonion: a Sole deinde tantum esse ad Venerem, quantum a Saturno ad Jovem, hemitonium: a Mercurio deinde ad Lunam, tantundem, hemitonium: a Luna ad terram tantum, quantum a polo ad Jovem, tonon. sic terram punctum cæli esse ostendunt: & ars musica per hæc diastemata constare fertur.
Terra pilæ similis. Ovid. 6. Fast. 269.
Ad terram. V. AD præpositionem.
A terra ad cælum percontari. V. A præpositionem.
Terra, Territorium aliquando significat, & provinciam seu regionem. Cic. 1. in Catil. 20. Si emori æquo animo non potes, abire in aliquas terras, &c. Idem 1. de Invent. 108. Hostili in terra turpiter jacuit insepultus.
Ardua terrarum, Montana loca. Virg. 5. Æn. 695.
Bonitas terræ. Lucret. lib. 5. 1246.
Domesticus nativusque alicujus gentis ac terræ sensus. Cic. de Arusp. Respon. 19.
Fertilitas terræ. Ovid. 5. Met. 481.
Filii terræ, olim Obscuro ignotoque genere prognati dicebantur, propterea quod terra sit omnium communis parens. Vel quod juxta quorundam etiam historias, primitus mortales e terra nascebantur. M. Tullius 1. Att. 13. Et huic terræ filio, nescio cui, committere epistolam tantis de rebus non audebam. Idem 7. Fam. 9. Cn. Octavius est, an Cn. Cornelius quidem tuus familiaris summo genere natus, terræ filius, &c. Pers. 6. Sat. 57.
—— præsto est mihi Manius hæres,
Progenies terræ, quære ex me quis mihi quartus
Sit pater: haud prompte dicam tamen: adde etiam unum,
Unum etiam, terræ est jam filius. Erasmus.

Terræ etiam filii dicuntur, Quorum genus est incertum, quorum genus abolevit vetustas. Quintil. lib. 3. cap. 9. Laudantur autem urbes similiter atque homines. Nam pro parente est conditor: & multum auctoritatis affert vetustas, ut iis qui terra dicuntur orti. Ovid. 1. Met. 615. de Io,

Juppiter e terra genitam mentitur, ut auctor
Desinat inquiri. V. Cæl. lib. 3. cap. 8. & lib. 20. cap. 28.

Gremium terræ. Lucret. lib. 1. 252.
Hiatus terræ. Ovid. 3. Fast. 609.
Margo terrarum. Ovid. 1. Met. 14.
Oræ terrarum, Regiones. Hor. 1. Epist. 3. 1.
Oræ terrarum, Extremitates, littora. Lucret. lib. 2. 555.
Orbis terrarum. Virg. 1. Æn. 237.
Regnator terrarum. Stat. 4. Sylv. 2. 14.
Sator terrarum. Stat. 1. Theb. 179.
Situs terrarum. Hor. 2. Epist. 1. 252.
Tremor terræ. Plin. ad Cornelium Tacit. 6. Epist. 20.
Viscera terræ. Ovid. 1. Met. 138.
Altrix terra. V. ALO.
Aprica terra. V. APRICUS.
Arata. Ovid. 1. Fast. 703.
Arenacea. V. ARENA.
Arenosa. Ovid. 14. Met. 82.
Aspera aspectu. V. ASPER.
Aurifera. Sil. lib. 3. 401.
Barbara. Ovid. 17. Epist. 604.
Beata. Ovid. 16. Epist. 188.
Bona. V. BONUS.
Brevissima. V. BREVIS.
Cariosa. V. CARIES.
Cava. Virg. 12. Æn. 883.
Columbina. V. COLUMBUS.
Cruda, Cum herbis evulsa. Lucan. lib. 3. 387.
Crudelis. V. CRUDELIS.
Deserta. Virg. 3. Æn. 4.
Desolata. Ovid. 1. Met. 349.
Ditissima. Virg. 2. Georg. 136.
Ferax. Ovid. 1. Fast. 68. Lucret. lib. 2. 1097.
Frugiferentes terræ. Lucret. lib. 1. 3.
Gracilis terra, Stricta, qualis est Isthmus. Sen. Theb. 1.
Graves terræ. Virg. 3. Georg. 526.
Herbosa terra. Ovid. 10. Met. 128.
Hiantes terræ. Lucan. lib. 3. 10.
Hospita terra. Virg. 3. Æn. 539.
Hostilis. Lucan. lib. 2. 89.
Jejuna. V. JEJUNIUM.
Impia. Ovid. 10. Epist. 100.
Iners, Immobilis. Hor. 3. Carm. 4. 45.
Infamis. Ovid. 13. Met. 400.
Infesta. Ovid. 4. Met. 619.
Ingrata. Ovid. 5. Met. 475.
Inops pacis. Ovid. 2. de Pont. 2. 96.
Invisa terra fossoribus. Hor. 3. Carm. 18. 15.

Gaudet invisam pepulisse fossor
Ter pede terram. Invisam terram fossoribus merito dixit, quod in ea laborent quum fodiunt. naturale est enim omnibus odisse laboris sui materiam. Porphyr. Loquitur Horatius de rusticorum die festo tripudiis & saltationibus.

Lapidosa. V. LAPIS.
Lassa. V. LASSUS.
Latæ terræ. Ovid. 2. Met. 307.
Magna. Virg. 4. Georg. 366.
Mater. Lucret. lib. 5. 1401.
Materina terra apud Catonem ita scribentem, Ager rubricosus & terra pulla materina, rudecta, arenosa: Interpretanda est Terra dura, solida, & prope lignea, qua in notione nomen materiæ poni non est infrequens, ut materina quasi a materia deducatur. Scio fuisse quibus videretur Macerina legi debere pro Macra, sed prior lectio sincerior est, ut Turnebus existimat.
Mavortia. Virg. 3. Æn. 13.
Metalliferæ terræ. Sil. lib. 15. 501.
Nefasta. V. NEFASTUS.
Nigra. Virg. 2. Georg. 203.
Obesa. Virg. 3. Georg. 89.
Omniparens. V. OMNIPARENS.
Parens. Virg. 4. Æn. 178.
Paterna, Patria. Ovid. 10. Epist. 64.
Paupere terra missus. Virg. 6. Æn. 811.
Peregrina. Ovid. 9. Met. 633.
Pingues terræ. Virg. 2. Georg. 92.
Potentes terræ. Virg. 3. Æn. 528.
Pumicosa terra. Plin. lib. 17. cap. 5. & lib. 35. cap. 14.
Solida. Ovid. 10. Met. 180.
Sterilis. Ovid. 3. Fast. 856.
Succosa terra. Columel. lib. 3. cap. 5. Vitiarium neque jejuna terra, neque uliginosa faciendum est: succosa tamen, & mediocri potius, quam pingui.
Suspensa terra. V. SUSPENDO.
Varia cariosaque terra. Columel. lib. 2. cap. 4.
Vasta. Virg. 10. Æn. 57.
Uberi e terra nasci. Quintil. lib. 2. cap. 19.
Uliginosa terra. V. paulo ante, Succosa terra.
Undosæ terræ. Sil. lib. 7. 277.
Abscidit deus terras Oceano. Hor. 2. Carm. 3. 23.
Abscondere in terram. V. ABSCONDO.
Accersere aliquem ex ultimis terris. Cic. de Arusp. Resp. 24.
Affecta sterilitate terra. V. AFFECTUS.
Attollere se a terra. V. ATTOLLO.
Calentes terræ. Hor. 2. Carm. 18. 18.
Certat cum terris feracissimis Ægyptus. V. CERTO.

T E R

Circumfusa terra mari Atlantico. V. CIRCUMFUNDO.
Circumscribere terram surculo. V. CIRCUMSCRIBO.
Colere terras. Virg. 3. Ecl. 61.
Concidit ad terram graviter. Virg. 5. Æn. 447.
Concussa terra. V. CONCUTIO.
Contingere terram osculo. V. CONTINGO.
Convexæ terræ in maria. V. CONVEXUS.
Curvare in terram. V. CURVUS.
Decedere patria terra. Virg. 6. Æn. 508.
Defodere aliquid in terram. Lucret. lib. 5. 1365.
Dehiscunt terræ ardore. Virg. 3. Georg. 432.
Dare ad terram. V. AD præpositionem.
Domita terra. Ovid. 15. Met. 877.
Effossa terra. Lucan. lib. 3. 346.
Excedere terris. Virg. 2. Georg. 474.
Excoquit terram sol. Lucret. lib. 6. 962.
Ferire terram pede. Virg. 3. Georg. 500.
Frigescit terra. Lucret. lib. 6. 865.
Frui prosperiore terra. Ovid. 3. de Pont. 7. 30.
Habitare terras. Ovid. 5. Trist. 2. 51.
Jacentes terræ. Ovid. 2. Met. 179.

Ut vero terras despexit ab æthere summo
Infœlix Phaëton penitus penitusque jacentes. h. e. Valde depressas, & longe a se remotas.

Jacentes terræ ad Hesperum. V. JACEO.
Insectari terram assiduis rastris. Virg. 1. Georg. 155.
Insterni terra, Sepeliri. Stat. 3. Theb. 213.
Invertere terras vomere. Virg. 3. Georg. 526.
Inumbratur terra. Lucret. lib. 5. 290.
Nox involvens terram umbra. Virg. 2. Æn. 251.
Irrorat terras Eous novo sole. Virg. 1. Georg. 288.
Lustro vagus terras. Stat. 8. Theb. 512.
Lustrabat dies lampade terras. Virg. 7. Æn. 148.
Madefacere terram. V. MADEO.
Mandare semina terræ. V. MANDO.
Moliri terram. V. MOLIOR.
Movere omnes terras, omnia maria. V. MOVEO.
Movet terra, pro Mota est. Sueton. in Claud. Cæs. cap. 22.
Navigare terram. V. NAVIS.
Nititur terra suis stirpibus. Cic. 5. Tusc.
Obire terras. V. OBEO.
Obruit nox terras roriferis umbris. Lucret. lib. 6. 864.
Obstruere terras. Ovid. 8. Met. 185.
Offringitur terra. V. OFFRINGO.
Operit nox terras. Virg. 4. Æn. 352.
Pavita terra & complanata. V. PAVIO.
Pellere terram duro pede. Lucret. lib. 5. 1401. De rusticorum saltatione.
Penetrare sub terras. V. PENETRO.
Perambulare terras. V. PERAMBULO.
Perdomare terram. V. PERDOMO
Perflant venti terras turbine. Virg. 1. Æn. 87.
Perfodere terram. V. PERFODIO.
Perstringere terram aratro. V. PERSTRINGO.
Petere terra, pro Terra iter facere. Cic. pro Planc.
Premere terras, Regere imperio terras. Lucan. lib. 10. 49.
Pressit terram posito genu. Ovid. 6. Met. 346.
Procumbere terræ. Ovid. 2. Met. 347.
Profanatæ terræ. Stat. 3. Sylv. 3. 2.
Proscindere terram validis juvencis. Virg. 2. Georg. 237.
Proscindere terram pressis aratris. Lucret. lib. 5. 210.
Proscindere ferro solum terræ. Lucret. lib. 5. 1294.
Quatere terram alterno pede, Saltare. Hor. 1. Carm. 4. 7.
Radit terras Aquilo. Hor. 2. Serm. 6. 25.
Relinquere dulces terras. Virg. 4. Æn. 281.
Rimari terram rastris. Virg. 3. Georg. 534.
Scalpere terram unguibus. Hor. 1. Serm. 8. 26.
Scindere terram aratro. Ovid. 3. Amor. 8. 41.
Solutæ terræ. Hor. 1. Carm. 4. 10. h. e. Liberæ, & cultui non inservientes: ut prata significare videatur. Vel temperie & æstu Veris solutæ, quæ paulo ante frigore hyemis strictæ erant. Porphyr.
Spargit aurora lumine terras. Lucret. lib. 2. 143.
Subigere terram vomere. Ovid. 11. Met. 31.
Succedere terris alicujus. Virg. 7. Æn. 214.
Texit nox caligine terras. Lucret. lib. 6. 852.
Vere tument terræ. Virg. 2. Georg. 324.
Tundere terram pede. Hor. de Arte Poet. 430.
Vertere terram. Virg. 1. Georg. 2.
Vertere terram ferro. Virg. 1. Georg. 147.
Uda terra viret gramine. Ovid. 2. Amor. 6. 50.
Terram pro terra, Proverbialis est figura in hominem exulem, erronem, & incertis vagantem sedibus. Cic. 14. Att. Hæc & alia ferre non possum, itaque γῆν περὶ γῆς cogito. Significat se de fugiendo cogitare. Erasmus.
Terra defossum habes; In eum qui non impertit, neque profert suas dotes. Sumptum ab avaris, thesaurum humo defodientibus. Quod apud Plautum facit Euclio. Itidem Hor. Epod. 1. 32.

—— haud paravero,
Quod aut avarus ut Chremes terra premam,
Discinctus aut perdam ut nepos. Erasmus.

Terram video; Qui molesti prolixique laboris finem adesse significat, dicere solet, γῆν ὁρῶ, id est terram video. Sumptum a navigantibus. Quint. Curt. lib. 4. Haud secus quam profundum æquor ingressi terram oculis requirunt. Plaut. in Merc. 1. 1. 84. Equidem jam me censebam esse in terra. Cic. pro Muren. 3. Idem de Senect. Quasi terram videam. Sentiens instare vitæ finem. Erasmus.
Aut terra, aut mari; Plautus Pseud. 1. 3. 83. dixit pro Quacunque ratione. Sumptum est ab historicis, qui referunt res terra marique gestas,

gestas, & gentes terra marique expugnatas. Cic. pro Cluent. Cujus tantæ res gestæ terra marique exiterunt. Idem pro Lege Manil. 48. Quantas ille res domi, militiæque, terra marique, quantaque fœlicitate gesserit. Idem 7. Att. 22. Qua aut terra aut mari persequar eum, qui ubi sit nescio? Plauti verba sunt hæc, Ego in hoc triduo aut terra aut mari alicunde evolvam id argentum tibi. Cic. 5. de Fin 9. addit tertium, Natura sic ab his investigata est, ut nulla pars cælo, mari, terra, ut poetice loquar, prætermissa sit. Addit, Poetice, quod poetæ tria tantum elementa referant. ut Ovid. 1. Met. 5.

Ante mare & terras, & quod tegit omnia cælum. Ter. Adelph. 5. 3. 4. O cælum, ô terra, ô maria Neptuni. Plaut. Amph. 5. 1. 3. Ita mihi videntur omnia, mare, terra, cælum consequi. Hæc Erasmus.

Conquirere aliquem terra marique. Cic. 5 Fam. 9.

Terra ipsa dea est, & ita habetur: quæ est enim alia Tellus? Cic. 3. de Nat. Deor. 52.

Terrŭla, æ. f. dimin. Leg un. Cod. de Thesauris. In alienis terrulis opes abditas perscrutari.

Terralis, e. Adj. Apul. de Herb. cap. 105.

Territorium, i. n. [τοπαρχία] est, inquit Pompon. in l. 239. D. De Verb. signi. Universitas agrorum intra fines cujusque civitatis, quod ab eo dictum quidam aiunt, quod Magistratus ejus loci, intra eos fines terrendi, id est summovendi jus habeat. Hactenus Pomponius. Varro de L. L. 4. 4. Colonis locus communis, qui prope oppidum relinquitur, territorium, quod maxime teritur. Plin. lib. 29. cap. 6. Extra territorium abire.

Territorium, ait Frontinus, est, Quicquid hostis terrendi caussa constitutum est.

Minuere territorium. Cic. 2. Philip. 29.

Territoriālis, e. Aggen. in Frontin. de Limit. Agr. Termini territoriales.

Terreus, a, um. Adj. [γήϊνος] Ex terra factum: ut, Vas terreum. Columel. lib. 1. cap. 6. Horreum camera contectum: cujus solum terreum, priusquam consternatur, perfossum. Alia exemplaria habent Terrenum.

Murus terreus. Varro de L. L. 4. 8.

Terrēnus, a, um. Adj. [χερσαῖος, γαιώδης, χοϊκὸς] Quod vel in terra natum est, vel in terra vivit, vel aliquid cum terra commune habet; ut, Terrenum animal. Plin. lib. 9. cap. 29. Terreni majores quam pelagici.

Terrenum iter, Quod in terra fit. Plin. 6. cap. 17.

Bestiarum autem terrenæ sunt aliæ, partim aquatiles, aliæ, &c. Cic. 1. de Nat. Deor. 104.

Agger terrenus. h. e. Terra factus. Suet in Caligula cap. 19.

Colles terreni, Non lapidosi, sed molles & pingues. Plin. 5. Epist. 6. ad Apollinarem, Pingues terrenique colles (neque enim facile usquam saxum, etiam si quæratur, occurrit) planissimis campis fertilitate non cedunt.

Contagio terrena. Cic. 2. de Divin. 58. Sed & decoloratio quædam ex aliqua contagione terrena maxime potest sanguinis similis esse.

Corpus terrenum. Lucret. lib. 1. 1085.

Corpus terrenum & concretum. Cic. 1. Tusc 47.

Fæx terrena. Ovid. 1. Met 68.

Genus terrenum. Cic. 1. Tusc. 42. Corpora nostra terreno principiorum genere confecta, ardore animi concalescunt.

Hiatus terrenus. Ovid. 15. Met. 273.

Humor marinus & terrenus longo intervallo extenuatus. Cic. 2. de Nat. Deor. 43.

Soliditas terrena. Cic. 2. de Nat. Deor.

Via terrena. V. VIA.

Immorari terrenis. Quintil. lib. 2. cap. 16.

Terrenus, Quod super terram est, vel in terra fit. Columel. lib. 11. cap. 1. Per hos quoque dies abstinent terrenis operibus.

Terrēnum, i. n. [πεδίον] Campus, solum. Columel. lib. 2. cap. 2. Callidissimi rusticarum rerum Sylvine genera terreni tria esse dixerunt: campestre, collinum, montanum. Idem lib. 3. cap. 3. Quum sola ea res omnem impensam terreni pretio suo liberet.

Terrester, & **Terrestris**, e. Adj. [χερσαῖος, ἐπίγειος, χθόνιος, ἐπιχθόνιος] Quod in terra degit: ut, Terrestre animal. Plin. lib. 10. cap. 62. Rursus in terrestribus ova pariunt serpentes.

Agmen terrestre. Lucan. lib. 5. 708.

Animal terrestre. Plin. lib. 10. cap. 61.

Arma terrestria. Ovid. 14. Met. 479.

Archipirata terrestris. Cic. 7. Verr. 66.

Arma terrestria. Ovid. 14. Met. 479.

Membra terrestria. Lucret lib. 2. 703.

Dii terrestres, In terra habitantes. Liv. 1.

Domicilium terrestre Cic. 6. Verr. 129. Illud Flaminius ita ex æde sua sustulit, ut in Capitolio, hoc est in terrestri domicilio Jovis poneret.

Iter terrestre, Quod in terra fit: ad differentiam ejus quod fit in mari. Plin. lib. 5. cap 6.

Prælium terrestre; scil. quod Navali opponitur. Nepos 7. 5. 5.

Præsidium terrestre, cui opponitur Maritimum. Cic. 7. Verr. 86. Cleomenes autem quod erat terrestre præsidium, non re, sed nomine sperabat iis militibus, quos ex eo loco deduxisset, explere se numerum nautarum & remigum posse.

Populus terrestris. Flor 2. 2. 4.

Tempestas terrestris. V. Tempestas in TEMPUS.

Terrōsus, a, um. Adj. Terræ plenus. Vitruv. 2. 4. & 6. Arena terrosa.

Terrulentus, a, um Adj. E terra. Prudent. Hamart. præf 5.

Hic terrulentis (scil. fructibus) ille vivis fungitur.

Terrulente, Adv. Modo terreno. Prudent in Rom. v. 378.

Rem spiritalem terrulente quærere.

Terricŏla, æ. c. Terræ incola. Apul. de Deo Socr. Dæmones vectores inter terricolas cælicolasque.

Terrigĕna, æ. c. [γηγενὴς] Quod ex terra genitum est Cic. 2. de Divin. 133.

Genus sylvestre terrigenarum. Lucret. lib. 5. 1410.

Gigantes terrigenæ. Lucan. lib. 3 316.

Fratres terrigenæ. Ovid. 12 Epist. 99.

Terrigĕnus, a, um. Adj. Tertull. adv. Marc. 2. 12. Aquigena & terrigena animalia.

Terræmōtus, us. m. [σεισμὸς] dicitur Quum terra incluso in se spiritu alicubi contremiscit, & moveri sentitur magno sæpe habitantium damno. Legitur & aliquando disjunctim, interpositis dictionibus. Plin. lib. 2. cap. 84. Fiunt cum terræmotu & inundationes maris, eodem videlicet spiritu infusi aut residentis sinu recepti. Maximus terræ, memoria mortalium extitit motus, Tiberii Cæsaris principatu, XX urbibus Asiæ una nocte prostratis. Cic. 2. de Nat. Deor. 14.

Si tecta aut vi tempestatis, aut terræmotu, aut vetustate cecidissent. Cic. 2. Off. 13.

Horribilis terræmotus. Cic. de Arusp. Resp. 62. Recordamini illud etiam quod nondum est relatum, quod eodem fere tempore factus in agro Piceno Potentiæ nuntiatur terræmotus horribilis cum quibusdam multis metuendisque rebus.

Novus terræmotus. Cic. de Arusp. Resp. 63.

Conquassari maximis terræmotibus. Cic. 1. de Divin. 97.

Terranĕŏla, æ. f. [χερσαῖος κορυδαλὸς] Avis alaudæ similis, præterquam quod in capite apicem non habet sicut alauda. Dicta quod non in arboribus, sed in terra versetur atque nidificet. Sipontinus.

Terracina, V. TARRACINA, & ANXUR.

Terripudium, & **Terripavium**. V. TRIPUDIUM.

Terrefacio, V. TERREO

Terrenus, V. supra in TERRA.

Terreo, ui, itum, [φοβέω, πτοέω, καταπλήσσω, δειδίσσω, δειματόω, μορμολύττομαι] ēre. Terrorem, timorem alicui incutere. Virg. 1. Georg. 156.

Et sonitu terrebis aves.

Nec me ista terrent, quæ mihi ad timorem proponuntur. Cic. 2. Fam. 15.

Animos terrere pestilentia & terræmotibus. Cic. 2. de Nat. Deor 14.

Animos terret hortor. Virg. 2. Æn. 755.

Aliquem denuntiatione periculi terrere. Cic. pro Planc. 87.

Cæde incendiisque terret Cic. de Arusp. Resp 6.

Equi terrentur solliciti. Ovid. 6. Fast. 741.

Hostes terrere formidine. Ovid 4. Met. 801.

Hoste vicino terreor. Ovid 4. de Pont. 9 82.

Minaciter terrere. V. post MINÆ.

Nubila terrent mentem. Ovid. 1. Met. 357.

Orbem terruit tonitru. Ovid. 14. Met. 817.

Terrere vultu. Hor. 2 Serm. 7. 44. i. e. Torvitate vultus.

Territus, a, um. [φοβηθεὶς] Partic. ut, Territus animi, Animo conturbatus. Liv 5. 34. Ovid. 2. Met. 492.

Venatrixque metu venantum territa fugit.

Virgo territa inopino visu. Ovid. 4. Met. 232.

Territio, ōnis. f. Ulp. Dig. lib. 47. t. 10. l. 15. § 41. Territio levis.

Territo, [δειδίσσομαι] āre. frequent. Ter. And. 4 5 22. Di te eradicent, ita me miseram territas.

Territare & Placare, contraria. Auctor ad Heren lib. 4. 29.

Metu territare. Cæs. 5. Bell. Gall. 6.

Minis territare. Liv. 8.

Morte. Plaut. Bacch. 4. 8. 44.

Verbis. Idem Most. 3. 1. 76.

Urbes territat. Virg 4. Æn. 187.

Terrefăcio, [δειματόω] ĕre. Terrorem afferre. Vox nullius fere auctoritatis. Solum in Onomast. ἐκπλήσσω vertitur Terrefacio. Sed compositum ejus Perterrefacio est verbum receptum. V. in suo loco.

Terrifico, [δειματοποιέω] āre. Idem. Virg. 4. Æn. 210.

—— cæcique in nubibus ignes
Terrificant animos.

Mentes terrificare. Lucret. lib. 1. 133.

Et quæ res nobis vigilantibus obvia mentes,
Terrificet morbo affectis, &c.

Mundum. Sil. lib. 17. 475.

—— fulminibus permixta tonitrua mundum
Terrificant.

Terrificatio, ōnis. f. Non. 2. 513. Larvæ nocturnæ & terrificationes imaginum & bestiarum.

Terrificus, a, um. Adj. [δειματοποιὸς] Quod terrorem injicit. Virg. 5. Æn. 524.

Seraque terrifici cecinerunt omina vates.

Cæsaries terrifica. Ovid. 1. Met. 179.

Crista terrifica. Lucret. lib. 2. 636.

Terrificas capitum quatientes numine cristas.

Fulgor terrificus. Virg. 8. Æn. 431.

Mugitus terrifici. Virg. 12. Æn. 104.

Nimbi terrifici. Lucan. ad Pison. 136.

Nox terrifica. Valer. 5. Argon. 398.

Stridores terrifici. Sil. lib. 5. 188.

Sonitus. Lucret. lib 6. 387.

Ululatus. Claud. in Ruf. 131.

Terribilis, e. Adj. [δειματώδης, φοβερὸς, σμερδαλέος, ἐκπληκτικὸς] Virg. 6. Æn. 277.

Terribiles visu formæ. Ibid. 299.
Terribilis squalore Charon.

Ira terribilis. Virg. 12. Æn. 947.

Afflatu terribilis. Stat. 3. Sylv. 3. 72.

Aspectus terribilis. Cic. pro Sext. 19. Alter ô dii boni quam teter incedebat, quam truculentus, quam terribilis aspectu.

Anguis terribilis. Ovid. 3. Amor. 6. 14.

Caligo terribilis. Lucret lib. 6. 852.

Formæ terribiles visu. Virg. 6. Æn. 277

Mors

Mors terribilis est iis, quorum cum vita omnia extinguuntur. Cic. in Parad. 2.
Sonitus terribilis. Virg 9. Æn. 503.
Tubæ terribiles. Ovid. 15. Met 784.
Tremere tumultu terribili. Cic in Orat 93 Ex Ennio.
Compar. Liv. 4. 26. Alia aliis terribiliora afferebantur. Vell. 2. 49. 4. Hæc terribiliora ducit.

Terribiliter, Adv. Arnob. & August.

Terrilŏquus, a, um [δειματολόγος] Adj. poeticum, ex Terreo & Loquor compositum; quasi Loquens terrentia, & terrorem afferentia. Lucret. lib. 1. 101.
Tutemet a nobis jam quovis tempore, vatum
Terriloquis victus dictis desciscere quæres.

Terrisŏnus, a, um. [δειματοηχὴς] aliud Adj. Claud. de Laud. Stil. 109.
Nec te terrisonus stridor venientis Alani.

Terricŭlum, i. n. [μορμολύκειον] Quod injicit terrorem. Liv. 5. 9. Gauderentque Patres sine Tribunitiæ potestatis terriculis, inventam esse aliam vim majorem ad coercendos Magistratus. Accius apud Non. 3 244. Ubi non terricula cita sunt.

Terricŭla, æ. f. Idem. Minuc. Fel. 37. 4. Omnes suppliciorum terriculas illudunt. Senec. de Remediis fortuitorum, Si fortuna, aut aliquis tibi palam minetur, omnes ejus terriculas delude.

Terriculamentum, i. n. Idem. Apul. de Deo Socr. Inane terriculamentum bonis hominibus.

Terror, ōris. m. [δεῖμα, φόβος, ἐμπληξία, φόβητρον] Timoris & metus incussio. Cic 4 Tusc. 19. Quæ autem subjecta sunt sub metu, ea sic definiunt, Pigritiam, metum consequentis laboris: terrorem, metum concutientem. ex quo fit, ut pudorem rubor, terrorem pallor, & tremor, & dentium crepitus consequatur. Servius autem Terrorem & Metum sic distinguit, ut Terror proprie sit qui aliis infertur: inde & Terribilis. Metus, quem habent timentes: unde Meticulosus.
Terror, pro Metu. Virg. 11. Æn. 357.
Quod si tantus habet mentes & pectora terror.
Expers terroris. Catul. Argon. 65. 337.
Liber terrore animus. V. liber.
Amens terror. Claud. 1. in Ruff 357.
Implacabilis terror. V. implacabilis.
Latior terror. Tacit. 4. Hist. 33.
Multiplex terror. V. multus.
Mutuus terror. V. mutuum.
Repens terror. V. repens, adj.
Sævus. Sil. lib. 15. 113.
Severus. Claud. in Cons. Prob. & Olyb. 92.
Vagus terror. Sil. lib. 17. 587.
Impletur terrore vago cuncta Africa, &c.
Vanus terror. Senec. Hippol. 1.
Afferre terrorem, Recensere terrores qui ab aliis fiunt. Cic. 6. Att. 8. Batonius autem miros terrores ad me attulit Cæsarianos.
Augere terrorem. V. augeo.
Cepit regem terror. V. capio.
Ciere magnos terrores. Senec. OEdip. 4.
Concitatus terrore & metu. V. concito.
Demoveri terrore, aut minis. Tacit. 4. Hist. 58.
Discutere animi terrorem. Lucret. lib. 1. 147.
Discussis terroribus redire ad se. Lucret. lib. 4. 994.
Exanimatus terrore. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Facere terrorem latiorem. Tacit. 4. Hist. 33.
Jacere atque denuntiare terrores. V. jacio.
Impulsus stat terror animis. Senec. Herc. OEth. 6.
Incidit terror exercitui. V. incido.
Incutere terrorem hostibus. Liv. 3. 4.
Inferre terrorem. V. infero.
Injicere terrorem. Cic. 5. de Fin. 31. Qui sibi injecto terrore mortis horrescunt.
Invasit terror. V. invado.
Occultare causam terroris. Cic. 3. Verr. 80.
Offerre terrorem. Cæs. 1. Bell. Civil. 76.
Pallentes terrore puellæ. Ovid. 3. de Arte Am. 487.
Paventes equi terrore. Ovid. 2. Met 398.
Repleta trepido terrore terra. Lucret. lib 5. 41.
Repulit armis, viris, terrore, periculoque mortis. Cic. pro Cecin. 33.
Rigebant comæ gelido terrore. Ovid. 3. Met. 100.
Terrori esse, Terrere, terrorem incutere. Liv. 34. 28.
Terrore coactus juravit. Cic. 3. Off. 112.

Tertia, Mulieris nomen. Fœminæ siquidem appellabantur familiæ nomine: sed ut internoscerentur, quum duæ erant, Major & Minor vocabantur; ut apud Sueton. in August. cap 4. Octavia major, & Octavia minor. Quum tres erant, quæ tertia nata esset, Tertia dicebatur; quum quatuor, Quarta; cum quinque, Quinta: unde in oratione pro M. Cælio, & de Aruspicum responsis, Quinta Claudia. Ergo Tertia, sive Tertulla per diminutionem, Bruti soror, uxor Cassii, quia post duas edita esset; hæc abortum fecerat: quod queritur Cic. 14. Att. 23. Tertullæ nollem abortum, tam enim Cassii sunt jam, quam Bruti serendi. De hac ipsa Macrobius hæc Saturn. lib. 2. cap. 2. Mater M. Bruti Servilia, quum pretiosum ære parvo fundum abstulisset a Cæsare subjiciente hastæ bona civium, non effugit dictum tale Ciceronis: Et quidem, quo melius emptum sciatis, comparavit Servilia hunc fundum Tertia deducta. Filia autem Serviliæ erat Junia Tertia, eademque C. Cassii uxor, lasciviente Dictatore tam in matrem, quam in puellam. Hæc Macrob.

Tertianus, **Tertiarius**, **Tertio**, arc. & **Tertius**. V. ter.

Tertulla, V. tertia, mulieris nomen.

Tertullianus, i. m. Q. Sept. Flor. Tertullianus, Carthagine paulo ante medium secundi a Christo seculi natus, Christianam religionem circa Ann. clxxxv, amplexus fuit. Presbyter Ecclesiæ Carthaginensis factus Ann. circiter cxcii, fidei Christianæ causam, & ecclesiæ doctrinam simul ac disciplinam ingenti zelo tuta-

tus est. Obiit decrepita ætate, & (ut conjiciunt eruditi) circa Ann. ccxx. Proferam de Tertulliano unum & alterum e veteribus testimonium. Hieron. de Script. cap 53. Vir erat acris & vehementis ingenii. Vincent. Lirin. in Commonit. cap 24. Sicut Origenes apud Græcos, sic Tertullianus apud Latinos nostrorum omnium facile princeps judicandus est. Quid enim hoc viro doctius: quid in divinis atque humanis rebus exercitatius? Nempe omnem Philosophiam, & cunctas Philosophorum sectas, auctores, assertoresque sectarum, omnesque eorum disciplinas, omnem historiarum ac studiorum varietatem mira quadam mentis capacitate complexus est. Ingenio vero nonne tam gravi ac vehementi excelluit, ut sibi nihil pene ad expugnandum proposuerit, quod non aut acumine eruperit, aut pondere eliserit? Jam porro orationis suæ laudes quis exequi valeat, quæ tanta nescio qua rationum varietate conserta est, ut ad consensum sui, quos suadere non potuerit, impellat; cujus quot pene verba, tot sententiæ sunt. V. Cavei Hist. Liter.

Tertus, Adjectivum priscis pro Tertius. Varro, Atrei terta nitet galea. Idem, Cato, vel de Liber. educ. Alii sunt circumtonsi, & terti, atque unctuli, ut mangonis esse videantur servi. Ex Nonio, 2. 847.

Teruncius, i. m. [τεταρτημόριον, τετρῶγκιον] Nummus perexiguus, a tribus unciis dictus. Plaut. Capt. 3. 1. 17. Neque ridiculos jam teruncii faciunt. Cic. 5. Att. 20. Nos tamen, etsi hoc te ex aliis audire malo, sic in provincia nos gerimus, quod ad abstinentiam attinet, ut nullus teruncius insumatur in quenquam. Teruncium, inquit Budæus, appellavit Cicero, quem Plinius quadrantem & triuncem vocat. Varr. de L. L. 4 36. Teruncius a tribus unciis dictus, quod sit libellæ quarta pars, quomodo & quadrans assis. Cic 3. de Fin. 45. Interit magnitudine maris Ægei stilla muriæ, & ut in divitiis Crœsi teruncii accessio.
De præda mea, teruncium non attigit quisquam. Cic. 2. Fam. 17.
Fecit palam te ex libella, me ex teruncio. Cic. 7. Att. 2.

T E S

Tesca, vel **Tesqua**, orum n. pl. Loca sunt inculta & aspera. Deserta & inhospita tesqua. Hor. 1. Epist. 14. 19. Loca deserta & difficilia (ait Acron) lingua Sabinorum sic dicuntur, deserta & repleta sentibus sic nominantur.
Nemorosa tesqua. Lucan. lib. 6. 41.

Tessaracoston, [τεσσαρακοστὸν] Tempus dierum quadraginta ante partum, & totidem post partum, quibus mulieres a sacris arcebantur; propterea quod id fere temporis tam ipsæ quam earum fœtus plurimis infestentur incommodis. Quo dierum numero exacto festum celebrabant, quod & ipsum tesseracoston appellabant. V. Censorinum de Die natali, & Rhodiginum lib. 26 cap. 21.

Tessĕra, æ. f. [κύβος] Cubus sive solidum quadratum.
Tesseræ, Quibus in tabula lusoria luditur. Sunt enim quadratæ, & quibusdam punctis notatæ, quæ quum jaciuntur, in quamcunque partem incubuerint, immotam habent stabilitatem τέσσαρα, id est quatuor. Cic. de Senect 58 Nobis senibus ex lusionibus multis talos relinquant & tesseras. Martial. lib. 14. 17.
Jacere talos, tesseras. Cic. 2. de Divin. 85. Quid enim est sors? Idem propemodum quod micare, quod talos jacere, quod tesseras, quibus in rebus temeritas & casus, non ratio nec consilium valet. Ovid. 3. de Arte Am. 354.
—— talorum dicere jactus
Ut sciat, & vires tessera missa tuas.
Tessera, [τέσσαρα, σύνθημα] Signum bellicum, quod ad pugnam exeuntibus datur, propter confusionem: alias symbolum dicitur, ut in bello Marii, Bardeus: in bello Syllæ, Apollo Delphicus: in Cæsaris, Venus genitrix. Virg. 7. Æn. 637.
—— it bello tessera signum. Hæc Servius. Sil. lib. 15. 478.
—— tacitum dat tessera signum.
Tessera, olim Frustillum erat ligneum quadratum, certa insignitum & notatum forma, quæ dabatur iis, quibus jus petendi erat frumenti publici. Tesseram enim a verbo Græco τέσσαρα dictam esse puto. Scribit Plinius tesseris aptissimum ligustrum. lignum enim ejus molle & tractabile eis accommodatum erat. Polybius de tessera militari scribens, πλατεῖον appellat, quod taleola esset, vel tabella lata inscripta: sed & ξυλήφιον ab eodem vocari videtur. Itaque quanquam mutata forma & interpolata multis fortasse modis, nomen tamen retinebat: sed & eo verbo tandem figura senum laterum censeri cœpit, quæ cubus dicitur. Quin & tesseras quas spargebant Imperatores, σφαιρία, id est globulos vel pilulas, Dion appellat: usque adeo a prima figura recesserant. Idem denique interdum σύμβολα vocat, quod signa quædam impressa ad aliquarum rerum significationem haberent. Ulp. tit. de judic. Si libertis suis tesseras frumentarias emi voluerit, &c. quod sic est interpretandum, Certus erat Romæ hominum numerus, quibus frumentum dabatur de publico, ut e Tranquillo intelligi potest in vita Julii: ex iis autem, quibus frumentariæ tesseræ erant, aliqui eas vendebant. Hæc Turnebus.
Tessera, Pomponius de Origine Juris l. 2. Q. Fabius qui missus ad Carthaginienses legatus, quum essent duæ tesseræ positæ, una pacis, altera belli: arbitrio sibi dato utram vellet deferre, utramque sustulit, & ait Carthaginienses petere debere utram mallent accipere.
Tesseræ frumentariæ, Signa erant frumentaria, quibus exhibitis, frumentum a principe dabatur Populo Rom. Ex quo factum est, ut Tessera pro Jure percipiendi frumenti ponatur. Suet. in August. cap 40. Ac ne plebs frumentationum caussa frequentius a negotiis avocaretur, in annum quaternorum mensium tesseras dare destinavit. Juven. 7. Sat. 147.
Summula ne pereat qua vilis tessera venit
Frumenti. Ex Budæo.
Tesseræ nummariæ etiam dicuntur, Quibus exhibitis, summa nummûm præscripta repensari solet. Suet. in August. cap. 41. Fru-

mentum quoque in annonæ difficultatibus sæpe levissimo, interdum nullo pretio admensus est, tesserasque nummarias duplicavit.

Tessera, Lignum utrinque complanatum, in quo numeri describuntur, quod & Talea dicitur. Plaut. Suam uterque tesseram habet, ratio constat.

Tessera hospitalis. Fuit antiqui moris tesseram dari hospitibus dimidiatam: quam quicunque attulisset ad hospitem, continuo agnosci posset, & hospitio accipi, tanquam amicus & vetus hospes. Hoc autem jus necessitudinis ad posteros transibat: propterea tesseram hospitalem diligenter observabant. Plaut. Pœn. 5. 2. 87. Ego sum ipsus quem tu quæris. P. hem quid audio? A. Antidamæ gnatum me esse. P. si ita est, jam tesseram confer si vis hospitalem: eccam attuli. A. agedum, huc ostende, est par probe: nam habeo domi. Ibid. 5. 1. 27. Deum hospitalem ac tesseram mecum fero. Budæus.

Tesseram hospitalem confregisse dicebatur, Qui jus hospitii violabat: hoc, ut ait Erasmus, qui sibi reditum in domum aliquam præcluserat. Plaut. Cist. 2. 1. 27. Hic apud nos jam Alcesimarche confregisti tesseram

TESSELLA, æ. f [ἐμβλημάτιον] dimin. a Tessera. Plin. lib. 37. cap. 10. Androdamas argenti nitorem habet ut adamas, quadrata, & semper tessellis similis. Plin. lib. 17. cap. 16. Sen. Nat. Quæst. 6. 31.

TESSELLO, áre. [ψηφολογῶ, ψηφοθετῶ] Gloss. Gr. Lat.

TESSELLATUS, a, um. Quod tessellis, id est parvis quadratis lapillis intextum est, a tesseris, quarum forma quadrata est. Sueton. de Cæs. cap. 46. Munditiarum, lautitiarumque studiosissimum multi prodiderunt: quamvis tenuem adhuc & obæratum, in expeditionibus tessellata & sectilia pavimenta circumtulisse. Vitruvius lib. 7. cap. 1. scribit pavimenta sectilia, & tesseris structa, omnes angulos æquales habere debere: & sectilia dicuntur, quoniam in particulas secta sunt, ut quocunque velis, possint circumferri.

Erant & Tessellatæ quædam tunicæ, tesseris quibusdam distinctæ; unde Palliorum tesseras dixit Plin. lib. 35 cap. 9. Hermolaus.

TESSELLATIM, Adv. Instar tessellarum. Apic. 4. 3. Tessellatim concidere.

TESSELLARIUS, i. m. & TESSELLATOR, óris. m. Qui calculos ponit. [ψηφοθέτης] Gloss. Gr. Lat. Et in Theod. Cod. 13. 4. Tusores, tessellarii.

TESSERŬLA, æ. f. [κυβίσκος] aliud dimin. Varr. 3. de R. R cap. 5. Narrat ad tabulam, quum decumberet, quendam deprehensum tesserulas conjicientem in loculum, eum ad Consulem tractum a fautoribus competitorum. Pers. 5. Sat. 14.

—— scabiosum tesserula far Possidet.

Tesserula, sive tessera, Lignum utrinque complanatum, in quo numeri describuntur, vel incisuris notantur, quod & Talea dicitur. Plin. Frumenti rationem tesserulis ostendebat. Pers. 5. Sat. 74

Tesserulæ, Lapilli ad conficienda, sternendaque pavimenta compositi. Cic. 3. de Orat. 169.

Quam lepide lexes compostæ, ut tesserulæ omnes
Arte pavimento atque emblemate vermiculato. Ex Lucilio.

TESSERARIUS, i. m. Qui tesseram nunciat per contubernia militum, aut per contubernia prætorianorum. Tacit. 1. Hist. 25. A quo Barbium Proculum tesserarium speculatorem, & Veturium optionem. Tesserarios videtur Plutarchus διαγγέλους interpretari. Turnebus. In editis Tesseranum legitur sed mendose. Tessera porro, ut Veget. lib. 2. cap. 7. scribit, dicitur Præceptum ducis, quo vel ad aliquod opus, vel ad bellum movetur exercitus.

Tesserarium peculiarem singulas centurias habuisse ab inscriptionibus veteribus liquet. Gruter. p. 550. n. 2. TESSERARIVS IN LEG. III. ITAL. COH. XI. PR. Et p. 753. n. 4. PER OFFICIVM. TESSERARIORVM.

Tesserarii, Ludentes tesseris. Ammian. 28. 4. Aleatorum vocabulum declinantes, ideoque se cupientes appellari tesserarios.

TESSERARIUS, a, um. Adj. Ammian. 14. 6. Artem tesserariam profiteri.

TESSARADĔCAS, ádis. f. [τεσσαρεσδεκὰς] Quater dena dicitur: a Tessara, quatuor; & Decas, decem. Hunc titulum habet Liber Lutheri conscriptus A. D. 1520.

TESTA, æ. f. [κόχλος, ὄστρακον, λίτυεσι, κεράμιον] Vas figlinum igne decoctum, quasi tosta: quod e molli creta fabrefacta torreatur, deinde coquatur. Tibul. lib. 1. 10. 50.

Funderet ut nato testa paterna merum. Plin. lib. 26. Si & testæ tusæ tertia pars addatur, melior materia erit. Hor. 1. Epist. 2. 69.

Quo semel est imbuta recens, servabit odorem
Testa diu.

Alta testa paretur. Juven. 4. Sat. 131.

Apta mero testa. Ovid. 2. Trist. 490.

Curta testa. Ovid. 2. Fast. 645.

Lubrica testa, Glacies. Ovid. 3. Trist. 10. 38.

Pia testa. Hor. 3. Carm. 21. 4.

Samiæ testæ. V. SAMOS.

Ambulare cum testa. Auctor ad Heren. lib. 4. 10.

Testa, Later coctus. V. Lateres ducere, in LATER.

Testa, Fragmentum ossis. Cels. lib. 7. cap. 12. Protinus autem ubi plus sanguinis profluit, scire aliquid ex osse fractum esse. Ergo specillo conquirenda est testa quæ recessit, & volsella protrahenda est. Si non sequitur, incidi gingiva debet, donec labans ossis testa recipiatur.

Testa, pro Lucerna testacea. Virg. 1. Georg. 392.

—— testa quum ardente viderent
Scintillare oleum, & putres concrescere fungos. Ubi Servius; Testa quum ardente, propter vilitatem noluit dicere lucernam: sed nec lychnum, quemadmodum in Heroico carmine, Dependent lychni, dixit. Medius enim in his stylus est libris.

Testæ, pro Calculis, quos Græci Ostracos vocant.

Testa ovi vel limacis. Plaut. Pœn. 5. 3. 49.

Nativæ testæ. V. NASCOR.

Testæ intelliguntur omnes Pisces qui duriori cortice teguntur. Hor. 2. Serm. 4. 31.

Sed non omne mare est generosæ fertile testæ.

Testa etiam Celerrimum naviculæ genus significat. Cic. 16. Att. 4. Tamen arbitror esse commodius tarde navigare, quam omnino non navigare: & si quum processerimus, exploratiora videbuntur, & testis utemur. Sic enim legit & interpretatur Paulus Manutius. Juven. 15. Sat. 128.

Hac sævit rabie imbelle & inutile vulgus:
Parvula fictilibus solitum dare vela phaselis,
Et brevibus pictæ remis incumbere testæ. De Ægyptiis loquitur.

TESTŬLA, æ. f. dimin. [ὀστράκιον] Columel. lib. 11. cap. 3. Tum testulæ vel conchæ quasi sedes in singulis subjectæ seminibus adobruuntur, ut fiant capita latioris incrementi. De capitatis porris.

Testulæ in sitellam conjectæ. Liv. 25. 3.

TESTACEUS, a, um. Adj. [ὀστρακινός] Quod e testa fit. ut, Testaceum operimentum. Plin. lib. 11. cap. 37. Plin. 10. Epist. 46. ad Trajanum de aquæductu Nicomedensium; Aliqua pars ut mihi videtur, testaceo opere agenda erit.

Testacea pyra, quæ etiam Signina dicebantur. Plin. lib. 15. cap. 15.

TESTATIM, Adv. Minutim. Pompon. Verr. ægroto, Jam istam colaphis comminuissem testatim tibi. Nonius, 2. 842.

TESTAMENTUM, V. Testor, in TESTIS.

TESTEUS, a, um. Macrob. 7. Saturn. 15. Corpora testea.

TESTICULOR, [κλειτοριάζω] ári. sic Festus exponit, Jumentis maribus fœminas, vel mares fœminis admovere. In ambiguo sensu per jocum usus est Plautus Amph. 2. 2. 193. Mihi quoque adsunt testes. AM. qui testes? quid testiculare?

TESTICULATUS, a, um. Testiculis præditus. Veget. de Re Vet. cap. 7.

Herba testiculata, apud Apul. de Herb. cap. 82.

TESTICULUS, i. m. [ὄρχις, αἰδοῖον] a Teste diminutivum, notæ significationis: tam in homine, quam in brutis dicitur. Auctor ad Heren. lib. 3. 33. Medicus testiculos arietinos tenens. Juven. 11. Sat. 157.

Nec pugillares defert in balnea raucus Testiculos.

TESTIS, is. c. [μάρτυρ, ἵστωρ, μάρτυς, μάρτυρες] Qui testimonium profert. Ab eo dictus quod tueatur statum causæ: vel quod ante stet, quasi antestis, id est antestans.

Testis, a quo Testiculus, est sic dictus, quod virilitatis testis sit. Plin. lib. 12. cap. 49. Testes pecori armentoque ad crura decidui.

Testibus præsentibus aliquid facere: cui contrarium, Clam & furtim. Plaut. Curc. 1. 1. 31.

Teste Herodoto, Quemadmodum refert Herodotus. Plin. lib. 12. cap. 17.

Sine teste dolere. Martial. lib. 1. 17.

Non luget, quisquis laudari Gellia quærit;
Ille dolet vere, qui sine teste dolet. Seipsum exponit Martialis, quum dicit, Quisquis laudari quærit. est enim Testibus hominibus dolere, Velle videri dolere.

Testis & conscius alicujus rei. Cic. pro Font. 6.

Testis officii, vel rerum gestarum. Cic. 1. Fam. 7. Præterea quidem de Consularibus nemini possum, aut studii erga te, aut officii, aut amici animi esse testis. Idem Post redir. ad Quirites, Sed etiam rerum mearum gestarum auctores testes, laudatores fuerunt.

De re aliqua testis. Cic. de Provinc. Cons. 43. Cn. Pompeius idem mihi testis de voluntate Cæsaris, & sponsor est illi de mea.

Testis in aliquam rem. Cic. 3. Verr. 36. Non suspicabatur id quod nunc sentiet, satis multos ex illa calamitate Ariminensium, testes nobis in hanc rem reliquos esse.

Acerrimi testes. V. ACER adjectivum.

Classici testes. Festus.

Comicus testis. Cic. 2. Fam. 13. Mea vero officia ei non defuisse, tute es testis: quoniam κωμικὸς μάρτυρ (ut opinor) accidit Phania. Erasmus in proverbio Domesticus testis, locum hunc corruptum esse censet, corrigitque οἰκιακὸς μάρτυρ, vel οἴκοθεν μάρτυρ, id est domesticus testis; dicique putat, ubi quis ipse sese laudat, quasi domi testem habeat, non aliunde adductum. Rhodiginus lib. 6. cap. 17. Phaniam, inquit, hunc Ciceronianum non alium accipio, quam Appii (de quo ibi intelligit Orator) libertum, sicuti comprobant Ciceronis verba epistola prima tertii libri; quem hic Comicum testem dicit, non quia vetus comœdia Phaniam habeat, veluti fidei inviolatæ numen sanctius, id enim procul dubio commentum est vanissimum, sed quod libertus is ingenio esset lætiore facetosoque, minime subdolo aut invido, & proinde jucundo admodum & amœno. Victorius ex Suida legit κωμικὸς μάρτυρ, putatque de his proferri solitum, qui aliquod mendacium ficto aliquo teste confirmare volebant. Corradus hunc locum sic exponit: Tute es testis, firmus, & perpetuus. Comicus, fictus, vel repentinus, & ultro citroque currens: quales in comœdiis inducuntur. unde etiam dixit, accidit. Vitus Amerpachius sic: Per testem comicum, Phaniam Appii libertum intelligit, & incertum, aut simulatum, sicut in comœdiis omnia finguntur. Rhodigini quoque sententia non placet in eo, quod refert hanc testis appellationem ad amœnitatem & facetias comicas: ut & Melanchthonis accomodantis cum Erasmo eam ad certitudinem, ut hominis domestici. Nam ita præferret hujus testimonium testimonio Cœlii Cicero: & inepte accidit, aut etiam accedit, ut Rhodiginus legit, hic de illo dixisset. Hæc Vitus. Victorius variarum lectionum lib. 8. cap. 12. Videndum accurate est, an comicus testis dicatur, qualis in comœdia inducitur, id est subitus atque opportunus. Tales enim illic inducuntur, ut quum res postulat alicujus testimonium, repente ipse appareat, præstoque sit tempori illi. Eadem quoque ratione videntur servi comici vocati a Plauto in Capt. 4. 1. 1. quum Ergasilum parasitum ita induxit loquentem; Nunc certa res est: eodem pacto ut Comici servi solent, conjiciam in collum pallium, primo ex me hanc rem ut audiat.

Cupidus testis, iratus, conjuratus, ab religione alienus. Cic. pro Font. 8.

Diobolares testes. Festus.
Falsus testis. Juven. 14. Sat. 218. Quintil. lib. 2. cap. 17.
Fictus testis. Cic. pro Cecin. 71.
Gravis & Levis testis, contraria. Cic. pro Quint. 75.
Humiles testes. Quintil. lib. 5. cap. 7.
Idoneus testis. Cic. pro Font.
Incorruptus atque integer testis. Cic. 1. de Finib. 77.
Ingens testis factus inimici. V. INGENS.
Locuples testis. V. Locuples, in LOCUI.
Locupletissimus & certissimus testis. Cic. 5. Verr. 136.
Mercenarii testes. V. MERCES.
Oculatus testis. V. OCULUS.
Optimus testis. Cic. 5. Fam. 5. Pro iis rebus nullam mihi abs te relatam esse gratiam, tu es optimus testis.
Potentes testes. Quintil. lib. 5. cap. 7.
Religiosus testis, h. e. Fidelis, qui nihil præter ea quæ vidit aut audivit, refert. Cic. in Vatin. 2.
Vivus & præsens testis. Cic. 2. de Orat. 9.
Voluntarius testis. Quintil. lib. 5. cap. 7.
Abducere a testibus. V. ABDUCO.
Abest testis somno. Ovid. 9. Met 480.
Accommodare testes ad rem aliquam. V. ACCOMMODO.
Adhibere testes. V. ADHIBEO.
Cædere testibus. V. CÆDO.
Citare testes in rem aliquam. Cic. 4. Verr. 146. Primum igitur in hanc rem totam Siciliam citabo: quæ mihi una voce statuarum nomine magnam pecuniam per vim coactam esse demonstrat.
Citeturque Salamis clarissimæ testis victoriæ. Cic. 1. Off. 75.
Colligere testes stultitiæ suæ quamplurimos domestico præconio. Cic. 2. de Orat. 86. V. COLLIGO.
Comperire testibus. V. COMPERIO.
Conducti vendunt perjuria testes. Ovid. 1. Amor. 10. 37.
Constituere testes vel testem. V. CONSTITUO.
Constituere aliquem testem & spectatorem aliquarum rerum. Cic. 1. de Orat. 112.
Dare testes. Cic. 6. Verr. 48. Ovid. 1. Amor 8. 21.
Fors me sermoni testem dedit. i. e. Forte fortuna interveni illorum sermonibus, & audivi loquentes.
Editis testibus; i. e. Productis. Liv. 3. 71.
Excitare testes ex monumentis annalium. Cic. 2. de Finib. 67.
Facere planum testibus. Cic. pro Quint. 56. Id testibus me pollicitus sum planum facturum, qui & scire deberent, & causam cur mentirentur, non haberent.
Habere testem. Cic. 3. Off. 44.
Jacere testibus. V. JACEO.
Imponere testem. V. IMPONO.
Infirmare testes. V. INFIRMUS.
Producere testes. Quintil. lib. 5. cap. 7. Cic. 3. Verr. 13.
Proferre testes. Cic. pro Corn. Balb.
Recitare suum codicem loco testis. Cic. pro Rosc. Com. 35.
Subornare testes. Cic. pro Rosc. Com. 52.
Vacillat testis. V. VACILLO.
Uti testibus. Cic. 2. de Divin. 27. Hoc ego philosophi non arbitror testibus uti, qui aut casu veri, aut malitia falsi fictique esse possunt.

TESTIMONIUM, i. n. [μαρτύριον, μαρτυρία, ἐκμαρτυρία] notæ significationis.
Testimoniorum modus est duplex, Manifestus & Cæcus. Manifestus est qui certos testes habet, & præsentes: Cæcus, in quo multitudinem aut civitatem dicimus scire. Donatus in Andr.
Amplissimum testimonium. Plin. 7. 30.
Divina testimonia. Quintil. lib. 5. cap. 7.
Publicum testimonium. Quintil. lib. 5. cap. 3.
Accipere publicum testimonium. V. ACCIPIO.
Afferre testimonium. V. AFFERO.
Capere testimonium, Facere conjecturam, vel habere existimationem. Cic. 5. Fam. 12. De tuo autem filio vereor, ne si nihil ad te scripserim, debitum ejus virtuti videar testimonium non cepisse.
Confirmare aliquid testimoniis. Quintil. lib. 1. cap. 8.
Denuntiare testimonium. V. DENUNTIO.
Dicere testimonium de ambitu. Cic. pro Planc. 55.
Dicere testimonium. Cic. 4. Acad. 11. Non tu verum testem habere, sed eum non sine causa falsum testimonium dicere ostenderis.
Dicere testimonium de conjuratione. Cic. pro Syll. 83. Qui testimonium de conjuratione dixi in alios. Et pro Planc. V. DICO.
Dicere testimonium in aliquem. Quintil. lib. 7. cap. 2.
Dicere testimonium in aliquem & contra aliquem. Cic. 3. Verr. 94. & 3. de Nat. Deor. 83. Quintil. lib. 7. cap. 2.
Dicere pro testimonio. Cic. 1. Att. 13. Neque dixi quicquam pro testimonio, nisi quod erat ita notum atque testatum. V. præpositionem PRO.
Dare testimonium, Fidem facere. Cic. pro Rosc. Com. 17. Dabit enim nobis jam tacite vita acta in alterutram partem firmum & grave testimonium.
Dare testimonium per tabulas. Quintil. lib. 5. cap. 7.
Dare testimonium judicii, pro Judicium facere de altero. Cic. 13. Fam. 17. Testimonium meum de eo judicii, quod & ipse magni æstimabat, & ego apud te valere eram expertus, ei libenter dedi.
Elevare testimonia. Quintil. lib. 5. cap. 7.
Esse testimonio. Cic. 8. Att. 19. Cui rei testimonio sunt literæ quas Bussenius ad me misit.
Habere testimonium alicujus rei. Cic. 10. Fam. 9. Et pro Rosc. Com. 36. Alia certiora & clariora testimonia in causis haberem.
Perhibere testimonium alicujus rei. Columel. lib. 3. cap. 9.
Reddere testimonium, pro Perhibere & dicere. Quintil. lib. 11. cap. 1.
Tribuere testimonium virtutis alicujus. Cic. 5. Philipp 52.
Nomine deorum sancta testimoniorum fides. Cic. pro Font. 20. Ille Jupiter, cujus nomine majores nostri sanctam testimoniorum fidem esse voluerunt.

TESTIMONIALIS, e. ut, Literæ testimoniales; scil. Quibus milites completis stipendiis dimissi fuerunt. Veget 2. 3.
Comparatio testimonialis. Tertull. adv. Psych. cap. 16.

TESTO, áre. active pro Testor apud Priscian. Unde & Gell. 15. 13. Testor inter verba communia numerat.

TESTOR, [μαρτυρέω, μαρτύρομαι] ári. Testificari, sive testimonium dare: Fidem facere, manifesto ostendere. Cic. 2. de Nat. Deor. 138. Utræque autem crebræ, multæque toto corpore intextæ vim quandam incredibilem artificiosi operis divinique testantur. De venis & arteriis.
Testata est gaudia cantu. Ovid. 8. Met. 420.
Carmina testantia mores. Ovid. 1. de Pont. 9. 43.
Testari, Testem invocare. Cic. 1. Q. frat. 2. Sed testor omnes deos, me hac una voce a morte esse revocatum. Ter. Hec. 3. 5. 26. Neque culpa hoc evenisse dissidium mea, id testor deos.
Testor deos deasque immortales, vestrasque maxime mentes. Cic. Anteq. iret in exil. 28.
Superos testatus. Ovid. 2. Met. 304.
Sidera testor. Virg. 9. Æn. 429.
Testari per. Plaut. Ipsus tete per superos omnes testatur. Virg. 3. Æn. 599.

—— per sidera testor,
Per superos, atque hoc cœli spirabile lumen.

Testari deum de re aliqua. Cic. pro Cluent. 194. Preces & nefaria vota cognovimus, quibus illa deos immortales de suo scelere testatur.
Testari aliquem. Eum rei alicujus testem appellare. Cic. 2. Philipp. 28. Vide ne illa causa fuerit appellandi me: quod cum rem gessisset consimilem rebus iis quas ipse gesseram, me potissimum testatus est, se æmulum mearum laudum extitisse.
Testari, Denuntiare, ac palam dicere: & nunc absolute, nunc cum accusativo junctum legitur. Cic. pro Muren. 78. Ego quod facio, &c. me omnium vestrûm causa facere clamo atque testor. Idem 7. Philipp. Monebo, prædicabo, denuntiabo, testabor semper deos hominesque quid sentiam. Voluntatem suam testari, eodem refertur. Florentinus in l. Divus Trajanus. D. de militari testamento, Si ergo miles, &c. convocatis ad hoc hominibus, ut voluntatem suam testaretur.
Testari, Affirmare. Tranquillus, Ne Marcum quidem Antonium inhonoratum transivit: testatus quondam per edictum tanto impensius petere se ut natalem patris sui Drusi celebrarent, quod idem esset & avi sui Antonii. Budæus.
Testari, Implorantis more obtestari. Cic. pro Flacc. Vociferarer, & quantum maxime possem, contenderem, testarer publicanos, excitarem negotiatores: vestram etiam conscientiam implorarem. h. e. Tutam rem permitterem eorum testimonio & arbitrio. Budæus.
Implorare & testari. Cic. pro Syll. 64. Implorarem sensus vestros, uniuscujusque indulgentiam in suos testarer.
Testari, Protestari. Ulpian. in l. Pro hærede. in princ. D. de acquirenda hæreditate. Cæterum siquid pietatis, siquid custodiæ causa fecit, siquid non quasi hæres egit, sed quasi alio jure dominus: apparet, non videri pro hærede gesisse. & ideo solent testari liberi, qui necessarii existunt, non animo hæredis se gerere quæ gerunt: sed aut pietatis, aut custodiæ causa, aut pro suo.
Testari, Testamentum facere. Liv. 1. 34. Qui cum ignorans nurum ventrem ferre, immemor in testando nepotis decessisset, puero post avi mortem in nullam sortem bonorum nato, ab inopia Egerio inditum nomen.
Voluntatem suam testari, pro Testamentum suum facere. Florentinus in l. Divus Trajanus. D. de mili. testam. Id privilegium quod militantibus datum est, ut quoquomodo facta ab his testamenta rata sint, sic intelligi debet, &c. Si ergo miles, de cujus bonis apud te quæritur, convocatis ad hoc hominibus, ut voluntatem suam testaretur, ita locutus est ut declararet quem vellet sibi hæredem esse, &c.

TESTANS, pro Testatore. Ulp. in l. Cum res. §. sed si id petatur. D. de leg. 1. Nisi alia mens fuerit testantis.

TESTATUS, a, um. [μεμαρτυρημένος] Partic. pass. Cic. 6. Verr. Quod quia vidisti plures scire, cogitasti, si ei reddidisses, te minus invidiæ habiturum: rem nihilominus testatam futuram. i. e. Notam & compertam.
Clara atque testata res. Cic. 4. Verr. Ut res quam maxime clara atque testata esse posset, in jus ad Metellum Carpinatium voco, tabulasque societatis in forum defero.
Abjicere rem testatam. Cic. pro Muren. 45.
Amor testatus populo. Ovid. 3. Trist. 6. 5.
Probitas testata in omne tempus. Ovid. 3. de Pont. 1. 93.
Clarum, testatum pervulgatum. Cic. 4. Verr. Quæ cum ita essent, tantane amentia præditus, atque audacia fuisti, ut in re tam clara, tam testata, tam abs te ipso pervulgata, tabulas publicas corrumpere auderes?
Si testata dici videbuntur. Cic. in Partit. 32. i. e. Testimoniis firmata. Cic. 2. Verr. 48. Postremo ego causam sic agam Judices, ejusmodi res, ita notas, ita testatas, ita magnas, ita manifestas proferam, ut nemo a vobis ut istum absolvatis, per gratiam conetur contendere.
Actis populi Rom. testatum. Plin. lib. 8. cap. 40.
Religione testatum. h. e. Approbatum. Cic. pro Flacc. 26. Nihil religione testatum, nihil veritate fundatum, nihil dolore expressum.
Redigere in testatum. Tabulas de re aliqua conficere. Ulp. in l. 1. D. Usufruct. quemadm. cav. Recte autem facient hæres & legatarius, qualis res sit quum incipit frui legatarius, si in testatum redegerint: ut inde possit apparere, an & quatenus rem pejorem legatarius fecerit.
Relinquere apud aliquem testatum, h. e. Rem certam facere, & testimoniis comprobare. Cic. 2. Fam. 2. Istam rationem meam dicam, ut aut te in meam sententiam adducam, aut certe testatum apud animum tuum relinquam quid senserim.

Item active. Ovid. 2. Met. 486.
—— suos gemitu testata dolorea.
Ea, quæ accidere testatus, antea Sallust. in Fragm. cap. 27.
A testato: cui opponitur Ab intestato. V. INTESTATUS.
Testatior, comparativum, Magis certum. Cic. pro Cæl. 64. Nam necesse est fuisse non paucos, ut & comprehendi Licinius facile posset, & res multorum oculis esset testatior.

TESTATIO, onis. f. [μαρτύρησις] Quintil. lib. 5. cap. 13. Siquid ab adversario, testationibus comprehensum, &c.
Testatio quid sit apud Jureconsultos atque alios Latine scribentes, quæ subjiciemus, palam faciunt. Quintil. lib. 5. cap. 7. Sæpe inter se collidi solent, inde testatio, hinc testes: locus utrinque. Hæc enim se pars jurejurando, illa consensu signantium tuetur. Paulus in l. Lucius Titius. D. De iis qui notantur infamia. Lucius Titius crimen intendit C. Seio, quasi injuriam passus: atque in eam rem testationem apud præfectum prætorio recitavit. Præfectus fide non habita testationi, nullam injuriam L. Titium passum esse a C. Seio pronuntiavit. Quæro, an testes quorum testimonium reprobatum est quasi ex falso testimonio inter infames habeantur? Ulpian. in l. Moris est. §. 1. Solet & ita interdici, ne instrumenta omnino forment, neve libellos concipiant, vel testationes consignent. Igitur testari, nonnunquam est, de quocunque negotio tabulas quæ ad probationem valeant, conficere. Hujusmodi autem testationes olim non a personis aliquibus publicis, id est, tabulariis seu tabellionibus, sed a privatis hominibus signabantur. Cic. pro Quint. 25. Tabulæ maximæ signis hominum nobilium consignantur. Ibid. 45. Ejus rei conditionisque tabellas obsignaverunt viri boni complures; res in dubium venire non potest. Idem 7. Verr. 101. Iste in tabellas refert: obsignat signis amicorum providens homo, ut contra hoc crimen, siquando opus esset, hac videlicet testificatione uteretur. Quintil. lib. 5. cap. 5. Contra tabulas quoque sæpe dictum, sæpe dicendum est: quum eas non solum refelli, sed etiam accusari, sciamus esse usitatum. Quum sit autem in his aut scelus signatorum, aut ignorantia: tutius ac facilius id quod secundo loco diximus tractatur, quod scilicet pauciores rei fiunt. Hæ testationes dicuntur etiam Consignationes. Quintil. lib. 12. cap. 8. Optimus est in dicendo patronus incredulus. Promittit enim litigator omnia, testem populum, paratissimas consignationes, ipsum denique adversarium quædam non negaturum. Ideoque opus est intueri omne litis instrumentum, quod videre non est satis: perlegendum erit. Testationes, inquit Turnebus, erant quædam perscriptiones & tabulæ testificandi gratia factæ & obsignatæ. Quintil. Itaque eum nec inutilem, si ad horam forte constiterit, nec in testationibus faciendis esse imperitum velim.

TESTATOR, ōris m. Qui testamentum condit. Ulpian. in l. Cum res. in prin. D. de leg. 1. Constat, rem ibi esse præstandam ubi relicta; nisi alibi testatur voluerit. Nam si alibi voluit, ibi præstanda est, ubi testator voluit.

TESTATRIX, icis. f. Quæ testamentum condit. Paulus in l. Titia. in princ. D. De legatis secundo. Quum Seius viva testatrice tesseram frumentariam ex causa lucrativa habere cœperit. Ibid. §. Qui ultimus. Paulus respondit: testatricem videri in eo fideicommisso duos gradus substitutionis fecisse. Scævola in l. Pater filium. §. Quindecim. D. De legatis tertio. Quibus permiserat testatrix vænundari. Ulpian. in l. Juniano. D. eod. tit. Si modo hoc sensit testatrix.

TESTATO, Adv. Coram testibus. Ulp. in l. Si procuratorem. §. Si ignorantes. D. Mandati, vel contra, Sed & si testato convenerunt debitorem, ut si ipse putaret, appellaret, &c.
Denuntiare alicui testato, Expresse & aperte prædicere. Ulpian. in l. 1. §. Licet autem. D. De periculo & ratio. rei vend.
Testato & Intestato decedere, contraria. Paulus in fraudem. §. 2. D. de jure fisci.

TESTABILIS, e. Adj. Qui jus habet testimonii præbendi. Gell. 6. 7.

TESTĀMEN, ĭnis. n. Testimonium. Tertull. Carm. adv. Marc. 4. 4. Hoc testamen erat virtutis.

TESTAMENTUM, i. n. [διαθήκη] Extrema voluntas. Dictum quod sit voluntatis nostræ veluti testimonium. Unde & Ultima voluntas appellatur. Ulpian. in l. 1. Qui testamentum fac. poss. Testamentum est voluntatis nostræ justa sententia de eo quod post mortem fieri voluerimus.
Testamentum est mentis nostræ justa contestatio, in id solenniter factum, ut post mortem nostram valeat. Testamentorum genera fuerunt tria. Unum, quod calatis comitiis: alterum quod in procinctu: tertium, quod per æs & libram fit, id est, per mancipationem imaginariam: in quo testamento libripens adhibetur, & familiæ emptor, & non minus quam quinque testes, cum quibus testamenti factio est. Qui in potestate testatoris est, aut familiæ emptoris, testis ad libræ pensa adhiberi non potest: quoniam familiæ mancipatio inter testatorem & familiæ emptorem fit, & ob id domestici testes adhibendi non sunt. In testamento quod per æs & libram fit, duæ res aguntur, familiæ mancipatio, & nuncupatio testamenti. Nuncupatur testamentum in hunc modum: Tabulas testamenti testator tenens ita dicit, Hæc ut in his tabulis cerisve scripta sunt, ita do, ita lego, ita testor. Itaque vos Quirites testimonium præbitote. Quæ nuncupatio & testatio vocatur. Hæc Ulpian. titulo vigesimo ejus libri qui inscribitur Tituli ex corpore Ulpiani.
Testamentum. Leges multæ de testamentis Romæ latæ sunt: quarum nominantur Voconia, Furia, Falcidia, Junia Velleia, Cornelia, Ælia, Sentia, Voconia, de mulierum hæreditatibus, inter secundum & postremum Carthaginense bellum a Q. Voconio Saxa Aricinio tribuno pl. suadente M. Catone Censorio lata: sanxit hoc, ne qui hæredem relinqueret & filiam supra H-S XXXV M. nam Dio. lib. LVI. ita scriptum reliquit. Augustus quibusdam fœminis tribuit, XXV M. hæredes esse possent: licet hoc lex Voconia vetaret. Furia cavebatur, ut a Theophilo scriptum legimus, ne cui plus, quam M. nummûm, legaretur: quod amplius legatum esset, quadruplum restitueretur. Falcidia cavebatur, ne cui plus liceret legare, quam dodrantem ex tota hæreditate, id est, ut, sive unus hæres institutus esset, sive plures, apud ipsum, eosve quarta pars tantum remaneret. meminit hujus legis Cels. lib. 22. Digestorum, his verbis: Cum de lege Falcidia quæritur, heredis probatio est, locum habere legem Falcidiam. quod dum probare non potest, merito condemnabitur. In Junia Velleia hoc erat, ut, qui testamentum faceret, omnes eos virilis sexus necessario institueret hæredes: qui, cum nascerentur, hæredes ei futuri essent, eorumque in locum liberi succederent: qui nisi instituti essent, aut si exhæredati, ad exemplum posthumorum essent, testamentum ne valeret. hæ sunt quatuor leges tribunitiæ: reliquæ sunt, de quibus dicendum sit, Cornelia Consularis, L. Syllæ, & Ælia Sentia, a duobus consulibus, Augusto principe, Sex. Ælio, L. Sentio, lata. Cornelia falsum testamentum facientibus pœnam irrogabat: eaque lege senatores soli tenebantur, ut in Suetonio legimus: quod si quis in hostium potestate decessisset, ejus testamentum perinde lex Cornelia confirmabat, ac si, qui testamentum illud fecisset, in hostium potestatem pervenisset. testis Julianus lib. 28. Digestorum. Testamenta porro lex infirmabat, irritaque prorsus jubebat esse, quæ improba, inofficiosa, inhumana dicerentur, hoc est, quæ contra leges, merita, pietatem facta essent: item illa, quæ a quinque testibus, iisque fide dignis, non essent obsignata. quod ad septem deinde testes, imperatorum ætate, translatum est. atque horum generum caussas, de rescindendis confirmandisve testamentis, a centum viris esse judicatas, quod hastæ judicium dicebatur, Cicero Valeriusque declarant. In Ælia Sentia scripta sunt hæc: ut unus modo hæres necessarius fieret: plures si fierent, irritum esset. qui primo loco esset nominatus, hæres esset. Ex lib. nostro de Legibus Romanis.
Libertas testamentorum. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Subjector testamentorum. Cic. 2. in Catil. 7.
Improbum testamentum. V. IMPROBUS.
Inofficiosum testamentum. V. INOFFICIOSUS.
Adoptare testamento. Nepos, 25. 5. 2.
Apertum est testamentum. Vell. Paterc. 2. 59. 1.
Cavere testamento. V. CAVEO.
Componere testamentum, Facere, & in ordinem redigere. Cic. 15. Att. 15. Vetus exemplar legit Testimonium.
Conscribere testamentum. Cic. de Arusp. Resp. 42. In qua provincia mortuorum testamenta conscripsit.
Deducta in testamento scripta non sint. Cic. 2. de Legib. 50.
Facere testamentum. Cic. 3. Verr. Multi testamenta eodem modo fecerunt.
Facere testamentum irritum. Cic. 2. Philip. 109.
Habere factionem testamenti. Cic. 7. Fam. 22.
Improbare testamentum. V. IMPROBUS.
Institui tutorem testamento, vel fieri, aut creari: h. e. Ex testamento, vel Per testamentum. Liv. 1.
Mutare testamentum. Cic. pro Cluent. 31.
Nuncupare testamentum. Plin. lib. 24. cap. 22.
Nuncupatum testamentum. V. NUNCUPO.
Obsignare testamentum. Cic pro Milon. 49 Una fui, testamentum simul obsignavi cum Clodio.
Relinquere testamento. Cic. 3. Off. 93. Quum & testamento sestertiûm millies relinquatur.
Resignare testamentum. Hor. 1. Epist. 7. 9.
Ruptum & Ratum testamentum, contraria. Cic. 1. de. Orat. 173. Testamentorum ruptorum, aut ratorum.
Dolabellam video Liviæ testamento cum duobus cohæredibus esse in triente. Cic. 7. Att. 8.
Supponere & subjicere testamenta, h. e. Falso & dolose deferre vel proferre. Cic. in Parad. 6. Si testamenta amicorum expectas: aut ne expectas quidem, at ipse supponis. Et 4. Philip. 7. Subjicere testamenta.
Supponere falsa testamenta. Cic. 1. de Legib. 43.

TESTAMENTARIUS, a, um. Adj. [διαθετικὸς] Quod ad testamentum pertinet: Unde, Testamentariæ tabellæ, & Testamentaria lex quæ Cornelia dicitur, quæ irrogat pœnam ei qui testamentum vel aliud instrumentum signaverit, scripserit, recitaverit. Plin. lib. 35. cap. 2. Quum Scipionis Africani transisset atrium, vidissetque adoptione testamentaria Salutionis (hoc enim ei fuerat cognomen) Africanorum dedecore notam irrepentem Scipionum nomini.

TESTAMENTARIUS, i. m. [ῥᾳδιουργὸς] Qui testamenta falsa conficit & supponit. Cic. 3. Off. 73. Neque enim de sicariis, veneficiis, testamentariis, furibus, peculatoribus hoc loco disserendum est. Idem pro Sext. 39.
Testamentarius, item [διαθηκογράφος] Notarius, Confector & scriptor testamentorum. Callistratus ad legem Corneliam de falsis, l. Divus. Si quis duobus hæredibus institutis adjecerit, ut si alter hæres sine liberis decessisset, ei qui superesset, & liberos haberet hæreditas redderetur, vel si sine liberis uterque decessisset, ut hæreditas deinde alia manu scriptori testamenti restitueretur, placet testamentario pœnam legis Corneliæ remitti. Ibid. Paulus, l. Impuberem, Si testamentarius servo suo fideicommissariam libertatem dederit, videamus ne id extra pœnam sit. Budæus.

TESTIFICOR, [διαμαρτυρέω] āri. Testari, attestari, notum facere, vel testibus firmare. Cic. 4. Tusc. 55. Nos autem, ut testificor sæpe, de sapiente quærimus.
Testificor me a te rogatum. Cic. in Orat. 35.
Testificor me expertem belli fuisse. Cic. 8. Att. 9.
Testificari sententiam suam. Cic. 8. Att. 1.
Testificari aliquid cum summa hominum frequentia. Cic. 7. Verr. 17.
Testificari deum, pro Testari, & in testimonium invocare. Cic. 10. Att. 9. Nam Deos hominesque, amicitiamque nostram testificor, me tibi prædixisse, neque temere monuisse.

TESTIFICATUS, a, um. [μεμαρτυρημένος] Partic. Cic. 1. Att. 14. Illud inest tamen commodi, quod & mihi & cæteris amicis tuis nota fuit, & abs te aliquando testificata tua voluntas omittendæ provinciæ.
Lingua testificata deam; Quæ deam juravit. Ovid. 21. Epist. 134.

Statim testificati discederent. Cic. pro Cæcin. 45.

TESTIFICATIO, ōnis. f. [διαμαρτύρησις] Approbatio quæ testibus vel multis testimoniis fieri solet. Cic. de Clar. Orat. 176. Quinetiam memini, quum accusatione sua Quinto Gellio crimini dedisset, sibi eum venenum paravisse, idque a se esse deprehensum, seseque chirographa, testificationes, indicia, quæstiones, manifestam rem, deferre diceret. Idem 1. Fam. 1. Cum summa testificatione tuorum in se officiorum.

TESTU, n. indecl. [κλίβανος] pro Testa posuit Varro de L. L. 4. 22. vel in ablativo a Testus, ûs. Charisius 1. Sunt quædam nomina tantum monoptota, ut genu, testu ὄστρακον. Sed Virgilius hæc testa in Georg. Rursus libro eodem, u litera neutra tantum terminantur, & fere hæc, veru, gelu, genu, cornu, tonitru, & quidam volunt testu, quod e numero horum separandum est, quod autores testam potius dixerunt, ut Virg. 1. Georg. 392.

—— testa quum ardente viderent
Scintillare oleum. & Hor. 3. Carm. 14. 20.
Spartacum si qua potuit vagantem　　Fallere testa. Alii separantes, amphoræ quidem testam dicunt, testudinis vero testu, sed frustra: nam Græci ὄστρακον sine distinctione dicunt, tam amphoræ, quam testudinis. Idem aliquot post chartis: Testu, ut genu, Flavius Caper veteres ait dicere solitos. Mummius in Atellana, Junius ad spectacula est videre in testu, quantum sit caput. Afranius, Indignum vero dici solet testu. At Maro testam dixit. Hæc Charisius. Ovid. 2. Fast. 645.
Ara fit hic, ignem curto fert rustica testu.　　Sic enim legitur in codice manuscripto. Et 5. Fast. 510.
Et spumat testu pressus uterque suo.　　Quam lectionem retinuit Aldinus.

TESTUATIUS, vel TESTUACEUS, a, um. Adj. Varro de L. L. 4. 22. Quod in testu calido coquebatur.

TESTŪDO, ĭnis. f. [χελώνη] Animal tardigradum sic dictum, ut ait Varro, quod testa tegatur. Plin. lib. 9. cap. 10. Dentes non sunt testudini, sed rostri margines acuti, superna parte inferiorem claudente, pyxidum modo. In mari conchyliis vivunt, tanta oris duritia, ut lapides comminuant. In terram egressæ, in herbis pariunt ova, avium ovis similia ad ducenta numero. Eaque defossa extra aquas & cooperta terra, ac pavita corpore, & complanata, incubant noctibus. educant fœtus annuo spatio. Cic. 2. de Nat. Deor. 125.

Testudo, Machina bellica. Erat autem materia tabulatis contexta, & coriis Silicinis aut centonibus, & aliis quæ difficulter comburi possunt, contecta. Hæc intrinsecus habebat trabem, quæ unco præfigebatur ferreo, & falx vocabatur, ab eo quod incurvata esset, & de muro extraheret lapides. Retro enim ducebatur trabs funiculis suspensa, ut reducta impetuosius feriret: ideoque & testudo dicta a similitudine reptilis, quod caput nunc exerat, nunc reducat. Sil. lib. 1. 365.
Tandem condensis actæ testudinis armis, &c.　　Hoc etiam instrumentum Arietem appellant, ab eo quod arieti fronte pugnat. Cæs. 5. Bell. Gall. 41. Reliquisque diebus turres ad altitudinem valli, falces, testudinesque, quas iidem captivi docuerant, parare ac facere cœperunt. Virg. 2. Æn 441.
—— obsessumque acta testudine limen.　　Lucan. lib. 3. 474.
Ut tamen hostiles densa testudine muros
Tecta subit virtus, &c.　　Stat. 10. Theb. 503.
Scrutaturque cavas cæca testudine turres.

Testudo, interdum dicebatur Quam faciebat exercitus se tegumentis scutorum undique operiens, ut testudo suo obducta est putamine, eaque specie referebat tectum ædificiorum. Sic autem se operiebant crate perpetua clypeorum adversus sagittas Parthorum, & adversus omnia missilia superne cadentia, cum urbem oppugnabant. Cæs. 2. Bell. Gall. 6. Testudine facta portis succedunt. Ex Turnebo. Liv. 44. 9. Quum alios decursus edidissent motus: quadrato agmine facto, scutis super capita densatis, stantibus primis, secundis summissioribus, tertiis magis & quartis, postremis etiam genu nixis, fastigiatam sicut tecta ædificiorum sunt, testudinem faciebant.

Acuta testudo. Martial. lib. 13. 86.
Iste licet digitos testudine pungat acuta,
Cortice deposito mollis echinus erit.　　Testudine: quia in orbem volvitur echinus. Acuta: quia spinas habet pro pilis.

Testudo, alia significatione apud Celsum legitur, in l. Labeo. D. De supellect. leg. Nam fictili, aut lignea, aut vitrea, aut ærea denique suppellectili utebantur: nunc ex ebore atque testudine & argento, jam ex auro etiam atque gemmis supellectili utuntur.

Testudo, Pars citharæ. Cic. 2. de Nat. Deor. 144. Quocirca & in fidibus testudine resonatur, aut cornu: & ex tortuosis locis & inclusis soni referuntur ampliores. Testudinem organum, testudinis animalis formam habere docet Cic. 2. de Divin. 133. Budæus.

Blanda testudo. Claud. Cons. Mall. Theod. 252.

Callida testudo resonare septem nervis. Hor. 3. Carm. 11. 3.

Cava testudo. Hor. Epod. 14. 11.

Testudines, [ἀψῖδες, θόλοι, στοαὶ] Loca dicuntur in ædificiis camerata ad similitudinem aquatilium testudinum, quæ duris tergoribus sunt & incurvis. Virg. 1. Æn. 509.
Tum foribus divæ, media testudine templi.　　Varro 3. de R. R. cap. 5. 1. Igitur testudo (ut peristylum tectum tegulis, aut rete) fit magna, in qua milia aliquot turdorum ac merularum includere possint. Virg. 2. Georg. 463.
Nec varios inhiant pulchra testudine postes.

Thalami culti testudine. Ovid. 2. Met. 737.
Pars secreta domus ebore & testudine cultos
Tres habuit thalamos.　　Non solum ebore (ait interpres) sed etiam testudinum crustis thalami ornabantur: quanvis testudo ædificium quoque concameratum significet: qua in significatione si accipiamus, eburneam testudinem intelligemus. Hactenus ille.

Ego vero ut putem poetam de testudine sensisse, facit Celsus in l. Labeo, ut supra retulimus. V. Testudo, alia significatione. &c.

TESTUDINEĀTUS, a, um. Adj. [ἁψιδωτὸς] Quod concavum & incurvum est, testudinis more. Columel. lib. 12. cap. 15.
Testudineatum tectum. Plin. lib. 33. cap. 11. Sed & testudineatum in usum venisse. Quidam leg. Testudinatum.

TESTUDINEUS, a, um. Adj. [χελωνωτὸς] Quod est testudinis.
Testudineum Heraclinon, Opere testudineato factum: nam id antiquis summo in pretio fuit, quod opus Carbilius Pollio primus instituit. Martial. lib. 9. 60.
Testudineus gradus, i. e. Tardus. Plaut. Amphit. 4. 3. 53.
Aut testudineæ carmen inerme lyræ. Propert. 4. 6. 32.

TESTULA, V. TESTA.

TESTUM, i. n. [κλίβανος] Furnus. Plin. lib. 32. cap. 7. Sub æreo testo. Hoc Græci vocant Clibanum: unde Panis testaceus apud nos dicitur, quem illi Clibanitin.
Catoni videtur Operculum esse quod ollæ ad ignem ferventi imponitur. Sic enim in R. R. cap. 84. Catinum testo operito. Et deinde; Sub testum subde.
Testum ignis plenum. Petron. cap. 136.

TESTUS, ûs. m. pro Testa. Sed in ablativo solo usurpatur; & ad Testu, n. indecl. referri potest. V. TESTU.

TESTUACEUS, Adj. V. TESTU.

T E T

TETANICUS, a, um. Adj. [τετανικὸς] Tetanicus autem dicitur, Qui eo morbo laborat qui Tetanus Græcis dicitur, nempe quum musculi qui secundum spinam sunt, rigent ita, ut se inflectere non possint. Id quum anterior pars afficitur, ut si mentum pectori annectitur, emprosthotonus; quum posterior, opisthotonus, ut si caput scapulis: quum vero ambæ rigent ex æquo, tetanos vocatur, ut si cervix recta & immobilis intenditur: etiamsi, ut ait Celsus lib. 4. cap. 3. quidam minus subtiliter & discrete his nominibus utuntur. Plin. lib. 23. cap. 7. Datur tetanicis & spasticis. Scribonius Largus 101. Facit & hoc medicamentum ad eos, quorum musculi maxillares cum maximo dolore tensi sunt, adeo ut aperire os nullo modo possint. Tetanon hoc vitium Græci dicunt. Hæc Scribonius. Est igitur Tetanos, Convulsionis species, qua nervi ac musculi totius corporis distenduntur, & quasi obrigent. Cels. lib. 2. cap. 1. Frigus modo nervorum distensionem, modo rigorem infert: illud spasmos, hoc tetanos Græce nominatur.

TETANŌTHRA, orum. n. pl. dicuntur Quæ vim habent erugandi & levigandi cutem. Plin. lib. 32. cap. 7. Utilem eam in capitis doloribus affirmant, & tetanothris.

TETĂNUS, i. m. [τέτανος] Morbus, cum cervix immobilis intenditur. Plin. lib. 23. cap. 1. V. supra TETANICUS.

TETARTÆUS, a, um. Adj. [τεταρταῖος] Quartanus. Columel. lib. 3. cap. 20. Quod deinde proximum a primo, tum quod est tertiæ notæ vel quartæ, quodque catenus velut lectatum quoddam contenti simus tetartæo. De generibus vitium.

TETARTEMORION, [τεταρτημόριον] Græca dictio, Quadrantem significans: qua dictione utuntur, qui de varietate nascendi præcepta tradunt, quod dum annorum summa colligitur, quater extrahi & quater multiplicari debet. Plin. lib. 7. cap. 49. de varietate nascendi, Durat & ea ratio, quam Petosiris ac Necepsos tradiderunt, & tetartemorion appellant, a trium signorum portione, qua posse in Italiæ tractu CXXVI annos vitæ contingere apparet.
Est, inquit Budæus, Tetartemorion Græce, qui Latine Quadrans dicitur, id est quarta pars signiferi circuli, hoc est tria signa. Ad cujus rei intelligentiam sciendum quod numerus duodenarius & Astronomicis & Genethliacis familiaris & accommodatus est: unde & aspectus quadrantales observant, & trientales, sextantesque. hos duos extremos trinos & sextiles vulgo vocant. Quadrantalis aspectus qui quadratus etiam appellatur, fit per trium signorum interstitium, & gradus nonaginta: ob id nonagenarius appellatus. Plin. lib. 2. cap. 15. Martis stella, ut propior, etiam ex quadrato sentit radios ab nonaginta partibus: unde etiam nomen accepit is motus, primus & secundus nonagenarius dictus ab utroque exortu. Trientalis est aspectus, qui in quatuor fit signis, hoc est in tertia parte signiferi, quæ constant centum & viginti gradibus. Hinc triquetrum Plinius vocat. Sextans autem fit in sexta parte signiferi, hoc est sexaginta gradibus, & signis duobus: ob id sexagenarius dictus. Semissis aspectus est qui fit per diametrum, id est, per lineam circuli dimetientem. Hanc radiationem Mathematici, id est Chaldæi, minacem malignamque esse dicunt. Hæc fit a signo uno ad aliud signum quod ab eo ordine fit septimum: ut ab ariete ad libram. Triquetrus aspectus, id est trigonus, qui trientem signiferi capit, quinto signo fit: ut (verbi gratia) in duobus signis quæ tantum inter se distent, quantum aries & leo. Hujusmodi radiatio læta fœlixque esse dictitatur. Tetragonus, id est quadratus, fit in quarto ab eo a quo inchoatur signo, id est ab horoscopo, ut ab leone in scorpium. Hanc radiationem tristem putant. Hexagona est quam sextantem diximus, quæ fit in tertio signo, eadem benignitate cum trigona prædita. Propterea Plin. lib. 2. cap. 17. De sexagenario aspectu loquens, Hic numerus, inquit, sexangulas mundi efficit formas. Antedictis quatuor, Genethliaci etiam cardines quatuor addunt, ortum scilicet & occasum, & mesuranium, quod & mesuranema dicitur (vocabulum ubique in Firmico depravatum) hoc est locus medii cœli, & huic appositum locum quod Hypogeon dicitur, hoc est punctum subterraneum inter ortum occasumque medium. Ut autem as ipse Mathematicus impleatur, & omnes suas partes habeat, addunt & alia quatuor loca, quæ pigra dejectaque esse dicunt: quod nullo ferme radiationis fœdere cum hortu, id est cum horoscopo, conjungantur. Hæc sunt in secundo, sexto, octavo, & duodecimo ab horoscopo signo. Horoscopus est ea pars cœli, quæ genituræ tempore ab orientali parte cœli emergit in hemisphæ-

rium nostrum, & ortus appellatur: quam ex Cicerone natalem horam & natalitiam appellare possumus: ex cujus observatione natalitia prædicta fiunt, ut ipse loquitur de Divinatione lib. 2. Possumus etiam Exortivam horam vocare. Græci horoscopum ab horæ natalis notatione appellaverunt. Huic pars per diametrum opposita in septimo (ut diximus) signo in occidua cœli parte, occasus appellatur. Ea autem pars cœli quæ triginta partibus ab horoscopo distat, in secundo signo existens ab eo in qua horoscopus inchoatur, Anaphora appellatur, & interdum Epanaphora, quasi pars jamjam emersura. Quæ autem pars signiferi totidem partibus in demersu occiduum punctum signiferi præcesserit, quot partibus in emersu anaphora ab horoscopo relinquitur, ea pars cœli a Mathematicis Epicataphora dicitur: quod significat præcipitem locum cœli in octavo ab horoscopo signo. Reliqua duo loca nomina habent Malæ fortunæ & Cacodæmonis. Hæc Budæus.

TETER, tra, trum. Adj. [βλοσυρός] Quod est malum, fœdum, & pollutum, crudele, & insuave: tum ad mentem pertinens, tum ad cæteros sensus. ut, Bellua tetra, teterrimus hostis, teterrima mens. Plaut. Most. 3. 1. 28. Nullum ædepol hodie genus est hominum tetrius.
Absynthia tetra. V. ABSYNTHIUM.
Aqua teterrima. Hor. 1. Serm. 5. 7. Alii legunt Deterrima.
Bellua tetra & immanis. Cic. 4. Tusc. 44. Ipsam ægritudinem quam nos ut tetram & immanem belluam fugiendam esse diximus, non sine, &c.
Bellum teterrimum. Cic. 10. Fam. 14.
Cadavera tetra, Putrida & tabida. Lucret. lib. 2. 415.
Causa teterrima belli, Pessima, perniciosissima. Hor. 1. Serm. 3. 107.
Colores tetri fœda specie, Quos oculus aversatur. Lucret. lib. 2. 421.
Comes teterrima mortis, fames. Columel. lib. 2. cap. 2.
Cruciatus teter. Cic. 2. de Finib. 94.
Cui viperino morsu venæ viscerum veneno imbutæ,
Tetros cruciatus cient. Ex poeta.
Discordia tetra. Hor. 1. Serm. 4. 60.
Facinus tetrum. Sen. Thyest. 8.
Homo teter. Cic. 4. Fam. 12. Ita vir clarissimus ab homine teterrimo acerbissima morte est affectus. Vetus codex habet Deterrimo.
Hyems teterrima. Cic. 8. Fam. 15. Nunc tibi nostri milites qui durissimis & frigidissimis locis teterrima hyeme bellum ambulando confecerunt, malis orbiculatis esse pasti viderentur?
Libido tetra, Obscœna. Hor. 1. Serm. 2. 33.
Morbus teter. Catul. de Lesbia, 74. 25.
Nox tetra nimborum, Nigra & picea caligo atque densitas nimborum. Lucret. lib. 4. 173.
Odor teter. Columel. lib. 7. cap. 5. Virg. 3. Æn. 228.
Ore tetro spirans flammas, Exitiali, pernicioso. Lucret. lib. 2. 704.
Sanguinis tetri profluvium, Corrupti, purulenti. Lucret. lib. 6. 1203.
Sapor teter. Lucret. lib. 6. 21.
Sententia tetra. Cic. 2. Q. frat. 5.
Spiritus teter, Halitus venenosus. Hor. 3. Carm. 11. 19.
Tenebræ tetræ. Cic. 2. de Lege Agr. 43.
Ulcera tetra. Lucret. lib 5. 993.
Perditorum teterrimus. Cic. 1. Tusc. 71.
Teter in aliquem. Cic. 1. Tusc. 96.

TETRE, tetrius, teterrime Adv. [βλοσυρῶς] Cic. 1. de Divin. 60. Multaque facere impure ac tetre cum temeritate & impudentia. Idem pro Domo, Quod severe de religione decerneret, impurissime teterrimeque violasti? Claud. de Laud. Stil. 2. 135.
Blanda quidem vultus, sed qua non tetrius ulla
Ultrices fucata genas.

TETRITŪDO, inis. f. Acc. Philoct. Quod te obsecro, ne hæc aspernabilem tetritudo mea in occulto fuxit. Nonius, 2. 854.

TETRO, āre. Fœdare, horridum obscurumve facere. Pacuvius Peribœa, Belluarum ac ferarum adventus ne tetret loca. Nonius, 2. 837.

TETHEA, æ. f. Piscis marinus. Plin. 32. 11.

TETHYS, gen. Tethys & Tethyos, dat. Tethyi. [Τῆθυς] Cæli & Vestæ filia, conjunx Neptuni & Nympharum mater, ut ait Sallust. At Ovid. 5. Fast. 82. videtur sentire illam fuisse Titani filiam, qui fuit Saturni frater, natu major. Ait enim,
Duxerat Oceanus quondam Titanida Tethyn. Unde & Oceani uxorem illam fuisse constat, quæ quandoque pro Mari ponitur. Tethys autem major filia fuit Cœli & Terræ. Catul. de coma Berenicis, 64. 70.
Æquora Tethyos. Lucan. lib. 3. 233.
Antra sonantia Tethyos. Stat. 1. Achil. 541.
Cana Tethys. Ovid. 2. Fast. 191.
—— canamque petit Saturnia Tethyn.
Grandæva Tethys. Valer. 2. Argon. 36.
Reciproca Tethys. Sil. lib. 3. 60.
Vaga Tethys. Lucan. lib. 6. 62.

TETINI, Tetinerim, Tetinisse: præterita antiqua & obsoleta pro Tenui, Tenuerim, Tenuisse. Pacuv. Medo, Crede, quorsum iter tetinisse aiunt. Acc. Clytemnest. Ut quæ tum absentem rebus dubiis conjugem tetinerit, nunc prodat ultorem. Ex Nonio, 2. 238.

TETRA, a tettara Attico, pro tessara, quod quatuor significat, non nisi in compositis Græcis dictionibus reperitur.

TETRACHORDUM, i., n. Instrumentum quatuor chodarum. Vitruv. 5. 4. Tetrachordorum dispositiones sunt dissimiles.

TETRACOLUM, i. n. [τετράκωλον] Sunt autem Tetracola, Conversiones quatuor membris comprehensæ, ut Tricola tribus: quæ tum sunt elegantissima, cum paria paribus relata habent. Senec. Controv. 4. 25. Et illud tetracolo: serviebat forum cubiculo, prætor meretrici, carcer convivio, dies nocti. Iterum Contr. 5. præf. Hanc ideo sententiam retuli, quia & in tricolis, & in omnibus hujus generis sententiis, curamus ut numerus constet, non curamus ut sensus. Idem Seneca alio loco quatuor primi nominis declamatores, primum tetracolum per translationem vocat, ubi ait, Nulli non post primum tetracolum præferendus. Ex Turneb. Adverf. 3. 8.

TETRADŌRON, [τετράδωρον] Quatuor palmorum. Plin. lib. 35. cap. 14. Vitruv. lib. 2. Ita quod est quoquoversus quinque palmorum, pentadoron, quod quatuor, tetradoron dicitur.

TETRADRACHMA, æ. f. vel TETRADRACHMUM, i. n. [τετράδραχμα] Nummus quaternas valens drachmas. Liv. 34. Ad hoc clypei argentei decem, signati argenti octaginta quatuor millia fuere Atticorum, tetradrachmam vocant, trium fere denariorum in singulis argenti est pondus. Idem 37. Prælata sunt in eo triumpho signa militaria ducenta triginta: & argenti infecti tria millia pondo, signati tetradrachmûm Atticûm centum tredecim millia. Cic. 12. Fam. 13. Nam jam ternis tetradrachmis triticum apud Dolabellam est, nisi quid navibus Laodicenorum supportarir, cito fame pereat necesse est. Famem instantem significat ex caritate frumenti, quum medimnus duodenis drachmis vaeniret, id est seni modii Romani & semisextarius noster ducato uno. Budæus.

TETRAGŌNUS, i. m. sive TETRAGONUM, i. n. [τετράγωνος] dicitur Quadrangulare, sive quadratum. Auson. Ecl. 2. 42. penultimam corripit,
Tetragono absolvet dubiarum vincla morarum. De ejus licentia, V. Scal. Lect. Auson. 2. 21.

TETRAGRAMMĂTON, [τετραγράμματον] genitivus pluralis, id est, Quatuor literarum, ut Nomen tetragrammaton. Cujusmodi Hebræis est nomen Dei, יהוה

TETRAMĔTER, tri. Quatuor metra seu mensuras habens. Versus dicitur tetrameter, Qui quatuor habet mensuras, hoc est pedes octo. Unde & Octonarius dicitur ab Latinis, & Quadratus, & longissimus. Ruffin.

TETRANS, antis. m. Quadrans, quarta pars. Vitruv. lib. 10. cap. 11. In capitibus circino dividuntur circinationes eorum tetrantibus in partes quatuor, vel octantibus in partes octo ductis lineis: &c. In tetrantes & octantes dicuntur dividi circinationes, sive rotundationes, quum in partes quatuor, aut octo dividuntur, ductis a centro ad circumferentiam comparibus lineis, ut æqualia relinquantur spatia. Eadem forma dicitur Tetrans, qua & Dodrans.

TETRAO, onis. m. [τετράων] Avis quædam in deliciis habita. Suet. Calig. cap. 22. Hostiæ erant pavones, tetraones, &c.

TETRAPHARMĂCON, [τετραφάρμακον] Cibi genus, quod ex quatuor preciosis obsoniis constabat, phasiano, sumine, perna, & crustulo.
Tetrapharmacum: unde, Tetrapharmacum emplastrum. Cels. lib. 5. cap. 19. Puri autem movendo non aliud emplastrum melius, quam quod expeditissimum est, tetrapharmacon a Græcis nominatur. Habet parea portiones ceræ, picis, resinæ, sevi taurini: si non est, vitulini. Dicitur & Basilicum emplastrum, teste Galeno lib. 3. cap. 1. De compositione pharmacorum secundum locos. Basilicum quidem, sive regium, quod apud maximos & præstantissimos quosque homines in usu esset.

TETRAPŎLIS, [Τετράπολις] dicta est Antiochia regio cognominata, ut ait Strabo lib. 16. in qua sunt quatuor insignia oppida.

TETRAPTŌTUM, [τετράπτωτον] Nomen dicitur quod per quatuor casus variatur: ut Spes, spei, spem, spe. V. Grammat.

TETRARCHA, æ. m. [τετράρχης] primario, Qui partem regni quartam detinet. Postea vero pro quovis Gubernatore; unde Reges & Tetrarchæ sæpe conjunguntur. Hor. 1. Serm. 3. 12.
—— modo Reges atque Tetrarchas
Omnia magna loquens. Lucan. 7. 226.
—— sicci sed plurima campi
Tetrarchæ Regesque tenent, magnique tyranni. Cic. 2. Att. 9. Qui regna, qui prædia tetrarchis, qui immanes pecunias paucis dederunt.

TETRARCHIA, æ. f. [τετραρχία] Hujusmodi principatus. Cic. 1. de Divin. 27. Tetrarchiæ regno pecuniaque multatus. Idem pro Deiotaro, Negat unquam se a te in Deiotari tetrarchia pedem discessisse.

TETRASTĬCHON, [τετράστιχον] Græcis dicitur, quum tantum quatuor versibus sententia comprehenditur. ut Distichon, quum duobus. Martial. lib. 7. 14.
Quod non insulse scribis tetrasticha quædam, &c.

TETRASTȲLUS, i. m. Quatuor habens columnas a fronte. Vitruv. 3. 2.

TETRĬCUS, i. m. vel TETRICA, æ. f. [Τέτρικος] Mons in Sabinis asper atque arduus. Virg. 7. Æn. 713.
Qui Tetricæ horrentes rupes, montemque Severum,
Casperiam colunt. A quo monte

TETRĬCUS, a, um. Adj. [σκυθρωπός] Tristis & severus. Martial. lib. 6. 10.
At quam non tetricus, quam nulla nubilus ira,
Quam placido nostras legerat ore preces?
Pavonum educatio magis urbani patris familiæ, quam tetrici rustici curam poscit. Columel. 8. 11.
Lustra tetrica, Severa, sive horribilia. Lactantius. Stat. 9. Theb. 615.
Puellæ tetricæ. Ovid. 1. de Arte Am. 721.

TETRICĬTAS, ātis. f. [σκυθρωπασμός] Lucan. ad Pison. 91.
Talis inest habitus, qualem nec dicere mœstum,
Nec fluidum, læta sed tetricitate decorum Possumus.

TETRINNIO, īre. Auctor Philomel. 2. 2.
In fluviisque natans forte tetrinnit avis.

TETTĬGA, æ. f. [τεττίγη] Cicada. Diosc. 2. 45.

TETTIGOMĔTRA, [τεττιγομήτρα] Cicadarum matrix, ut Ortygometra coturnicum. Plin. 11. 26.

TETULI, præteritum antiquum pro Tuli. Acc. Andromed. Donec tu auxilium Perseu tetulisti mihi. V. Nonium.

TETTIGONIA, æ. f. Parva cicada. Plin. 11. 26.

T E U

TEUCA, [Τεύκη] Regina Illyricorum, quæ ob castitatis meritum meruit ut longo tempore viris fortissimis imperaret, & Romanos sæpe frangeret. Hæc, ut auctor est Plin. lib. 34. cap. 6. P. Junium & T. Coruncanum, legatos summa Romanorum injuria interemit.

TEUCER,

TEUCER, vel TEUCRUS, i. m. [Τεῦκρος] Scamandri Cretensis filius, in Troade una cum Dardano genero regnavit, unde Iliensium regum fluxit origo; & a quo Troja vocata est Teucria.
Maximus pater Teucrus. Virg. 3. Æn. 108.
Alter fuit Telamonis filius, ex Hesiona Laomedontis regis filia, & Priami sorore. Is Salamina Cypri condidit, ut testatur Justinus lib. 44. Hor. 4. Carm. 9. 17.
Primusve Teucer tela Cydonio
Direxit arcu. Idem 1. Carm. 7. 21.
—— Teucer Salamina patremque
Cum fugeret, &c. Hic ab Homero sagittis peritissime usus, ut inquit Acron, inducitur.
Fuit & Teucer, quidam Cyzicenus, qui scripsit de terra quæ profert aurum: de Cyzicenorum rebus: aliaque complura a Suida commemorata.

TEUCER, possess. [Τευκρὸς] Idem quod Trojanus, ut est apud Virgilium.
Campi Teucri. Stat. 1. Achil. 86.

TEUCRIA, [Τευκρία] Troja sic dicta a Teucro. Virg. 2. Æn. 26.
Ergo omnis longo solvit se Teucria luctu.

TEUCRIS, ĭdis. f. Teucri filia. Cic. 1. Att. 9. Teucris illa lentum sane negotium. hoc est (ænigmate enim loquitur) C. Antonius collega meus, olim cum L. Catilina ita conjunctus, ut illi regnum Consul non aliter quam Teucri filia Dardano, comparare posse crederetur: ita porro libidinosus, ut Teucris potius quam Teucer sit appellandus.

TEUCHITAS, m. [τευχίτης] Junci odorati species laudatissima, a loco in quo nascitur nomen habens. Plin. lib. 12. cap. 18. Laudatissimus ex Nabathæa juncus, cognomine teuchites, proximus Babylonius, pessimus ex Africa, ae sine odore. Est autem rotundus, vinosæ mordacitatis ad linguam. Sincerus in confricando odorem rosæ emittit, rubentibus fragmentis. Dioscorides τευχῖτιν appellat fœminino genere, respiciens nimirum ad nomen generalius σχοῖνος, quod etiam in fœminino genere ab eodem usurpatur.

TEUCRION, [τεύκριον] Herba. Plin. lib. 25. cap. 5. Invenit & Teucer eadem ætate teucrion, quem quidam hemion vocant, spargentem juncos tenues, folia parva, asperis locis nascentem, austero sapore, nunquam florentem: Neque semen gignit. Medetur lienibus. Constatque sic inventam: Quum exta super eam projecta essent, adhæsisse lieni, eumque exinanisse. Ob id a quibusdam splenion vocatur. Narrant sues qui radicem ejus edunt, sine splene inveniri. Idem lib. 24. cap. 15. Chamædrys herba est, quæ Latine trissago dicitur. Aliqui eam chamædropem, alii teucrion appellavere. Folia habet magnitudine mentæ, colore & divisura quercus.

TEUDERIUM, [Τευδέριον] Ptolemæo lib. 2. cap. 11. Urbs Germaniæ: hodie Padeburna, vulgo *Paderborn*.

TEUMESUS, i. m. [Τευμησσός] Mons Bœotiæ, a quo leo Teumesius dictus, inauditæ magnitudinis, qui omnibus terrori erat, quem Hercules adhuc pene puer occidit, eique pellem detraxit, qua postea pro pallio semper usus est. Est etiam hoc nomine Fluvius, & regio, & parvulum oppidum in Thebanis finibus. Hoc, leo a Jove in cœlum translatus dicitur, ut gloriæ Herculis consuleret, qui eum inermis occiderat.

TEUMESIUS, a, um. Adj. Thebanus.
Arva Teumesia. Stat. 2. Theb. 383.
Amnis Teumesius. Stat. 9. Theb. 462.
Cornus Teumesia. Stat. 2. Theb. 624.
Leo Teumesius. Stat. 4. Theb. 86.

TEUTĂTES, [Τευτάτης] lingua Gallica dictus est Mercurius, qui ab illis humano sanguine placabatur. Hunc Plato inventorem fuisse Geometriæ & Astronomiæ atque talorum scribit. Lucan. lib. 1. 444.
Et quibus immitis placatur sanguine diro
Teutates, horrensque ferisque altaribus Hesus. V. Lactantium lib. 7.

TEUTHA, [Τεύθη] V. TEUCA.

TEUTHĂLIS, ĭdos. f. [τευταλὶς] Herba, quam alii a frequentia geniculorum Polygonaton appellant, alii Polygonon. Plin. lib. 27. cap. 12. Vulgus nostrum centinodiam & sanguinariam & geniculatam appellat.

TEUTHIS, Quidam ex Græcorum principibus, qui ad Trojam navigaturi in Aulide convenerunt: qui cum forte ab Agamemnone dissideret, atque ob id retro se in patriam vellet recipere, Minervam dissuadentem, atque adeo remorantem hasta vulneravit.

TEUTHIS, [τευθὶς] Piscis est osse oblongo atque exerto munitus, sed corde carens. Theodorus ex Aristotele Loliginem vertit. Hinc Themistocles Eretriensibus ignaviam objiciens, dictitabat eos teuthidi persimiles, μάχαιραν μὲν ἔχειν, καρδίαν δὲ μὴ ἔχειν, hoc est, gladios quidem eos habere, cor autem non habere.

TEUTHRANIA, [Τευθρανία] Plin. lib. 5. cap. 3. Regio est supra Æolida & partem Troadis in mediterraneo, quam Mysi antiquitus tenuere. Stephanus Teuthraniam a Teuthrante dictam esse censet. Hinc,

TEUTHRAS, antis. m. [Τεύθρας] Rex Misiæ quem Stephanus & Eustathius patrem Thespii dicunt, filium Pandionis: quorum sententiam Ovidius secutus videtur, quum Teuthrantiam turbam Thespii quinquaginta filias ab Hercule compressas innuit, epist. 9. Alii autem Teuthrantiam turbam non ab avo Teuthrante, sed a Teuthrante Atticæ oppido dictam esse volunt. ubi admiranda pictura videbatur, ut hæc ab Hercule gesta erant, ad quam visendam Germanicus Cæsar suo carmine descendisse se testatur.

TEUTHRANTĒUS, a, um. Adj. [Τευθράντειος] Ovid. 2. Met. 243.
Peneusque senex, Teuthranteusque Caycus.

TEUTŎNI, [Τεύτονοι] qui & Teuthones & Teutonici dicuntur. Plin. lib. 4. cap. 14. Germaniæ populi, sic dicti a Teutone Deo, quem terra ortum existimabant. Lucan lib. 6. 259.
Cantaber exiguis aut longis Teutonus armis.

TEUTONICUS, a, um. Adj. [Τευτονικὸς] ut, Teutonici capilli, quales Teutones gestare solent, hoc est flavi. Martial. lib. 14. 26. Propert. lib. 3. 3. 44.

—— & Teutonicas Roma refringat opes.
Furor Teutonicus. Lucan. lib. 1. 256.
Manubiæ Teutonicæ. Gruter. Inscript. p. 436. n. 3.
Vomer Teutonicus. Claud. 1. in Eutrop. 406.

TEUTOSAGI, V. TECTOSAGES.

T E X

TEXO, texui vel texi, textum, [ὑφαίνω, ἐργάζω, κροκίζω, ἐπιπλέκω] ĕre. Struere, componere, concinnare, construere: quod proprie de tela dicitur. Ter. Heaut. 2. 3. 44. Texentem telam studiose ipsam ostendimus.
Basilicam texere, Construere, metaphorice dictum. Cic. 4. Att. 15. Paulus in medio foro basilicam jam pene texuit iisdem antiquis columnis.
Carina texitur suis costis. Ovid. 16. Epist. 110.
Fiscellam texit hibisco. Virg. 10. Ecl. 71.
Flores texere. Ovid. 10. Met. 123.
Navigium texere, Construere. Plin. lib. 13. cap. 11.
Nidos texere. Quintil. lib. 2. cap. 16.
Sepes texendæ. Virg. 2. Georg. 371.
Togam texere alicui. Cic. 2. Fam. 15. Sed tamen togam prætextam texi Oppio. Interpres Texi, Ornavi interpretatur.
Vasa ex ferulis. Columel. 9. 6.
Vestes texere. Tibul. lib. 2. 3. 57.
Ad multa alia transfertur. ut,
Causas texere lethi. Propert. lib. 3. 7. 29.
Epistolas texere, Ornare. Cic. 9. Fam. 21. Epistolas vero quotidianis verbis texere solemus.
Orationem. Auson. Prof. v. 12.
Opus texere. Cic. 3. Q. frat. 5. Sane texebatur opus luculente, hominumque dignitas aliquantum orationi ponderis adferebat.
Plagas texere. Cic. 4. Acad. 147. Ut quum plus uno verum esse non possit, jacere necesse sit tot, tam nobiles disciplinas, quam de oculorum sensuumque reliquorum mendaciis, & de sorite, aut pseudomeno, quas plagas ipsi contra se Stoici texuerunt.
Ea tela texitur, & ea vivendi ratio incitatur in civitate, Proverbialiter a Cicerone dictum, pro, Id jam in civitate passim fieri conspicitur. Cic. 3. de Orat. 224. Ego vero, inquit Crassus, ac doleo quidem illos viros in eam fraudem in Rep. esse delapsos, quanquam ea tela texitur & ea incitatur in civitate ratio vivendi, ac posteritati ostenditur, ut eorum civium quos nostri patres non tulerunt, jam similes habere cupiamus.

TEXTUS, a, um. Partic. [ὑφασμένος] Virg. 2. Æn. 186.
Adamas textus. V. ADAMAS.
Iter textum cæcis parietibus. h. e. Cæcum iter intextis parietibus. Servius, Hypallage est. Virg. 5. Æn. 589.

TEXTUS, ûs. m. [ὕφασμα] Plin. lib. 9. cap. 35. Alterno textu fulgentibus, toto capite crinibus, &c. Idem lib. 18. cap. 7. 21. Grana in stipula crinito textu spicantur.
Viminum textus. Tacit. 2. Ann. 14. Item Textus, pro Ipsius auctoris verbis. Ammian. 15. 7. Rem brevi textu percurram. Idem 15. 8. Ut ostendit textus superior.

TEXTUM, i. n. [πλέγμα] Martial. lib. 5. 58.
Et dona matrum vimineo ferunt texto.
Textum orationis, pro Stylo. Quintil. lib. 9. cap. 4. Neque illud in Lysia dicendi textum tenue atque rasum lætioribus numeris erat corrumpendum.
Illustre textum coronæ, Corona e lauro contexta. Stat. 6. Theb. 366.
Purpura nempe mihi, pretiosaque texta dabuntur. Ovid. 17. Epist. 223.
Pinea texta carinæ. Catul. Argon. 62. 10.
Clypei non enarrabile textum, Contextura, vel sculptura. Virg. 8. Æn. 625.

TEXTĬLIS, e. Adj. [ὑφαντὸς] Quod textum est. Cic. 5. Tusc. 61. Collocari jussit hominem in aureo lecto strato pulcherrimo, textili stragulo, magnificis operibus picto. Virg. 3. Æn. 485.
Textilibusque onerat donis.
Textilia serta. Martial. lib. 6. 80.
Textilis vestis, ante cujus usum fuit nexilis vestitus. Lucret. lib. 5. 1349.
Nexilis ante fuit vestis, quam textile tegmen.
Auro textili fulgens monile, Auro intertexto. Sen. Medea, 7.
Pictura textilis, Quæ in tapetis fieri aut tela solet. Cic. 6. Verr. 1. Nego ullam picturam neque in tabulis, neque textilem fuisse, quin quæsierit, inspexerit, &c.
Pellis textilis. Cic. 2. Tusc. 20. Tunicam intelligit sanguine Centauri tinctam, quam Deianira Herculi dedit. Verba sunt Herculis.
Umbra palmitis textilis, Quæ multis palmitibus intertextis fit. Martial. lib. 12. 31.

TEXTĬLE, is. n. Liv. 45. 35. Navi regia onerata Macedonicis spoliis, non insignium tantum armorum, sed etiam regiorum textilium. Ibid. Tabulæ pictæ, textilia: tantum argenti, cælati tantum auri, &c.

TEXTOR, ōris. m. [ὑφάντης, ἐργάτης] Qui texit. Cic. pro Planc. 62. Si pro fabro, aut pro textore emimus. Juven. 9. Sat. 30.
—— pingues aliquando lacernas
Munimenta togæ, duri, crassique coloris,
Et male percussas textoris pectine Galli.
Textores limbularii apud Plautum in Aul. 3. 5. 45. Qui limbos ad vestium ornatum texunt. Turnebus.

TEXTORIUS, a, um. Adj. Sen. Epist. 114. Textorium, inquis, totum me hercule istud est, quod cum maxime agitur, dissilio risu.
Opus textorium. Columel. 9. 6.

TEXTRIX, ĭcis. f. [ὑφάντρια] Quæ texit. Tibul. lib. 2. 1. 65.
Atque aliqua assidue textrix operata Minervam
Cantat.

Textricŭla, æ. f. dimin. Puellæ textriculæ. Arnob. lib. 5.

Textūra, æ. f. [ἱστουργία] Opus textorium, sive Actus ipse textoris vel textricis.
 Tenuis textura. Lucret. lib. 3. 210.
 Aranearum textura. Plaut. Stich. 2. 2. 24.
 Coæ textura Minervæ. Propert. 4. 5. 23.
 Texturæ dissimiles inter se. Lucret. 6. 776.

Textrīna, æ. f. [ἱστουργεῖον] Locus in quo texitur. Cic. 6. Verr. 58. Nulla domus in Sicilia locuples fuit, ubi iste non textrinam instituerit.
 Textrina, [ὑφαντική] Ars seu scientia texendi. Plin. lib. 11. cap. 24. Quam non ad hoc videtur pertinere cribratæ pexitas telæ, & quædam politura artis ipsa per se tenax ratio textrinæ. Vetus exemplar sic habet, Et quadam polituræ arte, ipsa per se tenax ratio tramæ.

Textrīnum, i. n. [ὑφαντεῖον] Locus in quo texitur. Cic. 6. Verr. 103. Quod tamen isti textrinum per triennium ad muliebrem vestem conficiendam fuit.
 Item, Ipsa ars. Sueton. de illustr. Gramm. cap. 23. Palæmon primo textrinum, deinde litteras didicit.
 Item, Locus in quo naves fiunt. Serv. ad Virg. 11. Æn. 326.

Textivilitium. V. titivillitium.

T H A

Thaïs, Idis. f. [Θαΐς] Alexandrina, nobilis meretrix fuit, quæ Atticam juventutem in sui amorem pellexit. Hanc suis carminibus celebravit Menander, comicus poeta Græcus, unde & Menandrea dicta est. Propert. lib. 2. 6. 3.

> Turba Menandreæ fuerat nec Thaidos olim
> Tanta, in qua populus lusit Erichthonius.

Dictam putant nonnulli a pavone ταὼς ὁ & ταῶνος, ὁ, Pavo. Alii malunt dictam quasi Daidem D versa in TH. Dais Latine fax dicitur, a verbo δαίω accendo, uro. Ad quod videtur alludere Parmeno Terentianus Eunuch. 1. 2. Accede ad ignem hunc: jam calesces plus satis. Ignem vocat Thaidem, cujus amore Phædria urebatur.
 Fuit & Thais altera, a divo Pannusio admonita, quæ relicto meretricio, sancta mulier evasit. Nam ignotus ad eam ingressus, secretum petebat magis ac magis: illa vero dicente neminem nisi Deum posse conspicere: ille sumpta hac occasione, ad Dei metum ac religionem, eam est exhortatus, qui posset etiam occulta conspicari & plectere. Volaterranus lib. 20.

Thalamæ, [Θαλάμαι] Urbs Messeniæ, teste Stephano, Pasiphaës templo & oraculo nobilis: ut docet Plutarchus in Agide. Hinc fit gentile Thalamata, Θαλαμάτης.

Thalamēgus, i. m. quia Græcis per η scribitur, est Navis a Philopatore Ægyptio rege primum fabricata, qua Nilum & Ægypti fossas navigaret, eo usu, ut intra thalamum in regia sibi esse videretur, magnitudine semistadii, latitudine cubitorum triginta & amplius, nec longis navibus nec rotundis omnino similis, prora puppique duplici, fundo lato planoque. Strabonis interpres lib. 17. Thalamiferas naves hasce appellavit, quibus Ægyptii frequenter utentur solatii causa. Oblectantur, inquit, mirum in modum in scaphis thalamiferis. ἐν σκάφαις θαλαμηγοῖς. sic enim habent Græca. Sueton. in Cæs. cap. 52. Dilexit maxime Cleopatram, cum qua & convivia in primam lucem sæpe protraxit, & eadem nave thalamego pene Æthiopia tenus Ægyptum penetravit.

Thalămus, i. m. [θάλαμος, παστὸς] Conjugis utriusque cubiculum. Virg. 6. Æn. 280.

> Ferreique Eumenidum thalami.

Sæpe autem apud poetas pro Ipso Conjugio sumitur.
 Certamen thalami. Ovid. 10. Met. 317.
 Consors thalami, Conjux, Uxor vel maritus. Ovid. 10. Met. 246.
 Cultus thalamus ebore & testudine. Ovid. 2. Met. 737.
 Geniales thalami. Claud. 2. in Ruff. 96.
 Jugales thalami. Valer. 1. Argon. 226.
 Marmoreus thalamus. Virg. 4. Æn. 392.
 Vidui thalami. Valer. 2. Argon. 370.
 Apparare thalamos. Senec. Troad. 10.
 Expertem thalami vitam degere, Expertem conjugii. Virg. 4. Æn. 550.
 Felici thalamo dotare aliquam. Senec. Troad. 10.
 Habet aliquem thalamus, Qui incumbit thalamo. Virg. 6. Æn. 521.
 Indulgere thalamis. Valer. Flacc. 2. Argon. 371.
 Inire thalamum. Ovid. 4. Met. 328.
 Invadere thalamum alicujus. Virg. 6. Æn. 623.
 Lædere thalamos stupro. Sen. Herc. fur. 6.
 Miscere thalamos. Sen. Hippol. 12.
 Petere thalamos. Ovid. 6. Met. 700.
 Tenere thalamos alicujus. Senec. Octav. 5.
 Violare thalamos pudicos. Ovid. 1. Amor. 8. 19.
 Thalami, pro Alveolis apium. Virg. 4. Georg. 189.

> Post, ubi jam thalamis se composuere, siletur
> In noctem.

Thalassægle, es. f. Herba circa Indum fluvium nascens.

Thalassia, ōrum. n. pl. Loca maritima. Sidon. 1. Epist. 5.

Thalassicus, a, um. Adj. [θαλασσικὸς] Color thalassicus, Similis fluctibus marinis. Græci enim thalassam mare dicunt. Plaut. Mil. 4. 6. 67. Nescio quis tecum incedit ornatu thalassico. Idem Milit. 4. 4. 43. Palliolum habeas ferrugineum: nam is color est thalassicus.

Thalassīnus, a, um. [θαλάσσινος] Idem. ut, Vestis thalassina. Lucret. lib. 4. 1120. h. e. Veneti coloris & marini.

Thalassio, ōnis. m. [ὑμέναιος] Carmen nuptiale, ita dictum a voce quam in nuptiis efferebant, quæ erat thalassus. Liv. 1. 9. Signoque dato juventus Romana ad rapiendas virgines discurrit: magna pars forte, ut in quem quæque inciderat, raptas quasdam forma excellentes primoribus Patrum destinatas, ex plebe homines, quibus datum negotium erat, domos deferebant. Unam longe ante alias specie ac pulchritudine insignem a globo Thalassii cujusdam raptam ferunt: multisque sciscitantibus cuinam eam ferrent, identidem, nequis violaret; Thalassio ferri clamitatam, inde nuptialem hanc vocem factam. Varro scribit Thalassionem in nuptiis signum esse lanificii. Thalassionem enim vocabant quasillum vas lanificiis aptum. Plutarchus vero hanc in nuptiis vocem primo habitam fuisse affirmat, quod Græci ταλασίαν lanificium vocant, ea ratione ut provocarentur virgines ad opera, & potissimum ad lanificium. Catull. Epithal. Juliæ, 62. 132.

> —— satis diu
> Lusisti nucibus, lubet jam servire Thalassio.

h. e. Nuptiis, matrimonio. Declinatur enim Thalassius, thalassii, ut in hoc Catulli loco: & Thalassio, thalassionis, ut apud Martial. lib. 36. ad Cornelium,

> Quid si me jubeas, Thalassionem
> Verbis dicere non Thalassionis.

h. e. Scribere, vel cantare epithalamium. Dicitur &

Thalassus, i. Martial. lib. 12. 42.

> Barbatus rigido nupsit Callistratus Afro
> Hac qua lege viro nubere virgo solet.
> Præluxere faces: velarunt flammea vultus:
> Nec tua defuerunt verba, thalasse, tibi.
> Dos etiam dicta est. Nondum tibi Roma videtur
> Esse satis? expectas nunquid & ut pariat?

Est igitur Thalassus Nuptiarum deus, qualis apud Græcos Hymenæus.
 Est & Carmen nuptiale.

Thalassomĕli, [θαλασσόμελι] indecl. Unguentum quod fit æquis portionibus aquæ maris, mellis, imbris, fictilique vase depicato conditur. Plin. lib. 31. cap. 6. Diosc. 5. 12.

Thalassius, **Thalassus**. V. thalassio.

Thales, ētis. m. [Θαλῆς] Milesius, unus e septem, primus omnium astrologiæ secreta penetravit. De Ursa minore disseruit, ut ait Callimachus: ut Eudemus, Solis eclipsim primus prædixit: ut Hippias & Aristoteles, inanimes etiam animas putavit, idque ex magnete lapide deprehendisse. Huic tripus aurea a piscatoribus Milesiis reperta, dum res in lite verteretur, ex oraculo Apollinis judicantis, eam sapientissimo dari oportere, delata est. Deinde per manus omnibus sapientibus tradita, ad Solonem pervenit, qui illam Delphos remisit ad Phœbum, ut qui deûm hominumque sapientissimus esset. A Thalete Ionica fluxit disciplina, sicut a Pythagora Italica. Excessit Olympiado LVIII, dum gymnicum certamen spectaret, æstu ac siti lapsus, jam senex. Ex Diogene Laertio.
 Accipe ex Ausonii sapientibus Thaletis præcepta;

> Turpe quid ausurus, te sine teste time.
> Vita perit, mortis gloria non moritur.
> Quod facturus eris, dicere sustuleris.
> Crux est, si metuas, vincere quod nequeas.
> Cum vere objurgas, sic inimice juvas.
> Quum falso laudas, tunc & amice noces.
> Nil nimium satis est, ne sit & hoc nimium.

Thaleticus, a, um. Sidon. Carm. 2. 89.

> Quartus Anaxagoras Thaletica dogmata servat.

Thales, Poeta Lyricus Cretensis, quem e Creta Solon Spartam misit, cujus odis ac poesi Spartani deliniti, animorum feritatem nimiam ex Lycurgi legibus imbutam castigabant. Plutarchus in Solone.

Thalestria, [Θαληστρία] Regina Amazonum, quam alii Minitheam vocant. Hæc cum trecentis mulieribus occurrit, trigintaquinque dierum inter confertissimas gentes itinere facto, Alexandro in Hircania res gerenti, ut liberos ex rege susciperet: & ut visa est uterum implesse, discessit. Strab. lib. 11. Curt. lib. 6. cap. 5. Thalestrim vocat.

Thalia, Una est e Musis. Græce Θάλεια, a θάλλω germino, vel vireo: quoniam in longum tempus poetarum laus parta virescat. V. musæ.
 Arguta Thalia. Hor. 3. Carm. 6. 25.
 Lasciva Thalia. Stat. 2. Sylv. 1. 116.

Thaliarchus, i. m. aspirate in Horatio prima syllaba scribi debet, ut nomen proprium sit, in quo insit significatio Magistri, & domini convivii, qui & Symposiarchus vocabatur. Nam Thalia, Convivium etiam Græcis significat. Ex Turneb. Adverf. 11. 28. conf. Hor. 1. Carm. 9. ad Thaliarchum.

Thalictrum, [θαλίκτρον] Dioscoridi, Herba folia coriandri habens, pinguiora paulo, caulem papaveris. Plin. lib. 27. cap. 13.

Thallus, i. m. Virg. in Ciri, v. 376.

> Pergit Amyclæo spargens altaria thallo.

i. e. Olivæ ramo.

Thalli, [θάλλοι] dicuntur in porris & cæpis & allio Medii stipites, a verbo Græco θάλλειν, id est virescere. Unde & pro Germine arborum ponitur. Columel. lib. 11. cap. 3. 48. Thalli cæparum ventis prosternentur, totumque semen excutietur.

Thallophori, [θαλλοφόροι] dicti, Qui Athenis in Panathenæis oleæ ramos gestabant. Erant ii ut plurimum senes. Unde per jocum Tallophori dicuntur, Qui ad munera obeunda sunt inutiles. Calepin.

Thalysia, [Θαλύσια] Festa erant apud Athenienses, quibus, fructibus omnibus in horrea convectis, diis primitias consecrabant: dicta ἀπὸ τοῦ θάλλειν propterea quod idcirco præcipue fierent, ut quæ succisa erant, possent reviresçere. V. Cæl. Rhodig. lib. 12. cap. 17.

Thamyras, [Θαμύρας] Thrax poeta. Feruntur ipsius in theologia versus ad tria millia, quum pulchritudine omnes præcelleret, ab initio mares dilexit: deinde præter consuetudinem Musas amavit, ac cum eis de cantu certavit, hac conditione ut victor complexu potiretur: victus, quod eis luberet, pateretur. Itaque superatus, & oculis & lyra privatus est: ex quo proverbium manavit in eos qui præter ingenium proprium aliquid agunt, Thamyras insanit. V. Erasm. in Proverbiis. Stat. 4. Theb. 183. Et Ovid. 3. de Arte Am. 399.

> Tu licet & Thamyram superes, atque Orphea cantu.

 Thamyras, Aruspex quidam, cujus meminit Tacit. 2. Hist. 3.

Thapsacus, [Θάψακος] Urbs Syriæ amplissima, ad Euphratem fluvium, cujus meminit de Cyri expeditione lib. 1. Xenophon.

THAPSUS, [Θάψος] Peninsula est Siciliæ, versus Syracusas, plana, & quam minimum e mari eminens, adeo ut undis mersa videatur. Unde & Thapsus dicta est ἀπὸ τοῦ θάπτειν, quod in mari quodammodo sepulta videatur. Virg. 3. Æn. 689.

—Thapsumque jacentem. Scribitur & Tapsus.

Thapsus etiam Africæ civitas, ut ait Plin. lib. 5. cap. 4. V. & Dion. lib. 43.

THAPSIA, [θαψία] Frutex est tota specie ferulæ similis, graciliore tamen caule, folio fœniculo simili: umbellas habens in singulis germinibus anetho similes, & in iis florem luteum: semen autem modice latum, minus quam ferulæ: radix est prægrandis, intus candida, foris nigra, crassiore cortice vestita, & acris. Colligitur ex ea liquor ejusdem nominis, effossa circa eam terra, vulneratoque cortice. Dicta Thapsia a Thapso peninsula, in qua primum creditur inventa. V. Plin. lib. 13. cap. 22. & Dioscorid. lib. 4.

THASUS, [Θάσος] Oppidi nomen, teste Herodoto lib. 2. Quinetiam in Thasum profectus sum, ubi inveni templum a Phœnicibus conditum, qui ad investigandum Europam navigantes, Thasium condiderunt, &c.

Est & Thasus, Insula in Ægæo mari prope Thraciam vino suo & nuce optima, cujus Varro meminit, celebris. Plin. lib. 14. cap. 7. Nunc vulgo dicitur *Thaso*, aliis *Thasso*, aliis *Taso*.

Nemorosa Thasos. Stat. 5. Theb. 182.

THASIUS, a, um. Adj. ut, Nux Thasia, quæ & Græca dicitur & Amygdala. Macrob. lib. 3. Saturn. cap. 18.

Vites Thasiæ. Virg. 2. Georg. 91.

THASII, Populi in Thaso habitantes. Fuit hæc insula Aurea vocitata, propter aurum quod illic effodiebatur.

THAUMACIA, [Θαυμακία] Magnesiæ oppidum, ita dictum a Thaumaca Pœantis patre: cujus meminit Plin. lib. 4. cap. 9.

Stephanus Thaumaciam alteram collocat ad sinum Maleacum.

THAUMANTIAS, ădis. f. [Θαυμαντιάς] dicitur Iris, filia Thaumantis & Electræ filiæ Oceani, nuntia deorum in rebus malis, ut Mercurius, in bonis. Cæterum & ex admiratione hoc nomen accepit, quæ admiratio de ejus coloribus nascitur. Auctor Servius in illud Virg. 9. Æn. 5.

Ad quem sic roseo Thaumantias ore locuta est; θαῦμα enim Græce, miraculum significat.

THAUMANTIS, ĭdis. f. Idem. [Θαυμαντίς] ut,

Imbrifera Thaumantis. Stat. 3. Sylv. 3. 81.

THAUMANTÆUS, a, um. Adj. [Θαυμάντειος] ut,

Virgo Thaumantæa. Ovid. 14 Met. 845.

T H E

THEAGĔNES, Tres Athenis diversis temporibus fuisse Suidas refert. Unum qui de Homero scripsit. Alium qui καπνός, id est fumus est cognominatus, quod multa promittens nihil præstaret: pauper enim erat ac dives videri volebat. Tertius, vir potens ac dives Athenis, qui libertate ac beneficentia publice ac privatim multa laude digna gessit. Quartum addit Pausanias, Athletam, patria Thasium, qui CXL coronas ex certaminibus retulit.

THEAMĒDES, [Θεαμήδης] Lapis contrarium magneti habens naturam. Nam ut ille ferrum occulta quadam naturæ vi ad se attrahit, ita Theamedes respuit repellitque. Plin. lib. 36. cap. 16.

THEANGELA, [Θεάγγελα] Cariæ oppidum, unus ex iis quæ ab Alexandro magno Halicarnasso fuerunt attributa. Auctor Plin. lib. 5. cap. 29.

THEANO, ūs. f. [Θεανώ] Mesopotamia, seu Cressa genere, vel, ut alii scribunt, Metapontina, aut Thuria; mulier Pythagorea, Leophronis filia, & uxor Brotini Crotoniatæ. Scripsit commentarios in Philosophia, de virtute, poemata quoque & apophthegmata Pythagorica. Auctor Plotinus. Theano item apud Homerum memoratur.

THEĀNUM, [Θέανον] cognomine Sidicinum, Apuliæ oppidum, Auctore Cicerone in oratione pro Cluentio, Strabone lib. 6. & Hor. 1. Epist. 1. 86. Nunc vulgo dicitur *Teano*.

THEATRUM, i. n. [θέατρον, θεατρῷον] a verbo θεάομαι, quod videre significat. Est autem Ædificium in hemicycli speciem factum, ad videnda spectacula idoneum. Cic. 1. de Finib. 49. Tanquam e theatro exeamus. Juven. 10. Sat. 128.

—— sævus & illum

Exitus eripuit, quem mirabantur Athenæ

Torrentem, & pleni moderantem fræna theatri. Demosthenem scilicet.

Theatrum; Spectandi locum in theatro Senatores in imis gradibus ante omnes habuerunt: quod instituere Curules Ædiles, Censorum jussu, Attilius Serranus, & L. Scribonius Libo. fecit postea sua lege L. Roscius Otho, Ciceronis ætate, alteram in populo distinctionem: tulit enim, ut equester ordo seorsum a plebe in XIIII gradibus sederet, iis tamen equitibus exceptis, qui sive suo, sivo fortunæ vitio decoxissent, cui generi certum locum assignavit, pœna irrogata, si in XIIII sedissent. Hinc illud in Antonium, 2. Philipp. 44. Tenesne memoria, te prætextatum decoxisse? patris, inquies, ista culpa est. Concedo: illud tamen audaciæ tuæ, quod sedisti in quatuordecim: cum esset lege Roscia decoctoribus certus locus constitutus, quamvis quis fortunæ vitio non suo, decoxisset. Primum igitur senatores in sedibus circo proximis considebant. Secundo loco proxime sedisse equites putabam, cum, exceptis senatoribus & magistratibus, dignitate anteirent, sed a Cornelio Tacito monitus, opinionem mutavi. Is enim, sedisse quidem in XIIII ordinibus equites, narrat, non tamen ante plebem, sed confuse, tantum ut XIIII ordines haberent. Nero, inquit lib. 15. equitum Romanorum locos sedilibus plebis anteposuit apud circum. Nam ad eam diem indiscreti ibant: quia lex Roscia nihil, nisi de XIIII ordinibus, sanxit. Ex libro P. Manut. de Legibus Romanis.

Alta fundamenta theatri. Virg. 1. Æn. 423.

Arcto theatro stipata Roma. Hor. 2. Epist. 1. 60.

Cuneatum theatrum. V. CUNEUS.

Curva theatra. Ovid. 1. de Arte Am. 89.

Festa theatra, In quibus ludi ac dies festi celebrantur. Ovid. 5. Met. 111.

In theatro ac spectaculis. Cic. 2. Att. 19.

Magna theatra. Lucret. lib. 4. 74.

Marmoreum theatrum. Ovid. 2. Amor. 7. 3.

Spissa theatra. Hor. 1. Epist. 20. 41.

Habere theatrum sane bellum. Cic. 13. Att. 20.

Theatrum, pro Spectatoribus ipsis. Quintil. lib. 6. Tunc est commovendum theatrum quum ventum est ad ipsum illud quo veteres tragœdiæ comœdiæque clauduntur, Plaudite.

Clamosi turba theatri. Stat. 3. Sylv. 5. 16.

Theatra reclamant. Cic. 3. de Orat. 194. h. e. Spectatores.

Versari in theatro, per translationem, pro Esse in aliquo loco conspicuo ante omnium oculos. Cic. 7. Verr. 35. Sic obtinui Quæsturam in provincia Sicilia, ut omnium oculos in me unum conjectos arbitrarer: ut me Quæsturamque meam quasi in aliquo orbis terræ theatro versari existimarem.

Ingenii theatrum. Cic. de Clar. Orat. 6. Cum forum Populi Rom. quod fuisset quasi theatrum illius ingenii.

Theatrum virtutis, conscientia. Cic. 2. Tusc. 64. Omnia enim benefacta in luce collocari volunt: sed tamen nullum theatrum virtuti conscientia majus est.

Majoribus theatris propositæ ejus virtutes. Cic. pro Rabir. Post. 42. Multas equidem C. Cæsaris virtutes magnas incredibilesque cognovi, sed sunt cæteræ majoribus quasi theatris propositæ.

Magnum theatrum habet ista provincia. Cic. 15. Fam. 65. Summa ejus epistolæ hæc est, ut omnes omnibus rebus Neronem, sicut instituisti, atque fecisti. Magnum theatrum habet ista provincia, non ut hæc nostra, adolescentis nobilis, ingeniosi, abstinentis commodationem atque gloriam i. e. Multos spectatores: vel ut alii volunt, Magnam fortunam, qualis in theatro esse solet.

Magno theatro spectata familiaritas, Permultis comperta. Cic. 12. Fam. 29. Non modo te, cui nostra omnia notissima sunt, sed neminem in Pop. Romano arbitror esse, cui sit ignota ea familiaritas quæ mihi cum L. Lamia est. Etenim magno theatro spectata est tum, cum est ab A. Gabinio Consule relegatus, quod libere & fortiter salutem meam defendisset.

THEATRICUS, a, um. Adj. [θεατρικός] ut, Spectacula theatrica. August. de Civ. Dei, 6. 6. Theatricæ turpitudines.

THEATRĀLIS, e. [θεατρικός] Idem. Cic. pro Sext. 115. Theatrales gladiatoriique consessus.

Humanitas indecora & theatralis. Quintil. lib. 2. cap. 2.

Lex theatralis. Quintil. lib. 3. cap. 6. Plin. 7. 30.

Operæ theatrales. Tacit. 1. Ann. 16.

THEATRIDIUM, i. n. [θεατρίδιον] dimin. forma Græca a Theatro deductum, quasi Parvum theatrum: non enim Theatrulum dicimus. Varr. 3. de R. R. cap. 5. Inter has & exteriores gradatim substructum ut theatridium avium: mutuli crebri in omnibus columnis impositi, sedilia avium.

THEBÆI, [Θηβαῖοι] Populi Thebas civitatem Ægypti incolentes.

THEBAICÆ, seu THEBAIDES; dicuntur Palmæ generosiores. Plin. lib. 5. cap. 28. Carne palmæ placent, crusta thebaicæ, succo uvæ & caryotæ. Idem lib. 13. cap. 4. Thebaidis fructus in cados conditur.

THEBAIS, [Θηβαΐς] Africæ regio est. Plin. lib. 5. cap. 9. Summa pars Æthiopiæ contermina, Thebais vocatur. Quod nomen potest esse patronymicum a Thebe.

Fluvius est etiam hujus nominis in Caria. Plin. lib. 5 cap. 29.

THEBANI, [Θηβαῖοι] Qui sunt ex Thebe civitate Bœotiæ.

THEBE, es. THEBA, æ. & THEBÆ, ārum. f. [Θήβη] Ovid. 3. Amor. 6. 33.

Quid referam Asopon, quem cepit Martia Thebe? Stat. 8. Theb. 349.

Vive superstes, sit, diræque ad mœnia Thebæ

Solus abi. Nomina quarundam urbium, quarum una & celeberrima fuit in Ægypto, a Busyride Ægypti rege condita, quæ Græce Ἡλιόπολις, id est Solis civitas: ambitu centum quadraginta stadiorum, uti refert Herodotus, quam Plin. lib. 36. cap. 14. totam pensilem fuisse scribit, quæ centum portas habuit, in quarum singulis memorantur ducenti custodes excelluisse equis & curribus: subter quam reges soliti erant maximos exercitus armatorum educere, nullo ex oppidanis id sentiente. Multa de hac Diodorus & Strabo lib. 17. a quo Diospolis vocatur. Demum collapsa, ut alia solent vetustate, etiam Strabonis temporibus vicatim inhabitata est. Juven. 15. Sat. 16.

Atque vetus Thebe centum jacet obruta portis. Ab hac (teste Plinio libro tricesimo sexto) regio Thebaica, Æthiopiæ contermina, cognominata est. A qua & Thebæi cum diphthongo, & fructus palmarum ejus Thebaides & Thebaicæ dicuntur a Plinio.

Alia Thebe fuit in Bœotia, a Cadmo Agenoris filio condita, quam Amphion muris ornavit, Bacchi & Herculis clarissima patria, ab Alexandro Magno postea eversa, quæ & Draconigena dicitur, quia a Cadmo cum quinque viris ex ipso dracone ab ipso interfecto natis, constructa fuit. Varro tamen lib. 3. de R. R. scribit hanc urbem ab Ogyge ædificatam. Ab hac Thebani dicti sunt. Hanc Heptapylon vocat Apuleius, ab eo quod septem portas habebat, inclyta duobus ducibus, Epaminonda & Pelopida. Hæc etiam dicta fuit Dircæa, a Dirce fonte. Unde & a Statio Dircæus ager, Thebanus vocatur. Hinc Pindarus poeta Lyricorum princeps habuit ortum. Bacchus in Africa urbem condidit Thebas. Unde Hieronymus in Commentario epistolæ ad Galatas, Præterea Thebas Liberi, quas in Africa condidit, quæ civitas nunc Thebestis dicitur.

Alia in Thessalia, a qua etiam Thebani & Thebæi.

Fuit & alia Thebe, Homero teste, in Cilicia, Andromaches uxoris Hectoris patria. Unde Ovid. 4. Trist. 3. 29.

Nec cruciere minus quam quum Thebana cruentum

Hectora Thessalico vidit ab axe trahi.

Alia fuit in Lucania, ab Aoniis colonis condita, quam interiisse auctor est Cato.
Fuerunt & Thebæ Corsicæ.
Aoniæ Thebæ. Stat. 1. Theb. 226.
Cadmeæ Thebæ. Propert. lib 1. 7. 1.
Domitæ bello Thebæ. Ovid. 2. Epist. 71.
Duplices Thebæ. Virg. 4. Æn. 470.
Echioniæ Thebæ. Hor. 4. Carm. 4. 64.
Eetioneæ Thebæ. Ovid. 12. Met. 110.
Herculeæ Thebæ. Sen. Herc. fur. 4.
OEdipodioniæ Thebæ. Ovid. 15. Met. 429.
Truces Thebæ. Claud. de Bell. Gild. 287.
Veteres Thebæ. Propert. lib 2. 1. 21.

THEBĀNUS, a, um. Adj. [Θηβαϊκός] ut,
Agmina Thebana. Stat. 9. Theb. 181.
Arx Thebana. Hor. de Arte Poet. 394.
Duces Thebani. Propert lib. 2. 9. 50.
Sceptra Thebana. Sen. Theb. 1.

THEBAIS, patronym. f. [Θηβαΐς] Ovid. 6. Met. 163. — & omnes
Thebaides jussis sua tempora frondibus ornant.
Thebais, Nomen est libri a Statio conscripti de Bello Thebano.

THEBA, Nomen virginis e cujus gremio geminæ columbæ (ut est in fabulis) quum evolassent, altera ad Hammonis fontem tetendit, & ibidem responsa dedit: altera ad sylvam Dodonæam, ubi futura mortalibus præcinuit.

THECA, æ. f. [θήκη, γλωσσοκομεῖον] Latine Repositorium, vagina, & locus dicitur in quo quid recondi solet. Varr. 1. de R. R. cap. 48. Proinde ut grani theca sit gluma, & apex arista.
Calamaria theca. Martial. lib. 14. 19.
Nummaria theca. Cic. 4. Att. 7. Quare in hoc thecam nummariam ne retexeris: in aliis eris cautior.
Vasorum thecæ. Cic. 6. Verr. 52. Qui videret equum Trojanum introductum, urbem captam esse diceret, afferri sine thecis vasa, extorqueri alia de manibus mulierum.

THECATUS, a, um. ut, Arcum gestare thecatum. Sidon. 1. Epist. 2.

THECOLITHUS, i m. Gemma apud Plin. 37. 10.

THEDO, ōnis. m. Piscis quidam apud Auson. Edyll. 10. 89.
Et nullo spinæ nociturus acumine thedo.

THELBENCANE, [Θηλβεγκάνη] Babyloniæ urbs juxta Euphratis fluvii partem Ptolemæo lib. 5. cap. 20. hodie *Maraga*.

THELĒSIS, Argiva mulier quæ Argos oppidum Græciæ, a Cleomene Spartanorum rege obsessum, una cum cæteris mulieribus, quum deessent viri, tutata est.

THELICON, onis. m. Herba mercurialis. Apul. de Herb. cap. 82.

THELIS, ab Ennio vocabatur, quam Græci Thetin nuncupant. Varr de L. L. Ea Thelis illi mater, &c. quod corrupte in editis legitur. Varr. de R. R Nec continuo his quas melicas appellant falso, quod antiqui ut Thetin, Thelin dicebant, sic medica melicam vocabant.

THELYGŎNUM, [θηλύγονον] Herba habens frondes frondibus oleæ similes, sed aliquanto pallidiores. Plin. lib 27. cap. 8. Est & alia cratægonos quæ thelygonos vocatur. Differentia intelligitur lenitate gustus.

THELYPHONON, [θηλύφονον] Herba, ab aliis Scorpion vocatur, propter similitudinem radicis, cujus tactu moriuntur scorpiones. Plin. lib. 25. cap. 10.

THELYPTERIS, is. f. [θηλυπτερίς] Alterum genus filicis, quasi filix fœmina: nam fruticosa est, & multos ex se ramos producens. Plin. lib. 27. cap 9.

THEMA, atis. n. [θέμα, ὑπόθεσις] Latine Positum, sive positio dicitur. Est autem Argumentum a præceptore propositum vel dictatum, quod ubi verterunt discipuli jam amplius thema non est dicendum.
Thema controversiæ declamandæ argumentum. Quintil. lib. 7. cap. 2. Nam in schola certa sunt & pauca, & ante declamationem exponuntur, quæ themata Græci vocant, Cicero proposita.
Thema, apud Suetonium accipitur pro Horoscopo, in Augusto, cap. 94. ad finem, Tantam mox fiduciam fati habuit, ut thema suum vulgaverit: nonnunquam, argenteum nota sideris Capricorni, quo natus erat, percusserit.

THEMIS, is vel idis, vel istis. f. [Θέμις] Una fuit ex tribus sororibus Jovis, ex qua Minervam suscepit. Hæc Cœli & Terræ filia fuit, quæ Jovis nuptias fugiens, ab eo in Macedonia compressa fuit. Hanc teste Festo, putabant eam esse quæ hominibus præciperet id petere quod fas esset: eamque esse id existimabant quod fas est. Nam θέμις fas apud Græcos designat. habuitque templum in Bœotia juxta Cephisum amnem, ad cujus oraculum accessit Deucalion cum Pyrrha uxore pro consilio recuperandi humani generis. Fuit & alia Themis, quæ alio nomine Carmentis dicta est. Alii Themin vel Themista (utroque enim modo dicitur) Jus & Justitiam esse putant: eandemque consiliorum oraculorumque præsidem esse, propterea Homerum θεμιστεύειν, verbum quod vaticinari & oracula dare significat, pro Leges ferre & jura reddere accepisse Odysseæ decimo. Budæus.
Fatidica Themis. Ovid. 1. Met. 320.
Longeva Themis. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 217.
Parnassia Themis. Ovid. 4. Met. 642.

THEMISCYRA, vel THEMISCYRON, [Θεμίσκυρα] Cappadociæ urbs est, ut scribit Plin. lib. 6. cap. 3. & Mela 11.

THEMISON, [Θεμίσων] Medicus apud Herodotum: cujus meminit & Cornel. Celsus.

THEMISTA, [Θεμιστα] Cic. in Pison. 63. Licet Themista sapientior, si os tuum ferreum Senatus convitio verberari noluisti. Sane Themis accusativos habet Themin & Themista. V. THEMIS. Ab accusativo Themista fit nominativus Themista hujus Themistæ. Est autem Themista eadem quæ & Themis, consiliorum præses.

THEMISTIUS, [Θεμίστιος] Philosophus sub Juliano imperatore, cujus præfectus prætorii fuit Constantinopoli: scripsit Paraphrasim in Aristotelis Physicam libris VIII. in Analytica item. Præterea edidit sua, videlicet de intentione & inscriptione prædicamentorum: disputationes etiam quasdam. Hic Valentem imperatorem quotidie sævientem in Orthodoxos auctoritate sua & epistolis reddidit mitiorem. Suidas.

THEMISTŎCLES, is. m. [Θεμιστοκλῆς] Atheniensis Nicoclis vel potius Neoclis filius. Sic enim Ovid. 1. Pont. 3. 69.
Arma Neoclides, qui Persica contudit armis. Fuit prodigus ac lascivus prima juventute, postea dux delectus res inclytas gessit. Piræeum ædificavit. Bello maritimo Persas apud Salaminem vicit. Tandem civium invidia exul, ad Artaxerxem confugit, a quo quum pugnare compelleretur invitus adversus patriam, recente tauri sanguine hausto, seipsum necavit, vir alioqui præstans. Epistolas reliquit plenas acuminis ac prudentiæ. Hæc ex Suida. Cic. de Fin. 2. 104. Themistocles quidem, quum ei Simonides aut quis alius artem memoriæ polliceretur, Oblivionis inquit, mallem: memini etiam quæ nolo, oblivisci non possum quæ volo.

THEMISTOCLEUS, a, um. Adj. Cic. 10. Att. 8. Pompeii omne consilium Themistocleum est.
Exilium Themistocleum. Cic. ibid.

THEMISTOGĔNES, [Θεμιστογένης] Syracusanus historicus, Cyri expeditionem & bella, quæ in historia Xenophontis continentur, composuit. Auctor Suidas.

THENSA, æ. f. Sacrum erat vehiculum Festo & Servio. Asconius, Thensæ sacra vehicula: Pompa ordinum & hostiarum, & officiorum: Sic dictæ, quod ante eas lora tenduntur, quæ gaudent manu tenere, & tangere qui eas deducant. Hactenus ex Asconio. Vel ἀπὸ τοῦ θείου, hoc est a re divina. Cic. de Arusp. Resp. Te appello Lentule, cujus sacerdotii sunt thensæ, curricula, præcentio, ludi, libationes. Liv. 5. Quæ augustissima vestis est, thensas ducentibus triumphantibusve, ea vestiti medio ædium eburneis sellis sedere. Sueton. in Cæs. cap. 76.
Prædari ex thensarum orbitis. Cic. 5. Verr. 6.

THEOCRĪNES, [Θεοκρίνης] viri proprium, qui primum tragœdiarum actor fuit, deinde calumniator & sycophanta. Unde & Demosthenes in oratione pro Ctesiphonte, Æschinem tragicum Theocrinem vocat. Erasmus in Chiliadibus.

THEOCRĬTUS, i. m. [Θεόκριτος] Syracusanus, patre Praxagora, cognomento Sunechides, matre Philina, qui sub Ptolemæo Lagi filio emicuit, appellatus fuit Moschus, scripsit Dorica lingua Bucolicon carmen. Theocritus alter, Chius patria, unde & Theopompus fuit historicus, ejus æqualis, & in administratione Reip. æmulus, scripsit historiam Libycam, & epistolas quasdam. Auctor Suidas. Macrob. lib. 7. Saturn. cap. 3. Antigonus rex Theocritum Chium, de quo juraverat quod ei parsurus esset, occidit propter scomma ab eodem de se dictum. Vide reliqua.

THEODĂMAS, [Θειοδάμας] Pater Hylæ fuit, qui quum Herculi cum Deianira & Hylo filio in Dryopes venienti esurientique cibum denegasset, ille arreptum unum ex bobus Theodamantis mactavit atque coxit. Quapropter Theodamas convocatis popularibus, arma adversus Herculem movit: feruntque in eo certamine ita ab hostibus pressum fuisse Herculem, ut etiam Deianiram uxorem armaret, quæ & in mamilla vulnerata est. Ipse tamen victoriam obtinens, Theodamantem occidit, filiumque ejus Hylam secum abduxit, quem tum deinde pro charissimo habuit, secumque etiam cum Argonautis reliquis proficiscens abduxit. Qui postea quum in Mysis aquatum solus ivisset, in sylva quadam, sive in fontem præcipitatus, sive a Nymphis abreptus, ut fabula habet, periit. Hercules autem interitum ejus sic doluit, ut relictis Argonautis retro abierit, Hylamque per omnem regionem requisiverit, de qua re est apud Apollon. Argon. 1. & apud Flaccum & Propertium lib. 1. Eleg. 2. aliosque nonnullos. Scribunt alii Thiodamas.

THEODAMANTEUS, a, um. Adj. [Θειοδαμάντειος] ut, Hylas Theodamanteus. Propert. lib. 1. 19. 5.

THEODECTES, [Θεοδέκτης] Orator, Cilix genere, discipulus Platonis, Isocratis, & Aristotelis. Conversus deinde ad tragœdias, scripsit fabulas L. Decessit Athenis natus annos XLI. Scripsit & versibus artem Rhetoricam, laudavit & virum Artemisiæ Mausolum, una cum claris eo tempore oratoribus. Theodectes orator, superioris filius, scripsit Encomium Alexandri regis Epirotarum: commentarios historiæ, artem Rhetoricam lib. VII. aliaque complura. Auctor utriusque Suidas. Cic. in Orat. 172. Theodectes in primis (ut Aristoteles sæpe significat) politus scriptor, atque artifex.

THEODŌRUS, [Θεόδωρος] Byzantius sophista, qui a Platone vocatus est λογοδαίδαλος, scripsit contra Thrasybulum & Andocidem, & alia multa. Suidas. Theodorus & Theladeus fratres Samii sculptores celeberrimi, quorum alter in Samo Pythii Apollinis signum incœpit, alter Theodorus Ephesi eodem tempore, & alio saxo absolvit: quibus simul compositis ita convenit, ut unum corpus, ab uno artifice & ex uno lapide sculptum videretur. Genus artis hujus est Græcis ignotum, sed apud Ægyptios frequentatum. Nam soli hominum non oculis tantum totius statuæ compositionem metiebantur, sed dimensione, ut ex variis multisque lapidibus in unum corpus in certam mensuram statua perficeretur. Hæc Diodorus. De hoc Theodoro Diogenes testatur, quod non solum sculptor, sed etiam architectus fuerit, unusque consuluit subjiciendos esse carbones fundamentis Ephesii templi. Nam quum humidus esset locus, omissa ligni natura, soliditatem accepit humor immobilem. Idem primus ferrum fundere docuit, statuamque ferream fecit. Auctor Pausanias. Theodorus Gadareus, nobilis orator. Gadara autem Syriæ civitas est non longe ab Ascalone, verum ipse dici maluit Rhodius, teste Strabone, cujus tempore fuit. Ejus discipuli Theodorei sunt dicti, inter quos fuit Hermagoras, qui de arte Rhetorica scripsit. Tiberius quoque princeps quum secessisset Rhodum, eum studiose audivit, ut Quintil. lib. 4. tradit.
Theodorus, ἄθεος, de quo Laertius.

THEODOSIA, [Θεοδοσία] Tauricæ Chersonesi urbs, Ptolemæo auctore, lib. 5 cap. 6. hodie *Caffa*, olim ditionis Genuensium, nunc Turcarum. Taurica Chersonesus hodie vocatur Precopia.

THEODOSIUS, [Θεοδόσιος] Strabo lib. 12. In Bithynia fuere viri in disciplinis memorabiles, Xenocrates philosophus, & Dionysius dialecticus, & Hipparchus, & Theodosius, & filii ejus mathematici.

THEODOTA, [Θεοδότη] Meretrix Elea lepida in primis & festiva: cujus meminit Xenophon de factis & dictis Socratis: & Laërtius in vita Arcesilai.

THEODOTION, Vitruv. lib. 7. cap. 7. Creta viridis pluribus locis nascitur, sed optima Smyrnæ. Hunc autem Græci θεοδότιον vocant, quod Theodotus nomine fuerat, cujus in fundo id genus cretæ primum est inventum.

THEODŎTUS, [Θεόδοτος] Patria Chius, ultimi Ptolemæi in Rhetoricis præceptor fuit, qui decertantibus in concilio Ægyptiorum satrapis, an Pompeius post prælium Pharsalicum profugus, esset in Ægyptum recipiendus, pro sententia dixit recipiendum quidem esse, sed receptum occidendum: adjiciens vetus illud proverbium, Mortuos non mordere. Hunc postea Cæsare interfecto Brutus in Asia repertum & ad se adductum interfici jussit. V. Plutarchum in vita Pompeii. Theodotum alium memorat Philostratus in sophistis, qui tempore Herodis Attici præfuit Atheniensium scholæ.

THEOGNIS, [Θέογνις] Poeta Græcus. De quo Plato in libro de Legibus, O rex Latonæ & Jovis fili, nunquam tui obliviscor exordiens neque finiens.

THEOGONIA, [Θεογονία] Cic. 1. de Nat. Deor. 36. Quum vero Hesiodi Theogoniam, id est originem deorum interpretatur, tollit omnino, &c.

THEOLOGIA, [θεολογία] Latine Ratio vel sermo de divinitate dicitur.

THEOLŎGUS, i. m. [θεόλογος] Cic. 3. de Nat. Deor. 53. Principio Joves tres numerant ii qui theologi nominantur.
Soles ipsi quam multi a theologis proferuntur. Cic. 3. de Nat. Deor. 54.

THEOMBROTUS, [Θεόμβροτος] Philosophus fuit Metroclis auditor, & præceptor Demetrii Alexandrini, cujus meminit Laërtius in Metrocle.

THEOMBROTIOS, [θεομβρότιος] Herba magica, qua Persarum reges adversus omnia & animi & corporis incommoda utebantur. Plin. lib. 24. cap. 17. Theombrotion triginta schœnis a Choaspe nasci, pavonis picturis similem, odore eximio. Hanc autem a regibus Persarum comedi aut bibi contra omnia corporum incommoda, instabilitatemque mentis: eandem semnion a potentiæ majestate appellari.

THEOMNESTUS, [Θεόμνηστος] Cous; ut auctor est Strabo lib. 14. vir fuit clarus administratione Reipublicæ, & Niciæ æmulus.

THEONES, [Θέωνες] apud Suidam plures: sed notior cunctis, philosophus Alexandrinus, eisdem, patria, tempore, & disciplinis, quibus Pappus, sub Theodosio seniore, scripsit de Astrologia, commentariosque in Ptolemæum & Astrolabium parvum, & alia.
Theon item Alexandrinus Stoicus, tempore superior, siquidem sub Augusto post Arrium philosophum emicuit: scripsit in Physicam, & in artem Rhetoricam, & alia.
Alius item ejus nominis Stoicus Antiochenus cunctis antiquior, scripsit Apologiam Socratis.
Quartus Smyrnæus.
Quintus etiam Alexandrinus, Sophista cognominatus Ælius, scripsit in arte Rhetorica.
Theon Sidonius Sophista, præcepit in patria Constantini II tempore.
His Theonem sculptorem addit, inter quinque qui Mausoleum cælavere, Plin. lib. 35. cap. 11.

THEONĪNUS, a, um. Adj. [Θεώνειος] ut, Dente Theonino rodere. Hor. 1. Epist. 18. 82. Theon, inquit Acron, dicacissimus, id est loquacissimus fuit & maledicus: per quem maledici & detractores intelliguntur.

THEOPHANES, [Θεοφάνης] Mitylenæus historicus, scriptor rerum Pompeii Magni; cujus meminit Cic. pro Arch. 24.

THEOPHILUS, [Θεόφιλος] Cæsareæ Palæstinæ præsul Severo imperante: cuius meminit Hieronymus. Theophilus Antiochenus præsul imperante M. Antonino librum in Marcionem edidit: tum alia quæ ab Hieronymo commemorantur.

THEOPHORUMENI, sunt Homines numine afflati: sic dicti quod non sua sponte sed divino numine feruntur. cujusmodi Cumæa Sibylla a Virgilio describitur 6. Æn. 46.

—— cui talia fanti
Ante fores subito non vultus non color unus,
Non comptæ mansere comæ: sed pectus anhelum,
Et rabie fera corda tument: majorque videri,
Nec mortale sonans: afflata est numine quando
Jam propiore Dei.

THEOPHRASTUS, [Θεόφραστος] ex Eresso Lesbi civitate, fuit Aristotelis & discipulus & scholæ successor. Euphrastus, deinde Theophrastus vocatus ob oris & eloquentiæ suavitatem, quum antea Tyrtamus appellaretur. Habuit discipulos ad duo millia. Opera ejus a Diogene commemorantur, inter quæ sunt libri sex epitomes in Aristotelem de Animalibus. Extant hodie tantum de Plantis conversi a Theodoro Gaza. Excessit admodum senex. Ex Suida, Diogene, Strabone.
Theophrastus Aristotelis discipulus, de Rhetorice diligenter scripsit. Quintil. lib. 3. cap. 1. 11.
Theophrastus divinitate loquendi nomen invenit. Cic. in Orat. 62.
Theophrastus in dicendo dulcis. Cic. de Clar. Orat. 21.
Theophrastus alter fuit Ephesius. Ælianus de Varia historia.

THEOPOLIS, V. ANTIOCHIA.

THEOPOMPUS Gnidius, [Θεόπομπος] & orator, & historicus post Thucydidem & Herodotum: quibus, ut in historia minor, ita oratori magis similis, ut qui antequam esset ad hoc opus solicitatus, diu fuerit orator. Quintil. lib. 10. cap. 1.
Theopompus, Rex Spartanorum, quum primus instituisset ut Ephori Lacedæmone crearentur, ita futuri regiæ potestati oppositi, quemadmodum Romæ Consulari imperio Trib. pleb. sunt objecti, atque illi uxor dixisset, id egisse illum, ut filiis minorem potestatem relinqueret: Relinquam, inquit, sed diuturniorem. Valer. Max. lib. 4. cap. 1. Quintilianus tamen lib. 2. cap. 13. hanc modestiam parum valuisse demonstrat, captum demum fuisse ostendens.
Fuit item alius Antiquæ comœdiæ poeta, ut Suidas auctor est.
Præter hos Theopompus Gnidius, Cæsaris familiaris, Artemidorum habuit filium qui apud Cæsarem ipsum plurimum poterat, ut scribit Strabo lib. 14.

THEOPOMPEUS, a, um. Adj. Cic. in Orat. 207. Placet omnia dici Isocrateo Theopompeoque more.

THEOPOMPINUS, a, um. Adj. Cic. 2. Att. 6. A nobis, quæ tibi uni legamus, Theopompino genere, aut etiam asperiore multo pangentur. Hoc dixit, quia Theopompus, in historiis suis mores hominum aspere accusabat.

THEORĒMA, atis. n. [θεώρημα] Latine Speculatio dicitur. Theoremata sunt speculamenta disciplinarum, & veluti commentationes. Cic. de Fato, 11. Etenim si est divinatio, qualibusnam a perceptis artis proficiscitur? percepta appello quæ dicuntur Græce θεωρήματα.

THEORIA, æ. f. Speculatio. Cic. 12. Att. 6. Gell. 1. 12.

THEORETICA, [θεωρητική] Ars vocatur, quæ nullum exigens actum, ipso rei, cujus studium habet, intellectu contenta est. Quintil. lib. 2. cap. 18.

THEORI, [θεωροί] Athenis dicebantur, Qui quotannis publico nomine in Delum navigabant Apollini litatum: quorum etiam navis qua vehebantur, Theoris dicebatur. Auctor Suidas.

THEOXENA, [Θεοξένα] a Philippi Macedonis militibus cincta, quum eorum manus effugere non posset, se præcipitem dedit in mare. V. Liv. lib. 40.

THERA, [Θήρα] Insula una est ex Cycladibus in Ægeo, ex qua profecti sunt Theræi, qui Cyrenem in Africa condidere. Thera olim Callista dicebatur, ut Callimachus ait. Hæc ex Strabonis lib. 17. de hac Plin. lib. 4. Protinus ab Io abest Thera vigintiquinque millibus passuum. In ea est Eleusis civitas, ut lib. 3. Ptolemæus refert. Ab Herodoto Thera ponitur insula lib. 4. quam Justinus putat Therannem, alii Corsicam.

THERAMENES, [Θηραμένης] Civis Atheniensis, unus ex triginta tyrannis, qui cum a collegis multos insontes supplicio affici videret, ea de re conquerens, cum cæterorum omnium, tum præcipue Critiæ cujusdam, qui reliquis ut potentia, ita & immanitate antecedebat, odium in se concitavit: tandemque per calumniam circumventus, & innocens, capitis damnatus, quum cicutam avide hausisset, quod reliquum erat e poculo ejiciens, Propino (inquit) hoc pulchro Critiæ. Meminit Cic. 1 Tusc. Quæst. 96 quem vide.

THERAMNE, Oppidum Sabiniæ, ex qua Actius Clausus, qui post Claudius dictus est, originem traxit: a quo Nero Claudius, & reliqua tota familia Claudia nomen sortita est. Plin. lib. 4. 5.

THERAMNÆUS, a, um. Adj. [Θεραμναῖος] Idem quod Sabinus. Sil. lib. 8. 413.

Ecce inter primos Theramnæo a sanguine Clausi
Exultat rapidis Nero non imitabilis ausis.

THERAPNÆ, arum. [Θεράπναι] Vicus est Laconiæ, teste Mela, in quo Leda Castorem & Pollucem, Helenam & Clytemnestram peperit. Stat. lib. 3. Theb. 422.

Tænareumque cacumen, Apollineasque Therapnas.

Dictæ autem putantur Therapnæ, ἀπὸ τοῦ θεραπεύειν, quod ibi Dioscuri religiosissime colerentur.

THERAPNÆUS, a, um. Adj. Ovid. 16. Epist. 196.

Da modo te facilem, nec dedignare maritum
Rure Therapnæo nata puella Phrygem.

THERASIA, [Θηρασία] Insula juxta Eubœam, auctore Ptolemæo lib. 3. cap. 4. in qua civitas est hodie *Sanctorinum* dicta.

THERIACA, æ. f. [θηριακή] Genus medicamenti compositi contra venenata animalia: cujus confectionem docet Plin. lib. 20. cap. 24. Idem lib. 29. cap. 4. Fiunt ex vipera pastilli, qui theriaci vocantur a Græcis, quaternis digitis utrinque amputatis, exemptisque interaneis, & livore spinæ adhærente, reliquo corpore in patina ex aqua & anetho discocto, spinisque exemptis, & addita similagine, atque in umbra siccatis pastillis, quibus ad multa medicamenta utuntur.
Theriaca dicitur ἀπὸ τῶν θηρῶν, hoc est a feris sive belluis vocitata, quod hæc compositio adversus omnes bellua venenatas instituta sit.

THERICLES, [Θηρικλῆς] Sculptor insignis fuit, calycibus ex terebyntho tornandis nobilitatus, teste Plin. lib. 16. cap. 40. Suidas præterea Therielis figuli cujusdam meminit, qui primus pocula e luto creditur finxisse. Unde Thericlea pro Fictilibus quidam usurparunt.

THERIŎMA, ătis. n. [θηρίωμα] Ulcus est, inquit Hermolaus, virilium: interim & sedis & partium aliarum multo ac nigro sanguine, mali odoris. Atra fit caro & corroditur, ex quo nasci quandoque solet herpes esthiomenos. Ita vocatur ulcus, quoniam serpendo corpus, ossa usque devorat, inæquale ac cœno simile. V. Cels. lib. 5. cap. 28. de theriomate.

THERIOTROPHIUM, [θηριοτροφεῖον] Locus ubi feræ aluntur. Varro 3. de R. R. cap. 13. 2. Nam sylva erat, ut dicebat supra quinquaginta jugerum maceria septa, quod non leporarium, sed θηριοτροφεῖον appellabat.

THERIONARCA, [θηριονάρκη] Frutex est subherbaceus, roseo flore: inde nomen habens, quod torporem afferat serpentibus, quasi θηρίων νάρκη. V. Plin. lib. 25. cap. 9.

THERISTRA, quæ & **THERISTRIA**, (utrunque enim reperitur) inter Ornamenta muliebria posita Esaiæ 3. cap. quo in loco D. Hieronymus dicit, ea a nobis Palliola posse appellari, quibus obvoluta fuit Rebecca, & hodie quoque Arabiæ & Mesopotamiæ mulieres operiuntur. Theristra autem & Theristria dicta sunt ab eo quod ἐν θέρει, hoc est in æstate & caumate corpora protegant fœminarum. Hæc ille. Locus autem ille de Rebecca est Genes. 24. ad finem, quem interpres Latinus ita vertit, At illa tollens cito pallium suum operuit se. Idem Hieronymus in libro Hebraicarum traditionum in Genesin, Theristrum, inquit, Pallium dicitur, genus etiamnunc Arabici vestimenti, quo mulieres provinciæ illius velantur. Differentiam autem Theristri & Theristrii videtur facere Pollux lib. 7. cap. 13. ubi utrunque ponit inter vestimenta communia viris & mulieribus.

THERMÆ, arum. f. [Θέρμαι] Siciliæ oppidum, auctore Pomponio Mela lib. 2. Inde Thermitani. Cic. 4. Verr. 183.

THERMÆ, arum. f. [θέρμαι] Valla, Et balneas & thermas, licet alterum Latinum sit, alterum Græcum: tamen in hoc scilicet differre dicamus, quod in thermis tantum calefacimur, in balneis etiam lavamur. Nam & Baiis, & in multis aliis regionibus sunt loca quædam sicca, quæ nos vehementi calore resolvunt in sudorem, quæ nequaquam balneæ dici possunt, qui non lavant, sed potius ut necesse lavari atque ablui habeamus, efficiunt, ut thermas vocemus quæ natura sunt calidæ: balneas vero etiam quæ a nobis calefaciuntur igni. Hactenus Valla in Raudensem. Martial. lib. 3. 25.

Neronianas is refrigerat thermas.

Beatæ thermæ. V. BEATUS.

THERMŬLÆ, arum f. dimin. Martial. lib. 6. 42.

Hetrusci nisi thermulis laveris,
Illotus morieris Oppiane.

THERMEFĂCIO, fēci, factum, ĕre. Esculentis atque poculentis ingurgitatis, atque exhaustis in thermopolio calefacere. Plaut. Stich. 1. 3. 97. Me hercule vero eo quantum post jam ne exta excocta sunt quod thermefecerat.

THERMODOON, (inquit Serv.) Fluvius est Thraciæ, ad quem Amazones ab Tanai flumine in Asia digressæ se transtulerunt. Virg. 11. Æn. 659.

Quales Threiciæ quum flumina Thermodoontis, &c. Alii legendum putant Thermodootis quadrisyllabum, ut sit versus spondaicus. Ovid. 4. de Pont. 10. 51.

Et tu fœmineæ Thermodon cognite turbæ.

Citus Thermodoon. Ovid. 2. Met. 249.

A Thermodon fiunt adjectiva,

THERMODONTIUS, **THERMODONTEUS**, & **THERMODONTIACUS**, Unde pugnæ Amazonum appellantur Thermodoonteæ. Propert. lib. 3 13. 13.

Qualis Amazonidum nudatis bellica mammis,
Thermodoonteis turba lavatur aquis. Ovid. 9. Met. 189.

Thermodontiaco cælatus baltheus auro. Aldus legit Thermodoontiaco. At lib. 12. 611.

Thermodootiaca malles cecidisse bipenni. Claud. 2. de Raptu Proserp. 66. Thermodoontiaca securis.

Caterva Thermodontiaca. Senec. OEdip. 5.

THERMOPOLIUM, i. n. Locus in quo calida excitamenta & potoria venduntur. Plaut. Rud. 2. 6. 45. Ne thermopolium quidem ullum ille instruit: ita salsam præbet potionem, & frigidam. Perspicue indicat hic locus, in thermopoliis vendi solitam esse potionem dulcem & calidam. Dulcibus enim potionibus veteres delectabantur, ut passo, murrhina, defruto, mellina, mulso: easque calidas bibere solebant. Plaut. in Pseud. 2. 4. 52. enumeratis dulcibus potionibus, Quin in corde instruere quondam cœpit thermopolium. Sic enim legendum censet Turnebus, non OEnopolium, aut Hermopolium.

THERMOPŌTO, āre. Plaut. Trin. 4. 3. 6. Postquam thermopotasti gutturem, recipe te, & recurre pede recenti. i. e. Calida potione gulam oblectasti, & guttur proluisti.

THERMOPȲLÆ, arum. f. pl. Mons longissimus, qui incipiens a Leucade, in Occidentem & in Ægeum mare haud longe a Demetriade protendens, fauces habet angustissimas, juxta quas calidæ aquæ scaturiunt. Ideo a caliditate portarum nomen inditum est. Pylas enim portas Græci nominant, & thermon calidum. Ibi enim sunt, ut inquit Strabo, thermæ: id est calidæ aquæ Herculi consecratæ. Livius scribit jugum Thermopylarum ita mediam Græciam dirimere, ut Appennini dorso Italia dividitur. Et quia calidæ aquæ in ipsis faucibus sunt, ideo, inquit, Thermopylæ locus appellatur, nobilis Lacedæmoniorum adversus Persas morte magis memorabili, quam pugna. Hæc omnia fere ad verbum ex Liv. 36. 15. Strabo lib. 9. Thermopylæ a Cenæo absunt freto stadia septuaginta. Cic. 1. Off. Hinc Rhetorum campis, de Marathone, Salamine, Plateis, Thermopylis, Leuctris.

OEtææ Thermopylæ. Catul. ad Mallium, 66. 54.

THERODĀMAS, sive **THERODĀMON**, [Θηροδάμας] Rex Scythiæ fuit, qui, ne per insidias occideretur, leones hominum sanguine alebat, quo magis sævirent: ut si casus postularet, ad crudelitatem paratos haberet. Ovid. 1. de Pont. 2. 121.

THERODAMANTĒUS, a, um. Adj. [Θηροδαμάντειος] Ovid. in Ibin, 383.

Therodamanteos ut qui sensere leones.

THEROMACHUS, [Θηρόμαχος] Proprium nomen statuarii egregii, qui centesima septima Olympiade floruit, teste Plin. lib. 34. cap. 8.

THERON, ōnis. m [Θήρων] Agrigentinorum tyrannus in Sicilia, qui & Terillum Himeræ tyrannide dejecit, & una cum Gelone Amilcarem Pœnorum ducem prœlio superavit eodem die, quo Græci ad Salaminem Persas profligarunt. Vide Herodotum lib 7.

Est item Theron Latini cujusdam nomen ab Ænea occisi, apud Virg. 10. Æn. 312.

Canis item nomen, apud Ovid. 3. Met. 211.

THERSANDER, sive **THERSANDRUS**, [Θέρσανδρος] Polynicis fuit filius ex Argia, teste Statio, qui una cum cæteris Græcorum principibus ad Trojam navigavit. Hunc Virg. 2. Æn. inter eos commemorat, qui tempore excidii Trojani in equo ligneo fuerunt occultati.

Fuit item hoc nomine Tibicen nobilis, qui una cum Thymbione Lacedæmoniorum duce subito Tiribazi adventu fuit oppressus. Auctor Xenophon. lib. 4. Rerum Græc.

THERSILOCHUS, [Θερσίλοχος] Antenoris filius, in bello Trojano occisus, quem Virg. 6. Æn. 482. inter viros fortes enumerat, qui etiam apud inferos arma tractent,

—— quos ille omnes longo ordine cernens
Ingemuit, Glaucumque, Medontaque, Thersilochumque, &c.

THERSITES, [Θερσίτης] Græcorum omnium fœdissimus fuit, quem Achilles sibi procaciter convitiantem pugni ictu interfecit. Hujus insignis deformitas ab Homero lib. 2. Iliad. graphice expressa, effecit, ut quum hominem vehementer fœdum significare velimus, Θερσίτειον βλέμμα, id est Thersitæ faciem eum habere dicamus. Juven. 8. Sat. 269.

Malo pater tibi sit Thersites, dummodo tu sis
Æacidæ similis. Nomen habet a θάρσος, quod confidentiam prope ac temeritatem significat.

THESAURUS, i. m. [θησαυρός] est, ut inquit Paulus Jurisc. De acquir. rer. dominio. l. Nunquam. Vetus quædam depositio pecuniæ, cujus non extat memoria, ut jam dominum non habeat. Sic enim fit ejus qui invenerit, quod non alterius sit. Plaut. Aul. prol. 7. Sed mihi avos hujus obsecrans, concredidit thesaurum auri.

Intacti thesauri Arabum. Hor. 3. Carm. 24. 2.

Respondit conjector thesaurum defossum esse sub lecto. Cic. 2. de Divin. 124.

Excudere aliquid quod lateat in thesauris. Cic. 15. Att. 26.

Habere thesauros alicujus. Cic. 11. Fam. 10.

Obruere thesaurum alicubi. Cic. de Senect. 21.

Recludere thesauros tellure. Virg. 1. Æn. 363.

Supplicare alicui aliquid e thesauris suis. Cic. 2. de Fin. 67.

Thesaurus, Abundantia. Plaut. Asin. 3. 3. 65. Thesaurus copiarum, h. e. Divitiarum.

Thesaurus rerum omnium memoria. Cic. 1. de Orat. 18.

Qui illos locos tanquam thesauros aliquos argumentorum notatos habet. Cic. in Partit. Orat. 109.

Repositus thesaurus. Quintil. lib. 2. cap. 7.

Thesaurum etiam Pessimæ rei copiam dici posse, Plautus voluit Amphit. 4. 4. 13. Qui domi uxorem meam impudicitia impedivit, teneo thesaurum stupri. Ex Nonio.

Thesaurus mali. Plaut. Merc. 1. 51. Tu quidem thesaurum huc apportasti mali. h. e. Abundantiam & copiam mali.

Thesauri cavernarum. Plin. lib. 17. cap. 14. Tradunt & monedulam condentem semina in thesauros cavernarum, ejusdem rei præbere causas.

Thesauri maxillarum. Plin. lib. 10. cap. 72. Condit in thesauros maxillarum cibum sphingiorum & satyrorum genus: mox inde sensim ad mandendum manibus expromit.

Thesaurus, pro Carcere. Plutarchus in vita Philopœmenis, non ita procul a fine, Ipsum igitur in subterraneum ducunt domicilium, cui Thesauro nomen indiderunt, neque auras neque lucem extrinsecus excipiens. Quumque fores nullas haberet, saxum immane obtrudentes includunt, ibique circum locatis militibus deponunt. De Messeniis & Philopœmene loquitur. Meminit & Cælius Rhod. lib. 17. cap. 8.

THESAURARIUS, a, um. Adj. [θησαυροφύλαξ] ut, Thesaurarii fures, apud Plautum in Aul. 2. 8. 25. Confige sagittis fures thesaurarios.

THESAURIZO, [θησαυρίζω] āre. Thesaurum colligo, repono. Quod verbum frequenter apud Ecclesiasticos scriptores occurrit, alioqui classicis linguæ auctoribus non receptum.

THESEUS, dissyll. ĕi, vel ĕos. m. [Θησεύς] Ægei Athenarum regis filius, ex Æthra conjuge: qui dum esset adolescens, opera Medeæ novercæ pene a patre veneno periit. Sed post mortem patris ad regnum Athenarum evectus, tot digna memoratu peregit, ut inter plures Hercules unus connumeretur. Hic postea extorris patria factus, in insulam Syrum navigavit, ubi periit, interemptus a Nicomede, vel, ut quidam volunt, ex loco edito post cœnam deambulando delapsus. Primus instituit Athenis panathenæa, hoc est communem celebritatem in honorem Minervæ, quæ Græce Athena nominatur. Idem in Isthmo funebres ludos instituit. Hujus gesta, natales, & obitum scripsit Plutarch. De quo scripta fabula est, nomine Theseis. Hinc illud Juven. 1. Sat 2.

—— rauci Theseide Codri.

Fidus Theseus. Stat. 4. Sylv. 4. 104.

Infelix Theseus. Virg. 6. Æn. 618.

Magnanimus Theseus. Senec. Hippol. 9.

Perjurus Theseus. Ovid. 1. Amor. 7. 15.

THESĒIS, idis. [Θησηΐς] Poëma Thesei gesta complectens. Juven. 1. Sat. 2.

Vexatus toties rauci Theseide Codri.

THESIDES, æ. patronym. m. [Θησείδης] Hippolytus Thesei filius. Ovid. 4. Epist. 65.

Thesides, Theseusque duas rapuere sorores. Virg. 2. Georg. 383.

Præmiaque ingentes pagos, & compita circum
Thesidæ posuere. h. e. Athenienses. Servius.

THESĒUS, a, um. Adj. [Θήσειος] Propert. lib. 1. 3. 1.

Qualis Thesea jacuit cedente carina
Languida desertis Gnosia littoribus.

Fides Thesea. Ovid. 1. Trist. 3. 66.

THESION, i. n. Herba. Plin. 21. 15.

THESIS, [θέσις] Latine Positio dicitur: Figura quæ distinguit sensus orationis per commata. Dicta Positio vel positura, quia punctis positis convenienter denotat sensuum partes: vel quia ibi vox pro intervallo dictionis deponitur.

Thesis apud oratores quid sit declarat Cic. in Topic. 79. quum ait, Quæstionum duo sunt genera: alterum infinitum, alterum definitum. Definitum est, quod ὑπόθεσιν Græci, nos Caussam. Infinitum, quod θέσιν illi appellant, nos Propositum possumus nominare, Caussa certis personis, locis, temporibus, actionibus, negotiis cernitur, aut in omnibus, aut in plerisque eorum. Propositum aut in aliquo eorum, aut in pluribus, nec tamen in maximis. Itaque propositum pars caussæ est. Idem in Orat. 45. Hæc igitur quæstio a propriis personis & temporibus, ad universi generis orationem traducta, appellatur Thesis. Idem 9. Att. 11. Sed tamen ne me totum ægritudini dedam, sumpsi mihi quasdam tanquam θέσεις, quæ & politicæ sunt, & temporum horum, ut & abducam animum ab querelis.

Spatiosæ atque uberes ad dicendi exercitationem theses. Quintil. lib. 2. cap. 4.

Dicere

Dicere theses. Quintil. lib. 2. cap. 1.

THESMOPHORIA, n. pl. [Θεσμοφόρια] i. e. Cerealia, Latine Sacra Cereris, quæ Græce dicitur Thesmophora, quasi legifera. Prima enim Ceres leges invenisse proditur, quia ante frumentum inventum homines sine lege vagabantur, & ex agrorum divisione primo nata sunt jura. Ovid. 5. Met. 343.

Prima dedit leges, Cereris sunt omnia munus. Græci θεσμοφόρον legislatorem appellant & legiferum. Plin. lib. 24. cap. 9. Græci lygon vocant, alii agnon, quoniam matronæ in Thesmophoriis Atheniensium castitatem custodientes, his foliis cubitus sibi sternunt.

THESMOTHETÆ, arum. m. pl. [Θεσμοθέται] Magistratus apud Athenienses, a legum latione ita appellati: qui ætate & usu docti, domi jura dabant, querelas accusationesque cognoscebant, deque controversiis æquo examine cognoscebant, quotannis quoque leges recognoscebant, emendabant, & ad congruentiam sententiamque consentaneum reducebant.

THESPIÆ, [Θεσπιαὶ] Oppidum liberum in Bœotia, ad radicem Parnasi, ut ait Plin. lib. 4. cap. 7. vel (ut Strab. inquit lib. 9.) Heliconi proximum. Thespias nobilitavit Praxitelis; Cupido a Glycerio meretrice ibi consecratus. V. Cic. 6. Verr. 4.

THESPIUS, a, um. Adj. [Θέσπιος] ut, Mœnia Thespia. Valer. 1. Argon. 474.
Rupes Thespia. Catul. 59. 27.

THESPIĂCUS, a, um. aliud Adj. [Θεσπιακὸς] ut, Mœnia Thespiaca. Valer. 1. Argon. 93.

THESPIĂDES, [Θεσπιάδες] sunt Musæ seu Nymphæ Thespias incolentes: non a Thespia matre vel nutrice, ut quidam inepte tradunt id nomen habentes: sed a Thespia sive Thespiis urbe Bœotiæ, ubi præcipue Musæ colebantur. Auctor Stephan.
Thespiades deæ. Ovid. 5. Met. 310.

THESPIS, [Θέσπις] ex Icaria civitate Atticæ, primus poeta Tragicus, & qui personas invenit. Inter ipsius fabulas Pentheus, & quæ commemorantur a Suida. Hor. in Arte Poet. 276.

Ignotum tragicæ genus invenisse Camœnæ
Dicitur, & plaustris vexisse poemata Thespis.

Thespis alter Atheniensis, sive Thespius Erichthei regis filius, e pluribus fœminis filias genuit quinquaginta. Cum quibus vocatis ad epulas Hercules sigillatim concubuit: suscepitque totidem liberos mares, qui Thespiadæ dicti sunt. Hi cum Iolao Herculis ex Iphicleo fratre nepote in Sardiniam profecti, civitates ibi plurimas extruxere. Auctor Diodor. lib. 5.

THESPRŌTI, [Θεσπρωτοὶ] Populi sunt in Epiro proximi Chaonibus, ut auctor est Plin. in procem. lib. 4. 2.
Thesproti Dryopesque ruunt. Lucan. 3. 179.

THESPROTIUS, a, um Adj. ut,
Arva Thesprotia. Sil. 15. 297.
Regnum Thesproti. Propert. lib. 1. 11. 3.
Sinus Thesprotius. Liv. 8. 24.

THESSA, æ. f. Piscis. Plin. 32. 11.

THESSALIA, [Θετταλία] Regio Græciæ, quæ sub Attica olim comprehendebatur, ex una parte Bœotiam, ex altera Macedoniam habens. Prius Æmonia, ab Æmone rege & Pelasgis & Conargo, atque Hellas dicebatur; unde reges Hellenes, ut Plin. lib. 4. refert. Dicta Thessalia a Thessalo Æmonis vel Iasonis & Medeæ filio. Hanc Homer. Argopelasgicon nominat. Et Strab. lib. 10. scribit, dictam fuisse priscis seculis Pyrrhæam, a Pyrrha Deucalionis uxore. In hac natus est Græcus rex, a quo Græcia. Ibi Deucalion cum uxore Pyrrha, quorum tempore, ut inquit Aristoteles, ingens imbrium illuvies majorem partem populorum Thessaliæ absumpsit, paucis, qui ad montium culmina sese receperunt, conservatis. Inter quos Deucalion Parnasum petierat, ratibusque ad se confugientes per summa Parnasi juga benigne fovebat. Propter quod dictus est genus humanum reparasse. Hujus scilicet Thessaliæ a mari & Thermopylis est litus usque ad Penei eruptionem, & extrema Pelii. Dicta quoque fuit Pharsalia, Macedonia, Emathia, & Campi Philippici. In Thessalia sunt montes vigintiquatuor, quorum nobilissimi Pieria parens domusque Musarum, Pelion, & Ossa Gigantum bello memorati. Item Pindus, Othrys Lapitharum sedes: Item Olympus. Flumina in ea, ut scribit Herodotus, sunt Apidanus, Enipeus, Onochonus, Pamisus, Peneus, Phœnix.
Eximia Thessalia. Catul. Argon. 62. 25.

THESSĂLUS, a, um. Adj. [Θετταλὸς] ut,
Ora Thessala. Catul. 62. 280.
Portenta Thessala. Hor. 2. Epist. 2. 209.
Puppis Thessala. Ovid. 17. Epist. 158.
Terra Thessala. Tibul. lib. 2. 4. 56.

THESSALICUS, a, um. aliud Adj. [Θετταλικὸς] ut,
Clades Thessalicæ. Lucan. lib. 6. 62.
Colore Thessalico tincta purpura. Lucret. lib. 2. 500.
Nives Thessalicæ. Stat. 1. Achil. 152.

THESSĂLIS, ĭdis. patronym. f. [Θεσσαλὶς] Ovid. 12. Met. 190.
Thessalidum virgo pulcherrima.
Ara Thessalis. Ovid. 13. Epist. 112.

THESSALONICA, [Θεσσαλονίκη] Urbs ampla maximeque insignis, Macedoniæ metropolis, patria Theodori Gazæ. Strabo lib. 7. Thessalonica oppidum Macedonicum, quæ supra cæteras hujus ætatis urbes eximia civilitate floret. Cic. 1. Att. 14. Ego propter viæ celebritatem & quotidianam expectationem rerum novarum, non commovi me adhuc Thessalonica. Nunc vulgo *Salonica* vocatur, ab aliis *Salonici*; quidam etiam proferunt *Salonichi*.

THESSALONICENSES, [Θεσσαλονικεῖς] dicti sunt ejus Urbis incolæ. Cic. de Prov. Cons. 4. Thessalonicenses positi in gremio imperii nostri relinquere oppidum, & arcem munire coguntur.

THESTIUS, [Θέστιος] Parthaonis filius, pater Thoxei & Plexippi, qui quum in venationem apri Calydonii profecti essent, & post longum laborem belluam interemissent, præcipua venationis præmia expectabant. Sed venationis princeps, seu amore Atalantes ductus, seu quia sic usus expetebat, caput & pellem apri, qui primus apud venatores habebatur honos, Atalantæ virgini transmisit, quæ primum aprum sagitta vulneraverat. Quod ægre ferentes Plexippus & Thoxeus, virgini oblatum honorem auferre conati sunt. Quare iratus Meleager irruit in eos & occidit. Fabulam vide apud Ovid. 8. Met. Hinc Plexippum & Thoxea Thestii filios Thestiadas nominat ibidem.

THESTIADES, [Θεστιάδες] Filiæ Thestii, qui Erichthei, aut (ut alii volunt) Teuthrantis filius fuit, numero quinquaginta, ex diversis mulieribus natæ: ex quibus Hercules adhuc adolescens, sed jam tum corporis robore præstans, totidem liberos masculos sustulit, qui & ipsi ab avi nomine Thestiadæ dicti sunt. Hi post mortem patris, cum Iolao illius ex Iphicleo fratre nepote, in Sardiniam profecti, multas in ea urbes condiderunt. Auctor. Diodor. lib. 5.

THESTORIDES, [Θεστορίδης] Calchas filius Thestoris. Stat. 1. Achil. 497.
Providus augur veri Thestorides. Ovid. 12. Met. 19.

THESTȲLIS, is. f. Mulier rustica apud Virg. 2. Ecl. 11.

THETA, n. indecl. [θῆτα] nomen est literæ Græcæ, quæ judicibus Græcorum erat nota condemnationis, ut Latinis C, quod ea sit prima dictionis θάνατος, quæ mortem significat. Martial. lib. 7. 36. ad Castricum, vocat Mortiferum theta. Pers. 4. Sat. 13.

Et potis es vitio nigrum præfigere theta.

THETIS, ĭdis. f. [Θέτις] Pelei Thessaliæ regis uxor, Nerei marini dei filia, & Achillis mater. De nuptiis hujus Lucianus facit pulcherrimum dialogum. Accipitur nonnunquam pro Mari.
Æquorea Thetis. Ovid. 11. Met. 226.
Marina Thetis. Hor. 1. Carm. 8. 14.
Plana Thetis, Planum & tranquillum mare. Stat. 5. Theb. 709.
Claud. de Rapt. Proserp. lib. 1. 148.

Hic latrat Getula Thetis.

Tentare Thetim ratibus. Virg. 4. Ecl. 32.

THEUDASIA, [Θευδοσία] Emporium nobile fuit ad Bosphorum Thracium; ita dictum ab uxore Leuconis ejus regionis tyranni, qui primus hac in urbe emporium instituit, Atheniensibusque illinc frumentum evehentibus multas immunitates concessit: ut est videre apud Demosthenem in oratione adversus Leptinem.

THEUTĂLIS, is. f. Herba. Plin. 27. 12.

T H I

THIA, [Θεῖα] Insula est in mari Cretico, una Sporadum, non procul ab Hiera, quam sua primum ætate emersisse auctor est Plin. lib. 2. cap. 88. & lib. 4. cap. 12.

THIMBRON, [Θίμβρων] Lacedæmoniorum dux, qui adversus Persas in Asiam missus, subito Tiribazi adventu est oppressus, una cum Thersandro citharœdo, cum quo cœnabat. V. Xenophontem Rer. Græc. lib. 4.

THINISSA, [Θύνις] Africæ minoris, id est Zeugitanæ provinciæ urbs Ptolem. lib. 4. cap. 3. hodie *Tunis*.

THIODĂMAS, [Θειοδάμας] Filius fuit Melampodis, & vates Statio teste 10. Theb. 280.

THISBE, [Θίσβη] Puella fuit Babylonia. De qua apud Ovid. 4. Met. 55.
Babylonia Thisbe. Ovid. 4. Met. 99.
Candida Thisbe. Stat. 9. Theb. 768.

THISBĒUS, a, um. Adj. [Θισβαῖος] Ovid. 11. Met. 300.

Quæ nunc Thisbeas agitat mutata columbas.

THISIAS, [Θεσίας] Siculus antiquissimus artium scriptor. Quintilian. lib. 3. cap. 1.

T H L

THLASPI, [θλάσπι] sive, ut aliis placet, THLASPIDION, ut Dioscorides & Plin. lib. 27. cap. 13. tradunt, Herbula angustis foliis, digitali longitudine, in terram versis, subpinguibus in cacumine divisis, cauliculo tenui, semipedali, non sine adnascentibus ramulis, fructu per ambitum ejus contento, summa sui parte parum in latitudine affuso, semine incluso nasturtii, lenticulæ effigie, nisi quod infringitur, flos albicat. Hanc esse nemo inficiabitur, quam vocant herbarii *nasturtium tectorum*, quod subinde nascatur in parietinis: alii sylvestre: vulgus nostrum *sinapi rusticum* appellat, quoniam digitis friatum, sinapim subolet. Ruellius.

T H O

THOAS, antis. m. [Θόας] Rex fuit in Taurica regione: de quo Ovid. 3. de Pont. 2. 59.

Regna Thoas habuit Mæotide clarus in ora;
Nec fuit Euxinis notior alter aquis.

Alter rex Lemni fuit, Liberi patris filius, & pater Hypsiphyles. Fuerunt & alii hoc nomine.
Clari Thoantis terræ. Ovid. 13. Met. 399.

THOANTĒUS, a, um. Adj. [Θοάντειος] ut, Diana Thoantea. Valer. 8. Argon. 208. Dianam Tauricam intelligit, cui hostiis humanis sacrificabatur.

THOLUS, i. m. [θόλος] Græca dictio, qua significatur veluti Scutum breve quod medio in tecto ponitur, in quo trabes coeunt, & ad quod dona suspendi consueverunt. Virg. 9. Æn. 408.

—— siqua ipse meis venatibus auxi,
Suspendive tholo, aut sacra ad fastigia fixi. Servius. Martial. lib. 2. 59.

Et me Cæsareum prospicis ecce tholum.

Tholum accipiunt quidam pro Testudine alicujus ædificii, sive pro domo rotunda. Ovid. 6. Fast. 296.

Mox didici curvo nulla subesse tholo. i. e. Nulla esse Vestæ simulacra sub ipsa testudine templi rotunda. Varr. 3. de R. R. cap. 5. Inter eas piscinas tantummodo accessus semita in tholum, qui est ultra rotundus, columnatus. Stat. 3. Sylv. 1. 3.

Quod coleris majore tholo. Philander in 7. cap. lib. 4. Vitruvii; Tholum Galli *Laternam* appellant, Itali *Tribunam*. Idem in 5. cap. lib. 7. Tholos intelligimus erectiores testudines templis addi solitas, quas Itali *Tribunas* vocant. Eæ fiunt aut rectangulæ, aut ad

ad hemicycli ducuntur ambitum. Hæc Philand. Cæl. lib. 13. cap. 32. Aristoteles polypi atramentum vocavit Tholon: si dici tamen atramentum potest. Sed & in sepia tholus dicitur, ut philosophus idem scribit. Accentum recipit in ultima, quanquam enotatum aliter invenis in Aristotelis codicibus. Nam tholus si paroxytonon fuerit, orbicularem signat domum, in qua epulari Prytanes consueverant. Et si cui quotidianus in Prytaneo cibus fuisset decretus, honestissimum in Græcia censebatur. Tholum rotundum columnatum legimus apud Varronem lib. 3. de R. R. cap. 5. Dicitur vero tholus ἀπὸ τοῦ περιθεῖν, id est a circumcurrendo: inflectiturque sub fœminino genere: de qua re & Pollux lib. 8. Tholia vero, cista est, operculum habens tholoides, sive testudinatum: ex thesauris ejusdem. Apud Theocritum tholiam Interpretantur petasum, & umbellam, quam vocent Attici scirrhon. Polypi tholum esse subrubrum Athenæus prodit, in ea parte quæ dicitur mecon, supra ventrem. Tholum denique locum vocant, ubi vasa reconduntur convivalia: sed & tectum in acutum tendens. Hæc Cæl. Lexicon Græcum, θόλος, ου, ὁ, tholus, testudo templi, umbilicus testudinis, ubi munera dicata suspenduntur. Item locus ubi servabantur scripturæ publicæ Athenis, & ubi ii qui ex Prytaneo essent, cœnare solebant.

Θολὸς, οῦ, ὁ, Turbidus, & nigrum sepiæ atramentum.

Θολόω, Turbo.

Cyrillus in opusculo de dictionibus quæ accentu variant significatum;

Θόλος θόλου, ὁ, Testudo, & locus scripturarum Athenis, penacuitur.

Θολὸς, θολοῦ, ὁ, Turbidus, acuitur. Hæc Cyrill.

THONIS, [Θῶνις] Strab. lib. 17. Urbs est prope Zephyrium

Est & eidem Rex qui Menelaum & Helenam hospitio suscepit. Hinc de medicamentis Helenæ sic Homer. inquit,

Quæ Polydamna dedit, Thonis clarissima conjunx.

THORAX, [Θώραξ] ut scribit Strab. lib. 14. Mons est juxta urbem Magnesiam, in quo dicunt crucifixum fuisse Daphitam grammaticum, propterea quod reges versibus incesseret. Ex quo illud tractum est, Cave a Thorace. Hoc velut ænigmate proverbiali, ut vult Erasmus in Chiliad. festiviter admonebimus, frænandam esse linguam, ne voces petulanter emissæ, per jugulum aliquando redeant.

THORAX, ăcis. m. [θώραξ] Latine Pectus dicitur. Julius Pollux scribit thoracem esse, quicquid anterioris duntaxat partis a collo usque in coxendicem protenditur, quem conficiunt crates costarum, qui & ὅλμος, hoc est mortarium dicitur. Medici tamen in resectionibus humani corporis Thoracem accipiunt Inane quiddam in pectore, extremas costarum partes utrinque contingens. Unde legimus apud Plin. 27. 7. Thoracem purgare.

Thorax, Tunica quæ tantum pectus tegit, cujusmodi infantes gestare moris est apud Italos. Juven. 5. Sat. 143.

—— viridem thoraca jubebit

Afferri. Sueton. de August. cap. 82. Hyeme quaternis cum pingui toga tunicis, & subuculæ thorace laneo, & femoralibus, & tibialibus muniebatur.

Thorax, Munimentum pectoris, ex ferro, aut plumbo fabricatum. Plin. lib. 7. cap. 10. Nos quoque vidimus Athanatum nomine prodigiosæ ostentationis, quingenario thorace plumbeo indutum. Virg. 10. Æn. 337.

—— thoraca simul cum pectore rupit. Idem 11. Æn. 9.

Nexilis thorax. Stat. 4. Theb. 174.

Perfossus thorax. Virg. 11. Æn. 10.

Densis thoracibus horrens stat manus. Valer. 3. Argon. 87.

THORACATUS, a, um. Adj. [θωρακοφόρος] Qui thorace indutus est, quod militum ornamentum erat. Plin. lib. 35. cap. 10. Parasius pinxit Navarchum thoracatum. Idem lib. 37. cap. 9. Formatamque inde effigiem Neronis thoracatam.

THORUS, V. TORUS.

THORYBETRON, i. n. Herba. Plin. 26. 8.

THOS, ois. (θῶς) Lupi genus, cæteris procerius crurumque levitate dissimile, velox saltu, venatu vivens, innocuum homini, per hyemes hirtum, æstate nudum. Auctor Plin. 8. 34. Solin. cap. 33.

THOUS, i. m. Canis nomen, Latine Velox, a θέω ductum. Ovid. 3. Met. 220.

THOTH, Mercurii nomen apud Ægyptios.

THOXEUS, [Θοξεὺς] Filius Eurythi, frater Ioles. Senec. Herc. OEth. 3. Nondum teneras vestite genas, necdum fortis sanguine Thoxeu. Verba sunt Ioles.

Thoxeus, Thestii filius & Plexippi frater, V. THESTIUS.

T H R

THRACA, es. [Θρᾴκη] THRACA, & THRACIA, æ. f. Europæ regio, inter partes Scythiæ posita, Macedoniam sequens: quæ a Septentrione Istrum habet, ab Oriente Pontum, a Meridie Ægeum mare. Olim Scyton: postea Thracia a Thrace Martis filio, seu ab asperitate dicta, Græce enim θρηχὺ asperum dicitur. Est enim regio, ut Pomponius scribit, nec solo tractabilis, & (nisi qua mari propior est) infœcunda frigidaque. Habet feros homines aspero cultu. In ea sunt urbes celebriores Apollonia, Enos, Nicopolis, Byzantium, Perinthos, Lysimachia, Calipolis. Amnes sunt Hebrus, & Nestos. Montes, Hemus, Rhodope, & Orbelos. Descriptionem hujus quære apud Plin. lib. 4. cap. 11.

Armifera Thrace. Ovid. 2. Epist. 84.

Candida nive Thrace. Hor. 3. Carm. 25. 11.

Dura Thrace. Stat. 5. Theb. 435.

Furiosa bello Thrace. Hor. 2. Carm. 16. 5.

Gelida Thrace. Ovid. 4. de Pont. 5. 5.

Horrida Thracia. Catul. 4. 8.

Lapidosa Thrace. Sen. Troad. 9.

Sæva Thrace. Stat. 5. Theb 84.

THRAX, ăcis. m. [Θρᾷξ] Thraciæ incola. Cic. de Provinc. Consf. 9. Rex Ariobarzanes Consulem vestrum ad cædem faciendam, tanquam aliquem Thracem conduceret? Virg. 3. Æn. 14.

Thraces arant, &c.

Tumidi Thraces. Stat. 5. Theb. 75.

THRACSUS, a, um. Adj. [Θρᾴκιος] Cic. de Provinc. Consf. 4. Castris Thraciis distincta ac notata via.

Agri Thracii. Senec. Med. 8.

Equus Thracius. Virg. 5. Æn. 565.

THRACUS, THRECIUS, & THREICIUS, a, um. Adj. ut, Ingens Thraca palus. Flacc. 2. 201. Castra Threcia. Cic. de Prov. Consf. 4. Orpheus Threicius. Hor. 1. Carm. 24. 14.

THRESSA, [Θρῇσσα] & THREISSA, Mulierem Thracensem significat. Hor. 3. Carm. 9. 9.

Me nunc Thressa Chloe regit. Virg. 1. Æn. 320.

—— vel qualis equos Threissa fatigat

Harpalice.

THRACIAS, [θρακίας] Dioscoridi, vel THRACIUS Lapis; Silex est tam admirabilis naturæ, ut aqua madefactus accendatur, oleo autem affuso restinguatur. Ita dictus (ut Nicandro placet) eo quod in Ponto Thraciæ flumine inveniatur. V. Galen. 9. Simplic & Dioscoridem lib. 5.

THRASCIAS, [θρασκίας] Ventus, qui & Thraceas & Thracias dicitur. Aristoteles, Post Argesten ventum flat Thraiceas, spirat inter Septentrionem & Occasum solstitialem.

THRASEAS, [Θρασέας] Suidæ, Philosophus fuit Stoicus sub Nerone, a quo quum jussus esset mori, fletum suorum magna constantia compescuit: porrectisque alacriter ad incisionem brachiis, humoque sanguine aspersis, Hunc, inquit, sanguinem libemus Jovi liberatori. Reliqua vide apud Tacit. 16. Ann. 21.

THRASIUS, seu THRASILLUS, [Θράσιος] Vir fuit, qui quum ad exorandas a Jove pluvias Busirin docuisset hospites immolare, omnium primus mactatus est. Ovid. in Ibin, 397.

Ut qui post longum sacri monstrator iniqui

Elicuit pluvias victima cæsus aquas. Idem lib. 1. de Arte Am. 649.

THRASO, [Θράσων] Nomen proprium gloriosi militis apud Terentium in Eunucho, ἀπὸ τοῦ θράσους, hoc est ab insolentia & ferocitate impositum.

Fuit & Nobilis statuarius ejusdem nominis, cujus meminit Plin. lib. 34 cap. 8. & Strab. lib. 14.

THRASONIANUS, a, um. Adj. Sidon. 1. Epist. 9. Paginam Thrasoniano, i. e. Glorioso fine concludere.

THRASYBŪLUS, [Θρασύβουλος] Atheniensis exul, comparato exercitu triginta tyrannorum dominationem Athenis sustulit juvante Lysandro Lacedæmoniorum duce, exulesque reduxit. Insuper plebiscitum tulit, quod ἀμνηστίαν vocant, quo injuriarum memoria deleretur, exulibus jurejurando adactis. Cujus Cic. in Philipp. & Valer. De modest. mentionem fecere.

Thrasibulus, dux Milesiorum, qui ut portum Syconiorum occuparet, ex adversa parte oppidanos tentavit. Dumque sic detinerentur, cum insperata classe portum cepit. Frontin. lib. 2.

THRASYLLUS, [Θράσυλλος] Atheniensis fuit, rei militaris peritissimus, qui æquali cum Thrasybulo imperio classi præfectus, Myndarum Lacedæmonium, Peloponnesiorum ducem apud Sestum Hellesponti urbem navali prælio superavit. Auctor Thucydid. lib. 8.

THRASYMACHUS, [Θρασύμαχος] Carthaginiensis Sophista, periodon, & colon, id est membrum primus monstravit, ac modum qui nunc est Rhetorices, induxit. Fuit discipulus Isocratis, ut scribit Suidas.

THRASYMENUS, V. TRASYMENUS.

THRECIDICA, orum. Arma gladiatoria. Cic. 7. Philipp. 17. Quem gladiatorem non ita appellavi, ut interdum etiam M. Antonius gladiator appellari solet: sed ut appellant ii qui plane & Latine loquuntur. Myrmillo in Asia depugnavit. Quum ornasset, Threcidicis comitem & familiarem suum, illum miserum fugientem jugulavit.

THRENA, quæ Cypriis dicuntur Vestes floridæ ac variegatæ, ab animalibus ejusdem nominis, varietate distinctis ac maculosis, id est πεποικιλμένοις apud Thessalos, ut e recentioribus tradit Cæl. Rhodig. lib. 16. cap. 9.

THRIA, æ. sive THRIO, ūs. f. [Θρία ἢ Θριὼ] Stephano, Vicus est Atticæ in tribu OEneide: a quo Thriasii populi, & campus Thriasius: cujus meminit & Plin. lib. 4. cap. 7. & multis in locis Thucydides.

THRION, ab Atheniensibus Jucundum quoddam edulium vocabatur, quod frondibus ficulnis, quæ θρῖα Græce vocantur, involvebatur. Varro, A globo farinæ dilatato item in oleo cocti, dicti a globo globi, ut thrion & placenta. Sunt & ἴτρια Græcis lagana, siquis forte hoc loco ita legendum putet. Turneb. Adversf. 22. 2.

THRIDACIAS, [θριδακίας] Mandragora fœmina, a lactucarum similitudine, quas θριδάκας vocant Græci, nomine imposito. Auctor Dioscorides lib. 4. cap. 17.

THRIPS, [θρὶψ] Teredinis genus lignum erodens, culici non dissimile. Auctor Plin. lib. 16. cap. 41. Alii Thryps scribunt.

THRONUS, i. m. [θρόνος] Sedes vel solium dicitur. Plin. 35. 9. Jupiter in throno.

THRONIUM, [Θρόνιον] Oppidum est Locrorum Epicnemidiorum ad Boagrium amnem, non procul a sinu Maliaco. Plin. lib. 4. cap. 7.

THRYALLIS, [θρυαλλὶς] Genus herbæ, quæ alias Lychnitis dicitur, folia habens terna, aut cum plurima, quaterna, crassa, pinguiaque, ad lucernarum lumina apta. V. Plin. lib. 25. cap. 10.

THRYPS, V. THRIPS.

THRYUS, [Θρυὸς] Homero Iliad. 2. Fluvius Elidis qui in Alpheum decurrit ab eo & Thryoessa Iliad. 11. vocatur.

T H U

THUCYDIDES, [Θουκυδίδης] Atheniensis historicus, patre Oloro, genus a ducibus Miltiade & Cimone, qui & ipsi ab Araco Jovis filio originem habuere, duxit, ut Didymus in hist. testatur. Uxorem

duxit

duxit e Thracia oriundam, alioqui divitem, cujus opes assecutus non in voluptates, sed partim in otium literarium erogavit. Nam bellum Peloponnesiacum scribere aggressus, tempore quo illud gerebatur, Atheniensibus pariter ac hostibus Lacedæmoniis militibus qui bello interessent, mercedem præbebat uti res quotidie veras ei renuntiarent, quas fidelius accipere sperabat, si non solum ab amicis, sed etiam ab inimicis edoceretur, ne partes quisque suas falso tueretur. Præceptores habuit in philosophia, Anaxagoram: & in rhetorica, Antiphontem. Cujus & ipse in 8. Historiæ meminit, dicens eum causam fuisse perdendæ Reipub. ac constituendæ tyrannidis trecentorum. Ex Marcellino Græco scriptore. De hoc Quintil. lib. 10. cap. 1. Dionysius Halicarnasseus scribit Demosthenem adeo Thucydidis stylum probasse, ut ejus librum octies scripserit, ·10· Siculus ille capitalis, creber, acutus, brevis, pene pusillus Thucytumque fere edidicerit. V. Cic. de Clar. Orat. Floruit Olympiade LXXXVII.

dides. Cic. 2. Q. frat. 12.

Graviter sane & probe res gestas & bella & prælia narrat Thucydides. Cic. in Orat. 30.

Thucydides rerum gestarum pronuntiator sincerus & grandis fuit. Cic. de Clar. Orat. 287. Idem 2. de Orat. 56. Nanque & Herodotum illum, qui princeps genus hoc ornavit, &c. & post illum Thucydides omnes dicendi artificio mea sententia facile vicit.

Admirari eloquentiam Thucydidis. Cic. de Opt. gen. Orat. 15.

Thucydides alios idem Marcellinus ponit: unum Milesium Athenis inter principes viros ac duces, æmulum Periclis. Alium Pharsalicum Memnonis filium, cujus meminit Polemon in his quæ de Acropoli scripsit. Quartum Poetam natione Achedrysium, cujus meminit Androtion in Attide, dicens eum filium esse Aristonis, qui fuit tempore Platonis comici, & Agathonis tragici, ac Nicerati versificatoris. Ex Marcellino.

THUCYDIDIUS, a, um. Adj. Cic. in Orat. 30. Ecce autem aliqui se Thucydidios profitentur, novum quoddam imperitorum & inauditum genus.

THULA, es. f. Insulæ nomen, de qua sic scribit cl. Bochartus: De Thules insulæ situ (inquit) tres sunt veterum sententiæ. Una Procopii lib. 2. Goth. Thulen esse Scandiam, quæ insula non est sed peninsula, & ab iis locis remotissima, in quibus alii Thulen describunt. Secunda est Pytheæ Massil. Thulen sex dierum navigatione in Septentrionem a Britannia distare, habere nullas in solstitio noctes, & nullos contra per brumam dies, quæ ad amussim Islandiæ quadrant. Tertia sententia est Ptolemæi & Marini, quibus Thule insula est non magna ad gradum 63. ubi dies maxima est 20. horarum, a Britannia vix bidui cursu remota, quæ conveniunt Schetlandiæ, uni Orcadum. Ex his tribus sententiis emergit tertia quæ nostra est, Græcos & Romanos scriptores cum ex incerta fama accepissent, in ultimo Septentrione aliquam esse insulam hujus nominis, atque ea nusquam compareret, tamen quemque sic appellasse, quam putavit esse extremam. Hactenus Bochart. de Phœnic. Colon. lib. 1. cap. 41.

Hæc insula Poetis celebratissima, cum disjunctissimum aliquid innuere vellent, quasi totius orbis remotissima. Sic Juven. 15. Sat. 112.

De conducendo loquitur jam Rhetore Thule. i. e. Remotissima orbis terrarum regione. Et Virg. 1. Georg. 30.

—— tibi serviat ultima Thule.

Hesperiæ vada caligantia Thules. Stat. 4. Sylv. 5. 20.

Nigræ littora Thules. Stat. 4. Sylv. 4. 62.

THUNNUS, i. m. [θύννος] Genus piscis marini prægrandis vulgo noti. Dicitur & Thynnus. Hor. 2. Serm. 5. 44.

Plures annabunt thunni, & cetaria crescent.

Thunnum, Athenæus lib. 7. scribit appellatum esse ἀπὸ τοῦ θύειν τε, καὶ ὁρμᾶν, id est impetum facere & irruere. Hunc piscem enim admodum celerem & concitatum esse, propterea quod certo anni tempore stimulum, seu œstrum habeat in capite, a quo concitetur atque impellatur, quod item scribit Aristoteles.

THURIĀNUS, Genus est piscis marini, quem alii Xiphiam vocant. Plin. lib. 32. cap. 11.

THURII, [Θούριοι] Urbs est Calabriæ, quæ & Thuria & Thurion a Thuria fonte dicta est. Hæc prius Sybaris, novissime Copiæ fuerunt appellatæ. Hujus meminit Strabo lib. 6. Quum enim Crotoniatæ, adversus quos bellum gerebant, urbem cepissent, inducto fluvio cuncta demerserunt. Pauci ex ea clade superstites adunati cohabitabant, quos temporis intervallo Athenienses, aliique Græci prorsus extinxerunt. Nam in societatem civitatis pervenientes, eos per contemptum habitos trucidarunt. Et urbem alium in locum prope transpositam ædificarunt, & eos Thurios, ducto de fonte vocabulo nuncuparunt. Thurii quum diutius beatam duxissent ætatem, tandem in Lucanorum servitutem tracti sunt. Quumque illos Tarentini destruerent, ad Romanorum tutelam confugerent. Qui quidem mittentes pro virorum paucitate accolas, mutato nomine civitatem Copias appellavere. Hinc

THURĪNUS, a, um. Adj. [Θούριος] Ovid. 15. Met. 52.

Thurinosque sinus, Temesemque, & Iapygis arva. Alii legunt,

Terinosque sinus, &c. Sed male.

THUREUS, THURIBULUM, &c. V. infra THUS.

THURIUM, [Θούριον] Italiæ oppidum, ubi Herodotus vitam finivit, ibidemque in foro, ut quidam memorant, sepultus est, teste Thucydide lib. 3. Strabo vero lib. 14. ait illum ex Halicarnasso Cariæ regia esse, quem postea Thurium vocaverunt, eo quod particeps fuisset coloniæ in Thurios missæ.

THUS, thūris. n. [λίβανος, λιβανωτὸς] Incensum quo diis sacrificabatur, ἀπὸ τοῦ θύω, odorem facio, vel potius θύω sacrifico: quod qui sacrificabant, thure utebantur. Charisius lib. 1. Tus a tundendo sine adspiratione dicitur, quanvis Julius Modestus, ἀπὸ τοῦ θύειν tractum dicat Porphyr. in lib. 1. Carm. ode 30. Dicitur autem thus ἀπὸ τοῦ θύειν, id est sacrificare, unde aspiratur TH. Alii tamen credunt esse dictum a tunsis glebis, quia de arbore destillat, & a terra subjecta combibitur, in eaque congelatur, indeque tunsis glebis colligitur. Servius in 1. Georg. 57. — molles sua thura Sabæi. Sane, inquit, tus modo sine aspiratione dicimus; nam antiqui thus dicebant ἀπὸ τοῦ θύειν, quod displicuit. tura enim a tundendo dicta esse voluerunt, a glebis tunsis, cum quibus dicitur fluens de arboribus coalescere. Plin. lib. 12. cap. 14. 1. Thura præter Arabiam nullis, ac ne Arabiæ quidem universæ, &c. Plura in ipso capite de thure leges. Tibul. lib. 1. 3. 34.

Reddereque antiquo menstrua thura lari.

Acerra thuris. Ovid. 4. Fast. 934.

Acerræ thuris. Ovid. 8. Met. 266.

Mica thuris. Plin. lib. 12. cap. 14.

Vindemia thuris. Plin. lib. 12. cap. 14.

Candidum thus. Plin. lib. 12. cap. 14.

Eoum thus. Stat. 1. Theb. 263.

Flava thura. Ovid. 21. Epist. 92.

Incana thura glebis. Stat. 6. Theb. 60.

Mammosum thus. V. MAMMA.

Mascula thura. Virg. 8. Ecl. 65.

Niliacum thus. Stat. 4. Sylv. 9. 12.

Odoratum thus. Plin. lib. 12. cap. 14.

Pia thura. Juven. 13. Sat. 116.

Sabæum thus. Virg. 1. Æn. 421.

Adolere thura. Virg. 8. Ecl. 65.

Dignari aliquem sacri thuris honore. Ovid. 14. Met. 130.

Dare blanda thura. Tibul. lib. 3. 3. 2.

Incendere thura & odores. Cic. 6. Verr. 77.

Ingerere thura aris. V. INGERO.

Legere thus. Plin. lib. 12. cap. 14.

Litare thure. Pers. 5. Sat. 120.

Metere thus. Plin. lib. 12. cap. 14.

Ministrare thura. Ovid. 2. Met. 289.

Mittunt Sabæi thura. Virg. 1. Georg. 57.

Placare deos thure. Hor 1. Carm. 36. 1.

Tribuere alicui honores thuris. Ovid. 14. Met. 128.

Thus item significat Arborem. Unde apud Plin. 16. 27. Arbor thuris, Lignum thuris, Virgæ thuris.

THURARIUS, i. m. Qui thura tractat ac vendit. Firmic. lib. 8. cap. 25. Vicesima septima pars libræ si in horoscopo fuerit inventa, thurarios faciet vel pigmentarios, seu pharmacopolas.

THUREUS, a, um. Adj. [λιβανικὸς] Quod est thuris. Columel. lib. 3. cap. 8. Jam thuream plantam, florentesque hortos myrrha & croco. Virg. 2. Georg. 117.

—— solis est thurea virga Sabæis.

Dona thurea. Virg. 6. Æn. 225.

Flamma thurea. Stat. 12. Theb. 487.

Grana thurea. Ovid. 4. Fast. 410.

Planta thurea. Columel. 3. 8.

THURĬFER, ĕra, ĕrum. Adj. [λιβανοτοφόρος] ut, Saba thurifera, Quæ producit thus. Plin. lib. 6. cap. 23.

Regio thurifera. Idem lib. 12. cap. 14. Ut illo modo quum devicisset thuriferas gentes, supplicaret.

Indus thurifer. Ovid. 3. Fast. 720.

Aræ thuriferæ. Stat. 1. Achil. 520.

THURICRĔMUS, a, um. Adj. Thus cremans: ut, Aræ thuricremæ, In quibus crematur thus. Virg. 4. Æn. 453.

Foci thuricremi. Ovid. 2. Epist. 18.

THURILĔGUS, a, um. Adj. ut, Arabes thurilegi, Thus colligentes. Ovid. 4. Fast. 569.

Nam modo thurilegos Arabas, modo despicit Indos.

THURIBŬLUM, i. n. [θυμιατήριον] Vas in quo thus adoletur. Liv. 46. Cic. 6. Verr. 29. Num etiam de L. Papyrio viro primario, locuplete, honestoque equite Romano thuribulum emisti?

THURIFICO, āre. Thura incendere. V. Voss. de Vit. L. L. 4. 27.

THURIFICATUS, a, um. Thurificati vocabantur Apostatæ, qui idolis thura incendebant. V. Cyprian. Epist. 52.

THUSCŬLUM, i. n. dimin. [λιβανωτίδιον] Plaut. Aul. 2. 8. 15. Nunc thusculum emi, & hasce coronas floreas.

THUSCIA, Italiæ regio, a Latio Tiberi, a Liguribus Macra fluvio divisa, quæ alio nomine Hetruria dicitur. hodie vero *La Toscana.* Dicta Thuscia (ut quidam existimant) ἀπὸ τοῦ θύειν, quod est sacrificare, propterea quod Tyrrheni, semper habiti fuerint religiosi, deorumque cultui & sacrificiis ad superstitionem usque dediti.

T H Y

THYA, æ. f. [θύα] Arbor odorifera, quæ notiore nomine Cedrus dicitur, & ab Homero Trogete, teste Plin. lib. 14. cap. 16. Propert. 3. 5. 63.

THYAMIS, Fluvius Buthrotum coloniam alluens, & Æmathio villæ Attici proximus. Cic. 7. Att. 2. Q. Ciceroni obsisti non potuit, quo minus Thyamin videret. Hinc quod a Cicerone lib. 2. de Legib. 7. scribitur, Sed tamen huic amœnitati, quam ex Quinto sæpe audio Thebanus Epirotes ille tuus nihil opinor concesserit: mendosum apparet. Cum enim videatur de fluvio loqui, quem cum Fibreno comparet, nomenque Thebani, fundi potius quam fluminis sit, nec illis in locis ullus fluvius Thebanus memoretur, luxatam fuisse scripturam crediderim, & in Thebanum pro Thyami degenerasse. Legendum igitur putem Thyamis Epirotes ille tuus, &c. Hæc Turnebus.

THYAS, ădis. f. [Θυάς] Bacchi sacrificula.

Amentes Thyades. Stat. 12. Theb. 792.

Concita Thyas pulso tympano. Hor. 3. Carm. 15. 10.

Evantes Thyades effusis crinibus. Catul. Argon. 62. 391.

Excita Thyas commotis sacris. Virg. 4. Æn. 302.

Pervicaces Thyades. Hor. 2. Carm. 19. 9.

THYĂSUS, i. m. [θίασος] Saltatio & chorea dicitur, quæ Baccho exhibebatur: a θύω sacrifico. Virg. 5. Ecl. 30.

Instituit Daphnis thyasos inducere Baccho. Catull. de Berecynth. 61. 28.

Thyasus repente linguis trepidantibus ululat.

THYATIRA,

Thyatira, [Θυάτειρα] Insula est maris Ionii, una Echinadum Ætoliæ adjacentium, teste Plin. lib. 4. cap. 12. Est item Ioniæ civitas in Asia, ad Lycum fluvium, teste eodem Plin. lib. 5. cap. 9. Strabo lib. 13. Mysiæ attribuit, Stephanus Lydiæ.

Thyella, [Θυέλλα] OEnotriæ urbs, in qua pars Phocensium consedit, ut ex Herodoti sententia refert Stephanus. Homerus Thyellam quartam Harpyiam videtur appellasse, respiciens nimirum ad vocis proprietatem, quæ apud Græcos repentinam & sonoram significat procellam.

Thyestes, is & æ. m. [Θυέστης] Filius Pelopis ex Hippodamia, & Atrei frater, ac Tantali nepos. Inde Thyestis fabula (inquit Servius) hoc habet; Atreum & Thyestem germanos quum dissensione sibi nocere non possent, in simulatam gratiam rediisse: qua occasione Thyestes cum fratris uxore concubuit. Atreus vero ei filium epulandum apposuit: quæ Sol abominatus, ne pollueretur, aufugit. Sed veritas hæc est: Atreum apud Mycenas primum Solis eclipsim invenisse: cui invidens frater, ex urbe discessit tempore quo ejus probata sunt dicta. Hactenus Servius enarrans illud Virg. 1. Æn. 572.

Nec tam aversus equos Tyria Sol jungit ab urbe. Pers. 5. Sat. 8.

—— aut siquibus olla Thyestæ
Fervebit. V. ÆGYSTHUS.

Thiesteus, a, um. Adj. Cic. in Pison. 43. Thyestea ista execratio est, poëtæ vulgi animos, non sapientum moventis.
Mensa Thyestea. Ovid. 4. de Pont. 6. 47.
Mycenæ Thyesteæ. Lucan. lib. 1. 539.
Preces Thyesteæ. Hor. Epod. 5. 86.

Thyestias, ădis. m. Ægisthus Thyestæ filius. Ovid. 2. de Arte Am. 407.
Inde Thyestiadem thalamoque animoque recepit.

Thyeum, i. n. ita Succinum vocabatur in Italia, teste Plin. 37. 2.

Thyia, [Θυία] Nomen filiæ Cephisi, quæ prima Liberi patris initiata fuit Orgiis, a qua Thyiades & Thyiæ. Herodotus lib. 7. Ab hac Urbs ejusdem nominis in qua colitur.

Thyites, [θυίτης] Genus est lapidis durissimi, ex quo mortaria fieri consueverunt: unde & a Plinio lapis mortariorum vocatur, & a Græcis θυίτης, quibus θυία mortarium est.

Thyle, V. THULE.

Thymallus, i. m. Genus piscis pretiosi, de quo Ambros. lib. 5. Hex. Neque te inhonoratum nostra persecutione Thymalle dimittam, cui a flore nomen inolevit, seu Ticini unda te fluminis, seu amorem Athesis umbra nutrierit, flos es. V. reliqua.

Thymbra, æ. f. [θύμβρα] Herba vulgaris notitiæ. In asperis & gracilibus nascitur, similis thymo: sed minor atque tenerior ferens spicam floris plenam, coloris herbacei. Habetur & sativa brevior sylvestri, quæ propter minorem acrimoniam in cibos recepta est, Latinis Satureia, teste Plin. lib. 19. cap. 8. dicitur. Gallis nunc *sarrietta*, nunc *satria*, pedali altitudine, fruticosa, surculosis utrinque coliculis, folio hyssopi, flosculis per intervalla ex purpura candicantibus, odore saporeque gratissimo. Thymbram tamen nonnihil a satureia discrepare sentit Columel. lib. 10. 235. hoc senariolo,
Et satureia thymi referens, thymbræque saporem. Hæc Ruel. Columel. lib. 9. cap. 4. Saporis præcipui mella reddit thymus. Thymo deinde proxima thymbra, &c. Sunt qui Tymbram absque aspiratione scribant.
Olens thymbra. Stat. 1. Sylv. 2. 21.
Gelidæ umbracula thymbræ. Stat. 1. Sylv. 2. 222.

Thymbra, [Θύμβρα] Locus vicinus Trojæ, plenus thymbra.
Rector Thymbræ, Apollo. Stat. 4. Sylv. 7. 22.

Thymbræus, [Θυμβραῖος] Apollo dicitur, a loco Trojæ vicino pleno thymbra: in quo ejus & nemus est, & templum ubi a Paride Achilles occisus est. Unde & fingitur manu Apollinis vulneratus. Ergo Thymbræus, ut Delius. Nam numina a locis frequenter nomen accipiunt. Hactenus Servius apud Virg. 3. Æn. 85.
Da propriam, Thymbræe, domum, da mœnia fessis.
Pergama Thymbræa. Stat. 3. Sylv. 2. 97.

Thymele, [Θυμέλη] Nomen mulieris, quæ prima saltationem in scena docuit. Græci θυμέλην scenam vocant, hoc est eam theatri partem ubi gestus agunt histriones. Martial. lib. 1. 5.
Qua Thymelen spectas, derisoremque Latinum,
Illa fronte, precor, carmina nostra legas. Suidas scribit fuisse Aram in theatris Thymelen.

Thymelici, [Θυμελικοὶ] Ludii histriones. Unde a Vitruvio 5. 8. dictum est, Scenici & Thymelici Græce separatim nominantur. Ulpian. in l. Athletas, in princip. D. de iis qui not. infam. Neque Xystici, nec agitatores, nec qui aquam equis spargunt, cæteraque eorum ministeria qui certaminibus sacris deserviunt, ignominiosi habentur.

Thymiama, V. Thymianus, in THYMUS.

Thymiatitis, is. f. Herba *cinque foil.* Diosc. 4. 40.

Thymion, i. n. Ulcus est, quod super corpus quasi verrucula eminet, ad cutem tenue, supra latius, subdurumque, & in summo perasperum. Idque summum calorem floris thymi repræsentat, unde ei nomen est: ibique facile finditur, & cruentatur: nonnunquam aliquantum sanguinis fundit, fereque circa magnitudinem fabæ Ægyptiæ est, raro majus, interdum perexiguum. Modo unum, modo plura nascuntur, vel in talis, vel palmis, vel inferioribus pedum partibus. Pessima tamen id obscœnis sunt, maximeque ubi sanguinem fundunt. Hæc Celsus lib. 5. cap. 28. 14.

Thymœtes, [Θύμοιτης] Priami filius fuit ex Arisbe (ut quidam volunt) cujus uxor quum filium peperisset eodem die quo Hecuba Paridem, asserentibus hariolis eo die natum esse puerum, cujus causa Ilium everteretur, jussit Priamus utrumque interfici. Et Paris quidem matris astu clam traditus est educandus: Thymœtis autem puer est interfectus. Cujus injuriæ ultione in multos dies dilata, Thimœtes, quum equi lignei dolum sentiret, commodum sibi vindictæ tempus oblatum ratus, primus auctor fuit ut in urbem reciperetur. Hæc fere Servius enarrans locum illum Virg. 2. Æn. 32.
—— primusque Thimœtes
Duci intra muros hortatur, & arce locari,
Sive dolo, seu jam Trojæ sic fata ferebant.

Thymoleon, V. TIMOLEON.

Thymus, i. m. vel Thymum, i. n. [θύμος] Herba hortensis, odorata, cujus flore summopere apes delectantur. Plin. lib. 21. cap. 10. Totidem & thymi: candidum ac nigricans. Floret autem circa solstitia, quum & apes decerpunt, & augurium mellis est. Proventum enim sperant apiarii large florente eo. Læditur imbribus, amittitque florem. Semen thymi non potest deprehendi, quum origani perquam minutum, non tamen fallat. Martial. lib. 5. 40.
Hyblæis madidas thymis placentas. Columel. lib. 11. cap. 3.
Thymum & transmarina cunila, & serpyllum, &c.
Dulcior thymo. Virg. 7. Ecl. 37.
Cecropium thymum. Virg. 4. Georg. 270.
Apes pascuntur thymo. Virg. 5. Ecl. 77.
Redolentque thymo fragrantia mella. Virg. 4. Georg. 169.
Suffire thymo. Virg. 4. Georg. 241.

Thymianus, a, um. Adj. a Thymo; ut Thymianæ oves. Plaut. Bacch. 5. 2. 11. Vetulæ sunt thymianæ. Thymianæ, inquit Turnebus, a Thymo dici videntur. Nam in Narbonensi Gallia Lapidei campi thymo abundabant, eoque infinita pecudum millia conveniebant. Thymianæ tamen hic malæ erunt, credo propter longinquitatem viæ macrescentes. Thymiamæ se in veteribus libris reperisse scribit Joachimus, quæ vox quid significet consulendum Apollinis oraculum, nisi Thymum amantes explices. Ac vidi qui Thymiama defenderet, ut rei divinæ aptas, quales emebantur a parcioribus viliores & macriores. Aliquando & Minæ legendum existimavi, sed quin Thymianæ tueamur, nihil esse videtur causæ. Hæc ad verbum Turneb. Advers. 24. 11.

Thymites, [θυμίτης] Vinum, ex thymo confectum: ea forma dictum ut Absynthites. Columel. lib. 12. cap. 35. Vinum absynthiten & hyssopiten, & abrotoniten, & thymiten, & maratriten, &c.

Thyminus, a, um. Adj. [θυμινός] Ex thymo factum. Columel. lib. 6. cap. 33. Cum melle Attico: vel si id non est, utique thymino celeriter levatur.

Thymōsus, a, um. Adj. [θυμώδης] Plin. lib. 11. cap. 15. Thymosum mel non coit.

Thynia, [Θυνία] Strabo lib. 12. Insula in fronte Bythiniæ: hinc

Thynicus, a, um. Adj. Annulus veteribus dicebatur e mero auro confectus. Isidorus, Thynicus, inquit, purus, primum in Bythinia fabricatus: affertque molles Mecœnatis versiculos de morte Horatii Flacci ut id probet,
Lugent te mea vita, te smaragdus,
Berillus quoque Flacce: nec nitentes,
Nunc per candida margaritas quæro
Nec quos thynica lima perpolivit
Annellos, nec Iaspios lapillos.

Thynus, a, um. Adj. [Θῦνος] ut, Merce Thyna beatus. Hor. 3. Carm. 7. 3. h. e. Bithyna. Acron.

Thynnus, [θύννος] Piscis miræ magnitudinis: de quo abunde Plin. lib. 9. cap. 15. V. CORDYLA. Dicitur & Thunnus, V. suo loco.

Thyon, quod apud Homerum est, Citrum interpretatur Macrobius. Citrum autem illud crediderim, cujus in Atlante monte nobiles sylvæ materiam tantis mensarum orbibus suppeditavere Romanis expetitarum deliciis. Turnebus.

Thyoneus, trium syllabarum, [Θυωνεύς] Bacchi epitheton, quod ἀπὸ τοῦ θύειν quod est sacrificare, deductum putant: eo quod ei adhuc inter humanos versanti sacrificabatur. Hor. 1. Carm. 17. 23.
—— nec Semeleius
Cum Marte confundet Thyoneus prælia. Acron sic exponit, Thyone mater Semeles dicta est matris Liberi patris. Dicit ergo per vinum rixam non futuram inter se. Thyoneus autem filius Liberi fuit, qui in Chio insula regnavit, pater Thoantis regis, cujus filia fuit Hypsiphile, quæ conjuratione facta adversus viros sola patrem servavit. Hactenus Acron. Porphyr. vero, Thyone, inquit, Semele a Græcis dicta: unde Thyoneus dicitur.

Thyonianus, a, um. Adj. Bacchus si dictus. Catull. 27. 7.
Hic merus est Thyonianus. Quo versu significat Meraca Bacchi pocula per transnominationem. Redivivus enim Bacchus matrique fulminatæ superstes, Thyonianus vocatus est: vel potius illum dilaceratum reducem sospitemque vitæ redditum hoc nomine sacra canebant arcana. Auson. Ne in sacris & fabulis aut Thyonianum mireris aut Virbium, illum de Dionysio, hunc de Hyppolito reformatum.

Thyre, Civitas Messeniorum. Sed divus Augustus Lacedæmoniis ascripsit, quod Messenii cum Antonio sensisse viderentur. Stat. 4. Theb. 48.
Et Lacedæmonium Thyre lectura cruorem.
Hinc Thyreaticæ, Spartanorum corollæ quædam appellatæ. Sciendum est, Thyre numero plurali genere neutro, per synæresim efferri θυρέα, καὶ θυρῆ etiamsi numero singulari Thyrea quoque dici potest. Strabo lib. 8. Thuriam appellat.
Est & Thyræum, Oppidum in Arcadia.
Thyreæ etiam Græce, Latine Ostia dicuntur: a quo Thyridion, Ostiolum.

Thyreātis, ĭdis. patronym. f. Ovid. 2. Fast. 663.
Situ signasses olim Thyreatida terram.

Thyrreus, i. m. Lapis. Plin. 2. 103.

Thyrsus, i. m. [καυλὸς] Virga & caulis cujuslibet herbæ præsertim lactucæ. Plin. lib. 19. cap. 8. Inventum omnes thyrsos, vel folia lactucearum prorogare urceis conditos, ac recentes in patinis coquere.
Fragiles thyrsi. Stat. 2. Theb. 664.
Pampinei thyrsi. Claud. 4. Cons. Hon. 602.
Spectabilis thyrsus. Plin. lib. 21. cap. 15.
Teretes thyrsi. Stat. 2. Achil. 175.
Virentes fronde thyrsi. Ovid. 11. Met. 29.
Thyrsus, [Θύρσος] Hasta aculeata, hederis obtecta, quam in Orgiis Bacchicis quatiebant. Scribit Diodorus lib. 5. cap. 1. Dionysium in exercitu habuisse mulieres thyrsis armatas. Et Macrob. lib.

lib. 1. Saturn. cap. 18. ait Liberum patrem tenere thyrſum, quod eſt latens telum, cujus mucro hedera lambente protegitur. Unde Thyrſigerus dictus eſt Bacchus. Catul. Argon. 62. 256. Ovid. 3. Amor. 15. 17.

Corniger increpuit thyrſo graviore Lyæus. Sen. Herc. fur. 11. 2. Tectam virenti cuſpidem thyrſo gerens.

Gravi thyrſo metuendus Liber. Hor. 2. Carm. 19. 8.

Quatere thyrſum. Sen. Herc. OEth. 4.

Levem thyrſum vibrare manu. Sen. OEdip. 5.

Thyrſus per tranſlationem pro Stimulo & incitamento. Lucret. lib. 1. 921. ——ſed acri

Percuſſit thyrſo laudis ſpes magna meum cor.

THYRSICULUS, i. m. dimin. Apul. de Herb. cap. 68.

THYRSIGĔRUS, a, um. Adj. [Θυρσοφόρος] ut, India Thyrſigera. Sen. Hippol. 753.

THYSANON, [θύσανον] ſive etiam TYSANON (nam utrunque reperitur) quod & *Syttibam* vocari tradit Pollux lib. 7. cap. 14. Eſt autem Fimbria ſive ala. Hujus meminit Homerus in ornamentis Junonis lib. 14. Iliadum.

THYSBE, V. THISBE.

THYSIAS, æ. m. Siculus ſcriptor, cujus meminit Quintil. 2. 1.

THYSSELIUM, i. n. Herba. Plin. 25. 11.

THYSUS, i. m. antique Sus. Varro de R. R. 2. 4. Græce dicitur ὗς, olim Thyſus dictus, ab illo verbo quod dicunt θύειν, quod eſt immolare. Ab ſuillo enim genere pecoris immolandi initium primum ſumptum.

T I

T. I. Teſtamento inſtituit, Titulum juſſit. TI. Tiberius. TIB. CS. Tiberius Cæſar. TIB. D. F. M. Tibi dulci filio meo. TIBIC. M. D. M. Tibicen Magnæ Deûm Matris. TIBVR. Tiburtinus.

TIĀRA, æ. f. [τιάρα] Ornamentum capitis Perſicarum prius mulierum: quo poſtea uſi ſunt & reges & ſacerdotes. Juven. 6. Sat. 515.

——Phrygia veſtitur bucca tiara. Virg. 7. Æn. 247.

——ſceptrumque ſacerque tiaras. Hic per uſurpationem dicitur; nam tiara dicimus, ait Servius. Tiaram (inquit Donatus) dixit pileum quo Phryges utuntur quum celebrant ſacra. Inde ſacrum dixit, quia quod ad ſacra pertinet, ſacrum eſt.

TIARATUS, a, um. Tiaram geſtans. Sidon. 8. Epiſt. 3. Inter ſatrapas regum tiaratorum.

T I B

TIBARENI, [Τιβαρηνοὶ] Populi Scythici, de quibus diximus in dictione TABERENI, quam vide.

TIBER, & TIBERIS, & per Syncopen, TIBRIS, is, & ĭdis. m. [Τίβερις] Amnis Italiæ e media fere longitudine Apennini Aretinorum finibus defluens, tenuis principio, nec fere navigabilis. Fertur per centum & quinquaginta millia paſſuum non procul Tiferno, Peruſia, & Otriculo. Hetruriam ab Umbris ac Sabinis, mox Veientem agrum a Cruſtumino, deinde Fidenate, Latinumque a Vaticano dirimens, duobus & quinquaginta fluviis augetur: præcipuis autem Nare & Aniene: nec minus tamen aquis, fontibuſque in urbem perductis: & ideo quamlibet magnarum navium ex Italo mari capax, rerum in toto orbe naſcentium vector placidiſſimus. Primum ab aquarum colore Albula dictus eſt, deinde Tiberis appellatus: vel a rege Tuſco ejus nominis, juxta eum in bello occiſo, Virg. 8. Æn. 330. ——aſperque immani corpore Tibris, &c.

A quo poſt Itali fluvium cognomine Tibrin

Diximus: amiſit verum vetus Albula nomen. Vel quod τῆς ὕβρεως, hoc eſt injuriæ fluvius eſſet, propter regem Tuſcorum, latrocinari circa ejus fluminis ripas, ac vaſtare omnia ſolitum. Servius. Ut autem, inquit, Tibris dicatur, hæc ratio eſt, Quodam tempore Syracuſani victores ceperunt Syracuſis ingentem Athenienſium hoſtium multitudinem: & eam cæſis montibus fecerunt addere munimenta civitati. Tunc auctis muris, etiam foſſa intrinſecus facta eſt: quæ flumine admiſſo repleta munitiorem redderet civitatem. Hanc igitur foſſam per hoſtium pœnam & injuriam factam, Tibrim vocaverunt ἀπὸ τῆς ὕβρεως. Poſtea profecti Siculi ad Italiam, eam tenuerunt partem, ubi nunc Roma eſt, uſque ad Rutulos & Ardeam. unde eſt, Fines ſuper uſque Sicanos. Et Albulam fluvium, ad imaginem foſſæ Syracuſanæ Tibrin vocarunt, quaſi ὕβριν. Hactenus Servius. Rurſus autem a Tiberino Albanorum rege in eo ſubmerſo pro Tibri dictus eſt Tiberis. Ovid. 2. Faſt. 389.

Albula quem Tiberim merſus Tiberinus in undis

Reddidit, hybernis forte tumebat aquis. Tiberis etiam Ptolemæo lib. 2. cap. 1. Albula prius: vulgo *Tevere*. Cic. 12. Att. 20. Cogito interdum trans Tiberim hortos aliquos parare, & quidem ob hanc cauſam maxime.

Scribendum eſt ab I non ab Y, quoniam ita ſcriptum reperimus in antiquis lapidibus, uti nos docet Manutius in Orthographia.

Arenoſi Tibridis unda. Ovid. 1. Faſt. 242.

Auſonius Tibris. Virg. 5. Æn. 83.

Cæruleus Tibris. V. CÆRULEUS.

Flavens Tibris. Sil. lib. 16. 680.

Flavus Tibris. Hor. 1. Carm. 2. 13.

Laurens Tibris. Virg. 5. Æn. 797.

Romuleus Tibris. Claud. Conſ. Prob. & Olyb. 226.

Sceptriferi Tibridis unda. Sil. lib. 8. 369.

Tyrrhenus Tibris. Virg. 7. Æn. 242.

Tibri, vocativus. Virg. 8. Æn. 540.

——galeaſque & fortia corpora volves

Tibri pater.

TIBERINUS, a, um. Adj. [Τιβερινὸς] ut, Piſcis Tiberinus: & Tiberina oſtia, apud Virg. 1. Æn. 17. Cic. pro Lege Manil. 33. Vos qui modo ante oſtium Tiberinum claſſem hoſtium videbatis. Et Ovid. 15. Met. 728.

Fluminis Tiberini unda. Virg. 10. Æn. 833.

Gurges Tiberinus. Ovid. 9 Met.

Inſula Tiberina. Claud. 2. Conſ. Stilich. 175. De hac inſula ſic Liv. 2. Ager Tarquiniorum qui inter urbem ac Tiberim fuit, conſecratus Marti, Martius deinde campus fuit. Forte ibi tum ſeges farris dicitur fuiſſe matura meſſi, quem campi fructum quia religioſum erat conſumere, deſectam cum ſtramento ſegetem magna vis hominum ſimul immiſſa, corbibus fudere in Tiberim tenui fluentem aqua, ut mediis caloribus ſolet. Ita in vadis hæſitantis frumenti acervos ſediſſe illitos limo: inſulam inde paulatim, & aliis quæ fert temere flumen eodem invectis, factam. Poſtea credo additas moles, manuque adjutum, ut tam eminens area, firmaque templis quoque ac porticibus ſuſtinendus eſſet. Hactenus ille.

Canutius Tiberinus. Cic. 3. Philipp. 23.

TIBRINUS, per ſyncopen, pro Tiberinus. Claud. de Laud. Seren. reg. 17.

Præſcia fatorum Tanaquil, redienſque per undas

Clœlia Tibrinas.

TIBERINUS, i. m. [Τιβερῖνος] Tiberis fluminis Deus. Virg. 8. Æn. 31.

Huic deus ipſe loci fluvio Tiberinus amœno, &c.

Flavus Tiberinus. Virg. 7. Æn. 31.

Regnum cepit Tiberinus. Ovid. 14. Met. 614.

TIBERINIS, ĭdis. patronym. f. [Τιβερινὶς] Ovid. 2. Faſt. 597.

Dixerat, annuerant Nymphæ Tiberinides omnes.

TIBRICŎLA, æ. m. Prudent. Periſt. 11. 174.

Paſcit item ſanctis Tibricolas dapibus.

TIBERIAS, ădis. f. [Τιβεριὰς] Urbs Galilææ, ab Herode condita, & ſic appellata in honorem Tiberii Cæſaris. Ptolem. lib. 5. cap. 16. dicitur Tiberias, Lacus.

TIBERIUS, [Τιβέριος] Imperator Romanus tertius. De nomine ſic Probus in Epitome; Tiberii cœperunt vocitari, qui ad fluvium Tiberim naſcebantur. Vitam ejus vide in Suetonio, & Hiſt. apud Tacit. 6. Ann. extr.

Fuit & ejus nominis Grammaticus, qui de Ideis orationis ſcripſit libros tres, aliaque complura, ut auctor eſt Suidas. Meminit & hujus Strabo lib. 7.

TIBEREIUS, a, um. Adj. [Τιβερεῖος] Stat. 3. Sylv. 3. 66.

——Tibereia primum

Aula tibi, vix dum ora nova mutante juventa

Panditur.

TIBERIANUS, a, um. Idem. Plin. 15. 15. Pyra Tiberiana, quæ Tiberio placuere.

TIBI, (σοὶ) dativus, a Tu pronomine, V. ſuo loco.

TIBIA, æ. f. [κνήμη, κωλῆν] proprie Os cruris oppoſitum furæ. Celſ. lib. 8. cap. 1. Ipſum autem crus eſt ex oſſibus duobus, &c. Verum alterum os ab exteriore parte, &c. Alterum a priore parte poſitum, cui tibiæ nomen eſt, longius, & in ſuperiore parte plenius, ſolum cum femoris inferiore capite committitur, ſicut cum humero cubitus.

Tibia & Fiſtula differunt. Plin. lib. 16. cap. 36. Calamus vero alius totus concavus, quem ſyringiam vocant, utiliſſimum fiſtulis, quoniam nihil eſt ei cartilaginis atque carnis. Orchomenius eſt continuo foramine pervius, quem auleticon vocant. Hic tibiis utilior, fiſtulis ille.

Tibia, [αὐλὸς, σίφων] Inſtrumentum muſicum quo tibicines canunt: ſic dicta quod primo ex gruum tibiis facta ſit, a quibus nomen habet, quum ex arundinibus facta ſit. Cic. 1. Tuſc. 106. Non intelligo quid metuat quum tam bonos ſeptenarios fundat ad tibiam. Hor. de Arte Poet. 202.

Tibia non ut nunc orichalco vincta, tubæque

Æmula; ſed tenuis, ſimplexque foramine pauco.

Si ex oliva modulate canentes tibiæ naſcerentur, num dubitares quin ineſſet in oliva tibicinis quædam ſcientia? Cic. 2. de Nat. Deor. 22.

Cantus tibiarum. Quintil. lib. 1. cap. 11.

Multifora buxo tibia. Sen. Agamen. 5.

Apertæ tibiæ a Quintiliano vocantur, Quæ apertis omnibus foraminibus ſonant clarius. Nam clauſis ſonus redditur fuſcior & obſcurior, ut apertis candidior & clarior, quod & per adagium uſurpat. Illa vero, inquit, jam pene apertis, ut aiunt, tibiis. id eſt, ut ſuſpicor, Jam clariſſima voce. Turnebus.

Cava tibia. Lucret. lib. 2. 620.

Concionatoria tibia. V. CONCIONOR.

Curva tibia. Virg. 11. Æn. 737.

Incentiva tibia, & Succentiva. V. Incentivus in INCINO.

Ludicræ tibiæ. V. LUDUS.

Nuptiales tibiæ. Auctor ad Heren. lib. 4. 44.

Querulæ tibiæ cantus. Hor. 3. Carm. 7. 30.

Sacrifica dulces tibia effundat modos. Sen. Agamem. 6.

Adhibere tibias epulis. Quintil. lib. 1. cap. 10.

Canere tibiis. Quintil. lib. 1. cap. 10.

Canere ad tibiam. V. CANO.

Inflare tibiis. Cic. de Clar. Orat. 192. Si tibiæ inflatæ non referant ſonum, abjiciendas eas ſibi tibicen putet.

Tibia maſculino genere apud antiquos, teſte Nonio. Varr. Modio, apud Non. 3. 256. Quare meas lubidines, ac tibias bilingues.

TIBIĀLIS, e. [αὐλητικὸς] Quod eſt idoneum ad tibias faciendas. Plin. lib. 16. cap. 36. Tertia arundo eſt tibialis calami, quem auleticon dicebant.

TIBIĀLE, is. n. [περικνημὶς] Velamentum tibiarum: quinetiam Arma quibus crura muniuntur, Tibialia vocant. Sueton. de Auguſto cap. 82. Hyeme quaternis cum pingui toga tunicis, & ſubuculæ thorace laneo, & femoralibus, & tibialibus muniebatur. Paulus Jureconſ. in l. Qui commeatus. D. de re milit. Si tibiale vel humerale miles alienavit, caſtigari verberibus debet.

TIBICEN, ĭnis. m. [αὐλητὴς] Qui tibia canit. Cic. 7. Fam. 27. Ille autem qui ſciret ſe nepotem bellum tibicinem habere, & ſat bonum unctorem, diſceſſit a me. Liv. 2. Cornicines, tibicineſque. Hor. de Arte Poet. 214.

Sic priscæ motumque & luxuriam addidit arti
Tibicen, traxitque vagus per pulpita vestem.

Ad cantus, ad tibicinem prosequi laudes honoratorum virorum. Cic. 2. de Legib 66.

Non sunt in oratione tanquam tibicini percussionum modi, sed universa comprehensio. Cic. in Orat. 198.

Tibicen sine tibiis canere non potest. Cic. 2. de Orat. 338.

Tibicines in ædificiis appellantur Columnellæ quibus rustici tecta sua fulcire solent: a similitudine tibia canentium: qui ut cantantes sustinent, ita illi ædificiorum tecta. Nec in hoc significato aliud præter ablativum singularem legimus. Juven. 3. Sat. 193.

Nos urbem colimus tenui tibicine fultam.

Dicitur etiam Quicquid in sustentaculum alterius ponitur. Ovid. 4. Fast. 695.

Hæc modo verrebat stantem tibicine telam. Alii legunt,
Hæc modo verrebat stantem tibicine villam. Alii,
Hæc modo verrebat cum raro pectine pratum.

Tibicina, æ. f. [αὐλητρὶς] Mulier tibia canens. Plaut. Aul. 2. 4. 1. Postquam obsonavit herus, & conduxit coquos, tibicinasque hasce, apud forum, &c. Martial. lib. 14. 64.

Ebria nos madidis rumpit tibicina buccis.

Meretrix tibicina. Hor. 1. Epist. 14. 25.

Tibicinium, i. n. Apul. 1. Flor.

Tibicino, āre. Tibiis canere. Fulgent. Mythol. 3. 9. Ordo tibicinantium. Et Tibicinandus apud Tertull. de Anim. cap. 38.

Tibicinator, ōris. m. Gloss. Cyril, Græce αὐλητής.

Tibiscus, Daciæ fluvius, cujus meminit Ptolemæus lib. 3. cap. 7. a Barbaris Tissa appellatur. Vulgo *Teys*.

Tibisis, is. m. Scythiæ fluvius. Herodot. lib. 4 Hinc,

Tibisenus, a, um. Adj. ut, Ostia Tibisena. Valer Flacc. 6. 51.

Tibullus, [Τίβυλλος] Poeta juxta Quintiliani sententiam cum primis elegans, & tersus, ad amores & delicias aliquanto proclivior. Quintil. 10. 1. Ovid. 1. Amor. 15. 28.

Donec erunt ignes, arcusque Cupidinis arma,
Discentur numeri culte Tibulle tui. V. albius.

Tibur, ŭris. n. [Τίβυρ, Τίβυρις, Τίβυρον, Τίβυρα] Urbs est Italiæ (vulgo *Tivoli*) sedecim millibus passuum distans ab urbe Roma: quam, teste Solino, ex auctoritate Catonis, Catillus Arcas præfectus classis Evandri condidit. Quod etiam sensit Servius: De Græcia, inquit, tres fratres venerunt ad Italiam, Catillus, Coras, Tibur vel Tiburnus. Hi simul omnes unam fecere civitatem, & eam de fratris majoris nomine Tibur appellaverunt: licet & alias fecerint singuli. Hactenus Servius enarrans illud Virg. 7. Æn. 670.

Tum gemini fratres Tiburtia mœnia linquunt, &c. Sextus Græcus historicus sic habet, Catillus Amphiarai filius fuit, Hic post prodigialem patris apud Thebas ante Iliacum bellum interitum jussu dei, cum omni suorum cœtu, & sacris missis, tres liberos in Italia procreavit, Tiburtum, Coracem, & Catillum: qui expulsis ex oppido haud longe ab urbe Roma posito, veteribus Sicanis, a nomine Tiburti maximi filii oppidum vocaverunt. Plin. lib. 16. cap. 44. Tiburtes quoque originem multo ante urbem Romam habent. Apud eos extant ilices tres, etiam Tiburto conditore eorum vetustiores, apud quas inauguratus traditur. Tibur autem Virg. dicitur Superbum, id est nobile, inquit Servius: aut per transitum tetigit illud, quod aliquando quum a Senatu auxilia poscerent Tiburtes sub commemoratione beneficiorum, hoc tantum a Senatu responsum acceperunt, Superbi estis. Hæc Servius explicans illud Virg. 7. Æn. 629.

Quinque adeo magnæ positis incudibus urbes, &c. Priscian. tamen cum i Latino scribit: quod usitatius crediderim: non enim Græca est dictio. Hor. 2. Carm 6. 5.

Fertile Tibur. Hor. 4 Carm. 3. 10.

Herculeum Tibur. Martial. lib. 1. 13.

Supinum Tibur. Hor. 3 Carm. 4. 23.

Vacuum Tibur Hor. 1. Epist. 7. 45.

Udum Tibur. Hor 3. Carm. 29. 6.

Uvidi Tiburis ripæ. Hor. 4. Carm. 2. 31.

Tiburs, urtis. [Τιβουρτῖνος] vel **Tiburtis**, e. Adj. Quod est ex Tibure. Suetonius, Inchoavit autem aquæductum regione Tiburti. Cic. 2. de Orat. 224 Villam in Tiburte habes. Stat. 1. Sylv. 3. 99.

Hic tua Tiburtes Faunos chelys, & juvat ipsum
Alciden. Hor. 1. Serm. 6. 108.
Quum Tiburte via Prætorem quinque sequuntur
Te pueri lasanum portantes, œnophorumque.

Tiburtinus, & **Tiburticus**, a, um. alia Adj. Martial. 4. 57.

Nunc Tiburtinis cedite frigoribus. Hor. 2. Serm. 4. 70.
Picenis cedunt pomis Tiburtia succo.

Tiburtus, i. m. qui idem & **Tiburnus** dicebatur, & Tiburi pro numine colebatur: cui etiam lucus erat ibi sacratus ab Horatio memoratus, Catilli, qui Amphiarai filius erat, fuit filius, oppidumque Tibur condidit, ut refert Solinus, & probat Maro his verbis, 7. Æn. 670.

Tum gemini fratres Tiburtia mœnia linquunt
Fratris Tiburti dictam cognomine gentem. Horatius tamen videtur existimare Tibur a Catillo conditum fuisse, cum Tibur mœnia Catilli vocet: & Catonis sententia fuit, eam urbem positam a Catillo Arcade præfecto classis Evandri fuisse. Annotavit Turnebus.

T I C

Ticida, Poeta elegiacus. Ovid. 2. Trist. 433.

Quid referam Ticidæ? quid Memmi carmen? &c.

Ticinum, [Τίκινον] nobile Insubrium oppidum, quod nunc *Pavia* vulgo dicitur. Nam, ut scribit Ptolemæus in Geographia lib. 3. cap. 1. Insubres habent Mediolanum, Novariam, Comum & Ticinum. Est & Ticinus, Fluvius oppido vicinus, ut scribit Plin. lib. 3. cap. 16. vulgo *Tessin*. Claud. 6. Cons. Hon. 195. Pulcher Ticinus cons. Sil. 4. 81: 5. 454: &c. & Sidon. 7. Carm. 552

Tifernus, [Τίφερνος] Fluvius est Italiæ. Et Tifernum, oppidum quod intercidit. Inde Tifernates, populi, juxta Theanum & Lucrinum in sexta regione Italiæ. Auctor Plin lib 3. cap. 14 Nunc dicitur *Bifano*, Olivarius in Melam.

T I G

Tigellius, i. m. Tigellius Hermogenes, musicæ artis scientia præditus, C. Cæsari dictatori fuit familiaris, postea Cleopatræ, quia dulciter cantabat, & jocabatur urbane, Augusto quoque ita placuit, ut inter familiares ac domesticos haberetur. Erat autem largitor adeo, ut omnibus musicis & circulatoribus multa donaret, & ideo morte ejus tristes esse factos ait Horatius. Porro autem causam insectandi hominis non mediocris ingenii habuit Horatius, quod carmina ejus parum scite modulata esse dicebat. Hæc Porphyrio in illud Hor 1. Serm. 2. 1.

Ambubaiarum collegia, pharmacopolæ,
Mendici, mimi, balatrones, hoc genus omne
Mœstum ac sollicitum est cantoris morte Tigelli
Quippe benignus erat. Contra hic, ne prodigus esse
Dicatur metuens, inopi dare nolit amico,
Frigus quo diramque famem propellere possit. &c. Fuit hic Tigellius & tibicen, & cantor, Phameæ nepos, natione Sardus, Ciceroni parum æquus. id quod indicat ejus epistola ad Fabium Gallum, 7. Fam. 24. Amoris, ait, quidem tui, quoquo me verto, vestigia, vel proxime de Tigellio. Sensi enim ex literis tuis valde te laborasse. Paulo post, At vide quid succenseat. Phameæ causam susceperam, ipsius quidem causa: erat enim mihi sane familiaris. Is ad me venit, dixitque judicem tibi operam dare constituisse eo ipso die, quo de P. Sestio in consilium iri necesse erat. Respondi, nullo modo me facere posse: quem vellet alium diem si sumpsisset, me ei non defuturum. Ille autem, qui sciret se nepotem bellum tibicinem habere, & sat bonum cantorem, discessit a me, ut mihi videbatur, iratior. Habes Sardos vænales, alium alio nequiorem. Idem 13 Att. 49. De Tigellio, siquid novi; qui quidem, ut mihi Gallus Fabius scripsit, μέμψιν ἀναφέρει mihi quandam iniquissimam, me Phameæ defuisse, quum ejus causam recepissem, quam quidem receperam contra pueros Octavios Cn. F. non libenter: sed Phameæ causa volebam: erat enim, &c. Etiam Horatius Sardum fuisse Tigellium, & Cæsaris amicum, his versibus ostendit lib. 1. Serm. 3. 1.

Omnibus hoc vitium est cantoribus, inter amicos
Ut nunquam inducant animum cantare, rogati:
Injussi, nunquam desistant. Sardus habebat
Ille Tigellius hoc. Cæsar, qui cogere posset,
Si peteret per amicitiam patris, atque suam, non
Quicquam proficeret: si collibuisset, ab ovo
Usque ad mala citaret, Io Bacche, &c.

Tigillinus, i. m. [Τιγιλλῖνος] Vir fuit Romanus vitæ corruptissimæ, qui per impudicitiam multa a Nerone consequutus est, quem ad omnia corruperat. Auctor Cornelius Tacit. 14. Ann. 60.

Tigillum, **Tignarius**. V. infra tignus.

Tignus, i. m. & **Tignum**, i. n [δοκὶς, δοκὸς, ἴκριον, ἐπίκριον] Trabs qua varie disposita domus extruitur: A tegendo, ut tradit Ulpianus in l. 1. D. de tign. junct. Cæs. 4. Bell. Gall. 17. Tigna bina sesquipedalia ab imo præacuta, dimensa ad altitudinem fluminis. Propert. lib. 4 3. 59.

Sive in furtivo gemuit stans noctua tigno Hor. de Arte Poet. 279. —— & modicis instravit pulpita tignis. Ovid. 8. Met. 645.

Sordida terga suis nigro pendentia tigno.

Arrectaria tigna. Vitruv. lib. 10. cap. 17. V. orthostata.

Polire tigna. Claud. 2. Cons. Stilich. 325.

Lævia radere tigna. Lucret. lib. 5. 1266. al. Lævare, & radere.

Tigni nomine, Omne genus materiei, ex qua ædificia constant, continetur. Ulpian. De tigno juncto. l. j. & Ad exhibendum. l. Tigni. Et Caius de verb. signific. l. Tigni. Hor 2. Epist 2. 73.

Torquet nunc lapidem, nunc ingens machina tignum.

Tigni appellatione in vineis necessaria continentur, utputa perticæ pedamenta. Ulpian. De tigno juncto l. j.

Tignarius, a, um. Adj. [δοκωτικός] Tignarius faber, non solum is qui tigna dolat, sed etiam qui solaria lignea: hoc est qui trabes, cæteraque ad tabulata domus utilia: & omnis qui ædificat, intelligitur, inquit Caius Jurisc. Cic. de Clar. Orat. 257. Ego me Phidiam esse mallem, quam vel optimum fabrum tignarium.

Tigillum, i. n. dimin. [δοκίδιον] Liv. 1. Is quibusdam piacularibus sacrificiis factis, quæ deinde genti Horatiæ tradita sunt, transmisso per viam tigillo, capite adoperto, velut sub jugum misit juvenem. Tibul. lib. 2. 1. 39.

Illi compositis primum docuere tigillis
Exiguam viridi fronde operire domum.

Janua suffixa tigillo. Catul. ad Januam, 68. 39.

Tigrana, [Τιγράνα] Ptolem. lib. 6. cap. 1. Oppidum Mediæ in mediterraneis.

Tigranes, [Τιγράνης] Rex majoris Armeniæ, cujus multam mentionem facit Cic. pro Lege Manil. Lucan. lib. 2. 637.

Tigranocerta, [Τιγρανόκερτα] Oppidum in montanis majoris Armeniæ, teste Plin. lib. 6. cap. 11. a Tigrane conditum, unde & nomen accepit, quasi Tigranis civitas. Nam *Certa* Parthorum lingua urbem sonat. V. Stephanum.

Tigris, is, vel ĭdis. f. [τίγρις] Animal velocissimum: quod a velocitate nomen habet. Nam Medi tigrim sagittam appellant, teste Varrone. Virg. 4. Æn. 367.

—— Hyrcanæque admorunt ubera tigres. Plin. lib. 8. cap. 18. Tigrin Hyrcani & Indi ferunt, animal velocitatis tremendæ, & maxime cognitæ dum capitur. Totus ejus fœtus, qui semper numerosus est, ab insidiante rapitur equo quam maxime pernici, atque in recentem subinde transfertur, &c. Plura leges toto capite.

Armeniæ tigres. Virg. 5. Ecl. 29.
Aspera tigris. Hor. 1. Carm. 23. 9.
Atra tigris. Virg. 4. Georg. 407.
Maculosæ tigridis forma Ovid 11. Met. 245
Pessima tigris. Virg 3 Georg. 248.
Rabidæ tigres. Virg 2 Georg. 151.
Sævæ tigrides. Ovid. in. Epist. 86.
Variæ. Sen. Hippol. 1.
Virgatæ. Sen. Hippol. 5.

TIGRIFER, ĕra, ĕrum. Adj. Tigres ferens. ut, Tigriferi arva Niphatis. Sidon. Carm. 1. 444.

TIGRINUS, a, um. Adj. [τιγρινὸς] Plin lib. 13. cap. 15. Mensis præcipua dos in vena crispis, vel in vertice variis. Illud oblongo evenit discursu, ideoque tigrinæ appellantur.

TIGRIS, [Τίγρις] Flumen magnum etiam appellatur, propter velocitatem, qui instar bestiæ nimia pernicitate decurrit. Solinus Tigrim fluvium in Armenia caput attollere dicit, in loco edito, ex lucido conspicuoque fonte: nec ab exordio statim totum esse, sed primo pigre fluere, non cum suo nomine. At quum in fines Medorum invectus sit, Tigrim statim vocari, Arethusam lacum influere gravia pondera sustinentem, cujus pisces nunquam se alveo Tigridis immisceant, sicut nec amnici stagnum attingant Arethusæ. Mox Arabas præterfluens, Mesopotamiam amplectitur, & Hydaspen accipiens Euphratemque, defertur in sinum Persicum. A Tigri fluvio dicti sunt Transtigritani, qui trans Tigrim habitant, sicut Transpadani. Et tam pro fluvio quam pro animali, Tigris vel tigridis genitivum facit. V. Plin. lib 6. cap. 27. & Strabonem lib. 16.
Rapidus tigris. Lucan lib. 3. 256. Hor. 4. Carm 14. 46.

TIGULLIA, [Τιγουλλία] Ptolem. lib. 3. cap. 1. Urbs Liguriæ, aliis dicta Segesta, vulgo *Sestri, Sesti*.

TIGURINI, [Τιγουρῖνοι] Populi Germaniæ, qui quartam Helvetiæ partem continebant Cæs. 1. Bell. Gall. 11. Is pagus appellabatur Tigurinus. Nam omnis civitas Helvetia in quatuor pagos divisa est. Hic pagus unus quum domo exisset, patrum nostrorum memoria, L. Cassium Consulem interfecerat, & ejus exercitum sub jugum miserat.

T I L

TILIA, æ f. [φιλύρα] Arbor. Plin lib. 16. cap. 40. Mollissima tilia, eadem videtur & calidissima: argumentum afferunt, quod citissime aseias retundat. Columel. lib 9. cap. 4. At tiliæ solæ ex omnibus sunt nocentes.
Levis tilia. Virg. 1. Georg. 173.
Molles tiliæ. Ovid. 10. Met. 92.
Pinguis tilia. Virg 4 Georg. 183.
Tiliæ, de arboribus aliis etiam dicuntur; nam de interioribus corticis ulmi tunicis, e quibus vincula fiunt, dixit Plin. lib. 24. cap. 8. Corticis interior tilia lepras sedat.

TILIACEUS, a, um. Adj. [φιλύρινος] Quod ex tilia factum est. Columel. lib. 12. cap. 45. Arculæ fagineæ vel etiam tiliaceæ, quales sunt in quibus vestimenta forensia conduntur, huic rei paulo ampliores præparari debent.

TILIARIS, e. Adj. Cæl. Aurel. Tard. 4. 1. Fabula tiliaris.

TILICA, [τιλικα] Jocularis dictio apud Cic. de Clar. Orat. 160. Et ille fuit accusator, inquit, vetus, quo accusante Chirtilium, Sisenna defendens, dixit quædam ejus sputatilica esse crimina. Tum C. Roscius, Circunvenior, inquit, Judices, nisi subvenitis. Sisenna quid dicas, nescio, metuo insidias: sputatilica quid est hoc? sputa quid sit scio, tilica nescio. Maximi risus: sed ille tamen familiaris meus recte loqui putabat esse, insuitate loqui. V. SPUTATILICA.

TILIUM, [Τίλιον] Sardiniæ insulæ urbs, Ptolemæo auctore lib. 3. cap. 3. Hodie S. *Reparta*.

TILOS, [Τίλος] Insula est (ut scribit Plin. lib 6. cap. 27.) cum oppido ejusdem nominis in Mari rubro, celeberrima plurimum margaritis. Ipsa fert palmas, oleas creat, vineis abundat. In ea omnis arbor nunquam foliis spoliatur. Mons Caucasus non longe ab ea incipit, qui maximam orbis partem perpetuis jugis penetrat. Eadem insula habet laniferas arbores (ut scribit Plin. lib. 12.) quæ cotonei mali amplitudine cucurbitas ferunt, & maturitate ruptæ, ostendunt lanuginis pilas, ex quibus vestes pretiosæ fiunt.

TILPHOSA, [Τιλφῶσα] ut auctor est Pindarus, Fons est sub Tilphosium montem labens, apud quem Tiresiæ vatis sepulchrum conditum est. Hujus enim, ut ait Aristophanes, aquæ frigus quum senex potasset, & ferre non potuisset, extinctus est. Est & ibidem, ut lib. 9. testatur Strabo, templum Apollinis Tilphosii.

T I M

TIMÆUS, [Τίμαιος] Siculus historicus, qui res Græcas conscripsit, etiam usque adeo arrogans, ait Plutarchus in Nicia, ut Thucydidem & Philistum in historia se facile superaturum jactaret. Ipse vero Sicula quadam pinguedine delibutus, ad ridenda quædam minimeque ad historiæ gravitatem pertinentia digreditur. Hactenus Plutarchus. De eo & Cic. 2. de Orat. 58. & in epistola illa 5. Fam. 12. ad Lucceium doctissima. Diodorus Siculus dicit hunc nimium operæ in aliis redarguendis impendisse, contra Ephorum præsertim: nimis res etiam minimas persecutum: librosque fuisse pene in res singulas partitum.
Timæus alter Philosophus, cujus nomine Plato librum inscripsit De natura: patria fuit Locrensis, philosophus Pythagoreus: scripsit & ipse naturæ documenta, & vitam Pythagoræ, ut scribit Suidas.

TIMAGENES, [Τιμαγένης] auctor est, omnium in literis studiorum antiquissimam musicen extitisse. Quintil. lib. 1. cap. 10.

TIMAGŎRAS, [Τιμαγόρας] Atheniensis capitali supplicio affectus, quod Darium, ad quem legatus missus fuerat, more Persarum adulando adoraverat. Suidas & Valer. Max. 6. 43. 2.

TIMANDRA, [Τιμάνδρα] Filia Ledæ, & Tyndarei, & soror Clytemnestræ, quæ Echemuno nupsit, ut refert Lycophronis scholiastes.

TIMANTHES, [Τιμάνθης] Pictor egregius Zeuxis tempore. Hujus est Iphigenia oratorum laudibus celebrata, qua stante ad aras peritura, quum mœstos pinxisset omnes, & tristitiæ omnem imaginem consumpsisset, patris vultum velavit, quem digne non poterat ostendere. Pinxit & Cyclopem parva in tabula, cujus magnitudinem exprimere cupiens, pinxit juxta Satyros thyrso pollicem ejus metientes: itaque ex omnibus ejus operibus intelligitur plus quam pingitur. Hujus meminit Plin. lib. 35. cap. 9.

TIMAVUS, [Τίμαυος] Nomen fluminis juxta Aquileiam, qui e montibus delatus, decidit in profundum: deinde infra terram absorptus stadiis circiter triginta & centum, erumpit in mare. Virg 8. Ecl. 6.

Tu mihi seu magni superas jam saxa Timavi. Idem 3. Georg 475.

—— & Iapidis arva Timavi. Servius, Iapidia pars est Venetiæ, dicta ab Iapido oppido. Hujus fluvius est Timavus. Meminit hujus Plinius lib. 3. cap. 18. Contra hunc, ut idem testatur lib 2 cap. 103. insula parva est in mari cum fontibus calidis, qui pariter cum æstu maris crescunt minuunturque. Virg. 1. Æn. 248.

Regna Liburnorum, & fontem superare Timavi. V. Vadianum in Melam, & Cælium lib. 22. cap. 8.

TIMEO, ui, [δειδω, δειλιάω, δειλιάζω, δειλαίνω, τρέω, φοβέω, φοβοῦμαι, ὀρρωδῶ, δεδοίκω, ὑποδείδω] ēre. notæ significationis. Ter. And. 1. 5. 22. Misera timeo, hoc incertum quorsum accidat. Cic. 1. Fam. 9. Sicut se timere simularunt.
Timeo te, Tanquam inimicum.
Casum timere. Cic. 2. de Divin. 114. Casum autem prælii nemo nostrûm erat quin timeret. Idem 1. Fam. 5. Quanquam omnia sunt timenda, nihil magis quam perfidiam timemus. Sic, Timere umbras. Cic. 15 Att. 20.
Fraudem timere. Ovid. 7. Met. 45.
Quid tuta times. Ovid. 7. Met 47.
Iram numinis timere Ovid 6. Met 310.
Timeo tibi, Tanquam amico, nequid mali accidat. Ter. Heaut. 3. 2. 20. Syre tibi timui male. Idem And. 1. 3. 5. Si illum relinquo, ejus vitæ timeo.
Male timere alicui. V. MALUS.
Timeo mihi abs te, Ne malum mihi inferas. Cic. pro Sylla 56. A quo quidem genere judices ego nunquam timui. Quintil. lib. 3. cap. 10. An timendum a rege bellum. i. e Ne rex inferret bellum.
Timeo mihi abs te mortem, etiam dicimus.
Sibi timere. Virg. 2. Æn. 130.
Timeo furem tauro: h. e. Timeo ne fur taurum abducat & furetur. Juven. 6. Sat. 17. Plin. lib. 14. cap. 16. Timent ægris vini noxam.
Timeo de. Ovid. 3. Fast. 617.
Nec timui de morte tamen, metus absuit iste. h. e. Non timui ne Dido se occideret.
Timere de Republica. Cic. 7. Att. 6.
De morte alicujus timere. Ovid. 3. Fast. 617.
Timeo ne. Ter. And. 1. 5. 34. Tum autem hoc timet, ne deseras se.
Timeo ne non impetrem. Cic 9. Att. 4. Equidem illud molior, quod tu mones, sperasque fieri posse, ut mihi Cæsar concedat ut absim, quum aliquid in Senatu contra Cn. agatur, sed timeo ne non impetrem.
Timere pro. Gell. lib. 19 cap. 1. Ipsum autem pro Aristippi anima timere.
Timeo quid fiet. Plaut. Merc prol 109. Et apud Ter. Phorm. 1. 3. 26. Timeo miser, quam hic mihi nunc rem nuntiet.
Timeo quidnam Cic 1. Verr. 42. Quæ quum cogito, jam nunc timeo, quidnam pro offensione hominum qui illi inimici infensique sunt, & expectatione omnium & magnitudine rerum, dignum eloqui possim.
Timeo quemadmodum hæc explicari possint. Cic. 11. Fam. 10.
Hæc quo sit eruptura timeo. Cic. 2. Att. 20. V. HORREO.
Nunc istic quid agatur, magnopere timeo. Cic. 3. Att. 8.
Quid possem timebam. Cic. 12. Att. 24.
Timeo ut sustineas. Cic. 14. Fam. 2.
Timere, cum accusativo & dativo. Quintil. lib. 4. cap. 1. Religiosus judex libenter eum audit quem justitiæ suæ minime timet. i. e. Ne suæ justitiæ insidietur.
Timere, pro Nolle. Cic. 14. Att 21. Ad me autem, quum Cassii tabellarium demisissem, statim Balbus, O dii boni, quam facile perspiceres timere otium? Paulo post, Nemo est istorum, qui otium non timeat. Libro eodem epist. 22. Timent otium. Quod contra dixit epist. 20. Cupere pacem.
Timeri, passivum. Martial. lib. 11. 19.
Fines mus populatur, & colono
Tanquam sus Calidonius timetur.
Bello timeri. Sil. lib. 15. 649.
Timetur argentum. Martial. lib. 3. 41.
Damnum de ea re timetur. Ulpian. in l. 1 D. quib ex causs. in poss. eatur.

TIMENS, entis. Partic. [δεδοικώς] Ovid 14. Met. 215.
—— mortemque timens, cupidusque moriri.
Mortis timens. Lucret. lib. 6. 1237.
Comiti timens. Virg. 2. Æn. 729.

TIMENDUS, a, um. [φοβερός] aliud Partic. ut, Armis timendus. Stat. 4. Sylv. 3. 134.
Dente timendus aper. Ovid. 4 Epist 104
Dentes timendi. Hor. 3 Carm. 20. 10.
Vox timenda. Hor. Epod. 6 9

TIMESCO, ĕre. Ammian. 31. 4.

TIMIDUS, a, um. Adj. [δειλὸς, δειλόψυχος, κακὸς, εὐλαβής, πτωξ] Qui semper timet. Cic. 5. de Finib 30.
Non refugiat timido sanguen, atque exalbescat metu? Ex poeta. Hor. 3. Carm. 19 2.

Codrus pro patria non timidus mori.
Timidum atque ignavum judicari. Cic. 11. Fam. 18.
Timidus ac tremens. Cic. in Pison. 74.
Ut imbelles timidique videamur. Cic. 1. Off. 82.
Nimium me timidum, nullius animi, nullius consilii fuisse confiteor. Cic. pro Sext. 36.
Timidus ad mortem. Cic. 2. de Finib. 63. Ita non timidus ad mortem, ut in acie sit ob Remp. interfectus.
Timidus in. Cic. 1. de Lege Agr. 27. Liberi a delictis, cauti in periculis, non timidi in contentionibus.
In labore militari timidus. Cic. 7. Fam. 17.
Timidus cum genitivo. Senec. de Vita beata, cap. 21. Aversantur diem splendidum nocturna animalia, quæ ad primum ejus ortum stupent, & latibula sua passim petunt, abduntur in aliquas rimas, timida lucis.
Deorum timidus. Ovid. 5. Met. 100.
Timidior, compar. Cæs. 8. Bell. Gall. cap. 13. Quorum periculo sic omnes copiæ sunt perturbatæ, ut vix judicari posset, utrum secundis minimisque rebus insolentiores, an adversis mediocribus timidiores essent.
Timidiores paulo. Cic. 1. de Finib. 69.
Animus timidus. Cic. 3. Off. 115. Quæ timido animo, humili demisso fractoque fiant.
Conciones timidissimæ. Cic. 7. Att. 20.
Homo timidus atque imperitus. Cic. pro Cecin. 18.
Ocellis timidis vestem prætendere. Ovid. 3. Amor. 6. 79. al. Tumidis.
Passus timidi. Virg. 6. Æn. 263.
Pectus timidum. Ovid. 11. Met. 478.
Pede timido fugere. Ovid. 4. Met. 100.
Pudor timidus. Ovid. 1. Amor. 5. 8.
Turba timidissima columbæ. Ovid. 1. de Arte Am. 117.
Nemo minus timidus. Cic. 12. Philip. 24.

TIMIDE, Adv. Verecunde, minus audacter. Cic. 5. de Finib. 6. Tum ille timide, vel potius verecunde, Facio, inquit, equidem. Idem 2. Tusc. 55. Sed hoc quidem in dolore maxime est providendum, nequid abjecte, nequid timide, nequid ignave, nequid serviliter muliebriterve faciamus.
Timide & Fidenter, contraria. Cic. 2. de Divin. 67. Timide fortasse signifer evellebat quod fidenter infixerat.
Credens timide. Ovid. 6. Epist. 15.
Timide ac pedetentim ad aliquid agendum descendere. Cic. pro Quint. 51.
Timide hoc dicam. Cic. 12. Philip. 24.
Dicere modice & timide. Cic. pro Syll. 80.
Promittere timide. Ovid. 1. de Arte Am. 631.

TIMIDITAS, âtis. f. [δειλία, κάκη] Cic. 1. de Finib. 49. Quibus rebus intelligitur nec timiditatem ignaviamque vituperari, nec fortitudinem patientiamque laudari suo nomine.
Timiditas & ignavia. Cic. 3. Tusc. 14. Quæ qui recipit, recipiat necesse est timiditatem & ignaviam.
Cautio mea & timiditas in causis. Cic. 2. de Orat. 300.
Ingenua timiditas. Cic. 2. de Orat. 10.
Cur ei bello propter timiditatem defuisti? Cic. 2. Philip. 71.
Verecundiam timiditas imitatur. Cic. in Partit. 81.

TIMOR, ôris. m. [δέος, φόβος, δεῖμος, τάρβος, ὄκνος, πτόα, ταρμοσύνη] Cic. 4. Tusc. 19. Timor, metus mali appropinquantis.
Loca plena timoris. Ovid. 10. Met. 29.
Maximus timorum metus lethi. Lucan. lib. 1. 455.
Timor meus de aliquo. Cic. ad Brut. 4. Quod utinam inspectare possis timorem de illo meum.
Cæcus timor. V. CÆCUS.
Cassus timor. Stat. 6. Theb. 158.
Dubii timores. Stat. 5. Theb. 319.
Durus timor. Propert. lib. 1. 19. 4.
Ingens timor omnibus. Stat. 12. Theb. 171.
Militaris timor. V. Militaris, in MILES.
Mœstus timor. V. Mœstus, in MŒREO.
Solliciti timoris res plena amor. Ovid. 1. Epist. 12.
Suspensus timor, Dubius. Ovid. 16. Epist. 84.
Abiit timor. V. ABEO.
Abjicere timorem. V. ABJICIO.
Afficere timore. Cic. 11. Fam. 2. Maximo timore de nobis afficiuntur amici nostri.
Augere timorem. Cic. 6. Fam. 7.
Cohibet timor. Cæsar 8. Bell. Gall. cap. 23.
Colligere se ex timore. V. COLLIGO.
Conferre timorem. V. CONFERO.
Depellere timorem. Cic. Post red. in Senat. 19.
Deponere timorem. Ovid. 18. Epist. 57.
Erasus timor ex animo. Senec. Thyest. 6.
Eripe mihi hunc timorem. Cic. 3. in Catil. 1.
Facere timorem. Cic. 10. Fam. 18. Non ullam rem aliam extimescens, quam eandem, quæ mihi quoque facit timorem.
Ferre timorem. Catul. Argon. 62. 99.
Horruerant pavido membra timore. Ovid. 7. Met. 630.
Impendet belli timor. V. IMPENDEO.
Incessit eos timor ne. V. INCESSO.
Incutere timorem. Cic. 2. de Orat. 209.
Induratus timor. V. INDURO.
Injicere timorem. Cic. 1. de Lege Agrar. 23. Spem improbis ostendistis, timorem bonis injecistis.
Lacessit pectus meum timor. Senec. Herc. OEth. 4.
Lenire timorem. Virg. 1. Æn. 454.
Mederi timori alicujus. Ovid. 9. Met. 772.
Minuere timorem alicui. V. MINUO.
Mittere timorem. V. MITTO.
Mussabat tacito medicina timore. Lucret. lib. 6. 1177. i. e. Non audebant medici adhibere manus ægrotantibus, vel quia morbi caussam & remedium ignorabant, vel quia timebant contagia.
Omittere timorem. Cic. in Somn. Scip. 2. Ades, inquit, animo, & omitte timorem.
Pellere timores. V. PELLO.
Perculsus timore. Cic. ad Brut. 3.
Perterritus timore. Cic. 1. de Divin. 58. Quum tu equo advectus ad quandam magni fluminis ripam, provectus subito atque delapsus in flumen nusquam apparuisses, me contremuisse timore perterritum.
Ponere timorem. Ovid. 6. Fast. 151.
Proponere ad timorem. Cic. 2. Fam. 26. Nec me ista terrent, quæ mihi ad timorem fidelissime, atque amantissime proponuntur.
Sum magno timore. Cic. 5. Att. 20. Spero meos omnes servire laudi meæ, tamen magno timore sum, sed bene paramus.
Magno timori esse populis. Lucan. lib. 3. 82.
Trahere timorem. Ovid. 13. Met. 84.
Urget sollicitum timor anxius. Virg. 9. Æn. 89.
Achilles Phrygum timor, & Græcorum decus. V. ACHILLES.

TIMEFACIO, ĕre. unde,

TIMEFACTUS, a, um. Partic. Perterritus. Lucret. lib. 2. 43.

> His tibi tum rebus timefactæ relligiones
> Effugiunt animo pavidæ, &c.

TIMOCHARES, Ambraciensis quispiam regis Pyrrhi amicus fuit, qui ad C. Fabricium Consulem furtim venit, ac præmium petivit: & si de præmio conveniret, promisit regem venenis necare: idque facile esse factu dixit, quoniam filii sui pocula in convivio regi ministrarent. Eam rem Fabricius ad Senatum scripsit. Senatus legatos ad regem misit: mandavitque ut de Timochare nihil proderent, sed monerent uti rex circumspectius ageret, atque a proximorum insidiis salutem tutaretur. Refert Gellius ex Valerii Antiatis historia, libro 3. cap. 8.

TIMOCLIA, [Τιμόκλεια] Mulier Thebana stuprum a quodam Barbaro Thracum principe per vim passa, injuriam ulta est. Sabellicus in exemplis.

TIMOCREON, [Τιμοκρέων] Poëta Rhodius fuit, veteris Comœdiæ scriptor, qui graves cum Simonide Melico & Themistocle inimicitias exercuit: quos etiam contumelioso poëmate est insectatus. Auctor Suidas.

TIMOLAUS, [Τιμόλαος] Rhetor & versificator, e Larissa Macedoniæ, discipulus Anaximenis Lampsaceni. Scripsit poëma de bello Trojano, singulis Homeri versibus, singulos addens. Auctor Suidas.

TIMOLEON, [Τιμολέων] Corinthius dux inclytus, viribus fortissimus, vitaque abstinentissimus, missus cum triremibus ad liberandas Dionysii tyrannide Syracusas, quem Dion Syracusanus implorato Corinthiorum auxilio expellere conabatur, quinquagesimo postquam Syracusas appulisset die, urbe potitur, ac Dionysius clam sese atque arcem Timoleonti ipsi dedidit, ab eoque cum paucis in exilium Corinthum missus est: ille vero arcem solo æquavit. Syracusanis libertatem restituit. Deinde contra Leontinos pergens, eorum tyrannum in bello captum interfecit. In summa æqualis fuit Timotheo, Agesilao, Pelopidæ, Epaminondæ. Hæc ex Plutarcho qui eum e Latinis comparat Paulo Æmilio. Incertum est scribendumne sit Thymoleon, quomodo fere in Latinis & apud Suidam legitur, nempe a Leonino animo & audacia: an Timoleon, quemadmodum bona pars Græcorum voluminum habet. V. Plutarch. & Corn. Nep.

TIMŌLUS. V. TMOLUS.

TIMOMACHUS, [Τιμόμαχος] Pictor Bizantius nobilis: Cæsaris dictatoris ætate fecit Medeam & Ajacem, quos ipse Cæsar LXXX talentis emit, in temploque Veneris dicavit. Plin. lib. 35. cap. 11.

TIMON, [Τίμων] Atheniensis, temporibus fuit Peloponnesiaci belli ut ex Aristophanis & Platonis poematibus perspicere licet: describitur ab illis ut inhumanus ac vitans hominum congressus præterquam unius Alcibiadis adolescentis. Interrogatus quæ cum illo causa esset amicitiæ, Quod sciam (inquit) illum quandoque multorum malorum Atheniensibus caussam futurum. Quum semel in concionem ascendisset, facto silentio mirantibus omnibus inquit, Est mihi ô viri Athenienses pone domum parvus hortus, ubi ficus coaluit quædam in qua permulti nostri cives se suspenderunt. In eodem nunc ego loco ædificare volo. Quamobrem visum est mihi vos publice admonere, si quis forte sit qui se prius velit suspendere, antequam arbor excidatur. His igitur de causis ab Atheniensibus μισάνθρωπος est appellatus, quasi genus hominum infensum habuerit. Sed & mortuo mirum contigit, ut sepulchrum ejus quod erat in litore, mare quasi perosum, exundatione ab se absterruerit, longeque expulerit. In ejus sepulchro hoc erat epitaphium, quod ipse sibi fecit,

> Hîc sum post vitam miseramque inopemque sepultus,
> Nomen non quæras: dii, lector, te male perdant.

De hoc Cicero de Amicit. 89. Quin etiam siquis asperitate ea est & immanitate naturæ, congressus ut hominum fugiat atque oderit, qualem fuisse Athenis Timonem nescio quem accepimus. Idem 4. Tusc. 27. Similiterque definitur & mulierum odium, ut Hippolyti, & ut Timonis, generis humani.

TIMONIUS, a, um. Adj. a Timone, ut,
Timonia cœna. Seneca, Non est quod nunc existimes me dicere Timoneas cœnas, & pauperum cellas. Timoneas dixit a Timone, qui humanum genus exosus erat, vitamque quandam inhumanam & feram sequebatur, in cibisque non modo vulgaribus, sed etiam vilissimis, & ab reliquis hominibus prope damnatis acquiescebat. Locus hic omnino corruptus est in excussis. Turnebus.
Vitam agere Timoniam, dicitur de Homine invido aliorumque osore. V. Erasmi Adagia.

TIMOR, V. TIMEO.

TIMOTHEUS, [Τιμόθεος] Atheniensis dux potentissimus ac dives, muros Athenis ædificavit. Hujus imaginem pictores assentationis gratia fecerunt, juxtaque Fortunam retibus civitates ei inclusas deferentem, illum autem ipsas expugnantem: quamobrem indignatum eum ferunt pictori fuisse, quod fœlicitati potius, ejus res gestas, quam virtuti videretur adscribere. Haud multo post hoc factum Fortuna quasi ægre ferente, rebus excidit. Auctor Suidas. Hujus ut docti hominis meminit Cic. 1. Off. 116.

Timotheus,

Timotheus, Milesius, musicus, qui decimam & undecimam chordam lyræ addidit, & antiquam musicam in molliorem modum mutavit. Emicuit tempore Philippi Macedonis, cujus filius Alexander sono excitabatur, & ad res bellicas alacrius instruebatur. Decessit anno ætatis LIII. Scripsit de musica libros XVI. Encomia, Dithyrambus. Hæc Suidas. Cic. 2. de Legib. 39. hujus meminit & Quintil. lib. 2. cap. 3.

Timotheus sculptor nobilissimus: cujus in templo Apollinis Romæ multa fuerunt monumenta: unus ex his qui Mausoleum cælavare, ut scribit Plin. lib. 34. cap. 8.

Timotheus, his omnibus præstantior, Pauli Apostoli epistolis, tum martyrio clarus, præsul Ephesinus, patria Lycaonius, viduæ mulieris filius.

T I N

TINA, [Τίνα] apud Ptolemæum lib. 2. cap. 3. Britanniæ fluvius, vulgo *Tine*. V. TAMARUS.

TINA, æ. f. Vas erat veteribus ad vinum, ut videtur, reponendum. Varr. de vita Pop. Rom. lib. 1. Antiquissimi in conviviis utres vini primo, postea tinas ponebant. V. Nonium 15. 7. Apic. 4. 2. Apud Festum corrupte legitur Tinia.

TINCA, [Τίγκας] Placentinus. Quintil. lib. 1. cap. 5. Nam duos in uno nomine faciebat barbarismos Tinca Placentinus (si reprehendenti Hortensio credimus) preculam pro pergulam dicens: & immutatione, quum C, pro G, uteretur, & transmutatione, quum R, præponeret, E, antecedenti.

Tinca, Piscis fluviatilis vulgo notus. Ausonius in Mosella 26.

Quis non & virides vulgi solatia tincas
Norit? & alburnos prædam puerilibus hamis?

TINEA, æ. f. [σὴς, βρῶσις] Vermiculus est qui ex pulvere ac situ aut putredine interdum nascens, vestes aut libros abrodit. Hor. 1. Epist. 20. 12.

—— aut tineas pasces taciturnus inertes, &c. Idem 2. Serm. 3. 119. —— cui stragula vestis
Blattarum, ac tinearum epulæ, putrescat in arca. Plin. lib. 11. cap. 35. Idem pulvis in lanis & veste tineas creat, præcipue si araneus unà includatur: sitit enim, & omnem humorem absorbens, ariditatem ampliat. Hoc & in chartis nascitur. Martial. lib. 2. 46.

Non metuas mortem Nevole, sed tineas.

Tineæ, [ἕλμινθες] Ventris animalia sunt: qui Gellio Lumbrici appellantur. Plin. lib. 11. cap. 33. Sicut intra hominem tineæ tricenûm pedum, aliquando & plurium longitudine. Vetus codex habet Tæniæ.

Tineæ, pro Pediculis. Plin. lib. 11. cap 33. Nascuntur intra hominem tineæ (alii legunt tæniæ) tricenûm pedum, aliquando & plurium longitudine. Jam in carne exanimi, & viventium quoque hominum capillo, qua fœditate & Sylla dictator, & Alcman ex clarissimis Græciæ poëtis obiere. Hos autem constat phthiriasi seu morbo pediculari periisse.

Tineæ, Vermes in alvearibus, apibus noxii. Columel. lib. 9. cap. 14. Præterea ut tineæ si apparuerint, evertantur, papilionesque enecentur, qui plerunque inter alvos morantes, apibus exitio sunt. Nam & ceras erodunt, & stercore suo vermes progenerant, quos alvorum tineas appellamus.

Durum tineæ genus. Virg. 4. Georg. 246.

TINEŌSUS, a, um. Adj. [σητώδης] Plenum tineis. Columel. lib. 9. cap. 14.

TINGI, [Τίγγις] inquit Pomponius Mela lib. 1. & Plin. lib. 5. cap. 1. Mauritaniæ pervetus oppidum, ab Antæo (ut ferunt) conditum, postea a Claudio Cæsare, quum coloniam faceret, appellatum Traducta Julia. Nunc *Tanger* dicitur, estque regis Mauritaniarum.

TINGO, vel TINGUO, tinxi, tinctum, [βάπτω, διαχέω, γραφάω, πάσσω, μιαίνω] ĕre. Inficere, madefacere, immergere. Martial. lib. 3. 43.

Mentiris juvenem tinctis Lentine capillis. h. e. Unctis & coloratis. Plin. lib. 35. cap. 6. E reliquis coloribus quos a dominis dari diximus propter magnitudinem pretii, ante omnes est purpurissum e creta argentaria: cum purpuris pariter tinguitur.

Comæ tingendæ in amne, Lavandæ & abluendæ. Propert. lib. 4. 4. 24.

Corpus tingere sparsa aqua, Lavare. Ovid. 4. Fast. 790.

Cultros tinxit sanguine. Ovid. 7. Met. 599.

Ferrum tingere sanguine. Ovid. 2. Trist. 387.

Tingit cutem Carinus, & tamen pallet. Martial. lib. 1. 78.

Tingi nardo, i. e. Unguento nardino. Martial. lib. 2. 59.

Tingere conchylio. Cic. 6. Verr. 59. Per triennium isti plena domo telarum, stragulam vestem confecit: nihil non in conchylio tinctum.

Poculis tingere aliquem, Irrigare mero. Hor. 4. Carm. 12. 23.

Loca lumine tingunt. Lucret. 6. 172.

TINGENS, entis. Partic. [βάπτων] Plin. lib. 9. cap. 38. Sed id tingentium officinæ ignorant, quum summa vertatur in eo.

TINCTUS, a, um. aliud Partic. [βαφεὶς, βαπτὸς] ut, Spicula tincta venenis. Ovid. 4. de Pont. 10. 31.

Lana tincta murice. Ovid. 1. de Arte Am. 151.

Pallor tinctus viola. Hor. 3. Carm. 10. 14.

Tincta in aceto spongia. Cels. lib. 8. cap. 4.

Murice tincta vestis. Martial. lib. 5. 24.

Tunica sanguine tincta. Cic. 3. de Nat. Deor. 70. Nec enim Herculi nocere Deianira voluit, quum ei tunicam sanguine Centauri tinctam dedit.

Sensu tincta verba. Quintil. lib. 4. cap. 2. h. e. Bene & plene imbuta. Budæus in Comment.

Tincti ærugine viridi versus, i. e. Livore & maledictis. Martial. lib. 10. 33.

Tinctus elegantia patris puer: h. e. Ornatus, imbutus. Cic. de Clar. Orat. 211. Auditus est nobis Læliæ Caii filiæ sæpe sermo: ergo illam patris elegantia tinctam vidimus.

Literis tinctus. Cic. 2. de Orat. 85. Quare ego tibi jam oratorem sic instituam si potero, ut quid efficere possit ante perspiciam. Sit enim mihi tinctus literis, audierit aliquid, legerit, ista ipsa præcepta acceperit. Tinctus literis, h. e. (inquit Strebæus) Eruditione doctorum, aut rudem animi colorem mutaverit in aliquem ornatum cultumque doctrinæ. Budæus in Comm. intelligit Bene & plene imbutum. Victorius lib. 10. Var. lect. cap. 18. a Budæo dissentiens, putat significari, In promptu, summaque tantum cute aspersum ac coloratum.

TINCTŪRUS, a, um. Partic. [βάψων] ut, Sanguine tincturus cultros. Ovid. 1. Fast. 321.

TINCTUS, ûs. m. [βάμμα] Idem quod Tinctura. Plin. lib. 10. cap. 48. Et alia eodem nomine croceo tinctu.

TINCTŪRA, æ. f. [βαφὴ] Infectio. Plin. lib. 37. cap. 9. Adulteratur maxime tinctura, idque in gloria regis Ægyptii scribitur, qui primus eam tinxit. Idem lib. 31. cap. 10.

TINCTIO, ōnis. f. Idem. Tertull. de Cor. Mil. cap. 13. In sacramenti tinctione.

TINCTOR, ōris. m. Infector. Vitruv. 7. 14.

TINCTORIUS, a, um. Adj. Plin. 7. 7. Tu cujus semper tinctoria mens est. Sic lege cum Harduino, & Turneb. Advers. 24. 42.

TINCTORIUM, i. n. Gladius; sic dicitur, quia sanguine tingitur. Isidor. Gloss. Et Mela 2. 1. Mars omnium Deus, et pro simulacris enses & tinctoria dedicant. Sic legas cum Salmasio, non ut vulgo Tentoria.

TINCTĪLIS, e. Adj. [βαπτικὸς] Quo aliquid tingitur. Ovid. 3. Trist. 10. 64.

Nam volucri ferro tinctile virus inest.

TINIA, apud antiquos Vasa vinaria fuere, ut ait Festus. V. TINA.

TINIARIA, æ. f. Scrib Larg. 83. Herbæ quam Polion vocant, nos (ut opinor) tintariam, fasciculus.

TINNIO, ivi, itum, [κωδωνίζω] ire. fictitium a sono vocabulum. Proprie de metallis resonantibus dicitur, quum ex eorum pulsatione sonus efficitur. Tinnit enim aurum, argentum, æs, ferrum, stannum, orichalcum, & hujusmodi. Varro 3. de R. R. cap. 16. Quum a mellario id fecisse sunt animadversæ, jaciundo in eas pulverem, & circum tinniendo ære. Tinnire quoque dicitur auris, quum inclusi subtiles & leves vapores interdum per membranam illam quæ in auribus est, emergunt, & sonum fictitium edunt. Cic. 14. Att. 21. Expecto Octavii concionem, & siquid aliud, maxime autem ecquid Dolabella tinniat.

Aures tinniunt sonitu suopte. Catul. ad Lesbiam 49. 11. al. Tintinant.

TINNITŪRUS, a, um Partic. V. SUFFERTUS.

TINNĪTUS, ûs. m. [κωδωνισμὸς] Plin. lib. 11. cap. 20. Apes gaudent plausu atque tinnitu æris. Idem lib. 28. cap. 2. Tinnitu aurium præsentire.

Acutus tinnitus. V. ACUTUS.

Æris tinnitibus sonat Rhodope. Ovid. 6. Met. 589.

Arguta cavis tinnitibus æra. Sil. lib. 17. 18.

Tenues tinnitus. Catul. Argon. 62. 262.

Ciere tinnitus. Virg. 4. Georg. 64.

TINNIMENTUM, i. n. [κωδώνισμα] Idem quod Tinnitus. Plaut. Rud. 3. 5. 26. Illud quidem ædepol tinnimentum est auribus.

TINNŬLUS, a, um. Adj. [λιγυρὸς] Quod est acutum: ut, Sonus tinnulus, Qui redditur ex æneis vasis quum pulsantur. Ovid. 4. Met. 339.

Tinnulaque æra sonant, & olent mirrhæque crocique.

Tumidus, & corruptus, & tinnulus. Quintil. lib. 2. cap. 3.

Chordæ tinnulæ. Senec. Troad. 833

Dicacitas tinnula. Apuleius in Asin. Aur. lib. 1. i. e. Sonora, & obstrepera, sublatiore sermone.

Fistula tinnula. Calpurn. Ecl. 4.

Vox tinnula. Catul. Epithal. Juliæ 62. 13.

Oratores tinnuli, qui exiliter sonantes dictiones venantur. Quintil. 2. 3.

TINTINIO, ire: & TINTINO, are. Afranius in Consobrinis apud Non. 1. 188. Janitoris impedimenta tintinire audio. Nævius, Tantum ibi molæ crepitum faciebant, tintinabant compedes. Festus. Catull. ad Lesbiam, 49. 11.

—— sonitu suopte
Tintinant aures. Legitur & Tinniunt; sed male.

TINNITO, are. Commodian. Instruct. 64. Nec enim dico, ut te in trivio tinnites. i. e. Ut gloriæ captandæ causa te jactites. Auctor Philomelæ v. 9.

Parus enim quamvis per noctem tinnitet omnem.

TINTINNABŬLUM, i. n. [κώδων] Instrumentum æneum; quo populus lavandi hora in thermis vocari solebat. Juven. 6. Sat. 440.

Tot pariter pelves, & tintinnabula dicas
Pulsari: jam nemo tubas atque æra fatiget. Plaut. Pseud. 1. 3. 98. Lanios inde accersam duo cum tintinnabulis. Apud Martial. lib. 14. 163. tintinnabulum sic loquitur,

Redde pilam, sonat æs thermarum, ludere pergis?
Virgine vis sola lotus abire domum.

TINTINNACŬLUS, i. m. [κωδωνίζων] Qui tinnimentum facit. Plaut. Truc. 4. 3. 8. Nisi ad tintinnaculos vultis vos educi viros.

Tintinaculi viri apud Plaut. sunt Carnifices, qui tintinabula habent, ad sumendum de aliquo supplicium. Nam qui ad supplicium ducebantur tintinabula gerebant. Zonaras, τὰς γὰρ ἐπί τινι ἀτοπήματι καταδικασθέντας θανεῖν νενόμιστο κωδωνοφορεῖν, ἵνα μηδεὶς βαδίζουσιν αὐτοῖς ἐγχριμπτόμενος μιάσματος ἀναπίμπληται. Posset & non inepte sic eos quispiam appellatos existimare, propter crepitum plagarum sonitumque verberum. Ex Turneb. Advers. 11. 21.

TINUNCŬLUS, i. m. Genus accipitris. Columel. lib. 8. cap. 8. Genus accipitris, tinunculum vocant rustici, qui fere in ædificiis nidos facit. Plin. lib. 10. cap. 37. Avem esse dicit, columbas defendentem, & accipitres territantem occulta naturæ vi, intantum ut visum vocemque ejus fugiant.

Tinus, i. f. Species lauri apud Plin. 15. 30. Ovid. 10. Met. 98.
Et bicolor myrtus, & baccis cærula tinus.

T I O

Tios, Oppidum Paphlagoniæ apud Melam lib. 1. cap. 20. Nunc *Tio* vocatur, teste Olivario in Melam.

T I P

Tipasa, [Τίπασα] Ptolemæo lib. 5. cap. 2. Urbs Mauritaniæ Cæsariensis: hodie *Sercelle*.

Tiphe, es. f. Frumenti genus. Plin. 18. 8.

Tiphernum, [Τίφερνον] Civitas Umbriæ, quæ nunc civitas Castelli dicitur. nobilis alumno Gregorio, Græcis Latinisque literis apprime docto, sicuti ejus opera eloquenter elucubrata manifestant.

Tiphyon, i. n. Herba. Plin. 21. 11.

Tiphys, [Τῖφυς] Viri proprium in navibus fabricandis arte singulari, & qui Argonautarum gubernator fuerit, auctore Virg. 4. Ecl. 34.
Alter erit tum Tiphys, & altera quæ vehat Argo. Ovid. 6. Epist. 48.
Quid tibi cum patria navita Tiphy mea?

Tipŭla, æ. f Vermis sive araneoli species, sex pedes habens, sed tantæ levitatis ut super aquam currens, non desidat, auctore Festo. Plaut. Pers. 2. 2. 61. Novi, omnes sunt lenæ levi fide: neque levius tipulæ pondus est, quam fides lenonia. Varro apud Non. 2. 857. habet Tippula, cum duplici p.

T I R

Tiresias, [Τειρεσίας] Vates Thebanus, Peneto patre genitus, & mutatus quondam, ut poetæ tradunt, in fœminam: & post septem annos in virilem formam rediit. Ejus anima ponitur Ulyssi veniens obviam, multaque ei prædicens apud Homer. lib. 11. Odyss. Hic (ut Cic. 5. Tusc. meminit) cæcatus fuit ira Junonis, cui scire futura Jupiter dedit, crimenque levavit honore. V. Ovid. 3. Met. 323. Scribit Strabo lib. 9. Tiresiæ monumentum fuisse in Tilphosio monte Bœotiæ, juxta fontem Tilphosam, ubi profugus diem suum obiit. Ibi Thebani cives sepulto divinos honores tribuere. Juven. 13. Sat. 249. quum Cæcum dicere vellet, dixit Tiresiam illo versu,
Nec surdum, nec Tiresiam quenquam esse deorum. Hic habuit filiam nomine Manto, quæ oppidum in Italia condidit, quod postea ab OEno ejus ex Tiberino Thuscorum rege filio, Mantua, a matris nomine nuncupatum est. Id tamen Græci negant.
Vates Tiresias. Propert. lib. 4. 10. 57.

Tiridătes, is. m. Nomen regis Armeniæ. Hor. 1. Carm. 26. 5.
Quid Tiridatem terreat.

Tiriscum, [Τίρισκον] (inquit Ptolem. lib. 3. cap. 1.) quod jam Taros dicitur, Daciæ urbs, hodie *Gressebana*.

Tiro, V. tyro.

Tiryns, [Τίρυνς], Nomen est patriæ Herculis in Peloponneso, quæ proxima Argo, a Plin. Tirynthia vocatur, lib. 4. cap. 5.

T I S

Tis, [σοῦ] genitivus est antiquus a Tu pronomine. Plaut. Mil. 4. 2. 42. Tis egeat, quia te careat, ob eam rem huc ad me missa est.

Tisimanes, vel ut alii, Tisamenes, is. m. Orestis filius, qui Mycænis imperavit. Ovid. in Ibin, v. 348. Frontin. 1. 2.

Tisiphŏne, es. f. [Τισιφόνη] Ultricem cædis significat. Est enim una ex Furiis, a cædibus plectendis, dicta: τίσις ultio vel pœna: φόνος, vel φονὴ cædes, aut mors, cui curæ sit mortis ultio. Hor. 1. Serm. 8. Tibul. lib. 1. 3. 69.
Tisiphoneque impexa feros pro crinibus angues.
Crinita hydris Tisiphone. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 40.
Pallida Tisiphone. Virg. 3. Georg. 552.
Sæva Tisiphone. Hor. 1. Serm. 8. 34.
Ultrix Tisiphone. Virg. 6. Æn. 571.

Tisobis, [Τισόβιος] Fluvius Britanniæ, teste Ptolem. lib. 2. cap. 3.

Tissa, [Τίσσα] Ptolem. lib. 3. cap. 4. Siciliæ urbs: nunc *Randazzo*, in Ætnæ radicibus: cujus incolæ, Tissinenses; Ciceroni autem 5. Verr. 86. Tissenses.

Tissana, æ. f. Succi species. Isidor. 20. 3.

Tissaphernes, is. m. Satrapas Persicus, cui filiam nuptum dedit Rex Artaxerxes. V. Nep. 9. 3. & 17. 2. & Justin. 5. 1.

T I T

TIT. Titulus. TIT. V. Titulo usus.

Titan, ănis. vel Titanus, i. m. [Τιτὰν] Cæli & Terræ filius: multitudinis etiam numero Titanes dicuntur. Virg. 6. Æn. 580.
Hic genus antiquum terræ, Titania pubes,
Fulmine dejecti fundo volvuntur in imo. Terra (inquit Servius) primum Titanas contra Saturnum genuit: Gigantes postea contra Jovem. Et ferunt fabulæ Titanas ab irata contra deos terra, ad ejus ultionem creatos. Unde & Titanes dicti sunt ἀπὸ τῆς τίσεως, id est, ab ultione. Hactenus Servius.
Monstrifer Titan. Senec. Herc. OEth. 9.
Impii Titanes. Hor. 3. Carm. 4. 43.
Validi Titanes. Ovid. 3. Fast. 797.
Dii cum Titanis, ut cum Gigantibus, bella gesserunt. Cic. 2. de Nat. Deor. 70.
Plato Titanum e genere statuit eos, qui ut illi cælestibus, sic hi adversentur magistratibus. Cic. 3. de Legib. 5.
Tradunt Titanas sex fratres fuisse, & quinque sorores, a Titea matre dictos, ut auctor est Diodorus. Ex quibus unus fuit Iapetus pater Promethei; unde Juven. 14. Sat. 35.
Queis meliore luto finxit præcordia Titan. Hyperionque ex Titanum numero est, qui Solis parens & astrorum fertur. Hinc Sol Titan, Luna Titanis, Diana Titania a poetis dicuntur. Cic. in Arat. 60.

Quem quum perpetuo vestivit lumine Titan. Ovid. 3. Met. 173.
Dumque ibi perluitur solita Titania lympha.
Ardens Titan laxavit fervidum diem. Senec. Herc. OEth. 6.
Calidus Titan. Lucan. lib. 4. 51.
Fervidus Titan. Senec. Herc. fur. 12.
Flammiger Titan. Lucan. lib. 1. 415.
Luctificus Titan. Lucan. 7. 2.

Titanius, a, um. Adj. [Τιτάνιος] ut,
Astra Titania. Virg. 6. Æn. 725.
Bella Titania. Sil. lib. 12. 725.

Titaniacus, a, um. aliud Adj. [Τιτανιακὸς] Ovid. 7. Met. 399.
Hinc Titaniacis ablata draconibus, intrat
Palladias arces.

Titanis, ĭdis. f. patronym. Adjective ponitur apud Juven. 8. Sat. 132.
—— omnem Titanida pugnam
Inter majores, ipsumque Promethea ponas.

Titaresius, [Τιταρήσιος] Homer. lib. Iliad. 2. Fluvius e Styge ortum habens, qui in Peneum influens, illius aquis non confunditur, sed instar olei innatans excurrit. Lucan. 6. 376. habet Titaresus.

Tithŏnus, i. m. [Τιθωνὸς] inquit Servius, frater Laomedontis fuit, quem prælaintem Aurora dilexit, & rapuit. ex qua Memnonem filium genuit, sed tandem post longissimam optatamque vitam, audita Memnonis filii morte, in cicadam a poëtis versus esse dicitur: ex Servio enarrante apud Virg. 4. Æn. 585. hunc locum,
Tithoni croceum linquens Aurora cubile.
Est item Laomedontis filius (teste Diodoro lib. 5.) qui in Asia Orientem versus usque in Æthiopiam militans, dicitur genuisse ex Ida filium, nomine Memnona: qui quum Trojanis opem tulisset, postea ab Achille est interfectus. Hæc Mancinel. ex Diodoro, declarans hunc locum Hor. 1. Carm. 28. 8.
Occidit & Pelopis genitor conviva deorum,
Tithonusque remotus in auras.

Tithonius, a, um. Adj. [Τιθώνιος] ut, Conjux Tithonia, Aurora. Ovid. 3. Fast. 403.
Alma Tithonia. Valer. 1. Argon. 311.
Senectus Tithonia. Stat. 4. Sylv. 3. 151.

Tithymălus, i. m. [τιθύμαλος] Genus fruticis, quæ a nostris lactuca marina dicitur. Columel. lib. 9. Tithymalus majorum quoque animalium ventrem solvit. Idem paulo supra, Maximusque vel minimus annuus earum labor est initio veris, quo Tithymali floret frutex. Plin. lib. 26. cap. 8. Tithymalum nostri herbam lactariam vocant, alii lactucam caprinam: narrant, ue lacte ejus inscripto corpore, quum inaruerit, si cinis inspergatur, apparere literas, ita quidam adulteras alloqui maluere, quam codicillis.

Tithymălum, Meconion a quibusdam vocatur. Hæc Hermol. in Corol. cap. 778.
Tithymali genera septem numero refert Dioscorid. lib. 4. cap. 159. Prima vocatur Characias: secunda Paralios, vulgo *herba mora*: tertia Platiphyllos, vulgo *Tortumaglio*: quarta Helioscopios: quinta Cyparissios, vulgo *Esula minor*: sexta dendroides, id est arborea: septima Characias fœmina.

Titianus, i. m. [Τιτιανὸς] Titiani filius, Orator Græcus, præceptor Maximini principis, scripsit libros provinciarum pulcherrimos: appellatur Simia sui temporis, quod omnia prope imitaretur. Capitolin.

Titiens, [Τατιένσης] pro Titienses posuit Propert. lib. 4. 1. 31.
Hinc Titiens, Rhamnesque viri, Luceresque coloni,
Quatuor hinc albos Romulus egit equos.

Titii, [Τίτιοι] Sacerdotes Apollinis, a titiis avibus, quas in auguriis certis observare solebant, appellati, ut ait Varr. Hæc Sulpitius & Beroaldus in illud Lucan. lib. 1. 597.
Et doctus volucres augur servare sinistras,
Septemvirque epulis festus, Titiique sodales,
Et Salius, &c.

Titillo, [γαργαλίζω] āre. proprie est, Certæ partis corporis contactu, nempe ejus quæ sub alis est, risum vel invito excitare. Lucret. 2. 429. translate usurpavit,
Titillare magis sensus, quam lædere possunt. pro eo quod est, Contactu neque prorsus jucundo neque plane aspero & molesto sensus hilarare, & quasi diffundere. Lambinus.
Titillare, per translationem pro Commovere, provocare, & per blandimenta ingerere accipitur. Cic. 1. de Finib. 39. Nam si ea sola voluptas esset, quæ quasi titillaret sensus, ut ita dicam, & ad eos cum suavitate afflueret, &c. Sic 3. Tusc. 47. Titillari voluptate.
Assentator titillans. Cic. 2. Off. 62. Hæc est gravium hominum atque magnorum: illa, quasi assentatorum populi multitudinis levitatem voluptate quasi titillantium.

Titillātus, ûs. m. [γάργαλος] Plin. lib. 11. In eadem præcipua hilaritatis sedes, quod titillatu maxime intelligitur alarum quas subit.

Titillatio, ōnis. f. [γαργαλισμὸς] Idem. Cic. de Senect. 47. At non est voluptatum tanta quasi titillatio in senibus. Idem 1. de Nat. Deor. 114. Voluptates quibus quasi titillatio adhibetur sensibus.

Titillamentum, i. n. Fulgent. 2. Mythol. Tantalus, cui fallax aqua gulosis labia titillamentis attingit.

Titillus, i. m. Theod. Cod. l. 8. tit. 5. Flagrum, cujus in cuspide brevis aculeus pigrescentes artus innocuo titillo poterit admonere.

Titinnius, i. m. Poeta vetus cujus pauci tantum jam extant versus apud Nonium.

Titio, ōnis. m. [δαλὸς] Lignum adustum, quod ab igne extrahitur. Varr. de vita Pop. Rom. lib. 2 apud Non. 2. 875. Contra a novo marito, quum item e foco in titionem ex fallaci arbore, & eam qualis, qua allata esset, &c. Cels. lib. 3. cap. 12. Fomentisque protinus validioribus totum corpus circundare convenit, maximeque involutis testis, & extinctis titionibus. Lactant. 4. 14.

Titivilitium, i. n. Festus nullius esse significationis scribit, ut apud

apud Græcos nullius est σκινδαψὸς & βλιτυρί. Plaut. Casin. 2. 5. 39. Non ego istud verbum emissem titivilitio. Auctor tamen non contemnendus Fulgent. de prisco Serm. n. 20. Textivilitium legisse videtur, quum ita scribat; Textivilitium dici voluerunt fila putrida, quæ de telis cadunt. Hic ergo textivilitium, rem vilissimam interpretor. Tametsi autem videtur Festo effutitium temere vocabulum ad vilitatis & contemptionis significationem, tamen origo ac natales, a quibus deducit Fulgentius, magnam verisimilitudinem præ se ferunt. Ut enim in Textivilitium, vilitium inest vilitatis sententia: sic antegressam vocabuli partem sensus expertem de nihilo jactatam esse non est credibile: titi autem cum sensus nullus sit, & sit texti, textivilitium dictum putemus. Sed si Fulgentium sequamur, in mensione versus una erit syllaba supprimenda, dicendumque textiviltium, quod Plauto est familiare. Hæc ex Turneb.

TITIUS, i. m. Tribunus Plebis, a quo lex Titia nomen habuit.
 Plures fuisse Titios indicat Vossius in Institut. Orat. 1. conf. Reines. Var. Lect. 2. 24.

TITIUS, a, um. Adj. Lex Titia de Vectigalibus lata est a Sext. Titio Tribuno plebis, A. U. C. 654. ut vectigal agris publicis assignatis impositum quæstor colligeret. Val. Max. 8. 1. Sext. quoque Titium similis casus prostravit: erat innocens, agraria lege grata gratiosus apud populum.
 Lex Titia de muneribus nominatur ab Ausonio Epigr. 88. De qua lege sic scribit Tacit. 11. Ann. 5. Consurgunt patres, legemque Titiam flagitant, qua cavetur antiquitus, nequis ob causam orandam pecuniam donumve accipiat. Hac lege tenebantur advocati, qui mercenariam clientibus operam præstabant. Invehitur Ausonius in mollitiem Jurisconsulti, eumque deridet, quod legem Titiam non metueret: quod enim indoctus erat, nihil lucrabatur. Alciatus in Annotationibus in Tacitum.

TITORNUS, i. m. [Τίτορνος] Bubulcus fortitudinis monstrosæ fuit: cum Milone de robore certavit vicitque, quum pedem tauri una manu, altera vero alterius tauri pedem per vim conantibus ipsis resilire traheret. Auctor Ælian. Var. Hist. 12. 22.

TITŬBO, [συγκλονοῦμαι, ὑποσείομαι] āre. dicitur Qui pedibus insistere nequit, ut faciunt ebrii, aut infirmi, aut vulnerati, aut decrepiti senes, quibus infirmi pedes inconstanter vacillant. Quint. in Pastu cadaverum, Sed jugulasti vulneratum, titubantem stravisti, fumantem incendisti. Hæc Vall. lib. 5. Ovid. 3. Met. 607.
 Ille mero, somnoque gravis titubare videtur.
 Erubuisse, expalluisse, titubasse. Auctor ad Heren. lib. 2. 8.
 Titubare, ad Animum transfertur, quoties ab animo verba dissentiunt: quod inconstantiæ signum esse dicitur. Ter. Heaut. 2. 3. 120. Verum illa nequid titubet. Cic. pro Flacc. 22. De subselliis queror? una ex domo prodeunt: si verbo titubarint, quo revertantur non habebunt. Hor. 1. Epist. 13. 19.
 —— cave ne titubes, mandataque frangas.
 Titubatum & offensum. Cic. 1. Verr. 72. Si tantulum offensum, titubatumque sit, ut ea quæ singulatim ac diu collecta sunt, uno tempore universa perdamus.
 Versus debilitatur in quacunque sit parte titubatum. Cic. 3. de Orat. 190.

TITŬBANS, antis. Partic. [ὑποσειόμενος] ut, Artus titubantes sustinet ferula. Ovid. 4. Met. 26.
 Lingua titubante loqui, Linqua præ timore blæsa. Ovid. 3. Trist. 1. 21.
 Fortuna titubans. Sil. lib. 11. 4.
 —— stat nulla diu mortalibus usquam
 Fortuna titubante fides.
 Furtim mente ac lingua titubante facere aliquid. Cic. pro Domo 139.
 Membra titubantia valido vino. Ovid. 6. Fast. 677.

TITUBĀTUS, a, um. [συγκλονηθεὶς] Participium sine verbo, inquit Servius. Virg. 5. Æn. 331.
 Hic juvenis jam victor ovans vestigia presso
 Haud tenuit titubata solo: &c.

TITUBANTER, Adv. [ἀσυστάτως] Inconstanter. Cic. pro Cæl. 15. Posuistis enim, atque id tamen titubanter & strictim, conjurationis hunc propter amicitiam Catilinæ participem fuisse.
 Titubanter & inconstanter loqui. Auctor ad Heren. lib. 4. 53.

TITUBĀTIO, ōnis. f. [συγκλόνησις] Cic. 2. de Invent. 41. Quo in genere eventus quoque videndus erit, hoc est quid ex unaquaque re soleat evenire, magnopere considerandum est, ut metus, lætitia, titubatio.
 Titubatio & offensio. Auctor ad Heren. lib. 2. 12.

TITUBANTIA, æ. f. Idem. [συγκλόνησις] Suet. in Vitell. cap. 6. Ac de hac quoque liberos utriusque sexus tulit, sed marem titubantia oris prope mutum & elinguem.

TITŬLUS, i. m. [τίτλος, ἐπιγραφή, διάγραμμα] Quod alicui rei ut libro, operi, vel statuæ superscribitur ad ejus cognitionem. Unde in statuis, sive picturis titulum dicimus literas quæ vel artificis, vel ejus cujus statua sive imago est, nomen demonstrat: vel tempus quo factum est opus, declarat. Plin. Epist. 149. Maxime tamen hic me titulus admonuit quam essent mimica & inepta, quæ interdum in hoc cœnum, in has sordes abjicerentur. De monumento Pallantis loquitur. Ovid. 2. de Arte Am. 293.
 Utilitas tua sit, titulus donetur amicæ.
 Titulus, pro Programmate, seu inscriptione, qua significatur domum aliquam esse proscriptam, vel in locatum dandam. Plin. Epist. 141. Deserta inde, & damnata solitudine domus, totaque illi monstro relicta: proscribebatur tamen, seu quis emere, seu quis conducere, ignarus tanti mali, vellet. Venit Athenas Philosophus Athenodorus, legit titulum, auditoque pretio, quia suspecta vilitas, &c.
 Titulus libri, Qui vel qualitatem operis, vel nomen auctoris, vel numerum librorum ostendit. Martial. lib. 2. epig. ult.
 Unum de titulo tollere iota potes. Ovid. Rem. Amor. 1.
 Legerat hujus amor titulum, nomenque libelli. Plin. Epist. 101. lib. 5.
 Adhibere titulum. V. ADHIBEO.
 Decorare sepulchrum titulis. Sil. lib. 15. 397.
 Effœminare titulum. Claud. 1. in Eutrop. 10.
 Indere titulos. V. INDO.
 Titulo signetur imago. Ovid. 2. Epist. 73.
 Titulus, pro Laude & dignitate aliquando accipitur. Ovid. 1. Fast. 15.
 At tua prosequimur studioso pectore Cæsar
 Nomina, per titulos ingredimurque tuos. Liv. 4. Navalis victoriæ vanum titulum appetivere. Cic. in Pison. 19. Sustinere titulum Consulatus. Idem 5. Tusc. 30. Iidem dicant semper beatum esse sapientem, quos si titulus hic delectat insignis & pulcher, Pythagora, Socrate, & Platone dignissimus inducant animum, &c.
 Adulantes tituli. Claud. 2. in Eutrop. 79.
 Caduci tituli. V. CADUCUS.
 Facilis titulus, Gloria facile parta. Ovid. 10. Met. 602.
 Inanes tituli. Hor. 2 Serm. 3. 212.
 Levis titulus, parvique nitoris. Claud. 2. in. 1. Cons. Stil. 288.
 Modicus titulus. V. Modicus, in MODUS.
 Reddere titulum in meritis. Ovid. 13. Met. 372.
 Insignis titulis avorum. Lucan. lib. 8. 73.
 Magnificus titulis. Ovid. 2. Epist. 68.
 Stupere in titulis & imaginibus. Hor. 1. Serm. 6. 17.
 Titulus. Prætextus. Paulus in l. Siquis tutor. §. Quid ergo. D. de ritu nupt. Quid ergo si quum se vellet excusare aliquo titulo, nec in promptu probationes haberet, &c. sic etiam Liv. 37. 54. Et meminisse quem titulum prætenderitis prius adversus Philippum, nunc adversus Antiochum, Belli.
 Titulus, Monumentum. Apuleius, Avorum & proavorum titulus clarus. Vet. Inscr. apud Gruter. p. 990. n. 10. HVNC EGO NVNC TITVLVM STATVI CARISSIME CONIVNX.
 Titulus etiam dici potest alicujus rei Indicium. Sic Petron. cap. 55. Ciconia titulus tepidi temporis. i. e. Signum aut indicium.
 Titulus a tuendo, quasi Tutulus, quod tueatur factum auctoris: & siquis alterius opus esse contendat, veri opificis indicet nomen. Unde aliquando tituli dicti sunt milites, quasi tutuli, quod patriam tueantur. Unde & Titi prænomen ortum. Festus.

TITŬLO, āre. Tertull. de Anima, cap. 13. Animæ nomine totius hominis mentio titulata est.

TITUS, [Τίτος] Clarissimus Romanorum princeps, Vespasiani filius, & frater Domitiani. Appellatus est Amor ac deliciæ generis humani, uti tradit Suet. cap. 1.
 Titus, Prænomen Romanorum est, a τίω, honoro. Vel a titulo, ut vult Festus. V. paulo ante.

TITI [Τίτοι] Livii, duo fuerunt; Alter Tragœdiarum scriptor, qui ob ingenii meritum, a Livio Salinatore, cujus liberos erudiebat, libertate donatus est. Alter Patavinus, qui floruit sub Augusto: laudatur in historia, quum sit in narrando miræ jucunditatis, clarissimique candoris.
 Titus, etiam fuit Pauli Apostoli Comes in ministerio.

TITȲRUS, i. m. proprie Calamus, ut explicuit Hesychius. Pastoris nomen apud Virg. 1. Ecl. 1.

TITYUS, [Τιτυὸς] secundum alios Terræ filius fuit: secundum alios a Terra nutritus: unde elegit poeta sermonem quo utrunque significaret: nam Alumnum dixit. Hic amavit Latonam, propter quod Apollinis confixus est sagittis: & damnatus hac lege apud inferos, ut ejus jecur vultur exedat. Quanquam Homerus vicissim dicat duos vultures sibi in ejus pœnam succedere. Hactenus Servius enarrans illud Virg. 6. Æn. 595.
 Necnon & Tityon Terræ omniparentis alumnum
 Cernere erat. Ovid. 1. de Pont. 2. 41. Hujus magnitudinem corporis poetæ dixerunt fuisse novem jugerum. Unde Tibull. lib. 1. 3. 75.
 Porrectusque novem Tityus per jugera terræ,
 Assiduas atro viscere pascit aves. Hor. 3. Carm. 11. 21.
 Tityus, Item Sextus, auctore Cic. in Brut. 225. Orator, homo loquax sane & satis acutus, sed tam solutus & mollis in gestu, ut saltatio quædam nasceretur, cui saltationi Tytius nomen esset. Ita cavendum est, ne quid in agendo, dicendove facias, cujus imitatio rideatur. Hactenus Cicero.

T L

T. L. Titi libertus, Testamento legavit. T. LEG. III. Tribunus legionis tertiæ.

TLEPOLEMUS, i. m. [Τληπόλεμος] Herculis filius, teste Homer. Iliad. lib. 2. Hic quum Rhodiorum rex esset, occisus est a Sarpedone in bello Trojano.

T M

TM. Tantum. TM. vel T̄M̄. Terminus, Testamentum. T. M. Titulum monumenti, Testamento mandavit.

TMESIS, is. f. [τμῆσις] est, Unius verbi compositi vel simplicis sectio, altera dictione, vel pluribus interjectis. ut Virg. 3. Georg. 381.
 —— septem subjecta trioni. pro Septentrioni. Et 1. Æn 412.
 Et multo nebulæ circum dea fudit amictu. pro Circumfudit. Ubi Servius, Figura tmesis est, quæ fit quum secto uno sermone aliquid interponimus. Sed hoc tolerabile est in sermone composito: cæterum in simplici nimis est asperum: quod tamen faciebat antiquitas. ut, Saxo cere comminuit brum.

TMŌLUS, i. m. [Τμῶλος] Mons Lydiæ, ut scribit Plin. lib. 5. croco florentissimus & vitibus consitus. Servius scribit eum esse Ciliciæ in illud Virg. 1. Georg. 56.
 —— nonne vides croceos ut Tmolus odores,
 India mittit ebur, molles sua thura Sabæi? Ovid. 11. Met. 151.
 —— riget arduus alto
 Tmolus in ascensu, clivoque extensus utroque,
 Sardibus hinc, illinc parvis finitur Hypæpis. Ibid. 156.
 Judice sub Tmolo certamen venit ad impar. Est ergo juxta Sardis, quæ urbs ex Herodoti Pliniique testimonio in Lydia est. A quo &

Nomen

Nomen Flumini datum est. Plin. lib. 33. cap. 8. Auri argentique mentionem comitatur lapis, quem coticulam appellant, quondam non solitus inveniri nisi in flumine Tmolo.
Apud Columel. lib. 4. Tmolus videtur esse genus Arbusculæ, cujus flores sint crocei.
A poëtis quandoque i post τ superaddi invenimus, ut apud Ovid. 6. Met. 15.
Deseruere sui Nymphæ vineta Timoli.
Stephanus de Urbibus per υ scribit Tymolum, sicque ait vocari Tmolum figura poëtica.
TMOLIUS, a, um. Adj. [Τμώλιος] Ovid. 4. de Pont. 15. 9.
Africa quot segetes, quot Tmolia terra racemos.

T O B

TOBIUS, [Τόβιος] Ptolem. lib. 2. cap. 3. Britanniæ insulæ fluvius, qui *Toty* vulgo dicitur. Cambden.

T O C

TOCITES, æ m. [τοκίτης] Herba apud Apul. de Herb. cap. 19.
TOCULLIO, ōnis. m. Minutus fœnerator: & est vox formata a Græco diminutivo τοκύλλιον: ut apud Plaut. a σκέπαρνον, sceparnio. Cic. 2. Att. 1. Neque te in tocullionibus habebam. Eodem modo Latini Turpionem dixere. V. Turneb. Advers. 7. 3.

T O D

TODI; a τυτθὸι parvi, Avium genus parvarum. Festus.
TODILLUS, a, um. Gracilis. Festus ex Plauto, Cum extortis talis, cum todillis crusculis.

T O G

TOGA, æ. f. [τήβεννα, τήβεννος, περίβολή] Gestamen erat proprium, insigneque Romanorum civium, quemadmodum Pallium Græcorum. Superimponebatur autem tunicæ, vel tunicis potius. Dicta toga a tegendo, ut ait Nonius: quod corpus tegat. Hæc laxa erat, & in sinum multis crispulis subtracta succingebatur. Tibul. lib. 1. 6. 40.
Et fluit effuso cui toga laxa sinu. De toga vide Quintil. lib. 11. cap. ult. & Crinitum lib. 3. cap. 7.
Arcta toga. Hor. 1. Epist. 19. 30.
Arcta decet sanum comitem toga.
Algentes togæ. Martial. lib. 14. 137. titulus est Lacernæ,
Amphitheatrales nos commendamur ad usus
Quum tegit algentes nostra lacerna togas.
Attrita toga. Martial. lib. 14. 115.
Si matutinos facile est tibi rumpere somnos,
Attrita veniet sportula sæpe toga.
Exigua toga. Hor. 1. Epist. 20. 13.
Nivea toga. V. Niveus, in NIX.
Fusa toga, & Restricta, contraria. Suet. in August. cap. 73.
Impar toga. V. IMPAR.
Pexa toga. V. Pexus in PECTEN.
Pinguis toga. V. PINGUIS.
Radiante toga decorus. Claud. 6. Conf. Hon. 372.
Recens toga. Pers. 1. Sat. 15.
Sordidula toga & rupta. Juven. 3. Sat. 149.
Tenues togæ. Hor. 1. Epist 14. 32.
Toga vitrea, Tenuis textus & pellucidi dicebatur, quod ritu vitri translucerei, qua certe indutum esse probro & vitio dabatur. Varr. Modio, Illorum vitreæ togæ ostentant tunicæ clavos. Turnebus.
Amictus toga. Cic. 2. in Catil. 22.
Defluit toga. Hor. 1. Serm. 3. 31. i. e. Deorsum fluit, & ex humeris cadit.
Dejicere & reponere togam. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Toga pacis est insigne & otii. Cic. in Pison. 73.
Toga, pro Pace aliquando accipitur, quoniam in pace tantum togæ usus erat: nam in bello, deposita toga, chlamydem sumebant, aut lænam, aut sagum. Plin. Ut dubium sit, togane, an bello præstantior fuerit. Cic. 3. de Orat. 167. Campum pro comitiis, togam pro pace, arma ac tela pro bello.
Toga, impudicarum erat mulierum. Siquidem matronæ quæ a maritis ob adulterium repudiabantur, togam accipiebant, sublata stola, propter ignominiam. Toga autem meretrici apta, ita enim prostare solebant cum togis puellæ, ut discernerentur a matronis. Et ideo quæ adulterii damnatæ fuerant, hac veste utebantur. Hæc Acron in illud Hor 1. Serm. 2. 63. —— quid inter
Est in matrona, ancilla, peccesve togata? Matrona, id est libera conjugata: ancilla, soluta, sed non prostituta: togata, infami & prostituta. Quod autem mulieres adulterii convictæ, cogerentur toga virili indutæ procedere in publicum, innuit & Juven. 2. Sat. 69.
Damnetur, si vis, etiam Carphinia, talem
Non sumet damnata togam. i. e. Tam infamem ut tu sumis.
Toga, Peculiaris habitus clientum, & salutatorum, qui togati ibant salutatum, ut sportulam consequerentur. Martial. 10. 82.
Mane vel a media nocte togatus ero.
Togarum variæ antiquis Romanis erant genera: ut Toga prætexta (quæ & puerilis fuit) toga virilis, toga picta, toga regia, quæ erat auro & purpura intexta, qua reges utebantur, quæ a Livio inter insignia triumphantis numeratur.
Candida toga, erat Quam petitores Magistratuum induebant: unde Candidati dicebantur. Plin. lib. 7. cap. 34. de Nasica, In toga candida bis repulsa notatus a populo. Cicero in candida orationem habuit in Catilinam & Antonium competitores. Budæus.
Puram togam tyrunculi forenses assumebant tyrocinii die. De qua Cic. 9. Att. epist. ult. Ego meo Ciceroni, quoniam Roma caremus, Arpini potissimum togam puram dedi: idque municipibus nostris fuit gratum. Eidem lib. 7. epist. 8. Habebamus autem in manibus Antonii concionem habitam x Calend. Januar. in qua erat accusatio Pompeii usque a toga pura. i. e. Ab ejus tyrocinio, a prima adolescentia, post XVI annum finitum. Dicta Pura toga, quod nullo purpuræ prætextu distincta esset. Catull. ad Mallium, v. 15. Lucan. lib. 7. 18.
—— pura venerabilis æque
Quam currus ornante toga. i. e. Nec picta, nec triumphali, nec prætexta. Budæus.
Palmata toga. V. Palmatus, in PALMA.
Perfusæ togæ. V. PERFUSUS.
Picta toga, Vestis publica fuit, summique Magistratus. Capitolinus de Gordi. Palmatam tunicam & togam pictam primus Romanorum privatus, suam & propriam habuit: quum ante imperatores & de Capitolio acciperent, vel de palatio. Lampridius de Alexandro, Prætextam & togam pictam nunquam nisi Consul accepit: & eam quidem quam de Jovis templo sumptam alii quoque accipiebant aut Prætores, aut Consules. Budæus. Juven. 10. Sat. 39.
—— & pictæ Sarrana ferentem
Ex humeris aulæa togæ.
Prætexta toga. V. PRÆTEXTA.
Puerilis toga. Gell. lib. 18. cap. 4. Quum jam adolescentuli Romæ prætextam & puerilem togam mutassemus.
Pulla toga ab Alba distinguebatur; Pulla enim in funeribus utebantur, ut nunc atra veste utimur; Alba autem in epulo, vel publico, vel parentali; a quibus pulli atratique dicebantur.
In epulo cum toga pulla accumbere. Cic. in Vatin. 30.
Rara toga. Martial. lib. 10. 47.
Lis nunquam, toga rara, mens quieta. Togam raram optat, id est ne cogatur bene mane togatus circumvolitare limina potentiorum, salutationis defuncturus officio. Bayfius.
Rasa toga. Plin. lib. 8. cap. 84. Togas rasas Phrygiasque, Divi Augusti novissimis temporibus cœpisse, scribit Fenestella.
Virilis toga a puerili distincta erat quæ prætexta appellabatur: ea decimoseptimo anno sumebatur. Cic. de Amicit. 34. Ego autem a patre ita eram deductus ad Scævolam sumpta virili toga, ut quoad possem & liceret, a senis latere nunquam discederem.
Sumpsisti virilem togam, quam statim muliebrem stolam reddidisti. Cic. 2. Philipp. 44.
Virilis toga, Toga libera dicebatur, eamque adepti remotis magistris liberius vivebant. Stat. 5. Sylv. 2. 68.
Quem non corrumpit pubes effræna, novæque
Libertas properata togæ? Turnebus.
Virilis toga in Capitolini Jovis templo sumebatur. Testis Valer. Max. lib. 5. cap. 4. de Marco Cotta.
Toga pro Officio. Plin. ad Apollinarem, Altius tibi otium & pinguius, eoque securius: nulla necessitas togæ: nemo accersitor ex proximo. Id quod ideo invaluit, quod ad officia præstanda togati conveniebant, id est ad deducendos, comitandosque amicos honoris gratia.
TOGŬLA, æ. f. dimin. [τηβέννιον] Martial. 4. 26.
Ignosces, togulam Posthume pluris emo. Cic. in Pison. 54. Togulæ lictoribus ad portam præsto fuerunt: quibus illi acceptis, sagula rejecerunt, & catervam imperatori suo novam præbuerunt. Idem 1. Att. 18. Togula picta.
TOGATUS, a, um. Adj. [τηβεννοφόρος] Qui toga indutus est. Unde Romani, Togati dicti sunt, Quibus toga propria & communis erat, quemadmodum Græci Palliati dicebantur. Virg. 1. Æn. 286.
Romanos rerum dominos, gentemque togatam. Martial. lib. 14. 124.
Romanos rerum dominos, gentemque togatam
Ille facit, magno qui dedit astra patri.
Magna caterva togatorum. Cic. pro Rosc. Amer. 135.
Græculus judex modo palliatus, modo togatus. Cic. 5. Philipp. 14.
Togata opera a Martiale vocitatur, quum Romani togati deducerent & reducerent Magistratus, & eos qui dignitate vel ætate vel opibus præcellerent, in domum, in forum, in templa, vel alio; lib. 3. 46.
Exigis a nobis operam sine fine togatam:
Non eo, libertum sed tibi mitto meum. Et in 9. 103.
Bayfius.
Comœdiæ togatæ, Quæ scriptæ sunt secundum ritus Romanorum: ut Græcas fabulas ab illorum habitu Palliatas appellamus. Nam Græci pallium supra tunicam ferebant.
Grex togatus. Martial. 2 57.
Miles togatus. Claud. 4. Conf. Hon. 9.
Militia togata. Lucan. ad Pison. 27.
Turba togata. Propert. lib. 4. 2. 56. & Juven. 1. Sat. 96.
Veneti colunt Galliam togatam. Verba sunt Pomponii Melæ lib. 2. cap. 4. Certe Veneti etiam nunc toga veste utuntur. Nunc ea regio usque ad Rubiconem, vocatur *Marcha Trevisana*, ut scribit Olivarius.
Togati creditores Græcorum. Cic. 3. Verr. 73. Erant nonnulli togati creditores Græcorum, quibus ad exigendas pecunias improbissimi cujusque legati plurimum proficit gratia.
Togati etiam dicebantur, Qui principes civitatis officii gratia in forum deducebant, ac deinde domum reducebant: quoniam togis amicti erant. Juven. 7. Sat. 142.
Respicit hoc primum qui litigat: an tibi servi
Octo, decem comites post te: an sit sella, togati
Ante pedes. Et iridem 1. Sat. 96.
—— nunc sportula primo
Limine parva sedet, turbæ rapienda togatæ. Et apud Martial. lib. 2. 57.
Quem grex togatus sequitur, &c. Toga enim purpuræ serviebat, ut apud eundem 10. 10.
Quid faciet pauper cui non licet esse clienti?
Dimisit nostras purpura vestra togas. i. e. Nunc non licet nobis

nobis officium vobis præstare, quum jam purpurati officiis præstandis successerint.

Decernere supplicationem uni togato. Cic. pro Syll. 85.

Togæ tabernariæ. V. TABERNA.

TOGATŬLUS, a, um. Adj. dimin. joco formatum. Martial. 10. 74.

——quandiu salutator,
Anteambulones, & togatulos inter
Centum merebor plumbeos die toto?

TOGATARIUS, i. m. Togatarum fabularum actor. Suet. August. cap. 45. V. Casaub. in loc.

T O L

TOLENTUM, [Τόλεντον] Italiæ oppidum in Piceno: a quo,

TOLENTINATES, Populi dicti. Plin lib. 13. cap. 13.

TOLĔRO, [τλάω, τλῆμι, ἀνατλάω, χάω, ἀνέχω, καρτερέω, ἀνέχομαι] āre. significat Patienter ferre, ut ait Festus, estque verbum mala patientis. Ter. Phorm. 3. 2. 23. Noli metuere: una tecum bona malaque tolerabimus. Idem Hec. 3. 5. 28. Sed quando sese indignam deputat matri meæ, cui concedat, cujusque mores toleret sua modestia.

Tolerare se, Modice & summa parsimonia se alere. Ulpian. l. In lege Censoria. D. de verb. signif. Ex quibus agris paterfamilias fructus caperet, quibus se toleraret, &c. Cæs. 3. Bell. Civil. 49.

Alere & tolerare equitatum. Cæs. 3. Bell. Civil. 58.

Tolerare sua pecunia milites. Plin. lib. 33. cap. 10.

Dura tolerare. Sen. Hippol. 4.

Famem tolerare. Cæs. 1. Bell. Gall. 28.

Fortunam tolerare. Cic. ad Brut. 16.

Hyemem tolerare. Cic. 2. in Catil. 23. Nisi idcirco se facilius hyemem toleraturos putant.

Impensas. Plin. lib. 12. cap. 14. Inde impensæ publicæ tolerantur.

Inopiam obsidiumque tolerare. Tacit. 4. Hist. 4.

Laborem. Plin. lib. 11. cap. 5. Apes ad usus vitæ laborem tolerant.

Laborem militarem tolerare. Cic. 2. Off. 45.

Laborem studiorum pueri difficilius tolerant. Quintil. lib. 1. cap. 12.

Mala tolerare. Sen. Herc. fur. 13.

Militiam tolerare sub magistro. Virg. 8. Æn. 515.

Patienter tolerare. Quintil. lib. 6. cap. 3.

Pondus alicujus tolerare. Hor. 2. Carm. 5. 4.

Sitim tolerare. Plin. lib. 8. cap. 18. Sitim & quatriduo tolerant.

Sitim, famemque tolerare. Ovid. 1. de Pont. 2. 87.

Sors toleranda nullis populis. Stat. 1. Theb. 195.

Sumptus tolerare. Cic. 1. Q. frat. 1.

Vitam tolerare, Vivere, nutriri. Cæs. 7. Bell. Gall. 77. Qui in oppida compulsi, ac simili inopia subacti, eorum corporibus, qui ætate inutiles ad bellum videbantur, vitam toleraverunt.

Vitam tolerare colo. Virg. 8. Æn. 408.

Cui tolerare colo vitam tenuique Minerva.

Passus CLX tolerare, Sufficere cursui CLX passuum. Plin. lib. 7. cap. 20.

Nobis inter nos nostra vitia toleranda. Cic. 1. Att. 14. Et id quod caput est nobis inter nos nostra, sive incommoda, sive vitia, sive injurias esse tolerandas.

Res ad patiendum tolerandumque difficilis. Cic. 2. Tusc. 18.

Toleratu difficilis. Cic. 4. de Finib. 52. Dicunt illi asperum esse dolorem, molestum, odiosum, contra naturam, difficilem toleratu.

TOLERANS, antis. [τλάς, καρτερικὸς] Partic. Columel. lib. 8. cap. 16. Piscium genera dulcis undæ tolerantia.

Tolerantior. Columel. 6. 22. Extremi frigoris tolerantior equino armento vacca est.

Tolerantissimus penuriæ, Patientissimus. Columel. lib. 7. cap. 1.

TOLERANTER, [καρτερικῶς] ius, issime. Adv. Quintil. lib. 8. cap. 6. Dure etiam jungere vetamur, qui toleranter videre Septentriones videmur.

Ferre aliquid toleranter. Cic. 4. Fam. 6.

Toleranter dolorem pati. Cic. 2. Tusc. 43.

TOLERANDUS, a, um. Cic. 1. Att. 17. Nobis inter nos nostra sive incommoda, sive vitia, sive injuriæ, sunt tolerandæ.

TOLERATUS, a, um. Tacit. 12. Ann. 11. Clementia ac justitia, quanto ignorantiora barbaris, tanto toleratiora. al. Tolerantiora.

TOLERANTIA, æ. f. [ἀνοχὴ, καρτερία] Cic. in Parad. 4. 1. Tolerantia rerum humanarum contemptione fortunæ.

Tolerantia tamen doloris laude sua non carebit. Quintil. lib. 2. cap. 20.

TOLERATIO, ōnis. f. [ἀνάσχεσις] Cic. 2. de Finib. 94. Quædam alia toleratio est verior, qua uti vos non potestis, qui honestatem ipsam per se non amatis.

TOLERABILIS, e. Adj. [ἀνάσχετος, τλητὸς, οἰστὸς, φορητὸς, ἀνεκτὸς, φερτὸς] Quod tolerari potest. Ter. Heaut. 1. 2. 31. Homo tolerabilis. Apud Plin. in Paneg. 37. Tolerabile tributum. Et ibidem, Tolerabile experimentum. Cic. de Senect. 8. Moderati enim & nec difficiles, nec inhumani senes, tolerabilem agunt senectutem.

In aliquibus rebus tolerabile est. Cic. ad Brut. 15.

Dicere sic tolerabilius est. Cic. 1. de Orat. 218.

Conditio tolerabilis. Cic. 4. in Catil. 16.

Conditione tolerabili transigere. Cic. pro Quint. 97.

Exemplum tolerabile. Liv. 39.

Fœnus tolerabile. Cic. 6. Att. 1. Itaque & Græci solvunt tolerabili fœnore.

In tolerabilem formam redigendæ civitates. Liv. 34.

Jactura rei familiaris tolerabilis. Cic. ad Brut. 18.

Orator sane tolerabilis. Cic. de Clar. Orat. 178.

Patronus tolerabilis. Cic. de Clar. Orat. 129.

Philosophi tolerabiliores motus volunt esse. Cic. 1. de Orat. 218.

Regnum nemini tolerabile. Cic. 10. Att. 7.

TOLERABILITER, Adv. [ἀνεκτῶς] Facile, sine discrimine. Columel. lib. 2. cap. 2. Quas Græci συζυγίας ἐναντιοτήτων, nos discordantium comparationes tolerabiliter diximus.

Compar. Tolerabilius pati dolores. Cic. 3. de Finib. 42.

TOLES, vel ut alii scribunt, TOLLES, [παρίσθμια] Tumor est in faucibus, quæ per diminutionem Tonsillæ dicuntur. Festus. V. infra TOLLIS.

TOLETUM, [Τώλητον] Ptolem. lib. 2. cap. 6. alio nomine Serezola dicta, Hispaniæ urbs: vulgo *Toledo*.

TOLLĒNO, ōnis. m. Genus machinæ, ut ait Fest. quo trahitur aqua, in alteram partem prægravante pondere, dicitur a tollendo. Liv. 38. 5. Deinde ut præter spem stare muros viderunt: collectis rursus animis in arietes tollenonibus libramenta plumbi aut saxorum, stipitesve robustos incutiebant. Plin. lib. 19. cap. 4. Vel tollenonum haustu rigandos. *Une bascule.* Veget. lib. 4. cap. 21. Tolleno dicitur quoties una trabs in terram præalte defigitur, cui in summo vertice alia transversa trabs longior dimensa medietate connectitur, eo libramento, ut si unum caput depresseris, aliud erigatur.

TOLLIS, is. m. Isidorus scribit 11. 1. Tolles Gallica lingua dici, quæ vulgo per diminutionem Tonsillæ dicantur, quæ in faucibus turgescere solent. Hæc verba falsi convincunt hanc Sereni scripturam,

Quos autem vocitant colles, attingere dextra
Debebis, qua gryllus erat pressante peremptus.

Scribendum enim arbitror, Quos autem vocitant Tolles, ut hæc Curatio tonsillarum sit. Turneb.

TOLLO, ōnis vel TOLLŌNUS, i. m. Idem quod Tolleno. Plaut. Rud. 2. 5. 23. Heus sic tolloni gratia? cape hanc urnam tibi. Columel. in Horto, v. 26.

Vicini quoque sint amnes, quos incola durus
Attrahat auxilio semper sitientibus hortis:
Aut fons illachrymet putei non sede profunda,
Ne gravis hausturis tollonibus ilia vellat.

Quo in loco alii passim legere malunt Tendentibus, non Tollonibus: Plauti locum Camerarius aliter legit.

TOLLO, tollis, tŭli vel sustŭli, & apud antiquos terŭli, sublātum vel lātum, [ἀείρω, αἴρω, ἐγείρω, ὑψόω, [illegible], μετεωρίζω, διαίρω] tollĕre. Elevare, sursum erigere. Plaut. Tolle caput. Ovid. 14. Epist. 45.

——ter acutum sustulit ensem,
Ter male sublato decidit ense manus.

Sol in currum Phaëthontem filium sustulit. Cic. 3. de Nat. Deor. 76.

Aliquid oneris tollere. Cic. 5. Verr. 1. i. e. Suscipere.

Tollere & extrahere. Cic. 2. de Finib. 27.

Sublatum super caput. Liv. 34.

Sublatum ad frontem supercilium: cui Depressum opponitur. Cic. in Pison. 14. Respondes, altero ad frontem sublato, altero ad mentum depresso supercilio, crudelitatem tibi non placere.

Tectum altius tollam, Domum altiorem faciam. Cic. de Arusp. Resp. 33. Itaque nequis meorum imprudens introspicere tuam domum possit, ac te sacra illa tua facientem videre, tollam altius tectum, non ut ego te despiciam, sed tu ne aspicias urbem eam quam delere voluisti. Ulpianus, Jus vicino non esse altius ædes tollere. Plaut. Trin. 3. 2. 60. Tollere mœnia.

Ædes meas ad decem pedes altius tollere. African. in l. Egi. D. de except. rei judic. Egi tecum, jus mihi esse ædes meas usque ad decem pedes altius tollere. post ago, jus esse mihi usque ad viginti pedes altius tollere. exceptio rei judicatæ proculdubio, sed etsi rursus ita agam, jus mihi esse altius ad alios decem pedes tollere: obstabit exceptio.

Tollere de terra lapides; ad jaciendum scilicet. Cic. pro Cecin. 60. Vinces profecto non fuisse armatos eos qui saxa jacerent quæ de terra ipsi tollerent.

A terra se tollere altius, pro Crescere: ac de herbis & arboribus dicitur. Cic. 5. Tusc. 37. Itaque & arbores, & vites, & ea quæ sunt humiliora, neque se tollere a terra altius possunt, alia semper virent, alia hyeme nudata, verno tempore tepefacta frondescunt.

Animos tollere, Superbire, audaciorem esse. Sallust. in Cic. 2. Verum, ut opinor, splendor domesticus tibi animos tollit. Ter. Hec. 3. 5. 57. Quia paululum vobis accessit pecuniæ, sublati animi sunt. Propert. lib. 3. 18. 17.

I nunc, tolle animos, & tecum finge triumphos.

Animos dictis tollit. Virg. 9. Æn. 127.

Arbos se sustulit. Virg. 2. Georg. 57.

Cachinnum, Risum augere, risu immoderato efferri. Cic. de Fato, 10. Addidit etiam mulierosum, in quo Alcibiades cachinnum dicitur sustulisse.

In cælum tollere. Cic. pro Arch. 22. In cælum hujus proavus Cato tollitur, magnus honos Populi Rom. rebus adjungitur.

In cælum fama aliquem tollere, Magnopere laudare. Cic. 2. de Nat. Deor. 62. Suscepit autem via hominum, consuetudoque communis, ut beneficiis excellentes viros fama ac voluntate tollerent.

In cælum laudibus tollere. Cic. 15. Fam. 7. Non dubito quid præsentes sentiant: nos quidem longinqui, & a teipso missi in ultimas gentes, ad cælum mehercule tollimus verissimis ac justissimis laudibus.

In cælum humeris. Cic. 11. Philipp. 24. Hunc vel in cælum, si fieri poterit, nostris humeris tollemus.

Clamorem, Summopere clamare, & clamorem ac vocem extollere. Cic. 6. Verr. 94. Clamor a vigilibus, fanique custodibus tollitur.

Clamor tollitur in cælum. Virg. 11. Æn. 745.

Clamores horrendos ad sidera tollit. Virg. 2. Æn. 222.

In collum tollere. Plaut. Bacch. 3. 6. 42.

Cornua tollere in aliquem. Hor. Epod. 16. 12.

Corpus tollere in auras. Ovid. 18. Epist. 52.

Corpora sua alte tollit volucris. Ovid. 8. Met. 256.

In crucem tollere. Cic. 3. Verr. 7. Statim deinde jussu prætoris, in crucem esse sublatum.

In currum. Cic. 3. Off. 94. Optavit ut in currum patris tolleretur: sublatus est: atque is antequam constitit, ictu fulminis deflagravit.

Fluctusque ad sidera tollit. Virg. 1. Æn. 107.

Frontem tollens ad cælum. Ovid. 3. Met. 20.

Gradum tollere, Ambulare. Plaut. Bacch. 3. 6. 6.

Hinnitum tollit equa. Hor. 2. Carm. 16. 34.

Humo tollit saxum. Ovid. 11. Met. 110.
Humo se tollere, Erigere se. Ovid. 7. Met. 640.
Humo se tollere, per translationem, pro Nomen aliquod & gloriam sibi comparare. Virg. 3. Georg. 9.

—— tentanda via est, qua me quoque possim
Tollere humo, victorque virûm volitare per ora.

Laudes alicujus in astra tollere. Cic. 2. Att. 25. At hercule alter tuus familiaris Hortensius quam plena manu, quam ingenue, quam ornate nostras laudes in astra sustulit. Virg. 5. Ecl. 51.

—— Daphnimque tuum tollemus ad astra.

Laudibus tollere. Cic. 4. Att. 16. Itaque Cæsaris amici (me dico & Oppium) disrumparis licet, monimentum illud, quod tu tollere laudibus solebas, ut odeum laxaremus, & usque ad, &c.
Manus. Cic. 7. Fam. 5. Sustulimus manus & ego & Balbus. Lætitiæ signum est, & gratias agentis.
Membra vix tollit de humo. Ovid. 2. Fast. 354.
Minas tollere. Virg. 3. Georg 421.
Oculos tollere. V. OCULUS.
Oculos sustulit ad proceres. Ovid. 13. Met. 126.
Oculos tollere contra aliquem, Dissentire ab aliquo, & repugnare alicui. Lucret. lib. 1. 67.
Palmas ad sidera tollunt. Virg. 5. Æn. 556.
Querelam tollunt lugubri voce. Lucret. lib. 4. 550.
Risum tollere, Ridere. Hor. de Arte Poet. 381.
Solio se tollit ab alto. Virg. 8. Æn. 541.
Ad spem effingendæ eloquentiæ se tollere. Quintil. lib. 1. cap. 2.
In sublime tollere. Plin. lib. 10. cap. 38.
Tormentum tollere. Cels. lib. 3. cap. 21.
Tollere vento fluctus, & mulcere. Virg. 1. Æn. 70.
Vocem exiguam tollere. Virg. 6. Æn. 493.
Vultus erectos tollere ad sidera. Ovid. 1. Met. 86.
Aliquem tollere, pro Assumere socium itineris. Cic. 2. Q. frat. 10. Mea factum est infusa verecundia, ut te proficiscens non tollerem.
Tollere, Auferre. Cic. de Amicit. 47. Solem enim de mundo tollere videntur, qui amicitiam e vita tollunt.
Detrahere, auferre, tollere. Cic. in Orat. 209.
Tollere, atque irrita facere quæ quis gessit. Cic. 4. Verr. 140. Si tibi magistratum abrogasset, minore ignominia te affecisset, quam cum ea quæ in magistratu gessisti, sustulit, atque irrita jussit esse.
Tollere & delere. Cic. pro Quint. 70.
Tollere & eripere. Cic. pro Rosc. Amer. 31. Nonne videntur hunc hominem ex rerum natura sustulisse & eripuisse?
Inter Tollere & Auferre. Tollere est levare & erigere: Auferre levatum transferre. Virg. 8. Æn. 439.

Tollite cuncta, inquit, cœptosque auferte labores. Turpil. Philopatr. Simul circumspectat, ubi præter se neminem videt esse, tollit, aufert: ego clam consequor. V. Nonium.

Tollere, E medio auferre, vita privare, enecare, ut in antiquo illo disticho, quod refert Tranquillus Neron. cap. 39.

Quis neget Æneæ magna de stirpe Neronem?
Sustulit hic matrem, sustulit ille patrem. Duplicem significationem retinet: in priore enim pro Enecavit, in posteriore pro Portavit, sumitur.

Tollere & interficere. Cic. pro Cluent. 25.
Aditus templorum demolitione sublati. Cic. Post red. in Senat. 31. Aditus templorum erant non solum præsidiis, & manu, verum etiam demolitione sublati.
Æs alienum, pro Dissolvere. Plin. de Viris illust.
Anchoras. Cæs. 1. Bell. Civil. cap. 31.
Avaritiam si tollere vultis, mater ejus tollenda est luxuries. Cic. 2. de Orat. 171.
Aurum. Liv. 26.
Calices. Martial. lib. 11. 12.
Consuetudinem. Cic. pro Rosc. Amer. 3. Tametsi non modo ignoscendi ratio, verum etiam cognoscendi consuetudo jam de civitate sublata est.
Consules. Cic. ad Brut. 11.
Controversias. Cæs. 1. Bell. Civil. cap. 9.
Convivium. Plaut. Menæh. 3. 1. 13. Virg. 8. Æn. 175.

—— jubet & sublata reponi Pocula.

De aliquo loco. Cic. 15. Att. 11. Etenim Servilia pollicebatur se curaturam, ut illa frumenti curatio de S. C. tolleretur.
De fano tollere. Cic. 3. de Nat. Deor. 84. Eundemque ferunt, hæc quæ dixi sublata de fanis in forum protulisse, & per præconem vendidisse.
De medio aliquem tollere, Interficere. Cic. pro Rosc. Amer. 20. Demonstrant cum pater hujusce Sex. Roscius homo tam splendidus & gratiosus, nullo negotio sit occisus, perfacile hunc hominem incautum, & rusticum, & Romæ ignotum de medio tolli posse.
De oratione sua aliquem tollere, Non amplius nominare. Cic. 2. Att. 24. Primum Cepionem de oratione sua sustulit, quem in Senatu acerrime nominarat, ut appareret noctem, & nocturnam deprecationem intercessisse.
De foro aliquem clamore tollere, Clamoribus facere ut aliquis foro privetur. Cic. pro Cluent. 79. Et illum hominem ædilitium, jam prætorem opinionibus hominum constitutum, non disceptatione dicendi, sed clamore hominum de foro, atque adeo de civitate esse sublatum.
Diem tollere. V. DIES.
Dolorem dentium. Plin. lib. 20. cap. 3.
Dubitationem alicui. Cic. 12. Att. 7.
E civitate aliquem. Cic. pro Domo 44.
E choro philosophorum aliquem tollere. Cic. 1. de Fin. 26. Tu quidem, inquit, totum Epicurum pene e philosophorum choro sustulisti?
E medio aliquem tollere, idem quod Tollere de medio, & occidere. Liv. 24.
E numero. Cic. pro Flacc. 7. Inimicus M. Cælius, quod cum in re manifesta putabat nefas esse publicanum judicare contra publicanum, sublatus erat e numero recuperatorum: tamen tenuit se, neque attulit in judicium quidquam ad lædendum, nisi voluntatem.
Ex delubris simulacra sanctissima. Cic. 1. Verr. 3. Sese jam ne deos quidem in suis urbibus, ad quos confugerent, habere, quod eorum simulachra sanctissima C. Verres ex delubris religiosissimis sustulisset.
Ex rerum natura aliquem. Cic. pro Rosc. Amer. 31. Nonne videntur hunc hominem ex rerum natura sustulisse & eripuisse, cui repente cælum, solem, aquam, terramque ademerunt?
Errorem tollere, Delere, abluere. Cic. 4. Acad. 62. Dixitque sapientis esse opinionem a perspicuitate sejungere: nihil fecit: ipsius enim opinionis errorem nullo modo sustulit.
Exercitum religio tollit. Cic. 1. Fam. 1.
Ferro tollere aut veneno aliquem, pro Interficere. Cic. 3. de Nat. Deor. 81. Sed quia Drusum ferro, Metellum veneno sustulerat: illos conservari melius fuit, quam pœnas sceleris Varium pendere.
Fidem de foro. Cic. 1. de Lege Agr. 23. Timorem bonis injecistis; fidem de foro, dignitatem de Repub. sustulistis.
Genus orationis tollere. Cic. 3. Fam. 8.
Imperitorum omnem errorem tollere. Cic. 1. de Fin. 37.
Inducias tollere. Liv. 30.
Legem tollere, Violare, corrumpere. Cic. 2. de Legib. 31. Quid, leges non jure rogatas tollere?
Libertatem. Cic. 1. Fam. 8. Dignitas in sententiis dicendis, libertas in Rep. capessenda, ea sublata tota, sed nec mihi magis quam omnibus.
Manu tollere. Plin. lib. 10. cap. 75. Plani autem piscium in vado dormiunt, ut manu sæpe tollantur.
Manus tollere ab re aliqua. Ovid. 20. Epist. 146.
Memoriam alicujus rei funditus tollere ac delere. Cic. pro Quint. 12. Cujus omnino rei memoriam omnem tolli funditus, ac deleri arbitror oportere.
Metum, Timorem adimere. Cic. pro Rosc. Amer. 6. Deleatis ex animo suspicionem omnem, metumque tollatis.
Moram tollere, Festinare. Cic. 10. Att. 1. Nunc ait se daturum, quum ex P. sustulerit moram tabellarius.
Nefas. Ovid. 2. Met. 506.
Nomen alicujus ex omnibus libris tollere. Cic. 13. Att. 23.
Ab officio tollere, Privare. Cic. pro Quint. 12. Tollitur ab atriis Liciniis, atque a præconum consessu in Galliam Nævius, & trans Alpes usque transfertur.
Querelas tolle, Noli amplius queri. Hor. 1. Epist. 12. 3.
Spem aliquid faciendi tollere, Auferre. Cæs. 7. Bell. Gall. cap. 28.
Suspicionem. Cic. 10. Att. 16. Omnem igitur suspicionem sustuli. Idem pro Rosc. Amer. 6.
Testimonio aliquem tollere, Testimoniis ita convincere, ut puniatur, & foro privetur. Cic. pro Font. 14. Noluerunt ii qui judicabant, hanc patere inimicitiis viam, quem quisque odisset, ut eum testimonio posset tollere.
Tormentum tollere. Cels. lib. 3. cap. 21. Si ne per has quidem tormentum tollitur, incidenda cutis est, & tum his utendum.
Tollere vexillum. Vexillum Imperatores habebant penes se in tabernaculo: & qui delectum olim habebant, in arce ponebant: cum prælium erat etiam committendum, proponebatur tollebaturque vexillum, ut in lib. de Bell. Alexandr. Quod ubi conspexit, celeriter vela subduci, demitti antennas jubet, & milites armari, & vexillo sublato, quo pugnandi dabatur signum, quæ primæ naves sequebantur, idem ut facerent significabat. Annotavit Turneb. Advers. 14. 16. V. 4. 11.
Liberos tollere, pro Suscipere. Plin. in Paneg. Locupletes ad tollendos liberos, ingentia præmia, & pares pœnæ cohortantur.
Liberos in aliquam spem tollere. Liv. 5. Nec patribus familiæ tantum, sed ut omnium in domo liberorum capitum ratio haberetur: vellentque in eam spem liberos tollere.
Tollere, pro Sumere. Hor. 1. Serm. 4. 11.

Cum flueret lutulentus erat, quod tollere velles. Sic alibi sæpius.

Tollere, pro Nutrire, quod e moribus & institutis veterum sumptum est: aliquando enim liberos tolli nolebant, & jubebant exponi. Qui enim ali volebat depositum humi infantem tollebat, unde & dea quædam Levana dicebatur, ut scribit Augustinus. Plaut. Amph. 1. 3. 3. Verum, quod erit natum, tollito. Turneb.
Furtim tollere aliquem. Virg. 9. Æn. 546.
Tollere, Differre. Plaut. Men. 5. 2. 86. Omnes tollo ex hoc die in alium diem.

SUBLATUS, a, um. Partic. [ἀρθεὶς, μετεωρισθεὶς, ἀναιρεθεὶς] Plin. lib. 11. cap. 29. Gregatim sublatæ vento in maria aut stagna decidunt.
Clamor sublatus ad æthera. Virg. 2. Æn. 338.
Dolis sublatis aperire aliquid, Referre sine dolo. Virg. 12. Æn. 26.
Errore sublato agnorunt parentes, &c. Lucan. lib. 3. 601.
Lex sublata. Propert. lib. 2. 7. 1.
Pavore sublato secura turba. Lucan. lib. 3. 438.
Ex oculis sublata virtus. Hor. 3. Carm. 24. 32.
Sublatus pro mortuo. Cic. 7. Verr. 142. Sic ille affectus illinc tum pro mortuo sublatus, brevi postea est mortuus.
Sublati, Ferocientes, superbientes. Cæs. 1. Bell Gall. cap. 16. Quo prælio sublati Helvetii, quod quingentis equitibus tantam multitudinem equitum propulerant, audacius subsistere.
Sublati liberi, i. e. Suscepti. Paulus in l. Filius familias. D. de acquir. hered. Filius familias duxit uxorem, ea filiis sublatis intestata decessit. Filii jussu patris, non avi adierunt hereditatem.

SUBLATURUS, a, um. Partic. [ἀρῶν] Cic. 15. Att. 12. Eam rem Servilia sublaturam ex S. C se esse dicebat.

SUBLATE, Adv. ut, Sublatius de se dicere. Cic. pro Domo 95.

SUBLATIO, ōnis. f. [ἄρσις, ἀφαίρεσις] Quintil. lib. 7. cap. 2. Sublatio judicii.

Sublatio animi, Elatio, superbia. Cic. 2. de Fin. 13. Sed hoc interest quod voluptas dicitur etiam in animo vitiosa res, ut Stoici putant, qui eam sic definiunt, Sublationem animi sine ratione opinantis se magno bono frui, &c.

TOLŌSA, [Τολῶσα] Tectosagum, Narbonensis Galliæ urbs nobilissima; a qua Tolosani, Tectosagi, Plin. lib. 3. cap. 4. dicti. Notum est adagium, Aurum habet Tolosanum. De cujus raptu quæstionem aliquando habitam Romæ, scribit Cic. 3. de Nat. Deor. 74. V. Gell. lib. 3. & Justin. lib. 22.

TOLOSATES, iidem qui & Tolosani. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 7. Qui non longe a Tolosatium finibus absunt.

TOLUTARIUS, a, um. vel TOLUTARIS, e. Adj. [ἱππόδρομος, εὔδρομος] Tolutaris equus, quasi Volutarius a pedum volubilitate dictus, qui alio nomine Asturco ab Asturia Hispaniæ oppido appellatur. Hos Gradarios vocamus, qui molli gradu & sine succussura gestant. Sipontinus.

Tolutarium ab Asturcone distinguit Seneca, cujus hæc verba sunt Epist. 18. Ita non omnibus obesis mannis, & asturconibus, & tolutariis præferres unicum illum equum a Catone defrictum.

TOLŪTIM, Adv. [εὐδρόμως] quasi Volutim: hoc est volubiliter, ait Nonius. Varro apud Non. 1. 12. Ut equus qui ad vehendum est natus, tamen traditur magistro, ut equiso doceat tolutim incedere. Plaut. Asin. 3. 3. 116. Demam hercle jam de hordeo, tolutim ni badizas.

Tolutim capere incessum. Plin. lib. 1. cap. 42.

TOLUTĪLIS, e. Varro apud Non. 1. 60. Gradu tolutili vectus.

TOLUTILOQUENTIA, æ. f. [εὐτροχορρημοσύνη] Volubilis locutio. Nævius, O pestifera, trux, acerba tolutiloquentia. Nonius 1. 12.

T O M

TOMACŬLUM, i. vel TOMACLUM, i. n. per syncopen, vel TOMACULA, vel TOMACINA, vel TOMACELLA, æ. f. Tomacula, Edulia sunt quæ fere ex jecore porcino minutatim conciso, & jam semicocto infusis ovis crudis, & caseo optimo, & liquamine, pipere, aniso, gingibere fieri consueverunt, teguntur que omento suillo. Juven. 10. Sat. 355.

Exta, & candiduli divina tomacula porci. Varro de R. R. lib. 2. cap. 4. Itaque suibus animam datam esse proinde ac salem, quæ servaret carnem. E queis succidias Galli optimas & maximas facere consuerunt. Optimarum signum, quod etiam nunc quotannis e Gallia apportantur Romam pernæ, tomacinæ, & tanlacæ, & petasiones. Dicitur alias Insitium, V. IISITIUM. Martial. lib. 1. 42. Tumantia tomacla.

Tomaculum dictum ἀπὸ τοῦ τομεῖν, quod est concidere.

TOMĂRUS, i. m. Mons est Ætoliæ, ut scribit Plin. lib. 4. cap. 2. Idem & Tmarus appellatur, nobilis circa radices centum fontibus, ut Theopompo placet.

TOMA, es. f. [τομὴ] Sectio. Auson. Epist. 5. 88.

TOMENTUM, i. n. [γνάφαλον] Lana brevis & concisa, quæ ex vestibus a fullone poliendo detrahitur: & quicquid farciminis ex quacunque re, sive ex fœno & palea, sive ex pluma fuerit, quo culcitræ farciuntur. Varro 4. de L. L. Postquam transierunt ad culcitras, quod in ea fagus aut tomentum, aliudve quid calcabant, ab inculcando culcitra dicta.

Tomentorum autem aliud leuconicum dicebatur, quod fiebat ex lana alba concisa: aliud circense, ex arundinibus concisis factum, idque stramentum habebatur plebeiorum, dictum circense, quod id circo Romano sternebatur, illicque pauperiores quiescebant. Martial. lib. 14. 160.

Tomentum concisa palus circense vocatur:

Hæc pro leuconico stramina pauper emit. Alia exemplaria habent Lingonico.

TOMEX, icis. f. [τομικὴ] Tomices Græco nomine appellantur ex canabi impolito & sparto leviter tortæ restes, ex quo funes fiunt. Plin. lib. 17. cap. 10. Sic & spinas sepis causa serunt, tomice moris spinarum circumlita. Columel. lib. 12. cap. 32. Deinde fasciculos tomice palmea aut juncea ligato. Vitruv. lib. 7. docet asseres tomice religandos. Græcis dicitur τομικὴ, fœm. generis.

Tomices appellantur etiam Pulvilli quos in collo habent animalia, ne reste lædantur.

TOMICE, es. f. Species statuariæ. Cæl. Rhodig. Antiq. Lect. 29. 24.

TOMĪCUS, a, um. Adj. [τομικὸς] Secans. Cels. 8. 1. Dentes quaterni primi tomici (i. e. incisores) a Græcis vocantur.

TOMOS, [Τόμος, Τόμοι, Τόμις, Τομεὺς] Ponti oppidum, Nasonis exilio notum, quod ipsum a Milesiis deductum innuit ipse Ovid. 1. Trist. 9. 3.

Cur autem Tomos dictum sit Idem 3. Trist. 9. 33.

Inde Tomos, dictus locus est, quia fertur in illo

Membra soror fratris consecuisse sui. Nam τομὴ Græcis incisio dicitur. Absyrtus autem ille fuit Medeæ crudelitate sectus, ut idem Ovidius loco jam citato scribit.

TOMĪTÆ, arum. m. pl. Incolæ istius oppidi. Ovid. 1. Trist. 2. 85.

Nescio quo videam positos ut in orbe Tomitas

Exilem facio per mea vota viam.

TOMITANUS, a, um. Adj. [Τομίτης] ut,

Humus Tomitana. Ovid. 3. de Pont. 1. 6.

Ager Tomitanus. Ovid. 3. de Pont. 8. 2.

TOMUS, i. m. [τόμος] Fragmentum libri, sectio, pars. Martial. lib. 1. 67.

Scriptura quanti constet, & tomus vilis.

TOMȲRIS, [Τόμυρις] Regina nobilis Massagetarum in Scythia, quæ Cyrum debellavit & interemit. De qua plene Herodotus, & Justinus lib. 1. Tibul. lib. 4. ad Mæcenatem, 1. 143.

Nec qua regna vago Tomyris finivit Araxe.

TONATIO, V. TONO.

TONDEO, totondi, tonsum, [κείρω, τίλλω, νέμω] ēre. Lanam sive capillos & hujusmodi incidere.

Barbam tondere. Cic. 5. Tusc. 58. Sueton. in Augusto cap. 79. In capite comendo tam incuriosus, ut raptim compluribus simul tonsoribus operam daret, ac modo tonderet, modo raderet barbam. h. e. Modo tonderi, modo radi faceret. Martial. lib. 2. 17. de tonsore,

Non tondet inquam: quid ergo facit? radit. Virg. 3. Georg. 561.

Brachia arborum tondere. Virg. 2. Georg. 368.

Caput tondere ad cutem. Cels. lib. 6. cap. 6. de pediculis palpebrarum.

Comas tondere. Tibul. lib. 3. 1. 10.

Dumeta tondere dicuntur juvenci, i. e. Pascere. Virg. 1. Georg. 15.

Herbas fruticantes tondere. Plin. lib. 12. cap. 25.

Oves tondere. Plin. lib. 8. cap. 48.

Os alicujus tondere. Catul. 59. 139.

Prata tondere, Secare. Virg. 1. Georg. 290.

Reduces tondere. Valer. Flacc. 1. Argon. 378.

Tectus & Eurytion servato colla capillo,

Quem pater Aonias reducem tondebit ad aras. Quidam olim quamdiu peregre erant, comam alebant intonsam, reduces & sospites domi eam tondebant: quod apud Ægyptios obtinebat. V. Diodor. lib. 1.

Violas tondere manu. Propert. lib. 3. 13. 29.

Auro aliquem tondere, Auferre, & furari quicquid habet auri. Plaut. Bacch. 2. 3. 8.

TONDENS, entis. Partic. [νέμων] ut, Equi late tondentes campum. Virg. 3. Æn. 538.

Pecudes tondentes gramina ex uno campo. Lucret. lib. 2. 659.

Pecudes tondentes pabula. Lucret. lib. 2. 317.

TONSĪTO, āre. frequent. Plaut. Bacch. 5. 2. 9. Rerin' ter in anno tu has tonsitari? scil. Oves.

TONSUS, a, um. Partic. [κεκαρμένος] Qui est coma abscissa: ut, Tonsus homo, cui contrarium Intonsus, capillatus. Cic. in Pison. 18. Cum illa saltatrice tonsa. Martial. lib. 11. 40.

Jam mihi nigrescunt tonsa sudaria barba.

Tonsus, Minutus, vel compositus. Virg. 1. Æn. 706.

—— tonsisque ferunt mantilia villis. Servius.

Capillus tonsus. Ovid. 8. Met. 151.

Comæ tonsæ, Compositæ. Virg. 5. Æn. 556. Servius.

Cutis tonsa. Hor. 1. Epist. 18. 7.

Humum tonsam verrit raro pectine. Ovid. Rem. Amor. 192.

Lanæ tonsæ. Hor. 3. Carm. 15. 13.

Myrti tonsæ. Quintil. lib. 8. cap. 3.

Novales tonsæ. Virg. 2. Georg. 71.

Oliva tonsa, Quæ minutis frondibus compta est: quasi a tonsore composita. Virg. 3. Georg. 21.

Valles tonsæ, Arboribus & sylvis viduatæ. Virg. 4. Georg. 277. Non sylvosæ. Servius.

TONSA, æ. f. a nonnullis dicitur Ovis.

Tonsæ, [ἐρετμοὶ] Remi, a decutiendis fluctibus. Virg. 7. Æn. 28.

—— & in lento luctantur marmore tonsæ. Servius. Lucret. lib. 2. 554.

Antennas, proram, malos, tonsasque natantes. Stat. 5. Theb. 340.

Ast ubi suspensis siluerunt æquora tonsis.

TONSUS, ûs. m. Accius apud Non. 2. 850. Mulier funesta veste, tonsu lugubri. Plaut. Amph. 1. 1. 288. Sura, pes, statura, tonsus, oculi nasum vel labra.

TONSIO, ōnis. f. ut, Ovium tonsio. Vulg. Interp. Deut. 18. 4.

TONSOR, ōris. m. [κουρεὺς] Qui tondet. Varro 2. de R. R. cap. 11. Omnino tonsores in Italiam primum venisse ex Sicilia dicuntur post Romam conditam anno tertio. Plaut. Asin. 2. 3. 14. Ad tonsorem ire dixit. Hor. 1. Serm. 7. 3.

Omnibus & lippis notum, & tonsoribus esse.

Dionysius ne tonsori collum committeret, tondere filias suas docuit. Cic. 5. Tusc. 58.

Inæqualis tonsor, Qui inæqualiter tondet. Hor. 1. Epist. 1. 94.

Si curatus inæquali tonsore capillos

Occurro; rides. Sensus est, Rides si occurro tibi curatus, aut (ut alii legunt) curtatus capillos, i. e. Curatos aut curtatos habens capillos a tonsore inæquali.

Dare operam tonsori. V. OPERA.

TONSORIUS, a, um. Adj. [κουρικὸς] Quod ad tondendum pertinet. ut, Tonsorius culter. Cic. 2. Off. 25. Qui cultros metuens tonsorios candente carbone sibi adurebat capillum? Apud Martial. lib. 14. 36. titulus est, de Tonsoriis ferramentis.

TONSŪRA, æ. f. [κουρά] Tondendi opus. Columel. lib. 7. cap. 4. de Ovibus. Tonsuræ certum tempus anni per omnes regiones servari non potest. Varro 2. de R. R. cap. 11. De lacte in eo & tonsura lanæ.

Tonsura, in viribus & arboribus. Plin. lib. 17 cap. 27. Viris tantum tonsuram annuam quærit, alternam myrtus, punicæ, oleæ, quia celeriter fruticescunt.

TONSTRIX, icis. f. [κουρίστρια] Plaut. Truc. 4. 4. 3. Tonstricem Syram novisti nostram.

TONSTRICŬLA, æ. f. dimin. [κουρίστρίδιον] Cic. 5. Tusc. 58. Ita sordido ancillarique artificio regiæ virgines ut tonstriculæ tondebant barbam & capillum patris.

TONSILIS, e. Adj. [καρτὸς] Quod tonsum est, ac in orbem & comam putatum, ut ait Valla lib. 1. Plin. lib. 12. cap. 2. Primus Cn. Matius nemora tonsilia invenit.

Buxetum tonsile. Martial. lib. 3. 58.

Facilitas tonsilis. Plin. lib 16. cap. 10.

In opere topiario tonsilis. Plin. lib. 16. cap. 11.

TONSILLA, æ. f. Palus dolatus in acumen, & cuspide præferratus, qui navis religandæ caussa in littore figitur. Actius, Tacete, & tonsillas in littore edite. Festus.

Tonsillæ,

Tonfillæ, [παρίσθμια] dimin. a Tole tumore faucium, ut vult Feftus. Propriæ fiunt circa uvam ex utraque parte infra fauces, vocanturque Glandulæ, ob quandam glandis fimilitudinem. Plin. lib. 11. cap. 37. Tonfillæ in homine, in fue glandulæ. Cic. 2. de Nat. Deor. 131. Linguam autem ad radices ejus hærens excipit ftomachus, quo primum illabuntur ea quæ accepta funt: oris utraque ex parte, tonfillas attingens, palato extremo atque intimo terminatur. Amygdalinæ a forma Galeno dicuntur, funtque glandulæ in radice linguæ quæ falivam conficiunt. Amygdalas alii vocant.

TONSTRINA, æ. f. [κυρεῖον] Locus in quo tonderi folet. Plaut. Amphit. 4. 1. 5. In medicinis, in tonftrinis, apud omnes ædes facras. Ter. Phorm. 1. 2. 39. Ex advorfum ei loco tonftrina erat quædam.

TONGRI, Galliæ Belgicæ populi, Ptolemæo lib. 2. cap. 9. Vulgo *Brabant*.

TONITRU, V. TONO.

TONO, ávi, átum, & aliquando, ui, ĭtum, [βροντάω] áre. notæ fignificationis.
Si fulferit, fi tonuerit, fi tactum aliquid erit de cælo. Cic. 2. de Divin. 142.
Quum tonuit lævum bene tempeftate ferena. Cic. 2. de Divin. 82.
Ætna tonat ruinis horrificis. Virg. 3. Æn. 571.
Aftra tonuere feris clamoribus. Sil. lib. 16. 95.
Cælum tonat. Plin. lib. 15. cap. 33. Tiberium principem tonante cælo, ea coronari folitum ferunt contra fulminum metus.
Cælum tonat omne fragore. Virg. 9. Æn. 541.
Jupiter tonat. Cic. 2. de Nat. Deor. 65. Hunc etiam augures noftri quum dicunt Jove fulgente, tonante, dicunt enim in cælo fulgente, tonante.
Laudes alicujus tonare, Magnopere efferre. Plin. in præfat.
Mare tonuit ex alto. Senec. Hippol. 10.
Murmure ac verberibus tonare, Refonare. Martial. lib. 9. 70.
Ore tonare. Virg. 4. Æn. 510.
Spiritus ore tonas. Propert. lib. 4. 1. 139.
Tympana tenta tonant palmis. Lucret. lib. 2. 618.
Verba tonare infano foro. Propert. lib. 4. 1. 134.
Tono, ĕre. in tertia Conjugatione dixere veteres, unde præteritum Tonui, & fupinum Tonitu inducuntur. V. Prifcian.
Tympana non inani fonitu tonimus. Nonius 1. 245.

TONANS, antis. Partic. [βροντῶν] Jupiter dicitur; ut, Magni tecta tonantis. Ovid. 1. Met. 170.
Germana tonantis, Juno. Ovid. 9. Epift. 7.
Tonantes Plato & Demofthenes. Columel. in præf. lib. 1. non ita procul a fine, Neque ille Ipfe Cicero territus cefferat tonantibus Demoftheni Platonique.

TONATIO, ōnis. f. apud Senec. 2. Nat. Quæft. cap. 12. Fulguratio oftendit ignem, Fulminatio emittit, illa (ut ita dicam) comminatio eft, & tonatio fine ictu, ifta jaculatio cum ictu. Quidam legunt Commotio.

TONESCIT, [βροντᾷ] pro Tonat. Varro apud Non. 2. 858. Tonitribus templum tonefcit.

TONITRUS, ûs. m. [βροντὴ] vel TONITRU, n. indecl. in fing. in plur. Tonitrua. Ovid. 2. Met. 308.
Unde movet tonitrus vibrataque fulmina jactat. Juven. 5. Sat. 117.
—— & faciunt optata tonitrua cœnas. Plin. lib. 8. cap. 47. Tonitrus folitariis ovibus abortus inferunt. Cic. 2. de Divin. 42. Nonne perfpicuum eft ex prima admiratione hominum, quod tonitrua, jactufque fulminum extimuiffent, credidiffe ea efficere rerum omnium præpotentem Jovem?
Ingens tonitru. Ovid. 3. Faft. 347.
Rauca tonitrua. Claud. 8. Paneg. 210.
Agere tonitrus. Stat. 1. Theb. 258.
Ciebo cælum tonitru. Virg. 4. Æn. 122. Verba Junonis.
Concutiens cuncta tonitru fonoro. Claud. 2. in. 1. Conf. Stil. 27.
Concuffa tonitru tremunt omnia. Lucret. lib. 6. 120.
Contremit cælum tonitru, flamma inter nubes corufcat. Cic. 3. de Orat. 155.
Movere tonitrus. Ovid. 2. Met. 308.
Motura humanas tonitrua mentes. Ovid. 1. Met. 55.
Quatiuntur tonitru cærula cæli. Lucret. lib. 6. 95.
Tremifcunt ardua terrarum tonitru. Virg. 5. Æn. 694.
Armorum tonitru concuffa eft Daunia tellus. Sil. lib. 13. 10.
Tonitrua. Plin. lib. 2. cap. 43. Igitur non eam inficias, poffe in has & ignes fuperne ftellarum decidere quales fereno fæpe cernimus, quarum ictu concuti aëra verum eft, quando & tela vibrata ftridunt. Quum vero in nubem pervenerint, vaporem diffonum gigni, ut candente ferro in aqua demerfo, & fumidum verticem volvit. Hinc nafci procellas. Et fi in nube luctetur flatus aut vapor, tonitrua edi: fi erumpat ardens, fulmina: fi longiore tractu nitatur, fulgetra.
Quæ porro illa tonitrua? quæ tempeftas? Cic. 5. Philip. 8.
Hic tibi ftrepitus, fremitus, clamor tonitruum. Cic. 8. Fam. 2.

TONITRUUM, i. n. Idem. Legitur apud antiquos, unde proculdubio fit Tonitrua. Sen. Nat. Quæft. 2. 56. Antiqui aut tonitruum dixerunt, aut tonum. Tonitruum autem definit Pofidonius ficci aeris fonitum, qui fieri nifi dum aut terit, aut rumpitur, non poteft. Trebell. Pollio in Gallien. cap. 5. Auditum præterea tonitruum terra mugiente, non Jove tonante.

TONITRALIS, e. Adj. Tonitru edens.
Tonitralia, [βροντεῖα] Loca in quibus fit tonitru: vel in quibus habitat is qui tonat, Deus. Lucret. lib. 1. 1098.
Neve ruant cæli tonitralia templa fuperne. Ex Lambin.

TONITRUALIS, e. aliud Adj. Apul. de Mundo, Jupiter tonitrualis.

TONITABILIS, e. Adj. [βροντεῖος] Gloff. Gr. Lat.

TONITRUO, āre. Commodian. Inftruct. 6. 7. Infipiens Jovem tonitruare tu credis.

TONSILLA, TONSOR, TONSTRIX, TONSUS. V. TONDEO.

TONUS, i. m. [τόνος] Sonus Latine dicitur, unde accentum quoque tonum vocavere, quos veteres noftri imitati, tenorem, quafi tonorem accentum dixerunt. Vitruv. 10. 15. Quo mollior eft tonus.
Tonus, Spatium id quanto abeft a terra circulus cæli citimus, hoc eft lunaris, centum fcilicet viginti fex milia ftadiorum, ut inquit Martianus, quoniam ut in fonis intervallum cum legitima quantitate minimum ex duobus fonis inter fe diverfis, ita in cœlo minimum a terra fpatium ad lunam, tonum appellare placuit. Plin. lib. 35. cap. 5. Deinde adjectus eft fplendor, alius hic quam lumen: quem quia inter hoc & umbram effet, appellaverunt tonon: commiffuras vero colorum & tranfitus, armogen.
Tonus, pro Tonitru. Sen. Nat. Quæft. 2. 56. V. TONITRUUM.

TŌNOR, ōris. m. Accentus. Quintil. 1. 5. Tenores ab antiquis dictos tonores comperi.

TONORIUM, i. n. Fiftula mufica. Quintil. 1. 10.

TONOTICUS, a, um. Vim habens intenfivam. Theod. Prifcian. de Diæta cap. 9. Maftix foris tonotica.

T O P

TOPARCHA, V. TOPOS.

TOPAZIUS, i. f. [τοπάζιον] Gemma. Plin. lib. 37. cap. 8. Egregia etiamnum topazio gloria eft, fuo virenti genere, & quum reperta eft, prælatæ omnibus. Id accidit in Arabiæ infula, quæ Chitis vocatur, in qua Troglodytæ prædones quum diutius fame & tempeftate preffi herbas radicefque effoderent, eruerunt topazion. Hæc Archelai fententia eft. Juba, Topazion infulam in rubro mari a continente ftadiis CCC abeffe tradit: nebulofam, & ideo quæfitam fæpe a navigantibus ex ea caufa nomen accepiffe. Topazin enim Trogloditarum lingua fignificationem habere quærendi.
A topazio in aurum declinat. V. DECLINO.

TOPAZIĂCUS, a, um. Adj. Fortun. lib. 8. cap. 4.
Pulchra topaziacis oneratur zona lapillis.

TOPAZOS, [Τόπαζος] five Topazios. Plin. lib. 6. cap. 29. Infula in mari rubro in qua reperitur lapis topazius mire pellucidus. V. TOPAZIUS.

TOPHUS, i. m. [πῶρος] Genus lapidis afperi, qui facile in arenam refolvitur. Plin. lib. 17. cap. 4. Columel. lib. 4. cap. 22. Arenofus tophus & plus jufto jejunus fabulo.
Antra laqueata tophis & pumice. Ovid. 2. Faft. 315.
Levibus tophis ftructa atria. Ovid. 8. Met. 560.
Leves tophi. Ovid. 3. Met. 160.
Scaber tophus. Virg. 2. Georg. 214.
Sordidus tophus. Stat. 4. Sylv. 3. 53.

TOPHĪNUS, a, um. Adj. [πώρινος] Quod ex topho eft. Suet. in Claud. Cæf. cap. 21. Circo vero maximo marmoreis carceribus, auratifque metis, quæ utraque & tophina ac lignea antea fuerant, exculto, &c.

TOPHACEUS, a, um. Adj. [πωρώδης] Idem. Plin. lib. 17. cap. 7. Eft enim alba, rufa, columbina, argillacea, tophacea, arenacea. Unde tophacea quoque pyra, vulgus noftrum appellat, a tophis qui intus reperiuntur.

TOPHICIUS, a, um. Capitol. in Maximin. cap. 6.

TOPHŌSUS, a, um. Topho plenus. Sidon. 3. Epift. 13. Verruca humore tophofa.

TOPIARIUM, i. n. dicitur Opus ex arbore, aut frutice, aut herba factum ad decorem, ut funt teftudines, cameræ, naves, aviculæ, & hujufmodi, quæ ex buxo vel hedera, quarum natura fequax eft & flexibilis, fieri confueverunt. Dictum topiarium ἀπὸ τῶν τόπων, hoc eft a locis, quæ in his varia conftituuntur. Plin. lib. 15. cap. 30. Accedit in topiario opere taxi, &c. conf. Vitruv. 5. 8.

TOPIUM, i. n. [τόπιον] Idem. Vitruv. lib. 7. cap. 5. Habentem deorum fimulacra, feu fabularum difpofitas explicationes, non minus Trojanas pugnas, feu Ulyffis errationes per topia, cæteraque quæ funt eorum fimilibus rationibus ab rerum natura procreata. Topia, inquit Hefychius, Funiculi funt quibus frutices, & arbufculæ tonfiles in animalium fpecies, aut rerum hiftorias luculenta varietate affimilatæ, religatæ multis locis hinc inde diftinentur, & torquentur, flectunturque, ad effingenda quæ luduntur rerum & animantium argumenta. Hinc Topiarium opus deductum reor, Turneb. auctore, a quo hæc excerpta funt.

TOPIARIUS, i. m. [τοπιοποιός] Qui topiaria facit: ficut Coronarius qui coronas. Plin. 15. 29. Sativarum genera topiarii faciunt. Plin. 3. Epift. 19. Sumptus Atrienfium, topiariorum, fabrorum. conf. Alex. ab Alex. 3. 25. Vet. Infcr. apud Gruter. p. 602. n. 2. LVCRIO. AVG. TOPIARIO. EX. HORTIS.
Topiarium laudavi, ita omnia conveftivit hedera, &c. Cic. 3. Q. frat. 1. De homine enim eft interpretandum, qui locum opere topiario ornarat. Turnebus.

TOPIARIA, æ. f. [τοπιοποιητικὴ] Ars ipfa, unde Topiariam facere, pro Artem exercere operis topiarii. Cic. 3. Q. frat. 3. Topiarium laudavi, ita omnia conveftivit hedera qua bafim villæ, qua intercolumnia ambulationis, ut denique illi palliati topiariam facere videantur & hederam vendere.

TOPARCHA, æ. c. [τοπάρχης] Qui unius loci vel regionis curam habet. Spartian. in Adr. cap. 13. Toparchas & reges ad amicitiam invitavit.

TOPARCHIA, æ. f. [τοπαρχία] Territorium, five regionis præfectura. Plin. 5. 14.

TOPOS Græce, [τόπος] Latine dicitur Locus. Manil. 3. v. penult.
Octo topos per quos ftellæ diverfa volentes.

TOPĬCUS, Adj. [τοπικὸς] Localis. Unde Ariftoteles & Cicer. Topica, libros appellarunt, id eft locorum fedes, in quibus demonftrantur ea, a quibus argumenta fumi debent.

TOPĬCE, es. f. [τοπικὴ] Ars ipfa inveniendorum argumentorum. Cic. in Topic. 6. Inveniendi vero artem quæ topice dicitur, quæ ad ufum potior erat, & ordine naturæ certe prior, totam reliquerunt.

TOPICA, orum. n. pl. [τοπικά] Cic. 7. Fam. 20. Inftitui Topica Ariftotelica confcribere. conf. Cic. Topic. cap. 1.

TOPOGRAPHIA, æ. f. [τοπογραφία] Locorum defcriptio Latine dicitur.

dicitur. Cic. 15. Att. 16. Itaque me referunt pedes in Tusculanum, & tamen hæc τοποθεσία ripulæ videtur habitura celerem satietatem. Ubi ex vetusto scripto codice legitur ῥωπογραφία.

Topper, [αὐτίκα] Obsoleta dictio, qua antiquissimi utebantur pro Celeriter, seu confestim, statim. Nævius apud Festum, Capesse flammam Vulcani topper. Quintil. 1. 6. inter antiqua refert.

T O R

Toral, ālis. n. Involucrum erat thori, id est congestæ plumæ, vel herbæ, vel arundinis operimentum, quod & elegantiore rursus stragulo obducebatur convivii causa, aut feriarum. Ovid. 8. Met. 656.

—— in medio thorus est de mollibus ulvis
Impositus lecto, sponda pedibusque salignis,
Vestibus hunc velant, quas non nisi tempore festo
Sternere consuerant. Ex Turnebo. Varro de Vit. pop. Romani apud Non. 1. 55. Quod frontem lecticæ struebant ex ea herba torta, torum appellatum: hoc quod injicitur, & nunc toral dicitur.

Turpe toral. Hor. 1. Epist. 5. 22.

—— ne turpe toral, ne sordida mappa.

Torale, is. n. [ἐπίβλημα] inquit Varr. de L. L. 5. 35. Quod ante torum est.

Toranius, [Τοράνιος] Mango quidam: qui, ut auctor est Plin. lib. 7. cap. 12. M. Antonio jam Triumviro, eximios forma pueros alterum in Asia genitum, alterum trans Alpes, ut geminos vendidit: tanta unitas erat, &c.

Torcŭlar, āris. n. & aliquando,

Torcolare, is n. [ληνὸς] Machina premendis uvis apta. Plin. lib. 15. cap. 1. An maturitas illa in torcularibus fiat, an ramis. Columel. lib. 8. cap. 50. Tum diligenter mundatam protinus in torcular deferri, & integram in fiscinis novis includi, prælisque subjici, ut quantum possit, paulisper exprimatur. Non desunt qui putent Torcular habere penultimam correptam, dicentes a Torculum fieri Torcular; ut a Speculum, Specular.

Torcularium, i. n. Locus est, in quo sunt torcula vasa, ut prela, & reliqua. Cato de R. R. cap. 18. In torcularium quæ opus sunt vasis quinis? sic enim per interrogationem legi debet. mox enim respondet, Prela temperata quinque, supervacanea tria. Turnebus.

Torcularius, a, um. Adj. [ὑπολήνιος] Quod ad torcularium pertinet. ut Torcularia vasa. Cato cap. 11.

Torcularii lacus. Columel. lib. 12. cap. 18.

Torcularia cella. Columel. lib. 1. cap. 6.

Torcolarius, i. m. [ληναῖος] Qui torculari premit uvas. Columel. lib. 12. cap. 50. Quia interdum multitudo baccæ torculariorum vincit laborem.

Torcŭlum, i. n. [ληνὸς] Idem quod Torcular. Cato cap. 1. Ad villam quum venias, videto vasa, torcula, & dolia multa ne sient. Plin. lib. 18. cap. 31.

Torculum, quod usu torcular dicitur, dictum quod intortum laticem vitis vel oleæ exprimat. Varr. περὶ ἐδεσμάτων, Vineis ubi ampla cella torculum reponant. Ex Nonio, 1. 233.

Torcŭla, æ. f. Idem. Gloss.

Torculātor, ōris. m. [ληνοβάτης] Calcator. Gloss. Gr. Lat.

Torcŭlo, āre. Fortun. in Epist.

Torcŭlus, a, um. Adj. [λήνιος] Quod ad torculum pertinet. ut, Torculus funis. Cato cap. 135. Varr. 3. de R. R. cap. 2.

Tordile, is. n. Plinio; vel **Tortile**, Ruellio, & **Tordilion**, Semen seselis. Plin. lib. 24. cap. 19. Diosc. 3. 56.

Toreuma, ătis: & **Toreomatum**, i. n. [τόρευμα] Opus politum, cælatum, a τορεύω sculpo & cælo. Toreumata dicuntur sculpta aut cælata ex quacunque materia, quæ in deliciis habentur. Cic. 4. Verr. 118. Toreumata sane nota ac pretiosa auferuntur. Ibid. 6. 38. De hoc Verri dicitur, habere eum perbona toreumata, in his pocula duo quædam, quæ Heraclia nominantur, Mentoris manu summo artificio facta. Salluſt. Tabulas, signa toreumata emunt. Martial. lib. 3. 35.

Artis Phidiacæ toreuma clarum. Idem lib. 14. 94.

—— plebeia toreumata.

Toreutes, æ. m. [τορευτής] Græcis dicitur Cælator, sculptor.

Toreutĭce, es. f. [τορευτική] Ars ipsa, quæ & Anaglyptice, & sculptura sive cælatura dicitur. Plin. lib. 34. cap. 8. Et alterum colossicon nudum, primusque artem toreuticen aperuisse atque demonstrasse merito judicatur. De Phidia sculptore. conf. Cæl. Rhod. Antiq. Lect. 29. 4.

Tormentum, i. n. [στρέβλη, βασανισμὸς] Supplicium quod datur alicui ad pernoscendam veritatem: vel ad cruciatum inferendum, ob nequitiam. A torquendo dicitur. Cic. 3. de Fin. 42. Utque in omnibus tormentis conservetur vita beata. Idem pro Syll. 78. Quæstiones nobis servorum ac tormenta accusator minitatur. Hor. 1. Epist. 2. 59.

Invidia Siculi non invenere tyranni
Majus tormentum.

Carnificum tormenta, morborum cruciamenta. Cic. 11. Philip. 8.

Acerrimum tormentum. Cic. pro Cluent. 176.

Lene tormentum. Hor. 3. Carm. 21. 13.

Accipere aliquem necatum in tormentis. Cic. 3. de Nat. Deor. 82.

Adhibere tormenta. Cic. 3. Off. 39.

Servi auctoritate advocatorum, & vi tormentorum adducti in veritate manserunt. Cic. pro Cluent. 176.

Aliquem cogi tormentis quippiam confiteri. Cic. pro Milon. 58.

Dare se in tormenta. Cic. 5. Tusc. 80.

Ferre tormenta. Quintil. lib. 2. cap. 20.

Injungere sibi tormentum. V. injungo.

Perferre vim tormentorum. Cic. in Partit. 50.

Esse in tormentis. V. in præpositionem.

Tollere tormentum. V. tollo.

Tormentum narium, Quod nares torquet & afficit. Plin. lib. 19. cap. 8.

Calumnia timoris, & cæcæ suspicionis tormentum. Cic. 6. Fam. 7.

Iracundiæ tormentum. Cic. 11. Philipp. 3. Mortem naturæ pœnam putat esse: iracundiæ, tormentum.

Tormentum appellat Varro Messis trituram, quod ibi frumentum teratur. Calepin.

Tormentum generale vocabulum est omnium Machinarum, saxa, tela & id genus varia torquentium. Cæs. 4 Bell. Gall. 25. Atque inde fundis, tormentis, sagittis hostes propelli ac submoveri jussit. Cic. 15. Fam. 4. Aggere, vineis, turribus, oppugnavi, ususque tormentis multis. Stat. 9. Theb. 146.

—— non illum impacta moverent
Tormenta.

Fortius tormento. Ovid. 9. Met. 218.

Missilia tormenta. V. mitto.

Murali tormento concita saxa. Virg. 12. Æn. 922.

Rotare tormenta. Stat. 10. Theb 853.

Tormentarius, a, um. Adj. ut, Pulvis tormentarius.

Tormentuōsus, a, um. Adj. Cæl. Aurel. Acut. 3. 6. Ligationes tormentuosi organi.

Tormina, um. n. plur. [στρόφοι] Genus morbi, a torquendo, quum dolore torquentur intestina, vel propter exulcerationem, quæ Græce dysenteria dicitur, vel etiam alia ratione, ut scribit Cels. lib. 4. Plin. lib. 20. cap. 14. Mentastrum torminibus cholericis efficacissimum. Columel. lib. 12. cap. 7. Sequitur torminum vitium, quorum signum est cruenta & mucosa ventris proluvies.

Cholerica tormina. Plin. lib. 20. 14.

Affici torminibus. Idem 29. 11.

Præbere se forticulum in torminibus. Cic. 2. Tusc. 45.

Tormines, m. plur. apud Non. 1. 135.

Torminōsus, a, um. Adj. [στροφώδης] Qui eum morbum patitur quem & Dysentericum appellant Græco vocabulo. Cic. 4. Tusc. 27. Itaque dicimus gravedinosos quosdam, quosdam torminosos, non quia semper sint, sed quia sæpe sint.

Torminālis, e. Adj. [στροφωτικὸς] Quod tormina infert. Plin. lib. 15. cap. 21. Quartum genus torminale appellant. De sorbis.

Torminalia sorba. Cels. lib. 2. cap. 30. Item mel coctum, pira immatura, sorba, magisque ea quæ torminalia vocantur, &c.

Tornatilis, **Torno**. V. tornus.

Tornos, i. m. [τόρνος, δῖνος] Instrumentum fabrile quo ligna, ebur, & reliqua hujusmodi tornantur & poliuntur. Plin. lib. 7. cap. 56. Normam autem & libellam, & tornum, & clavem Theodorus Samius invenit. Idem lib. 16. cap. 40. Calices ex terebintho solitus facere torno. Virg. 3. Ecl. 38.

Lenta quibus torno facili superaddita vitis. Lucan. ad Pison. 84.

—— hinc exornata figuris
Advolat, excussa velox sententia torno.

Augusto torno versus includere. Propert. lib. 2. 34. 42. h. e. Scribere versus elegos, qui minores sunt versibus heroicis. Simili translatione usus est Statius lib. 4. Sylv. 7. 4. Musam sic alloquens,

—— ingens opus in minores
Contrahe gyros. h. e. Heroicum carmen in versus lyricos.

Torno, [τορνεύω] āre. Torno polire, aut in aliquam formam figurare. Plin. lib. 36. cap. 22. Lapis est qui cavatur, tornaturque in vasa coquendis cibis utilia. Cic. de Univers. 15. Idque ita tornavit, ut nihil effici possit rotundius.

Tornātus, a, um. Rotundus, quasi torno factus. Lucret. lib. 4. 362.

Fit, quasi tornata ut saxorum structa tuantur.

Versus male tornati. Metaphoricôs pro Male elaborati. Hor. de Arte Poët. 441. Bentleius legit, Male ternati.

Tornare, Circumagere. Plin. lib. 36 cap. 13. Quarum in officina turbines ita librati pependerunt, ut puero circumagente tornarentur.

Tornatĭlis, e. Adj. [τορνευτὸς] Quod torno factum est. Vulg. Interp. Cantic. 5. 14.

Tornātor, ōris. m. Firmic. lib. 4. cap. 7. ad finem, Facit quoque tornatores, aut simulachrorum sculptores.

Tornatūra, æ. f. Vulg. Interp. 1. Reg. 6. 18.

Torone, Plin. lib. 4. cap. 10. Macedoniæ oppidum.

Torosus, V. torus.

Torpedo, V. torpeo.

Torpeo, ui, [κατοκνέω, καταβλακεύω] ēre. Animo & corpore ita debilitatum esse, ut quis langueat. Cic. 1. de Nat. Deor. 103. Deum sic feriatum volumus cessatione torpere, ut si se commoverit, vereamur ne beatus esse non possit? Virg. 3. Georg. 370.

—— confertoque agmine cervi
Torpent mole nova, & summis vix cornibus extant. Plaut. Amph. 1. 1. 179.

Animoque & corpore torpet, Hebet, Stupore hæret ac deficit. Hor. 1. Epist. 6. 14.

Cessatione torpere. Cic. 1. de Nat. Deor. 103.

Metu torpere, Præ timore ita obstupefieri, ut vix loco moveri queas. Liv. 21. 58.

Veterno gravi torpere. Virg. 1. Georg. 124. h. e. Pigrescere.

Acies luminum torpet. V. acies.

Consilia torpent. Liv. 6. Frigere & torpere consilia senis, sed Camillo tum vitæ satis, tum gloriæ esse.

Genæ torpuerant dolore, Non potueram præ dolore lachrymare. Genas accipit pro Oculis. Ovid. 10. Epist. 44.

Lingua torpuerat retenta metu. h. e. Velut fixa substiterat, nec loqui poterat. Ovid. 11. Epist. 82.

Pectora torpuerant longa mora. Ovid. 1. Trist. 3. 8.

Vires torpent. Virg. 9. Æn. 499.

—— torpent infractæ ad prælia vires.

Vox & spiritus torpet. Liv. 1.

Torpens, entis. Partic. [ναρκώδης] Cic. 2. de Divin. 64.

Quidnam torpentes subito obstupuistis Achivi? Ex poeta.

Ignavia torpens. Stat. 10. Theb. 90.

Amnis torpens. Stat. 4. Theb. 172.

Hyems frigore torpens. Claud. Conf. Prob & Olyb. 269.
Lacus torpentes. Stat. 9. Theb. 452.
Membra torpentia ægre trahens. Sil. lib. 4. 69.
Nervi torpentes rigore. Liv. 21. 56.

TORPESCO, [ναρκάω] ĕre. Torpidum fieri. Salluft. in Jugurth. cap. 2. Cæterum ingenium quo neque melius neque amplius in natura mortalium est, incultu atque focordia torpefcere finunt. Plin. lib. 9. cap. 35. Flavefcunt tamen & illæ fenecta, rugifque torpefcunt. De margaritis.
Membra torpefcunt gelu. Sen. Med. 924.

TORPEFACTO, feci, ĕre. Non. 2. 870. V. TORPORO.

TORPOR, ōris. m. [νάρκωσις] Animi & corporis debilitatio, pigritia, ftupor. Cic. 2. de Nat. Deor. 127. Aliæ fuga fe, aliæ occultatione tutantur, atramenti effufione fepiæ, torpore torpedines.
Frigidus mentis torpor. Firmic. lib. 6. cap. 10.
Iners torpor. Stat. 5. Sylv. 3. 260.
Vehemens torpor. Celf. lib. 2. cap. 8.
Pigro mentis torpore oppreffus. Firmic. lib 6. cap. 11.
Gravi torpore devictum premit mors. Sen. Herc. fur. 12.
Membra novus folvit formidine torpor. Virg. 12. Æn. 867.

TORPŌRO, [ναρκάω] āre. Torporem inducere. Turpilius Hetæra, Stupidus aftat, ita ejus afpectus tepens, cor torporavit hominis amore. i. e. Torpefecit. Non. 2. 870.

TORPORATUS, a, um. Partic. Lactant. 2. 8. 62. Humida vel nimiis rigoribus toporata concrefcunt.

TORPIDUS, a, um. Adj. [ναρκώδης] Torpens, piger: ut, Torpidus fomno. Liv. 25. 38. & 22. 53. Quod malum præterquam atrox fuper tot clades, etiam novum, cum ftupore ac miraculo torpidos defixiffet, &c. h. e. Stupefactos & attonitos.

TORPEDO, ĭnis. f. [νάρκη, νάρκωσις] Idem quod Torpor. Salluft. lib. 1. Hift. Fragm. 27. Hæc fi placent, fi tanta torpedo animos obrepfit. Alii Oppreffit legunt.
Si nihil exerceas, inertia atque torpedo plus detrimenti faciat quam exercitatio. Cato apud Gell. 11. 2.
Morantium cogitationum torpedinem pellere. Non. 6. 16.
Torpedo, item Genus pifcis, qui limo merfus, occultat fe, & pifces fupra natantes, torpentes facit: poftquam vero obtorpuere, devorat. Plin. lib. 32 cap. 1. Ex eodem mari torpedo: etiam procul & e longinquo: vel fi hafta virgave attingatur, quamvis prævalidos lacertos torpefcere, quamlibet ad curfum veloces alligari pedes facere proditur. Idem lib. 9. cap. 42. Novit torpedo vim fuam, ipfa non torpens merfaque in limo fe occultat. Cic. 2. de Nat. Deor. 127. Tutantur fe, torpore torpedines. Claud. de Torped. 1. Mira torpedo.

TORPIDITAS, ātis. f. Cathol.

TORQUATUS, [Τορκάτος] cognomen Titi Manlii, qui ad Anienem occifo Gallo torquem detraxit. Hic eft ille Torquatus Manlius cujus injuffu quum filius adverfus hoftem, a quo provocatus fuerat, pugnaffet, eoque occifo equeftria fpolia victor ad patrem tuliffet, fubito eum quod adverfus edictum fuum, & rei militaris difciplinam feciffet, juffit occidi. V. MANLIUS. Cic. 1. de Finib. 23. Ad majora enim quædam nos natura genuit & conformavit, ut mihi quidem videtur, ac fieri poteft ut errem, fed ita prorfus exiftimo, neque eum Torquatum qui hoc primus cognomen invenerit, aut torquem illum hofti detraxiffe, ut, &c. Idem 4. Tufc. 49. Et 3. Off 112. Virg 6. Æn. 825. —— fævumque fecuri
Afpice Torquatum, & referentem figna Camillum.
Truces Torquati. Claud. 1. in Eutrop. 452.
Torquatus, pro Palumbo, V. TORQUIS.

TORQUEO, torfi, torfum & tortum, [στρέφω, στρέβλω, λυγίζω, στρεβλόω, κάμπω, βασανίζω] ēre. Inflectere. Plin. lib. 36. cap. 25. Neceffarium binas per diverfum coaffationes fubfterni, capita earum præfigi clavis, ne torqueantur. *Afin qu'elles ne se jettent.* Virg. 2. Georg 448. —— & bona bello
Cornus: Ityreos taxi torquentur in arcus. i. e. Torquendo inflectuntur.
Acies oculorum ardentes torquere. V. ACIES.
Aquas torfit remis, Adverfo flumine navigavit. Ovid. 5. Faft. 644.
Aurem torquere ab obfcœnis fermonibus. Hor. 2. Epift. 1. 127.
Capillos torquere ferro, Calamiftro inurere. Ovid. 1. de Arte Am. 505.
Cervices oculofque pariter cum modorum flexionibus torqueant. Cic. 2. de Legib. 32.
Collum torquere. Liv. 4.
Comam igne torquere. Ovid. 2. de Arte Am. 304. Calamiftro crifpare.
Fufos torquent mulieres. Plin. lib. 28. cap. 2.
Haftas amentatas torquere. Cic. 1. de Orat. 242.
Iter torquere, i. e. A via declinare. Stat. 12. Theb. 669.
Lumina flammantia torquens anguis. Virg. 3. Georg. 433.
Oculum torquere, Ita furfum aut deorfum verfus flectere, ut altera veluti cujufdam lucis reverberatio videatur. Cic. 4. Acad. 80. Itaque Timagoras Epicureus negat fibi unquam quum oculum torfiffet, duas ex lucerna flammulas effe vifas.
Oculos torquere ad rem aliquam. Virg. 4. Æn. 220.
Orbes fquamofos torquet volubilibus nexibus. Ovid. 3. Met. 42. de ferpente Cadmi.
In orbem torquere. Cic. de Univerf. 21. Deinde in orbem torfit, ut & ipfe fecum, & inter fe ex commiffura, quæ ex regione effet, jungerentur.
Os torquere. Cic. 1. Off. 131. Quæ quum fiunt, anhelitus moventur, vultus mutantur, ora torquentur: ex quibus magna fignificatio fit non adeffe conftantiam.
Proras ad littora torquent. Virg. 3. Æn. 532.
Spumas torquent adnixi nautæ. Virg. 3. Æn. 208.
Stamina torquere pollice. Ovid. 12. Met. 475.
Terra quum circum axem fe fumma celeritate convertat & torqueat. Cic. 4. Acad. 123.
Veftigia torfit ad fonitum vocis. Virg. 3. Æn. 669.
Torquere jus, per tranflationem, pro Avertere aut pervertere. Cic. pro Cecin. 77. Juris retinere fententiam, & æquitatem plurimum valere oportere, verbo ac litera jus omne torqueri: vos ftatuite Recuperatores, utrum utilius effe videatur.
Verfare fuam naturam, & regere ad tempus, atque huc & illuc torquere & flectere. Cic. pro Cæl. 13.
Torquere, Torquendo jacere. Virg. 5. Æn. 497.
In medios telum torfifti primus Achivos. Lucan. lib. 2. 556.
—— valet in torquendo dextera pilo.
Fulmina torquere. Virg. 4. Æn. 208.
Jaculum torquere lacerto. Ovid. 2. de Pont. 9. 57.
Tela manu torfit. Ovid. 12. Met. 99.
Tela torquentur lacertis. Lucan. lib. 3. 567.
Terras torquere, Gubernare. Virg. 4. Æn. 269.
Torquere, Suftinere. Virg. 6. Æn. 797.
—— ubi maximus Atlas
Axem humero torquet ftellis ardentibus aptum. Idem lib. 7. 266.
Ipfe pedes tegmen torquens immane leonis. Servius.
Torquere, Tormentum inferre, angere, moleftiam offerre. Donatus, Torquemus hominem, extorquemus veritatem. Plin. Epift. 198. Remitte aliquid adolefcentiæ ipfius, remitte lacrymis, remitte indulgentiæ, ne torferis illum, ne torferis etiam te.
Qui in dolore eft, torquetur. Cic. 2. de Finib. 14.
Eculeo torqueri. Cic. 5. de Finib. 4.
Torqueri dies & noctes. Cic. 7. Att. 9.
Amore torquere aliquem. Ovid. 2. de Arte Am. 335.
Doloribus animi torqueri. Cic. 1 de Finib. 43.
Expectatione torqueri. Cic. 8. Att. 22. Brundufii autem omne certamen vertitur hujus primi temporis: qua quidem expectatione torqueor, fed omnia ante nos fciemus.
Invidia vel amore torqueri. Hor. 1. Epift. 2. 57.
Libidines tuæ te torquent. Cic. in Parad. 2.
Memoria malorum torqueri. Cic. 1. de Fin. 57.
Mero torquere aliquem. Hor. de Arte Poet. 435.
Reges dicuntur multis urgere culullis,
Et torquere mero, quem perfpexiffe laborent
An fit amicitia dignus. h. e. Reges, quos volunt recipere in amicitiam, multo mero inebriant, tentantes an per potum quæ habent, fecreta prodant.
Metu torqueri. Ovid. 1. Amor. 4. 46.
Mirifice torqueor. Cic. 15. Att. 23.
Supplicationes tuæ acriter nos torferunt. Cic. 8. Fam. 11.
Timor torquet impendentis doloris. Cic. 2. de Fin. 95. Quum & præteriti doloris memoria recens eft, & futuri atque impendentis torquet timor?
Torquere, Trahere. Virg. 6. Æn. 551.
—— torquetque fonantia faxa. Servius.
Torquere in diverfas partes. Plin. lib. 11. cap. 37.
Oratio ita flexibilis, ut fequatur quocunque torqueas. Cic. in Orat. 52.

TORTUS, a, um. Partic. [βασανισθεὶς, ἐστραμμένος] ut, Vino tortus. Hor. 1. Epift. 18. 38.
Arcanum neque tu fcrutaberis ullius unquam
Commiffumque teges & vino tortus & ira. Vinum & ira tormenta funt, quibus multi inviti fecreta fuderunt. Porphyr.
Verberibus tortus, Afflictus. Cic. in Topic. 24. Nam & verberibus torti, & igni fatigati, quæ dicunt, ea veritas videtur ipfa dicere.
Expectatione tortus. Quintil. lib. 6. cap. 2.
Anfractus torti. Claud. 6 Conf. Hon. 519.
Anguis tortus. Ovid. 2. Met. 188.
Baculus tortus. Ovid. 2 Met. 789.
Capillus tortus. Ovid. 2. de Arte Am. 304.
Comæ tortæ. Martial. lib 4. 42.
Conditiones tortæ. Plaut. Men. 4. 2. 25.
Corona torta. Propert. lib. 3. 20. 18. al. Tota.
Crines torti in nodum. Martial. lib. 1. 3.
Facies torta. Ovid in Ibin, 380.
Funes torti. Virg 4. Æn. 575. Hor. 1. Epift. 10. 48.
Tortum digna fequi potius, quam ducere funem.
Linum tortum, Funis. Ovid. 3. Faft. 587.
Radix torta. Ovid. 11. Met. 70.
Serpentes torti. Catul. Argon. 62. 258.
Stamina torta. Tibul. lib. 1. 6. 78.
Supercilia torta. Plaut. Rud. 2. 2. 12.
Verber tortum. V. VERBER.
Vertigo torta. Propert. lib. 3. 7. 65.

TORTUS, ūs m. [στρόφος] Cic. 2. Tufc. 22.
Hæc interemit tortu multiplicabili
Draconem auriferam obtuitu affervantem arborem. Ex poeta.
Virg. 5. Æn. 276.
Nequicquam longos fugiens dat corpore tortus.

TORTUM, i. n. Machina ad torquendum faxa. Pacuvius Duloreste, Nam te in tenebras fæpe lacerabo fame claufum, & fatigans artus torto diftraham. Non. 2. 847.

TORTE, Adv. Oblique, tranfverfe. [ἐστραμμένως] Lucret. lib. 4. 306.
—— quamvis torte, penitufque remota Omnia, &c.

TORTUŌSUS, a, um. Adj. [στρεβλὸς, σκολιὸς, κοχλιώδης, στρογγυλώδης] Quod eft tortum, Multis flexibus finuofum. Liv. 27. 47. Et per tortuofi amnis finus flexufque, &c.
Alvus multiplex & tortuofa. Cic. 2. de Nat. Deor. 136.
Soni ex tortuofis locis & inclufis referuntur ampliores. Cic. 2. de Nat. Deor. 144.
Ingenium multiplex & tortuofum. Cic. de Amicit. 65.
Serrula tortuofa. Cic. pro Cluent. 180.
Tortuofum vifum & obfcurum. Cic. 2. de Divin. 129. Et quum ftertentem aliquem viderint, objicere his vifa quædam tortuofa & obfcura, quæ illi exterriti fomnio, &c.
Tortuofum difputandi genus, quod & Anfractuofum dicitur. Cic. 4 Acad. 98. Sed ut omnes iftos aculeos & totum tortuofum genus difputandi relinquamus, oftendamufque qui fimus.

Tortuofa

Tortuosa urina, Quæ tortuose diffluit. Plin. lib. 21. cap. 27.

TORTUŌSE, Adv. Tertull. adv. Valent. cap. 3. Per anfractus seriem suam evolvat, tortuose procedat.

TORTUOSITAS, ātis. f. Idem contra Marc. 4. cap. ult. Et quæ ratio tortuositatis illius?

TORTURA, æ. f. pro Tormento. Improbat hanc vocem Vossius de Vit. L. L. 3. 53.

TORSIO, ōnis. f. [στρόφος] Plin. lib. 20. cap. 17. Privatim ejus usus contra torsiones stomachi in tepida aqua, & cruditates.

TORTIO, ōnis. f. quam vulgo *Torturam* appellant. Firmicus lib. 8. cap. 15. Publicis tormentis lacerati, aut ignibus exusti, seu tortione legitima peribunt. Sen. Controv. 1. 4 Membrorum tortiones.

TORTĪLIS, e. [στρεπτὸς] Quod retortum & replicatum est. Plin. lib. 9. cap. 51. Polypi pariunt Vere ova tortili vibrata pampino. Ovid. 16. Epist. 252.

Tortilis a digitis excidit ansa meis.

Buccina tortilis in latum. Ovid. 1. Met. 336.

Nervi tortiles. Lucan. lib 6. 198. h. e. Funes.

Piscis tortilis, Qui se facile torquet. Ovid. 13. Met. 915.

TORTO, āre. frequent. Vehementer torquere. Pomponius Decuma fullonis, Et ubi insilui in cocleatum equuleum, ubi toltim tortor. i. e. Torqueor. Non. 2. 872.

Recenti vulnere tortari. Lucret. 3. 662.

TORTOR, ōris. m. [βασανιστὴς] Qui torquet, id est, cruciat. Cic. pro Cluent. 177. Quum jam tortor, atque essent tormenta ipsa defessa, neque tamen illa finem facere vellet, &c. Hor. 3. Carm. 5. 50.

Atqui sciebat quæ sibi barbarus
Tortor pararet. De Regulo. Juven. 14. Sat 195.

Carnifex & tortor. Cic. 11. Philipp. 7. Ponite igitur ante oculos P. C. miseram quidem illam & flebilem speciem, & vocem impuram atque os illud infame, vincula, verbera, equuleum, carnificem tortoremque Samarium.

Si sapiens ad tortoris equuleum ire cogatur. Cic. 4. de Fin. 31.

TORTORIUM, i. n. In septimo ad Atticum libro, testamentum Curii urbani & lepidi hominis de Tortorio esse putat Turnebus, velut si de servis tortis testamenti tabulas fecisset Curius, quos servos tum heredi relinqueret, vel cuipiam legaret: atque inde venustas est & lepos quæsitus: quis enim furciferum vellet sibi legari, aut testamento relinqui? Tortorium autem ea est elatum forma, qua fundi solent, ut Tusculanum, Laterium: ex eo genere servitiorum nemo libertate donatur.

TORTĪVUS, a, um. Adj. ut, Vinum tortivum, Quod est novissime expressum. Cato de R. R. cap. 23. Columel. lib. 12. cap. 26.

TORQUES, & TORQUIS, [στρεπτόν, στρεπτὸς] tam masc. quam f. gen. secundum Probum. Plerumque in masc. legitur, sed Torques aureas dixit Varro. V. Non. 3. 245. Significat Circulum aureum, flexilem, obtortum, colli ornamentum, & summi pectoris. Propert. lib. 4. 11. 44.

Torquis ab incisa decidit unca gula. Gell. lib. 9. cap. 13. Caput Galli præcidit, torquem detraxit, eamque sanguinolentam sibi in collum imponit. Plin. lib. 33. cap. 2. Auxiliares quippe & externos torquibus aureis, donavere, at cives non nisi argenteis. Cic. 1. de Fin. 23. Torquem illum hosti detraxisse. Quintil. lib. 6. cap. 4. Quum ei Galli torquem aureum dedissent. T. Manilius is est qui ad Anienem, Galli, quem ab eo provocatus occiderat, torque detracta cognomen invenit. Cic. 3. Off. 112.

Q. Rubrium, excellenti virtute, auctoritate, &c. torque donasti. Cic. 5. Verr. 185.

Ademptus torquis. V. ADIMO.

Decorus torquis. Stat. 10. Theb. 517.

Miniatus torquis. Plin. lib. 10. cap. 42.

Nexis torquibus ornatæ aræ, i. e. Coronis. Virg. 4. Georg. 276.

TORQUATUS, a, um. Adj. [στρεπτοφόρος] Torque ornatus. Torques aurei militibus ob rem strenue gestam donari ab Imperatoribus solebant: unde torquati dicti, qui duorum generum erant, simplares, duplaresque. Veget. lib. 2. Torquati, inquit, duplares, torquati simplares erant, quibus torquis aureus solidus virtutis præmium fuit: quem qui meruisset, præter laudem interdum duas consequebatur annonas, duplares duas, simplares unam. Budæus. Ovid. 2. Epist. 119.

Affuit Alecto brevibus torquata colubris.

Columba torquata. Propert. lib. 4. 5. 63.

Torquatus palumbus, A signo torquis quod collo præfert. Martial. lib. 13. 67.

TORRENS, entis. m. [χείμαρρος, χαράδρα] Fluvius qui non de fonte, neque de viva aqua, sed a pluviis, vel de montibus in valles descendit, & in mare procurrit: æstate autem siccatur, aquis vero hyemalibus inundatur & currit. Virg. 2. Æn. 35.

—— aut rapidus montano flumine torrens
Sternit agros, sternit sata læta, boumque labores.

Stygius torrens. Ovid. 3. Met. 291.

Tumidus torrens. Ovid. 1. Amor. 7. 43.

Agi ritu torrentis. Ibid. 43.

Oratio velut torrens. Cic. 2. de Finib. 3. Quum enim fertur quasi torrens oratio, quanvis multa cujusque modi rapiat, nihil tamen teneas, nihil apprehendas, nusquam orationem rapidam coerceas.

Torrens verborum. Quintil. lib. 10. cap. 7. Id potius quam se inani verborum torrenti dare quasi tempestatibus quo vellent auferendum.

TORRIS, is. m. [δαλὸς] Lignum teres quando ardet. Ovid. 8. Met. 512.

Funereum torrem medios conjecit in ignes.

Ambustus torris. Virg. 12. Æn. 289.

TORREO, torrui, tostum, [σαθδέω, ὀπτάω, φρύγω, στατδέω] ēre. a Torre deductum; significat Siccare, atque arefacere, sed usurpatum est jam pro eo quod fit Igne urere, ut ait Festus. Plin. lib. 11. cap. 20. Sunt qui mortuas, si intra tectum hyeme serventur: deinde sole verno torreantur, ac ficulneo cinere toto die foveantur, putent reviviscere. De apibus.

Sitis torret ora. Propert. lib. 4. 10. 21.

Artus torrentur febribus. Ovid. 21. Epist. 169.

Viscera torrentur cæcis ignibus. Ovid 8. Met. 516.

Torrere, de Frigore etiam dicitur. Varr. Frigore torret.

Torrere, Urere. Virg. 4. Georg. 425.

Jam rapidus torrens sitientes Syrius Indos. Cic. in Somn. Scip. 15. Medium autem illum & maximum solis ardore torreri.

Sapientem in Phalaridis tauro inclusum succensis ignibus torreri. Cic. in Pison. 42.

Face mutua torrere aliquem. Hor. 3. Carm. 9. 13.

Torrere, Assare. Plin lib. 7. cap. 2. Ii nullum alium cibum novere, quam piscium, quos unguibus dissectos sole torreant. Virg. 5. Æn. 103.

Subjiciunt verubus prunas, & viscera torrent.

Fruges torrere igni. Virg. 1. Georg. 267.

TORRESCO, ĕre. Flammis cremari. Lucret. lib. 3. 903.

—— non invenio qui non sit acerbum
Ignibus impositum calidis torrescere flammis.

TORRENS, entis. [αἴθων] Partic. Ripæ torrentes pice, atraque voragine, i. e. Ardentes. Virg. 9. Æn. 105.

Sidera torrentis agros. Hor. 3. Carm. 1. 31.

Torrens, torrentior, torrentissimus, pro Vehementi, impetuoso, & in torrentis morem rapido. Plin. lib. 3. cap. 16. De Pado flumine, Augetur ad Canis ortus liquatis nivibus agris quam navigiis torrentior, nil tamen ex rapto sibi vendicans.

Campi torrentes sanguine. Stat. 1. Sylv. 2. 97.

Torrens dicendi copia Juven. 10. Sat. 9. h. e Ingens & abundans, sumpta translatio a torrente, qui magno rapitur impetu.

Fatum torrens. Lucan. lib. 7. 505.

Nec fortuna diu rerum tot pondera vertens,
Abstulit ingentes fato torrente ruinas. i. e. Cito peregit maximam cædem fato urgente. Evertit pugnantes morte præcipiti.

Flumina torrentia. Virg. 6. Ecl 52. i. e. Quæ torrentis modo fluunt.

Flumine torrenti mersus. Ovid. in Ibin, 515.

Oratio torrens. Quintil. lib. 3. cap. 8.

Sermo promptus, & Isæo torrentior. Juven. 3. Sat. 74. Isæus hic orator fuit, cujus mentio est apud Plin. 2. Epist. 3.

Undam torrentem innatat alvus. Virg. 2. Georg 451.

Axis torrentissimus. Stat. 3. Sylv. 1. 52.

TORRENTER, Adv. Compar. apud Claud. de Rapt. Proserp. 2. 198. —— torrentius amne
Hiberno, tortaque ruunt pernicius hasta.

TOSTUS, a, um. aliud Partic. [σαθδρὸς] Cic. 3. Tusc. 44.

Fana flamma deflagrata, tosti alii stant parietes
Deformati, atque abiete crispa. Ex poeta.

Caro tosta. Ovid. 12. Met. 155.

Crines tosti. Ovid. 2. Met. 283.

Fruges tostæ. Virg. 1. Georg. 298.

Liba tosta. Ovid. 6. Fast 482.

Maturitas tosta, Quæ ex quadam veluti assatione Solis acquiritur. Plin. lib. 12. cap. 7.

Hordeum tostum, Ad ignem ustulatum. Columel. lib. 12. cap. 5.

Semina tosta. Ovid. 2. Fast. 628.

TOSTO, āre. Siccare. Plin. Valer. 2. 28. Ponere super carbones, ut tostetur.

TORRĬDUS, a, um. Adj. [κατακεκαυμένος] Aridus; unde Æstas torrida dicitur. Plin. lib. 12. cap. 20. Color abest ille torridus sole.

Torridus macie. Cic. pro Lege Agrar. 93. Quem hominem ut grandi macie torridum Romæ, contemptum, abjectum videbamus, &c.

Torrida frigore pecora. Liv. 21. 32.

Torrida gelu membra, Congelata. Liv. 21.

Aër torridus æstuat. Propert. lib. 2. 28. 3.

Æstas torrida. Virg. 7. Ecl. 48.

Fontes torridi. Liv. 4.

Tellus torrida. Lucret. lib. 5. 1219.

TORREFĂCIO, fēci, factum, [κατακαίω] ĕre. Comburere, coquere, multum calefacere, siccare. Columel. lib. 2. cap. 21. 3. Quod si falcibus seges cum parte culmi demessa sit, protinus in acervum, vel in nubilarium coguntur, & subinde opportunis solibus torrefacta proteritur. Idem lib. 12. cap. 15. 4. Et oblita vasa clibano vel fumo torrefaciunt, quo celerius omnis humor excoquatur.

TORSIO, TORTILIS, TORTIVUS, TORTOR, TORTUM, TORTUOSUS. V. TORQUEO.

TORVE, V. TORVUS.

TORUS, i. m. [στιβὰς, στιβάδιον] Lectus ab intortis herbis dictus, ut tradit Servius in illud Virg. 5. Æn. 388.

—— viridante toro consederat herbæ. Plin. lib. 8. cap. 48. Antiquis enim torus a stramento erat, qualiter nunc etiam in castris gausape.

Pellex tori regii. Senec. Agamem. 13.

Socia tori, Uxor aut concubina. Ovid. 10. Met. 268.

Consors tori, Conjux. Ovid. 1. Met. 319.

Tori coronarum. Cic. in Orat. 21. in descriptione temperati & mediocris oratoris, qui nec subtilitatem tenuium, nec magnificentiam sublimium sequatur, sed medium quendam cursum inter utrumque teneat Addit (inquit) aliquos, ut in corona, toros, omnemque orationem ornamentis modicis verborum sententiarumque distinguit. Sensus est: In coronis sunt eminentiæ quædam, quæ tori vel toruli vocantur. Ita etiam in mediocri oratione nonnunquam, sed leniter, decet assurgere, ita ut modica verborum & sententiarum ornamenta appareant.

Altus torus. Virg. 2. Æn. 2.

Asper torus signis eburnis, Sculptis signis excisus. Stat. 3. Sylv. 1. 86.

Cælebs torus. Sen. Herc. fur. 4.

Festus torus. Stat. 1. Sylv. 2. 252.

Geniales alti tori. Virg. 6 Æn. 603. h. e. Lecti discubitorii, in quibus genio indulgere solebant, seu læte convivere.

Illiciti tori. Lucan. lib. 10. 76. Concubitus illiciti.

Mollis torus. Ovid. 2. Amor 4. 14.

Obscœnus torus, Impudicus. Ovid. 2. Trist. 378.

Plumeus torus. Ovid. 11. Met. 611.
Pudici tori conjugis. Senec. Agamemn. 3.
Purpureus torus. Ovid. 5. Epiſt. 88.
Quietus torus, In quo quieſcunt dormientes. Valer. 1. Argon. 630.
Socialis torus. Ovid. 2. Faſt. 769. i. e. Uxores noſtræ.
Tyrius torus. Catul. 59. 172.
Viduus torus. Ovid. 5. Epiſt. 106.
Conciliare jugales toros. Stat. 3. Sylv. 5. 70.
Conductus torus. Ovid. 1. Amor. 10. 44.
Conſederat viridante toro herbæ. Virg. 5. Æn. 388.
Contemerare torum alicujus. Ovid. 2. Amor. 7. 18.
Diſcumbere pictis toris. Virg. 1. Æn. 712.
Extruere toros. i. e. Lectos diſcubitorios. Virg. 3. Æn. 224.
Fallere jura legitimi tori. Ovid. 16. Epiſt. 284.
Fovere torum. Ovid. 2. Amor. 11. 31.
Jacere in toro. Ovid. 2. Amor. 4. 34.
Incumbere toro. Virg. 4. Æn. 650.
Inſidere toro. Ovid. 20. Epiſt. 154.
Ponere ſe toro. Ovid. 11. Met. 472.
Premere torum. Ovid. 1. Amor. 4. 15.
Promiſſus mihi torus. Ovid. 6. Epiſt. 20.
Quærere ſtupra & illicitos toros. Senec. Hippol. 2.
Servans torum caſta fide. Sen. Herc. fur. 5.
Sternere torum. Ovid. 6. Met. 431.
Veſtiti tori gramine, Tori graminei. Ovid. 1. Faſt. 402.
Violare toros alicujus. Senec. Octav. 4.
Toros, [μυῶνας] etiam appellamus Pulpam carnis muſculoſam, in qua eſt robur & fortitudo: ut ſunt partes membrorum nervoſæ, calloſæque, & in ſe propemodum collectæ. Valer. Flacc. 4. Argon. 245.
Protulit horrendoſque toris informibus artus. Virg. 3. Georg. 81.
Luxuriatque toris animoſum pectus: honeſti
Spadices. Cic. 2. Tuſc. 22.
O pectora, ô terga, ô lacertorum tori. Ex poeta.
Arduos toros tollit taurus. h. e. Collum pulpoſum & corpulentum. Senec. Hippol. 10.
Comantes tori. Virg. 12. Æn. 7.
De venis quoque dicitur, quum varicum in morem quibuſdam in locis turgeſcunt. Cornel. Celſ. lib. 7. Ac per ipſos venarum toros inæquale eſt.
De vitibus ſimiliter. Columel. de Arbor. cap. 16. Arbuſtivam vitem quam putare, tam alligare diligenter oportet. nam in ea fructus maxime vis conſiſtit, diutiuſque perennat, quæ firmis toris & idoneis locis religata eſt. Itaque omnibus annis convenit ſubſequi putationem, ita ut tori renoventur, & vitis per idoneos ramos diſponatur.
Riparum tori. Virg. 6. Æn. 674.
Torōsus, a, um. Adj. [μυώδης] Qui pulpam carnis muſculoſam habet, in qua eſt robur & fortitudo. Columel. lib. 6. cap. 13. ſcribit parandos eſſe boves novellos, cervice longa, & toroſa.
Cervix toroſa. Catull. 61. 83.
Colla toroſa boum. Ovid. 7. Met. 429.
De herbis etiam dicitur. Plin. lib. 19. cap. 5. Brevior eſt, ſed toroſior, amariorque inula.
Torŭlus, i m. [στεφάνιον] dimin. Plaut. Amphit. prol. 144. Tum meo patri autem torulus inerit aureus ſub petaſo. Ubi interpres Trochulus legendum eſſe contendit, a trocho ſcilicet diminutivum: ut ſit Rotula parva aurea tanquam roſæ ſimilitudinem gerens. Alii conſtanter legunt Torulus: interpretanturque Torulos, Ornamenta aurea vel argentea, quæ pileis & petaſis adjunguntur. Unde eſt illud Alciati in Emblematum ſuorum præfatione,
Veſtibus ut torulos, petaſis ut figere palmas,
Et valeat tacitis ſcribere quiſque notis.
Torvus, a, um. Adj. [γοργωπὸς, ὑπόδραξ] Aſpectu formidabilis. terribilis. A torto aſpectu: quanvis alii a torvitate taurorum, qui cum quadam truculentia reſpectant, deductum velint. Servius, a Terendo deducit, a in o mutata. Virg. 3. Georg. 51.
—— optima torvæ
Forma bovis, cui turpe caput, cui plurima cervix. i. e. Terribilis. Idem 10. Æn. 170. Torvus Abas.
Torvus viſu. Stat. 2. Theb. 509.
Angues torvi. Stat. 9. Theb. 741.
Apri torvi. Ovid. 2. de Arte Am. 190.
Cornua torva. Perſ. 1. Sat. 99.
Draco torvus ſerpit ſubter ſuperaque revolvens ſeſe. Cic. 2. de Nat. Deor. 106.
Facies torva, Ferocitatem quandam ipſo aſpectu præ ſe ferens. Columel. lib. 6. cap. 20.
Forma torva. Ovid. 2. de Pont. 8. 22.
Frons torva, Terribilis & immitis. Virg. 3. Æn. 636.
Fronte torva petulans juvencus. Senec. Hippol. 3.
Juvenci torvi, Truces & aſpectu terribiles. Ovid. 10. Met. 237.
Lumen torvum, Oculus dirus & minax. Virg. 3. Æn. 677.
Oculi torvi. Plin. lib. 11. cap. 37.
Oculis torvis tuens. Ovid. 5. Met. 92.
Prælia. Catul. de Coma Beren. 64. 20.
Taurus. Ovid. 8. Met. 132.
Reſponſa torva trucis Senatus. Sil. lib. 11. 121.
Vada. Senec. Theb. 4.
Vina torva, Aſpera, & indomita, ſive immitia. Plin. lib. 17. cap. 23.
Vultus torvus. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Compar. Apul. Flor. Tuba torvior.
Superl. Arnob. 6. Leonis torviſſima facies.
Torvĭtas, ātis. f. [ὑποδρασία] proprie taurorum eſt, quaſi Taurorum acerbitas. Plin. lib. 7. cap. 19. Exit hic animi tenor aliquando in rigorem quendam, torvitatemque naturæ duram & inflexibilem.

Corpus inſigne oculis comaque & torvitate vultus. Tacit. 2. Hiſt. 9. 4.
Torve, Adv. [ὑπόδραξ] Plaut. Amph. 4. 2. 8. Quid me torve aſpectas? al. Stolide.
Torviter, Adv. Ennius Pancratiaſtæ, Quem nunc tu tam torviter increpuiſti. Nonius 11. 57.
Torvum, [ὑποβλεμματικῶς] aliud Adv. pro Torve. Apuleius, Quum torvum in eos intueretur. Virg. 7. Æn. 399.
—— torvumque repente
Clamat, Io matres audite ubi quæque Latinæ.
Torva, [ὑποβλεπομένως] ſimiliter Adverbium idem ſignificans. Virg. 6. Æn. 467.
Talibus Æneas ardentem, & torva tuentem
Lenibat dictis animum. Servius; Torva, pro torve, id eſt terribiliter.

T O T

Tot, [τοσοῦτος] Nomen numerale indecl. Cic. 2. de Orat. 140. Quot homines, tot cauſæ. Idem de Aruſp. Reſp. 16. De templo tot Senatus extare conſulta, quot de mea domo. Et 5. Tuſc. 29. In his tot & tantis atque etiam quæ plura poſſunt accidere. Virg. 1. Æn. 14.
Quidve dolens regina deûm, tot volvere caſus
Inſignem pietate virum, tot adire labores Impulerit.
Tot viri ac tales. Cic. pro Cæl. 66.
Tot & tantæ, & tam graves civitates. Cic. 4. Verr. 14.
Tot & tantas res, &c. quot & quantas, &c. Cic. pro Domo 48.
Totĭdem, indecl. [τοσοῦτοι] Par numerus. Cic. 2. de Divin. 90. Totidem annos vixerunt. Idem 6. Att. 2. Iſtum ego locum totidem verbis a Dicæarcho transſtuli. Virg. 3. Æn. 203.
Tres adeo incertos cæca caligine ſoles
Erramus pelago, totidem ſine ſidere noctes.
Toties, Adv. [τοσαυτάκις] Tot vicibus. Cic. 7. Att. 12. Interim velim mihi ignoſcas, quod ad te ſcribo tam multa toties. Virg. 4. Æn. 536.
Quos ego jam toties ſum dedignata maritos.
Toties, geminatum. Cic. 4. Verr. 146. Tot Prætores in Sicilia fuerunt: toties apud majores noſtros Siculi Senatum adierunt: toties hac memoria.
Toties, quoties. Cic. 1. de Orat. 251. Hoc nos ſi facere velimus, ante condemnentur ii quorum cauſas receperimus, quam toties, quoties perſcribitur, Pæanem, aut Munionem citarimus.
Quoties, toties. Cato, cap. 1. Quoties ibis, toties magis placebit. Quotieſcunque dico, toties mihi videor in judicium venire. Cic. pro Cluent. 51.
Totiens ſcribunt nonnulli, ſed inepte. Salluſt. Jugurth. cap. 106. Totiens fuſus Numida. Tacit. 12. Ann. 60. De quo totiens ſeditione aut armis certatum.
Totus, a, um. gen. Totius. dat. Toti. [ὅλος, ὁλοτελὴς, πᾶς] ad Quantitatem refertur.
Totum & partes. Cic. 1. Acad. 19. Corporis autem alia ponebant eſſe in toto, alia in partibus.
Tota & partes. Cic. in Topic. 97.
Totum & univerſum. Cic. 4. de Fin. 2.
Leve enim eſt totum hoc, riſum movere. Cic. 2. de Orat. 18.
Hoc totum quicquid eſt, ſive artificium, ſive, &c. Cic. 2. de Orat. 29.
Totus ego. Plaut. Truc. 4. 1. 7. Totus gaudeo. Idem Aul. 3. 6. 28. Qui oſſa atque pellis totus eſt, ita cura macet. Idem Aſin. 5. 2. 78. Totus perii. Ter. Heaut. 5. 4. 20. Ego nunc totus diſpliceo mihi. Idem Eun. 5. 9. 10. Fratris igitur Thais tota eſt? Idem Adelph. 4. 2. 51. Cteſipho autem in amore eſt totus.
Antonius perſpiciet totum me futurum ſuum. Cic. 15. Att. 1.
Quum totum ſe ad inveſtigationem naturæ contuliſſet, in ea ipſa plurimum diſſentit a ſuis. Cic. 1. Acad. 34. h. e. Omnino.
Totum ei me tradidi. Cic. de Clar. Orat. 306.
Totus eſt alienus a phyſicis. Cic. 1. de Fin. 17.
Totus eſt noſter Plancius. Cic. 2. Q. frat. 1. Plancius totus eſt noſter.
Totæ, dativus pro Toti. Plaut. apud Varron. lib. 6. de L. L. Gannit odioſus omni totæ familiæ.
Ædes totæ. Plaut. Moſtel. 1. 2. 35. Ædificantur ædes totæ denuo. Cic. 3. Verr. 67. Clamor interea fit tota domo inter ſervos. Idem pro Font. 23. Hi contra vagantur læti atque erecti paſſim toto foro.
Ætates. ut, Quo in ſtudio hominum quoque ingenioſiſſimorum otioſiſſimorumque totas ætates videmus eſſe contritas. Cic. 1. de Orat. 219.
Annus totus. Plaut. Aſin. 3. 3. 45. Ter. Eun. 2. 1. 46. Sex ego te totos Parmeno hos menſes quietum reddam. Cic. 4. Verr. 184. Facite ut vobis triennii totius veniat in mentem.
Corpore toto, atque omnibus ungulis, Proverbialis locutio, pro Toto conatu. Cic. 2. Tuſc. 56. Quid? qui volunt exclamare majus, num ſatis habent latera, fauces, linguam intendere, e quibus elici vocem & fundi videmus? toto corpore, atque omnibus ungulis, ut dicitur, contentioni vocis aſſerviunt.
Dies cogitare totos & noctes de aliquo. Cic. pro Muren. 78.
Lacus totus. Plin. Epiſt. 259.
Mente tota incumbere in curam aliquam. Cic. 16. Att. 10. Nunc mi Attice tota mente incumbe in hanc curam: magna enim res eſt. Virg. 4. Æn. 100.
—— habes tota quod mente petiſti.
Mole tota corporis, totoque pondere niti. Columel. lib. 2. cap. 2.
Ut unum opus totum atque perfectum ex omnibus totis atque perfectis abſolveret. Cic. de Univerſ. 14.
Orbis. Virg. 1. Ecl. 67.
Et penitus toto diviſos orbe Britannos.
Pectore toto amare, vel cogitare. Cic. 1. de Legib. 49. Ubi illa ſancta amicitia ſi non ipſe amicus per ſe amatur toto pectore, ut dicitur?
Idem

Idem 2. Tusc. 58. Ad ferendum igitur dolorem placide & sedate, plurimum proficit toto pectore, ut dicitur, cogitare quam id honestum sit.

Terra. ut, Omne cœlum, totamque cum universo mari terram mente complecti. Cic. 2. de Fin. 112.

Via tota erras. Ter. Eun. 2. 2. 14.

Viribus totis. Liv. 26. 43. Sed quoniam vos instructos & ordinatos cognosco, ad Carthaginem novam oppugnandam totis viribus, & bono animo transeamus.

Totum aliquando pro Omni sumitur. V. Non. 5. 99. Virg. 1. Æn. 189.

—— hos tota armenta sequuntur. Ad quem locum sic Servius: Inter Totum & Omne hoc interest: quod Totum dicimus unius corporis plenitudinem: Omne de diversis dicimus; ut puta: Totum auditorium habet scholasticos, i. e. Plenum est auditorium scholasticis. Et, Omne auditorium habet scholasticos, i. e. Omnis auditoria. Usurpant tamen poetæ & ista confundunt, ut hoc loco Tota pro Omnibus posuit; & contra pro Toto Omnem posuit, ut est, 2. Æn. 750.

—— omnemque reverti
Per Trojam. Sic Stat. 1. Theb. 81.
—— & totos in pœnam ordire nepotes. i. e. Omnes.

In totum, vel Ex toto; pro In genere, omnino. Cels. 1. 3. In totum abstinendum est. Idem 6. 9. Vinum ex toto circumcidendum est.

Etsi Totus primam plerumque producit, corripitur tamen a Manilio 3. 447.

Detrahitur summæ tota pars, quota demit utrinque
Omnibus ex horis.

Totalis, e. Vox vulgaris & prorsus nova.

Totaliter, Adv. Omnino. Lactant. Inst. lib. 6. Totaliter cavere.

T O X

Toxicum, i. n. [τοξικὸν] Venenum: unde dicatur, Plinius his verbis ostendit lib. 16. cap. 10. Simile etiamnum his aspectu est, nequid prætereatur, taxus, minus virens, gracilisque, & tristis ac dira, nullo succo, ex omnibus sola baccifera. Mas noxio fructu. Lethale quippe baccis in Hispania præcipue venenum inest. Vasa etiam viatoria ex ea vinis in Gallia facta, mortifera fuisse compertum est. Hanc Sestius smilacem a Græcis vocari dixit: & esse in Arcadia tam præsentis veneni, ut si qui dormiant sub ea, cibumve capiant, moriantur. Sunt qui & taxica hinc appellata dicunt venena, quæ nunc toxica dicimus, quibus sagittæ tinguantur. Nicolaus tamen Leonicenus in libro De erroribus medicorum aliud affert etymon, Toxicon, inquit, genus est veneni, quo sagittæ ab antiquis tingebantur: hinc enim illi apud Græcos nomen, quoniam missilia, quæ ipsi toxeumata appellant, hoc potissimum medicamine inficerentur. Plaut. Merc. 2. 4. 4. Certum est, ibo ad medicum, atque ibi me toxico morti dabo. Hor. Epod. 17. 61.

Quid proderit ditasse Pelignas anus:
Velociusve miscuisse toxicum. Ovid. 4. de Pont. 7. 11.

Bibere toxica. Propert. lib. 1. 5. 6.

Miscere toxica. Ovid. 2. Amor. 2. 64.

T R

TR. Trajectus, Translatus, Triarius. TR. vel TRB. vel TRIB. Tribunus. TR. S. Treviris signata. TR. V. CA. Trium vir capitalis.

Trabalis, V. trabs.

Trabea, æ. f. [τραβέα, τραβεῖος] Genus vestis, cujus tria sunt genera, ut Suetonius lib. de Genere vestium inquit: Unum quod diis sacratur, tantum purpura factum. Aliud regum, quod est purpureum, habet tamen aliquid albi. Tertium augurale, ex purpura & cocco mistum. Hæc Servius. Erat autem vestis togata purpura circundata subtegmine puniceo, quam aureæ fibulæ annectebant. Virg. de trabea regali ait, 7. Æn. 187.

Ipse Quirinali lituo, parvaque sedebat
Succinctus trabea. Ibid. 612.
Ipse Quirinali trabea Consul, &c. Plin. lib. 8. cap. 48. Trabeis usos accipio reges. Idem lib. 9. cap. 39.

Decorus trabea Romulus. Ovid. 2. Fast. 504.

Graves auro trabeæ. Claud. 2. in 1. Cons. Stil. 340.

In funebri pompa utebantur & equites trabea, si Tacito credimus, qui in tertio de funere Germanici sic ait, Igitur Tribunorum, centurionumque humeris cineres portabantur, præcedebant incompta signa, versi fasces, atque ubi colonias transgrederentur, atrata plebes, trabeati equites, pro opibus loci, vestem, odores, aliaque funerum solennia cremabant.

Trabeatus, a, um. Adj. [τραβεατὸς] Qui trabea indutus est. Ovid. 1. Fast. 37.

Hoc igitur vidit trabeati cura Quirini, &c.

Agmina trabeata. Stat. 4. Sylv. 2. 32.

Equites trabeati. Tacit. 3. Ann. 2.

Trabeati equites a trabeis vestibus dicuntur, quæ tanquam quasdam discolores habent pannorum trabes. Inde enim nomen. Trabeati autem erant equites Romani cum transvehebantur, ut Valerius scribit. Ex Turnebo.

Trabealis, e. Adj. Idem. ut, Effulgens trabealis mole metalli. Sidon. Carm. 2. 2.

Trabs, vel Trabes, is. f. [δοκὶς, δοκὸς] Proprie ut Festus ait, sunt duo tigna, ædificii gratia, simul compacta; nam quum simplicia sunt, non Trabes, sed Tigna dicuntur. Cic. Topic. 61. Abiegna trabes. Cæs. 3. Bell. Gall. cap. 13. Transtra ex pedalibus in altitudinem trabibus, confixa clavis ferreis, digiti pollicis crassitudine.

Sylva frequens trabibus, Arboribus densa. Ovid. 8. Met. 329.

Acernis trabibus contextus equus. Virg. 2. Æn. 112.

Ahenæ trabes. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 242.

Annosæ trabes. Stat. 9. Theb. 468.

Densis trabibus umbrosa templa. Ovid. 11. Met. 360.

Excisa trabs. Virg. 2. Æn. 481.

Fractæ trabes. Juven. 14. Sat. 296.

Fraxineæ trabes. Virg. 6. Æn. 181.

Nexæ trabes ære. Virg. 1. Æn. 452.

Perpetua trabes. V. perpetuus.

Plana trabs, Trabium contextus planus. Cato cap. 18.

Quadrifida trabs. Valer. 1. Argon. 663.

Saucia securi trabs ingens, Maxima arbor securi percussa. Ovid. 10. Met. 273.

Solidæ trabes. Ovid. 1. Met. 551.

Sublimi a trabe pendere. Ovid. Rem. Amor. 18.

Trabs Cypria, pro Navi. Hor. 1. Carm. 1. 13.

—— ut trabe Cypria
Myrtoum pavidus nauta secet mare. Ea autem de causa trabi Cypria accipi videtur pro navi, quod Cyprus omni materia ad navium ædificationem sic abundaret, ut ab ima carina, ad summum carchesium, sine subsidiis aliarum regionum totam navim absolveret, & omnibus armamentis eam instrueret, cujus rei locupletissimus testis est Marcellinus, quem vide. Annotavit Turnebus.

Natantis trabis impetus. Catul. de Phaselo, 4. 3.

Turbatur mare trabibus, i. e. Navigiis. Virg. 4. Æn. 566.

Vasta trabs. Pers. 5. Sat. 141.

Cava trabs. Virg. 3. Æn. 191.

Trabes Hymettiæ. Hor. 2. Carm. 18. 3.

Non trabes Hymettiæ premunt columnas. Trabes hic non e materia, sed marmore sunt, imponebanturque columnis. Ideo dico, quod mirum videri quibusdam intelligo e lapide trabes fieri. Plinii tamen id confirmabimus auctoritate, qui lib. 36. ita scribit, Circa Syenem vero Thebaidis Syenites, quem ante pyropœcilon vocabant. Trabes ex eo fecere reges quodam certamine obeliscos vocantes. Hæc Turnebus in illud Horatii.

Trabes, Meteorôn genus apud Plin. lib. 2. cap. 26. in tit. Faces, lampades, trabes.

Trabecŭla, æ. f. dimin. Vitruv. 10. 21. Habuerat mediam contabulationem supra trabeculas.

Trabicus, a, um. Adj. [δοκικὸς] Quod trabibus factum est: ut, Navis trabica, quæ trabibus confecta est. Festus.

Trabalis, e. [δοκώδης] Cic. 7. Verr. 52. Et ut hoc beneficium, quemadmodum dicitur, trabali clavo figeret, cum consilio causam Mamertinorum cognoscit. Erasmus admonet Ciceronem usum clavo trabali in consimilem sensum quo Herculeo nodo, pro vinculo arctissimo atque indissolubili utuntur eruditi.

Clavi trabales, pro Specie tormentorum, seu vectibus tortoriis, apud Hor. 2. Carm. 35. 18.

Te semper anteit sæva necessitas,
Clavos trabales, & cuneos manu
Gestans ahena: nec severus
Uncus abest, liquidumve plumbum.

Hasta trabalis, Ingens, quanta est trabs. Stat. 4. Theb. 6.

Telum trabale. Virg. 12. Æn. 294.

Trachali, appellantur Muricum ac purpuræ superiores partes. Unde Ariminenses maritimi cognomen traxerunt. Festus.

Trachallus, [Τράχαλλος] Orator Domitiani temporibus sublimis & satis apertus fuit, & quem velle optima crederes: auditus tamen major. Quintil. lib. 10. cap. 1. Idem lib. 10. cap. 5. ad finem.

Trachēa, sive Trachia, æ. f. [τραχεῖα] Arteria pulmonis, quæ & Spiritalis fistula dicitur. V. Gell. lib. 17. cap. 11.

Trachēlum, i. sive Trachelus, Media pars est navalis veli, cujus summa Carchesium nominatur. Sipontinus. Sic etiam legitur apud Macrob. 5. Saturn. cap. 21. Sed docti legendum putant, Navalis mali.

Trachina, [Τραχίνη] Oppidum Campaniæ: quæ postea interposita a, Tarachina, vel Tarachinæ, arum, tantum pluraliter, Anxur etiam antea dicebatur. Nunc autem Tarracina vocatur, quod vide.

Trachōma, ătis. n. Græce τράχωμα, vocatur Scabritia palpebrarum interior: sicut in eadem parte glabritas, hoc est defluvium pilorum, Madarosis & Milphosis.

Trachonitis, [Τραχωνῖτις] Regio Syriæ Palestinæ, ut scribit Plin. lib. 5. cap. 18. Quam ferunt inter montem Libani & lacum Tiberiadis sitam esse. Cujus tetrarcha fuit Philippus juxta Evangelium Lucæ. Est &, ut Hieronymus inquit, trans Bostram Arabiæ civitatem in deserto, contra Australem plagam, quasi ad Damascum respiciens. Hanc gentem instituit Cis filius Aram, ut scribit Josephus lib. 1. Antiquit.

Trachīna, [Τραχὶν] Civitas Thessaliæ, quæ Heraclea ab Hercule cognominata est. Hinc ab Ovid. 11. Met. fab. 9. Trachynius Ceyx conjunx Halcyones. Græci trachyna vocant aspera. Unde Tarachynam quasi Trachynam ab asperetis dici autumat Strabo. Et ab hac Trachyna Thessaliæ, Sophoclis tragœdia Trachyna dicta est. Unde Cic. 2. Tusc. 20. Quas hic voces apud Sophoclem in Trachynis edit?

Trachynus, Adj. [Τραχίναιος] ut, Saxa Trachyna. Senec. Herc. OEth. 135.

Trachynius. aliud Adj. [Τραχίνιος] ut,

Miles Trachynius. Lucan. lib. 3. 178.

Puppis Trachynia. Ovid. 11. Met. 502.

Tellus Trachynia. Ovid. 11. Met. 269.

Tracta, orum. n. pl. Pars placentæ. In ea enim, ut apud Catonem describitur, est solum, quæ pars est ima, & tanquam fundamentum. Sunt tracta, ea ficta farinacea, aut addita alia materia & impensa, quæ imponuntur solo: quo verbo etiam utitur Athenæus hunc in modum, εἰς δὲ τὰ καπύρια καλούμενα τράκτα μίξον, ὥσπερ καὶ εἰς ἄρτον. Tracta autem vocantur a trahendo & tractando. Tractam dicit fœminino genere Plinius, Decimo ad speciem tractæ subigunt uvæ passæ succo. Ex eo placentam vulgo *tartam* trajecta litera tanquam tractam appellamus. Tracta lance etiam inveni-

tur

tur. Cato de R. R. Farinæ filigineæ l. 11. unde folum facias in tracta farinæ l. 4. Sic alibi frequenter. Auctor Turneb. Adverf. 23.9.

TRACTATUS, TRACTIM, TRACTO, TRACTUS. V. TRAHO.

TRADITIO, V. TRADO.

TRADO, didi, ditum, [παραδίδωμι, μεταδίδωμι] ĕre. Dare, porrigere. Plaut. Merc. 2. 2. 7. Præsto ipsi facito coram ut tradas in manum.

Aliquem de manu in manum tradere. Cic. 7. Fam. 5.

Tradere regionem vel urbem ad diripiendum. Cic. pro Domo 30. Neu se, neu Pompeium absentem Imperatorem suum adversariis ad supplicium tradant, obsecrat.

Ad supplicium tradere. Liv. 29.

Arma tradere. Cæs. 2. Bell. Gall. cap. 13.

Causam adversariis tradere. Ter. Phorm. 2. 1. 7.

Tenere consuetudinem ab aliquo traditam. Cic. 2. de Divin. 15.

Consuetudini Latinæ tradere. Columel. in proœm. lib. 12. h. e. In Latinum sermonem vertere.

In custodiam tradere. Cic. 1. Q. frat. 2. Et cum eum fugitivum esse postea ex Æsopi literis cognosceret, hominem comprehendit, & in custodiam Ephesi tradidit.

Custodiæ tradere. Columel. lib. 8 cap. 15.

In disciplinam tradere. Cic. 2. Philip. 3. At enim te in disciplinam meam tradideras.

Effectum tradere aliquid. Plaut. Curc. 3. 15.

Excruciandum aliquem tradere. Hirt. Bell. Alexand. cap. 55.

Fama tradita res, Rumore tantum accepta & tecta. Liv. 27.

Fama traditur. Liv. 5. Eam gentem traditur fama dulcedine frugum, maximeque vini nova tum voluptate captam, Alpes transisse.

In fidem deditionemque se suaque alicui tradere. Liv. 34.

Furtim tradi. Tacit. 3. Hist. 77. Vacuam arcem furtim tradi futurum.

Gaudium tradere. Liv. 36. Ob eam ferociam magis victoribus gaudium traditum fuit. Vetus exemplar habet Traditus. Sensus autem est: Democritus traditus fuit majus gaudium victoribus ob ferociam. Liceret etiam dicere, Fuit majori gaudio.

Inimicitias posteris tradere. Cic. 14. Att. 13. Me deinde fine ad hanc opinionem jam nunc dirigere puerum, & tenero animo ejus persuadere, non esse tradendas posteris inimicitias. h. e. Quasi hereditatem relinquere. Budæus

Lampada tradere. Lucret. lib. 2. 78.

In manus alicujus tradere. Liv. 5.

Morem tradere. Plin. lib. 15. cap. 30.

Morem traditum ab antiquis servare. Hor. 1. Serm. 4. 117.

Mores opibus tradere. Martial. lib. 11. 6.

Palmam tradere alicui. Plin. lib. 14. cap. 4.

Per manus tradere. Cæs. 1 Bell. Civil. cap. 68.

Traduntur per successiones morbi. Plin. Epist. 12.

In posteros sermonem tradere. Quintil. lib. 1. cap. 1.

In potestatem alicujus alterum tradere. Cæs. 1. Bell. Civil. cap. 20.

Prædia vacua alicui tradere. Cic. pro Rosc. Amer. 21.

In pistrinum aliquem tradere, quod & Trudere dicitur. Plaut. Most. 1. 1. 16.

Provinciam alicui tradere. Ter. Heaut. 3 2. 5.

Provinciam per manus tradere. Cic. de Provinc. Consul. 39. Nam ut C. Julius omnibus a senatu eximiis ac novis rebus ornatus per manus hanc provinciam tradat ei, cui minime vos velitis.

Puerum tradere præceptori, vel magistro. Plin Epist. 47. Cic. 3. Tusc. 2. Cum vero parentibus redditi, id est magistris traditi sumus, tum ita variis imbuimur erroribus.

Sartam tectam ædem tradere. Cic. 3. Verr. 131. Quæsivit quis ædem Castoris fartam tectam deberet tradere.

Se tradere dicitur miles, quum dedit se adversario. Cæs. 8. Bell. Gall. cap. 43. Itaque necessitate coacti se tradiderunt.

Se tradere in portum. Cic. 1. de Invent. 4. Quasi ex aliqua turbida tempestate in portum, sic ex seditiosa, & tumultuosa vita se in studium aliquod traderent quietum.

Se tradere inimicis alicujus. Cic. Post redit. ad Quir. 13.

Se libidinibus constringendos tradere. Cic. 1. de Finib 47. Plerique autem quod tenere atque servare id quod statuerunt non possunt, victi & debilitati objecta specie voluptatis tradunt se libidinibus constringendos nec quid proventurum sit provident.

Se quieti tradere. Cic. 2. de Divin. 121. Qui salubri & moderato cultu atque victu quieti se tradiderit.

Se totum alicui tradere. Cic. 3. Q. frat. 3. Domum (ut debuimus) ad eum statim venimus, eique nos totos tradidimus.

Sub leges pacis tradere se. Virg. 4. Æn. 618.

Se totum tradere, pro Accommodare & parare. Cic. 16. Fam. 1. Ei te totum trade: malo te paulo post valentem, quam statim imbecillem videre.

Se tradere studiis. Plin. Epist 9.

In servitutem. Cic. de Provinc. Consul. 10. Jam vero publicanos miseros, me etiam miserum, illorum ita de me meritorum miseriis ac dolore, tradidit in servitutem Judæis & Syris nationibus natis servituti.

Ultro tradere. Hor. 2. Serm. 5. 75.

Traditur, vel Traditum est: pro Literis traditum est, sive Monimentis traditur, aut Scriptum est. Liv. 1. Id non traditur quum haud dubie aliquanto numerus major hoc mulierum fuit. Cic. 1. Tusc. 5. Nam Galbam, Africanum, Lælium, doctos fuisse tradunt. Idem 5. Tusc. 114. Traditum est etiam Homerum cæcum fuisse.

Tradit Cicero. Plin. lib. 7. cap. 22.

Tradit & Fabius pictor in annalibus suis, quum obsideretur præsidium Romanum, &c. Plin. lib. 10. cap. 24.

Aristides qui omnium justissimus fuisse traditur. Cic. pro Sext. 141.

Traditur antiqui fabula plena joci. Ovid. 2. Fast. 304.

Non traditur. Plin. lib. 13. cap. 1. Unguenta quis primus invenerit, non traditur.

Non certum traditur. Liv. 2. 8.

Literis tradita. Cic. 7. Verr. 156. Quid vero illa Segestanorum non solum literis tradita, neque commemorata verbis: sed multis officiis, illorum usurpata & comprobata cognatio?

Ingenium variosque sermones immortalitati scriptis suis Plato tradidit. Cic. 3. de Orat. 57.

Memoria traditum. Cic. 6. Fam. 22. Quæ didicisti, quæque ab adolescentia pulcherrime a sapientissimis viris tradita memoria, & scientia comprehendisti, iis hoc tempore utare.

Memoriam alicujus rei posteris tradere. Liv. 8.

Memoriæ posteris tradere. Liv 3.

Memoriæ aliquid tradere. Cic. in Somn. Scip. 2. Ades, inquit, animo & omitte timorem Scipio: & quæ dicam trade memoriæ.

Memoriæ traditum est. Cic. in Parad. 3. Nam istum doctum & sapientem virum fuisse memoriæ traditum est.

Monumentis traditur. Plin. lib. 7. cap. 16. Alias, Creditur.

Posteris tradere auguratum. Cic 1. de Divin. 107. Atque ille Romuli auguratus pastoralis non urbanus fuit, nec fictus ad opiniones imperitorum, sed a certis acceptus, & posteris traditus.

Tradere, pro Docere. Cæs. 6. Bell. Gall. cap. 13. De deorum immortalium vi ac potestate disputant, & juventuti tradunt.

Putabam virtutem hominibus (si modo tradi ratione possit) instituendo & persuadendo, non minus & vi ac metu tradi. Cic. 1. de Orat. 247.

Verbosius aliquid tradere. Quintil. lib. 4 cap. 1.

Quum hæc omnia audirentur ab iis, quibus non scientia esset tradenda, sed exigui temporis aut falsa, aut certe obscura opinio. Cic. 1. de Orat. 62.

Artem dicendi & memoriæ. Cic. pro Flacc. 42. Et qui se artem dicendi traditurum etiam cæteris profitebatur, ipse omnibus turpissimis judiciis convictus est. Idem 4. Acad. 2. Qui quidem etiam pollicenti cuidam se artem ei memoriæ, quæ tum primum proferebatur, traditurum, respondisse dicitur oblivisci se malle discere.

Artificium disputandi. Cic. 4. Acad. 114.

Præcepta plurima tradere. Cic. in Orat. 114.

Præcepta tradit volandi. Ovid. 8 Met. 208. De Dædalo.

Rationem prudentiæ. Cic. 3. de Finib. 65. Impellimur autem natura ut prodesse velimus quamplurimis, in primisque docendo, rationibusque prudentiæ tradendis.

Res gestas tradere carminibus. Lucret. lib. 5. 1443.

Vias optimarum artium aliquibus tradere. Cic. 2. de Divin. 1.

Scribitur interdum Transdo. Cæs. 7. Bell. Gall. 89. Arma transdere.

TRADITUS, a, um. [παραδεδομένος] Partic. ut, Neci traditus Sen. Medea, 7.

TRADITIO, ōnis. f. [παράδοσις] Cic. in Topic. 28. Abalienatio, est ejus rei quæ mancipi est, aut traditio alteri nexu, aut in jure cessio, inter quos ea jure civili fieri possunt.

Traditio, Doctrina Gell. lib 13. cap. 21. Per quod apparet non esse id poetice a Plauto dictum, sed eam quoque traditionem fuisse, ut Nerio a quibusdam uxor esse Martis diceretur.

Jejuna atque arida præceptorum traditio, atque nuda. Quintil. lib. 3. cap. 1.

TRADITOR, ōris. m. Qui tradit vel prodit. Tacit. 4. Hist. 24. Interfecto traditore.

TRADUCO, xi, ctum, [μετάγω, διάγω, διαβιβάζω, διαβιβάζω, μεταφέρω, δειγματίζω, παραδειγματίζω] ĕre. ex Trans & Duco, N & S abjectis; De loco ad locum ducere, quod & Transducere dicitur. Ter. Heaut 4. 4 22. Ancillas omnes Bacchidis traduce huc ad vos propere. Idem Adelph. 5. 7. 12. Traduc & matrem, & familiam omnem ad nos.

Copias traducere flumen. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 13.

Equum traducere. Cic. pro Cluent. 143.

Messes satas alio traducere. Virg 8. Ecl. 99.

Abducere & traducere. Cic. 2. de Orat. 293. Abducere animos a contraria defensione, & ad nostram conor traducere.

Traducere & convertere. Cic. 2. de Orat. 199. Tum omnem orationem traduxi & converti in increpandum Cæpionis fugam.

Traducere ad se valetudinem proximi membri. Cic. 3. Off. 22. Ut si unumquodque membrum sensum hunc haberet, ut posse putaret se valere, si proximi membri valetudinem ad se traduxisset, debilitari & interire totum corpus necesse esset.

Traducere aliquem ad se totum. Cic. 4. de Finib. 2. Atqui, inquam Cato, istud obtinueris, traducas me ad te totum licebit.

Eos qui audiunt, ad magnam admirationem traducere. Cic. in Orat. 192.

Traducere ad mala consilia corruptum largitionibus animum. Cic. ad Brut. 4.

A re aliqua ad aliam animum traducere. Cic 1. Fam. 2. Ita sum cum illo locutus, ut mihi viderer animum hominis ab omni alia cogitatione ad tuam dignitatem tuendam traducere.

A consuetudine convertere, & alio traducere. Cic. 1. de Invent. 3. Ac mihi quidem videtur hoc nec tacita, nec inops dicendi sapientia perficere potuisse, ut homines a consuetudine subito converteret, & ad diversas rationes vitæ traduceret.

Aliquem a severitate ad hilaritatem traducere. Cic. de Clar. Orat 322.

Aliquid ab lætitia ad metum traducere. Cic. de Arusp. Resp. 23.

Animi motus alio traducere. Lucret. lib. 4. 1060.

Alio traduci. Cic. 1. de Legib. 9. Et ego animi pendere soleo, cum semel quid orsus sit traducor alio: neque tam facile interrupta contexo, quam absolvo instituta.

Omnes traducere in assensum sui consilii. Liv. 34. Idem 32. In sententiam suam Quintium traduxit. Cic pro Cluent. 144. Quum ego quæ mihi viderentur dicerem, traduxit me ad suam sententiam.

Ad accusandum traduci. Cic. 1 Verr. 1. Aut ego qui me ad defendendos homines ab ineunte adolescentia dedissem, tempore atque officio coactus, ad accusandum traducerer.

Cogitationes ad voluptates traducere. Cic. 3. Tusc. 25.

Inimicitias ad amicitiam traducere, Cic. de Provinc. Consul. 22.

Quam

Quas in viris fortiſſimis non ſolum extinxit Reip. dignitas, & ipſorum: ſed etiam quandoque ad amicitiam, conſuetudinemque traduxit.

Mentes a cogitationum intentione ad tranquillitatem traducere. Cic. 4. Tuſc. 3.

Orationem ad exempla traducere. Cic. 3. Tuſc. 56. Aut a diſputandi ſubtilitate orationem ad exempla traducimus.

Munus aliquod traducere. Cic. 5. Att. 9. Faciam denique ut ſumma modeſtia & ſumma abſtinentia munus hoc extraordinarium traducamus.

Traducere, pro Traduces facere. Paulus in l. Si duo, D. Uti poſſidetis. Si actor vicini tui ex fundo tuo vites in ſuas arbores traduxit. Budæus.

Tempus traducere. Conſumere, terere, præterire. Cic. 4. Fam. 6. Qua ratione nobis traducendum ſit hoc tempus.

Ævum leniter traducere. Hor. 1. Epiſt. 18. 97.

Vitam ſine ullo corporis languore traducere. Plin. lib. 7. cap. 2. 21. Cic. 3. Tuſc. 25. Si volumus hoc quod datum eſt vitæ, tranquille placideque traducere.

Vitam otioſam & quietam ſine ullo labore aut contentione traducere. Cic. de Senect. 82.

O adoleſcentiam traductam eleganter. Cic. pro Planc. 30.

Adoleſcentiam ad ſcientiam rei militaris traducere. Cic. pro Lege Manil. 28. Cujus adoleſcentia ad ſcientiam rei militaris non alienis præceptis, ſed ſuis imperiis: non offenſionibus belli, ſed victoriis, non ſtipendiis. ſed triumphis eſt traducta.

Traducere, Deridere, infamia afficere, & velut in exemplum proponere deridendum omnibus per vicos & theatra: quod catamidiare Græce dicitur, auctore Budæo. Liv. 2.38. de Volſcis loquens publico conſilio, ac voce præconis, a ſpectaculis exactis, Vos, inquit, omnibus civibus, peregrinis populis ſpectaculo abeuntes fuiſſe? veſtras conjuges, veſtros liberos traductos per ora hominum? Martial. lib. 6. 77.

—— multoque magis traduceris Afer. Sueton. in Tito, cap. 8. Tibul. lib. 1. 1. 5.

Me mea paupertas vitæ traducat inerti.

Traducere carmina manifeſto furto. h. e. Arguere furti, vel infamare & convincere. Martial. lib. 1. 54.

Traducere ad plebem aliquem, Ex nobili plebeium facere. Cic. 1. Att. 15. Is ad plebem P. Clodium traduxit, idemque fert ut univerſus populus in campo Martio ſuffragium de re Clodii ferat.

Legitur & Tranduco. Sen. de Ira 2. 13. In melius tranduci. Sed al. leg. Traduci.

Traductio, ōnis. f. [μεταγωγή] Ipſe traducendi actus: ut, Traductio temporis, pro Exactione illa. Cic. 1. de Divin. 127. Non enim illa quæ futura ſunt, ſubito exiſtunt: ſed eſt quaſi rudentis explicatio, ſic traductio temporis nihil novi efficientis, & primum quidque replicantis.

Traductio & immutatio in verbo. Cic. 3. de Orat. 165.

Traductio ad plebem furibundi hominis. Cic. pro Sext. 15.

Traductio, Infamia. Sen. 1. de Ira, cap. 6. Hic damnato cum dedecore & traductione vitam exigit.

Traductio, Figura quæ Græce Antanaclaſis dicitur, nimirum ejuſdem verbi contraria ſignificatio, quale eſt illud, Amari jucundum eſt, ſi curetur nequid inſit amari. Avium dulcedo ducit ad avium, & apud Ovidium,

Cur ego non dicam Furia te Furiam? Cornificius hanc traductionem vocat, videlicet alterius intellectus ad alterum. Quintil. lib. 9. cap. 3.

Traductus, ûs. m. Ammian. 18. Præſidium per eos traductus agentes.

Traductor, ōris. m [μεταγωγεύς] Cic. 2. Att. 9. Ut ſciat hic noſter Hieroſolimitarius traductor ad plebem, quam bonam meis putiſſimis orationibus gratiam retulerit.

Tradux, ŭcis. interdum m. interdum f. Varro 1. de R. R. cap. 8. Quartum pedamentum eſt nativum ejus generis ubi ex arboribus in arbores traductis vitibus vinea fit, quos traduces, quidam rumpos appellant. Columel. lib. 5. cap. 7. Si tradux traducem non contingit, media virga inter eas deligetur.

Nexu traducum impedita vineæ. Tacit. 2. Hiſt. 25.

Tradux, aliter. Columel. lib. 4 cap. 29. In illa inſerendi ratione quæ fit per terebrationem, primum de vicino fructuoſiſſimam oportet conſiderare vitem, ex qua (velut traducem inhærentem matri) palmitem attrahas, & per foramen tranſmittas: hæc enim tutior & certior eſt inſitio: quoniam & ſi proximo vere non comprehendit, ſequente certe, quum increvit, conjungi cogitur, & mox a matre reciditur, atque ita ſuperficies inſitæ vitis uſque ad receptum ſurculum obtruncatur. Hujus traducis ſi non eſt facultas, tum detractum viti quam recentiſſimum eligitur ſarmentum: & leviter circumraſum, ut cortex tantum detrahatur, aptatur foramini, atque ita luto circumlinitur reſecta vitis, ut totus truncus alieni generis viti ſerviat: quod quidem non fit in traduce, qui a materno ſuſtinetur ubere, dum inoleſcat.

Tragacantha, [τραγάκανθα] Frutex eſt ſpinæ candidæ non diſſimilis, ſurculis humilibus robuſtis, late ſe diffundentibus, inter quos frequens coma, ſed brevis, cæcis ſpinis intercurrentibus horrida, quæ ſua fronde conteguntur, & candidæ, valenteſque rigeſcant, radice læta, ſurculoſa, ſupra terram emergente, qua diſciſſa ſtillat e vulnere ſuccus, qui coaleſcit in lacrymam, gentilitium nomen referentem. Optima eſt pellucida, lævis, ſincera, gracilis, ſubdulcis. herbam utpote peregrinam Galliæ, & prorſus exoticam, noſtrates herbarii non norunt, lachrymam tamen nullæ non cognoſcunt officinæ, interpollato nomine *dragagantum gummi* nunc appellantes. Ruellius. conf. Celſ. 5.2. Dioſc. 3. 21.

Traganthes, Artemiſiæ ſpecies. Apul. de Herb. cap. 11.

Traganus, a, um. Hircoſus. Apic. 8. 7. Porcellus traganus.

Tragelăphus, i. m. Hirco-cervus. Deſcribit Plin. 8. 33.

Tragemăta, [τραγήματα] Bellaria, ſecundum Macrobium, lib. 2. Saturn. cap. 8. i. e. Omne menſæ ſecundæ genus. Nam quæ τρίμματα Græci vel τραγήματα dixerunt, ea veteres noſtri appellavere *bellaria*.

Tragia, Plin. lib. 4. cap. 12. Inſula una ex Sporadibus. Ex hac fuit Theogiton Peripateticus Ariſtoteli familiaris.

Tragion, ſive **Tragonis**, [τράγιον] Herba, naſcitur in Creta tantum inſula in maritimis. Folio, ramis, & ſemine lentiſco ſimilis, ſed minore omnium amplitudine, ſuccum ferens qui gummi modo coeat. Plinio, junipero ſimilis & ſemine, & folio, & ramis.

Eſt & alia herba quæ Tragium dicitur, quam Scorpium vocant, & Romani olim Cornulacum appellarunt foliis ſcolopendrii, radice tenui, candida, armoraciæ ſimili. Autumno folia hircinum virus olent, indeque appellatio naſcitur in montoſis præcipitiis. Ex Ruellio.

Tragœdia, æ. f. [τραγῳδία] ἀπὸ τοῦ τράγου, καὶ τῆς ᾠδῆς; hoc eſt, ab hirco & cantu: quaſi hirci cantus. Nam hircus dabatur in præmium tragicis auctoribus, qui ruſtici & paſtores erant. Vel ab hirco vinearum hoſte, & a cantilena. Hor de Arte Poet. 220.

Carmine qui tragico vilem certabat ob hircum. Alii putant a fæce, quam Græcorum quidam trуga vocant, tragœdiam appellatam, quando olim nondum perſonis ab Æſchylo repertis, tales fabulas peruncti ora fæcibus agitabant. Hor de Arte Poet. 275.

Ignotum tragicæ genus inveniſſe Camœnæ
Dicitur, & plauſtris vexiſſe poëmata Theſpis;
Quæ canerent, agerentque peruncti fæcibus ora.

Tragœdia, Genus poëmatis grande, in quo heroes introducuntur, duces, reges: item, Luctus, exilia, cædes. In hac triſtes exitus & liberorum, fortunarumque priorum in pejus agnitio. Triſtitia namque, tragœdiæ proprium. Propter quod Euripides petente Archelao rege ut de ſe tragœdiam ſcriberet, abnuit: ac precatus eſt ne accideret Archelao aliquid tragœdiæ proprium.

Severa tragœdia. Hor 2. Carm. 1. 9.

Violenta tragœdia. Ovid. 3. Amor. 1. 11.

Agere tragœdias, proverbialis locutio. Eraſmus. Tragœdias in nugis agit, qui in re levicula tumultum movet: & ut ait Terentius, magno conatu magnas nugas dicit. Cic. 2. de Orat. 205. Ne aut irriſione aut odio digni putemur, ſi aut tragœdias agamus in nugis, &c. Quintil. 6. 1. De peroratione, nam in parvis, inquit litibus has tragœdias movere, tale eſt quaſi ſi perſonam Herculis & cothurnos aptare infantibus velis. Quin hoc ipſum, excitare tragœdiam ſi alio quopiam deflectatur, proverbium reſipit. V. **Ago.**

Efficere tragœdias. Cic. 4. Tuſc. 73.

Excitare tragœdias. Cic. pro Milon. 18.

Facere tragœdias. Idem de Senect. 22. Sophocles ad ſummam ſenectutem tragœdias fecit.

Movere tragœdias. Quintil. lib 6. cap 1. V. **Agere** tragœdias.

Perturbari tragœdiis. Cic. 1. de Orat 219. Neque vero iſtis tragœdiis tuis, quibus uti philoſophi maxime ſolent, Craſſe, perturbor.

Tragicus, a, um. Adj [τραγικός] Quod ad tragœdiam ſpectat. ut, Tragicus actor. Liv. 24 24.

Tragicum & divinum. Cic. 2. de Orat. 227. Sed hæc tragica atque divina: facetia autem & urbana innumerabilia ex una concione meminiſtis.

Ars tragica Hor. 1. Epiſt. 3. 14.

Cæſtus tragicus. Lucan ad Piſon. 226.

Cantus tragicus. Plin lib. 30. cap. 2.

Cothurni tragici. Hor. 1. Serm. 5. 64.

Grandis, & ut ita dicam, tragicus orator. Cic. de Clar. Orat. 203.

Poeta tragicus. Cic de Opt gen Orat. 1.

Scelus tragicum, Dignum tragœdia, vel quale tragœdi in ſuis tragœdiis decantare ſolent. Liv 1. 46.

Verſus tragici. Hor. de Arte Poet. 89.

Tragicus Oreſtes, Qui in tragœdiis inducitur. Cic. in Piſon. 47.

Spirare tragicum, Efflare carmen tragicum. Hor. 2. Epiſt. 1. 166.

Tragice, Adv. [τραγικῶς] Cic. de Clar Orat. 43. Hanc enim mortem rhetorice & tragice ornare potuerunt. Tragice, h. e. Graviter, & verbis grandibus quibus tragici utuntur. nam,

Omne genus ſcripti gravitate tragœdia vincit. Sic Senec. Epiſt. 100. Si aliquid oratorie acre; tragice grande; comice exile.

Tragicus, i. m. [τραγικός] Qui tragœdiæ auctor eſt, teſte Valla. Hor. de Arte Poet. 95.

Et tragicus plerunque dolet ſermone pedeſtri.

Ut ille ait tragicus. Sen. Epiſt. 49.

Tragœdus, i. m. [τραγῳδός] Actor tragœdiæ. Cic. 1. de Orat. 128. Vox tragœdorum, geſtus pene ſummorum actorum eſt requirendus.

Miros audire tragœdos. Hor. 2. Epiſt. 2. 129.

Comœdum in tragœdiis, & tragœdum in comœdiis admodum placere vidimus. Cic. in Orat. 109.

Tragonis, V. **Tragion.**

Tragopanades, [τραγοπανάδες] Aves quædam in Æthiopia, teſte Pomponio lib. 3. aquilis majores, cornua in temporibus curvata habentes, ferruginei coloris, capite tantum Phœniceo. Has Plinius fabuloſas eſſe putat, quemadmodum & Gryphus. V. ipſum lib. 10. cap. 49.

Tragopōgon, [τραγοπώγων] Græcis, quæ Latinis Hirci barbula appellatur, Herba quæ hac facie repræſentatur a Theophraſto, Radix longa, dulcis, folium croci, longius, caule parvo, ſuper quem calyx latus & barbula, quæ ſummo vertice incana & prolixa funditur, unde nomen accepit. A plurimis nunc Romana conſuetudine dicitur petræ herba, quod aſperis locis quaſi e mediis ſaxis videatur erumpere. A quo etiam Hetruria ſaxificam peculiariter appellat. Ruellius.

Tragos, [τράγος] Herba quæ in maritimis maxime gignitur Frutex puſillus in terra, oblongus, ſemipedalis aut altior paulo, ſine foliis, ramos habens in quibus velut racemi ſunt puſilli, grano tritici, acuto capite, copioſoque, guſtu vehementer ſpiſſante.

Eſt & alia herba Tragos apud Plinium lib. 27. cap 13. quam aliqui Scorpium vocant. Tragon Aſia fert veprem, ut idem ait, ſine foliis, racemis rubentibus ad medicinæ duntaxat uſum. Hanc in litoribus maris inveniri hodie noſtri perhibent herbarii, junco marino ſimilem, a quo & multi juncum marinum appellant eam. Ruell.

Item

Item Piscis, qui Hircus Latino nomine dicitur. Plin. 9. 45.
Item Odor hirci. Martial. 11. 23.
Denique Spongiæ duriores dicuntur Tragi. Plin. 4. 45.

TRAGŬLA, æ. f. [ἀκόντισμα] Genus teli, dictum quod scuto infixum trahatur, inquit Festus. Sallust. in Fragm. Hist. 1. 1. Avidissimis, atque præparatis ducibus, & Metellus ictu tragulæ sauciaretur. Cæs. 1. Bell. Gall. 26. Sil. 3. 318.
Tragulam decidere. Plaut. Casin. 2. 4. 18. Ego istam aliquovorsum tragulam decidero. Hoc ductum est ab illis tragulis, quæ tormentis mittuntur, & atrociter sauciant, ac plerunque scutum aut corpus transverberant: unde & Tragularii dicti, qui eas e tormentis jaciunt, apud Vegetium. Ea igitur ubi corpus transverberavit, quomodo extrahatur sæpenumero dubitatur: ac plerunque non tam retrahenda est metu magni doloris, & profusionis sanguinis, quam hinc vel inde decidenda, ut e vulnere sic cum minore noxa recipiatur. Quanquam & de tragula, quæ manu mittitur, etiam accipi potest. Turneb. Advers. 7. 12.
Tragula, est ea quæ a Marone per epenthesim Trahea dicitur pro Traha, terendis frugibus apta, illo versu, 1. Georg. 164.
Tribulaque, traheæque, & iniquo pondere rastri. Ac Tragula dicitur Retis genus tanquam Trahula, ut & a Plinio 16. 8. piscatorum verricula tragulæ dicuntur, sine controversia a trahendo nomen adeptæ. Ex Turneb. Advers. 21. 14.
Tragulam injicere. Plaut. Epid. 5. 2. 24. Tragulam in te injicere adornat, nescio quam fabricam facit. i. e. Dolum aliquem in te struit. Utraque figura proverbialis videtur.

TRAGULARIUS, i. m. Qui tragulam jacit. Veget. 2. 15.

TRAGUM, i. n. [τράγος] Plin. lib. 18. cap. 7. 25. Ptisanæ conficiendæ vulgata ratio est. Simili modo ex tritici semine tragum fit in Campania tantum & Ægypto. Diosc. 4. 49.

TRAGURIUM, [Τραγύριον] Insula & oppidum Illyrici, vulgo *Trau*. Plin. 3. 21.

TRAGUS, [τράγος] Genus conchæ mali saporis.
Tragus, Genus spongiæ. Plin. lib. 9. cap. 45. V. in TRAGOS.

TRAHA, æ. f. [ἑλκηθρον] Genus vehiculi sine rotis, quo coloni utuntur. A trahendo dictum, ut ait Servius. Trahitur enim, non volvitur. Virg. lib. 1. Georg. 164.
Tribulaque, traheæque, & iniquo pondere rastri. Per epenthesim dixit Traheæ, pro Trahæ: sicut Navita, pro Nauta. V. TRAGULA.
Si pauca juga sunt, adjicere tribulam & traham possis. Columel. 2. 21.

TRAHARIUS, i. m. Qui traha vehit. Sidon. Apollin. 6. Epist. 1.

TRAHAX, ācis. Adj. antiquum. [ἅρπαξ] Avidus, rapax, omnia ad se trahens. Plaut. Pers. 3. 3. 6. Procax, rapax, trahax, trecentis versibus tuas impuritias loqui nemo potest.

TRAHO, xi, ctum, [ἕλκω, ἑλκύω, ἑλκέω, ἑλκίζω, ἕλω, ἐρύω, σύρω, σπάω, τίλλω, ἐντείνω, μηρύω, ἐρυκανάω] ĕre. Per vim ducere. Trahimur enim inviti: Ducimur volentes. Sic Seneca in Epist. 107. Ducunt volentem fata, nolentem trahunt. Virg. 2. Æn. 550.
——altaria ad ipsa trementem
Traxit. Plaut. Mil. 2. 3. 51. Meane hic in via hospita, quæ heri huc Athenis cum hospite advenit meo, tracta & ludificata est ingenua & libera?
Trahere, & Sustollere amiculum, contraria. Plaut. Cist. 1. 1. 117.
Trahere de visceribus gladium. Martial. lib. 1. 14.
De medio aliquem trahere. Liv. 28.
Trahere ex. Cic. 2. de Nat. Deor. 25. Atque etiam ex puteis jugibus, aquam calidam trahi.
Exiguo funem conamine traxit. Ovid. 4. Fast. 325.
Trahere puerum, quasi qui vix possit ambulare. Virg. 2. Æn. 457.
——& avo puerum Astyanacta trahebat. Ibid. 320.
Allicere & trahere ad se. Cic. 1. de Divin. 86. Magnes lapis est qui ferrum ad se allicit & trahit.
Duci & trahi ad. Cic. 1. Off. 18. Omnes enim trahimur & ducimur ad cognitionis & scientiæ cupiditatem.
Trahere cum aliquo, pro Morari. Plaut. Trin. 1. 2. 166. Atque egomet me adeo cum illis una ibidem traho, qui illorum verbis falsis acceptor fui.
Trahere aliquem sermone, Verbis producere, seu in longum ducere, & (quod vulgo dicunt) intertenere, *Entretenir ou amuser de parolles*. Val. Max. lib. 4. cap. De paupertate. Cornelia Gracchorum mater, cum Campana matrona apud illam hospita, ornamenta sua pulcherrima seculi illius ei ostenderet: traxit eam sermone, quousque e schola redirent liberi: Et hæc, inquit, ornamenta mea sunt.
Trahere, Protrahere, prolongare. Sallust. in Jugurtha, Penuria rerum necessariarum bellum trahi non posse. Plin. Epist. 45. Memini hoc, longum est, tanta comitate convivium trahitur.
Pœnam trahere. Senec. lib. 2. de Benefic. cap. 5. Acerbissima crudelitas est, quæ pœnam trahit: & misericordiæ genus est, cito occidere.
Renuntiationem trahere. Ulp. in l. Si mensor. D. Si mens. fals. mod. dixer. Si mensor non falsum modum renuntiaverit, sed traxerit renuntiationem: & ob hoc evenerit ut venditor liberetur, quia, &c.
Spem trahere. Senec. lib. 2. de Benefic. cap. 5. Æquiore quidem animo ferunt præcidi spem suam, quam trahi.
Trahere, pro Nere. Hor. 2. Carm. 18. 7.
Nec Laconicas mihi
Trahunt honestæ purpuras clientæ. i. e. Meorum clientium uxores lanas mihi non carpunt, neque nent, ex quibus mihi conficiantur togæ prætextæ cum obtinuerim magistratum.
Trahere, Cum festinatione adducere, Servius Virg. 2. Æn. 58.
Ecce, manus juvenem interea post terga revinctum
Pastores magno ad regem clamore trahebant Dardanidæ.
Ad se trahere partem diei, Partem diei occupare. Plin. Epist. 213.
Ad defectionem trahere, Incitare, impellere, cogere. Liv. 25.
Ad bella trahor. Tibul. 1. 10. 13.
Alimentum maternum trahit agnus. Columel. lib. 7. cap. 3.
In altitudinem, pro Sursum erigere. Plin. lib. 17. cap. 11.

Alvum trahere, Extendere, Obesam & oblongam alvum habere. Virg. 4. Georg. 94.
Alvum trahere, aliter. V. ALVUS.
Animam trahere, Vivere. Plin. lib. 11. cap. 3.
Animam precariam trahere. Tacit. 1. Ann. 42.
Animam trahebat sub longa morte. Stat. 1. Theb. 48.
Animam trahere. i. e. Cum difficultate & molestia vivere. Liv. 4. 12.
Animum tempusque trahere. Ovid. 5. Trist. 7. 65.
Animum diverse trahunt curæ. Ter. And. 1. 5. 25.
Animis trahere, Apud se reputare & cogitare, Animo agitare. Sallust. in Jugurth. Tanta libido cum Mario eundi plerosque invaserat; sese quisque præda locupletem fore: victorem domum rediturum: alia hujuscemodi animis trahebant.
Cum animo suo. Idem. Sallust. in Jugurth. Marius multis diebus & laboribus consumptis, anxius trahere cum animo suo, omitteretne inceptum, an fortunam operiretur.
Aquam trahit navigium. Senec. lib. 2. de Ira, cap. 10. Nunquid ille, cujus navigium multam, undique laxatis compagibus, aquam trahit, nautis ipsisque navigio irascitur.
In arma trahere viros. Ovid. 1. Amor. 4. 8.
Arte aliqua trahi. Ovid. 1. de Pont. 5. 50.
Auctores trahunt utroque. Liv. 1. 24.
Bellum trahere, Producere. Cic. 10. Att. 8. Necesse est enim aut id quod maxime velim, pelli istum ab Hispania, aut trahi id bellum, &c.
In eandem calamitatem alterum trahere. Cic. pro Lege Manil. 19. Non enim possunt in una civitate multi rem atque fortunas amittere, ut non plures secum in eandem calamitatem trahant.
Calorem trahere. Ovid. 11. Met. 305.
Candorem trahere. Plin. lib. 7. cap. 16.
Cariem trahere, Rubiginem ducere. Plin. lib. 23. cap. 1.
Caudam trahere. V. CAUDA.
Cognomen ab aliquo. Plin. lib. 13. cap. 15. A Nonio Tiberii Cæsaris liberto cognomen trahens.
Cognomen ex contumelia trahere. Cic. 3. Philipp. 6. Nihil illo contemptius, qui propter hæsitantiam linguæ, stuporemque cordis, cognomen ex contumelia traxerit.
Colorem rubicundum trahere. Columel. lib. 2. cap. 21.
Colorem nigrum traxere Æthiopes. Ovid. 2. Met. 236.
Cervix comæque trahuntur per terram. Virg. 1. Æn. 481.
Concionem secum. Liv. 3
Consilium & rationem trahere, pro Ducere & capere. Sallust. in Jugurth. Tum Marius ex copia rerum consilia trahit: atque ut suis receptui locus esset, &c. Budæus.
Contagia trahere. Ovid. 5. Trist. 13. 3.
Æger enim traxi contagia corpore mentis. h. e. Corpus meum præ nimio mentis dolore cœpit male valere.
In crimen aliquem trahere. Tacit. 15. Ann. 68.
Crinibus passis trahebatur virgo. Virg. 2. Æn. 403.
Decus alicujus rei ad aliquem trahere. Liv. 9.
Dictum aliquod trahere in voluntatem suam. Plin. de Viris Illustr.
Dictis alicujus trahi. Ovid. 3. de Pont. 5. 26.
In disceptationem trahere aliquem. Liv. 4.
In diversum trahit me hæc res, pro Dubium me facit. Liv. 38. 56.
In diversum trahunt auctores, pro Diversa sentiunt. Liv. 25. 11.
Errore trahi, Errare, in errorem incidere. Ovid. 2. Met. 69.
Quo fata trahunt retrahuntque, sequamur. Virg. 5. Æn. 709.
Figuram lapidis traxerunt ossa, Conversa sunt in lapidem. Ovid. 3. Met. 399.
Fortunam tutam trahere, pro Fœliciter agere. Cic. Anteq. iret in exil. 14. Et vos, ut tutam, tranquillamque fortunam traheretis, mea perfeci vigilantia.
Fulgore nominis & famæ trahi. Ovid. 5. Trist. 12. 39.
Genua ægra trahens. Virg. 5. Æn. 468.
Gratiam recte factorum sibi trahere. Tacit. 3. Ann. 53.
In disputando huc & illuc trahuntur rationes. Cic. 4. Acad. 117. Non quæro rationes eas quæ ex conjectura pendent, quæ disputationibus huc & illuc trahuntur, nullam adhibent persuadendi necessitatem.
Humorem trahere, pro Allicere & Attrahere. Columel. lib. 12. cap. 15.
Ignes trahere, Concipere ardorem. Ovid. 4. Met. 674.
In invidiam aliquem trahere. Auctor ad Heren. lib. 1. 8.
Labe trahi communis vitii, Sequi vitium cæterorum. Ovid. 2. de Pont. 3. 22.
Laborem ingratum trahere, Longo tractu vix peragere. Virg. 3. Georg. 97.
Laudem trahere ab re aliqua. Ovid. 4. de Pont. 8. 62.
Ad lethum trahere aliquem. Virg. 5. Æn. 624.
Limitem longiorem trahere, Longius protendi. Plin. lib. 2. cap. 26.
In longius aliquid trahere. Quintil. lib. 1. cap. 10.
In pœnam fata me trahebant. Ovid. 3. Trist. 6. 15.
Malum omne trahit secum Cæsaris ira. Ovid. 3. Trist. 11. 72.
Mentes artificio trahere. Plin. lib. 26. cap. 3. Trahebat præterea mentes artificio mirabili, vinum promittendo ægris, &c.
Mentem insania traxit. Stat. 5. Theb. 624.
In metum aliquid trahere. Tacit. 5. Hist. 13.
Molestiam trahere. Cic. 4. Fam. 3.
Natura hominis trahitur e cœlo. Plin. lib. 11. cap. 53.
Noctem per pocula. Martial. lib. 1. 98. Virg. 1. Æn. 752.
Necnon & vario noctem sermone trahebat
Infelix Dido.
Nomen trahere ab aliquo. Ovid. 4. Met. 291.
Nomen e re aliqua. Plin. lib. 15. cap. 14.
Notam trahere. Ovid. 1. Fast. 596.
Hanc Numidæ faciunt, illum Messana superbum
Ille Numantina traxit ab urbe notam. Hic ab Numidis devictis dictus est Numidicus, ille a Messana urbe Messala, ille Numantini cognomen duxit ab Numantia.

Nubes trahitur vento. Virg. 4. Georg. 60.
Obſidionem in adventum principis trahere. Liv. 28.
Odorem trahere. Plin. lib. 14. cap. 21.
Originem a rege trahere. Plin. lib. 6. cap. 21.
Oſcitationes longas trahere. Martial. lib. 2. 6.
Pallam trahens verrit humum. Ovid. 6. Met. 705.
Pallorem trahere. Columel. lib. 12. cap. 41.
In partes aliquem trahere. Tacit. 4 Ann. 60.
In partem aliam trahere aliquem. Cic. 10. Fam. 4. Nunc vero quid eſt quod me in aliam partem trahere poſſit?
Pedibus rem trahere. V. PES.
Plauſtra trahunt per altos montes. Virg. 3. Georg. 536.
Pœnam trahere, Prolongare. Senec. 2. de Benef.
In profundum pondere trahi. Liv. 33.
Promiſſa trahunt puellas. Ovid. 1. de Arte Am. 631.
Rationem omnem ad dicendum trahere. Cic. in Orat. 114.
Rationes belli atque pacis trahere, Animo agitare. Salluſt. in Jugurth. Quem ubi cunctari accepit, & dubium belli atque pacis rationes trahere: rurſus, uti antea, proximos ejus donis corrumpit.
In religionem. Liv. 5.
Rempublicam funditus trahet. Tacit. 3. Ann. 54.
Rubiginem trahere. Plin. lib. 34. cap. 9.
Ruborem traxerunt percuſſa pectora. Ovid. 3. Met. 482.
Ruinam trahere. Virg. 2. Æn. 465.
Ad ſævitiam aliquid trahere. Tacit. 3. Ann. 22.
In ſuam ſententiam. Liv. 5.
In ſerum rem aliquam. Liv. 32.
Situm. Plin. lib. 12. cap. 13.
Somnos trahere per ſuſpiria. Ovid. 2. Amor. 19. 55.
Sortes. Virg. 1. Æn. 512.

Jura dabat, legeſque viris, operumque laborem
Partibus æquabat juſtis, aut ſorte trahebat. Ubi Servius,

Proprie locutus eſt: trahuntur enim ſortes, hoc eſt educuntur.
Spes eo trahit. Liv. 23.
Spe trahor exigua. Ovid. 3. Triſt. 5. 25.
Spiritum trahere. Columel. lib. 6. cap. 9.
Spolia de hoſtibus trahere. Cic. pro Corn. Balb. 54. Anne de nobis trahere ſpolia fœderatis licebit, de hoſtibus non licebit?
Studio laudis trahi. Cic. pro Arch. 26. Trahimur omnes ſtudio laudis, & optimus quiſque maxime gloria ducitur.
Ad ſupplicium trahi. Cic. Anteq. iret in exil. 18. Servi qui ad ſupplicium cæſi verberibus trahuntur.
Suſpiciones ex aliqua re trahere. Cic. 2. de Invent. 29.
Suſpiria trahere. Ovid. 2. Met. 753.
Torrens trahit ſylvas præcipites. Virg. 2. Æn. 307.
Tempus trahere. Virg. 6. Æn. 537.
Verba trahere. Sil. lib. 8. 79.
Victoriam ſecum trahere. Liv. 6.
In vinum. Liv. 40. Feſto die invitatio benigna & hilaritas juvenilis utroſque in vinum traxit.
Viribus trahere. Quintil. lib. 5. cap. 14.
Vitam in tenebris luctuque trahebam. Virg. 2. Æn. 92. Ibid. lib. 3. 646.

Quum vitam in ſylvis, inter deſerta ferarum
Luſtra domoſque traho. Vitam trahit, Cui ea gravis eſt.

Vocem trahens imo a pectore. Virg. 1. Æn. 375.
Trahit ſua quemque voluptas. Virg. 2. Ecl. 65.
Vultum trahere. Ovid. 2. Amor. 2. 33.
De odore uſus eſt Phædrus 3. 2. 4.

Hunc poſtquam totis avida traxit naribus.

Trahere pro Decipere. Lucan. 4. 222.

—— trahimur ſub nomine pacis.

Trahere, pro Contrahere. unde Reliqua trahere. V. Reliqua, orum, in RELINQUO.

TRACTUS, a, um. Partic. [ἑλκυσθεὶς] Cic. 2. de Nat. Deor. 139. Venæ a corde tractæ & profectæ in omne corpus ducuntur.
Ab iſto initio tractus eſt ſermo. Cic. de Clar. Orat. 21.
Tractam & fuſam orationem opponit Cicero Contortæ & acri 2. de Orat. 159. Et ſi genus orationis fuſum atque tractum, & cum lenitate quadam æquabili profluens, ſine hac judiciali aſperitate, & ſine ſententiarum forenſium aculeis proſequendum.
Tracta quædam & fluens oratio. Cic. in Orat. 65.

TRACTUS, ûs. m. [ἑλκυσμὸς, ἑλκύσμα] Plin. lib. 9. cap. 46. Funem illi religatum ab humeris ejus trahunt: hunc dimicans, ut ſit periculi ſignum: læva quatit: dextra apprehenſo ſtylo in pugna eſt: modicus alias tractus. De caniculis marinis.
Flammarum tractus. Lucret. lib. 2. 207. Et hunc imitatus Virg. 1. Georg. 367. —— noctiſque per umbras

Flammarum longo, a tergo albeſcere tractus. h. e. Longos ſulcos & ductus.

Temporis tractus. Paterc. lib. 2. 94. 1. Hoc tractu temporum ante annos quinque & ſexaginta quam urbs Romana conderetur, ab Elyſſa Tyria Carthago conditur.
Tractu ævi. Lucret. 1. 1002.
Raucus tractus. Valer. 1. Argon. 614.
Longo tractu fertur per aëra. Ovid. 2. Met. 320.
Placido tractu reptavit draco. Claud. 2. Conſ. Stil. 172.
Tractus, [κλίμα] Regio, plaga, inquit Servius. Virg. 2. Georg. 182.

Indicio eſt tractu ſurgens oleaſter eodem. Cic. pro Planc. 22. Totus ille tractus celeberrimus Venafranus, Aliſanus: tota denique noſtra illa aſpera & montoſa regio.

Tractus omnis Galliæ provinciarum. Vell. Paterc. 2. 104. 4.
Immenſi tractus. Lucan. lib. 2. 630.
Immenſus tractus eſt, quo veniunt. V. IMMENSUS.
Corruptus cæli tractus, Peſtilens & infecta regio aëris. Virg. 3. Æn. 138.
Lunæ tractus. Cic. 2. de Divin. 96. Ex quo intelligitur, plus terrarum ſitus, quam lunæ tractus ad naſcendum valere.
Alti tractus nubium. Hor. 4. Carm. 2. 27.

Maris tractus. Virg. 4. Ecl. 51.
Bifidi tractus fluminis. Claud. 1. in 1. Conſ. Stil. 199.
Tractus & declinatio dictionum, pro Dictionum productione & derivatione. Quintil. lib. 8. cap. 3. In tractu & declinatione talia ſunt, qualia apud Ciceronem beatitas & beatitudo.
Quanta hæſitatio tractuſque verborum. Cic. 2. de Orat. 202.
Tractu orationis levi, & æquabili perpolivit illud opus. Cic. 2. de Orat. 54.
Pares elocutionum tractus. Quintil. lib. 4. cap. 2.

TRACTUS, pro Tractatu. [πραγματεία] Plin. lib. 11. cap. 53. Ut in tractu piſce viventium Theophraſtus prodidit, boves quoque piſce veſci, ſed non niſi vivente. Quem locum rectius expoſueris pro Regione, quaſi diceret, apud Ichthyophagos.

TRACTIM, Adv. [ὁμοσυρμὸς] Trahendo in longum, ſine intermiſſione, longo tractu, diutine, Non interrumpendo ſeriem, inquit Valla lib. 6. cap. 5. Plaut. Amph. 1. 1. 157. Quid ſi ego tractim tangam ut dormiat? i. e. Leviter & molli manu tangam. Virg. 4. Georg. 260.

Tum ſonus auditur gravior, tractimque ſuſurrant. i. e. Sine intermiſſione & jugiter. Lucret. lib. 3. 531.

TRACTORIUS, a, um. Adj. ut, Tractoria organa apud Vitruvium 10. 1. quæ ſunt machinæ, quibus graviora onera ſurſum trahuntur.

TRACTIO, önis. f. [ἕλκυσις] Gloſſ. Cyril.

TRACTĬLIS, e. [ἑλκυστὸς] Gloſſ. Gr. Lat.

TRACTITIUS, a, um. Adj. Aurel. Victor in Epit. cap. 28. de Heliogabalo, Ex rebus quæ acciderant, Tiberinus, Tractitiuſque appellatus eſt. viz. Quoniam per urbis vicos corpus a militibus tractum eſt.

TRACTUOSUS, a, um. Adj. ut, Sudor craſtinus & tractuoſus. Cæl. Aurel. Acut. 2. 32.

TRACTO, [διαλαμβάνω, μεταχειρίζω, ἕπω, ὀρθοτομέω] āre. frequent. Accipitur autem pro Rem aliquam attingere, & contrectare. Item pro Suſcipere aliquem, & pro Rem aliquam adminiſtrare, & aliquando Deſcribere. Virg. 3. Georg. 502. —— aret

Pellis, & ad tactum tractanti dura reſiſtit.

Guſtare, olfacere, tractare, audire. Cic. 5. Tuſc. 111.
Acerbius & durius aliquem tractare. Plin. 9. Epiſt. 12.
Nimis aſpere aliquem tractare. Cic. 2. Q. frat. 3.
Atrociſſime ex leviſſimis cauſis tractare ancillas ſuas. Ulp. in l. ij. D. de iis qui ſui vel alieni jur.
Clementer tractare. V. CLEMENS.
Commode tractare. Ter. Heaut. 1. 1. 101.
Honorificentiſſime & liberaliſſime tractari ab aliquo. Cic. 14. Att. 13.
Improbiſſime aliquem tractare. Cic. 16. Att. 15.
Injurioſe tractare. V. INJURIA.
Liberaliter tractare aliquem. Cic. 4. Verr. 12. Hi porro qui ſucceſſerunt, vehementer iſtius cupidi, liberaliter ex iſtius cibariis tractati, non minus acres contra me fuerunt.
Magnifice tractare aliquem. Ter. Heaut. 3. 2. 45. V. in MAGNUS.
Manu tractare. Columel. lib. 6.
Mollius tractari. Hor. 2. Serm. 2. 85.
Parum pie aliquem tractare. Cic. pro Cæl. 3.
Scelerate & inſidioſe tractare. Cic. 1. Q. frat. 3. Me ſumma ſimulatione amoris, ſummaque aſſiduitate quotidiana ſceleratiſſime, inſidioſiſſimeque tractavit.
Aliquem omnibus rebus tractare. Cic. 1. Fam. 3. Omnibuſque rebus eum ita tractes, ut intelligat meam commendationem non vulgarem fuiſſe.
Arte aliqua tractare hominem. Ter. Heaut. 2. 3. 125.
Ratione tractari. Hor. 2. Serm. 3. 267. V. Ter. Eun. 1. 1. 13.
Animum alicujus tractare ut decet. Ter. Heaut. 1. 1. 49.
Arma virilia tractare. Hor. 1. Epiſt. 18. 52.
Artem aliquam tractare, pro Exercere. Ter. in prol. Phorm. 10.
Bellum tractare. Tacit. 6. Ann. 44.
Cauſam aliquam tractare. Cic. 3. Fam. 12. Nunquam enim mihi videor tractaſſe cauſam difficiliorem.
Cauſas amicorum tractare & agere. Cic. 1. de Orat. 170.
Contentio quæ tractari ſine contumelia non poteſt. Cic. pro Planc. 17.
Fabri tractant fabrilia. Hor. 2. Epiſt. 1. 116.
Pecuniam tractare, Adminiſtrare, & pecuniæ curam habere. Cic. 2. Fam. 16. Omnis enim pecunia ita tractatur, ut præda a præfectis: quæ autem mihi attributa eſt, a Quæſtore curetur. Idem 1. Verr. 32. Eras enim tu Quæſtor, pecuniam publicam tu tractabas.
Pecuniam tractare & conſiderare, pro Attrectare, ſive contrectare. Cic. 6. Verr. 34. Qui reus lege, & reus comperendinatus, re & opinione hominum pene damnatus, temperare non potuerit maximo conventu, quin L. Siſennæ argentum tractaret, & conſideraret.
Prælia tractans. Sil. lib. 15. 456.
Rem ſuam minus cogitate tractare. Plaut. Trin. 2. 2. 46.
Se recte in munere aliquo tractare. h. e. Se gerere. Cic. 13. Fam. 14. Et fuit in Cilicia mecum Tribunus militum: quo in munere ita ſe tractavit, ut accepiſſe ab eo beneficium viderer, non dediſſe.
Vites tractare & tueri. Cic. 5. de Finib. 36.
Vulnera tractare. Cic. 12. Att. 22. De Terentia quod mihi omne onus imponis, non cognoſco tuam in me indulgentiam. Iſta enim ſunt ipſa vulnera, quæ non poſſum tractare ſine maximo gemitu.
Vitam tractare, i. e. Trahere, vivere. Lucret. lib. 5. 430.
Rem aliquam tractare, pro Deſcribere. Cic. 1. Acad. 24. Dabitis enim profecto, ut in rebus inuſitatis, quod Græci ipſi faciunt, a quibus hæc jamdiu tractantur, utamur verbis interdum inauditis.
Agitare, tractare, inquirere. Cic. pro Cluent. 82.
Definitionem fortitudinis tractare. Cic. 4. Tuſc. 52.
Hiſtoriam tractare. Cic. 1. de Legib. 5.
Jus Pontificium & civile tractare. Cic. de Seneƈt. 38.
Materiam tractare, aut hiſtoriam: pro Scribendo aut narrando commemorare. Plin. lib. 12. cap. 22. Idem lib. 11. cap. 37.
Res cognitione digniſſimas tractare & contemplari. Cic. 1. Off. 154.
Res tragicas comice tractare. Cic. 3. de Orat. 27.

Copiosissime aliquid tractare. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Egregie aliquid tractare. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Passim tractare. Quintil. in procem. lib. 1.
Plenius aliquid tractare. Quintil. lib. 2. cap. 13.
Varie aliquid tractare. Quintil. lib. 4. cap. 1.
In transitu aliquid tractare. Quintil. lib. 6. cap. 2.
Hæc tractanti animo, & noctes & dies cogitanti, existit illa a deo Delphis præcepta cognitio. Cic. 5. Tusc. 70.
Tractare bibliothecam alterius, i. e. Curare, & illius curam habere. Cic. 13. Fam. 78.
Tractatum, Tractatu; supin. Plin. lib. 17. cap. 7. Verum aspera tractatu.

TRACTATUS, a, um. Partic. [διειλημμένος] Cic. 2. de Legib. 9. Aliquoties jam iste locus a te tractatus est. h. e. Enarratus.
Persona tractata. Cic. pro Arch. 3. Persona propter otium ac studium minime in judiciis periculisque tractata est.
Figura manibus tractata. Lucret. lib. 4. 231.
Tractatus liberalius, Acceptus. Cic. pro Cluent. 161. Ab nullo ille liberalius, quam a Cluentio tractatus est. V. LIBER, adj.
Tractatus male. Cic. 13. Att. 16. Ita male autem audio ipsum esse tractatum, ut mihi ille emptor non esse videatur.

TRACTATUS, ûs. m. [διάληψις, μεταχείρισις] Ipse tractandi actus & contrectatio. Plin. lib. 8. cap. 54. de simiis; Tractatuque gaudent, similes gratulationem intelligentis. Ubi alii rectius legunt, Tractari.
Tractatus, Descriptio. Quintil. 3. 9. Ante hominem patria ac parentes, majoresque erunt, quorum duplex tractatus est. Idem in procem. lib. 8. Asperiorum tractatu rerum atteruntur ingenia.
Artium tractatus. Cic. 3. de Orat. 83. Qui ipsarum artium tractatu delectati, nihil in vita aliud agunt.
Tractatus, Libri pars, in qua quid describitur. Plin. lib. 14. cap. 4. Tractatu toto separatim sententia ejus indicanda est.

TRACTATIO, ōnis. f. [διάληψις, μεταχείρισις] Cic. 2. Off. 17. Itaque quæ in rebus inanimis, quæque in tractatione belluarum fiunt utiliter ad hominum vitam, artibus ea tribuuntur operosis.
Armorum tractatio. Cic. 3. de Orat. 298. Sic verbis quidem ad aptam compositionem & concedentiam, sententiis vero ad gravitatem orationis utatur, ut ii qui in armorum tractatione versantur.
Literarum tractatio. Varro de literis loquens, Et propter earum tractationem. Est autem tractatio cum tanquam manu literæ tenentur, & huc & illuc transponuntur & trajiciuntur, quasi illarum trajectio & transpositio. Sic Cicero scribit materiam in verbis esse, tractationem in collocatione verborum. Ut enim verba optime collocentur, a nobis tanquam manu tractantur, & aliis atque aliis locis collocantur, ut jucunda sit & levis eorum compositio. Turneb.
Tibiarum tractatio. Cic. 2. de Divin. 9. Nec vero qui tibiis aut fidibus uti volunt, ab aruspicibus accipiunt earum tractationem, sed a musicis.
Tractatio & usus vocis in nobis est. Cic. in Orat. 95.
Philosophiæ tractatio. Cic. 4. Acad. 6. Etenim si quando in libro vere est a nobis Philosophia laudata, profecto ejus tractatio optimo atque amplissimo quoque dignissima est.
Orator tractationem orationis sibi assumet. Cic. 1. de Orat. 54.
Ipsa mihi tractatio literarum salutaris fuit. Cic. de Clar. Orat. 15.
Materia & tractatio. Cic. in Orat. 201. Est enim in utroque & materia & tractatio: materia in verbis, tractatio in collocatione verborum.
Tractatio varia esse debet. Cic. 1. de Orat. 177.
Tractatio bona vel mala, apud Quintilianum sæpe: ut lib. 4. Nam quid exponet quæ zelotypum male tractationis accusat?

TRACTABILIS, e. [εὐμεταχείριστος] Quod tractari potest. Cic. de Univers. 11. Corporeum autem & aspectabile, itemque tractabile omne necesse est esse quod natum est. Virg. 4. Æn. 439.
Non tractabile cælum, pro Inquieto, impacato, procelloso. Virg. 4. Æn. 53. i. e. Asperum & intractabile, ut ait Servius.
Homo tractabilis. Plin. 5. Epist. 1.
Ingenium mite & tractabile. Curt. 3. 2. 17.
Mare nondum tractabile nanti. Ovid. 19. Epist. 71.
Pelagus tractabile. Plin. lib. 10. cap. 32. Siculum utique tractabile.
Pondus vix tractabile. Stat. 5. Sylv. 1. 84.
Virtus in amicitia tenera est atque tractabilis. Cic. de Amicit. 48.
Nihil est in eo tractabilius. Cic. 10. Att. 11.

TRACTABILITER, Adv. Compar. Gell. 6. 2. Vim inoffensius tractabiliusque transmittere.

TRACTABILITAS, ātis. f. Vitruv. 2. 9. Populus, salix, tilia commodam præstant tractabilitatem.

TRACTĀTOR, ōris. m. Tractatores videntur fuisse homines, qui manu membra tractabant, & leniter fricabant. Sen. 9. Epist. 66. Quidni ego feliciorem putem Mutium, qui sic tentavit ignem, quam si manum illam tractatori præstitisset?

TRACTĀTRIX, īcis. f. Martial. 3. 82.

Percurrit agili corpus arte tractatrix.

TRACTATORIUM, i. n. Senaculum. Sidon. 1. Epist. 7. It in tractatorium frequens senatus.

TRACTOGALATUS, a, um. Ex tracta & lacte confectus. Apic. 5. 1.

TRACTOMELITUS, a, um. Ex tracta & melle confectus. Apic. 8. 7.

TRAJANA, [Τραϊάνα] Picenorum urbs, auctore Ptolemæo lib. 2. cap. 1. Hodie *Potentia*.

TRAJĀNUS, [Τραϊανὸς] Imperator Romanus, circa annum Christi centesimum, Princeps optimus. Formula acclamationis in Imperatoribus gratulandis memoratur ab Eutropio 8. 2. 18. Sis felicior Augusto, melior Trajano.
Fuit & Trajanus Patricius, qui sub Justiniano principe floruit. Scripsit Temporum epitomen nobilem. Auctor Suidas.
Est item Trajanus, Portus Tuscorum Ptolemæo lib. 3. cap. 1. hodie Volaterrorum portus.

TRAJANUS, a, um. Adj. Vet. Inscript. apud Fabrett. p. 677. AD AVGENDAM THERMARVM TRAIANARVM GRATIAM.

TRAJANALIS, e. Idem. Inscript. apud Fabrett. p. 454. VIR. AVGVSTAL. SODAL. TRAIANAL. ET. HADRIANAL.

T R A

TRAJECTIO, V. TRAJICIO.

TRAJICIO, jēci, jectum, [πορθμεύω, διαβιβάζω, μετακομίζω, διαπορθμεύω, διαπεράω, ὑπερβιβάζω] ĕre. ex Trans & Jacio, remotis N, & S; significat Traducere, transportare, transvehere: & proprium est nautarum. Valla 3. 36. Trajicio exercitum, id est transporto exercitum trans mare, aut trans flumen. Trajicio mare vel flumen, id est, transeo. Aliquando utrunque conjunctum: ut Livius, Trajecit copias Iberum. Hactenus Valla lib. 3.
Trajicere classe in Italiam, Proficisci, transfretare. Plin. de Viris Illust.
Agmen trajicere vado. Liv. 21.
Aliquo trajicere. Cic. 7. Att. 21. Et si terra quidem, qui possum? mari, quo trajiciam?
Cyprum. Plin. lib. 8. cap. 32.
Exercitum Rhodanum. Cic. 10. Fam. 9.
Exercitum ex Italia. Cic. 11. Fam. 13.
Exercitum in Siciliam. Liv. 4.
Se trajicere Alpes. Cic. 11. Fam. 9.
Trajicere de nave in navem malos & antennas. Liv. 30.
Trajicere in alia vasa, pro Fundere in alia vasa. Varro 1. de R. R. cap. 64.
Trajicere, per translationem: ut, Trajicere culpam in alterum, h. e. Transducere, transferre. Cic. 1. Verr. 46. Quid cum unumquodque transigere, expedire, absolvere? ipse profecto metuere incipies, ne innocenti periculum facesseris. Quid commiserari, conqueri, & ex illius invidia deonerare aliquid, & in te trajicere cœperis &c. poterisne ejus orationis subire invidiam?
Trajicere negotium ad novos magistratus. Liv. 2. Ovid. 12. Met. 626.

A se Tantalides onus invidiamque removit,
Argolicosque duces mediis considere castris
Jussit, & arbitrium litis trajecit in omnes.

Oculos trajicere aliquo. Lucret. lib. 4. 426.
Tela trajicere alio. Propert. lib. 2. 12. 18.
Verba trajicere, h. e. De suo loco in alienum transferre. Cic. in Orat. 229. Ne verba trajiciamus aperte, quo melius aut cadat, aut volvatur oratio. Paulo post, Neque verbum ita trajiciat, ut id de industria factum intelligatur. Hujus trajectionis exemplum est lib. 4. ad Herenn. 45. Hoc vobis deos immortales arbitror dedisse virtute pro vestra. Ridicula hæc est compositio: quoniam aperte duo ultima verba de loco suo tracta sunt in alienum. At si ita commutes, Hoc vobis pro virtute vestra dedisse deos immortales arbitror: plena erit, ac sine vitio sententia. Item siquis dicat: Insidiatori vero quæ potest afferri injusta nex, & latroni? quanvis numerus optimus sit, quia dichoræo clauditur: tamen quia nimis aperte trajecta sunt verba, vitiosum erit. Illo vero numero nihil rotundius: Insidiatori vero, & latroni, quæ potest afferri injusta nex? clauditur enim Cretico, quem numerum Cicero maxime probat.
Trajicere, [διαπείρειν] Transfigere. Cæs. 5. Bell. Gall. 43. Pulsio pilum in hostes mittit, atque unum ex multitudine procurrentem trajicit. Ibid. 5. 35. Utrunque femur tragula trajicitur. Ovid. 2. Met. 605.

Indevitato trajecit pectora telo.

Linguam trajecit arundine. Ovid. 11. Met. 325.
Terga trajicit sagitta. Ovid. 9. Met. 128.
Murum jaculo trajicere. Cic. 2. de Finib. 21. Si Annibal ad portas venisset murumque jaculo trajecisset.

TRAJECTUS, a, um. Partic. [διαπεπαρμένος] ut, Trajecta præcordia. Transfixa. Plin. lib. 11. cap. 37.
Aquæductus per domum alienam trajectus. Ulpian. in l. Quemadmodum. §. 1. D. ad leg. Aquiliam.
Cruris trajecti vulnus. Ovid. 5. Met. 168.
Pectora trajecta ferro. Virg. 1. Æn. 359.
Cuspide trajectus serpens. Ovid. 4. Met. 570.
Dolor lateris trajectus in cor, Transmissus. Hor. 2. Serm. 3. 29.
Trajectus navicula in Africam, h. e. Transfretatus. Cic. Ad Quir. post red. 20.

TRAJECTUS, ûs. m. [πόρθμευσις] Actus trajiciendi. Liv. 1. 3. Qui in trajectu Albulæ amnis submersus.
Item Locus, ubi trajicitur. Cæs. 4. Bell. Gall. 21. E Morinis brevissimus erat in Britanniam trajectus.

TRAJECTOR, ōris. m. Prudent. Hamart. v. 875.

—— ignis
Trajector nebulæ.

TRAJECTŪRA, æ. f. Vitruv. 4. 7. Trajecturæ mutulorum.

TRAJECTITIUS, a, um. Adj. l. 3. §. 8. Dig. de Peculio. Pecunia trajectitia.

TRAJECTIO, ōnis. f. [διαβίβασις, διαπόρθμευσις] Cic. 1. Tusc. 10. Trajectio Acherontis. Idem 8. Att. 23. Officii mei deliberatio cruciat, cruciavitque adhuc: cautior certe est mansio: honestior existimatur trajectio.
Stellarum trajectiones & motus. Cic. 1. de Divin. 2. Cum cælum ex omni parte patens atque apertum intuerentur, trajectiones motusque stellarum observaverunt.
Verborum trajectio, pro Translatione de suo loco in alienum. Cic. in Orat. 230. Et utitur ea trajectione verborum, & nihilo tamen aptius explet, concluditque sententias. Quintilianus accipit pro ipso Contextu, quia usque ad clausulam transeundum est, antequam habeamus sensum integrum lib. 8. cap. 2. Quare nec sermo tam sit longus, ut eum prosequi non possit intentio: nec trajectione tam tardus, ut in hyperbaton finis ejus differatur.
Superlatio, trajectio, & rogatio. Cic. 3. de Orat. 201. Tum augendi minuendive causa veritatis, superlatio atque trajectio & rogatio.

TRAJECTO, āre. frequent. Cels. lib. 7. cap. 14. A quibusdam ad imum acu trajectatur, duo lina ducente, deinde utriusque lini duobus capitibus diversæ partes astringuntur.

TRALATIO, TRALATITIUS, TRALATUS. V. TRANSFERO.

TRALLIS, ium. f. pl. [Τράλλεις] Urbs Lydiæ, non longe a Magnesia,

sis, sita in vertice quodam, qui promontorium natura munitum habet ab Argivis, & a Thracibus quibusdam condita. Sunt & aliæ Trallis in Phrygia, ubi sunt Cariæ fines. Hæc aliis nominibus dicta est Evantia & Seleucia, & Antiochia. Ex Trallibus fuit Menodorus vir doctus. Hoc nomen Trallis secundum Priscianum, tantum pluraliter declinatur, & tam accusativum, quam nominativum in is tantum mittit, sicut Alpis, Sardis, Syrtis.

Hic Andro, ille Samo, hic Trallibus aut Alabandis. Juven. 3. Sat. 70.

Tralli, [Τεϐαλλοὶ] Liv. 31. 35. Rex tam celerem aleam universi certaminis timens, quadringentos Trallos (Illyricorum id, sicut alio diximus loco, est genus) ad lacessendos hostium equites misit. Vetus exemplar habet Tribalos. al. Tralles

Trallianus, a, um. Adj. [Τραλλιανὸς] Cic. 3. Philip. 15. Trallianam aut Ephesinam putes dicere? Idem pro Flacc. 53.

Tralūceo, [διαφαίνω] ēre. pro Translucere. Lucret. lib. 4. 309.

Usque adeo e speculo in speculum tralucet imago.

Trama, æ. f. [κρόκη, ῥοδάνη] Subtegmen, & (ut ait Servius) filum quod intra stamen currit. Pers. 6. Sat. 73.

—— mihi trama figuræ
Sit reliqua: ast illi tremat omento popa venter? Plaut. Rud. 5. 2. 37. Tramas putidas.

Trama dicta, ut ait Varro, quod frigus tranat id genus vestimenti. quod in loco puro legendum Trameat, pro Transmeat.

Trames, ĭtis. m. [τρίμμος, στίϐος, ἀτραπός] Semita transversa. Plin. in Paneg. 22. Oppletas undique vias, angustumque tramitem relictum tibi. Cic. 12. Philipp. 6. Num idem in Apennini tramitibus potero facere? Liv. 2. Inde in Latinam viam tranversis tramitibus transgressus. Propert. lib. 3. 16. 26.

Qui facit assiduo tramite vulgus iter.

Acclivis, arduus, obscurus trames. Ovid. 10. Met. 53.
Clivosi tramitis supercilium. Virg. 1. Georg. 108.
Declivus. Ovid. 3. Fast. 13.
Devius. Stat. 2. Theb. 49.
Obliquus. Senec. Thyest. 9. 12.
Obliquis tramitibus. Liv. lib. 5.
Sectus. Senec. OEdip. 13. 2.
Siccus. Plin. lib. 8. cap. 43.
Carpitur acclivis per muta silentia trames. Ovid. 10. Met. 53.
Decurrit cito tramite virgo. Virg. 5. Æn. 610. de Iride.
Ductus inopino tramite. Claud. 2. in Ruff. 29.
Egressus non est viis, sed tramitibus paludatus. Cic. 13. Philipp. 19.
Facili te tramite sistam. Virg. 6. Æn. 676.

Tramitto, V. TRANSMITTO.

Trano, vel **Trasno**, [περαιόω] āre. ex Trans præpositione, & No, nas; Ultra nare. Cic. 2. de Nat. Deor. 25. Atque id facilius cernemus toto genere hoc igneo, quod omnia tranat, subtilius explicato. Liv. 27. Alter per vada nota Metaurum flumen tranavit. Virg. 6. Æn. 671. —— illius ergo
Venimus, & magnos Erebi tranavimus amnes.

Amnem transnavere. Curt. 7. 5. 18.
Aquas tranare. Quintil. lib. 2. cap. 16.
Flumina tranare. Virg. 3. Georg. 270.
Flumen transnare. Cæs. 1. Bell. Civil. 48.
Tranare, pro Transvolare. Virg. 4. Æn. 245.

Illa fretus agit ventos, & turbida tranat
Nubila. Servius.

Auras tranantia simulachra. Lucret. lib. 4. 178.
Hasta tranavit viri pectus. Sil. lib. 13. 238.
Pericla tranare. Sil. lib. 17. 366.

Tranor, [περαιοῦμαι] āri. pass. Ovid. 2. de Arte Am. 181.

Obsequio tranantur aquæ, nec vincere possis
Flumina.

Tranquillus, a, um. Adj. [γαληνὸς, ἄκλυστος, ἀκύμων, εὔδιος, μείλιχος] Quietum significat, pacatum, serenum, pacificum. Proprie de mari dicitur. Plaut. Epid. 4. 1. 35. Habe animum lenem, & tranquillum face. Idem Cist. 3. 21. Si possum tranquillum facere ex irato mihi.

Tranquillum est, i. e. Serenum tempus, sine flatu ventorum. Plaut. Cas. prol. 26.
Sine mortis meditatione tranquillo esse animo non potest. Cic. de Senect. 74.
Cætera videntur esse tranquilla, tranquillissimus autem animus meus. Cic. 7. Att. 7.
Amorem esse in tranquillo gaudeo. Ter. Eun. 5. 9. 8.
Appetitus sint tranquilli, atque omni animi perturbatione careant. Cic. 1. Off. 10.
Aquæ tranquillæ. Ovid. 2. de Pont. 7. 8.
Flumine tranquillo descendit cymba. Propert. lib. 2. 4. 19.
Frons tranquilla & serena. Cic. 3. Tusc. 31. Nec vero ea frons erat, quæ M. Crassi illius veteris quem semel ait in omni vita risisse Lucilius, sed tranquilla & serena.
Locus tranquillus, Ubi optimum sit quiescere. Plaut. Epid. 3. 4. 8.
Mare tranquillum. Stat. 4. Sylv. 3. 93.
Nox tranquilla, Quieta. Plin. lib. 9. cap. 27.
Otia tranquilla agere. Lucan. lib. 2. 295.
Pax tranquilla. Lucan. lib. 1. 171.
Pectus tranquillum. Lucret. lib. 3. 294.
Quies tranquilla. Senec. Troad. 10.
Res est tranquilla, Integra. Ter. Phorm. 3. 1. 15. Et Eun. 5. 9. 8. Fratri gaudeo amorem esse omnem in tranquillo: una est domus, &c.
Senectus tranquilla. Hor. 2. Serm. 1. 57.
Tempus tranquillum. Ovid. 4. de Pont. 10. 74.
Via tranquilla, Non molesta itineri faciundo. Plaut. Stich. 2. 1. 13.
Vita placata, tranquilla, quieta, beata. Cic. 1. de Finib. 71.
Compar. Claud. de Bell. Get. 51.

Securas jam Roma levat tranquillior arces. Lucan. lib. 1. 130.
—— longoque togæ tranquillior usu
Dedidicit jam pace ducem.

Tranquilliorem plebem fecerunt. Liv. 2. 63.
Superl. Animus tranquillissimus. Cic. 7. Att. 7.
Res tranquillissimæ. Sen. Epist. 84.

Tranquille, Adv. [γαληνῶς] Plaut. Cist. 1. 1. 112. Sed tranquille amabo, ne quid quod illi doleat dixeris.

Tranquille & leniter. Cic. in Orat. 99. Qui enim nihil potest tranquille, nihil leniter, nihil partite, definite, distincte, facete dicere, &c.
Tranquille placideque traducere vitam. Cic. 3. Tusc. 25.
A Parthis tranquille. V. A vel AB.
Quietius tranquilliusque bellare. Liv. 27. 12.
Tranquillissime senuit. Suet. Aug. cap. 2.

Tranquillo, aliud Adv. [γαληνῶς] Plin. lib. 9. cap. 7. Sæpe adnotata piscium æstivo calore quædam anhelatio, & alia tranquillo velut oscitatio, i. e. Dum est tranquillitas.

Tranquillo quilibet gubernator est. Sen. Epist. 85. i. e. Dum tranquillum est.

Tranquillo, [γαληνοποιῶ] āre. Quietum facere. Plaut. Capt. 1. 2. 21. Cujus nunquam vultum tranquillavi gratiis. Cic. 1. de Fin. 50. Semper alit aliquid quod tum vi sua atque natura tranquillet animus.

Perturbare & Tranquillare, contraria. Cic. in Topic. 98. Ut aut perturbentur animi aut tranquillentur.
Quid pure tranquillet, honos, an dulce lucellum. Hor. 1. Epist. 18. 103.

Tranquillor, āri. pass. ut, Mare tranquillatur oleo. Plin. lib. 2. cap. 103.

Tranquillatus, a, um. Partic. Nepos 25. 4. 1. Tranquillatis rebus Romanis remigravit Romnm.

Tranquillĭtas, ātis. f. [γαλήνη, γαληνότης, εὐδία, ἠρεμία] Placabilitas, serenitas. Plin. 1. Epist. 25. Annum tertium & octogesimum excessit in altissima tranquillitate, pars veneratione.

Tranquillitas maris. Cic. 4. Acad. 100. Et 6. Att. 8. Nos longis navibus tranquillitatem aucupaturi eramus.
Locus quietis & tranquillitatis plenissimus. Cic. 1. de Orat. 2.
Otium & tranquillitas vitæ. Cic. pro Muren. 55. Qui remoti a studiis ambitionis, otium ac tranquillitatem vitæ sequuti sunt.
Aucupari tranquillitates. V. AUCUPOR.
Animi tranquillitas, Constantia, firmitudo, modestia. Cic. 4. Tusc. 10. In participe rationis ponunt tranquillitatem, id est, placidam quietamque constantiam. Idem 1. Off. 69. Ut tranquillitas animi & securitas adsit quæ adfert cum constantiam, tum etiam dignitatem. V. Senec. de Animi tranquillitate, cap. 2.
Tranquillitate proficisci. Cic. 4. Acad. 100. Si jam ex hoc loco proficiscatur Puteolos stadia triginta probo navigio, bono gubernatore ac tranquillitate, probabile videatur se illuc venturum esse salvum.

Trans, Præpositio, [πέραν] accusativo casui servit, & significat Ultra, ut quum de loco ad locum, & de uno ad alterum, & de una re ad alteram transitionem facimus. Trans mare, Trans montes. Tam motus, quam quietis verbo datur. Hor. 1. Epist. 11. 27.

Cælum, non animum mutant qui trans mare currunt. Virg. 3. Georg. 269.
Illas ducit amor trans Gargara, transque sonantem,
Ascanium. Cic. 11. Fam. 3. Nuntiis trans mare missis.

Quintil. lib. 4. cap. 5. Dicam hunc eo tempore, quo homo occisus est, trans mare fuisse.
Cogito interdum trans Tiberim hortos aliquos parare. Cic. 12. Att. 19.
Inspicere trans ripam. Cic. pro Milon. 75.
Trans usque. Cic. pro Quint. 12. Tollitur ab atriis Liciniis, atque a prædonum concessu in Galliam Nævius, & trans Alpes usque transfertur.

Transăbeo, [διαπεράω] īre. Per locum aliquem abire, Ultra ire. Stat. 6. Theb. 509.

—— obliqua, quantum vitare dabatur,
Transabiere fuga. Ibid. 2. 9.
—— capulo nam largius illi
Transabiit costas cognatis ictibus ensis. Ibid. 9. 124.
Lernæam jacit ipse trabem: volat illa sagittis
Æqua fuga, mediumque nihil cunctata Polyten
Transabit, & juncti clypeum cavat improba Mopsi. Valer. 4. Argonaut. 510.
Turbine sic rapido populos, atque æquora longe
Transabiit.

Transabiit hasta. Sil. lib. 12. 264.

Transactor, V. TRANSIGO.

Transadĭgo, ēgi, actum, [διαπείρω] ĕre. Virg. 12. Æn. 276.

—— & qua fata celerrima crudo
Transadigit costas & crates pectoris ense. Stat. 5. Theb. 127.
Quattuor hos una, decus & solatia patris
Transadigam ferro.

Juvenem transadigit costas. Virg. 12. Æn. 508.

Transalpinus, a, um. Adj. [Ὑπεράλπειος] compositum ex Trans & Alpes, Alpium: ut, Transalpina Gallia, Quæ trans Alpes sita est. Plin. lib. 22. cap. 2. Cic. pro Muren. 89.

Bella Transalpina, Quæ in Transalpina Gallia geruntur. Cic. 2. Off. 28.
Hospes Transalpinus, Qui est ex Transalpina Gallia. Cic. 4. Verr. 118.
Messis Transalpina. Claud. 1. in Eutrop. 409.
Nationes Transalpinæ. Cic. 9. Fam. 15.
Sanguinis Transalpini materna cognatio. Cic. Post red. in Senat. 14.

Transalpini, [Ὑπεράλπειοι] Qui trans Alpes habitant. Cic. ad Brut. 11. Progressus sum ad Transalpinos. Vetus exemplar legit, Ad Inalpinos.

Transcendo, di, sum, [ὑπερβαίνω, ἐπαναβαίνω, μετεκβαίνω, μεταπατέω] ĕre. ex Trans & Scando compositum; significat Transgredi. Cic. in Somn Scip. 16. Ex his ipsis cultis notisque terris, num aut tuum, aut cujusquam nostrûm nomen vel Caucasum hunc, quem cernis, transcendere potuit, vel ullum Gangem transnare? Hic per translationem positum.

Alpes transcendere. Cic. 4 in Catil. 6.

Muros transcendere. Pomponius in l. ult. D. de divis. rer. Siquis violaverit muros, capite punitur: sicuti si quis transcendet scalis admotis, vel alia qualibet ratione. Nam Romuli frater Remus, occisus traditur ob id, quod murum transcendere voluerit.

In Macedoniam transcendere. Liv. 32.

In naves inimicorum transcendere. Cæs. 1. Bell. Civil. 58.

Vallum transcendere. Lucan. lib. 4. 175.

Ab asinis ad boves transcendere. Plaut. Aul 2. 2. 58. V. ASINUS.

Transcendet hæc licentia in provincias. Tacit. 1. Hist 30.

Transcendit ætatem primæ juventæ. Columel. lib. 1. cap. 8.

Annos florentes transcendere. Sil. lib. 1. 226.

Pylias ævi transcendere metas. Stat. 5. Sylv. 3. 254.

Fines transcendere juris. Lucret. lib. 3. 60.

Transcindo, ĭdi, issum, [ὑπερτμάω] ĕre. Omnino scindere. Plaut. Pers. 4. 8. 1. Transcidi loris omnes adveniens domi.

Transcribo, psi, ptum, [ὑπογράφω, μεταγράφω] ĕre. Idem quod Exscribere. Cic. 3. de Nat. Deor. 74. Quint. Sosius splendidus Eques Rom. ex agro Piceno, fecisse confessus est, qui transcripserit tabulas publicas.

Fabulas & orationes sua manu transcribere. Auctor ad Herenn. lib. 4 9.

Transcribere aliquem auctorem, pro Desumere ex eo quod ad nostrum opus facere videtur, & scriptis ejus tanquam nostris uti. Plin. lib. 14 cap. 2. Græcinus qui alioqui Cornelium Celsum transcripsit, arbitratur non naturam, &c.

Transcribere, [μεταγράφειν] Tradere. Virg. 7. Æn. 422.

Turne tot incassum fusos patiere labores:

Et tua Dardaniis transcribi sceptra colonis? Ubi Servius; Transcribi, tradi. Sermo autem hic tractus est de pecunia: nam scribi, est dari. Idem 5. Æn. 750.

Transcribunt urbi matres. i. e. Ad urbem. Ubi Servius, Romani moris verbum est. Transcripti enim in colonias deducebantur. Seneca Thyest. 1. In quod malum transcribor?

Transcribere, [μεταγράφειν] (inquit Agretius) dicitur quum jus nostrum in alium transit. Proculus in Pandectis, in l. si vir uxori. De præscriptis verbis, Ut eos fundos, si ipse vellet, eodem pretio mulier transcriberet viro. i. e. Jure cesso traderet, ait Budæus. Ovid. 7. Met. 172.

—— ergo ego cuiquam

Posse tuæ videor spatium transcribere vitæ? h. e. Transponere, transferre. Verba sunt Medeæ respondentis Iasoni, qui rogaverat ut suis annis quos adhuc victurus esset, adimeret aliquid, adderetque illud annis patris, quo & ille longius viveret. Claud. de Bell Gild. 161.

Transcribere in viros. Senec. in Consol. ad Martiam. Idem Epist. 4. Quum puerilem animum deposueris, & te in virum philosophia transcripserit.

Transcribere, pro Vænale proscribere. Quintil. Declam. 12. Quomodo satis accusabo vendentem? spiritus nostros transcribis, salutem nostram exponis.

Nomina transcribere in alios. V. NOMEN.

Transcribere in libris censualibus dici debet, quum res censualis ab uno nomine in aliud transfertur. Quomodo & in rationibus, quum id quod mihi expensum latum est, in aliud nomen transfertur, & nomen meum ex rationibus eximitur. Hoc modo accipitur in l. ult. C. De prædiis navicul. Hac tamen (inquit) pactione servata, ut si ad minus idoneum fuerit translata possessio, etiam auctores transcripti prædii teneantur obnoxii. Caius in l. Aliquando. D. ad Senatusc. Velleianum, Si hereditatem emerit, & æs alienum hereditarium in se transcribat. Liv. 35. Quum multis fœnebribus legibus constricta avaritia esset, via fraudis inita erat, ut in socios qui non tenerentur iis legibus, nomina transcriberent. Hæc Budæus.

Transcriptio, ōnis. f. pro Excusatione, seu prætextu. Quintil Decl. 13. 11. Jam privati veneni transcriptio est. Nam dives causabatur se nihil deliquisse, quia in privato suo apes pauperis necasset.

Transcurro, curri, cursum, [μετατρέχω, διατρέχω] ĕre. Leviter aliquo currere. Ter. Eun. 4. 6. 25. Tu abi, atque ostium obsera intus, ego dum hinc transcurro ad forum. Virg. 9. Æn. 110.

—— & ingens

Visus ab aurora cœlum transcurrere nimbus.

Cursum suum transcurrere. Cic. de Clar. Orat. 281. Ita gravissimo suo casu, dum Cyri & Alexandri similis esse voluit, qui suum cursum transcurrerant.

Æstas transcurrit. Plin. Epist. 122.

Præter oculos alicujus transcurrere: Ante oculos alicujus præterire, vel transcurrere. Ovid. 14. Met. 559. de Circe.

Transcurrere, pro Divagari. Plin. lib. 9. cap. 36. Quod si hactenus transcurrat expositio fraudatam se protinus luxuria credat. Auctor ad Herenn. lib. 4 6. Translationem dicunt pudentem esse oportere, ut cum ratione in consimilem rem transeat, ne sine delectu temere & cupide videatur in dissimilem transcurrisse.

Transcurrere, Perstringere, cursim, & breviter persequi. Quintil. In narratione transcurram subtiles nimium divisiones quorundam.

Transcursum est, Leviter itum est. Liv. 25. 39. Adeo raptim captis propioribus castris, in altera transcursum castra ab Romanis est.

Transcurso, ablativus a Transcursum participio, junctum cum hoc nomine Opus, pro Transcurrere. Ter. Hec. 3. 4. 17. In arcem transcurso opus est.

Transcursus, ûs. m. [μεταδρομή] unde, In transcursu aliquid factum dicimus, pro Obiter, & inter percurrendum. Plin. lib. 18. cap. 13. Quanquam prius de rapis dixisse conveniat, in transcursu ea attigere nostri, paulo diligentius Græci.

Transcursio, ōnis. f. Cod. 6. t. 23. l. 27. Per decennii transcursionem.

Transdo, dĭdi, dĭtum, [μεταδίδωμι] ĕre. veteres dixerunt tonantius, inquit Donatus, quod nos lenius Tradere nunc dicimus. ut Tralatum nos Translatum e contrario. Ter. in prol. Phorm. 2. Retrahere a studio, & transdere hominem in otium. Et Cæs. 7. Bell. Gall. 89. Arma transdere.

Transduco, xi, ctum, [μετάγω] ĕre. Idem quod Traducere. Cic. 6. Verr 99. Quam in te tantam virtutem esse aut dignitatem arbitratus es, ut conarere clientelam tam illustrem, tam splendidæ provinciæ transducere ad te, auferre a certissimis, antiquissimisque patronis?

Transducere arbores, pro Transplantare. Columel. lib. 3. cap. 9.

Transduci mali in melius dicuntur, pro Converti. Senec. lib. 2. de Ira 13. al. hic legunt Traduci.

Transenna, æ. f. [ἀγκύλις] Per quam aspectus transire potest. Sunt autem Cancelli lignei, ferrei, sive viminei, qui fenestris aut etiam mercibus opponi solent. Sallust. lib. 2. Histor. Apud Non. 2. 859. Præterea quum sedenti in transenna demissum Victoriæ simulachrum cum machinato strepitu tonitruum, coronam ei imponebat. conf. Macrob. 3. Saturn. 13. Sipontinus dicit Transennam esse Porrectam extra domum quasi pergulam, per quam transitur superimposito tegulo. Nonius Fenestram interpretatur. Servius in illud 5. Æn. 488. —— trajecto in fune columbam,

Quo tendat ferrum malo suspendit ab alto. Trajecto, ait, Extento. Unde Transenna dicitur Extentus funis. Sallust. Machinato strepitu trasenna corona in caput imponebatur. Hactenus Servius. Alii Trasenna scribunt.

Per transennam strictim aspicere. Cic. 1. de Orat. 162. Proverbiali figura dictum est, pro eo quod est, Non propius, neque sigillatim, sed procul & summatim inspicere. Translatum a negotiatoribus qui mercibus quas contrectari nolunt, cancellos objiciunt: quidam etiam vitrum pellucidum opponunt, ut prætereuntibus procul modo contemplari liceat, nec explicant eas nisi licitatori idoneo. Erasm.

Transenna, Decipulum, laqueus, & funiculus ad insidias concinnatus. Plaut. Bacch. 4. 6. 22. Nunc ab transenna hic turdus lumbricum perit. Sensus est: Nunc senex commode dolis capitur, veluti turdus rete vel laqueo, dum quæritat cibum. Hæc Saracenus. V. Chiliad. Erasmi.

In transennam inducere. In laqueum, in pedicam funariam, in dolum & decipulum. Plaut. in Pers. 4. 3. 11. Hunc ego hominem hodie in transennam doctis ducam dolis. Itaque huic insidiæ paratæ sunt, probe aggrediar virum. Ab aucupibus sumptum est, ait Erasmus in Chiliadibus, qui intra cancellos escam spargunt, insidiantes aviculis. Unde & hodie Qui dolo captus est, Intra transennam esse dicitur.

Transeo, is, ivi, ĭtum, [μεταβαίνω, διαβαίνω, διοδεύω, μετατίθημι, περαιόω, ὑπερβαίνω, παράγω, μετανίσταμαι] ire. notæ significationis: ut, Transire flumen. Cic. 3. de Finib. 75. Rectius dives quam Crassus, qui nisi eguisset, nunquam Euphratem nulla belli causa transire voluisset.

Quum mare vastissimum hyeme transibas. Cic. in Pison. 57.

Campos pedibus transire. Lucret. lib. 4. 461.

Rota transiit serpentem. Virg. 5. Æn 273.

Transire ad forum: h. e. Proficisci ad forum. Ter. Phorm. 5. 8. 29. Idem Heaut. 4. 4. 17. Transeundum est nunc tibi ad Menedemum.

Transire domum, pro Abire domum. Plaut. Milit. 4 2. 96.

Transeo huc ad, vel in. Plaut. Epid. 5. 1. 51. Ego ad vos Thesprionem jussero huc transire. Idem Cas. 2. 1. 2. Ego huc transeo in proximum ad meam vicinam.

Ætas cito transiet. Tibul. lib 1. 4. 27.

Apenninum transire. Cic. 11. Fam. 10.

Aliquem transire. Plaut. Stich 3. 1. 33. Jam hercle ego per hortum amicam transibo meam.

Convitium transit. Plin. lib. 29. cap. 1.

Equum cursu transire. Virg. 11. Æn. 719.

Dies transiit, Præteriit, elapsa est. Cic. 7. Att. 7. Quid? ergo exercitum retinentis, quum legis diem transierit, rationem haberi placet?

Dies mei transeunt Sen. Thyest. 4.

Gloria transit. Plin. lib. 13. cap. 1.

Leviter aliquid transire, pro Paucis dicere & percurrere. Cic. pro Rosc. Amer. 91.

Mensis transiit, pro Præteriit. Plaut. Curc. 5. 3. 4.

Quinquennium transiit, & quinquennium præteriit. Africanus in l. Quæsitum. D. de usufruct.

Transire, Intactum relinquere. Seneca de Benef. lib. 2. cap. 28. Sæpe quæ agellos pessimi cujusque transierat, optimorum virorum segetem grando percussit.

Silentio aliquid transire, Silere. Cic. 2. Att. 19. Equidem malueram, quod erat susceptum ab illis, silentio transire.

Ad reliqua transire. Plin. lib. 11. cap. 54.

Ut transeam, pro Ut taceam. Plin. lib. 2. cap 68.

Transire quædam in legendo, Præterire, omittere. Plin. Epist. 174.

Transeo Neronem, i. e. Sileo de Nerone, nihil dico. Plin. Epist. 98.

Ad partitionem transire, De partitione dicere. Cic. 1. de Invent. 30. Deinceps ad partitionem transeamus.

Ad adversarios transire. Cic. 3. Verr. 40. Repente relinquas, deseras, ad adversarios transeas?

Ad heredem transire. Plin. lib. 13. cap. 3.

Ad opus aliud transire. Ovid. 6 Met. 241.

Ad vinum transire. Plin. lib. 20. cap. 5.

In vestes transit odor. Plin. lib. 12. cap. 3.

Invicem transire. Plin. lib. 19. cap. 5.

In colores varios transire. Plin. lib. 11. cap. 37.

In iram transire. Ovid. 8. Met. 106.
In alia omnia transire, pro Dissentire. V. Ire in alia omnia, in IRE.
In mores transire. Quintil. lib. 1. cap. 11. Nam frequens imitatio transit in mores.
In sententiam alterius transire. Liv. 34.
In partes transiere. Tacit. 1. Hist. 70.
In formam crediti transire. Senec. de Benef. lib. 1. cap. 2.
Per aliquem locum transire. Plin. lib. 10. cap. 60.
Permeare & transire per omnia. Cic. 4. Acad. 119. Erit enim persuasum etiam Solem, Lunam, stellas omnes, terram, mare, deos esse, quod quædam animalis intelligentia per omnia ea permeet & transeat.
Per multos dominos transire servus dicitur, qui multis dominis servivit. Ulp. in l. 2. §. ult. D. de bon. poss. secund. tabul.
Transiit cum hasta. Stat. 12. Theb. 750.
Facile transire mala. Cic. 9. Fam. 1. Videor sperare debere si te viderim, & ea quæ premant, & ea quæ impendeant, me facile transiturum. i. e. Non curaturum.
Finem & modum transire, Excedere. Cic. 1. Off. 102.
Legem transire, pro Non curare, & negligere. Cic. 5. Att. 21. Qui abstinens (sed Julia lege transita semel tantum in diem, non ut alii solebant omnibus vicis, præter eum semel nemo accepit) facit ut mihi excipiendus sit.
Lineas transire, Præterire terminos. Cic. in Parad. 3. Dolor ad pauciores pertinet, quam si petulans fuisset in aliqua generosa, ac nobili virgine: peccant vero nihilominus; siquidem est peccare tanquam transire lineas.
Vitam transire, pro Vivere, & quod Vitam transigere etiam dicitur. Sallust. in Catil. 7.
Video jam quo invidia transeat, & ubi sit habitatura. Cic. 2. Att. 9.
Transiri. Paulus in l. ult. D. de servit. rust. præd. Si flumen aut vado transiri potest, aut pontem habet.
Transitum est. Cic. 2. de Finib. 47. Cujus similitudine perspecta in formarum specie, a dignitate transitum est ad honestatem dictorum atque factorum.
Transitur. Plin. lib. 17. cap. 10. Quamobrem seminarii curam ante convenit dici, quam transeatur ad alia genera. Et Cæs. 1. Bell. Gall. 6. Rhodanus nonnullis locis vado transitur.

TRANSIENS, euntis. Partic. Justin. 13. 5. 12. Telo e muris transeuntem jacto occiditur.

TRANSEUNTER, Adv. In transitu, obiter. Ammian. 24. 8. Transeunter judiciorum fide discussa, supplicio lethali damnavit.

TRANSITUS, a, um. Partic. Liv. 21. 43. A tergo Alpes urgent vix integris vobis ac vigentibus transitæ.
Ignotæque hominum gentes & transita regna. Manil. 1. 438.

TRANSITIO, ōnis. f. [διάβασις] Liv. 2. 25. Proxima inde nocte Volsci discordia Romana freti, siqua nocturna transitio proditione fieri possit, tentant castra.
Multaque corporibus transitione nocent. Ovid. Rem. Amor. v. 616.
Causa transitionis. Auctor ad Heren. lib. 1. 14.
Ad plebem transitiones. Cic. de Clar. Orat. 62. Multa enim scripta sunt in eis, quæ facta non sunt, falsi triumphi, plures Consulatus, genera etiam falsa, & ad plebem transitiones, &c.
Transitio ad hostes, Defectio. Liv. 25. 15. Cujus adventu, qui ante in exigua spe, vocati sæpe ad transitionem ab hostibus per colloquia erant, ultro ad transeundum hostes vocabant, sollicitabantque.
Imagines similitudine & transitione perceptæ. Cic. 1. de Nat. Deor. 49.

TRANSITUS, ûs. m. [μετάβασις, μετάστασις, πάροδος] Idem. Plin. lib. 6. cap. 14. Causa portarum nominis eadem quæ supra, interruptis angusto transitu jugis, ita ut vix singula meent plaustra. Cic. 5. Tusc. 59. Et quum fossam latam cubiculari lecto circumdedisset, ejusque fossæ transitum ponticulo ligneo conjunxisset.
Certior transitus. V. CERTUS.
Adimere transitum. V. ADIMO.
Claudere transitum. V. CLAUDO.
Dare transitum, pro Cedere de via. Plin. 3. Epist. 14.
Prohibere. Nepos 23. 3. 4.
Transitus in alias figuras. Plin. lib. 11. cap. 36.
In transitu, Cursim. Quintil. lib. 2. cap. 11. Siquid inciderit, quod ad scholas pertineat proprie, in transitu non omittemus. i. e. Obiter.

TRANSITOR, ōris. m. Ammian. 15. 2. Singulos transitores observans.

TRANSITORIUS, a, um. Adj. Suet. in Nerone, cap. 31. Domum a Palatio Æsquilias usque fecit, quam primo transitoriam, mox incendio absumptam restitutamque, auream nominavit.
Forum transitorium. Eutrop. 7. 15. V. & Serv. ad Virg. 7. Æn. 607.

TRANSITORIE, Adv. August. Serm. 62. Non transitorie sed fideliter audientes.

TRANSILIS, e. Adj. [ὑπερβατικὸς] Palmes relictus, alios transiliens. Plin. lib. 17. cap. 23. Traducem bimum præcidere solebant. Oneratis enim vetustate melius donare tempus ut transilem faciant, si largiatur crassitudo, alias utile toros futuri draconis pasci.

TRANSITO, āre. Cic. 5. Att. 21. Cæteroqui abstinens, sed Julia lege transitans. al. Transita. V. Commentat. apud Gronov.

TRANSĔRO, serui, sertum, [μεταφυτεύω] ĕre. a Trans & Sero; est In alium locum serere. Stat. 2. Sylv. 1. 101.

> Vidi ego transertos alieno in robore ramos
> Altius ire suis. h. e. Insitos in aliena arbore.

TRANSFĔRO, fers, tŭli, lātum, [μεταφέρω, μεταίρω, μεταβιβάζω, μεταφορέω, μεθερμηνεύω] ferre. De loco in alium locum ferre. Ter. And. 5. 4. 50. Cur non illam huc transferri jubes? Virg. 1. Æn. 275.

> ——regnumque a sede Lavini
> Transferet, & longam multa vi muniet Albam.

Auferre & transferre. Cic. 13. Att. 13. Totam Academiam ab hominibus nobilissimis abstuli, transtuli ad nostrum sodalem.

Hoc idem transfero in Magistratus. Cic. 4. Verr. 126.
Transferre semina e terra in terram. Varr. 1. de R. R. cap. 39.
Transferri trans Alpes. Cic. pro Quint. 12. Tollitur ab atriis Liciniis atque a præconum consessu in Galliam Nævius, & trans Alpes usque transfertur.
Transferre modo in dexteram partem, modo in sinistram. Plin. lib. 9. cap. 29.
Transferre in aliam domum. Cic. 4. Acad. 30. Cur non se transtulit ad alios, & maxime ad Stoicos?
Ad aliquid faciendum se transferre. Cic. de Clar. Orat. 48. Totumque se ad artes componendas transtulit.
Ab oculis ad animum transferre. Cic. 1. Off. 14. Quam similitudinem natura ratioque ab oculis ad animum transferens, &c.
Auctores Græcos transferre, pro Vertere. Quintil. lib. 10. cap. 5.
Ad verbum translatum non invenio. Quintil. lib. 7. cap. 5.
Amorem suum alteri, vel in alterum transferre. Ter. Adel. 2. 3. 10. Maledicta, famam, meum amorem & peccatum in se transtulit. Idem Hec. 1. 2. 94. Paulatim elapsus Bacchidi, atque huic transtulit amorem.
Animum oculosque ad aliquid transferre. Cic. 4. Verr. 187. Statim suspicione offensi, ad ea ipsa nomina oculos, animumque transtulimus.
Bella transferre. Ovid. 12. Met. 25.
Calores suos alio transferre. Amores suos ad aliam puellam. Propert. lib. 2. 15. 34.
Caussam aliquam alio transferre. Cic. 1. Fam. 4.
Caussam in proximum annum transferre. Cic. 8. Fam. 9.
Crimen in se, vel in alium transferre. Cic. pro Sext. 82. Gracchum illum suum transferendi in nos criminis causa occidere cogitarint. Idem 15. Att. 27.
Culpam in alium transferre. Ter. And. 2. 3. 5. Sed si tu negaris ducere, ibi culpam in te transferet. Cic. 3. Verr. 83. Quid si doceo, si planum facio, teste homine nequam, verum ad hanc rem tamen idoneo, te hujus circumsessionis tuæ causam, & culpam in alios transtulisse?
Capita aliqua in edictum provinciale transferre. Cic. 3. Verr. 27. Iterum enim quæro abs te, sicut modo in illo capite Anniano de mulierum hereditatibus, nunc in hoc de hereditatum possessionibus, cur ea capita in edictum provinciale transferre nolueris.
Ex quorundam præceptis quædam transferre quæ nostro instituto convenire videantur. Cic. 1. de Invent. 26.
Exercitum in Africam transferre. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Jucunditatem in animum transferre. Cic. 2. de Finib. 14.
Judicia transferre. Cic. 3. Verr. 6. Sin absolvitur, desinemus nos de judiciis transferendis recusare. Transferre judicia, inquit Budæus, est Ab uno ordine ad alterum transferre.
In aliam rem transferri. Cic. 4. Acad. 43. Num illa definitio posset in aliam rem transferri quamlibet?
In linguam Latinam transferre. Plin. lib. 18. cap. 3.
Lituras & literas de tabulis in libros transferre. Cic. 4. Verr. 189. Literæ, lituræque omnes assimulatæ, expressæ, de tabulis in libros transferuntur.
Factum aliquod ad invidiam & fortunam transferre. Cic. 9. Fam. 16. Illam Accii similitudinem non modo jam ad invidiam, sed ad fortunam transferam.
Nihil est enim quod de suo genere in aliud genus transferri possit. Cic. 4. Acad. 50.
Sermonem, si placet, alio transferamus. Cic. 1. de Orat. 133.
Servitium translatum. Propert. lib. 1. 12. 18.
Verbum aliquod transferre dicimur, quum illud a propria significatione in aliam convertimus. Cicero translationem verborum maxime probat in Orat. 14. Quintil. autem, quæ sint verba propria, quæque translata, quomodo transferantur, quæ sit vitiosa translatio, & cur reperta sit translatio, diffuse tradit lib. 1. Institut. & lib. 8. cap. 6. V. Translata verba, in VERBUM.
Verba apertius transferre. Cic. in Orat. 65.

TRANSLATUS, sive TRALATUS, a, um. [μετακομισθεὶς] Partic. Cic. 1. Verr. 24. Accusandi voluntas ad viros fortes, spectatosque homines translata sit. Idem 16. Att. 3. Hunc tu tralatum in Macrocollum lege in arcano convivis tuis.
Cursu translato vada mutat amnis. Sil. lib. 3. 471.
Verba translata. Quintil. lib. 1. cap. 5.
Audacius translatum verbum. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Speciose translatum. Quintil. lib. 2. cap. 5.

TRANSLATIO, sive TRALATIO, ōnis. f. [μετακόμισις, μεταφορὰ] Plin. lib. 21. cap. 4. Translatione quoque, ut vitis, optime ocyssimeque provenit.
Translatio pecuniarum a justis dominis ad alienos. Cic. 1. Off. 43. Quare Lucii Syllæ, & C. Cæsaris pecuniarum translatio a justis dominis ad alienos, non debet liberalis videri.
Criminis translatio. Cic. 4. Verr. 91.
Translationes quasi mutationes sunt, quum quod non habeas, aliunde sumas. Cic. 3. de Orat. 156.
Unius verbi translatio, aut inversio verborum. Cic. 2. de Orat. 261.
Translatio Latine, metaphora. Quintil. 8. 6.
Jam quum fluxerunt plures continuæ translationes, alia plane fit oratio. Itaque genus hoc Græci appellant ἀλληγορίαν, nomine recte, genere melius ille, qui ista omnia translationes vocat. Cic. in Orat. 94.
Verecunda tralatio. Cic. 16. Fam. 17. Nam & doctrina, & domus, & ars, & ager etiam fidelis dici potest, ut sit, quo modo Theophrasto placet, verecunda tralatio.

TRANSLĀTOR, vel TRALĀTOR, ōris. m. [μετακομιστὴς] Cic. 7. Verr. 151. Verres ille vetus proditor Consulis, translator Quæsturæ, aversor pecuniæ publicæ.

TRANSLATITIUS, sive TRALATITIUS, a, um. [μετακόμιστος] Quod transfertur, vel translatum est. Cic. 8. Fam. 5. Nosti enim hæc tralatitia. Cic. 3. Fam. 8. Hoc vero ex quo suspicio nata est me exquisisse aliquid in quo te offenderem, tralatitium est. i. e. Vulgare, aut affectatum, & aliunde accersitum, atque adeo falsum.

Alterum caput esse tralatitium de impunitate. Cic. 3. Att. 8.

Constitutio translatitia. [μετάληψις] Cic. 1. de Invent. 57. At quum causa ex eo pendet, quod non aut is agere videtur quem oportet, aut non cum eo quicum oportet, aut non apud quos, quo tempore, qua lege, quo crimine, qua pœna oportet, translatitia dicitur constitutio, quia actio translationis & commutationis indigere videtur. Vetus codex habet Translativa.

Translatirius, pro Levi: quod dicimus *Faict par acquit*. Sueton. in August. cap. 10. Sed adversante conatibus suis M. Antonio Consule, quem vel præcipuum adjutorem speraverat: ac ne publicum quidem & translatitium jus ulla in re sibi sine pactione gravissimæ mercedis impertiente, ad optimates se contulit, quibus eum invisum sentiebat. Sic Translatitiæ causæ, pro Levibus, apud eundem in Nerone cap. 7. Celeberrimis patronis non translatitias & breves, sed maximas plurimasque postulationes certatim ingerentibus. Sic & Translatitium funus apud eundem cap. 33. Britannicum postero die raptim inter maximos imbres translatitio extulit funere.

Officia translatitia. Plin. 9. Epist. 37.

TRANSLATITIE, Adv. Perfunctorie. l. 1. D. de jure Patron. Injuriam translatitie exequi.

TRANSLATIVUS, a, um Adj. [παραγραφικὸς, μεταληπτικὸς, μεταστατικὸς] Idem quod Translatitius. Cic. 1. de Invent. 14. Rursus nec definitiva causa potest simul ex eadem parte eodem in genere & definitiva esse & translativa.

Translativum, & Translatitium, vel ut aliqui loquuntur, Tralatitium. Plin. 9. Epist 4. a fine. Nec tuæ naturæ est, translativa hæc & quasi publica officia a familiaribus amicis contra ipsorum commodum exigere. Cic. 3. Verr. 114. Sed in re tam usitata, satis est ostendere, omnes antea jus ita dixisse: & hoc vetus edictum translatiumque esse. Budæus.

TRANSLATIVE, Adv. [μεταληπτικῶς] Martianus Jurisconf. Prævaricatorem esse ostendimus, qui colludit cum reo, & translative munere accusandi fungitur. Ulpian. in l. 1. De jure patronatus. Patronorum querelas adversus libertos Præsides audire, & non translative exequi debent. Alii utrobique legunt Translatitie, quibus accedit & Haloander. Pandectæ quoque Florentinæ sic habent.

TRANSFIGO, xi, xum, [διαπείρω, πείρω, περόω, ἀμπείρω, ἐκκεντέω, διελαύνω] ĕre. Per medium figere. Plaut. Perf. 1. 1. 25. Saucius factus sum in prælio, Veneris sagitta: Cupido cor meum transfixit. Cic. 2. de Finib. 97. Evelli jussit eam qua erat transfixus hastam.

Telis transfigitur pectora. Lucan. lib. 3. 587.

Transfigere cum armis corpus alicujus. Liv. 21.

Transfigere gladio aliquem per pectus. Liv. 2. 46.

Per adversum pectus transfigere. Liv. 26.

TRANSFIXUS, a, um. Partic. [διαπεπαρμένος] Plin. lib. 22. cap. 23. Siccantur pendentes suilli, junco transfixi, quales e Bithynia veniunt.

Clypei transfixi. Sil. lib. 10. 317.

Hasta transfixa virum. Virg. 11. Æn. 645.

Pectus transfixum. Virg. 1. Æn. 48.

TRANSFIGŪRO, [μετασχηματίζω, μεταμορφόω] āre. In aliam figuram vertere. Sueton. in Claud. Nerone cap. 28. Puerum Sporum exectis testibus etiam in muliebrem naturam transfigurare conatus est. Animos judicum in eum quem volumus habitum formare, & velut transfigurare. Quintil. lib. 6. cap. 2.

Corpus in scorpiones transfigurare. Plin. lib. 9. cap. 31.

Transfigurantur amygdalæ ex dulcibus in amaras. Plin. 17. 24.

In plurimas similitudines transfigurari. Plin. lib. 8. cap. 53.

In lupum transfigurari. Plin. lib. 8. cap. 22.

TRANSFIGURATUS, a, um. Ulpian. in l. Quid tamen. §. Si massæ. D. Quibus modis ususfructus amittatur. Ornamentum dissolutum, aut transfiguratum, extinguit usumfructum.

Ædes transfigurata. Sueton. Calig. 22.

TRANSFIGURATIO, ōnis. f. [μεταμόρφωσις] Plin. lib. 7. cap. 55. Alias immortalitatem animæ, alias transfigurationem, alias sensum inferis dando.

TRANSFIGURĀTOR, ōris. m. Tertull. adv. Marc. 5. 12. Dolosi transfiguratores sui.

TRANSFIGURABILIS, e. Adj. Tertull. de Carne Christi cap. 6. Angeli in carnem humanam transfigurabiles.

TRANSFLUO, xi, xum, [μεταῤῥέω] ĕre. Plin. lib. 11. cap. 38. Sanguinem multis non transfluere transfossis evenit.

Dies transfluxere. Claud. ad Probinum v. 5.

TRANSFLUVIO, āre. Flumen transgredi. Commod. Instruct. 50. Transfluviat hostis, tu sub latebra conde.

TRANSFŎDIO, fōdi, fossum, [διαμπείρω] ĕre. Ovid.

—— gemino transfodit vulnere pectus. Liv. 39. 42. Deinde fugienti, fidemque Pop. Rom. atque eorum qui aderant imploranti latus transfodisse. Valer. 6. Argon. 222.

—— cadit impiger una

Inguine transfosso clari Taulantis alumnus.

TRANSFORMO, [μεταμορφόω] āre. In aliam formam mutare. Virg. 4. Georg. 441.

Omnia transformat sese in miracula rerum.

Diætas transformare. Ulpian. in l. Si cujus rei. §. Sed si ædium. D. de usufructu.

Membra transformat in juvencos. Ovid. 10. Met. 237.

Faciem suam transformare. Ovid. 1. Fast. 373. al. Transformis.

Ad naturam alicujus transformari. Quintil. lib. 1. cap. 2. Maxima pars eloquentiæ constat animo: hunc affici, hunc concipere imagines rerum, & transformari quodammodo ad naturam eorum de quibus loquimur necesse est.

TRANSFORMATUS, a, um. Partic. ut, Scylla in scopulum transformata. Ovid. 14. Met. 73.

TRANSFORMATIO, ōnis. f. August. de Trin. 15. 8. Gratia Dei nobis conferri tam optabilis transformationis bonum.

TRANSFORMĀTOR, ōris. m. Sidon.

TRANSFORMIS, e. Adj. [μεταμορφωτὸς] Quod quamcunque formam recipit, sive in formas diversas transformatur.

Corpora transformia. Ovid. 8. Met. 877.

TRANSFŌRO, āre. Sen. 2. de Benefic. 6. Gladius idem & stringit & transforat.

TRANSFRĒTO, [διαπορθμεύω] āre. Trans fretum ire. Plin. in Paneg. Remisque transfretare obstantia freta.

Mare transfretaturi. Suet. Cæf. 34.

TRANSFRETATIO, ōnis. f. Gell. 10. 26.

TRANSFRETANUS, a, um. i. e. Transmarinus. Tertull. Apol. cap. 25. Patriæ solum transfretanis dedisse.

TRANSFŬGIO, fūgi, fugĭtum, [αὐτομολέω] ĕre. De loco ad locum fugere. Plaut. Milit. 2. 6. 107. Nam illius oculi, atque auris, atque opinio, transfugēre ad nos.

Ad hostes transfugere. Plaut. Epid. 1. 1. 28. Pol illa ad hostes transfugēre. Liv. 2.

Ab afflicta amicitia transfugere. Cic. pro Quint. 93. Fatetur se non belle dicere, non ad voluntatem loqui posse, non ab afflicta amicitia transfugere, atque ad florentem aliam devolare.

TRANSFUGIUM, i. n. [αὐτομολία] Profugium vel defectio. Plin. de Viris illustr. 8. Gabios per Sextum filium simulato transfugio, in potestatem redegit. Liv. 22. 43. Simul ut quo longius ab hoste recessisset, transfugia impeditiora levibus ingeniis essent. Tacit. 2. Hist. 34. Nihil eorum Vitellianos fallebat, crebris ut in civili bello transfugiis.

TRANSFŬGA, æ. m. [αὐτόμολος] Qui transfugit, & ad hostes defecit. Liv. 2. 12. Deinde metuens, ne si Consulum injussu, & ignaris omnibus iret, deprehensus forte a custodibus Romanis retraheretur ut transfuga, fortuna tum urbis crimen affirmante, Senatum adiit.

Transfuga ad Græcos. Plin. lib. 29. cap. 1.

Transfuga non solum (ait Paulus Jurisc. De captivis, l. Postliminium.) is accipiendus est, qui aut ad hostes, aut in bello transfugit, sed & qui per induciarum tempus ad eos, cum quibus nulla amicitia est, fide suscepta transfugit.

Non omnia illum transfugam ausum esse Senatui dicere. Cic. 1. de Divin. 100.

Amnis transfuga. Stat. 1. Sylv. 2. 203. Alpheum intelligit, qui per subterraneos meatus in Siciliam pervenire dicitur ad Arethusam cujus amore captus est.

TRANSFULGĬDUS, a, um. Adj. Sidon.

TRANSFŪMO, [ἐκθυμιάω] āre. Stat 6. Theb. 399.

Compressæ transfumat anhelitus iræ.

TRANSFUNDO, fūdi, fūsum, [μεταγγίζω] ĕre. De vase in vas fundere. Cato, Ubi dies triginta præterierint, transfundito: ita relinquito usque ad vindemiam. Columel. lib. 12. cap. 12. Deinde quum sæpius eam in alia vasa transfuderunt. Lucan. lib. 8. 770.

Suas laudes ad alterum transfundere, per translationem. Cic. 9. Fam. 14. Libentius omnes meas, si modo sint aliquæ meræ laudes, ad te transfuderim.

Amorem suum in aliam transfundere. Cic. 2. Philipp. 77. Omnem se amorem abjecisse illinc, atque in hanc transfudisse.

TRANSFŪSUS, a, um. Partic. Plin. lib. 33. cap. 6. Dein vas, in quo turbida transfusa sunt, apertum linteo per noctem relinquitur, &c.

TRANSFUSIO, ōnis. f. [μεταγγισμὸς] Plin. lib. 34. cap. 18. Lavatur in linteis raris, in aqua cælesti, separatumque terrenum transfusione, cribratumque teritur.

TRANSGREDIOR, gressus sum, [ὑπερβαίνω, παραβαίνω] grĕdi. Transire, & potissimum de iis qui navigassent, & de navalibus dicitur. Liv. 2. Inde in Latinam viam transversis tramitibus transgressus. Cic. 1. de Divin. 33. Qui quum tabernaculum vitio cepisset imprudens, quod inauspicato pomœrium transgressus esset, comitia Consulib. rogandis habuit.

Taurum transgressus sum. Cic. 3. Fam. 8.

Alpes transgredi. Cic. 11. Fam. 20. Hæc cum audissem & jam in itinere essem, committendum nondum putavi, prius ut Alpes transgrederer, quam quid istic ageretur, scirem.

Amnem. Tacit. 12. Ann. 16.

Danubium. Idem 2. Ann. 63.

Rhenum. Idem 13. Ann. 56.

In contrarias sedes transgredi. Plin. lib. 2. cap. 83.

In partes transgressus est. Tacit. in vita Agric. 7.

Ad accusandum transgrediens Fortunatus, &c. Tacit. 16. Ann. 10.

In universum fama est transgressa. Tacit. in vit. Agric. 10.

Transgredi aliquem, per translationem, pro Superare. Plin. lib. 7. cap. 25. Idem signis collatis quinquagies dimicavit: solus M. Marcellum transgressus, qui undequadragies dimicaverat.

TRANSGRESSUS, ûs. m. Transitus. Tacit. 15. Ann. 7. Transgressus Euphratis. Idem 6. Ann. 73. Auspicium prosperi transgressus.

TRANSGRESSIO, ōnis. f. [ὑπέρβασις, παράβασις] Gallorum transgressio. Cic. in Pison. 81. Cujus ego imperio non Alpium vallum contra ascensum transgressionemque Gallorum. i. e. Transitum.

Transgressio apud rhetores dicitur, Quum ab ea sententia, quam proposuimus, convertimus sermonem ad aliquam personam aut rem, aut fortunam, & tanquam personam appellamus. Cic. 3. de Orat. 205. Est etiam gradatio quædam, & conversio, & verborum concinna transgressio.

Transgressio est quæ verborum perturbat ordinem perversione aut transjectione. Auctor ad Heren. lib. 4. 45.

Transgressio, pro Legis violatione. Vulg. Interp. Gall. 3. 19. Lex propter transgressionem posita est.

TRANSGRESSOR, ōris. m. Vox Theologica pro Peccatore. Arnob. 7. Ut contempti se vellent de audacibus & transgressoribus vindicare.

TRANSJĀCIO, jēci, jactum, ĕre. Solin. cap. 65. Indorum nemora in tam proceram sublimantur excelsitatem, ut transjaci ne sagittis quidem possint. V. infra TRANSJICIO.

TRANSIGO, ēgi, actum, [διαπράττομαι] ĕre. ex Trans & Ago: Transire, seu ultra ducere. Valer. 6. Argon. 247.

—— lævum per luminis orbem

Transigitur: teneræ linquuntur vulnere malæ.

Transigere,

Transigere, Tramsigere.
Transegit pectora mucro. Sil. lib. 4. 396. h. e. Penetravit.
Gladio seipsum transegit. Tacit. 14. Ann. 37.
Transigere vitam, [διάγειν τὴν ζωὴν] Ducere, & præterire. Sallust. in Catilina, Sed multi mortales dediti ventri atque somno, indocti, incultique vitam sicuti peregrinantes transegere.
Ævum transigitur venatibus. Sil. lib. 3. 390.
Transigere, [διαλύεσθαι] Perficere, absolvere. Plaut. Amph. 3. 1. 8. Næ hanc inchoatam transigam comœdiam. Ter. And. 5. 6. 17. Intus transigetur, siquid est quod restet.
Unumquodque transigere, expedire, absolvere. Cic. 1. Verr. 46.
Multitudinem rerum uno tempore transigere. Cic. 1. de Invent. 39.
Transigere, [διαπεράττεσθαι] Convenire, concordare, pacisci. Cic. 5. Verr. 60. Summittebat iste Timarchidem qui moneret eos, si saperent ut transigerent.
Non deerant quidem qui neque transigi volebant. Cic. 8. Fam. 11.
Per nuntium hoc quod erat tam leve, transigere potuisti. Cic. pro Rosc. Com. 49.
Me absente omnia cum illis transigi malo. Cic. 13. Att. 47.
Cum aliquo transigere qualiber condirione. Cic. pro Rosc. Com. 37. Abhinc annis quindecim defensio mea quæ est? Roscium pro sua parte cum Flavio transegisse. Idem pro Quint. 97.
Cum privatis non poterat transigi minore pecunia. Cic. 4. Att. 75.
Negotium transigere, Perficere, absolvere. Cic. 2. Philipp. 90. Negotium transegisses, nisi ille se sub scalas tabernæ librariæ conjecisset. Idem pro Quint. 76. Ego hæc duo quæro, primum qua ratione Nævius susceptum negotium non transegerit, hoc est cur bona quæ ex edicto possidebar, non vendiderit.
Cum aliquo trantigere atque decidere. Cic. pro Rosc. Amer. 114. Si hanc ei rem privatim Sext. Roscius mandavisset, ut cum Chrysogono transigeret, atque decideret, inque eam rem fidem suam, siquid opus esse putaret, interponeret.
Controversiam transigere. Sic. 1. Att. 3. Nos longo intervallo viseris, Acutilianam controversiam transegeris.
Verbo transigere. Cic. 6. Verr. 35. Tametsi jandudum erro, qui tam multa de emptionibus verba faciam, & quæram utrum emeris, & quomodo & quanti emeris: quod verbo transigere possum.
Pro sociis transigere. Cic. pro Rosc. Com. 15. Qui pro sociis transigit, satisdat neminem eorum postea petiturum.
Transactum est. Cic. ad Brur. 16. De Cæsare vero quod fieri potuit, ac debuit transactum est: neque jam revocari in integrum potest.
Transactum putabant Herbitenses: quum iste, Quid de horreo, inquir, & Docimo amiculo meo? Cic. 5. Verr. 79.
TRANSACTUS, a, um. Partic. [διαπεπραγμένος] Ter. Adelph. 2. 4. 22. Ego jam re transacta convortam me domum cum obsonio.
Res transactæ & præteritæ. Cic. 4. Tusc. 14. Quid, quum jam in rebus jam transactis & præteritis orationes scribimus, num irati scribimus?
Partes transactæ. Cic. 2. de Orat. 15. Sed hoc tamen cecidir peropportune, quod transactis jam meis partibus ad Antonium audiendum venistis.
Facta, transacta omnia, Proverbiale est, inquit Donat. in id negotii, de quo nihil supersit ad agendum. Ter. And. 1. 5. 14.
TRANSACTIO, ōnis. f. Consummatio. Tertull. de Anim. cap. 55. Cum transactione mundi reserabuntur regna cælorum.
Apud JCtos est Conventio vel Compositio eorum, quæ sub lite veniunt. V. De transactionibus 2. Dig. t. 15. & 2. Cod. t. 4. Sic Arnob. 7. Transactionis alicujus pactione convenit.
TRANSACTOR, ōris. m. [διαπράκτωρ] Qui transigit. Cic. 4. Verr. 69. Qui est, id quod ex plurimis tet'ibus priore actione didicistis, rerum hujusmodi omnium transactor & administer.
TRANSJICIO, jēci, jectum, ĕre. Idem ac Trajicio. Sen. de Benef. 3. 23. Se uno ictu transjecit. Sed frequentius legitur Trajicio, quod vide in suo loco.
TRANSJECTUS, [διαμπερεισμένος] pro Trajectus, a Trajicio participio reperitur scriptum. Cic. de Univers. 32. Jam vero terram altricem nostram, quæ transjecto axi sustinetur, diei noctisque effectricem, &c.
TRANSJECTIO, ōnis. f. [ὑπέρβατον] Auct. ad Heren. 4. 45. Hujusmodi transjectio, quæ rem non dedit obscuram, multum proderit ad continuationes, de quibus ante dictum est. V. TRAJECTIO.
TRANSILIO, silivi, vel silui, sultum, [ὑπερπηδάω, ὑπεράλλομαι, μεταπηδάω] īre. Ultra salire. Liv. 1. 6. Vulgatior fama est: ludibrio fratris Remum novos transiluisse muros. Plaut. Truc. 2. 1. 38. Per hortum transiluit ad nos.
Rates transiliunt vada. Hor. 1. Carm. 3. 24.
Transilire, Excedere.
Munera Liberi transilire; Nimium potare. Hor. 1. Carm. 18. 7.
Transilire aliquid, pro Præterire & tacere. Plin. in Paneg. Quid est enim in principatu tuo, quod cujusquam prædicatio, vel transilire, vel prætervehi debeat? Ovid. 1. de Pont. 2. 146
Rem pulcherrimam transilire. Cic. 2. Philip. 84. Sed ne forte ex multis rebus gestis M. Antonii rem unam pulcherrimam transiliat oratio.
Transilire aliquid, pro Omittere, & tanquam negligere. Cic. 3. de Orat. 158. Id accidere credo, vel quod ingenii specimen est quoddam transilire ante pedes posita, & alia longe repetita sumere.
TRANSILIS, e. Adj. Plin. 17. 23. Palmes transilis, i. e. Qui inter alios traduces transilit.
TRANSITIO, TRANSITUS, V. TRANSEO.
TRANSULTO, V. suo loco.
TRANSJUNGO, junxi, junctum, [μεταζεύγνυμι] ĕre. Ulpian. in l. Ædiles aiunt. D. De ædilitio edicto. Si mula talis sit, ut transjungi non possit, ut sana sit, &c. Idem ait, si nata sit eo ingenio aut corpore ut alterum jugum non patiatur: sanam non esse. Transjungere, est in quadrigis locum veterinis mutare: ut mulam temonariam facere, quæ præcedere solita est: vel dextram facere, quæ sinistra esse solebat. Budæus. Idem, Plerasque denique carrucarias tales esse, ut transigi non possint.
TRANSLĀBOR, ĕris, lapsus sum, [διολισθαίνω] lābi. ex Trans & Labor, compositum. Claud. 1. in Eutrop. 376.

—— rapit cæli per inania cursum
Diva potens, unoque Padum translapsa volatu,
Castra sui rectoris adit.

TRANSLATOR. V. TRANSFERO.
TRANSLĔGO, lēgi, lectum, [διαναγινώσκω] ĕre. Perlegere. Plaut. Asin. 4. 1. 5. Horrescet saxo lena, leges quum audiet. DI. age quæso mi hercle translege. PA. audin'? DI. audio.
TRANSLUCEO, vel TRALUCEO, xi, [διαφαίνω] ēre. Vehementer & clarissime lucere, pellucere. Plin. lib. 6. cap. 17. Tam multiplici opere, tam longinquo orbe petitur, ut in publico matrona transluceat. h. e. Veste in publico induatur usque adeo tenui, ut corpus in ea transluceat, & pene nudum appareat. Idem lib. 37. cap. 12. Quibus modis ex crystallo tingantur smaragdi aliæque translucentes.
In liquidis translucet aquis. Ovid. 4. Met. 354.
E speculo in speculum tralucet imago. Lucret. 4. 308.
TRANSLUCIDUS, a, um. Adj. [διαφανής] Quod adeo lucet ut per medium aspicere liceat. Quintil. lib. 8. in Prooem. Similiter illa translucida & versicolor quorundam elocutio, res ipsas effœminat. Plin. lib. 36. cap. 8. Probantur quammaxime mellei coloris, in vertice maculosi, atque non translucidi.
TRANSMARINUS, a, um. Adj. [ὑπερθαλάσσιος] Quod trans mare est, vel petitur. Cic. 7. Verr. 44. Privatim autem nec proficisci quoquam potes, nec accersere res transmarinas ex iis locis, in quibus tibi habere, mercari nihil licet. Plaut. Most. 2. 2. 66. Ego transmarinus hospes sum Diapontius.
Peregrinatio transmarina. Quintil. lib. 7. cap. 4.
Transmarina vectigalia. Cic. 2. de Lege Agrar. 79.
Politissima doctrina transmarina & adventitia. Cic. 3. de Orat. 133.
TRANSMEO, vel TRAMEO, āre. Ultra meare. Plin. lib. 30. cap. 11. Præcipueque febrium medicina placitis eorum renuntiat. Namque & in XII signa digessere eam sole transmeante. Idem lib. 10. cap. 29. Ad quem ciconiæ non transmeant.
Terra marique transmeare. Tacit. 12. Ann. 62.
Vitrum species trameat omnis. Lucret. 4. 60. Et sic Varro de L. L. 4. 23. Trama quod trameat filum.
TRANSMEATUS, a, um. Apul. 6. Met. Limite transmeato. Ammian. 27. 18. Transmeato lentius freto.
TRANSMEATORIUS, a, um. Tertul. adv. Valent. cap. 27. Transmeatorio potius quam generatorio more.
TRANSMEABILIS, e. Auson. Spatio non transmeabili.
TRANSMIGRO, [μετοικέω, μετανάσταμαι] āri. est In longinquioris loci domicilium, habitationemve migrare, ut ait Valla lib. 5. Liv. 5. 54. Hanc eandem rem actam esse ut Veios transmigraremus.
Transmigrare, Demigrare. Sueton. in Tiber. cap. 15. Romam reversus deducto in forum filio Druso, statim e Carinis ac Pompeiana domo, Esquilias in hortos Mæcenatianos transmigravit.
TRANSMIGRATIO, ōnis. f. Prudent. Hamart. v. 448.

Hæc illa est Babylon, hæc transmigratio nostræ
Gentis.

TRANSMIGRĀTOR, ōris. m. Augustin.
TRANIMITTO, isi, issum, [περαιόω, διαπέμπω] ĕre. Per medium mittere & ponere. Plaut. Mil. 1. 1. 30. Perque os elephanti brachium transmitteres. Dicitur & Tramitto.
Mors transmissa per artus. Stat. 2. Theb. 627.
Transmittit cuspide pectus, Perforat. Sil. lib. 7. 658. h. e. Trajicit.
Transmittere mare, [διαπορθμεύεσθαι] Transnavigare. Cic. 2. de Nat. Deor. 125. Grues cum loca calidiora petentes maria transmittant, trianguli efficere formam. Idem 5. de Finib. 87. Cur tantas regiones barbarorum pedibus obiit, tot maria transmisit?
Transmitti mari supero. Cic. 9. Att. 3.
Transmittere, absolute, pro Transire. Cic. 1. Philip. 7. Quum autem me ex Sicilia ad Leucopetram, quod est promontorium agri Rhegini, venti detulissent, ab eo loco conscendi, ut transmitterem. Idem 2. Q. frat. 5. Eosdem aiebant nuntiare te prima navigatione transmissurum.
Transmissus trans. Virg. 3. Æn. 403.

Quin ubi transmissæ steterint trans æquora classes.

Transmittere in Africam velis. Liv. 28. Cæterasque, quas adepta esset, multasset, ni cum reliquis quinque navibus Adherbal velis in Africam transmisisset.
Transmittere cursu campos, Celeriter transire. Virg. 4. Æn. 154.
Transmittere aliquem, Cum festinatione mittere. Plaut. Epid. 1. 2. 52. Continuo te orabit ultro ut illam transmittas sibi. Ibid. 3. 4. 27. Mihi illam ut tramittas. pro Transmittas.
Transmittere tectum lapide: h. e. Lapidem ultra tectum conjicere. Plin. lib. 28. cap. 4.
Transmittere bellum, vel aliquod aliud onus alicui: pro Dare provinciam belli administrandi. Cic. pro Lege Manil. 42. Et quisquam dubitabit quin huic tantum bellum hoc transmittendum sit, qui ad omnia vestræ memoriæ bella conficienda, divino quodam consilio natus esse videatur.
Transmittit Benacus lacus Mincium fluvium. i. e. Dat ei exitum. Plin. lib. 9. cap. 22.
Transmittere exercitum, pro Dare transitum exercitui. Liv. 21. Reguli Gallorum capti donis cum bona pace exercitum per fines suos præter Ruscinonem oppidum transmiserunt.
Transmittere literas papyrus dicitur quæ Bibula est. Plin. lib. 13. cap. 12.
Transmittere in formas coactam materiam, pro Formare, & in formas redigere. Columel. lib. 7. cap. 8.
Transmittere menses aliquot in specu, h. e. Transigere. Plin. lib. 8. cap. 25.
Transmittere tempus, Ducere, consumere. Plin. 9. Epist. 6. Omne hoc tempus inter pugillares ac libellos jucundissima quiete transmisi.
Transmittere tempus temporibus amicorum. Cic. pro Lege Manil. 1. Omne meum tempus amicorum temporibus transmittendum putavi.
Operi transmittere noctes, Totas noctes operari. Stat. 3. Theb. 278.

Ævum

Ævum transmissum, Ætas præterita. Stat. 1. Sylv. 4. 124.
Aranearum telæ valentiora animalia transmittunt. Valer. Max. lib. 7. cap. 2. De Anacharsi, Anacharsis leges aranearum telis comparabat. Nam ut illis infirmiora animalia retineri, valentiora transmitti: ita his humiles & pauperes constringi, divites & præpotentes non alligari.
Annos steriles transmisimus. Stat. 4. Sylv. 2. 12.
Discrimen transmittere, Evadere. Plin. Epist. 164.
Transmittere hereditatem alicui, Transferre, relegare. Plin. Epist. 171. Idem in Paneg. 13. An S. P. Q. Romani exercitus, provincias, socios transmissurus uni, successorem e sinu uxoris accipias?
Transmittere vitam per obscurum, Vivere sine fama. Sen. Epist. 19.
Transmittere, Præterire, tacere. Sil. lib. 7. 162.

Haud fas Bacche tuos tacitum transmittere honores.

Oblivio transmisit eam sententiam. Tacit. 4. Hist. 9.
Silentio transmittere. Tacit. 4. Hist. 9.
Tramittere, pro Transmittere. Cic. 16. Att. 6. Quum a Leucopetra profectus (inde enim tramittebam) stadia circiter CCC processissem.

TRANSMISSUS, ûs. m. pro Trajectu, seu trajiciendi spatio. Cæs. 5. Bell. Gall. 13. Pari spatio transmissus, atque est a Gallia in Britanniam.

TRANSMISSIO, ōnis. f. [διακόμισις] Cic. 4. Att. 17. O navigationem amandam, quam mehercule ego valde timebam, recordans superioris tuæ transmissionis.

TRANSMONTĀNUS, a, um. Adj. [ὑπερόρειος] Qui ultra montes habitat. Liv. 39. 2. Subactis cis Apenninum omnibus, tum transmontanos adortus: in his & Frisinates Ligures erant quos non adierat C. Flaminius, omnes Æmilius subegit.
Transmontani Astures. Plin. 3. 3.

TRANSMŎVEO, mōvi, mōtum, [μετακινέω] ēre. De loco in alium locum movere. Ter. Eun. 3. 1. 8. Labore alieno magnam partam gloriam verbis sæpe in se transmovet, qui habet salem qui in te est. h. e. Attribuit sibi gloriam.

TRANSMŌTUS, a, um. Partic. [μετακινηθεὶς] Tacit. 13. Ann. 35. Quippe Syria transmotæ legiones.

TRANSMOTIO, ōnis. f. Mart. Capell. 5. Metathesis est transmotio, cum rem a nobis alio transmovemus.

TRANSMŪTO, [μεταλλάττω, μεθίστημι, μεταμείβω, μεταποιέω, μετασκευάζω, μεταβιβάζω] āre. Lucret. lib. 2. 487.

Summa atque ima locans, transmutans dextera lævis.

Fortuna transmutat incertos honores. Hor. 3. Carm. 29. 49.

TRANSMUTATIO, ōnis. f. Quintil. 1. 5. Duos in uno nomine faciebat barbarismos & immutatione [literarum] & transmutatione. i. e. Transpositione.

TRANSMUTĀTOR, ōris. m. Apul.

TRANSNĀTO, [ὑπερνήχομαι] āre. Ultra natare, natando transire. Liv. Magonem cum equitatu flumen transnatasse, &c. Idem 21. 27. Ipsi cetris superpositis incubantes, flumen transnatavere. sed Gronovius legit, Tranavere. V. TRANO. Plin. lib. 6. cap. 27. Unum genus ei piscium est, idque transcurrentis non miscetur alveo, sicut nec e Tigri pisces in lacum transnatant.

TRANSNO, [ὑπερνηχίζω] āre. Ultra nare. Cic. in Somn. Scip. 16. Ex his ipsis cultis, notisque terris num aut tuum, aut cujusquam nostrûm nomen vel Caucasum hunc quem cernis, transcendere potuit, vel illum Gangem transnare? Hor. 2. Serm. 1. 8. —ter uncti

Transnanto Tiberim somno quibus est opus alto. V. TRANO.

TRANSNOMINO, [μετονομάζω] āre. Nomen commutare, vel invertere, aut immutare. Sueton. de Claris Grammat. cap. 18. Lucius Cassitius genere Tarentinus, ordinis libertini, cognomine Pasides, mox Pansam se transnominavit. Idem de Domit. cap. 13. Septembrem mensem & Octobrem ex appellationibus suis Germanicum Domitianumque transnominavit.

TRANSNOMINATIO, ōnis. f. [μετωνυμία] Gloss. Gr. Lat.

TRANSNUMĔRO, [ὑπεραριθμέω] āre. Ultra numerare. Auctor ad Heren. lib. 4. 64. Puer qui jam bene hominis naturam novit, Tu illo plures mittas oportet, inquit, si hodie vis transnumerari.

TRANSPADANUS, a, um. Adj. [ὑπὲρ τὸν Πάδον] Qui trans Padum habitat. Cic. 5. Att. 2. Marcellus sedendi comes, etsi ille Magistratum non gesserit, erat tamen Transpadanus. Idem 2. Fam. 17. Quod autem meum erat proprium ut alariis Transpadanis uti negarem, id etiam populo se remisisse scribit. Catull. 37. 13.

TRANSPĬCIO, spexi, spectum, [διορᾴω] ĕre. Lactant. de Opific. Dei, cap. 8. Per oculorum membranas sensus ille qui dicitur mens, ea quæ sunt foris, transpicit. Ibid. Si quis vellet transpicere per cicutam, &c.

TRANSPICIOR, ĭci. pass. Lucret. lib. 4. 271.

Quod genus illa foris, quæ vere transpiciuntur.

TRANSPECTUS, ûs. m. [διόρασις] Lucret. lib. 4. 272.

Janua quum per se transpectum præbet apertum.

TRANSPŌNO, pŏsui, pŏsĭtum, [μετατίθημι] ĕre. notæ significationis. Gell. lib. 12. cap. 1. Arborem in locum alium transpositam.
Copias transponere. Justin. lib. 25. Quum copias Cherroneso transposuisset. h. e. Per Cherronesum in Græciam transportasset atque trajecisset.
Militem transposuit. Tacit. 2. Ann. 8.

TRANSPOSĬTUS, a, um. Partic. Gell. 12. 1. Sæpe videas arborem in locum alium transpositam deperisse.

TRANSPOSITIO, ōnis. f. [μετάθεσις] Grammat.

TRANSPOSITIVUS, a, um. Quintil. 3. 6. Μετάληψιν nos varie translativam, transumptivam, & transpositivam vocamus.

TRANSPORTO, [μετακομίζω] āre. De loco in locum portare. Cic. 14. Att. 5. Quid quas Annius transportavit? Eidem lib. 7. 16. De pueris in Græciam transportandis tum cogitabam, quum fuga ex Italia quæri videbatur.
Carina transportari. Martial. lib. 13. 72.
Copias transportare vel exercitum: pro Traducere, quum navigio per mare ducitur exercitus. Cn. Magnus Marcello Lentulo, 8. Att. 12. Reliquæ copiæ omnes Brundusium cogerentur, & inde Dyrrhachium transportarentur. Cic. in Pison. 47. Te Provinciam Macedoniam in quam tantum exercitum transportasses, sine ullo milite reliquisse? Virg. 6. Æn. 328.

Ne ripas datur horrendas, nec rauca fluenta
Transportare prius, quam sedibus ossa quierunt.

Transportare, pro Deportare in exilium. Sen. lib. de Clement. Quas civitates funditus excindi, quas transportari, quibus eripi libertatem, quibus dari oportebat, mea jurisdictio est. Suet. in Augusto, cap. 65. Agrippam nihilo tractabiliorem, imo in dies amentiorem in insulam transportavit.

TRANSPORTATIO, ōnis. f. Sen. ad Helv. cap. 6. Populorum transportationes exilia publica sunt.

TRANSPORTANEUS, a, um. Cassiod. 10. Epist. 30. de Elephante, Cutis hujus ulcerosis vallibus exaratur, a qua transportaneorum nefanda passio nomen accepit.
Transportanei igitur sunt, qui Elephantiasi laborantes extra urbem ablegantur.

TRANSQUIĒTUS, a, um. Adj. [ὑπερηρέμης] i. e. Valde quietus. Plaut. Merc. 5. 2. 50. Ego istum in transquieto tuto sistam, ne time. al. Tranquillo.

TRANSRHENĀNUS, a, um. Adj. [μετὰ τὸν Ῥῆνον] Qui trans Rhenum habitat. Plin. lib. 19. cap. 1. Jam quidem & Transrhenani hostes. Cæs. 5. Bell. Gall. 16. Germanosque Transrhenanos sollicitare dicebantur.

TRANSTIBERĪNUS, a, um. Adj. Qui trans Tiberim in urbe habitat. Martial. 1. 42.

Non es, crede mihi. Quid ergo? Verna es
Hoc quod Transtiberinus ambulator. conf. Cic. 12. Att. 2. & 3.

TRANSTRUM, i. n. Pers. 5. Sat. 146.

——tibi torta cannabe fulto
Cœna sit in transtro.

Ad transtrum navis obnixus corporis pondere. Flor. Epit. Liv. 89. V. Turneb. Advers. 20. 1.
Transtra, orum. plur. num. [θρᾶνος, ζυγὸς, ἑδώλιον] sunt Tabulæ super quas sedent remiges, inquit Festus. Cæs. 3. Bell. Gall. Transtra ex pedalibus in altitudinem trabibus, confixa clavis ferreis digiti pollicis crassitudine. Ovid. 14. Met. 534.

—— & incurvæ fumabant transtra carinæ.

Considere transtris. Virg. 3. Æn. 289.
Novare transtra. Virg. 5. Æn. 752.
Transtra, Tigna quæ transversa a pariete in parietem porriguntur, auctore Festo. Vitruv. lib. 4. cap. 2. Trabes supra columnas & parastatas, & antas ponuntur, in contignationibus tigna & axes, subjectis: si majora spatia sunt, columen in summo fastigio columinis, unde & columnæ dicuntur & transtra & capreoli, si commoda, columen & canterii prominentes ad extremam subgrundationem.

TRANSTILLUM, i. n. dimin. usus est pro Trabeculis Vitruv. 5. 12. conf. Philand. ad Vitruv. 1. 5.

TRANSVĔHO, xi, ĉtum, [διακομίζω] ĕre. Ultra vehere, sive id ratibus in mari, sive curru per terram fiat. Sallust in Jugurth. cap. 18. Ex eo numero Medi & Persæ & Armenii cum navibus in Africam transvecti, proximos nostro mari locos occupavere. Plin. lib. 8. cap. 6. Transvecti ratibus. Claud. 2. de Laud. Stil. 273.

Transvehitur Tuscos, Apenninusque volatu
Stringitur.

Tempus transvectum est. Tacit. 2. Hist. 76.
Traveho, pro Transveho. Varro de R. R. 2. 7. Cum flumen travehendum est. al. Trajiciendum.

TRANSVECTIO, ōnis. f. [διακόμισις] Cic. 1. Tusc. 10. Dic quæso num te illa terrent, triceps apud inferos Cerberus, Cocyti fremitus, transvectio Acherontis, mento summam aquam attingens siti enectus Tantalus?
Transvectio est, quum equites solenniter recensentur. Eam Fabius Maximus instituit. Liv. lib. 3. in fine, Ab eodem Fabio institutum dicitur, ut equites Idibus Quintilibus transveherentur. Suet. in August. cap. 38. Equitum turmas frequenter recognovit, post longam intercapedinem reducto more transvectionis. Sed neque detrahi quenquam in transvehendo ab accusatore passus est, quod fieri solebat. Valer. lib. 2. cap. de Institutis antiquis.

TRANSVERBĔRO, [πείρω] āre. Transfigere. Cic. 7. Fam. 1. Præclara bestia venabulo transverberatur? Et Liv. 38. 22. Hi vero non vulnerabantur, sed transverberatis scutis plerique inter se conserti hærebant. Virg. 11. Æn. 667. ——cujus apertum

Adversi longa transverberat abiete pectus.

TRANSVERSUS, a, um. Adj. Quod contrarium est Obliquo. Columel. lib. 2. Sed in arando maxime observandum est ut transversus mons sulcetur. Liv. 1. Inde subito exorti Romani transversam invadunt hostium aciem. Hor. de Arte Poet. 447.

—— incomptis illinet atrum
Transverso calamo signum.

Auferre transversos. V. AUFERO.
Fortuna transversa incurrit. Cic. de Clar. Orat. 331. In te intuens Brute, doleo, cujus in adolescentiam, per medias laudes quasi quadrigis vehentem, transversa incurrit misera fortuna Reipublicæ.
Fulmina transversa volant per imbres. Lucret. lib. 2. 213.
Itinera transversa. Liv. 3.
Verba transversa, pro Male compositis. Sen. Epist. 115.
Motio transversa. Cic. de Univers. 27. Tunc ex alterius naturæ motione transversa, in ejusdem naturæ motum incurrentia, &c.
Transversum digitum, aut unguem discedere, frequenter est apud Cic. pro eo quod est Quam minimo spatio. ut 4. Acad. 58. Ab hac regula mihi non licet, transversum, ut aiunt, digitum discedere. Idem 12. Att. 29. In omni vita sua quenque a recta conscientia transversum unguem non oportet discedere. Sunt illa quidem minus figurata, sed tamen proverbialia, quæ loquitur Plautinus Euclio in Aulul. 1. 1. 18. Si tu hercle ex isthoc loco digitum transversum, aut unguem latum excesseris. Hæc Erasmus.
Transversum agere. Transversus agi dicitur, qui vi & impetu quodam ab instituto deflectitur. Ita Laberius mimus apud Macrobium libro Saturnalium secundo, cap. 7. Cursum fortunæ transversum vocat. Hunc enim C. Cæsaris benignitas invitavit, ut eques Romanus

manus & ſenex prodiret in ſcenam. In prologo igitur quæritur præter animi ſui ſententiam eo Cæſaris auctoritate fuiſſe compulſum;

Neceſſitas, inquit, cujus curſus tranſverſi impetum
Voluerunt multi effugere, pauci potuerunt,
Quo me detruſit pene extremis ſenſibus ? &c. Ita qui præceps ira fertur, tranſverſus rapi dicitur. Ductum apparet a navigantibus, qui ſecundo vento, recto curſu feruntur: flatu adverſo, tranſverſum aguntur. Eraſmus.

Ferre corpus alicujus tranverſum. Lucret. lib. 4. 424.

Tranſverſa, adverbialiter poſitum. Virg. 5. Æn. 19.
Mutati tranſverſa fremunt. Tranſverſa, Hinc atque hinc.
Eſt autem adverbium factum de nomine. Idem 3. Ecl. 8.
Novimus & qui te tranverſa tuentibus hircis. ſubaud. Riſere. i. e. Veſtram turpitudinem indignantibus. Servius.

In tranſverſum poſitus. Plin. lib. 16. cap. 42.

De tranſverſo. V. DE præpoſitionem.

Ecce tibi e tranſverſo. Cic. 4. Acad. 15.

Ex tranſverſo cedere. Plaut. Pſeud. 4. 1. 45.

TRANSVERSARIUS, a, um. Adj. Quod in tranſverſum ponitur. Cæſ. 2. Bell. Civil. 16. Ubi autem ſpatium inter muros aut imbecillitas materiæ poſtulare videretur, pilæ interponuntur, tranſverſaria tigna injiciuntur quæ firmamento eſſe poſſint. V. Cratitius, in CRATES.

TRANSVERSA, Adv. Vitruv. 9. 9. In columella horæ tranſverſæ deſcribantur.

TRANSVERSIM, aliud Adv. Plin. lib. 3. cap. 1. Ad Gallicum oceanum Iberico a mari tranſverſim ſe pandens terra.

TRANSVERTO, ti, ſum, ĕre. Firmic. lib. 6. cap. 15. Mentis levitate inſtabiles faciet iſta conjunctio, eorumque conſilia hac atque illac varia cogitatione tranſvertet, ne animus eorum aliquando unius conſilii ratione utatur. Arnob. 7. Præſtare quæ bona ſunt, atque inimica tranſvertere.

TRANSULTO, [ὑπερεάλλομαι] āre. ex Trans & Salio compoſitum. Plaut. Capt. 3. 4. 105. Tu tranſultas, ego miſer vix aſto præ formidine. Alii legunt Suſſultas. Liv. 23. 29. Nec omnes Numidæ in dextro locati cornu, ſed quibus deſultorum in modum binos trahentibus equos inter acerrimam ſæpe pugnam in recentem equum ex feſſo armatis tranſultare mos erat.

TRANSŪMO, ſumpſi, ſumptum, [μεταλαμβάνω] ĕre. Ex alio ſumere. Stat 3. Theb. 292.
—— lachrymas non pertulit ultra
Bellipotens: haſtam læva tranſumit, & alto
(Haud mora) diſſiluit curru, &c. h. e. Mars haſtam quam dextra manu geſtabat, transfert in ſiniſtram. Unde quæ ex primis tabulis tranſcripta ſunt, ſolennitate juris adhibita, dicuntur Tranſumpta. Et actus ipſe Tranſumptio.

TRANSUMPTIO, ōnis. f. [μετάληψις] Figura eſt apud Rhetores, quam Græci μετάληψιν vocant, quum rem ex alio ad alium tranſmovemus. V. Quintil. 8. 6. Demoſthenes, Quum bellum Phocenſe conflatum eſſet, & non per me, nondum enim ego ad Remp. acceſſeram. Cic. Refertum Tribunitiis legibus exhauſtum: a quibus ſit, ipſi ſciunt.

TRANSUMPTIVUS, a, um. Adj. Quintil. lib. 3. cap. 6. V. ſupra TRANSPOSITIVUS.

TRANSUO, ui, ūtum, [διαρράπτω] ĕre. ex Trans & Suo, s abjecta. Columel. lib. 6. cap. 5. Media pars deſcripti orbiculi eadem ſubula tranſuitur: & facto foramine prædicta radicula inſeritur. Apud Celſ. lib. 7. cap. 7. de pilis palpebrarum, Deinde ſi plures pili ſunt, neceſſe eſt longum tormentum quum toties acus tranſuet, magnam inflammationem moveat.

TRANSVŎLO, [ὑπερίπταμαι] āre. Ad aves pertinet. Plin. lib. 10. cap. 29. Perdices non tranſvolant Bœotiæ fines in Attica. Item lib. 9. cap. 8. De delphinis, Tantaque vi exiliunt, ut plerunque vela navium tranſvolent. Lucret. lib. 4. 563.
Et conturbari vocem dum tranſvolat auras. Hor. 1. Serm. 2. 108.

Tranſvolare, Celeriter ire. Liv. 3. 63. Eques inter ordines peditum tectus, ſe ad equos recipit: tranſvolat inde in partem alteram ſuis victoriæ nuntius.

Alpes tranſvolare. Cic. 10. Fam. 21.

Tranſvolans animum cogitatio. Plin. lib. 7. cap. 12.

Tranſvolare, pro Transfugere poſuit Plaut. in Epid. 1. 1. 32. Mulciber credo arma fecit, quæ in bello habuit Stratiphocles, tranſvolaverunt ad hoſtes.

TRANSVOLITO, āre. frequent. Lucret. lib. 1. 355.
Inter ſepta meant voces, & clauſa domorum
Tranſvolitant.

TRAVŎLO, āre. Varro 4. de L. L. 25. Trua, quod travolat ea aqua. Lucret. lib. 4. 603.
—— ſpecies quod travolat omnis. al. Trameat.

TRAPES, ētis. m. [τραπης] vel TRAPĒTUM, i. n. vel TRAPĒTUS, i. m. vel TRAPĒTA, æ, f. Mola olivaria, ut ait Servius. A τρέπω, volvo, ſeu verto. Cato de R. R. cap. 18. Trapetibus locum dextra & ſiniſtra. Virg. 2. Georg. 519.
Venit hyems, teritur Sicyonia bacca trapetis.

Oleo autem conficiendo molæ utiliores ſunt quam trapetum, quam canalis & ſolea. Columel lib. 12. cap. 50.

Trapetus emptus eſt in Sueſſano nummis quadringentis. Cato de R. R. cap 22. Idem cap. 12. Trapetos quinque.

Trapetum, quo oleæ teruntur, ita accommodari præcipit Cato, ut ſtatuatur ad libellam æquatum, ne quid faſtigii, ne quid devexi habeat: ſed ut æquato ſitu & planitie perlibrata poſitum ſit. Id enim Librare eum dicit intelligit. V. plura apud eundem.

Trapeta funibus ſuſpenſa, apud Ulpianum in l. Sed addes. §. 2. D. Locati & conducti, intelliguntur Molæ olivariæ non volubiles nec truſatiles, ſed quæ in altum tollebantur, & ad frangendam oleam demittebantur, eoque funibus opus erat ad eam ſuſpendendam. Columel. Suſpenſa mola oleum frangito.

TRAPEZITA, æ. m. [τραπεζίτης] Menſarius. Plaut. Capt. 1. 2. 90.

Subducam ratiunculam quantillum argenti mihi apud trapezitam ſiet.

TRAPEZOPHŎRON, i. n. vel TRAPEZOPHŎRUS, i. m. [τραπεζοφόρον] Cic. 7. Fam. 23. Quod tibi deſtinaras trapezophoron, ſi te delectat, habebis. Ubi interpres, Trapezophorum ſignum erat ſacerdotis cujuſdam hujus nominis, qui cum alio Coſmo nomine omnia ſacra Minervæ adminiſtrabat. Auctor Suidas. Apud vero Julium Pollucem lib. 10. ſic legitur, Licet porro menſam in qua pocula reponuntur, Tetrapum dicere, aut etiam Monopum: vel ſi quis ambitioſe ne novis quidem abſtineat, Trapezophorum, veluti qui menſam geſtet. Hæc Pollux. Proinde Cæl. lib. 7. cap. 12. carpens Ciceronis interpretem ſic ait, Ego vero Trapezophorum intelligo apud Ciceronem Statuam quæ poculorum menſam ſuſtineret. Quod etiam intellexiſſe puto Juven. 3. Sat. 203.
Lectus erat Codro Procula minor, urceoli ſex
Ornamentum abaci, necnon & parvulus infra
Cantharus, & recubans ſub eodem marmore Chiron.

Trapezophoron, Paul. in l. 3. §. 1. D. De ſupell. legat. Supellectile legata hæc continentur, menſæ, trapezophora, delphica, ſubſellia, &c.

TRAPESUS, untis. f. [Τραπεζοῦς] Cappadociæ civitas libera, & vaſto monte clauſa, ut auctor eſt Plin. lib. 6. cap. 4. Hanc patriam buit Georgius Trapezuntius, magnus in omnibus illuſtribus doctrinis homo: qui ad extremam ſenectutem, omnium & Græcorum & Latinarum literarum oblitus eſt. *Trebizonde* hodie vocatur, & eſt dictionis Turcicæ. Alii proferunt vulgo *Trapezonda*. Tacitus in 3. Hiſt. 47. vocat Vetuſtam Aſiæ civitatem a Græcis in extremo Ponticæ oræ conditam.

TRASENNA, V. TRANSENNA.

TRASYMĂCHUS, [Θρασύμαχος] qui princeps inveniendi numeros in oratione fuit, teſte Cic. in Orat. 175. Idem de Clar. Orat. 30. Tum Leontinus Gorgias, Traſymachus, Chalcedonius, &c.

TRASYMĒNUS, [Τρασύμενος] Lacus in agro Peruſino, Unde & hodie vocatur *Lacus Peruſinus*, teſte Blondo in Italia illuſtrata, juxta quem Hannibal Flaminium Conſulem cum XXIII Romanorum milibus interfecit, & ſex milia cepit. Meminit hujus Plin. lib. 2. cap. 84. Ibid. cap. 103. Repetitur apud auctores, Traſymenum lacum arſiſſe totum. Cic. pro Roſc. Amer. 89. Multos cæſos non ad Traſymenum lacum ſed ad Servilium vidimus. & de Clar. Orat. 57. meminit. Dictus eſt hic lacus Traſymenus a Traſymeno puero formoſiſſimo, Tyrrheni filio, quem Argylle Nympha ejus amore capta rapuiſſe dicitur in eum lacum, ut docet Silius a principio lib. 5. Fuit autem ea Roman. clades in planitie inter Mevium & Gietum jacente, quam Sanguinetæ rivus ex Mevio monte manans, interſecat, & in Traſymenum conditur. Is habet ab ortu villam inſtar oppidi, Tuorum dictam: ab occaſu fauces, quibus clauſus fuerat Flaminius: a meridie Traſymenum. Non ita procul locus eſt ubi caſtrametatus fuerat Annibal, quæ vallis Comana dicitur. Eſt & oſſaria vicus, ab oſſium dicta multitudine verſus Cortonam, a Traſymeno tribus paſſuum millibus diſtans.

TRASYMĒNUS, a, um. Adj. [Τρασυμένιος] Ovid. 6. Faſt. 765.
Sunt tibi Flaminius Traſymenaque litora teſtes.

Buſta Traſymena. Sil. lib. 11. 347.

Vada Traſymena. Sil. lib. 11. 172.

TRASYMENICUS, a, um. Adj. Sidon. Carm. 9. 248. Traſimenica ſtrages.

TRAVIO, [διαπεράομαι] āre. Tranſire. Lucret. lib. 4. 603.
Qualia ſunt vitri ſpecies quæ traviat omnis. Nonnulli leg. Trameat. al. Travolat. Idem lib. 6. 348.
Incolumiſque venit per res, atque integra tranſit
Multa: foraminibus liquidis quia traviat ignis,
Multaque perfringit. Traviare, quaſi Trans ſive per alia corpora ſibi viam facere.

TRAVOLO, V. TRANSVOLO.

TRAULUS, i. m. [τραυλὸς] antiquum vocabulum ſignificans Balbum, aut eum qui cum difficultate loquitur. Lucret. lib. 4. 1157.
Magna atque immanis κατάπληξις, plenaque honoris;
Balba loqui non quit, τραυλίζει, muta pudens eſt. τραυλίζω Græcis, Balbutio Latinis. Hinc

TRAULISMUS, Balbutientis vitium.

T R E

TREV. CIV. Trevirenſes cives.

TREBATIUS, [Τρεβάτιος] Juriſconſultus, Ciceronis familiaris, ut perſpicere licet ex familiaribus epiſtolis. V. Hor. 2. Serm. 1. 4.

TREBAX, ācis. Adj. Pervicax. Sidon. 1. Epiſt. ult. Trebaciſſimus ſenex.

TREBACITER, Adv. Idem 9. Epiſt. 11. Malui factum fateri ſimpliciter, quam trebaciter diffiteri.

TREBELLIUS, i. m. Nomen apud Romanos frequens.

M. Trebellius. Tacit. 16. Ann. 41.

Trebellius Maximus. Idem 16. Ann. 3.

Trebellius Pollio, Hiſtoricus cujus exſtant Vitæ quædam Imperatorum. Voſſ. Hiſtor. Lat. 2. 6.

TREBIA, [Τρεβίας] Subalpinæ regionis fluvius, juxta Dertonam civitatem (auctor Strabo lib. 5.) clade Romanorum ab Annibale accepta inſignis.

Eſt & Trebia Celtiberorum civitas, quæ pars eſt Hiſpaniæ. Inde Trebellicum vinum dicimus.

TREBIATES, Umbriæ populi in quarta regione Italiæ, quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 14. Iidem & Trebiani dicuntur. Suet. in Tiber. Iterum eo cenſente, ut Trebianis legatam in opus novi theatri pecuniam ad munitionem viæ transferre concederetur, obtinere non potuit.

TREBLA, æ. f. Inſtrumentum ruſticum; quaſi Tribla a tribula. Cato de R. R. 135. Treblæ albæ.

TREBONIUS, [Τρεβώνιος] cum Bruto & Caſſio tertius conjuravit contra Cæſarem in Aſia, deinde fraude Dolabellæ interfectus crudeliſſime

delissime fuit, ut narrat Cicero in 11. Philipp. conf. Vell. 2. 69. 1. & Hor. 1. Serm. 4. 114.

TREBŬLA, [Τρέβυλα] Oppidum fuit haud longe ab Urbe, ut scribit Plin. lib. 3. cap. 5. Et olim Trebulanis civitas data fuit. Hinc Casei Trebulani dicti sunt. De quibus Martial. lib. 13. 33. Prope Trebulanos sunt & alii populi, nomine Trebani, auctore Plin. lib. 3. cap. 12.

TREBULANUS, a, um. Adj. Plin. lib. 14. cap. 6. Vina Trebulana.

TRECENI, æ, a. pl. [τριακόσιοι] CCC. Liv. 31. 16. Attalus trecenos tantum milites in præsidium, Rhodii quadriremem unam ex classe, quum ad Tenedum staret, miserunt. Alii legunt Trecentos. Idem 8. 8. Scribebantur autem quatuor fere legiones quinis millibus peditum equitibus in, singulas legiones trecenis.

TRECENTI, æ, a. [τριακόσιοι] CCC. A Ter & Centum: Adjectivum plurale, pro Ter centeni. Cic. 2. de Finib. 97. Trecentosque eos quos eduxerat Sparta, quum esset proposita aut fuga turpis, aut gloriosa mors, opposuit hostibus. Plaut. Pers. 2. 3. 6. Trecentis versibus tuas impuritias loqui nemo potest.
Catenæ trecentæ cohibent Pirithoum. Hor. 2. Carm. 4. 79.

TRECENTENI, æ, a. Idem. Columel. lib. 5. cap. 2.

TRECENTESIMUS, a, um. Adj. Valer. Max. 8. 13. 6. Annus trecentesimus.

TRECENARIUS, a, um. Adj. Inscript. apud Fabrett. p. 634. NVMISIENA. A. NVMISIENO. GALLO. TRECENARIVS.

TRECENTIES, Adv. [τριακοσιάκις] Catull. 27. 15.
Ducenties comesset aut trecenties

TRECHEDIPNUM, i. n. Juven. 3. Sat. 68.
Rusticus ille tuus sumit trechedipna Quirine. Trechedipna, Gymnasticæ vestes, quæ a cursu nomen habent, & cœna; ut perstringat poeta Romanos acriter, qui tam dediti fuerunt Græcis exercitationibus, ut iis prope vitam & spiritum ducere viderentur, ad easque tanquam ad cœnam currerent: qua veste etiam esuritores fortasse Græculi ad cœnam cursitantes uti solebant. Hæc est Turnebi opinio, & vera; Advers. 3. 17.
Trechedipni, apud Plutarchum in Symposiacis appellantur, Qui licet appetentes & ambientes alienas cœnas, in mora tamen erant cæteris convivis, tardius accedentes: ut per contrarium Trechedipni videantur dicti. Cessatoribus enim celeritas tribuitur. V. Rhodiginum lib. 27. cap. 24. & Calcagninum.

TREDECIM, n. indecl. XIII. Liv. 36. 45. Tredecim captis navibus.

TREDECIES, Adv. [τρισκαιδεκάκις] pro Ter decies. Cic. 5. Verr. 184. Tu ex pecunia publica H-S tredecies scribam tuum permissu tuo quum abstulisse fateare, aliquam tibi ullam defensionem putas esse?

TREIS, in accusativo plurali pro Tres. V. TRIS.

TREMEBUNDUS, V. infra TREMO.

TREMISSIS, is. m. vocabulum pro Triente ad exemplum Semissis finxerunt mediæ Latinitatis auctores. Lamprid. Alex. Sever. cap. 39. Tunc etiam quum ad tertiam partem auri vectigal decidisset, tremisses formati sunt. Isidor. 16. 15. Solidi tertiam partem dixerunt tremissem, eo quod solidum faciat ter missus.
Fuit autem Nummus aureus pondere & pretio tertia ex parte minor, quam solidus, pari, ut probabile videtur, forma insignitus. Credo tamen interdum Trientem Latine appellari, veluti apud Trebell. Claud. cap. 14. Philippeos nostri vultus annuos centum quinquaginta, & in strenis quadraginta septem, & trientes centum sexaginta. Idem cap. 17. Aureos Valerianos centum quinquaginta, trientes Salonianos trecentos. Hotman. Antiq. Roman. 4. 3. 8. Salmas. de Mod. Usur. cap. 1. & 8.

TREMO, ui, [τρέμω, τρομέω, ταρβέω, ἀσπαίρω, ἀμφιτρομέω] ĕre. Commoveri, seu agitari significat; a similitudine vocis: quæ tunc quum valde quis commotus est, tremula auditur. Est autem Tremere proprie corporum solidorum quum propter frequentem commotionem ita agitantur & concutiuntur, ut stare loco nesciant. Hinc fit ut Tremor pro Rigore accipiatur, quanquam hoc illo majus sit, præsertim in febribus. Plaut. Asin. 2. 2. 23. Non placet, pro monstro extemplo est, quando qui sudat, tremit. Ter. Eun. 1. 2. 4. Totus Parmeno tremo, horreoque, postquam aspexi hanc. Cic. 2. de Orat. 285. Hujus generis est plenus Nævius: & jocus est familiaris, Sapiens si algebis, tremes.
Animo tremere. Cic. 1. Q. frat. 1. 4. Quid si tibi bellum aliquod magnum & periculosum administranti prorogatum imperium viderem, tremerem animo. h. e. Maximopere timere, tralatione sumpta ab iis qui quum timent, maxime tremunt.
Artus tremit, figurate, pro Artus tremunt. Virg. 3. Georg. 84.
Stare loco nescit, micat auribus, & tremit artus. Accusativus est pluralis, quasi diceret, Tremit membra.
Calamo tremente. Martial. lib. 4. 30.
Corde & genibus tremit. Hor. 1. Carm. 23. 8.
Frondes tremuerunt vento. Ovid. de Nuce, 175.
Iræ tremuere. Sil. lib. 7. 581.
Motibus insolitis tremuerunt Alpes. Virg. 1. Georg. 475.
Ossa tremere pavore. Hor. 2. Serm. 7. 57. Synecdoche est.
Serviliter tremere. Quintil. lib. 1. cap. 11.
Toto pectore tremere. Cic. 4. Tusc. 49.
Tellus tremuit longo cum murmure. Ovid. 4. Fast. 267.
Tremere, cum accusativo. Liv. 22. In ea civitate, in qua Magistrûm equitum virgas ac secures Dictatoris tremere atque horrere soliti sunt.
Te Stygii tremuere lacus. Virg. 8. Æn. 296.
Tremere, Timere. Virg. 2. Æn. 199.
Hic aliud majus miseris, multoque tremendum.

TREMENS, entis. Partic. [τρέμων] Virg. 5. Æn. 431.
—— sed tarda trementi
Genua labant.
Horrens & tremens. Cic. in Pison. 99.
Timidus & tremens. Cic. in Pison. 74.
Bos tremens procumbit humi. Virg. 5. Æn 481.
Frusta animalis trementia, h. e. Adhuc palpitantia. Virg. 2. Æn. 216.

Genæ trementes. Virg. 4. Æn. 643.
Hasta tremens. Virg. 2. Æn. 175.
Lingua tremente dictum. Ovid. 4. de Pont. 10. 84. al. Querente.
Ore tremente loqui. Ovid. 3. de Pont. 1. 154.
Oscula trementia. Lucan. lib. 2. 114.
Tela trementia. Ovid. 12. Met. 99.
Vox tremens. Cic. 3. Q. frat. 2. Homo undique actus & quum a me maxime vulneraretur, non tulit, & me trementi voce exulem appellavit.

TREMENDUS, a, um. [τρομητός] Propter quod quis tremere debet.
Visuque aditúque tremendus. Stat. 10. Theb. 158.
Nefas tremendum. Valer. 2. Argon. 209.
Regem tremendum adiit, Plutonem. Virg. 4. Georg. 469.
Tumultu tremendo ruens Juppiter. Hor. 2. Carm. 16. 11.

TREMEBUNDUS, a, um. Adj. [ἀσπαίρων] Tremens. Martial. lib. 9. 94. Cic. pro Domo 134. Aut si dixit aliquid verbis hæsitantibus, postemque tremebunda manu tetigit, certe nihil rite, nihil caste, nihil more, institutoque perfecit.
Humus tremebunda nutat. Valer. 6. Argon. 168.
Membra tremebunda. Ovid. 4. Met. 133.
Vox tremebunda. Auctor ad Heren. lib. 3. 25.
Compar. [τρεμητότερος] Columel. lib. 10. 396.
Candidus effœtæ tremebundior ubere porcæ.

TREMISCO, [τρέμομαι] ĕre. Tremore concuti: interdum etiam Timere. Virg. 3. Æn. 648.
—— sonitumque pedum, vocemque tremisco.
Motu tremiscere. Ovid. 7. Met. 205.
Tonitru tremiscunt ardua terrarum. Virg. 5. Æn. 694.
Ad omnem strepitum tremiscens. Ovid. 14. Met 214.

TREMEFĂCIO, fĕci, factum, [τινάσσω] ĕre. Tremorem incutere. Cic. 1. de Divin. 18.
Aut quum se gravido tremefecit corpore tellus. Ex poeta.
Tremefacere aliquem. Virg. 6. Æn. 803.
Libertas tremefacta, Concussa. Cic. 2. Off. 24. Quanvis enim demersæ sint leges alicujus opibus, quanvis tremefacta libertas, emergunt tamen hæc aliquando aut judiciis tacitis, aut occultis de honore suffragiis. Legitur & Timefacta.
Pectora tremefacta. Virg. 2. Æn. 228.
Polus tremefactus nutu. Ovid. 2. Fast. 489.
Quies tremefacta. Stat. 1. Achil. 247.
Tellus tremefacta. Virg. 10. Æn. 102.

TREMIPIDUS, a, um. Adj. Varro apud Non. 6. 65. Anates tremipidæ. forte Remipidæ.

TREMOR, ōris. m. [τρόμος, τάρβος, παλμός, τάρβη] Ipsa commotio. Virg. 2. Georg. 479.
Unde tremor terris, qua vi maria alta tumescant
Objicibus ruptis. Cic. pro Flacc. 10. Tamen id quod dixit, quanto cum pudore, quo tremore & pallore dixit?
Albus tremor pallere faciens. Pers. 3. Sat. 100.
Gelidus tremor per ossa cucurrit. Virg. 2. Æn. 121.
Horridus tremor quassat artus. Senec. Troad. 3.
Occultus tremor subitæ pestis. Sil. lib. 17. 556.
Subitus tremor. Ovid. 3. Met. 40.
Vagus errat per artus tremor. Senec. Herc. OEth. 6. 1.
Incidit tremor manibus. Hor. 1. Epist. 17. 23.
Invasit me tremor. Ovid. 14. Met. 210.
Pertentat corpora tremor. Virg. 3. Georg. 250.
Præpedit ossa tremor. Ovid. 14. Epist. 18.
Tremor stellarum, pro Splendore, quod lumen earum sit quodamodo tremulum, cujus etiam rei causam philosophi investigare conantur. Lucret. 5. 587.
Dum tremor est clarus, dum cernitur ardor earum. Turneb.

TREMŬLUS, a, um. Adj. [περίτρομος, ὑπότρομος] Quod valde tremit. Ter. Eun. 2. 3. 44. Incurvus, tremulus, labiis demissis. Plin. lib. 20. cap. 9. Ideo paralyticis & tremulis dari jubet.
Artus tremuli. Lucret. lib. 3. 7.
Arundo tremula. Ovid. 2. de Arte Am. 77.
Cantus tremulus. Hor. 4. Carm. 13. 5.
Cometa tremulus. Cic. 1. de Divin. 18.
Vidisti, & claro tremulos ardore cometas. Ex poeta.
Dextra tremula. Ovid. 5. Fast. 511.
Flamma tremula. Cic. 2. de Nat. Deor. 110.
—— pedibusque tenetur
Magnu' leo tremulam quatiens e corpore flammam.
Fletus tremuli. Propert. lib. 1. 5. 15.
Frigus tremulum. Cic. in Arat. 68.
Tum fixum tremulo quatietur frigore corpus.
Fulgore tremulo micantes oculi. Ovid. 2. de Arte Am. 721.
Gradu tremulo venit ægra senectus. Ovid. 14. Met. 143.
Guttur tremulum. Cic. 1. de Divin. 14.
Haud modicos tremulo fundens e gutture cantus. Ex poeta.
Horrore tremulo moveri. Ovid. 9. Met. 345.
Jaculum tremulum. Ovid. 4. Epist. 43.
Ignes tremuli. Lucret. lib. 4. 406.
Lumen tremulum. Virg. 7. Æn. 9.
Manus tremula. Martial. lib. 12. 75.
Mare fit tremulum, tenui quum stringitur aura. Ovid. 11. Epist. 75.
Passu tremulo venit hyems horrida. Ovid. 15. Met. 212.
Risus tremulus, Totum corpus concutiens. Lucret. lib. 1. 918.
Ululatus tremuli. Stat. 5. Sylv. 5. 71.
Vox tremula. Claud. 1. in Eutrop. 263. Lucret. lib. 2. 367.

TREPIDUS, a, um. Adj. [περιδεής, περίφοβος] Pavidus, metuens, timens. Festus, Trepit, vertit: unde Trepido, & Trepidatio: quia turbatione mens vertitur. Liv. 2. 24. At vero Curia mœsta ac trepida ancipiti metu.
Trepida res, Dubia, & ob hoc timorem inducens. Liv. 1. Tullius in re trepida duodecim vovit Salios, fanaque Pallori, & Pavori. Hor. 3. Carm. 2. 5.
Trepidi rerum suarum, Incerti. Virg. 12. Æn. 589. Servius, Nescientes

scientes quid agant, ignari auxilii. Liv. 36. 31. Messenii sine responso dimissis legatis, moverant bellum: trepidique rerum suarum, &c. Virg. 12. Æn. 583.

Exoritur trepidos inter discordia cives.

Admirationis & metus trepidus. Tacit. 6. Ann. 21.

Spe trepidus. Lucan. lib. 7. 297.

Formidine trepidus. Virg. 9. Æn. 756.

Trepidus, Festinus: quod qui timent, festinent gressus. Virg. 3. Æn. 616.

Hic me, dum trepidi crudelia limina linquunt,
Immemores socii vasto Cyclopis in antro
Deseruere. Servius; Trepidi, festini: ut per timorem, non per odium relictus fuisse videatur. Idem 4. Georg. 73. & 3. Æn. 316. & 4. 642.

Acies trepidæ. V. ACIES.

Carina trepida. Lucan. lib. 8. 662. Trepidam vocat propter timorem illorum qui insidebant: aut trepidam, i. e. Celerem.

Certamen trepidum. Hor. 1. Epist. 20. 48.

Cursus trepidus. Virg. 4. Æn. 672.

Equi trepidi. Ovid. 16. Epist. 206.

Fuga trepida. Ovid. 1. Trist. 10. 10.

Manus trepida. Virg. 12. Æn. 901.

Mentes trepidæ. Lucan. lib. 1. 518.

Metus trepidus. Ovid. 3. Trist. 1. 54.

Noctes trepidæ. Stat. 9. Theb. 622.

Nubes trepidæ. Stat. 12. Theb. 529.

Os trepidum. Ovid. 5. Met. 234. al. Timidum.

Rotæ trepidæ. Valer. 3. Argon. 52.

Terror trepidus. Lucret. lib. 5. 41.

Tumultus trepidus. Virg. 8. Æn. 5.

Urbs trepida. Lucan. lib. 3. 373.

Vultus trepidi. Ovid. ad Liv. 275.

TREPIDE, Adv. [ἐσπευσμένως] Celeriter, & quasi per timorem. Liv. 22. 31. Nam & stativa trepide deserta fuerunt.

TREPIDŬLUS, a, um. Adj. dimin. [ὑπότρομος] Gell. lib. 2. cap. 29. Pulli trepiduli circumstrepere. Plaut. Perf. 4. 2. 3. Trepidula ut graphice decet.

TREPIDO, [σπαίρω] āre. Metu concuti, timere. Ter. Eun. 5. 6. 8. Quid est quod trepidas? satisne salvæ? dic mihi. Cic. 3. de Orat. 166.

At Romanus homo, tamen, etsi res bene gesta est,
Corde suo trepidat.

Trepidare & concursare. Cæs. 5. Bell. Gall. cap. 33. Ter. Hec. 3. 3. 35. Trepidari sentio, cursari sursum prorsum.

Metu trepidare. Virg. 6. Æn. 491.

In dubiis trepidare periclis. Lucret. lib. 3. 1089.

Mens trepidat metu. Hor. 2. Carm. 19. 5.

Pectus mihi trepidat. i. e. Palpitat. Perf. 3. Sat. 88.

Passim trepidatur in urbe. Sil. lib. 17. 509.

Vastis trepidatur in agris. Sil. lib. 4. 26.

Trepidare, Festinare. Virg. 4. Æn. 121.

Dum trepidant alæ, saltusque indagine cingunt. Hor. 2. Carm. 4. 23.

Cujus octavum trepidavit ætas
Claudere lustrum.

Gressus trepidant. Sen. Hippol. 7.

Trepidare, Tumultuari præ festinatione. Liv. 27. 1. Trepidante tota civitate ad excipiendum Annibalem visendumque.

TREPIDANS, antiq. Partic. [σπαίρων] ut, Fuga trepidans. Lucan. lib. 3. 159.

Alis trepidantibus effugit. Ovid. 7. Met. 382.

Corda trepidantia bello. Virg. 4. Georg. 69.

Linguis trepidantibus ululat. Catul. de Berecynth. 64. 29.

Mœnia trepidantia. Sil. lib. 1. 129.

TREPIDANTER, Adv. [δίκην σπαίροντος] Timide. Suet. in Claud. Cæs. cap. 49. Quod ut sensit, trepidanter effatus, &c.

Trepidanter & timide agere. Cæs. 1. Bell. Civil. 19.

Omnia trepidantius timidiusque agere. Cæs. 1. Bell. Civil. 19.

TREPIDATIO, ōnis. f. [σπάσμα] Cic. pro Deiot. 20. Num quæ trepidatio? num qui tumultus?

Insana trepidatio. Liv. 32.

Facere trepidationem. Liv. 3. 3.

Injicere trepidationem. Liv. 2. 53.

TREPIDARIUS, i. m. Veget. de Art. Vet. 2. 56. Equi, quos vulgo trepidarios, militari verbo guttonarios vocant.

TREPONDO, [τριλιτρον] indecl. Quintil. lib. 1. cap. De virt. & vitiis orat. Nam dua & tre & pondo diversorum generum sunt barbarismi. At duapondo & trepondo usque ad nostram ætatem ab omnibus dictum est & recte dici Messala confirmat.

TRES, [τρεῖς] & Tria. plur. num. Numerale nomen. Virg. 8. Ecl. 77. Necte tribus nodis ternos Amarylli colores.

Trium literarum homo, i. e. Fur, quod tres in ea dictione tantum sint literæ. Plaut. Aul. 2. 4. 46.

Tribus verbis, i. e. Breviter. Plaut. Mil. 4. 2. 28. Idem Trin. 4. 2. 121. Pax, te tribus verbis volo.

TRESSIS, is. m. [τρίοβολος] Tripondium, nummus æneus pretii & ponderis trium assium, communi nota insignitus. Varr. de L. L. 8. 49. Tressis ex tribus æris; quod sic pro assibus nonnunquam æs dicebant antiqui. Itaque pro Levi pecunia usurpabant, velut apud Perf. 5. Sat. 76.

—— hic Dama est, non tressis Agaso. V. Gronov. de Pecun. vet. 1. 8. & 3. 12. Hotman. Antiq. Roman. 4. 1. 13. Cic. 5. Att. 20. Mancipia væniebant Saturnalibus tressis. In antiquis codicibus legitur Tertiis.

TRESVIRI, ōrum. m. pl. [οἱ τρεῖς] Idem quod Triumviri, de quibus suo loco. Plaut. Amph. 1. 1. 3. Quid faciam nunc si tresviri me in carcerem compegerint.

Treviri etiam dicebantur, qui & Triumviri. Hoc satis indicat Ciceronis jocus 7. Fam. 13. sub finem, Treviros, inquit, vites censeo: audio capitales esse: mallem auro, argento, ære essent. sed alias jocabimur. Quo in loco Treviri, & capitales, in ambigui genere sunt posita, nam quum videatur monere illum, qui tum in Gallia esset cum Cæsare, ut vitet Treviros Galliæ populos, qui capitales bellicosique sint: ludit cum in Trevirorum, tum in capitalium verbo. Erat enim Romæ magistratus, Triumviri capitales: qui etiam Treviri dicebantur. Sed quoniam hoc ipsum Triumvirûm nomen iterum in ambiguo poni poterat, quum essent etiam apud Romanos Triumviri pecuniæ cudendæ: quos ita inscribebant, A. A. A. F. F. hoc est, Auro, Argento, Ære, Flando, Feriundo, ut in nummis antiquis hodieque visitur. jocatur iterum in hoc verbo, luditque Cicero bellissime, addens, Mallem Treviros istos esse pecuniosos, quam bellicosos: ut Cæsare eos vincente, tu ditesceres. Itaque infert, Mallem esse Treviros auro, argento, ære, quam scilicet capitales. Triumviros autem Treviros solitos dici, Livius satis locuples testis esse potest lib. 40. 29. pr. Colonia Gravisca eo anno deducta est in agrum Hetruscum de Tarquiniensibus quondam captum. quina jugera agri data. Treviri deduxerunt, C. Calphurnius Piso, P. Claudius Pulcher, C. Terentius Ister. Sic legit Bembus. meus tamen Livius habet Triumviri, proinde consulendi sunt veteres manuscripti.

TREVĔRI, sive TREVIRI, [Τρηούηροι] Galliæ Belgicæ populi, vetusti sane, nomenque retinentes, nec pristinæ cedentes famæ: apud quos insignis olim cognoscendarum causarum populi Rom. curia, Trevirorum cognominata, cujus in Floriano meminit Vopiscus. Sunt autem inter Belgas in confinibus Germaniæ, finitimi Nerviis, Menapiis, Eburonibus, Rhemis, Mediomatricibus, id est Metensibus, & Rheno fluvio, usque in pontem quo Cæsar trajecit exercitum, quæ pars est nunc Coloniensis diœcesis. Fere autem omnes Treviri Germanica lingua utuntur, & nisi exercitu coacti imperata non faciebant. Nam civitas propter Germaniæ vicinitatem, quotidianis exercita bellis, cultu & severitate non multum a Germanis differebat. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 37. Et legati ab Heduis & Treviris veniebant. Singulari numero usus est Lucan. lib. 1. 441.

Tu quoque lætatus converti prælia Trevir.

T R I

TRIB. Tribunus, Tribus. TRIB. COH Tribunus cohortis; COHH. cohortium; PL. plebis; LEG. II. legionis secundæ; ML. vel MIL. militum. TRIB. POT. Tribunitia potestas.

TRIAMBI, inquit Festus, dicebantur, Qui terni ex proscenio loquebantur.

TRIANGŬLUS, i. m. & TRIANGULUM, i. n. [τρίγωνον] Figura tres angulos habens, quam Græci τρίγωνον vocant. Cic. 2. de Nat. Deor. 125. Grues quum loca calidiora petentes maria transmittant, trianguli efficere formam. Idem 2. de Divin. 89. Quum autem in eam ipsam partem orbis venerint, in qua sit ortus ejus qui nascatur, aut in eam quæ conjunctum aliquid habeat, aut consentiens, ea triangula illi & quadrata nominent.

TRIANGULUS, a, um. Adj.

Triangulus ager. Columel. lib. 5. cap. 2.

Forma triangula. Celf. lib. 7. cap. 25. tit. 2.

TRIANGULĀRIS, e. [τριγωνικὸς] Quod trianguli formam refert: ut, Triangularis agri forma, apud Columel. lib. 5. cap. 2.

TRIARII, orum. m. pl. [τριτακτοι] Genus militum, qui quales fuerint olim, lucidissime explanat Liv. 8. 8. his verbis, Postremo in plures ordines acies instruebantur. ordo sexagenos, sive ut alii legunt, sexenos milites, duos centuriones, vexillarium unum habebat. Prima acies hastati erant, manipuli quindecim, distantes inter se modicum spatium: manipulus leves vicenos milites, aliam turbam scutatorum habebat. Leves autem, qui hastam tantum gæsaque gererent, vocabantur. Hæc prima frons in acie, florem juvenum pubescentium ad militiam habebat. Robustior inde ætas totidem manipulorum, quibus principibus est nomen, hos sequebantur scutati omnes insignibus maxime armis, hoc triginta manipulorum agmen, antepilanos appellabant, quia sub signis jam alii quindecim ordines locabantur, ex quibus ordo unusquisque tres partes habebat: earum unamquanque primum pilum vocabant: tribus ex vexillis constabat: vexillum centum octoginta tres (ut alii sex) homines erant. Primum vexillum triarios ducebat, veteranum militem spectatæ virtutis: secundum rotarios minoris roboris ætate factisque: tertium accensos, minimæ fiduciæ manum. Eo & in postremam aciem rejiciebantur. Ubi his ordinibus exercitus instructus esset, hastati omnium primi pugnam inibant. Si hastati profligare hostem non possent, pede presso eos retrocedentes, in intervallo ordinum principes recipiebant. Tum principum pugna erat, hastati sequebantur. Triarii sub vexillis considebant, sinistro crure porrecto, scuta innixa humeris, hastas subrecta cuspide in terra fixas, haud secus quam vallo septa inhorreret acies, tenentes. Si apud principes quoque haud satis prospere esset pugnatum, a prima acie ad triarios sensim referebantur. Inde rem ad triarios rediisse, quum laboratur, proverbio increbuit. Triarii consurgentes ubi in intervalla ordinum suorum principes & hastatos recepissent, extemplo compressis ordinibus velut claudebant vias: unoque continente agmine, jam nulla spe post relicta, in hostem incedebant. Id erat formidolosissimum hosti, quum velut victos insecuti, novam repente aciem exurgentem, auctam numero cernebant. Hactenus T. Livius, cujus ex verbis satis arbitror liquere proverbium, Rem ad triarios rediisse, dici, quum eo periculi res redacta est, ut extremo conatu, summisque viribus sit enitendum, & ad suprema confugiendum consilia: quibus si nihil proficiatur, jam nihil reliquum esse videatur unde subsidium sperare possis. Item Vegetius de Re militari, lib. 2. declarat post omnes acies solere collocari triarios, omni armorum genere instructos, qui genu posito subsidebant: ut si primam aciem vinci contigisset, ab iis integrato prælio victoria repararetur. Idem 3. 14. Sextus, inquit, ordo post omneis a firmissimis & scutatis, & omni genere armorum munitis, bellatores tenebat, quos antiqui triarios appellabant. Hi ut requieti & integri acrius invaderent hostes, post ultimas acies sedere consueverunt, & siquid in primis ordinibus

ordinibus accidisset, de eorum viribus reparaturis spes tota pendebat. Flavius Vopiscus in vita Firmi imperatoris, indicat robustissimum quenque militem in triarios allegi solitum, docens eum nervis robustissimis fuisse, hoc argumento, quod triarium quoque vinceret. Hactenus ex Erasmo. Varro de L. L. 4. 16. Triarii dicti sunt, quod in acie tertio ordine extremis subsidio ponerentur. Plaut. Agite nunc, subsidete omnes quasi solent triarii.

TRIARIUS, i. m. [Τριάριος] Magnus orator, cujus meminit Cic. de Clar. Orat. 266. Me quidem admodum delectabat etiam Triarii in illa ætate plena literatæ senectutis oratio, quanta severitas in vultu, quantum pondus in verbis, quam nihil non consideratum exibat ex ore. Tum Brutus Torquati & Triarii mentione commotus, utrunque enim eorum admodum dilexerat, Næ ego inquit (ut omittam cætera quæ sunt innumerabilia) de duobus istis cum cogito, doleo nihil tuam perpetuam auctoritatem de pace valuisse: nam nec istos excellentes viros, nec multos alios præstantes cives Resp. perdidisset. Idem 4. Att. 15. Scaurum Triarius reum fecit.

TRIAS, ădis. f. Numerus ternarius. Gell. 1. 20. Numerus ternio, qui Græce dicitur trias.

TRIBALLI, [Τριβαλλοὶ] Epiri populi, Dardanis oppositi, & Mœsiæ gentibus, ut scribit Plin. lib. 4. cap. 1. V. TRALLI.

TRIBAS, ădis. f. [τριβὰς] Mulier quæ in sexum suum libidinem exercet. τρίβω idem valet quod frico, tero. Tribades itaque dici possunt Latine Fricatrices, de quibus Juven. 6. Sat. 310.

Inque vices equitant. ut altera scilicet alteram ineat. Hoc libidinis portentum luculentissime describit Martialis lib. 1. 91. in Bassam tribadem. Id sceleris primo instituisse dicuntur Lesbiæ mulieres. Unde apud Aristotelem λεσβίζειν id agere est. Talis fuit Sappho, ut ipsa fatetur: & propterea dicitur ab Hor. 1. Epist. 19. 28. Mascula Sappho. Phædr. 4. 14. 1.

Rogavit alter tribades & molles mares,
Quæ ratio procreasset, &c.

TRIBOCI, m. pl. Populi Germaniæ, nunc Alsatii dicti. V. Plin. 4. 17. Tacit. de Germ. 28. 7.

TRIBON, ōnis. m. vel TRIBONIUM, i. n. Pallium tritum. Auson. Epigr. 53. 1. V. Ferrar. de Re Vest. 2. 4. 14.

TRIBRĂCHUS, i. m. [τρίβραχυς] Pes tribus syllabis brevibus constans. a τρεῖς, tres: & βραχὺς, brevis, ut Dŏmĭnŭs. V. Terentianum de octo pedibus trisyllabis.

TRIBUARIUS, V. TRIBUS.

TRIBŬLA, æ. f. vel TRIBŬLUM, i. n. [ἀλοητήριον] Genus vehiculi, quo frumenta in area teruntur. Virg. 1. Georg. 164.

Tribulaque traheæque, & iniquo pondere rastri. Varro 1. de R. R. cap. 52. E spicis in aream excuti grana: quod fit apud alios jumentis junctis ac tribulo: id fit e tabula lapidibus aut ferro asperata, quo imposito auriga, aut pondere grandi trahitur jumentis junctis, ut discutiat e spica grana. Columel. 1. 6. A tero, teris fit tribulum, quasi teribulum. sicut ab infundo, infundis, infundibulum. Non. 3. 249.

TRIBULARIUM, i. n. [ἀλοητηριοφυλάκιον] Locus ubi tribulæ reconduntur, ut est apud Columellam.

TRIBŬLO, [ἀλοάω] āre. Tribula, aut alio quovis instrumento comminuere. Cato de R. R. cap. 23. Si indideris defrutum, aut marmor, aut resinam, dies viginti permisceto crebro, tribulatoque quotidie.

Tribulare, Torquere, & angustiis afficere; apud scriptores ecclesiasticos. Verbum factum ab angustia & dolore illorum, qui tribulum ferri calcaverint. Tertull. adv. Gnost. cap. 13. Qui in omnibus tribulemur, sed non coangustemur.

TRIBULATUS, a, um. Pallad. R. R. 1. tit. 43. Falciculæ brevissimæ tribulatæ.

TRIBULATIO, ōnis. f. Vox ecclesiastica pro Ærumnis vel dolore. Tertull. adv. Jud. cap. 11. In die tribulationis.

TRIBULIS, V. TRIBUS.

TRIBŬLUS, i. m. [τρίβολος] Spinæ genus a semine triangulari dictum: vel quod cuspidatum trifariam feriat. Ovid. 5. Met. 486.

——lolium tribulique fatigant
Triticeas messes. Plin. lib. 18. cap. 27. Nam lolium & tribulos & carduos, lappasque non magis quam rubos, inter frugum morbos potius quam inter ipsius terræ pestem numeraverim. Virg. 1. Georg. 153.

Tribuli, Machinulæ ferreæ. V. MUREX.

TRIBULŌSUS, a, um. Adj. Asper, spinosus. Sidon. 1. Epist. 7. Dissimulatio tribulosissima.

TRIBŪNAL, ālis. n. [βῆμα, δικαστήριον] Locus excelsus, in quo residebat qui jus tribubus redderet. Cic. 1. Q. frat. 1. Nullius inopiam ac solitudinem non modo illo populari accessu ac tribunali, sed ne domo quidem & cubiculo esse exclusam.

Tribunal est proprie Sedes tribuni, ut Papias exponit, hoc est, solium sive locus sublimior, ubi is jus dicit. Voss. Lex Etymol.

Tribunal qua forma fuerit, Vitruvius lib. 5. cap. 1. docet de basilica Julia loquens, quam ipse architectatus erat: in basilicis enim fere jura reddebantur. In ea basilica ædem Augusti fuisse dicit, & in ea tribunal. Verba autem ejus hæc sunt, Item tribunal est in ea æde hemicycli schematis, minore curvatura formatum. Ejus autem hemicycli in fronte est intervallum pedum quadraginta sex: introrsus curvatura pedum quindecim: uti eos qui apud magistratus starent, negotiantes in basilica ne impedirent. Quibus verbis Vitruvius significat formam illius tribunalis non semicircularem fuisse, sed arcuatam. Non enim justi ambitus plenique centri hemicyclium illud fuisse: sed ita modulatum, ut in fronte, (id est (ut mathematici dicunt) in chorda, sex & quadraginta pedes: introrsus vero, id est in linea perpendiculari, quæ quasi sagitta est in arcu, quindecim pedes pateret. Si enim justum, plenumque hemicyclium fuisset: linea hæc perpendicularis trium & viginti pedum esset introrsus: quæ media pars est diametri. Propterea schema vocavit Vitruvius curvatura hemicyclio minore formatum. Ex prædictis apparet magnificum aspectum tribunalis fuisse: nec immerito majoribus judicibus assignatum. Erat enim tribunal Consulum, Prætorum, Præfecti urbis, Proconsulum, & præsidum in provinciis, & imperatoris in castris quod cæspititium dicebatur. Plin. in Paneg. 56. Decora facies Consulis: multa post secula tribunal viridi cæspite extructum: nec fascium tantum, sed pilorum signorumque honore circundatum. Subsellia vero (ut in Ciceronis Divinationem ait Pedianus) sunt Tribunorum, Triumvirorum, Quæstorum, & hujusmodi minora judicia exercentium: qui non in sellis curulibus, nec tribunalibus, sed in subselliis considebant. Budæus.

Aurelium tribunal. Cic. Post redit. ad Quir. 13. Ego cum homines in tribunali Aurelio palam conscribi, &c. Fuit autem hoc tribunal in foro Romano.

Castrense tribunal diversum fuit a sella castrensi & curuli. Fuit suggestus editior ex cespite constructus, in quo sella curuli posita Imperator aut jus dicebat, aut exercitum alloquebatur. Tacit. 1. Ann. 18. Simul congerunt cespites, exstruunt tribunal, quo magis conspicua foret sedes. conf. Turneb. Advers. 12. 7.

Numarium tribunal. Senec. de Benef. lib. 1. cap. 9.

Sublime tribunal. Claud. 1. in Eutrop. 311.

Turpe tribunal. Ovid. 1. Amor. 10. 40.

Pro tribunali agere. Cic. 3. Fam. 8. Idque pro tribunali cum aliquid ageretur, & nonnullis in conviviis intelligi potuisse.

Citare de tribunali. V. CITO.

Complere tribunal. Cic. de Clar. Orat. 289. Volo hoc oratori contingat, ut cum auditum sit eum esse dicturum, locus in subselliis occupetur, compleatur tribunal, &c.

Prætor de sella ac tribunali pronuntiat. Cic. 4. Verr. 94.

Tribunale legitur apud Tertull. adv. Marc. 4. 7.

TRIBUNATUS, V. TRIBUNUS.

TRIBUNIANUS, i. m. [Τριβουνιανὸς] (ait Suidas) natione Græcus, cum omnis religionis contemptor erat, tum vero in primis a Christiana fide abhorrens. Assentator & fraudulentus: ut qui Justiniano principi persuaserit mortem eum non oppetiturum esse, atque in cælum cum carne assumptum iri. Quæstor Justiniani fuit, tanta vi ingenii præditus, ut doctrina præstantissimus evaserit: ac nulli ævo suo secundus. Cæterum avaritiæ eousque indulgens, ut lucro vænale jus habendum semper duxerit. Nam & leges quotidie ferme sordida dinundinatione antiquare identidem ferreque instituerat, ut cuique commodum esset. Hic quum diu post honorem adeptum supervixisset, morbo tandem interiit, nihil prorsus molestiæ a quoquam unquam passus. Erat enim sermone blandus, & alias suavis: avaritiæ quoque morbum doctrinæ præstantia facile obumbrare poterat. Hæc ad verbum ex Suida.

TRIBŪNUS, i. m. [δήμαρχος, φύλαρχος] a Tribus: dictus quod tunc in tres partes divisus erat Populus Romanus, & ex singulis singuli creabantur tribuni. Vel a Tribubus: quia tribuum suffragio creabantur, inquit Pomponius de Origine juris. Vel quia (ut Vegetius ait lib. 2. cap. 7.) tribuebant jura militibus. Latius postea hoc nomen extentum est.

Appellantur Tribuni; a quibus quum esset certum auxilium, ita tamen disceditur. Cic. pro Quint. 29.

Severi Tribuni. Tacit. 2. Ann. 55.

Intercesserunt Tribuni. V. INTERCEDO.

Petere auxilium a Tribunis. Cic. pro Quint. 63.

Tribuni etiam vocati sunt qui Magistratum gerebant, ut regum tempore, Tribuni celerum qui centuriis præerant. Tribunus celerum (inquit Pomponius de Origine juris, l. Necessarium) equitibus præerat, & veluti secundum locum a regibus obtinebat: quo in numero fuit Junius Brutus.

Tribuni militares, sive Tribuni militum, (χιλίαρχοι) postea facti sunt in castris, qui parem fere cum Consulibus haberent potestatem, & imperatori opponebantur pro militibus. Tribunorum militarium, inquit Asconius, duo sunt genera. Alii rufuli dicuntur, qui in exercitu creari solent. Alii sunt comitiati, qui Romæ comitiis designantur. Tribuni militaris officium est, ut miles veste indutus, armis bene munitus, exercitationis usu & disciplina eruditus incedat. Olim Tribuni militum consulari potestate promiscue ex Patribus ac plebe creati sunt. Pomponius. De origine juris, l. Necessarium, Quum post aliquot annos plebs contenderet cum Patribus, & vellet ex suo quoque corpore Consules creare, & Patres recusarent, factum est ut Tribuni militum crearentur partim ex plebe, partim ex Patribus consulari potestate: hique constituti sunt vario numero: interdum enim viginti fuerunt, interdum plures, nonnunquam pauciores. Cic. pro Cluent. 199. Lucan. 1. 177.

Et cum consulibus turbantes jura Tribuni. Macer in l. Officium. D. de re milit. Officium tribunorum est, vel eorum qui exercitui præsunt, milites in castris continere, & ad exercitationem producere, claves portarum suscipere, vigilias interdum circumire, frumentationibus commilitonum interesse, frumentum probare, fraudem mensorum coercere, delicta secundum suæ auctoritatis modum castigare, principiis frequenter interesse, querelas commilitonum audire, valetudinarios inspicere.

Tribuni plebis alii fuerunt, qui secessione plebis a Patribus creati sunt anno fere XVII. post exactos reges circa ann. 260. Pomponius de Origine juris, l. Necessarium, Quum plebs a Patribus secessisset, anno fere septimo decimo post reges exactos, tribunos sibi in monte sacro creavit, qui essent plebei Magistratus. Tribunis plebis licebat quemcumque vellent, arripere, & in concionem productum cogere pro ipsorum jure & potestate, ut quibus de rebus esset interrogatus, iis de rebus responderet. Itaque Tribunus plebis. C. Carbo minorem Africanum, excisa Numantia redeuntem, ab ipsis in concionem cum produxisset, quid de Tiberii Gracchi nece sentiret, interrogavit. Vide etiam Cic. 1. Att. 13. Tribuni plebis magistratum inibant Nonis Decembr. Consules & Prætores Calend. Januar.

Tribunus pleb. quem majores præsidem libertatis, custodemque esse voluerunt. Cic. 2. de Lege Agrar. 15.

Superare furiosam vim vesani Tribuni plebis. Cic. pro Domo 55.

Improbus Tribunus plebis. Cic. 4. Acad. 63.

Tribuni ærarii dicti sunt, quibus attributa erat pecunia quam militib. redderent. Varro de L. L. 4. 36. Tribuni ærarii (inquit Budæus)

Bursarus) hodie dicuntur, quos *generales receptores* vocant. V. Ærarii Tribuni, in ÆS.

TRIBUNITIUS, sive TRIBUNICIUS, a, um., Adj. [δημαρχικὸς] Quod ad Tribunos pertinet. Cic. 3. de Legib. 19. De tribunitia potestate taceo.
Actio Tribunitia. Cic. de Lege Agrar. 65.
Candidatus Tribunitius. Cic. 2. Q. frat. 14.
Mucro Tribunitius. Cic. 3. de Legib. 21.
Spiritus Tribunitii. Cic. pro Cluent. 109.
Vir Tribunitius. Cic. 13. Philipp. 30.
Vis Tribunitia. Cic. pro Cluent. 95.
Absolute autem vocabantur Tribunitii, Qui tribunatu fruebantur; sicut Consulares, consulatu. Cic. 13. Philipp. 30. Qui ædilitii? Qui tribunitii? Qui quæstorii? Adde Suet. Tiber. 8. Columel. 1. 3. Plin. 33. 3. & Sidon. 1. 3.

TRIBUNATUS, ûs. m. [δημαρχία] Ipsa Tribunorum dignitas. Cic. de Amicit. 41. De C. Gracchi autem Tribunatu quid expectem, non libet augurari.
Tribunatus aliud est, aliud Tribunitia potestas. Sylla Tribunatum non sustulit, sed Tribunitiam potestatem. Romani Imperatores Tribunatum non gessere, sed Tribunitiam potestatem sumpsere, ut auctor est Dion. Nam quum plebeiis fas esset solis Tribunatum gerere, religio Imperatoribus fuit Tribunatum sibi vindicare, quum patricii essent: potestatem tamen usurpavere.
Fretus sanctitate Tribunatus. Cic. pro Sext. 79.
Auferre Tribunatum. Cic. 2. Q. frat. 14.
Exutus Tribunatu. Tacit. 15. Ann. 71.
Inire Tribunatum. Cic. 11. Att. 9.
Petere Tribunatum ab aliquo. Cic. 2. Q. frat. 14.

TRIBUO, ui, ûtum, [δίδωμι, περιτίθημι, ἀνατίθημι, νέμω] ĕre. quasi Tributum dare; unde simpliciter pro Dare ponitur & exhibere. Plin. in Paneg. Tribuas ei successorem.
Alicui tribuere aliquid, pro Imputare & attribuere. Cic. Sed hoc benevolentiæ ejus tribuendum est. Lucret. lib. 2. 973.
Alicui tribuere ut, pro Concedere & permittere. Cic. 11. Fam. 27. In reliquis officiis cui tu tribuisti, excepto Cæsare, præter me, ut domum ventitares, horasque multas sæpe suavissimo sermone consumeres?
Tribuere & concedere. Cic. 1. de Orat. 48. Tamen huic ipsi multa tribuat & concedat necesse est.
Alicui tribuere, pro Æstimare aliquem. Cic. 4. Acad. 12. Quibus ille secundum fratrem plurimum tribuebat.
Alicui tribuere ignaviæ. Cic. 2. Fam. 25. Hoc nostra laus erit illustrior, quod illi tribuebatur ignaviæ.
Auctoritatem tribuere. V. AUCTOR.
Bona tribuere alicui. Ovid. 2. de Arte Am. 693.
Fidem sensibus tribuere. Cic. 1. Acad. 42.
Fidem testimonio tribuere. Cic. pro Sylla 10.
Gratiam inventoribus. Cic. 4. de Finib. 13. Quod item cum vestri faciant, non satis magnam tribuunt inventoribus gratiam.
Honorem. Cic. 3. de Finib. 73.
Honorem literis tribuere. Quintil. lib. 2. cap. 12.
In duas partes vim loquendi tribuere, i. e. Distribuere, dividere. Cic. 2. de Finib. 17. Zenonis est inquam hoc Stoici, omnem vim loquendi, ut jam ante Aristoteles, in duas tributam esse partes dicere.
In vulgus tribuere. Cic. 13. Fam. 71. Ego autem tribuo nonnunquam in vulgus, sed plerunque necessariis in hoc tempore.
Laudes tribuere alicui. Propert. lib. 3. 24. 3.
Locum alicui tribuere. Quintil. lib. 3. cap. 3.
Misericordiam. Cic. pro Milon. 93. Quid restat? nisi ut orem obtesterque vos Judices, ut eam misericordiam tribuatis fortissimo viro, quam ipse non implorat?
Nimium sibi tribuere. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Nomina deorum tribuere sibi. Ovid. 6. Met. 89.
Officium alicui. Cic. 4. Fam. 11.
Operam Reip. Cic. 2. de Divin. 8. Nunc quoniam de Rep. consuli cœpti sumus, tribuenda est opera Reip. vel omnis potius in ea cogitatio & cura ponenda.
Palmam mensarum alicui pisci tribuere. Plin. lib. 32. cap. 6.
Pietatem, sanctitatem, religionem, numini deorum tribuere. Cic. 1. de Nat. Deor. 3.
Præmium tribuere. Cic. pro Corn. Balb. 37. Propert. lib. 4. 2. 49.
Præmia benemeritis tribuere. Hirt. Bell. Alex. 65.
Precibus alicujus aliquid tribuere. Ovid. 1. de Arte Am. 689.
Primas prato tribuerunt veteres in agricolatione. Columel. 2. 7.
Priores partes alicui. Cic. 3. Q. frat. 4. Tibi istius generis in scribendo priores partes tribuo quam mihi.
Silentium orationi alicujus tribuere. Cic. pro Cæl. 29.
Suaviloquentiam alicui. Cic. de Clar. Orat. 58.
Societatem hominum tueri, & suum cuique tribuere. Cic. 1. Off. 15.
Tantum cuique tribuendum est, quantum ille quem diligas atque adjuves sustinere possit. Cic. de Amicit. 75.
Tantum tibi tribuo, quantum mihi arrogo. Cic. 4. Fam. 1.
Tempus alicui rei. Cic. 2. Off. 4. Cui cum multum adolescens discendi causa temporis tribuissem, &c.
Triumphalia alicui tribuere. V. TRIUMPHUS.
Valetudini aliquid. Cic. 1. Tusc. 119. Sed nunc quidem valetudini aliquid tribuamus.
Veniam. Quintil. lib. 7. cap. 5.
Tributum est, impersonale. Cic. 1. Off. 11. Generi animantium omnium a natura tributum est, ut se, vitam, corpusque tueatur. Idem 4. de Fin. 17. Primique ea omnibus Philosophis a natura tributum esse docuerunt, ut hi qui procreati essent, a procreatoribus amarentur.

TRIBUTURUS, a, um. Partic. [δώσων] Ovid. 9. Met. 401.

TRIBUTIO, ōnis. f. [νομὴ] Cic. 1. de Nat. Deor. 50. Hanc ἰσονομίαν appellat Epicurus, id est æquabilem tributionem. Ulp. in l. Procuratoris. D. de tribut. action. Tributio autem fieri debet pro rata ejus, quod cuique debetur.

TRIBUTUM, V. loco suo.

TRIBUS, ûs. f. [φυλὴ, φυλή, φρατρία, δῆμος, τρίττυς] a Tributo dando dicta. Vel quod ager Romanus primo divisus in tres partes fuerit, & tres partes populi factæ. Una Tatiensium a Tatio Sabinorum rege jam amico post fœdera. Alia Ramnium, sive Ramnensium a Romulo. Tertia, Lucerum a Lucumone. Varro enim scribit Romulum dimicantem contra Titum Tatium, a Lucumonibus, hoc est Tuscis auxilia postulasse. Unde quidam venit cum exercitu: cui recepto jam Tatio pars urbis est data. Unde in Urbe Tuscus dictus est vicus, sive ut aliqui volunt, a Luco, quem asylum vocaverat Romulus. Ergo in tres partes divisus erat populus, adeo ut qui etiam uni præerat parti, tribunus diceretur: & sumptus dati populo, tributa vocarentur. Sed postea aliæ quoque partes urbis factæ, quæ similiter tribus appellatæ sunt. nam in sex partes fuit distributa civitas: in primos, secundosque Tatienses, Ramnes, Luceres. Quælibet ea tribubus decem curias continebat, quæ de nominibus Sabinarum appellatæ sunt. Hæc ex Varrone, Festo, Plutarcho, & Asconio. Dissentit paulum Liv. 1. 13. scribens a Romulo centurias equitum tres fuisse conscriptas, Ramnenses & Tatienses & Luceres. Nec videtur existimare totum populum in hos fuisse distributum, sed solos equites. Idem 1. 43. sic ait, Quadrifariam enim urbe divisa regionibus collibusque, quæ habitabantur partes. Tribus eas appellavit, ut ego arbitror, ab tributo. nam ejus quoque æqualiter ex censu conferendi ab eodem inita ratio est, neque hæ tribus ad centuriarum distributionem numerumque quicquam pertinuere. Columel. lib. 5. cap. 1. Tribus dictæ primum a partibus populi tripartito divisi, quæ tamen nunc multiplicatæ pristinum nomen possident. Cic. 3. de Legib. 33. Descriptus enim populus censu, ordinibus, ætatibus, plus adhibet ad suffragium consilii, quam fuse in tribus convocatus.
Tribus ex Sabinarum nominibus fuisse appellatas, mirum est Asconium memoriæ prodidisse. Is enim exponens illud Verrinæ tertiæ, Quinque & triginta tribus; sic ait, Principio tres fuerunt, Tatiensis una à Tatio rege, Ramnensis altera a Romulo, Luceres altera a Lucumone, sive Lucretino, sive a Luco, quem lucum Asylum vocaverat Romulus. Post de nominibus Sabinarum plures fuere: quibus deprecatricibus parentum bellum maritorumque finitum est. Ad postremum triginta & quinque factæ. Obtinuerunt autem nomen aut a tributo dando, aut quia primo tres fuerunt, unde etiam Tribuni dicti. Hæc Ascon. Liv. 1. 13. nomina Sabinarum fuisse non tribubus, sed curiis indita, his verbis testatur, Ex bello tam tristi læta repente pax chariores Sabinas viris ac parentibus, & ante omnes Romulo ipsi fecit. Itaque quum populum in triginta curias divideret, nomina earum curiis imposuit. Id non traditur (quum haud dubie aliquanto numerus major hoc mulierum, fuerit) ætate, an dignitatibus suis virorumque, an sorte lectæ sint, quæ nomina curiis darent.
Tribus easdem esse & Curias tradit Blondus in Roma triumphante. Verum quanto in errore versetur, vel unus Dionysius Halic. palam facit. Is enim lib. 2. sic ait, Romulus, in tres partes divisa multitudine, singulis præclarum aliquem virum ducem præposuit. Deinde unamquanque rursum in decem partibus, totidem fortissimos viros eis præfecit. Has curias, illas tribus vocari voluit, sicut vocantur & hodie: Curiæ rursum in decurias distributæ sunt, & cuique suus præerat Decurio. Ita digesto per tribus atque curias populo, agro quoque in triginta sortes æquales diviso, singulas curias sortiri jussit, &c.

Tribuum XXXV nomina ex libris P. Manutii excerpta.

AEMI. Æmilia.	Cic. 2. Att. 14. Liv. lib. 38. 36. Antiquæ urbis inscriptiones 75.
ANI. Aniensis.	Cic. 8. Fam. 8. & pro Planc. 54. Liv. 9. 20. Antiquæ urbis inscript. 160. 175. & in libro Petri Appiani de inscriptionibus antiquis totius orbis, 93.
ARNIENSIS.	Cic. 2. de Lege Agr. 79. Liv. lib. 6. 5. & lib. 29. 37. ubi corrupte legi putamus Narniensi; nam lapis antiquus, quem Vulsiniis in templi parietibus vidimus, expressam Arniensis mentionem continet.
CLA. Claudia.	Liv. lib. 2. 16. Virg. 7. Æn. 708. Dionysius Halic. lib. 5. Antiquæ urb. inscript. 75. 84. 114. Liber Appiani 479.
CLV. Clustumina. vel CR. Crustumina. nam utroque modo legitur.	Cic. pro Planc. 38. pro Balbo 57. Antiquæ urbis. Liv. 42. 34.
COL. Collina.	Varro lib. 4. de L. L. Plin. lib. 18. cap. 3. Festus in litera V. Antiquæ urb. inscr. 27. 99. 120. Liber Appiani 110. Joseph. Antiq. Jud. 14. 7.
COR. Cornelia.	Livius lib. 38. 36. Antiquæ urb. inscr. 29.
ESQ. Esquilina. vel EX. Exquilina.	Varro lib. 4. de L. L. 9. Plin. lib. 18. cap. 3. Festus in litera V. Antiquæ urb. inscr. 75. Est præterea in ædibus viri optimi, valdeque eruditi Gentilis Delphinii Romani, fragmentum antiqui lapidis cum hac tribu; quod ipse quidem non vidi, sed is, cui facile credo, se vidisse dixit, Honofrius Veronensis, monachus ordinis Augustiniani, qui ordinem annorum urbis Romæ a Romulo ad Justinianum peritissime descripsit.
FAB. Fabia.	Hor. 1. Epist. 6. 52. Sueton. in Aug. cap. 40. Antiquæ urb. inscr. 61. 73. 76. 94. & Petri Appian. lib. 62. 66. 335. 343. 500.
FAL. Falerina.	Liv. lib. 9. 20. & in libro Petri Appiani 105. 120. & Neapoli antiquus lapis est ita inscriptus, C. PISTORIO C. F. FAL. FIRMO AEDIL. II VIR CVRATORI OPER. PVBLICOR. item Josephus ἐν τῷ τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγῳ ιγ, κεφαλῇ ιζ.
GAL. Galeria.	Liv. lib. 27. 6. Plin. lib. 7. cap. 2. etsi pro Galeria legitur Galerius, sed corrigendus locus est ea antiquo libro avunculi mei Francisci Asulani;

lani; & Antiquæ urb. inscr. 89. 142. 159. Liber Appiani 14. 15. 18. 19. 21. 22.

LEM. Lemonia. Cic. pro Planc. 38. Philipp. 9. 15. Festus in litera L. Antiquæ urb. inscr. 91. 151.

MAEC. Mæcia. Hanc in antiquis lapidibus duobus invenimus, C. OCTAVIO. C. F. MAEC. VERO. C. HEBACIO MAEC. ROMANO; in libris quater nominatam observavimus, a Tullio lib. 4. ad Att. 14. a Livio lib. 29. 37. a Valerio Max. lib. 2. cap. 4. a Festo in litera M.

MEN. Mentina. Cic. 13. Fam. 9. Josephus ἐν τῷ τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγῳ ιγ. κεφαλῇ ιζ. cum quibus lapides tres consentiunt, C. VALERIO C. F. MEN. DOLVTIO MARCIANO. A. MVNIO A. F. MEN. EVARISTO. C. CATIO C. F. MEN. BALBO C. CASTIVS C. F. MEN. CALLVS. Sed rectius scribes Menenia. Mentina enim nullam secum fert significationem; sed gens fuit Menenia florentissima, a qua procul omni dubio Tribus Menenia nomen sumpsit. Sic scriptus est locus Cic. 13. Fam. 9. P. Rupilius, P. F. Men. qui in vetustis Codd. modo Menenius, modo Menius legitur; nunquam vero Mentinus. Lapis est apud Feltriam ad lævam, cum ædem Cathedralem ingrediaris;

C. FIRMIO. C. F.
MENENIO. RVFINO.
EQ. PVB. LAVRENT.
LAV. DEC. FLAMIN.
PATRONO. COLLE-
GIORVM. FAB. CENT.
DENDR. FELTRIAE.
ITEMQVE. BER. VENS.
COLLEG. FABR. ALBI-
NATIVM. PATRONO.

OVF. Oufentina. Liv. lib. 9. 20. Festus in litera O. Antiquæ urb. inscr. 86. 133. in libro Appiani 27. 28. 30. 51. 67. 71. 79. 84. 85. 86. & in libro Veronensium antiquitatum 51. Q. EVPHEMVS. Q. F. OVF. LVCVLLIVS.

PAL. Palatina. Cic. 4. Verr. 107. Pedianus 18. Varro 4. de L. L. 9. Plin. lib. 18. cap. 3. Liv. lib. 20. Festus in litera V. Antiquæ urbis inscript. 29. 34. 39. 62. 116. 155. 176. Liber Appiani 17. 22. 34. 64.

PAP. Papia. Scriptum in libris de hac tribu nihil est, quod ego quidem legerim; in libro tamen de Antiquæ urbis inscriptionibus explicata, mentio est 61. nec semel in Pyrrhi thesauris. sic enim ejus libros appello. Frequentissima est ejus mentio in vetustis lapidibus. Lapis vet. Sutrii, M. ANTEIO. M. F. PAP. RESTI. TVTO. PR. IVV. AEDILI. AVGVRI. CVR. R. P. DECVR. AVGVST. ET. POP. AERE. CONLATO.

PAP. Papiria. Festus in litera P. Antiquæ urb. inscr. 72. 135.

POB. Pobilia. Quæ deinde Publilia scripta est: sicuti ex Poblius Publius factus est. reperitur in lapidibus & PV. & PVB. & PVBL. & PVBLIL. & POB. Liv. 7. 15. Antiquæ urb. inscript. 10. Lib. Appiani 252. & in libro Veronensium antiquitatum sæpe exempla Publiliæ, per v scriptæ, quinque habemus, duo in Antiquæ urbis inscriptionibus, 66. 81. tria in Appiani lib. 65. 105. 352.

POL. Pollia. Liv. 8. 37. Valer. Max. lib. 2. cap. 4. & lib. 9. cap. 10. Antiquæ urbis inscript. 110. 113. 147. Liber Appiani 18.

POM. Pomptina. Cic. 4. Att. 15. Liv. 7. 15. Festus in litera P. Antiquæ urbis inscript. 114. 117. Liber Appiani 141. 484.

POP. Popilia. Cic. 8. Fam. 8. Valerius Max. lib. 8. Festus in litera P. Liber Appiani 297. Non alia videtur quam Pobilia. nam varie scribitur.

PVP. Pupinia. Cic. 2. Q. frat. 3. Et 8. Fam. 8. Liv. lib. 26. 9. Festus in litera P. Duo antiquorum lapidum exempla extant, alterum Capuæ, D. VIBIDI D. F. PVP. NIGRI: alterum Patavii, C. CLAVSIO C. F. PVP. Tam Popinia quam Pupinia (POP. & PVP.) in vetustis Epigrammatibus exarata invenitur.

QVIR. Quirina. Cic. pro Quint. 24. Et 8. Fam. 8. Asconius 61. Festus in litera Q. Antiquæ urb. inscript. 15. 34. 44. 115. Liber Appiani 14. 17. 18. 19. 103.

ROM. Romilia. Cic. 2. in Verr. 22. & in Agraria 2. 78. Asconius 18. Varro lib. 4. de L. L. 9. Festus in litera R. Servius in 3. Æneidos. Antiquæ urbis inscript. 165. in libro Veronensium antiquitatum, 51. L. GALLIO L. E. ROM. est etiam Ferrariæ semifractus lapis, in imis summi templi parietibus instratum, in quo ita scriptum vidimus, ITIO T. F. ROM.

SAB. Sabatina. Liv. lib. 6. 5. Festus in litera S. Lapis antiquus Romæ in ædibus Cardinalis Carpensis, CN. CORNELIO. CN. F. SAB. MVSAEO MANCIPI VIAE APPIAE. Et alius in via Latina, L. IVNIO L. F. SABATINA. POLIONI. AVROMATARIO. A. VIC. PVBL. VIX. ANN. XLVII.

SCA. Scaptia. Liv. lib. 8. 17. Suet. in August. 38. Festus in litera S. Lapidis antiqui exemplum Romæ extat in regione Pantheonis, C. AVFELIVS C. F. SCA. SEVERVS. & item aliud, C. GRANTANIVS SCAPTIA MACER.

SER. Sergia. Asconius 61. Antiquæ urb. inscr. 61. 63. 81. 165. est & in eodem lib 63. quatuor literis SERG.

STEL. Stellatina. Liv. lib. 6. 5. Antiquæ urb. inscr 110. Liber Appiani 150. & duabus literis ST 239.

SVB. Suburana. Varro lib. 4. de L. L. 9. Cicero etiam in Agraria 2. 78. quo in loco videtur corrupte legi, Ab Ocriculana: cum libris quinque manuscriptis, quos se vidisse affirmavit vir optimus ac doctissimus Gabriel Phaernus, legatus, Ab usurana. unde mihi orta conjectura est, quam Phaernus ipse, & Octavius meus probarunt, legi posse, A Suburana, mutatione fere nulla. Plin. lib. 18. cap. 3. Festus in litera S. & litera U. Antiquæ urb. inscr. 147.

TER. Terentina. Cic. pro Planc. 38. Et 8. Fam. 8. Liv. lib 9. & lib. 10. 9. Antiquæ urbis inscr. 140. 199. Liber Appiani 105. 336.

TRO. Tromentina. Festus in litera T. Livius etiam lib. 6. 5. scripsit, Tromentina, ut opinor, non, ut impressum est, Promentina. Antiquæ urb. inscr. 107. Liber Appiani 16. 177. & in lapide, qui Gaietæ est, LATILLIO L. F. TROMEN.

VEI. Veientina. Cic. pro Planc. 38.

VEL. Velina. Cic. 4. Att. 15. in Bruto. Hor. 1. Epist. 6. 52. Pers. 5 Sat. 73. Antiquæ urbis inscript. 162. Lib Appiani 19.

VOL. Voltinia. Cic. pro Planc. 38. Antiquæ urbis inscript. 159. & in antiquo lapide, qui est Venetiis in turri S. Vitalis, CN. NVMERIVS. CN. F. VOL. FRONTO. est & quatuor literis VOLT. in Appiani lib. 484.

Sunt & aliæ quædam tribus, præter notissimas istas xxxv, quas memoravit Manutius. v. g.

AEL. Ælia. Panvin. de Civ. Rom. cap. 51.

CAM. Camilla, vel Camilia. Memorata est in antiquis quibusdam inscriptionibus in libr. Epigr. Antiq. Urb. L. VICIDIVS. L. F. CAM. PRAESENS. Et, Q. MANLIVS. Q. F. CAM. &c.

CL. Claudia. Rustica. Liv. 2. 16. Virg. 7. Æn. 706. Rosin. Antiq. Rom. 6. 15.

CLV. Cluentia. Bello sociali addita est. Appian. de Bell. Civil. 1. p. 380. Virg. 5. Æn. 123.

CLV. Cluvia. Item Bello sociali addita. Liv. 9. 31. Panvin. de Civ. Rom. cap. 51.

DVM. Dumia. Item Bello sociali addita. Panvin. de Civ. Rom. cap. 51. Inscr. vetus, Q. PERCERNIVS. Q. F. DVM. MASCVLINVS.

FL. Flavia. Panvin. de Civ. Rom. cap. 51. Inscr. vetus Romæ, C. VALERIVS. C. F. FLAVIA. SPECTATVS. &c.

HOR. Horatia. Rustica. Frequens est ejus mentio in vetustis marmoribus. Panvin. de Civ. Rom. cap. 50.

IVL. Julia. In Augusti honorem appellata. Dio 44. p. 242. De hac inscriptio Fani, Q. TITIENVS. Q. F. IVLIA. QVADRATVS.

SAP. Sappinia. Fuit extra numerum. Memoratur a Liv. 31. 2. & 33. 23.

VET. Veturia. Rustica. Nomen a gente Veturia accepit. Liv. 26. 22.

Urbanæ tribus, & rusticæ. Liv. 9. ad finem, Flavium, dixerat Ædilem forensis factio, Appii Claudii Censura vires nacta: qui Senatum primus libertinorum filiis lectis inquinaverat. Et posteaquam eam lectionem nemo ratam habuit, nec in curia adeptus erat quas petierat opes urbanas: humilibus per omnes tribus divisis, forum & campum corrupit. Tantumque Flavii comitia indignitatis habuerunt, ut plerique nobilium annulos aureos & phaleras deponerent. Ex eo tempore in duas partes discessit civitas: aliud integer populus fautor & cultor bonorum, aliud forensis factio tenebat: donec Q. Fabius & P. Decius Censores facti. Fabius simul concordiæ causa, simul ne humillimorum in manu comitia essent, omnem forensem turbam excretam in quatuor tribus conjecit: urbanasque eas appellavit. adeoque eam rem acceptam gratis animis ferunt, ut Maximi cognomen, quod tot victoriis non pepererat, hac ordinum temperatione pareret. Hoc & Valer. Maximus memoriæ prodidit lib. 2. cap. 1. tit. De ordine equestri. Plin. lib. 18. cap. 3. Rusticæ tribus laudatissimæ, eorum qui rura haberent. Urbanæ vero in quas transferri ignominiæ esset, desidiæ probro. Itaque quatuor solæ erant a partibus urbis, in queis habitabant, Suburrana, Palatina, Collina, Esquilina. Hæc Plinius. Rusticæ tribus propriæ erant ingenuorum, quum urbanæ libertinorum essent. Florus in Epitome lib. 20. Libertini in quatuor tribus redacti sunt, quum antea dispersi fuissent, Esquilinam, Palatinam, Suburranam, Collinam. Asconius in orationem pro Milone, Significasse jam puto nos, fuisse inter leges P. Clodii, quas ferre proposuerat, eam quoque, qua libertini, qui non plus quam in urbanis tribubus suffragium ferebant, possent in rusticis quoque tribubus, quæ propriæ ingenuorum sunt, ferre.

Certa tribus, certus numerus. Cic. pro Corn. Balb. 30.

Tribum ferre; est Tribum aliquam sibi suffragantem habere in alicujus magistratus petitione. Cic. pro Planc. 54. & 2. Att. 1. Favonius meam tribum tulit honestius quam suam, Luceii perdidit.

In ærarios referri, ac tribu moveri. Cic. pro Cluent. 122.

TRIBULIS, is. m. [φυλέτης, δημότης, δημότωρ] Qui ex tribu est. Hor. 1. Epist. 13. 15.

Ut cum pileolo soleas conviva tribulis. Cic. 13. Fam. 24. Lucio Cossinio amico & tribuli tuo valde familiariter utor. Ter. Adel. 5.

3. 3. 85. Estne hic Hegio tribulis noster? Liv. 2. Vetus Claudia tribus, additis postea novis tribulibus, qui ex eo venirent agro appellata. Martial. lib. 9. 50.

Nunc anus: & tremulo vix accipienda tribuli.

Qui apud tribules suos plurimum gratia possunt. Cic. de Petit. Consul. 25.

Tribulis & vicinus. Cic. pro Rosc. Amer. 47. Quid ad istas ineptias abis, inquies? quasi vero mihi difficile sit quamvis multos nominatim proferre (ne longius abeam) vel tribules, vel vicinos meos, qui suos liberos, quos plurimi faciunt, agricolas assiduos esse cupiunt.

Observare tribules. Cic. pro Planc. 47.

Tribulis conviva, pro Non divite ab Horatio usurpatum; non dissimili notione, qua Plinius quoque Tribus pro Pauperioribus dixit, ut asserit Turnebus. Locus Horatii est 1. Epist. 13. 15.

Judex tribulis. Cic. pro Planc. 47.

TRIBUARIUS, a, um. Adj. [φρατριακὸς] Quod ad tribus pertinet: ut, Tribuarium crimen, & Tribuaria res. Cic. pro Planc. 47. Itaque hæsitantem te in hoc sodalitiorum tribuario crimine ad communem ambitus causam contulisti. Ibid. 36.

TRIBUTIM, Adv. [κατὰ φυλὰς] Per singulas tribus. Cic. 4. Att. 16. Populo tributim domi suæ satisfecerat. Hor. 2. Serm. 1. 69.

—— atqui
Primores populi arripuit, populumque tributim.

Tributim & centuriatim descriptis ordinibus. Cic. pro Flacc. 15.

Spectacula sunt tributim data. Cic. pro Muren. 72.

Tributim, idem est quod In comitiis tributis, apud Liv. 3. 55.

TRIBUTUM, i. n. [φόρος, τέλος, δασμὸς, εἰσφορὰ] a Tribubus Varro de L. L. 4. 36. dictum ostendit, quod ea pecunia, quæ populo imperata erat, tributim a singulis pro portione census exigebatur. Festus, Tributum dictum, quia ex privato in publicum tribuitur. Sumi postea hoc vocabulum cœpit largius, pro omni Munere quod a subditis solvitur. Ulpianus de Verb. signif. l. Ager, Tributum sane appellatur ab intributione: vel ex eo quod militibus tribuatur. Cic. 2. Off. 74. Danda etiam opera est, ne quod apud majores nostros sæpe fiebat, propter ærarii tenuitatem, assiduitatemque bellorum, tributum sit conferendum.

Tributorum olim duo erant genera: unum agris impositum, alterum capitibus: sed quibus esset ab Imperatore remissum tributum capitis, eorum etiam immune solum esse factum, Imperator Titus interpretatus est. Turnebus.

Vectigal & tributum. Cic. pro Flacc. 44. Si prætor dedit, ut est scriptum, a Quæstore numeravit, Quæstor a mensa publica, mensa aut ex vectigali, aut tributo.

Vacuus tributo. Tacit. 12. Ann. 61.

Confectio tributi. Cic. pro Flacc. 20.

Levamentum tributi. Tacit. 1. Hist. 8.

Immortalia tributa. Tacit. 4. Hist. 32.

Nescia tributa. Tacit. 1. Ann. 59.

Conferre tributum. V. CONFERO.

Debere tributum alicui. Claud. 2. Cons. Stil. 279.

Exuere tributa. Tacit. 1. Ann. 59.

Ferre tributa alicui. Ovid. de Nuce, 88.

Frænare urbem tributis. Stat. 4. Sylv. 1. 40.

Imperare tributum. Plaut. Epid. 2. 2. 43.

Imponere tributum. Liv. 23. 31.

Indicere tributum populo. Cæs. 3. Bell. Gall. 32.

Inferre tributum. V. INFERO.

Irrogare tributum. V. IRROGO.

Liberare tributo. Cic. 15. Fam.

Pendere lamentabile tributum. Ovid. 8. Met. 263.

Petere tributa ex omni gente. Ovid. 4. Epist. 54.

Poscere insigne tributum. Stat. 3. Sylv. 4. 40.

Vindicare a tributis. Cic. 2. Philip. 93.

Vocari in tributum. Ulpian. in l. 1. §. Si is qui. D. De exercit. actione.

TRIBUTUS, ûs. m. etiam dicitur, [φόρος] Plaut. Epid. 2. 2. 44. Illis quibus tributus major penditur, pendi potest.

TRIBUTOR, ōris. m. Apul. ad Asclep. p. 92. Mundus præstitor est & tributor omnium, quæ mortalibus videntur bona.

TRIBUTORIUS, a, um. Adj. Unde Titulus Digestorum lib. 14. De tributoria actione. Ulp. ibidem. l. Illud quoque. §. Si cujus dolo malo factum est, quo minus ita tribueretur: in eum tributoria datur, ut quanto minus tributum sit quam debuit, præstet.

TRIBUTARIUS, a, um. Adj. [ὑπόφορος, ὑποτελὴς] Qui solvendo tributo obnoxius est. Justin. lib. 1. Sed civitates quæ Medorum tributariæ fuerant. Plin. lib. 12. cap. 1. Tributarium solum.

Tabulæ non commendatitiæ, sed tributariæ. Cic. 6. Verr. 148.

Civis tributarius. Petron. cap. 57.

Necessitas tributaria. Justin. 32. 2. 1.

Indictiones tributariæ. Salvian. de Gub. Dei, 5.

TRICÆ, arum. plur. num. tantum, [τριχοπλίγματα] Capilli pedibus pullorum gallinaceorum involuti.

Tricæ, Impedimenta omnia dicuntur, quod tricæ gressum pullorum soleant impedire. Plaut. Curc. 5. 2. 15. Quod argentum? quas tu mihi tricas narras? Cic. 10. Att. 8. Cujus quidem virtus mirifica, quomodo illa fert publicam cladem, quomodo domesticas tricas.

Conjicere se in tricas. V. CONJICIO.

Tricas, pro Re nihili & vana posuit Plaut. Rud. 5. 2. 36. Eloquere propere celeriter. L. nummos trecentos. G. tricas.

Tricas & Apinas vulgo Res futiles ac nugatorias dicebant. Martial. lib. 14. 1.

Sunt apinæ, tricæque, & siquid vilius istis. Adagium ab eventu natum. Nam Tricam & Apinam oppida fuisse quondam Apuliæ, demonstrat Plin. lib. 3. cap. 11. referens Europæ sinus, Diomedes, inquit, ibi delevit gentes Monadorum, Dardorumque, & urbes duas, quæ in proverbii ludicrum vertere, Apinam & Tricam. Stephanus ostendit Tricam urbem fuisse Thessaliæ, sortitam id nominis a Trica Penei filia. Nonius Marcellus Tricas, Impedimenta & implicationes interpretatur ἀπὸ τῶν τριχῶν, id est a pilis, quibus involvuntur pulli gallinacei. unde dictum sit Extricare & Intricare. Lucilius apud eundem Tricones appellat, Qui nugis homines remorentur. Et Tricinus quæstus, pro Tardo seu Sicco. Et Varro Tricas Atellanas, Nugas impeditissimas. Equidem non negaverim in voce allusum ad pilos. Cæterum ab oppido dictum proverbium, vero propius est. Plin. lib. 8. cap. 48. ostendit oves laudari solitas brevitate crurum, & ventris vestitu: quibus is nudus esset, eas Apinas appellavit, ceu rejiculas damnatasque. Hæc in Chiliadibus Erasmus. Vetus Plinii exemplar in posteriore exemplo habet Apicas.

TRICO, V. in suo loco.

TRICOR, âri. pro Nugas agere dicebant veteres. Cic. 15. Att. 13. Quas literas quum e balineo exiissem, accepi, sese de attributione omnia summa fecisse, Vectenum accusat. Tricatur scilicet, ut homo talis. Eidem lib. 14. 19. Publilius tecum tricatus est. i. e. Falsa locutus est.

TRICASTĪNI, [Τρικαστῖνοι] Populi sunt Galliæ prope Druentiam fluvium. Hinc

TRICASTINUS, a, um. Adj. ut, Fines Tricastini. Sil. lib. 3. 466.

Jamque Tricastinis incedit finibus agmen.

TRICĒNI, æ, a. [τριάκοντα] Adj. plur. num. a Triginta, o litera in c mutata: sicut pro Vigeni, Viceni. Plin. lib. 9. cap. 3. Anguillæ quoque in Gange amne tricenos pedes. Ibidem cap. 36. Latent sicut murices circa Canis ortum tricenis diebus. Sic Martial. lib. 1. 44.

Tricena mensura. Columel. lib. 3. cap. 3. At siqui cum scientia sociaverint diligentiam, non ut ego existimo tricenas vel quadragenas certe: sed ut Græcinus minimum computans, Licet, inquit, amphoras vicenas percipient ex singulis jugeribus.

Tricenis tauris. Hor. 2. Carm. 14. 5.

Pedes triceni. Auctor ad Heren. lib. 3. 126. Intervalla locorum mediocria placet esse fere paulo plus, aut minus pedum tricenûm. Legitur & Treceni, quod vide in suo loco.

TRICENARIUS, a, um. Adj. [τριακονταικὸς] Trigesimus. ut, Tricenariæ vites. Varr. lib. 1. cap. 2. Nonne item in agro Faventino, a quo ibi tricenariæ appellantur vites, quod jugerum tricenas amphoras reddat?

TRICENTĒNI, æ, a. aliud Adj. [τριακόσιοι] Idem quod Treceni, scil. CCC. Columel. lib. 5. cap. 2. Quoniam sex latera sunt, quæ consummata fiunt duo millia tricentena & quadraginta.

TRICENTIES, Adv. [τριακοσιάκις] Martial. lib. 3. 22.

Dederas Apici bis tricenties ventri,
Sed adhuc supererat centies tibi laxum.

TRICEPS, ĭtis. Adj. [τρικέφαλος, τρικάρηνος] Tria capita habens. Cic. in Orat. 159. Quid in verbis junctis? quam scite insipientem, non insapientem? iniquum non inæquum? tricipitem, non tricapitem? Idem 1. Tusc. 10. Dic quæso num te illa terrent, triceps apud inferos Cerberus? Ibid. 2. 22.

Hæc a Tartarea tenebrica abstractum plaga
Tricipitem eduxit Hydra generatum canem. Ex poeta. Ovid. 7. Met. 194.

Tuque triceps Hecate.

TRICESIMUS, vel TRIGESIMUS, a, um. Adj. [τριακοστὸς] Cic. 2. Off. 29. Tricesimo anno post, &c. Et in Epist. Quadam, Tricesimo post die. Plin. lib. 17. cap. 23. Ante tricesimum sextum mensem attingi falce vetantur. Hor. 1. Serm. 9. 69.

—— hodie tricesima sabbata.

Tricesimo quoque die. Cic. 6. Att. 6.

TRICHAPTUM, i. n. [τρίχαπτον] inter Ornamenta muliebria positum a Septuaginta interpretibus, Ezechielis cap. 16. Nullo tamen Græcorum usu aut exemplo, ut scribit D. Hieronimus in commentariis ejus loci. Idque subdit fuisse tantæ subtilitatis vestimentum, ut pilorum & capillorum tenuitatem habere credatur: unde & ego (inquit) volens tenuitatem exprimere vestimenti, pro Trichapto subtilius transtuli, Quod tenui stamine atque subtegmine textum erat.

TRICHIA, æ. [τριχία] Genus piscis. Plin. lib. 9. cap. 15. Intrantium Pontum soli non remeant trichiæ.

TRICHILUM, i. n. vel TRICHILA, æ. f. [τρίχειλον] Vas est habens tria labra, quibus liquor effundi potest. De quo & apud Cæsarem in Comment. Belli Pompeiani, & apud Columellam fit mentio lib. 10. v. 379.

Tum modo dependens trichili modo more cylindri, &c. Cæl. Rhod. lib. 18. cap. 11. Trichina vocant Græci, ex pilis aut setis contexta. Trichilas apud Cæs. 3. Bell. Civil. 96. stragulæ vestis prætenuis genus sunt qui putent. Hæc ille, sed Dionys. Vossius negat apud Cæsarem legi Trichilas, sed potius Triclinia strata. Rursus Columel. lib. 10. 394.

At qui sub trichila manantem repit ad undam, &c. De cucumere. Virg. vel auctor incertus in Copa v. 8.

Sunt cuppæ, calices, cyathi, rosa, tibia, chordæ,
Et trichila umbriferis frigida arundinibus. Ubi Scaliger inquit; Trichilæ nomine intelligit pergulas, quæ & umbellæ & umbraculæ vocabantur. Sed quibusdam mirum videtur, cur media syllaba sit brevis, quum labrum Græcis dicatur χεῖλος, unde τρίχειλον nascitur. Proinde legunt,

Triclinia umbrosis frigida arundinibus. Sed cum hac lectione pugnat syllabæ quantitas. Triclinium enim secundam producit, ut Clinicus primam, Hexaclinon penultimam. Itaque legunt quidam,

Triclina umbriferis, &c. ut sit trium duntaxat syllabarum.

TRICHINUS, a, um. Adj. Idem quod Tardus, & quasi impeditus, & siccus: vel sine succo, ut sunt capilli, qui Græce τρίχες dicuntur. Varro Eudæmonibus, Quod nunc quæstus trichinus erat, nunc est uber: ut quæstus sit magnus. Hæc Non. 2. 864.

TRICHITIS, is. f. [τριχῖτις] Aluminis genus, de quo Plin. lib. 35. cap. 15. Diosc. 5. 77.

TRICHOMANES, [τριχομανὲς] Herba quæ Romanis *capillaris* dicitur, aliqui *pinnulam*, alii *filiculam*, aliqui *adianton* & hanc vocarunt. A luxuria capillitii nomen adipiscitur. Plin. lib. 22. cap. 21.

Duo

Duo genera adianti, candidius & nigrum breviusque. Id quod majus est polytrichon, aliud trichomanes vocant. Utrique ramuli nigro colore nitent foliis filicis, ex quibus inferiora aspera ac fusca sunt: omnia autem contrariis pediculis densa inter se ex adverso: radix nulla: umbrosas petras, parietumque aspergines, ac fontium maxime specus sequitur, & saxa manantia, quod miremur, quum aquas non sentiat. Idem tamen aliam esse ab adianto sentit, lib. 27. cap. 13. Trichomanes, inquiens, adianto similis est, exilius modo, nigriusque, foliis lenticulæ densis, amaris, adversis inter se. Trichomanes hodie, Ruellio teste, nostræ vocant officinæ cum suis herbariis *Polytrichon*.

Trichordis, e. Adj. Tres habens chordas. Sidon. 5. 5. Citharæ tricbordes.

Trichōrum, i. n. [τρίχωρον] Locus in tres parvulos locellos distinctus. Spartianus in Pescennino Nigro cap. 12. Domus ejus hodie Romæ visitur in campo Jovis, quæ appellatur Pescenniana: in qua simulachrum ejus in Trichorn constituit, statim post annum ex Thebaico marmore, quod ille ad similitudinem sui factum a rege Thebæorum acceperat. Stat. 1. Sylv. 3. 58.

—— quid nunc ingentia mirer
Aut quid partitis distantia tecta trichoris? Trichora (inquit Domitius Calderinus) ædificia tribus pinnis surgentia. Cæl. lib. 18. cap. 11. Trichorum arbitratur posse deduci a distributione triplici. χωρίζειν nanque, disparare significat. Sunt qui Trichorum interpretentur, Trium capax. Apud Dioscorid. lib. 1. cap. 115. legimus Acaciam in Cappadocia semen ferre in folliculis jugatis, τριχώροις ἢ τετραχώροις, id est trilocis vel quadrilocis. Ruellius vertit, In loculis connexis, ternum quaternumve capacibus. χῶρος, χώρας, Græce; Regio, locus dicitur Latine.

Trichrus, i. m. [τρίχρους] Gemmæ nomen a tribus coloribus impositum, quos reddit coti attritæ Plin. lib. 37. cap. 10. Trichrus ex Africa niger est: sed tres succos reddit, a radice nigrum, medio sanguineum, summo candidum.

Trichypha, apud Pherecratem Poetam, pro Indumentis puellarum intelligit Athenæus.

Tricies, Adv. [τριακοντάκις] a Triginta, pro Trigecies. Liv. 28. 9. Pecuniæ in ærarium tulerunt sestertiûm tricies octoginta millia æris. Cic. 3. Verr. 92. His nominibus solis Cn. Dolabellæ H-S ad tricies litem esse æstimatam, tricies octies centena vigintiquinque millia. Plin. lib. 4. cap. 16.
Tricies quater centena quinquaginta. Plin. lib. 8. cap. 108.

Tricinium, i. n. Trium vocum cantio. Symmach. 1. Epist. 47.

Triclinium, i. n. [τρίκλινον] Conclave discubitorium dici potest. Est enim locus in quo discumbebant & cœnabant præcipue in convivium accepti: dictum a tribus lectis, quos sternebant inter se contiguis. nam tres mensas in convivio apponere veteres solebant, & jacendo cœnare, ut Turcæ hodie faciunt. τρεῖς enim, tres: κλίνη, lectus dicitur. Hinc Hor. 1. Serm. 4. 86.
Sæpe tribus lectis videas cœnare quaternos, &c. Juven. 5. Sat. 17.
Tertia ne vacuo cessaret culcitra lecto, &c. Cic. 13. Att. 50. Villa ita completa militibus est, ut vix triclinium, ubi cœnaturus ipse Cæsar esset, vacaret.
Triclinium, secundam syllabam producit, ut Hexaclinon penultimam, Clinicus primam. Manil. lib. 5.
Nunc jam luxuriæ pars, & triclinia templis
Concertant. Proinde sunt qui putent mendosum esse hunc veteris auctoris versum in Copa, v. 8.
Triclinia umbrosis frigida arundinibus. Censeantque legendum tribus syllabis Triclina. Alii tamen legunt,
Et trichila umbrosis, &c. V. TRICHILUM.
Sternere triclinium. Cic. pro Muren. 75. Rogatus est a Maximo ut triclinium sterneret.
Triclinium & cubiculum. Cic. 2. de Orat. 263. Quando tandem Galba de triclinio tuo exibis? Quum tu, inquit, de cubiculo alieno.
Capax triclinium quindecim convivarum. V. CAPAX.
Lecti tricliniorum. Cic. 4. Verr. 183. Jam non quæro unde CCCC amphoras mellis habueris, unde tantam Melitensem vestem, unde quinquaginta tricliniorum lectos.

Tricliniarium, i. n. [τρικλίνιον] Idem quod Triclinium: vel Quod ad triclinium pertinet. Varro 1. de R.R. cap. 13. Quo elaborant ut spectent sua æstiva tricliniaria ad frigus Orientis. al. Triclinaria.

Tricliniaris, e. Adj. [τρικλινιακὸς] Quod ad triclinium pertinet: ut, Lectus tricliniaris. Plin. lib. 37. cap. 2.
Apothecæ tricliniares. Varro apud Non. 2. 597.
Vestimenta tricliniaria, Quibus utimur in tricliniis. Labeo in l. Apud Aufidium. D. de opt. legat.

Tricliniarius, vel **Triclinarius**, a, um. Adj. Vetus Inscr. apud Gruter. p. 576. n. 6. SERVVS TRICLINIARIVS. Plin. lib. 9. cap. 39. Quis non jam triclinaria facit. scil. Vestimenta.

Trico, ōnis. m. [τρίχων] Morosus, & ad ridendum durus; ut ait Non. 1. 85. Alii exponunt Triconem, Contentiosum, & litium peramantem. V. Rhodig. Julius Capitolinus in Ælio Vero cap. 4. Fertur & nocte perpete alea lusisse, quum in Syria concepisset id vitium, atque in tantum vitiorum Gratianorum & Neronianorum ac Vitellianorum fuisse æmulum, ut vagaretur nocte per tabernas, ac lupanaria, obtecto capite cucullione vulgari viatorio, & commisceretur cum triconibus & committeret rixas, dissimulans quis esset, sæpe afflictum livida facie rediisse, & in tabernis agnitum quum sese absconderet. V. ibi Salmasium, & Parei Lex. Crit. p. 1252.

Tricōsus, a, um. Lucil. apud Gell. 11. 7.
Hic tricosu' bovinatorque ore improbu' duro. Bovinator autem est Tergiversator. V. Festum. Vetus est inscriptio ad Herculem Romæ in Capitolio,
ALCMENAE IOVIS ET MAGNI FORTISSIMA PROLES,
TRICOSVS SVBITO POST MEA FATA VOCOR.

Tricor, V. TRICÆ.

Tricoccus, i. m. [τρίκοκκος] Plin. lib. 22. cap. 21. Genera heliotropii duo, Tricoccum, & helioscopium, &c. Alterum genus quod tricoccum appellavimus, & alio nomine scorpiuron vocatur, foliis non solum minoribus, sed etiam in terram vergentibus. Galenus (Ruellio teste) communi vocabulo Tricoccum quasi triossum aut trigranium ab aliquibus nominatum meminit, quoniam tria intus grana sive ligna seminis loco, fructus contineat.

Tricongius, [Τρικόγγιος] Cognomen Novelli Mediolanensis, qui gestis honoribus a Prætura ad Consulatum usque pervenerat. Hic enim tribus congiis epotis, spectante miraculi gratia Tyberio principe præclarum cognomen sibi vendicavit. Plin. lib. 14. cap. 22.

Tricornis, e. [τρίκερως] Quod tria cornua habet. Plin. lib. 8. cap. 21. Indicos boves unicornes, tricornesque. conf. Solin. cap. 65.

Tricorpor, ŏris. Adj. [τρίσωμος] Tria habens corpora. Virg. 6. Æn. 289.
—— & forma tricorporis umbræ.
Geryonis peteret quum longa tricorporis arva. Sil. lib. 3. 422.

Tricuspis, Idis. Adj. [τριγλώχινος] Adj. Tres habens cuspides. Ovid. 1. Met. 330.
—— positoque tricuspide telo
Mulcet aquas rector pelagi.

Tridens, entis. m. [τρίαινα] Quicquid habet tres dentes. Dicitur etiam Neptuni sceptrum. Plin. lib. 9. cap. 15. Thynni a gubernaculis non superantur, ne tridente quidem in eos sæpius jacto territi. Virg. 1. Georg. 13.
—— cui prima frementem
Fudit equum magno tellus percussa tridenti.
Sævus tridens. Virg. 1. Æn. 142.
Sævit tridenti Nereus. Virg. 2. Æn. 418.

Tridentĭfer, ĕra, ĕrum. [τριαινοφόρος] Neptunus. Ovid. 8. Met. 595.
Regna vagæ dixi sortite tridentifer undæ.

Tridentĭger, ĕra, ĕrum. Idem. Ovid. 11. Met. 203.
Cumque tridentigero tumidi genitore profundi.

Triduum, i. n. [τριήμερον] Spatium trium dierum. Ter. And. 2. 6. 9. Nihil hercle, aut si adeo, bidui, aut tridui est hæc solicitudo. Cic. 2. de Legib. 57. Cotta censet habendas triduum ferias, & porco fœmina piaculum pati. Idem pro Milon. 26. Clodius respondit, triduo illum, ad summum quatriduo periturum.
Continuum triduum. V. CONTINUO.
In triduo hoc. V. IN.
Non interest triduum. V. INTEREST.

Triduanus, a, um. Adj. Apul. lib. 10. Spectaculum triduanum. Hieron. Epist. 10. Triduana jejunia.

Triennium, i. n. [τριετία] Spatium trium annorum. Cic. 4. Verr. 49. Triennium provinciam obtinuisti. Idem 4. Acad. 5. Inimicorum calumnia triennio tardius, quam debuerat, triumphavit. Ovid. 9. Met. 641.
Ismariæ celebrant repetita triennia Bacchæ. Triennia vocat dictione Latina, quæ Græce alibi Trieterica appellat.
Continuum triennium. V. CONTINUO.

Triens, entis. m. [τριτημόριον] Genus nummi, tertiam partem assis valens, hoc est, uncias quatuor. Juven. 3. Sat. 267.
Infelix nec habet quem porrigat ore trientem. Cic. 4. Att. 15. Fœnus ex triente Id. Quint. factum erat bessibus.
Lex frumentaria de semissibus & trientibus. Auctor ad Heren. 1. 21.
Triens, Mensuræ genus quatuor cyathos continens. Pers. 3. Sat. 100.
Sed tremor inter vina subit, calidumque trientem. al. Triental. Propert. lib. 3. 10. 29.
Quum fuerit multis exacta trientibus hora.
Triens, Tertia pars jugeri. h. e. Unciæ quatuor. Dividebatur enim jugerum, ut as, in uncias duodecim. V. Columel. lib. 5. cap. 1.
Trientes, sive quod idem est Trientalis materia, apud Vitruvium, nomen habent a mensura, quod asseres instrumenti ejus, trientali, hoc est crassitudine quatuor unciarum essent, sive quatuor pollicum. In mensuris enim uncia pollicem significat. Ex Budæo.

Trientalis, e. ut, Trientalia folia, a mensura dicta sunt, quæ amplitudine trientem æquant, hoc est pollices quatuor. Plin. lib. 27. cap. 5.
Materia trientalis. Vitruv. 10. 6.

Triental, ālis. n. [τριτημοριαῖον] Vasis genus, tertiam partem sextarii capiens. Pers. 3. Sat. 100.
—— calidumque triental
Excutit e manibus. Nonnulli legunt Trientem.

Trientarius, a, um. Adj. Jul. Capitol. in Antonino Pio, cap. 2. Idem fœnus trientarium, hoc est minimis usuris exercuit; ut patrimonio suo plurimos juvaret. *Interest ou usure à quatre pour cent.*

Trierarchus, i. m. [τριήραρχος] Præfectus trieris. Cic. 3. Verr. 52. Qua de re Caridemum Chium testimonium priore actione dicere audistis, sese quum esset trierarchus, &c.
Datæ a classe Misenensi duæ triremes, cum quibus Cythnum insulam tenuit; nec defuere, qui trierarchos nomine Neronis acciperent. Tacit. 2. Hist. 9. conf. Suet. Neron. cap. 34.

Trierĭs, is. f. [τριήρης] Navis triremis. Nepos 7. 4. 3. In trierem, quæ ad eum deportandum erat missa adscendit. Sic optimi Codd. Vulgo, Triremem.

Trietĕris, Idis. f. [τριετηρὶς] Spatium trium annorum. Stat. 4. Theb. 722.
Ludus & atra sacrum recolet trieteris Ophestem. Martial. lib. 6. 38.
Aspicis ut parvus, nec adhuc trieteride plena
Regulus, auditum laudet & ipse patrem. Cic. 3. de Nat. Deor. 58. Quinto Nisonatum & Thione, a quo trieterides constitutæ putantur.

Trietericus, a, um. Adj. [τριετηρικὸς] Triennalis. A τρεῖς, & ἔτος annus.
Nox trieterica. Stat. 2. Theb. 661.
Orgia trieterica. Virg. 4. Æn. 302.
Sacra trieterica. Ovid. 6. Met. 587.
Trieterica, appellata sunt Sacra Bacchi, quæ ei ex India cum victoria

ria redeunti instituta sunt, tertio quoque anno celebrari solita, annuis ejus orgiis sumptuosiora. Idem & Servius affirmavit, enarrans illud Virg. 4. Æn. 302.

Thyas, ubi audito celebrant Trieterica Baccho
Orgia, nocturnusque vocat clamore Cithæron.

TRIFARIAM, Adv. [τρίχα, τριχῶς] Tribus modis, five in tres partes. Suet. in Vitel. cap. 13. Sed vel præcipue luxuriæ, sævitiæque deditus, epulas trifariam semper, interdum quadrifariam dispertiebat. Liv. 5. 26. Trifariam Romani muniebant.

TRIFATIDICUS, a, um. Adj. Auson. in Ternario, 85.

Atque trifatidicæ nomen commune Sibillæ. h. e. Valde, aut plusquam fatidicæ. Tris enim in compositione fere semper augendi cumulandique vim habet: ut Trifur, trifurcifer, triveneficus apud Plautum.

TRIFAUX, faucis. Adj. [τρίστομος] Tres fauces habens. Virg. 5. Æn. 417.

Cerberus hæc ingens latratu regna trifauci
Personat.

TRIFAX, ācis. m. Telum tres cubitos longum. Festus. Ennius,
Aut permaceret paries percussus trifaci.
Trifaces inter Tela enumerat Gell. lib. 10. cap. 25.

TRIFER, ĕra, ĕrum. [τριφόρος] Quod ter fructus producit. Plin. lib. 16. cap. 27. Vites quidem & triferæ sunt, quas ob id insanas dicunt, quoniam in iis alia maturescunt, alia turgescunt, alia florent. Columel. lib. 5. cap. 10. Omnes etiam biferæ & triferæ.

TRIFIDUS, a, um. Adj. [τρίχηλος] Quod tribus partibus finditur.
Cuspis trifida Neptuni. Claud. de Rapt. Proserp. 181.
Flamma trifida, Fulmen. Ovid. 2. Met. 325.
Hasta trifida. Valer. 1. Argon. 641.

TRIFINIUM, i. n. Isidor. 15. 14. Trifinium dictum, eo quod trium possessionum fines adstringit. Flacc. de condit. Agr. p. 6. Si in trifinium (id est in eum locum quem tres possessores attingebant) termini ponebantur.

TRIFISSILIS, e. Auson. Epigr. 128. Forma trifissilis; scil. de Græca litera ψ dicitur.

TRIFOLIUM, i. n. [τρίφυλλον] Herba quæ invenitur confragosis locis, efficacissima traditur contra viperæ venenum, odoris gravissimi, neque absimilis bitumini. Et idcirco Græci eam asphaltion appellant: nostri autem propter figuram acutam trifolium vocant: non longis & hirsutis foliis viret, caulemque robustiorem facit, quam pratense. V. Plin. abunde de hoc tractantem, lib. 21. cap. 21. Est & aliud Trifolium, pratense, a loco in quo frequenter invenitur, dictum.

TRIFORMIS, e. [τρίμορφος] Tres habens formas. ut,
Canis triformis, Cerberus. Senec. Herc. OEth. 1202.
Diva triformis, Hecate. Hor. 3. Carm. 22. 4.

TRIFUR, ūris. Adj. [τρίφωρ] Plus quam fur, vel Maximus fur. Plaut. Aul. 4. 4. 6. Non fur, sed trifur.

TRIFURCIFER, ĕra, ĕrum. Adj. Plusquam furcifer, vel Maximus fur. Plaut. Aul. 2. 4. 47. Vituperas me? A. etiam fur trifurcifer. Idem Rud. 3. 4. 29. Tun' trifurcifer mihi audes inclementer dicere?

TRIFURCUS, a, um. Adj. [τρίχηλος, τρίδυμος] Quod tres furcas habet. Columel. lib. 5. cap. 10. Trifurcam maxime ponito, ea extet minime tribus pedibus. Ibid. cap. 11. 3. Surculi, sint bifurci, vel trifurci.

TRIGA, æ. f. [τρίιππον] quasi Triaga, a tribus equis junctis: Currus dicitur, qui a tribus equis trahitur. Ulpian. in. l Ædiles aiunt. D. De ædil. edict. l. 38. §. 14. Etsi triga vænierit, redhibenda erit tota; sed & si quadriga, redhibeatur. Ex veteri poeta citat Scaliger ad Propert. 3. 21.

Triga mihi paucos inter dilecta sodales,
Triga sodalitii pars bene magna mei.

TRIGARIUM, i. n. [τριππεῖον] Trigarium, Curule certamen. Plin. lib. 37. cap. 13. Ne equos quidem in trigariis inferri ullos vernaculis animadverto. Apud Martianum quoque Capellam lib. 9. qui de Musica inscribitur, Trigarium, inquit, supplicantis semper germanitatis adveniat: hoc est, trigemina, inquit, illa mulier, sive tres in unius nominis vocabulum conspirantes.

TRIGARIUS, i. m. [τριππηλάτης] Trigarum agitator. Plin. lib. 28. cap. 16. Feruntque & Neronem principem hac potione recreari solitum, quum sic quoque se trigario approbare vellet.

TRIGEMINUS, a, um. Adj. [τρίδυμος] Plin. de Viris illustrib. 4. Tullus Hostilius quia bonam operam adversum Sabinos navaverat, rex creatus, bellum Albanis indixit, quod trigeminorum certamine finivit.
Duo vel trigemini. Columel. lib. 7. cap. 6. de capella.
Trigemini, aut gemini. Columel. lib. 2. cap. 1. Trigeminos vocat, quum tres uno partu eduntur.
Trigemini patres, nec ætate nec viribus dispares. Liv. 1. 24.
Natura trigemina. Plin. lib. 15. cap. 28. Quorundam natura trigemina est, corpus, deinde lignum, rursusque semen in ligno, ut Persicis.
Trigemina porta dicebatur Romæ, Per quam trigemini fratres Horatii exierunt: sed tertius qui superstes fuit, porta Capena rediit. Liv. 35. 10. Minutius extra portam trigeminam bove aurato donatus est.
Trigemini filii. Plaut. Mil. 3. 1. 122. V. Gell. 13. 24. Columel. lib. 3. cap. 8. &c.

TRIGEMMIS, is. m. [τρίμοδος] Columel. lib. 3. cap. 19. Vallis & uliginosi campi situs serimus etiam trigemmem (scilicet malleolum) qui est paulo minor dodrante, longior utique semipede. isque non ab eo trigemmis dictus est, quod omnino trium oculorum est, quum fere circa plagam, qua matri abscissus est, plenus sit gemmarum: sed quod his acceptis, quibus est frequens in ipso capite, tres deinceps articulos, totidemque gemmas habet. Plin. lib. 17. cap. 21. Iidem quum decisi, nec intorti trigemmes.

TRIGESIMUS, a, um. Adj. [τριακοστός] Cic. de Senect. 19. Cujus a morte jam tertius & trigesimus est annus.

TRIGINTA, [τριάκοντα] indecl. nomen numerale. Virg. 3. Æn. 391.
—— inventa sub ilicibus sus
Triginta capitum fœtus enixa jacebit.

TRIGLA, [τρίγλα] Genus piscis, qui a nostris *mullus* dicitur & *barbio*. Diosc. 2. 21. Hinc,

TRIGLITES, is. m. [τριγλίτης] Lapillus qui mulli piscis colorem habet. Plin. lib. 37. cap. 11. de gemmis loquens, Ab animalibus cognominantur carcinias marini cancri colore, echites viperæ, scorpites scorpionis; aut colore aut effigie, scarites scari piscis, triglites mulli.

TRIGLYPHUS, i. m. [τρίγλυφος] Vox technica in architectura: dicitur a tribus glyphis, id est sculpturis vel canaliculis. sæpe usus est Vitruv. ut, 1. 2. & 4. 1. &c.

TRIGON, ōnis. m. [τριγών] Pilæ genus. Martial. lib. 12. 84.
Captabit tepidum dextra, lævaque trigonem. Idem lib. 4. 19.
Seu lentum ceroma teris tepidumve trigona. V. Pila trigonalis, in PILA.

TRIGON, nomen Piscis apud Auson. Epist. 4. 60. Lethalis trigon.

TRIGONOMETRIA, æ. f. Ars triangulos mensurandi.

TRIGONUS, i. m. [τρίγωνος] Triangulus. Manil. lib. 2.
Quadrati si forte voles effingere formam,
Aut trinis paribus facies quum membra trigonis. Ausonius parum recte corripuit in Ternario, 50.
Per trinas species trigonorum linea currit.

TRIGŌNUS, a, um. Adj. Triangularis Manil. lib. 2. 276.
Et quæcunque tamen dicuntur signa trigona. Ibidem,
—— licet ergo signa trigona
Dicantur, partes non servant illa trigonas.

TRIGONICUS, a, um. Adj. Idem. unde Trigonica radiatio apud Julium Firmicum lib. 2. cap. 32. & rursus lib. 3. cap. 1. & cap. 3.

TRIGONALIS, e. Forma tribus lineis constans.
De pila trigonali est epigramma Martial. lib. 14. 51. V. PILA.

TRIHORIUM, i. n. Spatium trium horarum. Auson. Epist. 4. 62.
Nec duraturi post bina trihoria corvi. Corvi autem pisces sunt.

TRIJŬGIS, e. Adj. Auson. Epist. 8. 6.
Vel cisio trijugi si placet insilias.

TRILIBRIS, e. Adj. [τρίλιτρος] Quod est trium librarum. Hor. 2. Serm. 2. 33.
—— laudas insane trilibrem Mullum.

TRILINGUIS, e. Adj. [τρίγλωσσος] Qui tres linguas habet, vel Qui unum dicit, & aliud cogitat.
Os trilingue. Hor. 2. Carm. 19. 31. De Cerbero.

TRILIX, īcis. [τρίμιτος, τριπλοῦς] natura adjectivum est. Trilices vestes, Quæ ex tribus liciis versicoloribus constant. Interdum pro Triplici ponitur. Virg. 3. Æn. 467.
Loricam consertam hamis, auroque trilicem. Valer. 3. Argon. 199.
Per clypei cedentis opus, partemque trilicem.

TRILORIS, e. Vopisc. in Aurel. 46.

TRIMACRUS, [τρίμακρος] Pes constans ex syllabis tribus longis: ut, Virtuti.

TRIMATUS, V. TRIMUS.

TRIMEMBRIS, e. Hygin. Fab. 30. Filium trimembrem uno telo interfecit.

TRIMESTRIS, e. Adj. [τρίμηνος] Quod est trium mensium. Plin. lib. 7. cap. 55. Et hoc tale, tantumque omnibus tricenis diebus malum in muliere existit, & trimestri spatio largius. Idem lib. 10. cap. 25. Trimestres aves, ut turdi.
Trimestres anni apud Arcades. Plin. lib. 7. cap. 48.
Trimestres annorum cælique vices. Auson. in Ternario 24. h. e. Quatuor anni partes, quarum singulis terni menses tribuuntur.

TRIMENSTRUUS, a, um. Adj. [τριμηνιαῖος] Gloss. Gr. Lat.

TRIMĔTER, tri. [τρίμετρον] Tria habens metra. Versus trimetri, Qui tres habent mensuras, hoc est sex pedes. unde & a Latinis dicuntur Senarii: suntque vere Iambici, id est pedem ultimum semper habent iambum. Hor. de Arte Poet. 252.
—— hic & in Acci
Nobilibus trimetris apparet rarus, & Enni. De spondeo loquitur in carminibus Iambicis.

TRIMETRIUS, a, um. Adj. ut, Æsopia trimetria. Auson. Epist. 16. 78.

TRIMODIA, æ. f. Trium modiorum mensura. Plin. lib. 33. cap. 1. Neque enim aliter potuisset trimodia illa annulorum Carthaginem ab Annibale mitti. Sic & fœminino genere a Columella usurpatur. Nos hoc etiamnum vocabulum hodie retinemus in eo infundibulo, quod in moletrinis fruges molæ transmittit. Tremodiam enim vocamus: nomen factum est a mensura trium modiorum. Hoc nomine offensi emendatores fœminino genere expuncto neutrum formavere, vel deformavere potius sinceram scripturam. Hæc Turneb. Advers. 6. 22.

TRIMODIUM, i. n. Idem. Plaut. Men. prol. 15.
Nunc argumentum vobis demensum dabo
Non modio, neque trimodio, verum ipso horreo.

TRIMODIUS, a, um. Adj. Columel. lib. 12. cap. 50. De apparatu olivitatis, Tum scalæ, corbulæ, decemmodiæ, trimodiæ, satoriæ, quibus districta bacca suscipitur.

TRIMUS, a, um. Adj. [τριετής] Quod est trium annorum. Plaut. Rud. 3. 4. 39. Trima quæ periit mihi, jam tanta esset, si vivit, scio. Plin. lib. 17. cap. 11. Arborem nec minorem bima, nec majorem trima transferri quidam præcipiunt. Varro 2. de R. R. cap. 7. Videndum ne sint minores trimæ, majores decem annorum.
Equa trima. Hor. 3. Carm. 11. 9.

TRIMŬLUS, a, um. Adj. dimin. [τριετίων] Suet. in Neron. 6. Trimulus patrem amisit.

TRIMĀTUS, ūs. m. [τριετία] Ipsa trium annorum ætas. Columel. lib. 8. cap. 5. Summovebimus autem veteres, id est quæ trimatum excesserunt. Plin. lib. 8. cap. 43. Partus a XXX mense ocyssimus, sed a trimatu legitimus.

TRINACRIA, [Τρινακρία] Insula quæ & Sicilia, Sicania & Triquetra appellatur. a tribus promontoriis dicta est Trinacria, Pachyno scilicet, Lilybæo, & Peloro: & ἄκρα summitas. Hinc,

TRINACRIS, ĭdis. f. [Τρινακρίς] patronym pro adjectivo apud Ovid. 4 Fast. 420.

> Terra tribus scopulis vastum procurrit in æquor,
> Trinacris, a posito nomen adepta loci.

Insula Trinacris. Idem 5. Met. 347.
Hybla Trinacris. Ovid. 5. Trist. 13. 22.

TRINACRIUS, a, um. Adj. [Τρινάκριος] Siculus. ut, Aqua Trinacria. Ovid. 12. Epist. 126.
Juvenes Trinacrii. Virg. 5. Æn. 300.
Litus Trinacrium. Virg. 1. Æn. 200.
Viri Trinacrii. Virg. 5. Æn. 530.

TRINĔPOS, ōtis. m. [τριτέγγονος] Abnepotis filius: quod sit post tres a nepote. Paulus in l. Jurisconsultus. D. de gradibus. l. 10. §. 9. Trinepos, trineptis: hi sunt filii filiæve abnepotis, abneptis.

TRINĬTAS, ātis. f. [τριὰς] Vox apud Patres & scriptores ecclesiasticos frequens.

TRINOANTES, [Τρινόαντες] Britanniæ insulæ populi Orientales, penes Iamesam æstuarium, ut auctor est Ptolemæus lib. 2. cap. 3. Trinobantes Cæsar appellat Bell. Gall. lib. 5. Trinobantibus defensis, atque ab omni militum injuria prohibitis.

TRINOCTIUM, i. n. [τρινύκτιον] Tres noctes. Gell. lib. 3. cap. 2. Non enim posse impleri trinoctium, quod abesse a viro usurpandi causa ex XII tabulis deberet.

TRINOCTIĀLIS, e. [τρινύκτιος] Martial. lib. 12. 74.

> ——sed ipse divûm
> Offensus genitor, trinoctiali
> Affecit domicœnio clientem.

TRINŌDIS, e. Adj. [τριχόμβιος] Trium nodorum: ut, Clava trinodis. Ovid. 4. Epist. 115.

> Ossa mei fratris clava perfracta trinodi. Idem 1. Fast. 575.

TRINŌDO, āre. Plin. Tres nodos facere.

TRINUS, a, um. Adj. [τρεῖς] Idem quod Tres significat. Plaut. Bacch. 2. 3. 40. Etiamne est quid porro? c. hem accipe, trina hæc nunc erit. Cæs. 7. Bell. Gall. 46. Milites signo dato celeriter ad munitionem perveniunt, eamque transgressi, trinis castris potiuntur.
Forum trinum. Stat. 4. Sylv. 9. 15.
Trini, pro Terni. Suet. in Neron. cap. 56. Detecta confestim conjuratione, pro summo numine, trinisque in die sacrificiis colere perseveravit. i. e. Quotidie tribus. Plin. lib. 2. cap. 41. Trinos soles antiqui sæpius videre. i. e. Tres simul. Ibidem, Lunæ quoque trinæ apparuere.
Reddere trinas literas. Cic. 11. Att. 17.
Nulla trinis æstivis gratulatio. Cic. in Pison. 97.

TRINUNDINUM, i. n. [τρίτη ἐκκλησία, τρίτη πανήγυρις] sive Trinum nundinum, dicebatur Dies tertiarum nundinarum, qui prædici antea solebat, ut notior esset universis. Idem enim est dicere, Trinundino, & tertiis nundinis, & in trinundinum, hoc est in tertias nundinas. Sunt qui putent Trinundinum esse Trium dierum spatium ad habenda comitia, creandorum magistratuum causa. Sed Festus scribit nefas esse nundinis agi cum populo, quod est populum ad concilium aut comitia vocare. Alii non pro Trium dierum spatio, sed pro Loco accipiunt, quod tribus in locis uno die fierent comitia, aut tribus diebus uno in loco celebrarentur, ut vult Valla 3. 5. Liv. 3. 35. Postquam vero comitia decemviris creandis in trinundinum indicta sunt. Alii legunt, In trinum nundinum. Cic. pro Domo 41. Si quod in cæteris legibus trinundinum esse oporteat, id in adoptione satis est trium esse horarum. Quintil. lib 2. cap. 4. Sive non trino forte nundino promulgata, sive non idoneo die.
Petere trinum nundinum. Cic. 16. Fam. 12.
Promulgatio trinundinum. Cic. 5. Philipp. 8.
Sive non trino forte nundino, sive non idoneo die promulgata, &c. Quintil. 2. 4.

TRIOBŌLUM, i. n. [τριώβολον] Tres obolos valet. Alio nomine Hemidrachmium dicitur. senos enim obolos drachma efficit, ut auctores sunt Plinius & Pollux, & alii. Trioboli nota ab altera parte effigiem Jovis, ab altera noctuam habebat; quam illi glaucem appellant. Ex quo factum putat proverbium Budæus, Noctuam Athenas. Plaut. Bacch. 2. 3. 26. Negare sese debere tibi triobolum.
Abjudicare ab suo triobolum. Plaut. Rud. 5. 2. 43.
Trioboli homo, Nequam & nullius pretii. Plaut. Pœn. 1. 2. 168. Trioboli hominem vocat, ut Nauci hominem antiqui dixerunt, & frugi. Dicuntur & Diobolares homines.

TRIOBOLĀRIS, e. Adj. [τριωβολιμαῖος] i. e. Vilis, & pretii trium obolorum.

TRIOCLA, [Τρίοκλα] Siciliæ urbs, Ptolemæo lib. 3. cap. 4. hodie Triochala.

TRIŌNES, um. m. pl. [βόες ἀροτῆρες] quasi Teriones; Boves aratorii dicti sunt antiquis. Unde Septem stellas Septentriones nostri veteres a bobus junctis appellarunt, ex quibus figurantur. Martial. lib. 6. 58.

> Cernere Parrhasios dum te juvat Aule triones,
> Comminus & Scythici sidera ferre poli.

Cic. 2. de Nat. Deor. 105. Altera dicitur esse Helice, cujus quidem clarissimas stellas, totis noctibus cernimus,

> Quas nostri septem soliti vocitare triones.

Gelidi. Ovid. 2. Met. 171.
Inoccidui. Claud. de Gigantom. 11.
Gemini. Virg. 1. Æn. 748.
Pigri. Claud. 3. Cons. Hon. 205.
Scythici. Claud. 4. Cons. Hon. 473.
Trio, in sing. non legitur extra compositionem.

TRIOPAS, [Τριόπας] Thessalorum rex fuit, pater Meropis, a cujus nomine Cos insula olim Meropis, ipsique insulani Meropes sunt appellati. Auctor Stephanus.

TRIOPHTHALMUS, i. m. Lapis in Sicyonia nascens, qui trium oculorum effigiem præ se fert, auctore Plin. lib. 37. cap. 11.

TRIOPIS, [τριωπὶς] Monilis species, tres veluti oculos habentis, apud Pollucem lib. 5. cap. 16.

TRIORCHES, is. m. [τριόρχης] Avis est ex accipitrum genere a testium numero, dicta Latinis Buteo. Plin. lib. 10. cap. 8.
Triorches, item, Tertium centauri genus. Plin. lib. 25. cap. 6.

TRIPĀLIS, is. m. Tripales vites dicebantur, quæ tribus palis sustinebantur. Varro apud Non. 3. 171. Quid tu? non vides in vineis quod tria pala habeant, tripales dici?

TRIPARCHUS, a, um. Adj. [τρισφειδωλός] Valde parcus. Plaut. Pers. 2. 3. 14. Nam id demum lepidum est, triparcos homines, vetulos, avidos, aridos bene admordere.

TRIPARTĪTUS, sive TRIPERTITUS, a, um. Adj. [τριμερὴς] Quod in tres partes divisum est. Cic. 1. de Invent. 7. Oratoris ars, & facultas in hac materia tripartita versari existimanda est, &c.
Causa tripertita. Cic. 5 Verr. 13.
Oratio tripartita. Cic. ad Quir. post redit. 16. Cujus oratio fuit, quemadmodum accepi tripertita. Primum vos docuit, &c.
Philosophia tripertita. Senec. Epist. 89.
Ratio bonorum tripartita. Cic. 1. Acad. 19.
Tripertita, substantivum, pro Libri titulo. Pomponius in l. 2. §. Deinde Sex. Ælius. D. de orig. jur. Sextum Ælium etiam Ennius laudavit: & extat illius liber, qui inscribitur Tripertita, qui veluti cunabula juris continet. Tripertita autem dicitur, quoniam lege duodecim tabularum præposita, jungitur interpretatio, deinde subtexitur legis actio.

TRIPARTITO, sive TRIPERTITO, Adv. [τριμερῶς] In tres partes. Cic. 5. Tusc. 40. At dissidat necesse est, qui bona dividit tripartito. Liv. 21. 7. Urbem tripertito aggreditur.

TRIPATĪNUM, i. n. Plin. lib. 35. cap. 12. Atque ut luxu auctoritas quoque aliqua contingat figlinis. Tripatinum, inquit Fenestella, appellabatur summa cœnarum lautitia. Una erat murenarum, altera luporum, tertia myxonis piscis, inclinatis jam scilicet moribus, ut tamen eos præferre Græciæ etiam philosophis possimus.

TRIPECTŎRUS, a, um. Adj. Tria habens pectora. ut, Tripectora vis Geryonæ. Lucret. lib. 5. 28.

> Quidve tripectora tergemini vis Geryonai? Alii legunt,
> Quidve tripectora tergemini quoque Gerionæ vis?

Fingunt poetæ Geryonem fuisse tricorporem.

TRIPERTITUS, & TRIPERTITO. V. TRIPARTITUS.

TRIPES, ĕdis. m. [τρίπους] Quod tres pedes habet. Martial. lib. 12. 28

> Ibat tripes grabatus, & bipes mensa.

Liv. 40. 2. Simul procuratum est, quod tripedem mulum Reate natum nuntiatum erat.
Mensa tripes. Hor. 1. Serm. 3. 13.

TRIPEDALIS, e. [τριποδιαῖος] a Tripes; Quod tres pedes longitudinis habet. Plin. lib. 27. cap. 12. Medion folia habet iridis sativæ, caulem tripedalem.
Tripedalis latitudo. Varro 3. de R. R. cap. 9. & Plin. 17. 22.
Tripedalis parma. Liv. 38. 21.

TRIPEDANEUS, a, um. Adj. Idem. [τριποδιαῖος] Cato cap. 45. Taleas oleaginas, quas in scrobe saturus eris, tripedaneas decidito. Plin. lib. 27. cap. 12. Varro de R. R. 3. 9.

TRIPLĀRIS, e. Macrob. in Somn. Scip. 1. 6. Alternatio triplaris. Idem 1. 19. Numerus triplaris. V. DUPLARIS.

TRIPLASIUS, a, um. Mart. Capell. 9. 322. Ratio triplasia.

TRIPLEX, ĭcis. Adj. [τριπλοῦς, τρίπλαξ, τρίπτυχος] Quod est trium plicarum. Hor. 1. Carm. 3. 9.

> Illi robur, & æs triplex
> Circa pectus erat.

Triplex, pro Tribus aliquando ponitur. Cic. 1. Acad. 17. Fuit ergo jam accepta a Platone philosophandi ratio triplex.
Anima triplex. Cic. 1. Tusc. 20. Plato triplicem finxit animam, cujus principatum, id est rationem, in capite sicut in arce posuit, & duas partes separare voluit, iram & cupiditatem, quas locis suis disclusit: iram in pectore, cupiditatem subter præcordia locavit.
Colore triplici diversa licia. Virg. 8. Ecl. 73.
Deæ triplices, Parcæ. Ovid. 2. Met. 654.
Forma triplex. Ovid. 9. Met. 185.
Literas triplices remittere. Cic. 13. Att. 3.
Muro triplici circumdata mœnia. Virg. 6. Æn. 549.
Natura triplex animi. Lucret. lib. 3. 238.
Pugna triplex, Quæ ter facta est. Martial. lib. 5. 66.
Triumphus triplex. Virg. 8. Æn. 714.
Triplex, pro quodam Tabellæ genere, in quo scribi epistolæ leviores & amatoriæ solebant. Martial. lib. 14. 6.

> Tunc triplices nostros non vilia dona putabis,
> Quum se venturam scribet amica tibi.

Dicti autem sunt Triplices a tribus foliis. V. Cic. 13. Att. 8.
Triplex, substantivum. Scribonius Largus, Emplastrum aliud ex sale nigrum efficacius, idem ad omnia facit: sed recipit singulorum pondo libram similiter, olei autem veteris triplex adjicitur.

TRIPLICITER, Adv. Auct. ad Heren. 4. 42. Eandem rem commutabimus tripliciter. Mart. Capel. 3. L litera tripliciter sonat.

TRIPLUS, a, um. Adj. [τριπλάσιος] Idem quod Triplex. Cic. de Univers. 20. Unam principio partem detraxit ex toto, secundam autem primæ partis duplam: deinde tertiam quæ esset secundæ sesquialtera, primæ tripla: deinde quartam quæ secundæ dupla esset: quintam inde quæ tertiæ tripla. Et paulo post, Tripla intervalla.

TRIPLICO, [τριπλασιάζω] āre. Plin. lib. 7. cap. 48. Cornici novem nostras attribuit ætates Hesiodus, quadruplum ejus cervis, id triplicatum corvis.
Idem ipse numerus triplicatur. Gell. 1. 20.
Vox triplicata. Sidon. 2. Epist. 2.

TRIPLICABILIS, e. Sedul. 1. extr.

> Quod simplex, triplicet, quodque est triplicabile, simplet.

TRIPLICATIO, ōnis. f. Caius in l. Consilio. D. de curat. furios. &c. Dig. 27. t. 10. l. 7. §. 1. Firmicus quoque lib. 2. cap. 26. Nulla vel duplicatione, vel triplicatione vel quadruplicatione. V. Quadruplicatio, in QUADRUPLEX.

TRIPODA, V. TRIPUS.

TRIPŎLIS,

TRIPŎLIS, [Τρίπολις] Phœniciæ locus, ex numero, dicitur trium urbium, Tyro scilicet, Sidone, atque Arado, ut testatur Strabo, Plinius, & Pomponius Mela lib. 1. in descriptione Phœniciæ. Nunc vulgo dicitur *Tripol de la Suria*. Olivarius in Melam. Hinc

TRIPOLITANA, regio dicta est. [Τριπολιτικὸς] Sunt autem duæ hoc nomine, Africana scilicet, & Syriaca in Phœnice. Oppida Tripolis Africanæ sunt, Abrotonum, Tophia, & Leptis magna.

TRIPOLIUM, i. n. [τριπόλιον] Herba quæ alias Polium, ut Plin. 21. 7. vult, dicitur. Nascitur in maritimis ubi allidit unda iterumque retro commeat, neque in mari, neque in sicco plane. Folia satis habet arida, sed crassiora, caulem palmo altum, in mucrone divisum. Hujus flores tradunt ter in die mutari, candidos mane, purpureos meridie, puniceos sole occidente conspici, radice alba, odorata, calidi gustus. Ruellius. Diosc. 4. 130.

TRIPTOLĔMUS, [Τριπτόλεμος] Celei filius, teste Servio, aratri inventor & agriculturæ. Eleusin (inquit) civitas est Atticæ provinciæ, non longe ab Athenis, in qua quum regnaret Celeus, & Cererem filiam quærentem liberalissime hospitio suscepisset, illa pro remuneratione ostendit ei omne genus agriculturæ: filium etiam ejus Triptolemum recens natum per noctem igne fovit, per diem divino lacte nutrivit: & cum alatis serpentibus superpositum, per totum orbem misit, ad usum frumentorum hominibus indicandum. Hactenus Servius. Auctor ad Heren. lib. 4. 10. Si Triptolemus quum omnibus semen largiretur, ipse ab aliis hominibus id mutuaretur.

Æthereus Triptolemus. Stat. 4. Sylv. 2. 36.

TRIPTŌTUM, [τρίπτωτον] Nomen dicitur quod tribus duntaxat casibus declinatur, ut Opis, opem, ope. V. Isidor. 1. 6. & Grammat. Diomed. 1. & Priscian. 5.

TRIPUDIUM, i. n. [χορὸς, χορεία, χορεγασία] quasi Terripavium: sic enim primo dictum est: post Terripudium, deinde Tripudium est dictum a pavio, ferio. Unde Tripudia solistima dicebantur auguria quæ fiebant quoties offa quæ pullis dabatur, aliquo modo cadebat in solum, ita enim a solo solistimum, ut a medio mediastimum dicitur. Cic. 2. de Divin. 72. Quum igitur offa ex ore pulli ciciderat, tum auspicanti tripudium solistimum nuntiabatur.

Alii sic dici putant, quod saltantes ter pedibus terram feriebant, uti describit Hor. 3. Carm. 18. 15.

Gaudet invisam pepulisse fossor
Ter pede terram. V. Turneb. Advers. 25. 29. Voss. Instit. Orat. 2.

Tripudium pro Saltatione. Liv. 1. 20. Ac per urbem ire canentes carmina cum tripudiis, solennique saltatu jussit.

Citatis celerare tripudiis. Catull. de Berecinth. 61. 26.

TRIPUDIO, [χορεύω] āre. Saltare. Cic. pro Sext. 88. Sed illum tot jam in funeribus Reip. exultantem ac tripudiantem, legum si posset, laqueis constringeret.

TRIPUS, ŏdis. m. vel TRIPŎDA, æ. f. [τρίπους] dicitur Omne quod habet tres pedes. Tripodes erant Mensæ in templo Apollinis Delphici, quibus superpositæ Phœbades vaticinabantur, ut ait Servius. V. Diod. Sicul. 16. 26. Plin. lib. 34. cap. 3. Ex ære factitavere & cortinas tripodum nomine Delphicas, quoniam donis maxime Apollinis Delphici dicabantur. Cic. 3. de Nat. Deor. 42. Ex eo igitur & Lisytio est is Hercules quem concertavisse cum Apolline de tripode accepimus.

Tripodas sentire; i. e. Quiddam revelatum ab Apollinis Oraculo percipere. Virg. 3. Æn. 360.

Sacri tripodes. Virg. 5. Æn. 110.

Tripodibus Græci donabant viros fortes: quia non facile succumbant. Virg. 9. Æn. 265.

Et tripodas geminos auri duo magna talenta. Hor. 4. Carm. 8. 3.

Donarem tripodas præmia fortium
Graiorum.

TRIQUĔTRA, æ. f. vel TRIQUETRUM, i. n. [τρίγωνον] Figura triangularis, quæ est hujusmodi, Δ. Plin. lib. 2. cap. 15. Postea radiorum ejus contractu teguntur, & in triquetro a partibus centum viginti stationes matutinas faciunt. Lucret. lib. 4. 657.

Esse triquetra aliis, aliis quadrata necesse est.

TRIQUĔTRUS, a, um. Adj. [τρίγωνος] Quod trianguli formam habet. Cæs. 5. Bell. Gall. cap. 13. Insula natura triquetra: cujus unum latus est contra Galliam.

Omnis ager aut quadratus, aut longus, aut cuneatus, aut triquetrus. Columel. lib. 5. cap. 2.

Triquetra, Sicilia dicta est a tribus promontoriis Peloro, Pachyno, Lilybæo. Triquetram autem dictam esse quasi Triquedram a tribus sedibus indicat Quintil. lib. 1. cap. 6. Dicitur & Θεναxία a Græcis, quasi Τετρακεια: seu a Thrinaco quodam Siciliæ Tyranno. Lucret. lib. 1. 718.

Insula quem Triquetris terrarum gessit in oris.—— i. e. Siculis.

Prædia Triquetra. Hor. 2. Serm. 6. 55. i. e. Sicula, quod in tres partes, id est promontoria diducta sit, vel quadras, inquit Porphyrio.

TRIRĔMIS, is. f. [τριήρης] Navis tres remorum ordines habens. Cæs. 2. Bell. Civil. 6. Appulsaque ad proximum litus trireme constrata, & in littore relicta, pedibus Adrumetum profugerat. Cic. 7. Verr. 43. Navem vero Cybeam maximam, triremis instar pulcherrimam atque ornatissimam.

Ærata triremis. Hor. 3. Carm. 1. 39.

Bellatrix triremis. Claud. 6. Cons. Hon. 135.

Validæ triremes. Lucan. lib. 3. 529.

TRIS, [τρεῖς] pro Tres in accusativo, legimus apud antiquos. Cic. 4. Acad. 138. Testatur sæpe Chrysippus tris solas esse sententias, quæ defendi possint de finibus. Virg. 1. Æn. 112.

Tris notus abreptas in saxa latentia torquet. Quorum autem nominum genitivus pluralis ante UM syllabam, I literam habuerit, accusativum, inquit Priscianus, per IS loquimur, ut refert Charisius, quanquam nostra ætate passim ab eruditis receptum est, nec minus quorundam majorum, ut hujusmodi accusativi per EI diphthongum scriberentur: quum tamen Velii Longi sententia sit, ut per I solam notentur. Nam & aliquando Quintiliano incommodum per EI scribere visum est. V. Gell. lib. 13. cap. 19.

TRISCHŒNUS, a, um. Plin. 5. 24. Mensura trischœna; i. e. Quæ ter sexaginta stadia complectitur.

TRISCURRIA, orum. n. pl. Maximæ scurrilitates, a Tris & Scurra: nam Tris & Ter pro superlativo Græci & Latini usi sunt: unde, Trifurcifer, & Triveneficus apud Plautum; i. e. Maximus furcifur, Maximus veneficus. Juven. 8. Sat. 190.

Qui sedet, & spectat triscurria patritiorum. h. e. Nobilium facta maxime scurrilia.

TRISECLISENEX, i. e. Senex trium seculorum. Ita vocatur Nestor a Nævio apud Gell. 19. 7.

TRISĒMUS, a, um. Ternarius. Mart. Capell. 1. 9.

TRISMEGISTUS, i. m. qui etiam [Ἑρμῆς Τρισμέγιστος] Mercurius, quasi ter maximus dictus, vel valde maximus, qui fuit nepos majoris Mercurii quem fabulantur fuisse filium Nili. Hunc tamen secundum adserunt occidisse Argum, Ægyptiisque præfuisse, & leges literasque tradidisse: sed literarum characteres, animalium arborumque figuras habuisse. Hic condidit urbem, quam a se Hermopolim nominavit. Dictus est autem Trismegistus, quod & philosophus maximus, & sacerdos, & maximus denique rex fuerit. Consueverunt enim Ægyptii ex omni philosophorum numero sacerdotes, ac rursus ex sacerdotibus regem eligere. Hic autem ut philosophos sapientia, ita religione sacerdotes excelluit, ac mox in imperio ministrando superiores omnes reges superavit. Hic primus a Physicis ad divinorum speculationem se erexit. Primus de majestate Dei, de Dæmonum ordine, animarumque mutationibus sapientissime disputavit. Scripsit multa volumina quibus arcana mysteria & oracula panduntur. Non enim ut philosophus solum, sed ut propheta futura sæpe prædicit. Hæc ex Diodoro Siculo. conf. Lactant. 1. 6. & 9.

TRISPASTUS, i. m. [τρίσπαστος] Trochlea per tres orbiculos circumvoluta. Vitruv. 10. 3.

TRISSAGO, ĭnis. f. [χαμαίδρυς] vulgo Chamædreos: alii Serratam, & ab ea serram inventam dixere, teste Plin. 24. 15. carpitur prægnans succo, petrosis gaudet. Officinis Græcum nomen insedit. *Querculam* vel *serratulam* vulgus nominat. Ruellius. Apul. de Herb. 24. Cels. 8. 3.

TRISSO, āre. de Cantu hirundinis dicitur. Auct. Philomelæ, v. 26.

—— trissat hirundo vaga.

TRISTĔGA, orum. n. pl. [τρίστεγα] Trium contignationum ædificia, sive tres contignationes. Hieronymus lib. 1. adversus Jovinianum vertit Tricameratum. Alcim. 4. 245.

TRISTIS, e. Adj. [σκυθρωπὸς, ἄθυμος, ἀλγεινὸς, ἐπίλυπος, σκυθρωπὸς, ἀμείδητος, ἀγέλαστος] Mœstus dicitur. Donatus, Tristis animo, Truculentus vultu. Virg. 10. Ecl. 31.

Tristis at ille tamen, Cantabitis Arcades inquit. Idem 4. Georg. 235.

Tristior hibernas cælo descendit in undas.

Tristis & conturbatus. Cic. 6. Verr. 13. Quum iste ab sese hydriam Boeti manu factam, præclaro opere, & grandi pondere per potestatem abstulisset, se sane tristem & conturbatum domum revertisse.

Triste ac severum genus dicendi. Cic. de Clar. Orat. 113.

Suppliciter tristis. Virg. 1. Æn. 485.

Cum tristibus severe, cum remissis jucunde vivere. Cic. pro Cæl. 13.

Triste ad recordationem. Liv. 24. Lacus Trasymenus, & Cannæ, triste ad recordationem exemplar.

Tristis, Sævus aliquando dicitur: quod tristitia in fronte hominis, crudelitatis, gravitatis, iræ, minarum, studii, difficultatis indicium est. Virg. 2. Æn. 548. Tristia facta. Idem 6. Æn. 315. Navita tristis. Et 2. Æn. 337. Tristis Erinnys.

Tristis, Gravis. Cic. 6. de Repub. Qui numero optimatum & principum obtulit his vocibus, & gravitatis suæ liquit illum tristem, & plenum dignitatis sonum. Ex Nonio. Plin. in Paneg. Nunquam principibus defuerunt, qui fronte gravi & tristi supercilio utilitatibus fisci contumaciter adessent.

Tristis, Iratus. Lucilius,

Timeo certe ne mihi sit tristior. Afran. Epist.

Jactavit sese, jactet, mihi erit tristior. Nonius.

Tristis, Minax. Virg. 2. Æn. 115.

—— isque adytis hæc tristia dicta reportat. Nonius.

Tristis, Horridus. Martial. ad Scazontem lib. 1. 92.

Amator ille tristium lacernarum.

Acheron tristis. V. ACHERON.

Adulatio tristis. Tacit. 11. Ann. 21.

Ægrimonia tristis. Hor. Epod. 17. 73.

Antiquitas tristis & impexa. Tacit. in Dialogo in Orat. 20.

Arbor tristis aspectu. Plin. lib. 13. cap. 22.

Arma tristia. Tibul. lib. 1. 10. 51.

Bellum triste. Senec. Octav. 6. Virg. 6. Ecl. 7.

Carmina non tristia. Ovid. 2. Trist. 493.

Clades tristis. Hor. 3. Carm. 3. 62.

Cor triste. Virg. 6. Æn. 185.

Curæ tristes. Virg. 4. Georg. 531.

Damna tristia. Ovid. 1. Fast. 60.

Domus tristis sine sole. Virg. 6. Æn. 534.

Epulæ tristes, i. e. Insipidæ, vel mali saporis. Sil. lib. 3. 281.

Exta tristia, Res tristes protendentia. Virg. 1. Georg. 483.

Facinus triste. Ovid. 6. Met. 623.

Fortuna tristis, Mala. Ovid. 3. Epist. 43.

Frons tristis. Tibul. lib. 2. 3. 37.

Funus triste. Virg. 4. Georg. 256.

Hyems tristis, Aspera. Virg. 4. Georg. 135.

Janua nostræ artis est tristissima, Major est difficultas in prima statim curatione. Ovid. Rem. Amor. 233. al. Strictissima.

Imago tristis ponti, Aspera facies maris. Ovid. 11. Met. 427.

Imago tristissima noctis. Ovid. 1. Trist. 3. 1.

Iræ tristes, Quæ tristes faciunt. Virg. 2. Ecl. 14.

Literas tristes dare ad aliquem. Cic. 4. Att. 27.

Mens

Mens tristis. Ovid. 12. Epist. 148.
Morbus tristis. Virg. 4. Georg. 252.
Mors tristis. Senec. Octav. 4.
Nebulæ tristes. Stat. 5. Theb. 184.
Nefas triste. Virg. 2. Æn. 144.
Nox tristior quam tempora Phœbi, i. e. Quam dies. Ovid. Rem. Amor. 585.
Nubila tristia. Ovid. 6. Met. 690.
Oratio tristis, cui Hilaris opponitur. Quintil. lib. 8. cap. 3.
Ora tristia. Virg. 2. Georg. 247.
Pœna tristis, Exilium intelligit. Ovid. 2. Trist. 494.
Querimoniæ tristes. Hor. 3. Carm. 24. 33.
Ruinæ tristes. Virg. 1. Æn. 242.
Senectus tristis. Virg. 3. Georg. 67.
Sermo tristis. Hor. 1. Serm. 10. 11.
Silentium. Liv. 1. 29.
Sors. ut, Quid tua sors? tristis, atrox. Cic. pro Muren. 42.
Supercilium triste. Lucret. lib. 6. 1182.
Tempus triste. Ovid. 4. Trist. 3. 36.
Verba tristia. Hor. de Arte Poet. 105. Cic. 2. de Finib. 118. Sic enim majores nostri labores non fugiendos, tristissimo tamen verbo ærumnas etiam, in deo nominaverunt.
Vultus tristis. Ovid. 17. Epist. 15.
Patrare aliquid triste. Tacit. 5. Ann. 4.
Statuere triste aliquid. Ovid. 2. de Pont. 2. 119.
Tristis succus, Amarus. Virg. 2. Georg. 126. Idem 3. Georg. 448. Amurca tristis.
Absynthium triste. Ovid. 3. de Pont. 8. 15.
Sapor tristis. Ovid. 4. Trist. 6. 12.
Suaviolum tristi tristius helleboro. Catul. ad Juvent. 96. 14.
Tristis, Doctus. Lucil. lib. 28.
Adde eodem tristis ac severus philosophus. Cic. 2. Verr. 30. Judex tristis ac integer. Ita Non. Ego potius cum Servio Severum interpretarer. Donatus in illud Ter. And. 5. 2. 16. Tristis severitas inest in vultu: Ad laudem interdum, inquit, non ad amaritudinem sumitur Tristis, citans locum istum Ciceronis, Judex tristis.
Tristis, Qui invitus aliquid facit, nec libenter, auctore Donato. Ter. Eun. 4. 1. 8. Invitus tristis, mansit ibi.
Tristis, Tristi similis, inquit Donatus. Ter. Eun. 3. 5. 48. Heus tu, inquit, Dore, Cape hoc flabellum, &c. accipio tristis.
Compar. Val. Max. 3. 3. 1. Mutius tristior Porsennæ salute, quam sua lætior.
Superl. Liv. 5. 51. Tristissimi exitus solatium.

Tristius, [ἀθυμότερον] Adv. compar. Cic. de Senect. 67. Facilius in morbos incidunt adolescentes, gravius ægrotant, tristius curantur. Non.
Quo facilius, quibus est iratior, respondere tristius possit. Cic. 4. Fam. 13. i. e. Asperius.

Tristicŭlus, a, um. Adj. dimin. [ὑποδύσθυμος] Aliquantum tristis. Cic. 1. de Divin. 103. Filiolam suam Tertiam, quæ tum erat admodum parva osculans, animum advertit tristiculam.

Tristitia, æ. f. [ἀθυμία, δυσθυμία, ἀηδία, λύπη, ἄχος, ἀηδία, ἀχθηδών] Cic. 4. de Finib. 79. Quam illorum tristitiam atque asperitatem fugiens Panætius, nec acerbitatem sententiarum, &c.
Imitamenta tristitiæ. Tacit. 13. Ann. 4.
Severitas & tristitia. Cic. de Clar. Orat. 97. Homo non liberalitate ut alii, sed ipsa tristitia & severitate popularis.
Tristitia & Lætitia, contraria. Cic. 2. de Orat. 72. Judex tum ad tristitiam, tum ad lætitiam est contorquendus.
Temporum tristitia. Cic. 3. Fam. 8.
Simulata & versuta tristitia. Cic. Post red. in Senat. 12.
Abstrudere tristitiam. V. abstrudo.
Compescere tristitiam alicujus. Ovid. 9. Met. 397.
Condire tristitiam. V. condio.
Contorquere aliquem ad tristitiam. V. contorqueo.
Contrahere tristitiam. V. contraho. Cic. 2. de Nat. Deor. 102. Recessus solis quasi tristitia quadam contrahit terram.
Deducere a tristitia & acerbitate. Cic. 2. de Orat. 340. Nihil enim tam facile quam multitudo a tristitia & sæpe acerbitate, commode ac breviter, & acute & hilare dicto, deducitur.
Finire tristitiam. Hor. 1. Carm. 7. 17.
Mitigare tristitiam. Cic. 2. de Orat. 236.
Prætendere tristitiam. Quintil. in proœm. lib. 1. Vultum, & tristitiam, & dissentientem a cæteris habitum pessimis moribus prætendebant.
Tradere se lacrymis ac tristitiæ. Cic. 5. Fam. 14. Lacrymis ac tristitiæ te tradidisti.

Tristities, ēi. f. Apul. Met. 9. Mira tristitie deformis.

Tristitūdo, ĭnis. f. Apul. Met. 3. Tristitudinem de pectore suo mittere. Sidon. 8. Epist. 11. Animus tristitudine gravis.

Tristĭtas, ātis. f. Pacuv. apud Non. 2. 869. Quid istuc est! Vultum alligat quæ tristitas?

Tristimonium, i. n. Petron. Fragm. Trag. cap. 63. Cum nos tum plures in tristimonio essemus. Nævius apud Festum, Tristimonium deturbat ex animo.

Tristor, [λυπέω] āri. Sen. de Ira, 2. 7. Concitari tristarique ob scelera.

Tristificus, a, um. Adj. [ἀλγύνων] Quod tristitiam affert. Cic. 1. de Divin. 13.

Tristificas certant Neptuno reddere voces. Ex poeta.

Promere voces tristificas. Cic. 1. de Divin. 20.

Voces tristificas chartis promebat Etruscis. Ex poeta.

Trisulcus, a, um. Adj. [τριγλώχιν] i. e. Trifidum; hoc est tres acies habens & a tribus partibus scindens.
Fulmina trisulca. Senec. Herc. OEth. 17.
Ignibus trisulcis armata dextra Jovis. Ovid. 2. Met. 848.
Linguis micat ore trisulcis. Virg. 2. Georg. 439.
Tela trisulca Jovis. Ovid. 2. Amor. 5. 52.

Tritānus, [Τεττᾶνος] ut auctor est Varro in relatione prodigiosæ fortitudinis, Gladiator fuit, qui in ludo gladiatorio Samnitium armatura celebris, & rectos & transversos cancellatim toto corpore habuit nervos, in brachiis etiam manibusque. Hic omnes adversarios levi tactu, ac pene securis congressionibus vicit. Filium habuit Cnei Pompeii militem pari fortitudine natum, qui hostem se provocantem ita sprevit, ut inermi dextra eum superaverit, & captum digito uno in castra Imperatoris sui reportaverit. Hujus & meminit Plin. lib. 7. cap. 20.

Tritāvus, i. m. [τρίπαππος] Plaut. Pers. 1. 2. 5. Pater, avos, proavos, abavos, atavos, tritavos. Paulus in l. Jurisconsultus. D. de gradibus affinitatis, Tritavus autem is est patris & matris atavus, avi vel aviæ abavus, proavi vel proaviæ avus, abavi vel abaviæ avus, atavi vel ataviæ pater, dictus quasi tertius avus.

Trithales, [τριθάλης] Herba, quæ est alterum genus aïzoi. Plin. lib. 25. cap. 13. Aïzoi duo genera: majus in fictilibus vasis seritur, &c. alterum minusculum quod erithales vocant, alii trithales, quia ter floreat, alii crysotales, aliqui isoëtes.

Triticum, i. n. [πυρὸς, σῖτος] Genus frumenti, ut ait Isidor. 17. 3. vel a Tritura dictum, quod purissimum horreo condatur, vel quia granum ejus commolitur & teritur. Plin. lib. 18. cap. 7. Tritici genera plura quæ fecere gentes, Italico nullum equidem comparaverim candore ac pondere, quo maxime decernitur, montanis modo comparetur Italiæ agris externum, in quo principatum tenuit Bœotia, deinde Sicilia, mox Africa. tertium pondus erat Thracio Syrioque, deinde Ægyptio. Ruellius, Triticum omne radicibus multis ac prætenuibus exit, folio uno, germinibus omnino multis, sed quæ in ramos brachiari non possit, aristas ex se mittit, & in herba per hyemem est. Remollito autem cælo, cauliculus de medio assurgit, cujus tertio aut quarto genu spica geritur non prius evidens quam folliculo inclusa quæ gluma dicitur. Consummato eo flos erumpit quarto aut quinto post die, ac totidem fere diebus, plurimumque septem durat. Varro quindecim diebus, frumentum in vaginis esse dicit, quindecim florere, quindecim arescere, post florem crassescit, inquit Theophrast. maturaturque intra quadragesimum diem, quum tardissime octavo ab satu mense plurima parte metitur, Ægyptiis, ut aiunt, septimo. Folium tritico arundineum, angustius tamen quam hordeo: caulis quoque levior & lentior, nec perinde fragilis. triticum multis integitur tunicis, hordeum nullis. Culmus tritico altior est quam hordeo, spica quoque remotior a folio, palea suavior, mollior, succosior. Inconditæ tritico spicæ, explanatæque, hordeo in versus dispositæ. Utrique culmus spicam sustinet, quæ & spicus & spicum a Cicerone dicitur in Arato: spica, granum & aristam. Columel. lib. 2. cap. 8.

Triticeus, a, um. Adj. [σιτικὸς] ut, Messis triticea. Virg. 1. Georg. 219. Ovid. 5. Met. 487.
Fœtus triticei. Ovid. 1. Fast. 693.

Tritium Metallum, [Τρίτιον Μέταλλον] Hispaniæ urbs. Ptolem. lib. 2. cap. 6. hodie *Tafalla*.

Triton, ōnis. m. [Τρίτων] inquit Servius, Deus marinus, Neptuni & Salatiæ deæ marinæ filius, ab aqua salsa dictæ. Hæc Servius enarrans hunc locum, Virg. 1. Æn. 158.

Cymothoe simul, & Triton adnixus acuto
Detrudunt naves scopulo. &c.

Meminit Cic. 1. de Nat. Deor. 79. Hic Neptuni tubicen esse fertur, cui mandat, ut receptui canat, fluviosque in suos fontes revocet. Idem 2. Att. 9. Non modo de Cynico Consulari, sed ne de istis quidem piscinarum Tritonibus poterit se jactare.
Cæruleus Triton. Ovid. 1. Met. 333.
Canorus Triton. Ovid. 2. Met. 8.
Citi Tritones. Virg. 5. Æn. 824.
Immanis Triton. Virg. 10. Æn. 209.
Ingens Triton. Valer. 1. Argon. 93.
Maritimus. Cic. 1. de Nat. Deor. 79.
Rapidi Tritonis hera Minerva. Catul. Argon. 62. 395.
Triton, Africæ minoris fluvius & lacus, cujus meminit Plin. lib. 5. cap. 4. Herodot lib. 4. In palude insulam esse ait, ubi vestigia sunt evidentia, Iasonem aliquando in his fuisse. Amnis ipse Triton in Syrtim minorem egreditur. Ptolem. lib. 4. cap. 3. Alii aliis in locis paludem hanc statuerunt, ut belle Plinius observavit.

Tritōnia, vel Tritōnis, ĭdis. f [Τριτωνία] i. e. Minerva, quod temporibus Ogygii regis ad lacum Tritonis virginali primum habitu apparuerit. Ubi ait Herodotus virgines annis singulis se purgare lampadibus & lignis in venerationem Palladis. Diodorus scribit dictam Tritoniam a Cretæ filio Tritone. Lucan. lib. 9. 685.
Armi potens Tritonia. Cic. Anteq. iret in exil. 24.
Audax Tritonia. Stat. 10. Theb. 889.
Sævæ Tritonidis arx. Virg. 2. Æn. 226.
Virgo Tritonia. Stat. 1. Sylv. 1. 37.

Tritōnis, ĭdos. f. patronym. [Τριτωνίς] Lucret. lib. 6. 750.

——Palladis ad templum Tritonidos almæ.

Arx Tritonis. Ovid. 5. Met. 645. Intelligit Athenas.
Palus Tritonis. Sil. lib. 3. 322.

Tritoniacus, a, um. Adj. [Τριτωνιακὸς] Ovid. 15. Met. 358.

Quum Tritoniacam novies subiere paludem.

Tritura, Trituro, Tritus. V. tero.

Triveneficus, a, um. Adj. Maxime veneficus. Plaut. Aul. 1. 2. 8. Mirum, quin tua nunc me causa faciat Juppiter Philippum regem aut Darium. trivenefica.

Triverbĕro, ōnis. m. Gloss. Cyril. Verberibus obduratus.

Trivia, æ. f. [Τριοδῖτις] dicta est Diana, quod triviis præesset, propter quod tres facies habere fingebatur. Virg. 4. Æn. 511.

—— tria virginis ora Dianæ. Ovid. 1. Fast. 141.

Ora vides Hecates in tres vergentia partes,
Servet ut in ternas compita secta vias.

Ara Triviæ. Ovid. 3. de Pont. 2. 71.
Sacerdos Triviæ. Virg. 6. Æn. 35.
Potens Trivia. Valer. 3. Argon. 521.
Virgo Trivia. Lucret. lib. 1. 85.

Trivium, i. n. [τρίοδος] Locus e quo trium viarum iter fieri potest, vel Spatium quod est inter tres vias, quemadmodum Quadrivium, in

in quem permulti propter tot viarum concursum affluere solent. Catul.

Omnibus in triviis vulgetur fabula passim. Cic. 1. de Lege Agrar. 7. Ut in atriis auctionariis potius quam in triviis aut in compitis auctionentur.

Arripere maledictum ex trivio. Cic. pro Muren. 13.

Trivia erant etiam rusticorum sacris attributa; nam illic oves cædebantur, & serta appendebantur. Tibull. lib. 1. 1. 12.

Nam veneror: seu stipes habet desertus in agris,
Seu vetus in trivio florida serta lapis.

In trivio esse consilii, i. e. Incertum esse, quid consilium capias. V. Chiliad.

TRIVIALIS, e. Adj. Quod in trivio fit, vel quo in triviis utebantur. ut, Verba trivialia, i. e. Inculta, & parum elegantia. Sueton. de Clar. Rhetor. cap. 5. Tum ne usquequaque scholasticus existimaretur, circuncise ac sordide, & tantummodo verbis trivialibus egit.

Carmen triviale. Juven. 7. Sat. 55.

Trivialis scientiæ magistri a Quintiliano dicuntur, Qui in triviis docent. Quintil. lib. 1. cap. 4.

Trivialis lingua, Vulgaris, qua in triviis, pueri grammaticam discentes utebantur.

Scientia trivialis. Quintil. lib. 1. cap. 4. Sed in verbis quoque quis est adeo imperitus, ut ignoret genera, & qualitates, & personas, & numeros? Literarii pene ista sunt ludi & trivialis scientiæ.

TRIVIALITER, Adv. quod significat Passim. Arnob. 7. Infantes parvuli, trivialiter & populariter instituti.

TRIVIATIM, Adv. Per trivia. Mart. Capel. lib. 1. Cum id loquax triviatim dissultaret humanitas.

TRIUMPHUS, i. m. [θείαμβος] quidam Græcum putant: nam θείαμβον appellant Græci: nos aspiratione ex prima in novissimam syllabam translata, & B, mutata in P, dicimus Triumphum. Varro, a Baccho hujus rei inventore tractum nomen putat. Tranquillus dici existimat Triumphum, quia qui triumpharet, triplici judicio honoraretur: primo enim exercitus de triumpho decernendo duci judicabat, secundo Senatus, tertio populus. Erat autem triumphus omnium honorum, qui a Populo Rom. dari solebant, maximus: nam illa pompa solennis erat, quæ fiebat redeuntibus in urbem cum victoria.

Qui triumphabant apud Romanos, equis albis vehebantur curru inaurato, capite coronato lauro: & ante ipsum triumphantem victus hostis oneratus colla catenis, & præeunte Senatu Capitolium ascendebant ad templum Jovis Optimi Maximi, ubi mactato tauro albo domum redibant. Cic. in Pison. 80. Differes de triumpho: quid tandem habet iste currus? quid aurum? quid argentum? quid legati in equis & Tribuni? quid clamor militum? quid tota illa pompa? inania sunt ista mihi crede, delectamenta pene puerorum.

Is demum est mea sententia justus triumphus ac verus, quum bene de Repub. meritis testimonium a consensu civitatis datur. Cic. 14. Philipp. 13.

Dives triumphis terra Africa. Virg. 4 Æn. 37.

Castellanus triumphus. V. Castellanus in CASTRUM.

Castrensis triumphus. V. CASTRUM.

Felices triumphi. Claud. de Bell. Get. 636.

Ingens triumphus. Senec. Herc. OEth. 6.

Insignis triumphus. Claud. 1. in Ruff. 54.

Læti triumphi. Ovid. 13. Met. 252.

Laurigeri triumphi. Claud. 3. Cons. Hon. 12.

Magni triumphi. Hor. 1. Carm. 2. 49.

Magnificus triumphus. Ovid. 1. Amor. 2. 28.

Navalis triumphus. V. NAVIS.

Opimus triumphus. Hor. 4. Carm. 4. 52.

Præclarus triumphus. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 329.

Sacer triumphus. Ovid. 1. Amor. 2. 49.

Speciosissimus triumphus. Val. Max. lib. 7. cap. 1. de Q. Metelli fœlicitate.

Superbus triumphus. Hor. 1. Carm. 37. 4.

Agere triumphum. Ovid. 15. Met. 757.

Agere triumphum de aliqua re. Cic. 7. Verr. 98.

Agere triumphum justissimum ex inimicis. Cic. 3. Fam. 10. Ages victor ex inimicorum dolore triumphum justissimum.

Deportare triumphum, Vincere: victorum enim proprium erat quum in urbem rediissent. Cic. 1. Off. 78. Pompeius dixit frustra se tertium triumphum deportaturum fuisse nisi, &c.

Ducere aliquem in triumpho. Plin. lib. 7. cap. 43.

Ducere per triumphum. Cic. 7. Verr. 66. Vivum, tu illum servabas quem per triumphum, credo, quem ante currum tuum duceres.

Frequentare triumphum. Liv. 36. 39.

Habere triumphos, pro Triumphare. Cic. pro Corn. Balb. 9. Qui tot habuit triumphos, quot oræ sunt partesque terrarum.

TRIUMPHO, [θριαμβεύω] āre. Triumphum agere. Cic. 2. de Finib. 65. Bella magna gesserat is, bis Consul fuerat, triumpharat.

Amplissime & honestissime triumphare. Cic. pro Muren. 15.

Triumphavit Achæos, i. e. Victis Achæis, triumphavit. Plin. de Viris illustr.

Gloriose triumphare. Cic. 2. Fam. 11.

Triumphare de. Cic. de Senect. 55. Curius quum de Samnitibus triumphasset.

De sententia alicujus triumphare. Cic. 7. Att. 1.

Amor de me triumphat. Propert. lib. 2. 8. 4.

Triumphare ex aliquo. Plin. lib. 7. cap. 43.

Ovans triumphavit. Paterc. lib. 2. Hujus victoriæ compos Nero, ovans triumphavit.

Triumphari, impersonale. Liv. 3. Tum primum sine auctoritate Senatus, populi jussu triumphatum est. Cic. 2. Off. 28. Itaque vexatis ac perditis exteris nationibus, ad exemplum amissi imperii portari in triumpho Massiliam vidimus, & ex ea urbe triumphari, sine qua nunquam nostri imperatores ex Transalpinis bellis triumpharunt.

Triumphare, Exultare, & sibi placere. Cæs. Fragm. 2. Epist. Quod evenisse nobis gaudeo & triumpho. Ter. Heaut. 4. 2. 5. Triumpho, si licet me latere, tecto abscedere.

Triumphare & gaudere, vel triumphare gaudio. Cic. 9. Att. 16. Atque ego cum ex ipsa re magnam capio voluptatem, tum meum factum probari abs te triumpho & gaudeo. Idem pro Cluent. 14. Tum vero illa egregia ac præclara mater palam exultare lætitia, ac triumphare gaudio cœpit.

Triumphat oratio mea, & exultat. Cic. 2. in Catil. 3. At si quis est talis, quales & se omnes oportebat, qui in hoc ipso, in quo exultat & triumphat oratio mea, me vehementer accuset.

Lætari & triumphare in omnium gemitu. Cic. 7. Verr. 120. Lætaris tu in omnium gemitu & triumphas.

TRIUMPHANS, antis. Partic. Cic. 14. Philip. 12. Quum hesterno die propter eorum res gestas me ovantem & prope triumphantem Pop. Rom. in Capitolium domo tulerit.

Consules triumphantes urbem inierunt. Liv. 3. 24.

Equi triumphantes. Ovid. 2. de Pont. 8. 43.

TRIUMPHATUS, a, um. Partic. [θριαμβευθεὶς] De quo triumphatum est. Virg. 3. Georg. 33.

Bisque triumphatas utroque ab litore gentes. Plin. lib. 5. cap. 5. Omnia armis Rom. superata, & a Cornelio Balbo triumphata.

TRIUMPHATUS, us. m. [θριαμβευσις] Plin. lib. 9. cap. 35. Ne triumphatu suo nimis superbiat Antoinus. Alii legunt Triumviratu.

TRIUMPHATOR, ōris. m. [θριαμβευτὴς] Qui triumphat, vel qui aliquando triumphavit. Apul. Apol. De Pyrrho triumphator. Cyprian. Epist. 34. 2. Minuc. Fel. 40. 1. Prudent. in Symmach. 1. 539.

TRIUMPHATORIUS, a, um. Tertul. adv. Marc. 5. 10. Verbum triumphatorium & insultatorium.

TRIUMPHALIS, e. Adj. [θριαμβικὸς] Quod ad triumphum pertinet. Unde,

Coronæ triumphales, Quibus imperatores in triumphis coronabantur. Plin. lib. 22. cap. 3.

Cœnæ triumphales. Plin. lib. 9. cap. 55.

Currus triumphalis, Super quem sedebant triumphantes. Plin. lib. 7. cap. 26.

Fronde triumphali vinctus tempora. Ovid. ad Liv. 334.

Habitus triumphalis. Quintil. lib. 10. cap. 7.

Imagines triumphales. Hor. Epod. 8. 12.

Laurus triumphalis. Tibul. lib. 2. 5. 5.

Porta triumphalis Romæ dicta, quod per eam triumphantes victores in urbem deducerentur. Cic. in Pison. 55.

Provincia triumphalis, Propter quam devictam imperator triumphum reportavit. Cic. in Pison. 42. Ut ex ea provincia quæ fuerit ex omnibus una maxime triumphalis, nullas sit ad senatum literas mittere ausus.

Statua triumphalis. Plin. 2. Epist. 3. i. e. In habitu triumphantis. Lege Plin. lib. 34. cap. 4. de honore statuarum.

Tituli triumphales. Juven. 1. Sat. 129.

Vehicula triumphalia. Cic. in Pison. 61. Nummus interea mihi Cæsar, neglectis vehiculis triumphalibus domi manet & manebit.

Vestes triumphales, Quæ triumphantium erant: quemadmodum & aurum triumphale, & habitus triumphalis dicitur. Plin. lib. 8. cap. 48. Pictas vestes jam apud Homerum fuisse unde triumphales natæ. Idem lib. 9. cap. 36. De purpuræ succo, seu colore purpureo, Diis advocatur placandis, omnemque vestem illuminat, in triumphali miscetur auro.

Vir triumphalis, Qui triumphavit; quemadmodum Consularis, Qui consul fuit. Suet. de August. Liv. 5.

Bis triumphalem fieri. Cic. in Sallust. 21.

TRIUMPHALIA, orum. [θριαμβικὰ] Ipsa triumphatio. ut,

Tribuere alicui triumphalia. Tacit. 4. Ann. 14.

Triumphalia ornamenta, Quæ favore principum concedebantur iis qui non triumphassent, quorum sæpe fit mentio apud Tacitum. Interdum vero sine substantivo ponitur, ut apud Plin. in Paneg. Licet alteri vestrum triumphalia filii virtus, cælum alteri dederit.

TRIUMVIR, ĭri. m. [εἷς τῶν τριῶν ἀρχόντων] Nomen magistratus Romani, quem tres collegæ administrabant.

Triumviri ecquando nisi per XXXV tribus creati sunt. Cic. 2. de Lege Agr. 17.

Triumviri plurimi fuere; ut Agrarii, qui colonis agros dividebant. Liv. 3. 1. Triumviros agro dando creat. Idem 8. 16. Triumviros coloniæ deducendæ agroque dividendo creaverunt.

Capitales Triumviri (inquit Pompon. De orig. juris, l. Necessarium. §. Eodem tempore) constituti sunt, Qui carceris custodiam haberent: ut quum animadverti oporteret, interventu eorum fieret. Valer. lib. 5. cap. 4. De amore filiæ erga matrem. Tam admirabilis spectaculi novitas ab ipso custode ad triumvirum, a triumviro ad prætorem, a prætore ad consilium judicum perlata. Cic. in Orat. 156. Planeque Duorumvirorum judicium, aut Triumvirorum capitalium, aut Decemvirorum litibus judicandis dico nunquam. Liv. 25. 1. Incusati graviter a senatu Ædiles, & triumviri capitales.

Triumviri locorum publicorum reficiendorum. Liv. 25. 7. Creati sunt triumviri reficiendis ædibus Fortunæ, &c.

Epulones triumviri. Liv. 33. 42. Romæ eo primum anno triumviri epulones facti C. Licinius Lucullus, T. Romuleius, qui legem de creandis his tulerat, & P. Porcius Lecca. His triumviris, item ut pontifici lege datum togæ prætextæ habendæ jus.

Monetales triumviri. V. MONETA.

Mensarii triumviri. Liv. Triumviri mensarii creati sunt: hisque nummulariis & monetæ omnis generis & formæ cusoribus præerant. Idem 24. 18.

Nocturni triumviri. Tacit. Triumviri nocturni, quod ad incendium in sacra via ortum tarde venerant, a Tribuno plebis die dicta, damnati sunt. Conf. Liv. 9. 46.

Triumvirātus, ûs. m. [ἀρχὴ τῶν τριῶν] Ipsum Triumvirorum officium. Cic. de Clar. Orat. 117. Qui quidem in triumviratu judicaverit contra P. Africani avunculi sui testimonium.

Triumviralis, e. Adj. Hor. Epod. 4. 11.

Sectus flagellis hic triumviralibus
Præconis ad fastidium.

Supplicium triumvirale. Tacit. 5. Ann. 9.

Triuncis, vel Triunx, [τριούγκιον] a tribus unciis dicebatur Quadrans. Unde Triuncium, quod trium unciarum est. Plin. lib. 33. cap. 3. Quadrans antea triuncis vocatus, a tribus unciis.

Trixāgo, inis. f. [χαμαίδρυς] Eadem herba quæ Trissago, quod vide supra.

T R O

Troas, ădis. f. [Τρῳάς] Asiæ regio Hellesponto adjacens, eadem quondam Æolis & Mysia appellata, auctore Plin. lib. 5. cap. 30. Mela lib. 1. Proxima, inquit, regio, ex quo ab Æolis incoli cœpit, Æolis facta, ante Mysia, & qua Hellespontum attingit, Trojanis possidentibus, Troas fuit. Hactenus Pomponius. Ptolemæus minorem Phrygiam appellat. Homerus ab Æsapo usque ad Cayci fluminis ostia ejus fines produxit. In ea Ilion, quæ & Troja, mille quingentis passibus a portu distans, omnium quæ sub Sole sunt nobilissima. Civitates Troadis nobiliores, Dardanium, Simoentis fluminis ostia, Antandrus, Smyrna, Clazomenæ, Ephesus, Milemaus, Pergamus, Thyatyra, Philadelphia, Laodicia, Antiochia. Montes clari, Ida & Tmolus.

Troas, patronym. f. pro gentili. Virg. 5. Æn. 613.

At procul in sola secretæ Troades acta
Amissum Anchisen flebant. h. e. Trojanæ mulieres.

Trochæus, i. m. [τροχαῖος] Pes celer, & volubilis, quod rotatim & celeriter diceretur. nam τροχὸς, Latine rota dicitur. A Mercurio repertus constatque ex duabus syllabis, prima longa & ultima brevi. Uti scribitur in versu hoc technico,

Longam si sequitur correpta, vocata trochæum. Vel dicitur, ἀπὸ τοῦ τρέχειν, id est a currendo: quia cursum suum habet de longa syllaba in brevem. A Græcis τροχαῖος appellatur. Cic. 3. de Orat. 180. Quum sint numeri plures, iambum & trochæum frequentem segregat ab oratore Aristoteles.

Trochæus e brevibus fit. Cic. in Orat. 191. Quod enim Pæon habeat tres breves, dactylus autem duas, brevitate & celeritate syllabarum labi putat Ephorus verba proclivius: contraque accidere in spondæo & trochæo, quod alter ex longis constaret, alter e brevibus fieret: alteram nimia incitatam, alteram nimis tardam orationem, neutram temperatam. Quæri potest cur Cic. dicat trochæum e brevibus fieri, quum Grammatici dicant hunc pedem ex longa & brevi constare, ut Totus. Sed sciendum est, ab antiquis eundem fuisse trochæum, qui tribrachus dicitur, eo quod ex tribus brevibus constet, ut Dominus, quod ex Quintiliano satis intelligi potest. Is enim lib. 9. cap. 4. sic scribit: Tres breves trochæum, quem tribrachyn dici volunt, qui Choræo trochæi nomen imponunt: totidem longæ molosson efficiunt. Deinde aliquot post versibus asserit, Trochæum, quoties ultima sit longa, converti in Anapæstum, quod certe fieri non posset, nisi tres breves essent in trochæo. Præterea subjungit hæc verba. Idem trochæus præcedente longa fit Pæon: quale est, Si potero: &, Dicit hoc Cicero: Obstat invidia. Pæon autem primus, e longa & tribus brevibus constat. ergo sublata longa, restat trochæus e tribus brevibus.

Trochæus qui est eodem spatio quo choræus, cordax ab Aristotele appellatur. Cic. in Orat. 193.

Trochæus qui temporibus & intervallis est par iambo. Cic. in Orat. 194. Cordax trochæus. V. cor.

Trochaīcus, a, um. Adj. ut, Versus trochaicus.

Garrulitas trochaica. Sidon. 5. Epist. 15.

Trochilus, i. m. [τρόχιλος] Parva avis, rexque avium dicitur, alio nomine Regulus appellatur, sive ut Suetonius ait, Regaliolus. Plin. lib. 10. cap. 74. Aquilæ & trochilus, si credimus, quoniam rex appellatur avium. Idem lib. 8. cap. 25. Avis quæ trochilos ibi vocatur, rex avium in Italia, &c.

Trochiscus, V. trochus.

Trochlea, æ. f. Totam illam machinam significat, quæ continet rotulam, & axiculum per rotulam trajectum, circa quem rotula versatur: & præterea ductarium funem, qui circa orbiculum æneum currit: qualem in puteis videmus. Hujusmodi meminit Cato de R. R. in instrumento torcularis, in quo suculas quinque, funes ductarios quinque, trochleas decem oportere esse tradit. Idem cap. 3. Trochleas Græcanicas binas, quæ funibus sparteis ducantur. Hæc Budæus. Lucret. lib. 4. 903.

Multaque per trochleas, & tympana pondere magno
Commovet, atque levi sustollit machina nisu.

Trochleis pituitam adducere, pro Difficulter expuere, metaphorice dixit Quintil. lib. 11. cap. 3. de pronuntiatione. Budæus.

Trochleātim, Adv. Per modum trochleæ. Sidon. 5. Epist. 17.

Trochum, i. Genus sellæ, teste Festo.

Trochus, i. m. [τροχὸς, στρόμβος] Turbo quo lusitant pueri. A rotando dictus. nam τρέχω, curro significat. Et Trochus, Rota, revolutio: quæ rota, inquit Acron, a ludentibus pueris scutica agebatur. Martial. lib. 14. 168.

Inducenda rota est, das nobis utile munus:
Iste trochus pueris, at mihi cantus erit.

Indoctusque pilæ, discive, trochive quiescit. Hor. Arte Poet. 380.
Græcus trochus, A Græcis inventus. Hor. 3. Carm. 24. 56.

Trochŭlus, i. m. [τροχίδιον] diminut. Plaut. Amph. prol. 144. Tum meo patri autem trochulus inerit aureus sub petaso. Exemplaria quædam depravate legunt Torulus.

Trochiscus, i. m. dimin. [τροχίσκος] Parva rota. Unde Compositiones quædam medicorum in formam rotulæ, Trochisci dicuntur. Latini Pastillos vocant, teste Celso lib. 5. cap. 17.

Item Piscis quidam apud Plin. 9. 52.

Trochiscĭlus, i. m. aliud dimin. Apul. Apol. 1.

Troctes, [Τρώκτης] Vir quidam e Phœnicia, qui, ut testatur Homer. lib. Odyss. 14 aptus ad decipiendum, multa hominibus mala inflixit, atque Ulyssi persuasit ut in Phœnicam, ubi ipsius domus & substantia erat, proficisceretur.

Trœzen, ēnis; [Τροιζὴν] vel Trœzena, es. f. Oppidum fuit Peloponnesi in sinu Argolico, a Trœzene filio Pelopis. In eo educatus fuit Theseus. Meminit Cic. 3. Off. 48. Athenienses cum Persarum impetum nullo modo possent sustinere, statuerentque ut urbe relicta, conjugibus & liberis Trœzene depositis, naves conscenderent, libertatemque Græciæ classe defenderent, &c. Ovid. 4. Epist. 107.

Hic tecum Trœzena colam Pittheia regna.

Alta Trœzene. Ovid. 2. Fast. 276. al. Cyllene.

Est & Trœzene, Urbs Cariæ minoris Asiæ regionis. Plin. lib. 5. cap. 29.

Trœzēnius, a, um. Adj. [Τροιζήνιος] ut, Heros Trœzenius. Ovid. 8. Met. 566.

Trœzenii, populi [Τροιζήνιοι] fide societatis Atticæ illustres, ut inquit Pomponius Mela, lib. 2. in Peloponneso siti, ad quos recto cursu ex Piræeo commodissima navigatio est. Eo igitur tempore quo Xerxes cum tantis copiis in Græciam trajecit, quum Themistoclis oraculum interpretantis sententia valuisset, ut terra relicta, mari se concrederent: juventutem omnem Athenienses in triremes imposuerunt, plurimi vero parentes & uxores in Trœzenem, Trœzeniis eos humanissime suscipientibus. Decreverunt enim ut hi publice alerentur, duobus obolis in singulos distributis: puerisque facta potestas ut undecunque liberet, poma acciperent: & pro his erudiendis, magistris merces persoluta est. Ejus decreti auctor Nicagoras fuisse traditur. Hactenus in Themistoclis vita Plutarch.

Troglodȳtæ, [Τρωγλοδύται] Populi Æthiopiæ, nullarum opum domini, inquit Mela lib. 1. strident magis, quam loquantur: specus subeunt, aluntur que serpentibus. Meminit Cic. 2. de Divin. 93. In his locis quæ nos incolumus, post solstitium Canicula exoritur, & quidem aliquot diebus apud Troglodytas, ut scribitur, ante solstitium, &c.

Trogus, i. m. scil. Pompeius cognomine; Floruit tempore Augusti; Græcas & totius orbis historias composuit, quas (hodie non superstites) ex quatuor & quadraginta voluminibus in epitomen redegit Justinus. V. præf. ad Justini historiam.

Troja, teste Livio lib. 37. Regio est minoris Asiæ, in qua fuit Ilion civitas cantatissima: nonnunquam tamen pro ipsa urbe Troja [Τροία] ponitur. Ovid. 1. Epist. 3.

Troja jacet certe Danais invisa puellis. Troja dicebatur, a Troe rege: antea Teucria a Teucro, & Dardania a Dardano. Scribiturque Græca dipthongo, nec dividitur j consona: adjectivum vero o & i vocales, & divisæ. Et quum provinciam significat, principale nomen est, & brevis est tro: (Senec. Troad. v. 822.

Misit infestos Troiæ ruinis Non semel arcus.) quando autem non est principale, & derivatio est, tro longa est: Virg. 2. Æn. 763. ——& Troïa gaza per undas. Servius.

Auctor Trojæ Cynthius. Virg. 3. Georg. 36.
Domitor Trojæ Ulysses. Hor. 1. Epist. 2. 19.
Alta Troja. Hor. 4. Carm. 6. 3.
Laomedontea Troja. Virg. 1. Georg. 502.
Magnæ Trojæ vastator Achilles. Stat. 2. Achil. 318.
Neptunia Troja. Virg. 2. Æn. 625.

Troja, etiam Ludus puerilis equestris, ab Ænea constitutus. Virg. 5. Æn. 602.

Trojaque nunc pueri Trojanum dicitur agmen. Suet. in August. cap. 43. Sed & Trojæ ludum edidit frequentissime magnorum minorumve puerorum delectu, prisci, decorique moris existimans claræ stirpis indolem sic notescere. Hunc lusum pulcherrime describit Virg. lib. 5. Æn.

Troja, Locus est in agro Laurente, in quo primum Æneas constitit. Semper autem prima longa est.

Tros, [Τρὼς] Qui ex Troja est. Virg. 1. Æn. 537.

Tros, Tyriusve mihi nullo discrimine agetur. Ibid. 6. 51.
——cessas in vota precesque
Tros, ait, Ænea, cessas? &c.

Troes, plur. Virg. 2. Æn. 325.

——fuimus Troes, fuit Ilium & ingens
Gloria Teucrorum. Ovid. 12. Met. 66.

Trojānus, a, um. Adj. [Τρωϊανὸς] ut,
Acestes Trojanus. V. acestes.
Arma Trojana. Virg. 9. Æn. 180.
Bellum Trojanum. Hor. de Arte Poet. 147.
Equus Trojanus. Cic. pro Muren. 78. Intus, intus inquam est equus Trojanus, a quo nunquam me Consule dormientes opprimemini.
Gens Trojana. Virg. 4. Æn. 425.
Juventus Trojana. Virg. 1. Æn. 471.
Opes Trojana. Virg. 2. Æn. 4.
Urbs Trojana. Virg. 1. Æn. 628.
Ferocitas Trojanorum. Cic. 2. de Divin. 82.

Trōicus, a, um. Adj. [Τρωϊκὸς] ut,
Bellum Troicum. Cic. 5. Fam. 12.
Castra. Virg. 11. Æn. 341.
Ensis Troicus. Ovid. 7. Epist. 184.
Fata Troica. Ovid. 1. Epist. 28.
Tempus Troicum. Cic. de Clar. Orat. 40.

Trōius, a, um. aliud Adj. [Τρώϊος] ut,
Arma Troïa. Virg. 3. Æn. 596.
Gaza Troia. Virg. 2. Æn. 763.
Heros Troïus. Virg. 8. Æn. 530.

Trojugēna, æ. c. Ennius, Trojugenas bello claros. Sane Trojugena, & Grajugena, quum gemino i scribi debuerint, mutarunt i sequens in u, ut pro Trojigena & Grajigena, Trojugena & Grajugena factum sit. Catul. Argon. 62. 355.

Trojugenûm infesto prosternet corpora ferro. Virg. 3. Æn. 359.
Trojugena interpres divûm.

Gentes Trojugenæ. Lucret. lib. 1. 466.

Troilus,

Troilus, [Τρωΐλος] Priami & Hecubæ filius, ætate impar cum Achille congressus, periit: cujus meminit Virg. 1. Æn. 478. Hor. 2. Carm. 9. 15.

> —— nec impubem parentes
> Troilon, aut Phrygiæ sorores
> Flevere semper.

Tromentinus, a, um. Adj. ut, Tribus Tromentina apud Romanos. V. TRIBUS.

Tropæus, i. m. [τρόπαιος] dicitur quasi Versarius, qui alios vellicat, infestat, & ne deprehendatur, se convertit. Suet. in Claud. Cæs. cap. 8. Et quoties post cibum obdormisceret, quod ei fere accidebat, olearum ac palmularum ossibus incessebatur, interdum ferula, flagrove, velut per ludum excitabatur a tropæis. τρέπω enim verto, & τροπὴ versionem significat.
Venti tropæi, Qui e mari redeunt. Plin. lib. 2. cap. 43. Nanque ut e fluminibus, ac e nivibus, & e mari videmus, & quidem tranquillo, & alios quos vocant altanos, e terra consurgere ventos, Qui quidem quum e mari redeunt, tropæi vocantur: si pergunt, apogæi.

Tropæum, i. n. [τρόπαιον] sic enim scribendum est, & non ut vulgo, Trophæum; ut ipsa ostendit vocis Etymologia. Festus, Tropæi significantiam propriam Varro Bimargo ostendit. Ideo fuga hostium, Græce vocatur τροπή. Hinc Spolia capta, fixa in stipitibus, appellantur Tropæa. Virg. 11. Æn. 7.

> Mezenti, ducis exuvias (tibi magne tropæum
> Bellipotens) aptat rorantes sanguine cristas, &c.

Plin. lib. 6. cap. 28. Tropæa eodem in loco Jovi ac Neptuno statuisse. Hor. 2. Carm. 9. 19.

> —— & potius nova
> Cantemus Augusti tropæa. Virg. 3. Georg. 32.
> Et duo rapta manu diverso ex hoste tropæa.

Signum cupiditatis, tropæum necessitudinis, indicium amoris. Cic. 4. Verr. 115.
Belligera tropæa. Stat. 10. Theb. 28.
Clarum & exornatum tropæum. Cic. 1. de Invent. 69.
Immane tropæum retulimus. Claud. de Nupt. Hon. 117.
Salaminum tropæum. Cic. 1. Tusc. 110.
Trunca tropæa. Ovid. 3. de Pont. 4. 104.
Ornare urbem tropæis. Auctor ad Heren. lib. 4. 6°.
Hic in Macedonia tropæa posuit, eaque, quæ bellicæ laudis victoriæque omnes gentes insignia & monimenta esse voluerunt.
Statuere tropæum. Cic. 2. de Invent. 69.

Tropæatus, a, um. Tropæo ornatus. Ammian. 23. 14. Trajanus & Verus hinc sunt digressi victores & tropæati.

Tropæophŏrus, i. m. Triumphator. Apul. de mundo p. 75.

Trophima, ătis. n. Paulus in l. Publia. D. Depositi. Habere me a vobis auri pondo plus minus decem, & discos duos, saccum signatum, ex quibus debetis mihi decem, quos apud Titium deposuistis: item quos trophimati decem: item ex ratione patris vestri decem, & quod excurrit. Sic enim habent Pandectæ Florentinæ. Alciatus lib. 1. Dispunctionum cap. 18. Significat, inquit, trophima hic κουροτρόφιον, id est mercedem ipsam & pretium nutricationis, potest Latine dici nutritium, sicut plurali numero Nutritia, nutricum merces: a qua voce nec Ulpianus se abstinuit. Ostendit igitur Titius, habere depositum, super quod inter cætera sibi debeantur decem, quos trophimati debebat Sempronius. τρέφω significat alere, τροφὴ & τρόφιμα nutricationem. Hæc Alciatus. Ulpian. in l. 1. §. Ad nutritia. D. de extraord. cognit. Ad nutricia quoque officium Præsidis vel Prætoris devenit. nanque & nutrices ob alimoniam infantium apud Præsides, quod sibi debetur, petunt. Sed nutritia cousque producemus, quoad infantes uberibus aluntur. Hæc Ulpian. Quos trophimati, id est, quos in nutriciis expendi.

Trophium, i. n. Ornamenti genus, apud Psychæa Tritonia datum scribit Martianus Capella lib. 1. Nisi illic Strophium legendum sit, quod magis credo: de quo supra diximus.

Trophonius, [Τροφώνιος] Summus artifex in secandis saxis fuit, qui subterraneum fanum in Lebadia Bœotiæ regione construxit, quod vulgo Trophoni fanum cognominatum est ab artifice. Hic ubi aliquandiu oracula reddidisset, atque tandem fame interisset, ferunt genium quendam in id immigrasse, atque oracula reddere perrexisse: post superstitione mortalium plures se in id antrum demiserunt, ac dies complures ibi commorati sunt. Qui vero huc oracula sciscitatum descendissent, in aditu specus nudi sedere soliti sunt, atque inde flatu quodam sub terram abripiebantur. Gestabant autem secum placentas quasdam quas lemuribus & serpentibus occurrentibus objicerent. Deinde percepto oraculo, rursus per alium hiatum in terram restituebantur. Plura vide apud Erasmum in proverbio, In antro Trophonii vaticinatus est. De homine vehementer tristi, tetricoque: propterea quod olim creditum est eum, qui in Trophonii specum descendisset, postea nunquam ridere. Hujus Trophonii meminit & Cic. 3. de Nat. 56. Qui alterum Mercurium Valentis & Phoronidis filium, qui sub terris habetur, Trophonium censet. Idem 1. de Divin. 74. Quumque eodem tempore apud Lebadiam Trophonio res divina fieret, gallos gallinaceos in eo loco sic assidue canere cœpisse, ut nihil intermitterent.

Trophonianus, a, um. Cic. 6. Att. 2. Narratio Trophoniana.

Tropis, is. f. [τροπίς] Latine Carina dicitur. Martial. lib. 12. 84.

> Fumosæ feret ipse tropin de fæce lagenæ,
> Frontis & humorem colliget usque tuæ.

Tropologia, æ. f. [τροπολογία] Figura qua sermo ad emendationem morum dirigitur. V. Hieron. 1. Epist. 9.

Tropologĭcus, a, um. Sidon. 9. Epist. 3. Tropologicum genus & figuratum.

Tropologice, Adv. Hieron.

Tropus, i. m. [τρόπος] dici potest Modus, figura, conversio. Et definitur a Quintil. lib. 8. cap. 6. quod sit verbi vel sermonis a propria significatione ad aliam cum virtute mutatio. Virg. 1. Æn. 169.

> —— horrentique atrum nemus imminet umbra.

Ubi Serv. Atrum nemus, tropus est: per atrum, nigrum ostendit: per nigrum umbrosum: per umbrosum densum, id est frondibus plenum. Cic. de Clar. Orat. 69. Ornari orationem Græci putant, si verborum immutationibus utantur, quos appellant τρόπους, &c.

Tropĭcus, a, um. Figurativus. Gell. 13. 24. Tropica quadam figura mutationem vocabuli facere.
Item vox apud Astronomos. ut, Circuli Tropici. i. e. Quos cum pertingit Sol, cursum suum mutat, & revertitur. Ad Tropicum cancri fit Solstitium æstivum; ad Tropicum Capricorni Solstitium hyemale. Manil. 3. 620.

> Quæ tropica appellant, quod in illis quatuor anni
> Tempora vertuntur signis, nodosque resolvunt.

V. Macrob. in Somn. Scip. 1. 15. & 2. 15.

Tropice, Adv. August. de Gen. ad lit. 4. 9. Maluit tropice loqui.

Tros, [Τρὼς] Rex Trojæ, inquit Servius, Ganymedis pater, a quo Troja dicta. Virg. 3. Georg. 36.

> —— demissæque ab Jove gentis
> Nomina, Trosque parens & Trojæ Cynthius auctor.

Tros etiam ponitur pro Troïus, ut notat idem Servius, de quo vide supra in TROJA, & facit genitivum Trois, & Troos. Quia, ut inquit Servius, omnia nomina monosyllaba Græca, quæ in Latinum sermonem transeunt, tertiæ tantum sunt declinationis, & tam Latine quam Græce declinari possunt, ut Tros, Trois, Troos: Pan, Panis, Panos.

Trossŭlum, i. n. [Τρόσσουλον] Oppidum Tusciæ citra Volsinios pass. IX. M. dictum, quod illud sine peditum adjumento equites cepissent: a quo Trossuli dicti sunt ejus incolæ, de quibus Plin. lib. 33. cap. 2. Senec. Epist. 88. Divites sui seculi lautiore comitatu equitantes vocat trossulos. Puto notari affectionem nimiam agilitatis ac dexteritatis in equitando. Idem Epist. 77. Faciam quod juvenes & trossuli, id est qui sunt bene habito corpore.

Trossŭlus, i. m. Trossuli dicti sunt Equites, quod oppidum Tuscorum Trossulum sine opera peditum ceperint. Festus. Pers. 1. Sat. 81.

> —— unde istud dedecus, in quo
> Trossulus exultat tibi per subsellia lævis.

Ubi Casaubonus dicit, Trossulos vulgo vocari, Qui cultu & toto vitæ genere cæteris præstare vellent.
Trossuli milites. Plin. lib. 33. cap. 2. Celeres sub Romulo, regibusque appellati sunt, deinde flexumines, postea trossuli.
Trossuli, dicti sunt Torosuli. Varr. Sesquiulysse, Nunc emunt trossuli nardo nitidi vulgo Attico talento equum. Non. 1. 240.

T R U

TRVM. PPP. Trium Publiorum.

Trua, æ. f. [ἀρυσίχ γῦρος] Vasis genus, a terendo dictum, quasi Terva, quam nos diminutive Trullam dicimus. Sive ut Varro docet a transvolando, trajiciendove, quod per eam aqua trajiciatur.
Truæ, quæ a culina in lavatrinam aquam fundunt. Varr. de L. L. 4. 25.
Cocus magnum ahenum, quando fervit, paulla confutat trua. Titinn. apud Fest. & Non. 1. 68.

Trulla, æ. f. dimin. [ἀρυσίδιν γῦρος] Varro de L. L. 4. 25. Trulla ad similitudinem truæ, illa magna, & hæc parva. Truæ, quæ e culina in lavatrinam aquam fundunt. Juven. 3. Sat. 108.

> Si trulla inverso crepitum dedit aurea fundo.

Trulla, Vas in quo ventris onus deponitur. Martial. lib. 9. 98.

> Clinicus Herodes trullam subduxerat ægro.

Trulla, Genus est vasis, seu poculi vinarii, ut declarat hic locus apud Cic. 6. in Verr. 62. Erat enim vas vinarium ex una gemma prægrandi, trulla excavata cum manubrio aureo. Hor. 2. Serm. 3. 144.

> Qui Veientanum festis potare diebus
> Campana solitus trulla, &c.

i. e. Fictili poculo, alii Æneo.
Ferreæ trullæ. Liv. 7. 11.
Gemmea trulla. Cic. 6. Verr. 62. Mittit etiam Trullam gemmeam rogatum, velle eam se diligentius considerare.
Trulla, Cæmentarii instrumentum, quo fabri murarii, tectoriis linendis complanandisque delutare solent: ut non solum parietes pulchritudinem accipiant, sed & fortitudinem contra injuriam imbrium & creberrimas tempestates.
Trulla, Vas est apud Catonem de R. R. quo de situla aquam hauriebant, & de ahenis aut labris. Sic explicat Turneb.

Trulleum, i. n. Vas, in quo manus perluuntur. Varr. de Vit. pop. Roman. lib. 1. Itaque ea sibi modo ponere ac suspendere, quæ utilitas postularet, trulleum, matellionem, pelvim, nasiternam, &c. Ejus urceolum aquæ manalem vocamus, quod ea aqua in trulleum effundatur. Unde Manalis lapis appellatur in pontificalibus libris, qui tunc movetur, cum pluviæ exoptantur. Ex Non. 15. 32.
Trulleum figura trullæ simile, nisi quod aquam latius concipit, & quod manubrium cavum non est. Varr. de L. L. 4. 25.

Trulleus, i. m. Idem. Plin. 34. 2. Vasa Corinthia transferunt in trulleos.

Trullio, ōnis. m. Idem. Plin. Valer. 3. 38. Mittere in trullionem.

Trullisso, āre. Trulla gypsum inducere. Vitruv. lib. 7. cap. 3. Coronis explicatis parietes quam asperrime trullisentur: postea autem supra trullissatione subarescente deformentur directiones arenati.

Trullissatio, ōnis. f. Vitruv. in loc. citat. supra in TRULLISSO.

Trucido, **Truculentus**. V. TRUX.

Trudo, si, sum, [ὠθέω, ὠθίζω, ὠθοῦμαι] ĕre. Violentia quadam impellere. Plaut. Asin. 3. 1. 30. Næ ille ecastor hinc trudetur largus lachrumarum foras.
Quo ne trudamur, dii immortales nos admonent. Cic. de Arusp. Resp. 61.
Trudi ad mortem, & ad supplicium. Cic. 1. Tusc. 71. Et cum pene in manu jam mortiferum illud teneret poculum, locutus ita est ut non ad mortem trudi, verum in cælum videretur ascendere. Idem 4. Att. 3. Ille omnium vocibus cum se non ad judicium, sed ad supplicium præsens trudi videret, omnes Catilinas, Acidinos postea reddidit.

Fallacia

Fallacia alia aliam trudit. Ter. And. 4. 5. 40.
Truditur dies die. Hor. 2. Carm. 18. 15.
Trudere tenebras, i. e. Objicere. Plaut. Epid. 3. 4. 40. al. Cudere.

Trusus, a, um. Partic. Tacit. 5. Hist. 25. In arma trusus.

Truso, áre. Vox obscœna apud Catull. 57. 6.

Trusito, áre. frequentat. Phædr. 2. Fab. 7. 8.
Interque cædem ferro mulum trusitant.

Trusatilis, e. Adj. [ὠϛὸς] Quod truditur: ut, Mola trusatilis, i. e. Mola manuaria, quod manibus trudatur, id est pellatur. Gell. lib. 3. cap. 3. Ob quærendum victum ad circumagendas molas, quæ trusatiles appellantur, operam pistori locasset. De Plauto. conf. Cato de R. R. cap. 10.

Trudes, is. [ὠϛήειον] Instrumenti genus quo aliquid truditur. Tacit. 3. Ann. 46. Quidam trudibus aut furcis inertem molem prosternere.

Truentum, [Τρυέντινον] Fluvius Picenorum, & urbs ejusdem nominis Ptolemæo lib. 3. cap. 1. Vulgo *Tronto*. V. Plin. lib. 3. cap. 13.

Truentinus, a, um. Sil. lib. 8. 434.
Quique Truentinas servant cum flumine turres.

Trulla, V. trua.

Truncus, i. m. [ϛέλεχος, κορμὸς, πρέμνον, ϛύπος] Pars arboris quæ ramis truncatis superstat. Columel. lib. 3. Ut ex his partibus trunci sumantur, quæ & genitales sunt, & maxime fertiles. Cic. 3. de Orat. 177. Quid in arboribus, in quibus non truncus, non rami, non folia denique, nisi ad suam retinendam conservandamque naturam?
Arboris acclivis trunco. Virg. 10. Æn. 835.
Arboris obnixus trunco. Virg. 3. Georg. 233.
Cavi trunci. Hor. 2. Carm. 19. 10.
Cælebs sine palmite truncus. Ovid. 4. Met. 663.
Enodes trunci. Virg. 2. Georg. 78.
Ficulnus truncus. Hor. 1. Serm. 8. 1.
Iners truncus. Ovid. 3. Amor. 7. 15.
Sincerus truncus, Non læsus. Ovid. de Nuce 35.
Teretes trunci. Virg. 6. Æn. 207.
Valentes trunci. Virg. 2. Georg. 426.
Recto trunco se attollere. Ovid. 7. Met. 640.
Denudat foliis ramos, & cortice truncos. Cic. in Arat. 119.
Terra ex minutissimis seminibus, tantos truncos ramosque procreat. Cic. de Senect. 51.
Truncus corporis. Cic. pro Rosc. Com. 28. Virg. 2. Æn. 557.
—— jacet ingens littore truncus,
Avulsumque humeris caput, & sine nomine corpus. Ibid. lib. 9. 332.
Tum caput ipsi aufert domino, truncumque relinquit
Sanguine singultantem. Lucret. lib. 3. 405.
Informes trunci. Lucan. lib. 2. 189.
Truncus atque stipes, pro Homine stupido. Cic. in Pison. 19. Sed qui tanquam truncus atque stipes, si stetisset modo, posset sustinere tamen titulum consulatus.
Qui potest esse in ejusmodi trunco sapientia? Cic. 1. de Nat. Deor. 85.
Truncus ægritudinum. Cic. 3. Tusc. 83.

Truncŭlus, i. m. dimin. [ϛελεχάειον] Cels. lib. 2. cap. 19. & 21. Præcipue tamen in ungulis, trunculisque suum, in petiolis, capitulisque hœdorum. Fortasse legendum Pedunculis.

Truncus, a, um. Adj. [κολοϐὸς] Quod est truncatum. Columel. lib. 2. Quum deinde truncam reddideris, acuto ferramento plagam lævato. Liv. 27. Trunca & turpia exta nimis læta apparuissent.
Animalia trunca pedum, Pedibus carentia. Virg. 4. Georg. 310.
Arma trunca. Stat. 10. Theb. 336.
Corpus truncum, Oculis privatum, cui evulsi sunt oculi. Senec. OEdip. 14.
Manus trunca. Propert. lib. 4. 9. 16.
Nares truncæ inhonesto vulnere. Virg. 6. Æn. 497.
Pinus trunca. Virg. 3. Æn. 659.
Sermo truncus. Stat. 12. Theb. 479. h. e. Inarticulata vox, seu semiplenus sermo.
Tempora trunca. Ovid. 9. Epist. 140.
Urbs trunca, sine senatu, sine plebe, &c. Liv. 31. 29.
Vulnera trunca. Ovid. 3. Met. 724.
Vultus truncus, Caput hominis recisum. Stat. 5. Theb. 236.

Truncŭlus, i. m. dimin. Cels. 2. 22. Trunculi suum.

Trunco, [λωϐάω, μελίζω, κολοϐόω, ἀκρωτηριάω] áre. In partes scindere. Valer. 6. Argon. 567.
—— jam non per curva volantem
Stagna: nec in medio truncantem marmore cervos.
Anguis truncatus. Claud. de Bell. Gildon. 471.
Cervos truncare. Val. Flacc. 6. 568.
Caput truncavit. Lucan. 6. 566.
Manibus truncatus, & armis. Claud. de Bell. Get. 89.
Membra truncata. Claud. de Bell. Get. 263.
Truncatus aliqua sui parte. Plin. lib. 9. ad Mustium, Epist. penult. Erit etiam faciundum ipsius deæ signum: quia antiquum illud e ligno quibusdam sui partibus vetustate truncatum est.

Truncatio, ōnis. f. [ἀκρωτηρίασις] Gloss. Cyrill.

Truo, ōnis. m. Avis quædam apud Festum.

Truo, áre. Movere. Festus in Antroare.

Trutilo, áre. Auctor. Philomel. v. 15.
Tum turdus trutilat. al. Truculat.

Trusatilis, V. trudo.

Trutina, æ. f. [πλάστιγξ, ζυγὸν, τάλαντον] Statera. Vitruv. lib. 2. Id autem ex trutinis quæ stateræ dicuntur, licet considerare.
Trutina, per translationem ponitur pro Judicio. Cic. 2. de Orat. 159. Ad ea probanda quæ non artificis statera, sed quadam populari trutina examinantur.
Castigare examen in trutina. Pers. 1. Sat. 7.
Pensari eadem trutina, Eodem examine, eodem judicio, eadem æstimatione. Porphyr. Hor. 2. Epist. 1. 30.
Suspendere in trutina. Juven. 6. Sat. 436.
Trutinam Cornutus scribit foramen esse, intra quod est lingua bilancis ad quod est examinatio; quod alii Æquamentum, alii Libramentum, alii Æquilibrium vocant. V. Scholiast. ad illud Pers. 1. Sat. 7.
—— examenve improbum in illa
Castiges trutina.

Trutino, [ταλαντάω, ταλαντίζω] áre. est Animo pensiculare. Gloss. Cyrill.

Trutinor, [ϛαθμάομαι] ári. depon. Idem. Pers. 3. Sat. 82.
Atque exporrecto trutinantur verba labello.

Trutinātus, a, um. Partic. Sidon. 7. Epist. 9. Statu satis superque trutinato.

Trutta, vel Truta, æ. f. Piscis qui & Varius vel Variolus dicitur. Gesner.

Trux, trucis. Adj. [ἀπηνὴς] Ferox, crudelis. Plaut. Bacch. 5. 2. 29. Arietes truces nos erimus. Idem Truc. prol. 5. Vi magna servos est, ac trucibus moribus, lupæ ne rapiant domini parsimoniam.
Fronte trux. Valer. 4. Argon. 232.
Tactu trux. Plin. lib. 22. cap. 6.
Affectus truces comprimere. Senec. Agam. 3.
Animi truces. Lucan. lib. 7. 128.
Aspectus trux. Cic. 2. de Divin. 133.
Capite brevi, cervice anguina, aspectu truci. Ex poeta.
Classico truci excitatur miles. Hor. Epod. 2. 5.
Fremitus truces tubæ. Senec. Octav. 7.
Inimicitiæ truces. Hor. 1. Epist. 19. 48.
Iræ truces. Valer. 1. Argon. 673.
Oculi truces. Cic. 2. de Nat. Deor. 107.
E trucibusque oculis duo fervida lumina flagrant. Ex poeta.
Puellæ truces. Senec. OEdip. 5. De Amazonibus.
Sonus trux oris. Plin. lib. 6. cap. 22.
Tauri truces. Ovid. 8. Met. 297.
Tribunus plebis horridus & trux. Cic. 2. de Lege Agr. 64.
Venti truces. Plin. lib. 2. cap. 36.
Vocem trucem expavescere. Sil. lib. 1. 67.
Vultus trux. Tacit. 4. Ann. 34.
Compar. Ammian. 25. 4. Major vis & trucior. al. Atrocior.

Truculentia, æ. f. Plaut. Truc. 3. 2. 7. Tuam expecto truculentiam. Tacit. 2. Ann. 24. Truculentia cæli.

Truculo, V. trutilo.

Truculentus, a, um. Adj. [ἀπηνὴς] Qui vultu crudelitatem præ se fert, aliosque terret. Ter. Adelph. 5. 4. 12. Ego ille agrestis, sævus, tristis, parcus, truculentus, tenax. Cic. pro Sext. 19. Alter ô dii boni quam teter incedebat, quam truculentus, quam terribilis aspectu. Idem 2. de Nat. Deor. 110.
Adversum caput huic Helice truculenta tuetur. Ex poeta.
Æquor truculentum. Catul. 1. Argon. 62. 179.
Auster truculentior. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 308.
Facinus nefarium & truculentissimum. Auctor ad Heren. 4. 12.
Insomnia truculenta. Sil. lib. 10. 354.
Truculentus, cum dativo. Plin. lib. 8. cap. 4. Sic & tigris etiam feris cunctis truculenta.

Truculenter, [ἀπηνῶς] ius, issime. Adv. Cic. 2. de Lege Agr. 13. Truculentius se gerebat quam cæteri.
Aspicere aliquem truculentissime. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Trucido, [κερματίζω, κατακόπτω, κρεουργέω, σφάττω] áre. Crudeliter necare. Virg. 2. Æn 494.
Fit via vi, rumpunt aditus, primosque trucidant. Cic. pro Lege Manil. 5. Uno nuntio, atque una literarum significatione cives Rom. necandos, trucidandosque denotavit.
Qui nos, qui conjuges, qui liberos nostros trucidare voluerunt. Cic. 4. in Catil. 12.
Trucidari ferro. Cic. 1. in Catil. 9. Et quos ferro trucidari oportebat, eos nondum voce vulnero.
Trucidari fœnore. Cic. pro Cæl. 42. Parcat juventus pudicitiæ suæ, ne spoliet alienam, ne effundat patrimonium, ne fœnore trucidetur.
Verbis gravibus trucidari ab aliquo. Cic. de Arusp. Respons. 2.
Trucidatas legiones ostentabat. Tacit. 2. Ann. 45.

Trucidatio, ōnis. f. [κατάκοψις] Cic. 4. Philipp. 11. Nullus ei ludus videtur esse jucundior, quam cruor, quam cædes, quam ante oculos trucidatio civium.
Non jam pugna, sed trucidatio, velut pecorum, fieri cœpit. Liv. 28. 16.
Tantas trucidationes facis. Cato apud Gell. 13. 24.

Trucidātor, ōris. m. August. de Civ. Dei, 16. 43. Moses subtractus trucidatoribus parvulorum.

T R Y

Tryblium, i. n. Catinus; verbum quidem Græcum, sed quod Latinus Varro usurpavit, & Plaut. Stich. 5. 4. 9. cujus verba sunt, Hoc convivium est pro opibus nostris satis commodule nucibus, fabulis, ficulis, oleæ in tryblio lupillo. Interrupto in editis hodieque legitur, sed nullo sensu. Restituit Turnebus.

Trychnon, [ϛρύχνος] V. strychnus, Herba quæ & Strychnon dicitur; Latine, Solanum. Plin. lib. 21. cap. 31.

Tryginon, [τρύγινον] Atramenti genus. Plin. lib. 35. cap. 6. Sunt qui & vini fæcem siccatam excoquant: affirmantque si ex bono vino fæx fuerit, Indici speciem id atramentum præbere. Polygnotus & Mycon celeberrimi pictores Athenis, e vinaceis fecere, tryginon appellant. Interpretari potest Fæcatum, aut fæcutinum: utpote factum ex fæcibus.

Trygōdes, i. e. Fæculentum. Cels. 6. 6. 8.

Trygon, onis. m. & Avis & Piscis venenatus. Auson. Epist. 4. 58. Lethalis trygon. V. Cels. 6. 9. Plin. 9. 48. & Diosc. 2. 19.
Trygonus. Plaut. Capt. 4. 2. 71. Trigonum, & cetum, & mollem caseum.

TRYPANA, & TRYPANUM. V. ABAPTISTUM.

TRYPHIODŌRUS, i. m. Ægyptius quidam grammaticus. Suidas.

TRYPHON, [Τρύφων] Alexandrinus Grammaticus, Augusti tempore, scripsit de copia orationis, de orthographia, & alia a Suida commemorata.
Fuit & alius Tryphon, cognomine Diodotus. Strab. 16.
Item Ptolemæi nomen propter luxuriem. Ælian. 14. 13.
Item Judæus, contra quem scripsit Justin. Martyr.

TRYXĀLIS, [τρυξαλίς] Animal locustæ simile sine pennis, Latinum nomen non habet, ut aliqui arbitrantur; nec pauciores, hoc esse quod Gryllus vocetur. Hæc Plin. lib. 30. cap. 6. al. Troxalis.

T U

T. V. Titulo usus.

TU, tui, vel tis antique, tibi, te. [σὺ] Ter. Heaut. 5. 4. 11. Crede, & nostrum te esse credito. Plaut. Trinum. 2. 2. 30. Nimio satius tui opus est te ita esse, quam ut animo lubet.
Quia tis egeat, quia te careat. Plaut. Mil. 4. 2. 42.
Tibi eidem. Plaut. Merc. prol. 71. Tibi aras, tibi occas, tibi seris, tibi eidem metis.
Tibi est domi. Plaut. Trucul. 1. 2. 86.
Ecce tibi e transverso. Cic. 4. Acad. 121.
At tibi repente. Cic. 9. Fam. 2.
Hic tibi strepit. Cic. 8. Fam. 2.
Alter tibi descendit de palatio & ædibus suis. Cic. pro Rosc. Amer. 133.
Nunc tibi nostri milites. Cic. 8. Fam. 15.
Te socio. Cic. 4. Fam. 13. Per me quondam, te socio defensa Respublica.
Tu, repetitum. Cic. pro Rabir. 3. Tu mihi etiam legis Portiæ, tu C. Grachi, tu horum libertatis, tu cujusquam denique hominis popularis mentionem facis?
Tune, vel Tun' interrogative. Plaut. Amph. 2. 2. 126. Tun' me heri advenisse dicis? Virg. 1. Æn. 621.
Tune ille Æneas, &c.
Tu tu. Plaut. Mostel. 2. 1. 17. Egone? A. tu tu.

TUTE, Tu ipse. Ter. Eun. 1. 1. 19 Et quod nunc tute tecum iratus cogitas. Cic. 1. Fam. 8. Ut tute mihi præcepisti.
Tute ipse. Virg. 3. Ecl. 35.

TUTĔMET, pro Tute, i. e. Tu ipse. Lucret. lib. 1. 103.
Tutemet in culpa quom sis. V. suo loco.
Tu & Tute & Tutemet & Tutemet ipse facis. Donat. in Ter. Adelph. 3. 1.

TUĀTIM, Adv. a Tuus, i. e. Tuo more. Plaut. Amph. 2. 1. 4. Ecce rem jam tuatim facis. Obsoletum. conf. Non. 2. 853.

TUÆSIS, [Τύαισις] Æstuarium maris Britannici apud Ptolemæum lib. 2. cap. 3. vulgo *Tweed*; juxta quod *Bervicia*, munitissimum oppidum regis Britanniæ, in finibus Scotiæ, vulgo *Berwick*.

T U B

TUB. Tubilustrium.

TUBA, æ. f. [σάλπιγξ] Instrumentum musicum vulgo notum, a tubo canali sic dicta. Nam ex lignis tubæ fiunt, & ex cornibus. Et quæ ex ære sunt, tubæ ductiles appellantur, quæ ex ligno vel cornu, ligneæ vel corneæ. Tuba utuntur milites ad excitandos animos in prælium. Cic. 2. in Catil. 13. Quum tubas, quum signa militaria, quum aquilam illam argenteam scirem esse præmissam.
Æris directi tuba. Ovid. 1. Met. 98.
Clangor tubarum. Virg. 2. Æn. 313.
Fremitus truces tubæ. Senec. Octav. 7.
Sonitus tubæ. Auctor ad Heren. lib. 4. 21. In concione de virtute loqueris, in prælio per ignaviam tubæ sonitum perferre non potes.
Sonitus fracti tubarum. Virg. 4. Georg. 72.
Canora tuba. Ovid. 3. Fast. 849.
Navalis tuba. V. NAVIS.
Stridentes tubæ. Lucan. lib. 1. 432.
Vocales tubæ. Senec. Thyest. 8.
Canunt tubæ. V. CANO.
Canere ludos tuba. Virg. 5. Æn. 113.
Occanere tubas. Tacit. 2. Ann. 81. Tum Sentius occanere cornua tubasque, & peti aggerem, erigi scalas jussit, ac promptissimum quenque succedere.
Floralis tuba est, Qua committebantur ludi Florales, in quibus meretrices nudis corporibus per varias artes ludendo discurrebant & armis certabant gladiatoriis, atque pugnabant. Scholiast. in Juven. 6. Sat. 249.
Atque omnes implet numeros, dignissima prorsus
Florali matrona tuba.
Tuba belli civilis, Per translationem. Cic. 6. Fam. 13. Quod mirifica est improbitas in quibusdam qui tulissent acerbius tibi veniam dari, quam illi appellabant tubam belli civilis.

TUBARIUS, i. m. Tubarum faciendarum artifex. Aurelius Arcadius, in l. ult. D. de jur. immunit.

TUBICEN, ĭnis. m. [σαλπικτής] Qui tuba canit. Veget. lib. 2. cap. 7.
Tubicines a tuba & canendo. Varro de L. L. 4. 16.
Tubicines, Cornicines, & Buccinatores: Qui tuba vel æreo cornu, vel buccina committere prælium solent. Senec. Epist. 79. Nec tubicen prædicationi nominis nostri silentium faciens.
Bellicus ære canoro signa dedit tubicen. Ovid. 3. Met. 704.

TUBICINO, & TUBICINATOR. Gloss. Cyril.

TUBILUSTRIUM, i. n. Festum, mense Aprili, ultimo quinquatriorum die celebratum.
Tubilustria, Dies quibus tubas lustrabant. Varro de L. L. 5. 3. Tubæ sacrorum in atrio sutorio lustrabantur.
Tubilustria, quibus diebus ascriptum est in fastis, cum in atrio tubæ agna lustrantur, ab eis tubos appellant, quod genus lustrationis ex Arcadia Pallanteo translatum esse dicunt. Festus.

Qui lustrationes peragebant, Tubicines appellabantur; ut ait idem Festus. Ovid. 5. Fast. 725.
Proxima Vulcani lux est; Tubilustria dicunt,
Lustrantur puræ, quas facit ille, tubæ.

TŪBER, ĕris. n. [ὕδνον] est Terræ callus: vulgo *tartufus* dicitur. Galli *truffas* vel *truflas* vocant. Plin. lib. 19. cap. 2. Et quoniam a miraculis rerum cœpimus, sequemur eorum ordinem, in quibus vel maximum est aliquid nasci, aut vivere sine ulla radice. Tubera vocantur hæc, undique terra circundata nullisque fibris nixa, aut saltem capillamentis, nec utique extuberante loco in quo gignuntur, aut rimam agente, neque ipsa terræ cohærent. Cortice etiam includuntur, ut plane nec terram esse possimus dicere, neque aliud quam terræ callum. Siccis hæc fere & sabulosis locis frutectosisque nascuntur, Excedunt sæpe magnitudinem mali cotonei, etiam librali pondere. Duo eorum genera, arenosa dentibus inimica, & altera sincera. Distinguntur & colore ruffo, nigroque, & intus candido. Laudatissima Africæ, &c. Idem capite sequenti, 1. Quum fuerint imbres autumnales, ac tonitrua crebra, tunc nasci; & maxime e tonitribus, nec ultra annum durare, tenerrima autem verno esse. Martial. lib. 13. 50.
Rumpimus altricem tenero de vertice terram
Tubera, boletis poma secunda sumus. Juven. 5. Sat. 116.
Fumat aper, post hunc raduntur tubera, &c. Quibusdam in locis acceptantur riguis ac feruntur, sicut Mitylenis.
Tuber, [φῦμα, ἧλος, κύρτωσις] metaphoricos pro quovis Tumore capitur: tuncque adjectivum quidam esse volunt, sed falso. Ter. Adelph. 2. 2. 37. Præterea colaphis tuber est totum caput. Sic dicitur Caput tuber, pro Tuberoso: quo modo Homo scelus, pro Scelerato. Hor. 1. Serm. 3. 73.
Qui, ne tuberibus propriis offendat amicum, &c.
Tubera bina in dorso habent cameli, teste Plin. lib. 8. cap. 18.
Tubere super armos a cervicibus eminente. Plin. lib. 8. cap. 45.
Immodico prodibant tubere tali. Ovid. 8. Met. 808.
Tuber, Durities illa in arboribus extans ad nodi similitudinem. Plin. lib. 16. cap. 16. Reperitur & in alno tuber tanto deterius, quanto ab acere alnus ipsa distat. Ibid. Pulcherrimum vero est in acere bruscum, multoque excellentius mollusecum. Tuber utrunque arboris ejus: sed bruscum, intortius crispum.

TŪBER, ĕris. f. Arboris genus. Columel. lib. 11. cap. 2. Possunt etiam his diebus cerasi, & tuberes, & armeniacæ, atque amygdala, cæteræque arbores quæ primæ florent, inseri commode. Plin. lib. 15. cap. 14. Peregrina sunt zizipha, & tuberes, quæ & ipsa non pridem venere in Italiam: hæc ex Africa, illa ex Syria. Sex. Papinius, quem Consulem vidimus, primus utraque attulit D. Augusti novissimis temporibus, in castrorum aggeribus sata, baccis similiora quam malis. Idem 16. 25. Ab ea (amygdala) proxime florent Armeniaca, dein tuberes, & præcoces: illæ peregrinæ, hæ coactæ.
Tuber, m. pro Fructu arboris. Martial. lib. 13. 42.
Lecta suburbanis mittunt apyrina ramis
Et vernæ tuberes, quid tibi cum Libycis? Vernæ, i. e. Domi nostræ nati. Suet. in Domit. cap. 16. Oblatos tuberes servari jussit in crastinum.

TŪBERCŬLUM, i. n. dimin. [φυμάτιον] Plin. lib. 11. cap. 11. Apes regias extruunt tuberculo eminentes. Idem lib. 22. cap. 32. Habet proximam terræ mastichen tuberculo fabæ: quæ apposita, fœminarum menses trahere dicitur. conf. Cels. 2. 1. & Columel. 7. 5.

TŪBĔRO, āre. Tumescere. [φυματίω] Vet. Onomast.

TŪBERANS, antis. Apul. 2. Met. Rosa soluta in sinu tuberante.

TŪBEROSUS, a, um. Varro de R. R. 1. 49. Herba tuberosus campus. Petron. cap. 15. Calvus tuberosissimæ frontis.

TUBĔRO, ōnis. m. [Τουβέρων] Romanus, is notissimus est ex Ciceronis oratione pro Ligario.
Sunt autem plures hujusce nominis, in historia Romana.
Tuberonem historicum laudat Liv. 4. 23. & alibi.

TUBICEN, TUBILUSTRIUM, &c. V. TUBA.

TUBURCINOR, [λαφύσσω] āri. Raptim comedere, auctore Nonio 2. 851. Titinn. Tuburcinari, sine me vultis reliquias. Plaut. Pers. 1. 3. 41. Lubido extemplo cœpere est convivium, tuburcinari de suo, siquid domi est.
Prandio raptim tuburcinato. Apul. Met. 6.

TUBURCINABUNDUS, a, um. Cato. Sed rejicit hanc vocem, tanquam nimis vetustam, Quintil. lib. 1. cap. 6. V. Burmann. in loc. qui per CH scribit.

TUBUS, i. m. [σίφων] Canalis fictilis, per quem aqua deducitur. A tumore dictus. Cic. 2. de Legib. 2. Ductus vero aquarum quos isti tubos & euripos vocant, quis non, quum hæc videat, irriserit? Vetus codex legit Nilos.
Tubos etiam viscerum dicimus. Martial. lib. 1. 62.
Cavari in tubos. Plin. lib. 16. cap. 42.

TUBŬLUS, i. m. dimin. [σιφώνιον] Varro 1. de R. R. cap. 8. Inde enim aliquot colligatas libris demittunt in tubulos fictiles cum fundo pertuso, quos cuspides appellant. Columel. de Arborib. cap. 9.
Tubulum aliquando vocamus Avenam quæ & Cicuta appellatur, Græce Siphon.

TUBULĀTUS, a, um. Adj. Cavatum ad effigiem tubuli. Plin. lib. 9. cap. 36. Alterum purpura vocatur cuniculatim procurrente rostro, & cuniculi latere introrsus tubulato: qua profertur lingua.

TUBULATIO, onis. f. Excavatio. Apul. 2. Flor.

T U C

TUCCA, [Τύκκας] L. Varus, & Plocius, viri doctissimi, amici Virgilii, heredesque ex parte testamenti relicti, jussu Augusti carmina Æneidos emendaverunt, hac lege ut nihil adderent, ut Servius tradit.

TUCĒTUM, i. n. Micæ carnium cum arvina, & minutim insecta ilia; idem cum Isicio & tomaculo. Apul. 2. Met. Tucetum perquam sapidissimum. Pers. 2. Sat. 43.
Esto, age, sed grandes patinæ tucetaque crassa. V. Scholiast. in loc.

in loc. Cibos regios interpretatur Fulgent. in libello de Vocibus antiq. Tuceta, inquit, dicuntur escæ regiæ. Callimachus in Pisæis,
—— ambrosio redolent tuceta sapore. Hæc ille.

TUCRIS, [Τυκρίς] Ptolem. lib. 2. cap. 6. Hispaniæ urbs; vulgo *Tudela*.

T U D

TVD. Tudertinus.

TUDÆ, [Τοῦδαι] Ptolem. lib. 2. cap. 6. Urbs Hispaniæ, hodie *Tuy* in Gallicia.

TUDER, [Τοῦδερ] Oppidum mediterraneum Umbriæ. Auctor Plin. lib. 3. cap. 14. Sil. 6. 645. Hinc,

TUDERTES, m. pl. Incolæ. Sil. lib. 4. 222.

TUDES, is. f. Malleus; a Tundo, tutudi. Virg. in Ætn. 561.
Fabriles operæ tudibus contundere massas
Festinant, &c.

TUDES, itis. f. Idem. Tudites, Mallei a tundendo dicti, inquit Festus. Inde & cuidam cognomen Tuditano fuit, quod caput malleo simile habuerit.

TUDICŬLA, æ. f. Instrumentum sive stylus, quo vasis signa imprimuntur. Quidam etiam accipiunt Tudiculam pro Cochleari majori, quo ad carnes & juscula e cacabis extrahenda utuntur.
Tudicula, Machina qua tunduntur oleæ. Columel. lib. 12. cap. 50. Est & organum erectæ tribulæ simile, quod tudicula vocatur: idque non incommode opus efficit, nisi quod frequenter vitiatur, & si baccæ plusculum injeceris, impeditur.

TUDICŬLO, âre. Imprimere ac sculpere.
Tudiculare, per translationem ponitur pro Commovere. Varro Marcipore, Hæccine nobis cernis hanc mala tudiculasse vetulam. Nonius 2. 844

TUDITO, âre. Lucri gratia negotium agere. Lucret. lib. 2. 1141.
Nec tuditantia rem cessant extrinsecus ullam
Corpora conficere, & plagis infesta domare. Idem lib. 3. 395. Tuditantia, i. e. Frequenter tundentia, sive agitantia.

TUDITANUS, i. m. Cognomen apud Romanos. V. TUDES.

T U E

TUEOR, êris, tûtus, vel tuitus sum, [φυλάσσομαι, ἀμύνω] êri. Defendere, conservare. Ovid. 2. de Arte Am. 13.
Nec minor est virtus, quam quærere, parta tueri. Cic. de Amicit. 50. Populos universos tueri, eisque optime consulere.
Tueri & conservare. Cic. pro Lege Manil. 6. Vobis turpissimum sit, illud quod accepistis, tueri & conservare non posse.
Tueri & defendere. Cic. 1. de Orat. 172.
Tueri & ornare. Cic. 3. in Catil. 117. Illud perficiam profecto Quirites, ut ea quæ gessi in Consulatu, privatus tuear atque ornem.
Tueri & regere. Cic. 2. de Legib. 9. Quæ vis non modo senior est quam ætas populorum & civitatum, sed æqualis illius cælum atque terras tuentis & regentis Dei.
Ægre aliquem tueri. Quintil. lib. 3. cap. 8. Quosdam ratio ipsa ægre tuetur.
Fortiter tueri. Quintil. lib. 3. cap. 1.
Pertinaciter aliquid tueri. Quintil. lib. 6. cap. 4.
Absentem tueri, Defendere. Cic. 2. Fam. 15. Te tamen oramus, quibuscunque erimus in terris, ut nos, liberosque nostros ita tueare, ut amicitia nostra & tua fides postulabit.
Ædem habere tuendam. Cic. 3. Verr. 110. Ædem Castoris Judices P. Junius habuit tuendam.
Ædificia tueri. Varro de R. R. lib. 1. cap. 11.
Amicitias tueri, Conservare. Cic. 3. de Fin. 13. Atque etiam ad justitiam colendam, ad tuendas amicitias & reliquas charitates quid natura valeat, hæc una cognitio potest tradere.
Armenta & vitulos tueri. Virg. 2. Georg. 195.
Arva tueri. Virg. 1. Georg. 21.
Certamina belli tueri. Lucret. lib. 2. 5.
Concordiam conglutinatam tueri. Cic. 1. Att. 14.
Dignitatem. Cic. 2. Tusc. 48. Hos admonitu simili oportebit ut bonos milites revocatos dignitatem tueri.
Factum alicujus præstare & tueri. Cic. pro Sext. 38. Ea conditione gesseram, ut meum factum semper omnes præstare, tuerique deberent.
Fines suos ab excursionibus hostium tueri. Cic. pro Deiot. 22.
Mediocritatem. Cic. 3. Tusc. 74. Posse tamen tueri mediocritatem officiorum, & vitæ communem cultum atque usitatum.
Munus suum. Cic. 10. Fam. 11. Quod reliquum est, tuum munus tuere.
Patrocinia. Cic. 5. Fam. 9. Si tuam consuetudinem in patrociniis tuendis servas, P. Vatinius cliens advenit, qui pro se causam dicier vult.
Personam alicujus dicendo. Cic. de Clar. Orat. 171. Atque etiam L. Paul. Africani pater, personam principis civis facile dicendo tuebatur.
Rempub. Cic. 2. Off. 2. Ab hoc igitur genere largitionis, ut aliis detur, aliis auferatur, aberunt, hi qui Remp. tuebuntur.
Sanctitate sua se tueri. Cic. 2. de Finib. 73. Jam si pudor, si modestia, si pudicitia, si uno verbo temperantia pœnæ aut infamiæ metu coercebuntur, non sanctitate sua se tuebuntur: quod adulterium, quod stuprum, quæ libido se non proripiet ac projiciet aut occultatione proposita, aut impunitate, aut licentia.
Se tueri, pro eo quod est Alere & tolerare. Scævola in l. penult. & ultima, De in rem verso, Sine quibus aut se tueri, aut servos paternos exhibere non posset. Budæus.
Societatem conjunctionis humanæ munifice & æque tueri. V. MUNUS.
Tueri, passive, pro Defendi. Caius in l. Consillo, in prin. D. De curatoribus furioso dandis. Consilio & opera curatoris tueri debet non solum patrimonium, sed & corpus & salus furiosi.

Eodem modo Varro de R. R. 3. 1. In pace a rusticis Romani alebantur, & in bello ab his tuebantur. Vitruv. præf. lib. 8. Res omnes non ali, neque crescere nec tueri. Vetus inscript. in Philandri not. ad Vitruv. loc. cit. NOSCANT OMNES SENATVS ET POP. ROM. IMPERIVM ET DEORVM NVMINE ET MILITVM FORTITVDINE ET TVERI ET REGI.
Item Tuere in voce activa in Vet. Inscript. apud Fabrett. p. 498. ROGO PER SVPEROS QVI ESTIS, OSSA MEA TVEATIS.

TUEOR, Videre, V. TUOR.

TUITUS, a, um. Partic. Quintil. in Pariete palmato. Tuitus sum adolescentis miserrimi causam. Plin. 6. Epist. 29. Tuitus sum Julium Bassum. i. e. In judicio defendi. Paul. D. de vacatione & excusat. munerum. l. Legato, qui publicum negotium tuitus sit, intra tempora vacationis præstituta rursum ejusdem negotii defensio mandari non potest.

TUENDUS, a, um. Partic. [ἀμυντέος] Cic. 1. Fam. 9. Totus est nunc ab iis a quibus tuendus fuerat, derelictus.
Pacis mihi cura tuendæ. Ovid. 11. Met. 297. al. Tenendæ.
Vita tuenda mea est. Ovid 4. Trist. 4. 36.
Tuendus, passive, pro Defendendus. Caius in l. An usufr. §. ult. D. de usufruct. Dubitatio est: quousque tuendi essent in eo usufruct. municipes? Et placuit centum annis tuendos esse municipes: quia is finis vitæ longævi hominis est. Ulpian. in l. 3. §. 1. D. de jurejur. Tuendum erit jusjur. Neratius in l. Si ea res. in fine. D. de actionibus empti. Sive ab eodem emimus, sive ab alio atque alio: is ex nobis tuendus est, qui prior jus ejus apprehendit, hoc est, cui primum tradita est. Sed si alter ex nobis a domino emisset, is omnimodo tuendus est.

TUTO, âre. verbum antiquum, idem significans quod Protego, defendo. Plaut. Merc. 5. 2. 25. Invoco vos Lares Viales ut me tutetis. V. & Non. 7. 70.

TUTOR, [ἐπαμύνω, ἀσφαλίζω, φυλάσσομαι] âri. frequent. pro Diligenter defendere. Ter. in Hec. prol. 42. Ego interea meum non potui tutari locum. Idem Hec. 5. 1. 8. Nam mores facile tutor. Cic. in Somn. Scip. 4. Sed quo sis Africane alacrior ad tutandam Remp. sic habeto.
Tutari a. Plin. lib. 7. in præfat. Truncos etiam arboresque cortice interdum gemino a frigoribus & calore tutata est.
Tutari & conservare. Cic. pro Sylla, 61. Hunc patronum, defensorem, custodem illius coloniæ, si in omni fortuna atque honore incolumem habere non potuerunt, in hoc tamen casu, quo afflictus jacet, per vos tutari, conservareque cupiunt.
Fortiter & industrie aliquid tutari. Quintil. lib. 5. cap. 13.
Armis tutari res alicujus. Hor. 2. Epist. 1. 2.
Pericula tutari. Sallust. in oratione Lepidi ad Popul. Rom. Aut si provideritis, in tutandis periculis magis, quam ulciscendo teneamini.
Præsidio suo tutari aliquem. Hor. 1. Epist. 18. 81.
Genæ tutantur oculos ab inferiore parte subjectæ, leviterque eminentes. Cic. 2. de Nat. Deor. 43.
Se committere alicui tutandum. Phædr. 1. 32. 1.

TUTOR, ōris. m. [ἐπίτροπος, φυλακτής] Defensor pupilli. Cic. pro Cecin. 72. Cui filius agnatus sit, ejus testamentum non esse ruptum, judica: quod mulier sine tutore auctore promiserit, deberi.
Datio tutoris. Ulp. in l. Muto. D. de tutelis.
Atilianus tutor. Ulpian. titulo undecimo ejus libri qui est inscriptus Tituli ex corpore Ulpiani, Lex Atilia jubet mulieribus, pupillisve non habentibus tutores, dari a Prætore, & majore parte Tribunorum plebis: quos Atilianos appellamus. Sed quia lex Atilia Romæ tantum locum habet, lege Julia & Titia prospectum est, ut in provincia quoque similiter a præsidibus earum dentur tutores.
Cessicus tutor, V. Cessicus, in CEDO, cedis.
Dativus tutor. Ulpian. titulo undecimo ejus libri qui est inscriptus Tituli ex corpore Ulpiani, Testamento nominatim tutores dati confirmantur lege duodecim Tabularum, his verbis, Uti legassit super pecunia, tutelave suæ rei, ita jus esto: qui tutores *Dativi* appellantur. Modestinus. l. Dativus. D. Rem pupilli salvam fore, Dativus, vel testamentarius tutor, sive curator non petet satis a collega suo: sed offerre ei poterit, utrum satis accipere velit, an dare.
Falsus tutor, cui opponitur Verus. Ulpianus in l. 1. D. Quod falso tut. &c. Si duo tutores, alter falsus, alter verus auctoritatem accommodaverit, &c.
Fiduciarius tutor. Ulpian. titulo undecimo ejus libri qui est inscriptus Tituli ex corpore Ulpiani, Qui liberum caput mancipatum sibi, vel a parente, vel a coemptore manumisit, per similitudinem patroni tutor efficitur, qui Fiduciarius tutor appellatur.
Fiduciarius tutor. Modestinus in l. Quo defuncto. D. de legit. tut.
Honorarii tutores. Ulpianus l. 3. D. de administrat. & peric. tut. & Paulus in l. Siquis tutor. §. 1. D. de rit. nupt.
Idonei atque honesti tutores. Ulpian. in l. Testamento. D. de testament. tutel.
Idoneus tutor. V. paulo post, Eximere aliquem tutela.
Justus tutor. Ulpian. in l. 3. D. de tutel. Sic Triphoninus in l. Idem fiet. D. de testament. tut.
Legitimi tutores sunt, qui ex lege aliqua descendunt. Per eminentiam autem Legitimi dicuntur, qui ex lege duodecim tabularum introducuntur seu propalam, quales sunt agnati: seu per consequentiam, quales sunt patroni. Legitimi tutores, alii tutela in jure cedere possunt. Ulpian. titulo undecimo ejus libri qui est inscriptus Tituli ex corpore Ulpiani.
Legitimus tutor. Ulp. l. 1. D. de legitimis tutoribus.
Prætorianus tutor. Ulpian. titulo undecimo ejus libri qui est inscriptus Tituli ex corpore Ulpiani, Moribus tutor dari mulieri, pupillove, qui cum tutore suo lege aut legitimo judicio agere vult, ut auctore eo agat, (Ipse enim tutor in rem suam auctor fieri non potest) qui Prætorianus tutor dicitur, quia a Prætore urbis dari consuevit.
Temporarius tutor. Ulpian. l. 2. D. de tutoribus & curatoribus datis, &c.

Testamen-

Testamentarius tutor. Ulpian. in l. Siquis sub conditione. D. de testam. tutel.

Abjicere tutorem. Ulpian. in l. Siquis sub conditione. D. de testamentaria tutela.

Accipere tutorem. Ulpian. l. 3. D de tutelis.

Adhibere tutorem. Ulp. in l. 1. D. Quod falso tutore, Ne contrahentes decipiantur, dum falsus tutor adhibetur.

Adjungere tutorem. Triphonius in l. ultima. D. Ubi pupillus educari vel morari debeat, Si idoneus sit tutor, nec expediat alium adjungi.

Adscribere tutorem liberis. V. ASCRIBO.

Confirmare tutorem. Paulus in l. Nesennius. D. de excusationibus. Nam & Prætor, qui eum confirmat tutorem, defuncti sequitur judicium. Modestinus l. 1. D. de confirmando tutore vel curatore.

Constituere tutorem. Paulus in l. Si tutor constitutus. D. de administ. & peric. tut. Sic Modestinus in l. Caius. D. de excus. tutor.

Creare tutores. Modestinus in l. Scire oportet. D. de tutoribus & curatoribus datis.

Desinit esse tutor. Ulpian. in l. Si tutor reipublicæ causa. D. de tutel. & ration. distrahendis. Idem in l. Si adrogati. D. de tutelis.

Dare tutorem alicui. Modestinus in l. Caius. D. de excusationibus, Caius testamento suo Nigidium filio suo tutorem dedit. Sic Paulus in l. Nesennius. D. de excusationibus. Et rursus ibidem l. Ex his apparet. Paulus l. 1. D. de tutelis.

Dari tutores fœminæ non possunt, quia id munus est masculorum: nisi a principe filiorum tutelam specialiter postulent. Neratius in l. ultima. D. de tutelis.

Datus alicui vitiose tutor. Scævola in l. Qui testamento. D. de excusationibus.

Durat adhuc tutor. Ulpian. l. §. D. de suspect. tutor. Tutor quoque contutorem potest suspectum facere: sive duret adhuc tutor, sive jam desierit ipse, contutor autem maneat tutor.

Eligere tutores liberis. Paulus in l. Amicissimos. D. de excusationibus.

Exigere tutorem idoneum. Ulpian. in l. 1. D. de magistratibus conveniendis, Si magistratus ab initio tutorem idoneum dedit, & satis non exegit, non sufficit. Quod si satis exegit, & idoneum exegit: quanvis postea facultatibus lapsi sunt tutores vel fidejussores, nihil est quod ei qui dedit imputetur.

Habere tutorem legitimum. Scævola in l. Qui testamento. D. de excusationibus.

Instituere aliquem tutorem filio suo. Cic. 13. Fam. 61.

Institui tutorem testamento. Liv. 1.

Manet tutor. Ulpian. in l. Si tutor reipublicæ causa. D. de tutel. & ration. distrahendis.

Mittere tutorem alicui. Cic. 5. de Finib. 64.

Orbatus tutoribus. Cic. Post redit. in Senat. 4.

Perseverant tutores. Paulus in l. Quæsitum est. D. de tutelis. *Ils sont toujours tuteurs.*

Petere sibi tutorem. Pomponius l. 2. D. de tutelis, Non est exigendum a pupillo, ut tutorem sibi petat.

Petere tutorem alicui. Ulpian. in l. 1. D. de eo qui pro tutore, &c. V. titulum, Qui petant tutores, &c.

Postulare tutorem videtur, & qui per alium postulat; item nominare, & qui per alium hoc idem facit. Ulpian. l. 2. D. de fidejussoribus & nominatoribus tutorum.

Remanet tutor. Ulpian. in l. Si filiusfamilias. D. de tutel. & ration. distrahendis.

Scribere tutorem. Ulpian. in l. Si hereditas. D. de testamentaria tutela, Quid enim interest, suum servum an alienum tutorem scripserit: quum pupilli favore, & publicæ utilitatis gratia assumpta libertas sit in persona ejus, qui tutor scriptus est?

Scribere aliquem tutorem testamento. Paulus in l. Nesennius. D. de excusationibus.

Esse tutorem alicui Scævola in l. Qui testamento. D. de excusationibus, Quum nemo patruus impuberi tutor esset.

Tutor finium. Hor. Epod. 2.23.

Orbæ eloquentiæ quasi tutores relicti sumus. Cic. de Clar. Orat. 330.

TUTRIX, icis. f. Justinian. cap. 5. t. 35. l. 3. Filiorum tutricem eam existere sancimus.

TUTORIUS, a, um. Justin. 33. 4. Mittitur, qui tutorio nomine regnum pupilli administret.

TUTELA, æ. f. [ἐπιτροπὴ, ἐπιτροπεία, ἀσφάλεια] Defensio, sive jus ac potestas aliquem tuendi. Paulus l. 1. D. de tutelis, Tutela, est vis ac potestas in capite libero constituta ad tuendum eum qui per ætatem sua sponte se defendere nequit, jure civili data ac permissa. Tutores autem sunt, qui eam vim ac potestatem habent. Cic. 1. Att. 4. De tutela legitima, in qua dicitur esse puella, nisi usu capi posse. Idem 1. Off. 85. Ut enim tutela, sic procuratio Reip. ad eorum utilitatem qui commissi sunt, non ad eorum quibus commissa est, gerenda est.

Actor tutelæ. Pomponius in l. Solet. D. de tutelis.

Jure tutelarum. Cic. 1. de Orat. 173.

Cessitia tutela. V. Cessicus, in CEDO, ĕre.

Legitima tutela. Cic. 1. Att. 5.

Legitimæ tutelæ dicuntur, quæ, quum quis intestato mortuus est, ejus liberis lege dantur. Dari autem agnatos, & consanguineos, item patronos, id est eos qui ad legitimam hereditatem admitti possunt, scribit Ulpianus in consuetudine fuisse: & patronos ob eam causam, ut qui sperarent successionem, iidem ea bona studiosius tuerentur.

Testamentaria tutela, cui opponitur Legitima. Ulpian. in l. Si tutor Reipublicæ causa. D. de tutel. & ration. distra. Quia semper legitima tutela testamentariæ cedit. V. etiam titulum De testamentaria tutela.

Abdicare se tutela. V. ABDICO.

Abiit ad propinquos tutela. V. ABEO

Abire tutela. Ulpian. l. 3. D. de suspect. tut. Non erit formosus, quia non est abire tutela jussus.

Agnoscere tutelam. Ulpian. in l. Si filiusfamilias. D. de tutelis, Si filiusfamilias tutor a Prætore datus sit, si quidem pater tutelam agnovit: in solidum debet teneri. Si non agnovit: duntaxat de peculio. Agnovisse autem videtur, sive gessit, sive gerenti filio consensit, sive omnino tutelam attigit. Unde quum quidam filio scripsisset, ut diligenter tutelam gereret, Quum scias (inquiens) periculum, ad nos pertinere: dixi, hunc quoque videri agnovisse. Plane si solum monuit filium, non videtur agnita. *App rover, Accepter, Avoir agreable.*

Agere tutelæ cum tutore. Ulpian. In l. 1. D. de tutel. & ration. distrahendis. & rursus ibidem l. Si tutor reipublicæ causa.

Amittere tutelam legitimam. Ulpianus in l. 2. D. de legitimis tutoribus.

Attingere tutelam. Ulpian. in l. 1. D. de eo qui pro tutore, &c. Si omnino non attigerit tutelam, non tenebitur. Neque enim attingere debuit, qui tutor non erat.

Cohærere tutelis ante susceptis. Triphonius in l. penult. D. de excusationibus.

Commendare filios suos alicujus tutelæ. Cic. 1. de Orat. 228.

Commendata tutelæ nostræ. Lucret. lib. 5. 859.

Committere se in tutelam alicujus. Ter. prol. Hec. 52.

Committere alicui tutelam. Ulpian. l. Muto. D. de tutelis. Idem in l. Testamento. D. de testamentaria tutela.

Vacationem tutelarum concedere alicui. h. e. Ne cogatur alicujus tutelam suscipere. Callistratus in l. Non tantum. D. de excusationibus.

Ad tutelam patriæ tanta multitudo fœminarum concurrit, ut, &c. Justin. lib. 25.

Confirmata tutela. Ulpian. in l. Si hereditas. D. de testamentaria tutela.

Convenire aliquem tutelæ. Subaud. Judicio. Ulpian. in l. Si tutor Reipublicæ causa. D. de tutel. & ration. distrahendis.

Decernere tutelam alicui. Ulpian. in l. Legitimos. D. de legitimis tutoribus.

Deferre alicui tutelam: & Delata alicui tutela. Paulus in l. Si is qui. D. de excusationibus.

Delata alicui tutela ex testamento. Triphonius in l. penult. D. de excusationibus.

Deponere tutelam. Paulus in l. Post susceptam. D. de excusationibus, Post susceptam tutelam cæcus, aut mutus, aut surdus, aut furiosus, aut valetudinarius deponere tutelam potest. Paupertas, quæ operi & oneri tutelæ impar est, solet tribuere vacationem.

Descendunt tutelæ ad aliquem. V. Transit tutela.

Descendit tutela ad solum filium, post filium tunc ad nepotem. Ulpian. l. 3. D. de legitimis tutoribus.

Desperata tutela urbis, ut circumvallari mœnia viderunt, &c. Liv. lib. 23.

Detinere aliquem in aliqua tutela. Paulus in l. Si is qui. D. de excusationibus. Idem in l penultima. D. de tutoribus & curatoribus datis, &c.

Diffusa & negotiosa tutela. Paulus in l. Si is qui tres tutelas administrabat. D. de excusationibus.

Diminuere aliquid de tutela legitima. Cic. pro Flacc. 84.

Dimitti a tutela Modestinus l. 3. D. Qui petant tutores, Qui qualitercunque dimissi sunt per excusationem a tutela, necesse non habent petere pupillis tutorem.

Dare aliquem ad tutelam. Papinianus in l. ultima. D. de excusationibus. Sed & hoc genus excusationis est, siquis se dicat ibi domicilium non habere, ubi ad tutelam datus est.

Dare in tutela. *Demeurer en tutelle.* Ulpianus l. tertia. D. de tutelis.

Excusari a tutelis. Callistratus in l. Non tantum. D. de excusationibus.

Excusare se a tutela. Paulus in l. Nesennius. D. de excusationibus.

Excusari de tutela. Hermogenianus in l. Administrantes. D. de excusationibus, Eorum qui reipublicæ causa absunt, comites de tutela quæ absentibus vel profecturis delata est, excusantur; nam susceptam antea non deponunt.

Eximere aliquem tutela. Modestinus in l. 15. D. de excusationibus, Claudius Marcus (quamvis filiusfamilias) si idoneus tutor esse videbitur, pater autem ejus idcirco cavere non vult, ut filium suum tutela eximat, & in hoc artificio perseverabit; existimo te huic fraudi recte occursurum, ut & filius, & ipse ad tutelam liberorum Clementis gerendam compellantur.

Expediri non potest administratio tutelæ sine hoc. Ulpianus in l. Si tutor post pubertatem. D. de tutel. & rationibus distrahendis.

Factus suæ tutelæ pupillus dicitur, Qui non est amplius in potestate tutoris. Ulpian. in l. Quoties. §. Nequaquam. D. de administ. & peric. tutor.

Finitur tutela non solum pubertate, sed etiam morte tutoris vel pupilli. Paulus in l. 4. D. de tutel. & ration. distrahendis.

Fungi tutela. Ulpian. l. 2. D. de tutoribus & curatoribus datis, &c.

Gerere atque administrare tutelam. Ulpian. l. 1. D. de administ. & pericul. tut.

Habere tres tutelas. Paulus in l. Si is qui tres tutelas administrabat. D. de excusationibus.

Imputare alicui tutelam. Paulus in l. Si is qui. D. de excusationibus.

Injungere alicui tutelam filiorum. Paulus in l. Nesennius. D. de excusationibus.

Injungere alicui munus tutelæ. Triphonius in l. penult. D. de excusationibus.

Latere in tutela ac præsidio alicujus. Cic. pro Muren. 12.

Mandare tutelam alicui. Papinianus in l. Jure nostro. D. de testamentaria tutela. Idem ibidem l. Qui tutelam testamento mandatam excusationis jure suscipere noluit.

Nancisci tutelam. Caius in l. Si plures. D. de legitimis tutoribus, Si plures sint agnati, proximus tutelam nanciscitur: & si in eodem gradu plures sint, omnes tutelam nanciscuntur.

Obire munus tutelæ. Triphonius in l. penultima. D. de excusationibus.

Obligatur & furti & tutelæ. Ulpian. in l. 1. D. de tutel. & ration. distrahendis.

Occupare tutelam. Martianus l. in eos. D. de tutelis, In eos extra ordinem animadvertitur, qui probantur numis datis tutelam occupasse.

Onerari tutela. Paulus in l. Quarto. D. de testamentaria tutela.

Pertinet ad Plautium tutela. Jabolenus in l. penultim. D. de testamentaria tutela. Sic Ulpian. l. 3. D. de legitimis tutoribus.

Pupillum fraudare qui in tutelam pervenit. Cic. pro Rosc. Com. 16.

Recusare onus tutelæ. Paulus in l. Nesennius. D. de excusationibus.

Redit tutela ad legitimum tutorem. Ulpian. in l. Si quis sub conditione. D. de testamentaria tutela.

Redintegrare tutelam. Papinianus l. 8. D. de tutel. & ration. distrahendis, Quanvis jure postliminii tutelam pristinam possit redintegrare.

Remanebit tutela apud fratres. Ulpian. l. 1. D. de legitimis tutoribus.

Removere aliquem tutela. Ulpian. l. 4. D. de suspect. tut.

Remotus a tutela. Paulus in l. Quid. autem. D. de excus. tut.

Repelli & rejici a tutela. Ulpian. in l. Testamento. D. de testamentaria tutela.

Retineat tutelam, quoad restituatur hæreditas. Papinianus in l. Si impuberi. D. de tutoribus & curatoribus datis, &c.

Revertitur ejus tutela ad agnatum. Paulus in l. Intestato. D. de legitimis tutoribus.

Subdita cura tutelæ tuæ. Ovid. Rem. Amor. 78.

Subire onus alicujus tutelæ. Paulus in l. Si is qui. D. de excusationibus.

Sufficere non posse administrationi tutelæ. Pomponius in l. Solet. D. de tutelis.

Penes patronum est tutela. Ulpian. l. 3. D. de legitimis tutoribus, Si aliquis ex patronis decesserit: tutela penes cæteros patronos est, quanvis ille filium reliquerit.

Tutela non erit apud patronum. Papinianus in l. Si impuberi. D. de tutoribus & curatoribus datis, &c.

In tutela alicujus esse. Cic. 3. de Finib. 66.

Suscipere tutelam. Paulus in l. Amicissimos. D. de excusationibus. Ibidem in l. Plane. Tacit. 1. Ann. 2.

Suscepta tutela finitur eo casu. Paulus in l. Amicissimos. D. de excusationibus.

Suscipere officium tutelæ. Callistratus in l. Non tantum. D. de excusationibus.

Suscipere onus tutelæ. Paulus in l. Amicissimos. D. de excusationibus.

Suscipere tutelam. V. Mandare tutelam, supra.

Sustinere periculum alicujus tutelæ. Paulus in l. Si is qui. D. de excusationibus.

Teneri judicio tutelæ. Ulpian. l. 1. D. de tutel. & ration. distrahendis.

Tradi in tutelam. Cic. 2. de Orat. 193.

Transit tutela. Caius in l. Tutela. D. de tutelis. Tutela plerunque virile officium est. & sciendum est, nullam tutelam hæreditario jure ad alium transire. Et licet ad liberos virilis sexus perfectæ ætatis descendunt legitimæ, cæteræ tamen non descendunt.

Valet tutela. Pomponius in l. Si nemo. D. de testamentaria tutela.

Venire in suam tutelam. Cic. Topic. 44. Crassus in Curiana causa exemplis plurimis usus est, agens de eo qui testamento sic hæredem instituisset, ut si filius natus esset in decem mensibus, isque mortuus prius quam in suam tutelam venisset, secundus hæres hæreditatem obtinuisset. h. e. Inquit Boëthius, Ante obiret diem, quam testamentum jure facere posset, secundus hæres succederet. Idem Cic. 1. de Orat. 18. Quum Q. Scævola ex scripto testamentorum jura defenderet, negaretque nisi posthumus & natus, & ante quam in suam tutelam venisset, mortuus esset, hæredem eum esse posse, qui esset secundum posthumum & natum & mortuum hæres institutus: ego autem defenderem hac eum mente fuisse, qui testamentum fecisset, ut si filius non esset qui in tutelam veniret, M. Curius esset hæres. Secundum posthumum, i. e. Post posthumum. In suam igitur tutelam venisse, est Sui juris esse, non tutoris, & per ætatem testamentum facere posse. Sic rursum loquitur ipse Cic. in Brut. 194. & 196.

Versari in aliqua tutela, pro Tutelam aliquam administrare. Ulpian. l. 3. D. de suspectis tutoribus, Si tutor inimicus pupillo parentibusve ejus sit: & generaliter, siqua justa causa Prætorem moverit, cur non debeat in ea tutela versari: rejicere eum debebit.

Vocari ad tutelam. Papinianus in l. Qui tutelam. D. de testamentaria tutela.

Rerum tutela mearum. Hor. 1. Epist. 1. 103.

Tutelæ & Septa, idem. Varr. 1. de R. R. cap. 14.

TUTELARIS, e. Adj. Quod ad tutelam pertinet: ut, Causa tutelaris. Ulpian. in l. Videamus. §. 1. D. de litem jurando.

Dii tutelares, In quorum tutela sunt urbes. Macrob. 3. Saturn. 9.

Tutelaria instrumenta. Paulus in l. Hæredes. D. de fidejussoribus & nominatoribus & hæredibus tutorum, Non excusetur hæres, si dicat se instrumenta tutelaria non invenisse.

TUTELARIUS, l. m. [ἱεροφάντης] pro Ædili, & eo qui ædes sacras aut publicas suo periculo tuetur; quæ dictio nullo alio in loco a nobis lecta est, præterquam apud Plin. lib. 34. cap. 7. Capite tutelarios cavere pro ea instituti publici fuit.

TUTELĀTOR, ōris. m. Defensor. Mart. Capel. 2. Tutelator, fidelissimusque germanus.

TUTELĀTUS, a, um. In tutelam assignatus. Aggen. de Limit. Agr. p. 58. Genus agri tutelatum.

TUTĀMEN, ĭnis. n. [ὀχύρωμα] Munimentum, defensio. Virg. 5. Æn. 262.

> Donat habere viro, decus & tutamen in armis.

TUTAMENTUM, i. n. [ἀσφάλισμα] Liv. 21. 61. Ut ea sola ignibus aliquoties conjectis ab hoste, etiam tutamentum fuerit.

TUTĀTOR, ōris. m. Idem ac Tutor. Apul. de Deo Socr. p. 51. Periculosis tutator, egenis opitulator.

TUTACŬLUM, i. n. Prudent. adv. Symmach. 2. 387.

> —— fida ut tutacula nudis
> Invalidisque paret.

TUTĀNUS, i. m. Deus a tutando dictus, viz. Hercules. Varro apud Non. 1. 242. Tutanum omnes, qui laborant, invocant.

TUTELINA, æ. f. Dea a tuendo. Varro apud Non. 1. 242. Tuam fidem, Tutelina, invoco.

TUITIO, ōnis. f. [φύλαγμα] Custodia. Cic. in Topic. 90. Tuitio sui.

Natura partes habet duas, tuitionem sui, & ulciscendi jus. Ulpian. in l. 1. D. Quod falso tutore auctore gestum esse dicetur, Nisi forte Prætor decrevit, ratum se habiturum id, quod his auctoribus gestum est. Tunc enim valebit per Prætoris tuitionem, non ipso jure.

TUTUS, a, um. ior, issimus. [ὀχυρὸς, ἀσφαλὴς, πυκινὸς] Metu vel periculo vacuus, nihil insidiarum timens, in tuto locatus.

Auxilio tutos dimittam. Virg. 1. Æn. 575.

Tutus a calore. Cic. 2. de Nat. Deor. 120. Obducuntur libro aut cortice trunci, quo sint a frigoribus, & caloribus tutiores.

A ferro tutus. Ovid. 13. Met. 498.

Non hospes ab hospite tutus. Ovid. 1. Met. 144.

Ab insidiis alicujus tutus. Cic. 10. Fam. 31.

A morsu fieri loco tutum. Plin. lib. 11. cap. 25. Unum modo relinqui solertissimum, & qui se ipsius matris clunibus imponendo, tutus & a cauda & a morsu loco fiat.

A perfidia tutus. Liv. 28. 44.

A vi tutus. Liv. 3.

Ad omnes ictus tutus. Liv. 36. 32.

Tutum adversus pericula. Celsus lib. 5. cap. 23.

Consilium tutum, Firmum, securum. Ter. Heaut. 2. 3. 86.

Nusquam tuta fides. Virg. 4. Æn. 373.

Fortuna tuta & tranquilla. Cic. Anteq. iret in exil. 14.

Injuria tuta ab aliquo. Liv. 35.

Iter tutum currere. Virg. 5. Æn. 22.

Locus tutus, In quo secure versari, aut quippiam agere possumus. Ter. Phorm. 5. 2. 35. Non satis tutus est ad narrandum hic locus. Cic. pro Lege Manil. 31. Quis locus tam firmum habuit præsidium ut tutus esset?

Loca tutiora. Liv. 2. 62.

Perfugium tutum. Tacit. 12. Ann.

Portus tutissimus. Cæs. 3. Bell. Civil. 27.

Receptus tutus. Liv. 27. 17.

Statio tutissima nautis. Virg. 4. Georg. 421.

Tellus tutissima. Stat. 1. Achil. 211.

Via tuta frequensque. Ovid. 1. de Arte Am. 585.

Per vias tutas ambulare. Ovid. 1. Fast. 122. al. Perpetuas vias.

Viam tutam fugæ quærere. Cic. pro Cecin. 44.

Vita tuta. Cic. 1. de Finib. 53. Nam diligi & charum esse jucundum est, propterea quia tutiorem vitam & voluptatem efficit pleniorem.

Tuta timere. Ovid. 7. Met. 42.

Omnia tuta timens. Virg. 4. Æn. 298.

In tutum eduxit legiones. V. IN.

In tuto res est. V. IN.

In tuto esse. Ter. Heaut. 4. 3. 30.

Tuto esse, pro In tuto. Cic. 14. Fam. 3 Ut tuto sim, quod laboras, id mihi nunc facillimum est.

TUTO, Adv. [ἀσφαλῶς] Impune, sine periculo. Ter. Heaut. 5. 1. 20. Loquere. S. at tuto. CH. loquere. Cic. 4. Verr. 141. Qua vix tuto transire posse videamur.. Virg. 2. Georg. 332.

Tuto & sine metu. Cic. 2. de Finib. 82. Ob eamque rem colendam esse quod sine ea tuto & sine metu vivi non posset.

Tuto & libere. Cæs. 1. Bell. Civil. 2.

Amare tuto. Ovid. 2. Amor. 2. 65.

A suis munitus tuto in foro esse. Cic. pro Sext. 79.

Nec mihi tuto in Senatum venire licet. Cic. 12. Fam. 2.

TUTE, Adv. [ἀκινδύνως] ut,

Tute cauteque agere aliquid. Auctor ad Herenn. lib. 3. 13.

Eum tute vivere qui honeste vivat. Auctor ad Herenn. lib. 3. 9.

Tutius, [ἀσφαλέστερον] comparativi gradus. Ovid. 13. Met. 9.

> Tutius est igitur fictis contendere verbis,
> Quam pugnare manu.

Tutissime, superlat. [ἀσφαλέστατα] Cic. 8. Att. 12. Censeo ad nos Luceriam venias: nam te hic tutissime fore puto.

TUEROBIS, [Τουέροβις] Fluvius Britanniæ, Ptolemæo lib. 2. cap. 3. Camdeno *Tivy*.

T U G

TUGŬRIUM, l. n. [καλύβη] dictum est quasi Tegurium a tegendo, e in u mutata: Rustica habitatio, tecta ex ulva palustri. Et Tugurii appellatione (ut ait Pomponius de verb. signific. l. Tugurii) omne ædificium quod rei rusticæ magis custodiendæ convenit, quam urbanis ædibus, significatur. Quæ autem ita ædificantur, ut nec parietem habeant, nec luto crustata sint: sed stramentis vel arundinibus, aliove simili genere teguntur: tuguria appellant. Columel. lib. 12. cap. 15. Et Varro 3. de R. R. cap. 1. Virg. 1. Ecl. 69.

> Pauperis & tugurî congestum cæspite culmen. Pro Tugurii.

TUGURIŎLUM, i. n. dimin. [καλύβιον] Parvum tugurium. Apul. 4. Miles. Arnob. 6.

TUGURIUNCŬLUM, i. n. aliud dimin. Hieron. in vita Hilarii.

TUITIO, V. TUEOR.

T U L

TVLL. H. Tullius Hostilius.

TULI, V. FERO.

TULIPHURDUM, [Τουλίφουρδον] Ptolem. lib. 2. cap. 11. Germaniæ urbs: vulgo *Cottigen*.

TULI-

TULISURGIUM, [Τυλισούργιον] Ptolemæo lib. 2. cap. 11. Urbs Germaniæ; hodie *Brunsvicum*, vulgo *Brunswick*.

TULLIA, æ. f. Gens patritia apud Romanos, ex qua fuit Servius Tullius. Item

Filia M. T. Ciceronis, de qua sæpe in Epistolis Fam. 2. 15: 6. 18. & Att. 10. 18.

TULLIOLA, æ. f. Eadem Ciceronis filia de qua 1. Att. 3.

TULLIANUM, i. n. Sallust. in Catil. cap. 55. Ipse dispositis præsidiis, Lentulum in carcerem deducit: Idem fit cæteris per Prætores. Est locus in carcere, quod Tullianum appellatur: ubi paulum ascenderis ad lævam, circiter duodecim pedes humi depressus, eum muniunt undique parietes, atque insuper camera lapideis fornicibus juncta: sed inculta tenebris, odore fœda, atque terribilis ejus facies est. In eum locum postquam dimissus est Lentulus, judices rerum capitalium, quibus præceptum erat, laqueo gulam fregere. Varro dictum ait Tullianum, quod fuerit a Tullo Romanorum rege additum carceri. V. Varr. de L. L. 4. 32. & Fest.

TULLIANE, Adv. Augustin. de Grammat. p. 98. Adverbia etiam ab appellativis transeunt; & sicut a pulchro, pulcre, sic a Tullio, Tulliane.

TULLIOS, alii dixere Silanos, alii Rivos, alii Vehementes projectiones sanguinis arcuatim fluentis, quales sunt Tiburi in Aniene. Ennius in Ajace, Ajax misso sanguine tepido tullii efflantes evolant. Festus lib. 18. Alii tamen Tullios ominis causa dictos volunt, quasi tollendos.

TULLIUS, i. m. [Τύλλιος] Nomen oratoris, omnium Latinorum facile principis, cognomento Ciceronis, quod vide.

TULLUM, [Τοῦλλον] Galliæ urbs in Belgica, auctore Ptolemæo lib. 2. cap. 9. Vulgo *Toul*.

TULLUS [Τύλλος] Hostilius, tertius Romanorum rex bellicosus. De quo V. Liv. 1. 26.

T U M

TUM, Copulativa particula frequenter sequitur dictionem Cum. [τὸ μὲν, τὸ δὲ, τοῦτο μὲν, τοῦτο δὲ] Cum, minus quiddam vel magis generale proponit: Tum vero, majus, vel minus generale, indicativoque fere jungitur. Cic. 1. de Nat. Deor. 1. Cum multæ res in philosophia nequaquam satis adhuc explicatæ sunt, tum perdifficilis Brute (quod tu minime ignoras) & perobscura quæstio est de natura deorum. Sed hic duplex est verbum. Aliquando unum tantum est, & cui adhæreat Cum. Cic. 4. Tusc. 1. Cum multis in locis nostrorum hominum ingenia virtutesque Brute soleo mirari, tum maxime in his studiis, quæ sero admodum expetita in hanc civitatem e Græcia transtulerunt. V. CUM.

Subjunctivo modo aliquando jungitur. Cic. 14. Att. 13. Nosque cum multum literæ, tum non minimum Idus quoque Martiæ consolentur.

Nulli verbo aliquando adhærent, ut in subjectis exemplis. Cic. 2. Fam. 2. Qui cum suis laudibus, tum vero te filio superasset omnium fortunam, si ei contigisset ut te ante videret, quam a vita discederet. Idem 1. Verr. 2. Factum est, uti cum summum in veteribus patronis multis, tum nonnullum etiam in me præsidium suis fortunis constitutum esse arbitrarentur.

Cum spe summa, maxima, tum majore etiam animo. Cic. 1. Q. frat. 2.

Tum, pro Tunc. [τότε] Ter. Phorm. 2. 1. 12. Quamobrem omnes, cum secundæ res sunt maxime, tum maxime meditari secum oportet, quo pacto advorsam ærumnam ferant.

Nisi forte hæc illi tum arma dedimus, ut nunc cum bene parato pugnaremus. Cic. 7. Att. 6.

Tum interim. Cic. pro Cluent. 179.

Tum cum. Cic. 4. Acad. 71. Quoque solebat uti argumento tum cum ei placebat nihil posse percipi.

Tum, geminatum in rebus paribus. Plaut. Cist. 1. 1. 2. Tum antehac te amavi, & mihi amicam esse crevi mea Gymnasium, & matrem tuam, tum id mihi hodie aperuistis, tu atque hæc.

Qui non tum hoc, tum illud, sed idem semper. Cic. de Amicit. 13.

Tum semper, tum in his ipsis rebus. Cic. 4. Verr. 107.

Tum autem, pro Et. Ter. Eun. 2. 3. 11. Ut illum di, deæque senium perdant, qui me hodie remoratus est, meque adeo, qui restiterim: tum autem qui illum non flocci fecerim. Donat.

Tum autem, Præterea, inquit Donatus. Ter. And. 1. 5. 34. Rogas? laborat e dolore, atque ex hoc misera solicita est, diem quia olim in hunc sunt constitutæ nuptiæ, tum autem hoc timet ne deseras se. Cic. 2. de Nat. Deor. 101. Isque tum fusus & extenuatus sublime fertur: tum autem concretus in nubes cogitur.

Tum, Præterea, inquit Donatus. Ter. in prol. Eun. 4.

Si quisquam est qui placere se studeat bonis
Quamplurimis, & minime multos lædere:
In his poëta hic nomen profitetur suum.
Tum siquis est qui dictum in se, &c. Virg. 3. Æn. 228.

Tum præterea. Cic. 3. Verr. 63.

Quid tum inde? Cic. pro Muren. 26.

Tum demum, Novissime. Virg. 12. Æn. 6.

Tum demum movet arma leo. Plaut. Trin. 3. 3. 52. Tum igitur demum adolescenti aurum dabis, ubi erit locata virgo in matrimonium.

Tum denique, pro Tunc tandem. Cic. 2. de Legib. 9. Erat enim ratio profecta a rerum natura, & ad recte faciendum impellens & a delicto avocans: quæ non tum demum incipit lex esse quum scripta est, sed tum quum orta est.

Tum denique, pro Tum demum, vel ad extremum. Cic. 4. Verr. 1. Putabam tum denique recte judicari posse, si, &c.

Tum vero, pro Deinde, Cum non præcedente. Cic. 1. de Orat. 94. Ex his enim & dignitatem maxime expetendam videmus, tum vero justus atque honestus labor honoribus, præmiis atque splendore decoratur. Verus exemplar legit, Num verus, justus, &c. Virg. 1. Æn. 489.

Tum vero ingentem gemitum dat pectore ab imo.

Tum, pro Deinde. Cic. 1. de Orat. 201. Deinde qui possit non tam caduceo, quam nomine oratoris ornatus incolumis vel inter hostium tela versari: tum qui scelus fraudemque nocentis possit dicendo subjicere odio civium, suppliciоque constringere. Budæus.

Tum, sæpius repetitum, pro Et. Cic. 2. de Nat. Deor. 52. Quia tum occultantur, tum rursus aperiuntur, tum abeunt, tum recedunt, tum antecedunt, tum autem subsequuntur, tum celerius moventur, tum tardius.

TUMBA, æ. f. [τύμβος] Locus in terra concavus. Unde & pro Sepulchro poni consuevit. Sipontinus.

TUMEO, ui, [οἰδέω, ἐξοιδέω, ἀνοιδέω, διογκόω, κορυφόομαι] ēre. Inflari. Plaut. Perf. 2. 5. 11. Quid hoc quod in collo tibi tumet?

Corpus tumet omne veneno. Ovid. 3. Met. 33.

Lingua tumet. Ovid. 7. Met. 556.

Lumina fletu tument. Tibul. lib. 1. 8. 68.

Orbis genuum tumebat. Ovid. 8. Met. 807. al. Rigebat.

Vere tument terræ. Virg. 2. Georg. 324.

Tumere, pro Superbire: quoniam inflati quodam modo superbientium animi videntur. Plin. lib. 7. cap. 7. Tu qui te deum credis aliquo successu tumens, tanti perire potuisti.

Animus turgescit & tumet. Cic. 3. Tusc. 19. Sapientis autem animus semper vacat vitio, nunquam turgescit, nunquam tumet.

Bella tument, Surgunt. Ovid. 7. Epist. 121.

Corda tument rabie. Virg. 6. Æn. 49.

Laudis amore tumes. Hor. 1. Epist. 1. 36.

Tumere vastius. Cels. lib. 7. cap. 18.

Tumere negotia, Cic. 14. Att. 4. dixit, quæ in eo sunt, ut in tumultum, aut bellum erumpant: ut tumescunt arborum gemmæ, cum parturiunt frondes: tument animalia, cum in libidinem turgent: tument terræ, cum parere. aut gignere cupiunt, ut vere. Tument, inquit, negotia. Sic Turneb. Advers. 13. 5. V. TUMOR rerum.

Ora tument ira. Ovid. 3. de Arte Am. 503.

Tumere, pro Irasci. Stat. 2. Sylv. 1. 58.

Accensum quis bile feret? famulisque tumentem
Leniet.

Tumentibus plebis animis. Plin. Paneg. 27.

TUMENS, entis. Partic. [οἰδαίνων] ut,

Vana tumens. Virg. 11. Æn. 854. i. e. Superbiens in vanum, Plenus vana gloria.

Animi tumentes. Lucan. lib. 1. 354.

Animus inflatus & tumens. Cic. 3. Tusc. 19. Sic igitur inflatus ac tumens animus in vitio est

Aura tumens. Ovid. 5. Trist. 5. 29.

Fluvius tumens. Virg. 8. Æn. 86.

Pedes tumentes. Virg. 2. Æn. 273.

Suræ tumentes. Hor. Epod. 8. 9.

TUMESCO, [ἐξογκόομαι] ēre. Tumidum fieri, turgere. Cic. 1. de Divin. 13.

Atque etiam ventos præmonstrat sæpe futuros
Inflatum mare, quum subito penitusque tumescit. Ex poeta.

Aquæ tumescentes æquoris. Ovid. 3. Amor. 11. 30.

Colla inflata tumescunt. Ovid. 6. Met. 377.

Maria alta tumescunt. Virg. 2. Georg. 479.

Pondera ventris tumescebant, Infans crescebat in utero. Ovid. 11. Epist. 37.

Alte tumescunt serviles animi. Claud. 1. in Eutrop. 176.

Bella operta tumescunt. Virg. 1. Georg. 465.

TUMEFACIO, feci, factum, [ἐξογκόω] ēre. Tumidum facere. Martial. lib. 4. 11.

Dum nimium vano tumefactus nomine gaudes. Ovid. 15. Met. 303.

Extentam tumefecit humum.

Cor tumefactum. Sen. Agam. 13.

TUMOR, ōris. m. [οἴδημα, ὄγκος, οἴδησις, φλυκτὶς, χοιράδες] Inflatio. Plin. lib. 7 cap. 6. Ingestabile onus: crurum & inguinum levis tumor. Cic. 3. Tusc. 19. Num manus affecta recte est, quum in tumore est?

Repentinus oculorum tumor. Cic. 4. Tusc. 81.

Corporis bonam valetudinem tumor imitatur. Auct. ad Heren. 4. 16.

Minuere aliquid ex tumore. Cels. lib. 5. cap. 28.

Obcaluit tumor. Cels. lib. 4. cap. 24.

Tumor animi. Cic. 3. Tusc. 26. Non inerant in his quæ tibi casus invexerat, & quidem inveterato malo quum tumor animi resedisset.

Inanis tumor. Quintil. lib. 2. cap. 10.

Vanus tumor. Sil. lib. 11. 150.

Gerere tumores mente, Superbire. Lucan. lib. 10. 100.

Tumor rerum, Eruptio & commotio. Cic. 14. Att. 5. Meam stultam verecundiam, qui legari noluerim ante res prolatas, ne deserere viderer hunc rerum tumorem: cui certe si possem mederi, deesse non deberem. Interitum Cæsaris magnæ turbæ statim consecutæ sunt. Eas tumorem appellat, sumpta tralatione a corporibus male affectis: ideoque infert mederi. Etiam in epistola proxima superiore dixerat, Tument negotia.

TUMIDUS, a, um. Adj. [ὀγκώδης] Inflatum significat. Plin. lib. 19. cap. 6. Sylvestri minores, tumidæ. Cic. 3. Tusc. 19. Num aliquod quippiam membrum tumidum ac turgidum non vitiose se habet?

Æquor tumidum. Virg. 5. Æn. 157.

Amnis tumidus. Lucan. lib. 1. 205.

Homo durus, confidens, tumidus. Hor. 1. Serm. 7. 7.

Mare tumidum. Virg. 8. Æn. 671.

Montes tumidi. Ovid. 2. Amor. 16. 51.

Pontus tumidus fluctibus. Ovid. 1. Trist. 2. 24.

Torrens tumidus. Ovid. 1. Amor. 7. 43.

Venter tumidus pondere cælesti. Ovid. 3. Fast. 42.

Uvæ tumidæ. Ovid. 15. Met. 77.

Successu tumidus. Ovid. 8. Met. 495.

Imagine genitoris tumidus. Ovid. 1. Met. 754.

Cervices tumidæ. Cic. in Vatin. 4. Repente enim te, tanquam serpens e latibulis, oculis eminentibus, inflato collo, tumidis cervicibus intulisti.
Cor tumidum. Hor. 2. Serm. 3. 213.
Fastus tumidi. Ovid. 1. de Arte Am. 715.
Ira tumida. Ovid. 11. Epist. 15.
Minæ tumidæ. Hor. 4. Carm. 3. 8.
Ore tumido delitigare. Hor. de Arte Poet. 94.
Sermones tumidi. Hor. 2. Serm. 5. 98.
Spiritus tumidi, Animi superbi. Senec. Agamem. 4.
Vultus tumidi & truces. Sen. Octav. 4.
Superl. Sil. 11. 25. Eridani tumidissimus accola. i. e. Superbissimus.

TUMIDE, Adv. Plaut. Asin. 3. 3. 115. Ut tumide is? al. Ut tu incedis. Sen Suasor. 1. 11. Tumide scribere. Idem Controv. 4. 25. Tumidissime dixit Murrhedius.

TUMIDŬLUS, a, um. dimin. Apul. Apol. p. 277. Complanator tumidulæ gingivæ.

TUMIDITAS, ātis. f. Firmic. lib. 8. cap. 29. Vicesima pars aquarii si in horoscopo fuerit inventa, hydropicos faciet, qui ventris tumiditate correpti, hac ex causa moriantur.

TUMENTIA, æ. f. Cæl. Aurel. Acut. 1. 10. 74. Capitis tumentia.

TUMIDO, āre. [οἰδαίνειν] Gloss. Gr. Lat.

TUMIDŌSUS, a, um. Ammian. 21. 10. Angustiæ tumidosis collibus desinentes.

TUMEX, ĭcis. f. a Tumendo, Vibex. Vet. Gloss. V. TOMEX.

TUMULO, V. TUMULUS.

TUMULTUS, ûs. m. [θόρυβος, κολοσυρτὸς, ὀρυγμαδὸς] Motus, trepidatio: dictus quasi Timor multus. Servius, Tria genera olim militiæ fuerunt: Sacramentum, quæ legitima erat militia, quum singuli milites jurabant: Tumultus, id est bellum Italicum vel Gallicum, in quibus ex periculi vicinitate erat timor multus. Et quando singulos interrogare non vacabat, qui convenerant, simul jurabant: & dicebatur ista militia, Conjuratio. Qui enim ducturus erat exercitum, ibat ad Capitolium, & exinde proferens duo vexilla, unum roseum, quod pedites evocabat; & unum cæruleum, quod erat equitum (nam cæruleus color est maris, a cujus deo constat equum inventum) dicebat, Qui Remp. vult salvam esse: me sequatur. Erat & Evocatio, quum ad diversa loca diversi cogebantur exercitus. Hactenus ex Servio in hunc locum Virg. 8. Æn. 4.

Extemplo turbati animi, simul omne tumultu
Conjurat trepido Latium. Cic. 8. Philip. 2. Belli nomen ponendum in sententia quidam non putabant, tumultum appellare malebant, ignari non modo rerum, sed etiam verborum. Potest esse bellum sine tumultu. Tumultus esse sine bello non potest. Quid est enim tumultus, nisi perturbatio tanta, ut major timor oriatur? unde etiam nomen ductum est tumultus. Itaque majores nostri, tumultum Italicum, quod erat domesticus: tumultum Gallicum, quod erat Italiæ finitimus: præterea nullum tumultum nominabant. Gravius autem esse tumultum quam bellum, hinc intelligi licet, quod bello Gallico vacationes valent, tumultu non valent. Hactenus Cicero. Idem sentit Quintil. lib. 7. cap. 4. Liv. 8. Idem lib. 7. Dictator quum tumultus Gallici causa justitium edixisset, omnes juniores sacramento adegit. Insignia autem omnia tumultus Cicero uno in loco expressit, 5. Philipp. 31. his verbis, Rem administrandam arbitror sine ulla mora, & confestim gerendam censeo, tumultum decerni, justitium indici, saga sumi dico oportere, delectum haberi sublatis vacationibus, in Urbe & in Italia. Ex prædictis satis apparet omnia in tumultu præpropere administrari publice, privatimque solita, quum bellum urgens, & quasi muris imminens solennes actus non admittit. Indeque factum ut tumultuarium pro præpropero & subitario & rapide facto aut quæsito accipiatur. Budæus.
Trepidatio & tumultus. Cic. pro Deiot. 20. Num qua trepidatio? num qui tumultus?
Tumultus pro omni Trepidatione, & perturbatione. Plaut. Milit. 4. 9. 16. Nunc in tumultum ibo, intus clamorem audio.
Tumulti, genitivus antiquus pro Tumultûs. Plaut. Cas. 2. 5. 22. Quid intus tumulti fuit. Ter. And. 2. 2. 28. Nihil ornati, nihil tumulti. Idem Hec. 3. 2. 21. Quid fuit tumulti? V. Non. 8. 7.
Inflatus tumultu. Quintil. lib. 2. cap. 2.
Cæci tumultus, Conjurationes occultæ. Virg. 1. Georg. 465.
Ingentes tumultus. Lucret. lib. 2. 955.
Magnus tumultus. Virg. 2. Æn. 122.
Miseri tumultus mentis. Hor. 2. Carm. 16. 10.
Monstrifer tumultus. Lucan. lib. 2. 3.
Plebeius tumultus. Stat. 1. Sylv. 2. 234.
Repens tumultus. Tacit. 2. Hist. 49. h. e. Repentinus tumultus.
Repentini tumultus. Ovid. 5. Met. 5.
Tremendus tumultus. Hor. 1. Carm. 16. 12.
Comprimere tumultum. Tacit. 4. Hist. 16.
Concussa omnia trepido belli tumultu. Lucret. lib. 3. 846.
Facere tumultum. Sallust. in Jugurth.
Ferre tumultus alicujus. Ovid. 3. Met. 308.
Injicere tumultum civitati. V. INJICIO.
Miscetur domus misero tumultu. Virg. 2. Æn. 486.
Miscere tumultum in concionem. V. MISCEO.
Personare tumultu. V. PERSONO.
Præbere tumultum. Liv. 25.
Reddere tumultum sermonis. Plin. lib. 7. cap. 12.
Sedare tumultum. Liv.
Vastata impio tumultu fana. Hor. 4. Carm. 4. 47.
Metus & tumultus. Cic. 2. in Catil. 26. Mihi ut urbi sine vestro metu, ac sine ullo tumultu, satis esset præsidii, &c.

TUMULTUŌSUS, a, um. Adj. [θορυβώδης, ὀρυγμαδώδης] Plenum tumultu. Plaut. Trin. 5. 2. 52. Quis homo tam tumultuoso sonitu me excivit subito foras? Cic. 2. Fam. 11. Ita tumultuosæ conciones, ita molestæ Quinquatrils afferebantur.
Mare tumultuosum. Hor. 3. Carm. 1. 26.
Tumultuosum genus pugnæ. Liv. 1. 14.
Tumultuosa somnia. Plin. lib. 26. cap. 8.
Seditiosa & tumultuosa vita, cui opponitur Quieta. Cic. 1. de Invent. 4. Sic ex seditiosa & tumultuosa vita se in studium aliquod traderent quietum.
Nuntius tumultuosus. Liv. 2.
Tumultuosus, Qui turbas excitare solitus est. Liv. 4. 28. In otio tumultuosi, in bello segnes?
Compar. Vell. Paterc. 2. 74. Tumultuosior Italia. Cic. 12. Fam. 17. Ex Syria nobis tumultuosiora quædam nuntiata sunt.
Superl. Liv. 2. 10. Quod tumultuosissimum pugnæ erat parumper sustinuit.

TUMULTUOSE, [θορυβωδῶς] ius. issime. Adv. Impetuose quod dicitur. Liv. 2. Adeo tumultuose excepta est clamoribus undique & indignatione Patrum. Cæs. 7. Bell. Gall. 45. Iis imperat ut paulo tumultuosius omnibus in locis pervagarentur. Liv. 1. 40. In vestibulo regiæ quam potuere tumultuosissime specie rixæ in se omnes apparitores regios convertunt.

TUMULTUO, [θορυβοῦμαι] āre. In perturbatione esse. Plaut. Rud. 3. 2. 14. Ut mihi istuc dicas, negotii quid sit quod tumultues. Sed usitatius est,

TUMULTUOR, [θορυβέω, θορυβοποιέω, διαθρυλέω, κολάω, ἀβυσκολιῶ] āri. depon. Idem. Ter. Hec. 3. 2. 1. Nescio quid jamdudum hic audio tumultuari, misera male metuo. Cic. 2. de Lege Agrar. 100. Qui Tribunos plebis perhorrescam? qui sæpe & sine causa tumultuer?
In otio tumultuaris, in tumultu solus es otiosus. Auctor ad Heren. 4. 22.
Quid tumultuaris soror? quid insanis? Cic. pro Cæl. 36.
Passim tumultuari. Quintil. lib. 2. cap. 12.

TUMULTUANS, antis. Partic. Curt. 5. 2. 7. Fremitus tumultuantium.

TUMULTUATUS, a, um. Partic. Petron. cap. 79. Non diu tumultuatus stabuli januam effregit.

TUMULTUĀTIM, Adv. Sidon. 4. Epist. 11. Non tumultuatim doctrinæ suæ opes erogaturus.

TUMULTUĀTOR, ōris. m. [ὀχλοκόπος] Gloss. Gr. Lat.

TUMULTUATIO, ōnis. f. [διαθρύλησις] Liv. 38. 2. Hæc tumultuatio regem cupientem, si se sequerentur, raptim evadere angustias, revocare primos, & eadem qua venerat via, referre cœpit signa.

TUMULTUARIUS, a, um. Adj. [θορυβωματικὸς] Properatum & subitarium, aut rapide factum & quæsitum significat, ut ait Budæus.
Delectus tumultuarius. Liv. 24.
Dux tumultuarius, Qui pro tumultu eligitur. Liv. 28.
Exercitus tumultuarius, Tumultuarius miles. Liv. 8. Idem 35. 2. Mens ea Senatus fuit, ut in Hispania tumultuarii milites legerentur.
Miles tumultuarius & subitarius. Idem. Liv. 31.
Opus tumultuarium, In promptu, & rapide factum. Quintil. lib. 7. cap. 4. Liv. 6. 29.
Sermo tumultuarius & fortuitus. Quintil. lib. 10. cap. 7.

TUMULTUARIE, Adv. Ammian. 24. 8. His raptim ac tumultuarie actis.

TUMŬLUS, i. m. [λόφος, γήλοφος, ὀφρὺς, βουνὸς] Terra tumens. Virg. 2. Æn. 713.

Est urbe egressis tumulus. Cæs. 1. Bell. Gall. 43. Planities erat magna, & in ea tumulus terreus satis grandis. Cic. 7. Verr. 93. E spelunca sublatus aut tumulo.
Agger tumuli. Virg. 5. Æn. 44.
Albani tumuli atque luci. Cic. pro Milon. 86.
Arduus tumulus. Ovid. 15. Met. 297.
Sylvestres tumuli. Cic. 2. in Catil. 24. Jam vero urbes coloniarum, ac municipiorum respondebunt Catilinæ tumulis sylvestribus.
Struere tumulum. Tacit. 2. Ann. 7.
Nivalis tumulus. V. NIX.
Tumulus, Sepulchrum: quod in sepulchris concervari terra consuevit. Virg. 3. Æn. 322.

O felix una ante alias Priameia virgo,
Hostilem ad tumulum, Trojæ sub mœnibus altis
Jussa mori. Virg. 3. Æn. 304.
——manesque vocabat
Hectoreum ad tumulum.

Exangues tumuli. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 342.
Marmoreus tumulus. Ovid. 14. Met. 442.
Componi tumulo eodem. Ovid. 4. Met. 157.
Contegere tumulo. V. CONTEGO.
Dare corpora tumulo. Ovid. 2. Met. 326.
Facere tumulum. Virg. 5. Ecl. 42.
Parare tumulum. Lucan. lib. 8. 713.
Struere tumulum. Senec. Med. 12.
Vili tumulo tectus. Senec. Med. 8.
Honorarius tumulus, pro Cenotaphio. Suet. in Claud. cap. 1.

TUMULO, [θάπτω] āre. Sepelire, Condere in tumulum. Martial. lib. 11. 92.

Æolidon Canace jacet hoc tumulata sepulchro, &c. Catull. Argon. 65. 103.
—— nec injecta tumulabor mortua terra. Ovid. 8. Met. 710. —— ne conjugis unquam
Busta meæ videam, neu sim tumulandus ab illa.

TUMULĀTUS, a, um. Ovid. 1. de Pont. 6. 49.

Inque Tomitana jaceat tumulatus arena.

Nobilissime tumulatus; i. e. Honorifice sepultus. Liv. Epit. 54.

TUMULATIO, ōnis. f. Varr.

TUMULAMEN, ĭnis. n. In versu veteri apud Fabrett. p. 634.

IPSE MEIS QVOD CONSTITVI TVMVLAMINA (MEMBRIS.

TUMULŌSUS, a, um. Adj. [λοφώδης] Plenum tumulis. Sallust. in Jugurth. 91. Deinde tertia multo ante lucis adventum pervenit in locum tumulosum, a Capsa non amplius duûm milium intervallo.

TUNC,

TUNC, [τότε, τέως, τῆμος, τηνικαῦτα] Adverbium temporis; significat, Eo tempore. De omnibus temporibus dicitur.
De præsenti. Plaut. Tunc ad eam accede quum potes.
Tunc sic lætus ait. Claud. in Conf. Hon. 33. al. Tum.
De præterito. Virg. 4. Æn. 597.
Tunc decuit quum sceptra dabas.
Etiam tunc. Cic. de Amicit. 11. Senectus enim quamvis non sit gravis, tamen aufert eam viriditatem, in qua etiam tunc erat Scipio.
Tunc & nunc. Cic. 7. Philipp. 14. Sed erat tunc excusatio oppressis, misera illa quidem, sed tamen ista: nunc nulla est.
De futuro. Plaut. Ego tunc adero, quum tui videndi mihi copia erit.
Tunc tua me infortunia lædent. Hor. de Arte Poet. 103.
Tunc demum. Plin. lib. 11. cap. 24. Hos primum tela involventes, & tunc demum labra utraque morsu apprehendentes. Liv. 41. 3.
Tunc temporis, idem quod Tunc. Justin. lib. 1. 4. 4. Sed de gente obscura tunc temporis Persarum Cambysi mediocri viro in matrimonium tradidit.

TUNDO, tŭtŭdi, tū̆sum & tunsum, [κόπτω, ἀράσσω] ĕre. Percutere, pulsare: ut, Tundere pectus. Plaut. Cas. 2. 6. 62. Virg. 1. Æn. 485.
Suppliciter tristes, & tunsæ pectora palmis.
Denique proximus lictor Sextius, converso bacillo oculos misero tundere vehementissime cœpit. Cic. 7. Verr. 141.
Ictu crebro tundi. Lucret. lib. 4. 1279.
Alicui jacenti latera tundere. Cic. 7. Verr. 141. Cum ille nihilominus jacenti latera tunderet, ut aliquando spondere se diceret.
Litus tunditur unda. Catull. ad Furium, 11. 4.
Pectora tundere manu. Ovid. 3. Amor. 9. 10.
Pectora tundens palmis. Ovid. 1. de Arte Am. 535.
Terram pede tundere. Hor. de Arte Poet. 430.
Tympana tundere. Ovid. 4. Fast. 183.
Aures alicujus tundere, pro Obtundere, sæpius rem aliquam repetendo. Plaut. Pœn. 1. 3. 25.
Tundere eandem incudem assidue, est Indefatigabili assiduitate in operis alicujus studio perseverare. Metaphora dicta a fabris, crebris ictibus incudem ferientibus: atque ita tandem aliquando ferri rigorem perpetuo labore vincentibus. Cic 2. de Orat. 162. Ego autem siquem nunc plane rudem institui ad dicendum velim, his potius tradam assiduis uno opere eandem incudem diem noctemque tundentibus. Conveniet in grammatistas ac literatores, quibus sine fine eadem sunt inculcanda pueris, ut hæreant aliquando. Erasm.
Vocibus tundi. Virg. 4. Æn. 448.
Tundere, Sæpius idem repetere, translatio a fabrorum malleo, inquit Donatus. Ter. Hec. 1. 2. 48. Tundendo, atque odio denique effecit senex.
Tundere, Comminuere in mortario. Virg. 4. Georg. 267.
Proderit & tunsum gallæ admiscere saporem. Columel. lib. 2. cap. 21. Ipsæ aut spicæ melius fustibus tunduntur, vannisque expurgantur.

TUNSUS, vel **TŪSUS**, a, um. Virg. 1. Æn. 481.
Suppliciter tristes, & tunsæ pectora palmis.
Testa tusa. Vitruv. 2. 5. & Plin. 36. 25.

TUNĒTUM, sive ut quidam dicunt, **TUNITIUM**, i. n. Scipionis tempore tumulus erat editior, unde Scipio spectavit Carchedonios ad Romanam classem exurendam proficiscentes. Nostra tempestate, Urbs est satis ampla, ac piratica infamis, Tunetanique regni caput; quod ejectis Hispanis, eorumque arce Golletta capta ac diruta, anno C. 1574. sub Turcarum ditionem est subactum. Tunetum non sane ob hanc causam habitarunt, quod Carthagine carerent a Scipione diruta, quum denuo amplificata surrexit, ex qua (velut ex equo Trojano) manarunt literarum proceres. Ad cujus celeberrimum gymnasium Augustinus profitetur contendisse. Hanc Eutropius libro quarto, continuis sedecim diebus arsisse perhibet. Hæc septingentesimo anno postquam condita erat, deleta est. Hæc, ut idem auctor ait, L. Cæcilio Metello & Tito Flaminio Consulibus in Africa jussu Senatus reparata est, quæ nunc manet, annis vigintiduobus evolutis, postquam a Scipione fuerat eversa. Abest Tunetum a Carthagine duodecim millia ferme passuum. A Tuneto, Tunetani dicti sunt, quos Sidonius Tunisæos appellat. Livius videtur usus Græca declinatione Tunes, hujus Tunetos, sic enim ait 30. 9. Scipio gravem jam spoliis multarum urbium exercitum trahens, captivis aliaque præda in vetera castra ad Uticam missis, jam in Carthaginem intentus occupat relictum fuga custodum Tuneta (abest ab Carthagine XII. millia ferme passuum) locum cum operibus, tum suapte natura tutum: & qui ab Carthagine conspici, & præbere ipse prospectum cum ad urbem, tum ad circumfusum mare urbi posset. V. ibi cætera. Vocatur hodie *Tunis*.

TUNICA, æ. f. [χιτών, ἐπένδυμα] Vestis erat apud Romanos interior, brevior & sine manicis, quæ proprie viris conveniebat. Virg. 9. Æn. 616.
Et tunicæ manicas, & habent redimicula mitræ. Hoc autem dicit ut barbarum & peregrinum morem indicet, non Romanum, quum apud Romanos sine manicis tunicæ gestarentur. Plaut. Milit. 5. 30. Magis sapis de tunica, chlamyde, & mucrone qui speres. Cic. 7. Verr. 3. Tunicamque ejus a pectore abscidisset, &c. De Tunica vide Gell. lib. 7. cap. 12.
Tunica pallio propior. Proverbiale apud Plaut. Trin. 5. 2. 30. V. PALLIUM.
Tunica accipitur etiam pro Ea quæ ima erat, qua hodie linea utimur, ut olim Athenienses talari & linea utebantur, auctore Polluce. Ovid. 3. Amor. 14. 21.
Illic nec tunicam sibi sit posuisse pudori. Et 1. Amor. 5. 14.
Pugnabat tunica se tamen illa tegi. Sunt qui Interulam vocitent. Athenæus χιτώνιον ἐχέσαρκον, appellat in decimotertio, ubi de Phryne scorto nobili, ἐχέσαρκον γὰρ χιτώνιον ἠμπίσχετο, hoc est, tunicula carni proxima amiciebatur, quam camisiam dicimus. Utebantur & tunica quæ media dici potest: cujusmodi est fere tunica rubra, qua brumali tempore utimur. Erat & alia tunica quæ his superinduebatur. Budæus.
Adamantina tunica. V. Adamantinus, in ADAMAS.
Callosa tunica. V. Callosus, in CALLUM.
Candidæ tunicæ linteæ. V. Linteus, in LINTEUM.
Coloriæ tunicæ dicuntur, non a nativo aut factitio colore, ut scribi video: sed quæ colore tinctæ sunt, non tamen coccineæ, aut purpureæ. Nam in his proprium nomen jam coloris sui, ut purpuræ & cocci dicitur ob præstantiam, non tantum in generali voce acquiescunt. Id ita esse ex eo apparet, quod a Vopisco scribitur, in quo coloriis blattea opponit his verbis, Ut blatteas matronæ tunicas haberent certas vestes, cum antea colorias habuissent. Turneb. 18. 19.
Fluentes tunicæ. Ovid. 3. de Arte Am. 301.
Laxa tunica. Ovid. 16. Epist. 247.
Lucentes auro tunicæ. Stat. 9. Theb. 691.
Laticlavi tunica. Suet. in August. cap. 97. Sumenti virilem togam tunica laticlavi resuta ex utraque parte ad pedes decidit.
Manicatis tunicis indui non sine probro solebant veteres, ut auctor est Gellius. Cic. 2. in Catil. 22. Quos pexo capillo nitidos aut imberbes aut barbatos videtis, manicatis, & talaribus tunicis, velis amictos, non togis.
Molesta tunica, Genus erat supplicii. Ea ignium alimentis illita & intexta, ut Seneca docet, ac mox succensa, cruciabiliter obvolutos nocentes, qui sceleris comperti gravioris forent, amburebat vivos. Cæl. lib. 10. cap. 5. Verba Senecæ sunt Epist. 14. Cogita hoc loco carcerem, & cruces, & eculeos, & uncum, & adactum per medium hominem qui per os emergat stipitem, & distracta in diversum actis cruribus membra, illam tunicam alimentis ignium & illitam & intextam, & quicquid aliud præter hæc commenta sævitia est. Juven. 8. Sat. 235.
Ausi quod liceat tunica punire molesta. V. PIX, genus tormenti. Martial. 10. 25.
Nam cum dicatur tunica præsente molesta,
Ure manum; plus est dicere, non facio.
Palmata tunica. V. Palmatus in PALMA.
Pexa tunica. Hor. 1. Epist. 1. 96. Pexa tunica est, Quæ demissa est usque ad talos, sicut pexi capilli demissi sunt.
Pulchræ tunicæ. Hor. 1. Epist. 19. 33.
Pulla tunica. Cic. 6. Verr. 55. Ipse tamen prætor, qui sua vigilantia pacem in Sicilia dicit fuisse, in hac officina majorem partem diei cum tunica pulla sedere solebat & pallio.
Recincta tunica. Ovid. 1. Amor. 5. 2.
Recta tunica. Plin. lib 8. cap. 48. Ea prima Tanaquil texuit rectam tunicam, qua simul cum toga pura tyrones induuntur, novæque nuptæ.
Replicatæ bulborum tunicæ. Stat. 4. Silv. 9. 30.
Russæ tunicæ hæ sunt quæ a Græcis φοινικίδες dicuntur, quibus qui exercitus ducebant fere utebantur. Vopisc. in Aureliani vita, Tunicas ducales russas quatuor. V. Turneb. Advers. 18. 19.
Scissa tunica. Ovid. 11. Epist. 57.
Solutæ tunicæ. Tibull. lib. 1. 5. 15.
Valentes tunicæ, Crassæ, non molles. Ovid. 3. de Arte Am. 109.
Cingere tunicas. Sen. Troad. 2.
Demissis tunicis ambulare. Hor. 1. Serm. 2. 25.
Diducere tunicam. Quintil. lib. 1. cap. 15.
Diripere tunicam alicui. Ovid. 1. Amor. 5. 13.
Discindere tunicam, & cicatrices ostendere. Cic. 2. de Orat. 105.
Instaurare sibi densas tunicas adversus hyemem. V. INSTAURO.
Laniare tunicam. Ovid 2. de Arte Am. 171.
Nere tunicam. Virg. 10. Æn. 818.
Ponere tunicam. Cic. 5. Tusc. 60. Cum pila ludere vellet, tunicamque poneret, adolescentulo, quem amabat, gladium tradidisse dicitur.
Relaxare vincla tunicarum. Ovid. 2. Fast. 321.
Tunicæ purpuram latiorem, Plin. lib. 33. cap. 1. vocavit Latum clavum; dicens, Annuli distinxere alterum ordinem a plebe, ut semel cœperant esse celebres, sicut tunica ab annulis Senatum tantum, quanquam & hoc sero, vulgoque purpura latiore tunicæ usos invenimus etiam præcones.
Tunicæ oculorum, pro Membranis quibus varie conteguntur. Plin. lib. 11. cap. 37. Tenuibus, multisque membranis oculos natura composuit, callosis contra frigora caloresque in extremo tunicis.
Tunicæ testiculorum. Cels. lib. 7. cap. 24. Deinde non extracto testiculo, sicut intestinis quoque prolapsis interdum fieri docui, colligendæ venæ: vinciendæque ubi tunicis inhærebunt, & sub his nodis præcidendæ sunt.
Tunica arboris. Plin. lib. 12. cap. 19. Probatur casia brevi tunicarum fistula, & non fragili.
Tunica lupini, pro Folliculo seu siliqua lupini. Juven. 14. Sat. 153.
Tenues tunicæ. Virg. 2. Georg. 75. De interiore libro arboris intelligit.

TUNICŬLA, æ. f. dimin. [χιτώνιον] Plin. lib. 26. cap. 12. Morbum regium in oculis præcipue mirari est, tenuitatem illam densitatemque tunicularum felle subeunte.
Redactus sum ad hanc usque unam tuniculam. Plaut. Rud. 2. 6. 65.

TUNICO, [χιτωνίζω] āre. Tunicam induere. Varr. apud Non. 2. 873. Hæc lanigeras detonderi docuit, tunicareque homulum.

TUNICĀTUS, a, um. Partic. [χιτωνοφόρος] Tunicam indutus. Cic. pro Cæl. 11. Ut exercitatione ludoque campestri tunicati uterentur. Ovid. 2. de Arte Am. 301.
Astiterit tunicata, &c.
Homo tunicatus. Plaut. Pœn. 5. 3. 2.
Popellus tunicatus. Hor. 1. Epist. 7. 65.
Tunicatus, Expeditus, & nullam aliam supra tunicam vestem habens. Juven. 3. Sat. 143.
——tunicati fuscina Gracchi.

T U O

TUOPTE, V. TUUS.
TUOR, tuēris, tūtum vel tuitum, tui. Lucret. 1. 300.

Nec

Nec calidus æstus tuimur. Idem 4. 224.
Cum tuimur misceri absinthia. Hodie tamen Tuor, cum compositis raro est in usu: eorumque loco magis recepta sunt Tuoor, Contueor, Intueor, &c.
Tueor, éri. Virg. 1. Æn. 717.
Expleri mentem nequit, ardescitque tuendo
Phœnissa.
Ora alicujus tueri. Virg. 6. Æn. 688.
Oculis immitibus tuens. Ovid. 6. Met. 621.
Acerba tuens serpens. Lucret. lib. 5. 34.
Aversa tueri. Virg. 4. Æn. 362.
Diversa tuentes oculi. Ovid. 1. Fast. 283.
Transversa tueri. Virg. 3. Ecl. 8.
TUOR, ŏris. m. Visus. Apul. de Deo Socr. p. 48. Fila tenuia usque adeo, ut radios omnes nostri tuoris raritate transmittant.

T U R

TVR. Turma, Turmarius.
TURA, æ. f. Herba ita dicta. Marcell. Emp. cap. 8.
TURARIUS, [Τεράριος] Vicus Romæ. Asconius, Signum Vertumni in ultimo vico Turario est, sub basilica se flectentibus. V. THUS.
TURBA, æ. f. [τύρβη, ὄχλος, κλόνος, τάραχος] Ulpian. Vi bonorum, & de turba. l. prætor ait. Turbam appellatam esse Labeo contendit ex genere tumultus, idque verbum ex Græco tractum, τύρβη. Si duo rixam commiserint, utique non accepimus in turba id factum, quia duo turba non propie dicuntur. Si vero fuerint decem, aut quindecim homines, turba dicetur. Rectissime Labeo inter turbam & rixam multum interesse ait: nempe turbam multitudinis hominum esse turbationem & cœtum. Cic. 6. Fam. 6. Exponerem etiam quemadmodum hic, & quanta in turba quantaque in confusione rerum omnium viveremus. Ter. Eun. 5. 5. 5. Quæ illæc turba est? numnam ego perii? Idem And. 4. 5. 6. Di vestram fidem quid turbæ est apud forum? Sic Heaut. 1. 2. 16. Propter eam hæc turba atque abitio evenit. Cic. 6. Verr. 148. Ecce autem nova turba atque rixa.
Turbam & Turbas diversam volunt habere significationem, ut sit Turba, Populi conventus: Turbæ, Turbationes. Nos contra, inquit Nonius, lectum invenimus, & indiscrete positum, & pro turbis turbam. Accius, Athamante, Ah dubito, ah quid agis? cave ne in turbam te implices. Ter. Eun. 4. 1. 2. Ne quam ille hodie insanus turbam faciat, aut vim Thaidi. V. plura apud eundem.
Acris turba prædonum. Hor. 1. Serm. 2. 43.
Concire turbas. V. CONCIEO.
Excitare turbas populares. Quintil. lib. 2. cap. 16.
Turba, Multitudo: quia fere non vacat perturbatione & commotione. Liv. 2. 40. Uxor deinde ac liberi, amplexi, fletusque ab omni turba mulierum ortus, & comploratio sui patriæque, fregere tandem virum.
Turba & Primi, contraria. Stat. 4. Theb. 810.
Incubuere vadis passim discrimine nullo
Turba simul, primique.
Turba & colluvies. Cic. de Senect. 85. Cumque ex hac turba & colluvie discedam.
Comes turba. Ovid. 13. Met. 353.
Confusa. Ovid. 12. Met. 214.
Densa. Sen. Herc. fur. 9.
Frequens. Sen. Herc. fur. 10.
Imbellis fœminarum inermisque turba. V. IMBELLIS.
Impia. Hor. 2. Serm. 3. 228.
Inops. Ovid. 14. Met. 114.
Levis. Hor. 1. Carm. 10. 19.
Luxuriosa. Ovid. 1. Epist. 88.
Maxima. Virg. 6. Æn. 611.
Plurima. Virg. 6. Æn. 667.
Pullata. Quintil. lib. 6. cap. 4.
Rustica. Ovid. 6. Met. 348.
Sodalis turba, i. e. Turba sodalium. Ovid. Rem. Amor. 182.
Temeraria. Ovid. 10. Met. 574.
Vaga. Ovid. 13. Met. 221.
Congregare magnam turbam. Cic. 1. de Nat. Deor. 39.
Inserere se turbæ. Ovid. 1. de Arte Am. 605.
Rarescit turba, Minuitur. Stat. 2. Theb. 612.
Ruebat effusa turba ad ripas. Virg. 6. Æn. 305.
Ruit furens turba omnis in unum. Ovid. 3. Met. 716.
Stipatus comitum turba. Ovid. 3. Met. 186.
Comitantum. Ovid. 1. Amor. 7. 37.
Capitum. Virg. 8. Æn. 300.
Malorum. Sen. Med. 679.
Negotiorum. Plin. 9. Epist. 25.
Prunorum turba, pro Variis generibus. Plin. lib. 15. cap. 13. Ingens postea turba prunorum, versicolor, nigra, candicans.
Rerum. Stat. 2. Sylv. 2. 44.
Rotarum turba. Ovid. 6. Met. 219.
Scelerum. Lucan. 4. 251.
Stultorum. Cic. 5. Tusc. 46.
Vocum. Gell. 9. 15.
Voluminum novorum turba. Cic. de Clar. Orat. 121.
Vulnerum turba, pro Multitudine. Plin. lib. 11. cap. 37.
TURBŬLA, æ. f. dimin. Apul. Met. 11. Dimotis turbulis.
TURBELLA, æ. f. dimin. [τύρβιον] Plaut. Bacch. 4. 9. 134. Tantas turbellas facio.
Quantas soleam turbellas dare. Idem Pseud. 1. 1. 108.
Apud Apul. cum simplici L scribitur de Deo Socr. p. 48. Omnes turbelæ tempestatesque procul exulant.
TURBIDUS, a, um. Adj. [θολὸς, θολερὸς] Conturbatum, confusum, non clarum, tumens. Plaut. Trin. 2. 2. 18. Nihil ego istos moror fatuos mores & turbidos. Plin. 8. Epist. 17. Num istic quoque immite & turbidum cælum?
Homo turbidus, Commotus, vel Turbationis plenus, ut ait Servius. Virg. 9. Æn. 57. Idem lib. 12. 10.
Animi turbidus. Tacit. 4. Hist. 48.
Ira turbidus. Stat. 3. Sylv. 1. 39.
Achelous turbidus. V. ACHELOUS.
Acies oculorum turbidæ. V. ACIES.
Actiones turbidissimæ. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Æquora turbida Ponti. Lucret. lib. 5. 998.
Amnis turbidus imbri. Lucret. lib. 1. 287.
Aqua turbida & inquinata. Cic. 5. Tusc. 97. Darius in fuga quum aquam turbidam & cadaveribus inquinatam bibisset, negavit unquam se bibisse jucundius.
Dies turbidus, Procellosus. Plin. lib. 11. cap. 10.
Imago turbida, me terret in somnis terribilis. Servius. Virg. 4. Æn. 353.
Imber turbidus aqua. Virg. 5. Æn. 696.
Jurgia turbida. Lucan. ad Pison.
Liquor turbidus, Minime clarus. Plin. lib. 13. cap. 12.
Loca turbida. Virg. 6. Æn. 534.
Mens quæ omni turbido motu semper vacet. Cic. 1. Tusc. 80.
Novitas turbida. Claud. 1. in Cons. Stilich. 148.
Nubila turbida. Virg. 4. Æn. 245.
Pectora turbidiora ipso mari. Ovid. 1. Trist. 10. 34.
Pulvis turbidus atro caligine volvitur ad muros. Virg. 11. Æn. 876.
Rapido tulit ora tumultu. Sil. 12. 254.
Rebus esse in turbidis. Cic. 2. Philipp. 39. Veruntamen homines, quanvis in turbidis rebus sint, tamen si modo homines sunt, interdum animis relaxantur.
Seditio turbida. Ovid. 9. Met. 426.
Tempestas turbida. Cic. 1. de Invent. 4. Quasi ex turbida tempestate in portum, sic, &c.
Tempus turbidum & Tranquillum, contraria. Cic. 6. Fam. 14. Fac animo magno fortique sis: & si turbidissima sapienter ferebas, tranquilliora læte feras.
Turbidus, Terribilis. Virg. 11. Æn. 742.
Hæc effatus, equum in medios moriturus & ipse
Concitat, & Venulo adversum se turbidus infert. Servius.
Turbidus, Elatus, arrogantia tumens. Virg. 10. Æn. 648.
Tum vero Æneam aversum ut cedere Turnus
Credidit, atque animo spem turbidus hausit inanem. Servius.
Superl. Tacit. 3. Hist. 43. Turbidissimus quisque. Cic. 6. Fam. 15. Turbidissima sapienter ferre.
Turbidum, adverbialiter apud Hor. 2. Carm. 19. 5.
Mens trepidat metu, plenoque
Bacchi pectore turbidum lætatur.
TURBIDŬLUS, a, um. dimin. ut, Turbiduli sensus & litigiosa argumenta. Prudent. Apoth. v. 8.
TURBIDE, Adv. [θολερῶς] Cic. 4. Tusc. 24. Intelligatur igitur perturbationem jactantibus se opinionibus inconstanter & turbide in motu esse semper.
Turbide & seditiose. Tacit. 3. Ann. 12.
Tumultuosius atque turbidius. Quintil. 3. 8.
TURBIDO, áre. Sidon. 6. Epist. 2. Animæ serenitatem secularium versutiarum flatibus turbidare. Solin. Salmas. cap. 49. Limum excitant, ut turbidetur. Mart. Capel. lib. 2. Aer ex calore supero madoreque infero turbidatus.
TURBULENS, entis. pro Turbulentus; ut, Opulens pro Opulentus. Callistr. JCt. D. 48. t. 19. l. 28. §. 3.
TURBULENTUS, a, um. Adj. [θολώδης, ταραχώδης, ὀχλικός, ὀχληρός] Turbationum plenus; Commotus, iratus. Plaut. Epid. 1. 1. 68. Tu ædepol re es turbulentus.
Ea sunt & turbulenta & temeraria & periculosa. Cic. pro Cecin. 34.
Animus turbulentus. Cic. 4. Tusc. 9.
Annus inde turbulentior L. Valerio, T. Æmylio COSS. Liv. 2. 61.
Civis seditiosus & turbulentus. Cic. 2. de Orat. 48.
Conciones turbulentæ. Cic. 4. Att. 3. Conciones turbulentæ Metelli, temerariæ Appii, furiosissimæ Publii. Quintil. lib. 5. cap. 13.
Concursio turbulenta. Cic. 1. de Finib. 20.
Errores turbulenti. Cic. 2. de Nat. Deor. 70.
Libido, temeritas, & ignavia turbulenta. Cic. 1. de Finib. 5.
Mens turbulenta. Cic. 1. de Finib. 5.
Negotium turbulentum. Cic. 7. Att. 11.
Res placatæ & minime turbulentæ. Cic. in Orat. 63.
Tempestas turbulenta. Cic. 7. Verr. 26. Ut nullus unquam dies tam magna, turbulentaque tempestate fuerit quin aliquo tempore solem ejus diei homines viderent.
Tempus turbulentum. Cic. 2. Fam. 17. Tempora autem Reip. qualia futura sint, quis scit? mihi quidem turbulenta videntur fore.
Tempus meum turbulentissimum, tuo tranquillissimo præstat. Cic. in Pison. 33.
Tribunatus turbulentissimus. Cic. de Clar. Orat. 193.
Turba turbulenta. Varro apud Gell. 13. 11.
TURBULENTE, Adv. [θολωδῶς] Concitate. Cic. pro Domo 68. Omnia contra leges, moresque majorum temere, turbulente, per vim, per furorem esse gesta.
Agere aliquid raptim & turbulente. Cic. pro Domo 139.
TURBULENTER, (ταραχωδῶς) aliud Adv. Cic. 2. Fam. 15. Extremum illud erit, nos nihil turbulenter, nihil temere faciemus.
TURBO, [θολόω, θολῶ, θορυβῶ, κλονέω, θράττω, κυκάω, ὀχλέω, τυρβάζω, ταράττω] áre. Confundere, commovere. Plaut. Epid. 2. 3. 7. Sed me una turbat res, ratioque.
Ab imo turbare aliquid. Lucret. lib. 3. 38.
Omnia infima summis paria fecit, turbavit, miscuit. Cic. 3. de Legib. 19.
Notabilius turbare. Tacit. 1. Hist. 55.
Aristoteles multa turbat a magistro Platone dissentiens. Cic. 1. de Nat. Deor. 33.

Aciem

Aciem turbare. V. ACIES.
Affectibus animos judicum turbare. Quintil. lib. 5. cap. 14.
Capillos turbare. Martial. lib 2. 36.
Convivia turbant eversæ mensæ. Ovid. 12. Met. 222.
Delectum civium turbare. Cic. 4. Verr. 123.
Fœdera turbare. Virg. 12. Æn. 633.
Fortunas turbare timore, Fœlicitates sive curriculum vitæ fortunatæ. Lucret. lib. 1. 107.
Jura turbantes Tribuni. Lucan. lib. 1. 177.
Pacem turbare. Liv. 35. 13.
Quietem alicujus turbare. Propert. lib. 1. 3. 17.
Rationem turbare. Ulpian. in l. 1. in fine. D. De serv. corrup. Ut rationes dominicas intercideret, vel adulteraret, vel etiam ut rationem sibi commissam turbaret.
Res animos incognita turbat. Virg. 1. Æn. 519.
Turbor, pass. Cic. 2. Att. 14. Prorsus, ut scribis ita sentio: turbatur Sampsiseramus.
Arenæ turbantur Zephyro. Virg. 2. Georg. 106.
Metu turbari. Ovid. 15. Met. 517.
Turbare, Absolute. Tacit. 3. Ann. 47. Si una, alterave civitas turbet.
Turbatum est, impers. Ter. Eun. 4. 3. 7. Nescio quid profecto absente nobis turbatum est domi.
Turbatum, Absolute. Tacit. 1. Ann. 20. Postquam turbatum in castris accepere.
Turbassit, pro Turbaverit usurpatum ab antiquis. Cic. 3. de Legib. 11. Ast quid turbassit in agendo, fraus actoris esto. Vetus exemplar habet Turbassitur.

TURBATUS, a, um. Partic. [τετυρβημένος] Commotus. ut, Turbatus ex inopinato malo. Cæs. 2. Bell. Civil. cap. 12.
Mentis vulnere turbatus. Virg. 12. Æn. 160.
Pectora turbatus. Virg. 8. Æn. 29.
Acies turbatæ. V. ACIES.
Animi. Virg. 8. Æn. 4.
Aqua. Hor. 1. Serm. 1. 60.
Castra. Virg. 9. Æn. 13.
Comæ. Ovid. 3. Fast. 16.
Equi. Virg. 9. Æn. 124.
Fides. Claud. 5. Cons. Hon. 63.
Freta procellis. Virg. 3. Georg. 259.
Mens funere. Virg. 11. Æn. 3.
Quies. Stat. 3. Sylv. 5. 86.
Pede turbato fugere. Ovid. 11. Epist. 102.
Res placare turbatas. Cic. pro Planc. 11. Nostrum est autem, qui in hac potestate populi jactemur ac fluctibus, ferre modice populi voluntates, allicere alienas, retinere partas, placare turbatas: honores si magni non putemus, non servire populo.
Viri turbati. Ovid. 3. Epist. 88.
Compar. Suet. Tiber. cap. 69. Turbatiore cælo. Sen. de Ira, 2. 35. Facies turbatior.

TURBATE, Adv. [τεταραγμένως] Cæs. 1. Bell. Civil. 5. His de causis aguntur omnia raptim atque turbate.

TURBATIO, ōnis. f. Gell. 19. 1. Coloris & vultus turbatio. Solin. cap. 3. Incisa temporum turbatio. Flor. 4. 6. 2. Spes ex turbatione Reipublicæ. Sed frequentius legitur Perturbatio.

TURBATOR, ōris. m. [ταρακτὴς] Qui turbat. Liv. 2. 16. Quum pacis ipse auctor a turbatoribus belli premeretur.
Præcipuus turbator. Tacit. 1. Ann. 30.
Germaniæ turbator. Idem 1. Ann. 55.

TURBATRIX, īcis. f. Prudent. Psych. v. 669.
—— placidæ turbatrix invida pacis.
Accumulat crebros turbatrix fama pavores. Stat. 4. Theb. 369.

TURBAMENTUM, i. n. [τάραγμα] Perturbatio. Tacit. 1. Hist. 23. Quæque alia turbamenta vulgi. Sallustius in Oratione Lepidi ad populum Romanum, Fragm. cap. 6. Maxima turbamenta Reipub. atque exitia probate.

TURBEN, vel TURBO, ĭnis. m. [δῖνος, στρόμβος] Ventus cum fragore maximo, objecta quæque deturbans, prosternensque ex depressæ nubis specu. Plin. in Paneg. Erant sub oculis naufragia multorum, quos invidiosa tranquillitate provectos improvisus turbo perculerat.
Ventorum turbo. Lucret. lib. 6. 152. & Tacit. 16. Ann. 31.
Ventus turbo. Plaut. Curc. 5. 2. 41.
Ater turbo. Virg. 1. Æn. 516.
Immanis turbo. Virg. 6. Æn. 594.
Indomitus turbo. Catul. 62. Argon. 107.
Nimbosus turbo. Ovid. 11. Met. 551.
Nigro turbine. Virg. 1. Georg. 320.
Pulvereus turbo. Claud. de Bell. Get. 458.
Versabundus turbo, id est versatilis & se contorquens. Lucret. lib. 6. 437.
Violentus turbo. Lucret. lib. 3. 824.
Armatur Boreas turbine rauco. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 69.
Erumpunt undique omnes venti, sævi existunt turbines. Cic. 3. de Orat. 155.
Fertur celeri turbine. Virg. 12. Æn. 320.
Fumans piceo turbine nubes. Virg. 3. Æn. 573.
Furit insanis turbinibus ventus. Sil. lib. 8. 665.
Gubernare navem in maximis turbinibus. Cic. in Pison. 20.
Perflant venti turbine terras. Virg. 1. Æn. 87.
Ruit æquore turbo. Virg. 3. Georg. 470.
Rupto turbine confligunt venti. Virg. 2. Æn. 416.
Turbo ac tempestas pacis & otii. Cic. pro Domo 137. Tu procella patriæ, turbo ac tempestas pacis atque otii.
Duo Reipublicæ turbines. Cic. pro Sext. 25.
Turbo lethi. Catul. 62. Argon. 149.
Mentis turbine agi. Ovid. 2. Amor. 9. 28.
Turbo, pro Vortice. [δίνη, στρόβιλος] Stat. 4. Theb. 809.
Incubuere vadis passim discrimine nullo
Turba simul, primique: nequit secernere mistos

T U R

Æqua sitis, frænata suis in curribus intrant
Armenta, & pleni dominis, armisque feruntur
Quadrupedes: hos turbo rapax, hos lubrica fallunt
Saxa.
Videtur ita intelligi posse etiam Ovid. 7. Epist. 66.
Finge age te rabido (nullum sit in omine pondus)
Turbine deprendi: quid tibi mentis erat? Sed melius ut de Vento intelligatur. Sequitur enim,
Quæque cadent, in te fulmina missa putes.
Furialis turbo. Sil. lib. 3. 191.
Turbo, pro Gyro, & spiris serpentum. Sil. lib. 3. 191.
Ater lethifero stridebat turbine serpens. Nisi malis pro Impetu accipere.
Saxi turbo. Virg. 12. Æn. 531.
Præcipitem scopulo, atque ingentis turbine saxi
Excutit. i. e. Saxo quod rotatur quum impellitur aut jacitur.
Teres turbo. Catul. 62. Argon. 314.
Turbo, [βέμβηξ] Genus instrumenti lusorii, pueros maxime delectans. Tibul. lib. 1. 5. 3.
Namque agor ut per plana citus sola verbere turbo,
Quem celer assueta versat ab arte puer. Charisius in hoc loco lib. 1. non Turbo legit sed Turben, quod probat Scaliger. Virg. 7. Æn. 378.
Ceu quondam torto volitans sub verbere turbo, &c. Ubi Servius, Catullus hoc turben dixit, ut hoc carmen. Hic turbo, unde turbinis facit: nam si turbonis sit, erit a proprio nomine genitivus. Cic. de Fato, 42. Sed revertitur ad Cylindrum, & ad turbinem suum, quæ moveri incipere nisi pulsa, non possunt. Id autem quum accidit, suapte natura, quod superest, & cylindrum volvi, & versari turbinem putat. De Chrysippo.
Turbo, [κῶνος] Quicquid formam habet in imo acutam, in summo latiorem. Plin. lib. 27. cap. 4. de aloe, In turbinibus cadorum. Ovid. 1. Met. 335. —— cava buccina sumitur illi,
Tortilis in latum quæ turbine crescit ab imo.
Turbo, Vasculi genus, quo pruna & cottana inter Saturnalia xeniola missitabantur: cujus effigies turbinis in imo angustissima erat, in summo latissima, qualis est figura pyrorum.

TURBO, ōnis. m. [Τύρβων] Gladiatoris proprium nomen. Hor. 2. Serm. 3. 301.
Corpore majorem rides Turbonis in armis.

TURBINEUS, a, um. Adj. [στρομβοειδὴς] ut, Vortex turbineus, In modum turbinis se volvens. Vortex enim dicitur Contorta in se aqua. Ovid. 8. Met. 556.

TURBINATUS, a, um. aliud Adj. [κωνοειδὴς] Quod veluti turbo desinit. Plin. lib. 21. cap. 31. Folliculis magnis, latisque & turbinatis. Idem lib. 11. cap. 37. Cor homini infra lævam papillam, turbinato mucrone in priora eminens. Idem lib. 15. cap. 15. Turbinatior pyris figura.

TURBINATIO, ōnis. f. [στρόμβωσις] Plin. lib. 15. cap. 21. Aliis turbinatio pyri, aliis ovata species.

TURCÆ, vel TURCI, m. pl. [Τύρκαι] teste Pompon. lib. 1. Populi sunt Scythici, juxta Thyssagetas & ultra Sauromatas. Ab his orti judicantur, qui ætate nostra latissime imperitant: Turci vulgo dicti, ignavia quidem nostra magni; sed post Macedonas & Romanos sine dubio potentissimi. Hermolaus.

TURCIA, æ. f. Turcorum regio.

TURCĬCUS, a, um. ut, Regnum Turcicum.

TURCUMANNIA, æ. f. Aliæ regio Turcis subjecta.

TURDE, [Τύρδε] Vilumbrorum civitas in Italia, teste Ptolem. lib. 3. cap. 1. Tuder Silio, quod vide. *Tudertum* hodie: vulgo *Todi*.

TURDETANI, m. pl. Lusitaniæ populi. Strabo lib. 3.
Turdetani, Qui turdos venditant. Plaut. Capt. 1. 2. 60. Opus Turdetanis opus est Ficedulensibus.

TURDULI [Τουρδοῦλοι] & Bastuli, Populi in Hispania Bætica præcipui, ut & Bætica Turdetania dicta sit Strab. lib. 3. Plin. lib. 3. cap. 1. Ab una autem, inquit, Atlantico Oceano obversa Hispania, Bastulorum, Turdulorumque est. Strabo lib. 3. Turdetanos cum Ptolem. lib. 2. cap. 44. nominat. Varro 2. de R. R. cap. 10. Non omnis apta natio ad pecuariam, quod neque Bastulus, neque Turdulus idonei; Galli appositissimi maxime ad jumenta. Turduli, partim Andaluses partim Granatenses. Bastuli, omnes Granatenses. Hæc Olivarius in Melam.

TURDUS, i. m. [κίχλα] Avis nota, & inter primas a saporis bonitate collocata. Hor. 1. Epist. 15. 41.
Nil melius turdo. Plin. lib. 10. cap. 53. Turdi in cacuminibus arborum luto nidificantes, pene contextim in secessu generant. Ibid. cap. 29. Turdis color æstate circa collum varius, hyeme concolor. Hor. 1. Serm. 5. 72. Macer turdus.
Obesus turdus. Hor. 1. Epist. 15. 40.
Ab transenna hic turdus lumbricum petit. Plaut. Bacch. 4. 6. 22. De amatore loquitur. V. TRANSENNA.
De turdo tale est Martial. lib. 2. 40.
Subdola tenduntur crassis modo retia turdis, &c. Idem. lib. 13. 92.
Inter aves turdus, siquis me judice certet:
Inter quadrupedes gloria prima lepus.
Turdus, Piscis. Columel. lib. 8. cap. 16. Rursus optime saxosum mare nominis sui pisces nutrit, qui scilicet quod in petris stabulentur, saxatiles dicti sunt, ut merulæ, turdique, nec minus melanuri. Plin. lib. 32. cap. 11. Turdus inter saxatiles nobilis. Quintil. lib. 8. cap. 2. Varro 4. de L. L. 12.

TURDARIUM, i. n. Varro de L. L. 5. 1. Locus in quo turdi saginantur.

TURDĔLA, æ. f. Parvus turdus. Ibid. 12. 7.

TURDILLUS, i. m. aliud dimin. Sen. Epist. 96. Sed varia est lectio.

TURERA, æ. f. Planta odorifera. Columel. lib. 3. cap. 8.

TUREUS, Adj. V. THUS.

TURGEO, si, [οἰδαίνω, οἰδίσκομαι] ēre. Virg. 7. Ecl. 48.
—— jam læto turgent in palmite gemmæ.

Imponunt

Imponunt & mammis turgentibus decoctam rutam, & pituitæ eruptionibus cum cera. Plin. lib. 20. cap. 13.
Frumenta in viridi stipula lactentia turgent. Virg. 1. Georg. 315.
Oratio quæ turget & inflata est. Auctor ad Heren. lib. 4. 16.
Turgere alicui, Irasci in aliquem, & commoveri. Plaut. Casin. 2. 5. 17.
Veteres in tertia Conj. dixere Turgĕre. Sic, Vet. Gloss. Turgit.
TURGENS, entis. Partic. [οἰδαίνων] ut,
Lumina turgentia gemitu. Propert. lib. 1. 21. 3.
Mammæ turgentes. Plin. lib. 20. cap. 13.
Ora turgentia. Ovid. 3. Fast. 757.
TURGESCO, [ἐξογκοῦμαι] ĕre. Pers. 5. Sat. 19.
Non equidem hoc studeo, bullatis ut mihi nugis
Pagina turgescat, dare pondus idonea fumo. Cic. 3. Tusc. 19.
Corque meum penitus turgescit tristibus iris. Ex poeta. Varro 3. de R. R. cap. 9.
Semen turgescit in agris. Ovid. 3. Amor. 10. 11.
Ramus turgescit in arbore. Ovid. 3. Trist. 12. 15.
Virgulta turgescentia. Plin. lib. 8. cap. 50.
TURGIDUS, a, um. Adj. [ἐξογκος] Inflatus, tumens. Cic. 3. Tusc. 19. Num aliquod quippiam membrum tumidum ac turgidum non vitiose se habet? Martial. lib. 6. 39. Turgidis labris.
Fluvii turgidi. Hor. 4. Carm. 12. 4.
Frons turgida cornibus. Hor. 3. Carm. 13. 4.
Mare turgidum. Hor. 1. Carm. 3. 19.
Vela turgida. Hor. 2. Carm. 10. 24.
TURGIDŬLUS, a, um. dimin. Catull. de Passere Lesbiæ, 3. 17.
Flendo turgiduli rubent ocelli.
TURGOR, ōris. m. Mart. Capel. 2. Distentum magno cum turgore respiciens.
TURIASSO, [Τουριασὼ] Ptolem. lib. 2. cap. 6. Hispaniæ urbs; vulgo *Tiriassona*.
TURICREMUS, V. THUS.
TURIO, onis. m. Teneritas summitatum arborum vel arbustorum dicitur. Columel. lib. 12. cap. 48. Concisis deinde pleno vase olivis, immitte defrutum usque ad os. Lauri turiones in hoc usu mittito, ut olivas deprimant: post dies viginti utere. V. CYMA.
TURMA, æ. f. [ἴλη, σῖξ, σίχος, σίχη, ὅμιλος, ἑταιρεία] Ordo militaris & equitum. Dicta quasi terdena, quod terdeni equites ex tribus tribubus, Tatiensium, Ramnensium, & Lucerum fiebant: constabat enim ex triginta duobus equitibus. Et qui illi præerat, Decurio dicebatur ut Varro & Vegetius tradiderunt. Festus, Turmam equitum dictam esse ait Curiatius, quasi termam, quod terdeni equites, &c. eadem verba quæ supra. Itaque primi singularum decuriarum, Decuriones dicti. Cic. 5. Att. 21. Appius noster turmas aliquot equitum dederat huic Scaptio.
Turma differt a Cohorte. V. COHORS.
Cohors & turma. Cic. pro Marcell. 7. Nihil sibi ex ista laude centurio, nihil præfectus, nihil cohors, nihil turma decerpit.
Equitum turmæ. Virg. 5. Æn. 560.
Equestris turma. Claud. de Bell. Get. 579.
Feroces turmæ. Virg. 3. Georg. 179.
Mortales turmæ. Hor. 3. Carm. 4. 43.
Ducere turmas. Virg. 5. Æn. 550.
Glomerare turmas. Sil. lib. 3. 225.
Invadere turmas. Virg. 11. Æn. 620.
TURMALIS, e. [ἰλάρχης] Qui ejusdem turmæ est, inquit Budæus. Cic. 2. de Orat. 122. Ea translatione autem, ut quum Scipio ille major Corinthiis statuam pollicentibus eo loco, ubi aliorum essent imperatorum turmales, dixit displicere. Liv. 25. 18. Diu cunctantem Crispinum perpulere turmales, ne impune insultare Campanum paterentur. Stat. 5. Sylv. 2. 18.
—— non sanguine cretus Turmali.
Buccina turmalis. Claud. de Bell. Gild. 447.
TURMARIUS, i. m. Turmarii dicebantur, Qui turmas tyronum cogebant. Cod. Theod. l. 6. tit. 35. Quibus omnibus condonamus, ne exactorum vel turmariorum, quos capitularios vocant, curam subeant.
TURMĀTIM, Adv. [ἰλαδὸν] Per turmas. Cæs. 8. Bell. Gall. 18. Turmatim in eum locum devenerunt. Liv. 5. 39.
Turmatim pugnas edere. Lucret. lib. 2. 118.
—— pugnasque
Edere turmatim certantia, &c.
TURNUS, [Τύρνος] Nomen ducis Rutulorum qui ab Ænea occisus est, ut videre licet in 12. Virg. Æn. extr.
Præstanti corpore Turnus. Virg. 7. Æn. 783.
Audax Turnus. Virg. 9. Æn. 3.
Barbarus Turnus. Tibul. 2. 5. 48.
Pulcherrimus Turnus. Virg. 7. Æn. 55.
TURŌNES, [Τύρονες] Lugdunensis Galliæ populi ad fluvium Ligerim auctore Plin. lib. 4. cap. 18. Cæs. 2. Bell. Gall. 35.
Instabiles Turonas circumsita castra coercent. Lucan. 1. 437.
TURPĬCULUS, V. infra TURPIS.
TURPILIUS, i. m. Vetus poeta comicus, cujus pauci jam exstant versus in Nonio, Prisciano, & Victorino. V. Non. 4. 422.
TURPIS, e. Adj. [αἰσχρὸς, δυσειδὴς, ἄσχημος, ἀσχήμων] Deforme: contrarium Pulchro. Ad corpus & animum refertur. Ter. Phorm. 1. 2. 57. Lachrymæ, vestitus turpis. Idem Heaut. 5. 4. 19. Pudet dicere hac præsente verbum turpe. Ovid. 1. Amor. 9. 4.
Turpe senex miles, turpe senilis amor.
Inter Turpe & Fœdum. Turpe, levior res est: Fœdum vim habet majorem. Cic. 1. Off. 123. Luxuria vero cum omni ætati turpis, tum senectuti fœdissima est. Nonius.
Turpis & miser. Cic. pro Quint. 98. Multis vexatus contumeliis, plurimis jactatus injuriis, non turpis ad te, sed miser confugit.
Turpis & fœdissimus. Cic. 1. Off. 123.
Turpissimus & sordidissimus. Cic. 9. Att. 11.
Amor turpis. Hor. 1. Serm. 4. 111.
Campus turpis sine gramine. Ovid. 3. de Arte Am. 248.
Caput turpe sine crine, Ovid. 3. de Arte Am. 249.
Crimen turpe. Hor. de Arte Poet. 262.
Egestas turpis. Virg. 6. Æn. 276.
Fabula turpis relatu. Claud. 2. in Eutrop. 549.
Formido turpis. Virg. 2. Æn. 400.
Fuga turpis, Inhonesta. Cic. 2. de Finib. 97. Trecentosque eos quos eduxerat Sparta, quum esset proposita aut fuga turpis, aut gloriosa mors, opposuit hostibus.
Homo turpissimus & inhonestissimus. Cic. pro Rosc. Amer. 50.
Lachrymæ turpes. Stat. 8. Theb. 58.
Macies turpis. Hor. 3. Carm. 27. 53.
Mors turpis. Lucret. lib. 6. 1238.
Opprobrium turpe. Hor. 1 Serm. 6. 84.
Præceptor turpis, h. e. Flagitiosus. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Prælia turpia. Propert. lib. 2. 5. 25.
Pudor turpis. Ovid. 11. Met. 180.
O rem turpem & miseram. Cic. 8. Att. 8.
Rebus in turpissimis habere. Cæs. 6. Bell. Gall. 21.
Scabies turpis. Virg. 3. Georg. 441.
Senecta turpis. Virg 3. Georg. 96.
Vestes. Ter. Phorm. 1. 2. 57.
Ungui turpior uno. Hor. 2. Carm. 8. 3.
Vita turpis. Tacit. in Vita Agric. 33.
Vita turpis & infamis. Cic. pro Font. 24.
Vitia turpia decipiunt cæcum. Hor. 1. Serm. 3. 39.
Celare turpia. Hor. 1. Serm. 2. 85.
Ducere turpe. Quintil. lib. 1. cap. 2. Turpe ducet cedere pari, pulchrum superasse majores. De pueris.
Quid hoc turpius, quid fœdius? Cic. 2. Philip. 86.
Turpis, Magnus. Virg. 3. Georg. 51.
—— optima torvæ
Forma bovis, cui turpe caput, cui plurima cervix. Idem 4. Georg. 395.
—— & turpes pascit sub gurgite phocas. Nonius.
Turpis, Crudelis: frequens apud Sallustium.
Turpe, adverbialiter. Catull. 43. 8. Turpe incedere.
Turpe gemens. Stat. 3. Theb. 535.
TURPICŬLUS, a, um. dimin. [ὑπαισχρος] Cic. 2. de Orat. 248. Tantum interest, quod gravitas honestis in rebus severe, jocus in turpiculis & quasi deformibus ponitur. Idem 4. Att. 5. Quid? etiam subturpicula mihi videbatur παλινῳδία.
Nasus turpiculus. Catull. de Acme, 42. 3.
TURPITER, Adv. [αἰσχρῶς] Inhoneste, indecore. Ter. Eun. 2. 1. 24. Mirum ni ego me turpiter hodie hic dabo cum meo decrepito hoc eunucho. Cic. 2. de Finib. 25. Quia quod bene, id recte, frugaliter, honeste: ille porro male, prave, nequiter, turpiter cœnabat. Ovid. 5. Trist. 6. 13.
Turpius ejicitur, quam non admittitur hospes.
Flagitiose & turpiter. Cic. 6. Att. 5.
Turpiter & nequiter. Cic. 3. Tusc. 6. Quæ te turpiter & nequiter facere nihil patiatur.
Extimesco nequid turpiter faciam. Cic. 9. Att. 6.
Perpeti turpiter. Cic. pro Milon. 9.
Cato in me turpiter fuit malevolus. Cic. 7. Att. 2.
Ingenium turpiter hirtum. Hor. 1. Epist. 3. 22.
Turpiter iners. Ovid. Rem. Amor. 780.
TRUPITŪDO, ĭnis. f. [αἶσχος, ἀμορφία, δυσειδεία] Deformitas. Cic. 2. de Finib. 47. Sunt etiam turpitudines plurimæ, quæ, nisi honestas natura plurimum valeat, cur non cadant in sapientem, non est facile defendere.
Turpitudo & deformitas. Cic. 2. de Orat. 236. Locus autem & regio quasi ridiculi turpitudine & deformitate quadam continetur.
Turpitudo quæ a libidine, aut petulantia, aut ab audacia nata est. Cic. pro Font. 27.
Crimen turpitudinis. Quintil. lib. 2. cap. 2.
Generis turpitudo. Quintil. lib. 3. cap. 7.
Mandati turpitudo. Paulus in l. Si mandavero tibi. §. Qui ædem. D. Mandat. Qui ædem sacram spoliandam, hominem vulnerandum occidendumve mandatu suscipit: nihil mandati inconsequi potest, propter turpitudinem mandati.
Delere turpitudinem. Cic. 2. Verr.
Fœdare turpitudine. Cic. de Arusp. Resp. 32.
Habere turpitudinem. Cic. pro Domo 83.
Infligere sibi turpitudinem. V. INFLIGO.
Liberare turpitudine aliquem. V. Libero in LIBER, adj.
Notari turpitudine. Cic. pro Cluent. 119.
Venire in turpitudinem. Cic. pro Quint. 53.
Vitare verborum turpitudinem & rerum obscœnitatem. Cic. 2. de Orat. 242.
TURPIDO, ĭnis. f. Idem. Tertull. de Cor. Mil. cap. 14. Et turpido & dedecoratio.
TURPIFICATUS, a, um. Adj. [αἰσχυνθεὶς] Turpis factus. Cic. 3. Off. 105. Quæ si in deformitate corporis habeat aliquid offensionis, quanta illa depravatio & fœditas turpificati animi debet videri?
TURPO, āre. Turpefacere, fœdare. Cic. 1. Tusc. 85. Hæc omnia vidi inflammari, Priamo vi vitam evitari, Jovis aram sanguine turpari. Virg. 10. Æn. 832.
Aram turparunt sanguine. Lucret. lib. 1. 85.
Pallor turpat ora. Sil. lib. 7. 631.
Rugæ turpant te. Hor. 4. Carm. 13. 11.
TURPATUS, a, um. Stat. 4. Theb. 106.
—— Herculea turpatus gymnade vultus.
TURPILOQUIUM, i. n. Gloss. Gr. Lat. [αἰσχρολογία] Tertull. de Pudicit. cap. 17. Concupiscentia mala & turpiloquium.
TURPILUCRICUPIDUS, a, um. fictitia vox apud Plaut. Trin. 1. 2. 64. Turpilucricupidum te vocant cives tui.
TURRANIUS, i. m. Cognomen Romanum; ut, D. Turranius. Cic. 1. Att. 6.

TURRA-

Turranianus, a, um. Adj. Columel. 5. 10. Pyra Turraniana.
Turricula, Turrifer, &c. V. infra turris.
Turris, is. f. [τύῤῥος, βάρις, τύρσις, πυργίσκος] a Terrendis hostibus dicta est; vel quod aspectu torva fit, hoc est terribilis. Cæs. 5. Bell. Gall. 42. Tum ex omni parte lapidibus conjectis deturbati, turrisque succensa est.
Ærata turris. Claud. 1. in Eutrop. 83.
Ahenea turris. Hor. 3. Carm. 16. 1.
Alta turris. Cic. 5. Tusc. 59. Dionysius concionari ex turri alta solebat.
Ardua. Ovid. 11. Met. 392.
Cava. Virg. 9. Æn. 46.
Celsa. Hor. 2. Carm. 10. 11.
Contabulata. V. contabulo.
Excelsa. Sil. lib. 13. 688.
Valida. Lucret. lib. 5. 1439.
Confringere turres. Lucan. lib. 6. 123.
Munitus turribus & trophæis locus. Cic. de Provinc. Conf. 4.
Quassæ nutant turres. Lucan. lib. 6. 136.
Percussæ de cælo turres. V. percutio.
Stabilire quassas turres. Sen. Thyest. 7.
Fiunt etiam turres ambulatoriæ, de quibus Vegetius lib. 4. cap. 17. hæc scribit, Turres dicuntur machinamenta ad ædificiorum speciem ex trabibus, tabulatisque compacta. Et ne tantum opus hostili concremetur incendio, diligentissime ex crudis coriis, vel centonibus communitur. Quibus pro modo latitudinis additur altitudo. Nam interdum triecenos pedes per quadrum, interdum quadragenos, vel quinquagenos latæ sunt. Proceritas autem ipsarum tanta fit, ut non solum muros, sed etiam turres lapideas altitudine superent. His plures rotæ mechanica arte subduntur: quarum lapsu volubili magnitudo tam alta moveatur. Præsens autem periculum civitatis est, si ad murum fuerit turris admota. Plures enim accipit scalas, & diverso genere conatur irrumpere, nam in inferioribus habet arietem cujus impetu destruit muros. Circa mediam vero partem accipit pontem factum de duabus trabibus, septumque de vimine, quem cito prolatum, inter turrim murumque constituunt, & per eum egredientes de machina bellatores in civitatem transeunt, & occupant muros. In superioribus autem turris illius partibus contati & sagittarii collocantur, qui defensores urbis contis, missilibus, saxisque ex alto posternant. Quo facto civitas capitur sine mora. Cic. 15. Fam. 4. Aggere, vineis, turribus oppugnavi, usque multis tormentis.
Turritus, a, um. Adj. Altus & excelsus. ut,
Domus turrita, i. e. Alta & sublimis, & ad turris similitudinem facta.
Puppes turritæ. Virg. 8. Æn. 693.
Scopuli turriti. Virg. 3. Æn. 536.
Turritus aliquando dicitur Turribus plenus. unde & Turritæ urbes, & Mater deûm nominatur Turrita: quia terra est, quæ urbes sustinet. Virg. 6. Æn. 786.
——qualis Berecynthia mater
Invehitur curru Phrygias turrita per urbes,
Læta deûm partu.
Castella turrita. Lucan. lib. 6. 40.
Dea turrita, Cybele. Propert. lib. 4. 12. 52.
Elephanti turriti, Quibus superponuntur turres, vel qui turres gerunt. Plin. lib. 8. cap. 7.
Mœnia turrita. Ovid. 3. Amor. 8. 48.
Muri turriti. Ovid. 3. de Pont. 4. 105.
Turrifer, ĕra, ĕrum. Adj. [πυργοφόρος] ut, Corona turrifera Cybeles. Ovid. 4. Fast. 219. al. Turrita.
Turriger, ĕra, ĕrum. [πυργοφόρος] aliud Adj. i. e. Gerens turres. Plin. 11. 2. Sed turrigeros elephantorum miramur humeros. Sic apud Virg. 10. Æn. 253. Turrigeræ urbes.
Dea turrigera. Ovid. 4. Fast. 224.
Carina turrigera. Lucan. lib. 4. 226.
Frons turrigera Cybeles. Ovid. 6. Fast. 321.
Mater turrigera Cybele. Stat. 2. Achil. 147.
Turricŭla, æ. f. dimin. [πυργίον] Parva turris.
Supra medium tecti fastigium turricula. Vitruv. 10. 19.
Turricula, Vasculi genus, a turris similitudine, quo jactari tali ludendo solent; eadem Pyrgus & Orca dicitur. De hac tale est Martial. Epig. lib. 14. 16.
Quæris compositos manus improba mittere talos:
Si per me misit, nil nisi vota facit. V. Talus pro Ludo, in talus.
Turrigĕna, æ. m. Turribus delectatus. Rutil. 1. 596.
Inter turrigenas Lydia tota suos.
Turris Bissonis, [Πύργος Βίσσωνος] Civitas Sardiniæ Ptolem. lib. 3. cap. 3: Sardos hodie: Turris Libyssonis Plinio.
Tursio, ōnis. m. Genus piscis. Plin. lib. 9. cap. 9. Delphinorum similitudinem habent qui vocantur tursiones.
Turtur, ŭris. m. [τρυγὼν] Avis nota, a sono vocis nomen habens. Plaut. Most. 1. 1. 44. Tu tibi istos habeas turtures, pisces, aves. Martial. lib. 3. 58.
Gemit hinc palumbus, inde cæreus turtur. Domitius interpretatur Pinguem. Cic. 2. de Fin. 109. Turtures & cursu & peregrinatione lætantur.
Niger turtur. Ovid. 15. Epist. 38.
Gemit turtur. Virg. 1. Ecl. 59.
Nec tamen interea raucæ, tua cura palumbes,
Nec gemere aëria cessabit turtur ab ulmo.
Turtur, [τρυγὼν θαλάττια] Piscis, qui alias dicitur Pastinaca, Trygon autem a Græcis, in cujus cauda emergit radius præsentissimi veneni.
Turturilla, æ. f. dimin. Seneca in Epist. 96. vocat istos, quos publica quies, aliis laborantibus, molliter habet, turturillas. Nam turtures sunt aves molliusculæ.
Turŭlis, [Τουρουλις] Fluvius Hispaniæ Tarraconensis, Ptolem. lib. 2. cap. 6. Turis vulgo Claudiano, & Hermolao apud Plinium; Pomponius Duriam corrupte nominat.
Turunda, æ. f. Genus panificii. Non. Turunda libum sacrum quoddam ex farre, genus panificii. Varr. 3. de R. R. cap. 9. Amplas omnes ex his, evulsis ex alis pinnis, & e cauda, farciunt turundis ordeaceis, partim admistis ex farina loliacea aut semine lini ex aqua dulci. De gallinis. Cato cap. 89. Gallinas teneras, quæ primum pariunt, concludat, polline vel farina ordeacea consparsa turundas faciat, eas in aquam intingat, & in os indat. Varro de Liberis educandis, Alii afferunt libum ac turundam.
Turunda apud Catonem cap. 157. significat Linamentum illud ex filis, quod in ulcus immitti a medico solet. ait enim, Et si fistula erit, turundam intrortrudito: si turundam non recipiet, diluito, succum exprimito.
Turuptiana, [Τουρουπτίανα] Ptolem. lib. 2. cap. 6. Hispaniæ Tarraconensis urbs: Tuitana hodie; *Tuy* vulgo.

T U S

Tus, V. thus.
Tuscania, [Τουσκανία] Oppidum Tusciæ prope Tarquinios, a quo Tuscanenses.
Tuscenius, [Τουσκένιος] Homo furiosus & avarus, cujus meminit Cic. 1. Q. frat. 1. Hæc institutio atque hæc disciplina potest sustinere in rebus statuendis decernendisque eam sententiam qua tu in his rebus usus es, ex quibus nonnullas simultates cum magna mea lætitia susceptas habemus: nisi forte me Paconii nescio cujus hominis ne Græci quidem ac Misii, aut Phrygis potius querelis moveri putas: aut Tuscenii hominis furiosi ac sordidi vocibus, cujus tu ex impurissimis faucibus inhonestissimam cupiditatem eripuisti summa cum æquitate.
Causa Tuscenii sanari non potest. Cic. 1. Q. frat. 1. 16. Quid L. Cæcilium? nonne omni ratione placavi? quem hominem, qua ira, quo spiritu? quem denique præter Tuscenium, cujus causa sanari non potest non mitigavi?
Tuscia, quæ & Hetruria dicitur, [Τυῤῥηνία] Italiæ regio celebris: a sacrificiis, ut quidam arbitrantur, dicta; Græci enim θύειν sacrificare dicunt. Vel a Thure, quo maxime in sacrificiis utimur. Vel a Tusculo Herculis filio, quod veteres grammatici probant. Unde & sine h ab eis scribitur. Hæc Tyrrhenia dicta fuit, a Tyrrheno Atys filio, qui e Mæonia discedens in Italiam venit, & eam partem occupavit quæ ad mare inferum sita est, quod & Tyrrhenum dicitur. Hæc a Liguribus Romanisque finibus contingitur, jugis inaccessis & difficilibus referta. Ejus fines Macra & Tyberis amnes, centum & septuaginta quatuor milia inter se distantes. In ea scientia faciendorum sacrorum ita floruit, ut Romani qui non servandæ tantum, sed etiam amplificandæ religionis cupiditate incendebantur, decem principum filios Senatusconsulto singulis Tusciæ populis percipiendæ sacrorum disciplinæ gratia traderent. Longior est ea provincia, quam latior Ab Orientali plaga in Occidentalem porrigitur. Nam si ab Aquilonari in Australem perambulemus, arctis finibus contenta est. Ab Occidente qua Liguriæ proxima est, habet Pisas, Senas, Lucam sui juris, & Florentiam inclytas civitates. Ad Septentrionem habet Urbem veterem. In Meridionali vero littore, Pisaurum, Aretium, & Assisum. Et Tybris Romanus inde labitur, ex Appennino effluens. Septentrionalis regio cum Flaminia jungitur. Vulgus Italorum hodie *Toscanam* vocat. V. Liv. 2. 51. & Plin. 2. 54.
Tusci, [Τυῤῥηνοὶ] Qui Tusciam habitant. Cic. 2. de Nat. Deor. 11. An vos Tusci ac barbari, auspiciorum pop. Rom. jus tenetis, & interpretes estis comitiorum potestis?
Tuscus, a, um. Adj. [Τυῤῥηνὸς] ut, Æquora Tusca. Hor. 4. Carm. 4. 54.
Amnis Tuscus, Tybris. Ovid. 3. de Arte Am. 386.
Flumen Tuscum. Ovid. 14. Met. 615.
Mare Tuscum, Vulgo *El mar de la Toscana.* Hor. 2. Epist. 1. 202.
Tiberis Tuscus. Virg. 1. Georg. 499.
Tusce, Adv. Varro apud Gell. 2. 25. Quum dicamus ab Osco, Tusco, Græco; Osce, Tusce, Græce.
Tuscānus, a, um. Adj. Vitruv. 4. 6. Tuscana columna.
Tuscanicus, a, um. Idem 4. 7. Opera Tuscanica.
Tuscŭlum, i. n. [Τούσκλον] Italiæ oppidum, Telegoni Ulyssis & Circes filii ædificium, Ciceronis villa nobilissimum. Sil. lib. 7. 693.
Mœnia Laertæ quondam regnata nepoti. Tusculani, Frederici Ænobarbi imperatoris quondam conjuncti copiis, Romanos insigni clade affecere, ut postea resipiscere non esset. Romani itaque injuriæ memores, post aliquot annos, tanta in eos ira perciti sunt, ut vix urbis fundamenta relinquerent. Hæc Volaterran. lib. 6. Tusculum vulgo *Frascati.* Ex Tusculo Cato Censorinus ortum habuit. Hor. Epod. 1. 29.
Nec ut superni villa candens Tusculi
Circæa tangat mœnia.
Tusculanus, a, um. Adj. [Τουσκλανὸς] Qui Tusculum incolit. Cic. 3. de Lege Agr. 9. Ego Tusculanis pro aqua crebra vectigal pendam, quia a municipio fundum accepi, si a Sylla mihi datus esset, Rulli lege non penderem.
Ager Tusculanus, in quo erat villa Ciceronis celebratissima, in quam post forensia negotia animi recreandi gratia se Cicero recipiebat: ubi aut cum doctis aliquibus, quod eo adduxerat, se declamando exercere, aut philosophica studia intermissa revocare solebat, ut frequenter in scriptis suis meminit. Hanc villam fere Tusculanum absolute vocat: ut 1. Att. 6. Nos Tusculano ita delectamur, ut nobismet ipsis tum denique, cum illo venimus, placeamus.
Cogito Tusculanum. V. cogito.
Disputatio Tusculana, Quæ in Tusculano tractata est. Cic. 2. de Divin. 2. Cumque fundamentum esset philosophiæ positum in finibus bonorum & malorum, perpurgatus est is locus a nobis quinque libris, ut quid a quoque, & quid contra quenque philosophum diceretur

cetetur intelligi posset: totidem subsecuti libri Tusculanarum disputationum res ad bene vivendum maxime necessarias aperuerunt.

Tusculanensis, e. aliud Adj. Cic. 9. Fam. 6. Equidem hos tuos Tusculanenses dies instar esse vitæ puto, &c.

Tuscŭlus, a, um. [Τυσκλανὸς] aliud similiter Adj. ut, Umbra Tuscula. Stat. 4. Sylv. 4. 16.
Tellus Tuscula. Tibul. 1. 7. 57.

Tuscus, [Τοῦσκος] Vicus Romæ, dictus quod ibi habitaverunt Tusci, qui recedente ab obsidione Porsenna remanserunt, ut ait Festus. De quo Hor. 2. Serm. 3. 228.
—— ac Tusci turba impia vici.

Tussis, is. f. [βὴξ] Quæ gignitur vel ex frigore, vel ex pituita in pulmonem descendente. Ter. Heaut. 2. 3. 132. Gemitus, screatus, tussis, risus abstine. Martial. 1. 20.
Veterem tussim acetum inhibet. Plin. lib. 23. cap. 1.
Mortuus tussi. Lucret. lib. 4. 1161.
Malam tussim expuli pectore. Catul. 7.
Anhela tussis quatit ægros sues. Virg. 3. Georg. 497.
Tussim exasperant palmæ. Plin. lib. 25. cap. 4.
Tusses concoquere. Plin. lib. 24. cap. 8.
Tussis sicca quæ nihil emolitur. Cels. lib. 4. cap. 6.

Tussēdo, ĭnis. f. Idem. (βῆγμα) Apuleius Met. 9. Assiduo pulsu tussedini hiulci pectora.

Tussicŭla, æ. f. dimin. [βηγμάτιον] Plin. 5. Epist. 19. Veteris infirmitatis tussicula admonitus, rursus sanguinem reddidit. conf. Cels. 4. 5.

Tussĭcus, Qui multum tussit. Firmic. lib. 5. cap. 16. Luna alios tussicos, alios spleoicos efficiet.

Tussiculāris, e. Ad tussim spectans. Cæl. Aurel. Tard. 2. 13. 177. Medicamenta tussicularia. i. e. Quæ ad tussim amovendum idonea sunt.

Tussiculōsus, a, um. Tussi laborans. Cæl. Aurel. Acut. 2. 13. 90. Tussiculosa atque frigida senilis est ætas.

Tussĭcus, a, um. Idem. Marc. Empir. cap. 20.

Tussio, ivi, itum, [βήττω] ire. Tussim pati. Plaut. Asin. 4. 1. 50. Forte si tussire occœpsit, ne sic tussiat, ut cuiquam linguam in tussiendo proferat. Plin. lib. 20. cap. 2. Semen eorum cum cumino tritum potumque in vino tussientibus auxiliatur. Martial. lib. 1. 11.
—— & placet, tussit. Idem 2. 26.
Male tussire. Hor. 2. Serm. 22. 107.

Tussilago, ĭnis. f. [βήχιον] Plin lib. 6. cap. 26. Tussim sedat bechion, quæ & tussilago dicitur. Duo ejus genera: sylvestris ubi nascitur, subesse aquas credunt, & hoc habent signum aquileges. Folia sunt majuscula quam hederæ, quinque aut septem subalbida a terra, superne pallida. *Farfara* alio nomine dicitur, & vulgo *Ungula caballina* a forma pedis equi vel asini. V. BECHION.

Tusus, V. TUNDO.

T U T

TVT. Tutela. TVTELAR. S. Tutelaribus sacrum.

Tutamen, V. TUEOR.

Tutanus, [Τυτᾶνος] Deus apud Ethnicos qui gentes tueri putabatur. Varr. Tutanum deum Romæ omnes qui laborant, invocant. Meminit Cæl lib. 25. cap. 30.

Tute, i. e. Tu ipse. V. TU. Cic. 4. Verr. 137. Hoc autem tute fatebere.
Tute dicebas. Cic. 2. de Fin. 87. Etenim quemadmodum tute dicebas, negat Epicurus diuturnitatem quidem temporis ad beate vivendum aliquid afferre, nec minorem voluptatem percipi in brevitate temporis, quam si illa sit sempiterna.
Tute paulo ante dixisti. Cic. 1. de Orat 99. Nam ne quidem semper a genere hoc toto sermonis refugisse, & tibi cupienti atque instanti sæpissime negasse, tute paulo ante dixisti: quod ego non superbia, neque, &c.
Tute tibi imperes. Cic. 2. Tusc. 47. Quod si tibi persuasum est (principio enim dixisti plus in dedecore mali tibi videri, quam in dolore) reliquum est ut tute tibi imperes.

Tutemet, pro Tu ipse. Lucret. lib. 1. 103.
Tutemet a nobis jam quovis tempore vatum,
Terriloquis victus dictis, &c. Meminit Priscian. lib. 12.

Tutela, æ. f. Dei alicujus signum proræ impositum, navi nomen imponens. Sen. Epist. 77. Navis bona dicitur, non quæ pretiosis coloribus picta est, nec cui argenteum rostrum est, nec cujus tutela ebore cælata est. i. e. Numen tutelare navis, seu numen in cujus tutela est navis. Sil. lib. 14. 543.
Tutelæque deûm fluitant. Ibidem dixerat 410.
Numen erat celsæ puppis vicina Dione. Et 438.
Ammon numen erat Libycæ gentile carinæ. Huc spectat illud Ovid. 1. Trist 3. 110.
—— & pictos verberat unda deos. Illud quoque Virg. 10. Æn. 171.
—— aurato fulgebat Apolline puppis.

Tutela, **Tutor**, **Tutus**. V. TUEOR.

Tutia, V. POMPHOLYX.

Tutilina, æ. f. [Τυτιλῖνα] Dea quæ tutandis frugibus præerat. Cæl. lib. 25. cap. 30. ex Divo August. Var. Tuam fidem Tutilina invoco.

Tutŭlus, i. m. Tutulum, inquit Festus, vocari aiunt Flaminicarum capitis ornamentum, quod fiat vitta purpurea innexa crinibus, & extructum in altitudinem. Ennius,
Libaque, fictores, argeos, & tutulatos. Itaque Varr. lib. de L. L. 6. 3. exponens hunc eundem Ennii versum, ait, Tutulati dicti ii, qui in sacris in capitibus habere solent ut metam. Id Tutulus appellatur ab eo, quod matres familias crines convolutos ad verticem capitis, quos habent uti velatos, dicunt tutulos. Sive ab eo, quod tuendi causa capilli fiebant. Sive ab eo, quod altissimum in urbe est, quod est arx, ea res tutissima, tutulus vocatur. Hactenus Varro. Fulgent. lib. de Prisc. sermone, Varro, inquit, in Pontificalibus ait Tutulos sacerdotes dici brevium deorum. Numa vero Pompilius & ipse de Pontificalibus scribens, Tutulum dici ait Pallium, quo sacerdotes caput tectabant, cum ad sacrificium accessissent, sicut & Virg. ait, 3. Æn. 545.
Et capita ante aras Phrygio velamur amictu. Hæc Fulgent.

Tutulātus, a, um. Tutulum gerens. Varro de L. L. 6. 3. V. supra in TUTULUS.

Tutus, V. TUEOR.

T U U

Tuus, a, um. [σὸς, τεὸς] Pronomen possessivum a Tu. Plaut. Pers. 4. 3. 37. Tua merx est, tua indicatio est. Cic. 15. Fam. 20. Nunc hæc primo cupio cognoscere, iter tuum cujusmodi sit.
Tuum est mihi ignoscere, Ad te spectat, tui est negotii & officii. Ter. And. 4. 1. 54.
Tuo arbitratu. Plaut. Aul. 4. 4. 20.
Tetigine tui quicquam? Ter. Adel. 2. 1. 24.
De tuo. V. DE.
Tui studiosus. Cic. 16. Fam. 9. Ego A. Varroni, quem cum amantissimum mei cognovi, tum etiam valde tui studiosum, diligentissime commendavi.
Tui charitas. Cic. 10. Fam. 6. Me autem impulit tui charitas. Ovid. 5. Epist. 105.
Ardet amore tui, sic & Menelaon amavit.
De tuis unus, pro Unus tuorum amicorum, vel de numero amicorum tuorum. Cic. 13. Fam. 17. Qui & in bello tecum fuisset, & propter memoriam Crassi de tuis unus esset.
Tam longe a tot tuis. Cic. 4. Att. 14. Nunquam enim tu sine justissima causa tam longe a tot tuis & hominibus, & rebus charissimis & suavissimis abesse voluisses.
Panætius ille tuus. Cic. 1. de Orat. 45. Vigebat auditor Panætii illius tui Mnesemarchus.
Pro amicitia tua, Cicero dixit: hoc est, Pro amore quo te prosequor, nempe quo tu a me diligeris; 10. Philipp. 6. An vero hoc pro nihilo putas (in quo equidem pro amicitia tua vicem dolere soleo) efferri hæc foras, & ad Populi Rom. aures pervenire.
Tua virtus. Cic. 15. Fam. 5.
Tuum studium adolescentis. Cic. 15. Fam. 13. Sed moleste fero me Consulem studium tuum adolescentis perspexisse: te meum, quum id ætatis sim, perspicere non posse.
Tua sui memoria. Cic. 13. Att. 1. Nicias te (ut debet) amat vehementerque tua sui memoria delectatur.
Tuo tibi judicio est utendum. Cic. 2. Tusc. 63.

Tuopte, ablativus compositus a Tuus & pte, syllabica adjectione. Plaut. Mil. 3. 1. 11. Tuopte consilio occludunt linguam. Idem Capt. 2. 3. 11. Tute tibi ea tuopte ingenio prodes plurimum.

T Y

Tyăna, æ. f. [Τύανα] Urbs Cappadociæ: Apollonii Tyanei patria. Iode Tyanensis pretura, in qua est oppidum Tyana. Auctor Strab. lib. 12. & Plin. lib. 6. cap. 3.

Tyaneius, a, um. Adj. [Τυανεῖος] Ovid. 8. Met. 719.
——ostendit adhuc Tyaneius illic
Incola de gemino vicinos corpore truncos.

Tyber, &c. V. TIBER.

Tybur, &c. V. TIBUR.

Tyche, es. [Τύχη] Urbs Siciliæ, quam tertiam partem Syracusarum constituit Cic. 6. Verr. 119. cum ait, Tertia est urbs quæ quod in ea parte Fortunæ fanum antiquum fuit, Tyche nominata est, in qua & gymnasium amplissimum est, & complures ædes sacræ: coliturque ea pars, & habitatur frequentissime.

Tychius, [Τύχιος] Cerdo sive faber celeberrimus apud Homerum Iliados 7. qui scutum Ajacis fecit: cujus etiam mentionem facit Ovid. 3. Fast. 823.
Nec quisquam invita faciet bene vincula plantæ
Pallade: sit Tychio doctior ille licet. Legitur & Titio.

Tydeus, dissyllabum, Tydĕi vel Tydĕos, m. [Τυδεὺς] Atheæ & OEnei filius, quem in bello Thebano Menalippus extinxit. Auctor Servius in illud Virg. 6. Æn. 479.
Hic illi occurrit Tydeus, hic inclytus armis
Parthenopeus. De hoc, ut scribit Homer. lib. 4. Iliad. quum Mycenis moraretur, fama est neminem illi viribus corporis potuisse æquari.
Cruentus Tydeus. Stat. 8. Theb. 4?9.
Fulmineus Tydeus. Stat. 4. Theb. 94.
Magnanimus Tydeus. Stat. 6. Theb. 824.
Maxiorus Tydeus. Stat. 6. Theb. 380.

Tydīdes, æ. m. patronym. m. [Τυδείδης] Diomedes Tydei filius, bellator strenuus, qui præter alia bene & fortiter gesta, Venerem in dextra, & Martem sub utero percussit, ut late scribit Homerus lib. Iliad. 5. Proinde scribitur Hor. 1. Carm. 15. 28.
Tydides melior patre. Sic Ibid. 6. 16.
Tydiden superis parem? Virg. 1. Æn. 101.
—— o Danaûm fortissime gentis
Tydide.
Cruentus. Virg. 1. Æn. 475.
Impius. Virg. 1. Æn. 164.
Par superis Tydides. Hor. supra.

Tylos, [Τύλος] Insularum duarum nomen est in sinu Persico, margaritis abundantium, & gossampinis arboribus, quæ cucurbitas ferunt mali cotonei amplitudine, quæ maturitate ruptæ, ostendunt lanuginis pilas, ex quibus vestes pretioso linteo conficiuntur. V. Plin. lib. 12. cap. 10. & 11. Solin. cap. 65.
Item Vermis multipedus. Plin. 29. 6.

Tymbades,

TYMBADES, [τυμβάδες] Græco nomine appellantur Sagæ & veneficæ: quod περὶ τύμβοις, hoc est circa sepulcra versentur, cadavera mutilantes aliquo membro, quo ad veneficia sua abutantur. Cæl. Rhodig. lib. 21. cap. 38.

TYMBRA, herba; & TYMBRA, nomen proprium loci, V. THYMBRA.

TYMBUS, i. m. [τύμβος] Latine Sepulcrum sive monumentum dicitur. Cic. 2. de Legib. 64. Siquis bustum (nam id puto appellari tymbon) aut monumentum, inquit, aut columnam violarit, dejecerit, fregerit. Ab hoc verbo Tumba deducitur.

TYMŒTES, [Τυμοίτης] Priami filius. Hujus meminit Servius Euphorionis verba referens: Priamus, inquit, ex Arisba filium vatem suscepit. Qui quum dixisset quadam die nasci puerum, per quem Troja posset everti: pepererunt simul & Tymœtæ uxor & Hecuba, quæ Priami legitima erat. Sed Priamus Tymœtæ filium, uxoremque jussit occidi. Hactenus Servius enarrans hunc locum Virg. 2. Æn. 32. ——primusque Tymœtes
Duci intra muros hortatur, & arce locari.

TYMOLUS, V. TMOLUS.

TYMPĂNUM, i. n. [τύμπανον] Instrumentum ex una parte membrana clausum, intus vacuum, quod baculo pulsatur. Eo uti solebant in sacrificio Matris deûm.
Impulsa palmis tympana. Ovid. 4. Met. 29.
Leve tympanum. Catull. de Berecynth. 62. 8.
Rauca tympana. Ovid. in Ibin, 456.
Sæva tympana. Hor. 1. Carm. 18. 4.
Taurina tympana. Claud. 2. Cons. Stilicb. 365.
Virilis sonus tympani. Sen. Herc. fur. 6.
Adhibere tympanum. V. ADHIBEO.
Dare tympana eloquentiæ. Quintil. lib. 5. cap. 12.
Reboant tympana. V. REBOO.
Remugit tympanum. V. REMUGIO.
Tenta tympana. Lucret. lib. 2. 618.
Tundere inania tympana. Ovid. 4. Fast. 183.
Tympanum, Vehiculi tectum, ut ait Servius. Sive, ut aliqui putant, Testudo supra radios: radii autem dicuntur qui in media parte rotatum sunt. Virg. 2. Georg. 444.
Hinc radios trivere rotis, hinc tympana plaustris.
Tympanum, Rota est quæ a calcantibus versatur, qualem passim videmus in ea machina, qua saxa subvehuntur in magnificis ædificationibus: verbo Græco geranión, id est grus dicitur. In ea trochleæ sunt in summo carchesio, id est in versatili & superiore parte machinæ: & in trochlea ductarius funis, qui circum tympanum advolvitur: & a fune dependentes, qui forfices dicuntur, quibus onera evehenda prehenduntur. Budæus. Lucret. lib. 4. 903.
Multaque per trochleas, & tympana pondere magno
Commovet, atque levi sustollit machina nisu.
Tympanum etiam, Machina haustoria dicitur, quæ dum versatur aquam adnexis permultis modiolis haurit, & iterum circumactu defundit: a Vitruvio in decimo describitur, passim in pistrinis aquariis videntur. Budæus.
Tympanum, Genus vasis. Plin. lib. 33. cap. 11. Tympana vero se juvene appellata stateras, & lances, quas antiqui magidas appellaverant.

TYMPANIŎLUM, i. n. dimin. Arnob. 6.

TYMPANIUM, i. n. Margaritæ genus. Plin. 9. 35.

TYMPANISTA, æ. m. Qui tympanum pulsat. Apul. de Deo Socr. p. 49.

TYMPANISTRIA, æ. f. [τυμπανίστρια] Quæ tympanum pulsat. Sidon. 1. Epist. 2. Tympanistria psaltria canit.

TYMPANIZO, [τυμπανίζω] āre. Tympana pulsare. Suet. de August. cap. 68. Et assensu maximo comprobavit versum in scena, pronuntiatum de Gallo Matris deûm tympanizante. Videsne ut cinædus orbem digito temperat?

TYMPANOTRIBA, æ. m. In tympano apud Græcos homines torquebantur: hinc eum qui sæpe in eo per tormenta cruciatus sit, credit Turneb. a Plauto apud Priscianum tympanotribam vocari: verba sunt Plauti in Truc. 2. 7. 49. Tympanotribam amas, hominem non nauci. Ac videretur, a τυμπανίτειν formari, ut fictum est οἰκότριψ. Vel Tympanotribam vocat, Qui tympanum pulsabat, ut in sacris Rheæ: & in multis initiationibus & sacris tympana gerebantur, ut e Lysistrata Aristophanis constat. Tympanum autem illis in sacris gerere parum virile videbatur censebaturque muliebre. Atque hanc interpretationem meliorem puto. Hæc ille Advers. 17. 17.

TYMPANITES, æ. m. [τυμπανίτης] Species aquæ intercutis, quum ventre vehementer intento, creber intus ex motu spiritus sonus est, teste Cels. lib. 3. cap. 21.

TYMPANICUS, [τυμπανικός] Qui hoc morbo laborat. Plin. lib. 2. cap. 5. Hydropicis, incipientibusque tympanicis, stomachicis, &c. al. Tympaniticis. V. Harduin. in loc.

TYMPANITICUS, a, um. Idem. Veget. 3. 27.

TYMPHÆI, [Τυμφαῖοι] Populi sunt Ætoliæ, Pindi montis accolæ, Thesprotis & Perrbæbis proximi, apud quos in summa terra gypsum invenitur, quod ab iis Tymphaicum appellatur, fullonibus in Græcia Cymoliæ cretæ usum supplens. V. Plin. lib. 4. cap. 2. & lib. 35. cap. 17.

TYNDARIS, Siciliæ urbs, media ex parte a mari absumpta. Plin. lib. 2. cap. 91. Hodie *Tindaro.*

TYNDĂRUS, i. m. [Τύνδαρος] Rex OEbaliæ, filius OEbali regis, habuit uxorem formosissimam Ledam. Nonnunquam pro Tyndaro, Tyndareus ponitur. ut Ovid. 8. Epist. 31.
Me tibi Tyndareus vita gravis auctor & annis
Tradidit. Cic. de Fato 34. Nec Hecubam causam interitus fuisse Trojanis, quod Alexandrum genuerit: nec Tyndareum Agamemnoni, quod Clytemnestram. Hinc,

TYNDARIDÆ, arum. m. pl. [Τυνδαρίδαι] Castor & Pollux dicti sunt. Ovid. 8. Met. 301.
Tyndaridæ gemini præstantes, cæstibus alter,
Alter equo. Meminit Cic. 1. Tusc. 28. Valer. 6. Argon. 612.
Tum magis atque magis peditem candore notato
Tyndaridem incendit amor. i. e. Castorem.
Astro comantes Tyndaridæ. Valer. 5. Argon. 367. Comantes, id est, ex quorum ore plurimus manabat fulgor: & fit allusio ad astra. nam & Castor & Pollux in sidera mutati fuerunt, ut dictum est in dictione CASTOR.

TYNDĂRIS, idis. f. patronym. [Τυνδαρίς] dicta est Helena. Ovid. 5. Epist. 91.
Tyndaris infestis fugitiva reposcitur armis. Lucret. lib. 1. 461.
Denique Tyndaridem raptam. Virg. 2. Æn. 601.
Non tibi Tyndaridis facies invisa Lacænæ,
Culpatusve Paris, &c. Ubi Servius. Atqui, inquit, Helena Jovis est, non Tyndari filia. Sed sic dicimus Tyndaridis de Helena, ut de Hercule Amphitryonides. Nam de Jove & Leda nati sunt Pollux & Helena. De Tyndareo & Leda Castor, qui & solus mortalis fuit. Unde Virg. 6. Æn. 121.
Si fratrem Pollux alterna morte redemit. Qui immortalitatem suam cum fratre partitus est. Helenam vero immortalem fuisse indicat tempus. Nam constat fratres ejus cum Argonautis fuisse. Argonautarum filii cum Thebanis dimicaverunt. Item illorum filii contra Trojam bella gesserunt. Ergo si immortalis Helena non fuisset, tot sine dubio seculis durare non potuisset. Hanc autem legimus prius a Theseo raptam, & in Ægypto commendatam Protheo.

TYNDAREUS, a, um. Adj. [Τυνδάρεος] ut, Puer Tyndareus, Castor, aut Pollux. Valer. 1. Argon. 167.

TYPHA, [τύφη] Planta est folio cyperidis, caulem habens enodem, cujus in summo capite flos enascitur, evadens in pappum sive lanuginem. A Galeno lib. 1. de aliment. numeratur inter legumina. Officinis hodie est incognita. Diosc. 3. 124.

TYPHIS, [Τῖφυς] Argonauta. Claud. de Bell. Get. 6.
Omnibus attonitis solus post numina Typhis
Incolumem tenui damno servasse carinam
Fertur, & ancipitem montis vitasse ruinam. Vitiose translata est Græca vocalis ex posteriore syllaba in priorem. V. TIPHYS.

TYPHŌEUS, trisyll. cum eu dipthongo, ĕi vel ĕos. m. [Τυφωεύς] Gigas fuit, Terræ & Titani filius.
Sævus Typhoeus. Virg. 1. Georg. 179. Hinc,

TYPHŌEUS, a, um. quatuor syllabarum, Adj. [Τυφώειος] Virg. 1. Æn. 665.
Nate patris summi, qui tela Typhoea temnis.

TYPHŌIUS, Idem. [Τυφώϊος] Claud. 3. de Rapt. Proserp. 183.
——rupitne Typhoia cervix
Inarimem?

TYPHON, [Τύφων] Idem qui & Typhoeus, quem Strabo lib. 13. ex Pindari auctoritate sub Ætna cruciari scribit. Alii sub Inarime condunt. ut Lucan. lib. 5. 101.
Conditus Inarimes æterna mole Typhoeus.
Ferus Typhon. Senec. Octav. 5.
Terribilis Typhon. Ovid. 2. Fast. 461.
Typhon item Ventus est quem Græci Turbidum & orbe motum nominant, ut scribit Meteororum 2. Aristoteles. Gell. lib. 19 cap. 1. Navigabamus, inquit, a Cassiopa ad Brundusium mare Ionium violentum & vastum & jactabundum. Nox deinde, quæ diem primum secuta est, in ea fere tota ventus a latere sæviens, navem undis compleverat. Tum postea complorantibus nostris omnibus, atque in sentina satis agentibus dies quidem tandem illuxit: sed nihil de periculo atque sævitia remissum, quin turbines etiam crebriores, & cælum atrum, & fumigantes globi, & figuræ quædam nubium metuendæ, quas τυφῶνας vocabant impendere, imminereque ac depressuræ navem videbantur. Hactenus Gell. Plin. lib. 2. cap. 48 de repentinis flatibus, Sin vero depresso sinu arctius rotati effregerint, sine igne, hoc est sine fulmine verticem faciunt, qui Typhon vocatur, id est vibratus ecnephias. Defert hic secum aliquid abruptum e nube gelida convolens, versansque, & ruinam suo illo pondere aggravans, & locum ex loco mutans rapida vertigine: præcipua navigantium pestis, non antennas modo, verum ipsa navigia contorta frangens.

TYPHON, frater Osiridis regis Ægypti, qui, ut testatur Diodor. Sicul. lib. 1. cap. 2. ipsum regem clam necavit, & in vigintiquinque partes corpus ejus discerpsit. Tandemque ab Iside regina Osiridis & sorore & uxore, auxilio filii cui Orus nomen erat, in bello est interemptus, cum iis qui cædis fuerant conscii.

TYPHOS, [τῦφος] Latine Superbia, elatio, fastus, arrogantia, jactantia, a τυφόομαι Superbio, inaniter jacto. Utitur frequenter Augustinus, ut de Civit. Dei lib. 11. cap. pen. Unam fruentem Deo, alteram tumentem typho.

TYPUS, i. m. [τύπος] Forma, figura, adumbratio rudis, vestigium, umbra, & veluti imago quædam alicujus rei. Plin. lib. 35. cap. 12. Umbram ex facie ejus ad lucernam, in pariete lineis circumscripsit, quibus pater ejus impressa argilla typum fecit.
Typi, de quibus scribit Cic. 1. Att. 9. (Typos tibi mando) non sunt imagines solum, & simulacra, nec sigilla hominum, sed insculptæ etiam aliarum rerum variarum effigies & formæ, quarum distincta varietate in tectoriis delectabantur, ita ut variæ quadræ & crustæ variis celatæ speciebus viderentur. Muretus Tubos legendum affirmat, sed Turnebi sententiæ magis assentior.

TYPICUS, a, um. Adj. Vox apud Ecclesiasticos scriptores frequens. V. Tertull. de Patient. cap. 6. Hieron. Epist. 9.

TYPICE, Adv. Vulg. Interp. 1. Corinth. 10. 11.

TYPICO, āre Typo exprimere. G. Brito Phil. 12. 211.
Virginis intactæ typicans nova gaudia.

TYPOGRAPHIA, æ. f. Ars hodie probe cognita. De ejus origine & progressu, V. Annales Typograph. viri doctiss. Mich. Maittaire, (qui Indicem in illos Annales necessarium & copiosissimum prelo paravit, brevi proditurum) Boxhornium, Phil. Carol. ad Agell. p. 218. Palmer, &c.

TYPOGRAPHICUS, a, um. ut, Ars typographica.
TYPOGRĂPHUS, i. m. Qui hanc artem exercet.
TYPOGRAPHĒUM, i. n. Locus in quo ars typographica exercetur.
TYRA, sive TYRAS, [Τύρας] Ptolemæo, Fluvius est sub Borysthene, Sarmatas dirimens a Dacis, & non procul ab Istri ostiis in Pontum Euxinum illabens, ubi & oppidum habet sui nominis. V. Plin. lib. 4. cap. 2. & Ptolemæum lib. 3. cap. 5. Ovid. 4. de Pont. 10. 50.
    Partheniusque rapax, & volvens saxa Cynapes
      Labitur, & nullo tardior amne Tyras.
TYRAMBE, [Τυράμβη] Sarmatiæ in Asia urbs, auctore Ptolemæo lib. 5. cap. 9. vulgo *Trapano*.
TYRANNION Amisenus, [Τυραννίων] discipulus Estiæi Amiseni nobilis grammatici, tempore Magni Pompeii, docebat Romæ. Ductus est a Lucullo captivus in bello Mithridatico: prius dicebatur Theophrastus: mutavit autem nomen, quod inter æquales superbis versaretur moribus. Clarus & dives ob doctrinam factus adeo est, ut supra tria millia librorum possideret. Decessit senex morbo podagræ. Tyrannion junior e Phœnicia discipulus prioris, a quo nomen sibi usurpavit, quum prius Diocles vocaretur. Captivus & ipse Romam ductus, a quodam Diamante Cæsaris liberto emptus, deinde dono datus Terentiæ Ciceronis, ab eaque liber factus, ludum Romæ aperuit: scripsit libros LXVII. utriusque auctor Suidas. Is docuit Q. Ciceronem filium. Cic. 2. Q. frat. 1. Hoc nunc magis animadverto, quod Tyrannio docet apud me. Idem 4. Att. 4. Et 2. 6. A scribendo prorsus abhorret animus: etenim γεωγραφικὰ quæ constitueram, magnum opus est: ita valde Eratosthenes, quem mihi proposueram a Serapione & ab Hipparcho reprehenditur, quid censes, si Tirannio accesserit?
TYRANNUS, i. m. [τύραννος] apud veteres dicebatur Dominus omnem habens in subditos potestatem. Unde, Trogo teste, quæque civitas & gens, Rerump. imperium ab initio penes reges habebat, quos ad hujusmodi fastigium majestatis non ambitio popularis, sed spectata inter bonos moderatio provehebat: qui & tyranni ob fortitudinem vocabantur. Virg. 7. Æn. 266.
    Pars mihi pacis erit dextram tetigisse tyranni.
  Late tyrannus. Hor. 3. Carm 17. 9. de Lamo. i. e. Late regnans, amplum regnum possidens. Sic Virg. 1. Æn. 25.
    Hinc populum late regem, &c.
  Tyranni nomen crescente malitia, quum superbi reges regnare cœpissent, ad illos tantum translatum est qui non jure & æquis legibus, sed vi, & quadam animi libidine dominabantur. Cic. 4. de Finib. 56. Negatque Platonem si sapiens non sit, eadem esse in causa qua tyrannum Dionysium. Idem 3. Verr. 82. Quum in oppidis & civitatibus amicorum non legatum Pop. Rom. sed tyrannum libidinosum, crudelemque præbueris.
  Capricornus tyrannus Hesperiæ undæ. Hor. 2. Carm. 16. 20.
  Exitus tyrannorum. Cic. 2. Off. 24. Nec vero hujus tyranni solum, quem armis oppressa pertulit civitas, interitus declarat quantum hominum odium valet ad pestem, sed reliquorum similes exitus tyrannorum.
  Ferus tyrannus. Ovid. 6. Met. 549.
  Immitis tyrannus. Virg. 4. Georg. 459. De Plutone.
  Importunus & amens tyrannus. V. IMPORTUNUS.
  Impotens tyrannus. Sen. Herc. fur. 9. 25.
  Infandus tyrannus. Lucan. lib. 8. 687.
  Intolerandus. Cic. in Vatin. 23. Simulque mihi respondeto tu, qui nos qui de communi salute consentimus, tyrannos vocas, fuerisne non Tribunuspleb. sed intolerandus ex cœno nescio quo atque ex tenebr istyrannus.
  Lethiferi tyranni. Sil. lib. 13. 620.
  Orbis tyrannus, Nero. Sen. Octav. 5.
  Sævus tyrannus. Sen. Octav. 3. Pers. 3. Sat. 35.
    Magne pater divûm sævos punire tyrannos
    Haud alia ratione velis (cum dira libido
    Moverit ingenium, ferventi tincta veneno)
    Virtutem videant, intabescantque relicta.
  Tecta inhospita tyranni. Ovid. 1. Met. 218.
  Vita tyrannorum. Cic. de Amicit. 52. Hæc enim est tyrannorum vita, nimirum in qua nulla est fides, nulla charitas, nulla stabilis benevolentiæ potest esse fiducia, omnia semper suspecta atque sollicita sunt, nullus locus est amicitiæ.
  Conjungere se cum tyranno. Cic. 7. Att. 19. Ad fugam hortatur amicitia Cn. causa bonorum, turpitudo conjungendi cum tyranno: qui quidem incertum est Phalarimne an Pisistratum sit imitaturus.
  Ferre tyrannum. Cic. pro Milon. 36. Quo tandem animo hoc tyrannum tulisse creditis!
  Inveniri tyrannum in aliquem. Cic. pro Deiot. 15. Cujus tam inhumani & ingrati animi, a quo rex appellatus esset, in eum tyrannum inveniri, &c.
  Teneri crudeli dominatu ab aliquo tyranno. Cic. 1. de Divin. 53.
TYRANNIS, ĭdis. f. [τυραννίς] Sævum ac violentum imperium. Juven. 8. Sat. 223.
    Quid Nero tam sæva crudaque tyrannide fecit? Cic. 3. de Nat. Deor. 84. Atque in suo lectulo mortuus, in tyrannidis rogum illatus est. Ovid. 15. Met. 61.
      —— odioque tyrannidis exul
    Sponte erat.
  Affectare tyrannidem. Quintil. lib. 7. cap. 3.
  Affectatæ tyrannidis reus. Quintil. lib. 7. cap. 3.
  Destruere tyrannidem. Quintil. lib. 1. cap. 10.
  Occupare tyrannidem. Cic. 3. Off. 93. Quid si tyrannidem occupare, si patriam prodere conabitur pater?
  O dii boni vivit tyrannis. Cic. 14 Att. 9.
TYRANNĬCUS, a, um. Adj. [τυραννικός] Quod est tyranni. Cic. 2. de Legib. 42. Aut si omnes Athenienses delectarentur tyrannicis legibus, num idcirco hæ leges justæ haberentur?
  Tetrum, crudele, nefarium, tyrannicum facinus vel factum. Auctor ad Heren. lib. 2. 49. Cic. 1. de Invent. 49. Quod tetrum, crudele, nefarium, tyrannicum factum esse dicamus, per vim, per manum opulentam, quæ res ab legibus & ab æquali jure remotissima est.
TYRANNĬCE, Adv. [τυραννικῶς] Crudeliter. Cic. 5. Verr. 115. Nunc ut hoc tempore ea quæ regie, seu potius tyrannice statuit in, &c.
TYRANNICĪDA, æ. m. [τυραννοκτόνος] Qui tyrannum occidit. Plin. lib. 7. cap. 23. Clarissimum in fœminis Leænæ meretricis exemplum, quæ torta non indicavit Armodium & Aristogitonem tyrannicidas.
  Tyrannicidæ proprium est, tyrannum occidere. Quintil. lib. 5. cap. 10.
  Præmia tyrannicidarum. Suet. Tiber. cap. 4.
TYRANNICIDIUM, i. n. [τυραννοκτονία] Plin. lib. 34. cap. 8. Quintil. lib. 7. cap. 3. Tyrannicidium est occidere tyrannum.
TYRANNOCTŎNUS, i. m. [τυραννοκτόνος] Idem quod Tyrannicida: a Tyranno, & κτείνω interficio. Cic. 14. Att. 15. Sustulisse mihi videtur simulationem desiderii adhuc quæ serpebat indies, & inveterata, verebar ne periculosa nostris tyrannoctonis esset. conf. 12. Fam. 22.
TYRANNOPOLITA, æ. m. Civis tyranni. Sidon. 5. Epist. 8.
TYRAS, V. TYRA.
TYRIANTHĬNUS, a, um. Adj. [τυριάνθινος] ex Tyrio & Ianthino compositum. ut, Tyrianthinus color dicebatur quando absolutus amethystus rursum tyrio inebriabatur: & geminata luxuria faciebat ex utroque improbum nomen. Ex Plin. lib. 9. cap. 41.
  Tyrianthina vestimenta, Violacea, purpurea, ita dicta ab ianthino, hoc est violaceo colore: & tyrio, hoc est purpureo. Martial. lib. 1. 54.
    Sic interpolito vilis contaminat uncto
    Urbica Lingonicus tyrianthina bardocullus.
  Pallium tyrianthinum. Vopisc. in Carin. cap. 20.
TYRIDĀTES, [Τυριδάτης] Rex Armeniæ magnus temporibus Neronis, ut auctor est Plin. lib. 33. cap. 3. Et lib. 30. cap. 2. V. Sueton. in Neron.
TYRINTHA, [Τίρυνς] Civitas Argis vicina, in qua nutritus est Hercules, qui inde Tyrinthius dictus est Virg. 7. Æn. 662. ut notat Servius, —— postquam Laurentia victor,
    Geryone extincto, Tyrinthius attigit arva,
    Tyrrhenoque boves in flumine lavit Iberas.
  Heros Tyrinthius. Sil. lib. 8. 218.
  Durus Tyrinthius. Valer. 6. Argon. 5.
  Ingens Tyrinthius. Stat. 6. Theb. 270.
TYRINTHIUS, a, um. Adj. [Τιρύνθιος] ut,
  Aula Tyrinthia. Stat. 2. Sylv. 2. 109.
  Tela Tyrinthia, Herculis. Ovid. 13. Met. 401.
  Tyrinthia, Alcmene. Ovid. 6. Met. 112.
    Amphitryon fuerit, quum te Tyrinthia cepit.
TYRIUS, V. TYROS.
TYRO, ōnis. m. Novus miles & fortis ad militiam exercendam. Cic. 11. Philipp. 39. Ego autem non tam veteranos intuendos nobis arbitror, quam quid tyrones milites flos Italiæ, &c. Liv. 40. Ut il modo, quibus emerita stipendia sint, milites dimittantur: veteribus militibus tyrones immisceantur. Ovid. 3. Fast. 797.
    Ergo ut tyronum celebrare frequentia posset,
      Visa dies dandæ non aliena togæ.
  Tyro ad omnem artem refertur: unde & pro Gladiatore rudi adhuc in disciplina gladiatoria accipitur. Sueton. in Cæs. Tyrones neque in ludo, neque per lanistas, &c.
  Tyrones appellabantur, Qui sumpserant togam virilem, idque tyrocinium vocabatur. Suet. in Calig. cap. 10. Uno atque eodem die togam sumpsit barbamque posuit, sine ullo honore, qualis contigerat tyrocinio fratrum ejus. Hor. 1. Serm. 2. 17.
    Sub patribus duris tyronum. Eum significat fœnus exercere contra leges quæ vetabant filiisfamilias, & minoribus XXV. annis fœnerare. Turnebus.
  Tyrones dicebantur Adolescentes, quando togam sumentes, pubescente jam barba, eloquentiam in foro auspicabantur. Plin. lib. 8. cap. 48. Ea prima texuit rectam tunicam qua simul cum toga pura tyrones induuntur, novæque nuptæ.
  Tyro usu forensi. Cic. 1. Verr. 47. Apuleium esse video proximum subscriptorem, hominem non ætate, sed usu forensi atque exercitatione tyronem. i. e. Non tam ætate novitium, quam inertia.
  Tyro ac rudis in re aliqua. Cic. 1. de Orat. 218. Fateor enim callidum quendam hunc, & nulla in re tyronem ac rudem, nec peregrinum, atque hospitem in agendo esse debere.
TYRUNCŬLUS, i. m. dimin. Juven. 11. Sat. 143.
      —— nec latus Afræ
    Novit avis noster tyrunculus.
  Tyrunculum se Plinius in Epist. dixit, quasi Rudem in cognitione signorum, lib. 3. Epist. 6. ad Severum, Quod me, inquit, quanquam tyrunculum solicitavit ad emendum.
TYRUNCULA, æ. f. Canis adolescentior dicitur a Columel. lib. 7. cap. 12. Quoniam, inquit, tyruncula nec recte nutrit, & educatio totius habitus aufert incrementum.
TYROCINIUM, i. n. Prima actio in quacunque arte. Plin. lib. 7. cap. 48. Luceia in scenam producta fuerat tyrocinio a M. Pomponio Ædili plebis.
  Deponere rudimenta tyrocinii. Justin. lib. 9. 1.
  Facere tyrocinium. V. FACIO.
  Ponere tyrocinia. Justin. 12. 4. Constantiores futuri si non solum tyrocinia, verumetiam incunabula in ipsis castris posuissent. Liv. 45. 37.
  Ætatis tyrocinio lapsus, postea se correxit. Cic. in Sallust. 14. i. e. Inscitia & ignoratione. Budæus.
  Animi tyrocinium. Venuleius de ædilitio edicto, l. Animi, Novitium autem non tyrocinio animi, sed conditione servitutis intelligi. Hoc in loco Venuleius eleganter Tyrocinium animi pro Simplicitate & rudimento posuit. Budæus.
  Navium tyrocinium, Plin. lib. 24. cap. 7. 5. per metaphoram, quum primum mari committuntur naves, & veluti in Neptuni militiam conscribuntur. Budæus.

Oratorum tyrocinium dicebatur, quum in foro primum oratores futuri deducebantur, quasique oratoriæ arti initiabantur & agendis causis. Hujusmodi enim artis exercendæ auspicamentum, tyrocinium dicebatur: tumque oratores dicebantur tyrones. Tranquil. in Neron. cap. 7. Deductus in forum tyro, populo congiarium, militi donativum proposuit indicta decursione. Idem in Tyber. cap. 54. Neronem & Drusum patribus commendavit, diemque utriusque tyrocinii congiario plebi dato celebravit. Budæus.

TYRONATUS, ûs. m. Theod. Cod. l. 7. tit. 13. Tempore tyronatus eorum procuratores præsententur.

TYRO Tullius, M. Ciceronis alumnus & libertus, adjutorque in literis studiorum ejus fuit. Is libros complures de usu atque ratione linguæ Latinæ, item de variis atque promiscuis quæstionibus composuit. Hactenus Gell. lib. 13. cap. 9. Meminit & lib. 7. cap. 3. Extant multæ Ciceronis ad eum epistolæ. Nonnulli scribunt Tiro.

TYRONIÂNUS, a, um. [Τυρωνιανὸς] a Tyrone possessivum. Gell. lib. 1. cap. 7. In oratione Cic. 5. Verr. libro spectatæ fidei, Tyroniana cura, atque disciplina facta.

TYROS, i. f. [Τύρος] Phœniciæ peninsula. Plin. lib. 5. cap. 19. Tyrus, quondam insula, præalto mari septingentis passibus divisa, nunc vero Alexandri oppugnantis operibus continens. Olim partu clara urbibus genitis, Lepti, Utica & illa Romani imperii æmula terrarum orbis avida, Carthagine, etiam Gadibus extra orbem conditis. Nunc omnis ejus nobilitas conchylio atque purpura constat. Hactenus Plinius. De obsidione ejus, atque continenti adjuncta est Diodor. lib. 17. Lege Curt. lib. 4. Hæc fuit olim Sarra nuncupata, ut ait Gell. Unde Sarranum ostrum dicitur, & ostrum Tyrium, & purpuram Tyriam dicimus. Phœnices accolæ fuerunt Maris rubri: dicti a palma, cujus regio plena erat. Palma enim phœnix dicitur. Hinc terræ motu pulsi in maritimam Syriæ se contulere, condita urbe, Sidonem a pisce appellarunt: eam Syrii vocabant Sarram. Lingua Syra piscis Sear dicitur. Postea condidere Tyrum in ipso mari, propter merces. τύρος etiam Græce, Latine caseus. Tyros nunc *Sur* dicitur. Civitas erat Christianorum, sed Turcæ deleverunt eam, & servant portum, qui vocatur *El porto de Sur.*

Regna Tyri. Virg. 1. Æn. 350.
Antiqua Tyros. Virg. 4. Æn. 670.
Antiqua Tyros; Proverbium est, quo significamus summam molestiam extremumque malum. Tyrum enim, quæ cognominata est vetus, dictione composita Παλαίτυρος, Alexander expugnatam, & ex insula comportatis aggeribus redditam continentem, crudeliter tractavit, plurimisque affecit incommodis: unde proverbium τὰ ἐκ παλαιᾶς, quo significabant tantum malorum, quantum antiqua Tyros pertulisset. Recensetur in Plutarchi collectaneis, atque item Zenodoti. Historia est apud Quint. Curt. Hæc Erasmus.
Instabilis Tyros. Lucan. lib. 3. 217.
Phœnissa Tyros. Ovid. 15. Met. 288.
Tyro despectus Hiarbas. Virg. 4. Æn. 36. Valet contemptus a Tyro & per denominationem a te Tyria muliere. Non enim assentiendum est Servio, qui Hiarbam facit Tyrium, quem e Trogo, & hoc 4. Æn. constat Afrum fuisse. Turnebus.

TYRIUS, a, um. possess. [Τύριος] Qui ex Tyro est. Claud. de Bell. Gild. 520.

Urbs Libyam contra Tyrio fundata potenti
Tenditur in longum Caralis, &c.

Amictus Tyrii. Ovid. 2. de Arte. Am. 297.
Arces Tyriæ. Virg. 1. Æn. 24.
Coloni Tyrii. Virg. 1. Æn. 16.
Colores Tyrii. Ovid. 9. Met. 340.
Ostrum Tyrium. Virg. 3. Georg. 17.
Rubores Tyrii. Virg. 3. Georg. 307.

—— quanvis Milesia magno
Vellera mutentur, Tyrios incocta rubores.

Succo Tyrio cocta strata. Lucan. lib. 10. 123.

Strata micant Tyrio, quorum pars maxima, succo
Cocta diu.

Vestes Tyriæ, Purpura Tyria infectæ. Ovid. 2. de Arte Am. 297.

Sive erit in Tyriis, Tyrios laudabis amictus. Martial. 4. 28.
Hispanas, Tyriasque, coccinasque.

Urbs Tyria. Virg. 1. Æn. 392.
Tyrius, pro Lecto Tyrio vel purpureo. Juven. 10. Sat. 324.

—— dudum sedet illa parato
Flammeolo, Tyriusque palam genialis in hortis
Sternitur, &c.

Tyria maria, proverbio dicebatur, de Re magnopere tumultuosa, periculique plena. Festus Pompeius inde natum adagium indicat, quod Pœni Tyro oriundi adeo potentes maris fuerunt, ut per hos omnibus mortalibus navigatio esset periculosa, citatque Afranium qui scripserit de quopiam, quod Tyria maria concires: hoc est ingentes turbas excitaret. Erasm.

TYRIUM, i. n. pro Purpura. Tertull. de Pœnitent. cap. 11. Num in coccino & Tyrio pro delictis nos supplicare condecet.

TYRIANTHÎNUS, a, um. V. suo loco.

TYROTARICHUS, i. m. [τυροτάριχος] Genus obsonii ex caseo, salsamentisque confecti; τυρὸς enim caseus, τάριχος salsamentum. Cic. 9. Fam. 16. Tu vero (volo enim abstergere animi tui metum) ad tyrotarichum antiquum redi. Idem 4. Att. 8. Multa me in epistola tua delectarunt, sed nihil magis quam patina tyrotarichi. De tyrotaricho Apic. lib. 4. Sed & Cæl. lib. 13. cap. 26. his quidem verbis, Invenio apud Græcos dici quidem tarichos, salsamentum. Suidas tamen carnem intelligere mavult sale conspersam: addito etiam etymo, παρὰ τὸ εἰς γάρον ἐξιχωρίζεσθαι, quod eliquetur inde tabes gari modo; nam ichor tabes est ac cruor. Id fuisse annonæ vilioris ut credam, facit Aristophanis interpres, quum in comœdia cui titulus est ἱππεῖς, id est Equites, ita scribat: ὅπου τὰ ταριχοπωλεῖον, ἀντὶ τοῦ ὅπου τὰ εὐτελῆ πωλεῖται. ubi inquit est tarichopoleum, hoc est ubi tenuia venduntur. Tarichos Phrygium & Gadiricum est apud Eupolin in Marica. Julius Pollux Ægyptia addit, & tiltitarichos dicitur ab eodem, & λεπιδωτὸν quod squammatum intelligit: & servile cibarium fuisse monstrat comicus Plato, καὶ πρεσβὺν ἀμαλδύνατε τάριχος ἐνεγκὼν τοῖς οἰκέταις. Ex his ducor conjectura, non tam ut monitorum plerisque est visum, a caseo duci tyrotarichum, quam a loco ubi conficeretur, mox Romam subvectaretur, uti ex Hispania & locis aliis. Nec me fallit, Apicium scribere: Patellam tyrotaricham ex quocunque salso volueris, coques ex oleo: exossabis & cerebella cocta, pulpas piscium, jecuscula pullorum, caseum mollem excaldatum: hæc omnia calefacies in patella. Apud Philippidem, Eustathio referente, legitur τυρὸς καὶ τάριχος, ubi auctor idem probare nititur, tarichos neutro dici genere, ut apud Menandrum ἐπίπασα ἐπὶ τὸ τάριχος ἅλας, id est sale inspersi tarichos: & masculino apud Aristophanem, τάριχον τοῦτον πλύνων, id est tarichum abluens hunc. Hæc Cælius.

TYRRHENIA, æ. f. Tuscia, Italiæ regio.

TYRRHĒNI, orum. m. [Τυῤῥηνοὶ] Romani Hetruscos appellant atque Tuscos. Græci vero eos hoc nomine nominarunt a Tyrrheno Atys filio, qui Lydia colonos hac in regione dimisit. Atys enim ex prognatis Herculis & Omphales unus quum sterilitate ac fame populum suum emittere cogeretur, e duobus filiis, sorte jacta, Lydum quidem regni successorem tenuit: Tyrrheno autem majorem applicans populum, foras abire jussit. Hanc ille ingressus oram, de suo nomine vocavit Tyrrheniam. A cujus gentis præcipua crudelitate tyranni sunt dicti.

TYRRHĒNUS, a, um. Adj. [Τυῤῥηνὸς] ut, Æquor Tyrrhenum. Virg. 1. Æn. 71.
Arva Tyrrhena. Virg. 8. Æn. 551.
Gens Tyrrhena. Ovid. 15. Met. 577. Cic. 1. de Divin. 17.

Lydius ediderat Tyrrhenæ gentis aruspex. Ex poeta.

Mare Tyrrhenum dictum est, vel quod Tusciam alluit (inquit Servius) id est Tyrrheniam, vel a Tyrrhenis nautis, qui se in hoc mare præcipitaverunt. Nanque hoc habet fabula, Dormientem in littore Liberum patrem puerum nautas abstulisse Tyrrhenos, qui quum esset experrectus in navi, quo duceretur interrogavit. Responderunt illi, Quo vellet. Liber ait, Ad Naxum insulam sibi sacratam. Sed quum alio vela deflecterent, iratum numen tigres sibi sacratas, visibus eorum objecit: quo terrore se illi in fluctus dedere præcipites. Hactenus Serv. enarrans hunc locum Virg. 1. Æn. 71.

Gens inimica mihi Tyrrhenum navigat æquor, &c. Idem in hymno quodam in Bacchi laudes scripsit Homerus. *La mer Tyrrhene, la mer d'aval.*

Monstra Tyrrhena. Ovid. 3. Fast. 723.
Rex Tyrrhenus. Ovid. 4. Fast. 893.
Sedes Tyrrhena. Virg. 7. Æn. 209.

TYRRHUS, i. m. [Τύῤῥος] Pastor, apud quem Lavinia peperit. Inde

TYRRHIDÆ, arum. pl. Tyrrhi filii. Hæc Servius apud Virg. 7. Æn. 485.

Cervus erat forma præstanti & cornibus ingens,
Tyrrhidæ pueri quem matris ab ubere raptum
Nutribant, Tyrrhusque pater cui regia parent
Armenta, & late custodia credita campi.

Juvenes Tyrrhidæ. Virg. 9. Æn. 28.

TYRTÆUS, i. m. (Τυρταῖος) Poeta Græcus, cujus sæpe meminit Plato in libris de Legibus, O divine poeta Tyrtæe, inquit, sapiens certe ac bonus nobis esse videris, quia excellentibus eos extulisse laudibus, qui in bello excelluerunt. Scripsit exhortationes ad virtutes bellicas. V. Stob. Plutarch. & Poll. 4. 15.

TYSIAS, æ. m. [Τυσίας] Princeps & inventor artis rhetoricæ fuit, ut docet Cic. 2. de Invent. 6. Ac veteres quidem scriptores artis usque ab principe illo atque inventore Tysia repetitos, unum in locum conduxit Aristoteles, &c.

V

Vocalis in locum τοῦ υ Græcorum successit; ut, Μῦσα, Musa. Consonæ tamen aliquando officio fungitur, idemque quod Digamma Æolicum munus præstat; ut, Juvenis, Virtus, &c. idque pro more Digammatis aliquando in initio vocis, ut ἴς Vis, ἕσπερος Vesper; aliquando in medio, ut ὠὸν sive ὠϊὸν, Ovum; δῖος, Divus; & sexcenta alia. V in potestate consonantis veteres appellabant Vau, teste Quintiliano. Credibile est Romanos semper consonam V efferre ut Neoterici Septentrionales W. Ita enim fere perpetuo Græci Romanas res conscribentes Οὐεργίλιος, Οὐαλέριος, Virgilius, Valerius. Hinc Latina provincialis, *Waste*, *Wine*, *Widow*; ex Vasto, Vinum, Vidua.

B, P, & V consona, literæ scil. cognatæ sæpissime inter se permutantur, Δαβὶδ, David; Opilio, qu. Ovilio; Βάδω, Vado; Taberna, *Tavern*; Sapor, *Savour*.

U vocalem recte censuerunt critici a consona V non esse figura distinguendam. Nam eam formam sub qua hodie vulgariter venit, in antiquis monumentis, sive cippis sive numismatibus nusquam conspicimus.

Permutantur vocales,

A & U, ut κύλιξ, calix; κάλαμος, Culmus; Salsus, Insulsus.

E & U, ut Juro, Dejero; Ulmus, *Elm*; σκόπελος, Scopulus; idque maxime in gerundivis, ut Repetundæ.

I & U, ut a φύω, Fio; idque maxime in incremento & compositione: ut Caput, Capitis; Cornu, Corniger; Arcus, Arcitenens; Opus, Opifex, &c. Vicissim διπλοῦς, duplus; Dies, Biduum: maxime autem in superlativis; ut Optumus, Maxumus.

O & U, ut ὠλένη, Ulna; Colo, Occulo; νύξ, Nox; μύλη, mola; Ebur, Eboris.

Quin & diphthongi sæpe fiunt U. ut φαιός, Fuscus; a Cædo fit Cudo; Claudo, Occludo; φοινίκεος, Puniceus; a Pœna, Punio.

In verbis quæ a Græco fonte cadunt, terminatio per o breve, præstatur per u; ut Κῦρος, Cyrus; πέλαγος, Pelagus, &c.

Nonnunquam inter c & l interponitur, ut Ἡρακλῆς, Hercules; Ἀλκμήνη, Alcumena: Aliquando abjicitur, ut Vinc'lum, Sec'lum, Hercle.

V designat numerum quinarium, non ut Quintilianus absurde opinetur quod esset quinta vocalis, neque ut alii, quod esset dimidia pars denarii X. Hoc enim est Regredi, atque a tegulis ædificare, sed quod in antiqua & simplici computatione in omni quinario numero necessaria esset ad ambiguitatem vitandam mutatio figurarum. Quatuor unitates IIII distincte caperet oculus, quinque non ita facile IIIII. Unitatibus igitur binis in angulum coeuntibus enascitur V. Ita neque progredimur ultra XXXX, neque ultra CCCC. In Græcis numeralibus hoc quoque accidit. V. plenius Alciat. Parerg. & Huetiana.

V. Vale, Valeo, Vestalis, Vestis, Veteranus, Victoriatus, (scil. Nummus,) Vir, Virgo, Visu, Vivens, Vivum, Viva, Vivus, Vixit, Volera, Volero, Volusus, Vopiscus, Voto, Votum, Vovit, Urbs, Usus, Uxor.

V. A. Veterano assignatum. V. AED. Viro Ædilitio. V. AET. Virtus æterna. V. A. F. Vivus aram fecit. V. A. I. D. Virtus aram jussu dedit. V. A. I. D. XI. Vixit annum unum dies undecim. V. A. L. Vixit annos quinquaginta, Vovit animo libens. V. A. L. H. S. E. Vixit annos quinquaginta hic situs est. V. A. L. S. Votum animo libens solvit. V. A. V. Vixit annos quinque. V. A. X. Vixit annos decem.

V. B. Vir bonus. V. B. A. Viri boni arbitratu. V. B. F. Vir bonæ fidei.

V. C. Vale conjux, Vivens curavit, Vir clarissimus, Vir consularis, Vivus curavit. V. C. C. Vir clarissimus Consul. V. C. C. F. Vale conjux carissima feliciter. V. C. P. Vivens curavit ponendum. V. C. P. P. Vir clarissimus Præfectus Prætorio. V. C. P. P. HISP. CIT. Vir clarissimus præfectus prætor Hispaniæ citerioris. V. C. P. T. Vir Consularis Provinciæ Tarraconensis.

V. D. Vir devotus, Vivens dedit vel dedicavit, Votum dedit. V. D. A. Vale dulcis anima. V. D. D. Votum dedicatum. V. D. V. N. Vale decus urbis nostræ. V. D. P. S. Vivens dedit proprio sumptu, Vivens de pecunia sua.

V. E. Vir egregius, Visum est. V. E. D. N. M. Q. E. Vir egregius devotus numini majestatique ejus. V. E. F. Viro egregio fecit.

V. F. Verba fecit vel fecerunt, Vir frugalis, Viro fidelissimo, Visum fuerit, Vivens vel Vivus fecit, Voluit fieri, Votum fecit. V. F. C. Victoriæ fælicitatis Cæsaris, Vivens faciundum curavit. V. F. D. M. Vivens fecit dis manibus. V. F. F. Vivens fieri fecit. V. F. G. Voluerunt fieri gratis. V. F. H. M. H. N. S. Vivens fecit hoc monumentum hæres non sequitur. V. F. I. Vivens fieri jussit. V. F. N. M. N. S. Vivens fecit novum monumentum nomine suo. V. F. S. Vivens fecit sibi. V. F. S. E. S. Vivens fecit sibi & suis.

V. H. S. F. M. Vivens hoc sibi fecit monumentum, vel fieri mandavit.

V. I. Vir illustris. V. I. C. P. Vir illustris comes patrimonii.

V. K. APR. Quinto Kalendas Aprilis.

V. L. A. S. Votum libens animo solvit. V. L. M. S. Vivens locum monumenti sibi, Votum libens merito solvit. V. L. P. Votum libens posuit. V. L. S. Votum libens solvit.

V. M. Vir magnificus, Vivens mandavit, Volens merito. V. M. F. M. Vivens monumentum fieri mandavit. V. M. M. Votum Magnæ Matri. V. M. S. Voto merito suscepto, Votum merito solvit.

V. N. Quinto Nonas.

V. P. Vicarius præfecti, Vir Patritius, Vir perfectissimus, Vivens posuit, Urbis Præfectus, Utriusque Pannoniæ. V. P. P. P. Vir perfectissimus Præfectus Prætorio. V. P. PR. Vir perfectissimus præses. V. P. R. Vota pro reditu. V. P. S. Vivens posuit sibi.

V. R. Votum reddidit, Urbs Roma, Urbis Romæ, Uti rogas.

V. S. Vice sacra, Vivens sibi, Votum solvit, Voto solenni, Voto suscepto. V. S. A. L. Voto suscepto animo libens. V. S. C. Voto suscepto curavit. V. S. D. M. Vivens sibi dedit monumentum. V. S. D. S. L. M. Vivens sibi de suo locum monumenti, Voto suscepto de suo libens merito. V. S. E. S. F. Vivens sibi & suis fecit. V. S. F. Vivens sibi fecit, Universi sic fecerunt. V. S. F. I. Vivens sibi fieri jussit. V. S. I. Vice sacra judicans. V. S. L. Votum solvit libere. V. S. L. A. Votum solvit libens animo, vel Voto suscepto V. S. L. A. P. C. Voto suscepto libens animo ponendum curavit. V. S. L. D. B. P. Voto suscepto libens Deæ Bonæ posuit. V. S. L. D. D. D. Vivens sibi locus datus decreto Decurionum, vel Votum solvit loco dato. V. S. L. L. Votum solvit libentissime. V. S. L. L. M. Vivens sibi legavit locum monumenti, Votum solvit libentissime merito. V. S. L. M. Votum solvit libens merito, Voto soluto libero munere. V. S. L. M. H. D. S. P. Vivens sibi legavit monumentum hoc de sua pecunia. V. S. L. M. P. Vivens sibi locum monumenti posuit, Voto suscepto libens merito posuit. V. S. L. P. Vivens sibi locum posuit, Voto suscepto libens posuit. V. S. M. Vivens sibi monumentum, Voto suscepto merito, Votum solvit merito. V. S. N. T. L. P. Vivens sibi novum tituli locum posuit. V. S. P. Viva, vel Vivus sibi posuit. V. S. P. L. D. D. D. Vivens sibi posuit loco dato decreto Decurionum. V. S. P. L. L. M. Voto suscepto posuit libentissime merito. V. S. S. Vivens sibi statuit, Voto suscepto solvit. V. S. S. L. M. Voto suscepto solvit libens merito. V. S. T. L. M. Voto suscepto tulit libens merito.

V. T. Usus titulo. V. T. F. Usus titulo fecit. V. T. F. I. Usus titulo fieri jussit.

V. V. Valens victrix, Virgo Vestalis, Votum vovit, Voverunt. V'. V'. Virgines Vestales. V. V. C. C. Viri clarissimi. V. V. CC. Virgines vestales clarissimæ. V. V. F. Vivis vivens fecit. V. V. L. Virginis vestalis locus. V. V. M. Virgo vestalis maxima. V. V. OSC. Urbs victrix Osca.

V A C

Vacanter, V. vaco.

Vacca, æ. f. (βοῦς) Bos fœmina. Varro 2. de R. R. cap. 5. Discernuntur in prima, vitulus & vitula: in secunda, juvencus & juvenca: in tertia & quarta, taurus & vacca. Cic. 1. de Nat. Deor. 78. Cur non gestiret taurus equæ contrectatione, equus vaccæ?
Candens. Virg. 4. Æn. 61.
Fœta. Virg. 3. Georg. 117.
Nitida. Ovid. 2. Met. 694

Nivea

Nivea. Ovid. 5. Met. 330.
Sterilis. Virg. 6. Æn. 251.
Demittunt ubera lactea vaccæ. Virg. 2. Georg. 524.
Distentent pastæ ubera vaccæ. Virg. 9. Ecl. 31.
Mugit vacca. Stat. 4. Sylv. 5. 18.
Pascere vaccas. Ovid. 2. de Arte Am. 239.

Vaccŭla, æ. f. dimin. [βοίδιον] Virg. sive Valer. Cato in Diris v. 132.

Vaccula nonnunquam secreta cubilia captans.

Perdita vaccula. Apul. 7. Met. p. 198. Pastores mei perditam sibi requirentes vacculam.
Steriles vacculæ. Arnob. 7. p. 225.

Vaccinus, a, um. Adj. [βόειος] Quod est ex vacca. Plin. lib. 24. cap. 3. Cortex illinitur, decoctus lacte vaccino, serpentis plagæ.

Vacca, æ. f. Oppidum Numidiæ. Sallust. in Jugurth. Erat haud longe ab eo itinere, quo Metellus pergebat, oppidum Numidarum nomine Vacca, forum rerum vænalium totius regni, maxime celebratum, ubi & incolere & mercari consueverant Italici generis multi mortales.

Vaccenses, um. m. Vaccæ oppidi Numidici incolæ. Sallust. in Jugurth.

Vaccinium, V. vacinium.

Vaccus, i. m. [Οὐάκκος] Dux Fundanorum in Privernati bello, qui a L. Papyrio captus, ædes ejus dirutæ sunt & bona publicata. V. Liv. 8. 19. & Cic. pro Domo 102. In Vacci pratis domus fuit M. Vacci quæ publicata est & eversa, ut illius facinus memoria & nomine loci notaretur.

Vacĕfio, fiĕri. Vacuus efficior. Lucret. lib. 6. 1015.

Hoc ubi inanitur spatium, multusque vacefit, &c. conf. v. 1003.

Vacerra, æ. m. [παράπληξ] Vecors & vesanus dicitur. Festus.
Vacerra, [κλειθρον] Stipes ad quem religantur equi in stabulo, inquit Festus. Columel. lib. 6. cap. 19. Ii autem in ipsis quatuor angulis affixi sunt omnesque transversis sex temonibus, quasi vacerræ inter se ligantur, ita ut a posteriore parte quæ latior est, velut in caveam quadrupes possit induci, &c. De machina facienda qua clausa jumenta curentur.
Vacerra, Genus clathrorum. Columel. lib. 9. cap. 1. Ubi vero neutrum patrifamiliæ conducit, ratio postulat vacerris includi, sic enim appellatur genus clathrorum: idque fabricatur ex robore, quercu, vel subere.

Vacerrosus, a, um. Insanus, vecors. Suet. August. cap. 87. V. ibi Casaub.

Vacius, **Vacia**. V. vatius.

Vacillo, āre. Inconstantem esse, & quasi alternatim moveri. Cic. de Clar. Orat. 16. Curio in utranque partem toto corpore vacillans.
Vacillare dictum a senibus, qui sint ævo defessi, atque ad sustinendam lassitudinem baculo tarditatem levent. Ex Non.
Vacillare ex vino. Quintil. lib. 8. cap. 3.
Arbusta tabe nimborum vacillant. Lucret. lib. 1. 806.
Fides vacillat. Arcad. in l. 1. D. de testib. Testimoniorum usus ab his præcipue est exigendus, quorum fides non vacillat.
Justitia vacillat, vel jacet potius inquit Cic. 3. Off. 118.
Memoriola vacillare. Cic. 12. Att. 1. Sed quod scribis igniculum matutinum, γεροντικώτερον est memoriola vacillare.
Nomina vacillant. Cic. 14. Att. 18. De Petulciano nomine quod mihi suppeditatus es, gratissimum est, & simile tuorum omnium. Sed ego Erotem ad ista expedienda factum mihi videbar reliquisse: cujus non sine magna culpa vacillarunt. i. e. Nomina seu debita exacta non sunt. Ad ista expedienda, h. e. Ad mea nomina exigenda.
Res vacillat & claudicat. Cic. 1. de Nat. Deor. 108. Sed & ille reprehensus a multis est, nec vos exitum reperitis, totaque res vacillat & claudicat.
Stabilitas amicitiæ vacillare videtur. Cic. 1. de Fin. 66.
Tellus vacillat sub pedibus. Lucret. lib. 5. 1235.

Vacillans, antis. Partic. Inconstans, incertus.
Arbor vacillans. Lucret. lib. 5. 1095.
Fama vacillans. Lucret. lib. 4. 1121.

Languent officia atque ægrotat fama vacillans.

Legio vacillans. Cic. 3. Philipp. 51. In Galliam mutilatum duxit exercitum: cum una legione, & ea vacillante, L. fratrem expectat.
Literulæ vacillantes. Cic. 16. Fam. 15. Accepi tuam epistolam vacillantibus literulis, i. e. Non recte præ valetudine scriptis.
Testis vacillans, apud Jurisconsultos, Qui inconstantia diversa testimonia dicit. Modestin. in l. 2. D. de testib. Testes qui adversus fidem testationis vacillant, audiendi non sunt.

Vacillatio, ōnis. f. Quintil. lib. 11. cap. ult. Est & illa indecora in dextrum ac lævum latus vacillatio, alternis pedibus insistentium.
Fœda vacillatio. Suet. Claud. cap. 21. Non sine fœda vacillatione discurrens.

Vacillātor, ōris. m. Gloss. Lat. Gr. Vacillator, σκανδαλιστής.

Vacinium, i. n. [ὑάκινθος] Flos qui alias Hyacinthus dicitur. Virg. 2. Ecl. 18.

Alba ligustra cadunt, vacinia nigra leguntur. Ubi Servius, Vacinia sunt violæ quas purpurei coloris esse manifestum est. Falso, ut arbitror, inquit Ruellius, Servium accusant, qui vacinium pro hyacintho Maroni acceptum in carmine adfirmarit. Nec obstat, quod Nigra dicat poeta, quando purpuream quoque violam nigram vocare soleant auctores. Idem sic florem hunc deliniat, Vacinium follum habet bulbi, caulem palmeum, levem, tenuioremque digito minimo, coloris herbacei, comam jacentem, incurvam, plenam floris purpurei, radice bulbacea. Hyacinthi cum viola nigra erumpunt Vere, sed ante rosam ut fere omnia quæ in coronas a montibus petuntur. Exeunt cum gladiolo, cæterum hyacinthus maxime durat. In Gallia eximie provenit. Hoc inibi pro cocco hysginum tingitur. Frequens apud nos hyacinthus, quem florem rura hodie *vacietum* appellant, in quo pristini vocabuli quædam rudimenta relucent, quasi vacinum & vacinium innuant, herbam ipsam nemoralem, vel agrestem cepam. Sunt qui duplici c scribant.
Mollia vacinia. Virg. 2. Ecl. 50.

Vacinia, æ. f. Arbor est Plin. lib. 16. cap. 18. Item vacinia Italiæ in aucupiis sata, Galliæ vero etiam purpurea, tingendi causa ad servitiorum vestes.

Vaco, [σχολάζω, σχολάζω] āre. Dare operam. Dativo jungitur. Cic. 1. de Divin. 11. Ego vero, inquam, philosophiæ Quinte semper vaco.
Armis vacare. Cic. 11. Philipp. 38.
Choris epulisque vacare. Claud. 2. in Eutrop. 584.
Corpori vacare, Curare corpus. Plin. Epist. 9.
Postulationibus vacare. V. postulo.
Sermoni alicujus vacare. Curt. lib. 6.
Sibi vacare. Martial. lib. 2. 5.
Vitæ vacare. Martial. lib. 5. 21.
In opus aliquod vacare, Scribendo operam dare. Ovid. 3. de Pont. 3. 36.
Vacare, Vacuum esse. Absolute aliquando ponitur. Plaut. Cas. 3. 1. 7. Fac vacent ædes.
Agri vacant, Nihil proferunt, vel non excoluntur. Cæs. 4. Bell. Gall. 3.
Locus vacat, domus, triclinium. Cæs. 1. Bell. Gall. 28. Cic. 12. Att. 11. Tota domus superior vacat, ut scis. Eidem lib. 13. 50. Villa ita completa militibus est, ut vix triclinium, ubi cœnaturus ipse Cæsar esset, vacaret.
Locus vacat a custodibus. Cæs. 3. Bell. Civil. 25.
Quantum temporis vacabit ab officio publico. Cic. 2. de Divin. 7. Tantum huic studio relinquendum, quantum vacabit a publico munere.
A scribendo vacare. Plin. Epist. 51. h. e. Supersedere a scribendo.
Vacat tempus a. Cic. de Clar. Orat. 271. Nullum tempus illi unquam vacabat aut a forensi dictione, aut a commentatione domestica, aut a scribendo, aut a cogitando. I. e. Semper aut dicebat, aut scribebat orationes, inquit Budæus.
A metu vacare. Liv. 7. 1.
Ab omni administratione rerum vacare. Cic. 1. de Nat. Deor. 2. An ab omni curatione & administratione rerum vacent.
Vacare, Otium habere. Cic. 12. Fam. 29. Quanvis enim occupatus sis, otii tamen plus habes: aut si ne tu quidem vacas, noli impudens esse, nec mihi molestiam exhibere. Idem 12. Att. 38. Scribes aliquid, si vacabis.
Vacare re aliqua, pro Carere. Cic. 3. de Orat. 40. Domicilium tantum in ea urbe remanet studiorum; quibus vacant cives, peregrini fruuntur.
Animo vacare, pro Curis solutum esse. Cic. 1. de Divin. 10. De quibus quid ipse sentiam, si placet, exponam: ita tamen, si vacas animo, neque habes aliquid quod huic sermoni prævertendum putes.
Armis vacare. Lucret. lib. 5. 1348.
Crimine fama nostra vacat. Ovid 4. Epist. 18.
Culpa vacare. Cic. 6. Fam. 3. Nec enim dum ero, angar ulla re: quum omni vacem culpa.
Culpa vacare in re aliqua. Cic 2. Fam. 1. Præsertim cum in quo accusabat, culpa vacarem.
Cultu vacat insula. Ovid. 10. Epist. 59.
Curis vacans. Lucan. lib. 5. 126.
Cura & negotio vacare. Cic. 1. de Legib. 8.
Custode vacans. Ovid. 2. Met. 422.
Dolore corpus vacat. Ovid. in Ibin, 115.
Epulis ora vacant. Ovid. 15. Met. 478.
Justitia vacare. Cic. 1. Off. 62. Ea animi elatio quæ cernitur in periculis & laboribus, si vacat justitia, &c.
Lamentis vacavit mors ejus. Cic. de Senect. 73. Solonis quidem sapientis elogium est, quo se negat velle suam mortem dolore amicorum lamentisque vacare.
Legibus vacat ætas nostra. Cic. de Senect. 34. Ergo & legibus & institutis vacat ætas nostra, muneribus iis quæ non possunt sine viribus sustineri.
Lite vacent aures. Ovid. 1. Fast. 73.
Metu vacat amor. Ovid. 1. Amor. 6. 60.
Milite & pecunia vacare. Liv. 2. 211.
Molestia vacare. Cic. 4. Acad. 131. Voluptatem autem & honestatem finem esse Callipho censuit, vacare omni molestia Hyeronimus: hoc idem cum honestate Diodorus.
Morbis vacare. Jabolen. in l. Qui tertiana. D. de Ædil. edict. Qui tertiana febre, &c. ne iis quidem diebus, quibus morbis vacant, recte sani dicentur.
Populo vacare, Procul esse. Cic. 2. Tusc. 64. Hoc igitur tibi propone, amplitudinem animi & quasi quandam exaggerationem quam altissimam animi, quæ maxime eminet contemnendis & despiciendis doloribus: unam esse omnium rerum pulcherrimam, eoque pulchriorem si vacet populo, nec plausum captans, se tantum ipsa delectet. Budæus.
Pudore vacat nox. Ovid. 1. Amor. 6. 60.
Vacare a metu. Liv. 7.
Valetudine adversa vacare. Cels. lib. 2. cap. 14. Sed ut levata quoque adversa valetudine recte frictio adhibetur, sic nunquam adhibenda crescente febre: verum si fieri poterit, quum ex toto corpus ea vacabit, minus recte quum ea remiserit.
Vento omni vacare. Cels. lib. 2. cap. 1.
Vacat, impersonale, [σχολή ἐστι] Otium vel vacuum tempus est. Dativo & infinitivo jungitur. Virg. 1. Æn. 377.

Et vacet annales nostrorum audire laborum. Ovid. 2. Trist. 216.
Non vacat exiguis rebus adesse Jovi.

Vacat mihi esse diserto. Quintil. lib. 11. cap. 1.

Vacans, antis. Partic. [σχολάζων] Qui otiatur. Cic. 8. Fam. 3. Hoc mihi certum ac jucundissimum vacanti negotium erat, tecum id otii tempus consumere.
Animus vacans, Curis vacuus. Ovid. 9. Met. 611.
Saltus longe lateque vacantes. Virg. 3. Georg. 477.

Vacantes dicebantur, Milites adscriptitii, ad commoda solum participanda in numeros relati. Treb. Pollio de Balista tyranno: Est epistola Valeriani, qua gratias Balistæ agit: gaudens, quod ejus consilio nullum adscriptitium, id est, vacantem haberet. conf. Suet. Claud. 25.

VACANTER, Adv. Inaniter. Phavorinus apud Gellium, Vacanter hoc etiam, inquit, accumulavit & inaniter. V. Noct. Att. lib. 17. cap. 10.

VACANTO, onis. m. Fascis, manipulus, apud Petron. cap. 63. Alii aliter legunt.

VACATIO, ōnis. f. [σχολὴ] Feriæ, cessatio, immunitas.

Adolescentiæ vacatio. Cic. pro Cæl. 30. Erat enim meum, deprecari vacationem adolescentiæ veniamque petere: non inquam audeo: perfugiis non utar ætatis.

Ætatis vacatio. Cic. 1. de Legib. 10. Ego vero ætatis potius vacationi confidebam, cum præsertim non recusarem quominus more patrio sedens in solio, consultantibus responderem.

Legis vacatio. Suet. in Claud. cap. 19. i. e. Solutionem legis. Budæus.

Militiæ vacatio. Cæs. 6. Bell. Gall. Cic. 1. Att. 16. Senatus decrevit ut Consules duas Gallias sortirentur, delectus haberetur, vacationes ne valerent.

Militiæ vacationem dare. Justin. lib. 11.

Munerum omnium vacatio. Cic. 1. de Nat. Deor. 53. Nos autem beatam vitam in animi securitate, & in omnium vacatione munerum ponimus.

Rerum gestarum vacatio. Cic. pro Syll. 26. Si me non modo non rerum gestarum vacatio, sed neque honoris neque ætatis excusatio vendicat a labore.

Rerum omnium dare vacationem. Cic. 6. Verr. 23. Pro hisce rebus, vacatio data est ab illo sumptus, laboris, militiæ, rerum denique omnium.

Dare vacationem a causis. Cic. 1. de Legib. 11.

Habere vacationem, Cessare, intermittere. Cic. 4. Acad. 121. Sed cum sacerdotes deorum vacationem habeant, quanto est æquius habere ipsos deos?

Sublatis vacationibus delectum haberi in urbe. Cic. 5. Philip. 31.

Uti vacatione. Cic. 7. Verr. 41. Quod tam immune municipium, quod per hos annos tam commoda vacatione sit usum omnium rerum, &c.

Vacatio etiam ponitur pro ipsa Pecunia, quæ pro vacatione solvebatur. Tacit. 1. Hist. 46. Ut vacationes præstari centurionibus solitæ remitterentur. V. ibi Savil.

VACUUS, a, um. Adj. [κενὸς, κεινὸς, ἀδάκρυτος, λαγαρὸς] Inanis, nihil continens. Virg. 3. Georg. 143.

Saltibus in vacuis pascant, & plena secundum
Flumina. Ubi tamen Servius, Vacuis, Magnis interpretatur.

Idem 7. Æn. 379. — vacua atria circum. Et 2. Georg. 287.
—— neque in vacuum poterunt se ostendere rami.

Aër vacuus. Virg. 3. Georg. 109.

Ætas vacua periculo. Tacit. 16. Ann. 13.

Agri vacui, Arboribus carentes, & soli expositi, nec obumbrati ramis arborum. Virg. 2. Georg. 54.

Animus vacuus, Otiosus, nullis negotiis curisve irretitus. Cic. de Clar. Orat. 20. Nunc vero, inquit, si es animo vacuo, expone nobis quod quærimus.

Animus vacuus & solutus. Cic. 6. Verr. 23.

Animum vacuum ad res difficiles scribendas afferre. Cic. 12. Att. 37.

Aula vacua. Virg. 4. Georg. 90.

Auræ vacuæ. Virg. 12. Æn. 592.

Aures vacuæ. Plaut. Trin. prol. 11. Accipite, & date mihi vacuas aures dum eloquor. h. e. Nolite aliis rebus occupare aures, tantum audite me. Cic. Anteq. iret in exil. 13.

Aures vacuas permulcere dictis, Adulationibus patentes. Hor. 1. Epist. 17. 26.

Cælum vacuum. Virg. 5. Æn. 515.

Dies vacuos habere, h. e. Nullis aliis rebus dedicatos. Cic. 2. Verr. 56. Etiamsi statim ad dicendum nostro commodo, vacuosque dies habuissemus, tamen oratione longa nihil opus fuisse.

Domus vacua. Cic. 1. in Catil. 4.

Equus vacuus, Sine sessore. Liv. 26. 16.

Gladius vagina vacuus. Cic. pro Marcell. 17.

Hora vacua a furto. Cic. 3. Verr. 33. Hora nulla vacua a furto, a scelere, crudelitate, flagitio reperietur.

Lectus vacuus. Ovid. 11. Met. 471.

Lecto vacuo vivere. Propert. lib. 2. 2. 1.

Locus vacuus a turba. Cic. 5. de Fin. 1. Maxime quod is locus ab omni turba id temporis vacuus esset.

Mens vacua. Cic. 3. Tusc. 8. Sanitatem enim animorum positam in tranquillitate quadam constantiaque censebant, his rebus mentem vacuam appellarunt insaniam.

Mentes vacuas tenere, Oblectare animos otiosos. Virg. 3. Georg. 3.

Nomina vacua. Tacit. 1. Hist. Si respublica & Senatus & populus vacua nomina sunt.

Nox vacua crimine. Ovid. 4. Fast. 581.

Nummi vacui dicuntur, Qui sunt sine usura & fœnore, nec in usum aliquem erogantur. Scævola in l. Quintus. D. Depositi vel contra.

Operarii vacui. Columel. lib. 11. cap. 2.

Pars vacua & integra. Cic. pro Rosc. Com. 52. Petisse, inquit, suam partem, Roscium a Flavio confiteor, vacuam & integram reliquisse Fannii, concedo.

Pectore in vacuo regnat amor. Ovid. 1. Amor. 1. 26. h. e. In pectore quod paulo ante vacuum erat amoris affectu.

Pedes vacui. Ovid. 1. de Arte Am. 491.

Possessio caduca & vacua. Cic. 3. de Orat. 120.

Prædia vacua. Cic. pro Rosc. Amer. 26. Cum ille confirmaret se nomen Sex. Roscii de tabulis exempturum, prædia vacua filio traditurum, &c.

Tempus vacuum laboris dare sibi. Ter. Heaut. 1. 1. 38.

Tempus vacuum amori. Lucan. lib. 3. 26.

Tempus sterile & vacuum beneficio. Plin. in Paneg.

Temporis quum vacui nihil haberem. Cic. 2. Att. 23.

Transtrum vacuum, subaudi Remigibus. Cic. 7. Verr. 134. Nullum propugnatorem abfuisse, nullum vacuum transtrum esse: remigi rem frumentariam esse suppeditatam, &c.

Ventre vacuo mulier, cui opponitur Ventre pleno mulier, id est, prægnans. Papinianus in l. Ventre. D. de acquirenda hered.

Vita vacua laboribus. Ovid. 5. Trist. 3. 9.

Umbra tonsoria vacua, Tonstrina tonsoris cessantis. Hor. 1. Epist. 7. 50.

Urbs vacua, in qua homines degunt otiosi. Hor. 2. Epist. 2. 81.

Uterus vacuus, i. e. Non prægnans. Ulpian. in l. Cum quidam §. Suum heredem. D. de acquiren. hered.

Vacuus cum genitivo. ut, Vacuus frugum, pro Frugibus. Sallust. Jugurth. Ager autem aridus, & frugum vacuus. Nonius.

Animi vacuus, Formidolosus. Stat. 5. Theb. 643.

Operum vacuus, Cessans ab opere. Hor. 2. Serm. 2. 119.

Rerum vacuus. Tacit. 15. Ann.

Virium vacuus, Qui sine viribus est. Plaut. Bacch. 1. 2. 46.

Vacuus, Nullis negotiis distractus. Cic. in Brut. 10. Itaque hunc elegimus diem, quum te sciremus esse vacuum.

A re aliqua vacuus, Extricatus, quum negotium absolvimus. Cic. 1. Q. frat. 3. Sin eris ab isto periculo vacuus, ages scilicet, siquid agi posse de nobis putabis.

Ab exercitu locus vacuus, ab defensoribus. Cæs. 8. Bell. Gall. 46. Ibid. 2. 12.

Ab molestia omni vacuum esse, & Aliquam solicitudinem habere, contraria. Cic. 11. Fam. 16. Permagni interest, quo tibi hæc tempore epistola reddita sit, utrum cum solicitudinis aliquid haberes, an quum ab omni molestia vacuus esses.

A periculo, a rebus vacuus. Cic. 10. Att. 16. Consilium nostrum spero vacuum a periculo fore. Idem 6. Verr. 5. Nam ipsa Messana, quæ situ, mœnibus, portuque ornata sit, ab his rebus, quibus iste delectatur, sane vacua ac nuda est.

A securibus vacuus. Tacit. 12. Ann. 34.

Ab omni sumptu vacui, Expertes, soluti ac liberi. Cic. 6. Verr. 23. Verum ut opinio mea fert, his quidem temporibus in omni orbe terrarum vacui, expertes, soluti ac liberi fuerunt ab omni sumptu, molestiis, munere.

A suspicione vacuus. Cic. de Arusp. Resp. 11.

A tributis vacuus. Tacit. 12. Ann. 34.

Æmulatione vacuus. Tacit. 12. Ann. 2.

Curis vacuus. Cic. 2. de Fin. 46. Cum vacui curis etiam quid in cælo fiat scire debemus.

Cura domestica vacuus. Tacit. 12. Ann. 5.

Insidiis nihil vacuum, nihil tutum. Cic. 4. Fam. 14. Quum propter eorum scelus nihil mihi intra meos parietes tutum, nihil insidiis vacuum viderem.

Metu vacuus. Tacit. 1. Hist. 88.

Molestiis vacuus. Cic. 4. Fam. 4.

Negotiis vacuus. Cic. 4. de Fin. 12. Vacui negotiis honeste ac liberaliter possumus vivere.

Noxiis vacuus. Plaut. Merc. 5. 4. 25.

Periculo vacuus. Tacit. 1. Hist. 88.

Somno vacuus. Ovid. 1. Amor. 2. 3.

Timore vacuus. Cic. 2. de Fin. 30. Luxuriam non reprehendit, modo sit vacua infinita cupiditate & timore.

Tributo vacuus. Tacit. 12. Ann. 61.

Venire in vacuum, Succedere in locum alicujus. Hor. 2. Serm. 5. 50.

Vacuus, pro Otioso. Tacit. 2. Ann. 46. Quoniam tres vacuas legiones, & ducem fraudis ignarum perfidia deceperit.

Vacuus ad narrandum aliquid. h. e. Cui vacat narrare, aut agere. Ter. And. 4. 2. 13.

Vacuum fuit. Tacit. 1. Hist.

Superl. Ovid. 3. de Pont. 1. 141.

Nec rursus jubeo, dum sit vacuissima quæras. h. e. Otiosissima, vacua & libera ab aliis negotiis.

VACUE, Adv. Idem. Arnob. lib. 3. p. 121. Inaniter, vacue & sine ulla substantia constituta.

VACIVUS, a, um. Adj. Vacuus. ut, Aures vacivæ. Plaut. Trin. prol. 2. 11.

Ædes aurium vacivæ. Idem Pseud. 1. 5. 54.

VACIVE, Adv. Idem. Phædr. 5. prol. 14. Libellum vacive perleges.

VACIVITAS, ātis. f. Vacuitas. Plaut. Curc. 3. 2. 40. Cibi vacivitate. Et Cic. 11. Fam. 10. Cupiditatem hominibus injiciat vacivitas non te fugit. Alii legunt Vacuitas; sed J. G. Grævius legit Vacivitas ex MSS.

VACUITAS, ātis. f. [κένωσις, κένωμα] Cic. 1. Off. 73. Adhibenda est vacuitas ab angoribus. Idem 1. de Fin. 37. Nam quoniam quum privamur dolore, ipsa liberatione & vacuitate omnis molestiæ gaudemus.

Securitas & vacuitas. Cic. 5. Tusc. 42. Securitatem autem nunc appello vacuitatem ægritudinis, in qua vita beata posita est.

Dolorum omnium vacuitas. Cic. 2. de Fin. 36.

VACUO, [κενόω] āre. Vacuum efficere. Martial. lib. 11. 6.

Si redeant veteres, ingentia nomina, patres,
Elysium liceat si vacuare nemus. Columel. lib. 3. cap. 13.

Opus est autem perito, ac vigilante exactore, qui ripam erigi jubeat, sulcumque vacuari.

VACUATUS, a, um. Partic. ut, Vacuata dolia. Columel. 12. 50.

Penates vacuati. Sil. 11. 57.

Impensis belli vacuati sæpe penates.

VACUEFĀCIO, ĕre. Idem quod Vacuo. Macrob. lib. 7. Saturn. cap. 12. Venas inedia vacuefacere. Nepos 5. 2. 5. Vacuefacere insulam.

VACUEFACTUS, a, um. Adj. Nepos 20. 3. 2. Civibus veteribus sua restituit, novis bello vacuefactas possessiones divisit.

VACORIUM, i. n. [Οὐακόριον] Urbs Norici apud Ptolomæum lib. 2. cap. 14. hodie *Villacum*. vulgo *Villack*.

VACŪNA,

Vacuna, [Οὐακοῦνα] Dea quæ præerat otiosis & vacantibus. Huic sacrificabant agricolæ, quum post collectas fruges quiescebant. Ovid. 6. Fast. 307.

Nam quoque quum fiunt antiquæ sacra Vacunæ,
Ante Vacunales stantque sedentque focos. Hor. 1. Epist. 10. 49. Vacuna, antiquorum obsoletum & ridiculum numen non videtur tantum fuisse vacantium & otiosorum dea, sed etiam eorum qui vel crimine, vel calumnia, contumelia denique & maledicto vacui reddebantur: Eam facio conjecturam ex eo quod Ausonius scribit,
Totam trado tibi simul Vacunam,
Nec jam post metues ubique dictum. i. e. Vacuum te jubeo esse, liberum & immunem ab omni dicto & contumelia. Turneb. 2. 23.

Vacunālis, e. Ad Vacunam pertinens. Ovid. 6 Fast. supra.

V A D

Vadimonis, is. m. [Οὐαδιμῶνος λίμνη] Lacus est in quo fluctuant insulæ, de quo Plin. lib. 2. cap. 95. multa commemorat. Cæcilius in quadam epist. Exegerat socer meus, ut Amerina sua prædia inspicerem, hæc perambulanti mihi ostenditur subjacens lacus nomine Vadimonis. Vadimonis lacum intelligunt, qui in agro Viterbiensi fervet, scatetque sulphureis aquis.

Vădis, is. [ὅμηρος, ἐγγυητὴς] primo dicebatur, deinde per syncopen **Vas**, vadis. m. est Sponsor alterius in re capitali, ut ait Festus. Vas (inquit Varro de L. L.) dictus est qui pro altero vadimonium promittebat. Cic. 3. Off. 45. de duobus Pythagoreis, Quum is qui morti addictus esset, paucos sibi dies commendandorum suorum causa postulavisset, vas factus est alter sistendi ejus, ut si ille non revertisset, moriendum esset ipsi. Liv. 25.
Inter Vadem & Prædem, differentiam vide in PRÆS.
Vas dictus est, quod qui vades dederit, vadere ei, id est discedere interim liceat. Hor. 1. Serm. 1. 19.
Ille datis vadibus, qui rure extractus in urbem est.
Accipere aliquem vadem pro aliquo. V. ACCIPIO.
Deserere vades. Liv. 39. 41.
Liberare vadem. Cic. 5. Tusc. 63.

Vadimonium, i. n. [ἐγγύη, ὁμηρεία, ῥύσιον] Sponsio quædam sistendi, comparendique in judicio ad diem præstitutam per se, vel per advocatos, quod deserere non licet. Cic. pro Quint. 48. Ad vadimonium non venit quis? is qui tibi præsto semper fuit. Plaut. in Curc. 1. 3. 5. Ubi tu es qui me convadatus Veneriis vadimoniis?
Vadimonium a Vade deductum est, ut Mercimonium a Merce: & quanquam eo nomine proprie censetur obligatio sistendi se judicio, tamen omnis sponsio & promissio eo interdum vocabulo continetur, ut e dicto Thaletis Milesii cognosci potest, ἐγγύα παρὰ δ' ἄτα, quod Ausonius in Sapient Sentent. extr. vertit,
Mileti fugisse Thales vadimonia alumnus. Idem Lud. Sapient. v. 190. convertit,
—— sponde, noxa tibi præsto est, &c.
Garrula vadimonia. Ovid. 1. Amor. 12. 23.
Concipere vadimonium, Certam formulam exprimere. Cic. 2. Q. frat. 14. Negat enim in tanta multitudine eorum qui una essent, quenquam fuisse, qui vadimonium concipere posset. V. CONCIPIO.
Constituere vadimonium. Cic. de Senect. 21. Omnia quæ curant, meminerunt, vadimonia constituta, qui sibi, cui ipsi debeant.
Deserere vadimonium. Plin. in præfat. Inscriptiones propter quas vadimonium deseri posset. i. e. Festivissima, & magna, multaque promittentes, ita ut vel vadimonium propter eorum librorum recitationem deseri possit. Budæus. V. DESERO.
Differre vadimonium. Cic. 2. Att. 7. In hominem ire cupiebam, non mehercule ut differrem cum eo vadimonium: nam mira sum alacritate ad litigandum. i. e. Differre diem judicii, diem adeundi prætoris. V. DIFFERO.
Facere missum vadimonium, est Vadimonii obligationem remittere, condonareque. Cic. pro Quint. 23. Qui quo tempore primum male agere cœpit, in vadimoniis differendis tempus omne consumpserit, qui postea quoque vadimonium missum fecerit. Budæus.
Imponere vadimonium alicui. Nepos 20. 5. 2.
Obire vadimonium. V. OBEO.
Obstricti vadimonio hodie dici possunt, qui ob crimina in judicium vocati, ab judicibus (ut fit) impetraverunt, ut aut sua, aut sponsorum fide dimittantur, ea lege ut in diem certum, aut quandocunque judici visum fuerit, ad judicium sistantur, quos *elargitos* vocant. Budæus.
Occurrere ad vadimonium. Suet. Calig. cap. 39. Et litigatorum plerique, quod occurrere absentes ad vadimonium non possent, causa caderent.
Promittere vadimonium. Cic. 5. Verr. 38. Et 7. Verr. 140. Quod isti simul ac nuntiatum est, hominem jubet Lilybæum vadimonium Venerio servo promittere. V. PROMITTO.
Sistere vadimonium. Cic. pro Quint. 20. Venit Romam Quintius, vadimonium sistit.
Esse vadimonium alicui cum aliquo. Cic. pro Quint. 56.
Esse in vadimonio. Cic. pro Quint. 23.

Vador, [κλητεύω] āri. Verbum commune est secundum Priscianum, pro Vadimonio obstringere, sive diem judicii ex compacto constituere, & in jus vocare. Cic. pro Quint. 61. Debere tibi dicis Quintium: procurator negat. vadari vis: promittit. in jus vocas: sequitur. judicium postulas: non recusat. Plaut. Pers. 2. 4. 28. Vadatur hic me. P. utinam vades desint, in carcere ut sis. Cic. pro Quint. 23. Se jam neque vadari amplius, neque vadimonium promittere: siquid agere secum velit Quintius, non recusare. Hic quum rem Gallicanam cuperet revisere, hominem in præsentia non vadatur, Ita sine vadimonio disceditur. Hor. 1. Serm. 9. 36.
—— & casu tunc respondere vadato
Debebat: quod ni fecisset, perdere litem. Ovid. Rem. Amor. 665.
Jamque vadaturus, lectica prodeat inquit.

Vadatus, a, um. Fulgentio teste, Obstrictus, vel sub fide, aut fidejussione existens, sicut Fenestella ait: Apud quem vadatus amicitiæ nodulo tenebatur. V. Apul. 11. Met. p. 259.
Amore vadatus vinctusque. Plaut. Bacch. 2. 2. 3.

Vadatio, ōnis. f. apud JCtos. V. Hotoman de verb. jur.

Vādo, si, sum, [εἶμι, βαδίζω, βαίνω, βιβάω, φοιτάω, νίσομαι] ĕre. Iter facere, quasi viæ dare. Virg. 2. Æn. 396.
Vadimus immisti Danais, haud numine nostro. Cic. 4. Att. 9.
Ad eum postridie mane vadebam quum hæc scripsi.
Vadit adversus imminentem hostium aciem. Liv. 9.
Lentulus Spinter hodie apud me, cras mane vadit. Cic. 14. Att. 11.
Post hunc ore fero Capricornus vadere pergit. Cic. in Arat. 326.
Vade age. Virg. 3. Æn. 462.
Veloci via vadere. Senec. Med. 4.
Feræ erectæ vadunt. Auctor ad Heren. lib. 2. 29.
In hostes vadendum. Liv. 7.
In Mesopotamiam vadit Euphrates per Seleuciam. Plin. lib. 5. cap. 2.
In mortem vadere. Virg. 2. Æn. 359.
In præceps vadere. Sen. Hippol. 2.
In præceps animus vadit. Sen. Hippol. 2.
In prælium vadere. Liv. 3. 63.
Per iter præceps gloria vadit. Ovid. 4. Trist. 3. 74.

Vadens, entis. Partic. [βαδίζων] Virg. 6. Æn. 263.
Ille ducem haud timidis vadentem passibus æquat.
Vadentes per. Liv. 26. 6. Elephanti per media castra vadentes, stragem tabernaculorum ingenti sonitu ac fuga abrumpentium vincula jumentorum facerent.

Vădum, i. n. [πόρος] Locus in flumine, lacu, mari, & quacunque aqua, quæ propter brevitatem transiri potest, sive per quem vadere licet, quum sit minus profundus. Plin.
Lignum vado hærebat. Liv. 38.
Pontem quia vado nusquam transitus erat, facere instituit. Liv. 38. 80. Rursum Cæs. 1. Bell. Gall. 9. Rhodanus nonnullis locis vado transitur.
Quum venissent ad vada Volaterrana quæ nominantur, vident perfamiliarem Nævii, &c. Cic. pro Quint. 24.
Scitus vadorum. Ovid. 9. Met. 108.
Vadum pro Mari. Catull. Argon. 62. 6.
Ausi sunt vada salsa cita decurrere puppi.
Brevia. Virg. 5. Æn. 221.
Cæca. Virg. 1. Æn. 540.
Cærula vada. Virg. 7. Æn. 198.
Dura vada cæcis saxis. Virg. 3. Æn. 706.
Fervida. Virg. 7. Æn. 24.
Gelida. Ovid. 3. Amor. 6. 26.
Iniqua. Propert. lib. 1. 17. 10.
Limosum. Ovid. 4. Fast. 300.
Palustria. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 59.
Piscosa. Ovid. 2. de Arte Am. 82.
Prona vada fluvii. Claud. 1. in Eutrop. 353.
Sacra vada fontis Numici. Virg. 7. Æn. 242.
Salsa vada. Virg. 5. Æn. 158.
Tarda vada, Aquæ torpentes & pigræ. Sen. Herc. fur. 9.
Torva vada. Senec. Theb. 1.
Vitrea vada. Claud. de Aponi balneis 5. 32.
Applicare remos vadis. Ovid. 3. Trist. 9. 10.
Emergere e vadis, per metaphoram. Cic. pro Cæl. 51. Sed quoniam emersisse jam e vadis, & scopulos prætervecta videtur oratio mea, perfacilis mihi reliquus cursus ostenditur.
Exultant vada. Virg. 3. Æn. 557.
Frangere undosum vadum nando. Sil. lib. 8. 555.
Labitur placido vado Lethe. Senec. Herc. fur. 9.
Nudantur vada. V. NUDUS.
Pellere vada remis. Catull. Argon. 62. 58.
Refusa imis vadis stagna. Virg. 1. Æn. 130.
Tentare vadum, pro Aggredi negotium aliquod, dixit Ovid. 1. de Arte Am. 437.
Transiliunt rates vada. Hor. 1. Carm. 3. 24.
Vertere vada livida remis. Virg. 6. Æn. 320.
Res est in vado, i. e. In tuto. Nam ut in profundo periculum consistit, ita in vado securitas. Ter. And. 5. 2. 4.
Vadum, pro Fundo. Plin. lib. 31. cap. 3. de aquarum salubritate, Super omnia observatio una, ut illa vado exiliat vena, non e lateribus.

Vadus, i. masculino genere apud antiquos. Sallust. Hist. lib. 1. Et mox Fufidius adveniens cum legionibus, postquam tantas asperitates haud facilem pugnantibus vadum, cuncta hosti quam suis opportuniora videt, &c. Ex Nonio.

Vada, orum. n. pl. Locus Italiæ in Liguria, cui Sabatiorum nomen adjicitur. Cic. 11. Fam. 10. Ad Vada pervenit. Et epist. 13. Priusquam ad Vada venit. V. Geograph. Hodie *Savona*.

Vadus, a, um. pro Vadosus. Pomp. Mela 2. 5. Atax ex Pyrenæo monte digressus, vadusque est. Al. Vadosus.

Vadabilis, e. Idem. Saresb. 2. 24. Non vadabilis Alyssus.

Vado, [διαπορθμεύω] āre. Per vadum transire. Solin. Flumen quod propter brevitatem facile vadari poterat.

Vadōsus, a, um. Adj. [τεναγώδης] ut, Vadosus amnis, Qui frequentia habet vada, quæ transiri pedibus possunt. Cæs. 1. Bell. Civil. 25. Quod his locis vadosum mare erat longius progressus, &c. Liv. 37. 14. Quod in fluminis modum longum & angustum & vadosum ostium portus sit.
Aquæ vadosæ. Lucan. lib. 8. 698.
Superl. Solin. cap. 65. Ganges, ubi vadosissimus est.

V Æ

Væ, [οὐαὶ] Interjectio his rebus propria quas execramus, dativo jungitur. Martial. lib. 5. 34.

Carpere

Carpere causidicus fertur mea carmina: quis sit,
Nescio: si sciero væ tibi causidice. Ter. And. 2. 1. 3. Væ misero mihi.
Aliquando sine casu. Virg. 9. Ecl. 28.
Mantua væ miseræ nimium vicina Cremonæ.
Nonnulli Veh scribunt, alii Væh.
Væ victis! a Brenno Gallorum Rege in proverbium venit. Festus. V. Liv. 5. 48. extr.

VÆCORS, V. VECORS.

VÆNEO, V. VENEO.

VÆSANUS, V. VESANUS.

V A F

VAFER, fra, frum. [γόης, δεινὸς, κερδαλέος, πανοῦργος] Callidus, astutus, quasi valde Afer. Mira enim semper fuit Afrorum calliditas. Cic. 3. de Rep. Non sunt in disputando vafri, non veteratores, non malitiosi. Et 3. Off. 57. Certe non aperti, non simplicis, non ingenui, &c. versuti potius obscuri, astuti, fallacis, malitiosi, callidi, veteratoris, vafri. Ovid. 3. de Arte Am. 332.
Jus vafrum. Hor. 2. Serm. 2. 131.
Compar. Hieron. Epist. 23. Cavillentur vafriora licet.
Superl. Senec. Epist. 48. Interrogationes vaferrimas struere. Cic. 1. de Nat. Deor. 39. Chrysippus qui Stoicorum somniorum vaferrimus habetur interpres.

VAFELLUS, a, um. dimin. Festus, Sicut fit diminutive a Macro macellus, a Vafro vafellus.

VAFRAMENTUM, i. n. Valer. Max. lib. 7. cap. 3. Quantum imperium quam parvo interceptum est vaframento. Item, Lampsacenæ urbis salus unius vaframenti beneficio constitit.

VAFRE, Adv. [πανούργως] Callide. Cic. 4. Verr. 132. Nihil sane vafre, nec malitiose facere conatus est.

VAFRICIA, æ. f. Senec. Epist. 49. Non vacat mihi vafriciam meam experiri.

V A G

VAGADRŪSA, æ. f. Fluvius inter Achatem & Gelam, apud Sil. lib. 14. 230.
Qui fontes, Vagedrusa, tuos, &c.

VAGENI, orum. m. [Οὐάγεννοι] Plin. lib. 3. cap. 20. Populi inter Alpinas gentes. Sil. lib. 8. 608.
Tum pernix Ligur, & sparsi per saxa Vageni.

VAGINA, æ. f. Alicujus rei theca. Vagina Isidoro 18. 9. videtur dicta quasi Bajugina, quod in ea mucro vel gladius bajulatur, Vossio quasi Vacina a vacuitate; aliis a Vagiendo, quod quasi vagitum edat, dum stringitur gladius.
Vagina gladii. [θήκη, κολεὸς] Cic. 1. in Catil. 4. Veruntamen ut inclusum in tabulis, tanquam gladium in vagina reconditum. Idem 2. de Nat. Deor. 37. Ut clypei causa involucrum, vaginam autem gladii, sic præter mundum cætera omnia aliorum causa esse generata.
Eburna vagina. Virg. 9. Æn. 305.
Diripere ensem vagina. Ovid. 10. Met. 475.
Ducere ferrum vagina. Ovid. 4. Fast. 929.
Educere gladium e vagina. Cic. 2. de Invent. 14.
Eripere ferrum vagina. Virg. 6. Æn. 260.
Liberare ensem vagina. Ovid. 2. Fast. 792.
Tectus ensis vagina. Hor. 2. Serm. 1. 41.
Corporis in vaginas unguium mucrones condunt feræ. Plin. 8. 15.
Viscerum membranæ & vaginæ. Plin. lib. 11. cap. 37.
Frumenti vagina. Varro 1. de R. R. cap. 48. Aristæ enim quasi cornua sunt spicarum: quæ primitus quum oriuntur, neque plane apparent, in qua sublatent herba, ea vocatur vagina, uti qua latet conditus gladius. Cic. de Senect. 51. Culmoque erecta geniculato, vaginis jam quasi pubescens includitur.

VAGINŬLA, æ. f. dimin. [κολεάδιον] Plin. lib. 18. cap. 7. Et far in vaginulis suis servant ad satus.

VAGIO, [βαβάζω] āre. proprium est infantium. Ter. Hec. 4. 1. 2. Nam audisse vocem pueri visus est vagientis. Cic. de Senect. 83. Et siquis deus mihi largiatur, ut ex hac ætate repuerascam, & in cunis vagiam. Ovid. 2. Fast. 405.
Vagierant ambo pariter. Heins. ex MSS. legit, Vagierunt clamore pari.
Dicitur de Hœdis. Varro de L. L. 6. 5. Ejusdem (sc. Ennii) ab hœdo,
Clamor ad cælum volvendus per æthera vagit.
Item de Leporibus. Auctor Philomel. v. 60.

VAGITO, [βαβάζομαι] āre. frequentat. Stat. 4. Sylv. 8. 35.
——quumque tibi vagitet tertius infans. Alii Vagiret.

VAGITANUS, i. m. Vagientium deus. Augustin. de Civit. Dei 4. 8. Vagitanum, qui infantum vagitibus præsideret. Al. Vaticanum.

VAGITUS, ūs. m. [βαβασμὸς] Ipsa infantium vox. Martial. lib. 9. 9.
Sordida vagitu posceret æra puer.
Ingens vagitus. Virg. 6. Æn. 426.
Lugubris vagitus. Lucret. lib. 5. 227.
Rudis vagitus. Stat. 2. Sylv. 1. 105.
Edere vagitum. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Misti ægris vagitibus ploratus. Lucret. lib. 2. 579.

VAGŬLUS, a, um. a Vagio. Adrianus imperator in carmine, quod moriturus dixit apud Spartianum cap. 25.
Animula vagula, blandula, &c.

VAGULATIO, ōnis. f. a Vagulo, are, quod a Vago descendit; Vagitus, clamor, convitium. Verba sunt legis XII Tabul. Cui testimonium defuerit, is tertiis diebus ob portum ob vagulationem ito. Tertiis diebus valet, diebus perendinis, ut dicitur tertiis nundinis: ob portum, ad ædes: ob vagulationem, ad quiritandum & convitium homini faciendum, qui ad testimonium dicendum non venerit. Nec assentior iis qui a Vagor deducunt, nec qui Obvagulatum legunt, cum Vagulationem Festus plane aperteque legat, & interpretetur, sitque Ob vagulationem dictum antiquo more pro Ad vagulationem. Ex Turnebo.

VAGOR, ōris. m. Idem. [βάβασις] Lucret. lib. 2. 575.
Et superantur item, mulcetur funere vagor. Nonius.

VAGŬS, a, um. [πλάνης, πλανήτης] Qui sine negotio modo huc, modo illuc inutiliter discurrit. Dictus quod vacuus, id est sine negotio agatur. Cic. 7. Att. 11. Vult enim me Pompeius esse, quem tota hæc Campana & maritima ora habeat ἐπίσκοπον, ad quem delectus & summa negotii referatur. Itaque vagus esse cogitabam.
Aliquem vagum & exulem errare. Cic. pro Cluent. 175.
Animi vagus. Catull. de Berecynth. 61. 4.
Aves vagæ. Hor. 4. Carm. 4. 2.
Aura vaga. Ovid. 8. Met. 197.
Errores vagi. Ovid. 4. Met. 501.
Exul vagus. Ovid. 11. Met. 408.
Fama vaga. Ovid. 21. Epist. 233.
Febres vagæ. Cels. lib. 3. cap. 5.
Flumina vaga. Hor. 1. Carm. 34. 9.
Fortuna vaga & volubilis. Cic. pro Milon. 70.
Gressus vagi. Martial. lib. 2. 57.
Hic quem videtis gressibus vagis lentum, &c.
Juventus vaga. Martial. lib. 2. 90.
Lumina vaga noctis. Stat. 3. Theb. 63.
Mane vagum. Martial. lib. 7. 38.
Discursus varios vagumque mane.
Mercator vagus. Hor. de Arte Poet. 117.
Murmura vaga Stat. 6. Theb. 563.
Natura vaga, Effrænis. Hor. 2. Serm. 7. 74.
Nomen herbæ vagum, Inconstans, & multis opinionibus obnoxium. Plin. lib. 27. cap. 4. Ambrosia vagi nominis est, & circa alias herbas fluctuati. h. e. Ambrosiæ nomen multis herbis est commune.
Pars quæstionum vaga, libera & late patens. Cic. 2. de Orat. 67.
Pecora vaga. Catul. de Berecynth. 61. 13.
Pede vago quisque discedebant. Catul. Argon. 62. 225.
Rumores vagi. Ovid. 11. Met 667.
Sententia errans & vaga, cui Certa & stabilis opponitur. Cic. 2. de Nat. Deor. 7. Est enim & Philosophi & Pontificis & Cottæ de diis immortalibus habere non errantem & vagam, ut Academici, sed ut nostri stabilem certamque sententiam.
Sermonibus vagis complet aures. Claud. 1. Conf. Prob. & Olyb. 31.
Turba vaga. Ovid. 13. Met. 221.
Vitam prosequi inopem & vagam. Cic. 12. Philipp. 15.
Villicus vagus, i. e. Libidinosus. Columel. lib. 12. cap. 1. Curandum est, ne vagum villicum, nec aversum contubernio suo habeamus.
Volucres vagæ. Ovid. 14. Met. 340.
Solutam quiddam sit, nec vagum tamen, ut ingredi libere, non ut licenter videatur errare. Cic. in Orat. 77.

VAGABUNDUS, a, um. Adj. Seneca de vita beata, Ille effusus in voluptates, ac vagabundus semper & ebrius. Alii aliter legunt.
Flamma vagabunda. Solin. cap. 11.

VAGE, Adv. Auctor ad Herenn. lib. 4. 43. Restant etiam decem exornationes verborum, quas idcirco non vage dispersimus, sed a superioribus separavimus, &c.
Amnes vage deerrarunt. Lucret. lib. 3. 872.
Res sparsæ & vage disjectæ. Auctor ad Herenn. lib. 4. 3.

VAGOR, [περιπολέω, περιφέρομαι] āri. Inutiliter huc atque illuc ferri. Cic. pro Font. 23. Hi contra vagantur læti atque erecti passim toto foro, cum quibusdam minis, & barbaro atque immani terrore verborum. Et 1. de Invent. 2. Nam fuit quoddam tempus, quum in agris homines passim bestiarum more vagabantur.
Boves vagantur per arva. Ovid. 1. Fast. 545.
Feræ vagantur gregatim cujusque generis squamosi. Plin. lib. 9. cap. 16.
Per orbem terrarum vagari. Cic. 2. de Lege Agr. 41.
Quacunque velis vagari. Cic. 2. de Lege Agr. 34.
Tota urbe vagatur. Virg. 4. Æn. 68.
In foro volitare & vagari. Auctor ad Herenn. lib. 4. 52.
Cum conjugibus & liberis vagamur egentes. Cic. 8. Att. 2.
Terras vagari. Propert. lib. 2. 28. 19.
Vagatur animus, quod etiam Peregrinari dicimus, & divagari, hoc est alienari, discurrere. Cic. 2. Off. 7. Non enim sumus ii quorum vagetur animus errore, nec habeat unquam quid sequatur.
Fama vagantur. Virg. 2. Æn. 17.
Mors immatura vagatur. Lucret. lib. 5. 222.
Nomen tuum longe atque late vagabitur. Cic. pro Marcell. 30.
Oratio ne vagari & errare cogatur. Cic. 2. de Orat. 209.
Vagari & Perstringere breviter, contraria. Cic. 3. Tusc. 13. Et primo si placet, Stoicorum more agamus, qui breviter perstringere solent argumenta: deinde nostro instituto vagabimur.
Eo fit ut errem & vager latius. Cic. 4. Acad. 60.
Dicitur de Lascivis & libidinosis. Suet. de Neron. cap. 26. Post crepusculum statim arrepto pileo, vel galero popinas inibat, circumque vicos vagabatur ludibundus. V. Idem Othon. cap. 2.

VAGO, [πλανάομαι] āre. neutrum. Idem. Plaut. Mil. 2. 5. 13. Te alloquor, vitii probrique plena, quæ circum vicinos vages. al. Vaga es.

VAGANS, antis. Partic. [περιφερόμενος] ut, Aves vagantes. Tibull. lib. 1. 3. 59.
Aves huc & illuc passim vagantes. Cic. 2. de Divin. 80.
Licentia vagans. Hor. 4. Carm. 15. 10.
Spartacus vagans. Hor. 3. Carm. 14. 19.

VAGATIO, ōnis. f. [περιφορὰ] Liv. 5. 8. Neglectum Anxuri præsidium vagationibus militum.
Incerta vagatio. Apul. de Deo Socrat. p. 50.

V A H

VAH, [φεῦ] Interjectio admirantis. Plaut. Curc. 3. 78. Subegit solus intra viginti dies. LY. vah. C. quid mirare?

Vah

Vah, exultantis & lætitiæ. Ter. And. 3. 4. 10. Vah consilium callidum.

Vah, insultantis aliquando. Ter. Adelph. 2. 1. 33. Vah, leno iniqua me non vult loqui.

VAHA, Interjectio exultantis, vel ridentis. Plaut. Casin. 4. 4. 25. Vaha. s. quid negotii est?

V A L

VAL. Vale, Valeria, Valerius, Valerianus. VALENT. Valentinus.

VALASCA, æ. f. [Οὐαλάσκα] Bohemorum regina fuit, quæ facta cum cæteris mulieribus conjuratione, de excutiendo virorum principatu, copiarum ductrix bellum movit, interfectisque viris fœminas omnes asseruit in libertatem, ita ut instar Amazonum multos annos imperarint sine viris. Volater. in Geographia.

VALDE, Adv. [λίαν, μάλα, πάνυ, ἄγαν, κάρτα, μέγα, μεγάλα, σφόδρα, κομιδῆ, ὡς, ὅτι] i. e. Multum; a Valide factum est, detracto i. ut, Valde doctus. Positivis jungitur, etiam verbis & adverbiis. Cic. de Senect. 83. Et siquis deus mihi largiatur, ut ex hac ætate repuerascam, & in cunis vagiam, valde recusem. Idem 16. Fam. 19. Literas tuas valde expecto.

Epistola tua valde me levavit. Cic. 4. Att. 7.

Adverbiis. Cic. 1. Fam. 8. Rem te valde bene gessisse rumor erat.

Valde bene. Cic. 15. Fam. 21. Quod de ingenio ejus valde existimavi bene.

Valde graviter ferre. Cic. 1. Att. 14. Qui primum illud valde graviter tulerunt, promulgatum ex Senatusconsulto fuisse. Eidem lib. 1. 11. Valde graviter prætexuit.

Valde vehementer eum visum & libere dicere. Cic. 14. Att. 1.

Positivis. Cic. 4. Acad. 98. Homo & acutus ut Pœnus, & valde studiosus ac diligens.

Valde iniquum esse. Cic. de Arusp. Resp. 6.

Valde magnus. Cic. 15. Fam. 17. De Hispania, novi nihil: sed expectatio valde magna.

Tam valde. Cic. 2. de Divin. 81. Quasi vero quidquam sit tam valde, quam nihil sapere vulgare.

Nimis valde, dixit Cic. 3. de Legib. 1.

Valde, cum substantivo. Cic. 11. Att. 16. Neque enim valde de adventu ejus, opinio est.

Valde quam. Cic. 11. Fam. 10. Nam suos valde quam paucos habet.

Compar. Hor. de Arte Poet. 321. Idem 1. Epist. 9. 6.

Quid possim videt, novit me valdius ipso.

VALENTIA, æ. f. [Οὐαλεντία] Hispaniæ citerioris urbs, tribus millibus passuum a mari remota, ut auctor est Plin. lib. 3. cap. 3. & Ptolemæus lib. 2. cap. 10. & Mela lib. 2. Nomen retinet.

Est & Valentia, juxta Viennam ad Rhodanum, Allobrogum civitas, ut docet Plin. lib. 3. cap. 4. Hodie *Valence*

VALENTINA, æ. f. Herba Artemisia. Apul. de Herb. cap. 10.

VALEO, ui, ĭtum, [ῥώννυμαι, ὑγιάζω, ὑγιαίνω, ἔχω, δύναμαι, δεδυτονέω, εὐρωστέω] ēre. Sanum vel potentem esse. Plaut. Amph. 2. 1. 34. Equidem valeo, & salvos sum recte Amphitruo. Ovid. 5. Trist. 13. 7.

Si tamen ipse vales, aliqua nos parte valemus.

Nos hic valemus recte: & quo melius valeamus, operam dabimus. Cic. 11. Fam. 23.

Valere & Ægrotare, contraria. Cic. 2. de Fin. 43. Quæ cum Aristoni & Pyrrhoni omnino visa sunt pro nihilo, ut inter optime valere, & gravissime ægrotare nihil prorsus dicerent interesse: recte jampridem desitum est disputari.

Valere ab oculis, & ejusmodi, h. e. Morbo oculorum liberari. Gell. lib. 5. cap. 10. Plaut. Epid. 1. 2. 26. A morbo valui, ab animo æger fui.

Valere a pecunia. Plaut. Aul. 2. 2. 9.

Ne valeam; imprecantis vox. Martial. lib. 2. 5.

Ne valeam, si non totis Deciane diebus
Et tecum totis noctibus esse velim. Idem lib. 2. 92.

Valere, Posse, pollere, potentem esse, vim vel vires habere, Momentum vel pondus, sive auctoritatem habere, alicujus momenti putari. Ter. Eun. 5. 2. 42. Neque tam imperita, ut quid amor valeat, nesciam. Idem in prol. 26. Arbitrium vestrum, vestra existimatio valebit. Cic. de Amicit. 48. Non tantum valet ut tollat e vita amicitiam.

Proficere & valere. Cic. de Clar. Orat. 139. Omnia veniebant Antonio in mentem, eaque suo quæque loco, ubi plurimum proficere & valere possent.

Minus valet. V. Minor in PARVUS.

Valet purgare, Pollet ad purgandum. Plin. lib. 34. cap. ult.

Valet pro antidoto. Plin. lib. 20. cap. 13.

Valere pro indiviso. Plin. lib. 16. cap. 52. Illud propius mirum mutari naturam in iisdem locis, atque pro indiviso valere.

Valet eodem. Cels. lib. 6. cap. 6. h. e. Ad idem.

Naturaliter valere. Quintil. lib. 3. cap. 8.

Nihil valet. V. NIHIL.

Publice valere. Tacit. 12. Ann. 60.

Rogando valere. Ovid. 2. Met. 183.

Valere, cum dativo. Gell. lib. 5. cap. 12. Nam & augendæ rei, & minuendæ parum valet.

Quicquid valebo, vel auctoritate vel gratia, valebo tibi. Cic. 6. Fam. 6.

Valere ad. Cic. 1. Acad. 21. Vitæ autem adjuncta esse dicebant quæ ad virtutis usum valerent.

Ad gloriam hæc res mihi valet. Cic. 3. in Catil. 29.

Ad eam rem valet, ut. Cic. 1. Verr. 29. Etenim ista Quæstura ad eam rem valet, ut elaborandum tibi in ratione reddenda sit, quamobrem qui Quæstor ejus fueris accuses.

Adversus aliquid valere. Cels. lib. 4. cap. 15. Valensque est etiam adversus cancerem intestinorum minii gleba, cum salis hemina contrita.

Apud aliquem valere, Posse aliquid ab aliquo facile obtinere. Ter. Heaut. 3. 1. 79. Cic. 9. Fam. 14. O mi Cicero, inquit, gratulor tibi quum tantum vales apud Dolabellam.

Apud eum valet mea gratia, vel auctoritas. Cic. ad Brut. 8. Idem 2. Tusc. 11. Sed hæc eadem num censes apud eos ipsos valere, nisi admodum paucos, a quibus inventa, disputata, conscripta sunt?

Apud plebem valet auctoritas illius. h. e. Multum potest. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 17.

Apud me auctoritas tua plurimum valet. Cic. 4. Fam. 11.

In arte aliqua valere. Martial. lib. 2. 64.

In causis valet. Cic. 1. Tusc. 26. Quod in omnibus causis & debet & solet valere plurimum.

In hoc fœlicitatis fama sermoque valet. Cic. pro Muren. 38.

In id valet. Quintil. lib. 4. cap. 5.

In omnes partes valere. Cic. 4. Fam. 10.

In utranque partem valent arma facundiæ. Quintil. lib. 2. cap. 16.

In utranque rem illud verbum, Unde, valet. Cic. pro Cecin. 89.

In vulgus insipientium valet opinio. Cic. 2. Tusc. 65. Sed tamen hoc evenit, ut in vulgus insipientium opinio valeat honestatis, quum ipsum valere non possit.

Valet ut lex. Cic. 2. de Legib. 23. Tamen erant fere in more majorum, qui tum ut lex valebat.

Valet, pro Significat. Suet. in Vitell. cap. ult. Cui Tolosæ nato cognomen in pueritia Beco fuerat, id valet, gallinacei rostrum. h. e. Significat.

Quo valet. Æmylius Probus in Themistocle, Athenienses miserunt Delphos consultum quidnam facerent de rebus suis. Deliberantibus Pythia respondit, ut mœnibus ligneis se munirent. Id responsum quo valeret, quum intelligeret nemo, Themistocles persuasit consilium esse Apollinis, ut in naves se suaque conferrent: eum enim significari murum ligneum. Paulo post, Hoc eo valebat, ut ingrati ad depugnandum omnes cogerentur.

Arma plus valent legibus. Ovid. 4. de Pont. 9. 94.

Arma. ut, Fiet enim quodcunque volent qui valebunt, valebunt autem semper arma. Cic. 9. Fam. 17.

Auctoritas valuit. Cic. 2. Tusc. 53. Cur ergo postea alii? valuit auctoritas.

Idem valet. Tacit. 1. Ann. 62.

Opinio diuturna valet tarditatis. Cic. 1. de Orat. 125.

Preces vestræ valuere. Ovid. 13. Met. 89.

Verbum quid valeat non vident. Cic. 3. Off. 39.

Veritas valet apud eum. Cic. pro Quint. 10. Certe aut apud te, & eos qui tibi adsunt, veritas valebit: aut, &c.

Animo valere. V. ANIMUS.

Amicis valere. Cic. 4. Att. 17. Reliqui duo plebi sic exæquantur, ut Domitius valeat amicis, & adjuvetur, tamen non gratissimo munere.

Auctoritate valere. Cic. 3. de Legib. 38. Libertatem istam largior populo, ut & auctoritate valeant, & utantur bonis.

Auctoritate & voluntate Magistratuum valuit hæc res. Cic. 4. Verr. 19. Quæ omnia ante istum prætorem, & nostrorum magistratuum auctoritate, & Halesinorum summa voluntate valuerunt.

Corpore valere. Cic. de Clar. Orat. 77. Filius quidem ejus, is qui hunc minorem Scipionem a Paulo adoptavit, si tantum corpore valuisset, in primis habitus esset disertus.

Cursu valere. Quintil. lib. 9. cap. 2.

Cursu pedum valere. Virg. 5. Æn. 67.

Gratia valere apud Senatum. Liv. 31. 48.

Ingenio valere. Ovid. 1. Amor. 15. 14.

Perfidia valere. Plaut. Bacch. 2. 2. 40. Sic

Opibus & potentia valere. Cic. 1. Fam. 7. Qui plus opibus, armis, potentia valent, perfecisse tantum mihi videntur stultitia, & inconstantia adversariorum, ut etiam auctoritate jam plus valerent.

Pugnis valere. Idem Amph. 1. 1. 244.

Stomacho valere. Juven. 6. Sat. 100.

Viribus ad luctandum valere. Cic. 1. Off. 107. Alios enim videmus velocitate ad cursum, alios viribus ad luctandum valere.

Voluntate apud aliquem valere, Cic. 1. de Orat. 4. Nam neque auctoritate quisquam apud me plus valere potest, neque voluntate.

Valere, ad pretium & æstimationem refertur, tuncque pretium in ablativo ponitur. Plin. lib. 30. cap. 3. Aureus nummus post annum sexagesimum secundum percussus est, quam argenteus, ita ut scrupulum valeret sestertiis vicenis.

Accusativum dedit Varro, dicens, Denarii quod denos æris valebant: quinarii quod quinos.

Admittit & genitivum. Paulus in l. Si servum meum. D. Ad leg. Aquil. Si servum meum occidisti, non affectionem æstimandam esse puto, sed quanti omnibus valet. i. e. Omnium opinione & æstimatione.

Quasi minimo valere res dicitur, Quæ fere nullius aut exigui pretii est. Ulpianus in l. Julianus. §. Si venditor. D. De actionibus empti, Quum Terentius Victor decessisset, relicto herede fratre suo: & res quasdam ex hereditate, & instrumenta, & mancipia villicis subtraxisset: quibus subtractis, quasi minimo valeret hereditas.

Vale; imperativus, quo utimur quum recedimus: vel quum remanentes respondemus abeunti. Ter. Eun. 1. 2. 110. In hoc biduum Thais vale. i. e. Sana sis. Cic. 16. Fam. 6. Vale mi Tiro, vale, & salve. Martial. lib. 9. 8.

——non vis Afer avere, vale.

Mi frater vale. Cic. 2. Q. frat. 5.

Etiam atque etiam vale. Cic. 5. Att. 19.

Longum vale. Virg. 3. Ecl. 79.

Et longum formose vale vale inquit Iola.

Valete mea desideria, valete. Cic. 14. Fam. 2.

Valeas, interdum pro Discedas, & abeas ponitur: non quod abeat ille a nobis, sed quod nos ab illo, Vale dicendo, inquit Valla lib. 6. cap. 30. Ter. Adelph. 4. 4. 13. Hem quid istud obse-

cro inquam est? valeas, habeas illam quæ placet. Idem And. 4. 2. 13. Valeant qui inter nos dissidium volunt. Cic. 1. de Nat. Deor. 123. Si maxime talis est deus, ut nulla gratia, nulla hominum charitate teneatur, valeat.

Valere jussi. i. e. Vale dixi. Cic. 5. Att. 2. Postea jam jussi valere quum me spectans e sua villa nunquid vellem, rogasset. Ibid. 5. 2. Hominem aliquid agentem salutavi, postea valere jussi.

Valere dicebat. Suet. in August. cap. 53. Dio Senatus nunquam Patres nisi in curia salutavit: & quidem sedentes, ac nominatim singulos, nullo submonente: & discedens, eo modo sedentibus, valere dicebat.

Vale & Salve (inquit Varro) quum ad mortuos referuntur, non id dictum est quod aut valere, aut salvi esse possint, sed quod ab his recedimus, eos nunquam visuri. Virg. 11. Æn. 97.

—— salve æternum mihi maxime Palla,
Æternumque vale.

Supremum vale dicere. Ovid. 10. Met. 62.

VALENS, entis. [ὑγιαίζων] Partic. Sanus, incolumis. Cic. 16. Fam. 9. Sed tamen Asclapo medicus plane confirmat propediem te valentem fore.

Oblectatio valentium. Cic. 2. Off. 6.

Recte valens. Hor. 1. Epist. 7. 3.

Membris & mole valens. i. e. Mole membrorum. Virg. 5. Æn. 431.

Valens & Imbecillus sive infirmus, contraria. Cic. 7. Att. 3. His ille rebus ita convaluit, ut nunc in uno civi res ad resistendum sit: qui mallem tantas ei vires non dedisset, quam nunc tam valenti resisteret. Varro de R. R. lib. 3. cap. 16. Providendum ne infirmiores a valentioribus opprimantur.

Valentius ad omnia, utilius, potentius, efficacius. Plin. lib. 20. cap. 18.

Pugnare cum valentiore. Cic. 5. Fam. 21. Quavis tua conditione pacem accipere malui, quam viribus cum valentiore pugnare.

Adjumentum valentissimum. Plin. lib. 22. cap. 19.

Adolescens imberbis bene valens & meritus. Cic. pro Domo 37.

Amor patriæ valentior omni ratione. Ovid. 1. de Pont. 3. 29.

Argumenta valentiora. Quintil. lib. 5. cap. 13.

Causa valentior. Ovid. 1. de Pont. 10. 35.

Cibus valentissimus. Cels. lib. 2. cap. 18. Valentissimum cibum voco in quo plurimum alimenti est.

Civitas firma & valens. Cic. de Arusp. Resp. 60.

Deus morbo omni valentior. Stat. 1. Sylv. 4. 111.

Homo colonus quidam Statius valens. Cic. pro Cluent. 175.

Juvenis valens. Ovid. 15. Met. 207.

Juventa valens. Catul. Epithal. Jul. 59. 234.

Lictores valentissimi, & ad pulsandos verberandosque homines exercitatissimi. Cic. 7. Verr. 141.

Materia valentissima. Cels. lib. 2. cap. 18. Ovum durum valentissimæ materiæ est: molle, vel sorbile, imbecillissimæ.

Postulatio valentior. Cic. 7. Att. 6. Est illa quidem impudens postulatio opinione valentior.

Satelles robustus & valens & audax. Cic. 2. de Lege Agr. 83.

Sensus sani & valentes. Cic. 4. Acad. 19.

Trunci valentes. Virg. 2. Georg. 426.

Tunicæ valentes. V. TUNICA.

Valentissimum, Quod est maximi alimenti. Cels. lib. 2. cap. 18. Scire oportet quæ ex frumentis panificia sunt, generis valentissimi esse. Id valentissimum voco, in quo plurimum alimenti est.

VALENTER, Adv. [ἐῤῥωμένως] Columel. lib. 1. cap. 5. Quippe quæ ab imo præstructa valenter resistent contra ea, quæ postmodum superposita incumbent.

Compar. ut, Valentius spirare. Ovid. 11. Met. 481.

VALENTIA, æ. f. [ῥώμη] Potentia, firmitas, fortitudo, robur, cujus contrarium est Invalentia. Solinus cap. 2. Sunt qui videri velint Romæ vocabulum ab Evandro primum datum, quum oppidum ibi offendisset, quod extructum antea Valentiam dixerat juventus Latina, servataque significatione impositi prius nominis, ῥώμην Græce, Valentiam Latine nominatam.

Populi valentia. Tertull. adv. Judeos cap. 9. Congregavit omnem valentiam populorum.

Valentia, Dea Ocriculanorum. Tertull. Apol. cap. 24.

VALENTŬLUS, a, um. dimin. Plaut. Cas. 4. 4. 26. Obsecro & valentula est, pene exposuit cubito.

VALITŪRUS, a, um. Partic. [ῥώσων] Ovid. 1. Trist. 3. 44.

Multaque in adversos effudit verba penates,
Pro deplorato non valitura viro. Plin. lib. 17. cap. 1.

VALESCO, [ῥώννυμαι] ĕre. inchoativum, Validum fieri. Lucret. lib. 1. 940.

Sed potius tali facto recreata valescat. h. e. Vires recolligat, & pristinam sanitatem recipiat. Idem lib. 4. 17.

Meditatio & labor in posterum valescit. Tacit. 4. Ann. 61.

VALĬDUS, a, um. Adj. [ῥωμαλέος, εὐσθενής, ἐῤῥωμένος] Valens. Plaut. Men. 5. 3. 2. Qui me vi cogunt, ut validus insaniam.

Validus ex morbo, Convalescens. Liv. 3. 13.

Omnia viceris, si ut spero, te validum videro. Cic. 16. Fam. 6.

Validum ac salvum. Ter. Hec. 3. 5. 7.

Animi validus & corpore ingens. Tacit. 15. Ann. 53.

Orandi validus. Tacit. 4. Ann. 21.

Virium & opum validus. Tacit. 2. Hist. 19.

Copiis validus. Tacit. 3. Hist. 8.

Facundia validus. Plin. 3 Epist. 53. ad Cornelium Minutianum.

Honoribus spernendis validus. Tacit. 4. Ann. 37.

Mente minus validus quam corpore. Hor. 1. Epist. 8. 7.

Cum verbo. ut, Validus sustinere pondus. Plin. lib. 16. cap. 42. h. e. Ad sustinendum.

Validus in animo alicujus. Tacit. 4. Ann. 12. Quia Prisca in animo Augustæ valida, anum suapte natura potentiæ anxiam insociabilem nurui efficiebat.

Æstus validus. Ovid. 14. Met. 352.

Armis validis potens. Ovid. 6. Met. 678.

Auctor validissimus. Tacit. 6. Ann. 31.

Certamina valida. Stat. 6. Theb. 704.

Ensis validus. Virg. 10. Æn. 815.

Flumen validum. Lucret. lib. 1. 292.

Fons validus. Plin. Epist. 161.

Gens valida. Claud. de Bell. Get. 134.

Gressus validi. Stat. 2. Sylv. 1. 126.

Hostis validus. Ovid. 12. Met. 511.

Ictus validi. Ovid. 3. Met. 64.

Lacerto valido torquentur pila. Ovid. 2. Fast. 11.

Leges validas rescindere. Lucret. lib. 5. 59.

Leo validus. Lucret. lib. 5. 985.

Manu valida lacerare aliquid. Virg. 12. Æn. 98.

Opes validæ, h. e. Magnæ. Plaut. Cist. 2. 1. 18. Et apud Plin. in Paneg. Validissimum præsidium.

Plaga valida. Lucret. lib. 3. 819.

Pondus validum. Virg. 3. Georg. 172.

Puer validus. Hor. 2. Serm. 2. 87.

Radices validæ. Lucret. lib. 2. 102.

Rumor validus. Tacit. 4. Ann. 10.

Segetes validæ. Ovid. Rem. Amor. 84.

Silicea validi, i. e. Duri. Lucret. 1. 572.

Spes valida. Tibul. lib. 2. 6. 25.

Taurus validus. Tibul. lib. 1. 3. 41.

Vino valido titubantia membra. Ovid. 6. Fast. 677.

Vires validæ. Virg. 2. Æn. 50.

Urbs valida muris. Liv. 1. 15.

VALIDE, Adv. [ἐῤῥωμένως] Vehementer. Plaut. Merc. prol. 42. Amare valide cœpi hic meretricem.

Compar. [ἐῤῥωμενέστερον] Magis Quintil. lib. 3. cap. 8. Verborum autem magnificentia non validius est affectanda. Idem in proœm. lib 6.

Cocta beta validius. Plin. lib. 20. cap. 8.

Superl. [ἐῤῥωμενέστατα] Plin. 9. Epist. 35. Idem 3. Epist. 15. Nam & poeticen ipsam religiosissime veneror, & te validissime diligo.

Favere alicui validissime. Cic. 8. Fam. 2. Quin ego quum pro amicitia validissime faverem ei, & me jam ad dolendum præparassem, postquam factum est, obstupui.

Placere validissime. Plin. 1. Epist. 20. ad Cornel. Tacitum, Non quia non ille mihi validissime placeat.

VALIDITAS, ātis. f. Apul. in Asclepio p. 97. Membra & validitate & tenuitate diversa.

VALETŪDO, ĭnis. f [ῥώμη, εὐεξία, ἀῤῥωστία, νόσος] tam Bona quam Mala dicitur.

Bona. Cic. 3. Off 22. Si unumquodque membrum sensum hunc haberet, ut posse putaret se valere si proximi membri valetudinem ad se traduxisset.

Mala. Cic. 4. Fam. 1. Molesteque te ferre, quod me propter valetudinem tuam, quum ad urbem accedissem, non vidisses. Sic 1. de Orat. 124. Valetudine impeditus non potui.

Conditæ valetudinis impedimento mihi fuit, quo minus, &c. Ulp. in l. si pecuniam. in princip. D. de condit. caus. dat.

Cura sive curatio valetudinis. Cic. 9. Fam. 15. Idem 2. de Divin. 123. Æsculapius potest præscribere per somnium curationem valetudinis.

Firmitas valetudinis. Plin. lib. 20. cap. 5. Firmitatem valetudinis custodivi.

Genus valetudinis. Cic. 11. Att. 20. Scripseras enim te quodam valetudinis genere tentari.

Gravitas valetudinis. Cic 6. Fam. 2.

Imbecillitas valetudinis. Cic. 7. Fam. 1.

Incommodum valetudinis. Cic. 7. Att. 7. Sed prorsus te commoveri incommodo valetudinis tuæ nolo.

Infirmitas valetudinis, Idem. Cic. 7. Fam. 1. Si te dolor aliquis corporis aut infirmitas valetudinis tuæ tenuit, quo minus ad ludos venires, fortunæ magis tribuo quam sapientiæ tuæ.

Morbus valetudinis. Plin. lib. 20. cap. 8.

Prosperitate tanta usus est valetudinis, ut annis triginta medicina non indiguisset. Cornel. Nepos in vit. Attici.

Vitium valetudinis. Cic. 1. de Divin. 81. Qui valetudinis vitio furerent, & melancholici dicerentur.

Fessus valetudinibus. Tacit. 3. Hist. 2. Circo quoque ac theatris & amœnitate urbis emollitos, aut valetudinibus fessos.

Imbecillus valetudine. Cic. 2. Q. frat. 9. Marius & valetudine est & natura imbecillior.

Calculorum valetudo. Plin. lib. 21. cap. 27. Rusci radix decocta, bibitur alternis diebus in calculorum valetudine, & tortuosiore urina, vel cruenta.

Febrium valetudines. Plin. lib. 23. cap. 1.

Mentis valetudo. Suet. in Cæs. cap. 49. i. e. Vitium, quod mentem tanquam morbus infestat.

Oculorum valetudo. Cic. 14. Fam. 4. Clodium Philetærum quod oculorum valetudine impediebatur, hominem fidelem remisi.

Acerba valetudo. Firmic. lib. 6. cap. 17.

Adversa valetudo. V. ADVERSUS.

Bona valetudo. Cic. 1. de Finib. 42. Ut enim medicorum scientiam, non ipsius artis, sed bonæ valetudinis causa probamus.

Bona valetudo orationis. V. Succus orationis, in SUCCUS.

Commodior valetudo. Quintil. lib. 6. cap. 3.

Difficilis valetudo. V. infra Insuperabilis valetudo.

Dura valetudo. Hor. 2. Serm. 2. 88.

Extrema valetudo. Unde, In extrema esse valetudine, quod & Esse in extremis, dicitur. Julianus in l. si pater. §. Quædam. D. de fideicommissariis libertatibus.

Firma valetudo. Plin. 2. Epist. 1. ad Romanum.

Impatibilis valetudo. V. IMPATIBILIS.

Incommoda valetudo. Cic. 5. Att. 8.

Infensa valetudo. Tacit. 14. Ann. 56.

Infirma valetudo. Cic. 16. Fam. 1. Idem 1. de Orat. 200. In ejus infirmissima valetudine, affectaque jam ætate.

Infirma

Infirma & ægra valetudo. Cic. de Clar. Orat. 180. Is semper infirma, atque etiam ægra valetudine fuit.

Ingravescens valetudo. Ulpianus in l. Siquis, in princ. D. de S. C. Silaniano.

Insuperabilis valetudo, Insanabilis. Plin. 1. Epist. 22. ad Catilium, Nuper me, paucosque mecum, quos maxime diligit, advocavit: rogavitque ut medicos consuleremus de summa valetudinis, ut si esset insuperabilis, sponte exiret e vita: sin tantum difficilis & longa, resisteret, maneretque.

Integra valetudo. V. INTEGER.

Longa valetudo. i. e. Diuturnus morbus. Plin. 1. Epist. 22. ad Catilium Severum.

Mala valetudo animi. Cic. 4. Tusc. 80. Qui autem natura dicuntur iracundi, aut misericordes, aut invidi, aut tale quid: ii sunt ejusmodi constituti, quasi mala valetudine animi, sanabiles tamen.

Meliorem valetudinem senibus faciunt fici. Plin. lib. 23. cap. 7.

Perdita valetudo. Cic. 8. Philipp. 31. Ego Q. Scævolam augurem memoria teneo bello Marsico, quum esset summa senectute & perdita valetudine, quotidie simulatque luceret, facere omnibus conveniendi sui potestatem. V. PARDO.

Pertinax valetudo, i. e. Morbus continuus. Plin. 1. Epist. 22. ad Catilium Severum, Perturbat me longa & pertinax valetudo Titii Aristonis.

Tenui valetudine homo. Cic. de Senect. 35. Quam fuit imbecillus P. Africani filius is qui te adoptavit? quam tenui, aut nulla potius valetudine?

Amittere valetudinem. Cic. 9. Fam. 18. Ipse melior fio, primum valetudine, quam intermissis exercitationibus amiseram.

Confirmata a morbo valetudo. Cic. 11. Att. 19. V. CONFIRMO.

Conflictari iniqua valetudine. V. Conflicto in CONFLIGO.

Conflictabatur valetudine novissima. Plin. 2. Epist. ult.

Consulere valetudini. Cic. 16. Fam. 4.

Consumi longiore valetudine. Quintil. lib. 7. cap. 3.

Curare valetudinem. Cic. 14. Fam. 7.

Dare operam valetudini, A morbis se conservare. Cic. 1. de Orat. 265. Nunc Scævola, &c. paulum requiescet, dum se calor frangat, & nos ipsi, quoniam id temporis est valetudini demus operam.

Emergere valetudine. Cic. 5. Att. 8.

It in melius valetudo. Tacit. 12. Ann. 68.

Facere bonam valetudinem. Plin. lib. 23. cap. 7.

Ferre valetudinem. Quintil. in procem. lib. 6. 10. Nam quo ille animo, qua medicorum admiratione, mensium octo valetudinem tulit? De filio mortuo.

Firmare valetudinem. Tacit. 3. Ann. 31.

Fluctuare periculosa valetudine Valer. Max. lib. 5. cap. 15. de Tiberio Cæsare.

Habere rationem valetudinis. Cic. 16. Fam. 6.

Impeditus valetudine. Quintil. lib. 3. cap. 6.

Increverat valetudo, quam temperantia mitigare tentavit, perseverantem constantia fugit. Plin. 1. Epist. 12. ad Calestrium.

Indulgere valetudini. V. INDULGEO.

Instantur corpora valetudine. Quintil. lib. 2. cap. 3.

Inservire valetudini. V. INSERVIO.

Levatur adversa valetudo. Cels. lib. 2. cap. 14.

Parcere valetudini. V. PARCO.

Præstare secundam valetudinem. Cels. lib. 1. in procem.

Recolligere se a longa valetudine. Plin. lib. 23. cap. 7.

Regere valetudines. Tacit. 6. Ann. 50. Erat medicus arte insigni nomine Charicles, non quidem regere valetudines principis solitus, &c.

Servire valetudini, Idem. Cic. 1. Q. frat. 1. Te oro, ut valetudini tuæ, si me & omnes tuos valere vis, diligentissime servias.

Succurrere valetudini. Paterc. lib. 2.

Sustentare valetudinem. Cic. 2. Off. 86. Valetudo sustentatur notitia sui corporis, & observatione: quæ res aut prodesse solerent, aut obesse, & continentiam in victu omni atque cultu corporis tuendi causa, & prætermittendis voluptatibus.

Tentari valetudine aliqua. Cic. 11. Att. 20. Scripseras enim te quodam valetudinis genere tentari.

Usus est firma valetudine nisi quod solebant ei manus tremere. Plin. 2. Epist. 1. ad Romanum.

VALETUDINARIUS, i. m. [ἄῤῥωστος] Qui male sanus est, & frequenter ægrotat. Martianus de Re militari, l. Officium, Officium Tribuni est, delicta militum secundum suæ auctoritatis modum castigare, principiis frequenter interesse, querelas commilitonum audire, valetudinarios inspicere. Cels. in præfat. lib. 3. Qui ample valetudinarios nutriunt.

VALETUDINARIUS, a, um. Adj. ut, Valetudinarius medicus, Qui valetudine affectos curat: vel potius Qui in valetudinario, ministerio fungitur. Callistratus de Jure immunitatis. l. Quibusdam aliquam vacationem munerum graviorum conditio tribuit, ut sunt mensores, optiones, valetudinarii medici, capsarii artifices. Alii sic distinguunt, Valetudinarii, medici, capsarii, artifices.

VALETUDINARIUM, i. n. [νοσοκομεῖον] Locus in quo valetudinarii & infirmi curantur, ut valetudinem malam bona permutent: qualia sunt in cœnobiis. Columel. lib. 11. cap. 1. Sive quis sauciatus in opere noxam ceperit, adhibeat somenta: sive alter languidior est, in valetudinarium confestim deducat. Sic lib. 12. cap. 3. 7. Valetudinaria quoque vel si vacent, &c. Adde Senec. Epist. 27. pr.

VALOR, ōris. m. [τιμὴ] Pretium. Plin. Victoriati valore redimi potest. Fortasse locus est corruptus.

VALEDICO, ĕre. Ovid. 1. Trist. 7. 21.

Idque quod ignoti faciunt, valedicere saltem. Et Senec. Epist. 17. Tibi valedicere non licet. Sed sæpius vocabula divisa legimus.

VALEDICTORIUS, a, um. ut, Oratio valedictoria. V. Cellar. Antibarb. p. 100.

VALERIA, æ. f. [Οὐαλερία] Messalorum soror, quæ amisso Servio viro quum rogaretur, cur alteri non nuberet, ait, Sibi semper maritum Servium vivere.

VALERIA, æ. f. [Οὐαλερία] Ptolemæo lib. 3. cap. 3. Oppidum Hispaniæ, a qua Valerienses populi. Plin. lib. 3. cap. 3.

VALERII, [Οὐαλέριοι] prius Valesii, teste Quintiliano appellari: sicut Fusii, deinde Furii.

VALERIUS, i. m. [Οὐαλέριος] L. Valesii filius, qui primum de Veientibus, deinde de Sabinis, postremo de utrisque triumphavit. Hic quia in locum Tricipitini collegæ Consulem non subrogaverat, & domum in Velia tutissimo loco habebat, in suspicionem regni affectati venit: quo cognito, apud populum questus est, quod tale aliquid timuissent. Quapropter remisit qui domum suam diruerent: secures etiam fascibus dempsit, easque in populi concione summisit: legem de provocatione a Magistratibus ad populum tulit. Hinc Publicola dictus. Quum diem obiisset, publice sepultus, & annuo matronarum luctu honoratus. Auctor Cæcilius de viris illustribus. Hic quadriga primus in triumpho vectus est, sine ulla invidia: præterea collegæ Bruto honores funusque curavit, funebremque orationem de ipsius laudibus habuit, quæ adeo jucunda fuit Romanis, ut ex eo consuetudo manarit, ut qui strenue pugnando occubuissent, ab optimatibus laudarentur. Auctor Plutarchus.

Valerius, M. Publicolæ frater, Consul una cum Posthumio Tuberio factus, ac contra Sabinos profectus, rem fœliciter fratris auspiciis & administratione gessit. Ex quo publice ei domus ædificata, cujus fores extra honoris gratia aperirentur, quum ceteræ intus procederent.

Valerius Corvinus Tribunus militum, sub duce Camillo reliquias Senonum persequente adversus Gallum provocatorem solus processit. Corvus ab ortu solis galeæ ejus insedit, & inter pugnandum, ora oculosque Galli everberavit: hinc hoste victo, Valerius Corvinus dictus fuit. Hic, quum ingens multitudo ære alieno oppressa, Capuam occupare tentasset, & ducem sibi Quintium necessitate magna compulsum fecisset, sublato ære alieno seditionem compressit. Hæc Cæcilius. Livius vero addit de Samnitibus eum triumphasse, sexies Consulem fuisse, hostes T. Manlii morte exultantes compressisse. Vixit præterea, teste Valerio, corporis & animi viribus integris annos centum. Lege Livium lib. 7.

Valerius Potitus, post Decemviralem invidiam, plebem in Patres incitatam legibus & conditionibus suis mitigavit. Unde Potiti cognomen adeptus. Primus quoque Consul post Decemviros, quum Volscos Æquosque ad Algidum magna laude debellasset, triumphus ei a Patribus negatus fuit. Sed suadente Icilio Tribunoplebis primus sine auctoritate Senatus triumphavit cum Collega suo M. Horatio. Quamobrem Maximi cognomen adeptus est, quod nemini a Senatu præterquam Fabio Maximo concessum est, ut scribit Plutarchus.

Valerius Levinus consul cum Pyrrho prælio congrediens, in Lucania infœliciter pugnavit. Iterum postea Consul contra Agrigentum missus, ac superato Hannone duce Carthaginensium, oppidum in potestatem recepit: Senatum securi percussit.

Alter Valerius Levinus, contra Philippum Macedoniæ regem fœliciter bellum gessit, teste Liv. 27.

Valerius Flaccus, M. Catonis familiarissimus, eundem ex agro Tusculano ad Rempublicam adduxit pariter & instruxit, ut ait Plutarchus. Consul cum eodem Catone circa Mediolanum ut Livius testatur, cum Gallis & Insubribus & Boiis collaris signis pugnavit, ubi decem millia hostium sunt cæsa. Causam mulierum de abroganda lege Oppia contra collegam suum Catonem obtinuit, quorum vide apud Livium elegantes utriusque orationes lib. 34.

Valerius Soranus poeta, quem Cic. 3. de Oratore 43. doctissimum togatorum appellat. Plutarchus vero virum philosophum & eruditum dicit, ac interfectum a Cn. Pompeio fuisse.

Valerius Antias scriptor historiæ, sæpe ab auctoribus testis citatus; ut a Livio 33. 32.

Valerius Procillus, militavit sub Cæsare, in Galliam missus legatus ad Ariovistum, ut est in Commentariis Cæsaris.

Valerius Maximus historicus, scripsit dicta ac facta memorabilia ad Tiberium Cæsarem. Militavit sub Sext. Pompeio, ut ipse de se testatur, ubi de institutis antiquis loquitur.

Valerius Flaccus poeta, scripsit Argonautica. Quintilianus eum sua ætate fuisse testatur his verbis, Multum, inquit, in Valerio Flacco nuper amisimus.

De Valerio Martiale, V. MARTIALIS.

VALERIUS, a, um. Adj. ut, Gens Valeria. Cic. pro Flacc. 1. Tabula Valeria. Idem in Vatin. 21.

VALERIANUS, a, um. Adj. ut, Statua Valeriana, in Descript. urbis Romæ.

VALERIANUS, i. m. Imperator. de quo Trebellius Pollio.

VALGUS, a, um. Qui altrinsecus prominentes suras habet, & in diversum actas, quales cancri habent & lacertæ, auctore Aristotele, qui Ægyptios hujusmodi esse tradit in problematis eadem ratione qua capillum crispum habent, & a calore intortum. Plaut. 1. Fragm. 125. Aut varum, aut valgum, aut compernem, aut petum, aut brochum.

Compar. Cels. 8. 20. Crus longius altero & valgius est.

VALGUM, i. n. significat Obtortum. Unde Valga suavia apud Plautum, Obtortiones sunt oris, ad derisionem. Nam suavium interdum est conformatio oris & labrorum ad suaviandum. Meretrices autem dum gloriosum militem ductabant atque captabant, per illusionem tamen inter osculandum os obtorquebant valgumque reddebant, cum ex animo non basiantes, atque ludificantes. Ex Turnebo. V. Fulgent. de Prisc. Serm. p. 47. & Barth. Advers. 37. 1.

VALGITER, Adv. antiq. Petron. cap. 26. Abroso valgiter labello.

VALGIUS, i. m. Saturnius Rufus, Orator. Valgius etiam Poeta. Hos sæpe confundi docet Brockhus. ad Tibul. 4. 1. 180.

VALLES, vel VALLIS, is f. [κοιλάς, αὐλὼν, ἄγκος, πτυχὴ, φάραγξ, μετάφρενα] Planities duobus lateribus inclusa, ut ait Festus: dicta quod hinc atque hinc vallata sit. Virg. 11. Æn. 522.

Est curvo anfractu valles accommoda fraudi. Servius ait valles plenum esse: sed metri necessitate compellimur ut vallis dicamus. Statius,

Vallis in amplexu nemorum sedet.

Cava vallis. Virg. 2. Georg. 391.
Concava. Ovid. 8. Met. 334.
Condensa arboribus. V. CONDENSUS.
Curva. Virg. 2. Æn. 748.
Gelida. Virg. 2. Georg. 485.
Ima. Ovid. 2. Met. 761.
Madidæ valles clivosæ Idæ. Ovid. 1. Amor. 14. 11.
Opaca. Ovid. 11. Met. 277.
Rauca vallis. Stat. 4. Theb. 801.
Refusæ valles. Sil. lib. 17. 63.
Supina vallis. Liv. 6.
Tonsa. Virg. 4. Georg. 277.
Umbrosa vallis. Virg. 5. Georg. 331.
Claudere altas valles insidiis. Tibull. lib. 1. 4. 49.
Conditus occulta valle. Sil. lib. 7. 132.
Decurrunt inter saxosas flumina valles. Virg. 5. Ecl. 84.
Fluere totis vallibus. Quintil. lib. 5. cap. 14. Sed ut latissimi amnes, totis vallibus fluat: ac sibi viam, siquando non acceperit, faciat. De eloquentia.
Seclusum reducta in valle nemus. Virg. 6. Æn. 703.
Alarum vallis. Catul. in Rufum 67. 6.

Lædit te quædam mala fabula, qua tibi fertur
Valle sub alarum trux habitare caper.

VALLECŬLA, vel VALLICULA, æ. f. [κοιλάδιον] dimin. ut legitur apud Festum. V. Vulg. Interpr. Levit. 14. 37.

VALLESTRIS, e. Ambros. Epist. 12. In vallestribus subterraneis habitaculis.

VALLONIA, æ. f. Dea vallium apud Romanos. August. de Civ. Dei, 4. 8.

VALLOS, i. m. [χάραξ] Firmior palus, cui vitis alligatur. Virg. 1. Georg. 264.

Exacuunt alii vallos, furcasque bicornes. Idem 2. Georg. 409.
Quadrifidasque sudes, & acuto robore vallos. V. Isidor. 15. 9. & Voss. Etym. p. 539.

VALLUM, i. n. [ἔρκος, ἑρκίον, χάραξ, χαράκωμα, στρατόπεδον] Munitio castrorum: quod ex vallis, id est palis fiat. Cæs. 2. Bell. Gall. 5. Castra in altitudinem pedum duodecim, vallo, fossaque duodeviginti pedum munire jubet. Cic. 15. Fam. 4. Vallo & fossa circumdedi, sex castellis castrisque maximis sepsi.
Cæcum vallum. V. CÆCUS.
Non exuperabile vallum. Claud. 2. in Ruff. 127.
Cingere oppidum vallo & fossa. Cic. 5. Att. 20.
Circumjicere vallum. V. CIRCUMJICIO.
Disjectum vallum. Sil. lib. 7. 523.
Claudere ducto vallo locum. Tibul. lib. 4. 1. 85. ad Messalam.
Ferre vallum & arma. Cic. 2. Tusc. 36. Hor. Epod. 9. 13.
Induere se acutissimis vallis aut stimulis. V. INDUO.
Intersepire urbem vallo. V. INTERSEPIO.
Munitæque sunt palpebræ tanquam vallo pilorum. Cic. 2. de Nat. Deor. 143.
Rescindere vallum. Virg. 9. Æn. 523.
Scindere vallum ferro. Virg. 9. Æn. 146.
Tenere aliquem fossa & vallo septum. Cic. 9. Att. 14.
Subruendo vallo inducit. Tacit. 13. Ann. 39.
Pectinis vallum. Ovid. 1. Amor. 14. 15. ad puellam cui capilli deciderant,

Non acus abrupit, non vallum pectinis illos.

Vallum significat nonnunquam Vannum. Varr. 1. de R. R. cap. 52. His tritis, oportet e terra subjactari vallis aut ventilabris, quum ventus spirat lenis: ita fit, ut quod levissimum est in eo, atque appellatur acus, evannetur foras extra aream. V. Jos. Scalig. Conject. p. 60.

VALLUS, i. m. Tibul. lib. 1. 10. 9.

Non arces, non vallus erat. Cæs. 3. Bell. Civil. 63. Erat eo loco fossa pedum XV & vallus contra hostem in altitudinem pedum decem.

VALLĀRIS, e. Adj. [χαρακωτικὸς] Quod ad vallum pertinet; ut, Vallaris corona, qua donari solebat qui primus vallum hostium fuisset ingressus. Liv. 30. 28. Qui imperatores, qui Consules Romanos sua manu occidissent, muralibus, vallaribusque insignes coronis. Idem 10. 46. Adde Suet. August. cap. 15.

VALLO, [σταυρόω, στεφανόω] āre. Munire, firmare, & quasi vallum facere.
Munire & vallare contra feras. Plin. lib. 10. cap. 33.
Armis vallare aliquem. Valer. 1. Argon. 697.

—— medioque in crimine patrem
Liquerit, ac nullis inopem vallaverit armis.

Monitis vallare aliquem. Sil. lib. 7. 408.

—— sic castra relinquens
Vallārat monitis.

Sepimento vallare. Cic. 1. de Legib. 62. Atque hæc omnia quasi sepimento aliquo vallabit, disserendi ratione, veri & falsi judicandi scientia, & arte quadam intelligendi quid quamque rem sequatur: & quid sit cuique contrarium.
Oppida vallarant muri nulli. Lucan. lib. 4. 224.

VALLATUS, a, um. Partic. ut, Stipatus & vallatus. Cic. pro Muren. 49. Catilinam interea alacrem, atque lætum, stipatum choro juventutis, vallatum indicibus atque sicariis.
Castra vallata. Plin. 15. 18.
Cumulus vallatus arenæ. Propert. 3. 15. 29.
Gula vallata & indomita. Macrob. 2. Saturn. 11.
Jus legatorum divino jure vallatum. Cic. de Arusp. Resp. 34.
Urbs vallata vertice montis. Sil. 15. 408.

VALLATIO, ōnis. f. Munitio. Octav. Hor. 4. Integra salute reliquum tempus facile transiges, sine vallatione medicorum.

VALLESCO, ĕre. est Vallo sive vanno excuti, & foras ejici & perire. Secundum Festum est a vallo militari, quod fit circa castra, quod qui eo ejiciuntur, pro perditis habentur. V. Salmas. in Solin. p. 967.

VALLEFACTUS, a, um. Vanno excussus. Festus; Valvoli folliculi fabæ, quasi vallivoli, quia vallefacti excutiantur. Ita legit Salmasius. Vulgo, Vallo facti.

VALOR, V. VALEO.

VALVÆ, arum. f. [δικλίδες] pluraliter tantum, dicuntur quod intus revolvantur, suntque Portæ geminas partes habentes. Cic. 6. Verr. 124. Confirmare hoc liquido judices possum, valvas magnificentiores ex auro atque ebore perfectiores nullas unquam ullo tempore fuisse.
Ibi enim postis est, ubi templi aditus est, & valvæ ambulationis. Cic. pro Domo 121.
Strepitus ingens valvarum. Hor. 2. Serm. 6. 112.
Apertæ valvæ. Ovid. 1. Met. 172.
Bifores valvæ. Ovid. 2. Met. 4.
Eburnæ valvæ. Ovid. 4. Met. 185.
Patent cur non valvæ Concordiæ. Cic. 2. Philipp. 112.
Patefacere valvas. Ovid. 4. Met. 185.
Stare ad valvas alicujus. Cic. 3. Verr. 61.

VALVARIUS, i. m. Qui facit valvas. Gloss. Vet. Valvarius, θυρωτίκτων.

VALVĀTUS, a, um. Valvas habens. ut, Lumina fenestrarum valvata. Vitruv. 6. 6.
Ornamenta forium valvata. Idem 4. 6.
Triclinia valvata & fenestrata. Varro de L. L. 7. 14.

VALVŬLUS, i. m. [λοβὸς] Concavitas illa folliculis fabæ & aliorum leguminum, in quam ipsa grana separatim recipiuntur. Columel. lib. 6. cap. 10. Interdum magis prosunt gramina concisa, & his admista fresa faba. Lentes quoque valvulis exemptæ, & minute molitæ miscentur aquæ calidæ. Idem lib. 2. cap. 12. Festus, Valvuli, fabæ folliculi appellati, quasi vallivoli, quia vallo facti excutiantur.

VALVIFRĂGUS, a, um. Valvas frangens. ut, Lex valvifraga. Saresb. 8. 7. V. Cassell. Var. Lect. 7. 6.

V A N

VANDĂLI, orum. n. [Οὐάνδαλοι] sive ut Plin. lib. 4. cap. 14. & Strabo lib. 7. placet, Vindelici, populi sunt Germaniæ: qui ut ait Volaterranus, paucis ante annis quam Gothi Romam caperent, Gallias invasere. Inde in Hispaniam, trajecto Pyrenæo, penetrantes, loca circa Bæticam, quæ Vandalia postea dicta est, occupaverunt.

VANDALICUS, a, um. Prosperp. Aquitan. præf. lib. de Providentia,

Vandalicis armis sternimur & Geticis.

VANGA, æ. f. Instrumentum, quo vepreta persequimur. Pallad. 1. t. 43.

VANGIŌNES, um. [Οὐαγγίονες] inter populos Galliæ Belgicæ ponuntur, Coloniæ Agrippinensi vicini. Plin. lib. 4. cap. 17. Lucan. lib. 1. 430.

Et qui te laxis imitantur Sarmata brachis Vangiones.

VANITAS, V. VANUS.

VANNUS, i. f. [λικμὸς] Vas vimineum latum, hoc est cribrum cereale, in quo propter capacitatem, rustici cogere primitias frugum solent, & frumenta purgare. Columel. lib. 2. cap. 21. Ipsæ autem spicæ melius fustibus tunduntur, vannis expurgantur. Virg. 1. Georg. 166.

—— & mystica vannus Iacchi. Mystica, inquit Servius, quod Liberi patris sacra ad purgationem animæ pertinebant: & sic homines ejus mysteriis purgabantur, sicut vannis frumenta purgantur.

VANNO, [λικμάζω] āre. Ventilare, ut fit vannis quum frumenta purgantur. Hinc compositum Evanno, are. apud Varronem de R. R. lib. 1. cap. 52.

VANNO, ĕre. dictum veteribus Ventilare, a Vanno. Lucil. Sat. lib. 7.

Hunc molere, illam autem ut frumentum vannere cunnis. Idem lib. 11.

Crassavit, ut si frumentum clunibus vannat. Nonius.

VANUS, a, um. Adj. [ἔωλος, εἰκαῖος, μάταιος] a Vacuo, Idem significat. Virg. 1. Georg. 226. —— sed illos

Expectata seges vanis elusit avenis. Servius.

Vanus, Stultus, quasi mente vacuus, qui in rebus inanibus studium collocat. Juven. 3. Sat. 159.

Sic libitum vano, qui nos distinxit, Othoni.

Vanum, Nec possibile, nec versimile, inquit Donatus. Ter. Eun. 1. 2. 24. Sin falsum, aut vanum, aut fictum est, continuo palam est.
Vanum & inane. Cic. pro Planc. 101. Memini, neque unquam obliviscar noctis illius, tibi vigilanti, assidenti, mœrenti, vana quædam miser atque inania, falsa spe inductus pollicebar.
Vanus, Mentiens & infidus, levia, inaniaque pro gravibus & veris astutissime componens. Virg. 1. Æn. 396.

Ni frustra augurium vani docuere parentes.

Mendax & vanus. Virg. 2. Æn. 80.

—— nec si miserum fortuna Sinonem
Finxit, vanum etiam mendacemque improba finget.

Perfidiosus & vanus. Cic. pro Quint. 26. Necesse est iste qui amicum, socium, affinem, fama ac fortunis spoliare conatus est, vanum se & perfidiosum, & impium esse fateatur.
Vanus ingenio. Liv. 35. 47.
Vanus cum genitivo. ut, Veri vana. Virg. 10. Æn. 631.
Voti vanus. Sil. 12. 261.
Auctor vanus. Liv. 29. 32. Inde vanus auctor absumpti Massanissæ ad regem redit.
Convicia vana facere. Ovid. 9. Met. 302.
Dulcedo vana. Ovid. 5. Met. 308.
Error vanus. Lucret. lib. 1. 1067.
Fides vana, Falsa. Virg. 4. Æn. 12.
Fiducia vana pedum. Ovid. 9. Met. 121.
Gaudia vana. Hor. 2. Epist. 2. 188.
Ictus vanus. Liv. 34. 39.
Imago vana. Hor. 1. Carm. 24. 41.
Inceptum vanum, Frustra. Liv. 37. 27.
Ingenium vanum, i. e. Leve & mutabile. Liv. 1. 27.

Ira vana. Valer. 8. Argon. 374.
Lex vana. Liv. 2. 42.
Linguæ vanæ mendacia. Ovid. 3. Amor. 11. 21.
Metus vanus. Hor. 1. Carm. 23. 3.
Oratio vana. Cic. pro Rosc. Amer. 117. Ejus malitiam non viderunt, orationi vanæ crediderunt.
Persuasio vana. Quintil. lib. 2. cap. 2.
Precibus vanis sollicitare aliquem. Ovid. 9. Met. 681.
Ratio vana. Auctor ad Herenn. lib. 2.
Somnia vana. Virg. 6. Æn. 284.
Spes vana. Quintil. lib. 6. cap. 4.
Spem vanam sequi. Ovid. 14. Met. 364.
Timores vani. Valer. 8. Argon. 402.
Verba vana. Ovid. 13. Met. 263.
Vana, pl. loco adverbii. Virg. 11. Æn. 854.
Ut vidit fulgentem armis, ac vana tumentem.
Compar. Quintil. 12. 10. Vanior gloria dicendi.
Superl. Genus vanissimum. Plin. 28. 6. V. Paterc. 2. 80. 1.

VANE, Adv. Tertull. Apol. cap. 40. Vulgus vane de nostra vexatione gaudet.
Compar. Apul. Apol. p. 300. Multo vanius & nequius excogitatum.

VANESCO, [ἀναθυμίσω] ĕre. Vanum fieri. Cic. 2. de Legib. 24. Animi labes, nec diuturnitate vanescere, nec manibus ullis elui potest. h. e. Evanescere, aboleri.
In auras vanescere. Ovid. 1. Epist. 79.
In herbam Ceres sterilem vanescit. Ovid. 3. Amor. 7. 31.

VANITAS, átis. f. [εἰκαιότης, ματαιότης] Mendacium, fallacia, & levitas. Cic. 3. Off. 58. Quod si vituperandi qui reticuerunt, quid de iis existimandum est, qui orationis vanitatem adhibuerunt.
Vanitati opponitur Constantia. Cic. 2. de Nat. Deor. 56. Nulla igitur in cælo nec fortuna, nec temeritas, nec erratio, nec vanitas inest; contraque omnis ordo, veritas, ratio, constantia.
Manifestus vanitatis. Tacit. 13. Ann. 23.
Simulatio est conjunctior vanitati quam liberalitati. Cic. 1. Off. 44.
Levitate, vanitate, malitia, exclusam divinationem probo. Cic. 1. de Divin. 134.
Blanda vanitas. Cic. de Amicit. 99.
Adhibere vanitatem orationis. V. ADHIBEO.
Cedat veritas vanitati. Cic. 3. Tusc. 2. Tum ita variis imbuimur erroribus, ut vanitati veritas, & opinioni confirmatæ natura ipsa cedat.
Uti prosperitate rerum in vanitatem. Tacit. in vit. Agric. 18.
Exitus vanitas. Tacit. 15. Ann. 71.
Vanitas, Mendacium. Vellei 2. 60. 3. In quo turpiter deprehensa ejus vanitas est. V. Terent. Phorm. 3. 2. 40.

VANITIES, éi. f. Idem. Ammian. 29. 3. Ad extollendam ejus vanitiem.
Plebeia vanities. Apul. 2. Met.

VANITŪDO, inis. f. [εἰκαιοσύνη] Idem. Plaut. Capt. 3. 4. 38. Pol ego, ut rem, video, tu inventus vera vanitudine qui convincas. V. Non. 2. 886.

VANO, [ἀπατάω] áre. verbum antiquum: Fallere significat. Actius Alcumena, Sic illum vanans in angiportum deduxit. Non. 2. 885.

VANIDĬCUS, a, um. Adj [εἰκαιόλογος] Qui vana dicit. Plaut. Trin. 2. 1. 37. Cum probis potius, quam cum improbis vivere vanidicis.

VANILŎQUUS, a, um. Adj. [ματαιόλογος] Plaut. Amph. 1. 1. 223. Ergo istoc magis quia vaniloquus, vapulabis.
Genus vaniloquum. Sil. lib. 8. 17.
Legatus vaniloquus. Liv. 35. 48.

VANILOQUIUM, i. n. August. Epist. 28. Joviniani vaniloquia redarguens.

VANILOQUENTIA, æ. f. [κεναγορία] Liv. 34. 24. Hac vaniloquentia primum Arithenum Prætorem Achæorum excitavit. Tacit. 3. Ann. 49.

VANILOQUIDŌRUS, i. m. Jocosa Plauti dictio in Pers. 4. 6. 20. Vaniloquidorus virginisuendonides.

V A P

VAPOR, ŏris. m. [ἀτμὶς, ἀτμὸς] Exhalatio. Dicitur & Vapos. Lucret. lib. 6. 952.
Pervolitant, permanat odor, frigusque vaporque.
Aquarum vapor. Cic. 2. de Nat. Deor. 27. Ipse enim oritur ex respiratione aquarum. Earum enim quasi vapor quidam aër habendus est.
Vapor, pro Calore. Columel. lib. 5. cap. 10. Scrobs imus summo patentior, ut laxius radices vagentur: & minus frigoris hyeme, minusque vaporis æstate per angustum os penetret.
Flammæ levis vapor. Senec. Octav. 5.
Solis vapor. Plin. lib. 9. cap. 10. de testudinibus, Ut solis vapore siccato cortice, non queant mergi.
Siderum vapor. Hor. Epod. 3. 15.
Calidus vapor. Lucret. lib. 2. 843.
Calidus tepidusque vapor. Lucret. lib. 2. 857.
Crassus vapor. Stat. 6. Theb. 471.
Humidus vapor. Ovid. 1. Met. 432.
Lentus vapor. Virg. 5. Æn. 683. —— lentusque carinas
Est vapor, & toto descendit corpore pestis.
Pinguis vapor. Senec. Herc. fur. 11.
Dissiliunt fero vapore saxa. Lucret. lib. 1. 492.
Efflat niger vapor anhelo ore. Stat. 10. Theb. 104.
Ejectare vaporem. Stat. 6. Theb. 411.
Findit Phœbus arva vaporibus. Ovid. 3. Met. 153.
Presserat ora vapor. Ovid. 2. Met. 283.
Tepefactum terra semen vapore & complexu suo diffundit. Cic. de Senect. 51.
Torreri vapore. Plin. lib. 9. cap. 38. de purpuræ infectura, Ac modico vapore torreri. Idem lib. 13. cap. 4. Assiduo vapore torrentes.

VAPŌRO, [ἀτμίζω, ἀναθυμιάζω] áre. neutrum verbum, pro Vaporem emittere. Plin. lib 31. cap. 2. de differentiis aquarum, Vaporant & in mari ipso quæ Licinii Crassi fuere.
Vaporare, [θυμιᾶν] activum, Suffire. Plin. lib. 28. cap. 11. Quidam inassati jocineris sanie inungunt, aut felle capræ, carnesque eas vesci, & dum coquantur, oculos vaporari præcipiunt. Id quoque referre arbitrantur, si rutili coloris fuerint. Volunt & oculos suffiri, jocinere in ollis decocto. Hic Vaporare & Suffire pro eodem accepit. Virg. 11. Æn. 481.
Succedunt matres, & templum thure vaporant. Budæus.
Vaporare, pro Calore temperare. Hor. 1. Epist. 16. 17.
—— sed ut veniens dextrum latus aspiciat sol,
Lævum discedens curru fugiente vaporet. Deinde subjungit,
Temperiem laudes, &c.
Vaporare, Arefacere, exugere. Columel. lib. 1. cap. 5. Quum plerique amnes æstate vaporatis, hyeme frigidis nebulis caligent.
Vaporandi verbum facit absolutum Lucret. lib. 5. 1130. his verbis,
Invidia quoniam, ceu fulmine summa vaporant
Plerunque, & quæ sunt aliis magis edita cunque. Lambin.

VAPORANS, antis. Solin. cap. 34. Capuæ riguæ fontanis interdum sacris & vaporantibus.

VAPORĀTUS, a, um. Columel. lib. 2. cap. 16. Glebæ solibus æstivis vaporatæ. i. e. Arefactæ.
Auris vaporata, i. e. Calefacta. Pers. 1. Sat. 126.
Exhalatio vaporata. Apul. de Mundo p. 61.
Tempora vaporata. Ammian. 17. 7.

VAPORĀTE, Adv. Compar. Ammian. 24. 4. Effervescente vaporatius sole.

VAPORATIO, ōnis. f. [θυμίαμα, ἀναθυμίασις] Vaporis excitatio. Plin. lib. 28. cap. 4. Gell. lib. 19. cap. 5. Quum aqua frigore aëris duratur & coit, necessum est fieri vaporationem, & quandam quasi auram tenuissimam exprimi ex ea, & emanare.

VAPORARIUM, i. n. [ἀτμιστήριον] accipitur pro Tepidario, sive hypocausto. Cic. 3. Q. frat. 1. Vaporarium ex quo ignis erumpit, esset sub tectum cubiculi. V. Scalig. ad Catull. p. 13.

VAPORALIS, e. Adj. Augustin. de Genesi ad lit. 2. 5. Vaporali tenuitate.

VAPORALĬTER, Adv. Idem. Augustin. de Genesi ad lit. 3. 3. Vaporaliter tenuatum & suspensum.

VAPORIFĔRUS, a, um. Adj. [ἀτμοφόρος] Stat. 3. Sylv. 5. 96.
Sive vaporiferas blandissima littora Baias.
Vaporiferæ fornaces. Stat. 1. Sylv. 3. 45.

VAPORUS, a, um. ut, Vaporus ardor. Prudent. Peristeph. hymn. 6. 115. V. Arnob. lib. 6.

VAPORŌSUS, a, um. Adj. Apul. 5. Met. p. 165. Balnearum vaporosis fontibus curatas, &c.
Caligo vaporosa. Idem 9. Met. p. 222.

VAPĬDUS, a, um. Adj. i. e. Multi saporis.
Pectus vapidum. Pers. 5. Sat. 117.
Pelliculam veterem retines, & fronte politus
Astutam vapido servas sub pectore vulpem. i. e. Veterum vitiorum pleno, & fraudibus redolente.
Pix vapida. Pers. 5. Sat. 148.
—— Veientanumque rubellum
Exhalet vapida læsum pice sessilis obba. Vapida, i. e. Quæ odorem & vaporem indat vino, ut exponit Britannicus. Vel, ut Nebrissensis, insipida, & quæ vini saporem facit evanescere.
Vinum vapidum. Columel. lib. 12. cap. 5. In vini vapidi, ut acre fiat, sextarios duodequinquaginta, &c. *Vin poussé.*

VAPĬDE, Adv. Vapide se habere solebat dicere Augustus, pro Male habere. Sueton. in ejus vita cap. 87.

VAPPA, æ. f. [ὀξίνης] Vini vitium quod sponte deferbuit, & odorem saporemque amisit, ut illud quod in exhausto vase reliquum fuit, & evaporavit. Hor. 2. Serm. 3. 144.
Qui Veientanum festis potare diebus
Campana solitus trulla, vappamque profestis. Ibid. 1. Serm. 5. 16.
—— absentem cantat amicam
Multa prolutus vappa nauta. Plin. lib. 14. cap. 20. Vitiumque musto quibusdam in locis, iterum sponte fervere: qua calamitate quum deferbuit, deperit sapor, vappæque accipit nomen, probrosum etiam hominum quum degeneraverit animus.
Vappa pro Homine ignavo vilique aliquando ponitur, ac nugatore, & in quo nihil prudentiæ est. Hor. 1. Serm. 1. 104.
—— non ego avarum
Quum veto te fieri, vappam jubeo, aut nebulonem. Idem 1. Serm. 2. 12.
Fufidius vappæ famam timet, ac nebulonis. Vappæ, inquit Acron, dicuntur Perditi & luxuriosi. Nebulones vero Vani & leves, ut nebula. Aliter Vappa dicitur Stultus & insulsus, qui nihil sapit. Dicitur enim vinum vappa, quod perdidit saporem.
Perfida vappa. V. PERFIDUS.

VAPŬLO, [τύπτομαι] áre. Verbum neutrum passivum, Cædi, verberari. Cic. 8. Fam. 1. Susurrationes duntaxat veniunt, alius equitem perdidisse: quod opinor certe factum est: alius septimam legionem vapulasse. Propert. lib. 2. 12. 20.
Non ego, sed tenuis vapulat umbra mea.
Corpus vapulat. Lucret. lib. 4. 937.
Ferulis vapulare. Senec. in Apocolocyntosi, Et proximo munere inter novos auctoratos ferulis vapulare placet. Novos auctoratos dicit, qui nuper conducti sunt ut depugnent, qui pro auspicio ferulis vapulabant, cum ipsi ferro carerent, & alii gladiatores per ludibrium ferulis eos cederent, ut pueros ludimagistri. Turneb.
Sermonibus vapulare, pro Oblocutionibus suggillari. Cic. 2. Att. 14. Qui cum se omnium sermonibus sentiet vapulare, & quum has actiones ἀνατρέπεσθαι videbit, ruere incipiat.
Vapula Papiria, Proverbium est ortum a quadam ancilla, quæ libertate donata a Papiria hera sua, patronam mox contempsit, ac manumissa & libertate freta, mox benemeritam ingrate aspernata est. Ancilla enim illa continuo se libertam salutavit, cum patronam salutare deberet (qui enim manumissi erant, mox manumissori, Sal-

ve

ve patrone, dicere solebant) & patronæ dixit per contemptum vapula Papiria. Plauti verba sunt, Ideo dico, liberta salve, vapula Papiria. Annotavit Turneb. conf. Plaut. Curc. 4. 4. 10. & Asin. 2. 4. 72.

VAPULANS, antis. Partic. Petron. cap. 96. Favebam ego vapulanti.

VAPULARIS, e. Qui vapulare solet. Plaut. Perf. 1. 1. 22. Plusculum annum fui apud molas tribunus vapularis.

VAPULATOR, ōris. m. Gloss. Lat. Gr. Vapulator, δαρτής.

VAPULO, ōais. m. ut Verbero. V. Barth. Adverf. 19. 22. p. 966.

V A R

VARDULI, orum. m. Hispaniæ populi. De quibus Pomponius Mela lib. 3. Hodie Ligusca, & pars Vasconiæ, ut in Melam scribit Olivarius.

VARGUS, i. m. Sidon. 6. Epist. 4. Vargi sunt indigenæ latrunculi.

VARICO, VARICOSUS, VARICUS. V. VARIX.

VARIUS, a, um. Adj. [ποικίλος, αἰόλος, παντοῖος, ἀλλοῖος, δαιδάλεος] Multiformis, vel Multorum colorum. Ter. Eun. 4. 4. 16. Ita visus est dudum, quia varia veste exornatus fuit. Plin. lib. 8. cap. 17. Nunc varias & pardos, qui mares sunt, appellant in eo omni genere, creberrimo in Africa, Syriaque. Varias dixit pro Pantheris.

Varium, ad multa transfertur. Cic. 1. de Finib. 10. Varietas enim Latinum verbum est, idque proprie quidem in disparibus coloribus dicitur, sed transfertur in multa disparia, varium poëma, varia oratio, varii mores, varia fortuna: voluptas etiam varia dici solet, quum percipitur e multis dissimilibus rebus, dissimiliter efficientibus voluptates.

Varius & multiplex & copiosus Plato. Cic. 1. Acad. 17. Plato varius & multiplex & copiosus fuit.

Ferre ea quæ videntur acerba, quæ multa & varia in hominum vita versantur. Cic. 2. Off. 67.

Varius ad animum & mores transfertur. Nepos 4. 1. 1. Varius in omni genere vitæ fuit: nam ut virtutibus eluxit, sic vitiis est obrutus. Sic Virg. 4. Æn. 569.

—— varium & mutabile semper
Fœmina.

Æstu vario iterum fluctuat. Virg. 4. Æn. 564.

Animus varius. Sallust. Catil. cap. 5.

Artes variæ. Virg. 1. Georg. 133.

Casus varii. Virg. 1. Æn. 208.

Colores varios mentitur lana. Virg. 4. Ecl. 42.

Disputationes variæ & diversæ, & in omnem partem diffusæ. Cic. 3. de Orat. 58.

Gentes variæ linguis. Virg. 8. Æn. 723.

Jus varium & dispar conditio. Cic. 7. Verr. 48.

Lepore vario distincta omnia. Lucret. lib. 5. 1375.

Lynces variæ. Virg. 3. Georg. 264.

Mens varia. Lucan. 4. 704.

Opum variarum dives. Virg. 2. Georg. 468.

Oratio multa & varia & copiosa. Cic. 2. de Orat. 214.

Sententiæ variæ & discrepantes. Cic. 1. de Nat. Deor. 2.

Sermone vario trahebat noctem. Virg. 1. Æn. 752.

Terra varia cariosaque. V. Cariosa terra, in CARIES.

Victoria varia. Liv. 2. 6.

Uvæ vel olivæ variæ fiunt, quum ad maturitatem perduci incipiunt, & colorem mutant. Cato cap. 73. Ubi uvæ variæ cœperint fieri, bubus medicamentum dato quotannis uti valeant.

Varius, Qui varis in facie distinctus est. Unde jocus Ciceronis apud Quintil. lib. 6. cap. 4. in Isauricum, Miror quid sit quod pater tuus homo constantissimus, te nobis varium reliquit. Turnebus putat Isaurico inconstantiam objici & flagra, quum servilem in modum a patre loris cæsus fuisset. Quintil. lib. & cap. eodem, M. Cælius Prætor, quum sellam ejus curulem Consul Isauricus fregisset, alteram posuit loris intentam: dicebatur autem Consul a patre aliquando cæsus flagris. Sic Plaut. in prol. Pœn. 26. Ne & hic varientur virgis, & loris, i. e. Cædantur, & velut variis coloribus picturentur eorum terga vibicibus.

VARIE, Adv. [ποικίλως] Variis modis. Cic. 6. Fam. 6. Varie sum affectus tuis literis.

In varie se tondentem, tale est epigramma Martial. lib. 8. 47.

Pars maxillarum tonsa est tibi, pars tibi rasa est:
Pars vulsa est: unum quis putet esse caput?

Agere varie. Liv. 2.

Decernere varie, & Conjunctis sententiis, contraria. Cic. 6. Verr. 145. Postea decernitur ac non varie, sed prope conjunctis sententiis, ut laudatio quæ C. Verri decreta esset tolleretur.

Diffundi late & varie. Cic. pro Sext. 97. Numerus, ut dixi, hujus generis late & varie diffusus est.

Differero varie de reliqua. Tacit. 1. Ann. 11.

Moveri varie. Cic. 2. de Divin. 89. Perinde ut quæque stellæ in his finitimisque partibus sint quoque tempore, eamque vim varie moveri ab iis sideribus quæ vocantur errantia.

Perscripti varie copioseque sermones. Cic. 1. Acad. 16. Hic in omnibus fere sermonibus qui ab iis qui illum audierunt perscripti varie, copiose sunt, ita disputat ut nihil, &c.

Valui varie. Plaut. Epid. 1. 1. 15. h. e. Quod vulgus nunc dicit, Nunc bene, nunc male. Turneb. putat Plautum lusisse in servos, quibus tergum loris redditur varium, ut pantherinum.

VARIO, [αἰολέω, ποικίλλω] āre. Varium facere. Virg. 1. Georg. 441.

Ille ubi nascentem maculis variaverit ortum. De sole. Ovid. de Rem. Amor. 425.

Nam quoniam variant animi, variabimus artes.

Cælum variant sidera, i. e. Velut pingunt. Ovid. 3. Fast. 449.

Jamque ubi cæruleum variabunt sidera cælum,
Suspice.

Capillos positu variare. Ovid. de Medicam. faciei 19. Idem 2. Met. 412.

Nec positu variare comas.

Otium variare labore. Plin. 8. Epist. 8.

Pectora variare dubiis curis. Valer. 3. Argon. 623.

Sententiam variavit timor. Liv. 2. 57.

Sonum variare. Plin. lib. 10. cap. 29. Deinde in una perfecta musicæ scientia modulatus editur sonus, & nunc continuo spiritu trahitur in longum, nunc variatur inflexo.

Tapetia variantur acu. Martial. lib. 8. 28.

Vices variare. Virg. 9. Æn. 164.

Virgis variari. V. paulo ante, VARIUS, Qui varis, &c.

Vocem variare & mutare. Cic. in Orat. 59.

Voluptatem variare & distinguere. Cic. 1. de Finib. 38. Omni autem privatione doloris, putat Epicurus terminari summam voluptatem, ut postea variari voluptas distinguique possit, augeri amplificarique non possit.

Oratoris est orationem variare & distinguere. Cic. 2. de Orat. 36.

Prodigialiter variare aliquid. Hor. de Arte Poet. 29.

Figuris variare. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Mistura jocorum variare materiam aliquam. Martial. lib. 8. 1.

Variant multa de morte ejus auctores. Liv. 27. 28.

Variant Græcorum exempla. Plin. lib. 12. cap. 14.

Variare, neutrum, vel neutraliter positum. Celf. lib. 3. Non in iis solum in quibus semper ita se habet: sed in iis quoque in quibus variat. Idem lib. 2. cap. 1. Ex tempestatibus optimæ æquales sunt: sive frigidæ, sive calidæ; pessimæ, quæ variant maxime. Budæus.

Sententia diffidet & variat. Ovid. 15. Met. 647.

Timores variant. Ovid. 2. Trist 153.

Variare, pro Ambiguam rem esse. Liv. lib. 1. 43. de suffragiis, Ibi si variaret, quod raro incidebat, ut secundæ classis centuriæ vocarentur.

Variare dicuntur uvæ vel olivæ, quum mutant colorem. Columel. lib. 12. cap. 50. Quum primum baccæ variare cœperint, & jam quædam nigræ fuerint, plures tamen albæ, sereno cælo manibus distringi olivam oportebit.

Variatur, impersonale. Liv. 22. 60. Ibi quum sententiis variaretur, &c.

VARIANTIA, æ. f. ut, Rerum variantia. Lucret. lib. 1. 653. i. e. Varietas. V. Non. 2. 887.

VARIANS, antis. Partic. [ποικίλων] Plin. lib. 7. cap. 42. Cætera exempla fortunæ variantis innumera sunt.

Cælum varians. Plin. lib. 14. cap. 2.

Formæ variantes. Lucret. lib. 5. 823.

Uvis variantibus adhuc & acerbis. Columel. lib. 4. cap. 20.

VARIATUS, a, um. Partic. [πεποικιλμένος] ut, Figuris multigenis variatus. Lucret. lib. 2. 355.

Sententia variata. Cic. pro Milon. 8. Itaque hoc judices, non sine causa fictis fabulis doctissimi homines memoriæ prodiderunt, eum qui patris ulciscendi causa matrem necavisset, variatis hominum sententiis non solum humana, sed etiam deæ sapientissimæ sententia liberatum.

Vestis variata figuris hominum priscis, Tapete diversis hominum figuris pictum & variegatum. Catul. Argon. 62. 50.

Compar. Apul. 3. Florid. p. 357. Lyra concentu variatior.

VARIATIO, ōnis. f. Liv. lib. 24. 9. Cæteræ centuriæ sine variatione ulla Consules eosdem dixerunt.

VARIĀTIM, Adv. [πεποικιλμένως] Gell. lib. 5. cap. 12. Ve enim particula, quæ in aliis atque aliis vocabulis variatim per has duas literas cum A litera media immissa dicitur. Alii Variatum.

VARIABILIS, e. Apul. de Mundo p. 58. Aër inferior natura variabilis.

VARIĀNUS, a, um. Adj. Colorem mutans sæpius. ut, Uvæ varianæ. Plin. lib. 14. 2.

VARIEGO, āre. Ornatus varietate distinguere. Apul. 1. Florid. p. 342. Lyra ejus auro fulgurat, ebore candicat, gemmis variegat.

VARIEGĀTUS, a, um. ut, Tunica picturis variegata. Apul. 2. Florid. p. 351.

Navis picturis miris variegata. Idem 11. Met. p. 264.

VARIĔTAS, ātis. f. [ποικιλία, ποίκιλμα] Plin. lib. 8. cap. 30. Oculis mille esse varietates, colorumque mutationes.

Criminum varietas. Cic. 7. Verr. 158. Neque hoc providerim, ut varietate criminum vos attentos tenerem.

Florum omnium varietas. Cic. de Senect. 54.

Gentium varietate constans provincia. Cic. pro Font. 3.

Locorum varietate distinguere historiam. Cic. 2. de Orat. 54.

Sententiarum varietas. Cic. 2. de Orat. 58.

Vocum surdus varietates noscere non potest. Cic. 2. de Divin. 9.

Ut in corporibus magnæ dissimilitudines sunt, sic in animis existunt majores etiam varietates. Cic. 1. Off. 107.

Incredibilis quædam varietas. Quintil. lib. 2. cap. 8.

Multiplex varietas. Senec. Epist. 96.

Distinguere varietate inæquabili. V. INÆQUABILIS.

Efficit stella Jovis multas varietates. Cic. 2. de Nat. Deor. 53.

Facere varietatem. Cic. 2. de Fin. 75.

Habere varietatem. Cic. pro Corn. Balb. 3.

Reficit animos ac reparat varietas. Quintil. lib. 1. cap. 12.

Varietates, Maculæ illæ subrubræ quæ hyeme contrahuntur quum crura ad ignem propius admoventur. Plin. lib. 20. cap. 9. Flos bulborum tritus crurum maculas varietatesque igne factas emendat.

VARIUS, i. m. Poeta tragicus, amicus Virgilii & Horatii. V. Hor. 1. Serm. 5. 93. Ibid. 1. 6. 55. & Quintil. 1. p. 912. Pauca ejus fragmenta exstant.

VARIX, icis. m. [κίρσος, ἰξία] Varices, Venæ plus æquo intumescentes atque obtortæ, in temporibus, ventre, testibus, inguine, & potissimum in cruribus. Plin. lib. 11. cap. 45. Varices in cruribus viro tantum, mulieri raro. Hor. Varice succiso. Cic. 2. Tusc. 35. Quum varices secabantur C. Mario, dolebat. Celf. lib. 5. de noxis in copore loquens, Quum quid increvit, ut vena quæ intumescens in varicem convertitur.

Varix. Quintil. lib. 11. cap. ult. ubi de Togæ forma loquitur, velandarum varicum gratia. V. locum.

VARICŌSUS, a, um. Adj. [κιρσώδης] Qui tumidiores habet hujusmodi venas. Juven. 6. Sat. 396.

Hæc de Comœdis te consulit, illa Tragœdum
Commendare volet: varicosus fiet aruspex.

VARICŌSE, Adv. Idem. Compar. Festus, Varicosius onera portare.

VARICUS, a, um. Adj. Qui longe divaricat crura, metiturque grandes passus. Ovid. 3. de Arte Am. 304.

Illa velut conjux Umbri rubicunda mariti
Ambulat, ingentes varica fertque gradus. Hinc quod apud Vitruvium Baryca ædium species legitur, Varica legi debet: laxitas enim columnarum efficit ut varica videatur. Turneb.

VARICITUS, Adv. Cruribus distensis. Apul. 1. Met. p. 108. Varicitus super faciem meam residentes.

VARICŬLA, æ. f. dimin. apud Cels. lib. 5. cap. 26. de curatione ulceris.

VARICO, āre. vel VARICOR, āri. Transgredi est, quasi varices transcendere, & currendo præterire. Tractum a medicis: qui quum varices curare non audent, eas transgrediuntur, atque prætereunt. Vet. Gloss. Varicat, ὑπερβαίνει. Varro de L. L. 4. 24. Valla varicare nemo potest.

Est etiam Pedes diducere, seu distorquere. Quintil. lib. 11. cap. 3. Varicare supra modum & in stando deforme est, & accedente motu prope obscœnum.

VARICĀTUS, a, um. Cassiodor. 6. Epist. 6. Superbus quin etiam varicatis gressibus patet.

VARICĀTOR, ōris. m. Ulpian. in l. j. D. De prævaricatoribus. Prævaricator est quasi varicator, qui diversam partem adjuvat prodita causa sua.

VARRO, ōnis. m. pro Stupido & bardo usurpabatur; vocabulo a varris deflexo, qui perticas significant. Lucilius apud Festum in voce Squarosus,

Varronum ac rupicum squarosa incondita rostra. Ex Turneb.

VARRO, ōnis. m. [Οὐάρρων] Poeta Romanus, quem Fabius Quintilianus, inter peritissimos Satyræ scriptores enumerat, lib. 10. cap. 1. Est & Varro, cujus meminimus in dictione TERENTIUS.

M. Terentius Varro, cujus exstant libri de Re Rustica, & ad Ciceronem scripti libri de Lingua Latina: Quique 500 volumina scripsisse dicitur. V. Gell. 19. 14.

Varro sanctissimus atque integerrimus. Cic. 2. Philipp. 104.

Habere thesauros Varronis. Cic. 11. Fam. 10.

VARSOVIA, æ. f. Urbs Poloniæ, arce regia regumque ibi secessu & comitiis publicis nobilis.

VARUS, a, um. Qui pedes habet incurvos, & in se contractos, cujusmodi spadones & castratos videmus. Plaut. Mil. 3. 1. 128. Aut varum aut valgum. Idem Merc. 3. 4. 54. Canum, varum, ventriosum, buculentum. Plin. lib. 11. cap. 45. Nam & hinc cognomina inventa, Planci, Plauti, sicut a cruribus Vari. Hor. 1. Serm. 3. 47.

Brachia vara, Diducta ad complexandum luctatorem adversarium. Martial. lib. 7. 31.

Genius varus. Pers. 6. Sat. 18.

—— geminos horoscope varo
Producis genio. Varo, Intorto, hoc est, non æquali, sed dissimili ingenio & inclinatione naturali præditos, quanvis sub eodem natos sidere, eodemque momento temporis.

Manus varæ, i. e. Incurvæ, inflectæ, diductæ od corripiendum antagonistam. Ovid. 9. Met. 33.

VARUS, i. m. [ἴονθος] Vari apud Cels. lib. 6. cap. 5. Maculæ sunt in facie, ut lenticulæ & ephelides. Unde Homines varii dicti. V. VARIUS. Plin. lib. 23. cap. 4. Oleum amygdalinum purgat, mollit corpora, cutem erugat, nitorem commendat, varos cum melle tollit e facie. Idem lib. 28. cap. 8. Lentigines tollit ac varos, omnesque maculas.

VARIOLÆ, arum. f. Pustulæ vel papulæ majores minoresve. Vox recentium medicorum.

VARA, æ. f. Tabula transversaria imposita, arrectariis vibiis furcillisque sustentata. Vitruv. 10. 19. Compegit arrectariis & jugis varas. Et Columel. lib. 5. cap. 9. Si prius varam feceras.

Sequitur vara vibiam; proverb. i. e. Cadente uno, cadit & alterum. V. Vitruv. Bald. Lex. p. 150. & Salmas. in Solin. 664.

Vara est etiam Pertica instar furcæ, cui aliquid suspenditur. Varro de L. L. 4. 24. Vara, bacillæ furcillatæ habent figuram literæ V. conf. Lucan. 4. 439.

VARO, āre. Curvare. Auct. de Limit. p. 257. Edit. Goes. Sunt & alii pontes, quorum alvei varantur. V. Ind. Goes. & Salmas. ad Solin. p. 664.

VARATIO, ōnis. f. Curvatura. Auctor de Limit. p. 257. & 285. Varatio fluminum.

VARUS, i. m. nomen Romanum a cruribus varis ortum. Varus Actius a Jul. Cæsare victus. Vellei. 2. 55. 4.

Varus Quintilius, Galliæ Cisalpinæ præfectus sub Augusto, cujus auxilio Virgilius amissos agros recuperavit, & eum laudibus extulit 9. Ecl. 26. & 35. Is postea, vel alius ejusdem nominis, a Germanis cum tribus legionibus occisus est. V. Suet. Aug. cap. 23.

Varus, Vates Græcorum apud Valer. Flacc. 6. 116.

VARUS, Fluvius est, Narbonensem provinciam ab Italia separans. De quo lege Strab. lib. 4. ab initio. Nomen retinet. Vulgo *Le var.*

VARIANUS, a, um. ut, Variana clades Suet. Aug. cap. 23. Adde Calig. cap. 3. & Plin. lib. 7. cap. 45.

V A S

VAS, vădis. V. VADIS. Cic. 2. de Finib. 79. Vadem te ad mortem tyranno dabis pro amico, ut Pythagoreus ille fecit Siculo tyranno?

Justus vas. V. JUSTUS.

Vadem mortis accipere. Cic. 5. Tusc. 63. de Dionys. Syracusanorum tyranno. Quantopere vero amicitias desideraret, declaravit in Pythagoreis duobus illis, quorum quum alterum vadem mortis accepisset, alter ut vadem suum liberaret præsto fuisset ad horam mortis destinatam: Utinam ego, inquit, tertius vobis amicus adscriberer.

Vadem mortis accipere. V. ACCIPIO.

VAS, vāsis. n. [ἄγγος, ἀγγεῖον, δοχεῖον] tertiæ declinationis in singulari, in plurali secundæ. Martial. lib. 14. 98.

Aretina nimis ne spernas vasa monemus. Apud Cic. 2. de Invent. 16. Vasa magnifica & preciose cælata.

Vasorum appellatio generalis est: dicimus enim vasa & vinaria & navalia, inquit Ulpian. De auro & argento legato, l. Si gemma.

Æreum vas. V. ÆS, æris.

Argentea vasa. Hor. 2. Serm. 7. 72.

Aspera vasa, Cælata. Juven. 14. Sat. 62.

Clodiana vasa. V. CLODIA.

Coquinaria vasa. V. COQUO.

Corinthia vasa & Deliaca. Cic. pro Rosc. Amer. 133. Idem pro Muren. 75. Et expoliit vasa Samia. Idem 1. Tusc. 52. Nam corpus quidem quasi vas est, aut aliquod animi receptaculum.

Cupreum vas. V. CUPRUM.

Olearia & salsamentaria vasa. V. Olearius, in OLEA.

Pertusum vas. Lucret. lib. 3. 949.

Rimosa & curta vasa cadunt fenestris. Juven. 3. Sat. 271.

Samia vasa. Plaut. Capt. 2. 2. 41. V. OPUS.

Viatoria vasa. V. Viatorius, in VIA.

Vinarium vas. Cic. 6. Verr. 62.

Vinaria vasa, amphoras & cados intelligimus, auctore Proculo, De tritico, vino & oleo legato. l. Vinum.

Apponere in vasis. V. APPONO.

Colligere in vas. V. COLLIGO.

Colligere vasa. Cic. 6. Verr. 4. Ille ex Sicilia castra jam moverat, & vasa collegerat. h. e. Repente Diodorus profugerat.

Collocare vasa in tabernam. V. COLLOCO.

Clamare vasa. Cæs. 3. Bell. Civil. 37. Scipio suspicatus fore ut invitus dimicare cogeretur, noctu neque conclamatis quidem vasis flumen transivit.

Ducere vasa e luto. Quintil. lib. 2. cap. 17.

Efferre sine thecis vasa. Cic. 6. Verr. 52.

Incrustare sincerum vas. Hor. 1. Serm. 3. 56.

At nos virtutes ipsas invertimus, atque
Sincerum cupimus vas incrustare. Idem 1. Epist. 2. 54.
Sincerum est nisi vas, quodcunque infundis acescit.

Pelliculare vas. V. Pelliculo, in PELLIS.

Quassatis vasis diffluit humor. Lucret. lib. 3. 435.

Vasa etiam omne Instrumentum significant, ut Venatorium quoque apud Gratium,

—— nec sibi turbam
Contraxit comitem, nec vasa ingentia late. Eo nomine Supellex Liv. 1. 24. intelligitur, cum scribit, Vasa comitesque meos. Turnebus.

Vasa dicuntur Testiculi. Plaut. Pœn. 4. 2. 40. Refero vasa salva, quod manifeste mœchi haud ferme solent. V. Lips. Antiq. Lect. 1. 7.

VASUM, i. n. [ἀγγεῖον] dixerunt veteres, teste Gell. lib. 13. cap. 22. Plaut. Truc. 1. 1. 33. Aut aliquod vasum argenteum.

VASUS, i. m. Petron. cap. 57. Vasus fictilis.

VASCŬLUM, i. n. dimin. [ἀγγείδιον] Plin. lib. 15. cap. 28. Quædam vasculis constant. Cato cap. 111. Si voles scire, in vinum aqua addita sit, necne, vasculum facito de materia hederacea.

Argenti puri vascula. Juven. 10. Sat. 19.

Vasculum, est etiam Penis apud Petron. cap. 24.

VASCELLUS, i. m. Inscript. Vet. apud Gruter. p. 1108. n. 6. FILIVS IN VASCELLO ET MASSA REPOSITVS.

VASARIUM, i. n. ut Vestiarium, Calcearium: h. e. Vasorum supellex. Cic. in Pison. 86. Nonne sestertiûm centies & octogies, quod, quasi vasarii nomine, in venditione mei capitis adscripseras, ex ærario tibi attributum Romæ in quæstu reliquisti? Plin. lib. 7. cap. 49. Nec sunt omnia vasaria excutienda: mediæ tantum partis, inter Apenninum Padumque ponemus exempla. Hic per translationem posuit.

Vasarium, Cicero appellat Id quod publice dabatur magistratibus, ut muli, equi & vasa, & reliqua quæ magistratus instrumentum implerent. Id quod patet ex eo quod idem dicit in 2. de Lege Agraria 32. de Decemviris loquens quos Rullus creandos esse censuerat ad agros dividendos. Intelligimus ergo vasarii nomine pecuniam publice dari solitam magistratibus euntibus in provincias, ex qua sibi necessaria compararent, id quod postea Augusti tempore Senatusconsulto constitutum est: ut testatur Tranquillus in August. cap. 36. Hæc & plura Budæus in libro de Asse.

VASCULARIUS, i. m. Qui vasa argentea & aurea facit: Sunt enim inter aurifices vascularii, cælatores, inauratores, & bractearii. in l. apud Labeonem, De præscript. verbis, Si quum emere argentum velles, vascularius ad te detulerit. Cic. 6. Verr. 54. In regiam maximam palam artifices omnes cælatores ac vascularios convocari jubet, ipse suos complures habebat.

VASĀTUS, a, um. Testiculos habens. ut, Bene vasati. Lamprid. in Heliogab. cap. 5. 8. 9. & 31. V. Scalig. in Priap. p. 201. & Rutgers. Varr. Lect. 2. 2.

VASĀTÆ, arum. f. [Οὐασάται] Urbs Galliæ Narbonensis. Paulinus ad Ausonium,

Quique superba tuæ contemnis mœnia Romæ
Consul, arenosas non dedignare Vasatas. Eam putaverim esse quæ vulgo dicitur *Basa.*

VASATICUS, a, um. Adj. ut, Vasatica rheda. Auson. Epist. 7. 18.

VASCŌNES, um. m. [Οὐάσκωνες] Hispaniæ populi, versus Gallicum & Britannicum Oceanum, ad Pyrenæum siti. De quibus Plin. lib. 3. Hi a Metello Romanorum duce obsessi, in tantam famem compulsi sunt, ut humana carne vescerentur. Juven. 15. Sat. 93.

VASCONIA,

VASCONIA, æ. f. Regio Vasconum. Paulin. ad Auson. epist. 2. 100.
Vasconiæ saltus, &c.

VASCONICUS, a, um. Ibid. v. 218.
Ac si Vasconicis mihi vita fuisset in oris.

VASCUS, a, um. Inanis. ut, Vascus & invenustus aspectus. Vitruv. 3. 2. Conf. Solin. cap. 11. V. Turneb. Advers. 17. 20. & Salmas. Hist. Aug. p. 495. & ad Solin. p. 86. &. 87.

VASTUS, a, um. Adj. [ἀχανὴς, ὑπερμεγέθης, ἀνάστατος] dicitur Quod modum amplitudinis excedit. Plaut. Amph. 4. 4. 1. Quis tam vasto impete has fores toto convolsit cardine? Plin. Epist. 258. Quum diversam partem provinciæ circumirem, Nicomediæ vastissimum incendium multas privatorum domos, & duo publica opera, &c. assumpsit.
Vastus, Desertus. Actius, Hanc urbem ferro vastam faciet. Non. Vastus locus a natura & humano cultu. Sallust. in Jugurth.
Æquor vastum. Virg. 2. Æn. 780.
Ager vastus & desertus. Cic. 2. de Lege Agr. 69.
Altitudinem in vastiorem ac velut profundum invehi. Liv. 31. 1.
Animus vastus. Sallust. in Catil.
Antrum vastum. Virg. 1. Æn. 56.
Aper vastus. Claud. 2. Conf. Stil. 306.
Arma vasta. Virg. 10. Æn. 768.
Artus vasti. Virg. 5. Æn. 432.
Bellua vasta & immanis. Cic. 1. de Divin. 49.
Cæde vasta fessus. Virg. 6. Æn. 503.
Campi vasti. Virg. 3. Æn. 13.
Certamine vasto tendunt. Virg. 12. Æn. 553.
Crater vastus. Ovid. 12. Met. 236.
Forte fuit juxta signis extantibus asper
Antiquus crater, quem vastum, vastior ipse
Sustulit Ægides.
Feræ vastæ. Ovid. 2. Met. 194.
Figura vastior elephanto. Cic. 1. de Nat. Deor. 98.
Fluctus vasti. Virg. 1. Æn. 337.
Hiatu vasto immanis spelunca. Virg. 6. Æn. 237.
Homo vastus atque fœdus. Cic. 1. de Orat. 115.
Ictus vasti. Virg. 5. Æn. 198.
Impetus vastus. Hor. 4. Carm. 14. 30.
India vasta & agrestis. Cic. 5. Tusc. 77.
Ira vasta. Ovid. 10. Met. 551.
Iter vastum. Ovid. 14. Met. 438.
Latratus vastus & canorus. Columel. lib. 7. cap. 12.
Litera vastior. Cic. in Orat. 153.
Locus vastus & Coædificatus, contraria. Cic. in Partit. 36.
Moles vasta. Virg. 3. Æn. 656.
Molimen vastum. Ovid. 15. Met. 809.
Mundus vastus. Ovid. 1. Fast. 119.
Murmure vasto mare. Virg. 1. Æn. 249.
Onus vastum. Ovid. 1. Fast. 566.
Oratio vasta atque hians. Auctor ad Herenn. lib. 4. 19.
Orbis vastus. Ovid. 2. de Arte Am. 78.
Pondus vastum. Virg 5. Æn. 447.
Rupes vastæ. Virg. 1. Æn. 166.
Silentium vastum. Tacit. 3. Hist. 13.
Sinus vastus. Virg. 4. Georg. 362.
Solitudo vasta. Cic. in Somn. Scip. 14. Et Liv. 1. 4.
Tellus vasta. Valer. 2. Argon. 597.
Vires vastæ. Virg. 5. Æn. 368.
Vorago vasta. Virg. 6. Æn. 296.
Vulnera vasta. Lucret lib. 5. 1289.
Vastus atque agrestis motu corporis, per contemptum. Cic. 1. de Orat. 115. Aut ita vultu motuque corporis vasti atque agrestes, ut etiamsi ingeniis atque arte valeant, tamen in oratorum numerum venire non possint.

VASTŬLUS, a, um. dimin. Apul. 2. Met. p. 128. Vegetis & vastulis corporibus fores nostras irruentes.

VASTE, [ἀχανῶς] ius, issime. Adv. Cic. 3. de Orat. 170. Id assequemini, si verba externa cum consequentibus primis ita jungetis, ut neve aspere concurrant, neve vastius diducantur.
Vaste & rustice. Cic. 3. de Orat. 42. Sic majores, non aspere, ut ille quem dixi: non vaste, non rustice, non hiulce, sed presse & æquabiliter, & leniter.
Tumere vastius. V. TUMEO.

VASTITAS, ātis. f. [μέγεθος, ἀχανὲς] Magnitudo. Columel. lib. 3. Pari tamen in hac terra vastitate, belluas progenerari quis neget? Idem lib. 5. cap. 1.
Odoris vastitas. Plin. lib. 31. cap. 6.
Soli sterilis profundi vastitas. Senec. Herc. furen. v. 701.
Vastitas, Vastatio. [ἐρήμωσις, δῄωσις] Actius, Propterea tot, tantasque habemus vastitates funerum. Cic. 1. in Catil. 12. Tecta urbis, vitam omnium civium, Italiam denique totam, ad exitium & vastitatem vocas.
Agrorum vastitas. Cic. 6. Verr. 114. Audistis, &c. quæ solitudo esset in agris, quæ vastitas, quæ fuga aratorum, quam, &c.
Deflere judiciorum vastitatem. Cic. de Clar. Orat. 21.
Depellere vastitatem. Cic. pro Flacc. 1.
Efficere vastitatem. Cic. in Pison. 85.
Inferre vastitatem. Cic. de Arusp. Resp. 3.
Reddere vastitatem. Liv. lib. 3.

VASTITŪDO, Inis. f. [ἀναστάτωσις] Vastatio. Cato cap. 141. Uti in morbos visos, invisosque, viduitatem, vastitudinemque, calamitates, intemperiasque prohibessis.

VASTITIES, ēi. f. Idem. [ὑπερμέγεθος] Apul. Cui in primis tanti corporis vastities horrori fuit.
Vastities, Separatio, Destructio. Plaut. Pseud. 1. 1. 68. Harum mihi voluptatum omnium, atque itidem tibi distractio, dissidium, vastities venit.

VASTIFĬCUS, a, um. Adj. [ἀναστατοποιὸς] Quod vastitatem affert. Cic. 2. Tusc. 22.
Herymanthiam hæc vastificam adjecit belluam. Ex poeta.

VASTO, [δῃόω, πέρθω, ἀναστατόω, ἐρημόω, ληΐζομαι, λυμαίνομαι] āre. Perdere, destruere. Cic. 9. Att. 7. Primum consilium est, suffocare urbem & Italiam fame, deinde agros vastare, urere, pecuniis locupletum non abstinere.
Agros vastare cultoribus. Virg. 8. Æn. 8. h. e. Abducendo cultores, vastos & desertos efficere. Servius.
Agros vastare & exianire. Cic. 5. Verr. 119.
Iter alicujus vastare. Sil. lib. 3. 469.
Turbidus hic truncis, saxisque Druentia lætum
Vastavit ductoris iter.
Locum vastare & diripere. Cic. 4. in Catil. 13.
Mentem vastare. Sallust. in Catil.
Omnia late vastare. Virg. 4. Georg. 16.
Omnia vastare ferro & incendiis. Cic. 1. in Catil. 21.
Regiones vastare. Cic. 5. Fam. 10.
Homo magis ad vastandum, quam ad vincendum paratus. Cic. 8. Att. 16.

VASTANS, antis. Partic. Liv. 8. 19. Vastans effuse setinum.
Gothi Macedoniam vastantes. Eutrop. 9. 11.

VASTĀTUS, a, um. Partic. [ἀνάστατος] Cic. pro Sext. 54. Lex erat lata, vastato atque relicto foro.
Fana vastata tumultu impio. Hor. 4. Carm. 4. 48.
Pascua vastata. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 168.
Urbs vastata defensoribus suis, pro Spoliata. Liv. 23. 30.

VASTATIO, ōnis. f. [ἀνάστασις, δῄωσις] Liv. 7. 15. Accessit ad eam cladem & vastatio Romani agri.
Possessionum vastatio. Cic. 2. in Catil. 18. Ergo in vastatione omnium tuas possessiones sacrosanctas futuras putas?
Defendere aliquid a vastatione Cic. 10. Fam. 15.

VASTĀTOR, ōris. m. [λυμαντὴρ] ut, Trojæ vastator Achilles. Stat. 2 Achill. 318.
Aper vastator Arcadiæ. Ovid. 9. Met. 192.
Ferus vastator. Ovid. 11. Met. 395.

VASTĀTRIX, īcis. f. Senec. Epist. 96. Luxuria terrarum, marisque vastatrix.

VASTATORIUS, a, um. Adj. ut, Globus vastatorius. Ammian. 19. 19.
Manus hostium vastatoria. Idem 18. 13.

VASTABUNDUS, a, um. Ammian. 31. 8. Vastabundi omnes per latitudines Thraciæ pandebantur impune.

VASTESCO, ĕre. Inhorrescere, vel deseri. Acc. Phœnissis: Jussit proficisci exilium quovis gentium, ne scelere tuo Thebani vastescant agri. V. plura apud Non.

VASTITO, āre. unde,

VASTITĀTUS, a, um. Ammian. 16. 5. Terræ vastitatæ. Ita legit Hadrian. Vales. ex MSS. Vulgo Vastatæ.

V A T

VATES, is. c. [μάντις, μάντης, οἰωνοπόλος, θέσπις, θεοπρόπος, προφήτης] a fando dictus est, quasi fates; Divinator, sacerdos, & propheta. Virg. 6. Æn. 211.
Cunctantem & vatis portat sub tecta Sibyllæ. Plaut. Mil. 3. 3. 37. Bonus vates poteras esse, quum quæ sunt futura videas. Virg. 6. Æn. 662.
Quique pii vates, & Phœbo digna locuti. Cic. 1. de Nat. Deor. 55.
Præsagia vatum. Ovid 4. Trist. 10. 129.
Interpretari effata incognita fatidicorum & vatum. Cic. 2. de Legib. 20.
Pater vatum Latous. Stat. 1. Sylv. 2. 200.
Insana vates. Virg. 3. Æn. 491.
Peritus vates. Ovid. 1. de Arte Am. 29.
Pii vates Virg. 6. Æn. 662.
Præsagi vates. Sil. lib. 16. 591.
Sacer vates. Hor. 4. Carm. 9. 18.
Sanctissima vates præscia venturi. Virg. 6. Æn. 65.
Terrifici vates. Virg. 5. Æn. 524.
Vera vates. Claud. 2. in 1. Conf. Stil. 338.
Vates, inquit Varro de L. L. Poetæ dicti sunt a viendis versibus. Viere enim vincire est. Columel. in præf. lib. 10. Ex voluntate vatis maxime memorandi. i. e. Virgilii.
Versus quos olim Fauni vatesque canebant. Cic. 1. de Divin. 114.
Sic honor & nomen divinis vatibus. Hor. de Arte Poet. 400.
Attonitus vates. Hor. 3. Carm. 19. 14.
Cothurnatus vates, Poeta Tragœdiarum. Ovid. 2. Amor. 18. 18.
Lauriger vates. Stat. 1. Theb. 42.
Vates medicinæ. Plin. lib. 11. cap. 37. Herophilus medicinæ vates.

VATICĪNOR, [μαντεύομαι, θεσπίζω, θεοπροπέω, θεσπιῳδέω, προφητεύω, χρησμῳδέω] āri. Divinare, quasi faticinare dictum, & fatum canere aut prædicere. Cic. 8. Att. 11. Non multo inquam secus possum vaticinari. Idem 1. de Divin. 67. Illud quod volumus expressum est, ut vaticinari furor vera soleat.
Per furorem vaticinari. Cic. 1. de Divin. 34.
Interdum pro Ariolari, & quasi delirare ponitur. Cic. 2. Fam. 16. non procul a fine. Sed ego fortasse vaticinor, & hæc omnia meliores habebunt exitus: recordor enim desperationes eorum, qui senes erant adolescente me. Eos ego fortasse nunc imitor, & utor ætatis vitio. Adde Plaut. Pseud. 1. 3. 176.

VATICĪNANS, antis. Partic. [θεσπίζων] Ovid. 2. de Pont. 1. 62.
Jam nunc hæc a me juvenum belloque, togaque
Maxime dicta tibi vaticinante nota.

VATICINATUS, a, um. Ovid. 6. Met. 157.
—— venturi præscia Manto Vaticinata.

VATICINATIO, ōnis. f. [μαντεία, θεοπροπία, θέσπισμα] Cic. 8. Att. 11. Nam pridie quidem quoquo modo potueram, scripseram ipse eas literas, quarum vaticinationem falsam esse cupio. Idem 3. de Nat. Deor. 10. Multa ex Sybillinis vaticinationibus multa ex Aruspicum responsis commemorare possum, &c.

Sortes

Sortes quæ vaticinatione funduntur. Cic. 2. de Divin. 70.

VATICINIUM, i. n. Idem. Plin. 7. 52. Plena est vita his vaticiniis, sed non conferenda cum sæpe falsa sint. Et Solin. cap. 2. Evandri mater, quæ a vaticinio Carmentis dicta est. V. Borrich. in Cogit. p. 260.

VATICINĀTOR, ōris. m. [χρησμῳδὸς] Ovid. 1. de Pont. 1. 42.
Unde tamen vivat vaticinator habet.

VATICINĀTRIX, îcis. f. legitur apud Pompon. Lætum de Sacerd. Rom.

VATĬCĪNUS, sive VATICINIUS, a, um. Adj. [μαντικὸς] Quod ad vatem pertinet: ut, Liber vaticinus, vel vaticinius. Liv. 25. 1. Is & in concione Senatusconsultum recitavit, & edixit ut quicunque libros vaticinos, precationesve, aut artem sacrificandi conscriptam haberet, eos libros omneis, literasque ad se ante Calend. Apriles deferret. Alii legunt Vaticinios.
Furor vaticinus. Ovid. 2. Met. 642.

VATICANUS, i. m. [Οὐατικανὸς] collis in urbe Roma, dictus, inquit Festus, quod eo potitus sit Populus Romanus vatum responso, expulsis Hetruscis. In eo autem colle sita est S. Petri basilica. Is denique collis non longe est a theatro Pompeii, ut Porphyrio scribit apud Hor. 1. Carm. 20. 7. ——simul & jocosa
Redderet laudes tibi Vaticani
Montis imago. De Vaticano agro, colle, & deo sic scribit Gellius lib. 16. cap. 17. Et agrum Vaticanum, inquit, & ejusdem agri deum præsidem appellatum acceperamus a vaticiniis, quæ vi atque instinctu ejus dei, in eo agro fieri solita essent. Sed præter hanc causam Marcus Varro in libris rerum divinarum, aliam esse tradit istius nominis rationem. Nam sicut Aius, inquit, deus appellatus, araque ei statuta est, quæ est infima nova via, quod eo in loco divinitus vox edita erat: ita Vaticanus deus nominatus, penes quem essent vocis humanæ initia: quoniam pueri simulatque parti sunt, eam primam vocem edunt, quæ prima in Vaticano syllaba est. Idcircoque vagire dicitur, exprimente verbo sonum vocis recentis. Hactenus Gellius. Augustinus tamen Vagitanum dixit deum, tanquam infantium vagitibus præsidentem: unde vagire dicuntur. Prima hujus nominis semper producitur: secunda variatur: tertia semper est longa. Juven. 6. Sat. 343.
Et Vaticano fragiles de monte patellas. In Sapphico Horatii paulo ante citato secunda corripitur.

VATICĀNUS, a, um. ut, Ager Vaticanus. Cic. 2. de Lege Agr. 96.
Campus Vaticanus. Cic. 13. Att. 33. Illum Vaticanum campum fieri quasi Martium campum.
Collis Vaticana. Tacit. 14. Ann. 14.

VATILLUM, i. n. legit Salmasius in Hist. August. p. 336. pro Batillum. V. Varr. de R. R. 3. 6.

VATINIUS, i. m. [Οὐατίνιος] quum esset dignitati Ciceronis semper adversus, ita postea prævaluere amicitia, ut duobus judiciis publicis ab eo fuerit defensus. Auctor Valerius lib. 4. cap. 2. Hic quum esset impudentissimus, eleganter a Seneca describitur. Vatinius, inquit, assiduo convitio depudere didicerat.
Vatinius Beneventanus, sutor distorti corporis, & artifex calicum vitreorum, qui quatuor rostra instar nasorum protensa habuerunt. V. Martial. 14. 96. Juven. 5. Sat. 46. & Tacit. 15. Ann. 34.

VATINIĀNUS, a, um. Adj. [Οὐατινιανὸς] ut, Carmina Vatiniana. Catull. 54. 2.
Odium Vatinianum, pro Capitali ac vehementer acerbo. Vatinius enim in quem acerrime M. Tullius invectus est, in tantum odium Populi Romani pervenerat, jam detectis illius flagitiis, ut in proverbium cesserit, Odium Vatinianum. Catull. ad Calvum, 14. 3.
Ni te plus oculis meis amarem
Jucundissime Calve, munere isto
Odissent te odio Vatiniano. Erasmus.

VATIUS, i. m. Vatii sunt, Qui pedes extrorsus obtortos habent, iidem, ut arbitror, qui Valgi. Varro lib. 2. de R. R. cap. 9. de canibus loquens, Sint cruribus rectis, ac potius varis, quam vatiis. i. e. In se potius, & introrsus intortis, quam extrorsus. Plin. lib. 11. cap. 45. Vola homini tantum, exceptis quibusdam. Nanque & hinc cognomina inventa, Planci, Plauci, Scauri, Pansæ: sicut a cruribus vari, vatiæ, vatii: quæ vitia & in quadrupedibus. Legitur & Vatinii.

VATIA, æ. f. Varro de L. L. 8. 5. Si quis puerorum per delicias pedes male ponere, atque imitari vatias cœperit, hos corrigi oportet. V. & Plin. 11. 45.

VATRAX, ācis. & VATRICOSUS, a, um. Adj. Qui crura vitiosa habet, teste Nonio. Lucil. lib. 28. Ut si progeniem antiquam qua est maximus Quintus Vacax, qua vatricosus vatrax.

VAUNIA, æ. f. [Οὐαυνία] Italiæ civitas, Venetiæ propinqua; Ptolemæo auctore lib. 3. cap. 1. Vulgo *Lovino*.

U B E

UBER, uberior, uberrimus. Adj. [πῖος, εὔφορος] Fertilis, pinguis, fœcundus. Juven. 1. Sat. 87.
Et quando uberior vitiorum copia? Scribitur & Huber, quod vide.
Ætas uberior, Fœcundior. Ovid. 15. Met. 208.
——neque enim robustior ætas
Ulla, nec uberior, nec quæ magis ardeat ulla est. De juventute.
Animi uberes. Cic. 1. de Orat. 113. Nam & animi, atque ingenii celeres quidam motus esse debent, qui & ad excogitandum acuti, & ad explicandum, ornandumque sint uberes, &c.
Aquis uberibus fœcundus specus. Ovid. 3. Met. 31.
Arva uberrima. Valer. 1. Argon. 511.
Dona uberiora promissis. Ovid. 17. Epist. 222.
Fruges uberes. Hor. 4. Carm. 15. 5.
Genis gravidis uberibusque effusæ lachrymæ. Ovid. ad Liviam 116.
Guttis uberibus flent omnia. Lucret. lib. 1. 350.
Honor uberior. Ovid. de Nuce 18.
Ingenium uberius. Ovid. 2. Trist. 74.

Morus uberrima niveis pomis. Ovid. 4. Met. 89.
Regna uberrima. Virg. 3. Æn. 106.
Rivi uberes lactis. Hor. 2. Carm. 19. 10.
Terris uberibus fertilis Umbria. Propert. lib. 1. 22. 10.

UBERIUS, uberrime. Adv. ut, Uberius atque fusius aliquid disputare. Cic. 2. de Nat. Deor. 20.
Loqui uberius. Idem 3. Fam. 11.
Tractare uberrime. Idem 2. de Divin 3. V. Quintil. 10. 3. & Tacit. 12. Ann. 60.

UBER, ĕris. n. pro Mamma. V. etiam HUBER. Virg. 3. Æn. 642.
——cavo Polyphemus in antro
Lanigeras claudit pecudes, atque ubera pressat.
Mammarum ubera. Lucret. lib. 5. 885.
Distentum uber, Lacte plenum ad distensionem usque. Ovid. 13. Met. 826.
Distenta ubera lacte. Virg. 4. Ecl. 22.
Equina ubera. Hor. Epod. 8. 8.
Grandius uber habet pecus vicinum. Ovid. 1. de Arte Am. 350.
Gravidum uber. Virg. 3. Georg. 317.
Inania ubera. Ovid. 10. Met. 391.
Lactantia ubera. Ovid. 7. Met. 321.
Lactea ubera. Virg. 2. Georg. 524.
Profusum uber, Lacte manans. Sil. lib. 4. 378.
Virgata ubera feræ Caspiæ. Sen. Herc. OEth. 2.
Ablatus uberibus. Plin. lib. 8. cap. 55.
Admovere ubera alicui. Virg. 4. Æn. 367.
Alere fœtus ubere. Virg. 3. Ecl. 30.
Consumunt ubera vaccæ. Virg. 3. Georg. 178.
Demittunt ubera vaccæ. Virg. 2. Georg. 524.
Depulsus equus ab ubere matris. Virg. 3. Georg. 187.
Distentis uberibus manat humor lacteus. Lucret. lib. 1. 260.
Distentant ubera vaccæ, Multum implent lacte. Virg. 9. Ecl. 31.
Dare ubera alicui. Ovid 4. Met. 324.
Ebibere ubera. Ovid. 6. Met. 342.
Exhausto ubere spumat mulctra. Virg. 3. Georg. 306.
Potanda ubera infantibus. Juven. 6. Sat. 9.
Pressare ubera palmis. Virg. 3. Ecl. 99.
Rapti ab ubere infantes. Virg. 6. Æn. 428.
Raptus ab ubere vitulus. Ovid. 4. Fast. 459.
Siccare distenta ubera. Hor. Epod. 2. 46.
Sugere ubera. V. SUGO.
Tendunt ubera capræ. Virg. 3. Georg. 396.
Tenta ubera, Distenta, plena. Hor. Epod. 16. 50.
Trahunt ubera infantes. Lucan. lib. 3. 352.
Uber, pro Ubertate posuit interdum Virg. ut 1. Æn. 535.
Terra antiqua, potens armis, atque ubere glebæ.
Fertilis ubere campus. Virg. 2. Georg. 185.
Lætum uber. Virg. 3. Æn. 95.
Agri uber. Virg. 7. Æn. 261. ——non vobis Rege Latino
Divitis uber agri, &c. Ubi Servius, Uber agri, ubertas.
Apum uber, Globus novi examinis ex ramo pendens. Palladius in Junio cap. 7. Quum se agmina in ramo, aut loco quocunque suspenderint: si unius uberis eductione pendebunt, noris aut unum regem esse universis, aut reconciliatis omnibus manere concordiam. Si vero duo, vel plura ubera suspendens se populus imitatur: & discordes sunt, & tot reges esse, quot velut ubera videris, confitentur.

UBERTAS, ātis. f. [εὐθενία, πιότης, εὐφορία] Fertilitas, fœcunditas. ut, Opum ubertas. Sil. lib. 15. 412.
Agrorum ubertas. Cic. pro Lege Manil. 44.
Dicendi ubertas. Cic. in Orat. 12.
Mammarum ubertas. Cic. 2. de Nat. Deor. 28. Nuper nati mammas appetunt, earumque ubertate saturantur.
Virtutis ubertas. Cic. 2. de Nat. Deor. 167. Siquidem satis a nostris & a principe Philosophiæ Socrate, dictum de ubertatibus virtutis & copiis.

UBERO, [γονιμοποιῶ, πιαίνω] āre. Uberem & fœcundum facere. Plin. in Paneg. 32. Et cælo quidem nunquam benignitas tanta, ut simul terras uberat foveatque.
Uberare fructus dicuntur, pro Uberes esse. Columel. 5. 9. Neque olea continuo biennio uberat.

UBERATUS, a, um. Pallad. Feb. tit. 17. Surculi, qui inserendi sunt, sint novelli, fertiles gemmis pluribus uberati.

UBERTO, āre. Idem quod Ubero. Eumenius pro Flaviens. cap. 9. Agros imber ubertat.

UBERTUS, a, um. Adj. Abundans. Gell. 3. 14. Sed ea ipsa genera dicendi jam antiquitus tradita ab Homero sunt tria in tribus: Magnificum in Ulysse, & ubertum, &c. Alii legunt, Uber est.
Solum ubertum. Solin. cap. 34.

UBERTIM, Adv. [ἀφθόνως] Abunde. Catul. de Coma Berenicis, 61. Claud. de Laudib. Serenæ, 214.
Quis tibi tunc per membra tremor? quantæque cadebant
Ubertim lachrymæ?
Hæc omnia de Ubere cum compositis suis, V. in dictione HUBER.

U B I

UBI, Adv. loci, [οὗ, ποῦ, ὅπου, ὅπῃ, ὅπουπερ, ἔνθα] significat In quo loco. Plin. lib. 12. cap. 14. Alexandriæ ubi thura interpolantur. Hor. 1. Serm. 4. 74.
Non ubi vis coramve quibuslibet.
Interrogative aliquando pronuntiatur. Ter. Eun. 5. 9. 20. Sed ubi est frater? c. præsto adest.
Ubi ego audiverim? Plaut. Amph. 2. 2. 116.
Relative nonnunquam. Virg. 1. Æn. 103.
——ubi Æacidæ telo jacet Hector. Plaut. Truc. 1. 2. 38.
Infinite aliquando. Plaut. Truc. 3. 2. 30. Ter. Eun. 2. 3. 20. Fac sis nunc promissa appareant, sive adeo digna res est, ubi tu nervos intendas tuos.

Ubi, Postquam. Virg. 2. Æn. 790.
Hæc ubi dicta dedit. Ter. And. 2. 2. 19. Ubi te non invenio, ibi ascendo in quendam excelsum locum.
Ubi semel quis pejeraverit, ei credi postea, etiamsi per plures deos juret, non oportet. Cic. pro Rabir. Posth. 36.
Ubi primum, Statim ut. Ter. Eun. 4. 1. 14. Hoc est signi, ubi primum poterit, se illinc subducet scio.
Ubi quando. Ter. Eun. 5. 6. 3. Ubi satias cœpit fieri, commuto locum. Ibid. 5. 9. 58. Ubi vis, accede.
Est ubi id isto modo valeat. Cic. 5. Tusc. 23.
Ubiubi, compositum, pro Ubicunque. Cic. 1. Tusc. 70. Nunc ubiubi sit animus, certe quidem in te est. Ter. And. 4. 2. 1. Jam ubiubi erit, inventum tibi curabo.
Ubiubi gentium. Plaut. Asin. 2. 2. 21.
Ubiubi, Statim ut. Plaut. Merc. 4. 5. suppos. 1. 24. Ubiubi erit inventa, mater redimet.
Ubi loci, pro In quo statu. Plaut. Capt. 5. 2. 5. Propemodum ubi loci tuæ fortunæ sint, facile intelligis. Idem Merc. 5. 4. 26. Plin. lib. 7. cap. 24. ad finem, Ut inanis mens quærat ubi sit loci.
Ubi terrarum, pro Ubi. Cic. 5. Att. 10. Etsi mihi nihil erat propositum ad scribendum, quia quid ageres, ubi terrarum esses, ne suspicabar quidem.
Ubi gentium, idem. Plaut. Merc. 2. 3. 97. Ubi nam est is homo gentium?
Ubi enim, More Græco interdum usurpatur, ut ὅτε γάρ, quod significat Cum enim. Lucret. 3. 165.
—— ubi enim propellere membra,
Corripere e somno corpus, mutareque vultum,
Atque hominem totum regere ac versare videtur;
Quorum nil fieri sine tactu posse videmus:
Nec tactum vero sine corpore: nonne fatendum est
Corporea natura animum constare animamque? i. e. Cum ista facere videamus animum nonne corporeus erit? Turneb.

Ubicunque, i. e. In quocunque loco. Cic. 3. Att. 25. Ut te ante Calendas Januarias, ubicunque erimus, sistas.
Ubicunque sunt. Cic. 7. Verr. 172. Omnes hoc loco cives Romani, & qui adsunt, & ubicunque sunt, vestram severitatem desiderant.
Ubicunque visum. Plin. lib. 10. cap. 4. Ova hic consectatur aquilæ aviditate malefica: at illa ob hoc rapit ubicunque visum.
Ubicunque opus sit obsequi. Ter. Heaut. 3. 3. 17.
Ubicunque factum est, improbe factum est. Cic. 5. Verr. 277.
Ubicunque gentium. Cic. 1. de Nat. Deor. 123. Nihil est enim virtute amabilius: quam qui adeptus erit, ubicunque erit gentium, a nobis diligetur.
Ubicunque terrarum. Cic. 2. Philipp. 113. Qui ubicunque terrarum sunt ibi est omne Reip. præsidium. Hor. 1. Epist. 3. 34.
—— ubicunque locorum
Vivitis.

Ubinam gentium. Cic. 1. in Catil. 9. O dii immortales, ubinam gentium sumus? Servius 1. Æn. de accentu hujus dictionis, & aliis sic dicit; Pronuntiationis causa contra usum Latinum, syllabis ultimis, quibus particulæ adjunguntur, accentus attribuitur: ut hujusce, ubinam.

Ubivis, Cic. 14. Att. 22. Qui mihi videntur ubivis tutius, quam in Senatu fore.
Nemo est quin ubivis, quam ibi ubi est, esse malit. Cic. 6. Fam. 1.
Ubivis gentium. Ter. Hec. 3. 1. 4.

Ubique, In omni loco. ut, Ubique terrarum, locorum, gentium. Virg. 1. Æn. 605.
—— grates persolvere dignas
Non opis est nostræ Dido, nec quicquid ubique est
Gentis Dardaniæ.

Ubiquaque, Apul. de Mundo p. 69. Omnia ubiquaque gererentur, Otacustarum delatione discebat.

Ubii, orum. m. [Οὔβιοι] inter Galliæ Belgicæ populos ad Rhenum, Coloniæ Aggrippinensi finitimi ponuntur. Plin. lib. 4. cap. 17. V. Tacit. 12. Ann. 27. & 4. Hist. 28.

U C

Ucalegon, ontis. m. [Οὐκαλέγων] Nobilis Trojanus, qui tempore Trojani belli ob senium abstinebat armis, ut scribit Homerus lib. 3. Iliad. Inde, ut scribit Servius, Virg. 2. Æn. 312. rem domus ad personam transtulit, dum ait,
—— jam proximus ardet
Ucalegon: Sigæa igni freta lata relucent.

Ucia, æ. f. [Οὐκία] Ptolemæo lib. 2. cap. 4. Plin. lib. 3. cap. 1. Ucia, Hispaniæ civitas.

U D

VDL. Videlicet.

Udo, ōnis. m. Udones, de quibus Ulpianus titul. de aur. & arg. leg. his verbis, Alia causa est udonum, quia usum calceamentorum præstant: calceamenta sunt ex hircinis pilis contexta. Pro hac voce alii Undonum, alii Odonum, alii OEdorum legunt, perperam omnes ut Turnebo videtur. De udonibus Martial. scripsit, lib. 14. 140.
Non hos lana dedit, sed olentis barba mariti. V. Cujac. Observ. 10. 40. Salmas. ad Lamprid. cap. 4. Scalig. ad Hesiod. Ἔργ. v. 542.

Udus, a, um. Adj. [ὑγρός, ὑδρηλὸς] quasi Sudum, a sudando; dicitur Humidum. Virg. 3. Georg. 388.
Nigra subest udo tantum cui lingua palato. Plin. lib. 24. cap. 15. Folia epiphoris imponuntur cum polenta supposito udo linteolo.
Udus osculis. Martial. lib. 8. 44.
Aqua udus. Martial. lib. 11. 22.
Aleator udus, Vino ingurgitatus, Bene potus. Martial. lib. 5. ult.
Campi udi. Sil. lib. 8. 509.
Capilli udi. Ovid. 5. Met. 513. al. Passi.
Genæ udæ. Ovid. 2. Fast. 406.
Humus uda. Hor. 3. Carm. 2. 23.
Luminibus udis respiciens. Propert. lib. 2. 7. 10.
Pomaria uda mobilibus rivis. Hor. 1. Carm. 7. 13.
Terra uda viret gramine. Ovid. 2. Amor. 6. 50.
Ver udum. Virg. 3. Georg. 429.
Via uda. Lucan. lib. 3. 85.

Udo, āre. Udum seu humidum facere. Macrob. lib. 7. Saturn. cap. 12. Quæ udanda sunt corporis, vino foventur: quæ siccanda sunt, melle deterguntur.

Udor, ōris. m. Varro de L. L. 4. 5. Udor aquæ vis deorsum. Alii legunt aliter. V. Not. Gothofrid. p. 1580.

V E

VE. Veteranus, Vesuntini. VE. COS. Veteranus Consul.

Ve, [ἢ, ἤτοι] disjunctiva conjunctio est, id significans quod Aut. Cic. 6. Att. 1. Appius enim ad me ex itinere, bis, terve, literas miserat.
Quum eam tempestas vetustasve consumpserit. Cic. 1. de Legib. 7.
Suaves gravesve sententiæ. Cic. in Orat. 150.
Omnia quæ fiunt futurave sunt. Cic. 2. de Divin. 19.
Nequid plus minusve dicat. Cic. pro Flacc. 12.
Geminata eleganter postponitur negative. Cic. 3. Fam. 9. Peto a te ut id a me, neve in hoc reo, neve in aliis requiras. Idem 3. de Orat. 169. Componere & struere verba sic, ut neve asper eorum concursus, neve hiulcus sit, sed quodammodo coagmentatus & lævis.
Geminata interdum idem est quod Vel, vel. Ovid. 15. Met. 215.
—— nec quod fuimusve, sumusve
Cras erimus. Adde 5. Fast. 110.
De hac particula vide Gellium lib. 5. cap. 12.

Vecors, ordis. Adj. [ἄνουν, ἄφρων, παράφρων] quasi Sine corde; Qui, ut ait Festus, est mali, turbatique cordis. Macrob. lib. 6. Saturn. cap. 8. Vecors, & Vesanus, privationem significant sanitatis & cordis. Ve enim particula tum intensionem significat, tum minutionem. Cic. 1. Tusc. 18. Aliis cor ipsum animus videtur, ex quo excordes, vecordes, concordesque dicuntur. Liv. 4. 49. Audita vox ejus in concione stolida & prope vecors.
O vecors & amens. Cic. in Pison. 21.
Audacia vecors. Liv. 28. 22.
Furor vecors. Catul. ad Aurel. 16. 14.
Juvenes vecordes. Sen. Theb. 1.
Libelli vecordes. Tacit. 2. Ann. 30.
Libido vecors. Sen. Troad. 4.
Mens vecors agitatur furiis. Ovid. in Ibin, 345.
Rixam vecordem excitare. Catul. ad Ravidum, 38. 4.
Vecors, pro Dolosa & astuta. Cic. in 2. Tusc. 20. Vecors OEnei partu edita, hoc est Deianira OEnei filia, dolosa & astuta. Sic enim δολῶτις a Sophocle vocatur, a quo hunc versum convertit Cicero. Interim notandum est partum hic viris etiam tribui more Græcorum, apud quos etiam τίκτειν de viris usurpatum reperitur. Turneb.
Compar. Aurel. Vict. de Cæs. 40. 17. Agrestibus parentibus vecordior.
Superl. Cic. pro Domo sua 141. Itaque istius vecordissimi mentem cura metuque terrebant.

Vecordia, æ. f. [παραφροσύνη] Ter. And. 4. 1. 2. Tanta vecordia innata cuiquam ut siet, ut malis gaudeat alienis, atque, &c. Sallust. Igitur color exanguis, fœdi oculi, citus modo, modo tardus incessus, prorsus in facie vultuque vecordia.
Pulsat te vecordia. Ovid. 12. Met. 228.

Vectiarius, Vecticularius. V. vectis.

Vectibilis, V. veho.

Vectigal, ālis. n. [τέλος, φόρος, δασμὸς] Quod ex vectura penditur. Unde & a vehendo dicitur, quum ex fundis fruges in urbem vehuntur.
Vectigal duplex est, publicum & privatum; Vectigal publicum, Ex quibus vectigal accipit fiscus. Cic. pro Lege Manil. 17.
Magna vectigalia. Hor. 2. Serm. 2. 100.
Abrumpere vectigalia. V. abrumpo.
Augere vectigalia. V. augeo.
Capere vectigal. V. capio.
Conservare vectigal. Cic. pro Lege Manil. 15. Itaque neque ex portu, neque ex decumis, neque ex scriptura vectigal conservari potest.
Constituere vectigal. V. constituo.
Ego equidem non jam vectigalibus, & parvo contentus esse possum. Cic. 12. Att. 20.
Exercere & exigere vectigal. V. paulo post, Pendere vectigal. Cic. pro Lege Manil. 4. Quorum magnæ res aguntur, in vestris vectigalibus exercendis occupatæ.
Exigere vectigalia. Cic. 1. Q. frat. 1. 26.
Imponere vectigal. Cic. pro Font. 10. Vectigal enim esse impositum fructibus nostris dicitur, & pecuniam permagnam ratione ista cogi potuisse confiteor & invidiam.
Levare agrum vectigali. Cic. de Clar. Orat. 136. Totius agrum publicum vitiosa & inutili lege vectigali levavit. Claud. in 2. Cons. Stilich. 98.
Obsolescere & nitere dicuntur vectigalia. V. obsoleo.
Pendere vectigal. Cic. pro Lege Manil. 16. Quo tandem animo esse existimatis aut eos qui vectigalia vobis pensitant, aut eos qui exercent atque exigunt. Idem 1. Q. frat. 1. Qui per se pendere vectigal non potuerunt.
Porrigere parva vectigalia. Hor. 3. Carm. 16. 40.
Vectigal, Privatum esse dicitur, quod quisque sumit ex reditibus & fructibus. Cic. in Parad. 6. Ex meo tenui vectigali detractis sumptibus cupiditatis. Paulus Jurisc. Cæsæ arundinis, vel pali compendium, si in eodem fundo vectigal esse consuevit, ad fructuarium

arium pertinet. Cic. in Parad. 6. Non intelligunt homines quam magnum vectigal sit parsimonia. Cic. 2. Off. 88. Ut bona valetudo voluptati anteponatur, vires celeritati: externorum autem, ut gloria divitiis, vectigalia urbana rusticis. i. e. Proventus, reditus.

Instituere vectigal. Columel. lib. 8. cap. 2.

Vectigalia pro Terris vectigalibus. Sallust. Hist. Fragm. 1. 14. Mithridates in latere vectigalium nostrorum, quibus adhuc sustentantur, diem bello circumspicit. V. Cic. 2. Verr.

Vectigaliorum, pro Vectigalium, genitivus pluralis. Suet in Augusto, cap. ult. Quantum pecuniæ in ærario & fiscis, & vectigaliorum residuis.

Vectigalis, e. [ὑποτελὴς, τελεσφόρος] Quod tributum pendit. Sic provinciæ, agri, & ii qui tributa persolvunt, vectigales dicuntur. Cic. 5. Off. 87. Quas civitates L. Sylla pecunia accepta Senatusconsulto liberavisset, ut eæ rursus vectigales essent.

Vectigalis & Immunis, contraria. V. IMMUNIS.

Vectigalis & stipendiarius. Liv. 21. Utrum Annibal hic sit æmulus itinerum Herculis, ut ipse fert, an vectigalis stipendiariusque & servus populi Romani a patre relictus.

Liberare vectigales & stipendiarios. Cic. de Provinc. Cons. 10.

Agri vectigales. Cic. in Pison. 87.

Civitas vectigalis. Cic. 3. Verr. 79.

Equi vectigales. Cic. 2. Philipp. 62. Tum existimavit se suo jure, cum Hippia vivere, & equos vectigales Sergio mimo tradere.

Homo seu servus vectigalis, Qui domino suo pecuniam meret, ut vectigales equi solent. Columel. in præfat. lib. 1. Ex mercenariis aliquem jam recusantem quotidianum illud tributum, qui vectigalis esse non possit, ignarum rei cui præfuturus est, magistrum fieri jubet.

Pecunia vectigalis, Quæ ex vectigalium reditibus provenit. Cic. 3. Verr. 89. Decem enim naves jussu L. Murenæ, populus Milesius ex pecunia vectigali Pop. Rom. fecerat.

Provincia vectigalis. Cic. in Pison. 87.

Socii vectigales. Cic. 3. Off. 49.

Facere vectigales. Cæs. 4. Bell. Gall. 3. Hos quum Suevi multis sæpe bellis experti propter amplitudinem gravitatemque civitatis, finibus expellere non potuissent, tamen vectigales sibi fecerunt, ac multo humiliores, infirmioresque redegerunt.

Vectigaliarius, i. m. Qui vectigal exercet. Firmic. lib 3. cap. 13. Erunt enim aut publicani, aut vectigaliarii; id est qui vectigalia exigant.

Vectis, is. m. [μοχλὸς, ὀχεὺς] dicitur Quod manibus percutiendo vehatur. Est enim Palus e ferro sive ligno grandior, rusticis, & fabris cæmentariis ad multa necessarius. Cæs. 2. Bell. Civil. 11. Saxa quammaxime possunt, vectibus promovent, præcipitataque muro in musculum devolvunt. Cic. 1. de Nat. Deor. 19. Quæ molitio, quæ ferramenta, qui vectes, quæ machinæ, qui ministri tanti muneris fuerunt? Hor. 3. Carm. 26. 7.

Demoliri signum, ac vectibus labefactare conantur. Cic. 6. Verr. 94.

Vectes (inquit Bud.) Baculi sunt validi per medium machinam trajecti, quibus manu ductis machina dum versatur, funem ductuarium advolvit. Ab his vectibus Vectiarii dicti sunt homines, qui vectes versanda sucula manu ducunt. V. SUCULA.

Vectes, etiam sunt Obices ex ligno vel ferro, quibus ostia clausa muniebant. Virg. 7. Æn. 609.

> Centum ærei claudunt vectes, æternaque ferri
> Robora. V. Prudent. Cathem. 9. 70.

Vectiarius, i. m. Qui torcularia premit vectibus. Vitruv. lib. 6. cap. 8. Ipsum autem torcular, si non cochleis torquetur, sed vectibus & prælo premitur, ne minus longum pedes quadraginta constituatur. Ita enim erit vectiario spatium expeditum.

Vecticularius, a, um. Adj. [τοιχωρύχος] unde, Vecticularia vita dicitur eorum, qui vectibus parietes perfodiunt alienos, furandi gratia. Cato, Vecticulariam vitam vivere, est Repente largiter habere, repente nihil. Festus.

Vectis, [Οὐίκτησις] Insula Britannici maris, ut scribit Ptolemæus lib. 2. cap. 3. *Wight* incolæ vocant, in qua sunt oppida *Newport* & *Yarmouth*. Scribitur etiam Vecta & Victesis.

Vecto, are. **Vectura**. V. VEHO.

Vectōnes, um. m. [Οὐέττωνες] Hispaniæ populi, Vacceis & Celtiberis proximi, ut scribit Plin. lib. 3. cap. 3. Horum meminit Lucan. lib. 4. 9.

> Vectonesque leves, profugique a gente vetusta &c. Alii Vettones. V. Bos. ad C. Nepot. 22. 4. 1.

Vedius, i. m. quasi Malus divus. Vedius, id est, Pluton, quem etiam Ditem Vejoremque dixere. Mart. Capella 2. p. 40.

Vedra, æ. [Οὐέδρα] Fluvius Britanniæ insulæ, Ptolem. lib. 2. cap. 3. *Were* vulgo.

Veflamen, inis. m. Flaminalis, qui functus est Flaminio, ad differentiam ejus, qui dicitur Flamen perpetuus. Grut. Inscript. p. 374. n. 1. C. MVTIVS. BRVTIANVS. FAVSTINVS. ANTONIANVS. VEFLAM. AVG. &c.

V E G

Vegeo, ui, [ζωπυρέω] ēre. Nonius, 2. 876. Veget pro vegetat, vel erigit, vel vegetum est. Pomponius, Animos Venus veget voluptatibus. Usitatius est nunc Vigere. V. Lucret. 5. 553. & 1297.

Vegĕtus, a, um. [ἀκμάζων] Quod sanum & incolume est: & ad corpus proprie pertinet. Gell. lib. 2. Quid igitur, inquit, dicimus, quod multos videmus esse pecuniæ cupidos, & eosdem cum corpore esse vegeto ac valenti? Sueton. de Cæs. cap. 45. Nigris, vegetisque oculis, valetudine prospera. Cic. 10. Att. 18. Tu, quoniam quartana cares, & novum morbum removisti, sed etiam gravedinem, te vegetum nobis in Græcia siste, & literarum aliquid interea.

Inter Vegetum & Vigens hoc interest: quod Vegetum sit incolume; Vigens forte. Nam vegetum corporis: vigens etiam animi possumus dicere. Ex Nonio.

Ingenium vegetum. Liv. 6.

Mens vegeta, Viva, integra; apud Cic. 1. Tusc. 41. Horum igitur aliquid animus est, nec tam vegeta mens, aut in corde, cerebrove, aut in Empedocleo sanguine demersa jaceat.

Oculi vegeti. Suet. Cæs. cap. 45.

Pulsus vegetus venarum, pro Vehementi, opponitur Languido. Valer. lib. 5.

Præbere se vegetum & acrem ad aliquid faciendum. Cic. 1. de Divin. 61. Ut illa tertia pars rationis & mentis eluceat, & se vegetam ad somniandum acremque præbeat: tum ei visa quietis occurrent tranquilla atque veracia.

Compar. Columel. lib. 6. cap. 20. Neque enim alio distat bonus taurus a castrato, nisi quod huic torva facies est, vegetior aspectus, breviora cornua.

Superl. Plin. lib. 18. cap. 26. Hoc intervallum temporis vegetissimum agricolis, maximeque operosum est.

Veges, ĕtis. Idem quod Vegetus. Liv. 21. 43. A tergo Alpes urgent, vix integris vobis ac vegetibus transitæ. Vetus exemplar habet Vigentibus.

Vegĕto, āre. Fortificare, recreare, vegetum facere, conservare, seu longo tempore sanum tueri. Gellius 17. 2. Memoriæ vegetandæ gratia. Quod dicimus, Bonæ memoriæ faciendæ gratia. Adde Mart. Capell. 3. p. 233.

Vegetatus, a, um. Prudent. Cathem. 10. 7. —elementa
> Tibi dum vegetata cohærent.

Vegetatio, ōnis. f. Apul. de Asino aureo, Ut etiam fatigationem sedentariam incessus vegetatione discuterem.

Vegetator, ōris. m Ephemer. Auson. v. 16.
> Irrequies, cuncta ipse movens, vegetator inertum.

Vegetāmen, inis. n. Prudent. Hamartig. v. 75.
> Sunt tria nempe simul, lux, & calor, & vegetamen.

Vegetabilis, e. Quod vegetari potest. ut, Planta, radix vegetabilis. Ammian. 22. 8.

Flabra vegetabilia. Mart. Capell. 3. p. 223.

Vegetativus, a, um. Idem. ut, Anima vegetativa, apud Philosophos.

Vegeti, orum. m. Asiæ populi, Murrhanis, Cappadocibus, Comagenis, & Armeniis vicini, ut scribit Pomponius Mela lib. 1.

Vegetius, i. m. Flavius Renatus, comes Constantinopolitanus, scripsit ad Valentinianum principem libros quinque. Epitomen videlicet institutionum rei militaris, de commentariis Catonis, Augusti, Trajani, & Hadriani principum, ac Frontini. Ex Raphaelis Volaterrani lib. 22.

P. Vegetius Mulomedicinæ quatuor libros scripsit, editos a Sambuco 1574.

Vegrandis, e. [ἀναύξητος] Festus, Vegrande significari alii aiunt male grande, ut vecors, vesanus, mali cordis, maleque sanus. Alii parvum sive minutum: ut quum dicimus vegrande frumentum. Et Plaut. in Cistel. Qui nisi iteres, nimium is vegrandi gradu. Hactenus Festus. Varro lib. 2. de R. R. cap. 2. Quod quæ postea concipiunt, vegrandes fiunt atque imbecillæ.

Vegrande, Valde grande. Lucil. lib. 26. Non idcirco extollitur, nec vitæ vegrandi datur. Nonius. Antiquum.

Farra vegrandia. V. FAR.

V E H

Veha, æ. f. [ὁδὸς] Via veteribus dicebatur, quod per eam omnia veherentur. Varro 1. de R. R. cap. 2. A quo rustici etiam nunc quoque viam veham appellant, propter vecturas.

Veha brevis etiam vehiculum dictum est. Varr. L. L. 4. 31.

Vehĕmens, entis. Adj. [σφοδρὸς, βίαιος, δεινὸς, λάβρος] Grave, magnum, urgens. Gell. lib. 16. cap. 5. & Macrob. lib. 6. Saturn. cap. 8. Ve particula tum intensionem significat, tum minutionem. Nam vetus & vehemens, alterum ab ætatis magnitudine compositum elisumque est: alterum a mentis vi atque impetu dicitur. Ter. Andr. 1. 1. 123. Ne hæc quidem satis vehemens causa ad objurgandum. Idem Heaut. 3. 1. 31. Vehemens in utranque partem Menedeme es nimis.

Hoc genus & acrimoniam habet in se, & vehementissimum est. Auctor ad Herenn. lib. 4. 41.

Dea vehemens. Catull. ad Licinium, 48. 21. Coalescunt primæ duæ syllabæ in Vehemens.

Exordium dicendi vehemens & pugnax. Cic. 2. de Orat. 317.

Incitatione quadam acri & vehementi inflammari. Cic. 2. de Orat. 185.

Literæ vehementes, Acres, acerbæ. Cic. 6. Verr. 41. Literæ mittuntur isti a patre vehementes, ab amicis item, videret quid ageret, de Diodoro quo progrederetur.

Lupus vehemens. Hor. 2. Epist. 2. 28.

Metu vehementi commota mens. Lucret. lib. 3. 153.

Natura nimium & vehemens feroxque. Cic. in Vatin. 4.

Opera vehemente minister. Hor. 1. Epist. 13. 5.

Oratio vehemens & atrox, cui Oratio lenitatis & mansuetudinis opponitur. Cic. 2. de Orat. 200.

Palus vehemens. Columel. lib. 4. cap. 12.

Statumina vehementiora. Columel. 4. 16.

Violentia vehemens. Lucret. lib. 3. 481.

Vitis vehemens. Columel. lib. 3. cap. 1.

Usus vehemens. Hor. 2. Epist. 2. 120. Contrahuntur duæ primæ syllabæ breves in unam longam. V. Lucret. 3. 153.

Vehemens Columell. lib. 3. non solita frequentique significatione pro Luxuriante exuberanteque ponitur, ut cum ab eo scribitur, Terræ densæ vehementem multaque materia frondentem. Nam ei opponit Vitem rari sarmenti. Iterum, Unde etiam materiæ vehementissimæ reperiuntur, aut in capite viris, aut in crure vicino radicibus. Hic Vehementissimas materias dicit Luxuriantes & maximas, in quibus & prolixissima dixit esse flagella & productissima sarmenta. Fortasse etiam, inquit Turnebus, non dissimili notione & significatu Horatius dixit de nitido elegantique usu, 2. Epist. 2. 120.

Vehemens & liquidus puroque simillimus amni. quod ferax sit & fœcundus in producendis rerum vocabulis, semperque aliquid advehat, & ut amnis vehemens exundet. Hæc Turnebus contra aliorum interpretum sententiam.

VEHEMENTIA, æ. f. [δεινότης] Acritudo. Plin. lib. 13. cap. 8. Flore candido cum vehementia odoris.

VEHEMENTER, Adv. [σφοδρῶς, δεινῶς, βιαίως] Acriter, admodum. Cic. 8. Philipp. 16. Vehementer me agere fateor: iracunde, nego. Lucret. lib. 4. 821.
Quæ vehementer, acriter, animose fiunt. Cic. 4. Tusc. 50.
Quintum puerum accepi vehementer. Cic. 10. Att. 5. i. e. Severe, *Je l'ay bien tensé.*
Admirari vehementer. Cic. 4. Acad. 63.
Adversari vehementer. Cic. 7. Verr. 81.
Agi autem de summa prorsus vehementer & severe volo. Cic. 16. Att. 14. i. e. Summam mihi debitam volo acerrime exigi, etiam sponsoribus appellatis.
Displicet vehementissime. Cic. 4. Acad. 133.
Dolet vehementer. Ter. Adelph. 4. 5. 48.
Excusare vehementer. Cic. 3. Verr. 103. Me vehementer excusatum volo, non negligentia mea fore, &c.
Exercere se vehementer in aliqua re. Cic. 1. de Orat. 152.
Expectare vehementer literas alicujus. Cic. 11. Fam. 15.
Fefellit vehementer. Cic. 12. Fam. 15. Quæ res nos vehementer fefellit.
Insanire vehementer. Plaut. Merc. 4. 6. 19.
Invehi vehementer. Cic. 6. Verr. 8. Sed quid ego tam vehementer invehor?
Irasci vehementius. Curt. 6. 9. 2.
Minari vehementer. Cic. 6. Verr. 149. Nisi restituissent statuas, vehementer iis minatur.
Pertinet vehementer ad rem aliquam. Varro 1. de R. R. cap. 55.
Repugnare vehementer. Cic. 4. Acad. 41. Idem 5. de Finib. 77. Nam illud vehementer repugnat, eundem esse beatum, & multis malis oppressum.
Vindicatum severe ac vehementer. Cic. 7. Verr. 132. Fateor non modo in socios, sed etiam in cives militesque nostros persæpe esse severe ac vehementer vindicatum.
Velim vehementer. Ter. Eun. 5. 9. 39.

VEHEMENTESCO, ĕre. Cæl. Aurel. Tard. 4. 6. Cum viderint fluorem vehementescere. Idem 1. 2. Passio vehementescit.

VEHES vel VEHIS, V. VEHO, vehis.

VEHIA, æ. f. Oscorum lingua Plaustrum dicitur. Festus.

VEHO, vexi, vectum, [ἄγω, ὀχέω, ἐποχέω] ĕre. proprie de Navi, equo, cæterisque quadrupedibus & plaustris dicitur. A Vehiare Osco verbo. Plaut. Mostel. 3. 2. 95. Magni sunt oneris: quicquid imponas, vehunt. Idem Bacch. 1. 2. 73. Nam ut e navi vecta es, credo timida es aliquantum soror.
Curru vehere aliquem. Ovid. 15. Epist. 91.
Curru vehere. Cic. 1. Tusc. 113. Quum enim illam ad solenne & statutum sacrificium curru vehi jus esset.
Curru quadrigarum vehi. Cic. 2. de Divin. 144. Cursor ad Olympia proficisci cogitans, visus est in somniis curru quadrigarum vehi mane ad conjectorem.
In curru vehi. Ovid. 4. Trist. 2. 47.
Dorso cornipedis vehi. Senec. Hippol. 6.
Equo vehi. Ovid. 3. de Arte Am. 777.
　　Parva vehatur equo.
Equus in quo vehebar, mecum una demersus rursus apparuit. Cic. 2. de Divin. 140.
Navi vehimur. Lucret. lib. 4. 388.
Phaselis pictis vehitur circum sua rura. Virg. 4 Georg. 289.
Per æquora fraterna vexerat Europen taurus. Martial. de Spect. 16. Cic. 1. de Nat. Deor. 79.
Per maria vasta vehunt ratibus. Plin. lib. 12. cap. 19.
Bella vehere trans pontum. Senec. Thyest. 1.
Carpenta vehebant matres Ausonias. Ovid. 1. Fast. 619.
Cibum ore vehit formica. Ovid. 1. de Arte Am. 94.
Fortunam ætas vehit. Lucret. lib. 3. 1098.
Fructus vehere ex agris. Liv. 21. 43.
Ventrem gravem vehere. Ovid. 9. Met. 684.
Sex motibus vehi. Cic. de Univers. 41. Ita totum animal movebatur illud quidem, sed immoderate & fortuitu, ut sex motibus veheretur.
Vehitur oratio tanquam in mari, per translationem. Cic. 1. Tusc. 73. Itaque dubitans, circumspectans, hæsitans, multa adversa revertens, tanquam ratis in mari immenso nostra vehitur oratio.
Pretium vehendi. Ovid. 2. Fast. 215.

VEHENS, entis. Partic. [ἐποχῶν] Cic. de Clar. Orat. 331. Sed in te intuens Brute doleo, cujus in adolescentiam, per medias laudes quasi quadrigis vehentem, transversa incurrit misera fortuna Reip.
Delphinus vehens. Gell. 16. 19. extr.
Equo vehentes. Idem 5. 6.
Plaustro vehens. Justin. 11. 7. 13.

VECTUS, a, um. [ὀχηθείς] aliud Partic. ut,
Diversa per æquora vecti. Virg. 1. Æn. 380.
Multa per æquora vectus. Catull. ad fratris tumulum, 98. 1.
Apes vectæ liquidum trans æthera. Virg. 7. Æn. 65.
Jumentis junctis vectus. Nepos 20. 4. 2.
In nave vectus. Nepos 12. 4. 3.
Vehiculo vectus. Paterc. lib. 2.

VECTO, [ἐποχέω] āre. frequentat. Gell. lib. 16. cap. 19.
Dorso super fluctus edicto vectasse. Propert. 3. 3. 46.
Corpora vectare carina. Virg. 6. Æn. 391.
Equo vectari. Ovid. 8. Met. 374.
Humeris vectari. Hor. Epod. 17. 74.

VECTATUS, a, um. Liv. 35. 35. Paulisper cum tyranno vectatus.
In orbe vectatus. Manil. 2. 138.

VECTATIO, ōnis. f. Suet. Calig. cap. 3. Gracilitas crurum paullatim repleta assidua equi vectatione post cibum. Et Senec. de Tranquil. anim. cap. 15. Aliquando vectatio iterque vigorem dabunt.

VECTABŬLUM, i. n. [ὄχημα] Idem quod Vehiculum. Gell lib. 20. cap. 1. Jumentum quoque non id solum significat quod nunc dicitur, sed vectabulum etiam, quod adjunctis pecoribus trahebatur.

VECTACŬLUM, i. n. Idem. Tertull. de Anima cap. 53. Auriga corporis, spiritus animalis, deficientis vectaculi nomine, &c.

VECTITO, āre. frequentat. Arnob. 5 p. 183. Curru quadrijugo vectitatus.

VECTIO, ōnis. f. [ὄχησις, ἀγωγή] Cic 2. de Nat. Deor. 151. Efficimus etiam domitu nostro quadrupedum vectiones.

VECTOR, ōris. m. [ἐπιβάτης, ἐποχούμενος, ὀχηθέντης] Qui in aliena navi vel equo vel plaustro vehitur pretio Quintil. In corpore projecto, In navim filii mei male permutatus vector imponor.
Timidi & perterriti vectores. Cic. 3. de Nat. Deor 89. Idemque cum ei naviganti vectores adversa tempestate timidi & perterriti dicerent, non injuria sibi illud accidere, qui illum, &c.
Vector, Qui vehit. Ovid. 1. Fast. 433.
　　Ecce rudens rauco Sileni vector asellus
　　　Intempestivos edidit ore sonos.
Cæli vector. Senec. Medea v. 1968.
Fulminis vector, Aquila. Stat. 9. Theb. 858.
Vector, Eques. Ovid. 3. de Arte Am. 555.
　　Sed neque vector equum qui nuper sensit habenas,
　　　Comparibus frenis artificemque regat. Adde 1. Trist. 3. 115.
Vectores, metaphoricos pro Civibus. Cic. 2. Att. 10. Male vehi malo alio gubernante, quam tam ingratis vectoribus bene gubernare.

VECTRIX, icis. f. Paulinus Nolanus Epist. 49. 8. Vectricem draconis Epidauro navem venerantur.

VECTORIUS, a, um. Adj. ut, Vectoria navigia, pro Majoribus. Cæs. 5 Bell. Gall. cap. 8. Qua in re admodum fuit militum virtus laudanda, qui vectoriis quibusque navigiis, non intermisso remigandi labore, longarum navium cursum adæquaverunt.
Navicula vectoria. Suet. Cæs. cap. 63.

VECTARIUS, a, um. Adj. [ὀχητικός] ut, Vectarius equus, Qui vehit, aptusque est ad vehendum. Varro 2. de R. R. cap. 7.

VECTIBILIS, e. Sen. 3. Nat. Quæst. Aquæ medicatæ, & ob hoc ponderosæ: & ipsius insulæ materia vectibilis. Al. Vectabilis.

VECTŪRA, æ. f. [ἀγώγιμον] Varro de R. R. lib. 2. cap. 7. Equi quod alii sunt idonei ad rem militarem, alii ad vecturam, alii ad admissuram, &c. Cic. 1. Att. 3. Misimus qui pro vectura solveret. Et 3. Verr. 147. Longa difficilique vectura.
Exercere aut locare vecturas navium. Papin. in l. Si urbana. D. de condict. indeb.
Facere vecturam, Vehendo parare sibi lucrum. Quintil. in Pastu cadaverum.
Vivere vecturis. V. Vellaturam facere, in VELLA.
Vectura, Merces vehendi. Ulpian. in l. Ex conducto. §. Item. D. Locati, Item quum quidam nave amissa vecturam, quam pro invecto nauta acceperat, repeteret: rescriptum est ab Antonio Augusto, non immerito procuratorem Cæsaris vecturam ab eo repetere, quum munere vehendi functus non sit. Idem in l. Siquis pro uxore. D. de donationibus inter virum & uxorem. Papinianus scripsit, vecturas uxoris & ministeriorum ejus, virum itineris sui causa datas repetere non posse. V. Plaut. Most. 3. 2. 138.

VECTURARIUS, i. m. Qui præest vecturis. Theod. Cod. l. 14. 6. Vecturarios præcipimus trecentos boves dare.

VEHICŬLUM, i. n. [ὄχημα, ἀπήνη, ὄχος] In quo aliquid vehitur, quod cum quatuor rotis Phryges traduntur invenisse, teste Plin. lib. 7. cap. 56. Cic. 7. Verr. 185. Omnesque dii, qui vehiculis thensarum solennes cœtus ludorum initis, &c. Idem in Pison. 61. Nummus interea mihi Cæsar, neglectis vehiculis triumphalibus domi manet & manebit.
Camerata vehicula. V. CAMERA.
Meritoria vehicula. V. MEREO.
Anteire vehiculo. V. ANTEEO.
Comparare furtorum vehiculum. Cic. 7. Verr. 58.
Pro Navi ponitur. Cic. 2. de Nat. Deor. 89. Qui navem nunquam ante vidisset, ut procul divinum & novum vehiculum Argonautarum e monte conspexit, &c. V. Fr. Nanius in Curis secundis ad Nonni Paraph.

VEHICULĀRIS, e. Ad vehiculum spectans. ut, Cursus vehicularis, Dig. 50. t. 4. l. 18. §.
Rei vehicularis munera. Ibid. l. 1. §. 1. conf. Suet. Aug. cap. 49. & Casaub. ad Spartian. Hadrian. f. 15.

VEHICULARIUS, a, um. Idem. ut, Cursus vehicularius. Capitolin. in Anton. Pio cap. 12.
Fabricator vehicularius. Idem in Max. & Balb. cap. 5.
Res vehicularia. Ammian. 14. 11.

VEHICULATIO, ōnis. f. Vet. nummus apud Spanhem. diss. 13. p. 561. & 570. VEHICVLATIONE ITALIAE REMISSA.

VEHATIO, ōnis. f. Idem. Cod. Theod. leg. 3. de calcis coctoribus.

VEHES, vel VEHIS, is. f. [ἅλκανδρον] a vehendo, dicitur Quantum fœni vel stercoris una vectura in plaustris vel aliis instrumentis ferre possumus. Plin. lib. 36. cap. 15. Amplitudinem cavis eam fecisse proditur, ut vehem fœni large onustam transmitteret. Columel. lib. 11. cap. 2. Satis erit in singula jugera vehes stercoris comportare numero decem & octo. Vehes autem stercoris habet modios octoginta. Sic lib. 11. cap. 2. Materies si roborea est, ab uno fabro dolari ad unguem per quadrata debet pedum xx, hæc erit vehis una. Pinus autem v & xx pedum æque ab uno expeditur, quæ & ipsa vehis dicitur.

VEHELA, æ. f. ut, Scythicis vehelis. Capitolin. in Maximin. cap. 13. Vulgo Vehiculis. V. Salmas. ad loc. p. 251.

V E I

VEIEN. Veientina, scil. Tribus.

VEIA, æ. f. [Οὐεία] Venefica quædam mulier cujus meminit Hor. Epod. 5. 29.

Abacta

Abacta nulla Veia conscientia
Ligonibus duris humum
Exhauriebat ingemens laboribus.

Veios, [Οὐηίους] dicimus urbem in Hetruria, quam Camillus cepit. Hæc insignis fuit bellorum frequentia cum Romanis. Unde quum Nero domum ædificaret amplissimam, editi fuerunt illi versus,
Roma domus fiet, Veios migrate Quirites,
Si non & Veios occupat ista domus.
Veteres Veii. Propert. lib. 4. 11. 27.

Veiens, entis. [Οὐηίεντες] Populus Veiorum. Cic. 1. de Divin. 100. Quum lacus Albanus præter modum crevisset, Veientem quendam ad nos hominem nobilem perfugisse, eumque dixisse, ex fatis quæ Veientes scripta haberent, &c. Et paulo post, Quum autem Veientes bello fessi legatos ad Senatum misissent, &c.
Populi Veientum. Sil. lib. 7. 40.

Veiens, entis. Adj. [Οὐηιεντανὸς] Cic. 1. de Divin. 100. Quid, quod in annalibus habemus, Veienti bello, &c.
Ager Veiens. Cic. pro Rosc. Amer. 47.
Arvi Veientis emptor. Hor. 2. Epist. 2. 167.
Solum Veiens. Stat. 4. Sylv. 5. 54.

Veientinus, a, um. Adj. ut,
Tribus Veientina. Cic. pro Planc. 38.

Veientānus, a, um. aliud Adj. [Οὐηιεντανὸς] ut, Vinum Veientanum. Hor. 2. Serm. 3. 143.
Gemma Veientana. Plin. lib. 37. cap. 10. Veientana Italica gemma est Veiis reperta, nigram materiam distinguente limite albo. De Veientana gemma scribit & Solinus cap. 8. sub finem.

Veius, a, um. Idem quod Veiens. Propert. lib. 4. 11. 31.
Forte super portæ dux Veius astitit arcem.

Veianus, i. m. Gladiatoris nomen apud Hor. 1. Epist. 1. 4.

Vejōvis, [Μικρὸς Ζεὺς] veteribus dicebatur Deus, cui dempta atque detracta esset juvandi facultas. Nam quosdam deos ut prodessent celebrabant: quosdam ne nocerent, placabant. De quibus abunde Gell. lib. 5. cap. 12. Ubi corrigendus est locus in fine capitis. Sic enim legitur in omnibus quos vidimus codicibus, Arungus quoque habetur & Rubigus. Ubi Averruncus legendum est. Cic. 3. de Nat. Deor. 62. Quid Vejovi facies? quid Vulcano?
Vejovem interpretatur Ovidius, Parvum Jovem, 3. Fast. 447.

V E L

VEL. Velina, scil. Tribus.

Vel, [ἢ, εἴτε, ἤτοι] conjunctio plerunque disjunctiva; ut, Vel scribam, vel ad te veniam. Plaut. Mil. 4. 2. 28. Vel adest, vel non. Virg. 1. Æn. 749.
Quid tantum Oceano properent se tingere soles
Hyberni, vel quæ tardis mora noctibus obstet.
Vel, copulativa. ut, Maxime me tibi amicum facit vel virtus, vel doctrina tua. Ter. Eun. 2. 3. 27. Hanc tu mihi vel vi, vel clam, vel precario fac tradas.
Multorum vel honori vel periculo servire. Cic. de Clar. Orat. 242.
Sunt ista quidem vel magna, vel potius maxima. Cic. 2. Q. frat. 14.
Vel, pro Veluti, inquit Donatus. Ter. Hec. 1. 1. 3. Per pol quam paucos reperias meretricibus fideles evenire amatores, Syra: vel hic Pamphilus jurabat quoties Bacchidi, &c. Idem Eun. 3. 1. 7.
Vel, pro Etiam. Cic. ad Brut. 8. Et quod te tantum amat, ut vel me audeat provocare. V. plura apud Nonium. Ter. And. 3. 2. 9. Vel hoc quis non credat, qui norit te, abs te esse ortum? Hic ironia est, teste Donato. Virg. 11. Æn. 259.
Vel Priamo miseranda manus. In his duobus exemplis, Budæus Vel pro Nam positum dicit. Idem 8. Ecl. 69.
Carmina vel cælo possunt deducere lunam. Ter. Heaut. 4. 6. 2. Nulla est tam facilis res, quin difficilis fiet, quam invitus facias; vel me hæc deambulatio quam non laboriosa, ad languorem dedit. Cic. Att. Ut vel perire maluerit, quam perdere omnia.
Vel, pro Saltem. Ter. Phorm. 2. 1. 71. Postremo si nullo alio pacto, vel fœnore.
Vel etiam. Plaut. Men. 4. 3. 17. Utere vel tu, vel tua uxor, vel etiam in oculos compingite.
Vel hercle. Plaut. Aul. 5. 1. 22. Vel hercle enica, nunquam hinc feres a me.
Vel maxime. Cic. 4. Acad. 93. Statuere enim qui sit sapiens, vel maxime videtur esse sapientis.
Vel minimum. Cic. in Orat. 91. Hoc in genere nervorum vel minimum, suavitatis autem est vel plurimum.
Vel mediocris. Cic. 2. de Orat. 116. Hæc sunt omnia ingenii vel mediocris, exercitationis autem maximæ.
Vel plurimum. Cic. 4. Verr. 181. Nam quod in publicanorum causis vel plurimum ætatis meæ versor, &c.
Vel quod multo etiam minus est ferendum. Cic. pro Planc. 8.
Vel, in principio sententiæ positum, pro Nam, indignationi interdum serviens, a Græcis tractum videtur, qui ἢ eodem ferme modo utuntur. Quare miror quid Quintilianus his verbis lib. 9. intelligi voluerit, cap. de figuris, Alia, inquit, commendatio vetustatis, cujus amator unice Virgilius fuit, 11. Æn. 406.
Vel quum se pavidum contra mea jurgia fingit
Artificis scelus. & reliqua, quæ scripta sunt 1. Æneidos, quasi scilicet simile sit illi, v. 23.
Progeniem sed enim Trojano, &c. Quum tamen Cicero non semel usus sit in eo sensu: a quo, ut opinor, Virgilius sumpsit potius quam ab antiquitate obsoleta retulit. Cic. pro Flacc. 56. Vel quod est in eodem decreto scriptum, homines clarissimos civitatis amplissimis usos honoribus, hoc Prætore circumventos: cur hi neque in judicio adsunt, neque in decreto nominantur? Ac si diceret, Quid impudentius quam hoc dicere? Ter. And. 3. 2. 9. Vel hoc quis non credat, qui te norit, abs te esse ortum? Budæus.

Velabrum, Velamen, Velamentum, Velaris, Velarium. V. VELUM.

Velatus, V. Velo, are. in VELUM.

Velēda, & Vellēda, æ. f. Virgo in summa auctoritate apud Germanos, & instar numinis habita, de qua Tacit. de Moribus German. 8. 3. & Stat. 1. Silv. 4. 90.

Veles, itis. m. [γυμνῆς, γυμνίτης, ἀκροβολιστὴς] Miles levissime omnium armatus, qui & Velatus & Ferentarius dicitur. Refert Ælianus ordinem pedestrem in militia dividi solitum trifariam: in armatos, quæ gravis armatura dicitur: & velites, qui levissime omnium armantur, unde & expediti nuncupantur: non enim ocreas aut loricam induunt, sed tantum jaculis & fundis utuntur. In tertio ordine sunt peltati, a pelta parvo & levi scuto: hi medii erant inter gravem armaturam & levem. Liv. 26. 4. Et ubi ad conjectum teli ventum est, signo dato velites desiliunt. Cic. de Clar. Orat. 270. Hastæ velitibus amentatæ. Ovid. in Ibin, 48.
Utque petit primo plenum flaventis arenæ,
Nondum calfacti velitis hasta solum.
Velites, quasi Volites dicuntur. Cic. de Repub. Militari more veterum velocissimi, cum scutis levibus, pedites ad hoc ipsum exercitati, iisdem miscendi, quos expeditos quasi volitantes, volites appellabant. Inde versa litera o in a Velites. Vel ἀπὸ τοῦ βάλλειν, i. e. a jaculatione, eo quod tela tantum missilia secum gerant.
Veles scurra. Cic. 9. Fam. 20. Me autem a te, ut scurram velitem, malis oneratum esse non moleste tuli. Scurram velitem dicit, Scurram tironem, non veteranum, gravis armaturæ: ut enim si veles cum armato milite congrederetur male acciperetur, sic ut velitem scurram se verberatum esse jocatur a Papirio dicacissimo & acerrimo scurra. Turnebus.

Velitor, [γυμνιτεύω, ἀκροβολίζω] āri. Digladiari, pugnare.
Velitari, ad verba interdum transfertur, pro Jurgari. Plaut. Men. 5. 2. 28. Nescio quid velitari estis inter vos duos. Gell. lib. 6. cap. 11. Cum inquinatissimis hominibus non est convicio decertandum, neque in maledictis adversum impudentes & improbos velitandum; quia tantisper similis & compar eorum fias, dum paria & consimilia dicas, atque audias.
Velitari labris, & velificari, pro Verbis contendere & altercari, & inter se rixari dixerunt veteres. Afranius,
Interea verba jactare, & labris
Inter se velitari, velificarier. Ex Turnebo.

Velitatio, ōnis. f. [γυμνιτεία, ἀκροβολισμὸς, λογομαχία] Pugna, digladiatio. Plaut. Rud. 2. 6. 42. Equidem meam velitationem exerceo, nam omnia corusca præ tremore fabulor.
Velitatio, inquit Festus, est Ultro citroque verborum objectatio, ab exemplo velitaris pugnæ. Plaut. Asin. 2. 2. 41. Verbis velitationem fieri compendio volo.

Velitāris, e. Adj. [γυμνιτικὸς, ἀκροβολιστικὸς] Quod ad velites pertinet. Unde, Arma velitaria. Sallust. in Jugurth. 113. Præterea fere sagittarii & cohors peligna cum velitaribus armis, itineris properandi causa. Liv. 26. 4. Et septena jacula quaternos longa pedes data, præfixa ferro quale hastis velitaribus inest.

Velitātim, Adv. [κατὰ διαλειμμάτων] significat Per saltus & intervalla: quod velites pugnando, saltibus utantur. Sisenna lib. 1. Hist. Nos una æstate in Asia & Græcia gesta idcirco continentia literis mandavimus, ne velitatim aut saltuatim scribendo, lectorum animos impediremus. Quidam legunt Velicatim.

Velatrīcus, a, um. Idem quod Velitaris. Sidon. 7. Epist. 2. Historia juvenis eximii, fabula militiæ velatricæ par.

Velia, æ. f. [Οὐελία] Lucaniæ oppidum in Italia ad mare situm. inde,

Velīnus, a, um. Adj. Virg. 6. Æn. 366.
Injice, (nanque potes) portusque require Velinos.
Lacus Velinus. Plin. lib. 2. cap. 64.
Regio Velina in urbe, Palatino monti conjuncta, in qua Valerii Publicolæ, & Victoriæ, deorumque Penatium ædes erant. Dicta Velina, quod ibi pastores Palatini vellere lanam sint soliti.
Tribus Velina. Cic. 4. Att. 15.

Veliensis, e. Adj. Cic. 7. Fam. 20. cujus initium, Amabilior mihi Velia fuit, &c. (nescio quid enim Velienses verebantur,) &c.
Populi Velienses. Plin. lib. 3. cap. 3.

Velificum, V. VELUM.

Velitaris, Velitatim, Velitor. V. VELES.

Velitræ, ārum. f. [Οὐελίτραι] Civitas Volscorum insignis fuit. Inde Veliternus ager dictus, quem Volscis victis Romani ademerunt, ut scribit Liv. 8. 14. Inde etiam Veliterni populi, Velitrarum incolæ dicti, quos commemorat Plin. lib. 3. cap. 5. Ex ea urbe gentem Octaviam fuisse, testatur Suetonius in Augusto. Refert Dionys. lib. 7. pestilentiam adeo Velitras esse depopulatam, ut ex decem partibus Veliternorum vix una superfuerit.

Veliternus, Adj. V. supra in VELITRÆ.

Velivŏlus, Adj. V. VELUM.

Vella, æ. f. [κώμη] ab antiquis dicebatur pro Villa. unde

Vellatūra, æ. f. Varro 1. de R. R. cap. 2. A quo rustici etiam nunc quoque viam veham appellant, propter vecturas, & vellam non villam, quo vehunt & unde vehunt. Item dicuntur qui vecturis vivunt, vellaturam facere. Rectius Velatura. V. infra in VELUM.

Vello, velli & vulsi, vulsum, [τίλλω, μαδίζω, σπάω, ἐκτίλλω, ἀνασπάω] ĕre. Extirpare; ut, Vellere herbas.
Radicitus vellere, vel cum radice. Columel. lib. 11. cap. 3. Plin. lib. 12. cap. 12.
Ex patellis vellere emblemata. Cic. 6. Verr. 54. Tum illa ex patellis & thuribulis quæ vellerat, ita scite in aureis poculis illigabat, &c.
Tondere, radere, & vellere. Suet. in Cæs. cap. 45. Circa corporis curam morosior, ut non solum tonderetur diligenter, ac raderetur, sed velleretur etiam. h. e. Pilum sibi ad radicem velli juberet: quod nonnullæ mulierculæ facere solent ne amplius renascatur.
Arbos solo vellitur ruptis radicibus. Virg. 3. Æn. 28.
Barbam vellere; Proverbium est, ait Erasmus, quo Summum contemptum, ac ludibrium significamus. Hor. 1. Serm. 3. 133.
—— vellunt tibi barbam
Lascivi pueri.

Capillos albos a ſtirpe vellere. Propert. lib. 4. 25. 13.
Comam vellere. Martial. lib. 5. 37.
Herbas vellens dentibus. Ovid. 8. Met. 800.
Munimenta vellere, ſepulchra, vallum; Eruere, projicere in terram. Liv. 2. 25. Idem 10. 25.
Pectora mea velluntur ſecreto morſu, Lacerantur mœrore. h. e. Tacita torqueor mœſtitia. Stat. 5. Sylv. 2. 3.
Piſces vellere ex æquore, Extrahere e mari. Hor. 2. Serm. 3. 235. al. Verrere.
Poma vellere manu. Tibul. lib. 3. 5. 20.
Pontem vellere. Virg. 8. Æn. 650.
Poſtes vellere a cardine. Virg. 2. Æn. 480.
Signa vellere caſtris. Virg. 4. Georg. 108.
Spicula vellere. Virg. 10. Æn. 889.
Spinas vellere. Cic. 4. de Fin. 6. Deinde ea quæ requirebant orationem ornatam & gravem, quam magnifice ſunt dicta ab illis? quam ſplendide? de juſtitia, de fortitudine, &c. de ſpinis vellentium ut Stoici, &c.

Vulsus, a, um. Partic. [τετιλμένος] Vulſa corpora a Quintiliano in Procem. lib. 8. dicuntur, Corpora ſiquis vulſa, inquit, atque fucata muliebriter comat, fœdiſſima ſunt ipſo formæ labore.
Aræ, foci, deûm delubra, ſepulchra majorum vulſa, temerata ac violata. Liv. 26. 13.
Tela vulſa pectore. Lucan. lib. 6. 232.

Vulsio, ônis. f. Irenæus 3. 11. Nicolaitæ ſunt vulſio ejus.

Vulsûra, æ. f. [τίλσις] Ipſa vulſio. Varro 2. de R. R. cap. 11. Quam demptam & conglobatam, alii vellera, alii vellumina appellant: ex quorum vocabulo animadverti licet, prius lanæ vulſuram, quam tonſuram inventam.

Vellico, [κνίζω] âre. Frequenter vellere: quod proprie fit quum extremas corporis partes vellimus, & preſſando infeſtamus. Propert. lib. 2. 5. 8. Plaut. Moſtel. 3. 2. 146. Viden' pictum ubi ludificatur cornix vulturios duo? cornix aſtat; ea vulturios duo viciſſim vellicat? Quintil. lib. 6. cap. 1. Ex pædagogo ſe vellicari reſpondit. De puero flente.
Vellicare, per tranſlationem ponitur pro Criminari, mordere, lacerare. Plaut. Merc. 2. 3. 73. Contemplent, conſpiciant, nutent, nictent, ſibilent, vellicent, vocent, moleſti ſint. Gell. lib. 4. cap. 15. In quibus plura inſcite aut maligne vellicant. De Salluſtii ſcriptis. Cic. pro Corn. Balb. 58. More hominum invident, in conviviis rodunt, in circulis vellicant.
Abſentem vellicare. Hor. 1. Serm. 10. 79.
Beneficium vellicare. Senec. de Benef. lib. 2. cap. 28.
Opus alicujus vellicare. Varro 3. de R. R. cap. 16.

Vellicatus, a, um. Paulinus Nolanus Epiſt. 49. cap. 3. Vellicata blande auricula ſuſcitavit.

Vellicatus, ûs. m. [κνίσμα] Plin. lib. 28. cap. 6. Extremitates corporis vel aurium vellicatibus perſtringi. Vetuſtum exemplar omittit hanc dictionem Vellicatibus.

Vellicatio, ônis. f. Senec. de Vita beata, Quum non tantum lacerationes, ſed etiam vellicationes effugerit. Idem 3. de Ira, metaphorice accipit pro Moleſtiis, detrimenta, injurias, convitia, vellicationes contemnamus.

Vellicatim, Adv. Siſen. Hiſt. lib. 1. Nos una æſtate in Græcia & Aſia geſta literis idcirco continentia mandavimus, ne vellicatim ac ſaltuatim ſcribendo, lectorum animos impediremus. Ex Non. 2. 911. V. Velitatim, in VELES.

Vellus, ĕris. n. [πόκος] Lana ex ovibus detonſa. Varro de R. R. lib. 2. cap. 11. Diligentiores tegeticulis ſubjectis oves tondere ſolent, ne flocci intereant. Dies ad eam rem ſumuntur ſereni, & iis id faciunt fere a quarta ad decimam horam: quoniam ſole calidiore tonſa ex ſudore ejus lana fit mollior & ponderoſior, & colore meliore. Quam ademptam & conglobatam, alii vellera, alii vellumina appellant; ex quorum vocabulo animadverti licet, prius lanæ vulſuram, quam tonſuram inventam.
Ovis auratæ vellus. Ovid. 6. Epiſt. 2.
Atrum vellus. Ovid. 7. Met. 244.
Ferina vellera, Ferarum pelles. Ovid. 11. Met. 3.
Fulva vellera. Ovid. 6. Epiſt. 14. intelligit Vellus aureum.
Hirſuta vellera ſetis leonis. Ovid. 2. Faſt. 620.
Mileſia vellera. V. MILETUS.
Nigro de vellere ſtamina facta. Ovid. 4. Triſt. 1. 64.
Nivea vellera. Virg. 4. Æn. 459.
Perefa vellera illuvie. Virg. 3. Georg. 561.
Pullum vellus. Ovid. 4. Faſt. 620.
Splendentia vellera lanæ niveæ. Sil. lib. 15. 709.
Succida palliolo vellera quinque petit. Martial. lib. 11. 28.
Depectant tenuia vellera foliis Seres. Virg. 2. Georg. 121.
Infuſcare vellera. V. INFUSCO.
Inquinare vellus murice. V. INQUINO.
Mollire vellera. Ovid. 6. Met. 21.
Mutare vellera luto. V. MUTO.
Stratis velleribus jacebat. Virg. 7. Æn. 95.
Vellera pro Frondibus. Ovid. de nuce, 131.
At ſimul induimus noſtris ſua vellera ramis, &c. al. Munera.
Vellus de Nubibus dicitur. Lucan. lib. 4. 123.
—— jam clarior aër,
Et par Phœbus aquis denſas in vellera nubes
Sparſerat.

Vellereus, a, um. Adj. Aſcon. Pæd. in Verr. p. 50. Crumenæ & vellereæ & ſcorteæ.

Velo, âre. V. VELUM.

Velocasses, um. m. Populi ſunt Galliæ citra Rhotomagum, quibus etiam olim Rhotomagum attributum erat; hodie *Vilcaſſinenſes* appellati, qui & hoc tempore bipartiti ſunt in Normanos & Francos Velocaſſes. Normani inter Andelam & Heptam ſiti ſunt, ubi oppidum eſt Giſortium, & caſtellum Andeliacum. Velocaſſes Franci incolunt inter Eptam & Æſiam. Sic enim Vibius Sequeſter appellat fluvium Galliæ, quem hodie *Iſaram* appellamus, a quo & oppidum Pons Iſaræ nomen habet. Horum populorum meminit Cæſ. 2. Bell. Gall. cap. 4.

Velox, ôcis. Adj. [ὠκύς, ταχύς, θοός, ποδώκης, πτερόεις, ποδάνεμος, καρπάλιμος] Celer: a volando, quaſi volox. Plin. lib. 8. cap. 34. Velox ſaltu, venatu vivens.
Ferro velox. Stat. 3. Theb. 399.
Ad facinus velox. Claud. 1. in Ruff. 240.
Ad præmia velox. Ovid. 1. de Pont. 2. 123.
Achilles velox. V. ACHILLES.
Ævi velocis memor. i. e. Cito tranſeuntis. Senec. Herc. fur. 3.
Alæ veloces. Claud. 1. in Ruff. 122.
Animus velox. Hor. 1. Epiſt. 2. 13.
Annus velox. Stat. 5. Theb. 460.
Cervi veloces. Virg. 5. Æn. 253.
Crura velocia. Ovid. 1. Met. 306.
Equi veloces. Ovid. 8. Met. 554.
Gradus velocior. Senec. de Benef. 5. cap. 2.
Horæ veloces. Ovid. 2. Met. 118.
Jaculum velox. Virg. 2. Georg. 530.
Ingenium velox. Ovid. 8. Met. 254.
Ingenium velox ac mobile. Quintil. lib. 6. cap. 4.
Membra velocia. Sil. lib. 17. 537.
Oculo veloci percurrere aliquid. Hor. 2. Serm. 5. 55.
Pedites velociſſimi. Cæſ. 1. Bell. Gall. 48.
Pila velox. Hor. 2. Serm. 2. 11.
Procella velox. Hor. 3. Carm. 27. 63.
Victoria velox. Hor. 1. Epiſt. 18. 64.
Nihil eſt annis velocius. Ovid. 10. Met. 529.
Velox, pro Velociter. Virg. 5. Æn. 444.
——ille ictum venientem e vertice velox
Prævidit, celerique elapſus corpore ceſſit.

Velocitas, âtis. f. [τάχος, ταχυτής, ὠκύτης] Celeritas. Cic. 2. de Fin. 49. Quid ſi in ipſo corpore multa voluptati præponenda ſunt, ut vires, valetudo, velocitas, pulchritudo?
Pernicitas & velocitas. Cic. 5. Tuſc. 45. An dubitas quin præſtans valetudine, viribus, forma, acerrimis, integerrimiſque ſenſibus, adde etiam, ſi libet, pernicitatem & velocitatem.
Pernix velocitas. V. PERNIX.
Velocitas corporis, celeritas appellatur. Cic. 4. Tuſc. 31.
Videmus alios velocitate ad curſum, alios viribus ad luctandum valere. Cic. 1. Off. 107.
Concertare velocitate nandi. V. CONCERTO.
Exercitata ſtudio velocitas. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Cogitationum velocitas. Plin. lib. 7. cap. 12. Quoniam velocitas cogitationum, animique celeritas, & ingenii varietas multiformes notas imprimit.

Velociter, Adv. [ταχύ, ταχέως, ὠκέως, καρπαλίμως] Celeriter. Cic. de Univerſ. 27. Quæ velociſſime movebantur, ea celeritate vinci a tardioribus: & quum ſuperabant, ſuperari videbantur.
Auferre aliquid velociter. Ovid. 4. Faſt. 445.
Currere velocius. Ovid. 10. Met. 583.
Pervolare in aliquem locum velocius. Cic. in Somn. Scip. 21. Sunt autem optimæ curæ de ſalute patriæ, quibus agitatus & exercitatus animus, velocius in hanc ſedem & domum ſuam pervolabit.

Velum, i. n. [ἱστίον, ὀθόνη, ἄρμενον, λαῖφος, καταπέτασμα, παραπέτασμα] Tegmen; a Volo volas, nonnulli derivant, quod vela ventis aptata, volitare videantur. Varro a Velleribus, quod ex ovium velleribus fierent. Cic. in Orat. 155. a Vexillum, per contractionem. V. AXILLA. Plin. lib. 12. cap. 19. Vehunt per maria vaſta ratibus, quas neque gubernacula regant, neque remi trahant vel impellant, non vela, non ratio ulla adjuvet.
Tenor veli. Lucan. lib. 5. 709.
Carbaſina vela. V. CARBASUS.
Ferruginea. Lucret. lib. 4. 73.
Fugacia. Ovid. 13. Epiſt. 21.
Levia vela. Valer. 2. Argon. 447.
Lutea. Lucret. lib. 4. 73.
Nautica. Hor. 2. Serm. 3. 106.
Niveis tentoria velis. Virg. 1. Æn. 473.
Nutantia. Lucan. lib. 8. 47.
Parva. Hor. 4. Carm. 15. 4.
Paſſa, V. Paſſus, in PANDO.
Rufa. Lucret. lib. 4. 73.
Tumida. Hor. 2. Epiſt. 2. 201.
Abeuntia vela proſequi oculis. Ovid. 5. Epiſt. 55.
Æquare vela. V. ÆQUO.
Aptare claſſem velis, Inſtruere & diſponere claſſem ad navigandum. Virg. 3. Æn. 472.
Arripere tellurem velis. Virg. 3. Æn. 477.
Cadunt vela. Virg. 3. Æn. 207.
Contrahere vela. V. CONTRAHO.
Contrahere turgida vela. Hor. 2. Carm. 10. 24.
Deducunt vela nautæ. Ovid. 3. Met. 663.
Deſerta vento vela. Senec. Agamemn. 6.
Dirigere vela in medio freto. Ovid. 1. Faſt. 466.
Dare vela, Ventis ſe committere & navigare. Quintil. lib. 10. cap. 3.
Dare vela retrorſum, pro In diverſum mutare ſententiam, vitæque inſtitutum. Hor. 1. Carm. 34. 4. A navigantibus, qui curſus errorem verſis velis corrigunt.
Dabant vela in altum. Virg. 1. Æn. 39.
Dare vela ventis. Virg. 4. Æn. 546.
Dare læta vela pelago. Senec. Troad. 4.
Dare vela ſuæ famæ, per tranſlationem, pro Celebrem facere famam ſuam. Martial. lib. 8. 70.
Dare vela ingenio. Ovid. 3. Faſt. 790. ad Bacchum.
Ducere vela. Cæſ. lib. 2. Bell. Civil. cap. 25.
Euntia navigia velis. Plin. lib. 9. cap. 15.
Facere vela, idem quod Vela dare. Cic. 7. Verr. 87. Princeps Cleomenes in quadriremi Centuripina malum erigi, vela fieri, præcidi anchoras imperavit.

Fertur navis velis ventoque. Lucret. lib. 4. 895.
Flectere viam velis. Virg. 5. Æn. 28.
Implere vela ventis. Virg. 7. Æn. 23.
Inflata vela secundis Notis. Senec. Agamem. 2.
Intendere vela ventis secundis. Virg. 3. Æn. 683.
Intendunt vela Zephyri secundi. Virg. 5. Æn. 33.
Legit humida vela navita, Colligit. Virg. 1. Georg. 373.
Ministrare velis. Virg. 6. Æn. 302. Aut, Per vela, & est septimus. Aut, Velis obsequitur, & est dativus.
Obducere velum. V. OBDUCO.
Obtendere velis rem aliquam. Cic. 1. Q. frat. 1. Multis enim simulationum involucris tegitur, & quasi velis quibusdam obtenditur uniuscujusque natura.
Pandere tota vela. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Quærebam igitur panderem vela orationis statim. Cic. 4. Tusc. 9.
Pandere alas velorum. Virg. 3. Æn. 528.
Permittere vela ventis. Quintil. Triphoni, in præf. Permittamus vela ventis, & oram solventibus bene precemur. h. e. Editionis ancipitem eventum utcunque cadet, experiamur. Erasmus.
Procedit æquatis velis classis. Virg. 4. Æn. 587.
Solvere vela. Virg. 4. Æn. 574.
Subducta vela, Amota, & ad malum ligata. Sil. lib. 6. 325.
Subit pleno ostia velo. Virg. 1. Æn. 404.
Subnectere totum velum antennis. Ovid. 11. Met. 483.
Tendunt vela Noti. Virg. 3. Æn. 268.
Tenet concava vela ventus. Ovid. 6. Epist. 66.
Trahere vela, Contrahere. Virg. 4. Georg. 117.

—— ni jam sub fine laborum
Vela traham, & terris festinem advertere proram.

A nautis ducta metaphora, qui vicini portui aut littori vela contrahunt.
Vocant auræ vela, Auræ secundæ & lenes invitant ad navigandum. Virg. 3. Æn. 357.
Velis equisque, i. e. Omnibus nervis, omni conatu. Cic. 2. Q. frat. 14. Sic ego quoniam in isto homine colendo tam indormivi diu, te me hercule sæpe excitante, cursu corrigam tarditatem tum equis tum velis. Vetus exemplar legit, Tum vero quadrigis. Idem 3. Off. 116. Cum his velis equisque (ut dicitur) si honestum tui ac retinere sententia est, decertandum est. In his exemplis respexit Cicero ad utriusque pugnæ genus, equestre, ac navale. Ex Erasmo. Hieronymus Ferrarius in suis annotationibus in Philippicas de hoc proverbio loquens corrigit locum, & legit, Viris equisque, idque confirmat tum libris manuscriptis, tum aliorum etiam scriptorum auctoritate: etiam illo argumento, quod res militaris equis potius & viris administratur, quam equis & velis.
Remis velisque; idem cum priore significat. Inde translatum quod quum navis simul & remigio, & velo impellitur, summus est nautarum conatus. Cic. 3 Tusc. 25. Tetra enim res est, misera, detestabilis, omni contentione, velis (ut ita dicam) remisque fugienda. Plaut. Asin. 13. 5. Remigio, veloque, quantumque poteris, festina & fuge. Erasmus.
Vela etiam sunt Aulæa, quæ in Theatris scenæ, in divitum & potentiorum ædibus foribus prætendebantur. Plin. 4. Epist. 19. Eadem, si quando recito, in proximo, discreta velo, sedet. V. Virg. 3. Georg. 24. Suet. Calig. 2. 26. & in Claud. cap. 20. & ibi Torrent.
Velum etiam erat in Theatro. Plin. lib. 19 cap. 1. Postea in theatris tantam umbram fecere vela, &c. V. Lucret. lib. 4. 74. Ammian. 14. 14.

VELIFICO, [ἱστίον πετάννυω] āre. vel VELIFICOR, āri. depon. Vela facere, sive Dare vela, & navigare. Plin. lib. 9. cap. 33. Navigant ea his veneriæ: præbentesque concavam sibi partem, & alteram auræ opponentes, per summa æquorum velificant. Propert. lib. 4. 10. 6.

Nauta per urbanas velificabat aquas.

Velificari honori suo, per translationem. Cic. 1. de Lege Agr. 27. Quod siquis vestrûm spe ducitur, se posse turbulenta ratione honori velificari suo: primum me Consule id sperare desistat. h. e. Evadere ad summos honores non virtute, & majorum gloria, sed violenta quadam ratione, ut solet fieri ab iis qui quæcunque fortunas experiuntur velis in altum elatis.
Velificari, Vela in altum extendere, quod fugientes & simulantes facere solent: unde pro Simulare & fugere ponitur, nisi quis malit accipere, pro Fortunam temere experiri, & nullo consilio aliquid facere, quod solent qui vela ventis expandunt. Cic. 8. Fam. 10. Quare tibi suadeo, quicunque est istic status rerum, diligenter & caute perscribas, ne aut velificatus alicui dicaris: aut aliquid, quod referret scire, reticuisse. Velificatus hic alii exponunt Gratificatus.

VELIFICANS, antis. Flor. 3. 7. 3. Velificantes Cretes portibus suis adremigaverunt.

VELIFICATUS, a, um. Partic. Propert. lib. 2. 28. 40.

Una ratis fati nostros portabit amores
Cærula ad infernos velificata lacus.

Athos velificatus. Juven. 10. Sat. 174. i. e. Transnavigatus, seu per quem naves suis velis navigavere. Xerxes enim bellum Græcis illaturus, eum perfodi curavit. Unde est illud Catul. 64. 46.

Per medium classis barbara venit Athon.

VELIFICATIO, ōnis. f. Cic. 1. Fam. 9. Quum vero id possis mutata velificatione assequi, stultum est eum tenere cum periculo cursum, quem cœperis.
Metaphorice. Ammian. 18. 5. Velificatione plena in rempublicam ferri. Adde 29. 2.

VELIFICIUM, i. n. Idem. Hygin. Fab. extr. Velificia primum invenit Isis.

VELIFICUS, a, um. Adj. ut, Velificus cursus, Qui velis fit. Plin. lib. 13. cap. 11.

VELIFER, ĕra, ĕrum. Adj. ut, Carina velifera. Ovid. 15. Met. 719. Propert. lib. 3. 9. 35.
Malus velifer. Valer. 1. Argon. 126.

VELIVŎLUS, a, um. Adj. Mare dicitur velivolum, Quod velis volatur. Virg. 1. Æn. 228.
Rates velivolæ. Ovid. 4. de Pont. 5. 42.
Naves velivolæ, Quæ velis volant, apud Ennium teste Servio.

VELIVŎLANS, antis. ut, Naves velivolantes. Cic. 1. de Divin. 67.

Advenit, & fera velivolantibus
Navibu' complevit manus littora.

Ex poeta.

VELO, [καλύπτω, σκεπάζω] āre. Tegere, operire. Plin. in Paneg. Quare non alia major imperator Auguste gloria tua, quam quod agentibus tibi gratias, nihil velandum est, nihil omittendum.
Amictu croceo velari. Ovid. 3. de Arte Am. 179.
Caput velare. Cic. pro Domo 124. & Ovid. 1. Met. 382. & 398.
Corpora velantur lino. Sil. lib. 3. 24.
Corpus velat masculoso vellere. Ovid. 3. Met. 197.
Corpora pecudum velantur fulvis setis. Virg. 3. Georg. 383.
Delubra deûm fronde festa velamus. Virg. 2. Æn. 249.
Humeros velare ostro. Virg. 7. Æn. 815.
Penna latus velat. Ovid. 2. Met. 376. al. Vestit.
Tempora velat myrto. Virg. 5. Æn. 72.
Adjumentis extrinsecus aliquid velare. Tacit. 12. Ann. 61.
Scelere scelus velandum est. Sen. Hippol. 721.
Velare, Ligare. Pomponius apud Non. 4. 479. Recte velet gulam.

VELANS, antis. Partic. [καλύπτων] ut, Squamæ velantes artus. Ovid. 4. Met. 45.

VELĀTUS, a, um. Partic. [κεκαλυμμένος] Ornatus vittatusve. Virg. 11. Æn. 101.

Jamque oratores aderant ex urbe Latina,
Velati ramis oleæ.

Ubi Servius; Velati, Instructi, & ornati: id est in manibus ramos olivæ tenentes.
Filo velatus. Tibull. lib. 1. 5. 15.
Ostro molliter velata. Stat. 5. Sylv. 1. 225.
Velatus, Vestitus. Plaut. Muliebri velatus toga. Unde Velati, auctore Festo, appellabantur Vestiti & inermes, qui exercitum sequebantur, quique in mortuorum militum locum substituebantur. Hi postea mutatis literis Velites dicti sunt, qui & Ferentarii ab auxilio ferendo.
Antennæ velatæ. Virg. 3. Æn. 549.
Capite velato, Tecto & operto. Cic. pro Domo 124.
Comæ velatæ. Virg. 3. Æn. 174.
Juvencus auro & vittis velatus. Virg. 5. Æn. 366. Tale est illud 9. Æn. 627.

Et statuam ante aras aurata fronte juvencum.

h. e. Cornibus auratis. Vittis, id est sertis rosaceis caput cingentibus.
Manus velatæ. Plaut. Amph. 1. 1. 101.
Monedula velata nigris pennis. Ovid. 7. Met. 468.
Navis velata infulis ramisque oleæ. Liv. 30. 36. Scipio profectus ab Utica, portum Carthaginis petit. Haud procul aberat, quum velata infulis ramisque oleæ, Carthaginensium navis occurrit. Decem legati erant principes civitatis, qui cum ad puppim prætoriæ navis accessissent, velamenta supplicum porrigentes, orantes, implorantesque fidem & misericordiam Scipionis, &c.
Tempora velata corona. Ovid. 4. de Pont. 14. 55.

VELATO, Adv. Tertull. adv. Marc. 4. 29. Tantum velato cum maxime discentes eum.

VELATŪRA, æ. f. Transvectio sive vectura, quæ velis fit. Varro R. R. 1. 2. Dicuntur, qui vecturis vivunt, velaturam facere. Et Idem de L. L. 4. 7. Velaturam facere etiam nunc dicuntur, qui mercede faciunt. V. VELLATURA.

VELĀRIS, e. Quod pertinet ad vela. Plin. lib. 13. cap. 9. Lignum intus grandis firmæque duritiæ, ex quo velares detornant annulos.

VELĀMEN, ĭnis. n. [κάλυμμα] Res qua aliquid velatur, id est tegitur. Virg. 1. Æn. 653.

Et circumtextum croceo velamen acantho.

Fulgentia auro velamina. Ovid. 6. Met. 567.
Mollia velamina. Ovid. 15. Met. 118.
Deripere velamina ex humeris. Ovid. 6. Met. 566.
Induitur cærula velamina. Ovid. 14. Met. 45.
Ponere velamina, Deponere, exuere. Ovid. 2. Fast. 169.
Ponere mollia velamina de corpore. Ovid. 4. Met. 345.
Retegit scisso velamine vultus. Lucan. lib. 8. 669.

VELAMENTUM, i. n. [σκέπασμα] Idem. Liv. 24. 30. Ramos oleæ ac velamenta alia supplicum porrigentes orare, ut reciperent sese.
Velamenta & infulæ. Tacit. 1. Hist. 66.
Tunicas testiculos ambientes, Velamenta testiculorum, & tunicas ulcerum & tuberculorum, vocat Cels. lib. 17. cap. 18. Budæus.
Metaphorice, Senec. de Vita Beata cap. 12. Quærentes libidinibus suis patrocinium aliquod ac velamentum.

VELARIUM, i. n. [παραπέτασμα] Velaria dicebantur Vela quibus theatra tegebantur. Stat. 1. Sylv. 6. 10.

Jam velaria lintea pluebant.

Sic legit Calepinus: ubi nunc legimus, Jam bellaria adorea pluebant.
Velaria, Loca abdita quæ velis clauduntur. Juven. 4. Sat. 122.

—— sic pugnas Cilicis laudabat, & ictus,
Et pegma, & pueros inde ad velaria raptos.

VELATRUM, i. n. Idem. ut, Album velatrum. Tertull. de Cultu Fœm. cap. 6.

VELĀBRUM, i. n. [Βήλαυρον] a Velo, velas; Locus Romæ in quo vela obtendebantur sub quibus olearii & alii venditabant. Plaut. Capt. 3. 1. 29. Quasi in Velabro olearii. Cic. ad Brut. 15. In eoque sum majorum exemplum secutus, qui hunc honorem mulieri Laurentiæ tribuerunt, cujus vos Pontifices ad aram in Velabro facere soletis. Alii a Vehendo, Velabrum dictum volunt: quod cum paludibus mons Aventinus a reliquis esset disclusus, eo ex urbe quadrante soluto per paludes illas advehebantur. Hor. 2. Serm. 3. 209.

Cum scurris fartor, cum Velabro omne macellum,
Mane domum veniant.

Velabra, Festo Ventilabra sunt, vocabulo quasi imminuto curtatoque, extrita videlicet syllaba. Annotavit Turnebus.

VELABRENSIS, e. Adj. [Βηλαυρήσιος] Martial. lib. 11. 53.

Altera non deerunt tenui versata favilla,
Vel Velabrensi massa recocta foco.

VELUT, VELŪTI, [ὥστε, καθὰ] Adverbia similitudinis, imaginem & similitudinem quandam alicujus rei innuunt, subjunctivisque verbi

Sum

Sum junguntur, & fere si præsens præcedit, præterito imperfecto: ut, Incedis veluti rex esses. Aliorum vero verborum potentialibus potius: ut, Incedis veluti rex incederet. Et, Facis veluti vir probus faceret. Cic. 2. de Nat. Deor. 127. Bestiæ quæ gignuntur in terra veluti crocodili. Idem 2. de Finib. 116. Non elogia monumentorum id significant, velut hoc ad portam. Hor. 1. Carm. 12. 45.
Crescit occulto velut arbor ævo
Fama Marcelli. Sic 2. Serm. 3. 98.
—— hoc veluti virtute paratum
Speravit magnæ laudi fore.
Conatum Clodii refutabo velut hesterno die. Cic. de Arusp. Resp. 7.
Velut, & ita. Columel. lib. 3. cap. 95. Nos quoque pari ratione velut Olympicarum equarum, ita fortissimarum aminearum vitium seminibus electis, largæ vindemiæ spem capiamus.

V E N

VENALIC. Venalicius. VENAT. Venatio.

VENA, æ. f. [φλὲψ, φλεβὸς, αὐλὶξ] Conceptaculum sanguinis misti confusique cum spiritu naturali, in qua plus sanguinis, minus spiritus. Dicta quod per eam sanguis veniat. Plin. lib. 21. cap. 37. Ubi sunt nervi, interiores conducunt membra, superiores revocant. Inter hos latent arteriæ, id est spiritus semitæ. His innatant venæ, id est sanguinis rivi. Cic. 2. de Nat. Deor. 138. Sanguis per venas in omne corpus diffunditur, & spiritus per arterias.
Vena pro Arteria. Ovid. 10. Met. 289.
—— saliunt tentatæ pollice venæ. Cic. de Fato 15. Si cui venæ sic moventur, is habet febrem, &c. & is febrem non habet? Celsus, Periculosissimum tum est, si venæ quæque ibi vehementer agitantur.
Capita venarum. Cels. lib. 2. cap. 10. Ipsius quoque venæ, si forte præcisa est, capita comprimuntur, neque sanguinem mittunt.
Ora venarum, sanguinem solita fundere, si subito suppressa sunt, aut aqua inter cutem, aut tabes sequitur. Cels. lib. 2. cap. 7.
Percussus venarum. Plin. lib. 7. cap. 51.
Pulsus venarum. Plin. lib. 2. cap. 97. Quoniam & in corpore, extrema pulsum venarum, id est spiritus magis sentiunt.
Alba vena. Cels. lib. 4. cap. 1. A renibus singulæ venæ colore albæ ad vesicam feruntur, οὐρητῆρας Græci vocant, quod per eas inde descendentem urinam in vesicam destillare concipiunt.
Cava vena. V. CAVUS.
Seminales venæ. Lactant. de Opificio Dei cap. 12 Vena in maribus, quæ semen continet, duplex est, paulo interior quam illud humoris obscœni receptaculum. Sicut enim renes duo sunt, itemque testes: ita & venæ seminales duæ, in una tantum compage cohærentes. Ipsum semen quidam putant ex medullis tantum, quidam ex omni corpore ad venam genitalem confluere, ibique concrescere.
Trepidæ venæ. Ovid. 6. Met. 389.
Detectique patent nervi, trepidæque sine ulla
Pelle micant venæ.
Vacuæ venæ. Hor. 2. Serm. 4. 25.
Vitales venæ. Lucret. lib. 2. 1118.
Abrumpere venas. V. ABRUMPO.
Abscindere venas. V. ABSCINDO.
Astringit hiantes venas calor. Virg. 1. Georg. 91.
Calentes venæ fibrarum. Lucan. lib. 1. 582.
Concidere venæ dicuntur, quando deficiunt vires. Cels. lib. 3. cap. 5. Si protinus venæ conciderunt, & sæpius eodem die, si inter plures accessiones, subinde vis corpori deest.
Concitat venas & resolvit sol, & balneum, & exercitatio, & metus & ira, & quilibet alius animi affectus.
Conquieverunt venæ. Cels. lib. 3. cap. 4. Illud magis ad rem pertinet scire, num oporteat cibum dari quum jam bene venæ conquieverunt, an etiamnum manentibus reliquiis febrium.
Detractus sanguis venis. Lucret. lib. 3. 443.
Exsolvere venas. Tacit. 16. Ann. 17.
Ferire venam, est apud Cels. lib. 2. cap. 10. pro eo quod Græci dicunt φλεβοτομεῖν, id est venam secare.
Ferire venam inter ima pedis. Virg. 3. Georg. 460.
Imbuta vena veneno. Cic. 2. de Finib. 94.
Incidere venam, quod medici Phlebotomare dicunt. Cic. in Pison. 83. Medico quem tecum eduxeras imperasti, ut venas hominis incideret.
Inflavit libido tetra venas. Hor. 1. Serm. 2. 33.
Inflatus venas Iaccho. Virg. 6. Ecl. 15.
Intercidere venas. V. INTERCIDO.
Laxat hiatus tenues venarum cruor. Stat. 9. Theb. 530.
Marcent venæ. Lucan. lib. 4. 326.
Micant venæ. V. MICO.
Moventur venæ inæqualibus intervallis. Cels. lib. 3. cap. 6.
Movet ægri venas conspectus medici. Cels. lib. 3. cap. 6.
Nigrescunt sanguine venæ. Ovid. 3. de Arte Am. 503.
Ordinatæ naturaliter venæ. Cels. lib. 3. cap. 6. Sed his non omnia credere, ac protinus quidem scire non febricitare eum, cujus venæ naturaliter ordinatæ sunt, teporque talis est, qualis esse sanis solet.
Pallent amisso sanguine venæ. Ovid. 2. Met. 524.
Pertundere venam. Juven. 6. Sat. 46.
Reficere venas cadentes vino. Senec. de Benef. lib. 3. cap. 9.
Revulsæ venæ. Senec. OEdip. 12.
Saliens vena sanguine. Virg. 3. Georg. 460.
Subeunt & quiescunt venæ. Cels. lib. 3. cap. 6. Nonnunquam etiam incipiente febre, subeunt & quiescunt venæ: ut imbecillus is videri possit, cui facile adhuc gravis instat accessio.
Submittunt se venæ. Cels. in proœm. lib. 1. Tum requirunt etiam quare venæ nostræ modo submittant se, modo attollant.
Tangere venas alicui. Pers. 3. Sat. 107.
Tumuerunt plenis guttura venis. Ovid. 3. Met. 73.
Periculum inclusum in venis & visceribus alicujus. Cic. 1. in Catil. 31.

Arborum venæ. Plin. lib. 16. cap. 38. In quarundam arborum carnibus pulpæ, venæque sunt. Discrimen earum facile. Venæ latiores, candidioresque, pulpæ fissilibus insunt. Ideo fit, ut aure ad caput trabis quamlibet prælongæ admota, ictus ab altero capite vel graphii sentiatur, penetrante rectis meatibus sono: unde deprehenditur an torta sit materies, nodisque concisa.
Marmoris venæ. ut, Pictutata lucentia marmora vena Stat. 3. Sylv. 8. 36.
Silicum venæ. Ovid. 1. Amor. 11 9.
Silicis venis abstrusus ignis. Virg. 1. Georg. 135.
Venæ, per translationem in terra dicuntur, Subterranei meatus, per quos unda manat, aut alius liquor. Hirt. Bell Alexand. cap. 8. Omnia enim littora naturaliter aquæ dulcis habere venas.
Aquæ vena perit fœcundæ. Ovid. 3. Trist. 7. 16.
Auri & argenti venæ. Cic. 2. de Nat. Deor. 151. Adde etiam reconditas auri argentique venas, infinitamque vim marmoris. Ibid. 98. Nos æris, argenti, auri venas penitus abditas invenimus, & ad usum aptas, & ad ornatum decoras.
Argenti aurique venas sequi. Lucret. lib. 6 808.
Lapidicinarum venas & metallorum inquirere. Ulp. in l. Si cujus rei. §. Inde est quæsitum. D. de ususfruct.
Accipimus tenue argentum, venæque secundæ. Juven. 9. Sat. 31.
Vena, pro Membro virili. Martial. lib. 11. 17. Ad lectorem,
O quoties rigida pulsabis pallia vena,
Sis gravior Curio, Fabricioque licet! Subaudi, Legens meos versus impudicos.
Vena, pro Ingenio hominis ad aliquid scribendum apto. Juven. 7. Sat. 53.
Sed vatem egregium cui non sit publica vena, &c. h. e. Ingenium vulgare, & rude, commune cum aliis.
Venam appellant Indolem, & vim genuinam ingenii: translatione ducta vel a fontibus, quorum alii angustiore vena manant, alii tanta, ut flumen ingens efficiant: vel a metallis, quorum etiam venæ non genere tantum, sed & copia differunt. Simillimum est quod ait Ulpianus lib. 11. cap. ult.
Vena & ingenium. Hor. de Arte Poet. 409.
—— ego nec studium sine divite vena,
Nec rude quid prosit video ingenium.
Benigna vena ingenii. Hor. 2. Carm. 18. 10.
Tenuis & angusta ingenii vena. Quintil. lib. 6. cap. 2.
Tenere venas cujusque generis hominum, quod alias dicimus, Uniuscujusque naturam pernoscere & ingenium. Cic. 1. de Orat. 223. Acuto homine nobis opus est, & natura, usuque callido, qui sagaciter pervestiget quid sui cives, iique homines, quibus aliquid dicendo persuadere velit, cogitent, sentiant, opinentur, expectent. Teneat oportet venas cujusque generis, ætatis, ordinis, &c.
Prioris venæ ævum, i. e. Seculum ferreum. Ovid. 1. Met. 128. Al. leg. Pejoris.

VENŬLA, æ. f. dimin. ut, Oculorum venulæ. Cels. 2. 6.

VENŌSUS, a, um. Adj. [φλεβώδης] Quod venas permultas habet. Plin. lib. 24. cap. 10. Folia ei plantaginis, nisi angustiora essent, & magis laciniosa, convexaque in terram, alias etiam venosa similiter.
Idem lib. 20. cap. 8. Sativum autem serin, quod est minus & venosius.
Liber venosus, pro Aspero, duro & horrido. Pers. 1. Sat. 76.

VENOX, ocis. m. Venæ indagator. ita appellatus est Plautius ob inquisitas Appiæ aquæ venas, Frontin. de Aquæduct. p. 14. conf. Liv. 8. 19.

VENABŬLUM, i. n. [προβόλιον] Telum venationi aptum, aciei longissimæ, apud nos cornibus hinc & inde extantibus. Martial. lib. 14. 31.
Si dejecta gemes longo venabula rostro,
Hic brevis in grandem cominus ibit aprum. Virg. 4. Æn. 131.
Retia rara plagæ, & lato venabulo ferro. Plin. lib. 7. cap. 56. Piscum venabula invenisse dicunt.
Cornea venabula lato ferro. Ovid. 4. Epist. 83.
Dorica venabula. Martial. de Spectac. 23.
Dorica quam certo venabula dirigit ictu. Intelligo Laconica. Juventus enim Laconum montes venatu assidue lustrabat venabula gerens. Nemo autem ignorat eos Dorici generis fuisse: vel potius a Doride, in qua est Pindus mons optimæ ferax materiæ ad hastilia, sunt Dorica vocata venabula. Certe Dorica etiam erat armatura certi cujusdam suique generis, ut ab Hesychio refertur, & Doricum pro Græco audiri potest. Ex Turnebo.
Splendida venabula. Ovid. 8. Met. 419.
Infigere sagittarum venabula prætereuntibus. V. INFIGO.
Intrant ursos venabula. V. INTRO.
Subeunt latum venabula pectus. Lucan. lib. 1. 211.
Transverberari venabulo. Cic. 7. Fam. 1.

VENĀFRUM, i. n. [Οὐέναφρον] Civitas Campaniæ oleis abundans. Auctor Plin. lib. 3. cap. 5. & Acron grammaticus apud Hor. 2. Carm. 6. 16.
—— viridique certat Bacca Venafro.

VENAFRĀNUS, a, um. Adj. [Οὐεναφρανὸς] ut,
Agri Venafrani. Hor. 3. Carm. 5. 55.
Oliva Venafrana. Hor. 2. Serm. 4. 69.

VENALIS, Adj. V. VENEO.

VENATICUS, VENATUS. V. VENOR.

VENDĬCO, [προσποιοῦμαι, ἀντιποιοῦμαι] āre. a Venum fit, quasi conveniens sibi dicere, & quod vulgo dicitur, *sibi appropriare*: hoc est sibi proprium facere & assumere. Sed nonnulli Vendico explodendum volunt, & Vindico semper scribendum. V. Manut. Lips. Dausq. Voss. in libris Etym. & Orthograph. Plin. Epist. 47. Quam curam etiam si non mandasses, vendicassem. i. e. Ultro suscepissem. Cic. 1. Off. 22. Non nobis solum nati sumus, ortusque nostri partem patria vendicat, partem amici.
Aliquid pro suo vendicare. Curt. lib. 10.
Sibi assumere & vendicare. Cic. 1. Off. 2. Quoniam in eo studio ætatem

ætatem consumpsi, si id mihi assumo, videor id meo jure quodammodo vendicare.

Dicere suum, Vendicare suum, vel Confirmare suum esse: idem significant. Cic. pro Arch. 19. Homerum Colophonii civem esse dicunt suum, Chii suum vendicant, Salaminii repetunt, Smyrnei vero suum esse confirmant.

Arva vendicare. Ovid. 1. de Pont. 3. 56.

Cognomen sibi vendicare. Plin. lib. 13. cap. 19. Sed circa Carthaginem punicum malum cognomen sibi vendicat. Vetus exemplar habet Cognomine.

Laudem alicujus rei sibi vendicare. Ovid. 4. de Pont. 1. 33.

Nomen aliquid sibi vendicare. Quintil. in proœm. lib. 1.

Partem cæterarum rerum aliquam sibi quisque vendicat. Cic. in Orat. 61.

Vendicare a. Cic. pro Sylla, 26. Sed me neque honoris, neque ætatis excusatio vendicat a labore. h. e. Liberare, asserere. Curt. lib. 4. Vendicare ab ultimo dedecore nomen gentemque Persarum. Et sine præpositione, apud eundem lib. 9. Itaque fame duntaxat vendicatus exercitus, tandem in Gedrosiæ fines perducitur. Sed in his locis non ab re contenderit quis legendum Vindicare per tertiam vocalem.

Existimationi hominum se vendicare. Cic. 5. Verr. 132.

VENDICATIO, ōnis. f. Ulp. in l. 3. D. de rei vendic. Marcellus lib. 4. digestorum scribit: Qui gregem habebat, &c. Et hæc utique gregis (inquit) vendicatione continebuntur.

VENDO, vendĭdi, vendĭtum, [πωλέω, πιπράσκω, ἀπεμπωλέω, ἀποδίδομαι] ĕre. ex Venum & Do compositum. Cic. pro Quint. 6. Eum non ita commode posse eo tempore quæ proscripsisset vendere.

Male vendere, aut Recte, contraria. Cic. 5. Verr. 227. Si ubertas in percipiendis fructibus fuit, consequitur vilitas in vendendis: ut aut male vendendum intelligas, si processit: aut male perceptos fructus, si recte licet vendere.

Quam optime vendere. Cic. 3. Off. 51. Cætera sine insidiis agere, & quoniam vendat, velle quam optime vendere.

Auctionem vendere, inquit Turnebus, in oratione pro Quintio ea dicendi forma dictum arbitror, qua a Cæsare Vendere sectionem. Estque Vendere auctionem, Auctionari, & res in auctione vendere. Hæc ille.

Adversione vendere vel per adversionem. V. Adversio, in ADVERSUS.

Beneficia vendere. Cic. 3. Fam. 37.

Merces suas vendere. Ovid. 5. Fast. 671.

Prædia vendere. Hor. 2. Serm. 7. 10.

Suffragia vendere. Juven. 10. Sat. 77.

Cum ablativo construitur, si pretium exprimatur. Plaut. Trin. 4. 3. 40. Talento inimicum mihi emi, amicum vendidi.

Patriam vendidit auro. Virg. 6. Æn. 621.

Quanto pretio vendidisti, dicimus; non, Quanti pretii.

Magno vendidit, dixit Varro, quum ait, Vendiderunt propter penuriam magno. Cic. 5. Verr. 124. Quæro si ipse excogitare non poterat quemadmodum plurimo venderet.

Pecunia grandi vendere. Cic. pro P. Sext. 56.

Pretio vendere. Cic. 6. Verr. 134.

Aliquid quam plurimo vendere. Cic. 3. Off. 51.

Cum genitivis Tanti, quanti, pluris, & minoris. Cic. 3. Off. 51. Vendo meum non pluris quam cæteri, fortasse etiam minoris: quum major est copia.

Pluris aliquid vendere. Hor. 2. Serm. 3. 300.

Vendere trans Tiberim. Gellius, Tertiis autem nundinis capite pœnas dabant, aut trans Tiberim peregre venum ibant. Eo significari puto, inquit Turnebus, legem venditionis & conditionem iniquiorem, ut extra fines qui venditus est serviat, non in agro Romano, cum Transtiberina regio extra agrum Romanum proprie dictum esset, & in eo genere agri, qui peregrinus habebatur, censeretur, & jam Etruriæ attribueretur. Atque hoc venditionis genus atrocius erat & durius, quod Græci πωλεῖν ἐπ᾽ ἐξαγωγῇ dicebant, quod erat hac conditione vendere, ut extra fines mancipium educeretur, & serviret. At vero ejus Transtiberinæ regionis, quæ urbis pars erat, magnam fere partem Judæi, qui Romæ se infuderant, occupaverant, quod quodam loco a Philone in Gaium recordor relatum esse. Quinetiam quod ea urbis pars esset infrequentior, minusque culta, & a Judæis ignotis, & omnibus invisis, humilique & sordida plebecula tantum incoleretur, fere in ea pleraque viliora, immundiora & sordidiora fiebant, & administrabantur, pellesque animalibus fœtidæ diripiebantur. Hinc illud Martial. 6. 93.

> Et detracta cani Transtiberina cutis.

Et Juven. 14. Sat. 201.

> —— nec te fastidia mercis
> Ullius subeant ablegandæ Tiberim ultra.

Qui sulphurata vendebant eam etiam partem habitabant. Martial. 1. 42.

> Hoc quod Transtiberinus ambulator,
> Qui pallentia sulphurata fractis
> Permutat vitreis.

Hæc ex Turnebo, Advers. 24. 43.

Vendere, pro Laudare, commendare. Cic. 13. Att. 19. Ligarianam præclare vendidisti, posthac quicquid scripsero, tibi præconium deferam. Metaphora sumpta de iis, qui quod vendere cupiunt, prius laudant, quo libentius ematur. Ex quo illud Hor. 2. Epist. 2. 11.

> Laudat venales, qui vult extrudere, merces.

Vendidisti, inquit, præclare orationem meam pro Q. Ligario; hoc est, ita meam orationem laudasti, ut alii tuam auctoritatem tuumque judicium secuti, eam probare cœperint, æque atque ii qui venditori suas merces laudanti fidem adhibentes, bonum sæpe putant esse, quod vitiosum est. Infra, epist. 26. Ligarianam præclare auctoritas tua commendavit, scripsit enim ad me Balbus, ac Oppius, mirifice se probare. Præconium deferam: præstat in tralatione, nam præcones in auctione vendebant, dici igitur præconium, id est vendendi curam. Quum aliquid, inquit, a me scriptum emittere voluero, rogabo te, ut id antequam emittatur, tua auctoritate commendes: ut scilicet alii deinde probent, quod a te tali viro prius esse laudatum senserint.

Vendere, pro Locare. V. Bona prædia, in BONUS.

VENDENS, entis. Petron. cap. 13. Vidit personam vendentis contemptam. Adde Hor. 2. Epist. 1. 269. & 1. Epist. 7. 6.

VENDITUS, a, um. ut, Merx vendita sæpe. Martial. 12. 103.

Bona vendita. Sallust. Fragm. cap. 2.

VENDITOR, ōris. m. [πράτης, πωλητὴς] Cic. 3. Off. 51. Ut nequid omnino, quod venditor nolit, emptor ignoret. Idem in Topic. 100. Feci quod sæpe liberales venditores solent, ut quum ædes, fundumve vendiderint, &c.

Mercatores provinciarum ac venditores nostræ dignitatis. Cic. Post redit. in Senat. 9.

VENDITRIX, īcis. f. Scævola in l. Mulier. D. de leg. commissor. Die statuto emptor testatus est se pecuniam omnem reliquam paratum fuisse solvere: & sacculum cum pecunia signatorum signis obsignavit: defuisse autem venditricem, &c.

VENDITIO, ōnis. f. [πρᾶσις, πωλὴ] Cic. pro Rosc. Amer. 100. Ostendit, si sublata sit venditio bonorum, illum pecuniam grandem amissurum.

Proscriptiones venditionesque fieri. Cic. pro Rosc. Amer. 128.

Ascribere aliquid in venditione capitis cujuspiam. Cic. in Pison. 86.

Rescindere venditionem. V. RESCINDO.

VENDITO, [φιλοπωλέω, ἀλαζονεύομαι] āre. frequent. Venale habere, inquit Budæus. Plaut. Curc. 4. 1. 21. Ibi sunt homines qui ipsi sese venditant. Cic. 1. Att. 11. Tusculanum venditat, ut si possit, emat Pacilianam domum.

Venditare, Frequenter vel passim vendere. Columel. lib. 8. cap. 18. Cato tutor Luculli grandi ære piscinas venditabat. Cic. 4. Verr. 135. Istius omnia decreta, imperia, literas peritissime & callidissime venditabat. i. e. Passim vendebat.

Asse venditare aliquid. Catull. ad Vibennium 31. 8.

Venditare, Ostentare, tracta ab institoribus metaphora, qui merces suas ostentare præcupide solent. unde Venditare se alicui, est Per assentationem, operam suam ultro spondere, quasique venalem ostentare. Budæus. Cic. 8. Att. epist. ult. Non me igitur is ducit, sed sermo hominum qui ad me a Philotimo scribitur, is enim me ab optimatibus ait conscindi. Quibus optimatibus, dii boni, qui nunc quomodo occurrunt? quomodo autem se venditant Cæsari? i. e. Sese in clientelam Cæsari dedunt, & in ejus partes adjungunt. Liv. 3. 35. In foro volitare, per illos se plebi venditare: donec collagæ quoque, &c.

Ingenium venditare, & memoriam ostentare. Auctor ad Heren. lib. 2. 47.

VENDITANS, antis. Tacit. 1. Hist. 66. Stativorum mutationes venditans dux. V. Vellei. 2. 63. 2.

VENDITATUS, a, um. Tacit. 14. Ann. 50. Venditata munera & adipiscendorum honorum jus.

VENDITATIO, ōnis. f. [ἀλαζονεία] Ostentationem significat. Cic. de Amicit. 88. Quanquam a multis ipsa virtus contemnitur, & venditatio quædam atque ostentatio esse dicitur. Idem 2. Tusc. 64. Quinetiam mihi quidem laudabiliora videntur omnia quæ sine venditatione & sine populo teste fiunt. Sic Plin. lib. 29. cap. 1. Ostentatio artis & portentosa scientiæ venditatio manifesta est.

VENDITATOR, ōris. m. Qui se venditat. Tacit. 1. Hist. 49. Famæ nec incuriosus, nec venditator. conf. Gell. 5. 14. & 18. 4.

VENDITARIUS, a, um. Adj. [πωλητικὸς] Qui vendere solet. Plaut. Stilich. 1. 3. 103. Neque aliud quicquam nisi quod hoc habeo pallium, præter unam linguam quoque etiam venditariam. conf. Curc. 4. 1. 21.

VENDAX, ācis. Adj. [φιλοπωλῶν] Qui facile seu libenter vendit. Cato de R. R. cap. 2. Patrem familias vendacem & non emacem esse oportet.

VENDIBILIS, e. Adj. [εὐπώλητος] Quod facile vendi potest. Cic. 2. de Lege Agr. 36. Accedent salicta ad Minturnas, adjungetur etiam illa via vendibilis Herculanea, multarum deliciarum, & magnæ pecuniæ.

Vendibilis aspectu. Plin. lib. 14. cap. 3.

Fundus vendibilis. Hor. 1. Epist. 17. 47.

Puella vendibilis. Ovid. 3. Amor. 12. 10.

Vendibilis, Vulgaris, & vulgo gratus. Cic. de Amicit. 96. Tamen illius vendibilem orationem, religio deorum immortalium nobis defendentibus facile vincebat. i. e. Favorem populi captantem. Idem de Clar. Orat. 264. Vendibilis orator.

VENĒNUM, i. n. [ἰὸς, φάρμακον, δηλητήριον] dictum quod cito per venas eat, sive salubre, sive noxium. Caius de Verb. signif. l. 236. Qui venenum dicit, adjicere debet utrum malum, an bonum: nam & medicamenta venena sunt: quia eo nomine omne continetur, quod adhibitum, ejus naturam cui adhibitum est, mutat. Quum id quod nos venenum appellamus, Græci φάρμακον dicunt: apud illos quoque tam medicamenta, quam quæ nocent, hoc nomine continentur. Unde adjectione alterius nominis distinctio fit. V. etiam Martianum in l. 3. D. Ad l. Cornel. de sicariis.

Celeritas veneni. Cic. pro Cæl. 60. Ex hac igitur domo progressa ista mulier, de veneni celeritate dicere audebit.

Ferax venenorum Iberia. Hor. Epod. 5. 22.

Indicia & vestigia veneni. Cic. pro Cluent. 30. Omnia præter ea quæ solent esse indicia & vestigia veneni, in illius mortuæ corpore fuerunt.

Acre venenum. Lucret. lib. 4. 641.

Atrum venenum. V. ATER, adj.

Blandum venenum desidiæ. Sil. lib. 3. 580.

Cervarium venenum. V. CERVUS.

Crudele venenum nostræ vitæ. Catul. ad Rufum, 755.

Dira venena. Hor. Epod. 5. 62.

Gelida venena. Valer. 6. Argon. 85.

Lene venenum. Cic. 2. Att. 21. Sed ita lenibus uti videbantur venenis, ut posse viderentur sine dolore interire.

Nigrum venenum. Virg. 4. Æn. 514.

Piceum venenum. Ovid. 2. Met. 800.

Portentifica venena. Ovid. 14. Met. 55.
Rapidum & velox venenum. Gell. lib. 17. cap. 16.
Somnifera venena. Ovid. 9. Met. 693.
Torpens veneoum. Lucan. lib. 9. 848.
Violentissimum venenum. Gell. lib. 17. cap. 16.
Adfusum vulneri venenum. Tacit. 1. Ann. 10.
Agere venena membris, E membris expellere. Virg. 2. Georg. 130.
Ardente veneno coquitur cruor. Ovid. 9. Met. 171.
Correptus cæco veneno, Occulta peste. Lucret. lib. 6. 822.
Deprehendere venenum. Cic. pro Cluent. 20. Quum manifesto venenum deprehendisset, quod vir matris Oppianicus ei paravisset, &c.
Expugnare venenum. Plin. lib. 28. cap. 10.
Extinguere venenum. Plin. lib. 22. cap. 23.
Facere malum venenum. Cic. pro Cluent. 148. Qui venenum malum fecit, fecerit.
Hebetat venena omnia. Plin. lib. 23. cap. 4.
Imprimere venenum dicitur serpens, repulsu dentium. V. IMPRIMO.
Inficere veneno pocula. V INFICIO.
Infundere alicui venenum. Cic. 11. Philipp. 13. At hic nuper sororis filio infudit venenum, non dedit.
Inspirant venenum morsibus. Virg. 4. Georg. 236. de apibus.
Ioterimi veneno. V. INTERIMO.
Lædere summa humili veneno, Obloqui principibus. Maledictionibus carpere meliores. Lactantius. Stat. 1. Theb. 171.
Latent impia sub dulci melle venena. Ovid. 1. Amor. 8. 104.
Lecta venena Ponto. Virg. 8. Ecl. 95.
Necare veneno. Cic. pro Cluent. 166. Oppianicum veneno necatum esse, quod ei datum sit in pane per M. Asellium.
Necavit eo denique veneno C. Oppianicum fratrem. Cic. pro Ciuent. 30.
Occidere aliquem veneno. Cic. pro Rosc. Amer. 99.
Occisus veneno. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Parare venenum alicui. Cic. pro Cæl. 51. Venenum quod ejusdem Clodiæ oecandæ causa parasse Cælium criminantur.
Polluere ora veneno. Martial. lib. 1. 79.
Prebere venenum. Cic. 1. Tusc. 96. Vereque ei qui venenum præbuerat, mortem est eam auguratus quæ brevi consecuta est.
Prætincta humus valido veneno. Ovid. 7. Met. 123.
Spargere venena. Cic. 2. in Catil. 23. Hi pueri tam lepidi ac delicati, &c. sicas vibrare, & spargere venena didicerunt.
Suffusa lingua est veneno. Ovid. 2. Met. 777.
Timere dolos veneni. Catul. ad Furium 21. 10.
Tincta libido ferventi veneno. Pers. 3. Sat. 36.
Tollere aliquem veneno. Cic. pro Clueot. 166. Objectum est C. Vitbium Capacem ab hoc A. Cluentio veneno esse sublatum.
Tumet corpus omne veneno. Ovid. 3. Met. 33.
Venenum, pro Arte malefica. Cic. in Orat. 129. Quum sibi veneni ereptam memoriam diceret. h. e. Magica arte, vel alia malefica. Budæus.
Veoenum, pro Colore. Virg. 2. Georg. 465.

Alba nec Assyrio fucatur lana veneno. Servius.

Venenum, pro Medicameoto, vel unguento. Lucan. lib. 8. 691.

Summota est capiti tabes, raptoque cerebro
Exiccata cutis, putrisque effluxit ab alto
Humor, & infuso facies solidata veneno est.

h. e. Medicamento, quale est oleum cedrinum, myrrha, aloe, & hujusmodi aromatibus. De capite Pompeii execto loquitur.

VENENARIUS, i. m. [φάρμακος] Qui venenum parat, aut conficit. Suet. in Neron. cap. 33. Britannicum, &c. veneno aggressus est. Quod acceptum a quadam Locusta venenariorum indice, quum opinione tardius cederet, &c. Apuleius. Qui venenarium accusat, scrupulosius cibatur: qui furem arguit, sua custodit.

VENENARIUS, a, um. Adj. ut, Calix venenarius. Tertull. de Resurr. Carn. cap. 16.

VENEFICUS, i. m. & VENEFICA, æ f. [φαρμακὸς] Qui vel quæ venenum cooficit, & Qui incantationibus & cæteris malis artibus utitur. Cic. 3. Off. 73. Neque enim de sicariis, veneficis, testamentariis, &c.
Veneficum audes appellare eum virum qui tuis veneficiis remedia invenit? Cic. 13. Philip. 25.
Barbara venefica. Ovid. 6. Epist. 19.

VENEFICUS, a, um. Adj. [φαρμακευτικὸς] ut, Veneficus aspectus, Veneno inficiens. Plin. lib. 28. cap. 3. Hominum monstrificas naturas & veneficos aspectus, plenius diximus in portentis gentium.
Vermis veneficus. Solin. cap. 25.
Vir veneficus. Plaut. Rud. 4. 4. 68.

VENEFICIUM, i. n. [φαρμακεία] Plioius, Hæc arbor ante atrium sata, omnibus veneficiis remedio est. Cic. de Clar. Orat. 217. Idque veneficiis & cantionibus Ticiniæ factum esse dicebant.
Capitale veneficium fuit, quæsivit autem de eo non prætor modo, verumetiam judex quæstionis, qui prætor interdum erat: in quo Budæus, vir alioqui bene doctus, satis manifesto errore videtur esse lapsus io suis adnotationibus. criminalibus enim, ut appellant, in causis, præter prætorem urb. neminem quæsiisse, eumque tum, nomine commutato, judicem quæstionis esse dictum, tradidit. capitale fuisse veneficium, indicat exilium Oppianici, de veneficio condemnati: cujus mentio fit in oratione pro Cluentio: & in eadem cum futurum ait Cicero, si Cluentius veneficii reus damnetur, ut patris sepulchro privetur. clarissime autem hoc significatur Instit. juris civilis lib. 4. Quod autem a Budæo scriptum est, prætorem urb. ubi de criminibus quæreretur, solum cognovisse: aperte falsum esse dico. non modo enim solus non quæsivit prætor urb. sed nec omnino quæsivit. ipse jus dicebat: quod, quærere, non est. quærebant cæteri collegæ, cum iis judicibus, quos prætor urb. & sortitus, & subsortitus esset. exemplorum plena sunt omnia: unam, quæ multorum exemplorum loco sit, rationem afferam. Accusat Verrem Cicero in suis libris acerbissime. præturam urbanam totam exagitat. objicitne unquam, quod in caussa capitali contra leges aliquid commiserit? nunquam certe. neque dubium, quin Verres, si potestatem illam prætor habuisset, multa fuerit inique facturus. Addidit idem Budæus, prætorem urb. cum quæreret, judicem quæstionis esse dictum. hoc certe nemo (de veteribus loquor: hos enim sequor) unquam tradidit: miror que cur hoc illi, qui suæ senteotiæ testem non haberet, placuerit affirmare. sed ut opinor, error ex errore fluxit. nam cum, prætorem urbanum quærere de criminibus, jam sibi persuasisset: quod omnino falsum est; sequi videbatur, ut idem quæstionis judex appellari posset. Leges, quibus veneficium vindicaretur, Romæ per annos multos nullæ fuerunt. anno demum urbis conditæ 622. C. Valerio Flacco, M. Claudio Marcello coss. de veneficiis esse quæsitum, legemque latam Liv. lib. 5. 2. scriptum reliquit. Cornelia postea fuit, L. Syllæ: quam bello civili confecto, dictator tulit, cum unus omnia teneret. de quo scriptum est in oratione pro Cluent. 1. Hujus autem legis pœna capitalis non ad veneficos tantum, sed ad eas etiam pertinuit, qui magicis incantationibus homines occidissent, aut qui mala medicamenta publice vendidissent. omnesque prorsus, nemine excepto, viri, mulieres, liberi, servi, hac lege in judicium vocabantur. Permissum autem esse reo, ut ex illius voluntate, clam, aut palam, a judicibus sententiæ ferrentur, ex ea qua de proxime meminimus, oratione cognoscitur. eademque lege de corruptis judiciis quæsitum, eadem declarat oratio. Secuta est consularis Julia, C. Cæsaris. nec tamen deinde ex lege Julia, sed ex Cornelia, quanquam vetustior fuerit, judicia sunt administrata: puto, quia non semper posterior lex priorem comprehendebat, sed interdum aliquid tantum addebat: ut universa pene judicii ratio a priore lege penderet; propterea Corneliam potius, quam Juliam, posteriores jurisconsulti nominarunt. Ex libro Pauli Manutii de Legibus Romanis.
Damnatus veneficii. Tacit. 12. Ann. 66.

VENENIFER, ĕra, ĕrum. Adj. [φαρμακοφόρος] Ovid. 3. Met. 85.

Jamque venenifero sanguis manare palato Cœperat.

VENENŌSUS, a, um. Adj. Varro R. R. 1. 2. Venenosæ istæ capræ.

VENENO, [φαρμακόω] āre. Veneno inficere. Lucret. lib. 6. 820.

Ut spatium cæli quadam de parte venenet.

Morsu venenare. Hor. 1. Epist. 14. 38.

Non istic obliquo oculo, mea commoda quisquam
Limat, non odio obscuro, morsuque venenat.

Venenare, Tingere. C. Mattius apud Gell. 20. 9. Tapetes concha purpura venenavit.

VENENĀTUS, a, um. Partic. [φαρμακτὸς] ut, Aoguis venenatus. Ovid. in Ibin, 481.
Caro venenata. Cic. 2. de Nat. Deor. 126.
Colubris venenatis vallata Hydra. Lucret. lib. 5. 27.
Joco venenato mista littera. Ovid. 2. Trist. 566.
Morsus veoenatus. Plin. lib. 8. cap. 58.
Munera venenata. Cic. 13. Philipp. 35.
Pabulum venenatum. Plin. lib. 8. cap. 27.
Sagitta venenata. Cic. 2. de Nat. Deor. 126.
Sanies venenata. Columel. lib. 7. cap. 5.
Spiritus venenatus. Auctor ad Heren. lib. 4. 63. Iste quotidie per forum medium, tanquam jubatus draco serpit, dentibus aduncis, aspectu rabido, spiritu venenato, &c.
Telum venenatum. Cic. pro Quint. 8. Et si qua in re, id quod parati sunt facere, falsum crimen, quasi venenatum aliquod telum jecerint, medicinæ faciendæ locus non erit.
Vipera venenata ac pestifera. Cic de Arusp. Resp. 50.
Virga venenata. Ovid. 14. Met. 413.
Compar. Plin. lib. 32. cap. 2. Nihil est usquam venenatius, quam in mari pastinaca.
Superl. Tertull. de Baptismo cap. 1. Vipera venenatissima.

VENEO, ivi, & sæpius ii per syncopen, [πωλοῦμαι, πιπράσκομαι] īre. Vendi; componitur ex Venum, & Eo, ire, teste Diomede: alii Væneo per æ diphthongum scribunt. Quod venditur, in nominativo ponitur; & is a quo venditur, in ablativo cum præpositione; & pretium in ablativo sine præpositione. Cic. pro Rosc. Amer. 125. Primum hoc videamus, ejus hominis bona qua ratione venierunt, aut quomodo venire potuerunt. Idem de Arusp. Resp. 1. Atque ei sese, cui totus venierat, etiam vobis inspectantibus venditaret. Varro, Veneunt propter penuriam magno. Plaut. Men. 2. 2. 15. Quibus hic pretiis porci veneunt. Hor. 1. Serm. 5. 88.

—— venit vilissima rerum
Hic aqua. Ibid. 2. 2. 25.
—— quia veneat auro Rara avis.

Si ex edicto possedisti, quæro cur bona non venierint. Cic. pro Quint. 73.
Malo compilari, quam venire. Cic. 2. de Orat. 268.
Adversione venire, vel Per adversionem. V. Adversio, in ADVERSUS.
Venist ei olea. Cato cap. 144.
Venire quam plurimo. Cic. 7. Fam. 2. Sed homo acutus ei mandasti potissimum cui expediret illud venire quamplurimo.
Veneor, passivum antiqui protulerunt. Plautus, apud Diomedem, Egone illi venear?
Venum ire, & Venum ibit dicimus pro Vendi. Sallust. in Jugurth. Quippe cui omnia venum ire in animo hæserat. Liv. 3. 55. Familia ad ædem Cereris, Liberi, Liberæque venum iret. Claud. 1. in Eutrop. 37.

Omnes pœnituit pretii, venumque redibat,
Dum vendi patuit.

Dari venum, Vendi. Claud. 1. in Ruff. 179.

VENITUS, a, um. Venditus. ut, Venitus crimine fratrum. Sedulius hymno 1. 21.

VENĀLIS, e. [ὠνητὸς, πράσιμος, εὔωνος] Quod vendendum est, vel venditioni expositum. Cic. 3. Off. 58. Venales quidem se hortos non habere dixit. Plin. lib. 6. cap. 22. Fluminis ulteriore ripa merces positas juxta venalia tolli ab his, si placet permutatio. De Taprobanes insulæ incolis.

Venalis,

Venalis, Sordidus, avarus, qui pecuniæ gratia seipsum vendit. Sallust. in Bello Jugurth. O urbem venalem, & cito perituram! Dictum Jugurthæ de Roma.
Venalis, Qui vel pecuniæ vel obsonii gratia aliquid facit, aut aliquo it. Martial. lib. 3. 60.
  Quum vocor ad cœnam, non tam venalis ut ante
    Cur mihi non eadem quæ tibi cœna datur?
Ascriptor venalis, Qui pretio emitur, & pecunia comparatur. Cic. pro Domo 49. Denique ille novitius Ligur, venalis ascriptor & subscriptor tuus, quum M. Papirii sui fratris testamento esset & judicio improbatus, mortem ejus se velle persequi dixit.
Amicæ venales ad munus. Propert. lib. 2. 16. 21.
Animæ venales. Sil. lib. 15. 502.
Campus venalis. Lucan. lib. 1. 180.
Dextram venalem in prælia adferre. Sil. lib. 5. 195.
Eloquium venale. Stat. 4. Sylv. 5. 50.
Fidem habere venalem. Cic. 5. Verr. 144.
Fidem proponere venalem. Cic. 4. Verr. 78.
Jura venalia auro. Propert. lib. 3. 13. 48.
Lingua venalis. Lucan. lib. 1. 269.
Otium non gemmis, neque purpura venale, nec auro. Hor. 2. Carm. 16. 7.
Pueri venales. Cic. pro Quint. 24. Quum venissent ad vada Volaterrana quæ nominantur, vident persamiliarem Nævii, qui ex Gallia pueros venales isti adducebat.
Venales, si nihil addas, Servi novitii intelliguntur, qui ad vendendum sunt expositi. Servorum enim alii novitii sunt, alii veteratores. Quintil. lib. 8. cap. 2. Item quod commune est & aliis nomen, intellectu alicui rei peculiariter tribuitur; ut urbem Romam accipimus: & venales novitios: & Corinthia æra: quum sint urbes aliæ quoque, & venalia multa, & tam aurum & argentum, quam æs Corinthium. V. RETICULUM, Sacculus in modum retis.
VENALITER, Adv. apud Senecam de Benef. 2. ubi dicit, Si mentio fiat de beneficiis quæ in aliquem contulerimus, ut modeste extenuemus, idque non venaliter. Alii legunt Vernaliter, sed perperam.
VENALITAS, ātis. f. Sidon. 5. 13. Hos venalitas solvit. conf. Cassiod. 1. 35.
VENALITIUS, a, um. Adj. [ὤνιος] Venalis. Plin. lib. 35. cap. 18. Hoc est insigne venalitiis gregibus. i. e. Venditis servis.
Familia venalitia. Paulus in l. Sed si vir. §. ult. D. de donat. int. vir. & uxor. Quod si familiam domesticam uxoris aut venalitiam pavit, contra puto observari debere.
Merces venalitiæ. Ulpian. in l. Si servus servum. §. Si navem. D. Ad legem Aquiliam. Si navem venalitiarum mercium perforasset quis.
VENALITIUM, i. n. Corpus ipsum, vel venditio, vel locus ubi novitii venduntur. Venuleius De edilitio edicto, l. ult. Nam quicunque ex venalitio novitiorum emptus alicui ministerio præpositus sit, statim eum e veteratorum numero esse.
VENALITIUS, i. m. [πρατίας] Venditor. Cic. in Orat. 232. Neque me divitiæ movent, quibus omnes Africanos & Lælios multi venalitii, mercatoresque superarunt. Majoragius in Oratorem Ciceronis, Sed cur Cicero, quum mercatores dixisset, adjunxit etiam venalitios, qui servos emere atque venundare solent? An non etiam venalitii mercatores sunt? Non certe. nam Africanus. D. de verb. signif. l. Mercis. ait, Mercis appellatione homines non contineri: & ob eam rem mangones, non mercatores, sed venalitiarios appellari. ubi Alciatus ait: Venalitiarios esse, qui vulgo *revenditores* vocantur, qui mercatores dici non possunt. Et mangones etiam esse venalitiarios, quoniam venalitia, id est servos venales expositos ipsi emere præoccupant, ut carius vendant. Dicuntur autem mangones, quod homines agant in manum, id est in potestatem. Interdum etiam venalitii dicuntur, ipsi servi qui venduntur: ut Plin. lib. 35. cap. 18. Hoc est insigne venalitiis gregibus. Hæc Majoragius.
VENALITIARIUS, i. m. [σωματέμπορος, ἀνδραποδοκάπηλος] apud Varronem & Plinium dicitur Mango, & novitiorum servorum negotiator. Africanus in l. Mercis appellatione. D. de verb. signif. Mercis appellatione homines non contineri Mela ait: & ob eam rem mangones, non mercatores, sed venalitiarios appellari ait. Ulpianus in l. Præcipiunt. D. de Ædilit. edict. Quia ergo venalitiarii sciunt, facile decurri ad novitiorum emptionem, idcirco interpolant veteratores, & pro novitiis vendunt.
VENALITIARIUS, a, um, ut, Vitam venalitiariam exercere. Ulpian. in l. Suos autem servos. §. ult. D. De legatis tertio. Sic enim habent Pandectæ Florentinæ. Haloander, Venalitiariam, sine substantivo.
VENĔROR, [σέβομαι, ἅζομαι, αἰδέομαι, θεραπεύω] āri. a Venia & Orando compositum esse videtur: quasi veniam orare, hoc est colere. Cic. 6. Verr. 94. Quod in precibus & gratulationibus non solum id venerari, verum etiam osculari solent. Idem 1. Tusc. 114. Ejusque inventori & principi gratias exultantes agunt, eumque venerantur ut deum.
Colere, precari, venerari. Cic. 1. de Nat. Deor. 120.
Laudibus gratiisque aliquem venerari. Tacit. 12. Ann. 37.
Deos venerari. Virg. 1. Georg. 338.
Deos auguste omnes, sancteque veneramur. Cic. 3. de Nat. Deor. 53.
Lapidem e sepulchro venerari. Cic. pro Planc. 95.
Memoriam alicujus venerari. Tacit. in vita Agric. 46.
Numina magna venerari. Virg. 3. Æn. 697.
Pacem veneramur amantes. Propert. lib. 3. 5. 1.
Templa venerari. Virg. 3. Æn. 84.
Venerari, pro Orare & precari. Plaut. Rud. 5. 2. 62. Venus, veneror te, ut omnes miseri lenones scient.
Passive ponitur. B. Ambros. 1. Orat. contra Symmach. pr. Ipse enim solus verus Deus est, qui intima mente veneretur.
Activa terminatione utitur Plaut. Bacch. 2. 1. 4. Veneroque te.
VENĔRANS, antis. Partic. [ἀζόμενος] ut, Suppliciter venerans aram. Virg 12 Æn. 220.

Carmina venerantia aliquem. Ovid. 2. Trist. 79.
Cum veneratione orans. Plaut. Aul. prol. v. 7. In medio loco fodit venerans me, ut id servarem sibi.
VENERANTER, Adv. Tertull. de Judicio Domini cap. 7. Submissique omnes genibus veneranter adorant.
VENERANDUS, a, um. Partic. [ἅζετος, αἰδέσιμος, σεβαστὸς, σεπτὸς, σεβάσμιος] Cic. 2. de Lege Agr. 94. Non eos in deorum immortalium numero, venerandos a nobis & colendos putatis? Martial. lib. 1. 71. Veneranda palatia.
Amicus venerandus. Hor. 1. Epist. 18. 73.
Cani venerandi. Senec. Herc. fur. 13.
Dux venerandus. Ovid. 1. Fast. 646.
Effigies veneranda. Valer. 5. Argon. 207.
Sacra veneranda. Sil. lib. 7. 382.
Vox veneranda. Lucan. lib. 2. 530.
VENERĀTUS, a, um. *Partic.* [τετιμένος, αἰδεῖος] Virg. 3. Æn. 460.
  —— cursusque dabit venerata secundos. al. Sacerdos.
Ceres venerata. Hor. 2. Serm. 2. 124. h. e. Rogata, & venerata.
Numen veneratum. Ammian. 22. 23.
Compar. Mela 3. 10. Automolæ parum veneratiores veluti optimarum alumni virtutum.
Active posuit, Ovid. 5. Met. 297.
  —— fallaci veneratus numina cultu.
VENERATIO, ōnis. f. [αἴδεσις, αἰδεσιμότης] Cic. 1. de Nat. Deor. 45. Nam & præstans deorum natura hominum pietate coleretur, quum & æterna esset & beatissima: habet enim venerationem justam quicquid excellit. Plin. lib. 8. cap. 1. Religio quoque siderum, solisque ac lunæ veneratio.
Prosequi aliquid veneratione. V. PROSEQUOR.
VENERĀTOR, ōris. m. [σεβόμενος] Ovid. 2. de Pont. 2. 1.
  Ille domus vestræ primis venerator ab annis. V. Valer. Max. 3. 7. 1.
VENERABILIS, e. [εὐσεπτος, θεοσεπτος, κυδρὸς, σεβάσμιος] Qui cultu & veneratione dignus est. Plin. in Epist. Vir gravis, & ipsa senectute venerabilis. Idem de Viris illust. Anguis e sedibus ejus elapsus venerabilis, non horribilis.
Decus formæ venerabile. Lucan. lib. 8. 664.
Exemplum venerabile morum. Ovid. ad Liviam, 13.
Jus venerabile. Stat. 5. Sylv. 1. 115.
Moles venerabilis. Martial. de Spectac. 2.
Nomen venerabile amicitiæ. Ovid. 1. Trist. 7. 15.
Templum venerabile. Ovid. Rem. Amor. 549.
Compar. Liv. 1. 7. Venerabilis vir miraculo literarum, venerabilior divinitate matris. Adde Hor. 2. Serm. 5. 14. & Justin. 42. 3. 5.
Active utitur Valer. Max. 1. 1. 15. Senatus venerabilior in Deos. i. e. Magis reverens Deos.
VENERABILITER, Adv. Macrob. lib. 7. Saturn. cap. 11. Servius his dictis venerabiliter assensus, obticuit.
Compar. Minuc. Fel. cap. 5. Quanto venerabilius & melius.
VENERABUNDUS, a, um. Adj. [καταιδούμενος] Venerans. Liv. 5. 22. Nanque delecti ex omni exercitu juvenes, pure lautis corporibus, candida veste, quibus deportanda Romam regina Juno assignata erat, venerabundi templum iniere.
VENERIS Portus, [Ἀφροδίτης λιμὴν] Galliæ inter Pyrenæi promontoria oppidum. Auctor Pomponius Mela, lib. 2. Strabo Aphrodisium nominat; Veneris templum Ptolemæus.
VENĔTI, orum. n. [Οὐένετοι] Galliæ Lugdunensis populi, auctor Plin. lib. 4. cap. 18.
Sunt & Veneti, Italiæ populi, Trojana stirpe orti, ut auctor est Cato: quorum regio Venetia dicitur, Adriatico mari apposita, & omnis ora circum sinum maris, post Istriam usque ad ostia Padi. Tradit Liv. 1. 1. Antenorem cum multitudine Henetum, qui seditione ex Paphlagonia pulsi, & sedes & ducem, rege Pylemene ad Trojam amisso, quærebant: venisse in intimum maris Adriatici sinum: Euganeisque qui inter mare Alpesque incolebant, pulsis, Henetos Trojanosque eas tenuisse terras, & in quem primum egressi sunt locum, Troja vocatur: pagoque inde Troja nomen est, gens universa Veneti appellati. Hactenus Livius. Alii a Gallis ejusdem appellationis originem traxisse dixerunt. Fuerunt enim Veneti populi inter Celtas littora Oceani Gallici incolentes, quos Cæsar navali prælio superavit. *Vannes en Bretagne.* In hac Italiæ regione sunt urbes illustres, Verona, Vicentia, Patavium, & Venetiæ civitas, & Virunus placida & amœna. Mela lib. 2. cap. 4. Veneti (inquit) colunt togatam Galliam. Fuerunt igitur Veneti, teste Mela, Galli togati. Sane etiam hodie toga veste utuntur Veneti. Ea regio usque ad Rubiconem nunc dicitur *la marcha Trevisana.*
VENETIÆ, ārum. f. [Ἐνετίαι] Civitas insignis, quam Veneti inhabitant: quæ anno a natali Christi, anno quinquagesimoquarto supra quadringentesimum condita fuit, quo anno Attila rex Hunnorum Aquileiam evertit.
Venetiæ etiam alia civitas in nostra Gallia, nempe in ea parte quæ a Britonibus incolitur, de qua Cæsar in suis commentariis multa: est autem maritima. *Vannes* vulgo dicitur.
VENĔTUS, a, um. possess. [Ἐνετὸς] Quod e Venetiis est: ut, Veneti cives. Propert. lib. 1. 12. 4.
  Quantum Hypanis Veneto dissidet Eridano.
Color Venetus (ut ait Vegetius) Cæruleus dicitur, qui color est marinis fluctibus similis. Scribit Lampridius Heliogabalum comedisse pisces coctos conditura veneta: quasi in marina aqua cum colore suo. A quo colore aurigarum factio, Veneta nominatur. Et qui eo colore induebantur, Venetiani dicebantur. Vegetius lib. 4. de Re militari scribit nautas veste veneta esse induendos, & vela navium exploratoriarum colore veneto esse tingenda. Hic color etiam Thalassicus, id est marinus dicitur. Græci enim θάλασσαν mare appellant. Idem a colore ferri, Ferrugineus dicitur.
Factio Veneta. Suet. in Vitell. cap. 14.

Venia, æ. f. [συγγνώμη, συγχώρησις] Remiſſio culpæ, & condonatio erroris, inquit Valla. Quintilian. in Gladiatore, Peccavi, veniam peto.
Venia, Beneficium, indulgentia, permiſſio. Virg. 1. Æn. 523.
Orantes veniam, & templum clamore petebant. Cic. pro Arch. 3. Quæſo a vobis, ut in hac cauſa mihi detis hanc veniam. i. e. Indulgeatis, concedatiſque mihi hoc. Nam apud hunc vix unquam indulgentia reperitur. Ter. And. 5. 3. 30. Da veniam. P. ſine te hoc exorem. Hæc duo pro utroque poſuit, id eſt da veniam: ſine ut hoc, etiam ſi improbum ſit, abs te impetrem. Et Cum venia tua dixero: hoc eſt, Siquid erro, tamen cum pace tua, & (ut illi loquuntur) cum licentia tua dixero. Hactenus Valla lib. 4.
Exilii venia. Tacit. 12. Ann. 41.
Facilior venia. Quintil. in proœm. lib. 1.
Impetrabilis venia. Tacit. 4. Hiſt. 69.
Accipere veniam pro aliquo. V. ACCIPIO.
Afferre veniam triſtitiæ. Plin. lib. 25. cap. 1. Ac nobile illud Nepenthes, oblivionem triſtitiæ veniamque afferens. i. e. Immunitatem vacationemque a triſtitia.
Audire attente, bonaque cum venia. Cic. pro Roſc. Amer. 9.
Audies me bona venia. Cic. 1. de Nat. Deor. 69. Ut moleſte ferrem tantum ingenium (bona venia me audies) in tam leves, ne dicam in tam ineptas ſententias incidiſſe.
Carere venia. Hor. de Arte Poet. 355.
Concedere veniam alicui. Lucan. lib. 3. 739.
Dixerim bona venia. V. BONUS.
Dare veniam alicui. Cic. pro Lege Manil. 8. Veruntamen illis imperatoribus laus eſt tribuenda, quod egerunt: venia danda quod reliquerunt. Idem 8. Philipp. 32. Veniam & impunitatem dandam puto.
Dare. ut, Veniam ad vos, ſi mihi Senatus det veniam. Auctor ad Heren. lib. 4. 22.
Dari veniam illi qui acerbius tuliſſent. Cic. 6. Fam. 12.
Dare veniam homini impudenter petenti. Cic. 5. Att. 21.
Dare diei alicujus veniam. V. DO, das.
Dare veniam ſcriptis. V. DO, das.
Dare veniam in aliquem. Tacit. 12. Ann. 52.
Dare veniam excuſationis. Cic. 2. de Orat. 126. Vix ut mihi tenuis quædam venia daretur excuſationis, quod, &c.
Da nobis hanc veniam ut. Cic. 1. de Orat. 23. Sed cum, &c. dabis hanc veniam mi frater ut opinor, &c. ut eorum quibus, &c. Ibid. 98. Date nobis hanc veniam, ut ea, quæ ſentitis de omni genere dicendi, ſubtiliter proſequamini.
Dare veniam ad ignoſcendum. Cic. in Piſon. 98. Cui non apud Senatum, non apud ullum ordinem, &c. non in Italia maximorum ſcelerum venia ulla ad ignoſcendum dari poſſit.
Datur etiam venia concinnitati ſententiarum. Cic. in Orat. 38.
Dare veniam culpæ. Ovid. 7. Epiſt. 105.
Dare veniam excuſationis, Veniam advocandi petere, Excuſare ſe ab advocatione, ut vulgus loquitur. Plin. 5. Epiſt. 8. ad Capitonem.
Dare neceſſitati veniam. Cic. 2. Off. 56.
Expetere bona venia. V. BONUS.
Expoſcere veniam dicendi. Tacit. 12. Ann. 5. Veniam dicendi ante alios expoſcit.
Expoſcere veniam irarum cæleſtium. Liv. 3. 7. extr.
Habere veniam, pro Ignoſcere, apud Quintil. lib. 11. cap. 1.
Impetrare veniam culpæ vel errati. Cic. pro Ligar. 1. Quum a te non ſolum liberationem culpæ, ſed errati veniam impetraviſſent. V. IMPETRO.
Impetrare veniam aliquid faciendi. Plin. lib. 12 cap. 19.
Impetrare veniam pro aliquo. Tacit. 12. Ann. 8.
Impetrare veniam edicti. Modeſt. in l. ult. D. de in jus vocand.
Invenire veniam ſupplicii. V. INVENIO.
Legere cum venia, Excuſando ſi quid minus probabile occurrat. Quintil. lib. 10. cap. 1.
Minuere veniam. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Negare veniam alicui. Ovid. 10. Met. 37.
Orare veniam. Virg. 4. Æn. 435.
Petere veniam. Cic. 7. Verr. 138. Hæc ſi tibi tuus parens diceret, poſſes ab eo veniam petere? poſſes, ut tibi ignoſceret, poſtulare?
Petere veniam in præteritum. Tacit. 11. Ann. 30.
Petere. ut, Si mihi veniam quam peto, dederit, utar illius conditione: ſin minus, impetrabo aliquid a meipſo. Cic. 9. Att. 2.
Peto ab Jove pacem ac veniam, precorque ab eo ut, &c. Cic. pro Rabir. 5.
Petere veniam advocandi, Excuſare ſe ab advocatione. Plin. 5. Epiſt. ad Capitonem.
Petere veniam delicti. Cic. pro Muren. 62. Fatetur aliquis ſe peccaſſe, & ejus delicti veniam petit: nefarium eſt facinus ignoſcere.
Poſcere deos veniam. Virg. 4. Æn. 50.
Precati veniam. Senec. Med. 8.
Rogare veniam. Ovid. 6. Met. 32.
Sit venia. Plin. lib. 12. cap. 1. Quapropter hæc vel bello quæſiſſe venia ſit.
Sit venia dicto. Plin. 5. Epiſt. 101.
Tribuere veniam. V. TRIBUO.

Venialis, e. Venia dignum. Macrob. 7. Saturn. cap. ult. Si venialis erit iſta tranſlatio. Servius in illud 4. Æn. 333.
—— ego te quæ plurima fando, &c. Expurgat objecta, removens a ſe crimen ingrati: & veniali utitur ſtatu, profectionem ſuam retorquens in voluntatem deorum.
Pax venialis. Ammian. 28. 27.
Species venialis. Mart. Capella 5. p. 147.

Veniabilis, e. Idem. Sidon. 9. Epiſt. 1. Neſcio qualiter fieri veniabile queat.
Culpa veniabilis. Idem 4. Epiſt. 11.

Venicŭla, æ. f. Uvæ ſpecies. Plin. 14. 2.

Venilia, æ. f. Nympha, uxor fuit Fauni, & ſoror Amatæ Latini regis conjugis, mater Turni. Virg. 10. Æn. 76.
Cui Pilumnus avus, cui diva Venilia mater, &c.
Veniliam item antiqui Neptuni conjugem appellarunt, a veniendo, inquit Varro lib. 4. de L. L. quam eandem & Salaciam appellaverunt, ad naturam nimirum maris reſpicientes, cujus fluctus modo ad terram veniunt, modo in ſalum abeunt. Meminit hujus & Auguſtinus lib. 7. de Civit. Dei.

Venio, vēni, ventum, [ἵκω, ἥκω, ἔρχομαι, ἐλεύθω, μολέω, ἀντιάω] Ire. notæ ſignificationis. Cic. 2. Fam. 11. Obviæ mihi velim ſint tuæ literæ: quæ me erudiant de omni Rep. ne hoſpes plane veniam.
Venire ab. Plaut. Amph. prol. 140. Nunc hodie Amphitruo veniet huc ab exercitu.
Ab aliquo venire. Cic. pro Roſc. Com. 30. Quia veniebat a Roſcio, plus etiam ſcire, quam ſciebat, videbatur.
Angiporto venire, pro Ab angiporto. Plaut. Aſin. 3. 3. 151.
Ad aliquem ſupplicem venire. Cic. 16. Att. 18. Nunquam putavi fore ut ſupplex ad te venirem.
Ad urbem venire. Cic. 16. Fam. 3. Quanquam magni ad honorem noſtrum intereſt, me quamprimum ad urbem venire: tamen peccaſſe mihi videor qui a te diſceſſerim.
Ad cœnam venire. Hor. 1. Epiſt. 7. 72.
Venire de. Cic. 5. Att. 13. Veruntamen cum de Cumanis veniſſem cum imperio, Græci quaſi Ephaſio Præt. ſe alacres obtulerunt.
De auctione venire, & quo die. Cic. 12. Att. 1.
Ex Arabia venerunt legati. Plin. lib. 12. cap. 14.
In hanc urbem miſſus venio. Ovid. 3. Triſt. 1. 1.
In ſolitudines venire. Cic. 2. Fam. 15. In eaſdem ſolitudines tu ipſe (ut arbitror) venies, in quibus nos conſediſſe audies.
Aſſidue veniebat inter denſas fagos. Virg. 2. Ecl. 4.
Venire prope. ut, Prope exitium venire. Liv. 5. 16.
Omnes qui illinc veniunt, ita de tua virtute commemorant. Cic. 1. Q. frat. 1.
Domum veniſti ad tuos penates. Catull. ad Veranium, 9. 3.
Satis venire duobus. Virg. 7. Æn. 470.
Se ſatis ambobus Teucriſque venire, Latiniſque.
Venire, Accidere. Celſ. lib. 7. cap. 27. Solet vero ſub ejuſmodi victu venire, ut alvus non reddatur.
Venire, Ire. Nepos 18. 6. 1. Cum literas & nuncios miſiſſet in Aſiam, conſultum, utrum repetitum Macedoniam veniret. conf. Hor. 1. Epiſt. 3. 19. Nepos 23. 4. 2.
Venire, Creſcere. Virg. 1. Georg. 54.
Hic ſegetes, illic veniunt fœlicius uvæ.
Arbores quædam veniunt ſua ſponte. Virg. 2. Georg. 11.
Sponte venire ex arboribus ſapores, pro Provenire. Plin. lib. 11. cap. 1.
Venire, Portari, deferri. Plin. lib. 35. cap. 6. Species ſinopidis tres: rubra, & minus rubens, & inter has media. Et paulo poſt, Ejus quæ ex Africa venit, octoni aſſes.
Venire, pro Afferri, de literis dictum. Cic. 11. Fam. 24. Quod ſcribis in Italia te moraturum, dum tibi literæ meæ veniant, ſi per hoſtem licet, non erraris.
Commeatus venire, qui afferuntur, dicimus per metonymiam. Quintil. lib. 6. cap. 6.
Venies ad illud quod refert tua: h. e. Tandem vel poſtea id leges. Plaut. Perſ. 4. 3. 50. Ter. Heaut. 2. 3. 33. Mane, hoc quod cœpi primum, enarrem, ô Clitipho: poſt iſtuc veniam.
In aciem venire. V. ACIES.
Alicui venire adverſum, Ire obviam. Plaut. Moſt. 1. 4. 1.
In adoptiva ſacra venire. Cic. pro Domo 35. Neque amiſſis ſacris paternis in hæc adoptiva veniſti.
In amicitiam venire aliquorum. Liv. 25. 16. Liberos cum ſuis legibus venturos in amicitiam Lucanos, &c. Cæſ. 6. Bell. Gall. cap. 7.
In arbitrium venire, ac poteſtatem alicujus. Cic. 5. Verr. 150. Hac conditione, ſiquis de populo redemptor acceſſiſſet, &c. tum in ejus arbitrium ac poteſtatem venire nolebat, qui ſibi ereptam prædam arbitraretur.
Ad Archeſilam, Carneademque veniamus. h. e. De Archeſila loquamur. Cic. 4. Acad. 12. Et pro Roſc. Amer. 46. Ut ad fabulas veniamus.
In arma venire. Lucan. lib. 3. 184.
Intra arma aliena venire, h. e. Intra præſidia & alienas manus. Cic. 8. Att. 15. Neque enim eos ſolos arbitrabamur capi, qui in armatorum manus incidiſſent: ſed eos nihilominus qui regionibus excluſi, intra præſidia, atque intra arma aliena veniſſent.
Sub aſpectum venire. Cic. 2. de Orat. 358. His autem formis atque corporibus, ſicut omnibus rebus, quæ ſub aſpectum veniunt, ſedes opus eſt.
Ad aures alicujus venire, Audiri. Hor. de Arte Poet. 255.
Ad aures meas venit, te, &c. Cic. pro Marcell. 25. Mulier eſt, muliebris vox mihi ad aures venit.
Ad aures vox venit. Virg. 2. Æn. 119.
Alicui auxilio venire. Liv. 9. 43.
In bona alicujus venire. Ovid. 1. Triſt. 5. 14.
In buccam quod venit. Cic. 1. Att. 9. Tu velim ſæpe ad nos ſcribas: ſi rem nullam habebis, quod in buccam venerit ſcribito. Proverbialiter dictum, pro Quicquid occurret & in mentem veniet.
In calamitatem venire. Cic. pro Roſc. Amer. 49. Hoc vero eſt quod ferri non poteſt, ſi & in hanc calamitatem venit propter prædiorum bonitatem & multitudinem: & quod ea ſtudioſe coluit, id erit ei maxime fraudi.
In caſum venire. Cic. pro Cluent. 81. Poſtremo, in eum caſum veneram, ut omnis mearum fortunarum ſtatus unius judicii periculo contineretur.
In certamen venire. Cic. 5. Tuſc. 78. Mulieres vero in India, quum eſt cujuſque earum vir mortuus, in certamen judiciumque veniunt.

In certamen cum aliquo venire. Cic. de Clar. Orat. 319. In patrocinio Siciliensi maxime in certamen venit designatus Ædilis cum designato consule Hortensio.
In certamen virtutis venire. Cic. 5. de Finib. 71. Qui omnes motus fortunæ, mutationesque rerum & temporum leves & imbecilles fore intelligant, si in virtutis certamen venerint.
Clamor a populo venit ad astra. Ovid. 3. Fast. 368.
In cognitionem Senatus venit hæc res. Quintil. lib. 7. cap. 3.
In colloquium ad aliquem venire. Liv. 25. 16.
In computationem venire. Plin. lib. 6. cap. 33.
Commoda veniunt hinc. Cic. 1. de Invent. 5. Nam hinc ad Remp. plurima commoda veniunt.
In complexum alicujus. Cic. 14 Fam. 1. Si in vestrum complexum venero, ac si & vos, & meipsum recuperaro, satis magnum mihi fructum videbor percepisse. Cæs. 3. Bell. Civil. cap. 8. Ipse gravissima hyeme in navibus excubabat, neque ullum laborem aut munus despiciens, si in Cæsaris complexum veniret. i. e. Ut a Cæsare complecteretur & amaretur.
In computationem venire. V. COMPUTO. Plin. lib. 6. cap. 33.
In concionem venire. Cic. 3. Verr. 68. Postridie mane homines in concionem veniunt, quærunt quid optimum factu sit.
In confessum venit ea res. Plin. Epist. 302. h. e. Nota est & manifesta.
In consilium alicujus venire, pro Obtemperare ejus consilio. Cic. 10. Att. 1. Veniendumne sit in consilium Tyranni, si is aliqua de re bona deliberaturus sit.
In conspectum alicujus. Cic. 1. de Finib. 24. Reque ex utraque parte audita, pronuntiaret eum non talem videri fuisse in imperio, quales ejus majores fuissent, & in conspectum suum venire vetuit.
In conspectum ad aliquem venire. Cic. 10. Fam. 23. Legatos fide Lepidi dimissos, ad me in conspectum venire vetueram.
In consuetudinem. Cic. 2. de Invent. 65. Deinde quædam in consuetudinem ex utilitatis ratione venerunt.
In consuetudinem benignitatis. Cic. in Pison. 45. Ut Senatus is, qui in eam jam benignitatis consuetudinem venit, ut eos qui bene Remp. gesserint, novis honoribus afficiat.
In consuetudinem proverbii. Cic. 2. Off. 55. Id quod a nostris hominibus sæpissime usurpatum, jam in proverbii consuetudinem venit, largitionem fundum non habere.
In contemptionem. Cæs. 5. Bell. Gall. cap. 47.
In contemptum. Idem. Cæs. 3. Bell. Gall. cap. 17.
In contentionem. Cic. pro Quint. 24. Quod nisi ex Publicio narratum Nævio esset, non tam cito res in contentionem venisset.
In contentionem, utrum. Cic. 2. de Divin. 129. Venit enim jam in contentionem, utrum sit probabilius, &c.
In controversiam vel contentionem venit ea res. Quintil. lib. 3. cap. 6.
In contentionem de accusando. Cic. 1. Verr. 62. Neque fere unquam venit in contentionem de accusando, qui Quæstor fuisset, quin repudiaretur.
In contentionem honoris. Cic. Anteq. iret in exil. 4. Eos in contentionem honoris venire, qui officiis se superari æquissimo animo tulerunt?
In controversiam. Cic. 4. Verr. 37. Nam hoc animo providebat, cum tanta hæreditas in controversiam venisset.
In crimen. Ter. Hec. 3. 1. 55. h. e. Accusari.
In cruciatum. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 31.
In deditionem. Cæs. 6. Bell. Gall.
In deliberationem venire. Quintil. lib. 2. cap. 21.
Desuper venire. Virgil. de machina illa Trojani equi, 2. Æn. 47.
——venturaque desuper urbi. i. e. Superventura urbi, & eam oppressura. Turnebus.
In desiderium venit res aliqua. Liv. 3. 37. i. e. Desideratur.
Dies venit legi. Cic. 4. Att. 15. Venit legi dies, Terentius intercessit.
Ad digitos. V. AD.
In disceptationem. Liv. 39. 37.
In discrimen, In periculo esse. Cic. pro Rosc. Amer. 10. Quum omnium nobilium dignitas & salus in discrimen veniret.
In discrimen existimationis. Cic. 1. Verr. 71. Itaque semper hi diligentissime, laboriosissimeque accusarunt, qui seipsos in discrimen existimationis venire arbitrati sunt.
In disquisitionem. Liv. 26. 31.
In divitias venire. Plaut. Capt. 5. 4. 13. At nunc liber in divitias faxo venies.
Dolor ad quem veniat, ad eundem necesse est interitum venire. Cic. 3. de Nat. Deor. 36.
In dubium. Cic. 16. Att. 18. Præsertim quum hoc genere cognitionum labefactato, acta Cæsaris in dubium ventura videantur.
In dubium de voluntate, &c. Cic. 11. Att. 15. Alii capti, alii interclusi non veniunt in dubium de voluntate, eo minus scilicet, cum se expedierint, & una esse cœperint: ii autem ipsi, qui sua voluntate ad Fusium venerunt, nihil possunt, nisi timidi existimari. Ter. Adel. 2. 2. 35. Etiam de sorte venio in dubium miser.
In dubium venire de civitate. Cic. pro Cecin. 18. Itaque homo timidus imperitusque, qui neque animi, neque consilii satis haberet, non putavit esse tanti hereditatem, ut de civitate in dubium veniret.
In dubium venit quid sit factum. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Emolumentum ad eum ex ea re venit. Cic. pro Cluent. 52. Sin autem illud egeram, nullum ad Scamandrum morte Habiti venturum emolumentum fuisse concedebat.
Epistola mihi venit, Allata est ad me. Ovid. 1. de Pont. 9. 1.
In exemplum venire. Ovid. 4. Fast. 243.
Ad extrema venire. Liv. 2. 47.
In faciem pacis veniretur. Tacit. 13. Ann. 38.
Fama mihi venit. Virg. 4. Æn. 387.
In familiaritatem alicujus. Cic. 7. Fam. 15. Quod vero in C. Marii suavissimi doctissimique hominis familiaritatem venisti, non dici potest quam valde gaudeam.
Fides tarda venit dictis, difficilisque. Ovid. 3. Fast. 350. Tarde & cum difficultate adhibetur fides verbis.
In fidem alicujus venire, h. e. Sese dedere. Liv. 26. 40.
Ad finem venire dicitur res aliqua. Liv. 25. 23. Quum maxime Capua circumvallaretur, Syracusarum quoque oppugnatio ad finem venit.
In flammam venire. Cic. 16. Att. 18. Veniendum est igitur vel in ipsam flammam: turpius est enim privatim cadere, quam publice. i. e. Conjicere se oportet in periculum.
Ad fœdus veniunt amantes. Ovid. 2. de Arte Am. 579.
In fœdera venire. Virg. 4. Æn. 339.
Fœliciter hæc res tibi venit, pro Evenit. Cic. 16. Fam. 21. Emisse te prædium vehementer gaudeo, fœliciterque rem tibi illam venire cupio. Vetus exemplar legit Evenire.
Fortuna læta mihi venit. Virg. 11. Æn. 42.
Fulgor venit ab æthere. Virg. 8. Æn. 524.
Gradibus venire ad virtutem. Cic. 1. de Nat. Deor. 90. Nam a beatis ad virtutem, a virtute ad rationem video te venisse gradibus.
In gloriam summam. Cic. 2. Att. 20. Edicta ejus & conciones describunt & legunt, novo quodam genere in summam gloriam venit.
Hæreditate venire dicitur res aliqua. Cic. 1. de Invent. 84. Sed neque emisti, neque hæreditate venit, neque domi natus est, neque donatus est.
Hæreditas mihi venit a patre. Cic. 3. Verr. 126. Quum ejus filio, prætore Sacerdote, hæreditas a propinquo permagna venisset.
Hyems venit. Cic. 5. Att. 18. Ea si venerit, nec illi ante in meam provinciam transierint, unum vereor, &c.
Sub jactum telorum venire. Liv. 27. 19.
Cum impetu venire. Cic. 2. de Finib. 112. Si cum tanto impetu in Græciam venisset.
Inimicus ei venit, pro Est illi inimicus. Cic. pro Rosc. Amer. 55. Vident omnes qua de causa huic inimicus venias: sciunt hujusce pecunia te adductum esse.
Ad inimicitias venire. Cic. 3. Q. frat. 4. Ad inimicitias res venisset, &c. cum Æsernino Samnite Pacideianus comparatus viderer.
Ad interdictum venire, pro Venire in jus ad prætorem. Petronius, Ut si nollet alienam rem domino reddere, ad interdictum veniret. Meminit Turnebus.
Ad internecionem venire. Liv. 36. 34.
Intro venire. V. INTRO.
In invidiam ex gratia venire. Plin. de Viris Illust.
In judicium venire. Cic. 2. Att. 1. Quid verius quam in judicium venire, qui ob rem judicandam pecuniam acceperit?
In judicium venit fama ejus. Cic. pro Quint. 30. Demonstrabant de re judicium fieri oportere, ut aut uterque inter se, aut neuter satisdaret: non necesse est famam alterius in judicium venire.
In laudem venire. Quintil. lib. 2. cap. ult.
Livor venit in artus, Membra contrahunt livorem. Ovid. 10. Met. 258.
In locum summum venire. Cic. 3. de Legib. 27. Ex his autem qui magistratum cœperunt, quod Senatusconsulto efficitur, popularem sane neminem in summum locum, nisi per populum venire, sublata cooptatione Censoria.
Lues tabida venit membris. Virg. 3. Æn. 137.
Lues miseranda venit arboribus. Virg. 3. Æn. 138.
Ad manum venire. Quintil. lib. 2. cap. 11.
In manus alicujus. Cic. 3. Off. 34. Neque enim quicquam de hac parte post Panætium explicatum est, quod mihi quidem probaretur de iis quæ in manus meas venerint.
In manus hominum libros venire dicimus. Quintil. Triphoni.
Mature venit ipse. V. MATURUS.
In medium. Cic. 4 Verr. 175. Venient in medium: dicent quid statuerint.
In mentem venit, pro Succurrit. Ter. Eun. 2. 2. 2. Hoc adeo ex hac re venit in mentem mihi. Idem Phorm. 4. 3. 47. Nam mihi veniebat in mentem ejus incommodum. Cic. 2. Fam. 17. Quæ mihi veniebant in mentem, quæ ad te pertinere arbitrabar quod in Ciliciam proficiscebar, existimavi me ad te oportere scribere.
In mentem quemadmodum. Cic. pro Rosc. Amer. 74. Et simul tibi in mentem veniat facito, quemadmodum vitam hujusce depinxeris.
In mentem hujus rei. Cic. 5. de Finib. 2. Venit enim mihi Platonis in mentem, quem accepimus primum hic disputare solitum.
In mentem venit, quid. Cic. 1. Verr. 33. In mentem tibi non venit, quid negotii sit causam publicam sustinere.
In mentem venit ut. Plaut. Mil. 4. 8. 48.
Mœror summus venit ad eum morte fratris. Cic. pro Quint. 14. Ut ad quem summus mœror morte sua veniebat, ad eundem summus honos quoque perveniret.
Mores eo venere. Plin. lib. 23. cap. 1.
In morem venire. Ovid. 2. de Pont. 7.
Ad nasum venire. Plin. lib. 15. cap. 28. Multoque celerius talia ad nasum veniunt, quam pinguia. h. e. Ascendunt, & nares feriunt.
Navibus venire. Liv. 21. 39.
Ad nihilum venire. Cic. 2. Tusc. 5. Atque oratorum quidem laus ita ducta ab humili venit ad summum, ut jam, quod natura fert in omnibus fere rebus, senescat, brevique tempore ad nihilum ventura videatur.
Ad nimium venire. Plin. lib. 26. cap. 4.
Ad nomen venire. Plin. lib. 10. cap. 70. Spectatur in piscinis Cæsaris, genera piscium ad nomen venire, quosdam singulos. h. e. Quum vocantur.
In notitiam. Plin. lib. 7. cap. 1. Quis enim Æthiopas, antequam cerneret, credidit, aut quid non miraculo est quum primum in notitiam venit?

In notitiam venire. V. NOTITIA.
Nox venit. Propert. lib. 1. 8. 44.
In numerum oratorum. Cic. 1. de Orat. 15. Sed ſunt quidam aut ita lingua hæſitantes, aut ita voce abſoni, aut ita vultu motuque corporis vaſti atque agreſtes, ut etiam ſi ingeniis atque arte valeant, tamen in oratorum numerum venire non poſſint. i. e. Dici oratores, ſive Pro oratoribus haberi.
In oblivionem. Cic. in Salluſt. 5. Tu tuis vitia, quam turpiter egiſti, magnas offudiſti tenebras: ut etiam ſi fuerint egregii cives, certe venerint in oblivionem.
Obviam venire. Cic. 4. Tuſc. 97.
Alacris obviam mihi veniet, complexum exoptans meum. Ex poeta. Idem 2. Att. 1. Eunti mihi Antium, & gladiatores M. Metelli cupide relinquenti, venit obviam tuus puer.
Sub oculos venire. Senec. de Benefic. lib. 1. cap. 5.
In odium venire. V. ODIUM.
In officium oratoria venire. Quintil. lib. 2. cap. ult.
Opportune venire. V. OPPORTUNUS.
Optato venire. V. Optato in OPTO.
In orationem venire. Quintil. lib. 9. cap. 4. Horum pedum nullus non in orationem venit. i. e. Ingreditur orationem.
In ordinem Senatorium. Cic. 3. de Legib. 29. Nam quum omni vitio carere lex jubeat, ne veniet quidem in eum ordinem unquam vitii particeps.
In ora venire, pro Honorifico omnium ſermone celebrari. Hor. 1. Epiſt. ad Jul. Florum, 3. 9.
—— Romana brevi venturus in ora. Interdum ad vitium ac vituperationem pertinet, ut apud Catullum 38. 5.
Anne ut pervenias in ora vulgi? ſic Liv. 2. 36. Timorem injecit ne in ora hominum pro ludibrio abiret.
In ora virûm venire. Propert. lib. 3. 9. 32.
In ore venire, i. e. Eſſe. Propert. 2. 1. 2.
Unde meus veniat mollis in ore liber.
In otium. Cic. 1. Att. 7. Omnem ſpem delectationis noſtræ, quam, quum in otium venerimus, habere volumus, in tua humanitate poſitam habemus.
Ad pactionem venire. Cic. 9. Att. 12. Ego, ſi Pompeius manet in Italia, nec res ad pactionem venit, longius bellum puto fore.
Parate venire. V. PARO.
In partem alicujus. Liv. 6. 40. Parum eſt ſi cujus pars tua nulla adhuc fuit, in partem ejus venis, niſi partem petendo totum traxeris?
In partem impenſæ. Cic. 14. Fam. 2. Illud doleo quæ impenſa facienda eſt, in ejus partem miſeram & deſpoliatam venire.
In partem elocutionis memoria ac pronuntiatio veniunt. Quintil. in Procem. lib. 1.
Paſſu ingenti venire. Ovid. 3. Amor. 1. 12.
In periculum venire. Ter. Adelph. 2. 2. 32. Cic. 3. Verr. 70. Neque adhuc cauſam ullam excogitare potuit, quamobrem commiſerit, aut quid evenerit, ut in tantum periculum veniret.
In periculum ne. Cic. pro Muren. 55. Venit in periculum, ne & ea quæ relicta, & hæc quæ ab ipſo parta ſunt, amittat.
Peropportune venire. V. PEROPPORTUNUS.
Plaga venit vehementior. Cic. 2. Tuſc. 56. Sed quia profundenda voce omne corpus intenditur, venitque plaga vehementior.
Pœnæ veniunt crudelitati alicujus. Liv. 3. 56.
In populos venire. Ovid. 6. Met. 546.
In poſſeſſionem. Cic. 3. de Lege Agr. 11. Etiamne ſi vi ejecit? etiamne ſi clam, ſi precario venit in poſſeſſionem?
In poſſeſſionem Reipublicæ venire. Cic. 7. Att. 8. Quid cenſes, aiebat, facturum eſſe ipſum, ſi in poſſeſſionem Reip. venerit, cum hæc Quæſtor ejus infirmus & inops audeat dicere?
In poteſtatem alicujus. Cæſ. 4. Bell. Gall. 38.
Ad potum, vel prandium venire. Plin. lib. 9. cap. 15. Cic. pro Cluent. 168. Quum ad illud prandium crudior veniſſet.
Proſpere venit. Plaut. Pſeud. 2. 1. 1.
In proverbium. Liv. 40. 46. Vulgatum illud, quia verum erat, in proverbium venit, Amicitias immortales, inimicitias mortales debere eſſe.
Ad pugnam venire. Hor. 1. Serm. 5. 56.
Pulchritudo corporis venit ex, &c. Quintil. lib. 2. cap. 5.
In quæſtionem venire. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Rabies venit canibus. Virg. 3. Georg. 496.
In religionem venit illi hæc res. Cic. 2 de Nat. Deor. 10. Gracchus cum comitia nihilominus peregiſſet, remque illam in religionem populo veniſſe ſentiret, ad Senatum retulit.
In rem præſentem. V. IN præpoſitionem.
Riſus veniunt. Ovid. 1. de Arte Am. 239.
Tunc veniunt riſus, &c.
Rumor venit. Ter. in prol. Hec. 39.
In ſecreta venire. Ovid. 13. Met. 555.
Segetes veniunt, i. e. Proveniunt. Virg. 1. Georg. 54.
Sermonem in eum, ut, &c. Cic. 3. Fam. 5. Veni in eum ſermonem, ut dicerem libenter me ad eam partem provinciæ primum eſſe venturum.
In ſermonem hominum; & vituperationem. Cic. 6. Verr. 13. Nunquam enim ſi denariis quadringentis Cupidinem illum putaſſet, commiſiſſet ut propter eum in ſermonem hominum, atque in tantam vituperationem veniret.
In ſermonem alicui venire. Cic. 1. Att. 14. In ſermonem ſe poſt Idus Martii, præterquam Lepidi, veniſſe nemini.
In ſermone. Cic. 11. Att. 24. Neque eum rogari, ne me quidem: ſed quaſi ita ſit, quoniam in ſermone jam veniſti, poteris eam monere, ut alicui committat, cujus extra periculum hujus belli fortuna eſt. Quidam legunt, In ſermonem.
In ſocietatem laudum alicujus. Cic. 14. Att. 19. A te autem peto, ut me hanc, quaſi falſam hereditatem alienæ gloriæ ſinas cernere, meque aliqua ex parte in ſocietatem tuarum laudum venire patiare.
In ſolum venire. Cic. 1. de Nat. Deor. 65. Hinc quodcunque in ſolum venit, ut dicitur, effingis atque efficis: id eſt quicquid eſt in rerum natura. Proverbium eſt: ut enim ea demum nobis eſſe videntur, quæ ſenſibus comprehendimus, velut quæ vel tangimus, vel cernimus: ſic cum omnia prope ferat ſolum, id ſolum eſſe exiſtimamus quod in eo videmus, & omnia quæ ſunt in rerum natura eo ſuſtineri putamus: proinde quod in ſolum, valet quicquid eſt, quicquid accidit, quicquid ſeſe offert, quicquid evenit. Varro hoc proverbium etiam uſurpavit, Libet mi epigrammata facere, & qui nomina non memini, quod in ſolum mihi venerit ponam, id eſt quodcunque nomen ſeſe mihi obtulerit, & in buccam venerit. Meminit Turneb.
In ſortem provinciæ. Liv. 28. 44.
Spes venit ex merito. Ovid. 2. Epiſt. 62.
In ſpem. Cic. 2. de Orat. 217. Nonnullam in ſpem veneram, poſſe me aliquid ex iſtis diſcere. Cæſar Oppio, Cic. 9. Att. 13.
In ſpem ventum eſt; imperſonale. Liv. 2. 44.
In ſpem, quod. Cic. 11. Fam. 13. In ſpem venerant, quod neque Planci quatuor legiones omnibus ſuis copiis pares arbitrabantur, neque ex Italia tam celeriter exercitum trajici poſſe credebant.
Subſidio. Cic. 6. Att. 5. Ad meque legati ejus, & Quæſtor, & amici literas mitterent, ut ſubſidio venirem.
Ad ſummum venire. Cic. 2. Tuſc. 5. Atque oratorum quidem laus ita ducta, ab humili venit ad ſummum.
Cum ſupplemento. Liv. 9. 22.
Suppetias venire, & proficiſci ſuppetias, locutiones elegantioris ſunt ſeculi & oris. Oppius, Oppidiſque ſuppetias profectus eſt: Iterum, Nuntiabantur auxilia magna equitatuſque oppidanis ſuppetias venire. Turnebus.
In ſuſpicionem venire. Cic. 2. de Invent. 32. Si id non poterit ſiquam in ſimilem ante ſuſpicionem venerit.
In ſuſpicionem venire de morte alicujus. Cic. ad Brut. 6.
In ſuſpicionem furti venire alicui. Pomp. in l. pen. D. de condict. cauſ. dat. Cum ſervus tuus in ſuſpicionem furti Attio veniſſet.
Tædio venire. Plin. lib. 31. cap. 2.
In tempore veni. Ter. And. 4. 5. 19.
Turba mihi obviam venit. Propert. 2. 30.
In tutelam ſuam venire. Cic. de Clar. Orat. 194. Quum is hoc probare vellet, M. Curium, quum ita heres inſtitutus eſſet, ſi pupillus ante mortuus eſſet, quam in ſuam tutelam veniſſet, pupillo non nato hæredem eſſe non poſſe.
In vacuum venire. V. VACUUS.
Ad vadimonium venire. Cic. pro Quint. 48. Ad vadimonium non venerat, ut ais, is quicum tibi affinitas, ſocietas, omnes denique cauſæ & neceſſitudines veteres intercedebant.
A vero venit cauſa, i. e. Vera eſt cauſa. Ovid. 3. Faſt. 568.
Viam venire. Cic. 2. Philipp. 61. Quis qui neſcierit veniſſe eam tot dierum tibi viam gratulatum?
Vigor venit membris. Virg. 4. Georg. 418.
In vitam venire. Cic. 1. de Legib. 59.
In unitatem. Plin. lib. 33. cap. 2.
In uſum venire. Plin. lib. 24. cap. 11. Nec thus Latinum nomen habet, quum in uſum plurimis modis veniat.
In uſum alicujus rei venire. Plin. lib. 8. cap. 48.
Uſus venit. Ter. Heaut. 3. 2. 45. Et ne ego te (ſi uſus veniat) magnifice, Chreme, tractare poſſim.
Uſu mihi venit. Cic. 3. Fam. 8. Idem 7. Att. 26. Nunc venit idem uſu mihi, quod tu tibi ſcribis, quoties exorior.
Ad agendum venire. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Venient ad te comeſſatum. Plaut. Perſ. 4. 4. 19.
Deriſum venit. Plaut. Aul. 2. 2. 46. Et apud Ter. Eun. 4. 6. 14. Venit ereptum.
Emptum venire. Cic. 4. Verr. 124. Tamen ad iſtum venerunt emptum locum illum ſenatorium, non ſolum veteres, ſed etiam novi.
Oratum venio. Cæſ. 7. Bell. Gall. 32.
Venibo, futurum antiquum pro Veniam. Pomponius Geminis, Sero eſt, ſexta, ſi tibi placet, venibo. Nonius.
Venitur, imperſonale. Plin. Epiſt. 190. Venitur ad me: conſurgo. Cic. pro Quint. 3. Ad me ventum eſt.
Venitur, & Ventum eſt in diſcrimen, imperſonaliter. Cic. 8. Philipp. 24. Nam ſi maximum in diſcrimen venietur, aut libertas pacta eſt victori, aut mors expoſita victo. Idem 2. Off. 33. Et quum res agatur, in diſcrimenque ventum ſit, expedire rem, & conſilium ex tempore capere poſſe.
In aciem ventum. Tacit. in lib. de German.
Ad cœnam ut ventum eſt, &c. Hor. 1. Epiſt. 7. 72.
Juxta ſeditionem ventum. Tacit. 6. Ann. 13.
Prope ſeditionem ventum. Tacit. 3. Hiſt. 21.
Ventum gaudeo. Plaut. Ciſt. 1. 1. 16. Quod ille dixit qui ſecundo vectus eſt mari, ventum gaudeo ad te ecaſtor.
Cauſas veniendi diſcere. Virg. 6. Æn. 488.
Cauſas veniendi poſcere. Virg. 1. Æn. 418.
Veniri. Ulp. in l. 1. in princip. D. de quæſt. Ad tormenta ſervorum ita demum veniri oportet, quum ſuſpectus eſt reus.

VENIENS, entis. Partic. [ἐρχόμενος] ut, Claſſis veniens ad littora. Virg. 3. Æn. 652.
Ætas veniens. Ovid. 6. Faſt. 639.
Annus veniens. Cic. 3. Q. frat. 4. Non enim ſumus omnino ſine cura venientis anni, etſi ſumus ſine timore.
In annum venientem curas extendere. Virg. 2. Georg. 405.
Dies veniens, Dies decedens, contraria. Virg. 4. Georg. 456.
Virtus veniens in pulchro corpore. Virg. 5. Æn. 344. Creſcens. Servius.

VENTURUS, a, um. Partic. [ἐλευσόμενος] ut, Ævi venturi inſcius. Virg. 8. Æn. 627.
Bella ventura. Virg. 3. Æn. 458.
Doloris venturi ſigna. Ovid. 19. Epiſt. 107.
Hyemis venturæ memores. Virg. 4. Georg. 156.
Mali venturi prima favilla. Propert. lib. 1. 9. 18.
Senectæ venturæ memor. Ovid. 3. de Arte Am. 59.
Videre ventura. Virg. 2. Æn. 125.
Præſcia venturi vates. Virg. 6. Æn. 66.

Ventio, ônis. f. [ἔλευσις] Plaut. Truc. 2. 7. 61. Quid tibi huc ventio est? h. e. Ad quid huc venis?

Vento, âre. frequentat. Festus; Ventabant antiqui dicebant sine præpositione pro Adventabant.

Ventito, [ἐπιχωριάζω] âre. alterum frequentat. ut, Sæpius ventitare in agrum. Plin. lib. 18. cap. 5. Cic. 11. Fam. 27. In reliquis officiis cui tu tribuisti, excepto Cæsare, præter me, ut domum ventitares, horasque multas sæpe suavissimo sermone consumeres? Catull. ad seipsum, 8. 4.

Quum ventitabas quo puella ducebat.

Ventitans, antis. Partic. Solin. cap. 51. Elephanti ad potum ventitantes.

Venor, [ἀγρεύω, θηράω, κυνηγέω, κυνηγετέω, ἀγρέω, ἀγρώσσω, θηρεύομαι] âri. Feras indagare, feris insidiari. Cic. 2. de Nat. Deor. 158. Canum tanta alacritas in venando. Idem 2. Fam. 10. De pantheris, per eos qui venari solent agitur mandato meo diligenter.

Apros venari. Virg. 10. Ecl. 57.

Leporem canibus venari. Virg. 3. Georg. 410.

Pisces venari. Plin. lib. 16. cap. 1.

Venari, per translationem, pro Artificio quodam & solertia quærere: ut, Venari laudem, gloriam, &c. Cic. 16. Att. 7. Bene igitur tu qui εὐθανασίαν venaris, relinquis patriam. Vetus exemplar loco Venaris legit Bene.

Amores venari. Ovid. de Medic. faciei 27.

Laudem modestiæ in aliqua re venari. Auct. ad Heren. lib. 4. 5.

Viduas avaras venari frustis & pomis. Hor. 1. Epist. 1. 77. i. e. Captare & decipere, ac velut irretire aut inescare cibis delicatis & munusculis, ut res earum tibi vendices.

Venari imperio alicujus. Cic. 6. Att. 1. Illud autem alterum, alienum esse existimatione mea, Cibyratas imperio meo publice venari.

Venari de verbis alterius. Plaut. Milit. 4. 2. 38.

Venari apros in mari; Proverbium in eos qui frustra aliquid conantur & operam perdunt. Plaut. Asin. 1. 1. 87.

Venandi, venando, venandum; gerundia. ut, Studio venandi lassus. Ovid. 3. Met. 413.

Tempora longa ponere venando. Ovid. 19. Epist. 9.

Venatum, venatu; supina. ut, Ire venatum. Virg. 4. Æn. 117.

Venans, antis. Partic. Virg. 7. Æn. 493.

Hunc procul errantem rabidæ venantis Iuli
Commovêre canes. Catull. 117. 1.
—— studioso animo venante requiris, Carmina.

Venâtus, ûs. m. [θήρευμα, θήραμα, ἄγρευμα] Plaut. Rud. 4. 3. 31. Hunc qui cepi in venatu meo. Plin. lib. 8. cap. 16. Quos venatus, aucupia, piscatusque alebant. Cic. 5. Tusc. 98. Labor in venatu, sudor, cursus ab Eurota, fames, sitis.

Apti saltus venatibus. Ovid. 5. Epist. 17.

Assiduus venatus. Virg. 9. Æn. 245.

Pro ipsa Præda ponitur. Gell. 9. 4. Esse in montanis terræ Indiæ homines caninis capitibus & latrantibus; eosque vesci avium & ferarum venatibus. conf. Plin. lib. 7. cap. 2. & Ammian. 23. 6.

Vanatio, ônis. f. [θήρα, θηρατική, κυνηγία, κυνηγεσία] Idem. Cic. 2. de Fin. 125. Piscatu, aucupio, venatione, his omnibus exquisitis vitantis cruditatem, &c.

Venatio, Spectaculum venatorium. Venatores enim servi instituebantur docebanturque, non ad feras per saltus indagandas, ut Accursius existimavit, sed ad voluptatem populi, ut in oculis ejus feras in arena conficerent. Ut enim ludus erat gladiatorius, id est schola in qua ad gladiaturam instituebantur: sic venatorius ludus, in quo ad venationem bestiarii exercebantur. Suet. in Claud. cap. 21. Circenses frequenter etiam in Vaticano commisit, nonnunquam interjecta per quinos missus venatione. i. e. Quinquies instaurata, aut quincuplici ferarum immissione edita. Idem in Domitiano cap. 4. Spectacula magnifica assidue, & sumptuosa edidit. Nam venationes gladiatoresque & noctibus ad lychnos: nec virorum modo pugnas, sed & fœminarum. Cic. 2. Off. 55. Prodigi sunt, qui epulis & viscerationibus, & gladiatorum muneribus, ludorum venationumque apparatu, pecunias profundunt. Idem 7. Fam. 1. Reliquæ sunt venationes binæ per dies quinque, magnificæ, nemo negat. Sed quæ potest homini esse polito delectatio, quum aut homo imbecillus a valentissima bestia laniatur, aut præclara bestia venabulo transverberatur?

Proscribere venationem. Cic. 16. Att. 4. Itaque se scripturum aiebat, ut venationem etiam quæ postridie ludos Apollinares futura est, proscriberent.

De Venatione direptionis, quæ dicebatur, cum diversi generis feræ immittebantur in circum, populo diripiendæ, V. Salmas. ad Prob. Vopisc. p. 435.

Venatio est etiam ipsa Præda. Liv. 35. 49. Apud bonum & scitum convivatorem comiter accepti, cum miraremur, unde illi eo anni tempore tam multa & varia venatio. conf. Idem 25. 9. V. Cels. 5. 26. & 5. 28.

Venâtor, ôris. m. [ἀγρευτής, θηρευτής, θηρατήρ, κυνηγός, κυνηγέτης] Qui venatur. Cic. 2. Tusc. 40. Pernoctant venatores in nive, in montibus uri se patiuntur.

De quatuor Venatorum generibus, V. J. Scoppa & Isidor.

Venator adest nostris consiliis, cum auritis plagis. Per translationem. Plaut. Milit. 3. 1. 14.

Naturæ venator. Cic. 1. de Nat. Deor. 83.

Venâtrix, îcis. f. [κυνηγέτειρα] Virg. 1. Æn. 323.

Namque humeris de more habilem suspenderat arcum
Venatrix, dederatque comam diffundere ventis.

Dea venatrix. Ovid. 2. Met. 454.

Pharetræ venatrices. Claud. 4. Cons. Hon. 160.

Turba venatrix canum. Valer. 3. Argon. 335.

Venatîcus, a, um. Adj. [ἀγρευτικός] Quod ad venationem pertinet: ut, Venaticus canis. Plaut. Mil. 2. 2. 113. Varro 2. de R. R. cap. 9. Canum duo genera: unum venaticum, & pertinet ad feras bestias ac sylvestres: alterum quod custodiæ causa paratur, & pertinet ad pastorem. Cic. 6. Verr. 31. Mirandum in modum canes venaticos diceres, ita odorabantur omnia & pervestigabant. Canum autem venaticorum elegantissime excogitata nomina habes apud Ovid. 3. Met. 210.

Catulus venaticus. Hor. 1. Epist. 2. 65.

Parasiti venatici. Plaut. Capt. 1. 1. 17.

Exercere venaticam, subaud. Artem. Saresb. 1. 4.

Venaticius, a, um. ut, Præda venaticia. Ammian. 29. 18. & 30. 3.

Venatorius, a, um. aliud Adj. Idem. [θηρατικός, κυνηγετικός] Plin. Epist. 63. Inest huic computationi sumptus supellectilis, sumptus atriensium, topiariorum, fabrorum, atque etiam venatorii instrumenti. Apud Martial. lib. 14. 31. Culter venatorius.

Galea venatoria. Nepos 12. 3. 2.

Venatûra, æ. f. Venatio. Plaut. Mil. 4. 1. extr. Viden' tu illam oculis venaturam facere, atque aucupium auribus?

Venosui, V. vena.

Venter, tris. m. [γαστήρ, γαστὴρ, κοιλία, νηδύς] Qui a pectore ad pubem terminatur, tam in animalibus brutis quam hominibus. Juven. 4. Sat. 107.

Montani quoque venter adest, abdomine tardus. Plin. lib. 9. cap. 50. Atritu ventrium pisces coeunt. Pers. prol Sat. 11.

Magister artis, ingenique largitor
Venter, negatas artifex sequi voces.

Venter, Stomachus. Juven. 5. Sat. 6.

Ventre nihil novi frugalius. Plin. lib. 19. cap. 5. Cibos salubres ac lenes pluribus modis existimant, qui perfici humano ventre non queant, sed non intumescant.

Venter, Alvus. Cels. lib. 3. cap. 18. Ubi ab inferiore parte purgandus aliquis est, ventrem ejus ante solvendum esse: ubi a superiore, comprimendum.

Fluxiones ventris sistere. Plin. lib. 23. cap. 5.

Fluor ventris. Cels. lib. 4. cap. 16.

Inflatio ventris. V. inflo.

Orificia ventris. V. orificium.

Proluvies ventris fœdissima. Virg. 3. Æn. 216.

Rabies improba ventris, Dira fames. Virg. 2. Æn. 356.

Solutiones ventris. Plin. lib. 24. cap. 10. Et lib 27. cap. 10.

Vitium ventris. Cic. pro Cæl. 44. Nulla luxuries reperietur, nulli sumptus, nullum æs alienum, nulla conviviorum ac lustrorum libido, quod quidem vitium ventris & gutturis non modo minuit ætas hominibus, sed etiam auget.

Albus venter. Pers. 3. Sat. 98.

Astrictus venter. Cels. lib. 2. cap. 1.

Avarus venter, Insatiabilis. V. paulo post, Donabat &c.

Carnosus venter. V. caro.

Fusus venter. Cels. lib. 2. cap. 1.

Gravidus venter. Ovid 10. Met. 505.

Gravidus venter justo pondere. Ovid. 16. Epist. 44.

Gravis venter. Ovid. 9. Met. 684.

Improbus venter. Senec. Thyest. 5.

Inanis venter. Hor. 1. Serm. 6. 128.

Intentus venter. Cels. lib. 4. cap. 9.

Liquidus venter. V. liquor.

Mollis venter. Hor. Epod. 8. 9.

Pestifer venter serpentis. Ovid. 1. Met. 459.

Planus venter. h. e. Sine rugis. Ovid. 1. Amor. 5. 21.

Summus venter. Cels. lib. 4. cap. 13.

Tumidus venter cælesti pondere. Ovid. 3. Fast. 42.

Tumido ventre cucurbita. Propert. lib. 4. 2. 43.

Vacui ventris furor. Juven. 15. Sat. 100.

Vorax venter. V. paulo post, Placare &c.

Auferre aliquid in ventrem. Cic. 2. de Orat. 265.

Complevit sua tempora maturus venter. Ovid. 11. Met. 311.

Comprimere ventrem & Solvere, contraria. Cels. lib. 3. cap. 18.

Contrahere ventrem. V. contraho.

Contractus venter. Cels. lib. 2. cap. 8.

Crepat mihi venter. V. crepo.

Crescit in ventrem cucumis. Virg. 4. Georg. 122.

Distringere ventrem. Cels. lib. 4. cap. 15.

Donabat avaro ventri quicquid quæsierat. Hor. 1. Epist. 16. 32.

Duci ventre, Inservire ventri & gulæ. Hor. 2. Serm. 7. 38.

Emollire ventrem difficilem. Plin. lib. 22. cap. 13.

Exinanire ventrem. Cels. lib. 4. cap. 12.

Est si venter quasi fermentatus, pinguis, atque rugosus. Cels. 2. 8.

Facere ventrem dicitur paries, Qui vetustate collabens, curvatura quadam veluti ventre extra fundamenti limites eminet. Alphenus in l. Si quando. §. 1. D. Si servitus vend. Siquando inter ædes binas paries esset, qui ita ventrem faceret, ut in vicini domum semipedem, aut amplius procumberet, agi oportet, jus non esse illum parietem ita projectum in suum esse se invito.

Fluit venter. Cels. lib. 2. cap. 8.

Indurescit venter. Cels. lib. 4. cap. 12.

Inflatur venter. Cic. 2. de Divin. 119.

Intumuit venter ab unda. Ovid. 1. Fast. 215.

Liquare ventrem. Cels. lib. 4. cap. 12.

Mersæ res in ventrem. Juven. 11. Sat. 40.

Metiri ventrem lino. Cels. lib. 3. cap. 21.

Mollire ventrem. Cels. lib. 2. cap. 12.

Movere ventrem. V. moveo.

Petere ventrem. Cic. pro Muren. 52.

Placare jejunia voracis ventris. Ovid. 15. Met. 95.

Placat iratum ventrem esca. Hor. 2. Serm. 8. 5.

Profluit venter. Cels. lib. 2. cap. 8. Si venter omnibus horis, & cum somno, & sine hoc profluit.

Resolvere ventrem. Cels. lib. 3. cap. 16.

Resolutus venter. Cels. lib. 2. cap. 8. Si sanguis e naribus fluxit, aut venter resolutus est, illud malum desinit ex toto.

Sistere ventrem. Plin. lib. 20. cap. 23. & lib. 21. cap. 19.

Solvere ventrem & Comprimere, contraria. Cels. lib. 3. cap. 18.

Suppressus venter. Cels. lib. 4. cap. 15.

Tenere ventrem. Cels. lib. 4. cap. 19. h. e. Sistere fluxum ventris.

Turbare ventrem. Celſ. lib. 1. cap. 6.
Turbatur venter ſemine ſumpto. Plin. lib. 22. cap. 22.
Vacare luxuriæ ventrique. Claud. de Nupt. Honor. & Mar. 54.
Victa cupidine ventris pietas. Ovid. 15. Met. 173.
Vitiati ventris tumeſcunt pondera. Ovid. 11. Epiſt. 37.
Venter apud Juriſconſultos plerunque accipitur pro Fœtu, qui in ventre continetur. Unde Pandectarum lib. 25. tit. eſt, Si mulier ventris nomine in poſſeſſionem miſſa ſit. Et ibidem Ulpian.
Ventrem perferre, pro Eſſe gravidam. Columel. lib. 6. cap. 24. de vaccis.
Mulier ventre vacuo, incerto, pleno, præterito, apud Papinianum in l. Ventre. D. de acquirenda vel omit. hæred.

VENTRICŬLUS, i. m. dimin. [γαστέριον, κοιλία, ἄτω] Corn. Celſ. lib. 4. cap. 1. Ventriculus autem qui receptaculum cibi eſt, conſtat ex duobus tergoribus: iſque inter lienem & jecur poſitus eſt, utroque ex his paulum ſuper eum ingrediente. Juven. 3. Sat. 97.
—— vacua & plana omnia dicas
Infra ventriculum.
Porta ventriculi. Celſ. lib. 4. cap. 12.
Ventriculus cordis. Cic. 2. de Nat. Deor. 138. Nam quæ ſpiritu in pulmones anima ducitur, ea caleſcit primum ipſo ab ſpiritu, deinde contagione pulmonum, ex eaque pars redditur reſpirando, pars concipitur cordis parte quadam, quam ventriculum cordis appellant. Cui ſimilis alter adjunctus eſt, in quem ſanguis a jecore per venam illam cavam influit.

VENTRICULATIO, ōnis. f. Morbus & tormina ventris. Cæl. Aurel. Acut. 3. 17.

VENTRICULŌSUS, a, um. Adj. Torminibus laborans. ut, Paſſio ventriculoſa. Cæl. Aurel. Tard. 4. 3.

VENTRIGO, āre. Plin. Valer. 1. 1. Ut poſt paucos dies ventriget.

VENTRIŌSUS, a, um. Adj. [προγάστωρ] Qui magnum habet ventrem. Plaut. Aſin. 2. 3. 20. Macilentis malis, rufulus, aliquantum ventrioſus. Idem Merc. 3. 4. 54. Canum, varum, ventrioſum.

VENTRŌSUS, ſive VENTRUOSUS, a, um. aliud Adj. [γαστρώδης] Plin. lib. 14. cap. 21. Ventroſa ac patula minus utilia. al. Ventruoſa.

VENTRĀLIS, e. Adj. Macrob. lib. 7. Saturn. cap. 8. Sed in ventrem receptæ ſint, ſolvitur vis earum ventralis humoris alluvione, qua fiunt dilutiores.

VENTRĀLE, is. n. [περιγάστριον] Veſtimentum ventrem contegens. Plin. lib. 8. cap. 48. Patris mei memoria cœpere amphimalla noſtra, ſicut villoſa, & etiam ventralia. Cælius Calcagninus legendum putat Neutralia, intelligitque Veſtes neutra parte villos habentes.
Ventrale, Ulpianus accipit pro Semicincto ſub quo habentur loculi, quibus non ſolum ſudariola, ſed leves etiam nummulos in quotidianum uſum geſtare ſolemus, ut in l. Divus, in principio. D. de bonis damnat. Nec ſi zonam circa ſe habuerit, protinus aliquis ſibi vendicare debebit: ſed veſtem qua is fuerit indutus, aut nummulos in ventrali, quos victus ſui cauſa in promptu habuerit. Ubi alii codices legunt, Nummulos inveterales.

VENTRICŎLA, æ. m. Qui ventri ſervit. Auguſtin. Epiſt. 86. Voracitas & ebrioſitas ventricolarum.

VENTRIFICATIO, ōnis. f. Cæl. Aurel. Tard. 3. 8. Fortificare ventrificationem.

VENTRIFLUUS, a, um. ut, Medicamenta ventriflua. Cæl. Aurel. Tard. 1. 4.

VENTRILŎQUUS, a, um. [ἐγγαστρίμυθος] Tertull. adv. Marc. 4. 25. Quis alius diſjiciet ſigna ventriloquorum? V. Barth. Adverſ. 44. 18.

VENTIDIUS, i. m. Nomen Romanum. V. Gell. 15. 4.

VENTĬLO, [λικμάω, λικμίζω] āre. Ventum excitare ut aliquid ardeat vel coquatur. Propert. lib. 4. 3. 50.
Hanc Venus ut vivat ventilat ipſa facem.
Carbaſa ventilantur aura. Stat. 4. Sylv. 3. 106.
Faces accenſas ventilare. Ovid. 1. Amor. 1. 8.
Frumentum ventilare, Ventilabro expurgare. Plin. lib. 18. cap. 30.
Jubas aura ventilat. Sil. lib. 16. 444.
Incendia flatu ventilat. Sil. lib. 17. 527.
Vinum ventilare & refrigerare. Columel. lib. 12. cap. 30.
Ventilare, ſine adjecto, eſt Excitare auram ad calorem temperandum. Suet. in Auguſt. cap. 82. Æſtate apertis foribus ac ſæpe in periſtylo ſaliente aqua, atque etiam ventilante aliquo cubabat.
Ventilare, Per manus verſare, e digitis eximendo. Apuleius, Ad hæc ego inſperato lucro diffuſus in gaudium, & in aureos refulgentes, quos identidem manu mea ventilabam. Juven. 1. Sat. 28.
Ventilet æſtivum digitis ſudantibus aurum.
Ventilare dicuntur gladiatores, Cum proludentes brachia jactant & arma, aeremque percutiunt vane, & ventum faciunt. Senec. Epiſt. 117. Quam ſtultum eſt, cum ſignum pugnæ acceperit, ventilare?
Ventilare, Inquirere. l. 6. Cod. de Maleficis & Mathem. Multi magicis artibus uſi elementa turbare, vitam inſontium labefactare non dubitant; & manibus accitis audent ventilare, ut quiſque ſuos conficiat malis artibus inimicos.
Ventilare concionem aliquam. Cic. pro Flacc. 54. Cujus lingua quaſi flabello ſeditionis illa tum eſt egentium concio ventilata.

VENTILĀTUS, a, um. ut, Liquamen ventilatum. Apic. 1. 7.

VENTILATIO, ōnis. f. [λίκμησις] Plin. lib. 23. cap. 1. Innocentiores, quæ decerptæ diu pependere: qua ventilatione etiam utiles fiunt ſtomacho, ægriſque. De uvis.

VENTILĀTOR, ōris. m. [λικμητὴς, λικμητὴρ] Qui frumentum ventilat. Columel. lib. 2. cap. 10. Faba quæ longius emittetur, pura eo perveniet quo ventilator eam jaculabitur.
Ventilatores apud Quintil. lib. 10. cap. 7. ſunt Præſtigiatores, qui ut ventilatores grana quæ purgant, in ventum projiciunt, ita rem quam tenent manibus ejicere videntur: ita enim ait, Quo uſu conſtat mira illa in ſcenis pilariorum ac ventilatorum, ut ea quæ emiſerint ultro venire in manus credas, & qua jubentur decurrere. V. ibi Burm.

V É N

VENTILĀBRUM, i. n. [λικμητήριον] Inſtrumentum quo aliquid ventilatur. Columel. lib. 2. cap. 10. Nam quum acervus paleis graniſque miſtus in unum fuerit congeſtus, paulatim ex eo ventilabris per longius ſpatium jactetur.

VENTIGĔNUS, a, um. Ventum gignens. ut, Ventigeni crateres. Lucret lib. 6. 701. Sed alii aliter legunt. V. Turneb. Adverſ. 22. 18.

VENTILŎQUUS, a, um. Sareſb. 7. 21. Ventiloqui aut ventriloqui habitum induere.

VENTIPŎTENS, entis. ut, Æolus ventipotens, apud Mantuanum.

VENTITO, V. VENIO.

VENTOSUS, V. VENTUS.

VENTUS, i. m. [ἄνεμος, πνεῦμα, ἀήτης, ἰωὴ, ψύχος] a Venio fit: proprie eſt, Cum impetu veniens aër: quum nihil aliud ſit ventus, quam aër commotus atque agitatus. Vitruvius, Ventus eſt aëris fluens unda cum incerta motus redundantia. Cic. 2. de Nat. Deor. 101. Aër effluens huc & illuc ventos efficit. Idem 2. de Divin. 44. Placet enim Stoicis, eos anhelitus terræ, qui frigidi ſunt, quum fluere cœperint ventos eſſe.
Ocyor ventis. Virg. 5. Æn. 319.
Domus pervia vento. Ovid. 2. Met. 762.
Acceſſus ventorum. V. ACCEDO.
Curſus ventorum. Catull. in Camerium, 53. 28.
Paces ventorum. Lucret. lib. 3. 1229.
Poteſtas cæca venti. Lucret. lib. 3. 248.
Prælia ventorum. Virg. 1. Georg. 318.
Rabies ſæva ventorum. Ovid. 5. Met. 7.
Turbo venti. Virg. 9. Æn. 91.
Vis fera ventorum. Ovid. 15. Met. 599.
Vires validæ ventorum. Lucret. lib. 3. 493.
Adverſus ventus. Ovid. 6. Epiſt. 7.
Aëtii venti. Catul. Argon. 62. 142.
Gravis ventus. V. paulo poſt Salubris, &c.
Igneus ventus. Senec. Thyeſt. 1.
Inanis. Virg. 10. Æn. 82.
Injurioſi venti. Hor. Epod. 17. 34.
Inſanus. Stat. 6. Theb. 300.
Languidus. Senec. Herc. OEth. 6.
Levis. Virg. 2. Æn. 794.
Loquax. Lucan. lib. 5. 83.
Magnus. V. MAGNUS.
Mobilis. Ovid. 5. Epiſt. 110.
Mitior ventus. Ovid. 13. Met. 440. al. Amicior.
Nigris ventis aſpera æquora. Hor. 1. Carm. 5. 7.
Nivalis. Virg. 3. Georg. 318.
Pertinax ventus. Varro de R. R. lib. 1. cap. 59.
Pluvius. Hor. 1. Carm. 17. 4.
Protervus. Hor. 1. Carm. 20. 2.
Rapax. Ovid. 1. de Arte Am. 388.
Rapidus. Virg. 6. Æn. 75.
Sævus. Ovid. 12. Met. 8.
Salubris ventus. Celſ. lib. 2. cap. 1. Nam fere ventus ubique a mediterraneis veniens regionibus, ſalubris: a mari gravis eſt.
Secundus ventus, Proſper, minime contrarius. Cic. 15. Fam. 3. Et exiſtimabam M. Bibulum proconſulem, qui circiter Idus Sextiles ab Epheſo, in Syriam navibus profectus erat, quod ſecundos ventos habuiſſet, jam in provinciam ſuam perveniſſe.
Septentrionales & Septentriones venti. Columel. lib. 11. cap. 2. Cic. 9. Att. 4. Ex ea die fuere Septentrionales venti: naves quibus uſus non eſt, omnes aut præcidiſſe, aut incendiſſe dicunt.
Tenuis. Virg. 3. Æn. 448.
Tepidus. Ovid. 7. Met. 556.
Trux. Stat. 10. Theb. 92.
Tumidus. Senec. Med. 8.
Vagus. Hor. 3. Carm. 29. 24.
Validus. Ovid. 6. Met. 315.
Vanus. Catul. Argon. 62. 111.
Vehemens ventus & immoderata tempeſtas. Cic. pro Roſc. Amer. 131.
Violenti venti ſumma vis. Lucret. lib. 5. 1225.
Abire in ventos. V. ABEO.
Abſentes venti. V. Abſens, in ABSUM.
Accipiunt ventos a tergo carinæ. Ovid. 12. Met. 37.
Accipiunt naves a tergo ventos. V. A præpoſitionem.
Admonuit te ventus oræ Siculæ. Virg. 3. Æn. 411.
Agentes frigora venti. Virg. 1. Georg. 356.
Agit nubes ventus. Virg. 1. Georg. 463.
Agit nubila ventus. Virg. 1. Georg. 422.
Agitur carina ſuo vento. Ovid. 15. Epiſt. 72.
Actus diſcordibus ventis. Ovid. 4. Met. 620.
Agitari ventorum vi. Cic. pro Cluent. 131.
Aſpirare ventos alicui. Virg. 5. Æn. 607.
Irim de cælo miſit Saturnia Juno
Iliacam ad claſſem, ventoſque aſpirat eunti.
Bacchans ventus. Hor. 1. Carm. 25. 12.
Circumflari a ventis invidiæ. V. CIRCUMFLO.
Claudit ventos carcere Hippotades. Ovid. 4. Met. 662.
Clauſus carcer ventorum. Virg. 1. Æn. 145.
Cohibentur in antris leves venti. Ovid. 15. Met. 346.
Committere vitam ventis, Navigare. Virg. 10. Æn. 69.
Commôrunt magni æquora venti. Lucret. lib. 2. 765.
Concipere ventum. V. CONCIPIO.
Concita odioſo vento æquora. Ovid. 19. Epiſt. 21.
Concreſcunt imbres gelidis ventis. Ovid. 9. Met. 220.
Concurrunt prælia ventorum. Virg. 1. Georg. 318.
Confligunt rupto turbine adverſi venti. Virg. 2. Æn. 416.
Conſurgunt venti ab atro veſpere. Virg. 5. Æn. 20.
Coorti venti. Lucret. lib. 2. 552.
Crepitabat leni bractea vento. Virg. 6. Æn. 209.
Cuſtodit ventos Æolus. Ovid. 11. Met. 747.

Depræ-

Dépræliantes fervido æquore venti. Hor. 1. Carm. 9. 10.
Dare comam diffundere ventis. Virg. 1. Æn. 323.
Dant cursum venti. Virg. 3. Æn. 337.
Dant placata maria venti. Virg. 3. Æn. 69.
Dat operam ventus, Prosper est. Plaut. Mil. 4. 4. 51.
Dare se vento. Cæs. 3. Bell. Gall. cap. 13.
Dare verba in ventos. Ovid. 1. Amor. 6. 42.
Evertere æquora ventis. Virg. 1. Æn. 49.
Expectare ventum. Cic. Torqueor utrum ventum expectem, &c.
Explorare omnes ventos. Virg. 3. Æn. 514.
Facientes frigora venti. Ovid. 1. Met. 56.
Faventes venti cælo pelagoque. Ovid. 2. Epist. 19.
Ferens ventus. Virg. 4. Æn. 430.
Expectet facilemque fugam ventosque ferentes. i. e. Bene flantes, propitios. Servius.
Ferri injuriosis ventis. Hor. Epod. 17. 34.
Fertur navis velis ventoque. Lucret. lib. 4. 895.
Fervunt omnia ventis nimbisque. Virg. 1. Georg. 455.
Franguntur venti. Plin. 2. Epist. 17. ad Gallum, Cryptoporticus, ut tenet Solem, sic Aquilonem inhibet, submovetque, similiterque Africum sistit, atque ita diversissimos ventos, alium alio latere frangit & finit.
Furentes venti. Virg. 10. Æn. 37.
Glomeratque ferens incendia ventus. Virg. 2. Georg. 311.
Habere ventum. Cic. 15. Fam. 3.
Impellunt ratem venti. Sil. lib. 17. 44.
Impulsa janua animoso vento. Ovid. 1. Amor. 6. 51.
Impendens ventus. Virg. 1. Georg. 365.
Increbrescit ventus. V. INCREBRESCO.
Intendere secundis ventis vela. Virg. 3. Æn. 683.
Intrare utilibus ventis urbem. Ovid. 13. Met. 630.
Ire ventis. Hor. Epod. 9. 30.
Loqui ventis. Ammian. 15. 9.
Luctantes venti. V. LUCTOR.
Movere ventos tenui flabello. Ovid. 1. de Arte Am. 161.
Nancisci ventum. Cæs. 4. de Bell. Gall. cap. 33.
Nascitur ventus. V. NASCOR.
Navigare faventibus ventis æquor. Ovid. 15. Met. 49.
Perpessus ventos & imbres. Virg. 2. Æn. 60.
Petere urbem aliquam vento. Virg. 2. Æn. 25.
Ponunt venti. Virg. 7. Æn. 27. i. e. Quiescunt, desinunt.
Premere folle ventos. Pers. 5. Sat. 11.
Profundere verba ventis. Lucret. lib. 4. 929.
Prosequitur surgens a puppi ventus euntes. Virg. 5. Æn. 777.
Pugnantes venti. Lucret. lib. 6. 97.
Pulsari vento & imbri. Virg. 4. Æn. 249.
Pulsæ flamine ventorum nubes. Catul. Argon. 62. 239.
Quassata classis ventis. Virg. 1. Æn. 555.
Quiescunt venti. Plin. 2. Epist. 17. ad Gallum.
Recessit vita in ventos. Virg. 4. Æn. 705.
Scribere in vento; proverb. de iis, quæ duratura non sunt. Catull. 71. 4. de inconstantia fœminei amoris,
In vento & rapida scribere oportet aqua.
Sævit mare ventis. Senec. Troad. 10.
Secare ventos. Virg. 4. Æn. 257. de Mercurio volante.
Secundante vento. Tacit. 2. Ann. 24.
Sequi urbem aliquam aut regionem vento. Virg. 4. Æn. 381.
Silent venti. Senec. Med. 8.
Solutum æquor pace ventorum. Stat. 3. Theb. 255.
Spargitur vitalis ventus per pulmonis raritatem. Lactant. de Opif. Dei, cap. 11.
Sternere ventos, Placare. Hor. 1. Carm. 9. 10.
Straverunt placidi æquora venti. Virg. 5. Æn. 763.
Sum. ut, Erit ventus. Virg. 1. Georg. 431. i. e. Spirabit ventus.
Surgentes venti. Virg. 1. Georg. 356.
Temperat ventos Æolus. Ovid. 10. Epist. 66.
Tenuerunt æquora venti emissi. Ovid. 11. Met. 433.
Trahitur vento nubes. Virg. 4. Georg. 60.
Turbantes æquora venti. Lucret. lib. 2. 1.
Veniens a mediterraneis regionibus ventus. Cels. lib. 2. cap. 1.
Verrentes æquora venti. Lucret. lib. 5. 267.
Vesaniens ventus. Catull. ad Thallum, 23. 13.
Vitare verbera ventorum. Lucret. lib. 5. 955.
Vocatis ventis prona petit maria. Virg. 5. Æn. 211.
Volvunt mare venti. Virg. 3. Æn. 196.
Uti crudelibus ventis. Ovid. 10. Epist. 29.
Ventus secundus; pro Secunda fortuna, per translationem. Cic. 3. Att. 23. Quid si etiam Cæsarem, cujus nunc venti valde sunt secundi, reddo meliorem?
Ventus, pro Procella & turbine in Repub. Cic. in Pison. 21. Neque tam fui timidus, ut qui maximis turbinibus ac fluctibus Reip. navem gubernassem, salvamque in portu collocassem, frontis tuæ nubeculam, &c. pertimescerem: alios ego vidi ventos, alias prospexi animo procellas.
Colligere concionum ventos, h. e. Rumores, & sententias, aut deliberationes. Cic. pro Cluent. 77. Condemnato Oppianico, statim L. Quintius homo maxime popularis, qui omnes rumorum & concionum ventos colligere consuesset, oblatam sibi facultatem putavit, ut ex invidia senatoria posset crescere, quod ejus ordinis judicia minus jam probari populo arbitrabantur.
Quærere ventum popularem in re aliqua, Populi plausum & secundum rumorem, favoremque inanem expiscari. Cic. pro Cluent. 30. Verum omnes intelligimus in istis subscriptionibus ventum quendam popularem esse quæsitum.
Ventus textilis, pro Veste ventosa & tenuissima, æquanteque propemodum subtilitate ventos. Petronius Arbiter,
Æquum est induere nuptam ventum textilem. Turneb. 1. 19.

VENTŬLUS, i. m. dimin. [ἀνεμίδιον] Ter. Eun. 3. 5. 47. Cape hoc flabellum, & ventulum huic sic facito dum lavamur.

VENTŌSUS, a, um. Adj. [ἀνεμώδης, ἀνεμώδης, φυσώδης] Vento plenum: ut, Ventosa regio.
Aër ventosus. Plin. lib. 2. cap. 48. Ovid. 2. Amor. 9. 49. ad Cupidinem,
Tu levis es, multoque tuis ventosior alis.
Æquora ventosa. Virg. 1. Georg. 206.
Alæ ventosæ. Virg. 12. Æn. 848.
Auræ ventosæ. Ovid. de Medicam faciei, 57.
Concha ventosa. V. Concha pro Tuba, in CONCHA.
Currus ventosus. Hor. 2. Epist. 1. 177.
Dies ventosus. Paul. in l. Qui occidit. §. in hac act. D. Ad legem Aquil. Si quidem die ventoso id fecit, culpæ reus est.
Equi ventosi, Celeres. Ovid. 4. Fast. 392.
Follis ventosus. Virg. 8. Æn. 449.
Fornax ventosa. Cato cap. 38.
Mare ventosum. Hor. 3. Carm. 4. 46.
Mens cervorum ventosa. Lucret. lib. 3. 300.
Murmur ventosum auræ. Virg. 9. Ecl. 58.
Potentia ventosa Neptuni. Ovid. 2. Amor. 16. 27.
Qualitas ventosa cæli. Columel. lib. 3. cap. 1.
Regio ventosissima. Liv. 36. 43.
Status ventosus cæli. Columel. lib. 7. cap. 3.
Undæ ventosæ. Ovid. 19. Epist. 199.
Ventosus, Inanis. Plin. in Paneg. Superbiebat ventosa & insolens natio. Cic. 11. Philipp. 17. Nam extraordinarium semper imperium populare atque ventosum est, minime vestræ gravitatis, minime hujus ordinis.
Gloria ventosa. Virg. 11. Æn. 708. i. e. Inanis jactantia.
Homo ventosus, dicitur Levis & inconstans. Hor. 1. Epist. 8. 12. Cic. 11. Fam. 9. In primis rogo te ad hominem ventosissimum Lepidum mittas.
Ventosus, per translationem, Mobilis. Hor. 1. Epist. 19. 37. ad Mæcenatem,
Non ego ventosæ plebis suffragia venor. Liv. lib. 42. 30. Quosdam ventosum ingenium præcipites ad omnia novanda agebat.
Plebs ventosa. Hor. 1. Epist. 19. 37.
Ratio ventosa favoris. Claud. de Bell. Get. 113.

VENTŌSE, Adv. Apul. 10. Met. p. 248. Pulvilli ventose delicata pluma tumentes.

VENTOSĬTAS, ātis. f. ut, Ventositas stomachi. Apul. de Herb. cap. 126.
Item Jactantia. Fulgent. Mythol. 2. 17. Ventositatis inanem speciem præsumit. Et August. de Doctr. Christi 4. 6. Non ventositate sed soliditate.

VENTŌSO, āre. Constant. Afer 2. 15. A parte naris effluentis ventosetur.

VENTOSĀLIS, e. Octav. Hor. 4. Quæ sub ventosali artifice posita ad se humorem attrahit.

VENUCŬLUS, vel ut in quibusdam exemplaribus legitur, VENICŬLUS, aut VENUNCŬLUS, a, um. Adj. ut, Venucula vitis, Venuculum far. Columel. lib. 3. cap. 2. Item quarum uvæ temporibus hyemis durabiles vasis conduntur, ut venuculæ, & nuper in hos usus exploratæ, numisianæ. Et in eodem cap. 17. Plin. lib. 14. cap. 2. Veniculam inter optime deflorescentes & ollis aptissimam, Campani malunt surculam vocare, alii staculam, Tarracina numisianam, nullas vires proprias habentem, sed totam perinde ac solum valeat. Columel. lib. 2. cap. 6. Far quod vocatur venunculum rutilum, atque alterum candidum, sed utrunque majoris ponderis quam Clusinum. Quo in loco Vermiculum legit Ruellius, fortasse exemplo Plinii adductus qui lib. 22. cap. 25. ait, In farre vermiculum esse teredini similem, qui dentibus vitiatis medeatur. Nescio tamen an Venaculum melius legi debeat, ait enim Plinius, Far adoreum vernaculum dici.

VENŬLUS, i. m. Turni legatus ad Diomedem, ut scribit Virg. in proœm. 8. Æn.

VENUM, [πρὸς τὸ πωλεῖσθαι] a Venio, quasi Venium, usurpatur pro supino verbi Veneo. Liv. Se venum a primoribus datos. Gell. lib. 7. cap. 4. Venum solitos ire pileatos. i. e. Vendi. V. VENEO, supra.
Habere venui. Apul. 8. Met.
Veno exercere, i. e. Promercale habere, apud Tacit. 13 Ann. 51. teste Budæo.

VENUNDO, dĕdi, dătum, [ἀπεμπολέω] āre. Vendere. Tacit. 14. Ann. 3. Capere, venundare belli commercium.

VENUNDĀTUS, a, um. Tacit. Vit. Agric. cap. 28. Quos per commercia venundatos, &c.
Figura venundata. Propert. 3. 17. 21.

VENUNDATIO, ōnis. f. [ἀπεμπόλησις] Permutatio rerum & contractus ex conveniente proveniens. Gloss. Cyrill.

VENUS, ĕris. f. [Ἀφροδίτη, Κύπρις, Κυθέρεια] Jovis filia a nostris (ut scribit Cic. 2. de Nat. Deor. 69.) sic dicta, quod ad res omnes veniret, atque ex ea potius venustas, quam Venus ex venustate. Sic ibid. 3. 62. Venus quia venit ad omnia. Augustinus de Civitat. Dei lib. 6. cap. 9. Venus ob hoc dicitur nuncupata, quod sine ejus vi fœmina virgo esse non desinat. Græci Ἀφροδίτην, quod e spuma maris e testibus Saturni projectis sit nata. Concha insidentem finxerunt, quod, ut legitur apud Stobeum, mulierem deceat præter omnia cura sub tecto, ac silentium. Hæc ut amorum, gratiarumque; ita pulchritudinis & deliciarum, & voluptatum omnium dea est. Cicero Veneres plures fuisse declarat lib. 3. de Nat. Deor. 60. his verbis, Venus prima Cælo & Die nata, cujus Elide delubrum vidimus: Altera, spuma procreata, ex qua & Mercurio, Cupidinem secundum natum accipimus: Tertia, Jove nata, & Diona, quæ nupsit Vulcano: sed ex ea & Marte natus Antheros dicitur. Quarta, Syria Tyroque concepta, quæ Astarte vocatur, quam Adonidi nupsisse proditum est.
Regina Gnidi Paphique Venus. Hor. 1. Carm. 30. 1.
Venus pro Libidine. Ter. Eun. 4. 4. 6. Sine Cerere & Baccho friget Venus. Dicuntur hæc sub persona Chremetis adolescentis rustici, qui sobrius oderat meretrices, post idem potus non abhorret.

Cibus enim & potus irritamenta sunt libidinis. Eleganter autem Cererem pro cibo, Bacchum pro vino, Venerem pro libidine dixit, continenter in figura persistens. Ardent amantes, & frigent quæ languent. Erasmus.

Venerem, quam coitum dixisse magis decet, ait Quintil. lib. 8. cap. 6 Plin. lib. 24. cap. 9. Ad venerem impetus inhibent.
Frigidus in venerem senior. Virg. 2 Georg. 329.
Pronum genus in venerem. Ovid. 6. Met. 459.
Rudis ad furtum veneris. Ovid. 17. Epist. 141.
Studiosa veneris. Hor. 2. Serm. 5. 79.
Concordia veneris. Ovid. 13. Met. 875.
Sagittæ veneris. Lucret. lib. 4. 1273.
Spes veneris inconcessa. Ovid. 9. Met. 638.
Stimuli veneris. Lucret. lib. 4. 1209.
Voluptas damnosa veneris. Ovid. 1. de Pont. 10. 33.
Usus veneris alienus. Cels. lib. 3. cap. 21. Ubi convaluit aliquis, diu tamen alienus ei veneris usus est.
Alma Venus. Virg. 1. Æn. 622.
Aurea Venus. Virg. 10. Æn. 16.
Auspicata venus. Catul. de Acme & Septimio 43. 26.
Casta non Venus. Sen. Hippol. 2.
Cytherea Venus. Hor. 1. Carm. 4. 5.
Damnosa Venus. Hor. 1. Epist. 19. 21.
Decens Venus. Hor. 1. Carm. 18. 6.
Diva Venus. Virg. 2. Æn 787.
Externa venus. Ovid. 14. Met. 380.
Fœmineam venerem refugere. Ovid. 10. Met. 80.
Formosa Venus. Virg. 7. Ecl. 72.
Furtiva venus. Ovid. 1. de Arte Am. 275.
Idalia Venus. Virg. 5. Æn. 779.
Ignava venus, Quæ otio delectatur. Ovid. 2. Amor. 18. 3.
Illicita venus. Stat. 8. Theb. 500.
Impia venus, Concubitus incestus. Sen. Thyest. 6.
Læta venus. Hor. 3. Carm. 21. 21.
Marina Venus. Hor. 4. Carm. 1. 15.
Nefanda venus. Virg. 6 Æn. 26.
Nuda venus. Ovid. 3. de Arte Am. 225.
Paphia Venus. V. PAPHOS.
Parabilis venus. Hor. 1. Serm. 2. 119.
Prisca venus. Hor. 3. Carm. 9. 17.
Rara venus. Cels. lib. 3. cap. 27.
Turpis venus. Sen. Octav. 4.
Tuta venus, Non prohibita legibus. Ovid. 1. de Arte Am. 33.
Volgivaga venus. Lucret. lib. 4. 1065.
Utilis venus. Cels. lib. 1. cap. 3.
Utraque venus. Ovid. 3. Met. 323.
—— venus huic erat utraque nota. De Tiresia, qui & mas fuerat & fœmina.
Abstinere venere. V. ABSTINEO.
Abundare venere. V. ABUNDO.
Accipere telis veneris ictum. Lucret. lib. 4. 1046.
Admittere venerem curis. V. ADMITTO.
Agitare furtivam venerem cum aliqua. Firmic. lib. 5. cap. 11.
Amat otia venus. Ovid. de Rem. Amor. 143.
Ardescere venere. Lucret. lib. 5. 895.
Avertere venerem & stimulos amoris. Virg. 3. Georg. 210.
Carere fructu veneris. Lucret. lib. 4. 1067.
Facere sibi modum veneris in aliqua. Ovid. 4. Met. 258.
Habitat sancta venus in parvis tectis. Sen. Hippol. 2.
Inhibere venerem. V. INHIBEO.
Jungi per veneris res. Lucret. lib. 5. 846.
Languentis veneris irritamentum. Juven. 11. Sat. 165.
Nosse venerem. V. NOSCO.
Perrumpere nodos veneris. Lucret. lib. 4. 1142.
Potens muneribus Veneris, Formosus. Hor. 4. Carm. 10. 1.
Ruens in me venus. Hor. 1. Carm. 19. 9.
Solvere corpora in venerem. Virg. 4. Georg. 199.
Temperare venere. Cels. lib. 4. cap. 24.
Vacare veneri. Sen. Agamem. 3.
Vendere venerem. Tibull. lib. 1. 4. 59.
Uti concessa venere. Hor. 1. Serm. 4. 113.
Venus, Stella quæ alias Lucifer dicitur. Cic. 2. de Nat. Deor. 53. Infima est quinque errantium terræque proxima, stella Veneris, quæ φωσφόρος Græce, Lucifer Latine dicitur, quum antegreditur solem: quum subsequitur autem Hesperos.
Venus, pro Amica. Virg. 3. Ecl. 68.
Parta meæ Veneri sunt munera, &c. Adde Lucret. 4. 1178.
Venus, Pulchritudo, venustas, ornatus, elegantia. Quintil. lib. 6. cap. 4. Quod cum gratia quadam & venere dicitur. Plaut. Stilich. 2. 1. 5. Profecto amœnitates omnium venerum & venustatum affero.
Dicendi veneres. Quintil. lib. 10. cap. 1.
Exornare narrationem gratia & venere. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Venus, pro Talorum jactu venerio. Suet. in August. cap. 71. Talis enim jactatis ut quisque canem aut senionem miserat, in singulos talos singulos denarios in medium conferebat: quos tollebat universos, qui Venerem jecerat. Adde Propert. 4. 9. 17.

VENERIUS, sive VENEREUS, a, um. Adj. [Ἀφροδίσιος ἀφροδίσιος] Quod ad Venerem pertinet: ut, Venerius nepotulus, apud Plaut. in Milit. 5. 20. Et apud eundem, Veneria sacerdos, in Rud. 2. 2. 23.
Homo Venerius, Veneri consecratus. Cic. pro Cluent. 43. Cumque item ut in Sicilia permulti Venerei sunt, sic illi Larini in Martis familia numerarentur. V. Græv. ad Divinat. in Cæcil. cap. 17. Idem 7. Verr. 141. Iste autem homo venerius, & affluens omni lepore & venustate, de bonis illius in æde Veneris argenteum Cupidinem posuit.
Jactus venereus tali. Cic. 1. de Divin. 23. Quatuor tali jacti casu, venereum efficiunt. Num etiam centum venereos, si quadringentos talos jeceris casu futuros putas?
Pyra veneria, apud Columel. lib. 5. cap. 10. & lib. 12. cap. 10.
Rebus venereis uti. Cic. de Senect. 47.
Voluptates venereæ. Cic. 4. Tusc. 68. Et ut turpes sunt qui efferunt se lætitia tum quum fruuntur venereis voluptatibus, sic flagitiosi, qui eas inflammato animo concupiscunt.

VENEREA, æ. f. Radix acorus. Apul. de Herb. cap. 5.
Venerea, Conchula hoc nomine. Sen. Epist. 95. & Plin. 32. 11.
Venerea civitas, in quam Veneris Erycinæ religionem transtulerunt Siculi. Solin. cap. 40.

VENERIVĂGUS, a, um. Venerem vagam sectans. Varro apud Non. 1. 223. Spatula eviravit omnes venerivaga pueros.

VENĔRO, āre. Hinc

VENERANS, antis. Hygin. Fab. 75. Pastor dicitur dracones venerantes baculo percussisse. V. Voss. Etym. p. 545.

VENERARIUS, a, um. Adj. ut, Res venerariæ. Petron. cap. 61. Alii legunt Venerea. V. Reines. ad loc. p. 309. edit. Burm.

VENUSTUS, a, um. [σεμνὸς, σοβαρὸς, ἐπίχαρις, εὔσχημον, ἐπαφρόδιτος, ἐπαφρόδισιος] a Venere dicitur, teste Cic. 2. de Nat. Deor. 69.
Ad aspectum venustus. Cic. in Orat. 228. Ut quicquid in his rebus fiat utiliter ad pugnam, idem ad aspectum etiam sit venustum.
Pulcher magis quam venustus. Suet. Neron. cap. 52. Sufflavo capillo, vultu pulchro magis quam venusto.
Gestus corporis venustus. Cic. de Clar. Orat. 203. Gestus & motus corporis ita venustus, ut tamen ad forum, non ad scenam institutus videretur.
Homo venustus. Catul. ad Varum, 20. 2. Idem de Passere, 3. 2.
Lugete ô Veneres, Cupidinesque,
Et quantum est hominum venustiorum.
Soror venusta. Catull. de Gell. 86. 2.
Vultus venustus, Ingenuus, elegans. Ter. And. 1. 1. 93. Et vultu Sosia adeo modesto, adeo venusto, ut nihil supra.
Venustum esse, quod cum gratia quadam & venere dicatur, apparet, inquit Quintil. lib. 6. cap. 4. Cic. 15. Fam. 21. Primum quod tibi facetum videtur quicquid ego dixi, quod alii fortasse non item: deinde quod illa sive faceta sunt, sive sic fiunt narrante te venustissima.
Sed obsecro te, ita venusta habeantur ista, non ut. Cic. in Parad. 5.
Venustus & urbanus. Cic. 1. de Orat. 228. Sed cum omnium sit venustissimus & urbanissimus, omnium gravissimum & severissimum & esse & videri, quod isti contigit uni, id mihi vix ferendum videbatur.
Sermo urbanus & venustus. Cic. pro Domo 92.
Sententia dulcis & venusta. Cic. de Clar. Orat. 325.

VENUITA, æ. f. herba Cynocephalium. Apul. de Herb. cap. 86.

VENUSTŬLUS, a, um. [ὑπόσεμνος] Plaut. Asin. 1. 3. 70. Compellando blanditer, osculando, oratione vinula, venustula.

VENUSTAS, ātis. f. [κοσμιότης, εὐσχημοσύνη, χάρις] Pulchritudo proprie muliebris, & dignitas; item gratia dicendi, amabilisque suavitas. Plaut. Pœn. 1. 2. 44. Pulchrum & celebrem, & venustatis diem plenum. Ter. Hec. 5. 4. 17. Antiquamque adeo tuam venustatem obtines. Cic. 6. Verr. 5. Erant ænea præterea duo signa non maxima, verum eximia venustate, virginali habitu atque vestitu. Idem 1. Off. 130. Venustatem muliebrem ducere debemus, dignitatem virilem.
Ex venere venustas dicta est. Cic. 2. de Nat. Deor. 69.
Venustas & pulchritudo corporis secerni non potest a valetudine. Cic. 1. Off. 95.
Vultus multam affert tum dignitatem tum venustatem. Cic. in Orat. 60.
Festivitas & venustas dicendi. Cic. 1. de Orat. 143. Itaque hilaritatis plenum judicium ac lætitiæ fuit, in quo quid tibi juris civilis exercitatio profuerit, non intelligo, dicendi eis egregia, summa festivitate, & venustate conjuncta profuit.
Urbanitas subtilis atque venustas. Cic. 1. de Orat.
Usus & venustas. Cic. 1. de Nat. Deor. 47. Cum artificium effingitis, fabricamque divinam, quam sint omnia in hominis figura non modo ad usum, verum etiam ad venustatem apta describere.
Agere cum dignitate & venustate. Cic. 1. de Orat. 142. Tum ea demum vestire atque ornare oratione, post memoria sepire, ad extremum agere cum dignitate & venustate.
Affluens lepore & venustate. Cic. 7. Verr. 141. Iste autem homo venerius & affluens omni lepore, & venustate.
Commendatur expositio venustate. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Venustas, Fœlicitas. Ter. Hec. 5. 4. 8. Quis me fortunatior, venustatisque adeo plenior?

VENUSTE, Adv. [σεμνῶς] Cic. 8. Fam. 4. Qua in re mihi videtur illud perquam venuste cecidisse.
Compar. Sen. Controv. 1. 1. Hispanus hunc colorem venustius, scil. Adhibuit.
Superl. Cic. 8. Fam. 11. Venutissime respondere.

VENUSTO, āre. Nævius apud Fulgent. Expos. Serm. Antiq. in Myropolæ: Unguentum largitus est, quo me venustarem.

VENUSIA, (Οὐενουσία) Colonia inter Lucaniam & Apuliam, Horatii poetæ patria, qui inde Venusinus, dicitur. Venusiæ meminit Plin. lib. 3. cap. 11.

VENUSINUS, a, um. ut, Colonus Venusinus. Hor. 2. Serm. 1. 35.
Sylvæ Venusinæ. Hor. 1. Carm. 28. 26.

V E P

VEPALLĬDUS, a, um. Adj. Male & misere pallidus, vel aliquantum pallidus. nam Ve in compositione interdum auget, interdum minuit, ut in his, Vesanus, Vecors, Vegrandis. Hor. 1. Serm. 2. 129. —— vepallida lecto
Desiliat mulier, &c. Sic restituit Lambinus. Alii legunt Vel pallida.

VEPRA, æ. Fluvius, vel torrens potius e Cebennis montibus descendens, & Biterrinorum (quod oppidum est in diœcesi Bœterrensi) mœnium quartam partem alluens, ibique ad eam ejus loci portam, quæ Portaletum dicitur, Obri sese conjugens, Bæterris in mare Mediterraneum

diterraneum haud procul Narbonem procurrit: nomine a vepribus inter quos & scaturit & labitur deducto. Gallice, *Vebre.*

VEPRES, is. m. [ἄκανθα] tam in singulari, quam in plurali, generis masculini est secundum Probum, & fœminini secundum Priscianum: Rubus, sive spina, aut etiam spinarum septum vel sepes dicitur: quod vehementer prehendat. Ovid. 5. Met. 628.
Aut leporis qui vepre latens hostilia cernit
Ora canum. Columel. lib. 11. cap. 3. Hunc veprem manifestum est interimi non posse. In quo capite Spinam, Sentem, & Veprem pro eodem accipit. Cic. 5. Tusc. 64. Septum undique & vestitum vepribus & dumetis, indagavi sepulchrum. Hor. 1. Epist. 17. 9.
Corna vepres, & pruna ferant, & cornus, & ilex.
Hirsuti secuerunt corpora vepres. Virg. 3. Georg. 444.
Sparsi rorabant sanguine vepres. Virg. 8. Æn. 645.
Incendere vepres. Virg. 1. Georg. 271.

VEPRECŬLA, æ. f. dimin. [ἀκανθίδιον] Cic. pro Sext. 72. Quoniam id etiam ratum civitatis fuit, ut illa ex vepreculis extracta nitedula Rempub. conaretur arrodere.

VEPRĒTUM, i. n. [ἀκανθών] Locus vepribus plenus. Columel. lib. 4. cap. 32. Fluminum ripis & limitibus ac vepretis commodius, quam mediis agris deponitur.

V E R

VER. Verona, Verum.

VER, veris. n. [ἔαρ, εἶαρ, ἦρ] Anni pars temperatior, a Veniendo dictum, quod tum venire, id est oriri & crescere incipiunt virgulta, & frondes ac flores arborum atque herbarum.
Ver in tres partes dividitur, Novum, adultum, & præceps. V. ADULTUS. Virg. 1. Georg. 43.
Vere novo, gelidus canis quum montibus humor
Liquitur. Ubi Servius, Vere novo, & anni initium accipimus, & primam partem veris.
Primo vere, i. e. Novo. Plin. lib. 10. cap. 29.
Veris initium, quando. Cic. 7. Verr. 27. Quum autem ver esse cœperat, cujus initium ille non a Favonio neque ab aliquo astro notabat, sed quum rosam viderat, tum incipere ver arbitrabatur.
Aquosum. Stat. 4 Sylv. 4. 12.
Benignum. Sen. Thyest. 9.
Breve. Ovid. 1. Met. 118.
Imbriferum. Virg. 1. Georg. 313.
Nidificum. Sen. Med. 9.
Nimbosum. Juven. 4. Sat. 88.
Purpureum. Virg. 9. Ecl. 40.
Sacrum ver. Sisenna lib. 4. Hist. Quondam Sabini feruntur vovisse, si res communis melioribus locis constitisset, se ver sacrum facturos. Fest. Ver sacrum vovendi mos fuit Italis: magnis enim periculis vovebant adducti, quæcunque proximo vere nata essent apud se animalia, immolaturos. Sed quum crudele videretur pueros ac puellas innocentes interficere, perductos in adultam ætatem velabant, atque ita extra fines suos exigebant. V. Liv. lib. 22. 9. & 34. 44.
Tepidi veris tempora. Ovid. 5. Fast. 602.
Udo vere madent terræ. Virg. 3. Georg. 429.
Adolescit ver. V. ADOLEO.
Agere ver. Virg. 2. Georg. 338.
Appetit ver. V. APPETO.
Incipiente vere. V. INCIPIO.
Ineunte vere. V. INEO.
Rubens. Virg. 2. Georg. 323.
Tepens. Ovid. 3. de Arte Am. 185.
Ver tanquam adolescentiam significat, ostenditque fructus futuros: reliqua tempora demetendis frugibus, aut percipiendis accommodata sunt. Cic. de Senect. 70.

VERCŬLUM, i. n. dimin. Ver parvum. Plaut. Cas. 4. 4. 15. Meum corculum, melliculum, verculum.

VERNUS, a, um. Adj. [ἐαρινὸς, εἰαρινὸς] Quod est veris: ut, Verni flores, Vernum æquinoctium. Plin. lib. 10. cap. 31.
Aura verna. Ovid. 6. Epist. 109.
Flos vernus. Tibull. lib. 2. 1. 59.
Rosa verna. Propert. lib. 3. 5. 22.
Sol vernus. Ovid. 3. Trist. 12. 27.
Species verna diei, Formositas temporis verni. Dies enim hic Tempus significat. Lucret. lib. 1. 10.
Tempus vernum. Hor. de Arte Poet. 302. Cic. de Senect. 70. Breve enim tempus ætatis satis est longum ad bene honesteque vivendum, sin processeris longius, non magis dolendum est, quam agricolæ dolent præterita verni temporis suavitate æstatem autumnumque venisse. Idem 5. Tusc. 37. Verno tempore tepefacta frondescunt.
Venti verni. Hor. 1. Carm. 4. 7.

VERNUM, i. n. pro Verno tempore, vel Vere. Plin. lib. 19. cap. 3. Ibid. cap. 5. In hoc mirum, imas ejus radices crescere hyeme: verno aut quum apparuerit viola, minui ac contrahi.

VERNŬLUS, a, um. ut, Avis vernula. Rutil. Itin. v. 112.

VERNĀLIS, e. Idem quod Vernus. Manil. 3. 258.
Tunc angusta dies vernales fertur in horas.
Aliam notionem, V. infra in VERNA.

VERNO, [βλαστάνω] āre. Pullulare: quod ipso vere omnia renasci & succrescere conspiciantur. Martial. lib. 2. 61.
Quum tibi vernarent dubia lanugine malæ. i. e. Pilos emittere inciperent. Columel. lib. 9. cap. 9. Apes, inquit, curam postulant diligentiorem, quum vernant & exundant novis fœtibus.
Humus vernat. Ovid. 7. Met. 284.
Nemus vernat. Sen. Herc. OEth. 4.
Vernare, Splendere. Plin. lib. 8. cap. 27. Anguis hyberno situ membrana corporis obducta, fœniculi succo impedimentum illud exuit, nitidusque vernat.
Vultus vernabant lanugine. Claud. 4. Cons. Hon. 199.
Dicitur de variis animalibus. De avibus. ut,

Vernant aviculæ. Plaut. Dum aviculæ vernant. Quippe verno tempore omnia lætari videntur.
Avis vernat indocili gutture, Lætatur, lascivit. Ovid. 3. Trist. 12. 8.
De apibus. Columel. 9. 9. Apes curam postulant diligentiorem, cum vernant & exundant novis fœtibus.
De anguibus. Plin. 8. 27. Anguis impedimentum illud exuit, nitidusque vernat.

VERNANS, antis. ut, Ager vernans passere arguto. Martial. 9. 57.
Arbores vernantes. Plin. 12. 22.
Cælum salubre & vernans. Idem 7. 2.
Silvæ vernantes. Senec. Herc. OEth. v. 380.

VERNATIO, ōnis. f. [λεβηρὶς] Corium vetus quo serpentes exuuntur: quoniam id Vere faciunt. Notum enim est serpentes quotannis verno tempore exuere membranam corporis, hyberno situ obductam. Plin. lib. 30. cap. 3. Anguinæ vernationis membrana cum oleo tedæque resina calefacta. Sic lib. 29. cap. 5. Membrana sive senectus anguium vernatione exuta cum cancro masculo trita. V. 32. 4.

VERNATĬLIS, e. Cassiod. Var. 3. 53. Aridis locis aquas dare vernatiles.

VERNICŌMUS, a, um. Mart. Capella 6. p. 188.
—— vernicomæ frondent tibi munera olivæ

VERNĬFER, ĕra, ĕrum. Mart. Capella 1. 1.
Comere verniferis florentia limina sertis.

VERNIROSEUS, a, um. Tertull. de Judicio Dom. v. 2.
Et verniroseus titulabit floribus auras.

VERACITAS, V. VERUM.

VERÆDUS, vel VEREDUS, i. m. Opinio est Verædum equum esse, qui vehat rhedam: sed Turnebus equum putat, qui neque rhedam, neque cisium trahat, sed vice tamen rhedæ sit. Id adeo ex Martiale lib. 12. 14. & Ausonio conjicere licet: Ille enim inquit,
Parcius utaris moneo rapiente verædo
Prisce, nec in lepores tam violentus eas. Non, ut opinor, qui venabatur, rheda vectabatur: sed & equum esse non rhedam sequens versus indicat,
Decidit excussus nec rediturus equo. Ausonius etiam apertissime id indicat, his verbis,
Non cisium, aut pigrum cautus conscende verædum
Non tibi sit rhedæ, non amor acris equi. Iterum,
Vel celerem mannum, vel ruptum terga verædum. Ubi in equis viatoriis numeratur verædus. Sed & in antiquo lexico exponitur πῶλος. Isidorus tamen verædos esse dictos ait, quod veherent rhedas, vel quod per vias publicas currant, per quas & rhedas ire solitum erat. Ex Turnebo.

VERÆDARIUS, vel VEREDARIUS, i. m. Onomast. Vet. Verædarius, δρομεύς. Sidon. 5. Epist. 7. Hi sunt, qui invident stipendia paludatis, viatica veredariis, &c.

VERATRUM, i. n. [ἐλλέβορος] Herba, quæ & Helleborum dicitur, teste Plin. lib. 25. cap. 5. Pers. 1. Sat. 51.
—— non hic est Ilias Acci
Ebria veratro. Lucret. lib. 4. 644.
Præterea nobis veratrum est acre venenum:
At capris adipes, & coturnicibus auget. V. HELLEBORUM.
Album veratrum. Cels. lib. 2. cap. 13.
Nigrum veratrum. Cels. lib. 2. cap. 12.

VERAX, & VERBALIS, &c. V. VERUM, & VERBUM.

VERBASCUM, i. n. [φλόμος] Herba quæ Græcis, inquit Plin. Phlomos dicitur, cujus apud eundem duas species videbis expressas, nostra lingua *Bullonem* album aut nigrum vocamus. V. Plin. lib. 25. cap. 10.

VERBĒNA, æ. f. [ἱεροβοτάνη] proprie, ut ait Servius, herba sacra, sumpta de loco sacro Capitolii, qua coronabantur feciales & pater patratus fœdera facturi, vel bella indicturi. Plin. lib. 22. cap. 2. Siquidem auctores imperii Romani, conditoresque immensum quiddam & hinc sumpsere, quoniam non aliunde sagmina in remediis publicis fuere, & in sacris, legationibusque verbenæ. Certe utroque nomine idem significatur, hoc est gramen ex arce, cum sua terra evulsum: ac semper & legati, quum ad hostes, clarigatumque mitterentur, i. e. Res captas clare repetitum: unus utique verbenarius vocabatur. Plaut. Truc. 2. 5. 27. Fer huc verbenam mihi, thus, & bellaria. Virg. 12. Æn. 120.
—— & verbena tempora vincti. Multis statim ab radice trepidaneis angulosisque cauliculis, coma subtus incana, &c. Ruellius.
Verbenas abusive vocamus omnes frondes sacratas, ut est laurus, oliva, myrtus. Ter. And. 4. 4. 5. Ex ara hinc sume verbenas tibi, atque eas substerne. Nam myrtum fuisse Menander testatur. Hæc Servius.
Verbenas Donatus ait esse omnes herbas & frondes festas ad aras coronandas, ex aliquo loco puro decerptas, quasi Herbenas. Cic. 6. Verr. 110. Dies ille quo ego Ennam quum venissem, præsto mihi sacerdotes Cereris cum infulis ac verbenis fuerunt.
Adolere pingues verbenas. Virg. 8. Ecl. 65.
Velare capita verbena. Propert. lib. 4. 3. 57.
Vincta castis verbenis ara. Hor. 4. Carm. 11. 7.
Vincti tempora verbena. Virg. 12. Æn. 120.

VERBENĀTUS, a, um. Adj. Suet. in Calig. cap. 27. Alterum qui se periturum ea de causa voverat, cunctantem pueris tradidit verbenatum infulatumque. Sic restituit ex veteribus libris, cum Verberatum mendose excudatur, Turnebus.

VERBENARIUS, i. m. Varro apud Non. 12. 58. Verbenarius ferebat verbenam, id erat caduceus pacis signum. V. Plin. loc. cit. in VERBENA.

VERBENĀCA, æ. f. [περιστερεών] Herba eadem quæ & Verbena dicitur. Plin. lib. 25. cap. 9. Nulla tamen Romanæ nobilitatis plus habet quam hierobotane. Aliqui peristereon, nostri verbenacam vocant. Hæc est quam legatos ferre ad hostes indicavimus. Hac Jovis mensa verritur, domus purgantur, lustranturque. Genera ejus

V E R

ejus duo sunt, Foliosa quam fœmina putant: Mas rarioribus foliis. Ramuli utriusque plures, tenues, cubitales, angulosi. Folia minora quam quercus, angustioraque, divisuris majoribus, flos glaucus, radix longa, tenuis. Nascitur ubique in planis aquosis.

Verbenaca nomen in Latinis scriptoribus non rarum, qua ratione firmatum sit non apparet: proindeque verbenatam dici debere Turnebus putat, cum præsertim verbena gramen ex arce cum sua terra evulsum significet, quod gramen sacrum putabant, & περιστερεὼν, id est verbenata sæpe sumeretur, & verbena fieret, &, ut ita dicam, verbenaretur. Quo factum est ut verbenata etiam verbena diceretur, cum verbena proprie omnem herbam sacram significaret: sed & ramos quibus aras ornabant, aut adolebant. Virg. 8. Ecl. 13.

Verbenasque adole pingues & mascula thura. Hæc Turneb. 8. 23.

VERBER, ĕris. n. [μάστιξ, πλῆγμα, αἴκισμα] Instrumentum (inquit Valla lib. 6) longum & exile, qualis est virga, baculus, fustis, lora, flagellum, ferula, arundo, & siquid est simile. Ter. And. 1. 4. 27. Verberibus cæsum te in pistrinum Dave dedam usque ad necem. Virg. 3. Georg. 106.

—— illi instant verbere torto,
Et proni dant lora.

Cic. 7. Verr. 130. Ne catenæ, ne verbera, ne secures, ne cruciatus sociorum, &c. Martial. lib. 14. 71.

Sordida si flavo fuerit tibi pulvere vestis,
Colligat hunc tenui verbere cauda levis.

Surdo verbere hominem cædit conscientia. Juven. 13. Sat. 194.

—— cum tamen hos tu
Evasisse putes, quos diri conscia facti
Mens habet attonitos, & surdo verbere cædit,
Occultum quatiente animo tortore flagellum?

Surdo verbere, h. e. Occulto, tacito, nec ab aliis audito vel intellecto, quum interius a conscientia flagellatur. Tortorem vocat animum, quia tortoris præstat officium. Malos enim sua punit & torquet conscientia.

Increpuit ictu verberis equos. Ovid. 14. Met. 821.

Laceravit crudi verbere mea terga. Ovid. 2. Fast. 695.

Mugit crudo verbere forum. Stat. 1. Sylv. 1. 68.

Sævire verbere. Ovid. 2. Met. 399.

Recto verbere sævus Scorpius, Ictu caudæ erectæ. Lucan. lib. 9. 838.

Verbera nonnunquam pro Ipsa verberatione, sive pro ictibus accipimus. Ter. Heaut. 2. 3. 115. Tibi erunt parata verba, huic homini verbera. Liv. 2. 23. Inde ostentare tergum fœdum recentibus vestigiis verberum.

Densa verbera. Stat. 6. Theb. 422.

Inania verbera. Claud. 1. in Ruff. 49.

Sæva verbera. Virg. 3. Georg. 352.

Accipere verberibus. V. ACCIPIO.

Animadvertere verberibus. V. ANIMADVERTO.

Castigare verberibus. V. CASTIGO.

Coercere aliquem verberibus. V. COERCEO.

Deterreri verberibus. Cic. 5. de Fin. 55. Videmus igitur ut conquiescere ne infantes quidem possint: quum vero paulum processerint, lusionibus vel laboriosis delectantur, ut ne verberibus quidem deterreri possint.

Ferre verbera in aliquem. Ovid. 1. Amor. 7. 6.

Ferre verbera alicujus. Ovid. 2. de Arte Am. 533.

Formidare verbera. Stat. 5. Sylv. 3. 184.

Multare aliquem verberibus. Tacit. 1. Ann. 32.

Necare aliquem verberibus. Cic. in Pison. 84.

Negare se verberibus. Tibul. lib. 2. 3. 86.

Pati verbera. Tibul. lib. 5. 4. 66.

Pati lenta verbera. Virg. 3. Georg. 208.

Præbere manus verberibus. Ovid. 1. de Arte Am. 16.

Scindentia verbera pectus. Sil. lib. 1. 171.

Sonant sæva verbera. Virg. 6. Æn. 558.

Stare ad verbera. Ovid. 1. Amor. 6. 19.

Subeunt verbera manus teneræ. Ovid. 1. Amor. 13. 18.

Trahuntur ad supplicium servi qui cæsi verberibus. Cic. Anteq. iret in exil. 18.

Linguæ verbera, Objurgationes. Hor. 3. Carm. 12. 3.

Radiorum verbera. Lucret. lib. 5. 1103.

Ventorum verbera vitare. Lucret. lib. 5. 955.

VERBĔRO, [τύπτω, ἱμάζω, μαστίζω, μαστιγόω, αἰκίζω, ῥαβδίζω] āre. Verbere cædere. Liv. 2. 41. Sunt qui patrem auctorem ejus supplicii ferant eum cognita domi causa verberasse, ac necasse. Cic. 7. Verr. 111. Quæ quum apud te diceret, virgis oculi verberabantur.

Pendere, pulsari & verberari. Cic. 5. Verr. 66. Videtis pendere alios ex arbore, pulsari autem alios & verberari, porro alios, &c.

Manifesto verberari. V. MANIFESTUS.

Manu ora verberat. Propert. lib. 2. 9. 10.

Tormentis urbem verberare. Cic. 8. Philipp. 20. Quid ille ut faceret inducias? ante consules, oculosque legatorum tormentis Mutinam verberavit; opus ostendebat, munitionemque legatis.

Ungula sonante urbem verberat eques. Hor. Epod. 16. 12.

Alas verberat hirundo. Plaut. Bacch. 1. 1. 17.

Æthera aquila verberat alis. Virg. 11. Æn. 756.

Auras ictibus verberare. Idem 5. Æn. 377.

Lapidem verberare. Plaut. Curc. 1. 3. 41. Proverb. in eum, qui objurgat incastigabilem. V. Chiliad.

Partem interiorem etiam aër verberat. Lucret. lib. 4. 936.

Verberari sole, luna, imbre, ac ventis. Plin. lib. 14. cap. 21.

Verberare, de Verbis etiam dicitur; quoniam ut testatur Nonius, Verberare non solum a verberibus dictum, sed etiam a verbis. Plaut. Amph. 1. 1. 177. Hinc enim mihi dextera vox aures ut videtur, verberat.

Convitio cogitationis verberare, pro Lacessere. Cic. 16. Fam. 26. Verberavi te cogitationis tacito duntaxat convitio.

Injuria aliquem verberare. Cic. 4. de Fin. 76.

VERBERANS, antis. Partic. Petron. cap. 134. Arundo quassata verberantis impetum minuit.

VERBERITO, āre. Sæpe verberare. Festus, Verberitare idem Cato frequentative ab eo quod verbero dixit.

VERBERĀTUS, ûs. m. [αἰκισμός] Ipsa verberatio. Plin. lib. 31. cap. 3. Si etiam expressa in altum, aut e sublimi dejecta, verberatu corripiat aëra. De qualitate aquarum.

Verberatus, pro Impulsu. Curt. 7. 1. 29. Si non propemodum tuo verberatu ei omnes te præeunte juravimus, eosdem nos inimicos. Sed meliores libri, In tua verba, &c.

VERBERATIO, ōnis. f. [αἰκία, ῥαβδεία] Cic. 16. Fam. 27. Mirificam mihi verberationem cessationis epistola dedisti. conf. Dig. 48. t. 19. l. 13.

VERBERATOR, ōris. m. Prudent. Passione Cassiani v. 38.

Donetur ipsis verberator parvulis.

VERBERABĬLIS, e. [τυπτός] ior, issimus. Plaut. Aul. 4. 4. 6. Verberabilissime, etiam rogitas? non fur, sed trifur?

VERBEREUS, a, um. Adj. [τυπτός] Quod est dignum ut verberetur. Plaut. Pers. 2. 2. 2. Ain' vero verbereum caput? Idem Pseud. 4. 1. 7. Sed video eccum verbeream statuam.

VERBĔRO, ōnis. m. [μαστιγίας] Qui est verbere dignus. Plaut. Amph. 1. 1. 128. Ain' vero verbero. Ibid. 2. 4. 10. Tun' me verbero audes herum ludificarier?

Vitiorum verberones, eleganter dixit P. Chrysolog. Serm. 5.

VERBERŌSUS, a, um. [μαστιγίας] Gloss. Cyril. Verberosus, flagellatitius.

VERBUM, i. n. [ἔπος, μῦθος, λόγος, ῥῆμα] a Verberatu, quod verberato lingua intra palatum aëre, omnis oratio promatur. Varro a Veritate deducit, quod verum nos loqui oporteat. Ter. Aod. 5. 2. 19. Verbum si addideris. Idem Hecyr. 3. 1. 33. Fortasse unum aliquod verbum inter eas iram hanc conciverit. Cic. 2. de Orat. 130. Neque enim quoties verbum aliquod est scribendum nobis, toties ejus verbi literæ sunt cogitatione conquirendæ. Idem in Topicis, 35. Verba sunt rerum notæ.

Verbum voluptatis, non habet dignitatem. Cic. 2. de Fin. 75.

Verba istæc sunt. Ter. Phorm. 3. 2. 32. Idem hoc tibi, quod bene promeritus fueris, conduplicaverit. D. verba istæc sunt.

Verba & ineptiæ. Cic. in Pison. 65. Existimatio, dedecus, infamia, turpitudo, verba sunt atque ineptiæ.

Verbo tenus disserere. Cic. 3. de Legib. 14. Veteres verbo tenus acute illi quidem, sed non ad hunc usum popularem, atque civilem de Rep. disserebant.

Ora pervia verbis. Ovid. 5. Met. 194.

Ambage novorum verborum obscurum carmen. Ovid. 14. Met. 57.

Asperitas verborum. Ovid. 14. Met. 526.

Bonitas verborum. Cic. in Brut. 164 Orator autem vivis ejus æqualibus proximus optimis numerabatur Curio propter verborum bonitatem, ut ante dixi, & expeditam ac profluentem quodam modo celeritatem. Paulo ante dixerat: Itaque in Curione hoc verissime judicari potest, nulla re una magis oratorem commendari, quam verborum splendore & copia. Apparet igitur, Verborum splendore, & bonitate rem eandem significari, ut Copia & Celeritate. V. Bonitas, in BONUS.

Collocatio verborum. Quintil. lib. 1. cap. 10.

Comprehensio verborum. V. Periodus & Verborum comprehensio in COMPREHENDO.

Concinnitas verborum. Cic. in Orat. 149.

Copia verborum. Quintil. lib. 1. cap. 8.

Copia cassa verborum. Lucret. lib. 4. 514.

Delectus verborum, origo est eloquentiæ. Cic. de Clar. Orat. 253.

Derivatio verborum. Quintil. lib. 3. cap. 7.

Doctrina verborum. V. Vera & absoluta eloquentia, in ELOQUOR.

Electio verborum. Quintil. lib. 1. cap. 12.

Elegantia verborum. Quintil. lib. 1. cap. 8.

Gravitas verborum. Quintil. lib. 1. cap. 3.

Jactatio verborum. V. Jactatio, in JACIO.

Jaculatio verborum. Quintil. lib. 6. cap. 3.

Immutationes verborum. V. Immutatio, in IMMUTO.

Latitudo verborum. Cic. 2. de Orat. 91. Fusius nervos in dicendo C. Fimbriæ, quos tamen habuit ille, non assequitur; oris pravitatem, & verborum latitudinem imitatur. Nervi, sunt robur orationis. Oris pravitas, oris contorta deformitas. Verborum latitudo, vasta ac rustica literarum expressio.

Magnificentia verborum. Quintil. lib. 3. cap. 8.

Majestas verborum. Cic. in Orat.

Murmura verborum. Ovid. 10. Met. 382.

Splendor verborum. Cic. in Brut. 164. V. paulo ante, Bonitas verborum.

Summa verborum. Ovid. 14. Met. 815.

Balba verba. Hor. 1. Serm. 3. 274.

Blanda verba. V. BLANDUS.

Canina verba. Ovid. in Ibin, 234.

Latrat & in toto verba canina foro.

Castrense verbum. V. Castrensis, in CASTRUM.

Certa verba. V. CERTUS.

Charum ipsum verbum est amoris, ex quo amicitiæ nomen est ductum; Cic. 1. de Nat. Deor. 123.

Composita verba. V. COMPONO.

Confusa verba. Ovid. 2. Met. 666.

Consulta verba. V. Consultus, in CONSILIUM.

Contumeliosissimum verbum. Quintil. lib. 2. cap. 12.

Durum verbum, insolens & humile. Cic. de Clar. Orat. 273.

Exanimata exiliter verba. V. Exanimatus, in EXANIMUS.

Execrantia verba. Ovid. 5. Met. 105.

Expressa & sensu tincta verba. Quintil. lib. 4. cap. 2.

Exquisita verba. Quintil. lib. 4. cap. 2.

Grandia verba. Pers. 2. Sat. 45.

Gravia verba, plena, sonantia, juncta, facta, cognominata, non vulgata, superlata, in primisque translata, nec in singulis verbis, sed in continentibus soluta. Cic. in Partit. 54.

Gravissima

Graviſſima verba. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Horrida verba. Cic. in Brut. 68. de Catone, Antiquior eſt hujus ſermo, & quædam horridiora verba, ita enim tum loquebantur, hoc eſt, incompta, brevia, non operoſa, ut ait Gell. lib. 10. cap. 3.
Inania verba. V. INANIS.
Incompta verba. Gell. lib. 10. cap. 3.
Indignantia verba. Ovid. 6. Met. 584.
Indomita verba. Senec. Agamem. 13.
Ingentia verba, Magnifica. Ovid. 13. Met. 341.
Inopinata verba. V. INOPINANS.
Inornata verba. Hor. de Arte Poet. 234.
Inquinatum verbum, abjectum, non aptum, durum longe petitum. Cic. de Opt. gen. Orat. 7.
Inſolens verbum. V. INSOLENS.
Intrepida verba. Senec. Hippol. 5.
Inverſa verba. V. INVERTO.
Lenia verba. Ovid. 2. Amor. 1. 22.
Libera verba. Propert. lib. 4. 12. 90.
Luctifica verba. Senec. Theb. 1.
Luculentiora verba. V. Luculentus, in LUX.
Lugubre verbum. V. Lugubris, in LUGEO.
Magnifica verba. V. Magnificus, in MAGNUS.
Mala verba. V. MALUS.
Medentia verba. Stat. 2. Sylv. 1. 5.
Minantia verba. Ovid. 5. Met. 669.
Nativa verba. V. Nativus, in NASCOR.
Nauticum verbum. V. Nauticus, in NAVIS.
Nitida verba. V. Nitidus, in NITEO.
Noſtratia verba. V. Noſtras, in NOS.
Nova fictaque verba. Hor. de Arte Poet. 52.
Nuda verba. Plin. 4. Epiſt. 14. Ex quibus tamen ſi nonnulla tibi paulo inſolentiora videbuntur, erit eruditionis tuæ cogitare, ſummos illos graviſſimos viros qui talia ſcripſerunt, non modo laſcivia rerum, ſed ne verbis quidem nudis abſtinuiſſe. Nudis, i. e. Nulla circumlocutione verecundiam tectis.
Nuntia verba. Valer. 1. Argon. 440.
Nupta verba. V. NUBO.
Obſcura verba. Senec. 1. Theb.
Obſoleta & Barbara verba. V. Obſoletus, in OBSOLEO.
Ovantia verba, Elata & magna. Sil. 8. 266.
Perabſurda verba. V. PERABSURDUS.
Perplexa verba. Senec. Hippol. 8.
Prænuntia verba cladis. Ovid. 3. Met. 191.
Profana verba. Ovid. 3. Triſt. 5. 48.
Propria, uſitata verba, nova, priſca, inuſitata. Cic. in Orat. 80.
Propria, ſignificantia, & non ſordida verba. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Sæva verba. Hor. Epod. 12. 13.
Seſquipedalia verba. Hor. de Arte Poet. 97.
Simulata verba. Virg. 1. Æn. 714.
Singultantia verba. Stat. 5. Sylv. 5. 26.
Sobria verba. V. SUBNOTO.
Solantia verba. Ovid. 11. Met. 685.
Solennia verba. Ovid. 10. Met. 4. V. SOLENNIS.
Sonantia verba. Plin. 1. Epiſt. 16.
Speciosis verbis aliquid narrare. Paterc. lib. 2.
Splendidioribus verbis utebatur Curio. Cic. in Brut. 124.
Suadentia verba. Stat. 11. Theb. 435.
Suſpenſa ſemper & obſcura verba. Tacit. 1. Ann. 11.
Triſtia verba. Hor. de Arte Poet. 105.
Vana verba. Ovid. 13. Met. 263.
Violenta verba. Ovid. 13. Met. 717.
Vulgaria & quotidiana verba. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Aberrare verbo aut nutu. Cic. de Aruſp. Reſp. 23.
Abſtinere verbis. V. ABSTINEO.
Abſit verbo invidia. V. ABSUM.
Accedit verbum ad aures. V. ACCEDO.
Accidit in te iſtud verbum. V. ACCIDO.
Accipere verbum, & verbis. V. ACCIPIO.
Accommodare alicui verba. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Addere verba. Sil. lib. 13. 719.
Appellare viros erat ardor, & addere verba.
Addam non amplius verbum. Hor. 1. Serm. 1. 121.
Addere perjuria falſis verbis. Ovid. 11. Met. 206.
Adigere in verba. V. ADIGO.
Affari aliquem blandis verbis. Stat. 1. Achil. 383.
Anhelata verba. V. ANHELO.
Aptare verba rebus. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Arripere verba de foro. V. ARRIPIO.
Aucupari verba, vel vim verborum. V. AUCUPOR.
Aucupari verba rumoris. Senec. Theb. 2.
Auferre alicui uſum verborum. Ovid. 14. Met. 99.
Cadentia verba tollere. V. CADO.
Capta verbis puella, Decepta. Ovid. 1. de Arte Am. 458.
Cavillari verba alicujus. Tacit. 1. Ann. 46.
Claudere verba pedibus. Hor. 2. Serm. 1. 28.
Claudere verba modis imparibus, Scribere elegias. Ovid. 4. de Pont. 16. 36.
Coagmentare verba. V. COAGMENTO.
Cogere verba in pedes, Carmina ſcribere. Ovid. 5. Triſt. 12. 34.
Cogitare ad verbum. V. COGITO.
Conflictari verbis. V. CONFLICTO.
Conjicere verbum in interdictum. V. CONJICIO.
Conſerere verba. Stat. 2. Sylv. 1. 5.
Conſiſtere cum aliquo verbis. V. CONSISTO.
Conſueſcere verbis idoneis. V. IDONEUS.
Contendere inter ſe verbis. V. CONTENDO.
Confici verbis gravibus ab aliquo & trucidari. Cic. de Aruſp. Reſp. 2.
Commemorare verbis. V. COMMEMORO.

Committere verba tabellis, Scribere in tabellis. Ovid. 9. Met. 585.
Commutare verba. V. COMMUTO.
Compellere aliquem amicis verbis. Virg. 2. Æn. 372.
Compeſcere verba. Senec. Med. 3.
Complecti uno verbo. V. COMPLECTOR.
Comprehendere verbis. V. COMPREHENDO.
Concipere verba. Ovid. 10. Met. 290.
Tum vero Paphius pleniſſima concipit heros
Verba, quibus Veneri grates agit.
Concipere verba jusjurandi. Tacit. 4. Hiſt. 31.
Conferre verba in pauca. V. CONFERO.
Conferre verba ad rem. V. CONFERO.
Contendere fictis verbis. Ovid. 13. Met. 9.
Continuare verba. Quintil. lib. 4. cap. 1
Conveniunt utriuſque verba. V. CONVENIO.
Credere verba alicui. V. CREDO.
Decepta ſum tuis & amans, & fœmina verbis. Ovid. 2. Epiſt. 65.
Depromere verba. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Deſunt verba animo. Ovid. 3. Met. 231.
Dicere excuſantia verba. Ovid. 9. Met. 215.
Dicere noviſſima verba. Virg. 4. Æn. 650.
Dicere precantia verba. Ovid. 7. Met. 590.
Dictata ab aliquo verba. Ovid. 20. Epiſt. 29.
Dare verba alicui. Ovid. 16. Epiſt. 237. V. DO.
Dare verba ventis, Verba in vanum fundere, vel oblivisci. Ovid. 2. Epiſt. 25.
Dare verba in ventos. Ovid. 1. Amor. 6. 42.
Domare horrida verba, Reticere verba magnifica. Tibul. lib. 1. 5. 6.
Ducere verbum ex verbo. Quintil. lib. 1. cap. 6.
Effingere verba alicujus. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Errare non ultra verba ac voces. Tacit. 1. Hiſt. 55. Quartam & duodevicesimam legiones, paucis ſeditionis auctoribus, non ultra verba ac voces erraſſe, & brevi in officio fore. Similem ſenſum eleganter enuntiat Curtius per Intra: Utinam, inquit, Philotas quoque intra verba peccaſſet. Et Intra verba deſipere, Celſo eſt, Non ultra verba deſipere.
Eſt nil opus verbis. Lucret. lib. 5. 264.
Exaſperare rem verbis. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Exaudi verba mea. Senec. Hippol. 12.
Exponere rem verbis. Lucret. lib. 1. 833. Idem lib. 3. 964.
Exprimere verbum de, vel e verbo, Ad verbum transferre. Ter. in prol. Adelph. 11. Cic. 4. Acad. 17. Nec definiri aiebant neceſſe quid eſſet cognitio, aut perceptio, aut (ſi verbum e verbo volumus) comprehenſio.
Facere multa verba. V. MULTUS.
Facere rata verba alicujus. Ovid. 4. Met. 387. al. Vota.
Facere verba mortuo, Proverbialis locutio. Ter. Phorm. 5. 9. 26. i. e. Operam ludere. V. MORIOR.
Fingere verbum aliquod. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Flectunt animos verba precantia. Ovid. 2. Met. 482.
Formare recte verba. Quintil. lib. 1. cap. 12.
Frangere alicujus verba indomita. Senec. Agamem.
Fundere verba. Ovid. 7. Met. 248.
Hortari aliquem verbis. Hor. 2. Epiſt. 2. 35.
Jacere verba. Ovid. 15. Met. 780.
Jactare mitiſſima verba alicui. Ovid. 2. Met. 816.
Inceſſere aliquem amaris verbis. Sil. lib. 11. 209.
Incidere verba ceris. Ovid. 9. Met. 528.
Incluſa verba pectore. Valer. 4. Argon. 372.
Includere verba verſu. V. INCLUDO.
Incluſa modis verba. Stat. 4. Sylv. 4. 11.
Inculcare verba Græca. V. INCULCO.
Incurrere verbis in aliquem. V. INCURRO.
Infarcire verba. V. INFARCIO.
Ingerere verba & vocem. V. INGERO.
Inhærere verbis. Quintil. lib. 7. cap. 2.
Interponere verbum ullum. V. INTERPONO.
Interpretari verbum priſcum & inſolitum. V. INTERPRETOR.
Iterare verba. V. ITERUM.
Jungere verba. V. JUNGO.
Jurgari verbis. Hor. 2. Serm. 2. 100.
Jurare in verba alicujus. Hor. Epod. 15. 4.
Jurare in verba aliqua. V. JURO.
Jurare conceptis verbis. V. JURO.
Labi verbo. Plin. 2. Epiſt. Ne verbo quidem labitur.
Lenire aliquem mollibus verbis. Hor. Epod. 5. 84.
Loqui diſerta verba. Propert. lib. 3. 23. 6.
Loqui meditata verba. Stat. 2. Sylv. 1. 74.
Loqui modeſta verba. Ovid. 3. Amor. 14. 16.
Miniſtrat verba vinum. Hor. 1. Epiſt. 15. 20.
Modulanda verba fidibus. Hor. 2. Epiſt. 2. 143.
Movent aliquem blanda verba. Ovid. 6. Met. 360.
Movere odia verbis. Virg. 2. Æn. 96.
Niti verbis. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Notare verba memori animo. Ovid. 14. Met. 913.
Nuncupare verbis. V. NUNCUPO.
Obvolvere vitium decoris verbis. Hor. 2. Serm. 7. 42.
Onerantia verba laſſas aures. Hor. 1. Serm. 10. 10.
Parcite verbis male ominatis. Hor. 3. Carm. 14. 12.
Peccare verbo aliquo. Ovid. 2. Amor. 16. 11.
Perdere verba, Fruſtra loqui. Senec. 1. Theb.
Perdere. ut, Dicerem jucundus, niſi id verbum in omne tempus perdidiſſem. Cic. 5. Fam. 15.
Perdere verba non proficientia. Ovid. 1. Triſt. 2. 13.
Perhibere verba. V. PERHIBEO.
Perferre verba alicujus ad alium. Ovid. 20. Epiſt. 10.
Permittere verba, re hortari. Cic. 4. Verr. 67.
Pingere verba. Cic. in Brut. 141. Schemata quæ vocant Græci, ea

maxime ornant oratorem, eaque non tam in verbis pingendis habent pondus, quam in illuminandis sententiis. Pingendis, h. e. Ornandis, distinguendis. Unde Latini Colores, & Græci χρώματα vocant ipsas Exornationes. Hinc Cicero 2. Att. 1. scripsit, librum suum totum Isocratis μυρεψήκιον, atque omnes ejus discipulorum arculas, ac nonnihil etiam Aristotelica pigmenta consumpsisse. V. PIGMENTUM.
Posita verba in usu quotidiano. Quintil. lib. 2. cap. 10.
Portare verba alicujus. Ovid. 2. Met. 744.
Premere aliquem verbo. Cic. 1. Tusc. 13.
Profundere verba ventis. Lucret. lib. 4. 929.
Promittere verbis. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Prosequi aliquid verbis ante præparatis. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Recitare verba ex codice. Cic. 5. Verr. 26. Si hæc edicta non ex ipsius tabulis totidem verbis recitare possem, sicuti faciam, da quæso scribæ recitet ex codice.
Redarguere verba alicujus. Virg. 11. Æn. 681.
Reddere verba, Respondere. Ovid. 9. Met. 28.
Reddere verbum verbo. Hor. de Arte Poet. 133.
Reddere verbum pro verbo, Idem. Cic. de Opt. gen. Orat. 14. Converti enim ex Atticis duorum eloquentissimorum nobilissimas orationes inter se contrarias, Æschinis, Demosthenisque: nec converti ut interpres, sed ut orator, sententiis iisdem, & earum formis tanquam figuris, verbis ad nostram consuetudinem aptis, in quibus non verbum pro verbo necesse habui reddere, sed genus omnium verborum, vimque servavi.
Eisdem verbis, sive ad verbum reddere quod cogitavimus. Cic. de Clar. Orat. 301. Quintil. lib. 10. cap. 6.
Relinquere verbum ambiguo. Lucret. lib. 4. 1131.
Relinquere imperfecta verba. Ovid. 1. Met. 526.
Repetere verba. Ovid. 20. Epist. 9.
Respondere verbum verbo. Ter. Phorm. 1. 4. 36.
Retentare intermissa verba. Ovid. 1. Met. 746.
Retenta verba dolore. Ovid. 10. Met. 474.
Rogantia verba mittere. Ovid. 20. Epist. 33.
Socianda verba chordis. Hor. 4. Carm. 9. 4.
Sordent verba. Stat. 5. Sylv. 5. 51.
Spernere verba alicujus. Ovid. 5. Met. 669.
Sumunt verba jus ab auctoribus. Quintil. lib. 1. cap. 4.
Trahere verba. Sil. lib. 8. 79.
Trahere verba de verbis. Quintil. lib. 9. cap. 4.
Transferre totidem verbis. Cic. 6. Att. 2. Itaque istum ego locum totidem verbis a Dicæarcho transtuli.
Translata verba ea dico, quæ per similitudinem ab alia re aut suavitatis, aut inopiæ causa transferuntur: mutata, in quibus pro verbo proprio subjicitur aliud, quod idem significet, sumptum ex aliqua re consequenti. Hæc Cicero in Orat. 92. ubi etiam Immutata vocat quæ hic Mutata. Sensus est: Differentia est inter translata & mutata verba. Translata sunt, quæ similitudine quadam ab alia re dicuntur. Idque duabus potissimum de causis fit: vel propter suavitatem, vel propter inopiam. Suavitas sentitur vel in verbo quod significantius fit: ut incensus ira, inflammatus cupiditate, lapsus errore: vel in verbo quod fit decentius, ut lumen orationis, claritas generis, concionum procellæ, flumen eloquentiæ. Inopia, quum nullum proprium nomen habemus, cogit nos aliunde transferre: ut durum hominem dicimus, & fructus laborare, & agros sitire. Quoties autem nihil horum in translatione erit, semper erit improprium. Mutata verba dicuntur, in quibus pro verbo proprio ponitur aliud, quod idem significet: ut Arma pro Bellis, Bacchus pro Vino, Ceres pro Frugibus. Dicimus Totam Italiam esse commotam, pro Omnibus Italis Italiam ponentes. V. Transferre aliquod verbum, in TRANSFERO.
Translatum audacius verbum. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Trucidari verbis gravibus ab aliquo. Cic. de Arusp. Resp. 2.
Vexare aliquem verbis. Lucret. lib. 5. 164.
Vincere verbis aliquid, Versibus describere. Virg. 3. Georg. 289.
Volat semel emissum irrevocabile verbum. Hor. 1. Epist. 19. 71.
Volutare secum verba alicujus. Ovid. 1. Met. 389.
Vulnerari verbis gravibus ab aliquo. Cic. de Arusp. Resp. 2.
Uti minoribus verbis. Ovid. 6. Met. 151.
Uti petulantibus verbis. Ovid. 15. Epist. 245.
Verbum, Proverbium, vulgare dictum. Plaut. Most. 3. 2. 104. Ter. Adel. 5. 3. 17. Non æquum dicis, non. nam vetus verbum hoc quidem est, communia esse amicorum inter se omnia. Idem And. 2. 5. 15.
Verbum, pro Tota sententia. Ter. And. 5. 3. 14. Olim istuc olim, quum ita animum induxti tuum, quod cuperes, aliquo pacto efficiundum tibi, eodem die istuc verbum vere in te accidit. Idem Eun. 1. 2. 95. Utinam istuc verbum ex animo ac vere diceres. Idem Adel. 5. 8. 30.
Quid istuc verbi est? Plaut. Cist. 2. 3. 61. h. e. Quid sibi volunt hæc verba.
Bona verba quæso. V. BONUS.
Verbis meis salutem ei adscribito: h. e. Meo nomine. Plaut. Bacch. 3. 3. 82. Scribe salutem tuo patri verbis meis. Cic. 16. Att. 11. Atticæ, quoniam hilarula est, meis verbis suavium des.
Verbum sat est. Plaut. Bacch. 4. 87. Tu aurum rogato, cæterum verbum sat est. Idem Truc. 2. 8. 14.
Verbi gratia, & Verbi causa, quod & Exempli gratia dicitur in eandem significationem. Cic. de Fato 12. Siquis, verbi causa, oriente Canicula natus est, is in mari non morietur. Sic 5. de Finib. 30. Verbi gratia, Propter voluptatem nos amemus. Idem 4. Verr. 129. & 1. Tusc. 12. & Lucret. lib. 3. 423.
Ad verbum. V. AD.
In hæc verba. V. IN.
In verbo, Inter loquendum. Virg. 6. Æn. 547.

Tantum effatus, & in verbo vestigia torsit. h. e. Simul cum ultimo verbo avertit.

Verbum, Pars orationis grammaticæ, in qua omnis vis orationis est. De qua abunde apud Grammaticos. Quintil. lib. 9. cap. 4. Verbo sensum claudere; si compositio patiatur, optimum est.
VERBIFICATIO, ōnis. f. Cæcil. apud Donat. in Ter. Eun. Quid tibi aucupatio est argumentum, aut de meo amore verbificatio est patri?
VERBIGĔNA, æ. m. i. e. Christus. Prudent. Cathem. 3. 2.
VERBIGĔRO, [διαλέγομαι] āre. Verba facere. Apul. Apol. p. 321. Nimis multa est oratio, si velimus memorare quæ ego contra responderim, quandiu & quoties inter nos verbigeratum sit.
VERBILOQUIUM, i. n. Fulgent. 1. Mythol. Aristotelis syllogismaticum verbiloquium.
VERBĀLIS, e. Adj. [ῥηματικὸς] Quod a verbo descendit. ut, Lector a Lego, Doctor a Doceo. Dictio Grammaticis familiaris. Isidor. 1. 6.
Verbalis, In verbis consistens. Fulgent. 1. Mythol. Mulierum verbalibus undis & caussidici cedant.
VERBŌSUS, a, um. Adj. [πολύμυθος, ἀμετροεπὴς] Quod verbis abundat. Cic. 7. Fam. 3. Habes epistolam verbosiorem fortasse quam velles.
Commentarii verbosi. Gaius in l. j. D. de orig. juris.
Forum verbosum. Ovid. 3. Trist. 12. 18.
Leges verbosæ. Ovid. 1. Amor 15. 5.
Loci verbosissimi. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Loquela verbosa. Catull. in Camerium, 53. 20.
Simulatio verbosa. Cic. pro Muren. 30. Non solum ista vestra verbosa simulatio prudentiæ, sed etiam ipsa illa domina rerum sapientia.
VERBŌSE, Adv. [πολυμύθως] Multis verbis. Cic. pro Muren. 26. Satis verbose, sed quid postea? Et 7. Fam. 3. Hæc ad te scripsi verbosius.
Adhibere discrimina verbosius. Quintil. lib. 2. cap. 15.
Exponere aliquid verbosius. Quintil. lib. 3. cap. 11.
VERBOSITAS, ātis. f. Firmicus lib. 6. cap. 11. Thersites fuit debilis, ridiculus, & garrula verbositate semper impatiens.
VERCELLÆ, arum. f. [Οὐερκέλλαι] Urbs Italiæ Transpadanæ, in regione undecima Taurinis vicina, ut scribit Plin. lib. 3. cap. 17. Sil. lib. 8. 599.

Vercellæ, fuscique ferax Pollentia villi. Vulgo *Verceil en Piedmont*

VERCELLENSIS, e. Adj. ut, Vercellensis ager. Plin. 23. 7.
VERE, V. VERUS.
VERECUNDIA, æ. f. Pudor. [αἰδὼς, αἰδὼς, αἰσχύνη, αἰσχυντία, αἰσχυντηλία] Licet Donatus Pudorem esse dicat mali facti: Verecundiam recti & honesti. Cic. pro Quint. 39. Homo timidus, virginali verecundia. Idem 1. Off. 93. Verecundia, & quasi quidam ornatus vitæ. Sic in Partit. 79. Custos vero virtutum omnium, dedecus fugiens, laudemque maxime consequens, verecundia est.
Sine verecundia nihil potest esse rectum, nihil honestum. Cic. 1. Off. 148.
Timiditas imitatur verecundiam. Cic. in Partit. 81.
Verecundia & pudor. Cic. 4. de Finib 18. Hoc solum animal natum est pudoris & verecundiæ particeps.
Ætatis verecundia. Liv. 1. 3. i. e. Reverentia.
Oris verecundia. Suet. Domit. cap. 18. Commendari se verecundia oris adeo sentiebat, &c. Verecundia oris, i. e. Vultu modesto.
Adducere in verecundiam. Liv. 1. 21.
Cepit eum verecundia. V. CAPIO.
Tardatus verecundia. Quintil. lib. 1. cap. 3.
Verecundia in rogando. Cic. 3. Q. frat. 1.
Verecundia, pro Modestia. Plin. 7. Epist. 2. Causas summa fide, pari constantia, nec verecundia minore defendit.
A verecundia, i. e. Præ verecundia. V. A vel AB.
VERECUNDUS, a, um. Adj. [αἰσχυντηρὸς, αἰδήμων] Pudens. Plaut. Asin. 5. 1. 6. Decet verecundum esse adolescentem.
Verecundus ut. Cic. 1. de Legib. 50. Innocentes ergo & verecundi sunt, ut bene audiant, & ut rumorem bonum colligant, erubescunt: pudici etiam loqui de pudicitia.
Verecundus in re aliqua. Cic. 12. Philipp. 11. Verecundioremque coram putamus, in postulando fore, quam fuerit tum cum misit mandata ad Senatum?
Impudens & Verecundus, contraria. Cic. 2. de Orat. 36. Habetis sermonem bene longum hominis utinam, non impudentis: illud quidem certe, non nimis verecundi.
Parcus & verecundus in transferendo, cui Audax opponitur. Cic. in Orat. 81. Nec in faciendis verbis erit audax, & in transferendis verecundus & parcus, & in priscis reliquisque ornamentis & verborum & sententiarum demissior.
Color verecundus. Hor. Epod. 17. 21.
Decor verecundus. Stat. 2. Sylv. 1. 136.
Inimicus verecundus. Cic. 2. Philipp. 47. Tu autem eo liberior, quod ea in te admisisti quæ a verecundo inimico audire non posses.
Oratio casta, verecunda, virgo incorrupta quodammodo. Cic. in Orat. 74.
Pudor verecundus. Ovid. 4. Trist. 4. 50.
Puellæ verecundæ. Ovid. 1. Amor. 5. 7.
Puer verecundissimus. Petron. cap. 25.
Rubor verecundus. Ovid. 1. Met. 484.
Tralatio verecunda, Minus dura. Cic. 16. Fam. 17. Nam & doctrina, & domus, & ars, & ager etiam fidelis dici potest, ut sit, quomodo Theophrasto placet, verecunda tralatio.
Verba parum verecunda. Quintil. lib. 10. cap. 1. i. e. Obscœna.
Vita verecunda. Ovid. 2. Trist. 354.
Vultus verecundus. Ovid. 14. Met. 840.
Verecundum est dicere. Quintil. lib. 7. cap. 10.
VERECUNDE, Adv. [αἰδημόνως] Cic. 5. de Finib. 6. Tum ille timide, vel potius verecunde, Facio, inquit, equidem.
Constanter & verecunde, contraria. Cic. 2. de Finib. 115. Cyrenaici quidem non recusant, vestri hæc verecundius, illi fortasse constantius.

Modeste ac verecunde. Liv. 26.
Gratulari alicui nimis verecunde. Cic. 7. Fam. 2.
Loquor jamdudum verecundius hac de re. Cic. 1. de Orat. 171.

VERECUNDITER, Adv. antiquum. Pomponius Maeco, Virginem præteriens vidit duos senes, unum verecunditer non ducentem discipulum, verum scalpentem nates. Non.

VERECUNDOR, [αἰσχύνομαι, ἐγκαλύπτομαι] ári. Verecundia teneri. Plaut. Trin. 2. 4. 75. Verecundari neminem apud mensam decet. Cic. 2. de Orat. 240. Nam quod Sp. Carvilio graviter claudicanti ex vulnere ob Remp. accepto, & ob eam causam verecundanti in publicum prodire, mater dixit.
Verecundantur. Cic. in Hortens. Hi nostri amici verecundantur capti splendore virtutis. Ex Nonio.

VEREDUS, V. VERÆDUS.

VEREOR, veritus sum, [αἰδέω, αἰδέομαι, αἰσχύνομαι, εὐλαβέομαι, ἐπίζομαι, ὑποτέλλομαι] éri. Timere: proprie liberorum est qui honesti gratia moventur. Dictum, ut quidam volunt, quasi Valde reor, quia ea quæ timemus, multifacere ac diu cogitare solemus. Cic. pro Planc. 29. Is patrem veretur ut deum. Idem de Senect. 81. Vos tamen deos verentes, qui hanc omnem pulchritudinem tuentur & regunt, memoriam nostri pie inviolateque servabitis.
Vereri & metuere aliquem. Auctor ad Heren. lib. 4. 49. Licentia est, cum apud eos, quos aut vereri, aut metuere debemus, tamen, &c.
Metuebant eum servi, verebantur liberi. Cic. de Senect. 37.
Bella vereri. Ovid. 5. Trist. 10. 26.
Caritatem annonæ vereri. Cic. 5. Verr. 47. Et quod caput est rei frumentariæ, campus Leontinus, cujus antea spes hæc erat, ut quum obsitum vidisses, annonæ caritatem non vererere.
Conspectum patris vereri. Ter. Phorm. 2. 2. 1.
Culpam vereri. Cic. 1. de Orat. 113. Perge vero Crasse, inquit, Mutius; istam enim culpam quam vereris ego præstabo.
Pauperiem veritus. Hor. 1. Epist. 10. 39.
Reprehensionem doctorum vereri. Cic. in Orat. 1.
Verbera vereri. Ovid. 20. Epist. 77.
Vereri cum dativo. Cic. 4. Acad. 138. Vos autem mihi veremini, ne labar ad opinionem, & aliquid adsciscam, & comprobem.
Navibus veritus. Cæs. 5. Bell. Gall. cap. 9.
Ab aliquo nonnihil vereri, ne malum afferat, sive nobis inferat. Ter. And. 3. 4. 3. Ego dudum nonnihil veritus sum Dave abs te ne faceres idem quod vulgus servorum solet, dolis ut me deluderes.
Ab aliquo vereri supplicium. Auctor ad Heren. 28. Ergo & metus periculi hortabatur eum interimere, a quo supplicium verebatur.
De aliquo vereri. Cic. de Senect. 18. Et quod modo Carthagini male jamdiu cogitanti bellum inferatur, multo ante denuntio, de qua non ante vereri desinam, quam illam excisam cognovero.
Vereri a Timere cur differat. Liv. 39. 37. Veremur quidem vos Romani: et si ita vultis, etiam timemus: sed plus veremur & timemus deos immortales.
Magis vereor. V. MAGIS.
Dicere vereor. Ter. And. 2. 1. 25.
Tune id veritus es? Cic. 1. Q. frat. 3.
Vereor ne. Ter. Phorm. 5. 8. 8. Quid ad me ibatis? ridiculum: an verebamini ne non id facerem quod recepissem semel?
Vereor ne non sit obligatus. Martian. in l. Si mulier. §. ij. D. de jure dotium.
Non vereor ne meæ vitæ modestia parum valitura sit in posterum contra falsos rumores. Cic. 11. Fam. 27.
Veritus es, nisi istam artem oratione exaggerasses, ne operam perdidisses. Cic. 1. de Orat. 234.
Vereor num. Caius in l. Potior. D. Qui potior. in pign. hab. Sed vereor, num hic aliud sit dicendum.
Vereor quid sit. Ter. And. 1. 4. 7. Sed quidnam Pamphilum exanimatum video? vereor quid sit. Cic. 7. Att. 7.
Vereor quorsum. Ter. And. 1. 2. 5. Mirabar hoc si sic abiret, & heri semper lenitas verebar quorsum evaderet.
Vereor ut, pro Vereor ne non. Ter. Hec. 1. 2. 26. Sed firmæ hæ vereor ut sint nuptiæ. Idem Phorm. 5. 8. 72. Cic. a. de Lege Agr. 57. Hoc quia vos fœdus non jusseritis, veretur Hiempsal ut satis firmum sit & ratum. Adde Cic. 12. Fam. 19.
Addo illud, quod vereor tibi ipsi ut probem. Cic. 6. Att. 1.
Vereor, genitivo junctum, qui vice accusativi sit apud veteres. Afranius, Optandum uxorem quæ non vereatur viri. V. plura apud Nonium.
Veretur, impersonaliter. Pacuv. apud Non. 9. 3. Nihilne te populi veretur? Et Varro apud eundem, Non te tui saltem pudet, si nihil mei te vereatur?

VERENS, entis. [αἰδούμενος] Partic. Timens. Cic. 9. Fam. 16. Qui te ad scribendum incitavit, verentem ne Sillius suo nuntio aliquid mihi solicitudinis attulisset.
Invidiam verens. Nepos 18. 7. 1.
Plagarum verens. Columel. lib. 6. cap. 2. Sed non inertes hujus pecudis mores, qui sunt verentes plagarum & acclamationum. De bobus.

VERENTER, Adv. Sedul. 1. 8. Sanctoque verenter stare choro.

VERENDUS, a, um. aliud Partic. [αἰδεστός] ut,
Augusta gravitate verendus. Ovid. 9. Met. 270.
Majestas verenda. Ovid. 4. Met. 539.
Patres verendi. Ovid. 3. de Pont. 1. 143.
Senex verendus. Claud. a. in 1. Conf. Stilich. 433.

VERENDA, ōrum. n. [αἰδοῖα] dicuntur, Corporis partes, quæ non nisi cum verecundia nominantur. Plin. 3. Epist. 14. Repente eum servi circumsistunt, alius fauces invadit, alius os verberat, alius pectus & ventrem, atque etiam, fœdum dictu, verenda contundit.
Carbunculi verendorum. Plin. 28. 15.

VERETRUM, i. n. [αἰδοῖον] Membrum virile. Sueton. in Tiber. cap. 62. Excogitaverat autem inter genera cruciatus etiam, ut larga meri potione per fallaciam oneratos, repente veretris deligatis, fidiculsrum simul urinæque tormento distenderet.
Muliebre veretrum. Cæl. Aurel. Tard. 5. 8.

VERETILLA, æ. f. Veretillas a virorum pudendo Conchas quasdam vocat Apuleius Apol. p. 296. propter similitudinem.

VERGILIÆ, ārum. f. [Πλειάδες] Stellæ sunt quæ & Pleiades, & Institor vestis dicuntur, ita appellatæ, quod earum exortu Ver finem faciat, seu quod circa æquinoctium vernum fit earum ortus matutinus. Sunt autem septem in Tauro locatæ, quarum signo exoriente, æstas significatur, occidente hyems ostenditur. Earum exortus fit circa quintum Idus Maias, distans ab æquinoctio verno undequinquagesimo die. Plaut. Amph. 1. 1. 119. Nec Jugula, nec Vesperus, neque Vergiliæ occidunt. Plin. lib. 16. cap. 25. Concipiunt Vergiliarum exortu. Cic. 2. de Nat. Deor. 112.
At propter lævum genus omni ex parte locatas
Parvas Vergilias tenui cum luce videbit. Ex poeta. Virg. 1. Georg. 138.
Navita tum stellis numeros & nomina fecit,
Pleiadas, Hyadas, claramque Lycaonis Arcton. Ubi Servius, Pleiades signum est ante genua Tauri, quod ortu suo primæ navigationis tempus ostendit. Unde Græce Pleiades dicuntur ἀπὸ τοῦ πλεῖν, Latine Vergiliæ, a verni temporis significatione quo oriuntur.
Occasus Vergiliarum. V. Occasus, in OCCIDO.
Terrestres Vergiliæ, Vermiculi noctu lucentes, qui & Cicindelæ dicuntur, & Lampyrides. Plin. lib. 18. cap. 26. in fine, Lucentes per arva cicindelæ. Ita appellant rustici stellantes volatus, Græci vero Lampyridas. Ibid. cap. 27. Jam Vergilias in cælo notabiles caterva fecerat: non tamen his contenta, terrestres fecit alias, veluti vociferans, Cur cælum intueris agricola? Cur sidera quæris rustice? jam te breviore somno fessum premunt noctes. Ecce tibi inter herbas tuas spargo peculiares stellas, easque vespere, & ab opere disjungenti ostendo: ac ne possis præterire, miraculo solicito. Videsne ut fulgor igni similis alarum compressu tegatur, secumque lucem habeat & noctem? Paulo post, Cur etiam nunc altius spectas, ipsumque cælum scrutaris? Habes ante pedes tuos ecce Vergilias. In certis eæ diebus proveniunt, durantque fœdere sideris hujusce: partumque eas illius esse certum est.

VERGO, versi, vel secundum Diomedem verxi, versum, [νεύομαι, ῥέπω, συννεύω, ταλαντεύω] ĕre. neutrum verbum, & nonnunquam deponens, significat Declinare. Virg. 12. Æn. 727.
Quem damnet labor, & quo vergat pondere lethum. Lucan. lib. 1. 54.
Nec polus adversi calidus qua vergitur Austri.
Vergere ad. Cic. 11. Philipp. 26. Et ejus auxilium ad Italiam vergere, quam ad Asiam maluissemus. Cæs. 1. Bell. Gall. 1. Vergit ad Septentriones.
Ad imum vergere. Hor. de Arte Poet. 378.
Vergere in. Cic. 2. de Nat. Deor. 120. Ut omnibus ejus partibus in medium vergentibus, id autem medium, infimum in sphæra est, nihil interrumpat.
In longitudinem vergere. Cæs. 1. Bell. Civil. 45.
Ætas vergit. Tacit. 2. Ann. 43.
Venenum vergere alicui, active, pro Miscere, fundere. Lucret. lib. 5. 1008.

VERGOR, vergi. passiv. Stat. 4. Silv. 4. 69.
—— nos facta aliena canendo
Vergimur in senium. Idem 6. Theb. 211.
Spumantesque mero pateræ verguntur. V. Priscian. p. 798.

VERGENS, entis. Partic. [συννεύων] Lucan. lib. 2. 624.
Illiris Ionias vergens in undas.
Annis vergens. Tacit. 13. Ann. 19.
Anni vergentes in senium. Lucan. lib. 1. 129.
Die jam vergente ingressus Senatum, &c. i. e. Inclinato. Suet. in Othon. cap. 7.
Dies vergens in noctem. Senec. Thyest. 9.
Ora Hecates vergentis in tres partes. Ovid. 1. Fast. 141.

VERGOBRETUS, i. m. Summus erat apud Heduos magistratus qui creabatur annuus, & vitæ necisque in suos habebat potestatem. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 17.

VERIDICUS, VERISIMILE, & VERITAS. V. VERUS.

VERMIS, is. m. [σκώληξ] a Vertendo dicitur, quod sese torquendo vertat, & ita repat. Plin. lib. 19. cap. 18. Vulgo vero si dulcedo noceat, & vermes radicibus inhæreant, remedium est amurca pura, &c. Lucret. lib. 2. 870.
Quippe videre licet vivos existere vermes
Stercore de tetro.

VERMICŬLUS, i. m. dimin. [σκωλήκιον] Plin. lib. 10. cap. 62. Jam obituris muribus vermiculum in capite gigni tradunt. Lucret. lib. 2. 898.
Vermiculus, Coccus vel coccum. Isidor. 19. 28. Κόκκον Græci, nos rubrum seu vermiculum dicimus. Est enim vermiculus ex silvestribus frondibus. V. Plin. 24. 4. & Salmas. ad Solin. p. 192. & 854.

VERMICULUS, a, um. Adj. Coccinus. ut, Vermiculæ pelles apud Hieronymum.

VERMICULŌSUS, a, um. Pallad. 12. cap. 6. Poma caduca & vermiculosa.

VERMICŬLOR, [σκωληκιῶμαι, τερηδονίζομαι] āri. Vermiculari dicuntur arbores, in quibus vermes in cortice generantur. Est igitur Vermiculari, Vermiculis infestari. Plin. lib. 17. cap. 24. Vermiculantur magis minutæ quædam arbores, omnes tamen fere, idque aves cavi corticis sono experiuntur.

VERMICULANS, antis. ut, Vermiculans pulsus. V. Formicans, in FORMICA.

VERMICULATUS, a, um. Vermiculata opera dicuntur, Quæ parvis tessellis insititiis apta atque conserta sunt. Plin. lib. 35. cap. 11. Nec tantum ut parietes toti operiantur, verum & interraso marmore, vermiculatisque ad effigies rerum & animalium crustis. Budæus.
Vermiculatum, est Minutis segmentis elaboratum, veluti vermiculis exilibus concinnum. Cic. 3. de Orat. 169.
Quam lepide lexeis compostæ, ut tesserulæ omnes
Arte, pavimento, atque emblemate vermiculato. V. Nonium.

Vermiculate, Adv. Tessellatim. Quintil 9. 4. p. 864. Relicto rerum pondere tesserulas struet, & vermiculate inter se lexeis committet.

Vermiculatim, Adv. Idem. apud Zenon. Veronens.

Vermiculatio, ōnis. f. [σκωλήκωσις] est quum enatis vermiculis & bestiolis, segetes, arboresve infestantur. Plin. lib. 17. cap. 11. Neque vermiculationi obnoxium.

Vermina, orum. n. plur. [στρόφοι] Dolores corporis, qui quodam minuto motu intestina quasi vermes scindere videntur. Hic dolor Græce στρόφος dicitur. Hæc Festus. Plinius, Magi eo vermina & disenteriam curari putant.
Sæva vermina. Lucret. lib. 5. 995.
Donicum eos vita privarant vermina sæva. i. e. Sævi dolores.

Vermino, [σκωληκιάω] āre. Vermes habere. Cornelius Celsus, Nihil est perniciosius pueris dum verminant. Sipontinus. Seneca lib. 2. Natur. Quæst. cap. 31. Malorum serpentum & aliorum animalium, quibus mortifera vis inest, quum fulmine icta sunt venenum omne consumitur. Unde, inquit, scis? In venenatis corporibus vermis non nascitur. Fulmine icta, intra paucos dies verminant.
Verminare quoque significat Cum quodam pruritu scabendi molestare. Martial. lib. 14. 23. de auriscalpio,
Si tibi morosa prurugine verminat auris,
Arma damus tortis apta libidinibus.
Verminari, pro Torqueri, a vermibus deductum verbum, quod facile se torqueant, inquit Nonius. Varro; Septimo, inquit, mense verminari cœpit, partum putavit propinquum. V. Senec. de Vit. beat. cap. 17.

Verminans, antis. Arnob. 1. p. 30. Verbo Christus compescuit verminantium membrorum cruces.

Verminatio, ōnis. f. [σκωληκίασις] Morbus præsertim jumentorum. Plin. lib. 28. cap. 1. Iisdem sanari dimissis in fauces jumentorum verminationes notum est. Idem lib. 30. cap. 15.
Verminatio, Capitis dolor, ubi intus videtur arrodi cerebrum. Sen. Epist. 96. Quod oculorum, auriumque tormenta, & cerebri æstuantis verminationes?
Verminatio, pro Acriori punctione doloris, in qualibet corporis parte. Sen. Epist. 79. Omnium istorum prima verminatio vexat, impetus mora extinguitur. Loquitur de podagra, chiragra & morbis articularibus.

Verminōsus, a, um. Quod vermes in se alit. ut, Verminosæ aures. Plin. lib. 20. cap. 14.
Fici verminosæ. Idem 17. 28.
Lignum verminosum. Idem 17. 10.

Vermifluus, a, um. Idem. Paulinus,
Vulnere vermifluo fœtidus interiit.

Verna, æ. c. [οἰκότριψ, οἰκοτραφὴς] Servus domi nostræ natus ex ancilla nostra aut servo. Plaut. Amph. 1. 1. 25. Idem Mil. 3. 1. 103. Quid, nutrici non missurus quicquam quæ vernas alit? Cic. 9. Fam. 15. Bellienus verna Demetrii, qui ibi cum præsidio erat, &c.
Turba vernarum. Tibul. lib. 2. 1. 23.
Lactei vernæ. Martial. lib. 3. 58. Domitius legit Lutei, id est, sordidi.
Procaces vernæ. Hor. 2. Serm. 6. 66.
Puer verna. Hor. 1. Serm. 2. 117.
Satur verna. V. SATUR.
Tuberes vernæ. V. TUBER.
Vernas veteres appellabant, Qui vere sacro fuerant nati: & habebatur nomen hoc pro Vitabili maledicto. Plaut. Amph. 1. 1. 25. Hic, qui verna natus est, quæritur. Et iterum, Cum cruciatu tuo isthæc hodie verna verba funditas. Nonius.

Vernŭla, æ. c. dimin. Martial. lib. 14. 54.
Siquis plorator collo tibi vernula pendet. Juven. 10. Sat. 117.
Quem sequitur custos angustæ vernula capsæ.

Vernacŭlus, a, um. Adj. Omne quod domi nostræ nascitur, vel in nostra patria, ut ait Valla lib. 1.
Artifices vernaculi. Liv. 7. 2. i. e. Domestici.
Consilium vernaculum. Plaut. Pœn. 4. 2. 105.
Festivitas antiqua & vernacula. Cic. 9. Fam. 15.
Lingua vernacula dicitur, vel Servilis, vel Plebeia, qua tanquam communi ac naturali omnes vulgo loquuntur: linguam Maternam hodie vocamus.
Mos vernaculus, i. e. Domesticus vel patriæ.
Res quotidianæ & vernaculæ. Cic. 3. de Orat. 90.
Volucres vernaculæ: cui Advenæ opponuntur. Varro 3. de R. R. cap. 55. Præterea volucres quum partim advenæ sint, ut hirundines & grues: partim vernaculæ, ut gallinæ & columbæ.
Vernaculum, [ἴδιον] Proprium ac peculiare. Plin. lib. 14. cap. 2. Potissima nobilitas datus uvis peculiaribus atque vernaculis Italiæ.
Vernaculum, Quod a nobis domestica consuetudine usurpatur. Cic. de Clar. Orat. 27. Nec scio quo sapore vernaculo. Idem 5. Verr. 141. Non ut solemus in defensionibus dicere, crimen domesticum ac vernaculum.
Vernaculum, [ἐαρινὸν] aliquando dicitur Quod est veris. Plin. lib. 17. cap. 22. Vernacula putatio dejectis per ramos vitium crinibus circumvestit arborem, crinesque ipsos uvis. Quo in loco non putarim Vernam significari putationem, sed Eam quæ tum esset illic vulgaris. Mox enim sequitur, Gallica in traduces porrigitur, &c.

Vernacŭlus, i. m. Verna, servus. Prosper. Aquitan. de Prædict. 1. 11. Vernaculus meus mihi hæres erit.
Vernaculi, Malis moribus homines. Senec. de Benefic. 6. Alter apud proximum circulatorem resedit: & quum vagus atque erro vernaculis congregatur, transeuntem Platonem quem non quæsierat, invenit.

Vernilis, e. [δουλικὸς] Idem quod Servilis, sive Scurrilis.
Blanditiæ verniles. Tacit. 2. Hist. 59. Quamvis odium Vitellius vernilibus blanditiis velaret. h. e. Servilibus, & adulatoriis, ut ait Rhenanus in Castigationibus in Tacitum.
Dictum vernile. Tacit. 3. Ann. 32. h. e. Scurrile, procax.

Vernilitas, ātis. f. [βωμολοχία] Scurrilitas. Plin. lib. 34. cap. 8. Puerum subdolæ ac fucatæ vernilitatis.
Vernilitatem vocant quicquid contrarium est Ingenuitati. Senec. Epist. 69. Hæc seu levitas est, seu vernilitas, punienda est promittendi facilitate. Loquitur de protervia petendi quod impetratum nolis.
Imbui vernilitate. Quintil. lib. 1. cap. 11.
Servilis vernilitas. Quintil. lib. 1. cap. 11.

Verniliter, Adv. [κολακευτικῶς] Scurriliter, seu adulatorie: a vernis quibus hæc vivendi ars est. Cæcilius Venatore, Credo minus tandem hoc fit verniliter. Nonius. Et Senec. de Benefic. 2. 11. Et hæc ipsa non verniliter nec ea figura, &c.

Vernālis, e. Adj. Ad vernas pertinens, servilis. ut, Vernales allucitæ. Petron. Fragm. p. 674.
Corpus vernale. Corn. Gall. 9. v. 65.

Vernaliter, Adv. [δουλικῶς] i. e. Serviliter. Hor. 2. Serm. 6. 108. ——necnon vernaliter ipsis
Fungitur officiis. Quod alii Luxuriose, alii pro Adulatorie exponunt, quibus hæc vivendi ars est.

Vernatio, **Vernatilis**, **Vernicomus**, **Vernifer**, **Vernirosbus**, **Verno**, **Vernus**. V. VER.

Vernilago, ĭnis. f. Carduus silvaticus. Apul. de Herb. cap. 109.

Veru, ōnis. m. Telum. Aurel. Vict. de Cæs. cap. 17. Cum ipse ferreum objectum veronibus plumbeis uteretur.

Vero, Discretiva conjunctio, [δὲ, γεμὴν, μέντοι] ut, Achilles quidem fortis fuit, Ulysses vero astutus.
Vero, his dictionibus solet jungi, Neque, nec, tum, age, sane, jam, enim, at, quasi, ceu, nunc. ut, Neque vero, nec vero, tum vero, age vero, sane vero, jam vero, enim vero, at vero, quasi vero, ceu vero. Cum quibus particulis raro Autem particula jungi solet.
Ain' vero, indignantis. Plaut. Amphit. 1. 1. 128. Ain' vero verbero?
At vero nos docti, scilicet a Græcia, hæc & a pueritia legimus & discimus. Cic. 2. Tusc. 27.
Aut vero, pro Aut etiam. Cic. 5. Verr. 78. Quem tibi hominem invitis diis immortalibus, aut vero deum tantis religionibus eorum violatis auxilium futurum putas? Budæus.
Vero, cum pronomine Ego, non tam discretionem interim significat, quam (ut Hermolao placet) confirmationem, pro Quinetiam, vel Etiam. Plinius in præfatione totius operis, Proinde occupantibus locum faveo: ego vero & posteris. Sic legit Hermol.
Ego vero, sæpe veluti in respondendo adhibetur, significatque Profecto, vel Certe, vel potius γὲ Græcum. Cic. 5. Att. 13. Nam quod scribis te audire, me etiam mentis errore ex dolore affici, mihi vero mens integra est. Idem, Quod laudas quia oblivisci me scripsi ante facta & dicta nostri amici, ego vero ita facio. Idem 7. Fam. 33. Quas si ut volumus, exceperimus: ego vero multam salutem & foro dicam & curiæ.
Ego vero; aliter. Cic. 1. Q. frat. 3. Quum enim te desidero, fratrem solum desidero. Ego vero suavitate prope fratrem, prope æqualem, obsequio filium, consilio parentem.
Eja vero. Plaut. Here tuus ubi amabo est? TR. eja vero quasi non sit intus.
Est vero ita, sed tamen huic amœnitati quam ex Quintio sæpe audio. Cic. 2. de Legib. 7.
Et vero. Cic. 1. Q. frat. 1. 6. Tibi & fuit hoc semper facillimum, & vero esse debuit.
Et vero etiam. Cic. 16. Att. 17. Qua quidem voluntate esse erga Atticum sæpe præsens & illi ostendisti, & vero etiam mihi.
Jam vero. Plin. lib. 18. cap. 6. Latifundia perdidere Italiam, jam vero & provincias.
Id vero. Ter. in prol. Eun. 35. Sed eas fabulas factas prius Latinas scisse sese, id vero pernegat. Pro Id demum.
Ille vero, pro Imo vero, vel Ille etiam. Cic. 2. de Divin. 114. Idem pro Cæl. 47. Nihil igitur illa vicinitas redolet? nihil hominum fama? nihil Baiæ denique ipsæ loquuntur? Illæ vero non loquuntur solum, verum etiam personant.
Ille vero, Ille certe. Cic. Att. De Lepido vero & Tullio, quod quæris, illi vero non dubitant quin Cæsari præsto futuri, in Senatumque venturi sint.
Ipse vero, ille vero. Cic. 2. de Nat. Deor. 27. Ipse vero aër, qui natura maxime frigidus, minime est expers caloris: ille vero & multo quidem calore admixtus.
Ita vero, Sane vero, ironice. Plaut. Ita vero: ut tu ipse me dixisse dictites. h. e. Mirum quin tibi hoc dicam, ut postea me accuses proditi arcani. Ter. in Eun. 1. 2. 9. Sane quia vero hæ mihi patent semper fores. Budæus.
Mirum vero, per ironiam dictum. Ter. And. 4. 5. 16. Ha he: mirum vero impudenter mulier si facit meretrix. Cic. pro Flacc. 19. Mirandum vero est homines eos, &c. h. e. Nequaquam mirari debemus.
Nec vero, Nec etiam. Cic. de Univers. 11. Nihil porro igni vacuum videri potest, nec vero tangi quod careat solido. Idem de Orat. Non enim omnis fortuna, non omnis honor, non omnis ætas, nec vero locus aut tempus, &c.
Nisi vero. Cic. in Verr. act. ult. Nisi vero existimatis, &c. Quasi dicat, Nihil minus est credibile.
Non vero. V. NON.
Nunc vero. V. NUNC.
Nunc vero jam. V. NUNC.
Sed vero, ut At vero. Cic. pro Cluent 18. Sed ea vero sic agit ut prorsus reticere nullo modo possit.
Tu vero, similem usum habet quem Ego vero. Ter. Eun. 4. 4. 20. Quem tu vero videre velles Phædria.
Legitur & cum nominibus. Ter. Eun. 3. 5. 28. Illa ilico ubi accepit, læta vero ad se abducit domum.
Vero in principio epistolæ. Cic. 5. Att. 1. Ego vero & tuum in discessu vidi animum, & meo sum ipse testis.

Vero, auctore Donato, particula est, quæ ironiam aliquando juvet. Virg. 4. Æn. 93.

Egregiam vero laudem, & spolia ampla refertis
Tuque puerque tuus. Cic. 1. Fam. 9. Est vero probandum qui & summa voluntate cesserit, & egregia animi alacritate abfuerit. Budæus.

Vero, ironicôs, cum accusativo aliquando. Cic. 13. Philipp. 25. Turpem vero actionem qua defenditur amplissimi auctoritas ordinis contra crudelissimi gladiatoris amentiam. Hic manifesta est ironia.

Vero, permittentis est, & concedentis. Cic. de Clar. Orat. 300. Tum Brutus, De isto postea, sed tu inquit, in me intuens, orationes nobis veteres explicabis? Ego vero, inquam, Brute, sed in Cumano, &c. Ter. Heaut. 3. 2. 26. Eho laudas qui heros fallunt? c. in loco, ego vero laudo. Cic. 1. de Fin. 28. Verum igitur percurri omnem Epicuri disciplinam placet, &c. Tuo vero id quidem inquam arbitratu.

Vero, expletiva vel ornativa est aliquando. Ter. Eun. 5. 4. 8. Id vero est quod ego puto mihi palmarium me reperisse. Ubi ait Donatus, Nisi ornativum esset Vero, nihil significaret.

Vero, pro Interjectione stomachantis, accipi ait Donatus in illo Eun. 5. 3. 3. Move vero ocyus te nutrix.

VERO, are. V. VERUS.

VERO, Fluvius Celtiberiæ, a quo populi Verones dicti sunt, circa eum habitantes.

VEROMANDUI, orum. m. [Ῥωμάνδυες] Galliæ Belgicæ populi, quorum meminit Plin. lib. 4. cap. 17. Et Cæs. 2. Bell. Gall. 16. Vulgo *Vermandois*.

VERŌNA, æ. f. [Οὐήρωνα] Urbs Venetiæ a Gallis olim condita, duce, ut quidam opinatur, Brenone, a quo Brenona primum, deinde mutatis consuetudine literis, Verona appellata. Galli enim quum novas sedes quærere ob intestinas discordias, & assiduas domi dissensiones cogerentur, in Italiam venere: expulsisque inde cultoribus, Mediolanum, Comum, Brixiam, Bergomum, Tridentum, Vicentiam condiderunt. Veronam magna ex parte alluit fluvius omnium amœnissimus Athesis, qui ex Tridentinis Alpibus ortus non longe a fossa Clodia Pado miscetur. Clara hæc urbs solo, ac frugum & fructuum omnium ubertate, tum alumno Catullo poëta. Ovid. 3. Amor. 15. 7.

Mantua Virgilio gaudet, Verona Catullo. Hinc,

VERONIUS, a, um. & VERONENSIS, e. Adj. ut,
Ager Veronensis. Plin. lib. 9. cap. 22.
Campi Veronenses. Aurel. Vict. Epit. cap. 53.
Juvenum Veronensium flos. Catul. de Cælio & Quintio, 97. 2.

VERPUS, i. m. [λειπόδερμος, ψωλὸς] Medius digitus est: a verrendo podice dictus.

Verpus, Homo renudatam glandem habens, ut in re fœdissima. Qua de causa & a Plauto, Deglupta mœnas probrosissime dicitur: & Judæi ob eam partem nudatam & rerectam, Apellæ, recutiti, verpi per summam contumeliam vocabantur. Sic & ψωλὸς a Græcis etiam usurpatur. Catullus,

—— verpus præposuit Priapus ille. Ex Turneb.

Verpi dicti sunt Judæi, quod sanguinis fluxum patientes, hoc digito verrendo podici utuntur, vel potius quia sunt recutiti: unde & Apellæ dicuntur. Juven. 14. Sat. 104.

—— eadem nisi sacra colenti
Quæsitum ad fontem solos deducere Verpos.

VERPA, æ. f. [ψωλὴ] Mentulam innuit. Martial. lib. 11. 95.

Jam nisi per somnum non arrigis: & tibi Mevi
Incipit & medios meiere verpa pedes. Catull. ad Memmium, 26.

——nam nihilo minore verpa Es farctus.

VERRA, æ. f. Ara fuit Romæ, ad quam orabant ne Agrippæ nascerentur.

VERRES, is. m. C. [Βέῤῥης] perfunctus Quæstura & Prætura urbana, patre C. Verre, & prætextato filio, & filia nupta, successit in Sicilia prætor C. Sacerdoti: atque in ea libidinose avareque versatus, decedens tandem succedente Metello repetundarum reus a Siculis postulatus est. Qui M. Tullium ad accusandum descendere compulerunt, jam pridem ipsis necessitudine copulatum, quum Quæstor in Sicilia fuisset. Auctor Asconius Pædianus.

VERREUS, a, um. Adj. ut, Lex Verrea. Cic. 3. Verr. 117.

VERREA, orum. n. [Βέῤῥεια] Festa sive sacra a Verre instituta. Cic. 4. Verr. 53. At vero præclarum diem reposuisti, Verrea ut agerent, & ut ad eum diem, quæ sacris epulisque opus essent, in complures annos locarentur.

VERRES, is. m. [τομίας] Porcus masculus. Varro de R. R. lib. 2. cap. 4. de sue loquens, Castrantur verres commodissime anniculi, utique ne minores quam semestres: quo facto nomen mutant, atque e verribus dicuntur maiales. Hor. 3. Carm. 22. 7.

Imminens villæ tua pinus esto,
Quam per exactos ego lætus annos
Verris obliquum meditantis ictum
Sanguine donem.

Verrem, ad Hominem masculum transtulit Plaut. Mil. 4. 2. 66. Nisi huic verri affertur merces, non hic seminio suo quanque porculenam partiturus est.

VERRĪNUS, a, um. Adj. [τομιεινὸς] Quod est verris. Plin. lib. 28. cap. 10. Simili modo verrinum jecur exemptis duntaxat fibris, quatuor obolorum pondere. Ibid. cap. 9. Adipe verrino confici.

VERRICŬLUM, i. n. [σαγήνη] Rete piscatorium, quod trahendo e vado educitur. Servius in illud 1. Æn. 63.

—— verruntque per auras. Verrere (inquit) est trahere, a rete, quod verriculum dicitur. V. Everriculum, in EVERRO. Val. Max. lib. 4. cap. 1. de septem sapientibus, A piscatoribus in Milesia regione verriculum trahentibus quidam jactum emerat.

Missile verriculum. Veget. 2. 15.

VERRICULĀTUS, a, um. Adj. [σαγηνοειδὴς] Ad verriculi formam factum. Columel. lib. 2. cap. 21. Sunt autem metendi genera complura: multi falcibus verriculatis: atque iis vel rostratis vel denticulatis medium culmum secant. Nisi quis malit legere Verticulatis, aut potius Vermiculatis. Alii legunt Vericulatis, alii Veruculatis.

VERRO, verri & versi, versum, [ἑλκύω, σαίρω, καλλύνω] ĕre. Trahere. Virg. 1. Æn. 63.

Ni faciat, maria ac terras cælumque profundum
Quippe ferant rapidi secum, verrantque per auras.

Æquora verrentes venti. Lucret. lib. 5. 267.
Arenæ verruntur cauda. Ovid. 10. Met. 701.
Cærula verrunt nautæ. Virg. 3. Æn. 208.
Dapes diripiunt verruntque. Valer. 4. Argon. 454. De Harpyiis.
Freta verrebant remi. Ovid. 3. Amor. 8. 43.
Vada livida remis verrunt. Virg. 6. Æn. 320.

Verrere, Mundare, quod trahendo sordes mundentur. Apud Plaut. in Merc. 2. 3. 63. Verre ædes. Juven. 14. Sat. 60.

Verre pavimentum, nitidas ostende columnas. Cic. in Parad. 5. Qui tergent, qui ungunt, qui verrunt, qui spargunt, &c.

VERSUS, a, um. Partic. [σεσαρμένος] Virg. 1 Æn. 482.

—— & versa pulvis inscribitur hasta.

Spumant freta versa lacertis. Idem 5. Æn. 141.

VERRŪCA, æ. f. [δειρὰς] Locus in monte editior. Cato in libris Originum, Maturum censeo, inquit, si rem servare vis, faciundum ut quadringentos quos milites ad verrucam illam ire jubeas: eam uti occupent, imperes, horterisque. Ex Gellio lib. 3. cap. 7. ubi Verrucam, Locum editum, asperumque interpretatur.

Verruca, [ἀκροχορδὼν, πῶρος] Caruncula eminens in corpore sine pruritu. Plin. lib. 20. cap. 12. Ocimum verrucas misto atramento sutorio tollit.

Maculæ & verrucæ gemmarum. Plin. lib. 37. cap. 3.

Sessiles verrucæ. Plin. lib. 37. cap. 2. Verrucæque non eminentes, sed sessiles.

Ad alia vitia transtulit Hor. 1. Serm. 3. 73.

Qui ne tuberibus propriis offendat amicum,
Postulat, ignoscat verrucis illius, æquum est
Peccatis veniam poscentem, &c.

VERRUCŬLA, æ. f. dimin. [ἀκροχορδόνιον] Columel. lib. 7. cap. 6. Caper cui sub maxillis binæ verruculæ colo dependent, optimus habetur.

VERRUCŌSUS, a, um. Adj. [ἀκροχορδώδης] Homo verrucis plenus, & varias eminentes partes habens. Verrucosa loca, Inæqualia, & diversas partes eminentes habentia. Pers. 1. Sat. 77.

Sunt quos Pacuviusque & verrucosa moretur
Antiopa, &c. h. e. Aspera, non perpolita.

Orator verrucosus. Cic. de Clar. Orat. 57.

VERRUCARIA, æ. f. [ἡλιοτρόπιον] Herba quæ verrucas tollit. Plin. lib. 22. cap. 21. Verrucas cum sale tollit succus e folio: unde nostri verrucariam herbam appellavere, aliis cognominari effectibus digniorem.

VERRUNCO, āre. Verrere, inquit Festus. unde Averrunco compositum: de quo vide suo loco. Cic. 1. de Divin. 45.

Per propinqua hæc bene verruncent populo. Ex poeta. Et Liv. 29. 27. Divi Divæque quæ geruntur, uti ea bene mihi verruncent. V. ibi Gronov.

VERSICOLOR, VERSICULUS, VERSIPELLIS, VERSO, are. VERSURA, VERSUS, partic. nomen, præpositio, adverb. V. VERTO, vertis.

VERSUS, Partic. a Verro, V. VERRO.

VERSUTUS, VERSUTILOQUUS. V. VERTO.

VERTĂGUS, i. m. Canis nomen, dictus veluti Fertrahus, a fera scilicet trahenda ad dominum, e in vicem elementi H transeunte, ut in Tragula, quam a Trahendo nomen habere grammatici affirmant. Martial. 14. 200.

Non sibi sed domino venatur vertagus acer,
Intactum leporem qui tibi dente refert. Gratius poëta Vertraham appellare videtur, etsi tempus syllabæ mutet,
Et pictam macula vertraham delige falsa. Ex Turneb. 18. 1.

VERTEBRA, VERTEBRATUS, VERTEX, VERTICILLUM, VERTICULUM, VERTIGO. V. VERTO.

VERTO, ti, sum, [δίνω, δινέω, δινόω, δινεύω, εἴλω, εἰλέω, ἑλίσσω, πολέω, τρέπω, τροπάω, στρέφω, στρωφάω, στροφοδινέω] ĕre. a Vere dicitur: quia Vere annus incipit verti. Ter. Heaut. 5. 1. 73. Retundam, redigam, ut quo se vertat nesciat.

Omnia vertere, pro Evertere & corrumpere. Cic. 1. Off 84. Translatum videri potest ab iis qui segetem vertunt. Ex Budæo.

Ad gloriam vertere. Tacit. 13. Ann.
Ad invidiam vertere. Tacit. 13. Ann.
Ad spem vertere. Liv. 29. 36.
In Africam se vertit Auster. Cæs. 3. Bell. Civil. 26.
In avaritiam verterat. Tacit. 4. Hist.
In bonum vertere. Quintil. lib. 1. cap. 1. Nam bona facile mutantur in pejus, nunc quando in bonum verteris vitia.
In cinerem vertere. Ovid. 2. Met. 216.
In consuetudinem vertere. Tacit. Dialog. de Orat.
In contrarium aliquid vertere. Quintil. lib. 3. cap. 11.
In contumeliam suam vertere quod alius gesserit. Cæs. 1. Bell. Civil. 8.
In crimen vertere quod gloriæ esse debet. Liv. 40. 15.
In dorsum vertere, pro Resupinare. Plin. lib. 9. cap. 10.
In fugam vertere aliquem, Cogere ut fugiat. Liv. 30. 33.
In ignorantiam verti. Senec. de Benefic. 3. 1.
In jocum aliquid vertere. Plin. lib. 21. cap. 31.
In laudem vertere. Tacit. 4. Ann.
In ludibrium vertere. Tacit. 12. Ann.
In perniciem alicui vertere dicitur res aliqua. Liv. 39. 48. Hæc quæ augendæ amplitudinis ejus causa facta erant, extemplo in invidiam, mox in perniciem adolescenti verterunt. i. e. Versa sunt.
In religionem vertere. Liv. 5. 14. V. RELIGIO.
In voluptate Philippi id totum vertitur. Liv. 37. 7.
Aerem in perniciem vertere. Plin. lib. 18. cap. 1.
Agrum vertere, pro Subigere. Plin. lib. 18. cap. 6.
Animam vertere, pro Reddere anhelitum. Plaut. Merc. 4. 1. 15.
Arces vertere. Virg. 1. Æn. 24. h. e. Evertere.
Arma vertêre adversus Carthaginenses Romani. Liv. 24. 47.

Arma vertere in aliquem. Liv. 25. 34.
Aures ad pacem vertere. Propert. lib. 2. 13. 15.
Auspicia in bonum vertere. Liv. 10. 42.
Beneficium vertere in gravissimam injuriam. Plin. in Paneg.
Dulcia se in bilem vertunt. Hor. 2. Serm. 2. 75.
Cadum vertere, valet Exhaurire: quæ enim exhauriuntur, vertuntur. Plaut. Amicæ uter utrubi accumbamus? quanvis de subito vel cadus verti potest. Lucil.
Vertitur œnophoris fundus sententia nobis. Et apud Hor. 2. Serm. 8. 39.
Invertunt Alliphanis vinaria tota. Turnebus.
Cælum vertitur. Virg. 2. Æn. 250.
Vertitur interea cælum, & ruit Oceano nox. i. e. In aliam faciem commutatur: quod more suo explanat sequentibus. Servius.
Causas secundorum & adversorum vertere in deos. Liv. 28. 11.
Causa vertitur in eo, pro Consistit. Quintil. lib. 3. cap. 13.
Certamen vertitur. Cic. 8. Att. 22. Brundusii autem omne certamen vertitur hujus primi temporis.
Crateras vertere, pro Potare. Virg. 9. Æn. 165.
—— fusique per herbam
Indulgent vino, & vertunt crateras ahenos. Hemistichium Ennianum. Servius.
Crimen reus citra accusationem in adversarium vertit. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Crimen meum non in supplicio vertere. Cic. 7. Verr. 133.
Culpam vertere in gloriam. Plin. Epist. 171.
Culpam omnem belli a publico consilio in Annibalem vertentes. Liv. 30. 22.
Cursum vertere aliquo. Virg. 3. Æn. 146.
Detrimentum in bonum vertere. Cæs. 3. Bell. Civil.
Dies vertitur. Propert. lib. 2. 28. 32.
Nunc utcunque potes fato gere saucia morem:
Et deus, & durus vertitur ipse dies.
Discrimen vertitur. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Elocutionem vertere. Plin. 2. Epist. ult.
Equos vertunt ad mœnia. Virg. 11. Æn. 619.
Facinus in horrorem versum. Liv. 4. 17.
Facinora in supplicium vertere. Tacit. 5. Ann.
Glebas vertere vomere. Lucret. lib. 1. 212.
Gloria in invidiam vertit se. Liv. 2. 7.
Gradum vertere. Ovid. 4. Met. 338.
Homines in lupos vertere. Plin. lib. 8. cap. 22.
Impetum cæli cum admirabili celeritate moveri vertique videmus. Cic. 2. de Nat. Deor. 95.
Invidiam in aliquem vertere. Quintil. lib. 6. cap. 5.
Iras in aliquem vertere. Liv. 1. 13.
Iram vertere ab aliquo in alium. Hor. Epod. 10. 13.
Iter vertere aliquo. Virg. 5. Æn. 23.
Iter retro vertere. Liv. 28. 3.
Laudem vertere in crimina. Ovid. 8. Epist. 53.
Libertatem in licentiam vertere. Liv. 27. 32.
Malo vertere. Tacit. 6. Ann. 19.
Mentes vertere terror facilis. Lucan. lib. 2. 460.
Mœnia urbis ab imo vertere. Virg. 5. Æn. 810.
Mœnia vertere ferro. Lucan. lib. 3. 489.
Oculos ad sidera vertit. Sil. lib. 4. 104.
Oculos omnium in se vertere, Facere ut omnium oculi in se convertantur. Liv. 7. 34.
Omnia vertuntur intra hos fines. Cic. 8. Fam. 10. Plura suspicari non possum, hæc novi, alia quæ possunt accidere non cerno. Multa tempus afferre, & præparata multa esse scio, sed intra hos fines, quæcunque acciderint, vertentur.
Omnia vertuntur in unius potestate ac moderatione. Cic. 2. Verr. 20.
Omnia mutata & versa sunt in pejorem partem. Cic. pro Rosc. Amer. 103.
Ora vertere huc & illuc. Hor. Epod. 4. 9.
Orbes torvi luminis ad aliquem vertere, Torve aspicere. Ovid. 2. Met. 752.
Partem alicujus rei ad se vertere, pro Accipere sibi. Cic. 1. Verr. 57.
Pecuniam in privatum vertere. Liv. 38. 59.
Pecuniam in rem suam vertere. Ulpian. in l. prima ad l. Juliam peculatus.
Pecuniam vertere in usum publicum. Liv. 34. 6.
Periculum vertere in aliquem. Liv. 32. 12.
Pœnas montium in voluptatem gulæ vertere. Plin. lib. 19. cap. 4.
Prælium eo versum est. Liv. lib. 4. 28.
Quæstio eadem vertitur in pluribus judiciis. h. e. Agitatur. Paulus in l. Si cum uno. D. de except. rei judicat.
Quo me vertam, nescio, vel non habeo. Locutio, qua rei alicujus gravitatem ostendimus. Cic. 3. Q. frat. 5. De Latinis vero quo me vertam nescio, ita mendose & scribuntur & veneunt. Idem 5. Verr. 198. Quid esse reliqui poterat ei qui per hanc injuriam non modo frumentum omne amittere, sed etiam omne instrumentum vendere cogeretur? quo enim se verteret non habebat.
Quoquo te verteris, i. e. In quamcunque partem respexeris. Cic. In Parad. 3. Ipsum quidem illud peccare, quoquo verteris, unum est.
Superstitio instat & urget, & quo te cunque verteris persequitur. Cic. 2. de Divin. 149. i. e. Quocunque.
Rationem vertere. Cic. pro Rosc. Com. 34. Vertit hic rationem, & id quod probare non potest, fingere conatur.
Regnum in formam provinciæ verterat. Tacit. 3. Hist. 47.
Rempublicam vertere in meliorem statum. Suet. in August. cap. 23.
Res in discrimine verti dicuntur. Liv. 6. 36.
Res in eo vertitur. Liv. 1. 50.
Res vertitur in periculo. Plaut. Merc. 1. 1. 12. h. e. Periclitatur.
Res vertitur in meo foro. Plaut. Most. 1. 3. 60. Ubi ego video rem verti in meo foro, quantum potest facio id quod plurimi, quibus res timida aut turbida est. i. e. De mea re agi, & in meam cervicem cuncta ruere. V. Erasm. Chiliad. tertiæ, Cent. 6. 2. vide etiam interpretes Plauti.
Renuntiata in gaudium verterunt. Liv. 45.
Salus mea in eo vertitur. Liv. 3. 46.
Se vertere in aliquem, pro Celare secreta nostra eum, cui ea detegere solebamus, & alteri aperire. Liv. 40. 5.
Se in facies omnes vertere, varias formas & species referre. Virg. 12. Æn. 891.
Sententiam vertere retro. Virg. 10. Æn. 6. h. e. Mutare.
Sententia vertit te. Virg. 1. Æn. 241. V. SENTENTIA.
Seria vertere ludo. Hor. de Arte Poet. 226.
Sese in faciem alterius vertere, Mentiri alterius formam, & simulate effingere. Plaut. in argument. Amph. 1. 1.
Sese vertere in hirundinem. Plaut. Epid. 3. 3. 104.
Solum exilii causa vertere, i. e. Sedem aut locum mutare. Cic. pro Quint. 86. V. SOLUM, soli.
Spes civitatis in eo vertitur. Liv. 4. 31.
Stimulos sub pectore vertit Apollo. Virg. 6. Æn. 101.
Stultitiæ vertere aliquid alicui, pro Stulte factum esse interpretari. Plaut. Capt. 2. 2. 9.
Stylum in tabulis vertere, i. e. Scripta inducere & delere. Cic. 4. Verr. 101. Vertit stylum in tabulis, quo facto causam omnem evertit suam. Budæus.
Tempus hyemis vertitur, vel mutatur æstate. Columel. lib. 7. cap. 7.
Terga vertere, Fugere. Liv. 1. 14.
Terra in aquam se vertit. Cic. 3. de Nat. Deor. 31.
Terram vertere, Arare. Virg. 1. Georg. 2.
Terram vertere aratro. Hor. 1. Serm. 1. 28.
Terram bidentibus vertere. Columel. de Arbor. cap. 12. Bidentibus terram vertere utilius est quam aratro.
Terram vertere ferro. Virg. 1. Georg. 147.
Vitio vertere. Hor. 1. Serm. 6. 85. Plaut. Epid. 1. 2. 5. Quis erit, vitio, qui id non vertat tibi?
Usum alicujus rei ad luxuriam vertere, pro Convertere, redigere, applicare. Plin. lib. 15. cap. 4.
Vultus vertere ad ora alicujus. Ovid. 7. Met. 112.
Vertere fabulas, Platonem, Aristotelem: pro Transferre, traducere in aliam linguam. Cic. 1. de Fin. 7. Quanquam si plane sic verterem, Platonem aut Aristotelem, ut verterunt nostri poetæ fabulas, male credo mererer de meis civibus.
In Latinum Græca vertere. Quintil. lib. 10. cap. 5. Ibid. & Convertere & Transferre pro eodem posuit.
Comœdiam a. Gell. lib. 2. cap. 23. A quo istam comœdiam verterat.
De Græcis multa vertere. Cic. 2. Tusc. 26. Verti enim multa de Græcis, ne quo ornamento in hoc genere disputationis careret Latina oratio.
Vertere ex Græcis. Ter. in prol. Eun. 7.
Ex Græco in Latinum sermonem vertere annales. Liv. 25. 39.
Vertere, pro Fallere, a piscibus qui dum affantur vertuntur, inquit Turneb. Plaut. Curc. 4. 1. 23. Vel qui ipsi vertant, vel qui aliis subversandos præbeant. i. e. Qui fallant, vel fallendos præbeant. Plaut. Asin. 1. 3. 28. Vorses quo pacto lubet.
Vertere pollicem damnantis erat, ut, Premere faventis: & in muneribus gladiatoriis qui eum qui succubuerat adversario, occidi jugularique volebat, pollicem vertebat, ut munerarius. Juven. 3. Sat. 36. —— & verso pollice vulgi
Quemlibet occidunt populariter. Et Prudentius de Vestalibus, quæ gladiatores Romæ in eminenti podio spectabant,
—— pectusque jacentis
Virgo modesta jubet converso pollice rupi.
Vertere, pro Verti, absolute. Liv. 3. Aliquandiu æquatus inter omnes terror fuit, paulatim totus vertere in plebem cœpit. i. e. Verti.
In præsagium vertit. Tacit. 11. Ann. 31.
Bene vertere, pro Evenire. Gell. lib. 1. cap. 15 Virg. 9. Ecl. 6.
Hos illi (quod nec bene vertat) mittimus hœdos. i. e. Quæ res ejus in perniciem vertatur, id est ut malo omine hoc munus accipiat, inquit Servius.
Bene tibi vertat hæc res, pro Utinam res prospere tibi succedat. Plaut. Aul. 4. 10. 58. Nunc quæ res tibi & gnatæ tuæ bene fœliciterque vortat, ita di faxint, inquito. Ter. Adelph. 2. 1. 31. Minis viginti tu illam emisti, quæ res tibi vertat male.
Vertunt res male, Male cedunt, male exeunt, male habent. Plaut. Pers. 4. 1. 5. Si malus aut nequam est, male res vertunt quas agit.
Male tibi vertat; imprecantis. Ter. Phorm. 4 3. 73.
Vertere, Versuram facere. Plaut. Curc. 4. 1. 23. Vel qui ipsi vertant, vel qui aliis subversandos præbeant.
Vertitur, impersonale, pro Disceptatur. Liv. 39. Multæ & parvæ disceptationes jactabantur, sed quæ maxime rem continerent, erant: utrum restituerentur quos Achæi damnaverant, necne: inique, an jure occidissent, quos occiderant. Vertebatur, & utrum manerent in Achaico concilio Lacedæmonii.

VERTENS, entis. Partic. [ἑλίσσων] Cic. in Arat. 333.
Annua conficiens vertentia tempora cursu.
Annus vertens. Cic. in Somn. Scip. 17. Quum autem ad idem unde semel profecta sunt, cuncta astra redierint, eandemque totius cæli descriptionem longis intervallis retulerint, tum ille vere vertens annus appellari potest, in quo vix dicere audeo, quam multa hominum secula teneantur. Propert. lib. 4. 2. 11.
Sed quia vertentis fructum percepimus anni. V. ANNUS.
Mensis vertens, ea ratione qua etiam Vertens annus. Plaut. Pers. 4. 4. 76.

VERTENDUS, a, um. Partic. [τρεπτέος] ut,
Aquæ vertendæ, Navigandæ. Ovid. 1. Amor. 9. 14. al. Verrendæ.

VERSUS, a, um. Partic. [ἐστραμμένος] Cic. pro Rosc. Amer. 103. Videte nunc quam versa & mutata in pejorem partem sint omnia.

Acies

Acies retro versa. V. ACIES.
Amor versus in tædia. Ovid. 3. Epist. 139.
Armis versis pugnare, est Mutatis armis pugnare. Caper Grammaticus, Inversis armis pugnasse gladiatores non est dicendum, sed versis, id est transmutatis: sic non inversis pannis agitasse aurigas, sed versis. Turnebus.
Equis versis animosus Parthus. Hor. 1. Carm. 19. 11.
Fas versum atque nefas. Virg. 1. Georg. 506.
Gradu verso discedere. Ovid. 4. Met. 338.
Hostes versi fuga. Virg. 3. Georg. 120.
Leges abolitæ & funditus versæ. Tacit. 3. Ann. 36.
Mens mea versa est cum fortuna. Ovid. 4. de Pont. 9. 90.
Regna ab imo versa. Senec. Hippol. 4.
Sententia retro versa. Virg. 10. Æn. 7.
Status civitatis versus, Eversus, mutatus. Tacir. 1. Ann. 4.
Vice versa. V. VICIS.
Versus, Propensus. Liv. 40. 5. Totus in Persea versus pater cum eo cogitationes ejus rei, &c. V. VERTERE se in aliquem.
Versus animi, numen. Tacit. 4. Hist. 84. Qui versus animi modo numen pavescere, modo minis adversantis populi terreri.

VERSIO, ônis. f. Plin. lib. 8. cap. 33. Nec pupillæ motu, sed totius oculi versione circumspicit. al. Veriatione.

VERSILIS, e. Facilis ad vertendum. ut, Versilis profunditas. Mart. Capell. 4. p. 135.

VERSO, [στρωφάω, ἐπιδινέω] âre. frequent. Frequenter vertere. Quintil. lib. 6. cap. 4. Versati & adusti pisces, & postero die appositi. Plin. lib. 14. cap. 8. Uvæ ter die versatæ per triduum, quarto exprimuntur. Cic. in Pison. 22. In quo ne tum quidem, quum illum suum saltatorium versaret orbem, fortunæ rotam pertimescebat.
Aliquem versare, pro Deludere. Plaut. Pers. 5. 2. 17. Idem Bacch. 4. 5. 6. Ego versabo illum, hodie si vivo, probe.
Animum versat cupido regni, vel Pudor. Liv. 1. 17. Idem 25. 5. h. e. Exagitat, variis cogitationibus angit.
Animum versare in omnes partes. Virg. 4. Æn. 630.
Animum versare per omnia. Idem 4. Æn. 286.
Animum muliebrem versare in omnes partes: Precibus & minis tentare ut faciat quod volumus. Liv. 1. 58. i. e. Tentare, sollicitare.
Animos militares versare. Curt. Interim qui Persas solicitarent mittuntur: hinc spe, hinc metu militares animos versabat.
Auctores versare, Frequenter evolvere. Hor. de Arte Poet. 269.
Bellum versare. Cic. 5. Verr. 45. Quænam in Sicilia tanta clades, aut quod bellum tam diuturnum, tam calamitosum te prætore versatum est?
Causas versare. Cic. in Orat. 31. Sed ita ut rerum explicator prudens, severus, gravis, non ut in judiciis versaret causas, sed ut in historiis bella narraret.
Consilia nova versare pectore. Virg. 1. Æn. 661.
Cura, quæ nunc te coquit & versat. Cic. de Senect. 1.
Dolorem corde versans. Stat. 1. Theb. 249.
Dolos versare. Virg. 11. Æn. 704. i. e. Tractare. Servius.
Dolo versare, pro Evertere. Virg. 2. Æn. 62. Servius.
Hominem regere ac versare. Lucret. lib. 3. 165.
Mentem suam versare ad fraudem. Cic. pro Cluent. 70. Ad omnem malitiam & fraudem versare mentem suam hæc secum cogitans cœpit.
Naturam suam versare & regere ad tempus. Cic. pro Cæl. 13.
Omnia sors versat. Virg. 9. Ecl. 5.
Oves versare, pro Pascere. Virg. 10. Ecl. 68.
Pectora versat illis pudor. Liv. 2. 45.
Pectora amor versat. Ovid. 1. Amor. 2. 8.
Pecuniam versare, pro Tractare. Suet. in Galb. cap. 9.
Rem eandem multis modis sæpe versare. Cic. in Orat. 237.
Se versare. Cic. 3. Verr. 133. Versat se, quærit quid agat.
Se in utranque partem versare. Cic. 4. Verr. 74. Itaque æstuabat dubitatione: versabat se in utranque partem non solum mente, verumetiam corpore.
Se huc atque illuc versare. Cic. 5. de Fin. 86. Id quæres, inquam, in quo utrum respondebo, verses te huc atque illuc necesse est.
Sese versat animus. Cic. de Univers. 23. Seseque ipse animus versans, divinius, sempiternæ, sapientisque vitæ induxit exordium.
Spes occultas versaret animo. Tacit. 2. Hist. 78.
Terram versare, Arare, fodere. Virg. 1. Georg. 119.
Vultus versare in omnia. Ovid. 3. Trist. 9. 21.
Versare, Animo volvere, considerare. Hor. in Arte Poet. 39.

> Sumite materiam vestris qui scribitis æquam
> Viribus, & versate diu quid ferre recusent,
> Quid valeant humeri. Virg. 5. Æn. 408.
> Huc illuc vinclorum immensa volumina versat. i. e. Considerat, ut ait Servius.

Secum in animis versare. Liv. 3. 34.
Versare in corde, Cogitare. Plaut. Trin. 2. 1. 1.
Verba versare. Cic. 4. de Fin. 56. Homo igitur acutus, causam non obtinens repugnante natura, verba versare cœpit.
Versare testes. Quintil. lib. 5. cap. 7. Multum domi ante versandi, ac variis percontationibus, quales haberi ab adversario possunt, explorandi sunt. De testibus.
Versare aliquid, Tractare. Quintil. lib. 7. cap. 4. Finitio plerunque legibus iisdem, quibus conjectura versatur.

VERSOR, [ἀναστρέφομαι, καταγίνομαι, πολέομαι, ὁμιλέω, ἐνδιατρίβω, στρέφομαι, σύνειμι, δίνω, δινέω] âri. deponens, In aliqua re assiduum esse. Cic. pro Milon. 53. Quo in fundo propter insanas illas substructiones, facile mille hominum versabatur valentum adversari.
Versari ad. V. AD.
Ad solarium versari. V. AD.
Ante oculos alicui versari. Cic. 7. Verr. 93. Versatur mihi ante oculos indignitas calamitatis.
Ante oculos imago versatur nobis. Lucret. lib. 2. 112.
Circa res omnes versatur rhetorice. Quintil. lib. 2. cap. 16.
Cum aliquo versari. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 48. Cum his in præliis versabantur.
Cum animis versari. Cic. 1. de Divin. 115. Qui quia vixit ab omni æternitate, versatusque est cum innumerabilibus animis, omnia quæ in natura rerum sunt, videt.
Nobiscum versari jam diutius non potes. Cic. 1. in Catil. 10.
Inter aliquos sine dedecore versari. Cic. 10. Att. 7.
Inter manus versari. Cic. 8. Fam. 3. Genere tamen quod ad nos pertineat, & δυσπραξίαν quandam ut versetur inter manus, habeat.
Intra mœnia hostis versatus est. Cic. Post redit. in Senat. 10.
In acie versari. Cic. 1. Off. 81. Temere autem in acie versari, & manu cum hoste confligere, immane quiddam & belluarum simile est.
In angustiis. Cic. 2. de Finib. 28. In magnis interdum versatur angustiis.
In animis versatur timor. Cic. 1. de Finib. 53. Itaque non ob ea solum incommoda, quæ eveniunt improbis, fugiendam improbitatem putamus, sed multo etiam magis quod cujus in animo versatur nunquam sinit eum respirare, nunquam acquiescere.
In artibus ingenuis versari. Cic. 4. Fam. 3.
In arte sordida versari. Cic. 1 Off. 150.
In consiliis præclarissime, ac administratione Reipublicæ versari. Quintil. in procem. lib. 1.
In corde meo versatur cupido, apud Plaut. in Pœn. 1. 1. 68. Et Most. 1. 3. 34.
In discrimine. Cic. pro Quint. 92. Ea res enim nunc in discrimine versatur, utrumne possit se contra luxuriem, ac licentiam, rusticana illa atque inculta parsimonia defendere: an deformata atque ornamentis omnibus spoliata, nuda cupiditati, petulantiæque addicatur. Ubi aliqui legunt In discrimen: nam utrunque eleganter efferri potest.
In errore. Plin. Epist. 55.
In errore verborum versari. Cic. pro Cecin. 50. Eos enim vere possumus dicere esse dejectos, annon? Quum voluntas & consilium & sententia interdicti intelligatur, imprudentiam summam aut stultitiam singularem putabimus in verborum errore versari?
In inanitate. Cic. 3. Tusc. 3. In summa inanitate versatur, consectaturque nullam eminentem effigiem virtutis, sed adumbratam imaginem gloriæ.
In labiis primoribus modo versabatur mihi. Plaut. Trin. 4. 2. 65.
In loco aliquo. Cic. 7. Verr. 144. Versabatur in Sicilia longo intervallo alter.
In loco difficili versari, pro eo quod vulgo dicitur *In difficultate esse*. Cic. de Nat. Deor. Difficili in loco versor. i. e. Hic locus est difficilis explicatu. Idem 3. de Nat. Deor. 85. Invita in hoc loco versatur oratio.
In malis. Ter. And. 4. 1. 25.
In memoria hominum & sermone versari. Plin. 25. Epist.
In mente & cogitatione aliqua versari. Cic. pro Cluent. 69. Quæ pecunia simulatque ad eum delata est, homo impurissimus statim cœpit in ejusmodi mente & cogitatione versari, nihil esse suis rationibus utilius, quam Oppianicum condemnari.
In munere suo versari, Suo munere fungi. Cic. de Fato 11. Non enim credo nullo percepto aut cæteros artifices versari in suo munere, aut eos qui divinatione utantur, futura prædicere.
In oculis animoque versatur mihi hæc res. Cic. 7. Verr. 143. Nunquam tibi populi Rom. absentis dignitas, nunquam species ipsa hujusmodi multitudinis, in oculis animoque versata est?
In ore vulgi, atque in communibus proverbiis versatur illius nequitia. Cic. 3. Verr. 121. Vos illud vellem recordari, istius nequitiam & iniquitatem, tum in ore vulgi, atque in communibus proverbiis esse versatam.
In periculis amicorum versatur labor meus. Cic. pro Lege Manil. 1. Et meus labor in privatorum periculis caste integreque versatus, ex vestro judicio fructum amplissimum est consecutus. V. INTEGER.
In publico versatus. Tacit. 15. Ann. 59.
In quæstione aliqua versari. Cic. 4. Tusc. 11. Stoici mihi videntur in hac quæstione versari acutissime.
In quæstu, & compendio versari. Cic. 5. Verr. 109.
In ratione vitæ versari. Cic. pro Font. 27.
In re aliqua versari. Cic. 4. Acad. 110. Itidem si de officio multisque aliis de rebus, in quibus versatur, exercitatusque sit, nescire se dicat.
In re advorsa versari. Plaut. Pseud. 2. 4. 55.
In rebus & usu versari. Cic. 6. Fam. 10.
In rebus exulceratis versari. Cic. 1. Fam. 1. Ut in rebus multo ante, quam profectus es, ab ipso rege, & ab intimis, ac domesticis Pompeii clam exulceratis, deinde palam a Consularibus exagitatis, & in summam invidiam abductis, ita versamur.
In amoris rota versari. Plaut. Cistel. 2. 1. 4.
In salute atque auxilio ferendo versari. Cic. pro Quint. 38. Eos porro qui defendere consuerunt, vides accusare: & ea ingenia converti ad perniciem, quæ antea versabantur in salute atque auxilio ferendo.
In summa severitate versari. Cic. 4. in Catil. 7.
In subselliis utrisque versari. Cic. 13. Fam. 11. Deinde versatus in utrisque subselliis, optima & fide, & fama, jam ante hanc commutationem Reip. petitioni sese dedit.
In suis summis versari. Cic. pro Rosc. Com. 22. Roscio cur tanti fuerit causam requiro egebat? imo locuples erat. debebat? imo in suis summis versabatur. i. e. Multas pecunias habebat, & nihil debebat. Hæc Budæus. Alii legunt Nummis.
In tenebris versari. Cic. pro Planc. 42.
In timore ruinæ. Cic. 2. Att. 4. Sed ita tamen ut nihil minus velim quam Pomponium & puerum versari in timore ruinæ.
In turbinem versari, passive dixit Senec. de Ira, 3. cap. 6. Pars superior mundi & ordinatior ac propinqua sideribus, nec in nubem cogitur, nec in tempestatem impellitur, nec versatur in turbinem, omni tumultu caret.
In varietate magna. Cic. 6. Fam. 2. Quod majore in varietate versata

sata est adhuc tua causa, quam homines aut volebant, aut opinabantur.

In vestigatione veri versari. Cic. 1. Off. 19. Quæ omnes artes in veri vestigatione versantur.

In vicinitate. Cic. 4. Acad. 138. Nam qui summum bonum dicunt id esse si vacemus omni molestia, eos invidiosum nomen voluptatis fugere, sed in vicinitate versari.

In vita versatur inscitia. Cic. 4. Acad. 146. Deinde ita teneri, si sciens falleret: quod inscitia multa versaretur in vita.

Versatur malum alicui. Plaut. Mostel. 1. 3. 34. Quod malum versatur domi meæ?

Dolo versari, pro Dolo agere. Ulpian. in l. Si fidejussor. D. Mandat. vel contra.

VERSANS, antis. Lucret. 6. 125.

Turbine versanti magis ac magis undique nubem
Cogit. Ovid. 5. Met. 134. Versans lumina. Adde Cic. 3. de Nat. Deor. 93.

VERSATUS, a, um. Partic. [δινηθεὶς] ut,

Fuso versato ducere stamina. Ovid. 4. Met. 221.

Corporis versati lassa ossa. Ovid. 1. Amor. 2. 4.

Membra versata toto toro. Juven. 13. Sat. 218.

VERSATIO, ōnis. f. [δίνωσις] Plin. lib. 8. cap. 33. Nec pupillæ motu, sed totius oculi versatione circumaspicit.

Rerum versatio. Senec. de Tranquil. cap. 11.

VERSABILIS, e. Senec. de Tranquil. vitæ, Omnem eruditionem scito versabilem esse.

Fortuna versabilis. Curt. 5. 8. 15.

VERSABILITAS, ātis. f. Saresb. 3. 12. Versabilitate ingenii Protea vincere.

VERSABUNDUS, a, um. Quod in gyrum vertitur. Lucret. lib. 6. 437.

Versabundus enim turbo descendit, &c. Adde Vitruv. lib. 9. cap. 7.

VERSATILIS, e. [δινωτὸς] Quod huc & illuc versatur: sive Quod idoneum est ut versetur. Plin. lib. 36. cap. 18. Idem molas versatiles Volsiniis inventas, aliquas & sponte motas invenimus in prodigiis.

Acies versatilis. Curt. lib. 4. Adeoque aciem versatilem posuit, ut qui ultimi stabant ne circuirentur, verti tum, & ad frontem circumagi possent.

Ingenium versatile. Liv. 39. 40. de Catone, Huic versatile ingenium sic pariter ad omnia fuit, ut natum ad id unum diceres, quodcunque ageret.

Templum mundi versatile. Lucret. lib. 5. 1435.

At vigiles mundi magnum & versatile templum, &c.

VERSORIA, æ. f. ut, Versoriam capere, i. e. Reverti. Plaut. Trin. 4. 3. 19. Periisse ducis, cape versoriam, recipe te ad herum. Ubi Turnebus inquit, Versoria, est funis quo vertitur velum. Nam eos ferre non possum, subdit idem, qui recentem illam prixideculam naviculatoriam atavorum memoria inventam explicant. V. Jo. Scalig. ad Manil. 3. 679.

VERSUS, ûs. m. [στίχος, ἔπος] Carmen dicitur, quod dum fit, verba ipsa varie huc atque illuc vertantur. Cic. pro Arch. 23. Nam siquis minorem gloriæ fructum putat ex Græcis versibus percipi, quam ex Latinis, vehementer errat. Idem 5. Verr. 77. De qua muliere versus plurimi supra Tribunal & supra Prætoris caput scribebantur. Virg. 2. Georg. 385.

Necnon Ausonii Troja gens missa coloni
Versibus incomptis ludunt, risuque soluto. i. e. Carminibus (inquit Servius) Saturnio metro compositis: quod ad rhythmum solum vulgares componere consueverunt.

Versus, orationis est vitium. Cic. in Orat. 67.

Æterni versus, Qui nunquam peribunt. Lucret. lib. 1. 122.

Canori versus. Hor. 2. Epist. 2. 76.

Catenati versus ex pluribus asperrime coeuntibus inter se syllabis. Quintil. lib. 1. cap. 1.

Clari parum versus, Subobscuri, non faciles intellectu. Hor. de Arte Poet. 448.

Concinnior versus. Hor. 2. Epist. 1. 74.

Confragosi versus. Quintil. lib. 1. cap. 1.

Diserti versus. Martial. lib. 6. 14. in Laberium.

Duri versus. Hor. de Arte Poet. 445.

Inculti versus & male nati. Hor. 2. Epist. 1. 233.

Inertes versus. Hor. de Arte Poet. 445.

Inopes rerum versus. Hor. de Arte Poet. 322.

Intercalaris versus. V. INTERCALO.

Laboriosus versus. V. LABOR, ōris.

Lascivus versus. Martial. lib. 10. 64. ad Pollam.

Lepidus versus. Catull. ad Flavium, 6. 17.

Longi versus. V. LONGUS.

Malus versus. Cic. in Pison. 73.

Scaber versus. Macrob. lib. 6. Saturn. cap. 3. Nemo ex hoc viles putet veteres poetas, quod versus eorum scabri nobis videntur.

Solutus versus. Quintil. lib. 1. cap. 8.

Suavidicis versibus edere aliquid. Lucret. lib. 4. 181.

Teres versus. Lucan. ad Pison. 236.

Amplecti cuncta versibus. Virg. 2. Georg. 42.

Componere versus. Hor. 1. Serm. 4. 8.

Conficere numerum & versum. Cic. 3. de Orat. 50. In ipsa oratione quasi quendam numerum versumque conficiunt.

Contendere alternis versibus. Virg. 7. Ecl. 23.

Coopertus famosis versibus. Hor. 2. Serm. 1. 68.

Deducere versum. Ovid. 1. de Pont. 5. 13.

Dicere versus. Virg. 5. Ecl. 2.

Dicere aliquid versu. Hor. 1. Serm. 5. 87.

Dicere ornatissimis atque optimis versibus de re aliqua. Cic. 1. de Orat. 69.

Dictare versus. Hor. 1. Serm. 4. 10.

Ducere versus, Scribere. Ovid. 5. Trist. 12. 63.

Edere aliquid versibus. Lucret. lib. 1. 122.

Effutire leves versus. Hor. de Arte Poet. 231.

Evolvere molles versus, Legere lasciva carmina. Ovid. 2. Trist. 307.

Exponere versibus aliquid. Hor. de Arte Poet. 89.

Facere versus. Cic. 7. Verr. 80. Versus qui in istius cupiditatem facti sunt.

Factitare versus. Hor. de Arte Poet. 470.

Fingere versus. Hor. de Arte Poet. 382.

Fundere versus. Cic. 3. de Orat. 192. Solitus est versus hexametros, aliosque variis modis atque numeris fundere ex tempore.

Illustrare aliquid versibus. Lucret. lib. 1. 138.

Includere versu verba. V. INCLUDO.

Juvenari teneris versibus. i. e. Juveniliter lascivire & loqui versibus mollibus, suavibus & delicatis. Hor. de Arte Poet. 247.

Lædere aliquem tristi versu. Hor. 2. Serm. 1. 21.

Ludere incomptis versibus. Virg. 2. Georg. 386.

Nectere ludenti versu carmina. Lucan. ad Pison. 152.

Oblinere aliquem atris versibus. Hor. 1. Epist. 19. 30.

Perscribere versum puris verbis. Hor. 1. Serm. 4. 54.

Persequi versu aliquid. Virg. 3. Georg. 339.

Positi commode versus. Quintil. lib. 6. cap. 3.

Pronuntiare versus. Cic. 1. de Orat. 261. Qui etiam conjectis in os calculis, summa voce versus multos uno spiritu pronuntiare consuescebat.

Si versus pronuntiatus est syllaba una brevior aut longior, exibilatur, exploditur. Cic. in Parad. 3.

Ructari sublimes versus. Hor. de Arte Poet. 457.

Scribere versus. Hor. 1. Serm. 9. 23.

Scribere versibus. Cic. 1. Fam. 9. Scripsi etiam versibus tres libros de temporibus meis.

Solvere versus. Quintil. lib. 1. cap. 9.

Surgit pagina versu. Ovid. 1. Amor. 1. 17.

Tornati versus. Hor. de Arte Poet. 441. Bentleius legit, Male ter nati.

Versus, Linea vulgo vocatur. Plin. 3. Epist. ad Macrum. Idem lib. 4. Non paginas tantum epistolæ, sed etiam versus, syllabasque numerabo. Cic. pro Rabir. Post. 14. Glaucia solebat homo impurus, sed tamen acutus populum monere, ut quum lex aliqua recitaretur, primum versum attenderet.

Versus, Species quædam motus est, cujus multa genera tripudiatores frequentant. Plaut. Stilich. 5. 7. 2. Si isthoc vorsu me viceris, alio me provocato. Monuit Turnebus.

Versus, pro Cantu. Plin. lib. 10. cap. 29. Meditantur aliæ juniores, versusque quos imitentur, accipiunt. De lusciniis.

Versus in agricultura, est Sulcus a fronte ad finem perductus. Varr. lib. 1. de R. R. cap. 10. In Hispania ulteriore metiuntur jugis, in Campania versibus, apud nos in agro Romano ac Latino jugeris. Jugum vocant, quod juncti boves uno die exarare possint. Versum dicunt centum pedes quoquoversum, quadratum. Jugerum, quod quadratos duos actus habeat. Columel. lib. 2. cap. 2. Bubulcum autem per proscissum ingredi oportet, alternisque versibus obliquum tenere aratrum. V. Scalig. Conject. in Varr. p. 73.

Versus remorum, pro Ordine. Virg. 5. Æn. 119. Gallicum vulgus dicit *rauc*, vel *rangée*. Et Liv. 45. 35. Regia nave, ingentis magnitudinis, quam sedecim versus remorum agebant.

Arborum versus, pro Ordinibus. Virg. 4. Georg. 144.

Favorum versus. Plin. lib. 11. cap. 10.

Foliorum versus. Plin. lib. 15. cap. 29.

VERSICŬLUS, i. m. dimin. [στιχίον] Carmen, aut linea quam vocant. Cic. ad Brut. 14. Breves tuæ literæ, breves, dico, imo nullæ: tribusne versiculis his temporibus Brutus ad me? Idem 2. de Legib. 14. Quæ præsertim uno versiculo Senatus puncto temporis sublatæ sint. Idem 13. Att. 6. Epistolas mihi pronuntiabat versiculis facetis, ad familiares missas a Corintho.

Molliculi versiculi ac parum pudici. Catul. ad Aurelium, 17. 8.

Transversus versiculus. Cic. 5. Att. 1. Nunc venio ad transversum illum extremæ epistolæ tuæ versiculum. Quum pagina versibus recto ordine subsequentibus completa nihil ultra capit: tum, siquid ejusmodi superest, quod multorum verborum non sit, scribere solemus de transverso.

Euntes mollius versiculi. Hor. 1. Serm. 10. 58.

Scribere versiculos. Hor. Epod. 11. 2.

VERSIFICO, [ἐποποιέω] āre. Versus facere. Quintil. lib. 9. cap. 4. Nam & versificandi genus est omnibus sermonibus unam legem dare.

Fatiloquia versificare. Apul. de Deo Socrat. p. 102.

VERSIFICATUS, a, um. Lucil. apud Non. 13. 2. Multa homines portenta in Homero versificata, monstra putant, &c.

VERSIFICATIO, ōnis. f. [ἐποποιΐα] Quintil. lib. 9. cap. 2. Abusive in versificationis ac sermonum imitatione servatur. Ibid. cap. 4.

VERSIFICATOR, ōris. m. [ἐποποιός] Quintil. lib. 10. cap. 1. Versificator, quam poeta melior Cornelius Severus.

VERSIFĬCUS, a, um. Adj. Solinus cap. 16. Studium musicum inde cœptum, quum Idæi Dactyli modulos crepitu ac tinnitu æris deprehensos in versificum ordinem transtulissent.

VERSIFICE, Adv. Saresb. in Metalog. 1. 3. Versifice dicere.

VERSUS, Præpositio, accusativum requirit, & semper postponitur. Cic. 11. Fam. 27. Et initio belli Civilis quum Brundusium versus ires ad Cæsarem, venisti ad me in Formianum. Idem 1. de Divin. 77. Quum Aretium versus castra movisset.

Habet quandoque adjunctam præpositionem; ut, Ad Occidentem versus, In forum versus: & tunc est adverbium, ut Vallæ placet. Cic. de Amicit. 96. Is primum instituit in forum versus agere cum populo. Vetus exemplar habet Versibus. Liv. 1. 18. Deductus in arcem, in lapide ad Meridiem versus consedit.

Versum ad eum. Plaut. Epid. 2. 2. 63. Cœpi rursum versum ad illas pauxillatim accedere.

Quoquo versus, i. e. In unamquanque partem & quocunque. Varr. 1. de R. R. cap. 10. Cæs. 7. Bell. Gall. cap. 4. Quoquo versus legationes dimitti.

Sursum versus, Deorsum versus. Cato, cap. 156.

Quum gradatim sursum versus reditur. Cic. in Orat. 135.

Et idem quasi sursum versus retroque dicatur. Cic. in Partit. 24.

Sursus

Surſus verſus. Lucret. lib. 2. 188.

Utroque verſus, i. e. In utranque partem. Gell. lib. 5. cap. 12.

Undique verſus. Gell. lib. 12. cap. 13. Quum vero omnes terras omnifariam & undique verſus circumfluat, nihil citra eum eſt.

VERSŪRA, æ. f. [στροφὴ] a Verto, ĕre. dicitur, quum aliquid vertitur: h. e. Converſio. Varr. 1. de R. R. cap. 46. Propter ejuſmodi res, admiranda diſcrimina ſunt naturalia, quod ex quibuſdam foliis, propter eorum verſuram, quod ſit anni tempus dici poſſit, ut olea, & populus alba, & ſalix. Horum enim folia quum converterunt ſe, ſolſtitium dicitur fuiſſe.

Vorſura per o, pro Verſura fere ſemper apud Comicos.

Verſura, [καμπὴ] ſcriptoribus agriculturæ dicitur, quum boves in arando poſt peractum legitimum ſulcum circumaguntur, vertunturque. Columel. lib. 2. cap. 2. Ibid. cap. 18.

Verſura, pro Sulco ipſo. Columel. lib. 2. cap. 2. ſub finem, de bubulco, Sed nec in media parte verſuræ conſiſtat: detque requiem in ſumma, ut ſpe ceſſandi totum ſpatium bos agilius enitatur.

Verſura, Flexus ipſe angulorum in ædificiis & parietibus exterior, ut eſt apud Vitruvium, lib. 3. cap. 1. & lib. 5. cap. 6. ad finem. Ibid. cap. 11. & cap. 12.

Solvere verſura & diſſolvere verſura. Ter. Phorm. 5. 2. 15. In eodem luto hæſitas, verſura ſolves Geta: præſens quod fuerat malum, in diem abiit: plagæ creſcunt, niſi proſpicis. i. e. Debitas tandem pœnas dabis etiam cum fœnore. Simili conditione atque ii ſolent qui ut ſyngrapham unam diſſolvant, & una cautione ſe liberent, pecuniam mutuam majori fœnore iterum accipiunt. Indies enim deteriorem conditionem ſuam faciunt, quod frugi homines non ſolent. Hæc Budæus. Cic. 1. Tuſc. 100. Ego vero illi maximam gratiam habeo qui me ea pœna multaverit, quam ſine mutatione & ſine verſura poſſem diſſolvere.

Facere verſuram. Cic. 5. Att. 1. Salaminii cum Romæ verſuram facere vellent, non poterant, quod lex Gabinia vetabat. Idem 4. Verr. 186. Inſpiciebamus Syracuſis a Carpinatio confectas tabulas ſocietatis, quæ ſignificabant multis nominibus eos homines verſuram a Carpinatio feciſſe, qui pecuniam Verri dediſſent. i. e. Multis de cauſis pecuniam fœneratitiam ſumpſiſſe. Hæc Budæus. Verſuram facere vel ſolvere (ut inquit Donatus) eſt Creditorem mutare, & fœnus fœnore diſſolvere. Feſtus, Verſuram facere, Mutuam pecuniam ſumere, ex eo dictum eſt, quod initio qui mutuabantur ab aliis, non ut domum ferrent, ſed ut aliis ſolverent, velut verterent creditorem. Cic. pro Flacc. 48. Negavit ſeſe omnino verſuram ullam feciſſe Romæ. Idem pro Font. 1. A quibus verſuras tantarum pecuniarum factas eſſe dicunt?

Ab Epicuro verſura facienda eſt. Sen. Epiſt. 19. ſub finem.

VERSŪTUS, a, um. Adj. [ἑλικτὸς] Quod vertitur. Plaut. Epid. 3. 2. 35. Verſutior es quam rota figularis.

Verſutus, [γόης, κερδαλέος, ῥᾳδιοῦργος, πανοῦργος, δολιόβουλος, σκολιόβουλος, στρεπτὸς, ποικιλόφρων] Qui inconſtanti quodam animi motu huc atque illuc varie & ſimulate fertur. Feſtus, Verſuti dicuntur quorum mentes crebro ad malitiam vertuntur. Cic. 3. de Nat. Deor. 25. Verſutos eos appello, quorum celeriter mens verſatur. Cic. 2. de Fin. 53. Sed omnia callide referentem ad utilitatem, acutum, verſutum, veteratorem, &c. Et paulo poſt, Is enim qui occultus & tectus dicitur, tantum abeſt ut ſe indicet, perficiet etiam ut dolere alterius improbe facto videatur. Quid enim eſt aliud eſſe verſutum? Ovid. 11. Met. 312.

Verſutus & callidus. Cic. 3. de Nat. Deor. 25. Et Chryſippus tibi acute dicere videbatur, homo ſine dubio verſutus & callidus.

Verſutus in diſſerendo. Cic. 3. de Finib. 2. Neque enim qui defendunt eam, verſuti in diſſerendo ſunt: nec qui contradicunt cauſam difficilem, repellunt.

Verſutus ingenii. Plin. lib. 7. cap. 12.

Malitia, eſt verſuta & fallax ratio nocendi. Cic. 3. de Nat. Deor. 75.

Triſtitia verſuta & ſimulata. Cic. Poſt redit. in Senat. 12. Nam ille alter Ceſonius Calventius ab adoleſcentia verſutus eſt in foro, cum eum præter ſimulatam verſutamque triſtitiam nulla res commendaret.

Superl. Cic. 1. Off. 109. Quo in genere Lyſandrum verſutiſſimum accepimus.

VERSŪTE, Adv. [πανούργως] Callide. Cic. de Clar. Orat. 35. Nihil, ut ita dicam, ſubdole, nihil verſute, quod ille non viderit, niſi ſubtiliter dici, &c.

Dicere verſute & ſubtiliter. Cic. in Orat. 22.

Compar. Hoc ſi vobis verſutius, quam mea conſuetudo defendendi fert, videbitur, ſic exiſtimetis, &c. Cic. pro Cecin. 85.

Superl. Auguſt. de Trinit. 15. cap. 20. Quidam acute reſpondit hæretico verſutiſſime interroganti.

VERSUTILŎQUUS, a, um. Adj. [κερδαλεόλογος] Qui verſute loquitur. Cic. 3. de Orat. 152.

Num non vis hujus me verſutiloquas malitias: Videtis enim & Verſutiloquas, & Expectorat, ex conjunctione facta eſſe verba, non nata.

Malitiæ verſutiloquæ. Cic. in Orat. 160. Habeo iſtam ego perterricrepam. Idemque, Verſutiloquas malitias.

VERSICŎLOR, ōris. Adj. [πολυχρώματος, ποικιλοχρώματος] apud Juriſconſultos dicitur, Quod mutat colorem. Vel etiam Quod variis coloribus conſtat: quaſi eos mutare invicem videatur, ut eſt cauda pavonis, & collum columbæ, & aqua maris. V. Vallam lib. 6. cap. 53. & Paulum. D. de aur. & arg. legat. l. Pediculis. §. Labeo. Livius 34. 1. ſcribit Punico bello interdictum fuiſſe mulieribus ne verſicoloribus veſtibus uterentur, i. e. coloris varietate diſtinctis. Cic. 3. de Finib. 18. Plumæ verſicolores columbis.

Armis verſicoloribus, apud Virgilium Servius exponit Depictis: per quod bellicoſus oſtenditur 10. Æn. 181.

Cultu verſicolore decens. Ovid. 5. Faſt. 356.

Maculæ verſicolores, non Quæ mutant colorem, ſed Quæ diverſorum ſunt colorum. Plin. lib. 36. cap. 6. Verſicolores quidem maculas, & in totum marmorum apparatum Menander etiam diligentiſſimus luxuriæ interpres primus & raro attigit.

Pluma verſicolor. Propert. lib. 3. 7. 50.

Varietas verſicolor & numeroſa. Plin. lib. 9. cap. 17.

VERSICOLORIUS, a, um. Idem. l. 32. §. 7. ff. de auro arg. mundo, &c.

VERSIFORMIS, e. Varias formas recipiens. Tertull. de Pallio cap. 2. Totum verſiforme eſt.

Cupido verſiformis. Mart. Capella 9. p. 310.

VERSIPELLIS, e. [ἀλλοπρόσαλλος] Quod facile vertit pellem, hoc eſt vultum, & quomodolibet faciem mutat: unde pro Aſtuto & callido ſimulatore poni ſolet. Plaut. Amph. prol. 123.

—— eccum Juppiter
In Amphitruonis vertit ſeſe imaginem,
Omneſque eum eſſe cenſent ſervi, qui vident:
Ita verſipellem ſe facit quando lubet.

Idem Perſ. 2. 2. 48. Ne ubi capillus verſipellis fuat, fœde ſemper ſervias. Lucilius, At Hibertinus tricorius Syrus iſte ad maſtigias, quicum verſipellis fio, & commuto omnia. Plin. lib. 8. cap. 22. Homines in lupos verti, rurſumque reſtitui ſibi, falſum eſſe confidenter exiſtimare debemus, aut credere omnia quæ fabuloſa tot ſeculis comperimus. Unde tamen iſta vulgo infixa ſit fama in tantum ut in maledictis verſipelles habeant, indicabitur.

Compar. Porc. Latro in Catil. in Script. Lat. Vol. 2. Nihil fuit iſto monſtro verſipellius.

VERTĔBRA, æ. f. [σφονδύλιον] Ubi ſummæ oſſium partes non æqualiter finiunt, ſed quibuſdam craſſioribus nodis conglobatæ, & ſubſtringuntur facilius nervis, & tutius vertuntur, inquit Sipontinus. Plin. lib. 11. cap. 1. Imbricatis flexilibus vertebris.

Pedum crurumque reſolutæ vertebræ. Senec. in Controverſ. 33.

VERTEBRATUS, a, um. Adj. [σφονδυλοειδὴς] In vertebræ morem tornatus. Plin. lib. 11. cap. 37. Sed quibus cervix e multis vertebratiſque orbiculatim oſſibus flexilis ad circumſpectum, articulorum nodis jungitur. Idem lib. 34. cap. 8. Dente vertebrato.

VERTIBŬLUM, i. n. Idem quod Vertebra. Lactant. de Opific. Dei, cap. 5. Summas eorum partes craſſioribus nodis conglobavit, ut & ſubſtringi nervis facilius, & verti tutius poſſent: unde ſunt vertibula nominata.

VERTEX, ĭcis. m. [στρόβιλος] a vertendo; & VORTEX, apud antiquos juxta Quintilianum lib. 1. cap. de Orthographia, qui primum Africanum per e Vertices dixiſſe docet. Vertices proprie dicuntur Contorti venti, ac rotati: a quibus fit qui Typhon vocatur, id eſt vibratus. Vertice (inquit Apuleius in Coſmo) torquetur humus arida & ab imo erigitur ad ſummum. Lucret. lib. 1. 294. de ventis, Vertex tortus. Idem lib. 3. 631.

Vicinum involvens contorto vertice pontum.

Verticem, [ἑλιγμὸν, ἴλιγγα] Quintil. lib. 8. cap. 2. docet eſſe Contortam in ſe aquam, vel quicquid aliud ſimiliter vertitur. Liv. 28. 30. Ut fugientem navem videres retro vertice intortam, victricibus illatam.

Cavi vortices. Stat. 9. Theb. 503.

Denſi vertices. Ovid. 6. Faſt. 502.

Inſanus vortex. Virg. 1. Georg. 481.

Rapidus vortex. Virg. 1. Æn. 121.

Turbineus vortex. Ovid. 8. Met. 556. V. TURBO.

Exæſtuat unda verticibus. Virg. 3. Georg. 241.

Involvunt amnes ſpumoſo vertice ſylvas. Claud. Conſ. Mall. Theod.

Tortus crebro vortice Halys. Ovid. 4. de Pont. 10. 48.

Volvit flumen vortices. Hor. 2. Carm. 9. 22.

Vertices dolorum, [εἰλιγγὸς] dixit Cicero ex quodam poeta, 2. Tuſc. 21. pro Vertigine, rotationeque quæ in doloribus circunvagit, lancinatque præcordia,

Nunc, nunc dolorum anxiferi torquent vertices,
Nunc ſerpit ardor.

Amoris abſorptus vertice. Catul. ad Mallium, 66. 107.

Capitis vertex, [κορυφὴ, κάρηνον] etiam dicitur: propter flexum capillorum. Teſtis eſt Quintil. lib. 8. cap. 2. Inde, A vertice ad calcem, i. e. A principio ad finem. Plin. lib. 7. in præf. Quamdiu palpitans vertex, ſummæ inter cuncta animalia imbecillitatis indicium. Idem lib. 11. cap. 37. Vertices bini homini tantum.

Ab imis unguibus uſque ad verticem ſummum. Cic. pro Roſc. Com. 20.

Criniger vertex. Claud. 1. in 1. Conſ. Stilich. 203.

Crinitus vertex. Stat. 9. Theb. 129.

Intonſus vertex. Stat. 6. Theb. 607.

Nudo vertice fulva cæſaries. Virg. 11. Æn. 642.

Raſus vertex. Juven. 12. Sat. 81.

Summo vertice intrabant humiles poſtes. Ovid. 8. Met. 638. al. Submiſſo.

Suppoſito vertice ferre aliquid. Ovid. 3. Amor. 13. 28. Idem 2. Met. 712.

Vacuum verticem plus nimio attolens gloria. Hor. 1. Carm. 18. 15.

Feriam ſublimi ſidera vertice. Hor. 1. Carm. 1. 36.

Obſtipare verticem. V. OBSTIPO.

Palpitat vertex. V. PALPITO.

Rupit juncturas verticis gravi ictu. Ovid. 12. Met. 288.

Tollere late conſpicuum verticem. Hor. 3. Carm. 16. 18.

Veniens ictus a vertice. Virg. 5. Æn. 444.

Arboris vertex, [κορυφὴ] Plin. lib. 12. cap. 1. Arbor numeroſo vertice. V. NUMERUS.

Celſo vertice quercus. Virg. 3. Æn. 679.

Numeroſus vertex. Sil. lib. 6. 324.

Arcis vertex. Lucret. lib. 6. 750.

Montis vertex, [αἰπεινὸν, αἰπὸς, ἀκρώνυξ, ἀκρώρεια] etiam dicitur Eminentiſſima montis pars: quod quæ ibi naſcuntur, partim in dexteram, partim in ſiniſtram vertantur. Virg. 1. Æn. 167.

—— geminique minantur
In cœlum ſcopuli: quorum ſub vertice late
Æquora tuta ſilent.

Saxi vertex. Virg. 4. Æn. 152.

Aerius vertex. Sil. lib. 1. 128.

Altus vertex ſaxi. Virg. 2. Æn. 308.

Excelſus vertex montis. Virg. 5. Æn. 35.

Nivali vertice attolens ſe Apenninus. Virg. 12. Æn. 702.

Planus vertex. Martial. lib. 1. 170.

Summus vertex. Virg. 2. Æn. 682.
Umbrosus vertex montis. Sil. lib. 5. 45.
Vertices, [πόλοι] Altissimæ cæli partes, quas Græci Polos dicunt: quod circa hos mundus rotetur. Virg. 1. Georg. 242.
Hic vertex nobis semper sublimis: at illum
Sub pedibus Styx atra videt manesque profundi. Plin. lib. 2. cap. 15. Terra a verticibus duobus, quos appellaverunt polos. Cic. 2. de Nat. Deor. 103.
Extremusque adeo duplice de cardine vertex
Dicitur esse polus. Ex poeta.
Cæli vertex. Virg. 1. Æn. 229.
Vertices, Cardines, circa quos fores vertuntur.
Verticem, pro Aquilone posuit Virg. 2. Georg. 310.
Præsertim si tempestas a vertice sylvis
Incubuit. Idem 1. Æn. 118.
—— ingens a vertice pontus In puppim ferit: &c.

VERTICŌSUS, & VORTICOSUS, a, um. Adj. [ἰλιγγώδης] Liv. 21. 5. Quidam verticoso amni delati in hostes, ab elephantis obtriti sunt. Motus verticosus. Senec. Quæst. Nat. 7. 8. Turbinum motus vagus est, & disjectus & verticosus.

VERTICŬLUM, i. n. [σφόνδυλος] Instrumentum quod fuso adhibetur ut facilius vertatur. Lucil. apud Non. 3. 103.

VERTICŬLUS, i. m. Solin. cap. 47. Verticuli spinæ ipsius latitudinem semipedem sunt supergressi.

VERTICŬLA, æ. f. Verticulas, ἄρθρα, inquit Festus, quum dixit Lucilius, Articulos intelligi voluit.

VERTICILLUM, i. n. sive VERTICILLUS, i. m. dimin. [σφονδύλιον] Plin. lib. 37. cap. 2. In Syria quoque fœminas verticillos inde facere & vocare harpaga, quia folia & paleas, vestiumque fimbrias rapiat.
Verticilla, Insecti species, inquit Budæus.

VERTICILLĀTUS, a, um. Adj. [σφονδυλώδης] Celsus lib. 8. cap. 1. Superius autem humeri caput rotundius quam cætera ossa, verticillatis scapularum ossibus inseritur. Legitur & Verticulatus. Hoc etiam Vertibulatus dici potest, quoniam Vertibulum & Vertebra pro spondylis accipiuntur: & Vertebratum. Budæus. V. Morgagni epist. 2. in Cels. p. 580. & 594.

VERTICORDIUS, a, um. Adj. Val. Max. lib. 8. cap. 1. De Sulpitia, Quum Senatus censuisset ut Veneris verticordiæ simulacrum consecraretur, quo facilius virginum mulierumque mens a libidine ad pudicitiam converteretur, &c.

VERTIGO, ĭnis. f. [δίνη, δῖνος, δινηθησμός] Conversio, rotatio. Plin. lib. 8. cap. 40. de cane invadente elephantum, Hinc & illinc artifici dimicatione qua maxime opus esset, infestans atque evitans, donec assidua rotatum vertigine afflixit, ad casum ejus tellure concussa.
Cæli vertigo, apud Plinium, teste Budæo. Plin. lib. 2. cap. 3. Tantæ molis rotatæ vertigine assidua. Ibid. cap. 8. Æterna mundi vertigine.
Rerum vertigine attonitus. h. e. Mutatione. Lucan. lib. 8. 16.
Molli vertigine membra rotare. Claud. 2. in Eutrop. 359.
Torta vertigo. V. Tortus, in TORQUEO.
Vertigo, [ἴλιγγος, σκότωμα] Morbus capitis, qui ex frigidis & lentis humoribus e cerebro defluentibus oritur, ita ut sic affecti, occasione parva succidant. Dicta quod ob oculos eorum verticosa quædam & rotatilia circumagi videantur. Plin. lib. 20. cap. 17. Vertigines a partu cum semine cucumeris & lini pari mensura trinûm digitorum, vini albi tribus cyathis discutit. Idem lib. 7. cap. 6. A conceptu decimo die dolores capitis, oculorum vertigines tenebræque. Juvenal. 6. Sat. 303.

VERTIGĬNO, āre. Circumrotari. Tertull. de Pallio cap. 3. Ocelli, imo luminis puncta vertiginant.

VERTIGINŌSUS, a, um. Vertigine laborans. Plin. lib. 23. 2. Acetum scillinum vertiginosis perquam utile.

VERTUMNUS, i. m. Deus, qui præest rebus contrahendis, ac permutandis: vel ab anno verso dictus, vel ab eo, quod anni vertentis poma percipiat. De hoc plura Propert. lib. 4. 2. 10. Hor. 1. Epist. ad Librum suum, 20. 1.
Vertumnum, Janumque liber spectasse videris. Propterea autem, quod hic Deus ad omnes figuras ac formas opportunus erat, credebatur etiam mentes hominum immutare ac varie afficere. itaque mobili ingenio & inconstantes natos homines, iratis Vertumnis natos dicebant, ut Hor. 2. Serm. 7. 14.
— Vertumnis, quotquot sunt, natus iniquis. Ex Lambino.
Vertumni etiam dicebantur Gladiatores, qui equum mutabant, seque de uno in alterum trajiciebant. Propert. 4. 2. 35.
Est etiam Aurigæ species Vertumnus, & ejus
Trajicit alterno qui leve pondus equo. V. Interpretes Petronianos ad cap. 24.

VERTUMNALIA, um. pl. Vertumni festa, mense octobri celebrata. V. Varr. de L. L. 5. 3.

VERU, indeclinabile in singulari, in plurali hæc Verua, [ὀβελός] Instrumentum ferreum cum cuspide quo carnes ad ignem torrere solemus. Virg. 2. Georg. 396.
Pinguiaque in verubus torrebimus exta colurnis.
Prunas subjiciunt verubus. Virg. 5. Æn. 103.
Salignis verubus transfixa exta. Ovid. 2. Fast. 363.
Veru natum est vere. Plaut. Rudent. 1. 2. 46. Nanque hoc quidem vere natum est veru, ita in manibus consenescit. Metaphora est a fructibus & floribus vernis, qui fugaces sunt & in diem, cum æstivi fructus & autumnales sæpe in totum durent annum. Igitur rubiginosum veru dicit more florum vernorum in manibus consenescere. Ex Turnebo.
Veru, Telum ad veru similitudinem factum. Virg. 7. Æn. 665.
Et tereti pugnant mucrone, veruque Sabello. Plaut. Truc. 2. 7. 66.

VERUCŬLUM, i. n. diminut. [ὀβελίσκος] Plin. lib. 33. cap. 6. E superiori catino defluens in inferiorem, & ex eo sublata veruculis ferreis, atque in ipsa flamma convoluta veruculo, ut sit modici ponderis. De spuma argenti. al. Verriculis.

V E R

VERUĪNA, æ. f. Obeliscum significat, id est parvum veru, & tanquam vericulum. Plaut. Bacchid. 4. 8. 46. Si tibi machæra est, nobis veruina est domi qua quidem te faciam, si tu me irritaveris, confossiorem soricina nænia. Se enim minatur eum veru confossurum: nec enim cæsim ferit veru, sed punctim, nec obtruncat sed confodit. Turnebus.
Veruïna, Jaculi genus longum, quod aliqui Verutum nominant. Caius Bassus Satyr. Veruina confodiende, non te nauci facio. Ex Fulgentio.

VERŪTUM, i. n. [πίλος] Veruta (inquit Festus) Pila dicuntur, quod velut verua habent præfixa. Nonius, Verutum esse telum breve & acutum. Cæs 5. Bell. Gall. 43. Transfigitur scutum Pulfioni, & verutum in balteo defigitur. Liv. 10. 29. Quibus plerisque in scuta, plerisque verutis in corpora ipsa fixis, sternitur cuneus. Sic Ibid. 2.
Tenue verutum. Sil. lib. 3. 363.
Fixus super inguina Tyrio veruto. Sil. lib. 10. 39.

VERŪTUS, a, um. Adj. [πιλοφόρος] Verutis armatus. Virg. 2. Georg. 168.
Assuetumque malo Ligurem, Volcosque verutos.
Dentes veruti, i. e. Mucrones instar veruum una cuspide prominentes. Grot. in Cyneget. v. 110.

VERTORIGA, Oppidum est Hispaniæ Bæticæ, ut scribit Plin. lib. 3. cap. 1.

VERTUMNUS, V. VERTO.

VERO, V. VERTO.

VERVACTUM, i. n [νέατος, νέωμα] Terra quæ interdum requievit, & vere proscissa: quia vere actum arvum, id est versum est. Plin. lib. 18. cap. 19. Quidam utique ab æquinoctio verno proscindi volunt. Quod vere semel aratum est, a temporis argumento vervactum vocatur. Varr. 1. de R. R. cap. 44. Illud quoque multum interest, in rudi terra, an in ea seras quæ quotannis obsita sit, quæ vocatur restibilis: an in vervacto, quæ interdum requiērit. Columel. lib. 1. cap. 5. 8. Amplissima vervacta. Idem lib. 11. cap. 2. Quæ mense Januario vervacta fecimus, nunc ultima parte Martii sunt iteranda.

VERVACTOR, ōris. m. Nomen Dei, quo usus est flamen Cerealis, cum sacra faceret. V. Serv. ad Virg. 1. Georg.

VERUCULUM, V. Veru, in VERTO.

VERVEX, ēcis. m. Mas inter oves, cui inversi sive adempti sunt testiculi. Plaut. Capt. 4. 2. 40. Qui patroni nomen indunt verveci sectario. Cic. 2. de Legib. 55. Quod genus sacrificii Lare vervecibus fiat.
Vervex pro Stolido, & simplici ponitur. Plaut. Merc. 5. 3. 6. Itane vero, vervex, intro eas. V. Apul. Milef. Senec. de Const. Sap. cap. 17. & Juvenal. 10. Sat. 50.

VERVECEUS, a, um. Adj. Ad similitudinem vervecis factum. Plaut. Capt. 5. 1. 31. Vos ite intro, interibi ego ex hac statua vervecea volo erogitare, meo minore quid sit factum filio. i. e. Servo qui veluti imago vervecis est, hoc est sine ratione & prudentia, non aliter quam vervex. Al. Verberea.
Jupiter Vervecceus. Arnob. 5. p. 171.

VERVECĪNUS, a, um. Adj. Quod ex vervece est. ut, Pellis vervecina. Lamprid. in Commod. cap. 1.

VERVENUS, a, um. Idem. Eugen. Toletan. Carm. 22.
Musmonem capra verveno sanguine gignit.

VEROLĀNI, orum. m. [Οὐερολᾶνοι] Populi sunt Italiæ, Tusculanis & Veliternis vicini, ut scribit Plin. lib. 3. cap. 5.

VERUM, [ἀλλά, πλὴν ἀλλά] Conjunctio, idem quod Sed significat. Ter. Eun. 2. 3. 96. Si certum est facere, facias: verum ne post conferas culpam in me.
Verum, inceptiva aliquando particula, non relativa. Ter. And. 4. 5. 31. Quemne ego heri vidi ad vos adferri vesperi? M. ò hominem audacem. D. verum; vidi Cantharam suffarcinatam. Virg. 3. Ecl. 35.
Verum id, quod multo tute ipse fatebere majus.
Verum pro Tamen, vel At. Plaut. Amph. 1. 1. 244. Verum utut es facturus, hoc quidem hercle haud reticebo tamen.
Verum hoc (ut dixit) nihil ad me. Cic. 2. de Orat. 139.
Verum ut aliud ex alio incidit. Ter. Heaut. 3. 3. 37.
Verum etiam, [ἀλλ᾽ ἔτι καὶ] ut Sed etiam. Cic. pro Cæl. 45. Non modo agendo, verum etiam cogitando possit sustinere.
Verum enim. Ter. Adelph. 2. 1. 47. Cic. 3. de Orat. 51. Verum enim oratori, quæ sunt in hominum vita quandoquidem in ea versatur orator, &c.
Verum enimvero. Ter. Adelph. 2. 3. 2.
Abs quîvis homine, quum est opus, beneficium accipere gaudeas: Verum enimvero id demum juvat, si quem æquum est benefacere, is facit. Cic. 5. Verr. 194. Verum enimvero quum esset HS binis, aut etiam ternis quibusvis in locis provinciæ, duodenos sestertios exegisti.
Verum hercle vero convellere illos cogito. Plaut. Curc. 3. 5. V. Gell. 13. 17.
Veruntamen, [ἀλλ᾽ ὅμως] Idem quod Tamen. Cic. 7. Verr. 81. Consilium capit primo stultum, veruntamen clemens. Idem pro Quint. 11. Qui societatem cum Sex. Nævio fecerit, viro bono, veruntamen non ita instituto, ut jura societatis, & officia certi patris familias nosse posset.
Et si tum nemo erat admodum copiosus, veruntamen versus ab his admisceri orationi, &c. Cic. 2. Tusc. 26.
Non dubitabam equidem: veruntamen multo mihi notiorem amorem tuum effecit Cherippus. Cic. 12. Fam. 29.
Veruntamen siqua reliqua spes est. Cic. 1. Verr. 18.
Veruntamen interdum ad revocationem & continuationem sententiæ, non adversantis jure usurpatur. Cic. 1. Verr. 47. Atque ego plus oneris habeo, quam qui cæteros accusarunt (si onus id est appellandum, quod cum lætitia feras & voluptate) veruntamen hoc ego amplius suscepi, quam cæteri. Turnebus.
Veruntamen, absolute positum, sed ita ut aliquid subaudiendum sit. Cic. 12. Att. 17. Scire certum velim, & appelles procuratores si tibi videtur: quanquam quid ad me? veruntamen. subaudi, Appelles

pelles procuratores. Eidem lib. 13. 2. Tuas literas hodie expectabam, nihil equidem ut ex iis novi: quid enim? veruntamen. subaudi, Expectabam.

Veruntamen non semper habet vim adversandi, sed quandoque concludendi, ut apud Cic. 4. Att. 6. Non mehercule possum, & Philoxeno ignosco, qui reduci in carcerem maluit. Veruntamen idipsum mecum in his locis commentor, ut ista improbem, &c. Quasi dicat, Sed ne longior sim, ne te multis teneam, ut indicem tibi animum meum, ego nunc mecum ipse rationem quæro, qua ista improbem. Hæc Paulus.

Veruntamen, pro Inquam. Cic. 1. Att. 8. Quum essem in Tusculano, &c. veruntamen quum ibi essem, &c.

Verus, a, um. Adj. [ἀληθὴς, ἀτρεκὴς, ἐτεὸς, ἔτυμος, ἐτήτυμος, χρήγυος, νημερτὴς, νητρεκὴς] Solidum, sincerum, non falsum significat. Ter. Heaut. 3. 1. 81. Videre verum, atque ita uti res est, dicere. Idem And. 3. 1. 7. Actum est, si quidem hæc vera prædicat.

Verum & Falsum contraria. Cic. 4. Acad. 33. Interesse oportet ut inter rectum & pravum, sic inter verum & falsum.

Magis verum. V. MAGIS.

Procul a vero Ovid. 5. Trist. 6. 27.

Majora vero. Tacit. 3. Hist. 57. Sua quisque facta extollentes, falsa, vera, aut majora vero miscebant.

Minora vero. Tacit. 1. Hist. 29. Quidam minora vero, ne tum quidem obliti adulationis.

Propius vero. Tacit. 1. Ann. 6. Propius vero Tiberium ac Liviam illum metu, hanc novercalibus odiis suspecti, &c.

Simile vero. Cic. 12. Fam. 5. Id autem eo facilius credebatur, qua simile vero videbatur.

Simillima verba veris. Ovid. 15. Epist. 129.

Verius vero. Martial. lib. 8. 70.

Conscia numina veri. Virg. 2. Æn. 141.

Ignorantia veri me decipit. Ovid. 7. Met. 92.

Insolens veri, Qui verum non amat. Senec. Hippol. 2.

Notitia veri falsique. Lucret. lib. 4. 478.

Patiens veri. Curt. lib. 10.

Providus augur veri. Ovid. 12. Met. 18.

Similitudo veri. Cic. 4. Acad. 37. Cum possit sine assentione ipsam veri similitudinem non impeditam sequi.

Mordax verum. Pers. 1. Sat. 107.

Abdere verum. V. ABDO.

Abhorrere a vero. V. ABHORREO.

Abesse a vero. V. ABSUM.

Aversus a vero. V. AVERTO.

Cernere verum. V. CERNO.

Concedere veris, Veritati non adversari. Hor. 2. Serm. 3. 305.

Confundere vera falsis. V. CONFUNDO.

Convertere se ad verum. V. CONVERTO.

Dicere verum. Hor. 1. Serm. 1. 24.

Dicam vis verum. Ter. And. 4. 2. 15.

Dijudicare. ut, Ars disserendi, & vera ac falsa dijudicandi. Cic. 2. de Orat. 168.

Distinguere falsum vero. Hor. 1. Epist. 10. 29.

Educere mersum latebris verum. Claud. 4. Cons. Hon. 511.

Examinare verum. Hor. 2. Serm. 2. 8.

Exequi vera. Tacit. 11. Ann. 20. Neque falsa prompserim, & vera exequi pudet.

Fatebor tibi cuncta vera Virg. 2. Æn. 78.

Jacere vera aut vana. V. JACIO.

Intendere vera. Tacit. 2 Ann. 57. h. e. Augere.

Involvens obscuris vera. Virg. 6. Æn. 100.

Latet in occulto verum. Cic. in Orat. 237. Sed ne in maximis quidem rebus quicquam adhuc inveni firmius quod tenerem, aut quo judicio meum dirigerem, quam id quodcunque mihi quamsimillimum veri videretur, cum ipsum illud verum in occulto lateret.

Perspicere quid in quaque re verum sincerumque sit. Cic. 2. Off. 18.

Referre vera. Ovid. 3. Met. 659.

Remiscere falsa veris. Hor. de Arte Poet. 151.

Sit verum. Cic. pro Domo, 51. Ejectio nusquam est, verum sit.

Esse quum plus uno verum non possit. Cic. 2. de Orat. 30.

Sit verum velim. Plaut. Rud. 3. 6. 39. Perii. c. verum sit velim.

Verum, pro Æquum, rectum. Hor. 1. Epist. 7. 98.

Metiri se quenque suo modulo, ac pede verum est. i. e. Æquum est, par est, rectum est. Lambinus.

Verum, vel Verum id est, Responsio. Plaut. Merc. 4. 6. 18. Quantum intelligo, & hanc male habet Demipho. P. id verum. Idem Asin. 4. 1. 45. Scio, captiones metuis. DI. verum.

Falsa vincere veris. Lucret. lib. 4. 483.

Verum modo, pro Modo sit verum. Plaut. Cas. 3. 6. 24.

Verum, Irridentis interrogatio. Ter. Eun. 5. 7. 18. Siquidem istuc impune habueris. PY. verum? PA. reddam hercle. PY. credo. Donatus.

Verus & germanus. Cic. 6. Verr. 147. Inter hunc & illum Numidicum verum & germanum metallum interesse.

Simulatus, fucatus, Sincerus & verus, contraria. Cic. de Amicit. 95.

Causam veram exponere. Lucret. lib. 3. 964.

Color verus, Nativus, non adulteratus. Ter. Eun. 2. 5. 26. Color verus, corpus solidum, & succi plenum.

Consilium verum. Hor. 2. Serm. 3. 17.

Fama vera. Virg. 4. Georg. 42.

Homo verus, Veridicus. Ter. And. 2. 5. 12. Donatus.

Labor verus. Virg. 12. Æn. 435.

Disce puer virtutem ex me verumque laborem,
Fortunam ex aliis. Ubi Servius, Verum laborem, quem per meipsum suscipio, non qui ex aliorum virtute imperatoribus ascribi consuevit.

Laus vera. Ter. Eun. 5. 4. 3.

Nuntius verus. Virg. 6. Æn. 456.

Nuptiæ veræ. Ter. And. 1. 1. 20.

Verus, pro Æquo & justo. Cic. pro Muren. 74. At enim agit mecum austere, & Stoice Cato, negat verum esse allici benevolentiam cibo, negat judicium hominum in magistratibus mandandis, corrumpi voluptatibus oportere. Et in Sallust. 17. Ita igitur egit, ut nihil non æquum ac verum duxerit, quod ipsi facere collibuisset. Et pro Domo 89. Sed quid ad te, qui neges esse verum, quenquam ulli Reipub extra ordinem præfici? Ubi perperam in plerisque libris pro Verum, Juris, legitur. Virg. 12. Æn. 694. Verum fœdus. Hor. 1. Epist. 7. 98.

Metiri se quenque suo modulo ac pede verum est. Utitur & Livius & Jurisconsulti interdum. Budæus.

Compar. Verius, pro Æquius & justius. Cic. Anteq. iret in exil. 4. Nam neque majus est defendere unum, quam populum: neque verius a singulis, quam ab omnibus repetere officii præmium & fructum.

Vox verior. Martial. 6. 30.

Superl. Cic. 4. Acad. 10. Sed me hercule ut quidem nunc se causa habet, etsi hesterno sermone labefacta est, mihi tamen videtur esse verissima.

Crimina verissima dicere in aliquem. Ovid. 4. de Pont. 14. 29.

Imago mortis verissima. Ovid. 5. Trist. 7. 17.

Verum aliquando non est Nomen, sed Adverbium confirmantis, id est, Vere, teste Donato. Ter. Adelph. 4. 2. 5. Me quærit? verum perii.

Vere, Adv. [ἀληθῶς] quod dicitur In rei veritate. Ter. Eun. 3. 5. 58. Tum pol ego is essem vere qui assimulabar. Idem Heaut. 1. 1. 102. Hoc ibi fit, ubi non vere vivitur.

Honestum quod proprie vereque dicitur, id in sapientibus est solis. Cic. 3. Off. 13.

Falso & Vere, contraria. Cic. pro Muren. 7. Quum grave est vere accusari in amicitia, tum etiam si falso accuseris, non est negligendum.

Ficte & Vere, etiam contraria. Cic. pro Domo, 7. Majores nostri qui non ficte & fallaciter populares, sed vere & sapienter fuerunt.

Vere, Juste. Plaut. Capt. 5. 2. 7. Neque vere, neque recte adhuc fecisti unquam.

Nullum amans vere. Catull. ad Furium, 11. 12.

Compar. Liv. 32. 37. Philippus quasdam urbes non contumeliosius quam verius compedes Græciæ appellavit.

Superl. Cic. 4. Verr. 163. Laudarem illam civitatem, id quod verissime possem.

Non ὑπερβολικῶς, sed verissime loquor. Cic. 5. Att. 21.

Verax, ācis. Adj. [ἀληθινὸς] Veridicus. Cic. 1. de Divin. 38. Multis seclis verax fuisse id oraculum. Ibid. 61. Tum ei visa quietis occurrent tranquilla atque veracia.

Saga verax. Tibul. lib. 1. 2. 43.

Vates verax. Ovid. 1. Epist. Sabin. 94.

Compar. Cic. 2. de Divin. 116. Herodotum cur veraciorem dicam Ennio?

Superl. August. Epist. 6. Veracissima promissio.

Vericŏla, æ. m. Verum colens. Tertull. Carm. ad Senat. conversum cap. 2. Quum vericolæ penetraveris ostia legis.

Veraciter, Adv. Idem. Ambros. Epist. 30. pr. Salus tuta esse non poterit, nisi unusquisque Deum verum veraciter colat. V. Priscian. lib. 15. p. 1010.

Superl. August. Civ. Dei 5. 8. Veracissime creditur.

Veracŭlus, i. m. Qui vera se prædicturum gloriatur. Suet. Vitell. cap. 14. Nullis aliis infensior quam veraculis & mathematicis. Alii legunt Vernaculis. V. ibi Interpr.

Veridĭcus, a, um. Adj. [ἐτυμηγόρος, ἀληθόμαντις] Qui vera dicit. Cic. pro Flacc. 77. Veridicas adjungis causas inimicitiarum.

Cantus veridici. Catul. Argon. 62. 306.

Dicta veridica. Lucret. lib 6. 23.

Oraculum veridicum. Catul. Argon. 62. 326.

Os veridicum. Lucret. lib. 6. 6.

Veridice, Adv. Ammian. 31. 1. Post multa quæ vates Auguresque prædixere veridice.

Verifico, āre. Probare; frequens philosophis. V. Voss. de Vit. L. L. 1. 23.

Verilŏquax, ācis. Gloss. Gr. Lat. ἀληθινὸς, veriloquax.

Veriloquium, i. n. [ἐτυμολογία] Cic. in Topic. 35. Multa enim ex notatione sumuntur: ea est autem, quum ex vi nominis argumentum elicitur, quam Græci ἐτυμολογίαν vocant, id est verbum ex verbo veriloquium. V. Quintil. 1. 6. p. 78. edit. Burm.

Verisimilis, e. Adj. [πιθανὸς, εἰκαὸς] Idem quod Simile vero. Cic. pro Rosc. Amer. 57. Etiam tum quum verisimile erit aliquem commisisse, in suspicione latratote. Ter. Heaut. 5. 2. 37. Est verisimile.

Narrationem jubent verisimilem esse & apertam & brevem. Cic. 2. de Orat. 83.

Verisimile. Cic. 1. de Nat. Deor. 65. Hæc ego nunc physicorum oracula fundo, vera an falsa nescio: sed verisimili tamen similiora quam vestra. Vetus exemplar legit Veri tamen.

Volunt probabile aliquid esse, & quasi verisimile. Cic. 4. Acad. 32.

Non est verisimile ut. Cic. pro Rosc. Amer. 121. Non est ita profecto Judices, non est verisimile ut Chrysogonus horum literas adamarit aut humanitatem.

Non verisimile est quam sit in utroque genere & creber & distinctus Cato. Cic. de Clar. Orat. 69.

Non fit verisimile. Ter. And 1. 3. 20. Fabulæ, mihi quidem hercle non fit verisimile, atqui ipsis commentum placet.

Facere verisimile. Plaut. Pseud. 1. 4. 10.

Compar. & Superl. Plin. lib. 5. cap. 22. Quod est verisimilius, quam quia cadendo tripudium sonumve faciant. Cic. 1. de Invent. 4. Verisimillimum mihi videtur quodam tempore neque in publicis rebus infantes, neque insipientes homines solitos esse versari.

Verisimiliter, Adv. Idem. Apul. Apol. p. 293. Fingere verisimiliter.

Compar. Idem p. 294. Hæc & alia longe verisimilius confinxisses.

Verisimilitūdo, ĭnis. f. Probabilitas. Cic. 4. Acad. 107. Sine assensione ipsam verisimilitudinem non impeditam sequi. Et Senec. de Benef. 4. 33. Ea ire, qua ducit verisimilitudo.

Verimonia, æ. f. [ἀληθὲς] Idem quod Veritas, sed antiquum. Plaut. Truc. 1. 2. 64. Planius qui antehac amator summus habitus est, istunc ad amicam verius verimonia referre. Meliores libri habent, Meras querimonias.

Veritas, ātis. f. [ἀλήθεια] Vera ratio, res vera. Cic. 2. de Invent. 162. Veritas est, per quam immutata ea quæ sunt, aut ante fuerunt, aut futura sunt, dicuntur. Idem pro Cæl. 63. O magna vis veritatis, quæ contra hominum ingenia, calliditatem, solertiam, contraque fictas omnium insidias, facile se per seipsam defendat!

Veritas & Imago, contraria. Cic. 5. Tusc. 13. Quum autem animum ab ista pictura imaginibusque virtutum, ad rem veritatemque traduxeris.

In veritate, i. e. Secundum verum judicium. Quintil. lib. 10. cap. 1. Quis in veritate tumens, potensque ne minima quidem certe fiducia partis, memoriam artis speraverit?

Ex veritate. Tacit. 4. Ann. 31.

Foci veritas. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Morum veritas. Quintil. lib. 6. cap. 2.

Amicus simplicis veritatis & vir bonus. Cic. 1. Off. 63.

Cultor veritatis. Cic. 1. Off. 109. Sunt his alii multum dispares, simplices & aperti, &c. veritatis cultores, fraudis inimici.

Expertes veritatis homines. Cic. 2. de Orat. 81.

Fides veritatis. Quintil. lib. 3. cap. 8.

Cana veritas. V. CANUS.

Infracta veritas. Tacit. 1. Hist. 1.

Jucunda ita veritas etiamsi non est, mihi tamen grata est. Cic. 3. Att. 24.

Incorrupta fides nudaque veritas. Hor. 1. Carm. 24. 7.

Accommodare se assertorem veritatis. V. ACOMMODO.

Adducere ad veritatem. V. ADDUCO.

Adductus veritate, Quia veritas postulabat. Cic. 13. Fam. 32. Neque id ambitione adductus facio, sed tum familiaritate, & necessitudine, tum etiam veritate.

Contaminare veritatem mendacio. V. CONTAMINO.

Dicere veritates fortiter. Gell. 18. 7.

Infirmare veritatem. V. INFIRMUS.

Intueri veritatem. V. INTUEOR.

Limare veritatem in disputatione. Cic. 2. Off. 35. Subtilitas illa cum veritas ipsa limatur in disputatione. Limata veritas, ait Budæus, i. e. Subtilitate philosophica disputata & exquisita.

Niti veritate. V. NITOR.

Obscurare veritatem. Quintil. lib. 4. cap. 2.

Proferre aliquid in lucem veritatis. Cic. 1. de Orat. 157. Et illa commentatio inclusa in veritatis lucem proferenda.

Revocare rationem ad veritatem. Cic. 3. Off. 84. Nihil contra inutilius ei qui id injuste consecutus sit invenio, cum ad veritatem cœpi revocare rationem.

Veritas, pro Justitia. Cic. pro Deiot. 5. Quæ mihi ad spem obtinendæ veritatis gravissima sunt: ad motum animi, & ad omnem impetum dicendi, contentionemque leviora. Veritatem pro Justitia posuit. Budæus.

Veriverbium, i. n. Plaut. Capt. 3. 4. 36. Tu repertus es, Philocratem qui superes veriverbio. V. ibi Taubm.

Vero, [ἀληθεύω] āre. Verum dicere. Gell. lib. 18. cap. 2. Ex Ennio in XIII Annalium, Satin' vates verant ætate in agenda?

Verare, Vera repræsentare. Sidonius,

Quoties verba Graia carmine verat.

Verātor, ōris. m. V. Salmas. Hist. Aug. p. 169.

Verātrix, īcis. f. Apul. 9. Met. p. 230. Magna cura requisitam veratricem fœminam, quæ devotionibus ac maleficiis quidvis efficere credebatur, multis exorat precibus. Alii legunt Veteratricem. V. Scalig. in Cirin, p. 75. & Broeckh. ad Tibull. 1. 2. 41.

Verōsus, a, um. Mart. Capella lib. 4. Argumentum verosæ assertionis.

Verutum, V. Veru, in VERTO.

V E S

VESP. Vespasianus. VEST. Vestalia, Vestalis.

Vesānus, a, um. [ἀκέρχολος, παραφρένιμος, μανιώδης] Vecors, crudelis, furiosus. Plaut. Trin. 4. 1. 7. Spurcificum, immanem, intolerandum, vesanum. Vesanus, Male sanus, inquit Festus. Macrob. lib. 6. Saturn. cap. 8. Vecors & Vesanus privationem significant sanitatis & cordis. Ve enim particula, tum intensionem significat, tum minutionem. Cic. 2. de Divin. 114. Utrum tandem per deos atque homines magis versimile est vesanum remigem, an aliquem nostrûm. Idem pro Domo 55. Hæc furiosa vis vesani Trib. pleb.

Vesanus & furiosus. Cic. pro Domo, 3. Ac primum illud a te homine vesano & furioso requiro, quæ te tanta pœna.

Acies vesana. V. ACIES.

Amor vesanus. Propert. lib. 2. 15. 29.

Fames vesana. Virg. 9. Æn. 340. Alibi, Et malesuada fames, dixit.

Flamma vesana. Catul. de Cæl. & Quint. 97. 7.

Impetus vesanus. Liv. 9. 13.

Leonis vesani stella furit. Hor. 3. Carm. 29. 19.

Vires vesanæ. Ovid, 1. Amor. 7. 25.

Vesanio, [μαίνομαι] īre. Insanire, sævire. Catul. ad Thallum 23. 13.

—— velut minuta magno
Deprehensa navis in mari vesaniente vento. Budæus.

Vesania, æ. f. [ἀκεροχολία, παραφροσύνη] Vecordia. Plin. lib. 35. cap. 11. Nobiles ejus tabulæ Ephesi, Ulysses simulata vesania bovem cum equo jungens, & palliati cogitantes, dux gladium condens.

Discors vesania vos agit. Hor. 3. Serm. 3. 174.

Vescia, [Οὐεσκις] Ptolemæo auctore lib. 2. cap. 4. Hispaniæ civitas: alio nomine Vesci, & Faventia Plinio dicta lib. 3. cap. 1.

Vescor, ĕris, [σιτοῦμαι, ἐσθίω] vesci. Cibo uti. Festus, Vescor, Pascor. Cic. 2. de Nat. Deor. 59. Dii nec escis, nec potionibus vescuntur. Ibid. 68. Est enim omne quo vescuntur homines, penus. Idem in Orat. 31. Quæ est autem in homines tanta perversitas, ut inventis frugibus, glande vescantur?

Avide vesci. Plin. lib. 11. cap. 53.

Aura vesci, Vivere. Virg. 3. Æn. 339. Vesci pro Uti, teste Nonio.

Auris vitalibus vesci. Lucret. lib. 5. 855.

Foliis vescatur amaris. Hor. 2. Serm. 3. 114.

Lacte, caseo, carne vescor. Cic. 5. Tusc. 90.

Munere terræ vescimur. Hor. 2. Carm. 14. 10.

Pyris vesci. Hor. 1. Epist. 7. 14.

Sanguine atro vesci. Virg. 3. Æn. 622.

Voluptatibus vesci. Cic. 5. de Finib. 57. Itaque ut quisque optime natus institutusque est, esse omnino nolit in vita, si gerendis negotiis orbatus, possit paratissimis vesci voluptatibus.

Vescor, cum accusativo. Plin. lib. 10. cap. 38. Aves nonnullæ vescuntur ea quæ rapuere pedibus. Idem lib. 8. cap. 50. Si caprinum jecur vescantur. V. Broeckh. ad Tibull. 2. 5. 63.

Vesci, pro Videre apud veteres. Actius Athamante, Priusquam infans esses, tui oculi vescuntur. Nonius.

Vescendo esse, pro Bonum esse quod comedatur, Aptum esui. Plin. lib. 15. cap. 18. Alexandrinæ ficus vix sunt vescendo. Sic enim legendum juxta Hermolaum. Idem lib. 21. cap. 16. Radix ejus vescendo est decocta. De scolymo.

Sus ad vescendum hominibus apta. Cic. 2. de Nat. Deor. 180.

Vesco, ĕre. activ. Tertull. de Jejun. cap. 5. Quis nos vescet carne? V. Bang. Observ. philol. p. 467.

Vescens, entis. Partic. Plin. lib. 9. cap. 8. Delphinus ex hominum manibus vescens. Et Virg. 6. Æn. 656.

Conspicit, ecce, alios dextra lævaque per herbam
Vescentes, &c.

Vescendus, a, um. Partic. Plin. lib. 20. cap. 5. Coctas dysentericis vescendas dedere. De cæpis.

Vescus, a, um. inquit Festus, Fastidiosus, ve enim pro pusillo utebantur. Lucretius (1. 327.) Vescum dicit Edacem, cum dixit,

Nec, mare quæ impendet vesco sale saxa peresa. Hactenus Festus. Significat autem ille, Vescum salem, seu sale a Lucretio dictum, quia saxa peredat, & minuat, & consumat. Gell. lib. 16. Vescum, quod ex ve particula, & esca copulatum est, utriusque diversæ significationis vim capit. Aliter enim Lucretius vescum salem dixit, ex edendi intentione: aliter Lucilius vescum appellat, cum edendi fastidio. Turnebus.

Vescum, Nimis obscurum. Lucil. lib. 26. Quam fastidiosum ac vescum cum fastidio vivere. V. plura apud Nonium.

Vescum, Quicquid ad escam pertinet, & quicquid edule est, ab edendi intensione. Unde Lucret. lib. 1. 327. Vescum salem appellat. Virg. 4. Georg. 131.

—— verbenasque premens, vescumque papaver. i. e. Quo vescimur. Servius.

Frondes salicum vescæ, quoniam escis jumentorum sunt accommodatæ. Virg. 3. Georg. 175.

Nec vescas salicum frondes, ulvamque palustrem. Sipontinus Minutas interpretatur. Servius vero Siccas & teneras: verum ab Hermolao reprehenditur. Pius in Lucretium tuetur partes Servii.

Vescum, Parvum & minutum. Unde & apud Marsos, lingua vernacula quum dicunt Malvam vescam, intelligunt de ea quam Parvam vocamus. Ovid. 3. Fast. 446.

Nunc vocor ad nomen vegrandia farra coloni
Quæ male creverunt, vescaque parva vocant. Plin. lib. 7. cap. 20. Corpore vesco fuisse, sed eximiis viribus Tritanum. V. ibi Harduin.

Vescŭlus, a, um. dimin. [ἄσαρκος] Male curatus & gracilis, ut ait Festus.]

Dictio vescula. Sidon. 8. Epist. 16.

Vesevus, & **Vesuvius**, i. m. [Οὐεσούϊος] Mons juxta Sarnum fluvium non longe a Neapoli, bonitate vini celebratus, qui semper emittit fumum & ignes, sicut Ætna in Sicilia. Hic mons amœnissimus olim habitus agris, excepto vertice, qui (ut ait Strab. lib. 5.) cinerosus est, & cavernosus, petris exustus, quas color indicat igni abrosas fuisse. Virg. 2. Georg. 224.

—— & vicina Vesevo
Ora jugo. Hic (ut quidam volunt) dictus est Vesuvius, & per syncopam Vesuius appellatur a conflagratione, (nam vesuiæ, favillæ dicuntur) qui Tito imperante, ruptus in vertice tantum emisit incendii, ut regiones vicinas incenderet. Alii (ut Servius) dicunt Vesuvium esse montem Campaniæ: Vesevum vero Liguriæ sub montibus. De hoc Vesuvio monte, Martial. lib. 4. 41.

Hic est pampineis viridis Vesuvius umbris, &c.

Insanus Vesevus. Stat. 4. Sylv. 8. 5.

Prorupti Vesevi lethalis apex. Valer. 4. Argon. 507.

Vesica, æ. f. [κύστις, κύστη] Folliculus in quo urina colligitur infra alvum a priore parte. Plin. lib. 11. cap. 37. Vesica, membrana constat, quæ vulnerata cicatrice non solidescit. Cic. 2. de Finib. 96. Tanti autem morbi aderant vesicæ & torminum, ut nihil ad eorum magnitudinem possit accedere. Ovid. 15. Met. 304.

Difficultates vesicæ. Plin. lib. 30. cap. 8.

Displosa sonat vesica. Hor. 1. Serm. 8. 46.

Vensica per N, Caper proferri censet: quod non fit sine vento.

Vesicŭla, æ. f. dimin. [κυστίδιον] In herbis etiam dicitur. Cic. 2. de Divin. 33. Et puleium aridum florescere brumali ipso die, & inflatas rumpi vesiculas, & semina malorum quæ in his mediis inclusa sint, in contrarias partes se vertere. Lucret. lib. 6. 129.

—— quum plena animæ vesicula parva
Sæpe ita dat pariter sonitum displosa repente.

Vesicarius, a, um. Adj. ut, Aqua vesicaria. Marc. Emp. cap. 26.

Vesicaria, æ. f. [ἁλικάκαβος] Herba quæ vesicæ medetur. Plin. lib. 21. cap. 31. de strychno loquens, Quorum alterum, cui acini coccinei,

coccinei, granosi folliculi, halicacabum vocant, & alii callion. Nostri autem vesicariam, quoniam vesicæ & calculis prosit. Frutex est surculosus verius quam herba, folliculis magnis, latisque, & turbinatis, grandi intus acino, qui maturescit Novembri mense.

VESICO, āre. Theod. Priscian. 1. 33. Quibus vesicaverint.

VESICULŌSUS, a, um. Spumosus. Cæl. Aurel. Acut. 3. 17. Pinguibus & vesiculosis connexus.

VESPA, æ. f. [σφὴξ] Animal parvum volatile, api simile: quod vesperi muscas venetur in cibum. V. Plin. de hac abunde tractantem, lib. 11. cap. 21. Varro 3. de R. R. cap. 16. Vespa quæ similitudinem habet apis, neque socia est operi, & nocere solet morsu, quam apes a se secernunt. Cic. 5. de Fin. 42. Cornibus ut videmus boves, vespas aculeis, suam denique cuique naturam esse ad vivendum ducem.

Vespa, pro Vespillone. Festus lib. 19. Vespæ dicuntur, qui funerandis corporibus officium gerunt, non a minutis illis volucribus, sed quia vespertino tempore eos efferunt, qui funebri pompa duci propter inopiam nequeunt.

VESPASIANUS, i. m. [Οὐεσπασιανὸς, Βεσπεσιανὸς] Imperator Romanus, cujus vitam vide apud Suetonium. Scribitur & Vespesianus.

VESPER, ĕris. vel VESPĔRUS, i. m. [Ἕσπερος] Stella quæ Venus dicitur, quod sole jam occiduo & prima omnium ex stellis lucere vesperi conspiciatur, dicta quasi hesperus: nam eam stellam hesperum Græci vocant, & ultimam partem diei. Stat. 10. Theb. 45.

—— sed vesper opacus
Lunares jam ducit equos.

Vesper diei. Sallust. in Jugurth.

Hunc regit obscurus subter præcordia vesper. Cic. in Arat. 109.

Frigidus vesper. Valer. 4. Argon. 377.

Puro similis vespero. Hor. 3. Carm. 19. 26.

Serus vesper. Virg. 1. Georg. 462.

Consurgunt ab vespere atro venti. Virg. 5. Æn. 19.

Processit vesper Olympo. Virg. 6. Ecl. 86.

Surgente vespero, &c. Hor. 2. Carm. 9. 10.

Vesper, Vespertinum tempus. Plaut. Bacch. 5. 2. 87. Hic vesper est, vos sequimini. Cic. 12. Att. 16. Quumque mane me in sylvam abstrusi densam & asperam, non exeo inde ante vesperum.

Primo vespere. Cæs. 2. Bell. Civil. cap. 43.

Nescis quid serus vesper vehat, Ex Menippeis Varronis satyris citatur hic titulus, tum ab A. Gellio, tum a Macrobio: neque dubitandum quin proverbialis, sicut sunt & alii plerique. Quo salubriter admonemur, ne præsentium successuum prosperitate sublati, futuri curam abjiciamus. Neque ulla de re securi simus, prius quam exitum viderimus. Apparet Maronem ad parœmiam allusisse, quum ait 1. Georg. 462.

Denique quid serus vesper vehat. Liv. 45. 8. In secundis rebus nihil in quenquam superbe ac violenter consulere decet, nec præsenti cedere fortunæ, quum quid vesper ferat incertum sit. Hæc Erasmus. Ovid. 1. Trist. 2. 28.

Nunc Zephyrus sero vespere missus adest.

Ad vesperum. V. AD.

Ambulare usque ad vesperum contentius. Cic. 5. Tusc. 97.

Declinat in vesperum dies. V. DECLINO.

Expectarem epistolam quum a te avide ad vesperum. Cic. 2. Att. 8.

Parata in vesperum. V. IN præpositionem.

Perpotare ad vesperum. Cic. 3. Philipp. 77. Atque ibi se occultans perpotavit usque ad vesperum.

Vivere suo vesperi, i. e. Furtis suis vespertinis. Plaut. Mil. 4. 2. 5.

VESPĔRA, æ. f. pro eodem dicitur. Plaut. Curc. 1. 1. 4. Si media nox est, sive est prima vespera. Cic. 2. Catil. 6. Si accelerare volent, ad vesperam consequentur. Stat. 5. Theb. 250.

Flexo in vesperam die. Tacit. 1. Ann. 16.

Inumbrante vespera universum Flaviani exercitus robur advenit. Tacit. 3. Hist. 19.

Propinqua vespera Tribunus venit. Tacit. 15. Ann. 60.

VESPĔRI, sive VESPĔRE, Adv. i. e. Principio adventus noctis. Cic. 11. Fam. 27. Nam quum in Tusculanum vesperi venissem. Et 11. Att. 12. Cephalio mihi a te literas reddidit ad octavum Idus Martii, vespere.

Ad octavum Iduum Martii vespere. Cic. 11. Att. 12.

Heri vesperi. Cic. 2. de Orat. 13. Cum ad me in Tusculanum, inquit, heri vesperi venisset Cæsar de Tusculano suo, &c.

Pridie vesperi. Cic. 1. Acad. 1. Nuntiatum est nobis a M. Varrone, venisse eum Roma pridie vesperi, &c.

Prima vesperi. Cæs. 1. Bell. Civil. cap. 20. Castigatiores codices habent, Vespera.

VESPER, ĕra, ĕrum. etiam dicitur; [ἑσπερινὸς] unde quum Vesperum dicimus neutro genere, intelligimus Tempus. Plin. lib. 10. cap. 12. His horæ rigandi matutina atque vespera. Idem, Matutinum tempus atque vesperum.

VESPERTINUS, a, um. Adj. [ἑσπερινὸς] Quod fit vesperi. Cic. 2. de Nat. Deor. 53. Tum vespertinis temporibus delitescendo, tum matutinis rursum se aperiendo. Hor. 1. Epist. 6. 20.

Acies vespertina. V. ACIES.

Cantus vespertini. Plin. lib. 10. cap. 21.

Forum vespertinum. Hor. 1. Serm. 6. 113.

Hospes vespertinus. Hor. 2. Serm. 4. 17.

Literæ vespertinæ. Cic. 13. Att. 23. Antemeridianis tuis literis heri statim rescripsi, nunc respondeo vespertinis.

Regio vespertina occidentalis. Hor. 1. Serm. 4. 30.

Vespertinam antiqui dicebant Cœnam sive vespertinum cibum. Isidor. 20. 2.

Vespertinis, ablativus. Plin. lib. 30. cap. 10. Perunctos matutinis vespertinisque liberati. h. e. Mane & vesperi.

VESPĔRO, [συσκοτάζω] āre. Vesperam fieri. Gell. lib. 17. cap. 8. Philosophus Taurus accipiebat nos Athenis cœna plerunque ad id diei ubi jam vesperaverat. Id enim est tempus isti cœnandi frequens.

VESPERĀTUS, a, um. Ad vesperam perductus ut, Die jam vespĕrato. Solin. cap. 16.

VESPERASCIT, [συσκοτάζει] impers. Ter. Heaut. 2. 3. 7. Portant quid rerum. CLIN. hei mihi! S. aurum, vestem, & vesperascit, & non noverunt viam.

VESPERASCENS, entis. Partic. ut, Vesperascente cælo. Æmylius Probus in Pelopida, Quum Athenis interdiu exissent, ut vesperascente cælo Thebas possent pervenire.

Die vesperascente. Tacit. 2. Hist. 49. Lipsius legit Vesperante. conf. 1. Ann. 65.

VESPERĀLIS, e. Solin. cap. 14. Igitur Macedoniam præcingit Thracius limes: Meridiana Thessaliæ Epirotæ tenent: a Vesperali plaga Dardani sunt & Illyrii: qua Septentrione tenditur, Pæonia ac Pelagonia protegitur. Vesperalem plagam dixit pro Occidentali.

VESPERNA, æ. f. [δεῖπνον] Cœna apud veteres dicebatur. Nam ut Festus ait, cœna vocabatur, quod nunc est prandium: Vesperna quam nunc cœnam appellamus, quod convivium, non nisi adventante nocte inibant prisci.

VESPERTILIO, ōnis. m. [νυκτερὶς] Animal mediæ cujusdam inter avem & murem speciei, ut mus alatus dici possit; appellatus autem ob id, quod vespere se ad volatum proferat. Plin. lib. 10. cap. 61. Volucrum animal parit vespertilio tantum cui membrana ceu pennæ. Eadem sola volucrum lacte nutrit, ubera admovens geminos volutat amplexa infantes, secumque deportat. Eidem coxendix una traditur, & in cibatu culices gratissimi. V. Macrob. lib. 7. Saturn. cap. ult. Auctor Philomelæ 38.

Strix nocturna sonans, & vespertilio stridunt.

Vespertilionem viri eruditissimi explicant apud Jurisconsultos, Qui interdiu exiliter videt, noctu acri sit acie. Ego potius putem eum esse, qui interdiu more vespertilionis latitet, noctu prodeat, quod fugitivos quosdam fecisse olim non dubium est. Ne enim in dominum vel in notos inciderent, interdiu sese abdebant, cum foras exirent noctu, ut vespertiliones. Aliis tamen in libris Vespillo legitur. Turnebus.

VESPERŪGO, ĭnis. f. [Ἕσπερος] Idem quod Vesper, stella. Venus dicta, æmula Solis & Lunæ: quæ quum Solem præcedit, dicitur Lucifer, ut alter Sol. Et ante ortum Solis apparet in Oriente. & in occasu Solis refulgens, Vesper appellatur, quasi vicem Lunæ reddens: videturque in Occasu statim postquam Sol occidit. Plaut. Amph. 1. 1. 119. Nec Jugula, nec Vesperugo, neque Vergiliæ occidunt.

Vesperugines pro Vespertilionibus posuit Tertull. de Anima, cap. 32.

VESPILLO, onis. m. [νεκροφόρος] Vilis cadaverum funerator, qui vespertino tempore eos efferre solebat, qui funebri pompa duci propter inopiam non poterant, ut ait Sipontinus. Martial. lib. 1. 115.

Chirurgus fuerat, nunc est vespillo Diaulus. Idem lib. 2. 63.

V. DIAULUS. Sueton. in Domit. cap. 17. Corpus ejus populari sandapila per vespillones exportatum.

Vespillo, in antiquo lexico est Sepulchrorum violator, quem Græci τυμβωρύχον vocant, quod intelligetur per antiphrasim quasi non sepeliat, sed nudet, cum vespillo funerare soleat. In Latino Græco lexico reperi Vispellio & Vespillo, ubi etiam exponitur ille νεκροθάπτης, hic νεκροφόρος: Ita ille funerator est, hic cadavera portat. Verba sunt Turnebi.

VESTA, æ. f. [Ἑστία] duæ a veteribus memorantur: altera Saturni mater, altera ejusdem dei filia. De qua Ovid. 6. Fast. 285.

Ex Ope Junonem memorant, Cereremque creatas
Semine Saturni: tertia Vesta fuit. Confundunt tamen has poetæ, alteram pro altera ponentes. Quando eam terram esse dicunt, de matre Saturni intelligendum est. Quando vero virginem nominant, de filia ejus, quam ignem esse voluere. Ibid. 291.

Nec tu aliud Vestam, quam vivam intellige flammam:
Nataque de flamma corpora nulla vides.

Hujus simulachrum Romani Pesinunte allatum in æde Victoriæ, quæ est in palatio, posuere: & virgines ei sacrarunt, quæ ignem perpetuum conservarent: hæ si stuprum commisissent, vivæ defodiebantur. Si vero ignis fuisset extinctus, nequaquam reparari fas erat ex hoc igne humanis manibus elaborato, sed accensa per fomites ex Sole flamma, purus & cælestis ignis eliciebatur.

Vesta, ἀπὸ τῆς ἑστίας, id est a foco, in quo ignis alitur, dicta est. Est enim Vesta, quasi focus urbis appellata, ait Cicero de Legib. 2. 29. Nam quum pro terra, sive deorum matre accipitur, a vestitu denominatur, quod variis herbis ac floribus vestita sit terra, ut diligentissime annotavit Sipontinus: vel quia vi sua stet. Ovid. 6. Fast. 299.

Stat vi terra sua, vi stando Vesta vocatur.

Ignis Vestæ perpetuus & sempiternus. Cic. 4. in Catil. 18.

Ignis extinctus lachrymis Vestæ. Cic. pro Font. 27. Prospicite ne ignis ille æternus nocturnis Fonteiæ laboribus vigiliisque servatus, sacerdotis Vestæ lacrymis extinctus esse dicatur.

Æterna Vesta. Hor. 3. Carm. 5. 11.

Canæ penetralia Vestæ. Virg. 5. Æn. 744.

Mater Vesta. Virg. 1. Georg. 499.

Potens Vesta. Virg. 2. Æn. 567.

Sancta Vesta. Claud. de Bell. Gil. 129.

Vesta, pro Igne ponitur apud Poetas. Virg. 4. Georg. 384.

Ter liquido ardentem perfudit nectare Vestam.

VESTĀLIS, e. Adj. [Ἑστιὰς] Cic. 2. de Legib. 20. Virginesque Vestales in urbe custodiunto ignem foci publici sempiternum.

Ara Vestalis. Lucan. lib. 1. 544.

Festa Vestalia. Ovid. 6. Fast. 395.

Foci Vestales. Lucan. lib. 1. 199.

Incesta Vestalis. V. INCESTUS.

Virgo Vestalis. Gell. 1. 12.

VESTALIA, um. n. Festa. Varro L. L. 5. 3.

VESTER, tra, trum. [ὑμέτερος] Pronomen possessivum. Ter. And. 4. 5. 26. Cujum puerum hic apposuisti? dic mihi. M. tu nescis? D. mitte id quod scio: dic quod rogo. M. vestri. D. cujus nostri?

m. Pamphili. Idem Eun. 5. 9. 36. Non cognosco vestrum tam superbum.

Omnium vestrûm bona, pro Omnia vestra. Cic. 11. Att 6. Ut jam omnium judicio constitutum esset, omnium vestrûm bona prædam esse illius victoriæ.

Vestrum est dare, vincere nostrum. Ovid. 4. Fast 889.

VESTRAS, atis. Pronomen patrium. V. Vallam lib. 2. cap. 3.

VESTIBŬLUM, i. n. [πρόθυρον, προπύλαιον, αὔλειον, πρόδομος] Locus ante januam domus, per quem a via ad ædes itur. Gell. lib. 16. cap. 5. Cæcilium Gallum in libro De significatione verborum quæ ad jus pertinent, ita tradidisse affirmat, Vestibulum esse dicit, non in ipsis ædibus, nec partem ædium, sed locum ante januam domus vacuum, per quem a via aditus, accessusque est ad ædes. Siquidem olim, quibus ampliores domos habere licebat, ii ante januam locum relinquebant, qui medius inter viam & fores domus esset: qui locus erat statio salutatorum. V. etiam Macrob. lib. 6. Saturn. cap. 8. Plaut. Mostel. 3. 2. 131. Viden' vestibulum ante ædes, & ambulacrum cujusmodi? Cic. 4. Att. 3. Discessimus in vestibulum. Virg. 6. Æn. 575.

——cernis custodia qualis
Vestibulo sedeat?

Vestibulum dictum est (inquit Servius) vel quod januam vestiat, ut videmus cameram duabus sustentatam columnis: vel quoniam Vestæ consecratum est. Unde nubentes puellæ limen non tangunt. Lucan. lib. 2. 352.

Translata vetuit contingere limina planta. Singula enim domus, sacrata sunt diis: ut Culina diis Penatibus: Maceries quæ ambit domum Herceo Jovi. Idem alio loco, Vestibulum, ut Varro dicit, etymologiæ non habet proprietatem: sed fit pro captu ingenii. Alii dicunt ab eo quod nullus istic stet. In limine enim solus est transitus: quo modo vesanus dicitur non sanus: sic vestibulum, quasi non stabulum.

Ante ipsum vestibulum, primoque in limine. Virg. 2. Æn. 469.

Astare vestibulo. Virg. 7. Æn. 181.

Privatum vestibulum. Cic. de Arusp. Resp. 31. Nunc sanctissimam partem, ac sedem maxime religionis privato dicunt vestibulo contineri.

Ædium vel templi primus aditus & vestibulum. Cic. 4. Verr. 160. At quo loco? celeberrimo ac religiosissimo, ante ipsum Jovem, in primo aditu vestibuloque templi. Idem pro Cæcin. 35. Non modo limine tectoque ædium tuarum, sed primo aditu vestibuloque prohibere quempiam.

Balnearum vestibulum. Cic. pro Cæl. 62. Nam si essent in vestibulo balnearum, non laterent.

Cubilium vestibulum gallinaceorum, columbariorum, apum. Columel. lib. 8. cap. 3. Sic ibidem cap. 4. Idem lib. 8. cap. 8. & lib. 9. cap. 7.

Curiæ vestibulum & Senatus. Liv. 2. 48. & Cic. pro Milon. 19. Insidiator erat in foro collocatus atque in vestibulo ipso Senatus.

Sepulchri vestibulum. Cic. 2. de Legib. 61. Quod autem ἠρίον, id est vestibulum sepulchri bustumve usucapi vetat.

Siciliæ vestibulum, pro Ingressu. Cic. 7. Verr. 170. Monimentum sceleris audaciæque suæ voluit esse in conspectu Italiæ, vestibulo Siciliæ prætervectione omnium, qui ultro citroque navigarent.

Vestibulum & aditus ad rem aliquam. Cic. in Orat. 50. Vestibula nimirum honesta, additusque ad causam faciet illustres.

Ingredi vestibulum alicujus artis. Quintil. lib. 1. cap. De vitiis & virtut. orat.

VESTICEPS, ĭpis. [γενειῶν] Puer jam pubes, ut ait Budæus. Gell. lib. 5. cap. 19. Jusque jurandum a Q. Mutio Pontif. Max. conceptum dicitur, quod in arrogando juraretur. Sed arrogari non potest nisi jam vesticeps. Vestis enim aliquando Barbam significat. Unde, Aurea vestis. Virg. 8. Æn. 659.

VESTICONTUBERNIUM, i. n. Verbo juncto dixit Petronius de iis qui sub eadem veste cubant. Quid, inquit, vesticontubernium facis? Monuit Turnebus. Quidam legunt Vestæ contubernium. V. Interpr.

VESTIGIUM, i. n. [ἴχνος, στίβος, ἴχνιον] Pedis impressio, id est signum quod a pede relinquitur. Virg. 3. Georg 59.

Et gradiens ima verrit vestigia cauda. Plaut. Cistel. 4. 2. 29. Sed is hac iit; hac socci video vestigium in pulvere.

Vestigium, Ima pars pedis. Gell. lib. 5. cap. 14. Ego stirpem ingentem vestigio pedis hærentem revulsi. Virg. 5. Æn. 566.

—— vestigia primi
Alba pedis, frontemque ostentans arduus albam.

Adversis vestigiis contra nostra vestigia stant antipodes. Cic. 4. Acad. 123.

A vestigio ad verticem. V. A præpositionem.

Vestigiorum articulis & unguibus amplissimis, villaticum canem esse eligendum docet Columel. lib. 7. cap. 20.

Carnosum vestigium. V. CARO.

Vestigium equi excussum ungula. Plin. lib. 28. cap. 20.

Vestigium corporis, Impressio. Cic. 6. Verr. 53. Nam nos quidem quid facimus in Verre, quem in luto volutatum totius corporis vestigiis invenimus. Ibid. 5. 79. Præsertim quum in lectulo decumanæ mulieris vestigia viderent recentia.

Cæca vestigia, Obscura & perplexa. Virg. 6. Æn. 30.

Certa vestigia. Quintil. lib. 1. cap. 1.

Communia vestigia. V. COMMUNIS.

Errabunda vestigia. Virg. 6. Ecl. 59.

Fœda vestigia. Virg. 3. Æn. 244.

Irrita vestigia. V. IRRITUS.

Consequi vestigiis. Cic. pro Cluent. 36. Asinius cum Avilio Romam est profectus: hos vestigiis Oppianicus consecutus est.

Delere pedum vestigia. Stat. 1. Achil. 60.

Excipere vestigia fugientis. Curt. lib. 4.

Facere vestigia in loco aliquo. Cic. pro Rabir. Posth. 48. Hic vos aliud nihil orat, nisi ut rectis oculis hanc urbem sibi intueri atque in hoc foro vestigium facere liceat. Idem pro Cæcin. 39. Utrum

pedem quum intulero, atque in possessionem vestigium fecero, tum expellar atque dejiciar. Virg. 2. Georg. 474.

Fallere vestigium dicitur locus lubricus. Curtius, Et prærupta saxa vestigium subinde fallentia. Budæus. V. FALLO.

Ferre taciturna vestigia gradu suspenso digitis. Ovid. 1. Fast. 426. *Cheminer sur le bout des doigts sans faire bruit.*

Ferre vestigia per ignes. Propert. lib. 1. 5. 5.

Figere ebria vestigia. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 19.

Firmare vestigia. Virg. 3. Æn. 659.

Flectere vestigia aliquo. Ovid. 1. Met. 372.

Flectere vestigia, Decedere. Stat. 9. Theb. 485.

Hærere vestigio suo non posse. Liv. 21.

Hærere in vestigio. Plin. lib. 8. cap. 30.

Impedire vestigia cursu. Virg. 5. Æn. 592.

Implere vestigia alicujus. Plin. 8. Epist. 13.

Imprimere vestigium. Cic. pro Cæcin. 76. Nisi ex eo loco, ubi vestigium impresserit, dejici neminem posse.

Imprimere vestigiis flagitiorum totam Italiam. V. FLAGITIUM.

Indagare omnibus vestigiis, i. e. Ubique quærere & diligenter. Cic. 2. Att. 22. De publico quæ ad me scribis, sane mihi jucunda sunt: eaque etiam velim omnibus vestigiis indagata, ad me afferas.

Inflectere vestigia cursus sui. Cic. 2. de Nat. Deor. 45. Stellæ nunquam cursus sui vestigium inflectunt.

Ingredi vestigiis patriis. V. INGREDIOR.

Inhærere vestigiis prioribus. V. INHÆREO.

Insistere vestigia certa viæ, Deprehendere, Invenire. Lucret. 1. 407.

Insistere vestigiis. Cic. 3. de Orat. 30. Quibus vestigiis primum institi, in his fere soleo perorare. Per translationem, V. INSISTO.

Insistere alienis vestigiis. Quintil. in proœm. lib. 1.

Insistere vestigiis laudum suarum. V. INSISTO.

Instare in vestigio. Cic. 3. de Orat. 6 Post ejus interitum veniebamus in curiam, ut vestigium illud ipsum in quo ille postremum institisset.

Interdicere vestigiis. V. INTERDICO.

Lustrare vestigia alicujus. V LUSTRUM.

Movere vestigium, hoc est pedem, Discedere, abire. Curt. lib. 10.

Movere se vestigio. V. MOVEO.

Obterere vestigia. V. OBTERO.

Occumbere in vestigio. Tacit. 4 Hist. 60. Pugnacissimus quisque in vestigio, multi palantes occubuere.

Ocurrere hosti in vestigiis ejus. Liv. 21. 41.

Permulcere vestigia lymphis liquidis, Lavare pedes. Catul. Argon. 62. 162.

Persequi vestigia alicujus. V. PERSEQUOR.

Persequi aliquem vestigiis ipsius, Sequi aliquem per ipsius vestigia, & eo pacto progredi quo ipse prius. Cic. de Clar. Orat. 307. Hæc etsi videntur a proposita ratione diversa, tamen idcirco a me proferuntur, ut nostrum cursum perspicere quoniam voluisti, Brute possis, & videre quemadmodum simus in spatio Q. Hortensium ipsius vestigiis persecuti.

Persequi aliquem vestigiis ipsius, Per ipsius vestigia, hoc est scripta quæ reliquerat, reum facere. Cic. 3. Verr. Ex istis etiam tu rebus effugere te posse confidis, cum te non opinione, sed tuis vestigiis persequamur, quæ & in tabulis publicis expressa & recentia reliquisti?

Ponere vestigium. Cic. 3. Philipp. 31. Ille autem ex mirmillone dux, ex gladiatore imperator, quas fecit strages, ubicunque posuit vestigia?

Ponere vestigia summa arena. Virg. 3. Georg. 195.

Ponere falsa vestigia. Ovid. 2. Met. 871.

Ponere vestigium, per translationem: pro Attingere, ut ait Erasmus. Cic. 5. de Finib. 5. Quacunque enim ingredimur, in aliquam historiam vestigium ponimus.

Posui libera per vacuum vestigia. Hor. 1. Epist. 20. 21.

Premere vestigia alicujus, Pressius sequi. Tacit. 2. Ann. 14. Neque bellum ultra, modo se patris patruique vestigia prementem, iisdem in terris victorem sisterent. Virg. 6. Æn. 197.

Premere vestigia leviter. Cic. pro Sext. 13. Quanquam non est omittenda singularis illa integritas provincialis, cujus ego nuper in Macedonia vidi vestigia non pressa leviter ad exigui prædicationem temporis: sed fixa ad memoriam illius provinciæ sempiternam. Metaph. dixit de Re publica præclare administrata.

Relinquere vestigium avaritiæ. Cic. pro Muren. 20. Asiam istam refertam, & eandem delicatam sic obiit, ut in ea neque avaritiæ, neque luxuriæ vestigium reliquerit.

Sequitur admisso vestigia passu. Ovid. 1. Met. 332.

Sequi retro vestigia. Virg. 2. Æn. 753.

Sequi certa vestigia. Quintil. lib. 1. cap. 1.

Sequi contracta vestigia vatum. Hor. 2. Epist. 2. 80.

Signat tenuia vix summo vestigia pulvere. Sil. lib. 4. 148.

Spargere vestigia fugæ. Curt. lib. 5. ad finem.

Spectantia retrorsum vestigia. Hor. 1. Epist. 1. 74.

Stare in vestigio. Auctor ad Heren. lib. 3. 26.

Stringit canis vestigia leporis. i. e. Pedes radit. Ovid. 1. Met. 536.

Tenere vestigia inconcussa, In sententia sua perseverare. Lucan. lib. 2. 248.

Titubata vestigia. Virg. 5. Æn. 331.

Torquere vestigia. Virg. 3. Æn. 669.

Trahere ebria vestigia. Propert. lib. 1. 3. 9.

Turbare incerta fugæ vestigia, Non ire recto itinere, sed confundere & modo huc modo illuc flectere, ne possis per vestigia deprehendi, & ut qui persequuntur, reddantur incerti. Lucan. lib. 8. 4.

Omnibus vestigiis indagare, i. e. Ubique quærere & diligenter. Cic. 2. Att. 7. De publico quæ ad me scribis, sane mihi jucunda sunt: eaque etiam velim omnibus vestigiis indagata, ad me afferas.

Vestigium, pro Reliquiis, signo, monumento, sive indicio aliquando ponitur. Cic. pro Font. 2. Unæ tabulæ proferantur, in quibus vestigium sit aliquod, quod significet pecuniam Fonteio datam. Virg. 4. Ecl. 31.

Pauca tamen suberunt priscæ vestigia fraudis.

Brevia quædam demonstranda vestigia. Quintil. lib. 2. cap. 6.
Vestigium & index. Cic. 7. Verr. 161. Cujus rei, neque index, neque vestigium aliquod, neque suspicio cuiquam esset ulla.
Amoris vestigia. Cic. 7. Fam. 25. Virg. 4. Æn. 23.
——agnosco veteris vestigia flammæ. Flammæ, i. e. Amoris.
Annulorum vestigium, i. e. Argumentum quod annuli tunc fuerint, ut interpretatur Budæus. Plin. lib. 33. cap. 1. Ita quadringentis XLVIII. a condita urbe gestum est, & primum annulorum vestigium extat.
Civitatis nullum vestigium. Cic. 10. Fam. 1. Nec leges ullæ sunt, nec judicia, nec omnino simulachrum aliquod, ac vestigium civitatis.
Dignitatis vestigium. Cic. 4. Fam. 14. Ne vestigium quidem ullum est reliquum nobis dignitatis.
Fortitudinis, humanitatis, & consilii vestigia. Cic. pro Corn. Balb. 13.
Fratris vestigium. ut, Non enim vidisses fratrem tuum: non eum quem reliqueras: non eum quem noras, &c. ne vestigium quidem ejus nec simulachrum, sed quandam effigiem spirantis mortui. Cic. 1. Q. frat. 3.
Judiciorum vestigia. Cic. pro Rosc. Amer. 91. A quibus miror, ne quod judiciorum esset vestigium, non subsellia quoque esse combusta.
Libertatis morientis manebant etiam tum vestigia. Tacit. 1. Ann. 74.
Officii antiqui vestigia remanent. Cic. pro Rosc. Amer. 27. In qua muliere Judices etiam nunc, id quod omnes semper existimaverunt, quasi exempli causa vestigia antiqui officii remanent.
Olfactus vestigium nullum habere. Plin. lib. 11. cap. 37.
Pecuniæ profectæ vestigium. Cic. pro Cluent. 124. Doce quam pecuniam Cluentius dederit, unde dederit, quemadmodum dederit: unum denique aliquod a Cluentio profectæ pecuniæ vestigium ostende.
Religionis violatæ vestigium. Cic. 6. Verr. 97. Nihil in religiosissimo fano præter vestigia violatæ religionis, nomenque P. Scipionis reliquit.
Sceleris manent vestigia nostri. Virg. 4. Ecl. 13.
Sceleris extant expressa vestigia. Cic. pro Rosc. Amer. 62. Hæc cum sint omnia, tamen extent oportet expressa sceleris vestigia ubi, qua ratione, per quos, quo tempore maleficium sit admissum.
Stirpis vestigia ostendere. Curt. lib. 9.
Tumoris vestigium. Plin. lib. 11. cap. 52.
Veneni indicia & vestigia. Cic. pro Cluent. 30.
Vestigium, pro Nota quæ rei formam & qualitatem ostendit. Cic. 1. de Nat. Deor. 37. Ita fit ut deus ille quem mente noscimus, atque in animi notione, tanquam in vestigio volumus reponere nusquam prorsus appareat. Budæus.
E vestigio, Statim. Cæs. 2. Bell. Civil. 25. Se in hostium habiturum loco qui non e vestigio ad castra Corneliana vela direxisset.
Vestigio temporis. Cæs. 2. Bell. Civil. cap. 26. i. e. Statim, confestim. Cic. in Pison. 21. Atque eodem in templo, eodem & loci vestigio & temporis, arbitria non mei solum, sed patriæ funeris abstulisti.

VESTIGO, [ἰχνεύω, ἰχνηλατέω, στιβεύω, στιβίζω] āre. Quærere diligenter, quasi vestigia indagare. A vestigiis tanquam indiciis dictum. Cic. 3. de Orat. 86. Ipsa tractatio & quæstio quotidie ex se gignit aliquid, quod cum desidiosa delectatione vestiges. Virg. 12. Æn. 482.
Vestigatque virum.
Causas rerum vestigare. Cic. 2. de Orat. 166. Nam & conjuncta quærimus, &c. & causas rerum vestigabimus, &c.
Famam vagam vestigare in umbra. Valer. Flacc. 2. Argon. 116.
Iter alicujus vestigare. Stat. 11. Theb. 137.
Voluptates omnes vestigare atque odorari. Translatio a canibus venatoriis qui vestigia ferarum odorantes, ipsas consequuntur. Cic. Post redit. in Senat. 14. Hi voluptates omnes vestigant atque odorantur.
Oculis alte vestigare. Virg. 6. Æn. 145.
Oculis & naribus escam vestigare. Columel. lib. 8. cap. 17.
Odore vestigare. Plin. lib. 8. cap. 18.

VESTIGANS, antis. Partic. Virg. 12. Æn. 557.
Ille, ut vestigans diversa per agmina Turnum,
Huc atque huc acies circumtulit.

VESTIGATIO, ōnis. f. Apul. 6. Met. p. 113. Psyche dies noctesque mariti vestigationibus inquieta. conf. Cic. 1. Off. 28. & V. ibi Lang. Lamb. & Græv.

VESTIGATOR, ōris. m. [ἰχνευτὴς, στιβευτὴς] Venator, a vestigiis ferarum dictus, ut auctor est Varro de L. L. Columel. lib. 9. cap. 8. Nam statim sono territum, vel in frutice, vel in editiore sylvæ fronde considet, vel a vestigatore præparato vase reconditur. Ulp. in l. Quæsitum. §. Si in agro, De fundo instructo.
Dicitur de iis, qui dicta & facta hominum observant & annotant, & deferunt ad alios, atque accusant. Senec. de Benef. 3. 27. Quod factum simul & Mario notavit ex notis illius temporis vestigatoribus.

VESTINI, ōrum. m. [Οὐεστῖνοι] Populi Italiæ, Sabinis & Picentibus vicini, ut scribit Plin. lib. 3. cap. 5. Apud eos olim fiebant casei laudatissimi. Martial. lib. 13. 31.
Si sine carne voles jentacula sumere frugi,
Hæc tibi Vestino de grege massa venit.
Aquæ Vestinæ. Lucan. lib. 2. 425.
Juventus Vestina. Sil. lib. 8. 518.

VESTIS, is. f. [ἐσθὴς, στολὴ, περιβολὴ, περιβόλαιον, ἱμάτιον, εἷμα, εἷμα, εἴλυμα, ἔνδυμα] a Velando, quod corpus velet, dicitur. Seu a Vellere, quod est universæ ovis lana, ut ait Varro de L. L. lib. 4. Estque generale indumentum tam virile, quam muliebre, & scenicum, etiamsi tragicum & citharœdicum sit. Plaut. Curc. 4. 2. 2.
Et aurum & vestem omnem, suam esse aiebat, quicquid haberet.
Vestis. Quibusdam nationibus sua cuique propria vestis est: ut Parthis sarabara, Gallis linnæ, Germanis rhenones, Hispanis striges, Sardis mastrugæ. Sarabara sunt fluxa ac sinuosa vestimenta: de quibus legitur in Daniele: Et sarabara eorum non sunt immutata: & Publius: Ut quid ergo in ventre tuo Parthi sarabara suspenderunt? Apud quosdam autem sarabaræ nuncupantur capitum quædam tegmina, qualia videmus in capite magorum picta. Linnæ saga quadra & mollia sunt: de quibus Plautus: Linnæ cooperta est textrino Gallia. Rhenones sunt velamina humerorum, & pectoris usque ad umbilicum, atque intortis villis adeo hispida, ut imbres respuant: quos vulgo reptos vocant, eo quod longitudo villorum quasi reptat: de quibus Sallustius: Germani in tectum rhenonibus corpus tegunt. Dicti autem rhenones a Rheno Germaniæ flumine, ubi his frequenter utuntur. Mastruga vestis Germanica ex pelliculis ferarum: de qua Cicero pro Scauro: Quem purpura regalis non commovit, cum Sardorum mastruga mutavit. Mastruga autem dicta, quasi monstruosa, eo quod, qui ea induuntur, quasi in ferarum habitum transformentur. Dignoscuntur & gentes ita habitu, sicut & lingua discordes. Persæ brachia & crura linamentis, caput tiara tegunt; eminent apicibus fastigiatis Alani, horrent & male tecti cum latrantibus linguis Scoti, sagati sunt Alamani, linteati Indi, gemmati Persæ, sericati Seres, pharetrati Armeni. Nonnullæ etiam gentes non solum in vestibus, sed & in corpore aliqua sibi propria quasi insignia vendicant: ut videmus cirros Germanorum, granos & cinnabar Gothorum, stigmata Britonum, circumcidunt quoque Judæi præputia: pertundunt Arabes aures: flavent capitibus intextis Getæ: nitent Albani albentibus crinibus: Mauros habet tetra nox corporum, Gallos candida cutis: sine equis inertes extant Alani. Isidorus de etymologiis, 19. 23.
Obtentu vestis caput velata mulier. Sen. Herc. fur. 6.
Aurea vestis. Virg. 8. Æn. 659.
Aurea cæsaries ollis, atque aurea vestis. Servius; Vestis, h. e. Barba. unde e contra Investes dicimus Imberbes. unde 8. Æn. 160.
Tunc mihi prima genas vestibat flore juventa. Sic & Lucret. 5. 672.
Nec minus in certo dentes cadere imperat ætas
Tempore, & impubem molli pubescere veste.
Bombycina. V. BOMBYX.
Casta. Valer. 1. Argon. 839.
Commoda adversus. Ovid. 2. Fast. 288.
Conchyliata. V. CONCHYLIUM.
Cymatilis. V. CYMA.
Eximia. Lucret. lib. 4. 1125.
Fluxa. Stat. 1. Achill. 533.
Laciniata. V. LACINIA.
Lintea. Cic. 7. Verr. 145. Illi ad deprecandum periculum proferebant, alii purpuram Tyriam, thus alii atque odores, vestemque linteam, gemmas alii & margaritas.
Longa. Quintil. lib. 11. cap. 1.
Lugubris. V. LUGEO.
Madida cocco. V. MADEO.
Melitensis. Cic. 4. Verr. 176. Dico te maximum pondus auri, argenti, eboris, purpuræ, plurimam vestem Melitensem, plurimam stragulam, multam Deliacam supellectilem, &c. Syracusis exportasse. Ita legit Budæus pro eo quod Pannum vocamus. Ut sit Vestis Melitensis, Pannus in Melita insula factus: ad quod exemplum dicere possis Vestem Rotomagensem, pro Panno Rotomagensi.
Muliebris. Cic. 6. Verr. 103.
Nexilis. Lucret. lib. 5. 1349.
Nocturna. Hor. 1. Serm. 5. 85.
Obsoleta. V. OBSOLEO.
Olida. V. OLEO.
Ostrina. V. Ostrinus, in OSTRUM.
Papaverata. V. Papaveratus, in PAPAVER.
Pexa. V. PECTO.
Phryxianæ, vestes sunt, Quæ Phryxæi velleris crispos & eminentes villos imitantur. Plinius, Togas rasas phryxianasque. Sic enim legendum, non Phrygianas ut hactenus. Senec. de Benef. Inveniam alium poetam apud quem præcingantur, & spissis aut phryxianis prodeant. Turnebus.
Picta. Virg. 9. Æn. 26.
Pretiosa. Cic. 2. Philipp. 66. Maximus vini numerus fuit, permagnum optimi pondus argenti, pretiosa vestis, multa & lauta supellex, & magnifica multis locis, &c.
Purpurea. Cic. 1. de Divin. 19. Cæsar cum immolaret illo die quo primum in sella aurea sedit, & cum purpurea veste processit, in extis bovis opimi cor non fuit.
Sacrifica. Sil. lib. 3. 27.
Servilis. Cic. in Pison. 92. Nocte intempesta crepidatus veste servili navem conscendit.
Sinuosa. Ovid. 5. Met. 68.
Stragula vestis. V. STRAGULA.
Tenuissima vestis. Ovid. 3. Amor. 1. 9.
Trita. Hor. 1. Epist. 20. 38.
Vilis vetusque. Ovid. 8. Met. 859.
Abscindere vestem humeris. Virg. 5. Æn. 685.
Abscissa planxi mea pectora veste. Ovid. 12. Epist. 153.
Ardentes murice vestes. Valer. 3. Argon. 340.
Auferre læsis de vestibus maculas. Ovid. 3. Fast. 821.
Cingere vestem ad pectora. Ovid. 6. Met. 59.
Commutaverunt inter se vestem. V. COMMUTO.
Concinnare vestem. V. CONCINNO.
Cubare plebeia in veste. Lucret. lib. 2. 36.
Decrescunt puero vestes. Stat. 2. Sylv. 1. 127.
Deducere vestem ab ore. Ovid. 3. Met. 480.
Deducere vestem a pectore. Ovid. 6. Met. 405.
Defluxit vestis ad imos pedes. Virg. 1. Æn. 404.
Demissa vestis. Hor. 1. Serm. 2. 95.
Deponere vestes humeris. Ovid. 19. Epist. 43.
Discindere vestem. Sil. lib. 16. 437. Ter. Adel. 1. 2. 40.

Ire in longis vestibus. Ovid. 6. Fast. 688.
Ire scissa veste. Virg. 12. Æn. 609.
Explicare vestem. Cic. 1. de Orat. 161. Tanquam in aliquam locupletem ac refertam domum venerim, non explicata veste, neque proposito argento, &c.
Exuere vestem. Lucret. lib. 4. 59.
Gerere vestes. Ovid. 13. Epist. 37.
Illitæ vestes. Sen. Herc. OEth. 4.
Illitæ vestes auro atque purpura. Sen. Hippol. 4.
Illusæ auro vestes, In quibus artifex ludens, auro aliqua depinxit, ait Servius. Virg. 2. Georg. 464.
Induere vestem, Induere sibi vestem, & Induor vestem, & veste, V. INDUO.
Induere vestes humero. Ovid. 21. Epist. 90.
Infringere vestes. Ovid. 9. Met. 208.
Laboratæ arte vestes. Virg. 1. Æn. 639.
Lacerare vestem. Ovid. 11. Met. 726.
Laniare vestem ab ora summa. Ovid. 5. Met. 398.
Madens sanguine vestis. V. MADEO.
Mordebat fibula rasilis vestem summam. Ovid. 8. Met. 318.
Mutare vestem. V. MUTO.
Mutavit auratis vestibus atras. Ovid. 8. Met. 448.
Nitentes vestes. Sen. Herc. OEth. 4.
Obnubitur caput atra veste. Sil. lib. 11. 260.
Perfusæ vestes ostro. Virg. 5. Æn. 112.
Perscindere tenuem vestem. Tibul. lib. 1. 10. 63.
Pictæ vestes auro. Valer. 3. Argon. 340.
Picturatæ vestes auri subtegmine. Virg. 3. Æn. 483.
Prætexuit vestem ostro. Sil. lib. 8. 489.
Recinctas vestes induta. Ovid. 7. Met. 182.
Rescindere vestem. Cic. pro Cæl. 38. Fores effregit? restituentur. rescidit vestem? resarcietur. Ter. Adel. 1. 2. 40. Unde Cicero hæc verba accepit, habet, discidit vestem?
Resolvere cinctas vestes. Ovid. 1. Met. 382.
Retecta veste nudare papillas. Catul. de Coma Beren. 64. 81.
Saturatæ murice vestes. Ovid. 13. Epist. 37.
Squalentes pulvere vestes. Lucan. lib. 8. 57.
Stabant sorores atris cum vestibus. Ovid. 6. Met. 788.
Subnectit purpuream vestem aurea fibula. Virg. 4. Æn. 139.
Subsuta talos tegit instita veste. Hor. 1. Serm. 2. 28.
Succincta vestem puella. Ovid. 10. Met. 530.
Sumere vestes, Induere. Sen. Med. 10.
Sumere pretiosas vestes. Ovid. 1. de Arte Am. 303.
Sumere virilem vestem. Hor. 1. Serm. 2. 16.
Suspensæ in littore vestes. Lucret. lib. 1. 306.
Tegere funerea veste corpus. Ovid. 3. Fast. 214.
Tegi vili veste. Ovid. 15. Epist. 75.
Tincta vestis rubro cocco. Hor. 2. Serm. 6. 102.
Trahit bibulas vestes unda. Valer. 1. Argon. 289.
Variata figuris vestis. Catul. Argon. 62. 50.
Velatus nivea corpora veste. Ovid. 10. Met. 430.
Venire pura cum veste. Tibul. lib. 1. 2. 28.
Virgatæ vestes auro. Sil. lib. 4. 155.
Velare caput veste. Cels. lib. 4. cap. 2. De curationibus morborum qui nascuntur a capite, Considerandum est quæ causa dolorem excitarit. Si calor; aqua frigida multa perfundere caput expedit, &c. At si frigus nocuit; caput oportet perfundere aqua calida marina, vel certe salsa: tum caput vehementer perfricare: deinde calido oleo implere: veste velare. Vestem hoc in loco Budæus interpretabatur Pileolum. *un Bonnet.*
Serpentis vestis, Leberis, vernatio, & pellis exuviæ. Lucret. lib. 4. 59.
Aranei vieta vestis. Lucret. lib. 3. 387.

VESTICŬLA, æ. f. dimin. Parva vestis. Paulus in l. Cum de lanionis. §. Quidam. D. de fund. instruct. &c. Quum in diem mortis ibi libros, & vitreamina, & vesticulam habuerat. Sic habent Pandectæ Florentinæ. Haloander legit Vestispicam.

VESTIO, [ἐνδύω, ἱματίζω, περιβάλλω, στέλλω, στολίζω] ire. Vestem induere. Plaut. Cas. 4. 4. 4. Vir te vestiat, tu virum despolies. Ter. Heaut. 1. 1. 78. Ancillæ tot me vestiant?
Ali & vestiri ab aliquo. Cic. pro Rosc. Amer. 147.
Ex suo corpore contra frigus vestiri. Quintil. lib. 2. cap. 16.
Lumine vestire. Cic. 2. de Nat. Deor. 113.
Pilo vestiri. Plin. lib. 9. cap. 13.
Spoliis ferarum vestire corpus. Lucret. lib. 5. 952.
Tabulis parietes vestire. Cic. 6. Verr. 122. His autem tabulis interiores templi parietes vestiebantur.
Agrum vineis vestire. Columel. lib. 3. cap. 4.
Atria ebor vestit. Lucan. lib. 10. 119.
Campos æther vestit purpureo lumine. Virg. 6. Æn. 640.
Colles vestit vitis. Columel. lib. 3. cap. 2.
Hortum vestit morus. Plin. 2. Epist. 17.
Iter vestit seges. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 188.
Malas juventas vestit lanugine. Lucret. lib. 5. 887.
Montem hyems vestit gelu. Claud. de Bell. Get. 167.
Oculos vestire membrana. Cic. 2. de Nat. Deor. 142. Natura primum oculos membranis tenuissimis vestivit, & sepsit, &c.
Sententias reconditas exquisitasque mollis & pellucens vestiebat oratio. Cic. de Clar. Orat. 273.
Sepulchrum vepribus vestire. Cic. 5. Tusc. 64.

VESTIENS, entis. Partic. Plin. 16. 33. Folio virenti semper vestiens. Ita legit Harduin.

VESTITUS, a, um. Partic. [ἱματισμένος] Propert. lib. 2. 15. 17.
Candide vestitus. V. CANDIDUS.
Male vestitus. V. MALUS.
Pervenire ad aliquem locum cum hominibus male vestitis. Cic. in Pison. 61.
Mediocriter vestitus. V. MEDIOCRIS.
Optime citharœdus vestitus. Auctor ad Heren. lib. 4. 61.
Genas vestitus, Barbatus. Senec. Herc. OEth. 3.
Vestem vestitus. Plaut. Epid. 2. 2. 38. Liv. 38. 14. Permissu Consulis postero die in castra tyrannus venit, vestitus comitatusque vix ad privati modice locupletis habitum.
Agri vestiti messibus. Ovid. 4. Fast. 707.
Montes vestiti sylvis. Liv. 32. 13. Cic. 2. de Nat. Deor. 132. Montes vestiti atque sylvestres.
Ripæ vestitæ gramine. Columel. lib. 8. cap. 5.
Terra vestita floribus, arboribus, frugibus, &c. Cic. 2. de Nat. Deor. 121.
Tori vestiti gramine. Ovid. 1. Fast. 402.
Uvæ vestitæ suis frondibus. Propert. lib. 3. 13. 31.
Compar. Apul. Apol. p. 288. Hercules neque una pelle vestitior fuit, neque uno baculo comitatior.
Superl. Columel. lib. 7. cap. 3. Id pecus, quamvis ex omnibus animalibus vestitissimum est, frigoris tamen impatientissimum.

VESTITUS, ûs. m. [ἔνδυμα, στολισμὸς] Vestis ornatus, & ipsa vestis contectio. Plaut. Epid. 4. 2. 8. Quia vestitum atque ornatum immutabilem. Cic. 3. de Finib. 69. Pulcherrimo vestitu & ornatu regali.
Fœditas vestitus. Cic. 12. Philipp. 12. Quando ejus obliviscetur ulla posteritas, cujus scelere in hac vestitus fœditate fuerimus?
Victus vestitusque necessarius. Cic. pro Quint. 49.
Immutare vestitum. V. IMMUTO.
Indulges vestitu nimio. V. INDULGEO.
Indutus muliebri vestitu. Cic. 1. Att. 8.
Asper vestitus. Cic. pro Sext. 19. Vestitus asper nostra hac purpura plebeia, ac pene fusca, &c.
Orationis vestitus. Cic. de Clar. Orat. 327. Concinnitas illa crebritasque sententiarum pristina manebat: sed ea vestitu illo orationis, quo consueverat, ornata non erat.
Montium vestitus densissimi. Cic. 2. de Nat. Deor. 161.
Riparum vestitus viridissimi. Cic. 2. de Nat. Deor. 98.
Vestitus, pro Vestimentis. Plin. lib. 8. cap. 22. Evanthes tradit, ex gente Antæi cujusdam sorte electum ad stagnum quoddam regionis ejus duci, vestituque in quercu suspenso tranare, atque abire in deserta. Et paulo post ait, Addit quoque Fabius eandem recipere vestem.

VESTITOR, ōris. m. ut, Vestitores divinorum simulachrorum apud Julium Firmicum lib. 3. cap. 12. & cap. 14. Deorum vestitores.

VESTITŪRA, æ. f. Gruteri Inscript. p. 98. n. 8. TEGVLAE CVM CARPVSCVLIS ET VESTITVRIS.

VESTIMENTUM, i. n. [ἐπίβλημα, ἱματισμὸς] Idem quod Vestis. Ulpian. De auro & argento legato, l. Vestimentum id est quod detextum est, etsi desectum non est. Id est, si sit consummatum quod in tela est. nondum pertextum vel detextum, contextum appellatur. Quisquis igitur vestem legaverit, neque stamen, neque subtamen legato continebitur. Vestimentorum sunt lanea omnia lineaque vel serica vel bombycina, quæ induendi, præcingendi, amiciendi, insternendi, injiciendi, accubandive causa parata sunt: & quæ his accessionis vice cedunt, quæ sunt insitæ picturæ, clavique qui vestibus insuuntur. Vestimenta omnia aut virilia sunt, aut puerilia, aut muliebria, aut communia, aut familiaria. Virilia sunt quæ ipsius patris-familias causa parata sunt, veluti togæ & tunicæ, palliola, vestimenta stragula, amphitapa & saga, & reliqua similia. Puerilia sunt quæ ad nullum alium usum pertinent, nisi ad puerilem: veluti togæ prætextæ, aliculæ chlamydes, pallia quæ filiis nostris comparamus. Muliebria sunt quæ matrisfamilias causa parata sunt, quibus vir non facile uti potest sine vituperatione: veluti stolæ, pallæ, tunicæ, capitia, zonæ, mitræ, quæ magis capitis tegendi, quam ornandi causa sunt comparata: plagulæ, penulæ. Communia sunt quibus promiscue utitur mulier cum viro: veluti si ejusmodi penula palliumve est, & reliqua hujusmodi, quibus sine reprehensione vel vir vel uxor utatur. Familiaria sunt quæ ad familiam vestiendam parata sunt: sicut saga, tunicæ, penulæ, lintea, vestimenta stragula & cætera similia. Vestis etiam ex pellibus constabit. Item pelles caprinæ & agninæ vestis erunt, quum & tunicam, & stragulam pelliceam nonnulli habeant.
Cruor in vestimentis. Auctor ad Herenn. lib. 2. 8.
Aridum vestimentum. V. AREO.
Funebre vestimentum. Cic. 2. de Legib. 59. Sex. Ælius L. Acilius non satis intelligere se dixerunt, sed suspicari, vestimenti aliquod genus funebris.
Pretiosa vestimenta. Hor. 1. Epist. 18. 32.
Affers purpuram Tyriam, in qua tibi invideo, quod unis vestimentis tandiu lautus es. Cic. pro Flacc. 70.
Detrahere nudo vestimenta. V. NUDUS.
Mutare vestimentum. Cic. pro Milon. 28. Milo autem cum in Senatu fuisset eo die, quoad Senatus dimissus est, domum venit, calceos & vestimenta mutavit.

VESTIARIUM, i. n. [ἱματιοφυλάκιον] Locus in quo vestes vel servantur vel venduntur. Plin. lib. 15. cap. 8. Vestiarium etiam contra teredines ac noxia animalia, amurca aspergi.
Vestiarii nomine aliquando Vestitus intelligitur. Columel. lib. 1. cap. 8. Ne aut in vestiariis, aut in cæteris præbitis injuriose tractentur. Scævola in l. Annua. D. de ann. legat. Quæsitum est an mortua matre conditio apposita defecisse videatur, & per hoc neque vestiaria neque cibaria his debeantur. Respondi secundum ea quæ præponerentur, deberi. V. Senec. de Benef. 3. 21.

VESTIARIUS, a, um. Adj. [ἱματικὸς] ut, Vestiaria arca, In qua vestes reponuntur & conservantur. Cato cap. 11.

VESTIARIUS, i. m. Qui vestes facit aut vendit. Ulpian. in l. Quicunque. §. 2. D. De institore actionis. Sed & eos institores dicendos placuit, quibus vestiarii, vel lintearii dant vestem circumferendam & distrahendam: quos vulgo *circuitores* appellamus.

VESTIFĬCA, æ. f. Quæ conficit vestes. Grut. Inscript. p. 578. n. 6. AGRIAE. TRIPHOSAE. VESTIFICAE.

VESTIFICUS, i. m. Grut. Inscript. p. 578. n. 7. CLAVDII. LIB. DIPTERVS. VESTIFICVS.

VESTIFICINA, æ. f. Vestium confectio. Tertull. de Pallio cap. 3. Tantam paraturam materiarum ingenia quoque vestificinæ prosecuta, &c.

VESTI-

VESTIFLUUS, a, um. Auſon. Technop. cap. de Hiſtoriis v. 25.
Vellera depectit nemoralia veſtifluus Ser. V. Turneb. Adverſ. 26. 6.

VESTIPLICA, æ. f. Famula vel fœmina, quæ veſtes plicat. Iſidor. Gloſſ. V. Quintil. Decl. tit. 363. & ibi Burm.

VESTIPLICUS, i. m. Qui munus illud habuit apud Imperatores, ut veſtes eorum plicaret. Reineſ. Inſcript. 9. 64. & 11. 90.

VESTISPICUS, i. m. & VESTISPICA, æ. f. [ἱματοφύλαξ] Servus ſive ancilla cuſtodiens veſtes, quod frequenti diligentia veſtes inſpiciant; inquit Nonius cum Varrone de L. L. Plaut. Trin. 2. 1.22. Ducitur familia tota, veſtiſpici, unctor, auri cuſtos. Afranius, Novi non inſciam ancillulam veſpere veſtiſpicam.

VESŬLUS, i. m. [Οὐέσουλος] Mons Liguriæ juxta Alpes ut notat Servius. In hujus radicibus imis exoritur Padus fluvius ut Pomponius ſcribit lib. 2. & Plin. 3. 16. Virg. 10. Æn. 709.
—— multos Veſulus quem pinifer annos Defendit.
Eſt & Viri nomen apud Sil. 10. 145.

VESUVIUS, ſive VESEVUS, & VESVIUS per ſyncopen, [Οὐεσούϊος] Mons prope Neapolim, & pomis & conflagratione inſignis. Sil. 17. 598.
Evomuit paſtos per ſecula Veſvius ignes. V. VESEVUS.

VESVIUS, a, um. Adj. ut, Veſvia rura. Columel. lib. 10. 135.

VESUVINUS, a, um. Adj. [Οὐεσουϊνὸς] ut, Apex Veſuvinus. Stat. 3. Sylv. 5. 72.
Incendia Veſuvina. Stat. 5. Sylv. 3. 205.

V E T

VET. Veteranus, Veturia. VET. ASS. Veterano aſſignatum. VET. COH. Veteranus cohortis. VET. LEG. Veteranus legionis. VET. PROG. AVG. Veteranus procurator Auguſti.

VETER, ĕris. Adj. [παλαιὸς] Senex. Aquo Veterior comparat. & ſuperl. Veterrimus. Ennius apud Priſcianum,
Quum veter occubuit Priamus ſub Marte Pelaſgo. Actius, Veter fatorum terminus ſic juſſerat.
Compar. [παλαιότερος] Plaut. Bacch. 5. 2. 31. Senem illum ego tibi dedo veteriorem ſoror, lepide ut lenitum reddas. Alii legunt Ulteriorem.
Superl. [παλαιότατος] Cic. 12. Fam. 16. Pro noſtro veterrimo, veriſſimoque amore. Cic. 1. de Nat. Deor. 41. Ut etiam veterrimi poetæ qui hæc ne ſuſpicati quidem ſint, Stoici fuiſſe videantur.
Liberorum vetertimus. Tacit. 6. Ann. 31. h. e. Major natu.
Auctor veterrimus. Liv. 2. 18.
Hoſtis veterrimus. Liv. 28. 39.
Societas veterrima. Liv. 4. 9.
Veterrima quæque, ut ea vina quæ vetuſtatem ferunt, eſſe debent ſuaviſſima. Cic. de Amicit. 69.

VETERAMENTARIUS, V. VETUS.

VETERANUS, VETERATOR. V. VETUS.

VETERINUS, a, um. Adj. [κτήνειος] Veterina animalia dicuntur, Ad vecturam idonea, quæ aliquid vehere poſſunt: quaſi venterina, quod ad ventrem onus religatum gerant. Plin. lib. 11. cap. 46. Ungulæ veterino tantum generi tenaſcuntur. Sic lib. 17. cap. 23. Nanque ut veterina a jugo, & canes a curſu volutatio juvat. Lucret. lib. 5. 863.
Et genus omne quod eſt veterino ſemine partum.

VETERINARIUS, i. m. [κτηνοκόμος] Qui veterinorum curam gerit, & veterina ducit: qui apud nos conſuevit etiam illa locanda domi nutricare ad quæſtum. Columel. lib. 11. cap. 1. Nam & arator reperitur aliquis bonus, & optimus foſſor, aut fœni ſector, nec minus arborator, & vinitor, tum etiam veterinarius & probus paſtor.
Veterinarius, [κτηνίατρος] Medicus veterinorum. Columel. lib. 6. cap. 8. Solent etiam faſtidia cibo afferre vitioſa incrementa linguæ, quas ranas veterinarii vocant.

VETERINARIUS, a, um. Adj. [κτηνικὸς] ut, Veterinaria medicina. Columel. lib. 7. cap. 3.

VETERNUS, i. m. & VETERNUM, i. n. [λήθαργος, νωθρότης] Morbus ex nimio otio perpetuum ſomnum inducens. Plaut. Men. 5. 4. 3. Num eum veternus, aut aqua intercus tenet?
Funeſto veterno arcere aliquem. Hor. 1. Epiſt. 8. 10.
Veternus, pro Pigritia aliquando ponitur. Virg. 1. Georg. 124.
Nec torpere gravi paſſus ſua regna veterno. Columel. lib. 7. cap. 5. Veterno conſeneſcere.
Veternus civitatem occupat. Cic. 8. Fam. 6. Niſi ego cum tabernariis & aquariis pugnarem, veternus civitatem occupaſſet.
Veternus, Nimia dormitio. Plin. lib. 8. cap. 36. Primis diebus bis ſeptenis tam gravi ſomno urſi premuntur, ut ne vulneribus quidem excitari queant. Tunc mirum in modum veterno pingueſcunt.
Veterno pigrior. Martial. lib. 3. 25.
Olidum veternum. Catullus ad Coloniam 18. 24. al. Stolidum.
Situ & veterno macerare vites dicitur muſcus. Columel. lib. 4. cap. 26.

VETERNŌSUS, a, um. Adj. [ληθαργικὸς] Qui gravi ſomno premitur, inquit Feſtus. Plin. lib. 20. cap. 4. Livori vero recenti corticem cum melle: veternoſis autem quam acerrimos mandere.
Veternoſum Eunuchum vocat Ter. Eun. 4. 4. 21. Quia ſegnis eſt & quaſi veternum patitur, Hic eſt vetus, victus, veternoſus, ſenex.
Veternoſum, Cato Hydropicum appellat, quum inquit, Veternoſus quamplurimum bibit, tam maxime ſitit. Feſtus.
Veternoſa curat quæ exedum vocatur. Plin. lib. 24. cap. 19.
Superl. Senec. Epiſt. 82. Ego non redigo iſta ad legem dialecticam, & ad illos artificii veternoſiſſimi nodos: veternoſiſſimi, i. e. Admodum debiles & languidi, inſtar veterno laborantium.

VETERNOSĬTAS, ātis. f. Fulgent. Mythol. 3. 4. Omnis caloratæ juventutis igniculus torpidæ veternoſitatis algeſcit ſenio.

VETO, ui, itum, [κωλύω, παραγγέλλω] āre. Prohibere, & ne aliquid fiat, imperare. Ter. Phorm. 4. 4. 28. Aruſpex vetuit ante brumam aliquid novi negotii incipere. Ibid. 5. 6. 24. Ait eſſe vetitum, intro ad heram accedere. Cic. 5. Verr. 176. Vetat te Volcatius tuæ tuorumque deliciæ, mentionem mancipis facere.
Jubere & Vetare, contraria. Cic. 2. de Legib. 16. Lex vera atque princeps apta ad jubendum & ad vetandum ratio eſt recta ſummi Jovis.
Prohibere & vetare. Cæſ. 7. Bell. Gall. cap. 33.
Aſcendere lex peregrinum vetat in murum. Cic. 2. de Orat. 100.
Aſſentiri tu me incognito vetas. Cic. 4. Acad. 114.
Deſperare cum ſaluti vetuit. Cic. pro Cluent. 68.
Loqui plura vetor. Ovid. 2. Met. 657.
Bella vetare. Virg. 2. Æn. 84.
Phœbum vetat, i. e. Arcet. Senec. Herc. OEth. v. 1624.
Fatis vetari. Virg. 1. Æn. 39.
Quippe vetor fatis.
Proverbio aliquid vetari. Cic. de Amicit. 87. Præpoſteris enim utimur conſiliis, & acta agimus, quod vetamur veteri proverbio.
Vetare, Obeſſe. Hor. 1. Serm. 1. 24.
—— ridentem dicere verum
Quid vetat? h. e. Quid obeſt quo minus etiam qui ridet, verum dicere poſſit, & ſerio agere? Vel etiam, Quid prohibet? Virg. 10. Ecl. 56.

VETANS, Partic. [κωλύων] Cic. 2. de Legib. 8. Ita principem legem illam & ultimam, mentem eſſe dicebant, omnia ratione aut cogentis, aut vetantis dei.
Deo vetante agere aliquid. Propert. lib. 4. 1. 90.
Venti vetantes. Ovid. 13. Epiſt. 131.

VETĬTUS, a, um. Partic. [κεκωλυμένος] Virg. 6. Æn. 623.
Hic thalamum invaſit natæ, vetitoſque hymenæos.
Adulterium vetitum. Ovid. 3. de Pont. 3. 57.
Æquor vetitum. Ovid. 2. Met. 172.
Alea vetita legibus. Hor. 3. Carm. 24. 58.
Amor vetitus. Ovid. 1. de Arte Am. 283.
Arma vetita. Virg. 9. Æn. 547.
Ciborum vetitorum fames. Ovid. 15. Met. 138.
Concubitus vetitus. Ovid. 10. Met. 353.
Crimen vetitum. Ovid. 2. Triſt. 498.
Libido vetita. Ovid. 9. Met. 576.
Nefas vetitum. Hor. 1. Carm. 3. 26.
Probrum vetitum. Ovid. 10. Met. 695.

VETĬTUM, i. n. [κωλυθὲν] Id quod prohibetur. Ovid. 3. Amor. 4. 17.
Nitimur in vetitum ſemper, cupimuſque negata. Virg. 10. Æn. 9.
Quæ contra vetitum diſcordia?
Juſſa ac vetita. Cic. 2. de Legib. 9. Sed vero intelligi ſic oportet & hæc & alia juſſa ac vetita populorum; vim non habere ad recte facta vocandi, & a peccatis avocandi.

VETATŪRUS, a, um. [κωλύσων] Partic. non Vetiturus. Valla lib. 1. 2.

VETATIO, ōnis. f. [κώλυσις] non Vetitio, auctore Valla lib. 1. 2.

VETŌNES, um. m. Populi in Hiſpania, teſte Plin. lib. 25. cap. 8. qui herbam betonicam invenerunt. Alii Vettones ſcribunt, alii Vectones. Lucan. lib. 4. 9.
Vectoneſque leves, profugique a gente vetuſta
Gallorum Celtæ miſcentes nomen Iberis.

VETONĬCA, æ. f. Herba a Vetonibus dicta. Plin. lib. 25. cap. 8. conf. Dioſc. 4. 1.

VETULONIUM, i. n. [Οὐετουλώνιον] ſeu VETULONIA, æ. f. Hetruriæ, quam Mæonii tenuerunt, urbium erat caput: de qua Sil. lib. 8. 485.
Mæoniæque decus quondam Vetulonia gentis. Hodie *Viterbo*.

VETULONENSIS, e. ut, Populi Vetulonenſes. Plin. lib. 3. cap. 5.

VETURIUS, i. m. Hujus nominis multi occurrunt apud Livium, Tacitum & alios.

VETURIA, æ. f. Coriolani mater. Liv. 2. 40.
Veturia, Centuriæ nomen. Liv. 26. 22. V. ibi Gronov.

VETUS, ĕris. Adj. [παλαιὸς, ἀρχαῖος, ἔνος] Antiquum & multorum annorum, menſium aut dierum ſignificat, ſecundum id cui adjectum eſt. Plaut. Truc. 2. 2. 56. Vetus eſt maceria. Idem Amph. prol. 118. Veterem atque antiquam rem novam ad vos perferam. Gell. lib. 16. cap. 5. & Macrob. lib. 6. cap. 8. Ve particula tum intenſionem ſignificat, tum minutionem. Nam vetus, & vehemens, alterum ab ætatis magnitudine compoſitum eliſumque eſt, alterum a mentis vi atque impetu dicitur.
Vetus & uſitatus. Cic. pro Cecin. 45. At vero hoc quidem jam vetus eſt, & majorum exemplo multis in rebus uſitatum.
Veteres noſtri, pro Majores noſtri. Plin. lib. 36. cap. 7. Onychem etiam tum in Arabiæ montibus, nec uſquam alibi naſci putavere veteres noſtri.
Veteres, Senes, & Antiqui differunt. V. ANTIQUUS.
Adagium vetus, h. e. Jamdiu uſurpatum, & a veteribus etiam dictum. Plaut. Amph. 4. 2. ſuppoſ. 2. 40.
Ætas vetus. Hor. de Arte Poet. 61.
Amicum veterem agnoſcit. Virg. 3. Æn. 82.
Amores veteres cantare. Ovid. 16. Epiſt. 255.
Avorum veterum effigies. Virg. 7. Æn. 177.
Calceos veteres vendere. Quintil. lib. 6. cap. 4.
Exceptio vetus & uſitata. Cic. 1. de Orat. 169.
Fagi veteres. Virg. 3. Ecl. 12.
Fama vetus. Hor. 2. Serm. 1. 36.
Hoſpita vetus. Cic. 4. Verr. 24.
Infamia vetus. Ovid. 2. Met. 708.
Malorum veterum memor. Ovid. 13. Met. 570.
Memoria vetus. Tacit. 6. Ann. 28.
Miles exercitatus & vetus. Cic. 2. Tuſc. 38.
Neceſſitudo paterna, magna, vetus, & juſta. Cic. 16. Att. 16.
Patientia vetus. Tacit. in vita Agric. 16.
Querela vetus. Virg. 1. Georg. 378.
Senes veteres. Tibul. lib. 1. 8. 50.
Tuſſis vetus. Columel. lib. 6. cap. 10.

Verbum vetus. Ter. Adelph. 5. 3. 17.
Vexator vetus. Cic. pro Sext. 18. Alter unguentis affluens, calamistrata coma, despiciens conscios stuprorum ac veteres vexatores ætatulæ suæ, &c.
Virorum veterum monimenta. Virg. 3. Æn. 102.
Viris (ut aiunt) credendum est veteribus & priscis. Cic. de Univers. 34.
Vetus, Frivolum, tritum. ut, Vaticinari vetera. Plaut. Pseud. 1. 3. 129. V. Cic. 1. Tusc. 74.
Vetus, ad vituperationem aliquando refertur: pro Carioso, & quasi rancido. Ter. in prol. Heaut. 22. Tum quod malevolus vetus poeta dictitat, repente ad studium hunc se applicasse musicum.
Regnandi vetus. Tacit. 6. Ann. 44.

VETŬLUS, a, um. [γεγέρτιον] Adj. dimin. Cic. 7. Fam. 16. Sero sapiunt. Tu tamen mi vetule non sero, primas illas rabiosulas sat fatuas dedisti. Idem 13. Att. 29. Se scire aiebat ab eo nuper petitam Cornificiam, Quinti filiam vetulam sane & multarum nuptiarum.
Arbor vetula. Cic. 5. de Fin. 39. Itaque & vivere vitem & mori dicimus: arboremque & novellam & vetulam & vigere & senescere.
Cornix vetula. Hor. 4. Carm. 13. 25.
Edentulæ vetulæ. Plaut. Most. 1. 3. 118. Vetulæ edentulæ, quæ vitia corporis fuco occulunt. Nisi quis malit distinctim sic legere, Vetulæ, edentulæ, &c.
Equus vetulus, cui contrarium Tener. Cic. de Amicit. 69. Num quando amici digni amicitia, veteribus sint anteponendi, ut equis vetulis teneros anteponere solemus.
Falernum vetulum. Catull. ad puerum suum, 25. 1.
Gladiator vetulus. Cic. pro Quint. 29. Alfenus, Interea cum isto gladiatore vetulo quotidie pugnabat.
Vinum vetulum. Columel. lib. 10. 429.

VETŬLUS, i. m. Juvenal. 15. Sat. 54.
Credebant hoc grande nefas, & morte piandum,
Si juvenis vetulo non assurrexerat. conf. Plaut. Merc. 2. 2. 43.

VETŬLA, æ. f. Martial. lib. 4. 5. ad Fabianum,
Nec potes algentes arrigere ad vetulas.
Turpis vetula, h. e. Infamis. Juvenal. 6. Sat. 240.
——— utile porro
Filiolam turpi vetulæ producere turpem.

VETUSCŬLUS, a, um. dimin. ut, Dictio vetuscula, torosa & quasi mascula. Sidon. 8. Epist. 16.

VETUSTUS, a, um. Adj. [παλαιγενὴς, παλαιγενὴς] Idem quod Vetus. Cic. 13. Fam. 37. Cum Demetrio Mega mihi vetustum hospitium est. Idem 6. Fam. 6. Ratio vetustæ disciplinæ.
Amicitia vetusta puer puero junctus. Ovid. 4. de Pont. 3. 11.
Gens vetusta. Virg. 9. Æn. 284.
Lucus vetustus. Ovid. 8. Met. 742.
Mos vetustus. Ovid. 2. Fast. 301.
Spatio vetusto ætatis fessa domus. Lucret. lib. 2. 1172.
Templum vetustum. Virg. 2. Æn. 713.
Vetustissimus in poetica arte. Plin. lib. 25. cap. 2.
Vetustissimum quenque militum nomine vocans. Tacit. 1. Hist. 23.
Vetustissimus liberorum. Tacit. 2. Ann. 2. h. e. Maximus natu.
Vetustus, Qui verbis vetustis & priscis utitur. Cic. in Brut. 83. de Lælio: Sed multo tamen vetustior & horridior ille, quam Scipio. Vetustior, i. e. Verbis vetustioribus, & magis priscis utitur. Horridior, Verbis horridioribus. Mox enim sequitur: Et quum sint in dicendo variæ voluntates, delectari mihi magis antiquitate videtur, & lubenter verbis etiam uti paulo magis priscis Lælius. Sic in eodem Bruto, 94. Lucius Mummius vocatur antiquus, quod verbis antiquis uteretur.

VETUSTE, Adv. [παλαιῶς] ius, issime. Plin. lib. 27. cap. 7. Vetustissime in usu est. h. e. Etiam diutissime conservatum, adhuc in usu est.

VETUSTAS, ātis. f. [παλαιότης] Plin. lib. 11. cap. 35. Nix vetustate rubescit.
Ad vetustatem. V. AD præpositionem.
Exempla vetustatis oratori nota esse debent. Cic. 1. de Orat. 201.
Historia nuntia vetustatis. Cic. 2. de Orat. 36. Historia vero testis temporum, lux veritatis, vita memoriæ, magistra vitæ, nuntia vetustatis, qua voce alia nisi oratoris, immortalitati commendatur?
Judicium vetustatis. Quintil. lib. 1. cap. 5.
Possessionis vetustas. Cic. 2. de Lege Agr. 56. Qui agrum Recentoricum possident, vetustate possessionis se, non jure: misericordia Senatus, non agri conditione defendunt.
Rerum vetustas, vel auctorum. Liv. 2. 21.
Municipium vetustate antiquissimum. Cic. 3. Philipp. 15.
Vetustas & consuetudo. Cic. 11. Fam. 16. Magna vetustas, magna consuetudo intercedit.
Magna est vis vetustatis & consuetudinis. Cic. de Amicit. 70.
Alta vetustas. Sil. lib. 1. 26.
Annosa vetustas. Ovid. 5. Trist. 2. 11.
Anteacta vetustas. Lucret. lib. 3. 985.
Arcana mundi vetustas. Stat. 4. Theb. 32.
Deserta vetustas. Hor. 2. Epist. 2. 118.
Edax vetustas. Ovid. 15. Met. 872.
Exacta vetustas. Claud. 1. in Eutrop. 287.
Invidiosa vetustas. Ovid. 15. Met. 234.
Longinqua ævi vetustas. Virg. 3. Æn. 415.
Nimia vetustas. Cic. de Clar. Orat. 286. Nimia vetustas nec habet eam quam quærimus, suavitatem, nec est jam sane tolerabilis.
Obsoleta vetustas. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Spatiosa vetustas. Ovid. 15. Met. 623.
Tabida vetustas. Ovid. 4. de Ponto, 8. 49.
Tarda vetustas. Ovid. 11. Met. 182. i. e. Senectus.
Vitiosa vetustas. Claud. de Phœnice, 35.
Abiit vetustate memoria. Liv. 2. 4.
Acceptum ab omni vetustate. V. AB.
Adepta vetustatem. V. ADIPISCOR.
Adjuta impulsu ventorum vetustas. V. ADJUVO
Capere vetustatem. V. CAPIO.
Concescit ætas vetustate. Cic. de Senect. 65.
Delet vetustas famam operis. Ovid. 1. Met. 445.
Evanescit vetustate vinum. Cic. 2. de Divin. 117.
Exolescere vetustate. Quintil. lib. 1. cap. 6.
Extrusa vetustas novitate. Lucret. lib. 3. 977.
Exuitur vetustas anguibus. Ovid. 3. de Arte Am. 77.
Facit peritiores vetustas. Cic. pro Domo 117.
Fallunt vetustatem vites aliquæ. Plin. lib 14. cap. 2.
Ferent scripta vetustatem, Ad posteros pervenient. Ovid. 5. Trist 9. 8. V. Columel lib. 12. cap 44. & 29. & Cic. 14. Att. 9.
Induere vetustatem. V. INDUO.
Occupat interdum enim vetustas ulcus, inducitúrque ei callus, &c. Cels. lib. 5. cap. 26.
Probatus vetustate. Auctor ad Heren. lib. 4. 4
Remotæ res ab nostra memoria propter vetustatem. Cic. 1. de Invent. 1.
Sumere ex vetustate verba. Quintil. lib. 10. cap. 1.

VETUSTESCO, sive VETUSTISCO, [παλαιοῦμαι] ĕre. Vetus fieri. Columel. lib. 1. cap. 7. Apothecæ recte superponentur his locis, unde plerunque fumus earum exoritur, quoniam vina celerius vetustescunt, quæ fumi quodam tenore præcoquem maturitatem trahunt.

VETERO, [παλαιόω] āre. Idem Cels. lib. 3. cap. 12. In his autem febribus quæ veteraverunt, utilis fames non est.

VETERASCO, [παλαιόομαι] ĕre. Idem. Columel lib. 2. cap. 15. Aptior est tamen surculis hominis urina, quam sex mensibus passus fueris veterascere, si vitibus aut pomorum arboribus adhibeas.
Inter Vetustiscere & Veterascere quid intersit Nigidius commentator grammaticus lib. 10. explanavit: Dicemus quæ vetustate deteriora fiunt vetustiscere: Inveterascere, quæ meliora. Cic. ad Hirtium, Cum enim nobilitas sit nihil aliud quam cognita virtus, quis in eo, quem veterascentem videat ad gloriam, generis antiquitatem desideret? Refert Nonius 5. 63.

VETERASCENS, entis. Partic. Cic. apud Non. 5. 63. Veterascens ad gloriam.

VETERATUS, a, um. ut, Caseus veteratus. Scribon. Larg. Comp. 140.

VETERĀTOR, ōris. m. [πανοῦργος, παλίμβολος, παλίμπρατος, τρίβων] auctore Donato, est Homo astutia vetus, & in omni re callidus: a multarum (inquit Festus) rerum gerendarum vetustate. Ter. Heaut. 5. 1. 16. Idem isthuc mihi venit in mentem. c. veterator. Veterator igitur, qui diuturna ac multiplici & sæpe commutata servitute astutus & vafer evasit: ut ait Budæus.
Veterator & Novitius, contraria. Ulpian. in l Præcipiunt. D. de Ædilitio edicto: Præcipiunt Ædiles, ne veterator pro novitio veneat.
Veterator, & ad liberos homines transfertur. Cic. 2. de Finib. 53. Acutum, versutum, veteratorem, facile ut excogiter quo modo occulte sine teste, sine ullo conscio fallat. Idem de Clar. Orat. 82. Ejus æqualis P. Cethegus, &c. in causis publicis nihil, in privatis satis veterator videbatur. Hæc Budæus. Cic. 2. Q. frat. 12. Veterator magnus.
Veterator advocatus dici hodie potest, qui diu ac multum in foro versatus, omnes litium trahendarum anfractus, omnes ambagiosas fugitandi ludificationes, omnes prehensiones, nexusque lubrici litium certaminis tenet, qui in ancipiti forensium salebrarum Marte, bellissime insidias disponere, atque etiam providere novit: sed is proprie, ut uno verbo absolvam, qui eam se artem scire atque exercere profitetur, qua arte causa inferior, superior evadere, vel reclamante æquo bonoque possit. Budæus.

VETERATRIX, īcis. f. Apul. 9. Met. p. 230. Veteratrix, quædam fœmina, &c. Sed Scalig. legit Veratrix.

VETERATORIUS, a, um. Adj. [πανουργικὸς] Subdolum, & impostorium. Cic. de Clar. Orat. 238. de C. Macro oratore loquens, At in inveniendis componendisque rebus mira accuratio, ut non facile in ullo diligentiorem majoremque cognoverim, sed eam ut citius veteratoriam quam oratoriam diceres.
Veteratoria, & Perspicua dicere, opponuntur. Cic. 3. Verr. 141.

VETERATORIE, Adv. [πανουργικῶς] Cic. in Orat. 99. Ille enim summissus, quod acute & veteratorie dicit, sapiens jam.

VETERĀNUS, a, um. Adj. Idem quod Vetus.
Hostis veteranus. Liv. 21. 16.
Pecus veteranum. Columel. lib. 6. cap. 2.
Vitis veterana. Columel. lib. 3. cap. 15.
Mancipia veterana a Novitiis distinguuntur. Veterana enim, quæ anno continuo in urbe servierunt. Novitia intelliguntur quæ anno nondum servierunt. Hæc Martianus de Publicanis & vectigalibus.
Veterani milites, sunt Qui per viginti annos in legione vel vexillatione militaverunt, teste Budæo. Cic. 14. Att. 5. Vides tamen tyranni satellites in imperiis, vides ejusdem exercitus, vides in latere veteranos. Idem 2. Tusc. 39. Ergo hæc veteranus miles facere poterit, doctus vir, sapiens facere non poterit?
Comparare firmissimum exercitum invicto genere veteranorum militum. Cic. 3. Philipp. 3.
Incitare veteranos ad aliquid. Cic. 1. Philipp. 6. Veterani qui appellabantur, quibus hic ordo diligentissime caverat, non ad conservationem earum rerum quas habebant, sed ad spem novarum prædarum incitabantur.

VETERAMENTARIUS Sutor, Qui veteres calceos reficit. Sueton. de Vitell. cap. 2.

VETERARIUM, i. n. Apotheca, horreum, sive locus, ubi quid in vetustate reponitur. Senec. Epist. 114. Adspice veteraria nostra, & plena multorum seculorum vindemiis horrea. Alii legunt Veterana.

VETE-

Veteretum, i. n. Idem quod Vervactum. Columel. lib. 2. cap. 13. In vetereto bubulcorum duas operas volunt.

V E X

Vexamen, Vexatio, Vexator, &c. V. VEXO.

Vexillum, i. n. [σεγτήγιον, σημεῖον] quasi Parvum velum, ut ait Servius, Signum quo in exercitu, aut classe imperatores utuntur. Cæs. 2. Bell. Gall. 20. Vexillum proponendum, quod erat insigne, quum ad arma concurri oporteret. Cicero tamen in libro de Orat. 153. docet Velum a Vexillo factum per contractionem, ut a Paxillo, Palus; a Taxillo, Talus. V. AXILLA.
Continebat vexillum homines centum octoginta sex, teste Liv. lib. 8. 8. V. TRIARII.
Navale vexillum. Claud. 1. in 1. Cons. Stil. 173.
Convellere vexilla. Tacit. 1. Ann. 20.
Mitti sub vexillo. Cæs. 6. Bell. Gall. cap. 35.
Submittere fortunæ vexilla. Stat. 4. Sylv. 2 43.
Vexillum etiam est Corpus, seu numerus militum, qui sub vexillo sunt. Tacit. 1. Hist. 70. Præmissis Gallorum, Lusitanorum, Britannorumque cohortibus & Germanorum vexillis.

Vexillarius, i. m. [σημειοφόρος] Antesignanus. Liv. 8. 8. Ordo sexagenos milites, duos centuriones, vexillarium unum habebat.
Vexillarius, etiam Miles qui sub vexillo est. Tacit. 1. Hist. 18. Et mille vexillarios cum paucis equitibus, &c. V. Lips. de Rom. Milit. 1. Dialog. 8. & 5. 19. & Pichen. ad Tacit. 1. Ann. 17.

Vexillĭfer, ĕra, ĕrum. Signifer. Gloss. Cyrill. conf. Prudent. in Psychom. v. 19.

Vexillatio, ōnis. f. Cohors militum dicebatur, qui confectis & emeritis stipendiis sub vexillis etiamnum habebantur, usque dum commoda & agros acciperent. Nam hæ vexillationes dicebantur. Sueton. Excepta Germanitiorum vexillatione. Tacit. Ne dimissis quidem finem esse militiæ: sed apud vexillum retentos alio vocabulo eosdem labores perferre. Alæ etiam equitum, Vegetio vexillationes dicuntur. Turnebus, Advers. 5. 2.

Vexo, [κακόω, ὀχλέω, βύχω, τρύχω, σκύλλω, πιεζω, ὠθίζω, πιεζόω] āre. a Veho, vehis: Nunc huc nunc illuc vehementer agitare. Gell. lib. 2. cap. 6. Qui fertur & raptatur, atque huc atque illuc distrahitur, is vexari proprie dicitur. Cato ex oratione quam de Achæis scripsit, Quumque Hannibal terram Italiam laceraret atque vexaret. Vexatam Italiam dixit Cato ab Hannibale, quando nullum calamitatis aut sævitiæ genus reperiri queat, quod eo tempore Italia non perpessa sit. Hactenus Gellius, cui succinit Macrob. lib. 6. Saturn. cap. 7. Cic. 2. Verr. 12. Quam iste per triennium ita vexavit ac perdidit, ut ea restitui in antiquum statum nullo modo possit. De Sicilia loquitur. In quem locum Asconius: Nimirum vexavit, ingentis calamitatis usum significat. Nam & ipse supra sic ait, Populatæ, vexatæ, funditus eversæ provinciæ. Virg. 6. Ecl. 76.

> Candida succinctam latrantibus inguina monstris
> Dulichias vexasse rates. Hactenus Asconius.

Diripere & vexare. Cic. 3. Verr. 56. Quæ oppida tu diripienda & vexanda curasti.
Populari & vexare. Cic. 5. Verr. 122. Provincia populata atque vexata.
Spoliare ac vexare. Cic. pro Font. 20. Hæ sunt nationes quæ quondam tam longe ab suis sedibus, Delphos usque ad Apollinem Pythium, atque ad oraculum orbis terræ vexandum, ac spoliandum profectæ sunt.
Vastare & vexare. Cic. 1. in Catil. 29. Quum bello vastabitur Italia, vexabuntur urbes, tecta ardebunt.
Violare & vexare divina & humana. Cic. pro Sext. 1. Qui omnia divina & humana violarint, vexarint, perturbarint, everterint.
Contumeliis & Probris vexare aliquem. Cic. pro Quint. 98. Multis vexatus contumeliis, plurimis jactatus injuriis, non turpis ad te, sed miser confugit. Et pro Flacc. 48. Splendidissimum atque ornatissimum civitatis suæ, probris omnibus maledictisque vexat.
Pestilentia vexari. Columel. lib. 7. cap. 7.
Pœna suorum scelerum vexari. Cic. pro Domo 3. Ac primum illud a te homine vesano ac furioso requiro, quæ te tanta pœna tuorum scelerum flagitiorumque vexet, ut hos tales viros, &c.
Querelis ingratis vitam vexare. Lucret. lib. 6. 15. al. Infestis servire.
Verbis vexare aliquem. Lucret. lib. 5. 164.
Agros vexare. Cæs. 4. Bell. Gall. cap. 15.
Annonam attentare & vexare vel maxime Dardanarii solent. Ulpian. in l. 6. D. de extraord. criminib.
Corpora calor vexat fessa. Tibull. lib. 4. 11. 2.
Fortunas alterius vexare. Cic. pro Rosc. Amer. 141. Idcircone experrecta nobilitas armis atque ferro Remp. recuperavit, ut ad libidinem suam liberti, servulique nobilium, bona, fortunas vestras, nostrasque vexare possent?
Impios vexat solicitudo. Cic. 1. de Legib. 40.
Me insomnia vexant. Ovid. 3. Trist. 8. 27.
Mœnia vexantur malis. Catul. Argon. 62. 80.
Montes ventus vexat flabris. Lucret. lib. 1. 276.
Pudorem vexare. Lucret. lib. 3. 83.
Vitia vexare nos dicuntur, quia animum jactant, distorquent, agitant, infestant. Sallust. in Catil. Ac me quum ab reliquis malis moribus dissentirem, nihilominus honoris cupido eadem quæ cæteros, fama atque invidia vexabant.
Quin & vitia ipsa vexant mores, ut est apud eundem Sallustium in eodem opere.
Urbem trepidam vexat legionibus. Claud. 2. Cons. Stil. 219.
Uxorem alterius vexare. Cic. pro Domo 59. Quid enim vos uxor mea misera violarat quam vexavistis, raptavistis, omni crudelitate laceravistis?

Vexans, antis. Partic. Lucret. lib. 1. 277.

> Sunt igitur venti nimirum corpora cæca,
> Quæ mare, quæ terras, quæ denique nubila cæli
> Verrunt, ac subito vexantia turbine raptant.

Vexātus, a, um. Partic. [κακωθείς] ut, Jure vexatus. Cic. 3. Philipp. 23. Tyberium Canutium, a quo erat honestissimis contentionibus & sæpe & jure vexatus, &c.
Bello audacis populi vexatus. Virg. 4. Æn. 614.
Febre vexatus. Plin. Epist. 234. Atque etiam febriculis vexatus.
Comæ vexatæ. Ovid. 1. Amor. 14. 24.
Domus vexata vetustate, apud Plin. 6. Epist. 116.
Vindemia vexata nimbis continuis. Martial. lib. 1. 52.
Vita vexata per multa pericula. Properr. lib. 2. 28. 15.
Unda vexata ingenti Noto. Senec. Herc. fur. 12.

Vexātio, ōnis. f. [κάκωσις] Cic. 4. Tusc. 19. Afflictatio, ægritudo cum vexatione corporis. Idem 5. Verr. 6. Is in te non expilatione Asiæ, vexatione Pamphiliæ, squalore & lachrymis Siciliæ concitetur? Liv. 38. 59. Per vexationem & contumelias L. Scipionis petituros inimicos.
Impunita & libera vexatio. Cic. 1. in Catil. 18. Tibi vexatio, direptioque sociorum impunita fuit, ac libera.
Virginum vexatio. Cic. 4. in Catil. 2. Cum vero mihi proposui regnantem Lentulum, &c. tum lamentationem matrumfamilias, tum fugam virginum atque puerorum, ac vexationem virginum Vestalium perhorresco.

Vexātor, ōris. m. [κακωτής] Cic. 6. Verr. 80. Neque solum spoliata illa patiere, sed etiam eorum spoliatorem, vexatoremque defendes? Idem de Arusp. Resp. 47. Tam crudelis mei, tam sceleratus Reipub. vexator esse potuisset?
Ætatulæ suæ veteres vexatores. Cic. pro Sext. 18.
Urbis direptor & vexator. Cic. 3. Philipp. 27.

Vexātrix, īcis. f. Prudent. Psychom. v. 58. Vexatrix hominum. Generis hominum perpetua vexatrix. Lactant. 3. 29.

Vexāmen, ĭnis. n. Quod vexat, & molestia afficit. Lucret. lib. 5. 341.

> Aut cecidisse urbes magno vexamine mundi.

Vexabilis, e. Vexans. ut, Vexabile vitium. Cæl. Aurel. Acut. 2. 13.

Vexabilĭter, Adv. Idem. Cæl. Aurel. Acut. 2. 9. Vexabiliter caput onerare.

Vexatīvus, a, um. ut, Potio vexativa. Cæl. Aurel. Acut. 2. 29.

U F E

Ufens, entis. m. [Οὔφεις] Fluvius qui labitur per Pontinas paludes, qui etiam Aufentum a quibusdam dicitur. Plin. lib. 3. cap. 5. Virg. 7. Æn. 745.

> —— gelidusque per imas
> Quærit iter valles, atque in mare volvitur Ufens.

Est etiam nomen Ducis & Viri apud Virg. 8. Æn. 6. & Sil. 4. 343.

Ufentīnus, a, um. Adj. [Οὐφεντῖνος] ut, Ufentina tribus. Liv. 9. 20. V. TRIBUS.

V I

VI. Sex. VII. Septem, Septemviri.

Via, æ. f. [ὁδός, οἶμος, ἀγυιά, κέλευθος] Dimidius actus quo potest ire vehiculum. Via (inquit Paulus) constitui vel latior octo pedibus, vel angustior potest, ut tamen eam latitudinem habeat, qua vehiculum ire potest: alioqui iter fit, non via.
Via, abusive, pro omni Loco per quem habere iter omnibus licet. Plin. Quum de via vocassem. Ter. Eun. 3. 2. 41. Haud convenit una cum amica ire imperatorem in via. Hor. 1. Serm. 9. 1.

> Ibam forte via sacra, sicut meus est mos.

Angusta viarum. Virg. 2. Æn. 332.
Angusta & lubrica viarum. Tacit. 5. Hist. 82.
Flexus viarum. Lucret. lib. 3. 586.
Ignarus viæ. Virg. 1. Georg. 41.
Impatiens viæ. Ovid. 6. Met. 322.
Insidiator viæ. V. INSIDIÆ.
Meta longarum viarum. Virg. 3. Æn. 714.
Opaca viarum. Virg. 6. Æn. 633.
Refectio viæ. Ulpian. in l. 2. D. Nequid in loc. publ. fiat, &c.
Spatium viæ. Ovid. 8. Met. 794.
Strata viarum. Virg. 1. Æn. 426.
Strata viarum detrita pedibus volgi. Lucret. lib. 1. 316.
Maris tuta via. Ovid. 11. Met. 747.
Præliorum viæ. Tacit. 2. Ann. 5.
Urbis viæ. Cic. 6. Verr. 119. Cæteræque urbis partes una lata via perpetua, multisque transversis divisæ, privatis ædificiis continentur.
Tres viæ. Cic. 12. Philipp. 22. Tres ergo ut dixi viæ, a supero mari Flaminia, ab infero Aurelia, media Cassia.
Appia via imbuta sanguine latronis. V. IMBUO.
Caupo de via Latina. Cic. pro Cluent. 163.
Inter vias. V. INTER præpositionem.
Viæ trium sunt generum. Ulpian. in l. 2. D. Nequid in loco publico. §. Si quis, Viarum quædam publicæ sunt, quædam privatæ, quædam vicinales. De quibus vide ordine alphabetico.
Viæ ab intestinis ad jecur ductæ ac directæ. Cic. 2. de Nat. Deor. 137. Ovid. 2. Met. 828.

> Sic lethalis hyems paulatim in pectora venit,
> Vitalesque vias, & respiramina clausit.

Vocis via. Ovid. 6. Met. 355.
Vocis tenuata via. Ovid. 14. Met. 498.
Via, Ipse eundi actus. Cic. 1. Philipp. 3. Quum de via languerem, & mihimet displicerem. Ovid. 2. Met. 549.
Potest enim quidquam esse absurdius, quam quo minus viæ restat, eo plus viatici quærere? Cic. de Senect. 65.

Dierum aliquorum via. Cic. 5. Verr. 191. Video quot dierum via sit.
Via, per translationem, pro Ratione & modo aliquid faciendi.
Tradere viam litigandi. Cic. 1. de Legib. 18. Alte vero, & ut oportet, a capite frater repetis quod quærimus: & qui aliter jus civile tradunt, non tam justitiæ, quam litigandi tradunt vias.
Si qua via est. Virg. 6. Æn. 194.
Arte & via dicere. Cic. de Clar. Orat. 46. Antea neminem solitum via nec arte, sed accurate tamen & de scripto plerosque dicere.
Ratio ac via. Cic. 2. Verr. 48. Habeo autem certam viam atque rationem, qua omnes illorum conatus investigare & consequi possim.
Si qua via est. i. e. Si est ratio, Si quoquomodo fieri possit. Virg. 6. Æn. 194.

Este duces, ô si qua via est. Ibid. 367.
Aut tu, si qua via est, siquam tibi diva creatrix Ostendit, &c.

Accedundi via. Ter. Heaut. 3. 3. 22.
Dicendi via. Quintil. lib. 4. cap. 5.
Morum via. Stat. 3. Sylv. 3. 203.
Via ad. Cic. 2. Off. 43. Præclare Socrates hanc viam ad gloriam proximam, & quasi compendiariam dicebat esse, siquis id ageret, ut qualis haberi vellet, talis esset.
Æquoreæ viæ. Ovid. 19. Epist. 160.
Æstuosa & pulverulenta. Cic. 5. Att. 14. Nunc iter conficiebamus æstuosa & pulverulenta via.
Alta ruptis collibus. Senec. Hippol. 10. V. ALTUS.
Anceps. Ovid. 14. Met. 438. V. ANCEPS.
Aperta, simplex & directa. Cic. 1. de Finib. 57.
Arctæ viæ. Stat. 9. Theb. 437.
Ardua. Ovid. 2. Met. 63. V. ARDUUS.
Assueta. Ovid. 19. Epist. 36.
Audax. Ovid. 2. de Arte Am. 22. de Dædalo.
Brevis. Virg. 9. Ecl. 23.
Brevior, & multo lucidior via, subaudi Docendi. Quintil. 3. 11.
Cæca via. Ovid. 2. Amor. 11. 16.
Celebris via. V. CELEBRIS.
Certa via. Cic. 11. Philipp. 4. In Syriam patebat via certa, neque longa.
Declivis. Ovid. 7. Met. 410.
Deteriorem viam fieri sic accipiendum est: si usus ejus ad commeandum corrumpatur, hoc est, ad agendum vel eundum: ut quum plana fuerit, clivosa fiat; vel ex molli aspera; aut angustior ex latiore; aut palustris ex sicca. Hæc Ulpian. in l. 2. D. Nequid in loco public. &c.
Deterrima. Cic. 9. Att. 11. Cursem huc illuc via deterrima.
Difficilis via clivis. Ovid. 3. Amor. 13. 4.
Facilis. Virg. 1. Georg. 122.
Facilior & apertior. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Habilis via. Ulpian. in l. 2. D. Nequid in loco, &c. Siquis cloacam in publicam viam immitteret, exque ea re minus habilis via per cloacam fieret; teneri eum Labeo scribit.
Illustris & lata. V. ILLUSTRIS.
Implicitæ viæ errore, Variis circuitionibus in errorem ducentibus confusæ. Lucan. lib. 8. 5.
Inepta. V. INEPTUS.
Inexplicabiles viæ continuis imbribus. V. INEXPLICABILIS.
Inoffensa. V. INOFFENSUS.
Invia. Virg. 3. Æn. 383.
Irremeabiles. Senec. Herc. fur. 7.
Lactea via, Congeries stellarum. Ovid. 1. Met. 169.

Est via sublimis, cælo manifesta sereno
Lactea nomen habet; candore notabilis ipso, &c.

Latebrosa. V. LATEO.
Liquidæ viæ, Viæ in aquis. Lucret. lib. 1. 374.
Longa. V. LONGUS.
Lubrica via plagæ. h. e. Hiatus vulneris humectatus sanguine. Stat. 2. Sylv. 1. 4.
Militaris. Cic. 12. Philipp. 25. Quis enim audeat luci, quis in militari via, quis bene comitatum, quis illustrem aggredi? V. MILES.
Militaris viæ obsessio. Cic. in Pison. 40.
Mollis. Senec. Herc. fur. 6.
Mollior & magis trita. Quintil. lib. 1. cap. 6.
Mollissima. V. MOLLIS.
Patentior. V. Patens, in PATEO.
Perpetua via iis aliquo profecturis optari solebat, qui maximo habebantur odio, quibus verbis petebant a diis immortalibus, ut nunquam illi in ea loca redirent, sed quanto magis iter facere pergerent, tanto magis e conspectu se eriperent. Cic. in Pison. 33. ostendens quantum foret odium ipsius in animis civium, ob res improbe ab eo in Consulatu gestas: An inquit, quod tibi proficiscenti evenit, ut omnes execrarentur, male precarentur, unam tibi illam viam & perpetuam esse vellent? Tale est illud Turpilii apud Nonium in titulo De mutata declinatione; Age, age, egredere, atque utinam istuc perpetuum itiner sit tibi. Vulgo dicimus, *Jamais ne puisse tu revenir.*
Pervolgata via, Consuetudo. Ter. Heaut. 1. 1. 49.
Præcipites viæ. Ovid. 2. Met. 206.
Prima. Plaut. Mil. 2. 2. 98. Dummodo nunc prima via inducamus, vera ut esse credat, quæ mentibimur. Barbari dicunt *Primo ictu*, h. e. Statim, primo ipso congressu.
Privatæ viæ, sunt quas Agrarias quidam dicunt. Dupliciter autem accipi possunt: vel eæ quæ sunt in agris, quibus imposita est servitus, ita ut ad agrum alterius ducant. Vel eæ quæ ad agros ducunt: per quas omnibus commeare liceat: in quas exitur de via Consulari: & sic post illam excipit via, vel iter, vel actus ad villam ducens. Hæc Ulpian. in l. 2. D. Nequid in loc. public. &c.
Prona. Ovid. 18. Epist. 121.
Publicas vias dicimus (ait Ulpian. in l. 2. D. Nequid in loco publico) quas Græci *βασιλικάς*, nostri Prætorias, alii Consulares vias appellant.

Sera nunquam est via ad bonos mores. Sen. Agamem. 4.
Simplex via mortis. Virg. 3. Georg. 482.

Nec via mortis erat simplex, sed ubi ignea venis
Omnibus acta sitis, miseros adduxerat artus.

Ubi Servius; Nec moriebantur ex usu, id est secundum naturalem ordinem, non tantum fuga animæ, sed etiam corporis resolutione. Est autem Salustii qui ait, Ne simplici quidem morte movebantur.
Subita. Ovid. 17. Epist. 156.
Sublimis. Ovid. 1. Met. 168.
Tecta via. Lucan. lib. 4. 91.
Terrena via. Ulpian. in l. 1. D. de via public. Siquis sub specie refectionis deteriorem viam facit: impune vim patietur, propter quod neque altiorem, neque longiorem, neque latiorem, neque humiliorem viam sub nomine refectionis is qui interdicit, potest facere: vel in viam terrenam, glaream injicere: aut sternere viam lapide, quæ terrena sit: vel contra, lapide stratam, terrenam facere.
Transversa via. V. paulo ante VIÆ urbis.
Tremenda. Claud. de Bell. Get. 341. al. Ferenda.
Trita. Cic. de Clar. Orat. 11. Ut eam laudis viam tectissimam esse duceret, quam majores ejus, ei tritam reliquissent.
Trita humano pede. Tibul. lib. 4. 13. 10.
Tritissima & celeberrima via. Senec. de Vit. beat. cap. 1.
Tuta frequensque. Ovid. 1. de Arte Am. 585.
Uda. Lucan. lib. 3. 85.
Velatæ viæ. Ovid. 3. Amor. 13. 12.

It per velatas annua pompa vias. De Junonis festo.

Vicinales sunt viæ Quæ in vicis sunt, vel quæ in vicos ducunt. Has quoque publicas esse quidam dicunt. Ulpian. D. de locis & itineribus publicis l. Viæ vicinales, quæ ex agris privatorum collatis factæ sunt, quarum memoria non extat, publicarum viarum numero sunt. Sed inter eas & cæteras vias militares hoc interest, quod viæ militares, exitum ad mare, aut in urbes, aut ad flumina publica, aut ad aliam viam militarem habent. Harum autem vicinalium viarum dissimilis est conditio, nam pars earum in militares vias exitum habet, pars sine ullo exitu intermoritur.
Urbicæ viæ, quibus opponuntur Rusticæ. Ulpianus in l. 2. D. Nequid in loc. publ. &c.
Accelerare viam. V. ACCELERO.
Accipere viam. Quintil. lib. 5. cap. 14.
Adjuvare temeraria via. V. ADJUVO.
Affectare viam. V. AFFECTO.
Affectare viam Olympo. Virg. 4. Georg. 562.
Aggredi alia via. Ter. And. 4. 1. 46.
Agere occultas vias. Virg. 3. Æn. 695.
Actus errore viæ. Virg. 7. Æn. 199.
Agitare perennes vias. Senec. Hippol. 9.
Ambulare per vias tutas. Ovid. 1. Fast. 122. al. Perpetuas.
Anticipare viam. Stat. 6. Theb. 442.
Aperire viam, est Ad veterem altitudinem latitudinemque restituere. Ulpian. in l. 1. D. de via public.
Aperit viam vis. Virg. 10. Æn. 864.
Aperire viam alicui. Virg. 11. Æn. 884.
Aperire patulas vias. Sil. lib. 17. 424.
Calcanda omnibus via lethi. Hor. 1. Carm. 28. 16.
Capere viam animo. V. CAPIO.
Carpere viam. Virg. 3. Georg. 347.
Celerare viam. Virg. 5. Æn. 609.
Clamare de via. V. CLAMO.
Claudere vias. V. CLAUDO.
Claudunt incendia objecta vias. Stat. 2. Theb. 6.
Coarctatur via, diffunditur, patescit. Plin. 2. Epist. 17. ad Gallum, Modo occurrentibus sylvis via coarctatur, modo latissimis pratis diffunditur, & patescit.
Coarctata via. Ulpian. in l. 2. D. Nequid in loc. publ. &c.
Commeare viam scrupulosam. V. COMMEO.
Committere se viæ. V. paulo post, Dare se in viam.
Commonstrare viam. V. COMMONSTRO.
Commutare viam, retroque reverti. Lucret. lib. 2. 129.
Concinnare viam. V. CONCINNUS.
Conficere viam. Cic. de Senect. 6. Volumus sane, nisi molestum est, Cato, tanquam aliquam viam longam confeceris: quam nobis quoque ingrediendum sit, istuc quo pervenisti, videre quale sit.
Consternere viam frumento. V. CONSTERNO.
Construere vias. Lucan. lib. 2. 673.
Corripere viam, Accelerare. Virg. 1. Æn. 422. V. CORRIPIO.
Corrumpere viam publicam. Ulpianus in l. 2. D. Nequid in loc. public. &c.
Currit indociles vias lympha, i. e. Vias quas nemo illi monstravit. Propert. lib. 1. 2. 12.
Decedere de via. Cic. pro Cæl. 38. Huic tristi ac decrepito seni responderit Cælius se nulla cupiditate inductum de via decessisse.
Declinare se extra viam. V. DECLINO.
Declinare de via ad dextram. Cic. 5. de Finib. 5. V. DECLINO.
Declinare regione viæ. Lucret. lib. 2. 250.
Deducere in viam. Cic. 1. de Legib. 41.
Deducere de via. V. DEDUCO.
Deerrantes via equi. Senec. Hippol. 10. 1.
Demonstrare rectam viam. Quintil. lib. 2. cap. 6.
Depelli recta via. Quintil. lib. 2. cap. 17.
Deserere viam virtutis. Hor. 3. Carm. 24. 44.
Deterit pedes via longa. Tibul. lib. 1. 9. 16.
Detorquere viam ad amnem. Valer. 5. Argon. 397.
Dare viam alicui per fundum suum. Cic. pro Cecin. 26.
Dare viam, per translationem. Virg. 11. Æn. 128.

Et te, si qua viam dederit fortuna, Latino
Jungemus regi.

i. e. Si voluntatem nostram fortuna comitetur. Servius.
Dat aura viam. Ovid. 7. Epist. 170.
Dare viam ad scientiam. Cic. 2. de Divin. 102. Et non, si significant

ficant

V I A

ficant futura, nullas dant vias nobis ad significationum scientiam.
Dare se in viam, vel Committere se viæ. Cic. 14. Fam. 12. Idem 16. 6.
Ducit via. Virg. 9. Ecl. 1.
Ducit tristis via ad Manes. Sen. Herc. fur. 19.
Ducens via ad villam. Ulpianus in l. 2. D. Nequid in loco publico.
Ire viam. Virg. 3. Georg. 77.
Ire atque redire viam. Virg. 6. Æn. 122.
Ire longam viam. Virg. 4. Æn. 468.
Ire fallaces vias, Non tutas. Ovid. 2. Amor. 11. 8.
Ire fœlici via. Ovid. 1. Fast. 432.
Ire negata via. Hor. 3. Carm. 2. 22.
Itur via qua. Cic. 6. Verr. 96. Fanum ejus est in agro, propter ipsam viam, quo Assoro itur Ennam.
Errare via. Virg. 2. Æn. 739.
Errare tota via, Proverbium in eos qui vehementer aberrant. Ter. Eun. 2. 2. 14. Quid tu his rebus credis fieri? tota erras via. Translatum a viatoribus, qui nonnunquam ita solent aberrare a via, ut non sine dispendio quidem, tamen quo tendebant perveniant: nonnunquam sic aberrant, ut longe divertant, & in diversum tendant. Erasmus.
Evadere viam. Virg. 2. Æn. 739.
Excedere nova regione viarum. Virg. 2. Æn. 737.
Exigere viam dicuntur magistratus, quum viciniam cogunt munire quam diligentissime sumptu facto. Asconius in Prætura urbana, in fine.
Facere viam, est Locum, ubi non erat via, aperire. V. FACIO.
Fecit tellus icta viam in Tartara. Ovid. 5. Met. 423.
Facere viam ruina. Lucan. lib. 1. 150.
Facere sibi viam. Quintil. lib. 5. cap. 14.
Fallit via euntes. Virg. 9. Æn. 243.
Fert via. Virg. 6. Æn. 295.
Findere vias pectore, dicuntur natantes. Ovid. 19. Epist. 208.
Findit se via in ambas partes. Virg. 6. Æn. 540.
Fit via vi, rumpunt aditus, &c. Virg. 2. Æn. 494.
Flectere viam velis. Virg. 5. Æn. 28.
Habere docendi viam. Cic. in Brut. 114. Volo igitur huic summo omnem, quæ ad dicendum trahi posset, loquendi rationem esse notam, quæ quidem res duplicem habuit docendi viam.
Ignorare viam gloriæ. Cic. de Clar. Orat. 280. Quod si ita putas, totam ignoras viam gloriæ.
Illuminare vias igni. Stat. 12. Theb. 275.
Implet innumeras vias errore Dædalus. Ovid. 8. Met. 168. De Labyrintho.
Incedere via & Per vias. V. INCEDO.
Inchoare viam, Præire. Stat. 10. Theb. 358.
Includere viam. V. INCLUDO.
Indagare viam inusitatam. Cic. in Orat. 11. Reprehendent, quod inusitatas vias indagemus, tritas relinquamus.
Inducere viam. V. INDUCO.
Inire viam, redire viam. Cic. pro Muren. 26. V. INEO, ire.
Ingressus viam hâc. Stat. 4. Sylv. 4. 2.
Ingredi vulgarem viam. Quintil. in procem. lib. 1.
Ingredi sceleris viam. Lucret. 1. 82.
Ingredi viam vivendi. V. INGREDIOR.
Insistere viam agendi aliquid, Instituere artem. Servius. Virg. 3. Georg. 164.
Insistere viis. V. INSISTO.
Instaurare vias. Stat. 5. Theb. 9.
Instas rectam viam. V. INSTO.
Intercludere vias omnes seditionum. V. INTERCLUDO.
Invadere viam. V. INVADO.
Invasit vias phaselus in æquore. Stat. 5. Sylv. 1. 245.
Invenire viam, Exitum reperire. Virg. 3. Æn. 395.
Languere e via. V. LANGUOR.
Laxavit viam bellis. Claud. 2. in Ruff. 24.
Levare viam sermone. V. LEVIS.
Mittere e via. V. MITTO.
Moliri viam. V. MOLIOR.
Moliri vias vetitas. Sil. lib. 4. 790.
Monstrare viam. Cic. 3. Off. 51. Quid enim est aliud quam viam erranti non monstrare (quod execrationibus publicis sancitum est) &c.
Monstrare viam parvo tramite. Lucret. lib. 6. 26. al. Prono tramite.
Monstrata est vitæ via per carmina. Hor. de Arte Poet. 404.
Morari iter viæ propositum. Ovid. 16. Epist. 118.
Munire viam. Cic. pro Muren. 48. V. MUNIO.
Munire diversas vias. Quintil. lib. 3. cap. 1. Diversas tamen vias munierunt.
Mutant vias tempestas, & humor cæli. Virg. 1. Georg. 419.
Novi viam. V. NOSCO.
Noscere vias pecuniæ. Cic. 1. Q. frat. 1. Omnes vias pecuniæ norunt, & omnia pecuniæ causa faciunt.
Obfirmare viam. V. OBFIRMO.
Obliquare vias in devia campi. Stat. 6. Theb. 455.
Obsepire viam. Cic. pro Muren. 48.
Obsessa via. V. OBSIDEO.
Pandere viam. V. PANDO.
Panditur via salutis. Virg. 6. Æn. 96.
Patent undique ad libertatem viæ multæ, breves, faciles. Senec. Epist. 12.
Patuit via in cælum. Senec. Med. 12.
Patefacta via. Senec. Herc. fur. 1.
Patefacere viam avaritiæ. Cic. 5. Verr. 219.
Patefacere viam ad opes. Cic. 5. Philipp. 49. V. PATEFACIO.
Pergere viam. Cic. pro Planc. 98. Qui antequam de meo adventu audire potuissent, quum tum abessent, aliquorum dierum viam in Macedoniam ad Planciumque perrexi.
Persequi vias. Cic. 4. Fam. 13. Et in ipsius consuetudinem, quam adhuc meus pudor mihi clausit, insinuabo, & certe omnes vias persequar, quibus putabo ad id, quod volumus, perveniri posse.
Præbere viam alicui. Ovid. 11. Met. 515.
Præcipitare viam. Ovid. 3. Met. 235. al. Anticipare.
Præstare alicui faciliorem viam. Quintil. lib. 7. cap. 2.
Procedere viam. Cic. 6. Att. 15. Etsi te hæc legente, aliquantum tamen viæ processero.
Proficisci recta via. Cic. 3. Q. frat. 1. Ex eo loco recta Vitularia via profecti sumus in Fusidianum fundum.
Progredi viam. Cic. 1. de Divin. 26. Itaque ut ex ipso audiebam, persæpe revertit ex itinere, quum jam progressus esset multorum dierum itinere.
Purgare viam, refectionis portio est. Purgare autem proprie dicitur, Ad libramentum proprium redigere, sublato eo quod superest. Ulpianus.
Quærere viam vitæ, Rationem recte vivendi. Lucret. lib. 2. 10.
Rapere viam aliquo, Currere. Sil. lib. 8. 182.
Redire in viam, per translationem. Cic. 12. Philipp. 6. Quod si erratum P. C. spe falsa atque fallaci, redeamus in viam. V. REDEO.
Reduci alio flexu ad rectam viam. Quintil. lib. 2. cap. 17.
Reficere viam dicitur, & qui aperit, & qui purgat, & omnes omnino qui in pristinum statum reducunt. Ulpian. D. de Via publica, l. Prætor ait.
Scindere viam. Virg. 10. Æn. 765.
Secare viam. Virg. 6. Æn. 899. i. e. Tenere. Servius.
Secta compita in ternas vias. Ovid. 1. Fast. 142.
Sequi viam aliquam in re aliqua. Cic. 4. in Catil. 9. Si eritis secuti sententiam C. Cæsaris, quoniam hanc is in Rep. viam, quæ popularis habetur, secutus est.
Sternere viam lapide. V. paulo ante, Terrena via.
Stravit viam per mare Xerxes. Lucret. lib. 3. 1042.
Esse in via. Cic. 16. Fam. 2. Jam ad id biduum quod fueris in via, dum in Cumanum venis, accedent continuo ad reditum dies quinque.
Est via per Macedoniam. Cic. de Provinc. Cons. 4. Via illa nostra quæ per Macedoniam est usque ad Hellespontum militaris.
Superare viam saltu. Virg. 3. Georg. 141.
Tendere vias in devia campi. Stat. 6. Theb. 455.
Tendere directis viis. Lucret. 4. 613.
Tenere vias omnes amoris. Plaut. Trin. 3. 2. 41.
Tentare viam. Virg. 3. Æn. 520.
Tentare illicitas vias. Valer. 1. Argon. 197.
Tentanda via est. Virg. 3. Georg. 8.
Terere viam. Ovid. 1. de Arte Am. 5.
Tradere viam quandam & rationem. Quintil. lib. 5. cap. 1.
Tradere viam optimarum artium alicui. Cic. 2. de Divin. 1. Quærenti mihi, multumque & diu cogitanti, quanam re possem prodesse quamplurimis, nequando intermitterem consulere Reipub. nulla major occurrebat, quam si optimarum artium vias traderem meis civibus.
Trahere vias medendi. Celsus in præf. lib. 1.
Transit claustra viarum vox. Lucret. 4. 616.
Tradere veloci via. Sen. Med. 4.
Venire viam. Cic. 2. Philipp. 61. Qui nescierit venisse eam tot dierum tibi viam gratulatum.
Votare viam, Cito conficere. Catul. ad libellum, 33. 7.
Uti via. Cic. 2. Att. 19. Ego autem neque pugno cum illa causa propter illam amicitiam, neque approbo, ne omnia improbem quæ antea gessi: utor via. h. e. Neque in hanc partem, neque in illam declino, interjacet quædam quasi via, qua ego utor.
Viæ, sunt Virgæ auratæ vestimentis Cois intextæ. Tibul. 2. 7. 36.
—— auratas disposuitque vias.

VIO, âre. Iter facere, ire. ut, Iter viare. Lucilius. Et Plaut. Truc. 1. 1. 8. Pericula vianda, i. e. Adeunda. V. ibi Interpr.
Intendi ad viandum. Ammian. 20. 23. V. Quintil. 8. 6.

VIANS, antis. Partic. Solinus cap. 42. Latrones puteos arenis operiebant, ut temporaria fraude subductis aquis, in fame & siti iter submoveret accessus viantium. Et Apul. 6. Met. p. 184. Quis viantium vectorem suum non libenter auferat secum?

VIALIS, e. Ad viam pertinens. ut, Lares viales. Plaut. Merc. 5. 2. 24.
De Diis Vialibus, V. Ever. Otton. Comment.

VIATOR, ôris. m. [ὁδίτης, ὁδοιπόρος] Qui iter facit. Cic. de Fato, 34. Hoc enim modo viator quoque bene vestitus causa grassatori fuisse dicitur cur ab eo spoliaretur. Juven. 10. Sat. 22.
Cantabit vacuus coram latrone viator.
Non semper viator a latrone, nonnunquam etiam latro a viatore occiditur. Cic. pro Milon. 56.
Nisi siquid ex prætereunte viatore exceptum est, scire nihil possumus. Cic. 2. Att. 12.
Aridus viator. Virg. 4. Georg. 98.
Cautus præcingitur ense viator. Ovid. 2. Trist. 271.
Exceptus viator a latronibus. Cels. in præf. lib. 1.
Fessus viator. Hor. 1. Serm. 5. 17.
Lassus viator. Catul. ad Mallium, 66. 61.
Siccus viator. Ovid. 4. de Pont. 10. 34.
Sitiens viator. Ovid. 3. Amor. 6. 97.
Viatores etiam dicebantur, Qui magistratibus parebant: eo quod plerunque evocabantur ex agris homines ad magistratus, & frequens eorum ab agris ad urbem via erat. Columel. in præfat. Illis temporibus proceres civitatis in agris morabantur: & quum consilium publicum desiderabatur, a villis arcessebantur in Senatum: ex quo qui eos evocabant, viatores nominati sunt. Cic. de Senect. 56. A villa in Senatum arcessebantur Curius & cæteri senes: ex quo qui eos arcessebant, viatores nominati sunt.
Mittere viatorem. Cic. in Vatin. 22. Miserisne viatorem, qui M. Bibulum domo vi extraheret.
Viatores, in factionibus circi ludisque dicebantur, Qui ministri cursitabant huc illuc ultro citro jussu agitatorum, si qua forte re egerent, ac illis præsto semper erant. Horum mentio est in epigrammate

mate isto, quod e priscis titulis Turnebus (11. 11.) eruit; M. VISPANIO FVLLONI TENTORI. M. VISPANIO MIGNIONI VIATORI. &c.

VIATRIX, icis. f. Vet. Inscript. apud Gruter. p. 745. n. 5. AQVILIA VIATRIX.
Infatigata viatrix. Mart. Capella lib. 6. post init.

VIATORIUS, a, um. Adj. [ὁδοιπορικὸς] Quod ad viam pertinet. Unde Viatorium, Quod per viam deferebatur: ut, Vasa viatoria. Plin. lib. 16. cap. 10. Idem lib. 37. cap. 2.

VIARIUS, a, um. Adj. [ὁδιαῖος] ut, Lex viaria. Cic. 8. Fam. 6. Levissime enim quia de intercalando non obtinuerat, transfugit ad populum, & pro Cæsare loqui cœpit, legemque Viariam non dissimilem Agrariæ Rulli, &c. i. e. De viis muniendis vel faciendis.

VIATICUS, a, um. ut, Cœna viatica, quæ peregrinis datur, vel peregre abeuntibus. Plaut. Bacch. 1. 1. 61.

VIATICUM, i. n. [ἐφόδιον] Quicquid iter agendi causa necessarium est, sive cibus, sive pecunia ad victum expendenda. Plaut. Capt. 2. 3. 89. Sequere me, viaticum ut dem a trapezita tibi. Hor. 1. Epist. 1. 54.
Aut cistam effractam, & subducta viatica plorat.
Velim videas & quid viatici, & quid instrumenti satis sit. Cic. 12. Att. 31.
Equidem video mihi quoque opus esse viaticum. Cic. 15. Att. 20.
Collecta viatica multis ærumnis. Hor. 2. Epist. 2. 26.
Largum & liberale viaticum. V. LIBER, Adj.
Habere viaticum. Cic. 7. Att. 17. Q. Titinius viaticum se neget habere.
Viaticum dicitur Peculium & facultas. Suet. Cæs. cap. 64. Ingresso civile bellum centuriones cujusque regionis singulos equites e viatico suo obtulerunt. V. ibi Torrent. conf. Gell. 17. 2.

VIATICŬLUM, i. n. dimin. Ulpian. in l. Si longus, in fine. D. de judiciis, Ne si ei non dederimus actionem, futurum sit, ut impune fraudem patiatur, & egestate Romæ laboret, viaticulo suo non recepto, quod ad sumptum pater ei destinavit.

VIATICOR, [ἐφοδιάζω] ari. Viaticum parare. Hinc

VIATICATUS, a, um. Plaut. Men. 2. 1. 30. Quum inspicio marsupium, viaticati hercle admodum æstive sumus. Dictum est ex eo quod plura alimenta hybernis solent providere milites, quam æstivis: & quod æstate qui iter faciunt, paucioribus diebus quo volunt perveniunt, & de æstatis frugibus inter eundum se interim tolerant, cum interim hyeme idem nuda tellure facere non possint, & ea tempestate lagenam & potionem potius, quam cibum & obsonium quærant. Nam in lagena est æstivum viaticum. Hæc Turnebus, 18. 15.

V I B

VIB. Vivo.

VIBEX, icis. f. [μώλωψ, πελίδνωμα, σμῶδιξ] Signum verberis in humano corpore remanens, quod vi fiat, ut ait Festus. Plaut. Most. 4. 1. 10. Malam rem prius cavendam multo esse, quam ut meum tergum subjiciam culcitram vibicibus. Sed alii omittunt Culcitram vibicibus. Plin. lib. 30. Verberum vulnera, atque vibices, pellibus ovium recentibus impositis, obliterantur.
Flagellare vibice. Pers. 4 Sat. 48.

VIBILIA, æ. f. Dea viarum. Arnob. lib. 4. p. 131. Ab erroribus viarum Dea Vibilia libera.

VIBIUS Virius, [Οὐίβιος Οὐίριος] Capuæ deditionem elegantissima oratione dissuadet apud Liv. 26. 13. Fuerat enim auctor Campanæ defectionis ab Romanis ad Annibalem. Is mortem sibi conscivit ante deditionem, & multis civibus Senatoribus, ut idem quoque facerent persuasit.

VIBIA, æ. f. Auson. præf. Monosyllab. Ut in vetere verbo sequitur vara vibiam. V. Scalig. Lect. Auson. 1. 18. p. 54. Al. Bibiam.

VIBO, ōnis. m. Flos herbæ, quæ vocatur Britannica. Plin. 25. 3. Florem vibones vocant. V. ibi Harduin.

VIBRISSO, āre. Crispare vocem in cantando. Festus ex Titinnio.

VIBRISSÆ, ārum. f. seu VIBRICI, ōrum. m. sunt Pili in naribus hominum: dicti quod iis evulsis caput vibretur. Festus.

VIBRO, [πάλλω, κραδάω, κραδαίνω, σείω] āre. a Vi deductum: significat Movere & quasi vi agitare. Virg. 2. Æn. 211.
Sibila lambebant linguis vibrantibus ora. Cic. 2. Off. 29.
Quam hastam L. Sylla quum vibrasset Dictatore propinquo suo. Idem 2. in Catil. 23. Sicas vibrare, & venena spargere.
Bipennem vibrare. Lucan. lib. 3. 433.
Fulmina vibrant. Cic. in Orat. 234. Demosthenes cujus non tam vibrarent fulmina illa, nisi numeris contorta ferrentur.
Hastam vibravit gelidis viribus. Sil. lib. 10. 113.
Jaculum vibrare excusso lacerto. Ovid. 4. Epist. 43.
Iambos truces vibrare. Catul. in Annales Volusii, 34. 5.
Lancea vibravit, i. e. Vibratus est. Sil. 1. 553.
Spicula vibrare. Virg. 11. Æn. 606.
Telum vibrare. Lucan. lib. 4. 40.
Vibrare dicitur mare, h. e. Micare, & intremiscere, ut ait Budæus, sive contremefieri. Cic. 4. Acad. 105. Quodque nunc quia a sole collucet, albescit & vibrat, dissimileque est proximo ei continenti.
Tremere & vibrare. Plin. lib. 2. cap. 8. de Terræmotu & hiatibus, Nec simplici modo quatitur unquam, sed tremit vibratque.
Vibrare, neutrum, i. e. Trepidare. Valer. 8. Argon. 57.
Quum subito ingentem media inter nubila flammam
Conspicit: & sæva vibrantes luce tenebras. i. e. Quas illuminabat & vibrare faciebat lux oculorum serpentis pervigilis.

VIBRANS, antis. Partic. [πάλλων, ἀμπεπαλών] ut,
Draco vibrans linguas multifidas. Valer. 1. Argon. 62.
Oratio incitata & vibrans. Cic. de Clar. Orat. 326. Et erat oratio cum incitata & vibrans, tum etiam accurata & polita.
Sententiæ vibrantes. Quintil. lib. 10. cap. 1. Summa in Archilocho vis elocutionis, tum validæ, tum breves, vibrantesque sententiæ. i. e. Incitatæ.
Serpens lingua vibrante minans. Lucret. lib. 3. 657.
Sonus vibrans, Aures feriens, vel Tremulus. Plin. lib. 10. cap. 29.
Supercilio vibrante loqui. Ovid. 2. Amor. 5. 15.

VIBRANDUS, a, um. Claud. de 4. Cons. Honor. v. 519.
—— jam cornus avita
Tentatur vibranda tibi.

VIBRATUS, a, um. Partic. [πεπαλμένος] ut, Vibrata hasta.
Fulgor vibratus ab æthere. Virg. 8. Æn. 524.
Fulmina vibrata jactat Juppiter. Ovid. 2. Met. 308
Membra vibrata vertigine. Claud. 2. in Eutrop. 359.
Sibila vibrata per auras. Sil. lib. 3. 185.
Spicula vibrata per auras. Ovid. 8. Met. 374.
Tela vibrata lacertis. Ovid. 12. Met. 79.
Vibratum, pro Crispo. Virg. 12. Æn. 100.
—— & fœdare in pulvere crines
Vibratos calido ferro, myrrhaque madentes. i. e. Crispatos calamistro, inquit Servius. Columel. lib. 10. 187.
Candida vibrato discrimine, candida thyrso est.

VIBRATUS, ûs. m. Tractus crispus. Mart. Capella lib. 8. Proprii luminis vibratum amittere.
Ignium vibratus. Idem lib. p. 17.

VIBRATIO, ōnis. f. Idem. Festus, Gradivus dictus a vibratione hastæ, quod Græci dicunt κραδαίνειν.
Sideris igniti vibratio. Vopisc. in Caro cap. 8.

VIBRABĬLIS, e. Mart. Capell. 1. p. 11. Sidus vibrabile.

VIBRABUNDUS, a, um. Mart. Capell. 8. p. 297. Stilbon ante emergentis splendorem jubaris vibrabundus apparet.

VIBRĀMEN, inis. n. Vibratio, crispatio. Apul. 6. Met. 179. Trisulca vibramina draconum.

VIBURNUM, i. n. Genus fruticis. unde Virg. 1. Ecl. 26.
Verum hæc tantum alias inter caput extulit urbes,
Quantum lenta solent inter viburna cupressi.

V I C

VIC. Vicarius, Vicentia, Vicit, Victor, Victoria, Victrix, Vixit. VIC. AVG. Victoria Augusti. VICC. Victores. VIC. & I. Vice sacra judicans. VIC. S. Victoria Sicula. VICT. Victor, Victoria.

VICA POTA, æ. f. Dea Victoriæ, quæ & Victoria. Senec. de morte Claudii, Diespiter, Vicæ Potæ filius. Liv. 2. 7. extr. Ubi nunc Vicæ Potæ est domus. Et Cic. 2. de Legib. 28. Si fingenda nomina Vicæ Potæ, &c. Alii scribunt Vicepota. V. Gronov. ad Cic. l. c. & Grut. ad l. c. Senec.

VICANUS, V. VICUS.

VICARIUS, V. VICIS.

VICATIM, A. VICUS.

VICENĀLIS, e. ut, Vicenalis sphæra. Apul. de Dogm. Plat. p. 52. al. Vigesimalis.

VICENARIUS, a, um. [εἰκοσιακὸς] Vicesimus. Plaut. Pseud. 1. 3. 69. Tum lex me perdit quina vicenaria. Ubi Interpres, Videtur lex lata ut si cuipiam crederentur supra viginti quinque minas, redhibitio nulla esset, nec debitor quicquam deberet. Alii, Quina vicenaria, Centum interpretantur.

VICĒNUS, a, um. Adj. [εἰκοστὸς] Idem. Plin. lib. 10. cap. 53. Plus vicena quina incubanda subjici vetant. De ovis. Columel. lib. 3. cap. 3. Vicenas amphoras percipient.

VICENNIUM, i. n. Viginti annorum spatium. Modestinus in l. Calcularii. D. de administrat. rerum, &c. V. Expungere rationes, in EXPUNGO.

VICIES, Adv. [εἰκοσάκις] pro Vigecies. Cic. 4. Att. 2. Æstimarunt H-S vicies.
Bis & vicies. Cic. 11. Att. 1.
Centies vicies duceni. Columel. lib. 5. cap. 2.

VICESIMUS, a, um. [εἰκοστὸς] pro Vigesimus. Cic. 12. Fam. 25. Altero vicesimo die.
Ætas vicesima. Lucan. ad Pison. 249.

VICESIMA, æ. f. [εἰκοστὴ] Vectigal, seu tributum, quum de vicenis unum penderetur. Cic. 2. Att. 2. Et eo magis quod portoriis Italiæ sublatis, agro Campano diviso, quod vectigal superest domesticum, præter vicesimam, quæ mihi videtur una conciuncula, clamore pedisequorum nostrorum esse peritura.

VICESIMANUS, a, um. Vicesimani, Milites a legionis suæ numero ita appellati. Tacit. 1. Ann. 51. & 64.

VICESIMARIUS, a, um. Adj. ut, Vicesimarium aurum, Quod ex vicesima colligebatur. [εἰκοστικὸς] Liv. 27. 11. Aurum vicesimarium, quod in sanctiore ærario ad ultimos casus servabatur, promi placuit. i. e. Aurum quod ex vicesima colligebatur. Erat autem vectigal, quemadmodum decima.
Vexillarii vicesimarii. Tacit. 14. Ann. 34.

VICESIMARIUS, i. m. Qui vectigal vicesimæ colligebat. Gloss. Gr. Lat. εἰκοστατής, ὁ τὰς εἰκοστὰς ἀπαιτῶν, vicesimarius. conf. Petron. cap. 65.

VICESIMATIO, ōnis. f. Supplicii militaris genus, quo vicesimus quisque sontium punitus. V. Capitol. in Macrin. cap. 12.

VICENTIA, æ. f. [Οὐικεντία] Venetiæ oppidum, ut scribit Plin. lib. 3. cap. 19. Tacit. 3. Hist. 8. Possessa ipso transitu Vicentia. Sic enim Plinius atque Ptolemæus vocant, non Vincentia. Quidam & Vicetiam ex scriptione, quæ in agro Veronensi reperta est, ut annotat Rhenanus in suis Castigationibus in Tacitum.

VICIA, æ. f. [βίκιον] Genus leguminis, a vinciendo dicta. Plin. lib. 18. cap. 15. Et vicia pinguescunt arva, nec ipsa agricolis operosa: uno sulco sata, non sarritur, non stercoratur, nec aliud quam deoccatur. Sationis ejus tria tempora. Varr. 1. de R. R. cap. 31. Vicia dicta a vinciendo, quod item capreolos habet ut vitis, quibus quum sursum vorsum serpit ad scapum lupini, aliumve quem, ut hæreat, eum solet vincire.
Fœtus tenues viciæ. Virg. 1. Georg. 75.
Pabularis vicia. V. PABULUM.
Serere viciam. Virg. 1. Georg. 227.

VICIARIUS, a, um. Adj. [βικιακὸς] Quod ad viciam pertinet. ut, Cribrum viciarium, in quo vicia expurgatur, apud Columel. 8. 5.

VICIARIUM, i. n. [ἀμπελὼν] Columel. lib. 11. cap. 2. Hoc eodem tempore ftercoris pars in prata digerenda, pars oleis & cæteris arboribus infpergenda, quinetiam viciaria diligenter facienda. Ubi rectius legitur Vitiaria, utique a vite.

VICINIA, VICINUS. V. VICUS.

VICIS, em. e. plur. Vices, ibus. [ἀμοιβὴ, ἐναλλαγὴ] eft Alternatio, five viciffitudo. Quintil. lib. 6. cap. 5. Judices vel præfidentes magiftratus appellandi funt frequenter, ut loquendi vices ferventur.

Annorum vices. Columel. lib. 2. cap. 9.

Belli vices. Stat. 9. Theb. 78.

Colloquii vices. Ovid. 21. Epift. 18.

Feriarum vices. Plin. Nihil eft in opere naturæ quod non aliquas vices feriarum velit.

Sermonum vice. Virg. 6. Æn. 535.

Alia vice. Liv. 1. 21. Ita duo deinceps reges alius alia vice, ille bello, hic pace civitatem auxerunt. i. e. Unus una vice, & alter alia. Videtur tamen hoc accipi pro Tempore: ut fit, Alius alio tempore, quod pofterius loquendi genus doctiffimis eft ufitatum. Vetus tamen exemplar legit, Alius alia via, &c.

Alterna vice. Plin. 9. Epift. 33. ad Caninium, Ex hoc ftagno in modum fluminis æftuarium emergit, quod vice alterna, prout æftus aut repreffit, aut impulit, nunc infertur mari, nunc redditur ftagno.

Alternis vicibus, Euripi reciprocationibus nunc ultro, nunc citro. Senec. Herc. fur. 377.

Annua vice. V. ANNUUS.

Benigna vice. Hor. Epod. 13. 11. h. e. Felici mutatione aut viciffitudine.

Grata vice. Hor. 1 Carm. 4. 1.

Stata vice. Curt. lib. 9.

Sua vice. Curt. lib. 7.

Suam cujufque vicem. Liv. 3. 36. Quum priores Decemviri ita fervaffent, ut unus fafces haberet, & hoc infigne regium in orbem fuam cujufque vicem per omnes iret.

Alternare vices. Ovid. 15. Met. 409.

Difponere varias vices operum. Tibul. lib. 1. 9. 64.

Dividere vices profeffionum. Quintil. in proœm. lib. 1.

Efficere vicem alicujus rei. Plin. lib. 23. cap. 4.

Exercere vices. Virg. 9. Æn. 175.

Exhibere vicem alicujus rei. Plin. lib. 23. cap. 7.

Explere vicem olei. Plin. lib. 31. cap. 2.

Fertque refertque vices incerta fors. Lucan. lib. 2. 13. h. e. Fortuna mutat profpera adverfis, & contra.

Habere vicem obfonii. Plin. lib. 15. cap. 19.

Implere deftinatas vices. Curt. lib. 4.

Inverfæ vices. Propert. 1. 15. 30.

Mutat terra vices. Hor. 4. Carm. 7. 3.

Peragit vicem nox. Ovid. 4. Met. 218.

Permutatis vicibus ftationum, expletis redituris, traditis. Curt. lib. 8.

Repræfentare vicem olei. Plin. lib. 28. cap. 10.

Revocare vicem. Senec. Herc. fur. 13.

Servare vices. Virg. 9. Æn. 222.

Sortiri vices. Virg. 3. Æn. 376.

Variare vices. Virg. 9. Æn. 164.

Verfa vice. Ulpianus de Stipulationibus, lib. 45. Pand. l. 1. §. Siquis fimpliciter, Et vice verfa fi interrogatus fub conditione, refponderit pure, &c.

Volvere vices. Virg. 3. Æn. 376.

Per vices. V. præpofitionem PER.

Vicibus, Per vices. Plin. lib. 8. cap. 32. Maria tranant gregatim nantes porrecto ordine, & capita imponentes præcedentium clunibus, vicibufque ad terga redeuntes. De cervis.

Vicem pro Officio quoque dicimus. Liv. 1. 20. Ne facra regiæ vicis defererentur, flaminem Jovi affiduum facerdotem creavit.

Demandare vicem fuam alicui. V. DEMANDO.

Vice, pro Loco accipitur: ut Vice mea, Vice tua; pro Tuo & meo loco. Hor. in Arte Poet. 304.

—— utar vice cotis, acutum
Reddere quæ ferrum valet, exors ipfa fecandi. Plin. lib. 8. cap. 46. Bos in Ægypto etiam numinis vice colitur.

Nulla eft enim perfona quæ ad vicem ejus, qui e vita emigrarit, propius accedat quam hæres. Cic. 1. de Legib. 48.

Vice alicujus folicitus. Curt. lib. 7.

Pro, Vice mea, tua, &c. Plautus fere femper accufativum pofuit, Vicem meam, tuam, &c. ut in Capt. 3. 3. 11. Neque ullum pol de hac re negotium eft quam male occidam, oppetamque peftem, heri vicem mei. i. e. Pro hero meo. Ibid. 2. 3. 37. Ut eum redimat & remittat huc noftrûm amborum vicem. Idem Rud. 3. 5. 33. Videntur Cicero & Livius fic etiam locuti. Liv. 34. At enim cum Philippo Argivi fenferunt: remittimus hoc tibi ne vicem noftram irafcaris. Cic. 1. Fam. 9. Quanquam ille perennis inimicus amicorum fuorum, qui tuis maxime beneficiis ornatus, in te potiffimum fractam illam, & debilitatam vim fuam contulit, noftram vicem ultus eft ipfe per fefe. i. e. In fefe pœna afficiendo occupavit officium noftrum, inquit Budæus.

In vicem. Columel. lib. 3. cap. 14.

Cedere in vicem alicujus rei. V. CEDO.

Fungi aliena vice. Liv. 1. 41.

Fungi vicibus alicujus. Propert. lib. 4. 12. 75.

Fungi mutua vice. Paulus in l. Certum. D. Si certum pet. Pedius nihil referre ait, proprio nomine res appellentur, an digito oftendantur, an vocabulis quibufdam demonftrentur: quatenus mutua vice fungantur, quæ tantundem præftent.

Implere vicem alterius. V. IMPLEO.

Obtinere vicem veri. Curt. lib. 8.

Penfare vicem. V. PENSO.

Præftare vicem alterius. Ovid. 3. de Arte Am. 666.

Recitare vicem. Cic. pro Sext. 10. Sed recito memoriam perfuncti periculi, prædicationem ampliffimi beneficii, vicem præfentis officii, teftimonium præteriti temporis.

Reddere vicem lunæ. Plin. lib. 2. cap. 8.

Sumere prifanam in vicem vini. Celf. lib. 4. cap. 6.

Supplet vicem folis, Loco folis eft. Plin. 5. Epift. 101.

Suftinere vicem duorum ut unus homo difficile eft. Paulus in l. Si plures. D. De pactis.

Vitare vices, i. e. Pugnas: quia per viciffitudinem pugnabatur, ut Saluftius docet. Virg. 2. Æn. 433. Servius.

Vice, pro Inftar; ut, Vice Sardanapali, Quemadmodum Sardanapalus. Cic. 10. Att. 11. Quod fi me fefellerit, feram ficut multi clariffimi homines in Rep. excellentes tulerunt, nifi forte me Sardanapali vice in fuo lectulo mori cenfueris, quam exilio Themiftocleo, qui, &c.

Carinæ vice inverfæ, i. e. In modum. Plin. 9. 6.

Mundi vice circumagi, Ad fimilitudinem mundi. Suet. in Nerone, cap. 31.

Poetæ vice fingere nomina. Cic. 2. de Legib. 28.

Teli vice fævit nuda manus. Juven. 15. Sat. 53.

Vices, Pœnæ, & incommoda. Hor. 1. Carm. 28. 32.

—— vicefque fuperbæ
Te maneant ipfum. Ter. Heaut. 4. 5. 1. Ita me di amabunt, ut nunc Menedemi vicem miferet me.

Dolere vicem noftram, eft Propter incommoda privata dolere. Vicem autem publicam, eft quod vulgo dicunt, Zelo Reip. Eft autem figurata locutio, ut docet Prifcianus de conftructione. Quintil. lib. 4. Si judex aut fua, aut Reip. vice commovetur.

Irafci vicem alterius. V. IRA.

Mœftus non fuam vicem, fed propter ipfum periclitantium fratrum. Curt. lib. 7. Alia exemplaria habent, Non ob fuam vicem.

Pertimefcere. ut, Mihi uti neceffe erit & meam & aliorum vicem pertimefcere? Cic. pro Domo 8.

Timeam neceffe eft valde & meam & veftram vicem. Cic. 11. Fam. 19.

Vices appellantur Pœnæ, quæ in fceleratos pro admiffis regeruntur, ut inquit Porphyrio in illud Hor. Epod. 5. 81.

Venena, magnum fas, nefafque, non valent
Convertere humanam vicem.

Vicis, Gratia vel bona vel mala. ut,

Repofcere & reddere vicem. Martial. lib. 8. 38.

Captet forfitan, aut vicem repofcat. Plin. 2. Epift. 9. Reddam vicem, fi repofces. i. e. Par beneficium.

Reddere vicem meritis. Ovid. 1. Amor. 6. 23.

Exigere vices alterius. Propert. lib. 1. 15. 10.

Hæc erit illarum contempti pœna doloris:
Multarum miferas exigit una vices. h. e. Una puella quam perdite amas, exigit a te pœnas quas multæ propter te paffæ funt, volentes abs te amari, fed abs te repulfæ & contemptæ.

Simplici vice. Hor. 4. Carm. 14. 13. —— & arces
Alpibus impofitas tremendis
Dejecit acer plus vice fimplici. Vult intelligi in vaftandis his non tantam illis cladem intuliffe, quantam ipfi dederant, fed duplam: hoc eft eam non fimplici vice reddidiffe. Porphyrio.

VICARIUS, a, um. Adj. Qui vicem alicujus gerit, five obtinet, & in ejus locum fucceffit. Liv. 29. 1. Quando igitur adolefcens quid fentires non diffimulafti, vicarium tibi expediam, cui tu arma equumque, & cætera inftrumenta militiæ tradas.

Corpus vicarium. Quintil. Decl. 16.

Fidem vicariam operæ noftræ fupponere. Cic. pro Rofc. Amer. 111. Propterea quod quibus in rebus ipfi intereffe non poffumus, in his operæ noftræ vicaria fides amicorum fupponitur.

Manus vicarias polliceri. Quintil. in Gladiatore, ad finem.

Mors vicaria, Quæ pro altero fubitur. Quintil. in Gladiatore.

Opera vicaria, Mutuo data. Quintil. Vicariam operam ei impendi.

Pœna vicaria. Quintil. Decl. 6.

Servitus vicaria. Quintil. Decl. 8.

VICARIUS, i. m. dicitur Servus qui alterius fervi vices gerit, qui fervo majori in familia fervit. Plaut. Afin. 2. 4. 27. Cui datum eft? 21. Sticho vicario ipfi tuo. 22. vah delenire apparas: mihi fcio vicarium effe, neque effe fervum in heri ædibus qui fit pluris quam ille eft. Cic. 3. Verr. 93. Peculia omnium, vicariique retinentur. Paulus de Noxalibus act. l. Si in re, Si fervus tuus navem exercuerit: ejufque vicarius, & idem nauta in eadem navi damnum dederit.

Dominationis alienæ vicarius. Cic. ad Brut. 16.

Juris alieni vicarius. Cic. pro Cæcin. 57. Qui legitime procurator dicitur omnium rerum ejus, qui in Italia non fit, abfitve Reip. caufa, quafi quidam pene dominus, hoc eft alieni juris vicarius.

Laboris miferrimi vicarius. Apul. lib. 8.

Dare vicarium. Cic. 12. Philipp. 3. Quod fi in bello dari vicarii folerent, libenter me, ut Brutus emitteretur, pro eo includi paterer.

Invenire vicarium. Cic. pro Sil. 26. Tamen hoc regnum appellabitur cujus vicarius qui velit effe, inveniri nemo poteft, longe abeft regni fufpicio.

Succedere vicarium muneri alterius. Cic. 5. Verr. 120. Unum & quinquaginta aratores ita video dejectos, ut his ne vicarii quidem fuccefferint. V. SUCCEDO.

Succedere vicarium diligentiæ alterius. Columel. lib. 11. cap. 1.

Subtrahere vicarium diligentiæ alterius. Cic. pro Muren. 80. Nolite mihi fubtrahere vicarium meæ diligentiæ.

Effe alicujus vicarium alteri. Quintil. in Gladiatore.

Vicarii etiam interdum funt, Qui in vicem aliorum exitio peftique devoventur, ut in eorum caput expetant ea mala, quæ aliis erant eventura, ut in carmine devotionis, Eofque vicarios pro me, fide magiftratuque meo, & pro populo Romano, exercitibus, legionibufque noftris do, devoveo. Ex Turnebi Adverf. 18. 4.

VICARIANUS, a, um. Sidon. 1. 3. Civium defidiam vicariano apice tranfcendit. i. e. Honore vicariæ præfecturæ.

VICISSIM, Adv. [ἀμοιβαδὶν, ἐναλλὰξ, ἀπαλλὰξ, παλλὰξ, ἐπαλλαγμένως] Per vices. Ter. Eun. 4. 7. 45. Uti fortes decet milites, domique focique fac viciffim ut memineris. Virg. 5. Ecl. 49.

Nos

Nos tamen hæc quocunque modo tibi nostra vicissim
Dicemus. Cic. 2. de Nat. Deor. 3. Quod si haberem aliquid quod liqueret, tamen te vicissim audire vellem, quum ipse tam multa dixissem.

Terra uno tempore florere, dein vicissim horrere potest. Cic. 2. de Nat. Deor. 19.

Fari vicissim. Virg. 6. Æn. 531.

Vicissim, [ἔμπαλιν] Secundo loco, sive Contrario. Cic. de Amicit. 30. Sed ego admiratione quadam virtutis ejus, ille vicissim opinione fortasse nonnulla, quam de moribus meis habebat, me dilexit. Ter. Heaut. 4. 3. 10. Sed nunc Clinia, da te mihi vicissim: nam amici quoque res est videnda.

Si sint ea genera divinandi vera, de quibus accepimus, quæque colimus, esse deos: vicissimque si dii sint, esse qui divinent. Cic. 1. de Divin. 9.

Expecto quid ille tecum, quid tu vicissim. Cic. 16. Att. 3.

Experiri vicissim. Virg. 3. Ecl. 28.

Mutuari ab aliquo, & ei vicissim reddere aliud quippiam. Cic. de Fato, 3.

VICISSATIM, [ἀμοιβαδὶς] Adv. Idem: sed antiquum est. Plaut. Pœn. prol. 46. Ad argumentum nunc vicissatim volo remigrare. Idem Stich. 4. 1. 27.

VICISSITŪDO, inis. f. [ἐπάλλαξις, ἐπαμφοτερισμὸς] Alternatio, mutatio ex alio in aliud, inquit Cic. lib. 5. Tusc. 69. Idem de Amicit. 49. Nihil est enim remuneratione benevolentiæ, nihil vicissitudine studiorum officiorumque jucundius. Ter. Eun. 2. 2. 45. Hoc nunc dices, ejectos hinc nos, omnium rerum heus! vicissitudo est.

Vicissitudo & mutatio ex alio in aliud. Cic. 5. Tusc. 69. Inde est indagatio nata initiorum, & tanquam seminum, unde essent omnia orta, generata, &c. quæ vita, quis interitus, quæque ex alio in aliud vicissitudo atque mutatio?

Dierum ac noctium vicissitudines. Cic. 1. Tusc. 68. Ut quum videmus speciem primum candoremque cæli, deinde conversionis celeritatem tantam, quantam cogitare non possumus, tum vicissitudines dierum atque noctium.

Laboris ac voluptatis vicissitudo. Cic. pro Muren. 76.

Diurnæ nocturnæque vicissitudines. Cic. 1. de Invent. 59. Verum ad utilitates quoque rerum omnium, sunt accommodatæ & diurnæ nocturnæque vicissitudines, nulla in re unquam mutatæ quicquam nocuerunt.

Aufert tædium vicissitudo. Cic. 3. de Orat. 191. Horum vicissitudines efficient, ut neque ii satientur qui audient, fastidio similitudinis: nec nos id quod faciemus, opera dedita facere videamur.

Ad actionis suavitatem, quid est vicissitudine, & varietate & commutatione aptius? Cic. 3. de Orat. 223.

VICISSITAS, ātis. f. [παράλλαξις] Idem: sed antiquum. Actius Phœnissis, Vicissitatemque imperandi tradidit. Nonius 2. 893.

VICTĪMA, æ. f. [ἱερεῖον, σφάγιον] Quæ post victoriam dextra victrice immolabatur. Ovid. 1. Fast. 335.

Victima quæ dextra cecidit victrice vocatur. Cic. 1. Att. 8.

Ego enim te arbitror cæsis apud Amaltheam tuam victimis, statim esse ad Sicyonem oppugnandum profectum.

Amplior victima. Senec. Herc. fur. v. 922. Victima haud ulla amplior potest magisque opima mactari Jovi quam rex iniquus.

Devota victima. Hor. 3. Carm. 23. 10.

Impatiens victima. Lucan. lib. 1. 606.

Maxima victima taurus. Virg. 2. Georg. 147.

Melior victima, Cum prima hostia non litabatur, aut effugerat, & succidaneæ hostiæ immolabantur ad deos placandos, meliores dati dicebantur. Virg. 12. Æn. 296.

Hoc habet, hæc melior magnis data victima divis. Quo & proverbium Græcum pertinet, δεύτερον ἀμείνονα. Turnebus, 14. 4.

Sacra victima. Juven. 12. Sat. 113.

Cadet nivea victima ante aras. Senec. Agamem. 6.

Litare victimas. V. LITO.

Mactata victima. Senec. Octav. 4.

Mactare victimam gratiorem. Cic. pro Flacc. 99. Quam potestis P. Lentulo, qui vos in complexu liberorum conjugumque vestrarum trucidatos incendio patriæ sepelire conatus est, mactare victimam gratiorem, quam, &c.

Præbere se victimam alicui. Cic. 2. de Finib. 91. Neque porro ex eo natus cum Pyrrho bellum gerens consul cecidisset in prælio, seque e continenti genere tertiam victimam Reip. præbuisset.

VICTĪMO, āre. Apul. 7. Met. p. 192. Hircum Marti victimant.

Hostiam victimare. Idem 7. Met. p. 197.

VICTIMARIUS, i. m. [ἱεροπώλης] Qui victimas vendebat. Plin. lib. 7. cap. 11. Et Scipioni in servo Serapione victimarii negotiatoris, vili mancipio. Vetustum exemplar manu scriptum hic aliter legit & distinguit, necnon pro Victimarii negotiatoriis, Suarii legit.

Victimarius, Victimarum minister, qui in sacrificiis victimas ligabat, cultrum, aquam, & molam parabat, & reliqua quæ sacris erant necessaria. Valer. lib. 1. cap. 1. Libros Petilius prætor Urbanus ex auctoritate Senatus, per victimarios facto igne in conspectu populi cremavit. Liv. 40. 29. Libri in comitio igne a victimariis facto, in conspectu populi cremati sunt.

VICTITO, V. VIVO.

VICTORIA, VICTORIATUS, VICTRIX, VICTUS, Partic. V. VINCO.

VICTUS, ūs. m. V. VIVO.

VICUS, i. m. [κώμη] Pars urbis est, quæ ex multiplicatis domibus fit: & ex pluribus vicis urbs constat. Dividitur enim urbs in vicos, quasi in membra minora. Cic. pro Milon. 65. Nullum in urbe vicum, nullum angiportum esse dicebant, in quo Miloni non esset conducta domus. Hor. 2. Epist. 1. 269.

Deferar in vicum vendentem thus & odores.

Vicus ex domibus constat, inquit Varro, Vicus Ciprius, vicus Africus, vicus sceleratus, &c. vici Romæ fuisse dicuntur quadraginta. Hor. 1. Serm 9. 13.

—— cum quidlibet ille
Garriret, vicos, urbem laudaret, &c.

Ædificare vicos. V. ÆDIFICO.

Omnibus vicis statuæ factæ sunt. Cic. 3. Off. 80.

Sceleratus vicus. Ovid. 6. Fast. 610. V. SCELUS.

Magister vici. Martial. lib. 10. 79. V. Suet. Aug. cap. 30. & Tiber. cap. 76.

Vicus ruri, sive rusticus dicitur, quum plures simul villæ, quæ pagi dicuntur, hoc est plures rusticanæ domus conjunctæ sunt, & aliquo spatio remotæ ab urbe, dummodo non sint clausæ mœnibus. Cic. 14. Fam. 1. Quod ad me mea Terentia scribis, te vicum vendituram, quid obsecro te (me miserum) quid futurum est? Idem 1. Att. 3. Quod si assequor, Crassum divitiis supero atque omnium vicos & prata contemno.

Concursus fiunt ex agris, ex vicis, ex domibus omnibus. Cic. 5. Att. 16.

Conscribere servos ex omnibus vicis concitatos. Cic. pro Domo 54.

VICĀNUS, a, um. [κωμίτης] Qui in vico rustico habitat. Cic. 1. de Divin. 7. 133. Non habeo denique nauci Marsum augurem,

Non vicanos aruspices, non de circo astrologos. Ex poeta.

Idem pro Flacc. 8. Timolites ille vicanus, homo non modo nobis, sed ne inter suos quidem notus, vos docebit qualis sit L. Flaccus.

VICANEUS, i. m. Saresb. 8. 21. Tanquam vicaneos tributa persolvere præcepit.

VICŬLUS, i. m. [κωμίδιον] dimin. accipitur pro Pago & rusticanis domibus. Liv. 21. 33. Castellum, viculosque circumjectos capit. V. Vopisc. Aurel. cap. 3.

VICĀTIM, Adv. Per vicos. Sisen. Hist. lib. 3. Cum complures menses barba immissa & intonso capillo, lugubri vestitu populum vicatim flens una cum liberis circumiret. Nonius.

Conscribere homines vicatim. Cic. pro Sext. 34. Adde Hor. Epod. 5. 97. Suet. Cæs. cap. 41. & Tacit. 2. Hist. 95. & Plin. 6. 26.

VICĪNUS, i. m. [γείτων, κωμίτης, πρόσοικος, ἀφιχθεὶς] Qui eundem locum colit, & prope domum nostram habitat. Cic. 8. Att. 6. M. Lepidus vicinus noster.

Anniversarii vicini. V. Anniversarius, in ANNUS.

Bonus vicinus. Hor. 2. Epist. 2. 132.

Finitimus ac vicinus. Cic. pro Syll. 158.

Interior vicinus. Cic. 1. Q. frat. 2. Et mediocri me dolore putas affici, quum audiam qua sit existimatione Virgilius, qua tuus vicinus Gn. Octavius? Nam si te interioribus vicinis tuis Cilicensi & Syriaco anteponis, valde magnum facis.

Proximus vicinus. Cic. 2. Att. 14. C. Arrius proximus est vicinus, imo ille quidem jam contubernalis.

VICĪNUS, a, um. Adj. ut, Vicinum malum, i. e. Proximum. Plaut. Merc. 4. 4. 32. Virg. 9. Ecl. 28.

Mantua væ miseræ nimium vicina Cremonæ.

Dialectica vicina & finitima rhetoricæ. Cic. in Orat. 113.

Jurgia vicina. Hor. 2. Epist. 2. 130.

Mala sunt vicina bonis. Ovid. de Rem. Amor. 323.

Oppidum vicinum. Hor. Epod. 5. 44.

Partus vicinus. Stat. 1. Achil. 212.

Pecoris vicini contagia. Virg. 1. Ecl. 51.

Terra vicina mihi. Ovid. 3. Trist. 4. 52.

Villa vicina. Hor. 1. Serm. 5. 79.

Urbes vicinæ. Virg. 1. Georg. 510.

Vicina ad pariendum. Cic. 3. Verr. 48.

Compar. Ovid. 6. Fast. 275.

In vicino sunt terræ. V. IN.

Compar. Ovid. 6. Fast. 275.

Ni convexa foret, parti vicinior esset.

VICĪNE, Adv. Superl. August. de Doctrin. Christian. 1. 23. Vicinissime frui.

VICINĪTAS, ātis. f. [γειτνία, γειτνίασις] Vicinorum propinquitas, & aliquando Vicinorum multitudo. Ter. Heaut. 1. 1. 4. Tamen vel virtus tua me, vel vicinitas, &c. Cic. 6. Verr. 96. Signum quod erat notum vicinitati, buccina datur. Idem pro Rosc. Amer. 134. Cantu vocum & nervorum & tibiarum, nocturnisque conviviis tota vicinitas personet.

Vicinitas & confinium. Cic. 2. Off. 63. In omnique re contrahenda, vendendo, emendo, conducendo, locando, vicinitatibus & confiniis æquum & facilem, &c.

Vicinitas etiam aliarum rerum dicitur. Cic. pro Cluent. 11. Pater hujusce Judices, homo non solum municipii Larinatis, ex quo erat, sed etiam regionis illius, & vicinitatis virtute, æstimatione, nobilitate facile princeps.

Versari in vicinitate. Cic. 4. Acad. 138. Nam qui summum bonum dicant id esse, si vacemus omni molestia, eos invidiosum nomen voluptatis fugere, sed in vicinitate versari. i. e. Parum abesse a nomine voluptatis; vel qui potius voluptatis quam virtutis studiosi dicantur.

Amicitiæ, consuetudines, vicinitates. Cic. Post red. ad Quir. 3.

Artium studiorumque quasi finitima vicinitas. Cic. de Clar. Orat. 150. V. Exulcerare gratiam alicujus, in EXULCERO.

Nominis vicinitas. Plin. lib. 21. cap. 18.

Oris vicinitatem nares non sine causa secutæ sunt. Cic. 2. de Nat. Deor. 141.

Sylvæ vicinitas. Plin. lib. 4. cap. 16.

Virtutibus ac vitiis vicinitas quædam est. Quintil. lib. 3. cap. 6.

Cum civibus vicinitas. Cic. 5. de Finib. 65. Serpit sensim foras cognationibus primum, tum affinitatibus, deinde amicitiis, post vicinitatibus cum civibus.

Cum eo mihi vicinitas & magnus usus est. Cic. pro Cluent. 49.

Meretricia vicinitas. Cic. pro Cæl. 37. Cur te in istam vicinitatem meretriciam contulisti?

VICINITUS, Adv. Theod. Cod. l. 15. tit. 1. Omnes intra centum pedes vicinitus, quantum ad horrea pertinet, arceantur.

VICINIA, æ. f. [γειτνία] Locus vicinus, seu ipsa vicinitas. Plaut. Mil. 2. 3. 2. Certo ædepol scio me vidisse hic proximæ viciniæ, &c. Cic. 1. Tusc. 37. Inde in vicinia nostra Averni lacus. Hor. 1. Epist. 17. 44.

Sed videt hunc omnis domus, & vicinia tota.

Dives

Dives vicinia. Ovid. 3. Fast. 189.
Hic viciniæ, & Huc viciniæ. V. HIC & HUC adverbia.
Lactis ad viciniam accedens aqua. Plin. lib. 31. cap. 3.
Rerum est tamen diversarum quædam vicinia. Quintil. lib. 8. cap. 3.
Solis vicinia mollit ceras. Ovid. 8. Met. 225.
Urbis vicinia. Columel. lib. 7. cap. 3.
Virtutum vitiorumque vicinia. Quintil. lib. 2. cap. 12.
Ex aliqua rei vicinia. Quintil. lib. 3. cap. 10. vel 8. ut alii distinguunt.
Vicinia cum. Quintil lib. 8. cap. 6. Est enim huic tropo cum synecdoche quædam vicinia.
Reclamat vicinia rauca. Hor. 1. Epist. 18. 62. ad Scævam.

VICINIUM, i. n. Senec. de Brevitate vitæ, In vicinio versatur invidia, simplicius longe posita miramur. Alii legunt, In vicino.

VICINALIS, e. [γειτονικὸς] Quod ad viciniam pertinet; ut Vicinales viæ. V. VIA.
Bella vicinalia. Justin. 41. 1. 9.
Vicinalis usus. Liv. 21. 26.

VICINOR, ări. Propinquum esse. Sidon. 2. Epist. 11. Si nobis pro situ spatiisque regionum vicinaremur. Et Cæl. Aurel. Acut. 2. 23. 90. Autumni tempus, quod Hyemi vicinatur.

VICINANS, antis. Partic. ut, Cordis vicinantis causa. Cæl. Aurel. Acut. 2. 14. 94.
Loca capiti vicinantia. Idem 2. 6. 27.
Serpillum terræ vicinans. Macer 2. 9. 1.

V I D

VIDELICET, [δηλαδὴ, δηλονότι] Adverbium confirmandi est, teste Donato, significat idem quod Videre licet: quod Scilicet, Scire licet: & Ilicet, Ire licet. De hoc sic Valla; Scilicet & Videlicet, idem significare videntur quod Certe: sed habent usum suum & præcipuum per amaritudinem quandam cum derisu permistam. Nonnunquam post relativum, sicut solet poni Quidem: nonnunquam & ante vel sine relativo. Et hi sunt fere modi utendi his duabus dictionibus apud doctissimos: apud quos vix reperias illum vulgo usitatissimum modum, quum ea quæ confuse dicta sunt, per singula postea exponimus: quale esset, Quatuor sunt virtutes, scilicet, vel videlicet prudentia, justitia, fortitudo, modestia. Hactenus Valla lib. 2.
Maluit videlicet homines peccare quam deos. Cic. 4. Verr. 22.
Quidam magnus videlicet vir & sapiens. Cic. 1. de Invent. 2.
Sapiens videlicet homo cum primis nostræ civitatis. Cic. 2. de Orat. 124.
Videlicet, cum irrisione. Cic. 2. Philipp. 15. Tuus videlicet salutaris Consulatus, perniciosus meus. Idem 4. de Finib. 21. Hæc videlicet est correctio philosophiæ veteris & emendatio, quæ omnino aditum habere nullum potest in urbem, in forum, in curiam.
Videlicet, sine irrisione: pro Nimirum, certe, nam, enim. Ter. Heaut. 3. 2. 22. Hic de nostris verbis errat videlicet, quæ hic sumus locuti. Idem Heaut. 3. 2. 3. Cic. 2. de Legib. 24. Caste jubet lex adire ad deos, animo videlicet in quo sunt omnia, nec tollit castimoniam corporis.
Videlicet, cum relativo. Cic. 3. de Finib. 31. Hæc natura videlicet vult salvam esse se. Idem 2. de Legib. 14. Quos imitatus Plato, videlicet hoc quoque legis putavit esse persuadere aliquid, &c.
Et videlicet. Cic. 13. Att. 30. Spurium Mumium putaram in decem legatis fuisse, & videlicet: etenim, &c. i. e. Et videlicet puto ita esse.
Ut videlicet. Cic. pro Cluent. 128. & 129. Statuerunt enim ita majores nostri ut si a multis esset flagitium rei militaris admissum, sortitione in quosdam animadverteretur: ut metus videlicet ad omnes, pœna ad paucos perveniret. Idem in Orat. 114. Aristoteles dicit rhetoricam quasi ex altera parte respondere dialecticæ: ut hoc videlicet inter se differant, &c.
Nihil videlicet est eorum. Cic. pro Planc. 96.
Tu videlicet. Cic. 2. de Finib. 77. Hæc quum loqueris, nos barones stupemus, tu videlicet tecum ipse rides.
Videlicet, pro Scilicet, sive nempe. Cic. pro Sext. 28. Venisse tempus iis qui in timore fuissent, conjuratos videlicet dicebat, ulciscendis.
Videlicet igitur. Cic. 5. Verr. 90. Videlicet igitur non Turpioni lucrum datum, sed Petrinis pecuniæ ereptæ. Vetus exemplar legit Gloriatur.
Videlicet, quod est Videre licet, vel videas licet, suæ originis casum interdum retinet. Plaut. Stich. 4. 1. 49. Videlicet parcum illum fuisse senem, qui dixerit. Iterum 4. 1. 51. Videlicet illum fuisse nequam adolescentem. Idque est tanquam videre licet. Turnebus.

VIDEO, di, sum, [ὁράω, βλέπω, ὄπτω, ὄπτομαι, ὀπτάνω, δέρκω, θεωρέω, θεάομαι] ēre. Oculorum actio & officium est. Cic. 7. Verr. 86. Jam hoc ipso istum vestitu Siculi civesque Romani permulti sæpe viderunt. Ovid. 9. Met. 602.
Vidisset lachrymas, vultus vidisset amantis.
Cernere & videre. Cic. pro Milon. 79.
Venire, videre, & visere. Cic. 10. Fam. 23. Sed tamen constitui ad te venire, ut & viderem te, & viserem, & cœnarem etiam.
Absens absentem auditque videtque. Virg. 4. Æn. 83.
Magis vidi. V. MAGIS.
Parum videre. V. Prospicio parum, in PARUM.
Oculis videre. Ter. Eun. 4. 4. 11. Hunc oculis suis nostrarum nunquam quisquam vidit Phædria. Idem Adelph. 3. 2. 31. Certe, hisce oculis egomet vidi. Cic. 3. Catil. 18. Ut eos pene oculis videre possemus.
Animo aliquid videre. Cic. 4. Acad. 125. Etsi nunc, aut si etiam dormientes aliquid animo videre videamur, imagines extrinsecus animos nostros per corpus irrumpere.

Oculis somnum videre. V. SOMNUS.
Oculis claris videre. V. CLARUS.
Vultu placido videre aliquem. Tibul. lib. 2. 4. 59.
Diem videre. Cic. 14. Fam. 1. Quem ego diem si videro, & si in vestrum complexum venero, ac si & vos & meum recuperaro, satis, magnum mihi fructum videbor percepisse & vestræ pietatis & meæ.
Somnia videre, Somniare. Ovid. 9. Met. 474.
Video, de visu per insomnium. Tacit. 2. Ann. 14. Nox eadem lætam Germanico quietem tulit, viditque se operatum.
Causas videre, Intelligere. Lucret. lib. 1. 154.
Ingratum quippiam videre, h. e. Videre aliquid quod nobis non placeat. Ovid. 2. Met. 780.
Insidias alicujus videre. Ovid. 1. de Arte Am. 766.
Manifesta videre. Lucret. lib. 1. 855.
Spem videre. Ter. Heaut. 4. 1. 46.
Vitium videre in aliquo. Ovid. 2. Amor. 19. 9.
Licet videre. Cic. 1. Off. 44. Videre etiam licet plerosque non tam natura liberales, quam quadam gloria ductos.
Pene videre est, Propemodum videri potest. Hor. 1. Serm. 2. 101.
Videre, fere pro Una esse vel congredi. Cic. 1. Fam. 9. Quippe qui etiam Ravennæ Crassum ante vidisset, ab eoque in me esset incensus. Idem 6. Att. 2. Ego (ut spero) propediem te videbo.
Videre aliquem, Convenire, Alloqui. Cic. 4. Att. 12. Graviter se acturum cum Aquilio, confirmavit. Videbis ergo hominem. Et 12. Fam. 15. Septimium vide, & Lænatem, & Statilium.
Vidit hic annus Ventidium. V. ANNUS.
Videre, pro Vigilare. Ter. Eun. 1. 1. 28. Et prudens, sciens, vivus, vidensque pereo. Ubi Donatus, Videre pro Vigilare posuit: ut etiam Virgilius, quum de Sileno dicit, 6. Ecl. 21.
——jamque videnti
Sanguineis frontem moris, & tempora pingit. Ergo Vivus, Non mortuus: Videns, Non dormiens.
Vide, stomachantibus convenit, qui indignatione coguntur quasi cum aliquo colloqui. Ter. Phorm. 2. 3. 11. Avaritia vide quid facit. Sic in Adelph. 5. 1. 5. Illud sis vide exemplum disciplinæ.
Vide modo, inquis non me hercules. Cælius Cic. 8. Fam. 2.
Vide ut incedit. Plaut. Aul. 1. 1. 7. Ironia.
Me vide, phrasis comica: pro, Ad me aspicito, certum id habeto. Ter. And. 2. 2. 13. Atque istuc ipsum nihil pericli est, me vide. Idem Phorm. 4. 4. 30. Fient, me vide.
Videre, Prævidere, prænoscere. Cic. 4. Fam. 9. An tu non videbas mecum simul quam illa crudelis esset futura victoria? Idem 10. Philipp. 17. An vero, siquid esset quod a M. Bruto timendum videretur, Pansa id non videret? aut si videret, non laboraret?
Animo videre. Cic. 6. Fam. 3. Summa tamen eadem est, & idem exitus, quem ego tam video animo, quam ea quæ oculis cernimus.
Futura videre & divinare. Cic. 15. Fam. 15. Sed sunt ea consequuta, ut magis mirum sit accidere illa potuisse, quam nos non vidisse ea futura, nec homines cum essemus, divinare potuisse.
Ventura videre. Virg. 2. Æn. 125.
Videre in futurum. Liv. 6. 12.
Videre, Parare. ut, Prandium alicui videre. Cic. 5. Att. 1. Antecesserat Statius, ut prandium nobis videret. h. e. Pararet, curaret. Sic ad eundem lib. 14. 21. Quare talaria videamus, quidvis enim potius, quam castra. i. e. Paremus talaria, ut hinc abeamus.
Videre, Attendere, curare aut intelligere, cognoscere & perficere. Ter. Heaut. 4. 2. 3. Nisi aliquid video, ne esse amicam hanc gnati resciscat senex. Idem And. 2. 2. 36. Nisi vides, nisi senis amicos oras, ambis. Cic. 1. Verr. 48. Inclamando quidem video eum esse bene robustum atque exercitatum. Idem 16. Fam. 5. Navem idoneam ut habeas, diligenter videbis; unum illud mi Tiro videto, si me amas. Et 2. Att. Tu ista omnia vide & guberna.
Sed id quoque videbimus. Cic. 2. Att. 7.
Considerare & videre. Cic. 7. Verr. 173. Quamobrem te quoque Hortensi, quia monendi locus est, ex hoc loco moneo, videas etiam atque etiam, & consideres quid agas, quo progrediare, quem hominem & qua ratione defendas.
Intelligere & videre. Cic. 6. Fam. 5. Non mihi sumo, ut plus ipse prospiciam, quam te videre atque intelligere mihi persuaserim.
Videre de. Cic. 4. de Fin. 8. De summo bono, mox, ut dixi, videbimus.
Hoc vide, præmonentis, & consulentis. Ter. Heaut. 2. 3. 74. Hoc vide: in mea vita tu tibi laudem is quæsitum scelus.
Vide ne. Cic. 1. Tusc. 83. Illud angit, vel potius excruciat, discessus ab omnibus his, quæ sunt bona in vita, vide ne a malis dici verius possit. Idem 4. Acad. 62. Vide quæso etiam atque etiam, ne illarum quoque rerum pulcherrimarum, a teipso minuatur auctoritas.
Plus videre, i. e. Magis sapere, rectius consulere. Cic. 6. Fam. 4. Vidisse me plus quam cæteros. Adde Ter. Heaut. 3. 1. 97.
Quantum fallare vide. Cic. 1. de Finib. 15.
Quid de illis respondeat videat. Cic. 3. Verr. 12.
Quid agas vide, Non terrentis est, sed excitantis. Ter. Phorm. 2. 1. 32. Vide quid agas, prima coitio est acerrima.
Vide ut. Ter. Heaut. 4. 1. 4. At vide, ut satis modo contemplata sis. i. e. Cave ne non satis. Alii non habent Vide.
Utilitas viderit. Ovid. 3. de Arte Am. 671. i. e. Num utilia sint, quæ præcipio, alii dispiciant & curent.
Videro, pro Cavebo, & attente considerabo. Ter. And. 2. 6. 25. Ego istæc recte ut fiant videro. Cic. pro Cæl. 35. Videro hoc posterius. Idem 6. Verr. 36. Compone hoc quod postulo de argento: de reliquo videro.
Valde videro. Cic. 9. Att. 12. Valde videro, & consideratius utilitati nostræ consuluero.

Viderit Epicurus de hac re, i. e. Videat, hoc est, Hujus rei illi cura sit, vel hujus opinionis rationem reddat, non ego, inquit Valla in Raudensem. Sic Videris, viderimus, videritis, viderint. Cic. 4. Acad. 19. Epicurus hoc viderit, & multa alia. Idem ad Brut. 2. Sed de hoc tu videris. Et pro Quint. 55. Viderint, inquit ista officia viri boni: de me ista considerent.

Quid concupiscas, tu videris: quod concupiveris certe habebis. Cic. 3. Philipp. 33.

Videbis, pro Videbit quis. Virg. 4. Æn. 490.

—— mugere videbis

Sub pedibus terram, & descendere montibus ornos.

Viden', pro Videsne. Ter. Eun. 2. 2. 10. Viden' me ex eodem ortum loco? Et Virg. 6. Æn. 774

—— viden' ut geminæ stant vertice cristæ?

Vide sis, pro Vide si vis. Pers. Sat. 1. 108.

—— vide sis ne majorum tibi forte

Limina frigescant. Sumptum a comicis, ut Apagesis, in qua distinctione tanquam per hyphen legenda sit. Poeta mediam corripuit. Ter. Heaut. 2. 3. 128.

Videndum est ne. Cic. 1. Off. 28. Videndum est ne non satis sit justos ei, &c. Ter. Hec. 5. 1. 3. i. e. Providendum, cavendum.

Videor, pro Speciem offero, speciem habeo, & præ me fero. Ter. Eun. 5. 2. 61. Parum perspexisse ejus videre audaciam. Idem Heaut. 3. 1. 81. Videre verum atque uti res est dicere.

Meruis formosa videri. Ovid. 4. Met. 319.

Mihi videris. Cic. 1. Acad. 26. Tu vero inquam, Varro, bene etiam meriturus mihi videris de tuis civibus. Hor. 1. Epist. 7. 91.

Videtur pro Placet, cum infinitivo. Cic. 1. Off. 36. Quum Pompilio videretur unam dimittere legionem, &c.

Videor, pro eo quod barbare dicitur, *Videtur mihi quod.* Cic. 15. Fam. 2. Eoque vos studiosius feci certiores, quod in rege Ariobarzane ea mihi signa videor virtutis, ingenii, fidei, benevolentiæque erga vos perspexisse. Virg. 3. Æn. 174.

Siquid est in me, quod jam sperare videor, quoniam, &c. Cic. 2. de Orat. 122.

Mihi videor. Cic. 14. Fam. 2. Quod de domo scribis, hoc est de area, ego vero tum denique mihi videbor restitutus, si illa erit nobis restituta.

Nonne vobis videtur animus is qui plus cernat & longius, videre se ad meliora proficisci: ille autem cujus obtusior sit acies, non videre? Cic. de Senect. 83.

Perspicere videor mihi primum ipsius animum, qui plurimum potest, propensum ad salutem tuam. Cic. 4. Fam. 13.

Posse dici mihi videtur, valere libertatem. Ulpian. in l. Fidei commissa libertas, in princip. D. de fideicom. libert.

Videor enim videre ementem te rusticas res, cum villico loquentem. Cic. 16. Fam. 21.

Videre videor jam diem illum, quum hinc egens. Ter. Adelph. 3. 3. 30.

Videre videor mihi hanc urbem, lucem orbis terrarum atque arcem omnium gentium, subito uno incendio concidentem. Cic. 4. in Catil. 11.

Videtur ita mihi, Ita censeo. Plaut. Cist. 4. 2. 61. Ter. Phorm. 2. 4. 10. Mihi sic hoc videtur, quod te absente hic filius egit, &c.

Ut videmur. Cic. 5. Att. 18. Stamus animis: & quia consiliis, ut videmur, bonis utimur, speramus.

Si videtur, Si placet. Cic. 14. Fam. 7. Si tibi videbitur, villis iis utere quæ longissime aberunt a militibus. Idem 7. Fam. 24.

Quibus videbitur. Cicero, Quibus tibi videbitur, velim des literas nomine meo. h. e. Quibus tibi videbitur dandas esse. Idem pro Rabir. 20. Fit senatusconsultum, ut C. Marius, L. Valerius Consules adhiberent Tribunos plebis, & Prætores quos eis videretur.

Magnopere videtur. V. in MAGNUS.

Videri fecisse. Illud memorabile, inquit Budæus, quod in sententiis ferendis non reum crimen admisisse pronuntiabant, sed admisisse videri. Id quod a Cicerone significatur 7. Verr. 14. quo in loco Verri objicit, quod fugitivos bellum molientes in Italia comprehensos de consiliique sententia damnatos, ipse post pœnæ exemerit. O præclarum (inquit) Imperatorem, &c. Comprehendi jussit: quis non pertimescat? causam dicere dominos. quid servis tam formidolosum? Fecisse videri, pronuntiavit: ortam videtur flammam paucorum dolore ac morte restinxisse. Quid deinde sequitur? verbera atque ignes: & ad metum cæterorum, cruciatus & crux, hisce omnibus suppliciis sunt liberati. Sic Plin. lib. 14. cap. 13. Cn. Domitius judex pronuntiavit mulierem videri plus vini bibisse, quam valetudinis causa, viro insciente: ac dote mulctavit. Cujus rei exemplum est in cap. pel. Ad Turpil. Quæri (inquit Martianus) possit: si ita fuerit interlocutus, Lucius Titius temere videtur accusasse: an calumniatorem pronuntiasse videatur. Idque non in judicando modo prisci, sed testificando etiam observabant. Cujus instituti originem ex Academicorum opinione emanasse, Cicero docere videtur circa finem Academicarum quæstionum, nimirum lib. 4. De Acad. enim loquens, qui scientiam ex catalepsi ortam, e rebus humanis tollebant, ita inquit: Quam rationem, majorum etiam comprobat diligentia: qui primum jurare ex sui animi sententia quenque voluerunt: deinde teneri, si sciens falleret, quod inscientia multa versaretur in vita. Tum qui testimonium diceret, ut arbitrari se diceret etiam quod ipse vidisset: quæque jurati judices cognovissent, ea non ut esse facta, sed ut videri, pronuntiarent. Ex eo more est illud Ulpiani tractatu De jure fisci, in l. Quum quidam capitis reus emancipasset filium ut hæreditatem adiret: rescriptum est, non videri in fraudem fisci factum, quod acquisitum non est. De testimonii dicendi more exemplum est in oratione Cic. pro Cæcin. 73. Iste vester testis ausus est dicere, fecisse videri eum, de quo ne cujus rei argueretur quidem scire potuisset.

Videbitur, impersonale. Plaut. Asin. 3. 3. 94. Da mihi istas viginti minas: vides me amantem egere. 11. videbitur.

Visus sum. Plaut. Aul. 5. 1. 4. Certo enim ego vocem hic loquentis modo me audire visus sum. Ter. And. 1. 5. 20. Id mihi visus est dicere, abi cito, & suspende te.

Visus sum mihi cum Galba ambulare. Cic. 4. Acad. 5

Visus sum videri. Plaut. Curc. 2. 2. 10.

Visum est illi. Plaut. Epid. 4. 2. 29. Quid si servo aliter visum est? Cic. 5. Att. 17. Sextius ad me scripsit quæ tecum esset de mea domestica & maxima cura loquutus, quid tibi esset visum.

Cælitibus non ita visum est. Ovid. 4. de Pont. 9. 39.

Dis aliter visum. Virg. 2. Æn. 428.

Superis visum. Virg. 3. Æn. 2.

Visum est faciendum, vel ut facerem. Cic. 4. Fam. 12.

Videri pro nihilo. Cic. 2. de Finib. 43. Quæ quum Aristoni & Pyrrhoni omnino visa sunt pro nihilo, &c. i. e. Nihili æstimata ab eis.

Videndi, videndo, videndum; gerundia. Virg. 1. Ecl. 27.

Et quæ tanta fuit Romam tibi causa videndi?

Avidus videndi. Ovid. 10. Met. 56.

Copia rara videndi. Tibul. lib. 2. 3. 83.

Insatiabilis cupiditas veri videndi. Cic. 1. Tusc. 44.

Dare se videndum populo. Ovid. 3. de Arte Am. 42.

Offerre se videndum alicui. Virg. 2. Æn. 589.

Videndo, gerundii modus a passivo. Virg. 3. Georg. 215.

Carpit enim vires paulatim, uritque videndo

Fœmina, nec nemorum patitur meminisse nec herbæ. h. e. Dum videtur, ut aiunt Servius & Valla.

Visu, supinum. ut Deformia visu. Ovid. 3. de Arte Am. 217.

Facilis visu. Virg. 3. Æn. 621. de Polyphemo.

Ferum visu dictuque. Sil. lib. 1. 175.

Miserabile visu. Virg. 1. Æn. 115.

Terribiles visu formæ. Virg. 6. Æn. 277.

Tenuis visu. Stat. 8. Theb. 86.

VIDENS, entis. Partic. Ter. Heaut. 5. 1. 40. Se vidente amicam pati suam.

Procul videntes, i. e. Spectantes. Flor. 3. 5. 16.

VIDENDUS, a, um. Partic. [βλεπτέος] ut, Cuncta videnda sunt animo. Ovid. 3. Trist. 4. 56.

Probra videnda meis oculis. Ovid. 3. Amor. 14. 44.

VISUS, a, um. Partic. [ὁρώμενος] Ter. Heaut. 3. 2. 9. Visa vero est, quod dici solet, aquilæ senectus. Idem Hec. 3. 1. 38. Matris vox visa est Philumenæ. Ubi Donatus, Omnia hæc quæ sensu percipi possunt, visa dicimus.

Non magnopere visus. V. MAGNUS.

Oculis meis visa est. Ovid. 3. de Pont. 3. 18.

Formæ visæ correptus imagine. Ovid. 3. Met. 416.

Imago visa mihi ante oculos. Virg. 2. Æn. 773.

Via visa est pedum. Ter. Phorm. 2. 2. 12. Factum est periculum, jam pedum visa est via.

Visos vultus agnoscere. Ovid. 1. de Pont. 10. 25.

Sensibus visa. Lucret. lib. 4. 468.

Viso est opus. Plaut. Capt. 2. 1. 29.

VISURUS, a, um. Partic. [ὀψόμενος]

Visuros, Ad videndum missos, dixit Sallustius, teste Quintil. lib. 9. cap. 3.

Abies casus visura marinos. Virg. 2. Georg. 68.

Dies belli visura tumultus. Lucan. lib. 1. 233.

VISUM, i. n. [ὅραμα] pro Eo quod videmus: ut, Referre visa. Ovid. 3. Fast. 40.

Turpia visa. Propert. lib. 2. 6. 28.

Visum, [φάσμα, φάντασμα] Somnium, & nocturnum, sive etiam diurnum phantasma, quod etiam vigilantibus apparet. Virg. 4. Æn. 456.

Hoc visum nulli, non ipsi effata sorori est. Cic. 1. Acad. 39. Sensus junctos esse censuit e quadam quasi impulsione oblata extrinsecus, quam ille φαντασίαν, nos visum appellemus. Idem 1. de Divin. 61. Huic omnia visa objiciuntur a mente ac ratione vacua.

Visum est enim tale objectum dormienti, ut id quod evenit, naturæ vis, non opinio erroris effecerit. Cic. 2. de Divin. 143.

Somniorum visa. Cic. 1. Tusc. 97. Quamobrem sive sensus extinguitur, morsque ei somno similis est, qui nonnunquam etiam sine visis somniorum placatissimam quietem affert.

A dormientibus multa significata visis. Cic. in Topic. 77.

Cur, si deus ista visa nobis providendi causa dat, non vigilantibus potius det, quam dormientibus. Cic. 2. de Divin. 126.

VISUS, ûs. m. [ὄψ, ὄψις, ὀπτασία] Plin. lib. 8. cap. 22. Sed in Italia quoque creditur luporum visus esse noxius.

Orbus visus, Orbus oculorum. Sil. lib. 13. 726.

Visus est potentia obtuitus. Quintil. lib. 1. cap. 3. An potest esse ulla tam perpetua discentis intentio, quæ non ut visus oculorum obtuitu continuo fatigetur?

Acer visus. V. ACER, Adj.

Alacres visus, Oculi. Serenus cap. 13.

Summa boni est alacres homini contingere visus, &c.

Connexus visus. V. CONNECTO.

Hebes visus. Sen. Herc. fur. 9. Hebetesque visus vix diem insuetum ferunt.

Inocciduis visibus stellatus Argus, h. e. Oculis nunquam dormientibus. Sat. 6. Theb. 277.

Inoffensi visus. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 116.

—— & late pervius humor

Ducit inoffensos liquido sub gurgite visus. h. e. Oculos, quos nihil remoratur, aut impedit, quin acie transmissa deprehendant interiora laticum.

Puri visus dempta caligine, Oculi. Serenus cap. 13.

Torvus visus. Stat. 10. Theb. 834.

Abducere visum. V. ABDUCO.

Auferre visus agris, Obscurare agros. Stat. 11. Theb. 134.
Decipere visus alicujus. Sen. Herc. fur. 9.
Deprendere aliquid visu. Valer. 1. Argon. 464. de Lynceo.
Dirigere visus aliquo. Claud. 2. in Eutrop. 133.
Ducere visus per omnia. Stat. 1. Sylv. 3. 52.
Effugere visus alicujus. Ovid. 3. Fast. 406.
Fallere visum. Plin. lib. 9. cap. 50.
Fallit imago dubia visus meos. Sen. Agamem. 10.
Ferre visus per membra alicujus, Contemplari membra. Stat. 4. Sylv. 6. 40.
Flectere visus aliquo. Stat. 10. Theb. 813.
Fugere visus alicujus. Ovid. 2. Fast. 80. i. e. Non videri.
Habere visum illustrem. V. ILLUSTRIS.
Hærere immoto visu. Stat. 5. Theb. 723.
Hebetat visus mœror. Sen. Herc. fur. 12.
Intercludere visus prospectu. Stat. 6. Theb. 205.
Lassari inani visu. Valer. 1. Argon. 705.
Marcens visus, Deficiens, Languidus. Sen. Agamem. 8.
Metiri aliquid visu. Stat. 10. Theb. 834.
Movere visum. Lucret. lib. 6. 165.
Obliquare superbos visus. Stat. 1. Achil. 323.
Perstringere visum. Quintil. lib. 10. cap. 1.
Prælibare vultus alicujus visu. Stat. 2. Achil. 88.
Premere visus alicujus, Claudere oculos. Stat. 2. Sylv. 1. 172.
Prendere aliquid visibus, Assequi oculorum acie. Stat. 4. Sylv. 2. 31.
Satiare lumina longo visu. Stat. 4. Sylv. 6. 34.
Sparsus visus per omnia. Stat. 5. Theb. 546.
Subdere aliquid visu oculorum. Lucret. lib. 5. 102. Visu, pro Visui.
Umbratus visus. Sil. lib. 13. 342.
Visus, pro Apparitionibus ut vocant. Plin. lib. 7. cap. 22. Nam Cymbricæ victoriæ, Castoresque Romani qui Persicam victoriam ipso die quo contigit nuntiavere, visus, & numinum fuere præsagia. Liv. 26. Nocturnos visus dixit.
Visus, Id quod videtur. Virg. 3. Æn. 36.
Rite secundarent visus.
Defixus acerbo visu. Valer. 8. Argon. 369.
Obstupuit visu Æneas. Virg. 5. Æn. 90.
Tremefactus visu. Virg. 2. Æn. 382.
Turbatur subito Scipio visu. Sil. lib. 13. 449.
Immundo somnia visu. Hor. 1. Serm. 5. 84.
Nocturnus visus. Tacit. 12. Ann. 13.
Visus, Species. Cic. 1. de Nat. Deor. 12. Ex quo existit & illud multa esse probabilia quæ quanquam non perciperentur, tamen quia visum quendam haberent insignem & illustrem, his sapientis vita regeretur.

VISIO, ōnis. f. [ὅρασις, ὀπτασία, θέα] Id quod videtur. Cic. 4. Acad. 33. Nec potest is cui est visio veri falsique communis, ullum habere judicium, aut ullam omnino veritatis notam. Idem 2. Tusc. 42. Falsaque ejus visione ac specie moveri homines dico vehementius.
Adventitia visio. V. ADVENIO.
Visio, Phantasia etiam dicitur. Quintil. lib. 6. cap. 2. Quas phantasias Græci vocant, nos sane visiones appellemus, per quas imagines rerum absentium ita repræsentantur animo, ut eas cernere oculis ac præsentes habere videamur.
Inanes visiones. V. INANIS.
Visio apud JCtos idem est quod Quæstio seu θεωρία, l. 25. §. 15. de Hæredit. petit. Tribus visionibus relatis. V. Gothofredi notas, & conf. Tertull. de Anima cap. 9.

VISOR, ōris. m. [ὁρατής] Visores, pro Inspectoribus exploratoribusque. Tacit. 16. Ann. 2. Nec missis visoribus, per quos nosceret an vera assererentur.

VISO, si, sum, [ἐπισκοπέω, ἐπισκέπτομαι, ἱστορέω] ĕre. Ad videndum ire. Ter. And. 4. 2. 25. Ego hanc visam. Liv. 3. 28. Ex muris visite agros vestros ferro ignique vastatos.
Aliquem longo intervallo visere. Cic. 1. Att. 3.
Orbem peregrinum visere. Ovid. 1. Met. 94.
Reginam visere. Hor. 1. Carm. 37. 25.
Quum laxati curis sumus, spectare aliquid volumus & visere. Cic. 1. Tusc. 44.
Viso ad. Ter. Hec. 3. 2. 4. Nunc ad eam visam.
Viso ecquid. Plaut. Bacch. 4. 10. 9. Nunc Mnesilochum, quod mandavi, viso ecquid eum ad virtutem aut ad frugem opera sua compulerit.
Viso si. Ter. Eun. 3. 4. 7. Idque adeo visam si domi est.
Vise redieritne jam, an nondum domum. Ter. Phorm. 2. 4. 5.
Viso, Ad videndum venio, interprete Donato. Ter. And. 3. 3. 4. Id viso, tune, an illi insaniant. i. e. Ob id viso te.
Viso, junctum cum Venio, aut Eo, is; significat Video. Plaut. Rud. 1. 2. 6. Nunc hunc ad Veneris fanum venio visere. Ter. Hec. 1. 2. 114. Nostra illico it visere ad eam, admisit nemo.
Idem significat junctum cum Gratia, Causa, Studio, & hujusmodi. Ter. Hec. 3. 2. 7. Ne mittas quidem visendi causa quenquam. Virg. 2. Æn. 63.
Undique visendi studio Trojana juventus
Circumfusa ruit. Cic. 5. Tusc. 9. Qui nec plausum, nec lucrum quærerent, sed visendi causa venirent, studioseque perspicerent quid ageretur, & quomodo.
Visere ii dicebantur, qui ordinaturi Provincias mittebantur. Velleii 2. 94. 3. Nec multo post missus ab eodem vitrico cum exercitu ad visendas ordinandasque, quæ sub Oriente sunt, provincias.

VISENS, entis. Partic. Catul. 11. 10.
Cæsaris visens monumenta magni. Idem 61. 48.
Ibi maria vasta visens lacrymantibus oculis.
Visitur, passiv. Cic. 6. Verr. 4. Idem opinor artifex ejusdemmodi Cupidinem fecit illum qui est Thespiis, propter quem Thespiæ visuntur. Nam alia visendi causa nulla est. Idem 1. Off. 138.

VISENDUS, a, um. Partic. [ἐπισκεπτέος] Cic. pro Lege Manil. 61. Eam quoque rem populus Romanus non modo vidit, sed etiam studio omni visendam putavit.
Magnitudinis visendæ arbor, h. e. Spectabilis & admirandæ. Plin. lib. 16. cap. 44. Vicina luco est ilex, & ipsa nobilis trigintaquinque pedum ambitu caudicis, decem arbores metiens singulas, magnitudinis visendæ. Idem lib. 10. cap. 29. Upupa crista visenda plicatili. Idem lib. 11. cap. 49. Ceu plane visenda res esset, principem terrarum insidere portentis. Cic. in Vatin. 31. Epulum, omni apparatu, ornatuque visendo.

VISITO, [ἐπισκέπτομαι] āre. frequent. a Visere. Plaut. Curc. 2. 3. 64. Cic. 5. de Fin. 94. Is quum arderet podagræ doloribus, visitassetque hominem Carneades Epicuri perfamiliaris, & tristis exiret, &c. Annuo visitasse. Plaut. Curc. 2. 3. 63.

VISITATUS, a, um. Partic. Apul. 4. Met. p. 151. Nocte visitata. i. e. Conspecta.
Omnia visitata & invisitata temporum necessitudine sunt constituta. Vitruv. 9. 4.

VISITATIO, ōnis. f. [ἐπίσκεψις] August. Serm. 185. Per gratiam visitationis.
Est etiam idem ac Apparitio. Vitruv. 9. 4. Luna nova visitationem facit extremæ rotundationis.

VISITATOR, ōris. m. August. Feria 2. Pentecost. Serm. 1. Non visitator subitus, sed perpetuus consolator & cohabitator æternus

VISITOR, ōris. m. Apul. 2. Apol. p. 224. In ludo quoque gladiatorio frequens visitor. al. Visitur.

VISIBILIS, e. [ὁρατὸς] Quod videri potest. Plin. lib. 11. cap. 37. Oculi ceu vasa quædam visibilem animi partem accipiunt, atque transmittunt.

VISIBILITER, Adv. Idem. Paulin. Nolan. Epist. 20. cap. 3. Et visibiliter & invisibiliter operaris, &c.

VISIBILITAS, ātis. f. Fulgent. Continent. Virg. p. 150. edit. Munck. In picturis est visibilitas, deest sensibilitas.

VISUALITAS, ātis. f. Visio. Tertull. de Anima cap. 29. Contrarietates visualitatis & cæcitatis.

VIDUA, æ. f. [χήρα] dicta est quasi Valde idua, ab Iduum die qui mensem dividit: hoc est a viro divisa. Plaut. Stich. 1. 1. 2. Quæ tandiu vidua viro suo caruit. Cic. pro Cecin. 14. Cognitor viduarum.
Avaras viduas venari. Hor. 1. Epist. 1. 78.
Vidua etiam dicitur, Quæ nulli nupserit. Plaut. Cist. 1. 1. 46. Nunquam ego hanc viduam cubare sivi. V. Pontan. Observat. 2. vol. Progymn. p. m. 97. Grangr. ad Juven. 4. Sat. 4. & Livin. ad Propert. 2. 33. 17.

VIDUO, [χηρόω, χηρεύω] āre. Privare. Columel. lib. 4. cap. 2. Sive enim caput ipsum demortuum est, duo viduantur statumina, & mox viviradices totidem substituendæ sunt, quæ numero suo rationem cultoris onerant.
Dexteram viduare ense. Senec. Hippol. 8.
Orni viduantur foliis. Hor. 2. Carm. 2. 8.
Penates viduare. Stat. 3. Theb. 385.
Urbem viduare civibus. Virg. 8. Æn. 511.

VIDUATUS, a, um. Partic. [χηρωθεὶς] ut,
Arva nunquam viduata pruinis. Virg. 4. Georg. 118.
Conjux viduata tedis. Sen. Med. 8.
Leges viduatæ judice. Claud. Cons. Mall. Theod. 117.
Regna viduata lumine, Tartara. Sil. lib. 3. 601.
Genitivo jungitur. ut, Manuum viduata portenta. Lucret. 5. 841.

VIDUATUS, ūs. m. Tertull. de Virg. Veland. cap. 9. Virgo in viduatu ab annis nondum viginti collocata.

VIDUUS, a, um. [χῆρος] Privatus. Hor. 1. Carm. 10. 11.
Voce dum terret, viduus pharetra
Risit Apollo. Cic. 2. Tusc. 25.
Sic me ipse viduus pestes excipio anxias. Ex poeta.
Ager viduus pecudibus. Columel. lib. 2. cap. 15.
Anni vidui. Stat. 1. Sylv. 2. 168.
——viduos ut transmittare per annos. i. e. Ut nunquam nubas.
Arbor vidua. Plin. lib. 13. cap. 4. Hujus arbore excisa, viduas post sterilescere fœminas. Hor. 4. Carm. 5. 30.
Et vitem viduas ducit ad arbores. i. e. Conjungit vites arboribus tanquam maritum mulieri viduæ. Alibi dicit, Altas maritar populos.
Cubile viduum. V. paulo post, Toro viduo jacere.
Domus vidua. Ovid. 1. Fast. 36.
Lectus viduus. Lucan. lib. 5. 806.
In somnis viduo tum primum frigida lecto.
Lecto viduo discedere, Iterum nubere. Ovid. 1. Epist. 81.
Manus vidua. Ovid. 1. Epist. 10.
Nomen viduum sua fama, Nudum & sine elogio. Plin. 3. præf.
Noctes viduas exigere, Dormire sine conjuge. Ovid. 19. Epist. 69.
Noctes viduas jacere. Catul. ad Flavium, 6. 6.
Pectus viduum amoris. Ovid. 3. Amor. 10. 18.
Puellæ viduæ. Ovid. 2. Fast. 557.
Solum arboribus viduum. Columel. lib. 2. cap. 2.
Thalami vidui. Valer. 2. Argon. 370.
Toro viduo jacere, Sine conjuge. Ovid. 16. Epist. 316.
Sola jaces viduo tam longa nocte cubili,
In viduo jaceo solus & ipse toro.
Vir viduus. Plaut. Merc. 4. 8. 13.
Viri plures sunt vidui, quam nunc mulieres. Ovid. 8. Epist. 86.
Virgines viduæ, Innuptæ. Sen. Agamem. 3.
Vitis vidua. Catul. in Carm. Nupt. 60. 49.
Genitivo jungitur. ut, Cespes herbæ viduus. Avien. Perieg. v. 939.

VIDUALIS, e. ut, Vestis vidualis. Prosper. Aquitan. de Promiss. & Prædict. parte 2. 38.

VIDUITAS, ātis. f. [χηρεία] Cic. pro Cecin. 13. Ebutius iste qui jamdiu Cesennia viduitate ac solitudine aleretur. Liv. 40. 4. In viduitate relictæ filiæ singulos filios parvos habentes.
Viduitas, Privatio. Plaut. Rud. 3. 3. 2. Nunc demum est, quum omnium copiarum atque opum, auxilii, præsidii viduitas nos tenet.

VIDUERTAS, ātis. f. [συμφορά] apud Catonem, cap. 141. Calamitas dicitur, teste Festo.

VIDU-

Viduvium, i. n. Viduitas. Sidon. 3. Epist. 2. V. ibi Savaron.

Vidŭlum, i. n. vel **Vidŭlus**, i. m. [θυλακίσκιον] Loculus in quo aliquid servatur. Plaut. Epid. 1. 1. 20. Ubi ergo est, nisi si in vidulo aut si in mellina attulisti? Idem Men. 5. 7. 47. Recte obsignatum in vidulo est marsupium. Cæl. Rhodig. lib. 4. cap. 7. Obiter vero adjiciatur illud: operimentum pudendorum dici quandoque mellinam, quandoque vero etiam vidulum: unde & vetus Plauti fabula Vindulariæ titulo circumlata olim est. Sed & nummariam thecam signat vidulus. Hæc ille. Porro sive bulga fuerit scortea, sacculusve, sive follis, certe constat in Labracis lenonis vidulo apud Plautum infuisse auri argentique plurimum, & insuper cistam in qua inerant Palestræ puellæ, crepundia, & ornamenta valde multa. Plaut. Rud. 4. 4. 47. Siquidem hic lenonis ejus est vidulus quem suspicor. Paulo post Gripus piscator & Palæstra sic colloquuntur: v. 86.

G. Audi nunc jam Palæstra atque Ampelisca hoc quod loquor.
Estne hic vidulus, ubi cistellam tuam inesse aiebas? P. is est.
G. Perii hercle ego miser; prius quam plane aspexit, illico
Eum esse dixit. Aliquot post versibus Palæstra ipsa nominatim recenset quid rerum suarum inesset in cista, idque verbis non paucis. Ibid. 5. 2. 8.
G. Siquis perdiderit vidulum cum auro atque argento multo,
Ad Gripum ut veniat. Paulo post, v. 22.
G. Quid perdidisti? L. vidulum cum auro atque argento multo.
G. Ecquid meministi in vidulo quid infuerit?
L. Nummi octingenti auri in marsupio primum infuerunt.
Præterea centum mnæ Philippicæ in pasceolo seorsus.
G. Profecto est hujus vidulus. perge alia tu expedire.
L. Talentum argenti commodum magnum inerat in erumena,
Præterea sinus, epichysis, cantharus, gaulus, cyathusque.

V I E

Vienna, æ. f. [Ἰουλιόβονα] Austriæ civitas inclyta, omnium urbium, quas Danubius sustinet, & ædium magnificentia, & rerum facili copia, clarissima, quam Vianam Plinius nominasse videtur lib. 3. cap. 24. ut placet Hermolao.
Est & Vienna, [Οὐίεννα] Allobrogum illustris civitas in Gallia Narbonensi cujus meminit Mela lib. 2. in descriptione Galliæ Narbonensis.

Viennensis, e. Tacit. 1. Hist. 65. Veterem inter Lugdunenses Viennensesque discordiam, &c. V. 1. 77. & 2. 66. & Plin. 4. Epist. 22.

Vieo, ēvi, ētum, [λυγίζω] ēre. Alligare, inflectere: quia vietis virgis ligare possumus quidlibet. Unde vimina, & vasa viminea, teste Festo. Varr. de L. L. lib. 1. Viere, inquit, est vincire. Unde apud Ennium, Ibant viere Veneream corollam.
Viere, In obliquum flectere. Plaut. Men. 5. 2. 76. Vides tu illi oculos viere, ut viridis exoritur colos? al. Virere. Varro 2. de R. R. cap. 23. Ut habeas vimina, unde viendo quid facias, ut scirpeas, vallos, crates.

Viētus, a, um. Adj. Mollis, languidus, sine vi, & naturalibus privatus viribus, ut ait Festus. Varro de R. R. lib. 1. cap. 59. Ne quum humorem amiserint, pertinaci vento mala vieta fiant. i. e. Flaccida, rugosa. Cic. de Senect. 5. Vietum & caducum.
Cor exiguum & vietum. Cic. 2. de Divin. 37. Vel suspicari contractum aliquo morbo bovis exile & exiguum, & vietum cor, & dissimile cordis fuisse.
Ficus vieta. Columel. lib. 12. cap. 15.
Locus vietus. Cato cap. 9. Salicta locis aquosis, vietis, umbrosis, propterque amnes ibi seri oportet.
Membra vieta. Hor. Epod. 12. 7.
Qui sudor vietis, & quam malus undique membris
Crescat odor. h. e. Rugosis, & vetustate confectis, inquit Acron. At Porphyr. Necessitate contortis. Hic penultimam nove corripuit Horatius.
Senex vietus. Ter. Eun. 4. 4. 21. Hic est vetus, vietus, veternosus senex. Ubi Donatus, Vietus, mollis, flaccidusque, & flexibilis corpore. Unde & vimina & vimenta, & vites, & vietores dicuntur: & viere, religare dicitur: quia vietis virgis magis religare possimus quidlibet.
Vestis vieta araneï, Tela flexibilis & mollis. Lucret. lib. 5. 387.

Viētor, ōris. m. Qui vasa vinaria religat, stipatque, ut ait Budæus. Ulp. in l. Si servus servum. §. ult. in fine. D. Ad leg. Aquil. Item si victori locaveris lacum vino plenum curandum; & ille cum pertuderit, ut vinum sit effusum, &c.

V I G

VIG. Vigilum, id est cohortum.

Vigēni, æ, a. Idem quod Viceni. Columel. 4. 30. Quinis & vigenis jugeribus ligandæ vineæ.

Vigeo, ui, [ἀκμάζω] ēre. Vivere, potentem esse, sive in vigore esse, & viriditatem quandam habere. Cic. 3. Tusc. 75. Quandiu in illo opinato malo vis quædam insit & vigeat, & habeat quandam viriditatem. Festus, Viget, dictum videtur a vi agendo, sed non in hostilibus rebus, verum his quæ celerrimo, concitatoque animo ad bonam tendunt frugem. Cic. 5. de Finib. 26. Ut necesse sit omnium rerum, quæ natura vigeant, similem esse finem, non eundem. Cic. 8. Fam. 1. Tui politici libri omnibus vigent.
Florere & vigere. Cic. 11. Philipp. 39. Nihil semper floret, ætas succedit ætati, diu legiones Cæsaris viguerunt, nunc vigent Pansæ.
Viguit usque ad nostram ætatem. Cic. 1. de Nat. Deor. 11. Hæc in philosophia ratio contra omnia disserendi, usque ad nostram viguit ætatem.
Summo in honore vigere. Lucret. lib. 4. 1149.
Immensum viguit. Tacit. 3. Ann. 30.
Vivere & vigere. Cic. 2. de Nat. Deor. 83. Quod si ea quæ a terra stirpibus continentur, arte naturæ vivunt & vigent.
Animo vigere. Cic. 4. Att. 3. Nos animo duntaxat vigemus etiam magis, quam cum florebamus.
Certamine assiduo miles vigeat. Tibul. 4. 1. 88. ad Messalam.
Corporibus vigere. Liv. 2. 30.
Libertate vigere. Claud. de Bell. Get. 105.
Memoria vigere, Pollere & valere. Cic. 2. de Orat. 355. Qui memoria vigent, sciunt, &c.
Animus post mortem sentit & viget. Cic. pro Sext. 47.
Animus viget lætitia. Lucret. lib. 3. 151.
Curæ tibi vigent, animique viriles. Valer. 1. Argon. 55.
Deus est qui viget, qui sentit, qui meminit, qui providet. Cic. in Somn. Scip. 19.
Industria ut eorum & in bellicis & in civilibus vigeat. Cic. 1. Off. 122.
Invidia & crimina vigent. Hor. 1. Serm. 3. 61.
Laus venandi & equitandi apud quos viget. Cic. 2. Tusc. 62.
Leges vigent Lycurgi. Cic. 1. Tusc. 116. Fuit hæc gens fortis, dum Lycurgi leges vigebant.
Nomen viget Pythagoreorum. Cic. 1. Tusc. 38. Multaque secula postea sic viguit Pythagoreorum nomen, ut nulli alii docti viderentur.
Purpura vigebat eo tempore, Quod vulgus dicit, *In cursu erat.* Plin. lib. 9. cap. 39.
Regnum viget consiliis. Virg. 2. Æn. 86.
Studia rei militaris vigent. Cic. pro Cæl. 12.
Vires vigent. Lucret. lib. 5. 1111.
Urbes vigent populis. Stat. 3. Sylv. 5. 74.

Vigens, entis. Partic. [ἀκμάζων, ἀκμαῖος] Cic. 2. de Finib. 45. Quod rationem habeant a natura, mentemque datam & acrem & vigentem.
Vigens & Vegetum differunt. V. VEGETUS.
Animus vigens. Stat. 1. Sylv. 4. 54.
Herbæ vigentes rore. Lucret. lib. 2. 361.
Mens vigens. Lucret. lib. 1. 924.

Vigesco, [ἐπακμάζω] ĕre. inchoativum. Catul. 44. 8. ad seipsum,
Jam læti studio pedes vigescunt. Adde Lucret. 1. 757.

Vigor, ōris. m. [ἀκμὴ, μένος] Firmitas, robur, integritas. Plin. lib. 7. cap. 25. Animi vigore præstantissimum arbitror C. Cæsarem Dictatorem. Liv. 1. 57. Quin si vigor juventæ inest, conscendimus equos?
Constat vigor membris. Lucan. lib. 3. 715.
Crudo vigore asper equus. Sil. lib. 3. 387.
Experrectus vigor. Columel. in præfat. lib. 1. Et nullius momenti ducimus peritissimum quenque villicum facere: vel si nescium, certe vigoris experrecti, quo celerius, quod ignoret, addiscat.
Habilis vigor venit membris. Virg. 4. Georg. 418.
Vivus vigor. Ovid. 1. Trist. 6. 31.
Animi vigor. Ovid. 16. Epist. 51.
Ingenii vigor. Ovid. 8. Met. 254.
In ore gratus vigor. Ovid. 12. Met. 397.

Vigŏro, āre. Hinc

Vigŏrans, antis. Partic. Tertull. de Resurr. Carn. cap. 26. Vinum animæ vigorantis ex vite Christi.

Vigorātus, a, um. Vigore præditus. Apul. 9. Met. p. 227. Vigoratus juvenis.

Vigesies, Idem quod Vicies. Apul. de Dogm. Plat. p. 51. Vigesies angula sphæra.

Vigesimus, a, um. Adj. [εἰκοστὸς] quod & Vicesimus dicitur. Cic. 14. Fam. 5. Uno & vigesimo die.
Annus vigesimus. Propert. lib. 3. 18. 15.
Ab illo tempore annum jam tertium & vigesimum regnat. Cic. pro Lege Manil. 7.

Vigesima, æ. f. [εἰκοστὴ] Tributum seu exactio, sicut Decima. Plin. in Paneg. His vigesima reperta est, tributum tolerabile.

Vigesimarius, a, um. Vigesimarium aurum a Livio dicitur, [εἰκοσταικὸς] Quod ex vigesimis exigebatur. V. VICENUS.

Vigessis, is. c. [εἰκοσταῖος] Viginti assium. Martial. lib. 12. 77.
Amphora vigessis, modius datur ære quaterno: (Alia exemplaria habent Vicenis)
Ebrius & crudus nil habet agricola. i. e. Viginti assibus amphora venditur.

Vigies, pro Vicies. Mart. Capell. 6. p. 194. Umbra vigies quater complicata.

Vigil, ĭlis. Adj. [γρήγορος, ἄγρυπνος] Qui non est torpens, quales sunt dormientes.
Animus vigil. Stat. 1. Achil. 543.
Auris vigil. Stat. 2. Achil. 120.
Aurora vigil. Ovid. 2. Met. 112.
Canum vigilum excubiæ. Hor. 3. Carm. 16. 2.
Curæ vigiles; ab effectu, quod homines dormire non sinant. Ovid. 3. Met. 396
Custos vigil. Ovid. 3. de Arte Am. 612.
Custodia vigil. Ovid. 12. Met. 148.
Flamma vigil. Ovid. 4. Trist. 5. 4.
Ignis vigil, Qui semper lucet. Virg. 4. Æn. 200.
Lucernæ vigiles. Hor. 3. Carm. 8. 14.
Oculi vigiles. Virg. 4. Æn. 182.
Sensus vigiles angit dolor. Stat. 5. Theb. 326.

Vigil, ĭlis. m. Nocturnus custos. Plaut. Amph. 1. 1. 195. Rex Creon vigiles nocturnos singulos semper locat. Cic. 6. Verr. 94. Clamor a vigilibus, fanique custodibus tollitur.
Castrorum vigiles. Lucan. lib. 7. 25.
Mundi vigiles Sol & Luna. Lucret. lib. 5. 1435. Vigilant enim & excubant pro mundo: sol quidem interdiu, luna noctu.
Cædere vigiles. V. CÆDO.
Obsidere portas excubiis vigilum. Virg. 9. Æn. 159.
Tertius vigil. V. Abrupta quies, in ABRUMPO.

Vigilo, [γρηγορέω, ἀγρυπνέω, ἐγρήγορα, ἰαύω, τηρέω] āre. notæ significationis. Ter. Eun. 2. 1. 15. Vigilabis lassus. Cic. 2. in Catil. 6. Tardissime autem Lentulus, credo quod literis dandis præter consuetudinem proxima nocte vigilarat.

Vigilare

Vigilare usque ad lucem. Ter. Eun. 2. 2. 47.
Ad multam noctem vigilare. Cic. in Somn. Scip. 1. Me & fessum de via, & qui ad multam noctem vigilassem, arctior quam solebat somnus complexus est. V. AD.
Vigilare de multa nocte, Idem. Cic. 2. Q. frat. 15. Ego vero ardenti quidem studio: ac fortasse efficiam, quod saepe viatoribus quum properant, evenit: ut si ferius quam voluerint forte surrexerint, properando etiam citius quam si de multa nocte vigilassent, perveniant quo velint. Vetus exemplar omittit Multa.
Noctes vigilare ad ipsum mane. Hor. 1. Serm. 3. 17.
Dolores mei vigilant sine fine. Ovid. 1. de Ponto 10. 23.
Ignis vigilat. Stat. 1. Sylv. 1. 35.
——an tacita vigilet face Troïcus ignis. Loquitur de inexstincto Vestae foco, cujus sacra Æneas in Italiam transtulit.
Vigilare, Vigilanter providere, inquit Servius: sive studium & diligentiam adhibere. Virg. 1. Georg. 313.
Quid tempestates Autumni, & sidera dicam?
Atque ubi jam breviorque dies, & mollior aestas,
Quae vigilanda viris?
Vigilare pro re alterius. Cic. 2. Off. 67. Vigilantem pro re alterius eos ipsos qui aut consuluntur, aut defendunt rogantem, &c. Idem 6. Philipp. 18. Quamobrem Quirites, consilio quantum potero, labore plus pene quam potero, excubabo, vigilaboque pro vobis.
In scelus aliquod vigilare. Stat. 5. Theb. 200.
Studiis vigilare severis. Propert. lib. 2. 3. 7.
VIGILOR, [ἀγρυπνοῦμαι] āri. passiv. ut, Noctes vigilantur amarae. Ovid. 12. Epist. 169.
Non mihi grata dies, noctes vigilantur amarae.
Vigilatur, impers. Martial. lib. 12. 69.
Otia me, somnusque juvant, quae magna negavit
Roma mihi: redeo, si vigilatur & hic.
VIGILANS, antis. Partic. [ἀγρυπνῶν] Ter. And. 5. 6. 8. Num ille somniat ea, quae vigilans voluit?
Amor vigilans. Ovid. 20. Epist. 230.
Curis vigilantibus excita, Quae homines dormire non patiuntur. Ovid. 2. Met. 779.
Dormire vigilantes, dicuntur Remissi socordesque ac segnes. Plaut. Pseud. 1. 3. 151. Ad eam rem usus est hominem astutum, doctum, scitum, callidum & qui imperata effecta reddat, non qui vigilans dormiat.
Stertis vigilans. Lucret. lib. 3. 1061.
Vigilans, Providus & intentus. Plin. 2. Epist. 17. Vir exercitatus & vigilans. Cic. 2. Verr. 32. Perficiam ut nemo unquam post hominum memoriam paratior, vigilantior, compositior ad judicium venisse videatur.
Vigilans & acutus. Cic. 1. de Lege Agr. 3.
Vigilans, sobrius, & industrius. Cic. pro Cael. 74.
Vigilans, bonus, & fortis. Cic. pro Rosc. Amer. 139. Unum hoc dico, nostri isti nobiles, nisi vigilantes, & boni, & fortes, & misericordes erunt.
Oculi vigilantes, Intenti in re aliqua. Virg. 5. Æn. 438.
Superl. Treb. Pollio in Gallienis, cap. 14. Constantinus vigilantissimus Caesar.
VIGILANDUS, a, um. aliud Partic. [ἀγρυπνητέος] ut, Nox vigilanda cum fletu. Tibul. lib. 1. 2. 78. Vide paulo ante, Vigilare, Vigilanter providere. Quintil. lib. 11. cap. 3. Et vigilandae noctes, & fuligo lucubrationum bibenda.
VIGILABILIS, e. Adj. Varro in Satyra Menipp. Dormitio vigilabilis, quae me puellum impuberem cepisti.
VIGILATUS, a, um. [ἀγρυπνηθείς] Partic. ut,
Carmen vigilatum, Lucubratum, & nocte vigili compositum. Ovid. 4. Fast. 109.
Primus amans carmen vigilatum nocte negata
Dicitur ad clausas concinuisse fores.
Labores vigilati. Ovid. 2. Trist. 11.
Nox vigilata. Ovid. 4. Fast. 167.
Nox convivio vigilata. Tacit. 13. Ann. 20.
VIGILATE, Adv. Vigilanter. Gell. 3. 14. Vigilate & attente aliquid mutare.
VIGILATIO, ōnis. f. Cael. Aurel. Tard. Ne ex vigilatione frequenti spiritus crassi fiant.
VIGILANTIA, ae. f. [γρηγόρσις] Diligentia. Cic. 8. Att. 9. Sed hoc τέρας horribili vigilantia, celeritate, diligentia est, plane quid futurum sit nescio. Ter. Adelph. 3. 3. 44. Vigilantiam tuam tu mihi narras?
Mirifica vigilantia. Cic. 7. Fam. 31.
Animi vigilantia & solicitudo. Hermogenianus in l. 1. D. De muner. & honor. Personale munus est, quod cum corporibus, cum labore, solicitudine animi ac vigilantia principaliter existit.
VIGILANTER, Adv. [ἀγρύπνως] Cum diligentia & solicitudine. Cic. 10. Fam. 33. Ut vigilanter nervoseque nos, qui stamus in acie, subornes.
Compar. Cic. Somn. Scip. 19. Enitar multo vigilantius.
Superl. Cic. pro Muren. 32. Quem L. Murena pater hujusce vehementissime vigilantissimeque vexatum, repressum magna ex parte, non oppressum reliquit.
VIGILAX, ācis. [ἀγρυπνητικός] Adj. pro Vigilante. Columel. lib. 7. cap. 12. Maxime autem debent in custodia vigilaces conspici, nec erronei, sed assidui, & circumspecti magis quam temerarii. De canibus. V. Curax in CURA.
Suburrae vigilacis furta. Propert. 4. 7. 15.
VIGILIA, ae. f. [ἀγρυπνία] pro Una, vel etiam multis noctibus insomnibus traductis: ut quod tempus somno traducendum erat, alicujus rei diligentiae impendamus. Cic. 5. de Fin. 54. Vigilias suscipere. Et 4. Tusc. 4. Cui non sunt auditae Demosthenis vigiliae, qui dolere se aiebat, siquando opificum antelucana esset victus industria?
Affecta labore ac vigiliis corpora ex somno moliebantur. Liv. 36. 24.
Agere, sive Agitare vigilias. V. AGO.
Certare vigiliis ac labore. V. CERTO.

Major vigilia. Cic. in Parad. 1. Quoniam illud majorum vigiliarum munus in tuo nomine apparuit.
Vigilia, & frequentius Vigiliae, arum. [φρουρά] Excubiae dicuntur: sed tamen hoc inter se differunt, quod Vigiliae sunt tantum nocturnae: Excubiae autem tam nocturnae quam diurnae. Dividebantur autem in quaterna horarum spatia, ita ut prima, secunda, tertia, & quarta vigilia diceretur. Cic. 6. Verr. 93. Praecipitur, & negotium datur Quaestoribus & Ædilibus, ut noctu vigilias agerent ad aedes sacras. Idem 3. in Catil. 6. Interim tertia fere vigilia exacta, quum jam pontem, &c. Et 3. Fam. 7. Quum puer tuus ad me secunda fere vigilia venisset, isque te ante lucem Iconium mihi venturum nuntiasset.
Inire vigilias. Tacit. 13. Ann.
Incuriosae vigiliae. Tacit. 5. Hist. 22.
Vigiliae, [φρουροί] Ipsi custodes qui vigilant. Sallust. Et ab incendio intelligebat urbem vigiliis munitam. Cic. pro Milon. 68. Si Capitolinae cohortes, si excubiae, si vigiliae, si delecta juventus, quae tuum corpus domumque custodit, contra Milonis impetum armata est. Idem 1. in Catil. 8. Sensistine illam coloniam meo jussu, meis praesidiis, custodiis vigiliisque esse munitam?
Circumire vigilias. Sallust. in Jugurth.
Deducere vigilias. Sallust. in Jugurth.
Manere in vigilia urbis, aut alterius rei, per translationem. Cic. in Pison. 16. Neque enim me stante & manente in urbis vigilia, neque resistente Cn. Pompeio, omnium gentium victore, unquam se illi Remp. delere posse duxerunt. Idem 1. Philipp. 1. Manendum mihi statuebam quasi in vigilia quadam Consulari ac Senatoria: nec vero usquam discedebam, nec a Rep. dejiciebam oculos.
Reddere vigilia & providentia sua aliquem vacuum metu. Cic. 7. Philip. 19. Ideirco in hac custodia tanquam in specula collocati sumus, ut vacuum pop. Rom. metu nostra vigilia & providentia redderemus.
Tradere suam vigiliam alteri. Cic. 11. Fam. 24. Sed, ut mones, fraenum momordi, etenim qui te incluso omnem spem habuerim in te, quid nunc putas? Cupio jam vigiliam meam Brute tibi tradere, sed ita ut ne desim constantiae meae. Allusit Cicero ad vigilias militares. nam qui in castris, exploratorum & excubiarum partes noctu obeunt, sua vigilia ubi perfuncti sunt, alii aliis vigiliam quasi per manus tradunt.
Vigilia, pro eo Die qui festum diem praecedit, in quo mos erat vigilare in sacrificiis faciendis, & sacris hymnis cantandis. Plaut. Aul. prol. 36. Is adolescentis illius est avunculus, qui illam stupravit noctu Cereris vigiliis.
VIGILIUM, i. n. etiam apud antiquos. Varr. Endymion. Animum mitto speculatum tota urbe, ut quid facerent homines cum experrecti sint, me faceret certiorem, siquis melius operam superet, ut ejus consilio potius vigilium adminicularem nostrum, qui vidi alium ovantem extremo noctis tempore. Haec Nonius, 3. 268.
VIGILIARIUS, i. m. [φρουρός] pro Excubitore. Sen. Epist. 58. Quid intersit utrum super aliquem vigiliarium ruat aut mons aut turris. V. ibi Lips.
VIGINTI, [εἴκοσι] Nomen numerale, indeclinabile. Cic. 3. de Orat. 71. Annosque natus unum & viginti, nobilissimum hominem & eloquentissimum in judicium vocarim. Idem pro Planc. 90. Quae si viginti quiessem dies, in aliorum jugulum Consulum recidissent.
VIGINTIANGULUS, a, um. Apul. de Dogm. Plat. p. 52. Forma octangula & vigintiangula.
VIGINTIVIRI, [οἱ εἴκοσι] Nomen magistratus apud Romanos, ut Triumviri. Cic. 2. Att. 7. Ubi nemo sit praeter me, qui quenquam ex vigintiviris unum esse salvum velit.
VIGINTIVIRATUS, ûs. m. Munus quoddam in republica gubernanda, cui qui praeerant, vigintiviri dicebantur. Sallust. Utque munere capessendo vigintiviratus solveretur. Viginti autem viri erant, ut hoc declaretur, Triumviri capitales, Triumviri monetales, & Quartuorviri curatores viarum urbis, & Decemviri, qui hastam centumviralem cogebant. Dio lib. 53. hujus rei auctor est, cujus auctoritate freti, hoc de vigintiviris affirmare non temere, tutoque possumus. Monuit Turneb. Adversf. 2. 25. V. Cic. 9. Att. 2. & Tacit. 3. Ann. 29.
VIGOR, ōris. V. VIGEO.

V I L

VILIC. Villicus.
VILIS, e. [φαῦλος, εὔωνος, φλαῦρος, ἀφανής, εὐτελής, ἀτιμος] Quod parum valet. Plaut. Trin. 1. 1. 10. Neque quicquam hic vile nunc est, nisi mores mali.
Pretiosus & Vilis contraria. Cic. 2. de Finib. 19. Non minor, inquit, voluptas percipitur ex vilissimis rebus, quam ex pretiosissimis.
Levis & vilis. Cic. 1. Q. frat. 1. Semper eos putavi si vulgares essent, viles, si temporis causa constituerentur, leves.
Vulgare & vile. Cic. pro Rosc. Amer. 71. Nihil tam vile, neque tam vulgare est, cujus, &c.
Quotidie nos ipsa natura admonet, quam paucis, quam parvis rebus egeat, quam vilibus. Cic. 5. Tusc. 102.
Habere vile aliquid, Parvi facere. Sallust. in Catil.
Alimenta vilia. Ovid. 5. Trist. 8. 13.
Argentum vilius est auro, virtutibus aurum. Hor. 1. Epist. 1. 52.
Gratia vilis. Ovid. 2. de Arte Am. 29.
Honor meus vilis vobis. Cic. pro Flacc. 103.
Honos vilis studiis. Stat. 5. Sylv. 3. 33.
Oratio vilis, cui opponitur Accurata. Quintil. lib. 8. cap. 3.
Pars vilissima rerum, opes. Lucan. lib. 3. 120.
Servulus vilis. Cic. 3. Off. 89. Quaerit, si in mari jactura facienda sit, equine pretiosi potius jacturam faciat, an servuli vilis.
Supellex vilis. Virg. 1. Georg. 165.
Vestis vilisque vetusque. Ovid. 8. Met. 859.
Vile, dicitur Quod parvo pretio emitur. Cic. 5. Verr. 195. Frumentum quoniam vilius erat, ne emisses.

Annona vilis amicorum est bonis ubi quid deest. Facile possunt haberi amici, quibus multa desunt. Acron. Hor. 1. Epist. 12. 24.
Aqua vilis. Propert. lib. 3. 15. 18.
Aqua rerum vilissima. Hor. 1. Serm. 5. 88.
Ova vilia. Hor. 2. Serm. 2. 45.
Pretium vile. Martial. lib. 1. 77.
O mihi curarum pretium non vile mearum.
Pretium non vile laboris. Ovid. 18. Epist. 163.
Virtus vilior alga. Hor. 2. Serm. 5. 8.
Et genus, & virtus, nisi cum re, vilior alga est.
Projecta vilior alga. Virg. 7. Ecl. 42.
Vile, pro Abundanti. Virg. 1. Georg. 227.
Si vero viciamque seres vilemque faselum. Servius; Vilem, Abundantem: nam omne quod abundat, vile est. Ibid. 274.
Sæpe oleo tardi costas agitator aselli,
Vilibus aut onerat pomis.
Vili, ablativus, verbis pretii solet addi. Plaut. Epid. 1. 1. 49. Istanc quam emit, quanti eam emit? T. vili. Martial. 12. 67.
Instructam vili vendis Amene domum.
Istoc vilius. Ter. Adelph. 5. 9. 14. Tu tuum officium facies, atque huic aliquid paululum præ manu dederis, unde utatur: reddet tibi cito. M. istoc vilius. Ubi Donatus, Quasi, nihil minus. Negatio enim est floccum ostendentis, aut quid tale: cum ἐλλείψει, qua subauditur Quicquam, & Non dabo.
VILITER, Adv. Idem. Apul. 1. Florid. p. 344. Viliter semetipsum colere, sui contemptus est.
Compar. Plaut. Curc. 2. 1. 28. Venire poteris intestinis vilius.
Superl. Plin. lib. 18. cap. 6. Quicquid per asellum fieri potest, vilissime constat.
VILISSIMO, Idem. Scævola, Si fisco aliquid debebatur, & res stipulatoris vilissimo distracta est, &c. Budæus.
VILITAS, ātis. f. [εὐωνία] cui opponitur Caritas. Cic. pro Lege Manil. 44. Tanta repente vilitas annonæ ex summa inopia & caritate rei frumentariæ consecuta est, unius spe & nomine, quantam vix ex summa ubertate agrorum diuturna pax efficere potuisset. Idem pro Domo 15. Subito illo ipso die carissimam annonam nec opinata vilitas consecuta est.
Vilitas sui. Curt. lib. 5. Sæpe tædio laboris ad utilitatem sui compelluntur ignavi. i. e. Ad despicientiam vitæ suæ.
Vilitas & Utilitas sæpe a librariis confundi, docet Burm. ad Quintil. 5. 7. p. 382.
VILESCO, [εὐωνίζομαι] ĕre. Vile fieri. Avien. in Arat. v. 318.
At postquam argento deformis viluit ætas. Hinc Evilesco, apud Suetonium.
VILITO, āre. Vilem facio, ut Nonius ait, 2. 896. Turpil. Lindia, Quin moneam, quin clamem, & quærar tua vitia, quæ te vilitant.
VILIFICO, āre. ut, Vilificare mulierem. Hieron. in Esa.
VILIPENDO, ĕre. Plaut. Truc. 2. 6. 58. Etiamnum me vilipendit.
VILLA, æ. f. [ἀγροικία, κώμη, χωρίον] Domus extra urbem ædificata, casa villatica, & suburbana domus. Plin. lib. 18. cap. 6. Modus hic probatur, ut neque fundus villam quærat, neque villa fundum. Villæ descriptionem habes in epistolis Plinii 41. & 101.
Villa dicta est (inquit Varro de R. R. lib. 1. cap. 2.) quod a villico in eam convehuntur fructus, & evehuntur quum væneunt.
Frumenta aut in agris, aut in villis sunt. Cic. 10. Fam. 33.
Otium domus est quæ nulli mearum villarum cedat. Cic. 6. Fam. 18.
Aqua non longe a villa belle sane fluens. Cic. 3. Q. frat. 1.
Anser erat minimæ custodia villæ. Ovid. 8. Met. 684.
Culmina villarum fumant. Virg. 1. Ecl. 83.
Aperta villa. Cic. 2. Q. frat. 9. Hominem infirmum in villam apertam, ac ne rudem quidem etiam nunc invitare nolui.
Minuscula villa. V. Minor, in PARVUS.
Optima villa. Cic. pro Rosc. Com. 13. Tum erat ager incultus sine tecto, nunc est cultissimus cum optima villa.
Parva villa. Cic. 2. de Legib. 3. Hoc ipso in loco cum avus viveret, & antiquo more parva esset villa, ut illa Curiana in Sabinis.
Plenissima villa, Populosa. Hor. 1. Serm. 5. 50.
Publica villa, erat Locus in Campo Martio, ubi census agebatur. Liv. 4. 22. extr.
Rustica villa, est ea pars villæ, quam villicus, colonus, vel vinitor, vel arborator habitandam sibi obtinet, & familiæ villaticæ, atque instrumento omni rustico condendo aut continendo.
Suburbana villa. Catull. ad Fundum, 42. 7.
Villa urbana, quæ & Prætorium dicitur, ea pars est quam dominus sibi recepit: itaque quia elegantius, amœniusque ædificari solet & instrui, ideo urbana vocatur, quasi urbani nitoris & elegantiæ plus quam rusticæ. Varro lib. 1. de R. R. cap. 13. Fructuosior est certe fundus propter ædificia, si potius ad antiquorum diligentiam, quam ad horum luxuriam dirigas ædificationem. Illi enim faciebant ad fructuum rationem, hi faciunt ad libidines indomitas. Itaque illorum villæ rusticæ erant majoris, quam urbanæ, quæ nunc sunt pleræque contra. Columella villam tripartito distribuit, partem unam urbanam, rusticam alteram, & tertiam fructuariam appellans. Budæus.
Esse in agro, & ali ad villam. Cic. pro Rosc. Amer. 44.
Contexere villas. V. CONTEXO.
Inclusæ in paucis villis. V. INCLUDO.
VILLŬLA, æ. f. dimin. [ἀγροικίδιον] Cic. 8. Att. 9. Ego Arpini volo esse pridie Calen. deinde circum villulas nostras errare. Eidem 12. 27. Villula sordida & valde pusilla. Catul. ad Furium, 24. 1.
Proxima Campano villula. Hor. 1. Serm. 5. 45.
VILLĀNUS, ī. m. [ἀγροικικὸς] Villani (inquit Budæus) dicuntur, quod villæ (unde villici dicti) ascripti, & colonariæ conditioni addicti, aut ipsi sint, aut eorum majores fuerint, quarum rerum vestigia non obscura multis in locis extant: quod tamen nomen loquentium inscitia in contumeliam jam vertit. Villanum enim & Vilem vernacula simplicitas confundit.
VILLATICUS, a, um. Adj. [ἀγροικικὸς] Quod ad villam pertinet. unde Villatica pastio, dicitur Alimentum quod pertinet ad animalia quæ ruri nutriuntur, ut puta, pecudes, aves, pisces. Sic dicitur Villaticus canis, Qui in villa tenetur. Columel. lib. 7. cap. 12. Plin. lib. 23. cap. 1. Aiunt siquis villam ea tinxerit, fugere accipitres, tutasque fieri villaticas alites.
VILLICUS, vel VILICUS, i. m. uno enim L sæpe scribitur, [οἰκονόμος] Villæ gubernator: vel Qui præest pago, & totius rei rusticæ curam habet. Varro de R. R. 1. 2. Villicus agri colendi causa constitutus, atque appellatus a villa. Columel. lib. 11. Villicus semper caveat ne improvidus ab opere vincatur. Hor. 1. Epist. 14. 15.
Nunc urbem, & ludos, & balnea villicus optas.
Villicus quid a Colono differat, V. Colonus, in COLO.
Si mandandum aliquid procuratori de agricultura, aut imperandum villico sit. Cic. 1. de Orat. 249.
Sylvarum & agelli villicus. Hor. 1. Epist. 14. 1.
Dominus villico delectatur. Cic. 5. Verr. 119.
Custos ac villicus. Cic. 5. Verr. 119. Putat se bonum in rationibus, fructibusque suis habuisse custodem ac villicum.
Villicus procurator. Cic. 14. Att. 17. Quum Piliæ nostræ villam ad Lucrinum, villicosque procuratores tradidissem.
Villicus non tantum rusticarum, sed etiam aliarum rerum Procurator. ut,
Ærarii villicus. Tibul. 4. 14. 1.
Urbis villicus. Juvenal. 4. Sat. 77.
VILLICA, æ. f. [οἰκονόμος γυνὴ] Uxor villici. Columel. lib. 12. cap. 1. Nec tamen instituendo villicam, domesticarum rerum villico remittimus curam, sed tantummodo laborem ejus, adjutrice data, levamus. Martial. lib. 1. 56.
Pinguis inæquales onerat cui villica mensas.
VILLICO, [ἀγραυλῶ] āre. & VILLICOR, āri. depon. Rusticari, vel in villam animi causa secedere. Pomponius Ergastulo, Longe ab urbe villicari, quo herus raro venit, non villicari, sed dominari, mea est sententia. Afranius Suspecta, In Arpinos jam quantum potes explodam hominem ut villicetur. Plin. lib. 18. cap. 6. Exercitusque ducebant Senatu illis villicante.
VILLICĀTIO, ōnis. f. [ἀγραυλία] Rustica negotiatio, vel villæ dispensatio. Columel. lib. 11. cap. 1. Qui susceperit officium villicationis.
VILLĀRIS, e. [ἀγροικικὸς] Idem quod Villaticus. Plin. lib. 10. cap. 41. Villaribus gallinis & religio inest.
VILLICO, ōnis. m. [ἐπιστάτης] Idem quod Villicus, vel præfectus villicationis; ut est apud Apuleium in Apologia, qui & Epistates dicitur.
VILLUM, V. VINUM.
VILLUS, i. m. [τάγμα, λάχνη] Pilus. Martial. lib. 14. 136.
Calfaciunt villi pallia vestra mei. Cic. 2. de Nat. Deor. 121. Quarum animantium aliæ coriis tectæ sunt, aliæ villis vestitæ, aliæ spinis hirsutæ. Ovid. 3. Met. 218.
Et niveis Leucon, & villis Asbolus atris.
Albentes villi. Ovid. 11. Met. 176.
Cani villi arborum. V. CANUS.
Mollibus villis albi greges. Virg. 3. Georg. 386.
Solutis villis mantile. Ovid. 4. Fast. 933.
Tonsis villis mantilia. Virg. 4. Georg. 377.
Udis villis mersatur aries. Virg. 3. Georg. 456.
Conficere & contexere villos ovium. Cic. 2. de Nat. Deor. 158. Quid enim oves aliud afferunt, nisi ut earum villis confectis atque contextis, homines vestiantur?
VILLŌSUS, a, um. Adj. [λαχνήεις] Villis plenus.
Cauda villosa. Plin. lib. 7. cap. 2. Et lib. 8. cap. 38.
Genua villosa. Plin. lib. 12. cap. 17.
Guttura villosa colubris. Ovid. 10. Met. 21.
Pectus villosum. Columel. lib. 7. cap. 12. Nigris vel glaucis oculis acri lumine radiantibus, amplo villosoque pectore. Virg. 8. Æn. 266.
Pelles villosæ. Ovid. 12. Met. 319.
Radice villosa arbor, quæ & capillaris dicitur. Plin. lib. 12. cap. 32.
Terga villosa leonis. Sil. lib. 16. 452.
Veste villosa tegere corpus. Tibul. lib. 2. 3. 82.
Ursa villosa. Ovid. 13. Met. 836.

V I M

VIMEN, ĭnis. n. [ῥίψ, οἰσύα, λύγος] Omne virgultum molle, & ad ligandum aptum, quasi vincimen. Columel. lib. 4. cap. 30. Nec refert cujus generis vimen feras, dum sit lentissimum. Cæs. 6. Bell. Gall. Alii immani magnitudine simulachra habent: contexta viminibus membra vivis hominibus complent.
Densus vimine specus. Ovid. 3. Met. 29.
Fœcundæ viminibus salices. Virg. 2. Georg. 446.
Vimina fiunt ex populorum virgis, ulmi, & sanguineorum fruticum, & betulæ, & vitis, & coryli intortæ, & salicis, quæ principatum obtinent. Columel. lib. 4. cap. 13. Si viminibus salicis aut ulmi ligaveris. Sic lib. 9. cap. 151.
Fenestræ factæ viminibus raris. Varro 3. de R. R. cap. 9.
Actæum vimen, Atticum, nam Attica regio prius Actæa dicebatur ab Actæo, qui primus Athenis regnavit. Ovid. 2. Met. 554.
Aspera rusci vimina. Virg. 2. Georg. 414.
Breve vimen. Martial. lib. 4. 89.
Fruticosa vimina. Ovid. 6. Met. 345.
Lentum vimen, Molle & flexuosum. Virg. 3. Æn. 31.
Lento vimine texta alvearia. Virg. 4. Georg. 34.
Querno vimine texunt crates. Virg. 11. Æn. 65.
Spisso vimine quali. Virg. 2. Georg. 241.
Detexere aliquid viminibus. Virg. 2. Ecl. 72.
VIMENTUM, i. n. Idem. Tacit. 12. Ann. 16. Mœnia non saxo, sed cratibus & vimentis ac media humo, adversum irrumpentes invalida erant.
VIMINĒTUM, i. n. Locus viminibus consitus. Varro de L. L. 4. 8.

VIMINEUS,

Vimineus, a, um. Adj. [οἰσυϊνὸς] Quod est ex vimine: ut, Vasa viminea. Plaut. Epid. 1. 1. 26.
Crates vimineæ. Virg. 1. Georg. 95.
Fasces viminei virgarum. Columel. lib. 8. cap. 3. Vimineos qualos superimponant. Cæs. 3. Bell. Civil. cap. 63. Viminea tegumenta.

Viminalis, e. [οἰσυοφόρος] Quod est ad ligandum aptum, seu Quod pertinet ad vimina. Plin. lib. 17. cap. 20. Hæc est viminalium cultura. Columel. lib. 4. cap. 30. Quare salices viminales. Collis viminalis dictus est Romæ, quod ibi viminum sylva fuit. Plin. lib. 17. cap. 1. In colle Viminali C. Aquilii.

V I M

VIN. Vinalia.

Vinaceus, Vinarius. V. vinum.

Vinca, æ. f. Herba a vinciendo dicta. Plin. 2. Epist. 17. Adjacet gestationi interiore circuitu vinca tenera & umbrosa, nudisque etiam pedibus mollis & cedens. Ubi corrupte legitur Vinea, facili lapsu literæ c in e.
Vineapervinca. Plin. lib. 21. cap. 11. Vincapervinca semper viret, in modum lineæ foliis geniculatim circundata.

Vincio, vinxi, vinctum, [δέω, δεσμέω, ταινιόω, εἴργω, ἐγγυάω, πεδάω] ire. Constringere. Virg. 1. Æn. 341.
Purpureoque alte suras vincire cothurno. Plaut. Men. 1. 1. 3. Homines captivos qui catenis vinciunt.
Vincire & constringere liberos populos. Cic. pro Domo 23. Tu liberos populos L. Pisoni vinctos constrictosque tradidisti.
Aliquem catenis vincire. Ovid. 15. Met. 601.
Comas vitta vinxit. Propert. lib. 4. 12. 34.
Dolia vincire plumbo. Cato cap. 39.
Guttura alicujus vincire. Ovid. 10. Met. 22.
Lacertos vincire auro. Tibul. lib. 1. 9. 70.
Linguas hostiles vincire. Ovid. 2. Fast. 581.
Locum præsidiis vincire, pro Tenere. Cic. 7. Att. 17. Cæsarem quidem L. Cæsare cum mandatis de pace misso, tamen aiunt acerrime delectum habere, loca occupare, vincire præsidiis.
Manus vinxerat post terga. Virg. 11. Æn. 81.
Mentem vincire Lyæo. Propert. lib. 3. 5. 21.
Tempora vincire floribus, Coronare. Acron. Hor. 4. Carm. 1. 32.
Custodiis amicorum vinciri & constringi. Cic. 2. Tusc. 48. Si turpissime se illa pars animi geret, quam dixi esse mollem, si se lamentis muliebriter lachrymisque dedet, vinciatur, & constringatur amicorum propinquorumque custodiis.
Fœdere certo vinciri. Propert. lib. 3. 20. 21.
Legibus vincire. Cic. pro Marcell. 24. Omnia quæ delapsa jam fluxerunt severis legibus vincienda sunt.
Lino vincire. Cels. lib. 7. cap. 19.
Numeris vincire membra orationis. Cic. 3. de Orat. 188. Sæpe carpenda membris minutioribus oratio est, quæ tamen ipsa membra sunt numeris vincienda.

Vinciens, entis. Partic. Apul. Apol. 1. p. 132. Venus corpora complexu vinciens.

Vinctus, a, um. Partic. [δεδεμένος] Constrictus.
Vinctus & astrictus. Cic. 6. Verr. 96.
Vinctum & Dissolutum, contraria. Cic. in Orat. 195. Alterum est minus vinctum, ut de industria factum appareat: alterum nimis dissolutum, ut pervagatum ac vulgare videatur.
Aspicite religatum asperis vinctumque saxis. Cic. 2. Tusc. 3.
Tradere alicui aliquem vinctum. Cic. 5. Verr. 37.
Nexu vincti. V. necto.
Nodis ahenis vinctus post tergum. Virg. 1. Æn. 299.
Vincta amicitia inter aliquos. Plaut. Cistel. 1. 1. 27.
Caput lauro vinctus. Ovid. 11. Met. 165.
Fides vincta teste numine, Jurejurando obligata. Ovid. 20. Epist. 212.
Fossor compede vinctus. Ovid. 4. Trist. 1. 5.
Orbes vincti inter se. Cic. in Arat. 243.
Pectore vincto virgo, i. e. Tenui & gracili. Ter. Eun. 2. 3. 22. Quas matres student demissis humeris esse, vincto pectore, ut graciles fient.
Præcordia vincta ferro. V. præcordia.
Vinctus, pro Servo & compedito. In compedibus enim vincti servi ad agriculturam destinabantur. Plin. 3. Epist. 16. Nam nec ipse usque vinctos habeo, &c.
Vinctus, pro Coacto. Hor. 2. Serm. 7. 30.
—— si nusquam es forte vocatus
Ad cœnam, laudas securum olus: ac velut usque
Vinctus eas, ita te fœlicem dicis, &c. i. e. Quasi ad alienam cœnam semper eas coactus.

Vincturus, a, um. Partic. Virg. 2. Georg. 94.
—— tenuisque lageos
Tentatura pedes olim, vincturaque linguam.

Vinctura, æ. f. Plin. lib. 16. cap. 37. Pariuntque baltheo corticis vincula: & aliæ virgas sequacis ad vincturas lentitiæ. De salicibus.

Vinctio, ōnis. f. Arnob. lib. 2. Advers. gent. Neque esse omnino dissolutionis expertes: sed voluntate Dei regis ac principis vinctione in perpetua contineri. conf. Cic. 2. Tusc. 72.

Vinctus, ûs. m. [δεσμὸς] Ligamen. Varr. 1. de R. R. cap. 8. Et vindemia facta, denique discat pendere in palmam aut funiculo, aut vinctu, quod antiqui vocabant cestum.

Vinctor, ōris. m. Qui vincit. Arnob. lib. 6. p. 199. Phidias sciebat, aurum fuisse, lapides atque ossa informia, disparata, confusaque, seque horum omnium congregatorem atque vinctorem.

Vinceus, a, um. Plaut. Stich. 4. 7. 55. Potione vincea onerabo gulam. Ubi Turneb. lepide Laqueum vocat Potionem vinceam.

Vincŭlum, i. n. [δεσμὸς, ἅμμα, ἱλλὰς, ζυγὸς, σύγκλεισμὸς] Ligamen. Dicimus & Vinclum, i. per syncopen. Columel. lib. 3. Salix humida loca desiderat, genista etiam sicca, utræque tamen circa vineam seruntur, quum palmitibus idonea præbent vincula.
Digitorum vincula. Ovid. 9. Met. 77.
Arcta vincula. Virg. 2. Æn. 147.
Fabrilia vincula. Ovid. 1. Amor. 9. 39.
Immania vincula. Valer. 7. Argon. 593.
Irresoluta vincula. Ovid. 1. de Pont. 2. 22.
Juncea vincula. Ovid. 4. Fast. 870.
Linea vincula. Virg. 5. Æn. 510.
Roseum vinculum, i. e. Corona. Senec. Med. v. 50.
Spinea vincula. Ovid. 2. Met. 790.
Stuppea vincla. Stat. 3. Sylv. 2. 27.
Tenacia vincla. Virg. 4. Georg. 412.
Tenacissimum vinculum. Plin. 4. Epist. 15. ad Fundanum, Quum sit ad connectendas amicitias vel tenacissimum vinculum morum similitudo.
Abducere vincula ab aliquo loco. V. abduco.
Abripi in vincula. Cic. 6. Verr. 24.
Abrumpere vincula alicui. Hor. 4. Carm. 7. 28.
Addere manus alicujus in vincla. Ovid. 1. Amor. 7. 1.
Adhibere vincula captis. Ovid. 3. Fast. 293.
Adimere vincula canibus. Ovid. 8. Met. 332.
Aptare vincula collo. Ovid. 10. Met. 381.
Arcebant vincula palmas. Virg. 2. Æn. 406.
Astringere vincula. Ovid. 11. Met. 75.
Capere aliquem vinclis. Virg. 4. Georg. 396.
Circumdare vincula collo. Ovid. 1. Met. 631.
Conjicere in vincula. V. conjicio.
Constricta corpora vinculis. Cic. 1. de Orat. 226. Si corpora capta sint armis, aut constricta vinculis, tamen suum jus, &c.
Contendere vincla. V. contendo.
Copulare vinculo. V. copulo.
Demere alicui vincula. Ovid. 3. Fast. 320.
Demere vincla pedibus. Ovid. 3. Met. 168. Calceamenta solvere.
Dilaniare vincula. Ovid. 10. Met. 387.
Effugere vincula. Hor. 2. Serm. 3. 71.
Emittere ex vinculis. Cic. 1. Tusc. 75.
Evadere vincla. Sil. lib. 7. 71.
Excidere vinclis, Evadere vincula. Virg. 4. Georg. 405.
Exuta pedem vinclis Dido. Virg. 4. Æn. 518.
Exutæ vinclis palmæ. Virg. 1. Æn. 38.
Frangere digitorum vincula. Stat. 6. Theb. 860.
Gerere vincla. Ovid. 4. Met. 680.
Impediunt firma vincula manus. Ovid. 1. Fast. 370.
Impediri vinculis. V. impedio.
Imponere vincla, & Solvere vincla, contraria. Propert. lib. 3. 20. 23.
Imposita capiti vincla, coronæ, diadema, vel simile quippiam. Senec. Thyest. 6. Imposita capiti vincla venerando gere.
Indere vincula. Tacit. 15. Ann. 56.
Injicere vincula. V. injicio.
Innectere vincla gutturi. Hor. Epod. 17. 72.
Innectere vincula cæsis sylvis. Lucan. lib. 2. 670.
Intendere vincula collo. V. intendo.
Levare vincla alicui. Virg. 2. Æn. 147.
Ligare vincla. Sil. lib. 11. 249.
Ligabantur minacia vincla collo. Ovid. 1. Met. 91.
Nectere vincula alicui. Virg. 6. Ecl. 23.
Præstricta secantibus vinclis manus. Senec. Troad. 6.
Recusantes vincla leones. Virg. 7. Æn. 16.
Retinere in vinculis. Sallust. in Catil.
Rumpere vincula. Virg. 2. Æn. 134.
Solvere vincula. Ovid. 18. Epist. 11.
Solvere epistolæ vincula, i. e. Aperire. Nepos 4. 4. 1.
Tendere vincula alicui. Virg. 4. Georg. 399.
Tenere vinculis aliquem. Virg. 4. Georg. 405.
Teneor gravibus vinclis coercita. Ovid. 13. Epist. 3.
Vincula, orum. [πέδαι] per translationem, Carcer in quo noxii vincti servantur. Venuleius l. 224. D. de verb. signif. Vinculorum appellatione, vel privata, vel publica vincula significantur: custodiæ vero, tantum publica custodia. Cic. 7. Verr. 17. In vincla conjectus est. Ibid. 78. Quid si aufugisset? si vincla rupisset?
Absolutus vinculis. V. absolvo.
Coerceri vinculis. Callistrat. in l. Succurritur. D. Ex quibus causis majores, &c.
Dicere causam ex vinculis. V. dico, ĕre.
Mandare æternis vinculis. V. mando, āre.
Necare aliquem vinculis & verberibus, atque omni supplicio excruciatum. Cic. pro Lege Manil. 11.
Esse in vinculis, In carcere esse vinctum. Plin. lib. 7. cap. 34.
Amicitiæ vincula rumpere. Lucret. lib. 3. 83.
Affinitatis vinculis esse cum aliquo conjunctum. Cic. pro Planc. 27. Est quidem cum illo maximis vinculis & propinquitatis & affinitatis conjunctus.
Concordiæ vincula. Cic. 2. de Finib. 117. Tollitur beneficium, tollitur gratia, quæ sunt vincula concordiæ.
Conjunctionis vincula cum aliquo. Cic. 6. Att. 2. Dixerim me vel plurima vincla tecum summæ conjunctionis optare, etsi sunt amoris arctissima: tantum abest ut ego ex eo quo astricti sumus, laxari aliquid velim.
Juris vincula. Cic. 3. de Finib. 67. Et quo modo hominum inter homines juris esse vincula putant, sic homini nihil juris esset cum bestiis.
Judiciorum revellere vincula. Cic. pro Cecin. 70. Qui jus civile contemnendum putat, is vincula revellit non modo judiciorum, sed etiam utilitatis, vitæque communis.
Legum certa vincula. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Quæstionis vinculum. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Societatis arctissimum vinculum. V. arceo.
Connubialia vincla. Stat. 5. Theb. 112.
Jugalia vincla, Fœdus matrimonii. Virg. 4. Æn. 59.
Jugali vinclo sociare se alicui. Virg. 4. Æn. 16.

Vinculum ad. Cic. 3. Off. 115. Nullum enim vinculum ad astringendam fidem jurejurando majores arctius esse voluerunt.
Astrictus vinclis. Cic. 4. Acad. 61.
Astrictus certis legum vinculis. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Copulatus locus vinculo quæstionis. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Habere in vinculis. Quintil. lib. 7. cap. 4.
Vincla, pro Negotiis. Hor. 1. Epist. 7. 67.
—— ille Philippo
Excusare laborem, & mercenaria vincla.

VINCULATUS, a, um. ut, Mutuo amplexu vinculati. Cæl. Aurel. Tard. 4. 8.
Rosæ decussatim vinculatæ. Mart. Capell. lib. 1. p. 21.

VINCO, vici, victum, [νικάω, ἡττάω, κρατέω, ἐπικρατέω, ἀποκρατέω] ĕre. Superare, superiorem discedere. Plaut. Pers. 2. 2. 33.
Fatear si ita sim. s. jam abi, vicisti. Cic. 3. in Catil. 27. Mihi vivendum est cum illis quos vici ac subegi. Idem 8. Att. 7. Malo cum Pompeio vinci, quam cum istis vincere.
Vinci & expugnari. Cic. in Parad. 4. Sapientis animus magnitudine consilii, tolerantia rerum humanarum, contemptione fortunæ, virtutibus denique omnibus ut mœnibus septus, vincetur & expugnabitur, qui ne civitate quidem pelli potest?
Vincere ac vinci vultu eodem. Liv. 7.
Vinci a voluptate. Cic. 1. Off. 68. Non est consentaneum, qui metu non frangatur, eum frangi cupiditate: nec qui invictum se a labore præstiterit, vinci a voluptate.
Vincere, pro Obtinere, probare. Cic. pro Cluent. 124. Vince deinde virum bonum fuisse Oppianicum. Ibid. 64. Si doceo non ab Habito, vinco ab Oppianico. Budæus.
Bello vincere. Lucan. lib. 1. 145.
Carminibus vincere aliquem. Virg. 4. Ecl. 55.
Certamine pedum vicerat omnes. Ovid. 12. Met. 304.
Fame vinci. Ovid. 6. Fast. 595.
Gloria vincere aliquem. Cic. pro Deiot. 12.
Judicio vincere. Cic. pro Rosc. Com. 53. Itane vero? cognitor si fuisset tuus, quod vicisset judicio ferres tuum. Suo nomine petiit: quod abstulit, sibi, non tibi exegit.
Moribus vincere aliquem. Propert. lib. 3. 6. 25.
Numero vincere, ætatibus, auctoritate. Cic. 11. Philipp. 39. Nunc vigent Pansæ, vigent Hirtii, vigent Cæsaris filii, vigent Planci: vincunt numero, vincunt ætatibus, nimirum etiam auctoritate vincunt.
Ratione nulla vinci. Cic. 4. Tusc. 48. Sæpe enim videmus fractos pudore, qui nulla ratione vincerentur.
Sponsione vincere. Cic. pro Quint. 84. Num quidquid est causæ, C. Aquili, quin si longe aliter possedit, quam prætor edixit, iste ex edicto non possederit, ego sponsione vicerim?
Te uno vicimus. Cic. 4. Fam. 4. Uno te vicimus, quod de Marcelli Collegæ tui salute paulo ante, quam tu, cognovimus.
Viribus aliquid vincere. Virg. 6. Æn. 148.
Aciem vincere ferri. Plin. lib. 19. cap. 1.
Amor vincitur donis. Ovid. 1. Trist. 5.
Animum vincere. Plaut. Trin. 2. 2. 29. Tu si animum vicisti potius, quam animus te, est quod gaudeas.
Animum divitiis parem, munere vincere. Senec. de Beneficiis, lib. 1. cap. 8.
Causa victa. Cic. pro Deiot. 23. Sed tamen cum ad Cælium mittebat, utram causam illam victam esse nesciebat?
Cervum vincere cursu, vel cochleam tarditudine: In celeres & tardos dicitur. Plaut. Pœn. 3. 1. 27.
Cibum vincere, Concoquere. Plin. lib. 11. cap. 53.
Clementia vincitur lachrymis. Ovid. 4. Trist. 9. 3.
Comites cursu vincere. Ovid. 1. Trist. 10. 5.
Crimina vincere. Martial. lib. 1. 7.
Difficultates locorum vincere. Cæs. 8. Bell. Gall. 41.
Expectationem vincere, Facere præter expectationem & spem aliorum. Cic. 2. Fam. 4. Expectate facinus quam multis improbum, vincam tamen expectationem omnium.
Falsa vincere veris. Lucret. lib. 4. 483.
Fata sua vincere. Virg. 11. Æn. 160.
Contra ego vivendo vici mea fata, superstes
Restarem ut genitor. Ubi Servius; Vici mea fata, id est naturalem ordinem vita longiore superavi: namque hic ordo est, ut sint parentibus superstites filii.
Furorem vincere ratione. Ovid. 7. Met. 10.
Hostem miles vicit. Ovid. 2. Trist. 49.
Licitationem vincere. Paulus in l. Locatio, D. de publicanis. Locatio vectigalium quæ calor licitantis ultra modum solitæ conductionis inflavit, ita demum admittenda est, si fidejussores idoneos & cautiones is qui licitationem vicerit, offerre paratus sit. Alii legunt Licitatione vicerit.
Magnitudinem alterius rei vincere. Cic. in Somn. Scip. 8. Stellarum autem globi terræ magnitudinem facile vincebant.
Memoriam vicit vita istius. Cic. in Sallust. 3. Quod si vita istius memoriam vicerit, aliam P. C. non ex oratione ejus, sed ex moribus spectare debetis.
Montes vincere ascensu. Claud. 3. Cons. Hon. 46.
Noctem vincunt funalia flammis. Virg. 1. Æn. 731.
Omnes officio vincere. Cic. 14. Fam. 4. Sallustius officio vincet omnes.
Omnia vincit amor. Virg. 10. Ecl. 69.
Omnia vincit animus. Ovid. 2. de Pont. 7. 75.
Omnia vincit labor. Virg. 1. Georg. 145.
Opinionem omnium vincere. Cic. 4. Acad. 1.
Pectora dura vincuntur molli prece. Tibul. lib. 3. 4. 76.
Seipsum vincere. Cic. 12. Fam. 13. Quod maximus consularis maximum Consulem teipsum vicisti, & lætamur, & mirari satis non possumus.
Vicit sententia lenior, ut unde culpa esset orta, ibi pœna consisteret. Liv. 28. 26.
Virum invictum dolor vicit. Ovid. 13. Met. 386.
Vicimus, vicistis, Nostra est causa, Vestra est ratio. Cic. 14. Att. 20. Cui si esse in urbe tuto licebit, vicimus. Et 3. Verr. 61. Unum ostende in tabulis aut tuis, aut patris tui emptum esse, vicisti.
Vince & vale. Cic. 11. Fam. 25.
Viceris. Ter. And. 5. 3. 25. Adducti qui illam civem hic dicant; viceris. Ubi donatus, Viceris verbum est ejus qui vix sibi extorquet ut abjiciat curam, & proprium patribus, ac familiare iratis.
Cura vincendi. Ovid. 16. Epist. 79.

VINCENS, entis. Partic. Hirt. Bell. Alex. cap. 40. Legio fortiter vincentium impetum sustinuit. Adde Hor. 1. Serm. 1. 115.

VICTUS, a, um. Partic. [ἡττηθείς] ut,
Victi & subacti populi. Cic. pro Font. 26. Aut si non poterit, M. Fabium subscriptorem ejus rogabimus, ut Allobrogum animos mitiget, quoniam apud illos Fabiorum nomen amplissimum: ut velint illi aut quiescere, id quod victi ac subacti solent, &c.
Bellis victi. Stat. 12. Theb. 507.
Natura victus. Cic. 2. de Finib. 49. Itaque idem natura victus (cui obsisti non potest) dicit alio loco, &c.
Prece victus. Hor. Epod. 17. 43.
Somno victus. Liv. 9. 30.
Viribus victa virgo. Ovid. 1. de Arte Am. 699.
Voluptate victus. Cic. 1. de Finib. 48. Et qui suum judicium retinet, ne voluptate victi faciant id quod sentiunt non esse faciendum.
Vulnere ingenti victus. Virg. 10. Æn. 842.
Clementia illius victa est nostro vitio. Ovid. 2. de Pont. 2. 121.
Corpora victa sopore. Ovid. 1. Fast. 420.
Fœmina victa dolo divûm duorum. Virg. 4. Æn. 95.
Galli victi silere solent; canere victores. Cic. 2. de Divin. 56.
Gemitus victus. Tacit. 4. Ann. 8. Effusum in lachrymis senatum, victo gemitu, &c. Victum gemitum dixit, quia is non sufficeret amplius exprimendo affectui, quo confundebantur.
Hostis victus terra marique. Hor. Epod. 9. 27.
Ira victa per preces. Ovid. 1. de Pont. 7. 48.
Opes victæ. Cic. 7. Verr. 98. Hic primum opes ipsius civitatis victæ, comminutæ, depressæque sunt.
Patientia victa vitiis. Ovid. 3. Amor. 10. 1.
Pietas victa furore. Hor. 3. Carm. 27. 35.
Pudor victus amore. Ovid. 3. Amor. 10. 29.
Reus victus. Cic. 3. Verr. 10. Ne actor quidem est is, cui reus tam nocens, tam perditus, tam victus, aut occulte surripi, aut impune eripi possit.
Terga victa dare. Ovid. 7. Met. 73.
Urbes victæ. Hor. 3. Carm. 15. 2.
Victus. Virg. 9. Ecl. 5.
Nunc victi tristes, quoniam fors omnia versat
Hos illi (quod nec bene vertat) mittimus hædos. Ubi Servius; Victi, id est impotes voti. Nam quo modo victores dicimus voti compotes, qui quod volunt faciunt: sic victos contrario voti impotes, qui non possunt facere quod volunt.
Victus, A proposito pristino recedens. Virg. 2. Æn. 699.
Hic vero victus genitor se tollit ad auras. Servius.
Victus & Vinctus confunduntur a librariis. V. Drakenb. ad Sil. 6. 348.

VICTOR, ōris. m. [νικητὴς, νικάτωρ, νικητὴρ, νικηφόρος] Qui vicit. Cæs. 2. Bell. Gall. cap. 24. Qui ab decumana porta, ac summo jugo collis nostros victores flumen transire conspexerant.
Multa enim victori, eorum arbitrio per quos vicit, etiam invito facienda sunt. Cic. 4. Fam. 9.
Belli victor. Stat. 9. Theb. 625.
Gentium omnium victor. Cic. in Pison. 16. Neque enim me stante & manente in urbis vigilia, neque resistente Cn. Pompeio omnium gentium victore, &c.
Hostium victor. Hor. 1. Carm. 6. 2.
Hostium ille externorumque bellorum victor. Cic. de Arusp. Resp. 49.
Cruentus victor. Lucan. lib. 5. 758.
Ferus victor. Hor. 2. Epist. 1. 156.
Violens victor. Hor. 1. Epist. 10. 37.
Currus victor, Triumphalis. Ovid. 4. Trist. 2. 47.
Victor est etiam Propositi effector, ut interpretatur Servius ad Virg. 2. Æn. 329.
—— victorque Sinon incendia miscet. V. Hor. 1. Epist. 13. 2. & Ovid. 1. Fast. 562.

VICTRIX, īcis. f. [νικήτρια] Quæ vicit. Cic. ad Brut. 10. Erat victrix Respub. cæsis Antonii copiis, ipse expulso.
Victrix filiæ, non libidinis. Cic. pro Cluent. 14. Tum vero illa egregia ac præclara mater palam exultare lætitia, ac triumphare gaudio cœpit victrix filiæ, non libidinis.
Victrix, Voti compos. Virg. 7. Æn. 544.
Junonem victrix affatur voce superba.

VICTRIX, īcis. Adj. ut, Arma victricia, pro Victoribus, & iis qui armis vicerunt. Virg. 3. Æn. 54.
Res Agamemnonias, victriciaque arma secutus,
Fas omne abrumpit. Ubi Servius, Omnia nomina a verbo venientia, quum in OR exeunt, masculina sunt, ut Victor; quum in TRIX, fœminina sunt, ut Victrix. Neutra vero non faciunt nisi tantum ex numero plurali: unde est Victricia. Sed vide infra in Solum victrix.
Athenæ victrices. Cic. 1. Tusc. 116.
Catervæ victrices. Hor. 4. Carm. 4. 63.
Dextra victrix. Ovid. 1. Fast. 555.
Lauri victrices, Quibus victores seu triumphantes coronabantur. Virg. 8. Ecl. 13.
Libido victrix. Senec. Thyest. 1.
Literæ victrices, Victoriam nuntiantes. Cic. 5. Fam. 21. Quo autem die Cassii literæ victrices in Senatu recitatæ sunt, id est Non. Octob. eodem meæ tumultum nuntiantes.
Manus victrix. Cic. pro Sext. 79. Quum subito manus illa Clodiana, in cæde civium jam sæpe victrix, exclamat, incitatur.
Palmæ victrices. Lucan. ad Pison. 31.

Solum

tare folitum, donec ab eo cooperta in terra ova fœtum ederent. Vetus exemplar legit Potore.

Vinitor, ōris. m. [ἀμπελουργὸς] Rusticus vinearum cultor. Columel. lib. 2. Separandi sunt aratores a vinitoribus. Cic. 5. de Fin. 40. An ea quæ per vinitorem antea consequebatur, & per seipsam curabit?
Uvæ maturæ vinitor. Virg. 10. Ecl. 36. Sed forte refertur ad vocem Custos. Vinitor custos uvæ maturæ. V. locum. Badius Vindemiatorem interpretatur, Mancinellus Custodem vineæ.

Vinitōrius, a, um. Adj. [ἀμπελουργικὸς] Quod est vinitoris. Columel. lib. 4. cap. 25. Est autem sic disposita vinitoriæ falcis figura.

Vinolentus, a, um. Adj. [ξὔνοινος, πάροινος, οἰνόφλυξ, οἰνοπότας] Ebrius, qui vino se ingurgitavit. Plaut. Aul. 4. 7. 8. Te eam compressisse vinolentum virginem. Cic. 4 Acad. 87. Dormientium & vinolentorum & furiosorum visa imbecilliora esse dicebas, quam vigilantium, siccorum, sanorum.
Somnia vinolentorum. Cic. 1. de Lege Agrar. 1. Hæc per deos immortales, utrum esse vobis consilia siccorum an vinolentorum somnia?
Furor vinolentus. Cic. 12. Fam. 25. Si sum in Antonium invectus, ut ille non ferret, omnemque suum vinolentum furorem in me unum effunderet.
Medicamina vinolenta. Cic in Pison. 13.
Bacchatur vinolentus. Cic. in Orat. 99. Furere apud sanos, & quasi inter sobrios bacchari vinolentus videtur.
Incidere in vinolentiam vinolentorum. Cic. 5. Tusc. 118.

Vinolentia, æ. f. [οἰνοφλυγία] Ebrietas. Cic. in Topic. 75. Cujus etiam generis illa sunt, ex quibus verum nonnunquam invenitur pueritia, somnus, imprudentia, vinolentia, insania.
Amor, iracundia, ægritudo, vinolentia. Cic. 2. de Invent. 17.
Vinolentia subjecta est ægrotationi. Cic. 4. Tusc. 26. Ægrotationi autem talia quædam subjecta sunt, avaritia, ambitio, mulierositas, pervicacia, liguritio, vinolentia, cupedia, & siqua similia.
Furiosa vinolentia. Cic. 2. Philipp. 101. Quid furiosam vinolentiam tuam proferam?

Vinōsus, a, um. Adj. [οἰνώδης, οἰνοπότης] Cupidus vini dicitur, ut ait Valla lib. 1. Plinius ait idcirco vinosos dici homines, quod soli animalium non sitientes bibunt. Sic legit Calepinus: ubi nunc sic legimus lib. 23. cap. 1. Vino debemus homines, quod, &c. Ovid. 3. Fast. 760.
—— vinosior ætas
Hæc erat, & gravidæ munera vitis amans.
Fructus vinosus. Columel. lib. 5. cap. 10.
Mordacitas vinosa ad linguam, h. e. Quæ haud secus ac vinum linguam ferit. Plin. lib. 21. cap. 18.
Sapor vinosus. Plin. lib. 12. cap. 13.
Senex vinosus. Ovid. 3. de Arte Am. 330.
Succus vinosus (ut auctor est Plin. lib. 15. cap. 28.) proprie est moro, pyro, myrto. Idem lib. 13. cap. 19. & lib. 23. cap. 6. inter mali punici genera, vinosa quædam appellat, quæ alvum sistunt & stomachum.
Vinosus, Ebriosus. Plaut. Curc. 1. 1. 79. Quid opus est verbis? vinosissima est.
Convivia vinosa. Ovid. 3. Amor. 1. 17.

Vinositas, ātis. f. Tertull. de Jejuniis cap. 1. Arguunt nos, quod xerophagias observemus, siccantes cibum ab omni carne & omni jurulentia & vividioribus quibusque pomis, ne quid vinositatis vel edamus vel potemus.

Vinŭlus, vel Vinnulus, a, um. in Plauto Mollis est, ex vini diminutione. Cum enim vinum quod generosum non esset significabant, vinulum & villum appellabant, unde adjectivum vinulus est factum. Turnebus. Locus Plauti est Asin. 1. 3. 70. conf. Fest. Non. 2. 198. & Parei Lex. Crit. p. 1300.

V I O

VIOL. Violentia.

Viocuri, orum. m. Viarum curatores. Varro L. L. 4. 1. Publius & Cosconius quod ab his dicuntur viocuris ædificati. Idem alio loco, Quia enim non videt, unde aurifodinæ & viocurus? In antiquo lexico scribitur, Viaculus, ὁδῶν ἐπιμελητὴς, sed vel viarius, vel viocurus in eo scribendum censeo. Turnebus, 22. 16.

Viŏla, æ. f. [ἴον] notæ significationis. Dicta, ut quidam volunt, per antiphrasim, quasi minime violata: vel quod non violanda: vel a vi olendi; quanvis aliqui per diminutionem, a Græco ἴον violam dictam velint. Plin. lib 21. cap. 6. Violis honos proximus. Earum plurima genera, purpureæ, luteæ, albæ: plantis omnes, ut olus satæ. Ex iis vero quæ sponte apricis & macris locis proveniunt purpureæ, latiore folio statim ab radice carnosa exeunt, &c. Abunde de violis in hoc capite tractat. Ibid. cap. 11. Florum prima Ver nuntiantium, viola alba. Tepidioribus vero locis etiam hyeme necat. Postea quæ appellatur purpurea. Proxime flammea, quæ & phlox vocatur, sylvestris duntaxat. Cic. 5. Tusc. 73. An tu me in viola putabas, aut in rosa dicere?
Fuscæ violæ. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 129.
Mollis viola. Virg. 5. Ecl. 38.
Nigræ violæ. Virg. 10. Ecl. 39.
Pallentes violæ. Virg. 2. Ecl. 47.
Tinctus viola pallor amantium. Hor. 3. Carm. 10. 14.
Tondere violas manu. Propert. lib. 3. 13. 29.

Violaceus, a, um. Adj. [ἰώδης] Idem quod Purpureus, qui in violæ florem tendit. Plin. lib. 9. cap. 39. Nepos Cornelius, qui Divi Augusti principatu obiit, Me, inquit, juvene violacea purpura vigebat. Idem lib. 35. cap. 16. Violaceus color.

Violacium, i. n. Vinum vel succus e viola. Apic. 1. 4. De viola violacium facere.

Violarius, i. m. [ἰοβάφης] Violacei coloris infector. Plaut. Aul. 3. 5. 36. Flammearii, violarii, carinarii.

Violarium, i. n. [ἰών] Locus ubi nascuntur violæ, inquit Servius. Virg. 4. Georg. 32.
—— irriguumque bibant violaria fontem.

Violantilla, æ. f. Græce Ianthis, nomen Mulieris, *Iolant.* Budæus.

Viŏlo, [βιάζω, βιάζομαι, βιάομαι, βιάω, βιάζω, ἐκβιάζομαι, ὑβρίζω, παραφθείρω] āre. Corrumpere, polluere; quasi vim inferre. Et proprie de virgine dicitur.
Violare, ad alia transfertur: ut, Violare amicitiam. Cic. pro Cluent. 118. A me tamen, ut æquum est, omnia caute, pedetentimque dicentur, ut neque fides hujus defensionis relicta, neque cujusquam aut dignitas læsa, aut amicitia violata esse videatur.
Amores alicujus violare. Tibull. lib. 1. 3. 81.
Aras cælicolûm violavit mea dextera. Sil. lib. 17. 130.
Aurum cibis violare. Stat. 1. Theb. 150.
Bello violari. Cic. 9. Att. 13.
Corpus manu. Cic. Post red. in Senat. 6. Fortissimi atque optimi viri Tribuni plebis sanctissimum corpus non solum tactum ac violatum manu, sed vulneratum ferro confectumque vidistis.
Corpus vulnere. Virg. 11. Æn. 591.
Cubile alicujus. Catull. ad Januam, 65. 25.
Dignitatem. Cic. 1. Fam. 6.
Existimationem alicujus. Cic. 13. Fam. 74.
Famam probris flagitiisque violare. Cic 3. Verr. 82. Quum apud exteras nationes imperii nominisque nostri famam, tuis probris flagitiisque violaris.
Fidem violare. Ovid. 7. Epist. 57.
Fidem conjugii. Plin. lib. 10. cap. 34.
Fœdus. Liv. 28. 44.
Fœdera communia pacis violare factis. Lucret. lib. 5. 1154.
Hospites. Cæs. 6. Bell. Gall. 22.
Jura. Cic. in Somn. Scip. 22. Eorum animi qui se voluptatibus dediderunt, earumque quasi ministros præbuerunt, impulsuque libidinum voluptatibus obedientium, deorum & hominum jura violaverunt.
Jus sanctum. Cic. pro Rosc. Amer. 109.
Loca religiosa. Cic. pro C. Rabir. 7. Nisi forte de locis religiosis, ac delubris, quos ab hoc violatos esse dixisti, pluribus verbis tibi respondendum putas.
Numina verbo violare. Tibull. lib. 1. 2. 83.
Parentes. Cic. 3. de Finib. 32. Ut peccatum est patriam prodere, parentes violare, fana depeculari, quæ sunt in effectu, &c.
Puellam violare. Tibul. lib. 1. 6. 51.
Rempub. Cic. 1. Tusc. 72. Vel in Reip. violanda fraudes inexplicabiles concepissent.
Sacra. Cic. de Arusp. Resp. 8. Qui sacra Bonæ deæ quæ viri oculis, ne imprudentis quidem aspici fas est, non solum aspectu virili, sed flagitio stuproque violarit.
Speciem serenam mundi nubes violant. Turbant & obscurant serenitatem aëris. Lucret. lib. 4. 138.
Sylvam violare securi, Cædere. Ovid. 3. Met. 28.
Venas violare. Celf. lib. 7. cap. 12.
Virginitatem. Cic. 3. de Nat. Deor. 59.
Vitam patris. Cic. in Parad. 3.
Voce aliquem violare. Cic. pro Domo 82. Sed tametsi nihil de me tulisti, quo minus essem non modo in civium numero, sed etiam in eo loco, in quo me honores Pop. Rom. collocaverunt, tamenne cum tua voce violabis, quem post nefarium scelus Consulum superiorum tot vides Judiciis Senatus, Pop. Rom. totius Italiæ honestatum?
Violare, Tingere. Virg. 12. Æn. 67.
Indum sanguineo veluti violaverit ostro
Si quis ebur, &c.

Violans, antis. Partic. Vulg. Interpr. Malach. 2. 10. Violans pactum patrum nostrorum.

Violatus, a, um. Partic. [βιασθεὶς] ut,
Ab arcu violatus. Ovid. 3. de Pont. 5. 45.
Fletu genas violata Diana. Stat. 9. Theb. 713.
Corpus violatum nullo crimine. Sil. lib. 17. 39.
Juris violati pœna. Cic. 2. de Legib. 22.
Jura violata mariti. Ovid. 2. de Arte Am. 381.
Leges violatæ. Claud. 2. in Eutrop. 158.
Potestas violata. Lucan. lib. 3. 125.
Virtus violata suspicione. Liv. 2. 7.

Violandus, a, um. Partic. [βιαστέος] ut,
Fœdera clam violanda. Tibull. lib. 1. 9. 2.

Violatio, ōnis. f. [βιασμὸς] Liv. 29. 8. Tum quoque alio genere cladis eadem illa pecunia omnibus contactis ea violatione templi, furorem objecit.
Religionum violatio. Senec. Epist. 104.

Violātor, ōris. m. [ὑβριστὴς] Liv. 4. 19. Hiccine est, inquit, ruptor fœderis humani, violatorque gentium juris?
Fœderis violator. Tacit. 1. Ann. 58.
Templi violator. Ovid. 2. de Pont. 2. 27.

Violabilis, e. Adj. [βιαστὸς] Qui violari potest. Stat. 5. Theb. 258.
Cor violabile levibus telis. Ovid. 15. Epist. 79.
Numen non violabile. Virg. 2. Æn. 154.

Violens, entis. Adj. Violentus. Hor. 3. Carm. 30. 10.
Dicar, qua violens obstrepit Aufidus.
Homo vehemens & violens. Cic. 5. Philipp. 19.
Victor violens. Idem 1. Epist. 10. 37.

Violentus, a, um. Adj. [βίαιος, βιαστὴς, βιαστικὸς, αἴθιβος, ὑπέρμαχος] Qui vim facit. Columel. 5. 5. Superest reliqua illa cultura prostratæ vineæ, quæ nisi violentissimo cæli flatu suspici non debet.
Violentus & furens. Cic. 2. Philipp. 68. Necesse est, quanvis sis, ut es, violentus & furens.
Tranquillus & Violentus, contraria. Claud Conf. Mall. Theod. 240.

Aer violentior incubuit puppibus. Lucan. lib. 5. 717.
Amnis violentior influit in mare. Virg. 4. Georg. 373.
Aper violentus. Ovid. 8. Met. 438.
Aura cæli violentior. Stat. 9. Theb. 157.
Ense violento fortiter uti. Ovid. 11. Epist. 97.
Fames violenta. Lactant. in Phœnice.
Impetus alicujus furentes & violenti. Cic. de Arusp. Resp. 46.
Ira violenta. Ovid. 8. Met. 106.
Ira violentior surgit. Sil. lib. 4. 263.
Lues violenta. Valer. 5. Argon. 15.
Mors violenta. Tibull. lib. 1. 3. 4.
Opes violentæ. Cic. 1. Philipp. 29. Non opes violentas, & pop. Rom. minime ferendam potentiam: sed charitatem civium & gloriam concupisse.
Pectora violenta, Superba. Virg. 10. Æn. 151.
Tela violenta sumere. Ovid. 11. Met. 382.
Tempestates violentissimæ. Cic. pro Cluent. 138. Populum Rom. sua sponte esse placatum, hominum seditiosorum vocibus, ut violentissimis tempestatibus concitari.
Venti violenti. Lucret. lib. 5. 1225.
Vis violenta leonum. Lucret. lib. 3. 297.
Vires violentæ æris, Duritia ferri vel æris. Lucret. lib. 5. 1269.
Violentior æquo. Ovid. 3. Met. 253.

VIOLENTE, Adv. Senec. Med. v. 605.
Rumpe nec sancti violente mundi
Fœdera sacra.

VIOLENTER, Adv. [βιαίως] ut vult Acron. Liv. 5. 1. Quia solennia ludorum, quos intermitti nefas est, violenter diremisset.
Gerere violenter Consulatum, pro Crudeliter. Plin. 9. Epist.
Invadere violenter. Columel. lib. 7. cap. 12.
Tolerare violenter, pro Ægre & invito. Ter. Phorm. 5. 1. 4.
Compar. Ovid. 1. de Arte Am. 23.
Facere violentius. Ulpian. in l. Quemadmodum. §. pen. D. ad leg. Aquil. Siquid tamen magistratus adversus resistentem violentius fecerit, non tenebitur Aquilia.
Superl. ut, Rivalem violentissime persequi. Columel. lib. 7. cap. 3.

VIOLENTIA, æ. f. [βία, ὕβρις, ἰταμότης] Plin. lib. 2. cap. 47. In Narbonensi provincia clarissimus ventorum est Circius, nec ulli violentia inferior. Idem lib. 17. cap. 2. Sed tanta plerunque violentia, ut auferat tecta.
Vinolentorum violentia. Cic. 5. Tusc. 118. Ne sobrius in violentiam vinolentorum incidat, ante discedit.
Vultus violentia. Ovid. 1. Met. 238.
Acris violentia. Lucret. lib. 3. 483.
Effrænata violentia. Cic. 12. Philipp. 26. Novi hominis furorem, novi effrænatam violentiam.
Vehemens violentia vini. Lucret. lib. 3. 481.
Gliscit violentia. Virg. 12. Æn. 9.
Opprimi impetu violentiæ. Cic. Anteq. iret in exilium 13.
Prospicere violentiam inimicorum. Cic. Anteq. iret in exil. 12.

VION VALENTIA, [Οὐιὼν Οὐαλεντία] Apulorum urbs, auctore Ptolemæo lib. 3. cap. 1. hodie Bivona, Hippo Plinio.

V I P

VIPĔRA, æ. f. [ἔχις, ἔχιδνα] Genus serpentis. Dictum quod vi pereat. De quo Plinius abunde multis locis, maxime vero lib. 10. cap. 62. Viperæ mas caput inserit in os, quod illa abrodit voluptatis dulcedine. Terrestrium eadem sola intra se parit ova unius coloris, & mollia ut pisces. Tertia die intra uterum catulos excludit: deinde singulos diebus singulis parit, viginti fere numero. Itaque cæteræ tarditatis impatientes, perrumpunt latera, occisa parente.
Brevibus viperis implicata crines Canidia. Hor. Epod. 5. 15.
Parva necat morsu spatiosum vipera taurum. Ovid. Rem. Amor. 421.
Læsa vipera ignaro pede. Ovid. 2. de Arte Am. 376.
Venenata vipera ac pestifera. Cic. de Arusp. Resp. 50. Etiamne in sinu atque in deliciis quidam optimi viri viperam illam venenatam ac pestiferam habere potuerunt.
Vipera est etiam Convicium. Florus, 4. 12. 37. Aliis oculos, aliis manus amputabant: unius os sutum, recisa prius lingua, quam in manu tenens barbarus, Tandem, inquit, vipera, sibilare desiste. V. Donat. ad Ter. Eun. 5. 2. 6.

VIPERĀLIS, e. ut, Herba viperalis. Apul. de Herb. cap. 89.

VIPEREUS, a, um. Adj. [ἐχίδνειος] ut, Carnes vipereas edere. Ovid. 2. Met. 769.
Crinis vipereus. Virg. 6. Æn. 281.
Cruore vipereo madent tela. Ovid. 4. de Pont. 7. 36.
Dentes viperei. Ovid. 3. Met. 103.
Felle vipereo linere spicula. Ovid. 1. de Pont. 2. 18.
Nodis vipereis nexa brachia. Ovid. 4. Met. 491.

VIPERINUS, a, um. Adj. [ἐχιώδης] Plin. lib. 11. cap. 53. Scythæ sagittas tingunt viperina sanie & humano sanguine.
Cruor viperinus. Hor. Epod. 3. 6.
Morsus viperinus. Cic. 2. de Fin. 94.

VIPERINA, æ. f. Herba, quæ & Serpentaria. Apul. de Herb. cap. 5.

VIPIŌNES, um. m. [μικρογέρανοι] sunt Minores grues: sicut Pipiones, Minores columbi. Plin. lib. 10. cap. 49. In Balearibus insulis & Buteo accipitrum generis in honore mensarum est: item vipiones, sic enim vocant minorem gruem.

V I R

VIR. Virgo. VIR. DIAN. Virgo Diana. VIRT. AETERN. AVG. Virtus æterna Augusti.

VIR, viri. m. [ἀνήρ] respectum sexus habet. Plin. lib. 10. cap. 63. Viros avidiores veneris hyeme, fœminas æstate Hesiodus prodidit.

Soboles virûm. Lucret. lib. 4. 1226.
Vir, respectum ætatis aliquando dicit. Plinius, Quod non modo in puero sive adolescente, sed etiam in viro admiratione dignum videretur.
Genus acre virûm. Virg. 2. Georg. 168.
Gens effræna virûm. Virg. 3. Georg. 382.
Vis invicta viri. Stat. 3. Theb. 62.
Famæ magnæ vir. Ovid. 7. Met. 475.
Ingenii jucundi & elegantis vir. Quintil. lib. 5. cap. 13.
Roboris magni vir. Senec. Theb. 1.
Spiritus ingentis vir. V. INGENS.
Absurdus vir. V. ABSURDUS.
Acres viri. Virg. 11 Æn. 48.
Ademptus vir. V. ADIMO.
Adolescens vir. V. ADOLEO.
Agrestes viri. Hor. 3. Carm. 1. 22.
Amplissimus & ornatissimus vir. V. AMPLUS.
Audax vir. Sil. lib. 3. 524. al. Nudatus.
Bellatores viri. Sil. lib. 1. 218.
Bonus vir & prudens. Hor. de Arte Poet. 445.
Bonus vir & sapiens. Hor. 1. Epist. 7. 22.
Bonus vir. V. BONUS.
Cælestis vir. V. CÆLUM.
Censorius vir. V. CENSEO.
Civilis vir. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Clari viri. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Clarorum virorum animi. Hor. 2. Epist. 1. 249.
Clarissimus vir. Cic. 2. Fam. 2.
Comis & bonus vir. Quintil. lib. 6. cap. 2.
Consularis vir. V. CONSUL.
Egregius sanctusque vir. Juven. 13. Sat. 64.
Excellens vir. Cic. 1. Fam. 7. Virum enim excellentem, & tibi tua præstanti in eum liberalitate devinctum.
Externus vir. Ovid. 16. Epist. 308.
Ferox vir. Sil. lib. 12. 695.
Fortis vir. Ovid. 13. Met. 383.
Fortis vir ad arma. Ovid. 2. Fast. 688.
Gravis vir. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Ignoti nova forma viri. Virg. 3. Æn. 591.
Illustris vir. V. ILLUSTRIS.
Injustus vir. Ovid. 2. Fast. 688.
Insignis vir pietate. Virg. 1. Æn. 10.
Instructissimus vir. V. INSTRUO
Intemperans vir. V. INTEMPERANS.
Invictum virum vicit dolor. Ovid. 13. Met. 386.
Jurisperiti, an militaris viri laus major. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Justus vir & tenax propositi. Hor. 3. Carm. 3. 1.
Lectissimi viri atque ornatissimi. V. LEGO, ĕre.
Literati viri. V. LITERA.
Magnus vir. Ovid. 13. Met. 341.
Maximus vir. V. MAGNUS.
Memor, gratus, & bonus vir. Cic. 2. Fam. 5.
Mendax vir. Virg. 8. Æn. 644.
Molles viri. Hor. Epod. 1. 10.
Nefandus vir. Virg. 4. Æn. 497.
Princeps vir. Ovid. ad Liv. 344.
Sanctus vir. Senec. Hippol. 12.
Solers vir. Ovid. in Ibin, 279.
Subtilis vir. Quintil. lib. 3. cap. 11.
Veloces viri. Ovid. 10. Met. 561.
Cadere in virum. V. CADO.
Compellare virum blande. V. COMPELLO.
Congelare virum. V. CONGELO.
Dividere in viros. V. IN præpositionem.
Increvit per hos viros salutaris professio. Cels. lib. 1. in proœm.
Legere vir virum, in Romana militia dicebatur, cum in constituenda acie quisque sibi eum deligeret adsciisceretque socium pugnæ, seu astitem, cujus virtuti plurimum tribueret. Virg. 11. Æn. 621.
Tertia sed postquam congressi in prælia, totas
Implicuere inter se acies, legitque virum vir. V. Brisson. de Form. p. 446. Petr. Victor. Var. Lect. 16. 19. & Turneb. Advers. 25. 7. conf. etiam Suet. Aug. cap. 35.
Quærere virum. Petron. cap. 119. Ubi Interpr. Quæ omni corporis habitu & incessu mollitiem præferebant, dicebantur virum quærere.
Vir, pro Virilitate. Catull. 61. 6.
Itaque ut relicta sensit sibi membra sine viro, &c. i. e. Postquam. Atys virilia sibi abscidit.
Vir, Fortis, qui præsenti fortique animo est præditus. Ter. Adelph. 4. 2. 26. Laudo Ctesipho, patrissas, abi, virum te judico. Idem Eun. 1. 2. 74. Heu noster, laudo tandem perdoluit, vir es. Cic. 2. Tusc. 43. Si virtutis compotes, vel potius si viri volumus esse.
Vir & homo. Cic. 2. Tusc. 53. Ita & tulit dolorem ut vir, & ut homo, majorem ferre sine causa necessaria noluit. Idem pro Flac. 52. Si civitas per viros bonos gravesque homines querelas ad vos detulisset. Et 2. Q. frat. 10. Sed quum veneris, virum te putabo, si Sallustii Empedoclea legeris, hominem non putabo.
Vir, Maritus. Ter. And. 3. 3. 4. Tibi generum firmum, & filiæ invenies virum.
Matura viro filia. Virg. 7. Æn. 155.
Durus vir. Ovid. 3. Amor. 4. 1.
Perjurus vir. Ovid. 10. Epist. 76.
Viduus vir. Ovid. 8. Epist. 86.
Conjuncta ô digno viro. Virg. 8. Ecl. 32.
Dare nuptum viro. V. NUBO.
Expertæ virum puellæ. Hor. 3. Carm. 14. 11.
Meruit illa virum dote. V. MEREO.
Nupta viro puella. Ovid. 16. Epist. 367.
Nupta sævo viro. Hor. 3. Carm. 10. 2.

Vir, de Brutis etiam dicitur. Virg. 7. Ecl. 7.
Vir gregis ipse caper.

VIRA, æ. f. Festus, Fœminas antiqui viras appellabant, unde adhuc permanent Virgines & Viragines. V. Serv. ad Virg. 12. Æn. 468.

VIRĀGO, ĭnis. f. [ἀντιάνειρα] Mulier fortis, quæ viro similis sit, & virilia opera faciat. Plaut. Merc. 2. 3. 78. Recte ego emero matri tuæ ancillam viraginem aliquam, non malam, forma mala.
Cruda virago Gorgone, Pallas. Stat. 11. Theb. 414.
Diva virago, Diana. Senec. Hippol. 1.
Flava virago, Pallas. Ovid. 6. Met. 131.
Metuenda bello virago, Pallas. Ovid. 2. Met. 765.
Regina bellorum virago, Pallas. Stat. 4. Sylv. 5. 23.

VIRĀTUS, a, um. ut, Uxor virata. Varro apud Non. 2. 907.
Compar. Novatian. de Trin. cap. 2. Omni robore robustior, omni virtute viritior. pro Viratior.

VIRĀTUS, ûs. m Viri conditio. Sidon. 7. Epist. 9. Bono viratu æmulis magis prodesse cupiens quam placere.

VIRIPLĀCA, æ. f. Dea. Valer. Max. 2. 1. 6. Quoties inter virum & uxorem aliquid jurgii intercesserat, in sacellum Deæ Viriplacæ, quod est in Palatio, veniebant; & ibi invicem locuti quæ voluerant, contentione animorum deposita concordes revertebantur. Dea nomen hoc a placandis viris fertur assecuta.

VIRIPŎTENS, entis. [ἀνδρὸς δεκτική] Virgo dicitur quæ apta est connubio. Plaut. Pers. 2. 3. 1. Paulus in l. Si filiæ familias. D. de leg. 3.
Jupiter viripotens. Plaut. Pers. 2. 3. 1.

VIRĪLIS, e. [ἀνδρικὸς, ἀνδρεῖος, ἀνδρείμενος, ἀνδρῷος, ἀνδρώδης] Quod est viri: ut, Opus virile. Et, Virilis toga. Cic. 2. Philipp. 44 & Columel. lib. 7. cap. 11. Virilis pars.
Magis virilis. V. MAGIS.
Parum virile. Cic. 2. de Finib. 47. Vereturque quicquam aut facere aut loqui quod parum virile videatur.
Animus virilis, i. e. Fortis, qualis debet viri esse. Ter. Phorm. 5. 8. 64.
Animo virili præsentique ut sis para. Cic. 14. Att. 21. Acta enim illa res est animo virili, consilio puerili.
Cura virilis. Virg. 9. Æn. 311.
Dolor virilis. Cic. 11. Att. 10. Nec res periisset, & videremur aliquid doloris virilis habuisse.
Forma virilis. Ovid. 4. Epist. 76.
Habitus orationis virilis. Quintil. lib. 5. cap. 12.
Igniculus virilis. Cic. 15. Att. 25. Reliqua pars epistolæ: illa nanque in utranque: sed tamen nonnullos interdum jacit igniculos viriles.
Inflexio fortis ac virilis laterum. Cic. 3. de Orat. 318.
Oculi viriles. Ovid. 5. Fast. 153.
Officium virile. Hor. de Arte Poet. 193.
Ratio fortis & virilis. Cic. 3. Tusc. 37. Sententiis tamen utendum est eorum potissimum qui maxime forti, & ut ita dicam virili utuntur ratione atque sententia.
Pars virilis, Pars cujusque viri. Cic. 5. Verr. 7. Qui præsertim plus etiam, quam pars virilis postulat, pro voluntate Pop. Rom. oneris ac muneris suscipere debeam. Idem. 6. Verr. 81. Est aliqua mea pars virilis, quod ejus civitatis sum, quam ille amplam, illustrem, claramque reddidit.
Partes viriles mandare puero. Hor. de Arte Poet. 177.
Parte pro virili, Pro viribus. Cic. pro Sext. 138. V. PRO.
Portione pro virili. Tacit. in Vit. Agric. 45.
Proles virilis. Virg. 7. Æn. 50.
Ratio fortis & virilis. Cic. 3. Tusc. 22.
Sexus virilis. Plin. lib. 10. cap. 55.
Stirps virilis. Liv. 1. 1. extr.
Studia virilia. Ovid. 12. Met. 208.
Tela virilia. Ovid. 8. Met. 392.
Toga virilis. Suet. Aug. cap. 36.
Vestis virilis. Hor. 1. Serm. 2. 16.
Vox virilis. Cic. pro Sext. 10. Recita quæso P. Sexti quid decreverint Capuæ Decuriones, ut jam virilis tua vox possit aliquid significare inimicis nostris.
Vultus virilis. Ovid. 3. Met. 189.
Vocare aliquos ad virilia. Sallustius in oratione Marci Tribun. pleb. ad Plebem.
Compar. Lamprid. dixit obscœno sensu Heliogab. cap. 8.

VIRĪLITAS, atis. f. [αἰδοῖα, ἀῤῥενότης] Idem quod Virilia, & pudenda. Martial. lib. 9. 7.
Non puer avari sectus arte mangonis,
Virilitatis damna mœret ereptæ. Plin. lib. 23. cap. 1. Utiliter etiam fovetur vino calido virilitas jumentis.
Ademptæ virilitatis homo. V. ADIMO.
Excisa virilitss. Quintil. lib. 5. cap. 12.
Incestæ virilitatis, de Stupratore. Tacit. 6. Ann. 5. Arguitur pletaque, C. Cæsarem quasi incestæ virilitatis, &c. dixisse. Id autem ideo de Caligula dixerat Messalinus, quod is cum omnibus sororibus suis stupri consuetudinem fecit, ut scribit Tranquillus.
Ad animum transfertur. Quintil. lib. 1. cap. 8. Sanctitas & ut sic dicam virilitas a Tragicis petenda.

VIRILIA, um. plur. tantum, [αἰδοῖα] Verenda, pudenda. Plin. lib. 21. cap. 27. Et in totum ad virilia, cauliculis ejus in vino & aceto tritis, nihil utilius putant.

VIRĪLITER, Adv. [ἀνδρικῶς, ἀνδρωδῶς] Fortiter & magno animo. Cic. 2. Tusc. 95. Itaque barbari quidam, & immanes ferro decertare acerrime possunt, ægrotare viriliter non queunt.
Viriliter & magno animo. Cic. 1. Off. 94. Quod enim viriliter animoque magno fit, id dignum viro & decorum videtur.
Defendere viriliter. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Facere viriliter. Hor. 1. Epist. 18, 38.
Verenda fortuna viriliter. Ovid. 1. Fast. 479.

VIRITIM, Adv. [κατ' ἄνδρας] Per singulos viros, inquit Festus. Cic. 3. Tusc. 48. Nolim, inquit, mea bona Gracche tibi viritim dividere liceat: sed si facias, partem petam. Cæs. 7. Bell. Gall. cap. 71. Pecus, cujus magna erat ab Maduviis compulsa copia, viritim distribuit.
Ferre aliquid de aliquo loco viritim dividendo. Cic. de Clar. Orat. 57. Dicitur etiam C. Flaminius is, qui Trib. pleb. legem de agro Gallico & Piceno viritim dividendo tulerit.
Percrebuit rumor viritim. Curt. lib. 6.
Viritim, de uno etiam dicitur. Curt. lib. 7. Siquis viritim dimicare vellet, provocavit ad pugnam. Hor. 2. Epist. 1. 92.
Viritim, metaphorice, pro Particulatim. Seneca Natur. Quæst. lib. 5. cap. 7. De ventis in universum diximus, nunc viritim incipiemus illos discutere. V. Suet. Tiber. cap. 76.

VIRITĀNUS, a, um. Viritim distributus. ut, Ager viritanus. Festus.

VIRŌSUS, a, um. Adj. [ἀνδρομανής] a Vir, primam corripit. ut, Virosæ mulieres, dicuntur Virorum appetentes, vel luxuriosæ. Lucil. lib. 7.
Dixi ad principium venio, vetulam atque virosam
Uxorem cædam potius quam egomet me. Afranius Divortio, Vigilans ac solers, sicca, sana, sobria, virosa non sum: & si sum, non desunt mihi qui ultro dent, ætas integra est, formæ satis.
Virosus, a Virus primam producit. V. VIRUS.

VIRIŌSUS, a, um. Idem. Apul. 9. Met. p. 223. Scæva, sæva, viriosa, ebriosa, pervicax, &c.
Viriosus, Robustus. V. in VIS.

VIRIĀTUS, a, um. Magnarum virium. Lucil. lib. 26. Contra flagitium nescis bello vinci a viriato Annibale. Nonius 2. 903.

VIRBIUS, i. m. dicitur, Hippolytus Thesei filius, quasi bis vir: quia novercali calumnia necatus, beneficio Æsculapii vel Dianæ revocatus fertur ad vitam. Revera, inquit Servius, Virbius est nomen conjunctum Dianæ, ut Matri deum Atys, Minervæ Erichthonius, Veneri Adonis.

VIRDOMĀRUS, i. m Gallorum rex, de quo cæso Claudius Marcellus opima spolia Jovi Feretrio consecravit. Propert. lib. 4. 11. 39.
Virdomari genus hic Rheno jactabat ab ipso.

VIRECTUM, & VIREO. V. VIRIDIS.

VIREO, ōnis. m. [χλωρίων] Plin. lib. 18. cap. 29. Avem parram oriente Sirio, ipso die non apparere, donec occidat. E diverso vireonem prodire ipso solstitii die. Gaza eum intelligit qui & Aristoteli & Plinio vocatur Chlorion.

VIRES, VIRIUM, &c. V. VIS.

VIRGA, æ. f. [ῥάβδος, ῥαπίς] notæ significationis. Cic. pro Rabir. perduel. reo, 12. Portia lex virgas ab omnium civium Roman. corpore amovit: hic misericors flagella retulit. Ovid. 1. de Arte Am. 291. de tauro quodam,
Signatus tenui media inter cornua virga.
Lentior virgis salicis. Ovid. 13. Met. 800.
Arbuteis virgis texunt feretrum. Virg. 11. Æn 65.
Aurea virga. Virg. 7. Æn. 190.
Censoria virga. Quintil. lib. 1. cap. 5. Quo quidem ita sunt severe usi veteres grammatici, ut non versus modo Censoria quadam virga notare, &c. Hæc autem virga alias dicitur Obeliscus, ut annotat interpres Quintiliani.
Cornea virga. V. Corneus, in CORNU.
Fraxina virga. Ovid. 11. Epist. 76.
Medicata virga. Ovid. 1 Met. 716.
Purpureæ virgæ, i. e. Vestis virgata. Ovid. 3. de Arte Am. 269.
Rasæ hastilia virgæ. Virg. 2. Georg. 358.
Virgæ sanguineæ. Modestin. in l. 9. D. de leg. Pompeia de Parricid. Plin. Siquidem & genistæ, & populi, & ulmi, & sanguinei frutices. Aut igitur e fruticibus virgæ erant, quibus cædebantur parricidæ, ut terror inesset in cruento earum colore, aut ad horrorem, ut existimo, cruentabantur. Sic de Bellona scribit Maro, 8. Æn. 703.
Quam cum sanguineo sequitur Bellona flagello. & fecialis hasta sanguinea & cruenta bellum indicabat. Liv. 1. 32. Ut fecialis hastam ferratam, aut sanguineam præustam ad fines eorum ferret. Turnebus.
Viscata virga fallere volucres. Ovid. 15. Met. 474.
Cædere virgis. V. CÆDO.
Cædere aliquem virgis ad necem. Cic. 5. Verr. 70. Quid erit extremum? si damnatus eris, virgis te ad necem cædi necesse erit.
Lacerare aliquem virgis. V. Lacero, in LACER.
Morientur in tergo virgæ. V. MORIOR.
Multari virgis. V. MULTA.
Variari virgis. V. VARIUS.
Virga thuris. Plin. lib. 12. cap. 14.
Virgam thuriam dixit, Virg. 2. Georg. 117.
Virgam tribuebant Somno, qua feriens homines, soporem inducebat. Papin. ——extremo me tange cacumine virgæ. Maro ramum ei tribuit, quem soporatum vi Stygia super utraque tempora Palinuri quassasse dicit: alii etiam ei cornu aribuunt. Ex Turneb. Advers. 21. 4.

VIRGŬLA, æ. f. dimin. [ῥαβδίσκος] Cic. 8. Philipp. 23. Quum tempus ille differret, virgula stantem circumscripsit: dixitque, se non antea renuntiaturum Senatui, nisi prius sibi respondisset quid facturus esset, quam ex illa circumscriptione excederet.
Virgula divina dicitur, quoties quicquid optamus, id citra humanam operam quasi divinitus nobis significamus contingere. Propterea quod antiquitas, quemadmodum in annulis, ita & in virgis ferendis existimavit aliquam fatalem, ac seu magicam inesse virtutem. Cic. 1. Off. 152. Quod si omnia nobis, quæ ad victum cultumque pertinent, quasi virgula divina, ut aiunt, suppeditarentur. Citatut aliquoties, & apud Nonium Marcellum, Varro in virgula divina; ut appareat hunc fuisse titulum alicujus ex Menippeis, qui nimirum & ipsi plerique feruntur proverbiales. Adagium natum videri potest potissimum ab illa virga Homerica, quam ille Palladi tribuit, adeo celebri, ut de ea Antisthenes Cynicæ sectæ conditor, librum conscripserit, eam cum suo, ut conjicio, baculo conferens. Erasm.

VIRGARIUS, i. m. Qui virgis & loris cædit. Gloss. Gr. Lat. ῥαβδοῦχος, lictor, virgarius.

VIRGĀTUS, a, um. Adj. Quod virgas quasdam in longum aut latum varia serie, & colore porrectum habet, virgatum dicitur. ut Virgatæ vestes, virgata sagula, quæ discoloribus, tanquam currentibus regulis colorum & ductibus, variis cernuntur. Grammatici hac notione contenti non sunt, sed aiunt ad Gallorum etiam respectum esse linguam, quibus virga purpuram significat, ut virgata sint purpurea. Sed simplex intellectus & Latinus magis convenit. Valerius certe Flaccus Thracum mulieribus virgatas vestes tribuens, purpureas non intellexit, sed barbarorum ritu discolores, & veluti virgatis segmentis contextas. Ejus sunt versus, lib. 2. 158.

Jam veniet durata gelu, sed me quoque pulsam
Fama viro nostrosque thoros virgata tenebit. Ex Turneb. 2. 14.

Calathisci virgati, Virgis contexti. Catul. Argon. 62. 319.
Corpore virgato tigris, Variis coloribus distincto. Sil. lib. 5. 148.
Tigres virgatæ. Sen. Hippol. 3.
Vestes virgatæ auro. Sil. lib. 4. 145. h. e. Virgis seu lineis aureis distinctæ.
Ubera virgata. Sen. Herc. OEth. v. 145.

VIRGULĀTUS, a, um. Adj. Plin. lib. 9. cap. 33. Jam distinctione virgulata, crinita, crispa, &c.

VIRGĀTOR, ōris. m. [ῥαβδίζων] Qui virgis cædit. Plaut. Asin. 3. 2. 19. Ubi sæpe causam dixeris pendens adversus octo astutos, audaces viros, valentes virgatores.

VIRGEUS, a, um. Adj. [ῥάβδινος] Quod est ex virgis factum. Virg. 1. Georg. 165.

Virgea præterea Celei, villisque supellex.

Area virgea. Columel. lib. 7. cap. 3.
Flamma virgea. Idem 7. Æn. 463. h. e. De virgis facta: unde est flamma validior. Servius.
Pabula virgea, Arbuscularum frondes in pabulum caprarum decerptæ. Virg. 3. Georg. 320.
Sepem virgeam interponere. Columel. lib. 11. cap. 3.

VIRGŌSUS, a, um. Virgarum plenus. ut, Virgosus frutex. Pallad. 1. tit. 24.

VIRGĒTUM, i. n. [ῥαβδοφύτευτον] Locus virgis consitus ad illigandas vites: qui mos antiquis fuerat ut hodie quoque, dum amerina salix aut genista juxta vites seruntur. Cic. 2. de Legib. 21. Sacerdotes vineta, virgetaque & salutem populi auguranto.

VIRGINDEMIA, æ. f. [ῥαβδολογία] Collectio virgarum ob verbera, aut ad aliquid vinciendum. Varro in Agathone, Quid tristiorem video te esse? hæc spes est argentaria, ideoque scapulæ metuunt virgindemiam. Plaut. Rud. 3. 2. 22. Tergumque obtestor tuum, ut tibi uberem ulmeam esse speres virgindemiam.

VIRGULTUM, i. n. [ῥαβδίον] Plin. lib. 12. cap. 19. Præcipua bonitas virgultorum tenuissimis partibus ad longitudinem palmi. Cic. pro Cæl. 42. Ergo hæc deserta via & inculta, atque interclusa jam frondibus & virgultis relinquatur. Et 1. de Divin. 49. Omnia arbusta, virgulta, tecta pervertere.

Cornea virgulta. Virg. 3. Æn. 23.
Sonantia sylvis virgulta. Virg. 6. Æn. 704.
Sylvestria virgulta. Virg. 2. Georg. 3.
Tenera attondent simæ virgulta capellæ. Virg. 10. Ecl. 7.
Defodere nova virgulta in terram. Lucret. lib. 5. 788. & 933.
Resonant avibus virgulta canoris. Virg. 2. Georg. 328.

VIRGULTA, æ. f. Vallem virgultam per appositionem dixit Sil. 12. 354. V. ibi Drakenb.

VIRGI, Hispaniæ oppidum, in sinu quem Virgitanum vocant sinum. Auctor Pompon. lib. 2. Nunc Almeria dicitur, teste Olivario in Melam.

VIRGILIUS, i. m. [Οὐιργίλιος] Mantuanus poeta celeberrimus, Marone, Maraque natus, qui primum inter Latinos poetas obtinet locum. Sunt ex recentioribus qui Vergilium non Virgilium scribi debere autument: de hoc vide Castigationes Pierii in Virgilium. Scripsit Bucolica Pollione ipsum hortante atque emendavit triennio. Georgica absolvit annis septem, cum id ei argumentum proposuisset Mæcenas. Æneida rogatus ab Augusto scripsit quidem annis undecim, sed inemendatam reliquit, ac moriens jussit cremari, cui voluntati ejus Augustus restitit, Tuccæ & Varo emendatione commissa. Hujus vitam non minus docte quam copiose scribit Petrus Crinitus lib. 3. de poetis Latinis. Virg. 4. Georg. 563.

Illo Virgilium me tempore dulcis alebat
Parthenope, studiis florentem ignobilis oti.

Amantissimus Virgilius vetustatis. Quintil. lib. 1. cap. 7.
Optimus Virgilius. Hor. 1. Serm. 6. 54.

VIRGILIĀNUS, a, um. possess. [Οὐιργιλιανός] ut, Virgiliana virtus, apud Plin. in præf. Quintil. lib. 1. cap. 3. Habendumque in animo semper illud Virgilianum.

VIRGINIA, æ f. L. Virginii Centurionis filia; quam stupro destinatam ab Appio Decemviro pater in medio foro occidere maluit, quam pati, ut in fœdam servitutem abduceretur. V. Liv. 2. 31.

VIRGINIUS, i. m. Rhetor & Orator Romanus. V. Quintil. 3. 1. extr. & ibi Burm.

VIRGO, ĭnis. f. [παρθένος, κόρη, παρθενική] Quintil. lib. 6. cap. 4. Cicero objurgantibus quod sexagenarius Popiliam virginem duxisset, Cras mulier, Inquit, erit. Ulpianus in l. Alioquin. D. de contrah. empt. Quod si ego me virginem emere putarem, quum esset mulier, emptio non valebit.

Virginem, Omne incorruptum & intactum dixerunt veteres. Cic. in Orat. 64. Mollis est enim oratio philosophorum & umbratilis, nec sententiis, nec verbis instructa popularibus, nec vincta numeris, sed soluta liberius, nihil iratum habet, nihil invidum, nihil atrox, nihil mirabile, nihil astutum, casta, verecunda, virgo incorrupta quodammodo, itaque sermo potius quam oratio dicitur. Idem de Clar. Orat. 330. Domi teneamus eloquentiam septam liberali custodia, &c. tueamurque ut adultam virginem caste.

Absolutio virginum. Cic. 3. in Catil. 9. Cinnam ante se & Syllam fuisse, eundemque dixisse, fatalem hunc esse annum ad interitum hujus urbis atque imperii, qui esset decimus annus post virginum absolutionem, &c.

Adulta virgo. V. ADOLEO.
Animosa virgo. Ovid. 20. Epist. 115.
Armata virgo. V. ARMA.
Aspera virgo. Virg. 11. Æn. 664.
Bellica virgo, Pallas. Sil. lib. 7. 459.
Casta virgo dote. V. CASSUS.
Corrupta virgo. Ovid. 3. Amor. 8. 30.
Frigida non virgo. Ovid. 2. Amor. 1. 5.
Jugata nondum thalamis virginea. Sen. Herc. fur. 10.
Juncea virgo. V. JUNCUS.
Laudatissima virgo dote formæ. Ovid. 9. Met. 715.
Matura virgo. Hor. 3. Carm. 6. 22.
Matura viro virgo. V. MATURUS.
Nitidæ virgines. Hor. 2. Carm. 12. 19.
Nobilis virgo in omne ævum. Hor. 3. Carm. 17. 36. Quo in loco Virginem pro Muliere posuit. Hypermnestram enim intelligit quæ Lino marito pepercit.
Pulcherrima virgo. Ovid. 9. Met. 9.
Regia virgo. Ovid. 2. Met. 570.
Sanctæ virgines, Vestales. Hor. 1. Carm. 2. 27.
Teneræ virgines. Hor. 1. Carm. 21. 26.
Tempestiva virgo Festo dicitur, Quæ matura viro est & nubilis & formosa, velut ὡραία. Auctoritate, inquit, virginis cujusdam tempestivæ nomine Romes.
Abstinere virgine. V. ABSTINEO.
Comprimere virginem. V. COMPRIMO.
Rapere ad virum virginem. Catul. in Epith. Juliæ 59. 4.
De rebus incorruptis dicitur. ut,
Carnes virgines. Plin. lib. 28. cap. 4.
Equa virgo. Plin. lib. 28. cap. 9.
Porca virgo. Martial. lib. 13. 56.

Te fortasse magis capiet de virgine porca,
Me materna gravi de sue vulva capit.

Virgo, urbis Romæ aqua. V. MARTIA.
Virgo, pro Muliere quæ adhuc sit in viridi ætate & vigore, post liberos etiam susceptos. Virg. 6. Ecl. 47. de Pasiphaë,

Ah virgo infelix, tu nunc in montibus erras. Virgo, inquit Servius, a viridiore ætate; nam jam mater fuerat Pheдræ, Ariadnes, Androgei.

Virgo pro Filia ponitur. Nepos 15. 3. 5. Cum virgo amici nubilis propter paupertatem collocari non posset, &c.
Tribuitur Sexui virili a Patribus, deque iis dicitur, qui expertes conjugii venerisque sunt. ut, Virgo maritus. Chrysol. Serm. 168. V. Hieron. Apol. pro libris adversus Jovianum.
Virgo est etiam Signum cæleste. Columel. 11. 2.

VIRGUNCŬLA, æ. f. dimin. Petron. cap. 20. Utique postquam virguncula cervicem invasit. Et Juven. 13. Sat. 40.

——tunc, cum virguncula Juno.

VIRGINĀLIS, e. [παρθενικός] Quod ad virginem pertinet: ut, Virginalis modestia. Cic. 1. de Divin. 66.
Habitus atque vestitus virginalis. Cic. 6. Verr. 5.
Ploratus virginalis. Cic. 2. Tusc. 21.

Heu virginalem me ore ploratum edere. Ex poeta.

Virginali verecundia homo. Cic. pro Quint. 39.

VIRGINALIA, um. n. Conchæ quædam Apuleio dicuntur, a mulierum virginumque natura, id est, obscœna parte. Turneb. conf. Solin. cap. 4.

VIRGINARIUS, a, um. Adj. [παρθένιος] Plaut. Pers. 4. 9. 14. Scelesta fides est virginaria.

VIRGINEUS, a, um. Adj. Idem. [παρθένιος] Plin. lib. 28. cap. 7. Si purgatio illa post virginitatem prima fit, aut in virginea ætate spontanea.
Agmen virgineum. Claud. 2. Cons. Stilich. 263.
Artus virginei. Ovid. 3. Met. 164.
Chorus virgineus. Ovid. 3. de Arte Am. 168.
Facies virgineæ. Virg. 9. Æn. 120.
Forma virginea puer. Ovid. 3. Met. 607.
Habitus virginei. Ovid. 13. Met. 166.
Lusus virginei. Ovid. 14. Met. 556.
Pudor virgineus. Tibul. lib. 1. 4. 74.
Rubor virgineus. Virg. 1. Georg. 430.
Timor virgineus. Ovid. 10. Met. 361.
Vultus virginei. Ovid. 5. Met. 563.

VIRGINENSIS, is. f. Dea, cui novæ nuptæ zonam dedicabant. August. Civ. Dei, 6. 9.

VIRGINĬTAS, ātis. f. [παρθενία] Castitas, castimonia. Cic. 3. de Nat. Deor. 59. Minerva patrem dicitur interemisse virginitatem suam violare conantem.
Spolium virginitatis. Ovid. 5. Epist. 140.
Matura toris virginitas. Stat. 1. Achil. 292.
Perpetua virginitas. Ovid. 4. Trist. 3. 14.
Severa virginitas. Ovid. 3. Met. 255.
Carens virginitate. Ovid. 9. Met. 331.
Erepta virginitas. Virg. 12. Æn. 141.
Libata virginitas. Ovid. 2. Epist. 115.
Patet virginitas. Ovid. 14. Met. 133.
Raptæ virginitatis præmia. Ovid. 8. Met. 851.
Resoluta virginitas. Plin. lib. 28. cap. 7. Asperrimamque vim profluvii ejus esse primis annis virginitate resoluta.

VIRGĬNO, āre. Caste vivere. Tertull. de Virgin. Veland. cap. 12. Virginari volunt sola capitis nuditate.

VIRIA, vel VIRIŎLA, æ. f. [χλιδών] Ornamentum colli e gemmis viridibus, ut putat Baysius. Paulus in l. Si tibi electio, De optione & electione leg. Si ex quatuor viriolis duæ, quas elegissem, mihi legatæ sunt: sive duæ solæ sint relictæ, sive ab initio duæ solæ fuerint, valet legatum. Jubolenus in l. Medico, De auro & argento leg. Funerari me arbitrio viri mei volo, & inferri mihi quæcunque sepulturæ meæ causa feram ex ornamentis, lineas duas ex margaritis, & viriolas ex smaragdis.
Viriæ, Armillæ sunt virorum, inquit Isidorus, quanquam muliebres etiam armillæ viriæ appellari cœperunt. Septimius, Utique sicut vestigia cestuum viria occupavit: ita & endromidis solocem aliqua

aliqua multitia synthesi extruxit. Plin. 33. 3. pr. Viriolæ Celticæ, viriæ Celtibericæ. Contra legitur sed mendose prorsus in editis. Turneb. Advers. 13. 3.

VIRIATUS, i. m. [Οὐϊριάτος] Lusitanus, primum in Hispania, e pastore venator, e venatore latro, mox justi exercitus dux factus, universam Lusitaniam occupavit. M. Venudium Prætorem fuso ejus exercitu cepit. Post Cn. Plancius Prætor nihilo fœlicius rem cum eo gessit: tantumque terrorem hostis his intulit, ut adversus eum Consulari opus esset duce & exercitu. Denique a proditoribus consilio Cæpionis interemptus est, & ab exercitu multum imploratus tumulatusque nobilissime. Auctor Livius & Florus.

VIRIATINUS, a, um. Adj. ut, Viriatinum bellum. Sueton. in Galba cap. 3. h. e. Quod duce Viriato, Lusitani adversus Romanos gesserunt.

VIRICA, æ. f. Missilis teli genus. Gell. 10. 15. Ejus viricam surculum de arbore felici habere. Alii legunt In ricam.

VIRICŬLUM, i. n. [ὀβελίσκος] Missilis genus, quod Græci Cestron vocant: id autem a virico deductum videtur, cujus fit mentio apud Gellium lib. 10. cap. 15. Et quod virica surculum de arbore fœlici habet. Plin. lib. 35. cap. 11. Encausto pingendi duo fuisse antiquitus genera constat, cera, & in ebore cestro, id est viriculo, donec classes pingi cœpere.

VIRĬDIS, e. [χλωρὸς, φαλαδερὸς, πρασινὸς] a Vigore dicitur. Unde dicimus Virides plantas, Quæ nondum aruerunt, & in vigore suo sunt. Columel. lib. 1. in præf. Quum istud opus non solum scientiam, sed & viridem ætatem cum robore corporis ad labores sufferendos desideret.
Ævum viride. Ovid. 3. Trist. 1. 7.
Animi virides ausis, Apti ad audendum. Sil. lib. 1. 187.
Flore viridissimo puella. Catul. ad Coloniam, 17. 14.
Juventa viridis. Virg. 5. Æn. 295.
Senectus cruda ac viridis. Tacit. in Vita Agric. 29. Virg. 6. Æn. 304.
Viride, Quod viriditatem habet, & viridi colore tinctum est. Cic. 2. de Nat. Deor. 98. Adde huc fontium gelidas perennitates, liquores perlucidos amnium, riparum vestitus viridissimos. Idem 3. Verr. 45. Ignem ex lignis viridibus, atque humidis in loco angusto fieri jussit.
Aquæ virides. Ovid. 4. Fast. 164.
Cæspes viridis. Virg. 3. Æn. 304.
Color viridis. Ovid. 10. Met. 136. Viridissimus color. Vitruvius.
Gemma ingrate viridis. Plin. lib. 37. cap. 25.
Gemmæ acriter virides. Plin. lib. 37. cap. 5.
Gramen viride. Virg. 2. Georg. 219.
Herba viridis. Virg. 6. Ecl. 59.
Humus viridis. Ovid. 6. Fast. 330.
Lapilli virides. Hor. 1. Serm. 2. 80.
Lentiscus semper viridis. Cic. 1. de Divin. 15.
　　Jam vero semper viridis semperque gravata
　　Lentiscus triplici solita grandescere fœtu.　　Ex poeta.
Littus. Virg. 8. Æn. 83.
Pratum viride. Ovid. 13. Met. 924.
Ripa viridissima gramine. Virg. 3. Georg. 144.
Ripa in viridi & opaca inambulare. Cic. 1. de Legib. 15.
Smaragdi virides. Ovid. 2. Amor. 6. 21. al. Fragiles.
Smaragdi viridis lux. Lucret. lib. 4. 1120.
Umbra viridis. Virg. 9. Ecl. 20.

VIRIDE, Adv. Plin. lib. 37. cap. 8. Comitatur eam similitudine propior quam auctoritate Callais viride pallens.
Compar. Plin. lib. 37. cap. 5. Herbas quoque virentes frondesque avide spectamus. Smaragdos vero tanto libentius, quoniam nihil omnino viridius comparatum illis viret.

VIRIDESCO, ĕre. Gloss. Gr. Lat. Θάλλω, Viridesco, vireo.

VIRIDOR, ári. Gratius cum Ovidio de piscibus, Viridari ab herbis dixit. Sic enim Ovid. in Halyeuticis v. 90.
　　Num vada subnatis imo viridentur ab undis.

VIRĬDANS, antis. [χλωρίζων] species participii sine verbi origine, temporis præsentis. Virg. 5. Æn. 539.
　　Sic fatus, cingit viridanti tempora lauro.　　Plin. lib. 37. cap. 8. Viridantium & alia plura sunt genera.
Gramina viridantia. Stat. 5. Theb. 526.
Lux viridans fluvii. Plin. lib. 4. cap. 8.
Toro viridante consederat. Virg. 5. Æn. 388.

VIRIDICANS, antis. Partic. Tertul. de Pudicit. cap. 20. Viridicantes & rubescentes.

VIREO, [χλοάζω, (θάλλω] ēre. Viride esse. Cic. 5. Tusc. 37. alia semper virent, alia hyeme nudata, verno tempore tepefacta frondescunt.
Genua virent, Firma sunt. Hor. Epod. 13. 6.
Nemus omne viret. Virg. 7. Ecl. 59.
Pectora felle virent. Ovid. 2. Met. 777.
Virere & Nitere sæpe a librariis mutantur. V. Burm. ad Quintil. Decl. 12. 13. p. 254.

VIRENS, entis. Partic. [χλοάζων] ut, Ævi flore virens. Sil. lib. 1. 61.
Maligne virens. V. MALUS.
Agelli virentis cultor. Hor. de Arte Poet. 117.
Buxus perpetuo virens. Ovid. 10. Met. 97.
Campi virentes. Hor. 2. Carm. 5. 5.
Hedera virens. Hor. 1. Carm. 25. 17.
Herbæ virentes. Ovid. 4. Met. 301.
Stagna virentia musco. Virg. 4. Georg. 18.
Sylvarum virentium domina Diana. Catull. in Carm. secul. 32. 10.

VIRESCO, [πρασίζω, θαλέθω] ĕre. Viride fieri. Columel. lib. 11. cap. 2. Quidam quum vidissent partem aliquam uvarum virescere, crediderunt tempestivam esse vindemiam.
Gramina injussa virescunt. Virg. 1. Georg. 55.

VIRESCERE, V. in VIS.

VIRIDĬTAS, ātis. f. [χλωρότης, πρασινὰς] Cic. de Senect. 51. Terra semen tepefactum vapore & complexu suo diffundit, & elicit herbescentem ex eo viriditatem. Ibidem 57. Viriditas pratorum.
Amittere viriditatem. Cic. de Provinc. Consul. 29. Ac laurea illa magnis periculis parta, amittit longo intervallo viriditatem?
Imitari viriditatem puri maris. Plin. lib. 37. cap. 5.
Viriditas, Vis & fortitudo. Cic. de Amicit. 11. Senectus aufert eam viriditatem, in qua etiam tunc erat Scipio. Idem 3. Tusc. 75. Sed quandiu in illo opinato malo vis quædam insit & vigeat, & habeat quandam viriditatem, tandiu appelletur recens.

VIRIDARIUM, I. n. [ἀλσὸς] Locus in quo sunt herbæ & plantæ virentes, & amœnitate refertæ. Suet. Tiber. cap. 60. Militem Prætorianum, ob surreptum e viridario pavonem capite punivit. Plin. lib. 18. cap. 2.
Est etiam Sepulchrum. Vet. Inscript. apud Fabrett. p. 225. IN VIRIDARIO PATRIS P. XIX. M. LIVIVS M. P. CASSIVS DON.

VIRIDARIUS, a, um. Adj. unde, Viridarii servi, Ulpiano Jureconsf. dicuntur, Qui hortos curant, & eorum curam habent.

VIRIDIA, VIRIDIARIA, & VIRIDARIA, eodem significatu leguntur. Pomponius. D. de servitutibus. l. Quoties, Servitutum non ea natura est, ut aliquid faciat quis: veluti viridia tollat, aut amœnior prospectum præstet, aut in hoc ut in suo pingat: sed ut patiatur, aut non faciat aliquid. Sic habent Pandectæ Florentinæ. Haloander tamen Viridiaria legit. Jabolenus, D. de servitut. urban. præd. l. Ædificia, quæ servitutem patiuntur, ne quid altius tollatur, viridia supra eam altitudinem habere possunt. Et hic Viridia habent Pandectæ, Haloander Viridiaria. Ulpian. D. de usufructu. l. Si cujus, Vel viridiaria ad alium modum convertere. Idem. D. de instructo vel instru. leg. l. In instrumento, Si etiam viridiaria sint. Utroque loco sic habent Pandect. & Haloand. Paulus. D. de verbor. signific. l. Impensæ, Voluptariæ impensæ sunt, quæ speciem duntaxat ornant, non etiam fructum augent: ut sunt viridia, aquæ salientes, incrustationes, loricationes, picturæ. Sic habent Pandectæ, Haloander Viridiaria. Ulp. tit. vj. ejus libri qui inscribitur Tituli ex corpore Ulpiani, Voluptuosæ impensæ sunt, quibus neque omissis, deterior dos fieret: neque factis, fructuosior effecta est: quod evenit in viridiariis, & picturis, similibusque rebus. Jabolenus in l. Dolia. D. de fundo instru. Dolia fictilia, item plumbea, quibus terra aggesta est, & in his viridiaria posita: ædium esse Labeo & Trebatius putant.
Viridia, sunt Herbæ virides apud Columel. 12. 57.

VIRĒTUM, sive VIRECTUM, i. n. [παράδεισος] Locus viriditate plenus: vel ipsæ Herbæ virentes. Virg. 6. Æn. 638.
　　Devenere locos lætos, & amœna virecta
　　Fortunatorum nemorum.
Viretum, Adj. probat Calepinus ex lib. 12. Columel. cap. 15. de ficu, Ea porro neque nimium vireta, neque nimium matura legi debet. Ubi nunc sic legimus, Neque nimium vieta, neque immatura.

VIRIDICĀTUS, a, um. Adj. [ἀμφιθαλὴς] Cic. 3. Q. frat. 1. Equidem hoc quod melius intelligo, affirmo mirifica suavitate te villam habiturum, piscina & salientibus additis, palæstra & sylva viridicata.

VIRILIS, V. VIR.

VIRIOLA, V. VIRIA.

VIRIPOTENS, VIRITIM. V. VIR.

VIRITIUM, i. n. auctore Ptolemæo lib. 2. cap. 11. Germaniæ urbs, vulgo *Griefswagen*.

VIROR, ōris. m. Idem significat quod Viriditas. Apul. 2. Florid. p. 348. Pratorum virores.
Novus viror. Vopisc. in Probo cap. 19.

VIROSA Mulier, V. VIR.

VIROSUS, V. VIRUS.

VIRTUS, ūtis. f. [ἀρετὴ, ἰσχὺς, δύναμις] a Viro dicta est, teste Cic. 2. Tusc. 43. Et proprie Fortitudinem significat, quod viri maxime fortitudo sit. Virg. 5. Æn. 455.
　　Tunc pudor incendit vires & conscia virtus. Cic. pro Lege Manil. 36. Non enim solum bellandi virtus in summo atque perfecto Imperatore quærenda est: sed multæ sunt artes eximiæ, hujus administræ comitesque virtutis. Ter. Eun. 4. 7. 8. Egone? imperatoris virtutem noveram, & vim militum, sine sanguine hoc fieri non posse.
Cinis omnium virtutum Troja, i. e. In qua præstantissimus & fortissimus quisque periit. Catul. ad Mallium 66. 90.
Inferior virtute alicujus. Ovid. 9. Met. 62.
Actuosa virtus. V. Actuosa vita, in AGO.
Animosa. Sil. lib. 16. 109.
Ardua. Stat. 10. Theb. 839.
Aspera. Sil. lib. 7. 51.
Atrox. Sil. lib. 13. 369.
Arguta virtus. V. ARGUO.
Bellica virtus. V. Bellicus, in BELLUM.
Crudelis virtus. Stat. 6. Theb. 734.
Damnosa alicui virtus. Ovid. 10. Met. 707.
Effera virtus. Valer. 2. Argon. 648.
Expertæ virtutis homo. Tacit. 3. Ann. 74. h. e. Exploratæ.
Ferox. Virg. 12. Æn. 20.
　　O præstans animi juvenis, quantum ipse feroci
　　Virtute exuperas, tanto, &c.
Fervida. Catul. Argon. 62. 218.
Horrida. Stat. 5. Theb. 172.
Ignea. Lucan. lib. 9. 7.
Indomita. Senec. Herc. fur. 1.
Major post otia virtus. Stat. 4. Sylv. 4. 34.
Spectata virtus belli domique. Hor. 2. Epist. 1. 230.
Temeraria virtus nocet. Ovid. 8. Met. 407.
Velox virtus. Sil. lib. 4. 99.
Vivida bello virtus. Virg. 5. Æn. 754.
Affirmare armis virtutem. Tacit. 4. Hist. 73.
Conniti virtute. V. CONNITOR.

Defendere terram patriam armis ac virtute. Lucret. lib. 2. 641.
Egressa modum virtus. Stat. 10. Theb. 828.
Fracta virtus. Hor. 2. Carm. 7. 11.
Frænata juvenem virtus quievit. Stat. 10. Theb. 239.
Fretus mira manuum pedumque virtute. Lucret. lib. 5. 964.
Præstans virtute. Virg. 8. Æn. 548.
Punita bona virtus exilio. Sil. lib. 13. 280.
Senescit virtus evicta veneno desidiæ. Sil. lib. 3. 580.
Tenere locum virtute secundum. Virg. 5. Æn. 258.
Virtute tua, pro Tua auxilio. Plaut. Truc. 4. 2. 28.
Sentire alicujus rei virtutes. Quintil. lib. 1. cap. 11.
Arboris vel equi virtus. Cic. 1. de Legib. 45.
Catonis virtus, pro ipso Catone. Hor. 3. Carm. 21. 11.

Narratur & prisci Catonis
Sæpe mero caluisse virtus.

Formæ virtute, Formæ merito ac bonitate, ob formam egregiam. Plaut. Milit. 4. 5. 12. Idem Mostel. 1. 3. 17. Virtute formæ id evenit, te ut deceat quicquid habeas.
Mercis virtus, Id quod valet merx ipsa, Mercis bonitas. Plaut. Mil. 3. 1. 132.
Orationum virtutes. Quintil. lib. 1. cap. 11.
Verbi vel dictionis virtus. Cic. pro Planc. 78. Non dicam miser (natura quidem abhorret a virtute verbi) sed, &c.
Dicendi vis & virtus. Cic. 2. de Orat. 120. Alterum est in quo oratoris vis illa divina, virtusque cernitur.
Dicendi virtus, nisi ei, qui dicit ea, de quibus dicit, percepta sint, extare non potest. Idem 1. de Orat. 83.
Disputatrix virtus. Quintil. lib. 2. cap. 20.
Virtus, opes, facultates, vires in civitate. Cic. 2. Att. 19. Ludis Apollinaribus Diphilus tragœdus in nostrum Pompeium petulanter invectus est. Nostra miseria tu es magnus: millies coactus est dicere eadem. Virtutem istam veniet tempus quum graviter gemes, totius theatri clamore dixit, itemque cætera. Versus sunt ex vetere tragœdia. Idem scribit Valerius Maximus lib. 6. cap. 2. Sensus est, Veniet tempus, quo te tantum potuisse pœnitebit.
Virtus, Vis illa qua res, cujus est virtus, perfecta redditur. Cic. 5. de Fin. 36. Atqui in sensibus est sua cuique virtus.
Virtus, Perferendorum malorum fortis atque invicta patientia. Virtutes, recte Animi affectiones appellantur a Cicerone lib. 2. Tusc. 43. Cic. 10. Fam. 3. Omnia summa consequutus es virtute duce, comite fortuna. Ter. in prol. Phorm. 34. Actoris virtus nobis restituit locum. h. e. Qui toties exclusus animam non abjeceris, sed perseveraverit agere, inquit Donatus.
Virtus est animi habitus naturæ modo rationi consentaneus. Cic. 2. de Invent. 159.
Vera laus uni virtuti debetur. Cic. 2. de Orat. 342.
Virtus est per se ipsa laudabilis, & sine qua nihil laudari potest. Cic. 2. de Orat. 343.
Virtutes in specie fictæ simulationis inesse non possunt. Cic. 1. de Nat. Deor. 3.
Virtus animi. Cic. de Clar. Orat. 129. Is virtute animi atque vita fuit bonus auctor in Senatu.
Vir singulari virtute præditus. Cic. pro Domo 39.
Singularis & præstantissima virtus P. Lentul. Cic. Post redit. in Senat. 5.
L. Piso qui tanta virtute atque integritate fuit, ut, &c. Cic. pro Font. 29.
Dignum virtutibus Consulatu judicare alterum. Cic. pro Muren. 23. Aliis ego te virtutibus, continentiæ, gravitatis, justitiæ, fidei, cæteris omnibus, Consulatu, & omni honore semper dignissimum judicavi.
Pro tuis maximis, clarissimisque virtutibus. Cic. 4. Fam. 7. Ornatus virtutibus. Cic. 1. Off. 46. Qui virtutibus his levioribus erit ornatus, modestia, temperantia, justitia, &c.
Invia virtuti nulla est via. Ovid. 14. Met. 113.
Aditus virtutis. V. Aditus, in ADEO, ire.
Præmium virtutis est gloria. Cic. pro Milon. 98.
Seculum virtutum sterile. Tacit. 1. Hist. 3.
Nihil est virtute formosius, nihil pulchrius, nihil amabilius. Cic. 9. Fam. 14.
Acris animi virtus. Lucret. lib. 1. 71.
Æterna virtus. V. ÆTERNUS.
Ardens virtus. Virg. 6. Æn. 130.
Ardua virtus. Hor. 3. Carm. 24. 44.
Civiles virtutes. Quintil. lib. 1. cap. 11.
Clara & insignis virtus alicujus posteris. V. INSIGNIS.
Egregia virtus. Cic. 2. de Invent. 114. Si existant qui apud majores nostros ob egregiam virtutem tali honore dignati sunt, nonne, &c.
Egregia virtute progenies. Virg. 7. Æn. 257.
Gloriosa & memorabilis virtus. V. MEMOR.
Immunis non est virtus. V. IMMUNIS.
Inexplebilis virtutis veræque laudis homo. V. INEXPLEBILIS.
Ingens virtus. Hor. 2. Serm. 7. 102.
Jugatæ virtutes. V. Jugatus, in JUGUM.
Libera semper sola est virtus. Cic. 1. de Orat. 226. Potestne virtus Crasse servire istis auctoribus, &c. quæ & semper & sola libera est, quæque etiam si corpora capta sint armis, aut constricta vinculis, tamen jus suum, atque omnium rerum impunitam libertatem tenere debeat.
Manca virtus. V. MANCUS.
Spectatæ virtutis durior est conditio, quam incogitatæ. Cic. ad Brut. 16.
Veræ virtutis custos. Hor. 1. Epist. 1. 17.
Abundare virtutibus. Plin. 2. Epist. 17.
Accedere virtuti. V. ACCEDO.
Adhibere virtutem. V. ADHIBEO.
Adolevit virtus. V. ADOLEO.
Amittere virtutem. Cic. 2. Tusc. 52. Virtutem autem si unam amiseris, etsi amitti virtus non potest, sed si unam confessus fueris te non habere, nullam te esse habiturum.
Amplexari virtutem. V. Amplexor, in AMPLECTO.
Amplificare virtutem laudibus. V. AMPLIFICO.
Capere virtutem. V. CAPIO.
Certare virtute Virgiliana. V. CERTO.
Confidere virtuti. V. CONFIDO.
Contestata virtus. V. CONTESTOR.
Deserere viam virtutis. Hor. 3. Carm. 24. 44.
Eminere virtutibus. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Extendere virtutem captis. i. e. Gloriam. Servius. Virg. 6. Æn. 806.
Exuere virtutem. Tacit. 1. Ann. 75.
Ferre præ se virtutem. Quintil. lib. 2. cap. 13.
Fingere virtutes. Tacit. 6. Ann. 51. Occultum ac subdolum fingendis virtutibus.
Habere & perdere virtutem. Cic. Post red. ad Quirit. 20. Recuperata vero sua dignitate, se non commissurum, ut, &c. virtutem animi non haberet, quam nunquam perdidisset.
Jacent virtutes. V. JACEO.
Imminuta virtus. V. IMMINUO.
Inchoare virtutem. V. INCHOO.
Involvere se sua virtute. Hor. 3. Carm. 29. 55. de Fortuna,

—— si celeres quatit
Pennas resigno quæ dedit, & mea
Virtute me involvo, probamque
Pauperiem sine dote quæro. h. e. Mea virtute me munio, sola probitate contentus & bona conscientia.

Labefactari nulla vi potest virtus. Cic. 4. Philip. 13. Omnia alia falsa, incerta sunt, caduca, mobilia: virtus est una altissimis defixa radicibus, quæ nunquam ulla vi labefactari potest, nunquam dimoveri loco.
Laborare virtute ac studiis. Quintil. in proœm. lib. 1.
Locare virtutem. V. Loco, in LOCUS.
Monstrare studium virtutis alicui. Stat. 4. Sylv. 8. 58.
Multare virtutem morte. Quintil. lib. 5. cap. 11.
Obsolescit virtus. V. Obsolesco, in OBSOLEO.
Ornatus ex suis virtutibus. V. ORNO.
Præstare virtute. Cic. pro Planc. 60. Is gloria maxime excellat qui virtute plurimum præstet.
Repræsentare virtutem alicujus. Hor. 1. Epist. 19. 14.
Retinere virtutem. Tacit. 1. Ann. 75.
Esse parem alicui virtute. Ovid. 4. de Pont. 13. 27.
Superare virtute dolores. Ovid. 8. Met. 518.
Superatur virtus virtute. Cic. 14. Philip. 18.
Virtutes pro Vitiis per ironiam aliquando ponuntur, auctore Donato. Ter. Adelph. 2. 1. 22. Si possiderem, ornatus esses ex tuis virtutibus. Plaut. Pseud. 2. 4. 36.
Virtus, Proprietas. Quintil. lib. 4. cap. 2. Sunt quidem hæ quas supra retuli, virtutes aliarum quoque partium.

VIRTUŌSUS, a, um. Virtute præditus; apud Recentiores.

VIRVASTA, (Βιρουέσκα) Ptolem. lib. 2. cap. 6. in antiquo codice Virdubesca, Hispaniæ urbs, vulgo *Briviesca*.

VIRUS, indecl. n. (ἰὸς, τὸ κρομμῶδες, τὸ δυσῶδες) significat proprie Asperitatem odoris in homine jam adulto: quippe talis odor in puero non est, nec ante coitum mulieri. Plin. lib. 35. cap. 15. Virus alarum sudoresque sedat. Idem, Signum est vernis temporibus odoris virus. Sane (inquit Servius in illud 1. Georg. 129. Ille malum virus, &c.) Virus hodie tres tantum habet casus, hoc virus, hoc virus, ô virus. Antiqui hoc virus, hujus viri dicebant. Lucret. lib. 2. 475.

—— tetri primordia viri.

Viro, ablativus. Lucret. lib. 6. 26.

Quod flueret naturali viro, atque veniret. Virus naturale vocat, Incommoda quæ a natura nobis proveniunt. V. Virus, Vis naturalis; infra.

Paludis virus, pro Tetro odore. Columel. lib. 1. cap. 5. Nec paludem vicinam esse oportet ædificiis, quia caloribus noxium virus eructat. Plin. lib. 8. cap. 11. de Basilisco, Huic tali monstro mustelarum virus exitio est. i. e. Necant eos odore. Budæus.
Amatorium virus, pro Veneno. Plin. lib. 8. cap. 22. Quin & caudæ hujus animalis creditur vulgo inesse amatorium virus exiguo in villo, eumque quum capiatur abjici. De lupo.
Dirum virus. Lucan. lib. 1. 610. al. Nigrum.
Edax virus. Ovid. 5. Fast. 403.
Grave virus. Hor. 2. Epist. 1. 159.
Ingenitum corpori virus. V. INGIGNO.
Ingratum virus. V. INGRATUS.
Lunare virus. Lucan. lib. 6. 669. —— taboque medullas

Abluit, & virus large Lunare ministrat. Interpres intelligunt Spumam Lunæ, aut Menstruum muliebre.

Malum virus. Virg. 1. Georg. 129. Servius, Bene addidit Malum ad discretionem epitheton. Nam virus & bonum & malum est: sicut Venenum, nam idem est. Venit autem a Græco: nam & illi φάρμακον medium habent, id est, bonum & malum.
Mortiferum virus. Cic. in Arat. 436.
Nocens virus. Ovid. 2. Met. 800.
Pestiferum virus. Ovid. in Ibin 608.
Rutilum virus. Lucan. lib. 9. 813.
Adjicere virus. V. ADJICIO.
Aspergere virus alicui. Virg. 3. Georg. 419.
Extinguere virus ingluvie natum. Plin. lib. 13. cap. 1.
Virus, per metaphoram, Asperitatem saporis significat. Plin. lib. 31. cap. 8. Aqua marina vetustate virus deponit. i. e. Amaritudinem illam & salsedinem. Idem, Virus mali medici. i. e. Acor & amaritudo. Idem lib. 34. cap. 17. Æruginis virus.
Acerbitatis virus evomere apud aliquem. Cic. de Amicit. 89. Tamen is pati non possit, ut non inquirat aliquem apud quem evomat virus acerbitatis suæ.
Virus, Asperitas coloris. Plin. de sanguine purpuræ, Tum superadditum decoquitur virus. Idem lib. 9. cap. 36.
Virus, Genitura, id est, humor qui e genitalibus fluit. Plin. lib. 28.

23. cap. 11. Virus verrinum e scrofa ex coitu exceptum, prius quam terram attingat, contra dolores. Idem lib. 9. cap. 50. Nisi editis ovis inter se versando mares & fœminæ vitale asperserint virus. De piscibus.

Lentum distillat ab inguine virus. Virg. 3. Georg. 281.

Virus, Vis naturalis. Lucret. lib. 2. 850.

Concoctosque suo contactus perdere viro. h. e. Virtute naturali, ut Marcellus interpretatur: vel Virulentia & illiberali odore, ut Baptista Pius.

Virus, Viror, seu Herbæ virentes. Stat. 1. Sylv. 4. 104.

—— atque omne benigne

Virus odoriferis Arabum quod doctus io arvis, &c. Sed forte non ad Viriditatem respexit poëta, sed ad Odorem. Domitius sic exponit, Omne virus, Omnes herbas virentes: nam Virus, Virorem significat.

Ad Animi vim transtulit Sil. 2. 288.

Ingenitum noscens virus, flatusque paternos.

Virulentus, a, um. Adj. [ἰώδης] Plenum veneno. Gell. lib. 16. cap. 11. Ut serpentium virulentorum domitores fiot.

Virulentia, æ. f. Sidon. 8. Epist. 14. Hircorum vos obtulisse virulentiam, Christus sibi computat.

Virōsus, a, um. Adj. [βρωμώδης] Mali odoris, aut venenatus. Virg. 1. Georg. 58.

At Chalybes nudi ferrum, virosaque Pontus

Castorea, Eliadum palmas Epirus equarum? Ubi Servius, Virosa, id est, venenata. Nam licet sint multis remedio, tamen prægnantes eorum odore abjiciunt egeruntque partum. Et Virosa dicta ab eo quod est Virus. Alii Fortia accipiunt, a Viribus. Alii Virosa dici putant ab odoris gravitate. Cato cap. 157. Et si mulier eo lotio locos fovebit, nunquam virosi fient.

Virosus, Mali saporis. Varro, Rancidam carnem apposuit nobis, & virosam.

Superl. Scribon. Larg. Compos. 103. Virosissimum medicamentum.

Viriōsus, a, um. Idem. Apul. 7. Met. p. 196. Spinæ punctu venenato viriosæ. Pricæus legit Virosæ.

V I S

VISIC. Vixit.

Vis, vis, vim; [ἶς, βία, μένος, ἰσχὺς, δύναμις, δυναστεία] pluraliter Vis, accusativo vis, vocativo vis apud veteres: nunc ab antiquo singulari dicimus hæ Vires, virium, viribus, &c.

Vis in accusativo plurali. Sallust. lib. 3. Hist. Male jam assuetum ad omnes vis controversiarum. Nonius.

Vis, Potestas. Virg. 1. Georg. 198.

—— ni vis humana quotannis

Maxima quæque manu legeret. Idem 1. Æn. 533.

Non ea vis animo nec tanta superbia victis. Sallust. in Bell. Catil. Sed nostra omnis vis in animo & corpore sita est. Servius.

Copia & vis. Cic. pro Marcell. 8. Nulla est enim tanta vis, tanta copia, quæ non ferro ac viribus debilitari frangique possit.

Effectus radicum & vis. Cic. 2. de Divin. 47. Et eo quidem loco & prognostica nostra pronuntiabas, & genera herbarum scammoneam, aristolochiamque radicem, quarum causam ignorares, vim & effectum videres.

Facultas oratoris & vis. Cic. 1. de Orat. 142. Quumque esset omnis oratoris vis ac facultas in quinque partes distributa, &c.

Natura rei & vis. Cic. 1. de Orat. 196. Ac si nos id, quod maxime debet, nostra patria delectat, cujus rei tanta est vis ac tanta natura, ut Ithacam illam in asperrimis saxulis tanquam nidulum affixam, sapientissimus vir immortalitati anteponeret. Idem in Orat. 112. Rei potius, id est, eloquentiæ vim & naturam explicemus.

Necessitas ac vis. Cic. pro Quint. 51. Timide tamen & pedetentim istuc descendunt, vi ac necessitate coacti, inviti.

Potestas astutiæ & vis. Ter. Heaut. 4. 3. 32. Cic. 3. de Nat. Deor. 90. Improborum igitur prosperitates secundæque res redarguunt, ut Diogenes dicebat, vim omnem deorum ac potestatem.

Amicitiæ vis est in animorum consensione. Cic. de Amicit. 15.

Animi vis mista toto corpore. Lucret. lib. 3. 278.

Boni vis. Ter. Phorm. 1. 2. 57. Ipsa horrida; lacrumæ, vestitus turpis: ut ni vis boni in ipsa inesset forma, hæc formam extinguerent. i. e. Bona indoles & probitatis signum.

Cantharidis vis. Cic. 5. Tusc. 118. Theodorus Lysimacho mortem minitanti, Magnum vero effecisti, si cantharidis vim consecutus es.

Conscientiæ vis. Cic. pro Milon. 63. Magna vis est conscientiæ Judices.

Eloquentiæ vires. Quintil. in procem. lib. 1.

Frigoris vis. Cic. pro Rabir. Posth. 42. Hanc vim frigorum hyememque quam nos vix hujus urbis tectis sustinemus excipere.

Ingenii vis. Cic. 1. de Orat. 172. Antonii incredibilis quædam & prope singularis, & divina vis ingenii.

Magistratus vis. Cic. 3. de Legib. 2.

Morborum vis. Tacit. 11. Ann. 6.

Morbi vis excita. Lucret. lib. 4. 669.

Orationis impetus & vis. Cic. in Orat. 229. Enervetur oratio compositione verborum, ut aliter in ea nec impetus ullus, nec vis esse possit.

Ostenti vis, ut. Cic. 1. de Divin. 73. Quod ostentum habuit hanc vim, ut Dionysius paucis post diebus regnare cœperit.

Potestatis vis. Cic. 1. Philip. 3. Dictaturam, quæ vim jam regiæ potestatis obsederat, funditus ex Rep. sustulit.

Veneni vim experiri in aliquo. Cic. pro Cæl. 58. Habuisse aiunt domi, vimque ejus esse expertam in servo quodam ad rem ipsam parato, cujus perceleri interitu esse ab hoc comprobatum venenum.

Verborum vis, quæ Græcis Energia dicitur. Cic. pro Cluent. Ea intellecta, certe nihil ad rem pertinet, quæ verborum vis sit, ac nominum.

In fortuna vis magna ad res secundas vel adversas. Cic. 2. Off. 19.

Magnam vim esse in fortuna in utranque partem, vel secundas ad res, vel adversas quis ignorat?

In manibus vis. Cic. 1. Acad. 119. In pedibus celeritatem, vim in manibus, claritatem in voce, &c.

In verbis vis. Cic. 6. Fam. 2. Quæ vis insit in his paucis verbis, si attendes, quod facis.

Dicendi vis. Quintil. lib. 1. cap. 2.

Loquendi vis & norma. Hor. de Arte Poet. 72.

Percipiendi vis. Quintil. lib. 1. cap. 1.

Infirmitas virium. V. INFIRMUS.

Ad portionem virium. V. AD præpositionem.

Audax viribus. V. AUDAX.

Editior viribus, Fortior. Hor. 1. Serm. 3. 110.

Inferior viribus. Ovid. 4. Met. 652.

Invicti viribus. Virg. 6. Æn. 394.

Prædurus viribus. Virg. 10. Æn. 748.

Opibus & viribus omnibus elaborandum est, ut, &c. Cic. 3. Tusc. 6. Est profecto animi medicina Philosophia, cujus auxilium non ut in corporis morbis petendum est foris, omnibusque opibus, viribusque ut nosmetipsi nobis mederi possimus, elaborandum est.

Agrestes & horridæ vires. Cic. 1. de Legib. 6. Faonii autem ætate conjunctus Antipater paulo inflavit vehementius, habuitque vires agrestes ille quidem atque horridas sine nitore ac palæstra.

Ardens vis fulminis. Lucret. lib. 6. 144.

Auxiliaris vis. V. Auxiliaris, in AUXILIOR.

Blanda vis dei noctivagi. h. e. Somni. Stat. 10. Theb. 152.

Cæca vis, Occulta potentia, seu facultas. Sil. lib. 13. 593.

Cælestis vis. Cic. 1. de Divin. 63.

Cælestis vis & numen divinum. Cic. pro Milon. 84. Nec vero quisquam aliter arbitrari potest, nisi qui nullam vim cælestem existimat numenve divinum.

Concalefactoria vis. V. Concalefactorius, in CONCALEFACIO.

Corusca vis. V. Coruscus, in CORUSCO.

Dura vis. Virg. 4. Georg. 399.

Exesa vis luminis. Tacit. 4. Hist. 81.

Exiguæ vires ingenii. Ovid. 2. Trist. 532.

Eximia vis. Cic. pro Lege Manil. 40.

Firmæ vires. Ovid. 3. Fast. 39.

Furiatæ vires. Sil. lib. 13. 209.

Horrida vis lethi. Lucret. lib. 3. 171.

Humana vis. Virg. 1. Georg. 198.

Ignea vis cæli. Ovid. 1. Met. 26.

Imperiosissima vis. Quintil. lib. 6. cap. 3.

Incita vis ventis. Lucret. lib. 1. 272.

Inexhaustæ vires. Sil. lib. 16. 499.

Infirmis viribus homo. V. INFIRMUS.

Ingens vis rerum. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Inimica vis Parcarum propinquat. Virg. 12. Æn. 150.

Invalidæ vires. Ovid. 1. Trist. 5. 72.

Magna vis nocendi. Ovid. 5. Met. 457.

Magnæ vires. V. MAGNUS.

Maximis viribus vir. Cic. pro Cæl. 59. Quumque ille vir, qui se natum huic imperio putavit, tertio die postquam in Curia, in Repub. floruisset, integerrima ætate, optimo habitu, maximis viribus, eriperetur indignissime bonis omnibus, atque universæ civitati.

Maximæ vires, in oratione. Cic. in Orat. 76. Orationis subtilitas imitabilis quidem illa videtur esse existimanti, sed nihil est experienti minus. Etsi enim non plurimi sanguinis est, habeat tamen succum aliquem oportet, ut etiam si illis maximis viribus careat, sit (ut ita dicam) integra valetudine.

Malefica. V. MALUS.

Morbida. V. MORBUS.

Mordax. V. MORDEO.

Mortifera. Lucret. lib. 6. 819.

Occulta vis. Quintil. lib. 1. cap. 10.

Occultis viribus egregius fons, i. e. Arcana quadam & incognita virtute ac vi præditus. Juven. 12. Sat. 42.

Præduræ vires. Claud. in Gigantomach. 66.

Solida ac virilis ingenii vis. Quintil. lib. 2. cap. 5.

Summa vi aliquid agere, pro Toto conatu. Ter. Adel. 3. 4. 47.

Tacita vis. Quintil. lib. 3. cap. 5.

Temperata vis. Hor. 3. Carm. 4. 66.

Vastæ vires. Virg. 5. Æn. 568.

Vera vis. Quintil. lib. 1. cap. 3.

Vesanæ vires. Ovid. 1. Amor. 7. 25.

In mea vesanas habui dispendia vires,

Et potui pœnam fortis inire meam.

Violentæ vires. Lucret. lib. 5. 1269.

Violenta vis leonum. Lucret. lib. 3. 297.

Vivida vis animi. Lucret. lib. 1. 73.

Abolere vires. Tacit. 4. Hist. 39.

Abrogare vires beneficii. V. ABROGO.

Abscedunt vires. V. ABSCEDO.

Abstinere vim ab aliquo. Hor. 2. Serm. 3. 203. Sed omissa præpositione, —— abstinuit vim

Uxore & gnato. De Ajace insano.

Abstulerat vires corporis ipse timor. Ovid. 6. Fast. 442.

Absumit ira vires mora. Ovid. 3. Met. 693.

Præbuimus longis Pentheus ambagibus aures

Inquit, ut ira mora vires absumere posset.

Abuti viribus corporis. V. ABUTOR.

Accipere vim, & vires. V. ACCIPIO.

Acquirere vires. Virg. 4. Æn. 175.

Acquirere novas vires. Lucan. lib. 2. 647.

Adjicere vires. V. ADJICIO.

Adimit dolor vires. V. ADIMO.

Admovere vim. V. ADMOVEO.

Adnixus summis viribus. Virg. 5. Æn. 226.

Adolevit robustis viribus ætas. Lucret. lib. 3. 450.

Afferre vim maximam ad dicendum. Cic. 1. de Orat. 113. Sic igitur censeo, inquit Crassus, naturam primum atque ingenium ad dicendum vim afferre maximam. h. e. Facultatem.
Agere pro viribus. Cic. de Senect. 27. Nec nunc quidem vires desidero adolescentis, non plus quam adolescens tauri aut elephantis desiderabam. quod est, eo decet uti: & quicquid agas, agere pro viribus.
Alere vires. V. ALO.
Amittit ventus vires. Lucan. lib. 3. 362.
Assumpsit vires flamma. Ovid. 20. Epist. 14.
Grammatica tenuis, a fonte, assumptis poetarum historicorumque viribus, pleno jam satis alveo fluit. Quintil. lib. 2. cap. 1.
Augentur vires. Ovid. 9. Met. 787.
Augere vires eloquentiæ. Quintil. in proœm. lib. 1.
Capere vires. V. CAPIO.
Carpere vires. V. CARPO.
Cessit ægra animo vis, ac fiducia. Stat. 8. Theb. 531.
Colligere vires. V. COLLIGO.
Colligit vires sibi amor usu. Ovid. 2. de Arte Am. 339.
Concipere vires. V. CONCIPIO.
Concipiunt flumina vires. Ovid. 15. Met. 335.
Concipiunt occultas vires terræ. Virg. 1. Georg. 86.
Conferre vires in unum. V. CONFERO.
Confisus viribus. Juven. 10. Sat. 10.
Consumpsit fortuna vires ipsa suas. Senec. Agamem. 7.
Contendere viribus inter se. Lucret. lib. 3. 784.
Contorsit validis viribus hastam. Virg. 2. Æn. 50.
Convulsus vi dominationis. Tacit. 6. Ann. 48.
Decedunt vires. V. DECEDO.
Deficiunt vires. V. DEFICIO.
Deficere quum me vires cœpissent. Cic. 1. de Orat. 199.
Defici viribus. Quintil. in proœm. lib. 4.
Dejecta trabs insanis viribus Austri. Ovid. 12. Met. 510.
Demittere ad unum auditorem vim dicendi. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Desiderare vires adolescentis. Cic. de Senect. 27.
Distracta vis animæ per artus. Lucret. lib. 4. 914.
Dare vim, vel vires. Cic. 4. Att. 2. Tum profecto doloris magnitudo vim quandam nobis dicendi dedit. Eidem lib. 7. 3. His ille rebus ita convaluit, ut nunc in uno civi res ad resistendum sit: qui mallem tantas ei vires non dedisset, quam nunc tam valenti resisteret.
Dare sententiæ vires. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Dare vires alicui in rem aliquam. Ovid. 1. Fast. 17.
Domare vires alicui. Sen. Herc. OEth. 9.
Domatur magna vi flexa ulmus. Virg. 1 Georg. 169.
Effundere vires suas in aliquo. Ovid. 12. Met. 107.
Effundere vires in ventum. Virg. 5. Æn. 446.
Enervare vires alicujus. Hor. Epod. 8. 2.
Eniti viribus. Virg. 2. Georg. 360.
Excellere aliquem pulchritudine & viribus. Cic. 3. Off. 25.
Exercere vires. Cic. 1. de Orat. 149. Plerique in hoc vocem modo, neque eam scienter, & vires exercent suas, & linguæ celeritatem incitant.
Experiri vires alicujus. Ovid. 2. de Arte Am. 180.
Explorare vires alicujus. Stat. 8. Theb. 42.
Firmare vires. Virg. 3. Georg. 209.
Fractæ vires Danaûm. Virg. 2. Æn. 170.
Frangere vim alicujus. Quintil. lib. 1. cap. 7.
Frigent effœtæ in corpore vires. Virg. 5. Æn. 396.
Fundare vires alicujus. Sen. Herc. fur. 6. Alieno in loco haud stabile regnum est: una sed nostras potest fundare vires, vincta regali face, thalamisque Megara.
Gerere res viribus. Cic. de Senect. 17. Non enim viribus aut velocitatibus, aut celeritate corporum res magnæ geruntur, sed consilio, auctoritate, sententia.
Habere vires alicujus. Cic. de Senect. 33. Nec vos quidem T. Pontii centurionis vires habetis.
Habere vires dicitur virtus. Cic. in Parad. 2. Nescis quantas vires virtus habeat.
Habere vim dicendi. Cic. 1. de Orat. 88. Huic respondebat, non se negare Demosthenem summam prudentiam, summamque vim habuisse dicendi.
Habere vim, ut. Cic. pro Corn. Balb. 35. Id habet hanc vim, ut sit ille in fœdere inferior.
Habere vim ad aliquid agendum. Cic. 1. de Orat. 258. Illud vero fuit horribile, quod mehercule vereor ne majorem vim ad deterrendum habuerit, quam ad cohortandum.
Habere vim & religionem in se. Cic. pro Muren. 1. Quod si illa solennis comitiorum precatio Consularibus auspiciis consecrata, tantam habet in se vim & religionem, quantam Reipubl. dignitas postulat, &c.
Habent literæ vim fœderis. Cic. 5. Fam. 8. Has literas velim existimes fœderis habituras esse vim.
Impendere vim suam in rem aliquam. Quintil. lib. 1. cap. 12.
Incutere vim. V. INCUTIO.
Infringere magnas vires alicujus. Propert. lib. 1. 14. 17.
Infringere vim militum. V. INFRINGO.
Instigat & alit vires quies tempestiva. Stat. 4. Sylv. 4. 133.
Intendere vim. Tacit. 4. Ann. 2. Vim præfecturæ modicam antea, intendit. h. e. Auget.
Intendere vim verbis. V. INTENDO.
Laborare vitio virium. Quintil. lib. 2. cap. 3.
Languescit vis. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Metiatur, ac diligenter æstimet vires suas actor. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Ministrare vires alicui. Virg. 11. Æn. 71.
Minuuntur vires amoris. Ovid. 5. Met. 374.
Niti propria vi. Virg. 2. Georg. 428.
Obtusis ceciderunt viribus artus. Lucret. lib. 3. 453.
Occupare orbem viribus. Virg. 7. Æn. 258.
Obtestare superbas vires. Stat. 6. Theb. 647.
Pacatus vindicibus viribus orbis. Ovid. 9. Epist. 13.
Parare vim. V. PARO.
Posuere indomitas vires incendia. Virg. 5. Æn. 681.
Progredi viribus suis sine adminiculo. Quintil. lib. 2. cap. 6.
Prosterni suis viribus. Quintil. lib. 2. cap. 12.
Pugnare viribus ac lacertis. Cic. 4. Fam. 7. Non enim iis rebus pugnabamus, quibus valere poteramus, consilio, auctoritate, causa, quæ erant in nobis superiora: sed lacertis & viribus, quibus pares non eramus.
Quassatum est corpus validis viribus ævi. Lucret. lib. 3. 453.
Recipere vires suas. Cels. lib. 4. cap. ult. ad finem.
Recreat vires cibus. Lucret. lib. 4. 866.
Recuperatis cibo somnoque viribus. Tacit. 3. Hist. 22.
Reparat vires alterna requies. Sen. Hippol. 4.
Resolvere vires. Lucret. lib. 4. 951.
Restituere vires. Cels. lib. 4. cap. 11.
Retinere omni vi. Cic. 8. Fam. 16. Hoc a te præsens contendissem, atque omni vi te retinuissem.
Revocare vires victu. Virg. 1. Æn. 218.
Servare vim suam. Quintil. lib. 1. cap. 3.
Stant solidæ vires suo robore. Virg. 2. Æn. 639
Subducere vires alicui Ovid. 13. Met. 61.
Suggerere vim occultam. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Esse bonis viribus. V. BONUS.
Sumunt vires incendia. Hor. 1. Epist. 19. 85.
Superare viribus aprum. Hor. 1. Epist. 19. 51.
Suscitare vim. Virg. 5. Æn. 454.
Sustinere omnibus viribus. Cic. 5. Fam. 3. Quæ ego si non profundere ac perdere videbor, omnibus meis viribus sustineo.
Temperare vires suas. Quintil. lib. 1. cap. 2. Ovid. 3. de Pont. 6. 24.
Torpent infractæ ad prælia vires. Virg. 9. Æn. 499.
Torquere lacertis & viribus Cic. 1. de Orat. 242. A quo quum amentatas hastas acceperit, ipse eas oratoris lacertis viribusque torquebit.
Tueri vires. Cels. lib. 3. cap. 19. Ultimum auxilium est, in alvum, ptisanæ, vel alicæ cremorem ex inferioribus partibus injicere: si quidem id quoque vires tuetur.
Valere viribus. Virg. 5. Æn. 67.
Vigent vires. Lucret. lib. 5. 1111.
Uti viribus per clivos. Hor. 1. Epist. 13. 10.
Usus armorum viribus. Ovid. 13. Met. 657.
Uti orandi viribus. Quintil. lib. 2. cap. 16.
Vis, Violentia. Virg. 2. Æn. 494.
Fit via vi, rumpunt aditus, primosque trucidant. Ter. Phorm. 1. 4. 38. Vi coactum te esse invitum, lege, judicio.
Expers consilii vis. Hor. 3. Carm. 4. 65.
Vis & violentia. Cic. Anteq. iret in exil. 12. Quum inimicorum nostrorum vim atque violentiam perspiciat.
Armatorum vis. Cic. pro Cæcin. 63.
Pelagi ingens vis. Lucan. lib. 3. 62.
Vis duplex fuit, publica & privata: publica definitur, ea quæ armis, privata, quæ sine armis infertur. privatis enim hominibus armorum usu tum in urbe, tum in agro lege Julia interdictum, nisi si haberent ea venationis, itineris, navigationisve caussa, legimus in Marciano, tit. ad l. Juliam de vi publica. Idque renovatum a Justiniano, scribit ipse in libro Novellarum constit. titu. [illegible]. Sed hoc ante legem Juliam, & ante Magni Pompeii edictum, de quo legimus in Plinii naturalis historiæ lib. 36. qui vetuit in tumultu necis Clodianæ ullum in urbe telum esse, primis temporibus institutum, observatumque non dubito. ideo enim, Servio regnante, populum Romanum ad centuriata comitia in campum extra urbem convenisse, quia in urbe usus armorum interdiceretur: serpit deinde licentia, quam novis legibus & edictis reprimi necesse est. Publica vis vel contra rempublicam & magistratus, vel contra privatos fiebat. contra rempub. & magistratus capitalis erat semper: contra privatos, non item, sed tantummodo cum erepta vita esset, de publica prætor cognoscebat: de privata judices dabat. nec tamen semper de publica cognovit. nam existunt controversiæ quædam de vi, quæ consistunt in jure civili, ut ea pro Cæcinna: in qua non prætor, sed recuperatores, qui erant judices a prætore dati, judicarunt. ergo de publica vi modo prætor, cui ea quæstio obtigisset, (is autem nec urbanus, nec peregrinus erat, sed unus de reliquis sex) modo judices a prætore dati cognoscebant. dabat autem eos vel urbanus prætor, si caussa esset in jure civili, & ageretur inter cives, ut ea pro Cæcinna: vel peregrinus, si ageretur inter peregrinos: vel unus de reliquis sex, si cognitio non a jure civili penderet. de privata vero nunquam prætor, semper judices a prætore dati cognoscebant, prætore autem vel peregrino, si res esset inter peregrinos: vel urbano, si civis civem in judicium vocaret, & in jure civili posita causa esset, vel uno de reliquis, si de jure civili nulla esset consideratio. Leges de vi fuere Plotia, Tribunicia, consulares autem Lutatia, Pompeia, Julia, Antonia. Plotia, de vi publica privatis civibus illata, Catilinam ab L. Paulo, M. Lepidi, qui III vir postea fuit, fratre, accusatum, in Sallustio legimus: Clodium a Milone in oratione pro Milone, M. Tutium a C. Sempronio Rufo, in epistola M. Cœlii. quæ omnes caussæ, non dubito, quin capitales fuerint, cum Catilinam & Clodium minime levibus flagitiis affines fuisse constet: causam autem, qua in judicium Tutius est vocatus, extraordinariam Cœlius appellet. hanc legem tulit, opinor M. Plautius Silvanus tribunus pl. Cn. Pompeio Strabone L. Porcio Catone COSS. is qui legem judiciariam tulit. Lutatiam de vi reip. illata Q. Lutatius Catulus consul, M. Æmilii Lepidi collega, in tumultu reipub. tulit: qua festis etiam diebus judicium de vi jubebat exerceri, ut ex proœmio patet orationis pro M. Cœlio, eaque damnati sunt, qui de Catilinæ sociis in urbe remanserunt. unde illud in oratione pro Sylla: Severitatem judiciorum, quæ per hos menses in homines audacissimos facta est, lenitate ac misericordia mitigate.

gate, quod exponitur in ea pro Cælio 70. his verbis, De vi quæritis, quæ lex ad imperium, ad majestatem, ad statum patriæ, ad salutem omnium pertinet, quam legem Q. Catulus, armata dissensione civium, reip. extremis pene temporibus tulit: quæque lex, sedata illa flamma consulatus mei, fumantes reliquias conjurationis extinxit. Pompeiam tulit Cn. Pompeius Magnus III consul, post occisum P. Clodium. hæc & pœnam graviorem, quam reliquæ de vi superiores leges, & formam judiciorum breviorem continebat. jubebat enim, ut prius, quam causa ageretur, citati testes per triduum audirentur: dicta eorum judices consignarent: quarta die adesse omnes in diem posterum juberentur, & coram accusatore ac reo pilæ, in quibus nomina judicum inscripta essent, æquarentur: rursus postera die a quæsitore sortitio judicum fieret unius & LXXX: qui numerus cum sorte obtigisset, ipsi protinus sessum irent: tum ad dicendum duas accusator horas, tres reus haberet, reusque eodem die illo judicaretur: prius autem quam sententiæ ferrentur, quinos ex singulis ordinibus accusator, totidem reus rejiceret, ita ut numerus judicum relinqueretur, qui sententias ferrent. L. Juliam tulit C. Cæsar post victum Pompeium, ut damnatis de vi aqua & igni interdiceretur. sic enim oratione in Antonium scriptum invenimus, aqua vero & igni interdicere, nihil aliud est, quam exilium non nominatim, sed re ipsa inferre. damnato enim necessitas imponitur exilii, ope ea denegata, atque interdicta, sine qua vivi non potest: quod etiam Pompeia, & ante Pompeiam Plautia, & aliæ quoque superiores leges, ut puto, sanxerant; itaque non dubito, quin Cæsar nova lege novam sententiam, ad vim removendam, attulerit. Hac lege tenebantur, ut Martianus ait, qui turbæ seditionisve faciendæ consilium iniissent, servosve aut liberos homines in armis habuissent, omnesque puberes cum telo in publico deprehensi. subjungit idem; de vi privata damnatos, neque senatores, neque decuriones, neque judices esse, neque honorem ullum capere, Julia lege, potuisse. Cæsare mortuo tulit M. Antonius, ut damnatis de vi ad populum provocatio esset. quod ad conciliandos sibi multitudinis animos, qui tyrannidem spectaret, excogitavit. Ex libro Pauli Manutii de Legibus Romanis.

Divina vis. Ulpianus, De damno infecto, l. Fluminum. §. Vitium autem; Servius quoque putat, si ex ædibus promissoris vento tegulæ dejectæ damnum vicino dederint, ita eum teneri si ædificii vitio id acciderit, non si violentia ventorum vel qua alia ratione quæ vim habeat divinam. Budæus.

Major vis. Plin. lib. 18. cap. 28. de sterilitatum causis, Ante omnia autem duo genera esse cælestis injuriæ meminisse debemus: Unum quod tempestates vocamus, in quibus grandines, procellæ, cæteraque similia intelliguntur: quæ quum acciderunt, vis major appellatur, &c. Ex his verbis apparet vim majorem esse quam Ulpianus D. Locati & conducti, l. Ex conducto: tempestatem calamitosam appellat. Columel. lib. 1. cap. 7. Nam ubi sedulo colitur ager, plerunque compendium: nunquam, nisi si cæli major vis, aut prædonis incessit, detrimentum affert. Caius. D. Locati & conducti. l. Si merces. § 6. Vis major quam Græci θεοῦ βίαν appellant, non debet conductori damno esse, si plus quam tolerabile est, læsi fuerint fructus. Cic. pro Planc. 101. Sin autem vitam mihi sors ademisset, aut vis aliqua major reditum peremisset. Budæus.

Abducere vi aliquem. V. ABDUCO.
Adacta vis mortis. V. ADIGO.
Adhibere vim. Cic. 1. in Catil. 19. V. ADHIBEO.
Adhibere vim pactioni. Cic. 5. Verr. 34. Cohibito tollendi, nisi pactus esset, vim adhibebat pactioni non voluntatem.
Afferre vim mulieri. Cic. 3. Verr. 62. Quam multis istum ingenuis, quam multis matribusfamilias in illa tetra atque impura legatione vim attulisse existimatis? V. AFFERO.
Afferre vim sibi. Tacit. 16. Ann. 17.
Agere vi. V. AGO.
Avellere vi. V. AVELLO.
Auferre per vim. V. AUFERO.
Cogere vi & minis. V. COGO.
Decutere vi. V. DECUTIO.
Defendere vim. V. DEFENDO.
Defendere vim vi. Cic. pro Milon. 29. Certe illud est non modo justum, verum etiam necessarium, quum vi vis illata defenditur.
Denuntiare vim alicui. Cic. pro Muren. 49. Sulpitium accusatorem suum numerabat, non competitorem, ei vim denuntiabat, Reipubl. minabatur.
Deponunt vim suam æquora. Ovid. 2. Trist. 152.
Datus per vim. Cic. 7. Att. 9. Tenuisti provinciam per decem annos, non tibi a Senatu, sed a teipso per vim & per factionem datos.
Facere vim. Cic. 4. Att. 2. Si quæ vis facta esset, Senatum existimaturum ejus opera factum esse, qui S. C. intercessisset. V. FACIO.
Facere imperium vi. I. e. Metu ac malo. Ter. Adel. 1. 1. 41. Qui imperium credat gravius esse, aut stabilius vi quod fit, quam illud quod amicitia adjungitur. Hic opposuit Vi facere imperium, & Amicitia adjungere.
Ferre vim, Afferre. Ovid. 4. Met. 402.

—— regemque reposcunt,
Vimque ferunt, sævisque parant incessere telis.

Ferre vim alicui. Virg. 10. Æn. 77.
Fracta vis & debilitata. Cic. 1. Fam. 9. Quanquam ille perennis inimicus amicorum suorum, qui tuis maximis beneficiis ornatus, in te potissimum fractam illam & debilitatam vim suam contulit, nostram vicem ultus est ipse sese.
Imponere alicui vim. V. IMPONO.
Inferre alicui vim. Quintil. lib. 3. cap. 11.
Inferre vim & manus alicui. V. INFERO.
Paratus ad vim. Ovid. 11. Met. 296.
Perferre aliquid vi eadem. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Potitur auro vi. Virg. 3. Æn. 56.

Rapit acrior vis me. Hor. Epod. 7. 13.
Repellere vim vi. Cic. pro Sext. 39. Non verebar, nequis aut vim vi repulsam reprehenderet. V. REPELLO.
Stuprare per vim. V. STUPRO.
Suscipere vim contra Rempublicam. Cic. pro Milon. 13. Nulla vis unquam est in libera civitate suscepta inter cives, non contra Rempublicam.
Victus vi. Virg. 12. Æn. 254.
Vis, [πλῆθος] Multitudo & copia. Cic. pro Lege Manil. 22. Sic Mithridates fugiens maximam vim auri atque argenti, pulcherrimarumque rerum omnium. Sic Parad. 6. 2. extr. Vis frumenti, Cæs. 3. Bell. Civil. Vis seminum magna, Cic. 2. de Nat. Deor. 130. Vis mellis maxima, Cic. 4. Verr. 176. Vis militum, Cic. 7. Att. 24. Idem 14. Fam. 1. Vis lachrymarum. Idem 4. Acad. 120. Tantam vim natricum, viperarumque fecerit.
Auri & argenti magna vis. Cic. 5. Tusc. 90.
Canum vis. Virg. 4. Æn. 132.
Equorum vis. Cic. 2. de Divin. 144.
Lacrymarum infinita vis. Cic. 1. Q. frat. 3.
Negotii vis, Maxima & multa negotia. Plaut. Pœn. 1. 2. 1.
Ranunculorum vis maxima. Cic. 7. Fam. 18.
Rerum optimarum continet mens vim maximam. Cic. 1. de Legib. 16. Quod sit homini tributum natura, quantam vim rerum optimarum mens humana contineat.

VIRICŬLÆ, arum. f. dimin. Apul. 11. Met. Nam & viriculas patrimonii peregrinationes attriverant impendia.

VIRIŌSUS, a, um. Robustus. Tertull. adv. Valentin. cap. 16. Vitia usu viriosa.

VIRIŌSE, Adv. Idem. Compar. Tertull. de Anima, cap. 19. Ultro ambibit & quidem viriosius de suo ingenio.

VIRESCO, ĕre. Vires capere vel recuperare. Furius Antias apud Gell. lib. 18. cap. 11.

Increscunt animi: virescit vulnere virtus.

VISCUS, i. m. & VISCUM, i. n. [ἰξὸς] Glutinum quod ad aucupium pertinet. Plin. lib. 16. cap. 44. Viscum confit ex acinis qui colliguntur messium tempore immaturi. Nam si accessere imbres, amplitudine quidem augentur, visco vero marcescunt. Siccantur deinde, & aridi tunduntur, ac conditi in aqua putrescunt duodenis fere diebus. Unumque hoc rerum putrescendo gratiam invenit. Inde in profluente rursus malleo tusi, amissis corticibus, interiore lentescunt. Hoc est viscum pennis avium tactu ligandis: juglandis oleo subactum, quum libeat insidias moliri. Plaut. Bacch. 1. 1. 16. Viscus merus vestra est blanditia. Varro 3. de R. R. cap. 7. Quod intercipere soleant accipitres, qui ita accipiuntur, quum se obleverint visco. Cic. 2. de Nat. Deor. 144. In visco inhærescere.
Sequaci visco correpta avis. Valer. 6. Argon. 263.
Viscum, Frutex qui ex turdorum potissimum fæce super arborum quarundam ramis delapsa, & a Sole cum humiditate quadam fervefacta nascitur, viret autem per totam hyemem. Virg. 6. Æn. 205.

Quale solet sylvis brumali frigore viscum, &c. V. Plin. lib. 16. cap. 44.

Viscum, inquit Nonius, positum aliquando pro Rete, a tenacitate. Varro Parmenone, Lepusculi timentes hoc quadrangulum, dedunt se in rete, sic fugere viscum nequiverunt, lineamque compedem. Testatur & Virg. 1. Georg. 139.

Tum laqueis captare feras, & fallere visco
Inventum: & magnos canibus circundare saltus.

VISCATUS, a, um. Adj. Visco oblitus. Varro 3. de R. R. cap. 7. Quos columbarii interficere solent duabus virgis viscatis defixis in terram, inter se curvatis.
Alæ viscatæ. Ovid. 1. de Arte Am. 391.
Munera viscata, & Hamata, pro eodem: h. e. Quibus majora attrahuntur quam quæ dantur. V. Hamata munera, in HAMUS.
Virga viscata fallere volucres. Ovid. 15. Met. 474.

VISCARIUM, i. n. Viscus. Hieron. Si cum viris fœminæ habitent, non deerit viscarium diaboli.

VISCARIUS, i. m. Auceps. Gloss. Cyril. Viscarius, ἰξευτής.

VISCIDUS, a, um. ut, Acetum viscidum. Theodor. Priscian. 1. 2. Compar. Idem de Diet. 18. Viscidiores cibi.

VISCŌSUS, a, um. Idem. Pallad. 1. 14. Si quod asciæ adhæret, fuerit molle atque viscosum.

VISCUS, ĕris. n. [σπλάγχνον] non tantum Intestina significat, sed Quicquid sub corio est, i. e. Carnem quæ est inter ossa & cutem, inquit Servius. Virg. 6. Æn. 253.

Et solida imponit taurorum viscera flammis. Et 3. Æn. 622.
Visceribus taurorum, & sanguine vescitur atro. Suet. in Vitell. cap. 13. Quin inter altaria ibidem statim viscus, & farra pene rapta e foco manderet.

Soliditas viscerum. Cic. 2. de Nat. Deor. 18. Quin & humorem & calorem qui est fusus in corpore, & terrenam ipsam viscerum soliditatem, &c.
Imbutæ venæ viscerum viperino morsu. Cic. 2. de Finib. 94.
Liquefacta viscera, Putrida. Virg. 4. Georg. 555. Sic enim Ovid. 15. Met. 365.

—— de putri viscere passim
Florilegæ nascuntur apes.

Nudare viscera. Virg. 1. Æn. 215.

Tergora diripiunt costis, & viscera nudant.

Patefacta viscera per vulnus. Cels. in præf. lib. 1.
Salientia viscera. Ovid. 6. Met. 390.

—— salientia viscera posses,
Et pellucentes numerare in pectore fibras.

Solvere viscera cultro. Senec. Hippol. 1.
Tunsa per integram solvuntur viscera pellem. Virg. 4. Georg. 302.
Spumantibus visceribus ardens, pro Valde irato & commoto dixit Juven. 13. Sat. 15.

—— exiguamque malorum
Particulam vix ferre potes, spumantibus ardens
Visceribus, sacrum tibi quod non reddat amicus Depositum.

Sumere aliquid ex visceribus alicujus. Cic. 2. de Orat. 318.

Torrere viscera. Virg. 5. Æn. 103.
—— fusique per herbam
Subjiciunt verubus prunas, & viscera torrent.
Trajecit viscera ferro. Ovid. 1. Amor. 10. 51.
Periculum inclusum in venis, atque in visceribus alicujus. Cic. 1. in Catil. 31.
Ad animum etiam transfertur. Cic. 4. Tusc. 24. Permanat in venis, & inhæret in visceribus id malum.
Pro Liberis ponitur. Ovid. 11. Epist. 118.
Diripiunt avidæ viscera nostra feræ. Et 2. Amor. 14. 27.
Vestra quid effoditis subjectis viscera telis?
Montis viscera avulsa. Virg. 3. Æn. 875. Servius, Viscera, Partes. Sic autem dixit viscera quemadmodum terræ ossa dicuntur.
Terræ viscera. Ovid. 1. Met. 138.
—— sed itum est in viscera terræ,
Quasque recondiderat, Stygiisque admoverat umbris,
Effodiuntur opes.

VISCEREUS, a, um. Visceribus præditus. Prudent. Apoth. v. 1025.
—— quum vas componeret arvo
Nondum visceureo.

VISCERATIO, ōnis. f. [σπλαγχνοτομία] Crudæ carnis distributio, quæ fieri solebat vel in solennitate quadam, vel in funere alicujus excellentis personæ. Gellius, Tum in Albano visceratio Latinis data. Liv. 8. 22. Et populo visceratio data a M. Flavio in funere matris. Plin. de Viris illustr. Mortui huic tantum æris populi liberalitate congestum, ut inde filius viscerationem & epulas publice daret. Cic. 2. Off. 55. Prodigi, qui epulis & viscerationibus & gladiatorum muneribus, ludorum venationumque apparatu pecunias profundunt in eas res. V. Latinæ feriæ, in LATIUM.

VISCERATIM, Adv. [κατὰ σπλάγχνα] significat Per viscera. Ennius Andromeda, Dissipat visceratim membra.

VISCELLATUS, a, um. Ex visceribus avium pisciumque confectus, ut est apud Barth. Adversf. 36. 22.
Pisces viscellati. Plin. Valer. 1. 24.

VISIBILIS, VISITO, VISO. V. VIDEO.

VISIO, ire. Flatum ventris emittere. Lucil. apud Non. 11. 46. Visire minutim per commissuras rimarum. V. Scalig. ad Catull. p. 49.

VISONTIUM, i n. [Οὐισόντιον] Portugalliæ urbs. Ptolem. lib. 2. cap. 6. Vulgo *Viseo*.

VISULA, æ. f. Sarmatiæ in Europa fluvius, Pompon. lib. 3. Vistula item dicitur, Justila, Justula, & Istula, ut notat Vadianus.

VISULÆ, arum. f. Vites, de quibus Columel. lib. 3. cap. 2.

VISUM, V. VIDEO.

VISURGIS, is. m. Germaniæ fluvius. Plin. lib. 4. cap. 14.

VISUS, V. VIDEO.

V I T

VITA, æ. f. [ζωή, βίος, βιοτή, βίοτος, διαγωγή] notæ significationis. Lucret. lib. 3. 984.
Vitaque mancipio nulli datur, omnibus usu.
Absurdum atque alienum a vita. V. ABSURDUS.
Blandimenta vitæ. Tacit. 2. Hist. 53.
Causa vitæ, pro Facultatibus, aut copiis quibus vitam nostram sustentamus. Quintil. Audete, inquit, lacessere divitem, quibus vitæ causa superest. Sic & Vivendi causam usurpasse Juvenalis videtur, 8. Sat. 97.
—— Furor est post omnia perdere naulum,
Et propter vitam vivendi perdere causam. i. e. Res quibus vita toleratur. Ex Turneb. Adversf. 22. 32.
Color vitæ. V. COLOR.
Cupiditas vitæ. Cic. 2. Philipp. 37.
Curriculum exiguum vitæ. Cic. pro Rabir. 30. Etenim Quirites exiguum nobis vitæ curriculum natura circumscripsit, immensum gloriæ.
Debito vitæ liberari. Curt. lib. 10.
Delinimenta vitæ. Tacit. 15. Ann. 63.
Dux vitæ dia voluptas. Lucret. lib. 2. 172.
Exemplar vitæ morumque. Hor. de Arte Poet. 317.
Exspes vitæ. Tacit. 6. Ann. 24.
Integer vitæ scelerisque purus. Hor. 1. Carm. 22. 1.
Integritas vitæ anteactæ. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Labes vitæ. Ovid. 9. Epist. 8.
Plenus vitæ. Lucret. lib. 3. 951.
Perpetuitas vitæ. V. paulo post, Constituere vitam.
Securus vitæ. Stat. 4. Theb. 793.
Series atra tuæ vitæ. Ovid. in Ibin, 64.
Solatia dulcia vitæ. Lucret. lib. 5. 21.
Spatium vitæ. Quintil. lib. 1. cap. 8.
Spirans ac vitæ manifestus. Tacit. 12. Ann. 51.
Spes vitæ. Tacit. 12. Ann. 8.
Summa brevis vitæ. Hor. 1. Carm. 4. 15.
Tædia vitæ. Ovid. 10. Met. 625.
Acerba vita. V. ACERBUS.
Actuosa. V. AGO.
Amara. Cic. 1, de Finib. 44.
Arida. V. ARIDUS.
Attenta. V. ATTENDO.
Basilica. V. BASILICUS.
Beata. V. BEATUS.
Brevis est vita, cursus gloriæ sempiternus. Cic. pro Sext. 47.
Cæcæ vitæ lubrica. Stat. 2. Sylv. 2. 221.
Cælebs. V. CÆLEBS.
Chara. Ovid. 10. Met. 612.
Constans & probata. Cic. in Topic. 78. Quos doctrina præditos vident, quorumque vitam constantem & probatam ut Catonis, Lælii, Scipionis.
Crudelis. Virg. 8. Æn. 579.
Deformis vita, Inhonesta. Stat. 10. Theb. 326.

Desidis otia vitæ. Stat. 3. Sylv. 5. 85.
Dubia. Columel. lib. 1. cap. 3.
Dulcis stabilisque. Lucret. lib. 3. 66.
Enervis vita. Val. Max. lib. 6. cap. 4. de Scipione Æmiliano, Quum haberet consortem censuræ Mumium, ut nobilem, ita enervis vitæ.
Fœdissima ac miserima. Cic. pro Syll. 75.
Fortunata. Hor. 1. Epist. 11. 14.
Gravis, cui Jucunda opponitur. Hor. Epod. 1. 5.
Honesta. Cic. pro Rosc. Amer. 48. Vita rustica honestissima atque suavissima.
Illustris. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Inculta & horrida. V. INCOLO.
Infesta alicui. V. INFESTUS.
Injuriosa. V. INJURIA.
Innoxia. V. INNOXIUS.
Invisa. V. INVISUS.
Jucunda. Hor. Epod. 1. 5.
Licentior. V. LICET.
Longa. Cic. 2. de Orat. 204. Docuit enim jam nos longa vita, ususque rerum maximarum, &c.
Longa vita dignissimus. Ovid. 4. Met. 409.
Longa gnate mihi jucundior unice vita Catul. 62. Argon. 215.
Longinqua. V. LONGUS.
Malefica. Tacit. 4. Ann. 21.
Maritima. V. MARE.
Mea vita, Blandientis vox. Cic. 14. Fam. 2. Obsecro te mea vita; quod ad sumptum attinet, sive alios qui possunt, si modo volunt, sustinere.
Menstrua. V. MENSIS.
Miseræ vitæ brevissima portio. Juven. 9. Sat. 128.
Mœsta. Virg. 10. Æn. 820.
Mortalis. Virg. 4. Georg. 326.
Nitidior. V. NITEO.
Pigræ vitæ oblivio. Stat. 1. Sylv. 4. 57.
Precaria vita. Tacit. 4. Hist. 76.
Rapida, Cito præteriens. Pers. 5. Sat. 94.
Rudis. Stat. 2. Achill. 397.
Rustica. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Severa. Ovid. 2. Amor. 10. 16.
Similis feris. Ovid. 2. Fast. 291.
Solitaria. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Solicitæ jucunda oblivia vitæ. Hor. 2. Serm. 6. 62.
Trita ac vulgari vita vivere. Senec. Epist. 123.
Turpis vita. Cic. pro Quint. 49. Mors honesta sæpe vitam quoque turpem exornat, vita turpis ne morti quidem honestæ locum relinquit.
Turpis & nocens vita. V. NOCEO.
Vitalis vita, antiqua locutio: h. e. Vitam vivens, vel vita superstes. Cic. de Amicit. 22. Principio cui potest esse vita vitalis, ut ait Ennius, qui non in amici mutua benevolentia conquiescat?
Vitiosa & flagitiosa. Cic. 2. de Finib. 93. At miser, si in vitiosa & flagitiosa vita afflueret voluptatibus.
Umbratilis vita. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Umbratilis & delicata. Cic. 2. Tusc. 27. Sic ad malam domesticam disciplinam vitamque umbratilem & delicatam quum accesserunt etiam poëtæ, nervos omnis virtutis elidunt.
Urbana vita. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Urbana vita clemens. V. CLEMENS.
Vulgari vita vivere. Senec. Epist. 123.
Abire e vita. V. ABEO.
Abjicere vitam. Cic. Nusquam facilius hanc miserrimam vitam, vel sustentabo, vel quod multo est melius, abjecero cum paucis.
Abrumpere vitam. Virg. 8. Æn. 579.
Accipere vitam. V. ACCIPIO.
Addicere vitam. V. ADDICO.
Addicta præmiis vita alicujus. V. ADDICO.
Adducere ad vitam communem. V. ADDUCO.
Adimere vitam. Cic. pro Planc. 110. Sin autem vitam sors mihi ademisset. V. ADIMO.
Afferre vitam. V. AFFERO.
Agere, vel Agitare vitam. V. AGO.
Agere vitam sub dio, & trepidis in rebus. Hor. 3. Carm. 2. 5.
Agere vitam innocentissime. Cic. in Sallust. 4. Velim mihi respondeat, nunquid hi, quos protulit Scipiones, & Metellos, vel Fabios, ante fuerint, aut opinionis, aut gloriæ, quam eos res sive gestæ, & vita innocentissime acta commendavit?
Agere vitam pueriliter. Catul. de Lesb. 74. 19.
Amittere vitam. Auctor ad Heren. 4. 57. V. AMITTO.
Amittere per summum dedecus vitam. Cic. pro Rosc. Amer. 30.
Amittere vitam in undis. Hor. 1. Serm. 1. 60.
Assignare vitam hominum rebus. Quintil. lib. 5. cap. 13.
Attingere lumina vitæ, Nasci. Virg. 6. Æn. 828.
Auferre vitam. V. AUFERO.
Aufert reliquias vitæ ex membris. Lucret. lib. 6. 825.
Carere sensu & vita. Cic. pro Rabir. 29. Quid jam ista C. Mario, inquit, nocere possunt, quoniam sensu & vita caret?
Cedere vita, & E vita. V. CEDO.
Cernitur vita beata honestate. V. CERNO.
Collocare se in vita meretricia. V. COLLOCO.
Colere vitam. V. COLO.
Committere vitam ventis, dicuntur navigantes. Virg. 10. Æn. 69.
Commorari in tam turpi vita. Cic. 1. Q. frat. 3.
Commutare vitam cum morte. V. COMMUTO.
Comprobare vita & moribus. V. COMPROBO.
Concedere vitam. V. CONCEDO.
Concessit vita per auras ad Manes. Virg. 10. Æn. 820.
Conferta vita voluptatum varietate. V. CONFERCIO.

Conficere

Conficere vitæ extremum diem morte. V. CONFICIO.
Constituere vitam. Cic. 1. Off. 119. In tota vita constituenda multo est major rei cura adhibenda, ut constare in vitæ perpetuitate possumus nobismetipsis.
Conterere vitam in quærendo. V. CONTERO.
Continetur vita corpore & spiritu. Cic. pro Marcel. 29.
Decedere de vita. V. DECADO.
Decurrere spatium vitæ. Ovid. 3. Trist. 4. 33.
Decursum lumen vitæ. Lucret. lib. 2. 1055.
 Ipse Epicurus obiit decurso lumine vitæ.
Deficere vitam aliquem. V. DEFICIO.
Defuncta corpora vita, Mortua. Virg. 4. Georg. 475.
Degere vitam expertem thalami. Virg. 4. Æn. 551.
Demigrare ex vita. V. DEMIGRO.
Depactus vitæ terminus. Lucret. lib. 2. 1086.
Desciscere a vita. V. DESCISCO.
Deserere vitam. Cic. de Senect. 72. V. DESERO.
Deseruit vita miserum. Ovid. 19. Epist. 202.
Dimittere vitam. Moti. Sil. lib. 17. 265.
 At mihi Cannarum campis ubi Paulus, & illæ
 Egregiæ occubuere animæ, dimittere vitam
 Non licitum.
Dirigere vitam ad normam. V. NORMA.
Discedere e vita. Cic. 2. Fam. 2. Qui cum suis laudibus, tum vero te filio superasset omnium fortunam, si ei contigisset, ut te ante videret, quam e vita discederet. V. DISCEDO.
Dispergere vitam in auras. Virg. 11. Æn. 617.
Dare vitam. Cic. Anteq. iret in exil. 8. Neque enim peto ut mihi detis vitam, sed datam repeto, ut reddatis.
Dare æternam vitam. Virg. 12. Æn. 879.
Dare vitam alicui, Concedere vitam, non occidere. Virg. 2. Æn. 145.
Ducere vitam, Vivere. Virg. 2. Æn. 641.
 Me si cælicolæ voluissent ducere vitam,
 Hanc mihi servassent sedem.
Ducere vitam longius. Ovid. 11. Met. 702.
Ducere vitam per omnia extrema. Virg. 3. Æn. 315.
Ducere dulcem vitam. Lucret. lib. 2. 996.
Ducenda est vita ingrata misero. Hor. Epod. 17. 63.
Edere vitam, Mori, expirare. Lucret. lib. 6. 1256.
Extulit vitam ictus sagittis, Mortuus est. Senec. Herc. OEth. 11.
Effluit vita cum sanguine. V. EFFLUO.
Effundere vitam alicui. Ovid. 7. Epist. 181.
Emigrare e vita. V. EMIGRO.
Eripere vitam homini. Senec. Theb. 1.
Eripere vitam alicui per crimina. Ovid. 2. Fast. 807.
Esse in vita. Cic. 1. Q. frat. 3.
Excedere vita. V. EXCEDO.
Excolere vitam per artes. Virg. 6. Æn. 663.
Exire e vita, vel de vita. V. EXEO.
Exhalare vitam sub acerbo vulnere. Ovid. 5. Met. 62.
Exigere vitam, pro Traducere. Ter. Heaut. 2. 3. 39.
Expellere aliquem e vita, i. e. Occidere. Cic. pro Muren. 34. Tamen non ante quam illum vita expulit, bellum confectum judicarit.
Expetere vitam. Cic. 1. de Legib. 31. Vita expetitur, quia nos, in quo nati sumus continet.
Explemur fructibus vitæ nunquam. Lucret. lib. 3. 1020.
Extorquere vitam membris. Lucret. lib. 6. 1222.
Facere finem vitæ. Lucret. lib. 3. 956.
Ferre incommoda vitæ. Juven. 13. Sat. 21.
Fessus vita. Plin. lib. 5. cap. 17.
Finire vitam. Tacit. 1. Ann. 9. Vitam finivisset.
Finire vitam ense. Ovid. 3. Trist. 7. 49.
Frui vita. Cic. 4. in Catil. 7. V. FRUOR.
Fudit vitam cum multo sanguine. Virg. 2. Æn. 532.
Gubernant sensus vitam. Lucret. lib. 3. 549.
Gubernare vitam vera ratione. Lucret. lib. 5. 1116.
Habere vitam ab aliquo. Cic. 2. Philipp. 60. Sed fac te dedisse mihi quod non ademisti: meque a te habere vitam, quia a te non sit erepta.
Jacebat vita in tenebris ac mœrore. Lucret. lib. 5. 175.
Impendere vitam famæ. Stat. 5. Sylv. 1. 63.
Impendere vitam patriæ. Lucan. lib. 2. 382.
Implere finem vitæ. Tacit. 2. Ann. 42.
Incolere vitam. V. INCOLO.
Inire limen vitæ. Lucret. lib. 3. 681.
Ingredi in vitam. V. INGREDIOR.
Instituere vitam sapienter. V. INSTITUO.
Interficere aliquem vita. V. INTERFICIO.
Interminari alicui vitam. V. INTERMINOR.
Introire in vitam. V. INTROEO.
Iterare vitam a morte. V. ITER.
Labefactare vitas hominum. V. LABES.
Lacerare reliquias vitæ alicujus, atque distrahere. V. LACER.
Largiri vitam. V. LARGIOR.
Linquere vitam. V. LINQUO.
Lugere vitam hominum. V. LUGEO.
Mandare vitam fugæ solitudinique. V. MANDO.
Manere in vita. V. MANEO.
Manet vita. Virg. 5. Æn. 724.
 Nate, mihi vita quondam, dum vita manebat,
 Chare magis.
Mentiri sibi vitam. V. MENTIOR.
Metuo de vita. V. METUO.
Migrare de vita vel Ex vita. V. MIGRO.
Monstrata est via vitæ per carmina. Hor. de Arte Poet. 401.
Moratur vita in membris. Lucret. lib. 3. 121.
Nuncupata vita. V. NUNCUPO.
Objectare vitam procellis. Claud. 3. de Rapt. Pros. 356.
Pacisci vitam pro laude. Virg. 5. Æn. 230.

V I T

Pacisci vitam ab hoste. V. PACISCOR.
Quærere palantis vitæ viam. Lucret. lib. 2. 10.
Pallescere solitaria & velut umbratili vita. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Parcere vitæ. V. PARCO.
Patet tranquillæ vitæ semita per virtutem. Juven. 10. Sat. 364.
Pati a vita. V. PATIOR.
Penetrare alicujus vitam ac famam. Tacit. 4. Hist. 7.
Perdere vitam. V. PERDO.
Perducere vitam. V. PERDUCO.
Petere discrimine vitæ conjugium. Ovid. 10. Met. 612.
Ponere vitam. Cic. 9. Fam. 24.
Ponere sibi finem vitæ. Tacit. 6. Ann. 40. Senec. Agamem. 7.
Privare vita aliquem. Lucret. lib. 5. 995.
Prodere vitam. V. PRODO.
Producere vitam. V. PRODUCO.
Produceremus neque erat quo vitam. Auctor ad Herenn. lib. 4. 34.
Producere spem vitæ. Tacit. 12. Ann. 8. Eo usque spem vitæ produxerat.
Profundere vitam pro re aliqua. Cic. 1. Fam. 4. Quid enim aut me ostentem, qui se vitam pro dignitate tua profundam, nullam partem videar tuorum meritorum assecutus? V. PROFUNDO.
Prolatare vitam. Tacit. 11. Ann. 37.
Propagare vitam. V. PROPAGO, Inis.
Proposita vita telis. V. PROPONO.
Redire ad vitam. Cels. lib. 2. cap. 8. Neque is ad vitam redit, qui ex suspendio spumante ore detractus est.
Relinquere vitam. Virg. 3. Georg. 547.
Reliquit eum vita. Lucret. lib. 5. 64.
Relinquit vita artus. Ovid. in Ibin, 337.
Retinere vitam. V. RETINEO.
Rumpere vitam. Sil. lib. 7. 33.
Sequi vitam. Cic. Hanc vitam quietam & otiosam sequuti sumus, &c.
Serenare vitam. Lucret. lib. 2. 1093. Alii legunt, Serenam vitam.
Sortitus brevis vitæ spatium. Ovid. 3. Met. 124.
Spoliare vita aliquem. Virg. 6. Æn. 168.
Sum. ut, Est sic vita hominum. Cic. pro Rosc. Amer. 84. Sic vita est hominum ut ad maleficium nemo conetur sine spe.
Sumere liberioris vitæ iter. Ovid. 3. Fast. 778.
Suppetere vitam. Cic. 1. de Finib. 11.
Sustentare vitam. Cic. 1. Tusc. 56. Tam natura vita hominis sustentatur, quam vitis, quam arboris.
Tenere vitam, & Vita tenetur. V. TENEO.
Tolerare vitam simplici victu & agrestibus pomis profluenteque aqua. Tacit. 15. Ann. 45. De Seneca.
Tractare vitam, Vivere. Lucret. lib. 5. 930.
 Volgivago vitam tractabant more ferarum.
Traducere vitam. Cic. ad Brut. 16.
Traducatur enim quibus potius hæc vita factis. V. TRADUCO.
Trahere vitam in luctu. Virg. 2. Æn. 92.
Trahere vitam in sylvis. Virg. 3. Æn. 646.
Trahere vitam in tenebris. Virg. 2. Æn. 92.
Tueri vitam famamque. Hor. 1. Serm. 4. 118.
Turbare humanam vitam ab imo. Lucret. lib. 3. 38.
Vivere vitam. Cic. 4. Verr. 118. Proponeremque spem meis hospitibus ac necessariis, quo tutiorem vitam sese meo præsidio victuros esse arbitrarentur.
Vivere vita. Plaut. Pers. 4. 3. 24.
Trita ac vulgari vita vivere. Senec. Epist. 123.
In vita mea. Cic. 5. Att. 20. Ego in vita mea nulla unquam voluntate tanta sum affectus, quanta afficior hac integritate.
Ab ineunte vita. V. INEO, ire.
Vita, Vitæ longitudo. Virg. 4. Georg. 252.
 Si vero (quoniam casus apibus quoque nostros
 Vita tulit) tristi languebunt corpora morbo.
Vita, pro Victu ponitur. Plaut. Trin. 2. 4. 76. Neque ulli concedam quicquam de vita mea.
Reperire sibi vitam. Plaut. Stich. 3. 2. 9.
Vita, pro Fortunæ bonis. Cic. 1. Acad. 19. Constituebantque extremum esse rerum expetendarum, & finem bonorum, adeptum esse omnia e natura, & animo, & corpore, & vita. Vita, i. e. Fortunæ bonis ad vitam degendam necessariis.
Vitæ, in plurali, pro Moribus. Ter. Adelph. 3. 3. 61. Denique inspicere tanquam in speculum, vitas omnium jubeo: atque ex aliis sumere exemplum sibi.
Tenues sine corpore vitæ, Animæ. Virg. 6. Æn. 292. Idem 4. Georg. 224.

VITALIS, e. [ζωτικὸς, ζώσιμος, βιώσιμος] Quod vitam præstat, aut Quod habet vitam.
Vitalis, proprie Quod ad vitam pertinet, quod vitam adjuvat, quod vitæ utile est. Lucret. lib. 3. 129.
 Est igitur calor, ac ventus vitalis in ipso
 Corpore, qui nobis moribundos deserit artus. Interdum etiam Vitale appellamus Quod vita præditum est, ut Plaut. in Bacch. 4. 9. 75. Da, si esse salvum vis me, aut vitalem tibi. Hor. 2. Serm. 1. 61. —— ô puer ut sis
 Vitalis metuo, &c. Ex Lambino.
Vitale, cui opponitur Mortiferum. Liv. 6. 40.
Ævum vitale. Plaut. Pœn. 5. 4. 14.
Aura vitalis. Virg. 1. Æn. 392. i. e. Aër quo vivimus.
Calor vitalis. Curt. lib. 3.
Calor salutaris & vitalis. Cic. 2. de Nat. Deor. 27.
Fœtus vitalis. V. FŒTUS.
Halitus vitalis. Plin. lib. 9. cap. 7.
Homo vitalis haud unquam est ante septimum mensem. Plin. lib. 7. cap. 5.
Lumina vitalia. Cic. 1. de Divin. 18.
 Luce serenanti vitalia lumina liquit. Ex poeta.
Motus vitalis. Lucret. lib. 2. 954.
Partus vitales edere. Plin. lib. 7. cap. 15.

Ros

Ros vitalis. Cic. 1. de Divin. 20.

—— quæ parvos, Mavortis semine natos
Uberibus gravidis vitali rore rigabat.

Sanguis vitalis, In quo vita continetur. Plin. lib. 11. cap. 37.
Seculum vitale, In quo vivitur. Lucret. lib. 1. 203.
Sensum vitalem reddere. Lucret. lib. 2. 889.
Venæ vitales. Lucret. lib. 2. 1118.
Viæ vitales. Ovid. 2. Met. 828.

Sic lethalis hyems paulatim in pectora venit:
Vitalesque vias, & respiramina clausit.

Vincula vitalia. Valer. 4. Argon. 309.

—— vitalia donec
Vincula, qua primo cervix committitur artu,
Solvit dextra gravis.

Vim caloris natura habet in se vitalem. Cic. 2. de Nat. Deor. 24.
Vita vitalis. V. supra in VITA.
Vitalis, Vita dignus. Senec. lib. 5. Epist. Magni animi magna contemnere, ac mediocria malle, quam nimia. Illa enim utilia vitaliaque sunt, at hæc eo quo superfluunt, nocent. Lactant. lib. 6. Unum est enim sapientis & justi & vitalis viri opus, divitias suas in sola justitia collocare.
Capitis vitalia, Cerebrum. Plin. lib. 8. cap. 7. Vitalia, inquit Budæus dicuntur, cor, jecur, pulmo, cerebrum: in quibus quatuor, vitæ summa consistit. Lucan. lib. 1. 618.

—— pulmonis anheli
Fibra latet, parvusque secat vitalia limes.

Nuda vitalia. Lucan. lib. 6. 194.
Everberata lamentationibus assiduis vitalia. Quintil. Declam. 7.
Ferire ac tueri vitalia. Quintil. lib. 5. cap. 12.
Fissum familiare & vitale. Cic. 2. de Divin. 32.
Vacui artus vitalibus. Lucan. lib. 3. 643.

VITALĬTAS, ātis. f. [τὸ ζωτικὸν] pro Vita, & vitali motu. Plin. 11. 37. Cæteris corruptis, vitalitas in corde durat. Ibid. cap. 45.

VITALĬTER, Adv. [ζωτικῶς] Lucret. lib. 5. 145. Vitaliter esse animata.

VITELLIUS, i. m. A. Vitellius imperator. De origine hujus Familiæ V. Suet. in Vita Vitell. cap. 1.

VITELLIA, æ. f. Fauni uxor, pro numine culta. V. Suet. l. c. & Ind. Bernecc.

VITELLIUS, a, um. Adj. ut, Via Vitellia. Suet. l. c.

VITELLIĀNUS, a, um. aliud Adj. ut, Milites Vitelliani. Tacit. 1. Hist. 85.
Partes Vitellianæ. Idem 1. Hist. 84.
Vitelliani absolute dicuntur, Pugillares lutei. Martial. lib. 2. 6.

Hæc sunt quæ relegente me solebas
Rapta exscribere sed Vitellianis.

Ubi Interpr. Vitellianis, Pugillaribus luteis, vitello ut credo illitis, quibus res lascivæ & elegantiores scribebantur. Alii a Vitellio nescio quo, inventore dictos volunt. V. Plin. lib. 34. cap. 7.

VITELLUS, i. m. [λέκυθος] a vita dictus est: Pars ovi rubra, quod ex eo vivat pullus. Hor. 2. Serm. 4. 57.

Quatenus ima petet volvens aliena vitellus.

Martial. lib. 13. 40.

Candida si croceos circumfluit unda vitellos,
Hesperius scombri temperet ova liquor.

Cic. 2. de Divin. 134. Tum ille, Nihilne, inquit, de vitello? Id enim ex ovo videbatur aurum declarasse, reliquum argentum.
Mas vitellus. Hor. 2. Serm. 4. 14.

Longa quibus facies ovis erit, illa memento,
Ut succi melioris, & ut magis alba rotundis
Ponere: namque marem cohibent callosa vitellum.

VITEX, ĭcis. f. [ἄγνος] Fruticis genus, Græci agnon vocant. hoc est castum: quod, inquit Galenus, castitatem conservet iis quibus aut estur, aut bibitur, aut substernitur: vulgus herbariorum *agnum castum* appellat, utraque voce idem significante. Plin. lib. 24. cap. 9. Non multum a salice vitilium usu distat vitex, foliorum quoque aspectu, nisi odore gratior esset. Et paulo post, Duo genera ejus, Major in arborem salicis modo assurgit: Minor, ramosa, foliis candidioribus lanuginosis. Prima album florem mittit cum purpureo, quæ & candida vocatur: Nigra, quæ tantum purpureum.

VITIARIUM, VITICULA. V. VITIS.

VITILITIGĀTOR, ōris. m. [συκοφάντης] Vitiosus litigator, est obtrectator & calumniator. Hi enim vitilitigatores sunt, quum hoc sola pravitate contentionem quærunt. Plin. in prol. Nat. Hist. 13. Ergo securi etiam contra vitilitigatores, quos Cato eleganter ex vitiis & litigatoribus composuit.

VITILITĬGO, [συκοφαντέω] āre. Criminari, damnare. Plin. in prol. Nat. Hist. 12. Scio ego quæ scripta sunt, hæc si palam proferantur, multos fore qui vitilitigent.

VITILĪGO, ĭnis. f. [λεύκη, ἀλφὸς, μέλας] Diversi coloris maculæ per omnia membra dispersæ. Cels. in fin. lib. 5. Vitiligo, quamvis per se nullum periculum affert, tamen fœda est: & ex malo corporis habitu fit. Ejus tres species sunt. Alphos vocatur, ubi color albus est fere subasper, & non continuus, ut quædam quasi guttæ dispersæ esse videantur. Melas, colore ab hoc differt, quia niger est, & umbræ similis: cætera eadem sunt. Leuce habet quiddam simile alpho, sed magis albida est, & altius descendit, in eaque albi pili sunt, & lanugini similes. Omnia hæc serpunt, sed in aliis tardius. Hactenus Celsus. Festus, Vitiligo in corpore hominis macula alba, quam Græci alphon vocant, a quo nos album, sive a vitio dicta, etiam si non lædit. Sive a vitulo, propter ejus membranæ candorem, qua nascitur involutus. Lucilius, Odiosa vitiligo. Plin. lib. 20. cap. 15. Radix ejus vitiligines albas tollit.

VITILIGINŌSUS, a, um. Adj. Gloss. Gr. Lat. ἀλφώδης, Vitiliginosus.

VITILIS, e [ἑλικτὸς] Quicquid sic lentum est ut commode flecti possit, cujusmodi vimina sunt, inquit Budæus. A viendo dictum, ut Vitex, vitis, vimen, viticula. Plin. lib. 9. cap. 5. Cucurbita omnimodo fastigiatur, vaginis maxime vitilibus. Et lib. 4. cap. 16. Ad eam Britannos vitilibus navigiis corio circumsutis navigare,

VITIO, VITIOSUS. V. VITIUM.

VITIPARRA, æ. f. Avis nomen. Plin. lib. 10. cap. 33. V. ibi Harduin.

VITIS, is. f. [οἴνη, ἄμπελος] notæ significationis. Varro lib. 1. de R. R. cap. 31. Posterior quo ea vitis immittitur ad uvas pariendas, dicta primo videtur a pariendo Parilema.
Vinea & Vitis differunt. Ulpian. l. 4. D. de censib. Forma, inquit, censuali cavetur, ut in censum referatur, vinea quot vites habeat.
Cultura vitium. Cic. 4. de Fin. 38.
Propagatio vitium. Cic. de Senect. 53. Cujus quidem non utilitas me solum, sed etiam cultura, & ipsa natura delectat, &c. religatio, propagatio vitium sarmentorumque, &c.
Putatio arborum ac vitium. Cic. 1. de Orat. 249.
Putator vitis. Ovid. 14. Met. 649.
Alba vitis, cui opponitur Nigra. Columel. lib. 4. cap. 29. non procul a fine, Locis aridis & siccis nigram vitem inserito, humidis albam.
Almæ vites. Virg. 2. Georg. 233.
Arbustiva vitis. V. ARBUSTUM.
Cicatricosa. V. CICATRIX.
Fœcunda. Juven. 9. Sat. 56.
Inerticula. V. INERS.
Insana. V. INSANUS.
Lanatæ vites. V. LANA.
Lenta vitis. Virg. 3. Ecl. 38.
Luxuriosa. V. LUXUS.
Macrior. V. MACER.
Miscellæ. V. MISCEO.
Morosa. V. MOS.
Nequam. V. NEQUAM.
Nodosa. Juven. 8. Sat. 247.
Obliqua vitis. Columel. lib. 4. cap. 4. V. ORBIS.
Obnoxia vitis procellis. V. OBNOXIUS.
Ordinaria. V. Ordinarius, in ORDO.
Palmea. V. PALMES.
Pampineæ. Ovid. 10. Met. 10.
Perexilis. V. PEREXILIS.
Pergulana. V. PERGULANUS.
Prævalidæ vites. Virg. 2. Georg. 190.
Purpureis de vitibus collectæ uvæ. Ovid. 8. Met. 676.
Semiputata. Virg. 2. Ecl. 70.
Vidua. Catul. in Carm. Nupt. 60. 49.
Adaperire vites. V. ADAPERIO.
Adjugare vitem. V. ADJUGO.
Adjungere ulmis vites. Virg. 1. Georg. 2.
Æmulatur vitem ulmus. V. ÆMULOR.
Amans gravidæ munera vitis. Ovid. 3. Fast. 766.
Amicta vitibus ulmus. Hor. 1. Epist. 17. 3.
Applicitæ vites arboribus. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Attondere vitem curvo dente Saturni. Virg. 2. Georg. 407. h. e. Falce quæ est in tutela Saturni.
Carbunculant vites. V. CARBO.
Castrare vites. V. CASTRO.
Colere vitem. V. COLO.
Committere vitem sulco. Virg. 2. Georg. 289.
Compescere vitem. V. COMPESCO.
Componere vitem in brachia. V. COMPONO.
Concredere vites solo calido. V. CONCREDO.
Contundit grando vites. Hor. 1. Epist. 8. 5.
Curare vites. Virg. 2. Georg. 397.
Disponere vites certo sidere. Claud. 2. in Eutrop. 197.
Educat vitis uvam. Catul. in Carm. nuptial. 60. 50.
Enodare vitem. Cato de R. R. cap. 34.
Fluentes vites multo Baccho. Virg. 2. Georg. 190.
Immittere vitem ad uvas pariendas. Varro de Re Rust. lib. 1. cap. 31.
Incidere novellas vites. Virg. 3. Ecl. 11.
Instituere vitem. V. INSTITUO.
Intexere lætis vitibus ulmos. Virg. 2. Georg. 221.
Nodare vitem. Cato de R. R. cap. 33.
Ponere vites. Virg. 1. Georg. 284.
Serpens vitis multiplici lapsu & erratico. Cic. de Senect. 52.
Sociata palmite vitis. Stat. 5. Sylv. 1. 48.
Vinctæ vites. Virg. 2. Georg. 416.
Vitis interdum Catoni est Palmes, vel flagellum vitis: ut cum de insitione sic loquitur, Si vitis vitem continget, utriusque vitem teneram præacuito, obliquo inter sese medullam cum medulla libro colligato. Turneb.
Vitis, Gestamen centurionis, non carnificis, aut lictoris: honorificentior enim pœna quæ a centurione, quam quæ a lictore esset illata. Juven. 8. Sat. 247.

Nodosam posthæc frangebat vertice vitem,
Si lentus pigra muniret castra dolabra.

i. e. Vite pulsabatur in castris a centurione. Et Ovid. 3. de Arte Am. 427.

Dux bonus huic centum commisit, vite regendos.

Jacere hastas sub vite dicitur veles, cum eas sub manu sursum mittit. Festus.
Præliari sub vite dicuntur milites, cum sub vinea militari pugnant. Lucil. apud Festum.

VITICŬLA, æ. f. dimin. [ἀμπελίδιον] Cic. 3. de Nat. Deor. 86. At enim minora dii negligunt, neque agellos singulorum, nec viticulas persequuntur. conf. Pallad. 1. 35.

VITICŬLUM, i. n. [ἕλιξ, ἑλίκη] Capreolus vitis, flagellum & claviculus, ut sunt flagella etiam cucurbitarum & similium. Plin. lib. 24. cap. 11. Frutex est, folio ederæ, molliore tamen, & minus longis viticulis. Rhodiginus lib. 8. cap. 4. Viticulas appellat gen. fœm. ab vitium ratione vocabulo deflexo.

VITIARIUM, i. n. [ἀμπελόφυτον] Vitium seminarium. Columel. lib. 3. cap. 5. Vitiarium neque jejuna terra, neque uliginosa faciendum est: succosa tamen & mediocri, potius quam pingui. Idem lib.

lib. 11. cap. 2. Quinetiam vitiaria diligenter facienda, malleolisque quam recentissimis curiosissime pangenda.

VITEUS, a, um. Adj. [ἀμπέλινος] ut, Pocula vitea. Virg. 3. Georg. 380.

Coliculus viteus intortus, ut cincinnus, i. e. Capreolus. Varro R. R. 1. 31.

VITICŎLA, æ. m. Cultor vinearum. Sil. lib. 6. 193.

Viticolæ nomen pervulgatura Falerni.

VITICŎMUS, a, um. Pampineum sertum gestans, sive vitibus ornatus. Avienus in Arateis v. 70.

Et cum viticomo crinem tondere Lyæo.

VITIFER, ĕra, ĕrum. [ἀμπελοφόρος] Quod fert vites, In quo proveniunt vites. Plin. lib. 6. cap. 16. Sequitur regio Margianæ apricitatis inclytæ sola in eo tractu vitifera. Martial. lib. 13. 107. Vienna vitifera.

Arva vitifera. Sil. lib. 7. 207.

Montis vitiferi vertex. Sil. lib. 4. 349.

VITIGINEUS, a, um. Adj. [ἀμπελογενής] Quod est ex vite. Columel. lib. 12. cap. 16. Alii foliis vitigineis, nonnulli plataninis semivietas uvas contegunt. Cato cap. 41. Eo duos surculos vitigineos, quod genus esse voles insertos, obliquos arcito ad medullam. Plin. lib. 30. cap. 6. Vitigineis lignis combustus.

VITIGĔNUS, a, um. Adj. [ἀμπελογενίτης] Quod genitum est e vite. Lucret. lib. 5. 15.

Nanque Ceres fertur fruges, Liberque liquoris
Vitigeni laticem mortalibus instituisse. h. e. Vinum. Idem lib. 6. 1070. Vitigeni latices.

VITINEUS, a, um. Adj. Florus 3. 20. 4. Vitineis vinculis delapsi. alii legunt Vitigineis.

VITISCO, [ἀμπελοῦμαι] ĕre. Vitem fieri. Columel. de Arboribus, cap. 7. Reliquas gemmas, quæ in terram absconduntur, exceptis quatuor imis, fac abradas, ne in summa radice vitescat. Ita Calepinus. At nunc ita legimus, Ne in summo radices vitis citet.

VITISĂTOR, ōris. m. [ἀμπελοφύτης] Qui vites serit. Quo nomine dictus est Saturnus, Virg 7. Æn. 179.

Vitisator, curvam servans sub imagine falcem.

VITIUM, i. n. [κακία, κακότης, ἐλάττωμα] Quod opponitur Virtuti: a Vito, are. quod vitandum sit, ac fugiendum. unde Hor. 1. Epist. 1. 41.

Virtus est vitium fugere. Cic. pro Cluent. 133. Nullam quidem ob turpitudinem, nullum ob totius vitæ non dicam vitium, sed erratum. Ter. Heaut. 5. 3. 18. Nam illi nihil vitii est relictum, quin id itidem sit tibi. Cic. 3. de Finib. 39. Virtutibus igitur rectissime mihi videris & ad consuetudinem nostræ orationis vitia posuisse contraria. Quod enim vituperabile est per seipsum, id eo ipso vitium nominatum puto, vel etiam a vitio dictum vituperari. Sin κακίαν malitiam dixisses, ad aliud nos unum certum vitium consuetudo Latina traduceret. Hoc omni virtuti vitium contrario nomine opponitur. Et paulo ante, Quas enim Græci κακίας appellant, vitia malo, quam malitias nominare.

Vitium & Flagitium. Vitia flagitiis leviora sunt, teste Gell. lib. 1. cap. 17.

Vitiorum officina. V. Officina, in OFFICIUM.

Vitium, non tantum ad animum refertur, sed etiam ad corpus: unde Vitiosum mancipium, vel Vitiosum jumentum, id est, morbosum. Ulpian. in Tit. De Ædilitio edicto, l. 1. Aiunt Ædiles, Qui mancipia vendunt, certiores faciant emptores quid morbi, vitiive sit. Et paulo post, Vitiumque a morbo multum differre: puta siquis balbus sit, nam hunc vitiosum esse magis quam morbosum.

Intercutia vitia. V. INTERCUS.

In capite vitium. Cels. lib. 6. cap. 2.

Vitium (inquit Nonius) a Morbo prudentia veterum sic voluit separari: ut sit Morbus cum accessu utique aut temporis, aut contagii: ut Vitium, perpetua & insanabilis, atque irrevocabilis causa. Cic. 4. Tusc. 29. Quomodo autem in corpore est morbus, ægrotatio, & vitium, sic in animo. Morbum appellat totius corporis corruptionem: ægrotationem morbum cum imbecillitate: vitium quum partes corporis inter se dissident: ex quo pravitas membrorum, distorsio, deformitas. Itaque illa duo, morbus & ægrotatio, ex totius valetudinis corporis conquassatione & perturbatione gignuntur: vitium autem integra valetudine ipsum ex se cernitur.

Opportunus vitio. Cels. lib. 4. cap. 4.

Vitium, Corruptio, & ad res ipsas pertinet. Cic. 9. Fam. 15. Si enim nihil est in parietibus, aut in tecto vitii, cætera mihi probabuntur.

Vitium in libris. Plin. Librum vitiis plenum. Plaut. Mostel. 1. 3. 118. Qui vitia corporis fuco occultant.

Deliciarum vitia. Quintil. lib. 1. cap. 8.

Oris & linguæ vitia. Quintil. lib. 1. cap. 5.

Paginæ vitium. V. PAGINA.

Vitium, Quicquid impedit vel corrumpit, & inutile est. Virg. 1. Georg. 88.

—— sane illis omne per ignem
Excoquitur vitium, atque exudat inutilis humor.

Vitium, Id quod vituperari solet. Cic. 1. de Orat. 116. Adest enim fere nemo quin acutius atque acrius vitia in dicente, quam recte videat.

Locorum vitium. Cels. lib. 5. cap. 21. Si concidere vitio locorum mulier solet, cochleæ, cum testis suis comburendæ conterendæque, deinde his mel adjiciendum est.

Vitium, Vituperatio, inquit Valla. Cic. de Senect. 55. Et senectus est natura loquacior, ne ab omnibus eam vitiis videar vindicare.

Vitium, Culpa. Cic. 4. Acad. 49. Huc si perveneris me tibi primum quidque concedente, meum vitium fuerit: sin ipse tua sponte processeris, tuum.

Vitio vini fecit, Ob vinum, præ ebrietate. Plaut. Truc. 4. 3. 54.

Affinis vitio. Cic. 2. de Invent. 134. Ut si avaritia inductum arguas fecisse, & avarum, eum quem accuses, demonstrare non possis, aliis affinem esse vitiis doceas, & ex ea re non esse mirandum, qui in illa re turpis, aut cupidus, aut petulans fuerit, hac quoque in re eum deliquisse.

Gurges & vorago vitiorum. Cic. 5. Verr. 23.

Pinguis vitiis, Per otium & gulam. Hor. 2. Serm. 2. 21.

Purum vitio cor. Hor. 2. Serm. 3. 213.

Servum vitiis pectus. Ovid. Rem. Amor. 54.

Alimenta vitiorum. Ovid. 2. Met. 769.

Ebrietatis vitium. Quintil. 1. 11.

Adulta vitia. V. ADOLEO.

Commune vitium. V. COMMUNIS.

Immane vitium. Hor. 2. Serm. 4. 82.

Iners vitium, Livor, Invidia & alienæ felicitatis dolor, vitium quod obsidet tantum & aggreditur ignavos. Ovid. 3. de Pont. 3. 101.

Ingens vitium. Hor. 2. Serm. 3. 92.

Insigne vitium. Cic. 1. Q. frat. 1.

Magnum vitium. Hor. 2. Serm. 2. 69.

Mediocria vitia. Hor. 1. Serm. 4. 130.

Prævalida & adulta vitia. Tacit. 3. Ann. 53.

Recens vitium. Cels. lib. 6. cap. 2.

Solenne vitium secundis rebus, superbia. Claud. 2. in 1. Cons. Stilich. 161.

Valens vitium. Cels. lib. 5. cap. 20.

Vetus vitium. Cels. lib. 4. cap. 15.

Absterrere animum vitiis. Hor. 1. Serm. 4. 129.

Abstinere a vitiis. Cic. 5. Verr. 4. Ut ab iis se abstineant maxime vitiis in quibus alterum reprehenderunt.

Abesse a vitiis. V. ABSUM.

Abundare vitiis. V. ABUNDO.

Accendere & irritare vitia. Ovid. Rem. Amor. 133. V. ACCENDO.

Addere vitium. V. ADDO.

Addere vitium pudicitiæ. V. ADDO.

Ægrotare vitio animi. Hor. 2. Serm. 3. 307.

Affectus vitiis. V. AFFICIO.

Alitur vitium, vivitque tegendo. Virg. 3. Georg. 454.

Apponere modum vitiis. V. APPONO.

Avocare a vitiis. V. AVOCO.

Capere vitium. V. CAPIO.

Carere debet omni vitio, qui in alterum paratus est dicere. Cic. in Sallust. 21.

Coarguere aperte vitia. Quintil. lib. 2. cap. 6.

Colligere vitium. V. COLLIGO.

Concipere vitium. V. CONCIPIO.

Condire vitia studio. V. CONDIO.

Conferre vitia in senectutem. V. CONFERO.

Consequi vitium. V. CONSEQUOR.

Contaminare vitiis. V. CONTAMINO.

Convertit natura vitium alicui in bonum, i. e. Hoc efficit, ut quod alioqui vitium in altero judicaretur, in hoc minime culpari possit. Cic. de Clar. Orat. 141. Sed quum hæc magna in Antonio tum actio singularis: quæ si partienda est in gestum atque vocem, gestus erat non verba exprimens, sed cum sententiis congruens, manus, humeri, latera, supplosio pedis, status, incessus, omnisque motus cum verbis sententiisque consentiens, vox permanens, verum subrauca natura: sed hoc vitium huic uni in bonum convertebat.

Corripi vitio comitiali. V. CORRIPIO.

Corrupta bona vitiis. Quintil. lib. 3. cap. 7.

Cumulari vitiis. Cic. 2. de Orat. 18. Hoc vitio cumulata est eruditissima illa Græcorum natio.

Declinare vitia. Cic. 1. Off. 19. Quibus vitiis declinatis, quod in rebus honestis & cognitione dignis operæ curæque ponetur, id jure laudabitur.

Delabi in vitium. V. DELABOR.

Deprehendere in aliquo vitio. Quintil. lib. 3. cap. 8.

Dare summam laudem vitio. Cic. pro Rosc. Amer. 48.

Dare vitio, Culpare. Cic. 11. Fam. 28.

Ducere vitia. Quintil. lib. 1. cap. 5.

Effugere vitia ebrietatis. Quintil. lib. 1. cap. 11.

Eluere vitia. Quintil. lib. 2. cap. 3.

Excidit libertas in vitium. Hor. de Arte Poet. 282.

Excusare vitia. Quintil. lib. 1. cap. 5.

Exprobrare vitia alicui. Ovid. 2. de Arte Am. 641.

Exuere vitia. Tacit. 6. Ann. 25.

Facere vitium dicuntur ædificia dum vitiantur, corrumpuntur, & aliqua sui parte labefactantur. Cic. in Topic. 15. Si ædes eæ corruerunt, vitiumve fecerunt. V. FACIO.

Flecti in vitium. Hor. de Arte Poet. 163.

Fugere vitium est virtus. Hor. 1. Epist. 1. 41.

Imbuere aliquem vitiis. Quintil. lib. 1. cap. 1.

Incidere in vitium. V. INCIDO.

Inclinare in vitium. V. INCLINO.

Inquirere vitia in civitatem. V. INQUIRO.

Irritare vitia vetando. Ovid. 3. Amor. 4. 11.

Labi in vitium. Hor. 2. Epist. 1. 94.

Laborare vitio. Quintil. lib. 3. cap. 11.

Levatur vitium. Cels. lib. 4. cap. 2.

Levare vitiis atque erroribus. V. LEVIS.

Mederi vitiis atque erroribus. V. MEDEOR.

Moriens aëris vitio herba. Virg. 7. Ecl. 57.

Navigare vitio, i. e. Contra auspicia. Cic. 1. de Divin. 29. Classes maximas perdiderunt, cum vitio navigassent.

Nosse enim sua vitia est bellum. Cic. 2. Att. 17.

Notare vitium aliquod. V. NOTA.

Obvolvere vitium. V. OBVOLVO.

Occurrere vitio. Cels. lib. 1. in procem.

Offensus vitiis. Ovid. 10. Met. 244.

Pensare vitia. Quintil. lib. 2. cap. 12.

Persecare vitium aliquod ne serpat. V. PERSECO.

Ponere vitium. V. PONO pro Depono.

Ponere in vitio, In malam partem sumere. Cic. 3. Tusc. 14. Qui tortis est, idem est fidens: quoniam confidens mala consuetudine loquendi, in vitio ponitur.

Recisa vitia a stirpe. Claud. 1. in Ruff. 56.

Remotas ab omni vitio. Hor. de Arte Poet. 354.

Ridere vitia. V. RIDEO.

Submovere vitium. Cels. lib. 6. cap. 6.

Est eodem vitio, quo, &c. Cic. 4. Tusc. 66. Eodem enim vitio est effusio animi in lætitia, quo in dolore contractio.

Est tam in vitio, quam, &c. Cic. 1. Off. 23. Qui autem nec defendit, nec obsistit si potest injuriæ, tam est in vitio, quam si parentes, aut amicos, aut patriam deserat.

Est hoc in vitio. Cic. 5. de Finib. 31. Hoc quidem est in vitio dissolutionem naturæ tam valde perhorrescere.

Suppressa vitiis pectora. Ovid. Rem. Amor. 75.

Surrepunt vitia. Senec. Epist. 91.

Teneri mediocribus vitiis. Hor. 1. Serm. 4. 130.

Vacare vitio. Cic. 3. Tusc. 19. Sapientis autem animus semper vacat vitio, nunquam turgescit, nunquam tumet.

Vertere vitio. Cic. 7. Fam 6. Hoc tibi tam ignoscemus nos amici, quam ignoverunt Medeæ, quæ Corinthum arcem altam habebant matronæ, opulentæ optimates: quibus illa manibus gypsatissimis persuasit, ne sibi illæ vitio verterent quod abesset a patria.

Vertere in bonum vitia. Quintil. lib. 11. cap. 1.

Vitium, Stuprum; unde, Offerre vitium virgini, pro Vitiare virginem, dixit Ter. Hec. 3. 3. 23.

Afferre vitium pudicitiæ. Plaut. Epid. 1. 2. 7. Pudicitiæ nunquam nec vim nec vitium attuli. Idem dicit Vitium addere, pro Vitium afferre; Amph. 2. 2. 179. Pudicitiæ hujus me absente vitium est additum.

VITIOSITAS, ātis. f. [κακία, κακοήθεια] ut Cic. 4. Tusc. 29. ait, est Habitus aut affectio in tota vita inconstans, & a seipsa dissentiens. Ibid. 34 Hujus igitur virtutis contraria est vitiositas. Sic enim malo, quam malitiam appellare eam, quam Græci κακίαν appellant, nam malitia certi cujusdam vitii nomen est, vitiositas omnium.

Occasio vitiositatis. Macrob. 7. Saturn. 10. Ille humor, qui aut de ætatis frigore nascitur, aut cujuslibet vitiositatis occasione contrahitur, ut superfluus ita & noxius est.

VITIŌSUS, a, um. Adj. [κακός, φαῦλος, κακοήθης] Vitiis plenum. Cic. 2. de Finib. 93. At miser, si in vitiosa ac flagitiosa vita afflueret voluptatibus. Idem 1. Att. 11. Ille alter uno minus vitio vitiosus, quod iners, quod somni plenus, quod imperitus, quod ἀτεχνίστατος, sed voluntate.

Vitiosum, Corruptum, putridum. Plaut. Milit. 2. 3. 45. Non ego emam nunc vitam tuam vitiosa nuce.

Carmina vitiosa, Plurimis vitiis referta. Ovid. 4. de Pont. 13. 17.

Civitas vitiosa. Cic. de Petit. Cons. 43. Et quoniam in hoc vel maxime vitiosa est civitas, quod largitione interposita virtutis & dignitatis oblivisci solet.

Corpus vitiosum, cui Integrum opponitur. Cic. 1. de Divin. 80. Animi enim integri, non vitiosi corporis est divinatio.

Corpus corruptum vitiosumque. Cels. lib. 5. cap. 26. De curatione Gangrenæ

Cura vitiosa. Hor. 2. Carm. 16. 21.

Humanitas vitiosissima. Quintil. lib. 2. cap. 2.

Libido vitiosa. Hor. 1. Epist. 1. 85.

Magistratus vitiosi, dicuntur Vitio creati. Unde apud Livium legimus expugnatum esse, ut vitiosus Dictator per augures fieret. Cic. 2. Philipp. 84. vitiosum Consulem appellat, hoc est vitio creatum ex augurum disciplina. Quando enim comitia Romæ habebantur causa magistratuum creandorum, solebant augures de cælo servare si aut fulmen vidissent, aut tonitrua audivissent. Qua re per augures nuntiata, illi magistratus vitio creati esse dicebantur, & ita se abdicare cogebantur. V. Cic. 2. de Nat. Deor. 11.

Opus vitiosum. Cic. 3. Verr. 143. Quid ita? ne vitiosum opus fieret?

Oves vitiosæ, Morbosæ, morbo infectæ. Columel. lib. 7. cap. 3.

Pars vitiosa. Cels. lib. 1. cap. 9.

Progenies vitiosior. Hor. 3. Carm. 6. 48.

Suffragium vitiosum, Corruptum. Cic. 3. de Legib. 35. Quamobrem suffragandi nimia libido in non bonis causis eripienda fuit potentibus, non latebra danda populo, in qua, bonis ignorantibus, quid quisque sentiret, tabella vitiosum occultaret suffragium.

Vita vitiosa, cui opponitur Pura. Cic. de Clar. Orat. 261. Cæsar autem rationem adhibens, consuetudinem vitiosam & corruptam, pura & incorrupta consuetudine emendat.

VITIŌSE, Adv. Male, corrupte. Quintil. lib. 4. cap. 1. Vitiose in scholis facimus, quod exordio sic utimur quasi causam judex jam cognoverit.

Cautum vitiose vel satisdatum est. Paulus in l. Quoties. D. Qui satisdar. cogant. Quoties vitiose cautum vel satisdatum est, non videtur cautum.

Concludere vitiose. Cic. 4. Acad. 98. Si recte conclusit, teneo, sin vitiose, minam Diogenes reddet.

Habet se vitiose membrum, Vitio affectum est. Cic. 3. Tusc. 19. Aut num aliquod quippiam membrum tumidum ac turgidum non vitiose se habet?

Intercedit vitiose contractus pignoris. Modestin. in l. Cum vitiose. D. de pignor.

Usurpare vitiose. Columel. lib. 4. cap. 24.

VITIO, [καταπηλόω, καταισχύνω, διαφθείρω, λυμαίνω, ἐλαττόω] āre. Corrumpere, destruere. Plaut. Aul. Perioch. 5. Ejus filiam Lyconides vitiarat.

Auræ vitiantur odoribus, Cadaverum fœtoribus. Ovid. 7. Met. 545.

Contagia mentis ægræ vitiant artus. Ovid. 3. Trist. 8. 25.

Facies longis vitiabitur annis. Ovid. 3. Trist. 7. 33.

Oleum vitiatur in amurcam. Plin. lib. 15. cap. 3.

Virginem vitiare, i. e. Stuprare. Ter. Eun. 4. 3. 12.

VITIANS, antis. Partic. ut, Lolia oculos vitiantia. Ovid. 1. Fast. 691.

Oculi vitiantes omnia visus. Ovid. 7. Met. 366.

VITIĀTUS, a, um. Partic. ut, Auræ vitiatæ. Ovid. 3. Met. 76.

Ossa vitiata. Cels. 8. 2.

Significationes vitiatæ & corruptæ. Cic. pro Sext. 115.

Venter vitiatus Ovid. 11. Epist. 27.

Virgo vitiata. Ter. Eun. 4. 4. 37.

VITIĀTIO, ōnis. f. Senec. Controvers. lib. 4. Antea legem vitiationis evertere conatus est, nunc transferre vult.

VITIĀTOR, ōris. m. pro Stupratore. Senec. Controvers. lib. 4. Vitiatorem dimisisti, virum occides.

VITIABĬLIS, e. Prudent. Apoth. v. 1059.

—— ne jam vitiabilis esset.

VITO, [εὐλαβέομαι, φυλάττομαι] āre. Cavere est, imo plus quam cavere: & a Vi dicitur, quasi Vi avertere: a quo Vitium dictum. Cic. 3. Tusc. 63.

Qui miser in campis mœrens errabat Aleis,
Ipse suum cor edens, hominum vestigia vitans. Ex poeta.

Vitare & Cavere. V. in CAVEO.

Cavendo vitare. Cic. 3. Verr. 39. Nam eum qui palam est adversarius, facile cavendo vitare possis.

Æstum vitare sub frondibus. Ovid. in Fragm. Somn. v. 7.

Amorem vitare. Lucret. lib. 4. 1067.

Contagia vitare. Ovid. Rem. Amor. 613.

Culpam vitavi, non laudem merui. Hor. de Arte Poet. 26.

Frigus vitare, Cavere sibi a frigore. Cic. 16. Fam. 8. Vix in ipsis tectis, & oppidis frigus infirma valetudine vitatur.

Insidias dolumque vitare. Lucret. lib. 2. 558.

Malum aliquod vitare. Propert. lib. 1. 1. 35.

Mortem fuga vitare. Cæs. 5. Bell. Gall. 20.

Onus jugi juvenca vitans. Catul. de Berecynth. 61. 33.

Patriam vitare. Ovid. 3. Met. 8.

Pericula vitare. Virg. 3. Æn. 367.

Periculum proprium quis non morte vitet? Cic. ad Octav.

Perjuria vitare. Ovid. 20. Epist. 185.

Seipsum vitare, i. e. Non sibi constare, vel sibi displicere propter scelerum conscientiam. Hor. 2. Serm. 7. 113.

Suspiciones vitare. Cæs. 1. Bell. Gall. 20.

Suspicio vitanda est ingenii ostentationisque. Cic. 2. de Orat. 333.

Vitium vitare. Hor. 2. Serm. 2. 54.

Vituperationem vitare. Cic. de Provinc. Cons. 44. Utar hoc, quod non tam ad laudem adipiscendam, quam ad vitandam vituperationem valet?

Cum dativo jungitur. Curt. 2. 3. 19. Infortunio vitare. V. Plaut. Cas. 2. 2. 35.

Malo vitare. Petron. cap. 82.

Vitatu, supinum. Hor. 1. Serm. 4. 115.

—— sapiens vitatu, quidque petitu
Sit melius, causas reddet tibi.

VITĀTUS, a, um. Partic. ut, Arma vitata. Ovid. 13. Met. 38.

Sed sibi inutilior, timidi commenta retexit
Naupliades animi, vitataque traxit in arma.

VITATIO, ōnis. f. [εὐλάβεια] Cic. 12. Att. 32. Illud autem quod fore video, ipsum volo vitare, ne illæ ad me veniant, & una est vitatio, & ego nollem, sed necesse est. Et 3. Philipp. 24. Quæ vitatio oculorum, lucis, urbis, fori?

Periculi vitatio. Auctor ad Heren. lib. 3. 3.

VITABĬLIS, e. Arnob. 5. p. 165. Illam fœtor vitabilem reddidit fugiendamque caprinus. conf. Ovid. 4. de Pont. 14. 31.

VITABUNDUS, a, um. Adj. [εὐλαβούμενος] Idem quod Vitans. Sallust. Jugurth. cap. 110. Marius vitabundus hostium classem, ad oppidum pervenit. Idem in Jugurtha, Ipse quasi vitabundus per saltuosa loca & tramites exercitum ductare.

VITRĬCUS, i. m. [πατρωός] Matris meæ maritus. Plin. lib. 36. cap. 15. Unde enim illi vitricus Sylla, & Metella mater proscriptionum sectrix? Cic. 15. Att. 12. Vitricus quidem nihil censebat, quem Asturæ vidimus. Ovid. 1. Amor. 2. 24. ad Amorem,

—— currus vitricus ipse dabat. Intelligit Vulcanum.

VITRUM, i. n. [ὕαλος, ὕελος] Materia translucida, quæ ex arena & cinere percoctis fieri dicitur. De cujus origine & ratione faciendi, & obsidiano vitro, & generibus multiformibus vide Plin. lib. 36. cap. 26.

Perlucidus magis vitro amnis. Ovid. 15. Epist. 155.

Splendidior vitro fons. Hor. 3. Carm. 13. 1.

Deferre merces fallaces & fucosas, chartis & linteis & vitro. Cic. pro Rabir. 39.

Obsidianum vitrum. V. OBSIDIUM.

Vitrum, Herba quædam alia, quam quæ in consuetudine efficitur materia perlucidi nitoris. Hujus herbæ succo inficitur cæruleus & viridis color. Vitruvius, Item propter inopiam coloris Indici, cretam Selinusiam, aut anulariam vitro, quod Græci Isatin appellant, inficientes, imitationem faciunt coloris Indici. Isatum autem scribendum in Vitruvio est, quod qui ignoravere ὕαλον fecerunt magno flagitio. Accedit auctoritas Oribazii sic scribentis, Isatis, quam infectores herbam vitrum vocant. Hinc apud Cæs. 5. Bell. Gall. 14. quod scribitur, Omnes vero se Britanni ultro inficiunt: quidam Glasto reposuerunt, sed Vitro legendum est. Idem error est apud Melam, quo loco de Britannis etiam agit. Hæc Turnebus.

VITREUS, a, um. Adj. Quod est ex vitro: ut, Vitreæ ampullæ. Plin. lib. 20. cap. 14. Columel. lib. 12. cap. 4. Vasa autem fictilia, vel vitrea plura potius quam ampla.

Vitreum, Pertenue, & perlucidum quicquid est, auctoritate veterum dici potest. Varr. Mod. Quam istorum vitreæ togæ ostentant tunicæ clavos. Nonius.

Bilis vitrea. V. BILIS.

Fama vitrea. Hor. 2. Serm. 3. 222.

Et furiosus erit, quem cepit vitrea fama. h. e. Fragilis.

Sensus,

Sensus, Eum qui famæ serviat, insanire dicit. Sic Acron. Porphyrio interpretatur Splendidam.
Hostis vel Miles vitreus. Ovid. 2. de Arte Am. 208.
Sive latrocinii sub imagine calculus ibit,
Fac pereat vitreo miles ab hoste tuus. Lucan. ad Pison. 181.
Callidiore modo tabula variatur aperta
Calculus, & vitreo peraguntur milite bella.
Undæ vitreæ. Ovid. 5. Met. 48.

VITREA, ōrum. n. Plin. lib. 12. cap. 19. Contra revehunt vitrea, & ahena, vestes, fibulas cum armillis ac monilibus.
Vitrea fracta, pro Nugis & rebus nihili frivolisque, perquam scite dixit Petronius, An videlicet, inquit, audirem sententias, id est vitrea fracta? V. Vet. Grammat. apud Rigalt. p. 271.

VITREAMINA, um. n. pl. Vasa vitrea. Paulus in l. Cum de lanionis. §. Quidam. D. de instruc. vel instr. leg. Quum in diem mortis ibi libros, & vitreamina, & vestispicam habuerat.

VITRIARIUS, i. m. [ὑαλουργός] Qui vitra facit. Senec. Epist. 91. Cuperem Possidonio vitriarium ostendere, qui spiritu vitrum in plurimos habitus format. Legitur Vitrarius in Gronov. edit.

VITRIARIA, æ. f. Herba, quæ & Parietaria dicitur. Apul. de Herb. cap. 81.

VITRUVIUS, i. m. M. Vitruv. Pollio, qui sub Jul. Cæsaris & Octav. Augusti principatu vixit, & decem libros de Architectura scripsit. V. Fabric. Bibl. Lat. & Reines. Var. Lect. 2. 6.

VITTA, æ. f. [ταινία, κρήδεμνον] Fascia qua circum capita antiqui, vel crines, vel serta, aut flores, aut quidvis aliud religabant. Plaut. Mil. 3. 1. 144. Capite compto, crines, vittasque habeat. Virg. 2. Æn. 133.
Et salsæ fruges, & circum tempora vittæ. Ubi Servius, Vittæ, quibus victimæ coronabantur.
Vittæ aliæ fuerunt virginales, aliæ matronales, quod alio virgines cultu capitis & ornatu quam nuptæ matronæ uterentur: argumento est illud Propert. 4. 12. 34.
Cinxit & acceptas altera vitta comas. i. e. Postquam nupsi. & Maronianum, 2. Æn. 168.
Virgineas ausi divæ contingere vittas. Hinc Valer. Flacc. lib. 8. 6. exponendus est, cum scribit,
Ultima virgineis tum flens dedit oscula vittis. Erat enim mox nuptura Medæa. Turnebus.
Præsignis vittis victima. Ovid. 15. Met. 131.
Cæruleis vittis stant mœstæ aræ. Virg. 3. Æn. 64.
Leves vittæ. Ovid. 11. Epist. 68.
Cinge molli hæc altaria vitta. Virg. 8. Ecl. 64.
Circumdatur nivea infula vitta. Virg. 3. Georg. 487.
Coercet alba vitta neglectos capillos. Ovid. 2. Met. 413.
Evinctus vittis coronisque. Tacit. 4. Hist. 53.
Exuta comam vittis. Stat. 11. Theb. 460.
Ligat purpurea vitta mœsta capita. Sen. Thyest. 8.
Redimitus tempora vittis. Virg. 3. Æn. 81.
Solvere crinales vittas. Ovid. 4. Met. 6.
Stringit torta vitta comas. Lucan. lib. 5. 143.
Sumere ferales vittas. Ovid. in Ibin. 103.
Tegere pia vitta tempora. Virg. 4. Æn. 637.
Velatus albenti tempora vitta. Ovid. 5. Met. 110.
Velatus auro vittisque juvencus. Virg. 5. Æn. 366.
Vitta pro Pudicitia ponitur. Ovid. 4. Fast. 323.
Sed, si crimen abest, tu nostræ pignora vittæ
Re dabis: & castas casta sequere manus. Ita emendavit Jo. Fred. Gronov. vulgo Vita legitur. V. Broekhus. ad Tibull. 1. 7. 73.

VITTATUS, a, um. Adj. Plin. lib. 7. cap. 30. Vittatam navem Dionysius tyrannus Platoni misit obviam. Plutarchus in Marci Coriolani vita, In Metallorum sit familia fuisse, qui Vittatus cognominaretur, ab usu vittæ qua ulceris tegendi causa procedebat in publicum obligata fronte.
Capilli vittati. Ovid. 1. Amor. 7. 17.
Fœmina vittata comam. Stat. 3. Sylv. 3. 3.
Honos vittatus, Corona poëtica e lauro vel hedera vittis colligata. Stat. 5. Sylv. 5. 29.
Sacerdos vittata. Lucan. lib. 1. 595.

VITŬLA, æ. f. [μόσχος] Vacca viridioris ætatis. Virg. 3. Ecl. 29.
——ego hanc vitulam (ne forte recuses,
Bis venit ad mulctram, binos alit ubere fœtus)
Depono. Varro 2. de R. R. cap. 5. Discernuntur in prima vitulus & vitula, in secunda juvencus & juvenca.
Cæsa vitula. Virg. 4. Georg. 546.
Vitula, etiam Dea hilaritatis præses. Macrob. 3. Saturn. 2. Hyllus libro, quem de Diis composuit, ait Vitulam vocari Deam, quæ lætitiæ præest.

VITŬLUS, i. m. [μόσχος] a Vitulando, id est lasciviendo dictus: Bos junior dicitur. Cic. 2. de Invent. 95. Ut in vituli immolatione.
Ferox vitulus templis maturus. Juven. 12. Sat. 7.
Imbelles vituli. Stat. 8. Theb. 594.
Lactentes vituli. Ovid. 2. Met. 624.
Mactatus vitulus. Lucret. lib. 2. 352.
Tener vitulus. Hor. 4. Carm. 2. 54.
Tueri vitulos. Virg. 2. Georg. 195.
Vitulus etiam de aliis quadrupedibus majoribus. Plinius de elephantis, lib. 8. cap. 1. Atque ita salutato sidere in sylvas reverti, vitulorum fatigatos præ se ferentes. Quinetiam de piscibus. Plin. de balænis, lib. 9. cap. 6. Irrumpunt orcæ in secreta, & vitulos earum ac fœtas vel etiam gravidas lancinant morsu.
Vitulus, [φώκη] Piscis genus. Plin. lib. 9. cap. 13. Quæ pilo vestiuntur animal pariunt, ut pristes, balæna, vitulus. Hic parit in terra, pecudum more: secundo partus reddit initu. Catulum modo cohæret, & parit nunquam geminis plures: educat mammis fœtum. Non ante XII diem deducit in mare, ex eo subinde assuefaciens. Interficiuntur difficulter, nisi capite eliso. Ipsis in somno mugitus, unde nomen vituli. Accipiunt tamen disciplinam, voceque pariter & visu populum salutant, incondito fremitu, nomine vocati respondent. Nullum animal graviore somno premitur.

VITELLUS, i. m. dimin. Plaut. Asin. 3. 3. 77. Hædillum me tuum dic esse, vel vitellum.
Vitellus, Pars interior ovi, V. suo loco.

VITELLINUS, a, um. ut, Caro vitellina. Plaut. in fragm. Gastrion. Fricta vitellina. Apic. 8. 5.

VITULINUS, a, um. Adj. [μοσχεῖος] Quod ex vitulo est: ut Vitulina caro, apud Plaut. in Aul. 2. 4. 5. Cic. 2. de Divin. 52. An tu, inquit, carunculæ vitulinæ mavis, quam Imperatori veteri credere?
Assum vitulinum. Cic. 9. Fam. 20. Integram famem ad ovum affero: itaque usque ad assum vitulinum opera perducitur. al. Vitellinum.

VITŬLOR, [εὐφραίνομαι] āri. Veteres usurparunt pro voce Lætari, testibus Festo & Nonio: Et Vitulantes dicuntur Lætantes. Plaut. Pers. 2. 3. 9. Commodanti lubens, vitulorque merito.

VITULATIO, ōnis. f. Macrob. Saturn. 3. 2. Piso ait, Vitulam victoriam nominari, &c. quod post victoriam certis sacrificiis fiat vitulatio.

VITULĀMEN, ĭnis n. Ramus inutilis. Vulg. Interpr. Sap. cap. 4. 3. Spuria vitulamina non dabunt radices altas. V. Ambros. in Ps. 105.

VITULARIUS, a, um. Adj. ut, Via vitularia. Cic. 3. Q. frat. 1.

VITUNUS, & VITUMNUS, i. m. [Ζωοδότης] Deus antiquis erat, qui credebatur vitam largiri: ut Sentinus, sensum. V. August. de Civ. Dei 77. 2.

VITUPĔRO, [ψέγω, μωμάομαι, μέμφομαι, λοιδορέω, ἀτιμάω, ἀτιμάζω, σχετλιάζω, σκορακίζω, ὑβρίζω] āre. Vitio aliquid dare. Ter. in prol. And. 15. Isti id vituperant factum, i. e. Vitium rel parant, inquit Donatus.
Improbum notari & vituperari. Cic. 2. de Orat. 349.
Graviter vituperari. Cic. 2. de Finib. 91. Sit voluptas non minor in nasturtio illo, quo vesci Persas esse solitos scribit Xenophon, quam in Syracusanis mensis, quæ a Platone graviter vituperantur.
Artem, scientiam, & studium vituperare. Auctor ad Heren. lib. 2. 44.
Cælum vituperare. Phædrus 4. 6. 25. Proverbialiter dicitur de iis, qui præ nimia sapientia, vel stultitia potius, pulcherrima & absolutissima reprehendere volunt.
Consilium alicujus vituperare. Cic. pro Muren. 60. Ego tuum consilium Cato, singulare animi mei de tua virtute judicium, vituperare non audeo.
Vituperare, dativo junctum. Plaut. Cas. 2. 6. 59. Cur omine mihi vituperat malo?

VITUPERATIO, ōnis. f. [ψόγος, ὕβρις, μέμψις, μῶμος, σχετλιασμὸς] Cic. 7. Verr. 99. Hæc autem istius vituperatio atque infamia confirmabantur eorum sermone, qui a suis civitatibus illis navibus præpositi fuerant.
Adducere in vituperationem. Cic. 5. Verr. 140.
Cadere in vituperationem. V. CADO.
Effugere vituperationem. Cic. 16. Att. 7. Se autem lætari, quod effugissem duas maximas vituperationes, unam, &c.
Liberare vituperatione. Cic. de Arusp. Resp. 49.
Relinquere stultitiæ vituperationem. Cic. 12. Philipp. 25.
Scribere vituperationes. Quintil. lib. 3. cap. 4.
Subire vituperationem. Cic. 14. Att. 21.
Vitare vituperationem. Cic. de Provinc. Consul. 44. Utar hoc, quod non tam ad laudem adipiscendam, quam ad vitandam vituperationem valet.
Vituperatio, si cum Venio, vel similibus jungatur, passive accipitur. Cic. 6. Verr. 13. Ut propter eum in sermonem hominum atque in tantam vituperationem veniret. Idem 13. Fam. 74. eam rem laudi tibi potius, quam vituperationi fore. Cic. de Clar. Orat. 97. Eaque res P. Africano vituperationi fuit.

VITUPERĀTOR, ōris. m. [λοιδορητὴς, ὑβριστὴς] Qui vituperat. Cic. 2. Tusc. 4. Nos autem universæ philosophiæ vituperatoribus respondimus in Hortensio. Et 7. Fam. 3. Hæc tecum coram malueram, sed quia longius fiebat, volui per literas eadem: ut haberes quid disceres, siquando in vituperatores meos incidisses.

VITUPERIUM, i. n. Cic. 3. de Legib. 23. Nam isto quidem modo vel consulatus vituperio est. Ita legit Gruter. & etiam Gebhard. Alii, Vituperabilis est.

VITUPERABILIS, e. [μωμητὸς] Dignum quod vituperetur. Cic. 3. de Finib. 40. Quod enim vituperabile est per seipsum, id eo ipso vitio nominatum puto, vel etiam a vitio dictum vituperari.

VITUPERABILITER, Adv. ut, Opinionem suam vituperabiliter tractare. Cassiodor. 6. 11.

VITUPERO, ōnis. m. nove dictum a Nævio pro Vituperatore, scribit Gell. lib. 19. cap. 8.

V I V

VIVV. Vivo.

VIVAX, VIVACITAS. V. VIVO.

VIVARIUM, i. n. [ζωγρεῖον] Locus in quo vel aves, vel pisces, vel feræ continentur, quæ ad victum duntaxat pertinent. Plin. lib. 9. cap. 54. Ostrearum vivaria primus omnium Sergius Orata invenit in Baiano. Idem lib. 8. cap. 52. Vivaria eorum (scilicet suum) cæterorumque sylvestrium primus togati generis invenit Fulvius Hirpinus, qui in Tarquiniensi feras pascere instituit. Columel. lib. 8. cap. 1. Juven. 4. Sat. 51.
Non dubitaturi fugitivum dicere piscem
Depastumque diu vivaria Cæsaris.
Vivaria, per translationem, apud Hor. 1. Epist. 1. 79.
——sunt qui
Frustis, & pomis viduas venentur avaras:
Excipiantque senes, quos in vivaria mittant.

Vivarius, a, um. Adj. ut, Naves vivariæ, Quibus pisces vivi pervehuntur. Macrob. 2. Saturn. 12.

Viverra, æ. f. [γαλῆ] Animal parvum quidem, sed magni vigoris: mustela rustica dicitur, ut ait Strabo, ab Africa primum importata. His utuntur adolescentes, ad extrahendas de parietum nidis aviculas. Plin. lib. 8. cap. 45. Magna propter venatum eorum (subaudi cuniculorum) viverris gratia est. Injiciunt eas in specus, qui sunt multifores in terra, unde & nomen animali, atque ita ejectos superne capiunt.

Viverrarium, i. n. Gloss. Gr. Lat. γαλεάγρα, Viverrarium, muscellarium.

Vivicomburium, **Vividus**, **Vivifico**, &c. **Viviparus**. V. vivo.

Viviradix, icis. f. [μόσχευμα] Planta quæ cum radice seritur, quasi vivam radicem habens, ad differentiam malleoli & talearum. Plin. lib. 17. cap. 22. In arido solo viviradix quoque frustra seritur. Columella, Sationis autem duo sunt genera, malleoli, vel viviradicis. Idem lib. 3. cap. 5. Nam depositæ stirpes valido solo quamvis celeriter comprehendant atque prosiliant, tamen quum sint viviradices factæ, prius quam transferantur, retorrescunt, nec adolescere queunt.

Vivisco, ĕre. V. vivo.

Vivo, vixi, victum, [ζάω, βιόω, διαιτάομαι, ἐνταυθίω] ĕre. notæ significationis. Plaut. Mil. 4. 2. 80. Quin mille annorum perpetuo vivunt ab seculo ad seculum. Quintil. lib. 9. cap. 3. Non ut edam vivo, sed ut vivam edo.

Vivunt arboris radices; Non exaruerunt, nec emortuæ sunt. Ulpian. in l. 3. D. Arbor. furt. cæs.

Vivere, Lætam vitam agere. Plaut. Milit. 4. 8. 38. Conservi, conservæque omnes bene valete & vivite. Et Catull. 5. 1.

Vivamus, mea Lesbia, atque amemus. V. Petron. cap. 35.

Ætatem vivere. Plaut. Amphit. 4. 2. 3.

Annos vel annis centum vivere: i. e. Annos explere, & implere. Plin. lib. 7. cap. 48. Ibid. cap. 50.

Annum. ut, Nemo enim est tam senex, qui se annum non putet posse vivere. Cic. de Senect. 24.

Vitam vivere. Ter. Adelph. 5. 4. 5.

Causa vivit. V. causa.

Exemplum vivit. V. exemplum.

Felices vivite. Virg. 3. Æn. 493.

Fortes vivite. Hor. 2. Serm. 2. 135.

Ignis vivit. Plaut. Aul. 1. 2. 15.

Memor nostri vive. Ovid. 11. Epist. 125.

Odia improba vivunt. Stat. 12. Theb. 441.

Vitium alitur, vivitque tegendo. Virg. 3. Georg. 454.

Ærumnis omnibus vivere. Lucret. lib. 3. 50.

Ævo extento vivere, Longo ævo. Hor. 2. Carm. 2. 5.

Consilio nullo vivere. Propert. lib. 1. 1. 6.

Exiguo vivitur melius. Claud. 1. in Ruff. 215.

Gramine vivunt armenta. Ovid. 15. Met. 84.

Laude gloriæ vivere. Cic in Pison. 44. Summa virtute, pietate, gloria militari, periit in mari: qui tamen ob virtutem gloriæ laude vivit.

Lecto vacuo vivere, Sine uxore aut concubina. Propert. 2. 2. 1.

Moribus antiquis vivere. Plaut. Trin. 2. 2. 17.

Rapto vivere. Ovid. 11. Met. 291. Quintil. lib. 3. cap. 7.

Siliquis vivere, & pane secundo. Hor. 2. Epist. 1. 118.

Spiritu & laude vivere. Cic. 13. Philipp. 7.

Studiis vivere. Cic. 12. Fam. 29. Est enim in eo cum virtus & probitas, & summum officium summaque observantia, tum studia illa nostra, quibus antea delectabamur, nunc vivimus.

Ad naturam vivere. V. ad.

Cum aliquo vivere. Cic. pro Quint. 57. Ibi cum isto Nævio familiariter vivit.

Cum aliquo vivere, pro Jucundissime esse, ut referatur ad jucunditatem remissionemque animorum. Cic. 13. Att. 27. Quum ita simus affecti, ut non possimus plane simul vivere (intelligis enim profecto quo maxime posita sit συμβίωσις) facile patiebar nos potius Romæ una esse, quam in Tusculano. Innuit symbiosim positam esse in jucunditate. Quum enim jucunde non liceat vivere, nulla potest esse συμβίωσις, id est convictus.

Cum aliquo conjunctissime vivere. Cic. 3. de Orat. 11. Sulpitius autem qui in eadem invidiæ flamma fuisset, quibuscum privatus conjunctissime vixerat.

Cum aliquo familiariter vivere. Cic. 6. Att. 6. Decreram enim cum eo valde familiariter vivere.

Cum aliquo multum vivere. V. multus.

Cum gloria summa vivere. Cic. 7. Verr. 180. Et maximis in laboribus usque ad summam senectutem summa cum gloria vixit.

Cum labore vivere. Plaut. Aul. prol. 14.

De die, vel in diem vivere. Cic. 2. Philipp. 87. Cum perditissimis latronibus non solum de die, sed etiam in diem vivere.

De lucro vivere. Cic. 9. Fam. 17.

E natura vivere. Cic. 3. de Finib. 68. Consentaneum est huic naturæ, ut sapiens velit gerere & administrare Remp. atque ut e natura vivat, uxorem adjungere, & velle ex ea liberos procreare.

Ex more alterius vivere. Ter. Heaut. 2. 2. 29.

In amore jocisque vivere. Hor. 1. Epist. 6. 66.

In caupona vivere. Hor. 1. Epist. 11. 12.

In diem, vel In horam vivere. V. in præpositionem.

In celebritate maxima, & in media Reipub. luce vivere. Quintil. lib. 1. cap. 2.

In literis vivere. Cic. 9. Fam. 26.

In laude vivere. Cic. 15. Fam. 6. Ea est enim profecto jucunda laus, quæ ab iis proficiscitur, qui ipsi in laude vixerunt.

In oculis civium vivere, Sine timore, & securum in civitate vivere. Cic. 3. Off. 3. Ita qui in maxima celebritate in oculis civium quondam viximus, nunc fugientes conspectum sceleratorum, quibus omnia redundant, abdimus nos quantum licet, & sæpe soli sumus.

In rebus jucundis vivere. Hor. 2. Serm. 6. 96.

V I V

In tranquillitate vivere. Cic. 1. de Finib. 43. Qua præceptrice in tranquillitate vivi potest.

Inter prælia vivere. Ovid. 2. Amor. 6. 27.

Bene & fortunate vivere. Plaut. Milit. 3. 1. 111.

Delicate & molliter, parce, continenter, severe, sobrie vivere. V. parcus.

Fortunate beateque vivere. Cic. de Clar. Orat. 4.

Honeste vivere. Ter. And. 4. 6. 2.

Inculte atque horride vivere. V. incolo.

Instituto bonorum vivere. Cic. pro Quint. 56. Etenim si vult virorum bonorum instituto vivere, multa oportet discat atque dediscat.

Jucundissime vivere. V. jucundus.

Libenter vivere. V. libet.

Liberaliter, vel libere vivere. V. liber, Adj.

Magnifice vivere. V. magnus.

Male vivere. V. malus.

Molliter vivere. Ovid. 3. Trist. 1. 24.

Negligentius vivere. Plin. Epist. 12.

Obsequenter & obsequentissime vivere. V. obsequor.

Parce ac frugaliter vivere. Hor. 1. Serm. 4. 107.

Parcius vivere. Hor. 1. Serm. 5. 49.

Parce vivere æquo animo. Lucret. lib. 5. 1117.

Placide vivere. Ovid. 2. Amor. 9. 24.

Quiete & libere vivere. Cic. 4. Fam. 7.

Recte vivere. Hor. 1. Epist. 6. 17.

Sanctissime vivere. Cic. 1. de Orat. 231.

Suavius victurus, quam si, &c. Hor. 1. Serm. 6. 130.

Temere inconsulteque vivere. Senec. 1. Epist. 1.

Turpiter vivere. Quintil. lib. 5. cap. 10.

Una prorsus vivere. Cic. in Pison. 68. Dedit se in consuetudinem, sic ut prorsus una viveret.

Vivere alicui. Plaut. Bacch. 3. 6. 24. Bene valens vivit tibi.

Vivit sibi. Cic. ad Octav. Quibus ille septus omnia misceret, nulli parceret, sibi viveret.

Vivite sylvæ. Virg. 8. Ecl. 58.

Omnia vel medium fiant mare, vivite sylvæ
Præceps aërii specula de montis in undas
Deferar. Vivite. i. e. Valete. Nam non bene optantis est, sed renuntiantis. Servius. At hic Willichius, Vivite, est tantum hic quantum Perite, & est maledicentis, sicut in 3. Æn. 493. Vivite fœlices, est bene optantis.

Ita vivam; bene precantis particula. Cic. 16. Fam. 12. Solicitat, ita vivam, me tua mi Tiro valetudo. V. ita.

Ne vivam, i. e. Ne sim salvus: imprecantis particula, pro Disperеam. Cic. 4. Att. 16. Quid poteris, inquies, pro iis dicere? ne vivam si scio. V. ne.

Vivere pro Esse. Hor. 1. Epist. 15. 66. Qui metuens vivet. i. e. Metuens erit, vel metuet. Adde 1. Epist. 2. 26. & Plaut. sæpe.

Vivitur, impersonale. Plin. lib. 18. cap. 1. Ipsum quoque quo vivitur, aërem in perniciem vertimus. Cic. 1. de Finib. 43. Qua præceptrice in tranquillitate vivi potest, omnium cupiditatum ardore restincto.

Parvo bene vivitur. Hor. 2. Carm. 16. 13.

Vivitur ex rapto. Ovid. 1. Met. 144.

Vivitur exiguo melius. Claud. 1. in Ruff. 215.

Vivitur, personale. Ovid. 12. Met. 188. —— vixi
Annos bis centum: nunc tertia vivitur ætas.

Conditio vivendi. Hor. 2. Serm. 8. 65.

Finis vivendi mihi adest. Ovid. 3. Trist. 3. 30.

Voluptas tenet me vivendi. Virg. 10. Æn. 846.

Vincere aliquem vivendo, Post eum mortuum vivere. Plaut. Epid. 2. 1. 8.

Ad vivendum firmus. V. ad.

Mihi vivendum est semper in Barbaria. Ovid. 3. de Pont. 1. 5.

Vivens, entis. Partic. [ζῶν] ut,

In urbe vivens. Hor. 1. Epist. 14. 10.

Rure vivens. Hor. 1. Epist. 14. 10.

Favilla vivens. Ovid. 4. Fast. 553.

Fluvius vivens, Perennis. Stat. 9. Theb. 573.

Pectore viventi eripiunt fibras. Ovid. 15. Met. 136.

Victito, [σιτέω] āre. Vesci, & quasi victu uti. Ter. Eun. 5. 8. 44. Et libenter vivis, etenim bene libenter victitas.

Parce victitare. V. Parce, in parcus.

Sorbilo victitare Plautus dixit, pro Vapulari & gemere: suspiria enim & gemitus vapulantium imitantur spiritum sorbentium. Ejus verba sunt, Pœn. 1. 2. 185. Hei mihi jam video propter te victitandum sorbilo. Turnebus.

Victa, æ. f. Dea victus. Arnob. 3. p. 117. Victa & Potua sanctissimæ, victui potuique procurant.

Victus, ûs. m. [βίος, σιτίον] Ulpian. De verb. signif. Victus verbo continentur quæ esui, potui, cultuique corporis, quæque ad vivendum homini sunt necessaria. Cic. 14. Fam. 20. Item cætera quæ sunt ad victum & valetudinem necessaria.

Victi, genitivus legitur apud Plaut. Capt. 4. 2. 75. Proin' tu tui quotidiani victi ventrem ad me afferas.

Victus & vestitus, sive Cultus & victus. Cic. 1. Off. 12. Ob easque causas studeat parare ea quæ suppeditent & ad cultum & ad victum. Idem pro Quint. 49. Cujus non modo illæ amplissimæ fortunæ, sed etiam victus vestitusque necessarius sub præcone cum dedecore subjectus est.

Victus ex rapina. Plin. lib. 11. cap. 43.

Parsimonia aliquorum in victu. Cic. 5. Tusc. 99.

Penuria victus. Hor. 1. Serm. 1. 98.

Annuis victibus sufficiens prædium. Plin. lib. 7. cap. 46.

Aridus victus. V. aridus.

Asper. V. asper.

Basilicus, V. Basilicus, in basis.

Facilis. Virg. 2. Georg. 460.

Fœdus. Hor. de Arte Poet. 392.

Frugi. Quintil. lib. 5. cap. 10.

Infelix.

Infelix. Virg. 3. Æn. 649.
Inops victus. Ovid. 6. Fast. 373.
Luxuriosus. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Malignus. Sil. lib. 3. 280.
Mundus. Hor. 1. Epist. 4. 11.
Parcus & parabilis. Curt. lib. 8.
Sordidus. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Tenuis victus. Cic. de Amicit. 88. Multi divitias despiciunt, quos parvo contentos tenuis victus cultusque delectat.
Alitur corpus victu. Lucret. lib. 4. 634.
Attenuans victus. V. ATTENUO.
Carere omni cultu & victu humano. Cic. 5. Tusc. 63.
Colere victum. Cic. 12. Att. 27. Nunc plane nec ego victum nec vitam illam colere possum.
Deducere aliquem a pristino victu, i. e. A vitæ ratione. Nepos 10. 4. 5.
Distat hominum vita multum a cultu & victu bestiarum. Cic. 2. Off. 15.
Invigilare victu, i. e. Acquirendo victui. Virg. 4. Georg. 158.
Ministrare victum. V. MINISTRO.
Mutare ex consuetudine victus. Cels. lib. 1. cap. 10.
Negabat seges ægra victum. Virg. 3. Æn. 142.
Tolerare victum lacte. Columel. in præf. lib. 10.
Vigent maxime vita victusque communis in amicitiis. Cic. 1. Off. 58.
Victus, pro Vita positum probat Nonius ex Cic. 5. de Finib. 35. ubi legit, Persequutus Aristoteles animantium omnium ortus, victus, figuras, &c.
VICTUALIS, e. Ad victum spectans. Apul. de Dogm. Platon. p. 61. Ministerium suggerere victuale.
Substantia victualis, Leg. 9. Cod. de episc. audient.
VICTUALIA, um. n. pl. Annona. Cassiodor. 3. Epist. 44. Victualium caritas.
VICTUARIUS, a, um. Idem quod Victualis. Tertull. de Monogam. cap. 8. Victuaria exhibitio.
VIVUS, a, um. Adj. [ζῶς, ζωὸς, ἔμπνος, ἔμψυχος] a Vivo; Quod mortuo contrarium est. Cic. pro Milon. 91. Ut eam mortuus incenderet, quam vivus everterat.
Exturbari ex numero vivorum. Cic. pro Quint. 49. Is non modo ex numero vivorum exturbatur, sed si fieri potest infra etiam mortuos mandatur.
Vivus & videns. Cic. pro Sext. 59. Vivus (ut aiunt) est & videns cum victu ac vestitu suo publicatus.
Vivi pervenimus illuc, i. e. Diu vivendo. Virg. 9. Ecl. 2. Servius.
Vivus, Validus, vehemens. Virg. 1. Æn. 725.

—— paulatim abolere Sichæum
Incipit, & vivo tentat prævertere amore. Servius.

Vivus, pro Naturali: ut Viva sepes, Viva aqua.
Viva posse dici, Quæ neque animo, nec spiritu moventur, probat Nonius ex Virg. 1. Æn. 171.

Intus aquæ dulces, vivoque sedilia saxo
Nympharum domus, &c.

Animus vivus & naturalis, apud Plin. Epist. 159.
Aqua viva, Naturalis, & ex eo loco nata. Varro 1. de R. R. 11.
Aquæ vivæ, Fluentes. Ovid. 2. Fast. 259.
Cæspes vivus, Viridis. Hor. 1. Carm. 19. 13.
Calor vivus. Ovid. 4. Met. 248. de Sole & mortuo Phaethonte.
Caro male viva. Ovid. 15. Met. 380.
Cutis viva. Plaut. Bacch. 2. 3. 8.
Exemplum vivum. V. EXEMPLUM.
Flumen vivum. Liv. 1. 45. Fluens aqua.
Lacus vivi. Virg. 2. Georg. 469.
Lapis vivus, Ignitus, quod vim habeat emittendi ignem. V. Plin. lib. 36. cap. 19. V. etiam PYRITES.
Linum vivum. Plin. lib. 19. cap. 1.
Lucernæ vivæ, Ardentes. Hor. 3. Carm. 21. 23.
Plantaria viva. Virg. 2. Georg. 27.
Sanguis vivus. Ovid. 5. Met. 436.
Sepes viva, Quæ rubis non præcisis, sed in eo loco natis contexitur. Columel. lib. 11. cap. 3.
Sulfura viva. V. SULFUR.
Vigor vivus. Ovid. 1. Trist. 6. 31.
Unda viva. Sil. lib. 12. 750.
Voluptas viva pratis. Claud. 1. in Ruff. 209.
Vultus vivos ducere, h. e. Vivam & naturalem effigiem referentes. Virg. 6. Æn. 848.
Detrahere, vel resecare aliquid de vivo. Cic. pro Flacc. 91. Dat de lucro: nihil detrahit de vivo: minus igitur lucri facit. Idem 5. Verr. 118. De vivo igitur erat aliquid resecandum, ut esset unde Apronio ad illos fructus arationum hoc corollarium nummorum adderetur. i. e. Non de lucro, sed de eo quod aratores pro impendiis perceperant. Budæus.
Resecare ad vivum. Cic. de Amicit. 18. V. AD præposit.
VIVATUS, a, um. & Vividus, a Vi magna dicuntur, inquit Festus. Lucret. lib. 3. 559.

Ut lacerato oculo circum si pupula mansit
Incolumis, stat cernendi vivata potestas.

VIVAX, ācis. Adj. [ζωηρὸς, ζωτικὸς] Validus, vigorosus, inquit Sipontinus: sive Qui diu vivit. Virg. 2. Georg. 181.

Palladia gaudent sylva vivacis olivæ. Plin. lib. 9. cap. 20.

In sicco quoque repunt, ideo etiam vivaciora talia.
Vivax in pœnam. Plin. lib. 7. cap. 50. Nec reputantur infantiæ anni qui sensu carent, non senectæ in pœnam vivacis.
Aconita vivacia. V. ACONITUM.
Anima vivax. Ovid. 12. Met. 508.
Anus vivax. Ovid. 13. Met. 519.
Apium vivax, Diu viriditatem retinens. Hor. 1. Carm. 36. 16. Acron.
Cervus vivax. Virg. 7. Ecl. 30.
Cursus vivacissimus. Gell. lib. 5. cap. 2.

Dextra vivax, Animosa. Lucan. ad Pison. 171.
Fata vivacia senectæ. Lucan. lib. 2. 65.
Gramen vivax. Tenerum & viride. Ovid. 7. Met. 232.
Gratia sermonum vivax. Hor. de Arte Poet. 69.
Hæres vivacior. Hor. 2. Serm. 2. 132.
Oliva vivax. Virg. 2. Georg. 181.
Pernicitas vivacissima. Gell. lib. 9. cap. 4.
Verba vivacia, vel efficacia, vel ad posteritatem usque perventura. Lucan. ad Pison. 60.
Virtus vivax, expersque sepulchri. Ovid. 4. de Pont. 8. 47.
VIVACITER, Adv. Fulgent. 1. Mythol. p. 22. Res mysticas vivaciter pertractare.
VIVACITAS, ātis. f. Naturalis vigor. Columel. lib. 11. cap. 3. Multis etiam locis vivacitatem suam usque in annos decem prorogat.
Impia vivacitas. Quintil. in procem. lib. 4.
VIVESCO, sive VIVISCO, [ζωοποιοῦμαι] ĕre. significat Vivere, sive Vivum fieri. Quod verbum præcipue usurpamus, quum de aliis rebus ab homine & etiam ab animalibus, quæ communi vita fruuntur, loquimur, ut in animatis, & hujusmodi. Plin. lib. 9. cap. 51. Anguillæ atterunt se scopulis, ea strigmenta viviscunt, nec alia est earum procreatio. Idem lib. 16. cap. 25. Hoc enim maritantur vivescentia e terra.
Ulcus vivescit, & inveterascit alendo. Lucret. lib. 4. 1061.
Verbum affixum cordi vivescit. Lucret. lib. 4. 1152.
VIVICOMBURIUM, i. n. Crematio vivorum. Tertull. de Anima cap. 1. De patibulo & vivicomburio.
VIVIDUS, a, um. Adj. [ἀκμαῖος] Plenum vigoris. Propert. lib. 2. 31. 8.

Quatuor artificis vivida signa boves. Quasi spirantia, atque viventia. Plin. in Paneg. Amas constantiam civium, rectosque ac vividos animos.

Animus vividus. Tacit. 13. Ann. 3.
Corpus agile & vividum. Plin. 3. Epist. 1.
Imago vivida Martis. Claud. de Bell. Get. 468.
Impetus vividus. Hor. 3. Carm. 4. 10.
Ingenium vividum. Liv. 2. 48.
Membra vivida. Sil. lib. 7. 64.
Odia vivida. Tacit. 15. Ann. 49. Vivida odia intulere.
Virtus vivida bello, i. e. Fortis. Virg. 5. Æn. 754.
Compar. Martial. lib. 8. 6. Vividius merum.
Superl. apud Festum.
VIVIDŬLUS, a, um. Catul. 64. 63.

Vividulo afflatu, &c. Alii legunt, Uvidulum a fluctu.

VIVIDE, Adv. Compar. Gell. lib. 7. cap. 3. Omnia distinctius numerosiusque ac comptius fortasse dici potuerunt: fortius atque vividius potuisse dici non videntur.
VIVIFICO, āre. In vitam revocare. Apul. in Asclep. p. 399. Spiritus, quo plena sunt omnia, permixtus cunctis cuncta vivificat. Adde Tertull. advers. Marc. 5. 9. & de Præscript. cap. 75.
VIVIFICANS, antis. Partic. ut, Spiritus vivificans. Sidon. 8. Epist. 13.
VIVIFICATUS, a, um. Tertull. advers. Valentin. cap. 14. Illa Æon a Christo vivificata.
VIVIFICATIO, ōnis. f. Tertull. de Resurr. carn. cap. 28. Cui anima per occisionem erepta, referenda est per vivificationem.
VIVIFICATOR, ōris. m. Tertull. de Resurr. carn. cap. 37. Spiritus vivificator carnis mortificatæ.
VIVIFICATRIX, īcis. f. Prosper. Aquitan. de Ingratis cap. 21.

Dicite plectentes apices, mortisque ministros
Hoc expresse operis, quod gratia vivificatrix.

VIVIFICUS, a, um. ut, Vigor vivificus. Ammian. 21. 1.
VIVIPĂRUS, a, um. Adj. ut, Pisces vivipari, Qui piscem vivum pariunt: sicut Ovipari, Qui ova pariunt. Apuleius in Apologia prima, p. 298. Viviparos eorum & oviparos.

V I X

VIX. Vixit.
VIX, Adv. [μόλις, μόγις, χαλῆ, σπουδῇ] significat Cum vi ac difficultate & labore. Ter. Eun. 3. 2. 19. Hic sunt tres minæ. c. vix. Idem Phorm. 1. 1. 9. Quod ille unciatim vix de demenso suo, suum defraudans genium, comparsit miser. Ubi Donatus, Vix potuit & unciatim & cito conflari peculium: ut multa pauxillatim & cito fiunt maxima. Merito ergo additum est Vix. Cic. 4. Acad. 105. Nos probabilia multa habemus, quæ sequi facile, affirmare vix possumus.
Vix, nedum. Liv. 34. 20. Vix clamorem eorum, nedum impetum Suessani tulere.
In dicendo excellentes vix paucos proferre possumus. Cic. 1. de Orat. 7.
Vix multis modis, vel statim, interprete Donato. Ter. Hec. 3. 1. 17. Tamen nunquam ausus sum recusare eam, quam mi obtrudit pater. Vix me illinc abstraxi, atque impeditum in ea expedivi animum.
Vix ægre. Plaut. Pœn. 1. 2. 26. Nam quum sedulo munditer nos habemus, vix ægre amatorculos invenimus.
Mihi vero cum his ipsis vix; his autem detractis, ne vix quidem. Cic. 9. Fam. 8.
Aut vix, aut nullo modo corrumpi. Cic. 2. de Nat. Deor. 20.
Vix dum, Vix adhuc. Ter. Phorm. 4. 2. 4. Vix dum dimidium dixeram, intellexerat. Cic. 12. Fam. 4. Dolabella valde vituperatur ab hominibus non insulsis, quod tibi tam cito succederet, quin tu vix dum triginta dies in Syria fuisses. Et 9. Att. 4. Vix dum epistolam tuam legeram, quum ad me currens ad illum Posthumus Curtius venit, nihil nisi classes loquens & exercitus.
Vix tandem. Ter. Phorm. 2. 1. 4. O facinus audax! ô Geta monitor. G. vix tandem. Ubi Donatus, Convenit hoc dictum ei: jam pridem se male audire putat: & ideo sero videtur ad hunc

senex pervenisse: quum ille metuens, se primum ad accusationem crederet. Idem And. 3. 2. 12. Vix tandem sensi stolidus. Cic. 3 Fam. 9. Vix tandem legi literas dignas Appio Claudio.

Vix saltem. Quintil. lib. 6. cap. 5. Illud vix saltem præcipiendum videtur.

Vix ut. Plin. lib. 12. cap. 17. Vix ut dignosci possit a mastice vera.

Vix est, ut. Africanus in l. Tutor. §. 1. D. ad S. C. Velleianum, Quando vix sit, ut aliqua apud eundem pro eo ipso intercessisse intelligi possit.

Vix, refertur ad tempus. Virg. 1. Æn. 38.
Vix e conspectu Siculæ telluris in altum
Vela dabant læti. i. e. Mox, statim. Sic 4. Æn. 545.
—— & quos Sidonia via urbe revelli. i. e. Statim, aut etiam vix. Servius.

Vix, Non, auctore Donato. Lucilius,
——carcer, vix carcere dignus. Ovid. 1. Epist. 4.
Vix Priamus tanti, totaque Troja fuit.

Vix ita tamen vivimus. Plaut. Cist. 1. 1. 30.

U L C

ULCISCOR, ultus sum, [τίω, ἀμύνω, ἐκδικέω, τιμωρέω, ἀμύνομαι] isci. Vindicare, & injuriam non impunitam relinquere. Et dicimus, Ulciscor te, pro, Ulciscor me, & Ulciscor scelus. Ter. Eun. 5. 4. 20. Ego pol te pro istis dictis & factis, scelus ulciscar, ut ne impune in nos illuseris. h. e. Puniam. Idem Adel. 3. 2. 15. Satis mihi id habeam supplicii, dum illos ulciscar modo.

Persequi & ulcisci. Cic. ad Brut. 3. Quos quidem ego omnibus sententiis ulciscor, & persequor, omnibus bonis approbantibus.

Sanare & Ulcisci, contraria. Cic. 2. in Catil. 17. Quos quidem ego, si ullo modo fieri posset, non tam ulcisci studeo quam sanare.

Ab aliquo se ulcisci. Plin. lib. 34. cap. 14. A ferro sanguis humanus se ulciscitur. Contactum nanque eo, celerius subinde rubiginem trahit.

Aliquem ulcisci. Cic. 2. de Invent. 106. Ab defensore, in ejus quem ultus sit, audaciam sui conquestione, rem non ex nomine ipsius negotii, sed ex consilio ejus qui fecerit, &c.

Factum aliquod ulcisci. Ter. Phorm. 1. 4. 12. Recte; ego mihi vidissem, & senis essem ultus iracundiam. Cic. 3. in Catil. 24. Ultus est hujus victoriæ crudelitatem postea Sylla.

Fratres cæsos ulcisci. Ovid. 12. Met. 903.

Funera gentis delectæ ulcisci. Lucan. lib. 2. 84.

Genera singula ulcisci. Cic. Post redit. ad Quir. 21. Sic ulciscar genera singula, quemadmodum a quibusque sum provocatus.

Illum ulciscentur mores sui. Cic. 9. Att. 14.

Injurias ulcisci. Cic. 2. de Invent. 81. Deinde hoc si constitutum sit, ut peccata homines peccaris, & injurias injuriis ulciscantur, quantum incommodorum consequatur.

Mortem alicujus ulcisci. Cic. pro Rabir. 24. Et similis viri tu ulcisceris patrui mortem, atque ille persequeretur fratris sui, si ista ratione agere voluisset?

Necem alicujus ulcisci armis. Ovid. 7. Met. 458.

Nefas fortiter est ulta laqueo. Ovid. 1. de Arte Am. 284. de Biblide.

Patriam cadentem ulcisci. Virg. 2. Æn. 575.

Ultum ire. Curt. lib. 10. Meleagri temeritatem armis ultum ire decreverant. Sallust. Jugurtha, Cum maxima cura ultum ire injurias festinat. De Metello.

ULCISCO, ĕre. activa forma. Ennius apud Non. 4. 155. Nisi patrem materno sanguine exantlando ulciscerem.

ULCISCENS, entis. Partic. Ovid. 1. de Pont. 8. 20.
Se nimis ulciscens exstitit ipse nocens.

ULTUS, a, um. Sallust. Catil. cap. 33. Ne quæramus, quonam modo, maxime ulti sanguinem nostrum pereamus.

ULTIO, ōnis. f. [τίσις, ἄμυνα, ἐκδίκησις, ἐκδικία, τιμωρία] Plin. lib. 11. cap. 28. Illis enim ultionis causa datum est.

Promptus ultioni. Tacit. 11. Ann. 32.

Voluptas ultionis. Quintil. lib. 5. cap. 13.

Audere ultionem. Tacit. 2. Ann. 62.

Mactare aliquem ultioni & gloriæ. Tacit. 2. Ann. 13.

ULTOR, ōris. m. [ἔκδικος, τιμωρός, ἀμυντικός] Qui ulciscitur. Ponitur autem dupliciter. Cic. in Pison. 23. Piso vocatur Catilinæ ultor. Epistolarum vero familiarium lib. 2. epist. 8. in fine, Te vero mi Rufe diligo, quem mihi fortuna dedit amplificatorem dignitatis meæ, ultorem non modo inimicorum, sed etiam invidorum meorum. In his diversus est usus. Nam illud pro Catilina, hoc contra inimicos, velut punitor inimicorum. Cic. de Clar. Orat. 267. Duo præterea Consulares, quorum Publius ille nostrarum injuriarum ultor, auctor salutis. Idem pro Syll. 85. Conjurationis investigator atque ultor.

Prævaricator & ultor alicujus. Cic. in Pison. 23. Id autem templum sublato aditu, revulsis gradibus, a conjuratorum reliquiis, atque a Catilinæ prævaricatore, tum ultore armis teneretur.

Dolorum alicujus ultor. Virg. 10. Æn. 864.

Inimicorum ultor. Cic. 2. Fam. 8.

Mortis alicujus ultor. Ovid. 3. Met. 53.

Scelerum ultores. Lucan. lib. 2. 531.

Fortissimus ultor. Ovid. 15. Met. 821.

Di ultores. Propert. lib. 3. 19. 22.

Dies ultor stat ausis olim tam tristibus. Sil. 2. 495.

ULTRIX, īcis. f. [ἀμύντειρα] Quæ ulciscitur. Cic. pro Domo 112. Hæc ultrix afflictæ civitatis, Reip. spoliis ornabitur? Virg. 11. Æn. 590.
Hæc cape, & ultricem pharetra deprome sagittam.

Anima ultrix. Stat. 11. Theb. 563.

Dextra ultrice fusus Lycus. Sen. Herc. fur. 11.

Flamma ultrix. Virg. 2. Æn. 587.

Tela ultricia, genere neutro. Stat. 5 Theb. 117.

U L C

—— potuitne ultricia Graiis
Virginibus dare tela pater?

ULTORIUS, a, um. Tertull. advers. Marc. 2. 24. Deus immittit mala non peccatoria sed ultoria.

ULTO, pro Ultus fuero, vel Ulciscor. Accius apud Non. 2. 894. Nisi genitorem ulto, nullum meis dat finem miseriis.

ULCUS, ĕris. n. [ἕλκος] Sanies concreta intra cutem latitans: quæ ut propere abrupta cute erumpat, emplastris superne alligatis solet confoveri.

Ulcus & Vulnus hoc distant, quod Ulcus tecta, & clausa est malignitas. Virg 3. Georg. 454.
Quam siquis ferro potuit rescindere summum
Ulceris os, alitur vitium, vivitque tegendo. Vulnus contra hians & patens. Idem 9. Æn. 487.
Produxi, pressive oculos, aut vulnera lavi
Veste tegens. Ex Nonio, 5. 49.

Crustulas ulcerum rumpit lens. Plin. lib 22. cap. 25.

Duritias in alto ulcerum persequitur multipeda trita. Plin. lib. 30. cap. 13.

Eruptiones ulcerum manantes Plin. lib. 22. cap. 21.

Inflammationes ulcerum. Plin. lib. 28. cap. 9.

Impetus ulcerum incipientes serpere coercet cala. Plin. lib. 36. cap. 24.

Labra ulcerum. Plin. lib. 26. cap. 14.

Margines ulcerum duriores absumit cinis. Plin. lib. 30. cap. 13.

Margines ulcerum erodit Anonis. Plin. lib. 27. cap. 4.

Os ulceris. Cels. lib. 5. cap. 28. De sacro igne.

Sinus ulcerum explent, &c. Plin. lib. 27. cap. 8.

Sinus ulcerum Chelidonis siccantur. Plin. lib. 26. cap. 14.

Altum & angustum ulcus. Cels. lib. 5. cap. 28. De fistulis & earum generibus, Id nomen est ulceri alto, angusto, calloso.

Atra ulcera ad vivum corpus redigunt lupini sylvestres. Plin. lib. 22. cap. ult.

Callosa ulcera. V. CALLUS.

Cava ulcera commodissime implent Sphærion & id quod Philetis vocatur. Cels. lib. 6. cap. 6. De cavis oculorum ulceribus.

Chironium ulcus. Cels. lib. 5. cap. 28. De Chironio ulcere.

Corruptius ulcus. Cels. lib. 7. cap. 4.

Deplorata ulcera. Plin. lib. 26. cap. 14.

Desperantia jam ulcera cicatrice includit mel. Plin. lib. 22. cap. 24.

Difficilia ulcera. Plin. lib. 23. cap. ult.

Durum & rotundum ulcus. Cels. lib. 6. cap. 3.

Humidum & inæquale ulcus. Cels. lib. 6. cap. 3.

Inæquale ulcus. Cels. lib. 5. cap. 28. De Theriomate.

Incurata ulcera. Hor. 1. Epist. 16. 24.

Mala ulcera. Cels. lib. 5. cap. 28. De sacro igne.

Nigrum ulcus. Cels. lib. 5. cap. 26. De ulceribus quæ extrinsecus, &c. Plin. lib. 27. cap. 8.

Periculosissima ulcera. Cels. lib. 6. cap. 11.

Pura, & Parum pura ulcera. Cels. lib. 6. cap. 11.

Putre ulcus. Cels. lib. 5. cap. 26. De curatione Erysipelarum, Si magis putre est ulcus, jamque procedit ac serpit, opus est vehementius erodentibus. Paulo post, Post ustionem putris ulceris superponenda sunt quæ crustas a vivo resolvant, eas ἐσχάρας Græci vocant.

Putria ulcera & tetri odoris emendat aurum. Plin. lib. 33. cap. 4. ad finem.

Recentia ulcera. Cels. lib. 6. cap. 6. De ulceribus oculorum, &c.

Senilia ulcera siccant impositæ spongiæ. Plin. lib. 31. cap. 11.

Sordida ulcera. Cels. lib. 6. cap. 7. De aurium morbis, Si sordida quoque ulcera sunt, melius mulso eluuntur.

Tetra ulcera. Lucret. lib. 5. 993.

Vetus ulcus scalpello incidendum est, excidendæque ejus oræ. Cels. lib. 5. cap. 26. De curatione ulceris.

Vetustis ulceribus, & vix ad cicatricem venientibus optime succurrit Sphærion. Cels. lib 6. cap. 6. De cavis oculorum ulceribus.

Adapertum ulcus. Cels. lib. 5. cap. 28. De ulceribus quæ ex frigore, &c.

Ambit rubor ulcus. Cels. lib. 5. cap. 26. De ulceribus quæ extrinsecus, &c.

Aperire ulcera. Plin. lib. 23. cap. 7.

Astringit & explet ulcera Sil. Plin. lib. 33. cap. ult.

Coercent ulcera quæ serpunt Lactucæ. Plin. lib. 2. cap. 7.

Cohibet sevum cum cera ulcera quæ serpunt. Plin. lib. 28. cap. 18.

Compescit ulcera alumen. Plin. lib. 35. cap. 15.

Comprimuntur ulcera aceto. Cels. lib. 4. cap. 4. De difficultate spirandi.

Continuatur ulcus ruptis pustulis. Cels. lib. 5. cap. 28. De sacro igne.

Curare ulcera. Cels. lib. 6. cap. 17. De cancri, qui in cole nascitur, curatione. Ibidem, De digitorum ulceribus.

Descendere solet interdum ulcus ad nervos. Cels. lib. 6. cap. 17. De colis morbis.

Discutere manantia capitis ulcera. Plin. lib. 22. cap. 21.

Efferentia sese ulcera Plin lib. 26. cap. 14.

Emendantur oris ulcera, &c. Plin. lib. 28. cap. 8.

Emendat butyrum ulcera. Plin. lib. 28. cap. 12.

Erodit ulcera excrescentia lapis sarcophagus. Plin. lib. 36. cap. 17.

Erumpentia per se ulcera. Plin. lib. 22. cap. 10.

Excidere totum ulcus usque ad sanam carnem. Cels. lib. 5. cap. 28. De Meliceria.

Excrescentia ulcera. Plin. lib. 24. cap. 5.

Exest putria ulcera Aristolochia. Plin. lib. 26. cap. 14.

Exesum ulcus. Cels. lib. 5. cap. 26. De curatione ulceris.

Explet cava ulcera Aristolochia. Plin. lib. 26. cap. 14.

Expurgat ulcera sordida Aristolochia. Plin. lib. 26. cap. 14.

Facit ulcus septica vi Anemona. Plin. lib. 21. cap. 23. ad finem.

Facta calceamento ulcera. Plin. lib. 26. cap. 14.

Fiunt etiam ex frigore hyberno ulcera, maxime in pueris, & præcipue pedibus digitisque eorum Cels. lib. 5. cap. 28. De ulceribus quæ ex frigore, &c.

Finita

Finita si ulcera cum inflammatione non sunt: aut supercrescentia, aut sordida, aut cava, aut certe vetera esse consuerunt. Ex his supercrescentia collyrio quod Memigmenon vocatur, optime reprimuntur. Sordida purgantur & eodem. Cels. lib. 6. cap. 6. De oculorum ulceribus supercrescentibus, &c.
Fovere ulcera succo aliquo. Plin. lib. 24. cap. 14.
Illinitur Gentiana ulceribus quæ serpunt. Plin. lib. 26. cap. 14.
Illinitur Beta contra ulcera quæ serpunt. Plin. lib. 20. cap. 8.
Implere ulcus. Cels. lib. 5. cap. 24. Enchrista ad ulcera purganda & implenda.
Imponitur ulceribus manantibus fæx vini cremata. Plin. lib. 23. cap. 2.
Increscentia ulcera. Plin. lib. 20. cap. 14.
Inducere crustas ulceribus. Cels. lib. 6. cap. 11. ad finem. & lib. 5. cap. 8.
Inhibet infantium ulcera alumen. Plin. lib. 35. cap. 15.
Inspergitur ulceribus farina. Plin. lib. 23. cap. ult.
Inveterata ulcera. Plin. lib. 26. cap. 1.
Manant ulcera quæ in capite. Plin. lib. 20. cap. 8
Manantia ulcera. Plin. lib. 26. cap. 14.
Maturescentia non ulcera. Plin. lib. 22. cap. 23.
Medetur omnium generum ulceribus plantago. Plin. lib. 26. cap. 14.
Nascuntur ulcera. Cels. lib. 6. cap. 12. Quæ in latere linguæ nascuntur ulcera, diutissime durant.
Nutrire ulcus lenibus medicamentis. Cels. lib. 6. cap. 6. De ulceribus oculorum, &c.
Occupat ulcus vetustas. Interdum vetustas ulcus occupat, inducitarque ei callus, & circum oræ crassæ livent: quod fere negligentur curato ulceri supervenit. Cels. lib. 5. cap. 26. De ulceribus quæ extrinsecus, &c.
Oriuntur ulcera. Cels. lib. 6. cap. 13. Alia quoque ulcera in gingivis plerunque oriuntur: quibus eadem, quæ in reliquo ore, succurrunt.
Percurat sevum ulcera quæ serpunt. Plin. lib. 28. cap. 18.
Perducere ulcera ad sanitatem. Cels. lib. 7. cap. 30.
Periclitantur ulcera quæ vermibus. Plin. lib. 30. cap. 13.
Purgare replereque ulcera. Cels. lib. 5. cap. 26. ad finem.
Persanare ulcera. Plin. lib. 26. cap. 14.
Prodest mire tostum hordeum ulceribus ex ambusto. Plin. lib. 29. cap. 3.
Purgandum ulcus maxime melle & resina est: sed aliis quoque purgari potest, quibus purulenta curantur, eodemque modo ad sanitatem perducendum est. Cels. lib. 7. cap. 30.
Purgantur ulcera & explentur butyro. Plin. lib. 28. cap. 18.
Putrescentia ulcera. Plin. lib. 20. cap. 7.
Renovare ulcera. Cels. lib. 7. cap. 30.
Renovatur ulcus. Cels. lib. 5. cap. 28. De Chironio ulcere.
Repugnantia cicatrici ulcera quæ serpunt. Plin. lib. 23. cap. 5.
Repurgatum ulcus sic ut cætera nutriendum est. Cels. lib. 5. cap. 26. De curatione Erysipelarum.
Rescindere os summum ulceris. Virg. 3. Georg. 454.
Ruber justis ulceribus corpus. Lucret. lib. 6. 1164. al. Inustis.
Serpunt ulcera. Cels. lib. 5. cap. 28. De sacro igne, Ulcera si mediocriter serpunt, aqua calida: si vehementius, vino calido fovenda sunt.
Serpentia ulcera. Plin. lib. 24. cap. 6.
Siccat ulcera per se farina lupinorum. Plin. lib. 22. cap. ult.
Tendit ad sanitatem ulcus. Cels. lib. 7. cap. 28.
Tollit ulcera humida cinis ex ossibus sepiarum. Plin. lib. 32. cap. 7. ad finem.
Tollunt ulcera humida in capite ova. Plin. lib. 29. cap. 3.
Trahunt ulcera quæ non cicatricem. Plin. lib. 30. cap. 13.
Trahentia ulcera difficile cicatricem. Plin. lib. 22. cap. 25.
Vivescit ulcus, & inveterascit alendo. Lucret. lib. 4. 1062.
Metaph. Ulcus tangere, est Movere dolorem, ejusque rei facere mentionem quæ nos magnopere urat. Ter. Phorm. 4. 4. 9. Quid minus utibile fuit, quam hoc ulcus tangere? Hanc metaphoram M. Tullius oppido quam eleganter expressit in Clodium, qui populum fame jam exasperatum, concionibus insuper seditiosis in rabiem agebat. Ut tu, inquit, in hoc ulcere tanquam unguis exsisteres. Erasmus.
Ulcus est quicquid attigerit horum. Cic. 1. de Nat. Deor. 105. Quæro igitur, vester deus primum ubi habitet. Deinde quæ causa cum loco moveat, si modo movetur aliquando. Postremo quum hoc proprium sit animantium, ut aliquid appetant, quod sit naturæ accommodatum, deus quid appetat, ad quam denique rem motu mentis ac rationis utatur. Postremo quomodo beatus sit, quomodo æternus. Quicquid enim horum attigerit, ulcus est: ita male instituta ratio exitum reperire non potest. i. e. Ita ab eo defendi non poterit, quin erroris vanitatisque convincatur.
Ulcus, a nonnullis scribitur cum H, quod Græce ἕλκος dicatur.

Ulcuscŭlum, i. n. dimin. [ἑλκίδιον] Cels. lib. 5. de pustularum generibus, Ex pustulis vero nonnunquam etiam ulcuscula sunt, aut aridiora, aut humidiora.

Ulcĕro, [ἑλκόω] āre. Dilaniare, & multa ulcera facere. Plin. lib. 28. cap. 9. Item equarum præterquam virginum erodit, emarginat, ulcerat. In veteri codice legitur, Emarginat ulcera. Hor. 1. Serm. 6. 106.

Mantica cui lumbos onere ulceret, atque eques armos.

Jecur alicujus ulcerare, Fœde vulnerare. Hor. 1. Epist. 18. 72.

Ulceratus, a, um. Cic. de Fato 36. Nondum enim ulcerato serpentis morsu Philoctета, quæ causa in rerum natura continebatur, fore, ut is in insula Lemno linqueretur.

Ulceratio, ōnis. f. Senec. ad Serenum, In dolores, damna, ulcerationes, vulnera, magnos motus rerum circa se frementium securus aspiciat.
Magna ulceratio. Cels. lib. 5. cap. 28. De Acrochordone, & Thymio, & Myrmeciis. Myrmecia latissimis radicibus inhærent, ideoque ne excidi quidem sine ulceratione magna possunt.

Ulcerarius, a, um. ut, Herba ulceraria. Apul. de Herb. cap. 45.

Ulcerōsus, a, um. Adj. [ἑλκώδης] Plenum ulceribus. ut, Jecur ulcerosum. Hor. 1. Carm. 25. 15.
Ulcerosum ad arbores translatum. Plin. lib. 17. cap. 14. Ante omnia gemmantes nitere conveniet, nihil usquam ulcerosum esse, aut retorridum.

U L E

Ulex, ĭcis f. Frutex est roris marini similis, asper, aurumque retinens. Plin. lib. 33. cap. 4.

U L I

Uligo, ĭnis. f. [πλάδος, ἰκμασία] Terræ naturalis humor, ex ea nunquam recedens, inquit Servius. Varro 2. de R. R. cap. 2. Solum oportet esse eruderatum & proclivum, ut everri facile possit, ac fieri purum. Non enim solum ea uligo lanam corrumpit ovium, sed etiam ungulas, ac eas scabras fieri cogit. Virg. 2. Georg. 184.

At quæ pinguis humus, dulcique uligine læta.

Pestifera uligo campi. Sil. lib. 8. 380.
Salsam nonnunquam & amaram uliginem vomit terra. Columel. lib. 2. cap. 9.

Uliginōsus, a, um. Adj. [ἰκμαδώδης] Semper uvidum: ut, Uliginosus ager, qui semper est humidus. Varro 1. de R. R. cap. 6. Columel. lib. 2. cap. 4. Igitur uliginosi campi proscindi debent post Idus mensis Aprilis. Plin. lib. 17. cap. 5. Item uliginosam tristia terram demonstrant.

U L L

Ullus, a, um. [τὶς] Aliquis, quasi unus aliquis: nunquam autem affirmative ponitur, sed ponitur, vel negative: ut, Non est ullus qui currat. vel interrogative: ut, Est ne ullus qui currat? vel subjunctive: ut, Si ullus me vocabit, statim veniam. Ter. Hec. 4. 4. 102. Si ullo modo est, ut possit, quod spero fore. Cic. 6. Verr. 7. Nullum inquam horum reliquit, neque aliud ullum tamen, præter unum perveius ligneum, Bonam fortunam, ut opinor. Idem in eundem, 4. 60. Debebat Epicrates ullum nummum nemini.
Objicit mihi quod ullum de liberis meis potuerim facere discrimen. Quintil. in Ægro redempto.
Rei ullius emptor nemo. Cic. 2. Philipp. 97. Omnino ullius rei nemo fuit emptor, cui defuerit hic venditor.
Scientiam ullam negat prodesse alicui. Cic. 1. de Orat. 250.

U L M

Ulmus, i. f. [πτελέα] Arbor vineis amica. Plin lib. 16. cap. 40. Rigorem fortissime servat ulmus, ob id cardinibus, assamentisque portarum utilissima, quoniam minime torquetur: permutanda tantum sic, ut cacumen ab inferiore sit cardine, radix superior.
Alta ulmus. Virg. 10. Ecl. 67.
Exesa ulmus. Ovid. 3. Fast. 747.
Fœcundæ frondibus ulmi. Virg. 2. Georg. 446.
Fortes ulmi. Virg. 2. Georg. 83.
Frondosa ulmus. Virg. 2. Ecl. 70.
Patula ulmus. Pers. 3. Sat. 6.
Speciosa ulmus nitentibus uvis. Ovid. 14. Met. 661. al. Spatiosa tumentibus.
Viduæ ulmi, Quibus non adhærent vites. Juven. 8. Sat. 78.
Adjungere vites ulmis. Virg. 1. Georg. 2.
Amictæ vitibus ulmi. Ovid. 10. Met. 100.
Degravat ulmum vitis. Ovid. 5. Trist. 3. 35.
Intexere ulmos vitibus. Virg. 2. Georg. 221.
Vincitur vitibus ulmus. Ovid. 5. Epist. 47.

Ulmeus, a, um. Adj. [πτελέϊνος] Quod ex ulmo est. ut, Virgæ ulmeæ, apud Plaut. in Asin. 2. 2. 74. Et Epid. 5. 1. 20. Quem Apelles Zeuxisque duo pingent pigmentis ulmeis. h. e. Virgis ulmeis. Columel. lib. 6. cap. 3. Probaturque maxime ulmea frons.

Ulmitrĭba, æ. m. [πτελεοτρίβης] Qui ulmum terit, id est qui virgis ulmeis cæditur. Plaut. Pers. 2. 4. 7.

Ulmarium, i. n. [πτελεών] Locus ulmis consitus, ulmorum seminarium. Plin. lib. 17. cap. 11. Differendæ ex arearum venis post annum in ulmaria, intervallo pedali in unamquamque partem.

U L N

Ulna, æ. f. [ὠλένη, ὠλένη, ἀγκάλη, ἀγκοίνη] proprie inquit Servius, est Spatium quantum utraque extenditur manus. Plin. lib. 11. cap. 43. Terrestrium uni homini juguli, humeri, cæteris armi: uni ulnæ. Virg. 3. Ecl. 105.

Tres pateat cæli spatium non amplius ulnas.

Dicta Ulna, ut ait Servius, ἀπὸ τῶν ὠλενῶν, id est a brachiis, unde & λευκώλενος Ἥρη dicitur. Licet Suetonius unum cubitum velit esse tantummodo. Virg. 3. Georg. 355.

——septemque assurgit in ulnas.

Ubi Servius, Crescit in septem ulnas. Ulna autem, ut diximus, secundum alios, utriusque manus extensio est, secundum alios cubitus, quod magis verum est, quia Græce ὠλένη dicitur cubitus: unde est λευκώλενος Ἥρη. De Ulna vide diligenter Parerga Alciati lib. 1. cap. 18. & Budæum in priorib. annotat.
Toga bis ter ulnarum. Hor. Epod. 4. 8.
Leves ulnæ. Claud. 4. Cons. Hon. 166.
Teneræ ulnæ. Ovid. 9. Met. 651.
Tremula ulna. Catul. ad Coloniam, 18. 13.
Attollere aliquem mollibus ulnis. Ovid. 7. Met. 847. al. Sontibus.
Circumdare aliquem ulnis. Stat. 5. Sylv. 3. 266.
Circumligant avidis ulnis matrem. Stat. 1. Achil. 172.
Complectitur niveis reducem ulnis. Claud. 2. in Eutrop. 187.

Ulophŏnon, i. n. [ὐλόφονον] Carduus silvaticus, ita vocatus ob gravitatem odoris. Plin. 22. 18. & Apul. de Herb. cap. 109.

U L P

Ulpianus, i. m. Jurisconsultus [Οὐλπιανὸς νομικὸς] Adriani Imperatoris scriniorum magister, Tyrius fuit. Is utitur auctoritate Pomponii in libris Pandectarum. Qui quum Galliam regeret, populari tumultu excitato, interfectus est, ut notat Raphael Volaterranus.

Alius Ulpianus Rhetor, & Scholiastes Demosthenis.

Ulpicum, i. n. [ἀφροσκόροδον] Græci appellavere genus Allii grandius inter pulmentaria ruris adscriptum, auctoribus Plinio & Columel. Plaut. Pœn. 5. 5. 35. Aman' tu autem plenior allii ulpici quam sint Romani remiges? Columel. lib. 11. cap. 3. Ulpicum, quod quidam allium Punicum vocant, Græci autem ἀφροσκόροδον, appellant, longe majoris est incrementi, quam allium. Idque circa calendas Octobris, antequam deponatur, ex uno capite in plura dividetur. Habet enim velut allium plures cohærentes spicas: eæque quum sint divisæ, liratim seri debent, ut in pulvinis positæ minus infestentur hyemis aquis.

Ulpius, i. m. Prænomen apud Romanos. ut, Ulpius Trajanus. Inde Ulpia, Urbium nomen a Trajano conditarum. ut, Ulpiæ Trajanæ in Dacia, &c.

U L S

Uls, [ἐπέκεινα] facit Ultra & Ultimus, inquit Festus. Nonius, Uls Cato pro Ultro posuit.

U L T

Ulterior, **Ultimus**. V. ultra.

Ultio, **Ultor**. V. ulciscor.

Ultis, pro Ultra. Pomponius in l. 2. §. Et quia. D. de orig. jur. Quinque viri constituti sunt cis Tyberim, & ultis Tyberim. Sic habent Haloander & Pandectæ Florentinæ.

Ultra, [ὑπὲρ, πέραν, πέρα] ab antiquo Uls derivatur, sicut Citra a Cis: Præpositio accusativo casui serviens, significat Præter & trans. Plaut. Merc. prol. 24. Sed amori accedunt etiam ultra hæc quæ diximus. Cic. 12. Att. 26. Ultra Silianam villam est, quam puto tibi notam esse, &c.

Ultra annos pueriles. Quintil. lib. 1. cap. 11.

Ultra modum progredi. Cic. 4. Tusc. 38. Sed adhibent modum quendam, quem ultra progredi non oporteat.

Ultra placitum laudare. Virg. 7. Ecl. 27. Servius, i. e. Nimie, irrisorie. Ultra quam placeo & mereor.

Ultra terminum vagari. Hor. 1. Carm. 22. 10.

Ultra, adverbium est, quum sine casu ponitur. Plaut. Stich. 2. 2. 25. Nunc ultra hoc deportem? haud placet: neque id vero officium ego arbitror. Columel. de Arboribus, cap. 5. Quæ sic resectæ inolescunt, nec ultra obsunt vitibus.

Intendamus ultra animum. Quintil. lib. 7. cap. 2.

Ultra citrave pervolare. Plin. lib. 10. cap. 23.

Nihil ultra, vel non ultra, pro Nihil supra, vel præterea. Cic. 15. Att. 1. Est autem oratio scripta elegantissime sententiis, verbis, ut nihil possit ultra cogitari. Idem de Univers. 6. Si probabilia dicentur, nequid ultra requiratis. Liv. 24. 16. Tanta vi se in hostem intulerunt, ut sustineri ultra non possent. Hic pro Amplius.

Ultra quam. Cic. 1. de Invent. 26. Remotum est, quod ultra quam satis est, petitur. Idem 1. Tusc. 17. Ultra enim quo progrediar, quam ut verisimilia videam, non habeo.

Ultra quam oportet. Quintil. lib. 2. cap. 5. i. e. Ulterius.

Non ultra quam. V. non.

Ultratus, a, um. ut, Regio ultrata. Hygin. de Limit. p. 156.

Ulterior, us. [περαιτέρω] ab Ultra comparativus. Ter. Phorm. 4. 2. 10. Sed eccum ipsum, quis est ulterior? Cic. de Provinc. Cons. 36. Quorum alter ulteriorem Galliam decernit cum Syria, alter citeriorem.

Ripa ulterior, Quæ trans flumen est. Liv. 42. Paterc. 2. 107.

Mirari ulteriora, præsentia sequi. Tacit. 4. Hist. 59.

Loqui ulteriora. Ovid. 5. Fast. 532.

Ulterius, Adv. [ἐπέκεινα, περαιτέρω] Ovid. 2. Met. 875.

> Inde abit alterius: mediique per æquora ponti
> Fert prædam.

Ulterius justo. Ovid. 6. Met. 470.

> ——quotiesque rogabat
> Ulterius justo, Prognen ita velle ferebat.

h. e. Ultra quam honestum foret.

Quærere ulterius. Senec. Epist. 103. Et ulterius si licuisset, juvabit de immortalitate animorum quærere, imo credere.

Ultimus, a, um. [ἔσχατος, ὕστατος, πανύστατος, τελευταῖος] ab Ultra superlativum; Idem quod Postremus, extremus, summus. Cic. 1. de Legib. 8. A quibus temporibus capiat scribendi exordium. Ego enim ab ultimis censeo.

Extremus & ultimus. Cic. 2. de Divin. 91. Cælum ipsum quod extremum atque ultimum mundi est.

Ædes ultimæ. Ter. Heaut. 5. 1. 29.

Dies ultima expectanda homini. Ovid. 3. Met. 135.

Linea ultima rerum mors. Hor. 1. Epist. 16. 79.

Luna ultima. Cic. in Somn. Scip. 8.

Platea ultima. Ter. Phorm. 1. 4. 39. Sed quis hic est senex, quem video in ultima platea?

Stirps ultima. Liv. V. paulo post.

Stirps ultima, i. e. Omnium vilissima ac obscurissima. Vellei 1. 11. 1. de Pseudophilippo, Qui se regiæ stirpis ferebat, cum esset ultimæ.

Telum ultimum ac maximum. Liv. 4. 28.

Tempus proximum, medium, ultimum. Cic. de Provinc. Cons. 43.

Terra ultima. Cic. de Arusp. Resp. 24.

Ad ultimum. V. ad præpositionem.

Ultimus, Extremus, summus. ut, Ultimum bonum. Cic. 3. de Finib. 33. Eorum, dico qui summum bonum, quod ultimum appellant, in animo ponerent. Nonius.

Pœna ultima. Liv. 3. 58.

Denuntiare necessitatem ultimam. Tacit. 15. Ann. 61.

Ultima experiri, i. e. Summa. Liv. 2. 28. Cels. lib. 7. cap. 7. Igitur ubi ultima experiri statutum est, &c.

Pati ultima, Extrema supplicia. Liv. 37. 54.

Ultima in malis hæc sunt illi. Cic. ad Brut. 17. i. e. Extrema & summa mala esse videntur.

Ultimum periculi. Curt. lib. 8. Lysimachus enim quodam quum venaretur in Syria, occiderat eximiæ magnitudinis feram solus, sed lævo humero usque ad ossa laceratus, ad ultimum periculi pervenerat.

Ultimus, pro Primo aliquando ponitur; si a postremo orsus, ad primum ascendas, qui tum fit ultimus. Virg. 7. Æn. 49.

> ——tu sanguinis ultimus auctor.

Dictus ultimus, quod ultra omnia sit, sive antea respicias, sive retro. Servius.

Ultimum in amicitia, Primum. Cic. 1. Off. 56. Efficiturque id quod Pythagoras ultimum in amicitia putavit, ut unus fiat ex pluribus. Nonius.

Antiquitas ultima. Cic. 1. de Finib. 65. Quod quam magnum sit, fictæ veterum fabulæ declarant, in quibus tam multis tamque variis ab ultima antiquitate repetitis, tria vix amicorum paria inveniuntur.

Initium ultimum. Auctor ad Heren. lib. 1. 15. Rem breviter narrare poterimus, si inde incipiemus narrare, unde necesse erit, & si non ab ultimo initio repetere volemus.

Memoria pueritiæ ultima. Cic. pro Arch. Poeta 1.

Origo ultima, pro Initio originis. Nepos 25. 1. 1. Pomponius Atticus ab origine ultima stirpis Romanæ generatus.

Principium ultimum. Cic. 2. de Invent. 5. Nobis omnium quicunque fuerunt ab ultimo principio hujus præceptionis, usque ad hoc tempus expositis copiis, quodcunque placeret, eligendi potestas fuit.

Stirps ultima. Liv. 1. 47. Ibi Tarquinius maledicta ab stirpe ultima orsus, Servum serva natum, &c. i. e. A prima stirpis origine, ab initio.

Et absolute, Causæ ab ultimo repetendæ. Quintil. lib. 5. cap. 10. Recte autem monemur, causas non utique ab ultimo esse repetendas, id est ab initio.

Ultimum, Adv. [τὸ ἔσχατον] Postremum. Liv. 1. 29. De Albanis migrantibus, Nunc errabundi domos suas, ultimum illas visuri pervagantur. Idem lib. 40. Ultimum de cælo, quod comitia turbaret, intervenit. Idem 45. 19. An ultimum mori jussutum? Curt. lib. 5. 12. 18. Darius Artabazum ultimum illum visurus amplectitur.

Ultimo, Adv. [ἐσχάτως] Denique. Sueton. in Neron. cap. 32. Ultimo templis compluribus dona detraxit, simulachraque ex auro vel argento fabricata conflavit.

Ultimo, āre. In ultima parte esse. Tertull. de Pallio cap. 1. Cum ultimant tempora patriæ.

Ultime, Adv. Apul. 1. Met. Ultime affectus.

Ultro, Adv. [περαιτέρω, ἑκὼν] ab Ultra fit: & significat Ultra, sive Insuper. Virg. 2. Æn. 145.

> His lachrymis vitam damus, & miserescimus ultro.

Ubi Servius, Ultro, non est sponte, nam jam rogaverat: sed insuper. Et venit ab eo quod est ultra: quia plus quam rogaverat præstiterunt. Idem 5. Æn. 55.

> Nunc ultro ad cineres, ipsius & ossa parentis.

Ubi Servius, Ultro, aut ultra, id est insuper, hoc est amplius numina præstiterunt. Aut ultro, sponte sua, non optantibus, aut volentibus nobis.

Ultro interdum idem valet, quod Altera ex parte. Ulpianus in l. 3. D. de condictione causa data. Quid si ita dedi, ut Stichum intra certum tempus manumittas? Si nondum tempus præteriit, inhibenda erit repetitio, nisi me pœniteat, quod si præteriit, condici poterit. Sed si Stichus decesserit: an repeti, quod datum est, possit? Proculus ait, si post id temporis decesserit, quo manumitti potuit: repetitionem esse. si minus: cessare. quinimo & si nihil tibi dedi, ut manumitteres, placuerat tamen ut darem: ultro tibi competere quæ ex hoc contractu nascitur, i. e. Condictionem, defuncto quoque eo. Idem l. 1. §. Interdictum. D. Uti possidetis. Interdictum autem quod est, Uti possidetis, possessorem prædii tuetur. actio enim nunquam ultro possessori datur: quippe quum sufficiat, quod possideat. Paulus in l. 2. D. ad legem Rhodiam. Si laborante nave jactus factus est: amissarum mercium domini, si merces vehendas locaverant, ex locato cum magistro navis agere debent. magister deinde cum reliquis quorum merces salvæ sunt: ex conducto, ut detrimentum proportione communicetur, agere potest. Servius quidem respondit, ex locato agere cum magistro navis debere, ut cæterorum vectorum merces retineat, donec portionem damni præstent. imo & si non retineat merces magister: ultro ex locato habiturus est actionem cum vectoribus, quid enim si vectores sint, qui nullas sarcinas habeant? plane commodius est, si sint, retinere eas. at si non, & totam navem conduxerit: ex conducto aget, sicut vectores qui loca in nave conduxerunt. Idem in l. Si emptione. §. Item si & emptor. D. de contrahenda emptione. Item si & emptor & venditor scit furtivum esse quod vænit: a neutra parte obligatio contrahitur. si emptor solus scit: non obligabitur venditor. nec enim ex vendito quidquam consequitur, nisi ultro quod convenerit præstet. Quod si venditor scit, emptor ignoravit: utrinque obligatio contrahitur. Rursus idem in l. Legavi. D. de liberatione legata. Si is cui Titius debebat, debitum ei remittere voluerit, nihil interest, heredem suum jusserit, ut eum liberaret, an prohibeat eum exigere. utroque enim modo liberandus est debitor, & utroque casu competit ultro ad liberandum debitori actio. Africanus in l. Si prius quam. D. de novi operis nuntiatione. Si prius quam ædificatum esset, ageretur jus vicino non esse altius ædes tollere, nec res ab eo defenderetur:

partes

partes judicis non alias futuras fuisse ait, quam ut cum cum quo ageretur, cavere juberet, non prius se ædificaturum, quam ultro egisset jus sibi esse altius tollere. Martianus in l. Ex castrensi. D. de castrensi peculio. Itaque negabimus patrem filio salvo communi dividundo agentem proprietatem alienaturum exemplo dotalis prædii. Sed nec si socius ultro cum eo agat, quidquam agetur: veluti si cum eo ageret cui bonis interdictum est.

Ultro, E contrario. Virg. 5. Æn. 446.

Entellus vires in ventum effudit, & ultro
Ipse gravis, graviterque ad terram pondere vasto
Concidit.

Nam (inquit Servius) ille cadere debuerat. Sed rectius Donatus videtur interpretari, Nullo impellente.

Ultro, Prave, & perverse. Ter. Adel. 4. 3. 5. Nisi si me in illo credidisti esse hominum numero, qui ita putant, sibi fieri injuriam ultro, siquam facere, ipsi expostulant, & ultro accusant. Donatus.

Ultro, [ἑκουσίως] Non requisitus, inquit Valla. Ter. Phorm. 2. 3. 25. O audaciam! etiam me ultro accusatum advenit. Idem And. 1. 1. 73. Hac fama impulsus Chremes, ultro ad me venit. Cic. 4. Fam. 13. Nec mihi quicquam tali tempore in mentem venit, optare, quod non ultro mihi Cæsar detulerit.

Dare animum ultro. Virg. 4. Georg. 204.

Compellare aliquem ultro. h. e. Ante quam ille aliquid loquatur. Virg. 2. Æn. 280.

Imputare ultro exemplum. Tacit. 1. Hist. 71.

Offerre se ultro alicui. Cic. pro Cæl. 21.

Polliceri ultro. Cic. pro Planc. 24.

Ultro citroque, [δεῦρο κἀκεῖσε] Hinc atque illinc, sive utrinque. In factis & in dictis. Cic. in Somn. Scip. 1. Multisque verbis ultro citroque habitis ille nobis est consumptus dies. Quum ego te alloquor, tunc verba ultro quasi ultra sunt, quum te alloquentem audio, tunc verba ultro quasi citra veniunt. Sicut pedes quum a loco recedo, tunc ultro eo: quum redeo, tunc citro. Nec elegans esset, huc atque illuc commeabat, nisi errabundum, & incertum iter significes. Hæc Valla lib. 2. Cic. pro Rosc. Amer. 60. Postea homines cursare ultro & citro non destiterunt. Idem 7. Verr. 170. Ultro citroque navigare. Et 2. de Nat. Deor. 84. Sic naturis his ex quibus omnia constant sursum deorsum, ultro citroque commeantibus, mundi partium conjunctio continetur. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 42. Quum sæpe ultro citroque legati inter eos mitterentur.

ULTRAMUNDANUS, a, um. Apul. lib. 1. de Dogm. Plat. p. 8. Deus ille summus, ultramundanus.

ULTRONEUS, a, um. Adj. Senec. 2. Nat. Quæst. 59. Suadetur deliberantibus: at ultronei admonentur. Idem ibid. Quid interest ad mortem jussi eamus, an ultronei?

ULTROTRIBUTA, ōrum. n. Impensæ sunt & attributiones operum publicorum faciendorum, & sartorum tectorum præstandorum, mancipibus & redemptoribus certa mercede locatorum. De his sic Livius 39. 4. de Censur. M. Porcii Catonis & Valerii Flacci loquens, Vectigalia summis pretiis, ultrotributa infimis locaverunt. h. e. Vectigalia, quibus reditus & fructus Pop. Romani constabant, quantum potuerunt, censores auxerunt: ultrotributa, quibus impensæ sumptusque, & erogationes pecuniæ publicæ ex ærario hauriebantur, quantum potuerunt, pretiis diminuerunt, & ad minimam summam perduxerunt. Plutarchus de eadem censura loquens ultrotributa ἐργολαβίας vocat, proindeque nobis hujus rei erit astipulator. Illud item Livii 43. 16. Qui publica vectigalia, aut ultrotributa conduxissent, in eandem sententiam accipiendum est. Quocirca eleganter a Seneca 4. de Benef. scriptum est, Cum virtutem nec lucrum invitet, nec damnum absterreat, adeoque neminem spe ac pollicitatione corrumpat, ut cuncta in se impendere jubeat, ac sæpius in ultrotributis sit. Turnebus.

U L V

ULVA, æ. f. [φυκὶς τελματικὸς] Herba palustris. Virg. 2. Æn. 135.

Limosoque lacu, per noctem obscurus in ulva Delitui.

Fluminea ulva. Ovid. 5. Fast. 519.

Glauca ulva. Virg. 6. Æn. 416.

Leves ulvæ. Ovid. 8. Met. 336.

Limosa ulva. Lucan. lib. 2. 70.

Palustris ulva. Virg. 3. Georg. 175.

Steriles ulvæ. Ovid. 4. Met. 299.

Viridi ulva tectus Rhenus. Ovid. 4. Trist. 2. 41.

ULVŌSUS, a, um. Sidon. Carm. 7. sive Paneg. Aviti, v. 324.

—— ulvosa quem vel Nicer abluit unda,
Prorumpit Francus.

ULŪBRÆ, ārum. f. (Οὔλουβραι) Locus est in Italia, in quo nutritus est Cæsar Augustus, propter quam causam ab Horatio nominatur, quum sit desertissimus vicus. Hæc Porphyrio apud Hor. 1. Epist. 11. 30.

Vacuæ Ulubræ. i. e. Desertæ, vel parum habitatæ. Juven. 10. Sat. 102.

ULUBRĀNUS, a, um. & ULUBRENSIS, e. Adj. Cic. 7. Fam. 12. Quid fiet porro populo Ulubrano, si tu statueris, &c. Plin. lib. 3. cap. 4.

ULŪLA, æ. f. [αἰγώλιος] Avis nocturnæ genus, dicta ἀπὸ τοῦ ὀλολύζειν, inquit Servius, quod est ululare & flere. Virg. 8. Ecl. 55.

Certent & cygnis ululæ, sit Tityrus Orpheus.

Plin. lib. 10. cap. 12. Uncos ungues & nocturnæ aves habent, ut noctuæ, bubo, ululæ.

Ululas Athenas. V. NOCTUA.

ULŪLO, [ὀλολύζω, γοάομαι] āre. Canum est & furiarum, inquit Servius: transfertur & ad alia. Virg. 1. Georg. 468.

—— & alte
Per noctem resonare lupis ululantibus urbes.

Idem 4. Æn. 168.

—— summoque ulularunt vertice Nymphæ.

Sic Plin. lib. 26. cap. 4. Terribili Marte ulularent.

Lætis ululare triumphis. Lucan. lib. 6. 261.

Ædes ululant plangoribus fæmineis. Virg. 2. Æn. 488.

Canes ululant. Virg. 6. Æn. 257.

Galli tristia ulularunt. Lucan. lib. 1. 562.

Ripæ flebile ulularunt. Sil. lib. 6. 285.

ULŪLANS, antis. Partic. [ὀλολύζων] Cic. in Orat. 27. Quum vero inclinata ululantique voce, more Asiatico, canere cœpisset, quis eum ferret?

Tumultus ululans. Virg. 11. Æn. 662.

ULULĀTUS, a, um. aliud Partic. [ὀλολυγμένος] ut, Prælia ululata. h. e. Luctuosa. Stat. 9. Theb. 724.

ULULĀTUS, ūs. m. [ὀλολυγμὸς, ὀλολυγὴ] Liv. 5. 39. Mox ululatus cantusque dissonos vagantibus circa mœnia turmatim Barbaris audiebant. Cæs. 5. Bell. Gall. cap. 36. Tum vero suo more victoriam conclamant, atque ululatum tollunt. Ibid. lib. 7. cap. 80. Et ii, qui ad auxilium convenerant, clamore & ululatu suorum animos confirmabant.

Acutos ululatus. V. ACUO.

Flebilis ululatus. Stat. 5. Theb. 594.

Fœmineus ululatus. Virg. 4. Æn. 667. & 9. 477.

Insani ululatus. Claud. de Bell. Gild. 134.

Mœsti. Ovid. 8. Met. 447.

Querulis ululatibus implevi Idam. Ovid. 5. Epist. 73.

Terrificus ululatus. Claud. 1. in Ruff. 130.

Tremuli ululatus. Stat. 5. Sylv. 5. 71. Ululatum dixit pro Vagitu. Loquitur enim de infante.

Complere auras ululatibus. Ovid. 6. Fast. 513.

Feriunt crebris ululatibus aures. Lucan. lib. 2. 33.

Implere montes ululatibus. Ovid. 4. Fast. 453.

Inerrat auribus ululatus. Stat. 9. Theb. 724.

ULULĀMEN, ĭnis. n. Idem. Prudent. Hymno exequiarum v. 114.

Quid turba superstes inepta
Clangens ululamina miscet?

ULULABILIS, e. ut, Clamor ululabilis. Ammian. 30. 15. V. Apul. 4. Met.

U L Y

ULYSSES, is. m. [Ὀδυσσεὺς] Græcorum omnium qui ad Trojam profecti sunt, sapientissimus, filius Laertæ & Autolycæ. Cujus vitam & res omnes in vita gestas scribit Homerus.

Dicimus Ulysses, Ulyssis, Ulyssi, Ulyssem, Ulysses. Item Ulysseus, Ulyssei, Ulysseo, Ulyssea, Ulysseu, quatuor syllabarum: & Ulysseus per EU diphthongum, Ulyssei vel Ulyssi, trium syllabarum. Est & vocativus Ulysse ab Ulysses, E producto: quemadmodum ab Achilles Achille. Nam quod Græcorum alii dicunt Ἀχιλλεὺς, Ἀχιλλέως, Ἀχιλλεῖ, vel Ἀχιλλεῖ, Ἀχιλλέα, Ἀχιλλεῦ: Dores dicunt Ἀχιλλῆς, Ἀχίλλεος, Ἀχίλλῃ Ἀχίλλην, Ἀχίλλη. Hoc casu usus est Ovid. 1. Epist. 1.

Hanc tua Penelope lento tibi mittit Ulysse.

Et 13. Met. 85.

Quaque ruit, non tu tantum terreris Ulysse,
Sed fortes etiam.

Eodem in libro sæpius etiam Achille vocandi casu usurpatum invenies. Reliquos casus non omnes Latinis in usu fuisse arbitror. Nam ut Ulyssei & Ulyssi sæpius invenio: ita Ulysseus, Ulysseo, Ulyssea, Ulysseu, nusquam. Sic Ulysses, Ulyssis, Ulyssi, Ulyssem, usitata sunt: Ulysses vocandi casu vix invenies. Postremo Ulysses, Ulysse, nominat. & vocativus, apud Græcos primæ, apud Latinos secundæ declinationis, in usu frequenti sunt, quorum genitivus & dativus Ulyssæ, Ulyssæ, (quemadmodum usitatum est Anchisæ) a Latinis repudiati sunt.

Multa passus est Ulysses. Cic. 1. Off. 113. Quam multa passus est Ulysses in illo errore diuturno, quum & muliebribus (si Cyrce & Calypso mulieres appellandæ sunt) inserviret, &c.

Ulysses & Nestor sapientes habiti. Cic. 5. Tusc. 7. Etiam heroicis ætatibus Ulyssem & Nestorem accepimus & fuisse & habitos esse sapientes.

Ulysses simulatione insaniæ militiam subterfugit. Cic. 3 Off. 97. Utile videbatur Ulyssi, ut quidam poetæ tragici prodiderunt: Nam apud Homerum optimum auctorem talis de Ulysse nulla suspicio est, sed insimulant eum tragœdiæ simulatione insaniæ militiam subterfugere voluisse.

Carminibus Circe socios mutavit Ulyssi. Virg. 8. Ecl. 70.

Cautum Ulyssem. Ovid. 1. Trist. 2. 9.

Dirus Ulysses. Virg. 2. Æn. 261.

Duplicis Ulyssei. Hor. 1. Carm. 6. 7.

Duri miles Ulyssi. Virg. 2. Æn. 7.

Experientis Ulyssi. Ovid. 14. Met. 159.

Fallacis Ulyssi. Ovid. 13. Met. 712.

Inventor scelerum Ulysses. Virg. 2. Æn. 164.

Ithacensis Ulyssi. Hor. 1. Epist. 6. 63.

Laboriosi Ulyssei. Hor. Epod. 17. 16.

Orator Ulysses. Cic. de Clar. Orat. 40. Neque enim jam Troïcis temporibus tantum laudis in dicendo Ulyssi tribuisset Homerus.

Patientis Ulyssi. Hor. 1. Epist. 7. 40.

Pellacis Ulyssi. Virg. 2. Æn. 90.

Sævi terram execramur Ulyssis. Virg. 3. Æn. 273.

Solers Ulysses. Juven. 9. Sat. 65.

Deprensus Ulyssis ingenio. Ovid. 13. Met. 304.

Confidit socio semper Ulysse. Ovid. 13. Met. 240.

ULYSSIPONA, æ. f. [Ὀλισιππὼν, Ὀδυσσεία πόλις] Lusitaniæ metropolis, quam hodie *Lisbonam* vocant, regum Portugalliæ hodie regia est. Tradit vetustas ab Ulysse conditam esse. Strabo Ulysseam appellari scribit lib. 3. Aliqui *Ulysippo* scribunt, alii *Olysippo*, ut apud Plin. lib. 8. cap. 42.

ULYSSIPPONENSIS, e. Adj. [Ὀλυσιπποναῖος] ut, Ulyssipponense promontorium. Plin. lib. 4. cap. 21.

U M B

UMBELLA, V. UMBRA.

UMBER, V. UMBRIA.

UMBILĪCUS, i. m. [ὀμφαλὸς, ὀμφαλητμητὸς, γνώμων, σκιατύρας] ab Umbone derivatur: Ligamentum intestinorum, quod mediam fere

planitiem

planitiem ventris obtinet: ad hoc factum, ut per eum, fœtus, dum est in utero matris, nutriatur.
Umbilicus ovi. *Le germe ou germillon.* Plin. lib. 10. cap. 52. in fine, Umbilicus ovis a cacumine inest, ceu gutta eminens in putamine.
Castrare umbilicum. V. CASTRO.
Umbilicus, Quicquid in aliqua re est medium. Unde Reate oppidum, umbilicum Italiæ esse dicimus, quia in medio fere Italiæ situm est. Cic. 6. Verr. 106. Et raptam esse Liberam, quam eandem Proserpinam vocant, ex Ennensium nemore, qui locus, quod in media est insula situs, umbilicus Siciliæ nominatur. Liv. 35. 18. Ætoli umbilicum Græciæ.
Certus terrarum umbilicus. Cic. 2. de Divin. 115.
O sancte Apollo, qui umbilicum certum terrarum possides. Ex poeta.
Dies ad umbilicum jam est. Plaut. Men. 1. 2. 45.
Umbilicus, pro Gnomone horarum indice, V. GNOMON.
Umbilici, interprete Porphyrione, Ornamenta quædam ossea, aut lignea, corneave, umbilici nostri formam imitantia, quæ voluminibus jam absolutis addebantur. Hinc proverbialis figura nata, Ad umbilicum ducere, quod significat Librum finire, atque absolvere. Hor. Epod. 14. 8.
Deus deus nam me vetat
Inceptos olim promissum carmen, iambos
Ad umbilicum ducere. Martial. lib. 4. epigr. ult.
Ohe jam satis est, ohe libelle,
Jam pervenimus usque ad umbilicos. Idem lib. 5. 6.
Nigris pagina crevit umbilicis. Et lib. 3. 2.
Pictis luxurieris umbilicis. Idem lib. 1. 67.
Liber umbilicis cultus atque membrana. Erasmus. Catull. ad Varum, 20. 7.
—— chartæ regiæ, novi libri,
Novi umbilici.
Binis umbilicis decoratus liber. Stat. 4. Sylv. 9. 8.
Umbilicus, Parvus circulus in terra descriptus ad dignoscendos ventos. Plin. lib. 18. cap. 33. Per hujus mediam longitudinem duci sarculo sulcum, vel cinere lineam, verbi gratia pedum xx conveniet: mediamque mensuram, hoc est in x pede circumscribi circulo parvo, qui vocatur umbilicus.
Umbilici, Parvi ac rotundi, politique lapilli. Cic. 2. de Orat. 22. Non audeo dicere de talibus viris, sed tamen ita solet narrare Scævola, conchas eos & umbilicos ad Caietam & ad Laurentum legere consuesse.
Veneris umbilicus, Planta est. V. Apul. de Herb. cap. 42.
UMBILICATUS, a, um. Adj. [ὀμφαλώεις] Quod umbilicos habet, vel aliquid ad umbilici similitudinem. Plin. lib. 13. cap. 4. Et in alvo medio plerisque umbilicatum. De palma.
UMBILICARIS, e. ut, Nervus umbilicaris. Tertull. de Carne Christi cap. 20.
UMBO, ōnis. m. [ἴτυς, ὀμφάλιον] Media pars clypei est. Liv. 4. 19. Assurgentem ibi regem, umbone resupinat. Idem 9. 41. Umbonibus incussaque ala sternuntur hostes.
Umbo in gemma. Plin. lib. 37. cap. 6. Arabicæ excellunt candore circuli prælucido, atque non gracili, neque in recessu gemmæ, aut dejectu renitente, sed in ipsis umbonibus nitente, præterea substrato nigerrimi coloris.
Umbo, Scutum: a parte totum. Virg. 9. Æn. 810.
—— nec sufficit umbo
Ictibus. Ibid. lib. 10. 884.
Umbo candidus, pro Ætate militari. Pers. 5. Sat. 33.
—— totaque impune Subura
Permisit sparsisse oculos jam candidus umbo. I. e. Posteaquam vestem sumpsi virilem, & ætatem militarem attigi. Qui enim prætextam posuerant, ætatis militaris censebantur: primis autem stipendiis clypeum gerebant sine omni argumento & insigni candidum, velut e Virgiliano versu notum est, 9. Æn. 548.
Ense levis nudo parmaque inglorius alba. Eos clypeos appellat Nubigeros Papinius 5. Sylv. 2. 131.
Quis tibi tum tenero permisit plaudere collo
Nubigeros clypeos, intactaque cædibus arma? Ex Turnebo.
Fortis umbo. Lucan. lib. 6. 192.
Propellere umbone. Curtius, Totam aciem suo pavore fluctuantem umbonibus posse propelli.
Repellere cunctos umbone. Martial. 3. 46. ubi Umbo pro Brachio ponitur. V. Interpr.
UMBRA, æ. f. [σκιά, σκίασμα] Aër carens sole: quod fit alicujus corporis objectu, præsertim nubium. Cic. 1. de Orat. 28. Nam me hæc tua platanus admonuit, quæ non minus ad opacandum hunc locum patulis est diffusa ramis, quam illa cujus umbram secutus est Socrates.
Nemorum altorum umbræ. Virg. 3. Georg. 520.
Æmula umbra. V. ÆMULOR.
Apta umbra pastoribus. Ovid. 1. Met. 681.
Arborea umbra. Ovid. 10. Met. 129.
Cava umbra. Virg. 2. Æn. 360.
Densæ umbræ in montibus. Virg. 1. Georg. 342.
Dulcis umbra. Virg. 1. Æn. 698.
Frigida noctis umbra. Virg. 8. Ecl. 14.
Gravis umbra. Virg. 10. Ecl. 75.
Horrenti umbra atrum nemus. Virg. 1. Æn. 169.
Ingens umbra. Virg. 2. Georg. 19.
Largæ umbræ opulenta sylva. Stat. 6. Theb. 91.
Levis umbra nemoris. Ovid. 5. Met. 336.
Longæ umbræ. V. LONGUS.
Matutinæ umbræ. V. MATUTINUS, post MATUTA.
Nemorales umbræ. Ovid. 3. Amor. 1. 5.
Nocturnæ umbræ. Ovid. 1. Amor. 8. 13.
Nutrix aut noverca umbra. V. NOVERCA.
Obscura umbra. Virg. 6. Æn. 452.
Pampinea umbra. V. PAMPINUS.
Rhetorica umbra. Juven. 7. Sat. 173.
Ad pugnam qui rhetorica descendit ab umbra. I. e. A declamationibus quæ fiunt in scholis, ad verum certamen, hoc est, ad veras lites & causas forenses.
Spissæ umbræ noctis. Virg. 2. Æn. 621.
Squallentes umbræ picearum. Sil. lib. 1. 83.
Sublustris umbra noctis. Virg. 9. Æn. 373.
Tremulæ umbræ. Stat. 5. Theb. 749.
Vacua umbra tonsoris. Hor. 1. Epist. 7. 50.
Viridis umbra. Virg. 9. Ecl. 20.
Abluit nigras umbras sibi terra. Lucret. lib. 4. 342.
Accubat sacra nemus umbra. Virg. 3. Georg. 334.
Blanditur populus umbra. Ovid. 10. Met. 555.
Cadunt umbræ. V. CADO.
Captate umbras & frigora. Virg. 2. Ecl. 8.
Coit minax umbra. Valer. 2. Argon. 579. I. e. Tempestas in nubibus congregatur.
Contrahit umbras dies medius. Ovid. 3. Met. 144.
Dimoverat polo aurora humentem umbram. h. e. Noctem humidam. Virg. 4. Æn. 7.
Discutit nigras umbras aër lucidus. Lucret. lib. 4. 342.
Discutit pallentes umbras sol, Nubes dissolvit. Servius. Virg. 3. Georg. 357.
Duplicat crescentes umbras decedens sol. Virg. 2. Ecl. 67.
Efficere umbram. Cels. lib. 1. cap. 2.
Ire per umbras sub nocte. Virg. 6. Æn. 268.
Exuberat umbra luxuria foliorum. Virg. 1. Georg. 191.
Facere umbram. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Fecerat exiguas umbras sol altissimus. Meridies erat. Ovid. 3. Met. 50.
Fecerat minimas umbras sol. Ovid. 14. Met. 54.
Incurrere in umbram. Cic. 2. de Divin. 17. Vident ex constantissimo motu lunæ, quando illa e regione solis facta incurrat in umbram terræ, quæ est meta noctis, ut eam obscurari necesse est.
Inducere umbras fontibus. Virg. 5. Ecl. 40.
Inducit umbras terris nox. Hor. 1. Serm. 5. 10.
Ingruit umbra vitibus. Virg. 2. Georg. 410.
Involvit nox cælum magna umbra. Virg. 2. Æn. 251.
Ministrans umbram potantibus platanus. Virg. 4. Georg. 146.
Nocent frugibus umbræ. Virg. 10. Ecl. 76.
Obruit roriferis umbris nox terram. Lucret. lib. 6. 864.
Obtexitur cælum umbra. Virg. 11. Æn. 612.
Porrigit ingentes umbras murorum campus. Stat. 12. Theb. 257.
Requiescere sub umbra. Virg. 7. Ecl. 10.
Sufficiunt salices umbram pastoribus. Virg. 2. Georg. 435. Umbras, Ramos arborum segetibus incumbentes.
Umbras arborum amputare. Virg. 1. Georg. 157.
Ne umbram quidem ejus novit. Ductum ab antiqua pictura videri potest, quæ rem duntaxat umbris ruditer repræsentabat. Cic. 7. Att. 11. O hominem amentem & miserum, qui ne umbram quidem unquam τοῦ καλοῦ viderit. Ex Erasmo.
Umbræ, proverbiali loco dicebantur olim ii qui venirent ad convivium, non ipsi quidem vocati, sed comites eorum qui vocati fuerant: sic illos sequentes velut umbra corpus ultro sequitur. Ad hanc parœmiam allusit Hor. 1. Epist. 5. 28.
—— Brutum tibi Septimiumque,
Et nisi cœna prior, potiorque puella Sabinum
Detinet, assumam: locus est & pluribus umbris. Idem 2. Serm. 8. 22.
—— cum Servilio Balatrone
Ubidius, quos Mæcenas adduxerat umbras. I. e. Ultroneos comites. Erasmus.
Velut umbra sequi dicitur, Qui nunquam deest. Nam umbra corpus assectatur, velit nolit. Plaut. Cas. 1. 4. Decretum est mihi quasi umbra quoquo ibis tute, persequi. Unde Asseclas individuos, Umbras vocamus, & ultro comitantes ad convivium. M. Tullius lib. 1. Tusc. Quæst. 109. Etsi enim nihil in se habeat gloria cur expetatur, tamen virtutem tanquam umbra sequitur. Ex Erasmo.
Metuere suam ipsius umbram dicuntur, Qui pueriliter trepidant, ubi nihil omnino sit periculi. Translatum vel ab his, qui forte conspecta corporis sui umbra, subito expavescunt. Vel a melancholicis quibusdam, qui auctore Aristotele, propter oculorum imbecillos spiritus, in aëre proximo, veluti suam quandam imaginem contemplantes arbitrantur sese suos videre Manes. Socrates in Phædone Platonis, Tu vero tuam, quemadmodum dici solet, metuens umbram, i. e. Tibiipsi diffisus. Cic. de Petitione Cons. 7. Alter vero, quo, dii boni, splendore est! primum nobilitate eadem, qua Catilina, num majore? non: sed virtute. Quamobrem qui Manius umbram suam metuit, hunc negliges quidem. Erasmus. Cic. 15. Att. 20. Etsi mihi videtur iste qui umbras timet, ad cædem spectare, tamen nisi explicata solutione, non sum discessurus.
Umbra & imago, cui opponitur Solida & expressa effigies. Cic. 3. Off. 69. Sed nos veri juris germanæque justitiæ solidam & expressam effigiem nullam tenemus, umbra & imaginibus utimur.
Auxilii umbra. Liv. 32. 21. Quia sub umbra auxilii vestri latere volunt, in societatem vestram confugiunt. Adde 34. 9.
Gloriæ falsæ umbras consectari. Cic. in Pison. 57. Nam ut levitatis est inanem aucupari rumorem, ut omnes umbras etiam falsæ gloriæ consectari.
Honoris umbra. Tacit. 3. Hist. 73.
Luxuriæ umbra, Signum, vestigium. Cic. pro Muren. 13. In quo ipsam luxuriam reperire non potes, in eo te umbram luxuriæ reperturum putas?
Veritatis umbra, Species quædam, & quod verisimile dicitur. Plin. lib. 30. cap. 2.
Sub umbra Tribunitia delitere. Liv. 4. 42.
Umbræ dicuntur quas faciunt pictores, ut imagines quæ planæ sunt, solidæ videantur. Cic. 4. Acad. 20. Quam multa vident pictores in umbris, & in eminentia, quæ nos non videmus?
Umbra & imago alicujus. Cic. pro Rabir. Post. 41.

Ne

Ne contagio mea bonis, umbrave obsit. Cic. 3. de Orat. 162.
Umbræ, Inferorum imagines. Virg. 6. Æn. 390.
Umbrarum hic locus est, somni, noctisque soporæ. Tranquil. in Calig. cap 59. Satis constat custodes hortorum, umbris inquietatos. Plin. lib. 7. cap. 55. Inter inferos umbræ? Servius in illud 4. Æn. 654.
Vixi: & quem dederat cursum fortuna peregi,
Et nunc magna mei sub terras ibit imago. Bene, ait, imaginem dixit. Valde enim quæritur apud Philosophos quid illud sit quod inferos petat. Nam tribus constamus: Anima, quæ superna est, & originem suam petit: Corpore, quod in terram deficit: Umbra, quam Lucretius sic definit, Supra spoliatus lumine aër. Ergo umbra si ex corpore creatur, sine dubio perit cum eo: nec est quicquam reliquum de homine quod inferos petat. Sed deprehenderunt esse quoddam simulacrum, quod ad nostri corporis effigiem fictum inferos petat: & est species corporea, quæ non potest tangi, sicut ventus. Hinc in lib. 6. Æn. 391.
Corpora viva nefas Stygia vectare carina. Hanc autem rem etiam Homerus requirit, simulacro Herculis apud inferos viso. Et sciendum simulacra hæc esse etiam eorum qui per apotheosin dii facti sunt. Unde aut visi esse apud inferos, aut illuc descendisse dicuntur. Hor. de Libero, 2. Carm. 19. 30.
Te vidit insons Cerberus aureo
Cornu decorum. Sciendum tamen abuti poetas, & confuse vel Simulachrum, vel Umbram dicere. Hactenus Servius.
Dominus umbrarum, Pluto. Ovid. 10. Met. 16.
Rector umbrarum. Senec. OEdip. 10.
Rex umbrarum. Ovid. 7. Met. 249.
Crudelibus occubat umbris. Virg. 1. Æn. 551.
Exangues umbræ. Stat. 1. Theb. 308.
Gelidæ umbræ. Ovid. 8. Met. 496.
Gracilis umbra, Tenuis. Ovid. 4. Trist. 10. 86.
Imas Erebi descendit ad umbras. Virg. 6. Æn. 401.
Infernæ umbræ. V. INFERNUS.
Inhumata umbra. Sil. lib. 13. 445.
Pallentes umbræ. Virg. 4. Æn. 357.
Parentales umbræ. Ovid. 4. Trist. 10. 87.
Sævæ. Stat. 10. Theb. 398.
Senilis. Ovid. 14. Met. 117.
Silentes. Virg. 6. Æn. 264.
Stygiæ. Ovid. 1. Met. 139.
Tenues Erebi umbræ. Virg. 4. Georg. 472.
Tristes umbræ. Virg. 5. Æn. 734.
Ultricis umbræ vanis exagitari terroribus. Quintil. in Sepulchro incantato, ad finem.
Volantes nocte umbræ. Ovid. 1. Amor. 6. 13.
Adigere aliquem ad umbras infernas. V. ADIGO.
Umbræ, inquit Festus, vocabantur Neptunalibus, Casæ frondeæ pro Tabernaculis.
Umbra & Unda confunduntur in libris MSS. V. Drakenb. ad Sil. 4. 681.

UMBELLA, æ. f. dimin. [σκιάδιον] Quo fœminæ arcent solis ardores. ut,
Viridis umbella. Juven. 9. Sat. 50.
Umbella, id est σκιάδιον, in plantis quibusdam dicitur, Floris seminisve veluti pedamentum in plures divisum longiores pediculos: qui simul ex fastigio eodem orti, in latius continuo radiantur, singulique florem vel semen sustinent in orbem circumactum: qua floris figura fœniculum, anisum, sambucus, pleraque alia sunt: quod quoniam umbellæ, qua solem a vultu mulieres arcent, forma est, ob latitudinem circinationemque suam ideo umbella & σκιάδιον dicitur. Cæterum Dioscorides hanc umbellam non in origano in orbem se colligere, sed multifidam & veluti divisam esse inquit, lib. 3. cap. 32. Dicitur & Latine Muscarium.

UMBRO, [σκιάζω, σκοτόω] āre. Tegendo umbram facere. Columel. lib. 5. cap. 7. Tum omnes pene virgæ, ne umbrent, eo tempore quo vitis putatur, abraduntur. Plin. lib. 19. cap. 1. Marcellus velis forum umbravit.
Montes umbrantur opaci. Virg. 5. Æn. 508.

UMBRANS, antis. Partic. ut, Arbustis umbrantibus tegi. Pallad. August. t. 8.
Cilio umbrante tegi. Prudent. Hamart. v. 873.

UMBRĀTUS, a, um. aliud Partic. ut, Dux umbratus rosis. Claud. de Bello Gildon. 446.
Currus umbratus. Manil. 2. 139.
Tempora umbrata quercu. Virg. 6. Æn. 772.

UMBRATŪRUS, a, um. Partic. Claud. Nupt. Hon. & Mar. v. 149.
Umbratura Deam retro sinuatur in arcum Bellua.

UMBRATĬCUS, a, um. Adj. [ἴσκιος] Quod est ex umbra, seu ad similitudinem umbræ.
Homo umbraticus dictus est a Plaut. in Curc. 4. 3. 24. Trapezita, qui in umbra sub tecto vitam agit otiosam.
Literæ umbraticæ. Plin. lib. 9. Epist. 2. ad Sabinum, Nos quam angustis terminis claudamur, etiam tacente me perspicis: nisi forte volumus scholasticas tibi, atque, ut ita dicam, umbraticas literas mittere. Alii legunt Umbratiles.
Turba umbratica. Senec. de Benef. lib. 4. cap. 2. In hac parte nobis pugna est cum Epicureorum delicata & umbratica turba, in convivio suo philosophantium.

UMBRATICŎLA, æ. c. Umbraticus, mollis. Plaut. Truc. 7. 7. 49. Mœchus cincinnatus, umbraticola.

UMBRATĬLIS, e. Adj. [σκιώδης] ut, Vita umbratilis & delicata. Cic. 2. Tusc. 27. Sic ad malam domesticam disciplinam vitamque umbratilem & delicatam, cum accesserunt etiam poetæ, nervos omnis virtutis elidunt.
Exercitatio umbratilis, Quæ in loco operto atque adeo in umbra fit. Cic. 1. de Orat. 157. Educenda deinde dictio est ex hac domestica exercitatione & umbratili medium in agmen, in pulverem, in clamorem, in castra atque aciem forensem.
Mora segnis & umbratilis. Columel. lib. 1. cap. 2.
Oratio philosophorum mollis & umbratilis. Cic. in Orat. 64. Quæ videlicet philosophi in umbraculis versabantur. V. Umbratilis oratio, in ORO.
Vita umbratilis & delicata. Cic. 2. Tusc. 27.

UMBRATILĬTER, Adv. Sidon. 2. Epist. 20. Umbratiliter effingere. i. e. Levi pictura.

UMBRACŬLUM, i. n. [σκηνὴ] Locus compositus & tectus frondibus aut re alia quacunque ad umbram præbendam. Varro lib. 1. de R. R. cap. 51. Ubi ea re tecta & loca calida prope aream faciunt, ac umbracula quo succedant homines in æstu, tempore meridiano. Virg. 9. Ecl. 42.
—— & lentæ texunt umbracula vites.
Tegmen & umbraculum. Columel. lib. 3. cap. 10.
Eruditorum umbracula. Cic. de Clar. Orat. 37. Processerat enim in solem & pulverem, non ut e militari tabernaculo, sed ut e Theophrasti doctissimi hominis umbraculis. Idem 3. de Legib. 14. Mirabiliter doctrinam ex umbraculis eruditorum, otioque non modo in solem atque in pulverem, sed in ipsum discrimen aciemque produxit. Budæus, ductum a σκιαμαχία, id est umbratili pugna existimat. Sententia est, Civilem doctrinam & disputationes de Republica non solum sub tecto scholisque philosophorum exercuit, verum & ad justum prælium descendit, ac disciplinam civilem in concertationes forenses, & Reip. contentiones, cujusmodi fere in populari statu existunt, produxit. Ductum potius a Gymnasiorum ambulationibus, quæ arborum umbraculis erant opacæ: ut in Academia & Lyceo. V. Procedere in Solem, in SOL.
Umbraculum, pro Umbella mulieris. Ovid. 2. Fast. 311.
Aurea pellebant rapidos umbracula soles.
Vincant soles umbracula. Martial. 14. 28.
Vincta umbracula sertis. Tibull. lib. 2. 5. 97.

UMBRĬFER, ĕra, ĕrum. [σκιοφόρος] Ferens umbram.
Academia umbrifera. Cic. 1. de Divin. 22.
Inque Academia umbrifera, nitidoque Lyceo
Fuderunt claras fœcundi pectoris artes. Ex poeta. Varro 2. de R. R. cap. 2. Circiter meridianos æstus dum defervescunt, sub umbriferas rupes, & arbores patulas subjiciunt.
Fundo umbrifero Styx livida. Stat. 1. Theb. 57.
Nemus umbriferum. Virg. 6. Æn. 473.
Undæ umbriferæ sulcator. Stat. 8. Theb. 18. Charontem intelligit & Stygem.

UMBRŌSUS, a, um. [σκιερὸς] ior, issimus. Opacus. Cic. 3. Q. frat. 1. Ego locum æstate umbrosiorem vidi nunquam. Plin. lib. 16. cap. 26. Fico folium maximum umbrosissimumque. Idem lib. 11. cap. 27.
Arbos umbrosa. Virg. 2. Georg. 66.
Arundo umbrosa. Virg. 8. Æn. 34.
Cacumina umbrosa. Virg. 2. Ecl. 3.
Collis umbrosus. Ovid. 2. de Arte Am. 421.
Nemus umbrosum. Ovid. 7. Met. 75.
Ripa. Hor. 3. Carm. 1. 23.
Sylva. Ovid. 1. Met. 693.
Tecta. Tibull. lib. 1. 4. 1.
Vallis. Virg. 3. Georg. 331.

UMBRIA, æ. f. [Ὀμβρικὴ] Regio Italiæ, quam Plin. lib. 3. cap. 14. in sexta regione collocat, ἀπὸ τοῦ ὄμβρου, hoc est ab imbre: quod Umbri a Græcis quasi Umbrii dicantur, & omnium Italiæ populorum antiquissimi inundatione terrarum imbribus fuisse credantur. Vel dicta est Umbria ab umbra: quod ea regio propter altitudinem montium & vicinitatem Apennini, umbrosa sit. Incipit Umbria ab Apennino, & ultra ac usque ad sinum Adriaticum extenditur, multis præclara vetustissimis oppidis, sed in primis Sentino, & fano Fortunæ. In ea etiam sunt Spoletum: a quo nunc ea regio, Ducatus Spoletanus dicitur: Nurcia, Reate, Ameria, Tiphernum, Fulgineum, Nuceria, Assisa, Tudertum, Narnia. Trecenta Umbrorum oppida Tusci debellasse reperiuntur. Meminit Umbriæ Cic. 1. de Divin. 92. & Lucan. lib. 2. 463.

UMBER, bri. m. [Ὀμβρικὸς] Qui est ex Umbria. Catull. in Egnatium, 37. 11.
Aut parcus Umber, aut obesus Hetruscus.
Aper Umber. Hor. 2. Serm. 4. 40.
Martius Umber. Sil. lib. 10. 313.
Mariti Umbri rubicunda uxor. Ovid. 3. de Arte Am. 303.

UMBRIUS, a, um. Adj. ut, Terra Umbria. Gell. lib. 3. cap. 2.

UMBRĬCA, æ. f. Cretæ species. Plin. lib. 35. cap. 17.

UMBRICIUS, i. m. Aruspicis nomen. Tacit. 1. Hist. 27.

UMBRO, are; UMBROSUS. V. UMBRA.

U N A

UNA, Adv. [ἅμα] acuitur in fine, Unà, ad differentiam ablativi nominis Unus: significatque Simul. Cic. 7. Att. 10. Si in Italia Pompeius consistit, erimus unà.
Ambos unà necare. Cic. 2. de Fin. 69. Et si id non probares, quo minus ambo unà necaremini, non precarere?
Unà inter se. Plaut. Mil. 2. 1. 61.
Unà mecum. Ter. Adelph. 4. 3. 7. Sed quæso ut unà mecum ad matrem virginis eas. Virg. 2. Ecl. 31.
Mecum unà in sylvis imitabere Pana canendo.
Unà cum. Cic. de Amicit. 34. Quod summi puerorum amores sæpe unà cum prætexta, sumpta toga deponerentur.
Philosophari unà cum aliquo. Cic. 2. de Finib. 101.
Unà, geminatum aliquando in oratione ponitur, & eandem vim habet quam Cum & tum. Cic. 1. Verr. 1. Is si mei consilii causam rationemque cognoverit, unà & id quod facio probabit, unà & in hac causa profecto neminem mihi esse præponendum actorem putabit. Sic legit Valla; at nostra exemplaria non habent secundum illud Unà.

UNANIMANS, antis. Idem quod Unanimis. Plaut. Truc. 2. 4. 81. Sociæ unanimantis, fidentis fuit officium facere.

UNANĬMIS, e. & UNANIMUS, a, um. [ὁμόψυχος, ἰσόψυχος, ὁμόθυμος]

ὁμόθυμος] Adj. Quod unius est animi, & ejusdem sententiæ cum altero. Liv. 7. 21. Novi Consules fœnebrem quoque rem, quæ distinere unanimos videbatur, levare aggressi, &c. Virg. 4. Æn. 8.

Quum sic unanimem alloquitur male sana sororem.

Fratres unanimes. Catull. ad Veranium, 9. 4.

Sodales unanimi. Catull. ad Alphenum, 28. 1.

Unanimitas, ātis. f. [ὁμοψυχία] Consensus, æquanimitas. Plaut. Truc. 2. 4. 81. Proh dii immortales, non amantis mulieris, sed sociæ unanimitatis fidentis fuit officium facere. Alii legunt Unanimantis. Liv. 40. 8. Mihi, Antiocho, & cuilibet regum hujus ætatis nulla re magis quam fraterna unanimitate regnum æquasse.

Unanimiter, Adv. Vopisc. in Tacit. cap. 4. Quod me unanimiter delegistis.

U N C

Uncia, æ f. [οὐγκία] Exiguæ mensuræ genus. Dicta quod una sit ex duodecim partibus assis. Plaut. Men. 3. 3. 3. Atque huic ut addas auri pondo unciam. Idem Rud. 4. 2. 8. Neque piscium ullam unciam pondo hodie cepi. Cic. 13. Att. 48. Mortuus enim Babulius. Cæsar, opinor, ex uncia. etsi nihil adhuc. sed Lepta ex triente.

Uncia agri, Duodecima pars jugeri. Varro 1. de R R. cap. 10.

Uncia in mensuris vocatur Duodecima pars pedis. Nos Pollicem dicimus. Unde Plin. lib. 15. cap. 24. Latitudo pollicaris, quæ & uncialis. Frontinus de Aquæductibus, Est autem digitus, ut convenit, sextadecima pars pedis, uncia duodecima. V. Budæum lib. 5. de Asse. Vide etiam LIBRA. Cels. lib. 5. cap. 17. Sed & antea scire volo in uncia pondus denariorum septem esse.

Uncia, Duodecima pars sextarii. V. Sextarius Romanus, in SEX.

Uncia usura, Quæ duodecima pars est Centesimæ, & hujus velut Assis uncia una. Scævola. l. Titium. § Præfectus. D. de administr. & peric. tutorum, Præfectus legionis ita testamento cavit: Volo ut sit in arbitrio tutorum filii mei, si voluerint hujus summæ uncias inferre usurarum nomine, ita ne numi dispergantur. Quæro, si apparuerit pecunia fœnerata a tutoribus: judicio tutelæ uncias usuras, an vero eas quas stipulati sunt, præstare debeant.

Unciŏla, æ. f. dimin. [οὐγκίδιον] Juven. 1. Sat. 40.

Unciolam Proculeius habet, sed Gillo deuncem.

Unciātim, Adv. [κατ' οὐγκίαν] Ter. Phorm. 1. 1. 9. Quod ille unciatim vix de demenso suo, suum defraudans genium comparsit miser, &c. Plin. lib. 28. cap. 9. Datur & phthisicis unciatim, cum vini veteris hemina decocta, donec tres unciæ e toto residant.

Unciarius, a, um. Adj. [οὐγκιακὸς] ut, Lex unciaria, apud Fest.

Fœnus unciarium, Omnium minimum quod ex centum unciam tantum in annum reddebat. Liv. 7. 16. De unciario fœnore a M. Duellio, L. Menenio Trib. pleb. rogatio est perlata. Sane vetus urbi fœnebre malum, & seditionum discordiarumque creberrima causa, eoque cohibebatur antiquis quoque & minus corruptis moribus. Nam primo duodecim tabulis sanctum, ne quis unciario fœnore amplius exerceret, cum antea ex libidine locupletum agitaretur. deinde rogatione Tribunitia ad semuncias redacta. Postremo vetita versura.

Stips unciaria, Duodecima assis pars, omnium minima moneta. Plin. lib. 34. cap. 5.

Vites unciariæ, Quæ ita depositæ erant, ut inter quamlibet vitem unius jugeri uncia intervallum æquale faceret. Columel. lib. 3. cap. 2.

Unciālis, e. [οὐγκιαῖος] Quod ad unciam pertinet: vel Quod est unius unciæ.

Altitudo uncialis. Plin. lib. 18. cap. 16.

Assis uncialis, Qui unciam tantum valebat. Plin. lib. 33. cap. 3. Q. Fabio Maximo Dictatore asses unciales facti.

Literæ unciales. Hieronymus in præfatione libri Job, Habeant qui volunt veteres libros vel in membranis auro argentoque descriptos, vel uncialibus (ut vulgo aiunt) literis onera magis exarata quam codices. Unciales literas Hieronymus intelligi voluit, Pollicis crassitudine exaratas. Bud. de Asse lib. 1.

Unctum, V. UNGO.

Uncus, i. m. [ὄγκινον] Fustis ab uno latere incurvus ac sese retorquens: quo instrumento puniebantur damnati. Juven. 10. Sat. 66.

—— impactus Sejanus ducitur unco. Plin. in Paneg. Nemo spectator spectaculum factus miseras voluptates unco, & ignibus expiavit. A Græco fit: Græci enim ὀγκᾶσθαι extuberare & intumescere dicunt: & ὄγκαν tumorem: a quo ὄγκινον uncum sive uncinum: quod ubi incurvatur, quodammodo intumescere atque extuberare videatur. Cic. pro C. Rabir. 16. Nos a verberibus, ab unco, a crucis denique terrore, neque res gestæ, neque acta ætas, neque nostri honores vindicabunt? Idem 1. Philipp. 4. Uncus impactus est fugitivo illi qui in C. Marii nomen invaserat. Columel. lib. 3. cap 18. Et velut uncus infixus solo, antequam extrahatur, prærumpitur.

Ferreus uncus. Liv. 30. 10.

Impactus uncus. In prima in Antonium oratione, 5. scriptum est, Impactum fuisse fugitivo uncum: quo genere pœnæ afficiebantur, qui ignominiosissimo supplicio afficiebantur, & vel in ignem, vel ad Gemonias scalas, aut in Tyberim trahebantur. Infigebatur autem gutturi, unde a Juvenale scriptum est, 1. Sat. 156.

—— qui fixo gutture fumant. Et a Propert 4. 1. 141.

Et bene cum fixum mento discusseris uncum,

Nil erit hoc, rostro te premet ansa suo. Unco autem ad Gemonias trahebantur, aut in Tyberim, ut honore sepulturæ privarentur, quo carere acerbissimum antiquis erat. Etiam in barathro unci erant, & abjecta in id cadavera his affixa hærebant in barathro pendentia, ut ex Suida notum est. Ex Turneb. 13. 9.

Navalis uncus, Harpago. Valer. 8. Argon. 298.

Severus uncus. Hor. 1. Carm. 35. 20. Quo loco Turnebus sic ait, Uncus severus, hamus est & ansa ferrea coagmenta rerum tenaciter & aspere retinens, liquido plumbo addito. Hæc ille.

Uncus, pro Anchora. Val. Flac. 2. Argon. 428.

Has inter lacrymas legitur piger uncus arenis:

Jam remi rapuere ratem, &c.

Uncus, a, um. Adj. Incurvus. [γαμψὸς, ὀγκινοειδὴς] Columel. lib. 7. cap. 11. Atque uncis digitis alterum quoque testiculum educito. Plin. lib. 11. cap. 37. Aquaticis unci ungues sunt.

Lævia & Unca, contraria sunt apud Lucret. lib. 2. 426.

Æra unca. Ovid. 2. de Pont. 7. 9. I. e. Hami.

Aratrum uncum. Virg. 1. Georg. 19.

Cauda unca minatur scorpius. Ovid. 15. Met. 371.

Cornibus uncis ferit taurus. Propert. lib. 2. 5. 19.

Dente unco recluditur tellus. Virg. 2. Georg. 423.

Hami unci. Ovid. 15. Met. 476.

Labrum uncum. Lucret. lib. 4. 592.

Morsu unco naves alligat anchora. Virg. 1. Æn. 173.

Ora unca. Stat. 3. Theb. 534. De aquilis.

Pedes unci. Virg. 3. Æn. 233.

Retinacula unca. Stat. 3. Sylv. 2. 32.

Unguibus uncis timendæ volucres. Lucret. lib. 5. 31.

Vomer uncus. Virg. 2. Georg. 223.

Uncīnus, a, um. Adj. Paulinus Natal. 7. Felic. v. 270.

Staminis uncino, quasi piscis, inhæserat hamo.

Uncīnus, i. m. Idem quod Uncus. Apul. 3. Met. p. 135. Pessulis injectis & uncino firmiter immisso.

Uncinātus, a, um. Adj. [ὀγκινωτὸς] Uncinis armatum. Cic. 4. Acad. 121. Nec ut ille qui asperis & lævibus, & hamatis uncinatisque corporibus concreta hæc esse dicat interjecto inani.

Unco, āre. Auctor Philomel. v. 51.

—— ursus ferus uncat.

Uncātus, a, um. Instar uncini factus. Cæl. Aurel. Tard. 5. 3. 37. Quidam uncati permanent.

Litteræ uncatæ. Sidon. 4. Epist. 20.

Uncatio, ōnis. f. Cæl. Aurel. Acut. 2. 32. Ungulum uncatio, quam γρύπωσιν vocant.

Uncipes, ĕdis. Cui uncus pes. Tertull. de Pallio cap. 5.

U N D

Unda, æ. f. [κῦμα, ῥεῦμα, κλυδώνιον, πλημμύριον, ῥεῖθρον] proprie Pars aquæ in se collecta, & in unam partem tendens, ut quum fluctuat mare, dicta quod sit una, & in se coacta. Cic. 10. Philipp. 8. O spectaculum illud non modo hominibus, sed undis ipsis & litoribus luctuosum, cedere e patria servatorem ejus, manere in patria proditores. Apud Plaut. in Milit. 2. 6. 33. Undarum plenum mare.

Unda ponitur pro Aqua, ut pars pro toto. Ovid. 1. Met. 22.

—— & terris abscidit undas. h. e. Mare a terra separavit.

Aeriæ undæ, Nubes. Lucret. lib. 2. 151.

Cæcis erramus in undis, Tenebricosis. Virg. 3. Æn. 200.

Deformis unda Stygis. Senec. Thyest. 8.

Dulces undæ. Virg. 2. Georg. 243.

Flavæ undæ. Claud. 1. in Ruff. 91. al. Refluæ.

Acrius Harpyiis, flavis incertius undis.

Fluctivaga unda. Stat. 1. Theb. 271.

Formosæ undæ. Propert. lib. 1. 20. 41.

Gelida unda perluor. Hor. 1. Epist. 15. 4.

Grata unda siti. Ovid. de Rem. Amor. 406.

Humilis unda, Non profunda. Senec. Agamem. 6.

Inertes undæ. Lucan. lib. 6. 107.

Innabilis unda. Ovid. 1. Met. 16.

Lapidosæ undæ. Ovid. 15. Met. 23.

Limosæ undæ. Sil. lib. 8. 602.

Liquidæ undæ. Virg. 5. Æn. 859.

Mendax unda scrupeis vadis. Dolosa ob vada saxosa quibus atteruntur naves. Senec. Agamem. 6.

Minax unda. Hor. 1. Carm. 12. 32.

Molles undæ. Lucret. lib. 2. 375.

Nigræ undæ. Lucret. lib. 3. 841.

Nitidis undis argenteus fons. Ovid. 3. Met. 407.

Opaca unda. Ovid. 14. Met. 330. al. Amœna umbra.

Præceps unda. Stat. 6. Theb. 774.

Rapax. Ovid. 8. Met. 550.

Rapida. Ovid. 7. Met. 6.

Rauca unda. Ovid. 11. Met. 783.

Recurvatæ undæ. Ovid. 2. Met. 246.

Quaque recurvatis ludit Mæander in undis.

Sævæ undæ. Lucret. lib. 5. 223.

Salsæ undæ. Lucret. lib. 6. 891.

Salubris unda. Ovid. 1. de Arte Am. 258.

Sequaces undæ, Malæ. Virg. 5. Æn. 193.

Silens unda, Quieta. Valer. 5. Argon. 522.

Spumea. Virg. 10. Æn. 212.

Spumosa. Virg. 6. Æn. 174.

Stygiæ undæ. V. STYX.

Tacita unda. Virg. 8. Æn. 87.

Leniit, & tacita refluens ita substitit unda.

Tarda unda innabilis palus. Virg. 4. Georg. 479.

Tenui unda pellucidus fons. Ovid. 3. Met. 161.

Tepidæ undæ. Ovid. 2. Met. 269. al. Antra.

Torrentem undam levis innatat alnus. Virg. 2. Georg. 451.

Tremulæ undæ. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 2.

Tristi unda inamabilis palus. Virg. 6. Æn. 438.

Vaga unda. Ovid. 8. Met. 595.

Veloces undæ. Lucan. lib. 1. 433.

Vitreæ undæ. Ovid. 5. Met. 48. al. Antra.

Volucris unda. Valer. 5. Argon. 428.

Agitata ventis unda. Senec. Agamem. 6.

Albescentes undæ. Sil. lib. 8. 453.

Alludentes undæ. Ovid. 4. Met. 342.

Asperat hyems undas Aquilonibus. Virg. 3. Æn. 285.

Conticuere undæ. Ovid. 5. Met. 474.
Currens unda. Ovid. 2. Amor. 16. 35.
Curvata in montis faciem circumstetit unda. Virg. 4. Georg. 361.
Decrescentes undæ. Ovid. 1. Met. 345.
Dehiscens unda terram inter fluctus aperit. Virg. 1. Æn. 110.
Desilire in undas. Ovid. 2. Fast. 111.
Despumare undam tepidi aheni. Virg. 1. Georg. 296.
Divulsa remis sonat unda. Ovid. 8. Met. 138.
Dare vela per undas. Virg. 5. Æn. 796.
Exasperat concussas Triton undas. Ovid. 2. Amor. 11. 27.
Exercet indomitas undas Auster. Hor. 4. Carm. 14. 20.
Exultantes undæ. Ovid. 13. Met. 892.
Ferventes æstibus undæ. Ovid. 14. Met. 48.
Haurire undam ab omnibus. Stat. 1. Sylv. 2. 259.
Impellitur unda unda. Ovid. 15. Met. 181.
Incanescit unda spumis. Catull. 62. Argon. 13.
Inhorruit unda tenebris. Virg. 3. Æn. 195.
Innatare undam. V. INNATO.
Insilire undis. Ovid. 8. Met. 142.
Insonuit unda. Ovid. 4. Met. 688.
Intremuere undæ. Virg. 3. Æn. 673.
Labentes undæ. Ovid. 5. Met. 387.
Ludunt per undas delphines. Virg. 5. Æn. 595.
Mergitur unda delphinus. V. MERGO.
Natare placidis undis. Ovid. 13. Met. 899.
Projicere aliquem in undas. Virg. 5. Æn. 859.
Rapere currus suspensos per undas. Cic. 2. Tusc. 67. Et qui Pelopis illi Neptuni, qui per undas currus suspensos rapuisse dicuntur.
Ridentes undæ, Nitentes & tranquillæ. Lucret. lib. 5. 1003.
Satiare ora unda. Stat. 3. Theb. 455.
Sonat incursu undarum unda. Ovid. 11. Met. 496.
Spumans unda. Virg. 4. Georg. 529.
Stridentes undæ. Lucan. lib. 9. 869.
Subsidunt undæ. Virg. 5. Æn. 820.
Surgentes undæ. Virg. 6. Æn. 354.
A bis septem undis. V. A & AB præpositiones.
Unda prima præli, Prima olei prælo expressi fluxio. Plin. lib. 15. cap. 4. Ex eadem quippe oliva differunt succi. Primum omnium crudæ, atque nondum inchoatæ maturitatis, hoc sapore præstantissimo. Quin & ea ea prima unda præli laudatissima, ac deinde per deminutiones.
Undæ comitiorum, per translationem, Varia sententiarum multitudo, quibus veluti undis mare, ita etiam comitia fervere videntur. Cic. pro Planc. 15. Sin hoc persæpe accidit ut & factos aliquos, & non factos esse miremur: si campus atque illæ undæ comitiorum, ut mare profundum & immensum sic effervescunt quodam quasi æstu, ut ad alios accedant, ab aliis autem recedant; in tanto nos impetu studiorum & motu temeritatis modum aliquem & consilium & rationem requiramus?
Bellorum undæ. Claud. 2. in Eutrop. 507.
Unda, pro Hominum multitudine. Virg. 2. Georg. 462.
Si non ingentem foribus domus alta superbis
Mane salutantum totis vomit ædibus undam.
UNDO, [κυμαίνω, κυματίζω, κυματόω] āre. Undas facere. Virg. 12. Æn. 673.
Ecce autem flammis inter tabulata volutus
Ad cælum undabat vortex, turrimque tenebat.
Regio undat equis, floretque viris. Valer. Flacc. 1. 539.
Undare, Inundare. Stat. 1. Achil. 86.
Quum tuus Æacides tepido modo sanguine Teucros
Undabit campos, &c.
UNDANS, antis. Partic. Cic. 2. de Nat. Deor. 89.
Subter radices penitus undanti in freto
Molem ex profundo saxeam, aut cælum erui.
Curis undans. Valer. 5. Argon. 303.
Præcipue Æsonidem varios incerta per æstus
Mens rapit undantem curis, &c. h. e. Curis abundantem, & agitatum fluctuantemque.
Ætna undans. Virg. 1. Georg. 472. Undæ modo flammas evomens. Servius.
Chlamydem undantem facere. Plaut. Epid. 3. 3. 55.
Fumus undans misto pulvere. h. e. Abunde exurgens. Virg. 2. Æn. 609.
Galea undans fletu. Stat. 2. Theb. 635.
—— nec vincla coercent
Undantem fletu galeam. h. e. Lachrymarum inundatio vincula galeæ rumpebat. Lactantius.
Habenæ undantes. Virg. 12. Æn. 471.
Lora undantia. i. e. Largo effusa. Virg. 5. Æn. 146.
Nilus bello undans. Virg. 3. Georg. 28. Servius, quasi non undas, sed bella portans propter Antonii & Cleopatræ gravissimum prælium.
Vulnere perfundit undanti somnum. Stat. 2. Theb. 124. h. e. Sanguine vulneris dormientem perfundit.
UNDANTER, Adv. Apul. 2. Met. p. 244. Capillo fluente undanter.
UNDABUNDUS, a, um. ut, Mare undabundum, [κυματίζουσα θάλασσα] apud Gellium dicitur, Abunde undas faciens, lib. 2. cap. 30. Sed mare est etiam atque etiam undabundum.
UNDĀTUS, a, um. Adj. [κυματωτὸς] ut, Undatum imbricatum concharum genus. Plin. lib. 9. cap. 33.
UNDĀTIM, Adv. [κυματοειδῶς] Ad similitudinem undarum. Plin. lib. 36. cap. 7. Augustum undatim crispum in vertices: Tiberium sparsim convoluta canitie. Idem lib. 13. cap. 15.
UNDĀMEN, ĭnis. n. Auson. Mosell. v. 32. Alii hic legunt Manamen.
UNDŌSUS, a, um. Adj. [κυματώδης, κυματίας] Undis plenum: ut, Undosum mare.
Æquor undosum. Virg. 4. Æn. 313.
Fluctus undosior. Solin. cap. 22.

Plemmyrium undosum. Virg. 3. Æn. 693.
Regna undosa, Fluvius. Sil. lib. 5. 21.
UNDŌSE, Adv. Compar. Ammian. 27. 6. Freto undosius ab Euxino Ponto labenti.
UNDISŎNUS, a, um. Adj. [ῥόθιος] ut,
Dii undisoni. Propert. lib. 3. 20. 18.
Rupes undisonæ. Stat. 1. Achill. 198.
UNDULATUS, a, um. Adj. [κυματοειδὴς] Undulata vestis quæ fit ex hircorum & caprarum pilis, potius quam lanis: quod ad undarum similitudinem picta sit. Varro de vita Pop. Rom. lib. 1. Et a quibusdam dicitur esse virginis Fortunæ simulachrum, ab eo quod duabus undulatis togis est opertum, perinde ut olim reges nostri undulatas & prætextatas togas soliti sunt habere. Nonius, Varro, inquit, undulatum nove pro puro posuit. Plin. lib. 8. cap. 48. Undulata vestis primo lautissimis fuit, inde soriculata defluxit.
UNDICŎLA, æ. c. In undis vivens. ut, Naiades undicolæ. Varro apud Nonium.
Pistris undicola. Avien. Phænom. Arat. v. 809.
UNDIFLUUS, a, um. ut, Gurges undifluus. Dracont. Hexaem. v. 253.
UNDIFRĂGUS, a, um. ut, Fluctus undifragi. Fortunat. Epist. præmiss. 2. Carm. 3.
UNDIVĂGUS, a, um. ut, Mare undivagum. Eugen. Toletan. Carm. 19.
UNDE, Adv. [πόθεν, ὁπόθεν, ὅθεν, ὁθενπερ] Ex quo loco: interrogative & infinite accipitur. Ter. Eun. 2. 3. 13. Quid tu es tristis? quidve es alacris? unde is? CH. ego nescio hercule. Hic tamen Donatus interpretatur Unde, pro Ad quid. Idem Adelph. 3. 2. 4. Tot res repente circumvallant, unde emergi non potest. Cic. pro Cecin. 87. Unde tu. hoc verbum Unde, utrunque declarat, & ex quo loco, & a quo loco. unde dejectus est Cecinna? ex urbe. unde dejecisti? ab urbe. unde dejecti Galli? a Capitolio. unde qui cum Graccho fuerunt? ex Capitolio.
Inde, unde. Auctor ad Heren. lib. 1. 14. Rem breviter narrare poterimus, si inde incipiemus narrare, unde necesse erit.
Eloquentia unde longe absum. Cic. de Clar. Orat. 318.
Unde, A cujus domo: vel Cujus est? Ter. And. 4. 5. 9. Eho Mysis, puer hic unde est? quisve huc attulit? Idem Eun. 2. 3. 29. Quid virgo, cuja est? CH. nescio hercle. P. unde est? CH. tantundem. Idem And. 4. 5. 11.
Ubi, quis, & unde. Cic. 4. Verr. 188. Ego instare, ut mihi responderet ubi esset, quis esset, unde esset, &c.
Unde, Ex qua re. Ter. Adelph. 1. 2. 41. Est diis gratia, & unde hæc fiant, & adhuc non molesta sunt. Cic. de Arusp. Resp. 29. Alterum putabo regem si habuerit unde tibi solvat.
Dos, unde sustentare se possit mulier. i. e. Ex qua se possit alere. Caius in l. Curator. D. de ventr. in possess. mittend.
Unde, A quo homine. Virg. 1. Æn. 10.
—— genus unde Latinum. Ter. Eun. 1. 2. 25. E prædonibus unde emerat. Cic. 1. de Orat. 67. De ea multo dicat ornatius quam ille ipse unde cognorit.
Hem mea lux, meum desiderium, unde omnes opem petere solebant. Cic. 14. Fam. 2.
Unde petitur, h. e. Debitor. Cic. 7. Fam. 11. Ego omnibus unde petitur, hoc consilii dederim, ut a singulis interregibus binas advocationes postulent. Idem 1. de Orat. 168. Homo ex disertorum numero postulabat, ut illi unde peteretur, vetus atque usitata exceptio daretur, cujus pecuniæ dies fuisset.
Unde, A latere. Plaut. Cas. 2. 2. 25. Vide quod scriptum unde villicus est.
Unde, Ad quid. Hor. 2. Serm. 7. ad finem;
Unde mihi lapidem? quorsum est opus? unde sagittas?
Unde gentium, Idem quod Unde. Plaut. Asin. 1. 1. 77. Face id ut paratum jam sit. L. unde gentium? Idem Cistel. 4. 1. 16. Nam obsecro unde hæc gentium?
Unde, Quomodo, qua ratione, ex qua re. Ter. And. 3. 2. 31. Unde id scis? D. audivi, & credo. Cic. 1. Acad. 8. Nec erat unde studiosi scire possent.
Unde iste amor tam improvisus, ac tam repentinus? Cic. 2. de Lege Agrar. 59.
Verbum unde quisquam possit offendi. Cic. pro Syll. 72.
Non recordor unde ceciderim, sed unde surrexerim. Cic. 4. Att. 16.
Unde domo? i. e. De qua civitate? Virg. 8. Æn. 114.
Qui genus? unde domo? pacemne huc fertis, an arma? Servius.
Aliquando geminatur. Plaut. Pseud. 1. 1. 104. Atque id futurum unde, unde dicam nescio. conf. Catull. 65. 27.
UNDECUNQUE, Adv. [ὁθενοῦν, ὁπόθεν δὲ πόθεν] Ex quocunque vel quolibet loco. Plin. in Paneg. cap. 80. Postremo velocissimi sideris more omnia invisere, omnia audire, & undecunque invocatum, statim numen velut adesse & adsistere. Et Quintil. lib. 7. cap. 3. Nec, undecunque causa fluxit, ibi culpa est.
UNDELĬBET, Adv. [ὅθεν βούλει] Auctor ad Heren. 4. 64. Ast istud quidem facile fuit undelibet invenire.
Sequentia, ab Unus composita sunt. ut,
UNDECENTUM, [ἑνὸς δέοντος ἑκατὸν] quasi Uno dempto de centum. Plin. lib. 7. cap. 60. Paruerunt tamen ei annis undecentum.
UNDECĒNI, æ, a. Adj. [ἕνδεκα] Idem quod Undecim. Plin. lib. 36. cap. 8. Idemque digressus inde, ubi fuit Mnevidis regia, posuit alium, longitudine undecenis pedibus, per latera cubitis quatuor.
UNDECENTESĬMUS, a, um. Ordinale. Valer. Max. 8. 7. ext. 11. Ad undecentesimum annum.
UNDECIES, Adv. [ἑνδεκάκις] Cic. 4. Verr. 20. H-S. undecies numeratum esse, ut eam causam, in qua tenuissima quidem dubitatio posset esse, isto cognoscente obtineret. Martial. lib. 5. 80.
Undecies una surrexti Zoile cœna,
Et mutata tibi synthesis undecies.
UNDĔCIM, Martial. lib. 2. 44. Debeo undecim Phileto.
UNDECĬMUS, a, um. Adj. [ἑνδέκατος] quasi Unum & decem. Plin.

Plin. lib. 11. cap. 54. Duraffe & ultra undecimum diem plerofque.

UNDECIRĒMIS, is. [ἑνδεκαήρη] Navis undecim remorum ordines habens. Plin. lib. 26. cap. 40. Maxima ea in Cypro traditur ad undeciremem Demetrii fuccifis centumtriginta pedum longitudinis, craffitudinis vero ad trium hominum complexum.

UNDĒNI, æ, a. Adj. [ἕνδεκα] Undecim. Plin. lib. 11. cap. 25. Pariuntur autem undeni. Idem lib. 8. cap. 42. Partum in eo genere undenis menfibus ferunt, duodecimo gignunt. De equis.

UNDENONAGINTA, Liv. 37. 30. Hoftium claffis undenonaginta navium fuit.

UNDEOCTOGINTA [ὀγδοήκοντα ἑνὸς δέοντος] natus annos. Hor. 2. Serm. 3. 117.

UNDEQUADRAGINTA, [τεσσαράκοντα ἑνὸς δέοντος] Adj. indecl. Liv. 23. 57. Ad mille CCCC Carthaginienfium cæfi, undequadraginta vivi capti. al. Undefexaginta.

UNDEQUADRAGIES, Adv. [ἑνὸς δέοντος τεσσαρακοντάκις] Plin. lib. 7. cap. 25. Solus M. Marcellum tranfgreffus, qui undequadragies dimicaverat.

UNDEQUADRIGESĬMUS, a, um. Valer. Max. 8. 7. ext. 10. Undequadrigefimum volumen.

UNDEQUINQUAGINTA, Adj. indecl. Liv. 37. 58. In eo triumpho undequinquaginta coronæ aureæ tranflatæ funt. V. Plin. lib. 13. cap. 4.

UNDEQUINQUAGESĬMUS, a, um. Adj. [ἑνὸς δέοντος πεντηκοστὸς] Cic. pro Lege Manil. 35. Ipfe autem ut a Brundufio profectus eft, undequinquagefimo die totam ad imperium Pom. Rom. Ciliciam adjunxit.

UNDESEXAGINTA, [ἑνὸς δέοντος ἑξήκοντα] Adj. indecl. Plin. lib. 36. cap. 15. Adjecit ipfe in Ædilitatis fuæ commemoratione & ludos undefexaginta diebus factos. Liv. 23. 37.

UNDETRICĒNI, æ, a. Macrob. Saturn. 1. 13. Januarius, Aprilis, Junius, Sextilis, September, October, November, December, undetricenis cenfebantur diebus.

UNDETRIGINTA, Vitruv. 9. 4. Menfibus undetriginta & amplius.

UNDETRIGESĬMUS, a, um. Adj. [ἑνὸς δέοντος τριακοστὸς] Liv. 25. 36. Anno octavo poftquam in Hifpaniam venerat Cn. Scipio, undetrigefimo die poft fratris mortem interfectus eft.

UNDEVICĒNI, æ, a. Quintil. lib. 1. cap. 10. Porrecti utrinque undeviceni.

UNDEVICESĬMUS, a, um. Adj. [ἑνὸς δέοντος εἰκοστὸς] Cic. de Senect. 14. Anno enim undevicefimo poft ejus mortem hi Confules T. Flaminius & M. Attilius facti funt. Et Liv. 10. 47. & 27. 38.

UNDEVIGINTI, [ἑνὸς δέοντος εἴκοσι] Adj. indecl. Cic. de Clar. Orat. 226. Undeviginti annos natus erat eo tempore. Et Liv. 23. 46.

UNDĬQUE, Adv. [πάντοθεν, πανταχόθεν, ἑκασταχόθεν] In omnes partes, vel potius Ex omni parte. Cic. 5. Verr. 149. Teftis eft tota provincia, propterea quod undique ad emendas decumas folent eo convenire. Idem 5. de Finib. 26. Quod ita interpretemur, vivere ex hominis natura undique perfecta & nihil requirente.
Cogunt auxilia undique. Virg. 8. Æn. 7.
Perfecta atque abfoluta honeftas undique. Cic. 5. de Fin. 69.
Perfectus undique eft mundus. Cic. 2. de Nat. Deor. 38.
Proripere undique aliquem. Cic. 7. Verr. 100. Deinde jubet undique hominem proripi, vehementiffimeque verberari.
Septus locus undique. Cic. 7. Verr. 67.
Tolle religionem aut undique, aut ufquequaque conferva. Cic. 2. Philipp. 110.
Undique, Ex omni genere. Cic. 5. Tufc. 86. Sic vita non folum fi undique referta bonis eft, fed fi multo majore & graviore ex parte bona propendent, beata recte dici poteft.
Ex omni genere, & undique. Cic. pro Sext. 119. Non fum tam ignarus, Judices, caufarum, non tam infolens in dicendo, ut omni ex genere orationem aucuper, & omnes undique flofculos carpem ac delibem.
Undique fecus. Solin. cap. 40. Locus viret undique fecus agris arentibus.

UNDIQUEVERSUM, Solin. cap. 53. Cremutius auctor eft, has eafdem anno quinto in Æthiopia catervatim coire, & undiqueverfum quoufquam gentium fint, ad regiam Memnonis convenire. De avibus Memnoniis. V. Gell. lib. 12. cap. 13.

U N E

UNĒDO, ōnis. f. [κόμαρος] Arboris genus, cujus fructus etiam unedo dicitur, quod unum pomum tantum edatur, & nunquam ad aliud edendum, uno abforpto, recurramus. Plin. lib. 15. cap. 24. Aliud corpus eft terreftribus fragis, aliud congeneri eorum unedoni. quod folum pomum fimile fructui terræ gignitur. Arbor ipfa fruticofa: fructus anno maturefcit, pariterque floret fuboafcens, & prior coquitur. V. ARBUTUS.

UNEFERA, æ. f. Herba, femel ferens. Apul. de Herb. cap. 34.

UNETVICESIMUS, UNETVICESIMANI. V. UNUS.

U N G

UNGO, unxi, unctum, [χρίω, ἀλείφω, ἀναχριστεύω] ĕre: & UNGUO, ungui, unctum, ĕre; fecundum Prifcianum: quafi Unum agere, Unguendo enim copulatur atque unitur caro. Cato cap. 72. Pifce liquida cornua iofima unguito. Sic cap. 8. & 95.
Tractare, tergere, unguere. Cic. in Parad. 3. Sed ut in familia, qui tractant ifta, qui tergent, qui ungunt, qui vertunt, qui fpargunt, &c.
Olivo ungi. Hor. 1. Serm. 6. 23.
Unguentis ungere. Cic. 6. Verr. 77. Quid hoc tota Sicilia eft clarius, quam omnes Segeftanas matronas & virgines conveniffe, quum Diana exportaretur ex oppido? unxiffe unguentis, compleffe coronis & floribus?
Ungi & accumbere. Cic. 13. Att. 50. De Mamurra non mutavit, unctus eft, accubuit, ἐμετικὴν agebat.

UNGENS, entis. Partic. Vulg. Interp. Jac. 5. 14. Presbyteri ungentes infirmum oleo in nomine Dei.

UNCTUS, a, um. [χριστὸς] Partic.
Unctus cruore, apud Hor. 2. Carm. 1. 5.
Capillis unctis puer. Hor. 1. Carm. 29. 8.
Lapis unctus. Lucret. 5. 1198. Unctum vertier ad lapidem. i. e. Ad fimulachrum fe vertere religionis caufa: nam in falutandis, & precandis diis, dextrovorfum fe vertere folebant, oleo aut unguentis perfundere. Turnebus Adverf. 1. 21. al. Velatum.
Manus uncta. Hor. 2. Serm. 4. 79.
Olufcula uncta pingui lardo. Hor. 2. Serm. 6. 64.
Unctus, Squallido opponitur. Martial.
Ad alia transfertur. ut, Cœna unctior. Martial. 5. 46.
Confuetudo loquendi unctior. V. Confuetudo, in CONSUESCO.
Patrimonia uncta. Catull. 30. 23.

UNCTITO, [ἀλείφομαι] āre. frequent. Plaut. Moft. 1. 3. 117. Nam iftæc veteres quæ fe unguentis unctitant, interpoles.

UNCTIUSCŬLUS, a, um. [ὑπαλειπτότερος] dimin. ab Unctus adjectivo. Plaut. Pfeud. 1. 2. 85. Nunc tua etiam eft mihi hodie & tuorum opera confervorum caput, nitidiffimum, ac non ipfe ego pulmento utor magis unctiufculo.

UNCTŬLUS, a, um. dimin. Idem. Varro apud Non. 2. 847. Circumtonfi, & terfi atque unctuli. V. Apul. 3. Met. p. 139.

UNCTIO, ōnis. f. [ἄλειψις] Plaut. Stich. 1. 3. 173. Vel unctiones Græcas fudatorias. Cic. 2. de Orat. 21. Philofophorum omnes unctionis caufa reliquerunt.

UNCTOR, ōris. m. [ἀλείπτης] Qui ungit. Martial. lib. 7. 31. Sordidus unctor. Et Cic. 7. Fam. 25. Ille autem, qui fciret fe nepotem bellum tibicinem habere, & fat bonum unctorem, difceffit a me.

UNCTŪRA, æ. f. [ἄλειμμα] Idem quod Unctio. Cic. 2. de Legib. 60. Hæc præterea funt in legibus de unctura, quibus fervilis unctura tollitur, omnifque circumpotatio.

UNCTUS, ûs. m. Idem. Apul. 1. Met. fub finem: Oleum unctui profer.

UNCTORIUS, a, um. Adj. [ἀλειμματικὸς] ut, Unctorium hypocauston, Ubi fervabatur oleum ad unguendum opportunum. Plin. 2. Epift. 17.

UNGENTUM, i. n. quod & UNGUENTUM dicitur, [μύρον, μύρον, χρῖσμα] non eft Medicamentum ut vulgus exiftimat, & tenax illa compofitio qua chirurgi utuntur ad vulnera curanda: fed Commiftio diverforum odorum, addito oleo aut balfamo, aut aliquo pingui, ad ungenda corpora, deliciarum & luxuriæ caufa inventa. Plaut. Moft. 1. 1. 41. Non omnes poffunt olere unguenta exotica. Pomponius tamen Jurifc. titulo De auro, argento, mundo ornamentis, l. Argumento, fcribit unguenta effe, quæ valetudinis caufa comparantur, fed hæc magis medicamenta dicuntur. Hor. 2. Carm. 7. 23.

　　—— funde capacibus
　Unguenta de conchis.

Compofitio unguentorum, conditio ciborum. Cic. 2. de Nat. Deor. 146.
Craffum unguentum. Hor. de Arte Poet. 375.
Lepidum unguentum. V. LEPIDUS.
Nardinum unguentum. V. NARDUS.
Aderant unguenta, coronæ, incendebantur odores. Cic. 5. Tufc. 62.
Moritur fuis horis unguentum. V. Morior, in MORI.
Nitere unguentis. V. NITEO.
Perfricare caput fuum unguento. Cic. 5. Verr. 62.
Stillant unguenta capillo. Tibull. lib. 1. 7. 51.
Unguentum in lenticula, Proverbium eft notiffimum, non tamen fatis intellectum. Turnebo nihil aliud fignificare videtur, quam in tenuiculo apparatu & victu, ut in lenticulæ pulmento, non effe locum unguentis, quibus in lautis opiparifque conviviis uti folebant. Quin & cibis interdum unguenta folebant admifcere, quod in lentis pulmento faciendum non eft, ob edulii vilitatem tam pretiofa non defiderantis condimenta. Ariftot. ex Eurip.
　Ὅταν φακῆν ἕψητε, μὴ 'πιχεῖν μύρον. Hæc ille 21. 4.
Unguentum non recipit u, ficut nec Ungo, auctore Servio.

UNGUENTĀTUS, a, um. Adj. [μεμυρωμένος] Catul. in Epithal. Juliæ, 62. 142.

　Diceris male a tuis
　Unguentate glabris marite
　Abftinere.

Milites unguentati, i. e. Luxuriofi. Suet. Cæf. cap. 67.
Mœchus unguentatus. Plaut. Mil. 3. 3. 50.

UNGUEN, ĭnis. n. [ἄλειφαρ] Idem quod Unguentum: fignificat Succum omnem ex quo aliquid ungi poteft. Varro 2. de R. R. cap. 9. Quidam nucibus Græcis in aqua tritis perungunt aures, & inter digitos, quod mufcæ & ricini, & pulices foleant (fi hoc unguine non fis ufus) ea exulcerare. Columel. lib. 6. cap. 32. Unguine ceti. Idem lib. 6. cap. 33. Pice & oleo vel unguine miftis.
Pingues unguine ceræ. Virg. 3. Georg. 450.
Craffo vitiarunt unguine pultes. Perf. 6. Sat. 40.
Unguen. Cato cap. 80.
Pingui fluit unguine tellus. Valer. 6. Argon. 360.

UNGUĒDO, ĭnis. f. Idem. Apul. 3. Met. p. 138. Pyxides plufculas depromit, atque indidem egefta unguedine, &c.

UNGUINŌSUS, a, um. Adj. [ἀλειφατώδης] ab Unguine: ut, Unguinofum medicamentum. Plin. lib. 13. cap. 1. Idem lib. 23. cap. 8. Sunt autem recentes nuces juglandes jucundiores, ficcæ unguinofiores, & ftomacho inutiles.

UNGUENTARIUS, i. m. [μυροπώλης, χυρτάδης] vel UNGUENTARIA, æ. f. Qui vel quæ unguenta conficit ac vendit, a Græcis Myropola dicitur. Cic. 1. Off. 150. Adde huc fi placet, unguentarios, faltatores, totumque ludum talarium. Plin. lib. 8. cap. 5. Et unguentariam quandam dilectam Juba tradit. Hor. 2. Serm. 3. 228.

　　—— pomarius auceps,
　Unguentarius, ac Tufci turba impia vici.

UNGUEN-

UNGUENTARIA, æ. f. [μυρεψικὴ] Ars ipsa conficiendorum unguentorum. Unde,
Unguentariam facere. Plaut. Pœn. 3. 3. 90. Ut balneator faciat unguentariam.

UNGUENTARIUS, a, um. Adj. [μυρεψικὸς] Quod ad unguenta pertinet: ut, Unguentaria vasa. Plin. lib. 36. cap. 8.

UNGUENTIANA, æ. f. Acorus dicitur. Apul. de Herb. cap. 6.

UNGUILLA, æ. f. Solin. cap. 40. Vulgus simiarum in his est, quas passim videmus non sine ingenio æmulandi, quo facilius in manus veniunt. Nam dum avide venantium gestus affectant, relicta consulto visci unguilla, quod mendacio factum vident oculos suos oblinunt: ita visu obducto, pronum est eas corripi.

UNXIA, æ. f. Dea unctionum præses. Arnob. 3. p. 115. Unctionum superest Unxia. Et lib. 7. p. 227. Bos sterilis Unxiæ mactatur.

UNGUIS, is. m. [ὄνυξ] ablativum habet ungue, & ungui, apud Catullum in Carm. nupt. 60. 43. Proprie eorum animalium est, quæ digitos habent separatos, ut sunt homines, simiæ, aves. Plin. lib. 11. cap. 45. Ungues simiæ imbricati sunt, hominibus lati, rapacibus unci, cæteris recti, ut canibus, præter eum qui a crure plerisque dependet. Ter. Eun. 4. 3. 6. Ut ego unguibus facile illi in oculos involem venefico.
Acuti ungues. Juven. 5. Sat. 41.
—— custos affixus ibidem,
Qui numeret gemmas, unguesque observet acutos.
Adunci ungues. V. ADUNCUS.
Formosi ungues. Propert. lib. 3. 8. 6.
Quini ungues. Ovid. 2. Met. 670.
Recurvus unguis. Stat. 3. Theb. 531.
Rigidus unguis. Ovid. 2. Amor. 6. 4.
Scaber unguis. Ovid. 3. de Arte Am. 276.
Validi ungues. Valer. 1. Argon. 157.
Carptus tenui ungui flos. Catull. in Carm. nupt. 60. 43.
Discedere non unguem latum, aut Transversum digitum, frequenter apud Ciceronem, pro eo quod est, Quam minimo spatio. Fit autem festivior metaphora, quoties his verbis perfectam imitationem, ac plenum undequaque consensum significamus, ut Acad. Quæst. 4. 58. Ab hac regula mihi non licet transversum (ut aiunt) unguem discedere. Idem 7. Fam. 26. Urge igitur transversum unguem, quod aiunt, a salo. Sunt illa quidem minus figurata, sed tamen proverbialia, quæ loquitur Plautinus Euclio in Aul. 1. 1. 18. Si hercle tu ex istoc loco digitum transversum, aut unguem latum excesseris. Erasmus.
Diripere artus insanis unguibus. Ovid. in Ibin, 601.
Ire unguibus in vultus alicui. Ovid. 1. Amor. 7. 64.
Exercent volucres aduncis unguibus iras. Ovid. 13. Met. 613.
Fœdans ora unguibus. Virg. 12. Æn. 871.
Lacerare unguibus. V. LACER.
Laniare hamatis unguibus ora alicujus. Ovid. 12. Met. 563.
Notare genas ungue. Ovid. 1. Amor. 7. 50.
Ostendere medium unguem dicitur, Qui maxime contemnit alterum. Juven. 10. Sat. 53.
Mandaret laqueum, mediumque ostenderet unguem. Hic duobus adagiis extremum contemptum significavit. Erasmus.
Petere curvis unguibus vultus alicujus. Hor. Epod. 5. 93.
Ponere ungues, Deponere. Hor. de Arte Poet. 297.
Purgare ungues cultello. Hor. 1. Epist. 7. 51.
Rapit nigris unguibus hydrum corvus. Ovid. 2. Fast. 257.
Arrodere ungues, caput scabere; gestus hominis sunt cogitabundi, & de mutando, cujus pœniteat, secum agitantis. Unde trahuntur in usum proverbialem. Hor. 1. Serm. 10. 71.
Si foret hoc nostrum fato delapsus in ævum,
Detereret si multa, recideret omne, quod ultra
Perfectum traheretur, & in versu faciendo
Sæpe caput scaberet, vivos & roderet ungues.
Sæpe stylum vertas, iterum quæ digna legi sint
Scripturus. Id imitatus Pers. 1. Sat. 106.
Nec pluteum cædit, nec demorsos sapit ungues. Idem 5. Sat. 162. —— crudum Cherestratus unguem
Arrodens ait hoc. In superiore taxat poetarum in scribendo negligentiam. In altero describit adolescentem de mutanda anteactæ vitæ ratione cogitantem. Erasmus.
Prave lectus unguis. Hor. 1. Epist. 1. 104.
Secari acuto ungui. Hor. 1. Epist. 19. 46.
Subsecare ungues docta manu. Tibul. lib. 1. 8. 11.
Timendæ uncis unguibus volucres. Lucret. lib. 5. 32.
Ad unguem. V. AD præpositionem.
Perfectum ad unguem. Hor. de Arte Poet. 294.
Ad unguem factus homo. i. e. Perfectus. V. FACIO.
Ab imis unguibus. V. AB.
Incipere ab unguibus. V. A vel AB.
De tenero ungui. Hor. 3. Carm. 6. 24.
Motus doceri gaudet Ionicos
Matura virgo, & fingitur artubus
Jam nunc, & incestos amores
De tenero meditatur ungui. i. e. Ab ætate tenera.
In unguem committi. V. IN.
Unguis, [ὁπλὴ] pro Ungula. Columel. lib. 6. cap. 12. Si sanguis in inferiore parte ungulæ est, extrema pars ipsius unguis ad vivum resecatur. De bobus.
Unguis, de Palmitibus. Columel. lib. 4. cap. 12. Ungues custodum annotinos resecato.
Unguis rosæ. Plin. lib. 21. cap. 10. Capita foliorum, partesque, candidæ ungues vocantur.
Unguis arborum. Plin. lib. 12. cap. 9. Bactriano nidor siccus multique candidi ungues.
Ungues ferrei, Instrumenta quædam quibus vindemiatores unguium vice utebantur ad colligendas uvas, ne ipsas manibus distringerent. Fieri enim non poterat ut dum unguibus manuum uvas colligerent, bona pars acinorum digitorum contactu in terram non dilaberetur. Columel. lib. 12. cap. 18. Et ungues ferrei quamplurimi parandi

& exacuendi sunt, ne vindemiator distringat uvas, & non minima fructûs portio dispersis acinis in terram dilabatur.
Unguis, Vitium oculi. Celsus lib. 7. cap. 7. De ungue oculorum, Unguis vero, quod pterygion Græci vocant, est membranula nervosa, oriens ab angulo, quæ nonnunquam ad pupillam quoque pervenit, eique officit. Sæpius a narium, interdum etiam a temporum parte nascitur. V. totum caput. Vulgus vocat *La maille en l'œil.*

UNGUICŬLUS, i. m. dimin. [ὀνύχιον] Plaut. Epid. 5. 1. 17. Contempla Epidice usque ab unguiculo ad capillum summum. Cic. 5. de Finib. 8. Valetudinem, vires, staturam, formam, integritatem unguiculorum omnium.
A teneris (ut Græci dicunt) unguiculis; i. e. Ab infantia. Cic. 1. Fam. 6. Sed præsta te eum, qui mihi a teneris (ut Græci dicunt) unguiculis es cognitus.

UNGŬLA, æ. f. [ὁπλὴ] ab Unguis denominativum, non diminutivum; de his animalibus dicitur quæ digitis carent. Plin. lib. 11. cap. 45. Solidas ungulas habent, quæ non sunt cornigera. Plaut. Aul. 3. 4. 8. Ubi erat hæc defossa, occœpit ibi scalpurire ungulis. De gallo gallinaceo.
Vestigium ungulæ Castoris equi. Cic. 3. de Nat. Deor. 11. Ergo & illud in silice, quod hodie apparet apud Regillum, tanquam vestigium ungulæ Castoris equi credis esse.
Cava ungula. Ovid. 4. de Pont. 8. 80.
Dura ungula. Ovid. 6. Met. 220.
Levis ungula. Ovid. 2. Met. 671.
Omnibus ungulis; proverbiale est, quod significat Omnibus viribus, manuumque pedumque conatu & totius corporis, ut etiam ungues qui in extremitate collocati, intendantur, quos Plinius existimat esse summas nervorum clausulas. Cic. 2. Tusc. 56. Toto corpore, atque omnibus ungulis, ut dicitur, contentioni vocis asserviunt.
Injicere ungulas. Plaut. Pseud. 2. 2. 48. Nunc scio febrim tibi esse, quia non licet huc injicere ungulas. i. e. Hoc argentum rapere.
Quatit ungula campum quadrupedante sonitu. Virg. 8. Æn. 596.
Sonat graviter cornu solido ungula. Virg. 3. Georg. 88.
Ungula, Tormenti genus. Constantinus, imperator in l. Etsi. C. de maleficis, Convictus sit eculeo deditus, ungulisque sulcantibus latera perferat pœnas proprio facinore dignas. V. Prudent. in Roman.

UNGŬLUM, i. n. [δακτύλιον, σύμβολον] Plin. lib. 33. cap. 1. Miror Tarquinii ejus statuam sine annulo esse. Quanquam & de nomine ipso ambigi video: Græci a digitis appellavere, apud nos prisci ungulum vocabant, postea & Græci & nostri symbolum.

UNGELLA, æ. f. dimin. ab Ungula. ut, Ungellæ coctæ. Apic. 1. 9.

UNGULĀTUS, a, um. Ungula instructus. Tertull. Apol. cap. 26. Altero pede ungulatus. V. etiam Fest. & Mart. Capella 4. p. 113.

U N I

UNICALAMUS, UNICAULIS, UNICOLOR, UNICUBA, UNICORNIS, UNICUS, UNIGENITUS, UNIJUGÆ, UNIMANUS. V. UNUS.

UNIO, ōnis. m. [μαργαρίτης] quam *perlam* vulgo dicimus. Plin. lib. 9. cap. 35. Quidam tradunt, sicut apibus, ita concharum examinibus singulas magnitudine & vetustate præcipuas esse veluti duces, miræ ad cavendum solertiæ: has urinantium cura peti: illis captis, facile cæteras palantes retibus includi. Multo deinde obrutas sale in vasis fictilibus, erosa carne omni, nucleos quosdam corporum, hoc est uniones decidere in ima. Usu atteri non dubium est, coloremque indiligentia mutari. Dos omnis in candore, magnitudine, orbe, lævore, pondere, haud promptis rebus, intantum ut nulli duo reperiantur indiscreti: unde nomen unionum Romanæ scilicet imposuere deliciæ. Nam id apud Græcos non est, nec apud Barbaros inventores ejus aliud quam margaritæ.
Unio, Alterum cæpæ genus capitatum, quod fere citra cervicem in caput extuberavit, in cujus nominis ambitu est, quæ simplex non fruticavit, nec habuit soboles adhærentes, qualis est marsica. Hanc vocant unionem veteres rustici, ut testatur Columella. quod nomen apud Gallos velut triviale, hactenus usurpatum est. Siquidem quod singulari constat, nec pluribus coagmentatur bulbis, unionem Gallica lingua nominat. Hæc Ruellius. Columel. lib. 12. cap. 10. Pompeianam vel Ascaloniam cæpam, vel etiam Marsicam simplicem, quam vocant unionem rustici, eligito.

UNIO, ōnis. f. V. UNUS.

UNIOCULUS, UNISTIRPIS, UNITAS, UNITER, UNIVERSUS, UNIVOCUS, UNIUSMODI. V. UNUS.

UNNI, V. HUNNI.

U N O

UNOCULUS, V. Unioculus in UNUS.

UNOSE, Adv. dictum fuisse olim pro Simul probat Nonius 881. ex Pacuvio Iliona, Occidisti, ut multa paucis verba unose obnuntiem. Obsoletum.

U N Q

UNQUAM, Adv. [ποτὲ] significat Aliquo tempore. Ter. Heaut. 5. 4. 8. Et cave posthac (si me amas) unquam istuc verbum ex te audiam.
Unquam hodie. Plaut. Amph. 1. 1. 108. Neque ego hunc hominem hodie ad ædes has sinam unquam accedere.
Unquam gentium. Cic. 4. Tusc. 77. Quis homo te exuperavit unquam gentium impudentia?
Raro unquam possunt ante judicium scire, quid testis dicturus sit. Quintil. lib. 5. cap. 7.
Semel unquam. Plin. lib. 2. cap. 35.

Ut nemo unquam, pro Ut nemo unquam magis. Cic. 5. Att. 12. Ita sim afflictus, ut nemo unquam. Ibid. 13.

Non unquam gravis ære domum mihi dextra redibat. Virg. 1. Ecl. 36.

U N U

UNUS, a, um; [εἷς, μία, ἕν] unius genitivum facit, sed quum opus est corripitur, hac excusatione, quod quoties vocalem longam vocalis sequitur, superiori vires detrahit, teste Servio: Unus principium est numerorum. Ovid. 1. Met. 6.

> Unus erat toto naturæ vultus in orbe,
> Quem dixere chaos. Virg. 1. Æn. 255.
> Navibus (infandum) amissis unius ob iram
> Prodimur. Ibid. 45.
> Unius ob noxam & furias Ajacis Oilei.

Unus, Solus. Ter. Adel. 3. 3. 88. Illum curo unum, ille ad me attinet. Plaut. Capt. 2. 2. 81.

Mihi uni commodus. Hor. 1. Epist. 9. 9.

Unus, pro Solus, genitivo aliquando jungitur, & fere cum adjectivo Omnis: aliquando substantivo jungitur, sed quasi subintelligitur Omnium. Plin. lib. 11. cap. 37. Calvitium uni tantum animalium homini. Cic. 4. Fam. 13. P. Nigidio uni omnium doctissimo, &c. ne benigne quidem polliceri possum.

Unus multorum. Hor. 1. Serm. 9. 71.

Unus, subticetur aliquando. Quintil. lib. 9. cap. 1. Nec desunt qui tropis figuræ nomen imponant, quorum est Caius Artorius Proculus.

Ab unis hostium copiis bellum geri. Cic. pro Lege Manil. 9.

Ad unum. V. AD.

In unis ædibus. Ter. Eun. 2. 3. 75. Aderit una in unis ædibus. i. e. iisdem.

Aliquis unus. Cic. 10. Philipp. 3. Cur nunquam tam frequens Senatus fuit, quod unus aliquis tuam sententiam secutus sit?

Ad aliquem unum confugere virtute præstantem. Cic. 2. Off. 41.

Alter & unus, pro Duobus. Cic. 4. Verr. 75. Repente iste testes citari jubet, dicit unus, & alter breviter, nihil interrogatur.

Unus & alter assuitur pannus. Hor. de Arte Poet. 15.

Alter aliquando subauditur. Virg. 9. Æn. 554.

> ——vix unus Helenor,
> Et Lycus elapsi, quorum primævus Helenor.

Unus aut alter. Cic. 7. Att. 25. Quid enim est tantum in uno aut altero die?

Unus & item alter. Ter. And. 1. 1. 50. Sed postquam amans accessit pretium pollicens, unus & item alter.

Unus, alter, plures dies. Cic. 6. Verr. 66. Dies unus, alter, plures: non referri. Ibid. 7. 76. Unum, alterum mensem, prope annum.

Unus, alter, tertius. Quintil. lib. 6. cap. 4. Cic. 1. Acad. 15. Fuit ergo jam accepta a Platone philosophandi ratio triplex. Una, de vita & moribus: altera, de natura & rebus occultis: tertia, de disserendo.

Unus, pro Alter. Cic. in Off. Quum duas cerneret vias, unam virtutis, alteram voluptatis. Virg. 4. Æn. 518.

> Unum exuta pedem vinclis.

Una altera. Ter. Phorm. 5. 8. 90.

Una injuria est tecum. D. lege agito ergo. P. altera est tecum Chreme. i. e. Actio injuriarum ex lege, ait Donatus.

Unus atque idem. Cic. 7. Verr. 92. Una atque eadem nox erat, qua, &c.

Ejusdem unius aut plurium verborum iteratio. Auctor ad Heren. lib. 4. 39.

De illis unus. Cic. pro Milon. 66.

De malis unum. Cic. 3. Att. 2. Mihi etiam unum de malis in metu est, fratris miseri negotium.

De multis unus. Cic. 2. de Finib. 66. Tenuis L. Virginius, unusque de multis, sexagesimo anno post libertatem receptam, virginem filiam sua manu occidit.

De septem unus, Una de tribus. Columel. lib. 1. cap. 3. Martial. lib. 9. 80.

E multis una. Virg. 5. Æn. 644.

E populo unus. Senec. Epist. 10.

E vulgo unus. Quintil. lib. 8. cap. 4.

Ex omnibus unus. Plaut. Stich. 1. 2. 12.

Ex multis unus, i. e. Pars vulgi, unus e populo. Cic. 4. Acad. 5.

Ex omnibus unus erat timendus. Cic. 3. in Catil. 16. Sed sit ingenio divino, quem unum ex Physicis potissimum probabit? nec enim plus uno poterit.

Ex duobus efficere pene unum. Cic. de Amicit. 83.

Ex vitiis mediocribus unum. Hor. 1. Serm. 4. 130.

Inter omnes unus. Cic. in Orat. 104.

Ætas una. Plaut. Capt. prol. 19. Hic postquam hunc emit, dedit eum huic nato suo peculiari, quia quasi una ætas erat. i. e. Ejusdem ætatis.

Animal unum est. Curt. lib. 4. 14. 18. Nam Alexander, quantuscunque ignavis & timidis videri potest; unum animal est: & si quid mihi creditis, temerarium & vecors; adhuc nostro pavore, quam sua virtute felicius.

Animo uno. Ter. Hec. 2. 1. 4. Itaque adeo uno animo omnes socrus oderunt nurus.

Cantharo uno potare, i. e. In eodem poculo libare. Plaut. Stich. 5. 4. 4.

Exemplo uno omnes vivunt. Plaut. Milit. 3. 1. 129.

Gradu quoque uno. Cic. 3. Verr. 154. Quis a signo Vertumni in Circum maximum venit, quin is uno quoque gradu de avaritia tua commoneretur?

Hic unus, pro Hic tantum. Cic. 13. Fam. 8.

Honos omnibus hic erit unus. Virg. 5. Æn. 308.

Ictu uno. Plaut. Milit. 1. 1. 53.

Locum in unum cogi, unum sub aspectum subjici. Cic. 1. de Invent. 98.

Modi unius. Cic. 1. Acad. 26. Quia sola cerneret id quod semper esset simplex & unius modi, & tale quale esset.

Moribus unis, & nunquam mutatis legibus vivere. Cic. pro Flacc. 62. Adsunt Lacedæmonii, &c. qui soli toto orbe terrarum septingentos jam annos amplius unis moribus, & nunquam mutatis legibus vivunt.

Opera una. Plaut. Cas. 2. 5. 1.

Quies una omnibus operum, labor omnibus unus. Virg. 4. Georg. 184.

Quivis unus. Ter. And. 5. 4. 1. Mitte orare, una harum quævis causa me ut faciam, monet.

Si tu solus aut quivis unus. Cic. pro Cecin. 62.

Res una. Plat. Capt. 3. 1. 28. Abeo ab illis, postquam video me sic ludificarier, pergo ad alios, venio ad alios, deinde ad alios: una res, omnes compacto rem agunt. Posterioribus verbis declarat quid velit, quum dicit Una res.

Salus una victis, nullam sperare salutem. Virg. 2. Æn. 710.

Spes una. Ter. Eun. 2. 3. 4. Una hæc spes, ubi ubi est, diu celari non potest.

Tempore uno, pro Eodem tempore. Cic. 2. Att. 12. O suaves epistolas tuas uno tempore mihi datas duas!

Verbo uno eloquere. Plaut. Truc. 4. 2. 43. Et Merc. 3. 4. 17.

Viro uno fortissimo loquor. Cic. 15. Fam. 16. Quanquam quicum loquor? cum uno fortissimo viro, qui postea, quam forum attigisti, nihil fecisti, nisi plenissimum amplissimæ dignitatis.

Ullus unus. Cic. 2. de Lege Agr. 34. Ratum sit quod finitor uni ulli, a quo missus erit, renuntiaverit.

Voce una Senatus frequens retinendum me in urbe censuit. Cic. 1. Att. 19.

Coire in unum. V. COEO.

Colligere & conferre in unum. Auctor ad Heren. lib. 4. 53.

Unum, in neutro genere, pro Re vera. Ter. Eun. 5. 9. 34. Unum etiam hoc vos oro, ut me in vestrum gregem recipiatis. Idem And. 3. 2. 26.

Unum venit in mentem modo. Plaut. Cas. 2. 6. 26.

Unum quicquid. Ter. Adelph. 4. 2. 52. Nam jam adibo: atque unum quicquid, quod quidem erit bellissimum, carpam.

Unum aliquid insigniter facere. Plin. Epist. 206.

Unus, Præcipuus. Virg. 5. Æn. 704.

> Tum senior Nautes unum Tritonia Pallas
> Quem docuit, multaque insignem reddidit arte. Idem 2. Æn. 426. ——cadit & Ripheus justissimus unus
> Qui fuit in Teucris. Servius.

UNALĬTAS, ātis. f. Marius Victorin. 4. adv. Arium. Et unalitas in Trinitate.

UNUSQUILĬBET, unaquælibet, unumquodlibet. Senec. Controv. 26. Ut unusquilibet satis sit. V. ibi Gronov.

UNUSQUISQUE, unaquæque, unumquodque & unumquidque. [ἕκαστος, πᾶς ἕκαστος] i. e. Singuli: non facile patitur superlativum, ut ait Valla, quia illud Unus, vim quandam atque naturam superlativi obtinet: potiusque dicimus, Unusquisque optimus. Cic. pro Font. 17. Movetur eo timore quo unusquisque nostrûm quum in eum locum productus est? Ibid. 12. Unaquaque de re. Idem 6. Verr. 152. Unumquidque ostendere.

Unusquisque & universi. Cic. 3. Off. 26. Ergo unum debet esse omnibus propositum, ut eadem sit utilitas uniuscujusque & universorum, &c.

Leviter unumquodque tangere. Cic. pro Rosc. Amer. 83.

Sigillatim unicuique calamitati fore se denuntiabat. Cic. 6. Verr. 76.

UNUMQUODVIS, uniuscujusvis. n. Lucret. lib. 4. 124.

> Horum unumquodvis leviter si forte ciebis.

UNETVICESIMUS, a, um. ut, Legio unetvicesima. Tacit. 1. Ann. 45. V. ibi Lips. & Freinshem.

UNETVICESIMANI, orum. Tacit. 1. Ann. 37. Non abscessere quintani unetvicesimanique. scil. Milites.

UNICALĂMUS, a, um. Adj. ut, Frumentum unicalamum, quod unicum habet calamum. Plin. lib. 18. cap. 8. Unicalamum præterea, nec usquam capax, seriturque non nisi tenui terra.

UNICAULIS, e. [μονόκαυλος] Quod unum caulem habet, nec in ramos spargitur. Plin. lib. 19. cap. 10. Est autem unicaule, radice bulbo simili.

UNICOLEUS, a, um. Gloss. Gr. Lat. μόνορχις, unitestis, unicoleus.

UNICŎLOR, ōris. [μονοχρώματος] Unius coloris. Plin. lib. 32. cap. 9. Dulciores, fœminæ sunt & unicolores. Ovid. 11. Met. 611.

> At medio torus est hebeno sublimis in antro
> Plumeus, unicolor, pullo velamine tectus. al. Atricolor.

UNICOLŌRUS, a, um. Idem. Prudent. Hamart. v. 819.

> Sic animas cæli de fontibus unicoloras
> Infundit natura solo.

UNICORNIS, is. m. [μονόκερως] sive UNICORNIUS, i. vel UNICORNIUM, i. Animal, quod unicum in fronte cornu longum gerit, quod ad saxa limat, & ipso perforat elephantem. Græce monoceros dicitur. Plin. lib. 8. cap. 21. Asperrimum autem feram monocerotem, reliquo corpore equo similem, capite cervo, pedibus elephanto, cauda apro, mugitu gravi, uno cornu nigro media fronte cubitorum duûm eminente. V. Tertull. adv. Jud. cap. 10.

UNICORNIS, e. [μονόκερως] Quod unum tantum cornu habet. Plin. lib. 11. cap. 46. Solida ungula, & bicorne nullum: unicorne asinus tantum Indicus.

UNICORPOREUS, a, um. Adj. Firmic. lib. 2. cap. 12. Taurus est signum in cælo fœmininum, Septentrionale, unicorporeum. Et sic alibi plerisque in locis.

UNICŬBA, æ. f. Unius viri uxor. Isidor. Gloss. V. & Vet. Gloss.

UNICULTOR, ōris. m. Unius Dei cultor. Prudent. Passione Cypriani, v. 90.

> Edere jussus erat, quid viveret? Unicultor inquit,
> Servo salutiferi mysteria consecrata Christi.

UNICUS, a, um. Adj. [μόνος, εἷς] Singularis, solus, vel unus tantum inter alias species: ut Phœnix est unica avis. Cic. pro Rosc. Amer. 41.

41. Et quæramus, quæ tanta vitia fuerint in unico filio. Idem 4. Fam. 4. Unicum solatium in malis. Et pro Quint. 41. Unica liberalitas.

Marito unico gaudens mulier. Hor. 3. Carm. 14. 5.

Nequitia & malitia unica. Auctor ad Heren. lib. 3. 11.

Turpitudinem aliquibus attribuere. Auctor ad Heren. lib. 3. 37. Si egregiam pulchritudinem, aut unicam turpitudinem eis attribuemus.

Unicus est etiam Qui solus natus est patri. Plaut. Capt. 1. 2. 44. Quid me patrem par facere est, cui ille est unicus. Et v. 47. Tibi ille unicus est, mihi etiam unico magis unicus.

UNICE, Adv. [μοναχῆ] Singulariter: ut, Unice eum diligo. Plaut. Truc. 1. 2. 91. Ain' tute amare? A. Imo unice unum. Cic. 5. de Finib. 8. Quem unice diligo.

Avus tuus qui amavit unice patriam. Cic. 3. in Catil. 10.

Negare ei quem unice diligerem, durum mihi admodum videbatur. Cic. in Orat. 1.

UNIFORMIS, e. Macrob. 7. Saturn. cap. 5. Ut horrore uniformis alimoniæ, edendi desiderium languesceret. Uniformem cibum opponit Vario, vocatque etiam Simplicem. Adde Tacit. de Orat. cap. 32.

UNIFORMITAS, ātis f. Macrob. lib. 7. Saturn. 5. Cur illis providere varietatem laboras, isti squallorem uniformitatis adjicis?

UNIFORMITER, Adv. Apul. Trismeg. sub initium; Omnis humana immortalis est anima, sed non uniformiter cunctæ.

UNIGENITUS, i. m. [μονογενής] Filius qui unicus est: quasi solus genitus, nec fratrem ullum habuit, aut sororem. Verbum est ecclesiasticum. V. Tertull. adv. Gnost. cap. 7. Salvian. 4. p. 121.

UNIGENA, æ. c. [μονογενής] Cic. de Univers. 10. Mundus vocatur, quod solus atque unus esset, his verbis, Ut hic mundus esset animanti absoluto simillimus, hoc ipso, quod solus atque unus esset: idcirco singularem deus hunc mundum atque unigenam procreavit. Ubi aliqui legunt Unigenum, id est, unicum genitum.

Pallas unigena, apud Catullum in Argonaut. 63. 300. quia e Jovis cerebro atque uno parente orta. Budæus.

UNIJŬGUS, a, um. [μονόζυγος] Unijugæ vineæ dicuntur, si hastilibus in terra defixis, singulæ transversæ perticæ in unam tantum partem ordinis adnectuntur. Plin. lib. 17. cap. 22. Si unijuga erit vinea.

Joseph unijugus, i. e. Monogamus. Tertull. de Monog. cap. 6.

UNIMĀNUS, a, um. Adj. [μονόχειρος] Unam tantum manum habens. Liv. 35. 21. Capram sex hœdos uno fœtu edidisse, ex Piceno nuntiatum est: & Aretii puerum natum unimanum. Vide & 41. 21.

UNIMŎDUS, a, um. Adj. ut, Unimodis compagibus unus. Prudent. Psychom. v. 770.

UNIO, ōnis. f. ut, Unio duarum in Christo naturarum, pro Copulatione seu conjunctione apud Theologos.

Pro Unitate posuit Hieron. in Amos cap. 5. Decas decima unione completur. V. & Tertull. de Monogam. cap. 4.

UNIO, īre. Unum facere. Tertull. de Anima cap. 17. Cælum mari unitur, ubi visio absumitur. V. Sulp. Sever. Hist. Sacr. 2. 43.

UNITUS, a, um. ut, Corpora unita. Senec. Quæst. Nat. 2.

Ratio unita. Apul. 11. Met.

UNIOCŬLUS, vel UNOCŬLUS, i. m. [μονόφθαλμος] Qui unum tantum oculum habet. Plaut. Curc. 3. 22. LE. Unocule salve. CU. quæso, deridesne me? LE. de coclytum prosapia te esse arbitror; nam ii sunt unoculi. Quædam exemplaria legunt Une ocule, vel Uniocule. Gell. lib. 3. cap. 11. De Cyclope itidem inquit vel maxime quod unoculus fuit. V. Solin. cap. 25.

UNIOLA, æ. f. Gramen. Apul. de Herb. cap. 77.

UNISTIRPIS, e. [μονογενής] Unius stirpis. Plin. lib. 16. cap. 30. In longitudinem excrescunt abies, larix, palma, cupressus, ulmus & siqua unistirpia.

UNĬTAS, ātis. f. [μονάς, ἑνάς, μόνωσις] ab Unus adjectivo.

Alvei unitas. Plin. lib. 5. cap. 9. Mensura ab unitate alvei, unde se primum findit in latera ad Canopicum ostium CLXVI. De Nilo fluvio.

Solitudinis latæ unitas facta est. Quintil. in Apibus pauperis.

Unitas, Indiscreta similitudo. Plin. lib. 7. cap. 12. Toranius M. Antonio jam Triumviro, eximios forma pueros alterum in Asia genitum, alterum trans Alpes, ut geminos vendidit: tanta unitas erat.

Coloris unitas. Columel. lib. 7. cap. 3. Ideo nisi lanatas oves emi non oportet, quo melius unitas coloris appareat.

Foliorum unitas. Plin. lib. 16. cap. 22.

Facere unitatem. Cels. lib. 6. cap. 6.

Variare unitatem. Plin. lib. 35. cap. 1.

Venire in unitatem. Plin. lib. 33. cap. 2.

Unitas, pro Convenientia & conjunctione seu concordia. Senec. de Vita beata cap. 9. Pigritia & hæsitatio pugnam & inconstantiam ostendit. Quare audacter licet profitearis summum bonum esse animi concordiam. Virtutes enim ibi esse debebunt, ubi consensus atque unitas erit, dissident vitia. Idem lib. 4. de Benefic. cap. 18. De laudibus societatis, Hanc societatem tolle, & unitatem generis humani, qua vita sustinetur, scindes.

Dicitur de iis, quæ ita commiscentur, ut unum fiant. Cels. lib. 4. cap. 19. Donec omnia quæ indita sunt, liquata in unitatem quandam coeunt. V. Justin. 21. 14.

UNITER, Adv. i. e. Unimode & æquabiliter. Lucret. lib. 5. 538.

—— atque aliam naturam subter habere
Ex ineunte ævo conjunctam, atque uniter aptam.

UNITIO, ōnis. f. Unio. ut, Unitio naturarum. Fulgent. de Incarnat. Dom. cap. 3.

UNITESTIS, e. Gloss. Gr. Lat. μόνοχις, unitestis.

UNIVERSUS, a, um. Adj. [ἅπας, σύμπας, ἀπαξάπας, ὅλος] quasi Omnis ad unum versus: id est, sine aliqua exceptione. Et in singulari quidem idem est quod Totus: ut, Universus ager, Universus exercitus. In plurali significat Omnes conjunctim. Nam si dicimus, Omnes sibi domicilium constituerunt, intelligitur, Domicilium sibi unumquemque constituisse. Si vero dicimus, Universi sibi domicilium constituerunt, significatur, Omnes simul unum sibi pro omnibus domicilium fecisse. Ter. Phorm. 1. 1. 17. Quod ille unciatim vix de demenso suo, suum defraudans genium comparsit miser, id illa universum abripiet. Cic. 4. Acad. 73. Hæc loquor de universis. Nihil excipit de quo non profiteatur, quid enim esse potest extra universa?

Unusquisque & universus. Cic. 3. Off. 26. Ergo unum debet esse omnibus propositum, ut eadem sit utilitas uniuscujusque & universorum, &c.

Excipere unum pro universis. Cic. de Provinc. Cons. 23.

Eloquentia universa. Cic. de Clar. Orat. 50. Laus est interdum in aliqua parte dicendi, in universa eloquentia laudem non habet.

Familia universa. Cic. pro Cecin. 58. Tam restitues, si unus servulus, quam si familia dejecerit universa.

Mare universum. Cic. 2. de Finib. 112. Omne cælum totamque cum universo mari terram mente complexum.

Naturam contra universam nihil est contendendum. Cic. 1. Off. 110.

Vim oratoris definire universam & propriam. Cic. 1. de Orat. 64.

Vita universa. Cic. pro Rosc. Com. 44. Est tuæ contumaciæ, arrogantiæ, vitæque universæ vox.

Continens universa atque omnia communis rerum natura. Cic. 1. de Nat. Deor. 36.

Dividere universum in partes. Cic. in Orat. 117. Idemque etiam, cum res postulabit, genus universum in species certas, ut nulla neque prætermittatur, neque redundet, partietur & dividet.

Pars & Universum, contraria. Cic. pro Quint. 89. Omnia autem bona possessa non esse constitui, quod bonorum possessio spectetur non in aliqua parte, sed in universis quæ teneri ac possideri possunt.

Separatim & Cum universis, contraria. Cic. pro Domo 134. Audierat ex illo se a me bis salutem accepisse separatim, semel, iterum, cum universis.

Singula & Universa, contraria. Cic. 6. Fam. 10. Singula persequi non est necesse: universum studium meum & benevolentiam ad te defero.

Singulatim collecta, universa perdere. Cic. 2. Verr. 72. Si tantulum offensum titubatumque sit, ut ea quæ singulatim ac diu collecta sunt, uno tempore universa perdamus.

In universum. V. IN præpositionem.

Unversum, pro Universum. Lucret. lib. 4. 262.

Ventus enim quoque paulatim quom verberat, & quom
Acre ferit frigus, non primam quanque solemus]
Particulam venti sentire, & frigoris ejus,
Sed magis unversum.

UNIVERSE, Adv. [καθόλου, ὅλως] Generaliter, sive generatim; cui Sigillatim opponitur. Cic. 7. Verr. 142. Quid ego de cæteris civium Romanorum suppliciis sigillatim potius quam generatim neque universe loquar? Idem 5. Att. 2.

UNIVERSIM, Idem. Gell. lib. 1. cap. 3. Summatim universimque.

UNIVERSĀLIS, e. [καθολικός, ὁλικός] Quod ad universos pertinet. Auctor ad Heren. lib. 2. 37. Nam hujusmodi in rationibus, non universali atque absoluta, sed extenuata ratione expositio confirmatur. V. Quintil. lib. 2. cap. 13.

UNIVERSALITER, Adv. Caius in l. quod sæpe. §. in iis. C. de contrah. empt. Si grex universaliter vænierit. i. e. Totus una venditione. V. Cellar. Cur. Poster. p. 102.

UNIVERSĀTIM, Idem. Sidon. 8. Epist. 2. Votis universatim ferventibus.

UNIVERSĬTAS, ātis. f. [τὸ πᾶν] Cic. 2. de Nat. Deor. 164. Licet enim contrahere universitatem generis humani, eamque gradatim ad pauciores, postremo deducere ad singulos.

De universitate libri pronuntiare, In genere, vel in universum judicare de libro. Plin. 3. Epist. 15. ad Proculum, Non temere jam nunc de universitate pronuntio, de partibus experiar legendo.

Rerum universitas. Cic. 1. de Nat. Deor. 121. Tum enim censet imagines divinitate præditas inesse in universitate rerum.

Corpus universitatis. Cic. de Univers. 13. Quod si universitatis corpus planum & æquabile explicaretur, &c.

Currus universitatis. Cic. de Univers. 37. Singulos adjunxit ad singula, atque ita quasi in currum universitatis imposuit.

UNIVĪRA, vel UNIVIRIA, æ. f. Quæ semel tantum nupsit, uni tantum viro conjuncta. Grut. Inscript. p. 748. n. 4.

RENATVS.
VOLVSIAE. IVSTAE.
MATRI. CARISSIMAE.
OMNIVM. FEMINAR.
SANCTIORI. VNIVIRAE. V. etiam Tertull. ad Uxor. 1. 7. Trebell. in Tito cap. 32.

UNIVIRĀTUS, ûs. m. [μονογαμία] Tertull. ad Uxor. lib. 1. extr. & de Castit. cap. 13.

UNIUSMŎDI, [μονότροπος, μονοειδής] indecl. Non varius, uniformis. Ter. Heaut. 1. 2. 31. Nam parentum injuriæ uniusmodi sunt ferme: paulo qui est homo tolerabilis, &c.

Materia semper est uniusmodi, suique similis. Cic. de Univers. 19.

Principes sunt uniusmodi, & simplices. Cic. 1. Acad. 26.

UNIVŎCUS, a, um. Adj. [συνώνυμος] Cujus & nomen commune est, & eadem substantiæ ratio, quod Græce synonymum dicitur. Homo & equus univoca sunt, quia sub uno animalis nomine comprehenduntur, & eadem est utriusque substantia. V. Mart. Capel. 4. p. 95.

UNO, āre. Tertull. adv. Praxeam cap. 27. Qui unum eundemque contendunt patrem & filium, incipiunt dividere illos potius quam unare.

UNOMAMMIA, æ. f. Unam mammam habens. Plaut. Curc. 3. 1. 75. Et Classiam unomammiam.

UNXIA, V. UNGO.

VO. Volero, Votinia, scil. Tribus; Volusus. **VO. DE.** Vota decennalia.

Vocabulum, Vocalis, Vocativus, Vocator, Vociferor, Vocito, Voco. V. vox.

Voconia, orum. n. [βοκώνια] Genera sunt pyrorum, quemadmodum & Volema, apud Plin. lib. 15. cap. 15.

Vocontii, orum. m. [Οὐοκόντιοι] Galliæ Narbonensis populi, ut scribit Mela lib. 2. in descriptione Galliæ Narbonensis. Hinc

Vocontius, a, um. Adj. [Οὐοκόντιος] ut, Rura Vocontia. Sil. lib. 3. 467. Alii Vocuntia scribunt.
Forum Vocontium. Cic. 10. Fam. 34.

Vocula, diminutivum a Vox, **Voculatio**. V. vox.

V O G

Vogesus, i. m. [Οὐόγεσος] Mons in finibus Lingonum a quo Mosa fluvius profluit, non longe a fonte Matronæ fluvii in Francorum regno situs. Lucan. lib. 1. 397.
Castraque quæ Vogesi curvam super ardua ripam
Pugnaces pictis cohibebant Lingones armis.

V O L

VOL. Volcanalia. **VOLER.** Volerus. **VOLK.** Volcano.

Volgivagus, V. vulgus.

Vola, æ. f. [θέναρ] Media pars manus sive pedis, ut ait Servius. Plin. lib. 11. cap. 45. Vola homini tantum, exceptis quibusdam.
Pro Vestigio pedis. Varro apud Non. 4. 480. Nec vola nec vestigium exstat.

Volaterræ, ārum. f. [Οὐολατέρραι] Hetruriæ oppidum ad Cecinam fluvium, ut scribit Plin. lib. 3. cap. 5.

Volaterrānus, a, um. Adj. ut, Vada Volaterrana. Cic. pro Quint. 24.

Volatile, Volaticus, Volatura, Volatus. V. volo, āre.

Volcæ, arum. m. [Οὐόλκαι] Populi Galliæ Narbonensis. Volcarum nomen trans Rhodanum in Occasum celeberrimum fuit, sicut citra Saliorum sive Salyum, vel Ptolemæo teste lib. 2. cap. 10. Volcæ vulgo *Languedoc*. Olivarius in Melam tradit Volcas esse eos qui apud Montem Pesulanum agunt.

Volcatius, i. m. [Οὐολκάτιος] Consul, impediit ne Catilina ob accusationem repetundarum peteret Consulatum. Auctor Pædianus.
Volcatius Gallicanus, quintum Consul scripsit vitas imperatorum ad Diocletianum. Ejus tantum extat nunc Avidii Cassii vita.
Volcatius Terentianus historiam sui temporis, id est, Gordianorum scripsit, ac dicit Gordianum seniorem vultum Cæsaris Augusti valde retulisse. Auctor Capitolinus.
Volcatius Epidius grammaticus, scripsit res gestas Pompeii Magni & ejus patris: primus libertinorum qui historiam scripserit, quum ab optimo quoque scribi solita sit, ut scribit Cornelius Nepos. Ludum aperuit, docuitque inter cæteros M. Antonium & Augustum. Ex Tranquillo.
Volcatius Sedigitus in libro de Poëtis, quid sentiat de his qui comœdias scripserunt, monstrat apud Gell. lib. 15. cap. 24.

Volēma, ōrum. n. [βόλημα] Pyra Gallis dicuntur bona & grandia: eo quod impleant manum. Apud Catonem cap. 7. Columel. lib. 5. cap. 10. & 12. 10. Virg. 2. Georg. 88.
—— nec surculus idem
Crustumiis, Syriisque pyris, gravibusque volemis.

Volentia, V. volo, vis.

Volēsus, i. m. Sabinus, qui cum Tatio Romam venit. V. Ovid. 3. de Pont. 2. 105.
Volesus, sub Augusto Proconsul Asiæ. V. Senec. de Ira 1. 5.

Volgiolum, i. n. inter Rustica instrumenta connumerat Plin. lib. 17. cap. 10. Seritur mense Aprili, area æquata cylindris, aut volgiolis, densum. De semine cupressi.

Volitina, seu **Voltinia** Tribus, V. tribus.

Volo, [πέτομαι, πτάομαι, ἵπταμαι, πίταμαι, πετάομαι] āre. proprium est pennas habentium. Virg. 1. Æn. 301.
—— volat ille per aëra magnum
Remigio alarum. Cic. in Arat. 47.
Nanque est ales avis lato sub tegmine cæli
Quæ volat, & serpens geminis secat aëra pennis.
Volare membranis dicuntur cicadæ & vespertiliones. Plin. lib. 11. cap. 28.
Alte volare, & Demissius volare, contraria. Ovid. 3. Trist. 4. 23.
Catervatim volare. Plin. lib. 10. cap. 24.
Gregatim volare. Quintil. lib. 1. cap. 6.
Perniciter volare. V. pernix.
Volare transfertur ad alia quæ celeriter currunt: ut Navis volat, fama volat, & hujusmodi: pro Celeriter it, vel fertur. Ter. Hec. 3. 4. 14. Ne me frustra illic expectet, vola.
Volare, & Iter facere, differunt. Cic. 10. Philipp. 11. Quem nisi in via caducæ hæreditates retardassent, volasse eum, non iter fecisse diceres.
Passu volat alite virgo. Ovid. 10. Met. 587.
Ætas volat. Cic. 1. Tusc. 76.
Axis fervidus vi volat. Virg. 3 Georg. 7.
Dicta magna volant superbo. Valer. 5. Argon. 600.
Faces & saxa volant. Virg. 1. Æn. 154.
Fama volat. Virg. 3. Æn. 121.
Literæ volant, Quæ celeriter perferuntur. Cic. 2. Att. 19. Literæ Capuam ad Pompeium volare dicebantur.
Spiritus volat altus in auras. Ovid. 3. Trist. 3. 61.
Tela volant hyberna grandine plura. Ovid. 5. Met. 157.
Vis volat telorum. Liv. 26. 44.

Volans, antis. Partic. [πετόμενος] ut,
Curru volans. Virg. 1. Æn. 160. & 12. 478.
Currus agitare volantes. Virg. 3. Georg. 181.
Equos inhibere volantes. Ovid. 2. Met. 128.
Fumi volantes Lucret. lib. 6. 103
Hasta volans. Sil. lib. 16. 587.
Nubes volantes. Lucret. lib. 5. 254
Sagitta volans. Ovid. 3. Trist. 10. 55.
Umbræ volantes. Ovid. 1. Amor. 6. 13.
Volantes, loco substantivi, pro Avibus. Virg. 6 Æn. 239 de Averno,
Quam super haud ullæ poterunt impune volantes,
Tendere iter pennis.

Volito, [διαπέταμαι] āre. frequent Cic 1. de Nat. Deor. 54. In hac igitur immensitate latitudinum, longitudinum, altitudinum, infinita vis innumerabilium volitat atomorum.
Passim ac libere volitare. Cic. 2. de Orat. 23. Sic enim se res haber, ut quemadmodum volucres, &c. levandi laboris sui causa passim ac libere solutas opere volitare.
Super carpentum volitare. Liv. 1. 34.
Animus vacuus cura atque labore volitat. Cic 2. de Orat. 23. Animi nostri forensibus negotiis atque urbano opere defessi, gestiunt, ac volitare cupiunt vacui cura atque labore.
Favillæ volitant. Ovid. 2. Met. 284.
Umbræ volitant inter vivos. Lucret. lib. 4. 42.
Voces volitant per aures. Idem 4. 222.
Volitare, per translationem, pro Discurrere ponitur, ut ait Valla. Tacit. 2. Ann. 21. Quin & Inguiomerum tota volitantem acie fortuna magis, quam virtus deserebat.
Insultare & volitare. Cic. pro Flacc. 38. Nunc vero non insultabo vehementius, nec volitabo in hoc insolentius.
Cupiditate gloriæ volitare, h. e. Efferri & vehementer trahi Cic. in Pison. 59. Valebis apud hominem volitantem gloriæ cupiditate vir moderatus & constans.
Ante oculos alicujus volitare. Cic. 2. de Lege Agr. 58. Volitat enim ante oculos istorum Jubæ regis filius, adolescens non minus bene nummatus quam bene capillatus.
In armis volitare. Cic. 2. in Catil. 15. Nunquam ego a diis immortalibus optabo Quirites, invidiæ meæ levandæ causa, ut L. Catilinam ducere exercitum hostium, atque in armis volitare audiatis.
In foro volitare. Cic. 1. de Orat. 173.
Per gentes volitare. Cic. 2. de Lege Agr. 98. Ut volitaretis interea per gentes, per regna omnia, cum imperio summo, cum judicio infinito, cum omni pecunia.
Per forum volitare. Cic. pro Domo 49. Itaque cum florens ac potens per medium forum popularis volitares.
Per ora virorum dicitur aliquis volitare. Cic. 1 Tusc. 34.
Nemo me lachrymis decoret, nec funera fletu
Faxit. cur? volito vivu' per ora virûm.
Toto foro volitare. Liv. 39. 32.

Volitans, antis. ut, Vespertilio volitans. Plin. 10. 61.
Asilus volitans. Virg. 3. Georg. 147.
Currus volitans, i. e. Navis. Catull. Argon. 59.
Fama volitans. Virg. 7. Æn. 104.
Simulachra volitantia. Virg. 7. Æn. 89.
Volitans, Discurrens. Cic. Post red. in Senat. 7. Cum ferro & facibus homines tota urbe volitantes, &c.
Acie tota volitans. Liv. 4. 10. & Tacit 2. Ann. 21.
In aciem primam volitans. Flor. 3. 10. 4.
Per totum mundum volitans. Manil. 2. 742.

Volitātus, ûs. m. Fortunat. lib. 4. de Vita Martini,
Ecce repens oritur variante fragore procella,
Stridula sidereo volitatu, & multa tumultu.

Volātus, ûs. m. [πτῆσις, πτηνὴ] Cic. 2. de Nat. Deor. 101. Idemque & volatus alitum sustinet, & spiritus ductus alit & sustentat animantes.
Aquilæ admonitus volatu. Cic. 1. de Divin. 26.
Celer volatus. Claud. Cons. Mall. Theod. 230.
Lenis volatus. Ovid. 12. Met. 527.
Præceps volatus. Martial. lib. 11. 92.
Suspensus volatus. Stat. 3. Theb. 463.
In volatu. V. in præpositionem.

Volatūra, æ. f. [πτῆμα] Idem. Varro 3. de R. R. cap. 5. Ibi in prima volatura quum veniunt, morantur dies paucos requiescendi caussa. Columel. lib. 8. cap. 9.

Volaticus, a, um. Adj. [πετητικὸς] pro Inconstanti ac præcipiti. Cic. 13. Att. 25. O Academiam volaticam & sui similem, modo huc, modo illuc? Idem de Arusp. Respon. 46. Illius furentes ac volaticos impetus in seipsos posse converti.
Mulieres volaticæ, strigæ, maleficæ. Festus.

Volatica, æ. f. Tertull. de Pallio cap. 6. Qui volaticam spectat. i. e. Geometriam, ut Junio videtur; sed Jo. Lud. de la Cerda & Salmasius Auspicem interpretantur.

Volatilis, e. [πτηνὸς] quasi Volans. Volucres, Volatilia dicuntur, quia volant. Cic. 2. de Nat. Deor. 151. Præterea vescimur bestiis & terrenis, & aquatilibus & volatilibus, partim capiendo, partim alendo. Vetus codex legit Volantibus.
Ætas volatilis. Ovid. 10. Met. 519.
Ferrum volatile, pro Cuspide & acie telorum. Virg. 4. Æn. 71.
Pecus volatile facile pastoris custodiam recipit. Columel. lib. 8. cap. 4. De cibariis gallinarum.
Pueri volatilis arcus. Ovid. 2. Amor. 7. 27. h. e. Cupidinis.
Telum volatile mittere. Ovid. 7. Met. 841.

Volabilis, e. Idem. Varro apud Non. 18. 8. & 21. Cervum qui volabile currens sparo secutus tragulave trajicit. Alii legunt Volabilem.

Volo, vis, vult, volui, [θέλω, ἐθέλω, βούλομαι, λάω, χρήζω] velle. Virg. 3. Ecl. 29.
Vis ergo inter nos, quid possit uterque, vicissim Experiamur?
Volo te, subaudi Alloqui: & Volo te paucis, aut tribus verbis. Plaut. Capt. 5. 2. 24. Idem Epid. 3. 4. 24. & Trinum. 4. 2. 121. Ter. And. 5. 3. 1. Quis me volt?
Velint nolint. Plin. in Paneg. Præterea, futuri principes, velint, nolint, sciant.
Velit nolit, pro Velit, an non velit. Cic. 3. Q. frat. 8. Crassum

Junianum

Junianum hominem mihi deditum per me deterruit: velit nolit, ſcire difficile eſt. Hircio tamen agente nolle ſe non probabit.
Volo Arpinum, ſubaud. Proficiſci. Cic. 9. Att. 1. Nos autem in Formiano morabamur; quo citius audiremus: deinde Arpinum volebamus. Eodem modo hic ipſe ſæpius utitur verbo Cogito.
Id volumus, id contendimus. Cic. 2. de Fin. 72. Id enim volumus, id contendimus, ut officii fructus ſit ipſum officium.
Velle, optare, cogitare, efficere. Cic. pro Cluent 188. Nihil eſt enim mali, nihil ſceleris, quod illa non ab initio filio voluerit, optaverit, cogitaverit, effecerit.
Ne velit emiſſe. Cato cap. 5. Nequid emiſſe velit inſciente domino, neu quid dominum celaviſſe velit. h. e. Nihil emat.
Volo, pro Opto. Cic. 12. Fam. 19. Eandem rem tibi volo bene & fœliciter evenire.
Clementer volo. V. CLEMENS.
Leviter bene velle alicui. V. LEVIS.
Magis vellem. V. MAGIS.
Maxime vellem. V. MAGIS.
Minime volo. V. PARVUS.
Nimis vellem. V. NIMIS.
Nimium volo. V. NIMIS.
Quid vultis amplius. Cic. 5. Verr. 118.
Cauſa tua volo omnia, i. e. Tibi bene cupio. Cic. 13. Fam. 23. Nam & ſemper me coluit, diligentiſſimeque obſervavit, & a ſtudiis noſtris non abhorret.
Cauſa ejus valde volo. Cic. 16. Fam. 17. Cuſpio, quod operam dediſti, mihi gratum eſt: valde enim ejus cauſa volo.
Cauſa tua volo, abſolute. Cic. 11. Att. 8. Per eos qui noſtra cauſa volunt, valentque apud illum, diligentiſſime contendas opus eſt.
Defenſam volo, i. e. Cupio defendi. Cic. 13. Fam. 10. Remque & utilitatem ſociorum (cujus rei quantam poteſtatem Quæſtor habeat non ſum ignarus) per te quam maxime defenſam & auctam velis.
Donatum tibi volo. Ulpian. in l. Qui mihi. D. de donationibus. Qui mihi donatum volebat, ſervo communi meo & Titii rem tradidit. Idem in l. hoc jure. D. eod. tit. Siquis dederit pecuniam mutuam Titio reddendam Scio, cui donatum volebat: deinde, &c.
Excuſatum iſtis me volo. Cic. 3. Verr. 105. His omnibus qui iſtius injurias norunt, hoc eſt Pop. Rom. univerſo me vehementer excuſatum volo.
Factum alicui velle. Apul. Apol. Sicinium Pontianum, cui factum volo. V. Ter. Adelph. 5. 7. 20.
Gratiam tuam volo, i. e. Opto. Plaut. Curc. 3. 55.
Honorem hunc deum fortunare tibi volo, h. e. Vehementer cupio. Cic. 15. Fam. 18. Maxima ſum lætitia affectus, cum audivi Conſulem te factum eſſe, eumque honorem deos tibi fortunare volo.
Liberatum ea te cura quamobrem volo. Cic. 3. Q. frat. 1.
Nominatum volo cum honoris cauſa. Cic. 2. Verr. 18. Fit obviam caſu ei multitudini C. Curio, quem ego hominem honoris potius, quam contumeliæ cauſa nominatum volo.
Oratum volo a vobis rem juſtam. Plaut. Amph. prol. 33.
Oratos & vos volo eſſe. Plaut. Caſin. prol. 21.
Obſequutum amori illius volo. Plaut. Aſin. 1. 1. 62.
Velim, Optantis cum deſiderio. Plaut. Truc. 2. 5. 28. Nunc ecaſtor, ut veniret miles velim.
Eſt paucis vos quod monitos voluerim. Plaut. Capt. prol. 53.
Velim ut velles. Plaut. Moſt. 3. 2. 53. Velim ut velles, Tranio: ſed quid eſt negotii? i. e. Cupio ita tibi eſſe, ut velles.
Volam, pro Velim. Lucil. lib. 27. Plaut. Aſin. 1. 2. 26. Meo modo loquar quæ volam, quoniam intus non licitum eſt mihi. Nonius.
Velle ſalvam. Cic. 11. Fam. 28. At debeo pro civili parte Rempub. velle ſalvam.
Volo, pro Opinor, & Cenſeo. Cic. 1. de Nat. Deor. 29. Quatuor enim naturas ex quo omnia conſtare cenſet, divinas eſſe vult. Et paulo poſt itidem.
Velle, jubere, decernere. Cic. 2. de Legib. Ita decernebat Senatus, jubebat & volebat populus. i. e. Suffragiis ſuis comprobabat. V. Liv. 30.
Quid ſibi vult iſtud? Cic. 4. Verr. 150. Quid ſibi equeſtres ſtatuæ volunt propter ædem Vulcani? h. e. Quid ſignificant.
Ita mehercule attendi, nec ſatis intellexi quid ſibi lex, aut quid verba iſta vellent. Cic. 3. de Legib. 33.
Apud comicos Volt pro Vult fere ſemper legitur.

VOLENS, entis. Partic. [βελόμενος] Plaut. Curc. 1. 1. 89. Potate, ſite mihi volentes propitiæ. Liv. 7. 26. Precatus deinde, ſi divus, ſi diva eſſet qui ſibi præpetem miſiſſet, volens propitiuſque adeſſet.
Animo volenti aliquid agere. Salluſt. in Jugurth.
Vobis volentibus. Macrob. lib. 6. Saturn. cap. 6. Figuras vero quas traxit de vetuſtate, ſi volentibus vobis erit, quum repentina memoria ſuggeſſerit, enumerabo.
Volens, pro Benevolo, ut in deorum precationibus. Cato, Mars pater, ſe precor quæſoque, uti fies volens propitius mihi, domo, familiæque noſtræ. Livius, Pacem precibus expoſcunt, uti volens propitius ſuam ſemper ſoſpitet progeniem. Turnebus.
Volentia, i. e. Quæ vellent, a voluntate. Salluſt. Hiſtor. lib. 4. Multiſque ſuſpicionibus volentia plebi facturus habebatur. Nonius.
Talia plebi volentia fuere. Tacit. 15. Ann. 36. i. e. Grata.
Reſcribere volentia. Idem 3. Hiſt 52.

VOLENTER, Adv. Idem. Apul. 6. Met. p. 178. Perrexit Pſyche volenter.

VOLENTIA, æ f. Solin. cap. 36. Volentia reſiſtendi prompta.
Fretus alicujus volentia. Apul. 11. Met.

VOLUNTAS, ātis. f. [θέλημα, βέλησις, προαίρεσις, γνώμη] Animi inductio benevola, mens & conſilium. Cic. 4. Tuſc. 12. Quamobrem ſimul objecta ſpecies cujuſpiam eſt quod bonum videatur, ad id adipiſcendum impellit ipſa natura: id quum conſtanter prudenterque fit, ejuſmodi appetitionem Stoici θέλησιν appellant, nos voluntatem appellamus. Eam illi putant in ſolo eſſe ſapiente, quam ſic definiunt, Voluntas eſt quæ quid cum ratione deſiderat.

V O L

Libertas & voluntas. Cic. pro Sext. 69. Eos voluntatem ſemper eandem, libertatem non eandem ſemper habuiſſe.
Mens & voluntas. Cic. 3. in Catil. 22. Diis ergo immortalibus ducibus hanc mentem Quirites, voluntatemque ſuſcepi.
Senſus & voluntas. Q. Cic. de Petit. Conſ. 32. Petitori vero neceſſaria eſt, cujus & frons, & vultus, & ſermo ad eorum quoſcunque convenerit ſenſum & voluntatem commutandus eſt.
Simulatio & Voluntas, contraria. Cic. 8. Att. 9. Sed tamen ſigna conturbantur, quibus voluntas a ſimulatione diſtingui poſſet.
Nihil tam flexibile, quam voluntas. Cic. pro Milon. 23.
Nihil obſcurius voluntate hominum. Cic. pro Muren. 36.
Voluntas ad aliquid agendum. Cic. pro Font. 30. Quod ſi aut quantam voluntatem habent ad hunc opprimendum, aut quantam ad maledicendum ſententiam, &c.
Voluntas erga, pro ea quam vulgo *affectionem* vocamus. Cic. 2. de Finib. 96. Sed tu, ut dignum eſt tua erga me & erga philoſophiam voluntate ab adoleſcentia ſuſcepta, ſac ut Metrodori tueare liberos.
Voluntate, ablativus. Ter. Adelph. 3. 4. 44. Quod vos jus cogit, id voluntate impetret.
Omnium voluntate, i. e. Omnibus volentibus & concedentibus. Cic. 13. Fam. 5. Cum iis qui ſimilem injuriam acceperant amiſſis omnibus fortunis, reditus tamen in pâtriam voluntate omnium concedi videretur, adjutor incolumitatis fui.
Sua voluntate, nulla vi coactus. Cic. 2. de Finib. 65.
De mea voluntate. V. DE præpoſitionem.
Ex voluntate. Cic. in Piſon. 46. Illud accidit præter optatum meum, ſed valde ex voluntate.
Ex voluntate alicujus aliquid facere, h. e. Quod aliquis concedat & velit. Cic. 13. Fam. 30. Hoc mihi velim credas, ſiquid fecerim hoc ipſo in bello minus ex Cæſaris voluntate, quod intellexerim ſcire ipſum Cæſarem, me invitiſſimum feciſſe.
Legis voluntas. Quintilian. lib. 3. cap. 6. Sed voluntate legis ſe tuebitur.
Abdita voluntas ac retruſa. V. Abditus, in ABDO.
Adverſa voluntas. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Animoſa voluntas. Lucan. ad Piſon. 239.
Averſa voluntas. Virg. 12. Æn. 647.
Dubia voluntas. Tacit. 4. Hiſt. 6.
Grata voluntas in parentes. Cic. pro Planc. 80.
Malefica voluntas. Plin. lib. 9. cap. 59.
Mutua voluntas. Cic. 5. Fam. 2. Timuiſſent, ne quæ mihi pars abs te voluntatis mutuæ tribueretur.
Occulta voluntas, multiplex natura. Cic. ad Brut. 1.
Officioſa voluntas. Ovid. 3. de Pont. 2. 17.
Pauper voluntas. Ovid. 8. Met. 678.
Perpetua & conſtans voluntas. Cic. 13. Philip. 13.
Singularis voluntas. Cic. pro Rabir. 8. Cum tanto ſtudio C. Rabirius totius Apuliæ, ſingulari voluntate Campaniæ vicinitatis ornetur?
Abalienare voluntatem. V. ABALIENO.
Abhorret voluntas ejus a me. Cic. 2. Fam. 16. Solus enim tu ex omnibus, qui cum Bibulo ſunt, certiorem me nunquam feciſti, quam valde Bibuli voluntas a me ſine cauſa abhorreret.
Abjicere voluntatem diſcendi ſimul cum ſpe perdiſcendi. Cic. 2. de Orat. 142.
Accidit voluntas. V. ACCIDO.
Accommodare voluntatem. Ulpian. in l. j. §. in poteſtate. D. de exercit. action. Si ſervus peculiaris volente filiofamilias, in cujus peculio erat: vel ſervo, vicarius ejus navem exercuit: pater dominuſve, qui voluntatem non accommodavit, duntaxat de peculio tenebitur, ſed filius ipſe inſolidum.
Adducere in voluntatem. V. ADDUCO.
Adjuvare voluntatem. V. ADJUVO.
Alienare a ſe voluntates ſuorum. V. ALIENO.
Auferre voluntatem. V. AUFERO.
Conciliare ſibi voluntatem alicujus. V. CONCILIO.
Conferre voluntatem in aliquem. Cic. 13. Fam. 18. Voluntatem contuliſti.
Conformare ſe ad alicujus voluntatem. V. CONFORMO.
Copulare voluntatem. Cic. 3. Fam. 4. Ad voluntates noſtras copulandas.
Emetiri voluntatem, ſeu (ut alii legunt) Remetiri. Cic. de Clar. Orat. 16. Ipſa mihi tractatio literarum ſalutaris fuit, admonuitque, Pomponi, ut a teipſo ſumerem aliquid ad me reficiendum, teque remunerandum, ſi non pari, at grato tamen munere: quanquam illud Heſiodium laudatur a doctis, quod eadem menſura reddere jubet qua acceperis, aut etiam cumulatiore, ſi poſſis. Ego autem voluntatem tibi profecto emetiar, ſi rem ipſam nondum poſſe videor: idque ut ignoſcas, a te peto. h. e. Remunerandi voluntatem tibi præſtabo.
Facere voluntatem. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Fert ita corde voluntas. Virg. 6. Æn. 675.
Habere voluntatem nocendi in iracundia. Cic. 2. de Orat. 302.
Immutare voluntatem. V. IMMUTO.
Impetrare aliquid voluntate. V. IMPETRO.
Incitata adverſus rationem voluntas. V. INCITO.
Incumbere ad voluntatem. Cic. 1. Att. 16.
Incutere voluntatem. V. INCUTIO.
Introſpicere voluntates hominum. Tacit. 1. Ann. 7.
Loqui ad voluntatem. V. LOQUOR.
Manet voluntas. V. MANEO.
Mutare voluntatem. Cic. 1. Fam.
Nuncupata voluntas. V. NUNCUPO.
Præſtare voluntatem. Cic. 1. Fam. 9. Eam voluntatem quam expectabam præſtiterunt.
Profiteri voluntatem. Cic. 10. Fam. 8. Profeſſionem bonæ voluntatis.
Propenſa voluntas. Sil. 16. 289.
Quando ita cælicolûm nobis propenſa voluntas Annuit.

Remittere

Remittere aliquid voluntate. Liv. 35.
Scrutari alicujus voluntatem. Quintil. lib. 2. cap. 5.
Spectata voluntas amicitiæ. Lucret. lib. 1. 141. al. Sperata.
Stare voluntate. Quintil. lib. 7. cap. 2.
Sum. ut, Est mihi diversa voluntas. Ovid. 5. Fast. 529.
Est temerata nostra voluntas. Ovid. 9. Met. 626.
Esse in voluntate. Cic. contra Rullum.
Suscipere voluntatem. Cic. 3. in Catil. 22.
Voluntas, pro Favore. Ter. prol. Phorm. 30. Voluntas vestra si ad poetam accesserit, date operam. h. e. Si faveritis. Donatus.
Offensa voluntas populi. V. OSSANDO.
Voluntate, Sponte. Plaut. Mil. 2. 5. 40. Nisi voluntate ibis, rapiam te domum. conf. Ter. And. 3. 4. 44. Cic. 5. Fam. 5. & V. Gronov. ad Liv. 5. 17.

VOLUNTARIUS, a, um. Adj. [ἑκὼν, ἑκούσιος] Quod fit sponte. Cic. pro Sext. Intueri potestis eos qui omnia divina & humana violarint, non solum alacres lætosque volitare, sed etiam voluntarios fortissimis atque optimis civibus periculum moliri. h. e. Nulla injuria lacessitos.
Voluntarius adest. Liv. 1. 59.
Amicus voluntarius. Cic. pro Cecinn. 14. Ille, quem supra deformavi, voluntarius amicus mulieris, non necessitudine aliqua, sed ficto officio, simulataque sedulitate conjunctus.
Auxilia voluntaria, Quæ sponte dantur. Cic. 15. Fam. 4. Liv. 31. 8. Voluntarios, quos posset, duceret, invitum ne quem militem veterem ducendi jus esset.
Casus voluntarius. Cic. 2. de Fin. 65.
Exitus voluntarius. Tacit. 6. Ann. 40.
Herba voluntaria, Quæ sua sponte nascitur, cui opponitur Sativa. Plin. lib. 20. cap. 22. de serpyllo, Sativum non serpit, sed ad palmi altitudinem increscit. Pinguius voluntarium, & candidioribus foliis.
Inimicus voluntarius. Cic. Anteq. iret in exil. 12.
Interitus voluntarius. Cic. pro Marcell. 14.
Laudator voluntarius. Cic. 6. Verr. 143.
Maleficium voluntarium. Cic. 1. de Invent. 102.
Mors voluntaria. Cic. 3. de Fin. 61. Alter propter perpetuam in populari ratione levitatem, morte voluntaria se a severitate judicum vindicavit.
Motus animi voluntarius. Cic. de Fato 23.
Oblivio voluntaria. Cic. 1. Fam. 9. Quum mihi cum illo magna jam gratia esset, quod ejus omnes gravissimas injurias communis concordiæ causa voluntaria quadam oblivione contriveram.
Oratio necessaria, & Voluntaria, contraria. Cic. pro Rosc. Com. 15. Illa superior fuit oratio necessaria, hæc erit voluntaria.
Societas voluntaria. Cic. pro Quint. 79.
Testes voluntarii. Quintil. lib. 5. cap. 7.
Virtutes voluntariæ. Cic. 5. de Fin. 36.
Voluntarii, apud Liv. 1. 30. Milites sunt diversæ conditionis a volonibus: liberi nempe homines, non servi: qui cum vel propter ætatem, vel quod legitima stipendia fecissent, cogi non possent, sponte militabant.

VOLUNTARIE, sive VOLUNTARIO, Adv. [ἑκοντὶ, ἑκουσίως] Bono & prompto animo, non coacto. Cæs. 3. Bell. Civil. 91. Hæc quum dixisset, primus ex dextro cornu procurrit, atque eum milites electi circiter CXX voluntarie ejusdem centuriæ sunt prosecuti. De Crastino viro fortissimo. Liv. 1. 30. Inde ob residuas bellorum iras, maxime solicitatis ad defectionem animis voluntario traxere. Vetus exemplar habet Voluntarios.

VOLONES, um. m. [βολῶνες] dicti sunt Servi, qui bello Punico quum deessent qui scriberentur, pro dominis pugnaturos se polliciti, in civitatem recepti sunt: & Volones appellati, quia hoc sponte voluerunt. Hæc ex Festo. Liv. 23. 35. Ut tyrones (ea maxime pars volonum erat) discerent signa sequi. Idem 23. 35. Vetus miles tyroni, liber voloni sese exæquari sineret.

VOLSCI, ŏrum. m. [Οὐολσκοι] Populi mediterranei Tusciæ: de quibus Pomponius Mela lib. 2. in descriptione Italiæ.
Veruti Volsci. Virg. 2. Georg. 168.

VOLSCUS, a, um. Adj. Virg. 7. Æn. 803.
—— Volsca de gente Camilla.

VOLSCE, Adv. Titinn. apud Festum; Osce & Volsce fabulantur, nam Latine nesciunt.

VOLSELLA, sive VULSELLA, æ. f. [τριχολάβιον] Instrumentum ad pilos evellendos e corpore. Cels. lib. 6. cap. 18. de cancri, qui in cole nascitur, curatione, Incipit a nigritie: quæ si cutem occupavit, protinus specillum subjiciendum, eaque incidenda est: deinde oræ vulsella prehendendæ: tum quicquid corruptum est, excidendum. Idem lib. 7. cap. 12. Ergo specillo conquirenda est testa quæ recessit, & volsella protrahenda est. V. Martial. 9. 28. & Suet. Cæs. cap. 45.

VOLSORA, æ. f. Avis, quæ se vellit. Festus.

VOLSINIUM, i. n. [Οὐολσίνιον] Ptolem. lib. 3. cap. 1. Tuscorum urbs, hodie *Balsena*.

VOLSINIUS, a, um. Adj. ut, Tribus Volsinia. Cic. pro Planc. 38. Alii legunt Voltinia.

VOLSINIENSIS, e. aliud Adj. & absolute, Incola. Liv. 5. 32. & 9. 41.

VOLSUS, a, um. Adj. [τετιλμένος] pro Vorsus & versus, de industria fictum. Martial. 3. 63.
Qui movet in varios brachia volsa modos. Forte rectius Volsa interpreteris Vulsa, depilata. Ridet enim Cotili mollitiem, curamque nimiam circa corporis cultum.

VOLTA, æ. f. Monstrum apud Volsinienses. Plin. lib. 2. cap. 53.

VOLTUMNA, æ. f. Dea a bene volendo dicta. Hinc,
Fanum Voltumnæ, Locus Etruriæ. V. Liv. 4. 23.

VOLVA, æ. f. [μήτρα] V. VULVA. Plin. lib. 22. cap. 22. Volvam enim terra ob hoc prius gignit, ipsum postea in volva, ceu in ovo est luteum. Varro 2. de R. R. cap. 1. Dicuntur agni chordi qui post tempus nascuntur, & remanserunt in volvis intimis.

VOLUBILIS, V. VOLVO.

V O L

VOLŬCER, cris, cre. [ὠκὺς, ταχὺς] Celer. Martial. 1. 15.
Et volucrem longo porrexit vulnere pardum. Virg. 1. Æn. 321. —— volucremque fuga prævertitur Hebrum. Cic. de Clar. Orat. 326. Aliud autem genus est non tam sententiis frequentatum, quam verbis volucre atque incitatum.
Alæ volucres. Stat. 5. Theb. 691.
Aquæ volucres, Fluvii, torrentes. Ovid. 2. Met. 234. al. Equi.
Auræ volucres. Virg. 5. Æn. 503.
Columba volucris. Virg. 5. Æn 488.
Cupido volucer. Ovid. 9. Met. 481.
Currus volucer. Hor. 2. Carm. 33. 8
Cursus volucer. Ovid. 1. Trist. 9. 5.
Dies volucris. Hor. 3. Carm. 28. 6.
Equi volucres. Ovid. 2. Met. 234. al. Aquæ.
Fortuna volucris. Cic. pro Syll. 91. O falsam spem, ô volucrem fortunam!
Fuga volucris. Sil. lib. 17. 589.
Fumi volucres. Virg. 2. Georg. 217.
Quæ tenuem exhalat nebulam, fumosque volucres.
Levitas volucris. Lucret. lib. 4. 204.
—— volucri levitate feruntur.
Nuntius volucris. Cic. pro Quint. 80.
Procellæ volucres. Ovid. 2. Amor. 11. 33.
Rotæ volucres. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 431.
Sagitta volucris. Virg. 11. Æn. 858.
Saltus volucer. Stat. 6. Theb. 569.
Somnus volucer. Virg. 2. Æn. 794.
Vox volucris. Plaut. Amph. 1. 1. 170. Volucrem vocem gestito.

VOLŬCRIS, is. m. [πετεινὸς, πτηνὸν] Omne id quod volat, non solum aves, sed apes quoque, vespæ, tabani, & reliqua hujusmodi. Cic. 2. de Orat. 23. Quemadmodum volucres videmus procreationis atque utilitatis suæ causa fingere & construere nidos.
Nidus volucrum. Ovid. 12. Met. 15.
Advenæ volucres. V. ADVENIO.
Aëriæ volucres. Lucret. lib. 1. 12.
Avidæ volucres. Ovid. 5. Met. 484.
Flumineæ volucres. Ovid. 2. Met. 253.
Fœda volucris. Ovid. 5. Met. 549.
Importunæ volucres. Virg. 1. Georg. 470.
Infandæ volucres. Stat. 10. Theb. 423.
Obscœnæ volucres. Virg. 3. Æn. 241.
Pictæ volucres, Variis plumis ornatæ. Virg. 3. Georg. 243.
Picturatæ volucres. Claud. ad Serenam 5.
Rapidissima volucris milvius. Ovid. 2. Met. 716.
Tener volucris. Cic. 2. de Divin. 64.
Hunc ubi tam teneros volucres, matremque peremit. Hic videtur adjectivum Volucres, pro substantivo positum, quum masculino jungat.
Vaga volucris. Ovid. 1. Met. 308.
Variæ volucres. Virg. 7. Æn. 33. Lucret. lib. 2. 144. Varias vocat quas Virgil. Pictas. Nisi malis, quod plura sint earum genera.
Virgineæ volucres. Ovid. 7. Met. 4. Harpyias intelligit, de quibus & Virg. 3. Æn. 361.
Virginei vultus volucrum, &c.
Conflictatæ volucres sævissima hyeme. V. Conflicto, in CONFLIGO.
Fallere volucres viscata virga. Ovid. 15. Met. 474.
Lacerant corpus volucres. Lucret. lib. 3. 893.
Sentire linguas volucrum. Virg. 3. Æn. 361.
Volucrium in genitivo plurali, teste Charisio, citatque Ciceronem de Finibus.

VOLUCRITAS, ātis. f. Fulgent. 2. Mythol. Mundus celeri quadam volucritate versatur.

VOLUCRITER, Adv. Ammian. 17. 3. Volucriter congregati.
Perurgere volucriter. Idem 29. 5.

VOLUCRIPES, ēdis. Auson. Epist. 16. extr.
Volucripes dimetria. V. Sidon. 9. Epist. 15.

VOLŪCRA, æ. f. Columel. de Arboribus, cap. 13. Genus est animalis, volucra appellatur: id fere prærodit teneros adhuc pampinos & uvas. Involucrum & Convolvulum quidam vocant.

VOLUMEN, V. VOLVO.

VOLUMNIUS, i. m. Philosophus, ex partibus Bruti & Cassii, qui de pugna fatali ad Philippos scripsit. V. Voss. de Hist. Lat. 1. 17.

VOLUMNIA, æ. f. Uxor Coriolani. Liv. 2. 40.

VOLUNTAS, V. VOLO.

VOLVO, volvi, volūtum, [δίνω, δινέω, κυλίω, κυλίζω, κυλίνδω, κυλινδέω] ĕre. a Volo, āre; ut quidam existimant, derivatur. Inter volandum enim quasi volvi alæ videntur. Plin. lib. 19. cap. 42. Pampinato semper orbe se volvens.
Quam citatissime volvere. Quintil. lib. 1. cap. 1.
In caput volvi, Præcipitari. Virg. 1. Æn. 120.
In præceps volvi. Ovid. 2. Met. 320.
Ante pedes alicujus volvi, Prosterni. Propert. lib. 3. 8. 12.
Amnis præceps volvitur per devia. Sil. lib. 17. 124.
Annus volvitur in se. Virg. 2. Georg. 402.
Equi semianimes volvuntur. Virg. 11. Æn. 635.
Flammæ volvuntur per culmina. Idem 4. Æn. 671.
Ignem volvere sub naribus. Idem 3. Georg. 85. Equus flatu & anhelitu calido indicat magnanimitatem suam.
Ignis volvitur summa ad fastigia. Idem 2. Æn. 759.
Incendia volvunt æstus. Idem 2. Æn. 706.
Lacrymæ volvuntur inanes, Frustra cadunt. Idem 4. Æn. 449.
Libros volvere. Cic. de Clar. Orat. 198. Volvendi enim sunt libri, cum aliorum, tum in primis Catonis.
Mare venti volvunt. Virg. 3. Æn. 196.
Oculos per singula volvit. Idem 8. Æn. 618.
Orbem volvere. Liv. 4. 28. V. ORBIS.
Pulvis volvitur ad muros. Virg. 11. Æn. 876.
Saxum ingens volvunt alii. Idem 6. Æn. 616.
Saxa volvebant infesto pondere. Idem 9. Æn. 512.

Vices

Vices volvere. Idem 3. Æn. 376.
Dicitur de verbis celeriter prolatis. ut,
Facile soluteque verbis volvere sententias. Cic. de Clar. Orat. 259.
Volvi uno spiritu. Cic. 3. de Orat. 179. Longissima est igitur complexio verborum, quæ volvi uno spiritu potest.
Volvere, Cogitare, versare animo. Virg. 1. Æn. 309.
At pius Æneas per noctem plurima volvens.
Casus volvere. Idem 1. Æn. 13.
Curas multiplices animo volvebat. Catul. 62. 250.
Fluctus curarum volvere in pectore. Lucret. lib. 6. 33.
Cogitationes volvere, pro Cogitare. Liv. 26. 7.
Iras in pectore volvere. Liv. 35. 18.
Volvere cum animo. Sallust. in Jugurth.

Volvens, entis. [δινῶν] Partic. Virg. 1. Æn. 238.
Certe hinc Romanos olim volventibus annis. Hic est participium pro nomine. Volvens enim est qui volvit: Volubilis autem qui volvitur. Anni autem volvuntur, non volvunt. ut est 2. Georg. 402.
Atque in se sua per vestigia volvitur annus. Servius.
Oculos huc illuc volvens. Virg. 4. Æn. 363.
Sensus varios volvens. Valer. 7. Argon. 196.
Verba celeriter sane volvens. Cic. de Clar. Orat. 240.
Plaustra volventia, Volubilia. Virg. 1. Georg. 163. Servius.

Volvendus, a, um. [δινούμενος] aliud Partic. Virg. 1. Æn. 273.
Triginta magnos volvendis mensibus orbes
Imperio explebit. i. e. Volubilibus. Idem 9. Æn. 7.
—— volvenda dies en attulit ultro. Servius.

Volūtus, a, um. [κεκυλισμένος] item Partic. ut,
Amnis per saxa volutus. Virg. 3. Georg. 521.
Fluctus volutus ad terras. Virg. 3. Georg. 238.

Volūtus, ûs. m. Apul. 2. Florid. p. 17. Dedit volatus avibus, volutus serpentibus.

Volūtim, Adv. Non. 1. 12. Tolutim dicitur quasi volutim vel volubiliter.

Volutina, æ. f. Dea, quam inter agrorum Deas præfecerunt involumentis folliculorum. V. August. de Civ. Dei, 4. 8.

Volūto, [δινέω] âre. frequent. Columel. lib. 7. cap. 9. Ut paludem rimentur, effodiantque lumbricos, atque in luto volutentur, quod est huic pecori gratissimum.
Volutare se supra rem aliquam. Plin. lib. 8. cap. 37.
Circum terram volutari. Cic. in Somn. Scip. 22. Nanque eorum animi qui se corporis voluptatibus dedidere, earumque se quasi ministros præbuere, impulsuque libidinum voluptatibus obedientium deorum & hominum jura violavere, corporibus elapsi, circum terram ipsam volutantur, nec hunc in locum nisi multis exagitati seculis revertuntur.
Cum scortis libere volutari. Cic. de Arusp. Resp. 59. Quis unquam nepos tam libere est cum scortis, quam hic, cum sororibus volutatus?
Dedecore in omni volutari. Auctor ad Heren. lib. 4. 20. Non denique in omni dedecore volutatus es?
In luto volutari. Cic. 6. Verr. 53. Nam nos quidem qui facimus in Verre, quem in luto volutatum totius corporis vestigiis invenimus?
In stupris volutatur, per translationem: h. e. Veluti sus quædam luto, ita stupris delectatur. Cic. de Arusp. Resp. 42. Idem 9. Fam. 3. Laborandum est, ne quum omnes in omni genere & scelerum, & flagitiorum volutentur, nostra nobiscum, aut inter nos cessatio vituperetur.
Volutari, pro Libidinari. Justin. lib. 12. non ita procul a fine, de Alexandro magno verba faciens, Qua nocte eum mater Olympias concepit, visa per quietem est cum ingenti serpente volutari, nec Dei decepta somnio est. Nam profecto majus humana mortalitate utero opus tulit. Plin. lib. 35. cap. 11. Clesides innotuit reginæ Stratonices injuria. Nullo enim honore exceptus ab ea, pinxit volutantem cum piscatore, quem reginam amare sermo erat.
Cum aliquo volutari. Cic. in Sallust. 3. Itaque nihil aliud studet nisi ut lutulentus sus cum quovis volutari.
In veteribus scriptis studiose volutari. Cic. 3. de Orat. 36.
In animo volutare. Liv. 28. 18.
In secreto cum amicis aliquid volutare. Liv. 34. 36.
Cum tristi corde volutat hæc. Virg. 6. Æn. 185.
Secum animo aliquid volutare. Liv. 40. 8.
Secum volutare aliquid. Virg. 9. Ecl. 37.
Mente quædam volutat. Lucret. lib. 3. 241.
Animum cogitationibus volutare. Liv. 9. 17.
Dolos dirumque volutat corde nefas. Valer. 2. Argon. 568.
Vocem volutant per atria, Jactant clamores lætitiæ indices. Virg. 1. Æn. 729.

Volūtans, antis. Partic. Virg. 3. Æn. 607.
—— genua amplexus genibusque volutans
Hærebat.
Talia secum corde volutans. Idem 1. Æn. 54.

Volutātus, a, um. Partic. [κεκυλισμένος] Cic. 2. Q. frat. 13. Itaque ad Callisthenem & Philistum redeo, in quibus te video volutatum, h. e. Cum labore versatum.

Volutātus, ûs. m. [κυλίνδωμα] Plin. lib. 10. cap. 4. Multum pulverem volutatu collectum, insidens cornibus excutit in oculos. V. Apul. 4. de Asin. p. 144.

Volūtatio, ōnis. f. [κύλισμα] Idem. Plin. lib. 8. cap. 51. In luto volutatio generi grata. De suibus loquitur. V. naphe. Idem lib. 10. cap. 73. Solidipedum volutatio propria. Cic. in Pison. 83. An vero tu parum putas investigatas esse a nobis labes imperii tui stragesque provinciæ? quas quidem nos non vestigiis odorantes ingressus tuos, sed totis volutationibus corporis, & cubilibus persecuti sumus.
Animi volutatio. Senec. de Tranquill. Animæ cap. 2.

Volutātim, Adv. [κυλινδόν] Plaut. Milit. 2. 5. 40. Volutatim domum te rapiam. Sed Gronov. Nisi voluntate ibis.

Volutaaundus, a, um. Cic. apud Non. 8. 64. Libidinoso, & volutabundo in voluptatibus.

Volutābrum, i. n. [κυλίστρα] Locus ubi sues volutantur. Virg. 3. Georg. 411.
Sæpe volutabris pulsos sylvestribus apros
Latratu turbabis agens.

Volubĭlis, e. [εὔστροφος, εὐδίνητος] Quod facile volvitur. Cic. de Univers. 18. Deinde animum circundedit corpore, & vestivit extrinsecus, cæloque solivago & volubili, & in orbem incitato complexus est.
Amnis volubilis. Hor. 1. Epist. 2. 43.
Deus volubilis. Cic. 1. de Nat. Deor. 46. Neque vero mundum ipsum animo & sensibus præditum, rotundum, ardentem, volubilem Deum, portenta & miracula non disserentium philosophorum, sed somniantium.
Fortuna vaga & volubilis. Cic. pro Milon. 70. Vide quam sit varia vitæ commutabilisque ratio, quam vaga, volubilisque fortuna.
Homo volubilis quadam præcipiti celeritate dicendi. Cic. pro Flacc. 48.
Malum volubile, Pomum rotundum. Ovid. 20. Epist. 209.
Nexu volubiles. Ovid. 3. Met. 41.
Orator canorus & volubilis. Cic. de Clar. Orat. 105.

Volubilitas, âtis. f. [τὸ εὔστροφον] Cic. 2. de Nat. Deor. 49. Ex utraque re & mundi volubilitas, quæ nisi in globosa forma esse non posset, &c.
Dare volubilitatem. Cic. de Fato 43. Ut igitur, inquit, qui protrusit cylindrum, dedit ei principium motionis, volubilitatem autem non dedit.
Fracta volubilitas capitis latissima, Rotunditas capitis. Ovid. 12. Met. 434.
Rotundavit Deus cælum ad volubilitatem. Cic. de Univers. 31.
Fortunæ volubilitas, Inconstantia. Cic. 2. de Divin. 15. Quo modo ergo id quod temere fit, cæco casu & volubilitate fortunæ, præsentiri & prædici potest?
Linguæ volubilitas. Cic. pro Planc. 62.
Verborum volubilitas. Cic. 1. de Orat. 53. Est enim & scientia comprehendenda rerum plurimarum, sine qua verborum volubilitas inanis atque irridenda est.

Volubiliter, Adv. [εὐστρόφως] Cic. in Orat. 210. Sæpe etiam in amplificanda re concessu omnium funditur numerose & volubiliter oratio.

Volūmen, inis. n. [σύνταξις, σύγγραμμα, σύνταγμα, γραμματεῖον] a Volvendo: quod majores nostri in libris arborum, id est codicibus scribebant: & libellos illos quo ferrent commodius, complicabant. Ideoque volumina appellata sunt, libellis similiora, quam libris. Est enim volumen pars codicis, utputa Metamorphoseôn liber in quindecim volumina distinctus. Ovid. 1. Trist. 1. 117.
Sunt quoque mutatæ ter quinque volumina formæ. Plin. 3. Epist. 5. ad Macrum, Libri tres in sex volumina propter amplitudinem divisi. Quasi in sex minores libros, ut sint volumina aliquanto minora quam libri. Volumen igitur pars libri est: Liber vero pro toto codice & pro volumine accipitur. Plin. lib. 7. cap. 29. Hæc est regio secundo volumine a nobis significata. Cic. 3. Tusc. 6. Quoniam duobus superioribus de morte & dolore dictum est, tertius dies disputationis hoc tertium volumen efficiet. V. Ulpianum in l. Librorum appellatione. D. de legat. tertio.
Epistolarum volumen. Cic. 9. Att. 1. Nam quum ad hunc locum venissem, evolvi volumen epistolarum tuarum, quod ego sub signo habeo, servoque diligentissime.
Referre epistolas in volumina. Cic. 16. Fam. 17. Video quid agas: tuas quoque epistolas vis referam in volumina.
Annosa volumina vatum. Hor. 2. Epist. 1. 26.
Lintea volumina. V. Linteus, in linteum.
Plenum volumen querelæ iniquissimæ. Cic. 3. Fam. 7.
Conficere volumina. Cic. 9. Fam. 16. Audio Cæsarem, quum volumina jam confecerat ἀποφθεγμάτων.
Crescit magnitudo voluminis. Auctor ad Heren. lib. 1. 27. Nunc quoniam satis hujus voluminis magnitudo crevit, commodius in altero libro de cæteris rebus deinceps exponere.
Explicare volumen. Cic. pro Rosc. Amer. 100. Veniat modo, explicet suum volumen illud, quod ei planum facere possum Erucium conscripsisse.
Implere volumen oraculis falsis. Cic. 2. de Divin. 115. Tuis enim oraculis Chrysippus totum volumen implevit, partim falsis, ut ego opinor, partim casu veris, ut fit in omni oratione sæpissime.
Peragere volumina. V. perago.
Volumen est etiam Quicquid volubile est. ut,
Immensa vinclorum volumina. Virg. 5. Æn. 408.
Celeri volumine cælum torquet sidera. Ovid. 2. Met. 71.
Sinuare volumina crurum. Virg. 3. Georg. 192. de equis.
Sinuant terga volumine angues. Virg. 2. Æn. 208. h. e. Involutione colligunt in sinus seu annulos atque spiras, & curvant.
Trahere volumina dicuntur angues. Virg. 5. Æn. 85.
Versat sinuosa volumina serpens. Virg. 11. Æn. 753.
Corruit igne rogus, nigrique volumina fumi
Infecere diem. Ovid. 13. Met. 601.
Sortis humanæ volumina, pro Varietate. Plin. lib. 7. cap. 45.

Volumĭnōsus, a, um. Adj. Sidon. Carm. 9. 76. Angues corporibus voluminosis.

Volvox, ŏcis. m. [ἴψ] Vermis qui & Convolvolus dicitur, & Involvolus, & Volucra, ut superius visum est. Plin. lib. 18. cap. 18. Alii volvocem appellant animal prærodens pubescentes uvas. V. convolvolus.

Voluptas, âtis. f. [ἧδος, ἡδονὴ, ἡδυπάθεια, γάνωμα, κηλημὸς, χλιδὴ, φιληδία] est Elata præter modum lætitia, opinione præsentis alicujus boni. Unde quicquid cum delectatione animum demulcet, voluptas dicitur. Ter. Heaut. 1. 2. 10. Voluptatem magnam nuntias.
Omnes enim jucundum motum quo sensus hilaretur, Græce ἡδονὴν, Latine voluptatem vocant. Cic. 2. de Finib. 8.

V O L

Omne autem id quo gaudemus, voluptas est: ut omne quo offendimur, dolor. Cic. 1. de Finib. 37.
Lætitia & voluptas. Cic. 1. de Orat. 197. Percipietis etiam illam ex cognitione juris lætitiam & voluptatem.
Dicendi voluptates. Quintil. lib. 4. cap. 3.
Abdominis voluptas. V. ABDOMEN.
Voluptas in bibendo. Cic. 2. de Finib. 9. Estne quæso inquam sitienti in bibendo voluptas?
Voluptas mea, Blandientis vox. Plaut. Cas. 1. 48.
Amœnissima voluptas. V. AMŒNUS.
Communis voluptas. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Dia voluptas dux vitæ. Lucret. lib. 2. 172.
Divina voluptas. Lucret. lib. 3. 28.
Egregia. Juven. 14. Sat. 256.
Incredibilis. Cic. 5. Fam. 7.
Ineruditæ voluptates. Quintil. lib. 1. cap. 12.
Insatiabilis. V. INSATIABILIS.
Jucunda. Lucret. lib. 2. 3.
Levis autem voluptas non illa & fugax, & subinde reficienda, sed stabilis & certa. Senec. Epist. 18.
Liquida & libera. V. LIQUOR, oris.
Liquida & pura. Lucret. lib. 3. 40.
Mediocris. Cic. pro Planc. 1.
Miseranda. Stat. 6. Theb. 72.
Perpetua. Cic. 3. Fam. 2.
Pura. Lucret. lib. 4. 1069.
Pura voluptas literarum. Quintil. lib. 2. cap. 18.
Poëticæ voluptates. Idem lib. 1. cap. 1.
Remissæ sapientum voluptates, & modestæ, ac pene languidæ sunt, compressæque & vix notabiles: ut quæ neque accersitæ veniant, nec quanvis per se accesserint, in honore sint, neque ullo gaudio percipientium exceptæ. Miscent enim illas, & interponunt vitæ, ut ludum jocumque inter seria. Seneca de Vita beata cap. 12.
Resupina voluptas. Quintil. lib. 5. cap. 12.
Sobria ac sicca voluptas. Seneca de Vita beata cap. 12.
Sincera est nulla voluptas. Ovid. 7. Met. 453.
Torva voluptas frontis. Claud. 4. Cons. Hon. 517.
Vera voluptas. Lucret. lib. 5. 1432.
Viva voluptas prati. Claud. 1. in Ruff. 209.
Accipere voluptatem. V. ACCIPIO.
Adjungere voluptatem ad virtutem. V. ADJUNGO.
Afferre voluptatem. V. AFFERO.
Architectari voluptatem. V. ARCHITECTOR.
Assumere voluptatem. V. ASSUMO.
Bacchari in voluptate. V. BACCHOR.
Capio voluptatem ejus, pro De eo. Plin. 2. Epist. 17.
Capitur mihi mente voluptas. Ovid. 4. de Pont. 9. 37.
Capi voluptate. Cic. 1. de Legib. 31. Nam & voluptate capiuntur omnes: quæ etsi est illecebra turpitudinis, tamen habet quiddam simile naturalis boni, lenitate enim & suavitate delectat.
Captare voluptatem. V. Capto in CAPIO.
Carere voluptatibus. V. CAREO.
Condire voluptatibus. Quintil. lib. 5. cap. 14.
Conquirere & comparare voluptates. V. CONQUIRO.
Contrectare varias voluptates mente. V. CONTRAHO.
Corrupta voluptas multo dolore. Hor. 1. Serm. 2. 39.
Creare voluptatem inimicis. V. CREO.
Cumulatus voluptatibus. V. CUMULO.
Deliniri voluptate quadam prava. Quintil. lib. 2. cap. 5.
Duci ad fidem voluptate, Induci ad credendum. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Exclusa animo voluptas. Stat. 3. Sylv. 3. 106.
Expleta voluptas flendi. Stat. 2. Sylv. 1. 15.
Habere voluptatem. Cic. 2. Fam. 9.
Inclinare ad voluptatem audientium debemus. Quintil. 2. 10.
Indulgere voluptati. Quintil. lib. 2. cap. 17.
Injicere voluptatem. V. INJICIO.
Legere cum voluptate, Cum delectatione. Cic. 5. de Finib. 51. Quid cum fictas fabulas, e quibus utilitas nulla duci potest, cum voluptate legimus?
Locupletata voluptas in perfectione vitæ. V. LOCUS.
Loqui ad voluptatem. V. LOQUOR.
Percipienda voluptas oculis. Ovid. 4. de Pont. 9. 38.
Perfundi voluptate. Cic. de Clar. Orat. 188. Delectatur audiens multitudo, & ducitur oratione, & quasi voluptate quadam perfunditur.
Permulcere aures assistentum pravis voluptatibus. Quintil. lib. 2. cap. 12.
Permulceri voluptate lætissima. V. PERMULCEO.
Petere voluptatem audientium. Quintil. lib. 5. cap. 1.
Satiata voluptas. Stat. 6. Theb. 294.
Esse voluptati, Gratum esse. Cic. 1. Fam. 7. Quod mihi de filia, & de Crassipede gratularis, agnosco humanitatem tuam, speroque & opto, nobis hanc conjunctionem voluptati fore.
Esse in voluptate. Cic. 1. de Finib. 38. His rebus instructus semper est in voluptate.
Esse in voluptate & dolere, contraria. Cic. 4. Acad. 21.
Voluptas, mala est aliquando. Plaut. Merc. 5. 3. 1. Cic. de Senect. 44. Divine enim Plato escam malorum voluptatem appellat, quod, &c.
Voluptas maxima est inimica virtuti, bonique naturam fallaciter imitando adulterat. Cic. in Partit. 90.
Omnis voluptas honestati est contraria. Cic. 3. Off. 119.
Capitalis pestis est voluptas. Cic. de Senect. 39. Nullam capitaliorem pestem quam voluptatem corporis hominibus a natura datam, cujus voluptatis avidæ libidines temere & effrænate ad potiundum incitarentur.
Omnium malorum mater voluptas. Cic. 1. de Legib. 47. Ab ea quæ penitus in omne sensu implicata insidet imitatrix boni, voluptas: malorum autem omnium mater.
In voluptatis regno virtus non potest consistere. Cic de Senect. 40.
A voluptatibus. V. A vel AB.
Assuetudo voluptatum. Tacit. 2. Hist. 62.
Condimentum voluptatis. V. CONDIO.
Ministræ voluptatum. V. Minister, in MINISTRO.
Confusa voluptas amborum. Ovid. 15. Epist. 49.
Furtiva voluptas. Ovid. 4. Met. 327.
Indigna homine docto voluptas. Cic. 2. Off. 2. Nec me angoribus dedidi, quibus essem confectus, nisi his restitissem: nec rursus indignis homine docto voluptatibus.
Irritata voluptas. Ovid. 2. de Arte Am. 681.
Libidinosa voluptas. V. LIBIDO.
Lucrosa voluptas. Ovid. 1. Amor. 10. 35.
Mutua voluptas. Lucret. lib. 4. 1195.
Amplexari voluptatem. V. AMPLECTOR.
Avolat voluptas. V. AVOLO.
Capere voluptatem cum aliqua, i. e. Concumbere. Plaut. Amph. prol. v. 114.
Dedere se voluptatibus. V. DEDO.
Inhærere voluptatibus. V. INHÆREO.
Invenire novam voluptatem. Cic. 5. Tusc. 20. Xerxes præmium proposuit qui invenisset novam voluptatem.
Liquescere voluptate. V. LIQUOR, ōris.
Mollit blanda voluptas truces animos. Ovid. 2. de Arte Am. 477.
Nocet empta dolore voluptas. Hor. 1. Epist. 2. 55.
Perfluere voluptatibus. V. PERFLUO.
Placet inconcessa voluptas. Ovid. 3. Amor. 4. 31.
Properata voluptas. Ovid. 1. Amor. 4. 47.
Sperata voluptas. Ovid. 2. Met. 862.
Spernere voluptates. Hor. 1. Epist. 2. 55.
Voluptas dicitur etiam de Spectaculis, Ludis & Certaminibus. Treb. Pollio in Gallien. cap. 10. Quæ voluptates paratæ sunt? qualis cras erit scena? Et Vopisc. in Aureliano cap. 34. Datæ sunt populo voluptates ludorum scenicorum.

VOLUPTARIUS, a, um. Adj. Quod voluptatem affert. Plaut. Pœn. 3. 2. 25. Liberum ut commonstraremus tibi locum & voluptarium.
Mollis & voluptarius. Cic. 5. Tusc. 88. Ordiamur ab eo si placet, quem mollem, quem voluptarium dicimus.
Impensæ rerum voluptariarum. Caius in l. utiles. D. de petit. here.
Disciplina voluptaria. Cic. 1. de Finib. 37. Intelligaturque ea quam voluptaria, delicata, mollis, habeatur disciplina, quam gravis, quam continens, quam severa sit.
Disputatio voluptaria. Cic. 3. de Orat. 59. Tum ab Aristippo, quem illæ magis voluptariæ disputationes delectarant.
Homo voluptarius. Cic. 2. Tusc. 18. Ego a te non postulo ut dolorem eisdem verbis afficias quibus Epicurus voluptatem, homo, ut scis, voluptarius. Plaut. Men. 2. 1. 39. Voluptarii atque potatores maximi. Cic. in Pison. 42. Atque hoc quidem etiam isti tui dicunt voluptarii Græci. i. e. Voluptatis assertores, quales erant Epicurei.
Possessio voluptaria. Cic. 12. Att. 25. Voluptarias enim possessiones nolet Silius.
Prædium voluptarium. Ulpian. in l. Si cujus rei. §. fructuarius. D. de usufr.
Secta voluptaria. Seneca de Vita beata, cap. ult.
Sensus voluptarius gustatus. Cic. 3. de Orat. 97. Quinetiam gustatus qui est sensus ex omnibus maxime voluptarius, quique dulcedine præter cæteros sensus commovetur.

VOLUPTARIE, Adv. Idem. Apul. 5. Milef. p. 138. Transactis voluptarie paucis noctibus.

VOLUPTABILIS, e. [ἡδύς] Gratus, voluptuosus. Plaut. Epid. 1. 1. 19. Voluptabilem mihi tuo adventu attulisti nuntium.

VOLUPTIFICUS, a, um. Apul. 2. Florid. p. 17. Jovis stella benefica, Veneris voluptifica.

VOLUPTUARIUS, a, um. Idem quod Voluptarius. Capitol. in Vero cap. 2. Fuit voluptuarius & nimis lætus.
Veneris voluptuariæ filius. Mart. Capell. lib. 2.

VOLUPTUŌSUS, a, um. Adj. [ἡδυσμένος] Voluptuosus homo, qui perquam amat voluptatem.
Res voluptuosa, Quæ in se habet voluptatem, & plena est voluptatis, & quæ voluptate afficit. Plin. 3. Epist. 13. Voluptuosum esse utraque opera eodem viatico invisere.
Superl. Sidon. 2. Epist. 9. Voluptuosissimum tempus exegi.

VOLUPTUŌSE, Adv. Sidon. 5. Epist. 20. Ad patriæ solum & præter occasionem voluptuose venit.
Compar. Idem 1. 9. Voluptuosius relegendis versibus immorabere.

VOLUPTUOR, vel VOLUPTOR, āri. Voluptate fruor. Apul. 7. Milef. p. 343. Quanto me felicior Daphne vicina, quæ mero & prandio matutino satiata cura suis adulteris voluptatur. V. Quintil. Decl. 3. & Voss. Etym. p. 566.

VOLUP, vel VOLŬPE, [ἡδέως] i. e. Delectabile. Plaut. Cas. 4. 2. 5. Facite animo vestro volup. Ter. Phorm. 4. 3. 5. Venire salvum volupe est. V. Plaut. Asin. 5. 3. 1. & Gell. 12. 4.

VOLUPIA, æ. f. Dea, voluptates hominibus afferens. August. de Civ. Dei 4. 8.

VOLUSIUS, i. m. [Οὐολούσιος] Poeta fuit Patavinus, qui Ennium secutus, rerum gestarum populi Romani annales carmine scripsit. Catullus de Smyrna Cinnæ poetæ, 92. 7.

> At Volusii annales Paduam morientur ad ipsam,
> Et laxas scombris sæpe dabunt tunicas.

VOLŪTA, æ. f. [ἕλιξ] Vitruv. lib. 1. cap. 2. His enim diis propter virtutem sine deliciis ædificia constitui decet; Veneri, Floræ, Proserpinæ, fontium nymphis, Corinthio genere constitutæ aptas videbuntur habere proprietates, quod his diis propter teneritatem, graciliora & florida, foliisque & volutis ornata opera facta, augere videbuntur justum decorem. Idem lib. 3. cap. 3. & multis aliis locis.

VOLUTABRUM, VOLUTATIM, VOLUTO. V. VOLVO.

VOLUTĀRE, is. n. Vas quo aliquid volvitur ad abluendum. Apic. 8. 7. Porcellum in volutari perfundes & inferes.

VOMĀNUS,

Vomānus, i. m. Fluvius Piceni. Plin. lib. 3. cap. 13. Sil. lib. 8. 349.

Vomer, ĕris. m. V. vomo.

Vomica, æ. f. [ἀπόστημα ἕλκος] Tumor excrescens, sive grossities illa quæ nascitur in aliqua parte corporis, saniem frequenter emittens. Cic. 3. de Nat. Deor. 70. Nec prodesse Pheræo Iasoni, is qui gladio vomicam ejus apperuit, quam sanare medici non poterant. Plin. lib. 20. cap. 12. Petroselinon præcipuum ad vomicas.
Putres vomicæ. Juven. 13. Sat. 95.
Erumpit vomica. Cels. lib. 2. cap. 8.
Excitat vomicas dolor. Cels. lib. 2. cap. 7.
Laborare vomica. Cels. lib. 4. cap. 8.
Oritur vomica. Cels. lib. 2. cap. 6.
Rumpere vomicam. Cels. lib. 2. cap. 8.
Vomica, de Suppuratione. Cels. lib. 2. cap. 8. Quod si ne rupta quidem vomica, vel pure extrinsecus emisso febris quievit. Idem de interiore suppuratione loquens, lib. 3. cap. ult. Omnis tunc vomicæ finis est, ut rumpatur, indiciumque est pus vel alvo vel ore redditum. Budæus.
Vomicam non infestiviter Plautus vocat Crumenam plenam argenti, in Pers. 2. 5. 11. Quid hoc quod in collo tibi tumet? SA. vomica est: pressare parce.
Vomica, Concava loca vetustate exesa. Lucil. lib. 29. Tyroneo & non mortifero adfectus vomica & vulnere. Non. 2. 902.
Vomicæ Reipubl. apud Quintil. lib. 8. cap. 6. Non enim si Cicero recte sentinam Reipubl. dixit, fœditatem hominum significans, idcirco probem illum quoque veteris oratoris, Persecuisti Reipubl. vomicas.

Vomicus, a, um. Adj. Senec. Controv. 2. 12. Fabianus Maximus primus foro Romano hunc vomicum morbum, quo nunc laborat, intulit. i. e. Malum maximum.

Vomicōsus, a, um. Adj. Cæl. Aurel. Acut. 2. 17. Empyici, id est, vomicosi. conf. Veget. 1. 37.

Vomo, ui, itum, [ἐμέω, ξεράγομαι] ĕre. Ejicere: proprie de cibis dicitur, & superiore ex parte. Cic. pro Deiot. 21. Quum, inquit, vomere post cœnam velle te dixisses, in balneum te ducere cœperunt.
Bibere, vomere, effundere. Cic. in Pison 23. Aliquod Lapitharum aut centaurorum convivium ferebatur: in quo nemo potest dicere, utrum iste plus biberit, an vomerit, an effuderit.
In conspectu alicujus vomere. Cic. 2. Philip. 63. Tantum vini in Hippiæ nuptiis exhauseras, ut tibi necesse esset in Pop. Rom. conspectu vomere postridie.
In mensam vomere. Cic. 2. de Finib. 23. Nolim enim mihi fingere Asotos, ut soletis, qui in mensam vomant, & qui de conviviis auferantur.
Animam ille vomit purpuream. Virg. 9. Æn. 349.
Flammas ore vomit Cacus. Ovid. 1. Fast. 572.
Fluctus vomit ac resorbet Sylla. Ovid. 12. Epist. 125.
Vitam vomere. Lucret. lib. 6. 828.

Vomens, entis. Partic. Cic. 2. Philipp. 63. Is vomens frustis esculentis vinum redolentibus totum tribunal implevit.
Fumum vomens stupa. Virg. 5. Æn. 682.
Ignes ore vomens. Idem 8. Æn. 199.

Vomor, ĕris. pass. Plin. lib. 10. cap. 67. Salamandræ ore sanies lactea vomitur.
Vomĭtur, impersonale. Cic. 2. Philipp. 144. Ab hora tertia bibebatur, ludebatur, vomebatur.

Vomito, [ἐξεμέω] āre. frequent. Columel. lib. 7. cap. 10. Quam quum pecudes biberunt, nausea correptæ vomitant, atque expurgantur. Et Suet. Vitell. cap. 13.

Vomitans, antis. Partic. Senec. Epist. 18. Hoc multo fortius est, ebrio ac vomitante populo, &c.

Vomĭtus, a, um. Cæl. Aurel. Acut. 3. 20. Egestio vomitorum spumosa.

Vomĭtus, ûs. m. [ἔμετος, ξέραγμα] ut,
Araneosus vomitus. V. ARANEA.
Varius vomitus. Cels. lib. 2. cap. 6.
Extrahere vomitum. lib. 3. cap. 8.
Facere. lib. 13. cap. 23.
Inhibere. lib. 12. cap. 15.
Invitare. lib. 22. cap. 14.
Movere. lib. 33. cap. 8.
Repetere. lib. 4. cap. 4.
Sistere. lib. 20. cap. 14.
Supprimere. lib. 4. cap. 5.

Vomitio, ōnis. f. Idem. [ἔμεσις] Cic. 2. de Nat. Deor. 126. Quid ea quæ nuper, id est paucis ante seculis medicorum ingeniis reperta sunt, vomitione canes, purgante autem, &c.
Inimicæ oculis vomitiones. V. INIMICUS.
Concitare vomitiones. Plin. lib. 24. cap. 18.

Vomitium, i. n. Mart. Capella lib. 2. p. 25. Nausea & vomitio laborare.

Vomitor, ōris. m. [ἐμετὴς] Plin. lib. 23. cap. 1. Non expedire vomitoribus, sicut neque mustum, neque sapa, neque passum. Harduin. legit Vomitionibus.
Jejuni vomitores. Senec. Epist. 88.

Vomitorius, a, um. Adj. [ἐμετικὸς] Quod vim vomitum faciendi habet. Plin. lib. 21. cap. 19. Hunc stomacho inutilem, & ideo vomitorium.
Vomitoria in spectacula dicimus, Unde homines glomeratim ingredientes in sedilia se fundunt. Macrob. 6. Saturn. 4. conf. Lips. de Amphith. p. 31.

Vomax, acis. Libenter vomens. Compar. Sidon. 8. Epist. 3. Anus, qua nihil litigiosius, bibacius, vomacius.

Vomifĭcus, a, um. Adj. ut, Vomificum medicamen. Cæl. Aurel. Acut. 3. 4.
Succus vomificus. Apul. de Herb. cap. 108.

Vomifluus, a, um. ut, Passio vomiflua. Cæl. Aurel. Tard. 2. 14.

Vomer, vel **Vomis**, ĕris. m. [ὕννις] dicitur Id ferrum in aratro quod liras facit, & utrinque vomit, unde nomen habet. Plin. lib. 17. cap. 18. Vomerum plura genera. Culter vocatur prædensam, prius quam proscindatur, terram secans, futurisque sulcis vestigia præscribens incisuris, quas resupinus in arando mordeat vomer. Alterum genus est vulgare, rostrati ut vectis. Tertium in solo facili, nec toto porrectum dentali, sed exigua cuspide in rostro. Virg. 1. Georg. 46.

> Depresso incipiat jam tum mihi taurus aratro
> Ingemere, & sulco attritus splendescere vomer.

Ubi Servius, Vomer a frequenti aratione atteritur & decrescit. Lucret. lib. 1. 315.

> —— occulto decrescit vomer in arvo.

Dicimus autem & hic vomer, & hic vomis: sed ab utroque hujus vomeris facit. Virg. 1. Georg. 162.

> Vomis & inflexi primum grave robur aratri.

Saucia vomeribus tellus. Ovid. 1. Met. 102.
Aduncus. Ovid. 4. Fast. 927.
Curvus. Ovid. 3. Amor. 8. 39.
Duro fumans sub vomere taurus. Virg. 3. Georg. 515.
Ferreus. Lucret. lib. 1. 315.
Laureatus. V. LAURUS.
Obtusi vomeris dentem procudere. Virg. 1. Georg. 262.
Rigidi vomeris ictu versatur tellus. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 196.
Unci vomeris patiens tellus. Virg. 2. Georg. 223.
Perstringere aliquid vomere. Cic. 2. Philipp. 102. Cujus quidem vomere portam Capuæ pene perstrinxisti, ut, &c.
Pro Membro virili posuit Lucret. lib. 4. 1267.

> Eicit enim sulci recta ratione viaque
> Vomerem.

V O P

VOP. Vopiscus.

Vopiscus, i. m. dicitur Qui ex duobus conceptis, uno aborto excluso, ad partum legitimum ducitur. Quo nomine dictus est historicus quidam qui de Imperatoribus scripsit. Plin. lib. 7. cap. 10. Vopiscos appellabant e geminis, qui retenti utero nascerentur, altero interempto abortu. Nanque maxima, etsi rara, circa hoc miracula existunt. De Vopisco Historico, V. Voss. Hist. Lat. 2. 7.

V O R

Vorānus, i. m. [Οὐοράνος] fuit Q. Luctatii furacissimus libertus, quem nummularius nummos de mensa subtrahentem, & in calceos infarcientem deprehendit. Cæl. lib. 10. cap. 49. Hor. 1. Serm. 8. 39. V. EXCHALCIO.

Voro, [τενθεύω, καταπίνω] āre. Cibum non confectum deglutire. Cic. 2. de Nat. Deor. 122. Alia vorant, alia mandunt.
Plaga vorat medullas. Senec. Hippol. 3.
Rapidus vortex vorat. Virg. 1. Æn. 121.
Vorare, Avide sumere. Plaut. Truc. 1. 1. 22. Interim ille hamum vorat, si semel amoris poculum accepit mere. h. e. Actum de eo est: ut moriuntur pisces qui hamum vorant.
Literas vorare. Cic. 4. Att. 10. Non hic voramus literas cum homine mirifico (ita mehercule sentio) Dionysio.
Viam vorare, Celerrime currere. Catul. ad Libel. 35. 7. V. VIA.

Vorans, antis. Partic. ut, Vorans Charybdis. Propert. lib. 2. 26. 53.

Vorātus, a, um. ut, Musca vorata. Martial. lib. 5. 18.
Viscera vorata. Arnob. lib. 7. p. 249.

Voratio, ōnis. f. [τένθευσις] Catullus ad Portium & Socrationem, 45. 7.

> —— mei sodales
> Quærunt in trivio vorationes.

Alii legunt Vocationes, exponuntque de vocationibus ad convivium. V. Vocatio, in VOX.

Vorātor, ōris. m. Hieron. adv. Jovian. 2. 11. Vorator & potator vini.

Vorāgo, ĭnis. f. [βάραθρον] Barathrum dicitur: quod in eam cadentia, non emergunt, sed quasi absorbentur. Cic. 1. de Divin. 73. Qui quum per agrum Leontinum iter faciens, equum ipse demisisset in flumen, summersus equus voraginibus non extitit.
Ima vorago. Cic. in Sallust. 18.
Ingens vorago faucibus vastis patet. Senec. Herc. fur. 9.
Lividissima, maximeque profunda vorago. Catullus ad Coloniam 18. 11.
Pigra vorago, Limosa & cœnosa. Sil. lib. 13. 562.
Tenebrosa vorago. Stat. 6. Theb. 382.
Tenax vorago. Catul. ad Coloniam 18. 26.
Vasta voragine exæstuat gurges. Virg. 6. Æn. 296.
Vorago, aliter. Curt. lib. 1. Imber violentius quam alias fusus campos lubricos & inequitabiles fecerat. Gravesque & propemodum immobiles currus illuvie & voragine hærebant.
Metaph. Vorago patrimonii. Cic. pro Sext. 111. Tu meo periculo gurges ac vorago patrimonii helluabare?
Scopulus & vorago. Cic. 3. de Orat. 161. Syrtim patrimonii, scopulum libentius dixerim: Charybdim bonorum voraginem potius.

Voraginōsus, a, um. Adj. [βαραθρώδης] Voraginibus plenum. Hirt. Bell. Hisp. cap. 29. Nam palustri & voraginoso solo currebat ad dexteram partem.
Amnis voraginosus. Ammian. 24. 22.
Via voraginosa. Apul. 9. Met.

Vorax, ācis. Adj. [λίχνος, λαφύστιος] Plurimum vorans. Cic. 2. Philip. 67. Quæ Charybdis tam vorax?
Voracibus impensis onerosus equitatus. Valer. Max. lib. 7. cap. 1. in fine.
Ventris voracis placare jejunia. Ovid. 15. Met. 94.
Usura vorax. Lucan. lib. 1. 181.
Compar. Ovid. 8. Met. 839.

> —— quo copia major
> Est data, plura cupit, turbaque voracior ipsa est.

VORACITER, Adv. Macrob. 7. Saturn. 5. Voraciter invadere.

VORACITAS, ātis. f. Plin. lib. 2. cap. 107. Natura voracitatem in toto mundo avidiſſimam ſine damno ſui paſcit.

VORATRINA, æ. f. Vorago. Ammian. 17. 16. Patefactis ſubito voratrinis, terrarum partes abſorbent.
Eſt etiam Popina. Tertull. Apol. cap. 39. Inde non epulis, non potaculis, nec ingratis voratrinis diſpenſatur, ſed egenis alendis humandiſque.

VORSURA, V. Verſura, in VERTO.

VORTEX, V. Vertex, in VERTO.

VORTO, ĕre. V. VERTO.

V O S

VOS, veſtrûm vel veſtri, [ὑμεῖς] Pronomen pluralis numeri a Tu. ut, Vos Coryli teſtes. Virg. 5. Ecl. 21.
Ne cui veſtrûm ſit mirum. Ter. Heaut. prol. v. 1.
Veſtrorum pro veſtrûm dixit Plaut. Moſtel. 1. 3. 122.

VOSMET, cum enclitica. Plaut. Capt. 3. 5. 18. Ita voſmet aiebatis.

VOSMETIPSI, pro Voſipſi. Cic. 4. Acad. 72. Nos autem dicimus ea nobis videri, quæ voſmetipſi nobiliſſimis philoſophis placuiſſe concediti. Et pro Roſc. Amer. 104. Quæ facitis, ejuſmodi ſint ut ea dedita opera a vobis contra voſmetipſos facere videamini.

V O T

VOTA. SOL. PRO. SAL. P. R. Vota ſolvit pro ſalute populi Romani. VOT. SOL. DECEN. Vota ſoluta decennalia. VOT. V. Votis quinquennalibus. VOT. X. Vota decennalia.

VOTIENUS, i. m. Montanus, Narbonenſis rhetor & poeta nobilis, a Tiberio relegatus in Baleares. V. Tacit. 4. Ann. 42. Senec. Suaſ. 21. & 28.

VOTUM, V. VOVEO.

V O V

VOVEO, [εὔχομαι, ἐπεύχομαι] ēre. Deo aliquid ſancte promittere. Cic. 1. de Nat. Deor. 122. Quid optamus a diis immortalibus? quid vovemus? Hor. 3. Carm. 8. 6.
Ex amiſſione alicujus rei vovere. Cic. 1. de Divin. 31. Quum propter paupertatem ſues puer paſceret, una ex his amiſſa voviſſe dicitur, ſi recuperaſſet, uvam ſe Deo daturum quæ maxima eſſet in vinea.
Caput vovere pro ſalute patriæ. Cic. 5. de Finib. 64. Noſtri imperatores pro ſalute patriæ ſua capita voverunt. i. e. Periculis ſe objecerunt.
Decimam vovere alicui. Cic. 3. de Nat. Deor. 88. Neque Herculi quiſquam decumam vovit unquam, ſi ſapiens factus eſſet.
Templum vovere Deo. Liv. 1. 12.
Votum vovere. Liv. 23. 19. Ovid. 9. Met. 793.
Vota puer ſolvit, quæ fœmina voverat Iphis.
Vovere in eadem verba. Liv. 33. 9.
Vovere, pro Votis optare. Senec. de Benef. lib. 6. Et quicquid inimicus optaret, amantes vovent. Hor. 1. Epiſt. 4. 8.
Quid voveat dulci nutricula majus alumno?

VOTUS, a, um. Partic. [ἐπευχθεὶς] Cic. 3. de Nat. Deor. 43. At earum templa ſunt publice vota & dedicata. Liv. 4. 12.
Delubra vota Menti. Ovid. 6. Faſt. 241.

VOTUM, i. n. [εὐχή, εὐχωλή] Promiſſio facta Deo. Cic. 2. de Legib. 41. Diligentia votorum ſatis in lege dicta eſt, ac voti ſponſio, quo obligamur Deo: pœna vero violatæ religionis juſtam recuſationem non habet.
Voti reus. V. REUS.
Preces & vota. Cic. pro Planc. 97. Eorumque preces & vota de meo reditu exaudiens, Dyrrhachium, quod erat in fide mea petere contendi.
Promiſſum & votum. Cic. 12. Att. 10. Sed jam quaſi voto quodam & promiſſo me teneri puto.
Votum pro. Cato cap. 83. Votum pro bubus, ut valeant ſic facito.
Amarum votum, Quod male cedit, quale fuit Midæ. Claud. 2. Conſ. Stil. 229.
Audax votum. Stat. 9. Theb. 623.
Furialia vota, Deſideria furioſa. Sil. lib. 8. 26.
Furioſa, Furioſa cupiditas. Ovid. 10. Met. 370.
Futile votum, Inane deſiderium. Sil. lib. 10. 340.
Ignavum. Claud. Eutrop. 2. 394.
Modeſta parum vota. Ovid. 3. Triſt. 8. 13.
Nefarium votum. Cic. pro Cluent. 194. Quinetiam nocturna ſacrificia, quæ putat occultiora eſſe, ſceleratasque ejus preces & nefaria vota cognovimus.
Pavidum votum. Claud. de Bell. Gildon. 67.
Pia vota, Piorum preces ad Deum. Ovid. 1. Met. 221.
Publica. Ovid. 7. Met. 450.
Temeraria vota. Tibul. lib. 3. 6. 27.
Triſtia vota. Ovid. in Ibin, 103.
Annuit votis noſtris Deus. Claud. 2. Conſ. Stil. 212.
Aſſueſcere vocari votis. Virg. 1. Georg. 42.
Canere vota divis, Hymnos & preces. Servius. Virg. 3. Æn. 438.
Ceſſare in vota. V. CESSO.
Concipere vota. Ovid. 7. Met. 583.
Concepta vota. Sil. lib. 7. 77.
Confugere ad vota. V. CONFUGIO.
Corrigere vota ſua, Suos appetitus. Ovid. 2. Met. 89.
Damnari votorum, vel votis. V. DAMNO.
Debere votum. Cic. 6. Verr. 12.
Diſſolvere vota. Cic. 15. Att. 11. al. Diis ſolvere.
Ducere vota ad bonos exitus. Hor. 4. Carm. 8. 34.
Duplicare vota metu. Virg. 8. Æn. 556.
Effundi in vota. Tacit. 1. Ann. 79.
Exequi annua vota. Virg. 5. Æn. 53.
Facere vota, pro Optare. Cic. pro Milon. 76. Vota enim faceretis ut in eos ſe potius mitteret, quam in veſtras poſſeſſiones. V. SACIO.
Facere vota parcius. Senec. de Benef. lib. 2. cap. 2.
Facere vota de aliquo ægroto. Cic. 8. Att. 25.
Inhibere vota alicujus rogando. Ovid. 16. Epiſt. 117.
Liberari voti, pro Voto. Liv. 5. 28.
Nectere vota votis. Lucret. lib. 5. 1201.
Nuncupare vota. V. NUNCUPO.
Obligare votis caput. Hor. 2. Carm. 8. 6.
Onerare votis æthera, Iterum atque iterum vota deo polliceri Virg. 9. Æn. 24.
Perfecta vota ordine. Virg. 3. Æn. 438.
Perſolvere votum. V. PERSOLVO.
Poſcere opem votis. Ovid. 3. Faſt. 594.
Reddere vota. V. REDDO.
Repetere vota. Quintil. in procem. lib. 4.
Sacrabat immortale votum diis. Virg. 8. Æn. 715.
Sancire feralia vota diis Stigiis contra aliquem. Stat. 11. Theb. 345.
Solvere vota. V. SOLVO.
Solvere fidem voti. Ovid. 1. Faſt. 642.
Superare ſupplicibus votis iram numinis. Virg. 8. Æn. 60.
Suſcipere vota. V. SUSCIPIO.
Suſpendit tacito vota labello. Catul. Argon. 62. 104.
Timere erecto voto aliquid. Stat. 6. Theb. 756.
Vocare aliquem in vota. Virg. 5. Æn. 514.
Vocare divos in vota. Virg. 5. Æn. 234.
Vocare imbrem votis. Virg. 1. Georg. 157.
Vocari votis. Virg. 1. Georg. 42.
Votum, Voluntas & deſiderium: quod ea valde deſideramus quæ voto a Deo poſcimus. Cic. 14. Fam. 4. Si hæc mala fixa ſunt, ego vero te quamprimum mea vota cupio videre.
Ad votum. V. AD.
Compos voti. V. COMPOS.
Matura vota coloni. Ovid. 8. Met. 449.
Deplorata vota. Ovid. 1. Met. 273.
Sternuntur ſegetes & deplorata colonis,
Vota jacent. h. e. Spes valde ploratæ ab agricolis. Vota autem vocat Frumenta multis votis & precibus expetita.
Expoſcere pacem votis. Virg. 3. Æn. 261.
Fingere voto aliquem. Plin. Epiſt. 112.
Fovere ſua vota animo. Ovid. 7. Met. 633.
Frui votis. Valer. 4. Argon. 760.
Implere votum alicujus. Curt. lib. 4.
Obire vota. Paterc. lib. 2. Catilina non ſegnius vota obiit, quam ſceleris conandi conſilia inierat.
Petere voto, i. e. Optare. Plin. 14. Epiſt. 17.
Potiri voto. Ovid. 9. Met. 313.
Reſpondere votis alicujus, Satisfacere deſiderio. Virg. 1. Georg. 47.
Eſt in voto. Perſ. 3. Sat. 48.
Jure, etenim id ſummum quid dexter ſenio ferret,
Scire erat in voto. h. e. In deſiderio meo ſummum.
Succedere in vota alicujus. i. e. Idem velle quod ante te alius concupiverit. Ovid. 11. Met. 227.
Superant modum tua vota. Stat. 1. Achil. 1. 45.
Votum eſt Ipſa res Deo dicata. Petron. cap. 19. Stipant graves equi receſſus Danai, & in voto latent. i. e. In equo, quem Græci Palladi voverant. conf. Virg. 3. Æn. 279.
Vota, Nuptiæ. Hinc, Cum ſpe votoque uxoris tranſigere, Contrahere matrimonium eſt. Tacit. de German. 19. 4. Melius quidem adhuc quædam civitates in quibus tantum virgines nubunt, & cum ſpe votoque uxoris ſemel tranſigitur.
Vota ſecunda, i. e. Nuptiæ ſecundæ. Juſtinian. Novel. 2. C. 2. §. 2.
Vota & Nota confunduntur in MSS. V. Drakenb. ad Sil. 3. 34. & 6. 437.

VOTO, āre. frequentat. Onomaſt. Vet. Voto, ὁμολογίω. V. Jornand. de Regn. Succeſſ. in Julian. Parabata.

VOTIVUS, a, um. Adj. [εὐκταῖος] Quod ex voto dari promittitur. Hor. 1. Epiſt. 3. 36.
Paſcitur in veſtrum reditum votiva juvenca.
Votivum, Quod voto deſideratum eſt. Apul. lib. 6. Tota civitas ad votivum conſpectum effunditur.
Aures votivæ, Quæ cupiunt aliquid audire. Plaut. Caſin. prol. 29.
Legatio votiva, Quæ pro voto ac voluntate vel voluntarie ſuſcipitur. Cic. 14. Att. 2. Simulque cogites quid agendum nobis ſit ſuper legatione votiva, quod in his locis moveor a multis ne in Senatu Calendis adſim. V. Legatio, in LEGO, are.
Ludos votivos appellat Cic. 2. Verr. 31. Quos voverat. Plin. lib. 7. cap. 48. Ludis pro ſalute divi Auguſti votivis.
Preces votivæ, Quibus aliquid cum voto poſcimus.
Tabella votiva. Hor. 1. Serm. 1. 33. V. Tabella, in TABULA.
Thura votiva. Ovid. 3. Amor. 12. 9.
Voces votivæ. Tibul. lib. 1. 3. 29.
Votivum, eſt Gratum, ex voto. Trebell. Pollio in Gallien. cap. 3. Conſtabat, votivum illi fuiſſe, quod imminentem cervicibus ſuis gravitatem patriam non haberet.

VOTITUS, a, um. Votitum veteres Religione aliqua prohibitum vel interdictum dici voluerunt. Plaut. Aſin. 4. 1. 44. Nolo illam habere cauſſam, & votitam dicere. Ex Nonio, 1. 215.

VOTIFER, ĕra, ĕrum. Votivus. Stat. 4. Sylv. 4. 92.
Votiferaque meas ſuſpendit ab arbore vittas.

V O X

VOX, vōcis. f. [φωνή, φθογγή, αὐδὴ, ὄψ, ὀπὴ, ἐνοπὴ, ὄσσα, γῆρυς, ὀμφὴ] Omne quod ſonat. Fit ἀπὸ τοῦ βοάω, quod eſt voco. Priſcianus, lib.
1. Vox

1. Vox dicta est, vel a vocando, ut dux a ducendo: vel ἀπὸ τῦ βοάω βοῶ, ut quibusdam placet. Cic. in Orat. 55. Vocis mutationes totidem sunt, quot animorum, qui maxime voce commoventur. Ibid. 57. Mira est enim quædam natura vocis, cujus quidem e tribus omnino sonis, inflexo, acuto, gravi tanta sit, & tam suavis varietas perfecta in cantibus. Idem 1. Acad. 19. Io lingua etiam explanata vocum impressio.

Vocis genera permulta. Cic. 2. de Nat. Deor. 146. Vocis genera permulta, canorum, fuscum, lene, asperum, grave, acutum, flexibile, durum: quæ hominum solum auribus judicantur. Idem 3. de Orat. 214. Nam voces ut chordæ suot intentæ, quæ ad quenque tactum respoodeant, acuta, gravis: cita, tarda: magna, parva: quas tamen inter omnes est suo quoque in genere mediocris. Atque etiam illa sunt ab his delapsa plura genera, lene, asperum: contractum, diffusum; continenti spiritu, intermisso: fractum, scissum: flexo sono, attenuatum, inflatum.

Vocis quantitates insuper & qualitates varias facit Quintil. lib. 11. cap. 3. Sed ne vox quidem (ait) nisi liberalis, actionem habere optimam potest. Bona enim firmaque, ut volumus, uti licet: mala vel imbecilla & inhibet multa, ut insurgere, exclamare: & aliqua cogit, ut summittere, deflectere, &c. Paulo post, Natura vocis spectatur quantitate & qualitate, Quantitas est simplicior. In summa enim grandis, aut exigua est: sed inter has extremitates mediæ sunt species, & ab ima ad summam, ac retro, multi sunt gradus. Qualitas magis varia est. Nam est & candida & fusca, & plena & exilis, & lenis & aspera, & contracta & fusa, & dura & flexibilis, & clara & obtusa. Ibidem, Non enim tam molli teneraque voce, quam forti ac durabili opus est. Paulo post, Alioqui nitida illa & curata vox insolitum laborem recusabit. Rursus ibidem, Itaque sit ipsa vox primum (ut sic dicam) sana, id est nullum eorum de quibus nunc dixi, patiatur incommodum: deinde non subsurda, rudis, immanis, dura, rigida, vana, præpinguis, aut tenuis, inanis, acerba, pusilla, mollis, effœminata. Et aliquaoto post, Ornata est pronuntiatio, cui suffragatur vox facilis, magna, beata, flexibilis, firma, dulcis, durabilis, clara, pura, secans aera, auribus sedens. Ibidem, Nam vox, ut nervi, quo remissior, hoc & gravior & plenior: quo tensior, hoc tenuis & acuta magis est. Sic ima vim non habet, summa rumpi periclitatur. Paulo post, Sic velut media vox, quem habitum a nobis acceperit, hunc judicum animis dabit. Est enim mentis index, & velut exemplar, ac totidem quot illa mutationes habet. Itaque lætis in rebus plena, simplex, & ipsa quodammodo hilaris fluit: at in certamine erecta totis viribus, & velut omnibus nervis intenditur. Atrox in ira, & aspera ac densa, & respiratione crebra. Paululum in invidia facienda lentior, quia non fere ad hanc nisi inferiores confugiunt: at in blandiendo, fatendo, satisfaciendo, rogando, lenis & summissa. Suadentium, & moventium, & pollicentium, & consolantium gravis: in metu & verecundia, contracta: adhortationibus fortis: disputationibus teres: miseratione flexa & flebilis, & consulto quasi obscurior: at in egressionibus fusa, & securæ claritatis: in expositione ac sermonibus recta, & ioter acutum sonum & gravem media. Attollitur autem concitatis affectibus, compositis descendit, pro utriusque rei modo altius vel inferius. Multo post, Vox temperata, ac gestus modestus. Ibidem, Fusa illa vox, qualem Cicero fuisse in Antonio dicit. Iterum, Erecta & concitata voce dicenda suot. Paulo post, Nam vox quoque Demetrii jucundior, illius acrior erat.

Absonus voce. V. ABSONUS.

Plenior voce. Cic. 1. de Orat. 232. Ego enim neminem nec motu corporis neque ipso habitu atque forma aptiorem, nec voce pleniorem, aut suaviorem mihi videor audisse.

Asperitas vocis. Lucret. lib 4. 546.

Bona vocis. Quintil. lib. 11. cap. 3.

Cantus vocis. Quintil. lib. 5. cap. 10.

Contentio vocis & Remissio, contraria. Cic. 1. de Orat. 261. V. Contentio, in CONTENDO.

Copulatio inoffensa vocum. Quintil. lib. 1. cap. 10.

Discrimina vocum. Quintil. lib. 1. cap. 5.

Flexus vocis. Quintil. lib. 1. cap. 10.

Intensio vocis. Quintil. lib. 1. cap. 10.

Iter vocis. Ovid. 2. Met. 830.

Jucunditas claritasque vocis. Quintil. in proœm. lib. 6.

Modestia vocis. Quintil. lib. 4. cap. 1.

Remissio vocis. Quintil. lib. 1. cap. 10.

Simulans vocum ales. Ovid. 2. Amor. 6. 23. de psittaco.

Sonitus vocis, Vox buccinæ. Virg. 3. Æn. 669.

Splendor vocis. Cic. in Brut. 164.

Splendorem voci affert porrum. Plin. lib. 20. cap. 6.

Suavitas vocum. Quintil. lib. 1. cap. 5.

Varietas vocum. Cic. 2. de Divin. 9. Aut si surdus sit, varietates vocum aut modos noscere?

Hæc vox, Civis, &c. Cic. 7. Verr. 168. Constitue nihil esse opis in hac voce, Civis Romanus sum.

Absona. V. ABSONUS.

Absurda. V. ABSURDUS.

Accusatoria vox. Liv. 45. 10. Popilius quæ singuli universique eo bello hostiliter dixerant fecerantque, retulit: & vir asper ingenio, augebat atrocitatem eorum quæ dicerentur, vultu truci & accusatoria voce.

Acerba. Quintil. lib. 11. cap. 3.

Acrior. Quintil. lib. 11. cap. 3.

Acuta. V. ACUO.

Acutæ vocis Hylactor. Ovid. 3. Met. 224.

Æquissima vox & Turpissima, opponuntur. Senec. de Benef. lib. 3. cap. 14.

Ambigua vox. Virg. 2. Æn. 99.

Amœnæ voces. Lucan. ad Pison. 81.

Angusta. Juven. 3. Sat. 90.

Anhela. Claud. 2. in Eutrop. 414.

Animosa vox. Senec. de Benef. lib. 2. cap. 16.

Assidua. Virg. 4. Æn. 447.

Atrox. Quintil. lib. 11. cap. 3.

Blanda vox. Virg. 1. Æn. 674.

Bona. V. BONUS.

Candida. Quiotil. lib. 9. cap. 3.

Canora. V. CANO.

Clara & suavis. Cic. 1. Off. 133.

Clarisona vox. Catul. Argon. 62. 320.

Concitata vox. Quintil. lib. 11. cap. 3.

Confusa. Lucret. lib. 4. 566.

Consooa. Sil. lib. 5. 199.

Constaos. Ovid. 1. Amor. 4. 70.

Contenta vox. Cic. in Orat. 57. Volet igitur ille qui eloquentiæ principatum petet, & contenta voce atrociter dicere, & summissa leniter, & inclinata videri gravis, & inflexa miserabilis. Contenta vox est, qua aliquid atrociter insectamur, ut In Pisonem, Tune etiam immanissimum ac fœdissimum monstrum, ausus es, &c. Summissa vox est, qua leniter aliquid, & quadam cum jucunditate pronuntiare studemus; hæc superiori penitus contraria est. Inclinata vox est, qua aliquid graviter & seotentiose pronuntiamus; quo genere vocis utimur potissimum io exordiis, & alibi quoties occurrunt graves aliquæ sententiæ. Inflexa vox est, qua conamur auditorum aoimos ad misericordiam commovere: qualis in perorationibus frequenter esse solet.

Cootracta. Quintil. lib. 11. cap. 3.

Contumeliosæ voces. V. Contumeliosus, in CONTUMELIA.

Cygnea vox. V. Cygneus, in CYGNUS.

Densa. Quintil. lib. 11. cap. 3.

Dira. Virg. 3. Æn. 228.

Dissona. Stat. 8. Theb. 620.

Docta. Quiotil. lib. 2. cap. 16.

Dulcis & clara vox. Cic. in Orat. 57.

Dura. Quiotil. lib. 11. cap. 3.

Durabilis. Ibid.

Efferatæ voces. Sen. Herc. fur. 6.

Erecta. Quintil. lib. 11. cap. 3.

Erudita vox Hortensii. Cic. de Clar. Orat.

Exigua. Virg. 6. Æn. 493.

Extrema. Virg. 4. Æn. 621.

Facilis. Quintil. lib. 11. cap. 3.

Facunda. Ovid. 4. Fast. 245.

Falsa. Hor. 2. Carm. 2. 21.

Ferox. Claud. de Nupt. Hon. & Mar. 320.

Ferrea. Virg. 6. Æn. 626.

Fessa loquendo. Ovid. 5. Trist. 3. 85.

Ficta. Lucan. lib. 3. 102.

Flebilis. Quintil. lib. 11. cap. 3.

Fœminea. Quintil. lib. 1. cap. 11.

Furialis. Cic. de Arusp. Resp. 39.

Fusca, i. e. Subrauca. Quintil. lib. 11. cap. 3.

Grandis. Quintil. lib. 11. cap. 3.

Grandior & plenior vox. Cic. io Brut. 288.

Gravis vox, cui opponitur Exilis. Plin. lib. 11. cap. 51.

Hilaris. Quintil. lib. 11. cap. 3.

Hiulcæ voces. V. HIULCUS.

Horrenda. Virg. 9. Æn. 112.

Incerta. Quintil. lib. 1. cap. 1.

Incesta. Ovid. 2. Trist. 503.

Ioclinata. Cic. in Orat. 57. V. Contenta vox.

Incorrupta vox bene judicantium. V. INCORRUPTUS.

Infandæ vocis sonus. Sen. Agam. 13.

Inflexa vox. V. Contenta vox, paulo ante.

Infragilis vox. Ovid. 1. Trist. 5. 53.

Ingeniosa mutandis sonis. Ovid. 2. Amor. 6. 18. De psittaco.

Ingens. Virg. 1. Georg. 477.

Ingloria. Stat. 5. Sylv. 3. 139.

Inhumana & scelerata. V. INHUMANUS.

Inimica alicui. V. INIMICUS.

Insana. Ovid 11. Epist. 74.

Interrupta atque moriens. V. INTERRUMPO.

Iracunda. Ovid. 2. Met. 483.

Legitima. Ovid. 3. de Arte Am. 293.

Lenis. Quintil. lib. 11. cap. 3.

Libera. Liv. 39. 25.

Liberalis. Quintil. lib. 11. cap. 3.

Limpida vox. Plio. lib. 34. cap. ult. De sandaracha.

Languens. ut, Sine contentione vox, nec languens, nec canora. Cic. 1. Off. 133.

Liquata vox apud Macrobium in Hostii carmine, videtur esse, quæ liquido gutture disecta, claraque foras editur, quam scilicet guttur ipsum liquat, & liquidam transmittit: atque ab his quæ colo liquantur per translationem id dictum est. Turnebus.

Liquidæ voces avium. Lucret. lib. 5. 1378.

Liquidæ voces corvi. Virg. 1. Georg. 410.

Lugubris. Lucret. lib. 4. 552.

Magna. Cic. de Senect. 14. Voce magna & bonis lateribus suasissem.

Minax. Hor. 1. Carm. 10. 10.

Mœsta. Virg. 2. Æn. 280.

Mollis, Effœminata & muliebris. Cic. 3. de Orat. 38. Sunt enim certa vitia, quæ nemo est quin effugere cupiat, mollis vox, ut muliebris, aut quasi extra modum absona atque absurda est.

Moribunda. Stat. 8. Theb. 642.

Mutæ voces murmure. Stat. 2. Sylv. 1. 104.

Nitida. Quintil. lib. 11. cap. 3.

Nuptialis. V. Nuptialis, in NUBO.

Obscœna. Juven. 11. Sat. 172.

Obscura. Quintil. lib. 11. cap. 3.

Obtusa. Quintil. lib. 11. cap. 3.

Parvæ vocis murmura. Ovid. 12. Met. 49.

Peracuta vox. Cic. in Brut. 214.

Permanens vox. Cic. in Brut. 141. i. e. Non fracta, firma.

Plena. Cic. de Clar. Orat. 288. Subsellia grandiorem & pleniorem vocem desiderant.
Præpinguis. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Pura. Pers. 5. Sat. 28.
Pusilla. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Rara. Virg. 3. Æn. 314.
Rigida. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Rauca. Ovid. 6. Met. 377.
Recta. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Resona. Ovid. 3. Met. 496.
Rustica. Cic. 3. de Orat. 38. Rustica vox & agrestis quosdam delectat quo magis antiquitatem, si ita sonet, eorum sermo retinere videatur.
Sacra. Ovid. 2. Met. 278. al. Sicca.
Salutaris. Sen. de Benef. lib. 1. cap. 10.
Sana. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Serena. Pers. 1. Sat. 19.
Simplices voces. Quintil. lib. 1. cap. 5.
Sollicita vox. Ovid. 10. Met. 639. & 14. 706.
Splendida vox, i. e. Clara. Cic. in Brut.
Suavis & canora. Cic. de Clar. Orat. 234.
Suavissima voa. Cic. in Orat. 149. Verbaque sunt quam suavissimis vocibus.
Subrauca. Cic. in Brut. 141.
Subsurda. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Summissa. Ovid. 4. de Pont. 3. 42.
Superba. Lucret. lib. 5. 1172.
Supplex. Liv. 30.
Tacita. Ovid. 9. Met. 300.
Tenera. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Tenuata. Ovid. 2. Met. 373.
Tenuis voa & tinnula. V. Deducere vocem, in DEDUCO.
Teres. Quiotil. lib. 11. cap. 3.
Tinnula. Catull. in Epithal. Juliæ, 59. 13.
Tremulæ voces hædorum. Lucret. lib. 2. 367.
Tristis. Ovid. 7. Met. 517.
Truculenta vox. Plio. lib. 11. cap. 2.
Trux. Sil. lib. 1. 68.
Veneranda. Lucan. lib. 2. 530.
Vigil. Ovid. 2. Met. 538.
  Nec servaturis vigili Capitolia voce
  Cederet anseribus.
Virilis. Ovid. 4. Met. 382.
Viva. Quintil. lib. 2. cap. 2.
Viva vox magis afficit. Plin. 2. Epist. 3.
Ululans. Cic. in Orat. 27.
Una vox omnium. Cic. 9. Fam. 14. Atque hæc una vox omnium est.
Una voce, Uno ore, uno consensu. Cic. 1. de Orat. 46. Multi erant præterea præclari in philosophia & nobiles, a quibus omnibus una pene repelli voce oratorem a gubernaculis civitatum, &c.
Votivæ voces. Tibul. lib. 1. 3. 29.
Aboritur vox. V. ABORIOR.
Accipere voces. V. ACCIPIO.
Accommodare vocem. V. ACCOMMODO.
Addere voces lachrymis. Ovid. 13. Met. 576.
Æquiparare aliquem voce. Virg. 5. Ecl. 48.
Alit voa. Quintil. lib. 2. cap. 2. Tamen viva illa, ut dicitur, vox alit plenius.
Alloqui patriam voce mœsta. Catull. de Berecynth. 61. 49.
Attollere & Submittere vocem, sunt opposita. Quintil. lib. 1. cap. 8.
Annuere vocibus alicujus. Hor. 4. Carm. 6. 22.
Audire & reddere voces notas. Virg. 6. Æn. 689. i. e. Familiariter loqui, ut ait Servius.
Boans vox. Ovid. 3. de Arte Am. 450.
Canere inclinata ululantique voce, more Asiatico. Cic. in Orat. 27.
Captare voces auribus. Ovid. 19. Epist. 53.
Captus dulcedine vocis. Ovid. 1. Met. 709.
Citat vox præconis. Quintil. lib. 6. cap. 4.
Compellare aliquem voce. Virg. 5. Æn. 161.
Complere timenda voce nemus. Hor. Epod. 6. 9.
Comprimere vocem. V. COMPRIMO.
Compescere voces. Sen. Herc. OEth. 11.
Compositæ voces, quibus opponuntur Simplices. Quintil. lib. 1. cap. 5.
Concipere mente vocem alicujus. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Condere vocem alicujus memori aure. Ovid. 19. Epist. 98.
Conferre vocem in quæstum. V. CONFERO.
Confirmatur vox hoc modo. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Confirmata constitutaque vox. Ibid.
Confiteri magna voce. V. MAGNUS.
Consequi vocem gradu. V. CONSEQUOR.
Contendere voce. V. CONTENDO.
Continere vocem. V. CONTINEO.
Conturbatur vox. Lucret. lib. 4. 563.
Curata vox. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Currit vox. V. CURRO.
Custodire vocem. Quintil. lib. 1. cap. 7.
Deducere vocem. V. DEDUCO.
Demissa voce loqui. Virg. 3. Æn. 320.
Deplorare voce lamentabili. V. LAMENTOR.
Descendit vox, hoc est Deprimitur, submittitur. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Devorat vocem dolor, Præ dolore loqui nequit. Ovid. 13. Met. 539.
Devoratur vox. Plin. lib. 11. cap. 51. Mira sunt de voce digna dictu. In theatrorum orchestris scobe aut arena superjecta devoratur, & in rudi parietum circumjectu, doliis etiam inanibus. Currit eadem concavo vel recto parietum spatio, quanvis levi sono dicta verba ad alterum caput perferens, si nulla inæqualitas impediat.
Dicere aliquid acuta voce. Hor. 3. Carm. 4. 3.
Dicere tacita voce aliquid. Ovid. 9. Met. 300.
Distinguere vocem lingua. Sil. lib. 1. 78.
Dat voces lingua. Ovid. 9. Met. 563.
Dare vocem alienæ personæ. Quintil. lib. 4. cap. 2
Ducere longas io fletum voces. Virg. 4. Æn. 463.
Effundere voces ad æthera. Virg. 8. Æn. 70.
Elicit vox vocem. Ovid. 1. Fast. 256. Interrogatio provocat ad respondendum.
Elisa vox, in illum sonum erumpit, cui Græci κλωσμὸν, nomen ab immaturo gallorum cantu dederunt. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Eluctata vox. Stat. 1. Achill. 525.
Emittere vocem. Tibul. lib. 1. 9. 27.
Eripere vocem ab ore loquentis. Virg. 7. Æn. 119.
Exasperatur vox. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Exasperant vocem fauces rasæ. Ibid.
Excidit vox ore. Virg. 6. Æn. 686.
Excipere vocem alicujus. Sen. Thyest. 1.
Excitare vocem. Cic. 1. de Orat. 251. Tamen me auctore nemo dicendi studiosus, Græcorum more Tragœdorum voci serviet, qui & annos complures sedentes declamitant & quotidie antequam pronuntient, vocem cubantes, sensim excitant, eandemque cum egerunt, sedentes, ab acutissimo sono usque ad gravissimum sonum recipiunt.
Exercere vocem pronuntiatione. Quintil. lib. 1. cap. 11.
Eapavere trucem vocem. Sil. lib. 1. 67.
Exprimere voces. Lucret. lib. 4. 553.
Eapromere anhelam vocem. Claud. 2. in Eutrop. 390.
Eapromere mœstas voces. Virg. 2. Æn. 280.
Extincta vox. V. Extioctus, in EXTINGUO.
Ferre voces ad aliquem. Ovid. 5. Fast. 478.
Fertur vox ad aures. Virg. 3. Æn. 40.
Fingere optime sibi voces. Quintil. lib. 6. cap. 2.
Flectere vocem. Ovid. 2. Amor. 4. 25.
Fractæ voces ad littora. Virg. 3. Æn. 556.
Frangitur vox vitio faucium. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Fraudare legitima voce literam. Ovid. 3. de Arte Am. 293.
Frui obscœnis vocibus. Juven. 11. Sat. 172.
Fundere voces. Catul. Argon. 62. 125.
Fundo extremam vocem cum sanguine. Virg. 4. Æn. 621.
Fusa voa. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Glutire vocem. Plin. lib. 10. cap. 12.
Habere voces, Tumultum facere. Cic. pro Muren. 50. Meministis enim cum illius nefarii gladiatoris voces percrebuissent, quas habuisse in concione domestica dicebatur.
Habere contemptam supplicis vocem. Catull. de Ruffa, 58. 4.
Jactare voces inertes. Virg. 10. Æn. 322.
Jactare voces ad sidera. Virg. 5. Ecl. 62.
Impedire vocem loquentis. Ovid. 13. Met. 745.
Inclamare aliquem magna voce. V. INCLAMO.
Includit vocem dolor. V. INCLUDO.
Incurrere in voces malevolorum. V. INCURRO.
Induere voces dolentum. Tacit. 4. Ann. 12.
Inflectere voces cantu. Tibul. lib. 1. 7. 37.
Inflexa vox ad miserabilem sonum. Cic. 2. de Orat. 193.
Ingeminare voces. Virg. 1. Georg. 411.
Intendere vocem. Cic. 3. de Orat. 214. Voces ut chordæ sunt intentæ, &c.
Invocare sollicita voce aliquem. Ovid. 10. Met. 639.
Iterare voces. Hor. 1. Epist. 19. 12.
Iterare resonis vocibus aliquid. Ovid. 3. Met. 496.
Jungere vocem fidibus. Quiotil. lib. 5. cap. 10.
Lacessere aliquem voce. Virg. 3. Ecl. 51.
Locare vocem. Juven. 8. Sat. 186.
Loqui Latina voce. Ovid. 3. Trist. 12. 40.
Loqui primum incerta voce tentavit. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Loqui tristi voce. Ovid. 7. Met. 517.
Mittere vocem. Lucret. lib. 3. 943.
Mittere vocem contra aliquem. Cic. pro Cluent. 88. Hodierno die primum veritas vocem contra iovidiam his Judicibus freta miserit. V. MITTO.
Mittere vocem de. Cic. pro Flacc. 6. Vox de Quæstura nulla missa est.
Mittere vocem pro se, aut pro aliquo. Cic. pro Sext. 4. Conciones haberi quotidie contra me; vocem pro me ac pro Repub. neminem mittere. Idem pro Cæl. 55. An aliquam vocem putatis ipsam pro se causam & veritatem posse mittere.
Mittere voces furiales. V. MITTO.
Mittere liberam vocem. Liv. 35.
Mittere superbas voces. Lucret. lib. 5. 1172.
Modulari vocem. V. MODULOR.
Moneri voce alicujus. Virg. 3. Æn. 461.
Morari blaodis vocibus aliquem. Virg. 1. Æn. 674.
Movere numina voce. Virg. 4. Georg. 505.
Multiplicare voces acceptas. V. Multiplico, in MULTUS.
Mutare vocem. Cic. in Orat. 55. Vocis mutationes sunt totidem quot animorum.
Negare constanti voce aliquid. Ovid. 1. Amor. 4. 70.
Obscurant vocem fauces obtusæ. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Obscuratur vox vitio faucium. Ibid.
Obtuodere vocem. V. OBTUNDO.
Parcere voci. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Penetrat vox ad aures. Ovid. 12. Met. 42.
Persequi voce. V. PERSEQUOR.
Præterradit vox fauces. Lucret. lib. 4. 531.
Premere vocem, Continere vocem, tacere. Virg. 9. Æn. 323.
Proclamare magna voce. Virg. 5. Æn. 345.
Profundere vocem. Catul. Argon. 62. 202.

Profusæ

Profusæ voces abiere domos ætherias. Sil. lib. 6. 252.
Profusa Immoderate vox. V. IMMODERATUS.
Reddere voces. Virg. 1. Æn. 413.
Referre voces pectore. Virg. 5. Æn. 409.
Referuntur voces usque. Cic. 1. Q. frat. 1. 33. Natura autem ita resonans, ut usque Romam significationes, vocesque referantur.
Referre voce, per pleonasmum dicitur a poetis. Virg. 1. Æn. 213. Servius.
Remittunt vocem nemora. Virg. 12. Æn. 929.
Replere littora voce. Ovid. 1. Met. 348.
Resolvere vocem atque ora. Virg. 3. Æn. 457.
Resorbere vocem. Plin. lib. 18. cap. ult.
Reverti nescit vox missa. Hor. de Arte Poet. 390.
Roboratur vox. Plin. lib. 11. cap. 51.
Rogare submissa voce opem alicujus. Ovid. 4. de Pont. 3. 42.
Rumpere vocem, Loqui. Virg. 2. Æo. 129.
Rupit hanc pectore vocem. Virg. 5. Æo. 246.
Scinditur vox vitio faucium. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Sequi vocem fugientem. Virg. 1. Æn. 410.
Simulare fictas voces læto tumultu. Lucan. lib. 3. 102.
Spargere voces ambiguas in vulgum. Virg. 2. Æn. 98.
Strangulare vocem. Quiotil. lib. 11. cap. 3.
Suffocata vox majore risu minus clara est. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Esse bona voce. V. BONUS.
Erat vox in cursu. Ovid. 5. Fast. 245.
Supprimere vocem. Cels. lib. 2. cap. 10.
Supprimere vocem alicui. Ovid. 1. Met. 715.
Temerantur incestis vocibus aures. Ovid. 2. Trist. 503.
Temperata vox. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Tenuatur vox. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Terrere minaci voce aliquem. Hor. 1. Carm. 10. 5.
Tollere vocem. Hor. de Arte Poet. 93.
Tollere exiguam vocem. Virg. 6. Æn. 492.
Tollere lugubri voce querelam. Lucret. lib. 4. 552.
Trahere vocem ab imo pectore. Virg. 1. Æn. 375.
Trahere aliquid pura voce, Verbis puris nec fictis enarrare aliquid. Pers. 5. Sat. 28.
Tundi assiduis vocibus hinc atque hinc. Virg. 4. Æn. 448.
Venit vox ad aures vulgi. Virg. 2. Æn. 119.
Vocare voce aliquem. Virg. 12. Æn. 638.
Vocare plena voce aliquem. Virg. 1. Georg. 388.
Volutaot vocem per atria. Virg. 1. Æn. 729.
Urgenda vox non est ultra vires. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Uti falsis vocibus. Hor. 2. Carm. 2. 21.
Utendi voce, multiplex ratio. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Voa toto instructa organo. Proverbii speciem habet, significatque vocem firmam, facilem & tractabilem, quæque per omnes intentionis & remissionis gradus sequax & flexibilis traducitur: translato sermone a musicis orgaois & hydraulis, quæ totius canonis musici varietates & flexus vocis & soni complectuntur. Quintil. Usique habens omnes in se, qui desiderantur, sonos inteotionesque, & toto, ut aiuot, organo instructa. Ex Turnebo.
Vox, pro Litera vocali. Cic. in Orat. 151. In populari Platonis oratione est crebra ista vocum concursio, quam magna ex parte, ut vitiosam, fugit Demosthenes. i. e. Vocalium concursus, qui hiantem reddit orationem.

VOCŬLA, æ. f. dimin. [φωνίδιον] Cic. 1. Att. 23. Et cum recreandæ voculæ causa necesse esset mihi ambulare, hæc dictavi ambulans. Idem 3. de Orat. 96. Quanto molliores sunt, & delicatiores in cantu flexiones, & falsæ voculæ, quam certæ, & severæ? Falsas voculas Budæus interpretatur *Deschant*.
Malevolorum voculæ. Cic. 2. Fam. 15. Sed incurrit hæc nostra laurus non solum in oculos, sed jam etiam in voculas malevolorum.
Est etiam Dictio, verbum. Gell. 12. 14. Significatio hujus voculæ.

VOCĀLIS, e. [φωνήεις, εὔφωνος, ἔμφωνος] Quod est sonorum & summæ vocis. Plin. lib. 18. cap. 35. Ranæ quoque ultra solitum vocales, sunt signa tempestatis. Cic. de Clar. Orat. 242. Addamus huc etiam, ne quem vocalem præteriisse videamur, C. Cosconium.
Carmine vocali clarus Philammon. Ovid. 11. Met. 317.
Chordas vocales impellere pollice. Tibul. lib. 2. 5. 3.
Ora vocalia. Ovid. 5. Met. 332.
Vocales literæ, dictæ quia per se voces faciunt.
Coeunt vocales frequentissime. Quintil. lib. 21. cap. 3.
Concursus vocalium. Cic. in Orat. 77. Habet enim ille tanquam hiatus concursu vocalium molle quiddam.
Vocalis, Loquens. Val. Max. 1. 8. ext. 4. Ægles Samius, athleta mutus, cum ei victoriæ, quam adeptus erat, titulus & præmium eriperetur, indignatione accensus vocalis evasit.
Compar. Sen. Quæst. Nat. 2. 29. Vocaliora sunt vacua quam plena.
Superl. Plin. 4. Epist. 7. Eligere vocalissimum aliquem, qui legeret, &c.

VOCALITER, Adv. Apul. 1. Miles. Januam vocaliter pulsare incipit. V. ibi Pricæum.

VOCALITAS, átis. f. [εὐφωνία] Consonantia, quam Græci Euphooiam vocant. Quintil. lib. 1. cap. 5. pr. Sola est quæ notari possit velut vocalitas, quæ εὐφωνία dicitur.

VOCIFĔROR, [κράζω, ἀλαλάζω, μεταφωνέω] ári. est, inquit Valla, Voce effrænata, non modo dolorem, sed etiam indignationem (quanquam indignatio, doloris genus est) ostendere. Interdum Sine affectu, sed tamen vehementius exclamare. Cic. 6. Verr. 39. Minitari absentí Diodoro, vociferari palam, lachrymas interdum vix tenere.
Libere vociferari. Cic. pro Rosc. Amer. 9. Neque satis libere vociferari posse intelligo.
Quid vociferabare decem millia talentûm Gabinio esse promissa? Cic. pro Rabir. Post. 21.
Æra vociferantur, i. e. Sonitum edunt. Lucret. lib. 2. 450.
Carmina vociferantur. Lucret. lib. 1. 732.
Res ipsa vociferatur. Lucret. 2. 1050.

VOCIFĔRO, áre. activum protulit Cic. (si locus mendo vacat) 4. Verr. 51. Nam me dies, vox, latera deficiant, si hoc nunc vociferare velim, quam miserum indignumque sit, &c. Al. Vociferari. Varro 3. de R. R. cap. 9. Item qui elati sunt, ac vociferant sæpe, in certamine pugnaces. De gallis gallinaceis.

VOCIFĔRANS, antis. Partic. [κεκραγώς] Virg. 2. Æn. 679.
Talia vociferans gemitu tectum omne replebat.
Grave vociferans. Valer. 5. Argon. 170. V. & Liv. 22. 41.

VOCIFERATIO, ōnis. f. [κραυγμός, ἀλαλαγμός] Cic. 7. Verr. 155. An te L. Flavii, cæterorumque de L. Herennio vociferatio commovebat?
Sermo & vociferatio. Cic. pro Cluent. 30. Nam in ipso sermone hoc & vociferatione mortua est.
Aperta vociferatio. Liv. 22. 43.
Furiosa vociferatio. Quintil. lib. 2. cap. 10.
Muliebris vociferatio. Auctor ad Heren. lib. 3. 25. & 22.
Uti vociferatione. Cic. pro Rosc. Amer. 12. Qua vociferatione in cæteris judiciis accusatores uti consueverunt.

VOCIFERĀTUS, ûs. m. Idem quod Vociferatio. Plin. lib. 10. cap. 60. Mares quidem cum vociferatu sanguinem etiam ex oculis profundunt.

VOCIFERĀTOR, ōris. m. Tertull. advers. Marc. 4. 11. Johannes vociferator in solitudine.

VOCIFICO, áre. Varro R. R. 3. 16. Quos vocificantes plures persequuntur etiam paucæ. Sed variant libri. conf. Gell. lib. 9. cap. 3. & Lips. lib. 3. Epist. Q. epist. 6.

VŎCO, [καλέω, φωνέω, βοηθέω] áre. Clamare, invitare, appellare.
Vocare ad cœnam. Cic. 6. Verr. 3. Deinde ipsum regem ad cœnam vocavit.
Ad cœnam per. Martial. lib. 2. 14.
Per te, perque tuam vector lascive puellam,
Ad cœnam Selium tu, rogo Taure voca.
Convivam vocare. Plaut. Asin. 4. 1. 23.
Domum vocare aliquem. Cic. pro Rosc. Amer. 52.
Esum & commessatum vocare, h. e. Ad esum & commessationem. Plaut. Men. 3. 1. 11. Idem Stich. 5. 4. 4.
Intra tecta vocare aliquem. Virg. 6. Æn. 525.
Vocare, Advocare. Plaut. Capt. 2. 2. 110. Quæ ad patrem vis nuntiari? vin' vocem huc ad te?
Voca illum verbis meis. Plaut. Amphit. 4. 2. Suppos. 2. 60.
Vocaveras me in huoc diem. Plaut. Stich. 4. 1. 2. Nam ille heri me vocaverat in hunc diem. h. e. Dixerat ut hodie venirem.
Clamore vocare suos. Virg. 12. Æn. 312.
Clamoribus vocare hostem. Virg. 4. Georg. 76. Provocare. Servius.
Clamore vocare deum. Virg. 1. Georg. 347.
Et Cererem clamore vocent in tecta. i. e. Invocent dari copiam frumentorum. Servius.
Nomine aliquem vocare. Virg. 11. Æn. 731.
Voce vocare aliquem. Virg. 6. Æn. 247.
Ignibus imponit sacris libamina prima,
Voce vocans Hecaten, cæloque Ereboque potentem. Ubi Servius, Voce, non verbis, sed mysticis quibusdam sonis. Nam, ut in Lucano legimus, varie oumina invocabantur.
Voce magna vocavit Æneam. Virg. 10. Æn. 873.
Votis vocari. Virg. 1. Æn. 294.
Auxilia vocans frustra. Virg. 5. Æn. 221.
Deos vocare auxilio. Virg. 5. Æn. 686.
Concilium vocare. Ovid. 1. Met. 167.
Pluviam vocat cornix, h. e. Portendit, & suo clamore quodammodo appetere videtur. Virg. 1. Georg. 388. Servius, Vocat, poetice ait: non enim vocat, sed denuntiat pluviam.
Vocari aliquo. Lucan. lib. 1. 146.
Ad aliquem vocare. Cic. 4. Acad. 56. Primum quidem me ad Democritum vocas, cui non assentior, potiusque refellam. h. e. Adducis mihi testem Democritum.
Ad altercationes vocari. Quintil. lib. 6. cap. 4.
Ad bella fata nos vocant. Virg. 11. Æn. 97.
Ad calculos aliquem vocare: h. e. Ad ineundam accepti & expensi rationem: quod mox dicitur Ad computationem. Liv. 5. 4. V. CALCULUS.
Ad computationem vocare. Plin. in Paneg.
Ad exemplum alicujus vocare aliquem. Plin. in Paneg.
Ad exitium & vastitatem. Cic. 2. in Catil. 12. Templa deorum immortalium, tecta urbis, vitam omnium civium, Italiam denique totam, ad exitium & vastitatem vocas.
Ad judicem vocare. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Ad libertatem servos vocare, Manumittere. Liv. 34.
Ad literas alias. Cic. 1. de Finib. 1. Postremo aliquos futuros suspicor, qui me ad alias literas vocent.
Ad pileum. V. PILEUS.
Ad probationem vocare. Quintil. lib. 6. cap. 4.
Ad procurationem rei alicujus vocari. Cic. 4. Att. 1. Et ad ejus procurationem sermone non solum plebis, verum etiam bonorum Pompeius vocaretur.
Ad testimonium. Varro de R. R. 1. 4.
Ad verbum. Cic. pro Cecin. 81. Tu me ad verbum vocas, non ante venio quam recusaro.
Ad vitam. Cic. 3. Att. 7. Quod me ad vitam vocas, unum efficis, ut a me manus abstineam.
Ad utilitatem vocare. Cic. 2. de Orat. 332.
Extra ordinem. Cic. 5. Verr. 8.
In certamina. Virg. 6. Æn. 172.
In deorum concilium. Cic. 1. de Divin. 49.
In concionem, In judicium. Cic. 4. Acad. 144. Quid me igitur Luculle in invidiam, & tanquam in concionem vocas?
In consilium. Cic. pro Flacc. 77. Cur autem per te inimicum paternum, in consilium vocavit?
In contemplationem. Plin. lib. 32. cap. 11.
In contentionem. Cic. pro Muren. 19. Reliqui temporis spatium in contentionem vocatur; ab utroque dissimillima ratione tractatum est.

In

In crimen, Accusare aliquem criminis. Cic. pro Rabir. 24. Hoc tu igitur in crimen vocas, quod cum iis fuerit C. Rabirius, quos amentissimus fuisset si oppugnasset?
In culpam vocari. Quintil. lib. 7. cap. 3.
In disceptationem & controversiam vocari. Cic. 2. de Orat. 291.
In discrimen vocare, Periculo committere. Cic. 7. Verr. 132. Non omnes, qui tanto se scelere obstrinxerint, ut aut fidem suam corrumpi paterentur, aut judicium corrumperent, in discrimen ac judicium vocandi?
In discrimen vocari de vita & gloria Cic. 1. Off. 83. Itemque alii de gloria & benevolentia civium in discrimen vocantur.
In dubium, Dubitare. Cic. pro Deiot. 39. Sed cum de illo laboro, tum de multis amplissimis viris, quibus semel esse ignotum a te oportet, nec beneficium tuum in dubium vocari, nec hærere in animis hominum sollicitudinem sempiternam.
In simulationem probrorum. Cic. pro Font. 29. Tamen in falsam atque iniquam probrorum insimulationem vocabatur.
In invidiam aliquid. Cic. 7. Verr. 132. Etiam illud prædicas licet, quod supplicium more majorum sumpseris, securique percusseris, idcirco a me in crimen & invidiam vocari.
In judicium. Cic. 3. Verr. 34. Ex ea die ad hanc diem, quæ fecisti, in judicium voco.
In jus vocare. Cic. pro Quint. 61. Vadari vis: promittit. In jus vocas: sequitur.
In locum mortui. Cic. 2. Att. 19. Cosconio mortuo, sum in ejus locum invitatus.
In lucem e tenebris vocare obscuram familiam. Cic. pro Deiot. 30. Rex enim Deiotarus vestram familiam abjectam & obscuram e tenebris in lucem vocavit.
In luctum. Cic. 3. Att. 7. Non faciam ut enumerem miserias omnes in quas incidi per summam injuriam & scelus non tam inimicorum meorum quam invidorum, ne & meum mœrorem exagitem, & te in eundem luctum vocem.
In medium. Cic. pro Cluent. 77.
In odium. Cic. 2. Off. 86.
In partem vocare, juris verbum est, pro Participem facere, & partiarium admittere. Cic. pro Cecin. 12. Mulieres in partem vocatæ sunt. Virg. 3. Æn. 222.
　　——ipsumque vocamus
　In prædam partemque Jovem. Nam & de præda diis immolabant, & partes etiam quasdam eis interdum suspendebant de tholo & consecrabant, ut Dianæ aprorum capita & cervorum cornua. Ex Turnebo.
In partem curarum. Tacit. 1. Ann. 11.
In periculum vocare. Plin. Epist. 317.
In periculum ac discrimen. Cic. pro Lege Manil. 12. Quid quod salus sociorum summum in periculum ac discrimen vocatur?
In sermonem longum. Cic. 1. de Legib. 13.
In spem. Cic. 3. Att. 15. Hæc nisi vides expediri, quam in spem me vocas?
In suspicionem. Cic. 7. Verr. 10. Leonidæ cujusdam Siculi familia in suspicionem vocata est conjurationis.
In vota vocare, Invocare. Virg. 5. Æn. 514.
Vocare aliquem, Nomen imponere. Plaut. Asin. 3. 3. 62.
Haberi & vocari. Cic. 3. de Orat. 135. Sed ut ad Græcos referam orationem, septem fuisse dicuntur uno tempore, qui sapientes & haberentur & vocarentur.
Vocare & Subire. V. in SUBEO.
Vocare pudicam tanti. Juven. 6. Sat. 136.
　Bis quingenta dedit, tanti vocat ille pudicam. Sensus est, Cesenniam maritus vocat pudicam, non quidem propterea quod pudica sit, sed quod ei Cesennia dotis nomine bis quingenta dederit. Dixerat enim,
　Optima sed quare Cesennia teste marito. Mox respondet, Bis quingenta, &c.
Crudelem vocare. Virg. 5. Ecl. 23.
　Atque deos atque astra vocat crudelia mater.
Cucullum vocare. Viatores solebant cultores & vinitores sero colentes, appellare cucullos in desidiei probrum. Plin. lib. 18. cap. 66. Dum sciat inde natam exprobrationem fœdam putantium vites per imitationem cantus alitis temporariæ, quam cucullum vocant: dedecus enim habetur opprobriumque meritum falcem ab illa volucre in vite deprehendi, ut ob id petulantiæ sales, etiam cum primo vere laudantur, auspicio tamen detestabiles videantur. Ausonius quoque in Mosella istius petulantiæ ita meminit, 163.
　　——inde viator
　Riparum subjecta terens, hinc navita labens
　Probra canunt seris cultoribus. Ex Turnebo.
VOCANS, antis. Partic. Virg. 3. Georg. 393.
　In nemora alta vocans.
　Pulchritudo corporis me ad se vocans. Petron. cap. 32.
　Zephyris vocantibus. Virg. 3. Georg. 322.
VOCATUS, a, um. Partic. [κεκλημένος] ut, Vocatus atque non vocatus audit. Hor. 2. Carm. 18. 40.
　Tenuit mora nulla vocatos. Ovid. 1. Met. 167.
　Venit ad exiguas turba vocata dapes. Ovid. 2. Fast. 362.
　Ad pocula vocatus. Ovid. 14. Met. 294.
　Opera est vocata. Plaut. Stich. 3. 2. 18. h. e. Rogavit me aliquis ut negotium aliquod transigerem pro eo.
VOCATUS, ûs. m. [κλῆσις] Virg. 12. Æn. 95.
　　—— nunc ô nunquam frustrata vocatus
　Hasta meos, &c. Ubi Servius; Vocatus, i. e. Invocationes & preces. Nam appellatio est a verbo, quæ semper aut in 10 exit, aut in US. id est nomen verbale. Cic. 3. de Orat. 2. Mane Idibus Septembris, & ille, & Senatus frequens vocatu Drusi in Curiam venit.
VOCATIO, ônis. f. Invitatio ad cœnam. Catullus ad Portium & Socrationem 45. 7.
　Vos convivia lauta sumptuose
　De die facitis: mei sodales
　Quærunt in trivio vocationes. i. e. Eo miseriæ sunt redacti, ut quærant a quibus vocentur ad prandium.
VOCATOR, ôris. m. [κλήτωρ] Vocatores dicti sunt Quibus datum est invitandi negotium, sive Qui ipsi vocant ad cœnas. Plin. lib. 35. cap. 10. Invitatus, ad regis cœnam venit. Indignantique Ptolemæo, & vocatores suos ostendenti, ut diceret a quo eorum invitatus esset, &c. Adde Suet. Calig. cap. 39. & Senec. de Ira 3. 37.
VOCATORIUS, a, um. Adj. Tertull. de Anima cap. 47. Si qua vocatoria.
VOCATIVUS, a, um. Adj. [κλητικὸς] a Grammaticis fictum, a quibus Vocativus casus dicitur, quod per eum vocemus. Hic & Salutatorius dicitur. Priscianus lib. 5. cap. de casu. Conf. Gell. lib. 14. cap. 5. & V. Scalig. Lect. Auson. 1. 11. p. 36. & Ph. Caroli Animadv. ad Curt. lib. 3.
VOCATIVE, Adv. [κλητικῶς] apud Gell. lib. 13. cap. 21. Vocative dicit. i. e. Per vocativum.
VOCABILIS, e. Compar. Gell. lib. 13. cap. 19. Sonus vocabilior est visus & amœnior. al. Vocalior.
VOCABULUM, i. n. [κλῆσις, λέξις] est Id quo res singulæ nominantur & vocantur, aut voce efferuntur. Ter. Eun. 2. 2. 33. Tanquam philosophorum habent disciplinæ ex ipsis vocabula. Plin. lib. 3. cap. 1. Vocabula oppidorum. Et lib. 2. cap. 1. Quem Græci nostrique eodem vocabulo aera appellant. Quintil. lib. 9. cap. 1. Mutatur vocabulis vis rerum.
　Chaldæi non ex artis, sed ex gentis vocabulo nominati. Cic. 1. de Divin. 2. Nomen & vocabulum. Cic. 3. de Orat. 157. Nam si res suum nomen & proprium vocabulum non habet.
　Magistratuum vocabula. Tacit. 1. Ann. 3.
　Cognata vocabula. Hor. 2. Serm. 3. 159.
　Incognita nobis vocabula. V. INCOGNITUS.
　Media vocabula. V. MEDIUS.
　Proprium & certum vocabulum. Cic. 1. de Invent. 34. Nomen est quod unicuique personæ datur, quo suo quæque proprio, & certo vocabulo appellatur.
　Speciosa vocabula rerum. Hor. 2. Epist. 2. 116.
　Vulgaria, & forte occurrentia vocabula. Quintil. lib. 1. cap. 1.
　Construere rerum vocabula. V. CONSTRUO.
　Dare vocabula terris. Sil. lib. 5. 11.
　Immutare rebus non commutatis vocabula. Cic. 1. de Legib. 38.
　Imponere vocabulum alicui. V. IMPONO.
　Tribuere vocabula monti. Ovid. 14. Met. 622.
　Vocabulum, pro Nomine substantivo accipit Gell. lib. 1. cap. 16. Aperte ostendit mille & vocabulum esse, & singulari numero dici. Idem lib. 3. cap. 12. A vocabulis non a verbis inclinata sunt. Ibid. cap. 19. vocat vocabulum nomen parcus. Idem lib. 4. cap. 1. de generibus & casibus vocabulorum disserens. V. Varro de L. L. 7. 41.
VOCAMEN, inis. n. [φώνημα] Lucret. lib. 2. 656.
　　—— & Bacchi nomine abuti
　Mavult, quam laticis proprium proferre vocamen. h. e. Vocabulum & nomen. Arnob. lib. 3. adversus Gent. Sub istius vocaminis appellatione.
　Dare vocamen. Solin. cap. 40.
　Trahere vocamen de aliqua re, pro Nomen habere. Solin. cap. 65.
VOCULATIO, ônis. f. Accentus vocatur Nigidio, cum scribit, Deinde voculatio qui poterit servari, si non scicmus in nominibus, ut Valeri, utrum interrogandi aut vocandi sint? Ex Gell. lib. 13. cap. 24.
VOCITO, [καλεῖσκω, κικλήσκω] âre. frequentat. Plaut. Capt. 5. 3. 7. Pægnium vocitatus est. Cic. 2. de Nat. Deor. 105.
　Quas nostri septem soliti vocitare triones. Ex poeta. Cic. pro Rabir. Post. 23. Phalereus vocitatus est.
VOCITATUS, a, um. Liv. 4. 61. Servius Romanus vocitatus.
　Lipara antea Melogonis vocitata. Plin. lib. 3. cap. 9.

U P

UPILIO, ônis. m. [ποιμὴν] positum est a Virgilio, pro Opilione, causa metri, 10. Ecl. 19.
　Venit & upilio, tardi venere bubulci.
UPUPA, æ. f. [ἔποψ] Avis, cristis a capite exeuntibus galeata, in fimo semper degens. Plin. lib. 10. cap. 29. Mutat & upupa ut tradit Æschylus poeta, obscœna alias pastu avis, crista visenda plicatili, contrahens eam, subrigensque per longitudinem capitis.
　Upupa, pro Meretrice. Plaut. Capt. 5. 4. 7. Itidem huc mihi advenienti upupa quæ me delectet, data est. V. ibi Salmas.

U R A

URA, æ. f. [οὐρὰ] Cauda. Hinc Ura Scorpii, herba. Apul. de Herb. cap. 49.
URÆUS, a, um. [οὐραῖος] Caudatus. ut, Uræa cybia, i. e. Pelamides, genus thunni. Plin. lib. 32. cap. 11.
URANIA, æ. vel URANIE, es. f. [Οὐρανία] Una ex Musis, & apud nos Cœlestis dicitur. Ovid. 5. Fast. 55.
　Excipit Uranie, fecere silentia cuncta. οὐρανὸς enim cælum dicitur, quod viros eruditos in cælum tollit. Uranos vero dicitur quasi orannos (ut ait Ambrosius libro Hexaemeron) ab ὁρᾶν, quod sit visui pervium & minime densum, ut est aqua & terra. Catul. in Epithal. Juliæ, 59. 2.
　Collis ô Heliconei
　Cultor, Uraniæ genus.
　Urania Musa. Cic. 1. de Divin. 17.
　Urania est etiam Planta. Diosc. 1. 1.
URANOSCOPOS, i. m. [οὐρανοσκόπος] Piscis qui & Callionymus dicitur. Plin. lib. 32. cap. 7. Idem piscis & uranoscopos vocatur ab oculo quem in capite habet.

URANUS,

RANUS, i. m. [Οὐρανὸς] auctore Bocatio lib. 3. cap. 23. pater Saturni: alio nomine Cælum vel Cælius, cui Saturnus filius amputavit virilia. V. Lactant. 1. 11. & 22.

U R B

VRB. Urbanus, Urbs. VRB. C. Urbs condita.

URBANATIM, URBANE, URBANITAS, URBANUS. V. URBS.

URBINA, æ. f. Teli genus. Plaut. Bacch. 4. 8. 46. Si tibi est machæra, & nobis urbina est domi. Fulgentius legit hoc loco Vervinam, & interpretatur jaculi genus, quod verutum vocant.

URBINUM, i. n. [Οὔρβινον] Italiæ oppidum in Umbria; a quo,

URINATES, um. m. Incolæ. Plin. lib. 3. cap. 14.

URBS, urbis. f. [πόλις, ἄστυ, πτόλις, πόλισμα, πτολίεθρον] Oppidum muro cinctum. Dicta ab Urvo, aratri curvatura: quod antiqui junctis bobus tauro & vacca, Hetrusco ritu in condendis urbibus, interiore aratro circumagebant sulcum, intra quem urbem ædificarent. Hoc faciebant religionis causa die auspicato, ut urbs fossa muroque munita esset: & locum unde terram fodissent, fossam vocabant. Ovid. 4 Fast. 819.

Apta dies legitur qua mœnia signet aratro. Cic. 1. de Repub. Quam quum locis manuque sepsissent, ejusmodi conjunctionem tectorum oppidum, vel urbem appellarunt, delubris distinctam, spatiisque communibus. Omnis ergo populus, qui est talis cœtus multitudinis, qualem exposui, civitas est. Hic urbem a Civitate claris verbis distinxit Cicero. Idem pro Sext. 91. Tum domicilia conjuncta quas urbes dicimus, invento & divino jure & humano mœnibus sepserunt.

Inter Urbem & Civitatem hoc interest teste Nonio, Urbs est ædificia: Civitas incolæ. Virg. 1. Æn. 16.

Urbs antiqua fuit. Enn. Telepho, Et civitatem video Argivum incendier. V. plura apud eundem Nonium.

Ad urbem esse. V. AD.

Urbs proprie dicta est Roma, per antonomasiam, quum cætera dicantur Oppida: ut testatur Quintil. lib. 9. cap. 2. Marcellus de Verb. signif. l. Alfenus, Urbem Alfenus ait esse Romam qua muro cingeretur.

Genitor urbis Quirinus. Ovid. 15. Met. 863.

Urbs, pro Civitate ipsa aliquando ponitur, id est pro Civibus qui in urbe degunt. Virg. 2. Æn. 265.

Invadunt urbem somno, vinoque sepultam. Per metonymiam dictum, ut ait Quintil. lib. 8. cap. 6.

Casus urbis, Ruina. Virg. 2. Æn. 265.

Conditores urbium. Quintil. lib. 2. cap. 16.

Incrementum urbis. V. Incrementum, in INCRESCO.

Pars intima urbis. V. Intimus, in INTRA.

Ad urbem. V. AD præpositionem.

Accessus ad urbem. V. ACCEDO.

Amplissima atque ornatissima urbs. Cic. 2. de Lege Agr. 75.

Ancipiti discordes urbe Tribuni. Lucan. lib. 1. 266.

Antiqua urbs. Virg. 1. Æn. 16.

Arcta civibus urbs, Plena civibus. Stat. 11. Theb. 273.

Beatæ urbes, Divites. Catul. ad Lesbiam, 49. 16.

Celsa urbs. Virg. 3. Æn. 293.

Clara. Catul. ad seipsum, 44. 6.

Egregia. Virg. 2. Georg. 155.

Famosa urbs. Tacit. 5. Hist. 2. h. e. Celebris. De Hierosolymis.

Florentissima urbs. Cic. 2. in Catil. 29.

Frequens populis urbs. Lucan. lib. 1. 506.

Gravis urbs armis opibusque. Stat. 11. Theb. 273.

Infestæ urbes imperio. Cic. 3. in Catil. 21. V. ORNO, are.

Infima urbs. Liv. 4. 59.

Lymphata urbs horroribus, Timoris magnitudine furiata. Stat. 10. Theb. 551.

Magna. Virg. 4. Æn. 174.

Misera. Hor. 4. Carm. 15. 20.

Mœsta urbs attonitaque. Juven. 11. Sat. 197.

Nobilis urbs situ. V. NOBILIS.

Nuda urbs præsidio. V. NUDUS.

Opportunissima urbs portu. V. OPPORTUNUS.

Opulentissima urbs. Catullus in Jul. Cæs.

Pavida urbs. Virg. 9. Æn. 473.

Pulcherrima, florentissima, potentissima urbs. Cic. 2. in Catil. 29.

Summis in urbibus. Catul. Argon. 62. 8.

Trepida urbs. Lucan. lib. 2. 160.

Turbida urbs. Valer. 3. Argon. 113.

Vacua urbs. Valer. 3. Argon. 313.

Abire urbe, vel domo. V. ABEO.

Abesse urbe, vel domo, &c. V. ABSUM.

Accipere urbem. V. ACCIPIO.

Adjungere urbem aliquam in societatem. V. ADJUNGO.

Æquare urbes solo. V. Æquo, are, in ÆQUUS.

Afflicta urbs pestilentia. V. AFFLIGO.

Agitare perdomitas urbes. Lucan. lib. 2. 645.

Armata urbs. Lucan. lib. 2. 574.

Cadunt concussæ urbes. Lucret. lib. 5. 1236.

Capessere urbem. V. Capesso, in CAPIO.

Capere urbem. Virg. 2. Æn. 507.

Cedere urbe. V. CEDO.

Cingere urbem. V. CINGO.

Cingere urbes muris. Senec. Octav. 7.

Cingitur urbs obsidione. Virg. 3. Æn. 52.

Circumvasit urbem terror. V. CIRCUMVADO.

Colere urbem. V. COLO.

Componere urbem. V. COMPONO.

Concussa urbs. Virg. 4. Æn. 666.

Condere novam urbem. Virg. 1. Æn. 526.

Convenire ad urbem aliquam. V. CONVENIO.

Defendere urbem a vastatione. V. DEFENDO.

Domitæ urbes. Virg. 3. Georg. 30.

Emendare urbes judiciis. Quintil. in proœm. lib. 1.

Evertere urbes. Quintil. lib. 5. cap. 11.

Excire feras urbes. Lucan. lib. 2. 48.

Exedere urbem nefandis odiis. Virg. 4. Æn. 785.

Extruere pulchram urbem. Virg. 4. Æn. 265.

Ferunt arma vicinæ urbes inter se. Virg. 1. Georg. 510.

Florent urbes lætæ pueris. Lucret. lib. 1. 256.

Fundare urbem legibus. Virg. 6. Æn. 811.

Implere urbem nomine alicujus, pro Spargere famam alicujus per urbem. Hor. Epod. 17. 60.

Incedere ad urbem. V. INCEDO.

Incensa urbs. Virg. 2. Æn. 353.

Intercurrunt, cinguntque has urbes tetrarchiæ. V. INTERCURRO.

Intersepire urbem vallo. V. INTERSEPIO.

Introire ad urbem. V. INTROEO.

Invadere urbem somno & vino sepultam. Virg. 2. Æn. 265.

Invadere in urbes vi. V. INVADO.

Invisere urbes. Virg. 1. Georg. 25.

Irrumpere securas urbes. Claud. 2. in Eutrop. 275.

Lacerare urbes. Lucan. lib. 10. 45.

Lustrare urbem. V. Lustro, in LUSTRUM.

Mittere in servitutem urbes. V. MITTO.

Penetrare in urbem. V. PENETRO.

Petere urbem excidiis. Virg. 2. Georg. 505.

Ponere urbem. Virg. 4. Æn. 212.

Premere urbem ingenti obsidione. Virg. 8. Æn. 647.

Redit ægris urbibus vivus calor. Claud. de Bell. Get. 437.

Tegebat placidas urbes in pace. Virg. 7. Æn. 46.

Regere consiliis urbes. Quintil. in proœm. lib. 1.

Reserare urbem, & pandere portas. Virg. 12. Æn. 584.

Sepulta urbs. Tacit. 3. Hist. 35.

Spoliare urbes populis. Stat. 4. Theb. 36.

Statuere præclaram urbem. Virg. 4. Æn. 655.

Sternere urbes admotis machinis. Sen. Thyest. 4.

Transcribunt urbi matres. V. TRANSCRIBO.

Viduare urbem civibus. Virg. 8. Æn. 571.

Victæ urbes. Hor. 4. Carm. 15. 2.

URBICŬLA, æ. f. dimin. [πολίχνη] Parva urbs. Onomast. Vet. Urbicula, πολίχνιον.

URBICUS, a, um. Adj. [ἀστικὸς] Quod ad urbem pertinet. Gell. lib. 15. cap. 1. Siquid autem posset remedii fore, ut ne tam assidue domus Romæ arderent, vænum hercle dedissem res rusticas, & urbicas emissem. Martial. lib. 12. præf. Quæ absolvenda non esset inter illas quoque occupationes urbicas.

Ministeria urbica. Paulus in l. Nam quod. §. penult. D. de penu legata. Urbica ministeria dicimus, & quæ extra urbem nobis ministrare consueverunt.

Negotiatores urbici. Suet. Cæs. cap. 49.

Rationibus urbicis domini fungebatur servus. Scævola in l. Prædia. in princ. D. de fundo instru.

Usui urbico destinata villa. Paulus in l. Nam quod. §. penult. D. de penu legata.

Urbici nomine certi quidam Actores, & proprium quoddam Poetarum genus significabatur. Ut enim Satyræ Græcis tragœdiis interponebantur, ita tragœdiis Latinis ad exhilarandum spectatorem Atellanarum exodia interserebantur: nec histrionibus earum actus committebantur, sed honestis juvenibus: erantque hæ fabulæ urbanissimæ, & urbis jocos elegantiamque imitabantur, & ab urbe Atella nomen erant adeptæ. Itaque earum actores Urbici dicebantur. Juven. 6. Sat. 71.

Urbicus exodio risum movet Atellanæ, &c. & earum auctores Urbici vocabantur. Martial. lib. 1. 42.

Quod non optimus urbicus poeta. Hinc & illud Fulgentii, Denique Batinius augur dicere solitus erat, diversarum urbium honores similiter peragi urbicario mimologo. Ex Turnebo.

URBĀNUS, a, um. Adj. [ἀστεῖος, ἀστικὸς] Idem significat quod Urbicus: aut Eum qui in urbe habitat: cui Rusticus opponitur. Cic. 2. de Finib. 77. Quam omnes urbani, rustici, omnes inquam qui Latine loquuntur, voluptatem vocant.

Arbor urbanior. Plin. lib. 16. cap. 19. i. e. Quæ fructu, aut aliqua dote, umbrarumve officio humanius juvat.

Excubiæ urbanæ. Tacit. 1. Ann. 17.

Familia urbana. Pompeius de Verb. signifi. l. Urbana familia & rustica non loco sed genere distinguitur. Potest enim aliquis dispensator non esse urbanorum servorum numero, veluti is qui rusticarum rerum rationes dispendet, ibique habitet, & non multum absit a villico.

Mus urbanus. Hor. 2. Serm. 6. 90.

Nimis urbanus, Urbem nimis amans, atque ab secessu abhorrens. Plin. 2. Epist. 17. ad Gallum, in fine, Justisne de causis eum tibi videor incolere, inhabitare, diligere secessum? quem tu nimis urbanus es, nisi concupiscis.

Otium urbanum. Cic. 12. Fam. 1. Manabat enim illud malum urbanum, & ita corroborabatur quotidie, ut ego quidem & urbi, & otio diffiderem urbano.

Prædia urbana. Ulpianus de verb. signific. l. Urbana prædia omnia ædificia accipimus, non solum ea quæ sunt in oppidis, sed & si forte stabula sunt vel alia meritoria in villis, & in vicis, vel si Prætoria, voluptati tantum deservientia: quia urbanum prædium non locus facit, sed materia. Proinde hortos quoque, si qui sunt in ædificiis constituti, dicendum est in urbanorum appellatione contineri. Plane si plurium horti in reditu sunt (vinearii forte, vel etiam olitorii) magis hæc non sunt urbana.

Rebus urbanis abstinere. V. ABSTINEO.

Servi urbani. Paulus De legatis, l. Servus. Urbani servi intelligendi sunt, quos paterfamilias inter urbanos adnumerare solitus sit; quod maxime ex libellis familiæ, item cibariis deprehendi poterit.

Vita urbana, cui opponitur Rustica. Ter. Adel. 1. 1. 17.

Vitæ urbanæ commoda. Ovid. 1. de Pont. 8. 29.

Urbanus, [ἀστεῖος] Cultus, disertus, facetus: hoc est qui in verbis

& sono

& sono & usu proprium quendam præ se fert urbis gestum, & sumptam ex conversatione doctorum tacitam eruditionem. Cic. pro Domo 92. Et homo facetus inducis etiam sermonem urbanum ac venustum. Quintil. lib. 8. cap. 3. Favorem, & urbanum Cicero nova credit. Cic. 3. Fam. 8. Primum te hominem non solum sapientem, verumetiam (ut nunc loquimur) urbanum.
Comis & urbanus. Hor. 1. Serm. 10. 90.
Factum atque dictum urbanissimum. Columel. 8. 16.
Frons urbana. Hor. 2. Epist. 9. 11.
Homo lautus & urbanus. Cic. 3. Verr. 17.
Notæ urbanioris homines. Petron. cap. 116.
Sal urbanum. Phædrus 5. 6. 8.
Urbanus, Civis. Suet. Cæs. cap. 51. Urbani servate uxores, mœchum calvum adducimus.

URBANĬCUS, a, um. Adj. ut, Urbanici milites. Paulus in l. Qui mittuntur. D. Ex quib. cau. major. Sed & in urbanicis militibus idem divus Pius constituit. al. Urbaniciani.

URBANITAS, ātis. f. [ἀστειότης, ἀστεϊσμὸς, χαριεντισμὸς] Quintil. lib. 6. cap. 3. Nam meo quidem judicio, illa est urbanitas, in qua nihil absonum, nihil agreste, nihil inconditum, nihil peregrinum, neque sensu, neque verbis, neque ore, gestuve possit deprehendi: ut non tam sit in singulis dictis quam in toto colore dicendi, qualis apud Græcos Atticismos ille redolens Athenarum proprium saporem. Cic. 1. de Finib. 7. Et sunt illius scripta leviora, ut urbanitas summa appareat, doctrina mediocris.
Urbanitatis color. Cic. in Brut. 170. Tum Brutus, Quid tu igitur, inquit, tribus istis externis quasi oratoribus? Quid censes, inquam, nisi idem quod urbanis, præter unum, quod non est eorum urbanitate quadam quasi colorata oratio? Et Brutus, Qui est, inquit, iste tandem urbanitatis color? Nescio, inquam, tantum esse quendam scio. Id tu Brute jam intelliges, quum in Galliam veneris. Urbanis, In urbe natis, quibus opponit Externos. Quasi oratoribus, quod habiti sint, non fuerint oratores. Urbanitate quadam urbana & Romana quadam elegantia. Intelliges, audiens contrarium. Galliam citeriorem. Huc faciunt, quæ paulo post scripsimus in URBANIUS recinere & resonare.
Convitium & Urbanitas, contraria. Cic. pro Cæl. 6. Maledictio autem nihil habet propositi præter contumeliam, quæ si petulantius jactatur, convitium: si facetius, urbanitas nominatur.
Mira urbanitas. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Opportuna urbanitas. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Oratoria urbanitas. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Subtilis venustas atque urbanitas. Cic. 1. de Orat.
Vetus urbanitas. Cic. 2. Q. frat. 9. Aliquando subtilitatem veteris urbanitatis & humanissimi sermonis attingerem.
Deponere desiderium urbanitatis. Cic. 7. Fam. 6. Tu modo ineptias istas & desideria urbis & urbanitatis depone.
Incurrere in hominum facetosam urbanitatem. V. INCURRO.
Limatus vir nostrorum hominum urbanitate. Cic. 2. de Nat. Deor. 74.

URBĀNE, Adv. [ἀστείως, ἀστικῶς] Facete. Cic. 1. de Finib. 39. Ut e patre audiebam, facete & urbane Stoicos arridente.
Compar. Elabi urbanius. Quintil. lib. 2. cap. 11.
Recinere & resonare urbanius. Cic. in Brut. 171. In vocibus nostrorum oratorum recinit quiddam & resonat urbanius. nec hoc in oratoribus modo apparet, sed etiam in cæteris. Ego memini T. Tincam Placentinum, hominem facetissimum, cum familiari nostro Q. Granio præcone dicacitate certare: sed Tincam non minus multa ridicule dicentem Granius obruebat nescio quo sapore vernaculo. i. e. Nescio qua suavitate domestica urbana, patria, Romana. Hoc eleganter exprimit ipse Cic. 3. de Orat. 42. Me autem tuus sonus, & suavitas ista delectat, &c. sed hanc dico suavitatem quæ exit ex ore: quæ quidem, ut apud Græcos, Atticorum, sic in Latino sermone, hujus est urbis maxime propria. Paulo post, Eruditissimos homines Asiaticos quivis Atheniensis indoctus, non verbis, sed sono vocis; nec tam bene, quam suaviter loquendo facile superabit. Nostri minus student literis, quam Latini: tamen ex istis, quos nostis, urbanis, in quibus minimum est literarum, nemo est, quin literatissimum togatorum omnium Q. Valerium Soranum lenitate vocis, atque ipso oris pressu & sono facile vincat. Quare quum sit quædam certa vox Romani generis, urbisque propria, in qua nihil offendi, nihil displicere, nihil animadverti possit, nihil sonare, aut olere peregrinum, hanc sequamur: neque solum rusticam asperitatem, sed etiam insolentiam fugere discamus. Hæc Cicero. Togati hoc in loco sunt omnes qui jus habent togæ, sive sint nati cives Romani, sive facti. Q. Valerius Soranus natione Latinus fuit. Urbanius igitur recinere, est Lenius, suavius, venustius, & magis Romane sonare. Urbanos vocat, in ipsa urbe Roma natos, & lingua patria formatos: Latinos, qui Latium incolerent, in ipso Latio nati. Pressus oris, est aptus labrorum, dentium, ac linguæ habitus, quo sonus liberalis & venustus exprimitur.
Superl. Gell. 15. 5. Urbanissime respondere.

URBANĀTIM, Adv. [πολιτικῶς] Modeste & eleganter. Pomponius Alconibus, Ego rusticatim tangam, urbanatim nescio. h. e. More eorum qui urbes habitant. Nonius 2. 747.

URBICĂPUS, i. m. Plaut. Milit. 4. 2. 64. Urbicape, occisor regum.

URBICRĔMUS, a, um. Urbes cremans. ut, Nubibus urbicremis se subducere. Prudent. Hamartig. v. 727.

U R C

URCE, [Οὔρκα] Urbs Tarraconensis Hispaniæ, Ptolemæo lib. 2. cap. 6. Hodie *Aquile*.

URCĔUS, i. m. Vas quo aqua in urnam vel ahenum infunditur, auctore Paulo Jureconsulto in l. Cum de lanionis. §. Asinam. D. de fund. instruct. Plaut. Milit. 3. 2. 18. Neque quidem heminas octo exprompsi in urceum. Cato cap. 13. Urceum unum æneum quod capiat quadrantalia quinque.
Aquarii urcei. Cato cap. 10. Sic cap. 11. Urceos mustarios vocat.

Fictiles urcei. Cato cap. 13. De urceo fictili tale est epigramma apud Martial. lib. 14. 106.

Hic tibi donatur panda ruber urceus ansa,
Stoicus hoc gelidam Fronto petebat aquam.

URCEŎLUS, i. m. [ἀκρατοφόρον] dimin. Columel. lib. 12. cap. 16. Eodem tempore sorba manu lecta curiose in urceolos picatos adjicito.
De urceolis ministratoriis, h. e. Quibus aqua ad mensam bibituris ministrabatur, extat epigramma apud Martial. lib. 14. 105.

URCEOLĀRIS, e. Adj. unde Urceolaris herba dicitur quod sit lavandis urceolis idonea sua asperitate, quæ alias Perdicium dicitur. Plin. lib. 22. cap. 17. Perdicium sive parthenium, a nostris herba urceolaris vocatur, ab aliis astericum, folio similis ocimo, nigrior tantum, nascens in tegulis parietinisque.

URCEATIM, Adv. Plenis urceis. Petron. Fragm. Tragur. p. 16. Urceatim pluebat.

U R E

URĒDO, Inis. f. [καυθμὸς] Morbus herbarum, fruticum, arborumque, qui in vitibus etiam carbunculus dicitur, & in cæteris rubigo, pisa, plantas, arboresque adurens. Cic. 3. de Nat. Deor. 86. Nec si uredo aut grando quippiam nocuit, id Jovi animadvertendum fuit. Columel. lib. 3. cap. 20. Seu frigidus & pruinosus, quod non est patiens uredinis.
Uredo, Incendium ac pruritus. Plin. de urtica pisce, lib. 9. cap. 45. Tacta uredinem mittit.

URETĒRES, um. m. [οὐρητῆρες] Græcis dicuntur a renibus singulæ Venæ colore albæ, quæ ad vesicam feruntur, quod per eas inde descendentem urinam in vesicam destillare concipiunt. Cels. 4. 1.

U R G

URGEO, ursi, ursum, [ἐπείγω, κατεπείγω, ἐπισπέρχω] &c. Cogere, premere, impellere. Virg. 3. Georg. 523.

—— oculos stupor urget inertes.

Cic. in Hortens. Itaque nunc Democriti manus urgebatur. Plaut. Pœn. 4. 2. 35. At urget onus.
Urgere, Infestare, & exercere. Cels. Desieruntque urgere cibi fastidium & potionis desiderium. Sic idem alibi identidem de morbis acutis. Cic. pro Rabir. Posth. 2. Satis est homines imprudentia lapsos non erigere: urgere vero jacentes, aut præcipitantes impellere, certe est inhumanum. Budæus.
Instare, urgere, insectari. Cic. pro Planc. 48. Etiam atque etiam insto atque urgeo, insector, posco atque adeo, flagito crimen.
Angustiis urgeri. Cic. de Fato 33. Hi enim urgentur angustiis, illorum ratio soluta ac libera est.
Assultibus variis urgere aliquem. Virg. 5. Æn. 442.
Convitio aliquorum urgeri. Cic. 4. Acad. 125. Urgebor jam omnium vestrûm convitio.
Cucullis urgere aliquem. Hor. de Arte Poet. 434.
Cutis multis undique urgeris. Lucret. lib. 3. 1064.
Dolore gravi urgentur. Cels. lib. 3. cap. 2.
Dominus non lenis urget mentem. Hor. 2. Serm. 7. 93.
Exilio urgeri. Cic. 10. Att. 11. al. Ex illo.
Fame ferroque urgeri. Liv. 26. 6.
Febres magnæ urgent. Cels. lib. 7. cap. 26.
Fortuna urget miseros tenaciter. Ovid. 3. Epist. 43.
Hortatibus urgere aliquem. Valer. 3. Argon. 550.
Hoste ab magno urgeri. Valer. 8. Argon. 428.
Jussis ingentibus urgere. Virg. 7. Æn. 241.
Laboribus urgere famulas. Ovid. 4. Met. 35.
Literis urgeri. Cic. 10. Fam. 32.
Malis omnibus urgeri. Cic. 5. Tusc. 23.
Mœrore urgeri. Cic. 11. Att. 2.
Mole urgetur corpus. Virg. 3. Æn. 579.
Morbo urgeri. Cic. de Fato 17. Ut in eo qui mortifero morbo urgeatur, verum sit, hic morietur hoc morbo.
Nox urget diem, & dies noctem. Neque interdiu, neque noctu requiem habeo. Hor. Epod. 17. 25.
Onus urget. Ovid. 4. Fast. 515.
Periculum urget. Plin. lib. 28. cap. 1.
Solicitudine provinciæ urgeri. Cic. 6. Att. 3.
Somnus urget. Cic. 12. Att. 9. Sed neque hæc digna longioribus literis, nec erat quid scriberem, & somnus urgebat.
Tempus urget moriendi. Cic. 1. Tusc. 103.
Urgere, Insistere. Cic. 5. de Finib. 80. Non pugnem cum homine, cur tantum habeat natura boni: illud urgeam, non intelligere eum quid sibi dicendum, quum dolorem summum malum esse dixerit. Ibid. lib. 4. 77. Vigent tamen, & nihil remittunt.
Altum urgere. Hor. 2. Carm. 10. 2.
Acrius urgere. Hor. 1. Serm. 2. 15.
Dies & noctes in aliquo opere urgeri. Cic. 1. de Orat. 260.
Diutius urgere. Cic. 1. de Nat. Deor. 97. An quicquam tam puerile dici potest (ut eundem locum diutius urgeam) &c.
Jus Crassus, æquitatem Antonius urgebat. Cic. 3. Off. 67. Jus Crassus urgebat, quod vitii venditor non dixisset sciens, id oportere præstari. Æquitatem Antonius, quoniam id vitium ignotum Sergio non fuisset, qui illas ædes vendidisset.
Occasionem urgere. Cic. 7. Fam. 8. Quin tu urges istam occasionem & facultatem, qua melior nunquam reperietur?
Precibus iratis urgere aliquem. Hor. 2. Serm. 6. 29.
Propositum urgere. Hor. 2. Serm. 7. 6. h. e. Persequi propositum suum.
Urgere aliquem de. Cic. 2. Q. frat. 2.
Sin tibi id minus libebit, non te urgebo. Cic. 2. de Orat. 16.
Male administratæ provinciæ urgeri. Tacit. 6. Ann. 29. Græcorum imitatione dictum est, ceu Livianum illud lib. 41. Senatus nec liberavit ejus culpæ regem, nec arguit

Urgere ad solutionem. Ulp. in l. Si extraneus. D. de jure dotium.
Urgere cum infinitivo, pro Insistere multo conatu. Hor. 2. Carm. 18. 20.
Marisque Baiis obstrepentis urges
Summovere littora.
Urgere, Tegere. Virg. 2. Georg. 352.
Qui saxo super, atque ingenti pondere testæ
Urgerent.
Urgere, Accelerare. Virg. 9. Æn. 489.
—— tibi quam noctes festina, diesque
Urgebam.
Iter urgere, Festinanter ire. Ovid. 6. Fast. 520.
URGENS, entis. Partic. [ἐπείγων] Cic. 3. Tusc. 61. Est enim nulla alia, nisi opinio & judicium magni præsentis atque urgentis mali.
Fato urgenti incumbere. Virg. 2. Æn. 653.
Senectus, ut, Onus aut jam urgentis, aut certe adventantis senectutis. Cic. de Senect. 2.
Compar. August. Epist. 86. Urgentiori actioni non est prandium præferendum.
Superl. Cod. Justin. 3. t. 11. l. 1. Si rerum urgentissima ratio flagitaverit.
URGENTER, Adv. Cyprian. Epist. 30. 1.

U R I

URI, ōrum. m. [βούβαλοι] qui & Bubali dicuntur a nonnullis, hoc est boves sylvestres Plin. lib. 6. cap. 15. Paucissima animalia Scythia gignit inopia fruticum, pauca contermina illi Germania: insignia tamen boum ferorum genera, jubatos bisontes, excellentique & vi & velocitate uros, quibus imperitum vulgus bubalorum nomen imponit, quum id gignat Africa, vituli potius, cervive quadam similitudine. Virg. 3. Georg. 532.
Quæsitas ad sacra boves Junonis, & uris
Imparibus ductos alta ad donaria currus.
URICA, æ. f. [καυθμὸς] Satorum vitium ab ustione. Plin. lib. 18. cap. 17. Commune autem omnium satorum vitium urica.
URIGO, ĭnis. f. [καυθμὸς] pro Uredine, & quæ ex caustica vi medicamenti alicui parti admoti provenit. Plin. lib. 20. cap. 22. At in magna duritia sine fico impositum; vel si vehementior urigo tl. meatur, per duplices pannos.
URINA, æ. f. [οὖρον, οὖρα] a Græco οὐρέω, meio. A quo οὖρον, urinam dicunt Latini. Est autem Humor qui ex renibus vesicaque profunditur. Columel. lib. 2. cap. 15. Aptior est tamen surculis, hominis urina, quam fex mensibus passus fueris veterascere. Cic. de Fato 5. Ut in simul ægrotantibus fratribus, ut in urina, ut in unguibus.
Urina, urinæ & menstruis efficax. Plin. lib. 20. cap. 1. ad finem.
Utilis urinæ, jocineri, capitis doloribus. Plin. lib. 23. in procem. 9.
Angustiis urinæ utile abrotonum. Plin. lib. 21. cap. 21.
Cupiditas crebra urinæ, sed magna difficultas est. Cels. lib. 2. cap. 7.
Difficultates urinæ succus emendat. Plin. lib. 20. cap. 7.
Difficultatibus urinæ medetur. Plin. lib. 24. cap. 19.
Incontinentia urinæ. V. INCONTINENS.
Iter urinæ. Cels. lib. 4. cap. 1.
Profluvium urinæ. Plin. lib. 28. cap. 6.
Tormina urinæ discutit cichorium. Plin. lib. 20. cap. 8.
Alba urina. Cels. lib. 2. cap. 4
Arenosa. Cels. lib. 2. cap. 7.
Bullans. Cels. lib. 2. cap. 7.
Candida. Plin. lib. 18. cap. 6.
Crassa. Cels. lib. 2. cap. 6.
Cruenta urina. V. CRUENTUS.
Deterrima. Cels. lib. 2. cap. 6.
Difficilis. Plin. lib. 23. cap. 8.
Diluta. Cels. lib. 2. cap. 4. & 6.
Genitalis urina, Genitale sperma. Plin. 8. 43.
Liquida parum urina. Cels. lib. 2. cap. 7.
Mala urina, deterior, pessima. Cels. lib. 2. cap. 4.
Mortifera. Cels. lib. 2. cap. 6.
Nigra. Cels. lib. 2. cap. 6.
Pallida. Cels. lib. 2. cap. 6.
Rubens. Plin. lib. 28. cap. 6.
Rubra. Cels. lib. 2. cap. 6.
Rufa. Cels. lib. 1. cap. 2.
Tenuis. Cels. lib. 2. cap. 6.
Tortuosior. Plin. lib. 21. cap. 27.
Viridis. Cels. lib. 2. cap. 7.
Viriosa. Plin. lib. 28. cap. 6.
Ciere urinam. V. CIEO.
Concepta auribus atque oculis urina. Juven. 11. Sat. 168.
Citare urinam & Tardare. Cels. lib. 2. cap. 19.
Concitare urinam. V. CONCITO.
Defricatus dens urina. Catul. in Egnatium, 35. 20.
Descendit urina. Cels. lib. 7. cap. 27. Pura urina descendat.
Destillat urina. Cels. lib. 2. cap. 7.
Excalefacere urinas. Plin. lib. 21. cap. 20.
Excedit urina, h. e. Exit, educitur. Cels. lib. 7. cap. 26.
Excitare urinam. Plin. lib. 20. cap. 23.
Exinanita prius urina. Plin. lib. 8. cap. 37.
Expellere urinam. Plin. lib. 23. cap. 1.
Facere, vel reddere urinam, pro Meiere. Plin. lib. 8. cap. 16. & Columel. lib. 6. cap. 30.
Impellere urinam. Plin. lib. 21. cap. 26.
Inhibere urinam. Plin. lib. 20. cap. 4.
Instillare urinam. Plin. lib. 28. cap. 6. ad finem.
Movere urinam. Plin. lib. 24. cap. 11.
Movetur urina. Juven. 11. Sat. 168.
Mordet urina. Plin. lib. 20. cap. 15.
Nocere urinæ existimatur galbanum. Plin. lib. 24. cap. 5. ad finem.

Pellere urinam. Plin. lib. 20. cap. 5.
Pellit urinam celerrime. Plin. lib. 24. cap. 6.
Prodest & urinæ pota modice radix, & menstruis. Plin. lib. 21. cap. 22.
Profluit urina naturaliter. Cels. lib. 7. cap. 26.
Solvere urinam. Plin. lib. 26. cap. 8.
Tardare urinam. Cels. lib. 2. cap. 19.
Trahere urinam. Plin. lib. 24. cap. 13.
Transfluens urina si id non rodit. Cels. lib. 7. cap. 26. ad finem.
URINALIS, e. ut, Urinalia medicamenta. Cæl. Aurel. Tard. 5. 1. 25.
Virtutes urinales. Idem 2. 13. 188.
URINO, [οὐρῶ] āre. Urinam facere.
Urinare, vel urinari, depon. In aquam mergi, & natando emergere. Plin. lib. 11. cap. 37. Eadem est causa quare sub aqua diu ranæ & phocæ urinentur.
URINATOR, ōris. m. [κολυμβητὴς] Qui sub aqua natat. Callistratus Jureconsultus Ad legem Rhodiam. l. Navis onusta. §. Sed si navis. appellat eos qui merces e mari extrahunt, navigii gratia jactatas. Liv. 44. 10. Sed in rem emendabilem visus lapsus esse, quod per urinatores omnes ferme extractum est. Tantusque pudor fuit regi ejus pavoris, ut urinatores clam interfici jusserit.
URINUM, i. n. [ὑπηνέμιον] Ovum quod sit, explicat Plin. lib. 10. cap. 58. Palumbes, & turtures plurimum terna pariunt ova, nec plus quam bis fere pariunt: atque ita, si prior fœtus corruptus est, quanvis tria pepererint, nunquam plus duobus educant. Tertium quod irritum est, urinum vocant. Idem lib. 10. cap. 60. Urina fiunt incubatione derelicta, quæ alii cynosura dixere.
URIO, ōnis. m. Genus ludi. Saresb. 1. 5. Tessera, calculus, tabula, urio, vel Dardana pugna.
URIUM, i. n. [Οὔριον] Hispaniæ urbs, ut scribit Ptolemæus lib. 2. cap. 4. Auriensis alio nomine dicta. Urius Jupiter id est imperator.

U R N

VRN. MARMOR. MOESTISS. POS. Urnam marmoream mœstissima posuit.
URNA, æ. f. [κάλπη, στάμνος] Vas aquarium. Dicta quod in aqua haurienda urinat, id est mergitur atque emergitur. Plaut. Pseud. 1. 2. 24. Tu qui urnam habes, aquam ingere. Cato cap. 10. Urnam quinquagenariam unam, trullas tres.
Aquæ urna. Hor. 1. Serm. 5. 91.
Argenti urna. Hor. 2. Serm. 6. 10.
Liquidi urna, Urna liquoris. Hor. 1. Serm. 1. 54.
Arcta urna. Ovid. 11. Epist. 124.
Capacibus urnis excipere & fundere laticem. Ovid. 3. Met. 172.
Demissa urna in undas. Ovid. 2. Met. 36.
Declinare undantem urnam. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 70.
In urnam antiqui non tantum tabellas judiciarias judicum, sed & nomina conjiciebant, quum Prætor judices sortiebatur. Cic. 2. Q. frat. 5. de Sexto Cælio, Senatorum eum urna copiose absolvit, Equitum adæquavit, Tribuni ærarii condemnarunt. Plin. 10. Epist. 3. Ut essemus in Senatus potestate, pateremurque nomina nostra in urnam conjici. Virg. 6. Æn. 432.
Quæsitor Minos urnam movet. Hor. 3. Carm. 1. 14.
Æqua lege necessitas
Sortitur insignes & imos
Omne capax movet urna nomen.
Feralis urna. Tacit. 3. Ann. 1.
Delere urnas. Cic. in Vatin. 34. Num quis reus in tribunal sui Quæsitoris ascenderit, eumque vi deturbarit, subsellia dissiparit, urnas deleverit, &c.
Quatere urnam. Stat. 2. Sylv. 1. 219.
Vincere urnam Prætoris. Juven. 13. Sat. 4.
—— improba quanvis
Gratia fallacis Prætoris vicerit urnam. Improbam gratiam appellat, Quæ apud improbum judicem valuit. Vicerit urnam Prætoris, h. e. Evaserit judicium damnationemque Prætoris, qui per fraudem & non recte duxit sortem ex urna.
Urna imaginis mortui. Cic. 1. Tusc. 34. Quid poetæ, nonne post mortem nobilitari volunt? unde ergo illud?
Aspicite ô cives senis Ennii imaginis urnam: &c. Solebant autem corporum crematorum cineres in urnis asservari.
Urna quinquagenaria, apud Catonem lib. de R. R. cap. 10. est Quæ quinquaginta sextarios capit, interprete Turnebo.
URNALIS, e. [στάμνιος] Quod ad urnam pertinet. Urnales caliculi, vel urcei, Urnam continentes. Plin. lib. 9. cap. 30. Barbas longas pedum triginta, acetabulis, sive caliculis urnalibus pelvium modo, dentes magnitudini respondentes. Cato cap. 13. Urceos fictiles urnales duos, trullas ligneas duas.
URNARIUM, i. n. [σταμνεῖον] Mensa quadrata, super qua urnæ aqua plenæ in culina reponebantur. Varro ταφῆ Μενίππου, Sed quæ necessitas te juvet aquam effundere domi tuæ, si vasa habes pertusa, plumbum non habent? ad quam rem nobis est confluvium, ad quam rem urnarium? Ex Nonio 15. 10.
URNŬLA, æ. f. dimin. [σταμνίον] Parva urna. unde Urnula aqualis. Varro de vita Populi Romani, lib. 1. Cic. in Parad. 1. Minusne gratas diis immortalibus capedines ac fictiles urnulas fuisse, quam delicatas aliorum pateras arbitramur?
URNIGER, ĕra, ĕrum. Virg. de Signis cœlest. v. 12.
Et qui portat aquam puer urniger.

U R O

URO, ussi, ustum, [φλέγω, καίω, αἴθω, δαΐδω, αἰθαλόω, ἐμπρήθω] ĕre. Concremare, calore nimio consumere, incendere. Plin. lib. 12. cap. 4. Uritur ebenus odore jucundo.

Sepelire

Sepelire & urere. Cic. 2. de Legib. 58. Hominem mortuum, inquit lex in XII tab. in urbe ne sepelito, neve urito.
Calore uri. Cic. 1. Tusc. 69. Cæteras partes incultas, quod aut frigore rigeant, aut urantur calore.
Flammis subjectis urere aliquid. Virg. 2. Æn. 37.
Calor urit artus. Lucret. lib. 4. 872.
Duritia corporis, quod quum uritur non sentit. Cic. pro Domo, 97.
Sol gravis urit arva. Ovid. 6. Met. 339.
Sitis usserat herbas. Ovid. 4. Fast. 299.
Cedrum urere. Virg. 7. Æn. 13.
Urit odoratam nocturna ad lumina cedrum. Hoc antiquorum consuetudine dictum videtur, quod ex Homero sumptum. Ignitabulum enim vel focum in mediis ædibus habebant, in quo tedas urebant luminis causa, ut narrat Hesychius in vocabulo λαμπτήρ. Turnebus.
Urere, de Frigore etiam dicitur. Lucan. lib. 4. 52.
Urebant montana nives. Cic. 2. Tusc. 40. Pernoctant venatores in nive, in montibus uri se patiuntur.
Loris uri, Cædi, flagellari. Hor. 1. Epist. 17. 47.
Virgis uri. Hor. 2. Serm. 7. 58. Nam ex virgarum percussione corpus calefit, & inflammatur.
Calceus angustior dicitur Urere pedem. Hor. 1. Epist. 10. 43.
Uro hominem, per translationem, significat Dolere cogo, interprete Donato: sive Ango, ut ait Budæus. Inde Uri pro Cruciari. Ter. Eun. 2. 2. 43. Non malum hercle. G. uro hominem. P. ut falsus animi est. Hor. 2. Epist. 1. 13.
Urit enim fulgore suo qui prægravat artes
Infra se positas. i. e. Splendore sui nominis urget & incendit invidos. Liv. 27. 30. Quos, & Machanidas tyrannus Lacedæmoniorum finitimo bello urebat.
Uris atrox Juno, dixit Virg. 1. Æn. 666. pro Cruciatur.
Uri, de aliis etiam rebus dicitur. Virg. 4. Æn. 68.
Uritur infœlix Dido. i. e. Amore consumitur & conflagrat.
Uri in aliquo. Ovid. 7. Met. 22.
—— quid in hospite regia virgo
Ureris, & thalamos alieni concupis orbis? i. e. Cur peregrini amore ardes, quum sis filia regis? Medea seipsam alloquitur.
Doloribus tacitis uri. Ovid. 3. Fast. 489.
Ignibus uri. Hor. 3. Carm. 7. 11. Ignes, intelligit Amores.
Impensius uri. Catul. ad Lesbiam, 70. 5.
Pectore intimo uri. Catul. in Epithal. Juliæ, 59. 177.
Pectore toto uri. Ovid. 1. Met. 496.
Amor me urit. Virg. 2. Ecl. 68.
Amor violenter me ussit. Ovid. 1. de Arte Am. 23.
Dolor urit amantes. Ovid. 4. Met. 278.

URITO, [αἰθάλω] āre. frequentat. Plaut. Mostel. 3. 1. 81. Calidum hoc est: etsi procul abest, uritat male. al. Urit.

URENS, entis. Partic. [καίων] ut,
Caminus urens ramos. Hor. 1. Serm. 5. 8.
Capellæ urentes culta. Virg. 2. Georg. 196. V. Plin. lib. 8. cap. 50. ad finem.
Manus urentes. Ovid. 4. Fast. 705.

URENDUS, a, um. Partic. [καυστέος] ut, Filix urenda. Hor. 1. Serm. 3. 38.

USTUS, a, um. [κεκαυμένος] Partic. Plin. lib. 10. cap. 70. Conveniunt ex alto etiam pisces ad quosdam odores, ut sepiam ustam.
Ignibus ustus crudeliter. Ovid. 3. Trist. 11. 53.
Aër siccis fervoribus ustus. Ovid. 1. Met. 119.
Capillus ustus. Tibul. lib. 1. 10. 39.

USTA, æ. f. Coloris factitii species. Vitruv. 7. 11. Usta satis habet utilitatis in operibus. V. Plin. lib. 35. cap. 6.

USTIO, ōnis. f. [καῦσις, ἔμπρησις] Cato cap. 38. Virgas & sarmenta quæ tibi ustioni supererunt, in segetem comburito.
Ustio, pro Cauterizatione quam vocant. Plin. lib. 34. cap. 15. Quædam ustione sanantur: privatim vero canis rabidi morsus. Cels. Omnes autem hujuscemodi dolores, vix citra ustionem finiuntur, i. e. Citra candentis ferri admotionem.

USTIVUS, a, um. Vim urendi habens. Macer. 2. 8. Ustivas mire juvat epiphoras oculorum.

USTILAGO, īnis. f. ut, Ustilago rustica. Apul. de Herb. cap. 63. & 109.

USTOR, ōris. m. [καυστὴρ] Qui corpora in bustuariis cremat. Martial. lib. 3. 93.
Ustorque tædas præferat novæ nuptæ, &c. Budæus. Catul. de Rufa & Rufulo, 57. 5.
Quum devolutum ex igne prosequens panem
A semiraso tunderetur ustore.
Sordidus ustor. Lucan. lib. 8. 738.

USTŬLO, [καυτηριάζω] āre. significat Urere. Pacuvius, Candenti ferro crines ustulare.

USTULĀTUS, a, um. Partic. ut, Pali ustulati. Vitruv. lib. 5. cap. 12.

USTULANDUS, a, um. Partic. [καυτηριαστέος] Catul. in Annales Volusii, 34. 8.
Scripta tardipedi deo daturam
Infœlicibus ustulanda lignis.

USTULATIO, ōnis. f. Gloss. Cyrilli, Ustulatio, ἀπόκαυμα.

USTRICŬLA, æ. f. Ustriculæ, Tertull. de Pallio cap. 4. sunt Mulieres quæ suburendis crinibus operam collocabant. Salmasius legit Histriculæ. V. ejus Not. p. 284. & Casaub. in Suet. p. 144.

USTRINA, æ. f. Locus in quo metalla candescunt ut laborentur. Plin. lib. 36. cap. 21. In ustrina ter siccantur, ita ut torreantur carbone puro, ac toties vino restinguantur albo. Gelenius aliter legit.
Talis ustrina moram non sustinet. Apul. 7. Met. p. 97.
Ustrina, Locus dicebatur in quo combustus erat, qui alibi sepultus, mortuus fuerat, ut ait Festus.

USTRINUM, i. n. Idem. Vet. Lap. HVIC MONVMENTO VSTRINVM APPLICARI NON LICET.

UROLANIUM, (Οὐρολάνιον) Ptolemæo lib. 2. cap. 3. aliis Verulanum, Britanniæ insulæ civitas: vulgo *Saint Albans*.

UROPIGIUM, & OROPYGIUM, i. n. [ὀρροπύγιον] est Angusta & ultima spinæ pars, sive (ut Julius Pollux inquit) spondylii finis podici imminentis, quasi terminus pygæ, sive finis vertebræ. Martial. 7. 93.
Et anatis habeas uropygium macræ.

U R P

URPIX, icis. m. [ἅρπαξ] Instrumentum rusticum. Cato cap. 10. Urpicem unum, crates stercorarias quatuor villicum habere oportet.

U R R

URRUNCUM, i. n. Varro declarat 1. de R. R. cap. 48. de spica loquens, Illud autem summa in spica jam matura quod est minus quam granum, vocatur frit: quod in infima spica ad culmum stramenti summum, item minus quam granum est, appellatur urruncum.

U R S

URSA Balvia, [Οὐρσαβαλβία] Picenorum urbs, Ptolemæo lib. 3. cap. 1. hodie *Urbsa*.

URSUS, i. m. [ἄρκτος] Animal ferum. De ursis vide Plinium.
Armati unguibus ursi. Ovid. 10. Met. 540.
Informes ursi. Virg. 3. Georg. 247.
Sævis inter se convenit ursis. Juven. 15. Sat. 164.
Truces ursi. Valer. 2. Argon. 73.
Turpes ursi. Ovid. 3. Trist. 5. 35. Stat. 6. Theb. 866.
Vespertinus circumgemit ursus ovile. Hor. Epod. 16. 51.

URSŎLUS, i. m. diminut.

URSA, æ. f. Plin. lib. 10. cap. 63. Informia etiam magis quam supradicta, ursæ pariunt, rarumque est videre parientes.
Villosæ ursæ catuli. Ovid. 13. Met. 836.
Ursa, Sidus cæleste, figuram habens similem plaustri: unde antiqui Græcorum Hamaxam, hoc est plaustrum dixerunt. Nostri quoque a bobus junctis, Septentriones appellaverunt, hoc est a septem stellis, ex quibus quasi juncti triones figurantur. Sunt autem duæ ursæ, Major & Minor, quas Græci Ἄρκτους vocant.

URSINUS, a, um. Adj. [ἀρκτεῖος] Quod ursorum est. ut, Ursinus sanguis. Columel. de Arboribus, cap. 15. Et Plin. lib. 8. cap. 36. Quoniam potum in ursinam rabiem agat.

U R T

URTICA, æ. f. [ἀκαλήφη] Genus herbæ notissimum, ab urendo dictum: quod ejus folia tacta acerrime urant. V. Plin. lib. 21. cap. 15.
Vivere herbis & urtica. Hor. 1. Epist. 12. 8.
Mordax urtica. Ovid. 2. de Arte Am. 417.
Mortifera contactu urtica. V. MORS.
Urtica, pro Pruritu libidinis. Juven. 2. Sat. 128. —— unde
Hæc tetigit Gradive tuos urtica nepotes?
Acres urticæ. Juven. 11. Sat. 166.
Urtica, Genus piscis. Plin. lib 9. cap. 45. Urticæ noctu vagantur, noctuque mutantur: carnosæ frondis his natura, & carne vescuntur. Vis pruritu mordax, eademque quæ terrestris urticæ.

U R V

URVUM, i. n. Aratri curvatura. A quo Urvo, are; quod est Aratro definire. Festus, Urvat, Ennius in Andromeda, significat circundat, ab eo sulco qui fit in urbe condenda urvo aratri, quæ fit forma simillima uncini curvatione buris & dentis, cui præfigitur vomer. Ait autem, Circum sese urvat ad pedes. V. Varr. de R. R. 4. 27.

U S

VS. IP. Vespasianus Imperator.

USIA, æ. f. Latine Essentia, sive substantia dicitur. Ulpianus utitur in l. In venditionibus. D. de contrah. empt.

USIO, USITATUS, USITOR. V. UTOR.

U S P

USPIAM, [ὁπουοῦν] Adv. in loco. Ter. Adel. 1. 1. 3. Si absis uspiam, &c. Cic. 1. Att. 17. Sed tamen hoc me ipse consolabar, quod non dubitabam quin te ille aut Dyrrhachii, aut in istis locis uspiam visurus esset. Eidem lib. 7. 12. Inde utrum consistere uspiam velit, an mare transire, nescitur.
Uspiam, In re aliqua, vel aliquo negotio. Plaut. Cas. 4. 3. 14. Num me expertus uspiam?

U S Q

USQUAM, [ὁπουοῦν] Adv. in loco. Cic. 6. Verr. 25. Quam crucem non ausus est usquam defigere, nisi apud eos quibuscum omnia scelera sua ac latrocinia communicasset.
Nec mihi magis usquam videor, quam quum aut in foro magistratus, aut in curia Senatum video, somniare. Cic. 2. de Divin. 42.
Usquam, etiam ad locum pertinere, probat Valla ex Cic. 1. Philip. 1. Nec vero usquam discedebam. Idem dicit & Donatus in Ter. Cic. 6. Verr. 146. Cives Romani a me nusquam discedere.
Usquam, In re aliqua, in negotio aliquo. Ter. And. 2. 5. 9. Neque istic, neque alibi tibi usquam erit in me mora.
Nec est usquam consilio aut auctoritati locus. Cic. 2. Off. 2.
Usquam, aliter. Ter And. 5. 3. 7. Vide num ejus color, pudoris signum usquam indicat? i. e. Aliqua parte corporis.

Usquam gentium, De loco & ad locum. Plaut. Mil. 3. 1. 90. Nam bona uxor, si ea quidem deducta est usquam gentium, ubi ea possit inveniri? Ter. Hec. 3. 1. 13. An quisquam usquam gentium est æque miser?

USQUE, [ἕως, ἄχει, ἄχεις, μέχει] Præpos. quasi Ad unum vel locum, vel tempus, vel aliud hujusmodi: ut ex sequentibus exemplis patet. Plaut. Men. 1. 2. 62. Inde usque ad diurnam stellam crastinam potabimus. h. e. Quoad lux crastina, aut stella diurna a nobis videbitur. Ter. And. 1. 2. 28. Verberibus cæsum te in pistrinum Dave dedam usque ad necem. Cic. 2. Att. 7. Ibi esse volo usque ad pridie Calend. Maias. Ibid. 4. 9. Nos in Formiano esse volumus usque ad pridie Non. Maias. Eidem 3. 17. De Q. fratre nuntii nobis tristes, nec varii venerant, ex ante diem Nonarum Junii usque ad pridie Cal. Septemb.

Usque ad eum, pro Excepto eo. Plin. Epist. 35. Assenserunt Consules designati, omnes etiam Consulares usque ad Pompeium collegam.

Usque sub. Virg. 1. Georg. 211.

—— serite hordea campis
Usque sub extremum brumæ intractabilis imbrem. i. e. Non usque ad brumæ finem, sed circa. Servius.

Usque Romam, vel Romam usque. Ter. Adelph. 4. 5. 21. Cic. 1. Q. frat. 1. 33. Quoniam ejusmodi theatrum totius Asiæ virtutibus est datum, celebritate refertissimum, magnitudine amplissimum, judicio eruditissimum, natura autem ita resonans, ut usque Romam significationes, vocesque referantur: contende quæso atque elabora.

Aspera arteria ad pulmones usque pertinet. Cic. 2. de Nat. Deor. 135.

Ab ultimo principio hujus præceptionis, usque ad hoc tempus. Cic. 2. de Invent. 5.

Ab ovo usque ad mala. Hor. 1. Serm. 3. 7. Porphyrio, id est ab initio cœnæ ad finem usque. Ovum enim olim hodieque initium cœnæ: quippe quum in gustu statim a balneis offeratur: Mala autem apud veteres inter cætera secundæ mensæ afferebantur.

Usque illo, Usque ad illum locum. Plin. lib. 6. cap. 23.

Usque, aliquando est Adverbium: tunc varia significat, varieque præpositionibus, & aliis dictionibus jungitur, ut ex sequentibus videre est.

Usque a, quod & Ab usque dicitur, eam vim habet quam sola præpositio. Ter. Adelph. 5. 9. 5. Ego istos vobis usque a pueris curavi ambos sedulo. Cic. pro Cluent. 192. Comperi mulierem quandam Larino, atque illam usque a mari supero Romam proficisci cum magno comitatu.

Usque a capite arcessere. Cic. in Topic. 39.

Usque ab. Plaut. Trinum. Usque ab stirpe. Ter. Phorm. 2. 3. 48. Progeniem vestram usque ab avo atque atavo proferens. Cic. 3. Verr. 87. Hoc illi navigio ad omnes populi Rom. hostes usque ab Diano, quod in Hispania est, ad Synopen, quæ in Ponto est, navigaverunt.

Ab usque. Virg. 7. Æn. 289.

—— Siculo prospexit ab usque Pachyno.

Ad jactum teli usque. Tacit. 13. Ann.

Ad serum usque diem. Tacit. 3. Hist. 79.

Usque adhuc, pro Hactenus, vel huc usque. Ter. And. 1. 5. 27. Tum patris pudor, qui me tam leni passus est animo usque adhuc quæ meo cunque animo libitum est facere. Sueton. in Domitiano, cap. 18. Usque adhuc certe animum meum probastis, & vultum.

Usque adeo, In tantum. Virg. 1. Ecl. 12.

Non equidem invideo, miror magis, undique totis
Usque adeo turbatur agris.

Usque adeo, Tandiu: & accipit post se Donec. Ter. And. 4. 1. 38. Suadere, orare, usqueadeo donec perpulit. Cato cap. 67. Amurcam commutet usqueadeo, donec in lacum qui in cella est, postremum pervenerit.

Usque adeo, dum. Idem. Ter. Eun. 4. 6. 3. Usqueadeo ego illius ferre possum ineptias & magnifica verba, verba dum sint.

Usque adeo, pro Eo usque, sequente Quoad. Suet. de Illust. Grammat. cap. 22. Usque adeo arguere perseveravit, quoad Cassius Severus, interpellatis judicibus, dilatione periit.

Usque adeo ut. Ulp. in l. 1. §. Usqueadeo. D. quib. mod. ususfruct. amittat. Usque adeo autem capitis deminutio eum demum usumfructum perimit, qui jam constitutus est, ut si in singulos annos, vel menses, vel dies legatus sit: is demum amittatur qui jam præcessit.

Usque admodum dum, Idem, sed antique. Cato cap. 156. Postea ubi iterum occipiet fervere, paulisper demittito usque admodum, dum quinquies quinque numeres.

Usque adolescentiam meam processit ætate. Cic. de Senect. 50.

Usque affatim, Ad satietatem quod dicitur. Plaut. Pœn. 3. 1. 31.

Usque ante. Liv. 25. 12. pr.

Usque antehac. Ter. And. 2. 1. 4. Ut animus in spe, atque in timore usque antehac attentus fuit. Ubi Donatus; Usque antehac, i. e. Antequam tua verba audirem. Et una est tantum præpositio, velut adverbium.

Usque dum, [ἄχεις ὅ] pro Usquequo, vel quoad. Ter. Heaut. 1. 1. 84. Nam usquedum ille vitam illam incolit inopem, carens patria ob meas injurias, interea usque illi de me supplicium dabo. Cic. 3. Verr. 12. Usquedum per me licuerit. Idem pro Quint. 67. Usquedum inveniretur.

Interdum aliquid interponitur inter Usque & Dum. Ter. Heaut. 5. 2. 30. Imo & ibi nunc sum, & usque dudum id egi, dum loquitur pater.

Usque e. Plaut. Pers. Quas tu attulisti mihi ab hero meo usque e Persia.

Usque eo. Cic. 8. Fam. 1. Ego qui scitem Q. Pompeium Baulis embæneticam facere, & usque eo, ut ego misererer ejus esuriei, non sum commotus.

Usque eo dum, pro Tandiu quoad, vel ita ut. Cic. 2. de Nat. Deor. 124. Usque eo premere earum capita mordicus, dum illæ captum amitterent.

Usque eo ne. Cic. pro Quint. 59. Inferiorem esse patitur duntaxat usque eo, ne cum bonis, fama, fortunisque omnibus Sex. Nævii cupiditati crudelitatique dedatur.

Usque eo ut. Varro lib. 2. de R. R. cap. 1. Hoc enim nomine asini Arcadici in Græcia nobilitati, in Italia Reatini, usque eo ut memoria asinus vænierit sestertiis millibus LX. Cic. 2. Att. 14. Ego autem usque eo sum enervatus, ut, &c.

Usque ex. Ter. Eun. 3. 2. 18. Ex Æthiopia est usque hæc. Hic adverbium usque de loco, teste Donato. Cic. 7. Verr. 157. Ut qui usque ex ultima Syria atque Ægypto navigarent.

Usque extra solitudines deductus. Plin. lib. 8. cap. 17.

Usque istinc. Cic. 1. Att. 11. Nosti jam in hac materia sonitus nostros: tanti fuerunt, ut ego eo brevior sim, quod eos usque istinc exauditos putem.

Trans Alpes usque transfertur. Cic. pro Quint. 12.

Usque, [δεῦρα] pro Diu, aut multum, vel valde: aliquando Pene, ut ait Donatus. Ter. Adelph. 2. 2. 5. Ego vapulando, ille verberando usque ambo defessi sumus. Et Adelph. 4. 2. 21. Rogitas? Ctesipho me pugnis miserum, & istam psaltriam, usque occidit. Hic Usque, potest significare Pene, auctore Donato. Aut Usque pro Valde est. Occidit, vehementer cecidit. Ter. Eun. 2. 1. 14. Opus faciam ut defatiger usque ingratus ut dormiam.

Usque, [διηνεκῶς] Assidue, perseveranter. Cic. 12. Fam. 19. Mihi quidem usque curæ erit quid agas. Ter. Adelph. 2. 2. 7. Quid potui melius, qui hodie usque os præbui. Virg. 9. Ecl. 29.

Cantantes licet usque (minus via lædet) eamus. i. e. Jugiter, inquit Servius.

Usque & usque, geminatum, Idem. Martial lib. 1. 11.

Et quicquid petit, usque & usque donas. Idem lib. 5. 61.
Adlatres licet usque nos & usque,
Et gannitibus improbis lacessas.

Usque valuisti? Interrogativa particula, pro Hactenusne. Plaut. Most. 2. 2. 19. Salvum te advenisse gaudeo: usque invaluisti? TR. usque, ut vides. Idem Merc. 2. 3. 53. Usquene valuisti?

Usque opperiar. Plaut. Epid. 2. 2. 120.

Usque omne. Ter. Adelph. 4. 6. 3. Perreptavi usque omne oppidum, ad portum, ad lacum. Quo non?

USQUEQUAQUE, Adv. [πάντη, πάντως] Ubique, in unoquoque loco. Cic. 4. Att. 9. Hic quoque, ut loquebantur, & opinor usquequaque. Idem 7. Verr. 10. Nolite usquequaque eadem quærere: in metu belli, furandi qui locus potest esse?

Nusquam & Usquequaque, contraria. Cic. 2. de Invent. 63. Atque hoc non alienum est, quod ad multa pertineat, ne aut nusquam, aut usquequaque dicatur, hic admonere.

Usquequaque, pro Assidue, omnino, quocunque tempore. Cic. 7. Fam. 16. Usquequaque sapere oportet, id erit telum acerrimum.

Usquequaque & ex maxima parte. Cic. 5. de Finib. 91. An hoc usquequaque aliter in vita, & non ex maxima parte de tota judicabis?

Usquequaque & undique. Cic. 2. Philipp. 110. Aut undique religionem tolle, aut usquequaque conserva.

Usquequaque mihi loquitur. Plaut. Bacch. 4. 4. 83.

USQUEQUO, Adv. [ἀχείπε] pro Donec vel quoad. Varro de R. R. lib. 1. cap. 2. Quod jubet ranam luridam conjicere in aquam, usquequo ad tertiam partem decoxeris.

Usquequo, interpositis dictionibus. Martial. lib. 2. 64.

Eja age, rumpe moras, quo te spectabimus usque?

Usquequo, pro Quatenus. Ulpian. in l. Si suspecta. §. 2. D. de inofficio. test. Et ideo datæ in eo libertates atque legata usquequo Falcidia permittit, suam habent potestatem.

U S T

USTICA, [Οὐστῖκα] Mons in Sabinis, cujus meminit Hor. 1. Carm. 17. 11.

Utcunque dulci Tyndari fistula
Valles & Usticæ cubantis
Levia personuere saxa. Cubantem, inquit Porphyrio, suaviter dixit, ad resupinam ejus regionem attendens.

USTIO, USTRINA, USTULO, USTUS. V. URO.

U S U

USUALIS, USUARIUS, USUCAPIO, USURA, USURPO, USUS, USUSFRUCTUS. V. UTOR, ĕris.

U T

UT, [ἵνα, ὅπως, ὅτι, ὥστε, ὡς] Conjunctio causativa: vel, ut ait Valla lib. 2. causam finalem dicens, quemadmodum siquis dicat, Dedi tibi librum ut legeres. Cic. 1. Fam. 9. Non illi quidem ut mihi stomachum facerent.

Ut eam potissimum nominem: per parenthesim positum. Cic. 4. Verr. 145. Syracusana civitas (ut eam potissimum nominem) dedit ipsi statuam.

Ut alia obliviscar. Cic. pro Rosc. Amer. 87. Quam sis audax, ut alia obliviscar, hinc omnes intelligere potuerunt.

Ut vere dicam. Cic. 7. Verr. 177. Sed de judicibus, & (vere ut dicam) de te futurum est.

Ut ad pauca redeam, uxorem deduxit domum. Ter. Hec. 1. 2. 60. h. e. Ut paucis agam, ut summatim dicam, ut in summam colligam, ut in pauca conferam.

Ut ita dicam. Quintil. lib. 8. cap. 3. Siquid periculosius finxisse videbimur, quibusdam remediis præmuniendum est, Ut ita dicam, Si licet dicere, Quodammodo, Permitte mihi sic, &c.

Ut, adjunctionem aliquando significat. Plaut. Capt. 2. 2. 78. Is mihi suasit, ut ad te irem.

Ut, elegantiæ causa aliquando ponitur. Cic. de Senect. 42. Invitus feci, ut L. Flaminium e Senatu ejicerem. Hic nihil significat, nisi Invitus ejeci.

Ut, Quod. Ter. Phorm. 4. 3. 64. Nihil do: impuratus me ille ut etiam irrideat?

Ut non, pro Quin. Cic. 1. de Finib. 33. Fieri inquam Triari nullo pacto potest, ut non dicas quid non probes ejus a quo dissentias.

Ut non, pro Vereor. Quintil. lib. 8. cap. 3. Oppidò, quo sunt usi paulum tempore nostro superiores, vereor ut non jam ferat quisquam.

Ut si, pro Perinde ac si. Æmylius Probus in Datamis vita, Vinctum aote se Thyum agebat, ut si feram bestiam captam duceret. Sic alibi sæpius. V. Hor. 1. Epist. 7. 3. & Cic. 2. Fam. 14.

Ut pro Postquam, vel Ex quo. Ter. Phorm. 4. 3. 12. Ut abii abs te, fit forte obviam mihi Phormio. Idem Hec. 5. 1. 25. Me segregatum habuisse, uxorem ut duxit, a me Pamphilum. Cic. in Anton. Est enim annus ut repulsam tulit. Idem 7. Att. 15. Ut ab urbe discessi, nullum intermisi diem, quin aliquid ad te literarum darem.

Ut, Statim, postquam, ex quo primum. Virg. 2. Æn. 561.

Ut regem æquævum crudeli vulnere vidi.

Ut quenque visco offenderant, pro eo quod dicitur, Tot quot, vel statim ut. Plaut. Pœo. 2. 37. Ter. Hec. 5. 3. 4. Ut quisque venerat accedebam, adolescens dic dum quæso, &c.

Ut & confestim. Liv. 1. 12. Ut Hostius cecidit, confestim Romana inclinatur acies.

Ut & sic. Cic. 3. Verr. 64. Ut hæc audivit, sic exarsit ad id quod non modo ipse nunquam viderat, sed ne audierat quidem ab eo qui ipse vidisset.

Ut primum, quod & Quumprimum dicitur. Cic. in Somn. Scip. 5. Atque ego ut primum fletu represso loqui posse cœpi, Quæso inquam pater sanctissime.

Ut primum cessit furor. Virg. 6. Æn. 102.

Ut quodque primum gestum erat, ita, &c. Cic. 1. de Invent. 29.

Ut quidque acciderit. Cic. 15. Att. 22. Misi igitur Tironem, & cum Tirone plures, quibus singulis, ut quidque accidisset, dares literas.

Ut quisque me viderat. Cic. 2. Verr. 19. Imo vero ut quisque me viderat, narrabat. Aliis illud indignum, aliis ridiculum videbatur.

Ut, Similitudinem dicit. Plaut. Rud. 4. 4. 55. Ut tute es, item censes omnes esse?

Ut & sic. Cic. pro Rosc. Amer. 22. Nam ut illud incredibile est mortem oblatam esse patri a filio sine plurimis & maximis causis: sic hoc verisimile non est, &c.

Ut, similitudinis, suppresso Ita. Hor. 2. Serm. 2. 24.

—— quanquam ridentem dicere verum
Quid vetat? ut pueris olim dant crustula blandi
Doctores, elementa velint ut discere prima.

Ut & ita, cum superlativo, pro Tanto & quanto. Cic. 2. de Orat. 265. Ut quisque optime Græce sciret, ita esse nequissimum. Ibid. 1. 120. Ut enim quisque optime dicit, ita maxime dicendi difficultatem, &c. Hæc Valla.

Ut & ita, pro Talis & qualis. Plaut. Pseud. 1. 3. 11. Ut voles esse me, ita ero.

Ut, suppresso Ita, sæpe accipitur pro Ita ut, quemadmodum si dicam, Quotidie hospites adveniunt, ut incipiam jam stomachari tantam frequentiam.

Ut, præcedente Ita. Cic. 2. Tusc. 27. Molliunt animos nostros: ita sunt deinde dulces ut non legantur modo, sed etiam ediscantur.

Ut, sequente Ita. Ter. Hec. 3. 3. 20. Ut res dant sese, ita magni atque humiles sumus.

Ut, in locum Quam, vel Quantum succedit, nunc sine Ita, nunc cum Ita. Primo modo sic, ut apud Quintil. lib. 12. cap. 12. Non omittenda pars hæc orationis, sed exigenda, ut optime possumus. Et Cic. in Philipp. Quas ut honorificentissimis verbis ipse consequi potero, complectar mea sententia. Altero modo sic, ut apud eundem 2. de Orat. 173. Hæc ut brevissime dici potuerunt, ita a me dicta sunt. De positivo autem nemini dubium erit Quam & Ut convenire cum Possum, ut idem in 2. Philipp. 47. Sed reliquum cursum vitæ, quam quidem possum breviter perstriogam: & ut potui, breviter perstrinxi. Hæc Valla lib. 1.

Ut, Quippe, vel utpote, sequente relativo. Quintil. lib. 10. cap. 1. Nec ignoro quos transeo: nec utique damno, ut qui dixerim esse in omnibus utilitatis aliquid, &c.

Ut, cum verbis Metuo, Vereor, & Timeo junctum, dubitationem significat, & pro eo quod quidam Ne non dicunt, sumitur, ut ex sequentibus exemplis patet. Ter. And. 5. 4. 11. Metuo ut substet hospes. Ibid. 4. 2. 22. Dies mihi ut sit satis vereor ad agendum. Cæs. 1. Bell. Gall. 39. Ut satis commode supportari posset, timere dicebant. Cic. pro Marcell. 18. Sed quum ita late pateat ejus potestas, quem veremur, ut terrarum orbem complexa sit, nonne mavis sine periculo domi tuæ esse, quam cum periculo alienæ?

Ut, Quemadmodum, quomodo. Ter. And. 1. 1. 8. Ego postquam te emi a parvulo, ut semper tibi apud me justa & clemens fuerit servitus, scis. Idem Eun. 1. 2. 47. Tute scis, post illa quam intimum habeam te, & mea consilia ut tibi credam omnia. Cic. 1. Att. 13. Me vero teste producto, credo te ex acclamatione Clodii advocatorum audisse quæ consurrectio judicum facta sit, ut me circumsteterint, ut aperte jugula sua pro meo capite P. Clodio ostentarint.

Ut apparet, ut dicitur. Cic. pro Flacc. 38. Sive hic confictum est, ut apparet, sive missum domo est, ut dicitur, commovebor.

Ut dixi, per parenthesim. Cic. 1. Acad. 4. Quod ista ipsa de re multum (ut dixi) & diu cogitavi.

Ut ferunt. Liv. 1. 37.

Ut fama est. Liv. 31. 32.

Ut est consuetudo. Cic. pro Cecin. 23.

U T

Ut fit. Cic. pro Rosc. Amer. 56. Verum (ut fit) multa sæpe imprudentibus imperatoribus vis belli, ac turba molitur.

Ut intelligi potest e. Cic. 2. de Finib. 2. Et cæteros sophistas, ut e Platone intelligi potest, lusos videmus a Socrate.

Ut perhibent; locutio Virgilio peculiaris, qua utitur quoties aliquid affirmare non audet, aut fabulosum quiddam est dicturus. Virg. 8. Æn. 135.

Electra (ut Graii perbibent) Atlantide cretus,
Advehitur Teucros.

Ut sæpe venit. Columel. lib. 4. cap. 2. Sive vivit, & (ut sæpe venit) vel nigri est generis, vel parum fertilis, non in uno, sed in pluribus pedamentis ædificat.

Ut, pro Quantum. Plin. in totius operis præfat. Nec quicquam in te mutavit fortunæ amplitudo, nisi ut prodesse tantundem posses ut velles.

Ut, pro Quod. Nepos 23. 1. 1. Si verum est, quod nemo dubitat, ut Populus Romanus omnes gentes virtute superavit, non est inficiandum, &c.

Ut, pro Sicut. Cæs. 3. Bell. Gall. 8. Horum auctoritate finitimi adducti (ut sunt Gallorum subita & repentina consilia) eadem de causa Trebium, Terrasidiumque retinent. h. e. Qui mos est Gallorum in consiliis capiendis. Cic. 5. de Finib. 64. Pueri, in quibus, ut in speculis, natura cernitur. Ter. Phorm. 1. 2. 5. Ut nunc sunt mores.

Ut par est, Ut decet. Cic. 11. Fam. 28. Respondebo criminibus quibus tu pro me (ut par erat) tua singulari bonitate, & amicitia nostra sæpe restitisti.

Ut potest. Cic. 1. Fam. 2. Nos in Senatu quemadmodum spero, dignitatem nostram, ut potest in tanta hominum perfidia & iniquitate, retinebimus.

Ut, aliquando accipitur quasi pro Secundum. Cic. de Senect. 12. Qui sermo, quæ præcepta, quanta notitia antiquitatis? quæ scientia juris augurandi? Multæ etiam ut in homine Romano literæ. i. e. Secundum id quod solent scire Rom. Hæc Valla lib. 2.

Ut temporibus illis. Cic. de Clar. Orat. 102. Posteaque Clistheoem multum, ut temporibus illis, valuisse dicendo. i. e. Secundum illorum temporum eloquentiam.

Ut in tali tempore. Liv. 24. 28.

Ut numerantur Atheniensium secula. Cic. de Clar. Orat. 39. Ut Populi Romani ætas est, senes: ut Atheniensium secula numerantur, adolescentes debent videri.

Ut in tantis malis, i. e. Secundum quod in tantis malis perfici poterat. Cic. 12. Fam. 2. Nonnihil, ut in tantis malis, est profectum.

Ut in licentia hac temporum, i. e. Respectu horum temporum, in quibus magna utimur licentia. Plin. 3. Epist. 3.

Ut nunc est. Cic. 12. Att. 28. Quæ si manebunt, quærenda est excusatio ad Brutum: & ut nunc est, mansuræ videntur.

Non, ut olim solebat, Attellanum: sed, ut nunc fit, mimum introduxisti. Cic. 9. Fam. 16.

Ut, adverbium similitudinis, cum præterito imperfecto conjunctivi. Cic. 4. Fam. Ejus negotium sic velim suscipias, ut si esset res mea.

Ut se causa habet. Cic. 4. Acad. 10. Sed me hercule, ut quidem se nunc causa habet, etsi hesterno sermone labefacta est, mihi tamen videtur esse verissima.

Ut dici tempus est. Ter. Heaut. 1. 2. 38. Tu ut tempus est diei, videsis ne quo hinc abeas longius. Ibid. 1. 1. 116. Sed ut diei tempus est, monere oportet me hunc vicinum Phaniam.

Ut, pro eo quod barbare dicitur *Quum ita esset quod.* Plaut. Men. prol. 63. Nam rus ut ibat, ut multum forte pluerat, ingressum fluvium rapidum.

Ut numerabatur forte argentum: h. e. Quum numeraretur, ea hora qua numerabatur. Ter. Adel. 3. 3. 52. Nam ut numerabatur forte argentum, intervenit homo de improviso, &c

Ut, aliter. Cic. pro Muren. 32. Quo ille quum esset, ut ego mihi statuo, talis qualem te esse video, nunquam cum Scipione esset profectus. Idem 13. Att. 22. Ut mea memoria est.

Ut visum est illi. Cic. 4. Acad. 124. Tenemusne quid sit animus, ubi sit, denique sitne, aut ut Dicæarcho visum est, ne sit quidem ullus?

Ut in quoque erat auctoritatis plurimum. Cic. 3. Verr. 68. Pro se quisque, ut in quoque erat auctoritatis plurimum, ad populum loquebatur.

Ut, pro Quomodo, interrogantis. Plaut. Pers. 1. 1. 17. Ut vales? R. ut queo. Ibid. 4. 4. 6. Ut munitum muro tibi visum est oppidum.

Ut, pro Quam admirative. Cic. 2. Att. 21. de Pompeio: Ut ille tum humilis, ut demissus erat! ut ipse etiam sibi, non iis solum qui aderant, displicebat! Et 3. 11. Quod quum facis, ut ego tuum amorem desidero!

Ut, pro Quomodo, cum quadam admiratione: & aliquando cum interrogatione. Plaut. Capt. 1. 2. 62. Ut sæpe summa ingenia in occulto latent? Cic. 5. de Finib. 61. Ut illi efferuntur lætitia quum vicerint? ut pudet victos? ut se accusari nolunt? quam cupiunt laudari? quos illi labores non ferunt ut æqualium principes sint? Ter. Heaut. 4. 1. 51. Ut præter spem evenit? Idem Eun. 2. 2. 42. Ut falsus animi est? Virg. 8. Æn. 155.

—— ut te fortissime Teucrûm
Accipio, agnoscoque libens. Idem 2. Æn. 283.
—— ut te post multa tuorum
Funera, post varios hominumque, urbisque labores.

Ut pro Licet, vel posito, vel dato, ut nunc loquimur. Cic. 8. Att. 3. Quis autem locus erit tutus, ut placatis utamur fluctibus? Idem ad Brut. 9. Nos te tuumque exercitum expectamus, sine quo ut reliqua ex sententia succedant, vix satis liberi videmur fore. Idem 2. de Orat. 221. Ut enim quæras omnia, quomodo Græci ineptum appellent non reperies. I. e. Quanvis, ut vult Budæus. Idem 1. de Lege Agr. 23. Etenim ut circumspiciamus omnia quæ populo grata, atque jucunda sunt: nihil tam populare quam pacem, quam concordiam, quam otium reperiemus. Hor. 2. Epist. 2. 71.

Plures ſunt plateæ nihil ut meditantibus obſtet. al. Puræ. Liv. Ex Brutio agro, qui ut omnis coleretur, exiguus tamen tanto alendo exercitui erat.

Ut, pro Utinam, execrantis, vel optantis particula. Ter. Heaut. 4. 6. 6. Ut te omnes equidem di, deæque quantum eſt Syre, cum iſtoc invento, cumque incœpto perduint. Idem Adel. 4. 6. 2.

Quod plerique omnes faciunt, ut. Ter. And. 1. 1. 29.

Ut, Tanquam ſi. Plin. 7. Epiſt. 27. ad Suram, Jam ut lumine, jam ut intra limen auditur.

Ut, Ita ut. Ter. And. 1. 1. 108. Tum illa, ut conſuetum facile amorem cerneres, rejecit ſe in eum flens, quam familiariter? Idem Phorm. 1. 2. 57.

Ut, pro Uſqueadeo ut. Cic. in Orat. 56. Ut non jam ſine cauſa Demoſthenes tribueret primas, ſecundas, & tertias actioni. Idem 15. Att. 17. Eſt autem oratio ſcripta elegantiſſime ſententiis, verbis, ut nihil poſſit ultra cogitari.

Ut poſt Adeo. Nepos 10. 9. 4. Fit ſtrepitus, adeo ut audiri poſſet foris.

Ut, Modo ut. Plaut. Curc. 2. 2. 7. Cic. 5. Verr. 112. In jugere Leontini agri medimnum fere tritici ſeritur, perpetua atque æquabili ſatione ager efficit, cum octavo bene ut agatur: verum, ut omnes dii adjuvent, cum decimo.

Ut maxime. Columel. de Arboribus, cap. 7. Diverſæ autem quæ ſupra terram extare debent, ne paſſus fueris plus quam duas, aut ut maxime tres gemmas habere.

Ut quum maxime. Cic. 2. Q. frat. 5. Domus celebratur ita ut quum maxime. h. e. Ut ſi nunquam alias. Budæus.

Ut multum, i. e. Ad ſummum. Martial. lib. 10. 11.

Donavi tamen, inquis, amico millia quinque,
Et lotam, ut multum, terque quaterque togam.

Ut plurimum. Plin. lib. 15. cap. 3. ad finem, Nec tam numeroſa differentia, tribus ut plurimum bonitatibus diſtat.

Ut plurimum valet. Cic. 2. de Legib. 34. Sequitur enim de jure belli: in quo & ſuſcipiendo, & gerendo, & deponendo, jus ut plurimum valet, & fides.

Ut qui. Plaut. Curc. 2. 1. 2. Quando Æſculapi ita ſentio ſententiam, ut qui me nihili faciat, nec ſalvum velit.

Ut qui maxime. Tacit. de Germ. 10. Auſpicia ſorteſque, ut qui maxime, obſervant. i. e. Auſpicia ſorteſque ita obſervant, ut illi, qui id quam maxime faciunt.

Ut qui veriſſime: ſubaudi Amat. Plin. Epiſt. 199. Amat ut qui veriſſime: dolet ut qui impatientiſſime.

Ut ne addam. Ter. Phorm. 1. 3. 16. Tu conjicito cætera, quid ego ea hac inopia nunc capiam, & quid tu ex iſtac copia: ut ne addam quod ſine ſumptu ingenuam, liberalem nactus es. i. e. Ut non.

Ut ne, eleganter pro ſola particula NE uſurpari ſolet, dicendi modo, quo literatiſſimi illius fœlicis ſeculi utebantur, qui pro ratione debet eſſe nobis. Ter. Hec. 1. 2. 30. Nempe ea cauſa ut ne id fiat palam. Idem Eun. 5. 4. 20. Ulciſcar, ut ne impune in nos illuſeris. Cic. 2. Fam. 6. Petivi ſæpe per literas, &c. non ut decernatur aliquid novi, quod ſolet eſſe difficilius: ſed ut nequid novi decernatur. Idem 16. Fam. 9. Sed tamen ita velim, ut nequid properes.

Ut quid, pro Quamobrem, interrogantis eſt. Cic. 7. Att. 7. Depugna, inquis, potius quam ſervias. Ut quid? ſi victus eris, proſcribare: ſi viceris, tamen ſervias.

Ut ut, ſignificat Utcunque, ſive quoquo modo, ut ait Donatus. Ter. Phorm. 3. 1. 4. Nam ut ut erant alia, illi certe, quæ nunc domi tuæ eſt, conſuleres. Idem Adel. 2. 2. 40. Imo hercle hoc quæſo Syre, ut ut hæc ſunt facta, potius quam lites ſequar, meum mihi reddat. Ibid. 4. 4. 21.

Utputa, V. PUTO, āre.

UTCUNQUE, Adv. [ὁπωσοῦν, ὅπως δήποτε] i. e. Quomodocunque. Plaut. Amph. 1. 1. 187. Servos eſne, an liber? s. utcunque animo collibitum eſt meo.

Utcunque, Secundum quod. Plaut. Pœn. 3. 5. 9. Utcunque eſt ventus exin velum vortitur. Cic. 5. Finib. 11. Quibus eſſet moderandum utcunque res poſtularet.

Utcunque, Quoquomodo, omnibus modis. Ter. And. 4. 3. 21. Tu ut ſubſervias orationi, utcunque opus ſit verbis, vide. Cic. in Orat. 55. Itaque ille perfectus, quemadmodum jam dudum noſtra judicat oratio. Utcunque ſe affectum videri, & animum ardentius moveri volet, ita certum vocis admovebit ſonum.

Utcunque, pro Quandocunque, ſeu ubicunque. Nam, Ut quidem apud bonos ſcriptores valet interdum Ubi, qua parte, quo tempore, cum ſimulatque. Catullus ad Fur. & Aur. 11. 3.

Littus ut longe reſonante Eoa
Tunditur unda. V. plura apud Lambinum in illud Hor. 1. Carm. 17. 10.
Utcunque dulci Tyndari fiſtula, &c.

Utcunque, Prout. Liv. 2. 12. Mea prima ſors fuit: cæteri, utcunque ceciderit, primi, quoad te opportunum fortuna dederit, ſuo quiſque tempore aderunt. Alii legunt Ut cuique. Virg. 6. Æn. 822.

—— utcunque ferent ea facta minores
Vincet amor patriæ, laudumque immenſa cupido.

Sed utcunque aderunt res. Cic. 1. Off. 53.

Utcunque, pro Aliquantum, aliquo modo. Plin. lib. 8. cap. 18. Utcunque rabiem & ipſi ſentiunt.

U T E

UTENSILE, V. UTOR.

UTER, tra, trum, [πότερος, ὁπότερος] Quis unus ex duobus: poniturque interrogative, & aliquando infinite. Plaut. Truc. 1. 2. 51. Sed utris cum rem eſſe mavis? Idem Men. 5. 2. 29. Uter meruiſtis culpam? Cic. pro Font. 25. Videte igitur utrum ſit æquius, hominem honeſtiſſimum, virum fortiſſimum, civem optimum, dedi inimiciſſimis atque immaniſſimis nationibus, an reddi amicis.

Utra lex jubeat aliquid, utra permittat. Cic. 1. de Invent. 146.

Poteſt omnino hoc eſſe falſum, poteſt verum: ſed utrum ſit, non eſt mirabile. Cic. 2. de Divin. 141.

Utrum igitur eorum accidiſſet, verum oraculum fuiſſet. Cic. 2. de Divin. 115.

Uter, pro Alteruter. Cic. 5. Verr. 112. Omnium controverſiarum quæ eſſent inter aratorem & decumanum, ſi uter velit, edicit ſe recuperatores daturum.

Uter alteri dixerit, neſcio. Plin.

Uter utri. Cic. pro Milon. 23. Uter utri inſidias fecerit.

Neuter utri invidet. Plaut. Stich. 5. 4. 51.

UTERCUNQUE, utracunque, utrumcunque. Adj. [ὁποτεροσδήποτε] pro Utervis vel uterlibet. Cic. 6. Fam. 4. Magnæ utrinque copiæ ita paratæ ad pugnandum eſſe dicuntur, ut utercunque vicerit, non ſit mirum futurum. Gell. lib. 5. cap. 10. Ne ſententia ſua utrancunque in partem dicta eſſet, ipſa ſeſe reſcinderet.

UTERLIBET, utralibet, utrumlibet. Adj. [ὁπότερος ἄν, ὁπότερος βούλει] Alter ex duobus: h. e. Uter quem tibi capere libet. Plin. lib. 24. cap. 4. Suberis cortex tritus, ex aqua calida potus, ſanguinem fluentem ex utralibet parte ſiſtit. Cic. pro Quint. 81. Utrumlibet elige: alterum incredibile eſt, alterum nefarium, & ante hoc tempus utrunque inauditum.

UTERNAM, [ὁπότερος ἄν] Hor. 2. Serm. 2. 107.

—— uternam
Ad caſus dubios fidet ſibi certius, hic, qui
Pluribus aſſuerit, &c.
An qui, &c. Cuningam. legit Uterne.

UTERQUE, utraque, utrunque. [ἀμφότερος, ἑκάτερος] Alter & alter, vel unus & alter: de duobus dicitur. Plaut. Amph. 1. prol. 7. Uterque deluduntur dolis mirum in modum. Ter. Phorm. 3. 2. 16. Uterque eſt ſimilis ſui. Idem Eun. 5. 2. 1. Apud Antiphonem uterque, mater & pater, quaſi dedita opera domi erant.

Eorum controverſiam non incommodum videtur cum utrorunque ratione exponere. Cic. 1. de Invent. 57.

Uterque utrique eſt cordi. Ter. Phorm. 5. 3. 17.

Uterque alterum verberavit, i. e. Hic illum, & ille hunc verberavit. Cic. 1. Off. 28. Quorum uterque ſuo ſtudio delectatus, contempſit alterum.

Utrunque invicem adjumento eſſe, pro Utrunque alteri. Plin. 4. Epiſt. 20. ad Nonium Maximum.

Horum uterque cecidit victus. Cic. de Aruſp. Reſp. 54.

Domus utriuſque noſtrûm ædificatur ſtrenue. Cic. 2. Q. frat. 4.

Lingua utraque, Græca & Latina. Plin. lib. 12. cap. 1. Eſt platanus una inſignis utriuſque linguæ monumentis.

Manu utraque pulſare aliquem. Virg. 5. Æn. 460.

Palmas utraſque tetendit. Virg. 5. Æn. 685.

Parte in utraque multa dicuntur. Cic. 4. Acad. 124.

Partem in utranque. V. IN præpoſitionem.

Studii quoniam utriuſque noſtra poſſeſſio eſt, hodie utro frui malis, optio tua ſit. Cic. de Fato 3.

Tempora utraque, dixit Virg. 5. Æn. 855.

Utruncunque. Quintil. in prœm. 5. Utruncunque eſt (neque enim hoc loco meam interpono ſententiam) hic liber erit illorum opinione maxime neceſſarius, quo toto hæc ſola tractantur. i. e. Utrumvis. Utrum tandem horum ſit, &c.

Utrique; de pluribus dicitur duo genera facientibus. Cic. 2. in Catil. 20. Quos ego utroſque Quirites in eodem genere prædatorum, direptorumque pono. i.e. Quæ duo genera civium. Budæus.

Utrique ab utriſque. Ter. Heaut. 2. 4. 14. Hoc beneficio utrique ab utriſque vero devincimini. Hic in plurali Duo ſignificat, ſed ſic ut in ſingulis multi ſint.

UTERVIS, utravis, utrumvis. Adj. [ὁπότερος βούλει] Uter quem tu vis. Cic. 9. Att. 7. Proquæſtor ego unus cui utrumvis liceret.

Utrumvis, ſalvo officio ſe facere poſſe arbitrarentur. Cic. pro Roſc. Amer. 4.

At minus habeo virium quam veſtrûm utervis. Cic. de Seneƈt. 33.

Quod certum eſt non facere dum utrumvis licebit. Cic. pro Roſc. Amer. 4.

UTRINQUE, Adv. [ἑκατέρωθεν] Ab utroque latere. Plaut. Amph. 1. 1. 65. Poſtquam utrinque exitum eſt maxima copia. Cic. 6. Fam. 4. Tum hoc tempore ita magnæ utrinque copiæ. Hor. 1. Epiſt. 18. 9.

Virtus eſt medium vitiorum utrinque reductum.

Utrinque, pro Ab utroque. Plaut. Amphit. prol. 111. Utrinque eſt gravida, & ex viro, & ex ſummo Jove.

UTRINQUESECUS, pro Undique, ex omni parte. Lucret. lib. 4. 937.

Quare utrinqueſecus quum corpus vapulet, &c. V. Solin. cap. 65.

UTRO, Adv. [ὁποτέρωσε] Verſus quam partem. Plin. lib. 18. cap. 19. Id demum recte ſubactum erit, ubi non intelligitur utro vomer ierit.

UTROBI, V. paulo poſt UTRUBI.

UTROBIDEM, Adv. Plaut. Truc. 1. 2. 50. Utroſque percognovi utrobidem.

UTROBIQUE, Adv. [ἑκατέρως, ἑκατέρωθι] Idem quod Utrinque. Liv. 27. 40. Ut eodem tempore utrobique Reſp. proſpere gereretur, adverſa ſecundis penſando. Cic. 10. Fam. 31. Quum vero non liceret mihi nullius partis eſſe, quia utrobique magnos inimicos habebam.

Eadem veritas utrobique eſt. Cic. 2. de Nat. Deor. 78.

UTRŌQUE, Adv. loci. [ἑκατέρωσε] Ad utrunque locum. Plaut. Stich. 3. 1. 44. Per ortum utroque commeatus continet.

Utroque verſum. Plaut. Capt. 2. 3. 7. Gell. lib. 5. cap. 12. Ambigua ſint, & utroque verſum dicantur.

UTRŌBI, ſive (ut alii legunt) UTRŬBI. Ulpian. in l. Officium. D. de rei vindicat. Idem in l. unica. D. Utrubi. Utrubi hic homo, de quo agitur, majore parte hujuſce anni fuerit, quo minus is eum ducat, vim fieri veto. Verba ſunt Prætoris. Alii legunt Utrobi. Significat autem, In utrovis loco e duobus: vel, Apud utrum e duobus.

bus. *Auquel des deux lieux : ou en la possession duquel des deux personnes.*

UTRUM, [πότερον, πότερον] Interrogandi adverbium, idem quod Num significans, & sequentem fere semper habet particulam An, ut in sequentibus exemplis vides. Cic. 4. Acad. 95. Quid quod eadem illa ars, quasi Penelope, telam retexens tollit ad extremum superiora, utrum ea vestra, an nostra culpa est? Idem pro Rosc. Com. 43. Utrum dimidia parte, an pro tota societate? planius dicam; utrum pro me? an & pro me & pro te?

Multum interest utrum laus imminuatur, an salus deseratur. Cic. 1. Fam. 7.

Quid tu malum curas, utrum crudum, an coctum edam? Plaut. Aul. 3. 2. 16.

Utrum, etiam sine particula An interrogat. Plaut. Stich. 5. 5. 9. Utrum tibi accumbo? SA. utrum, ubi tu vis?

Utrum gravius aliquid in quempiam dici potest? &c. Cic. pro Cecin. 29.

Utrum, dubitantis. Ter. Phorm. 4. 2. 54. Utrum stultitia facere ego hunc, an malitia dicam, scientem an imprudentem, incertus sum.

Utrum etiam locum habet, quum ea duabus rebus utra sit, incerti sumus. V. AN, pro Aut, &c. in An genus est loquendi a veteribus usurpatum, quum de duabus rebus utram redderent, ignorabant.

Utrumne. Hor. Epod. 1. 7.

Utrumne jussi persequemur otium
Non dulce, ni tecum simul?
An hunc laborem, &c.

Utrumne, an. Pomponius in l. Si indebitum. D. Rem ratam haberi. ut possit discerni, utrumne domino condici debeat id quod indebitum solutum sit, si is ratum habeat: an vero procuratori condicendum sit, si dominus ratum non habeat. Idem in l. 1. D. de rescindenda venditione. Sed quæritur, utrumne nihil agatur ex ea pactione: an vero ego quidem liberer, filius maneat obligatus?

UTRUMNAM, Adv. Idem. Liv. 37. 17. Rhodios cum percunctatus esset, utrumnam Pataris universa classis in portu stare posset.

UTER, ĕri. vel UTERUS, i. m. [μήτρα, δελφύς, νηδύς] Qui continet, & tanquam uter est ad fœtum continendum, proprie enim de mulieribus & reliquis hujusmodi sexus dicitur. Plin. lib. 11. cap. 37. Fœminis eadem omnia, præterquam vesicæ junctus utriculus: unde dictus uterus, quod alio nomine locos appellant. Plin. lib. 8. cap. 43. de asina, Sed incontinens uterus urinam genitalem reddit, nisi cogatur in cursum verberibus a coitu.

Uter, pro Utero. Cæcil. Umbris, Nunc uter crescit, non potest celari. Nonius.

Uterus, pro Ventre. Virg. 2. Æn. 20.

—— uterumque armato milite complent. Plaut. Truc. 1. 2. 97. Nam equidem uterum illi, quod sciam nunquam extumere sensi.

Fœlicis uteri fœmina, Paterc. lib. 2. Fœminam neque sibi, neque Reipub. fœlicis uteri.

Gravis utero. Plin. lib. 9. cap. 6.

Potens uteri diva, Lucina. Ovid. 9. Met. 315.

Celare manibus uterum. Ovid. 2. Met. 463.

Fert diro utero impia semina. Ovid. 10. Met. 470.

Ignoratus uterus. V. IGNORO.

Implerat uterum generoso semine. Ovid. 9. Met. 280.

Notavit Lucina rugis uterum. Ovid. 3. de Arte Am. 785.

Parere uno utero marem & fœminam. *d'une ventree.* Ulpian. in l. Si fuerit legatum. §. Plane. D. de reb. dubiis.

Tendebat gravitas mihi uterum. Ovid. 9. Met. 287. Verba sunt Alcmenæ.

Tumens uterus. Stat. 12. Theb. 635.

Uti faciliore utero. Plin. lib. 8. cap. 32.

Uterus, interdum pro Fœtu. Tacit. 1. Ann. 59. Subjectus servitio uxoris uterus ventrem agebat. Intelligit autem filium quem utero adhuc gestabat uxor Arminii.

Uterum, neutro genere dici auctor est Nonius. 3. 258. Plaut. Aul. 4. 7. 10. Perii mea nutrix, obsecro, uterum dolet. Afran. Vopisc. Sedit uterum, non ut omnino tamen.

UTERCŬLUS, sive UTRICŬLUS, i. m. dimin. [ἀσκίδιον] Plin. lib. 11. cap. 12. Præterea e fronde ac pabulis potus in uterculos congestus apum, ore enim eum vomunt, & ad hæc succo florum, &c. Idem lib. 11. cap. 37. V. paulo supra.

Utriculos Plinius vocat, lib. 18. cap. 11. non procul a fine, quæ Græci ἔλυθρα, id est seminum in frugibus involucra & operimenta, quæ trita & cribro excussa, glumæ sive acus dicuntur. Quinetiam prima illa florum germina, quæ veluti quidam utriculi tument priusquam flos arborum aperiatur, utriculos vocat, lib. 16. cap. 26. de arboribus loquens, Pariunt vero quum florent: flosque ille ruptis constat utriculis.

UTERINUS, a, um. [ὁμογάστριος] Qui ex eodem utero prodiit. Institut. lib. 3. titulo De bon. possess. Frater, sororve, consanguinei vel uterini.

UTER, tris. m. [ἀσκὸς, ἄσκωμα] Pellis qua vinum aut oleum deferri solet. Plin. lib. 12. cap. 7. Indi in utribus camelorum, aut rhinocerotum lycion mittunt. Virg. 2. Georg. 384.

Mollibus in pratis unctos saliere per utres. Ovid. 3. Amor. 12. 29.

Æolios Ithacis inclusimus utribus Euros.

Uter vinarius. Plin. lib. 28. cap. 18.

Nare super utres. Curt. 7. 8. 6.

Metaph. Hor. 2. Serm. 5. 98.

Crescentem tumidis infla sermonibus utrem.

UTERCŬLUS, i. m. dimin. Apul. 1. Miles. Sanguinis eruptionem uterculo admoto excipit diligenter, ut nulla stilla compareret usquam

UTRARIUS, i. m. Utrarios videtur vocare Liv. 44. 33. Qui utribus aquam ferunt; Postremo sequi se utrarios ad mare, quod minus trecentos passus aberat, jussit.

UTRICULARIUS, i. m. [ἀσκαύλης] Qui inflat ex utre fistulam. Suet. Neron. cap. 54. Voverat se proditurum hydraulam, & choraulam, & utricularium.

Utricularii etiam dicuntur, Qui pontes vel naves ex utribus conficiunt. Inscript. Vet. apud Spon. Miscell. Erud. Antiq. p. 61. COLLEGIO VTRICVLAR. & p. 171. INTER VTRICVLAR. LVG. Vide Schwart. Altorfin. præf. in Miscell. Polit. humanit. p. 27. sqq.

UTERCUNQUE, UTERLIBET, UTERNAM, UTERQUE, UTERVIS. V. UTER, adj.

UTERUS, V. UTER, ĕri.

U T I

UTI, [ὡς, ὥσπερ] particula idem significat atque Ut. Plaut. Amph. Cic. 4. Acad. 22. Eos consuetudine adhibita tam facile internosceremus, uti minimum quidem similes viderentur.

Putant fore uti, si paulatim hæc consuetudo serpere, ac prodire cœperit. Cic. 1. Verr. 68.

Uti eorum qui audirent, sic afficerentur animis, ut, &c. Cic. 1. de Orat. 87.

Nihil aliud, nisi uti nequid per vim agi posset. Cic. pro Domo 54.

Neque uti satis firmo præsidio defensus Sex. Roscius, verum uti ne omnino desertus esset. Cic. pro Rosc. Amer. 5.

Cervus uti, pro Uti cervus. Hor. 1. Carm. 15. 29.

Uti rogas. V. Rogare legem, in ROGO.

Uti, pro Atque id, vel tanquam id, aut nempe quod. Cic. 9. Philipp. 17. Quod sepulchrum ipsius, liberorum posterorumque ejus sit, uti quod optimo jure sepulchrum publice datum est.

UTICA, æ. f. [Ἰτύκη] Africæ minoris in littore Carthaginiensi & magnitudine & auctoritate secunda post Carthaginem, quæ illa excisa ut metropolis erat, & receptaculum Romanorum ad res in Libya gerendas. Hæc Strabo lib. ult. Apud hanc Cato se interemit: unde & Uticensis dictus est. Nunc vulgo *Bisartha* dicitur. Olivarius in Melam.

UTICENSIS, e. Adj. ut, Ager Uticensis. Liv. 27. 5.

UTILIS, UTILITAS, UTILITER. V. UTOR.

UTINAM, [εἴθε, ὤφελον, ὤφελες] Adv. optantis. Cic. 14. Fam. 4. Quod utinam minus vitæ cupidus fuissem, certe nihil, aut non multum in vita mali vidissemus. i. e. Si minus vitæ cupidus fuissem, certe, &c.

Utinam igitur ut illa anus optat. Cic. 3. de Nat. Deor. 75.

Atque utinam ipse Varro incumbat in causam. Cic. 3. Att. 15.

O utinam tunc quum Lacedæmona classe petebat, &c. Ovid. 1. Epist. 5.

Utinam ne. Cic. 5. Fam. 27. Illud utinam ne vere scriberem. V. Ter. Phorm. 1. 3. 5.

Utinam geminatum. Cic. 13. Fam. 46. Heri nescio quid in strepitu videor exaudisse, quum diceres te in Tusculanum venturum: quod utinam, iterum utinam, tuo tamen commodo.

UTINUM, i. n. [Οὔτινον] Italiæ oppidum juxta Aquileiam, principum Austriæ opus insigne admodum, & arce in medio urbis edito colliculo conspicuum, ut scribit Vadianus.

UTIQUE, Adv. affirmandi. [ἄρα, δήπου, δήπουθεν] Certe. Cic. 5. Att. 9. Id unis diligenter literis, quæ ad me utique perferantur, consequeter. Eidem 12. Att. 40. Nam & Piliæ satisfaciendum est, & utique Atticæ.

Utique, pro Etiam, vel igitur. Quintil. lib. 5. cap. 10. Itaque non quia est arbor, platanus est: at quod non est arbor, utique platanus non est. Nec quod non est virtus, utique potest esse justitia. Ibid. Sol colorat: non utique qui est coloratus, a sole est. Vulgus barbarorum dicit, *Non sequitur propterea quod qui coloratus est, a sole sit coloratus.*

Abiero utique sive hinc, sive ero hic oppressus, ea maneat opinio. Cic. Anteq. iret in exil. 23.

Mittas utique ad me tabellarios. Cic. 6. Att. 1.

Scire illud vero utique cupio. Cic. 13. Att. 13.

Scribito utique quod censeas mihi faciendum. Cic. 10. Att. 1.

Sis utique cum tuis apud me quo die venies. Cic. 4. Att. 4.

Teneto utique annum quidem. Cic. 5. Att. 9.

U T O

UTOR, usus sum, [χρῶμαι] uti. Utilitatem capere. De omnibus rebus dicitur: ut, Utor domo, diligentia, consuetudine, studio, & hujusmodi, Cic. 1. Verr. 21. Sunt hæc & alia in te falsi accusatoris signa permulta, quibus ego nunc non utor.

Utor, accusativo junctum. Plaut. Epid. 2. 2. 79. Si placebit utiminor consilium. Nisi forte sic putes exponendum: Si placebit consilium, utiminor; Eo, subaudi. Idem Asin. 2. 3. 47. Cætera quæ volumus uti, Græca mercamur fide. Cic. in Acad. Et quæ a superioribus acceperant, utebantur. V. Gell. lib. 13. cap. 2.

Nihil te utor, Nolo mihi quicquam negotii esse tecum. Plaut. Trin. 2. 1. 26.

Utor cum ablativo & dativo. ut, Uti aliqua arbore carboni, h. e. Ad carbonem faciendum. Plin. lib. 16 cap. 6. Ab hac proxime latifoliæ proceritas, sed minus utilis ædificiis: atque carbone dotata, vitiis obnoxia est. Quamobrem solida utuntur carboni.

Uti, cum de amicis aut familiaribus sermo est, accipitur pro Conversari. Cic. pro Rosc. Amer. 62. Et sese ad Cæciliam nepotis filiam, quam honoris causa nomino, contulit, qua pater usus erat plurimum. Idem pro Cluent. 46. His Fabritiis semper usus est Oppianicus familiarissime.

Alariis uti ad speciem. Cæs. 1. Bell. Gall. 51. Omnes alarios in conspectu hostium pro castris minoribus constituit, quod minus multitudine militum legionariorum pro hostium numero valebat, ut ad speciem alariis uteretur.

Aliquo uti multum. V. MULTUS.

Amicitia familiariter alicujus uti. Quintil. lib. 5. cap. 9.

Amicitia alicujus uti bene vel male. Plaut. Cistel. 1. 1. 25. Idem Pers.

Perf. 1. 1. 19. Nimis stulte amicis utere. Ter. Hec. 5. 1. 37. Nostra utere amicitia ut voles.
Amico aliquo uti. Plaut. Asin. 1. 1. 51. Quippe qui mage amico utantur gnato, & benevolo h. e. Plus gnatus eos amaret. Ter. Heaut. 2. 1. 5. Mihi si unquam filius erit, næ ille facili me utetur patre. h. e. Facilis illi & placabilis pater ero.
Amoribus dementer usa Clytie. Ovid. 4. Met. 259.
Amore uti surreptitio, pro Clam amare. Plaut. Curc. 1. 3. 49.
Aquis frigidis uti. Cels. lib. 1. cap. 1.
Aura nocturna uti dicuntur naves. Cæs. 3. Bell. Civil. cap. 8.
Auribus alicujus uti. V. AURIS.
Balneo uti. Cels. lib. 1. cap. 1.
Benignis uti aliquibus. Cic. 6. Verr. 6. Ut illis benignis usus est ad commodandum, sic ipse diligens fuit ad reportandum.
Bestiis uti immanioribus. Cic. pro Rosc. Amer. 71. Noluerunt feris corpus objicere, ne bestiis quoque, quæ tantum scelus attigissent, immanioribus uteremur. h. e. Immaniores essent erga nos.
Bonis suis utatur oportet, fruatur, qui beatus futurus est. Cic. 1. de Nat. Deor. 104.
Bonis eloquentiæ male uti. Quintil. in proœm. lib. 1.
Commodis uti. Cic. pro Rosc. Amer. 131. Commoda quibus utimur, lucemque qua fruimur, spiritumque quem ducimus, ab eo nobis dari atque impertiri videmus.
Consilio uti. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 8.
Criminatione in aliquem uti. Cic. 3. de Lege Agr. 3.
Defensore aliquo uti. Cic. pro Cluent. 56. Sed ipse his neque defensoribus uti postea, neque laudatoribus potuit.
Disciplina uti. Plaut. Asin. 1. 3. 49.
Equo uti. Cæs. 8. Bell. Gall. cap. 12.
Exemplis grandibus uti in parvis. Ovid. 1. Trist. 3. 25.
Fide & præsidio alicujus uti. Cic. 1. Verr. 13.
Fide lenonia uti. Plaut. Rud. 5. 3. 30.
Foro uti. V. FORUM.
Fortuna uti. Virg. 9. Æn. 240.
Homine aliquo ad furta uti. Cic. 5. Verr. 84. Quo iste interprete non ad linguam Græcam, sed ad furta & flagitia uti solebat.
Homine æquo uti. Cic. 7. Verr. 154. Hic vide quam me sis usurus æquo.
Honoribus vir amplissimis usus. Cic. pro Flacc. 52.
Horis suis uti, Consumere bonas horas & tempus in re aliqua. Cic. 3. Verr. 30. Menses mihi tres cum eripuissetis ad agendum maxime appositos, reliquum omne tempus hujus anni me vobis remissurum putastis, ut cum horis nostris nos essemus usi, tu binis ludis interpositis, quadragesimo post die responderes.
Hortamine longo non est utendum. Ovid. 1. Met. 277.
Hortatione uti. Cic. 11. Fam. 5. Quanquam cum hortatione non egeas, ut supra scripsi, non utar ea pluribus verbis: faciam illud quod meum est.
Humanitate utor abs te. Cic. 2. Q. frat. Mihi docere videbaris istius generis humanitatem, qua quidem nihil utor abs te.
Illis utar ut meis. Plin. Epist. 132.
Ingenio uti juveniliter. Ovid. 2. Trist. 118.
Ingenio alicujus uti, i. e. Ingenio obsequi & morem gerere. Treb. Pollio in Trigin. Tyrann. cap. 16.
Invidia minore uti. Plaut. Aul. 3. 5. 8.
Judicio uti de. Cic. 1. Off. 22. De rebus ipsis utere tuo judicio.
Libertate modice uti. V. MODUS.
Majoribus uti. Hor. 1. Epist. 17. pr.
Quamvis, Scæva, satis per te tibi consulis, & scis
Quo tandem pacto deceat majoribus uti. i. e. Cum majoribus vivere.
Muneribus deorum sapienter uti. Hor. 4. Carm. 9. 48.
Necessitate uti. Tacit. 16. Ann. 11.
Oculis uti. Plaut. Epid. 1. 1. 4. Idem Milon. 4. 7. 25. Maris causa hercle hoc ego oculo utor minime. h. e. Ademptus omnino est mihi hujus oculi usus.
Odio civiliter usus est. Ovid. 3. Trist. 8. 41.
Officio improbi viri uti. Plaut. Stich. 1. 1. 14.
Opera alterius uti. Plaut. Aul. 2. 1. 22. Da mihi operam amabo. M. tua est, utere, atque impera, siquid vis.
Opera uti alterius ad rem aliquam. Cic. 4. Acad. 86. Negat opera deorum se uti ad fabricandum mundum.
Oraculo uti, h. e. Apollinem consulere. Tacit. 2. Ann. 54.
Parvo uti. Hor. 1. Epist. 10. 41.
Patientia incredibili uti. Cic. 10. Philipp. 9. Nam quoad vos omnia pati vidit, usus est ipse incredibili patientia.
Perfugio uti. V. PERFUGIUM.
Permisso uti. Hor. 2. Epist. 1. 45.
Porta uti. Cic. 7. Att. 2. Itaque si hoc imperium mihi molestum erit, utar ea porta quam primum videro.
Progressionibus uti. Cic. 5. de Finib. 29. Omnium enim rerum principia parva sunt: sed suis progressionibus usa augentur.
Potestate uti ad quæstum, i. e. Quæstus causa. Cic. 1. Q. frat. 1. 8. Non ut ea potestate quam tu ad dignitatem permisisses ad quæstum uteretur.
Ratione uti. Plaut. Casin. prol. 25.
Regibus uti. Hor. 1. Epist. 17. 13. i. e. Cum regibus vivere.
Re aliqua ad aliquid faciendum uti. Cic. de Clar. Orat. 277.
Re aliqua contra se. Senec. de Benef. 2. 14.
Re aliqua bene uti. Quintil. lib. 2. cap. 10.
Re aliqua certatim uti. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Re aliqua honeste uti. Quintil. lib. 3. cap. 7.
Sensibus uti. Lucret. lib. 3. 561.
Sermonibus morologis uti. Plaut. Pseud. 5. 1. 20.
Simulatione itineris uti. Cæs. 6. Bell. Gall. cap. 7.
Solatio aliquo uti. Cic. 11. Fam. 26.
Sorte sua uti. Virg. 12. Æn. 932.
Spe duplici uti. Ter. Phorm. 4. 2. 13. Gallico proverbio dicitur, *Habere duas chordas in suo arcu extensas.*
Teste aliquo uti. Cic. pro Rosc. Amer. 104. Neque enim accusatore muto, neque teste quisquam utitur eo, qui de accusatoris subsellio surgit.
Usitatis uti. Quintil. lib. 1. cap. 5. Usitatis tutius utimur.
Valetudine uti minus commoda, Ægrotare. Cæs. 3. Bell. Civil. cap. 62.
Valetudine uti firma, Bene habere. Plin. Epist. 25.
Ventis adversis uti. Cic. 14. Fam. 5. Quum sane adversis ventis usi essemus, tardeque & incommode navigassemus.
Verbis mollibus uti ad aliquem. Ovid. 6. Fast. 120.
Via uti. Cic. 2. Att. 15. Ego autem neque pugno cum illa causa propter illam amicitiam, neque approbo, ne omnia improbem quæ antea gessi.
Via uti ab aliquo. Ulpian. in l. 3. in princ. D. de itinere actuque privato. Si cum a me recte via utebaris, fundum vendidero, per quem utebaris: Deinde emptor te prohibuerit: licet clam videaris ab eo uti (nam qui prohibitus utitur, clam utitur) tamen interdictum tibi competere intra annum, Labeo scribit. Paulo post, Siquis ab auctore meo vi, aut clam, aut precario usus est: recte a me via uti prohibetur, & interdum ei inutile est: quia a me videtur vi, aut clam, vel precario possidere, qui ab auctore meo vitiose possidet. V. A, vel AB, præpositiones.
Vicinis, aliisque mulieribus quam minimum utatur. Cato 143.
Vino uti modice. Cels. lib. 8. cap. 11. ad finem.
Viribus uti. Hor. 1. Epist. 13. 10.
Viribus utendum est. Lucan. lib. 1. 347.
Vitio uti ætatis. Cic. 2. Fam. 15. Eos ego fortasse nunc imitor, & utor ætatis vitio.
Voce uti, Loqui. Cic. 1. Verr. 72. Si universa, ut dixi, provincia loqui posset, hac voce uteretur.
Vocibus uti ad aliquem, Alloqui aliquem. Virg. 1. Æn. 69.
Ad quem tum Juno supplex his vocibus usa est.

UTENS, entis. Partic. [χρώμενος] ut,
Ratione utens, & Rationis expers, contraria. Cic. in Topic. 69. Specie autem comparantur, ut anteponantur quæ propter se expetenda sunt, iis quæ propter aliud, &c. perfecta, inchoatis: tota, partibus: ratione utentia, rationis expertibus: voluntaria, necessariis, &c.
Vectigalibus utens ad liberalitatem. Cic. 2. de Finib. 84. Ad eas enim res ab Epicuro præcepta dantur, & tamen non tantis vectigalibus ad liberalitatem utens.
Compar. Cic. 2. Off. 71. Sed fac juvare, utentior sane fit. Hodie per exemplaria proseminatum est Potentior: credo hominibus semidoctis illud Utentior parum placuisse, quo tamen cur sint offensi, certe non video. Illud constat potius hic Ciceronem de usu divitiarum, quam de potentia verba facere debuisse. Hæc Turnebus, 19. 1.

UTENDUS, a, um. Adj. [χρηστέος] Ter. Heaut. 1. 1. 81. Quod illa ætas magis ad hæc utenda idonea est. Cic. 3. Tusc. 36. Et graviter feras te, quod utendum acceperis, reddidisse.
Utenda & possidenda tradere bona alicui. Cic. 4. Verr. 46. Huic Heraclio antequam est mortuus, omnia utenda ac possidenda tradiderat.

USURUS, a, um. Partic. [χρησόμενος] ut, Male usurus donis. Ovid. 11. Met. 103.

USUS, ûs. m. [χρῆσις, χρεία] Virg. 3. Georg. 559.
Nam neque erat coriis usus. Cic. 1. de Orat. 15. Adjungatur usus frequens: qui omnium magistrorum præcepta superat. Hor. 2. Epist. 1. 92. —— aut quid haberet
Quod legeret, tereretque viritim publicus usus?
Usus & Abusus, contraria. Cic. in Topic. 17. Usus enim, non abusus legatus est.
Usus & habitus. Cic. 1. Acad. 37. Nec virtutis usum modo, ut superiores, sed ipsum habitum per se esse præclarum, &c.
Genitor vocabulorum usus. Hor. 2. Epist. 2. 119.
Dicendi usus. Quintil. lib. 3. cap. 11.
In usu plerique libros chartas appellant. Ulpian. in l. Librorum. §. Quod tamen. D. de leg. 3.
Laborum usus. Lucan. lib. 1. 123.
Medicinæ usus. Plin. lib. 12. cap. 8.
Oculorum usus cessat. Curt. lib. 10.
Sermonis usus. Plin. lib. 10. cap. 96.
Veneris usus. Plin. lib. 11. cap. 37.
Virtutis usus. Cic. 1. Acad. 37. Vitæ autem adjuncta esse dicebant quæ ad virtutis usum valerent.
Vocis tractatio atque usus. Cic. in Orat. 59.
Usus est magister optimus. Cic. pro Rabir. post. 9.
Bellorum usu exercitus, Qui multa & diuturna bellorum exercitatione præditus est. Cic. pro Font. 32. Tum vero usu quoque bellorum gerendorum in primis eorum hominum, qui nunc sunt, exercitus.
Aptus in usum aliquem. Ovid. 3. de Arte Am. 526.
Ad usus. Cic. 2. de Nat. Deor. 87. Quod si omnes mundi partes ita constitutæ sunt, ut neque ad usum meliores potuerint esse, neque ad speciem pulchriores.
Assiduus usus. Cic. pro Corn. Balb. 45. Assiduus usus uni rei deditus, & ingenium & artem sæpe vincit.
Communis & vulgaris usus. Cic. 3. de Finib. 3.
Humanis usibus apta Ceres. Ovid. 2. Fast. 666.
Medicus usus. Plin. lib. 22. cap. 8. Sed in medico usu præter supra dicta auxiliatur inflationibus, torminibus, &c.
Mirificus usus in re aliqua. Cic. pro Sext. 12.
Nudus usus alicujus rei. V. paulo post, USUARIUS.
Operarius usus. V. OPERA.
Peritus usus. V. PERITUS.
Pervius usus tectorum. h. e. Transitus. Per quas media est via, quæ usui cedit. Virg. 2. Æn. 453. Verbum juris; via, actus, usus. Servius.
Quotidianus usus. Cic. 1. de Orat. 192. Omnia enim sunt posita ante oculos, collocata in usu quotidiano, &c.
Rarissimus usus. Quintil. lib. 1. cap. 5.
Temperatus usus. Hor. 2. Carm. 2. 4.

Accepit usus. Quintilian. lib. 1. cap. 4. Atque etiam in ipsis vocalibus, grammatici est videre, an aliquas pro consonantibus usus acceperit.
Adhibere usum. V. ADHIBEO.
Antecedere usu rerum. Cic. 6. Verr. 138. Incipit is loqui & auctoritate & ætate, & ut mihi visum est, usu rerum antecedebat Diodorus Timarchides.
Colligere usum patiendi. Ovid. 1. Amor. 8. 77.
Concedere alicui usum loquendi. Cic. in Orat. 170. Usum loquendi populo concessi: scientiam mihi reservavi.
Confirmatum usu. Quintilian. lib. 3. cap. 2. Hæc confirmata sunt usu.
Convertere pecuniam publicam in suos usus. Papinian. l. 1. D. de usur. & fructib. &c.
Descendit usus in nostram usque ætatem. Quintilian. lib. 1. cap. 11.
Disponere usum divitiarum. Quintil. lib. 6. cap. 2.
Dare nominis usum. Ovid. 2. Met. 36.
—— ô lux immensi publica mundi
Phœbe pater, si das usum mihi nominis hujus, &c. i. e. Si mihi licet te vocare patrem, si uti possum hoc nomine erga te.
Doceri usu. Quintil. lib. 5. cap. 8.
Ediscere usum rei alicujus. Ovid. 7. Met. 99.
Explorare usu. Cels. in præfat. lib. 1.
Facere usum alicujus rei. Lucan. lib. 2. 97.
Formare vitulos ad usum agrestem. Virg. 3. Georg. 163.
Habere aliquid usui. Tacit. 3. Ann. 31.
Indiget horum usus, Hæc serviunt usui, pertinent ad usum. Virg. 2. Ecl. 71.
Mancipat quædam usus. Usus possessionem facit, ut in præscriptione. Hor. 2. Epist. 2. 159.
Molliri usu. Quintil. lib. 1. cap. 5.
Perdere usum. Quintil. lib. 7. cap. 1.
Præbere usum aliquem. Hor. 1. Serm. 1. 73.
Præcludere alicui usum vocis. Ovid. 2. Met. 658.
Promovere membrum a luxatione curatum ad suos usus. Cels. 8. 11.
Reducere ad antiquos usus. Cels. lib. cap. 10.
Sum. ut, In usu esse. Plin. lib. 12. cap. 13.
Temperare usum. Ovid. 7. Epist. 179.
Vigere usu. Quintil. lib. 7. cap. 1. Et artus etiam leniter loco moti perdunt, quo viguerunt, usum.
Venit usus, vel usu, i. e. Accidit. Cic. 4. Verr. 14. Quod ego in paucis tamen usu venisse eo moleste fero. Ter. Phorm. 2. 2. 20. Nec cum hujusmodi unquam usus venit, ut conflictares malo.
Veniat si usus tibi, i. e. Si res ita ferat, si ita opus sit tibi. Catull. ad Victum, 95. 3.
Venit non idem usu mihi quod tu tibi scribis. Cic. 7. Att. 26.
Venit quod in illo mihi sæpe usu, idem modo quum te audirem acciderat. Cic. 1. de Nat. Deor. 59.
Venire usu, Accidere, vel evenire. Cic. pro Quint. 49. Nam quid homini potest turpius, quid vero miserius, aut acerbius usu venire? quod tantum evenire dedecus? Idem de Senect. 7. Nam si id culpa senectutis accideret, eadem mihi usu venirent omnia, reliquisque omnibus majoribus natu.
Venit usu ut. Cic. 4. Acad. 56. At non videmus hoc usu venire, ut quos nunquam putassemus a nobis internosci posse, &c.
Usus, pro Utilitate & fructu aliquando accipitur, tam in singulari, quam in plurali, quod soleamus aliqua re ideo uti, ut ex ea fructum percipiamus.
Vilis usus. Quintil. lib. 1. cap. 12.
Esse usui. Plaut. Pseud. 1. 2. 49. Cic. 1. Att. 1. Fuit & mihi & Q. frat. magno usui in nostris petitionibus:
Est usu. Plaut. Mil. 3. 1. 6. Nam bene consultum, inconsultum si fit, inimicis usu esse potest.
Esse sine usu. Tacit. 4. Ann. 32.
Esse ex usu, pro Utile esse, & juvare. Ter. Hec. 4. 1. 34. Si ex usu esset nostro hoc matrimonium?
Ex suo usu. Tacit. 6. Ann. 42.
Ex usu temporis. Tacit. 4. Ann. 5. Quando tempus exigebat.
Usus, Opus. Virg. 8. Æn. 441.
Arma acri facienda viro: nunc viribus usus,
Nunc manibus rapidis. Cic. 1. Off. 92. Non eam quidem omni ratione exaggerantes, neque excludentes ab ejus usu suos, potiusque & amicis impertientes & Reipub. siquando usus esset.
Non usus facto est mihi. Ter. Hec. 3. 1. 47.
De cæteris studiis alio loco dicemus si usus fuerit. Cic. 4. Tusc. 5.
Usus est hominem ad eam rem. Plaut. Pseud. 1. 3. 151. i. e. Opus est homine, &c.
Usus venit, pro Opus est. Plaut. Cist. 1. 2. 28. Ter. Heaut. 3. 2. 42. Non usus veniet, spero. h. e. Non opus erit & necesse.
Usus, pro Consuetudine, id est conversatione. Cic. 9. Fam. 1. Scito enim me, posteaquam in urbem venerim, rediisse cum veteribus amicis, id est cum libris nostris in gratiam: etsi non idcirco eorum usum dimiseram, quod iis succenserem. Ita de librorum, quasi amicorum, consuetudine & familiaritate loquitur.
Domesticus usus & consuetudo. Cic. pro Rosc. Amer. 15. Verum etiam domesticus usus & consuetudo.
Magnus usus mihi cum eo. Cic. 7. Fam. 33. Quod sine prænomine familiariter, ut debebas, ad me epistolam misisti, primum addubitavi num a Volumnio senatore esset, quocum mihi est magnus usus.
Mutuus usus. Curt. lib. 7.
Quotidianus usus. Sallust. in Catil.
Summus usus cum aliquo. Cic. 9. Fam. 25. Cum M. Fabio (quod scire te arbitror) mihi summus est usus.
Cognitus longo usu. Ovid. 3. Trist. 5. 9.
Conjungi usu. V. CONJUNGO.
Junctissimus longo nobis usu. Ovid. 3. Trist. 6. 19.
Insinuare se in quammaxime familiarem usum. V. INSINUO.
Intercedit usus vetus inter ipsos. Cic. 13. Fam. 24. Inter nosmetipsos vetus usus intercedit, & Atticus noster majorem etiam mihi cum Cossinio consuetudinem fecit.

Est sic mihi usus: h. e. Sic mos meus est, Ita consuevi. Ter. Heaut. 1. 1. 28. Mihi sic est usus, tibi ut opus est facto, face. Cic. 5. de Fin. 29. Sed alii dolore moventur, alii cupiditate, iracundia etiam multi efferuntur, & quum in mala scientes irruunt, tamen se optime sibi consulere arbitrantur. Itaque dicunt, nec dubitant, mihi sic est usus, tibi ut opus est facto, face. Velut qui ipsi sibi bellum indixissent, cruciari dies, noctesque torqueri vellent, nec vero sese ipsi accusarent ob eam causam, quod se male suis rebus consuluisse dicerent.
Est omnino Capitoni in usu, claros viros colere. Plin. 1. Epist. 17.
USIO, ōnis. f. antiquis idem quod Usus. Varr. παρὰ Μενίππῳ, Diogenem literas scisse, dum usioni quod satis esset. Meminit Nonius, 3. 262.
Longæ usionis gratia. Gell. 4. 1.
USUALIS, e. [χρηστὸς] ab Usu; Quod usui nostro servit. Martianus in l. Interdum, De publicanis. Quotiens quis mancipia invecta professus non fuerit sive venalia, sive usualia, in pœna commissi est.
Sermo usualis, i. e. Qui in usu quotidiano est. Sidon. 4. Epist. 10.
USUARIUS, a, um. Adj. Idem. Gell. lib. 4. cap. 1. Ex iis autem quæ promercalia & usuaria in locis iisdem essent, ea sola esse penoris putat quæ sint usu annuo.
Res usuaria. Paulus in l. Neratius. D. de usu & habit.
USUARIUS, i. m. Qui nudum usum alicujus rei habet, non etiam fructum, nec proprietatem. Caius. D. de usu & habitat. l. 1. Constituitur enim & nudus usus, id est sine fructu. Ibidem Ulpianus l. per servum usuarium. Poterit autem apud alium esse usus, apud alium fructus sine usu, apud alium proprietas.
USUSFRUCTUS, ûs. m. [ἐπικαρπία, ὀκαρπωσις] dicitur, quum res aliqua non nostra est, sed perinde ex ea fructum atque utilitatem capimus ac si nostra esset. definiturque ab Ulpiano l. 1. De usufructu: quod sit jus alienis rebus utendi, fruendique, salva rerum substantia. Cic. pro Cecin. 11. Usumfructum omnium bonorum suorum Cesenniæ legat, ut frueretur una cum filio.
Amittere usumfructum. Cic. in Topic. 14. Si paterfamilias uxori ancillarum usumfructum legavit, a filio, neque a secundo herede legavit, mortuo filio mulier usumfructum non amittet.
USUFRUCTUARIUS, i. m. Qui usumfructum ex aliqua re capit. l. 3. Dig. Si ex noxali: Si cum usufructuario noxali judicio agetur.
USUCĂPIO, cēpi, captum, ĕre. Verbum Jureconsultorum. Paulus, Qui alienam rem mortis causa traditam usucepit, non ab eo videtur accepisse cujus res fuisset, sed ab eo qui usucapionis præstitisset. Cic. 1. Att 4. De Tadiana re, mecum Tadius locutus est, te ita scripsisse, nihil jam quod laboraretur, quoniam hæreditas usucapta esset. Id mirabamur te ignorare, te tutela legitima, in qua dicitur esse puella, nihil usucapi posse.
Nihil mortales a diis immortalibus usucapere possunt. Cic. de Arusp. Resp. 32.
Usu etiam capere dicitur citra compositionem. Pomponius in l. Cum solus. D. de usucapionibus, Propius est, ut usu eas capere non posses: quia nec pro hærede usucapi potest, quod ab hærede vero possessum est. Neratius, in l. Si rem, eodem titulo, Nihilo magis eam in potestatem meam rediisse, usuque capi posse existimandum est. Papinianus ibidem in l. Hæres ejus, Hæres ejus qui bona fide rem emit, usu non capiet sciens alienum. Paulus in l. 2. D. Pro emptore, Quum Stichum emissem, Dama mihi per ignorantiam pro eo traditus est, Priscus ait usu me eum non capturum: quia id quod emptum non sit, pro emptore usucapi non possit.
Capere usu, idem quod Usucapere. Papinianus in l. Justo errore. D. de usucapionibus, Non enim ideo minus capietur usu puer, quod alienam matrem, &c. Paulo post, Cur non capiat usu, quum bona fides initio possessionis adsit? Paulus in l. 2. D. Pro emptore, Non capies usu, quia juris error nulli prodest. Paulo post, Si eam rem quam pro emptore usucapiebas, scienti mihi alienam esse vendideris, non capiam usu.
Capere utilitatis causa. Idem. Paulus in l. 2. D. Pro emptore, Si a furioso, quem putem sanæ mentis, emero: constitutum est, capere utilitatis causa me posse.
Facere suum usu. Idem. Pomponius in l. Non solum. D. de usucapionibus, Non solum bonæ fidei emptores, sed & omnes qui possident ex ea causa quam usucapio sequi solet, partum ancillæ furtivæ usu suum faciunt.
Longo tempore capere. Idem quod Usucapere. Ulpian. in l. Si aliena. D. de usucapionibus, Hoc jure utimur, ut servitutes per se nunquam longo tempore capi possint, cum ædificiis possint. Marcellus eod. tit. l. Si per errorem de alienis fundis quasi de communibus judicio communi dividundo accepto, ex adjudicatione possidere cœperim: longo tempore capere possum. Ulpian. eod. tit. l. Nunquam superficies sine solo capi longo tempore potest. Pomponius eod. tit. l. Non solum, fundum longo tempore capiam. Sic Paulus in l. 2. D. Pro emptore. Et Julianus eod. tit. l Qui fundum.
Diutius possidendo capere. Idem. Jabolenus in l. Ei a quo. D. de usucapionibus, Ei a quo fundum pro herede diutius possidendo capturus eram, locavi eum.
Diutina possessione capere. Idem. Paulus in l. Pignori. D. de usucapionibus, Si mandavero tibi, ut fundum emas, & ex ea causa traditum est tibi: diutina possessione capis. Modestinus in l. Quamvis, eo. tit. Si ex bonis vacantibus nondum tamen nunciatis, emptor prædii ex iisdem bonis extiterit: recte diutina possessione capiet. Sic Julianus in l. Qui fundum. D. Pro emptore.
Longa possessione capere. Idem. Pomponius in l. Non solum. D. de usucapionibus, Lex Julia & Plautia ea demum vetuit longa possessione capi, quæ vi possessa fuissent. Jabolenus in l. Emptor. D. Pro emptore, Responsum est, nihil eum ex eo fundo longa possessione capturum. Ibidem, Reliquas partes longa possessione capi posse, non dubito.
Per longum tempus capere. Idem. Scævola l. ultima. D. Pro emptore, Intestatæ sororis hereditas obvenit duobus fratribus, quorum alter absens erat, alter præsens. Præsens etiam absentis causam agebat. Ex qua hereditate suo & fratris sui nomine fundum
in

in solidum vendidit, Lucio Titio bona fide ementi. Quæsitum est, quum sciret partem fundi absentis esse, an totum fundum longa possessione ceperit? Respondit, si credidisset mandatu fratris vænisse, per longum tempus cepisse.

USUCAPIO, ōnis. f. ab Usu, dicitur Acquisitio, sive (ut definit Modestinus in l. 3. D. usucapionibus) Adjectio dominii per continuationem possessionis temporis lege definiti, utputa triginta aut quadraginta annorum, si res immobilis quam possidemus: item trium annorum, si res mobilis sit. Recentiores primam illam, Præscriptionem vocant: hanc vero Usucapionem. Cic. 1. de Legib. 55. In qua quoniam usucapionem duodecim tabulæ intra quinque pedes esse noluerunt, depasci veterem possessionem academiæ ab hoc acuto homine non sinemus. Idem pro Cecinn. 74. Fundus a patre relinqui potest: ac usucapio fundi, hoc est finis solicitudinis ac periculi litium, non a patre relinquitur, sed a legibus.

Currit usucapio. Ulpianus in l. Si aliena. D. de usucapionibus, Si aliena res bona fide empta sit: quæritur, ut usucapio currat, utrum emptionis initium, ut bonam fidem habeat, exigimus, an traditionis.

Implere usucapionem. Papinian. in l. Justo. D. de usucapionibus.

Impleta usucapio. Paulus in l. 2. D. Pro herede vel possessore.

In pendenti est usucapio. Paulus in l. Si is qui. D. de usucapionibus.

Interpellare usucapionem. Paulus in l. 2. D. Pro emptore, Non interpellari usucapionem meam litis contestatione. Pomponius in l. Non solum. D. de usucapionibus, Interpellabitur usucapio. Paulo post, Non interpellabitur usucapio debitoris.

Interrumpere usucapionem. Pomponius in l. Rerum. D. de usucapionibus, Rerum mistura facta an usucapionem cujuscunque rei præcedentem interrumpat, quæritur.

Interrumpitur usucapio. Paulus in l. Si is qui. D. de usucapionibus. Sic Scævola in l. Qui pro donato. D. Pro donato.

Procedit usucapio. Paulus in l. Si is qui. D. de usucapionibus, Videndum est, an heredi ejus procedat usucapio. Modestinus in l. Quanvis. eod. tit. Quanvis adversus fiscum usucapio procedat, si tamen, &c. Paulus in l. Nunquam. eod. tit. Vacuum tempus, quod ante aditam hereditatem, vel post aditam intercessit, ad usucapionem heredi procedit.

Capio, ōnis. f. Idem quod Usucapio. Jabolenus in l. Ei a quo. D. de usucapionibus, Ei a quo fundum pro herede diutius possidendo capturus eram, locavi eum. An nullius momenti eam locationem existimes, quæro? Quod si nullius momenti existimas: an durare nihilominus capionem ejus fundi putes? Paulo post appellat Longi temporis præscriptionem, Ideoque (ait) longi temporis præscriptio non durabit. Ulpianus l. 1. D. Pro dote, Si sponsa sponso ea mente tradiderit res, ut non ante ejus fieri vellet, quam nuptiæ secutæ sint: usu quoque capio cessabit.

Longa possessione capio, Idem quod Usucapio. Jabolenus in l. Emptor. D. Pro emptore, Idem juris est, si is qui totum fundum emerat, pro indiviso partem aliquam alienam esse scit. Eam enim duntaxat non capiet: cæterarum partium non impedietur longa possessione capio.

USUFĂCIO, ĕre. Plaut. Amph. 1. 1. 219. Pugnis usufecisti tuum.

USUPERDO, ĕre. Plaut. Amph. 2. 2. 215. Cavesis ne tu te usuperduis.

USITOR, [διατελοχρῶμαι] āri. frequent. ab Utor. Gell. lib. 17. cap. 1. Tametsi aliquoties verbo ipso alio quoque modo usitati sunt.

USITĀTUS, a, um. Adj. [νενομισμένος] significat, Quod in usu est. Cic. 5. Verr. 16. Cur in re tam veteri, tam usitata quicquam novi feceris.

Non solum enim usitatum, sed & cotidianum est. Cic. ad Brut. 16.

Consuetudo usitata, Vulgaris & recepta ac communis. Cic. pro Quint. 67. Jacet res in controversiis isto calumniante biennium: usque dum inveniretur qua ratione res ab usitata consuetudine recederet.

Exceptio vetus atque usitata. Cic. 1. de Orat. 168.

Genus literarum usitatum. Cic. 4. Fam. 13.

Honos usitatus. Cic. 15. Fam. 6. Spero autem illum ordinem pro meis ob Remp. susceptis laboribus, me non indignum honore, usitato præsertim, existimaturum.

Honos usitatus & pervulgatus. Cic. 14. Philipp. 11.

Judicium usitatum. Cic. pro Quint. 71. Cui neque magistratus adhuc æquus inventus est: neque judicium redditum est usitatum.

Mos usitatus. Cic. 4. Verr. 9. Hunc denique ipsum pertulissent, si humano modo, si usitato more, si denique in aliquo ingenue peccasset.

Potiones non usitatæ. Hor. Epod. 5. 73.

Scelus leve aut usitatum. Senec. Theb. 2.

Tempus usitatum & quasi legitimum ad aliquid faciendum. Cic. 10. Fam. 25.

Vocabula usitata. Cic. 3. de Finib. 4. Ne opifices quidem tueri sua artificia possent, nisi vocabulis uterentur nobis incognitis, usitatis sibi.

Usitatum est. Cic. 7. Verr. 157. Alius ne condemnaretur, pecuniam dedit: usitatum est. Ibid. 126. Non est usitatum, non senatorium.

Usitatum in multis rebus. Cic. pro Cecinn. 45. At vero hoc quidem jam vetus est, & majorum exemplo multis in rebus usitatum.

Usitatum malitia. Cic. pro Cecin. 2. Nam id quidem tametsi improbe fit, in aperta re, tamen malitia est jam usitatum.

Usitatum fere est sic legare. Africanus in l. Si servus legatus. §. Si ita scriptum erit. D. de legat primo.

Compar. Gell. lib. 15. cap. 13. Pars usitatior.

Superl. Ulpianus in l. Illud usitatissimum est. D. de excusat. tutor.

Mos usitatissimus. Quintil. lib. 1. cap. 7.

USITĀTE, Adv. [νενομισμένως] Cic. 4. de Finib. 72. Cur igitur quum de re conveniat, non malumus usitate loqui? Ibid. 5. 89.

Compar. Gell. lib. 13. cap. 9. Dicere usitatius manente numero posset.

USŪRA, æ. f. [χρῆσις] Usus dicitur. Cic. 1. Tusc. 77. Stoici autem usuram nobis largiuntur tanquam cornicibus, diu mansuros aiunt animos: semper, negant.

Gaudii usura. Cic. 6. Fam. 12. Gratulor tibi mi Balbe, vereque gratulor: nec sum tam stultus, ut te usura falsi gaudii frui velim.

Lucis usura. Cic. pro Rabir. Post. 48. Et usuram hujus lucis & vestrum conspectum ne eripiatis.

Temporis usura. Cic. 3. Fam. 1. Perficiam profecto, ut longi temporis usuram, qua caruimus, intermissa nostra consuetudine, & gratia, & crebritate, & magnitudine officiorum meorum sarciam. Idem 3. de Lege Agr. 2. A vobis autem quos leviter immutatos esse sentio, parvam exigui temporis usuram bonæ de me opinionis postulo.

Dare alicui diuturnam lucis usuram. Cic. 7. Verr. 74. Cur inquam civibus Romanis quos piratæ ceperant, securi statim percussis, ipsis pyratis lucis usuram tam diuturnam dedisti? V. LUX.

Dare alicui usuram unius horæ ad vivendum. Cic. 1. in Catil. 29.

Eripere usuram lucis. Cic. pro Syll. 90. Lucisne usuram eripere vis, plenam lacrymarum atque mœroris, in qua cum maximo cruciatu atque dolore retinetur?

Frui usura. Quintil. lib. 6. cap. 3. de ironia, Quaque Cicero usus est, quum Vatinii morte nuntiata, cujus parum certus dicebatur auctor, Interim, inquit, usura fruar.

Usura, [τόκος, δανεισμὸς] Pecunia, quæ in fœnore sorti accedit. Cic. 5. Verr. 168. Ut quum Senatus publicanos usura sæpe juvisset, magistratus a publicanis pecuniam pro usuris auderet auferre? Pomponius l. Usura, De verb. signific. Usura pecuniæ quam percipimus, in fructu non est: quia non ex ipso corpore, sed ex alia causa est, id est nova obligatione.

Mos fuit apud veteres, ut Idibus usuræ solverentur. Cic. 1 in Catil. 14. Prætermitto ruinas fortunarum tuarum, quas omnes impendere tibi proximis Idibus senties. quod dixit, quia Idibus solvere fœneratoribus usuras cogeretur.

Pensio usurarum. Paulus in l. Seia. D. de usuris.

Præstatio usurarum. Modestinus in l. Tutor. D. de usuris.

Usurarum usuræ. Martianus l. Placuit. D. de usuris.

Centesimæ usuræ. V. Centesimus, in CENTUM.

Illicitæ usuræ. Paulus in l. Usuras illicitas. D. de usur.

Legitimæ usuræ. Papinianus l. Pecuniæ fœnebris. D. de usur.

Leviores usuræ. Paulus in l. Seia. D. de usuris, &c.

Maritimæ usuræ. Paulus in l. Fœnerator. D. de nautico fœnore.

Menstrua usura. V. Menstruus in MENSIS.

Quincunces usuras præstare, Scævola in l. Cum quidam. D. de usur. &c.

Quincunces usuras spondere. Scævola l. Creditor oblatam. D. de solut. & liberat.

Semisses usuræ, & Semissales. Scævola in l. Qui semisses. D. de usur. &c. Qui semisses usuras promiserat, per multos annos minores præstitit. heres creditoris semisses petit, quum per debitorem non steterit, quo minus minores solvat, &c. V. SEMISSIS.

Vorax usura. Lucan. lib. 1. 181.

Accipere usuram. Quintil. lib. 5. cap. 10.

Accipere, & Dare usuras. Scævola in l. Cum quidam. D. de usuris, &c. Fiscus ex suis contractibus usuras non dat, sed ipse accipit.

Certare cum usuris, & fructibus prædiorum. Cic. 2. in Catil. 18.

Crescunt usuræ. Scævola l. Cum quidam. D. de usuris, &c. Sic temperanda res est, ut in futurum duntaxat ex die cessationis crescant usuræ.

Exigere usuras ab aliquo. Paulus in l. liberalitatis. D. de usuris, &c.

Exsolvere usuras. Scævola in l. Qui semisses. D. de usuris, &c. Ibidem, Paulus in l. Seia.

Inferre usuras. Paulus in l. Caius Seius. D. de usuris, &c. Caius Seius, qui rempublicam gerebat, fœneravit pecuniam publicam sub usuris solitis. Fuit autem consuetudo, ut intra certa tempora non illatis usuris, graviores infligerentur. Quidam debitores cessaverunt in solvendis usuris: quidam plus intulerunt.

Infligere usuras. Scævola in l. Cum quidam. D. de usuris, &c. Usuræ non propter lucrum potentium, sed propter moram non solventium infliguntur.

Infligere graviores usuras. Paulus in l. Caius Seius. D. de usuris.

Multiplicare usuram. Plin. lib. 14. cap. 4.

Pendere usuram. V. PENDO.

Parere usuras. Ulpian. in l. Si bene. D. de usuris. Si bene collocatæ sunt pecuniæ publicæ in sortem, inquietari debitores non debent, & maxime si parient usuras. Si non parient, prospicere reipublicæ securitati debet præses provinciæ.

Placitæ inter nos usuræ. Modestinus in l. Tutor. D. de usuris. Modus usurarum. Modestinus in l. Pœnam. D. de usuris, Pœnam pro usuris stipulari nemo supra licitum modum usurarum potest.

Præstare usuras. Scævola in l. Cum quidam. D. de usuris, &c. Si debitores, qui minores semissibus usuras præstabant, fisci esse cœperunt: postquam ad fiscum transierunt, semisses cogendi sunt præstare.

Reddere sine usura. Cic. de Senect. 51. Terra nunquam recusat imperium, nec unquam sine usura reddit quod accepit, sed alias minore, plerumque majore cum fœnore.

Reddere per aliquot annos usuras. Scævola in l. Cum quidam. D. de usuris.

Remittere alicui usuram. Scævola in l. Cum quidam. D. de usuris.

Solvere usuras. Paulus in l. Seia. D. de usuris, &c.

Teneri in majores usuras. Paulus in l. Seia. D. de usuris, &c.

USURARIUS, a, um. Adj. Ex quo capitur usus. Plaut. Amphit. 2. 3. 6. Alcmenam uxorem cepit usurariam. Et Curc. 3. 1. 2. Usurarius puer.

Pecunia usuraria. V. PECUNIA. Plaut. Truc. 1. 1. 54. Usuraria illico accipiet expensa.

USURPO, [ἀντέχομαι, ἰδιοποιοῦμαι, ἐπιγελάζομαι] āre. In frequenti usu habere, sive uti, tum verbis tum factis; ut ait Valla lib. 5. Co-

lumel.

lumel. lib. 1. Nam illud quod in quibusdam provinciis usurpatur, ut cornibus illigetur jugum, fere repudiatum est ab omnibus, h. e. Fit. Cic. in Orat. 73. Quod semper usurpamus in omnibus dictis & factis, minimis & maximis, quum hoc decere dicimus, illud non decere.

Usurpare aliquid & Dicere, pro eodem. Cic. in Parad. 5. Praeclare enim est hoc usurpatum a doctissimis, quorum ego auctoritate non uterer, si mihi apud aliquos agrestes hæc habenda esset oratio.

Usurpare ac retinere. Cic. 7. Verr. 50. Id nunc nullo novo officio suo, tot annis post, jure imperii nostri quotannis usurpato, ac semper retento, summa in difficultate navium a C. Verre pretio assecuti sunt.

Usurpare, Sæpe nomen aliquod in ore habere, & sæpe nominare. Cic. pro Milon. 28. Quæ cruentata antea cæde honesti atque innocentis viri silebatur, eadem nunc crebro usurpatur, posteaquam latronis & parricidæ sanguine imbuta est. Idem de Univers. 35. Fratres inter se agnatosque usurpare atque appellare videmus. Budæus.

Usurpare oculis, pro Cernere: quemadmodum Usurpare sermone dicimus pro Commemorare, & referre. Lucret. lib. 1. 302.

—— nec frigora quimus
Usurpare oculis, &c.

Ratione usurpatum. Quintil. lib. 7. cap. 2.

Sensibus usurpare rem aliquam, Imaginari animo rem aliquam. Lucret. lib. 4. 972.

Et, quicunque dies multos ex ordine ludis,
Assiduas dederint operas plerunque videmus,
Quom jam destiterint, ea sensibus usurpare.

Usurpare barathrum. Plaut. Bacch. 1. 2. 41.

Sermonibus crebris usurpare. Cic. pro Marcel. 5. Soleo sæpe ante oculos ponere, idque libenter crebris usurpare sermonibus.

Dictum usurpare alterius. Cic. 3. de Finib. 33. Bonum autem quod in hoc sermone toties usurpatum est, id etiam definitione explicetur. Et ad Brut. 15. Neque solum, ut Solonis dictum usurpem, qui & sapientissimus fuit ex septem, &c.

Jus usurpare, pro eo quod vulgo dicunt *Capere possessionem*. Liv. 5. 12. Non tamen ultra processum est, quam ut unus ex plebe usurpandi juris causa P. Licinius Trib. militum crearetur. Idem 27. 8. Nec patrum, nec avorum memoria Dialem quenquam id jus usurpavisse. i. e. Eo jure usum esse ut possessione. Budæus.

Memoriam usurpare alicujus, h. e. Mentionem facere. Cic. de Amicit. 28. Quis est qui C. Fabricii, M. Curii cum charitate aliqua & benevolentia memoriam non usurpet, quod nunquam viderit?

Nomen civitatis usurpare, i. e. Dicere se civem & agere. Cic. 7. Verr. 161. Sed cum imploraret sæpius usurparetque nomen civitatis, crux, crux inquam, infœlici & ærumnoso qui nunquam istam potestatem viderat comparabatur. Budæus.

Nomen virtutis usurpare. Cic. in Parad. 2. Nomen tantum virtutis usurpas: quid ipsa valeat, ignoras.

Nomen falsum beneficii usurpare. Senec. de Benef. lib. 1. cap. 5.

Officium aliquod usurpare. V. OFFICIUM.

Oratio usurpata apud Platonem. Cic. 5. Tusc. 34. Apud Platonem hæc oratio usurpata est, ut nihil præter virtutem diceretur bonum.

Otium usurpare. Tacit. 14. Ann. 55.

Pœnam aliquam usurpare in improbos. Cic. 4. in Catil. 7. Atque hoc genus pœnæ sæpe in improbos cives in hac Rep. esse usurpatum recordatur.

Regionem usurpare pedibus. Plaut. Trin. 4. 2. 4. Advenio ex Seleucia, Macedonia atque Arabia, quas ego neque oculis, neque pedibus unquam usurpavi, h. e. Quas nunquam adii, nec ingressus sum.

Sonitum usurpant aures meæ. Translatio. Plaut. Cas. 3. 59.

Usurpare, Usucapionem interrumpere. Gell. lib. 3. cap. 2. Q. quoque Mutium Jurisconsultum dicere solitum legi, non esse usurpatam mulierem, quæ quum Calend. Januariis apud virum causa matrimonii esse cœpisset, ante diem IIII Calend. Januarias sequentes usurpatum isset. Non posse impleri trinoctium, quod abesse a viro usurpandi causa ex XII Tab. deberet, quoniam tertiæ noctis posterioris sex horæ alterius anni essent, qui inciperet ex Calendis.

Usurpare aliquid ex alterius bonis. Cic. 7. Verr. 7. Non ut aliquid ex hujus bonis usurparet, sed ut quibus oculis cruentas cervices filii sui viderat, iisdem te condemnatum videret.

USURPANS, antis. Partic. Suet. Claud. cap. 25. Civitatem Romanam usurpantes securi percussit. Usurpantes, i. e. Utendo invadentes Romanorum civium nomen, qui non erant. Tacit. Agric. 7.

Vinolentiam ac libidines usurpans. Tacit. 11. Ann. 16.

USURPĀTUS, a, um. aliud Partic. Cic. 7. Verr. 125. Quid vero illa Segestanorum non solum literis tradita, neque commemorata verbis, sed multis officiis illorum usurpata & comprobata cognatio?

Consolationes a viris sapientissimis usurpatæ. Cic. 5. Fam. 16.

Mulier una usurpata. Idem 9. Fam. 22.

USURPATIO, ōnis. f. Frequens usus. Cic. de Clar. Orat. 250. Qui hoc tempore ipso quum liceat, in hoc communi nostro & quasi fatali malo consoletur se, cum conscientia optimæ mentis, tum etiam usurpatione & renovatione doctrinæ.

Civitatis mentio & usurpatio. Cic. 7. Verr. 165. Apud te prætorem si non effugium, ne moram quidem mortis mentione atque usurpatione civitatis assequi potuit?

Vetustatis usurpatio. Cic. 2. pro Lege Agr. 30. Sunt igitur decemviri neque veris comitiis, hoc est populi suffragiis, neque illis ad speciem, atque ad usurpationem vetustatis per triginta lictores auspiciorum causa adumbratis, constituti.

Vocis usurpatione abstinere. Liv. 27. 19.

Superba usurpatio nominum. Plin. lib. 33. cap. 2. Et divisus hic quoque ordo erat superba usurpatione nominum, quum alius se Nongentum, alius Selectum, alius Tribunum appellaret.

U T O

Usurpatio, apud Jurisconsultos, est Usucapionis interruptio. Oratores autem Frequentem usum vocant. Hæc Paulus de usurpationibus seu usucapionibus, l. 2.

USURPĀTOR, ōris. m. Ammian. 26. 7. Usurpator indebitæ potestatis.

USURPĀTRIX, īcis. f. Salvian. de Gubern. Dei, 4. p. 133. Usurpatrix innocentiæ arrogantia.

USURPATORIUS, a, um. Impp. l. 8. Cod. de Excusat. Mun. Si quis usurpatoria temeritate amplius aliquid fuerit conatus exigere.

USURPABILIS, e. ut, Usurpabilis futurus. Tertull. adv. Marc. 2. 6.

UTENSĪLE, is. n. Quod est ad usus nostros necessarium. Columel. lib. 12. in præf. Utensilia ex quibus aut alitur hominum genus, aut etiam excolitur. Idem lib. 8. cap. 4. vocat utensilia quæ apes in alvearia conferunt. Varro 1. de R. R. cap. 2. Contra quod in Italia utensile modo non nascitur, sed etiam non egregium sit? Liv. 26. 33. Quæque una secum dediderunt, agrum urbemque, divina, humanaque, utensiliaque, sive quid aliud dediderunt, de iis rebus quid fieri velitis, vos rogo Quirites. Callistratus in l. 2. D. de nundinis. Si quis ipsos cultores agrorum vel piscatores deferre utensilia in civitatem jusserit, ut ea ipsi distrahant: destituetur annonæ præbitio, quum avocentur ab opere rustico. Quare confestim, ubi detulerint mercem, tradere eam, & ad opera sua reverti debent. Utensilia, inquit Budæus, hic Edulia, annonamque intelliguntur.

UTENSILĪTAS, ātis. f. ut, Ferri & æris utensilitas. Tertull. de Habit. mulier. cap. 5.

UTĬLIS, e. [χρήσιμος, χρειώδης, ὀνήσιμος, ὠφέλιμος, συντελής, σύμφορος, εὔχρηστος, κερδαλέος] Quo utimur, quod nobis confert. Ter. And. 3. 1. 16. Quibus id maxime utile est, illum esse quam deterrimum.

Utilis ad. Plaut. Epid. 2. 2. 106. Quem hominem invenimus ad eam rem utilem?

Neutro pede satis utilis. Cujus neque unus pes, neque alter satis suum officium facit. Plin. lib. 7. cap. 28.

Arbos bis utilis pomis. Virg. 2. Georg. 150. i. e. Biferæ sunt arbores. Servius.

Cibus utilis ægro. Ovid. 3. Trist. 3. 9.

Res utiles & salutares. Cic. 1. de Nat. Deor. 38. Perseus eos dicit esse habitos Deos, a quibus magna utilitas ad vitæ cultum esset inventa, ipsasque res utiles & salutares Deorum esse vocabulis nuncupatas.

Ventis utilibus intra urbem, Secundis. Ovid. 13. Met. 630.

Magnifice utile. V. MAGNOS.

Maxime utile. V. MAGIS.

Modice utile. V. MODUS.

Miscere utile dulci. Hor. de Arte Poet. 343.

Nunquam est utile peccare, quia semper est turpe. Cic. 3. Off. 64.

Compar. Claud. 4. Consul. Honor. v. 221.

Major & utilior fato conjuncta potenti.

Superl. Ulpian. in l. Judicem. D. Communi divid.

Sic enim facillime, quod tibi utilissimum erit, consilii capies. Cic. 9. Fam. 9.

UTIBĬLIS, e. [χρηστός] Idem. Plaut. Men. 5. 6. 23. Ii solent heris esse utibiles. Ter. Phorm. 4. 4. 9. Quid minus utibile fuit, quam hoc ulcus tangere, aut nominare uxorem?

Utibile illi. Plaut. Merc. 5. 4. 45.

Utibile ad rem aliquam. Plaut. Mil. 3. 1. 19.

UTILĬTAS, ātis. f. [ὠφέλεια, συντέλεια, λυσιτέλεια, ὄφελος] notæ significationis, pro Commodo. Ter. Eun. 2. 3. 17. In ea re utilitatem ego faciam ut cognoscas meam.

Natura consultrix & provida utilitatum opportunitatumque omnium. Cic. 2. de Nat. Deor. 58.

Utilitas mater justi & æqui. Hor. 1. Serm. 3. 98.

Utilitas & opportunitas. Cic. 1. de Nat. Deor. 93. Ne hic quidem vos movet considerantes quæ sit utilitas, quæque opportunitas in homine membrorum, ut judicetis membris humanis deos non egere.

Utilitas ex. Cic. 1. de Finib. 69. Ut etiam si nulla sit utilitas ex amicitia, tamen ipsi amici propter seipsos amentur.

Communis utilitas. Quintil. lib. 3. cap. 7.

Mediocris non utilitas. Quintil. lib. 1. cap. 8.

Multæ utilitates & magnæ. V. MULTOS.

Publicæ utilitates. Tacit. 1. Ann. 10.

Aberrare a communi utilitate. V. ABERRO.

Abhorret non ab utilitate auditorum hæc mea oratio. Cic. pro Sext. 96. Et ut arbitror, nec ab utilitate eorum qui audient, nec ab officio nostro, nec ab ipsa causa P. Sextii abhorrebit oratio mea.

Adducere ad utilitatem. V. ADDUCO.

Afferre utilitatem. V. AFFERO.

Capere utilitates. V. CAPIO.

Convellere justitiam utilitate aliqua. V. CONVELLO.

Duci utilitate. Quintil. lib. 3. cap. 18.

Finitus sola utilitate. Quintil. lib. 3. cap. 8.

Fugit hæc utilitas neminem. Quintil. lib. 2. cap. 5.

Habere utilitatem dicitur res aliqua. Cic. pro Muren. 23. Omnes enim artes quæ nobis Pop. Roman. studia conciliant, & admirabilem dignitatem, & pergratam utilitatem debent habere.

Omittere suas utilitates, cui opponitur Servire suis utilitatibus. Cic. 3. Off. 42. Nec tamen nostræ nobis utilitates omittendæ sunt aliisque tradendæ, quum his ipsis egeamus: sed suæ cuique utilitati, quod sine alterius injuria fiat, serviendum est.

Parere utilitatibus alicujus. Cic. pro Deiot. 13. Teque Alexandrinum bellum gerente utilitatibus tuis paruit. i. e. Commodis inservire. Budæus.

Præbet æquor utilitatem sitientibus nautis. Lucret. lib. 6. 893.

Præbere fructum utilitatis. Cic. 7. Att. 7. Quem quidem ego, etsi mirabiles utilitates mihi præbet, quum valet, in omni genere vel negotiorum vel studiorum meorum: tamen propter humanitatem & modestiam, malo salvum, quam propter usum meum.

Quærere utilitatem in re aliqua. Cic. 1. de Orat. 118. Itaque in iis artibus, in quibus non utilitas quæritur necessaria, sed animi libera quædam oblectatio, quam diligenter & quam prope fastidiose judicamus?

Servire utilitati alicujus. Cic. 1. Q. frat. 1. 19. Est autem non modo ejus qui sociis & civibus, sed etiam ejus qui servis, qui mutis pecudibus præsit, eorum quibus præsit, commodis utilitatique servire.

Utilitates, in plurali, pro Usu. Cic. 16. Fam. 5. Utilitatibus tuis possum carere.

Utiliter, Adv. [λυσιτελῶς] Commode. Cic. 4. Acad. 135. Atque illi quidem etiam a natura utiliter dicebant permotiones istas animis nostris datas.
Facere aliquid utiliter. Ovid. 13. Met. 206.
Servire utiliter. Hor. 1. Epist. 17. 70.
Compar. Ovid. 1. Epist. 67.
　Utilius starent etiam nunc mœnia Phœbi.
Superl. Columel. lib. 11. cap. 2. Ficulnea cacumina jam tumentia utilissime ponuntur.

U T P

Utpŏte, Adv. confirmantis; i. e. Quoniam, quandoquidem, nempe. Cic. 2. Att. 24. Ea nos, utpote qui nihil contemnere solemus, non pertimescebamus. Eidem 5. Att. 8. Me & incommoda valetudo, qua jam emerseram, utpote cum sine febri laborassem, &c.
Utpŭta, V. puto, áre.

U T R

VTRIC. CORP. ARELAT. Utricularius corporis Arelatensium.
Utricularius, Utriculus. V. uter, utris.
Utrinque, Utro, Utrobi, Utrobique, Utroque, Utrubi, Utrum. V. uter, adj.
Utut, V. ut.

U V A

VV. Viri. VV. F. Viventes fecerunt.
Uva, æ. f. [σταφυλὴ] Fructus vitis: dicta ab Uvido. Columel. lib. 3. cap. 6. Nec tamen eam vitem feracem dixerim, cujus singulæ uvæ in singulis sarmentis conspiciuntur.
Uva mirabili magnitudine. Cic. 1. de Divin. 31. Quumque in quatuor partes vineam divisisset, tresque partes aves abdixissent; quarta parte quæ erat reliqua, in regione distributa, mirabili magnitudine uvam, ut scriptum videmus, invenit.
Terra ferax uvis. Ovid. 2. Amor. 16. 7.
Commentor uvæ Bacchus. Ovid. 3. Fast. 785.
Acerba uva. Cic. de Senect. 53.
Agyargathos uva, Quæ sine interioribus vinaceis arte nascitur.
Bumastos uva. V. bumastos.
Cibaria uva. Plin. lib. 14. cap. 3.
Coloratæ uvæ. V. color.
Cultæ uvæ. Ovid. 3. de Arte Am. 101.
Dactilides uva. V. dactylus.
Duracina uva. V. duracini.
Escaria uva. Plin. lib. 14. cap. 3.
Flava uva. Stat. 5. Theb. 269.
Generosæ uvæ fertilis vinea. Ovid. Rem. Amor. 567.
Genialis consitor uvæ. Ovid. 4. Met. 14.
Gravidæ uvæ. Claud. 2. in 1. Conf. Stil. 466.
Helvolæ uvæ. V. helvolus.
Immitis uva, Immatura. Hor. 2. Carm. 5. 12.
Lageos uva. Virg. 2. Georg. 93.
Lanata uva. V. lanatus.
Madentes uvæ. Claud. Conf. Prob. & Olyb. 274.
Maturæ uvæ. Virg. 2 Georg. 419.
Miscellana uva, vel Miscella. V. Miscellus, in misceo.
Mitis uva, Matura. Virg. 1. Georg. 449.
Nigerrimæ uvæ. Catull. ad Colon. 18. 16.
Nitentibus uvis speciosa ulmus. Ovid. 14. Met. 661.
Ollaris uva. V. Ollaris, in olla.
Passa uva. Plin. lib. 23. cap. 12.
Pensilis uva. Plaut. Pœn. 1. 2. 99. Siquidem tu es mecum futurus pro uva passa pensilis. Uvæ sæpenumero suspenduntur ut passæ fiant: etsi alia ratio earum faciendarum est, unde illud Varronis, Pensilia, uvæ, sorba, ipsa ostendunt quando ad usum oporteat promi. Turneb. 15. 6. Hor. 2. Serm. 2. 121.
Peracerba gustatu uva. Cic. de Senect. 53.
Præcoquæ uvæ. V. præcoquus.
Pubescens uva. Plin. lib. 17. cap. 12.
Purpureæ uvæ. Ovid. 13. Met. 814.
Racemiferæ uvæ. Ovid. 3. Met. 666.
Semivieta uva. Columel. lib. 10. cap. 13.
Serotina uva. V. serotinus.
Similes auro uvæ. Ovid. 13. Met. 813.
Taminia uva. V. taminia.
Varianæ uvæ. Columel. lib. 3. cap. 2.
Venucula, vel Venuncula uva. V. venunculus.
Augescunt uvæ. V. Augesco, in augeo.
Calcare uvas. V. calco.
Decerpere uvam. V. decarpo.
Desecare uvam a vite. Columel. lib. 12. cap. 43.
Ducit colorem uva. Virg. 9. Ecl. 29.
Pendentes uvæ plenis vitibus. Ovid. 1. Amor. 10. 55.
Percoquit teneras mora uvas. Ovid. Rem. Amor. 83.
Proterit ulmus labens uvas. Stat. 8. Theb. 547.
Rubens uva incultis pendet sentibus. Virg. 4 Ecl. 29.
Variari incipit uva. Columel. lib. de Arbor. cap. 12.
Varians se uva. Plin. lib. 17. cap. 22.
Varia fieri incipit uva. Plin. lib. 17. cap. 22.
Veniunt illic uvæ feliciter. Virg. 1. Georg. 54. i. e. Melius proveniunt.
Vestitæ frondibus uvæ. Propert. lib. 3. 13. 31.
Uva, etiam aliarum rerum. Plin. lib. 12. cap. 13. Amomi uva in usu est.
Uva, pro Vite aliquando ponitur. Virg. 2. Georg. 60.
　Et turpes avibus prædam fert uva racemos.　Servius.
Uva, dicitur in apibus, quando examen congregatum ad similitudinem botri dependet. Columel. lib. 9. cap. 9. Quum agmen glomeratum in proximo frondentis arbusculæ ramo consederit, animadvertito an totum examen in speciem unius uvæ dependeat. Virg. 4. Georg. 558.
　—— & lentis uvam demittere ramis.　Servius, Uvam demittere, in morem uvæ, id est botrionis defluere.
Uva, [σταφυλὴ] appellatur in homine, Quæ inter tonsillas ultimo palato dependet, sub qua est minor lingua, quæ dicitur epiglottis: ita dicta quod aliquando ad similitudinem uvæ intumescat, cum vehementi inflammatione ac dolore. Plin. lib. 11. cap. 37. Tonsillæ in homine, in sue glandulæ: Quod inter eas uvæ nomine ultimo dependet palato, homini tantum est. Sub ea minor lingua epiglossis appellatur. V. Cels. lib. 8. cap. 4.
Uva, est etiam Piscis in mari vivens. Plin. lib. 32. cap. 11.
Uvifer, ĕra, ĕrum. Adj. [σταφυλοφόρος] Uvas producens: ut, Glebæ uviferæ. Sil. lib. 7. 263.
Massicus uvifer. Stat. 4. Sylv. 3. 64.

U V E

Uveo, ēre. Madefacere. Hinc,
Uvens, entis. Partic. ut, Uventibus oculis, Petron. cap. 115. Et Sil. lib. 7. 651.
　Uventi ferrum admovit tepefacta palato.　V. Drakenb. ad Sil. 3. 522.
Uvidus, a, um. Adj. [ὑγρὸς] Humidum significat. Virg. 10. Ecl. 20.
　Uvidus hyberna venit de glande Menalcas.　Ubi Servius, Uvidus, pinguis. Et Humidum est quod extrinsecus habet aliquid humoris: Uvidum vero quod intrinsecus: unde & uvæ dictæ sunt, quod tamen plerunque confundunt poetæ. Columel. lib. 3. cap. 2. Nisi præpingui & uvida terra. Idem lib. 7. cap. 3. Ubi cæli status uvidus ventosusque est
Bacchus uvidus. Hor. 3. Carm. 19. 17.
Gemma uvida in tenero palmite. Ovid. 3. Fast. 238.
Vestis uvida, Humore madens. Plaut. Rud. 1. 4. 31.
Uvidŭlus, a, um. dimin. Catul. 64. 63.
　Uvidulum a fluctu cedentem ad templa Deum, me
　　Sidus in antiquis Diva novum posuit.
Uvesco, ēre. Uvidum fieri. V. sabesco.
Uvor, ōris. m. usus est Varro 4. de L. L. ubi ait, Uvæ ab uvore.

V U L

Vulcanus, i. m. [Ἥφαιστος] Deus antiquis putatus est, quo significatur ignis, quod canus per aëra volet. Volat enim flamma, & candida est. Hic & Mulciber appellatur, quod ferrum mulceat. Fingunt enim poetæ hunc fuisse deum, & Jovis ex Junone filium, qui faber Jovi fulmina contra Gigantes fabricavit. Hinc Vulcaniæ insulæ appellatæ sunt.
Vulcani (inquit Cic. 3. de Nat. Deor. 55.) fuere complures. Primus Cælo natus, ex quo & Minerva Apollinem eum, cujus in tutela Athenas antiqui historici esse voluerunt. Secundus in Nilo natus Opas, ut Ægyptii appellant, quem custodem esse Ægypti volunt. Tertius e tertio Jove & Junone, qui Lemni fabricæ traditur præfuisse. Quartus Mænalio natus, qui tenuit insulas propter Siciliam, quæ Vulcaniæ nominabantur.
Ardens Vulcanus. Hor. 1. Carm. 4. 8.
Avidus Vulcanus. Hor. 3. Carm. 4. 69.
Luteus Vulcanus. Juven. 10. Sat. 132.
Vulcanus, pro ipso Igne aliquando ponitur, quemadmodum Pallas pro Literis. Plaut. Amph. 1. 1. 185. Quo ambulas tu qui Vulcanum in cornu conclusum geris?
Furit immissis Vulcanus habenis. Virg. 5. Æn. 562.
Spargere Vulcanum tectis. Virg. 7. Æn. 77.
Superante Vulcano, ruinam dedit domus. Virg. 2. Æn. 312.
Vulcanius, a, um. Adj. [Ἡφαίστειος] Virg. 10. Æn. 408.
　Correptis subito mediis, extenditur una
　Horrida per latos acies Vulcania campos.　V. acies.
Ardor Vulcanius. Valer. 4. Argon. 686.
Arma Vulcania, a Vulcano fabricata. Virg. 8. Æn. 535. Cic. 2. Tusc. 33. Pungit dolor, vel fodiat sane: si nudus es, da jugulum: sin tectus Vulcaniis armis, id est fortitudine, resiste
Pestis Vulcania, Incendium. Sil. lib. 14. 423.
Vulcanālis, e. Adj. ut, Flamen Vulcanalis. Varro de L. L. 4. 15.
Vulcanalia, um. n. pl. [Ἡφαίστεια] Festa Vulcano dedicata. Columel. lib. 11. cap. 3. Cæterum Augusto circa Vulcanalia, tertia satio est.
Vulga, æ. f. Capacitas, vel sinus cum laxitate. Lucil. lib. 2. In vulgam penetrare pilosam. Varr. Sexages. Eo ut viaticum ex arcula adderem in vulgam. Nonius 2. 908. V. bulga.
Vulgāgo, ĭnis. f. Herba, Asarum dicta. Macer 2. 24.
Vulgus, i. m. & n. [ὄχλος, τὸ πλῆθος, οἱ πολλοὶ] significat Multitudinem ignobiliorem. Cic. pro Milon. 28. Quum hic insidiator, qui iter illud ad cædem faciendam apparasset, cum uxore veheretur in rheda penulatus, vulgi magno impedimento, &c. Hor. 2. Serm. 3. 63.　—— huic ego vulgum
　Errori similem cunctum insanire docebo.

Commendatio in vulgus. Cic. 5. Tusc. 103. Vide ne plus commendatio in vulgus, & hæc quæ experitur gloria, molestiæ habeat, quam voluptatis.
Fames in vulgus inopia quæstus, & penuria alimentorum. Tacit. 1. Hist. 86.
Gratus in vulgus. Tacit. 1. Ann. 28.
Retinere nomen in vulgus. Cic. 2. de Divin. 87. Fani pulchritudo & vetustas Prænestinarum etiam nunc retinet sortium nomen, atque id in vulgus.
Consilium vulgi. Cic. pro Planc. 9. Non est enim consilium in vulgo, non ratio, non discrimen, non diligentia, &c.
Imperitorum vulgus. Cic. 3. de Orat. 196. Illud autem nequis admiretur, quonam modo hæc vulgus imperitorum in audiendo notet.
Servorum vulgus. Ter. And. 3. 4. 4.
Nihil est incertius vulgo. Cic. pro Muren. 36.
Fœmineum vulgus, Vulgus fœminarum. Lucan. lib. 7. 39.
Humile vulgus. Plin. in præfat.
Ignobile vulgus. Virg. 1. Æn. 153.
Imperitum quibus vulgus bubalorum nomen imponit. Plin. lib. 8. cap. 15.
Incertum vulgus scinditur in contraria studia. Virg. 2. Æn. 39.
Indoctum vulgus. Ovid. 5. Met. 308.
Iners vulgus. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 21.
Infidum vulgus. Hor. 1. Carm. 35. 25.
Inutile vulgus. Juven. 15. Sat. 126.
Leve vulgus. Ovid. 12. Met. 53.
Miserabile vulgus. Virg. 2. Æn. 798.
Mobile. Stat. 2. Sylv. 2. 123.
Mutabile. Valer. 1. Argon. 762.
Profanum vulgus. Hor. 3. Carm. 1. 1.
Rude vulgus & expers artis. Ovid. 2. Fast. 292.
Segne vulgus. Lucan. lib. 3. 58.
Acceptum in vulgus. V. ACCIPIO.
Attonitum pavet vulgus. Ovid. 14. Met. 412.
Cedebant spolia in vulgus. Tacit. 3. Hist. 83.
Celebrata in vulgus Celsi laus. Tacit. 1. Hist. 71.
Designari digitis vulgi. Ovid. 3. Amor. 6. 77.
Exire hoc atque in vulgus emanare non poterit. Cic. pro Rosc. Amer. 3.
Indicare aliquid in vulgus. Cic. de Univers. 4.
Mutatur mobile semper cum principe vulgus. Claud. 4. Cons. Hon. 301.
Probari in vulgus. V. PROBO.
Spargere voces in vulgum. Virg. 2. Æn. 99.
Spernere malignum vulgus. Hor. 2. Carm. 16. 39.
Fuit in vulgus adverso rumore. Tacit. 2. Hist. 52.
Tribuere in vulgus. Cic. 13. Fam. 71. Quia non est obscura tua in me benevolentia, sic fit ut multi per me tibi commendari velint.
Venit vox ad aures vulgi. Virg. 2. Æn. 119.
Vulgus esse. Sallust. in Catil. Cæteri omnes strenui, boni, nobiles atque ignobiles, vulgus fuimus, sine gratia, sine auctoritate.
Vulgus, de Ovibus dixit Virg. 3. Georg. 469.
Continuo ferro culpam compesce, priusquam
Dira per incautum serpant contagia vulgus.

VULGO, [πανδημεὶ] Adverbialiter positum, significat Passim, Catervatim, ut ait Servius. Virg. 4. Ecl. 25.
—— Assyrium vulgo nascetur amomum.
Vulgo, Passim. Liv. 31. 34. Adversus quæ tela, quosque viros pugnandum esset, pavidi vulgo cernebant.
Vulgo & passim. Cic. pro Muren. 72. Num locum ad spectandum dare, aut ad prandium invitare? minime: sed vulgo, passim. quid est vulgo? Universos.
Appellare vulgo aliquem superbum. Liv. 1. 50.
Ascribit vulgo hominum opinio socium me tuis laudibus. Cic. 14. Att. 19.
Audieram vulgo. Cic. 5. Verr. 62. Non mehercule qui loquor crederem Judices, tametsi vulgo audieram.
Colunt Saturnum vulgo maxime ad Occidentem. Cic. 3. de Nat. Deor. 114.
Dicitur vulgo, vel dici solet. Ter. And. 2. 5. 15. Plin. Epist. 168.
Exaudita vox vulgo per lucos. Virg. 1. Georg. 477.
Loquuntur vulgo. Cic. 7. Verr. 78. Cum vulgo loquerentur suppositum in ejus locum quem pro illo probare vellet.
Occidi vulgo, Publice, Passim. Cic. pro Rosc. Amer. 80. Ejusmodi tempus erat, inquit, ut homines vulgo impune occiderentur.
Occupare vulgo regnum. Cæs. 2. Bell. Gall. 1.
Ostendere vulgo. Cic. 6. Verr. 64. Neque ponere, neque vulgo ostendere ac proferre voluerunt.
Quæsitus vulgo, pro Spurio. Ulpianus l. ad Tertull. Sed & vulgo quæsiti admittuntur ad matris legitimam successionem. Et l. 2. Sive juste sint procreati, sive vulgo quæsiti. Budæus.
Quæsiti vulgo dicuntur, Qui patrem demonstrare non possunt, vel qui possunt quidem, sed eum habent quem habere non licet: qui & Spurii appellantur παρὰ τὴν σποράν. Hæc Modestinus l. 23. D. de stat. homin.
Requirunt vulgo id homines. Liv. 1. 31.

VULGĀRIS, e. Quod est vulgi, hoc est vile ac commune. Cic. 2. de Invent. 112. Magna an parva, facilia, an difficilia singularia sint an vulgaria. Hor. 2. Serm. 12. 38.
Jejunus stomachus raro vulgaria temnit.
Vulgare, Tritum & consuetum. Quintil. in proœm. lib. 1. Simul ne vulgarem viam ingressus, alienis demum vestigiis insisterem.
Obsoletum & vulgare, cui Novum & inauditum opponitur. Cic. pro Quint. 56. Vulgaria & obsoleta sunt, res autem nova & inaudita.
Vile & vulgare. Cic. pro Rosc. Amer. 71. Denique nihil tam vile, neque tam vulgare est, cujus partem ullam reliquerint.
Vulgare est, Tritum. Plin. lib. 8. cap. 2.
Artes vulgares, quæ vulgo *mechanicæ* dicuntur. Cic. pro Rosc. Amer. 134. Mitto hasce artes vulgares, coquos, pistores, lecticarios.

V U L

Commendatio non vulgaris, h. e. Non levis, non modica. Cic. 13. Fam. 16. Genere novo sum literarum ad te usus, ut intelligeres non vulgarem esse commendationem.
Consuetudo vulgaris. Cic. 1. de Orat. 248.
Declamatio vulgaris & pervagata. Cic. pro Planc. 48.
Fabula vulgaris. Ovid. 4. Met. 53.
Forma vulgaris, Quæ vulgo videri solet. Plin. lib. 10. cap. 42.
Generatio vulgaris. Plin. lib. 7. cap. 14.
Genus dicendi minime vulgare. Cic. de Clar. Orat. 302.
Intelligentia a vulgari hæc remotiora sunt. Cic. 2. de Invent. 67.
Mulier vulgaris, Quæ vulgo sui copiam facit. Suet. Vitell. cap. 2. V. ibi Torrent.
Notitia vulgaris. Plin. lib. 20. cap. 5.
Opinio vulgaris. Cic. 1. de Orat. 109.
Oratio ad vulgarem popularemque sensum accommodata. Cic. 1. de Orat. 108.
Orator vulgaris & Excellens, contraria. Cic. in Orat. 45.
Prudentia communis & vulgaris. Cic. 2. de Orat. 299.
Puellæ vulgares, Quæ prostant. Ovid 4. Fast. 865.
Sermo vulgaris. Cic. 1. Acad. 5. Qui nulla arte adhibita, de rebus ante oculos positis; vulgari sermone disputant.
Via vulgaris. Quintil. in proœm. lib. 1.
Compar. Liv. 25. 17. Fama vulgarior.

VULGARIUS, a, um. Gell. 12. 10. In libris vulgariis scriptum est.
Significatio vulgaria. Idem 3. 16.
Temeritas vulgaria. Afranius apud Nonium.
Venus vulgaria. Apul. Apol. lib. 1. p. 132.

VULGARITAS, ātis. f. Arnob. lib. 3. advers. Gent. Palem, sed non fœminam illam quam vulgaritas accipit, sed masculini nescio quem generis ministrum Jovis.

VULGARITER, Adv. [πάνδημος] Idem quod Vulgo. Plin. lib. 28. cap. 14. Vituli quoque jus vulgariter datum, inter auxilia cœliacorum & disentericorum tradunt.
Vulgariter & ambitiose. Cic. 13. Fam. 69. Hæc ad te eo pluribus scripsi, ut intelligeres me non vulgariter, nec ambitiose, sed ut pro homine intimo, ac mihi pernecessario scribere. Sed in MSS. legitur Vulgare.

VULGO, [φημίζω, διαφημίζω] āre. In vulgus emittere, & quasi multis audientibus ac non tacituris dicere, commune omnibus facere. Virg. 10. Æn. 64.
—— quid me alta silentia cogis
Rumpere, & obductum verbis vulgare dolorem?
Vulgare aliquid per. Liv. 28. 27. Non quod ego vulgari facinus per omnes velim.
In majus aliquid vulgare. Tacit. 3. Ann. 12.
Concubitus plebis & Patrum vulgare, pro Permiscere connubia plebeiorum & Senatorum. Liv. 4. 2. Quam enim aliam vim connubia promiscua habere, nisi ut ferarum prope ritu vulgentur concubitus plebis patrumque? ut qui natus sit, ignoret cujus sanguinis, quorum sacrorum sit: dimidius Patrum sit, dimidius plebis.
Corpus suum vulgare dicitur meretrix. Plaut. Amph. Cui me absente corpus vulgavit suum.
Famam vulgare. Liv. 27. 34.
Laudem vulgare. Liv. 1. 10.
Librum vulgare. Quintil. in proœm. lib. 1.
Morbos vulgare, Morborum in vulgus & passim causam adferre. Liv. 3. 6.
Rem non vulgabat P. Virginius. Liv. 2. 29.
Rumor deinde vulgatur duas deesse tabulas. Liv. 3. 44.
Voce vulgari. Cic. pro Flacc. 65. Nonne hoc vestra voce legatum est?
Vulgari cum privatis dicitur Magistratus, quum ad ejus humilitatem se admittit. Liv. 3. 25. Nimium in ordinem seipsum cogere, & vulgari cum privatis, non tam properantis abire Magistratu, quam viam ad continuandum Magistratum quærentis esse.

VULGANS, antis. Partic. Tacit. 4. Ann. 58. Properum finem vitæ conjectantes vulgantesque.
Talia vulgantes. Idem 13. 7.

VULGĀTUS, a, um. [διαφημισθεὶς] Partic. ut,
Bella vulgata per orbem fama. Virg. 1. Æn. 461.
Cibus vulgatus, Quo quotidie & passim utuntur. Plin. lib. 13. cap. 22.
Corpus vulgatum, i. e. Prostitutum. Liv. 1. 4. Sunt, qui Laurentiam vulgato corpore Lupam inter pastores vocatam putant.
Fama vulgatior. Liv. 1. 7.
Navis vulgata. Cic. de Arusp. Resp. 59. Quæ navis unquam in flumine publico tam vulgata omnibus, quam istius ætas fuit?
Sensus vulgatissimi. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Verba vulgata. Plaut. Epid. 3. 2. 14.

VULGĀTE, Adv. Compar. Ammian. 15. 3. Hæc augente vulgatius fama.

VULGĀTUS, ûs. m. Sidon. 8. 1. Sufficere suspicabamur, si quid superiore vulgatu protulissemus.

VULGATŪRUS, a, um. Partic. [φημίσων] ut, Litera vulgatura nefas. Claud. 2. in 1. Cons. Stilich. 296.

VULGĀTOR, ōris. m. [φημιστὴς] ut, Taciti vulgator. Ovid. 3. Amor. 7. 51.

VULGIVĂGUS, Adj. [εἰκαιοπλάνης] pro Plebeio. Lucret. lib. 4. 1065.
Vulgivagaque vagus venere. i. e. Sectatus popularem venerem: non certæ mulieris amore captus. Budæus. Idem lib. 5. 930.
Volgivago vitam tractabam more ferarum.

VULNUS, ĕris. n. [τραῦμα, ὠτειλὴ] est Hians patensque apertura corporis, ictu aliquo inflicta. Per translationem autem accipitur & pro Angore animi, & Damno. Liv. 22. 54. Non vulnus super vulnus, sed multiplex clades, cum duobus Consulibus Consulares exercitus amissi annuntiabantur.
Clauda vulnere pars corporis. Virg. 5. Æn. 278.
Color vulneris si lividus, aut pallidus, aut varius, aut niger est,
scire

fcire licet malum vulnus eſſe. Celſ. lib. 5. cap. 26. De ratione victus & notis vulnerum.
Glutinatio vulneris. Celſ. lib. 5. cap. 26. De glutinatione vulnerum.
Impetus vulnerum. Plin. lib. 20. cap. 21.
Impetus vulnerum recentium lenire. Plin. lib. 22. cap. 22.
Inflammatio vulneris. Celſ. lib. 5. cap. 26. De curatione adverſus vulnerum inflammationem.
Invalidus vulnere. Tacit. 1. Ann. 46.
Onuſtus vulneribus. Tacit. 2. Ann. 15.
Oræ vulneris. Celſ. lib. 5. cap. 26. De glutinatione vulnerum.
Oras vulneris leviter diducere manibus. Celſ. lib. 7. cap. 19.
Saucius vulneribus. Ovid. 12. Met. 207.
Tardus vulnere. Virg. 2. Æn. 436.
Acerbum vulnus. V. ACERBUS.
Altum vulnus. Celſ. lib. 5. cap. 29. De curatione gangrenæ.
Calidum vulnus. Ovid. 5. Met. 137.
Cruda vulnera. Juven. 2. Sat. 73.
Cruenta vulnera. Celſ. lib. 5. cap. 19. in initio.
Fatale vulnus. Valer. 6. Argon. 652.
Flebile vulnus. Stat. 2. Sylv. 1. 4.
Grande vulnus. Celſ. lib. 5. cap. 26. De ratione victus & notis vulnerum.
Gravia vulnera. Celſ. lib. 5. cap. 29. De Leucis emplaſtris.
Immania vulnera. Stat. 5. Theb. 29.
Immitia vulnera. Ovid. de Nuce, 69.
Ingenti vulneri ingens quoque vulnus adjicere. Celſ. lib. 7. cap. 5.
Inhoneſto vulnere truncæ nares. Virg. 6. Æn. 497.
Latum vulnus. Celſ. lib. 5. cap. 26. De glutinatione vulnerum.
Laxum vulnus. Celſ. lib. 7. cap. 5.
Lethale vulnus. Virg. 11. Æn. 749.
Lethiferum vulnus. Sil. lib. 10. 295.
Leve vulnus. Ovid. 3. Met. 87.
Magnum. Celſ. lib. 5. cap. 26.
Malum vulnus. Celſ. lib. 5. cap. 26.
Mortiferum vulnus. V. MORS.
Nigra vulnera. Ovid. 1. Met. 444.
Pejus eſt vulnus quod etiam colliſum, quam quod tantum diſciſſum eſt. Celſ. lib. 5. cap. 26.
Periculoſa vulnera. Celſ. lib. 5. cap. 26. Quæ vulnera difficilem curationem habeant.
Purum vulnus. Celſ. lib. 5. cap. 26. De curationibus propriè articulorum, Balneum quoque dum parum vulnus purum eſt, inter res infeſtiſſimas eſt. Nam id & humidum & ſordidum reddit, ex quibus ad cancrum tranſitus eſſe conſuevit.
Recentia vulnera. Plin. lib. 20. cap. 9. Celſ. lib. 5. cap. 26. Paſtilli ad recentia vulnera glutinanda apti.
Sanabile vulnus. Juven. 15. Sat. 34.
Senilia vulnera. Celſ. lib. 5. cap. 19.
Subjecta oculis vulnera. Celſ. lib. 5. cap. 26.
Tenue vulnus. Celſ. lib. 5. cap. 26. De curatione gangrænæ.
Tolerabilius vulnus. Celſ. lib. 5. cap. 26.
Triſtia vulnera. Ovid. 3. Met. 57.
Trunca vulnera dejectis membris. Ovid. 3. Met. 725.
Tutiſſimum omnium vulnus quod in carne eſt: & hæc quidem loco vel pejora, vel meliora ſunt. Celſ. lib. 5. cap. 26.
Vehemens vulnus. Celſ. lib. 5. cap. 27.
Vetuſta vulnera. Ovid. 4. Triſt. 1. 97.
Abdidit alto nefandum ferrum vulnere. Senec. Troad. 1.
Abluere vulnera lymphis. Virg. 4. Æn. 683.
Accenditur vulnus, ſi parum bibitur. Celſ. lib. 7. cap. 27.
Accipere vulnera. V. ACCIPIO.
Accipere vulnera tergo. Virg. 3. Æn. 242.
Acerbat exiguum ſtimulando vulnus. Claud. 1. in Ruff. 182.
Adfuſum venenum vulneri. Tacit. 1. Ann. 10.
Adhibere medicas manus ad vulnera. Virg. 3. Georg. 455.
Adigere vulnus. V. ADIGO.
Adactum vulnus alte. Virg. 10. Æn. 850.
Adurere vulnus. Celſ. lib. 5. cap. 27. De curatione adverſus rabioſi canis morſum.
Aggravantur vulnera introitu eorum, qui unquam fuerint ferpentium caniſve dente læſi. Plin. lib. 28. cap. 3.
Agere humorem in vulnus. Celſ. lib. 7. cap. 27.
Ali vulnus non poteſt. Celſ. lib. 7. cap. 27.
Allevantia fomenta malum vulnus. Hor. Epod. 11. 25.
Alligare vulnus. V. ALLIGO.
Ambeſum corpus multo vulnere. Sen. Hippol. 12.
Ampliare vulnus. Celſ. lib. 7. cap. 5. *Agrandir.*
Ancisa recenti vulnere membra. Lucret. lib. 3. 661.
Aperire vulnus. Celſ. lib. 5. cap. 29. De ratione victus & notis vulnerum. Idem lib. 7. cap. 5.
Aſtrixit ſicca rigens vulnera ſanguis. Lucan. lib. 4. 291.
Aſtringit & cohibet vulnera Polium, prohibetque ſerpere. Plin. lib. 21. cap. 20.
Cadere per mutua vulnera. Ovid. 3. Met. 123.
Circumactus in vulnus. V. CIRCUMAGO.
Claudicare ex vulnere accepto ob aliquem. Cic. 2. de Orat. 249.
Colligat vulnera bitumen cum farina hordeacea. Plin. lib. 35. cap. 15.
Concidere mutuis vulneribus. V. MUTUUM.
Confectus vulneribus. Liv. 24.26. Tandem vulneribus confectæ virgines, quum omnia repleſſent ſanguine, exanimes corruerunt.
Confodere aliquem vulneribus. V. CONFODIO.
Conglutinantur vulnera decocto graminis. Plin. lib. 24. cap. 19.
Conglutinat vulnera holoſteon. Plin. lib. 27. cap. 10.
Conſumptus vulneribus. Sil. lib. 10. 286.
Conturbare prima vulnera novis plagis. Lucret. lib. 4. 1064.
Crepitant duro ſub vulnere malæ. Virg. 5. Æn. 436.
Curare vulnus. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Deligare vulnus. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Deſcendit vulnus magno hiatu. Stat. 12. Theb. 340.

Detegere vulnus. Celſ. lib. 5. cap. 26. De ratione victus & notis vulnerum.
Dirigere vulnera. Virg. 10. Æn. 140.
Divellere vulnus. Cæſ. 5. de Bell. Civil.
Dare cæcum vulnus cuſpide. Virg. 10. Æn. 140.
Dare certa vulnera. Ovid. 1. Met. 458.
Dare inania vulnera. Ovid. 3. Met. 83.
Durare ad vulnera. Virg. 3. Georg. 257.
Edere vulnera & conſerere dextras. Stat. 1. Sylv. 6. 60.
Eluſa vulnera. Ovid. 12. Met. 104.
Emendantur vulnera capitis lacte muliebri. Plin. lib. 28. cap. 7.
Evicta vulneribus ornus. Virg. 2. Æn. 630.
Exanimari gravi vulnere. Cic. 2. de Finib. 97.
Excipere vulnera. V. EXCIPIO.
Exhalans crudeli vulnere vitam. Virg. 2. Æn. 561.
Exſugere vulnus. Celſ. lib. 5. cap. 27. titulo 3. Homo adhibendus eſt, qui vulnus exſugat.
Explet vulnera creta Eretria. Plin. lib. 35. cap. 6.
Extinctus miſerando vulnere. Stat. 5. Theb. 717.
Facere vulnera. Quintil. lib. 5. cap. 13.
Fecit vulnus in vulnere. Ovid. 12. Met. 49.
Facere vulnera alicui in tergo. Ovid. 3. Met. 232.
Ferre raſtrorum vulnera. Ovid. 4. Met. 497.
Fervens vulnus. Ovid. 4. Met. 120.
Figere iterata vulnera. Stat. 1. Sylv. 2. 84.
Fiunt vulnera morſu ſerpentis. Celſ. lib. 5. cap. 27. in principio.
Fovere vulnus aqua calida. Celſ. lib. 7. cap. 26. tit. 5.
Glutinantur vulnera candido ovi. Plin. lib. 29. cap. 3.
Habere grave vulnus. Ovid. 4. Met. 207.
Hiat vulnus abruptis venis. Stat. 2. Sylv. 1. 4.
Ictus mortifero vulnere Alexander. Liv. 9. 19.
Illinunt vulneribus Polium. Plin. lib. 21. cap. 20.
Illinitur ad vulnus Teucria. Plin. lib. 26. cap. 8.
Inflammantur vulnera ſuperventu eorum, qui pedibus iter confecerint. Plin. lib. 35. cap. 6.
Immolare aliquem vulnere. Virg. 12. Æn. 943.
Impingere vulnus. V. IMPINGO.
Implere vulnus. Celſ. lib. 5. cap. 26. Quomodo vulnus implendum ſit.
Imponere ſtercus caprinum ſuper vulnus. Celſ. lib. 5. cap. 27. tit. 5. & tit. 8.
Imponitur vulneribus amurca in linteolis. Plin. lib. 23. cap. 3.
Imponuntur vulneribus folia lilii. Plin. lib. 21. cap. 19.
Imprimere vulnus. V. IMPRIMO.
Incidere circa vulnus ſcalpello. Celſ. lib. 5. cap. 27. tit. 3. & lib. 7. cap. 16.
Inducere cicatricem vulneribus. Celſ. lib. 5. cap. 19. in princ. & cap. 26. ad finem.
Inferre vulnera alicui. V. INFERO.
Inferuntur vulnera quæ per tela. Celſ. lib. 5. cap. 27. in principio.
Infeſtant vulnera & nimius calor, & nimium frigus. Celſ. lib. 5. cap. 26.
Infligere vulnus. V. INFLIGO.
Infligere alicui vulnus. Cic. 2. Philipp. 101.
Infoſſa cerebro vulnera. Stat. 8. Theb. 534.
Infundere vulneri acetum. Celſ. lib. 5. cap. 26. in curatione adverſus profuſionem ſanguinis, &c.
Intumeſcit vulnus. Celſ. lib. 5. cap. 26. De ratione victus & notis vulnerum.
Ingeſtis vulneribus concidit. Tacit. 3. Hiſt. 85. pro Inflictis.
Inſequi aliquem infeſto vulnere. Virg. 2. Æn. 529.
Integrare vulnera, Renovare dolorem. Stat. 5. Theb. 29.
Inurere vulnus. Cic. pro Sext.
Lædunt vulnere dracones. Ovid. 4. Met. 601.
Læſum parvo cor vulnere. Ovid. 12. Met. 421.
Lenire vulnera. Sil. lib. 17. 112.
Mederi vulneribus. V. MEDEOR.
Minitans vulnera curvata cuſpide. Ovid. 2. Met. 199.
Miſcent crebris vulneribus prælia. Virg. 3. Georg. 221.
Miſit eum geminato vulnere ad umbras Tartareas. Ovid. 12. Met. 227.
Movere aliquem in vulnera alicujus, i. e. Inſtigare ut vulnus infligat alicui. Claud. 2. in Eutrop. 482.
—— & Perſas in regia vulnera movit.
Mulcere vulnera. Sil. lib. 13. 455.
Novat repetitum vulnus ſtipite. Ovid. 12. Met. 287.
Obligare vulnus. V. OBLIGO.
Occidi vulnere. Quintil. lib. 6. cap. 1. Occiſus eſt, utrum ferro, an igne, an veneno, uno vulnere an pluribus.
Occidit minimo vulnere. Ovid. 6. Met. 265.
Patet vulnus. Celſ. lib. 7. cap. 16.
Patens vulnus in pectore. Virg. 11. Æn. 40.
Patiens mille vulnera. Ovid. 12. Met. 171.
Paſſi alterna vulnera. Lucan. lib. 5. 1.
Paſſi Martia vulnera pugnando. Virg. 7. Æn. 182.
Penetravit vulnus. Celſ. lib. 5. cap. 26.
Perire vulnere. Hor. 1. Carm. 27. 12.
Petere mortem per vulnera. Virg. 4. Georg. 218.
Poſcunt medicinam vulnera. Sil. lib. 11. 166.
Pulſus pudendis vulneribus. Virg. 11. Æn. 56.
Recidendum eſt enſe immedicabile vulnus. Ovid. 1. Met. 190.
Refricare vulnus. V. REFRICO.
Repetitum vulnus. Quintil. in Proœm. lib. 6.
Reſolvere vulnera. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Reſolvere cæca vulnera. Stat. 5. Sylv. 5. 82.
Sanare vulnera. Quintil. lib. 5. cap. 13.
Sanare vulnus injuriæ. Cic. 15. Fam. 43. Huic meæ voluntati, in qua ineſt aliqua vis deſiderii ad ſanandum vulnus injuriæ, ut faveas, fautorque ſis. h. e. Injuriam vindicare.
Sanare vulnus Reip. V. Sano, in SANUS.

Satiatur

Satiatur largo vulnere conus. Claud. 1. in Ruff. 353.
Scinditur novatum vulnus. Ovid. Rem. Amor. 729.
Scinditur odoro vulnere pinus. Stat. 6. Theb. 104.
Sedare vulnera. Stat. 2. Sylv. 1. 208.
Serebant vasta vulnera. Lucret. lib. 5. 1289.
Siccare vulnera. Ovid. 10. Met. 187.
Stridet infixum sub pectoro vulnus. Virg. 4. Æn. 689.
Est vulnus quod in summa parte. Cels. lib. 5. cap. 26.
Tardatus vulnere. Ovid. 13. Met. 81.
Turbatus tristi vulnere mentis. Virg. 12. Æn. 160.
Valet mel in eo vulnere quod Cerastes fecit. Cels. lib. 5. cap. 27. tit. 8.
Victus ingenti vulnere. Virg. 10. Æn. 842.
Ulcisci sævo vulnere aliquem. Sen. Herc. fur. 12.
Urere vulnus, & Ustum vulnus. Cels. lib. 5. cap. 27. De curatione adversus rabiosi canis morsum. Et ibidem, Vulnus quod expertum ignem non est.
Orbitatis vulnus. Quintil. in proœm. lib. 6.
Vulnus pro Amore, & dolore. Virg. 4. Æn. 2.
Ar regina gravi jandudum saucia cura
Vulnus alit venis, & cæco carpitur igni. i. e. Amoris dolorem ac molestiam fovet intra venas. Lucret. lib. 1. 35.
Inconsolabile vulnus mente gerit tacita, Dolorem maximum. Ovid. 5. Met. 426.
Mutua vulnera, Mutuus amor. Ovid. 14. Met. 771.
Servans æternum sub pectore vulnus. Virg. 1. Æn. 40. De præterito, dolorem dixit: de futuro, metum. Ad utrunque vulnus.
Tabescere cæco vulnere. Lucret. lib. 4. 1114.
Vivit tacitum sub pectore vulnus. Virg. 4. Æn. 67.
Tabularum vulnera recentia, pro Lituris. Cic. 4. Verr. 104. Repente aspicimus lituras ejusmodi, quasi quædam vulnera tabularum recentia.

VULNUSCŬLUM, i. n. dimin. Ulpian. in l. j. de ædilit. edi. Vulnusculum modicum.

VULNĔRO, [ὠτάω, ὠτάζω, τιτρώσκω] āre. Vulnus infligere. Cæs. 1. Bell. Civil. 46. Vulnerantur amplius sexcenti.
Servi nonnulli vulnerantur, ipse Rubrius in turba sauciatur. Cic. 3. Verr. 67.
Caput ense sævo vulnerat. Ovid. in Ibin, 298.
Corpora vulnerare ferro. Cic. Post red. in Senat. 6. Sanctissimum corpus non solum tactum ac violatum manu, sed vulneratum ferro confectumque vidistis.
Bono proprio vulnerari. Ovid. 21. Epist. 38.
Ferri viribus vulnerari. Cic. pro Sext. 24. Sin ad nudum vel fortissimum viri corpus accesserit, possit acie ipsa & ferri viribus vulnerari.
Fortunæ continuo ictu vulneror. Ovid. 2. de Pont. 7. 41.
Translate. ut, Vulnerare aliquem voce, Lædere, & offendere verbis. Cic. 1. in Catil. 9. Et quos ferro trucidari oportebat, eos nondum voce vulnero.
Aures gravior nuntius vulnerat. Virg. 8. Æn. 583.

VULNERĀTUS, a, um. ut, Vulneratus humerum. Plin. lib. 7. cap. 28.
Mortifere vulneratus. V. Mortifere, in MORS.
Multitudine sagittarum vulneratus. Cæs. 7. Bell. Gall. 41.
Translate. ut, Naves vulneratæ. Liv. 37. 24.

VULNERATIO, ōnis. f. [τρῶσις, ὤτωσις] Cic. in Pison. 47. Major hæc est vitæ, famæ, salutis suæ vulneratio. Idem pro Cecin. 47. Sin autem vim sine cæde, sine vulneratione, sine sanguine nullam intelligetis.

VULNERARIUS, i. m. Qui vulnera sanat & curat. Plin. lib. 29. cap. 1. Ob id publice vulnerarium eum tradunt fuisse vocatum, mireque gratum adventum ejus initio.

VULNERARIUS, a, um. Adj. [τραυματικὸς] Quod ad vulnus pertinet. Plin. lib. 23. cap. 4. Vulnerariis emplastris utile.

VULNERABILIS, e. Vulnerans. Cæl. Aurel. Acut. 3. 17. Materia acerrima & vulnerabilis.

VULNIFER, ĕra, ĕrum. Idem. Prudent. Psychom. v. 173.
—— vulniferos gradiens intacta per imbres.

VULNIFICUS, a, um. Adj. [τραυματοποιὸς] Quod vulnus infert. Virg. 8. Æn. 446.
Vulnificusque chalybs vasta fornace liquescit.
Dentes vulnifici. Sen. Hippol. 3.
Ensis vulnificus. Stat. 4. Theb. 87.
Plumbum vulnificum. Valer. 1. Argon. 420.
Sus vulnificus. Ovid. 8. Met. 359.

VULNIFICO, āre. ut, Aliquem vulnificare. Fortunat. Carm. 8.

VULPES, & VOLPES, is. f. [ἀλώπηξ] Animal maxime astutum: cujus naturam vide apud Plinium. Pers. 5. Sat. 117.
Astutam vapido servas sub pectore vulpem.
Cauta vulpes. Hor. 1. Epist. 1. 73.
Fœta vulpes. Hor. 3. Carm. 27. 4.
Quam facile vulpes pyrum comest. Proverbium apud Plaut. Most. 3. 1. 21. De re factu proclivi: quod nihil negotii sit vulpi dentatissimæ pyrum edere. Ex Erasmo.
Animi sub vulpe latentes. Hor. in Arte Poet. 437. h. e. Sub dolo & imposturis adulantium. Acron.
Jungere vulpes; dicitur de re absurda. Virg. 3. Ecl. 91.
Mutat pilum vulpes, non mores. Suet. Vesp. cap. 16.

VULPECŬLA, æ. f. [ἀλωπεκίδιον] dimin. Hor. 1. Epist. 7. 29.
Forte per angustam tenuis vulpecula rimam, &c. Bentleius legit Nitedula. Cic. 1. de Nat. Deor. 89. Nec unquam egressus ex insula, in qua lepusculos vulpeculasque sæpe vidisses.

VULPINUS, a, um. Adj. [ἀλωπέκειος] Quod ad vulpem pertinet. Suetonius, Ubi leonis pellis deficit, vulpina insuenda est. Plin. lib. 28. cap. 11. Vulpinam linguam habentes in armilla, lippituros negant.
Vulpinus, [ἀλωπώδης] Astutus. Plaut. Vulpinus animus nequid moliatur mali.

VULPINĀRIS, e. ut, Amasio vulpinaris, i. e. fraudulentus. Apul. 3. Met. 386.

VULPINOR, [ἀλωπεκίζω] āri. Mendaciis ac fraudibus vera pervertere, sive effugere. Tractum ab intorto vulpium cursu. Varro Mysteriis,
Vulpinare modo, & concursa, qualibet erras. Ex Nonio 1. 226.

VULPIO, ōnis. m. Homo vulpina indole præditus. Apul. Apol. p. 328. Si ex literis tuis nosceretur, re etiam prius, quam ad eum migrasses, etiam cum matre blandirere, tamen jam tum vulpionem & impium fuisse.

VULSINII, orum. m. [Οὐολσίνιον] Tusciæ oppidum opulentissimum, totum fulmine concrematum. Plin. lib. 2. cap. 52. Hujus meminit & Strabo lib. 5.
Vulsinienses [Οὐολσίνιοι] inde dicti sunt Incolæ.

VULSINENSIS, e. Adj. [Οὐολσινήσιος] ut, Vulsinensis lacus. Columel. lib. 8. cap. 16.

VULSURA, VULSUS. V. VELLO.

VULTUR, ŭris. & VULTŬRIS, is. & VULTURIUS, i. m. [γὺψ, αἰγυπιὸς] Avis rapax, carnivora. A volatu tardo dicta, quod propter magnitudinem corporis tarde volet. Plaut. Truc. 2. 3. 16. Jam quasi vulturii triduo prius prædivinabant, quo die esurituri fient. Ennius,
Vulturis in sylvis miserum mandebat homonem. V. Plin. lib. 10. cap. 6.
Dirus vultur. Valer. 4. Argon. 69.
Edax vultur. Ovid. 2. Amor. 6. 33.
Immanis vultur obunco rostro. Virg. 6. Æn. 597.
Obscœnus vultur exanima consumit corpora. Sil. lib. 13. 472.
Vulturius homo, [γύπιος ἄνθρωπος] per translationem, pro Rapace. Cic. in Pison. 38. Appellatus est hic vulturius, illius provinciæ (si diis placet) imperator.
Togati vulturii, i. e. Forenses rabulæ. Apul. 6. Met. V. Cic. pro Sext. 71.
Vulturius, Latus unum talorum dicebatur: aliqui enim interdum fiebant, qui pro numeris effigies animalium habebant, ut vulturum aut regulorum. De vulture in talo, Plaut. Curc. 2. 3. 78. Jacit vulturios quatuor. V. ibi Taubm. p. 335. & Turneb. Advers. 5. 6.

VULTURINUS, a, um. Adj. [γυπινὸς] Quod est vulturis. Plin. lib. 30. cap. 4. Vulturinus sanguis. Sic lib. 29. cap. 6. Vulturinum fel. Et lib. 10. cap. 3. Vulturina species.

VULTUR, ŭris. m. [Οὐόλτυρ] Mons Apuliæ, in quo se dicit fuisse educatum Horatius, 3. Carm. 4. 9.
Me fabulosæ Vulture in Apulo.

VULTURNUS, & VOLTURNUS, i. m. [Εὐρονότος] Ventus ab Oriente hyberno spirans, inquit Gellius. Eum plerique Græci misto nomine, quod inter Notum & Eurum sit, Εὐρονότον appellant. Hi sunt igitur tres venti Orientales, Aquilo, Vulturnus, Eurus: quorum medius Eurus est. Hactenus Gell. lib. 2. cap. 22. Columel. lib. 2. Interdum Eurus, quem quidam Vulturnum appellant.
Celer Vulturnus. Lucan. lib. 2. 423.
Est & Vulturnus, seu Vulturnum, Campaniæ oppidum, cum fluvio ejusdem nominis, ut scribit Plin. lib. 3. cap. 5. Liv. 4. 37. Vulturnum Hetruscorum urbem, quæ nunc Capua est, ab Samnitibus captam. Pomponius Mela lib. 2. Vulturnus, amnis: Vulturnum oppidum. Sil. lib. 8. 530.
—— fluctuque sonorum
Vulturnum. Nunc vulgo dicitur *Volterno*.
Trahens multam arenam sub gurgite Vulturnus. Ovid. 15. Met. 715.
Volturnus, Deus Tiberinus. Varr. de L. L. 4. 5.

VOLTURNĀLIS, e. ut, Flamen Volturnalis. Varro de L. L. 6. 3. Volturnalia Volturno Deo sua sacra faciebant. Festus.

VULTUS, ûs. m. [πρόσωπον, προσωπεῖον, προσώπιον, προσωπὶς] dicitur, Indicatio ipsa in homine, quæ pro motu animi in facie ostenditur ac colligitur. Interdum etiam significat, Ipsius corporis faciem. Plin. lib. 7. cap. 19. Socratem clarum sapientia eodem semper visum vultu, nec aut hilari magis, aut turbato. Cic. in Pison. 1. Vultus denique totus, qui sermo quidem tacitus mentis est. Martial. lib. 1. 32.
Dum nulla teneri sordent lanugine vultus.
Vultus, a volendo dicitur, sicut a colendo cultus, teste Valla lib. 4. cap. 13. Hinc antiquis Voltus scribebatur.
Vultus & Facies hoc distant; Vultus est voluntas, quæ pro motu animi in facie ostenditur. Facies, ipsa oris species. Sallust. in Catil. Prorsus in facie, vultuque vecordia inerat. V. plura apud Nonium.
Vultus qui sensus animi plerunque indicant. Cic. 2. de Orat. 148.
Vultus plurimum potest. Cic. in Orat. 60. Vultus qui secundum vocem plurimum potest, quantam affert tum dignitatem, tum venustatem? in quo cum effeceris nequid ineptum aut vultuosum sit, tum oculorum est quædam magna moderatio.
Imago animi vultus est, indices oculi. Cic. 3. de Orat. 219.
Quidam vultu motuque corporis vasti atque agrestes. Cic. 1. de Orat. 115.
Mutabilis vultu. Hor. 2. Epist. 2. 189.
Salis placidi vultus. Virg. 5. Æn. 848.
Simulachra vultus. Tacit. in vita Agric. 46.
Violentia vultus. Ovid. 1. Met. 238.
Acer vultus in hostem. Hor. 1. Carm. 2. 40.
Agrestes vultus. Ovid. 9. Met. 96.
Ambiguus vultus, Quem nescias puerine sit, an puellæ. Hor. 2. Carm. 5. 24.
Benignus vultus. V. BENIGNUS.
Bonus vultus. Ovid. 8. Met. 677. in Philemonis fabula,
—— super omnia vultus
Accessere boni. i. e. Hilares.
Compti vultus. Claud. 2. in Eutrop. 337.
Confusi vultus. Lucan. lib. 3. 753.
Conjux sæpe sui, confusis vultibus unda,
Credidit ora viri, Romanum amplexa cadaver.
Consceleratus vultus. V. CONSCELERO.
Coruscus vultus. Claud. 6. Cons. Hon. 359.

Decorus vultus. Claud. 2. in 1. Conf. Stil. 431.
Dilecti vultus. Stat. 11. Theb. 374.
Distortus vultus. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Durus vultus, Tristis, severus. Ovid. 16. Epist. 10.
Parce precor fasso, nec duro cætera vultu
Perlege.
Erectior vultus. Quintil. lib. 21. cap. ult.
Exanimes vultus. Lucan. lib. 2. 26. Rictum lupi intelligit.
Ferini vultus. Ovid. 7. Met. 271.
Ferox vultus. Sen. Hippol. 10.
Formosi vultus. Ovid. 2. Amor. 1. 37.
Gravis. Juven. 9. Sat. 12.
Hilaris. Ovid. 5. Trist. 1. 40.
Igneus vultus. Sen. Herc. fur. 11.
Importunus vultus. Cic. Post red. in Senat. 14. Si modo vultum importunum in forum detulisset.
Infestus vultus. Lucan. lib. 5. 296.
Ingenui vultus puer. Juven. 11. Sat. 154.
Inimicus. V. INIMICUS.
Iratus. Claud. 4. Conf. Hon. 426.
Juveniles vultus. Ovid. 3. Fast. 437.
Junior vultus. Plin. lib. 20. cap. 17.
Læti vultus. Ovid. 10. Met. 5.
Loquax vultus. Ovid. 1. Amor. 4. 17.
Lubricus vultus aspici. Hor. 1. Carm. 19. 8.
Urit me Glyceræ nitor,
Splendentis Pario marmore purius:
Urit grata protervitas,
Et vultus nimium lubricus aspici. h. e. Qui quum aspicitur lubricos in amorem sui facit juvenes. Porphyr.
Lucidi vultus Lunæ. Sen. Hippol. 4.
Lugubres vultus. Ovid. 1. Trist. 7. 23.
Minaci vultu gravis. Valer. 5. Argon. 519.
Modestus. Juven. 10. Sat. 300.
Mœrens. Ovid. 11. Epist. 93.
Mœstus. Senec. Thyest. 6.
Nitidus. Ovid. 4. Trist. 3. 9.
Omniferi vultus Telluris. Ovid. 2. Met. 275.
Præclarus vultus. Lucret. lib. 4. 1027.
Projectus & degener vultus. Tacit. 3. Hist. 65.
Purpureus vultus Lunæ. Ovid. 1. Amor. 8. 12.
Ridiculus vultus. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Rigidus & trux vultus. Ovid. 4. Epist. 73.
Serenus vultus, Non perturbatus. Hor. 1. Carm. 37. 26.
Severus & tristis vultus. Cic. 2. de Orat. 289.
Supinus. Quintil. lib. 1. cap. 11.
Sydereus. Sen. OEdip. 5.
Terribilis. Ovid. 1. Met. 265.
Torvus. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Torvo vultu ferus. Hor. 1. Epist. 19. 12.
Trepidi vultus. Ovid. ad Liv. 275.
Tristis vultus. Ovid. 17. Epist. 15.
Trux vultus. Tacit. 4. Ann. 34. Et Cæsar truci vultu defensionem accipiens.
Tumidi & truces vultus. Senec. Octav. 4.
Virginei vultus. Virg. 3. Æn. 216.
Virgineus vultus in ore puerili. Ovid. 10. Met. 631.
Virilis vultus. Hor. 3. Carm. 5. 44.
Vitalis vultus. Lucret. lib. 3. 655.
Abdere vultus suos tenebris. Ovid. de Rem. Amor. 588.
Addere vultum verbis. Ovid. 5. Fast. 503.
Adhibere aliquo vultum. V. ADHIBEO.
Advertere vultus suos sacris. Ovid. 8. Met. 482.
Affulsit vultus tuus populo. Hor. 4. Carm. 5. 6.
Appellare vultu. V. APPELLO.
Arat ruga senilis jam meos vultus. Ovid. 1. de Pont. 4. 2.
Aspectans alterno vultu & hunc & illum. Ovid. 5. Met. 30.
Aspice vultus meos. Ovid. 2. Met. 92.
Aspicere aliquem molli vultu. Ovid. 10. Met. 609.
Avertere vultus ab aliquo. Ovid. 14. Met. 750.
Componere feros vultus. Ovid. 13. Met. 767.
Compositus vultus. Tacit. 1. Ann. 7.
Condere vultus. Ovid. 2. Met. 330.
Confundere vultum alicujus. Ovid. 14. Met. 367.
Conjectare aliquid vultu. Tacit. 1. Ann. 12.
Consentit vultus cum oratione. V. CONSENTIO.
Consumit obscœnus vultus exanima corpora. Sil. lib. 13. 472. al Vultur.
Convertere vultus suos in aliquem. Ovid. 4. Trist. 3. 9.
Defixus silenti vultu. Valer. 7. Argon. 407.
Defixus mœsto lumina vultu. Virg. 6. Æn. 156.
Deformat vultum macies. Virg. 4. Georg. 255.
Dejecit vultum, & demissa voce locuta est. Virg. 3. Æn. 320.
Dejectus vultus. Virg. 6. Æn. 862.
Dejectus in humum vultus, Vultus humum aspiciens. Ovid. 6. Met. 707.
Demissa vultum Dido. Virg. 1. Æn. 565.
Deposuit vultum suum in gremio. Ovid. 2. Fast. 756.
Detinere vultus alicujus. Ovid. 13. Epist. 20.
Discere vultum alicujus. Virg. 6. Æn. 755.
Dissimulare vultum. Stat. 9. Theb. 203.
Ducere vultus. V. DUCO.
Exsatiare. Stat. 8. Theb. 650.
Aspicit, & vultu non exsatiatur amato. i. e. Vultum illius semper aspicit.
Excidit illi vultus. Ovid. 2. Met. 601.
Excipere pacato vultu aliquid. Ovid. 1. Fast. 3.
Expressi vultus per ahenea signa. Hor. 2. Epist. 1. 249.
Fecere taciti vultus convitia. Ovid. 1. Amor. 7. 21.
Ferre vultu. Tacit. 4. Hist. 85.
Figere vultus in aliquo. Virg. 12. Æn. 70.

Fingere vultum Ovid. 4. Met. 319.
Fictus & simulatus vultus. Cic. pro Cluent. 72. Recordamini faciem atque illos ejus fictos simulatosque vultus.
Flagrantes dei vultus. Virg. 1. Æn. 714.
Flectere vultum ad aliquem. Ovid. 10. Met. 235.
Fœdare serenos vultus. Virg. 2. Æn. 285.
Fœdati vultus. Ovid. 5. Met. 59. al. Laudatos.
Fusus prono super oscula vultu. Stat. 3. Sylv. 3. 177.
Gerit dejectos vultus pudore. Senec. Troad. 12.
Gerere incertos vultus. Senec. Agamem. 7.
Habet pacem vultus, i. e. Præ se fert animum pacatum. Ovid. 2. Met. 858.
Hærent infixi pectore vultus. Virg. 4. Æn. 4.
Humectare vultum largo flumine. Virg. 1. Æn. 469.
Immutare vultum. V. IMMUTO.
Induere vultus severos. V. INDUO.
Infecit niveos purpura vultus. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 270.
Ire modesto vultu. Ovid. 1. Amor. 4. 15.
Lacrymare durus vultus malis nescit. Sen. Herc. fur. 13.
Lavare vultum profusis lacrymis. Ovid. 9. Met. 679.
Madentes sudore vultus. Sil. lib. 12. 642.
Mutare vultum. V. MUTO.
Notare vultus. Tacit. 3. Hist. 65.
Obducti vultus ægro luctu. Ovid. 2. Met. 329.
At pater obductos luctu miserabilis ægro
Condiderat vultus.
Pertulit intrepidos vultus ad fata novissima. Ovid. 13. Met. 478.
Prætendere vultum. Quintil. in proœm. lib. 1.
Procumbere toto vultu in terram. Ovid. 14. Met. 281.
Promittere aliquid vultu. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Promittere amico vultu aliquid. Ovid. 3. Met. 257.
Referre vultum alicujus. Ovid. 13. Met. 443.
Regi alicujus vultu. Senec. de Benef. 6. 7.
Rejicere alto vultu dona alicujus. Hor. 4. Carm. 9. 42.
Renidens falsum vultu. Tacit. 4. Ann. 60.
Renidenti cohibens suspiria vultu. Valer. 4. Argon. 359.
Respice placido vultu mea munera. Ovid. 2. Fast. 17.
Ridere ficto vultu. Stat. 1. Achil. 194.
Ridere invito vultu. Hor. 3. Carm. 11. 21.
Rigabat vultum atque ora lacrymis. Virg. 9. Æn. 251.
Rogare supplice vultu aliquid. Claud. 1. in 1. Conf. Stil. 212.
Servat benignum vultum fortuna. Hor. 1. Epist. 11. 20.
Soluto vultu galeas intrare. Stat. 5. Theb. 355.
Solvere vultum risu. Valerius Maximus lib. 4. cap. 3. de Marco Curio.
Sparsi vultus sanguine. Ovid. 13. Met. 532.
Spectare iniquo vultu aliquem. Ovid. 1. de Arte Am. 313.
Esse boni vultus. Ovid. 5. Met. 501.
—— quum tu curaque levata,
Et vultus melioris eris.
Tegere castos vultus. Ovid. 4. Met. 799.
Tegit consilium vultu. Virg. 4. Æn. 477.
Tendens ad sidera vultus. Ovid. 1. Met. 733.
Tenere immotos vultus. Ovid. 14. Met. 592.
Tenere rectos vultus in aliquem. Stat. 10. Theb. 536.
Tenuare vultum macie. Propert. lib. 4. 3. 27.
Terrere aliquem vultu. Hor. 2. Serm. 7. 44.
Territa pavido vultu. Sen. Herc. OEth. 5.
Trahere vultum & rugas cogere. Ovid. 2. Amor. 2. 33.
Velare demissos vultus. Lucan. lib. 2. 361.
Vertit vir formosus mulieres in suos vultus. Ovid. 14. Met. 327. in Pici fabula.
Vulta, neutro genere protulit Lucret. lib. 4. 1205.
—— sed quos utriusque figuræ
Esse vides mistim referentes vulta parentum.

VULTICŬLUS, i. m. dimin. quo usus est Cic. 14. Att. 23. Non te Bruti nostri vulticulus ab ista oratione deterret? i. e. Vultus macie attenuatus.

VULTUŌSUS, a, um. Adj. [προσωπώδης] Quintil. lib. 11. cap. ult. Quare non immerito reprehenditur pronunciatio vultuosa, & gesticulationibus molesta, & vocis mutationibus resultans. Cic. in Orat. 60. In quo quum effeceris nequid ineptum aut vultuosum sit, tum oculorum est quædam magna moderatio. Ineptum, h. e. Alienum a re, a persona, a causa, a loco, a tempore, a modo: sunt enim hæc diligenter oratori consideranda. Vultuosum, h. e. Vultu ipso nimis affectatum. ut si quis in tristitia plus quam deceat vultum contrahat: quod quidam efficere solent, ut tristiores videantur: aut in lætitia frontem nimis exporrigat. In summa Vultuosum dicitur, Quicquid est nimium & præter decorum in vultu. V. Nonius.

VULTIVŎLUS, i. m. Saresb. 1. 12. Vultivoli sunt, qui ad affectus hominum immutandos, in molliori materia eorum quos pervertere nituntur, effigies exprimunt.

VULVA, æ. f. [μήτρα] dicitur in animalibus quod Uterus in mulieribus. Plin. lib. 11. cap. 37. Fœminis eadem omnia, præterquam vesicæ junctus utriculus, unde dictus uterus: quod alio nomine locos appellant: hoc in reliquis animalibus vulvam.
Articuli vulvarum. Plin. lib. 20. cap. 23.
Callum vulvarum emollit fel capræ. Plin. lib. 20. cap. 19.
Contractio vulvæ. Plin. lib. 24. cap. ult.
Conversione vulvarum suffocatas excitat odore sinapi. Plin. lib. 20. cap. 22.
Cruciatus vulvæ. Plin. lib. 24. cap. ult.
Doloribus vulvarum imponitur lac muliebre. Plin. lib. 28. cap. 7.
Dolores vulvarum tollit Melitites lapis. Plin. lib. 36. cap. 19.
Dolores vulvæ sedat Chamæsyce. Plin. lib. 24. cap. 15.
Duritias & conversiones vulvæ emendat pix. Plin. lib. 24. cap. 72.
Duritiem vulvarum emollit sevum asininum. Plin. lib. 28. cap. 19.
Exanimationes vulvarum. Plin. lib. 32. cap. 3.
Exulcerationes vulvarum sanat serum asininum. Plin. lib. 28. cap. 19.

Exulcerationibus vulvarum prodest medulla vituli. Plin. 28. 12.
Fluxionem vulvæ sistit decoctum Palmæ. Plin. lib. 23. cap. 5.
Inflammationes vulvæ. Cels. lib. 5. cap. 21. Plin. lib. 26. cap. 15.
Inflationi vulvæ, fimum aprinum cum oleo illini prodest. Plin. lib. 28. cap. 19.
Morbo vulvæ strangulatas aiunt respirare capillorum muliebrium odore si crementur. Plin. lib. 28. cap. 7.
Onera vulvæ extrahit resina. Plin. lib. 24. cap. 6.
Os vulvæ. Cels. lib. 6. cap. ult. Si anus vel os vulvæ procidit.
Procidentia vulvæ. Plin. lib. 23. cap. 1. & 9.
Sinus vulvæ gemini in muliere. Plin. lib. 11. cap. 37.
Strangulationes vulvæ Cuminum potum in vino aperit. Plin. lib. 20. cap. 15.
Strangulationes vulvæ sedat Anisum. Plin. lib. 20. cap. 17.
Strangulationibus vulvæ succurrit Crethmos. Plin. lib. 26. cap. 15.
Strangulationes vulvarum discutit Bitumen olfactum. Plin. lib. 35. cap. 15.
Strangulationes vulvæ recreat Gagates. Plin. lib. 36. cap. 19.
Strangulatus vulvæ. Plin. lib. 20. cap. 18.
Strangulatus vulvæ Peucedanum ustum recreat nidore. Plin. lib. 26. cap. 15.
Strangulatus vulvarum discutit Crocum. Plin. lib. 21. cap. 20.
Strangulatum a vulvis emendat Agaricum. Plin. lib. 26. cap. 15.
Tormenta vulvæ. Plin. lib. 20. cap. 4.
Vitia vulvæ emendat Ampelos agria. Plin. lib. 27. cap. 7.
Adjuvat vulvam pulmo leporis aridus potus. Plin. lib. 28. cap. 19.
Aperit vulvas contractas Porri succus. Plin. lib. 20. cap. 6.
Apponitur vulvæ concitatæ succus foliorum Cypri. Plin. lib. 23. cap. 4.
Contineri vulvas adaligato Samio lapide tradunt. Plin. lib. 36. cap. 21.
Corrigit conversas vulvas Ruta illita in melle toto ventre & pectore. Plin. lib. 20. cap. 13. &. 14.
Diluitur in vino Circea, bibiturque ad dolorem vulvæ & vitia. Plin. lib. 27. cap. 8.
Emollire vulvas. Plin. lib. 21. cap. 19. Idem lib. 24. cap. 8.
Expurgare vulvas. Plin. lib. 22. cap. 23.
Exulceratæ vulvæ medetur oleum myrteum. Plin. lib. 23. cap. 4.
Induratam vulvam aperit fel bubulum. Plin. lib. 28. cap. 19.
Inflammatis contractisque vulvis admoventur strigmenta athletarum. Plin. lib. 28. cap. 4.
Juvantur vulvæ lacte equino collutæ. Plin. lib. 28. cap. 19.
Laborans vulva duritie. Plin. lib. 24. cap. 6.
Laborantes vulva suffiri felle Crocodili salutare tradunt. Plin. lib. 28. cap. 8.
Mollire vulvam. Cels. lib. 5. cap. 21. Plin. lib. 20. cap. 21.
Præclusa vulva. Plin. lib. 24. cap. 6.
Procidentes vulvas inhibet Aristolochia. Plin. lib. 26. cap. 15.
Procidentes vulvæ reprimuntur suffitu fimi e mare bove. Plin. lib. 28. cap. 19.
Procidentes vulvas resilire cogit Urtica. Plin. lib. 22. cap. 13.
Procidentes vulvas sistere. Plin. lib. 24. cap. 4. & 12. ad finem.
Prodest vulvis oleum Cycinum. Plin. lib. 23. cap. 4.
Subvenit strangulante vulva Cedridis odor. Plin. lib. 24. cap. 5.
Suffire vulvas pilo cervino. Plin. lib. 18. cap. 19.
Versa vulva, spiritum si inclusit, funebris est. Plin. lib. 11. cap. 37.
Vulvam ex porca in deliciis habuere aliquando Romani. Plin. lib. 11. cap. 37. Vulva ejecto partu melior quam edito. Ejectitia vocatur illa, hæc porcaria, primiparæ suis optima; contra effœtis. A partu, præterquam eodem die suis occisæ, livida ac macra.
Ampla vulva nil pulchrius. Hor. 1. Epist. 15. 41. V. ibi Torrent.

VULVŬLA, æ. f. Farciminis genus. Apic. 2. 3.

U X

VX. Uxor.

UXAMA, æ. f. Oppidum Hispaniæ citerioris, ut scribit Plin. lib. 3. cap. 3.

UXELA, æ. f. [Οὔξελα] Insulæ Britanniæ urbs, ut scribit Ptolem. lib. 2. cap. 3.

UXOR, ōris. f. [γυνὴ, γαμετὴ, σύζυγος, ἄκοιτις, ἄλοχος, παρά-κοιτις] Quæ viro tradita est. Ter. Adel. 4. 7. 41. Uxor sine dote veniet? Cic. 15. Fam. 9. Quare gratum mihi feceris si uxori tuæ Juniæ gravissimæ atque optimæ fœminæ, meis verbis eris gratulatus.
Uxor, quasi Unxor dicitur, inquit Servius in Virg. 4. Æn. 458. Mos fuerat ut nubentes puellæ, simul quum venissent ad limen mariti, postes antequam ingrederentur, ornarent laneis vittis, & oleo ungerent. Et inde uxores dictæ sunt, quasi unxores. Plinius quoque scribit lib. 18. cap. 9. Novas nuptas lupino adipe postes inungere solitas, nequid mali medicamenti inferretur.
Duæ formæ uxoris. Cic. in Topic. 14. Genus est uxor: ejus duæ formæ, una matrumfamilias, earum, quæ in manu convenerunt: altera, earum quæ tantummodo uxores habentur.
Beata uxor creandis pueris. Hor. 1. Epist. 2. 45.
Capacissima uxor secreti. V. CAPAX.
Deviæ uxores olentis mariti, Capræ. Hor. 1. Carm. 17. 7.
Fœta uxor. Juven. 14. Sat. 167.
Formosa uxor. Juven. 13. Sat. 43.
Incommoda uxor & importuna. V. INCOMMODUS.
Justa uxor. i. e. Legitima. Sueton. in Vespas. cap. 3. Post uxoris excessum Cenidem Antoniæ libertam, & a manu dilectam, quondam sibi revocavit in contubernium: habuitque etiam Imperator pene justæ uxoris loco.
Justa uxore nati. V. JUSTUS & NASCOR.
Legitima uxor. V. LEX.
Liberalis uxor. V. LIBER adjectivum.
Optima uxor. Lucret. lib. 3. 907.
Placens uxor. Hor. 2. Carm. 14. 22.
Abducere uxorem a viro. V. ABDUCO.
Abhorrere a ducenda uxore. Cic. 14. Att. 12. A ducenda uxore sic abhorret, ut libero lectulo neget esse quicquam jucundius.
Accersere uxorem. V. ACCERSO.
Adjungere sibi uxorem. V. ADJUNGO.
Assumere uxorem. V. ASSUMO.
Commutare uxorem. V. COMMUTO.
Ducere uxorem. Cic. pro Sext. 6. Duxit uxorem patre vivo optimi & calamitosissimi viri filiam.
Ducitur tibi uxor. Virg. 8. Ecl. 29.
Facere missam uxorem. V. MITTO.
Habere uxorem. Cic. 2. de Orat. 260. Ex tui animi sententia tu uxorem habes.
Permolere alienas uxores. Hor. 1. Serm. 2. 35.
Prægnans uxor. Cic. 1. de Orat. 183. Cum paterfamilias uxorem prægnantem in provincia reliquisset, Romæque alteram duxisset, neque nuntium priori remisisset, mortuusque esset intestato, & ex utraque filius natus esset, mediocrisne res in controversiam adducta est?
Recusare uxorem grandi cum dote. Hor. 1. Serm. 4. 50.
Reddere gravidas uxores. Lucret. lib. 4. 1232.

UXORCŬLA, æ. f. dimin. [γαμετίδιον] Plaut. Cas. 4. 4. 19.
Eja uxorcula. V. Apul. Met. lib. 9.

UXORCŬLO, āre. Plaut. in Sitelitergo apud Varron. de L. L. 6. 3. Mulieres uxorculavit, ego novi scio actiosas.

UXORIUS, a, um. Adj. [γαμετικὸς] Quod est uxoris, vel quod ad uxorem pertinet. Cic. 3. Off. 61. In arbitrio rei uxoriæ, melius æquius.
Amnis uxorius. Hor. 1. Carm. 2. 20.
Dos est uxoria lites. Ovid. 2. de Arte Am. 155.
Imber uxorius. Stat. 5. Sylv. 1. 31.
Jus uxorium. Jabolenus in l. Qui concubinam in princip. D. de legat. 3.
Levamentum uxorium. Tacit. 3. Ann. 34. Quod honestius, quam uxorium levamentum?
Bibere uxoria. Quintil. Declam. 15. de eo cui meretrix potionem odii dederat, Fœlix profecto qui non nisi facultates in lupanari effudit. Tu perdis animum, ille æs: tu bibis uxoria, tu lachrymis rogas, &c.
Pependisse uxorium dicitur, qui, quod uxorem non habuerit, æs populo dedit. Festus.
Uxorius, [φιλογύνης] Qui uxori nimis inservit. Virg. 4. Æn. 266.

—— tu nunc Carthaginis altæ
Fundamenta locas, pulchramque uxorius urbem
Extruis?

UXORIŌSUS, a, um. Gloss. Lat. Gr. Uxoriosus, ὁ τὴν ἰδίαν γυναῖκα φιλῶν.

X

X Latinarum literarum ultima. Quintil. 1. 4. Nostrarum ultima X, qua tamen carere potuimus, si non quæsissemus. Græcis Ξ, ξ, & Hebræorum ס Samech, ordine tam literario quam numerali exadversum respondet. Nam apud utrosque populos ס 60 Ξ 60 etiam repræsentat. Vasti esse soni innuit Cic. in Orat. 153. Quomodo vester axilla ala factus est, nisi fuga literæ vastioris? Quam literam etiam e maxillis & taxillis & vexillo & paxillo consuetudo elegans Latini sermonis evellit. Liquefit ab hodiernis Italis, qui pro Alexandro Alessandro proferunt.

E Consonis duplicibus X, nam vel CS vel GS (vel etiam CHS) exprimit, uti liquet ex flectione Pax, pacis, Grex, gregis. Immo olim scribebatur Pacs, Gregs, idque usque ad Augusti tempora si Isidoro fides. Attamen in Columna Duilliana, quicquid de ea statuatur, legimus Exfocient pro Effugiunt.

X transit in S, ut ξυλικὰ Siliqua, uti videmus SS in X mutari, ut πίσσα Pix, Ulyxes idem qui Ulysses.

Transit in SC, ut ἰξὸς Viscus.

Q mutatur in X, ut Coquo, coxi.

V in X, ut Vivo, vixi. Item,

H in X, ut Veho, vexi.

X perinde fit Q, ut a Lax, Laqueus: item V, ut Nix, nivis. Videtur etiam aliquando ex ες fieri, ut νίφος Nix: quod & Latine fit, ut Proximus pro Propsimus; q. d. Propissimus.

S post X omitti debere contendit Priscianus, quod Græce ἐκ non ἐξ ante σ scribatur, & X sit loco CS: ergo Exequor scribendum esse non Exsequor. At hinc sequeretur potius scribi debere Ecsequor, quo pacto etiam antiquitus scribebatur Ecferre. In veterum monumentis inseri S videmus etiam ubi non erat opus, ut Dixserit, Uxsor.

In numeris valet 10, unde in antiquis Codd. etiam pro Denario Romano ponitur. Plin. 12. 12. Mesosphærum emitur x. lx. i. e. Denariis 60. Unde fit ut numerum exprimat denarium. Vide quæ diximus in V numerus. Errat Priscianus qui hanc causam adfert, quia ξ est decima Græcorum consona.

X. Decima, Decimus. X. F. Decimæ erogator. X. K. OCT. Decimo Kalendas Octobris. X. P. Decem pondo. X. PS. Decem passus. X. V. Decem vir.

X A

Xanion, i. n. [ξάνιον] inter Instrumenta muliebria positum a Polluce lib. 10. cap. 26.

Xanthi, ōrum. m. [Ξάνθοι] Populi sunt in Asia: qui quum eorum urbs ab Harpago Cyri regis præfecto obsideretur, uxores suas ac servos una cum suppellectili in arce posuerunt, eamque igni succenderunt, deinde omnes pariter contra Harpagum irruentes, interfecti sunt, ut scribit Herodotus lib. 1.

Xantippe, es. f. [Ξανθίππη] Uxor Socratis philosophi. Morosa admodum fuisse fertur & jurgiosa: irarumque & molestiarum muliebrium per diem, perque noctem scatebat, & reliqua. V. Gell. 17. 1.

Xantippus, i. m. [Ξάνθιππος] Lacedæmoniorum dux, accersitus a Carthaginiensibus, contra Luctatium Consulem pugnavit. Volaterranus.

Xanthium, i. n. Herba e lapparum genere, qua rufantur capilli. V. Plin. 24. 19. Diosc. 4. 133.

Xantho, ûs. f. [Ξανθὼ] Una fuit ex Nymphis, Oceani & Tethios filia. Virg. 4. Georg. 336.

Xanthos, i. m. [ξανθὸς] Gemma e fulvo candicans. Plin. 37. 10. Alii legunt Xanthenes.

Xanthus, i. m. [Ξάνθος] Latine Flavus dicitur, quo nomine dictus fluvius Trojanus, qui & Scamander dicitur. Nam quod in campis Trojanis proxime flumen armenta rufa & pecora leucophea nascantur, ideo flumen id Elienses Xanthum appellavisse dicuntur. De quo Virg. 1. Æn. 477.

Fluenta Xanthi. Virg. 4. Æn. 143.

Amnis Xanthus. Hor. 4. Carm. 6. 26.

Est præterea Xanthus, Flumen & Oppidum Lyciæ, cujus quoque meminit Homerus lib. Iliad. 6. & Pompon. lib. 1.

Xanthus Achillis equus nominatus fuit. Claud. 4 Conf. Hon. v. 556.

Xanthus, Antiquus rerum Lydorum scriptor. Lydusne an Sardianus fuerit, Strabo se dicit incertum habere. Suidas Lydum eum dicit e Sardibus civitate fuisse, scripsisseque historiam Lydorum libris quatuor.

Xanthus alter, Poëta melicus ponitur ab Æliano.

X E

Xenarchus, i. m. [Ξέναρχος] Poeta comicus, cujus fabulas commemorat Athenæus.

Xenarchus alter, e Seleucia Ciliciæ Peripateticus, docuit Alexandriæ primum, deinde Romæ, Arii philosophi, deinde Cæsaris Augusti usus amicitia, usque in honore habitus. Denique paulo ante mortem visu orbatus diem obiit. Strabo lib. 14.

Alius Xenarchus Rhodius, tantæ homo bibacitatis, ut ex ea re Metreta cognominatus fuerit. Athenæus lib. 10. At Ælian. Xenagoram vocat.

Xeniades, is. m. Corinthius, qui cum emere vellet Diogenem Cynicum, & quid is artificii novisset, percontatus foret, Novi, inquit Diogenes, hominibus liberis imperare. Quod responsum demiratus Xeniades emit & manumisit, filiosque suos ei tradens: Accipe, inquit, liberos meos quibus imperes. Meminit Gellius lib. 2. cap. 18.

Xenion, [ξένιον] Auratum capitis ornamentum, ex Polluce 5. 16.

Xenium, i. n. [ξένιον] dici potest Munus hospitalitatis, munus ab hospite seu amico missum. ξένος hospitem significat. Unde Martial. lib. 13. in quo ejusmodi munera distichis describit, Xenia nominavit, quod versus ipsos pro xeniis mitteret. Inquit enim, epigr. 3.

Omnis in hoc gracili xeniorum turba libello
Constabat nummis quatuor empta tibi. &c.

Xenia dicebantur Dona, quæ post mensam hospitalem effundebantur in amicos non peregrinos. Plin. 6. Epist. 31. Summo die abeuntibus nobis (quam diligens in Cæsare humanitas!) xenia sunt missa. V. Rader. ad l. c. Martial. & Dempst. ad Rosin. Antiq. 1. 12 p. 65.

Xeniŏlum, i. n. dimin. Apul. 2. Met. p. 119. Commodum meridies accesserat, & mittit mihi Byrrhæa xeniola, &c.

Xenius, a, um. Adj. Xenias balneas apud Ciceronem quidam Baias esse suspicantur: sic ab hospitibus, qui ibidem recipiebantur, Xenias, id est, hospitales fuisse cognominatas. Locus Ciceronis pro Cæl. 62. Sed ut venenum quum a Licinio traderetur, manifesto comprehendi posset, constitui locum jussit balneas xenias, ut eo mitteret amicos, qui delitescerent. Gruter. leg. Senias.

Xenius Juppiter, Deus erat hospitalis, quem hospites invocabant siquando jura hospitalia violarentur, cum quippe vindicem sperabant. Budæus.

Xenocles, is. m. Spartanus, dux contra Persas in expeditione Agesilai. Diodorus lib. 14.

Xenocles, Carcini filius, Poeta tragicus. V. Aristoph. Ran. Schol. 86.

Xenocles, Adramyteneus, princeps Rhetorum in Asia. Cic. de Clar. Orat. 316.

Xenocrătes, is. m. [Ξενοκράτης] nomen philosophi Chalcedonii auditoris Platonis, & Polemonis præceptoris, qui in Academia Speusippo successit, & vigintiquinque annis docuit. Fuit tardus ingenio, adeo ut quum illum Plato Aristoteli compararet, alterum fræno, alterum calcaribus indigere diceret. Hic philosophorum severissimus extitit. Ejus verbis tanta fides adhibebatur, ut quum injurati nullius testimonium admitteretur, huic soli injurato crederetur. Auctor Suidas. Hunc Athenienses aliquando vendiderunt, ut ita in exilio degens frangeretur. Obiit secundo & octogesimo ætatis suæ anno, quum noctu forte in sartaginem offendisset. Cic. 1. Att. 13. Quæ mihi res multo honorificentior visa est, quam aut illa quum jurare tui cives Xenocratem testimonium dicentem prohibuerunt. Xenocrates, alter philosophus, modestia nihil superiore inferior, scripsit οἰκοσκόπιον, id est domesticum auspicium: quando videlicet, aut mustela, aut serpens, aut his similia in domo apparent, quid portendere soleant. Suidas.

Xenodochium, vel **Xenodochēum**, i. n. Item, **Xenon**, ōnis. m. [ξενοδοχεῖον, vel ξενὼν] Leg. 33. §. 7. & Leg. 35. Cod. de episc. & clericis, &c.

Xenodochus, i. m. [ξενοδόχος] Qui advenas inopes & debiles hospitio excipit. Leg. 33. §. 7. & Leg. 49. §. 3. Cod.

Xenodōrus, i. m. [Ξενόδωρος] Statuarius, scientia fingendi, cælandique nulli veterum postponendus. Cujus meminit Plin. 34. 7.

Xenoparŏchus, i. m. Qui hospitibus res ad victum necessarias præbet. Dig. lib. 50. t. 4. leg. 18. §. 10.

Xenophănes, is. m. [Ξενοφάνης] Philosophus Colophonius Archelai auditor, scripsit elegias & iambos contra Hesiodum & Homerum, quæ de diis dixere improbando. Auctor Laertius. Hujus meminit etiam Strabo lib. 4. de Colophone scribens. Cic. 4. Acad. 118. Xenophanes paulo etiam antiquior, unum esse omnia, neque id esse mutabile, & id esse deum.

Xenophanes, alter poeta, item iambicus, patria Lesbius. Suidas.

Xenophantus, i. m. de quo Senec. de Ira 2. 2. extr. Militaris viri in media pace jam togati aures tuba excitat, equosque castrensis erigit crepitus armorum. Alexandrum aiunt, Xenophanto canente, manum ad arma misisse.

Xenophilus, i. m. [Ξενόφιλος] Musicus, patria Chalcidensis, Pythagoricus, biennio minor quam Gorgias, qui cvii vixit annis, sed fœlicitate non inferior, siquidem, ut Aristoxenus ait, omnis incommodi humani expers in summo perfectissimæ doctrinæ splendore extinctus est. Auctor Valer. Max. 8. 13. 3. Fœlicitatis hujus Xenophili meminit Plin. lib. 7. cap. 50.

Xenŏphon, ontis. m. [Ξενοφῶν] Grylli filius, Atheniensis, Socratis discipulus, ob eloquentiam Musa Attica vocatus: equorum, venationis, & rei familiaris in primis studiosus, ut ex ejus literis deprehendi potest. Venit in amicitiam Cyri minoris, cum quo militavit, ac παιδείαν scripsit, non tam historiæ serviens veritati, quam ut perfectum institueret ducem, ut Cic. 2. de Orat. testatur. Quintilianus Xenophontis jucunditatem inaffectatam dixit, quam nulla affectatio consequi possit. Cum Platone simultates gessit, ut scribit Gell. lib. 14. cap. 3. Pluribus persequitur hujus vitam Laertius.

Multas ad res perutiles Xenophontis libri sunt. Cic. de Senect. 58.

Sermo dulcis Xenophontis. Cic. in Orat. 32. Ibid. 62. Xenophontis voce Musas quasi locutas ferunt.

Xenophontes, præter hunc alii tres fuere: unus Antiochenus, qui scripsit Babylonica, opus scilicet de amore. Alter Ephesius historicus. Tertius Cyprius, qui scripsit Ephesiaca, amores videlicet Cyrenes, Myrrhæ, & Adonidis. Auctor Suidas.

Xenophontius, a, um. Adj. [Ξενοφώντειος] Cic. 5. Fam. 12. Gratiam illam de qua suavissime quodam in proœmio scripsisti, a qua te flecti non magis potuisse demonstras, quam Herculem Xenophontium illum a voluptate.

Xenophonteius, a, um. aliud Adj. Cic. in Brut. 132. Molli & Xenophonteio genere sermonis. i. e. Tali, quali Xenophon est usus.

Xerampelinus, a, um. ut, Xerampelinæ vestes, matronales dictæ,

ctæ, ab ampelino colore, qui medius est inter coccum & muricem. Merula scribit Atrebaticas fuisse appellatas apud Juven. 6. 517.

Et xerampelinas vestes donaverit ipsi.

Xeranticus. Adj. [ξηρανтικὸς] Macer. 1. 88. 3. Xerantica decoctio.

Xerocollyrium, i. n. [ξηροκολλύριον] Collyrium ex aridis compositum. Marcell. Emp. cap. 8.

Xerolibya, æ. f. Africæ pars inter Ægyptum & Cyrenaicam. V. Serv. ad Virg. 4. Æn. 42. & 196.

Xerolŏphus, i. m. [Ξηρόλοφος] significat Tumulum aridum & siccum, ex congestis nempe lapidibus. ξηρὸς, aridus, siccus. λόφος, tumulus. Talem fuisse Byzantii constat, ubi erecta erat columna, & tripodes, quibus multa epigrammata erant inscripta. Dicunturque adhuc ejus rei non obscura superesse vestigia. Socrates auctor ecclesiasticæ historiæ lib. 7. cap. 5. sicuti & Nicephorus lib. 14. cap. 13. significat celebrem Constantinopoleos locum fuisse, quem Xerolophon appellabant, ubi & forum Arcadii erat. Meminit & Suidas. Sed optimus testis est Priscianus. Is lib. 1. cap. de Accidentibus literæ, Et epigrammata, inquit, quæ egomet legi in tripode vetustissimo Apollinis qui stat in Xerolopho Byzantii, sic scripta, &c. Rursus lib. 6. Et quod hoc verum est, ostendunt epigrammata vetustissima, quæ literis antiquissimis scripta in multis tripodibus legi, & maxime io tripode Apollinis qui est Constantinopoli in loco quem Ξηρόλοφον vocant.

Xeromyrrha, æ. f. vel **Xeromyrrhum**, i. n. Unguentum siccum quasi manibus confectum. Sedul. Acrost.

Xeromyrrham post sabbatum
Quædam vehebant corpori. Alii leg. Xeromyrum: al. Christo myrrham.

Xeron, vel **Xerum**, i. n. [ξηρὸν] Xera sunt Arida medicamenta, quæ pulveris in modum inspergunturr. Plin. Valer. 3. 22. Alii legunt Xeria.

Xerophagia, æ. f. Tertull. advers. Psych. cap. 1. Arguunt nos quod jejunia propria custodiamus, quod stationes plerumque in vesperam producamus, quod etiam Xerophagias observemus, siccantes cibum ab omni carne, & omni jurulentia & uvidioribus quibusque pomis, ne quid vinositatis, vel edamus, vel potemus. V. Voss. Etym. fol 573. & de Vit. Serm. 3. 4.

Xerophthalmia, æ. f. Cels. lib. 6. Est etiam genus aridæ lippitudinis, ξηροφθαλμίαν Græci appellant: neque tumeot, neque fluunt oculi, sed rubent tantum, & cum dolore quodam gravescunt, & noctu prægravi pituita inarescunt: quantoque minor generis hujus impetus, tanto finis minus expeditus est. ξηρὸς, siccus, aridus. ὀφθαλμία, lippitudo.

Xerxes, is. m. [Ξέρξης] Darii filius, maximus omnium regum Persarum fuit. Ægyptum, quæ a patre desciverat, recepit. Expeditionem etiam quam Darius in Athenienses paraverat, quinque annorum apparatu prosequens, decies centena hominum millia traduxisse dicitur. Quem numerum ut Valerius, itemque Hieronymus testantur de alta prospectans specula, flevisse fertur, quod post centum annos nullus superesset. Hac igitur multitudine accinctus, ut omnes referunt auctores, & maria pontibus conjunxit, Athon montem continenti abscidit, vel Plioio teste lib. 4. cap. 10. victus demum a quatuor millibus apud Thermopylas, navale certamen cum Themistocle tentavit: a quo item apud Salamina superatus, turpiter cum paucis parva cymba aufugit, relicto Mardonio præfecto, qui & ipse profligatus in Bœotia fuit. Demum quum se otio socordiæque relicta militia tradidisset, præmium, genus luxuriæ novum invenientibus proposuit, ut scribit Valerius. Quamobrem a suis spretus, paucis post annis ab Artabano præfecto suo in regia interficitur, quum regnasset annis octo. V. Justio. 2. 10. &c. Lucan. 2. 672.

Xerxes præmium proposuit qui novam iovenisset voluptatem. Cic. 5. Tusc. 20.

Xerxes templum Græciæ inflammavit. Cic. 2. de Legib. 20.

Xerses idem sonat, quod Victor ac triumphator, Beroso teste. Proinde Valer. Max. 9. 5. Jam Xerses, inquit, cujus in nomine superbia & impotentia habitat, suo jure quam insolenter usus est, &c.

Xerxes alter, pictor Heracleota, Venerem adeo pulchram pinxit, ut ex ea quæstum magnum faceret, pretio accepto ab his qui eam visere cupiebant. Itaque Græci lepido cavillo Venerem eam amicam Xerxis vocitabant, quod ex ejus lenocinio quæstum faceret. Auctor Ælianus de Varia historia.

X I

Xiphia, vel **Xiphias**, æ. m. [ξιφίας] Nomen piscis, de quo Plin. 32. 2. Xiphiam, id est gladium, rostro mucronato esse, ab hoc naves perfossas mergi in Oceano ad locum Mauritaniæ, qui Cotta vocetur, non procul a Lixo flumine, Trebius Niger auctor est. Xiphias etiam Cometarum genus. V. Plin. 2. 25.

Xiphion, i. n. [ξίφιον] Herba quæ Romanis Gladiolus dicitur, aut Segetalis. Videtur id nominis nacta, quoniam gladii speciem foliis præbeat, iridi similia erant, nisi minora & angustiora viderentur, & gladii modo mucronata nervosaque. In caulem exit cubitalem in quo purpurei flores in ordinem digesti inter se distant, semine rotundo, radice duplicis ordinis, quarum una insidet alteri, ceu pusillis bulbis, inferiore gracili, superna vero habitiore, adultiorique, in arvis maxime nascitur. Plinio in humidis quum primum exit, gladii præbet speciem, caule duûm cubitorum, radice ad nucis avellanæ figuram fimbriata. Folium xiphio, ut Theophrastus scribit, latum ad ensis effigiem exit, unde nomen herbæ inditum.

X U

Xuthus, i. m. Hellenis filius, qui cum Thessalia pulsus esset a fratribus, Athenas confugit, dignusque habitus est ab Erechtheo rege, cui filiam desponderet Creusam. Pausan. lib. 8. & Herodot. lib. 7. Alius hoc nomine Philosophus. Aristot. Phys. 4. 9.

Xuthus Choraules, apud Plutarch. in Antonio.

X Y

Xyleos, vel **Xylechios**, i. f. Herba Symphoniaca. Apul. de Herb. cap. 4.

Xylinæ, ārum. f [Ξυλίνη] Ptolemæo lib. 5. cap. 6. Ponti Cappadociæ urbi, vulgo *Sentina*.

Xylobalsămum, i. o. [ξυλοβάλσαμον] Arboris balsami materia, hoc est balsami lignum, ut inquit Dioscor 1. 18. Columel. 12. 51.

Xylocinnamomum, i. n. Lignum cinnamomi. Plin. lib. 12. cap. 19. de cionamomo, Ipsum vero lignum in fastidio est propter origani acrimoniam: xylocinnamomum vocatur.

Xylon, i. n. [ξύλον] Frutex est exiguus laniger. Plin. lib. 19. cap. 1. Superior pars Ægypti in Arabiam vergens gignit fruticem, quem aliqui gossipion vocant, plures xylon. V. Ruell. 2. 150.

Xylĭnus, a, um. ut, Lina xylina. Plin. 19. 1.

Xylothon, i. o. Herba eadem quæ Pentaphyllum. Apul. de Herb. cap. 2.

Xylophўton, i. n. Herba, quæ Latioe Consolida. Idem c. 59.

Xyris, ĭdis. f. [ξυρὶς] Herbæ nomen, quam Romani Gladiolum appellant, quidam Irim sylvestrem. Folia iridi similia habet, latiora tamen & in summo acuminata: caulem ex mediis foliis exeuntem, cubitalem, satisque crassum, in quo triquetra sunt veluti siliquæ, & in triquetris illis purpureus flos: & in floris medio puniceus color. Semen in folliculis fabarum modo, rotundum, rubens, acreque. Radix illi est crebris geniculis dissecta, longa, colore russo. Sic Dioscorid. lib. 4. cap. 24. V. Plin. 21. 20.

Xystĭlis, is. f. Meretriculæ nomen. Plaut. Pseud. 1. 2. 76.

Xystios, i. f. Gemma. Plin. 37. 9.

Xystis, is. f. [ξυσὶς] Talaris tuoica & muliebris, Cælio lib. 21. cap. 18. Hanc autem ponit Pollux inter vestimenta communia virorum & mulierum lib. 7. cap 13. Clemens vero Alexandrinus Pædagog. 2. 10. inter vestes mulieribus proprias. Nec desunt, qui dicant esse vestem subtilem, a ξύω, quod pulverem radat: aut ut alii malunt, ἀπὸ τοῦ ξύεσθαι, quod sit veluti rasum propter tenuitatem.

Xystus, i. m. & **Xystum**, i. n. [ξυστὸς] Vitruv. lib. 6. de Græcanicis ædificiis, Xystos Græca appellatione, porticus ampla latitudine dicitur, in qua athletæ per hyberna tempora exercentur. Nostri autem hypetras ambulationes xysta appellant, quas Græci παραδρομίδας, dicunt. Idem lib. de palæstrarum ædificatione. Cic. 4. Acad. 9. Quum igitur pauca in xysto locuti essemus, tum eodem in spatio consedimus. Item 1. Att. 8. Xystus igitur & Xystum significatione differunt, quum tamen ambo Græce fiot idem: sed aliter Latine usurpata sunt. Plin. meminit in epistola 41. & 101. Cic. de Clar. Orat. 10. Quum ambularem io xysto, & essem otiosus domi. Budæus.

Xystus violis odoratus. Plin. 2. Epist. 17. ad Gallum.

Xystus concisus in plurimas species, distinctus buxo. Plin. 5. Epist 6.

Præcurrere in alium xystum. Phædr. 2. 5. 18.

Xystĭcus, a, um. Adj. Ad xystum pertinens. Tertull. de Pudicit. cap. 7. Spectaculum quadrigarii furoris, & gladiatorii cruoris, & scenicæ fœditatis, & xysticæ vanitatis.

Xystĭcus, i. m. [ξυστικὸς] Qui per hyemem sub tecto exercebatur. Suet. in August. cap. 45. Nec tamen eo minus xysticorum concertationes aut gladiatorum pugnas severissime semper exegit.

Xystarches, æ. m. Qui præerat certamini & xysto. Ammian. 21. 1. Xystarchæ similis purpurato. conf. Tertull. ad Martyr. cap. 3.

Y

Y Græcorum υ ψιλὸν, Vocalis, in iis duntaxat vocibus usurpata quæ e Græcia io Civitatem receptæ sunt. Inventa esse dicitur a Palamede cum grues acie instructa volare, & inter volandum mutatis subinde ordinibus observasset effingere Y.

Latini veteres ab hac Græcorum vocali abstinebant, uti notat Velius Longus. Dixeruot enim vel cum I, ut Silva, Silvanus; vel cum U, ut Purrhum, Fruges, i. e. Pyrrhum, Phryges. Quemadmodum quoque posterio res Latini sæpe U retinebant in iis vocabulis quæ Græco fonte cecidere, oeque in Y mutabant, uti Mus, Fuga, Cubus, Purpura, &c. Uti aliquando per O exprimebant, sicut Ancora, Mola, Nox.

Y apud Anglos solos Consonantis vice fungitur io vocabulo incuote.

Y Litera Pythagorica. Lactant. 6. 3. Dicunt enim humanæ vitæ cursum Y literæ similem, quod unusquisque hominum, cum primæ adolescentiæ limen attigerit, & in eum locum venerit, partes ubi se via findit in ambas, hæreat mutabundus, ac nesciat in quam se partem potius inclinet. Adde Auson. io Monosyll. de Literis,

Pythagoræ bivium ramis patet ambiguis Y. Et Pers. 3. Sat. 56.
Et tibi quæ Samios deduxit litera ramos
Surgentem dextro monstravit limite callem.

Nulla vocabula habet litera Y quæ a se incipiant, quod a Græcis in initio vocis semper aspiretur. Quærendum ergo sub H.

Z

Z Græcorum ζῆτα, Hebræorum ז Zain, Consona duplex, valetque DS. Vide Dionys. Halic. π. συνθέσ. ὀνομάτων. Unde Æoles in originem eam resolvebant, & pro Ζεὺς dixere Σδεύς. Dores tamen inverso ordine literarum per σδ exprimebant, ut συρίσδω pro συρίζω. Ita vulgo Esdras scribitur pro Ἔζρας.

De ejus variis pronuntiatione vide Alciat. Parerg. 5. 14. Græca est & repudiata Latinis, Velio auctore, usus illius tamen in iis tantum vocibus est, quas a Græcis in Romanas literas convertimus, ut Zephyrus, Zona, Zelus. Unde antiqui qui nullam peregrinam literam adhibebant, pro ζ usurpabant simplex S. Z tamen est ubi convertebant Latini in duplex SS, ut Massa, Patrisso, Pitisso. Aliquando in D, ut ab ὄζω fit Odor. Quas liquet cognatas esse literas cum aliter tum ex eo quod in compositionem τοῦ ζ, istud D, uti diximus, ingrediatur. Ita olim, teste Prisciano, pro Mezentius dicebatur Medeotius. Atque hinc etiam in Laconum dialecto duplex δδ pro ζ familiare erat, ut pro μάζα, μάδδα.

In J consonam sæpiuscule mutatur, ut ζυγὸν, Jugum.

Cum G aliquam cognationem obtinet, ut liquet ex Ionum dialecto qui φύζα pro φύγα scribebant, neque id immerito, cum ζ commutetur in γ & δ in futuris secundis verborum quartæ.

Z A

Zaba, Armatura nescio quæ loricarum prope talarium, qua armatos scribit Mauricius fuisse equites buccelarios vocatos, qui in agmine ante Imperatorem exercitus equitabant, & post sequebantur. Annotavit Turnebus.

Zabiæ, arum. m. pl. Chaldæorum Idololatrarum quoddam quasi corpus fuerunt. V. Reines. Var. Lect. 3. 2. p. 515.

Zabŏlus, i. m. pro Diabolus, pro διὰ enim Æoles ζα dixere. Paulin. Carm. ad Cyther. v. 597.

Quibus peremptis interibit zabolus. V. Ambros. de fide contra Arian. cap. 6.

Zabŭlon, ontis. m. Idem. V. Voss. de Vit. Serm. 3. 56. p. 643.

Zachalius, i. m. Plin. lib. 31. cap. 10. Zachalius Babylonius in his libris, quos scripsit ad regem Mithridatem, humana gemmis attribuit fata.

Zachlas, æ. m. Ægyptius Propheta. Apul. 2. Met. p. 127. Sed variant codices.

Zacynthus, i. f. [Ζάκυνθος] Græciæ insula est, Ætoliæ propinqua, unicam habens urbem ejusdem nominis, teste Liv. lib. 26. 24. Plin. lib. 4. cap. 12. scribit sitam esse inter Samen & Achaiam oppido magnificam, & fertilitate præcipuam, & Hyrie aliquando dictam. Nunc ab incolis *Zant* vocatur. Virg. 3. Æn. 270.

Jam medio apparet fluctu nemorosa Zacynthos.

Alta Zacynthos. Ovid. 1. Epist. 87.

Zacynthīnus, vel Zacynthius, a, um. Adj. Æmylius Probus in Dione, Suorum autem e numero Zacynthinos adolescentes quosdam elegit. conf. Plaut. Merc. 5. 2. 104.

Zalātes, æ. m. Juven. 2. Sat. 164.

Armenius Zalates cunctis narratur ephebis
Mollior.

Zaleucus, [Ζάλευκος] Legislator Locrensis, vinum ægris prohibuit injussu medici, pœna capitis indita. Auctor Ælianus. Apud Valerium Seleucus male scribitur, de quo ab eodem narratur: quod quum ejus filius adulterii crimine damnatus secundum jus ab ipso constitutum, utroque oculo carere deberet, ac tota civitas virtuti & meritis patris crimen condonaret, ipse sibi non pepercit: sed suo prius, deinde filii oculo eruto, usum utrique videndi reliquit. Ex Valer. lib. 6. cap. 5.

Zama, æ. f. [Ζάμα] Urbs Africæ, apud quam Annibal magno prælio a Scipione victus fuit. Hanc Strabo lib. 17. Zagnam appellat. Sil. lib. 3. 261.

Et Zama & uberior Rutulorum sanguine Tapsus.

Zamia, æ. f. Damnum, pœna. Plaut. Aul. 2. 2. 20. Ibi onerat aliquam zamiam.

Zamiæ, sunt etiam Nuces pineæ. Plin. lib. 16. cap. 26.

Zamolxis, vel Zamolxes, idis. m. [Ζάμολξις] Vir inter Getas natus, Pythagoræ discipulus ac servus ad Ægyptios una cum eo penetravit, deinde eorum ritus in patriam deduxit, a suisque post mortem habitus deus, ut scribit Herodot. lib. 4.

Zanchia, sive Zanga, æ. f. Calceamenti genus ex pelle Parthica, quo Imp. Divus Claudius usus. V. Treb. Poll. in Vita ejus 17.

Zancle, es. f. [Ζάγκλη] Oppidum Achaiæ, ut scribit Plin. lib. 4. cap. 5. Est & Siciliæ civitas eodem auctore lib. 3. cap. 8. condita a Messeniis, quam de suo nomine Messanam dixerunt. Zancle Siciliæ inditum nomen aiunt, quod falcis formam referat. Siculi enim Zanclen, falcem dicunt, ut meminit Thucydides lib. 6. Silius autem lib. 14. 48. nomen accepisse ait, quod Saturni falx ibi reperta fuerit. Id autem a poetis idcirco fictum tradunt, quod solum Siculum fertilissimum habeatur. Ovid. 15. Met. 296.

—— Zancle quoque nota fuisse
Legitur Italiæ, &c.

Zanclæus, a, um. Adj. [Ζαγκλαῖος] ut, Arena Zanclæa. Ovid. 13. Met. 729.

Charybdis Zanclæa. Ovid. 4. Fast. 499.

Saxum Zanclæum in freto Siculo, dictum a Zancle propinquo Siciliæ oppido.

Zanthēnes, is. m. [ζανθηνὴς] Gemmæ species, quæ in Media nascitur. Plin. lib. 37. cap. 10.

Zaplūtus, [ζάπλουτος] Valde dives. Petron. Ipse nescit quid habeat, adeo zaplutus est.

Zarātus, i. m. Magus quidam apud Medos. Plin. lib. 30. cap. 1.

Zarmizegetūsa, æ. f. [Ζαρμιζεγέτουσα] Regia Daciæ urbs, auctore Ptolemæo lib. 1. cap. 8. Ulpia Trajana deinde dicta.

Z E

Zea, æ. f. [ζειά] Frumenti genus, quod Latini Semen a præstantia frugis appellarunt. Duo ejus genera reddidit Dioscorides lib. 2. cap. 80. alterum simplex & unius tantum grani: alterum quod dicoccon, id est gemini & duplicis grani appellant, duobus utriculis conjunctum semen habens. Plin. lib. 18. cap. 8. Qui zea utuntur, non habent far. Est & hæc Italiæ in Campania maxime, semenque appellatur. Hoc habet nomen res præclara: propter quam Homerus ζείδωρος ἄρουρα dixit: non, ut aliqui arbitrantur, quoniam vitam donaret. Ibidem cap. 24. Serere in jugero temperati soli justum est tritici aut siliginis modios quinque, farris aut seminis (quod frumenti genus ita appellamus) decem, hordei sex.

Zea, Rosmarini species. Apul. de Herb. cap. 79.

Zelo, āre. & Zelor, [ζηλόω] āri. significat Æmulari, Cupide aliquid imitari, Vehementer amare, adeo ut nullum in partem amoris admitti patiamur: significat etiam Invidere. Usus est Tertull. contra Marc. 4. & Vulg. Interp. Psalm. 73. 3.

Zelātor, ōris. m. Zelotes. Ambros. in Psalm. 51. 15. Ille magnus fidei zelator, qui iniquos docet.

Zelōtes, æ. m. [ζηλωτής] Æmulator dicitur: Amator, qui nullum in amorem fert rivalem. Vulg. Interpr. Exod. cap. 20. 5. Dominus Deus tuus, fortis zelotes. V. Tertull. adv. Marc. 1. 28.

Zelotўpus, i. m. [ζηλότυπος] Zelator, sive æmulator formæ dicitur. nam ζῆλος æmulatio est, τύπος forma. Qui igitur ita amat ut solicitus sit nequis amore suo perfruatur, Zelotypus est. Juven. 5. Sat. 45.

—— quas in vaginæ fronte solebat
Ponere zelotypo juvenis prælatus Hyarbæ. Quintil. lib. 4. cap. 2. Nam quid exponet, quæ zelotypum malæ tractationis accusat?

Zelotўpa, æ. f. Idem de sexu sequiore. Petron. cap. 6. Noli zelotypa esse. Et Juven. 6. Sat. 277.

Si tibi zelotypæ retegantur scrinia mœchæ.

Zelotypia, æ. f. [ζηλοτυπία] Plin. lib. 25. cap. 7. Nymphæa nata traditur, Nympha zelotypia erga Herculem mortua. Cic. 4. Tusc. 18. Obtrectatio autem est ea, quam intelligi zelotypiam volo, ægritudo ex eo quod alter quoque potiatur eo quod ipse concupiverit.

Offensio nata a zelotypia. Cic. 10. Att. 8. Judicabam duriores partes mihi impositas esse ab offensione nostra, quæ magis a ζηλοτυπία mea, quam ab injuria tua nata est.

Zelivira, æ. f. Idem quod Zelotypa. Tertull. Exhort. ad Castit. cap. 9. Omnis mulier zelivira est, quamdiu aliena.

Zelus, i. m. [ζῆλος] Vulg. Interpr. Joh. cap. 2. 7. Zelus domus tuæ comedit me. V. Vitruv. præf. lib. 7.

Zema, æ. f. Vas coquinarium. Apic. 8. 1. Sed Humelbergius Zyma legendum putat.

Zeno, ōnis. m. [Ζήνων] Philosophus ex Cittio oppido Cypri, unde Citticus dictus, Stoicorum sectæ conditor, ut loquit Cic. pro Muren. 61. tanto in honore apud Athenienses habitus, ut apud eum claves urbis deponerent, ornarentque ipsum aurea corona & imagine ærea. Decessit nonagesimo ætatis suæ anno, sine morbo. Nam (ut ferunt) quum abiret ex schola, lapidem offendens, digitum perfregit: manu vero terram feriens, illud ait, Ex Niobe venio, quid me vocas? Et continuo se strangulans interiit.

Zeno inventor & princeps Stoicorum fuit. Cic. 4. Acad. 131.

Zeno in una virtute positam beatam vitam putat. Cic. 4. Acad. 131.

Zeno Eleates Parmenidis auditor, simul cum Perdica & in philosophia & in administranda Republica clarissimus, teste Suida. Hunc inventorem dialectices fuisse, sicut Empedoclem rhetorices, Aristoteles est auctor. Hujus celebratissima fuit in perferendis cruciatibus patientia. Qui cum adolescentes nobilissimos cupiditate liberandæ patriæ inflammasset contra Nearchum tyrannum, facto indicio comprehensus traditusque est tortoribus torquendus. Qui cum laceraretur, ut conscios conjurationis nominaret, neminem illorum nominavit, sed amicos intimosque tyranni, participes conjurationis esse dixit. Deinde quum quidpiam se in aurem tyranni loqui velle significasset, eam mordicus correptam non ante dimisit quam rapta aure populatum caput reliquisset. Sed quum complices conjurationis proferre cogeretur, concisam dentibus linguam in os tyranni conspuit. Quo facto cives tyrannum lapidaverunt. Fuit & alius Zeno philosophus Epicureus, Ciceronis synchronos, id est contemporaneus, de quo idem Cic. 2. de Finib. 17. Meminit, & eum cum Attico frequenter audivisse Epicuri sententias explicantem.

Zenobia, æ. f. ut ex Pollione refert Volaterranus, regina Palmireorum: post Odenati viri mortem in Syria Romanum rexit imperium: ponīturque inter xxx tyrannos qui tempore Galeni orbem usurpaverint. Superata tandem ab Aureliano, ac in triumphum ducta fuit,

fuit, eique principis clementia Tybure possessio concessa, ubi honeste agitaret. Hæc ea castitate dicitur fuisse, ut ne cum viro suo nisi prolis gratia congrederetur. Regali alioquin pompa. Persarum fere modo adorabatur. Ad conciones galeata procedebat cum limbo purpureo gemmis dependentibus, voce clara, moribus severis. Græci Ægyptiique sermonis peritissima, Latini non ignara. Orientalem Alexandrinamque historiam in epitomen redegit. Herennianum & Timolaum filios literis erudiit. De quorum exitu nescitur, an interierint morbo, an ab Aureliano fuerint interfecti.

Zenodŏtus, i. m. [Ζηνόδοτος] Grammaticus, vixit temporibus Ptolemæi primi, cujus etiam filios erudiit, ac præfuit Alexandrinæ bibliothecæ: primus quoque Homeri libros correxit, ac in ordinem redegit. Suidas.

Zenodotus alter, Alexandrinus, grammaticus & ipse, teste Suida. Scripsit adversus Platonem, de Diis, de Homerica consuetudine, solutiones Homericarum dubitationum, item in Hesiodi Theogoniam, & alia. V. Voss. de Hist. Græc. 1. 11. p. 71.

Zenodotus alter Sophista, sub Adriano principe docuit Romæ, scripsitque Epitomen proverbiorum Didymi: convertit in Græcum sermonem historiam Sallustii, præterea Genethliacon in Adrianum & alia. Suidas. Alii Zenobium vocant.

Zephyrium, i. n. [Ζεφύριον] Locrorum promontorium in Italia, a quo Locri Epizephyrii dicti, in extimo ejus agri jugo siti, juxta Heracleam & Crotonem. Plin. lib. 3. cap. 5. Strabo lib. 6. Locri agri promontorium offertur, quod Zephyrium appellatur, portum habens venientibus ab Occasu ventis commodum, qua ex causa & nomen assequitur. Deinceps Locri Epizephyrii urbs insignis.

Zephȳrus, i. m. [Ζέφυρος] Græcis dicitur ventus, quem Latini Favonium nominant. Is adversus Eurum flat, ut scribit Gell. lib. 2. cap. 25. Plin. lib. 18. cap. 34. Ipse leniter pluvius, tamen est siccior Favonius, ex adverso ejus ab Æquinoctiali occasu, Zephyrus a Græcis nominatus. Hæc ille. Zephyrus ineunte vere flare incipit: &, ut auctor Varro lib. 1. de R. R. 7. Idus Febr. Hor. 1. Carm. 4. 1.

Solvitur acris hyems grata vice veris & Favoni. Virg. 1. Georg. 44.
Vere novo, gelidus canis quum montibus humor
Liquitur, & Zephyro putris se gleba resolvit.

ζωὴ vita, φέρε ferens. hinc Zephyrus dictus, quasi vitam ferens. Vernum enim tempus flante Zephyro incipit, quando herbarum est creatio. Lucret. lib. 1. 11. —— genitabilis aura Favoni. V. FAVONIUS.

Auræ tepentes Zephyri. Virg. 2. Georg. 339.
Flamina nova Zephyri. Sil. lib. 16. 365.
Felices Zephyri. Virg. 3. Æn. 120.
Levis Zephyrus. Ovid. 1. Amor. 7. 55.
Modici Zephyri, Modice spirantes. Ovid. 15. Met. 700.
Placidi Zephyri. Ovid. 1. Met. 107.
Secundi spirant Zephyri. Virg. 4. Æn. 562.
Surgens Zephyrus. Virg. 3. Georg. 273.
Tepente Zephyro victa nix. Ovid. 2. Fast. 220.
Minuunt frigora Zephyri. Ovid. 3. Trist. 12. 1.
Mulcent flores Zephyri. Ovid. 1. Met. 108.
Posuere Zephyri, i. e. Desiere spirare. Virg. 10. Æn. 103.
Venit aura mitior a Zephyris. Ovid. 2. Fast. 148.

Zephyrius, a, um. Adj. [Ζεφύριος] ut, Zephyria ova, Quæ sunt sterilia. Plin. lib. 10. cap. 60. Quidam & vento putant ea generari: qua de causa etiam Zephyria appellantur, quæ alii cynosura dixere. V. URINUM Ovum.

Zephyritis, idis. f. [Ζεφυρῖτις] patronym. quo nomine dicta est Chloris, seu Flora dea Zephyri filia, a Catullo, de Coma Berenicis 64. 57.

Zercon, ōnis. m. Scytha, Maurusius genere, brevis, gibbosus, distortis pedibus, naribus ita depressis, ut nasus vix appareret. V. Suidam.

Zerinthus, i. f. Urbs & antrum Hecatæ sacrum in Thracia.

Zerinthius, a, um. Adj. ut, Litora Zerinthia. Ovid. 1. Trist. 10. 19.

Zerna, æ. f. Impetigo. ut, Zernas tollere. Priscian de Diæta cap. 14.

Zeros, i. m. Gemma similis iridi aspectu. Plin. lib. 37. cap. 9.

Zeta, æ. f. [ζῆτα] pro Nomine loci, vel Bibliotheca quidam legunt apud Plinium Epist. 2. 41. Horti zeta est. Quum ex veterum exemplarium fide legi debeat Diæta. Tametsi apud Lampridium in Heliogabalo Zeta legatur, teste Budæo, in hæc verba, Odores Indicos sine carbonibus ad vaporandas zetas jubebat incendi. V. DIÆTA. Hermolaus Barbarus, Zeta & Zetecula, inquit, Plinio Cæcilio in epistolis, erat locus capax unius lecti, cum sellis duabus: qui velis obductis & reductis modo adjicitur cubiculo, modo aufertur. Nomen, quoniam tribus e partibus fenestras & prospectus habeat, atque solem multipliciter accipiat, quasi ἀπὸ τοῦ ζεῖν, quod est, fervere, quando & heliocaminus in ipsa zeta ponitur, hoc est, vaporarium quoddam solare, non ad ignis usum, sed ad solis. Vel ἀπὸ τοῦ ζῆν, quod in ea commodissime vivatur, ut quam delicias & amores suos vocet idem Cæcil. lib. 2. ad Gallum, epist. 17. & lib. 5. ad Apollinarem, epistola sexta, sicut a conversatione victuque diæta. Hactenus Hermolaus: cujus sententiam fortiter tuetur adversus calumniatores Cælius Rhodiginus lib. 12. cap. 18.

Zetarius, i. m. Minister diætæ serviens. Paul. lib. 3. Sentent. tit. 6.

Zetes, æ. m. [Ζήτης] & Calais, Boreæ Thraciæ regis filii & Orithyæ, alati juvenes, cum Argonautis profecti a quibus ad pellendas Harpyias missi sunt, ut scribit Servius. Ovid. 7. Met. 216.

Implumes Calaisque puer, Zetesque fuerunt.

In quem locum sic Lactantius, Zetes legendum est, non Zetus: ut fere in exemplaribus est depravatum. Alii Zethes legunt. V. CALAIS.

Zethus, i. m. [Ζῆθος] Jovis filius ex Antiopa: Amphionis frater. De quo Cic. 2. de Orat. 155. Miror cur philosophiæ, sicut Zethus ille Pacuvianus, prope bellum indixeris. Hor. 1. Epist. 19. 42. Durus Zethus. Propert. lib. 3. 15. 29.

Zetus, i. m. Mathematicus, de quo Sidon. Apollin. 4. Epist. 3. Nunquam investigare destituit cum Thalete tempora, cum Atlante sidera, cum Zeto pondera, &c.

Zeugites, æ. m. Zeugitæ pl. Calamorum genus. Plin. lib. 11. cap. 12. & lib. 16. cap. 36.

Zeugma, atis. n. [ζεῦγμα] Latine Connexio, sive adjunctio dicitur Figura, quum plures sensus uno connectuntur verbo. Quod tribus modis fit. Aut præposito verbo, ad quod reliqua respiciant: ut, Vicit pudorem libido, timorem audacia, rationem amentia. Aut verbo postposito: ut, Neque is es Catilina ut te aut pudor a turpitudine, aut metus a periculo, aut ratio a furore revocarit. Aut in medio sensuum posito verbo: ut, Trojugena interpres divûm.

Zeugma, [Ζεῦγμα] Daciæ urbs. Ptolemæo lib. 3. cap. 8. Vulgo *Clausenburg*.

Alia ejusdem nominis urbs Cœlesyriæ ad Euphratem. Stat. 3. Sylv. 2. 137.

Antiquæ Babylonis opes, & Zeugma Latinæ
Pacis iter.

V. Flor. 3. 11. 4. & Geogr.

Zeus, i. m. [Ζαῖος] Piscis, qui & Faber Gadibus appellatus est. Plin. lib. 9. cap. 18. Et lib. 32. cap. 11 Columel. lib. 8. cap. 16. Ut Atlantico faber qui & in nostro Gadium municipio generosissimis piscibus adnumeratur, eumque prisca consuetudine zeum appellamus.

Zeuxippus, i. m. Sicyoniorum rex, Successor Pelasgi.

Zeuxippus etiam Macedoniæ ac Thraciæ præfectus.

Zeuxis, is. m. [Ζεῦξις] Heracleotes pictor sua ætate maximus. Hic teste Plin. lib. 35. cap. 9. opes tantas acquisivit, ut in ostentatione earum Olympiæ aureis literis in palliorum tesseris intextum nomen suum ostentarit. Postea donare opera sua instituit, quod ea nullo satis digno pretio mutari posse diceret. Æquales ejus & æmuli fuere Timanthes, Androcydes, Eupompus, & Parrhasius, cum quo descendisse in certamen traditur, ut in ea dictione legere potes. Idem eodem teste, cap. 10. supradicti libri, fertur pinxisse puerum uvas ferentem, ad quas quum advolarent aves, eadem ingenuitate processit iratus operi: & dixit, Uvas melius pinxi quam puerum: nam si & hoc consummassem, aves timere debuerant. Hujus meminit Cic. 2. de Invent. 3.

Z I

Zigir, Iris. n. [ζίγιρ] Casiæ genus. Diosc. 1. 2.

Zimpiberi, Idem quod Zingiberi, apud Plin. lib. 12. cap. 7.

Zingiber, ĕris. n. [ζιγγίβερις] Genus aromatis. Dioscorides lib. 2. cap. 149. Zingiberis diversa a pipere & sui generis planta est. Plurimum in Troglodytica, & Arabia nascitur: fronde ejus ad multa, & in quibus nos ruta, utuntur, pulmentis potionibusque eam miscentes. Habet zingiber, parvas radices quadrati odorati junci forma, albescentes, odoratas, sapore piperis.

Zinzibŭlo, āre. Auctor Philomelæ v 43.

Regulus atque Merops & rubro pectore Progne
Consimili modulo zinzibulare sciunt.

Zirbus, i. m. vel **Zirbum**, i. n. Omentum. Apic. 8. 6. Intestina super hædum componis in zirbo.

Zizania, æ. f. vel **Zizanium**, i. n. [αἶρα] V. LOLIUM, & Vulg. Interpr. Matth. cap. 13. 38.

Zizipha, orum. n. [ζίζιφα] Papinianus (teste Ruellio) ex Africa novissimis Augusti temporibus primus invexit, in castris sata, & aggeribus præcipue decora: baccis similiora quam malis, & in tecta jam sylvæ ascendunt flore oleæ, sed odorato magis: baccis cornis simile pomum, quo amplius & maturius, eo innocentius. Duplex ziziphi genus, ut Columellæ placet, rutilum & candidum: nam & rutilam & albam ziziphum probatissimum ad apum pastiones tradit, arbor malorum generis, officinis omnibus *jujuba* dicta. Zizipha grano feruntur.

Zmilampis, is. Gemma, quæ in Euphrate nascitur. Plin. lib. 37. cap. 10. Zmilantis dicitur a Solin. cap. 37.

Zmilus, i. m. Architectus Lemnii Labyrinthi. Plin. 36. 13.

Z O

Zodiăcus, i. m. [Ζωδιακὸς] dici potest Animalis, ab effigie animalium. Nam circulus est major, obliquus æquinoctialem in partes æquales secans: cujus una medietas ad Septentrionem, reliqua ad Austrum declinat, in quo duodecim signa sunt in formam animalium figurata, ut Aries, Taurus, &c. Græce enim ζῶα, animalia dicuntur. Vim quandam esse aiunt signifero in orbe qui Græce Ζωδιακὸς dicitur. Cic. 2. de Divin. 89.

Zodiactæus, a, um. Ad Zodiacum pertinens. Mart. Capell. lib. 1. p. 3. Annua peragratio zodiactea.

Zoĭlus, i. m. [Ζωΐλος] Poeta Ptolemæi temporibus, sophista quispiam fuit, hoc facinore potissimum nobilitatus, quod Homerum poetarum omnium principem ausus est libris aliquot in eum scriptis, incessere, unde Ὁμηρομάστιγος, cognomen meruit: quod ipsum etiam abiit in proverbium: sic enim appellari cœpti nobilium auctorum castigatores, vel Plinio teste in præfatione historiæ naturalis. Hæc Erasmus. Ovid. de Rem. Amor. 866.

Ingenium magni livor detrectat Homeri:
Quisquis es, ex illo Zoile nomen habes.

Hic quum sua in Homerum scripta Ptolemæo regi recitasset, rex indignatus nullum ei verbum fecit. Quumque Zoilus inopia pressus regem rogaret ut sibi aliquid quo viveret, daret; Homerus, rex ait, multos pascit: quare tu qui illo doctior es, saltem teipsum pasce. Tandem Zoilus parricidii damnatus, jussu regis cruci affixus est. Zoili mors, inquit Vitruvius in præfatione lib. 7. varie memoratur. Alii eum scripserunt a Philadelpho esse in crucem fixum, nonnulli in eum lapides esse conjectos: alii Smyrnæ vivum in pyram esse conjectum. V. locum Vitruvii.

Zona, æ. f. [ζώνη] est, Id quo cingimur: unde quidam Cingulum appellant. Martial. lib. 14. 151.

Longa satis nunc sum: dulci sed pondere venter
Si tumeat, fiam tum tibi zona brevis.

In zonis pecuniam deferebant veteres. Caius Gracchus apud Gell. lib. 15. cap. 12. Zonas quas plenas argenti extuli, eas ex provincia inanes retuli.

Con-

Constringit zona brevis sinus. Senec. Hippol 4.
Perdidit zonam, Proverbium castrense in eos qui nihil habent nummorum : quod quicquid habent milites, in zona secum portant, ut inquit Porphyrion. Hor. 2. Epist. 2. 40.

Ibit eo, quo vis, qui zonam perdidit, &c. Plaut. Pœn. 5. 2. 48. Tu qui zonam non habes, quid in hanc venistis urbem, aut quidnam quæritis? In quibus Plauti verbis duplex est allusio, & ad vestem Pœnorum more discinctam : & ad pecuniam quæ in zona gestatur, citra quam in urbe sumptuosa, non sat commode vivitur. Erasm.

Retinens vestem zona. Senec. OEdip. 5.
Solvere zonam, i. e. Virginitatem perdere, vel Nubere. Catull. 2. 11.

Tam gratum mihi, quam ferunt, puellæ
Pernici aureolum fuisse malum,
Quod zonam solvit diu ligatam.

Teres zona. Ovid. 2. Fast. 320.
Zona, Morbi genus. Scribon. Larg. Facit hoc medicamentum ad carbunculos, & ad ignem sacrum, & ad zonam quam Græci ἑρπετὰ dicunt.
Zonæ cæli. Plin. lib. 2. cap. 68. Nam quum sint cæli quinque partes, quas vocant zonas, infesto rigore & æterno gelu premitur omne, quicquid est subjectum duabus extremis utriuique circa vertices, hunc qui Septentrio vocatur, eumque qui adversus illi Austrinus appellatur. Virg. 1. Georg. 233.

Quinque tenent cælum zonæ, &c. Ubi Servius, Circuli qui cælum ac terram veluti zonæ cingunt, translativæ : nam proprie zonæ in terris, sed pro parallelis, id est circulis posuit, Septentrionalis, Æstivalis, Æquinoctialis, Brumalis, Australis. Ovid. 1. Met. 46.

Lucentes zonæ. Stat. 10. Theb. 214.
Nivalis zona, Plaga Septentrionalis. Lucan. lib. 4. 106.
Rubens zona, Torrida plaga cæli. Claud. de Bell. Gild. 148.
Trita zona flammea rota Phœbi. Senec. Herc. OEth. 11.

ZONARIUS, i. m. [ζωνοπλόκος] Qui zonas facit. Cic. pro Flacc. 17. Quod Mithridates qui multitudinem illam non auctoritate, sed sagina tenebat, se velle dixit ; id sutores & zonarii conclamarunt.

ZONARIUS, a, um. Adj. Quod ad zonam pertinet. ut Sector zonarius, quem Crumenisecam alias appellare possumus. Plaut. Trin. 4. 2. 20. Mira sunt ni illic homo est aut dormitator, aut sector zonarius.

ZONŬLA, æ. f. [ζωνίον] dimin. Catul. in Epithal. Jul. 59. 53.

—— tibi virgines Zonula solvunt sinus.

ZONĀLIS, e. Adj. Macrob. Somn. Scip. 2. 5. Eadem est in ejusdem zonalis ambitus continuatione temperies.

ZONĀTIM, Per gyrum. Lucil. lib. 6. Zonatim circum impluvium cumeram is cludebat. Nonius.

ZONITIS, is. f. [ζωνῖτις] Cingularis, Cadmiæ species, quæ maculas lineis similes habet. Diosc. 5. 42.

ZONĀRAS, æ. m. Historicus sua ætate clarissimus in regno Constantinopolitano. Volumen triplex Historiarum, quas conscripsit, opus modis omnibus commendandum, tum ob amplitudinem rerumque varietatem, tum ob brevitatem. Desinit ubi Nicetas incipit.

ZOONĬCHON, i. n. [ζωόνυχον] Herba eadem cum Leontopodio, Diosc. 4. 126.

ZOOPHTHALMUS, i. m. [ζωόφθαλμος] Herba sic dicta, quod oculum animalis refert. Plin. lib. 25. cap. 15.

ZOOPHŸTA, orum. n. [ζωόφυτα] dicuntur, quæ sunt medium quiddam inter animal & plantam. Cujusmodi sunt quæ mediam naturam inter sensibilia & vegetabilia habent. ob hoc zoophyta dicta (nos forte Plantanimantes dicere possumus, vel Plantanimalia) ut ostrea, spongiæ, & similia inter animalia & stirpes ambigua. Budæus.

ZOPHŎRUS, i. m. est Vitruvio & architectis, quam vulgo *Frizam* appellant : hoc est, *une platte bande entre l'architrave & la cornice, en laquelle s'entaillent aucunefois des feuillages, ou autres belles fantasies de demi bosse, afin d'enrichir la besogne.* Vitruv. lib. 3. cap. ult. Et lib. 4. cap. 1. & cap. 7. Rursus lib. 5. cap. 1.

ZOPISSA, æ. f. [ζώπισσα] Derasam naviglis cum cera resinam, zopissam aliqui vocant, inquit Dioscorides (a plerisque eadem hypochyma appellatur, quod marino sale maduerit) discutiendi vires habentem. Sunt etiam qui collectam ex picea arbore resinam, zopissæ appellatione indicent. Plin. 24. 7. Zopissam eradi navibus diximus, cera marino sale macerata : Optima hæc a tyrocinio navium.

ZOPŸRUS, i. m. [Ζώπυρος] Physionomista dictus est, quod profiteretur hominum mores naturasque ex corpore, oculis, vultu, fronte se posse pernoscere. Qui cum turpia quædam, & a virtute aliena de Socrate dixisset, ac a multis idcirco derideretur, Non errat (Socrates respondit) Zopyrus. Hujusmodi enim natura essem, nisi naturam philosophia superassem.

Zopyrus alius, ut testatur Herodotus circa finem libri quarti, nobilis Persa, qui, quum Darius rex Persarum Babylonism diu & frustra oppugnaret, ipse sibi nasum, aures, & labia amputavit, & ita ad Babylonios quasi transfuga se contulit, conquerens de crudelitate sui regis. Receptus igitur a Babyloniis, & dux belli constitutus, urbem Dario tradidit, de quo dicere solebat Darius, se Zopyrum malle integrum, quam viginti capere Babylonas. Zopyri enim astu Babylone potitus erat Darius. V. Justin. lib. 1. cap. 10.

Est & alter Zopyrus, qui, ut auctor est Plin. lib. 34. cap. 12. sculpsit Areopagytas, & judicium Orestis in duobus scyphis pondo duodecim æstimatis.

Zopyrus Clazomenius, Orator. Quintil. lib. 3. cap. 6.

ZOPŸRON, i. n. [ζώπυρον] Herba similis Serpillo. Plin. 24. 15.

ZOROASTRES, æ. m. [Ζωροάστρης] Bactrianorum rex, qui primus, ut auctor est Plin. lib. 30. cap. 1. artes magicas in Perside invenit. Emicuit Nini regis temporibus, cum quo bella gessit. Fuit ante bellum Trojanum annis CCCC. Assumptus est igne cælesti, prædixitque Assyriis, si ejus cineres servarent, regnum eorum non defuturum. Feruntur ejus de Natura libri IIII. D lapidibus item pretiosis unus. Præterea Astronomica, & alia. Auctor Suidas. Plinius quoque lib. 7. cap. 16. unum eodem die quo genitus est risisse testatur. Eidemque cerebrum ita palpitasse, ut impositam repelleret manum, futuræ præsagio scientiæ. V. Dissert. Joh. Henr. Ursin. Cluver. Antiq. Germ. 1. 23. f. 191. & cap. 24. f. 206. & Justin. 1. pr.

ZOROASTRÆUS, a, um. Adj. Magicus. Prudent. Apotheos. v. 562.

Qui Zoroastræos turbasset fronte susurros.

ZOROBĀBEL, elis. m. Princeps gentis Judææ. V. Isidor. 7. 6.

ZOSĬMUS, i. m. Libertus Plinii Junioris. V. ejus Epist. lib. 5. 19. Zosimus etiam Historicus Græcus.

ZOSTER, ēris. m. [ζωστήρ] Genus ignis sacri, medium hominem ambientis, & enecantis si cinxerit. Plin. lib. 26. cap. 11.

Zoster, Frutex maris. Plin. lib. 13. cap. 25.
Zoster, Oppidum & Promontorium Atticæ inter Piræum portum & Ceam insulam. Cic. 5. Att. 12.
Est & Zoster, Italiæ Promontorium, & Sibyllæ Cumanæ domicilium. V. Lycophron.

ZOTHĒCA, æ. f. videtur dictus locus, in quo adservabantur animalia ad immolandum. Vet. Inscript. apud Gruter. p. 4. 9. n. 3. HERCVLI. SAXANO. SACRVM. SER. SVLPICIVS. TROPHIMVS. AEDEM. ZOTHECAM. CVLINAM. PECVNIA. SVA. A SOLO. RESTITVIT.

ZOTHECŬLA, æ. f. dimin. pro Bibliotheca legitur apud Sidon. Apollin. 8. Epist. 16. Per armariola & zothecula nostras non remanserunt digna prolatu.

Z U

ZURA, æ. f. Afrorum lingua semen Paliuri, contra scorpiones efficacissimum. Plin. 24. 13.

Z Y

ZYGANTES, um. m. pl. [Ζύγαντες] Populi sunt Pœnis vicini, ubi, ut auctor est Herodotus lib. 4. magnam vim mellis apes conficiunt, sed multo plus opifices viri facere dicuntur. Omnes minio inficiuntur, ac simiis vescuntur : quarum affatim gignitur iis, qui in montibus degunt.

ZYGIUS, a, um. [ζύγιος] Jugalis, connubialis. Apul. 4. Met. Sonus tibiæ zygiæ.

ZYGIA, æ. f. Carpinus, ex qua fiunt juga jumentis. Vitruv. 2. 9. & Plin. lib. 16. cap. 15.

ZYGIS, ĭdis. f. [Ζυγίς] Serpyllum agreste. V. Apul. de Herb. cap. 99. & Diosc. 3. 4.

ZYGOSTĀTA, æ. m. [ζυγοστάτης] Libripens. Leg. 2. Cod. Theod. de Ponderat. & auri illatione, Imp. Julianus : Per singulas civitates constitui zygostatem.

ZYGOSTASIUM, i. n. Munus libratoris. Leg. 1. Cod. Theod. de frumento Alexandrino : Quicquid de Crithologia & Zygostasii munere Eminentia tua disposuit, roboramus.

ZYMA, æ. f. Olla, a ζέω, ferveo. Apic. 8. 1. Mittitur in zymam. Alii legunt Zemam. V. Salmas. Hist. Aug. p. 334.

ZYTHUM, i. n. [ζῦθος] Potus ex hordeo aqua resoluto. in Ægypto plerunque fieri solet, ideoque poetis quandoque Pelusiacus potus dicitur. Madescit aqua hordeum, donec resolvatur in liquorem vino similem : inebriat hoc, & acre gustu est, quoniam ex putrilagine acescente constat : hinc vulgus Græcum phocadinn appellat. Hæc Ruellius. Plin. lib. 22. cap. ult. ad finem, Et frugum quidem hæc sunt in usu medico. Ex iisdem fiunt & potus, zythum in Ægypto, cælia & ceria in Hispania, cervisia & plura genera in Gallia, aliisque provinciis. V. ibi Harduin.

Soli DEO gloria.